

Punjabi, Western: Bible for

احبار, اعمال, استثنا, افسیوں, امثال, آستر
 ایوب, تہسلنیکیوں دا دوسرا خط, حبقوق, حزقی ایل, حَجّی, خُروج, دانی
 ایل, رُوت, رُومیوں, زکریا, صفنیاہ, ططس دے ناں پوٹس رسول دا پتر,
 عاموس, عبدیاہ, عبرانیوں, عزرا, غزلُ الغزلات, فلیمُون, فلیپوں, قُضاہ,
 لوقا, مرقس, مزَامیر, ملاکی, مَتّی, مُکاشفہ, میکاہ, ناخوم, نحیمیاہ, نوحہ,
 واعظ, پیدائش, کُلّسیوں, گلّتیوں, گنتی, ہوسیع, یرمیاہ, یسعیاہ, یسوع,
 یعقوب دا پتر, یوایل, یوحنا دی انجیل, یوناہ, یُوداہ, ۱-تواریخ, ۱-
 تہسلنیکیوں, ۱-تیمتھیس, ۱-سلاطین, ۱-سیموئیل, ۱-پطرس, ۱-کرنٹیوں,
 ۱-یوحنا, ۲-تواریخ, ۲-کرنٹیوں, ۲-تیمتھیس, ۲-سلاطین, ۲-سیموئیل, ۲-
 پطرس, ۲-یوحنا, ۳-یوحنا

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

- Share — copy and redistribute the material in any medium or format.
- Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

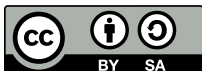
Under the following conditions:

- Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>." Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.
- ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original.
- No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

پیدائش

¹ خُداوند سبھوں پہلاں آسمان تہ دھرتی نوں پیدا کیتا۔² دھرتی اُکا اُجارتہ مُکھوں بغیر سی۔ ڈ نگھیائی لُہنیرا سی تہ خُدا دی روح
پانیاں لُہ تُر دی سی۔³ تہ خداوند آکھیا چائن بوجلے چائن ہو گیا۔⁴ تہ خداوند وکھیا پئی چائن جنگا اے خداوند چائن نوں پیرے توں
وکھ کیتا۔⁵ تہ خداوند چائن نوں دن آکھیا تہ پیرے نوں رات تہ شام ہوئی سویر ہوئی تہ پہلا دپاڑا ہوا۔⁶ تہ خداوند آکھیا پئی پانیاں دے وچکار
امیر ہوئے تان جے پانی پانی توں وکھ ہوئے۔⁷ تا فیر خداوند امیر نوں بنایا تہ امیر دے پٹھلے پانی نوں امیر دے اتلے پانی توں وکھ کیتا تہ انج ای
ہوا۔⁸ تہ خداوند امیر نوں آسمان آکھیا تہ شام ہوئی سویر ہوئی۔ سو دوجا دپاڑا ہوا۔⁹ تہ خداوند آکھیا پئی آسمان دے پٹھلا پانی اک تہا تہ
اکٹھا ہووے تان جے سکھائی دسے انج ای ہوا۔¹⁰ تہ خداوند سکھائی تہاں نوں دھرتی تہ پانیاں دے کٹھ نوں سمندر آکھیا تہ خداوند وکھیا پئی
جنگا وے۔¹¹ تہ خداوند آکھیا پئی دھرتی کامتہ بی ولے بوٹیاں نوں تہ پھل دار درختاں نوں جیڑے اپنی اپنی جنس وانگ و دھرتی جیڑے
دھرتی تہ اپنے اندر ہی رکھن اگلے انج ای ہوا۔¹² تہ دھرتی کامتہ بوٹیاں نوں جیڑے اپنی اپنی جنس وانگ ہی رکھتے پھل دار درختاں
نوں جنم دے ہی اوہناں دی جنس وانگ اوہناں وچ ہون اگالے خداوند وکھیا پئی جنگا وے۔¹³ تہ شام ہوئی سویر ہوئی۔ سو تہا دپاڑا
ہوا۔¹⁴ تہ خداوند آکھیا پئی آسمان تہ تارے ہون جیڑے دن نوں رات توں وکھ کرن تہ اوہ نشاناں، زملہ، دن تہ وریاں نوں وکھ کرن لئی
ہون۔¹⁵ تہ اوہ آسمان لے چمک تہ دھرتی لے لوہ کرن تہ انج ای ہوا۔¹⁶ تہ فیر خداوند دو وڈے تارے بنکے وڈا تارا جیڑا دن دا حاکم ہوئے اک
نکا جیڑا رات تہ حکم چلائے اوہ بور تاریاں نوں وی بنایا۔¹⁷ تہ خداوند اوہناں نوں آسمان تہ رکھیا تان جے دھرتی لے چائن کرن۔¹⁸ تہ
دن، رات لے حکم کرن تہ چائن نوں پیرے توں وکھ کرن تہ خداوند وکھیا جنگا وے۔¹⁹ تہ شام ہوئی سویر ہوئی۔ سو چوتھا دپاڑا ہوا۔
²⁰ تہ خداوند آکھیا پئی سمندر جان داراں نال بھر جلتے پرندے دھرتی دے لے آسمان وچ اڈن۔²¹ تہ خداوند وڈے وڈے دریائی
جانوراں نوں تہ طرح دے جیوندیاں نوں جیڑے پانی توں بٹھیرے بن گئے سن اوہناں دی جنس وانگوں تہ طرح دے پرندیاں نوں اوہناں
دی جنس دے وانگوں بنایا تہ خداوند وکھیا جنگا وے۔²² تہ خداوند اوہناں نوں اے کہ کہ برکت دتی پئی پھلوتہ و دھوتہ اوہناں سمندراں
دے پانیاں نوں بھر دھوتہ پرندے دھرتی لے بٹھیرے و دھ جان۔²³ تہ شام ہوئی سویر ہوئی۔ سو پنجوا دپاڑا ہوا۔²⁴ تہ خداوند آکھیا پئی
دھرتی جان داراں نوں اوہناں دی جنس دے وانگوں، چوہیاں تہ رٹن ولے جان داراں نوں تہ جنگلی جانوراں نوں اوہناں دی جنس وانگوں
پیدا کرے انج ای ہوا۔²⁵ تہ خداوند جنگلی جانوراں، چوہیاں تہ رٹن ولے جانداراں نوں اوہناں دی جنس وانگوں بنایا تہ خداوند وکھیا جنگا
وے۔²⁶ فیر خداوند آکھیا پئی اسی انسان نوں اپنی شکل تہ اپنے ورگ بنائے اوہ سمندر دیاں مچھیاں تہ آسمان دے پرندیاں تہ چوہیاں تہ
دھرتی دے سارے جانداراں تہ رٹن والیاں لے اختیار رکھے۔²⁷ تہ خداوند انسان نوں اپنے ورگ بنایا۔ اپنی صورت وانگر بنایا۔ اوہ نوں تہ مادہ
بنایا۔²⁸ تہ خداوند اوہناں نوں برکت دتی آکھیا پئی پھلو، ودھوتہ دھرتی نوں آباد کرے سمندر دیاں مچھیاں تہ ہوا دے پرندیاں تہ
سارے جانوراں لے جیڑے دھرتی تہ دے اختیار رکھے۔²⁹ تہ خداوند آکھیا پئی ویکھو میں ساری دھرتی ہر بی ولے ساگ پتے سارے
درخت جدے وچ اودا ہی والا پھل ہوئے تہ انوں دینا ہاں۔ اے تہاڈے کھان لئی نیں۔³⁰ تہ دھرتی دے سارے جانوراں دے لئی تہاڈے سارے
پرندیاں لئی تہ اوہناں ساریاں لئی جیڑے دھرتی لے رٹ دے جنم وچ زندگی دا دم وے ساریاں جڑی بوٹیاں کھان لئی دینا ہاں تہ انج ای
ہوا۔³¹ تہ خداوند شے جیڑی اوہ بنائی سی نظر کیتی تہ ویکھیا بٹھرا جنگا وے شام ہوئی سویر ہوئی تہ چھینواں دپاڑا ہوا۔

¹۔ اے اسمانہ دھرتیہ اوہناں دے سارے لشکر دا بنانا مکیا۔² اے خدانہ اپنے کم نوں جیہڑا اوہ کر دا سی ستوئیں دیہڑے مکایاتہ اپنے 2 سارے کم توں فارغ ہویا۔³ اے خدانہ ستوئیں دیہڑے نوں برکت دیتیہ اوہنوں مقدس ٹھہرایا کیوں جے اوس دیہڑے خدا ساری کا ئنات نوں جنوں اوہ بنا رہیا سی بناکے فارغ ہویا۔⁴ اے وے اسمانہ دھرتی دا سارا خلق کیتا جانا جدوں اوہ ہفتہ جیہڑے دیہڑے خدانہ اسمان تے دھرتی نوں بنایا۔⁵ اے دھرتیہ کھیت دا کوئی بوٹا نئی سی تے نہ ای کوئی میدان وچ ساگ پت اگی سی کیوں جے خدانہ دھرتی تے مینہ نئی سی وسایاتہ نہ کوئی دھرتیہ بندہ سی جیہڑا کھیتی باڑی کردا۔⁶ جدکے دھرتی توں دھند اٹھکے ساری زمین نوں سینجی سی۔⁷ اے خدانہ دھرتی دی مٹی توں آدمی نوں بنایاتہ اوہیاں ناساں وچ جیوں دا ساہ بھوکیاتہ فیر آدمی جیوندی جان ہویا۔⁸ اے خداوند پورب ول عدن وچ اک باغ لایاتہ جیہڑے آدمی نوں اوہ بنایا سی اوتھر رکھیا۔⁹ اے خدانہ درخت نوں جیہڑا ویکھن تے کھان وچ چنگا سی دھرتیہ اگایاتہ باغ دے وچکار جیوں دا درختہ چنگ مندے دی سیان دا درخت وی اگایا۔¹⁰ اے عدن وچوں اک دریا باغ نوں سنجن لئی نکلیا جیہڑا اوتھوں چار ندیاں وچ ونڈیا گیا۔¹¹ پہلی دانان فیسون وے جیہڑی حویل دی ساری دھرتی نوں گھیرے ہوئے سی جتھ سونا ہندا اے۔¹² اے اوس دھرتی دا سونا چوکھا سی تے اوتھ موتیہ سلیمانی پتھر وی ہن۔¹³ اے دجی ندی دانان جیہڑی کوش دی ساری دھرتی نوں گھیرے ہوئے اے۔¹⁴ اے تیجی ندی دانا دجلہ وے جیہڑی اسور دے پورب نوں جاندی اے تے چوتھی ندی دانا فرات وے۔¹⁵ اے خداوند خدانہ آدم نوں لےکے باغ عدن وچ رکھیا پیئ اوہ باغ دی راکھی کرے۔¹⁶ اے خدانہ آدم نوں حکم دتاتہ آکھیا پیئ توں باغ دے درخت دا پھل بنا روک ٹوک کھا سکنا وے۔¹⁷ پر چنگیائی تے مندیائی دی سیان ولے درخت دا پھل کدی نہ کھاوئیں کیوں جے جیہڑے دیہڑے توں اوہا پھل کھادا توں مر جاوئیں گا۔¹⁸ اے خدانہ آکھیا پیئ آدم دا کلا رہنا چنگا نئی۔ میں اوہ لئی اک مددگار اوہدے وانگوں دابناواں گا۔¹⁹ اے خداوند خدانہ سارے جانور تہوا دے سارے پرندے مٹی نال بنائے آدم دے کول لےکے آیا تاں جے اوہناں نوں ویکھتے اوہناں دے ناں رکھتے آدمہ جیہڑے جانور نوں جیہڑا ناں دتا اوہی اوہاناں بن گیا۔²⁰ اے آدمہ ساریاں چوپایاں تہوا دے پرندیاں تہوا ساریاں جانوراں دے ناں رکھ پر آدم لئی کوئی مددگار اوہدے وانگوں نہ لیہا۔²¹ اے خداوند خدانہ آدم تے گوڑی نیندر بھیجی تے اوہ سو گیلے اوہ اوہیاں پسلیاں وچوں اک نوں کڈ لیتے اوس تھاتے گوشت بھر دتا۔²² اے خداوند خدا اوس پسلی چوں جیہڑی اوہ آدم وچوں کڈی سی اک عورت بناکے آدم کول لیائیا۔²³ اے آدمہ آکھیا پیئ اے بہن میری ہڈیاں وچوں ہڈی تے میرے گوشت وچوں گوشت وے ایس لئی ناری اخوائی جلتے گی کیوں جے اوہ نہ وچوں کڈی گئی۔²⁴ ایس لئی مرد اپنے ماں پچھڈکے اپنی کار والی نال ملیاروے گاتے اوہ اک جسم ہون گے۔²⁵ اے آدمہ اوہی کار والی دوئیں ننگے سن پر چکدے نئی سن۔

¹۔ سب ساریاں جانوراں وچوں جیڑے خدانے بنائے چاتر سیتے اوہ عورت نوں آکھیا پئی کی سچ مچ خدانے آکھیا وے پئی باغ دے
 کسی درخت دا پھل تو نہ کھائیں؟ ²۔ عورت نے سب نوں آکھیا پئی باغ دے درختاں دا پھلے اسی کھلے۔ ³۔ پر جیڑا درخت باغ دے
 وچکار اے اوہ پھل لئی خدانے آکھیا اے پئی تسی نے اوس پھل نوں کھانے نای پتھ لانا نئیے مر جاوے۔ ⁴۔ تد سپنے عورت نوں
 آکھیا پئی تسی کدی نہ مروے۔ ⁵۔ سگوں خدا جانداوے پئی جدوں تسی اونو کھاوے گیہاں اکھاں کھل جان گیانے تسی خدا دی
 وانگوں چنگلے مندا سیان ولے بن جاوے۔ ⁶۔ عورت نے جدو کھیا پئی اوہ درخت کھان لئی چنگلے اکھاں نوں سوہنا لگدا وے سیلے
 لئی چنگا وے اوہ پھل لئی کھالے اپنے کار ولے نوی دتے اوہوی کھادا۔ ⁷۔ تد دوواں دیاں اکھاں کھل گئیانے اونان نوں پتا لگیا پئی
 اوہ ننگے نئیں۔ اونان نے انجیر دیاں پتیاں سی کے اپنے لئی لنگیاں بنایاں۔ ⁸۔ اوہ خدانے خداوند خدا دی واج جیڑا تھنڈے ویلے باغ وچ پھر دا
 سی سنیے آدمے اوہدی کار والے اپنے آپ نوں خداوند خدا توں باغ دے درختاں لکا لیا۔ ⁹۔ تد خداوند خدانے آدم نوں بلایے پچھیا توں
 کتھویں؟ ¹⁰۔ اوہ آکھیا میں باغ وچ تیری واج سنیے میں کابر گیا کیوں جے میں ننگاساں میں اپنے آپ نوں لکایا۔ ¹¹۔ اوہ آکھیا تینوں
 کھدسیا پئی توں ننگاویں؟ کی توں اوس درخت دا پھل کھاداوے جدا میں تینوں حکم دتا سی پئی ناکھاوئیں؟ ¹²۔ آدم نے آکھیا جیڑی
 عورت نوں توں میرے نال کیتا وے اوہ منوں اوس درخت دا پھل دتے کھادا۔ ¹³۔ تد خداوند خدانے عورت نوں آکھیا پئی توں اے کی
 کیتا؟ عورت نے آکھیا پئی سپنے منوں گلاں اچ لیاندے میں فیر کھادا۔ ¹⁴۔ تد خداوند خدانے سب نوں آکھیا پئی کیوں جے توں اے کیتے توں
 ساریاں جانوراں بوچ لعتی ہوا۔ توں اپنے ڈھڈ پنے تریں گتے اپنی ساری عمر مٹی چٹیں گا۔ ¹⁵۔ تد میں تیرے عورت دے وچے تیری نسل
 عورت دی نسل وچ ویر پاواں گا۔ اوہ تیرے سر نوں پھین گتے توں اوہدی اڈی نوں ڈنگ ماریں گا۔ ¹⁶۔ فیر اوہ عورت نوں آکھیا پئی میں
 تیرے بچ جمن دی پیڑ نوں چوکھا وڈھاواں گا۔ توں پیڑ نال بچ جمن گتے تیرے کار ولے ول تیری چاہوے گتے اوہ تیرے لے حکومت
 کرے گا۔ ¹⁷۔ تد آدم نوں آکھیا کیوں جے توں اپنی کار والی دی گل منیے اوس درخت دا پھل کھادا جدا میں تینوں حکم دتا سی پئی نہ
 کھاویں ایس لئی دھرتی تیرے وچ توں لعتی ہوئی توں ساری عمر کشٹ کرکے اوہدی اگائی کھاویں گا۔ ¹⁸۔ اوہ تیرے لئی کنڈے اوگٹے
 گتے توں پیلی دا ساگ پت کھاویں گا۔ ¹⁹۔ توں اپنے من دے پسینے دی روٹی کھاویں گا جدوں تیرے توں پرت زمین وچ مڑ نہ جاویں۔ کیوں
 جے توں اوہدے وچوں کڈیا گیا ویں۔ کیوں جے توں مٹی ایسے فیر پرت مٹی وچ جاویں گا۔ ²⁰۔ تد آدم نے اپنی کار والی دانان حوا رکھیا ایس
 لئی پئی اوہ ساریاں جینودیاں دی ماں وے۔ ²¹۔ تد خداوند خدانے آدمے اوہدی کار والی لئی چمڑے دے کرتے بناکے اونان نوں پوٹے۔ ²²۔ تد
 خداوند خدانے آکھیا ویکھو انسان چنگے مندے دی پچھان وچ ساڈے چوں اک ورگا ہو گیا اے انج نہوے پئی اوہ اپنا پتھ وڈھلے جیوں دے
 درخت وچوں کجھ کھا لوے ساری حیاتی جیونداروے۔ ²³۔ ایس لئی خداوند خدانے اونوں باغ عدن وچوں بار کڈ دتا تاں جے اوہ اوس
 زمین دی جدے وچوں اوہ لیا گیا سی واپے۔ ²⁴۔ تاں فیر اوہ آدم نوں بار کڈ دتے باغ عدن دے پورب دی ول فرشتیاں نوں تے لے دولہ گھمن
 والی اگ دیاں تلواراں نوں رکھیا پئی اوہ جیوں دے درخت دی راہ دی راکھی کرن۔

¹۔ تے آدم اپنی کاروالی حوا دے کول گیلے اوہ امید چوں پوئی تے قائن جمیا - تہ اوہ آکھیا مینوں خداوند کولوں اک مرد ملیا۔² فیر قائن 4 دا بھرا ہابل جمیلے ہابل اجڑاں دا پالی تے قائن زمین دا پاڑی سی۔³ کجھ دیہاڑیاں مگروں انج ہوا پئی قائن اپنی پیلی دے پھل دا ہدیہ خداوند دے لئی لیا۔⁴ تہ ہابل وی کجھ اپنے اجڑ دے پلو تھیا تے اونہاں دی چری دا ہدیہ لیا تے خداوند ہابل نو تے اوہدیہ نوں قبول کیتا۔⁵ پر قائن تے اوہدیہ نوں قبول نہ کیتا ایس لئی قائن بھیرا غصہ وچ آیتے منہ لٹھ گیا۔⁶ تے خداوند قائن نوں پچھیا پئی توں کیوں غصہ کرنا وئیں تے تیرا منہ کیوں لٹھیا ہوا وے؟⁷ جے توں بھلیائی کریں تے کی پسند نہ کیتا جاوئیں گاتے جے توں بھلانہ کریں تے بریائی بوچلتے بیٹھتے تیری تاڑ وچ وے پر توں اوہدے بھارا ہوں۔⁸ تے قائن نے اپنے بھرا ہابل نوں کجھ آکھیا تے جس ویلے اوہ پیلی وچ سن تے انج ہوا پئی قائن نے اپنے بھرا ہابل نوں ماریا تے اونوں قتل کر دتا۔⁹ تہ خداوند قائن نوں آکھیا پئی تیرا بھرا ہابل کتھو وے؟ اوہ آکھیا مینوں نئی پتا کی میں اپنے بھرا دا راکھا ہاں؟¹⁰ فیر اوہ آکھیا اے توں کی کیتا؟ تیرے بھرا دا لہو زمین چوں مینوں سد رہا وے۔¹¹ ہوں توں زمین ولوں لعنتی ہوا جنہ اپنا منہ کھولیا پئی تیرے پتھوں تیرے بھرا دا لہو لے۔¹² جدوں توں زمین دی واپی کریں گاتے اوہ تیرے لئی اپنی پوری فصل نئی دوے گیتے توں دھرتی لے ذلیل تے بگڑ ہوئیں گا۔¹³ تہ قائن نے خداوند نوں آکھیا پئی میری سزا برداشت توں ودھ وے۔¹⁴ ویکھ اج توں دھرتی وچ مینوں کڈ دتا وے تے میں تیرے آگوں ٹر جاؤں گاتے ز مین تے ذلیل تے بگڑ رہاؤں گاتے انج ہوئے گا پئی جیڑا کوئی مینوں لہہ گا اوہ مینوں وڈ سٹ گا۔¹⁵ تہ خداوند نے اونوں آکھیا نئی پئی جیڑا قائن نوں قتل کرے اوہدے کولوں ست گنا بدلہ لٹیا جاوے گاتے خداوند نے قائن لئی اک نشان ٹھہرایا تان جے کوئی اونوں لہہ کے مار نہ دوے۔¹⁶ تے قائن خداوند دے آگوں ٹر گیلے عدن دے مشرق ول نور دے تھان وچ و س گیا۔¹⁷ تے قائن اپنی کاروالی دے کول گیلے اوہ امید توں پوئی تے حنوک جمیلے اوہ اک شہر وسایا تے اوہاناں اپنے پتر دے ناں لے حنوک رکھیا۔¹⁸ تے حنوک توں عیراد جمیلے عیراد توں محو یا ایل جمیلے محو یا ایل توں متوسا ایل جمیلے متوسا ایل توں لمک جمیا۔¹⁹ تے لمک دو عورتاں ویاہ لیا یا۔ اک داناں عدمتے دوجی داناں ضلہ سی۔²⁰ تے عدہ توں یابل جمیا - اوہ تمبوواں وچ رہن ولے تے اجڑاں نوں پالن والیاں دا پیو سی۔²¹ تے اوہدے بھرا داناں یابل سی اوہ بین تے بانسلی وجان والیاں دا پیو سی۔²² تے ضلہ توبوی توبلقائن جمیا جیڑا پیتل تے لوہے دے سارے تیز پتھاراں دا بنان والا سی تے نمع توبلقائن دی بھین سی۔²³ تے لمک نے اپنی کاروالیاں نوں آکھیا پئی عدمتے ضلہ میری گل سنو! لمک دی کاروالی میری گل تے دھیان لاو۔ میں اک مرد نوں جنہ مینوں زخمی کیتا ، قتل کیتا تے اک جوان نوں جنہ میرے سٹ لائی قتل کر دتا۔²⁴ جے قائن دا بدلہ ست گنا لٹیا جلتے گاتے لمک دا سترے ست گنا۔²⁵ تے آدم فیر اپنی کاروالی دے کول گیلے اوہا اک ہور پتر ہوا اوہاناں سیت رکھیا تے اوہ کہن لگی پئی خداوند نے ہابل باجوں جیڑا قائن نے قتل کر دتا سی مینوں دوجا پتر دتا وے۔²⁶ تے سیت دے وی اک پتر ہوا جداناں اوہ انوس رکھیا۔ اوس ویلے توں لوک پہواہ داناں لے کے دعا منگن لگ پئے۔

¹۔ اے آدم دا شجرہ وے۔ جس دیہاڑے خدانہ آدم نوں بنایا۔ ²۔ نرتہ ناری اوہناں نوں بنایا۔ اوہناں نوں برکت دتی ⁵۔
 تے جس دیہاڑے اوہ بنیا اوہدا ناں آدم رکھیا۔ ³۔ آدم اک سو تی وریاں دا سی جدوں اوہدے کارا ویدی شکل دا اک پتر جمیلا اوہ اوہدا
 ناں سیت رکھیا۔ ⁴۔ تے سیت دے جمن دے مگروں آدم اٹھ سو سال جیوندا ریلا اوہدے پترتہ دھیاں ہوئیاں۔ ⁵۔ تے آدم دی عمر نو سو تیس
 ورہ ہوئی۔ اوہ اوہ مرہا۔ ⁶۔ تے سیت اک سو پنج وریاں دا سی جدوں انوس جمیا۔ ⁷۔ تے انوس دے جمن مگروں سیت اٹھ سو ست ورہ
 جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر ہوئے۔ ⁸۔ تے سیت دی عمر نو سو بارہ ورہ ہوئی۔ فیر اوہ مرہا۔ ⁹۔ تے انوس نوے وریاں دا سی جدوں اوہدے
 تون قینان جمیا۔ ¹⁰۔ تے قینان دے جمن تون مگروں انوس اٹھ سو پندرہ ورہ جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر جمے۔ ¹¹۔ تے انوس دی عمر نو
 سو پنج ورہ ہوئی۔ فیر اوہ مرہا۔ ¹²۔ تے قینان ستر وریاں دا سی جدوں اوہدے تون محلل ایل جمیا۔ ¹³۔ تے محلل ایل دے جمن دے مگروں
 قینان اٹھ سو چالیس ورہ جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر ہوئے۔ ¹⁴۔ تے قینان دی عمر نو سو دس ورہ ہوئی۔ اوہ مرہا۔ ¹⁵۔ تے محلل ایل پینٹھ
 وریاں دا سی جدوں اوہدے تون یارد جمیا۔ ¹⁶۔ تے یارد دے جمن دے مگروں محلل ایل اٹھ سو تی ورہ جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر
 ہوئے۔ ¹⁷۔ تے محلل ایل دی عمر اٹھ سو پچانوے ورہ ہوئی۔ اوہ مرہا۔ ¹⁸۔ تے یارد اک سو باٹھ وریاں دا سی جدوں اوہدے تون حنوک جمیا۔ ¹⁹۔
 تے حنوک دے جمن دے مگروں یارد اٹھ سو ورہ جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر ہوئے۔ ²⁰۔ تے یارد دی عمر نو سو باٹھ ورہ ہوئی۔ اوہ مرہا۔ ²¹۔
 تے حنوک پینٹھ وریاں دا سی جدوں اوہدے تون متو سلج جمیا۔ ²²۔ تے متو سلج دے جمن دے مگروں حنوک تین سو وریاں تیکر خدا دے
 نال ٹردا ریلا اوہدے تون دھیاں پتر ہوئے۔ ²³۔ تے حنوک دی عمر تین سو پینٹھ ورہ ہوئی۔ ²⁴۔ تے حنوک خدا دے نال نال ٹردا ریلا غائب ہو
 گیا کیوں جے خدانہ اوہنوں چک لیا۔ ²⁵۔ تے متو سلج اک سو ستاسی وریاں دا سی جدوں اوہدے تون لمک جمیا۔ ²⁶۔ تے لمک دے جمن دے
 مگروں متو سلج ست سو بیاسی ورہ جیوندا ریلا اوہدے تون دھیاں پتر ہوئے۔ ²⁷۔ تے متو سلج دی عمر نو سو انہتر ورہ ہوئی۔ اوہ مرہا۔ ²⁸۔
 تے المک اک سو بیاسی وریاں دا سی جدوں اوہدا اک پتر جمیا۔ ²⁹۔ تے اوہ اوہدا ناں نوح رکھیلے آکھیا پئی اے ساڈے ہتھان دی محنت
 مشقت جیہڑی زمین دی وجہ تون وے جدے خدانہ لعنت کیتی اے سانوں ارام نہ گا۔ ³⁰۔ تے نوح دے جمن دے مگروں لمک پنج سو
 پچانوے ورہ جیوندا ریلا اوہدے دھیاں پتر ہوئے۔ ³¹۔ تے لمک دی عمر ست سو ستتر ورہ ہوئی۔ اوہ مرہا۔ ³²۔ تے نوح پنج سو وریاں دا سی
 جدوں اوہدے تون سم حامتہ بافت ہوئے۔

۱. جدوں ساری دھرتی آدمی بٹھیرے ودھن لگتے اوہناں توں دھیاں جمیاں۔² تے خدا دے پترانے آدمی دیاں دھیاں نوں ویکھیا پئی۔
 ۲. اوہ بٹھیریاں سوہنیاں نیہ تے جیڑیاں اوہناں نوں جچیاں اوہناں نوں ویاہ لیا۔³ تہ خداوندہ آکھیا پئی میری روح انسان دے نال سدا
 سختائی نہ کر دی روئے گی کیوں جے اوہ وی تے جیوندی جان نئیتے فیر وی اوہدی عمر اک سو وی ورے ہوئے گئی۔⁴ اوہناں دیڑیاں جے
 دھرتی اچے لمبے زور ولے لوکی سن تے جدوں خدا دے پتر انسان دیاں دھیاں کول گئے اوہناں لئی اولاد ہوئی تے ایہی پرلہ وقتاں دے
 لڑاکو سن جیڑے بٹھیرے ناں ولے ہوئے۔⁵ تہ خداوندہ وکھیا پئی دھرتی لے انسان دی برائی بٹھیری ودھ گئی اتے اوہدے من دے وچار
 سدا پیڑے رہندے نیں۔⁶ تہ خداوند دھرتی تے انسان نوں بنان توہن وچ دکھی ہوا۔⁷ تہ خداوندہ آکھیا پئی میں انسان نوں جنوں میں بنایا
 ساری دھرتی توں مٹا دواں گاتے انسان توں لے کے حیوان تے رہڑن ولے جانداراں تہو دا پرنڈیاں تیکر ساریاں نوں کیوں جے میں اوہناں
 دے بنان توں دکھی ہاں۔⁸ پر نوح خدا نوں پسند آیا۔⁹ نوح دا شجرہ اے وے۔ نوح اک سچلے اپنے دور دے لوکاں وچ بدی توں پاک بندہ سی
 تہ نوح خدا دے نال نال ٹر دا سی۔¹⁰ اتے اوہدے تین پتر سم، حامہ، یافث جمے۔¹¹ پر دھرتی خدا دے لگے پلٹ ہو گئی سی تہ ظلم نال بھر
 گئی سی۔¹² تہ خدائے دھرتی تے نظر کیتی تہ وکھیا اوہ پلٹ ہو گئی اے کیوں جے ہر بندے دھرتی لے اپنا طریقہ وگاڑ لیا سی۔¹³ تہ خدائے
 نوح نوں آکھیا پئی ساریاں انساناں دا خیر میرے سامنے آگیا اے کیوں جے اوہناں دی وجہ توں دھرتی ظلم نال بھر گئی اے سو ویکھ میں
 دھرتی دے نال اوہناں نوں مار دواں گا۔¹⁴ توں گوہر دی لکڑ دی اپنے لئی اک کشتی بنا۔ اوس کشتی وچ کوٹھڑیاں بنائیتے اوہدے اندر
 تے بار رال لاویں۔¹⁵ تہ اوس کشتی دی لمبائی تین سو تھمتے چوڑائی پنجاہ تھمتے اونچائی تی تھمتے ہوئے۔¹⁶ تہ اوس کشتی وچ اک باری بنائیں
 تہ اوہروں اک ہتھ چھڈکے اونہوں مکا دویہ تے اوس کشتی دا ہوا اوہدے اک پاس رکھیتے ا وڈیاں تین منزلاں بنائیں۔ تھلڑا، دو جلتے تیجا۔¹⁷
 تہ ویکھ میں آپ دھرتی تے پانی دا طوفان لیاں والا ہاں تاں جے سارے انسان جناں وچ جیون دا ساہ وے جگ توں مکا دواہ تے سارے
 جیڑے دھرتی تے نیں مر جان گے۔¹⁸ پر تیرے نال میں اپنی سوہ منگاں گاتے توں کشتی وچ جایتے توہ تے نال تیرے پترے تیری کار والی
 تے تیرے پتراں دیاں کار والیاں۔¹⁹ تہ جانوراں دیاں ساریاں قسماں وچوں دو دو اپنے نال کشتی وچ لئیں تاں جے اوہ تہاڈے نال جیوندے
 رہن۔ اوہ نہرے مادھوں۔²⁰ تہ پرنڈیاں دی ہر نسل وچوہ تے چرندیاں دی ہر نسل وچوہ تے زمین تے رہڑن والیاں دی ہر اک نسل وچوں دو دو
 تیرے کول آن تاں جے جیوندے رہن۔²¹ تہ توں ہر طرح دی کھان والی شے اپنے کول کٹھی کر لئیں کیوں جے ایہی تیرے اوہناں دے کھان
 لئی ہتھ گا۔²² تہ نوحہ انج ای کیتا۔ جیویں خدائے اونہوں حکم دتا سی اونج ای اوہ کیتا۔

¹۔ خداوند نوح نوں آکھیا پئی توں اپنے سارے خنوادے نال کشتی وچ آکيوں جے میں صرف تینوں ای ایس زملہ وچ نیک و کھیا 7
²۔ سارے پاک جانوراں وچوں ست ست نرے اوہناں دی مادہ اوہناں وچوں جیہڑے پاک نئیے دو دو نرے اوہناں دی مادہ اپنے نال
رکھ لوں۔ ³۔ تہوا دے پرندیاں وچوں وی ست ست نرے مادہ لوں تان جے دھرتی لے اوہناں دی نسل باقی روے۔ ⁴۔ کیوں جے ست دن
دے مگروں میں دھرتی لے چالی دیہاڑے چالی راتاں پانی وساواں گلتے ہر جان دار شے نوں جیہڑی میں بنائی اے دھرتی توں مٹا دواں
گا۔ ⁵۔ نوحے اوہ سب کیتا جدا خدانے حکم دتا سی۔ ⁶۔ نوح چھ سو ورہیاں دا سی جدوں پانی دا طوفان آیا۔ ⁷۔ تہ نوحے اوہدے پترے
اوہدی کار والیے اوہدے پتران دیاں کاروالیاں اوہناں دے نال طوفان دے پانی توں بچن لئی کشتی وچ گئے۔ ⁸۔ تہ پاک جانوراں وچوں
اوہناں وچوں جیہڑے پاک نئی سنے پرندیاں دھرتی لے رٹن ولے جان داراں وچوں۔ ⁹۔ دو دو نرے مادہ کشتی وچ نوح دے کول گئے جینوے
خدانے نوح نوں حکم دتا سی۔ ¹⁰۔ تہ ست دیہاڑن مگروں انج ہوا پئی طوفان دا پانی دھرتی لے آگیا۔ ¹¹۔ نوح دی عمر دا چھ سو ورا سی
اوہدے دوچے مہینے دی ٹھیک ستارویں تاریخ نوں وڈے سمندر دے سارے سوہاٹ گئے آسمان دیاں باریاں کھل گئیاں۔ ¹²۔ تہ چالی دیہاڑے
تہ چالی رات دھرتی لے مہینہ وسدا رہا۔ ¹³۔ اوسے دیہاڑے نوحے نوح دے پتر سم، حامہ، یافثے نوح دی کار والیے اوہدے پتران دیاں کار
والیاں۔ ¹⁴۔ تہ نسل دا جانور تہر طرح دا چویا یے تہر طرح دا دھرتی لے رٹن والا جان دار تہر طرح دا پرندہ نسل دیاں چڑیاں سارے
کشتی وچ وڑے۔ ¹⁵۔ تہ اوہ جیہڑے جیون دا ساہ رکھدے نیں اوہناں وچوں دو دو نوح دے کول کشتی وچ لے۔ ¹⁶۔ تہ جیہڑے اندر لے اوہ جیویں
خدانے حکم دتا سی سارے جانوراں دے نرے مادہ سن۔ فیر خداوندے اوہنوں باروں بند کر دتا۔ ¹⁷۔ تہ چالی دیہاڑے تیکر دھرتی لے طوفان
رہلے پانی ودھیالے کشتی نوں لے چک دتا۔ سو کشتی دھرتی توں لے چکی گئی۔ ¹⁸۔ تہ پانی دھرتی لے چڑا ای گیلے تہیرا ودھ گیلے کشتی
پانی دے لے تر دی رئی۔ ¹⁹۔ تہ پانی دھرتی لے تہیرا چڑ گیلے سارے پہاڑ جیہڑے دنیا وچ لک گئے۔ ²⁰۔ پانی اوہناں توں بندر تہ پور لے چڑھیا
تہ پہاڑ ڈوب گئے۔ ²¹۔ تہ سارے جانور جیہڑے دھرتی لے تہرے سن پرندے چویلے جنگلی جانور تہ دھرتی لے سارے رٹن ولے جان دار
سارے بندے مر گئے۔ ²²۔ تہ خشکی دے سارے جان دار جیون دا ساہ سی مر گئے۔ ²³۔ سگوں ہر جیوندی شے جیہڑی ساری دھرتی لے
سی مر گئی۔ کی انسان تہ کی حیوان تہ کی رٹن والے جان دار تہ کی ہوا دے پرندے سارے دے سارے دھرتی توں مک گئے۔ صرف اک
نوح ہی باقی بچیلے اوہ جیہڑے اوہدے نال کشتی وچ سن۔ ²⁴۔ تہ پانی دھرتی لے اک سو پنجا دیہاڑے تیکر چڑھ دا رہا۔

¹۔ فیر خدائے نوحہ سارے جیوندیاں جانوراں دا ، جیڑے اوہدے نال کشتی وچ سن ، چیتا کرکے دھرتی اک ہنیری وگائیے فیر 8 پانی گھٹن لگ پٹیا۔²۔ تے بوٹی ڈونگائی دے سارے چشمے آسمان دے سارے پھوارے بند ہو گئے۔³۔ تے پانی دھرتی اتوں ہولی ہولی گھٹن لگ پٹیا۔⁴۔ تے ستویں ماہ دی ستارویں تاریخ نوں اراراط دے پاڑے کشتی کھلو گئی۔⁵۔ تے پانی دسویں مہینہ تیکر گھٹدا ریاست دسویں مہینہ دی پہلی تاریخ نوں پاڑاں دیاں ٹیسیاں دسیاں۔⁶۔ تے اوس توں مگر چالی دپاڑے لنگتے نوحہ کشتی دی باری جیڑی اوہ بنائی سی کھولی۔⁷۔ تے اک کان نوں اڈایا اوہ نکل کے جدوں تیکر دھرتی پانی سک نئی گیا ایدر اودر پھر دا رپا۔⁸۔ فیر اوہ اک کگی اڈائی تاں جے ویکھ پئی دھرتی توں پانی گھٹیا وے یا نئی۔⁹۔ پرکگی نوں پنچ رکھن دی کوئی تھان نئی لبھیے اوہدے کول کشتی وچ فیر پرت آئی۔ کیوں جے ساری دھرتی پانی سی۔ تے اوہتھ ودهاکے اونوں پھڑلیاے اپنے کول کشتی وچ لے لٹیا۔¹⁰۔ تے اوہ فیر ست دپاڑے ٹھہر کے کگی نوں فیر توں کشتی وچوں اڈایا۔¹¹۔ تے اوہ کگی شام دے ویکھ اوہدے کول پرت آئی۔ تے زیتون دی اک ہری پتی اوہی چنچ وچ سی۔ تے نوحہ سیان گیا پئی دھرتی توں پانی لٹھ گیا وے۔¹²۔ تے اوہ فیر توں ست دپاڑے ٹھہر کے کگی نوں اڈایا اوہ فیر اوہدے کول نئی پرتی۔¹³۔ تے چھ سو اک ورے دے پہلے مہینہ دی پہلی تاریخ نوں دھرتی توں پانی سک گیا۔ تے نوحہ کشتی دی چھت کھول کے ویکھیا پئی دھرتی خشک ہون لگ پئی اے۔¹⁴۔ تے دجے مہینہ دی ستائی تاریخ نوں دھرتی سک گئی۔¹⁵۔ تے خدائے نوحہ نوں آکھیا پئی۔¹⁶۔ توہ تیرے نال تیری کار والیے تیرے پترے تیرے پتراں دیاں کار والیاں کشتی وچوں بار نکل آو۔¹⁷۔ تے سارے قسم دے جانور جیڑے تیرے نال نیں، کی پرندے کی چرن ولے کی کیڑے جیڑے دھرتی تیرے نال نیں، اپنے نال لے کے نکل تاں جے اوہ دھرتی ودهاکے جمنے تسی دھرتی جا کے پھلوتے ودهو۔¹⁸۔ تے نوحہ بار نکلیا تے اوہ اوہدے پترے اودی گھر والیے اوہدے پتراں دیاں گھر والیاں اوہدے نال سن۔¹⁹۔ تے سارے جاندار وی پالتو جانورے کیڑے جیڑے دھرتی رینگدے نیں اپنی جنس وانگوں کشتی وچوں نکل لے۔²⁰۔ تے نوحہ خداوند لئی اک مذبح بنایا سارے پاک چرن والیاں چوہے پرندیاں چوہے لے کے اوہدے مذبح تے سوختی قربانی دتی۔²¹۔ تے خداوند نے اوناں دی میٹھی خوشبو لئی۔ تے اپنے دل وچ آکھیا پئی انسان دے سبب میں دھرتی فیر کدی لعنت نہ گھلاں گا۔ کیوں جے انسان دا دل جوانی توں ہی بدی ول ہندا وے۔ تے جینج میں کیتا فیر کدی میں دوبارہ جانداراں نوں نہ ماراں گا۔²²۔ سگو جسد تیکر دھرتی روئے تسی بیج بیجناے فصل کٹنا - پالائے دھپ۔ پاڑیے مگھر تے دنے رات کدی نہ مکن گے۔

¹۔ خدائے نوحہ اودے پتران نوں برکت دتی۔ اوہناں نوں آکھیا پئی جوانیاں مانوہ ودهوہ دھرتی نوں بھر دو۔²۔ تہاڈا روعبتہ ڈر 9 دھرتی دے سارے جانوراں لے نلے اسمان دے سارے پرندیاں لے دھرتی تہن والبارتہ بنیا رہے گا - سمندر دیاں ساریاں مچھیاں تہاڈے حولہ کیتیاں گئیاں نیں۔³۔ سارے جیوندے تہاڈے کھان دے لئی نیں۔ میں اپناں ساریاں نوں ساگ پات وانگوں تہانوں دتا۔⁴۔ پر گوشت نوں تسی اودے لہو دے نال جدے وچ اودھی جان وے نہ کھانا۔⁵۔ کیوں جے میں تہاڈے لہو دا بدلہ لواں گا۔ ہر جانور توں اودا بدلہ لواں گا۔ بندے دی جان دا بدلہ بندے توں تہاڈے اودے بھرا توں لواں گا۔⁶۔ جیڑا کسی بندے دا قتل کرے گا اوہ وی بندے تھوں قتل ہووے گا۔ کیوں جے خدائے اپنے جیہا انسان نوں بنایا۔⁷۔ پر تسی ودهوہ پھل دار پووتہ دھرتی اپنی نسل ودهاوہ تہیرے ودهو۔⁸۔ خدائے نوحہ اودے پتران نوں آکھیا۔⁹۔ ویکھو میں تہاڈے تہاڈے مگروں تہاڈی نسل دے نال -¹⁰۔ سارے جیوندیاں دے نال جیڑے تہاڈے نال نیں کی پرندے کی چرن ولے کی دھرتی دے سارے درندیاں نال جیڑے کشتی وچوں نکلتے دھرتی تہر اپناں ورگیاں نال سوہ منگنا ہاں۔¹¹۔ تہاڈے نال میں سوہ منگنا ہاں پئی کوئی جیوندے پانی دے طوفان دی وجہ توں فیر ہلاک نہوے گا۔ تہی فیر توں طوفان آوے گا۔ پئی دھرتی نوں تہا تہا کرے۔¹²۔ خدائے آکھیا جیڑا عہد میں ہر زملہ لئی ایفہ تہاڈے جے جدکے سارے تہاڈے ورگے جیوندیاں دے نال کرنا ہاں اودا اے نشان وے۔¹³۔ میں دھنک بدلاں وچ رکھنا ہاں جیڑی میرے دھرتی دے وچ عہد دا نشان ہووے گی۔¹⁴۔ جس دہاڑے میں دھرتی لے بدل لیاواہ دھنک بدلاں وچ دسے۔¹⁵۔ میں ایس عہد دا چیتا کراں گا جیڑا میرے تہاڈے جیوندیاں دے وچ ہوا وے۔ طوفان دا پانی فیر توں نئی چڑے گا۔ پئی سارے جیوندیاں نوں ہلاک کرے۔¹⁶۔ دھنک جدوں بدلاں وچ ہووے گی میں اوہوں ویکھکے اوس صدا لئی کیتے عہد دا چیتا کراں گا۔ جیڑا خداوند ہر جیوندے ساری خلقت دے نال کیتا اے۔¹⁷۔ تہی فیر خدائے نوحہ نوں آکھیا پئی اے اوس عہد دا نشان ہووے گا جیڑا میں ایفہ دھرتی دے ہر جیوندے دے نال کیتا وے۔¹⁸۔ تہی نوحہ دے پتر جیڑے کشتی چوں نکلے سمے حامیہ یافت سن۔ سمے حامیہ کنعان دا پیو وے۔¹⁹۔ نوحہ دے ایہی تین پتر سن۔ سمے اپناں توں ای ساری دھرتی آباد ہوئی۔²⁰۔ تہی نوحہ زمینداری کرن لگ پیاتے اہیہ انگور دی اک باڑی لائی۔²¹۔ تہی اودی مے پی کے نشہ وچ تمبو دے اندر ننگلے گیا۔²²۔ سمے کنعان دے پیو حامیہ اپنے پیو نوں ننگا ویکھیاتے بار لکے اپنے دووئیں بھراواں نوں دسیا۔²³۔ تہی سمے یافتے اک کپڑا لئیاتے اپنے دووئیں موڈیاں تہ دھرتی پٹھ پیری جا کے اپنے پیو دے ننگ نوں ڈھکیاتے اوہناں دے منہ پچھ ول نوں سن۔ سمے اوہناں اپنے پیو دے ننگ نوں نہ ویکھیا۔²⁴۔ جدوں نوحہ مے دے نشہ چوں پوش چہ آیا تہ اوہوں پتا لگیا پئی جو کجھ اودے نک پترے اودے نال کیتا سی۔²⁵۔ تہی اوہ بولیا پئی کنعان لعنتی ہووے۔ اوہ اپنے بھراواں دے نوکراں دانوکر ہووے۔²⁶۔ فیر آکھیا خداوند سم دا خدا مبارک ہووے۔ کنعان اودا غلام ہووے۔²⁷۔ خدا یافت نوں ودھلے۔ پئی اوہ سم دے تمبو وچ وسے تہ کنعان اودا نوکر ہووے۔²⁸۔ تہی طوفان دے مگروں نوحہ ساڈھ تین سو ورے جوندہ رہا۔²⁹۔ تہی نوحہ ساڈھ نو سو ورے تیکر جیوندہ رہا۔ تہی فیر اوہ مریا۔

1. نوح دے پتر سم، حامیہ یافت دی اے اولاد وے۔ طوفان توں مگر اونہاں دے پتر پوئے۔² یافت دی اولاد اے وے۔ جمرے ماجوجہ 10 مادیہ یاوانہ توبلے مسکے تیراس۔³ بے جمر دے پتر اشکنازہ ریفتہ تجرم۔⁴ بے یاوان دے پتر الیسہ ترسیسہ کئیہ دودانی۔⁵ ایناں توں قومان دے جزیرے وکھرے وکھرے دیساں، بولیاں قبیلیاں وچ ونڈے گئے۔⁶ بے حام دی اولاد اے وے۔ کوشیہ مصر بے فوطہ کنعان۔⁷ بے کوش دی اولاد اے وے۔ سبے حویلے سبتہ رعماہ سبتیکہ رعماہ دی اولاد اے وے۔ سبے ددان۔⁸ بے کوش توں نمرود جمیہ اوہ دھرتی لے اک سورماہو یا وے۔⁹ بے اوہ خداوند دی نظروچ اک چنگا شکاری بنیا۔ ایس لئی اے گل بن گئی پئی خداوند دی نظر وچ نمرود جیہا چنگا شکاری۔¹⁰ بے اودھی بادشاہی سنعار دے دیس وچ بابلہ ارکتہ اکادہ کلہ توں شروع ہوئی۔¹¹ بے اوسی دیس وچوں نکل کے اوہ اسورہ نینوہ حویوت عیرہ کلج وچ آیا۔¹² بے نینوہ کلج دے وچ کار رسن نوں جیہڑا وڈا شہر دے بنوایا۔¹³ بے مصر توں لودیہ عنامیہ لہابیہ نفتوحی۔¹⁴ بے فتروسیہ کسلو حی (جناں وچوں فلسٹی نکلے) بے کفتوری وی جمے۔¹⁵ بے کنعان وچوں اوڈا پلوٹھا صیدا جمیہ حت۔¹⁶ بے ییوسیہ اموریہ جرجاسی۔¹⁷ بے حویہ عرفیہ سینئ۔¹⁸ بے اروادیہ صماریہ حماتی جمے اپناں توں مگر کنعا نی قبیلہ وکھ وکھ ہوئے۔¹⁹ بے کنعیاں دی حدائے وے۔ صیداتوں غزہ تک جیہڑا جرار دی رامت وے فیر اوٹھوں لسع تیکر سی جیہڑا سدومہ عمورہ ادمہ ضبیان دی رامت وے۔²⁰ بے اے وے حام دی اولاد جیہڑے اپنے اپنے دیسے گرواں وچ اپنے قبیلیاں اپنیاں بولیاں وانگوں وسے۔²¹ بے سم دے ول وی جیہڑا عبر دی ساری اولاد دا پیوہ یافت دا وڈ بھرا سی اولاد ہوئی۔²² سم دی اولاد اے وے۔ عیلامہ اسورہ ارفکسدہ لود لے ارام۔²³ ارام دی اولاد اے وے۔ عوضہ حولہ جترہ مس۔²⁴ بے ارفکسدہ توں سلج جمیہ سلج توں عبر۔²⁵ بے عبر دے دو پتر پوئے۔ اک دا ناں فلج سی کیوں جے اونہاں دے ولہ اچ دھرتی ونڈی گئیہ اوڈے بھرا دا ناں یقطان سی۔²⁶ بے یقطان توں المودادہ سلفہ حصارماوتہ اراخ۔²⁷ بے بدورامہ اوزالہ دقل۔²⁸ بے عوبلہ ابی مائیلہ سبا۔²⁹ بے اوفیرہ حویلہ یوباب جمے۔ اے سارے یقطان دی اولاد سن۔³⁰ بے اے سارے میسا توں لے کے پورب دے اک پاڑ سفار ول وسہوئے سن۔³¹ بے اے سم دی اولاد وے۔ جیہڑے اپنے اپنے دیسے گروہ قبیلیاں اپنیاں بولیاں وانگوں وسہوئے۔³² نوح دیاں پتراں دے خوادے، اونہاں دے گرواں دے نسلان دے وانگر اے نیہ طوفان توں مگر دھرتیہ جہاں قومان بنیا بے ونڈیاں گئیاں اوہ اپناں وچوں سن۔

¹۔ تے ساری دھرتی تے اک زبان تے اکو بولی سی۔² تے انج بویا پئی پورب ول ٹردیاں اوہناں نوہسنعا دے ملک ر وچ اک کھلا تھان لہیاتے 11 اوہ اوتھ وس پئے۔³ تے اوہناں اک دے نوں آکھیا۔ چلو اسی اٹاں بنائیتے اوہناں نوں اک وچ چنگی طرح پکائیتے فیر اوہناں وٹیاں دی تھاتے ایٹاں تے چوندی تھاتے گارا لایا۔⁴ تے اوہناں آکھیا پئی چلو اسی اپنے لئی اک شہر تے اک برج بنائے جدی اچائی اسمان تیک اپڑے تے اسی اپنا ناں کرے۔ تاں انج نہوئے پئی اسی ساری دھرتی تے وکھر جائے۔⁵ تے خداوند اوس شہر تے اوس برج نوں جیڑا آدم دی اولاد بنا رئے سن ویکھن لئی تھلے آیا۔⁶ تے خدانے آکھیا پئی ویکھو اے سارے لوکاں دا اکا وے تے اپہناں ساریاں دی اک ای بولی اے تے کیوں جہن اوہ اے کرن لگ پئے تئیں تے فیر اوہ اپنے ارادے توں نئی مڑن گے جدوں تیکر اوہنوں پورا نہ کر لین۔⁷ تے آو اسی جا کے اوہناں دی بولی وکھ وکھ کرے تاں جے اوہ اک دے دی گل وچ نہ سکے۔⁸ تے فیر خداوند نے اپناں نوں اوس تھان توں ساری دھرتی تے وکھیر دنا تے اوہ شہر دے بنان توں مڑ گئے۔⁹ ایس لئی اوہناں ناں بابل پے گیا۔ کیوں جے اوتھ خدانے ساری دھرتی دیاں زبانان وکھریاں کیتیاں تے اوتھوں فیر خدانے اوہناں نوں ساری دھرتی تے وکھیرا۔¹⁰ تے سم دا شجرہ ایہ وے۔ سم اک سو ورے دا سی جدوں طوفان دے دو ورے مگر اوہدے توں ارفکسد جمیا۔¹¹ تے ارفکسد دے جمن توں مگر سم پنج سو ورے جیوندا رہا تے اوہدے توں پترے دھیاں جمیاں۔¹² تے ارفکسد پینتی ورے دا سی جدوں اوہدے توں سلج جمیا۔¹³ تے سلج دے جمن توں مگر ارفکسد چار سو تین ورے جیوندا رہا تے اوہدے پترے دھیاں جمیاں۔¹⁴ تے سلج تی ورے دا سی جدوں اوہدے توں عبر جمیا۔¹⁵ تے عبر دے جمن توں مگر شالچ چار سو تین ورے جیوندا رہا تے اوہدے پترے دھیاں ہوئیاں۔¹⁶ تے عبر چہوی ورے دا سی جدوں اوہدے توں فلج جمیا۔¹⁷ تے فلج دے جمن توں مگر عبر چار سو تری ورے جیوندا رہا تے اوہدے پترے دھی ہوئے۔¹⁸ تے فلج تری ورے دا سی جدوں اوہدے توں رعو جمیا۔¹⁹ تے رعو دے جمن توں مگر فلج دو سو نو ورے جیوندا رہا تے اوہدے توں پترے دھی جمے۔²⁰ تے رعو بتی ورے دا سی جدوں اوہدے توں سروج جمیا۔²¹ تے سروج دے جمن دے مگر رعو دو سو ست ورے جیوندا رہا تے اوہدے توں پترے دھیاں ہوئیاں۔²² تے سروج تری ورے دا سی جدوں اوہدے توں نحور جمیا۔²³ تے نحور دے جمن توں مگر سروج دو سو ورے جیوندا رہا تے اوہدے توں پترے دھیاں ہوئیاں۔²⁴ تے نحور انتیس ورے دا سی جدوں اوہدے توں تارح جمیا۔²⁵ تے تارح دے جمن توں مگر نحور اک سو انتیس ورے جیوندا رہا تے اوہدے پترے دھیاں ہوئیاں۔²⁶ تے تارح ستر ورے دا سی جدوں اوہدے توں ابرام تے نحور تے حاران جمے۔²⁷ تارح دا شجرہ اے وے۔ تارح توں ابرام تے نحور تے حاران جمے تارح توں لوط جمیا۔²⁸ تے حاران اپنے پیو توں پہلاں اپنی جمن دی تھان یعنی کسدیاں دے اور دے وچ مرے۔²⁹ تے ابرام تے نحور ویا ہ کیتا۔ ابرام دی کار والی دا ناں ساری تے نحور دی کار والی دا ناں ملک سی تے اوہ حاران دی دھی سی۔ جیڑا ملکہ اسک دا پیو سی۔³⁰ تے ساری بانجھ سی۔ اوہا کوئی پتر نئی سی۔³¹ تے تارح نے اپنے پتر ابرام نو تے اپنے پوتے لوط نوں جیڑا حاران دا پتر سی تے اپنی نوح ساری نوں جیڑی اوہدے پتر پتر ابرام دی کار والی سی نال لئی تے اوہ سوارے کسدیاں دے اور توں کنعاں دے ملک جان لئی تے اوہ حاران تیکر اپڑے تے اوتھ وس گئے۔³² تے تارح دی عمر دوسو پنج ورے ہوئی تے اوہ حاران وچ مرے۔

¹۔ خداوند نے ابرام کو آکھیا توں اپنے ملک کے اپنے خنوا دے وچوں نالہ اپنے پیو دے کار چوں ثرے اوس زمین تے جا جیڑی میں تینوں 12
وکھاواں گا۔²۔ تے میں تینوں اک وڈی قوم بناواں گا۔ تینوں برکت دواں گاتے تیرا ناں اچا کراں گاتے توں برکت دا سبب ہووئیں گا۔³۔
جیڑے تینوں برکت دین میں اوہناں نوں برکت دواں گا۔ جیڑے تیرے لعنت کرن میں اوہناں تے لعنت کراں گا۔ جگ دے سارے قبیلہ
تیرے توں برکت پان گے۔⁴۔ تے فیر ابرام خداوند دے کہن وانگ ثرے لوط اوہدے نال ثریا تے جدوں ابرام حاران توں ثریا اودوں اوہ پچھتر
ورے دا سی۔⁵۔ تے ابرام اپنی کاروالی سارے اپنے بھتیجے لوط تے جو اوس سارے مال نوں جیڑا اوہناں اکٹھا کیتا سی۔ اوہناں بندیاں نوں
جیڑے حاران وچ اوہناں نوں لبھ گئے سن، نالہ کے کنعان دے ملک ول ثرے تے اوہ کنعان وچ اپڑے۔⁶۔ تے ابرام اوس ملک وچوں لنگھدا
ہوہا شکم دے تھان وچ مورہ دے بلوط تیکر اپڑا۔ اوس ولہ ملک وچ کنعانی وسدے سن۔⁷۔ تے خداوند ابرام دے ظاہر ہوئے آکھیا پئی اے
دھرتی میں تیری نسل نوں دواں گاتے اوہ اوتھ خداوند دے لئی جیڑا اوہدے ظاہر ہوہا سی اک قربانی دی تھان بنائی۔⁸۔ تے اوتھوں ثر
کے اوہ اوس پہاڑ ول نوں گیا جیڑا بیت ایل دے پورب وچ وے اوتھ اپنا تمبو انج لایا پئی بیت ایل اوہدے پچھمے عی اوہدے پورب ول
نوں سی۔ اوتھ وی اوہ خداوند دے لئی اک قربانگاہ بنائی۔ خداوند توں دعا منگی۔⁹۔ فیر ابرام ثردا ہوہا داتر ول نوں ودھ گیا۔¹⁰۔ تے
اوس ملک وچ کال پئی۔ ابرام مصر ول نوں گیا پئی اوتھ وس۔ کیوں جے ملک کال بھاری سی۔¹¹۔ جدوں اوہ مصر وچ وڑن لئی نیڑے
آپاتے اوہ اپنی کاروالی ساری نوں آکھیا میں جاندا ہاں پئی توں دسن اچ سوہڑی ویں۔¹²۔ تے جدوں مصری تینوں ویکھن گئے تینوں کہن
گے پئی اے اوہدی کار والی وے مینوں قتل کرن گے پر تینوں جیوندی رکھ لین گے۔¹³۔ ایس لئی توں کہیں پئی میں اوہی بہن ہاں۔ تاں جے
تیری وج توں میرے نال چنگا ورتا کیتا جاوے۔ میری جان تیرے لئی بچی روے۔¹⁴۔ تے فیر جدوں ابرام مصر وچ اپڑے مصریاں اوس
عورت نوں ویکھیا پئی اوہ بہتری سوہڑی اے۔¹⁵۔ تے فرعون دے سرداراں نے اونوں ویکھیا فرعون دے لگے اوہدی وڈیائی کیتی۔ تے اوس
عورت نوں فرعون دے کارلے گئے۔¹⁶۔ تے اوہ اوہدے سبب ابرام دے نال چنگا ورتا کیتا۔ ایتھوں تیکر پئی اونوں بھیڑ بکریاں تے گاواں تے بیل
تے کھوتے غلام تے لونڈیاں تے کھوتیاں تے اونٹ ملے۔¹⁷۔ پر خداوند نے ابرام دی کار والی ساری دے سبب فرعون تے اوہدے خنوادے نوں سخت
آفتاں وچ پایا۔¹⁸۔ تے فرعون نے ابرام نوں سدکے اونوں آکھیا پئی توں اے میرے نال کی کیتا؟ توں مینوں کیوں نئی دسیا پئی اے تیری
کار والی اے؟¹⁹۔ کیڑی گل توں توں اے آکھیا پئی اے تیری بہن وے؟ ایس کرکے میں اونوں اپنی کار والی بناوون لئی لئی۔ ایس لئی
تیری کار والی اے وے ایہوں تے ثر جا۔²⁰۔ تے فرعون نے ابرام دے لئی اپنے نوکراں نوں حکم کیتا تے اوہناں نے اونوں تے اوہی کار والی
نو تے اوہیاں ساریاں شیواں سمیت اوتھوں ٹور دتا۔

¹۔ ابرام مصر وچوں اپنی کار والیتہ اپنا سارا دھنتہ لوط نون اپنے نال لکے اتر ول ٹر یا۔²۔ ابرام دے کول بتھیرے مال ڈنگرتہ 13 سونلتہ چاندی سی۔³۔ اہ اوہ کنعان تون اتر ول نون ٹردا بیت ایل وچ اوس تھارتہ اپڑیا جتھ پہلے بیت ابلتہ عی دے وچ کار اودا تمبو سی۔⁴۔ یعنی اوس تھارتہ جتھ اوہ پہلے قربانی لئی تھان بنائی سی۔ اوتھ اوہ خداوند تون دعا منگی۔⁵۔ لوط دے کول وی جیڑا ابرام دے سفر دا ساتھی سی اجڑتہ گائیاں بیلتہ تمبو سن۔⁶۔ اوس ملک وچ اونیاں دے اکٹھ رین لئی تھان گھٹ گیا سی۔ کیوں جے اونیاں دے کول ایناں دھن سی پئی اوہ اکٹھ نئی سن رہ سکدے۔⁷۔ ابرام دے لوط دے پلہ اک دے نال بھڑ پٹتہ کنعانی فرزی اوس ولہ ملک وچ وسدے سن۔⁸۔ تد ابرام لوط نون آکھیا ، میرتہ تیرے وچتہ میرتہ تیرے پالیاں دے وچ بھڑ نہوئے ، کیوں جے اسی بھرا پاں۔⁹۔ کی اے ساری دھرتی تیرے سامنے نئی؟ ایس لئی تون میتھوں وکھ ہو جا۔ جے تون کھہ پاسے جاوےتہ میں فیر سجے پاسے جاواں گا۔ تے جے تون سجے پاسے جاوےتہ فیر میں کھہ پاسے جاواں گا۔¹⁰۔ تد لوط نے اپنیاں اکھاں چکے یردن دی ساری وادی نون جیڑا ضرر دے ول وے ویکھیا۔ کیوں جے ایس تون پلاں پئی خدا سدومتہ عمورہ نون تباہ کردا اوہ خداوند دے باغتہ مصر دے ملک وانگر سونپڑی۔¹¹۔ نال بھری ہوئی سی۔¹²۔ لوط نے اپنے لئی یردن دی ساری وادی نوں لئی اہ اوہ مشرق ول نون ٹر پئی اہ اوہ اک دے تون وکھ ہوئے۔¹³۔ ابرام کنعان دے ملک وچ رہتہ لوط وادیاں دے شہراں وچ جا وسیا۔¹⁴۔ لوط دے وکھ ہون تون مگر خدا نے ابرام نون آکھیا اپنیاں اکھاں چکے ایتھوں اترتہ دکن۔ پوربتہ پچھم دے ول نظر کر۔¹⁵۔ اے ساری دھرتی جیڑی تون ویکھ ریا ویں میں تینوے تیری اولاد نون صدا تیکر دواں گا۔¹⁶۔ میں تیری اولاد دھرتی دی دھول وانگر کراں گا۔ کوئی دھرتی دی دھول گن سکے فیر اوہ تیری اولاد نون وی گن سکے گا۔¹⁷۔ اٹھتہ ایس دی لمبائی جیڑائی وچ پھر - کیوں جے میں اے تینوں دواں گا۔¹⁸۔ فیر ابرام نے اپنا تمبو پئی اہ ممرے دے بلوطاں وچ جیڑے حبرون وچ نیئیں جا وسیا۔ اوتھ اوہ خداوند دے لئی اک قربانی دی تھان بنائی۔

¹۔ تے سنعار دے بادشاہ امرافلے الاسر دے بادشاہ اریوکتے عیلام دے بادشاہ کدر لا عمرتے جویم دے بادشاہ دے دور وچ -²۔ انج ہویا 14 پئی اوہ سدوم دے بادشاہ برعے عمورہ دے بادشاہ برشعے ادم دے بادشاہ سنی ابے صبوئیمے بادشاہ شمیرتے بالیع یعنی صغر دے بادشاہ دے نال بھڑے۔³۔ اے سارے سدیم یعنی شور دے دریا دی وادی وچ کٹھہوئے۔⁴۔ بارہ ورے تیکر اوہ کدر لا عمر دی تابعداری وچ رہے۔ پر تیرھویں ورے اوہ باغی ہوگئے۔⁵۔ تے چودویں ورے کدر لا عمرتے اوہ بادشاہ جیڑے اوہدے نال سن لٹے رفائیم نوں عسترات قرنیم وچتے زوزیاں نوں ہام وچتے ایمیم نوں سوی قریم وچ -⁶۔ تے حوریم نوں شعیر دے پاڑ وچ مار دے ہویاں ایل فاران تیکر جیڑا اجاڑ دے نال جڑا وے لٹے۔⁷۔ تے فیر اوہ پر تے عین مصفات یعنی قادس وچ ایڑتے امالیکیاں دے سارے ملک نوں نوں جیڑے حصے صون تمر وچ وسدے سن قتل کیتا۔⁸۔ تے سدوم دابادشاہ عمورہ دا بادشاہ ادم دا بادشاہ صبوئیم دا بادشاہ بالیع یعنی صغر دا بادشاہ سارے نکلتے اونیاں سدیم دے وادی تے حملہ کیتا۔⁹۔ تان جے علام دے بادشاہ کدر لا عمرتے جوئیم دے بادشاہ تے عالے سنعار دے بادشاہ امرافلے الاسر دے بادشاہ ایورک نال بھڑے۔ اے چارے بادشاہ اونیاں پنجاں دے نال بھڑے پئے سن۔¹⁰۔ تے سدیم دی وادی وچ تھان تھانے چکڑ دے ٹوئے سن تے سدوم تے عمورہ دے بادشاہ نسدے ہویاں اونیاں وچ ڈگ گئے جیڑے بچ گئے اوہ پاڑ ول نس گئے۔¹¹۔ تے اوہ سدوم تے عمورہ دا سارا دھن تے اوتھوں دا سارا راشن لے کے ٹر گئے۔¹²۔ تے ابرام دے بھتیجے لوط نوں تے اوہدے سارے دھن نوں لے گئے کیوں جے اوہ سدوم وچ رہندا سی۔¹³۔ تے اکنے جیڑا بچ گیا سی جاکے ابرام عبرانی نوں دسیا جیڑا اسکالے عنیر دے بھرا دے نال اموری دے بلوطاں وچ رہندا سی تے ایہ ابرام دے سجن سن۔¹⁴۔ جدوں ابرام نے سنی پئی میرا بھرا پھڑیا گیا وے تے اوہ اپنے تین سو اٹھارہ سکھہوئے ، کار دے لڑن ولے نوکراں نوں لے کے دان تیکر اودا پیچھا کیتا۔¹⁵۔ تے رات نوں اوہ تے اوہدے نوکراں نے اوہ تے حملہ کیتا۔ اوہناں نوں ماریا تے خوب تیکر جیڑا دمشق دے کھبے پاس وے اونیاں دا پیچھا کیتا۔¹⁶۔ تے اوہ سارے دھن تے اپنے بھرا لوط نوں تے اوہدے دھن تے عورتاں نوں تے باقی لوکاں نوں نال لے کے واپس آیا۔¹⁷۔ تے جدوں اوہ کدر لا عمرتے اوہدے نال دے بادشاہاں نوں قتل کر کے مڑیا تے سدوم دا بادشاہ اونوں ملن واسطے سوی دی وادی تیکر جیڑی بادشاہی وادی اے، آیا۔¹⁸۔ تے صدق سالم دے ملک دا بادشاہ روئے تے لیاٹیا تے اوہ خدا تعالیٰ دا کابن سی۔¹⁹۔ تے اوہ اونوں برکت دے کے آکھیا پئی اسمان تے دھرتی دا مالک خدا تعالیٰ دے ولوں ابرام مبارک ہووے۔²⁰۔ تے مبارک ہووے خدا تعالیٰ - جے تیرے ویریاں نوں تیرے تھ وچ کر دتا تے ابرام نے ساریاں شیواں دا دسواں حصہ اونوں دتا -²¹۔ تے سدوم دے بادشاہ ابرام نوں آکھیا پئی بندے منوں دے تے مال توں آپلے۔²²۔ پر ابرام نے سدوم دے بادشاہ نوں آکھیا پئی میں اسمان تے دھرتی دے مالک خداوند خدا نال سوہ منگی اے۔²³۔ پئی میں نے کوئی دھاگلے نہ جتی دا تسمتے نہ تیری کوئی اور شے لواں گا تان جے توں اے نہ آکھ سکیں پئی میں ابرام نوں دھن والا کیتا وے۔²⁴۔ بجلے اوہدے جیڑا جوانا نے کھا دتا اونیاں بندیاں دے حصہ دا جیڑے میرے نال گئے سن۔ ایس لئی عنیرتے اسکالے ممرے اپنا اپنا حصہ لین۔

1. ایناں گلاں دے مگروں خدا دا کلام رویا چہ ابرامہ نازل ہوئے خدائے آکھیا اے ابرام توں نہ کابر میں تیرا راکھا والائے تیرا وڈا اجر 15
 پاں۔ 2. ابرامہ آکھیا خداوند خدا توں منوں کی دویں گا؟ کیوں جو میں تہہ اولاد جاناں نلک میرے گھر دا مختار دمشق الیعرز
 اے؟ 3. فیر ابرامہ آکھیا ویکھ توں مینوں کوئی اولاد نئی دیتی ویکھ میرا نوکر میرا وارث ہووے گا۔ 4. تد خدا دا کلام ابرامہ نازل ہوا
 تے اوہ آکھیا اے تیرا وارث نئی ہوئے گا سگوں اوہ جیڑا تیرے صلب چوں جمے گا اوی تیرا وارث ہوئے گا۔ 5. فیر اوہ اونوں بارلے گیلے
 آکھیا پئی ہن اسمان ول ویکھ کے جے توں تاریاں نوں گن سکنا ایہ تے گنتے اونوں آکھیا پئی ایہی جئی تیرا اولاد ہوئے گی۔ 6. تے اوہ خداوند تے
 ایمان لبائیلے ایس گل نوں اوہ اودے حق چہ نیکی گنیا۔ 7. فیر اوہ اونوں آکھیا پئی میں خداوند ہاں جو تینوں کسدیاں دے اور چوں کڈ
 لیاپا واں تاں جو تینوں اے ملک میراث چہ دیواں۔ 8. تے اوہ آکھیا اے خداوند! میں کیوں جاناں پئی میں اودا وارث ہواں گا؟ 9. اوہ اونوں
 آکھیا پئی میرے لئے تین رپاں دی اک وچھی تے تین ورپاں دی اک بکری تے تین ورپاں دا اک مینڈھلے اک کگیتے کبوتر دا بچلے۔ 10. اوہ
 اونیاں ساریاں نوں لبائیلے اونیاں نوں وچ کاروں دو حصہ کیتلے ہر ٹکڑے نو اودے دو حصے دے لگ رکھیا پر پرندیاں دے حصہ نہ کیتے۔ 11.
 اودوں شکاری پرندے اونیاں ٹکڑیاں نوں پے گئے ابرام اونیاں نوں شیشدا ریا۔ 12. سورج ڈوبدے ویلے ابرام نوں گوہڑی نیندر آئی تے ویکھو
 اک ڈراونی ہنیری اودے آ پئی گئی۔ 13. تے اوہ ابرام نوں آکھیا یقین کر پئی تیری نسل دے لوک ایسی ملک چہ جیڑا اونیاں دا نئی
 پردیسی ہوں گے نلک اوتھوں دے لوکاں دی غلامی کرن گے نلک اوہ چار سو سال تک اونیاں نوں دکھ دین گے۔ 14. پر میں اوس قوم دی
 عدالت کراں گا جدی اوہ غلامی کرن گے اوس مگروں اوہ ہتھیرا دھن لے کے اوتھوں نکل آون گے۔ 15. تے توں سلامتی نال اپنے پیو دادے نال
 جا رلیں گاتے بوی پیری چہ دفن ہویں گا۔ 16. تے اوہ چوتھی پشت چہ ایتھ پرت آون گے کیوں جو اموریاں دے گناہلے تیکر پورے نئی ہوئے۔ 17. تے
 جدوں سورج ڈوبیا نلک ہنیرا ہوئے اک تنور دسیا جدے چوں دھواں اٹھدا پٹیا سی تے اک بلدی مشعل اونیاں ٹکڑیاں دے وچوں پوکے لنگی۔ 18.
 اوسے دپاڑے خدائے ابرام نال عہد کیتا نلک آکھیا اے ملک دریلے مصر توں لے کے اوس وڈے دریا یعنی دریلے فرات تک۔ 19. قینیاں قینیاں
 تے قدمونیاں۔ 20. تے حتیانے فرزیانے رفاتمیاں۔ 21. تے اموریاں تے کنعانیانے تے جرجاسیانے بیوسیاں سمیت میں تیری اولاد نوں دتا اے۔

¹۔ ابرام دی کاروالی ساری داکوئی نیانا نہویا۔ اودی اک مصری لونڈی سی جدا ناں ہاجرہ سی۔²۔ ساری نے ابرام نوں آکھیا پئی 16
 ویکھ خداوند نے مینوں تہجے توں بغیر رکھیا اے ایس لئی توں میری لونڈی دے کول جا خورے اوس توں میرا کار وس پئے ابرام نے
 ساری دی گل منی۔³۔ ابرام نوں کنعان دے ملک چ رہندیاں دس ورے ہو گئے سن جدوں اودی کار والی ساری نے اپنی مصری لونڈی
 اونوں اودی کاروالی بن لئی دتی۔⁴۔ اہاجرہ دے کول گیلے اوہ امید چوں ہوئی۔⁵۔ ابرام نوں آکھیا پئی جیڑا ظلم میرے ہویا اوہ تیرے ذمے وے۔ میں اپنی لونڈی تینوں دتی
 تے جدوں اوہ آپی امید چوں ہوئی۔⁶۔ ابرام نے ساری نوں آکھیا پئی تیری
 لونڈی تیرے وس چ وے جو تینوں چنگا لگ اودے نال کر۔ تہ ساری اودے نال سختی کرن لگ پئی۔⁷۔ اوہ اودے کولوں ٹھہ گئی۔⁸۔ اوہ
 خداوند دے فرشتہ نوں اجاڑ چ پانی دے اک چشمہ دے کول لیہی۔ اے اوی چشمہ وے جیڑا شور دی رامت وے۔⁹۔ اوہ اونوں آکھیا پئی
 ساری دی لونڈی ہاجرہ توں کتھوں آئی تے کتھ جانی ائیں؟ اوہ آکھیا میں اپنی بی بی ساری کولوں ٹھہ آئی آں۔¹⁰۔ خداوند دے فرشتہ
 اونوں آکھیا کہ توں اپنی بی بی دے کول ٹر جلتے اپنے آپ نو اودے حوالہ کر دے۔¹¹۔ خداوند دے فرشتہ اونوں آکھیا پئی میں تیری
 اولاد نو چوکھا ودھاواں گلے ایٹناں وادھاواں گا پئی اوہ گنہ وی نہ جا سکن گے۔¹²۔ خداوند دے فرشتہ اونوں آکھیا پئی توں امید چوں
 ایٹے تیرا پتر ہوئے گا۔ اودا ناں اسمعیل رکھیں اس لئی پئی خداوند نے تیرا دکھڑا سن لٹیا اے۔¹³۔ اوہ گورخر دی وائنگوں آزاد مرد ہووے
 گا۔ اودا تھ ساریاں دے خلافت ساریاں دے تھ اودے خلاف ہون گئے اوہ اپنے بھراواں دے لگ و سیا روے گا۔¹⁴۔ تہاجرہ خداوند دا جدے
 نال اوہ گلاں کیتیاں اتاہیل روئی ناں رکھیا یعنی اے خداوند توں ویکھن والا ویس اس لئی پئی اوہ آکھیا کی میں ایتھ وی اپنے ویکھن ولے
 نوں جاندے ہوں ویکھیا اے؟¹⁵۔ ایس کرکے اوس کھوں دا ناں بیر لہ روئی پے گیا۔ اوہ قادیستہ برد دے وچکار اے۔¹⁶۔ ابرام توں ہاجرہ دا
 پتر ہویا۔ ابرام نے اپنے پتر دا ناں جو ہاجرہ توں ہویا اسمعیل رکھیا۔¹⁷۔ تے جدوں ابرام توں ہاجرہ دے اسمعیل جمیا اودوں ابرام چھپاسی
 وریاں دا سی۔

¹۔ جدوں ابرام نژینوے وریاں دا ہوا اودوں خدا ابرام نو دسیلے اوہ کپا پئی میں خدا قادر ہاں توں میری حضور چہ ٹیتہ کامل ہو۔² تے 17 میں تیرے نال اک عہدکراں گلے تینوں ہتھیرا وڈاواں گا۔³ تہ ابرام سر جھکا لئیلتہ خدانہ اودے نال گل کرکے آکھیا۔⁴ پئی ویکھ میرا عہد تیرے نال اے تہ توں ہتھیریاں قومیاں دا پوہو ہوں گا۔⁵ تہ تیرا ناں فیر ابرام نہوے گا جدکے تیرا ناں ابرام ہوے گا ایس لئی پئی میں تینوں ہتھیریاں قومیاں دا پوہو بنا دتا۔⁶ تہ میں تینوں ہتھیرا اچا کراں گانلہ قومیاں تیری نسل چوں ہوں گیاتہ بادشاہ تیری اولاد چوں آن گے۔⁷ تہ میں اپنے تیرے تیرے بعد تیری نسل دے نال اودیاں ساریاں ہشتاں دے لئی عہد کراں گا جیڑا نہ مکن والا ہوے گا تاں جو میں تیرا بعدوں تیری نسل دا خدا رواں۔⁸ تہ میں تینوں تیرے بعد تیری نسل نوں کنعان دا ملک جدے چہ توں پردیسی ایں اچ دیواں گا پئی اوہ تیری پکی ملکیت ہو جلتہ میں اوہاں دا خدا ہواں گا۔⁹ فیر خدانہ ابرام نوں آکھیا پئی توں میرے حکم نوں منیتہ تیرے بعدوں تیری نسل ہشت در ہشت اونوں مہ۔¹⁰ تہ میرا عہد جیڑا میرے تیرے وچ تیرے مگروں تیری نسل نال وے جنوں ٹسی منوگے اوہ اے وے پئی تہاڈے چوں ہر اک پتر دا ختنہ کیتا جلتہ۔¹¹ تہ تسی اپنے جسم دی کھلڑی دا ختنہ کریا کرنا تہ اے اوس عہد دا نشان ہوے گا جیڑا میرا تہاڈے نال وے۔¹² تہاڈے ول ہشت در ہشت پر منڈے دا ختنہ جدوں اوہ اٹھ دیہاڑیاں دا ہوے کیتا جلتہ۔ بھاویں اوہ گھر چہ جمہ بھاویں اوہ کسی پردیسی توں مول لٹیا ہوے جیڑا تیری نسل چوں نئی۔¹³ ضروری وے پئی تیرے گھر دئییاں دلتہ تیرے مول خریدے دا ختنہ ہوے نلکہ میرا عہد تہاڈے جسم چہ صدا لئی عہد ہوے گا۔¹⁴ تہ اوہ پتر جدا ختنہ نہوے اپنے لوکاں چوں کڈ دتا جلتہ کیوں جو اوہ میرا عہد توڑیا اے۔¹⁵ تہ خداوندہ ابرام نوں آکھیا پئی ساری جو تیری کار والی وے اونوں ساری نہ آکھیں۔ اودا ناں سارہ ہوے گا۔¹⁶ تہ میں اونوں برکت دواں گلے اودے (اودے) چوں وی تینوں اک پتر دواں گا۔ بہ شک میں اونوں برکت دواں گلے قومیاں اودی نسل چوں ہوں گیاتہ عالمہ دنیا دے بادشاہ اودے توں جمے گے۔¹⁷ تہ ابرام سر جھکا پتہس کے دل چہ کہن لگا پئی سو وریاں دے وڈیرے چوں وی نیانا ہوے گا نلکہ سارہ جیڑی نوے وریاں دی اے اودی اولاد ہوے گی؟¹⁸ تہ ابرام خدانہ نوں آکھیا کاش اسمعیل ای تیرے حضور جیونداروے۔¹⁹ تہ خدانہ آکھیا پئی ضرور تیری کار والی سارہ توں تیرا پتر ہوے گا۔ توں اودا ناں اسحاق رکھیتہ میں اودے نالتہ اودی اولاد نال اپنا عہد جیڑا صدا لئی عہد اے کراں گا۔²⁰ نلکہ اسمعیل دے حق چہ وی میں تیری دعا سنی اے۔ ویکھ میں اونوں برکت دواں گا نلکہ اونوں اچا کراں گلے ہتھیرا وڈھاواں گانلہ اودے توں بارہ سردار جمے گے نلکہ میں اونوں وڈی قوم بناواں گا۔²¹ پر میں اپنا عہد اسحاق نال کراں گا جیڑا اگلے ریاں ایس مقرر ویلتہ سارہ توں جمے گا۔²² تہ جدوں خدانہ ابرام نال گلاں کر لئیاتہ اودے کولوں لے چلا گیا۔²³ اودوں ابرام نے اپنے پتر اسمعیل نوں تہ اپنے خدمت گزاراں تہ اپنے سارے مول خریدیاں نوں یعنی اپنے سارے کار دے مرداں نوں لئیلتہ اوسی دیہاڑے خدا دے حکم دے وانگوں اونان دا ختنہ کیتا۔²⁴ ابرام نژینوے وریاں دا سی جدوں اودا ختنہ ہوا۔²⁵ تہ جدوں اودے پتر اسمعیل دا ختنہ ہوے اوہ تیراں وریاں دا سی۔²⁶ ابرام دلتہ اودے پتر دا ختنہ اکو دیہاڑے ہوا۔²⁷ تہ اودے کار دے سارے مردانہ اودے خدمت کرن ولتہ اونان دا وی جیڑے پردیسوں مول لٹے سن اونان دا ختنہ اودے نال ہوا۔

1. فیر خداوند ممرے دے بلوطاں تے اونوں دسیا تے اوہ دپاڑی دے گرم ویلے اپنے تنبو دے بوجے بیٹھابوایا۔² تے اوہ اپنیاں اکھاں چک کے نظر کیتی تے ویکھیا پئی تن مرد اوڈے لگ کھلوتے نیں۔ اوہ اونان نو ویکھ کے تنبو دے بوجے چوں اونان ول نسیا تے زمین تک جھکیا۔³ تے کہن لگا پئی اے میریا رہا جے میرے تون کرم دی نظر کیتی اے تے اپنے ایس نوکر دے کولوٹرن جاویں۔⁴ سگوں ماسا کو پانی لپٹیا جلتے تسی اپنے پیردھوکے اوس درخت تھلے آرام کرو۔⁵ میں روٹی لپاناں تسی سواہے لو۔ فیر لگ وپوکیوں جے تسی ایسے لئی اپنے نوکر دے کول لٹے۔ اونان آکھیا جیویں تون آکھیا اے انج ای کر۔⁶ تے ابرام تنبوچ سارہ دے کول نسیا گیلے آکھیا پئی تن پیملے بریک آنا چھیتی تے اونوں گنتے پھلکے بنا۔⁷ تے ابرام اجڑ ول نسیا اک تگڑا وچھالکے اک جوان نو دلتے اوہ چھیتی نال اونوں بنایا۔⁸ فیر اوہ مکھن تے دودھ تے اوس وچھ نون جیڑا اوہ بنوایا سی لہا کے اونان دے لگ رکھیلے آپ اونان دے کول درخت تھلے کھلو ریلے اونان کھادا۔⁹ فیر اونان اونوں پچھیا پئی تیری کار والی ساری کتھا تے؟ اوہ آکھیا اوہ تنبو وچ اے۔¹⁰ اودوں اوہ آکھیا میں فیر بہار دے موسم چ تیرے کول آواں گلے ویکھ تیری کار آلی ساری دے پتر ہونے گا۔¹¹ تے ابرام تے سارہ وڈیرے وڈی عمر دے سن نلے سارہ دا اوہ حال نئی سی رپا جیڑا عورتاں دا ہندا اے۔¹² اودوں سارہ اپنے دل وچ بس کے آکھیا کی ایٹنی وڈیری ہون دے مگروں کی میرے لئی خوشی ہو سکدی اے نلے میرا کار والا وی وڈیرا اے۔¹³ فیر خداوند ابرام نون آکھیا پئی سارہ کیوں اے آکھ کے پئی میری جئی وڈیری دا وی بھلا پتر ہونے گا؟¹⁴ کی خداوند لئی کوئی گل اوکھی اے؟ بہار دے موسم وچ اپنے ویلے میں تیرے کول فیر آواں گلے سارہ دا پتر ہونے گا۔¹⁵ اودوں سارہ مکر گئی پئی میں نئی ہسی کیوں جے اوہ کابر گئی سی۔ پر اوہ آکھیا نئی تون ضرور ہسی سیں۔¹⁶ اودوں اوہ مرد اوتھوں اٹھتے اونان سدوم دل منہ کیتلے ابرام اونان نون چھڈن لئی اونان نال ٹر پیا۔¹⁷ تے خداوند آکھیا پئی جو کجھ میں کرن لگا ہاں کی میں ابرام تون لکا کے رکھاں؟¹⁸ ابرام وچوتے تے شک اک وڈی تے زبردست قوم جمے گی نلے دھرتی دیاں ساریاں قوماں اوڈے راہیں برکت پاں گیان۔¹⁹ کیوں جو میں جاننا ہاں پئی اوہ اپنے پتر تے نلے کار والیاں نون جیڑے اوڈے مگروں ہون گے وصیت کرے گا پئی اوہ خدا دی رامت پک رہے عدلتے انیلے کرن تان جے جو کجھ خدانے ابرام دے حق چ آکھیا وے اونوں پورا کرے۔²⁰ فیر خدانے آکھیا کیوں جے سدوم تے عمورہ دا شور وہ گیا اے تے اوہ ڈاڈے دوشی ہو گئے۔²¹ ایس لئی میں ہن جا کے ویکھاں گا پئی کی اونان بلکل اونج ای کیتا اے جیویں دا شور میرے کنان وچ بٹیا تے جے نئی کیتلے میں پتا کرا لواں گا۔²² تے اوہ مرد اوتھوں مڑے سدوم ول ٹر پتر ابرام خدا دے حضور کھلوتا رپا۔²³ اودوں ابرام نے کول جا کے آکھیا کی تون جنگیاں نون منڈیاں نال مارینگا؟²⁴ خورے اوس شہر وچ پنجاہ راستباز ہون۔ کی تون اونان نون ہلاک کریں گلے اونان پنجاہ راستبازاں دی خاطر جیڑے اوس شہر وچ ہون اوس تھاں نون نہ چھڈینگا؟²⁵ انج کرنا تینوں روانی پئی چنگ نون بھڑے نال مار دیں تے چھنگتے مندے اکو جے جو جان۔ اے تینوں روا نئی۔ کی جگ دا انیلے کرن والا انیلے نئی کرے گا؟²⁶ تے خدانے آکھیا پئی جے منوں سدوم دے شہر چ پنجاہ راستباز ملن تے میں اونان دے منہ پچھ اوس تھاں نون چھڈ دیاں گا۔²⁷ اودوں ابرام نے جواب دے کے آکھیا پئی ویکھو! میں مٹی تے سواہوں دے باوجود خدا نال گل کرن دی جرائت کیتی۔²⁸ خورے پنجاہ راستبازاں وچوں پنج گھٹ ہون۔ کی اونان پنجاہ دے گھلے تون تون سارا شہر نیست کریں گا؟ اوہ اونوں آکھیا جے منوں اوتھ پتالیس ملن تے میں اونان نون نیست نئی کراں گا۔²⁹ فیر اوہ اونوں آکھیا پئی خورے اوتھ چالی ہون۔ اودوں اوہ آکھیا پئی میں چالییاں دی خاطر وی ایہ نئی کراں گا۔³⁰ فیر اوہ آکھیا خداوند رسیں تے میں کجھ پور آکھاں؟ خورے اوتھ تری ہون۔ اوہ آکھیا جے منوں اوتھ تری وی لہتے فیر وی انج نئی کراں گا۔³¹ فیر اوہ آکھیا ویکھو! میں خداوند دے نال گل کرن دی جرائت کیتی۔ خورے اوتھ وی لہن۔ اوہ آکھیا میں ویاں دی خاطر وی اونوں نیست نئی کراں گا۔³² اودوں اوہ آکھیا خداوند جے رسیں تے میں اک واری کجھ پور آکھاں۔ خورے اوتھ دس ملن۔ اوہ آکھیا میں دس دی خاطر وی اونوں نیست نئی کراں گا۔³³ جدوں خداوند ابرام نال گلابر لٹیا تے ٹر گیلے ابرام اپنے کار نون مڑیا۔

۱۔ اے اوہ دویش فرشتہ شام دے ویلے سدوم وچ لُفّے لوط سدوم دے جنڈرے بیٹھا سی۔ لوط اونان نو ویکھ کے اونان دے استقبال 19 لئی کھلواتے زمین تیکر جھکیا۔ ۲۔ اے آکھیا اے میرے خداوند اپنے نوکر دے کار نو چلوے رات پوری آرام کروتے اپنے پیئر تووے سویرے اٹھ کے اپنی راہ لئیوے اونان آکھیا پئی اسی چوک وچ رات کٹ لواں گے۔ ۳۔ پر جدوں اوہ بوئی ضد کیتی اے اوہ دے نال ترکے اوہدے کار لُفّے اوہ اونان لئی کھانا تیار کیتا تے خمیری روٹی بنائی۔ اونان کھادی۔ ۴۔ اے ایدے توں پہلاں پئی اوہ آرام کرن لئی لمہ پیئن، سدوم شہر دیاں جوان توں لے کے بڈے تیکر سارے مردانے اوہدے کار نوں کیرے وچ لے لیا۔ ۵۔ اے اونان لوط نوں سدکے اونوں آکھیا پئی اوہ مرد کتھ نیئں جیڑے اج راتی تیرے کول لُفّے؟ اونان نو ساڈے کول بار لٹیا تاں جو اسی اونان نال صحبت کیتے۔ ۶۔ اودوں لوط نکل کے اونان کول بوٹے گیلتے اپنے مگروں بوا ڈھو دتا۔ ۷۔ اے آکھیا پئی اے پراوہ! ایہو جئی بدیے نہ کرو۔ ۸۔ دیکھو! میریاں دو تئیاں نیئں جاناں نوں مرد دا نہیں پتا۔ جے توادی مرضی ہوئے میں اونان نوں تہاڈے کول لے آواں۔ جے تہاںوں چنگا لگے اونان نال کرو۔ مگر ایناں مردان نوں کجھ نہ کہنا کیوں جے اوہ ایس لئی میری راکھی چ لُفّے۔ ۹۔ اونانے آکھیا ایدروں پراں ہو جا۔ فیر کین لگے پئی اے بندہ ساڈے کول رکن لئی آیا سی۔ تہن حکم چلاندا پٹیا وے ایس لئی اسی تیرے نال اونان توں بوئی بد سلوکی کراں گے۔ تہ فر اوہ لوطے آہٹے نیڑے لے تے تان جو بوا بہن دین۔ ۱۰۔ پر اونان مردان اپنے تہہ ویاکے لوط نوں اپنے کول کار وچ کھچ لئیاتے بوا ڈھو دتا۔ ۱۱۔ اے اونان مردان نوں جیڑے کار دے بوے تے سن چھوٹے وڈے ساریاں نوں اناہ کر دتا۔ اوہ بواہ لیدے لیدے تھک گئے۔ ۱۲۔ اودوں اونان مردانے لوط توں پچھیا کی ایتھ تیرا اور وی کوئی ہے؟ جوانی تے اپنے پترانے تئیاں جے جو کوئی تیرا ایس شہر وچ وے ساریاں نوں ایس تھان توں بارلے جا۔ ۱۳۔ کیوں جو اسی ایس تھان نوں نیست کراں گے ایس لئی پئی اونان دا شور خدا دے حضور بہتیرا اچا ہوا وے خداوندے سانوں اونان نوں نیست کرن لئی پجیا وے۔ ۱۴۔ اودوں لوطے بار جاکے اپنے جوانیاں نوں جاناں اودیاں تئیاں ویاٹیاں سن گل بات کیتی۔ آکھیا پئی اٹھوے ایس تھان توں نکلو کیوں جے خداوند ایس شہر نوں نیست کرے گا۔ پر اوہ اپنے جوانیاں دی نظر وچ مخول جٹیا لگیا۔ ۱۵۔ جدوں سویر ہوئے فرشتیاں لوط توں چھٹی کرائی۔ آکھیا پئی اٹھ اپنی کار والی تے اپناں دوائیاں تئیاں نوں جیڑیاں ایتھ نیلے جا۔ انج نہوے پئی توں وی ایس شہر دی بدی وچ پھڑپھا جاکے ہلاک ہو جائیں۔ ۱۶۔ پر اپنے دیر لائی تے اونان مردانے اودانے اودی کار والی تے اودیاں دوئیاں تئیاں دا پتھ پھڑپھا کیوں جے خداوند دی اودے مہربانی ہوئے اونوں شہر توں کڈ دتا۔ ۱۷۔ اے انج ہوا پئی جدوں اوہ اونان نوں بار کڈ لئی تے اونان نوں آکھیا اپنی جان بچان لئی نس۔ نہ پچھ مڑکے ویکھیں نہ ای میدان وچ رکیں۔ اوس پیڑ ول تر جا۔ انج نہوے پئی توں ماربا جائیں۔ ۱۸۔ اے لوطے اونان نوں آکھیا پئی اے میرے خداوند انج نہ کر۔ ۱۹۔ ویکھ توں اپنے نوکرے کرم دی نظر کیتی اے۔ ایناں وڈا فضل کیتا اے پئی میری جان بچائی اے۔ میں پیڑ تیکر نیں جا سکدا۔ کتے انج نہوے میرے مصیبت آہٹے میں مرجاواں۔ ۲۰۔ ویکھ اے شہر ایناہ نیڑے وے پئی میں اوتھ پچ کے جا سکنا وارتے اے نکا جٹیاوی اے۔ اجازت ہوئے میں اوتھ تر جاواں۔ اوہ نکاجٹیا وی اے میری جان وی بچ جلتے گی۔ ۲۱۔ اوہ اونان نوں آکھیا ویکھ میں ایس گل وچ وی تیرا لہاز رکھنا واں پئی ایس شہر نوں جدا توں ذکر کیتا اے تباہ (غارت) نئی کراں گا۔ ۲۲۔ چھٹی کر تے اوتھ تر جاکیوں جے میں کجھ نئی کر سکدا جدوں تیکر توں اوتھ نہ اپڑیں۔ ایس لئی اوس شہر دا ناصغر کہلایا۔ ۲۳۔ اے زمین تے دھپ نکل آئی سی جدوں لوط صغر وچ وڑیا۔ ۲۴۔ اودوں خدا نے اپنے ولوسدومے عمورے اگتے گندک اسمان توں وسائی۔ ۲۵۔ نلکے اوہ اونان شہراں نوں اودی ساری ترائی نوں نلکے اونان شہراں دے سب ربن والیاں نوں نلکے سب کجھ نوں جو زمین توں اگیا سی تباہ کیتا۔ ۲۶۔ پر اودی کار والی پچھ مڑکے ویکھتے لؤں دا ستون بن گئی۔ ۲۷۔ اے ابرام سرگی ویکھ اٹھ کے اوس تھان تے گیا جتھ اوہ خدا دے حضور کھلوتا سی۔ ۲۸۔ اے اوہ سدومے عمورے اوس ترائی دی ساری زمین ول نظر کیتی ویکھیا پئی زمین توں توں اناہ رٹیا وے جیئوں پٹھی دا توں۔ ۲۹۔ اے انج ہوا پئی جدوں خدا نے اوس ترائی دے شہراں نوں نیست کیتا۔ خدا نے ابرام نوں یاد کیتا۔ اونان شہراں نوں جتھ لوط ریندا سی تباہ کردے ویکھ لوط نوں اوس بلا توں بچا لیا۔ ۳۰۔ اے لوط صغر توں بار نکل کے پھاڑے جا وسیلے اودیاں دوئیاں تئیاں اوہدے نال سن کیوں جے اونان نوں صغر وچ وسدیاں ڈر لگیاتے اوتے اودیاں دوئیاں تئیاں اک غار وچ رن لگ پئے۔ ۳۱۔ اودوں پہلوٹھنے نکی نوں آکھیا پئی ساڈا پیئو بڈا وے زمین تے کوئی مرد نئی جیڑا جگ دے دستور وانگوں ساڈے کول لے۔ ۳۲۔ اے اسی اپنے پیو نوں عہ پیاہتے اودے نال ہم آغوش ہوئے تان جے اپنے پیو دی نسل باقی رکھے۔ ۳۳۔ اے اونان اوسی رات اپنے پیو نوں عہ پیاہتے پہلوٹھی اندر گئی۔ اپنے پیئو نال ہم آغوش ہوئی پر اوہ نہ جانی پئی اوہ کدوں لمی پئی تے کدوں اٹھ گئی۔ ۳۴۔ اے دے دن انج ہوا پئی پہلوٹھنے نکی نوں آکھیا پئی ویکھ کل راتی میں اپنے پیو نال ہم آغوش ہوئی۔ آج راتی وی اونو عہ پیاہتے توں وی اوہدے نال ہم آغوش ہو تان کے اپنے پیو دی نسل باقی رکھے۔ ۳۵۔ اے اوس رات اونان اپنے پیو نوں عہ پیاہتے نکی گئی۔ اودے نال ہم آغوش ہوئی پر اونیں نہ جانی پئی اوہ کدوں لمی پئی تے کدوں اٹھ گئی۔ ۳۶۔ اے لوط دہاں دوئیاں تئیاں اپنے پیو توں امید چوں ہوئیاں۔ ۳۷۔ اے وڈی دے اک پتر ہویاتے اودا نان موآب رکھیا۔ اوی موآبیاں دا پیو وے جیڑے اج تیکر پگنے۔ ۳۸۔ اے نکی دے وی اک پتر ہویاتے اوہ اودا نان پین عمی رکھیا۔ اوی بنی عمون دا پیو وے جیڑے اج تیکر پگنے۔

¹۔ ابرام اوتھوں اُتر دے ملک ول ثریلے قادسے شور دے وچ رکیتے جرار وچ رہیا۔² ابرام نے اپنی کار والی دے بارے وچ آکھیا 20 پئی اوہ میری پیئن وے جررار دے بادشاہ ابی ملکنے سارہ نوں سد لٹیا۔³ پر راتی خدا ابی ملک دے کول سفہ چ آبلے اونوں آکھیا پئی تون ایس عورت دی وچ تون جنوں نوں لٹیا وے مرئیں گاکیوں جے اے مرد والی اے۔⁴ پر ابی ملکنے اودے نال کجھھ مندا نئی سی کیتلے اوہ آکھیا اے خداوند کی تون بھلی قوم نوں وی مارئیں گا؟⁵ کی اوہ آپی منوں نئی کتیا پئی اے میری پیئن وے کہے اوہ آپی وی ایہی کہندی سی پئی اوہ میرا پراوے۔ میں نے اپنے سچے دل پاکیزہ تھان نال اے کیتا وے۔⁶ خدا نے اونوسفہ اچ آکھیا ہاں منوں پتا وے پئی تون اپنے سچے دل نال اے کیتلے میں وی تینوں روکيا پئی تون میرا گناہ نہ کریں ایس لئی میں تینوں اونوں پتھ نئی لان دتا۔⁷ ہن تون اوس مرد دی کار والی ناں موڑ دے کیوں جے اوہ نبی وے اوہ تیرے لئی دعا منگ گلتے تون جیوندا روئیں گا۔ پر جے تون اونوں نہ موڑئیں تون جان لیو پئی تون جے تیرے نیں سارے مرن گے۔⁸ اودوں ابی ملکنے تڑک ویکھ اٹھ کے اپنے سارے نوکراں نوں سدیلے اونناں ساربا نوں اے گلاں سنائیاں۔ اودوں اوہ لوک واپوا کابر گئے۔⁹ اے ابی ملکنے ابرام نوں سدکے اونوں آکھیا تون اے ساڈے نال کی کیتا وے کہے میرے تون تیرا کیڑا قصور ہوا وے پئی تون میرے میری قوم لے ایڈی وڈی بدی لیلے؟ تون میرے نال اوہ کم کیتے جنان دا کرنا مناسب نہیں سی۔¹⁰ ابی ملکنے ابرام نوں اے وی آکھیا پئی تون کی سمجھ کے اے گل کیتی؟¹¹ ابرام نے آکھیا پئی میرا خیال سی پئی خدا دا خوف ایس تھانے ماسا کو وی نئی ہوئے گلتا اوہ منوں میری کاروالی دی وچ تون مار دیئن گے۔¹² اے اصل اچ اوہ میری پیئن وی اے کیوں جے اوہ میرے پیو دی تی وے پر میری ماں دی دھی نئی۔ فیرا اوہ میری کار والی ہوئی۔¹³ اے جدوں خدا نے منوں میرے پیو دے کار چوں بار کیتلے میں اونوں آکھیا پئی میرے تیری اے مہربانی ہوئے گی پئی جتھ وی اسی جائے نوں میرے بارے اچ ایہی کوئیں پئی اے میرا پراوے۔¹⁴ اودوں ابی ملکنے بھیڑ بکریاں گائیاں بیلے غلامے لونڈیاں ابرام نوں دتیاں اودی کار والی سارہ نوں وی اونوں موڑ دتا۔¹⁵ اے ابی ملکنے آکھیا پئی ویکھ میرا ملک تیرے سامنے وے۔ جتھ دل کرے رہے۔¹⁶ اے اوہ سارہ نوں آکھیا پئی ویکھ میں تیرے پرا نوں چاندی دے ہزار سک دتے۔ اوہ اونناں ساریاں دے لگے جیڑے تیرے نال تیرے لئی اکھ دا پردہ وے ساریاں دے لگے تیری وڈیائی ہوئے گی۔¹⁷ اودوں ابرام نے خدا تون دعا کیتی خدا نے خدا ابی ملکنے اودی کار والی اودی لونڈیاں نوں چنگا کیتلے اونناں دی اولاد ہون لگ پئی۔¹⁸ کیوں جے خدا نے ابرام دی کاروالی سارہ دی وچ تون ابی ملک دے خنوادے وچوں ساریاں دی کوک بند کر دتی سی۔

¹۔ تے خداوندہ اپنے کہن وانگر سارے نظر کیتی نالہ اپنے واعدے وانگر سارہ نال کیتا۔² تے سارہ امید چوں ہوئی تے اوسی ویلے خدا 21 تے آکھیا سی ابرام دے لئی اودے وڈیر پن چ پتر ہویا۔³ تے ابرام نے اپنے پتر دا ناں جیڑا سارہ چوں ہویا اضرحاق رکھیا۔⁴ تے ابرام نے خدا دے حکم دے وانگوں اپنے پتر اضرحاق دا ختنہ اودوں کیتا جدوں اوہ اٹھاں دیہاڑیاں دا ہویا۔⁵ تے جدوں اودا پتر اضرحاق اودے توں جمیا اودوں ابرام سو وریاں دا سی۔⁶ تے سارہ نے آکھیا پئی خدانے منوں خوشی دتی تے سارے سنن ولہ مرے نال رل کے خوشی منان گے۔⁷ تے اے وی آکھیا بھلا کوئی ابرام نوں کے سکدا سی پئی سارہ منڈے نوں دودھ پیلے گی؟ کیوں جے اودے توں اودے وڈیر پن اچ میرا پتر ہویا۔⁸ تے منڈا وڈا ہویا تے اودا دودھ جھڈایا گیا تے اضرحاق دے دودھ جھڈن دے دیہاڑے ابرام نے وڈی دعوت کیتی۔⁹ تے سارہ ویکھیا پئی ہاجرہ مصری دا پتر جیڑا ابرام چوں ہویا سی مخول کردا۔¹⁰ تے اودے ابرام نوں آکھیا پئی اس لونڈی تے اودے پترنوں کڈ دے کیوں جے اس لونڈی دا پتر میرے پتر دے نال وارث نہیوے گا۔¹¹ پر ابرام نوں اودے پتر دی وجہ توں اے گل بھت بھیڑی لگی۔¹² تے خدانے ابرام نوں آکھیا پئی تینوں ایس منڈے اپنی لونڈی دی وجہ بھیڑا نہ لگے جو کجھ سارہ آکھدی اے توں اودی گل من کیوں جے اضرحاق توں تیری نسل دا ناں ترے گا۔¹³ تے اوس لونڈی دے پتر توں وی میں اک قوم پیدا کران گا۔ ایس لئی پئی اوہ تیری نسل وے۔¹⁴ فیر ابرام نے تڑک وپلے اوٹھ کے روئی تے پانی دی اک مشک لئی تے اوہاجرہ نوں دتی جد کے اونوں اودے موڈے تر دتی تے منڈے نوں وی اودے بولے کر کے اونیاں نوں تور دتا تے اوہ تر گئی تے بیر سبب دے اجاڑ اچ آوارہ پھر لگ پئی۔¹⁵ تے جدوں مشک دا پانی مکیتے اودے منڈے نوں اک چھاڑی تھلے پا دتا۔¹⁶ تے آپی اودے سامنے اک تیر دے تھتہ دور جا کے گئی تے کہن لگی پئی میں ایس منڈے دا مرنا تے نہ ویکھاں تے اوہ اودے سامنے بے گئی تے چیخ چیخ کے رون لگ پئی۔¹⁷ تے خدانے اوس منڈے دی واج سنی تے خدا دے فرشتہ ہاجرہ نوں اسمان توں بلایا تے آکھیا پئی ہاجرہ تینوں کی ہویا؟ نہ کابر کیوں جے خدانے ایس جگہ توں جتھ اوہ منڈا پٹیا وے اودی واج سن لئی اے۔¹⁸ اٹھتے منڈے نوں چکے اونوں اپنے تھ نال سانب کیوں جے میں اونوں اک وڈی قوم بناواں گا۔¹⁹ فیر خدانے اودیاں اکھاں کھولیاں تے اودے پانی دا اک کھوں ویکھیا تے جا کے مشک نوں پانی نال بھر لیاں تے منڈے نوں پیاں۔²⁰ تے خدا اوس منڈے دے نال سیتے اوہ وڈا ہویا تے اجاڑ اچ رن لگ پٹیا تے تیر انداز بنیا۔²¹ تے اوہ فاران دے اجاڑ اچ رہندا سیتے اودی ماں مصر دے ملک چوں اودے لئی کاروالی لئی۔²² فیر اوس وپلے انج ہویا پئی ابی ملک تے اودے لشکر دے سردار فیکلے ابرام نوں آکھیا پئی ہر کم اچ جیڑا توں کرنا اٹیں خدا تیرے نال وے۔²³ ایس لئی تینوں پن رب دی سوہ وے پئی توں نہ میرے نال تے نہ میرے پتر نال تے نہ میرے پوترے نال توکھا کریں گا جد کے جیڑی میرانی میں تیرے کیتی وے اونج ای توں وی میرے میرے ملک تے جتھ توں رٹیا ایں کریں گا۔²⁴ اودوں ابرام نے آکھیا میں قسم کھاواں گا۔²⁵ تے ابرام نے پانی دے اک کھوں دی وجہ توں ابی ملک نوں چڑکنا جیڑا اودے نوکراں زبردستی کھو لٹیا سی۔²⁶ ابی ملک نے آکھیا پئی منوں نئی پتا کہ اے کم کیتا وے توں وی مینوں نئی دسیلے نہ ای ایدے بارے اچ میں کدی پھلاں کجھ سنیا وے۔²⁷ فیر ابرام نے بھیڈے بکریاں تے گائیاں تے بیلے کے ابی ملک نوں دتے دونوں آپس اچ عہد کیتا۔²⁸ تے ابرام نے بھیڈ دے ست مادہ بچلے کے وکھرے کیتے۔²⁹ تے ابی ملک نے ابرام نوں آکھیا پئی بھیڈ دے ایناں ست مادہ بچیاں نوں وکھرے رکھن توں تیرا کی مطلب وے؟³⁰ اودے آکھیا پئی اے بھیڈ دے ست مادہ بچیاں نوں توں میرے پتھوں لے تاں جے اوہ میرے گواہوں پئی میں اے کھوں کھودیا۔³¹ ایس لئی اودے اوس تھان دا ناں بیر سبب رکھیا کیوں جے اوٹھ اونیاں دواں سوہ منگی۔³² تے اونیاں بیر سبب اچ عہد کیتا۔ فیر ابی ملک تے اودے لشکر دا سردار فیکل دوئیں کھلوتے فلسطیاں دے ملک نوں مڑ گئے۔³³ اودوں ابرام نے بیر سبب اچ جھاو دا اک درخت لایا تے اوٹھ اودے خداوند توں جیڑا ابدی خدا وے دعا منگی۔³⁴ تے ابرام بٹھیرے دیہاڑیاں تیکر فلسطیاں دے ملک چ رہا۔

¹. اپناں گلاں توں مگر انج ہویا پئی خدانہ ابرام نوں پرکھیا اونیوں آکھیا اے ابراہامے اوسنے آکھیا میں حاضر ہاں -²۔ فیر اوس 22
 نے آکھیا پئی توں اپنے پتر اصحاق نوں جیڑا تیرا اکو پتر وے جنوں توں پیار کرنا وئیں نال لے ک موریا دے ملک ول نوں جاتے اوتھ
 پہاڑاں وچوں میں تینوں اک پہاڑ دساں گاتے اونیوں اوتھ سوختنی قربانی دے طورے چڑا -³۔ فیر ابراہامے تڑک ویل اٹھ کے اپنے گدے
 کاٹھی کسیے فیر اپنے نال دو جواناں نوں اپنے پتر اصحاق نوں لئیاتے فیر سوختنی قربانی لئی لکڑاں نوں چیرباتے اٹھ کے اوس تھان ول
 ٹریا جیڑی خدانہ دسی سی۔⁴۔ تیجے دن ابراہام نے نگاہ کیتی اوس تھان ول ویکھیا۔⁵۔ تد ابراہام نے اپنے جواناں نوں آکھیا پئی تسی ایتھ ای
 گدے کول کھلوتے میں تے میرا پتر اوتھ جلتا ہے متھا ٹیک کے فیر مڑ آواں گے۔⁶۔ فیر ابراہام نے سوختنی قربانی دیاں لکڑاں نوں لے کے
 اصحاق تے رکھ دتا - فیر اگتے چھری اپنے پتر وچ لئیے دووئیں لگے ٹر پئے۔⁷۔ فیر اصحاق نے اپنے پیو ابرام نوں آکھیا ابا جی اوسنے آکھیا جی
 ہاں میں سندا ہاں - اوسنے آکھیا ویکھو اگتے لکڑاں تے نیں پر سوختنی قربانی لئی بچھڑا کتھ وے؟⁸۔ ابراہام نے آکھیا اے میرے پتر رب
 آپہ اپنی سوختنی قربانی لئی بچھڑا وی دے گاتے اوہ دووئیں لگے ودھدگئے۔⁹۔ فیر اوس تھان اپڑے جیڑی خدانہ دسی سی اوتھ ابراہام
 قربان گاہ بنائیے فیر اوہ لے لکڑاں نوں رکھیا پر اپنے پتر اصحاق نوں بن کے قربان گاہ دیاں لکڑاں دے لے رکھیا۔¹⁰۔ ابراہام نے اپنا پتر وڈا
 کے اپنے پتر نوں قربان کرن چھری لئی۔¹¹۔ فیر رب دے فرشتے اسمان توں واج دتی پئی ابرام ابرام - اوسنے آکھیا میں سندا ہاں۔¹²۔
 فیر اوسنے آکھیا توں اپنے پتر دے لے پتر نہ چلاتے اوس نال کجھ نہ کر۔ ایس لئی پئی میں بن جان گیا ہاں پئی توں خدا کولوں ڈرنا ویں۔
 ایس لئی توں اپنے پتر جیڑا تیرا اکو ای اے میرے توں لکائیا نہ۔¹³۔ ابراہام نے ویکھیا پئی اوس دے پچھ اک بچھڑا سہ جدے سنگھ چڑیاں
 دے وچ پھسے ہوئے فیر ابراہام نے جاکے اوس بچھڑے نوں پھڑیاتے اپنے پتر دے بدلے وچ اوس نوں سوختنی قربانی لئی چڑایا -¹⁴۔ فیر ابرام
 نے اوس تھان دا ناں یسواہ بری رکھیا - ایس لئی بن تیکر اے گل بنی ہوئی وے پئی خداوند دے پہاڑ لے مہیا ہوئے گا۔¹⁵۔ فیر خدا دے فرشتے
 اسمان توں اک واری فیر واج دتیے آکھیا پئی۔¹⁶۔ خدا کہندا وے پئی ایس لئی پئی توں اے کم کیتا پئی توں اپنے پتر نوں جیڑا اتیرا اکو
 کلا ای وے توں لکایا نہ ایس لئی میں وی اپنی ذات دی سوں کھا دی وے پئی۔¹⁷۔ میں تینوں برکتاں تے برکتاں دواں گا۔ تیری نسل ودھا
 ودھا کے اسمان دیاں تاریاں تے سمندر دے کناریاں دی ریت دی وانگوں کر دواں گا۔ تیری اولاد اپنے ویریاں دے پھانک دی مالک ہووے
 گی۔¹⁸۔ فیر تیری نسل دے وسیلے نال دھرتی دیاں ساریاں قومیں برکت پاوون گیاں۔ ایس لئی پئی توں میری گل منی اے۔¹⁹۔ فیر ابرام
 اپنے جواناں کول واپس گیا فیر اوہ سارے اٹھتے اکٹھے ہو کے بیرسبع ول ٹر گئے۔ فیر ابراہام بیرسبع وچ ای وسیا -²⁰۔ اپناں گلاں توں مگر
 انج ہویا پئی ابرام نوں خبر ملی پئی مکہ توں میرے بھرا نھورتوں وی پتر ہوئے۔²¹۔ یعنی عوض جیڑا پلوٹھا سیتے اودا بھرا بوزے فیر
 قموایل ارام دا پی۔²²۔ فیر کسدتے حزوتے فلداستے ادلافتے بتیواہیل -²³۔ فیر بیتوئیل توں ربقہ جمی تے اٹھوں ابرام دے بھرا نھوتے ملکاہ توں
 جمے۔²⁴۔ فیر اودہی حرمتوں وی جدا ناں روم سی ، طنجے جاحمتے تخصے معک جمے۔

23 ¹۔ سارہ دی عمر اک سو ستائی ورے ہوئی۔ سارہ دی زندگی دے ایہ ای ورے سن۔² سارہ قریت اربع وچ فوت ہوئی۔ اے کنعان وچ وے جنوں حبرون وی کہندے۔ سارہ لئی ماتمہ دکھ کرن لئی اوتھ گیا۔³ فیر ابرام معیت دے کولوں اٹھک بنی حت نال گلاں کرن لگ پئی۔⁴ میں تہاڈے وچ پروںڑاٹے غریب ہاں۔ مینوں تنسی ایہ قبرستان وچ تھان دے دیو تان جے میں اپنیاں اکھاں دے سامنے ایہ مردے نوں دفن کر سکاں۔⁵ تد بنی حتے ابرام نوں جواب دتا پئی۔⁶ اے خداوند ساڈی سن توں ساڈے وچ ڈاڈا سردار ویں۔ ساڈیاں قبریاں وچوں جیڑے ساریاں توں چنگی ہوئے اوڈے وچ توں ایہ مردے نوں دفن کر۔ ساڈے وچوں کوئی وی انج دا نئی وے جیڑا تہانوں منع کر سکے کہ فیر توں اپنا مردو دفن نہ کر سکیں۔⁷ ابرام اٹھک بنی پت دے لگ جیڑے اوس ملک دے لوک سن، چکیا۔⁸ سارہ اونان نال گل کیتی پئی جے تہاڈی مرضی ہوئے پئی میں ایہ مردے نوں اپنیاں اکھاں دے سامنے توں ہٹاک دفن کر دواں۔ فیر میری منت سنوے صحر دے پتر عفرون لگ میری منت کرو۔⁹ پئی جیڑی مکفیل دی غار جیڑی اوڈی وے نلک اوڈے کھیت دے نکرتے وے اوڈا سارا مول لکے مینوں دے دوتے تان جے اوہ قبرستان تہاڈے وچ میری ملکیت ہو جاوے۔¹⁰ سارہ عفرون بنی پت دے وچ کار بیٹھا سی۔ تد عفرون حتے بنی حت دے سامنے اونان لوکاں دے وچ کار جیڑے شہر دے بوئے توں اندر آندے پئے سن ابرام نوں جواب دتا۔¹¹ پئی ساڈے خداوند اے انج نئی ہوئے گا جد کہ ساڈی سنو، میں اے کھیت تہانوں دینا ہاں۔ اوہ غار وی جیڑی اوڈے وچ وے میں تہانوں دینا ہاں۔ اے میں اپنی قوم دے سامنے تہانوں دینا ہاں۔ تنسی ایہ مردے نوں دفن کرو۔¹² تد ابرام اوس ملک دے لوکاں دے سامنے جھکیا۔¹³ فیر اوسنے اوس ملک دے لوکاں نوں سندے ہوئے عفرون نوں آکھیا جے توں مینوں دینا ای چاہا ویں۔ میری سن۔ میں تینوں ایس کھیت دا مول دواں گا۔ اے توں میرے کولوں لے لے فیر میں ایہ مردے نوں دفن کراں گا۔¹⁴ عفرون نے ابرام نوں جواب دتا۔¹⁵ اے میرے خداوند میری گل سن۔ اے زمین چاندی دے چار سو مثقال دی اے کی میرے تیرے وچ اے وے؟ پئی توں اپنا مردہ دفن کر لے۔¹⁶ سارہ ابرام نے عفرون دی گل من لئی۔ سارہ ابرام نے عفرون نوں اونی ہی چاندی تول کے دتی جنی دا ذکر اوسنے پئی حت دے سامنے کیتا سی۔ یعنی چاندی دی چار سو مثقال جیڑی سوداگراں وچ رائج سی۔¹⁷ سارہ عفرون دا اوہ کھیت جیڑا مکفیل دے ممرے دے سامنے سی۔ اوہ غار جیڑی اوڈے وچ سی۔ اوہ سارے درخت جیڑے اوس کھیت وچ اوڈے چارے پاسے اوڈی حدان وچ سن۔¹⁸ اے سارے بنی حتے اونان ساریاں لوکاں دے سامنے جیڑے اوس شہر دے دروازے توں اندر لے سن ابرام دی خاص جاگیر کر دتی گئی۔¹⁹ اوس توں مگر ابرام نے اپنی کار والی سارہ نوں مکفیل دے کھیت دی غار دے وچ جیڑی ملک کنعان دے ممرے یعنی حبرون دے سامنے دفن کیتا۔²⁰ ایس لئی اوہ کھیت اوہ غار جیڑی اوڈے وچ سی بنی حت ولوں قبرستان لئی ابرام دی ملکیت بنا دتی گئی۔

1. ابرام وڈیرلے بہتیری عمر دا سیتے خدانے ساریاں گلاں وچ ابرام نوں برکت دتی ہوئی سی۔² ابرام نے اپنے پرلے نوکر نوں جیڑا 24 اودھیاں ساریاں شیواں دا مختار سی آکھیا پئی توں اپنا پتھ میری ران دے تھلے رکھ پئی۔³ میں تینوں خداوند دی جیڑا دھرتی تے اسمان دا رب وے سوہ دواں پئی توں کنعنیاں دیاں دھیاں وچوں جنان وچ میں رہنا واں کسے نوں وی میرے پتر نال نئی ویاویں گا۔⁴ جد کہ توں میرے ملک وچ میرے رشتہ داراں چوں میرے پتر اصحاق لئی کار والی لیاویں گا۔⁵ اوس نوکر نے اونوں آکھیا پئی خورے اوہ عورت ایس ملک وچ میرے نال آنا نہ چاہوے کی میں فیرتیرے پتر نوں اوس ملک وچ جتھوں توں آیا ویں لے جاواں؟⁶ تہ ابرام نے اونوں آکھیا خبردار میرے پتر نوں پرگز اوٹھ نلے کے جاویں۔⁷ خداوند اسمان دا خدا جیڑا مینوں اپنے پیو دے کار توتے میرے قبیلے چوں کڈ لہائیائے جنہ میرے نال گلاں کیتیائے سوہ منگ کے مینوں آکھیا پئی میں تیری نسل نوں اے ملک دیواں گا۔ اوی تیرے لگ لگ اپنا فرشتہ گھلے گاتان جے توں اوٹھوں میرے پتر لئی کار والی لیاویں۔⁸ جے اوہ عورت تیرے نال آنا نہ چاہوے توں میری ایس سوہ توں چھٹیا پر میرے پتر توں اوٹھ نلے کے جاویں۔⁹ اوس نوکر نے اپنا پتھ اپنے مالک ابرام دی ران دے تھلے رکھ کے اوس گل دی قسم کھادی۔¹⁰ تہ اوہ نوکر اپنے مالک دے اونٹاں وچوں اونٹ لے کے ٹریلے اودے کول اپنے مالک دیاں جنگیاں جنگیاں شیواں سن۔ اوہ اٹھ کے مسویتامیہ دے نحور دے شہر ول گیا۔¹¹ تہ لوڈے ویلے جدوں عورتاں پانی بہرن اونڈیاں سن اوہ شہر توں بار باولی دے کول اونٹاں نوں بٹھایا۔¹² تہ آکھیا اے خداوند میرے مالک ابرام دے خدا میں تیری منت کرنا ہاں پئی توں اج میرا کم بنا دے تے میرے مالک ابرام تے کرم کر۔¹³ ویکھ میں پانی دے چشمے کھلاتا ہاں ایس شہر دیاں دھیاں پانی بہرن نوں اونڈیاں نیں۔¹⁴ تہ انج بوٹے پئی جیڑی کڑی نوں میں پانی پین لئی اپنا گھڑا جھکان لئی آکھاں اوہ کہوے پی تے میں تیرے اونٹاں نوں وی پیا واں گی۔ تہ اوہ اوی بوٹے جنوں توں اپنے پندے اصحاق لئی ٹھرایا ہوئے میں ایتھوں سمجھ لوں گا پئی توں میرے مالک تے کرم کیتا وے۔¹⁵ اوہ اے کہی ریا سیتے رب جیڑی ابرام دے بھرا نحور دی کار والی ملکا دے پتر بیتوئیل توں جمی سی اپنا گھڑا اپنے موڈیاں تے رکھ کے آئی۔¹⁶ اوہ کڑی سوئزیتے کنواری تے مردتوں نہ واقف سی۔ اوہ تھلے پانی دے چشمے دے کول گئی اپنا گھڑا بھر کے لے آئی۔¹⁷ تہ اوہ نوکر اونوں ملن لئی بھجیائے آکھیا پئی اپنے گھڑے وچوں تھوڑا جہیا پانی منوں پیادے۔¹⁸ اوہ آکھیا پی لو تے چھیتی نال اوہ گھڑے نوں پتھتے رکھیا تے اونوں پانی پیایا۔¹⁹ جدوں اونوں پانی پیا لئیائے کہن لگی پئی میں تیرے اونٹاں لئی وی پانی بھر بھریاواں گی جدوں تیکر اوہ پانی پی نہ لین۔²⁰ چھتی نال اپنے گھڑے نوں ہودی وچ خالی کر کے فیر باولی ول نوں پانی بہرن نوں نسی تے اپنے ساریاں اونٹاں لئی پانی بھریا۔²¹ اوہ بندہ اونوں چپ چیتے بڑے دھیان نال اونوں وینداریا۔ تان جے اوہ اے جلے پئی خدانے اویدا سفر مبارک کیتا وے یا نئی۔²² جدوں اونٹاں نے پانی پیا لئیائے اوہ ادھ منقال دی سوہ دی نتھتے دس منقال سوہ دے دو کڑے اودے پتھان لئی کڈے۔²³ تہ آکھیا مینوں دس توں کدی دھئی ویکھ کی تیرے پیو دے کار وچ ساڈے رہن لئی تھان ہے وے؟²⁴ تہ اوہ اونوں آکھیا پئی میں بیتوایل دی دھئی ہاں۔ اوہ ملکا دا پتر وے جیڑا نحور وچوں ہویا وے۔²⁵ تہ اے وی اونوں آکھیا پئی ساڈے کول بھوسے جارہ بہتیرا ہے وے رن لی تھان وی ہے وے۔²⁶ فیر اوس بندے نے نیوے بوکے رب نوں سجدہ کیتا۔²⁷ تہ آکھیا خداوند میرے مالک ابرام دے خدا مبارک ہو، جنہ میرے مالک نوں اپنے کرم تے راستی توں اولہ نہ رکھیا تے مینوں توں ریا سہی راہے ٹورک میرے مالک دے بھراو دے کار لے آیا۔²⁸ تہ اوس کڑی نے نس کے اپنی ماں دے کار وچ اے سارا واقعہ دسیا۔²⁹ تہ رب دا اک بھرا سی جدا ناں لابن سی۔ اوہ باریانی دے چشمے دے کول اوس بندے ول نوں نسیا گیا۔³⁰ انج ہویا پئی اوہ جدوں اوہ نتھتے کڑے ویکھ جیڑے اودی بھین دے پتھان وچ سن تے اپنی بھین رب داں گلاں سنبان پئی اوس بندے میرے نال انج انج گلاں کیتیاں نیں تے فیر اوہ اوس بندے دے کول آیتے ویکھیا پئی اوہ چشمے دے نیڑے اونٹان دے کول کھلوتا ہویا وے۔³¹ فیر اوہ آکھیا پئی توں خداوند ولوں مبارک ویں۔ اندر آ۔ توں بار کیوں کھلوتا ویں۔ میں کار وچ تیرے تیرے اونٹاں لئی تھان تیار کیتی وے۔³² تہ فیر اوہ بندہ کار وچ آیتے اوہ اودے اونٹان نوں کھولیتے اونٹان نوں بھوسے جارہ پایا تے اودے نال ساتھیاں دے پیر دھون لئی پانی دتا۔³³ تہ کھانا اودے سامنے رکھیا گیا۔ پر اوہ آکھیا جد تیکر میں اپنا مطلب نہ دساں میں کھاواں گا نئی۔ تہ اوہ آکھیا پئی دس۔³⁴ تہ اوہ آکھیا پئی میں ابرام دا نوکر ہاں۔³⁵ تہ خداوند میرے مالک نوں بہتیری برکت دتی ہوئی اے اوہ بہتیرا وڈا بندہ بن گیا وے خدانے انہوں بھید بکریاں، گائیائے بیلے سوہ چاندیے لونڈیاں تے غلامے اونٹے گدے دے پتھوئے۔³⁶ میرے مالک دی کار والی سارہ جدو وڈیری ہو گئی تے اویدا اک پتر ہویا تے اونوں اوسے اپنا سب کجھ دتا ہویا وے۔³⁷ تہ میرے مالک نے مینوں قسم دے کے آکھیا وے پئی توں کنعنیاں دیاں دھیاں وچوں جنان دے ملک وچ میں رہنا واں کسے نوں وی میرے پتر لئی نئی نہ ویاویں۔³⁸ جد کہ توں میرے پیو دے کار تے رشتہ داراں وچ جا کے میرے پتر لئی کار والی لیاویں۔³⁹ تہ فیر میں اپنے مالک نوں آکھیا پئی خورے اوہ عورت میرے نال آنا نہ چاہے۔⁴⁰ تہ فیر اوہ مینوں آکھیا پئی خداوند جدے حضور میں ٹرنا ہاں اپنا فرشتہ تیرے نال گھلے گانلے تیرا سفر مبارک کرے گا۔ توں میرے رشتہ داراں تے میرے پیو دے خنداں وچوں میرے پتر لئی کار والی لیاویں۔⁴¹ تہ جدوں توں میرے کار وچ جاویں گلے توں میری سوہ توں چھٹیا تے جے کوئی کڑی نہ دین تے فیر وی توں میرے سوہ توں چھٹیا۔⁴² تہ میں اج پانی دے اوس چشمے دے کول آکے آکھن لگا اے خداوند میرے مالک ابرام دے خدا جے توں میرے سفر نوں جیڑا میں کرنا ہاں مبارک کرنا ویں۔⁴³ تہ فیر ویکھ میں پانی دے چشمے دے کول کھلوتا ہاں تے انج بوٹے پئی جیڑی کڑی پانی بہرن نوں آوے میں اونوں کہواں پئی مینوں اپنے گھڑے وچوں تھوڑا جہیا پانی پیا۔⁴⁴ تہ اوہ مینوں کہوے پئی توں وی پتے میں تیرے اونٹاں لئی وی بھر دواں گی۔ تہ اوہ اوی عورت بوٹے جنوں خداوند میرے مالک دے پتر لئی ٹھرایا وے۔⁴⁵ میں دل وچ اے کہی ریا سا تے رب دا اپنا گھڑا موڈیاں تے رکھ کے بار نکلی تے تھلے چشمے دے کول گئی تے پانی بھریا۔ تہ میں اونوں آکھیا پئی مینوں ماسا کو پانی پیا دے۔⁴⁶ اپنے چھیتی نال اپنا گھڑا اپنے موڈے توں لایا تے آکھیا پئی تے میں تیرے اونٹان نوں وی پیاواں گی۔ تہ میں وی پیتا تے اوہ میرے اونٹان نوں وی پیایا۔⁴⁷ تہ فیر میں اونوں پچھیا پئی توں کدی دھئی ویں؟ اوہ آکھیا پئی میں بیتوایل دی دھئی ہاں۔ اوہ نحور دا پتر وے جیڑا ملکا وچوں جمیائے فیر میں اودے نک وچ نتھتے پتھان وچ کڑے پا دے۔⁴⁸ تہ فیر میں جھک کے خداوند دے حضور سجدہ کیتا تے خداوند اپنے مالک ابرام دے خدا نوں دھن دھن آکھیا جنہ مینوں سہی راہے پایا پئی اپنے مالک دے بھرا دی دھئی نوں اودے پتر لئی لے کے جاواں۔⁴⁹ تہ جے تسی رحمت بھلیائی نال میرے مالک نال پیش آنا چاہندے ہو تے مینوں دسو۔ جے نئیے دسو تاں جے میں دائیں یا بائیں ول نوں ٹر جاواں۔⁵⁰ تہ

لابتہ بیتوایلہ جواب دتا پئی اے گل خداوند ولوں ہوئی وے اسی تینوں چنگا مندا نئی کہ سکدے۔⁵¹ ویکھ ربقہ تیرے سامنے وے۔
 اپنوں لے جاتے خداوند دے حکم دے وانگوں مالک دے پتر نال ویا دے۔⁵² جدوں ابرام دے نوکرے اے ساریاں گلاں سنیاں تے زمین تیکر
 جھک کے خداوند نوں سجدو کیتا۔⁵³ تے نوکرے چاندی تے سونہ دے زبورے کپڑے کڈ کے ربقہ نوں دتے اودے بھراتے ماں نوں وی قیمتی
 شیواں دتیاں۔⁵⁴ تے فیر اوندے اودے ساتھیانے کھادا پیتلے رات اوتھ رشتے جدوں سویرے اٹھتے اوندے آکھیا پئی مینوں میرے مالک دے
 کول جان دیو۔⁵⁵ ربقہ دے بھراتے اودی ماں نے آکھیا پئی کڑی نوں کجھ دیہاڑے گھٹ و گھٹ دس دیہاڑے ساڈے کول رہن دیو۔ اوس توں
 مگر اوہ تیرے نال ٹر جلتے گی۔⁵⁶ اوسنے آکھیا پئی مینوں نہ روکو ایس لئی کیوں جے خداوند میرا سفر مبارک کیتا وے۔ مینوں تسی
 جان دیو۔ تاں جے میں اپنے مالک دے کول جاواں۔⁵⁷ اپناں آکھیا پئی اسی کڑی نوں سدکے پچھنہاں پئی اوہ کی کہندی وے۔⁵⁸ تہ اوہناں نے
 ربقہ نوں سدکے اونوں پچھیا پئی توں ایس بندے دے نال جاویں گی؟ اوسنے آکھیا ہاں میں جاواں گا۔⁵⁹ تے فیر اوہناں نے اپنی بھین ربقہ
 تے اودی دایہ ابرام دے نوکرے اودے بندیاں نوں ٹوریا۔⁶⁰ تے اوہناں نے ربقہ نوں دعا دتی تے آکھیا اے میری بھین توں لکھاں دی ماں ہووئیں
 تے تیری نسل اپنے نفرت کرن والیاں دے پھانک دی مالک ہوئے۔⁶¹ تے ربقہ اودیاں سپیلیاں اٹھ کے اونٹاں تے گئیاں تے اوس بندے دے مگر ٹر
 پئیاں تے اوہ بندہ ربقہ نوں لے ک ٹر پئیا۔⁶² اصحاق بیر لہی روئی توں ہوکے آرتیا سی کیوں جے اوہ اتر دے ول اک ملک وچ رہندا سی۔⁶³
 شام دے ویلے اصحاق سوچ بچار لئی میدان وچ گیلے اپنیاں اکھاں چک کے دھیان کیتلے کی ویندا اے پئی اونٹ ٹرے اوندے۔⁶⁴ تے ربقہ
 نے نظر کیتی تے اصحاق نوں ویکھ کے اونٹ توں لٹھی۔⁶⁵ تے نوکر کولوں پچھیا پئی اے بندہ کون وے جیڑا سانوں ملن لئی میدان ول نوں
 آرتیا وے؟ اس نوکرے آکھیا پئی اے میرا مالک وے تے فیر اوندے برکھ دے نال اپنا آپ نوں کجھ لٹیا۔⁶⁶ نوکرے جو جو کیتا سی سارا کجھ
 اصحاق نوں دسیا۔⁶⁷ تے اصحاق ربقہ نوں اپنی ماں سارہ دے ڈیرے وچ لے گیا۔ تہ اوہ ربقہ دے نال ویا کیتلے اودے نال پیار کیتلے فیر
 اصحاق نے اپنی ماں دے مرن توں مگر تسلی پائی۔

۱۔ ابراہام نے فیر اک اور کاروالی کیتی جدا ناں قطورہ سی۔^۲ اودے توں زمرانہ یقسانہ مدانہ مدیانہ اسباقہ سوخ 25 جم۔^۳ اے یقسانتوں سبائے ددان جمہ ددان دی اولاد وچوں اسوریہ لطوریہ لومی سن۔^۴ اے مدیان دے پتر عیفاتہ عفرہ حنوکہ ابیداعہ الدوعا سن - اے سارے قطورہ دی اولاد سن۔^۵ ابراہام نے اپنی پرشہ اضحاق نوں دتی۔^۶ اے اپنی لونڈیاں دے پتران نوں ابراہام نے بٹھیرے انعام دتے اپنے جیوندیاں اونٹان نوں اپنے پتر اضحاق دے کولوں پورب ول یعنی پورب دے ملک وچ پیچ دتا۔^۷ اے ابراہام دی کل عمر جدوں تیکر اوہ جیوندا ریا اک سو پنجتر ورے ہوئی۔^۸ اے فیر ابراہام دا ساہ مکیلہ وڈیرلے واواہ بڈلتے اپنی پوری عمر دا پوکے مریا تے اپنے کوکاں نال جا رلیا۔^۹ اے اودے پتر اضحاقہ اسمعیلہ مکفیلہ دی غار وچ جیڑی ممرے دے سامنے حتی صحر دے پتر عفرون دے کھیت وچ وے ، اونٹوں دفن کیتا۔^{۱۰} اے اوی کھیت وے جنوں ابراہام نے حنیاں کولوں مول لئیا سی۔ اوتھ ای ابراہامہ اودی کال والی سارہ دفن ہوئے سن۔^{۱۱} اے ابراہام دے مرن توں مگر خدانہ اودے پتر اضحاق نوں برکت دتیہ اضحاق بیر لحن روئی دے نیڑے رندا سی۔^{۱۲} ابراہام دے پتر اسمعیل دا شجرہ اے وے جیڑا ابراہام دا سارہ دی لونڈی ہاجرہ دے وچوں ہویا۔^{۱۳} اے اسمعیل دے پتران دے ناں اے۔ اے ناں اونٹان دے جمن دی دے سلسلہ وانگر نیں۔ اسمعیل دا پہلوٹھا نیاوت سی۔ فیر قیدارہ ادبیلہ مہسام۔^{۱۴} اے مشماعہ دوم مسا۔^{۱۵} حدتہ تیملتہ بطورہ نفیسہ قدم۔^{۱۶} اے اسمعیل دے پتر نیہ ائیناں دیاں ناواں توں اپناں دیاں بستیاں پندے ہستہ اپنی بارہ اپنے اپنے قبیلہ دے سردار ہوئے۔^{۱۷} اے اسمعیل دی کل عمر سو تینتی ورے ہوئی۔ تد اودے ساہ مکے مر گیلے اپنے لوکاں نال جا رلیا۔^{۱۸} اے اودی اولاد حویلہ توں شور تیکر جیڑا مصر دے سامنے وے اوس رامتہ جتھوں اسور نوں جاندے نیں، وسی سی۔ اے سارے لوک اپنے بھراواں دے سامنے وے ہوئے سن۔^{۱۹} اے ابراہام دے پتر اضحاق دا شجرہ اے وے۔ ابراہام توں اضحاق جمیا۔^{۲۰} اضحاق چالہ وریاں دا سی جدوں اپنے رب دے نال ویا کیتا جیڑی فدان ارام دے دے بندے بیتوایل ارامی دی دھیت لاین ارامی دی بھین سی۔^{۲۱} اے اضحاقہ اپنی کال والی لئی خدا توں دعا کیتی کیوں جے اوہ بانج سیہ خذلہ اودی دعا قبول کیتیہ اودے بڈی رب امید اچوں ہوئی۔^{۲۲} اے اودے ڈھڈ وچ دو منڈے اک دے نال گھلدے سن - تداونہ آکھیا جے انج ای اے میں فیر کیوں جیوندی ہاں کتے اوہ خدا نوں پچھن لگ پئی۔^{۲۳} خدانہ اونٹوں دسیا ، تیری کوک وچ دو قوماں نیں تے دوقبیلہ تیرے وچوں نکل کے وکھ وکھ ہوجاون گتے اک قبیلہ دے توں پوتا زور والا ہوئے گتے وڈا نک دی خدمت کرے گا۔^{۲۴} اے جدوں رب دے جنن دے دیہاڑے پورے ہوئے پتا لگیا پئی اودے کوک وچ جوڑے نیں۔^{۲۵} اے جیڑا پہلا جمیا اوہ سر توں پیر تیکر سولتہ والاں نال بھریا ہویا سیہ اونٹان اودا ناں عیسو رکھیا۔^{۲۶} اوس توں مگر اودا بھرا جمیلہ اپنے عیسو دی اڈی نوں اپنے پتر نال پھڑیا ہویا سیہ اودا ناں یعقوب رکھیا تے جون اے دووٹیں رب وچوں جمہ ، یعقوب اوس وکھ وٹھ وریاں دا سی۔^{۲۷} تے اومنڈے جوان ہوئے عیسو شکار کرن وچ ہوشیار ہو گیا تے جنگل وچ رن لگ پیاتہ یعقوب بھولا بھالائے تمبواں وچ رن والا سی۔^{۲۸} اے اضحاق عیسو نوں پیا کر دا سی کیوں جے اوہ اودے شکار دا گوش کھاندا سی پر رب یعقوب نوں پیار کردی سی۔^{۲۹} اے یعقوب دال بنائے عیسو جنگل وچوں تھکیا ہویا آیا۔^{۳۰} اے عیسو نے یعقوب نوں آکھیا پئی ایسے لال دال وچوں مینوں کھوا کیوں جے میں تھکیا ہویا ہاں - ایس کرکے اودا ناں ادم وئی پے گیا۔^{۳۱} تد یعقوب نے آکھیا پئی توں اج اپنے پہلوٹھوں دا حق میرے لگے وچ دے۔^{۳۲} عیسو نے آکھیا ویکھ میں مرن والا ہندا پٹیا ہائے پہلوٹھوں دا حق میرے کیس کاری آوے گا؟^{۳۳} تد یعقوب نے آکھیا پئی اج ای میرے نال سوہ منگتے اپنے اودے نال سوہ منگتے اپنے اپنے پہلوٹھوں دا حق یعقوب لگے وچ دتا۔^{۳۴} تد یعقوب نے عیسو نوں روٹی مسور دی دال دتی - اوہ کھا پی کے اٹھیا تے اپنے راہ پیا۔ انج عیسو نے اپنے پہلوٹھوں دے حق نوں گھٹ جانیا۔

¹۔ اوس ملک وچ اوس کال توں علاوہ جیڑا ابرام دے دور وچ پٹیا سی ، اک اور کال پٹیا۔ تد اصحاق جرار ول نوں فلسطین دے 26 بادشاہ ابی ملک دے کول گیا ۔²۔ خدائے اودے ظاہر ہوک آکھیا پٹی توں مصر وچ نہ جاویں جدکے جیڑا ملک میں تینوں دساں توں اوتھ وس۔³۔ تے توں اوسی ملک وچ وسیعے میں تیرے نال ہواں گاتے تینوں برکت دواں گا کیوں جے میں تینوں تیری ساری نسل نوں اے سارا ملک دواں گاتے میں اوس سوہ نوں جیڑی میں تیرے پیو نال منگی سی پورا کراں گا۔⁴۔ تے میں تیری اولاد نوں ودھا کے اسمان دے تاریاں وانگر کراں گاتے اے سارا ملک تیری نسل نوں دواں گاتے زمین دیاں ساریاں قوماں تیری نسل توں برکت پان گیان۔⁵ کیوں جے ابرام میرا آکھا منبائے میرے حکم ، تے میرے قانون تے میرے نصیحتے میرے آئین دے وانگوں کیتا۔⁶۔ تے فیر اصحاق جرار وچ وس گیا۔⁷۔ تے اوتھ دے لوکاں نے اودے کولوں اودے کار والی دا پچھیا ۔ اوہ آکھیا پٹی اوہ میری بھین وے کیوں جے اوہ اونوں اپنی کار والی دسن توں کابر گیا۔ اے سوچ کے پٹی کتھ او لوک رفق دی وجہ توں مینوں قتل نہ کر دین کیوں جے اوہ سوہنی سی۔⁸۔ تے جدوں انہوں اوتھ رہندیاں واواہ چرہو پاتے فلسطیاں دے بادشاہ ابی ملک نے باری وچوں چاتی مارکے ویکھیا پٹی اصحاق اپنی کار والی رفق دے نال پس کھیڑا رپا سی۔⁹۔ تد ابی ملک نے اصحاق نوں سدکے آکھیا پٹی اوہ اصل وچ تیری کال والی وے تے فیر توں کیوں اونوں اپنی بھین دسیا؟ اصحاق نے اونوں آکھیا ایس لئی پٹی میں سوچیا پٹی کدرے میں اودہی وجہ توں قتل نہو جاواں۔¹⁰۔ ابی ملک نے آکھیا توں اے ساڈے نال کی کیتا؟ انجہ کوئی وی تیری کار والی دے نال سو ندائے فیر ساڈے الزم آندا۔¹¹۔ تد ابی ملک نے سارے لوکاں نوں اے حکم دتا پٹی جو کوئی ایس بندے نوں پتھ لٹھ گا، اوہ قتل ہوئے گا۔¹²۔ تے اصحاق نے اوس ملک وچ بیج بیجائے اوسی سال اونوں سو گنا پھل ملیاے خدائے اونوں برکت دتی۔¹³۔ تے اوہ ودھیائے ودھدا گیا ایہتوں تیکر پٹی اوہ بوہت وڈا آدمی بن گیا۔¹⁴۔ تے اودے کول بھیتے بکریاں گے گاواں تے بیلاں تے ہتھیرے ملارم سنہ فلسطی اوس توں سڑن لگ پئے۔¹⁵۔ تے اونان اوہ سارے کھو جیڑے اودے پیو ابرام دے نوکراں پٹے سن بھر تے اونان وچ مٹی سٹ دتی۔¹⁶۔ تے ابی ملک نے اصحاق نوں آکھیا پٹی توں ساڈے کولوں ٹر جا کیوں جے توں ساڈے توں بوہتا زور والا ہو گیا ویں۔¹⁷۔ تد اصحاق نے اوتھوں نکل کے جرار دی وادی وچ اپنا تمبو لایاے اوتھ رپا۔¹⁸۔ تے اصحاق نے پانی دے اوہ کھوں جیڑے اودے پیو ابرام دے ویلے وچ پٹے گئے سن فیر توں پٹوایا۔ کیوں جے فلسطیاں نے ابرام دے مرن توں مگر اونان نوں مٹی نال بھر دتا سی ۔ تے اوہ اونان دے فیر توں اوہی ناں رکھ جیڑے اووے پیوے رکھ سن۔¹⁹۔ تے اصحاق دے نوکر نوں وادی دے وچ پوٹائی کردے پویاں وگدے پانی دا اک پھوارا لہیا۔²⁰۔ تد جرار دے چرواہے اصحاق دے چرواہاں دے نال بھڑے کھن لگ پٹی اے ساڈا پانی وے تے اوہ اوس کھوں دا ناں عسقی رکھیا کیوں جے اوہ اودے توں بھڑے۔²¹۔ تے اونان نے دجا کھوں پٹیاے اودے لئی وی اوہ بھڑے تے اوہ اوہا ناں ستھ رکھیا۔²²۔ تے اوہ اوتھوں دجے تھان وچ ٹر گیاے اک پور کھوں پٹیا جدے لئی اوہ ناں وچوں کوئی نہ بھڑاے تے اوہ اوہا ناں حوبوت رکھیاے آکھیا پٹی ہن خدائے ساڈے لئی تھان بنایا وے تے اسی ایس ملک وچ بوہت ودھاں گے۔²³۔ اوتھوں اوہ بیر سبع ول نوں گیا۔²⁴۔ تے خداوند اوسی رات اونوں دسیاے آکھیا پٹی میں تیرے پیو ابرام دا خدا ہاں ۔ کابر نہ کیوں جے میں تیرے نال پاتے تینوں برکت دواں گاتے اپنے بندے ابرام دی وجہ توں تیری نسل ودھاواں گا۔²⁵۔ تے اوہ اوتھ اک مزج بنایاے خدا توں دعا منگی تے اپنا تمبو اوسی تھان ہی لایاے اوتھ اصحاق دے نوکراں نے اک کھوں پٹیا ۔²⁶۔ تد ابی ملک اپنے بیلی اخوزتے فوج دے سردار فیکل نوں نال لے کے جرار توں اودے کول گیا۔²⁷۔ تے اصحاق نے اونان نوں آکھیا پٹی تسی کیوں میرے کول لٹھ اوجدکے میرے توں سڑدے اوتے مینوں اپنے کولوں کڈ دتا سی؟²⁸۔ اونان آکھیا پٹی اسان چنگی طرح پرکھیاے ویکھیا پٹی خدا تیرے نال وے تے اسی آکھیا پٹی اسی تیرے نال سوہ منگی تے تیرے نال وعدہ کیہ۔²⁹۔ پٹی جیوں اسی تینوں پتھ تک نئی لایا تے نیکی توں سوا تیرے نال اور کجھ نئی کیتا تینوں سلامتی دے نال ٹوریاے توں وی ساڈے نال کجھ مندا ئی کریں گا کیوں جے توں ہن خدا ولوں مبارک ویں۔³⁰۔ تد اوہ اونان دے دعوت کیتیے اونان کھادائے پیتا۔³¹۔ تے اوہ تڑک ویلے اٹھتے اک دجے نال سوہ منگی تے اصحاق نے اونان نوں ٹوریاے اوہ اودے کولوں سلامتی دے نال ٹر گئے۔³²۔ اوسی دیہائے اصحاق دے نوکراں نے آکے اونان دے کھوں دا دسیا جنوں اونان پٹیا سی تے دسیا پٹی سانوں پانی لبیا وے۔³³۔ تے اوہ اوہا ناں سبع رکھیا ۔ ایس کرکے اوہ شہر اج تیکر بیر سبع اخواندا وے۔³⁴۔ جدوں عیسو چالی ورہیاں دا ہوئے اوہ بیر حتی دی دھئی پھودھتے ایلون حتی دی دھئی بشامتھ نال ویا کیتا۔³⁵۔ تے اوہ اصحاق تے رفق لئی آفت بنیاں۔

1. جدوں اضحاق بڈا ہوگیلے اودھیاں اکھاں انیاں تے تندلا گئیاں پئی اونوں کچھ وی صاف وکھائی نئی دیندا سی تے اوہ اپنے وڈے منڈے عیسو نوں سدیا تے آکھیا اے میرے پتر! اوہ آکھیا میں حاضر ہاں۔² تے اوہ آکھیا ویکھ میرے بڈا ہوگا ہاں تے مینوں اپنے مرن دا ویل پتا نئی۔³ ایس لئی ہن تون اپنا پتھیار تے اپنا تیرے کمان لے کے جنگل ول جاتے میرے لئی شکار کر کے لیا۔⁴ تے میری پسند دا کھانا میرے لئی پکا کے میرے لگے لیا تاں جے میں کھاوے تے مرن توں پہلاں دلوں تینوں دعا دواں۔⁵ تے جدوں اضحاق اپنے پتر عیسو نال گلاں کر رہا سی تے رفقہ سن ری سی تے عیسو جنگل ول نکل گیا پئی شکار مار کے لیٹ۔⁶ تے رفقہ اپنے پتر یعقوب نوں آکھیا پئی میں تیرے پیرے نوں تیرے بھرا نوں اے کہندے سنیا وے پئی۔⁷ میرے لئی شکار مار کے ودھیا کھانا تیار کر تاں جے میں کھاوے تے مرن توں پہلاں خداوند دے لگے تینوں دعا دواں۔⁸ سو اے میرے پتر ایس حکم وانگوں جو میں تینوں آکھ دی ہاں میری گل من۔⁹ تے جاکے اجڑ وچوں بکری دے دو چنگ چنگ بچے مینوں لیا کے دتے میں اونیاں نوں لے کے تیرے پیرے پئی لئی اودی پسند دا کھانا تیار کراں۔¹⁰ تے تون اونوں اپنے پیرے دے لگے جاویں تاں جے اوہ کھلے تے اپنے مرن توں پہلاں تینوں دعا دے۔¹¹ تے یعقوب نے اپنی ماں رفقہ نوں آکھیا ویکھ میرے بھرا عیسو دے جسم تے والے میرا جسم صاف اے۔¹² جے میرے پیو مینوں پتھ پتھ لایا تے اودی نظر وچ میں تو کھ باز ہواں گاتے دعا دی تھاتے لعنت کھٹاں گا۔¹³ تے اودی ماں نے اونوں آکھیا اے میرے پتر تیری لعنت میرے لے لے تے تون بس میری گل من تے جاکے دو بچے مینوں لیا دے۔¹⁴ تے اوہ گاتے لیا کے اپنی ماں نوں دتے اودی ماں نے پیرے پیرے دی پسند دا ودھیا کھانا تیار کیتا۔¹⁵ تے رفقہ اپنے وڈے پتر عیسو دا چنگا جوڑا جیڑا اودے کول کار وچ سی لے کے اپنے نک پتر یعقوب نوں پوایا۔¹⁶ تے بکری دے بچیاں دیاں کھلاں اودے پتھاتے دھونے جتھ وال نئی سن ول دتیاں۔¹⁷ تے اوہ ودھیا کھانے روٹی جیڑی اوہ تیار کیتی سی اپنے پتر یعقوب دے پتھ وچ دے دتی۔¹⁸ تے اوہ پیرے پیرے دے کول لے آکھیا اے میرے پیرے پیرے آکھیا ماجود ہاں۔ تون میرا کپڑا پتر وین؟¹⁹ یعقوب نے اپنے پیرے پیرے نوں آکھیا میں تیرا پلوٹھا پتر عیسو ہاں۔ میں تیرے کہن دے وانگوں کیتا وے ہوں اٹھتے میرے شکار دا گوشت کھا تاں جے تون دلو مینوں دعا دویں۔²⁰ تے اضحاق نے اپنے پتر نوں آکھیا پتر! اے تینوں اپنی چھیتی کینج لہے گیا؟ اوہ آکھیا ایس لئی پئی خداوند تیرے خدا نے میرا کم بنا دتا۔²¹ تے اضحاق نے یعقوب نوں آکھیا اے میرے پتر نیڑے آ پئی میں تینوں پتھ لاکے ویکھاں تون میرا پتر عیسو ہے وین یا نئی۔²² تے یعقوب نے اپنے پیرے پیرے اضحاق دے نیڑے گاتے اوہ پتھ لاکے آکھیا پئی آواز یعقوب دی اے پر پتھ عیسو دے۔²³ تے اوہ اونوں نہ سیانیا ایس لئی پئی اودے پتھاتے اودے بھرا عیسو وانگوں وال سن سو اوہ اونوں دعا دے دتی۔²⁴ تے اوہ پچھیا پئی میرا پتر عیسو ای اے؟ اوہ آکھیا میں اوی ہاں۔²⁵ تے اوہ آکھیا کھانا میرے لگے لیتے میں اپنے پتر دے شکار دا گوشت کھاواں گاتاں جے دلوں تینوں دعا دواں۔ سو اوہ اودے نیڑے آئے اوہ کھا دتے اوہ اودے لئی مے لیا تے اوہ پتی۔²⁶ فیر اودے پیرے اضحاق نے اونوں آکھیا اے میرے پتر ہون کول لے مینوں چم۔²⁷ اوہ کول جاکے اونوں چمیا۔ تے اوہ اودے جوڑے دی خوشبو شنگیتے اونوں دعا دے کے آکھیا ویکھو! میرے پتر دی خوشبو اوس پیلی دی خوشبو وانگوں وے جنوں خداوند برکت دتی ہوئے۔²⁸ خدا اسمان دی تربلے دھرتی دی چکنائی تے پتھیرا اناج تے مے تینوں بخشے۔²⁹ قوماں تیری سیوا کرنے قیلے تیرے سامنے جھکن۔ تون اپنے بھراواں دا سردار ہوئے تیری ماں دے پتر تیرے لگے جھکن جیڑا تیرے لعنت کرے او خود لعنتی ہوئے جیڑا تینوں دعا دے اوہ برکت پلے۔³⁰ جدوں اضحاق نے یعقوب نوں دعا دے دتیے یعقوب نے اپنے پیرے پیرے کولوں نکلیا ای سی پئی اودا بھرا عیسو اپنے شکار توں پرت آیا۔³¹ تے اوہ اودا ودیا کھانا پکا کے اپنے پیرے پیرے کول لیا تے اوہ اپنے پیرے پیرے نوں آکھیا اے میرے پیرے پیرے اوہ پتر دے شکار دا گوشت کھا تا پئی دلو مینوں دعا دے۔³² تے اودے پیرے اضحاق نے اونوں پچھیا پئی تون کون این؟ اوہ آکھیا میں تیرا پلوٹھا پتر عیسو ہاں۔³³ تے اضحاق غصہ نال کنبن لگے آکھیا فیر اوہ کون سی جیڑا شکار مار کے میرے کول لے آئے میں تیرے آن توں پہلاں ساریاں وچوں ماس ماسا کھا دتے دعا دتی؟ تے بھاگالو اوی ہوئے گا۔³⁴ عیسو اپنے پیرے دیاں گلاں سن کے اچیتے ترسی ہوئی واج وچ بول کے اپنے پیرے پیرے نوں آکھیا مینوں وی دعا دے۔ اے میرے پیرے مینوں وی۔³⁵ اوہ آکھیا تیرا بھرا توکھ نال آئے تیری برکت لے گیا۔³⁶ تے اوہ آکھیا کی اودا ناں یعقوب ٹھیک نئی رکھیا گیا؟ کیوں جے اوہ دجی وار میرے نال تو کھا کیتا۔ اوہ میرے پلوٹھ ہون دا حق لے لیا سی تے ویکھ میری برکت وی لے گیا۔ فیر اوہ آکھیا کی تون میرے لئی کوئی برکت نئی رکھی؟³⁷ اضحاق نے عیسو نوں آکھیا ویکھ میں اونوں تیرا سردار ٹھہرایا وے اودے سارے بھراواں نوں اودے سپرد کیتا وے پئی اوہ اودے نوکر ہون تے اناج تے مے اودے کھان لئی دتی۔ ہن اے میرے پتر تیرے لئی کی کراں؟³⁸ تے عیسو نے اپنے پیرے پیرے نوں آکھیا کی تیرے کول اک ای برکت وے اے میرے پیرے پیرے مینوں وی دعا دے اے میرے پیرے پیرے مینوں وی عیسو اچی اچی روایا۔³⁹ تے اودے پیرے اضحاق نے اونوں آکھیا ویکھ! پھلدار دھرتی تیرے وسن دی تھان ہوئے اتوں اسمان دی تربل اودے لے پئے۔⁴⁰ تون اپنی تلوار توں پچھانیا جائے تون اپنے بھرا دی سیوا کریں! تے جدوں تون آزاد ہو جاویں تے اپنے بھرا دا چھیکو اپنی دھون توں لاکے سٹ دویں۔⁴¹ تے عیسو نے یعقوب دے نال اودی برکت دی وجہ تون جیڑی اودے پیو مینوں دتی سی ساڑ رکھیا تے عیسو نے اپنے دل وچ آکھیا پئی میرے پیرے دے مرن دے دن نیڑے۔ فیر میں اپنے بھرا یعقوب نوں ماں رداں گا۔⁴² تے رفقہ نوں اودے وڈے منڈے عیسو دیاں گلاں دسیاں گیاں۔ تداوے اپنے نک منڈے یعقوب نوں سدے آکھیا ویکھ تیرا بھرا عیسو تینوں جانوں مارن دا چیتا کر کے اپنے آپ نوں تسلی دے رہا وے۔⁴³ تے میرا پتر تون میری گل من تے اٹھ کے حاران میرے بھرا لائن کول ٹٹھ جا۔⁴⁴ تے تھوڑے دپاڑے اوتھ رہے جدوں تیکر تیرے بھرا دا غصہ نہ مٹھانہو جلتے۔⁴⁵ یعنی جدوں تیکر بھرا دا غصہ تیرے ولوں مٹھا نہو جائے اوہ ایس گل نوں بھل نہ جلتے جیڑی تون کیتی اے۔ فیر میں تینوں اوتھوں سد لواں گئی۔ میں اک ادھ دپاڑے وچ دوواں نوں کیوں کھو دواں؟⁴⁶ تے رفقہ اضحاق نوں آکھیا میں حتی دیاں کڑیاں پتھوں اپنی زندگی تون تنگ ہاں تے جے یعقوب نے حتی کڑیاں وچوں جیڑیاں ایس ملک وچ کسی نال ویاہ کر لیتے میری زندگی وچ کی سکون روے گا؟

¹. فیر اضحاق نے یعقوب نوں سدیاۓ دعا دتی تے پکا کیتا پئی توں کنعانی کڑیاں وچوں کسے نل ویاہ نہ کری۔² توں اٹھکے فذان ارام 28 وچ اپنے نانا بیتوا پل دے کار جاتے اوتھ اپنے ملہ لابن دیاں کڑیاں وچوں کسے اک نوں ویاہ لیں۔³ تے خداواں دا خدا تینوں بھاگ لائے تینوں سوئے بختاں والا کرے و دھلے پئی تیرے توں قوماں دے جتھ جنم۔⁴ تے اوہ ابرام دی برکت تینوں تیریاں نسلان نوں دے پئی تیری پیئدے لئی اے دھرتی جیہڑی خدائے ابرام نوں دتی تیری جاگیر وچ جاتے۔⁵ فیر اضحاق نے یعقوب نوں ٹوریاۓ اوہ فذان ارام وچ لابن دے کول جیہڑا ارامی بتیوا پل دا پترے یعقوب نے عیسو دی ماں ربہ دا بھرا سی۔⁶ تے جدوں عیسو نے وکھیا پئی اضحاق نے یعقوب نوں دعا دے کہ فذان ارام گھل چھڈیاوے تاں جے اوہ اوتھوں کرا والی ویاہکے لیلے اوہوں دعا دیندے ویلے اے وی آکھیا پئی توں کنعانی کڑیاں وچوں کسی نال نہ ویاہ کریں۔⁷ تے یعقوب اپنے ماں پے دی گل من کے فذان ارام نوں ٹر گیا۔⁸ تے عیسو نے اے وی ویکھیا پئی کنعانی کڑیاں اوہدے پیو اضحاق نوں چنگیاں نئی لگدیاں۔⁹ تے عیسو اسمعیل دے کول گیاۓ مہلت نوں جیہڑی ابرام دے پتر اسمعیل دی دھتے بنایوت دی بہین سی ویاہکے اوہوں اپنیاں کاروالیاں وچ رلا لئیا۔¹⁰ تے یعقوب بیر سبے چوں نکل کے حاران ول گیا۔¹¹ تے اک تھاتے اپڑکے ساری رات اوتھای رباکیوں جے سورج ڈوب گیا سی تے اوہ اوس تھان دے پتھراں وچوں اک چک کے اپنے سرلے دھر لئیاۓ اوتھای سون لئی پے گیا۔¹² تے سفنوج کی ویندا اے پئی اک پوڑی زمین تے کھلوتی وے اودا سرا اسمان تیکر اپڑیا ہوا اے خدا دے فرشتے اوہدے چڑھدے اتر دے۔¹³ تے خداوند اوہدے کھلوتا آکھ ریا وے پئی میں تیرے پیو ابرام دا خدائے اضحاق دا خدا ہاں میں اے زمین جدے لے توں لما پئیا ایں تینوں تیری نسل نوں دواں گا۔¹⁴ تے تیری نسل زمین دی دھوڑے ذریاں دے وانگوں پوے گی تے توں پوربے پچھمے اترے دکن ول کھلر جاویں گاتے دھرتی دے سارے قبیلے تیرے تیری نسل توں برکت پان گے۔¹⁵ تے ویکھ میں تیرے نال ہاں تیر تھاتے جتھوی توں جاہیں گا تیری راکھی کراں گاتے تینوں اوس ملک وچ فیر پتر لیاواں گاتے میں جو تینوں آکھیاوے جدوں تیکر پورا نہ کر لواں تینوں نئی چھڈاں گا۔¹⁶ فیر یعقوب اٹھ پئی لگا خداوند ایس تھاتے وے مینوں پتا نئی سی۔¹⁷ تے اوہ کابرکے آکھیا اے کینج دی ڈرونی تھان وے اے خدا دے کارے اسمان دے بوے دے سوا پورکجھ نئی پوے گا۔¹⁸ تے یعقوب لوڈے ویلا اٹھیاۓ اوس پتھر نوں جیہڑا اوہ اپنے سرلے رکھیا سی تھم وانگوں کھلاریاۓ اوہدے سرے تیل ڈولیا۔¹⁹ تے اوس تھان دانان بیت ایل رکھیا۔ پر پلے اوس بستی دا ناں لوز سی۔²⁰ تے یعقوب نے منت منگی تے آکھیا جے خدا میرے نال روے جیہڑا پیئدا میں کر ریا ہاں ابدے وچ میری راکھی کرے مینوں کھان لئی روئی تے ہاں لئی لیڑے دیندا رہے۔²¹ تے میں اپنے پیو دے کار سلامتی نال مڑ آواں تے خداوند میرا خدا ہوئیں گا۔²² تے اے پتھر جیہڑا میں تھم جیہا کھلاریاوے خدا دا کار پوے گاتے جو کجھ وی توں مینوں دوئیں گا اودا دسواں حصہ ضرور تینوں دیا کراں گا۔

¹۔تے یعقوب لگے ٹرک پورب دے لوکاں دے ملک اپڑیا۔²۔تے اوہ وکھیا پئی میدان دے وچ اک کھوں پنگا اے۔تے کھوں دے
نیرے بھید بکریاں دے تین اجڑ بیٹھن۔ کیوں جے ہلے اوسہ کھوں وچوں اجڑاں نوں پانی پیاندے سن۔تے کھوہ دے منہ دے لگے اک وڈا
پتھر پیا رہندا سی۔³۔تے جدوں سارے اجڑ اوہ کٹھ بوجاندے سن اودوں او پتھر کھوہ دے منہ آگوں پران کر دے۔تے بھیدان نوں پانی پیا
فیر اوس پتھر نوں کھوہ دے منہ لگے دھر دیندے سن۔⁴۔ اودوں یعقوب نے اونان نوں آکھیا اے میرے بھراو تسی کتھوں دے؟ اوہ اونانے
آکھیاں اسی حارن توں ہاں۔⁵۔ فیر اوہ پوچھیا کہ تسی نحور دے پتر لابن نوں سیاندے او؟ اونانے آکھیاں اسی سیان دے ہاں۔⁶۔ اوہ
پوچھیا پئی کی اوہ جنگا بھلا وے؟ اوہ ہارے آکھیا اوہ چھنگا بھلا وے۔تے اودی دھی راخل بھید بکریاں دے نال ٹری آندی اے۔⁷۔تے اوہ آکھیا
ویکھو ہلے پوری دیاڑی پئی اے۔تے ڈنگراں دے کھنڈن دا ویلا وی نئی۔ تسی بھیدان اے۔تے بکریاں نوں پانی پیا کہ چران لئی۔ جاو۔⁸۔ اوہ
ن آکھیا پئی اسی انج نئی کر سجدے جدوں تیکر سارے اجڑ کٹھ نہو جان۔ فیر اسی اوس پتھروں کھوں دے منہ توں پاسہ کراں گے۔
اجڑ نوں پانی پیا واں گے۔⁹۔ اوہ اونان دے نال گلاں کر پی ریا سیتے راخل اپنے پیو دے اجڑ نال آگئی کیوں جے اوہ اونان نوں چرایا کر دی
سی۔¹⁰۔ جدوں یعقوب نے اپنے مملہ لابن دی دھی راخل نوے۔تے اپنے مملہ لابن دے اجڑ نوں وکھیلے اوہ کول گیلے پتھر نوں کھوں دے منہ
توں پاسہ کیتلے اپنے مملہ لابن دے اجڑ نوں پانی پیا یا۔¹¹۔تے یعقوب نے راخل نوں چومیلے اچی اچی رویا۔¹²۔تے یعقوب نے راخل نوں دسیا
پئی میں تیرے پیو دا ساکتہ ربقہ دا پتر ہاں۔ تد اوہ ٹھکے اپنے پیو نوں سنیا دتا۔¹³۔ لابن اپنے بھنیوے دا سن کے اپنے بھنیوے نوں ملن لئی
ٹھہرا آیتے اونوں اپنے گل نال لاکہ چومیلے اپنے کارلے گیا۔ فیر اوہ لابن نوں سارا حال دسیا۔¹⁴۔ لابن نے اونوں آکھیا پئی توں واقع میری
بڈی۔تے میرا گوشت وئیں تے اوہ اک مہینہ اودے نال ریا۔¹⁵۔ فیر لابن نے یعقوب نوں آکھیا پئی کیوں جے تو میرا بھانجہ ویتے کی ایس لئی
ضروری وے توہمفت میری سیوا کریں؟ سو توں دس پئی تیری مزدوری کی ہووے گی؟¹⁶۔تے لابن دیاں دو دھیاں سن۔ پلوٹھی دا نان
لیاتے نکى دا نان راخل سی۔¹⁷۔ لیاہ دیاں اکھاں چونیاں سن پر راخل جوان تے سوئی سی۔¹⁸۔تے یعقوب راخل نوں پسند کردا سی۔ سو
اوہ آکھیا پئی تیری نکى دھی راخل دے لئی میں ست ورے تیری سیوا کراں گا۔¹⁹۔ لابن نے آکھیا پئی ایہوں کسے اوپرے نوں دین توں
چنگا اے پئی میں تینوں ای دواں۔ توں میرے کول ای رہ۔²⁰۔تے فیر یعقوب ست ورہیاں تیکر راخل دی سیوا کر دا ریا۔ پر اوہ اونوں راخل
دے چاہ وچ کجھ دپاڑیاں وانگ لگے۔²¹۔تے یعقوب نے لابن نوں آکھیا پئی میرا ویل پورا ہو گیا وے۔ ایس لئی میری کار والی مینوں دے تان جے
میں اودے کول جاواں۔²²۔ فیر لابن نے اوتھوں دے ساریاں لوکاں نوں سدکے کٹھا کیتلے اونان دی دعوت کیتی۔²³۔تے فیر جدوں شام پئی
تے اپنی دھی لیاہ نوں اودے کول لے آیا۔تے یعقوب اودے نال ستا۔²⁴۔تے لابن نے اپنی لونڈی ذلفہ اپنی دھی لیاہ دے نال ٹور دتی پئی اودی
لونڈی ہووے۔²⁵۔ جدوں سوہرے پتا لگیا پئی اے۔تے لیاہ وے تد اوہ لابن نوں آکھیا پئی توں میرے نال اے کی کیتا؟ کی میں جیڑی تیری
سیوا کیتی اوہ اخل دے لئی نئی سی؟ فیر توں کیوں مینوں توکھا دتا۔²⁶۔ لابن نے آکھیا پئی ساڈے دیس دی اے ریت نئی پئی پلوٹھی
توں پہلاں نکى نوں ویاہ دئیے۔²⁷۔ توں اپنا ہفتہ پورا کرتے فیر اسی تینوں دجی وی دے دواں گے۔ جدے لئی توہست ورے میری سیوا کیتی۔
²⁸۔تے یعقوب نے انج ای کیتا پئی لیاہ دا ہفتہ پورا کیتا فیر لابن نے اپنی دھی راخل وی اودے نال ویاہ دتی۔²⁹۔تے اپنی لونڈی بلہاہ اپنی دھی راخل
دے نال کر دتی پئی اودی لونڈی ہووے۔³⁰۔تے فیر اوہ راخل دے نال وی ستلے اوہ لیاہ توں ودھ راخل نوں چاہندا سیتے ست ورے پور
نال رہے۔ لابن دی سیوا کیتی۔³¹۔تے جدوں خداوند نے وکھیا پئی لیاہ توں نفرت کیتی گئی اے۔تے اوہ اودی کوک کھولی پر راخل نے اولاد
رئی۔³²۔تے لیاہ ڈھڈ توں ہوئی تے اودا پتر ہویا جدا ناں اوہ روہن رکھیا۔ کیوں جے اوہ آکھیا پئی خداوند نے میرا دکھ وکھ لیا۔تے میرا کار
والا مینو پیار کریگا۔³³۔ اوہ فیر حاملہ ہوئی۔تے اودا پتر ہویا۔تے اوہ آکھیا پئی خداوند نے وکھیا پئی میرے توں نفرت کیتی گئی اے۔ ایس لئی
اوہ اک ہور پتر دتا وے۔تے اوہ اودا ناں شمعون رکھیا۔³⁴۔تے اوہ فیر ڈھڈ توہوئی۔تے اودا پتر ہویا۔تے اوہ آکھیا پئی ایس وار میرے کار ولے
نوں میری چاہت ہووے گی۔ کیوں جے اودے توں میرے تن پتر ہوئے۔ ایس لئی اودا ناں لاوی رکھیا گیا۔³⁵۔تے اوہ فیر ڈھڈ توں ہوئی۔تے اودا
پتر ہویا۔تے اوہ آکھیا پئی ہن میں خداوند دی وڈپائی کراں گی۔ ایس لئی اودا ناں یہوداہ رکھیا۔ فیر اودے نیلے ہوں اچ واواہ چر لگیا۔

۱۔ تے جدوں راخلے وکھیا پئی یعقوب توں میں نئی جمدی تے اونوں اپنی بھین توں ساڑن لگ پئی تے اوہ یعقوب نوں آکھن لگی پئی 30 مینوں وی نیلے دے نئیے میں مر جاواں گی ۔ ۲۔ اوڈن یعقوب دا غصہ راخلے بھڑکیا تے اوہ آکھیا پئی کی میں خدا دی تھاہے تہاں جنہ تینوں اولاد توں بغیر رکھیاوے؟ ۳۔ اوہ آکھیا ویکھ میری لونڈی بلہا، حاضر وے۔ توں اوڈے کول جا تاں جے میرے لئی اوڈے وچوں نیلےہوں تے اوہ اولاد میری ہووے گی ۔ ۴۔ تے اوہ اپنی لونڈی بلہا، نوں اونوں دتا پئی اوڈی کار والی ہفتہ یعقوب اوڈے کول گیا ۔ ۵۔ تے بلہا ڈھڈ توں ہوئی تے یعقوب توں اوڈا پتر ہویا۔ ۶۔ تے راخلے آکھیا پئی خدانے میرا انصاف کیتلے میری فریاد سنی تے مینوں پتر دتا ایس لئی اوہ اوڈا ناں دان رکھیا ۔ ۷۔ تے راخل دی لونڈی بلہا، فیر ڈھڈ توں ہوئی تے یعقوب توں اوڈا دوجا پتر ہویا ۔ ۸۔ تے راخلے آکھیا پئی میں اپنی بھین دے نال ڈاڈا زور لاکے کشتی لڑی تے جیت گئی ۔ سو اوہ اوڈا ناں نفتالی رکھیا۔ ۹۔ جدوں لیامنے وکھیا پئی اوہ جمن جوگی نئی رئی تے اوہ اپنی لونڈی ذلف نوں لے کے یعقوب نوں دتا پئی اوڈی کار والی ہفتہ۔ ۱۰۔ تے لیاہ دی لونڈی ذلف نوں وی یعقوب توں اک پتر ہویا ۔ ۱۱۔ تے لیاہ نے آکھیا سوہنہ بھاگ میرے سو اوہ اوڈا ناں جد رکھیا۔ ۱۲۔ لیاہ دی لونڈی ذلف دا یعقوب توں فیر اک پتر ہویا۔ ۱۳۔ تے لیامنے آکھیا پئی میں بھاگاں والی ہاں ۔ عورتاں مینوں بھاگاں والی آکھن گیاں تے اوہ اوڈا ناں آشر رکھیا ۔ ۱۴۔ تے روبن کنک دی واڈی دے موسم وچ کروں نکلیاتے اونوں پیلیاں وچوں مردم گیا، لہہ تے اوہ اونیاں نوں اپنی ماں لیاہ دے کول لیاٹیا تے راخلے لیاہ نوں آکھیا پئی اپنے پتر دے مردم گیا، وچوں مینوں وی کجھ حصہ دے۔ ۱۵۔ اوہ آکھیا اے کی نکلی گل اے پہلے تو میرے کار والا لٹیا ہن توں میرے پتر دے مردم گیا، وی لینا چاہی ائیں؟ راخلے آکھیا فیرتے آج رات اوہ تیرے پتر دے مردم گیا، دے لئی تیرے نال سووے گا ۔ ۱۶۔ جدوں یعقوب شامی پیلیاں وچوں آن ریا سیتے لیاہ اونوں اگوں ملن آگئی تے آکھن لگی پئی تینوں میرے کول آنا پوے گا کیوں جے میں اپنے پتر دے مردم گیا، دے کے تینوں مول لیا وے۔ سو اوس رات اوہ اوڈے نال ستا ۔ ۱۷۔ تے فیر خدانے لیاہ دی سنی تے اوہ ڈھڈ توں ہوئی تے یعقوب توں اوڈا پنجواں پتر ہویا۔ ۱۸۔ تے فیر لیامنے آکھیا پئی خدانے میری مول مینوں دیتا اے۔ کیوں جے میں اپنے کار ولے نوں اپنی لونڈی دتی تے اوہ اوڈا ناں اشکار رکھیا ۔ ۱۹۔ تے لیاہ فیر ڈھڈ توں ہوئی تے یعقوب توں اوڈا چھینوا پتر ہویا ۔ ۲۰۔ تے لیامنے آکھیا پئی خدانے چنگا تحفہ مینوں دتا ہن میرا کار والا میرے نال روے گا ۔ کیوں جے اوڈے توں میرے چھ پتر ہوئے تے اوہ اوڈا ناں زبولون رکھیا۔ ۲۱۔ ایس توں مگر فیر اوڈی اک دھبی ہوئی جدا ناں اوہ دین رکھیا ۔ ۲۲۔ تے خدانے راخل نوں یاد کیتلے خدانے اوہ دی سن کے اوڈی کوک نوں کھولیا۔ ۲۳۔ تے اوہ ڈھڈ توں ہوئی ۔ اوڈا پتر ہویا فیر اوہ آکھیا پئی خدانے میرے توں رسوائی دور کیتی ۔ ۲۴۔ پئی اوہ اوڈا ناں یوسف اے آکھ کے رکھیا پئی خدا مینوں اک پتر دے۔ ۲۵۔ تے جدوں راخل توں یوسف حمیلتے یعقوب نے لابن نوں آکھیا پئی ہن مینوں توں رتاں جے میں اپنے کارے اپنے دیس نوں جاواں۔ ۲۶۔ میریاں کار والیاں تے میرے بال بچے جنا دے لئی میں تیری سیوا کیتی اے میرے بولے کرتے مینوں جان دے کیوں جے توں آپ جاندا وئیں پئی میں کینج دی تیری سیوا کیتی اے۔ ۲۷۔ تے لابن نے اونوں آکھیا پئی جے توں میرے رحم کریتے توں ابتھر رہے کیوں جے میں جان گیا ہاں پئی خدانے تیرے وجہ توں مینوں برکت دتی اے۔ ۲۸۔ تے اے وی آکھیا پئی میرے نال اپنی مزدوری پکی کرتے اوہ میں تینوں دیواں کراں گا۔ ۲۹۔ اوہ اونوں آکھیا توں آپ جاندا وئیں پئی میں تیری کینج سیوا کیتی اے تیرے ڈنگر میرے نال کینج رہے۔ ۳۰۔ کیوں جے میرے آن توں پہلے اوہ گھٹ سن ہن چوکھ وڈے گھنٹے جتھ جتھ میرے پیر پئے خداوندے اوتھ تینوں برکت دتی ہن میں اپنے کار دا بندو بست کدو کران؟ ۳۱۔ اوہ آکھیا میں تینوں کی دیاں؟ یعقوب نے آکھیا توں مینوں کجھ نہ دے۔ جے توں میرے لئی اک کم کر دیوئیں تے میں تیرے اجڑاں نوں فیر توں چاراں گلے اونیاں دی راکھی کراں گا۔ ۳۲۔ میں آج تیرے سارے اجڑے دے وچوں دی لنگھ کے بھیڈاں وچوں ساریاں چتلیاں تے ڈیباں تے کالیاں نوں بکریاں وچوں ڈیباں تے چتلیاں نوں کڈ کے اک پاسے کراں گلے اوہی میری مزدوری ہون گیاں۔ ۳۳۔ تے اگوں توں جد کدی میری مزدوری دا حساب توں کریتے میری سچائی آپ میرے ولوں انج بول پوے گی پئی جیڑیاں بکریاں چتلیاں تے ڈیباں نئی نئیے جیڑیاں بھیڈاں کالیاں نئی نیں جے اوہ میرے کول ہون تے سمجھئیں چوری دیاں نیں ۔ ۳۴۔ لابن نے آکھیا میں رازی واں جو توں آکھ اوہی سہی۔ ۳۵۔ تے اوہ اوسے دپاڑے گڈلے ڈے بکرے ساریاں چتلیاں تے ڈیباں بکریاں نوں تے جاناں وچ کجھ چٹیاں سیتے بھیڈاں وچوں جیڑیاں کالیاں سن ساریاں نوں کڈیاں تے اونیاں نوں اپنے پتراں دے بولے کیتا ۔ ۳۶۔ تے اوہ تان دپاڑیاں دا پینڈا اپنے یعقوب دے وچ تھہرایا تے یعقوب لابن دے باقی اجڑاں نوں چران لگ پٹیا ۔ ۳۷۔ تے یعقوب نے سفیدے بدامنے چنار دیاں ہریاں ہریاں ٹالیاں لیاں تے اونیاں نوں اپنا چھلیا پئی اونیاں دے اندر دی چٹیاں نظر آن لاگ پئی۔ ۳۸۔ تے اوہ اوہ ٹالیاں اجڑے دے سامنے ہوداں تے نالیاں وچ جتھ اوہ پانی پیندیاں سن کھلاریاں تے جدوں اوہ پانی پین آئی تے اوتھ جڑ گیاں۔ ۳۹۔ تے اونیاں ٹالیاں دے لگ جڑن دی وجہ توں اونیاں گڈلے چتلیے ڈے بچے تے۔ ۴۰۔ تے یعقوب نے اجڑے دے اونیاں بچیاں نوں وکھ کیتلے لابن دیاں بھیڈ بکریاں دے من لیکان ولے کلا بچیاں وال بھیر دتے اوہ اپنے اجڑاں نوں وکھ کیتلے لابن دے اجڑے نال رلن نہ دتا ۔ ۴۱۔ تے جدوں تگڑیاں بھیڈ بکریاں جڑ دیاں سن تے یعقوب ٹالیاں نوں نالیاں وچ اونیاں دیاں آکھاں دے سامنے رکھ دیندا سی۔ تاں جے اوہ اونیاں ٹالیاں دے سامنے جڑن۔ ۴۲۔ تے جدوں بھیڈ بکریاں ماڑیاں ہندیاں تے اوہ اونیاں نوں سامنے نئی سی رکھدا تے ماڑیاں لابن دیاں ریاں تے تگڑیاں یعقوب دیاں ہو گئیاں۔ ۴۳۔ ایس کر کے اوہ بھیرا ودھیلتے اوڈے کول واواہ سارے اجڑے لونڈیاں تے کلمتے ونڈتے کھوتے ہو گئے۔

۱۔ اہل لابن دے پتران دیاں اے گلاں سنیاں پئی یعقوبنہ ساڈے پيو دا سارا کجھلے لٹیا وے اے ساڈے پيو دے دھن دی ساری 31 ٹھاٹھ باٹھ اے۔ ۲۔ اے یعقوبنہ لابن دامن ویکھ کے سیان لٹیا پئی اے پلہ ورگا نئی ریا۔ ۳۔ اے خداوند یعقوب نوں آکھیا پئی توں اپنے پيو دادا دے دیس ول اپنے ساکاں دے کول مڑ جاتے میں تیرے نال رواں گا۔ ۴۔ اے یعقوبنہ لیامتہ راخل نوں میدان و چوں جتھ اوڈے اجڑ سن سدیا۔ ۵۔ اے اونان نوں آکھیا پئی تباڈے پيو میرے نال پلہ ورگا نئی اے اے میرے پيو دا خدا میرے نال ریا۔ ۶۔ اے تسی جانڈیاں اوہ پئی میں اپنے سارے جیتے جان نال تباڈے پيو دی سیوا کیتی اے۔ ۷۔ پر تباڈے پیونہ مینوں توکھا دے کے دس واری میری مزدوری کھا گیا پر فیر وی خدائے میرے نال کجھ مندا نئی ہون دتا۔ ۸۔ جد وں اوہ آکھیا پئی جتھ بے تیری مزدوری ہون گتے بھیڈ بکریاں جتھ بے دین لگ پٹیاں جے جد وں اوہ آکھیا پئی لیکاں ول بے تیرے ہون گتے بھیڈ بکریاں پکاں ول بے دتے۔ ۹۔ انج خدائے تباڈے پيو دے ڈنگرلے کے مینوں دے دتے۔ ۱۰۔ اے جدوں بھیڈ بکریاں جڑیاں تے میں سپہ وچ وکھیا پئی جڑے بکرے بکریاں نال جڑے اوہ پکاں ول جتھلے ڈھن۔ ۱۱۔ اے خدا دے فرشتے سفہ وچ مینوں آکھیا پئی یعقوب ! میں آکھیا میں حاضر ہاں۔ ۱۲۔ اے اہل آکھیاں توں اپنیاں اکھاں چک کے ویکھ پئی سارے بکرے جیڑے بکریاں نال جڑے اوہ لیکاں ول جتھلے ڈیاں ولے کیوں جے جیڑا کجھ لابن تیرے نال کردا اے میں اوہ وکھیا اے۔ ۱۳۔ میں بیت ایل دا خدا ہاں - جتھ توں تھمتے تیل پاکے میرے توں منت منی - بس بن توں اٹھتے اس دیس وچوں نکلتے اپنی جمن دی تھان ول مڑ جا۔ ۱۴۔ فیر راخلے لیامتہ اوہوں جواب دتا پئی کی ہن وی ساڈے پيو دے کار وچ ساڈا حصہ میراث ہے؟ ۱۵۔ کی اسی اوڈے لگے اوپرناں نئی رہاں؟ کیوں جے اوہ سانوں وچ کے ساڈے پیسے وی کھا گیا۔ ۱۶۔ ایس لئی ہن جیڑا دھن خدائے ساڈے پيو کولوں لٹیا اے اوہ ساڈا تے ساڈے پتران دا اے اے ایس لئی جو کجھ خدائے تینوں آکھیا اے توں اوہی کر۔ ۱۷۔ اے یعقوبنہ اٹھ کے اپنے بال بچیاں تے کار والیاں نوں اونٹھاتے پایا۔ ۱۸۔ اے اپنے سارے ڈنگراں تے دھن جیڑا اوہ کٹھا کیتا سی یعنی اوہ ڈنگر جیڑے اونوں فدان ارام وچ مزدوری وچ ملے سن۔ ۱۹۔ اے تباڈے پيو دے کول جٹ۔ ۲۰۔ اے لابن اپنیاں بھیڈاں دی اون کٹن لٹی گیا ہوا سی - سو راخلے اپنے پيو دے بتاں نوں چوری کر کے گئی۔ ۲۱۔ اے یعقوب لابن ارامی دے کولوں چپ چپیتے تھ گیا کیوں جے اوہ اونوں اپنے تھن دی خبر نہیں دتی سی۔ ۲۲۔ اے اوہ اپنا سب کجھلے تھیا تے دریا پار کر کے اوہ اپنا رخ جلعاد دے پاڑ ول نوں کیتا۔ ۲۳۔ اے تیجے دے پیارے لابن نوں پتا لگیا پئی یعقوب تھ گیا اے۔ ۲۴۔ فیر اوہ اپنے بھراواں نوں نال لے کے سات منزلاں تیکر اونان دا پیچھا کیتا تے جلعاد دے پاڑ لے اونوں جا پھڑیا۔ ۲۵۔ اے رات نوں خدا لابن ارامی دے کول سفہ وچ آ پاتے اونو آکھیا پئی مڑ جاتے توں یعقوب نوں چنگا مندا کجھ نہ آکھیں۔ ۲۶۔ اے لابن یعقوب دے برابر جا اپڑا تے یعقوبنہ اپنا تمبو پاڑ دے لے کھلاریا سی۔ سو لا بنے وی اپنے بھراواں دے نال جلعاد دے پاڑے ڈیرا لالٹیا۔ ۲۷۔ اے لابن یعقوب نوں آکھیا توں اے کی کیتاؤ پئی میرے کولوں چوری تھ آ پاتے میریاں دھیاں نوں وی انج لے آیا جیوے اوہ تلوار دے نال قید کیتیاں گئیاں؟ ۲۸۔ اے توں لک کے کیوں تھیا تے میرے کولوں کیوں تھ آ پاتے مینوں کجھ دسیاں وی نئی تے میں آپ تینوں ہسی خوشی تلتے بریت دے نال گاندے وچاندے ٹوردا؟ ۲۹۔ اے مینوں اپنے پترے دھیاں نوں چمن وی نئی دتا؟ توں اے کم چنگاں نہیں کیتا۔ ۳۰۔ میرے چاواں تے تینوں دکھ دے سکنا ہاں۔ پر تیرے پيو دے خدائے کل راتی مینوں اے آکھیا پئی مڑ جاتے توں یعقوب نوں چنگا مندا کجھ نہ آکھی۔ ۳۱۔ خیر! ہون کیوں جے توں نکل آیا وئیں بس نکل آیا وئیں کیوں جے توں اپنے پيو دے کار دی ہتھیری ات چکی سی۔ پرتوں میرے بتاں نوں کیوں چوری کیتا؟ ۳۲۔ اے یعقوبنہ لابن نوں آکھیا میں اے سوچ کے کابر گیا ساں پئی کہ توں اپنیاں دھیاں نوں میرے نال زور آزمائی کر کے کھو نہ لوں۔ ۳۳۔ ہون جدے کولوں تیرے بت ملن اوہ جیوندا نہ بچے گا۔ تیرا جو کجھ میرے کولوں نکلے اوہ توں اپنے بھراواں دے سامنے سیان لے کے کیوں جے یعقوب نوں پتا نئی سی پئی راخل اونان بوتان نوں چوری کر کے لیاں اے۔ ۳۴۔ اے فیر لابن یعقوبنہ لیامتہ دواں لونڈیاں دے تمبوواں وچ گیا پر اونان نوں اوتھ نہ پایا۔ فیر اوہ لیا دے تمبو وچوں نکل کے راخل دے تمبو وچ وڑیا۔ ۳۵۔ اے راخل اونان بوتان نوں لے کے اوتھاں دی کا تھی وچ رکھ کے لٹھ گئی تے لابن سارے تمبو وچ بٹھ پھیر پھیر کے وکھیا پر اونوں اوہ نہ لہے۔ ۳۶۔ اے اوہ اپنے پيو نوں آکھن لگی پئی میرے بزرگو تسی ایس گل توں نہ روسیوئی میں تباڈے لگ کھلو نئی سکدی - کیوں جے میں ایس حال وچ آن جیڑا بوڈیاں دا ہندا اے۔ سو اوہ لہیا پر اوہ بت اونوں نہ لہے۔ ۳۷۔ اے یعقوبنہ لابن نوں اوکھیا ہو آکھیا پئی میرا کی دوش اے میں کیہڑی بدی کیتی اے جیڑا توں انج ہکا بکا ہو کے میرا پیچھا کیتا؟ ۳۸۔ کیوں جے توں میریاں ساریاں شیواں نوں چنگی طرح ٹوپا تے فیر وی تینوں تیرے کار دے سامان وچوں کی لہیا؟ جے کجھ لہیا اے اوہ میرے اپنے بھراواں دے لگ رکھ تان جے اوہ ساڈا اٹیو کرن۔ ۳۹۔ میں پورے وی ورے تیرے نال ریا واں تے نہ کدی تیری بھیڈ بکریاں دا حمل ڈگیتے نہ کدی میں تیرے اجڑ وچومینڈھ کھادے۔ ۴۰۔ اے جیڑے جنگلی درندیاں دا شکار بنے میں اونانوں میں تیرے کول نی لیاندا۔ سگوں اونان دا گھاتا میں جھلیا - جیڑے دن ویلیا راتی چوری ہوئے اونان دی توں میرے توں وصولی کیتی۔ ۴۱۔ میں انج ریا پئی دھتے راتی پلہ وچ مربا تے کدی وی میری نیندر پوری نئی سی ہوئی۔ ۴۲۔ میں وی ورے تیرے کار وچ ریا۔ چودے ورے تیریاں دووئیں دھیاں لئی تے چھ ورے تیری بھیڈ بکریاں لئی میں تیری سیوا کیتی تے توں دس واری میری مزدوری بدلی۔ ۴۳۔ جے کر میرے پیوتے ابرام دا خدا جدے خوف وچ اضحاق رندا سی میرے نال نہندا تے توں ہن وی مینوں کھالی تھے ٹور دا۔ خدائے میری مصیبت میرے تھان دی محنت ویکھی ایس لئی کل را تی تینوں جھڑکيا۔ ۴۴۔ فیر لابن یعقوب نوں جواب دتا پئی اے کڑیاں میریاں تے اے منڈے وی میرے اے اجڑ وی میرے اجڑے سگوں جیڑا کجھ تینوں دسدا اے اوہ سب کجھ میرا ہی اے فیر ہن میں اج دے دیا پڑے اپنیاں دھیاں تے اونان دے پتران دے نال جیڑے اونان وچوں حصہ کی کر سکدا ہاں؟ ۴۵۔ ایس لئی ہن اسی دوئیں رل کے اک دے نال سوہ منگیتے اوہی ساڈے وچ گواہو۔ ۴۶۔ اے یعقوبنہ اک پتھر لے کے اونوستوں وانگوں کھلاریاں۔ ۴۷۔ اے یعقوبنہ اپنے بھراواں نوں آکھیا پئی پتھر کٹھ کٹھ کر کے ڈھیر لادلتا و تھہی اونان اوس تیر کول کھانا کھادا۔ ۴۸۔ اے لابن اوہا ناں یجرشادوتھلے یعقوبنہ جلعاد رکھیا۔ ۴۹۔ اے لابن آکھیا پئی اے ڈھیر اج دے دیا پڑے میرے تیرے وچکار گوا ہووے ایس لئی اوہا ناں جلعاد رکھیا گیا۔ ۵۰۔ اے اوہا ناں مصفاہ وی رکھیا گیا کیوں جے لابن آکھیا پئی جدوں اسی اک دے توں اولہ ہوئی رب ساڈی راکھی کردا رہے۔ ۵۱۔ جے توں میریاں دھیاں نوں دکھ دوئیں تے اونان دے دی جلعاد کار والیاں کریتے کوئی بندہ ساڈے نالے نئی اے پر ویکھ خدا تیرے میرے وچ گواہ وے۔ ۵۲۔ لابن یعقوب نوں اے وی آکھیا پئی ایس ڈھیر نوں ویکھتے ایس تھم نوں ویکھ جیڑا میں اپنے تیرے وچ کھلاریا وے۔ ۵۳۔ اے ڈھیر گواہو وے اے تھم گواہو وے۔ نقصان کرن لئی نہتے میں ایس ڈھیر توں

پرلہ پاسہ آواں گلے نہ توں ڈھیر دے ایس پاسہ میرے ول آئیں گا -⁵³۔ سہ ابرام دا خداتہ نحور دا خداتہ اوہناں دے پیو دا خدا ساڈا اٹیو
کرے تاں یعقوبہ اوہدی جند دی سوہ منگی جدے خوف وچ اوہدا پیو رندا سی -⁵⁴۔ سہ فیر یعقوبہ اوسی پہاڑتہ قربانی کیتیہ اپنے
بہراواں نوں کھان لئی سدیاہ سہ اوہناں کھانا کھاداتہ رات پہاڑتہ کڈی -⁵⁵۔ فیر لابن ترکہ ویلہ اٹھیلے اپنے پتراں نوں سہ اپنیاں دھیاں نوں
چومیلتے اوہناں نوں دعا دے کہ تر گیا سہ اپنے کار واپس مڑ آیا۔

¹۔ بتے یعقوب اپنی رامپہ گیلے خدا دے فرشتے اونوں ملے۔² بتے یعقوب نے اونان نوں وبکھ کے آکھیا پئی اے خدا دے لشکرستے اوس تھان 32 دا ناں محتایم رکھیا۔³ بتے یعقوب نے اپنے لگے سنیایاں نوں ادوم دے دیس وچ جیڑا شعیر دی دھرتی وے اپنے بھرا عیسو دے کول گھلیا۔⁴ بتے اونان نوں حکم دتا پئی تنسی میرے خداوند عیسو نوں اے آکھنا پئی تہاڈا بندہ یعقوب اے آکھدا اے پئی میں لابن دے کول رہنا ساں تہن تیکر اوتھپی ریاہاں۔⁵ بتے میرے کول گائیاں مجاں کھوستے اجڑتے نوکرتے لونڈیاں ستے میں اپنے بھراواں نوں ایس لئی خبر گھلی اے پئی میرے تہاڈی کرم دی نظر ہووے۔⁶ بتے فیر سنیایاں یعقوب دے کول مڑ لٹے آکھن لگے اسی تیرے بھرا عیسو دے کول گئے ساں۔ اوہ چار سو بندیاں نوں لے کے تینوں ملن تیرے کول اریا اے۔⁷ بتے اودوں یعقوب واواہ کابر گیلے سہم گیلے اپنے نال دے لوکاں تے بھیڈ بکریاں تے گائیاں تے مجاں تے اونٹھاں دے دو اجڑ کیتے۔⁸ بتے سوچیا پئی عیسو جے اک اجڑتے آ پستے اونوں مارے فیر دجا اجڑ بچ کے تھ جلتے گا۔⁹ بتے یعقوب نے آکھیا پئی اے میرے پیو ابرام دے خداتے میرے پیو اسحاق دے خدا ! اے خداوند جنہ مینوں اے آکھیا پئی توں اپنے دیس ول اپنے ساکاں کول مڑ جاتے میں تیرے نال بھلیائی کراں گا۔¹⁰ میں تیریاں ساریاں رحمتاں تے وفاداریاں دے سامنے جیڑیاں توں اپنے بندے نال ورتیاں کجھ وی نئی ہاں کیوں جے میں بس اپنی سوئی لے کے یردن دے پار گیاں ساں تہن میرے کول دو اجڑے۔¹¹ میں تیری منت کرنا ہاں پئی مینوں میرے بھرا عیسو دے تھوں بجالے کیوں جے میں اوس توں ترپنا ہاں پئی اوہ کتے آکے مینوں تے بنایاں نوں ماں سمیت قتل نہ کر دے۔¹² اے تیرا ہی حکم وے پئی میں تیرے نال ضرور بھلیائی ہی کراں گاتے تیری نسل نوں دریا دی ریت وانگوں ودھاواں گا جیڑی چوکھون دی وجہ تو گئی نہ جا سکے گی۔¹³ بتے اوس رات اوہ اوتھپی ریا تے جو کجھ اودے کول سی اودے وچوں اپنے بھرا عیسو دے لئی تحفلے۔¹⁴ دو سو بکریاں تے وی بکرے۔ دو سو بھیڈاں تے وی مینڈھ۔¹⁵ بتے تی دودھ دین والی اونٹنیاں بجیاں سمتے چالی گائیاں تے دس مجاں تے کھوتیاں تے دس کھوتے۔¹⁶ بتے اونان نوں وکھرے وکھرے اجڑ دے کے نوکراں دے حوالے کیتلے اونان نوں آکھیا تنسی میرے لگے لگے پار جاوے اجڑاں نوں تھوڑا دور دور رکھنا۔¹⁷ بتے اپنے ساریاں توں لگے والے اجڑ دے رکھولے نوں اے حکم دتا پئی جدوں میرا بھرا عیسو تینوں ملے تیرے کولوں پچھ پئی توں کدا نوکر وئیں کتھ جانا وئیں اے ڈنگر جیڑے تیرے لگے کدے؟¹⁸ بتے توں اے آکھنا اے پئی اے تیرے نوکر یعقوب دے۔ اے تحفے وے جیڑا خداوند عیسو دے لئی گھلیا گیا اے۔ آپ وی ساڈے مگر آندا پیا اے۔¹⁹ بتے اپنے دجے تیجے اجڑ دے رکھوالیاں نوںوی حکم دتا پئی جدوں عیسو ملے تنسی اونوں اے ہی گل آکھنا۔²⁰ بتے اے وی آکھنا پئی تیرا نوکر یعقوب آپ وی ساڈے مگر لگا آندا اے۔ اپنے سو جیا پئی اوس تحفے توں جیڑا میرے توں پہلاں جلتے گا اونوں راضی کر لواں گا فیر اودا منہ وبکھاں گا۔ کی پتا اوہ مینوں اپنا لوے۔²¹ بتے فیر او تحفے اودے لگے لگے پار گئے۔ پر اوہ آپ اوس رات اپنے تمبو وچ ای ریا۔²² بتے اوہ اوس رات اٹھیا تے اپناں دوئیں کار والیاں تے دوئیں لونڈیاں تے گیارہ پتراں نوں لے کے بیوق دے دیس توں پار لٹھا۔²³ بتے اونان نوں ندی پار کرائی تے اپنا سارا کجھ پار گھل دتا۔²⁴ بتے یعقوب کلم کلا رہ گیا۔ تے تڑکے ویکر اک اک بندہ اودے نال گھلدا ریا۔²⁵ جدوں اپنے وبکھیا پئی اوہ اودے کولوں جت نئی سکدے اپنے اودی ران نوں اندر ولوں پتھ پایا تے یعقوب دی ران دی ناڑ اودے نال گھلن دی وجہ توں نکل گئی۔²⁶ بتے اپنے آکھیا مینوں جان دے کیوں جے سویر ہو چلی اے۔ یعقوب نے آکھیا جدوں تیکر توں مینوں برکت نئی دوئیں گا میں تینوں جان نئی دواں گا۔²⁷ فیر اپنے اونوں پوچھیا پئی تیرا ناں کی اے؟ اپنے جواب دتا یعقوب۔²⁸ اپنے آکھیا پئی تیرا ناں لگے توں یعقوب نئی جد کے اسرائیل ہوئے گا کیوں جے توں خداتے اودے بندیاں نال گھلیاں جتیا وئیں۔²⁹ فیر یعقوب نے اوہ نوں آکھیا پئی میں تیری منت کرنا ہاں توں مینوں اپنا ناں دس دے اپنے آکھیا پئی توں میرا نام کیوں پوچھنا اے کتے اپنے اونوں اوتھ برکت دتی۔³⁰ بتے یعقوب نے اوس تھان دا ناں فنی ایل رکھیا تے آکھیا پئی میں خدا نوں آمنہ سامنے وبکھیا تے میری جان بچی رئی۔³¹ بتے جدوں اوہ فنی ایل توں لنگ رہا سی تے سورج چڑھ گیا تے اوہ اپنی لت توں لنگڑاںدا سی۔³² ایس لئی اسرائیل اوس ناڑ نوں جیڑی ران دے اندر ول اے اج تیکر نئی کھاندے کیوں جے اوس بندے یعقوب دی ران دی ناڑوں جیڑی اندر ول چڑھ گئی سی پتھ پایا سی۔

¹۔ یعقوبؑ اپنیاں اکھاں چک کے و کھیا پئی عیسو چار سو بندیاں دے نال لگا تریا آندا وے۔ اہنے نیلے لیامتہ راخلتہ دوئیں لونڈیاں وچ ونڈ دتہ۔²۔ اہنے لونڈیاں اہنے اوہناں دے نیلے ساریاں توں لگتہ لیامتہ اوہدے نیلے پیچھتہ راخلتہ یوسف نوں سب توں پیچھ رکھیا۔³۔ اہنے اوہ آپ اوہناں دے لگ لگ ٹریلتہ اہنے بھرا دے کول اپڑتہ اپڑتہ ست واری دھرتی تیکر جھکیا۔⁴۔ اہنے عیسو اوہنوں ملن لئی نٹھیلتہ اوہنوں جیہی پائی۔ اہنے اوہنوں گل نال لاکچومیلے اوہ دوئیں روئے۔⁵۔ اہنے فیر اہنے اکھاں چکیاں۔ عورتاں نیانیاں نوں ویکھیلتہ آکھیا پئی اے تیرے نال کونے؟ اہنے آکھیا اے اوہ نیلے جیڑے خدانے تیرے نوکر نوں دیتے۔⁶۔ فیر لونڈیاں اہنے اوہناں دے نیلے کول لٹتہ اہنے آپ نوں جھکیا۔⁷۔ فیر لیاہ اہنے نیانیاں دے نال اوہدے کول آئی۔ اوہ جھکتہ اخبروچ یوسفتہ راخل کول لٹتہ اوہناں اہنے آپ نوں جھکیا۔⁸۔ فیر اہنے آکھیا اوس وڈے اجڑ توں جیڑا مینوں ملیا تیرا کی مطلب اے؟ فیر اہنے آکھیا اے وے پئی میں اہنے خدا دی نگاہ وچ مقبول ٹھہراں۔⁹۔ تد عیسو اہنے آکھیا میرے کول بتھرا اے ایس لئی جیڑا تیرا اے اوہ تیرا ای روئے۔¹⁰۔ یعقوب اہنے آکھیا۔ جے میرے تیری کرم دی نظر ہوشت میرے تحفہ نوں قبول کر کیوں جے میں تیرا منہ انج وکھیا جیویں کوئی خدا نوں ویکھدا اے۔ تے توں میرے کولوں راضی ہویا۔¹¹۔ سو میرا تحفہ جیڑا تیرے حضور پیش کیتا اوہنوں قبول کرلے۔ کیوں جے خدانے میرے لے بڑا کرم کیتا اے۔ تے میرے کول سب کجھ وے انج اہنے اوہنوں مجبور کیتا۔ اہنے اوہدے کولوں لے لیا۔¹²۔ اہنے آکھیا پئی ہن اسی لگ وڈھ جلیتہ میں تیرے لگ لگھوواں گا۔¹³۔ اہنے اوہنوں جواب دتا پئی اے میرے خداوند توں سیاندا ائیں پئی میرے نال نازک نیلے دودھ پیاں والیاں بھیڈ بکریاں۔ گائیاں۔ تے جے اوہناں نوں اک دن وی حد توں بوٹا ہنکاواں گتے اوہ مر جان گیئیاں۔¹⁴۔ سو میرا خداوند اہنے نوکر توں پہلے تے میں ڈنگراں دی چال دے نال ہولی ہولی ٹردا ہویا اہنے خداوند کول شیعہ وچ آ جاواں گا۔¹⁵۔ تد عیسو اہنے آکھیا پئی جے مرضی ہوشت جیڑے لوکی میرے نال۔ اہنے اوہناں وچوں کجھ تیرے نال جھڈ جاواں اہنے آکھیا ایہدی کی لوڑ اے۔ میرے خداوند دی نظر کرم میرے لئی بہتری اے۔¹⁶۔ فیر عیسو اوس دہپاڑے شعر نوں پرت گیا۔¹⁷۔ اہنے یعقوب پینڈا کٹدا ہویا اسکاں وچ آیتہ اہنے لئی کار بنایتہ اہنے اجڑ لئی جھگیاں کھڑیاں کیتیاں ایس لئی اوس تھان دا ناں اسکاں پے گیا۔¹⁸۔ اہنے یعقوب جدوں فدان ارام ولوں ٹریلتہ کنعان دے ملک دے اک شہر سکم دے نیڑے چنگا بھلا اپڑتہ اوس شہر دے سامنے تمبو لائے۔¹⁹۔ اہنے اوس دھرتی دے جیڑے تھاتہ اہنے اپنا تمبو کھلاریا سی اوہنوں اہنے سکم دے پو حمور دے مونڈیاں کولوں چاندی دے سو سک دے کے مول لے لیا۔²⁰۔ اہنے اوتھ اک مذبح بنایتہ اوہدا ناں ایل الہ اسرائیل رکھیا۔

۱۔ تے لیا، دی دھنی دین جیڑی یعقوب وچوں جمی سی اوس ملک دیاں کڑیاں نوں ویکھن لئی بار گئی۔² تہ اوس ملک دے راج 34
 حوی حمور دے پتر سکمنہ اونوں و کھیلتے اپنے نال کھڑکے اودے نال ستلے اونوں رسوا کیتا۔³ تے اودہامن یعقوب دی دھنی دین نال
 لگ گیلے اوس کڑی نال پیار وچ میٹھیا میٹھیاں گلاں کیتاں۔⁴ تے سکمنہ اپنے پیو حمور نوں آکھیا پئی ایس کڑی نوں میرے نال ویا،
 دے۔⁵ تے یعقوب نوں پتا لگا پئی اودی دھنی دین نوں رسوا کیتا گیا وے تے اودے پتر ڈنگراں دے نال جنگل وچ سن تے ایس لئی یعقوب
 اونیاں دے مڑن تیکر چپ ریا۔⁶ تہ سکم دا پیو حمور نکل کے یعقوب نال گل کرن لئی اودے کول آیا۔⁷ تے یعقوب دے پتر اے گل سندے
 ای جنگل وچوں لے اے بندے بٹھیرے دکھی تے غصہ نال بھرے ہوئے سن کیوں جے اویعقوب دی دھنی نال ستلے بنی اسرائیل وچ انج دا
 حرام کم کیتا جیڑا کدے وی ٹھیک نئی سی۔⁸ تہ حمور آکھن لگا پئی میرا پتر تیاڈی دھنی نوں دلوں چاہندا اے اونوں اودے نال ویا
 دیو۔⁹ ساڈے نال رشتہ داری کر لوہ اپنیاں کڑیاں سانوں دو تے ساڈیاں کڑیاں تنسی لووہ۔¹⁰ تے تنسی ساڈے نال وس روگتے اے ملک
 تیاڈے سامنے وے۔ ابدے وچ بیمار کرنلے اپنیاں جائیداداں بنا لینا۔¹¹ تے سکمنہ اوس کڑی دے پیوے بھراواں نوں آکھیا پئی میرے لے تیاڈی
 کرم دی نظر ہو جاوے فیر جو کجھھ وی تنسی آکھوگے میں دواں گا۔¹² میں تیاڈے آکھن وانگوں جتا تنسی آکھو حق مہرتہ جیڑ دواں گا
 پر کڑی میرے نال ویا دوہ۔¹³ تہ یعقوب دے پترانے کیوں جے اونیاں دی بھین دین نوں رسوا کیتا گیا سی سکمنہ اودے پیو حمور نوں
 جواب دتا۔¹⁴ تے آکھن لگ اسی اے نئی کر سکدے پئی جدا ختنہ نہوئے اونوں اپنی بھین دے دئی کیوں جے اوس ساڈی بٹھیری رسوائی کیتی
 اے۔¹⁵ پر جینج اسی واں جے تنسی وی اونج ہو جاو پئی تیاڈے ہر مرد دا ختنہ کیتا جلتے اسی من جاواں گے۔¹⁶ تے اسی اپنیاں دھیاں تپانوں
 دے دواں گتے تیاڈیاں دھیاں لے لواں گتے تیاڈے نال رواں گتے اسی سارے اک قوم ہو جاواں گے۔¹⁷ تے جے تنسی ختنہ کران لئی ساڈی گل
 نہ منیے اسی اپنی کڑی لے جاواں گے۔¹⁸ تے اونیاں دیاں گلاں حمورے اودے پتر سکم نوں چنگیاں لگیاں۔¹⁹ تے اوس جوانے ایس کم وچ
 چرن لایا کیوں جے اونوں یعقوب دی کڑی دی طلب سی تے اوہ اپنے پیو دے کرلے وچ ساریاں نالوں بوٹا شان والا سی۔²⁰ فیر حمورے اودا
 پتر سکم اپنے شہر دے بوئے گتے اپنے شہر دے لوکاں نوں انج کہن لگ پئی۔²¹ اے لوکی ساڈے نال ملن ملان رکھدے نیں۔ ایس لئی اوہ
 ایس ملک وچ رہ کے بیمار کرن کیوں جے ایس ملک وچ اونیاں لئی بٹھیری تھان وے تے اسی اونیاں دیاں دھیاں ویلپتے اسی اپنیاں دھیاں
 اونیاں نوں دئیے۔²² تے اوہ وی ساڈے نال اک قوم بن کے رن لئی تیار نہیں پر ایس شرط لے پئی ساڈے سارے مرداں دا ختنہ کیتا جلتے جینج
 اونیاں دا ہوا وے۔²³ کی اونیاں دے جویلے تے مالتے سارے ڈنگر ساڈے نئی ہوجاؤں گے؟ اسی بس اونیاں دی من لئیے اوہ ساڈے نال
 وس جان گے۔²⁴ تہ اونیاں ساریاں جیڑے شہر دے بوئے توں آندے جانے سن حمورے اودے پتر سکم دی گل منیے جہ اوس شہر
 دے بوئے وچوں آندے سن اونیاں وچوں سارے مردانے ختنہ کرایا۔²⁵ تے تیجہ دپاڑے جدوں اوہ پیڑوچ سن تے انج ہوا پئی یعقوب دے
 پتران وچوں دین دے دو بھرا شمعون تے لاوی نے اپنی اپنی تلوار لے کے شہر تے حملہ کیتلے سارے مرداں نوں قتل کیتا۔²⁶ تے حمورے اودے
 پتر سکم نوں وی تلوار نال قتل کیتلے سکم دے کر وچوں دین نوں کڈ کڈ گئے۔²⁷ تے یعقوب دے پترانے شہر نوں لٹیا ایس لئی پئی
 اونیاں اودہی بھین نوں رسوا کیتا سی۔²⁸ اونیاں اودے مال ڈنگرے جو کجھ وی شہر تے کھیتاں وچ سی لے لیا۔²⁹ تے اونیاں دی دولت لٹ
 لئی تے اونیاں دے بچیاں تے کر والیاں نوں بن کے جو کجھ وی کر وچ سی سب لٹ لیا۔³⁰ تہ یعقوب نے شمعون تے لاوی نوں آکھیا پئی تنساں
 مینوں اوکھیاں کیتا کیوں جے تنسی مینوں ایس ملک دے رن والیاں یعنی کنعانی تے فرزباں وچ بھینڈا کر دتا کیوں جے میرے نال تے تھوڑے
 بندے تے اوہ رل کے میرے نال بھڑن لئی آن گتے مینوں قتل کرن گتے میں اپنے سارے کرلے نال اجڑ جاواں گا۔³¹ اونیاں آکھیا پئی کی
 اے اونوں جچدا سی پئی ساڈی بھین نال کسبی وانگوں کردا؟

¹۔ خدائے یعقوب نوں آکھیا پئی اٹھ بیت ایل نوں جا اوتھ ای رمتہ اوتھ خدا دے لئی جیڑا تینوں اوس ویلہ سیاسی جدوں توں اپنے 35
بھرا عیسو دے کولو ٹھپاسٹیں اک مذبح بنا۔²۔ تد یعقوبنے اپنے سارے کارنے نال دیاں نوں آکھیا پئی غیر معبوداں نوں جیڑے تہاڈے
وچکارے دور کروتہ نہاکے اپنے جوڑے بدلے۔³۔ آو اسی ٹیمتہ بیت ایل ول جائیہ۔ اوتھ میں خدا دے لئی جنہ میری تنگی دے دیہاڑے میری
منت سنی۔ جیڑی راتہ میں ٹریا میرے نال رپا مذبح بناواں گا۔⁴۔ تد اوناں نے سارے غیر معبوداں نوں جیڑے اوناں دے کول سن۔
مندرا نوں جیڑیاں اوناں کناں وچ سن یعقوب نوں دے دلتے یعقوبنے اوناں نوں اوس بلوط دے درخت پیٹھاں جیڑا سکم دے نیڑے
سی دب دتا۔⁵۔ آو اوتھوں ٹرے لے دولا دے شہراں لے ایہا ڈاڈا کبرا سی پئی اوہ یعقوب دے مگر نہوئے۔⁶۔ آو یعقوب اوناں سارے
لوکاں سمیت جیڑے اودے نال سن لوز اپڑیا۔ بیت ایل ایہی اے ملکہ کنعان وچ اے۔⁷۔ آو اوتھ مذبح بنایک اوس تھان دا ناں ایل
بیت ایل رکھیا کیوں جے جدوں اوہ اپنے بھرا کولوں ٹھکے جا ریا سیتہ خدا اوتھ ای ظاہر ہوا سی۔⁸۔ آو ربق دی داہہ دیورہ مر گئی۔ آو
بیت ایل دی لٹھائی وچ بلوط دے درخت دے پیٹھاں دفن ہوئی۔ اوس بلوط دا ناں الیون بکوت رکھیا گیا سی۔⁹۔ آو یعقوب دے فدان ارام
توں مڑن دے مگر خدا اونوں فیر دسیلے اونوں برکت دتی۔¹⁰۔ آو خدائے اونوں آکھیا پئی تیرا ناں یعقوب اے۔ تیرا ناں اگوں یعقوب
نئی ہوئے گا بلکہ تیرا ناں اسرائیل ہووے گا۔ آو اودا ناں اسرائیل رکھیا۔¹¹۔ فیر خداوند نے اونوں آکھیا میں سب کجھ کرن والا رب ہاں۔
تو اچا ہوتہ بٹھیرا ودھ جا۔ تیرے توں اک قوم جدکے قوماں دے جتھ جمن گئے بادشاہ تیری نسل وچوں نکلن گے۔¹²۔ آو اے ملک جیڑا
میں ابراہام نے اضحاق نوں دتا وے سو تینوں وی دواں گلتے تیرے باجوں تیری نسل نوں وی ایہی ملک دواں گا۔¹³۔ آو خدا جتھ اودے نال
گلاں کیتیاں اوتھوں ای او دے کولوں لے ٹر گیا۔¹⁴۔ تد یعقوبنے اوس تھان جتھ آو اودے نال گلاں کیتیاں سن وٹیاں دا اک تھم بنایک
اودے لے پانی سٹیلتے تیل چسپا۔¹⁵۔ آو یعقوبنے اوس تھان دا ناں جتھ آو اودے نال گلاں کیتیاں بیت ایل رکھیا۔¹⁶۔ آو بیت ایل
توں ٹرے افرات کجھ دور رنداسی پئی راخل نوں پیڑ ہوئی۔ بھوت اوکھیاں ہوکے بچ جنیا۔¹⁷۔ آو جدوں بٹھیری پیڑ وچ سیتہ دائیہ
آکھیا ڈر نہون دی وار تیرے منڈا ہی ہووے گا۔¹⁸۔ آو انج پویا پئی آو اودے مردے اودا ناں بنونی رکھیلتے مر گئی پر اودے پیونے اوہا
ناں بنیمین رکھیا۔¹⁹۔ آو راخل مر گئی۔ افرات یعنی بیت ایل دے راہ وچ دفن ہوئی۔²⁰۔ آو یعقوبنے اودہی قبر لے اک تھم کھلار دتا۔ راخل
دی قبر دا اے تھم اچ تیکرے وے۔²¹۔ آو اسرائیل لگے ودھیلتے عدر دے برج دی پرلی تھانے اپنا تمبو لالیا۔²²۔ آو اسرائیل دے اوس ملک
وچ رندے ہوئے انج ہوا پئی روہن جا کے اپنے پیو دی لونڈی ملہا۔ نال ستلے اسرائیل نوں اے پتا لگ گیا۔ اوس ویلہ یعقوب دے بارہ پتر سن۔²³۔
لیا دے پتر اے سن۔ روہن یعقوب دا پلوٹھا پترے شمعونے لاوی۔ یہودامے اشکارے زبولون۔²⁴۔ آو راخل دے پتر یوسف بنیمین سن۔²⁵۔
آو راخل دی لونڈی ملہا دے پتر دانے نفتالی سن۔²⁶۔ آو لیاہ دی لونڈی زلف دے پتر جدے آشور سن۔ اے سارے یعقوب دے پتر سن جیڑے
فدان ارام وچ جمے۔²⁷۔ آو یعقوب ممرے وچ جیڑا قریت اربع یعنی حبرون وے جتھ ابراہام نے اضحاق وس سن اپنے پیو اضحاق دے کول
آیا۔²⁸۔ آو اضحاق اک سو اسی وریاں دا پویا۔²⁹۔ تد اضحاق نے ساہ چھڈ دلتے مر گیا۔ وڈیرلے پوری عمر دا ہوکے اپنے لوکاں نال جا رلیتے
اودے پتر عیسو یعقوبنے اونوں دفن کیتا۔

36 ¹۔ عیسو ادم دا شجرہ اے وے۔ ²۔ عیسو کنعانی کڑیاں وچوں حتی ایلون دی دھی عہہ نوئے حوی صبعون دی دوپتری عہہ دی دھی اہلیام نوں۔ ³۔ عہہ اسمعیل دی دھی تے نبیوت دی بھین بشام نوں ویاہ لیا۔ ⁴۔ عہہ عیسو چوں عہہ ول الیفز جمیلے بشام ول رعوایل جمیا۔ ⁵۔ عہہ اہلیام وچوں یعوسہ یعلامہ قورح جمہ۔ اے عیسو دے پترے جیڑے ملک کنعان وچ جمہ۔ ⁶۔ عہہ عیسو اپنی کار والیاں، پتر، دھیاں تے اپنے کار دے سارے نوکراں تے اپنے ڈنگراں تے اپنی ساری جائیداد جیڑی اوہہ ملک کنعان وچ کٹھی کیتی سی۔ لے کے اپنے بھرا یعقوب دے کول دے ملک نوں ٹر گیا۔ ⁷۔ کیوں جے اونان دے کول واواہ سامان کٹھاو گیا سی پئی اوہ اک تھانہ نئی رہ سکدے سن۔ تے اونان دے ڈنگر اپنے وڈے سن پئی اوہہ رہن لئی تھان نہیں بجیا۔ ⁸۔ فیر عیسو چوں ادم وی کہندے کوہ شعیر وچ وس گیا۔ ⁹۔ عہہ عیسو دا جیڑا کوہ شعیر دے ادمیاں دا پیو وے، اے شجرہ وے۔ ¹⁰۔ عیسو دے پتران دے نان اے۔ الیفز عیسو دی کار والی عہہ دا پترے رعوایل عیسو دی کار والی بشام دا پتر۔ ¹¹۔ الیفز دے پتر تیمان تے اومرے صفوتہ جعتامہ و قنزسن۔ ¹²۔ تے تمنع عیسو دے پتر الیفز دی لونڈی سی۔ تاویدے وچوں الیفز ول عمالیق جمیا۔ سو عیسو دی کار والی عہہ دے پتر اے سن۔ ¹³۔ رعوایل دے پتر اے نئیں۔ نحتہ زارح تے سمتہ مزہ۔ اے عیسو دی کار والی بشام دے پتر سن۔ ¹⁴۔ عہہ اہلیام دے پتر جیڑے عہہ دی دھی، صبعون دی دوپتری تے عیسو دی کار والی سی اے نئیں۔ عیسو ول اویدے وچوں یعوسہ یعلامہ قورح جمہ۔ ¹⁵۔ عہہ عیسو دی اولاد وچ جیڑے سردار سن اے۔ عہہ عیسو دے پلوٹھ پتر الیفز دی اولاد وچ سردار تیمان تے سردار اومرے سردار صفورے سردار قنز۔ ¹⁶۔ سردار قورح تے سردار جعتامہ سردار عمالیق۔ اے اوسردار جیڑے الیفز دے ملک ادم وچ جمے عہہ دے پتر سن۔ ¹⁷۔ عہہ عیسو دے پتر رعوایل دے پتر اے سن۔ سردار نحتہ سردار زارح تے سردار سمتہ سردار مزہ۔ اے اوس جیڑے رعوایل دے ملک ادم وچ جمے عیسو دی کار والی بشام دے پتر سن۔ ¹⁸۔ عہہ عیسو دی کار والی اہلیام دی اولاد اے وے۔ سردار یعوسہ تے سردار یعلامہ سردار قورح۔ اے اوہ سردار جیڑے عیسو دی کار والی اہلیام، عہہ دی دھی دے پتر سن۔ ¹⁹۔ سو عیسو یعنی ادم دی اولادے اونان دے سردار اے سن۔ ²⁰۔ تے شعیر حوری دے پتر جیڑے اوس ملک دے رہن ولک سن اے۔ لوطان تے سوبلے صلیعون تے عہہ۔ ²¹۔ تے دیسون تے ایصر تے دیسان۔ شعیر دی اولاد وچوں جیڑے حوری دے سردار ملک ادم وچ جمہ اے۔ ²²۔ حوری تے پھام لوطان دے پترے تمنع لوطان دی بھین سی۔ ²³۔ تے اے سوبل دے پترے۔ علوان تے مانحتہ عیالہ تے سفوتہ اونام۔ ²⁴۔ تے صلیعون دے پتر اے۔ آیتہ عہہ۔ اے اوہ عہہ وچوں اپنے پیو دے کھوتیاں نوں چار دے پوانا جاڑ دے وچ تے پانی دے پھوارے لہہ سن۔ ²⁵۔ تے عہہ دی اولاد اے وے، دیسون تے عہہ دی دھی اہلیام۔ ²⁶۔ تے دیسون دے پتر اے۔ حمدان تے اشبان تے پتران تے کران۔ ²⁷۔ اے ایصر دے پترے۔ ہلبان تے زعوان تے عقان۔ ²⁸۔ دیسان دے پتر اے۔ عوضہ اران۔ ²⁹۔ جیڑے حوری باوچو سردار بنے اوہ اے۔ سردار لوطان تے سردار سوبل تے سردار صلیعون تے سردار عہہ۔ ³⁰۔ سردار دیسون تے سردار ایصر تے سردار دیسان۔ اے اونان حوریاں دے سردار نے جیڑے ملک شعیر وچ سن۔ ³¹۔ اپنی اوہ بادشاہ جیڑے ادم دے ملک وچ اسرائیل دے کسی پور دے بادشاہ بنن توں پہلے بادشاہ بنے۔ ³²۔ بعور دا پتر بالع ادم وچ بادشاہ سی۔ اویدے شہر دانان دہبا سی۔ ³³۔ بالع مر گیلے زارح دا پتر یوباب جیڑا بصرا ہی سی اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ ³⁴۔ فیر یوباب مر گیلے حشیم جیڑا تیمانیاں دے ملک دا رہن والا سی اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ ³⁵۔ تے حشیم مر گیلے بد د دا پتر ہدد جہ موآب دے میدان وچ مدیانیاں نوں قتل کیتا، اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ اوس شہر دانان عویت سی۔ ³⁶۔ تے ہدد مر گیلے شملہ جیڑا مسرقہ دا سی اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ ³⁷۔ تے شملہ مر گیلے ساول اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ اے رجوبوت دا سی جیڑا دریلہ فرات دے سامہ وے۔ ³⁸۔ تے ساول مر گیلے عکبور دا پتر بلحنان اویدے باجوں بادشاہ بنیا۔ ³⁹۔ تے عکبور دا پتر بلحنان مر گیلے فیر حدر بادشاہ بنیا۔ اوس شہر دانان پاوتہ اوہی کار والی دانامہیطب ایل سی جیڑا مطرد دی دھی تے میضایاب دی دوپتری سی۔ ⁴⁰۔ تے عیسو دے سرداراں دے ناواں دے خوادیاں تے تھواوے ناواں دے وانگوں اے۔ سردار تمنعہ سردار علومتہ سردار یتیت۔ ⁴¹۔ سردار اہلیام تے سردار ایلے سردار فینون۔ ⁴²۔ سردار قنز تے سردار تیمان تے سردار مبصار۔ ⁴³۔ سردار مجدیل تے سردار عرام۔ ادم دے سردار اپہی نے جنان دے نان اونان دے ملک وچ اونان دیاں تھان دے وانگوں تے گئے۔ اے حال ادمیاں دے پیو عیسو دا اے۔

¹۔ یعقوب کنعان دے ملک وچ رنداسی جتھاودا پيو پردیسیاں و انگوں رپا سی۔² یعقوب دی نسل دا حال اے وے پئی یوسف 37 سترہ وریاں وچ اپنے بھراواں دے نال بھیڈتے بکریاں چاردا سی - اے منڈا اپنے پيو دی کار والیاں بلہامتہ زلف دے پتران نال رندا سی تے اونٹاں دے بھیڈیاں کماں دا پيو نوں دسدا سی۔³ تے اسرائیل یوسف نوں اپنے سارے پتران توں بوٹا پیار کردا سی کیوں جے اوہ اودے بڈے ویلے دا پتر سی تے اونوں سلم ستاریاں نال جڑیا چوغ بنواکے دتا۔⁴ تے اودے بھراواں نے ویکھیا پئی اونٹاں دا پيو سارے بھراواں توں ودھ اونوں پیار کر داوے تے اوہ اودے توں سڑن لگ پئے۔⁵ تے یوسف نے اک سفنا وکھیا جیڑا اپنے بھراواں نوں دسیا تے اوہ اودے پور وی خار رکھن لگ پئے۔⁶ تے اوہ آکھیا پئی اوہ سفنا سنو جیڑا میں وکھیاوے۔⁷ اسی کھیت وچ پولہ بن رے سا تے انج ہوا پئی میرا پولا ا تھکے سدا کھلو تاتے تیڈاڈے پولیاں میرے پولہ نوں چار چھویریوں گھیرا پا یلے اودے لگ جھک۔⁸ تے اودے بھراواں نے آکھیا کی توں واقع ساڈے حکومت کریں گا یا ساڈے تیرا قبضہ کھاؤ؟ اونٹاں نے سفنتے اودیاں گلاں دے مگر اودے توں ہتھیری خار رکھی۔⁹ فیر اپنے دجا سفنا وکھیتے اپنے بھراواں نوں دسیا۔ اپنے آکھیا وکھو مینوں اک پور سفنا دسیا وے اوہ انج وے پئی سورج چن تے گیارہ تاریاں مینوں جھک کے سلام کیتا وے۔¹⁰ تے اپنے اپنے بیوتے بھراواں نوں دسیا۔ تداودے پیوے چڑکیاتے آکھیا اے سفنا کی وے جیڑا توں وکھناوے؟ کی میں تیری مائے تیرے بھرا واقع زمین تے جھک کے تینوں سلام کراں گے؟¹¹ تے اودے بھراواں دا اودے نال ویر ہو گیا - پر اودے پیوے اے گل چیتے رکھی۔¹² تے اودے بھرا اپنے پيو دیاں بھیڈ بکریاں چران لئی سکم نوں گے۔¹³ تے اسرائیل نے یوسف نوں آکھیا تیرے بھرا سکم بھیڈ بکریاں چرا رٹھوں گے تے میں تینوں اونٹاں دے کول پیجاں۔ اپنے آکھیا میں تیار ہاں۔¹⁴ تے اپنے آکھیا توں جاکے ویکھ تیرے بھراواں دتے بھیڈ بکریاں دا کی حال اے تے آکے مینوں دس تے اپنے اونوں حبروں دی وادی وچو بیجیاتے اوہ سکم وچ ایڑیا۔¹⁵ تے اک بندے اونوں میدان وچ ادھر ادھر آوارہ بھیر دے وکھیا - اے وکھ کے اوس بندے اونوں پوچھیا توں کی لہدا وین؟¹⁶ اپنے آکھیا میں اپنے بھراواں نوں لہناں ہاں - ذرا مینوں دس دے اوہ بھیڈ بکریاں کھ چراندے نیں؟¹⁷ اوس بندے آکھیا اوہ ایتھوں ٹر گئے کیوں جے میں اونٹانوں اے آکھدے سنیا پئی چلو اسی دوتین ول جا ئیتے فیر یوسف اپنے بھراواں نوں لہن لئی نکلیاتے اونٹاں نوں دو تین وچ ملیا۔¹⁸ تے جیوئیں اونٹاں نے اونوں دوروں وکھیتے ایدے توں پہلے پئی اوہ نیڑے آئیاں اونوں جانوں مارن دا منصوبہ بنا یا۔¹⁹ تے اک دوچے نوں آکھن لگ ویکھو سفن ویکھن والا آریا وے۔²⁰ آو اسی بن اپنوں قتل کریٹے کسی کھو بوج سٹ دیتے اے آکھ دواں گے پئی کوئی جنگلی جانور کھا گیا وے۔ فیر ویکھاں گے ایدے سفنیاں دا کی بن اوند اے۔²¹ تے دروینے اے سن کے اے اونوں اونٹاں دے تھانو چوں بجایاتے آکھیا اسی ایدی جان نہ لئے۔²² تے روینے اونٹاں نوں اے وی آکھیا پئی اودا لہو نہ وگالتے اونوں ایس کھوں وچ سٹ دوہ جیڑا اجاڑ وچ وے۔ پر اودے لہتھ نہ چکنا۔ اوہ چاندی سی پئی ایناں دے تھوں بچاکے اودے پيو کول اونوں جیوندالے جلے۔²³ تے انج ہوا پئی یوسف اپنے بھراواں دے کول ایڑیاتے اونٹاں نے اودا سلم ستاریاں نال جڑیا چوغ جیڑا اپنے پایا سی لا چھڈیا۔²⁴ تے اونوں چک کے کھوں وچ سٹ دتا۔ اوہ کھوں سکا سی - اودے وچ ماسا کو وی پانی نئی سی۔²⁵ تے اوہ روئی کھان بیٹھتے ویکھیا پئی اسمعلیاں دا اک ٹولہ جلعاد توں آریا وے تے گرم مصالحے روغن بلسانے مر اوٹاں لے لدھ کے مصر جا رٹھ۔²⁶ تے دیودامہ اپنے بھراواں نوں آکھیا جے اسی اپنے بھرا نوں مار دیتے ایدا لہو لکاکے کی کھٹاں گے؟²⁷ چلو اونوں اسمعلیاں دے لگ وچ دتے تان جے ساڈا تھ نہ اٹھ کیوں جے اوہ ساڈا بھرا تے ساڈا خون وے۔ اودے بھراواں نے اودی گل من لئی -²⁸ فیر اوہ مدیانی بباری اوتھوں لنگے۔ تداونٹاں یوسف نوں کھج کے کھوں وچوں بار کڈیا تے اسمعلیاں لگ وی روپیاں دا وچیا تے اوہ یوسف نوں مصر لے گئے۔²⁹ جدوں روین کھو بول پرت کے آیتے وکھیا یوسف اودے وچ نئی اے تے اپنے لیڑے پاڑ لے۔³⁰ تے اپنے بھراواں لگ مڑیاتے آکھن لگا منڈلے اوتھ نئی اے ہون میں کتھ جاواں؟³¹ فیر اونٹاں یوسف دا چوغ لئیاتے اک بکرا ذبح کرکے اودے لہو وچ پیونیا۔³² تے اونٹاں نے اوس چوغے نوں گھل دتا تے فیر اوہ اونوں اونٹاں دے پيو کول لے لیتے آکھیا پئی سانوں اے شہ لہی اے۔ بن توں سیان پئی اے تیرے پتر دا چوغے وے یا نئی؟³³ تے اپنے اونوں سیان لئیاتے آکھیا اے تے میرے پتر دا چوغ وے۔ کوئی وحشی درندہ اونوں نگل گیا اے۔ یوسف ضرور پاڑیا گیا اے۔³⁴ تے یعقوب نے اپنے لیڑے پاڑے تاتے اپنے لکتے ول لئیاتے تھیرے دپاڑیاں تیکر اپنے پتر دا ماتم کردا رٹھا۔³⁵ تے اودے سارے پترے دھیاں اونوں تسلی دین جانے سن پر اونوں تسلی نئی سی ہندی۔ اوہ اپنی کہندا ریا پئی میں تے ماتم کردا ای قبر وچ اپنے پتر نوملاں گاتے اودا پيو اودے لئی روند رٹھا۔³⁶ تے مدیانیان نے اونوں مصر وچ فوطیفار دے لگ جیڑا فرعون دا اک حاکم جلعاد دا سردار سی وچ دتا۔

1. اونان د یاڑاں وچ انج ہویا پئی یہوداہ اپنے بھراواں توں وکھ پوک اک عدلامی بندے دے کول جدا ناں حیرہ سی گیا۔² تہ یہودامہ 38
 اوتھسوع نامی کسے کنعانی دی دھی نوں ویکھیتے اودے نال ویا کرکے اودے کول گیا۔³ اوہ امید توں پوئیتے اودے کار منڈا
 جمیاجدا ناں اویہ غیر رکھیا۔⁴ تہ اوہ فیر توں امید توں پوئیتے اک پور منڈا جمیلتے اودا ناں اونان رکھیا۔⁵ فیر اوہ اک پور منڈا جمیلتے
 اودا ناں سیلہ رکھیتے یہوداہ کزب وچ سی جدوں اے منڈا جمیا۔⁶ تہ یہوداہ اپنے پلوٹھ منڈے غیر لئی اک عورت ویاہ لیائیا جدا ناں تمر
 سی۔⁷ تہ یہوداہ دا پلوٹھا غیر خداوند دی نظر وچ بدکار سی۔ سو خداوند نے اونوں مار دتا۔⁸ تہ یہودامہ اونان نوں آکھیا پئی اپنے بھرا دی
 کار والی کول جلتے دیور ہون دا حق ادا کر تاں جے تیرے بھرا دے ناں دی نسل ٹرے۔⁹ تہ اونان نوں پتا سی پئی اے نسل اودی نئی
 ہوئگی۔ تہ انج ہویا پئی جدوں اوہ اپنے بھرا دی کار والی کول جاندلتے اپنا بیج زمین لے ڈول دیندا سی تاں جے انج نہوئے پئی اودے بھرا دے
 ناں توں نسل ٹرے۔¹⁰ تہ اودا اے کم خداوند دی نظروچ چنگاہ نئی سی ایس لئی اویہ اونوں وی مار دتا۔¹¹ تہ یہودامہ تمر نوں آکھیا
 پئی میرے پتر سیلہ دے جوان ہون تیکر توں اپنے پیو دے کار بیوہ بن کے رہ کیوں جے اویہ سوچیا کدرے اے وی اپنے بھراواں وانگوں مر نہ
 جلتے تمر اپنے پیو دے کار جاکے رہن لگی۔¹² تہ واواہ جر توں مگر انج ہویا پئی سوع دی دھی جیہڑی پیو داہ دی کار والی سی مر گئی۔
 جدوں یہوداہ نوں اودا غم بھلیتے اوہ اپنے عدلامی سجن حیرہ دے نال اپنیاں بھیدان دے وال کترن والیاں دے کول تمت ول گیا۔¹³ تہ تمر
 نوں اے پتا لگیا پئی تیرا سورا اپنیاں بھیدان دے وال کترن لئی تمت نوں گیا اے۔¹⁴ تہ اویہ اپنے رنڈلہ دے لیڑے لا سٹے چوغ پاکے اپنے
 آپ نوں کجھیتے عینیم دے بوئے جیہڑا تمت دی رامت وے بیہ گئی کیوں جے اویہ وکھیا سیلہ جوان ہوگیا وے پر اے اودے نال وبائی
 نئی گئی۔¹⁵ اونوں ویکھن توں مگر یہوداہ نوں انج لگیا پئی کوئی کسبی وے کیوں جے اویہ اپنا منہ کجھیا ہویا سی۔¹⁶ سو اوہ راہ وچوں
 اودے ول مڑیتے آکھن لگا پئی مینوں اپنے نال سو ن دے کیوں جے اونوں پتا نئی سی پئی اے اودی نوح وے۔ اویہ آکھیا میرے نال سون
 دا مینوں کی دوئیں گا؟¹⁷ اویہ آکھیا میں تینوں بکری دا اک بچہ پیچ داواں گا۔ اویہ آکھیا اودے آن تیکر توں میرے کول کجھ رکھو
 دوئیں گا؟¹⁸ اویہ آکھیا تینوں کی رکھن لئی دواں؟ اویہ آکھیا اپنا چھلتے اپنا بارے بنن والے سوئی جیہڑی تیرے پتر وچ اے۔ اویہ اوہ
 شیواں اونوں دتیاں۔ تہ اودے نال ستلے اوہ اودے توں امید نال ہو گئی۔¹⁹ فیر اوہ اٹھ کے چلی گئی۔ تہ چوغ لاکے رنڈلہ دا جوڑا پالیا۔²⁰ تہ
 یہودامہ اپنے سجن عدلامی دے پتر بکری دا بچہ پیچیا تاں جے اوس عورت دے کولوں اپنیاں شیواں واپس لوے۔ پر اوہ عورت اونوں نہ
 لہی۔²¹ تہ اویہ اوتھوں دے لوکاں کولوں پچھیا پئی اوہ کسبی جیہڑی عینیم دے راہ دے سامنے بیندی سی کتھ وے؟ اونان آکھیا ایتھ
 کوئی کسبی نئی سی۔²² تہ اوہ یہوداہ دے کول پرت آیتے اونوں دسیا پئی او مینوں نئی لہی۔ تہ اوتھ دے لوکی وی آکھدے سن پئی ایتھ
 کوئی کسبی نئی سی۔²³ یہودامہ آکھیا پئی اوہ شیواں نوں اوتھ ہی رکھ تاں جے ساڈی رسوائی نہوئے۔ میں بکری دا بچہ دی پیچھیا سی
 پر اوہ تینوں نئی لہی۔²⁴ تہ جدوں تن کو مہینہ بو گئے یہوداہ نوں اے پتا لگیا پئی تیری نوح تمر زنا کیتی۔ اوہ امید توں وے۔ یہودامہ
 آکھیا پئی اونوں بار کڈکے لیاو تاں جے ساڑی جاوے۔²⁵ جدوں اونوں بار کڈیتے اویہ اپنے سورے نوں سنیاہ پیچیا پئی اے اوس بندے توں
 امید وچوں ہوئی جدیاں اے شیواں۔ سو تو سیان۔ تہ سی پئی اے چھلتے بارے بنن دالے سوئی کدی اے؟²⁶ تہ یہودامہ من لیا
 آکھیا پئی اوہ میرے توں بوئی سچی اے کیوں جے میں اونوں اپنے پتر سیلہ نال نہیں ویاہیتے اوہ فیر کدی اودے کول نہ گیا۔²⁷ تہ اودے بچہ
 جمن دے ویلہ پتا لگیا پئی اودے ڈھڈ وچ دو بچے۔²⁸ تہ جدوں او جمن لگیتے اک بچہ دا پتر ہا ر آیتے دائی پھڑکے اودے پتر لال دھاگا
 بن دتے کہن لگی پئی اے پلوٹھا وے۔²⁹ تہ اے بچہ ہویا پئی اویہ اپنا پتر واپس کھچ لیا۔ اپنے وچ اودا بھرا جم پٹیا۔ تہ اوہ دائی آکھن لگی توں
 کنج بدوبدی نکل آیا؟ تہ اودا ناں فار صہ گیا۔³⁰ فیر اودا بھرا جدے پتر وچ لال دھاگا سی جمیلتے اودا ناں زارح رکھیا گیا۔

¹۔ یتے یوسف نوں مصر وچ لیئہ فو طیفار مصریہ، جیہڑا فرعون دا اک حاکمہ جلعاد دا سردار سی، اونوں اسمعلییاں دے 39 کولوں، جیہڑے اونوں اوتھوں لیئہ سن، مول لئیا۔² یتے خداوند یوسف دے نال سیٹے اونوں اچیائی ملیتے اوہ اپنے مصری مالک دے کار وچ رہندا سی۔³ یتے اوہ مالک وکھیا پئی خداوند اوہ دے نال ویتے اوہ جیہڑے کم وچ ہتھ پاندا وے خداوند اونوں اوہ دے وچ کامیاب کر دا وے۔⁴ یتے فیر یوسف اونوں چنگا لگیاتے اوہی اودی سیوا کر دا سیٹے اوہ اونوں اپنے کار دا سارا ذمہ دتاتے اپنا سارا کجھ اوہ دے حوالہ کر دتا۔⁵ یتے جدوں اوہ اونوں اپنے کارے سارے مال دا ذمہ دے دتاتے خداوند اوس مصری دے کار وچ یوسف دی وچ توں برکت بخشیٹے اوہ دے کارے کھیٹتے ساریاں شیواں لے برکت اون لگ پئی۔⁶ یتے اوہ اپنا سارا کجھ یوسف چھڈ دتاتے سولہ روٹی دے جیہڑی اوہ کھاندا سی اونوں کسبہ شہ دا ہوش نئی سیٹے یوسف جوانے سوئٹا سی۔⁷ یتے اپناں گلاں توں باجوہ پویا پئی مالک دی کار والی دی آکھ یوسف لے پئیٹے اوہ آکھیا میرے نال لمیاں پ۔⁸ پر اوہ انکار کر دتاتے اپنے آقا دی کار والی نوں آکھیا پئی میرے ملک نوں چیتا وی نئی پئی ایس کار وچ میرے کول کی کی ویتے اوہ اپنا سارا کجھ میرے کول چھڈیا وے۔⁹ یتے ایس کار وچ میرے توں وڈا کوئی نئیٹے اوہ تیرے توں سوا کسی شہ دا اولاد نیں رکھیا کیوں جے توں اودی کار والی ائیٹے فیر میں کیوں انج دی بریائی کراتے خدا دا گنہگار بنان؟¹⁰ یتے اوہ دوچہ دیہڑے یوسف نوں آکھدی رئی پر اوہ اودی گل نہ منی پئی اوہ دے نال سون لئی اوہ دے بسترے لے اوہ دے نال پوے۔¹¹ یتے اک دیہڑے انج پویا پئی اوہ اپنا کم کرن لئی کار گیلے کار دے بندیاں وچوں کوئی وی اندر نئی سی۔¹² تہ اوس عورت نے اوہ دے لیڑے پھڑکے آکھیا میرے نال سو۔ اوہ اپنے لیڑے اوہ دے ہتھ وچ چھڈکے بارول نٹھ گیا۔¹³ یتے جدوں اوہ وکھیا پئی اوہ اپنے لیڑے اوہ دے ہتھ وچ چھڈکے پچ گیا۔¹⁴ یتے اوہ اپنے کار دے بندیاں نوں سدکے آکھیا پئی ویکھو اوہ اک عبری نوں ساڈے نال مخول کرن لئی ساڈے کول لبایا وے۔ اے میرے نال سون لئی اندر وڑیٹے میں اچی واج نال رولا پان لگی۔¹⁵ یتے جدوں اوہ وکھیا میں اچی واج نال رولا پان رئی واسے اپنے لیڑے میرے کول چھڈکے بار نٹھ گیا۔¹⁶ یتے اوہ اوہ دے لیڑے اوہ دے مالک دے مڑ آن تیکر اپنے کول ای رکھ۔¹⁷ تہ اوہ اے گلاں اونوں آکھیاں پئی اے جیہڑا عبری نوکر توں لیائیا وئیں میرے کول اندر وڑ گیا تاں جے میرے نال مخول کرے۔¹⁸ یتے جدوں میں اچی اچی رولا پایتے اپنے لیڑے میرے کول چھڈکے بار نٹھ گیا۔¹⁹ یتے جدوں اوہ مالک نے اپنی کار والی دیاں اوہ گلاں سنیاں جیہڑیاں اوہ دسیاں سن پئی تیرے غلام میرے نال انج انج کیتاتے اوہ غصہ نال بل گیا۔²⁰ یتے یوسف دے مالک نے اونوں لے کے قید خانہ جتھ بادشاہ دے قیدی بند سن پان دتا۔ سو اوہ اوتھ قید خانہ وچ رہا۔²¹ پر خداوند یوسف دے نال سی۔ اوہ اوہ دے لے رحم کیتاتے قید خانہ دے دروغے دی نگاہ وچ مقبول بنایا۔²² یتے قید خانہ دے دروغے سارے قیدیاں نوں جیہڑے قید وچ سن یوسف دے تابع کر دتاتے جو کجھ اوہ کر دے سن اوہ دے حکم نال کر دے سن۔²³ یتے قید خانہ دا دروغا ساریاں کماں توں جیہڑے اوہ دے ذمہ سن بہ فکر سی کیوں جے خداوند اوہ دے نال سیٹے جو کجھ اوہ کر دا سی خداوند اونوں کامیاب کر دا سی۔

40 ¹. اینہاں گلاں توں مگروں انج ہویا پئی مصر دے راج دا ساقیۃ رسوئیا اپنے رب مصر دے بادشاہ دے دوشی ہوئے۔ ²۔ فرعون اپنے اینہاں دوواں حاکماں نال جناں وچوں اک ساقیاۃ دجا رسوئیاں دا سردار سی رس گیا۔ ³۔ اوناں نوں راکھی وچ جلعادان دے سردار دے کار دے قیدخانہ وچ جتھ یوسف قید سی ڈک دتا۔ ⁴۔ جلعادان دے سردارۃ اوناں نوں یوسف دے حوالہ کر دتے اوہ اوناں دی سیواہ کرن لگ پئے واواہ چر تیکر قید رہے۔ ⁵۔ مصر دے راج دے ساقیۃ رسوئیاۃ جیڑے قیدخانہ وچ ڈکھوئے سن اک ای رات اچ وکھرا وکھرا سفنہ ویکھیا۔ ⁶۔ یوسف سویرے اوناں دے کول اندر آیتے ویکھیا اوہ اداس نئیں۔ ⁷۔ اہنہ فرعون دے حاکماں نوں جیڑے اوہ نال اوہ مالک دے کار وچ ڈکھوئے سن پچھیا پئی اچ کیوں انج اداس پئے دسدے او؟ ⁸۔ اوناںۃ اوناں آکھیا پئی اساں اک سفنہ ویکھیا وے جدا مطلب دسن والا کوئی نئی اے۔ یوسفۃ اوناں نوں آکھیا پئی کی مطلب کڈنا خدا دا کم نئی اے؟ مینوں تسی اپنا سفنہ دسو۔ ⁹۔ تد ساقیاں دے سردارۃ اپنا سفنا بیان کیتا۔ اہنہ آکھیا میں سفنہ وچ ویکھیا اک انگور دی ویل میرے سامنے وے۔ ¹⁰۔ اوس ویل وچ تین ٹہنیاں نیسے انج دسیا پئی اوناں کلپاں نکلیاۃ پھل لگتے اوہدے سارے کچھیاں وچ پکھوئے انگور لگے۔ ¹¹۔ فرعون دا پیالہ میرے ہتھ وچ وے تے میں اوناں انگوراں نوں لے کے فرعون دے پیلا وچ نچوڑیتے اوہ پیالہ میں فرعون دے ہتھ وچ پھڑایا۔ ¹²۔ یوسفۃ اوناں آکھیا ایدا مطلب اے وے پئی اوہ تین ٹہنیاں تین دیہاڑے نئیں۔ ¹³۔ اچ توں تین دیہاڑاں دے وچ فرعون تیرا سر اچا کرے گلے تینوں فیر تیری تھاتے باہ دوے گلے پہلے وانگر جدوں توں اوہا ساقی سئیں ، پیالہ اوہدے ہتھ وچ پھڑایا کریں گا۔ ¹⁴۔ پر جدوں تیرا بھلا ہو جاوے تے میرا چیتا کریں تے میرے کرم کریں تے فرعون دے نال میری گل کریں تے مینوں ایتھوں رہائی دوائیں۔ ¹⁵۔ کیوں جے عبرانیاں دے دیس وچوں مینوں چوری کر کے لٹھتے ایتھ وی میں کجھ مندا نئی کیتا جدی وچ توں مینوں ایتھ ڈکیا جاوے۔ ¹⁶۔ جدوں رسوئیاں دے سردار نے ویکھیا پئی سفنہ دا مطلب جنگا سیۃ یوسف نوں آکھیا پئی میں وی سفنہ وچ ویکھیا پئی میرے سرے چٹے رنگ دی روٹیاں دیاں تین ٹوکریاں نئیں۔ ¹⁷۔ ساریاں توں اتلی ٹوکری دے وچ ہر طرح دا پکیا ہویا کھانا فرعون دے لئی اے پرندے میرے سر دی ٹوکری وچوں کھا ندے۔ ¹⁸۔ یوسفۃ اوناں آکھیا ایدا مطلب اے وے پئی اوہ تین ٹوکریاں تین دیہاڑے نئیں۔ ¹⁹۔ ایس لئی اچ توں تین دیہاڑاں دے وچ فرعون تیرا سر تیرے دھڑ توں لاکے تینوں اک درختے ٹنگ دوے گلے پرندے تیرا گوش کھچ کھچ کھان گے۔ ²⁰۔ تیسرے دیہاڑے، جیڑا فرعون دے جمن دا دیہاڑا سی ، انج ہویا پئی اہنہ اپنے سارے نوکراں دی دعوت کیتیۃ اہنہ اپنے ساقیاۃ رسوئیاں دے سردار ان دا چیتا کیتا۔ ²¹۔ اہنہ اوہدے ساقیاں دے سردار نوں فیر توں اوہدے کمۃ لا دتے اوہ فرعون دے ہتھ وچ پیالہ دین لگ پئیا۔ ²²۔ پر اہنہ رسوئیاں دے سردار نوں پھلے لا دتا جیوئیں یوسفۃ اوناں نوں اوہدے سفنہ دا مطلب دسیا سی۔ ²³۔ پر ساقیاں دے سردارۃ یوسف دا چیتا نہ کیتا سگوں اوناں بھل گیا۔

1. پورے دو وریاں پر فرعون نے سفہ وچ ویکھیا پئی اوہ دریا دے کنڈے کھلوتا سی۔² اے اوس دریا وچوں ست سونیاں چنگیاں 41 پلایاں ہویاں گائیاں بارنکل کے دریا دے کول کاہ چگن لگ پٹیاں۔³ اے اونیاں توں مگر فیر توں ست بسریاں لسیاں ہوئیاں گائیاں دریا وچوں بارنکلیاں دجیاں گاواں دے نال دریا دے کنڈے کھلو گیاں۔⁴ اے اے بسریاں لسیاں ہوئیاں گائیاں اونیاں ست سونیاں چنگیاں پلایاں ہوئیاں گاواں نوں کھا گئیاں۔⁵ تہ فرعون نیندروں جاگ پٹیا۔⁶ اے اوہ فیر سو پٹیا اہنہ دجا سفہ ویکھیا پئی موٹے چنگ ست سٹ اک ناڑ وچوں نکلے۔⁷ اے ایناں توں مگر فیر ست سک سٹ نکل لٹے جیڑے پتلے بھرے دی ہوا دے چوسہوئے سن۔⁸ اے اوہ پتلے سٹ ستان موٹیاں بھریاں ہویاں نوں نگل گئے۔⁹ فیر فرعون جاگ اٹھیا (پیا) اہنہ ویکھیا پئی اے سفہ سی۔¹⁰ اے سویرے انج ہویا پئی اوہ دل اچ کابر گیا۔¹¹ تہ اوہ مصر دے سارے جادوگراں سارے سیانڑیاں سدیاتے اونیاں نوں اپنا سفہ دسیا پر اونیاں وچو بکوئی وی اوہدا مطلب اونوں دس نہ سکيا۔¹² اوس ویلے ساقیاں دے سردار فرعون نوں آکھیا پئی اچ میریاں غلطیاں میرے چیتے اونڈیاں نئیں۔¹³ جدوں فرعون اپنے نوکراں توں رسیا ہویا سی اہنہ مینوں رسوئیاں دے سردار نوں جلعاداں دے سردار دے کار وچ ڈکيا سی۔¹⁴ اوتھ میں رسوئیاں دے سردارے اکو رات وچ وکھرے وکھرے سفہ ویکھ جنان دے مطلب وی وکھرے سن۔¹⁵ اوتھ اک عبرانی جوان جلعاداں دے سردار دا نوکر ساڈے نال سی۔ اونوں اسان اپنے اپنے سفہ دستے اہنہ اونیاں دا مطلب دسیاتے ساڈے وچوں ہر کس دے سفہ دے وانگوں اہنہ مطلب دسیا۔¹⁶ اے جیڑا مطلب اہنہ دسیا وی اونج ای ہویا کیوں جے مینوں اہنہ میرے سر اچوں دا دسیاتے دج نوں پھلے لگن دا دسیا سی۔¹⁷ تہ فرعون نے یوسف نوں سدہ گھلیاتے اونوں اونیاں چھیتی نال قید خلے وچوں بار کڈیاتے اوہ وال من کتے اپنے لیڑے بدل کے فرعون لگپیش ہویا۔¹⁸ فرعون نے یوسف نوں آکھیا میں اک سفہ ویکھیا وے جدا مطلب کوئی نئی دس سکداتے مینوں تیرے بارے دسیا گیا اے پئی توں سفہ سن کے اونیاں دا مطلب دسدا ویں۔¹⁹ یوسف نے فرعون نوں جواب وچ آکھیا پئی میں کجھ نئی جاندا۔ خدا ای فرعون نوں تسلی نال بھریا جواب دے گا۔²⁰ تہ فرعون نے یوسف نوں آکھیا میں سفہ وچ ویکھیا پئی میں دریا دے کنڈے کھلوتا ہاں۔²¹ اے اوس دریا وچوں ست سونیاں چنگیاں پلایاں ہویاں گائیاں بارنکل کے دریا دے کول کاہ چگن لگ پٹیاں۔²² اے اونیاں توں مگر فیر ست اجڑیاں بوہت بسریاں لسیاں ہوئیاں گائیاں نکلیاں اہنہ ایناں پیڑیاں سن پئی میں سارے مصر دے وچ انج دیاں کدی نئی ویکھیاں۔²³ اے اوہ لسیاں بسریاں گائیاں اونیاں پلایاں ستان موٹیاں گائیاں نوں کھا گئیاں۔²⁴ اے اونیاں دے کھا جان توں مگر انج دسدا وی نئی سی پئی اوہ اونیاں نوں کھا گئیاں نئیں۔ سگوں اوہ اونج دیاں اونج ای بسریاں رہاں۔²⁵ فیر میں جاگ اٹھ پٹیا۔²⁶ اے فیر سفہ وچ ویکھیا پئی موٹے چنگ ست سٹ اک ناڑ وچوں نکلے۔²⁷ اے ایناں توں مگر فیر ست سک سٹ نکل لٹے جیڑے پتلے بھرے دی ہوا دے چوسہوئے سن۔²⁸ اے اوہ سک سٹ ستان موٹیاں بھریاں ہویاں نوں نگل گئے میں اے سارا کجھ جادوگراں نوں دسیا پر انج دا کوئی نہ نکلیا جیڑا مینوں ایدا مطلب دسدا۔²⁹ تہ یوسف نے فرعون نوں آکھیا پئی فرعون داسفہ اکوچیا اے۔ جو کجھ خدا کرن والا اے اوہ اہنہ فرعون کھولیا۔³⁰ اوہ ست چنگیاں گائیاں ست ورعے اوہ ست چنگ چنگ سٹ وی ست ورعے۔³¹ سفہ اکوچیا وے۔³² اے اوہ ست بسریاں گائیاں جیڑیاں اونیاں توں مگر نکلیاں اہنہ ست سک سٹ جیڑے پتلے بھرے دی ہوا دے چوسہوئے سن وی ست ورے نئیں پر کال دے ست ورے نئیں۔³³ اے اوی گل وے جیڑی میں فرعون نوں دس دتی اے پئی جو کجھ خدا فرعون نال کرن والا اے اوہ اہنہ فرعون نوں وکھایا وے۔³⁴ ویکھ! سارے مصر دے دیس وچ ست ورعے کھلی کھیتی دے ہون گے۔³⁵ اے اونیاں توں مگر ست ورے کال دے آن گتے سارے مصر دے دیس دے لوکی ایس ساری کھلی کھیتی دا چیتا نہ کرن گتے اے کال سارے دیس نوں اجڑا دے گا۔³⁶ اے کال اپنا ڈاڈا ہووے گا پئی لوک ایس دیس دا چنگا ویل بھل جان گے۔³⁷ اے کیوں جو فرعون نے سفہ دو واری ویکھیا اے ایدا مطلب اے وے پئی اے گل خدا ولوں پکی ہو گئی اے خدا ینوں چھیتی پورا کرے گا۔³⁸ ایس لئی فرعون نوں چائی دا وے پئی اک سیانڑے ہوشیار بندے نوں لہتے اونوں مصر دے دیسے اختیار دے۔³⁹ فرعون اپنی کرے اے اوس بندے نوں اختیار ہووے تان جے اوہ دیس وچ نگران لائے ست چنگیاں وریاں دی مصر دے دیس دی ساری کھیتی دا پنجواں حصہ لوے۔⁴⁰ اے اوہ آن ولے اونیاں چنگیاں وریاں وچ ساری کھان دیاں شیواں دا ڈھیر لانے ہر شہر وچ جمع کیتا ہویا کھان دا سامان جیڑا فرعون دے ختیاراچ ہووے اوہدی راکھی کیتی جاوے۔⁴¹ اپنی اکٹھا کیتا ہویا سامان اونیاں ستان وریاں لئی جنان وچ کال پٹے گا سارے ملک لئی بٹھیرا ہووے گا تان جائے ملک نہ اجڑے۔⁴² اے گل فرعون نے اوہدے سارے نوکراں نوں چنگی لگی۔⁴³ اے فرعون نے اپنے نوکراں نوں آکھیا پئی کی سانوں ایہو جتیا بندہ جدے وچ خدا دی روح وے لبھ سکدا وے؟⁴⁴ اے فرعون نے یوسف نوں آکھیا کیوں جے خدانے تینوں اے سارا کجھ دسیا وے ایس لئی تیرے ورگا سیانڑے ہوشیار کوئی نئی۔⁴⁵ اے ایس لئی توں میرے کار دا نگران ہووئیں گاتے میرے ملک دے سارے لوک تیرے آکھن وانگوں کرن گے۔ پر تخت دا مالک ہون دی وجہ توں میں وڈا ہواں گا۔⁴⁶ اے فرعون نے یوسف نوں آکھیا پئی میں تینوں سارے مصر دے ملک حاکم مقرر کرنا ہاں۔⁴⁷ اے فرعون نے اپنی مندری اپنے ہتھ وچوں کڈک یوسف دے ہتھ وچ پا ئی۔⁴⁸ اے اونوں باریک کتائی جوڑا پواکے سوہ دا ہار اوہدے گل وچ پایا۔⁴⁹ اے اہنہ اونوں اپنے دے رتھ وچ باہکے اوہدے لگے لگائے اخواپا پئی گوڈے ٹیکوٹے اہنہ اونوں سارے ملک دا حاکم بنا دتا۔⁵⁰ اے فرعون نے یوسف نوں آکھیا پئی میں فرعون ہاں تیرے حکم دے بنا کوئی بندہ اپنا ہتھ پیر وی ایس مصر دے ملک وچ پلان سکے گا۔⁵¹ اے فرعون نے یوسف دا ناں صفات فعیج رکھیا اہنہ اون دے پجاری فوطیفرع دی دھی آسانتھ نوں اوہدے نال ویا دتاتے فیر یوسف مصر دے ملک وچ پھریا۔⁵² اے یوسف تری ورے دا سی جدوں اوہ مصر دے بادشاہ فرعون دے سامنے گیاتے یوسف نے فرعون نوں ملن توں مگر مصر دے سارے ملک وچ پھریا۔⁵³ اے چنگ ویلے دے ست وریاں وچ کھلی کھیتی فصل ہوئی۔⁵⁴ اے اوہ ستان وریاں تیکر ہر طرح دا کھان دا سامان جیڑا مصر دے ملک وچ اگدا سی، اکٹھا کر کے شہراں دے وچ اودا ڈھیر لوندا گیاتے ہر شہر دے چارو پاسیوں اکٹھا کیتا سامان اوہ اوسے شہر دے وچ رکھدا گیا۔⁵⁵ اے یوسف نے سمندر دی ریت وانگوں چوکھا سارا سامان اکٹھا کیتا۔⁵⁶ ایتھوں تیکر پئی اہنہ حصاب رکھنا وی چھڈ دتا کیوں جے اوسے حصابا سی۔⁵⁷ اے کال توں پہلاں اون دے پجاری فوطیفرع دی دھی آسانتھ نوں یوسف دے دو پتر حصے۔⁵⁸ اے یوسف نے پلوٹھ دا ناں منسی اے آکھ کے رکھیا پئی خدانے مینوں تیرے پیو دے کارنوں سارے دکھ وچوں کڈ لٹیا۔⁵⁹ اے دج دا ناں افراتیم اے آکھ کے رکھیا پئی خدانے مینوں میرے تنگی ولے ملک وچ پھلدار بنایا۔⁶⁰ اے مصر دے ملک وچ ست چنگ ورے مکتے یوسف دے آکھن وانگوں کال دے ست ورے شروع ہوئے۔⁶¹ اے تین ساریاں ملکاں دے وچ کال سی پر مصر دے ملک وچ ہر تھاں ست کھان

نوں ہر شہ لبھدی سی۔⁵⁵ تے جدوں مصر دے ملک وچ لوکی بھک مرن لگتے فیر اونان فرعون لگے دوھائی پائی۔ فرعون نے مصریاں نوں آکھیا پئی یوسف دے کول جاو۔ جو کجھ (کجھہ) اوہ تیہانوں آکھ اوہ کرو۔⁵⁶ تے ساری دھرتی تے کال سی تے یوسف اناج دے ڈھیر نوں کھلواکے مصریاں لگے ویچن لگ پئی تے مصر دے وچ ڈاڈا کال پے گیا۔⁵⁷ تے سارے ملکاں دے لوک کھان دا سامان خریدن لئی یوسف دے کول آن لگ پئے۔ کیوں جے ساری دھرتی تے ڈاڈا کال پے گیا سی۔

۱۔ یعقوب نوں پتا لگائی مصر وچ کھان دا سامان ے وے اوہ اپنے پتراں نوں آکھیا پئی تسی کادے توں اک دجہ دا منڈ ویندے 42
 او؟^۲ میں سنیا اے پئی مصر وچ راشن ے وے۔ تسی اوہ جاوے جگہ ساڈے لئی کھان دا سامان مولے آو تاں جے اسی جیوندے رہے
 تے مہ نہ۔^۳ تے فیر یوسف دے دس بھرا راشن مول لین لئی مصر وچ آئے۔^۴ تے یعقوب نے یوسف دے بھرا بنیمین نوں اوڈے بھراواں دے
 نال نہ گھلایا کیوں جے اوہ ڈردا سی پئی ایدے کوئی اوکھا ویل نہ آئے۔^۵ تے جیڑے لوک راشن خریدمول لین لئی اونان نال اسرائیل دے پتر
 وی لئی کیوں جے کنعان دے ملک وچ کال سی۔^۶ تے یوسف مصر دے ملکتے حاکم سی۔ تے اوہی ملک دے سارے لوکاں لگ راشن وچدا
 سی۔ تے یوسف دے بھرا لئی اودی وڈیائی لئی اپنے متھ زمین تے ٹیک۔^۷ یوسف اپنے بھراواں نوں ویکھے اونان نوں سیان گیا ، پر اپنے
 اونان لئی اپنے آپ نوں اوپرا بنایا۔ اونان نوں اوکھہوک پچھیا ، تسی کتھوں لئی او؟ اونان آکھیا کنعان دے ملک توں راشن مول لین لئی
 ہاں۔^۸ یوسف نے اپنے بھراواں نوں سیان لٹیا سی پر اوہ اونوں سیان نہ سک۔^۹ تے یوسف نے اوہ سفنیاں دا جیڑے اپنے اونان دے ویکھے
 چیتا کرکے اونان نوں آکھیا پئی تسی کھوجی او۔ تسی ایس ملک دا مندا حال ویکھن لئی او۔^{۱۰} اونان نے اونوں آکھیا نئی خداوند ، تیرے
 نوکر راشن لین لئی۔^{۱۱} اسی سارے اکو پیو دے پتر ہاں۔ اسی سچاں۔ تیرے نوکر کھوجی نئی۔^{۱۲} اپنے آکھیا نئی۔ تسی ایس ملک دا
 مندا حال ویکھن لئی او۔^{۱۳} تے اونان آکھیا پئی تیرے نوکر بارہ بھرا اکو پیو دے پتر نیں جیڑا کنعان وچ وے۔ ساریاں توں نکا بھرا ہلا پیو
 دے کول وے۔ اک دا کوئی اتا پتا نئی۔^{۱۴} تے یوسف نے اونان نوں آکھیا ۔ میں تپانوں دس دتا اے پئی تسی کھوجی ہو۔^{۱۵} تے فرعون دی
 جند دی سوہ تسی ایتھوں نکل نہ سکوں گے جدوں تیکر تہاڈا نکا بھرا ایتھ آنے جاوے۔ تے انج تسی پرکھ جاوے۔^{۱۶} تے ایس لئی اپنے وچوں
 کسی اک نوں گھلو تاں جے اوہ تہاڈے نک بھرا نوں لے لئی تسی ایتھ قید وچ رو تاں جے پتا لگے تسی سچو یا نئی۔ نئی فرعون دی جند
 دی قسم تسی ضرور کھوجی او۔^{۱۷} تے اپنے اونان نوں تین دیہاڑیاں تیکر قید کرکے رکھیا۔^{۱۸} تے تیجے دیہاڑے یوسف نے اونان نوں آکھیا اک
 کم کروتے جیوندے روگ کیونجے میں خدا توں ڈرنا ہاں۔^{۱۹} جے تسی سچ اوتے اپنے بھراواں وچوں اک نوں قید خلہ وچ ڈکے رن دوتے تسی
 اپنے کار والیاں لئی راشن لے جاوے۔^{۲۰} تے اپنے ساریاں توں نک بھرا نوں میرے کول لے آو۔ انج تہاڈیاں گلاں پرکھیاں جان گیاں۔ تسی بچ
 جاوے۔ اونان انج ای کیتا۔^{۲۱} تے اوہ آپس وچ کہن لگداسی اپنے بھرا دی وجہ توں دوشی بنیاں کیوں جے اپنے ساڈے تہہ پلٹے اسان اونوں
 مصیبت اچ ویکھے وی اوہی نہ سنی۔ ایس لئی ساڈے اے مصیبت آئی اے۔^{۲۲} تے روبن بولیا کی میں اوس ویل تپانوں نئی سی آکھیا
 پئی ایس نلیفے ظلم نہ کروتے تسان نئی سنیانے ویکھو بن اوڈے خون دی سزا سانوں ملدی اے۔^{۲۳} تے اونان نوں پتا نئی سی پئی
 یوسف اونان دیاں گلاں سیاندا وے ایس لئی پئی اونان دے وچ اک ترجمہ کرن والا سی۔^{۲۴} تے اوہ اونان توں اولہوکے روایتے فیر اونان
 دے کول آکے اونان نال گلاں کیتیاں۔ اونان وچوں شمعون نوں اونان دے سامنے بن دتا۔^{۲۵} فیر یوسف نے حکم دتا پئی ایناں دے بوریاں
 وچ راشن بھرتے بندے دے پیسے وی اوڈے بورے وچ پا دیوے۔ اونان نوں راہ وچ کھان لئی سامان وی دے دیوے۔ فیر اونان لئی انج
 ای ہوا۔^{۲۶} تے اونان اپنے کھوتیاں سامان دھریاتے اوتھوں ٹر گئے۔^{۲۷} تے جدوں اونان وچوں اکہ اپنی منزل تے اپنے کھوتے نوں چارہ پان لئی
 اپنا بورہ کھولیتے بورے دے اندر اپنے پیسے پٹھوئے ویکھے۔^{۲۸} تے اپنے اپنے بھراواں نوں آکھیا پئی میرے پیسے مینوں موڑ دتے گئے۔ اوہ میرے
 بورے وچ نیں۔ تے فیر اوہ حیران تہک بکھوکے اک دجہ نوں ویکھن تے کہن لگے پئی خلہ ساڈے نال اے کی کیتاے؟^{۲۹} تے اوہ کنعان دے ملک
 وچ اپنے پیو یعقوب دے کول لئی ساری گل اپنے پیو نوں دسی تے آکھن لگے۔^{۳۰} پئی اوس بندے جیڑا اوس ملک دا مالک لوے ساڈے نال
 اوکھہوکے گلاں کیتیاں۔ سانوں اوس ملک وچ کھوجی سمجھیا۔^{۳۱} عصاں اونوں آکھیا پئی اسی سچاں۔ اسی جاسوس نئی۔^{۳۲} اسی بارہ
 بھرا اکو پیو دے پتراں ۔ ساڈے وچوں اک دا کچھ اتا پتا نئی۔ تے ساریاں توں نکا ایس ویل ساڈے پیو دے کول کنعان دے ملک وچ وے۔^{۳۳}
 تے اوس بندے جیڑا ملک دا ملک وے سانوں آکھیا میں ایدے توں ای پرکھ لوں گا پئی تسی سچ او پئی اپنے بھراواں وچوں کسی اک
 نوں میرے کول چھڈ جاوے۔ اپنے کار والیاں دے کھان لئی راشن لے جاوے۔^{۳۴} تے اپنے ساریاں توں نک بھرا نوں میرے کول لے آو۔ تے میں
 سمجھاں گا پئی تسی جاسوس نئی جدکے سچ بندے ہوتے میں فیر تہاڈے بھرا نوں تہاڈے حولہ کر دواں گا۔ فیر تسی ملک دے وچ بیمار
 کریو۔^{۳۵} تے جدوں اونان اپنے اپنے بورے خالی کیتے ہر بندے دے پیسیاں دی تھیلی اوڈے ای بورے وچ پئی ویکھی تے اوہ اونان دا پیو
 پیسیاں دی تھیلیاں ویکھے کہ کابر گئے۔^{۳۶} تے اونان دے پیو یعقوب نے اونان نوں آکھیا تسی مینوں اولاد کر دتا۔ یوسف نئی ریائے شمعون
 وی نئی اے۔ بنیمین نوں وی لے کے جانا چاہندے او۔ اے ساریاں گلاں میرے خلاف نیں۔^{۳۷} تے رابن نے اپنے پیو نوں آکھیا جے میں اونوں
 تیرے کول لے کے نہ آواں۔ تے میرے دووئیں پتراں نوں قتل کر دیں۔ اونوں میرے حولہ کر دتے۔ فیر میں اونوں تیرے کول موڑ لیاواں گا۔
 ۳۸۔ اپنے آکھیا میرا پتر تہاڈے نال نئی جلتے گا۔ کیوں جے اوہا بھرا مر گیا وے۔ اوہ کلا رہ گیا وے۔ جے راہ وچ جاندے ہوئے اوڈے کوئی بلا آئی
 تے تسی میرے چٹے والوں نوں دکھ دے نال قبر وچ لاوے۔

43 ¹۔ ملکہ وچ کال پور ودھ گیا۔ ²۔ اے انج بویا پئی جدوں اوہ راشن جیڑا مصر چوں لیلئ سن کھا لئیلئ اونان دے پیونہ اونان نوں
آکھیا پئی جاوے ساڈے لئی فیر توں راشن مول لے کے آو۔ ³۔ تد پودانہ اونوں آکھیا پئی اوس بندے سنانوں سختی دے نال آکھیا
سی پئی جدوں تیکر تسی اپنے بھرا نوں نئی لیاندے تسی میرا من نہ ویکھوگ۔ ⁴۔ اے جے توں ساڈے نال ساڈے بھرا نوں پیچ دوپے اسی
جاواں گے تیرے لئی راشن مول لیاواں گے۔ ⁵۔ اے جے توں اونوں نہ پیجیے اسی نئی جاواں گے کیوں جے اوہ آکھ دتا وے پئی جدوں تیکر
اسی اپنے بھرا نوں لے کے نہ جاواں گے اسی اوہدا من نہ ویکھاں گے۔ ⁶۔ تد اسرائیل نے اونان توں پچھیا پئی تسن کیوں میرے نال اے برائی
کیتی پئی اونوں دسیا پئی ساڈا اک بھرا پور وی ہے وے؟ ⁷۔ اونان نے آکھیا اوس بندے تنگ کر کے ساڈلے ساڈے خوادے دا حال پچھیا
پئی کی تباڈا پیو پئی تیکر جیوندا وے؟ نلک کی تباڈا پور وی کوئی بھرا ہے وے گے اسان اوہدے سوالاں دے مطابق اونوں دسیا۔ سنانوں
کی پتا سی اوہ آکھ گا پئی تسی اپنے بھرا نوں لے آو۔ ⁸۔ تد پودا منہ اپنے پیو اسرائیل نوں آکھیا پئی ایس منڈے نوں میرے نال کر دے
اسی تر جاواں گے تاں جے اسی تے توں ساڈے نیلے جیوندے رہن نہ جان۔ ⁹۔ اے میں اوہدا ذمہ دار ہاں۔ توں اونوں میرے کولوں واپس
منگیں۔ جے میں اونوں تیرے کول لئی کے واپس نہ کھلارائے میں سدالئی گنگار ہواں گا۔ ¹⁰۔ اے جے اسی دیر نہ کردے تن دجی واری مڑ
وی آندے۔ ¹¹۔ تد اونان دے پیو اسرائیل نے اونان نوں آکھیا جے اپنی گل وے اے انج کرو پئی اپنے پانڈیاں وچ ایس ملک دی ساری سوگات
وچوں کجھ اوس بندے لئی تحفے دے طورے جاو۔ جیوں ماشا کو راغن بلسان، ماشا کو شہد، کجھ گرم مصالحے، مرے پستے،
بادام۔ ¹²۔ اے دوئی قیمت اپنے تھ وچ لے لوئے اوہ پیسے جیڑے موڑے گئے تباڈے بوریاں وچ پئے سن اپنے نال واپس لے جاو کیوں جے خورے
بھلیکے گیا ہوئے۔ ¹³۔ اے اپنے بھرا نوں وی نال لوئے اٹھ کے اوس بندے دے کول جاو۔ ¹⁴۔ اے خدا قادر اوس بندے نوں تباڈے مہربان کرے تاں
جے اوہ تباڈے دے بھرا نوں بنیمین نوں تباڈے نال پیچ دے جے میرے اولاد بویا سو بویا۔ ¹⁵۔ تد اونان نے تحفے لئیے دونی قیمت وی اپنے تھ
وچ لے لئی بنیمین نوں لے کے تر پستے مصر اڑ کے یوسف دے سامنے کھلو گئے۔ ¹⁶۔ جد یوسف نے بنیمین نوں اونان دے نال ویکھیاے اوہ اپنے کار
دے مختیار نوں آکھیا، اپناں بندیاں نوں کار وچ لے جاوے جانور ذبح کر کے کھانا بناو کیوں جے اے بندے دے پیر میرے نال کھانا کھاں گے۔
¹⁷۔ اوہ جیوں یوسف نے آکھیا وی اونج ای کیتلے اونان بندیاں نوں یوسف دے کار لے گیا۔ ¹⁸۔ جدوں اونان نوں یوسف دے کار اپڑا دتے اوہ
کابر کے آکھن لگے پئی اے پیسے جیڑے پہلی واری ساڈے بوریاں وچ رکھ کے موڑے گئے سن، اونان دی وجہ توں سنانوں اندر کیتا گیا وے
تاں جے اونوں ساڈے لئی کوئی وجہ لہتے ساڈے وار کر کے سنانوں غلام بنا لوئے ساڈیاں کھوتیاں نوں کھو لوئے۔ ¹⁹۔ اے اوہ یوسف دے
کار دے مختار دے کول گئے بوئے کھلوکے اونوں آکھن لگے۔ ²⁰۔ حضور! اسی پہلاں وی ایتھ راشن مول لین لئی آئے ساں۔ ²¹۔ اے انج بویا
پئی جدوں اسان منزلتے لٹھ کے اپنے بوریاں نوں کھولیتے اپنے اپنے سارے پیسے اپنے اپنے بوریاں وچ پئے ویکھتے اسی اونان نوں اپنے نال واپس
لے کے آئے۔ ²²۔ اے اسی راشن مول لین لئی پیسے نال وی لے کے آئے۔ اے سنانوں نئی پتا پئی کنے ساڈے پیسے ساڈے بوریاں وچ رکھ دتے۔ ²³۔
اوہ آکھیا پئی تباڈی خبر ہوئے نہ کابرو۔ تباڈے خدائے تباڈے پیو دے خدائے تباڈے بوریاں وچ تہانوں خزانہ دتا ہوئے گا۔ مینوں تباڈے پیسے لہ
گئے سن۔ فیر اوہ شمعون نوں کڈ کے اونان دے کول لے آئے۔ ²⁴۔ اے اوس بندے اونان نوں یوسف دے کار لئی کے پانی دتے اونان نے اپنے پیر
دھوئے اونان دے کھوتیاں نوں چارہ پایا۔ ²⁵۔ فیر اونان یوسف دی اڈیک وچ کیوں جے اوہ دے پیر لے گا تحفے تیار کر کے رکھ کیوں جے اونان نے
سنا سی پئی اونان اوتھ ای روٹی کھانی وے۔ ²⁶۔ جدوں یوسف کار آیتے اوہ اونان تحفیاں نوں جیڑے اونان دے کول سن یوسف دے
سامنے گئے زمین تیکر جھک کے اوہدے حضور سلام کیتی۔ ²⁷۔ اوہ اونان کولوں اونان دا حال پچھیاے آکھیا تباڈا وڈیرا پیو جدا تسن دسیا
سی جنگلے؟ کی اوہلے جیوندے اے؟ ²⁸۔ اونان جواب دتا تیرا نوکر ساڈا پیو چنگا وے تہلے جیوندا وے۔ فیر اوہ سر نینوا کر کے اوہدے
لگے سلام کردے رہے۔ ²⁹۔ فیر اوہ نظر چک کے اپنے بھرا بنیمین نوں جیڑا اودی ماں دا پتر سی ویکھیاے پچھیا کی تباڈے ساریاں توں نکا
بھرا جداتساں مینوں دسیا سی اوہ اپنی اے؟ ³⁰۔ تد یوسف نے چھیتی کیتی کیوں جے بھرا نوں ویکھ کے اودامن بھر آیتے اوہ چاندی سی پئی
کدرے اولہو کے روئے اوہ اپنی کوٹھڑی وچ جا کے رویا۔ ³¹۔ فیر اوہ اپنا من دھوکے بار آیا اپنے قابو کر کے حکم دتا پئی روٹی رکھو۔ ³²۔
اونان نے اوہدے لئی وکھتے اونان لئی فرقے مصریاں لئی جیڑے اوہدے نال کھاندے سن وکھرا کھانا رکھیا کیوں جے مصر دے لوک
عبرانیاں دے نال روٹی نئی سن کھا سکدے کیوں جے مصریاں نوں اونان دے نال نفرت سی۔ ³³۔ اے یوسف دے بھرا اوہدے سامنے اپنی
اپنی عمر دی وڈیائی تے چھوٹائی دے وانگر ترتیب نال بہ گتے بکے سن۔ ³⁴۔ فیر اوہ اپنے اگوں کھانا چک کے حصیاں وچ اونان نوں دین لگ
پئی بنیمین دا حصہ اونان دے حصیاں توں پنج گنا بوتا سی۔ اونان اوہدے نال ہ پیتی اے اوہدے نال خوشی کیتی۔

1. فیر اونہ اپنے کار دے انتظام کرن ولہ نوں اے حکم دتا پئی اونیاں بندیاں دیاں بوریاں وچ جنا وی راشن کھڑ سکں بھر دیوتہ۔ 44 بندے دی رقم اودے بورے دے من وچ رکھ دیو۔² تے میرا چاندی دا پیالہ سب توں چھوٹ دے بورے دے من وچ رقم نال رکھنا تے فیر اوسرے یوسف دے آکھن وانگوں کیتا۔³ سویرا ہوندے ای اے بندے اپنے گدیاں نال ٹور دیتے۔⁴ او ہ شہر وچوں نکل کے دور وی نہیں گے سن کہ یوسف اپنے کار دا انتظام کرن ولہ نوں آکھیا کہ جا اونیاں لوکاں دا پیچھا کرتے جدوں تو اونیاں نوں ملیں تے آکھی پئی تسی نیکی دے بدلہ بدی کیوں کیتی؟⁵ کی اے اوہی شہ نہیں جیدے وچ میرا آقا پیدا وے تے قسمت دا حال پتہ کر داوے؟ تسی جو کیتا چنگا نہیں کیتا۔⁶ تے اوسرے اونیاں نوں جا لیتے ایہو گلاں کیتاں۔⁷ تہ اونیاں نے اونوں آکھیا پئی ساڈا خداوند انج دیاں گلاں کیوں کر داوے؟ خدا نہ کرے کہ تیرے نوکر انج دا کم کرن۔⁸ جیڑی رقم سانوں اپنے بوریاں دیاں من وچوں لہی اوتہ اسی ملک کنعان چوں تیرے کول واپس لے لے۔ فیر تیرے آقا دے کر وچوں سونا، چاندی کیوں چوری کراں گے؟⁹ سو تیرے نوکراں وچوں جدے کولوس اوہ نکلے اوہ قتل جاوے تے اسی وی اپنے خداوند دے غلام ہو جاواں گے۔¹⁰ اونہ آکھیا پئی تہاڈی گل ای سہی جدے کول اوہ نکل لے اوہ میرا غلام ہوئے گلتے تسی بے گناہو گے۔¹¹ تہ اونیاں چھیتی کیتی تے تہر اکہ اپنا بورا زمین لے لہ لئی تے بندے اپنے بورا کھول لیا۔¹² سو اوہ لہن لگتے ساریاں نالوں وڈے توں شروع کرکے ساریاں نالوں تک دی تلاشی مکیتے پیالہ بنیمین دے بورے وچوں لہیا۔¹³ تہ اونیاں نے اپنے لیرے پہاڑ تے تہر کوئی اپنے گدھ نوں لے کہ شہر ول واپس مڑیا۔¹⁴ تے یہوداہ اودے بھرا یوسف دے کر لے اوہ لاکہ تیکر اوتہ ای سی تہ فر اوہ اودے لگے زمین لے ڈگے۔¹⁵ تہ یوسف نے اونیاں نوں آکھیا تسی اے کیا کم کیتا وے؟ کی تہاں پتا نئی سی پئی میرے ورگا بندہ سہی فال کھول داوے؟¹⁶ یہوداہ نے آکھیا پئی اسی اپنے خداوند نوں کی آکھیا؟ اسی کی گل کہیہ یا کیوں کر اپنے آپ نوں بے گناہ کہیہ؟ خدا تیرے نوکراں دی برائی پھڑ لئی تے ویکھ! اسی وے جدے کولوس پیالہ نکلیا دوویں اپنے خدا وند دے غلام پاں۔¹⁷ اونہ آکھیا خدا نہ کرے پئی میں انج کراں جیڑے بندے کولوس پیالہ نکلیا وے اوہی میرا غلام ہوئے گلتے باقی تسی سا رے اپنے پیو کول سلامت مڑ جاو۔¹⁸ تہ یہوداہ اودے نیڑے جاکے آکھن لگے اے ساڈے خداوند اپنے نوکر نوں اجازت دے پئی اپنے خداوند دے کن وچ اک گل کوئے تیرا فیر تیرے نوکر اوتہ نہ پڑکے کیوں پئی توں فرعون دی وانگوں وں۔¹⁹ میرے خداوند نے اپنے نوکراں توں سوال کیتا سی پئی تہاڈا پیو یا تہاڈا بھرا ہے؟²⁰ تے اسی اپنے خداوند نوں آکھیا سی ساڈا اک بو ڈھا پیو وے تے اودے بڑھلے دا اک چھوٹا پتر وی اے تے اودا بھرا مر گیا وے تے او اپنی ماں دا اک پی رہ گیا وے۔ سو اودا پیو اودے جان دیندا وے۔²¹ تہ توں اپنے نوکراں نوں آکھیا پئی اونوں میرے کول لے آو کہ میں اونوں ویکھان۔²² اسی اپنے خداوند نوں دسیا پئی او منڈا اپنے پیو نوں چھڈ نہیں سکدا کیوں پئی جے اونہ اپنے پیو نوں چھڈیا تے اودا پیو مر جاوے گا۔²³ فیر توں اپنے نوکراں نوں آکھیا جدوں تیکر تہاڈا نیکا بھرا نال نہ لے تسی میرا من نہ ویکھو گے۔²⁴ تے انج ہوا جیدو اسی اپنے پیو دے کول جیڑا تیرا نوکر وے ایڑے تے اسی اپنے خداوند دیاں گلاں اودے نال کتیاں۔²⁵ ساڈے پیو نے آکھیا فیر جاکے کجھہ اناج خرید و۔²⁶ اسی آکھیا اسی نہیں جا سکدے جے ساڈا سب توں چھوٹا بھرا ساڈے نال ہووے تے اسی جاواں گے کیوں پئی جدوں تیکر ساڈا ساریاں توں چھوٹا بھرا نال ناں ہووے اسی اوس شخص دا من نہ ویکھان گے۔²⁷ تے تیرے نوکر میرے پیو سانوں آکھیا تسی جاندے اوہ پئی میری کر والی دے میرے چوں دو پتر ہوئے۔²⁸ اکہ مینوں چھڈ ای گیاتے میں خیال کیتا کہ او پاڑ دتا گیا ہوئے گاتے میں اونوں اوس ویلے توں فیر نہیں وکھیا۔²⁹ تہ توں جے تسی انوں وی میرے کولوس لے جاوے تے اوتہ کوئی آفت آگئی تے تسی میرے چیتے والاں نوں غم دے نال قبر وچ لاو گے۔³⁰ سو جہوں میں تیرے نوکر اپنے پیو کول جاوے تے اے منڈا ساڈے نال نہ ہووے کیوں جے اودی جان ایس منڈے وچ وے۔³¹ او اے ویکھ کہ منڈا نہیں آیا مر جاوے گاتے تیرے نوکر اپنے پیو دے جیڑا تیرا نوکر وے چیتے والاں نوں غم دے نال قبر وچ لان گے۔³² تے تیرا نوکر اپنے پیو دے سامنے ایس منڈے دا دم دار وی اے آکھیا وے جے اے منڈا تیرے کول نہ ایڑاوا تے میں ہمیشہ لئی اپنے پیو دا گنگار ہواں گا۔³³ ایس لئی ہن تیرے نوکر نوں اجازت ہوئے پئی او ایس منڈے دے بدلہ اپنے خداوند دا غلام ہوکے روئے اے منڈا اپنے بھراواں نال چلا جاوے۔³⁴ کیوں جے منڈے دے بنا میں کی منلے کہ جاواں اپنے پیو دے کول؟ کیتے انج نہوے کہ مینوں او مصیبت ویکھنی پوے جیڑی ایس حال وچ میرے پیو تے آوے گی۔

1. تد یوسف اونان ساریاں دے لگ جیڑے اوڈے لے دولہ کھلوتہ پوئے سن اپنے قابو نہ کر سکیاتے اچی واج نال بول کے آکھیا پئی پر 45
اک نوں میرے کولوں بارلے جاوتے فیر جدوں یوسف نے اپنے آپ نوں اپنے بھراوے کھولیا اوس ویلے پور کوئی وی اوڈے نال نئی سی۔²
تے اوہ اچی اچی رون لگ پئیاتے مصریانے سنیلے فرعون دے محل وچ وی واج گئی۔³ تے یوسف نے اپنے بھراوے نوں آکھیا پئی میں یوسف
ہاں - کی میرا پیو ہلے تیکر جیوندا وے؟ تے اوڈے بھرا اونوں کوئی جواب نہ دے سکے کیوں جے اوہ اوڈے سامنے کابر گئے۔⁴ تے یوسف نے اپنے
بھراواں نوں آکھیا ذری نیڑے پوویے اوہ اوڈے نیڑے پوئے۔ تد اوہ آکھیا پئی میں تہاڈا بھرا یوسف ہاں جنوں تساو بیچ کے مصر ایڑایا۔⁵ تے
ایس گل توں پئی تسان مینوں ویچ کے ایتھ ایڑایا ، نتے غم کروتے نہ دل وچ پریشان پوہ کیوں جے رب نے جانان نوں بچان لئی مینوں
تہاڈے توں پہلے ایتھ گھلیا وے۔⁶ ایس لئی پئی ہن دو وریاں توں ایس ملک وچ کال وے تہلے پنج ورے پور ایہو جئے جنان اچ نہتہل واپا جلتے
گلے نہ واڈیاں کیتیاں جان گیاں۔⁷ تے رب نے مینوں تہاڈے لگے گھلیا تاں جے تہاڈا حصہ دھرتی بچیا روئے تہانوں وڈی آزادی دی وچ توں
جیوندا رکھ۔⁸ ایس لئی تسان نئی جد کہ خدکے مینوں ایتھ گھلیاتے اوہ مینوں فرعون دا پیوے اوڈے سارے کار دا خداوندے سارے مصر
دے ملک دا حکمران بنایا۔⁹ ایس لئی تسی چھیتی میرے پیو دے کول جاکے اونوں کہو تیرا پتر یوسف انج کہندا وے پئی خدکے مینوں
سارے مصر دے ملک دا مالک کر دتا وے۔ توں میرے کول آجاتے ہتا چر نہ لائیں۔¹⁰ توں جشن دے علاقہ وچ روہیتے توتے تیرے
پترے تیرے پوتے تیریاں بھیڈا تے بکریا تے گاوا تے سارا مال میرے نیڑے ہون گے۔¹¹ تے اوٹھ ای میں تینوں سامبھاں گا تاں جے انج نہوئے
پئی تینوئے تیرے کارے تیرے مال نوں تنگی پھڑے کیوں جے کال دے پنج ورے رندے۔¹² تی ویکھو میریاں اکھا تے میرے بھرا
بنیمین دیاں اکھاں ویندیاں نیں پئی اے ساریاں گلاں اپنے آپ تہاڈے نال میرے من چوں بندیاں جا ریاں نیں۔¹³ تے تسی میرے پیو نوں
میرے سارے ٹھاٹھ باٹھ دا جیڑا مینوں مصر وچ ملیا وے جو کجھ تسان ویکھیا وے پر شہ دا دسنا تے تسی چھیتی میرے پیو نوں ایتھ
لے کے آنا۔¹⁴ تے اوہ اپنے بھرا بنیمین دے گل لگ کے روایت بنیمین وی اوڈے گل لگ کے رو پئیا۔¹⁵ تے اوہ ساریاں بھراواں نوں چمیلے اونان
نوں مل کے رویا۔ اپدے توں مگر فیر اوڈے بھرا اوڈے نال گلاں کرن لگ پئے۔¹⁶ تے فرعون دے محل اچ اے گل چھڑی پئی یوسف دے
بھرا لفسے اپدے توں فرعون تے اوڈے نوکر ہتھیرے خوش نیں۔¹⁷ تے فرعون نے یوسف نوں آکھیا پئی اپنے بھراواں نو آکھ پئی تسی اے
کم کرو پئی تسی اپنے مال تے ڈنگراں نوں لد کے کنعان دے ملک نوں تر جاو۔¹⁸ تے اپنے پیو نوئے اپنے اپنے کرلے نوں لے کے میرے کول آ جاوتے
جو کجھ وی مصر دے ملک وچ جنگ توں چنگا وے ، اوہ میں تہانوں دواں گلے تسی ایس ملک دیاں جنگیاں چنگیاں شیواں کھانا۔¹⁹
تینوں حکم مل گیا وے پئی ایہناں نوں کوہ پئی تسی انج کرو پئی اپنے بال بچتے اپنیاں کار والیاں دے لئی مصر دے ملک چوں اپنے نال
گڈیاں لے جاوتے اپنے پیو نوں وی نال لے کے آن۔²⁰ تے اپنے کارو بار دا کوئی دکھ نہ کریا جے کیوں جے مصر دیاں ساریاں چنگیاں شیواں تہاڈے
لئی نیں۔²¹ تے اسرائیل دیاں پترانے انج ای کیتلے یوسف نے فرعون دے حکم دے وانگوں اونان نوں گڈیاں دتیاں تے کھان نوں شیواوی
دتیاں۔²² تے اوہ ایہناں وچوں ہر کسی نوں اک اک جوڑا کپڑے دا وی دتا پر بنیمین نوں چاندی دے تین سو سکے پنج جوڑے کپڑے دے۔²³
تے اپنے پیو لئی اوہ اے شیواں گھلیاں یعنی دس کھوتے جیڑے مصر دیاں چنگیاں شیواں نال لد پوئے سن نال دس کھوتیاں جیڑیاں اوڈے
پیو دی راہ دے لئی مال تے روئے تے کھان دیاں شیواں دے نال لدیاں ہواں سن۔²⁴ تے فیر اوہ اپنے بھراواں نوں ٹوریا تے اوہ ٹر پئے اوہ
اونان نوں آکھیا پئی ویکھو کدرے راہ وچ بھڑ نہ پئو۔²⁵ تے اوہ مصر توں ٹرے اپنے پیو دے کول کنعان دے ملک وچ اپنے پیو یعقوب دے
کول اپڑے۔²⁶ تے اوہ آکھیا پئی یوسف ہن تیکر جیوندا وے اوہی سارے مصر دے ملک دا حاکم وے یعقوب ہکا بکا ہو گیا کیوں جے اوہ
(اوہ) اونان دی گلے یقین نئی کیتا۔²⁷ تد اونان نے اونوں اوہ گلاں دسیاں جیڑیاں یوسف نے اونان نوں دسیاں سن تے جدوں اونان دے
پیو یعقوب نے اوہ گڈیاں ویکھیاں جیڑیاں یوسف نے اونوں لیان واسطے گھلیاں سن اودوں اودی جان وچ جان آئی۔²⁸ تے اسرائیل کہن گل
پئیا اپنی بہتیرا وے پئی میرا پتر یوسف ہن تیکر جیوندا وے۔ میں اپنے مرن توں پہلاں اونوں ویکھتے لواں گا۔

¹۔ اے اسرائیل اپنا سب کچھ لے کر تیرے بصر سبب آج آکے اپنے پیو اسحاق کے خدا کے لئے قربانیاں دتیاں۔² اے خدا نے پچھلے پہر روایا اچ 46 اسرائیل کے نال گلاں کیتیاں آکھیا اے یعقوب اے یعقوب ! اپنے جواب دتا میں حاضر ہاں۔³ اپنے آکھیا میں خدا تیرے پیو دا خدا ہاں۔ مصر آج جان توں نہ کابر کینوں جے میں اوتھ تیرے وچوں اک وڈی قوم پیدا کراں گا۔⁴ میں تیرے نال مصر نوں جاواں گلتے فیر تینوں لازمی پرت وی لیاواں گلتے یوسف اپنا پتھ تیریاں اکھاں لے لاوے گا۔⁵ تہ یعقوب بصر سبب توں تیرا اسرائیل دے پتر اپنے پیو یعقوب نوں اپنے مالے نیانیاں نوں تہ اینیاں کار والیاں نوں اونیاں گڈیاں تہ گتے جیڑیاں فرعون نے اونیاں نوں لیاں واسطے گھلایاں سن۔⁶ اے وہ اپنے چوٹیاں سارے مال ڈنگر نوں جیڑا اونیاں کنعان دے ملک وچ اکٹھا کیتا سی، لے کے مصر وچ لے آئے یعقوب دے نال اودی ساری اولاد سی۔⁷ اوہ اپنے پتر تہ دھیاں تہ پوترے پوتریاں یعنی اپنی ساری نسل نوں اپنے نال مصر وچ لے آیا۔⁸ اے یعقوب دے نال جیڑے اسرائیلی یعنی اودے پتر جیڑے مصر وچ لے اونیاں دے نال اے نیں: روبن یعقوب دا پلوٹھا۔⁹ اے پنی روبن اے نیں: حنوکے فلو تہ حصرون تہ کرمی۔¹⁰ اے شمعون دی اولاد اے وے۔ یموالے یمن تہ ابدے یکن تہ صحرے ساول جیڑا اک کنعانی عورت توں جمیا سی۔¹¹ اے بنی لاوی اے نیں: جیرسون تہ قہات تہ مراری۔¹² اے بنی یہودا دی اے نیں: عیرے اونان تہ سیلے فارصے زارح۔ اینیاں وچوں عیرے اونان کنعان دے ملک وچ مرگے ہوئے سن تہ فارص دے پتر اے نیں: حصرون تہ حمول۔¹³ اے بنی اشکار اے نیں: تولعے فوومے یوبے سمرون۔¹⁴ اے بنی زبولوں اے نیں: سردے ایلون یحلی ایل۔¹⁵ اے سارے یعقوب دے اونیاں پتراں دی اولاد نیں جیڑی فدان ارام وچ لیا، توں جمے۔ اودے وچوں ای اودی دھی دینہ سی۔ ایتھ تیکر پئی اودے سارے پتر دھیاں ملاکے کل تینتی سن۔¹⁶ اے بنی جد اے نیں: صفیان تہ حجتے سونیے اصبان تہ عیرے ارودیے اریلی۔¹⁷ اے بنی آشرا اے نیں: یمنے اسوامے اسویے بریمے سرہ اونیاں دی بھین تہ بنی بریمہ اے نیں۔ حیرے ملکی ایل۔¹⁸ اے سارے یعقوب دے اونیاں پتراں دی اولاد نیں۔ جیڑے زلف لونڈی توں جمے جنوں لابنہ اپنی دھی لیا، نوں دتا سی۔ اوہ کل ملاکے سول سن۔¹⁹ اے یعقوب دے پتر یوسف تہ بنیمین راخل وچوں جمے سن۔²⁰ اے یوسف توں مصر دے ملک وچ اون دے پجاری فوطیفر دی دھی آسانہ دے منسیے افرایم جمے۔²¹ اے بنی بنیمین اے نیں: بالے بکرے اشبیلے جیراے نعمان اخی تہ روس مفیمے حفیمے ارد۔²² اے سارے یعقوب دے اونیاں پتراں دی اولاد جیڑے راخل وچوں جمے۔ اوہ سارے کل ملاکے چودہ سن۔²³ اے دان دے پتر دانان حشیم سی۔²⁴ اے بنی نفتالی اے نیں: یحیی ایلے جونیے یصرے سلیم۔²⁵ اے سارے یعقوب دے اونیاں پتراں دی اولاد جیڑی بلہا، لونڈی وچوں جمے جنوں لابنہ اپنی دھی راخل نوں دتا سی تہ اوہ کل ملاکے ست سن۔²⁶ اے یعقوب دے وچوں جیڑے لوکی جمے اودے نال مصر وچ لے آئے اودیاں نوحواں نوں چھڈ کے کل چھاسٹھ سن۔²⁷ اے یوسف دے دو پتر سن جیڑے مصر آج جمے فیر یعقوب دے کار دے جیڑے لوک مصر وچ لے آئے اوہ سارے کل ملاکے ستر ہوئے۔²⁸ اے اپنے یہودا نوں اپنے توں پہلاں یوسف دے کول پیچیا تاں جے اوہ اونوں جشن دی راہ وکھلتے فیر اوہ جشن دے علاقہ وچ اپڑے۔²⁹ اے یوسف اپنا رتھ تیار کر کے اپنے پیو اسرائیل دے استقبال لئی جشن ول نوں گیا تہ اودے کول جا کے اودے گل لگ گیا تہ اوتھ لپٹ کے دیر تیکر روندنا رہا۔³⁰ تہ اسرائیل نے یوسف نوں آکھیا بن میں بھانویں مر جاواں کیوں جے تیرا من ویکھ لیا وے پئی توں ہلے تیکر جیوندا ویں۔³¹ اے یوسف نے اپنے بھراواں نوں اپنے پیو دے سارے کرلے نوں آکھیا میں نے جا کے فرعون نوں دساں گاتے اونوں کہواں گا پئی میرے بھراے میرے پیو دے کرلے دے لوک جیڑے کنعان دے ملک وچ سن میرے کول آگئے۔³² اے اوہ سارے چرواہے نیں کیوں جے اوہ شروع توں لے کین تیکر چوپایاں نوں سانبدے لے آئے اوہ اینیاں بھیتے بکریاں تہ گاواں تہ بیلے جو کچھ اونیاں دے وے سارا کچھ لے آئے۔³³ اے ایس لئی جدوں فرعون تہانوں سدک پچھ پئی تنسی کی کم کردے او؟³⁴ اے تنسی اے آکھنا پئی اسی، تیرے نوکر تہ ساڈے پیو دادے وی جوانی توں لے کے آج تیکر چوپلے سانبدے رہاں۔ تہ تنسی جشن دے علاقہ دے وچ وس سکوگے ایس لئی پئی مصریاں نوں چوپایاں توں کھج وے۔

¹۔ فیر یوسف نے لکے فرعون نوں دسیا پئی میرا پیوتہ میرے بھراٹے اونیاں دے اجڑتے گاواوتے بیلے اونیاں دا سارا دھن کنعان دے 47 ملک وچوں آگیا وے تہا او، سارے جشن دے علاقہ وچ نیں۔²۔ فیر اوہ اپنے بھراواں وچوں پنج نوں اپنے نال لئیائے اونیاں نوں فرعون دے لگ لیا۔³۔ فیر فرعون نے اونیاں کولوں پچھیا پئی تسی کی کم کردے ہو؟ اونیاں نے فرعون نوں آکھیا تیرے نوکر چرواے نیں جیویں ساڈے پیو دادے سن۔⁴۔ فیر اونیاں فرعون نوں آکھیا اسی ایس دیس وچ پردیسیاں وانگر رہن لئی لٹیاں کیوں جے کنعان دے ملک وچ ڈاڈے کال دے تھوں تیرے نوکراں دے مال ڈنگر لئی کا، نئیے سبائے سبزہ نئی رٹیاں رحم کر کے اپنے نوکراں نوں جشن دے علاقہ وچ وسن دے۔⁵۔ تد فرعون نے یوسف نوں آکھیا پئی تیرے بھراٹے تیرا پیو تیرے کول آگئے۔⁶۔ مصر دا ملک تیرے سامنے وے۔ ایتھوں دے چنگی توں چنگی تھان وچ اپنے پیوتہ بھراواں نوں وسا دے یعنی جشن دے علاقہ وچ ای اونیاں نوں وسن دے تے تیری نظر وچ اونیاں وچوں کوئی سیلہ بندے وی ہونے اونیاں نوں میرے مال ڈنگر نوں سانبھ لئی رکھلے۔⁷۔ فیر یوسف اپنے پیو یعقوب نوں اندر لیا لئیائے اونوں فرعون دے سامنے کیتاے یعقوب نے فرعون نوں دعا دتی۔⁸۔ فیر فرعون نے یعقوب کولوں اودی عمر پچھی۔⁹۔ یعقوب نے فرعون نوں آکھیا پئی میرے سفر دے کل اک سو تی ورے نیں۔ میری زندگی دے ورے گھٹتے دکھاں نال بھرے پھٹتے اے بلکہ اپنے وی نئی ہوئے جنہ میری پیو دادے دی زندگی دے ایام سن۔¹⁰۔ فیر یعقوب فرعون نوں دعا دے اوہدے کولوں ٹر گیا۔¹¹۔ فیر یوسف اپنے پیوتہ اپنے بھراواں نوں وسا یاتے فرعون دے حکم دے وانگوں رعسمیس دے علاقہ نوں جیڑا مصر دے وچ پھیرا اناج اگان والا تھان سی اونیاں دی ملکیت کر دتا۔¹²۔ فیر یوسف اپنے پیوتہ اپنے بھراواں دے پیو دے کار دے سارے بندیاں دی سانبھ اونیاں چوں اک اک دے خوادے دی لوڑ دے ولنگوں (وانگوں) راشن دے لکے کرن لگ پٹیا۔¹³۔ فیر اوس سارے ملک وچ کھان نوں کجھ باقی نہ ریا کیوں جے اپنا ڈاڈا کال پٹیا پئی مصرتے کنعان دووئیں کال ہتھوں اجڑ گئے سن۔¹⁴۔ فیر جناں پیسے کنعان دے مصر وچ سی او سارا یوسف نے اس سامان نوں بیچ کے جیڑا لوکی لیندے سن لے لے اکٹھا کر لئیائے سارے پیسے نوں اپنے فرعون دے محل وچ بھیج دتا۔¹⁵۔ فیر جدوں او سارا پیسے جیڑا مصرتے کنعان دے وچ سی لگ گیا تے مصری یوسف دے کول لکے کہن لگ سانوں راشن دے کیوں جے پیسے ساڈے کول رٹیا نئیے اسی تیرے بندیاں کیوں میہ؟¹⁶۔ یوسف نے آکھیا جے پیسے نئی نہیں اپنا مال ڈنگر دوتے میں تہاڈے مال ڈنگر نوں لکے تہاں راشن دواں گا۔¹⁷۔ فیر اوہ اپنا مال ڈنگر یوسف دے کول لیان لگ پٹتے یوسف گھوڑیاں تے بھیڈ بکریاں تے گاواوتے بیلے کھوتے کھوتیاں لکے اونیاں نوں راشن دین لگ پٹیا تے سارے ورے اونیاں نوں اونیاں دا مال ڈنگر لکے اونیاں نوں راشن کھوایا۔¹⁸۔ جدوں اے ورا لنگھ گیلے دے ورے اوہدے کول لکے کہن لگ پٹیا اسی کجھ وی اپنے رب کولوں نہ لکاندے پئی ساڈا سارا پیسے لگ گیا وے ساڈے سارے مال ڈنگر دا مالک وی ساڈا رب ہی بن گیا وے ساڈے رب نے ویکھیا وے ہن ساڈے جسم تے ساڈیاں جائیداداں وی اجڑ جان گئے ایس لئی پئی توں سانوں تے ساڈیاں جائیداداں نوں راشن دے بدلے مول لے تان جے اسی فرعون دے نوکر بن جائے ساڈیاں جائیداداں دا مالک وی اوہی ہو جاوے سانوں بیچے تان جے اسی میہ نہ جد ک جیوندے پھتے اپنے ملک وچ اجڑ نہ جلیے۔²⁰۔ فیر یوسف نے مصر دی ساری زمین فرعون دے نال تے مول لے لئی کیوں جے کال ہتھوں ست کے مصریاں وچوں ہر جیہ اپنا کھیت وچیا تے ساری زمین فرعون دی ہو گئی۔²¹۔ فیر مصر دے اک نکر توں لکے دجی نکر تیکر جنہ لوکی رہندے سن اونیاں نوں اپنے شہراں وچ وسایا۔²²۔ ہر پیدجاریاں دی زمین اپنے نہ خریدی کیوں جے فرعون ولوں پجاریاں نوں راشن ملدا سی تے اوہ اپنا اپنا راشن جیڑا فرعون اونیاں نوں دیندا سی کھاندے سن ایس کر کے اونیاں اپنیاں زمیناں نہ وچیاں۔²³۔ تد یوسف نے اوتھوں دے لوکاں نوں آکھیا پئی ویکھو میں اج دے دیہاڑے تہاں تے تہاڈیاں جائیداداں نوں فرعون دے نال تے مول لے لٹیا وے۔ ایس کر کے تسی ایتھوں اپنے لئی بیچ لکے کھیتاں وچ بیج دو۔²⁴۔ فیر فصل وچوں پنجواں حصہ فرعون نوں دینا باقی چار حصہ تہاڈے ہون گے تان جے کھیتی لئی بیجن دے کم وی آنے تہاڈے تہاڈے کار دے بندیاں تہاڈے جہاں دے نیانیاں دے لئی کھان نوں وی ہوئے۔²⁵۔ اونیاں نے آکھیا پئی توں ساڈی جان بچائی اے۔ ساڈے ساڈے رب دا کرم روئے اسی فرعون دے نوکر بنے رواں گے۔²⁶۔ فیر یوسف نے اے رواج جیڑا اج تیکر ے وے مصر دی دھرتی لئی بنایا پئی فرعون ساری واڈی دا پنجواں حصہ لٹیا کرے صرف پجاریاں دی زمین اپنی سی جیڑی فرعون دی نہوئی۔²⁷۔ فیر اسرائیلی مصر دے ملک وچ جشن وچ وسدے سن تے اونیاں اپنیاں جائیداداں بنا لٹیاں وے اوہ ودھتے بٹھیرے ودھ گئے۔²⁸۔ فیر یعقوب مصر وچ ستاراں ورے ہر جیوندے رہا تے یعقوب دی کل عمر اک سو سن تالی ورے ہوئی۔²⁹۔ فیر اسرائیل دے مرن دا ویلہ نیڑے آیا۔ تد اوہدے اپنے پتر یوسف نوں سد کے اونوں آکھیا جے توں میرے کرم کریں تے اپنا پتر میری ران دے تھلے رکھتے ویکھ میرے نال سچیاں تے رحم کریں۔ مینوں مصر وچ دفن نہ کریں۔³⁰۔ فیر جد میں اپنے پیو دادے دے نال سو جاواوتے مینوں مصر دے ملک وچوں لجا کے اونیاں دے قبرستان وچ دبنا۔ اپنے جواب وچ اونوں آکھیا پئی جیوں توں آکھیا وے میں ایوئیں کراں گا۔³¹۔ فیر اپنے آکھیا پئی توں میرے نال سو، منگتے اپنے سو، منگی تد اسرائیل اپنے بستر دے سر لکے ول نوں سجدے وچ جھکیا۔

48 ¹۔ اپناں گلاں توں مگر انج ہویا پئی کسی نے یوسف نوں دسیا پئی تیرا پیو بیمار وے تے اوہ اپنے دوویں پتر ان منسی تے افرایم نوں نال لے ک تریا۔ ² تے یعقوب نوں دسیا گیا پئی تیرا پتر یوسف تیرے کول آ رہیا وے تے اسرائیل سدا پدرا ہوکے اپنی منجیت بہ گیا۔ ³ تے یعقوب نے یوسف نوں آکھیا پئی خدا ساریاں توں وڈا رب مینوں کنعان دے ملک وچ لوز دے تھانے دسیلے مینوں برکت دتی۔ ⁴ تے اوہ مینوں آکھیا پئی میں تینوں عزت بخشاں گلتے تینوں ودھاواں گلتے میں تیرے وچوں قوماں بناواں گلتے تیرے باجوں اے دھرتی تیری نسل نوں دواں گا تان جے اے اپناں دی ہمیشہ دی جاگیر بن جلتے۔ ⁵ تے تیرے دووئیں پتر جیڑے مصر وچ میرے اترن توں پھلاں جھ میرے نیں۔ یعنی شمعون تے روبن دے وانگر افرائیم تے منسی وی میرے ہون گے۔ ⁶ تے جیڑے نیلے اونیاں توں مگر بن تیرے وچوں ہون اوہ تیرے ہون گے پر اپنی وراثت وچ اپنے بھراؤں دے ناں توں اوہ لوک جلتے جان گے۔ ⁷ تے میں جدوں فدان ول نوں آنا ساں اودوں راخل راہ دے وچ جدوں افرات ماسا کو دور رہ گیا سی ، میرے سامنے کنعان وچ مر گئی تے میں اونوں اوتھ افرات دے راہ وچ دفن کیتا۔ اوی بیت لحم وے۔ ⁸ فیر اسرائیل نے یوسف دیاں پتران نوں ویکھ کے پچھیا اے کون نیں؟ ⁹ یوسف نے اپنے پیو نوں آکھیا اے میرے پتر نیں جیڑے خدے مینوں ابتھ دتے نیں۔ اوہ آکھیا اپناں نوں ذرا میرے نیڑے لٹیا ۔ میں اپناں نوں برکت دواں گا۔ ¹⁰ پر اسرائیل دیاں اکھاں وڈیرے دی وچ توں تندلیاں پے گئیاں سن تے اونوں دسدا نئی سی تے یوسف اونیاں نوں اودے نیڑے آیا۔ تہ اوہ اونیاں نوں جم کے گلے نال لایا۔ ¹¹ تے اسرائیل نے یوسف نوں آکھیا مینوں تے چیتا ای نئی سی پئی تیرا منہ وی ویکھاں گا پر خدے تیری اولاد وی مینوں وکھائی۔ ¹² تے یوسف اونیاں نوں اپنے گودیاں وچوں پاس کر کے منہ پر منہ زمین تیکر نینواں ہویا۔ ¹³ تے یوسف اونیاں دونوں نوں لے کے یعنی افرائیم نوں اپنے سجھتھ نال اسرائیل دے کھیتھ دے سامنے منسی نوں اپنے کھیتھ توں اسرائیل دے سجھتھ دے سامنے کر کے اونیاں نوں اودے نیڑے لہایا۔ ¹⁴ تے اسرائیل نے اپنا سجا ہتھ ودھلے افرائیم دے سر تے جیڑا نکا سی تے کھیا ہتھ منسی دے سر تے رکھ دتا۔ اوہ جاندیاں ہویاں اپنے ہتھ انج رکھ کیوں جے پہلو تھاتے منسی ہی سی۔ ¹⁵ تے اوہ یوسف نوں برکت دتی تے آکھیا پئی رب جدے سامنے میرے پیو ابراہام تے اسحاق نے اپنا عرصہ پورا کیتا۔ اوہ رب جنہ ساری عمر اچ دے دیہڑے تیکر میری راکھی کیتی۔ ¹⁶ تے اوہ فرشتے جنہ مینوں ساریاں بلاواں توں سانہیہ کے رکھیا ، اپناں منڈیاں نوں برکت دتے جیڑا میرا تے میرے پیو دادے ابراہام تے اسحاق دا ناں وے ، اے اودے توں جلتے جان تے دھرتی تے بٹھیرے ودھ جان۔ ¹⁷ تے یوسف اے ویکھ کے پئی اودے پیو نے اپنا سجا ہتھ افرائیم دے سر تے رکھیا وے راضی نہ ہولے اوہ اپنے پیو دا ہتھ پھڑ لٹیا تان جے اونوں افرائیم دے سر توں ہٹا کے منسی دے سر تے دھرے۔ ¹⁸ تے یوسف نے اپنے پیو نوں آکھیا پئی اے میرے پیو انج نہ کر کیونج پہلو تھاتا اے وے ایس کر کے اپنے سجا ہتھ ایدے سر تے رکھ۔ ¹⁹ اودے پیو نے منی تے آکھیا میرا پتر ، میں سیاننا ہاں ۔ ایدے توں وی قوم جھ گئی تے اے وی بزرگ ہوئے گا۔ پر ایدہ نکا بھرا ایدے توں ہتیرا وڈا ہوئے گا تے اودے نسل وچوں ہتیریاں قوماں ہون گیاں۔ ²⁰ تے اوہ اونیاں نوں اوس دیہڑے برکت دتی نلے آکھیا پئی اسرائیل تہاڈا ناں لے لے کے انج دعاواں دتیاں کرن گے پئی خدا تینوں افرائیم تے منسی وانگر اچیاں دے تے اوہ افرایم نوں منسی توں لے ٹھہرایا۔ ²¹ تے اسرائیل نے یوسف نوں آکھیا میں تہ بن مرنا ہاں پر خدا تہاڈے نال ہوئے گلتے تہاںوں (تہاںوں) فیر توں تہاڈے پیو دادے دیس وچ لے جاوے گا۔ ²² تے میں تینوں تیرے بھراؤں توں اک حصہ ہوتا دینا واں جیڑا میں اموریان دے ہتھوں اپنی تلوار تے کمان دے زور تے لٹیا سی۔

¹۔ یعقوب نے اپنے پتراں نوں اے آکھ کے سدیا پئی تنسی سارے اکٹھو جاو تاں جے میں تہانوں دساں پئی آخر دے دیہاڑیاں اچ تباڈے 49
تے کی نبھ گی۔²۔ یعقوب دے پترو کٹھو کے سنوے اپنے پيو اسرائیل دے ول کن لاو۔³۔ اے روین ! توں میرا پلوٹھا ، میری طاقت
میری جوانی دا پہلا پھل ویں۔ توں میرے مانے میرے طاقت دی شان ویں۔⁴۔ توں پانی دے وانگرے قابو ویں ایس کر کے تینوں اچائی نہ
ملے گی۔ کیوں جے توں اپنے پيو دے بستر لے چڑھیا ویں۔ توں اونوں پلیت کیتا۔ روین میرے بسترے چڑھ گیا۔⁵۔ شمعونے لاوی دووٹیں
بھرا نئیں - اونان دیاں تلواراں ظلمتے تھیارے۔⁶۔ میری جند! اونان دی صلاح وچ حصہ نہ پاتے میری بزرگی لے اونان دے کٹھ وچ نہ جاویں۔
کیوں جے اونان اپنے قہر وچ اک بندے نوں قتل کیتاے اپنی ضد وچ بیلاں دیاں لتاں وڈیاں۔⁷۔ اونان دے غصے لعنت کیوں جے اوہ چوکھا
سی تے اونان دے قبرے کیوں جے اوہ ڈاڈا سی۔ میں اونان نوں یعقوب وچ وکھ وکھتے اسرائیل وچ کھیرو پکھیرو کراں گا۔⁸۔ اے یہودا!
تیرے بھرا تیری وڈیائی کرن گے۔ تیرا پتھ تیرے دشمنان دے گلے پووے گا۔ تیرے پيو دی اولاد تیرے لگے سر جھکاوے گی۔⁹۔ یہودا، ببر
شیر دا پتر وے۔ اے میرے پتر! توں شکار مارے کٹر پیا وئیں - اوہ ببر شیر جد کے شیرنی وانگوں تھان مل کے بہ گیا۔ کوں اونوں چھڑے؟
¹⁰۔ یہودا، دا راج نہ مکے گاتے نہی اودی نسل وچوں حکمرانی ختم ہوئے گی۔ جدوں تیکر اودا حقدار نہ لے تے قوماں اودی تابیدار ہون گیان۔
¹¹۔ اوہ اپنا جوان گدا انگور دے درختے اپنی گدی دے بچے نوں جنگی نسل دے انگور دے درخت نال بنیا کرے گا۔ اوہ اپنا جوڑا شراب
وچے اپنے لیرے انگور دے پانی وچ دھویا کرے گا۔¹²۔ اودھیاں اکھاں شراب پھوں سوئیائے اودے دند دودھ پھوں چٹے رپا کرن گے۔¹³
زبولون توں سمندر دے کنڈے وسیں گاتے جہازاں دے اڈیاں دا کم کریں گاتے اودے حدود صیدا تیکر کھلری ہوئے گی۔¹⁴۔ اشکار
جانوالا گدا لے۔ جیڑا اجڑ دے وچ کار بیٹھاوے۔¹⁵۔ اوہ اک جنگی آرام کرن دی تھانے سوئی دھرتی نوں ویکھے اپنے موڈا وزن چکن
لئی نبیوان کیتلے مفت اچ نوکراں وانگر کم کرن گل پٹیا۔¹⁶۔ دان اسرائیل دے قبیلیاں وچوں اک دی وانگوں اپنے لوکاں دا انصاف کرے
گا۔¹⁷۔ دان راہ پٹیا سب وے۔ اوہ راہ تردیاں لئی سب وے۔ جیڑا گھوڑے نوں بچھوں ایہو جٹیا ڈنگدا اے پئی اودا سواری کرن والا چھال
مارے ڈنگدا وے۔¹⁸۔ اے خداوند! میں تیری نجات دی راہ ویندا آیا ہاں -¹⁹۔ جدتے اک فوج حملہ کرے گی پر اوہ اونانے چھاپا مارے اونان
نوں مارے گا۔²⁰۔ آشر ستھرے کھلے بنایا کرے گاتے بادشاواں لئی سواد توں پریاں شباواں لیائیا کرے گا۔²¹۔ نفتالی انج وے جیوٹیں نسی
ہوئی ہرن - اوہ میٹھیاں میٹھیاں گلاں کردا وے۔²²۔ یوسف اک پھل دار بوٹا وے۔ اپنا پھل دار بوٹا جیڑا پانی دے چشمہ دے کول لگیا ہوئے
اودھیاں ٹہنیاں کندے کھلر گئیاں ہوں۔²³۔ تیر وسان والیاں اونوں چوکھا تنگ کیتلے ماریاے ستایا وے۔²⁴۔ پر اودی کمند سخت رٹی تے
اودیاں پتھانے ہاوانے یعقوب دے خدا دے پتھوں زور حاصل کیتا۔ (اونھوں ای اوہ چرواہا اٹھیا وے جیڑا اسرائیل دی چٹان وے)۔²⁵۔ اے
تیرے پيو دے رب دا کم وے جیڑا تیرا پتھ وٹلے گا۔ اے اوسی ساریاں توں وڈے دا کم وے جیڑا اتوں اسمان دیاں برکتاں تھلیوں ڈونگ
سمندر دیاں برکتاں چھاتیان دے رحم دیاں برکتاں دیندا وے۔²⁶۔ تیرے پيو دیاں برکتاں میرے پيو دادے دیاں برکتاں توں بوہت ودھ نئیں
تے برلے پہاڑاں دیاچائی دی حدان تیکر اپڑیاں۔ اوہ یوسف دے سر جد کے اودے سر دی چاندی جیڑا اپنے بھراواں توں وکھ ہویاوسن
گیاں۔²⁷۔ بنیمین وڈن تے کھان والا بھیڑیا وے۔ اوہ سویر نوں شکار کھلے گاتے شام ویلے لٹیا مال ونڈے گا۔²⁸۔ اسرائیل دے بارہ قبیلے ایہی
نہیے اونہاں دے پیوے جیڑاں جیڑاں گلاں آکھ کے اونان نوں برکت دتی اوہ وی ایہی نہیں۔ ہر کسے نوں اودھی توفیق دے وانگوں اوہ
برکت دتی۔²⁹۔ فیر اوہ اونان نوں حکم دتے آکھیا پئی میں اپنے لوکاں نال رلن والا ہاں - مینوں میرے پيو دادے دے کول اوس غار وچ
جیڑی عفرون حتی دے کھیت دے وچ وے دفن کریو۔³⁰۔ یعنی اوس غار وچ جیڑی کنعان وچ ممرے دے سامنے مکھیل دے کھیت وچ
وے۔ جنوں ابراہام کھیت سمیت عفرون حتی توں مول لٹیا سی تاں جے قبرستان لئی اوہ اودی ملکیت بن جلتے۔³¹۔ اوتھ اونانے ابراہام
نوئے اودی کار والی سارہ نوں دفن کیتا۔ اوتھ ہی اونان اضحہ قہت اودی کار والی ربقہ نوں دفن کیتلے اوتھ ہی میں لیاہ نوں وی دفن
کیتا۔³²۔ یعنی اوس کھیت دی غار وچ جیڑا بنی حت توں مول لٹیا سی۔³³۔ جے جدوں یعقوب اپنے پتراں نوں وصیت کر دتیے اوہ اپنے پیر
بسترے اکٹھ کر دتے ساہ جھڈ دتے اپنے لوکاں نال جا رلیا۔

¹۔ تد یوسف اپنے پیو دے مذ نال لگ کے اودے رولتے اونوں چمیا۔² تے یوسف نے اونیاں حکیمان نوں جیڑے اودے نوکر سن ، اپنے پیو 50 دی لاش وچ خوشبو پرن دا حکم دتے فیر طیبیاں اسرائیل دی لاش وچ خوشبو پری۔³ تے اودے چالی دن پورے کیوں جے خوشبو بہرن اچ اپنے دیڑے ای لگدے مصری اودے (اودے) لئی ستر دیڑیاں تیکر ماتم کردے رہے۔⁴ تے جدوں ماتم دے دن لنگھ گئے یوسف نے فرعون دے کار دے لوکاں نوں آکھیا جے میرے تسی رحم کرو فرعون نوں میرے ولوں اک منت کر دیو۔⁵ پئی میرے پیو میرے توں سوہ منگ کے اے آکھیا وے پئی میں تے مرنا ہاں۔ توں منوں میری قبر وچ جیڑی میں کنعان وچ کھدوائی اے دفن کریں۔ ایس لئی مینوں اجازت دے پئی میں جاکے اپنے پیو نوں دفن کرانے فیر میں پرت آواں گا۔⁶ فرعون نے آکھیا پئی جلتے اپنے پیو نوں جیوں اوہ تیرے توں سوہ منگی اے اونوں دفن کر۔⁷ تے فیر یوسف اپنے پیو نوں دین لئی ثریتے فرعون دے سارے نوکرے اودے کار دے وڈے تے مصر دے سارے وڈے۔⁸ تے یوسف دے کار دے سارے لوکیں اودے بھرتے اودے پیو دے کار دے سارے بندے اودے نال گئے۔ اوہ صر ف اپنے بالے نیلے بھید بکریاں تے گائیاں بیل جشن دے علاقے وچ چھڈ گئے۔⁹ تے اودے نال رتھتے سواری کرن ولے وی گئے اک وڈا کتھ اودے نال سی۔¹⁰ تے اوہ اند دے کھلیاں تے جیڑا پردن دے پار وے ایڑے اوتھ اونیاں اچے اداس کر دین والی واج وچ ماتم کیتا تے یوسف نے ست دیڑیاں تیکر اپنے پیو لئی ماتم کرایا۔¹¹ تے جد اوس ملک وچ وسن ولے یعنی کنعانیانے اندوچ کھلیاں تے انج دا ماتم ویکھیا تے کہن لگ پئی مصریاں دے اے چوکھی پیڑ دین والا ماتم وے اوس تھان دا ناں ایبل مصی ٹیمپے گیلے اوہ پردن دے پار وے۔¹² تے یعقوب دے پترانے جیوں اوہ اونیاں نوں حکم کیتا سی اونج ای اونیاں اودے لئی کیتا۔¹³ کیوں جے اونانے اونوں کنعان دے ملک وچ لے جاکے مصر دے سامنے مکفیل دے کھیت دے غار وچ جنوں ابرام نے عفرون حتی کولوں مول لے کے قبرستان لئی اپنی ملکیت بنایا سی دفن کیتا۔¹⁴ تے یوسف اپنے پیو نوں دفن کر کے اپنے بھراوانے اونیاں دے نال جیڑے اودے پیو نوں دفن کرن لئی گئے سن مصر نوں پرتے۔¹⁵ تے یوسف دے بھرا اے ویکھ کے پئی اونیاں دا پیو مر گیا وے کہن لگ پئی یوسف خورے ساڈے نال ویر کرے ساری بدی دا جیڑی اسان اودے نال کیتی اے پورا بدلہ لوے۔¹⁶ تے اونانے یوسف نوں اے سنیاء دتا پئی تیرے پیو مرن توں پہلاں اے حکم کیتا سی۔¹⁷ پئی تسی یوسف نوں آکھناوہ اپنے بھراواں دی بھلتے اونیاں دا گناہن معاف کر دے کیوں جے اونانے تیرے نال بدی کیتی تے فیر ہن اپنے پیو دے خدا دے بندیاں دی بھل معاف کر دے یوسف اونیاں دیاں اے گلاں سن کے رویا۔¹⁸ تے اودے بھراوانے آپ اودے سامنے جاکے اپنے منھ ٹیکتے آکھیا پئی اسی تیرے نوکر ہاں۔¹⁹ یوسف نے اونیاں نوں آکھیا پئی نہ کابرو؟ کی میں خدا دے تھانے ہاں؟²⁰ تسان میرے نال بدی دا سوچیا سی پر خدانے اودے توں وی بھلیائی وکھائی تاں جے بہتیریاں دی جان بچلتے اچ دے دیڑے ایہی بو ریا وے۔²¹ ایس لئی تسی نہ کابرو۔ میں تہاڈے جیے نیانیاں دی سانہ کر دا رواں گا۔ ایس طرح اوہ اپنیاں مٹھیاں گلاں نال اونیاں نوں دلاسا دتا۔²² تے یوسف نے اودے پیو دے کار دے لوک مصر دے وچ رے یوسف اک سو دس وریاں تیکر جیوندا رہا۔²³ تے یوسف نے افرائیم دی اولاد تہی پشت تیکر ویکھی تے منسی دے پتر مکیر دی اولاد نوں وی یوسف نے گوڈیاں تے کھڈایا۔²⁴ تے یوسف نے اپنے بھراواں نوں آکھیا میں مرن والا ہاں تے خدا ضرور تہاڈا چیتا کرے گئے تہاں ایں ملک وچ اپڑے گا جدے دین دی سوہ اوہ ابرام تے اسحاق تے یعقوب دے نال منگی سی۔²⁵ تے یوسف نے اسرائیل نال سوہ منگ کے آکھیا پئی خدا ضرور تہاڈا چیتا کرے گئے تسی ضرور میریاں ڈیاں نوں ایتھوں لے جانا۔²⁶ تے یوسف اک سو دس ورے دا ہو کے مرے اونانے اودے لاش وچ خوشبو بھری (پیری) تے اونوں مصر وچ ای بقصہ وچ رکھیا۔

خُروج

¹۔ اسرائیل دے پتران دے ناں جیڑے اپنے اپنے تیرے کے یعقوب دے نال مصر لے ایہ نیں۔² زوین، شمعون، لاوی، یوذا،³ اشکار، زبولون، یمنیم،⁴ دان، نفتالی۔ جد لے آشر۔⁵ تے سارے جی جیڑے یعقوب توں جہم سن، ستر سن تے یوسف پھلاں ہی توں مصر وچ سی۔⁶ تد یوسف نے اودے سارے ویر لے اوس پیڑی دے سارے لوک مَر مُک گئے۔⁷ اسرائیلی واوا وڈھ پھلے تے گنتی وچ چوکھ تے ڈاڈھ زورے ور ہو گئے تے اوہ دیس اونیاں نال بھر گیا۔⁸ تد مصر وچ اک تواں بادشاہو جیڑا یوسف توں نئیں سی جان دا۔⁹ تے اوہ اپنی قوم دے لوکاں توں ایہ آکھیا پئی، "ویکھو، اسرائیلی آساڈے تھوں گنتی وچ بُت وڈھ گئے نیں تے آساڈے نالوں ڈاڈھ زورے ور ہو گئے نیں۔"¹⁰ سو اوہ اسپیں اونیاں نال عقل نال چلیہ تاں جو اینج نہوے پئی جدوں اوہ گنتی وچ پور وڈھ جان تے جیکر جنگ لگے اوہ آساڈے ویریاں نال رل جان گئے تاں جو آساڈے نال لڑن تے دیسوں نکل جان گے۔"¹¹ ایس لئی اونیاں نیں اونیاں تے وانگار لین ولے رکھ تاں جو اونیاں توں بھارا کم کرا کر کے اونیاں نوں ستان اسرائیلیاں نیں فرعون لئی ذخیرے دے شہر بتوم تے رعمسیس تے اوسارے۔¹² پر جویں جویں مصریاں نیں اونیاں نوں وڈھ توں وڈھ ستایا اوہ اونہی گنتی وچ وڈھ لے تے بھیل دے گئے سو مصری اسرائیلیاں توں ڈرن لگ پئے۔¹³ تے مصریاں نیں اسرائیلیاں توں مار مار کے ڈاڈھا کم کرایا۔¹⁴ تے اونیاں توں ڈاڈھی محنت نال گارلے ایٹ بنوا بنوا کے تے پھلیاں وچ ہر طرح دی سیوا کرا کرا اونیاں دی چندری ڈکھی کر دتی۔ اونیاں دے سارے کم جیڑے اوہ اونیاں کولوں کروانے سن ڈاڈھ اوکھ سن۔¹⁵ تد مصر دے بادشاہ نے عبرانی دائیاں نال جنہاں وچوں اک دا ناں سیفر تے دُجی دا فوعہ سی، گلاں کیتیاں۔¹⁶ تے آکھیا پئی، "جدوں تسیں عبرانی زانیاں دے بچے جماوے اونیاں توں پتھر دیاں بیٹھکاں تے بیٹھیاں ویکھو تے جے پتر ہووے اونوں پکا مار دیا جے پتر جے دھی ہووے جیوندی رہوے۔"¹⁷ پر اوہ دائیاں رت توں ڈردیاں سن۔ سو اونیاں نیں مصر دے بادشاہ دا حکم نہ منیا سگھوں مُنڈیاں توں جیوندا چھڈ دیندیاں سن۔¹⁸ تد مصر دے بادشاہ نے دائیاں توں سد کے اونیاں توں آکھیا پئی، "تسان اینج کیوں کیتا پئی مُنڈیاں توں جیوندا رن دتا؟"¹⁹ دائیاں نیں فرعون توں آکھیا پئی، "عبرانی زانیاں مصری زانیاں وانگ نیں۔ اوہ اپنیاں نگڑیاں ہوندیاں نیں پئی دائیاں دے اپڑن توں پھلاں ہی جہم کے وپلیاں ہو جاندیاں نیں۔"²⁰ سو خدانے دائیاں دا بھلا کیتا تے لوکی گنتی وچ وڈھ لے گئے تے بُت نگڑے ہو گئے۔²¹ کیوں جو دائیاں رت کولوں ڈریاں تے اوہ اونیاں دے گھر وسا پئے۔²² تد فرعون نے اپنی قوم دے کل لوکاں توں ایہ حکم دتا پئی، "جیکر اونیاں وچ پتر حصے تسان پکا، اونوں دریا وچ سٹھ دیا جے پر ہر اک جمن والی دھی توں جیوندی رن دیا جے۔

۱. لَہ لاوی دے تیر دے اک بندے جاک لاوی دی پیڑی دی اک زانی نال ویاہ کیتا۔^۲ اوس زانی ئوں آس لگی لَہ اودے توں پُتر ہویا۔ 2 لَہ جدوں اہیہ ویکھیا پئی مُنڈا سوہنا اے، اونوں تین مہینیاں تیک لُکائی رکھیا۔^۳ پَر جد اونوں پور لُکا نہ سکی، تہ اہیہ کلہ دا اک ٹوکرا لیا لَہ اودے چکنی مٹی لَہ رال لیمب کے مُنڈے ئوں اودے وچ دھریا لَہ اونوں دریا دے کنڈے کانیاں وچ چھڈ آئی۔^۴ لَہ اودی بہن دُور کھلوتی رہی تاں جو ویکھ پئی کپُوند اے۔^۵ لَہ فرعون دی دھی اُشنان لئی دریائے آئی جدکے اودییاں گولیاں دریا دے کنڈے کنڈے پُلن لگیاں۔ جدوں اہیہ کانیاں وچ اوہ ٹوکرا ویکھیا اپنی گولی نوں گھلپا پئی اونوں چُک لیاوے۔^۶ جد اہیہ اونوں کھولیتے مُنڈے ئوں ویکھیا۔ لَہ اوہ مُنڈا روں ڈیا سی۔ اونوں اودے رَحَم آیا لَہ آکھن لگی پئی، "ایہ کیسے عبرانی دا بال اے۔"^۷ تہ اودی بہن فرعون دی دھی ئوں آکھیا پئی، "کیہ میں جاکے عبرانی زانیاں وچوں اک دائی سَد لیاواں جیڑی تیرے لئی ایس بال ئوں دُودھ پیا کیتے؟"^۸ فرعون دی دھی نے اونوں آکھیا پئی، "جا۔" سو، اوہ جوان کُڑی جاکے اوس بال دی ماں ئوں سَد لیا۔^۹ فرعون دی دھی نے اونوں آکھیا، "ئوں ایس بال ئوں لَہ جاکے میرے لئی دُودھ پیا لَہ میں تیرے تیری مزدوری دیواں کراں گی۔" سو اوہ زانی اوس بال نوں لَہ جاکے دُودھ پیا لگی۔^{۱۰} جدوں اوہ بال کُجھ سیانا ہو گیلے اوہ اونوں فرعون دی دھی کول لَہ گئی لَہ اوہ اودا پُتر ہویا۔ اہیہ اودا ناں مُوسیٰ ایہ کہہ کے دھریا پئی، "میں اونوں پانی وچوں گڈھیا۔"^{۱۱} جدوں مُوسیٰ جوان ہو لَہ اوہ باہر اپنے بھراواں کول گیا لَہ اونان دے دُکھاں اودا دھیان پیا لَہ اہیہ ویکھیا پئی اک مصری اودے اک عبرانی بھرا نوں مارن ڈیا اے۔^{۱۲} اہیہ آس پاس دھیان مار لَہ جد ویکھیا پئی اوتھ کوئی پور دُوجا بندہ نیئں، تہ اوس مصری ئوں جانوں مارکے اونوں ریت پٹھاں لُکا دتا۔^{۱۳} فیر دُوجے دیہائے اوہ باہر گیا لَہ ویکھیا پئی دو عبرانی آہوچ پٹھیں پٹھوے نیں۔ تہ اہیہ اونوں چدا قُصور سی آکھیا پئی، "ئوں اپنے بیلی ئوں کیوں مارنا ایں؟"^{۱۴} پَر اوس بندے اونوں آکھیا پئی، "تینوں آساڈے آگولے نیائیں کہ لایا اے؟ کہ چوہں ئوں اوس مصری ئوں مار مُکایا مینوں وی مار مُکانا چاہنا ایں؟" تہ مُوسیٰ ایہ سوچ کے دُریا پئی، "جیڑا کم میرے کولوں ہو گیا سی، ہشک اودا بھید ساریاں کھل گیا اے۔"^{۱۵} جد فرعون نے اہیہ سُنیا لَہ چاہا پئی مُوسیٰ ئوں قتل کرے پَر مُوسیٰ فرعون کولوں تس کے مدیاں دے دیس وچ جا وُسیا۔ اوہ اوتھ اک کُھوں لگے بیٹھا سی۔^{۱۶} لَہ مدیاں دے کاہن دیاں سَد دھیاں سَن۔ اوہ آئیاں لَہ پانی بھر بھر کھڑیاں وچ پاوُن لگیاں تاں جو اپنے پُتر دیاں بیہڈاں بکریاں ئوں پیاں۔^{۱۷} لَہ عیالی لَکے اونان ئوں تسان لگے پَر مُوسیٰ گیا لَہ اہیہ اونان دی مدد کیتی نلے اونان دیاں بیہڈاں بکریاں ئوں پانی پیا۔^{۱۸} لَہ جد اوہ اپنے پُتر رعوبل کول آہڑیاں لَہ اہیہ آکھیا پئی، "آج تیں ایڈی چھینی کیوں پرت آئیاں او؟"^{۱۹} اونان آکھیا پئی، "اک مصری نے ساہنوں عیالیاں کولوں بچایا فیر آساڈی تھان پانی بھر بھر بیہڈاں بکریاں ئوں پیا۔"^{۲۰} اہیہ اپنیاں دھیاں ئوں آکھیا پئی، "اوہ بندہ کتھ وے؟ تیں اونوں کیوں چھڈ آئیاں او؟ اونوں سَد لَہ اوہ پئی آساڈے نال رَل کے روٹی کھا لَہ۔"^{۲۱} مُوسیٰ اوس بندے نال رہن لئی راضی ہو گیا۔ تہ اہیہ اپنی دھی صُورہ مُوسیٰ نال ویاہ دتی۔^{۲۲} اودے توں اک پُتر ہویا لَہ مُوسیٰ نے اودا ناں جیرشوم ایہ کہہ کے دھریا پئی، "میں اوپرے دیس وچ راہی ہاں۔"^{۲۳} لَہ اک مُدت پچھوں ایہ ہویا پئی مصر دا بادشاہ مَر گیا۔ بنی اسرائیل اپنی غلامی دے سببوں ہواں بھر بھر روں لگے لَہ اونان دا ورلاپ جیڑا اونان دی غلامی دے سببوں سی رَب تیک آہڑا۔^{۲۴} لَہ رَب نے اونان دا ورلاپ سُنیلَہ اپنا عہد جیڑا اہیہ ابرام، اِصحاق لَہ یعقوب نال ہتھیا سی، یاد کیتا۔^{۲۵} رَب نے بنی اسرائیل دھیان کیتا لَہ اونان دا حال جانیا۔

۱. لے مُوسىٰ اپنے سوہرے بٹرو دیاں جیڑا مدیاں دا کابن سى بھیڈاں بکریاں چاردا سى لے اوہ بھیڈاں بکریاں تُوں یک دیاں یک دیاں 3 بیابان دے پہلے پاسیوں رَّب دے پہاڑ حُورب دے نیڑے آبا۔² لے رَّب دا فرشتہ اِک جھاڑی وچوں آگ دے لمبو وچ اونوں دسپا۔ اوہ دھیان ماریلے کِیہ ویکھدا اے پئی اِک جھاڑی وچ آگ مچی ہوئی اے پَر اوہ جھاڑی ستر دی نئیں۔³ تہ مُوسىٰ آکھیا پئی، "میں اِک پاسیوں ایس اچرچ نظارے تُوں ویکھاں پئی ایہ جھاڑی کیوں نئیں پئی ستر دی۔"⁴ جد رَّب نے نظر ماری پئی اوہ ویکھن لئی اِک پاسو گیا اے تہ رَّب نے اونوں جھاڑی وچوں واج ماری لے آکھیا، "مُوسىٰ! مُوسىٰ!" اوہ آکھیا، "میں حاضر آں۔"⁵ تہ رَّب نے آکھیا پئی، "پور نیڑے نہ آ! اپنے پیروں جُتی لاہ دے کیوں جو جیڑی تہاں تُوں کھلاتا این اوہ پاک اے۔"⁶ فیر اوہ آکھیا پئی، "میں تیرے پتو دا رَّب مطلب ک ابرام دا رَّب، اِصحاق دا رَّب لے یعقوب دا رَّب ہاں۔" تہ مُوسىٰ نے اپنا مُنہ لُکایا کیوں جو اوہ رَّب نوں ویکھن توں ڈر دا سی۔⁷ لے رَّب نے آکھیا پئی، "میں اپنے لوکاں دا دُکھ جیڑے مصر وچ نیں ڈاڈا ویکھیا اے اوہناں دی منت جیڑی ونگار لین والیاں دے سببوں اے ڈاڈی سنی اے میں اوہناں دے دُکھڑے جاننا واں۔⁸ اے میں اُتِریا واں پئی اوہناں نوں مصریاں دے پتھوں چھڈاواں اے اوس دیس وچوں کڈھ کے اوہناں نوں اِک سوہنے وڈے دیس وچ جتھ دھتہ شہد وگ دااے مطلب ک کنعانیان لے جتیاں لے اموریان لے فرزیان لے حوایان لے یوسیان دے دیس وچ آہرواں۔"⁹ ویکھ بنی اسرائیل دیاں ویتاں میرے تیک آہریاں نیں لے میں اوہ ظلم وی جیڑا مصری اوہناں دے کردے نیں ویکھیا اے۔¹⁰ سوہن آ مین تینوں فرعون کول گھلنا واں پئی تُوں میری قوم بنی اسرائیل تُوں مصر وچوں کڈھ لیاوے۔¹¹ مُوسىٰ نے رَّب تُوں آکھیا، "میں کون آں جیڑا فرعون کول جاواں لے بنی اسرائیل تُوں مصر وچوں کڈھ لیاواں؟"¹² خُدا لے آکھیا، "میں پکا تیرے نال رواں گا لے اپدے لئی پئی میں تینوں گھلیا اے ایہ نشان پوے گا پئی تُوں اوہناں لوکاں تُوں مصر وچ کڈھ کے لیان پچھوں ایس پہاڑ لے میری عبادت کریں گا۔"¹³ تہ مُوسىٰ نے رَّب تُوں آکھیا، "جدوں میں بنی اسرائیل کول جا کے اوہناں تُوں آکھاں پئی، 'ٹھاڈے پتو دادے دے رَّب نے مینوں ٹھاڈے کول گھلیا اے' لے اوہ مینوں آکھن پئی، 'اودا ناں کِیہ اے؟' لے میں اوہناں نوں کِیہ دساں؟"¹⁴ رَّب نے مُوسىٰ نوں آکھیا، "میں جیڑا پن واں سو پن واں۔" سو تُوں بنی اسرائیل تُوں اینج آکھیں، 'میں جیڑا پن واں مینوں تہاڈے کول گھلیا اے۔'¹⁵ فیر رَّب نے مُوسىٰ تُوں ایہ وی آکھیا پئی، "تُوں بنی اسرائیل تُوں اینج آکھیں پئی 'خُداوند تہاڈے پتو دادے دے رَّب ابرام دے رَّب لے اِصحاق دے رَّب لے یعقوب دے رَّب نے مینوں ٹھاڈے کول گھلیا اے۔ اوڑک تیک میرا ایہوی ناں اے لے تہ کُل پیڑیاں وچ ایسے توں میری چرچا ہووے گی۔'¹⁶ جالے اسرائیلی وڈیریاں تُوں اِک تہاں آکھیاں کر لے اوہناں تُوں آکھ پئی 'خُداوند تہاڈے پتو دادے دے رَّب ابرام لے اِصحاق لے یعقوب دے رَّب نے مینوں وکھالی دے کے ایہ آکھیا اے پئی "میں تہانوں وی لے جیڑا ورتا تہاڈے نال مصر وچ ہون ڈیا اے اونوں وی ڈاڈا ویکھیا اے۔"¹⁷ لے میں تہانوں مصر دے دُکھ وچوں باہر کڈھ کے کنعانیان لے جتیاں لے اموریان لے فرزیان لے حوایان لے یوسیان دے آجیہ دیس وچ لیاوے دا وعیدہ کیتا اے جتھ دُھ لے شہد پیا وگدا اے۔"¹⁸ لے اوہ تیری گل من گ لے تُوں اسرائیلی وڈیریاں تُوں نال لے کے مصر دے بادشاہ کول جاوےں لے تُوں اونوں پکا آکھیں، 'خُداوند عبرانیان دے رَّب نال ساڈی مُلاقات ہوئی اے۔ ہن تُوں ساہنوں یں دیہاڑیاں دی منزل تیک بیابان ول جان دے تاں جو آسیں خُداوند اپنے رَّب لگے چڑھاوا چڑھایے۔'¹⁹ لے مینوں پتا اے پئی مصر دا بادشاہ نے تہانوں اینج جان دے گا لے نہ بڑے ل نال۔"²⁰ سو میں اپنا پتھ ودھاواں گالے مصر تُوں اوہناں سارے عجیب کماں نال جیڑے میں اوتھہ کراں گا مصیبت وچ پا دیاں گا۔ فیر ہی اوہ تہانوں جان دے گا۔"²¹ لے میں اوہناں لوکاں تُوں مصریاں دی نظر وچ عزت بخشاں گا لے اینج ہووے گا پئی جدوں تہیں نکلے گتے سٹکھنہ تہ نہ نکلے گتے۔"²² سگھوں تہاڈی اِک اِک زانی اپنی اپنی گوانڈن توں لے اپنے اپنے گھر دی مصری پرونی توں سوہ چاندی دیاں تونباں لے کپڑے منگ لَوے گی۔ اوہناں تُوں تہیں اپنیاں دھیاں لے پتراں تُوں پاوگے لے اینج تہیں مصریاں تُوں لٹ لووے گے۔"

1. "تد مُوسىٰؑ جواب دتا، "پر اوتے میرا یقین ہی نہیں کرن گے لے نہ میری گل سُن گے۔ اوہ آکھن گے پئی 'خداوند تینوں وکھالی نہیں دتا؟' 2. لے خداوندے مُوسىٰؑ نوں آکھیا پئی، "تیرے پتھ وچ کیہ اے؟" مُوسىٰؑ آکھیا، "سوئی۔" 3. خداوندے اونوں آکھیا پئی "اپنوں بھوئیں پے پا دے۔" مُوسىٰؑ اونوں بھوئیں پے پایا لے اوہ سب بن گئی۔ لے مُوسىٰؑ اودے آگوں تسیا۔ 4. تد خداوندے مُوسىٰؑ نوں آکھیا، "پتھ ودھا کے اونوں پُوشلوں پھڑلے۔" سوامن پتھ ودھایا لے اونوں پھڑ لیا۔ اوہ اودے پتھ وچ سوئی بن گیا۔ 5. تان جو اوہ بھروسہ کرن پئی خداوندے اونوں دے پتھ دادے دا رب ابرام دا رب اِصحاق دا رب لے یعقوب دا رب تینوں وکھالی دتا اے۔ 6. فیر خداوندے اونوں ایہ وی آکھیا پئی "ہن تون اپنا پتھ اپنے جُپٹھ دھر۔" اوہ اپنا پتھ اپنے جُپٹھ دھر لیا۔ فیر اوہ جد اونوں کڈھ کے ویکھلے اودا پتھ کوڑھ نال برف وانگ چٹا سی۔ 7. اوہ اونوں آکھیا پئی "توں فیر اپنا پتھ اپنے جُپٹھ دھر۔" سو مُوسىٰؑ اپنا پتھ اپنے جُپٹھ دھر لیا لے جدوں اوہ باہر کڈھ کے ویکھیا تے اودا پتھ اودے باقی جُپٹھ وانگ فیر تون چنگا ہو گیا۔ 8. خداوندے آکھیا، "لے اینج ہووے گا پئی جے اوہ تیرا یقین نہ کرن لے پہلے معجزے تون وی نہ منن تے اوہ دُجے معجزے دے سببوں یقین نہ کرن لے تیری گل نہ سُنن تے تون دریا دا پانی لے کے سُکھ تھاتے چھڑک دیویں لے اوہ پانی جیڑا تون دریا تون لوں گا سُکھی تھاتے رت ہو جاوے گا۔" 10. تد مُوسىٰؑ خداوندے نوں آکھیا، "یا رب! میں گل بات کرن وچ چنگا نہیں۔ نہ پہلاں ساں لے نہ جدوں تون تون اپنے بندے نال کلام کیتا سگھوں رک رک کے بولنا وان لے میری جیپھ ماڈھی اے۔" 11. خداوندے اونوں آکھیا پئی "بندے دا مُنہ کہے بنایا اے؟ لے کون گونگا یا بولا، آنا یا سجاکھا کردا اے؟ کیہ میں ہی جیڑا خداوند ہاں، ایہ نہیں کردا؟" 12. سو پُ تون جالتے میں تیری جیپھ دا دِم لوان گا لے تینوں سیکھندا ریواں گاپی تون کیہ کیہ آکھیں۔" 13. پر مُوسىٰؑ آکھیا، "یا رب! میں تیرا تولا کرنا وان پئی کسے پور تون چنوں تون چاپوں گھل۔" 14. تد خداوندے تون مُوسىٰؑ عَص جڑھیا لے اوہ آکھیا پئی "کیہ لاویاں وچوں ہارون تیرا بھرا نہیں؟ مینوں پتا اے پئی اوہ گل بات وچ چنگا اے لے اوہ تینوں ملن لئی وی آوَن ڈیا اے لے تینوں ویکھ کے من وچ خوش ہووے گا۔" 15. سو تون اونوں سب کجھ دسیں لے ایہ ساریاں گلاں اونوں سیکھاویں لے میں تیری لے اودی جیپھ دا دِم لینا وان لے تہانوں سیکھاندا ریواں گا پئی تیس کیہ کیہ کرو۔" 16. لے اوہ تیرے وَلوں لوکاں نال گلاں کرے گا لے اوہ تیرا مُنہ بنے گا لے تون اودے لئی چوبی رُپ ہوویں گا۔" 17. لے تون ایہ سوئی اپنے پتھ وچ پھڑی لے جا لے ایسے نال تون ایہ معجزے ویکھاویں۔" 18. تد مُوسىٰؑ پرت کے اپنے سہورے پترو وَل گیا لے اوہ آکھیا پئی "مینوں ذرا اجازت دے پئی اپنے بھراواں کول جاواں جیڑے مصر وچ نیں لے ویکھاں پئی ہن تیک جیوندے وی نیں کے نہیں۔" پتروئے مُوسىٰؑ نوں آکھیا پئی "سلامتی نال جا۔" 19. لے خداوندے ویدیاں وچ مُوسىٰؑ نوں آکھیا پئی "مصر وَل پرت جاکیوں جو اوہ کُل لوکی جیڑے تیری جان دے ویری سن مَر کھپ گئے نیں۔" 20. تد مُوسىٰؑ اپنی تیویں لے اپنے پُتران تون لے کاتے اونوں تون اک کھوتے ہاکے مصر نوں پرتیا لے مُوسىٰؑ رب دی سوئی اپنے پتھ وچ پھڑ لئی۔ 21. لے خداوندے مُوسىٰؑ نوں آکھیا پئی "جد تون مصر آپڑیں لے ویکھ اوہ سارے معجزے جیڑے میں تیرے پتھ وچ رکھ نیں فرعون تون وکھائیں پر میں اودے دل تون ڈاڈا کراں گا لے اوہ اونوں لوکاں تون جان نہیں دیوے گا۔" 22. لے تون فرعون تون اینج آکھیں پئی 'خداوند اینج فرماندا اے پئی اسرائیل میرا پُتر سگھوں میرا پلیٹھی دا اے۔" 23. لے میں تینوں آکھ بیٹھا وان پئی "میرے پُتر تون جان دے تان جو اوہ میری عبادت کرے۔" لے تون ہن تیک اونوں جان دین تون نہ کیتی اے۔ سو ویکھ پئی میں تیرے پُتر تون سگھوں تیرے پلیٹھی دے پُتر تون مار مُکاواں گا۔" 24. لے راہ وچ جدوں اوہ آرام کرن لئی رُکتے اوتھ خداوندے اونوں ملیا لے چاپیا کہ اونوں مار دیوے۔" 25. تد صُفور تے جقمق دا اک پتھر لے کے اپنے پُتر دی گھلڑی وڈھ دتی لے اونوں مُوسىٰؑ دے پیراں وچ سٹھ کے آکھیا، "توں پنا شک میرے لئی خونی لاہڑا ہویا۔" 26. تد خداوندے اونوں جھڈ دتا۔ سو اوہ اونوں ختے دے سببوں آکھیا پئی "توں خونی لاہڑا ایں۔" 27. لے خداوندے ہارون تون آکھیا پئی "بیابان وچ جاکے مُوسىٰؑ تون مل۔" ہارون گیا لے رب دے پڑتے اونوں ملیا لے اونوں چُمیا۔ 28. لے مُوسىٰؑ ہارون تون دسیا پئی رب نے اونوں کیہ کیہ آکھ کے گھلایا اے لے کیہ پڑے معجزے وکھان دا حُکم دتا اے۔" 29. تد مُوسىٰؑ ہارون نیں جلکے بنی اسرائیل دے سارے وڈیریاں تون اک تھان اکٹھیاں کیتا۔ 30. لے ہارون نے ساریاں گلاں جیڑیاں خداوندے مُوسىٰؑ تون آکھیاں سن اونوں دسیاں لے لوکاں لگے معجزے وکھلے۔" 31. تد لوکاں نے اونوں دا یقین کیتا۔ لے ایہ سُن کے پئی خداوندے بنی اسرائیل دا پتا لیا اے لے اونوں دے دکھاتے دھیان کیتا، اونوں نے اپنے سر نواکے سجدہ کیتا لے اودی عبادت کیتی۔

۱. ایدے بعدوں مُوسٰی لَہٰبازوں فرعون کول جا کے آکھن لگ پئی "خداوند اسرائیل دا ربّ اینج آکھدا اے پئی 'میرے لوکاں تُوں جان 5 دے تان جو اوہ بیابان وچ میری عید کرن۔" ۲ فرعون نے آکھیا پئی "خداوند کون اے پئی میں اودی گل بہاروں لوکاں تُوں جان دیاں؟ میں خداوند تُوں نہیں جاندا لَہٰ قیں نہی بنی اسرائیل نوں جان دیاں گا۔" ۳ تد اونانے آکھیا پئی "عبرانیان دا ربّ ساہنوں ملیا اے سو ساہنوں اجازت دے پئی آسین تین دیہاڑیاں دا پندیابان ول کر کے خداوند اپنے ربّ لئی قربانی کرئی تان جو اینج نہوے پئی اوہ ساڈے وچ ویا گھلے یاں ساہنوں تلوار نال مروا دیوے۔" ۴ تد مصر دے بادشاہ نے اونان تُوں آکھیا "او مُوسٰی لَہٰبازوں تئیں اینہاں لوکاں تُوں اینہاں دے کم تون کیوں چھڈواندے او؟ جاو تئیں اپنا اپنا کم کرو۔" ۵ لَہٰ فرعون نے اپنے وی آکھیا پئی "ویکھو اپنے لوک ایس دیس وچ بتھیرے ودھ گئے نہی لَہٰ تئیں اینہاں تُوں اینہاں دے کم تون دَک دے او۔" ۶ لَہٰ اوسے دیہاڑے فرعون ونگار لین والیاں لَہٰ سرداراں تُوں جیہڑے لوکاں تون کم لیندے ستن، حکم کیتا۔ ۷ اوسے آکھیا پئی "ہن تئیں لگے تون اینٹاں پاہن لئی اینہاں لوکاں تُوں تیلے نہ دیا جے جویں ہن تیک دیندے لَہٰ او۔ اوہ آپ ہی جاکے تیلے آکھن کرن۔" ۸ لَہٰ اینہاں تون اونیاں ہی اینٹاں پوایا جے جنہیاں ہن تیک پاندے لَہٰ نہی۔ تئیں اونان وچوں کُجھ نہ گھٹایا جے کیوں جو اوہ چھلے ہو گئے نہی۔ ایسے لئی کِلھ کِلھ کے آکھدے نہی پئی 'ساہنوں جاندے پئی آسین اپنے ربّ لئی قربانی کریں۔' ۹ سو اینہاں تون ڈاڈی محنت کرائی جاوے تان جوں کم وچ رُجھ رہن لَہٰ جھوٹیاں گلاں دے دل نہ لانہ۔" ۱۰ تد ونگار لین والیاں لَہٰ سرداراں نہی جیہڑے لوکاں تون کم لیندے ستن جاکے اونان تُوں آکھیا پئی "فرعون آکھدا اے پئی 'میں تہانوں اینٹاں پاہن لئی تیلے نہیں دیاں گا۔" ۱۱ تئیں اپنے جاو لَہٰ جتھ کتے تہانوں تیلے لیہن اوتھوں لے آو کیوں جو ہڈا کُجھ کم وی گھٹایا نہیں جے جانا۔" ۱۲ سو اوہ لوک مصر دے سارے دیس وچ کھج بون لگ پئے پئی تیلیاں دی تہانوں جوڑن۔" ۱۳ لَہٰ ونگار لین ولے اپنے آکھ کے چھیتی کراندے ستن پئی "تئیں اپنی دیہاڑی دا کم اونان ہی کرو جنہاں تیلے ملدیاں کردے سو۔" ۱۴ لَہٰ بنی اسرائیل وچوں جیہڑے فرعون دے ونگار لین والیاں ولوں اینہاں لوکاں دے سردار لگے ستن اونان تُوں مار پئی لَہٰ اونان نوں پوچھیا گیا پئی "کید گل اے تئیں آجے کل، پہلاں وانگ پوریاں اٹاں نہیں پوایاں؟" ۱۵ تد اونان سرداراں نہی جیہڑے بنی اسرائیل وچوں رکھ گئے ستن فرعون لگے تِرا کیتا پئی "تُوں اپنے سیوکاں نال اجیا ورتا کیوں کرنا این؟" ۱۶ تیرے سیوکاں تُوں تیلے دتے نہیں جاندے لَہٰ اوہ ساہنوں آکھدے رہندے نہی پئی 'اٹاں پاو! لَہٰ ویکھ، تیرے سیوک مار وی کھاندے نہی پر فُصورتے تیرے اپنے لوکاں دا اے۔" ۱۷ پَر فرعون نے آکھیا پئی "تئیں سارے ہڈ پران او، ہڈ پران!۔ ایسے گلوں تئیں آکھدے او پئی 'ساہنوں جاندے پئی خداوند لگے قربانی چڑھائیے۔" ۱۸ سو ہن تئیں جاو لَہٰ کم کرو کیوں جو تیلے تہانوں کوئی نہیں ملنا پر اٹاں تہانوں پہلاں وانگ اوسے حساب نال دینیاں پین گئیاں۔" ۱۹ جد بنی اسرائیل دے سرداراں تُوں اپنے آکھیا گیا پئی "تئیں روز دیہاڑی دے کم لَہٰ اٹاں وچوں کُجھ وی گھٹایا نہ کر سکوگے" تے اونان تُوں پتا لگ گیا پئی اوہ کڈھ وڈے وبال وچ بھسسبھئے نہی۔" ۲۰ جدوں اوہ فرعون کولوں نکل کے آن تے ستنے اونان تُوں مُوسٰی لَہٰبازوں ملن لئی راہ وچ کھلوتے ٹکڑے۔" ۲۱ تد اونان نہی مُوسٰی لَہٰبازوں تُوں آکھیا پئی "خداوند ہی ویکھ لَہٰ تہاڈا نیاں کرے کیوں جو تئیں ساہنوں فرعون لَہٰ اودے سیوکاں دی نظر وچ اجیا مہاتر کر دتا اے پئی ساڈے قتل لئی اونان دے ہتھ وچ تلوار پھڑا دتی اے۔" ۲۲ تد مُوسٰی پرت کے خداوند ول گیا لَہٰ آکھیا پئی "یا ربا تُوں اینہاں لوکاں تُوں کیوں دُکھ وچ سٹھیا لَہٰ مینوں کیوں گھلایا؟" ۲۳ کیوں جو جدوں تون میں فرعون کول تیرے نال تون گلاں کرن گیا اوسے اینہاں لوکاں نال بُرائی ہی بُرائی کیتی اے لَہٰ تُوں اپنے لوکاں تُوں جیری وی رانی نہیں دتی۔"

6. "تد خُداوندے مُوسٰیؑ نُوں آکھیا پئی اہن نُوں ویکھیں گا پئی مِیں فِرْعَوْنؑ نال کِہ کرنا۔ تد اوہ ڈاڈے پتھ۔ دے سببوں اوہناں نُوں جان دیوے گا لَہ ڈاڈے پتھ۔ دے سببوں ہی اوہناں نُوں اپنہ دیسوں کڈھ دیوے گا۔" ² فیر رِبْنہ مُوسٰیؑ نُوں آکھیا، "مِیں خُداوند آں۔ ³ لَہ مِیں ابرامؑ لَہ اِصْحاقؑ لَہ یَعْقُوبؑ نُوں خُدلے قادر دے طورے وکھالی دتا پر اپنہ یہوواؑ ناں توں اوہناں تے ظاہر نیں ہویا۔ ⁴ لَہ مِیں اوہناں نال اپنا عہد وی بَٹھیا اے پئی کنعانؑ دا دیس جیڑا اوہناں دے پتدھ دا دیس سی لَہ جِدے وچ اوہ پردیسی سَن، دیاں گا۔ ⁵ لَہ مِیں اِسرائیلیاں جِنہاں نُوں مِصریاں نیں غلامی وچ رکھیا ہویا اے دا ورلاپ وی سَن کے اپنہ تہنہ پتھ عہد نُوں یاد کیتا اے۔ ⁶ سو نُوں بنی اِسرائیلؑ نُوں آکھ پئی ' مِیں خُداوند ہاں لَہ مِیں بُنانوں مِصریاں دی غلامی توں کڈھ لیاواں گا۔ لَہ مِیں بُنانوں اوہناں دی غلامی توں چُھڑاواں گا لَہ مِیں اپنا پتھ ودھا کے لَہ اوہناں نُوں ڈاڈیاں ڈاڈیاں سزائیں دے کے بُنانوں رہائی دیواں گا۔ ⁷ لَہ مِیں بُنانوں لَہ لوا گا پئی میری قوم بن جاوے لَہ مِیں تہاڈا رِبؑ ہواں گا لَہ بُنانوں پتا لگ جاوے گا پئی مِیں خُداوند تہاڈا رِبؑ ہاں جیڑا بُنانوں مِصریاں دے بہاراں پتھوں کڈھ لواں گا۔ ⁸ لَہ جیڑا دیس مِیں ابرامؑ، اِصْحاقؑ لَہ یَعْقُوبؑ نُوں دین دی سوہ چُکی سی بُنانوں اودے وچ اِبراہِیمؑ اونوں تہاڈی میراث کر دیاں گا۔ مِیں خُداوند ہاں۔" ⁹ ¹⁰ مُوسٰیؑ بنی اِسرائیلؑ نُوں ایہ گلاں دس دتیاں پر اوہناں نیں مَن دی کُڑھن لَہ غلامی دی ڈاڈھ دے سببوں مُوسٰیؑ دی گل نہ سنی۔ ¹⁰ فیر خُداوندے مُوسٰیؑ نُوں آکھیا پئی، ¹¹ "جالے مِصر دے بادشاہ فِرْعَوْنؑ نُوں آکھ پئی بنی اِسرائیلؑ نُوں اپنہ دیس وچوں جان دے۔" ¹² مُوسٰیؑ خُداوند نُوں آکھیا پئی "ویکھ بنی اِسرائیلؑ تے میری گل گُولی نیں۔ سو مِیں جِدے بُل نا مختون نیں اودی گل فِرْعَوْنؑ کِہ کر سَنہ گا؟" ¹³ تد خُداوندے مُوسٰیؑ تہاڑوں نُوں بنی اِسرائیلؑ لَہ مِصر دے بادشاہ فِرْعَوْنؑ دے حق وچ ایس مضمون دا حُکم دتا پئی اوہ بنی اِسرائیلؑ نُوں مِصر دے دیس وچوں کڈھ لیجان۔ ¹⁴ اوہناں دے جدی بُراں دے سردار ایہ سَن، رُوبِنؑ جیڑا اِسرائیلؑ دا پلوٹھا سی۔ اودے پُتر حُثوٰک لَہ فلو لَہ حُسرُونؑ لَہ کرمی سَن۔ ایہ رُوبِنؑ دے بُر سَن۔ ¹⁵ بنی شمعونؑ ایہ سَن۔ یموئیلؑ لَہ یَمینؑ لَہ اُبد لَہ یَکینؑ لَہ ضُحر لَہ ساؤلؑ جیڑا اِک کنعانؑ توں جِمْپاسی۔ ایہ شمعونؑ دے بُر سَن۔ ¹⁶ لَہ بنی لاویؑ جِنہاں توں اوہناں دی پیڑھی تری اوہناں دے ناں ایہ نیں۔ جیرسُونؑ لَہ قہاتؑ لَہ مراریؑ لَہ لاویؑ دی حیاتی اِک سو سینتی وڑھوئی۔ ¹⁷ بنی جیرسونؑ لینی لَہ سمعی سَن۔ ایہناں توں ہی ایہناں دے بُر تَرے۔ ¹⁸ لَہ بنی قہاتؑ عَمْرَامؑ لَہ اِصْبارؑ لَہ حیرونؑ لَہ عَزْرِیلؑ سَن لَہ قہاتؑ دی حیاتی اِک سو تینتی وڑھوئی۔ ¹⁹ لَہ بنی مراریؑ مَحْلیؑ لَہ موشی سَن۔ لاویاں دے بُر جِنہاں توں اوہناں دی پیڑی تری ایہو ہی سَن۔ ²⁰ لَہ عَمْرَامؑ اپنہ پتو دی بہن یوکیدؑ واپیتی۔ اوس زانانی توں مُوسٰیؑ تہاڑوں جُص لَہ عَمْرَامؑ دی حیاتی اِک سو سینتی وڑھوئی۔ ²¹ بنی اِصْبارؑ قورحؑ لَہ نَفحؑ لَہ زَکری سَن۔ ²² لَہ بنی عَزْرِیلؑ مِیسائیلؑ لَہ الصفنؑ لَہ ستری سَن۔ ²³ لَہ تہاڑوں تے نحسونؑ دی بہن عمیندابؑ دی دھی الِیسعؑ واپیتی۔ اودے توں ندبۃؑ ایہو لَہ الِیعزرؑ لَہ اِتمرؑ جَم۔ ²⁴ لَہ بنی قورحؑ اَسیرؑ لَہ الفتہؑ اَبیاسفؑ سَن لَہ ایہ قورحیاں دے بُر سَن۔ ²⁵ لَہ تہاڑوں دے پُتر الِیعزرؑ فوطیلؑ دیاں دھیاں وچوں اِک وِہا لئی۔ اودے توں فینحاسؑ جَمیا۔ لاویاں دے پتو دادے دے بُراں دے سردار جِنہاں توں اوہناں دے بُر تَرے ایہو سَن۔ ²⁶ ایہ اوہو ہاڑوں لَہ مُوسٰیؑ نیں جِنہاں نُوں خُداوندے آکھیا پئی "بنی اِسرائیلؑ نُوں اوہناں دے جتھیاں دے حساب نال مِصرونؑ کڈھ لیجاو۔" ²⁷ ایہ اوہ نیں جِنہاں نیں مِصر دے بادشاہ فِرْعَوْنؑ نُوں آکھیا پئی اَسین بنی اِسرائیلؑ نُوں مِصرونؑ کڈھ لیجاواں گے۔ ایہ اوہی مُوسٰیؑ تہاڑوں نیں۔ ²⁸ جَد خُداوندے مِصر دے دیس وچ مُوسٰیؑ نال گلاں کیتیاں لَہ اینج ہویا۔ ²⁹ پئی خُداوندے مُوسٰیؑ نوں آکھیا "مِیں خُداوند ہاں لَہ جو کُجھ مِیں تینوں آکھاں نُوں مِصر دے بادشاہ فِرْعَوْنؑ نُوں آکھیں۔" ³⁰ مُوسٰیؑ خُداوند نُوں آکھیا "ویکھ مِیں گل بات کرن وچ بُت چنگا نیں آں، سو فِرْعَوْنؑ کِہ کر میری سَنہ گا؟"

۱. فیر خُداوند نے مُوسٰی نوں آکھیا، "ویکھ مین تینوں فرعون لئی جوہیں خُدا بنا یا اے لے تیرا بھرا ہارون تیرا پیغمبر ہووے گا۔" ۲. جیہڑا 7
جیہڑا حُکم مین تینوں دیاں سوئوں آکھیں لے تیرا بھرا ہارون فرعون نوں آکھ پئی اوہ بنی اسرائیل نوں اپنے دیسوں جان دے۔ ۳. لے
مین فرعون دے مَن نوں ڈاڈا کراں گا لے مصر دے دیس وچ مین اپنے چوکھ نشان لے چوکھ عجبہ وکھاواں گا۔ ۴. تاں وی فرعون تیری نہ
سُنے گا۔ فیر مین مصر نوں بھہ پاواں گا لے اونوں وڈیاں وڈیاں سزائیں دے کے اپنے لوکاں بنی اسرائیل دے جتھیاں نوں مصر دے دیس
وچوں کڈھ لیاواں گا۔ ۵. لے مین جد مصر بھہ چلاواں گا لے بنی اسرائیل نوں اونیاں وچوں کڈھ لیاواں گا تہ مصریاں نوں پتا لگ جاوے
گا پئی مین خُداوند ہاں۔ ۶. مُوسٰی لے ہارون تین جوہیں خُداوند نے اونیاں نوں حُکم کیتا سی اونج ہی کیتا۔ ۷. مُوسٰی آسئی وڑھیاں دا لے ہارون
تراسی وڑھیاں دا سی چہدوں اونیاں فرعون نال گل بات کیتی۔ ۸. لے خُداوند نے مُوسٰی لے ہارون نوں آکھیا پئی، ۹. "جد فرعون تہاں آکھ
پئی 'اپنی کرامات وکھاو' لے فیر تہاں ہارون نوں آکھیں پئی 'اپنی سوئی تھڑکے فرعون لگے پا دے تاں جو اوہ سب بھہ جاوے۔" ۱۰. تہ
مُوسٰی لے ہارون فرعون کول گئے لے اونیاں تین اکا اونج ہی کیتا جوہیں خُداوند نے حُکم کیتا سی۔ ہارون نے اپنی سوئی فرعون لے اودے
بندیاں دے لگے سُٹھی لے اوہ سب بن گئی۔ ۱۱. تہ فرعون نے وی سیانیاں لے جاڈوگیراں نوں سدیا لے مصری جاڈوگیراں نے وی اپنے جاڈو نال
اینج ہی کیتا۔ ۱۲. کیوں جو اونیاں نے وی اپنی اپنی سوئی لگے سُٹھی لے اوہ سب بن گئیاں ہارون دی سوئی اونیاں دیاں سوئیاں نوں نِگل
گئی۔ ۱۳. لے فرعون دا مَن ڈاڈا سی لے اوہ اونیاں دی نہ سُنی پئی جوہیں خُداوند نے پھیلان توں اونیاں نوں آکھ دتا سی۔ ۱۴. تہ خُداوند نے
مُوسٰی نوں آکھیا پئی "فرعون دا دل ڈاڈا اے لے اوہ اپناں لوکاں نوں جان نہیں دیندا۔ ۱۵. سوئے سوئے فرعون کول اوس ویلے جاویں
جدوں اوہ دریا ول جاندا۔ سوئوں دریا دے کنڈے اودی اڈیک وچ کھلوتا رہیوں لے جیہڑی سوئی سب بن گئی سی اونوں بھہ وچ پھڑ
لویں۔ ۱۶. لے اونوں آکھیں پئی 'خُداوند عبرانیاں دے رب نے مینوں تیرے کول ایہ آکھن لئی گھلیا اے پئی میرے لوکاں نوں جان دے تاں جو
اوہ بیابان وچ میری عبادت کرن لے تیک تہاں کُجھ وی سُوائی نہیں کیتی۔" ۱۷. سو خُداوند اینج فرماندا اے، "تینوں ایس گل توں پتا لگ
جاوے گا پئی مین خُداوند ہاں۔ ویکھ مین اپنے بھہ والی سوئی نوں دریا دے پانی ماراں گا لے اوہ رت ہو جاوے گا۔ ۱۸. لے جیہڑیاں مچھیاں
دریا وچ مَر جان گئیاں لے دریا وچوں بو آوے گی لے مصریاں نوں دریا دا پانی پین توں کریج آوے گی۔" ۱۹. لے خُداوند نے مُوسٰی نوں
آکھیا پئی "ہارون نوں آکھ اپنی سوئی پھڑ لے مصر دے پانیاں مطلب کے دریاواں، نہراں، چھیلان لے تلاواں اپنا بھہ ودھا تاں جو اوہ رت
بن جاوے لے مصر دے کُل دیس وچ پتھر لے لکڑی دے بانڈیاں وچ وی رت ہی رت ہووے گی۔" ۲۰. مُوسٰی لے ہارون نے خُدا دے حُکم دے
جسب نال کیتا۔ اوہ سوئی چُک کے فرعون لے اودے بندیاں دے سامنے دریا دے پانی ماری لے دریا دا کُل پانی رت ہو گیا۔ ۲۱. لے دریا دیاں
مچھیاں مَر گئیاں لے دریا وچوں بو آن لگی لے مصری دریا دا پانی نہ پی سکے۔ لے مصر دے کُل دیس وچ رت ہی رت ہو گئی۔ ۲۲. تہ مصر
دے جاڈوگیراں نے وی اپنے جاڈو نال ایہو کُجھ کیتا پر فرعون دا دل ڈاڈا سی لے اوہ اونیاں دی گل نہ سُنی جوہیں خُداوند نے آکھ دتا سی
پئی اینج ہووے گا۔ ۲۳. فیر فرعون اپنے گھر ول برت گیا لے اودے دل نوں رتی فرق نہ پیا۔ ۲۴. لے سارے مصریاں تین دریا دے آس پاس پین
لئی پانی دے کُھنوں پتے کیوں جو اوہ دریا دا پانی پی نہیں سکن۔ ۲۵. چہدوں توں خُدا نے دریا نوں ماریا، ست دہاڑے لنگے۔

۱. فیر خُداوندے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا پئی "فرعونؑ کول جالے اونوں آکھ، 'خُداوند ایہ فرماندا اے پئی "میرے لوکاں تُوں جان دے تاں 8 جو اوہ میری عبادت کرن۔" ۲. لے جے تُوں اونیاں تُوں جان نہ دتالے ویکھ میں تیرے دیس تُوں دُڈوواں نال ماراں گا۔" ۳. لے دریا دے دُڈو گنتیوں باہر ہو جان گے لے اوہ تیرے گھر لے تیرے سون بہن دی تھالے آکے لے تیرے نوکراں دے گھراں وچ لے تیری رعیت لے تیرے تندُوراں لے اُٹا گُون والیاں پراتاں لے کنالیاں وچ وڑھدے پھرن گے۔ ۴. تیرے لے تیری رعیت لے تیرے نوکراں لے چڑھدے پھرن گے۔" ۵. لے خُداوندے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا پئی "ہاڑون تُوں آکھ اپنی سوئی پھڑکے اپنا ہتھ دریاواں لے نہراں لے جھیلان ول ودھالے دُڈوواں تُوں مصر دے دیس لے چاڑھ لیا۔" ۶. سو چنبا پانی مصر وچ سی ہاڑون لے اودے ول اپنا ہتھ ودھالے دُڈو چڑھ لے لے مصر دے دیس تُوں ڈھک دتا۔ ۷. لے جاڈوگیرانے وی اپنے جاڈو نال اینج ہی کیتا لے مصر دے دیس لے دُڈو چاڑھ لیلے۔ ۸. تد فرعونؑ مُوسٰیؑ لے ہاڑون تُوں سدکے آکھیا پئی "خُداوند تُوں شفاعت کرو پئی دُڈوواں تُوں میتھوں لے میری رعیت تُوں دفع کرے تاں میں اپناں لوکاں تُوں جان دیاں گا تاں جو اوہ خُداوند لئی قُربانی چڑھان۔" ۹. مُوسٰیؑ فرعونؑ تُوں آکھیا، "تُوں مینوں دَسن دا حق رکھنا میں پئی میں کدوں شفاعت کراں پئی دُڈو تبتھوں لے ہاڈے گھراں تُوں دفع ہو جان لے بس دریا وچ ہی رہن؟" ۱۰. فرعونؑ آکھیا، پئی "کل۔" تد مُوسٰیؑ اونوں آکھیا "جو میں تُوں آکھیا اے اوہیں ہی ہووے گا تاں جو تُوں ایہ جان لو میں پئی خُداوند ساڈے رب ورگا کوئی وی نہیں۔ ۱۱. دُڈو تبتھوں، تیرے گھراں تُوں، تیرے نوکراں تُوں لے تیری رعیت تُوں دُور ہوکے دریا وچ ہی رہن کرن گے۔" ۱۲. فیر مُوسٰیؑ لے ہاڑون فرعونؑ کولوں نکل کے ٹر گئے لے مُوسٰیؑ خُداوند لگے دُڈوواں بارے جیڑے فرعونؑ گھلے ستن، فریاد کیتی۔ ۱۳. لے خُداوندے مُوسٰیؑ دی درخواست دے حساب نال کیتا لے سارے گھراں، وپڑیاں لے پیلان دے دُڈو مَر گئے۔ ۱۴. لے لوکاں میں اونیاں تُوں آکھیاں کر کرکے ڈھیر لا دتے لے دھرتی تُوں بو آن لگ پئی۔ ۱۵. پَر جدوں فرعونؑ ویکھیا پئی رہائی مل گئی اے، اپنے اپنا دل ڈاڈا کر لیا لے مُوسٰیؑ لے ہاڑون دی اک ناسنی چو میں خُداوند پیلان ہی تُوں آکھ دتا سی۔ ۱۶. تد خُداوندے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا، "ہاڑون تُوں آکھ اپنی سوئی ودھاکے بھوئیں دی ڈھوڑے مار تاں جو اوہ مصر دے سارے دیس وچ جُواواں بن جاوے۔" ۱۷. اونانے اینج ہی کیتا۔ لے ہاڑون نے اپنی سوئی پھڑکے اپنا ہتھ ودھالے لے بھوئیں دی ڈھوڑ تُوں مارا لے انساناں لے حیواناں تُوں جُواواں پے گئیاں لے مصر دے سارے دیس دی بھوئیں دی ساری ڈھوڑ جُواواں بن گئی۔ ۱۸. لے جاڈوگیران میں وی یل لایا پئی اپنے جاڈو نال جُواواں بنان پَر نہ بنا سکے لے انساناں لے حیواناں دُنوانے جُواواں چڑھیاں ریاں۔ ۱۹. تد جاڈوگیران میں فرعونؑ تُوں آکھیا پئی "ایہ رب دا کم اے۔" پَر فرعونؑ دا دل ڈاڈا سی ایس لئی اپنے اونان دی گل سُنن تُوں انکار کر دتا چو میں خُداوند پیلان ہی تُوں آکھ دتا سی۔ ۲۰. تد خُداوندے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا "ستتی سویلے اُٹھکے فرعونؑ لگے جا کھلوویں۔ اوہ دریلے آوے گا۔ سو تُوں اونوں آکھیں 'خُداوند اینج فرماندا اے پئی "میریاں لوکاں تُوں جان دے تاں جو اوہ میری عبادت کرن۔" ۲۱. نئیتے جے تُوں اونیاں تُوں جان نہ دتالے ویکھیں پئی میں تیرے، تیریاں نوکراں، تیری رعیت لے تیریاں گھراں وچ مچھراں دے غولاں دے غول گھلاں گا لے مصریاں دے گھر لے کل دھرتی جتھ جتھ اوہ وسدے میں، مچھراں دے غولاں نال بھر جاوے گی۔ ۲۲. لے میں اوس دیڑے جشن دی جُو تُوں جتھ میرے لوکی وسدے میں، وکھ کراں گا لے اوتھ مچھراں دے غول نہون گے تاں جو تینوں پتا لگ جاوے پئی جگتے میں ہی خُداوند ہاں۔ ۲۳. لے میں اپنے لوکاں لے تیرے لوکاں وچ فرق پاواں گا لے کل تیک ایہ نشان پُورا ہو جاوے گا۔" ۲۴. سو خُداوندے اینج ہی کیتا لے فرعونؑ دے گھر لے اودے نوکراں دے گھراں وچ لے مصر دے سارے دیس وچ مچھراں دے غولاں دے غول بھر گئے لے اپناں مچھراں دے غولاں دے سببوں سارے دیس دا نیست وچ گیا۔ ۲۵. تد فرعونؑ مُوسٰیؑ لے ہاڑون تُوں سدکے آکھیا پئی "تسیں جاوے لے اپنے رب لئی ایسے دیس وچ قُربانی چڑھاو۔" ۲۶. مُوسٰیؑ آکھیا اینج کرنا چنگا نہیں کیوں جو اسیں خُداوند اپنے رب لئی اوس شہ دی قُربانی چڑھاواں گے جہدے تُوں مصری کریج کردے میں۔ سو جے اسیں مصریاں دیاں آکھاں لگے اوس شہ دی قُربانی کرنیہ جہدے تُوں اوہ کریج کردے نیست کیدے اوہ ساہنوں وٹے مار مارکے مار نہ دیں گے؟ ۲۷. سو اسیں بیابان وچ تین دیڑیاں دا پتہ کرکے خُداوند اپنے رب لئی جیہا اوہ ساہنوں حُکم دیوے گا قُربانی چڑھاواں گے۔" ۲۸. فرعونؑ آکھیا پئی "میں ہانوں جان دیاں گا تاں جو تسیں خُداوند اپنے رب لئی بیابان وچ قُربانی کرو۔ پَر تسیں چوکھ دُراڈے نہ جایا جے لے میرے لئی وی شفاعت کریا جے۔" ۲۹. مُوسٰیؑ آکھیا ویکھ "میں تیرے کولوں جاکے خُداوند تُوں شفاعت کراں گا پئی مچھراں دے غول فرعونؑ لے اودے نوکراں لے اودی رعیت کولوں کل ہی دُور ہو جان۔ بس اینج ہووے پئی فرعونؑ آگوں تُوں دھوکا دے کے لوکاں تُوں خُداوند لئی قُربانی کرن لئی جان دین تُوں نہ مکرے۔" ۳۰. لے مُوسٰیؑ فرعونؑ کولوں جاکے خُداوند تُوں شفاعت کیتی۔ ۳۱. خُداوندے مُوسٰیؑ دی درخواست دے حساب نال ہی کیتا لے اپنے مچھراں دے غولاں تُوں فرعونؑ لے اودے نوکراں لے اودی رعیت تُوں دُور کر دتا اینھوں تیک پئی اک مچھر وی باقی نہ رہا۔ ۳۲. پَر فرعونؑ ابدکی وی اپنا دل ڈاڈا کر لیا لے اونیاں لوکاں تُوں جان نہ دتا۔

۱. تہ خُداوندہ مُوسٰیؑ نُوں آکھیا "فرعونؑ کول جالے اونوں آکھ پئی 'خُداوندِ عبرانیاں دا رِبّ اینج فرماندا اے پئی میرے لوکاں نُوں 9 جاندے تان جو اوہ میری عبادت کرن۔" ۲. کیوں جو جے نُوں نہ کیتی لے اونیاں نُوں جان نہ دتا لے تہ وی اونیاں نُوں ڈکی رکھیا۔ ۳. تہ ویکھ خُداوند دا ہتھ تیرے دنگراں لے جیڑے پیلایاں وچ نیں مطلب کے گھوڑیاں، کھوتیاں، اوتھان، گاواں، ڈھکیاں لے بھیڈاں بکریاں نُوں اینج پوے گا پئی اونیاں نُوں بوہ وڈی مری پے جاوے گی۔ ۴. پَر خُداوندِ اسرائیل دے دنگراں نُوں مصریاں دے دنگراں تون وکھ کرے گا لے جیڑے بنی اسرائیل دے دنگر ہون گے اونیاں وچوں اک وی نہ مرے گا۔ ۵. خُداوندہ اک ویلا میتھ لیا اے لے دس دتا پئی "ایہ کم میں ایس دیس وچ کل کراں گا۔" ۶. لے خُداوندہ دوجے دیڑے اینج ہی کیتا لے مصریاں دے سارے دنگر مَر گئے۔ پَر بنی اسرائیل دے دنگراں وچوں اک نہ مَریا۔ ۷. سو فرعونؑ بندے گھلے لے پتا لگا پئی اسرائیلیاں دے دنگراں وچوں اک وی نہیں مَریا پَر فرعونؑ دا دل تَس تون مَس نہ ہویا لے اوہ لوکاں نُوں جان نہ دتا۔ ۸. لے خُداوندہ مُوسٰیؑ لے ہاڑون نُوں آکھیا پئی تئیں دونوں اپنیاں بُکاں بھئی دی سواہ نال بھر لوو لے مُوسٰیؑ اونوں فرعونؑ دے مُنڈروں ہوا وچ رلھا دیوے۔ ۹. لے اوہ مصر دے سارے دیس وچ بریک دھوڑ ہوکے مصر دے بندیاں لے دنگراں دے پینڈیاں بھوڑے لے گڑ کڈھ دیوے گی۔ ۱۰. سو مُوسٰیؑ لے ہاڑون بھئی دی سواہ لے فرعونؑ لگے جا گھلے لے مُوسٰیؑ اونوں ہوا وچ رلھا دتا لے اوہ بندیاں لے دنگراں دے پینڈیاں بھوڑے لے گڑ کڈھ دے۔ ۱۱. لے جاڈوگیر بھوڑیاں دے سببوں مُوسٰیؑ دے لگے گھلون جوگ نہ رہے کیوں جو جاڈوگیراں لے سارے مصریاں نُوں پھوڑے نکلے ہوئے سن۔ ۱۲. پَر خُداوندہ فرعونؑ دا دل ڈاڈا کر دتا لے اوہ مُوسٰیؑ لے ہاڑون دی اک نہ سنی چوہیں خُداوندہ پھلاں ہی تون آکھ دتا سی۔ ۱۳. فیر خُداوندہ مُوسٰیؑ نُوں آکھیا پئی، "ستنی سوہل اٹھ کے فرعونؑ لگے جا گھلوب لے اونوں آکھیں پئی 'خُداوندِ عبرانیاں دا رِبّ اینج آکھدا اے پئی میریاں لوکاں نُوں جاندے تان جو اوہ میری عبادت کرن۔" ۱۴. کیوں جو ہن میں اپنیاں ساریاں تِلاواں تیرے، تیرے نوکراں لے تیری رعیت گھلاں گا تان جو تینوں پتا لگ جاوے پئی کُل دھرتی میرے جیہا ہر کوئی نہیں۔ ۱۵. ہن تیکے میں تینوں لے تیریاں لوکاں نُوں اپنا ہتھ ودھا کے وباواں نال مار سکدا ساں لے تون دھرتی جیوندا نہ رندا۔ ۱۶. پَر میں تینوں ایس لئی جیوندا رکھیا اے پئی تینوں اپنا زور وکھاواں تان جو سارے جگ وچ میرے ناں دی دھم پے جاوے۔ ۱۷. پَر تون ہلے وی میرے لوکاں دے خلاف سر چکیا ہویا اے لے اونیاں نُوں جان نہیں دیندا۔ ۱۸. ویکھ! میں کل ایس ویلا اجیہ وڈے اولہ پاواں گا جیڑے مصر دے دیس دی نیہ دھرن تون لے کے آج تیک نہیں پئے۔ ۱۹. سو بندے گھل کے اپنیاں پیلایاں وچوں اپنا سارا مال دنگر اندر لے آ کیوں جو جتے بندے لے دنگر میدان وچ ہون گے لے گھر نہ آ پڑے جان گے اونیاں اولہ پین گے لے اوہ مَر جان گے۔ ۲۰۔ سو فرعونؑ دے سیوکاں وچوں جیڑا جیڑا خُداوند دے کلام نُوں من دا سی اوہ چھیتی چھیتی اپنے کامیاں لے دنگراں نُوں تساکے گھر لے آیا۔ ۲۱. پَر جنہاں خُداوند دے کلام نُوں یندیا اونیاں اپنے غلاماں لے دنگراں نُوں میدان وچ ہی رہن دتا۔ ۲۲. تہ خُداوندہ مُوسٰیؑ نُوں آکھیا پئی "اپنا ہتھ انبراں وِل ودھا تان جو مصر دے سارے دیس وچ، انسان، حیوان لے پیلی دی سبزی لے جیڑی مصر دے دیس وچ اے چندرا پوے۔" ۲۳. لے مُوسٰیؑ اپنی سوئی انبراں وِل ودھائی لے خُداوندہ کڑک، چندرا لے بجلی دھرتی گھلی۔ لے اوہ مصر دے دیس لے چندرا وی پایا۔ ۲۴. سو چندرا پیا لے چندرے نال بجلی رلی ہوئی سی لے اوہ چندرا ایڈا ڈاڈا سی پئی جہدوں تون مصری قوم وسی اینج دا چندرا دیس وچ کدی نہیں سی پایا۔ ۲۵. لے چندرے مصر دے سارے دیس وچ اونیاں ساریاں نُوں جیڑے میدان وچ ستن کپے بندہ کپے دنگر لے پیلایاں دی ساری سبزی نُوں ماریا لے میدان دے سارے رُکھ بہن دے۔ ۲۶. پَر جسن دی جُوہ وچ جتھ اسرائیلی وشدے ستن، چندرا نہ پایا۔ ۲۷. تہ فرعونؑ مُوسٰیؑ لے ہاڑون نُوں بندیاں رائیں سد کے آکھیا، "ایدکی میں پاپ گھٹیا اے۔ خُداوند سچا اے لے میں میری رعیت باپی اے۔" ۲۸. خُداوند لگے تِرا کرو کیوں جو ڈاڈی کڑک لے چندرا پینا بٹھیرا ہو گیا اے لے میں تہانوں جان دیاں گا لے تہ تئیں اینتھ تے نہ روو گے۔" ۲۹. مُوسٰیؑ اونوں آکھیا، "میں شہروں نکلیاں ہی خُداوند لگتھ چکاں گا۔ کڑک گھلو جاوے گی لے چندرا وی فیر نہ پوے گا تان جو تینوں پتا لگ جاوے پئی سارا جگ خُداوند دا ہی اے۔" ۳۰. پَر مینوں پتا اے پئی تون اپنے نوکراں ستیں رِبّ خُداوند دی عِزّت نہیں کردا۔" ۳۱. سو السی لے جو تونے چندرا مار گیا کیوں جو جو دے بیٹہ نکلے ہوئے ستن لے السی نُوں پھل لگے ہوئے ستن۔ ۳۲. پَر ماڑیاں لے جنگیاں گنگاں ماریاں نہ گئیاں کیوں جو اوہ ودھیاں نہیں ستن۔ ۳۳. جہدوں مُوسٰیؑ فرعونؑ کولوں نکل کے شہروں باہر جاکے خُداوند لگتھ چکے کڑک لے چندرا لے دھرتی مین پینا کھلو گیا۔ ۳۴. جہدوں فرعونؑ ویکھیا پئی مین، چندرا لے کڑک گھلو گئے نہیں اے اوہ لے اوہ دیسیوکاں میں اپنا دل ڈاڈا کر کے ہر پاپ گھٹیا۔ ۳۵. لے فرعونؑ دا دل ڈاڈا ہو گیا لے اوہ بنی اسرائیل نُوں جان نہ دتا چوہیں خُداوندہ مُوسٰیؑ رائیں پھلاں ہی آکھ دتا سی۔

1. خُداوند نے مُوسٰیؑ کوں آکھیا پئی، "فرعونؑ کول جا کیوں جو میں ہی اودے لے اودے نوکراں دے دلاں تُوں ڈاڈا کیتا اے تاں جو 10 میں اپنے اپنے نشان اونیاں دے وچکار وکھاواں۔" 2. میں ایہ کم ایس لئی وی کیتے نیں پئی تُوں اپنے پُتران لے اپنے پوتریاں تُوں دسیں۔ ایج تہانوں پتا لگ جاوے گا پئی میں ہی خُداوند ہاں۔" 3. سو مُوسٰیؑ لے ہارونؑ فرعونؑ کول جا کے اونوں آکھیا پئی "خُداوند عبرانیان دا رُب ایج فرماندا اے 'تُوں کدھ تیک میرے لگے نیواں ہون توں نہ کریں گا؟ میریاں لوکاں تُوں جانے تاں جو اوہ میری عبادت کر سکن۔" 4. لے جے تُوں میریاں لوکاں تُوں جان نہ دِتا لے ویکھیں کل میں تیرے دیسے دِڈیاں لے آواں گا۔" 5. لے اوہ بھوئیں تُوں اجیا تھک لین گئیاں پئی کوئی بھوئیں تُوں ویکھ نہ سکے گا لے تہاڈا جو کجھ چندرے توں بچ گیا اے اونوں اوہ جٹ کر جان گئیاں لے تہاڈے جتے رُکھ میدان وچ نیں اونیاں تُوں وی جٹ کر جان گئیاں۔ 6. لے تیرے، تیرے نوکراں لے سگھوں سارے مصریاں دے گھر اونیاں نال بھر جان گے لے ایہ تیرے پتو دادے نیں وی جدوں توں اوہ حصہ نیں ویکھیا نیں ہونا۔" 7. تد مُوسٰیؑ فرعونؑ تُوں چھڈ کے باہر تَر گیا۔ 7. تد فرعونؑ دے نوکر اونوں آکھن لگے پئی "ایہ بندہ کدھوں تیک ساڈے لئی پھائی بنیا رہیوے گا؟ اپناں لوکاں تُوں جانے تاں جو اوہ اپنے خُداوند دی عبادت کر سکن۔" 8. کپے تینوں پتا نیں پئی مصر دا ناس ہو گیا اے؟ 8. تد مُوسٰیؑ لے ہارونؑ فرعونؑ کول فیر سدے گئے جتے اونیاں تُوں آکھیا پئی "جاو لے خُداوند اپنے رُب دی عبادت کرو۔ پَر جاوے گا کیڑا کیڑا؟" 9. مُوسٰیؑ آکھیا پئی "اسیں اپنے جواناں، بڈھیاں، اپنے پُتران لے دھیاں لے اپنیاں بھیڈاں لے بکریاں لے اپنے گاواں ڈھگیاں ستہ جاواں گے کیوں جو آساں اپنے رُب دی عید منانی اے۔" 10. فرعونؑ نے اونیاں تُوں آکھیا پئی "خُداوند سچ مچ تہاڈے نال ہووے۔ مہینے پکا تہانوں بالان ستہ جان دیاں گا۔ پَر ویکھو! ایدے وچ تہاڈا اپنا گھانا اے۔" 11. نیں! ایج کدی نہوے گا۔ سو تئیں بندے بندے جا کے خُداوند دی عبادت کر لو، کیوں جو تئیں اپو ہی جانے او۔" 12. تد ایدے او۔" 12. تد مُوسٰیؑ تُوں آکھیا پئی "مصر دے دیس ول اپنا پتہ ودھا تاں جو تہاڈیاں مصر دے دیس لے آون لے پَر قسم دی سبزی جیڑی ایس دیس وچ چندرے توں بچ گئی سی جٹ کر جان۔" 13. سو مُوسٰیؑ مصر دے دیسے اپنی سوئی ودھائی لے خُداوند نے سارا دِن لے ساری رات اوس دیس لے چڑھدی لاموں ہیری وگائی۔ لے دِن چڑھدے تیک ہیری تہاڈیاں لے آئی۔ 14. لے تہاڈیاں مصر دے سارے دیس لے چھا گئیاں لے اوتھ ہی مصر دیاں دہاں وچ وس گئیاں۔ لے اونیاں دا دل اپنا چوکھا سی پئی ایدھوں پہلاں نہ کدی ایج دیاں تہاڈیاں آباں لے نہ اونیاں پچھوں فیر آون گئیاں۔ 15. کیوں جو اونیاں مصر دی ساری بھوئیں تُوں اجیا تھک لیا پئی دیس وچ پیرا چھا گیا۔ لے اونیاں نے اوس دیس دی اک اک سبزی لے رُکھاں دے میواں تُوں جیڑے چندرے توں بچ گئے سن جٹ کر لیا لے مصر دے دیس وچ نہ کسے رُکھ لے نہ کسے پیلی دی ہربالی باقی رہی۔ 16. تد فرعونؑ نے مُوسٰیؑ لے ہارونؑ تُوں چھیتی چھیتی سدے آکھیا پئی "میں خُداوند تہاڈے رُب دا لے تہاڈا قُصور وار ہاں۔ 17. سوايدکی میرا قُصور معاف کرو لے خُداوند اپنے رُب لگے شفاعت کرو پئی اوہ بس ایس مری تُوں مہتھوں دُور کر دیوے۔" 18. سو مُوسٰیؑ نے فرعونؑ کولوں نکل کے خُداوند لگے شفاعت کیتی۔ 19. سو خُداوند نے لہندی لاموں ہیری وگائی جیڑی تہاڈیاں تُوں اڈا کے گئی لے اونیاں تُوں قُلم دے سمندر وچ شٹھ دِتا لے مصر دیاں دہاں وچ اک ٹڈی وی نہ رہی۔ 20. پَر خُداوند نے فرعونؑ دے دل تُوں ڈاڈا کر دِتا لے اوتھ اسرائیلیاں تُوں جان نہ دِتا۔ 21. فیر خُداوند نے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا پئی "اپنا پتہ انبراں ول ودھا تاں جو مصر دے دیس لے تہاڈے چھا جاوے۔ اجیا ہیرہ پئی لگ پتا جاوے۔" 22. لے مُوسٰیؑ نے اپنا پتہ انبراں ول ودھایا لے ترے دیہاڑیاں تیک مصر دے سارے دیس تہاڈے چھایا رہا۔ 23. ترے دیہاڑیاں تیک نہ کسے کسے نوں ویکھیا لے نہ کوئی اپنی تھان توں لیا پَر اسرائیلیاں دے سارے گھراں وچ جان رہا۔ 24. تد فرعونؑ نے مُوسٰیؑ تُوں سدے آکھیا پئی "تئیں جاو لے خُداوند دی عبادت کرو۔ بس اپنیاں بھیڈاں بکریاں لے گاواں ڈھگیاں تُوں ایتھ ہی جھڈ جاو لے اپنا بالی بچا وی نال لئی جاو۔" 25. مُوسٰیؑ نے اونوں آکھیا پئی "تینوں قُربانیاں لے سوختیاں قُربانیاں لئی ساہنوں بھیڈاں بکریاں دینیاں ہی بین گئیاں تاں جو آسیں خُداوند اپنے رُب دے لگے قُربانیاں چڑھائے۔" 26. سو ساڈے ڈنگر وی ساڈے نال ہی جان گے لے اونیاں دا اک گھر وی پچھاں نہ چھڈیا جاوے گا۔ کیوں جو اپناں وچوں ہی ساہنوں خُداوند اپنے رُب دی عبادت لئی سامان لینا پوے گا لے جد تیک آسیں اوتھ آہر نہ جائے ساہنوں نیں پتا پئی کپے کپے کے ساہنوں خُداوند دی عبادت کرنی پوے گی۔" 27. پَر خُداوند نے فرعونؑ دا دل ڈاڈا کر دِتا لے اوتھ اونیاں تُوں جان ہی نہ دِتا۔ 28. فرعونؑ نے مُوسٰیؑ تُوں آکھیا پئی "میریاں آکھاں توں دُور ہوجا! لے ہوشیار رہیوے۔ فیر میرے مٹھ لگن نہ آویں۔ کیوں جو جہن تُوں میرے مٹھ لگوں مارا جاویں گا۔" 29. مُوسٰیؑ نے آکھیا پئی "تُوں تھیک آکھیا اے پئی میں ہن کدی تیرے مٹھ نہ لگاں گا۔"

¹۔ اَلتَّهْ خُداوندِ مُوسىٰ نُونِ اَكْهيا بَنى "میں فرعون اَلتَّ مصریاء اَلتَّ اِک پور بَلّ لیاواں گا۔ فیر اوہ تُہانوں ایتھوں جان دیوے گا۔ اَلتَّ آخری 11
چدوں اوہ تُہانوں جان دیوے گا اَلتَّ اوہ تُہانوں ایتھوں پکا ہی کڈھ دیوے گا۔" ²۔ سو پُن نُونِ لوکاں دی کئیں پا دے پئی اونیاں وچوں ہر بندہ
اپنہ گوانڈی اَلتَّہر زنائی اپنی گوانڈن تون سوہنہ اَلتَّ چاندی دیاں تُونباں مَنگ لوے۔" ³۔ اَلتَّ خُداوندِ مصریاء نُونِ اسرائیلیاء اَلتَّ بھلائی کرن
لئی راضی کرلیا۔ اَلتَّ ایہ بندہ مُوسىٰ وی مصر دے دیس وچ فرعون دے نوکراں اَلتَّ مصر دے لوکاں دے وچ وڈیرا منیا جان لگ پیا۔
⁴۔ مُوسىٰ اَلتَّ اَكْهيا "خُداوند اینج فرماندا اے پئی مین آدھی راتیں نیکل کے مصر دے وچکار جاواں گا۔" ⁵۔ اَلتَّ مصر دے دیس دے سارے پلٹھئی
دے مطلب کے فرعون جیہڑا تختہ بیٹھا اے اوہدے پلٹھئی دے تون لے کے اوس گولھئی دے پلٹھئی دے تیک جیہڑی چکی پیندی اے اَلتَّ
سارے ڈنگراں دے پلٹھئی دے وی مَر جاوَن گے۔" ⁶۔ اَلتَّ سارے مصر دے دیس وچ اجیہ وین پین گے جیہڑے نتہ پہلاں کدی پتہ اَلتَّ نہ کدی
فیرپین گے۔" ⁷۔ پَر بنی اسرائیلیاء وچوں انسان ہووے یاں حیوان کِسے کُٹا وی نئیں بھونکے گا۔ تاں جو تُہانوں پتا لگ جاوے پئی مین
مصریاء اَلتَّ اسرائیلیاء دے نال وکھو وکھ سبھا رکھنا ہاں۔" ⁸۔ اَلتَّ اے فرعون! تیرے سارے نوکر آکے میرے آگے سر نیوان گے۔ اَلتَّ اکھن گے پئی
'نُونِ وی جا اَلتَّ تیرے نال تیرے لوکی وی جان!' اَلتَّ فیر مین نیکل جاواں گا۔" تَد اوہ ایہ اَكْھ کے بڑے غصہ نال فرعون دے کولوں تُر گیا۔
خُداوندِ مُوسىٰ نُونِ اَكْھیا بَنى "فرعون تیری گل ایس گلوں نہ سُنیں گا تاں جو مین مصر دے دیس وچ اپنہ معجزے وکھاواں۔" ¹⁰۔
مُوسىٰ اَلتَّہاڑون نین ایہ معجزے فرعون آگے وکھلے۔ اَلتَّ خُداوندِ فرعون دا دِل ڈاڈا کر دِٹا اَلتَّ فرعون اسرائیلیاء نُونِ اپنہ دیسوں جان نہ
دِٹا۔

1. فیر خُداوند مصر دے دیس وچ مُوسیٰ لے ہارون نوں آکھیا پئی ². "ایہ مہینہ ٹہاڈے لئی مہینیاں دا شروع تے ورہ دا پہلا مہینہ ہووے گا۔" سو اسرائیل دی ساری جماعت نوں آکھ دیو پئی 'ایس مہینہ دے دسویں دہائے ہر بندہ اپنے پتو دے تیر دے حساب نال گھر پچھہ اک لیلہ لے۔' ⁴ تے جے کسے تیر دے جی لیلہ کھان لئی گھٹ ہون تے اوستہ اوڈا گوانڈی جنہاں دے گھراں دیاں کندھاں سانجیاں نیں دُوبوں رل مل بندیاں دی گنتی دے حساب نال لیلہ لیں۔ تے لیلہ ایڈا ہووے پئی سارے بندے رج کے کھان۔ ⁵ ٹہاڈا لیلہ غیب نر تے اک ورہ دا ہووے تے ایہ جا بھیڈاں یاں بکریاں وچوں چُن کے کڈھیا جے۔ ⁶ تے تئیں اونوں ایس مہینہ دی چودھویں تاریخ تیک رکھ چھڈیا جے تے اسرائیلیاں دے قبیلیاں دی ساری جماعت اونوں شامیں کہوے۔ ⁷ تے تھوڑی جئی رت تے جے جنہاں گھراں وچ اوہ اونوں کھان اونیاں دے بویاں دے دُوبواں تاکاں تے اُتلی چوگاٹھتہ لا دیں۔ ⁸ تے اوہ اوڈا ماس اوسے رات آگتے بھن کبہ خمیری روٹی تے کنوڑے ساگ پتر نال کھا لیں۔ ⁹ اونوں کچا یاں پانی وچ اُبال کے بالکل نہ کھایا جے سگھوں اونوں سری پاویاں تے اندر لے آنگاں ستہ آگتے بھن کے کھایا جے۔ ¹⁰ تے اوڈے وچوں سوبل تیک کُجھ نہ ودھایا جے تے جے سوبل تیک اوڈے وچوں کُجھ ودھ جاوے تے اونوں ساڑھ دیا جے۔ ¹¹ تے جیدوں تئیں کھاوے تے اینج کھایا جے پئی لک بھجا ہووے، جُتے پیریں ہووے تے سوئی پھڑی ہووے۔ تئیں اونوں چھیتی چھیتی کھایا جے کیوں جو ایہ قسح خُداوند دی اے۔ ¹² خُداوند فرماندا اے: پئی مین اوسے رات مصر دے دیس وچوں ہوکے لنگھاں گا تے انسان تے حیوان دے پلٹھی دے کُل بالاں نوں جیڑے مصر دے دیس وچ نیں ماراں گا تے مصر دے سارے دیوتیاں نوں وی سزا دیاں گا۔ مین خُداوند ہاں۔ ¹³ تے جنہاں گھراں وچ تئیں ہووے ایہ رت ٹہاڈے ولوں نشان ہووے گی تے مین اوہ رت ویکھے ٹہانوں ولاندا جاواں گا تے جد مین مصریاں نوں ماراں گا تے وٹا ٹہاڈے نیڑے پھٹکے گی وی تئیں پئی ٹہانوں ہلاک کر سکے۔ ¹⁴ تے اوہ دیہاڑا ٹہاڈے لئی اک چتہ رکھن والا دیہاڑا ہووے گا تے تئیں اونوں خُداوند دی عید دا دیہاڑا کرکے منایا جے۔ تئیں اونوں سدا دی رسم کرکے اوس دیہاڑے نوں پیڑیو پیڑی عید دا دیہاڑا منایا جے۔ ¹⁵ ست دیہاڑیاں تیک تئیں بے خمیری روٹی کھایا جلتے پہلے دیہاڑے توں ہی خمیر اپنے اپنے گھروں گڈھ دیا جے۔ ایس لئی پئی جیڑا پہلے دیہاڑے توں ستویں دیہاڑے تیک خمیری روٹی کھاوے اوہ بندہ اسرائیل دی جماعت وچوں کڈھ دتا جاوے۔ ¹⁶ تے پہلے دیہاڑے میرے لئی اک پاک آکٹھ ہووے تے اینج دا ہی اک پور پاک آکٹھ ستویں دیہاڑے وی ہووے۔ اینہاں دُوبواں دیہاڑیاں وچ کھان پکان دے سوا کوئی پور کم نہوے۔ تے بس ایہوی کم کیتا جاوے۔ ¹⁷ تے تئیں بے خمیری روٹی دی ایہ عید منایا جے کیوں جو مین اوسے دیہاڑے بنی اسرائیل قوم دے جتھیاں نوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیاواں گا۔ ایس لئی تئیں اوس دیہاڑے نوں سدا دی رسم کرکے پیڑیو پیڑی منایا جے۔ ¹⁸ پہلے مہینہ دی چودا تاریخ دی شام توں اکوین تاریخ دی شام تیک تئیں بے خمیری روٹی کھایا جے۔ ¹⁹ ست دیہاڑیاں تیک ٹہاڈے گھراں وچ رتی خمیر نہ ہووے کیوں جو جیڑا کوئی کسے خمیری شے نوں کھاوے اوہ بھاویں راہی ہووے تے بھاویں اوہ اوسے دیس دا جم ہووے، اسرائیل دی جماعت وچوں کڈھ دتا جاوے گا۔ ²⁰ تئیں کوئی خمیری شے نہ کھایا جے۔ جتھہ کتے تئیں وسو تئیں بے خمیری روٹی ہی کھایا جے۔ ²¹ تے مُوسیٰ نے اسرائیل دیاں ساریاں وڈیریاں نوں سدکے ایہ آکھیا پئی "جاوے اپنے اپنے تیر دے حساب نال اک اک لیلہ چنو تے ایہ لیلہ قسح دے نال دا کوپا جے۔" ²² تے تئیں زوف دا اک گچھالے کے اونوں اوس رت وچ بھیبواں جے جیڑی بھانڈے وچ ہووے گی۔ اوس بھانڈے دی رت وچوں کُجھ اُتلی چوگاٹھتہ تے بؤے دیاں دُوبواں تاکاں تے لادیا جے۔ تے ٹہاڈے وچوں سوبل تیک کوئی وی ٹوپوں باہر نہ جاوے۔ ²³ کیوں جو خُداوند مصریاں نوں ماردا ہوا لنگھ گاتے جد خُداوند اُتلی چوگاٹھ تے بؤے دیاں دونواں تاکاں تے رت ویکھے گلے اوہ اوس بؤے نوں ولا جاوے گا تے ہلاک کرن ولے نوں اوہ اندر نہ آن دیوے گا۔ ²⁴ تے تئیں ایس گلے نوں اپنے تے اپنیاں پیڑیاں وچ سدا دی رسم کرکے منایا جے۔ ²⁵ تے جد تئیں اوس دیس وچ جیڑا خُداوند ٹہانوں اپنے وعدے پاروں دیوے گا ایڑ جاوے تے پکا ایہوی عبادت کردے رہا جے۔ ²⁶ تے جد ٹہاڈی اولاد ٹہانوں پُوجھ پئی 'ایہ "عبادت" کرن دی وجہ کیہ اے؟' ²⁷ تے تئیں آکھیا جے پئی 'ایہ خُداوند دی قسح دا چڑھاوا اے جیڑا مصریاں نوں ماردیاں ہویاں بنی اسرائیل دے گھراں نوں ولا گیا سی تے اینج ساڈے گھراں نوں بچا لیا۔' تے لوکاں نیں سر نیواں کے سجدہ کیتا۔ ²⁸ تے بنی اسرائیل جاکے اونج ہی کیتا چوبیس خُداوند نے مُوسیٰ لے ہارون راہیں فرمایا سی۔ ²⁹ تے آدھی راتیں خُداوند نے مصر دے دیس دے سارے پلٹھی دے بالاں نوں فرعون جیڑا اپنے تختے بیٹھا سی اوڈے پلٹھی دے بال توں لے کے اوس قیدی دے پلٹھی دے بال تیک جیڑا قید وچ سی سگھوں ڈنگراں دیاں پلٹھی دے جاواں نوں وی مار مُکایا۔ ³⁰ تے فرعون تے اوڈے سارے نوکر تے سارے مصری راتیں ہی اُٹھ گھلوتے تے مصر وچ بڑے وین پین لگ پئے کیوں جو اک گھر وی اجیا تئیں سی جہدے وچ کوئی مویا نہوے۔ ³¹ تے فرعون نے راتورات مُوسیٰ لے ہارون نوں سدکے آکھیا پئی "تئیں بنی اسرائیل نوں لے کے میری قوم دیاں لوکاں وچوں نکل جاوے تے چوبیس آکھدے او جاکے خُداوند دی عبادت کرو۔" ³² تے اپنے آکھن پاروں اپنیاں بھیڈاں بکریاں تے گاواں ڈھگے وی نال لیندے جاوے تے میرے لئی وی دُعا کرے۔" ³³ تے مصریاں اونیاں نوں اپنے دیسوں کڈھن لئی کالھ کیتی تان جو اونیاں نوں مصر دے دیس وچوں چھیتی چھیتی کڈھن کیوں جو اونیاں ایہ آکھیا پئی "کدھرے آسین سارے ہی نہ مَر جئے۔" ³⁴ سو اینہاں نیں اپنے گچھ گچھلے تے خمیرا کیتیاں پنا پراتاں ستہ کپڑیاں وچ بٹھ کے موڈھیاں تے دھر لیا۔ ³⁵ تے بنی اسرائیل نے مُوسیٰ دے آکھن پاروں اے وی کیتا پئی مصریاں توں سوئے چاندی دیاں ٹونیاں تے کپڑے منگ لے۔ ³⁶ تے خُداوند نے اونیاں لوکاں نوں مصریاں دی نظر وچ اجیہی عِزّت دیتی پئی جو کُجھ اونیاں منگیا اونیاں دے دتا سوا اینج اونیاں مصریاں نوں لٹ لیا۔ ³⁷ تے بنی اسرائیل نے رعمرسیس توں سکات تیک ٹردیاں پند کیتاں تے بال بچہ کڈھ کے اوہ کوئی چھ لکھ بندہ سی۔ ³⁸ تے اونیاں نال اک زلیا قلیا ٹولا وی گیلے بھیڈاں بکریاں تے گاواں ڈھگلے چوکھ ڈنگر اونیاں دے نال سن۔ ³⁹ تے اونیاں نیں اوس گچھ پئے تے دیاں جیڑا مصر وچ لیلے ستہ بے خمیریاں روٹیاں پکائیاں کیوں جو اوہ اونوں خمیرا کر نہ سکے ایس لئی پئی اونیاں نوں مصر وچ دھک نال اینج کڈھ دتا گیا پئی اوہ اوتھ گھلو نہ سکے تے کُجھ کھا پکا نہ سکے۔ ⁴⁰ تے بنی اسرائیل مصر دے دیس وچ چار سو تریہ ورہ رہے۔ ⁴¹ تے جیدن بنی اسرائیل نوں اوتھ و سداں چار سو تریہ ورہ ہو گئے تے اوسے دیہاڑے خُداوند دا سارا لشکر مصر دے دیس وچوں نکل گیا۔ ⁴² ایہ رات اونیاں لئی جاگن دی رات سی کیوں جو خُداوند اونیاں نوں مصر دے دیس وچوں ایسرات کڈھ لے آیا سی۔ ایہ خُداوند دی اوہ رات اے جنہوں آسرائیلیاں لئی پیڑیو پیڑی مننا ڈاڈا ضروری اے۔ ⁴³ خُداوند نے مُوسیٰ لے ہارون نوں آکھیا پئی "فسح دی رسم اینج اے پئی کوئی اوپرا اونوں کھا نہ سکے۔" ⁴⁴ پَر جے کوئی کسے دا مُل دا غلام ہووے تے جے نوں اوڈا ختنہ وی کر دتا ہووے، اوہ اونوں کھا سکے گا۔ ⁴⁵ پَر اوپرا تے کاماں اونوں نہ کھاوے۔ ⁴⁶ تے اونوں اکوہی گھر وچ کھادا جاوے مطلب کے نوں اوڈا جری کُو گوشت گھروں باہر نہ کھڑیں تے نہ تئیں

اوہدی کوئی ہڈی بَنھیا جے۔⁴⁷ . اِسرائیل دی ساری جماعت ایہ عید مَناوے۔⁴⁸ لَہ جے کوئی اوپرا تیرے نال رندا ہووے لَہ اوہنوں خُداوند دی
 فستَح منان دا وی چاہووے لَہ اوہدے گھر دے سارے بندے ختنہ کران۔ تد اوہ آکے فستَح کرے۔ اینج اوہ اچھا منیا جاوے گا چویں اوہ اوس
 دیس دا جم این - پَر چیدا ختنہ نئیں ہویا اوہ اوہنوں کدی نہ کھاوے۔⁴⁹ . دیسی لَہ پردیسی دُویواں لئی اِکوہی شریعت ہووے گی -⁵⁰ . سو
 سارے بنی اِسرائیلیاں نیں اوہوہی کیتا جیہڑا خُداوندنہ مُوسیٰ لَہاڑون دی رائیں آکھیا سی۔⁵¹ . لَہ تھیک اوس دپاڑے خُداوند بنی اِسرائیل
 دے ساریاں جتھیاں تُون مصر دے دیس وچوں کڈھلے آیا۔

1. تَدْخُدَاوَنْدَه مَوْسَىٰ نَوں آکھیا پئی 2. " بنی اسرائیل وَج جمن ولہ انساناں لَہ ڈنگراں دے پلٹھی دے تر بال میرے لئی وَکھ کرو 13 کیوں جو پلٹھی دے بال بھانویں انساناں دے ہون لَہ ڈنگراں دے اوہ میرے نیں۔" 3. مَوْسَىٰ لَوکاں تُوں آکھیا پئی " تئیں ایہ دہاڑا نہ بھلایا جے مطلب کے چیدن تئیں مصر دے دیس وچوں نیکلہ جیڑا غلامی دا گھر ایہ کیوں جو خُداوند تہانوں اپنی بانہ دے تل نال اوتھوں کڈھلے آیاسی۔ ایس دہاڑے خمیری روٹی نہ کھایا جے۔ 4. تئیں ایہ دے مینہ وَج آج دے دہاڑے مصر دے دیس وچوں نکلن رہو۔ 5. سو جدوں خُداوند تینوں کنعانیان، حِثّیّان، اَمُوریاں، حوٹیاں لَہ یبُوسیاں دے دیس وَج جہدے دین دی سو نہ اونہ تیرے پتو دادے نال کھادی سی لَہ جتھ دُھ لَہ شہد وگدا اے آپڑا دیوے لَہ تُوں پکا ایس مہینہ ایہ عبادت کریا کریں۔ 6. ست دہاڑیاں تیکتے تُوں بہ خمیری روٹی کھاویں لَہ ستویں دہاڑے خُداوند دی عید مناویں۔ 7. ست دہاڑے بہ خمیری روٹی کھادی جاوے لَہ خمیری روٹی تیرے نیڑے وکھالی وی نہ دیوے لَہ نہ کوئی خمیر تیرے دیس دیاں حدّاں وَج دِست۔ 8. لَہ اوس دہاڑے تُوں اپنے بالاں تُوں ایہ دسیں پئی مین ایس دہاڑے تُوں اوس کم دے سببوں مننا ہاں جیڑا خُداوند میرے لئی اوس ولہ کیتا جہدوں مین مصر دے دیس وچوں نکلیا۔ 9. لَہ ایہ گل تیرے جتھ لئی تیرے تھ دا نشان لَہ تیرے مٹھ دا ٹکا ہووے گی۔ تاں جو خُداوند دی شریعت تیری جیہتے ریوے کیوں جو خُداوند تینوں اپنی بانہ دے تل نال مصر دے دیس وچوں کڈھیا۔ 10. سو تُوں ایہ رسم ہر ورھ مٹھوے ویلے منایا کریں۔ 11. لَہ جدوں خُداوند اوس سو نہ پاروں جیڑی اونہ تیرے لَہ تیرے پتو دادے نال کھادی سی پئی تینوں کنعانیان دے دیس آپڑا کے اوہ دیس تینوں دے دیوے۔ 12. لَہ تُوں پلٹھی دے بالاں تُوں لَہ ڈنگراں دے پلٹھی دے جاواں تُوں خُداوند لئی وَکھ کر دیویں۔ تیرے ڈنگراں دے پلٹھی دے سارے تر جا خُداوند دے ہون گے۔ 13. لَہ کھوتے پلٹھی دے جا دی تھان فدیہ لئی لیا دیویں لَہ جے تُوں اودا فدیہ نہ دیویں لَہ اودی دھون بٹھ دیویں۔ پرتنیوں اپنے پلٹھی دے ہر پُتردا فدیہ دینا پوے گا۔ 14. لَہ جدوں آن والیاں ویلیاں وَج تیرا پُتر تینوں پوچھ پئی 'ایہ کیہ اے؟' لَہ تُوں اونوں ایہ جواب دیویں پئی 'خُداوند ساہنوں مصر وچوں جیڑا غلامی دا گھر اے بانہ دے تل نال کڈھلے آیاسی۔ 15. لَہ جدوں فرعون نے ساہنوں گھلنا نہ چاہلے خُداوند نے مصر وَج انسانے حیوان دُوبواں دے پلٹھی دے مار مُکھ ایس لئی مین ڈنگراں دے سارے تر جاواں تُوں جیڑے اپنی اپنی ماں دی کُکھ کھول دے نیں خُداوند لگے فُربان کرنا ہاں پر اپنے سارے پلٹھی دے پُتران دا فدیہ دینا ہاں۔ 16. لَہ ایہ گلاں تیرے بٹھتے اک نشان لَہ تیرے مٹھ لَہ ٹکیاں وانگ ہوں کیوں جو خُداوند اپنے بانہ دے تل نال ساہنوں مصر دے دیس وچوں کڈھلے آیا۔ 17. لَہ جدوں فرعون نے اونیاں لوکاں تُوں جان دی اجازت دے دئی لَہ رَب نے اونیاں تُوں فلسطیان دی راہ تون نہ لنگھایا حالاں اودھروں نیڑے پیندا سی۔ کیوں جو خُداوند آکھیا پئی "اینج نہوے پئی اے لوکی لڑائیاں جھگڑے ویکھ کے پچھتان لگ پین لَہ مصر تُوں پرت جان۔" 18. سگھوں خُدا ایہناں تُوں گیارا لَوّا کے قُلزم دے سمندر دی راہ وَلوں لے گیا لَہ بنی اسرائیل مصر دے دیس وچوں ہتھیار ان ستھ اوتھوں نکلے۔ 19. لَہ مَوْسَىٰ یوسف دے بڈاں تُوں وی نال لیندا گیا کیوں جو اونہ ایہ آکھ کے پئی خُدا پکا بُھاڈی خبر لوے گا بنی اسرائیل تون ایس گل دی ڈاڈی سو نہ لئی سی پئی تئیں ایہوں میریاں ہڈیاں وی نال لیندے جایا جے۔ 20. لَہ اونیاں نیں سکات تون کُوج کرکے اُجاڑ دے کنڈے ایہام وَج ڈیرا لایا۔ 21. لَہ خُداوند اونیاں تُوں دین راہ وکھان لئی بدل دے تھم وَج لَہ راتیں جانن دین لئی آگ دے تھم وچوں ہوکھاونان دے لگ لگے تَردا ہوندا سی تاں جو اوہ دین لَہ راتیں دُوبواں وَج تَر سکن۔ 22. لَہ خُداوند اونیاں آگوں دین بدل دا تھم لَہ راتیں آگ دا تھم کدی دُوراڈا نیں سی کر دا۔

1. تد خُداوند نے مُوسٰیؑ نوں آکھیا پئی²۔ "بنی اسرائیلؑ توں حُکم کریں اوہ پَرِت کے مجدالؑ لَہ سمندر دے وچکار فی بخیروتؑ دے 14 سامنہ بعلؑ صفونؑ دے لگے ڈیرے لان۔ لَہ تئیں اوس دے لگے سمندر دے کنڈھ کنڈھ ڈیرے لایا جے۔³ فرعونؑ بنی اسرائیلؑ بارے آکھ گا پئی 'اوبہ دھرتی تہ کھجل بوہوک بیلہ وچ پھس گئے نیں۔'⁴ لَہ مین فرعونؑ دے دل توں ڈاڈا کراں گا لَہ اوہ اونان دا پچھا کرے گا۔ مین فرعونؑ لَہ اودیایاں فوجاں پاروں اُچا پوواں گا۔ لَہ مصریؑ جان لین گے پئی مین خُداوند ہاں۔" سو اسرائیلیاںؑ نیں اپنے تئیں کڈھ لَہ جویں اونان توں پکی کیتی گئی سی۔⁵ جد مصرؑ دے بادشاہ توں دس پئی، پئی اسرائیلیؑ تَس وگے نیں لَہ فرعونؑ لَہ اودے نوکراں دا دل اونان ولوں پھر گیا لَہ اونان آکھیا پئی "ساتھوں ایہو کیہ گیا اے؟ پئی اپنے اسرائیلیؑ سیوکاراں توں پتھوں کڈھ بیٹھیاں؟"⁶ تد فرعونؑ نے اپنا رتھ تیار کرایا لَہ اپنیاں فوجاں نال لیاں۔⁷ اوبہ اپنے چھ سو جُہ رتھ لَہ مصرؑ دے باقی سارے رتھ لَہ اونان تہ سردار بیلہ۔⁸ لَہ خُداوند نے مصرؑ دے بادشاہ دا دل ڈاڈا کر دتا لَہ اوبہ بنی اسرائیلؑ دا پچھا کیتا۔ کیوں جو اسرائیلیؑ بڑے مان نال مصریوں نکلے ستن۔⁹ لَہ مصریؑ فوج نے گھوڑیاں، رتھاں لَہ سواراں سنبے اونان دا پچھا کیتا لَہ اونان توں جدوں اوہ سمندر کنڈھ فی بخیروتؑ کول تئیں گڈھ رہے سَن جا گھیا۔¹⁰ لَہ جد فرعونؑ نیڑے آپڑیا تد بنی اسرائیلؑ نے آکھاں چُک کے ویکھیا پئی مصریؑ اونان دا پچھا کیتی اوندے نیں لَہ اوہ بوہ ڈر گئے۔ تد اسرائیلیاںؑ نیں خُداوند لگے ترلا کیتا۔¹¹ لَہ مُوسٰیؑ توں آکھن لگے پئی "کیہ مصرؑ وچ مڑیاں (قبریاں) دا گھاتا سی پئی توں ساہنوں مرن لئی بیلہ وچ لے آیا ایں؟ توں ساڈے نال ایہ کیہ کیتا ایہ پئی ساہنوں مصریوں کڈھ لے آیا ایں؟"¹² کیہ آسین تینوں ایہ گل مصرؑ وچ ہی نئیں ساں آکھدے پئی ساہنوں ایتھ ہی رہن دے پئی آسین مصریاں دی سیوا کر دے رہے؟ کیوں جو بیلہ وچ مرن توں مصریاں دی سیوا کرنا ساڈے لئی چنگا ہوندا۔"¹³ تد مُوسٰیؑ نے لوکاں توں آکھیا پئی "ڈرو نہ بس گھلوکے خُداوند دی نجات دا کم ویکھو جیڑا آج اوہ تہاڈے لئی کرے گا۔ کیوں جو جیڑے مصریاں توں تئیں آج ویکھدے اوہ، اونان توں فیر اوڑک تیک نہ ویکھو گے۔"¹⁴ خُداوند تہاڈے ولوں لڑے گا لَہ تئیں چُپ جیپتہ گھلوکے ویکھو گے۔"¹⁵ تد خُداوند نے مُوسٰیؑ توں آکھیا پئی "توں میتھوں فریاد کیوں کریں جانا ایں؟ بنی اسرائیلؑ توں آکھ پئی آگاں ودھن۔"¹⁶ لَہ توں اپنی سوئی پھڑکے اپنا پتھ سمندر ول ودھا لَہ اونوں دو حصے کر دے تاں جو اسرائیلیؑ سمندر وچوں سُکی تھانے تَر دے تَر دے پار لہنگ جان۔"¹⁷ لَہ ویکھ پئی مین مصریاں دے دل ڈاڈے کر دیاں گا لَہ اوہ اونان دا پچھا کرن گے لَہ مین فرعونؑ، اودیایاں فوجاں، اودیایاں رتھاں لَہ سواراں دے سببوں اُچا پوواں گا۔"¹⁸ لَہ جد مین فرعونؑ، اودیایاں رتھاں لَہ سواراں توں اُچا پو جاواں گا تد مصریؑ جان لین گے پئی مین خُداوند ہاں۔"¹⁹ لَہ رَبّ دا فرشتہ جیڑا اسرائیلیاںؑ دے لگے تَر دا ہوندا سی اونان دے پچھا جا گھلوتا لَہ بدل دا تھم اونان دے آگوں ہٹ کے پچھاں جا گھلوتا۔"²⁰ اینج اوہ مصریؑ فوجاں لَہ اسرائیلیؑ لشکر دے وچکار آ گھلوتا۔ لَہ اوہ بدل راتیں مصریاںؑ لئی تہنیرا پَر اسرائیلیاںؑ لئی چانن کردا رہا۔ سو اوہ ساری رات اک دُجے دے نیڑے نہ لَہ۔"²¹ تد مُوسٰیؑ نے اپنا پتھ سمندر ول ودھایا لَہ خُداوند نے ساری رات چڑھدی لاموں ہیری وگا کے سمندر توں پچھاں ہٹا کے اونوں سُکی تھان بنا دتا لَہ پانی دو حصہ ہو گیا۔"²² اسرائیلیؑ سمندر وچوں سُکی تھانے تَر دے تَر دے پار لہنگ گئے لَہ اونان دے سچ کھ پانی کنڈھاں وانگ گھلو گیا۔"²³ لَہ مصریاںؑ نیں اونان دا پچھا کیتا لَہ فرعونؑ دے سارے گھوڑیاں، رتھاں لَہ سواراں نیں سمندر وچ اونان دا پچھا کیتا۔"²⁴ لَہ رات دے پچھلے پَر خُداوند نے بدل لَہ آگ دے تھم وچوں بوکے مصریؑ فوج تہ نظر ماری لَہ اونان دیاں فوجاں وچ گھلبلی مچا دی۔"²⁵ لَہ اوبہ اونان دے رتھاں دے پنجھ کڈھ دتے سو رتھواناں لئی اونان توں ٹورنا اوکھا ہو گیا۔ تد مصریاںؑ نیں آکھیا پئی "چلو اسرائیلیاںؑ دے آگوں تَس وگئے کیوں جو اونان ولوں ساڈھ نال خُداوند پیا لڑدا اے۔"²⁶ خُداوند نے مُوسٰیؑ توں آکھیا پئی "اپنا پتھ سمندر ول ودھا تاں جو پانی مصریاںؑ، اونان دیاں رتھاں لَہ سواراں لَہ فیر وگن لگ پووے۔"²⁷ سو مُوسٰیؑ نے اپنا پتھ سمندر ول ودھایا لَہ سوبل ہون تیک سمندر فیر اپنی اصل حالت وچ آگیا۔ لَہ مصریؑ پچھاں تَس لگے پَر خُداوند نے مصریاںؑ توں سمندر دے وچکار پک لیاندا۔"²⁸ پانی پَرِت کے آیا لَہ اوبہ رتھاں، سواراں لَہ فرعونؑ دیاں ساریاں فوجاں توں جیڑیاں اسرائیلیاںؑ دا پچھا کردیاں کردیاں سمندر وچ جا وڑیاں سَن ڈوب دتا لَہ اونان وچوں اک وی جیوندا نہ رہا۔"²⁹ پَر بنی اسرائیلؑ سُک تھانے تَر دے تَر دے سمندر وچوں نکل گئے پَر پانی اونان دے سچ کھ کنڈھاں وانگ گھلوتا رہا۔"³⁰ سو خُداوند نے اسرائیلیاںؑ توں اوس دپاڑے مصریاں دے پتھوں اینج بجایا لَہ اسرائیلیاںؑ نے سمندر کنڈھ مصریاںؑ دیاں لاشاں ویکھیاں۔"³¹ جد اسرائیلیاںؑ نیں خُداوند دی اوہ قُدرت ویکھی جیڑی اوبہ مصریاں دے خلاف ورتی سی تداونان رَبّ دی ودیائی کیتی۔ سو اونان خُداوند تہ بھروسہ کیتا لَہ اوہ خُداوند لَہ اودے بندے مُوسٰیؑ توں مَن لگ پئے۔

1. تد مُوسىٰ لَہ بنی اسرائیل نہی خُداوند دی وڈیائی دا گیت اینج گنُونیا "میں خُداوند دی وڈیائی گاؤاں گاکیوں جو اوہ جلال نال 15 فتح مند ہوا۔ اوہ گھوڑے ئوں سہ سوار دے سمندر وچ ڈوب دتا۔² خُداوند میرا تل لَہ میرا گیت اے۔ اوہی میری نجات وی ہوا۔ اوہ میرا رَبّ اے میں اودی وڈیائی کراں گا۔ اوہ میرے پیئو دا رَبّ اے میں اودی وڈیائی کراں گا۔³ خُداوند جنگ جُو اے، اودا نال پہوّا اے۔⁴ فِرعون دے رتھان تے فوجان ئوں اوہ سمندر وچ روڑھ دتا۔ فِرعون دے چگہوئے سردار قُلزم دے سمندر وچ روڑھ گئے۔⁵ ڈوینگ پانی نے اونان ئوں لکا لیا۔ اوہ وُہ وانگ سمندر دی ت نال جا لگے۔⁶ خُداوند! تیرا سجا پتھ، قُدرت دے سببوں جلالی اے۔ خُداوند! تیرا سجا پتھ وبری ئوں پیر دیندا اے۔⁷ ئوں اپنی عَظمت دے زور نال اپن ویریاں ئوں جیڑے تیرے خلاف اُٹھدے نیں بھوئیں نال لا دینا ایں۔ ئوں اپنا قہر گھلنا ایں لَہ اونان ئوں ٹوڑی وانگ ساڑ دینا ایں۔⁸ تیریاں ناساں دے دم نال پانی دا ڈھیر لگ گیا لَہ وگدے پانی تودے وانگ گھلو گئے۔ لَہ ڈوینگا پانی سمندر وچ جم گیا۔⁹ ویریعت آکھیا سی پئی 'میں پچھا کراں گا۔ میں جا گپھاں گا لَہ لُٹ دا مال ونڈاں گا۔ اونان دی تباہی نال میرے کلیجے ئوں ٹھنڈ پوئے گی۔ میں اپنی تلوار کھچ کے اپنی پتھیں اونان ئوں ماراں گا۔'¹⁰ ئوں اپنی پیری دی پھوک ماری لَہ سمندر نے اونان ئوں لکا لیا۔ اوہ ڈاڈے پانی وچ سیسے وانگ ڈب گئے۔¹¹ خُداوند! معبوداں وچ تیرے ورگا کون اے؟ کون اے جیڑا تیرے وانگ اپنی پاکیزگی دے سببوں جلالی اے لَہ اپنی وڈیائی پاروں رعب والا لَہ کرامتان دا مالک اے؟¹² ئوں اپنا سجا پتھ دھایا لَہ دھرتی اونان ئوں نکل گئی۔¹³ اپنا عہد نبھان لئی ئوں اپن چھٹل پھوئے لوکاں ئوں راہ دکھایا۔ لَہ ئوں اونان ئوں اپن تل نال اپنی پاک دھرتی وَل لَہ ٹریا ایں۔¹⁴ قوماں سُن کے کمب جان گئیاں؛ فلسطین دے واسیاں دی جان تے بن جاوے گی۔¹⁵ تد اڈوم دے آگو تَرّھ جان گئے۔ مُوآب دے پلوانان ئوں کمبتی چھٹ جاوے گی لَہ کنعان دے واسیاں دے دل پگھر جان گئے۔¹⁶ دبشت لَہ ڈر اونان تے چھا جاوے گا۔ تیری بانہ دے تل دے سببوں اوہ پتھر وانگہ حرکت پو جان گے جد تیک کے تیرے لوک لہنگ نہ جان۔ جد تیک تیرے لوک جیڑے ئوں مُل لَہ نیں پار نہ لہنگ جان۔¹⁷ ئوں اونان ئوں اوتھ لَہ جا کے اپنی میراث دے پھاڑے رُکھ وانگ گڈیں گا۔ ئوں اونان ئوں اوس تھان گھڑیں گا جیڑی ئوں اپن رن لئی بنائی اے۔ خُداوند! اوہ تیری پاک تھان اے جنہوں ئوں اپن پتھیں اوساریا اے۔¹⁸ خُداوند اوڑک تیک راج کرے گا۔"¹⁹ ایس گیت دا سبب اپہ سی پئی فِرعون دے سوار، گھوڑیاں لَہ رتھان سہ سمندر وچ وڑھ۔ خُداوند سمندر دے پانی ئوں اونان تے پرتلے آیا۔ پر اسرائیلی سمندر وچوں سُک تھان تے تے دے تے دے پار لہنگ گئے۔²⁰ تد ہارون دی بہن مریم نبیعت پتھ وچ دف پھڑیا لَہ ساریا زانیاں تھان وچ دف پھڑکے اودے مگر مگر نچ دیاں ہوئیاں گئیاں۔²¹ لَہ مریم اونان دے گان دی اینج واری دیندی سی "خُداوند دی حمد لَہ وڈیائی کرو، کیوں جو اوہ جلال نال جتیا اے۔ اوہ گھوڑے ئوں سوار سہ سمندر وچ روڑھ دتا۔"²² فیر مُوسىٰ بنی اسرائیل ئوں قُلزم دے سمندر توں آگاں لے گیا۔ اوہ شور دے بل وچ آپڑے۔ اونان نیں تین دیہاڑیاں تیک پند کیتا پر اونان ئوں پانی نہ لہا۔²³ تد اوہ مارا آپڑے پر اوہ اوتھوں دا پانی نہ پی سکے کیوں جو اوہ کوڑا سی۔ سو اونان اوس تھان دا نال مارا دھریا۔²⁴ تد اوہ مُوسىٰ ئوں بڑا کے آکھن لگ پئی "ہن آسین کپ پیئہ؟"²⁵ مُوسىٰ نے خُداوند لگے ترلا کیتا لَہ خُداوند نے اونوں اک رُکھ دکھایا۔ مُوسىٰ نے اونوں پانی وچ سُٹھیا لَہ پانی پین والا ہو گیا۔ اوتھ ہی خُداوند نے اک ڈاڈی شریعت بنائی لَہ اونان ئوں اپہ آکھ کے پرکھیا۔²⁶ اوہ آکھیا پئی "جے تسیں خُداوند اپن رَبّ دی گل دھیان نال سُٹو لَہ اوہ کرو جیڑا اودی نظر وچ جنگا اے لَہ جے تسیں اودے حکمان تے کن لاؤو لَہ اودی ساری شریعت چلو تے میں تہاڈے لَہ اونان روگاں وچوں اک وی نہ گھلاں گا جیڑے میں مصریان تے گھل سَن۔ کیوں جو میں خُداوند تہاڈا شافی رَبّ ہاں۔"²⁷ فیر اوہ ایلیم وچ آپڑے جتھ پانی دے بارہ چشم لَہ کھجوراں دے ستر رُکھ سَن۔ اونان پانی دے کول ہی ڈیر لا لیا۔

1. فیر اوہ ایلیم توں ٹرے لے بنی اسرائیل دی ساری جماعت مصر دے دیس وچوں نکلن پچھوں دوجے مہینہ دی ہندروہیں تاریخ توں 16 سین دے بیلے وچ جیہڑا ایلیم لے سینا دے وچکار اے اپڑی۔ 2. لے اوس بیلے وچ بنی اسرائیل دی ساری جماعت موسیٰ لے ہاڑونے بڑ بڑان لگی۔ 3. اسرائیلیاں نیں اونٹاں توں آکھیا پئی "کاش اسیں خُداوند دے تہوں مصر دے دیس وچ اودوں ہی مَر جاندے جدوں اسیں گوشت دیاں ہانڈیاں کول بہرے روٹی کھاندے ساں کیوں جو اسیں تہ ساہوں ایس بیلے وچ بھوکا مارن لئی لے لے ہو۔" 4. تہ خُداوند موسیٰ توں آکھیا پئی "میں تہاڈے لئی آنبراں توں روٹیاں وساواں گا۔ سو ایہ لوکی نکل کے اک دہاڑے جوگا جوڑ لین کرن گے تاں جو میں اینہاں توں پرکھاں پئی ایہ میری شریعت جلدے نیں یا نیں۔ 5. لے چھویں دہاڑے اینج ہووے کرے گا پئی چنا اوہر دہاڑے جوڑے نیں اودوں دونا جوڑن کرن گے۔ لے جو کُجھ اوہ لیان گے اوہو ہی پکان گے۔" 6. تہ موسیٰ تہاڑوں نیں کُل بنی اسرائیل توں آکھیا پئی "شامیں تہاڑوں پتا لگ جلتے گا پئی خُداوند اوہو اے جیہڑا تہاڑوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لے آہی۔ 7. لے سوہلے اسیں خُداوند دا جلال ویکھو گے کیوں جو اسیں جیہڑا خُداوند بڑ بڑان لگ پیندے اوہ اوہ سُن دا اے لے اسیں کون ہاں پئی اسیں ساڈے بڑ بڑاندے او؟" 8. موسیٰ نے ایہ وی آکھیا پئی "شامیں خُداوند تہاڑوں کھان لئی گوشت لے سوہلے رچویں روٹی دیوے گا کیوں جو جیہڑا اسیں خُداوند بڑ بڑاندے اوہ اوہ سُن دا اے لے ساڈی حقیقت ہی کیہ اے؟ تہاڈا بڑ بڑانا ساڈے نیں سگھوں خُداوندے وے۔" 9. موسیٰ ہاڑون توں آکھیا پئی "بنی اسرائیل دی ساری جماعت توں آکھ پئی اسیں خُداوند دے نیڑے آو کیوں جو اہنہ تہاڈا بڑ بڑانا سُن لیا اے۔" 10. لے جدوں ہاڑون بنی اسرائیل دی جماعت توں ایہ گلاں دسن رہا سی تہ اونٹاں بیلے ول نظر ماری لے اونٹاں توں خُداوند دا جلال بدل وچ وکھالی دتا۔ 11. تہ خُداوند موسیٰ توں آکھیا پئی 12. "میں بنی اسرائیل دا بڑ بڑانا سُن لیا اے سو توں اونٹاں توں آکھ دے پئی 'شامیں اسیں گوشت کھاو گے لے سوہلے اسیں روٹی نال رجوگے۔ تہ تہاڑوں پتا لگ جاوے گا پئی میں خُداوند ہاں۔" 13. لے اینج ہوا پئی شامیں اینیاں بٹیراں آئیاں پئی اونٹاں دے تنبوواں دی تھان توں ڈھک دتا لے سوہلے تنبوواں دی تھان دے آس پاس تریل پئی ہوئی سی۔ 14. لے چہدوں اوہ تریل جیہڑی پئی سی شک گئی تہ کیہ ویکھیا پئی بیلے وچ اک نکی نکی گول گول شہ اجیہی یکی چویں چندرے دے دلہوہدے نیں بھوئیں پئی ہوئی اے۔ 15. جدوں اسرائیل دے لوکاں اونٹوں ویکھیلے آو وچ آکھن لگ پئی "ایہ کیہ اے؟" کیوں جو اوہ نیں سُن جاندے پئی اوہ کیہ سی۔ موسیٰ نے اونٹاں توں آکھیا پئی "ایہ اوہ روٹی اے جیہڑی خُداوند تہاڑوں کھان لئی دئی اے۔ 16. سو خُداوند دا حُکم اے پئی، "اسیں اینہوں اپنی اپنی بھک دے حساب نال مطلب کے اپنے اپنے بندیاں دی گنتی دے حساب نال اک بندے لئی اک اوامر آکھتا کریا جے لے ہر بندہ اہنہ بندیاں لئی اکٹھا کرے جہ اودے دیرے ہوں۔" 17. سو بنی اسرائیل نے اینج ہی کیہا۔ کسہ ہتا لے کسہ تھوڑا اکٹھا کیہا۔ 18. لے جدوں اونٹوں اونٹاں اومر نال منیلے جنہیں ہتا اکٹھا کیہا سی اوہا کُجھ نہ ودھیا لے جنہیں تھوڑا اکٹھا سی اوہا کُجھ نہ گھٹیا۔ اونٹاں وچوں ہر اکہ اپنی بھک دے حساب نال اکٹھا کیہا سی۔ 19. تہ موسیٰ نے اونٹاں توں آکھیا پئی "کوئی بندہ اودے وچوں سوہلے تیک کُجھ وی باقی نہ چھڈے۔" 20. تاویں اونٹاں موسیٰ دی گل نہ منی سگھوں کئی لوکاں نیں سوہلے تیک اونٹوں رن دتا سو اودے وچ کیڑے پٹ گئے لے اوہ ستر گیا۔ 21. اوہر سوہلے دی سوہلے اونٹوں اپنے بندیاں دی گنتی دے حساب نال اکٹھا کردے سُن لے دھپ ڈاڈی ہونڈیاں ہی اوہ پگھر جاندے سی۔ 22. لے چھویں دہاڑے اینج ہوا پئی جنہی روٹی اوہ روز جوڑے سُن اودوں دونی جوڑی مطلب کے اک بندے لئی دو اوامر لے جماعت دے ساریاں سرداراں نیں موسیٰ توں آکھ ایہ دسیا۔ 23. اہنہ اونٹاں توں آکھیا پئی "خُداوند دا حُکم ایہ وے۔" کل اُچھا آرام دا دہاڑا مطلب کے خُداوند دا سبت اے۔ جو اُساں پکانا اے ہکا لو لے جو اُبالنا جے اُبال لے جے کُجھ ودھ جاوے اونٹوں سوہلے تیک سانہ لے۔ 24. سو اونٹاں چویں موسیٰ نے آکھیا سی اونٹوں سوہلے تیک سانہیں رکھیا لے اوہ نہ ستر لے نہی اودے وچ کیڑے پٹے۔ 25. لے موسیٰ نے آکھیا پئی "آج اوسے توں کھاو کیوں جو آج خُداوند دا سبت اے ایس لئی اوہ آج تہاڑوں میدان وچ نیں لہے گا۔ 26. چھ دہاڑیاں تیک اسیں اونٹوں آکھتا کریا جے پتر ستواں دہاڑا سبت اے ایس لئی اوس دہاڑے تہاڑوں اوہ نیں لہنا۔" 27. لے ستویں دہاڑے اینج ہوا پئی اونٹاں وچوں کُجھ بندے مَن آکھتا کرن گئے پَر اونٹاں توں کُجھ نہ لہا۔ 28. تہ خُداوند موسیٰ توں آکھیا پئی "اسیں کدوں تیک میری شریعت لے میریاں حُکماں توں منن توں نہ کردے رہو گے؟" 29. ویکھو کیوں جو خُداوند تہاڑوں سبت دا دہاڑا دتا گیا اے ایس لئی اوہ تہاڑوں چھویں دہاڑے دو دہاڑیاں جوگی روٹی دیندا اے۔ سو اسیں اپنی اپنی تھانہ رہو لے ستویں دہاڑے کوئی اپنی تھان توں باہر نہ جاوے۔" 30. سو لوکاں نیں ستویں دہاڑے آرام کیہا۔ 31. لے بنی اسرائیل نے اوس روٹی دا ناں "مَن" دھریا۔ لے اوہ دھنیہ دے پیر وانگ چتا لے اودا سواد شہد دے بھوہ پوٹ وانگ سی۔ 32. لے موسیٰ نے آکھیا پئی "خُداوند نے اہنہ حُکم کیہا اے پئی 'ایہا اک اوامر تہرے اپنی پیڑیاں لئی سانہ لے لو تاں جو اوہ ایس روٹی توں ویکھ لین جیہڑی میں تہاڑوں بیلے وچ کھوائی چہدوں میں تہاڑوں مصر وچ کڈھ کے آہا۔" 33. موسیٰ ہاڑون توں آکھیا پئی "اک مرتبہ لے لے اک اوامر مَن اودے وچ پاکے اونٹوں خُداوند لگ دھر دے تاں جو اوہ تہاڑیاں پیڑیاں لئی پیا ریوے۔" 34. لے چویں خُداوند موسیٰ توں حُکم دتا سی اودے حساب نال ہاڑونے اونٹوں گواہی دے صندوق دے لگ دھر دتا تاں جو اوہ پیا ریوے۔ 35. لے بنی اسرائیل جد تیک وسدے دیس وچ نہ آپڑے مطلب کے چالی ورہیاں تیک، مَن کھاندے رہے۔ اوہ کنعان دیاں حدانے آپڑن تیک مَن کھاندے رہے۔ 36. اک اوامر ایفدا دسواں حصہ ہوندا اے۔

1. فیر بنی اسرائیل دی ساری جماعت سین دے بیلے توں ٹری لے خُداوند دے حُکم پاروں پند کردی کردی رفیدیم وچ آکے ڈیرا لایا۔ 17
 اوتھ اونان ئوں پین لئی پانی نہ لہا۔² اوتھ لوک مُوسیٰ ئوں اپنے حال دا دوش دے آکھن لگے "سابنوں پانی دے"۔ مُوسیٰ نے اونان
 ئوں آکھیا پئی "تسین میرے نال کیوں جھگڑدے لے خُداوند ئوں آزماندے او؟"۔³ اوتھ لوکی بڑے تریکے سن سو اوہ مُوسیٰ نال بڑ بڑلے
 آکھن لگے پئی "ئوں سابنوں ساڈے بالان لے ساڈے ڈنگراں سنہ ترایا مارن لئی مصر دے دیس وچوں کیوں کڈھ لایا ایس؟"۔⁴ تہ مُوسیٰ
 نے خُداوند ئوں ترلا کرکے آکھیا پئی "میں اپناں لوکاں دا کیہ کراں؟ اوتہ مینوں سنگسار کرن ئوں پھر دے نیں"۔⁵ خُداوند نے مُوسیٰ ئوں
 آکھیا پئی "لوکاں توں آگان لنگ کے ٹر لے بنی اسرائیل دے وڈیریاں وچوں کُجھ ئوں اپنے نال لے لے جیڑی سوئی ئوں دریائے ماری سی
 اونوں اپنے تہ وچ پھڑی لے جا۔"۔⁶ ویکھیں میں تیتھوں پیلان جا کے خُورب دی اک چٹان تہ کھلوتا ریواں گا لے ئوں اوس چٹان تہ ماریں لے
 اودے وچوں پانی پھٹ پڑے گا تاں جو ایہ لوکی پین۔"۔ تہ مُوسیٰ نے اسرائیلی وڈیریاں دے سامنے اینج ہی کیتا۔⁷ لے اوتہ اوس تھان دا ناں
 مسہ لے مریہ دھریا کیوں جو بنی اسرائیل تہ اوتھ جھگڑا کیتا لے ایہ آکھ کے خُداوند دا امتحان لیا پئی "خُداوند ساڈے وچکار ہے کہ
 نہیں؟"۔⁸ تہ عمالیقی رفیدیم وچ آکے بنی اسرائیل نال لڑن لگ پئے۔⁹ سو مُوسیٰ نے یسوع ئوں آکھیا پئی "اپنے نال کُجھ بندے لے جا لے
 عمالقیان نال لڑ لے میں کل خُداوند دی سوئی اپنے تہ وچ بھڑکے پہاڑ دی ٹیسی تہ کھلوتا ریواں گا"۔¹⁰ سو یسوع مُوسیٰ دے حُکم پاروں
 عمالقیان نال لڑن لگ پئے لے مُوسیٰ ہاڑون لے حور پہاڑ دی ٹیسی تہ چڑھ گئے۔¹¹ جد تیک مُوسیٰ اپنے تہ اتان چُکی رکھدا سی اسرائیلی
 جت دے سن لے جد اوتہ لمکا دیندا سی اودوں عمالیقی جت دے سن۔¹² جد مُوسیٰ دے تہ تھک گئے لے ہاڑون لے حور نیں اک پتھر لیا کہ
 مُوسیٰ دے پتھ دھریا لے اوہ اودے تہ بہ گیا۔ لے ایسے دوران ہاڑون لے حور اکے اک پاسیوں لے دُجے دُجے پاسیوں اودے تہاں ئوں چُکی
 رکھیا۔ اینج مُوسیٰ دے تہ سورج دُبن تیک مضبوطی نال کھلوتے رہے۔¹³ اینج یسوع نے اپنی تلوار نال عمالقیان ئوں ہرا دتا۔¹⁴ تہ خُداوند نے
 مُوسیٰ ئوں آکھیا پئی "ایہ ساری گل دا چیتا رکھن لئی ئوں اپنوں کتاب وچ لکھ لے لے یسوع ئوں سُنا دے پئی میں عمالقیان دا ناں تیک
 جگ توں ملیا میٹ کر دیاں گا"۔¹⁵ تہ مُوسیٰ نے قربانی لئی اک تھان بنائی لے اودا ناں "یہوواہ نسی مطلب کے" خُداوند میرا جھنڈا اے"
 دھریا۔¹⁶ اوتہ آکھیا پئی "خُداوند نے سوئے کھادی اے کیوں جو تہ خُداوند دے تخت ول ودھ رہے ایس لئی خُداوند عمالقیان نال پیڑیو
 پیڑی جنگ وڈی رکھ گا"۔

1. لے جو کجھ خُداوند نے مُوسٰی لے اپنی قوم اسرائیل لئی کیتا لے چوہن خُداوند نے اسرائیل تُوں مصر وچوں کڈھیا اوہ سب کجھ 18
مُوسٰی دے سہورے پتروے جیہڑا مِدیان دا کاہن سی سُنیا۔ 2. لے مُوسٰی دے سہورے پتروے مُوسٰی دی ووٹی صُورہ جیہڑی پیکہ گھل
دتی گئی سی۔ 3. لے اوہ دیاں دُوبواں پُتران تُوں نال لیا۔ جِنہاں وچوں مُوسٰی نے اک دا ناں ایہ آکھ کے جیرشوم دھریا سی پئی "میں پردیس
وچ رہی ہاں۔" 4. لے دُجے دا ناں الیعزر ایہ آکھ کے دھریا پئی "میرے پیئو دا رِب میرا مددگار ہویا لے اوہ مینوں فرعون دی تلوار توں
بچایا۔" 5. لے مُوسٰی دا سہورا پترو اوہ پُتران لے ووٹی لے مُوسٰی کول اوس بیل وچ آیا جتھ پٹا کول اودا ڈیرا لگا ہوا سی۔ 6. لے
اوہ مُوسٰی تُوں آکھیا پئی "میں تیرا سہورا پترو تیری ووٹی لے اوہ دے دُوبواں پُتران تُوں لے کے تیرے کول آیا واں۔" 7. مُوسٰی اپنے سہورے
تُوں ملن لئی باہر نکلایا لے اوہ سر نیوا کے اونوں چُمیا لے اوہ اک دُجے دا حال احوال لیندے ہوئے خیم وچ گئے۔ 8. لے مُوسٰی نے اپنے سہورے تُوں
دسیا پئی خُداوند نے اسرائیل لئی فرعون نال کپ کپ کیتا لے اپناں لوکاں تے راہ وچ کپڑیاں کپڑیاں مُصیبتاں آئیاں لے خُداوند اونان تُوں
کینج کینج بچاندا آیا۔ 9. لے پترو اونان سارے آحسانان دے سببوں جیہڑے خُداوند نیں بنی اسرائیل تے کیتے پئی اونان تُوں مصریاں دے پتھوں
جُھڈایا بوہت خوش ہویا۔ 10. پترو نے آکھیا پئی "خُداوند دھن پوئے چنے تہانوں مصریاں لے فرعون دے پتھوں نجات دتی لے ایس قوم تُوں
مصریاں دے پنجے توں جُھڑایا۔" 11. مینوں پتا لگ گیا اے پئی خُداوند ساریاں معبوداں توں وڈا اے کیوں جو جدوں مصریاں نیں
اسرائیلیاں نال گھمنڈی سبھا کیتا لے رِب نے اونان تُوں بچایا۔ 12. مُوسٰی دے سہورے پتروے رِب لئی سوختی فُربانی لے چڑھاوے چڑھلے۔
لے ہارون لے اسرائیل دے سارے وڈیرے مُوسٰی دے سہورے نال رِب لگے روٹی کھان لے۔ 13. لے اگلے دپاڑے مُوسٰی لوکاں دا نیاں کرن لئی
بیٹھا لے لوکی سویل توں شام تیک مُوسٰی دے آل دولہ کھلوتے رہے۔ 14. جد مُوسٰی دے سہورے سب کجھ جیہڑا اوہ لوکاں لئی کردا سی
ویکھیلے اوہ آکھیا پئی "لوکاں دا نیاں کرن دا ایہ کپ ول اے؟ تُوں اکلا ہی کیوں بیٹھا ایں لے لوکی تیرے آل دولہ سویل توں شام تیک
کیوں کھلوتے رندے نیں؟" 15. مُوسٰی نے اپنے سہورے تُوں آکھیا اپدا سبب ایہ وے پئی "لوکی میرے راہیں رِب دی مرضی پُچھن آوندے نیں۔
16. جدوں اونان وچ کوئی جھگڑا ہو جاندا اے لے اوہ میرے کول آوندے نیں۔ لے مینوں اونان دا نیاں کرنا ہاں لے نلک اونان تُوں رِب دے حُکم
لے شریعت سکھانا ہاں۔" 17. مُوسٰی دے سہورے اونوں آکھیا پئی "جو کجھ تُوں کرنا ایں ایہ تھیک نئیں۔" 18. مینوں پک اے پئی اینج تُوں
لے تیرے نال دے لوکی تھک جان گے۔ کیوں جو ایہ کم تیتھوں بھارا اے لے تُوں اکلا ایہ کم کرن جوگا نئیں۔ 19. میری سُن۔ مینوں تینوں اک
صلاح دینا ہاں لے رِب تیرے نال ہووے کیوں جو تُوں لوکاں وَلوں رِب لگے گھلونا ایں لے اونان دے جھگڑے اوہ لگے کھڑنا ایں۔ 20. تُوں پکا
شریعت دیاں گلاں اپناں تُوں سکھایا کر لے اپناں تُوں تِرُن والی راہ وکھایا لے کرن ولکے دسیا کر۔ 21. نلک تُوں اپناں لوکاں وچوں اجپے
سپیلے بندے چُگ لے جیہڑے رِب توں ڈر دے لے سچلے وڈھی (رشوت) دے ویری ہوں۔ تُوں پکا اونان تُوں ہزار ہزار، ستو ستو، پنجاہ پنجاہ لے
دس دس بندیاں تے سردار لا دیویں۔ 22. تاں جو اوہر دپاڑے لوکاں دے یگ موٹے مقدمہ تبتیرن کرن پَر آکھ آکھ مقدمہ تیرے کول لے آن
کرن۔ لے یگ موٹے مقدمہ اوہ آپ ہی نیبزلین کرن۔ اینج تیرا بہار ہولا ہو جاوے گا کیوں جو اوہ وی تیرا بہار وڈان کرن گے۔ 23. جے تُوں اینج
کریں لے رِب وی تینوں اینج ہی کرن دا حُکم دیوے تُوں سارا بہار جھل جاویں گا لے ایہ لوکی وی اپنے گھراں تُوں سُکھی سُکھی جان
گے۔" 24. سو مُوسٰی نے اپنے سہورے دی گل مَن کے اونج ہی کیتا چوہن اوہ آکھیا سی۔ 25. ایس لئی مُوسٰی نے سارے اسرائیلیاں وچوں سپیلے
بیلے بندے چُگ لے لے اونان تُوں ہزار ہزار، ستو ستو، پنجاہ پنجاہ لے دس دس بندیاں تے حاکم لا دتا۔ 26. لے اوہو ہی جتھ پر لوکاں دا نیاں کرن
لگ پئے۔ اوہ آکھ آکھ مقدمہ مُوسٰی کول لیاندے سن پَر یگ موٹے مقدمہ آپ ہی نیبزل لیندے سن۔ 27. تہ مُوسٰی نے اپنے سہورے پترو تُوں
وداع کیتا لے اوہ اپنے دیس ول پرت گیا۔

1. لے جیس دیہاڑے بنی اسرائیل توں مصر وں نکلیاں ترے مہینہ پورے ہو گئے اوسے دیہاڑے اوہ سینا دے بیلے وچ آہڑے۔² لے جدوں اوہ 19 فیدیم توں ترک سینا دے بیلے وچ آہڑے اوتھہ ہی ڈیرے لالے۔ سواونیاں اوتھہ ہی پہاڑ دے ساہنے ڈیرے لالے۔³ موسیٰ اوس پہاڑے چڑھ کے خداوند لگے حاضر ہوا۔ خداوند نے اونوں پہاڑے وچ مار کے آکھیا پئی، "توں یعقوب دے تیر توں ایہ آکھ لے بنی اسرائیل نوں ایہ سنا دے پئی۔⁴ تسان ویکھیا پئی مین مصریاں نال کچھ کیتا اے لے تہانوں چوبیس عقاب دے کھنیاں دے ہاکے اپنے کول لے آہ۔⁵ سوہن جے تسیں میری گل مٹو لے میرے عہدے چلو لے ساریاں قوماں وچوں بس تسیں میری اچھی ملکیت ہوو گے کیوں جو ساری دھرتی میری اے۔⁶ لے تسیں میرے لئی کاہناں دا اک دیستہ اک پاک قوم ہوو گے۔ ایہو ہی گلاں توں بنی اسرائیل توں سنا دیویں۔⁷ تد موسیٰ نے لکے قوم دے وڈیریاں توں سدکے اونیاں دے منڈ دڑوں اوہ ساریاں گلاں جیڑیاں خداوند نے اونوں فرمائیاں سن دس دتیاں۔⁸ لے ساریاں لوکاں ول کے آکھیا پئی، "جو کجھ خداوند فرمایا اے آسین اوہ سب کجھ کراں گا۔" تد موسیٰ نے لوکاں دا جواب خداوند نوں جا سنا یا۔⁹ خداوند نے موسیٰ توں آکھیا پئی، "ویکھ مین گوڑھ بدل وچ تیرے کول آواں گا تاں جو لوکی وی سن سکےں جدوں مین تیرے نال کلام کراں لے تہنوں وی سدا من دے رن۔" لے موسیٰ نے وی لوکاں دیاں گلاں خداوند تک آہڑ دتیاں۔¹⁰ لے خداوند نے موسیٰ توں آکھیا پئی "لوکاں کول جا۔ آجے کل اونیاں توں میرے لئی پاک کر لے اوہ اپنے کپڑے دھو لین۔¹¹ لے تیج دیہاڑے تیار رن کیوں جو خداوند تیج دیہاڑے لوکاں دے ویکھدیاں ویکھدیاں سینا دے پہاڑے اترے گا۔¹² لے توں پہاڑ دے چار چوہیرے حد بٹھ کے اونیاں توں آکھیں 'خبردار پئی تسیں نہ ایس پہاڑ تے چڑھیا جے لے نہ ایہدے گھیر توں ہتھ لایا جے۔ لے جے کوئی بندہ ایس پہاڑ توں ہتھ لا وے اوہ پکا جانوں ماربا جاوے۔¹³ جہے ایس پہاڑ توں ہتھ لایا ہووے اونوں کسے دا ہتھ نہ لگے سگھوے اوہ پکا سنگسار کیتا جاوے یا تیراں نال ونہا جاوے۔ انسان ہووے یا حیوان اوہ پکا ماربا جاوے۔ جد نرسنگا واوا جر بھوکیا جاوے تد اوہ پہاڑ دی جڑ کول آجان۔"¹⁴ تد موسیٰ پہاڑوں لے لوکاں کول گیا۔ اوہ لوکاں توں پاک کیتا لے اونیاں اپنے کپڑے دھوے۔¹⁵ اوہ لوکاں توں آکھیا پئی "تیج دیہاڑے تیار ریا جے لے اپنیاں ووٹیاں دے نیڑے نہ جابا جے۔"¹⁶ تیج دیہاڑے دن چڑھدیاں ہی بدل گرجن لے بجلی چمکن لگ پئی لے پہاڑے کالی گھٹا چھا گئی لے قہر دی واج ڈاڈی اچی ہو گئی لے سارے لوکی اپنے اپنے ڈیریاں وچ کمب گئے۔¹⁷ لے موسیٰ لوکاں توں تنہا دی تھان توں باہر لے آیا پئی خدا نال میل کر لے لے اوہ پہاڑ دی جڑ کول آ گھلوتے۔¹⁸ لے سینا دا پہاڑ اتوں لے تھلے تیک دھوں نال بھر گیا کیوں جو خداوند آگے دھوں وچ ہوکے اتریا سی۔ لے دھوں تندور دے دھوں وانگ اُتاں توں اُتھ دا پیا سی لے اوہ سارا پہاڑ زور زور نال ہلن ڈیا سی۔¹⁹ لے جدوں قہر دی واج پور ودھ دی گئی لے موسیٰ بولن لگالے رب نے واج رائیں اوہدے نال کلام کیتا۔²⁰ لے خداوند سینا دے پہاڑ دی ٹیسی تے اُتریا لے خداوند نے موسیٰ توں پہاڑ دی ٹیسی تے سدیا۔ سو موسیٰ اُتاں پہاڑے چڑھ گیا۔²¹ لے خداوند نے موسیٰ توں آکھیا پئی "تھلے جا لے لوکاں توں پکی کر، کدھرے اوہ حدّاں تروٹ کے ویکھن لئی خداوند کول نہ آجان لے اونیاں وچوں ہتھیرے مَر جان۔²² لے کاہن وی جیڑے میرے کول آن اپنے آپ توں پاک کرن لے میرے آون دی تیاری کرن کدھرے اینج نہوے پئی خداوند اونیاں نال ڈاڈا غصہ ہووے۔"²³ تد موسیٰ نے خداوند توں آکھیا پئی "لوکی سینا دے پہاڑے نیش چڑھ سکدے کیوں جو توں تے ساہنوں پکی کیتی اے پئی پہاڑ دے دولہا حد بٹھ کے اونوں خداوند لئی پاک رکھو۔"²⁴ خداوند نے اونوں آکھیا پئی "تھلے جا لے تہاڑوں توں اپنے نال لے آ پر کاہن لے لوکی حدّاں تروٹ کے خداوند کول اُتاں نہ آن تاں اینج نہوے پئی خداوند اونیاں تے ڈاڈا غصہ ہووے۔"²⁵ سو موسیٰ تھلے اتر کے لوکاں کول گیلے ایہ گلاں اونیاں توں دسیاں۔

¹. لَے رَے اِہ گلاں آکھیاں پئی ². "خداوند تیرا رَے جیڑا تینوں مصر دے دیس لَے غلامی دے گھر وچوں کڈھ لیا مَیں ہاں۔ ³. میرے 20 ہونڈیاں تُوں اوپرے معبوداں تُوں نہ مَیں۔ ⁴. تُوں اپنے لئی کوئی گھڑی ہوئی مُورت نہ بنائیں۔ نہ کسے شے دی صورت گھڑیں جیڑی اُنّاں اُنبراں وچ ہووے یا پٹھاں دھرتی یا دھرتی دے پٹھاں پانی وچ ہووے۔ ⁵. تُوں اوناں آگے سجدے نہ پوئیں لَے نہ اوناں دی پوجا کریں کیوں جو مَیں خداوند تیرا رَے غیرت والا رَے ہاں لَے جیڑے میرے نال ویر رکھدے نیں اوناں دی اولاد تُوں تیجی لَے چوتھی پیڑھی تیک اوناں دے پتو دادے دے پاپاں دی سزا دینا واں۔ ⁶. لَے ہزاراں جیڑے میرے نال محبت رکھدے نیں آتے میریاں حُکماں تُوں مَن دے نیں، رحم کرنا واں۔ ⁷. تُوں خداوند اپنے رَے دا ناسہ فائدہ نہ لوئیں کیوں جو جیڑا اودا ناسہ فائدہ لیندا اے، خداوند اونوں دوسا نہ ٹھہرلے گا۔ ⁸. جیتے رکھ کے سبت دا دیڑا میرے لئی وکھرا رکھیں۔ ⁹. تُوں چھ دیڑیاں تیک محنت کر کے اپنا سارا کَم نبیڑیں۔ ¹⁰. پَر ستواں دیڑا خداوند تیرے رَے دا سبت اے۔ اوس دیڑا نَے تُوں نہ تیرا پُتر نہ تیری دھی نہ تیرا غلام نہ تیری گولہی نہ تیرا ڈنگر نہ کوئی پردیسی جیڑا تیرے پھانکاں وچ ہووے، کَم کرے۔ ¹¹. کیوں جو خداوند چھ دیڑیاں وچ اُنبر، دھرتی، سمندر لَے جو کجھ اودے وچ اے اوہ سب کجھ بنایا۔ ایس لئی خداوند نے سبت دے دیڑا تُوں برکت دئی لَے پاک ٹھہرایا۔ ¹². تُوں اپنے پتو لَے اپنی ماں دی عِزت کریں تاں جو تیری حیاتی اوس دیس وچ جیڑا خداوند تیرا رَے تینوں دیندا اے، اُمی کرے۔ ¹³. تُوں کسے تُوں قتل نہ کریں۔ ¹⁴. تُوں زنا نہ کریں۔ ¹⁵. تُوں چوری نہ کریں۔ ¹⁶. تُوں اپنے گوانڈی خلاف جھوٹی گواہی نہ دیویں۔ ¹⁷. تُوں اپنے گوانڈی دے گھر دا لالچ نہ کریں۔ تُوں اپنے گوانڈی دی ووٹی دا لالچ نہ کریں لَے نہ اودے غلام لَے اودی گولہی دا لَے اودے ڈھگ لَے اودے کھوٹ دا لَے نہ اپنے گوانڈی دی کسے پور شے دا لالچ کریں۔ ¹⁸. لَے ساریاں لوکاں نیں بدل گرجندیاں بجلی چمکدیاں نرسنگ دی واج ہونڈیاں سنی لَے پہاڑ توں ڈھوں اُنھ دیاں ویکھیا۔ جدوں اوناں نے اِہ ویکھلے کَمب اُنھ لَے ڈراڈے جا کھلوتے۔ ¹⁹. لَے مُوسیٰ تُوں آکھن لگ پئی "تُوں ہی ساڈے نال گلاں کرنا کر لَے آسیں سُن لیئے کریئے پَر خدا ساڈے نال گلاں نہ کرے کدھرے آسیں مَر ہی نہ جائے۔" ²⁰. مُوسیٰ نے لوکاں تُوں آکھیا پئی "تُسیں ڈرو نہ کیوں جو رَے ایس لئی آیا اے پئی تہاڈا امتحان لَو لَے تہانوں اودا ڈر ہووے تاں جو تُسیں پاپ نہ کرو۔" ²¹. سو اوہ لوکی دُور ہی گھلوتے رہے لَے مُوسیٰ اوس گھوڑے پیرے وَل گیا جتھ رَے سی۔ ²². لَے خداوند نے مُوسیٰ تُوں آکھیا پئی "تُوں بنی اسرائیل تُوں اِہ آکھیں پئی 'تُساں اپنی آکھیں ویکھ لیا اے پئی مَیں اُنبراں توں تہاڈے نال گلاں کیتییاں۔" ²³. تُسیں کسے تُوں میرے نال شریک نہ کرنا جے مطلب کے چاندی لَے سوئے دے دیوتے اپنے لئی نہ گھڑیا جے۔ ²⁴. لَے تُسیں میرے لئی قُرانی دی اک تھان مٹی نال بنایا کرنا جے لَے اودے لَے اپنیاں بھیڈاں بکریاں لَے گاواں ڈھگیاں دیاں سوختنی قُرانییاں لَے سلامتی دیاں قُرانییاں لَے جتھ جتھ مَیں اپنے ناں دی یادگیری کراواں گا اوتھ اوتھ مَیں تیرے کول آکے تینوں برکت دیواں گا۔ ²⁵. لَے جے تُوں میرے لئی قُرانی دی تھان پتھر دی بناویں گھڑے ہوئے پتھر دی نہ بناویں کیوں جو تُوں اودے اپنے رچھ لاکے اونوں پلید کر دیویں گا۔ ²⁶. لَے تُوں میری قُرانی دی تھان پتھر دی بناویں کدی نہ چڑھیں تاں نہ ہووے پئی تیرا ننگ اودے وکھالی دیوے۔"

1. "اوہ حُکم جیڑے تُوں اونان تُوں دَسفہ نیں ایہ نیں۔² جے تُوں عبرانی غلام مُل لَویں تے اوہ چھ وڑھ سیوا کرے تے ستویں وڑھ مُل 21 تارے پنا آزاد ہوک تَر جاوے۔³ جے اوہ اکلا آیا ہووے تے اکلا ہی تَر جاوے تے جے اوہ وپایا ہووے تے اویدی وویٹی وی اویدے نال جاوے۔⁴ جے اویدے مالک نے اویدا وپا کرایا ہووے تے اوس زانی توں پتر تے دھیاں جھپون تے اوہ زانی تے اویدے بال اوس مالک دے ہوک رن پَر اوہ آپ اکلا ہی تَر جاوے۔⁵ پَر جے اوہ غلام صاف صاف آکھ دیوے پئی "میں اپنے مالک، وویٹی تے اپنے بالان نال مُحبت کرنا وان تے میں آزاد ہوک نئیں جاواں گا۔"⁶ تَد اویدا مالک اونوں رِب کول کھڑے تے اونوں بُوپتے یان بُوپے دی چوگاٹھتے لیاکے شووے نال اویدا کن وینے۔ تَد اوہ سدا اویدی سیوا کردا رہیوے۔⁷ تے جے کوئی بندا اپنی دھی گولھی ہون لئی وچے تے مرد غلامان وانگ چھ ورھیاں پچھوں اوہ آزاد نہ کیتی جاوے۔⁸ جے اویدا مالک جنہ اونوں رکھیا اے اویدے توں راضی نہ ہووے اوہ اونوں پکا اجازت دیوے پئی اوہ فیر وک سکے پَر اونوں ایہ حق اُکا نئیں پئی اوہ اونوں کِسے اوپری قوم وچ وچے کیوں جو مالک ہی اپنی گلے گھلو نئیں سکيا۔⁹ تے جے اویدا مالک اونوں اپنے پتر نال وپا دیوے تے فیر اوہ پکا اونوں اپنیاں دھیاں وانگ رکھے۔¹⁰ تے جے اوہ کوئی پور زانی وپا لوے تاویں اوہ اویدے کپڑے ٹاکی، روٹی پانی تے وویٹی ہون دا حق نہ کھووے۔¹¹ تے جے ایہ تئیں گلاں پوریاں نہوں تے اوہ اپنا مُل تاریاں پنا تَر جاوے۔¹² تے جے کوئی بندہ کِسے بندے تُوں اجیہا مارے پئی اوہ جانوں مَر جاوے تے مارن والا پکا موت دی سزا ملے۔¹³ پَر جے اوس بندے اونوں جان دیاں بُجھدیاں نہ ماریا ہووے سگھوں رتوں اویدے ہتھوں مَر جاوے تَد میں اونوں اِک پناں لئی تھان دساں گا جنہ اوہ تَس جاوے۔¹⁴ تے جے کوئی اپنے گوانڈیے جان دیاں بُجھدیاں چڑھائی کرکے جانوں مار دیوے تے قاتل پاویں رِب دے مذہب ہووے اونوں اوتھوں وی تڑوکے موت دی سزا دئی جاوے۔¹⁵ تے جیڑا اپنے پیو یا مائے بھتہ چُکے اوہ پکا جانوں ماریا جاوے۔¹⁶ تے جے کوئی کِسے بندے تُوں آغوا کر لَوے بھاویں آغواں کرن ولے اونوں کول رکھیا ہووے یا آگاں وچ دِتا ہووے اویدی سزا موت اے۔¹⁷ تے جے کوئی اپنے پیو یا اپنی مائے لعنت کریتے اوہ پکا جانوں ماریا جاوے۔¹⁸ جے دو بندے آہو وچ جھگڑیں تے اِک بندہ دُجے تُوں وٹا یا گھسٹن مارکے منجھیتے یا دیوے۔¹⁹ تَد جے اونوں شفا ہوجاوے تے اوہ سوئی نال تَرن لگ پَوے مارن والا اویدیاں گھسیاں دیاں پناں تے اویدے دوا داڑو دا خرچا چُکے۔ پَر اوس بندے قتل نہ پَوے۔²⁰ تے جے کوئی اپنے غلام یا گولھی تُوں ڈانگ نال اینج مارے پئی اوہ مَر جاوے تَد اوہ بندہ پکا سزا پاوے۔²¹ پَر جے غلام اِک دو دیاں وچ تھیک ہوجاوے تے فیر مالک تُوں سزا نہ ہووے کیوں جو غلام اویدا مال اے۔²² جے لوکی آہو وچ جھگڑیں تے کِسے حامل زانی تُوں اجیہی سٹ لگے پئی اویدا حمل دُک پَوے پَر پور کوئی سٹ نہ لگے تَد اوس زانی دے سائیں دی مانگ تے نیایاں دے مٹھن پاروں مجرم بھڑت بھرے۔²³ تے جے سٹ ڈاڈی لگ جاوے تے تُوں جان دا بدلہ جان،²⁴ آکھ دا بدلہ آکھ، دند دا بدلہ دند، ہتھ دا بدلہ ہتھ، پیر دا بدلہ پیر،²⁵ ساڑن دا بدلہ ساڑنا، پھٹ دا بدلہ پھٹ یاں جھریٹ دا بدلہ جھریٹ ہووے۔²⁶ تے جے کوئی اپنے غلام یا گولھی دی آکھ تے اجیہا مارے پئی اویدی آکھ گھس جاوے تے اوہ اونوں اویدی آکھ دے گھس جان دے بدلہ آزاد کر دیوے۔²⁷ جے کوئی اپنے غلام یا گولھی تُوں اجیہا مارے پئی اویدا پیڑھ نکل جاوے تے اوہ اونوں اویدا پیڑھ نکل جان دے بدلہ آزاد کر دیوے۔²⁸ جے کوئی ڈھگا کِسے زانی یان بندے تُوں اجیہا سینگ مارے پئی اوہ مَر جاوے اونوں پکا سنگسار کیتا جاوے تے اویدا گوشت وی نہ کھادا جاوے۔ پَر اوس ڈھگے دا سائیں بے دوسا ہووے گا۔²⁹ پَر جے اوس ڈھگے تُوں پھلاں ہی سینگ مارن دی پلتر ہووے تے اویدے سائیں تُوں دَس وی دتا گیا ہووے پَر تاں وی اوہ اوٹوں بٹھکے نہ رکھیا ہووے تے اوہ کِسے زانی یا بندے تُوں مار دِتا ہووے تے اونوں پکا سنگسار کیتا جاوے تے اویدے سائیں تُوں وی موت دی سزا دئی جاوے۔³⁰ تے جے تُوں بہا منگیا جاوے تے اوہ اپنی جان بخشی دے بدلہ اپنی رقم ادا کرے جنی مٹھی گئی ہووے۔³¹ جے اوس ڈھگے کِسے بندے دے پتر یا دھی تُوں ماریا ہووے تے اوس ڈھگے دے سائیں نال وی ایس حُکم دے حساب نال ورتا کیتا جاوے۔³² جے ڈھگا کِسے دے غلام یا گولھی تُوں مار دیوے تے ڈھگے دا سائیں تریہ منقال اوس غلام یا گولھی دے مالک تُوں دیوے تے ڈھگے تُوں وی سنگسار کیتا جاوے۔³³ جے کوئی بندہ، ثوبا کڈھ تے اویدا مُن نہ کجھ تے کوئی ڈھگا یا کھوتا اوس تُوں وچ جا ڈُکے۔³⁴ تے تُوں دا مالک اپدی بھرت بھرے تے اونان دے سائیاں تُوں مُل دیوے تے موٹے ڈنگر آپ رکھے۔³⁵ تے جے کِسے دا ڈھگا کِسے پور بندے دے ڈھگے تُوں اجیہی سٹ لاوے پئی اوہ مَر جاوے تے اوہ جیوندے ڈھگے تُوں وچن تے اویدا مُل آہو وچ سابواں وند لیں تے موٹے ڈھگے تُوں وی سابواں وند لیں۔³⁶ تے جے پتا لگ جاوے پئی اوس ڈھگے تُوں پھلاں توں سینگ مارن دی پلتر سی تے اویدے سائیں اونوں بٹھکے نئیں سی رکھیا تے فیر اونوں پکا ڈھگے دے بدلہ ڈھگا دینا پَوے گا تے موبہ ڈنگر اویدا ہووے گا۔

22 ¹۔ جے کوئی بندہ ڈھگا یا بھیڑ چوری کر کے اونوں بلال کر لَوے تے اوہ اک ڈھگے دی تھان پنج ڈھگے تے اک بھیڑ دی تھان چار بھیڑاں
بھرے۔ ²۔ جے چور سَن لاندیاں ہوئیاں پھڑیا جاوے تے اونوں اجیہی مار پَوے پئی اوہ مَر جاوے تے اوہ دے اودے خُون دا کوئی جُرم نئیں۔ ³۔ جے
اودے چوری کَرن توں پہلاں سُورج اُگ پَوے چور دا خُون کرن والا مجرم گُتیا جاوے گا۔ جیہڑا چور چوری کردیاں پھڑیا جاوے اوہ
چوری دا سارا سامان پرتاوے۔ تے جے اوہ چوری دا سامان پرتان جوگا نہ پَوے چوری دی سزا وچ اونوں غلامی لئی ویج دتا جاوے۔ ⁴۔ جے
چوری دا مال اودے کولوں جیوندا ملے بھاون اوہ ڈھگا پَوے یا کھودا یا بھیڑ اوہ اودا دونا بھرے۔ ⁵۔ جے کوئی بندہ کسپور دی پیلی یا
انگُوراں دے باغ وچ اپنے ڈنگر چھٹے پئی اوتھ چرن تے اپنی پیلی یاں اپنے انگُوراں دے باغ دی وڈھیا توں وڈھیا پیداوار نال اودی بھرت
بھرے۔ ⁶۔ جے آگ بھڑکتے کنڈیاں تُوں لگ جاوے تے اَن دے ڈھیر یاں کھلوتی فصل یاں پیلی نوں ساڑھکے سواہ کردیوے تے جتے آگ لائی اوہ
پکا بھرت بھرے۔ ⁷۔ جے کوئی اپنے گوانڈی تُوں نقد یاں امانت رکھن لئی دیوے تے جے اودے گھروں اوہ چوری ہو جاوے تے جے چور پھڑیا جاوے
تے اونوں دونا بھرنا پَوے گا۔ ⁸۔ پَر جے چور پھڑیا نہ جاوے اوس گھر دا سائیں نیائیں لگے لیا یا جاوے تان جو پتہ لگ جاوے پئی اونه اپنے
گوانڈی دے مال تُوں ہتھ نئیں لایا۔ ⁹۔ پَر قسم دی خیانت بارے بھاون ڈھگے یا کھوتے یا بھیڑ یا کپڑے یا کسپور شہ دی پَوے چیدے وَلوں
کوئی بول پَوے پئی "ایہ شہ میری وے" تے دُوبواں دھران دا مُقدم پکا نیائیں لگے لیا یا جاوے۔ تے جنہوں رِب مجرم ٹھہراوے اوہ اپنے
گوانڈی تُوں دوتا دیوے۔ ¹⁰۔ جے کوئی اپنے گوانڈی کول کھوتا، ڈھگا، بھیڑ یا کوئی پور ڈنگر امانت رکھ تے اوہ کسے دی راکھی کیتیاں پتا مَر
جاوے یا پھٹ کھاوے یا کسے ویکھ پتا تس جاوے۔ ¹¹۔ تے اوہ دُوبوں رِب دی سوہ کھان پئی اونه اپنے گوانڈی دے مال تُوں ہتھ نئیں لایا تے
سائیں اونوں سچ منہ دُوجا اودی بھرت نہ بھرے۔ ¹²۔ پَر جے اودے کولوں اوہ چوری ہو جاوے اوہ اودے سائیں دا نقصان بھرے۔ ¹³۔ تے
جے اونوں کسے درندے پاڑ دتا پَوے اوہ اونوں گواہی لئی پیش کرے تے پاڑے ہوئے ڈنگر دا نقصان نہ بھرے۔ ¹⁴۔ جے کوئی بندہ اپنے گوانڈی
کولوں کوئی ڈنگر اُدھارا لَوے تے اوہ ڈنگر پھڑیا ہو جاوے تے مَر جاوے تے اودا سائیں وی اوتھ نہ پَوے اوہ پکا اودا مُل تارے۔ ¹⁵۔ پَر جے
سائیں نال پَوے اودی بھرت نہ بھرے تے جے کرلے دی شہ پَوے اودا نقصان اودے کرایہ وچ آگیا۔ ¹⁶۔ تے جے کوئی بندہ کسے کنواری تُوں
جیہڑی منگی ہوئی نہ پَوے ورگلاکے اودے نال مُباشرت کرے اوہ اونوں مہر دے پکا اونوں ویا لَوے۔ ¹⁷۔ پَر جے اودا پتو اُکا نہ منہ پئی
اوہ کڑی اونوں دیوے فیر اوہ کنواریاں دے مہر دے حساب نال اونوں نقد دیوے۔ ¹⁸۔ تُوں جاڈوگرنی تُوں جین نہ دیویں۔ ¹⁹۔ جیہڑا کسے
جنور نال مُباشرت کرے اوہ اُکا جانوں مارا جاوے۔ ²⁰۔ جیہڑا اُکلے رِب دی تھان کسے اوہرے دیوتے لگے جڑھاوا جڑھاوے، اوہ اُکا فنا کر دتا
جاوے۔ ²¹۔ تُوں راہی تُوں نہ ستاویں تے نہ اونوں دُکھی کریں ایس لئی پئی تُسیں وی مَصَر دے دیس وچ پردیسی سہو۔ ²²۔ تُسیں کسے رنڈی
یا یتیم تُوں دُکھی نہ کریا جے۔ ²³۔ تے جے تُوں اونان تُوں کسے طرح دُکھ دیویں تے اوہ میرا ترلا کرن تے مین پکا اونان دا ترلا سٹان گا۔ ²⁴۔ میرا
عُص بھڑکے گا تے مین تہاؤں تلوار نال مار مُکاواں گا تے تہاڈیاں ووتیاں رنڈیاں تے بال یتیم ہو جان گے۔ ²⁵۔ جے تُوں میریاں لوکاں وچوں کسے
مُحتاج تُوں جیہڑا تیرے کول رندا پَوے کُجھ اُدھار دیویں تے فیر اودے نال قرصٹی جیہا سبھا نہ کریں تے نہ اودے توں بیاز لَویں۔ ²⁶۔ تے جے
تُوں کدی اپنے گوانڈی دے کپڑے گنہ پالوین تے سُورج دُبن تیک اونوں موڑ دیویں۔ ²⁷۔ کیوں جو بس اوہی اودا اک اوڑھنا اے۔ ایہ اودے
جُسے دے کپڑے نیں۔ تے اوہ کپڑے کے ستوں گا؟ سو جد اوہ میرا ترلا کیہ گاتے مین اودی سٹان گا کیوں جو مین مہربان ہاں۔ ²⁸۔ تُوں رِب
نوں نہ کوسیں تے نہ اپنی قوم دے سردار تُوں کھلا دیویں۔ ²⁹۔ تُوں اپنی ودھیری پیداوار تے اپنے کوٹھو دے رَس وچوں مینوں نذر و نیاز دین
وچ ہوتا چر نہ لاویں تے اپنے پُتران وچوں پلیٹھی دا مینوں دیویں۔ ³⁰۔ اپنیاں گواں تے بھیڑاں نال وی اینج ہی کریں۔ ست دیہاڑیاں تیک اوہ
اپنی ماں دے نال ہی رن پَر تُوں اٹھویں دیہاڑے اوہ مینوں دے دیویں۔ ³¹۔ تے تُسیں میرے لئی پاک بندے ہوا جائے۔ سو ایس لئی تُوں کسے
درندے دے پاڑے ہوئے ڈنگر دا گوشت جیہڑا تینوں میدان وچ پیا ہوا لہہ نہ کھاویں۔ سگھوں تُوں اونوں گُتیاں لگے پا دیویں۔

¹. ٹوں جھوٹیاں گلاں نہ دھمائیں لَہ نہ جھوٹا گواہ بنن لئی بھیڑے بندیاں نال گھلوئیں۔² مَندہ کرن لئی کسے ٹولہ پچھ نہ تَر پوئیں لَہ نہ کسے مَقدمہ وچ نیاں دا خُون کرن لئی بَیہ لوک ویکھ کے کُجھ آکھیں۔³ لَہ نہ کسے مَقدمہ وچ کنگلہ دی رَئی کریں۔⁴ جے تیرے ویری دا ڈھگا ہاں کھوتا تینوں کراہے پیا لہہ لَہ ٹوں اونوں اوہدے کول پکا موڑ لیاویں۔⁵ جے ٹوں اپنے ویری دے کھوتے ٹوں بہار تھلہ دیا ہویا ویکھیں لَہ اوہدا بہلا کرن ٹوں تیرا دِل وی نہ مَن دا ہووے تان ویں اوہدی مدد کریں۔⁶ ٹوں اپنے مہاتراں دے مَقدمات وچ نیاں دا خُون نہ کریں۔⁷ جھوٹے معاملہ توں دُور رہیوں لَہے دوسیاں یاں سچیاں دا قتل نہ کریں کیوں جو مَیں شریر ٹوں سچّا نہ ٹھہراواں گا۔⁸ ٹوں وڈھی نہ لَویں کیوں جو وڈھی سچاکیاں ٹوں آہیاں کر دیندی اے لَہ سچیاں دَٹیاں گلاں ٹوں پرتا دیندی اے۔⁹ لَہ پردیسیہ ظلم نہ کریں کیوں جو ٹسیں پردیسی دے دِل ٹوں جان دے اوہ کیوں جو ٹسیں آپ وی مَصر دے دیس وچ پردیسی سو۔¹⁰ چھ ورہیاں تیک ٹوں اپنی دھرتی بے بیج بیجوگ لَہ اوہدا اَن اکھٹا کروگے۔¹¹ پَر ستویں ورہ اونوں نہ واپس تان جو تیری قوم دے مہاتراں اونوں کھان لَہ جیڑا اونان توں ودھ اونوں بیلدے ڈنگر چر لین۔ اپنے انگور لَہ زیتون دے باغاں نال وی اینج ای کریں۔¹² چھ دیہاڑیاں تیک اپنا کیم کاج کریں لَہ ستویں دیہاڑے آرام کریں تان جوں تیرے ڈھگتے کھوتے ٹوں وی آرام ملے لَہ تیری گولی دا پُرتے پردیسی تازہ دَم ہو جان۔¹³ ٹسیں ساریاں گلاں وچ جیہڑیاں مَیں کیتیاں نئیں ہوشیار رہا جے لَہ اوہرے دیوتیاں دا ناں تیک نہ لیا جے سگھوں اوہ تیرے مُنبوں نکلن وی نہ۔¹⁴ ٹوں ورہ وچ تِن وار میرے لئی عید منائیں۔¹⁵ فطیر دی عید نوں مَیں۔ ایس عید وچ میرے حُکم پاروں ٹسیں ست دیہاڑیاں تیک خمیری روٹی نہ کھایا جے لَہ اوس ویلہ، ٹسیں میرے لگے ایب دے مہینہ دے مہینہ وچ حاضر ہوا جے۔ کیوں جو ایہ اوہی مہینہ اے جہدے وچ ٹسیں مَصر دے دیس وچوں نکلے سو۔ پَر ٹسیں میرے حضور وچ سکھنیں ہنہیں نہ آیا جے۔¹⁶ لَہ جد تیری پیلی وچ جنہوں ٹوں محنت نال واپا پہلا پھل ہووے تے واڈی دی عید مناویں لَہ ورہ دے آخر وچ جہدوں پیلایاں وچوں ٹوں اپنی محنت دا پھل اِکٹھا کریں تے اِکٹھا کرن دی عید مناویں۔¹⁷ لَہ ورہ دیاں تیناں عیدان وچ ٹہاڈے سارے مُرد خُداوند ٹہاڈے رَہ لگے حاضر ہوں۔¹⁸ ٹوں خمیری روٹی نال میری قُربانی دا خُون نہ چڑھاویں لَہ میری عید دی چربی سویل تیک نہ رن دیویں۔¹⁹ ٹوں اپنی بھوئیں دے پہلے پھلاں دا پہلا حصّہ خُداوند اپنے رَہ دے گھر لیاویں۔ ٹوں لیلہ ٹوں اوہدی ماں دے دُھ وچ نہ پکاویں۔²⁰ مَیں تیرے لگے لگے اِک فرشتہ گھلنا واں پئی راہ وچ تیرا راکھا ہووے لَہ تینوں اوس تھان آہڑا دیوے جیہڑی مَیں تیار کیتی اے۔²¹ ٹسیں اوہدے لگے ہوشیار رہا جے لَہ اوہدی گل مَنا جے۔ اونوں رنج نہ کریا جے کیوں جو اوہ ٹہاڈی پھل چُک نئیں بخشنی ایس لئی پئی میرا ناں اوہدے وچ وِسدا اے۔²² پَر جے ٹوں سچ مُج اوہدی گل مَٹیں لَہ جو مَیں آکھنا واں اوہ سب کریں تے مَیں تیرے ویریاں دا ویری لَہ تیرے مُخالفاں دا مُخالف ہواں گا۔²³ ایس لئی پئی میرا فرشتہ تیرے لگے لگے تَرے گا لَہ تینوں اُموریاں، جِٹیاں، فرّیاں، کنعائیاں، حوّاں لَہ بیوسیاں دے دیس وچ آہڑا دیوے گا لَہ مَیں اونان ٹوں مار مُکاواں گا۔²⁴ ٹوں اونان دے دیوتیاں لگے سجدے نہ پویں لَہ نہ اونان دی بُوجا کریں، نہ اونان جے کم کریں سگھوں ٹوں اونان ٹوں اُکا پُٹھیاں کر دیویں لَہ اونان دے تھماں ٹوں ٹُکڑے ٹُکڑے کر دیویں۔²⁵ ٹسیں خُداوند اپنے رَہ دی عبادت کریا جے تداوہ تیرے روٹی لَہ پانی تے برکت پاوے گا لَہ مَیں تیرے کولوں روگ دُور کر دیاں گا۔²⁶ لَہ تیرے دیس وچ نَہ کسے دا حمل ڈِگے گا لَہ نہ کوئی باہنجہ رہیوے گی لَہ مَیں تیری حیاتی پوری کراں گا۔²⁷ مَیں اپنا دَر تیرے لگے لگے جیہڑے دیس وِل ٹوں ودھیں گا، گھلاں گا۔ مَیں اونان ساریاں لوکاں ٹوں مار دیاں گا جنہاں کول ٹوں جاویں گا لَہ مَیں انج کراں گا پئی تیرے سارے ویری تیرے لگے اپنی کنڈ کر لین گے۔²⁸ مَیں تیتھوں پیلایاں اوتھہ ڈیموں گھلاں گا جیہڑے حوّا، کنعانی لَہ جتی ٹوں تیرے آگوں تَسا دین گے۔²⁹ مَیں اونان ٹوں تیتھوں اِکو وِڑھ وچ دُور نہ کراں گا کہے اینج نہ ہووے پئی دھرتی اُچڑ جاوے لَہ جنگلی درندے بھتہ بھتہ تینوں ستان لگ پین۔³⁰ سگھوں مَیں تھوڑے تھوڑے کرکے اونان ٹوں تیتھوں دُور کردا رواں گا جد تیک ٹوں گنتی وچ ودھ کے دیس دا وارث نہو جاویں۔³¹ مَیں قُلزم دے سمندر توں فلسطیاں دے سمندر تیک لَہ بیلہ توں لے کے فرات دی نہر تیک تیریاں حدّاں بَٹھاں گا کیوں جو مَیں اوس دیس دے وسنیک ٹہاڈے پتھ وچ کردیاں گا لَہ ٹوں اونان ٹوں اپنے آگوں کڈھ دیویں گا۔³² ٹوں اونان نال ہاں اونان دے دیوتیاں نال کوئی عہد نہ بنھیں۔³³ اوہ تیرے دیس وچ وِس نہ سکن تان انج نہ ہووے پئی اوہ ٹہاڈے کولوں میرے خلاف پاپ کراں کیوں جو جے ٹوں اونان دے دیوتیاں دی بُوجا کریں تے ایہ تیرے لئی پکا گلاواں بن جاوے گا۔"

¹۔ تد خُداوندنہ مُوسیٰ نوں آکھیا پئی "توں ہارون، ندب، آبیہو لے بنی اسرائیل دے ستر وڈیریاں توں لے کے میرے کول اتان آ لے تسیں 24 دُوروں ہی سجدے پیا جے۔² لے اکلّا مُوسیٰ ہی میرے نیڑے آوے پر دُوجے نیڑے نہ آون لے نہی دُجے لوکی اوہدے نال لے چڑھن۔"³ مُوسیٰ نے جاکے خُداوند دیاں ساریاں گلاں لے حکم لوکاں توں سنا دے۔ ساریاں لوکاں نے اک واج ہوکے جواب دتا پئی "جینیاں گلاں خُداوندنہ آکھیاں نیں آسیں اوہ ساریاں مٹاں گے۔"⁴ تد مُوسیٰ نے خُداوند دیاں ساریاں گلاں لکھ لٹاں۔ مُوسیٰ نے ستنی سویلے اٹھکے پہاڑ دی جڑ کول قُربانی دی اک تھان بنائی لے بنی اسرائیل دے باراں قبیلیاں دے حساب نال باراں تھم کڈھے۔⁵ اوہ بنی اسرائیل دے جواناں توں گھلیاں جِنہاں سوختنی قُربانیاں چڑھائیاں لے ڈھگے حلال کرکے خُداوند لگے سلامتی دے ذبیحہ چڑھلے۔⁶ مُوسیٰ نے آدھی رت لے کے پانڈیاں وچ رکھی لے آدھی قُربانی دی تھانہ چھڑک دتی۔⁷ اوہ عہد دی کتاب لئی لے اُچی واج وچ لوکاں توں پڑھکے سنائی۔ اونانہ آکھیا پئی "اسیں اوہ سب کُجھ کراں گے جو خُداوندنہ ساہنوں کرن لئی آکھیا اے لے تابع رواں گے۔"⁸ تد مُوسیٰ نے اوس رت توں لوکاں تے چھڑکیا۔ اوہ آکھیا پئی "ویکھو، ایہ اوس عہد دی رت اے جیہڑا خُداوندنہ اینہاں ساریاں گلاں بارے بُھاڈے نال بنھیاں اے۔"⁹ تد مُوسیٰ، ہارون، ندب، آبیہو لے اسرائیل دے ستر وڈیرھ پہاڑ تے چڑھے۔¹⁰ اونان اسرائیل دے رب توں ویکھیا لے اوہدے پیر پٹھان نیلم دے پتھر دا تھڑا جیہا سی جیہڑا آسمان وانگ صاف سی۔¹¹ خُداوندنہ اسرائیل دیاں آمیراں لے پتھر نہ ودھایا۔ سو اونانہ خُدا توں ویکھیا لے اونانہ کھادلتے پیتا۔¹² خُداوند نے مُوسیٰ توں آکھیا پئی "میرے کول پہاڑ تے آ لے اونہی رہ۔ مین تینوں پتھر دیاں تختیاں لے شریعت لے حکم جیہڑے مین لکھ نیں دیواں گا تاں جو توں اونان توں سکھاویں۔"¹³ سو مُوسیٰ اپنے سیوک یسوع نال اٹھیا لے رب دے پہاڑ تے گیا۔¹⁴ مُوسیٰ نے وڈیریاں توں آکھیا پئی "جد تیک اسیں پرت نہ آئے ساہنوں ایسے تھان اڈیکدے رہو۔ ہارون لے حور بُھاڈے کول نیں لے جس کسے دا کوئی مقدمہ ہووے اوہ اونان کول جاوے۔"¹⁵ سو مُوسیٰ پہاڑ تے گیا لے پہاڑ تے بدل چھا گیا۔¹⁶ خُداوند دا جلال سینا دے پہاڑ تے بدلنے چھ دیہاڑیاں تیک پہاڑ توں کجی رکھیا لے ستویں دیہاڑے اوہ بدل وچوں مُوسیٰ توں واج ماری۔¹⁷ لے بنی اسرائیل دی نظر وچ خُداوند دے جلال دا نظارہ پہاڑ دی ٹیسی لے سوا کردین والی آگ ورگا سی۔¹⁸ مُوسیٰ بدل وچوں ہوکے پہاڑ تے گیا۔ لے اوہ چالھی دیہاڑیاں لے چالھی راتاں تیک پہاڑ تے رہا۔

¹۔ خُداوند نے مُوسٰیؑ کو فرمایا ہئی ²۔ "بنی اسرائیلؑ کو اب آکھیں ہئی میرے لئی نذر لاؤں تے تیں اوہاں کولوں ہی میری نذر لیا جے جیڑے اپنہ دل دی خوشی نال دین۔³ تے جیڑیاں شیواں دی نذر تیں اوہاں کولوں لینی اے اوہ اپنہ نیں۔ سونا، چاندی تے پتل۔⁴ تے آسمانی، جامنی تے لال رنگ دا کپڑا تے باریک کتان تے بکری دی پشم۔⁵ تے بھیدواں دیاں رنگیاں ہویاں لال کھلا تے بکری دیاں کھلاں تے ککر دی لکڑ۔⁶ تے دیوے لئی تیل تے مسح کرن دے تیل لئی تے واشنا بخور لئی مصالح۔⁷ تے سلیمانی پتھر تے آفود تے سینہ بندے جڑن لئی یغ۔⁸ اوہ میرے لئی اک گھر بنان تان جو میں اوہاں دے وچکار رواں۔⁹ تے گھر دا تے اوہدے سارے ولیوے دا جیڑا نمونہ میں تینوں وکھاواں توں اوس دے حساب نال اونوں بناویں۔¹⁰ تے اوہ ککر دی لکڑی دا اک صندوق بنان جہدی لمبائی ڈھائی تھ تے چوڑائی ڈیڑھ تھ تے اچائی ڈیڑھ تھ ہووے۔¹¹ توں اوہدے اندر باہر پاس دا سونا مڑھیں تے اوہدے آل دولہ سونہ دی کناری بناویں۔¹² تے اوہدے لئی سونہ دے چار کڑے گھڑکے، عہد دے صندوق دے چواں پاوتیاں تے چڑھاویں۔ دو کڑے اک پاس تے دو دُجے پاس ہوں۔¹³ تے ککر دی لکڑ دے دو ڈنڈے بنا کے اوہاں تے سونا مڑھیں۔¹⁴ تے اوہاں ڈنڈیاں توں صندوق دے ڈوبواں پاسیاں دے کڑیاں وچ پایا جے تان جو اوہاں دے سبارے عہد دا صندوق چُکیا جاوے۔¹⁵ ڈنڈے صندوق دے کڑیاں وچ پئے رہن تے اوہاں توں کڈھیا نہ جاوے۔¹⁶ تے جیڑا عہد نامہ میں تینوں دیاں اونوں پکا صندوق وچ دھریں۔¹⁷ تے توں کفارے دا ستر پوش پاس دے سونہ دا بنا ویں جہدی لمبائی ڈھائی تھ تے چوڑائی ڈیڑھ تھ ہووے۔¹⁸ تے ستر پوش دیاں ڈوبواں ٹکراں تے سونہ دے دو فرشتے گھڑکے گھلاریں۔¹⁹ اک فرشتہ اک ٹکرت تے دوجا فرشتہ دوجی ٹکرت بناویں تے تیں ستر پوش توں ڈوبواں ٹکراں دے فرشتیاں توں اک ہی ٹوٹ نال بنایا جے۔²⁰ تے اوہ فرشتہ اُتان توں اینج اپنہ کھمب کھلاری رکھن ہئی ستر پوش توں اپنہ کھمباں پٹھ ڈھک لین تے اوہاں دے مُند ستر پوش ول آمو سامن ہوں۔²¹ تے توں اوس ستر پوش توں اوس صندوق تے لاویں تے اوہ عہد نامہ جیڑا میں تینوں دیاں گا اونوں صندوق وچ دھریں۔²² عہد دے صندوق دے کول میں تینوں ملاں کراں گا۔ تے اوس ستر پوش دے اُنوں دی تے فرشتیاں دے وچکاروں دی جیڑے عہد دے صندوق دے تھون گے اوہاں ساریاں حکماں بارے جیڑے میں بنی اسرائیلؑ لئی تینوں دیاں گا تیرے نال گل بات کیتا کراں گا۔²³ تے توں دو تھ لَمی تے اک تھ چوڑی تے دیڑھ تھ اچی ککر دی لکڑ دا اک میز بناویں۔²⁴ تے اونوں پاس دے سونہ نال مڑھیں تے اوہدے آل دولہ سونہ دی کناری بناویں۔²⁵ اوہدے آل دولہ چار اُنگل چوڑی اک کنگنی لاویں تے اوس کنگنی دے آل دولہ سونہ دی کناری بناویں۔²⁶ تے سونہ دے چار کڑے بنا کے اوہاں توں جَوّاں ٹکراں تے لاویں جیڑے جَوّاں پاوتیاں دے سامن ہوں۔²⁷ اوہ کڑے کنگنی دے کول ہی ہون تان جو ڈنڈیاں لئی چنباں نال عہد دا صندوق چُکیا جاوے گھریاں دا کم دین۔²⁸ تے ککر دی لکڑ دے ڈنڈے بنا کے اوہاں تے سونا مڑھیں تان جو میز اوہاں نال چُکیا جاوے۔²⁹ توں اوہدے ڈونگھ، چمچ، جھجراں تے ڈو لہن لئی وڈھ وڈھ کولہ سب پاس دے سونہ دے بناویں۔³⁰ تے توں اوس میز تے نذر دیاں روٹیاں میرے لئی سدا تیک دھریا کریں۔³¹ تے توں پاس دے سونہ دی اک دیوے دانی بناویں۔ اوہ دیوے دانی تے اوہاں تھلا تے ڈنڈی سب کجھ گھڑکے بناویں۔ تے اوہ دیاں پیالیاں تے لاٹو تے اوہدے پُھل سب کجھ اکو ہی ٹوٹ دے بنلے جان۔³² تے اوہدے ڈوبواں پاسیوں جھ شاخاں باہر توں نکلدیاں ہوں۔ تین شاخاں دیوے دانی دے اک پاسیوں نکلن تے تین دوجے پاسیوں۔³³ اک شاخ تے بادام دے پُھل ورگیاں تین پیالیاں ہوں اک لاٹو تے اک پُھل ہووے تے دوجی شاخ تے وی بادام دے پُھل ورگیاں تین پیالیاں اک لاٹو تے اک پُھل ہووے۔ اینج ہی دیوے دانی دیاں چھیاں شاخاں تے اپنہ سب کجھ لگا ہووے۔³⁴ تے دیوے دانی وچ آپ بادام دے پُھل ورگیاں چار پیالیاں اپنہ اپنہ لاٹو تے پُھل سنہوں۔³⁵ تے ڈوبواں شاخاں دے پٹھ اک لاٹو سارے اک ہی ٹوٹ دے ہوں تے فیر دو شاخاں دے پٹھ اک لاٹو سب اک ہی ٹوٹ دے ہوں۔ دیوے دانی دیاں باہر نکلیاں ہویاں چھویں شاخیں اینج دیاں ہی ہوں۔³⁶ مطلب کے لاٹو تے شاخاں تے دیوے دانیوں سارے اکو ہی ٹوٹ دے ہوں۔ اپنہ سب کجھ پاس دے سونہ دے اک ہی ٹوٹ نال گھڑکے بنلے جان۔³⁷ تے توں اوہدے لئی ست دیوے بناویں۔ اپنی دیوے بلکہ جان تان جو دیوے دانی دے لگے جان ہووے۔³⁸ تے اوہدے گُلگیر تے گُلدان پاس دے سونہ دے ہوں۔³⁹ دیوے دانیوں تے اپنہ سارے پاندے اک قنطار پاس دے سونہ دے ہوں۔⁴⁰ تے ویکھیں اپناں توں اوسہی نمونہ بناویں جیڑا تینوں پہاڑ تے وکھایا گیا سی۔

1. لَہ تُوں آکھ دے تبولئی دس پڑدے بناوین۔ لَہ ایہ چنگی طرح لہبھوئے باریک سُوتی کپڑے دے لَہ آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے 26 کپڑیاں دے ہون۔ لَہ اوہنا تے کسے چنڈے ہوئے کاریگر توں فرشتیاں دیاں صورتاں کڈھواپن۔² ہر پڑدے دی لمبائی آٹھائی ہتھ لَہ چوڑائی چار ہتھ ہووے ایہ سارے پڑدے اِکو ہی میچ دے ہون۔³ لَہ پنج پڑدے اِک دُجے نال گنڈھکے اِک وڈا پڑدا بنایا جاوے لَہ باقی دے پنج پڑدے وی اِک دُجے نال گنڈھکے اِک وڈا پڑدا بنایا جاوے۔⁴ لَہ تُوں اِک وڈے پڑدے دی باہرلی کناری تے جنہوں گنڈھیا جاوے گا آسمانی رنگ دیاں لُپیاں لاوین لَہ اینج ہی دُجے وڈے پڑدے دی باہرلی کناری تے جنہوں ایدے نال گنڈھیا جاوے گا لُپیاں لاوین۔⁵ اِک وڈے پڑدے تُوں پنجاہ لُپیاں لاوین لَہ پنجاہی دُجے پڑدے دی کناری تے جیڑا ایدے نال گنڈھیا جاوے گا لَہ ساریاں لُپیاں اِک دُجی دے آمو سامبھون۔⁶ لَہ سونہ دیاں پنجاہ کُنڈیاں بناکے اپناں پڑدیاں تُوں اپناں کُنڈیاں نال آپو وچ گنڈھ دیوین تاں جو آکھ دا تَبو اِک ہی ہو جاوے۔⁷ لَہ تُوں بکری دے والاں دے پڑدے بناوین تاں جو اوہ آکھ دے تَبو لَہ چھت دا کَم دین۔ لَہ ایہ پڑدے گیارہون۔⁸ لَہ ہر پڑدے دی لمبائی تیرہ ہتھ لَہ چوڑائی چار ہتھ ہووے۔ گیارہ دے گیارہ پڑدے اِکو ہی میچ دے ہون۔⁹ لَہ تُوں پنج پڑدے اِک تھان لَہ چھ پڑدے اِک تھان آپو وچ گنڈھ دیوین لَہ چھوین پڑدے تُوں تَبو لَگے پَن کے دُبرا کر دیوین۔¹⁰ پہلے وڈے پڑدے دی کناری تے پنجاہ لُپیاں لاوین لَہ پنجاہ لُپیاں دُجے وڈے پڑدے دی کناری تے لاوین۔¹¹ لَہ پتل دیاں پنجاہ کُنڈیاں بناکے اپناں تُوں لُپیاں وچ یا دیوین۔ تد اپناں ساریاں پڑدیاں تُوں گنڈھ دیوین تاں جو ایہ تَبو اِک گھر بن جاوے۔¹² لَہ خیمہ دیاں پڑدیاں دا لمکيا ہوا حصہ مطلب کے آدھا پڑدا جیڑا بجدا ہووے اوہ آکھ دے تَبو دے پچھلے پاسے لمکدا رہوے۔¹³ پڑدے دوہواں پاسیوں اِک اِک ہتھ لمکيا ہووے تاں جو آکھ دا تَبو اِک کجیا جاوے۔¹⁴ لَہ تُوں ایس تَبو لئی بھیدواں دی رتی کھل دا اُچھاڑ لَہ اودے اُتھ حصہ لئی بکری دیاں گھلاں دا اُچھاڑ بناوین۔¹⁵ تُوں آکھ دے تَبو لئی ککر دی لکڑ دے تختے بناوین پئی گھلارے جان۔¹⁶ ہر تختے دی لمبائی دس ہتھ لَہ چوڑائی ڈیڈھ ہتھ ہووے۔¹⁷ ہر تختے وچ دو دہ جُولاں ہون جیڑیاں اِک دُجی نال ملیاں ہون۔ آکھ دے تَبو دے سارے تختے اینج دے ہی بناوین۔¹⁸ آکھ دے تَبو لئی جیڑے تختے تُوں بناوین گا اوہناں وچوں ویہ تختے، دَکھنی لائیمہون۔¹⁹ اپناں ویاں تختیاں پٹھ چاندی دے چالھی خلہ بناوین مطلب کے ہر اِک تختے پٹھ اودیاں دوہواں جُولاں لئی دو دو خلہ۔²⁰ لَہ آکھ دے تَبو دی دُجی لائم مطلب کے پھاڑ دی لائم لئی ویہ تختے ہون۔²¹ لَہ اوہناں لئی چاندی دے چالھی ہی خلہ ہون مطلب اِک اِک تختے پٹھ دو دو خلہ۔²² آکھ دے تَبو دی پچھلی لائم مطلب کے لائیدی لائم چھ خلہ بناوین۔²³ لَہ اوسے پچھلے حصے وچ آکھ دے تَبو دیاں گُٹھاں لئی دو تختے بناوین۔²⁴ ایہ پٹھلے پاسیوں دہرے ہون لَہ ایسے طرح اُتھ سرے تیک لَکے اِک دائرے وچ ملائے جان۔ دُونویں تختے ایسے شکل دے ہون ایہ تختے دوہواں ٹوکراں لئی ہون گے۔²⁵ چاندی دے خاناں سنہ، آٹھ تختے ہون۔ کُل سولہ خلہ ہون، دو خلہ پہلے تختے تھلے، دو خلہ اگلے تختے تھلے باقی ویہ اینج ہی ہون۔²⁶ تُوں ککر دی لکڑ دے بٹینڈے بناوین۔ پنج بٹینڈے آکھ دے تَبو دے اِک پاسے دے تختیاں لئی۔²⁷ لَہ پنج بٹینڈے آکھ دے تَبو دے دُجے پاسے دے تختیاں لئی لَہ پنج بٹینڈے آکھ دے تَبو دے پچھلے حصے مطلب کے لائیدی لائم دے تختیاں لئی۔²⁸ لَہ وچکار لا بٹینڈا جیڑا تختیاں دے وچکار ہووے اوہ تَبو دی اِک حد توں دُجی حد تیک آپڑے۔²⁹ لَہ تُوں تختیاں تُوں سونہ نال مڑھیں لَہ بٹینڈیاں دے گھراں لئی سونہ دے کڑے بناوین لَہ بٹینڈیاں تُوں ویہ سونہ نال مڑھیں۔³⁰ تُوں آکھ دا تَبو اوسے نمونے بناوین جیڑا پھاڑے تینوں وکھیا گیا اے۔³¹ تُوں آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک اُوسبھوئے کتان دا اِک پردہ بناوین لَہ اودے تے کسے چنڈے ہوئے کاریگر توں فرشتیاں دی صورت کڈھواوین۔³² لَہ اونہوں سونہ نال مڑھوے ککر دے چار تھما تے لمکاوین۔ اپناں دے کُنڈے سونہ دے ہون لَہ اوہ چاندی دے چار خاناں تے گھلارے جان۔³³ لَہ پردے تُوں گھنڈیاں پٹھ لَمکاوین لَہ عہد دے صندوق تُوں اوٹھ ہی پڑدے وچ اندر لیجاوین لَہ ایہ پردہ تباڈے لئی پاک تھان تُوں سب توں پاک تھان توں وکھ کرے گا۔³⁴ تُوں سریوش تُوں سب توں پاک تھان وچ عہد دے صندوق تے دھریں۔³⁵ لَہ میز تُوں پڑدیوں باہر دھرے دیوے دانی تُوں اودے سامنے آکھ دے تَبو دی دَکھنی لائم دھریں مطلب کے میز تُوں پھاڑ دی لائم دھریں۔³⁶ تُوں اِک پڑدے تَبو دے بُوے لئی آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک لہبھوئے سُوتی کپڑے دا بناوین لَہ اودے تے پُھل بُوئے کڈھوئے ہون۔³⁷ لَہ ایس پڑدے لئی ککر دی لکڑ دے پنج تھم بناوین لَہ اوہناں تُوں سونہ نال مڑھیں لَہ اوہناں دے کُنڈے سونہ دے ہون جنہاں لئی تُوں پتل دے پنج خلہ ڈھال کے بناوین۔

¹۔ تُوں کِکر دی لکڑ دی فُر بان گاہ پنج پتھ لَمی لَہ پنج پتھ چوڑی بناوین۔ اوہ فُربان گاہ جوگھٹی لَہ تِن پتھ اُچی ہووے۔ ²۔ لَہ تُوں اوڈیاں 27
 چَواں گھٹا تہ ڈھگ دے سینگ بناوین لَہ اوہ سینگتہ فُربان گاہ اِکو ٹوٹ دے ہون لَہ تُوں اوہناں تُوں پتل نال مڑھیں۔ ³۔ لَہ تُوں اوڈی
 سواہ چُکن دیاں ٹوکریاں، بیلچہ، کٹولہ، سیکھاں لَہ آنگیٹھیاں بناوین۔ اوڈے سارے پانڈے پتل دے بناوین۔ ⁴۔ لَہ اوڈے لئی پتل دی جالی دی
 کنگھری بناوین لَہ اوس جالی دیاں چَواں ٹوکرانہ پتل دے چار کڑے لاوین۔ ⁵۔ لَہ اوس کنگھری تُوں فُربان گاہ دے چَواں پاسے کنڈے تھلے
 اینج لاوین پئی اوہ اُچائی وچ فُربان گاہ دے میچ توں آدھی ہووے۔ ⁶۔ تُوں فُربان گاہ لئی کِکر دی لکڑ دے ڈنڈے بناکے اوہناں تُوں پتل نال
 مڑھیں۔ ⁷۔ تُوں ڈنڈیاں تُوں کڑیاں وچ یا دیوین تاں جو فُربان گاہ چُکن ویلے اوہ ڈنڈے دُواں پاسہ ہون۔ ⁸۔ تُوں ایہ فُربان گاہ پھٹیاں دی بناوین
 لَہ اوہ کھوکھلی ہووے۔ لَہ تُوں فُربان گاہ اونچ دی اوہی بناوین جنج دی تینوں پہاڑتہ وکھائی گئی اے۔ ⁹۔ تُوں آکٹھ دی تھان لئی اِک ویرھا
 بناوین۔ اوس ویرھ دی دکھنی لائم لئی باریک سُوتر دے اُونہوے پڑدے ہون جیڑے جُڑکے سو پتھ لَصہون۔ ایہ سارے اِکو پاسہ ہون۔ ¹⁰۔ لَہ
 اوہناں لئی ویہ تھم بنن لَہ تھماں لئی پتل دیاں ویہ اوہی خلہ بنن۔ اینہاں تھماں دے کُنڈے لَہ پٹیاں چاندی دیاں ہون۔ ¹¹۔ اینج ہی پہاڑ دی لائم
 لئی پڑدے جُڑکے سو پتھ ہون۔ اوہناں لئی ویہ، ویہ ای تھم لَہ تھماں لئی ویہ پتل دیاں نیہاں بنن لَہ تھماں دے کُنڈے لَہ پٹیاں چاندی دیاں
 ہون۔ ¹²۔ لَہ ویرے دی لاندی لائم دی جوڑائی وچ پنجاہ پتھ دے پڑدے ہون۔ ¹³۔ لَہ ویرا جڑھدی لائم ہووے۔ ¹⁴۔ لَہ ویرے دے بُوے دی اِک تاک لئی
 پندرہ پتھ دے پڑدے ہون جنہاں لئی تِن تھم لَہ تھماں لئی تِن ہی نیہاں بنن۔ ¹⁵۔ لَہ دُجے تاک لئی وی پندرہ پتھ دے پڑدے لَہ تِن تھم لَہ تِن ہی خلہ
 نیہاں بنن۔ ¹⁶۔ لَہ ویرے دے بُوے لئی ویہ پتھ داک پڑدا ہووے جیڑا آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک اُونہوے سُوتری کپڑے
 دا بنبا ہویا ہووے۔ لَہ اوڈے پھل بُوٹہ کڈھ ہون۔ اوڈے تھم چار لَہ تھماں لئی چار ہی نیہاں ہون۔ ¹⁷۔ لَہ ویرے دے آسے پاسے سارے تھم چاندی
 دیاں پٹیاں نال جُڑے ہوئے ہون لَہ اوہناں دے کُنڈے چاندی دے لَہ نیہاں پتل دیاں ہون۔ ¹⁸۔ ویرے دی لَمیائی سو پتھ لَہ جوڑائی ہر تھان پنجاہ پتھ
 ہووے لَہ قنات دی اُچائی پنج پتھ ہووے۔ پڑدے باریک اُونہوے سُوتر دے لَہ تھماں دیاں نیہاں پتل دیاں ہون۔ ¹⁹۔ آکٹھ دی تھان دے کَم لئی
 سارے اوزار پتل دے ہون لَہ تئوڈے کِلے لَہ ویرے دے کِلے وی پتل دے ہون۔ ²⁰۔ تُوں بنی اسرائیل تُوں حُکم دیوین پئی تیرے کول کُٹکے
 کڈھیا ہویا زیتون دا خالص تیل چانن لئی لیان تاں جو دیوا سدا بلدا رہیوے۔ ²¹۔ آکٹھ دی تھان دے اوس پڑدے دے باہر جیڑا عہد دے
 صندوق دے سامنے ہووے گا ہاڑوں لَہ اوڈے پُتر شام توں سویل تیک دیوے دانی تُوں خُداوند آگے سجائی رکھن۔ ایہ کَم بنی اسرائیل لئی
 پیڑبو پیڑھی سدا تیک جلدی رہیوے گا۔

¹۔ اَللّٰهُ تُوں بنی اسرائیلَ وچوں ہاڑوں تُوں جیہڑا تیرا بھرا اے اَللّٰهُ اودے نال اودے پُتران تُوں اپنہ نیڑے کر لویں تان جو ہاڑوں اَللّٰهُ اودے پُتر، ندب، آبیہو، الیعر اَللّٰهُ اِنمر کھانت دے عہدے تہو کے میری سیوا کرن۔²۔ اَللّٰهُ تُوں اپنہ بھرا ہاڑوں لئی عزت اَللّٰهُ زینت لئی پاک لباس بنا دیوں۔³۔ اَللّٰهُ تُوں اونان ساریاں روشن ضمیراں تُوں جیہاں تُوں مین جِکمت دی رُوح نال بھریا اے آکھ پئی اوہاڑوں لئی لباس بنان تان جو اوہ پاک ہو کے میرے لئی کھانت دا کم کرے۔⁴۔ اَللّٰهُ جیہڑے لباس اوہ بنان گے اوہ ایہ نیں مطلب کے سینہ بند، اُفود، جُبّ، اُوتیا ہوا چار خاناں والا کُرتا، پگ اَللّٰهُ پٹکا۔ اوہ تیرے بھرا ہاڑوں اَللّٰهُ اودے پُتران لئی ایہ پاک لباس بنان تان جو اوہ میرے لئی کھانت دا کم کرن۔⁵۔ کاریگر باریک سُوتی کپڑا ورتن جیہڑا سوہ، آسمانی، جامنی اَللّٰهُ لال رنگ دا ہووے۔⁶۔ اَللّٰهُ اُفود سوہ، آسمانی، جامنی اَللّٰهُ لال رنگ دے کپڑے اَللّٰهُ باریک اُتھوے سُوتی کپڑے دا بنان جیہڑا کسے چنڈے ہوے کاریگر دے ہتھ دا کم ہووے۔⁷۔ اَللّٰهُ اوہ اینج جوڑیا جاوے پئی اودے دُواں موڈیاں دے سیرے آہو وچ ملا یت جان۔⁸۔ اَللّٰهُ اودے اَللّٰهُ کاریگری نال جیہڑا پٹکا تنھن لئی ہووے گا اودے اَللّٰهُ اُفود ورگا کم ہوا ہووے۔ اَللّٰهُ اوہ اوسے کپڑے دا ہووے اَللّٰهُ سوہ، آسمانی، جامنی اَللّٰهُ لال رنگ دے کپڑیاں اَللّٰهُ اوہ کپڑا باریک سُوتر دا اُوتیا ہووے۔⁹۔ اَللّٰهُ تُوں دو سلیمانی پتھر اَللّٰهُ اوہاں اَللّٰهُ اسرائیل دے باران پُتران دے نال کُھرچ کے لکھیں۔¹⁰۔ اوہاں وچوں جیہاں دے نال اک پتھر اَللّٰهُ باقی دے چھ نال دُج پتھر اَللّٰهُ اوہاں دے جمن دی تاریخ دے حساب نال ہوں۔¹¹۔ تُوں پتھر دے کُھرچن ہار تُوں لاکے اَنگوٹھی دی شکل وانگ اسرائیل دیاں پُتران دے نال اوہاں دُواں پتھراں تے کُھرچو اَللّٰهُ اوہاں تُوں سوہ دے خاناں وچ جڑواویں۔¹²۔ اَللّٰهُ دُواں پتھراں تُوں اُفود دیاں دُواں موڈھیاں تے لَوایں تان جو ایہ پتھر اسرائیل دیاں پُتران دی یادگاری لئی ہوں اَللّٰهُ ہاڑوں اوہاں دے نال خُداوند دے سامنے اپنیاں دُواں موڈھیاں تے یادگاری لئی لائی رکھے۔¹³۔ تُوں سوہ دے خلع بناویں۔¹⁴۔ اَللّٰهُ پاسے دے سوہ دیاں دو زنجیراں دُوری وانگ گُوجھیاں ہویاں بناویں اَللّٰهُ اوہاں گُوجھیاں ہویاں زنجیراں تُوں خاناں وچ جڑ دیویں۔¹⁵۔ نیاں دایک تنھ کسے چنڈے ہوئے کاریگر تُوں بناویں اَللّٰهُ اُفود وانگ سوہ، آسمانی، جامنی اَللّٰهُ لال اُن دا اَللّٰهُ باریک سُوتی کپڑے دا بناویں۔¹⁶۔ اوہ جوگٹھا اَللّٰهُ دُورا ہووے۔ اودی لمبائی اک گٹھ اَللّٰهُ چوڑائی وی اک ہی گٹھ ہووے۔¹⁷۔ اَللّٰهُ چار قطاراں وچ اودے تھپیرے اَللّٰهُ تَغ جڑیں۔ پہلی قطار وچ لال یا فُوت، کُکھراج اَللّٰهُ گوبر شب چراغ ہووے۔¹⁸۔ دُوجی قطار وچ زُمُرد، نیلم لٹھیرا۔¹⁹۔ تِجی قطار وچ لشم اَللّٰهُ بشم اَللّٰهُ یا فُوت۔²⁰۔ چوتھی قطار وچ فیروزہ اَللّٰهُ سنگ سلیمانی اَللّٰهُ زبرجد۔ ایہ سارے سوہ دے خاناں وچ جڑے جان۔²¹۔ ایہ پتھر اسرائیل دیاں پُتران دے ناواں دے حساب نال گنتی وچ باران ہوں اَللّٰهُ اَنگوٹھی وانگ ایہ نال جیہڑے باران پُتران دے نال ہوں گے اوہاں تے کُھرچ کے لکھ جان گے۔²²۔ اَللّٰهُ تُوں سینہ بند تے دُوری وانگ گُجھیاں ہویاں پاسے دے سوہ دیاں دو زنجیراں لاویں۔²³۔ اَللّٰهُ سینہ بند لئی سوہ دے دو دائرے بنا کے اوہاں تُوں سینہ بند دیاں دُواں سیریاں تے لاویں۔²⁴۔ اَللّٰهُ سوہ دیاں گُجھیاں ہویاں دُواں زنجیراں تُوں اوہاں دُواں دائریاں وچ جیہڑے سینہ بند دیاں دُواں سیریاں تے ہوں گے، لا دیویں۔²⁵۔ اَللّٰهُ دُواں گُجھیاں ہویاں زنجیراں دے باقی دُواں سیریاں تُوں، دُواں پتھراں دے خاناں وچ جڑ کے اوہاں تُوں اُفود دیاں دُواں موڈھیاں تے سامنی لائم لا دیویں۔²⁶۔ اَللّٰهُ سوہ دے دو ہور دائرے بنا کے اوہاں تُوں یک تنھ دے دُواں سیریاں دے اوس کنارے وچ لاویں جیہڑا اُفود دے اندر پاسے وے۔²⁷۔ فیر سوہ دے دو ہور دائرے بنا کے اوہاں تُوں اُفود دے دُواں موڈھیاں پتھ اودے اگلے حصے وچ لاویں جتھ اُفود جوڑیا جاوے گا تان جو اوہ اُفود دے کاریگری نال اَللّٰهُ ہوے پٹک دے اَللّٰهُ ریوے۔²⁸۔ اَللّٰهُ اوہ سینہ بند تُوں لے کے اودیاں دائریاں تُوں اک نیلے تسمے نال بنھ دین تان جو ایہ سینہ بند اُفود دے کاریگری نال اَللّٰهُ ہوے پٹک دے اَللّٰهُ ریوے اَللّٰهُ اُفود تُوں وکھ وی نہوے۔²⁹۔ اَللّٰهُ ہاڑوں اسرائیل دیاں پُتران دے نال نیاں دے سینہ بند تے سینہ اپنے سینہ اَللّٰهُ پاک تھان وچ وڑن ویلے خُداوند دے حضور لائی رکھے تان جو سدا اوہاں دی یاد گیری ہندی ریوے۔³⁰۔ اَللّٰهُ تُوں نیاں دے سینہ بند وچ اُوریم اَللّٰهُ تُمیم تُوں رکھیں اَللّٰهُ جَد ہاڑوں خُداوند دے حضور جاوے اے اے اودے دل دے اَللّٰهُ ہوں۔ اینج ہاڑوں بنی اسرائیل دے نیاں تُوں اپنے دل دے اَللّٰهُ خُداوند دے سامنے سدا لئی لائی رکھے گا۔³¹۔ اَللّٰهُ تُوں اُفود دا جُبّ اُکا آسمانی رنگ دا بناویں۔³²۔ اَللّٰهُ اودا گلما وچکار ہووے اَللّٰهُ بکتر دے گلما وانگ اودے گلما دے آل دولہ اُنی ہوئی گوٹ ہووے تان جواوہ پاٹ نہ جاوے۔³³۔ اَللّٰهُ اودے گھیرے دے چواں پاسے آسمانی، جامنی اَللّٰهُ لال رنگ دے اُتار بناویں اَللّٰهُ اوہاں دے وچکار چواں پاسے سوہ دیاں گھنٹیاں لاویں۔³⁴۔ مطلب کے جُبّ دے گھیرے وچ سوہ دی اک گھنٹی ہووے اَللّٰهُ اودے پچھوں اُتار۔ فیر، سوہ دی اک گھنٹی اَللّٰهُ اودے پچھوں اُتار۔³⁵۔ ایہ جُبّ ہاڑوں سیوا کرن ویلے پایا کرے تان جو جدوں اوہ پاک تھان وچ خُداوند دے حضور جاوے یاں اوتھوں نکلتے اودی واج سُنیوے تان جو اوہ مَرَنے جاوے۔³⁶۔ اَللّٰهُ تُوں پاسے دے سوہ دی اک پٹری بناوے اودے اَنگوٹھی دی شکل وانگ ایہ کُھرچ کے لکھیں پئی، "خُداوند لئی پاک"۔³⁷۔ اَللّٰهُ اوہنوں نیلے تسمے نال بنھیں تان جو اوہ پگ دے سامنے اَللّٰهُ حصّے ہووے۔³⁸۔ ایہ ہاڑوں دے مَتھتے ریوے تان جو، جو کُجھ بنی اسرائیل اپنے پاک ہڈیاں دے رائیں پاک تھیران، اوہاں پاک کیتیاں ہوئیاں شہواں دا پاپ ہاڑوں چُکے اَللّٰهُ ایہ پگ اودے مَتھتے سدا ریوے تان جو اوہاں دے ہڈیہ خُداوند اگے قُبولے جان۔³⁹۔ کُرتے باریک سُوتی کپڑے دا بنیا ہووے اَللّٰهُ چار خاناں دا ہووے اَللّٰهُ پگ وی باریک سُوتی کپڑے دی ای بناویں اَللّٰهُ اک پٹکا بناویں جہدے پُھل بوٹیاں دی کڈھائی کیتی ہووے۔⁴⁰۔ ہاڑوں دے پُتران لئی کُرتے بناویں اَللّٰهُ عزت اَللّٰهُ زینت لئی اوہاں لئی پٹک اَللّٰهُ پگیاں بناویں۔⁴¹۔ اَللّٰهُ تُوں ایہ سب کُجھ اپنے تھرا ہاڑوں اَللّٰهُ اودے پُتران تُوں پَوایں اَللّٰهُ اوہاں تُوں مَسح اَللّٰهُ مخصوص اَللّٰهُ پاک کریں تان جو اوہ سارے میرے لئی کھانت دا کم کرن۔⁴²۔ تُوں اوہاں لئی سُوتی کپڑے دے پاجلمے بنا دیویں تان جو اوہاں دا جُسا گجیا ریوے۔ ایہ پاجلمے لک توں لے کے پٹ تیک ہوں۔⁴³۔ ہاڑوں اَللّٰهُ اودے پُتر جد جد آکھ دے تَبُو وچ وڑن یاں سیوا کرن لئی پاک تھان دے وچ فُربانی دی تھان دے نیڑے جان، اپناں پاجامیاں تُوں پان کرن تان نہوے پئی پاپی تھیرن اَللّٰهُ مَر جان۔ ایہ قانون ہاڑوں اَللّٰهُ اودی پیڑھی لئی سدا تیک ریوے۔

¹۔ فیرتئیوں ایہ پک ہووے پئی تون اونان تون میرے لئی کہانت دا کم کرن واسطہ وکھ کریں۔ اک وجہا لے دوہ عیب ڈنہ لویں۔² لےہہ خمیری روئی لےہہ خمیرے کُچے جنہاں نال تیل رلیا ہووے۔ نلہ تیل دیاں چوڑیاں ہویاں چہانیاں لویں۔ ایہ ساریاں گنگ دے مبدے دیاں بناویں۔³ لےہہ اینہاں تون اک ٹوکری تے دھرکے، اوس ٹوکری تون وجہ لے ڈنیاں سنہ آگالے آویں۔⁴ فیر ہاڑون لے اودے پُتران تون آکٹھ دے تئو دی بڑونے لیا کہ اونان تون پانی نال نہوایں۔⁵ لےہہ اوہ کپڑے کہ ہاڑون تون کڑتا لے آفود دا جُہ لے سینہ بند ہاویں لے آفود دا کاریگری نال بنیا ہوا لک دا پٹکا اونوں بنھیں۔⁶ لےہہ پگ اودے سرے ول کے اوس پگ لے پاک تاج لا دیویں۔⁷ تہ مسج کرن والا تیل لے اودے سرے ڈولیں لے اینج تون اونوں مسج کریں۔⁸ فیر تون اودے پُتران تون آگال سدا کے کُتے ہواویں۔⁹ ہاڑون لے اودے پُتران دے لک پٹک ول کے اونان تون پگڑیاں بنھیں تان جو کہانت دے عہدے سدا لئی اونان دا حق رہیوے۔ اینج تون ہاڑون لے اودے پُتران تون پاک کرکے اونان واسطہ میری سیوا کرن لئی وکھ کریں۔¹⁰ لےہہ فیر تون اوس وجہ تون آکٹھ دے تئو دے کول لیاویں۔ ہاڑون لے اودے پُتر وجہ دے سرے اینہتہ دھرن۔¹¹ فیر تون اوس وجہ تون آکٹھ دے تئو دے بوعے لیا کہ حلال کریں۔¹² اوس وجہ دی رت وچوں کجھ لے اودے پُتر وچہ دے سرے اُنکلی دے لکے قُربان گاہ دے سینگاتے لاویں لے باقی ساری رت قُربان گاہ دے پاورے ڈول دیویں۔¹³ فیر اوس چری تون چدے نال آندراں کچیاں رہندیاں نیں لے جگر لے دی جھلی تون لے ڈواں گردیاں تون لے اونان دے لے دی چری تون لے سب کجھ قُربان گاہ دے لے ساڑھیں۔¹⁴ پَر اوس وجہ دے ماس لے کھل لے گوٹھ تون آکٹھ دی تھان دے باہر آگ وچ ساڑھ دیویں کیوں جو ایہ خطا دی قُربانی اے۔¹⁵ فیر تون اک ڈنیا لویں لے ہاڑون لے اودے پُتر اینہتہ اوس ڈنہ دے سرے دھرن۔¹⁶ تون اوس ڈنہ تون حلال کریں لے اودی رت لے قُربان گاہ دے جواں پاسے چھڑکیں۔¹⁷ تون ڈنہ تون ٹوٹے ٹوٹے کریں لے اودیاں آندراں لے پواویں تون دھوکے اودیاں ٹوٹیاں لے اودے سر نال ملا دیویں۔¹⁸ فیر ایہ سارا ڈنیا قُربان گاتہ دھرکے ساڑھ دیویں۔ ایہ خُداوند لئی سوختنی قُربانی ہووے گی۔ ایہ مٹھی واشنا مطلب کے خُداوند لئی آتشیں قُربانی اے۔¹⁹ فیر تون دُجا ڈنیا لویں لے ہاڑون لے اودے پُتر اوس ڈنہ دے سرے اینہتہ دھرن۔²⁰ تہ اوس ڈنہ تون حلال کریں لے اودی رت وچوں کجھ لے کہ ہاڑون لے اودے پُتران دے سب کجھ لے سب پیر دے آنگوٹھانے لاویں۔ فیر رت تون قُربان گاتہ جواں پاسے چھڑک دیویں۔²¹ قُربان گاہ دی رت لے مسج کرن دے تیل وچوں تھوڑا تھوڑا لے کہ ہاڑون دے لے اودے پُتران دے لباس لے چھڑک دیویں۔ تہ اوہ اپنے لباس سنہ لے اودے نال اودے پُتر اپنے اپنے لباس سنہ پاک ہون گے۔²² تون ڈنہ دی چری لے اودی موٹی پوچھل، اودیاں آندراں کجھ والی چری اونوں لے جگر لے دی جھلی تون لے ڈواں گردیاں تون لے اودے لے دی چری تون لے اودا سجا پٹ لویں ایس واسطہ پئی ایہ میرے لگے کاہن تون مخصوص کرن دا ڈنیا اے۔²³ لےہہ خمیری روئی دی چنگیر وچوں جیڑی خُداوند دے لگے دھری ہووے اک روئی لے اک روغنی کُچ لے اک چہانی لویں۔²⁴ اینہاں ساریاں تون ہاڑون لے اودیاں پُتران دے تھانے دھر کے، خُداوند دے لگے لاویں تان جو ایہلاں دا ہدیا ہووے۔ فیر اونان تون اونان دے تھانے قُربان گاتہ سوختنی قُربانی دے لے ساڑھ دیویں تان جو اوہ خُداوند لگے مٹھی واشنا ہووے۔ ایہ خُداوند لئی آتشیں قُربانی اے۔²⁵ تون ہاڑون تون مخصوص کرن ولے ڈنہ دا سینہ لے اونوں خُداوند لگے لاویں تان جو اوہلاں دا ہدیا ہووے۔ ایہ تیرا حصہ ہووے گا۔²⁶ تون ہاڑون تون مخصوص کرن ولے ڈنہ دا سینہ لے اونوں دے ہدے دے سینہ تون جنہوں ہلا لیا گیا اے لے چکن دے ہدے دے پٹ تون جنہوں چک لیا گیا اے لے اودے پُتران تون پاک تھہراویں۔²⁸ تان جو ایہ کُل بنی اسرائیل ولوں سدا تیک ہاڑون لے اودے پُتران دا حق ہووے کیوں جو ایہ چک جان دا ہدیا اے۔ سو ایہ بنی اسرائیل ولوں اونان دی سلامتی دیاں ذبیحیاں وچوں خُداوند لئی چک جان دا ہدیا ہووے گا۔²⁹ ہاڑون دے پاک کپڑے اودے پچھوں اودے پُتران لئی رہن گے۔ تان جو اوہ اونان کپڑیاں وچ میرے لئی مسج کیے جان۔³⁰ اودے پُتران وچوں جیڑا اودی کہانت دی گدی سنہلا، جد اوہ میرے حضور سیوا کرن لئی پاک تھان وچ وڑے، اینہاں کپڑیاں تون ست دیہاڑیاں تیک پائی رکھ۔³¹ جیڑے ڈنہ کاہن تون مخصوص کرن ولے ورتیا جاوے، اودا گوشت پاک تھانے آبالیں۔³² ہاڑون لے اودے پُتر آکٹھ دے تئو دے بوعے اوس ڈنہ دا گوشت لے چنگیر وچ دھریاں ہویاں روٹیاں کھان۔³³ جیڑیاں شیواں نال اونان تون مخصوص تے پاک کرن لئی کفارہ دِتا جاوے اوہ اونان تون وی کھان۔ پَر اونان شیواں وچوں کجھ وی کوئی اویرا جی نہ کھاوے کیوں جے ایہ شیواں میرے لئی پاک نیں لے میرے لئی وکھ کیتیاں ہویاں نیں۔³⁴ جے مخصوص کرن دی قُربانی دے یان روئی وچوں آگلی سویل تیک کجھ بچے تون پکا اونوں ساڑھ دیویں۔ اونوں کدی نہ کھادا جاوے کیوں جو اوہ میرے لئی وکھ کیتا ہوا اے۔³⁵ تون ہاڑون لے اودے پُتران نال اوو کریں جیدا مین تینوں حُکم کیتا اے۔ ست دیہاڑیاں تیک مخصوصیت دی ایہ تیاری ہندی رہیوے۔³⁶ تون ہر دیہاڑے خطا دی قُربانی دے وچہ تون کفارے لئی حلال کریں لے تون کفارہ دین ولے قُربانی گاہ تون صاف کرکے پاک کریں لے تون اونوں مسج کریں تان جو اوہ میرے لئی پاک ہوجاوے۔³⁷ ست دیہاڑیاں تیک قُربان گاہ لئی کفارہ دیویں لے اونوں خُداوند لئی پاک کریں۔ تہ قُربان گاہ اُکا پاک ہو جاوے گی لے جیڑی شے قُربان گاہ تون تئو جاوے گی اوہ وی پاک ہو جاوے گی۔³⁸ تون ہر دیہاڑے اک اک وڑھ دے دو لیلے قُربان گاتہ چڑھایا کریں۔³⁹ اک لیلہ سویل لے دُجا لیلہ سورج ڈن تون پھیلاں پھیلاں چڑھاویں۔⁴⁰ پہلے لیلہ نال ایف دے دسویں حصے چنا مبدہ دیویں جیدے وچ پین دے چوتھ حصے دے حساب نال کٹ کٹ کے کڈھیا ہوا تیل رلیا ہووے۔⁴¹ تین دے چوتھ حصے دے حساب نال تپاون لئی عے وی دیویں۔⁴² تون دُجا لیلہ سورج دے ڈن تون پھیلاں پھیلاں چڑھاویں لے اودے نال سویل وانگ نذر دی قُربانی لے اونج دا ہی تپاون چڑھاویں جیدے نال اوہ خُداوند لئی مٹھی واشنا لے آتشیں قُربانی تھہرے گی۔⁴³ سوختنی قُربانیاں پیڑھیو پیڑھی آکٹھ دے تئو دے بوعے خُداوند لگے سدا ہوندیاں رہن۔ اوتھ مین تہاڈے نال ملاں کران گا لے گلاں کیتا کران گا۔⁴⁴ اوتھ مین بنی اسرائیل نال ملاں گا لے اوہ تھان میرے جلال نال پاک ہووے گی۔⁴⁵ مین آکٹھ دے تئو لے قُربان گاہ تون اپنے لئی وکھ کران گا لے مین ہاڑون لے اودے پُتران تون وی اپنے لئی وکھ کران گا تان جو میرے لئی کہانت دا کم کرن۔⁴⁶ مین بنی اسرائیل دے وچکار رہواں گا لے اونان دا رتبہ ہواں گا۔⁴⁷ تہ اونان تون پتا لگ جاوے گا پئی مین خُداوند اونان دا رتبہ ہاں جیڑا اونان تون مصر دے دیس وچوں ایس لئی کڈھلے آیا تان جو مین اونان دے وچ رہواں۔ مین ہی خُداوند اونان دا رتبہ ہاں۔

¹۔ اے تُوں بھُور پخان لئی کِکر دی لکڑ دی اِک فُربان گا، بناویں۔² اودی لمبائی اِک ہتھ لے چوڑائی اِک ہتھ ہووے۔ اوہ چوگٹھی رہیوے۔ اے اودی اُچائی دو ہتھ ہووے۔ اے اودے سینگ اِکو تھوے دے بنلے جان۔³ تُوں سوختنی فُربانی دے مذہ دا اُتلا حصہ، اودے پاس جیہڑے اودے آل دولہ نیں اے اودے سینگ پاس دے سوہ نال مڑھیں۔ اے اودے آل دولہ سوہ دا اِک تاج بناویں۔⁴ اے تُوں اوس تاج دے پٹھاں اودے دُونواں پاسیاں وچ سوہ دے دو کڑے اودے دُونواں پاس بناویں۔ اوہ اونوں چُکن دے ڈنڈیاں لئی خائیاں دا کم دین گے۔⁵ اے ڈنڈے کِکر دی لکڑ دے کڑھکے اونارے سونا مڑھیں۔⁶ اے تُوں اونوں اوس پڑدے دے لگ دھریں جیہڑا گواہی دے صندوق دے لگے وے۔ اوہ اوس اوچھاڑ دے لگ رہیوے جیہڑا گواہی دے صندوق دے لگے وے چتھ مین تینوں میلان کراں گا۔⁷ ایستہاڑوں خوشبودار بھُور پخیا کرے۔ ہر سوبل دیواں تُوں تھیک کرن دے ویلے بھُور پخیا کرے۔⁸ اے سورج دے دُبن تون پھیلاں پھیلاں وی جد ہاڑوں دیوے بلکہ ند بھُور پخاوے۔ ایہ بھُور خُداوند لگے تھادے وچ پیڑھینو پیڑھی پخیا جاوے۔⁹ اے تُوں اودے کوئی اوپرا بھُور نہ پخیا جے نہ اودے سوختنی فُربانی لے نذر دی فُربانی چڑھاویں لے کوئی تیاو وی اودے نہ تیاویں۔¹⁰ ہاڑوں سال وچ اک واری اونان دے سینگاں لے کفارہ دیوے کرے۔ خطا دے کفارے دے چڑھاوے دے لبو نال اوہ ورہ وچ اِک وار کفارہ دیوے گا۔ اے ایہ کم پیڑھیو پیڑھی ہوندا رہیوے۔ ایہ کم خُداوند لئی سب تون چوکھا پاک اے۔¹¹ "فیر خُداوندنہ موسیٰ تُوں آکھیا"¹²۔ پئی "جدوں تُوں اسرائیلیاں تُوں گینے جتے گتے گتہوں اوہ اِک اِک بندے دی گنتی ویلے خُداوند لئی اپنی جان لئی تہرت بھرن تان جو جدوں تُوں اونان دی گنتی کردا ہوویں اوس ویلے کوئی ویا اونان وچ نہ پھیلے۔¹³ گن ویلے جنہوں جنہوں گن لیا جاوے اوہ مقدس دی مِثقال دے حساب نال آدھی مِثقال دیوے (مِثقال ویہ جیرے دی ہوندی اے)۔ ایہ آدھی مِثقال خُداوند لئی ہووے۔¹⁴ ہر بندہ جیہڑا گینا جاوے مطلب کے چنباں دی عُمر ویہ ورھیاں دی یاں اپدوں ودھ دی ہووے اوہ پکا میرے لگے چڑھاوا چڑھاوے۔¹⁵ اے جدوں تُوں اپنیاں جانان لئی کفارے دا چڑھاوا چڑھاوے دولت والا آدھی مِثقال تون ودھ نہ دیوے لے نہ مہاتر اپدوں گھٹ دیوے۔¹⁶ اے تُوں بنی اسرائیل کولوں کفارے دا پیسہ اکٹھا کر کے اکٹھ دے تَبو دے کماں وچ لاویں تان جوبنی اسرائیل ولوں تھادیاں جانان دے کفارے لئی میرے لگے یادگار ہووے۔"¹⁷ "تد خُداوندنہ موسیٰ تُوں ایہ آکھیا"¹⁸۔ پئی "تُوں دھون لئی پتل دا اِک حوض لے پتل دی پی اِک چوکی بناویں لے اونوں اکٹھ دے تَبو لے فُربان گا، دے وچکار دھر کے اونوں پانی نال تہر دیویں۔"¹⁹ اے ہاڑوں تے اودے پُتر اپنے ہتھ پیر اوس پانی نال دھون کرن۔²⁰ جدوں اوہ اکٹھ دے تَبو وچ جان یاں فُربان گا، دے نیڑے سوختنی فُربانیاں چڑھان لئی جان تدوں اوہ اپنے آپ تُوں پانی نال دھون تان جو مَر نہ جان۔²¹ اوہ اپنے ہتھ پیر پکا دھون کرن تان جو اوہ مَر نہ جان۔ ہاڑوں تے اودیاں پیڑھیاں لئی ایہ سدا دا قانون ہووے۔"²² "تد خُداوندنہ موسیٰ نوں ایہ آکھیا پئی"²³۔ "تُوں مقدس دی مِثقال دے حساب نال خاص خاص خوشبودار مصالح لویں مطلب کے اپنے آپ تکلپا ہوا مَر جیہڑا پنج سو مِثقال ہووے، ڈھائی سو مِثقال دارچینی لے ڈھائی سو مِثقال خوشبودار اگر،²⁴ پنج سو مِثقال تچ لے اِک بن رَبتوں دا تیل۔²⁵ تُوں اپنیاں ساریاں شئیواں نال مَسح کرن دا پاک تیل بناویں مطلب کے گندھی دی حکمت دے حساب نال مَسح کرن دا پاک خوشبودار روغن بناویں۔ ایہو ہی میرے لئی مَسح کرن دا تیل ہووے گا۔"²⁶ ایسے نال تُوں اکٹھ دے تَبو تُوں لے شہادت دے صندوق تُوں۔²⁷ اے میز تُوں اودے پانڈیاں سنہ لے بھُور پخان دی فُربان گا، تُوں۔²⁸ اے سوختنی فُربانی چڑھان دے مذبح تُوں اودے کُل پانڈیاں سنہ لے حوض تُوں لے اودی چونکی تُوں مَسح کریں۔²⁹ اے اونان تُوں پاک کریں تان جو اوہ اُکا پاک ہو جان۔ جو کُجھ وی اونان تُوں تھو جاوے گا اوہ پاک ہو جاوے گا۔³⁰ اے تُوں ہاڑوں تے اودے پُتران تُوں مَسح کریں لے اونان تُوں پاک کریں تان جو اوہ میرے لئی کلن دا کم پورا کرن۔³¹ اے تُوں بنی اسرائیل تُوں آکھ دیویں پئی 'ایہ تیل میرے لئی تھادی پیڑھیو پیڑھی مَسح کرن دا پاک تیل ہووے گا۔"³² ایہ کسے بندے دے جُسٹے نہ پایا جاوے لے نہ تُوں اودے پور روغن اپدی ترکیبے بنانا ایس لئی پئی ایہ پاک اے لے تھادے لئی وی ایہ پاک تھیرے۔³³ جو کوئی اپدے وانگ کُجھ بناوے یاں اپدے وچوں کُجھ کسے اوپرے بندے تُوں لاوے اوہ اپنی قوم وچوں کٹ دِتا جاوے۔"³⁴ اے خُداوندنہ موسیٰ تُوں آکھیا پئی "تُوں خوشبو دار مصالح مَر لے مصطکی لے لون لے خوشبو دار مصالح دے نال خالص لُبان تول وچ اِکو چنا لویں۔"³⁵ اے تُوں رَلاکے اودے نال گندھی دی حکمت دے حساب نال خوشبودار روغن وانگ صاف لے پاک بھُور بناویں۔³⁶ اے اپدے وچوں کُجھ وا وا باریک پیہ کے اکٹھ دے تَبو وچ شہادت دے صندوق دے لگے چتھ مین تینوں میلان کراں گا رکھیں۔³⁷ جیہڑا بھُور تُوں بناویں اوس ترکیب دے حساب نال تُوں اپنے لئی کُجھ نہ بنایا جے۔ اوہ بھُور تیرے نظر وچ خُداوند لئی پاک ہووے۔³⁸ جو کوئی سنگھن لئی وی اودے وانگ کُجھ بناوے اوہ اپنی قوم وچوں کٹ دِتا جاوے۔"

¹. فیر خُداوندنہ مُوسیٰ تُوں آکھیا پئی ². "ویکھ مین بصلی ایل اوری دے پُتر لَہ خور دے پوترے تُوں یُودا دے تیر وچوں نال لَکے 31
 سَدیا اے۔ ³. لَہ مین بصلی ایل تُوں سیانف لَہ سَجھ بُجھ لَہ عِلْم لَہ ہر طرح دی کاریگری لئی اپنی رُوح نال بھریا اے۔ ⁴. تاں جو اوہنر
 مَندی دے کماں تُوں بناوے لَہ سوہ لَہ چاندی لَہ پتل دیاں شیئواں بناوے۔ ⁵. لَہ پتھر تُوں جڑن لئی کَہ لَہ لکڑ تُوں تراشہ جِدے نال ہر
 ڈھنگ دی کاریگری دا کَم ہووے۔ ⁶. لَہ ویکھ مین اہلباب تُوں جیڑا آخِسمک دا پُتر لَہ دان دے تیر وچوں اے اوہدا ساتھی ہون لئی مُقرر
 کیتا اے لَہ مین سارے روشن ضمیراں دے دِلاں وچ اجیہی سمجھ رکھی اے پئی جیڑیاں جیڑیاں شیئواں دا مین تینوں حُکم کیتا اے
 اوہناں سبھناں تُوں اوہ بنا سکن۔ ⁷. مَطَلَب کَہ آکٹھ دا تَبُو لَہ شہادت دا صَندُوق لَہ اوچھاڑ جیڑا اوہدے لَہ ریہوے گا لَہ تَبُو دا کُل سامان۔ ⁸.
 لَہ میز لَہ اوہدے پانڈے لَہ پاس دے سوہ دی دیوے دانی لَہ اوہدے کُل پانڈے لَہ بَخور پخان دی قُربان گا۔ ⁹. لَہ سوختنی قُربانی دی
 قُربان گا، لَہ اوہدے کُل پانڈے لَہ حوضہ اوہدی چونکی۔ ¹⁰. لَہ بھل بُوٹ کڈھ بُوٹ کپڑے لَہ ہاڑون کاہن دے پاک لَہ لَہ اوہدے پُتران دے
 لَہ لَہ تان جو اوہ کبانت دے کَم تُوں پُورا کرن۔ ¹¹. لَہ مَسح کرن والا تیل لَہ رِب دے گھر لئی خوشبودار مصالحیاں دا بَخور۔ اپناں
 سبھناں تُوں چوبیس مین تینوں حُکم دتا اے اوہ اونج ہی بنان۔ ¹². لَہ خُداوندنہ مُوسیٰ تُوں آکھیا پئی ¹³. "تُوں بنی اسرائیل تُوں ایہ وی آکھ
 دے پئی تئیں میریاں سبتاں تُوں ضرور منیا جے۔ ایسے لئی پئی ایہ میرے تہاڈے وچکار پیڑھیو پیڑھی اک نشان ریہوے گا تاں جوں
 تئیں جانوں پئی مین تہاڈا خُداوند پاک کرن والا ہاں۔ ¹⁴. سو تئیں سبت تُوں منیا جے کیوں جو اوہ تہاڈے لئی پاک اے۔ جو کوئی اوہدی
 حُرمتی کرے اوہ پکا مار دِٹا جاوے۔ جیڑا کوئی سبت ولہ دیہاڑے کَم کرے اوہ اپنی قوم وچوں کڈھ دتا جاوے۔ ¹⁵. چھ دیہاڑیاں تیک کَم
 کار کیتا جاوے پَر ستواں دیہاڑا آرام دا سبت اے جیڑا خُداوند لئی پاک اے۔ جو کوئی سبت دے دیہاڑے کَم کرے اوہ پکا مار دِٹا جاوے۔
¹⁶. سو بنی اسرائیل سبت تُوں منن لَہ پیڑھیو پیڑھی اونوں سدا دا عہد جان کے اوہدا لحاظ رکھن۔ ¹⁷. میرے لَہ بنی اسرائیل وچکار ایہ
 سدا لئی اک نشان ریہوے گا۔ ایس لئی پئی چھ دیہاڑیاں وچ خُداوندنہ انبراں لَہ دھرتی تُوں پیدا کیتا لَہ ستویں دیہاڑے آرام کرکے ساہ
 لیا۔ ¹⁸. لَہ جد خُداوندنہ سینا دے پہاڑ لَہ مُوسیٰ نال گلاں کر لیاں لَہ اونوں شہادت دیاں دو تختیاں دِٹیاں۔ اوہ تختیاں پتھر دیاں لَہ خُدا
 دے ہتھ دیاں لکھیاں ہویاں سن۔

1. جد لوکانہ ویکھیا پئی موسیٰ پھاڑوں پٹھان لہندیاں چر لابتہ اوہاڑوں کول آکھہوک اونوں آکھن لگ پئی "اٹھ لے ساڈے جوگا 32 دیوتا بنا دے جیہڑا ساڈے لگ لگ تے کیوں جو آسین نئیں جان دے پئی ایس بندے موسیٰ تون جیہڑا ساہنوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لے آیا اے کھ بن گئی اے۔" 2. سو ہاڑونہ اونان تون آکھیا پئی "ٹھاڈیاں ووٹیاں لے مُنڈیاں لے کڑیاں دے کٹاں وچ جیہڑیاں سوہ دیان والیاں نیں اونان تون لاکھ میرے کول لیاو۔" 3. سو سارے لوک اونان دے کنوں سوہ دیان والیاں لاکھ ہاڑون کول لیلے۔ 4. لے اوہ اونان تون اونان دے تھوں لے اک ڈھلیا بویا وچھا بنایا جہدی صورت چھینی نال ٹھیک کیتی۔ تد اوہ آکھن لگ پئی "اے اسرائیل! یوہی تیرے اوہ دیوتہ نیں آے جیہڑے تہانوں مصر دے دیسوں کڈھ لیلے سن۔" 5. جد ہاڑونہ ایہ ویکھیا اوہ اوہ لگ اک قربان گاہ بنائی لے اعلان کیتا پئی "کل خُداوند لئی عید ہووے گی۔" 6. لے اگلے دیہاڑے اونانہ ستی سوبل اٹھکے چڑھاوے چڑھ لے سلامتی دے ہدیہ لیلے۔ فیر اونان لوکان کھادا پیتا لے فیر اٹھکے نچن تپنہ ویشیاں وانگ جشن منان لگ پئے۔ 7. تد خُداوند موسیٰ تون آکھیا پئی "چھیتی نال ایہ لوکان کول جا کیوں جو تیرے لوکی جنہاں تون تون مصر وچ کڈھ لیاا ساں اوہ وگڑ گئے نیں۔" 8. اوہ اوس راہ تون جہدا میں اونان تون حکم کیتا سی بڑی چھیتی پھر گئے نیں۔ اونان ایہ لئی ڈھلیا بویا وچھا بنایا لے اونوں بوجیا لے اوہ لئی چڑھاوے چڑھا لے ایہ وی آکھیا پئی 'اسرائیل! ایہ تیرے اوہ دیوتہ نیں جیہڑے تہانوں مصر وچ کڈھ لیلے سن۔' 9. تد خُداوند موسیٰ تون آکھیا پئی "میں ایس قوم تون ویکھنا ہاں۔ ایہ قوم نا فرمان قوم اے۔" 10. ایس لئی تون ہن مینوں نہ ڈکیں کیوں جو میرا عَص اونانہ تھڑکے گا لے میں اونان تون بھسم کر دیاں گا۔ تد میں تیتھوں اک وڈی قوم بناواں گا۔" 11. پر موسیٰ خُداوند ایہ رُپ لگے ترلا کیتا - اوہ آکھیا "خُداوند! تیرا عَص کیوں ایہ ای لوکانہ بھڑکیا اے جنہاں تون تون ڈاڈے زور لے اپنی بانہ دے پل نال مصر دے دیس وچوں کڈھ لیاا ایں؟" 12. مصر دے لوک ایہ آکھن جوگے کیوں ہوں پئی "اوہ اونان تون بریائی لئی کڈھ لگیا تاں جو اونان تون پھاڑاں وچ مار سٹھ لے اونان تون دھرتی تون مار مُکَلہ؟" سو تون ایہ ڈاڈے عَص تون تلیا رہ لے ایہ لوکان تون ایہ سزا نہ دیوں۔ 13. تون ایہ بندیاں ابراہام، اِصحاق لے یعقوب تون یاد کر جنہاں نال تون اپنی ہی سوہ کھا کے آکھیا سی پئی "میں ٹھاڈی پیڑھی تون آبر دے تاریاں وانگ ودھاواں گا لے ایہ سارا دیس جہدا میں ذکر کیتا اے ٹھاڈی پیڑھی تون بخشاں گا پئی اوہ سدا تیک اوہ دے وارث ہوں۔" 14. تد خُداوند اوس سزا دین دے خیال تون چھڈ دیا جیہڑی اوہ دسی سی پئی اوہ دیوے گا۔ 15. لے موسیٰ شہادت دیاں ڈیویں تختیاں لے کے پچھلی پیریں پرتیا لے پھاڑ وں تھلے آبلے اوہ تختیاں دھوواں پاسیوں لکھیاں ہوئیاں سن۔ 16. لے اوہ تختیاں رُپ دیاں بنایاں ہوئیاں سن لے جو گچھ لکھیا بویا سی اوہ رُپ ہی دا لکھیا کندہ کیتا بویا سی۔ 17. لے جد یسوع لوکان دی للکر سنیے اوہ موسیٰ تون آکھیا پئی "لشکر دی تھانے لڑائی دا رولا پیا بویا اے۔" 18. موسیٰ آکھیا پئی "اے واج نہ جتیاں بویاں دا نعرہ اے لے نہاریاں بویاں دا ورلاپ سکھوں مینوں تے گاؤں وچان دی واج سنیندی۔" 19. جد موسیٰ لشکر گاہ دے نیڑے آبلے اوہ اوہ وچھا ویکھیا لے لوکان تون نجدیاں تپدیاں ویکھیا۔ لے اونوں ڈاڈا عَص چڑھیا۔ اوہ اوہ تختیاں تھوں سٹھ دیاں لے اوہ پھاڑ دی جڑ کول جا ڈگیاں لے ٹوٹے ٹوٹے بویاں۔ 20. اوہ اوس وچھ تون جیہڑا اونان بنایا سی پھڑیا اونوں آگ وچ ساڑا لے اوہی سواہ باریک پیرے پانی لے چھڑکی تد اوہ اسرائیلیاں تون اوہی پانی پیا۔ 21. تد موسیٰ ہاڑون تون آکھیا پئی "ایس قوم تیرے نال کیتا سی پئی تون اپناں تون ایس وڈے پاپ وچ تھسا دتا؟" 22. ہاڑونہ آکھیا پئی "میرے سائیں دا عَص نہ بھڑکے کیوں جو تون تے اپناں لوکان تون جاننا ہی ایں پئی ایہ بدی کرن تے رندے نیں۔" 23. سو اپناں ہی مینوں آکھیا پئی 'ساڈے لئی دیوتا بنا دے جیہڑا ساڈے لگ لگ تے کیوں جو آسین نئیں جان دے پئی ایس بندے موسیٰ نال کیتا بنی اے جیہڑا ساہنوں مصر وچ کڈھ لیاا۔' 24. تد میں اونان تون آکھیا پئی 'جہدے جہدے گھر سونا اے اوہ اونوں لامے آوے۔ سو اونان سونا مینوں دتا لے میں اونوں آگ وچ سٹھیا لے ایہ وچھا بن آیا۔' 25. جد موسیٰ ویکھیا پئی لوک ویشی ہو گئے (کیوں جو ہاڑونہ اونان دیاں واگاں تلیاں چھڈ دتیاں تاں جو اوہ ویریاں دے وچکار پتدے جان)۔ 26. تد موسیٰ لشکر گاہ دی برؤتے گھلوکے آکھیا پئی "جیہڑا جیہڑا خُداوند ول اے اوہ میرے کول آجاوے۔" تد لاوی دا سارا تیر اوہ آل دولہ جڑ گیا۔ 27. لے اوہ اونان تون آکھیا پئی "خُداوند اسرائیل دا رُپ اینج فرماندا اے پئی 'تسین ایہ پٹ نال تلوار لمکا کے پھاٹک پھاٹک پھرکے کل لشکر گاہ وچ ایہ ایہ بھراواں لے ایہ ایہ سجتاں لے ایہ ایہ گوانڈیاں تون قتل کرو۔' 28. لے لاوی دے تیرے موسیٰ دے آکھتے عمل کیتا۔ سو اوس دیہاڑے اسرائیلیاں وچوں تین ہزار بندے مارے گئے۔ 29. موسیٰ لاویاں تون آکھیا پئی "آج ایہ آپ تون خُداوند لئی مخصوص کرو تاں جو خُداوند تہانوں برکت دیوے کیوں جو تہاڈے وچوں ہر اکے ایہ ایہ پتر لے بھرا تے تلوار جلائی اے۔" 30. لے دوچ دیہاڑے موسیٰ لوکان تون آکھیا پئی "تساں بڑا ڈاڈا پاپ کھٹیا اے۔ تسن میں خُداوند کول اُتان جانان واں۔ خورے میں تہاڈے پاپ دا مَول تار سکاں۔" 31. موسیٰ پترے کے خُداوند کول گیا لے آکھن لگا "ہلے! اپناں لوکانہ ایہ لئی وچھا بنا کے ڈاڈا پاپ کما یا اے۔" 32. تسن جے تون اپناں دا پاپ بخش دیوے خیر، نئیں میرا ناں اوس کتاب وچوں جیہڑی تون لکھی اے کڈھ دے۔" 33. خُداوند موسیٰ تون آکھیا پئی "جہ میرا پاپ کیتا اے میں اوس دا ناں اپنی کتاب وچوں مٹاواں گا۔" 34. سو تون جا لے لوکان تون اوس تھالے جا جیہڑی میں تینوں دسی اے۔ ویکھ، میرا فرشتہ تیرے لگ لگ تے گا پر میں ایہ نیاں دے دیہاڑے اونان دے پاپاں دی سزا دیاں گیا۔" 35. خُداوند اونان لوکانہ مری گھلی کیوں جو جیہڑا وچھا ہاڑونہ بنایا اوہ اونانہ ہی بنوایا سی۔

۱. لے خُداوند نے مُوسٰیؑ کوں آکھیا پئی "اونہاں لوکاں کوں اپنے نال لے کے چنباں کوں توں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیا یا اوس دیس وِل 33 تُرے چدے بارے ابراہامؑ اِصحاقؑ لے یعقوبؑ نال مین سوئے چُک کے آکھیا سی پئی 'اپہ دیس مین تیری آل کوں دیاں گا۔' ۲. لے مین تیرے لگے لگے اِک فِرشتہ گھلاں گا لے مین کنعانیان، اموریان، جتیان، فرزیان، حوئیان لے یبوسیان کوں کڈھ دیاں گا۔ ۳. اوس دیس وچ دُدهتہ شہد وگدا اے لے کیوں جو کوں ڈاڈی باغی قوم اپن ایس لئی مین تیرے نال ہو کے نا تُراں گا تاں نا ہووے پئی مین تینوں راہ وچ ہی مَلیا میٹ کردیواں۔" ۴. جدوں لوکاں اپہ ڈر بھری گل سُنی تے اوہ ڈکھی ہو گئے لے کسے وی اپنیان تومیاں نہ پائیاں۔ ۵. کیوں جو خُداوند نے مُوسٰیؑ کوں آکھ دیا سی پئی "بنی اسرائیلؑ کوں آکھیں 'تسین ڈاڈے باغی لوک ہو۔ جے مین اِک گھڑی وی تُہاڈے نال ہو کے تُرا تے تُہانوں مَلیا میٹ کر دیاں گا۔ سو تُسین اپنیان تومیاں لاہ دینو تاں جو مین فیصلہ کراں پئی تُہاڈے نال کیہ کرنا چاہیے دا اے۔' " ۶. سو بنی اسرائیلیان خُورب دے پہاڑ توں آگاں آگاں تومیاں نا پائیاں۔ ۷. مُوسٰیؑ تَبُو کوں لے جا کے لشکرگاہ دے باہر سگھوں واوا پندھتے گڈھ لیندا ہوندا سی۔ لے اوہ اودا ناں آکھتے دا تَبُو دھریا لے جیہڑا کوئی خُداوند دا طالب ہوندا، لشکر گاہ دے باہر اوسے تَبُو وِل تُر جاندا سی۔ ۸. لے جد مُوسٰیؑ باہر تَبُو وِل جاندا تے سارے لوکی اُٹھ کے اپنے اپنے ڈیرے دے بُجے کھلو جاندا لے مُوسٰیؑ کوں مگروں ویکھدے ریندے سَن جد تیک کے اوہ تَبُو وچ وڑھ نہ جاندا۔ ۹. لے جد مُوسٰیؑ تَبُو وچ وڑھ جاندا بدل دا تہم اُتر کے تَبُو دے بُجے گھلوتا رہندا سی لے خُداوند مُوسٰیؑ نال گلاں کرن لگ پیندا سی۔ ۱۰. لے کُل لوک بدل دے تہم کوں تَبُو دے بُجے لگ گھلوتا ہوا ویکھدے سَن لے سارے لوکی اُٹھ اُٹھ کے اپنے اپنے ڈیرے دے بُجے توں اونوں سجدہ کردے سَن۔ ۱۱. لے چوبیس کوئی بندہ اپنے مِتر نال گلاں کردا اے اونج ہی خُداوند اَموسامین ہک مُوسٰیؑ نال گلاں کردا سی لے مُوسٰیؑ لشکر گاہ وِل پرت کے آوندا سی پَر اودا سیوک بُشوع جیہڑا کوں دا پُتر لے جوان بندہ سی تَبووں باہر نئیں سی یکلدا۔ ۱۲. مُوسٰیؑ نے خُداوند کوں آکھیا پئی "ویکھہ کوں مینوں آکھنا اپن پئی 'اپنہاں لوکاں کوں پندھتے لے تُر' پَر کوں مینوں اپہ نئیں دسیا پئی میرے نال کُٹوں توریں گا۔ حالان، کوں اپہ وی آکھیا اے پئی 'مین تینوں تیرے ناں توں جاننا ہاں لے تیرے میرے کرم دی نظر اے۔' ۱۳. سو، جے میرے تیرے کرم دی نظر اے توں مینوں اپنی راہ دس چدے توں مین تینوں پچھان لوں تاں جو میرے لے تیرے کرم دی نگاہ رپوے لے اپہ خیال رکھیں پئی اپہ تیری ہی اُمت اے۔" ۱۴. تد خُداوند نے جواب دتا پئی "میری اپنی حضوری تیرے نال جاوے گی لے مین تینوں آرام دیاں گا۔" ۱۵. مُوسٰیؑ نے آکھیا پئی "جے تیری حضوری ساڈے نال نئیں جانی تے کوں ساہنوں وی ایتھوں آگاں نہ گھڑیں۔" ۱۶. نئیں تاں اپہ کینج پتا لگے گا پئی میرے لے تیرے کرم دی نظر اے؟ کیہ اپدا ایہو طریقہ نئیں پئی کوں ساڈے نال نال تُریں تاں جو مین لے تیرے لوک دھرتی دیاں کُل قوماں توں وکھ دِسَن؟" ۱۷. خُداوند نے مُوسٰیؑ کوں آکھیا پئی "مین اپہ کم وی کراں گا جیہڑا کوں آکھیا اے کیوں جو تیرے لے میرے کرم دی نظر اے لے مین تینوں تیرے ناں توں سنجھانا ہاں۔" ۱۸. مُوسٰیؑ نے آکھیا پئی "مین تیری مِیت کرنا ہاں مینوں اپنا جلوہ وکھا۔" ۱۹. خُداوند نے آکھیا پئی "مین اپنی ساری نیکی تینوں ویکھاواں گا لے مین تیرے لگے اپنے "پواہ" ناں دا اعلان کراں گا لے مین جیدے تے جاہواں گا مہربان ہواں گا لے جیدے جاہواں گا رحم کراں گا۔" ۲۰. خُداوند نے آکھیا "پَر کوں میرا مُن ویکھن جوگا نئیں کیوں جو مینوں ویکھ کے کوئی جیوندا نئیں رہ سکدا۔" ۲۱. تد خُداوند نے آکھیا پئی "ویکھہ، میرے نیڑے اِک تھان اے سو کوں اوس چٹان تے کھلوجا۔" ۲۲. لے جد تیک میرا جلال لہنگ دا رپوے گا مین تینوں اوس چٹان دی وبتھ وچ رکھاں گا لے جد تیک مین لہنگ نہ جاواں تینوں اپنہ تھ نال ڈھکی رکھاں گا۔" ۲۳. تد مین اپنا ہتھ چُک لوں گا لے کوں میری کڈھ ویکھ سکیں گا پَر میرا مُن ویکھالی نہ دیوے گا۔"

¹۔ خُداوند نے مُوسٰیؑ کو اُکھیا پئی "پہیلیاں تختیاں وانگ پتھر دیاں دو تختیاں اپنے لئی چھانگ لے لے مین اوہناں تختیاں تے اوہی گلاں لکھ دیاں گا جیہڑیاں پہیلیاں تختیاں تے لکھیاں سن جیہڑیاں تُوں تہہ دیتاں سن۔" ²۔ سوہل تیک تیار ہو جاویں تے سوہل ہی سینا دے پہاڑ دی ٹیسی تے میرے حضور آ کھلوویں۔ ³۔ پَر تیرے نال کوئی ہور بندہ نہ آوے تے نہ پہاڑ تے کوئی دُوجا بندہ ویکھالی دیوے۔ بھیڈاں پکریاں تے گاواں ٹھگ وی پہاڑ دے لگے نہ چرن۔" ⁴۔ سو مُوسٰیؑ نے پہیلیاں تختیاں دے وانگ پتھر دیاں دو تختیاں چھانگیاں۔ تے سوہل سوہل اُٹھ کے پتھر دیاں دُوبوں تختیاں تے لکے رُب دے حُکم پاروں سینا دے پہاڑ تے چڑھ گیا۔ ⁵۔ تہ خُداوند بدل وچ ہو کے اُتربا تے اوہدے نال اوہتھ کھلوکے "پواہ" ناں دا چرچا کیتا۔ ⁶۔ تے خُداوند اوہدے آگوں اپہ آکھدا ہوا لہنگھیا "پواہ، پواہ" رحیمت مہربان رُب عَص کرن وچ مٹھا شَفقت وفا نال بھریا ہوا ⁷۔ ہزاراں تے قُضل کرن والا، پاپ تقصیر تے بھل بخشن والا پَر اوہ مُجرم تُوں کدی تری نہ کرے گا سگھوں پتو دادے دے پاپ دی سزا اوہناں دے پُتران تے پوتریاں تُوں جی تے چوتھی پیڑھی تیک دیندا اے۔" ⁸۔ تہ مُوسٰیؑ نے چھیتی چھیتی سر نیواکے سجدہ کیتا۔ ⁹۔ تے آکھیا پئی "خُداوند! جے میرے تیرے کرم دی نظر تے خُداوند مین تیری مِٹ کرنا ہاں پئی ساڈے وچکار ہو کے چل۔ بھاپیں اپہ قوم ڈاڈی باغی اے تاویں تُوں ساڈے پاب تے بھل تُوں معاف کر لے ساہنوں اپنی میراث کر لے۔" ¹⁰۔ خُداوند نے آکھیا پئی "ویکھ! مین عہد کرن تُوں ہاں پئی تیرے سارے لوکاں لگے اجہ کم کراں گا جیہڑے سارے جگ وچ کسہور قوم وچ نہیں ہوئے تے اوہ سارے لوکی جنہاں دے وچکار تُوں وسنا اپن خُداوند دا کم ویکھن گے۔ کیوں جو جیہڑا کم مین تہاڈے وچکار کرن تُوں ہاں اوہیت ناک کم ہووے گا۔" ¹¹۔ آج دے دیہاڑے جیہڑا حُکم مین تینوں دینا ہاں تُوں اونوں یاد رکھیں۔ مین اموریاں، کنعانیان، جتیان، فرزیان، حوڑیاں تے یبوسیاں تُوں تیرے آگوں کڈھن تُوں ہاں۔ ¹²۔ سو خبردار! جیہڑے دیس تُوں تُوں جانا اپن اوہدے وسنیکاں نال کوئی عہد نہ تھیں تاں نہ ہووے پئی اوہ تیرے لئی پھائی بن جان۔" ¹³۔ سگھوں تْسین اوہناں دیاں قُربانی دیاں تھواں ڈھا دیا جے تے اوہناں دے تھماں دے ٹوٹ ٹوٹ کر دیا جے تے اوہناں دیاں یسیرتاں تُوں وڈھ شٹھا جے۔ ¹⁴۔ تاں جو تُوں کسہور دیوتا دی بُوجا پات نہ کریں کیوں جو خُداوند چہداں نال غیور اے اوہ سچ مچ غیور ہے وی اے۔" ¹⁵۔ سو اینج نہ ہووے پئی تُوں اوس دیس دے وسنیکاں نال کوئی عہد تہہ لوہیں کیوں جو اوہ اپنے دیوتیاں تُوں مَن کے زانی ہو جانداں نیں تے اپنیاں دیوتاواں لئی چڑھاوے چڑھاں دے نیں۔ تہ اوہناں وچوں کوئی تینوں سدے گلے تُوں اوہدے چڑھاوے وچوں کجھ کھا لوہیں گا۔" ¹⁶۔ تے فیر تُوں اوہناں دیاں دھیاں اپنے پُتران نال وپاویں گا تے اوہناں دیاں دھیاں اپنیاں دیوتاواں تُوں مَن پاروں زناکار بن جان گیاں تے تیرے پُتران تُوں وی اپنے دیوتاواں دے پچھ لاکے زانی بنا دیں گیاں۔" ¹⁷۔ تُوں اپنے لئی ڈھلہوئے دیوتہ نہ بنائیں۔" ¹⁸۔ تُوں پکاکھ خمیری روٹی دی عید منایا کریں۔ میرے حُکم پاروں ایب دے مہنہ دے مہنہ پتہ سنت دیہاڑیاں تیکہ خمیری روٹی کھاویں کیوں جو ایب دے مہنہ وچ تُوں مَصروں یکلپا سیں۔" ¹⁹۔ پلیٹھی دے کُل جاہا میرے نیں تے تیرے ڈنگراں وچوں جیہڑے نہر، پلیٹھی دے ہون کپ وچھ کپ لیلہ کُل میرے ہون گے۔" ²⁰۔ پَر کھوتے دے پلیٹھی دے جاہا دا فدیہ لیلہ دے کہوے گا تے تُوں فدیہ دینا نہ چاہویں تے اوہدی دھون پھن دیویں پَر اپنے کُل پلیٹھی دے پُتران دا فدیہ ضرور دیویں تے کوئی میرے لگے شکہ نہ تھیں ویکھالی نہ دیوے۔" ²¹۔ تُوں چھ دیہاڑیاں تیک کم کار کریں پَر ستوں دیہاڑے آرام کریں۔ ہل جون دی تے واڈیاں دی رُت وچ وی آرام کریں۔" ²²۔ تے تُوں گنگ دی پہیلی فصل وڈیاں ہویاں ہفتیاں دی عید تے ورھ دے آخیر وچ فصل اکٹھی کرن دی عید منایا کریں۔" ²³۔ تیرے کُل مرد ورھ وچ تین واری رُب خُداوند دے لگے جیہڑا اسرائیل دا رُب اے حاضر ہون کرن۔" ²⁴۔ کیوں جو مین قوماں تُوں تیرے آگوں کڈھ کے تیریاں حڈاں ودھا دیاں گا۔ جد ورھ وچ ترے واری خُداوند اپنے رُب لگے حاضر ہوئیں گلے کوئی بندہ تیری بھوئیں دا لالچ نہ کرے گا۔" ²⁵۔ تُوں میرے چڑھاوے دا آہو خمیری روٹی دے نال نہ چڑھاویں تے قَسح دی عید دے چڑھاوے وچوں سوہل تیک کجھ ودھیا نہ رہن دیویں۔" ²⁶۔ اپنی بھوئیں دی پہیلی پیداوار دا پہلا پھل خُداوند اپنے رُب دے گھر لیاویں۔ لیلہ تُوں اوہدی ماں دے دُھ وچ نہ پکاویں۔" ²⁷۔ تے خُداوند نے مُوسٰیؑ کو اُکھیا پئی "تُوں اپہ گلاں لکھ کیوں جو اپنیاں ہی گلاں دے مطلب دے حساب نال مین تیرے نال تے اسرائیل نال عہد تہنا ہاں۔" ²⁸۔ سو اوہ چالھی دیہاڑے تے چالھی راتاں خُداوند کول اوہتھی رہا تے اوہ نہ روٹی کھادی تے نہ ای پانی پیتا۔ اوہ اوہناں تختیاں تے خُدا دیاں گلاں مطلب کے دس حُکماں تُوں لکھیا۔" ²⁹۔ تے جد مُوسٰیؑ شہادت دیاں دُونوں تختیاں اپنے ہتھ وچ پھڑکے سینا دے پہاڑ توں لٹھ رہا سی تے پہاڑوں لٹھ دیاں ہویاں اونوں نہیں سی پتا پئی رُب نال گلاں کرن دے سببوں اوہدا مُکھ لیشکن لگ پیا سی۔" ³⁰۔ جد ہاڑوں تے بنی اسرائیل نے مُوسٰیؑ تے نظر کیتی تے اوہدے مُکھ تُوں لیشکدیاں ویکھیلے اوہدے نیڑے آن توں ڈرے۔" ³¹۔ تہ مُوسٰیؑ نے اوہناں تُوں سدیا لے ہاڑوں تے جماعت دے کُل سردار اوہدے کول پرت تے۔ فیر مُوسٰیؑ اوہناں نال گل بات کرن لگ پیا۔" ³²۔ فیر کُل اسرائیلی مُوسٰیؑ دے نیڑے آگئے تے اوہ سارے حُکم جیہڑے خُداوند نے سینا دے پہاڑ تے مُوسٰیؑ تُوں پتہ سن اوہناں تُوں دس۔" ³³۔ جدوں مُوسٰیؑ نے اوہناں نال گلاں کر لیاں تے اوہ اپنا مُن ڈھک لیا۔" ³⁴۔ تے جدوں مُوسٰیؑ خُداوند نال گلاں کرن لئی اوہدے کول جاندا سی تے باہر آن دے ویلے تیک نقاب لاہی رکھدا سی تے جیہڑا حُکم اونوں ملدا سی اوہ باہر لکے اسرائیلیاں تُوں دس دیندا سی۔" ³⁵۔ جد بنی اسرائیل مُوسٰیؑ دا مُن لیشکدیاں ویکھدے تہ اوہ اپنا مُن فیر توں اوس ویلے تیک ڈھکی رکھدا سی جدوں تیک کے اوہ خُداوند نال گلاں کرن لئی رُ نہ جاندا۔

35 ¹ موسیٰ بنی اسرائیل دی ساری جماعت ٹوں آکٹھا کرکے آکھیا پئی "جیڑیاں گلائے عمل کرن دا حُکم خُداوندنہ ٹہانوں دِتا اے اوہ اپہ نیں۔² جھ دیہاڑے کم کار کیتا جاوے پَر ستواں ٹہاڈے لئی پاک دیہاڑا مطلب کے خُداوند دا آرام دا دیہاڑا اے۔ جے کوئی اودے وچ کجھ کم کرے اوہ ماردِتا جاوے۔³ ٹسین سبت ولہ دیہاڑے اپہ کیسے وی گھر وچ آگ نہ بایا جے۔"⁴ موسیٰ بنی اسرائیل دی ساری جماعت ٹوں آکھیا پئی "جیڑی گِل دا حُکم خُداوندنہ دِتا اے اوہ اپہ وے۔"⁵ پئی "ٹہاڈے وچوں ہر ایک خُداوند لئی دِلوں پدہ لایا کرے۔ سونا، چاندی، پتل،⁶ آسمانی رنگ، ارغوانی رنگ لہ لال رنگ دے کپڑے لہ باریک کتان لہ پکریاں دی پشم۔⁷ لہ بھیدواں دیاں رتیاں گھلاں، بکری دا چنگا چمڑا، ککر دی لکڑ،⁸ دیوے بالن لئی تیل، مسح کرن دے تیل لئی مَسْلَہ لہ خوشبودار بخور،⁹ آفود لہ سینہ بند لئی سلیمانی پتھر لہ جڑن دا پتھر۔"¹⁰ ٹہاڈے وچوں اوہ سارے جیڑے چنڈے ہونے کاریگر نیں آن لہ اوہ ساریاں شیئواں جنہاں دا حُکم خُداوندنہ دِتا اے بنان۔¹¹ مطلب کے گھر لہ اودا تَبُو لہ اودا اچھاڑ لہ اودییاں گنڈیاں، تختہ، بینڈے، تھیمیاں لہ پاوے۔¹² صندوق لہ اودے ڈنڈے، سروش لہ اونوں ڈھکن والا پڑہ۔¹³ میز لہ اودے ڈنڈے اودے سارے پانڈے لہ نذر دیاں روٹیاں۔¹⁴ لہ جانن کرن لئی دیوے دانیان لہ اودے پانڈے لہ دیوے لہ پالن دا تیل۔¹⁵ لہ بَخُور بخان لئی قُربان گا، لہ اودے ڈنڈے لہ مسح کرن لئی تیل لہ خوشبودار بخور لہ رُب دے گھر دے بُوے لئی پڑہ۔¹⁶ لہ سوختنی قُربانی دا مذبح لہ اودے لئی پتل دی کنگھری لہ اودے ڈنڈے لہ اودے سارے پانڈے لہ حوصہ اودی چوکی۔¹⁷ لہ ویڑے دے پڑے تھماں سنہ لہ اونان دے پاوے لہ ویڑے دے بُوے دا پڑہ۔¹⁸ لہ گھر دے کِل لہ ویڑے دیاں کلیاں لہ اونان دُوبواں دیاں رَسِیاں۔¹⁹ لہ رُب دے گھر دی سیوا لئی پُھل بُوٹ کڈھوے۔ لَیاس لہ باڑون کابن لئی پاک لَیاس لہ اودے پُتراں لئی لَیاس تان جو اوہ کُہانت دا کم کرن۔"²⁰ ند بنی اسرائیل دی کُل جماعت موسیٰ کولوں ویدعاں ہوئی۔²¹ لہ چیدا چیدا دِل کیتا لہ چیدا چیدا رُوح کیتا اوہ آکٹھ دے تَبُو دے کم لہ اوٹھوں دی عبادت لہ پاک لَیاس لئی خُداوند دا پدہ لایا۔²² لہ کپہ بندہ لہ کپہ زانی جنہاں دا دِل کیتا اوہ کُل سر دیاں شویاں، کنان دیاں والیاں، چھاپاں لہ پور ٹومباں جیڑیاں کُل سوہ دیاں سَن لہ آون لگے۔ اینج لوکاں نیں خُداوند لگے سوہ دا چڑھاوا چڑھایا۔²³ لہ جِدے جِدے کول آسمانی رنگ، جامنی رنگ، لال رنگ دے کپڑے لہ باریک شوتر لہ بکریاں دی پشم لہ بھیدواں دیاں رنگیاں ہوئیاں لال کھلاں لہ بکری دیاں کھلاں سَن لہ۔²⁴ لہ جِنے چاندی یا پتل دا پدہ دینا چایا اوہ اوہی خُداوند لئی لایا لہ جس کیسے کول ککر دی لکڑ سی اوہ اونوں ہی لہ آیا۔²⁵ جِنیاں زانیان ٹوں چچ سی اونان اپہ تھپیں کت کت کے آسمانی، جامنی، لال رنگ لہ باریک سوتی ڈوراں لیا کے دیتاں۔²⁶ لہ جِنیاں زانیان سیاہیاں سَن اونان بکریاں دے وال گتے۔²⁷ لہ جیڑے آگُو سَن اوہ آفودے سینہ بند لئی سلیمانی پتھر لہ پور جڑا پتھر،²⁸ لو کَرَن لہ مسح کرن دے تیل لہ خوشبودار بخور لئی مَسْلَہ تیل لیلے۔²⁹ اینج کُل بنی اسرائیلی اپہ دِل دی خوشی دے نال خُداوند لئی ہڈیہ لیئہ مطلب کے پرندے لہ زانیانے چیدا چیدا دِل کیتا پئی اینہاں کماں لئی جنہاں دا حُکم خُداوندنہ موسیٰ ٹوں دِتا سی، کجھ دیوے اونارے دِتا۔³⁰ لہ موسیٰ بنی اسرائیل ٹوں آکھیا پئی "ویکھو! خُداوندنہ بضلی ایل ٹوں جیڑا اُوری دا پُتر لہ خور دا پوترا جیڑا ہودا دے تیر وچوں اے، نال لکے جُیا اے۔"³¹ لہ ربّہ بضلی ایل ٹوں حکمت، سمجھ، عِلْم لہ ہرقسم دے پُتر لئی اپہ رُوح نال بھریا اے۔³² لہ اونوں قنی تموہ، سوہ، چاندی لہ پتل دے کم،³³ لہ پنہوت لکڑ جھانگن وچ لہ پُر اک نادر کم دے بنان وچ، چنگا چنڈیا اے۔³⁴ لہ اوہ اونونے اخیسمک دے پُتر الیاب ٹوں جیڑا دان دے تیر دا اے، پُتر سکھان دا ول دسیا اے۔³⁵ لہ اونان دے دِلان وچ آجہی سیانف تھری اے جِدے نال اوہر قسَم دی کاریگری وچ ہر قن مولا ہون۔ لہ اوہ کندہ کار دا لہ چنڈے ہونے اُستاد دا لہ کڈھائی کرن ولہ دا جیڑے آسمانی، جامنی لہ لال رنگ دیاں کپڑیاں لہ باریک شوتہ پُھل بُوٹ کڈھن دا لہ جولہ دے لہ پُر طرح دے دستکار دا کم کر سکن لہ عجیبے نادر شیئواں ایجاد کرن۔

1. سو بصلی ایل، الیاب لے سارے سیلہ بندے چنباں دے دلاں تون خُداوندنہ سیانف لے عقل نال مالا مال کیتا اے کم کرن تان جو 36 او، خُدا دے گھر تون بنان دا کم خُدا دے بےبھوئے حُکم دے حساب نال پورا کرن۔² تد موسیٰ بصلی ایل، الیاب لے کُل سیانیاں بندیاں تون ستدیا چنباں دے دلاں وچ خُداوندنہ سیانف بھر دتی سی مطلب کے چنباں دے دلاں ایہ گُل اُٹھی پئی جاک کم کرن۔³ سو اسرائیلی رِب دا گھر بنان لئی جیڑے جیڑے ہڈیہ لیلے او، اونانہ موسیٰ دے تھوں لے۔⁴ پر لوکی فیر وی برسویل اپنہ دِل دی خوشی نال ہڈیہ موسیٰ کول لیاندے رہے۔⁵ سو رِب دے گھر تون بنان ولک سارے سیلہ لے چنڈےبھوئے کاریگر رِب دے گھر دا کم چھڈک موسیٰ کول لے۔⁶ اپناں چنڈےبھوئے کاریگراں نیں موسیٰ تون دسیا پئی "لوک خُدا دا گھر بنان لئی چدے لئی رِب لے حُکم دتا اے لوڑ تون ودھک ہڈیہ دے رہے نیں۔"⁷ سو موسیٰ بے ہدایت کیتی پئی جماعت وچوں ہُن کوئی وی رِب دا گھر بنان لئی ہور ہڈیہ نہ لیاوے۔ تد لوکی ہڈیہ لیاں تون مڑے۔⁸ کیوں جو اونان کول سامان لوڑ تون وادھو ہو گیا سی۔⁹ لے کم کرن ولک سیلہ لے چنڈےبھوئے کاریگراں نیں اکٹھ دا تبو دس باریک اُونبھوئے سوتی، آسمانی، جامنی لے لال رنگ دے کپڑے دے پڑدیاں نال بنایا چنباں لے چنڈےبھوئے اُستاداں دے تھ دے کڈھوئے کروبی سن۔¹⁰ ہر پڑدے دی لمبائی اُٹھائی تھ لے چوڑائی چار تھ سی لے او، سارے پڑدے اِکو ناپ دے سن۔¹¹ بصلی ایل لے پنج پڑدے آہو وچ جوڑے لے دُجے پنج پڑدے وی آہو وچ جوڑے۔¹² لے آخیل وڈے پڑدے دی باہری کناریتہ اونوں جوڑن لئی آسمانی رنگ دیاں لُپیاں لائیاں لے اجیہاں لُپیاں اُونہ آخیل وڈے پڑدے دے دُجے پاس دی باہری کناریتہ وی لائیاں۔¹³ پنجاہ لُپیاں اُونہ اِک پڑدے لے پنجابی دُجے پڑدے دی باہری کناریتہ جوڑن ولک پاس لائیاں۔¹⁴ اہر لُپیاں آموسامہ سن۔¹⁵ لے اُونہ سونہ دیاں پنجاہ گنڈیاں بنائیاں لے اونان گنڈیاں نال ہی پڑدیاں آہو وچ اجیہا جوڑیا پئی اکٹھ دی تھان جُڑک اِک ہو گئی۔¹⁶ بصلی ایل لے بکری دے والاں نال گیارہ پڑدے اکٹھ دی تھان دے اُنل پاس لئی بنلے۔¹⁷ ہر پڑدے دی لمبائی تریہ تھ لے چوڑائی چار تھ سی لے او، گیارہ پڑدے اِکو ہی میچ دے سن۔¹⁸ اُونہ پنج پڑدے اِک پاس جوڑے لے چھ پڑدے دُجے پاس۔¹⁹ لے پنجاہ لُپیاں اونان جُڑےبھوئے لُپیاں جُڑےبھوئے دُجے پڑدیاں دیاں باہری کناریاں لے لائیاں۔²⁰ بصلی ایل لے پنجاہ گنڈیاں پتل دیاں وی بنائیاں تان جو اوس تبو تون اینج جوڑ دیوے پئی او، اِک ہو جاوے۔²¹ اُونہ اِک اوچھاڑ تبو لئی بھیدواں دیاں رنگیاں بوٹیاں لال گھلاں دا بنایا لے اوس اوچھاڑتہ چاڑھن لئی دُجا اوچھاڑ بکری دیاں گھلاں دا بنایا۔²² بصلی ایل لے اکٹھ دے تبو دے ڈھانچے لئی کِکر دی لکڑ دے تختہ بنلے۔²³ ہر تختہ دی لمبائی دس تھ لے چوڑائی ڈیڑھ تھ سی۔²⁴ تختیاں تون آہو وچ جوڑن لئی ہر تختہ وچ دو دو جُولان کڈیاں گنیاں سن۔²⁵ اکٹھ دے تبو دے سارے تختیاں وچ اینج ہی جُولان کڈھیاں گنیاں سن۔²⁶ لے اُونہ جیڑے تختہ اکٹھ دے تبو لئی بنلے اونان وچ ویہ تختہ دکھنی لائم لے۔²⁷ بصلی ایل لے اونان وپان تختیاں پٹھ چاندی دے چالی خلہ بنلے مطلب کے ہر تختہ دیاں دُوبواں جُولان لئی دو دو خلہ بنلے۔²⁸ اکٹھ دے تبو دے دُجے پاس لئی مطلب کے پاڑ دی لائم ول تختہ لے۔²⁹ لے اونان لئی وی چاندی دے چالھی خلہ بنلے مطلب کے اِک تختہ پٹھ دو خلہ، دُوجے تختہ پٹھ دو خلہ لے اینج ای باقی دے تختیاں دے پٹھ وی دو دو خلہ۔³⁰ لے اکٹھ دے تبو دے پچھلے پاس مطلب کے لہندی لائم بصلی ایل لے چھ تختہ لے۔³¹ اکٹھ دے تبو دے پچھلیاں دُوبواں پاسیاں دیاں گنھاں لئی دو تختہ لے۔³² دُوبواں ٹکراں دے تختہ پٹھوں لے لے تیک وڈھ وچ دورے سن پر اِکو ہی ڈھانچے وچ جڑےبھوئے سن۔³³ چاندی دے خاناں سنہ اُٹھ تختہ سن۔ کُل سولان خلہ سن، دو خلہ پیلے تختہ پٹھ، اگلے دو خلہ دُجے تختہ پٹھ لے اینج ہی باقی دے خلہ۔³⁴ بصلی ایل لے کِکر دی لکڑ دے بینڈے بنلے، پنج بینڈے اکٹھ دے تبو دے اِک پاس دے تختیاں لئی بنلے۔³⁵ لے پنج بینڈے اکٹھ دے تبو دے پچھلے پاس لہندی لائم دے تختیاں لئی بنلے۔³⁶ لے اُونہ وچلے بینڈے تون اجیہا بنایا پئی تختیاں دے وچوں ہوک اِک سرے تون دُجے سرے تیک آپڑے۔³⁷ اُونہ تختیاں تون سونہ نال مڑھیا لے سونہ دے کڑے بنلے تان جو بینڈیاں لئی خاناں دا کم دین لے اُونہ بینڈیاں تون سونہ نال مڑھیا۔³⁸ بصلی ایل لے وچلا پڑا آسمانی ارغوانی لے لال رنگ دے کپڑیاں لے باریک وٹھوئے سوتی کپڑے دا بنایا جِدے لے چنڈےبھوئے کاریگر دے تھ دے کروبی کڈھوئے سن۔³⁹ اُونہ پڑدے لئی کِکر دی لکڑ دے چار تھم بنلے لے اونان تون سونہ نال مڑھیا۔ اُونہ تھماں لئی سونہ دیاں گنڈیاں وی بنائیاں لے اونان لئی چاندی ڈھال کے چار خلہ بنلے۔⁴⁰ اُونہ اکٹھ دے تبو دے بُوے دا پڑا آسمانی، جامنی لے لال رنگ دے کپڑیاں لے باریک وٹھوئے سوتی کپڑے دا بنایا جیڑا پھل بوٹیاں والا سی۔⁴¹ اُونہ اوس پڑدے لئی گنڈیاں سنہ پنج تھم بنلے لے اونان دیاں سیرباں پٹیاں تون سونہ نال مڑھیا۔ اونان لئی جیڑے پنج خلہ سن او، پتل دے بنھوئے سن۔

¹۔ بضلی ایلّے صندوق ککر دی لکڑ دا بنایا۔ اودی لمیائی ڈھائی ہتھ لٹے چوڑائی ڈیڑھ ہتھ لٹے اُچائی ڈیڑھ ہتھ سی۔² اونہ اودے اندر باہر پاس دا سونا مڑھیا لٹے اودے لئی چار چوفیرے اک سونہ دی کناری اٹل پاس لئی بنائی۔³ اونہ اودے چواں پاڑیاں لئی سونہ دے چار کڑھ ڈھلک۔ دوکڑے اودے اک پاس لٹے دو کڑے اودے دُج پاس ستن۔⁴ اونہ ککر دی لکڑ دے دو ڈنڈے بناکے اونانے سونا مڑھیا۔⁵ اونہ ڈنڈیاں نون صندوق دے ڈوبواں پاسیاں دے کڑیاں وچ پایا تان جو صندوق چُکیا جا سَتک۔⁶ اونہ صندوق دا سریوش پاس دے سونہ دا بنایا لٹے اودی لمیائی ڈھائی ہتھ لٹے چوڑائی ڈیڑھ ہتھ سی۔⁷ بضلی ایلّے صندوق دے سریوش دے ڈوبواں سریوش دے دو کروی سونہ دے کڑھک بنلے۔⁸ اک کروی نون اونہ اک سرے دھریا لٹے دوجے نون دوجے سرے۔ ڈوبواں سریاں دے کروی لٹے سریوش اکو ہی ٹکرے دے بنہوئے ستن۔⁹ کروییاں دے کھمب اٹل پاسیوں پھیلہوئے ستن لٹے اونان دیاں کھمیاں نال سریوش ڈھکیا ہوا سی۔ لٹے اونان کروییاں دے مٹد آمو سامنے صندوق دے سریوش ول ستن۔¹⁰ بضلی ایلّے میز ککر دی لکڑی دا بنایا۔ اودی لمیائی دو ہتھ، چوڑائی اک ہتھ لٹے اُچائی ڈیڑھ ہتھ سی۔¹¹ اونہ میز نون پاس دے سونہ نال مڑھیا لٹے اودے چار چوفیرے سونہ دی کناری بنائی۔¹² اونہ اک کنگنی چار انگل چوڑی اودے چار چوفیرے رکھی لٹے اوس کنگنی سونہ دی کناری بنائی۔¹³ اونہ اودے لئی سونہ دے چار کڑے ڈھالکے چواں پاویاں دے چواں ٹکراں وچ لائے۔¹⁴ ایہ کڑے کنگنی دے کول ستن تان جو میز چُکن ولک ڈنڈیاں لئی خانیاں دا کم دین۔¹⁵ لٹے اونہ میز چُکن لئی اوہ ڈنڈے ککر دی لکڑی دے بنلے لٹے اونان نون سونہ نال مڑھیا۔¹⁶ لٹے اونہ میز دھرن ولک سارے پانڈے مطلبکے اودے ڈونگ، چمچ، وڈے وڈے پیللے لٹے صراپاں پاس دے سونہ دیاں بنائیاں۔¹⁷ بضلی ایلّے دیوے دانی پاس دے سونہ دی بنائی۔ اونہ دیوے دانی اودے پاوے لٹے اودی ڈنڈی سنے بنائی۔ اودییاں پیالیاں، لاٹولے پُھل اکو ہی ٹکرے دے بنہوئے ستن۔¹⁸ چھ بانہواں اودے ڈوبواں پاسیوں ودھیاں ہوئیاں ستن مطلبکے دیوے دانی دیاں تین بانہواں اک پاسیوں لٹے تین بانہواں دوجے پاسیوں۔¹⁹ پہلی بانہتے بادام دے پُھل ورگیاں تین پیالیاں، اک لاٹولے اک پُھل سی لٹے دوجی بانہتے وی بادام دے پُھل ورگیاں تین پیالیاں اک لاٹولے اک پُھل سی۔ مطلبکے دیوے دانی دیاں چھوے بانہواں سب کُجھ اکو جیہا سی۔²⁰ لٹے دیوے دانی دے وچکارے تھ لٹے بادام دے پُھل ورگیاں چار پیالیاں اپنے اپنے لاٹولے پُھل سنے بنیاں ہوئیاں ستن۔²¹ پہلیاں دو بانہواں دے پُھلے لاٹو اک ہی ٹکرے دے بنہوئے ستن لٹے دوجیاں دو بانہواں پُھلے لاٹو وی اکو ٹکرے دے بنہوئے ستن۔ ایسے طرح تِجیاں دو بانہواں پُھلے لاٹو اکو ٹکرے دے بنہوئے ستن۔ دیوے دانی دیاں ودھیاں ہوئیاں چھوے بانہواں ایسے طرح بتیاں ہوئیاں ستن۔²² اونان دے لاٹولے اونان دیاں بانہواں سب اکو ہی ٹکرے دے ستن۔ ساری دیوے دانی پاس دے سونہ لٹے اکو ہی ٹکرے دی بنی ہوئی سی۔²³ بضلی ایلّے دیوے دانی اودے لئی ست دیوے، اُچے لٹے گُلدان پاس دے سونہ دے بنلے۔²⁴ اونہ دیوے دانی لٹے اودییاں کُل شیواں اک قنطار پاس دے سونہ نال بنائیاں۔²⁵ بضلی ایلّے بخور بخاون دی قُربان گاہ ککر دی لکڑ دی بنائی۔ اودی لمیائی اک ہتھ لٹے چوڑائی وی اک ہتھ سی۔ اوہ قُربان گاہ جوگٹھی سی لٹے اودی اُچائی دو ہتھ سی۔ قُربان گاہ لٹے اودے سینگ اکو ٹکرے دے ستن۔²⁶ اونہ بخور بخاون دی قُربان نون پاس دے سونہ نال مڑھیا مطلبکے اودا اُتلا پاسا، اودا آل دوالا لٹے اودے سینگ پاس دے سونہ دے مڑھ۔ اونہ اودے چار چوفیرے پاس دے سونہ دی کناری بنائی۔²⁷ اونہ قُربان گاہ دے ڈوبواں پاس کناری دے تھل سونہ دے دو کڑے بنلے۔ ایہ کڑے قُربانگاہ نون چُکن ولک ڈنڈیاں دے خانیاں دا کم کر دے ستن۔²⁸ اونہ ڈنڈے ککر دی لکڑ دے بنلے لٹے اونان نون سونہ نال مڑھیا۔²⁹ اونہ مسح کرن دا پاک تیل لٹے خوشبودار بخور دا مصالح چنڈے ہوئے عطر ساز دی حکمت دے حسیاب نال بنایا۔

¹۔ بصلی ایلّے سوختنی فُربانی لئی ککر دی لکڑ دا مذبح بنایا۔ اودی لمبائی پنج ہتھ لے چوڑائی وی پنج ہتھ سی۔ اوہ جوگٹھا لے اودی 38 اُچائی تین ہتھ سی۔²۔ اوہ اودے جواں تُکرا تے سینگ لائے۔ مذبح لے اودے سینگ اِکو ہی تُکرے دے بھوئے سَن لے اوہ اونوں پتل نال مڑھیا۔³۔ اوہ مذبح دیاں ساریاں شیواں بنائیاں مطلب کے سواہ چُکن والیاں ٹوکریاں، بیلچے، کٹولہ، سیخاں لے انگٹھیاں۔ اوہ ایہ سارا سامان پتل دا بنایا۔⁴۔ اوہ کنگھری ٹوں فُربان گاہ دے جواں پاسے دے کُڈے تھلے اینج لایا پئی اوہ اُچائی وچ فُربان گاہ دے میچ توں آدھی سی۔⁵۔ اوہ پتل دی کنگھری دیاں جواں تُکراں لئی چار کڑے بنلے تان جو ڈنڈیاں لئی خانیاں دا کم دین۔⁶۔ بصلی ایلّے ڈنڈے ککر دی لکڑ دے بنلے لے اونان ٹوں پتل نال مڑھیا۔⁷۔ اوہ ڈنڈیاں ٹوں مذبح دے ڈوبواں پاسے دے کڑیاں وچ پایا تان جو مذبح چُکھا جا سکے۔ اوہ اوہ مذبح پھٹیاں دا بنایا لے مذبح کھوکھلا سی۔⁸۔ بصلی ایلّے وڈا حوض لے چوکی پتل دی بنائی۔ اوہ حوض بنان لئی اوہ پتل ورتیا جیہڑا آکٹھ دی تھان دے بُوئے سیواکرن والیاں زنانیاں نیں آپنیاں شیشیاں توں لاکے بصلی ایلّے ٹوں دتا سی۔⁹۔ فیر اوہ آکٹھ دے تَبُو دا ویڑھا وی بنایا۔ لے ویڑھ دے دَکھنی لائے دے پڑے اُونہوئے باریک سوتی کپڑے دے سَن جیہڑے سو ہتھ لے سَن۔¹⁰۔ پڑدیاں لئی ویہ تھم پتل دے ویہ خانیاں سَن۔ لے تھماں دے کُڈے لے پٹیاں چاندی دیاں سَن۔¹¹۔ لے پاڑ دی لائے وی اوہ سو ہتھ لے لے اوہناں لئی ویہ تھم لے پتل دے خلے وی ویہ اوہی سَن لے تھماں دے کُڈے لے پٹیاں چاندی دیاں سَن۔¹²۔ لاندی لائے دے پڑے پنجہتھ لے سَن جنہاں دے دس تھم لے دس نیپیاں سَن۔ تھماں دے کُڈے لے پٹیاں چاندی دیاں سَن۔¹³۔ ویڑا چڑھدی لائے وی پنجہتھ لے سَن۔¹⁴۔ ویڑے دے اک پاسے دے بُوئے دے پڑے پندراں ہتھ لے سَن۔ اوہناں دے تین تھم لے تین نیپیاں سَن۔¹⁵۔ ویڑھ دے دُوج پاسے دے بُوئے دے پڑے وی پندراں ہتھ لے سَن جنہاں دے تین تھم لے تین ہی نیپیاں سَن۔¹⁶۔ ویڑھ دے سارے پڑے اُونہوئے باریک سوتی کپڑے دے سَن۔¹⁷۔ تھماں دیاں نیپیاں پتل دیاں سَن۔ ایہناں تھماں لئی کُڈے لے پٹیاں چاندی دیاں سَن۔ لے تھماں دے سیرے وی چاندی دے مڑھوئے سَن۔ ویڑھ دے کُل تھم چاندی دے نال مڑھوئے سَن۔¹⁸۔ ویڑھ دے بُوئے دا پڑا ویہتھ لے اوہ آسمانی، جامنی، لال رنگ لے باریک اُونہوئے سوتی کپڑے دا سی لے ویہتھ لے لے سنی۔ ویڑے دے پڑدیاں وانگ، ایہ پڑا وی ویہتھ لے لے پتھ اُچا سی۔¹⁹۔ ایہدیاں جواں نیپیاں پتل دیاں لے چارے کُڈے چاندی دے سَن۔ ایہناں دے سریاں لے پٹیاں تے چاندی مڑھی ہوئی سی۔²⁰۔ آکٹھ دے تَبُو لے ویڑے دے کُل کِلے پتل دے بھوئے سَن۔²¹۔ شہادت دے تَبُو ٹوں بنان لئی جیہڑیاں شیواں ورتیاں گئیاں اوہ ایہ نیں لے ایہ شیواں مُوسیٰ دی ہدایت دے حساب نال لاویاں نیں آکٹھیاں کیتیاں لے ہاڑون کاہن دے پُتر اَتمر کاہن۔ اوہناں ٹوں لکھن دا کم کیتا۔²²۔ خور دے بوترے لے اُوری دے پُتر بصلی ایلّے جیہڑا یہودا دے بُر دا سی سب کُجھ بنایا جیدا خُداوندہ مُوسیٰ ٹوں حُکم دتاسی۔²³۔ آخِسمک دا پُتر اَلیاب جیہڑا دان دے بُر دا سی بصلی ایلّے دے نال سی لے اوہ کندہ کار لے چنڈیا ہوا کاریگر سی لے آسمانی، جامنی، لال رنگ دے کپڑیاں لے باریک سوتی کپڑے تے پُھل بُوئے کڈھدا سی۔²⁴۔ کُل سونا جیہڑا رُب دے گھر دیاں شیواں تے ورتیا گیا مطلب کے ہدیہ دا سونا اُنسی قنطار لے رُب دے گھر دی مِثقال دے حساب نال ست سو تیرے مِثقال سی۔²⁵۔ لے لوکاں وَلوں دتہوئے ہدیہ دی چاندی اک سو قنطار لے رُب دے گھر دی مِثقال دے حساب نال اک ہزار ست سو پچھتر مِثقال سی۔²⁶۔ یاں اک بیکا مطلب کے آدھی مِثقال، رُب دے گھر دی مِثقال دے حساب نال، ہر بندے کولوں لئی گئی۔ ایہ سارا ہدیہ اوہناں بندیاں کولوں آکٹھا کیتا گیا جیہڑے گنتی کردیاں ویہ ورھ یاں ایہڈوں ودھ غُمر دے نکلے لے ایہ بندے گنتی وچ چھ لکھ تین ہزار پنج سو پنجاہ سَن۔²⁷۔ سَو قنطار چاندی نال پاک تھان دیاں نیپیاں لے پڑدیاں دیاں نیپیاں ڈھالیاں گئیاں۔ مطلب کے اک سو نیپیاں سَن لے اک قنطار اک نیپتہ لگی۔²⁸۔ بصلی ایلّے باقی بچیاں ہوئیاں اک ہزار ست سو پچھتر چاندی دیاں مِثقالاں نال تھماں لئی کُڈے بنلے۔ اوہناں تھماں دیاں سریاں ٹوں مڑھیا لے اوہناں لئی پٹیاں بنائیاں۔²⁹۔ اُچیچہدھے دے پتل دا بہار ستر قنطار لے دو ہزار چار سو مِثقال سی۔³⁰۔ اودے نال اوہ آکٹھ دے تَبُو دے بُوئے دیاں نیپیاں پتل دا مذبح، پتل دی چھنجھری، مذبح دیاں ساریاں شیشواں،³¹۔ آکٹھ دی تھان دے آل دولہ دیاں نیپیاں، ویڑے دے بُوئے دیاں نیپیاں رُب دے گھر دے تَبُو دے کُل کِلے لے ویڑھ دے تَبُو دے سارے کِلے بنلے۔

¹۔ اونانہ ربّ دے گھر وچ سیوا کرن لئی اُون دے آسمانی، جامنی لَہ لال پُھل بُوٹ کڈھوئے لباس بنلے۔ اونانہ ہارون لئی پاک لباس چوہن خُداوندنہ حُکم دتا سی بنایا۔² بصلی ایلّہ سونہ، آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک وٹھوئے سُوتر دا اُفود بنایا۔³ اونانہ سونا کُٹ کُٹ کے باریک پتِریاں بنائیاں لَہ پتِریاں تُون کُٹ کُٹ کے تاراں بنائیاں تان جو اونان نال آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک وٹھوئے سُوترنہ چنڈےوئے اُستاد دی حکمت وانگ سونہ دا کم کیتا جاوے۔⁴ اونانہ اُفود تُون جوڑن لئی دو موڈھ بنلے لَہ اودے دُوبواں سیریاں تُون جوڑ کے بٹھ دتا۔⁵ اونوں کسن لئی کاریگری نال تبا بویا لک بٹھ جیڑا اودے لَہ سی اوہ وی اوسے ٹکرے لَہ چچ دا سی مطلب کے سونہ، آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک وٹھوئے سُوتر دا تبا بویا سی چوہن خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم دتا سی۔⁶ اونانہ سلیمانی پتھر چھانگ کے صاف کیتے جیڑے سونہ دے خائیاں وچ جڑے گئے سَن لَہ اونانہ آنگوٹھی دی مہر وانگ اسرائیل دے پُتران دے نال کڈھوئے سَن۔⁷ بصلی ایلّہ اونان تُون اُفود دے موڈھیاں لَہ لایا تان جو اوہ اسرائیل دے پُتران دی یادگاری دے پتھر ہون چوہن خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم دتا سی۔⁸ لَہ اوہ اُفود ورگا پک بٹھ بنایا جیڑا چنڈےوئے کاریگر دے تھ دا کم سی۔ اوہ اونوں سونہ، آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں لَہ باریک وٹھوئے سُوتر دا بنایا۔⁹ اوہ جوگٹھا سی۔ اونانہ پک بٹھ دُہرا بنایا جیڑا اک گٹھ لَہ اک گٹھ چوڑا سی۔¹⁰ اودے اونانہ چار قطاراں وچ تے جڑے۔ پہلی قطار وچ لال یا فُوت، پُکھراج لَہ زُمُر سی۔¹¹ دوجی قطار وچ شب چراغ دا گور، نیلم لَہ پیرا۔¹² تِجی قطار وچ لشم بٹھ لَہ یا فُوت۔¹³ چوتھی قطار وچ فیروزہ لَہ سلیمانی پتھر لَہ زبر جد۔ اہم سارے پتھر سونہ دے وکھوؤکھ خائیاں وچ جڑےوئے سَن۔¹⁴ اہم پتھر اسرائیل دے پُتران دے ناواں دی گیتی دے حساب نال بارہ سَن، لَہ آنگوٹھی دی چھاپ وانگ بارہ تِراں وچوں اک اک دا نال اک اک پتھرتے وکھرا وکھرا کُھرجیا بویا سی۔¹⁵ اونانہ پک بٹھتے دُوری وانگ پاس دے سونہ دیاں گجیاں ہوئیاں زنجیراں بنائیاں۔¹⁶ اونانہ سونہ دے دو خلے لَہ سونہ دے دو کڑے بنلے لَہ دُوبواں کڑیاں تُون پک بٹھ دے دُوبواں سیریاں لَہ لایا۔¹⁷ اونان تیں سونہ دیاں گجیاں ہوئیاں دُوبوہن زنجیراں اونان کڑیاں وچ پایاں جیڑے پک بٹھ دے سیریاں سَن۔¹⁸ اونانہ زنجیراں دے باقی دُوبوہن سیرے دُوبواں خائیاں نال جڑے اُفود دیاں دُوبواں موڈھیاں لَہ اگلے پاس لَہ۔¹⁹ لَہ اونان تیں سونہ دے دو پور کڑے بنلے اونان تُون پک بٹھ دے دُوبوہن سیریاں دی اوس کیناری وچ لایا چدی سیدھ اُفود وَل اُندلے پاس سی۔²⁰ لَہ اونان تیں سونہ دے دو کڑے پور بنا کے اونان تُون اُفود دے دُوبوہن موڈھیاں دے اگلے حصّے وچ اُندلے پاس جتھ اُفود جڑیا بویا سی لایا تان جو اوہ اُفود دے کاریگری نال اُونہوئے پٹک لَہ رپوے۔²¹ لَہ اونان تیں پک بٹھ تُون لَہ اودے کڑیاں تُون اُفود دے کڑیاں نال اک نیلی دُوری نال اینج بٹھیا پئی اوہ اُفود دے کاریگری نال اُونہوئے پٹک دے لَہ رپوئے تان جو پک بٹھ دُہلا ہو کے اُفود نالوں وکھ نہو جاوے۔ مُوسیٰ لَہ اہم سب کُجھ اونج ہی کیتا چوہن خُداوندنہ اونوں حُکم کیتا سی۔²² بصلی ایلّہ اُفود دا جڈ، جُولاہ وانگ اُون کے، اکا نیلے کپڑے دا بنایا۔²³ لَہ اودا گِلما زہ دے گلے وانگ وچکار سی لَہ اودے آل دولّہ اونی ہوئی کیناری سی تان جو اوہ پاٹ نہ جاوے۔²⁴ لَہ اونانہ اودے گھیرے وچ آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دی وٹی ہوئی تار نال اُتار بنلے۔²⁵ اونان پاس دے سونہ دیاں تلیاں بنا کے اونان تُون جڈ دے گھیرے دے چواں پاس اُتاراں دے وچکار لایا۔²⁶ سو ہارون دے سیوا کرن لئی، جڈ دے سارے گھیرے وچ اک اک تلی سی لَہ اک اک اُتار چوہن خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم کیتا سی۔²⁷ اونان ہارون لَہ اودے پُتران لئی سُوتر دے باریک اُونہوئے کُڑے بنلے۔²⁸ لَہ باریک سُوتر دا عمامہ لَہ باریک سُوتر دیاں سونیاں پگیاں لَہ باریک وٹھوئے سُوتر دے پچلم۔²⁹ لَہ باریک وٹھوئے سُوتر لَہ آسمانی، جامنی لَہ لال رنگ دے کپڑیاں دا بھل بوٹیاں والا لک بٹھ وئے بنایا چوہن خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم کیتا سی۔³⁰ اونان تیں پاک تاج دی پتری پاس دے سونہ دی بنائی لَہ اودے لَہ اک آنگوٹھی تے نقش وانگ اہم لکھیا "خُداوند لئی پاک"۔³¹ تے فیر اونوں عملہ نال لَہ بٹھن لئی اودے وچ اک نیلی دُوری لائی جینج خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم کیتا سی۔³² اینج اکٹھ دے تَبو دے گھر دا سارا کم توڑ چڑھیا۔ اسرائیل دے لوکاں سب کُجھ آپ کیتا۔ اونان تیں اوہ ساریاں ہدایتاں مَنیاں جیڑیاں خُداوندنہ مُوسیٰ تُون کیتیاں سَن۔³³ لَہ اوہ اکٹھ دا تَبو مُوسیٰ کول لیلے مطلب کے تَبو لَہ اودا کُل سامان، اودیاں گھنڈیاں، تختہ، بینڈے، تھم، خلف۔³⁴ بھیدواں دیاں لال رنگیاں ہوئیاں گھلاں دا اوچھاڑ، چنگ جمرے دا اوچھاڑ لَہ ڈھکن لئی پڑا۔³⁵ گواہی دا صندوق، اودے دُندے لَہ سربوش۔³⁶ اوہ میز، میز دے کُل پاندے لَہ نذر دی روٹی لیلے۔³⁷ پاس دے سونہ دی دیوے دانی لَہ اودے شنکار دے دیوے، اودے کُل پاندے لَہ بالن دا تیل لیلے۔³⁸ سونہ دی قُربان گاہ، مسح کرن دا تیل لَہ خُوشبو والا بخور، تَبو دے بُوے دا پڑا۔³⁹ پتل مڑھیا بویا مذبح لَہ پتل دی جھنجری لَہ اودے دُندے لَہ اودے کُل پاندے لَہ وڈا حوض اودی چوکی سنب۔⁴⁰ اوہ ویڑے دے پڑے سنب اونان دے تھم لَہ پاوے، لَہ ویڑے دے بُوے دا پڑا، اودیاں رسیاں لَہ کِل، لَہ اکٹھ دے تَبو دی سیوا لئی کُل سامان لیلے۔⁴¹ اوہ پاک گھر دی سیوا لئی چنگ اُونہوئے کاہناں دے کپڑے مطلب کُہارون کاہن لَہ اودے پُتران لئی لیلے جنہاں تُون پاک اونان کاہن دا کم توڑ چڑھانا سی۔⁴² سو اسرائیلیاں تیں اوہ سارا کم توڑ چڑھایا چوہن خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم کیتا سی۔⁴³ جد مُوسیٰ ویکھیا پئی اونان سارا کم اونج ہی توڑ چڑھایا چوہن خُداوندنہ اونان تُون کرن دا حُکم کیتا سی۔ تد مُوسیٰ اونان تُون برکت دتی۔

1. تد خُداوندنہ موسیٰؑ ٹوں آکھیا پئی 2. " ٹوں توں سال دے پہلے مہینہ دی پہلی تاریخ ٹوں خیمہ اجتماع مطلب کے آکھن دا تئو تانیں۔ 40
3. ٹوں گواہی دے صندوق ٹوں آکھن دے تئو وچ دھر یں لٹے گواہی دے صندوق ٹوں پڑدیاں نال ڈھک کے رکھیں۔ 4. میز اندر لیلک اودے
تے گواہی دے صندوق دیاں شینواں اپنی اپنی تھاتے سجا کے دھر دیویں۔ فیر دیوے دانی اندر لیلک دیوے بال دیویں۔ 5. ٹوں پکا بخور پخان
والی سونہ دی قربان گاہ گواہی دے صندوق دے سامنے رکھیں لٹے آکھن دے تئو دے بُوے لگ پڑدالویں۔ 6. ٹوں پکا سوختنی قربانی دا
مذبحا آکھن دے تئو دے بُوے لگ دھریں۔ 7. ٹوں پکا وڈا حوض آکھن دے تئو لٹے مذبح دے وچکار دھر کے پانی نال بھر دیویں۔ 8. ٹوں پکا
اودے ویڑے ٹوں جواں پاسیوں گھیر کے ویڑے دے بُوے پڑدا لا دیویں۔ 9. ٹوں پکا، مسج کرن والا تیل لیا کے آکھن دے گھر لٹے اودییاں
اندریاں ساریاں شینواں ٹوں مسج کریں۔ لٹے اینج اونوے اودییاں کُل شینواں ٹوں پاک کریں۔ تد اوہ میرے لئی پاک ہوجاوے گا۔ 10. ٹوں
پکا، سوختنی قربانی دے مذبح لٹے اودے پانڈے مسج کر کے پاک کریں۔ لٹے اینج مذبحا میرے لئی اُکا پاک ہو جاوے گا۔ 11. ٹوں پکا، پتل دے
حوض لٹے اودی چوکی ٹوں وی مسج کر کے میرے لئی پاک کریں۔ 12. ٹوں پکا، ہارون لٹے اودے پُتران ٹوں آکھن دے تئو دے بُوے لگ لیا کے
پانی نال پاک کریں۔ 13. ٹوں پکا، ہارون ٹوں اوہ لباس پوائیں جیڑا میرے لئی پاک کیتا گیا ہووے لٹے اونوں مسج کر کے میرے لئی پاک کریں
تان جو اوہ کاہن بوک میری سیوا دا کم کرسکے۔ 14. لٹے ٹوں اودے پُتران ٹوں لیا کے اونیاں ٹوں کُتے پوائیں۔ 15. ٹوں پکا، اونیاں ٹوں وی اونیاں
دے پیو وانگ میرے لئی مسج کریں تان جو اوہ میرے لئی کاہن ہون دی سیوا دا کم کر سکن لٹے اونیاں دا مسج ہونا اونیاں لئی پیڑہو
پیڑی سدا تیک کھانت دا نشان ہووے گا۔ 16. موسیٰؑ سب کُجھ اونچ ہی کیتا جویں خُداوندنہ اونوں اوہ سب کم کرن دا حکم کیتا سی۔
17. سو دوجہ ورہ دے پہلے مہینہ دی پہلی تاریخ تے آکھن دا تئو گڈیا گیا۔ 18. موسیٰؑ آکھن دا تئو لایا لٹے اودییاں نیپیاں مٹھی ہوئی تھاتے
دھریاں، اودے تختہ لٹے، اودے بینڈے جوڑے لٹے اودے تھم گڈے۔ 19. اوہ رِب دے گھر لٹے تئو تانیا لٹے اودے لٹے اوچھاڑ چڑھایا جویں خُداوند
نہ موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 20. اوہ شہادت نامہ ٹوں صندوق وچ دھریا لٹے اونوں ڈنڈیاں ٹوں وی صندوق وچ لاک ستر بوش ٹوں صندوق
لٹے دھر دتا۔ 21. لٹے اوہ صندوق آکھن دے تئو وچ لایا۔ لٹے اوہ گواہی دے صندوق ٹوں پڑدیاں نال ڈھکیا جویں خُداوندنہ اونوں حکم کیتا
سی۔ 22. لٹے اوہ میز ٹوں آکھن دے تئو وچ پہاڑی لائیں، پڑدیوں بار دھریا۔ 23. لٹے اوہ خُداوند دے حضور میز تے سجا کے رکھی جویں
خُداوندنہ موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 24. لٹے اوہ دیوے دانی ٹوں آکھن دے تئو وچ میز دے سامنے دکھنی لائم دھریا۔ 25. لٹے اوہ خُداوند لگ
دیوے بال یتے جویں خُداوندنہ موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 26. لٹے اوہ سونہ دی قربان گاہ، ٹوں آکھن دے تئو دے اندر بڑے دے سامنے
دھریا۔ 27. لٹے اودے خُوشنودار مصالح دا بخور پخایا جویں خُداوندنہ موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 28. لٹے اوہ آکھن دے تئو دے بُوے پڑدا
لایا۔ 29. لٹے آکھن تئو دے بُوے سوختنی قربانی دا مذبح دھر کے اودے سوختنی قربانی لٹے نذر دی قربانی چڑھائی جویں خُداوندنہ
موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 30. لٹے اوہ آکھن دے تئو لٹے مذبح دے وچکار حوض دھریا لٹے دھون دھوان دے کم لئی اونوں پانی نال بھر دتا۔
31. لٹے موسیٰؑ، ہارون لٹے ہارون دے پُتران نیں اپنے اپنے پیر اوس حوض وچون دھوتے۔ 32. لٹے جدوں کدی اوہ آکھن دے تئو وچ یا مذبح کول
جانے سن، اپنے آپ ٹوں دھو لیندے سن جویں خُداوندنہ موسیٰؑ ٹوں حکم کیتا سی۔ 33. موسیٰؑ آکھن دے تئو لٹے مذبح دے چار
چوہیرے ویڑا رکھیا لٹے اوس ویڑے دے بُوے پڑدا لا لٹے اینج موسیٰؑ اوس کم ٹوں توڑ چڑھایا۔ 34. تد آکھن دے تئو بدل چھا گیا لٹے
آکھن دا تئو خُداوند دے جلال نال بھر گیا۔ 35. لٹے موسیٰؑ آکھن دے تئو وچ جان جوگا نہ رپا کیوں جو بدل اودے چھایا ہوا سی نلک آکھن دا
تئو خُداوند دے جلال نال بھر گیا سی۔ 36. لٹے جدوں کدی بدل آکھن دے تئو توں اُتھدا سی بنی اسرائیل اپنے بند لئی تہ پیندے سن۔ 37. پر
جس دیہاڑے تیک بدل آکھن دے تئو تیک ریندا سی بنی اسرائیل اوس دیہاڑے تیک نیں سن تہا۔ 38. کیوں جو بنی اسرائیل دے کُل
بند وچ اونیاں دے سارے گھرنے دے سامنے آکھن دے تئو تہا۔ 39. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 40. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 41. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 42. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 43. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 44. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 45. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 46. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 47. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 48. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 49. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 50. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 51. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 52. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 53. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 54. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 55. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 56. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 57. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 58. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 59. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 60. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 61. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 62. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 63. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 64. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 65. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 66. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 67. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 68. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 69. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 70. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 71. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 72. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 73. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 74. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 75. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 76. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 77. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 78. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 79. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 80. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 81. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 82. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 83. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 84. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 85. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 86. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 87. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 88. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 89. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 90. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 91. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 92. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 93. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 94. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 95. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 96. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 97. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 98. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 99. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔ 100. موسیٰؑ آکھن دے تئو تہا۔

اخبار

1. تہ خُداوندنہ موسیٰؑ نؤں سدیا - نلک حضوری دے خیمہ وچون اوس نوں آکھیا۔ 2. پئی اسرائیل نال کلام کرتے اونیاں ٹوں اکھ دے پئی 1
پر کوئی - جیڑا بُادے وچون خُدا جوگی چار پیر ولے وچون قربان لیلے۔ تان اوہ گان ، ڈھگ یا بھیڈ بکری دی قربانی لیلے۔ 3. جیکر اوس
دی گان ، ڈھگ دی قربانی ہوئی ہووے۔ تان عیب تر ہووے۔ اوس ٹوں حضوری دے خیمہ دے بُوے کول لیاوے۔ تان جو خُداوند دے لگ
قبول ہووے۔ 4. تہ سڑی ہوئی قربانی دے سیر لٹے اپنا تہہ رکھ تہا ايس توں اوہ کفارے جوگی مقبول کیتی جاوے گی۔ 5. اوس تون مگروں
اوہ کاہن نیں لہو نوں لکے اونوں مذبح لٹے ، جیڑا حضوری دے خیمہ کول نیں - اوس دے آل دولہ چھٹن۔ 6. تہ اوہ سڑی ہوئی قربانی دی
کھل کھچتے اوس دے جوڑاں دے ٹکڑے ٹکڑے کر دیوے۔ 7. تہارون دے پُتر جیڑے کاہن نیں - مذبح لٹے آگ رکھن تہا اوس دے لٹے لکڑی
دی چون کر دین۔ 8. تہارون پُتر جیڑے کاہن نیں اوس دے کٹھن ٹکڑیاں ٹوٹے سیر ٹوٹے چربی ٹوں آگ لٹے جیڑی مزب لٹے اے۔ چن
نال رکھ دین۔ 9. تہ اوس دیاں اندران تہا اوس دے پیت ، پانی نال دھوتے جاون تہا کاہن سبھ کُجھ مذبح لٹے دساڑن - کیوں جو ایہ سڑی
ہوئی قربانی تہا خُداوند دی خوشنودی جوگی آگ والی خُوشنودا ر قربانی ہووے گی - 10. تہ جے گراوس دی قربانی بھیڈ یاں بکری دے گلے
وچون سڑی ہوئی قربانی ہووے ، تان اوہ عیب تر لیاوے۔ 11. تہ اوس ٹوں مذبح دے شمالی پاسے خُداوند دے لگ ذبح کرے تہا اوس دے
آل دولہ چھٹن۔ 12. تہ اوہ اوس دے جوڑاں دے ٹوٹے ٹوٹے کر کے اوس دا سرتے چربی دی وند کرن تہا کاہن ایہناں ٹوں مذبح دی آگ لٹے چون
کر کے رکھی ہوئی لکڑیاں لٹے رکھن۔ 13. تہ اوہ اوس دی اندران تہا اوس دے پیران ٹوں پانی نال دھوون تہا کاہن ایہناں سبھناں ٹوں چاڑھتہ
مذبح لٹے ساڑھ کیوں جو ایہ سڑی ہوئی قربانی تہا خُداوند دی خوشنودی جوگی آگ والی خوش بُو دار قربانی ہووے گی۔ 14. تہ جے کر
اوس دی قربانی خُداوند جوگی سڑی ہوئی قربانی پکھیراں ہووے۔ تان اوس دی قربانی قُمرباں یاں کیوُتران دے بچیاں دی ہووے گی۔
15. تان کاہن اوس ٹوں مذبح لٹے چاڑھتہ اوس دا سیر مروڑ دیوے۔ تہا اوس ٹوں مذبح لٹے چاڑھتہ اوس دا لہو مذبح دے کناریاں لٹے
نچوڑے۔ 16. تہ اوس دے پوٹے ٹوں آلائش سنہ کڈھ کے مذبح دے مشرقی پاسے راکھ دی تہا لٹے پاء دیوے۔ 17. تہ اوس دی دونواں ہانہوں

تُون چیر دیوے۔ پر ونڈنا ن کرے تے کاہن اوس تُون مذبح تے کاہن اوس نوں مذبح تے لکڑیاں دے تے اِگ نال سارھ۔ کیوں جو ایہ سڑی
ہوئی قربانی تے خداوند دی خوشنودی جوگی آگ والی خوشبو دار قربانی ہووے گی۔

¹. جے کر کوئی بندہ نذر دی قربانی خداوند جوگی لیاوے تاں اوہدی قربانی میدے دی ہووے۔ تاں اوہدے لُٹے اوہ تیل پاوےتے اوہدے لوہان 2 رکھ۔²۔ تے اونوں ہارون دے پُتر اں دے کول ، جیہڑے کاہن نیں لیاوے۔ ناں اونیاں وچوں اک میدےتے تیل وچوں لوہان سنہ سبھ وچوں مٹھ بھر لوےتے اوہدی یادگاری جوگی مذبح لُٹے ساڑے۔ پئی خوشبو دار آگ والی قربانی خداوند جوگی ہووے۔³۔ تے جیہڑی نذر وچوں بچیا روے۔ اوہارون تے اوہدے پُتر اں دا ہووے گا ۔ کیوں جو ایہ خداوند دی آگ والی قربانیاں دا سبھ توں پاک حصّہ اے۔⁴۔ تے جے کر تُوں نذر دی قربانی تندور دی یکی ہوئی شہ لیاویں تاں تیل وچ مَلہوئے میدے فطیری نان تے فطیری پھلکے تیل نال چوہڑی ہوئی ہون گئیاں۔⁵۔ جیکر تیری نذر دی قربانی تُوے دی شہوے ، تا اوہ تیل وچ مَلہوئے فطیری میدے دی ہووے گی۔⁶۔ تُوں اونوں ٹوٹیاں وچ بنھیتے اوہدے تیل پاویں ۔ کیوں جو ایہ نذر دی قربانی اے۔⁷۔ جیکر تیری نذر دی قربانی کڑاہی دی شہوے۔ تاں تیل وچ مَلہوئے میدے دی بنائی جاوے۔⁸۔ تے قربانی جیہڑی تُوں ایس طرحاں بنائی اے۔ خداوند جوگی لیلے کاہن دے لگے رکھ دے۔ اوہ اونوں لت کے مذبح لُٹے چڑھا دے۔⁹۔ تے کاہن ایسی قربانی وچوں کجھ اوہدی یادگاری جوگی لوےتے اونوں مذبح لُٹے ساڑے۔ پئی خوشبودار آگ والی قربانی خداوند جوگی اے۔¹⁰۔ تے جو کجھ قربانی وچوں بچیا روے اوہارون تے اوہدے پُتر اں دا ہووے گا ۔ کیوں جو اوہ خداوند دی آگ والی قربانیاں وچوں بوہت پاک اے۔¹¹۔ کوئی نذر دی قربانی جیہڑی تپسی خداوند جوگی لیاؤ، کیوں جو خمیرے شہد خداوند دی آگ دی قربانی ہوگی۔ ساڑیا ناں جاوے گا۔¹²۔ ٹسپیں اونیاں تُوں ٹسپیں اونیاں نوں اگیتے پھلاں دی قربانیاں وانگوں لیا سکدے او ۔ پ اوہ خوشبوئی جوگی مذبح لُٹے چڑھی ناں جان۔¹³۔ تے تُوں اپنی نذر دی قربانیاں تُوں تُوں نال جیہڑا تیرے رب دا عہد اے ، خالی ناں رہن دیویں گا۔ اپنی سبھ قربانیاں دے نال تُوں تُوں سامنے لیاویں گا۔¹⁴۔ جیکر توں پھلاں وچوں خداوند جوگی نذر دی قربانی لیاویں ۔ تاں اناج دہاں ہریاں ولاء آگ وچ بھنیاں ہوئیاں لُٹے اوہدے کُٹہوئے دلہ اگیتے پھلاں دی قربانی لیاویں گا۔¹⁵۔ تے توں اوہدے لُٹے تیل پاویں گا ، تے اوہدے لُٹے لوہان رکھیں گا ۔ کیوں جو اوہ نذر دی قربانی اے۔¹⁶۔ تدھ کاہن اوہدی یادگاری جوگی دانیان وچوں تیل وچوں لوہان سٹھ کجھ خداوند دی آگ والی قربانی جوگی ساڑے گا۔

¹. جیکر اودی قربانی سلامتی دا ذبیحا گاں ڈھگ وچوں پئے تارے عیب تر یاں مادہ خداوند لگ لٹیاؤے۔² لے آپنا پتھ آپنہ ذبیح دے سیر 3 لے رکھ، لے حضوری دے تنبو دے بوے کول اونوں ذبح کرے لہارون دے پتر جہڑے کاہن نیں، اودے لہو نون مذبح لے اودے آل دولہ چھنکن۔³ لے سلامتی دے ذبیح وچوں خداوند دی آگ والی قربانی جوگی ایہ شیئواں لٹیاؤے۔ چربی، جہڑی آندراں نون ڈھکدی اے لے سبھ چربی، جہڑی آندراں لے اے۔⁴ لے دونویں گردے لے چربی جہڑی اوپناں دونواں دکھیاں وچ اے۔ لے کلیج دی جھلی دونواں گردیاں سنھ وکھ کرے۔⁵ لہارون دے پتر اوپناں نون مذبح لے سوختنی قربانی لے لکڑیاں دے لے جہڑے آگ لے نیں، ساڑن۔ پئی خداوند جوگی خشبودار آگ والی قربانی پئے۔⁶ لے جیکر اودی قربانی بھید بکری وچوں خداوند جوگی سلامتی دا ذبیحا پئے، تارے عیب تر یاں مادہ لٹیاؤے۔⁷ لے جیکر اودی قربانی میمنہ پئے تان اونوں خداوند دے لگ لٹیاؤے۔⁸ لے آپنا پتھ ذبیح دے سیر لے رکھ لے حضوری دے تنبو دے لگ اونوں ذبح کرے۔ لہارون ہارون دے پتر اودا لہو مذبح لے آل دولہ چھنکن۔⁹ لے سلامتی دے ذبیح وچوں خداوند دی آگ والی قربانی جوگی ایہ شیئواں لٹیاؤے۔ اودی سبھ چربی بھری پُشل، جنہوں ریڑھ نالوں وکھ کرے، لے چربی جہڑی آندراں نون لکاؤندی اے لے سبھ چربی جہڑی آندراں لے اے۔¹⁰ لے دونویں گردے لے چربی جہڑی اوپناں لے دونواں پاسے اے، لے کلیج دی جھلی نون دونواں گردیاں سنھ وکھ کرے۔¹¹ لے کاہن اوپناں نون مذبح لے ساڑے۔ پئی خداوند جوگی آگ والی قربانی دا کھانا اے۔¹² لے جیکر اودی قربانی بکری پئے تان اونوں خداوند لگ لٹیاؤے۔¹³ لے اودے سیر لے آپنا پتھ رکھ لے حضوری دے تنبو دے ساہنہ اونوں ذبح کرے۔ لہارون دے پتر اودے لہو نون مذبح لے اودے آل دولہ چھنکن۔¹⁴ لے اودے وچوں خداوند دی آگ والی قربانی جوگی لٹیاؤے۔ چربی جہڑی آندراں نون ڈھکدی اے، لے سبھ چربی جہڑی آندراں لے اے۔¹⁵ لے دونویں گردے لے چربی جہڑی اوپناں لے دونواں پاسے اے، لے کلیج دی جھلی نون دونواں گردیاں سنھ وکھ کرے۔¹⁶ لے کاہن اوپناں نون مذبح لے ساڑے۔ ایہ آگ والی قربانی دا کھانا خشبو جوگی اے۔ سبھ چربی خداوند دی اے۔¹⁷ تہاڈے سبھ مسکناں وچ تہاڈی پیڑھیاں دے وچ ایہ ہمیشاں دا فرض پئے گا۔ پئی چربی لے لہوتسی نا کھاؤنا۔

1. لے خداوند موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی بنی اسرائیل نوں آکھ پئی جیکر کوئی جی بھل کے کسے کم وچ کوتاہی کرے، جہدے 4 نا کینہ دا خداوند حکم کیتا اے لے اوہ اونوں کر پوے۔³ جیکر مسیح کیتا ہوا کابن کوتاہی کرے لے لوک اودی پیروئی وچ کوتاہی کرن تان اوہ آپنی کوتاہی جوگی جہڑی اہنہ کیتی، اکہ عیب وچھا خداوند جوگی خطا دی قربانی کر کے لٹیاوے۔⁴ اوس وچھا نوں خداوند دے ساہنہ حضوری دے تنبو کول لٹیاوے۔ لے اودے سیر لے اپنا پتھ رکھ لے خداوند دے لگ اونوں ذبح کرے۔⁵ لے مسیح کیتا ہوا کابن وچھا دے لہؤ وچوں کجھ لے لے حضوری دے تنبو وچ آوے۔⁶ لے کابن اودے وچ آپنی انگل ڈھ لے خداوند دے ساہنہ مقدس دے پردے لگ ست واری اودے وچ چھڑکے۔⁷ لے کابن لہؤ وچوں خشبودار بخور دی قربان گاہ دے سینگاں لے جہڑے حضوری دے تنبو وچ نیں، خداوند دے لگ لاوے۔ لے وچھا دا باقی لہؤ سوختنی قربانی دے مذبح دے پاوے دے نیڑے، جہڑا حضوری دے تنبو دے پوے کول اے، روڑھ دیوے۔⁸ لے خطا دے وچھا دی ایہ شیواں اودے نالوں وکھ کرے۔ سبھ چربی جہڑی آندراں نوں لکاؤندی اے، لے سبھ چربی جہڑی اونیاں دے لے اے۔⁹ لے دونویں گردے لے اونیاں لے دی چربی جہڑی دونواں پاسے اے، لے کلیج دی جھلی نوں دونواں گردیاں سنھ وکھ کرے۔¹⁰ جیویں پئی سلامتی دے ذبیح دے ڈھگ تھوں وکھ کیتی جاندی اے۔ لے کابن اونوں سوختنی قربانی دے مذبح لے ساڑے۔¹¹ لے وچھا دی کھل لے اودا ابھ گوشت اودے سیر لے کھراں لے آندراں لے اودی آلاش سنھ۔¹² لے وچھا دا باقی سبھ کجھ تنبو احاطہ دے باہر پاک تھان وچ جتھ راکھ پائی جاندی اے، لیجئے۔ لے لکڑیاں لے اک نال ساڑے۔ راکھ پاؤں دی تھانے اوہ ساڑیا جاوے۔¹³ جیکر بنی اسرائیل دی سبھ منڈلی نے بھل کے خطا کیتی ہووے، لے ایہ منڈلی دیاں اکھاں تھوں لکی رٹی پئی منڈلی نے اک اجپا کم کیتا جہدے کرن تھوں ربہ موڑیا اے، تان اوہ قصوروار گنی جاوے گی۔¹⁴ لے جد ایہ خطا جہڑی اونانے کیتی اے، اونان نوں معلوم ہو جاوے، تان سبھ منڈلی خطا دے ذبیح جوگی اک وچھا لٹیاوے۔ لے اونوں حضوری دے تنبو لگ لٹیاں۔¹⁵ لے منڈلی دے وڈے وڈیرے خداوند دے لگ اوس وچھا دے سیر لے اپنا پتھ رکھن لے خداوند دے لگ وچھا ذبح کیتا جاوے۔¹⁶ لے مسیح کیتا ہوا کابن وچھا دے لہؤ وچوں کجھ حضوری دے تنبو وچ لٹیاوے۔¹⁷ لے کابن آپنی انگل اودے وچ ڈھ لے خداوند دے ساہنہ پردے دے لگ ست واری چھڑکے۔¹⁸ لے اودے وچوں مذبح دے سینگاں لے جہڑے حضوری دے تنبو وچ نیں، خداوند دے ساہنہ لاوے۔ لے باقی لہؤ سوختنی قربانی دے مذبح دے پاوے دے کول جہڑا حضوری دے تنبو دے پوے دے نیڑے اے، روڑھ دیوے۔¹⁹ لے اودی سبھ چربی اودے تھوں وکھ کرے، لے مذبح لے ساڑے۔²⁰ لے جیویں خطا دی قربانی دے وچھا نال کیتا سی، تیویں ای ایدے نال کرے لے کابن اونیاں جوگی کفارہ دیوے گا، تان اونیاں نوں بخشیا جاوے گا۔²¹ لے وچھا نوں تنبو احاطہ وچوں باہر لیجاوے لے جیویں پہلے وچھا نوں ساڑیا سی، تیویں ای اونوں ساڑے کیوں جو ایہ منڈلی دی خطا دی قربانی اے۔²² لے جیکر کوئی سرینج خطا کرے پئی بھل کے اجپا کم کرے جہدے کرن تھوں خداوند موڑیا اے لے گناہی گنیا جاوے۔²³ تان جد اوہ خطا جہڑی اہنہ کیتی اے، اونوں معلوم ہو جاوے تان اوہ اک بکری دلہ عیب تر بجا آپنی قربانی جوگی لٹیاوے۔²⁴ لے اپنا پتھ اودے سیر لے رکھ۔ لے اونوں خداوند دے لگ سوختنی قربانی دے ذبح کرن دی تھان وچ ذبح کرے۔ کیوں جو ایہ خطا دی قربانی اے۔²⁵ لے کابن خطا دی قربانی دے لہؤ وچوں کجھ آپنی انگلی نال لٹوے لے سوختنی قربانی دے مذبح دے سینگاں لے لاوے۔ لے سوختنی قربانی دے مذبح دے پاوے دے کول لہؤ نوں روڑھ دے۔²⁶ لے اودی سبھ چربی سلامتی دے ذبیح دی چربی وانگ مذبح لے ساڑے۔ لے اودے جوگی کابن اودی خطا دا کفارہ دے گا، تان اونوں بخشیا جاوے گا۔²⁷ لے جیکر دھرتی دے عام لوکاں وچوں کوئی بھل بھلیکھ خطا کرے لے اک اجپا کم کرے جہدے کرن تھوں خداوند موڑیا اے، لے مجرم گنیا جاوے۔²⁸ فیر جد اوہ خطا جہڑی اہنہ کیتی اے، اونوں معلوم ہو جاوے تان اوہ آپنی قربانی جوگی عیب بکریاں وچوں اک بکری آپنی خطا جوگی جہڑی اہنہ کیتی اے، لٹیاوے۔²⁹ لے خطا دی قربانی دے سیر لے اپنا پتھ رکھ لے سوختنی قربانی دی تھان وچ خطا دی قربانی نوں ذبح کرے۔³⁰ لے کابن اودے لہؤ وچوں آپنی انگلی نال کجھ لٹوے لے سوختنی قربانی دے مذبح دے سینگاں لے لاوے لے اودا باقی لہؤ مذبح دے پاوے کول روڑھ دے۔³¹ لے اودی سبھ چربی جیویں پئی سلامتی دے ذبیح دی چربی وکھ کیتی اے، اودے نالوں وکھ کرے لے کابن اونوں مذبح لے خداوند دے لٹیاوے۔³² لے جیکر اوہ آپنی قربانی جوگی خطا دی قربانی بھیل لٹیاوے تان عیب اودے جوگی کابن کفارہ دے گا تان اونوں بخشیا جاوے گا۔³³ لے خطا دی قربانی دے سیر لے اپنا پتھ رکھ لے خطا جوگی اونوں اوس تھان وچ ذبح کرے جتھ پئی سوختنی قربانی کیتی جاندی اے۔³⁴ لے کابن خطا دی قربانی دے لہؤ وچوں کجھ آپنی انگلی نال لٹوے لے سوختنی قربانی دے مذبح دے سینگاں لے لاوے لے مذبح دے کول اودا باقی لہؤ روڑھ دے۔³⁵ لے اودی سبھ چربی اودے نالوں وکھ کرے، جیویں پئی سلامتی دے ذبیح دے میمنہ دی چربی وکھ کیتی جاندی اے۔ لے کابن اونوں مذبح لے خداوند دی اک والی قربانیاں لے ساڑے۔ لے کابن اوس خطا دا، جہڑی اہنہ کیتی اے، کفارہ دے گا۔ تان اونوں بخشیا جاوے گا۔

¹۔ لے جیکر کوئی ایہ خطا کرے پئی اوہ گواہوے، لے اونوں سونہ یتى جاوے پئی کہ تون کچھ ویکھیا یاں سُنبیا۔ لے اوہ نا دس۔ تان 5
گناہ اوہدے سیر ہووے گا۔²۔ جیکر کوئی کسے ناپاک شے، جیویں پئی مویا ناپاک جنگلی جانور یاں موئے ناپاک ڈنگریاں موئے ناپاک رنگن
ولہ جاندار نوں پتہ لاوے لے اوس تھوں ایہ گل ڈھکی روے تان اوہ خطا وار گنیا جاوے گا۔³۔ یاں جیکر کسے کسے انسان دیاں سپہ
نجاستاں وچوں کسے نجاست نو، جہدے نال اوہ ناپاک ہندا اے، پتہ لایا۔ لے ایہ گل اوس تھوں ڈھکی روے تان جد اونوں معلوم ہووے تہ
اوہ گناہی گنیا جاوے گا۔⁴۔ جیکر کسے سونہ کھادی لے آہنہ بُلہاں نال انسان انہ واء سونہ کھا کے آکھدا اے۔ لے ایہ گل اوس تھوں ڈھکی
روے تان جد اونوں معلوم ہو جاوے تہ اوہ اجیہی گل دا گناہی گنیا جاوے گا۔⁵۔ ایس لئی جد اوہ اپناں وچوں کسے خطا وچ پھسیا ہووے
تان جہڑا گناہ اوہ کیتا اے، اوہا اقرار کرے۔⁶۔ لے اوس خطا جوگی جہڑی اوہ کیتی اے، خداوند دے لگے خطا دی قربانی جوگی بھیڈاں
یاں بکریاں وچوں اک مادہ لٹیاوے۔ تہ کاہن اوہدی خطا دا کفارہ دے گا۔⁷۔ لے جیکر اوہ بھیڈ بکری لٹیان جوگا نا ہووے تان آپنی خطا دی
قربانی جوگی جہدا اوہ خطاکار ہویا، اوہ گھگیاں یاں کبوتر دے دو بچ لٹیاوے۔ اک خطا دی قربانی جوگی لے دوجا سوکتی قربانی
جوگی۔⁸۔ اوہناں دونہواں نوں کاہن دے کول لٹیاوے لے پہلے اونوں جہڑا خطا دی قربانی جوگی اے، کوئہ۔ لے اوہا سیر دھون دے کولوں
مروڑے، پر وکھ نا کرے۔⁹۔ لے خطا دی قربانی دے لہؤ وچوں مذبح دی کندھ لے جھڑک۔ لے باقی لہؤ مذبح دے پاوے کول روڑھیا جاوے۔
کیوں جو ایہ خطا دی قربانی اے۔¹⁰۔ لے دوجے نوں سوختی قربانی کر کے چاڑھ۔ لے کاہن اوس خطا دا جہڑی اوہ کیتی اے، کفارہ دے
گا۔ تہ اونوں بخشیا جاوے گا۔¹¹۔ لے جیکر اوہ گھگیاں یاں کبوتر دے بچ لٹیان جوگا نا ہووے تان خطا جوگی جہڑی اوہ کیتی اے، ایفا دا
دسواں حصا میدہ خطا دی قربانی جوگی لٹیاوے۔ اوہدے لے تیل نہ شے نا اوہدے لے لوبان رکھ۔ کیوں جو ایہ خطا دی قربانی اے۔
¹²۔ اونوں کاہن کول لٹیاوے تان کاہن اوہدے وچوں اک مٹھ اوہدی یادگاری جوگی لے۔ لے اونوں مذبح لے خداوند دی آگ والی قربانیاں
لے ساڑے۔ کیوں جو ایہ خطا دی قربانی اے۔¹³۔ لے کاہن اوس خطا جوگی جہڑی اوہ اپناں گلاں وچوں کسے بارے کیتی اے، کفارہ دے۔
تان اونوں بخشیا جاوے گا۔ لے باقی نذر دی قربانی وانگوں کاہن دا ہووے گا۔¹⁴۔ لے خداوند موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔¹⁵۔ جیکر کوئی
جی قصور کرے لے بھل بھلیکھ خداوند دیاں پاک شیواں وچ خطا کار ہووے۔ تان خداوند لئی آپنی تقصیر دی جوگی گلے وچوں اکہ
عیب بھیڈو چاندی دے مثقالاں وچ مٹھوئے مُل دی لٹیاوے۔¹⁶۔ لے جہنہ مقدس دیاں شیواں وچوں خطا کیتی، اوہا بدلا دے۔ لے اوہدے لے
پنجواں حصا ودھلے۔ لے کاہن دے پتہ حولہ کرے۔ تان کاہن تقصیر دے بھیڈو نال کفارہ دے۔ تان اونوں بخشیا جاوے گا۔¹⁷۔ لے جیکر کوئی
انسان خطا کرے لے اجیہی گل کرے، جہدے کرن تھوں خداوند دے موڑیا اے، لے نا جلے، تان اوہ خطا دا گناہی اے، لے گناہ اوہدے سیر
ہووے گا۔¹⁸۔ اوہ کاہن دے کول گلے وچوں اکہ عیب بھیڈو گناہ دے حساب نال مٹھوئے مُل دی لٹیاوے۔ لے کاہن اوہدی کوتاہی جوگی جہڑی
اوہ کیتی لے نا جائیا، کفارہ دے۔ تان اونوں بخشیا جاوے گا۔¹⁹۔ ایہ خطا جوگی اے، ایس لئی پئی اوہ خداوند دا گناہی گنیا گیا اے۔

¹۔ لے خداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔² جہڑا وی خطا کرے لے خداوند نال بہ وفائی کرے، پئی آپنہ گوانڈی دی امانت یاں رکھی 6
 ہوئی یاں لئی ہوئی شے دا انکاری ہوئییاں کوئی شے زورا زوری کھو لؤے۔³ یاں اویدی گواچی ہوئی شے لیہ لؤے لے اویدا انکاری ہوئے لے
 سبھ گلاں وچ جہڑیاں انسان کردا اے کسے وچ جھوٹی سونھ کھاؤے تان اوہ گناہی گنیا جاؤے گا۔⁴ ایس لئی جد اوہ خطا کیتی تان گناہ
 اویدے سیر چڑھیا۔ تان اوہ لئی ہوئی شے نوں یاں دھرو نال لئی ہوئی یاں امانت رکھی ہوئی شے نوں یاں گواچی ہوئی شے نوں جہڑی
 اونوں لیہی، پرتا دؤے۔⁵ یاں سبھ کجھ جہدے پاروں اوہ جھوٹی سونھ کھاہدی، پوری پوری پرتلے پرتلے پنجاواں حصا اویدے لے ودھلے۔ لے
 اونوں، جہدی اوہ شے وے، آپنی تقصیر دی قربانی لئیان دے دپاڑے دے دؤے۔⁶ لے آپنی تقصیر جوگی خداوند لئی قربانی نوں کاہن
 کول لئیائوے۔ مطلب گلے وچوں اکہ عیب بھيڈو جہدا مَل خطا دے حساب نال مٹھیا گنیا اے۔⁷ لے کاہن خداوند لگے اویدا کفار، دؤے۔ تان
 اونوں اوہ سبھ کجھ، جہدے پاروں اوہ گناہی گنیا گنیا اے، بخشیا جاوے گا۔⁸ لے خداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔⁹ پاروں لے اویدے
 پُتران نوں حکم کر لے آکھ پئی سوختنی قربانی مذبح دی انگیٹھی لے ساری رات سویر تک روے۔ لے مذبح لے آگ بلدی روے لے اوہ کدی
 وی نا بچھ۔¹⁰ لے کاہن آپنا کتان دا کڑتا لے کتان دا پجاما پاؤے۔ لے سوختنی قربانی دی راکھ نوں جہڑی مذبح لے آگے ساڑی دتی اے، چُک
 لے اونوں مذبح دے اک پاسے پاؤے۔¹¹ تب اوہ آپنہ کپڑے لاہوے لے دوجے پاؤے۔ لے راکھ نوں تنبو احاطہ تھوں باہر پاک تھان وچ لیجاؤے۔¹²
 لے مذبح لے آگ بلدی روے، لے اوہ کدی وی نا بچھ۔ لے کاہن ہر سویرے اویدے لے لکڑیاں ٹکاؤے لے اویدے لے سوختنی قربانی رکھ۔ لے
 سلامتی دی قربانیاں دی چربی اویدے لے ساڑے۔¹³ مذبح لے ہمیشاں آگ بلدی روے، لے اوہ کدی وی نا بچھ۔¹⁴ لے نذر دی قربانی دی ایہ
 شریعت اے پئی پاروں دے پُتر مذبح دے سامنے خداوند دے لگے لئیائوں۔¹⁵ لے اویدے وچوں اک مٹھ میدہ لے تیل لے سبھ لوبان جہڑا اویدے
 لے اے، لئیں۔ لے مذبح لے اویدی یادگاری جوگی اعلا خشبو خداوند جوگی ساڑن۔¹⁶ لے جو بیج جاؤے اونوں پاروں لے اویدے پُتر فطیری ای
 کھاؤن۔ مقدس تھان وچ حضوری دے تنبو دے صحن وچ اونوں کھاؤن۔¹⁷ اوہ خمیری نا پکائی جاؤے۔ کیوں جو میں اونوں آپنی آگ والی
 قربانیاں وچوں حصا دتا اے۔ اوہ خطا لے تقصیر دی قربانیاں وانگوں چوکھی پاک اے۔¹⁸ پاروں دی اولاد وچوں یرے مرد ای اونوں
 کھاؤن۔ خداوند دی آگ والی قربانیاں جوگی ایہو ای ابدی فرض پیڑھیاں تیکر ہووے گا۔ جہڑا اونوں پتھ لاؤے، پاک ہو جاؤے گا۔¹⁹ لے
 خداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔²⁰ پئی پاروں لے اویدے پُتران دی قربانی، جہڑی اوہ آپنہ مسیح دے دپارے لئیائوں ایہ اے۔ میدہ ایفا
 دا دسواں حصا۔ ادھا صبح نوں لے ادھا ڈیگر ویلہمیشاں لئی نذر دی قربانی جوگی لئیائوں۔²¹ اوہ تیل وچ توے لے پکایا جاؤے۔ لے پکیا ہویا
 ای لئیایا جاؤے۔ نذر دی قربانی دے پکھوٹے ٹکڑے توں خداوند دی اعلا خشبو جوگی لئیا۔²² لے اویدے پُتران وچوں مسیح کیتا ہویا کاہن
 اونوں لئیائوے۔ خداوند جوگی ایہمیشاں دا فرض اے۔ اوہ پورا ساڑیا جاؤے۔²³ کاہن دی ہر اک نذر دی قربانی پوری ساڑی جاؤے۔ اوہ
 کھادی نا جاؤے۔²⁴ لے خداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔ پاروں لے اویدے پُتران نوں آکھ دے۔ پئی خطا دی قربانی دی ایہ شریعت اے
 پئی جہڑی تھان سوختنی قربانی ذبح کیتی جاندی اے، اتھ ای خطا دی قربانی وی خداوند لگے ذبح کیتی جاؤے۔ کیوں جو اوہ چوکھی پاک
 اے۔²⁵ لے جہڑا کاہن خطا جوگی اونوں لئیائوںدا اے، اونوں پاک تھان وچ کھاؤے۔ حضوری دے تنبو دے صحن وچ اوہ کھاہدی جاؤے۔²⁶
 جہڑا اویدے گوشت نوں پتھ لاؤے، اوہ پاک ہو جاؤے گا۔ جیکر کسے کپڑے لے اویدا لبو ڈگے، تان اونوں پاک تھان وچ دھوتا جاؤے۔²⁷ لے مٹی
 دا بھانڈا جہدے وچ اوہ پکایا گنیا اے، بھنیا جاؤے۔ جیکر اوہ پتل دے بھانڈے وچ پکایا گنیا اے، تان اوہ مانجھیا جاؤے لے پانی نال دھوتا
 جاؤے۔²⁸ کاہناں دی منڈلی دے سبھ مرد اویدے وچوں کھاؤن۔ کیوں جو ایہ چوکھا پاک اے۔²⁹ لے کوئی خطا دی قربانی، جہدے لبو
 وچوں کجھ حضوری دے تنبو اندر واڑیا گنیا، تان جو اونوں مقدس وچ کفار، دتا جاؤے، نا کھاہدی جاؤے۔ سگوں آگ وچ ساڑی جاؤے۔
³⁰۔ لے کوئی خطا دی قربانی جہدے خون وچوں کجھ حضوری دے خیمے دے اندر داخل کیتا گیا۔ تان جو اویدے توں مقدس چ کفار، دتا
 جاوے۔ نہ کھائی جاوے۔ سگوں آگ وچ ساڑی جاوے۔

7¹. لے تقصیر دی قربانی دی ایہ شریعت اے۔ اوہ چوکھی پاک اے۔² تقصیر دی قربانی سوختنی قربانی دی تھان وچ ذبحہ کیتی جاوے، لے اوہدا لہو مذبح لے اودے آل دولہ چھڑکيا جاوے۔³ لے اوہ اودی پُشل دی سبھ چربی لے چربی جہڑی آندراں نوں ڈھکدی اے، چاڑھ۔⁴ لے دونویں گردے لے اونٹان لے دی چربی جہڑی دونواں وکھیاں وچ اے، لے کلیج دی جھلی دونواں گردیاں سنھ وکھ کرے۔⁵ لے کاہن اونٹان نوں مذبح لے ساڑے پئی خداوند جوگی اک والی قربانی ہووے۔ کیوں جو ایہ تقصیر دی قربانی اے۔⁶ کاہن دی منڈلی دا ہر مرد اونٹون کھاوے۔ پاک تھان وچ اوہ کھادی جاوے۔ کیوں جو اوہ چوکھی پاک اے۔⁷ تقصیر دی قربانی خطا دی قربانی وانگ اے۔ دونواں جوگی اک ای شریعت اے۔ جہڑا کاہن اودے نال کفارہ دیندا اے، اوہ اوسہ ای دی ہووے گی۔⁸ لے جہڑا کاہن کسے دی سوختنی قربانی کردا اے، قربانی مگروں کھل اوسہ دی ہووے گی۔⁹ لے ہر اک نذر دی قربانی جہڑی تندور وچ پکائی گئی یاں پانڈی وچ یاں تونے لے بنائی گئی، اوس کاہن دی ہووے گی، جہڑا اونٹون کردا اے۔¹⁰ لے ہر اک نذر دی قربانی تیل وچ ملی ہوئی یاں شکی، ہارون دے سبھ پُتران دی ہووے گی۔ ہر اک اپنے بھرا دے برابر۔¹¹ لے سلامتی دے ذبیح دی جہڑا خداوند جوگی کیتا جاوے ایہ شریعت اے۔¹² جیکر شکرلہ جوگی کیتا جاوے تاں اوہ شکرلہ دے ذبیح نال فطیری روغنی کُچ لے فطیری تیل نال چوڑی ہوئی چپاتیاں لے تیل وچ پکھوئے مبدے دے کُچ کرے۔¹³ خمیری روٹی دے کلچیاں نال اوہ اپنی قربانی شکرلہ دے ذبیح سنھ جہڑا سلامتی دا اے، کرے۔¹⁴ لے ایس ساری قربانی وچوں اک خداوند دے مونہ دھروئیں چُکن دی نذر جوگی کرے۔ اوہ اوس کاہن دا ہووے گا، جہڑا سلامتی دے ذبیح دا لہو چھڑکدا اے۔¹⁵ لے سلامتی دے شکرلہ دے ذبیح دا گوشت قربانی دے دیہڑے ای کھادا جاوے۔ اودے وچوں کجھ اگلہ دیہڑے تیکر نا چھڈیا جاوے۔¹⁶ لے جیکر اودی قربانی دا ذبیحہ منت دا یاں اپنی خوشی دا ہووے تاں اوہ اودے کرن دے دیہڑے وچ کھادا جاوے لے جتا بچ اوہ اگلہ دیہڑے کھادا جاوے۔¹⁷ ہر ذبیح دے گوشت وچوں، جہڑا تیج دیہڑے تیکر بچیا روے، اوہ اک وچ ساڑیا جاوے۔¹⁸ لے جیکر سلامتی دے ذبیح دے گوشت وچوں تیج دیہڑے کجھ کھادا جاوے تاں اوہ قبولیتا نا جاوے گا۔ لے کرن ولہ دا گینا نا جاوے گا۔ سگوں اوہ مکروہو وے گا لے جہڑا اودے وچوں کھاوے گا، اودے سیر گناہو وے گا۔¹⁹ لے جہڑا گوشت کسے ناپاک شے نال مسیا ہووے تاں اوہ نا کھادا جاوے۔ ہر اک جہڑا پاک اے، ایس سلامتی دی قربانی دا گوشت کھاوے۔²⁰ جیکر کوئی اپنے لے نجاست رکھنیاں سلامتی دے ذبیح دا جہڑا خداوند جوگی کیتا گنیا اے، گوشت کھاوے۔ تاں اوہ اپنے لوکاں وچوں ہار کڈھ دتا جاوے۔²¹ جیکر کوئی نجس شے نوں پتھ لاوے، انسان دی یاں ناپاک ڈنگر دی نجاست نوں یاں پلینت نوں جہڑی ناپاک کردی اے، لے سلامتی دے ذبیح وچوں جہڑا خداوند جوگی کیتا گنیا اے، کھاوے تاں اوہ اپنے لوکاں وچوں کڈھ دتا جاوے۔²² لے خداوند موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔²³ بنی اسرائیل نال کلام کرلے اونٹان نوں آکھ دے پئی سبھ چربی ڈھگ دی یاں بھید دی یاں بکری دی، اوہ نا کھاؤن۔²⁴ لے اپنے آپ موٹ لے وحشی درندیاں دے پاڑے ہوئے ڈنگر دی چربی ہر کم وچ ورتی جاوے۔ ہر ٹسی اونٹون کھاؤنا نئیں۔²⁵ جہڑا اجیہ ڈنگر دی چربی کھاوے پئی جہدے نال خداوند جوگی اک والی قربانی کیتی جاندی اے، اوہ اپنے لوکاں وچوں کڈھ دتا جاوے۔²⁶ لے نسی اپنے گھراں وچ نا پنکھان لے نا ڈنگراں دا لہو کھاؤنا۔²⁷ لے جتے لہو چوں کجھ کھادا اوہ اپنے لوکاں وچوں کڈھ دتا جاوے گا۔²⁸ لے خداوند موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔²⁹ بنی اسرائیل نال کلام کرلے آکھ دے پئی جہڑا سلامتی دا ذبیحہ خداوند جوگی کرے، تاں اپنے سلامتی دے ذبیح وچوں خداوند جوگی آپ قربانی لٹیاوے۔³⁰ اوہ خداوند دی اک والی قربانیاں نوں اپنے پتھان نال چک۔ لے چربی سینہ سنھ لٹیاوے۔ پئی سینا ہلاؤن دی قربانی جوگی خداوند دے سامنے لایا جاوے۔³¹ لے کاہن چربی نوں مذبح لے ساڑے لے سینا ہارون لے اودے پُتران دا ہووے گا۔³² لے اپنے سلامتی دے ذبیحیاں وچوں تسی سجا موڈا کاہن نوں چُکن دی قربانی جوگی دوو۔³³ ہارون دے پُتران وچوں جہڑا سلامتی دے ذبیح دا لہو لے چربی کردا اے، سجا موڈا اودا ہووے گا۔³⁴ کیوں جو بنی اسرائیل دی سلامتی دے ذبیحیاں وچوں میں ہلاؤن دا سینا لے چُکن دا موڈا لٹیا اے۔ لے ہارون لے اودے پُتران نوں دتا اے۔ ایہ ہمیشاں دا فرض بنی اسرائیل وچ ہووے گا۔³⁵ ایہ خداوند دی اک والی قربانیاں وچوں ہارون لے اودے پُتران دا حصا اے۔ جہڑے دیہڑے اوہ نذر کیتے گئے تاں جو خداوند دے کاہن بنن۔³⁶ لے جہدا حکم خداوند کیتا اے پئی اونٹان دے مسیح دے دیہڑے بنی اسرائیل وچوں اونٹان نوں دتا جوئے گا۔ اونٹان دیا پیڑھیاں وچ ایہ ہمیشاں دا فرض اے۔³⁷ سوختنی قربانی لے نذر دی قربانی لے خطا دی قربانی لے تقصیر دی قربانی لے تقدیس لے سلامتی دے ذبیح دی ایہو ای شریعت اے۔³⁸ جہدا خداوند موسیٰ نوں سینا دے پہاڑ لے حکم دتا ۔ جہڑے دیہڑے پئی اوہ بنی اسرائیل نوں آکھیا پئی سینا دے جنگل وچ خداوند جوگی اپنی قربانیاں کرن۔

1. لے خداوندنہ موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی ہارون لے اودے نال اودے پُتران نوں لے اوناں دا لباس لے مسح دا تیل لے خطا جوگی وچھا لے دو بھیدو لے فطیری روٹیاں دی چنگیر لؤے۔³ لے سبھ منڈلی نوں حضوری دے تنبو دے بوے کول کٹھا کر۔⁴ تد موسیٰ نے جیویں خداوندنہ آکھیا، لے منڈلی حضوری دے تنبو دے بوے کول کٹھی ہوئی۔⁵ تد موسیٰ نے آکھیا پئی ایہ اوہ گل اے، جہدے کرن دا خداوندنہ حکم دتا اے۔⁶ لے ہارون لے اودے پُتران نوں لگ لٹیا لے اوناں نوں پانی نال دھوتا۔⁷ فیر اونیوں کڑتا پڑایا لے اونیوں لکدا بنھیا لے اونیوں جُبا پڑایا، لے اودے لے افود پڑایا۔ لے افود دا پٹکا لوٹیا۔ لے اودے نال اونیوں بنھیا۔⁸ لے اودے لے سینا پوش لٹیا، جہدے وچ اوریم لے تمیم سی۔⁹ لے اودے سیر لے عماما رکھیا لے اودے لے متھ دی تھان سونہ دا ٹکا رکھیا۔ جیویں پئی خداوندنہ موسیٰ نوں حکم دتا سی۔¹⁰ لے موسیٰ نے مسح دا تیل لٹیا، لے مسکن لے اودے اندر لے سبھ سامان نوں مسح کیتا۔ لے اونیوں پاک کیتا۔¹¹ لے اودے وچوں مذبح لے ست وار چھڑکیا، لے مذبح لے سبھ بھانڈیاں لے حودی لے اودی چوکی نوں مسح کیتا۔ تان جو اوہ پاک پڑن۔¹² لے مسح دے تیل وچوں ہارون دے دے سیر لے لڈیا لے اودی تقدیس جوگی اونیوں مسح کیتا۔¹³ تد موسیٰ ہارون دے پُتران نوں لگ لٹیا لے اوناں نوں کڑتے پؤلے۔ لے اوناں نوں لکدے بنھ۔ لے اوناں نوں پگان پڑائیاں۔ جیویں پئی خداوندنہ موسیٰ نوں حکم دتا سی۔¹⁴ تد اوہ خطا جوگی وچھا لگ لٹیا لے ہارون لے اودے پُترانے آہنتھ خطا دے وچھ دے سیر لے رکھ۔¹⁵ لے موسیٰ نے اونیوں ذبح کیتا۔ لے اودا لہو لٹیا لے مذبح دے سینگاں لے سبھنی پاسے آہنی انگلی نال لٹیا۔ لے مذبح نوں پاک کیتا لے اودے پاوے کول روڑھیا لے اونیوں پاک کیتا تان جو اودے لے کفارہ دتا جاوے۔¹⁶ لے موسیٰ نے سبھ چربی جہڑی آندراں لے سی لے کلیجی دی جھلی لے دونویں گردے لے اوناں دی چربی لئی، لے اوناں نوں مذبح لے ساڑیا۔¹⁷ لے وچھ نوں سنھ اودی کھل لے گوشت لے آلاش دے تنبو احاطہ وچوں ہار اگ نال ساڑیا جیویں پئی خداوندنہ موسیٰ نوں حکم دتا سی۔¹⁸ فیر اوہ سوختنی قربانی دے بھیدو نوں لگ لٹیا لے ہارون لے اودے پُترانے آہنتھ اودے سیر لے رکھ۔¹⁹ لے موسیٰ نے اونیوں ذبح کیتا لے اودا لہو مذبح لے سبھنی پاسے چھڑکیا۔²⁰ لے موسیٰ نے بھیدو نوں وڈھکے ٹوٹھ کیتے۔ لے سیر لے ٹوٹیاں لے چربی نوں ساڑیا۔²¹ لے آندراں لے پاوے پانی نال دھو لے موسیٰ نے بھیدو دا سبھ کچھ مذبح لے ساڑیا۔ ایہ سوختنی قربانی اعلا خشبو خداوند جوگی اگ والی قربانی سی۔ جیویں پئی خداوندنہ موسیٰ نوں حکم دتا سی۔²² تد اوہ دوچ بھیدو مطلب کلہاں دی تقدیس دے بھیدو نوں نیرے لٹیا، لے ہارون لے اودے پُترانے آہنتھ اودے سیر لے رکھ۔²³ لے موسیٰ نے اونیوں ذبح کیتا۔ لے لہو وچوں کچھ لٹیا، لے ہارون دے سج کن دی چُنج لے لے اودے سچتھ دے انگوٹھ لے لے سج پیر دے انگوٹھ لے لٹیا۔²⁴ تد اوہ ہارون دے پُتران نوں لگ لٹیا لے لہو وچوں کچھ اوناں دے سج کناں دیاں چُنج لے لے اوناں دے سچتھان دے انگوٹھیاں لے لے اوناں دے سج پیران دے انگوٹھیاں لے لٹیا۔ لے موسیٰ نے باقی لہو مذبح دے سبھناں پاسے چھڑکیا۔²⁵ لے چربی لے پُشل لے سبھ چربی جہڑی آندراں لے سی، لے کلیجے دی جھلی لے دونویں گردے لے اوناں دی چربی لے سج موڈے نوں لٹیا۔²⁶ لے فطیری روٹیاں دی چنگیر وچوں جہڑی خداوند دے سامنے سی، اک فطیری کلجا لے اک روغنی کلجا لے اک چپانی لئی، لے اوناں نوں چربی لے سج موڈے دے لے رکھیا۔²⁷ لے سبھناں نوں ہارون لے اودے پُتران دی تلیاں لے رکھیا۔ لے اوناں نوں خداوند دے سامنے ہلاؤن دی قربانی جوگی ہلائی۔²⁸ فیر موسیٰ نے اوناں نوں اوناں دی تلیاں اُتوں لٹیا۔ لے مذبح لے سوختنی قربانی دے لے ساڑیا۔ کیوں جو ایہ تقدیس دی قربانی خداوند جوگی اعلا خشبو داراد والی قربانی سی۔²⁹ فیر موسیٰ نے سینہ نوں لٹیا۔ لے خداوند دے سامنے ہلاؤن دی قربانی جوگی ہلائی۔ لے ایہ تقدیس دے بھیدو وچوں موسیٰ دا حصا پوٹیا، جیویں پئی خداوندنہ موسیٰ نوں آکھیا سی۔³⁰ تد موسیٰ نے مسح دے تیل وچوں لے لہو وچوں جہڑا مذبح لے سی لٹیا، لے ہارون لے لے اودے کپڑیاں لے لے اودے پُتران لے لے اوناں دے کپڑیاں لے ہارون نوں لے اودے کپڑیاں نوں لے اودے پُتران نوں لے اوناں دے کپڑیاں نوں پاک کیتا۔³¹ لے موسیٰ نے ہارون لے اودے پُتران نوں آکھیا، پئی حضوری دے تنبو دے بوے کول ایہ گوشت پکاؤ۔ لے اونیوں اوتھ ای تقدیس کیتی ہوئی روٹی دے نال جہڑی چنگیر وچ اے، کھاؤ۔ جیویں خداوندنہ حکم دے کہ آکھیا پئی ہارون لے اودے پُتر اونیوں کھاؤن۔³² لے جہڑا گوشت لے روٹی بچے، اونیوں اگ وچ ساڑو۔³³ لے حضوری دے تنبو دے بوے کولوں ست دیہاڑے تیک ہار نا جاؤ، جد تیک پئی تہاڈی تقدیس دے دیہاڑے پورے نا پڑن۔ کیوں جو ست دیہاڑیاں وچ تہاڈی تقدیس پوری ہووے گی۔³⁴ جیویں پئی اگ تہاڈے نال کیتا گنیا اے، خداوندنہ حکم دتا پئی تہاڈے کفارہ دین جوگی وی تیویں ای کیتا جاوے۔³⁵ لے تسی حضوری دے بوے کول دن لے رات ست دیہاڑے تیک خدمت کردے ہوئے کھلوئے رہوگ۔ تان جو تسی مر نا جاؤ۔ کیوں جو اچ ای مینوں حکم دتا گنیا اے۔³⁶ تد ہارون لے اودے پُترانے اوناں سبھناں حکمان دے حساب نال جہڑے خداوندنہ اوناں نوں موسیٰ دی راہن دتہ، عمل کیتا۔

¹. جد اٹھواں دن ہوا تد خداوند ہارون لے اودے پُتران لے اسرائیل دے وڈیریاں نوں سدیا۔² لے اوہ ہارون نوں آکھیا۔ پئی توں اک وچھا 9
خطا دی قربانی جوگی لے اک بھیڈو سوختنی قربانی جوگی لے عیب ہون۔ لے دونواں نوں خداوند لگ ذبح کر۔³ لے بنی اسرائیل نوں
آکھ پئی اک بکرا خطا دی قربانی جوگی لے اک وچھا لے اک برہ دونویں اک سال دے لقبہ عیب ہون۔ سوختنی قربان جوگی لئیاں۔⁴ لے
اک ڈھگالے اک بھیڈو سلامتی دی قربانی جوگی خداوند دے ساہنے ذبح کیتے جان لے نذر دی قربانی تیل نال ملی ہوئی ہوؤ۔ کیوں جو اج
دے دہاڑے خداوند تہانوں آپنا آپ وکھاوے گا۔⁵ تد اوہ جو کچھ موسیٰ نے حکم کیتا حضوری دے تنبو لگے لئی لے سبھ منڈلی نیڑے آئی لے
خداوند دے لگ کھلوتی۔⁶ موسیٰ نے آکھیا۔ ایہ اوہ کم اے جہدے کرن دا تہانوں خداوند حکم دتا اے۔ لے خداوند دا جلال تسی ویکھوگ۔⁷
لے موسیٰ ہارون نوں آکھیا پئی مذبح دے نیڑے جالے آئی خطا دی قربانی لے آئی سوختنی قربان کر۔ لے اوہناں جوگی کفارہ دے۔ لے
قوم دی قربانی کر لے آئیہ جوگی لے قوم جوگی کفارہ دے۔ لے قوم دی قربانی کر لے اوہناں جوگی کفارہ دے۔ جیویں پئی خداوند حکم
کیتا اے۔⁸ تد ہارون مذبح دے کول گئیا لے آئی خطا دی قربانی دا وچھا ذبح کیتا۔⁹ لے ہارون دے پُتر لہو اودے کول لئی لے۔ تان اوہ آئی
انگلی اودے وچ ڈوبی لے مذبح دے سینگاں لے لائیا۔ لے باقی لہو مذبح دے پاوے کول روڑھ دتا۔¹⁰ لے چربی لے دونویں گردے لے کلیجے
دی جھلی خطا دی قربانی وچوں مذبح لے ساڑے۔ جیویں پئی خداوند موسیٰ نوں حکم دتا سی۔¹¹ لے گوشت لے کھل نوں تنبو احاطہ
وچوں باہر اک نال ساڑیا۔¹² فیر سوختنی قربانی نوں ذبح کیتا لے ہارون دے پُتران لے لہو اوہناں دتا۔ تان اوہ مذبح لے اودے آل دولہ
چھڑکيا۔¹³ فیر سوختنی قربانی دے ٹوٹے سنہ اودے سیر دے اوہناں دے۔ تان اوہ اوہناں نوں مذبح لے ساڑیا۔¹⁴ لے آندراں لے پاوے دھوئے
لے اوہناں نوں مذبح لے سوختنی قربانی دے لے ساڑیا۔¹⁵ فیر اوہ لوکاں دی قربانی لگ لئیا۔ لے خطا دی قربانی دا بکرا لئیا، جہڑا لوکاں
جوگی سی، لے اوہناں پہلی قربانی کر کے چاڑھیا۔¹⁶ تد سوختنی قربانی نوں لگ لئیا لے حکم دے موافق اوہناں چاڑھیا۔¹⁷ فیر نذر دی
قربانی لگ لئیا لے اودے نال اک مٹھ بھری لے اوہناں مذبح لے سویل دی قربانی تھوں وکھ ساڑیا۔¹⁸ لے ڈھگ لے بھیڈو نوں لوکاں دی
سلامتی دی قربانی جوگی ذبح کیتا۔ لے ہارون دے پُتران لے لہو اوہناں دتا۔ تان اوہ مذبح لے اودے آل دولہ چھڑکيا۔¹⁹ لے ڈھگ دی چربی لے
بھیڈو دی موٹی پُشل لے اوس چربی نوں جہڑی آندراں ڈھکی رکھدی اے لے دونویں گردے لے کلیجے دی جھلی۔²⁰ لے چربی نوں سنہ
سینیاں دے لئیا تد چربی مذبح لے ساڑی۔²¹ لے دونویں سینہ لے سچے موڈے نوں ہارون خداوند لگ لہاؤں دی قربانی جوگی ہلایا۔ جیویں
پئی خداوند موسیٰ نوں حکم دتا سی۔²² تد ہارون نے آئیہ تھ لوکاں ول چک لے اوہناں نوں برکت دتی۔ لے خطا دی قربانی لے سوختنی
قربانی لے سلامتی دی قربانی کرن پچھوں اوہ تھلے اُتر آیا۔²³ لے موسیٰ لے ہارون حضوری دے تنبو وچ وڑے۔ فیر باہر نکلے لے لوکاں نوں
برکت دتی۔ تد سبھ لوکاں خداوند دے جلال نوں ویکھیا۔²⁴ لے خداوند دے حضوروں اک نکلی لے سوختنی قربانی لے چربی نوں، جہڑی
مذبح لے سی، کھا گئی۔ لے سبھ لوکاں ویکھیا۔ لے للکار کے خداوند دی وڈیائی کیتی لے مونہ پرہ ڈگ۔

¹۔ فیر ہارون دے پُتران نداب لے ایہوئے آہنا آپنا بخور سوز لٹیا لے اونیاں وچ اگ سٹی لے اوہدے لے بخور رکھیا لے خداوند دے سامنے 10 حکمی اگ کیتی، جدا خداوند حکم نئیں دتا سی۔ لے ندب لے ایہوئے جہڑے ہارون دے پُتر سن آہنہ آہنہ بخور دان نوں لے کے اونیاں وچ اگ بھری لے اوہدے لے اُتلی اگ جدا حکم خداوند اونیاں نوں نئیں دتا سی خداوند دے حضور کیتی۔² لے خداوند دے حضور اگ نکلی لے اونیاں دونواں نوں کھا گئی لے اوہ خداوند دے حضور مر گئے۔³ تد موسیٰ ہارون نوں آکھیا ایہ اوہو ای گل اے، جہڑی خداوند آکھی سی پئی جہڑے میرے نیڑے آؤن اوہ مینوں پاک جانن، لے سبھ لوکاں دے لگ میری وڈیائی کرن لے ہارون چُپ رہیا۔⁴ فیر موسیٰ میسائیل لے الصفن نوں جہڑے ہارون دے چاچے عزری ایل دے پُتر سن، سدکے اونیاں نوں آکھیا نیڑے آؤ لے آہنہ بھراواں نوں مقدس اگوں چک کے لشکری احاطہ دے باہر لیجاؤ۔⁵ اخیر اوہ نیڑے گئے لے اونیاں نوں اونیاں دے کرتوتاں سنھ چک کے موسیٰ دے حکم موجب لشکری احاطہ دے باہر گئے۔⁶ لے موسیٰ ہارون لے اوہدے پُتران الیعزر لے اتمر نوں آکھیا پئی نا تیرے سیر دے وال کھلرن لے نا توں آہنہ کپڑے پھاڑیں تان جو نا توں مرین لے ناں سبھ منڈلی لے اوہدا قہر پوئے پر اسرائیل دے سبھ گھریلے دے لوک جہڑے تہاڈے بھرا نیں، اوس اگ لے جہڑی خداوند لائی اے، ماتم کرن۔⁷ لے تسی منڈلی دے تنبو دے بوئے وچوں باہر نا جانا تان جو ایویں نا بوئے پئی تسی مر جاؤ۔ کیوں جو خداوند دا مسح کرن دا تیل تہاڈے لے لگنیا ہوا اے۔ اخیر اونیاں دے موسیٰ دے آکھ دے موجب عمل کیتا۔⁸ لے خداوند ہارون نوں آکھیا پئی۔⁹ توں یاں تیرے پُتر مرے یاں شراب پی کے کدی وی منڈلی دے تنبو وچ ناں وڑن تان جو تسی مر ناں جاؤ۔ ایہ تہاڈے جوگی پیڑھی تھوں پیڑھی تیکر ہمیشاں اک قانون رہوے گا۔¹⁰ تان جو تسی مقدس لے عام شیئواں وچ لے پاک لے ناپاک وچ فرق کر سکو۔¹¹ لے بنی اسرائیل نوں اوہ سبھ قانون سکھا سکھ سکھ جہڑے خداوند موسیٰ دی راہیں دتے نیں۔¹² فیر موسیٰ ہارون لے اوہدے پُتران الیعزر لے اتمر نوں جہڑے باقی رہ گئے سن آکھیا پئی خداوند دی اگ والی قربانیاں وچوں جہڑی نذر دی قربانی بچی اے، اونوں لے لٹولے بنا خمیر دے اونوں مذبح دے کول کھاؤ کیوں جو ایہ چوکھی پاک اے۔¹³ تسی اونوں پاک تھان وچ کھاؤ۔ کیوں جو خداوند دی اگ والی قربانیاں وچوں ایہ تیرا حصا لے تیرے پُتران دا حصا اے۔ کیوں جو ایویں ای مینوں حکم دتا گنیا اے۔¹⁴ پر ہلاؤن دا سینا لے چُکن دا موڈا، جہڑا اے، اونیاں نوں کسے پاک تھان وچ کھاؤ۔ توں لے تیرے پُتر لے تیری دھیاں تیرے نال۔ کیوں جو بنی اسرائیل دی سلامتی دی قربانیاں وچوں ایہ تیرا حصا لے تیرے پُتران دا حصا اے۔¹⁵ چُکن دا موڈا لے ہلاؤن دا سینا جہڑا ساڑن دی چربی سنھ لٹایا جاؤے گا۔ تان جو خداوند دے سامنے ہلاؤن دی قربانی جوگی ہلایا جاؤے۔ اوہ دونوں تیرے لے تیرے پُتران دے ہون گے۔ خداوند دے حکم دے حساب نال ایہ ابدی فرض ہووے گا۔¹⁶ لے موسیٰ خطا دے بکرے دی لاہ کیتی۔ تان معلوم ہوا پئی اوہ ساڑیا گنیا سی۔ تد اوہ الیعزر لے اتمر ہارون دے پُتران وچوں جہڑے باقی سن، ناراض ہوا لے آکھیا۔¹⁷ پئی تسی خطا کیتی، قربانی پاک تھان وچ کیوں نا کھا دی۔ اوہ پاک شیئواں وچ پاک اے، لے خداوند تہانوں دتی اے۔ تان جو تسی منڈلی دے گناہ چک کے خداوند دے سامنے اونیاں دا کفارہ دؤو۔¹⁸ ویکھو! اوہدا لہو مقدس وچ نئیں سی واڑیا گنیا، لے واجب سی پئی تسی اونوں پاک تھان وچ کھاندے۔ جیویں میں تہانوں حکم دتا سی۔¹⁹ تد ہارون دے موسیٰ نوں آکھیا۔ پئی اج ای اونیاں نے اپنی خطا دی قربانیاں لے سوختی قربانیاں خدا دے سامنے کیتیاں لے میرے لے انج دے جوکھ ہوئے۔ اخیر جیکر میں اج ای خطا دی قربانی کھا لیندا تان کیہ ایہ خداوند دی نگاہ وچ چنگا ہوندا؟²⁰ موسیٰ جد ایہ سنیا تان اونوں بھلا لگا۔

1. لے خداوندہ موسیٰ لے ہارون نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی بنی اسرائیل نال کلام کر کے آکھ۔ پئی دھرتی دے سبھ ڈنگراں وچوں ایہ 11 جانور نیں، جنہاں نوں تنسی کھا سکدے او۔³ سبھ چوئلے جنہاں دے کھر وڈے ہون لے اوہ جگالی کردے ہون۔ تنسی کھاؤ۔⁴ پر ایہناں وچوں جہڑے جگالی کردے نیں لے جنہاں دے کھر ہوندے نیں تنسی ایہ نا کھاؤنا۔ اوتھ، کیوں جو اوہ جگالی کردا اے، پر اوڈے کھر وڈے ہون۔ ایسے لئی اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔⁵ لے ویر، بہانویں اوہ جگالی کردا اے، پر اوڈے کھر وڈے ہون۔ اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔⁶ لے سبیا، جہڑا جگالی کردا اے، پر اوڈے کھر وڈے ہون۔ ایس لئی اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔⁷ لے شور، پئی اوڈے کھر وڈے ہون۔ تان پین، پر اوہ جگالی نہیں کردا۔ ایس لئی اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔⁸ تنسی ایہناں دے گوشت وچوں کجھ نا کھاؤنا، لے نا ای اونوں ہتھ لاؤنا۔ کیوں جو اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔⁹ لے پانی دے سبھ جانوراں وچوں تنسی ایہ کھاؤنا۔ سمندراں، دریاواں لے چھڑاں وچوں سبھ، جنہاں دے کھمب لے چھلک ہون۔ تنسی اوہ ای کھاؤنا۔¹⁰ لے سمندراں لے دریاواں وچوں سبھ، جنہاں دے کھمب یاں چھلک نا ہون، سبھ جہڑے پانی وچ رینگدے نیں لے سبھ جانور جہڑے اوڈے وچ رینگدے نیں، تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔¹¹ اوہ تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔ اونیاں دے گوشت وچوں تنسی نا کھاؤنا۔ لے اونیاں دیاں آلائشاں تھوں کریج کرنا۔¹² اوہ سبھ پانی وچ رن ولے جنہاں دے کھمب لے چھلک نا ہون، تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔¹³ لے پکھیراں وچوں، جنہاں تھوں تنسی کریج کرو، لے نا کھاؤ، اوہ ایہ نیں۔ نسر لے ہما لے عقاب۔¹⁴ چیل لے جرے لے اونیاں دی سبھ قسماں۔¹⁵ لے سبھ غراب، لے اونیاں دی سبھ قسماں۔¹⁶ لے شتر مرغ لے ابابیل لے حواصل لے شکر لے اونیاں دی سبھ قسماں۔¹⁷ لے جُعد لے ماہی گیر لے اُلو۔¹⁸ لے بوم شب لے بگلا لے گدھ۔¹⁹ لے لقلق لے بوتیمار لے اونیاں دی قسماں، لے ہد لے چمگادڑ۔²⁰ لے سبھ رڑن ولے کھمب ولے جاندار جہڑے چار پیراں تہاڈے نیں، تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔²¹ پر رڑن ولے کھمب ولے جانداراں وچوں جہڑے چار پیراں تہاڈے نیں، تنسی ایہ کھاؤنا۔ جنہاں دیاں لتاں پتھان نالوں چوکھیاں لمباں لے اوہ دھرتی لے تہاڈے نیں۔²² جنہاں نوں تنسی کھا سکدے اوہ، ایہ نیں۔ تہاڈے لے اوڈی سبھ قسماں۔ گنجی تہاڈے لے اوڈی سبھ قسماں لے جھینگر لے اوڈی سبھ قسماں لے گھاء دا تہاڈے لے اوڈی سبھ قسماں۔²³ پر سبھ کھمب رکھن ولے رڑن ولے جاندار، جنہاں دے چار پیر نیں، تہاڈے لے ناپاک نیں۔²⁴ ایہناں نال تنسی ناپاک ہوؤ گے لے جہڑا وی اونیاں دی آلائشاں نوں ہتھ لاؤے گا، اوہ ڈیگر ویلے تیک ناپاک رہوے گا۔²⁵ لے جہڑا وی اونیاں دی آلائشاں نوں چُک لے اوہ آہنے کپڑے دھوؤ لے ڈیگر ویلے تیک ناپاک رہوے گا۔²⁶ سبھ حیوان جنہاں دے کھر وڈے ہون، لے سبھ جہڑے جگالی نہیں کردے، تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔ جہڑا وہ اونیاں نوں ہتھ لاؤے، ناپاک رہوے گا۔²⁷ لے سبھ چار پیراں نال ٹرن والٹیاں وچوں اوہ، جہڑے آہنے پنجیاں بہار تہاڈے نیں، تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔ جہڑا وی اونیاں دی لاش نوں ہتھ لاؤے گا، اوہ ڈیگر ویلے تیک ناپاک رہوے گا۔²⁸ لے جہڑا وی اونیاں دی لاش نوں چُک، اوہ آہنے کپڑے دھوؤ لے ڈیگر ویلے تیک رہوے گا۔ کیوں جو اوہ تہاڈے جوگی ناپاک اے۔²⁹ لے رڑن ولے جانداراں وچوں جہڑے دھرتی لے رڑدے نیں، تہاڈے جوگی ایہ ناپاک نیں۔ نیولا لے گوہ لے اونیاں دی سبھ قسماں۔³⁰ جرزون لے ورل لے کرلی لے سانبھا لے کرگٹ۔³¹ رڑن والٹیاں وچوں ایہ تہاڈے جوگی ناپاک نیں۔ جہڑا وی اونیاں وچوں موہے نوں ہتھ لاؤے گا، دھمی ویلے تیکر ناپاک رہوے گا۔³² لے جہدے لے اونیاں وچوں کوئی موہا ہونا ڈیگ، اوہ ناپاک رہوے گا۔ لکڑی دے سبھ بھانڈے لے کپڑے لے چمڑا لے ٹاٹ لے ہر اک بھانڈا جہڑا ورتیا جاندا اے، اوہ پانی وچ ڈوبیا جاؤ لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہوے گا۔ فیر پاک رہوے گا۔³³ لے ہر اک میٹا دا بھانڈا جہدے اندر اونوں وچوں کوئی شے ڈیگ تان جو کجھ اوڈے اندر اے، ناپاک رہوے گا۔ لے اوہ بھانڈا بھنیا جاؤ۔³⁴ سبھ خوراک جہڑی کھادی جاندی اے، جیکر اوڈے لے ایس بھانڈے دا پانی پئے تان اوہ ناپاک رہوے گی۔ لے ہر اک پین والی شے، جہڑی اوڈے وچ پیتی جاندی اے، ناپاک ہوؤے گی۔³⁵ لے سبھ کجھ جہدے لے اونیاں لاشاں وچوں کجھ پئے ناپاک ہوؤے گا۔ تندور پئے یاں چُلبا، اونوں تنسی بہن دینا۔ کیوں جو اوہ ناپاک اے۔ لے اوہ تہاڈے جوگی ناپاک رہوے گا۔³⁶ پر چشمہ لے کھوہ لے سبھ کتھا کیتا ہونا پانی پاک رہوے گا۔ پر جو اوڈے وچ اونیاں دیاں لاشاں نال مس ہوؤے اوہ ناپاک ہوؤے گا۔³⁷ لے جیکر اونیاں دیاں لاشاں وچوں کجھ کسے بی لے جہڑا بیجیا جاندا اے پئے، تان اوہ پاک رہوے گا۔³⁸ جیکر بیج نوں پانی لگ گنیا پئے لے اوڈے لے اونیاں دی لاش وچوں کجھ ڈیگ تان اوہ تہاڈے جوگی ناپاک ہوؤے گا۔³⁹ جیکر کوئی جانور جنہوں تنسی کھا سکدے اوہ، مر جاؤے تان جہڑا وی اوڈی لاش نوں ہتھ لاؤے، دھمی ویلے تیکر ناپاک ہوؤے گا۔⁴⁰ لے جہڑا وی اوڈی لاش وچوں کجھ کھاؤے اوہ آہنے کپڑے دھوؤ لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہوے گا۔ لے جہڑا وہ اوڈی لاش نوں چُک آہنے کپڑے دھوؤ لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہوے گا۔⁴¹ لے سبھ رڑن ولے جاندار جہڑے دھرتی لے رڑدے نیں، اوہ ناپاک نیں۔ اونیاں نوں نا کھاؤنا۔⁴² لے سبھ جہڑے آہنے سینہ نال تہاڈے لے جہڑے چار پیراں نال تہاڈے نیں لے ہتیرے پیراں ولے سبھ رڑن والٹیاں وچوں جہڑے دھرتی لے رڑدے نیں، اونیاں نوں نا کھاؤنا۔ کیوں جو اوہ ناپاک نیں۔⁴³ لے تنسی رڑن ولے جاندار دی، جہڑا دھرتی لے رڑدا اے، کسے شے نال آہنے آپ نوں داغی نہیں لاؤنا۔ لے نا آہنے آپ نوں اونیاں نال ناپاک کرنا۔ پئی تنسی ناپاک ہو جاؤ گے۔⁴⁴ کیوں جو میں خداوند تہاڈا رب ہاں۔ تنسی آہنے آپ نوں پاک کرولے پاک ہو جاؤ۔ ایس لئی پئی میں پاک ہاں۔ لے رڑن ولے جاندار دی کسے شے نال جہڑی دھرتی لے تہاڈی اے، آہنے آپ نوں ناپاک نا کرنا۔⁴⁵ کیوں جو میں خداوند ہاں جہڑا تہانوں مصر وچوں کڈھ لٹایا تان جو تہاڈا رب ہواں۔ اخیر تنسی پاک اوہ، کیوں جو میں پاک ہاں۔⁴⁶ ڈنگر لے پکھیرو لے سبھ جاندار جہڑے پانی وچ تہاڈے نیں، لے سبھ جہڑے دھرتی لے رڑدے اونیاں پاروں ایہو ای شریعت اے۔⁴⁷ تان جو پاک لے ناپاک وچ لے اونیاں جانوراں وچ جہڑے کھادے جاندے نیں، لے جہڑے کھادے نہیں جاندے، تنسی ونڈ کرو۔

¹. فیر خداوندہ موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی بنی اسرائیل نال کلام کر لے آکھ۔ پئی جہڑی بی بی نوں آس لگے منڈا جم،
 12 تان اوہ اوہدے حیض دی ناپاکی دے دیہاڑیاں وانگ ست دیہاڑے تیک ناپاک ہوئے گی۔³ لے اٹھویں دیہاڑے منڈے دی سنت کیتی جاوے۔
⁴ لے اوہ تیتی دیہاڑے تیکر اپنی طہارت دے لہو وچ رہوے۔ کسے پاک شے نوں ہتھ نا لاوے لے نا ای مقدس وچ وڑے۔ جد تیکر پئی اوہدی
 طہارت دے دیہاڑے پورے نا ہو جاؤن۔⁵ لے جیکر اوہ کڑی جم تان اوہ دو ہفتہ جیویں حیض دے دنان وچ رہندی اے، ناپاک رہوے گی۔ لے
 چھیاٹھ دن تیکر اپنی طہارت دے لہو وچ رہوے گی۔⁶ لے جد اوہدی طہارت دے دن پورے ہون، تد اوہ اک سال دا میمنہ سوکتنی قربانی
 جوگی لے کبوتر دا اک بچا یاں اک گھگی خطا دی قربانی جوگی حضوری دے تنبو دے بوے لے کاہن دے کول لٹیاوے۔⁷ تان اوہ اوہناں نوں
 خداوند دے سامنے کرے، لے اوہدے جوگی کفارہ دیوے تد اوہ اپنے حیض تھوں پاک ہووے گی۔ منڈے لے کڑی دے جمن دی ایہ شریعت اے۔⁸
 جیکر اوہدے کول میمنہ دا مل نہیں، تان اوہ دو گھگیاں یاں کبوتر دے دو بچ لٹیاوے۔ اک سوختنی قربانی جوگی لے دوجا خطا دی قربانی
 جوگی۔ تد کاہن اوہدا کفارہ دے، لے اوہ پاک ہو جاوے گی۔

1. لے خداوند موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی جیکر کس دے جس دی چمڑی وچ ورم یاں چھالا یاں چٹا چمکیلا داغ ہۛے، لے انج 13 ای اویدے جس دی چمڑی وچ کوڑھ دی بلا ہۛے۔ تاں اوہارون کاہن یاں اویدے پُتران وچوں اک دے کول جہڑا کاہن اے، لئیایا جاۛے۔

3. ند اوہ کاہن اویدے جس دے چمڑے دے مرض لے نگاہ کرے۔ جیکر مرض دی تھاں دے وال چٹھو گٹھون، لے مرض دی تھاں چمڑے نالوں ڈونگی ہۛے تاں ایہ کوڑھ دی بلا اے۔ جد کاہن اونوں اجیا ویکھ تاں اونوں ناپاک گئے۔⁴ جیکر اوہ چمکیلا داغ اویدے جس دی چمڑی وچ چٹا ہۛوے پر اویدی تھاں چمڑے نالوں ڈونگی نئیں لے وال وی چٹ نئیں، تاں کاہن اونوں ست دیہڑے تیکر نظر بند کرے۔⁵ فیر ستویں دیہڑے اونوں ویکھ۔ لے جیکر اوہ بلا کھلوتی رہۛے لے چمڑی وچ کھلری نئیں، تاں کاہن اونوں ست دیہڑے پور نظر بند رکھ۔⁶ فیر ستویں دیہڑے دوجی واری اونوں ویکھ۔ تد جیکر مرض دا رنگ کالا ہون لگ ہۛے لے اوہ چمڑی وچ کھلریا نا ہۛے، تاں کاہن اونوں پاک گئے۔ پئی ایہ فُوبا اے۔ اخیر اوہ پنے کپڑے دھوۛے لے اوہ پاک ہوۛے گا۔⁷ لے جیکر اویدے پاک مٹھن جوگی کاہن دے ویکھن مگروں فُوبا اویدی چمڑی وچ کھلر گنیا ہۛے تاں اوہ کاہن نوں فیر وکھایا جاۛے۔⁸ تاں جیکر کاہن ویکھ پئی فُوبا چمڑی وچ کھلر گنیا اے تاں اوہ اونوں ناپاک گئے پئی ایہ کوڑھ اے۔⁹ جیکر کس نوں کوڑھ دا مرض ہۛے تاں اوہ کاہن دے کول لئیایا جاۛے۔¹⁰ تاں کاہن اونوں ویکھ لے جد چمڑی وچ چٹا ورم ہۛے لے اویدے وال چٹھو گٹھون لے ورم دی تھاں وچ جیوندا گوشت ہۛے۔¹¹ تاں ایہ اویدی چمڑی وچ پرانا کوڑھ اے۔ تد کاہن اونوں ناپاک گئے لے اونوں نظر بند نا کرے۔ کیوں جو اوہ ناپاک اے۔¹² لے جیکر کوڑھ چمڑی لے جلہ، لے مریض دے جس نوں سیر تھوں پیران تیکر سبھ، جہڑا کاہن دی نگاہ وچ آۛندا اے، لُکاۛے۔¹³ تاں کاہن اونوں ویکھ لے جیکر کوڑھنے اویدے سبھ جس نوں لُکایا اے تاں مریض نوں پاک مٹھ۔ کیوں جو اوہ سارا چٹا ہو گنیا اے۔ تاں اوہ پاک اے۔¹⁴ پر جہڑے دیہڑے اویدے وچ زجیوندا گوشت نظر بن آۛے، اوہ ناپاک ہۛے گا۔¹⁵ جد کاہن جیوندا گوشت ویکھ تاں اونوں ناپاک گئے۔ کیوں جو جیوندا گوشت ناپاک اے۔ لے ایہ کوڑھ اے۔¹⁶ لے جیکر جیوندا گوشت پرت کے چٹا ہو جاۛے تاں اوہ کاہن دے کول آۛے۔¹⁷ اخیر کاہن ویکھ پئی مرض دی تھاں چٹے ہو گئی اے، تاں مریض نوں پاک گئے۔ کیوں جو اوہ پاک اے۔¹⁸ لے جیکر کس دے جس دی چمڑی لے پھوڑا سی، لے اوہ چنگا ہو گنیا۔¹⁹ لے پھوڑے دی تھاں وچ چٹے اُگھری ہوئی تھاں یاں چمکیلا داغ لالگی والا ہۛے تاں اوہ کاہن نوں وکھایا جاۛے۔²⁰ اخیر جیکر کاہن ویکھ پئی اوہ تھاں چمڑی تھوں تھلے اے، لے اویدے وال چٹھو گئے نئیں، تاں کاہن اونوں ناپاک مٹھ۔ کیوں جو ایہ کوڑھ دی بلا اے۔ جہڑی پئی پھوڑے تھوں جمی۔²¹ لے کاہن ویکھ پئی اویدے وال چٹ نئیں ہۛے لے اوہ چمڑی تھوں تھلے نئیں لے اویدا کالا رنگ اے تاں کاہن اونوں ست دیہڑے نظر بند رکھ۔²² تد جیکر اوہ چمڑی لے کھلر گنیا ہۛے تاں کاہن اونوں ناپاک گئے کیوں جو ایہ کوڑھ اے۔²³ جیکر اوہ چمکیلا داغ آۛئی تھاں لے تھیریا ہۛے لے کھلریا نا ہۛے تاں ایہ پھوڑے دا داغ اے۔ کاہن اونوں پاک آکھ۔²⁴ جیکر کس دی چمڑی اگ نال سڑ گئی ہۛے لے سڑن دا داغ چمکیلا چٹا لالگی یا چٹا ہوندا ہوا جلہ۔²⁵ تاں کاہن اونوں ویکھ۔ جیکر چمکیلا داغ وچ وال چٹھو گٹھون لے اوہ ویکھن وچ چمڑی نالوں تھلے جلہ، تاں ایہ کوڑھ اے، جہڑا داغ وچوں جمیا۔ تاں کاہن اونوں ناپاک مٹھ۔ کیوں جو ایہ کوڑھ دی بلا اے۔²⁶ پر جیکر کاہن ویکھ پئی اوس چمکیلا داغ لے چٹے وال نئیں، لے نا اوہ چمڑی تھوں ڈونگا اے، سگوں اویدی چمک وی گھٹ ات تاں اوہ اونوں ست دیہڑے تیکر ڈک دۛے۔²⁷ لے ستویں دیہڑے کاہن اونوں ویکھ۔ جیکر اوہ چمڑی لے چوکھا کھلر گنیا ہۛے تاں کاہن اوس بندے نوں ناپاک گئے۔ کیوں جو اونوں کوڑھ دی بلا اے۔²⁸ لے جیکر اوہ چمکیلا داغ آۛئی تھاں لے اوٹھ دا اوٹھ ای رہۛے لے چمڑی لے کھلریا ہوا نا ہۛے سگوں اویدی چمک وی گھٹ ہۛے تاں اوہ یراسڑ جاۛن دے پاروں پھلنیا ہوا اے لے کاہن اوس بندے نوں پاک گئے کیوں جو اوہ داغ سڑن جاۛن دے پاروں اے۔²⁹ جیکر کس بندے یاں بی بی دے سیر یا تھوڈی وچ داغ ہۛے۔³⁰ تاں کاہن اوس داغ نوں ویکھ لے جیکر ویکھ پئی اوہ چمڑی تھوں ڈونگا جاۛدا اے لے اویدے لے زرد رنگ دے پتلے لُوں نئیں تاں کاہن اونوں ناپاک مٹھ کیوں جو اوہ سعفا اے جہڑا سیر یاں تھوڈی دا کوڑھ اے۔³¹ لے جیکر کاہن ویکھ پئی اوہ سعفا دی بلا چمڑی نالوں ڈونگی نئیں جاۛدی لے اویدے لے کلے وال نئیں نئیں تاں کاہن اونوں، جنہوں سعفا دا مرض اے، ست دیہڑے تیکر ڈکی رکھ۔³² لے ستویں دیہڑے کاہن اوس بلا نوں ویکھ۔ لے جیکر ویکھ پئی سعفا کھلریا نئیں لے اویدے لے کوئی زرد رنگ دا وال وی نئیں لے سعفا چمڑی نالوں ڈونگا نئیں جاۛدا۔³³ تاں اوس شخص دے وال مٹھ جاۛن پر جتھ سعفا اے، اوہ تھاں نا مٹی جاۛے لے کاہن اونوں جنہوں سعفا کا مرض اے ست دیہڑے پور ڈکی رکھ۔³⁴ فیر ستویں دیہڑے کاہن سعفا ویکھ لے جیکر ویکھ پئی سعفا چمڑی وچ کھلریا نئیں لے نا ای اوہ چمڑی نالوں ڈونگا نظر بن آۛندا اے تاں کاہن اونوں پاک مٹھ لے اوہ آۛنے کپڑے دھوۛے لے صاف ہۛے۔³⁵ پر جیکر اویدی صفائی مگروں سعفا اویدی چمڑی لے کھلر جاۛے تاں کاہن اونوں ویکھ۔³⁶ لے جیکر سعفا اویدی چمڑی لے کھلریا ہوا نظر بن آۛے تاں کاہن زرد وال نوں نا لبھ کیوں جو اوہ شخص ناپاک اے۔³⁷ پر جیکر اونوں سعفا آۛئی تھاں لے اوٹھ دا اوٹھ ای نظر بن آۛے لے اویدے لے کلے وال نکلہون تاں سعفا چنگا ہو گنیا۔ اوہ شخص پاک اے لے کاہن اونوں پاک مٹھ۔³⁸ لے جیکر کس بندے یاں بی بی دے جس دی چمڑی وچ چمکیلا داغ یاں چٹے چمکیلا داغ ہون۔³⁹ تاں کاہن ویکھ لے اجیکر اونان دے جس دی چمڑی دے داغ کلہ ہوندے ہوئے چٹھوں تاں اوہ چھپ اے جہڑی چمڑی وچ نکل آئی اے۔ اوہ شخص پاک اے۔⁴⁰ لے جہدے سیر دے وال ڈگ گٹھون، اوہ گنجا تاں ہے، پر پاک اے۔⁴¹ لے جہدے وال مٹھ ولوں ڈگ گٹھون، اوہ چندلا تاں ہے، پر پاک اے۔⁴² پر اوس گنجا یا چندلے سیر لے لالگی والا چٹا داغ ہۛے تاں ایہ کوڑھ اے، جہڑا اویدے گنجا یاں چندلے سیر لے نکلیا اے۔⁴³ اکبر کاہن اونوں ویکھ لے جیکر اوہ ویکھ پئی اویدے گنجا یا چندلے سیر لے اوہ داغ اجیا لالگی والا چٹے رنگ دا اے جیا چمڑی دے کوڑھ وچ ہوندا اے۔⁴⁴ تاں اوہ بندہ کوڑھی اے۔ اوہ ناپاک اے لے کاہن اونوں لازمی ناپاک مٹھ کیوں جو اوہ مرض اویدے سیر لے اے۔⁴⁵ لے جہڑا کوڑھی ایس بلا وچ ہۛے، اویدے کپڑے پتلے لے اویدے سیر دے وال کھلرے رہن لے اوہ آۛنے اٹلے بھ نوں ڈھک لے جیکر کس آکھ 'ناپاک! ناپاک!'۔⁴⁶ چنہ دیہڑے اوہ ایس بلا وچ پھسیا رہۛے، اوہ ناپاک رہۛے گا۔ لے اوہ وی ناپاک۔ اخیر اوہ کلا رہنیا کرے۔ اویدا مکان لشکری احاطہ تھوں باہر ہۛے۔⁴⁷ جیکر کس اُن یا کتان دے کپڑے نوں کوڑھ دا داغ ہۛے۔⁴⁸ یاں کتانی کپڑے دی تند یا بُنت وچ یاں اُن وچ یاں چمڑے وچ یاں کس شے وچ جہڑی چمڑے نال بنائی گئی اے۔⁴⁹ جیکر اوہ داغ ہیرا یا لالگی والا کپڑے وچ ہۛے یا چمڑے وچ تند یا بُنت وچ ہۛے یاں چمڑے دے سامان وچوں کس شے وچ ہۛے۔ تاں اوہ کوڑھ اے۔ اوہ کاہن نوں وکھایا جاۛے۔⁵⁰ لے کاہن اوس داغ نوں ویکھ لے جہدے لے اوہ داغ اے اونوں ست دیہڑے تیکر ڈکی رکھ۔⁵¹ فیر ستویں دیہڑے اونوں ویکھ لے جیکر اوہ داغ کپڑے وچ کھلر گنیا ہۛے یاں تند وچ یا بُنت یاں چمڑے وچ۔ بھانویں کس شے وچ جہڑی چمڑے نال بنائی گئی ہۛے۔ تاں ایہ داغ خراب کوڑھ اے

لے اوہ ناپاک اے۔⁵² تاں اوہ کپڑے نوں اُنی ہُئے یا کتانی جہدی تند یا بنت وچ داغ اے یا چمڑے دی شے نوں جہدے وچ اوہ داغ اے، ساڑ
 دے۔ کیوں جو ایہ خراب کوڑھ اے اوہ اگ نال ساڑیا جاوے۔⁵³ لے جیکر کاہن ویکھ پئی اوہ داغ کپڑے وچ تند وچ یاں بنت وچ یاں چمڑے
 دی کسے شے وچ کھلر نہیں گئیا۔⁵⁴ تاں کاہن اونوں دھو دین دا حکم کرے۔ تہ ست دیہاڑے پور اونوں ڈکی رکھ۔⁵⁵ لے کاہن فیر اوس
 دھو تہوئے نوں ویکھ۔ جیکر ویکھ پئی داغ دا رنگ نہیں بدلایا۔ بھانویں اوہ کھلریا نہیں، تاں اوہ ناپاک اے۔ اوہ اگ نال ساڑیا جاوے۔ کیوں جو
 کوڑھ اوہدے باہر وار یا اندر وار اے۔⁵⁶ جیکر اوہ ویکھ پئی دھوئے مگروں اوہ کالگا ہو گئیا اے تاں اوہ اوس کپڑے نال یاں تند نال یاں بنت
 نال یاں فیر چمڑے نال داغ دی تھاؤں وڈھ دۄے۔⁵⁷ جیکر اوہ کپڑے وچ تند وچ یاں بنت وچ یاں کسے چمڑے دی شے وچ فیر نظریں آوے
 تاں ایہ کھلرن والا کوڑھ اے۔ جہدے لے اوہے، اونوں اگ نال ساڑیا جاوے۔⁵⁸ لے کپڑا یاں تند یاں بنت یاں چمڑے دی کوئی شے جہدے
 دھوئے نال داغ چلا جاندا اے، دوجی واری دھوتا جاوے لے اوہ پاک اے۔⁵⁹ ایہ کوڑھ دے داغ دی شریعت اے۔ جہڑا اُن دے کپڑے وچ یاں
 کتان وچ یاں تند وچ یاں بنت وچ یاں چمڑے دی کسے شے وچ ہُئے، جہدے حساب نال اونوں پاک یاں ناپاک مِتھیا جاوے۔

1. لے خداوند موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی کوڑھی جوگی اودی طہارت دے دیہائے دی ایہ شریعت اے۔ اوہ کابن دے کول 14 لئیایا جاؤے۔³ تد کابن تنبو احاطہ وچوں باہر جاؤے لے جد اوہ ویکھ پئی کوڑھی دراصل کوڑھ دی بیماری تھوں چنگا ہو گئیا اے۔⁴

تان کابن حکم کرے پئی جہدی طہارت ہون والی اے، اودے جوگی دو جیوندیاں چڑیاں لے دیودار دی لکڑی لے قرمز لے زوفا لئیواؤن۔⁵ لے کابن حکم کرے پئی اک چڑی مٹی دے بھانڈے وچ جیوندی پانی لے ذبح کیتی جاؤے۔⁶ لے اوہ جیوندی چڑی لے دیودار دی لکڑی لے قرمز لے زوفا نوں لؤے لے اونیاں نوں جیوندی چڑی سنہ اوس چڑی دے لہو وچ جیڑی جیوندی پانی لے ذبح کیتی گئی، ڈوہ۔⁷ لے جہدی کوڑھ تھوں طہارت ہون والی اے، ست واری چھڑک لے اونوں پاک کرے۔ لے جیوندی چڑی نوں میدان ول چھڈ دؤے۔⁸ تد اوہ جہدی طہارت کیتی جاندی اے، آپنہ کپڑے دھوے لے آپنہ جس دے سبھ وال مُنولہ لے پانی نال نہاؤے تان اوہ پاک ہؤے گا۔ ایس تھوں مگروں اوہ تنبو احاطہ وچ آؤے پر ست دیہائے تیکر آپنہ تنبو تھوں باہر رہوے۔⁹ لے ستویں دیہائے آپنہ بیر دے سبھ وال لے آپنی داڑھی لے آپنہ بھرؤ لے آپنہ سبھ جس دے وال مُنولہ لے آپنہ کپڑے دھوے۔ تان اوہ پاک ہو جاؤے گا۔¹⁰ لے اٹھویں دیہائے اوہ دوہ عیب تر میمہ لے اک مادہ میمنا اک سال دے عیب۔ لے نذر دی قربانی جوگی ایفا دے ترے دسویں حصہ میدے تیل وچ ملہوے لے اک ترے پیماننا تیل لئیے۔¹¹ لے پاک کرن والا کابن اونوں، جہدی طہارت کیتی جاندی اے، خداوند دے سامنے حضوری دے تنبو دے بوے کول لئیواؤے۔¹² لے کابن اک تر میمنا تقصیر دی قربانی جوگی تیل دے پیملہ سنہ چاڑھ۔ لے اونیاں نوں پلاؤن دی قربانی جوگی خداوند دے سامنے پلاؤے۔¹³ لے اوس میمہ نوں پاک تھان وچ جتھ پئی خطا دی قربانی لے سوختنی قربانی ذبح کیتی جاندی اے، ذبح کرے۔ کیون جو ایہ تقصیر دی قربانی خطا دی قربانی وانگ کابن دی اے۔ ایہ چوکھی پاک اے۔¹⁴ تد تقصیر دی قربانی دے لہو وچوں کچھ لؤے لے اوس شخص دے، جہدی طہارت کیتی جاندی اے، سج کن دی چُنج لے لے سجتھ دے انگوٹھ لے لے سج پیر دے انگوٹھ لے لاؤے۔¹⁵ تد اوہ اوس تیل دے پیملہ وچوں کچھ لؤے، لے آپنہ کھپتھ دی تلی لے روڑھ۔¹⁶ تد اوہ اوس تیل وچ جہڑا اودی کھپی تلی لے اے، آپنی سچی انگلی ڈوہ لے اودے وچوں خداوند لگے ست واری آپنی انگلی نال چھڑک۔¹⁷ تد باقی تیل نوں جہڑا ویدی تلی لے اے، لؤے لے اوس شخص دے جہدی طہارت کیتی جاندی اے، سج کن دی چُنج لے لے اودے سجتھ دے انگوٹھ لے لے اودے سج پیر دے انگوٹھ لے تقصیر دی قربانی دے لہو لے لاؤے۔¹⁸ لے باقی تیل جہڑا کابن دی تلی لے اے، طہارت کیتے جاؤن ولہ شخص دے بیر لے لے۔ لے خداوند دے سامنے اودا کفارہ دؤے۔¹⁹ تد کابن خطا دی قربانی چاڑھ۔ لے اودی ناپاکی جوگی جہدی طہارت کیتی جاندی اے، کفارہ دؤے۔ تد سوختنی قربانی نوں ذبح کرے۔²⁰ لے کابن سوختنی قربانی لے نذر دی قربانی مذبح لے چاڑھ۔ لے کابن اودے جوگی کفارہ دؤے۔ تد اوہ پاک ہو جاؤے گا۔²¹ لے جیکر اوہ ماتر ہؤے لے اپنی توفیق نا رکھدا ہؤے۔ تان اوہ اک میمنا تقصیر دی قربانی دا پلاؤن جوگی لئیواؤے تان جو اودا کفارہ دتا جاؤے۔ لے نذر دی قربانی جوگی ایفا دا دسواں حصہ میدے نوں تیل وچ ملٹیا ہوا لے اک پیمان تیل۔²² لے دو گھگیاں یاں کبوتر دے دو بچے آپنی توفیق دے موافق لؤے۔ اک اونیاں وچوں خطا دی قربانی جوگی لے دوجا سوختنی قربانی جوگی۔²³ اونیاں نوں آپنی طہارت دے اٹھویں دیہائے کابن کول حضوری دے تنبو دے بوے لے خداوند دے سامنے لئیواؤے۔²⁴ د کابن تقصیر دی قربانی دا میمنا لے پیمان تیل دا لؤے لے کابن اونیاں دونوں نوں پلاؤن دی قربانی جوگی خداوند دے سامنے لئیواؤے۔²⁵ فیر اوہ تقصیر دی قربانی دے میمہ نوں ذبح کرے۔ لے اودے لہو وچوں لے اوس شخص دے، جہدی طہارت کیتی جاندی اے، سج کن دی چُنج لے لے سجتھ دے انگوٹھ لے لے سج پیر دے انگوٹھ لے لاؤے۔²⁶ لے کابن اوس تیل وچوں کچھ آپنی سچی تلی لے لے۔²⁷ لے اوس تیل وچوں جہڑا اودی کھپی تلی لے اے، اوہ آپنی سچی انگلی نال ست واری خداوند دے سامنے چھڑک۔²⁸ لے اوس تیل وچوں جہڑا اودی تلی لے باقی اے، طہارت کیتے جاؤن ولہ شخص دے سج کن دی چُنج لے لے اودے سجتھ دے انگوٹھ لے لے اودے سج پیر دے انگوٹھ لے تقصیر دی قربانی دے لہو لے لاؤے۔²⁹ لے باقی تیل جہڑا کابن دی تلی وچ اے، طہارت کیتے جاؤن ولہ شخص دے بیر لے لے۔ تان جو اودے جوگی خداوند دے سامنے کفارہ دؤے۔³⁰ تد اوہ گھگیاں وچوں اک یاں کبوتر دے بچیاں وچوں اک، جہدای اونوں توفیق ہؤے، کرے۔³¹ اوہ ای جہدی اونوں توفیق ہوئی، نذر دی قربانی سنہ اک خطا دی قربانی جوگی لے دوجا سوختنی قربانی جوگی ہؤے گا۔ لے کابن طہارت کیتے جاؤن ولہ شخص دا خداوند دے سامنے کفارہ دؤے۔³² ایہ شریعت اودے جوگی اے، جنہوں کوڑھ دی بیماری ہؤے، لے جنہوں طہارت دیاں مانگاں دی توفیق نئیں۔³³ لے خداوند موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔³⁴ جد تنسی کنعن دے دیس وچ، جہڑا میں تباڈی ملکیت جوگی دوان گا، وڑو، لے میں تباڈی ملکیت دے کس گھر لے کوڑھ دی بلا لئیواؤں۔³⁵ تان جہدا گھر اے، اوہ کابن کول آکے خبر دؤے، لے آکھ پئی مینوں اجیا معلوم ہوندا اے پئی گھر وچ کچھ بلا جیہی اے۔³⁶ تد کابن حکم کرے پئی اوس گھر نوں، ایس تھوں پہلوں پئی بلا نوں ویکھن جوگی اوہ اوس گھر وچ وڑے، خالی کرن۔ تان جو سبھ سامان جہڑا گھر وچ اے، ناپاک نا ہو جاؤے لے اوس تھوں مگروں اودے گھر نوں ویکھن جوگی اودے وچ وڑے۔³⁷ لے اوس بلا نوں ویکھ لے جیکر ویکھ پئی اوہ بلا اوس گھر دی کندهاں وچ ہریالگی یاں لالگی دی پکی لکیراں وانگ اے، لے کنده وچ سطح دے وچ نظریں آؤندی اے۔³⁸ تان کابن گھر وچوں باہر نکل کے گھر دے بوے لے جاؤے لے گھر نوں ست دیہائے لئی بند کر دؤے۔³⁹ لے ستویں دیہائے فیر آن کے اونوں ویکھ۔ جیکر اوہ بلا گھر دیاں کندهاں لے کھلری ہوئی نظریں آؤے۔⁴⁰ تان کابن حکم دؤے پئی اونیاں پتھراں نوں، جنہاں وچ اوہ بلا اے، کڈھ کے شہر تھوں باہر کس ناپاک تھان وچ شٹ دیں۔⁴¹ فیر اوہ اوس گھر نوں اندرو اندری جواں پاسیوں کھروچولہ لے اوس کھروچی ہوئی مٹی نوں شہر دے باہر کس ناپاک تھان وچ شٹن۔⁴² لے اوہ اونیاں پتھراں دی تھان پور پتھر لئیا کے لاؤن لے کابن سجرے گارے نال اوس گھر دی استرکاری کراؤے۔⁴³ لے جیکر پتھراں دے کڈھ جاؤن لے اوس گھر دے کھرچ لے استرکاری کر لے جاؤن مگروں وی اوہ بلا فیر آ جاؤے لے اوس گھر وچ پھٹ ہؤے۔⁴⁴ تان کابن اندر وڑکے ویکھ لے جیکر ویکھ پئی اوہ بلا گھر وچ کھلری گئی اے تان اوس گھر وچ کھا جاؤن والا کوڑھ اے۔ اوہ ناپاک اے۔⁴⁵ تد اوہ اوس گھر نوں اودے پتھراں لے لکڑیاں لے اودی سبھ مٹی نوں ڈیگ دؤے، لے اوہ اونیاں نوں شہر دے باہر کڈھ کے کس ناپاک تھان وچ لیجاؤے۔⁴⁶ ایس تھوں وکھ پئی جہڑا اوس گھر دے بند کیتے جاؤن دے دیہائیاں وچ اودے اندر وڑے تان اوہ دھمی ویلے تیکر ناپاک رہوے گا۔⁴⁷ لے جہڑا اوس گھر وچ سونوے، اوہ آپنہ کپڑے دھوؤے، لے جہڑا اوس گھر وچ کچھ کھاؤے اوہ وی آپنہ کپڑے دھوؤے۔⁴⁸ لے جیکر کابن اندر وڑکے ویکھ پئی گھر دی استرکاری دے مگروں اوہ بلا اوس گھر وچ نئیں کھلری تان اوہ اوس گھر نوں پاک مٹھ۔ کیوں جو اوہ بلا دور ہو گئی۔⁴⁹ لے اوہ اوس گھر نوں پاک مٹھن جوگی دو پکھیرو لے دیودار دی

لکڑی لے لال کپڑا لے زوفا لے۔⁵⁰ لے اوہ اونان پکھیرؤان وچوں اک نوں مٹی دے کسہ بھانڈے وچ وگدے پانی لے ذبح کرے۔⁵¹ فیر اوہ دیودار دی لکڑی لے زوفا لے لال کپڑے لے اوس جیوندے پکھيرو نوں لے کے اونان نوں ذبح کیتے پکھيرو دے لہؤ وچ لے اوس وگدے پانی وچ غوطا دے لے ست واری اوس گھر لے چھڑک۔⁵² لے اوہ اوس پکھيرو دے لہؤ نال وگدے پانی لے جیوندے پکھيرو لے دیودار دی لکڑی لے زوفا لے لال کپڑے نال اوس گھر نوں پاک کرے۔⁵³ لے اوس جیوندے پکھيرو نوں شہر دے کھل میدان وچ چھڈ دے۔ انج اوہ گھر جوگی کفارہ دے تان اوہ پاک مٹھیا جاؤں گا۔⁵⁴ کوڑھ دی ہر قسم دی بلا دے لے سعفا جوگی۔⁵⁵ لے کپڑے لے گھر دے کوڑھ جوگی۔⁵⁶ لے ورم لے پیڑی لے چمکیلے داغ جوگی ایہ شریعت اے۔⁵⁷ تان جو دسیا جاؤں پٹی کدوں اوہ ناپاک لے کدوں پاک مٹھ جاؤں۔ کوڑھ جوگی شریعت ایہو ای اے۔

¹۔ لے خداوندنہ موسیٰ لہبارون نوں کلام کرکے آکھیا پئی۔² بنی اسرائیل نوں کلام کرکے آکھو پئی ہر اک بندہ جہدے جسے وچ جریان 15
دا مرض ہئے اوہ اوسے دے پاروں ناپاک اے۔³ لے جریان دی پلیتی انج ہئے گی پئی اودے جسے وچوں بی وگے ہاں نا وگے دونواں وچ
اودے پلیتی اے۔⁴ جہڑے بسترے لے سونویں اوہ پلیتی ہئے گا۔ لے جہڑی شے لے اوہ ہئے اوہ ناپاک ہئے گی۔⁵ لے جہڑا اودے بسترے نوں
پتہ لاؤے اوہ اپنے کپڑے دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔⁶ جہڑا وی اوس شے لے ہئے، جہدے لے پئی جریان والا
بٹھا سی، تان اوہ اپنے کپڑے دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔⁷ لے جہڑا وی جریان ولے دے جسے نوں پتہ لاؤے
اوہ اپنے کپڑے دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔⁸ جیکر جریان والا کسے شے لے، جہڑی پاک اے، تھک دے تان اوہ
اپنے کپڑے دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔⁹ لے ہر اوہ زین جہدے لے جریان والا سوار ہئے، ناپاک ہئے گی۔¹⁰ جیکر
کوئی کسے شے نوں، جہڑی جریان ولے دے تھلے سی، تان اوہ دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔ لے جیکر کوئی اجیہی شے نوں چکے، تان
اپنے کپڑے دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔¹¹ جیکر جریان والا کسے نوں پتہ دھوتے بنا پتہ لاؤے تان اوہ اپنے کپڑے
دھوئے لے پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔¹² جیکر جریان والا کسے مٹی دے بھانڈے نوں پتہ لاؤے، تان اوہ بھنٹیا جاؤے، لے
جیکر لکڑی دا بھانڈا ہئے تان اوہ پانی نال دھوتا جاؤے۔¹³ لے جدوں جریان والا چنگا ہو جاؤے تان اودے چنگیوں تھوں ست دیہاڑے گئے
جاؤن۔ اوہ اپنے کپڑے دھوئے لے سجرے پانی نال نہلے تان اوہ پاک رہے گا۔¹⁴ لے اٹھویں دیہاڑے دو گھگیاں یاں کبوتر دے دو بچے لے
حضوری دے تنبو دے بوئے لے خداوند دے سامنے آؤے لے اونان نوں کاہن دے پتہ حوالہ کرے۔¹⁵ تان کاہن اونان وچوں اک نوں خطا دی
قربانی لے دوچے نوں سوختنی قربانی کرے۔ لے خداوند دے سامنے اودے جوگی اودے جریان دا کفارہ دے۔¹⁶ جیکر کسے بندے دا بی وگے
تان اوہ پنا سارا جسے پانی نال دھوئے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔¹⁷ لے جہڑے کپڑے یاں چمڑے لے اودے وچوں کچھ لگ جاؤے،
تان اوہ پانی نال دھوتا جاؤے، لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔¹⁸ جیکر کوئی بندہ کسے بی بی نال ہم بستری کرلے وگے جاؤے، تان اودے
وانگ پانی نال نہلے لے دونویں دھمی ویلے تیکر ناپاک ہون گے۔¹⁹ جدوں مہواری ویلے لے بی بی دے جسے وچوں لہو وگے تان اوہ ست دیہاڑے
تیکر اپنے حیض وچ وکھ کیتی جاؤے۔ لے جہڑا وی اونوں پتہ لاؤے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔²⁰ لے سبھ کچھ جہدے لے اوہ اپنے حیض وچ
سونویں، ناپاک رہے گا لے سبھ کچھ جہدے لے اوہ ہئے، ناپاک رہے گا۔²¹ لے جہڑا وی اودے بسترے نوں پتہ لاؤے، اپنے کپڑے دھوئے لے
پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔²² لے جہڑا وی کسے اجیہی شے نوں پتہ لاؤے، جہدے لے اوہ بٹھئی سی، اپنے کپڑے دھوئے لے
پانی نال نہلے لے دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔²³ جیکر اودے بسترے لے، جہدے لے اوہ بٹھئی اے، کوئی پور شے پٹھی ہئے، تان جہڑا اونوں
پتہ لاؤے، دھمی ویلے تیکر ناپاک رہے گا۔²⁴ جیکر کوئی بندہ اودے نال ہم بستری کرے، جدوں پئی اونوں حیض آ رٹھا اے، تان اوہ ست
دیہاڑے تیکر ناپاک رہے گا۔ لے ہر بسترا جہدے لے اوہ سونویں، ناپاک رہے گا۔²⁵ جیکر کسے بی بی نوں اودے حیض ویلے تھوں وکھ چوکھ
دیہاڑے تیکر لہو آؤے یاں اودے مگروں آؤے تان اوہ اپنی نجاست دے وگن دے سبھ دیہاڑے وچ اپنے حیض دے دیہاڑیاں وانگ رہے گی۔
اوہ ناپاک رہے گی۔²⁶ لے ہر بسترا، جہدے لے اوہ اپنے سیلان دے دیہاڑے وچ سونویں، اودے حیض دے بسترے وانگ رہے گا۔ لے جہدے لے اوہ
رہے، اودے حیض دی نجاست وانگ ناپاک رہے گا۔²⁷ لے جہڑا وی اودے وچوں کسے شے نوں پتہ لاؤے ناپاک رہے گا۔²⁸ لے جدوں اوہ اپنے
سیلان تھوں پاک رہے تان اپنے جوگی ست دیہاڑے گئے۔ ایس تھوں مگروں اوہ پاک رہے گی۔²⁹ لے اٹھویں دیہاڑے اوہ دو گھگیاں یاں کبوتر
دے دو بچے لے اوہ لے اونان نوں کاہن کول حضوری دے تنبو دے بوئے لے لٹیاؤے۔³⁰ تان کاہن اونان وچوں اک نوں خطا دی قربانی لے دوچے
نوں سوختنی قربانی کرے۔ لے کاہن اودے سیلان دی نجاست دا کفارہ خداوند لگے دے۔³¹ اخیر تسی بنی اسرائیل نوں اونان دی
نجاست تھوں پریر کراؤ۔ تان جو اوہ اپنی نجاست وچ نا مرن۔ جیس ویلے پئی اوہ میرے تنبو نوں جہڑا اونان دے وچ اے، ناپاک نا کرن۔³²
اپو ای شریعت اودے جوگی اے، جنہوں جریان رہے۔ لے جہدا بی وگدا ہئے۔ اپناں دونہواں تھوں اوہ ناپاک ہوندا اے۔³³ لے اوس بی بی
جوگی جنہوں حیض اے، لے بندے یاں بی بی جوگی جنہوں سیلان اے، لے اوس بندے جوگی جہڑا ناپاک بی بی نال ہم بستری ہوندا اے۔

16 ¹۔ لے خداوند موسیٰ نال کلام کیتا، مگروں ایس دے پئی ہارون دے دو پتر خداوند جوگی نذر لئیٹ، لے مر گئے۔² تاں خداوند موسیٰ نوں آکھیا پئی آہن بہرا ہارون نوں آکھ پئی ہر ویلہ سبھ تھوں پاک تھان وچ پردے دے اندر رحم گاہ دے کول جہڑا صندوق اے، نا آوے تاں جو مر نا جاوے۔ کیوں جو میں بدل وچ رحم گاہ دے لے ظاہر ہواں گا۔³ ہارون پاک ترین تھان دے اندر انج آوے پئی پہلے اک وچھا خطا دی قربانی جوگی لے اک بھیڈو سوختنی قربانی جوگی کرے۔⁴ لے اوہ کتان دا پاک کڑتا پاوے لے اوہ دے تن لے کتان دا پجاما پئے۔ لے کتان دے لکدے نال اوہدا لک کسٹیا ہوا پئے لے کتان ای دی پگ اوہدے سیر لے بنھی پئے۔ ایہ پاک لباس نیں، لے اوہ اپناں نوں پانی نہاکے پاوے۔⁵ لے بنی اسرائیل دی منڈلی تھوں خطا دی قربانی جوگی دو بکرے لے سوختنی قربانی جوگی اک بھیڈو لے۔⁶ لے ہارون خطا دی قربانی دے وچھ نوں، جہڑا اوہدے ول اے، کرکے آہن لے آہن گھر جوگی کفارہ دے۔⁷ فیر اوہناں دونہواں بکریاں نوں لے کے اوہناں نوں منڈلی دے تنبو دے بوع لے خداوند دے حضور کھلاہرے۔⁸ لے ہارون اوہناں دونہواں بکریاں لے چٹھیاں پاوے۔ اک چٹھی خداوند جوگی لے دوجی عزازیل جوگی پئے۔⁹ لے جہڑے بکرے لے خداوند دے نال دی چٹھی نکلے اوہناں ہارون لے کے خطا دی قربانی جوگی چاڑھ۔¹⁰ پر جہڑے بکرے لے عزازیل دے نال دی چٹھی نکلے اوہ خداوند دے حضور جیوندا کھلاہرا جاوے، تاں جو اوہدے نال کفارہ دتا جاوے لے اوہ عزازیل جوگی جنگل وچ جھڈیا جاوے۔¹¹ لے ہارون خطا دی قربانی دے وچھ نوں جہڑا اوہدے ول اے، لگے لٹیاکے آہن لے آہن گھر جوگی کفارہ دے لے اوس وچھ نوں جہڑا اوہدے پاسے، خطا دی قربانی جوگی اے، ذبح کرے۔¹² لے اوہ اک بخور دان نوں لےوے، جہدے وچ خداوند دے مذبح دی اک دے پخدے کولہ بہرے ہون، لے آہنیاں مٹھاں بریک خشبودار بخور نال بہر لےوے۔ لے اوہناں پردے دے اندر لٹیاوے۔¹³ لے اوس بخور نوں خداوند دے حضور اک وچ پاوے تاں جو بخور دا دھواں سریوش نوں، جہڑا شہادت دے صندوق دے لے اے، لکا لےوے۔ پئی اوہ مر نا جاوے۔¹⁴ فیر اوہ اوس وچھ دا کجھ لہو لے اوہناں آہنی انگلی نال چڑھدے پاسے ولوں سریوش دے لے چھنک لے سریوش دے لگے وی کجھ لہو آہنی انگلی نال ست واری چھنکے۔¹⁵ فیر اوہ خطا دی قربانی دے اوس بکرے نوں ذبح کرے جہڑا سبھ منڈلی ولوں اے، لے اوہدے لہو نوں پردے دے اندر لٹیاکے جو کجھ اہنہ وچھ دے لہو نال کیتا سی، اوہ ای ایہدے نال وی کرے۔ لے اوہناں سریوش دے لے لے اوہدے سامنے چھنکے۔¹⁶ لے بنی اسرائیل دی سبھ نجاستاں لے گناہواں لے خطاواں دے ہارون پاک ترین تھان جوگی کفارہ دے۔ لے آہیا ای اوہ منڈلی دے تنبو جوگی وی کرے۔ جہڑا اوہناں دے نال اوہناں دی نجاستاں دے وچ رہندا اے۔¹⁷ لے جد اوہ کفارہ دین نوں پاک ترین تھان اندر جاوے تاں جد تیکر اوہ آہن لے آہن گھر لے بنی اسرائیل دی سبھ منڈلی جوگی کفارہ دے کے باہر نا آ جاوے۔ اوس ویلہ تیکر کوئی بندی منڈلی دے تنبو وچ نا وڑے۔¹⁸ فیر اوہ نکلے اوس مذبح دے کول، جہڑا خداوند دے حضور اے، جاوے لے اوہدے جوگی کفارہ دے۔ لے اوس وچھ لے بکرے دا تھوڑا تھوڑا جہا لہو لے کے مذبح دے سینگاں لے آل دولہ لاوے۔¹⁹ لے کجھ لہو اوہدے لے ست واری آہنی انگلی نال چھنک لے اوہناں بنی اسرائیل دی نجاستاں تھوں پاک لے مقدس کرے۔²⁰ لے جد اوہ پاک ترین تھان لے منڈلی دے تنبو لے مذبح جوگی کفارہ دے لےوے تاں اوس جیوندے بکرے نوں لگے لٹیاوے۔²¹ لے ہارون آہنہ دونوں ہتھ اوس جیوندے بکرے دے سیر لے رکھکے اوہدے لے بنی اسرائیل دی سبھ بدکاریاں لے۔²² لے بکرا اوہدے سبھ گناہ چک کے ویران دھرتی ولے جاوے گا۔ تد اوہ بکرے نوں جنگل وچ جھڈ دے۔²³ تد ہارون حضوری دے تنبو اندر آوے۔ لے کتان کپڑے جہڑے اہنہ مقدس وچ وڑن ویلہ پلے سن، لہ دے۔ لے اوہناں نوں اوہتھ جھڈ دے۔²⁴ تد پاک تھان وچ آہنا جُسا پانی نال دھوے لے آہنہ کپڑے پاوے لے باہر نکلے۔ تد آہنی سوختنی قربانی لے قوم دی سوختنی قربانی کرے لے آہنہ جوگی لے قوم جوگی کفارہ دے۔²⁵ لے خطا دی چربی مذبح لے ساڑے۔²⁶ لے اوہ جنہ عزازیل دا بکرا جھڈیا، اوہ آہنہ کپڑے دھوے لے پانی نال نہالے۔ لے ایس تھوں مگروں تنبو احاطہ وچ وڑے۔²⁷ لے خطا دا وچھا لے خطا دا بکرا جنہاں دا لہو کفارہ جوگی مقدس وچ واڑیا گنیا، اوہناں نوں تنبو احاطہ وچوں باہر لے جاؤن۔ لے اوہناں دیاں کھلاں لے اوہناں دا گوشت لے اوہناں دیاں آلائشاں اک نال ساڑیاں جاؤن۔²⁸ لے اوہ جنہ اوہناں نوں ساڑیا، آہنہ کپڑے دھوے لے آہنا سبھ جُسا پانی نال دھوے لے اوہدے مگروں تنبو احاطہ وچ وڑے۔²⁹ ایہ تہاڈے جوگی ہمیشاں دا فرض پئے گا پئی ستویں مہینہ دی دسویں تریخ نوں تہاڈے وچوں ہر اک بھانویں دیسی پئے یاں پردیسی آہنہ نفس نوں مارے لے ہور کوئی کم نا کرے۔³⁰ کیوں جو اوس دہاڑے تہاڈی پاکی جوگی تہاڈے لئی کفارہ دتا جاوے گا۔ تد تنسی آہنہ سبھ گناہواں تھوں خداوند دے لگے پاک ہو جاوے گا۔³¹ ایہ تہاڈے جوگی چھٹی دا سبت پئے گا۔ ایس دہاڑے تنسی آہنہ نفس نوں مارو۔ ایہ ہمیشاں دا فرض پئے گا۔³² لے کابن جہڑا مسیح کیتا ہوا اے، لے جہدے تھان دی تقدیس کیتی گئی اے پئی آہنہ پیو دی تھان کبانت دا کم کرے۔ کفارہ دے گا لے کتان کپڑے مطلب پاک کپڑے پاوے گا۔³³ لے اوہ مقدس جوگی لے حضوری دے تنبو جوگی لے مذبح جوگی لے کابن جوگی لے سبھ قوم جوگی کفارہ دے گا۔³⁴ ایہ تہاڈے جوگی ہمیشاں دا فرض پئے گا۔ پئی بنی اسرائیل دے سبھ گناہواں جوگی ورہ وچ اک واری کفارہ دتا جاوے۔ اخیر جیویں خداوند موسیٰ نوں حکم دتا، اہنہ کیتا۔

¹۔ لے خداوند نے موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی ہارون لے اودے پُتران لے سبھ بنی اسرائیل نال کلام کر لے اونان نوں آکھ۔ پئی 17 خداوند نے ایہ آکھیا اے۔³ پئی جیکر کوئی شخص اسرائیل دے خاندان وچوں ڈھگے یاں بھید یاں بکری تنبو احاطہ وچ یاں تنبو احاطہ وچوں باہر ذبح کرے۔⁴ لے اونوں حضوری دے تنبو دے بوے لے خداوند دی قربانی کرن جوگی اودے مسکن لگ نا لٹیاوے۔ تان اودے لے لہؤ دا الزام ہؤے گا۔ پئی اوہ لہؤ وگایا۔⁵ تان جو بنی اسرائیل آپنی قربانیاں، جنہاں نوں اوہ میدان وچ ذبح کردے نیں، کاہن دے کول لٹیاؤں لے اونان نوں خداوند جوگی حضوری دے تنبو دے بوے لے کرن لے خداوند جوگی سلامتی دی قربانیاں ذبح کرن۔⁶ تان کاہن اونان دا لہؤ حجوری دے تنبو دے بوے کول خداوند دے مذبح لے چھنک۔ لے اودی چربی نوں خداوند دی اعلا خشبو جوگی ساڑے۔⁷ لے لگ تھوں اوہ شیطاناں جوگی، جنہاں دے منن ولہو کے اونان بے بدکاری کیتی، آپنی قربانیاں ذبح نا کرن گے۔ ایہ اونان جوگی ہمیشاں دا فرض پیڑھی تھوں پیڑھی تیکر ہؤے گا۔⁸ لے تون اونان نوں آکھ پئی جہڑا شخص اسرائیل دے خاندان وچوں یاں پردیسیاں وچوں، جہڑا اونان دے وچ اے، آپنی سوختنی قربانی یاں ذبیحا چاڑھ۔⁹ لے اونوں حضوری دے تنبو دے بوے لے خداوند جوگی چاڑھن نا لٹیاوے، اوہ شخص آپنے لوکان وچوں کڈھیا جاوے۔¹⁰ جیکر کوئی شخص اسرائیل دے خاندان وچوں یاں پردیسیاں وچوں جہڑا اونان دے وچ نیں، لہؤ کھاوے، تان میں آپنا مونہ اوس لہؤ خور دے خلاف کر لؤاں گا۔ لے اونوں اودے لوکان وچوں کڈھ دؤاں گا۔¹¹ کیوں جو جسے دی جان لہؤ وچ اے، لے ایسے لئی میں اونوں تہاڈے کولوں مذبح لے رکھوایا۔ تان جو اودے نال تہاڈی جاناں دا کفارہ دتا جاوے۔ کیوں جو لہؤ جان دا کفارہ دیندا اے۔¹² ایسے لئی میں بنی اسرائیل نوں آکھیا پئی تہاڈے وچوں کوئی وی لہؤ نا کھاوے۔ لے کوئی پردیسی وی جہڑا تہاڈے وچ اے، لہؤ نا کھاوے۔¹³ لے جہڑا بندہ اسرائیل وچوں لے پردیسیاں وچوں جہڑے تہاڈے وچ نیں، کسے جنگلی ڈنگر یاں پکھيرو دا، جنہاں دا کھانا روا اے، شکار کرے، تان اوہ اودا لہؤ وگلے لے اونوں دھوڑ تھوں لکاؤے۔¹⁴ کیوں جو ہر اک جسے دی جان اُدا لہؤ اے۔ اوہ اودی جان دی تھان اے، لے ایسے لئی میں بنی اسرائیل نوں آکھیا پئی جسے دا لہؤ نا کھاؤ۔ پئی ہر اک جسے دی جان اودا لہؤ اے۔ جہڑا وہ اونوں کھاوے گا، کڈھیا جاوے گا۔¹⁵ لے جہڑا وہ شخص آپنے آپ مؤن ولہ یا وحشی دے پاڑے ہوئے جانور نوں کھاوے، بہانویں دیسی ہؤے یاں پردیسی، اوہ آپنے کپڑے دھوئے لے نہاؤے، لے دھمی ویلے تیکر نا پاک رہوے۔ تد اوہ پاک ہؤے گا۔¹⁶ جیکر نا دھوئے لے نا نہاؤے۔ تان گناہ اودے سیر لے ہؤے گا۔

1. لے خداوند موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا پئی۔² بنی اسرائیل نال کلام کرلے آکھ۔ پئی میں تہاڈا خداوند رب ہاں۔³ تنسی مصر 18
 دیاں لتاں، جتھ تنسی رہے، لے نا چلو۔ لے نا ای کنعان دی دھرتی دیاں خصلتاں دے موافق، جتھ میں تہانوں گھلاں گا، کم کرو۔ لے
 اونہاں دے ریت رواج لے تنسی نا چلو۔⁴ میرے حکماں نوں منو۔ میرے قانون تے چلو، لے اونہاں دی پیروئی کرو۔ کیوں جو میں خداوند
 تہاڈا رب ہاں۔⁵ اخیر میرے قانوناں لے میرے حکماں لے عمل ورتو۔ پئی جہڑا اونہاں لے عمل ویتے تاں اوہ اونہاں پاروں جیوندا رہوے گا۔
 میں خداوند ہاں۔⁶ تہاڈے وچوں کوئی آپنی نیڑے دی رشتہ دار دے جسے نوں ننگا نا کرے۔ میں خداوند ہاں۔⁷ توں آپنی ماں دے جسے
 نوں، جہڑا تیرے پیو دا حق اے، ننگا نا کریں۔ کیوں جو اوہ تیری ماں اے۔ توں اوہدے جسے نوں ننگا نا کریں۔⁸ توں اپنے پیو دی ووٹی دے
 جسے نوں ننگا نا کریں، کیوں جو اوہ تیرے پیو دا جُسا اے۔⁹ توں آپنی بھین دے جسے نوں، بھانویں اوہ تیرے پیو دی دھی ہوے یاں تیری
 ماں دی، لے بھانویں اوہ گھر وچ جمی ہوئے بھانویں پور کیتے، ننگا نا کریں۔¹⁰ توں آپنی پوتری یاں دوتری دے جسے نوں ننگا نا کریں، کیوں
 جو اونہاں دا جُسا تاں تیرا ای جُسا اے۔¹¹ تیرے پیو دی ووٹی دی دھی جہڑی تیرے پیو تھوں جمی اے، تیری بھین اے۔ توں اوہدے جسے
 نوں ننگا نا کریں۔¹² توں آپنی پھھی دے جسے نوں ننگا نا کریں۔ کیوں جو اوہ تیرے پیو دی نیڑے دی رشتہ دار اے۔¹³ توں آپنی ماسی
 دے جسے نوں ننگا نا کریں، کیوں جو اوہ تیری ماں دی نیڑے دی رشتہ دار اے۔¹⁴ توں اپنے پیو دے بھرا دے جسے نوں ننگا نا کریں، مطلب
 اوہدی ووٹی دے نیڑے نا جاؤں، کیوں جو اوہ تیری چاچی اے۔¹⁵ توں آپنی ٹونھ دے جسے نوں ننگا نا کریں، کیوں جو اوہ تیرے پتر دی
 ووٹی اے۔ ایس لئی توں اوہدے جسے نوں ننگا نا کریں۔¹⁶ توں آپنی بھرجائی دے جسے نوں ننگا نا کریں، کیوں جو اوہ تیرے بھرا دا جُسا
 اے۔¹⁷ توں کسے بی بی لے اوہدی دھنی دونواں دے جسے نوں ننگا نا کریں، لے نا توں اوس بی بی دی پوتری یا دوتری نال ویاہ کرکے اونہاں
 وچوں کسے دے جسے نوں ننگا کریں۔ کیوں جو اوہ دونویں اوس بی بی دی نیڑے دیاں رشتہ دار نیں۔ ایہ چوکھی خیانت اے۔¹⁸ توں آپنی
 سالی نال ویاہ کرکے اونہوں آپنی ووٹی دی سوکن نا بناؤں پئی دوجی دے جیوندیاں اوہدے جسے نوں وی ننگا کریں۔¹⁹ توں بی بی دے
 کول اوہدے حیض دے دہاڑیاں دی نجاست دے ویلے نا جانویں۔ تاں جو اوہدے جسے نوں ننگا کریں۔²⁰ لے توں اپنے آپ نوں نجس کرن
 جوگی اپنے گوانڈی دی ووٹی نال صحبت نا کریں۔²¹ توں آپنی نسل وچوں مولک جوگی نذر نا کریں۔ لے اپنے رب دے ناں نوں داغ نا
 لاویں۔ میں خداوند ہاں۔²² لے توں بندے دے نال بی بی وانگ صحبت نا کریں۔ کیوں جو ایہ مکروہ کم اے۔²³ توں کسے ڈنگر نال صحبت
 نا کریں، پئی اوہدے نال نجس ہوؤں گا۔ لے کوئی بی بی ڈنگر دے لگے نا کھلے پئی اوہدے تھوں صحبت کرلے۔ کیوں جو ایہ چوکھی بدی
 اے۔²⁴ تنسی ایہناں گلاں وچوں کسے نال اپنے آپ نوں نجس نا کرنا۔ کیوں جو اجہیاں گلاں نال اوہ قومماں نجس ہوئیاں، جنہاں نوں میں
 تہاڈے اگوں کڈھ دواں گا۔²⁵ لے دھرتی ناپاک ہوئی۔ اخیر میں اوہدی بدی دی سزا دواں گا۔ لے دھرتی اپنے رہن والیاں نوں اُلٹی کرکے کڈھ
 دے گی۔²⁶ اخیر تنسی میڑے قانوناں لے میرے حکماں لے عمل ورتو۔ لے اجہیاں مکروہ گلاں وچوں تنسی، بھانویں دیسی بھانویں
 پردیسی، جہڑا تہاڈے وچ رہندا اے، کوئی نا کرو۔²⁷ کیوں جو ایہ سبھ پلٹ کم دھرتی دے واسیاں، جہڑے تہاڈے تھوں پیلوں سن، کیتے
 لے دھرتی ناپاک ہوئی۔²⁸ تاں جو جد تنسی دھرتی نوں ناپاک کرو تاں اوہ تہانوں اُلٹی کرکے کڈھ نا دے۔ جیویں پئی تہاڈے تھوں پیلے
 والیاں قومماں نوں اُونہ کڈھ دتا۔²⁹ کیوں جو ایہناں پلٹیاں وچوں جہڑا وی کجھ کرے گا، تاں سبھ کرن ولے اپنے لوکاں وچوں کڈھ جاؤں
 گے۔³⁰ اخیر میرے حکماں لے عمل ورتو۔ تاں جو اونہاں پلٹ کماں وچوں جہڑے تہاڈے تھوں پیلوں کیتے گئے، کوئی نا کرو۔ لے اپنے آپ نوں
 اونہاں پاروں پلٹ نا کرو۔ میں خداوند تہاڈا رب ہاں۔

¹۔ تہ رب نین موسیٰ نال کلام کرکے فرمایا۔² بنی اسرائیل دی جماعت نال خطاب کرتے آکھ پئی تسی پاک ہو جاؤ کیوں جو میں 19
 رب تہاڈا پاک خدا ہاں۔³ ہر اک بندہ اپنی مائے اپنے پیو کولوں ڈرےت میریاں سبتاں تون مہ میں رب تہاڈا خدا ہاں۔⁴ تسان تہاں ول
 دھیان نئیں دینا تہ اپنے لئی ڈھلہ پھ دیتے بناؤ۔ میں رب تہاڈا خدا ہاں۔⁵ جہ تہانوں سلامتی دی قربانی رب دے حضور چڑھانا ہووےت اینج
 داچڑھانا پئی رب تہاڈےت کرم کرے۔⁶ تہ جس دیہاڑے تسان اونوں حلال کیتا۔ اوس دیہاڑےت اگلے دیہاڑے اونوں کھاؤتے جہ کوئی تیج
 دیہاڑے بجیا ہووےت اونوں آگ نال ساڑ دتا جلت۔⁷ تہ جہ اویدے وچوں تیج دیہاڑے کھایا جاوےت اوہ ناپاک اے۔⁸ تہ جتہ کھایا پاپ اویدے
 سیر ہووے گا۔ کیوں جو اوہ رب دی پاک چیز تون داغ لگایا تہ اوہ بندہ اپنے لوکاں وچوں کڈھیا جاوے۔⁹ جدوں تون دھرتی دی فصل
 وڈھیں۔ تون پیل دے کنڈیاں تیکل نہ وڈھتے اپنی فصل دے سیٹ نہ چک۔¹⁰ تہ اپنے انگور دے درخت باغاں دے سارے دلہ نہ توڑوےت ڈھگہوے
 انگور نہ چک۔ سگوں اونوں غریبےت مسافر لئی چھڈ دے۔ میں رب تہاڈا خدا ہاں۔¹¹ تسان چوری نئیں کرنی۔ تسان جھوٹ نئیں بولنا۔
 کوئی اپنے گوانڈی تون دھوکا نا دیوے۔¹² تہ میرے نال دی جھوٹی قسم نال کھاؤتے اپنے رب دے نال تون داغ نال لاو، میں رب ہاں۔¹³ تون
 اپنے گوانڈی تہ ظلم نال کرتے نال اویدے کولوں کجھ کھوتے مزدور دی مزدوری اگلے دیہارے تیک تیرے کول نال پئی روے۔¹⁴ تون بھول
 تون گال نہ کڈھ تہ دے لگے تھوکر لگن والی شہ نہ رکھتے اپنے رب تون ڈر۔ میں رب ہاں۔¹⁵ تون کجیری وچہ نیائیں نال کر۔ تون غریب
 دی رعایت نال کرتے نال وڈے بندے دا لحاظ کر۔ سگوں نیاں نال اپنے گوانڈی دا نیاں کر۔¹⁶ تون اپنی قوم وچ چغلیاں کر دا ہوا نہ تہ
 اپنے گوانڈی دے لہو دے خلاف نہ کھلو، میں رب ہاں۔¹⁷ تون اپنے بھرا نال دل وچ کینہ نہ رکھ۔ سگوں اونوں ساریاں دے لگے ڈانٹ ڈپٹ کر۔
 پئی تون اویدے سببوں بھلن ہار نہوویں۔¹⁸ تون اپنی قوم دے پتران کولوں بدلہ نہلتے اونان نال کینہ رکھ۔ تون اپنے گوانڈی تون پیار کر۔
 میں رب ہاں۔¹⁹ تون میری شریعتے عمل کر۔ تون اپنے ڈنگراں تون غیر جنس دے ڈنگراں نال نال بھروانا۔ تون اپنی پیلی وچ دو طراں
 دا ہی نال بیج تہ دو قسم دا اُتیا لیڑا تیرے لہ نہوے۔²⁰ جہ کوئی بندہ اوس نوکرانی نال سوویں جیہڑی نوکرانی اےتے دوچے بندے دی
 منگیتر ہووے۔ جہدا مل دتا ہووےت نہاؤ آزاد ای کیتی گئی ہووےت اونان تون سزا دتی جاوے۔ او مارے نہ جان کوپں جو او آزاد نئی سی۔
²¹۔ او اپنی سر پائی دی قربانی لئی تہ رب دی حضوری لئی تنبو دے بوچےت اک دُنب لیاوے۔²² تہ کاپن بدی دے دُنب تون رب دے لگے اوس
 بھول لئی جہدا اوہ مل دتالے پاپ جیہڑا اوہ کیتا اویدی اونوں معافی ہو جاوے گی۔²³ تہ جدوں تسی اوس دیس وچ وڑوےت ہر اک رکھ کھا
 ن لئی لگاؤتے اویدے پیل بھل تون وکھریاں کر دیو۔ تین ورھہ تیک او تہاڈے کھا ن لئی نئیں ہووے گا۔ اویدے وچوں نہ کھاؤ۔²⁴ تہ چوتھ ورھہ
 وچ اویدے سارے پھل رب دی بزرگی لئی پاک ہون گے۔²⁵ تہ پنجویں ورھہ تسی اویدا پھل کھاؤتے اویدی فصل تہاڈے لئی ودھے گی۔ میں رب
 تہاڈا خدا ہاں۔²⁶ تسی کوئی شہ لہو دے نال نہ کھانا۔ نہ تیوے لگاؤ۔ نہ پھال کڈھو۔²⁷ تسی اپنے سیر دے وال گول نہ کُٹنا تہ اپنی داڑھی نہ
 کٹوانا۔²⁸ تہ مرباں لئی اپنے جسمان تون زخمی نہ کرنا تہ نہ اپنے لہ ٹکیاں دے نشان بنوانا، میں رب ہاں۔²⁹ تون اپنی دھی تون کنجری نہ
 بناہاتے اینج نہوے پئی دیس رن ولکہ بدکاری کرن تہ دیس شرارت نال بھر جاوے۔³⁰ میرے سبتاں تون منع تہ میرے گھر دی عزت کرو۔
 میں رب ہاں۔³¹ تسی جادو گراں ول نہ جائیوےت نال تیوے لان والیاں تون لیبو۔ تاں جو تسی اونان نال گندے ہو جاؤ گے۔³² تسی جادو گراں
 ول نہ جائیوےت نال تیوے لان والیاں تون لیبو۔ تاں جو تسی اونان نال گندے ہو جاؤ گے۔³³ تہ کوئی اوپرا تہاڈی دھرتی تہ روے تسان اویدے
 تہ ظلم نہ کرنا۔³⁴ تہ اوپرا بندہ جیہڑا تیرے نال رہندا اےتے تہاڈے نیرے اینج دا ہووے جیویں تہاڈے وچ ای جمیا ایں۔ تون اونوں اپنے آپ
 وانگر پیار کر۔ کیوں جو تسی وی مصر دے دیس وچ مسافر سی۔ میں رب تہاڈا خدا ہاں۔³⁵ تسی نیاں کرن وچ ناہن تہ تولن وچہ نیائیں
 نئیں کرنی۔³⁶ سگوں تہاڈی تکریت تہاڈے وٹ پورےت ایفتہ پین پورے ہون۔ میں رب تہاڈا خدا ہاں۔ جیہڑا مصر دے دیس وچوں تہانوں باہر
 کڈھلے آیا۔³⁷ سو میری ساری شریعتے حکماں تون منوےت اونان تہ عمل کرو۔

۱۔ تے رُب نین موسیٰ نال کلام کرکے فرمایا۔^۲ بنی اسرائیل نوں آکھ پئی جے کوئی بنی اسرائیل وچوتے اوپر یاں وچوں جیڑے 20 اسرائیل وچ رندے نین اپنی پیڑھی وچوں مولک دیوتے نوں چڑھلے۔ او ضرور جانوں ماریا جلتے دیس دے باسی اونوں پتھراں نال مار دین۔^۳ تے میں شکل اوس بندے دے خلاف کراں گلتے اودے لوکاں وچوں اودا ناں میٹا دیاں گا۔ کیوں جو اونه اپنی پیڑھی وچوں مولک نوں دتلے میرے گھر نوں ناپاک کیتلے میرے پاک ناسے دھیل لایا۔^۴ جے ایس دھرتی دے رن ولے اوس بندے توں -جنہیں اپنی پیڑھی وچوں مولک نوں دتا -مونہ لکانے اونوں قتل نہ کرن۔^۵ تے میں اپنی شکل اوس بندے اودے تیر دے خلاف کراں گا تے اونوں تے اونیاں ساریاں نوں لوکاں وچوں اودا ناں میٹا دیاں گا۔^۶ تے جے کوئی بندہ جادوگراں تے یوے لان والیاں ول دھیان کرے تاں جو اونیاں دی پیروی وچ بھیڑے کم کرے میں اپنی شکل اودے خلاف کراں گا تے اونوں اودے لوکاں وچوں مٹا دیاں گا۔^۷ سو تسی اپنے آپ نوں پاک کرو تے پاک ہو۔ تاں جو میں رُب تہاڈا خُدا ہاں۔^۸ میری شریعت توں منوے اودے لے عمل کرو میں رُب تہانوں پاک کرن والا ہاں۔^۹ جیڑا بندہ اپنے پیو یا اپنی ماسے لعنت کرے او ضرور مار سٹیا جاوے کیوں وجہ اونه اپنے پیو یا اپنی ماسے لعنت کیتی -اودا لہو اودے سیر اے۔^{۱۰} تے جیڑا بندہ دوجی زانی دے نال -جیڑی اودے گواہڈی دے ہووے زنا کرے زنا کرن والا تے زنا کرن والی مار سٹ جان۔^{۱۱} تے جے کوئی اپنے پیو دی زانی نال ہم بستر ہووے اونه اپنے پیو دے جسم ننگیاں کیتلے او دونوں مار سٹ جان -کیوں جو اونیاں بڑی نیچ شرارت کیتی اے۔ اونیاں دا لہو اونیاں دے سیر ہووے گا۔^{۱۲} جے کوئی اپنی ٹون نال ہم بستر ہووے او دونوں مار سٹ جان -کیوں جو اونیاں بڑی نیچ شرارت کیتی اے۔ اونیاں دا لہو اونیاں دے ای سیر ہووے گا۔^{۱۳} جے کوئی مرد نال صحبت کرے جینج زانی نال کیت جاندی اے اونیاں ناپاک کم کیتا -او دونوں مار سٹ جان۔ اونیاں دا کون اونیاں تے ای ہووے گا۔^{۱۴} جے کوئی بندہ کسے زانی تے ودی ماں دونوں توں رکھ -ایہ انتہا درجے دیہ شرمی اے۔ اونیاں دونوں نوں آگ نال ساڑیا جلتے۔ تاں جو تہاڈے وچکار اینج دیہ شرمی نہ روے۔^{۱۵} جے کوئی ڈنگرنال برائی کرے تے او ضرور قتل کیتا جاوے ڈنگر وی مار سٹیا جاوے۔^{۱۶} جے کوئی زانی ڈنگر دے کول جاوے اودے نال جماع کرے۔ زانی تے ڈنگر ٹون قتل کر۔ اوہ دونوں ضرور قتل کیتے جان اونیاں دا لہو اونیاں دے سیر ہووے گا۔^{۱۷} جے کوئی بندہ اپنی بہن تے اپنے پیو دی دھی یا اپنی ماں دی دھی ٹون لوتے او اک دوجے دے جسم ٹون ویکھن -ایہ شرم دی گل اے۔ اوہ دونوں اپنے لوکاں دیاں اکھاں دے لگے خارج کیتے جان۔^{۱۸} جے کوئی ماہواری والی زانی نال ہم بستری ہووے اونه اودے جسم ٹون ننگیاں کیتا تے اودا ڈھکن چکیتے اوس زانی اپنا ڈھکنا چکویا تے اوہ دونوں اپنے جھنڈ وچوں خارج کیتے جان۔^{۱۹} ٹون اپنی ماسے اپنی پھوپھی دے جسم ٹون ننگیاں نہ کر -جیڑا اینج کردا -اوہ اپنے نیڑے دے رشتہ دار ٹون ننگیاں کر دا اے پاپا دونراں دے سیر ہووے گا۔^{۲۰} جے کوئی اپنے چاچے دی زانی نال ہم بستر ہووے اونه اپنے چاچے دی ووٹی دے بدن ٹون ننگیاں کیتا -پاپ اونیاں دے سیر ہووے گلتے اوبہ اولاد نہ گے۔^{۲۱} جے کوئی اپنے بھرا دی زانی ٹون لوتے ایہ اودے واسطے نا مناس تے اونه اپنے بھرا دے بدن ٹون ننگیاں کیتلے اوبہ اولاد نہ گے۔^{۲۲} تے تسی میری شریعت میریاں حکماں ٹون منوے اودے لے عمل کرو تاں جو اوہ دھرتی جہدے وچ میں تہانوں واڑنا آں تسی اوتھ وسو۔ تہانوں اپنے من چوں کڈھ نہ سٹ۔^{۲۳} تے اونیاں قوماں دے رواج تون -جنہاں ٹون میں تہاڈے لگے کڈھنا آں۔ اودے نہ ترو۔ کیوں جو اونیاں نین اجیہ کم کیتے نین میں اونیاں تون نفرت کیتی۔^{۲۴} تے تہانوں میں آکھیا -پئی تسی اونیاں دی دھرتی دے مالک ہووے گتے میں اوتہانوں دیاں گا -پئی تسی اودے مالک ہوو۔ اوہ دھرتی جتھ دودھتے شبد واگدا -میں رُب تہاڈا خُدا ہاں -جنہیں تہانوں قوماں وچو کھریاں کیتا اے۔^{۲۵} ایسے لئی تسی پاک تے ناپاک ڈنگراں تے پاک تے ناپاک پرندیاں وچ پرکھ کر۔ تسی ڈنگراں تے پرندیاں تے اونیاں ساریاں وچوں جیڑے دھرتی ریز دے جنہاں لئی میں تہانوں ناپاک دیس اے۔ اپنے آپ ٹون پلیت نہ کرو۔^{۲۶} تے تسی میرے لئی پاک ہو۔ کیوں جو میں پاک آں۔ میں رُب آں۔ میں قوماں وچوں تہانوں وکھریاں کیتا تاں جو تسی میرے او۔^{۲۷} تے کوئی بندہ یا زانی جیڑا جادوگراں پھال کڈھن والا اوہ ضرور قتل کیتا جاوے اونوں پتھراں نال ماریا جاوے۔ اودا لہو اودے سیر ہووے۔

۱۔ اے رب بنہ موسیٰ تُوں فرمایا پئی ہارون دے پتر جپڑے کاہن نیں۔ تقریری کرتے اوہناں تُوں آگھتے اپنے لوکاں دے مرے ہوئے ولوں کوئی اپنے آپ تُوں ناپاک نہ کرے۔^۲ پر اوہ جپڑے اوہدے نیڑے دے رشتہ دارے اپنی ماں لئی اپنے پیو لئی اپنی دھی لئی تے پنہ بھرا لئی۔^۳ اے اپنی کواری بھین لئی جیہری اوہدے نال اے جپڑی کواری اے ناپاک بن سکدا اے۔^۴ مالک اپنے لوکاں وچوں اپنے آپ تُوں ناپاک نہ کرے۔^۵ اوہ اپنے سیران دے ولتے اپنی داڑھی دے کندھے نہ مٹیں تے اپنے بدن تُوں زخمی نہ کرن۔^۶ کیوں جو اوہ رب لئی ساژن والیاں قربانیاں جپڑیاں اوہناں دے رب لئی خوراک اے چڑھا ندے سو اوہ پاک رہن۔^۷ اوہ کنجری تے عزت کیتی ہوئی انانی تُوں اپنی ووپی نہ بناؤن تے اوس زنانی تُوں جبدے شوربے اونوں طلاق دتی ہووے تاں جو اوہ اپنے خدا لئی مقدس نیں۔^۸ سو ئسی اوہناں تُوں پاک جانو۔ تاں جو اوہ تیرے خُدا دی خوراک پیش کردے، تیرے نیڑے پاک ہون تاں جو میں رب تہانوں پاک کرن والا پاک ہاں۔^۹ جے کيس کاہن دی دھی اپنے آپ تُوں عزت کرے۔ اونوں اپنے پیو تُوں عزت اوہ ساڑی جاوے۔^{۱۰} اوہ جپڑا اپنے بھراواں وچ وڈا کاہن اے۔ جبدے سیرت مسیح دا تیل چویا گیا ۔بولتے جبدے تہاں تُوں پاک کیت اگیا ہووے پئی کپڑے پلے۔ اوہ اپنا سر ننگا نہ کرے تے اپنے کپرے نہ پاڑے۔^{۱۱} اوہ کيس مرے ہوئے کول اندر نہ جاوے۔ اینھوں تک پئی اپنے بیوتے اپنی ماں لئی اپنے آپ تُوں ناپاک نہ کرے۔^{۱۲} اوہ رب دے گھر تُوں باہر نہ نکلتے اپنے رب دے گھر تُوں عزت نہ کرے کیوں وج اوہدے سیرتے اوہدے رب دے مسیح دا تاج اے۔ مین رب ہاں۔^{۱۳} اوہ کواری انانی نال ویاہ کرے۔^{۱۴} اوہ کيس لُنڈی یا طلاق ملی ہوئی یابہ عزت کیتی ہوئی یا کنجری نال نہیں سگوں اپنے لوکاں وچوں کواری نال ویاہ کرے۔^{۱۵} اوہ اپنی پیڑھی تُوں اپنے لوکاں وچ عزت نہ کرے۔ تاں جو میں رب اوہدا پاک کرن والا ہاں۔^{۱۶} اے رب بنہ موسیٰ نال کلام نہ کر کے فرمایا۔^{۱۷} ہارون نال تقریر کرتے اکھ۔ پئی تیری پیڑھیاں دے وچکار جے کيس بندے وچ کوئی نقص ہووے تے رب دی خواراک چڑھاں لئی نیڑے نہ آوے۔^{۱۸} اے کوئی بندہ جبدے وچ نقص ہووے نیڑے نہ لے۔ جینج پئی انایاں بولا یاں پھینلے جبدے جسم دا کوئی وی آنگ گھٹ یا ودھ ہووے۔^{۱۹} اے جہدا پیر یا تھ ٹٹا ہووے۔^{۲۰} یا گِبا یا نک قد داتے جہدی اکھ وچ چٹا ہووے جنبل والا تے جنہوں کھُرک پئی ہووے جہدی نفس کشی کیتی گئی ہووے۔^{۲۱} ہارون کاہن دی پیڑھی وچوں جس بندے وچ عیب ہووے نیڑے نہ لے۔ پئی رب لئی ساژن والیاں قربانیاں چڑھاوے۔ اوہ عیب دار اے رب لئی ساژن ولا چڑھاوے نہ چڑھاوے۔^{۲۲} پر اوہ رب دی خوراک بھانویں پاک ترین بھانویں پاک کہا سکدا اے۔^{۲۳} اوہ پردے دے اندر نہ وڑے تے قربانگاہ دے نیڑے نہ آوے۔ کیوں جو عیب دار اے اوہ میریاں پاک تھاناواں تُوں عزت نہ کرے۔ کیوں جو میں رب اوہناں دا پاک کرن والا ہاں۔^{۲۴}

فیر موسیٰ ہارون تے اوہدے پُتر اے ساری اسرائیل تُوں ایہ سُنايا۔

¹۔ تے ربنہ موسیٰ¹ نال کلام کرکے فرمایا۔² پئی ہارون تے اوہدیاں پُتران تون کینا پئی اوہ بنی اسرائیل دیاں وکھریاں کیتیاں ہویاں 22 شیواں دے بارے ہوشیار رہن تے میرے پاک ناں تون اونیاں شیواں وچ جیڑیاں اوہ میرے لئی مُقدس کر دے تے عزت نہ کرن۔ میں رِب ہاں۔³ تون اونیاں تون آکھنا۔ پئی تہاڈی پیڑھی وچوں تہاڈیاں پیڑھیاں دے وچکار جے کوئی بندہ ناپاکی دی حالت وچ اوناسشیواں دے نیڑے جلتے۔ جنہاں تون بنی اسرائیل مُقدس کر دے تے اوہ بندہ میرے حضوروں کٹیا جلتے۔ میں رِب ہاں۔⁴ ہارون دی پیڑھی وچوں جے کوئی بندہ کوڑھتے اوہدا طبقہ وگدا ہووے جدوں تیک اوہ پاک نہو جاوے۔ پاک شیواں وچوں نہ کھلتے جے کوئی اوس شہ تون ٹوے جیڑی مُردے دے سببوں ناپاک اے جہدی پیڑھی دا ہی خارج ہویا۔⁵ یا جے کوئی بندہ کسے ریڑن ولے جاندار تون جہدے نال ناپاک ہندے نیں یا بندے تون جہدے تون اوہدی گندگی دے سببوں ناپاکی ہندے تہہ لگلتے۔⁶ تہہ رِب اک گھر وچوں کسے تون تہہ لگلتے اوہ شام تیک ناپاک رہوے گا اوہ پاک شیواں وچوں نہ کھلتے اپنا جسم پانی نال دھوے۔⁷ جدوں سورج ڈب جلتے گلتے اوہ پاک ہووے گا۔ ایہدے پیچھوں اوہ پاک شیواں وچوں کھلتے۔ کیوں جو اوہدی خوراک پین۔⁸ اوہ اپنے آپ مرے ہوئے یا درندیاں دے پاڑے ہوئے ڈنگر نہ کھلتے تاں جو ناپاک نہوے۔ میں رِب ہاں۔⁹ تاں جو ایس سبب نال پاپ اونیاں دے سیرتے نہوے تے اونوں جے عزت کرن دے سبب تون نہ مرن۔ میں رِب اونیاں دا پاک کرن والا ہاں۔¹⁰ تے کوئی اوہرا بندہ پاک شہ نہ کھاوے تے کابن گھر دا مسافر تے مزدور پاک چیز نہ کھلتے۔¹¹ تے جس بندے تون کابن اپنا مُل دے کہ خریدیا۔ اوہ پاک شیواں وچوں نہ کھلتے اینج ای جیڑا اوس گھر وچ جمیا ہویا ہووے اوہ اوہدے کھاناں وچوں کھاوے۔¹² تے کابن دی دہی جیڑی اوہرے بندے نال وپائی گئی ہووے۔ اوہ پاک شیواں دی قربانی وچوں نہ کھاوے۔¹³ تے کابن دی جیڑی دہی بیوہ یا طلاق ہووے اوہدی اولاد نہوے اوہ اپنے پیو دے گھر فیر آجاوے جدوں پئی اوہ بچپن دے دنن وچ سی تے اوہ اپنے پیو دے کھلے وچوں کھلتے۔ پر اوہرا بندہ اوہدے وچوں نہ کھلتے۔¹⁴ پر جے کوئی بندہ بھُل کے پاک شیواں وچوں کھلتے اوہدا پنجواں حصہ ودھا کہ دیوے تے کابن تون پاک شہ موڑ دیوے۔¹⁵ تے بنی اسرائیل دیاں پاک شیواں تون جیڑیاں اوہ رِب دے لگے چڑھاؤن تے عزت نہ کرن۔¹⁶ تے پاک شیواں دے کھان دا پاپ اونیاں دے سیر ہووے۔ تاں جو میں رِب اونیاں دا مُقدس کرن والا آں۔¹⁷ تے ربنہ موسیٰ¹⁸ نال کلام کرکے فرمایا۔¹⁸ پئی ہارون تے اوہدے پُتران تے سارے بنی اسرائیل نال تقریر کرتے اونیاں تون آکھ پئی جے کوئی بندہ بنی اسرائیل وچوں تے اوہدے رہن والیاں وچوں اپنی قربانی لیاوے بہاویں منت پوری کرن دی خوشی وی ہووے۔ جنہوں اوہ ساڑن والی قربانی کرکے رِب لئی چڑھاندا اے۔¹⁹ تے تہاڈے تہاں وچوں پسند آؤن لئی اوہ ٹھگیاں وچوں یاں بھیڈاں وچوں یاں بکریاں وچوں عیب نہوے۔²⁰ تے جیڑا عیب دا رہوے اونؤں نیڑے نہ لیاؤ۔ کیوں جو اوہ تہاڈے تہوں پسند نہ آوے گا۔²¹ جے کوئی بندہ رِب لئی ساڑن والی قربانی لیاوے۔ بہاویں اوہ منت پوری کرن دی یا خوشی دی ہووے۔ گاں ڈھگے وچوں یا بھیڈ بکری وچوں تہہ عیب ہووے۔ پسند آؤن لئی چائیدی اے۔²² نالے تہاڈا ہوا زخمی تے رسولی تے خارش والے دھدر والا تُسی رِب لئی نہ چڑھاؤ تے اونیاں وچوں رِب لئی قربان گامے ساڑن والی قربانی نہ چڑھاؤ۔²³ کوئی ڈھگا یاں بھیڈ جہدا آنگ گھٹ یا ودھ ہووے۔ تُسی اپنی خوشی نال چڑھاسکدے اوتے جے او منت پوری کرن لئی اے تے نا پسند ہووے گا،²⁴ جے کوئی ڈنگر جہدی نسل کُشی گئی یا توڑے گئے۔ یاں کڈھ گئے۔ یاں کٹے گئے۔ تُسی رِب لئی قربانی نہ دیو۔ ایناں گلاں وچوں کوئی وی اپنی دھرتی تے نہ کرو۔²⁵ ایناں ساریاں وچوں رِب دی خوراک اوہرے دے پُتر تہوں نہ چڑھوانا۔ کیوں جو او سارے گندے نیں۔ تے اونیاں وچ عیب اے۔ اوہ تہاڈے تہوں پسند نیں آؤن گے۔²⁶ تے ربنہ موسیٰ²⁷ نال کلام کرکے فرمایا۔²⁷ پئی جدوں وچھلتے ڈنبتے بکری دا بچہ جمے اوہ ست دپاڑے تیک اپنی ماں دے نال رہوے تہاڑے تون لگے رِب لئی ساڑن دی قربانی لئی پسند یدہ ہووے گی۔²⁸ تے گارے بھیڈ سمیت اوہدے بچے تون اک دپارے حلال نہ کرو۔²⁹ تے جدوں تُسی شکر لے دی قربانی حلال کروتے اینج دا حلال نہ کرو۔ جیڑا تہاڈے تہوں پسند کیتا جاسکے۔³⁰ او اوس دپاڑے کھاہدا جلتے اگلے دپاڑے لئی نہ رکھیا جاوے۔ میں رِب ہاں۔³¹ تُسی میرے حکماں تون منوے اوہدے عمل کرو میں رِب ہاں۔³² تے میرے پاک ناں تون تہہ عزت نہ کرو بنی اسرائیل دے وچکار میری پاکیزگی ظاہر کیتی جاوے میں رِب تہاڈا پاک کرن والا ہاں۔³³ میں تہاڈے مصر دیس تون کڈھ لیاواں۔ تاں جو تہاڈا رِب ہوواں۔ میں رِب ہاں۔

1. رَبْعہ موسیٰ نال کلام کر کے فرمایا۔² بنی اسرائیل نال تقریر کرتے اونان ئوں آکھیا پئی رِب دیاں عیدان جنہاں لئی ئُسی پاک 23 محفلاں دا اعلان کر وگ ایہ اعلان نیں۔³ سبت چھ دیہاڑے ئُسی کم کرو گتے ستواں دیہاڑا جیہڑا آرام دا سبت اے پاک محفل ہووے گی۔ اوہدے وچ کوئی کم نہ کرو۔ او تہاڑے سارے گھراں وچ رِب سبت اے۔⁴ عید فسخ رِب دیاں عیدان مُقدس محفلاں جیہڑیاں ئُسی اونان وچ مناؤاں ایہ نیں۔⁵ پہلے مہینے دی پندرھویں تاریخ دی شام ئوں رِب دی فسخ اے۔⁶ اوسے مہینے دی پندرھویں تاریخ ئوں رِب دی عید فطیر اے ئُسی سبت دیہاڑے خمیری روٹی کھاؤ۔⁷ پہلے دیہاڑے تہاڑی پاک فصل ہووے گی۔ اودے وچ کوئی نوکراں والا کم نہ کرو۔⁸ سبت دیہاڑے ئُسی رِب لئی ساڑن والی قربانی چڑھاؤتے ستویں دن مُقدس محفل ہووے گی۔ ئُسی کوئی نوکراں والا کم نہ کرو۔⁹ رَبْعہ موسیٰ نال کلام کر کے فرمایا۔¹⁰ بنی اسرائیل نال تقریر کرتے اونان ئوں آکھتے جدوں ئُسی اوس دھرتی وچ وڑو جیہڑی میں تہانوں دیاں گا تے ئُسی اودی فصل وڈھو۔ ئُسی اپنے فصل دے پہلے پہل وچوہاں بھری کاہن لئی لیاؤ۔¹¹ تے تہاڑے وَلوں پسند آؤں لئی او رِب دے لگبلائے۔¹² تے بھری دہلان دیہاڑے ئُسی اکہ عیب آ ورھ دا دُنبہ رِب لئی ساڑن والی قربانی چڑھاؤ۔¹³ تے اودے نال نذر دی قربانی تیل وچ ملےوے ایف دے دو دسویں حصہ میدے دی ہووے۔ ایہ رِب لئی اعلیٰ خوشبو دے وانگر ساڑن والی قربانی ہووے اودا تپاون جوتھا حصہ دا ہووے۔¹⁴ تے اوس دیہاڑے تیک ئُسی رِب اپنے خُدا لئی قربانی لیاؤ۔ روٹی تے بھنےوے سبتے کُتھوے دلہ بالکل نہ کھاؤ۔ تہاڑے ساریاں گھراں وچ تہاڑیاں نسلان لئی ہمیشاں دا فرض ہووے گا۔¹⁵ تے ئُسی سبت دے دوچ دیہاڑے عید خمیسین توں جس دیہاڑے ئُسی بھری دی قربانی پلان لئی لگے گئے۔ سبت پورے ہفتے ہون۔¹⁶ ستان سبتان دے دوچ دیہاڑیاں تیک ئُسی پنجاہ دیہاڑے گئے لوتے فیر ئُسی رِب لئی نذر دی نوہں قربانی چڑھانا۔¹⁷ ئُسی اپنے گھراں توں روٹی پلان لئی لیاؤ۔ ایہ دو روٹیاں ایف دے دو دسویں حصہ میدے دیاں ہون۔ تے رِب لئی نوہں خمیر نال پکایاں گئیاں ہون۔¹⁸ تے روٹی دے نال سبت دُنبہ عیب اک سال لاؤتے اک وچھاتے اک چھترا رِب لئی ساڑن والی قربانی ہووے۔ نذرا تے تپاون سمیت رِب لئی اعلیٰ خوشبو والی ساڑن والی قربانی ہون۔¹⁹ تے اک بکرا بھل دی قربانی لئی تے دو دُنبہ اک سال سلامتی دی قربانی لئی چڑھاؤ۔²⁰ تے کاہن اونان ئوں پہلی پیداوار دی روٹی سمیت رِب دے لگہلان دی قربانی لئی پلائے دونوں دُنبیاں سمیت او رِب لئی پاک نیں۔ او کاہن دے ہون گے۔²¹ تے ئُسی خاص ایسے ای دیہاڑے عید دا اعلان کر واؤ۔ پئی تہاڑی پاک محفل ہووے گی۔ کوئی نوکراں والا کم نہ کرو۔ تہاڑے سارے گھراں وچ پیڑھی در پیڑھی ہمیشاں ایہ فرض ہووے گا۔²² تے جدوں ئُسی دھرتی دی فصل وڈھوتے وڈھ دیاں ہویاں اپنی پیلی کندے تیک نہ وڈھناتے وڈھدیاں ہویاں جیہڑا ڈگ جلتے اونوں نہ چُکو۔ اونوں غریبے مسافر لئی چھڈ دیو۔ میں رِب تہاڑا خُدا ہاں۔²³ نواں سال۔ رَبْعہ موسیٰ نال کلام کر کے فرمایا۔²⁴ بنی اسرائیل نال تقریری کر کے آکھ۔ پئی ستویں مہینے دے پہلے دیہاڑے تہاڑے لئی چھٹی ہووے گی۔ اودے وچ توتیاں وچان دی یادگارتے پاک محفل ہووے گی۔²⁵ ئُسی کوئی نوکراں کم نہ کرو۔ رِب لئی ساڑن والی قربانی چڑھاؤتے یوم کفارے رَبْعہ موسیٰ نال کلام کر کے فرمایا۔²⁶ اوسے ای ستویں مہینے دا دسواں دیہاڑا یوم کفارے ہووے گا۔²⁷ تہاڑے لئی پاک محفل ہووے گی۔ ئُسی اپنے نفس تے غالب آؤتے رِب لئی ساڑن والی قربانی چڑھاؤ۔²⁸ خاص اوسے دن ئُسی کوئی کم نہ کرو۔ کیوں جو ایہ کفارے دا دن اے۔ ایسے وچ تہاڑے لئی رِب تہاڑے خُدا دے لگے کفارے دتا جلتے گا۔²⁹ جیہڑا کوئی بندہ خاص اوس دیہاڑے اپنے نفس تے غالب نہ لے اودا ناں اپنے لوکاں وچوں مٹایا جلتے گا۔³⁰ تے جیہڑا بندہ اوس خاص دیہاڑے کوئی کم کرے۔ میاوس بندے ئوں اودے لوکاں وچوں برباد کراں گا۔³¹ اوس دیہاڑے ئُسی کوئی کم نہ کرو۔ تہاڑے سارے گھراں وچ پیڑھی در پیڑھی ایہ ہمیشاں دا فرض ہووے گا۔³² ایہ تہاڑے لئی چھٹی دا سبت اے۔ ئُسی اپنے نفس تے غالب آؤ۔ مہینے دے نویں دیہاڑے دی شام توں دوجی شام تیک تسی اپنا سبت مناؤ۔³³ عیدِ خیام تے رِب نیں موسیٰ نال کلام کر کے فرمایا۔³⁴ بنی اسرائیل نال تقریر کرتے آکھ۔ پئی ایسے ای ستویں مہینے دے پندرھویں دیہاڑے تیک رِب لئی ہووے گی۔³⁵ پہلے دیہاڑے پاک محفل ہووے گی۔ ئُسی کوئی نوکراں کم نہ کرنا۔³⁶ سبت دیہاڑے لئی ئُسی رِب لئی ساڑن والی قربانی چڑھاؤ۔ اٹھویں دیہاڑے تہاڑے لئی پاک محفل ہووے گی۔ ئُسی ساڑن والی قربانی رِب لئی چڑھاؤ۔ کیوں جو ایہ محفل دا دیہاڑا اے۔ ئُسی کوئی نوکراں کم نہ کرو۔³⁷ رِب دیاں ایہ عیدان نیں۔ جنہاں لئی ئُسی پاک محفلاں لئی منادی کرو گتے اونان وچوں ئُسی رِب لئی ساڑن والی قربانی تے نذر دی قربانی تے قربانیاں تے مقرر تپاون۔ ہر اک دیہاڑے دے رواج دے مطابق چڑھاؤ گے۔³⁸ علاوہ ایہدے رِب دے سبتان دے ایہدے علاوہ تہاڑے دیاں تہاڑیاں ساریاں منتان دے اپنی خوشی دی قربانیاں لئی جیہڑی ئُسی رِب لئی چڑھاندے او۔³⁹ تے ستویں مہینے دے پندرھویں دیہاڑے جدوں پئی ئُسی دھرتی دی پیداوار کٹھی کرو۔ ئُسی رِب لئی سبت دیہاڑے عید کرو۔ اونان وچوں پہلا دیہاڑا آرام داتے اٹھواں دیہاڑا آرام دا ہووے گا۔⁴⁰ پہلے دیہاڑے وچ ئُسی رُکھاں دے پہلے کھجور دیاں تہنیاں تے موٹے رُکھاں دیاں تہنیاں تے دریا دیاں ولاں اپنے لئی لوؤتے رِب اپنے خُدا دے لگے سبت دن خوشی کرو۔⁴¹ ورھ وچ سبت دیہاڑے رِب لئی عید کرو۔ ایہ ہمیشاں دا فرض تہاڑیاں پیڑھیاں لئی ہووے گا۔ پئی ستویں مہینے ئُسی عید کرو۔⁴² ئُسی سبت دیہاڑے لئی تنبوواں وچ رہو۔ ہر اک جیہڑا اسرائیل دی پیڑھی توں اے تنبو وچ رہو۔⁴³ تاں جو تہاڑیاں پیڑھیاں جانن پئی جدوں میں اسرائیل ئوں مصر دے دیس وچوں باہر کڈھ لیاہتے میں اونان ئوں تنبوواں وچ ٹھہرایا۔ میں رِب تہاڑا خُدا ہاں۔⁴⁴ فیر موسیٰ نے بنی اسرائیل ئوں رِب دیاں عیدان بارے دسیا۔

¹۔ تے رَّب نین موسیٰ نال کلام کرکے فرمایا۔² بنی اسرائیل تُوں آکھ پئی تیرے کول خالص گٹیا ہویا زیتون دا تیل شمعدان لئی
 لیاؤن۔ تاں جو اوہدے نال دیوے ہمیشاں جگدے رہن۔³ تنبو دی حضوری وچ عہد دے صندوق دے پردے دے باہر ہارون اونوں شام
 تون صبح تیک رَّب لگے ہمیشاں طریقہ نال رکھ۔ اپدی ابدی فرض تواڈیاں پیڑھیاں لئی ہووے گا۔⁴ او دیویاں تُوں پاک شمعدان لئی رَّب دے
 حضور ہمیشاں طریقہ نال کھیا کرے۔⁵ تے تُوں میدے لکے باران روٹیاں پکا۔ ہر اک روٹی دو دسویں حصہ دی ہووے۔⁶ تُوں اونیاں تُوں رَّب
 دے لگے پاک میزے دولائیاں وچ ہر لائین وچ چھچھ کرکے طریقہ نال رکھ۔⁷ تے ہر اک لائن تے پاک لوبان رکھ۔ تاں جو او روٹی یاد گار لئی
 رَّب لئی ساڑنوالی قربانی ہووے۔⁸ تے او ہمیشاں ہر سبت تُوں رَّب لگے بدلیاں جان بنی اسرائیل ولوں ایہ ہمیشاں عہد ہووے گا۔⁹ تے او
 ہارون تے اوہدے پُتران دیاں ہون گیاں۔ او اونیاں تُوں پاک تھاں وچ کھان۔ کیوں جو رَّب دی ساڑن والی قربانی وچوں ایہ اوہدے لئی بھوت
 ای پاک اے۔ ایہ ابدی فرض ہووے گا۔¹⁰ ہر اک اسرائیلی زانی دا پُتر جہدا پیو مصری بندہ سی۔ نکل کے بنی اسرائیل دے وچکار گیا تے
 اوس اسرائیلی زانی دے پُتر تے تنبو گاہ وچ اسرائیلی بندے نال جھگڑا کیتا۔¹¹ تے اسرائیلی زانی دے پُتر دے پاک ناس تے کفر بکیتے
 لعنت کیتی۔ اونوں موسیٰ کول لیلے۔ اوہدی ماں دا ناں شولمیت سی۔ جیہڑی دان دے قبیلہ وچوں دلبری دی دھی سی۔¹² فیر اوناسے
 اونوں جیل وچ سٹیا۔ جدوں تیک موسیٰ رَّب دے کہن دے مطابق فیصلہ نہ کرے۔¹³ تے رُبے موسیٰ نال کلام کرکے فرمایا۔¹⁴ تے کفر بکن
 ولے تُوں تنبو گاہ تون باہرلے جاؤ تے سارے جنہاں اونوں لعنت کردیاں سُنیاں۔ اوہدے سیرتے تھ رکھن تے ساری جماعت اونوں پتھراں نال
 مار مارکے مار چھڈن۔¹⁵ بنی اسرائیل نال تقریر کرکے آکھ۔ جس بنہ نین اپنے رُبے لعنت کیتی۔ پاپ اوہدے ای سیر ہووے گا۔¹⁶ تے جیہڑا
 کوئی رَّب دے ناس تے کفر بکے۔ اوہ ضرور قتل کیتا جاوے گا۔ ساری جماعت اونوں ضرور پتھراں نال مار مارکے مار دیوے۔ بھاونویں اوہ
 دیسی ہووے یاں پردیسی ہووے۔ جس کسے نین رَّب دے ناس تے کفر بکیا اوہ قتل کیتا جاوے گا۔¹⁷ تے جے کوئی بندے نوں قتل کرے اوہ ضرور
 قتل کیتا جاوے گا۔¹⁸ تے جے کوئی ڈنگر تُوں مار دے تے اوہدے بدلہ ڈنگر دیوے، جان دے بدلہ جان۔¹⁹ جے کوئی بندہ اپنے گوانڈی تُوں زخمی
 کرے تے جینج اوہ کیتا اونج ای اوہدے نال کیتا جاوے۔²⁰ کوڑھ دے بدلہ کوڑھ آکھ دے بدلہ آکھ۔ دند دے بدلہ دند جیہڑا زخم اوہ بندے تُوں
 لایا او ای اونوں وی لایا جاوے۔²¹ جیہڑا ڈنگر تُوں قتل کرے اوہدے بدلہ ڈنگر دے۔ جیہڑا بندے تُوں قتل کرے اوہ قتل کیتا جاوے۔²² تواڈے
 لئی اک ای قانون اے۔ پردیسی لئی تے دیسی لئی۔ کیوں جو میں رَّب تواڈا خُدا ہاں۔²³ تے موسیٰ بنی اسرائیل تُوں آکھیا فیر او کفر
 بکن ولے تُوں تنبو گاہ تون باہرلے گئے اونوں پتھر مار مارکے مار چھڈیا تے جینج رُبے موسیٰ تُوں حکم دتا بنی اسرائیل تے کیتا۔

generated on Wed Jun 11 16:22:26 2025

1. ٹسی اپنے لئی بُت یا گڈھیاں ہوئیاں شیواں ناں بناؤ۔ نہ اپنے لئی تھم کھلواروئے اپنی دھرتی شیب دا پتھر رکھو۔ جدے سامنے ٹسی 26 گوڈے ٹیکو۔ کیوں جو میں رب تواڈا خُدا ہاں۔² میرے سبتاں تُون منع میرے گھر دی عزت کرو میں رب ہاں۔³ تے جے ٹسی میرے قوانین جَلوئے میرے حکماں تُون منوئے اونانے عمل کرو۔⁴ تے میں تہاڈے ویلے نال بارش وساواں گاتے دھرتی اپنی پیداوار کڈھ گی۔ تے پیلی دے رُکھ اپنا پھل دین گے۔⁵ تے کابن دا ویلا انگور توڑن دے ویلے توتے انگور توڑن دا ویلا بیجن دے ویلے نال ملیا روئے گاتے ٹسی رج کے روئی کھاؤگتے اپنی دھرتی آرام نال روئے۔⁶ تے میں دھرتی سلامتی بخشاں گا ٹسی لیٹوگتے تہانوں کوئی نئیں ڈرلے گاتے پاڑن ولے جانور ان تُون میں دور کراں گاتے تہاڈی دھرتی تلوار نہ چلے گی۔⁷ ٹسی اپنیاں دُشمنان دا پیچھا کروگتے اوہ تہاڈے لگے تلوار نال ڈگ جان گے۔⁸ تے تہاڈے وچ پنچ اک سودا پچھا کرن گتے تہاڈے وچوں اک سو دس ہزار دا پیچھا کرن گتے تہاڈے دُشمن تہاڈے لگے تلوار نال ڈگ جان گے۔⁹ تے میں تہاڈے نگاہ کراں گاتے تہانوں اوچیاں کراں گاتے تہانوں ودھاواں گاتے اپنا عہد تہاڈے نال بنھاں گا۔¹⁰ تے ٹسی پُرانی فصل کھاؤگتے نوہں دے لگے پرانا کڈھ دیوے۔¹¹ تے میں اپن اگھر تہاڈے وچکار کھلاراں گاتے تہانوں چھڈ نہ دیاں گا۔¹² میں تہاڈے وچکار تہاڈا رب ہوواں گا تے ٹسی میرے لوک ہووے۔¹³ میں رب تہاڈا خُدا ہاں جیہڑا تہانوں مصریاں دی دھرتی تون کڈھ لیایاتان جو ٹسی اوہدے نوکر نہ رہو۔ تہاڈیاں گردناں دے جولیاں تُون توڑیاں تان جو ٹسی سیدھ بکے ترو۔¹⁴ نافرمانی دی سزائے ٹسی میری نہ سُنوئے اونان سارے حکمائے عمل نہ کرو۔¹⁵ تے جے ٹسی قوانینیاں تُون گھٹیا جانوئے تہاڈے دل میرے حکماں دا انکار کرن تے اینج پئی ٹسی حکمائے عمل نہ کروئے میرے عہد تُون توڑو۔¹⁶ تے میں وی تہاڈے نال اپن کراں گا۔ پئی میں تہاڈے دہشتہ ٹی۔ پئی بخار تُون غالب کرآں گا۔ جدے نال آکھاں فنا ہو جانے جاناں برباد ہونے ٹسی اپنے ہیہ فائدہ بیجوگے۔ کیوں جو تہاڈے دُشمن اونان تُون کھاں گے۔¹⁷ تے میں اپنی شکل تہاڈے خلاف کراں گاتے ٹسی اپنے دُشمنان لگہار کھاؤگتے تہاڈے سڑن ولے تہاڈے بادشاہی کرن گتے ٹسی نس جاؤگے۔ جد پئی کوئی تہاڈا پیچھا وی نہیں کر دا ہووے گا۔¹⁸ تے بعدوں اوہدے جے ٹسی میری فرمانبرداری نہ کروگتے میں تہاڈے پاپاں دی ست واری ڈانٹ ڈپٹ ودھاواں گا۔¹⁹ جدوں میں تہاڈے زور دے گھمنڈ تُون توڑاں گاتے تہاڈے آسمان تُون لوٹوانگرتے تہاڈی دھرتی پیتل وانگر کر دیاں گا۔²⁰ تے تہاڈیاں طاقتاں بہ فائدہ خرچ ہون گیائے دھرتی اپنا پھل نہ دیوے گی۔ تے دھرتی دے رُکھ پھل نہ لبائون گے۔²¹ جے ٹسی میرے خلاف تروگتے میری سُننا نہ جاوے گتے میں تہاڈے پاپاں لئی ست واری بلاواں تہاڈے ودھاواں گا۔²² تے میں جنگل دے پاڑن ولے جانور تہاڈے گھلاں گاتے او تہانوں اوتریاں نختریاں کرن گتے تہاڈے جانور ان تُون پاڑن گتے تہانوں گھٹ کر دین گتے تہاڈے رستے آجڑ ہو جان گے۔²³ تے جے ٹسی نہ سدھروئے میرے خلاف ترو۔²⁴ تے میں وی تہاڈے خلاف تہاڈے پاپاں لئی ست واری تہانوں ماراں گا۔²⁵ میں تہاڈے تلوار لیاواں گا۔ جیہڑی میرے عہد دا انتقام لوے گی تے فیر ٹسی اپنے شہراں وچ کٹھ ہووے گتے میں تہاڈے وچکار بیماری تُون گھلاں گاتے ٹسی دشمن دے تھ پتے جاؤگے۔²⁶ تے جدوں میں تہاڈا روئی دا سلسلہ توڑاں گا۔ دس دس زباناں اک اک تندور وچ روئی پکان گیائے تہانوں روئی تول تول کے دین گیائے ٹسی کھاؤگے ہر نہ رجوگے۔²⁷ تے اپدے وی جے ٹسی اپنے آپ تُون نیویاں نہ کروگتے میرے خلاف تروگے۔²⁸ تے میں وی قبر نال تہاڈے خلاف تہاڈے پاپاں لئی ست واری تہانوں جھڑکاں گا۔²⁹ تے فیر ٹسی اپنیاں پُراں دا گوشت کھاؤگتے اپنیاں دھیاں دا وی گوشت کھاؤگے۔³⁰ تے میں تہانوں اُچیاں تہانواں تُون ڈھادیاں گاتے تہاڈیاں سورج دیاں مورتاں تُون توڑاں گاتے لاشاں تُون تہاڈے بُناں دیاں لاشاں تے شت دیواں گاتے میرا دل تہاڈے تُون نفرت کرے گا۔³¹ تے میں تہاڈے شہراں تُون آجڑ دیاں گاتے تہاڈیاں گھراں تُون آجڑ دیاں گاتے تہاڈی اعلیٰ خوشبوواں دی بُو نہ سونگاں گا۔³² تے میں دھرتی تُون آجڑ دیاں گاتے تہاڈے دُشمن جیہڑے اوتھ رہندے ایسے حیران ہون گے۔³³ تے میں غیر قومیاں دے وچکار تہانوں کھلار پلار دیاں گاتے تہاڈے پچھ تلوار کھیچاں گاتے تہاڈی دھرتی اُجڑے تہاڈے شہر آجڑ ہو جان گے۔³⁴ تے دھرتی اپنیاں سبتاں دا آرام پلے گی جتے دیہاڑے پئی او آجڑ روئے ٹسی اپنیاں دُشمنان دی دھرتی ہووے۔ تے دھرتی آرام کرے گی۔ تے اپنے سبتاں دا مزالے گی۔³⁵ او اپنے اُجڑن دی مُدت تیک آرام کرے گی۔ او آرام جیہڑا تہاڈے سبتاں وچ اونوں نہ دتا۔ جس ویلے ٹسی اوہدے وچ رہندے سو۔³⁶ تے تہاڈے وچوں جیہڑے دُشمنان دے دیساں وچ بچ رہن گتے میں اونان دے دلاں دی آنگس توڑ دیاں گا۔ ایتھوں تیک پئی اوہدے دی واج تون وی او ڈر جان گتے اینج نس گے جِداں تلوار تون نس دے نیں۔ اوہ ڈیگن پین گے جدوں پئی کوئی اونان دا پیچھا وی نہ کر دا ہووے گا۔³⁷ تے علاوہ اوہدے تون پئی کوئی اونان دا پچھا کرے اونان وانگر جیہڑے تلوار تون نس دے نیں۔ ہر اک اپنے بھرتے سیر پار ڈیگے گا تے ٹسی اپنے دُشمنان دے لگے کھلونے سکو گے۔³⁸ تے ٹسی غیر قومیاں لگے فنا ہو جاؤگتے تہاڈے دُشمنان دی دھرتی تہانوں کھا جاوے گی۔³⁹ تہاڈے وچوں جیہڑے باقی ہون گے۔ اپنے پاپاں دے سبب دُشمنان دے دیساں وچ کملا جان گتے اپنے پیو دادیاں دے پاپاں دے سببوں ڈکھ پان گے۔⁴⁰ جدوں تیک او اپنی برائی تہاڈے اپنے پیو ادے دی برائی اقرار نہ کرن۔ جیہڑی اونان بڑی بددیانتی نال کیتی میرے خلاف ترو۔⁴¹ ایس لئی میں ویں اونان دے خلاف تہاڈے گاتے میں اونان دے دُشمنان دی دھرتی وچ اونان تُون واڑاں گا جدوں تیک اونان دے ایمان دل حلیم نہو جان تہاڈے اپنی برائی لئی قیمت دین گے۔⁴² فیر میں عہد تُون یعقوب تون تے اپنے عہد تُون اصحاق تون تے اپنے عہد تُون جیہڑا ابراہام نال کیتا سی یاد کراں گاتے میں دھرتی نوں ویں یاد کراں گا۔⁴³ اوس دھرتی تُون پئی جدوں اوہ اونان کولوں چھٹ جاوے گی۔ تون اپنے اُجڑن دے سبتاں دا آرام پائیں گی۔ ہر او اپنے پاپاں لئی مُل دین گے۔ کیوں جو اونان میری شریعت دا انکار کیتا تے اونان دے دلاں میرے قوانین تُون گھٹیا سمجھیا۔⁴⁴ تے اوہدے علاوہ جدوں اوہ اپنے دُشمنان دی دھرتی ہون گے۔ میں اونان تُون ناں چھڈاں گا۔ نہ اونان تُون نفرت کراں گا۔ تان جو تون اونان تُون فنا نہ کر دیاں تے اپنے عہد تُون جیہڑا اونان دے نال اے توڑ نہ دیاں۔ کیوں جو میں رب اونان دا خُدا ہاں۔⁴⁵ پر اونان لئی میں اپنے پرلے عہد تُون جدوں میں قومیاں دی آکھاں لگے مصر دے دیساں وچوں کڈھ لیایاتے میں اونان دا خُدا ہوواں گا۔ یاد کرو میں رب ہاں۔⁴⁶ ایہ او قوانین شریعت نیں جیہڑیاں رب نے اپنے بنی اسرائیل دے وچکار سینا دے پہاڑے موسیٰ دی بولی وچ تے۔

¹۔ تے رَّب نین موسیٰ نال کلام کرکے فرمایا۔² بنی اسرائیل نال تقریر کرتے اونوں آکھ۔ پئی جے کئی رَّب لئی جاناں دی مَنت مَنت 27 اپنی جان رَّب دی نذر کرے اوہ ٹھہرائی ہوئی قیمت دے مطابق ادا کرے گا۔³ سو ٹھہرائی ہوئی قیمت ایہہ ہوے گی۔ بندے لئی وہم ورہ دی عمر توں سٹھ ورہ دی عمر تیک رَّب دے گھر دے مِثقال دے مطابق پنجاہ چاندی دے مِثقال۔⁴ زانی لئی تریہ مِثقال۔⁵ پر پنج ورہ توں وہم ورہ دی عمر تیک بندے لئی وہم مِثقال زانی لئی دس مِثقال۔⁶ تے اک مہینہ لئی دی عمر توں پنج ورہ دی عمر تیک بندے لئی پنج چاندی دے مِثقال زانی لئی تین چاندی دی مِثقال۔⁷ جیڑا بندہ سٹھ ورہ دا یاں اوڈے توں زیادہ ہوے اوڈی قیمت پندراں مِثقال زانی لئی دس مِثقال۔⁸ جے ٹھہرائی ہوئی قیمت دین دا اونوں تو فیک نہیں تے اوہ کابن لگ کھلاربا جاوے اوہ قیمت ٹھہرلے۔ کابن مَنت منن ولہ دی توفیق دے مطابق قیمت ٹھہرلے۔⁹ تے جے کوئی ایسے ڈنگر دی مَنت مَنت جیڑی رَّب دی نذر کیتی جا سکی اے اونیاں وچوں رَّب لئی کوئی دے اوہ پاک ہووے گا۔¹⁰ اوہ اونوں نہ بدلہ۔ چنگ دے بدلہ بھیڑا تے بھیڑے دے بدلہ چنگا نہ دیوے جے ڈنگر توں ڈنگر بدلے دونوں ایسے جیڑا بدل گیا پاک ہون گے۔¹¹ تے جے اوہ ناپاک ڈنگر ہووے۔ پئی جہدی رَّب لئی قربانی نہیں دتی جا سکتی۔ اوہ ڈنگر کابن دے لگ کھلاربا جے۔¹² فیر کابن اوڈے اچھے بُرے ہون دے حساب نال اوڈی قیمت ٹھہرلے کابن جیڑی قیمت ٹھہرلے اوہ ای ہووے گی۔¹³ تے جے اوہ اونوں جھٹلے اوڈی قیمت پنجاہ حصہ زیادہ دتا جے۔¹⁴ تے جے کوئی بندہ اپنے گھر دی مَنت مَنت پئی رَّب لئی مُقدس ہووے کابن اوڈی خوبی خامی دے حساب نال وچیا جاوے۔¹⁵ جے گھر دا پاک کرن والا اونوں جھڈنا جاوے۔ ٹھہرائی ہوئی قیمت پنجاہ حصہ زیادہ کرے اوہ اوڈا ہووے گا۔¹⁶ جے کوئی بندہ اپنی وراثت وچوں کسے پیلی دی مَنت مَنت اوڈی قیمت ہی سمیت ہووے گی۔ ہر خومر جیڑا جو دے بی دے بدلہ چاندی دے پنجاہ مِثقال۔¹⁷ جے جوبلی دے ورہ وچ کئی اپنے گھر دی مَنت مَنت جیڑی قیمت اوڈی لگائی جاوے اوہ ای ہووے گی۔¹⁸ تے جے جوبلی دے ورہ لید اوڈی مَنت مَنت اپنے ورہیاں دے حساب نال جتے جوبلی دے ورہ باقی نہیں کابن چاندی دا حساب کرے۔ مقرر ہوئی قیمت وچوں گھٹ کر دیوے۔¹⁹ جے او مَنت مَنت پیلی توں جھڈنا جاوے۔ ٹھہرائی ہوئی قیمت پنجاہ حصہ زیادہ کرے اوہ اوڈا ہووے گا۔²⁰ تے جے اوہ اونوں نہ جھٹلے کابن اونوں دوجے بندے کول گھل دیوے ایس توں علاوہ اوہ فیر جھڈا نہ جاوے گا۔²¹ تے اوہ پیلی جیڑی جوبلی دے ورہ توں نکل جے رَّب لئی مخصوص شدہ پیلی وانگر پاک ہووے گا۔ تے کابن دی ملکیت ہوجاوے گا۔²² تے جے رَّب لئی اینج وی پیلی لئی مَنت مَنت جیڑا اونوں مُل لیا ہوا اے اوڈی ملکیت دیاں پیلیاں وچوں نہیں۔²³ تے کابن جوبلی دے ورہ تیک اوڈی قیمت دا اندازہ لگلتے اوسے دیڑے رَّب لئی پاک کیتی ہوئی چیز وانگر ادا کرے۔²⁴ تے جوبلی دے ورہ وچ اوہ پیلی وچن ولہ کول جہدی اوہ ملکیتی دھرتی سی واپس جاوے گا۔²⁵ تیری قیمتاں دا سارا اندازہ رَّب دے گھر مِثقال نال ہووے گا۔ تے اک مِثقال وچ وی حیران ہون گے۔²⁶ تے ڈنگراں وچوں پہلا جیڑا رَّب لئی وکھرا کیتا گیا اے اوڈی کوئی بندہ مَنت نہ مَنت بہانویں گاں دلتے بہانویں بھیڈ بکری دا اوہ رَّب دا ای اے۔²⁷ تے جے ناپاک ڈنگراں وچوں ہووے اوڈی ٹھہرائی ہوئی قیمت دے حساب نال اوڈی قیمت دیوے۔ اوڈے پنجاہ حصہ ورہلے جے اونوں نہ جھٹلے اوہ ٹھہرائی ہوئی قیمت وچیا جے۔²⁸ تے اوہ شہ جہدی کوئی بندہ اپنے مال وچوں رَّب لئی مَنت مَنت بہانویں بندہ بہانویں ڈنگر اوڈی وراثت دی پیلی باکل نہ وچیا جاوے نہ جھڈائی جاوے۔ ہر اک مخصوص کیت ہوئی شہ رَّب لئی بھت پاک ہووے گی۔²⁹ منوں وچوں اوہ جہدے بارے نیست و نابود کیتا جان دا حکم ہوے۔³⁰ اوڈی قیمت نہ دتی جاوے۔ سگوں اوہ ضرور ماریا جاوے۔ دھرتی دی ساری دہ یکی اوڈے گلر وچوں یا ژکھ دے پھل وچوں دی اے اوہ رَّب لئی مخصوص اے۔³¹ تے جے کوئی دسویں حصیاں وچوں بندہ کوئی شہ جھٹلے پنجاہ حصہ ودھا کے دیوے۔³² پر گاں ڈھگلتے بھیڈ بکری دی دسویں حصہ دے بارے سارے جیڑے ڈانگری دے سوٹ تھلیوں نگدا اے اوڈی دسواں حصہ رَّب لئی مخصوص ہووے گا۔³³ ایہ نہ پرکھیا جاوے گا پئی اوہ چنگا ایہ پئی بھیڑا نہ اوہ بلیا جاوے گا۔ تے جے کوئی اونوں بدلے۔ اوہ جیڑا بدل گیا رَّب لئی مخصوص ہووے گا۔ اوہ جھڈا نہیں جاوے گا۔³⁴ ایہ اوہ احکام نین جیڑے رَّب نین بنی اسرائیل لئی بیبنا دے پارتے موسیٰ توں فرملے۔

گنتی

1

¹ بنی اسرائیل دے مصر توں باہر نکلن دے بعد دوجے سال دے دوجے مہینے دے پہلے دن سینا دے صحرا وچ حضوری دے خیم وچ خُداوند نے موسیٰ نال ل بات کرکے حُکم دتا۔² پئی توں بنی اسرائیل دے قبیلے دے سارے مرداں دا اوہناں دے خاندانے جَمَن پَوگ دے گھر انیاں دے تہہ اک ناں دے حساب نال گنتی کر۔³ یہاں ورہیاں دی عُمر توں لے کے ایہدے نالوں وڈیاں دے جنہ وی اسرائیل وچ جنگ کرن دے لائق سَن۔ توں تہارون اوہناں توں اوہناں دیاں فوجاں دے حساب نال گنتوں تے تہاڈے نال ہر اک قبیلہ دا اک مرد ہووے جیڑا اپنے جَدی پُشتیں گھرنے دا سردار اے۔ اوہناں آدمیاں دے نال جیڑے تہاڈے نال کھلون گے۔ ایہ نین۔ رُوبن وچوں شیدے اُور۔ دا پُتر الی۔ صُور۔ تے شمعون وچوں صُوری۔ شیدائی۔ دا پُتر شلمی ایل۔ یہودا وچوں عمی ناداب۔ دا پُتر یحشون۔ یساکر وچوں صومر۔ دا پُتر نتن ایل۔ زبولون وچوں خیلون۔ دا پُتر الی۔ آب۔ بنی یوسف دے قبیلہ افرائیم وچوں عمی ہود۔ دا پُتر الی شامعہ۔ مَنسہ وچوں فدّا۔ صُور۔ دا پُتر جملی ایل۔⁴ بنیامین وچوں جدونی۔ دا پُتر اُبی۔ دان۔ دان وچوں عمی شیدائی۔ دا پُتر اُحی۔ عازر۔⁵ اشیر وچوں عکران۔ دا پُتر مَجی ایل۔⁶ جاد۔ وچوں رعویل۔ دا پُتر الی آساف۔⁷ نفتالی وچوں عینان۔ دا پُتر آحی۔ رع۔⁸ ایہ اوہ نین جیڑے مجلس دے ممبر سَن۔ تے اپنے پیو دادیاں دے قبیلیاں دے حاکم اسرائیل دے ہزاراں دے سردار سَن۔⁹ موسیٰ اوہناں بندیاں توں جیڑے اپنے ناواں نال مُقرر کیتے گئے سَن، لیا۔¹⁰ تے اوہناں توں دوجے مہینے دے پہلے دن ساری گروہ توں اکٹھا کیتا۔ اوہناں توں اپنے خاندانے باپ دادا دے گھر انیاں دے ساریاں دے ناں گین جیڑے وہم ورہیاں دے اپناں نالوں وڈے سَن اپنے نسب نامہ دے۔¹¹ جیویں خُداوند موسیٰ توں حُکم دتا۔ اوسے حُکم دتا۔ اوسے سینا دے میدان وچ اوہناں توں گن لیا۔¹² بنی روبن جیڑا اسرائیل دا پلیٹھی دا سی، اپنی نسلانے خاندانے اپنے پیو دادیاں دے گھر انیاں دے وانگوں اوہناں دے ناواں دی کُل گنتی جیڑے وہیاں دے تے اپناں توں وڈھ سَن۔ تے لڑائی کرن دے لائق سَن۔¹³ اوہناں دی گنتی

رُوبن دے قبیلہ وچ چھالی ہزار پنج سو سی²²۔ بنی شمعون اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دی گنتی دے پاروں اونہاں دے خاندانان دی گنتی کُل گنتی وپہ ورہیاہے جیہڑے اپنیاں تون وڈیاں دی کُل گنتی جیہڑے کرن جوگہ سن²³۔ اونہاں دی گنتی شمعون دے قبیلہ وچوں اناٹھ ہزار تین سو سی²⁴۔ بنی جاد اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں وچ اونہاں دے ناواں دے شمار دے پاروں سارے مرد وپہ ورہیتے اپدے نالوں وڈے جیہڑے لڑائی کرن جوگہ سن²⁵۔ اونہاں دی گنتی جاد دے قبیلہ وچ پنتالی ہزار چھ سو پنجاہ سی²⁶۔ بنی یہوداہ اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں وچ اونہاں دے ناداں دی گنتی دے پاروں سبھو مرد وپہ ورہیاہے اوس تون وڈے جیہڑے لڑائی کرن جوگہ سن²⁷۔ اونہاں دی گنتی یہوداہ دے قبیلہ وچوں چوہتر ہزار چھ سو سن²⁸۔ بنی یساکر اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے انگوں اونہاں ناواں دی ساری گنتی جیہڑے مرد وپہ ورہیاہے اپدے تون وڈے جیہڑے لڑائی کرن جوگہ سن²⁹۔ اونہاں دی گنتی یساکر دے قبیلہ وچوں چرونجہزار چار سو سن³⁰۔ بنی زبلون اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے انگوں اونہاں مردان دے ناواں دی کُل گنتی جیہڑے وپہ ورہیاہے اپدے تون وڈے سن۔ جنگ کن جوگہ دشمن³¹۔ اونہاں دی گنتی زبلون دے قبیلہ دے پاروں ستونجہزار چار سو سن³²۔ بنی یوسف وچوں بنی افرائیم اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے انگوں اونہاں دے سبھو ناواں دی کُل گنتی جیہڑے وپہ ورہیاہے اپنیاں تون وی وڈے سن۔ لڑائی کرن جوگہ سن³³۔ اونہاں دی گنتی ، افرائیم دے قبیلہ وچ چالی ہزار پنج سو سن³⁴۔ منسی اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں وچوں اونہاں دے ناواں دی کُل گنتی جیہڑے وپہ سالے اپدے تون وڈے سن۔ لڑائی کرن جوگہ بین³⁵۔ اونہاں دی گنتی منسی دے قبیلہ وچوں بتی ہزار دو سو سن³⁶۔ بنی بنیامین اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے انگوں اونہاں دے ناواں دی گنتی سارے مرد جیہڑے وپہ ورہیاہے اپنیاں توہوڈے جیہڑے جنگ کرن جوگہ سن³⁷۔ اونہاں دی گنتی ، بنیامین دے قبیلہ وچوں پینتی ہزار چار سو بین³⁸۔ بنی دان اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے انگوں اونہاں دے ناواں دی گنتی جیہڑے مرد وپہ ورہیاہے اپدے وڈے نلک لڑائی کرن جوگہ سن³⁹۔ اونہاں دی گنتی دان دے قبیلہ وچوں باٹھ ہزار ست سو سن⁴⁰۔ بنی آشور اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں وچوں اونہاں دے ناواں دے پاروں مردان دی گنتی جیہڑے وپہ ورہیاہے اپنیاں تون وڈے ، لڑائی کرن جوگہ⁴¹۔ اپنیاں دی گنتی آشور دے قبیلہ چوں اکتالی ہزار پنج سو سن⁴²۔ بنی نفتالی اپنی نسلانے اپنیاں خاندانانے اپنے پيو دادیاں دے گھرانیاں وچوں اونہاں دے ناواں نال مردان دی گنتی جیہڑے وپہ ورہیاہے وڈے جنگ لئی کرن جوگہ سن⁴³۔ نفتالی دے قبیلہ وچوں کُل گنتی ترونجہزار چار سو سن⁴⁴۔ اپہ اوہ سن جیہڑے گہ گہ سن - جنہاں تون موسیٰ تہارونے اسرائیل دے حاکمانہ گنیاں سن ، اوہ بارہ آدمی سن ہر اک پيو دادے دے خاندانان دے گھر وچوں اک بندہ⁴⁵۔ سارے جیہڑے بنی اسرائیل دے انگوں اپنے پيو دادیاں دے گھرانے وچوں وکھ کیتے گہ سن - جیہڑے وپہ سالے اپدے تون وڈے سن - جیہڑے اسرائیل وچوں جنگ کرن جوگہ سن⁴⁶۔ اونہاں ساریاں دی گنتی جیہڑے گہ گہ ، چھ لکھ تین ہزار پنج سو پنجاہ سن⁴⁷۔ پر اوہ جیہڑے لاوی سن اپنے پيو دادے دے قبیلہ دے انگوں اونہاں وچ ناں گہ گہ⁴⁸۔ ایس لئی پئی خداوندہ موسیٰ نال گل کرکے حکم دتا سی⁴⁹۔ پئی اوہ جیہڑے لاوی دے قبیلہ دے نیں اونہاں دی گنتی ناں کرنلے ناں ای اونہاں تون بنی اسرائیل دے نال نان ملانا⁵⁰۔ تہ تو لاویاں تون شہادت دے مسکنے اویدا سارا سامانے اویدے نال جیہڑیاں شیواں تعلق رکھ دیاں نیں - اونہاں تہ مقرر کریں - اوہ مسکنے اویدے سارے سامان نوں چکن - اوہ اویدی سیوا کرن۔ تہ دولہ اپنے تنبو گڈن -⁵¹ جیدوں مسکن نوں کسپور تھاتے جانا ہووے۔ فیر لاوی اونوں لہن۔ تہ جیدوں اونوں لگانا ہووے۔ فیر وی لاوی اونوں کھلارن۔ تہ جہ کر دوجا آدمی اویدے نیڑے آوے۔ فیر اوہ قتل کیتا جاوے۔⁵² بنی اسرائیل وچوں ہر اک اپنے ڈیرے وچے اپنے جھنڈے دے کول اپنے لشکر دے تعلق نال اترے۔⁵³ ہر لاوی شہادت دے مسکن دے دولہ ڈیرا لہن - تاں جو بنی اسرائیل دے مجمع تہ پوے شہادت دے مسکن دی راکھی لئی لاوی پھرے دیں -⁵⁴ تہ فیر ای بنی اسرائیل سارا کجھ جیہڑا خداوندہ موسیٰ تون حکم دتا سی ، اویدے تہ چلن۔ ایویں ای کیتا -

۱؎ خداوند نے موسیٰؑ سے ہاروں نال کلام کر کے حکم دیا۔ ۲؎ بنی اسرائیلؑ دا ہر اک آدمی اپنے جھنڈے دے کولتے اپنے پیو دادے سے 2 جھنڈے دے تھلے حضوری دے خیمہ توں تھوڑتی دھوری اودے دولہ ڈیرہ لادے ۳؎ چڑھ دے ول یہوداہ دے ڈیرے دے جھنڈے دے لوکی اپنیاں فوجاں دے تعلق نال تنبؤ لاؤں تے بنی یہوداہ دا حاکم نمی داب دا پُتر نحسون ہو وے گا ۴؎ اودی فوج چوہتر ہزار چھ سو سی ۵؎ اودے نیڑے یساکر دا قبیلہ ڈیرا لاوے بنی یساکر دا حاکم ضوعر کائیت تنن ایل ہووے گا ۶؎ اودی فوج ستونجہزار چار سو سی ۷؎ فیزبلون دا قبیلہ بنی زبلون دا حاکم حیلون دا پُتر ایتی آب ہوے گا ۸؎ اودی فوج ستونجہزار چار سو سی ۹؎ سیہو جیڑے یہوداہ دے ڈیرے وچ اونیاں دیاں فوجاں دے تعلق نال گئی گے۔ اک لکھ چھاسی ہزار چار سو سین ۱۰؎ دکھن ول رُوبن دے ڈیرے دا جھنڈا اپنیاں فوجاں دے تعلق نال تے بنی رُوبن دا حاکم شدے اور دا پُتر ایل صو ہو وے گا۔ ۱۱؎ اودی فوج چھ یالی ہزار تین سو سی ۱۲؎ اودے نیڑے شمعون دا قبیلہ ڈیرا لاوے بنی شمعون دا حاکم صوری شدائی دا پُتر شلم ایل ۱۳؎ اودی فوج اناٹھ ہزار تین سو سی ۱۴؎ فیر جاد دا قبیلہ تے بنی جاد دا حاکم رعویل دا پُتر ایل آساف ۱۵؎ اودی فوج پنجتالی ہزار چھ سو سی ۱۶؎ سیہو جیڑے رُوبن دے ڈیرے وچ اونیاں دیاں فوجاں دے تعلق نال گئے گئے سن ، اک لکھ اکیاون ہزار چار سو پنجاہ سن - دوجے ایہ روانہون گے۔ ۱۷؎ تدوں ، حضوری دا خیمہ لاویاں دے ڈیرے دے کول ڈیریاں دے وچکار لگ جاوے تے جیویں اونیاں دے ڈیرے لائے نیں - ایویں ای اوہ وی ہر اک تھامے آپنیاں جھنڈیاں دے تعلق نال روانہون گے۔ ۱۸؎ تے لہنہاسہ افرائیم دے ڈیرے دا جھنڈا ، پنیاں فوجاں دے تعلق نال تے بنی افرائیم دا حاکم عمی ہود دا پُتر ایل شامع ہووے گا۔ ۱۹؎ اودی فوج چالی ہزار پنج سو سی ۲۰؎ اونیاں دے نیڑے منسہ دا قبیلہ بنی منسہ دا حاکم قدا صور دا پُتر جملی ایل ہووے گا۔ ۲۱؎ اودییاں فوجاں بتی ہزار دو سو سی ۲۲؎ تدوں بنیامین دا قبیلہ بنی بنیا مین دا حاکم جدعونی ادا پُتر ایل دان ۲۳؎ اونیان دیاں فوجاں دی گنتی تیرہ ہزار چار سو سی ۲۴؎ سیہو جیڑے افرائیم دے ڈیرے وچ سن ، اونیاں فوجاں دی گنتی دے تعلق نال اک لکھ آٹھ ہزار اک سو سی - تیجی تھان ایہ روانہون گے۔ ۲۵؎ تے پہاڑ پاسہ دان دے ڈیرے دا جھنڈا اونیاں دیاں اپنیاں فوجاں دے تعلق نال تے بنی دان دا حاکم عمی شدائی دا پُتر آحی عازر ہوے گا۔ ۲۶؎ اونیاں دیاں فوجاں باٹھ ہزار ست سو سن - ۲۷؎ اودے نیڑے آشور دا قبیلہ عکران دا پُتر فجعی ایل ہوے گا۔ ۲۸؎ اودییاں فوجاں دی گنتی اکتالی ہزار پنج سو سی - ۲۹؎ فیر نفتالی دا قبیلہ بنی نفتالی دا حاکم عینان دا پُتر ایل رع سی - ۳۰؎ اودے لشکر دی گنتی ترونجہزار چار سو سی - ۳۱؎ اوہ سیہو جیڑے دان دے ڈیرے وچ گئے گئے ، اک لکھ ستونجہزار چھ سو سن - ایہ اپنیاں جھنڈیاں دے نال اخیر وچ روانہون گے۔ ۳۲؎ بنی اسرائیل دی ایہ گنتی اونیاں دے پیو دادیاں دے گھرائیاں دے تعلق نال اے۔ سیہو ڈیریاں دے تعلق نال اونیاں دیاں فوجاں دی گنتی چھ لکھ تین ہزار پنج سو پنجاہ سی - ۳۳؎ پر لاوی جیویں خداوند نے موسیٰؑ نوں حکم دیا سی - بنی اسرائیل نال گئے گئے۔ ۳۴؎ تھہ بنی اسرائیل تے سیہو گجھ جیڑا خداوند نے موسیٰؑ نوں حکم دیا سی - اوو ای کیتا - اوہ اپنیاں ڈیریاں دے گھرائیاں دے تعلق نال روانہون گئے سن ،

1- ہارونؑ مَوسٰی دی اولاد ایہ وے۔ جیڑے دیہاڑے خداوندؑ سیناؑ دے پار لُٹے مَوسٰی نال کلام کیتا۔ تدوں ہارونؑ دی ایہ اولاد سی۔ 3

2- ہارونؑ دے پُتران دے ایہ نان نیں۔ نادابؑ پلٹھی دے ایہ بُودے ایہ عازارؑ ایہ مارؑ۔ ایہ ہارونؑ دے اوہناں پُتران دے نیں، جیڑے مسیح کیتوے سن۔ جیہناں دے تہہ کہانت گرن لئی پاک کیتے گئے۔ 4- تہہ نادبہؑ الی ہودؑ خداوند دے لگ مر گئے، جیہدوں اوہناں سیناؑ دے صحرا وچ خداوند دے لگ شریعت دے خلاف آگ ورتی تہہ اوہ اولاد سن تہہ آلی عازارؑ ایہ مار ایہ پیو ہارونؑ دی حاضری وچ کہانت دی خدمت کردے سن۔ 5- تہہ خداوندؑ مَوسٰی نال کلام کرکے حُکم دتا۔ 6- پئی لاویؑ دے قبیلہ نوں لے کے آتے اوہناں تُوں ہارونؑ کابن دے لگ کھلار دے تہہ اوہ اوہدی سیوا کرن۔ 7- تہہ اوہ حاضری دے خیم دے لگ اوہدیے حاضر مجمع دی راکھی کرن تہہ مسکن دی خدمت لئی تیار رن۔ 8- حاضری دے خیم دا سارا سامان تہہ جیڑا کُجھ بنی اسرائیلؑ دے حاضر مجمع دے ولوں اے۔ اوہدے ذم دار ہون تہہ اوہ مسکن دی خدمت لئی تیار رن۔ 9- تہہ تون لاویاںؑ نوں ہارونؑ تہہ اوہدے پُتران دے سپرد کر۔ ایس لئی اوہ بنی اسرائیلؑ دے وچوں اوہنوں ہدیہ دے وانگوں دے یتے گئے نیں۔ 10- تہہ تُوں ہارونؑ تہہ اوہدے پُتران نوں مُقرر کرو۔ تاں جو کہانت دی خدمت کرن تہہ جے کر کوئی بندہ مسیح ہووے بغیر نیڑے اوہ تہہ فیر اوہ قتل کیتا جاوے گا۔ 11- تہہ خداوندؑ مَوسٰی نال کلام کرکے حُکم دتا۔ 12- پئی بنی اسرائیلؑ وچوں میں لاویاںؑ نوں سبھو پلوٹھیاں دی تہان جیڑے بنی اسرائیلؑ دی کُکھ نوں کھولدے نیں لے لیا اے۔ ایس لئی لاویؑ میرے ہون گئے۔ 13- ایس لئی پئی سارے پلوٹھ میرے نیں جیڑے دیہاڑے میں مصرؑ دے دیس وچ ساریاں پلوٹھیاں نوں ماریا تہہ فیر میں بنی اسرائیلؑ وچ انساناں تہہ حیواناں دے سبھو پلوٹھیاں نوں ایہ لئی چُن لیا، ایس لئی اوہ میرے ہون گئے، میں خُداوند وان۔ 14- تہہ خُداوند میں سیناؑ دے صحرا وچ مَوسٰی نال کلام کرکے حُکم دتا سی۔ 15- پئی بنی لاویؑ دا اوہناں دے پیو دا دیاں دے گھرانیاں تہہ خانداناں دے تعلق نال گنتی کر ہر اک مرد اک مہینہ ایہدے نالوں وڈا گنیا جاوے۔ 16- تہہ مَوسٰیؑ خداوند دے حُکم دے سببوں اوس نوں حُکم دتا سی اوہناں دی گنتی کیت۔ 17- سو لاوی دے پُتران دے ایہ نان سن۔ جیرسونؑ تہہ قہاتؑ مراریؑ۔ 18- تہہ جیرشونؑ دی اولاد اپنیاں گھرانیاں دے تعلق نال ایہ وے۔ لینی تہہ شمعٰیؑ تہہ قہاتؑ دی آل ایہ گھرانیاں دے تعلق نال عمرامہؑ یصہارہؑ حبرونؑ تہہ عزی ایلؑ۔ 20- تہہ مراریؑ دی اولاد اپنیاں گھرانیاں دے تعلق نال محلّی تہہ مَوسٰیؑ سن۔ سو ایہ لاویاں دے خانداناں دے تعلق نال اوہناں دے پیو دادیاں دے گھرانیاں دے سن۔ 21- جیرشونؑ تون لبنیؑ دا گھرانہ شمعٰیؑ دا گھرانہ سی۔ ایہ دونوں جیر شونیاں دے گھرانہ سن۔ 22- اوہناں وچوں سبھو مردان دی گنتی، جیڑے اک مہینہ اوہدے نالوں وڈے، وِت ہزار پنج سو سن۔ 23- تہہ جیرشونؑ دے گھرانہ مسکین دے پچھوڑے لہندے وِل ڈیرا لہن۔ 24- تہہ جیشونیاں دے پیو دادیاں دے گھرانیاں دا ہاکم لائیلؑ دا پُتر الی آسافؑ ہووے گا۔ 25- تہہ حاضری دے خیم وچوں بنی جیرشونؑ اپنیاں شیواں دی رکھوالی کرن۔ مسکین تہہ اوہدے غلافتے اوہدے پَر دے حاضری دے خیم دے دروازے دے پَر دے 26- تہہ وپڑے دے پَر دیاں تہہ نسکنتہ مذبح دے دولہ وپڑے دے لوہے دا پردہ سبھو رسیاں جیڑیاں ورتن وچ آؤندیاں نیں۔ 27- تہہ قہاتؑ تون عمرامیاں تہہ یصہاریاں تہہ حبرونیاں۔ 28- عزی ایلایاں دے گھرانہ سن ایہ قہاتاں دے گھرانہ سن۔ 29- اوہناں دے سبھو مردان دی گنتی اک مہینہ ایہدے نالوں وڈے آٹھ ہزار تین سو س-ن۔ م؟فس دی رکھوالی اپنیاں دی ذم داری ہووے گی۔ 29- تہہ بنی قہاتؑ دے گھرانہ مسکن دے اک پاسے وِل ڈیرے لہن۔ 30- تہہ قہانیاں دے گھرانیاں دے پیو دادیاں دے گھرانیاں دا ہاکم عزی ایلؑ دا پُتر الی صافانؑ ہووے گا۔ 31- تہہ اوہ اپنیاں شیواں دی رکھوالی کرن گئے۔ صندوق تہہ میز تہہ دیواکھتہ مذبح تہہ مقدسہ پردہ سبھو اوہدی خدمت لئی شیواں۔ 32- تہہ لاویاں دے حاکماں دا حاکم کابن ہارن دے گھرانہ سن۔ ایہ مراریؑ دے گھرانہ سن۔ 33- تہہ مراریؑ تون محلّیوں تہہ موشیوں دے گھرانہ سن، ایہ مراریؑ دے گھرانہ سن۔ 34- اوہناں دے ساریاں مردان دی گنتی، اک مہینہ ایہدوں نالوں وڈے چھ سو ہزار دوسو سین۔ 35- تہہ مراریؑ دے گھرانیاں دے پیو دادیاں دے گھرانیاں دا حاکم ابی مائلؑ دا پُتر صوری ایلؑ سی تہہ اوہ مسکن دے اک پاسے پڑا وِل ڈیرے پان۔ 36- تہہ بنی مراریؑ دے تہہ اپنیاں شیواں دی رکھوالی ہووے گی۔ مسکین تہہ اوہدے کوارے اوہدیاں تہہ میاں تہہ اوہدے پلٹے اوہدا سارا سامان جیڑا ایس خدمت لئی کم آوے۔ 37- تہہ وپڑے دیان تہہ میاں جیڑیاں اوہدے دولہ نیں تہہ اوہدے پلٹے اوہدیاں میخاتہ اوہدے رَس۔ 38- تہہ مسکن دے لگ حاضری دے خیم دے سامنے چڑھدے پاسے مَوسٰیؑ ہارونؑ تہہ اوہدے پُتر دیرا لگا۔ بنی اسرائیلؑ دے وچکار مقدس دی رکھوالی اوہناں دی زم داری ہووے گی تہہ جیڑا بندہ بغیر مسیح ہوئیاں نیڑے اوہ اوہ ماریا جاوے گا۔ 39- سبھو لاویاںؑ دی گنتی اوہناں دے گھرانیاں دے تعلق نال جہناں تُوں مَوسٰیؑ ہارونؑ نیں۔ خداوند دے حُکم دے سببوں گنیا۔ سارے مرد جیڑے اک مہینہ ایہدے نالوں وڈے بائی ہزار سن۔ 40- تہہ خداوندؑ مَوسٰیؑ حُکم دتا پئی اسرائیلؑ دے سبھو پلوٹھ پُتر اک مہینہ ایس تون وڈے نوں گن تہہ اوہناں دے ناواں دی گنتی کر۔ 41- تہہ تون لاویاںؑ نوں میرے لئی بنی اسرائیلؑ دے سبھو پلوٹھیاں دی تہان لاویاںؑ میں خُداوند آں تہہ لاویاںؑ دے ڈنگراں تُوں بنی اسرائیلؑ دے سبھو پلوٹھیاں دی تہان لے۔ 42- تہہ مَوسٰیؑ نے جیویں اونوں خُداوند میں حُکم دتا سی۔ بنی اسرائیلؑ وچ سارے پلوٹھیاں نوں گنیا۔ 43- تہہ فیر پلوٹھ مرد اک مہینہ ایہدے تون وڈیاں نوں جیڑے ناواں دی گنتی دے پاروون گنیا گئے، بائی ہزار دو تہتر سن۔ 44- تہہ خداوندؑ مَوسٰیؑ نال کلام کرکے حُکم دتا۔ 45- پئی بنی اسرائیلؑ دے سبھو پلوٹھیاں دی تہان لاویاںؑ نوں اوہناں دے ڈنگراں دی تہان لاویںؑ دے ڈنگراں نوں لے لاویؑ میرے ہون گئے، میں خداوند آں۔ 46- پَر بنی اسرائیلؑ دے پلوٹھیاں وچ جیڑے دو سو تہتر لاویاںؑ تون وڈھ نیں اوہناں دے فدیہ دے لئی۔ 47- بندے پچھ پنج مثقالاں، مقدس دے مثقال دے برابر لے (اک مثقال وہم جیرو دے برابر ہندا اے)۔ 48- تہہ تُوں ایہ جیڑی اوہناں تون بُتیاں دا فدیہ اے۔ ہارونؑ تہہ اوہدے پُتران نوں دیویں۔ 49- تہہ فیر مَوسٰیؑ نے فدیہ دی چاندی اوہناں کولوں لئی جیڑے اوہناں کولوں جہناں دا فدیہ لاویاںؑ تون وصول کیتا گیا، بُتے سن۔ 50- اوسے بنی اسرائیلؑ دے پلوٹھیاں کولوں اک ہزار تین سو پینسٹھ مثقال چاندی مقدس دے مثقال دے برابر وصول کیتی۔ 51- تہہ مَوسٰیؑ ایس فدیہ دی چاندی ہارونؑ تہہ اوہدے پُتران نوں دتی۔ خداوند دے حُکم دے مطابق جیویں پئی، خُداوندؑ مَوسٰیؑ نوں حُکم دتا سی۔

¹ تے خُداوندنہ موسیٰ تہارون نال کلام کرکے آکھیا - ² پئی لاویاں دے وچکا سارے بنی قہات دا اوناں دی خانوادیاں دے حساب نال 4 گنتی کرو - ³ تین ورہیاں دی عمر توں پنجیاں ورہیاں تیک جیہڑے لشکر چہ رلن حضورے خیم دی سیوا کرن - ⁴ تے حضوری دے خیم چہ بھوت ای پاک شیواں دے بارے بنی قہات دی ایہ سیوا ہووے گی - ⁵ جیہدوں خیم گاہ دا جانا ہووے تہارون تے اودے پُتر آؤن تے پردے توں لاہ دین تے اوناں نوں شہادت دے صندوق لے ولین - ⁶ تے اودے لے تخس دیاں کھلاں دا چھاڑا پان تے اودے لے کپڑا سار بنفشی رنگ دا وچھان تے اودیاں لٹھاں پان - ⁷ تے نذر دی روٹی دے میز دے لے بنفشی رنگ دا کپڑا وچھان تے اودے لے تھالے کٹورے ڈھکن ولک لٹھ تے مہیاں تیل دے پیلے رکھتے دائمی روٹی اودے لے ہووے - ⁸ تے اودے لے قرمری رنگ دا کپڑا اوچھاؤ تے تخس دیاں کھلاں دے چھاڑیاں وچ لپیٹو تے اودیاں لٹھاں پاؤ - ⁹ تے بنفشی رنگ دا کپڑا لوٹے اودے چہ لَو دا شمعداں تے اودے دیوے اودے اودیاں قینچیاں تے اودیاں تھالیاں تے اودے سارے بھانڈے جیناں نال سیوا کیتی جاندی اے ڈھکنا - ¹⁰ تے اوناں ٹوٹے سارے بھانڈیاں ٹوٹے تخس دیاں کھلاں دے چھاڑے پاؤ تے اوناں ٹوٹے ایکا ڈنڈے رکھو - ¹¹ تے سونہ دے مذبح لے بنفشی کپڑا وچھاؤ تے تخس دیاں کھلاں دے چھاڑیاں چہ ولپیو تے اوناں دیاں لٹھاں پاؤ - ¹² تے سیوا دے سارے بھانڈیاں ٹوٹے جیناں نال مقدس چہ سیوا کیتی جاندی اے، لے بنفشی کپڑے چہ ولپیو تے اوناں ٹوٹے تخس دیاں کھلاں دے چھاڑیاں چہ ڈھکو تے اوناں ٹوٹے ایکا ڈنڈے ٹنگنا - ¹³ تے مذبح دی سوا کڈھ دیو تے اودے لے ارغواں رنگ دا کپڑا وچھاؤ - ¹⁴ تے اودے لے چھاپاں تے بیلچے پیلچے مذبح دے سارے بھانڈے تخس دیاں کھلاں دے چھاڑیاں نال اوناں ٹوٹے ڈھکو تے اودیاں لٹھاں پاؤ - ¹⁵ جیہدوں خیم گاہ دے نکلن دے ویلے تہارون تے اودے پُتر پاک شیواں ٹوٹے اودے سارے سامان ٹوٹے ڈھک لین تے اوس ویلے بنی قہات چُکن لئی آؤں - پَر پاک شیواں ٹوٹے بنی قہات چُکن گے - ¹⁶ تے ایہ شیواں ہارون دا پُتر الیعرز کاہن دے حولاہوں گئیاں - لَو دا تیلے خوشبوواں والا بخورے دائمی نذر دی قربانی تے مسح دا تیلے سارے مسکن دی ذمہ داری تے جیہڑیاں پاک شیواں اودے وچ نیسے اودا سامان - ¹⁷ تے خُداوندنہ موسیٰ تہارون نال کلام کرکے آکھیا - ¹⁸ پئی ٹیس بنی قہات دے خانوادیاں دے قبیلیاں ٹوٹے لاویاں دے وچکاروں جانو ناں مرن دیو - ¹⁹ سگوں اوناں نال اینج کرو کیوں جو اوہ جیوندے رہن تے جیہدوں بھوت ای پاک رَّب دے نپڑے آؤن تے مرن ناں جان - ہارون تے اودے پُتر اندر آ جان تے اوہ اوناں چوں ہر ایک دی سیوا تے بھار ناویں لان - ²⁰ اوہ ایک پل لئی وی اندر جاکے شیواں ٹوٹے ناں ویکھن - نئیں تے مرن جان گے - ²¹ تے خُداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا - ²² پئی سارے بنی جیرسون دا وی اوناں دے خانوادیاں دے حساب نال گن - ²³ تہ ورہیاں دی عمر توں لے کھنچے پنجاہ تیک سارے جیہڑے لشکر چہ وڑھن - اوناں ٹوٹے حضوری دے خیم دی سیوا دے لئی گن - ²⁴ تے جیرسونیاں دے خانوادیاں دی دی س سیوا دا کم کرن چہ بوجھ چُکن ایہ ہووے گی - ²⁵ اوہ ایہ شیواں چُکن گے - مسکن دے پڑدے حضوری دا خیمے اودا چھاڑ تے تخس دیاں کھلاں دا چھاڑا جیہڑا اودے لے اے تے حضوری دے خیم دے بُوے دا پڑدے - ²⁶ تے ویہڑے دا پڑدے مسکن تے مذبح دے لے دولہ دے ویہڑے دے بُوے دا پڑدے رستے ہارون سامان جیہڑا اودے سیوا دے لئی ضروری اے سبکچھ جو اودے لئی کرنا ہووے گا اوہ کرن گے - ²⁷ بنی جیرسون دی ساری سیوا بھار چُکن دی تہور کم کرن دی تے اپنے بھاراں دی رکھوالی دے حکم دی ہارون تے اودے پُتران دے آکھن دے حساب نال ہووے گی - ²⁸ تے اوناں دی سیوا ہارون دا پُتر تہر کاہن دے حکم نال ہووے گی - ²⁹ گھراں دی گنتی کرو - ³⁰ تہ ورہ دی عمر توں لے پنجاہ تیکر سارے جیہڑے لشکراں چہ رلن - اوناں ٹوٹے حضوری خیم دی سیوا لئی گن - ³¹ تے اوناں دے بھارتے حضوری خیم دی ساری سیوا توں اوناں لئی ایہ لازمی اے - مسکن دے تختے اودے رکھولے اودے تھماں تے اودے پاوے - ³² تے ویہڑے دے تھم جیہڑے اودے لے دولہ نیسے اوناں دے پاوے تے اوناں دی کِلے اوناں دے سارے بھانڈے تہور سیوا دیاں شیواں تے اوناں ٹوٹے سارا سامان چہدا چُکنا اوناں لئی مٹھیا گیا اے - ناملے حولاہ کر - ³³ پیراری دے خانوادیاں دی سیوا - حضوری دے خیم وچ اوناں دی ساری سیوا ہارون کاہن دے پُتر تہر دے حکم نال ہووے گی - ³⁴ تے موسیٰ تہارون تے جماعت دے امیرانے بنی قہات دا اوناں دے خانوادیاں دے حساب نال تے پیو دادیاں دے گھرانیاں دے حساب نال گنیا - ³⁵ تہ ورہیاں دی عمر توں لے پنجاہ سال تیکر سارے جیہڑے لشکر چہ رلے سن حضوری دے خیم دی خدمت دے لئی - ³⁶ تے اوناں چوں جیہڑے اپنے خانوادیاں دے حساب نال گئے - اوہ دو ہزار سوت سو پنجاہ سن - ³⁷ قہاتیاں دے خانوادیاں توں اوہو ای نیسے جیہڑے گئے گئے پئی حضوری دے خیمیاں دی سیوا کرن - خُداوند دے حکم دے نال سن - جیہڑا موسیٰ دی زبانی سی موسیٰ تہارون تے اوناں ٹوٹے گنیا - ³⁸ تے بنی جیرسون وی اپنے خانوادے پیو دادیاں دے گھرانیاں دے حساب نال گئے گئے - ³⁹ تہ ورہیاں دی عمر توں لے پنجاہ تیکر سارے جیہڑے لشکر چہ رلے سن - حضوری دے خیمیاں دی سیوا دے لئی - ⁴⁰ تے اوہ اپنے خانوادیاں دے حساب نال تے پیو دادیاں دے گھرانیاں دے دو ہزار چھ سو تہر گئے گئے - ⁴¹ تے ایہ اوہ نیسے جیہڑے جیرسون دے خانوادیاں چوں حضوری دے خیم دی سیوا دے لئی گئے گئے - موسیٰ تہارون تے اپناں ٹوٹے خُداوند دے حکم دے نال گنیا - ⁴² تے بنی مروی وی خانوادیاں تے پیو دادیاں دے گھرنے دے حساب نال گئے گئے - ⁴³ تہ ورہ دی عمر توں لے پنجاہ ورہ تیکر سارے جیہڑے لشکر چہ رلے سن - حضوری دے خیم دی سیوا دے لئی - ⁴⁴ تے اوہ اپنے خانوادیاں دے حساب نال تین ہزار دوسو سن - ⁴⁵ تے ایہ اوہ نیسے جیہڑے بنی مراری دے خانوادیاں چوں گئے گئے - جیناں ٹوٹے خُداوند دے حکم دے حساب نال جیہڑے موسیٰ دی زبانی سی موسیٰ تہارون تے گنیا - ⁴⁶ تے لاویاں چوں سارے جیناں ٹوٹے موسیٰ تہارون تے اسرائیل دے امیرانے اوناں دے خانوادیاں تے اپنے پیو دادیاں دے گھرانیاں دے حساب نال گئے - ⁴⁷ تہ ورہ دی عمر توں لے پنجاہ تیکر سارے جیہڑے حضوری دے خیم چہ کم کرن دی سیوا بھار چُکن دی سیوا دے لئی وڑھ - ⁴⁸ اوناں دی گنتی آہ ہزار پنجاہ سو اسی سی - ⁴⁹ خُداوند دے حکم دے حساب نال جیہڑا موسیٰ دی زبانی سی اوہ اپنی سیوا دے حساب نال سیوا تے بھار دے گئے گئے - اوناں ٹوٹے موسیٰ تے جس طراں خُداوندنہ آکھیا سی گنیا -

¹ تے خُداوندنہ مُوسیٰ تُون کلام کرکے آکھیا۔² بنی اسرائیل تُون حُکم کر پئی ہر اک کوڑھی تہر اک جربان دے مریض تون تہر اک تُون 5 جیڑا لاش دے سببوں پلینت نیں اوہ خیمہ گاہ توں باہر کڈھ دین۔³ مرد ہوے یا عورت اوہ باہر کڈھ دیتی جاوے۔ تُون اونوں خیمہ گاہ چوں باہر کڈھ دیو۔ کیوں جو اوہ آپنہ ڈیریاں تُون چتھ میں رینا واں پلینت ناں کرن۔⁴ تے بنی اسرائیل تے اینج ای کیتا تے اونیاں تُون خیمہ گاہ چوں باہر کڈھ دتا۔ جس طراں خُداوندنہ مُوسیٰ تُون حُکم دتا سی۔ بنی اسرائیل تے اونج ای کیتا۔⁵ تے خُداوند مُوسیٰ تُون کلام کرکے آکھیا۔⁶ بنی اسرائیل تُون آکھ جیکر کوئی مرد یا زنانی کوئی پاپ کرے۔ جیڑے لوکی کردے نیں تے خُدادے حُکم تُون ناں مَتّے اوہ بندہ قصور وار ہووے گا۔⁷ اوہ آپنہ پاپ دا جیڑا اوہ کیتا مَتّے آپنہ پاپ دا پورا ہدیہ کڈھتے اودے پنجاواں حصہ ہوتا دیوے۔ جیڑا اوہ قصور کیتا اے اونوں دے دیوے۔⁸ جے کر اوس بندے دا کوئی والی وارث ناں ہووے جیڑے قصور دا ہدیہ دتا جاوے۔ خطا دا ہدیہ خُداوند تُون دتا جاوے۔ اوہ کاہن دا ہووے گا۔ کفارے دے سیوا اوس دُنبے دے جیڑوں تون خطا دا خطا دا کفارہ دتا جاوے۔⁹ تے بنی اسرائیل دیاں سارباں شیواں تون جیڑیاں چکن دی قُربانی دے طورے نیں اوہ کاہن دے کول لیان اوہ اودی ہون گئیاں۔¹⁰ تہر اک آدمی دیاں پاک کیتیاں ہوئیاں شیواں اودیہاں ہون گئیاں تے جیکر کوئی بندہ کاہن تُون کوئی شہ دیوے۔ اوہ اودی ہووے گی۔¹¹ تے خُداوندنہ مُوسیٰ تُون کلام کرکے آکھیا۔¹² بنی اسرائیل تال خطاب کرتے اونیاں تُون دس تے جیکر کسے دی زنانی غلط راتہ جاوے۔ آپنہ بندے دی وفادار ناں رہوے۔¹³ تہر کوئی بندہ اودے نال سُتا ہووے۔ آپنہ گل اودے بندے تُون لُکی رہوے۔ اودی پلینتی لُکی رہوے۔ اودے کوئی گواہ ناں ہووے۔ اوہ پھڑی ناں گئی۔¹⁴ تے بندے تُون غیرت دا خیال آوے۔ اونوں آپنی زنانی تے شک ہووے یا اوہ غیرت دے سببوں آپنی زنانی تے شک کرے بھاویں سچی مچی پلینت اے ہوئی اے یا نیں۔¹⁵ تے اوہ مرد آپنی زنانی تُون کاہن کول تے جاوے۔ اوس زنانی دی قُربانی لئی جو دے لے دا اک ایفہ دا دسواں حصہ لیلے۔ اودے تیل ناں سُتے ناں ای اودے لُبان رکھ کیوں جو آپنہ غیرت دی نذر اے کیوں جو آپنہ دھیان دین دی نذر اے۔ جیڑے نال گناہ یاد کریا جاندا اے۔¹⁶ تہر کاہن اوس زنانی تُون لگے لیاوے۔ خُداوند دے لگے کھلارے۔¹⁷ تے کاہن اک میٹھی دے بھاندے چہ پاک پانی لوے۔ مسکن دے فرش دی خاک لے کے اوس پانی چہ رلاوے۔¹⁸ تے کاہن اوس زنانی تُون خُداوند دے لگے کھلارے۔ اوہا سیر ننگا کرے۔ یاد کران دی قُربانی جیڑی غیرت دی نذر دی قُربانی اے۔ اودے تہارے رکھتے کاہن دے تہتے کوڑا پانی ہووے۔ جیڑا لعنت دا سبب اے۔¹⁹ تے کاہن اوس زنانی تُون سوہنے دے کے آکھ پئی جیکر کوئی بندہ تیرے نال نیں سُتا تے تُون اپنی بندے دی ہندی ہوئی کسپور دے نال پلینت نیں ہوئی ایس کوڑے پانی دے آثر تون جیڑا لعنت دا سبب اے تُون بچی رہیں گی۔²⁰ تہر جیکر رتُون آپنہ بندے دی ہندی ہوئی کسے نال دِل لایا اے۔ اودے نال پلینت کم کیتا اے۔ اوپرے تیرے نال بُرا کم کیتا اے۔²¹ تہر کاہن زنانی تُون لعنت دی سوہنے دے کے آکھ۔ پئی تیرے لوکاں چہ خُداوند تینوں لعنت دیوے۔ خُداوند اینج ای کرے۔ پئی تیرے پٹ ستر جانے تیرا ڈھڈ سچ جاوے۔²² تے آپنہ پانی جیڑا لعنت والا اے۔ تیری آندراں چہ جاوے۔ تیرے پٹاں تُون ساڑ دیوے۔ تو زنانی آکھ۔ اینج ای ہووے۔ اینج اے ہووے۔²³ فیر کاہن اپناں لعنتاں تُون لکھتے کوڑے پانی نال اونوں دھووے۔²⁴ تے کاہن آپنہ کوڑا لعنت لان والا پانی اوس زنانی تُون پیاوے۔ آپنہ لعنت لان والا پانی کوڑ پیدا کرن لئی اودے آند لنگ جاوے۔²⁵ تہر اودے تون پہلوں کاہن اودے تہوون غیرت دی نذر دی قُربانی لے کے خُداوند دے لگے اونوں پلاوے۔ اونوں مذبح دے نیڑے لیاوے۔²⁶ تے اودی یاد دہانی دی نذر دی قُربانی چوں کاہن اک مٹھ لوے۔ اے اونوں مذبح اُتے ساڑے۔ اودے مگروں اوہ پانی اوس زنانی تُون پیاوے۔²⁷ تے جیڑوں اوہ اونوں پانی پیا لوے۔ جیکر اوہ پلینت سی اوہ آپنہ بندے دی وفادار نیں رہتے۔ اوہ لعنت دا پانی اودے آندر جاکے کوڑ پیدا کرے گا۔ تہر اودا ڈھڈ سچ جاوے۔ گلے اودا پٹ ستر جاوے گا۔ تے اوہ زنانی آپنہ لوکاں چہ لعنت دا نشان ہووے گی۔²⁸ تے جے اوہ زنانی پلینت نیں ہوئی سی سگوں پاک سی۔ تے اوہ چنگی بھلی رہوے گی۔ تے اودے چوں بچھون گے۔²⁹ آپنہ غیرت دی شریعت اے۔ جیڑوں کوئی زنانی آپنہ بندے دے ہندے ہوئیاں پٹھ راتہ جاوے۔ پلینت ہو جاوے۔³⁰ یاں بندے تُون غیرت دا جوش آوے۔ آپنی زنانی تے شک کرے۔ اونوں خُداوند دے لگے کھلارے۔ اوس ساری شریعت دے حساب نال کاہن اودے نال آپنہ کم کرے۔³¹ تے مرد آپنہ پاپ تون بری ہووے۔ گلے پاپ اوس زنانی دے سیر ہووے گا۔

¹ تے خُداوندنہ مُوسیٰ تون کلام کرکے آکھیا - ² بنی اسرائیل نال خطاب کرکے اونیاں تون دس - جیہدوں کوئی مرد یا زناںی نذیر دی 6
مَنت مہ پئی آہنہ آپ تون خُداوند دے لئی نذیر بناوے۔ ³ تے شراب تے نشہ ولہ شہ تون پراں روئے شراب دا سیرک یا نشہ والا سیرک ناں
پیوئے۔ انگور داکوئی رَس ناں پیوئے ناں نازمے ناں شُک انگور کھا وے۔ ⁴ تے آہنی نذراں دے سارے دیہاڑیاں چہ کوئی شہ جیہڑی باغ
چوں یکلدی اے کیشمیش تون لے کے چھل تیکر ناں کھاوے۔ ⁵ تے اوہدیاں نذراں دی مَنت دے سارے دیہاڑیاں چہ اوہدا سیر ناں مُنیا ناں جاوے
جیہدوں تیکر پئی اوہ دیہاڑے جیناں چہ اوہ خُداوند دے لئی نذیر بنایا گیا مَنیا گیا اے ، مُک ناں جان تے اوہ پاک روئے اوہ آہنہ والاں دیاں
رُلفاں تون ودھن دیوے۔ ⁶ تے خُداوند لئی نذیر ہون دے سارے دیہاڑیاں چہ اوہ مُردے دی لاش دے کول اوہ ناں جاوے۔ ⁷ اوہ آہنہ پیوئے آہنی
ماں تے آہنہ بھرا تے آہنی بھین دی موت تے آہنہ آپ تون ناپاک ناں کرے۔ کیوں جو اوہدے خُدادیاں نذراں اوہدے سیرت ہون گئیاں - ⁸ اوہ آہنیاں
نذراں سارے دیہاڑیاں چہ خُداوند دے لئی وکھ کیتا ہوا اے۔ ⁹ جیکر کوئی بندہ اوہدے نیڑے اک دم مَر جاوے۔ اوہدیاں نذراں دے سیر
تُون پلیت کرن تے اوہ آہنہ پاک ہون دے اوسہ دیہاڑے آہنا سیر مُنوائیتے فیر ستویں دیہاڑے مُنولہ۔ ¹⁰ تے آٹھویں دیہاڑے دو قُمیریاں یاں
کُوتر دے دو بچہ حضوری دے خیمہ دے بُوئے کاہن کول لیاوے۔ ¹¹ تے کاہن اونیاں چوں خطا دی قُربانی تے دُوسرے تون سوختی قُربانی
دیوئے اوہدے لئی اوس بھل چُک دا جیہڑی مُردے دے سبیوں ہوئی کفارہ دیوئے اوہدے سیر توناوسہ دیہاڑے پاک کرے۔ ¹² تے اوہ آہنیاں
نذراں دے دیہاڑیاں چہ خُداوند دے لئی نذر مَنتے خطا دی قُربانی لئی اک اک سال دا تر بکرہ لیاوے۔ اوہدے پہلے دیہاڑے گے ناں جان
گے۔ ایس لئی پئی اوہدیاں نذراں پلیت ہو گئیاں سن - ¹³ تے ایہ نذر دین ولہ لئی شریعت اے جیہدوں اوہدیاں نذراں دے دیہاڑے مُک جان
تے حضوری دے خیمیاں دے بُوئے لیاندا جاوے۔ ¹⁴ تے اوہ خُداوند لئی آہنی قُربانی دیوے۔ سوختی قُربانی لئی اکہ عیب اک سال دا
بکرا تے خطا دی قُربانی دے لئی اکہ عیب اک سال دی بکری تے سلامتی دی قُربانی دے لئی اکہ عیب چھترا - ¹⁵ تے میدے دیاں تازہ
روٹیاں تے تیل چہ تِلہوئے تازی کُلچیاں تے تیل نال چوپڑی ہوئی روٹیاں دی اک چنگیر تے نذر دی قُربانی تے تپاؤن - ¹⁶ تے کاہن اونوں خُداوند
دے لگے لیاوے۔ اوہدی خطا دی قُربانی تے اوہدی سوختی قُربانی دیوے۔ ¹⁷ تے چھترے تون تازہ روٹیاں دی چنگیر سنہ خُداوند دی قُربانی
دے لئی سلامتی دی قُربانی دیوے۔ تے کاہن اوہدی نذر دی قُربانی تے اوہدا تپاؤن دیوے۔ ¹⁸ فیر نذر دین والا حضوری دے خیمہ دے بُوئے دے
کول آہنیاں نذراں دا سیر مُنولہ۔ آہنی نذراں دے سیر دے والاں تون سلامتی دے ذبیح دے پیٹھاں آگ چہ پاوے۔ ¹⁹ تے کاہن وچھ دا رینیا
ہویا موڈلے چنگیر وچ اک تازہ کُلچے اک تازہ روٹی لوئے اونوں نذر دین ولہ دے تہاں اوہدیاں نذراں دے وال مُنواں دے مگر رکھ۔ ²⁰
تے کاہن اونوں پلان دی قُربانی دے لئی خُداوند دے لگہلائے ایہ کاہن دے لئی پلان دے سیفتے چُکن دے موڈے سنہ پاک اے۔ ایہدے مگروں
نذر چڑھان والا پے سکدا اے۔ ²¹ جیہڑا کوئی نذر چڑھان لئی مَنت مَنہ۔ اوہدے اوہدیاں نذراں دے لئی خُداوند دے حضوری اوہدی قُربانی
دی - بنان ایہدے جس نذر دی اونوں آہنی مَنت دے حساب نال تو فیک ملی اے۔ ایہ شریعت اے اینج ای اوہ آہنیاں نذراں دی شریعت
دے حساب نال عمل کرے۔ ²² تے خُداوندنہ مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا - ²³ پئی ہارون تے اوہدے پُتراں نال خطاب کرکے اونیاں تون آکھ
پئی تیس بنی اسرائیل تون ایس طراں برکت دیوئے اونیاں تون آکھو - ²⁴ خُداوند تینوں برکت دیوئے تیری جفاطت کرے۔ ²⁵ خُداوند
آہنہ مُکھ دا تور تیرے لے چمکاوئے تیرے لے رحم کرے۔ ²⁶ خُداوند آہنا مُکھ تیرے ول پھیرے تینوں سلامت رکھ۔ ²⁷ تے اوہ میرا ناں بنی
اسرائیل وچ لینے میں اونیاں تون برکت دیواں -

¹ عتہ ایچ ہویا پئی جس دین موسیٰ مسکین دے لگے کھڑا کرن توں ویلا ہویاے اونوں اویدے بھانڈیاں سامان سنہ مسیح کیتلے پاک کیتا ۔
² عتہ اسرائیل دے سردار دے نیڑے لہ۔ یعنی اوہ سردار جیڑے پیوا دادیاں تیراں دے سردارے گنتی کیتہو قبیلاں لہ متھ سن۔³ عتہ اپناں قربانیاں رب دے لگے لیلے۔ چھ گڈیاں ڈھکیاں ہونیاں بارہ وچھ دو دو سرداراں ولوں اک گڈی تہر اک سردار ولوں اک وچھا۔ اونیاں توں اوہ مسکین دے لگے لیلے۔⁴ عتہ رب نیں موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا ۔⁵ پئی توں ایہ اونیاں کولوں لہ۔ پئی حضوری دے خیمہ دی خدمت وچ کام آؤن۔ لاویاں دی خدمت دے حساب ایل اونیاں توں دے۔⁶ تہ موسیٰ نیں گڈیاں وچھ لے لاویاں توں یتہ۔⁷ اوہ دو گڈیاں چار وچھ بنی جیرشون توں اونیاں دی خدمت دے حساب نال یتہ۔⁸ عتہ چار گڈیاں آتھ وچھ اوہ بنی مراری توں یتہ۔ جیڑے اپنی خدمت دے مطابق ہاروتے پتر اپنا مار دے ماتحت سن۔⁹ عتہ اوہ بنی قہات توں گچھ نال دتا ۔ کیوں جو پاک شیواں دے دی خدمت اونیاں دی سی جنہاں توں اوہ اپنے مونڈھیاں لہ چکدے سن۔¹⁰ عتہ سردار اپنے دئیہ مذبح توں پاک کرن لئی لیلے۔ اویدے مسیح دے دین سرداراں نہ مذبح دے لگے اپنے دئیہ چڑھلے۔¹¹ عتہ رب نیں موسیٰ توں آکھیا پئی اک دین چہ اک سردار اپنا چڑھاوا مذبح توں پاک کرن لئی لیلے۔¹² سو جسے پہل دین اپنا چڑھاوا چڑھایا۔ اوہ یہودہ دے قبیلہ دا رئیس نحتون بن عمی ناداب سی۔¹³ عتہ اویدا ہدیہ ایہ سی اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مثقال دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل تلبوہ میدے نال بھرے سن۔¹⁴ عتہ اک سوہ دا بخوردان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔¹⁵ عتہ اک وچھلے اک لیلے اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل تلبوہ میدے نال بھرے سن۔¹⁶ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔¹⁷ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ نحتون بن عمی ناداب ایہ چڑھاوا سی۔¹⁸ عتہ دوچہ دین صوغر دا پتر یساکر دا سردار نتن ایل۔ چڑھاوا لیا۔¹⁹ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل تلبوہ میدے نال بھرے سن۔²⁰ عتہ سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔²¹ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک ترلایاں سالا سوختنی قربانی لئی۔²² عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔²³ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ صور دے پتر تینتال۔ دا چڑھاوا سی۔²⁴ عتہ تیجہ دین بنی زبلون دا سردار حیلون دا پتر الی آب۔ چڑھاوا لیا۔²⁵ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔²⁶ عتہ اک سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔²⁷ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔²⁸ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔²⁹ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ حیلون دے پتر الی آب۔ دا چڑھاوا سی۔³⁰ عتہ چوتھہ دین بنی رۓبن۔ دا سردار شدے۔ اوردا پتر الی صور۔ چڑھاوا لیا۔³¹ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔³² عتہ اک سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔³³ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔³⁴ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔³⁵ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ صور دے پتر الی صور۔ دا چڑھاوا سی۔³⁶ عتہ پنجویں دین بنی شمعون دا سردار صوری شیدائی دا پتر شملی ایل۔ چڑھاوا لیا۔³⁷ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔³⁸ عتہ سوہ دا بخور دان دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔³⁹ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔⁴⁰ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔⁴¹ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ صوری شیدائی دے پتر شملی ایل۔ دا چڑھاوا سی۔⁴² عتہ چھویں دین بنی جاد۔ دا سردار رعویل۔ دا پتر الی آساف۔ چڑھاوا لیا۔⁴³ اویدا چڑھاواں اک چاندی دا قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ اک چاندی دا جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔⁴⁴ عتہ سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔⁴⁵ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔⁴⁶ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی۔⁴⁷ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ عمی ہود۔ دے پتر الی شامع۔ چڑھاوا لیا۔⁴⁸ عتہ ستویں دین بنی افرائیم۔ دا سردار عمی ہود۔ دا پتر شامع۔ چڑھاوا لیا۔⁴⁹ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا اک قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ چاندی دا اک جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔⁵⁰ عتہ سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔⁵¹ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔⁵² عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔⁵³ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ عمی ہود۔ دے پتر الی شامع۔ چڑھاوا لیا۔⁵⁴ عتہ آٹھویں دین بنی منسہ۔ دا سردار فدا صور۔ دا پتر جملی ایل۔ چڑھاوا لیا۔⁵⁵ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا اک قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ چاندی دا اک جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔⁵⁶ عتہ سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔⁵⁷ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔⁵⁸ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔⁵⁹ عتہ سلامتی دی قربانی لئی دو وچھ۔ پنج ڈنبے پنج بکرے پنج بکرا بھل لیلے اک سال دے۔ ایہ فدا صور۔ دے پتر دا چڑھاوا سی۔⁶⁰ عتہ نویں دین بنی ینامین۔ دا سردار جد غونی۔ دا پتر آبی دان۔ چڑھاوا لیا۔⁶¹ اویدا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا اک قاب جہدا وزن اک سو تریہ مثقال۔ چاندی دا اک جام جہدا وزن ستر مثقال مقدس دے مطابق ایہ دونوں تذر دی قربانی لئی تیل نال تلبوہ میدے نال بھرے سن۔⁶² عتہ سوہ دا بخور دان جہدا وزن دس مثقال سی بخور نال بھریا ہویا سی۔⁶³ عتہ اک وچھلے اک ڈنبے اک لیلے اک سالا سوختنی قربانی لئی ۔⁶⁴ عتہ اک بکرا بھل چک دی قربانی لئی ۔⁶⁵ عتہ سلامتی دی قربانی

لئی دو وَجھتے پَنج دُنبے پَنج بکرے پَنج لیلہ ایک ایک سال دے۔ ایہ جد غونی دے پُتر آبی دان دا چڑھاوا سی۔⁶⁶ تے دسویں دِن بنی دان دا سردار عمی شدائی دا پُتر احی عازر چڑھاوا لیا۔⁶⁷ تے اودا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا ایک قاب جہدا وزن ایک سو تریہ مِثقال تے چاندی دا ایک جام جہدا وزن ستر مِثقال مَقَدِس دے مِثقال دے مطابق۔ ایہ دونویں تذر دی قربانی لئی تیل نال رَلہوئے میدے نال بھرے سَن۔⁶⁸ تے سوہ دا ایک بخور دا ن جہدا وزن دس مِثقال سی بخور نال بھریا ہوا سی۔⁶⁹ تے ایک وَجھتے ایک دُنبے ایک لیلہ ایک سال سوختنی قربانی لئی۔⁷⁰ تے ایک بکرا بھل چُک دی قربانی لئی۔⁷¹ تے سلامتی دی قربانی لئی۔⁷² تے گیارہویں دِن بنی آشر دا سردار عکران دا پُتر فجی ایل۔⁷³ تے اودا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا ایک قاب جہدا وزن ایک سو تریہ مِثقال تے چاندی دا ایک جام جہدا وزن ستر مِثقال مَقَدِس دے مِثقال دے مطابق۔ ایہ دونویں تذر دی قربانی لئی تیل نال رَلہوئے میدے نال بھرے سَن۔⁷⁴ تے سوہ دا ایک بخور دا ن جہدا وزن دس مِثقال سی بخور نال بھریا ہوا سی۔⁷⁵ تے ایک وَجھتے ایک دُنبے ایک لیلہ ایک سال سوختنی قربانی لئی۔⁷⁶ تے ایک بکرا بھل چُک دی قربانی لئی۔⁷⁷ تے سلامتی دی قربانی لئی دو وَجھتے پَنج دُنبے پَنج بکرے پَنج لیلہ ایک ایک سال دے۔ ایہ عکران دے پُتر فجی ایل۔⁷⁸ تے بارہویں دِن بنی نفتالی دا سردار عینان دا پُتر احی رع چڑھاوا لیا۔⁷⁹ تے اودا چڑھاوا ایہ سی۔ چاندی دا ایک قاب جہدا وزن ایک سو تریہ مِثقال تے چاندی دا ایک جام جہدا وزن ستر مِثقال سی مَقَدِس دے مِثقال دے مطابق۔ ایہ دونویں تذر دی قربانی لئی تیل نال رَلہوئے میدے نال بھریا ہوا سی۔⁸⁰ تے سوہ دا ایک بخور دا ن جہدا وزن دس مِثقال سی بخور نال بھریا ہوا سی۔⁸¹ تے ایک وَجھتے ایک دُنبے ایک لیلہ ایک سال سوختنی قربانی لئی۔⁸² تے ایک بکرا بھل چُک دی قربانی لئی۔⁸³ تے سلامتی دی قربانی لئی دو وَجھتے پَنج دُنبے پَنج لیلہ ایک ایک سال دے۔ ایہ عینان دے پُتر احی رع دا چڑھاوا سی۔⁸⁴ مَذِیج دی تَقَدِیس تے اودے مَسح دے دِن اسرائیل دے سرداراں وَلوں ایہ چڑھاوے سَن۔ چاندی دے بارہ قاب تے چاندی دے بارہ جامے سوہ دے بارہ بخور دان۔⁸⁵ ہر ایک قاب دا وزن چاندی دے ایک سو تریہ مِثقال تے ہر ایک جام دا وزن چاندی دے ستر مِثقال سی تے سارے بھانڈیاں دی چاندی مَقَدِس دے مِثقال دے مطابق دو ہزار چار سو مِثقال سی۔⁸⁶ تے سوہ دے بارہ بخور دان بخور نا بھرے ہوئے ہر ایک بخور دا ن مَقَدِس دے مِثقال دے مطابق دس مِثقال دا سی تے سارے بخور داناں دا سونا ایک سو وِہ مِثقال سی۔⁸⁷ تے سوختنی قربانی لئی بارہ وَجھتے بارہ دُنبے ایک ایک سال دے بارہ لیلہ، اواناں دیاں تذر دیاں قربانیاں سنہ۔ تے خطا دی قربانی لئی بارہ بکرے سَن۔⁸⁸ تے سلامتی دی قربانی لئی چوئ وَجھتے سَنہ دُنبے سَنہ بکرے ایک ایک ورہ دے سَنہ لیلہ۔ ایہ مَذِیج دی تَقَدِیس لئی سَن جدوں اوہ مَسح کیتا گیا۔⁸⁹ تے پنج ہویا پئی جدوں موسیٰ رَّب دا کلام نازل ہون لئی حضوری دے خیمہ وچ وڑیا۔ تے اوہ رحم گاہ دے اُنٹوں جیہڑا گواہی دے صندوق لُتے سی۔ دونواں فرشتیاں دے وچوں واج سُنی۔ جیہڑی اودے نال گل کر دی سی۔ تے اوہ اودے نال کلام کیتا۔

¹تہ رب نبی موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔² پئی ہارون نال گل کرتے اونوں آکھ - پئی جدوں تُوں دیواں تُوں رکھیں تے ستوں دیوے اپنی لو 8 دیوے دے بھانڈے دے سامنے تُوں پاؤں۔³ تہ ہارون نبی اینج ای کیتا تہ اوہ دیوے دے بھانڈے دے سامنے پاسے دیوے جلائے۔ جیویں پئی رب نبی موسیٰ تُوں حکم دتا سی۔⁴ تہ دیوے دے بھانڈا اینج بنیا سی پئی جیویں اوہ تہ تُوں لے اپنیاں شاخاں تیک سوہ دا گھڑیا ہویا سی - اوہ اوس شکل دا گھڑیا ہویا سی - جیہڑی رب نبی موسیٰ تُوں وکھا ئی سی تہ اوہ دیوے دا بھانڈا اونج ای بنایا۔⁵ تہ رب نبی موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا -⁶ پئی اسرائیل دے وچکار وں تُوں لاویاں تُوں لے اونیاں تُوں پاک کر -⁷ تہ اونیاں تُوں پاک کرن لئی تُوں اونیاں نال اینج کر - تُوں اونیاں تہ پاکیزگی دا پانی چھڑک تہ اوہ اپنے سارے بدن تہ اُستہ مرواؤن تہ اپنے لیڑے دھون تہ اوہ پاک ہو جان گے۔⁸ تہ اوہ اک وچھلتے تڈر دی قربانی لئی میدہ تیل نال ملیا ہویا لین تہ تُوں اک دوجا وچھا بھل چُک دی قربانی لئی۔⁹ تہ تُوں لاویاں تُوں حضوری دے خیم دے سامنے لیتے بنی اسرائیل دی ساری جماعت تُوں آکھیاں کر۔¹⁰ تہ تُوں لاویاں تُوں رب دے لگے لیا تہ بنی اسرائیل اپنے بھتہ اونیاں تہ رکھن۔¹¹ تہ ہارون لاویاں تُوں بنی اسرائیل وَلوں پلاؤن دی قربانی وانگ رب دے لگے چڑھاؤن۔ تہ اوہ رب دی خدمت کرن لئی چُتے جان گے۔¹² تہ لاوی اپنے بھتہ دونواں وچھیاں دے سیراں تہ رکھن۔ تہ تُوں اونیاں وچوں اک تُوں بھل چُک دی قربانی لئی تہ دوجے تُوں رب دی سوختنی قربانی لئی لاویاں دے کفارے لئی چڑھا۔¹³ تہ تُوں لاویاں تُوں ہارون تہ اودے پُتران دے سامنے کھرا کرتے رب دی پلاؤن دی قربانی وانگ اونیاں تُوں چڑھا۔¹⁴ تہ تُوں لاویاں تُوں بنی اسرائیل دے وچکار وں وکھ کرتے اوہ میرے ہون گے۔¹⁵ تہ ایس تُوں بعد لاوی اندر جان تاں جو حضوری دے خیم دی خدمت کرن تہ تُوں اینج اونیاں تُوں پاک کریں گا تہ پلاؤن دی قربانی وانگ اونیاں تُوں چڑھا۔¹⁶ کیوں جو بنی اسرائیل دے وچکار وں مینوں چڑھاوے چڑھلے گئے نیں - میں ویں بنی اسرائیل دے سببوں پلوٹھیاں دے بدلے جیہڑے رجم دے کھولن ولے ہون اونیاں تُوں اپنے لئی لیا اے۔¹⁷ یوں جو بنی اسرائیل وچوں سارے پلیٹھی دے بھاویں اوہ انسان دے ہون بھاویں جانور دے میرے نیں - کیوں جس دن میں مصر دی زمین وچ سارے پلیٹھیاں دیاں تُوں ماریتے اونیاں تُوں میں اپنے لئی پاک کیتا -¹⁸ تہ میں بنی اسرائیل دے سارے پلوٹھیاں دے بدلے لاویاں تُوں لے لیا۔¹⁹ تہ میں بنی اسرائیل وچوں سارے لاویاں ہارون تہ اودے پُتران تُوں دے پتہ۔ تاں جو حضوری دے خیم وچ اوہ بجلتے بنی اسرائیل دی خدمت کرن تہ بنی اسرائیل وَلوں کفارہ دین تاں جو بنی اسرائیل تہ بلا نازل نہ ہووے۔ جدوں اوہ مقدس دے نیڑے آؤن دی جرات کرن۔²⁰ تہ موسیٰ تہ ہارون تہ بنی اسرائیل دی ساری جماعت نیں لاویاں نال اینج ای کیتا - جینج رب نبی اونیاں دے حق چہ موسیٰ تُوں حکم دتا اونج ای بنی اسرائیل نیں اونیاں نال کیتا -²¹ تہ لاوی پاک کیتے گئے۔ اونیاں نیں اپنے لیڑے دھوتے۔ ہارون نیں اونیاں تُوں پلاؤن والی قربانی دے طورے رب دے لگے چڑھلتے اونیاں تُوں پاک کرن لئی اونیاں وَلوں کفارہ دتا۔²² تہ ایس تُوں بعد اوہ اندر لے۔ تاں جو حضوری دے خیم وچ اوہ ہارون تہ اودے پُتران دے سامنے خدمت کرن - جیویں رب نبی موسیٰ تُوں اونیاں دے حق وچ آکھیا - اونیاں نیں اونیاں نال کیتا۔²³ تہ رب نبی موسیٰ نال کلام کر کے آکھیا۔²⁴ پئی لاویاں بارے اپہ حکم اے۔ پئی پنجہویں ورہ تُوں لے کے خدمت کرن چہ داخل ہون - تاں جو حضوری دے خیم دی خدمت کرن -²⁵ تہ پنجہاں ورہ دی عمر دے بعد اوہ خدمت کرن تُوں نکل جانے فیر خدمت نہ کرن -²⁶ تہ حضوری دے خیم وچ اپنے بھراواں دے نال چیزاں دا دھیان کرن دے کم وچ مدد کرن۔ پر خدمت نہ کرن۔ ایسے طراں تُوں لاویاں دے نال اونیاں دے سانہی دی گل کر۔

۱. فیر خُداوندنہ سینا دے پہاڑتہ مُوسیٰ نال اودے مصر دے دیس چوں نکلن دے دُسرے ورھ دے پہلے مہینہ چہ کلام کرکے آکھیا۔^۲ 9
پئی بنی اسرائیل فسخ اودے مِتھہوئے ویلہ چہ ای کرن۔^۳ اوس مہینہ دے چودھویں دیہاڑے دے شام دے ویلہ اودے مِتھہوئے ویلہ چہ ای
ٹسین ایہنوں کرو۔ اودے سارے قانونتہ خُکماں دے نال مل چہ لیاؤ۔^۴ تہ مُوسیٰ بنی اسرائیل تُون فسخ دے بارے اونوں دسیا۔^۵
تہ اوہ پہلے مہینہ دی چودھویں تاریخ دی شام تُون سینا دے پہاڑتہ اونوں پُورا کرے۔ جس طراں پئی خُداوندنہ مُوسیٰ تُون خُکم کیتا
سی۔ بنی اسرائیل تہ اوینج ای کیتا۔^۶ تہ کئی لوکی سین جیہڑے مُردے دے سببوں پلِیت سَن تہ اونان دے لئی اوس دیہاڑے فسخ
کرن دی اجازت نئیں سی۔ اوہ اوس دیہاڑے مُوسیٰ تہارون دے کول لہ۔^۷ تہ آکھیا پئی اسیں اک بندے دی لاش دے سببوں پلِیت آن پَر
بنی اسرائیل دے وچکار مِتھہوئے ویلہ چہ خُداوند دی فُربانی چڑھان تون اسیں کیوں روک جلتے آن۔^۸ تہ مُوسیٰ تہ اونان تُون آکھیا۔
کھلوجاؤ۔ جیہدوں تیکر میں ناں سَنان پئی خُدوند تہاڈی بارے کہ خُکم دیندا اے۔^۹ تہ خُداوندنہ مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔^{۱۰} پئی بنی
اسرائیل نال کلام کرتے اونان تُون آکھ پئی تہاڈے چوں یاں تہاڈیاں پُشتان چوں کوئی انسان جیہڑا مُردے دے سببوں پلِیت ہووے یاں دُور
دے سفر چہووے اوہ خُداوند دے لئی فسخ کرے۔^{۱۱} دُسرے مہینہ دے چودھویں دیہاڑے دی شام تُون اونوں کرے تازہ روئی تہ
کوڑی سبزی دے نال اونوں کھان۔^{۱۲} اودے چوں صُبح تیکر گُجھ بجیا ناں رن دین تہ اودی کوئی پڈی ناں پنن۔ فسخ دی سارے
خُکماں دے حساب نال اونوں کرن۔^{۱۳} جیکر کوئی بندہ پاک ہووے سفر چہ ناں ہووے فسھ کرن تون رُک جاوے تہ اوہ بندہ آپنہ لوکاں
چوں کڈھ دتا جاوے گا۔ کیوں جو اوہ خُداوند دی فُربانی اودے مِتھہوئے ویلے ناں چڑھائی۔ اوس بندے دا پاپ اودے سہوے گا۔^{۱۴} تہ
اوپرا جیہڑے تہاڈے نال رہندا اے۔ اوہ وی اونان قانونا تہ خُکماں دے حساب نال فسخ کرے۔ دُور دا بندے واسطے جیہڑا دیس چہ جمیا
اے۔ اک ای قانون ہووے گا۔^{۱۵} تہ جس دیہاڑے مَسکِن کھلاریا گیا۔ بدلے مَسکِن جیویں شہادت تُون لُکایا تہ رات دے ویلہ صبح تیکر
اودے لُگے آگ ورگا حال سی۔^{۱۶} تہ سدا تیکر اینج ای سی۔ بڈل اونان لُکائی رکھدلتے رات دے ویلہ آگ ورگا نظر آؤندا سی۔^{۱۷} تہ
جیہدوں بڈل خیمہ چوں چُکیا جاندلتے بنی اسرائیل تہرے جتھ بڈل کھلو جاندتا بنی اسرائیل تہیرا لا لیندے سَن۔^{۱۸} خُدا دے خُکم دے
حساب نال بنی اسرائیل تہرے سَن تہ اودے خُکم دے حساب نال ڈیرہ لاندے سَن تہ جیہہ دیہاڑیاں تیکر بڈل مَسکِن تہ کھلوتا رندلتے
اوہ اوسے ای تہارتہ کھلوتے رندے سَن۔^{۱۹} جیہدوں بڈل مَسکِن تہ بوتا دیہاڑیاں تیکر کھلوندا تہ بنی اسرائیل خُداوند دی مرضی دے
ظاہر ہن تُون اُڈیکدے سَن تہ لگے ناں ودھ سَن۔^{۲۰} تہ جیہدوں بڈل مَسکِن تہ تھوڈے دیہاڑے کھلوندا تہ اوہ خُداوند دے خُکم دے حساب
نال ڈیرہ لاندے تہ اوجتہ خُکم دے حساب نال لگے ودھ سَن۔^{۲۱} جیہدوں شام تون صبح تیکر بڈل کھلوتا رندلتے صبح دے ویلہ اُٹھ جاندلتے
اوہ تہرے پندے سَن تہ جیہدوں دن دے ویلہ یا رات تُون اُٹھ جاندلتے اوہ آپنا تنبو بند کر لیندے سَن۔^{۲۲} تہ جیہدوں بڈل دو دیہاڑے یا اک مہینہ
یاں اودے تون بوتا مَسکِن تہ کھلوتا رندلتے بنی اسرائیل اوسے ای تہارتہ رندے تہ نئیں تہرے سَن۔ پَر اودے اُچا پونتہ تہرے پندے سَن۔
^{۲۳} خُداوند دے خُکم دے حساب نال اوہ ڈیرہ لاندے سَن تہ اودے خُکم دے حساب نال تہرے سَن۔ اوہ خُداوند دا خُکم مندے سَن۔
جس طراں پئی خُداوندنہ مُوسیٰ دی زبانیں آکھیا سی۔

10 ¹ تے خُداوندنہ مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا - ² پئی اپنے لئی چاندی دے دو نر سنگ بنوا - دونویں گھڑے ہوئے ہون تے اوہ تیرے لئی جماعت تون سدھن تے ڈیریاں دے تَرن لئی ہون گے - ³ تے جیہدوں اوہ دونویں وجلہ جان تے ساری جماعت تیرے کول حضوری دے خیمہ دے بُوے دے نیڑے کٹھہو جان - ⁴ تے جیہدوں آک وجایا جاوے تے کلہ امیر بندے جس طراں پئی بنی اسرائیل دے قبیلیاں دے سردا ر تیرے کول اکٹھہون - ⁵ تے جیہدوں لمی واج نال تھوئی ڈیر مگروں وجلہ جان تے اُتر ولوں ڈیرے تَر پین - ⁶ تے جیہدوں ا جیہی واج دوجی واری وجلہ جان تے جنوب ول ڈیرے جان تے جیہدوں تیجی واری وجلہ جان - تدوں مغرب ول ڈیرے تَر جان - تے جیہدوں چوتھی واری وجلہ جان تے شمال ول ڈیرے تَر پین - اونیاں دے تَرن دے ویلہ اوہ تھوڑی ڈیر بعد وں وجلہ جان - ⁷ تے جماعت تون کٹھیاں کرن لئی اوہ پناں ڈیر لائیاں واج نال واجلہ جان - ⁸ تے ہارون دے پتر جیہڑے کاہن نیں - ترسنگ و جاؤن گے تے ایہ سدا تیکر فرض تہاڈیاں پُشتاں چ ہووے گا - ⁹ تے جیہدوں تسیں اپنے دیس چ ویریاں دے خلاف جیہڑا تہاڈے حملہ کرے - لڑائی لئی نکلو تے لمی واج نال تھوڑی ڈیر بعدوں ترسنگ و جاؤ تے تسیں اپنی خُداوند دے لگے یاد کیے جاؤ گے تے تسیں اپنے ویریاں تون چھٹلے جاؤ گے - ¹⁰ تے تسیں اپنی خوشی دے دیہاڑے اپنی عیداں چ تے اپنی مہینیاں دے شروع چ اپنی سوختنی قُربا نیارے اپنی سلامتی دی قُربانیاں تے ترسنگ و جاؤ تے اوہ تہاڈے لئی تہاڈے رَب دے لگے یاد گار ہووے گی - میں خُدا وند تہاڈا خُدا وں - ¹¹ تے اینج ہوا پئی دوجے ورھ دے دوجے مہینہ ویوں دیہاڑے شہادت دے مَسکین دے بَدَل اُچا ہو گیا - ¹² تے بنی اسرائیل سینا دے پہاڑ تون اپنی اپنی راہ ول تَرے تے بَدَل فاران دے پہاڑ لے کھلو گیا - ¹³ خُداوند دے حُکم نال جیہڑا مُوسیٰ دے دی زبانی سی - اونانہ پہلا درجہ تَرے - ¹⁴ تے پہلے بنی یہودا دے لشکر دا جھنڈا لگے ودھیا تے اوہ لگے پچھہ اگاں تون ودھتے یہودا دے لشکر لے ابی ناداب دے پترے عمی دا پتر پرختون سردار سی - ¹⁵ تے بنی یساکر دے قبیلہ دے لشکر لے صوغر دے پتر تنن ایل سی - ¹⁶ تے بنی زبلون دے قبیلہ دے لشکر لے حیلون دے پتر الیاب سی - ¹⁷ تے فیر مَسکین لایا گیا تے بنی جیرسون تے بنی مراری مَسکین چک کے تَرے - ¹⁸ تے بنی روبن دے لشکر دا جھنڈا لگے ودھایا تے اوہ لگے پچھہ اگاں ودھتے اوہ دے لشکر لے شدے دا پتر الیصوّر سردار سی - ¹⁹ تے بنی شمعون دے قبیلہ دا لشکر صوّریشیدائی دا پتر شلمی ایل سردار سی - ²⁰ تے بنی جد دے لشکر رعو دا پتر الی آسف سی - ²¹ تے فیر قبائیاں تے پاک شیواں چک کے اگاں ودھتے اوہ اونان دے اُون تیکر مَسکین تون کھلار دیندے سَن - ²² تے بنی افرائیم دے لشکر دا جھنڈا ہلایا تے اوہ لگے پچھہ اگاں ودھتے اونان دے لشکر عمی دا پتر ہرالی شامع سردار سی - ²³ تے بنی منسہ دے قبیلہ دے لشکر لے فدا صوّر دا پتر بضلی ایل سی - ²⁴ تے بنی بنیامین دے قبیلہ دے لشکر جد عولی دا پتر ابیدان سی - ²⁵ تے اخیر تے بنی دان دے لشکر دا جھنڈا لگے ودھایا تے اوہ لگے پچھہ اگاں ودھ - دان دے لشکر دا سردار عمی شدائی دا پتر اخیعزر سردار سی - ²⁶ تے بنی آشور دے قبیلہ دے لشکر لے عکران دا پتر جبعی ایل سی - ²⁷ تے بنی نفتالی دے قبیلہ دے لشکر لے عینان دا پتر احی رع سی - ایہ بنی اسرائیل دی تَرن دا طریقہ ہندا سی - جیہدوں اوہ اپنی اپنے لشکراں دے حساب نال لگے پچھہ تَر دے سَن - ²⁸ تے مُوسیٰ نے جواب تون جیہڑا مُوسیٰ دے سویرے رعوتیل مدیانی دا پتر سی، آکھیا پئی اسیں اوس تہاں ول جلہ آں - جیہدے بارے خُداوندنہ آکھیا اے - پئی میں تہانوں دیواں گا - ایس لئی تون ساڈے نال آ - اسیں تیرے نال بھلیائی کراں گے - کیوں جو خُداوندنہ اسرائیل دے نال بھلیائی دا قول قرار کیتا اے - ²⁹ تے اوہ اونوں جواب دتا - نئیں میں تیرے نال نئیں جاواں گا - سگوں میں اپنے دیس تے اپنے تیر دے ول جاواں گا - ³⁰ تے اوہ آکھیا تون سانوں نال چھڈ - کیوں جو تون اُجاڑ چرکُن دی تہاواں تون جاننا ایں - ایس لئی تون ساڈے لئی اکھاں وانگر ہوویں گا - ³¹ تے جیکر تون ساڈے نال تریں تے جیہڑی بھلیائی خُداوند ساڈے نال کرے - اسیں تیرے نال کراں گے - ³² ایس لئی اونانہ خُداوند دے پہاڑ تون تین دیہاڑیاں دی رامتے سفر کیتا تے خُداوند دے عہد دا صندوق تینوں دین دے سفر چ اونان دے نال تَردا رہا - کیوں جو اونان دے نال وسن والی تہاں لیہ - ³³ سو اونانہ خُداوند دے پہاڑ تون تَرکے دین دا سفر کیتا تے خُداوند دے عہد دا صندوق کُل دین دین ایس سفر دے وچ اونان دے نال نال تَردا رہا تان جو اوہ اونان لئی رُکن دی تہاں لیہ - ³⁴ تے جہدوں اوہ ڈیرے وچوں کوچ کر دے سَن تے دین دے ویلہ خُداوند دا بَدَل اونان دے لُہوندا سی - ³⁵ تے صندوق دے پُکلن دے ویلہ مُوسیٰ ایہ آکھدا سی - اے خُداوند اُٹھ - تیرے ویری تَس جان تے تیرے ویری تیرے اِگوں تَس - ³⁶ تے اوہ دے رن دے ویلہ اوہ آکھ دا سی - اے خُداوند تون جیہڑا بَدلا تے سواری کردا سی - اسرائیل دے لشکراں دے کول فیر آ -

11 ¹ تے لوکاں تے مُصیبت مارباوانگوں بڑ بڑ کیتی تے خُداوندنہ سُنیلے اودا کروہ پمکیا تے اوناں دے وچ خُداوند دی آگ شعلیاں وانگوں پمکی تے خیم گاہ دے اک ٹکر توں ساڑ دتا - ² تے لوک مُوسی دے کول چیکے تے مُوسی تے خُداوند دے لگ دُعا کیتی تے آگ بُجھ گئی - ³ ایس لئی اوس تھان دا ناں تبعیرہ رکھیا گیا - کیوں جو خُداوند دی آگ اوناں دے وچ شعلیاں وانگوں پمکی - ⁴ تے ناپاک بندیاں تے جیڑے اوناں وچ ستن - لالچ دی آرڑو کیتی تے بنی اسرائیل اوناں دت مگر چلتے اوہ وی روئے آکھیا - کون ساہنوں بوٹیاں کھولے گا - ⁵ ساہنوں اوہ مجھی یاد آؤندی اے - جیڑی اسیں مصر چ مُفت کھاندے ساں تے کھیرے خرّوزے گنڈے تھوم - ⁶ تے سُن تے ساڈیاں جاناں شک گئیاں - روٹیاں دے سواہ تے ساڈیاں آکھاں لگ کوئی شہ نئیں - ⁷ تے روٹی دھنّے دے بی وانگوں سی تے اودا رنگ موتیاں ورگا سی - ⁸ تے لوک ایدھر اودھر پھرکے اونیوں کتھیاں کردے چکی چ پندے چٹھو وچ گنڈے اونیوں ہانڈیاں چ پکاندے اودے پھلک بنادے سی تے اودا سواد تیل نال پکائی روٹی ورگا سی - ⁹ تے رات توں خیم گاہ تریل پین دے ویلے اودے توں مَن دِگدا سی - ¹⁰ جیہدوں مُوسی تے سُنیا پئی لوکی آپنہ تیراں چہرے اک آپنہ بوجے رو ریا اے خُداوند دا کروہ بُوت پمکیا تے مُوسی توں بیڑا لگا - ¹¹ تے مُوسی تے خُداوند توں آکھیا - توں آپنہ بندے توں کیوں دُکھ چ پایا تے میں تیریاں آکھاں چ کیوں منظوری نئیں پائی - پئی توں ساری قوم دا بہار میرے تے نئیں پایا - ¹² - کيہ اے سارے لوک میرے پیٹ پٹے میرے توں جمہ ستن - پئی توں مینوں آکھیاں ایں - اوناں توں آپنی چولی چ چُک جس طراں دائی دودھ پیندے بچ توں چُک دی اے اوناں توں اوس دیس چلے جا - جیہدے بارے توں اوناں نال اودے پیو داداے نال سوہ کھاہدی اے - ¹³ میں کتھوں گوشت لیاواں پئی اپناں ساریاں لوکاں توں کھواواں - کیوں جو آپ میرے کول آؤندے نیں تے کھندے نیں - پئی ساہنوں کھان لئی دے - ¹⁴ میرے چ واہ نئیں پئی میں کلا اپناں توں لوکاں دا بہار چُکاں - کیوں جو اوہ میرے لئی بُوت ای بہار نیں - ¹⁵ تے جیک ایس ویلے تینوں میرے نال ایج ای کرنا اے مینوں مار دے جیکر میں تیریاں آکھاں چ منظوری نئیں پائی تی ایج کر پئی لگ تو میں آپنی مُصیبت ناں ویکھاں - ¹⁶ تے خُداوندنہ مُوسی توں آکھیا پئی بنی اسرائیل دے بزرگاں چوں ستر بندے جہاں توں توں جاننا ایں پئی اوہ لوکاں چوں بزرگ تے اپناں تے سردار نیں ، میرے لئی کتھیاں کر تے اوناں توں خیم اجتماع دے کول لے آ - کیوں جو اوہ تیرے نال اوتھ کھلون - ¹⁷ - تے میں اُتراں گلتے تیرے نال اوتھ گلاں کراں گا تے اوس روح توں جیڑی تیری چ اے لواں گا تے اوناں چ پاواں گا - کیوں جو اوہ تیرے نال لوکاں دا بہار چُکن تے توں کلا ای ناں روے - ¹⁸ تے توں لوکاں توں اکھ پئی آپنہ آپ توں پاک کرو - کل تیں گوشت کھاؤگے - کیوں جو تیں خُداوند دے لگ روئے تسان آکھیا پئی کون ساہنوں گوشت کھواوے گا - اسیں تے مصر چ جنگ ساں - ایس لئی خُداوند تہانوں گوشت دیوے گا تے تیں کھاؤگے - ¹⁹ - ناں اک ای دیہاڑے کھاؤگے - ناں دودیاڑے ناں پتج دیہاڑے ، ناں دس دیہاڑے وپ دیہاڑے - ²⁰ - سگوں سارا مہینہ جیہدوں تیکر اوی تہاڑے ناساں چوں ناں نکلے تہانوں اودے توں اک ناں جاؤ - کیوں جو تسان خُداوند توں جیڑا تہاڑے وچکار اے ، ناچیز ناں جانیہ تے اودے لگ روئے آکھیا - پئی اسیں مصر توں کیوں باہ نکلے - ²¹ تے مُوسی تے آکھیا پئی آپ لوک جیہاں دے وچکار میں آں - جھ لکھ پیدل چلن ولا شپائی نیں تے توں آکھیا - پئی اوناں توں سارا مہینہ گوشت کھان لئی دیواں گا - ²² - کيہ اوناں دے لئی بھیڈاں بکریاں تے گاواں ڈھگیاں دے ایجڑ حلال کیتے جان گے - جیڑے اوناں لئی پورے ہون - یاں سمندر دی ساریاں مچھیاں اوناں دے لئی کتھیاں کیتیاں جان گئیاں - پئی اوہ رجھن ؟ ²³ - تے خُداوندنہ مُوسی توں آکھیا - کيہ خُداوند دا پتھ نیکا ہو گیا اے تہ توں ویکھیں گا - میری گل تیرے لئی پوری ہندے اے یاں نئیں - ²⁴ - تے مُوسی تے باہر نکل کے خُداوند دیاں گلاں لوکاں توں دسیاں تے قوم دے بزرگاں چوں ستر بندے کتھیاں کیتے اوناں توں خیمیاں دے چوفیرے کھلاریا - ²⁵ - تے خُداوند بڈل چوں پتھان اُتریہ تے اودے نال بولیا تے اوس روح چوں جیڑی اودے تے سی لے کے اوناں ستر بزرگاں مرداں چ پائی - جیہدوں رُوح اوناں تے چھا گئی تے اوہ نبوت کرن لگ پٹے بعدوں وی کردے رہے - ²⁶ تے دو بندے خیم چ رہے اک دا ناں الداتہ دوجے د انان میداد سی تے رُوح اوناں تے اُتری - آپ اوناں چوں ستن - جیڑے لکھ گئے - پَر اوہ خیم چوں باہر ناں گئے اوہ خیم گاہ چ بنوت کردے رہے - ²⁷ - تے اک گہرؤنہ پتج کے مُوسی توں سُوہ دیتی آکھیا پئی الداتہ میداد خیم گاہ چ نبت کردے نیں - ²⁸ تے توں دا پُتر یسوع آپنی جوانی ای توں مُوسی دا خادم سی - آکھیا اے میرے مالک ! مُوسی اوناں توں ڈک - ²⁹ تے مُوسی تے آکھیا - توں میرے لئی کیوں غیرت کرنا ایں ؟ خُدا کرے ! خُداوند دے سارے لوکی بنی ہندے خُداوند آپنی رُوح اوناں چ پاؤندا - ³⁰ - فیر مُوسی تے اسرائیل دے بزرگ خیم گاہ ول گئے - ³¹ - تے خُداوند وَلوں اک ہوا وگی تے سمندر توں بئیرے اڈالے لیائی تے اوناں تنبواں دے چوفیرے اک دیہاڑے دی رات وچھایا تے اوہ دھرتی توں دویتھ لے اڈدے ستن - ³² - تے لوکی ساری دیہاڑی ساری رات اگلی دیہاڑے وی کھلوتے رہے تے بئیرے کتھ کردے رہے جیہ ساریاں توں گھٹ کتھا کیتے اودی وی دس ستن تے اوناں تے اوناں توں آپنہ لئی خیم گاہ دے چوفیرے وچھایا - ³³ تے آج گوشت اوناں دے دندان چ سی - ایدے توں پہلاں پئی مُک جاوے - خُداوند دا کروہ لوکاں تے پمکیا تے خُداوندنہ اوناں توں بُوت وڈی ویا نال ماریا - ³⁴ تے اوس تھان دا ناں قیروت تادور کھیا گیا - کیوں جو اوتھ اوناں تے حریص کرن والیاں توں گڈیا - ³⁵ تے لوک قیروت تادور ول گئے اوہ اوتھ رُکے -

¹ تے مریم تہارون اوس کوشی زانی دے سببوں جیدے نال موسیٰ تے ویاہ کر لیا سی ۔ اودے سببوں موسیٰ دے خلاف بولن لگ 12
² پئے۔ تے آکھن لگ پئے کہ خُداوند کلہ موسیٰ نال ای گلاں کیتیاں ؟ کہ ساڈے نال وی اِکو جیہاں گلاں نئیں کیتیاں ؟ تے خُداوند نے ایہ
سُنیا ۔ ³ تے موسیٰ بوہت ای نیک بندہ سی ۔ سارے بندیاں توں بوہتا جیہڑے دھرتی تے سن ۔ ⁴ تے اوس ویلہ خُداوند نے موسیٰ تہارون تے
مریم تون آکھیا پئی تئیں خیم اجتماع دے کول جاؤ تے فیر اوہ تہ لے۔ ⁵ تے خُداوند بڈل دے تہم چوں تہلہ اُتہا تے خیم دے بوہت
کھلوتا تے اوہ تہارون تے مریم تون سدیا تے اوہ دونوں لے۔ ⁶ تے اوہ آکھیا میری گل سُنو ۔ جیکر تہاڈے وچکار کوئی خُداوند دا نبی ہووے
تے میں اودے لے روپا چہ ظاہر ہوواں گا۔ یاں اودے نال سُنہ چہ گل کراں گا ۔ ⁷ پَر میرا بندہ موسیٰ اینج دا نئیں۔ سگوں اوہ میرے سارے
گھر چوں ایماندا اے۔ ⁸ میں اودے نال آمنہ سامنتہ ظاہر ہوکے گلاں کرنا آں تے ناں اکھاناں چتے مثالان نال ۔ اوہ خُداوند دا مُکھ ویکھ دا
اے۔ تے تئیں کیوں ناں گبھرلے۔ پئی میرے بندے موسیٰ دے خلاف بولے۔ ⁹ تے خُداوند دا کروہ اوہناں تے پمکیاتے اوہ تَر گیا ۔ ¹⁰ جیدوں
خیم توں بڈل پٹ گیلے ویکھو ! مریم کوڑھ نال برف وانگوں چٹی دسن لگ پئی تہارون تے مریم تون ویکھلے اوہ کوڑھی سی ۔ ¹¹ تے
ہارون تے موسیٰ تون آکھیا ۔ اے میرے مالک ! اے غلطی ساڈے سیرتے ناں آوے۔ جیہڑا ایسی نادانی نال کیتی تے قصور وار ہوئے۔ ¹² اوہنوں
اوس مرد وانگوں ناں رن دے۔ جیہڑا جیدوں آپنی ماں دے ڈھڈ چوں نکلے اوہدا ادھا جسم گلیا ہووے گا ۔ ¹³ تے موسیٰ خُدا وند دے
کول چیکیا ۔ اے خُدا اوہنوں چنگا کردے۔ ¹⁴ تے خُداوند نے موسیٰ تون آکھیا ۔ پئی جیکر اودے پیونہ اوہنے مُونہ تھکیا ہندائے کہ لازم
نئیں سی ۔ پئی ست دہاڑیاں تیکر سترمندہ رندی تے اوہنوں خیم گاہ توں باہر ست دہاڑیاں تیکر وکھ کر تے ایہدے مگروں تون اوہنوں
پیشاں پرتا لیا ۔ ¹⁵ تے مریم ست دہاڑیاں تیکر خیم گاہ چوں باہر وکھری رئی تے لوکی اوہنوں اگاں ناں ودھ۔ جیدوں تیکر مریم
پیشاں پرت ناں آئی ۔ ¹⁶ تے ایس بعد لوکاں نین حصیروت توں جان توں بعد فاران دے صحرا وچ آڈیرے لائے۔

¹۔ تد خداوند نیں موسیٰ نال کلام کر کے حکم دتا۔² پئی توں بندے گھل تان جو اوہ کنعان دے ملک دا جیڑا میں بنی اسرائیل نوں 13 داواں گا، حال دی تہ، کرن۔ ہر اک قبیلہ وچوں اک بندہ اونہاں دے پیو دادیوں، قبیلیاں دے تعلق نال جیڑے اونہاں دے حاکم نیں گھل۔³ تد موسیٰ نیں جیویں خداوند نیں حکم دتا۔ فاران توں آدمیاں نوں گھلیا، سارے بنی اسرائیل دے سردار وچوں سَن۔⁴ تہ اونہاں دے ناں ایہ نیں۔ رُوبین دے قبیلہ وچوں زکور کا پتر شمعون۔⁵ شمعون دے قبیلہ وچوں حوری دا پتر شافاط۔⁶ تہ یہودہ دے قبیلہ وچوں یفنه دا پتر کالب۔⁷ تہ یساکر دے قبیلہ وچوں یوسف دا پتر یجال۔⁸ تہ افرائیم دے قبیلہ وچوں تون دا پتر یوشع۔⁹ تہ بنیامین دے قبیلہ وچوں رافو دا پتر فلطی۔¹⁰ تہ زبلون دے قبیلہ وچوں سودی دا پتر جدی ایل۔¹¹ تہ یوسف دے قبیلہ منسدے قبیلہ وچوں سوسی دا پتر جدی۔¹² تہ دان دے قبیلہ وچوں جملی دا پتر عمی ایل۔¹³ تہ آشیر دے قبیلہ وچوں میکا ٹیل دا پتر سئور۔¹⁴ تہ نفتالی دے قبیلہ وچوں وفسی دا پتر نجی۔¹⁵ تہ جاد دے قبیلہ وچوں ماکی دا پتر حوٹیل۔¹⁶ ایہ اونہاں آدمیاں دے ناں نیں، جنہاں نوں موسیٰ نیں ملک دے حال دی تہ لیں لئی گھلیا، تہ موسیٰ تہ تون دے پتر یوشع دا ناں یوشع رکھیا۔¹⁷ تہ موسیٰ نیں اونہاں نوں کنعان دے ملک دی کھوج کرن لئی گھلیا تہ اونہاں نوں آکھیا، پئی نجد وچ لے جاوے پھاڑ لے چڑھ جاو۔¹⁸ تہ اودی دھر تی ول ویکھو پئی کنج دی اے اوتھوں دے رین ولے لوک زور آوار نیں یاں ماڑے نیں گھٹ نیں یاں بہت نیں۔¹⁹ تہ اوہ ملک جیڑے وچوں اوہ وسدے نیں کنج دا اے، چنگا اے یاں مندا تہ شہر جنہاں دے وچ اوہ وسدے نیں کنج دے نیں، فصیل ولے نیں یاں فصیل دے بنان نیں؟²⁰ تہ زمین کنج دے اے سر سبز اے یاں بنجر اے، اودے وچ چ بوٹے رُکھ پن یاں نئیں تہ تسیں دلیری کرو تہ زمین دا کجھ میوہ لیندے اونہاں تہ ایہ ویلا انگوراں دے پہل پھلاں دا سی۔²¹ تہ اوہ لے چڑھ گئے صین دے صحرا روں لے کے رحوب تیکر جیڑا رحدے لانگ دے نیڑے وے ملک دے حالی کھوج لائی۔²² اوہ نجد وچ لے چڑھتے حبرون وچوں پہونچ گئے تہ اوتھ وناق دے پتر احمی مانے شیشائی تہ تلمائی سَن تہ، مصر دے صوعن توں ست سال پہلاں بنایا گیا سی۔²³ تہ اوہ عُشکول دی گھاڑی وچ تھلے اتر گئے اوتھوں اونہاں نیں انگوراں دے گچیاں سمیت اک ڈالی وڈی تہ اونوں لاٹھی لے رکھ کے دو بندیاں چکی تہ اونہاں تہ اونہاں نیں اوتوں کجھ انارے انجیر وی لے۔²⁴ اوس تھان دا اونہاں عُشکول دی وادی رکھیا۔ ایس لئی اوتھوں اونہاں بنی اسرائیل لئی انگور وڈھ لیاندے سَن۔²⁵ تہ اوہ ملک دی تہ کھج کر کے چاہیاں دناں پچھوں لے سَن۔²⁶ تہ موسیٰ تہ بارون تہ بنی اسرائیل دی ساری گروہ دے کولفاران دے جنگلاں دے قادیس وچ پہونچ تہ اونہاں نوں ساری گروہ خبر سنا ایہ تہ ملک دا میوہ اونہاں نوں وکھایا۔²⁷ تہ اونہاں کھل کے اعلان کیتا پئی اسیں اوس ملک وچ جتھ توں اسانوں گھلیاں سی، پہونچ۔ ایہ سچ اے پئی اوتھ ڈوہتے شید وگدا اے تہ ایہ اوتھوں دا میوہ اے۔²⁸ پر اوہ اک جیڑے اوتھ وسدے نیں زورا ور نیں، شہر بہت وڈے فصیلاں ولے نیں تہ اسان اوتھ بنی عناق نوں وی ویکھیا۔²⁹ تہ عمالیقی نجد وچ وسدے نیں تہ جتی تہ یبوسی تہ اموری پھاڑاں لے رندے نیں تہ کنعانی سمندر دے کنڈے اُردن دے کنارے لے وسدے نیں۔³⁰ تہ کالب تہ موسیٰ دے سامنے لوکاں نوں چپ کروایا تہ آکھیا پئی اسیں حملہ کراں گئے ملک نوں فتح کرلوں گے۔ ایس لئی پئی اسڈے وچ اونہاں نوں جت لیں دی طاقت ہے وے۔³¹ پر اونہاں نیں جیڑے اودے نال گئے سَن آکھیا، پئی اسڈے وچ اونہاں لوکاں لے چڑھائی کرن دی طاقت نئیں، ایس لئی پئی اوہ ساڈے تھوں بہت زور آور نیں۔³² تہ اونہاں نیں بنی اسرائیل نوں اوس ملک دی پئی جہدی اونہاں نوں اودے حال دی کھوج کیتی بھیڑی خبر دتی تہ آکھیا، پئی اوہ ملک جہدا حال دریافت کرن لئی اسیں گئے، اک ایویں دا ملک اے جیڑا اپنیاں رن والیاں نوں کھا لیندا اے تہ سبھو لوکی جیڑے اوتھیں اسان ویکھیا پئی وڈے وڈے قد کاٹھ دے نیں۔³³ سگوں جبار نیں بنی عناق جباراں دی نسل نیں تہ اسیں اونہاں دے لگے ڈیاں وانگر سارے ایسے طاحا اونہاں دیاں نظراں وچ دی سان۔

1- لوکان دی کڑکٹھ سزا۔ تد ساری گروہ نیں اُچیاں آوازاں نال واویلا کیتلے ساری رات روندے رہے۔² تے ساری بنی اسرائیل موسیٰ 14 تہارون لئی کڑکٹھ ساری گروہ آکھیا، اسیں مصر ملک وچ ای مرجاندے کاش! اسیں اوس بیابان وچ ای مرجاندے۔³ تے خداوند اسان نوں کاہدے واسطے اسیں ملک وچ لیاندا پئی تلوار نال مارے جاوے۔ اسڈیاں عورتاں تے اسڈے بال بچے قید کر لے جاوے۔ کیہ اسڈے لئی ایہ جنگائیں پئی اسیں مصر ول جاوے؟⁴ تے اوہناں نے اک دوجے آکھیا پئی آو اسی اپنا سردار مقرر کریتے مصر ول مڑ چلیے؟⁵ تے موسیٰ تہارون، بنی اسرائیل دی ساری گروہ دے مجمع ول مونہ پرے ڈگ پئے۔⁶ تے نوں دے پتر یوشعہ یفہ دے پتر کالبہ جیڑے ملک دے حال دی ٹوہ لان والیاں دی نال سن اپنہ کپڑے پاڑے۔⁷ تے موسیٰ بنی اسرائیل دی ساری گروہ نال خطاب کرکے آکھیا پئی اوہ ملک جہدا حال اسی ویکھدیاں ہویاں تہدے گئے اک بہت ای سر سبز مکمل اے۔⁸ جے کر خداوند اسان توں خوش ہووے فیر اسان نوں اوس ملک وچ داخل کرے گلے اسان نوں اوہ ملک جیدے وچ دوہتے شہد وگدا اے وطا کرے گا۔⁹ جے کر ٹسی خداوند دے مخالف نہ چلو، تے اوس ملک دے رین والیاں کولوں مت ڈرو۔ اوئے اسان دا کھا جا نیسے اوہناں دا پر چھاواں وی اوہناں تھوں جاندا رہا اے۔¹⁰ تے چیدوں سارا ٹولا رولا رول پاؤں لگ پیا پئی ایہناں ٹوں پتھر مارو۔ تہہ سارے بنی اسرائیل دے لگے خداوند دا جلال حضور دی تئو چہ اُتریا۔¹¹ تے خداوند موسیٰ ٹوں آکھیا پئی ایہ لوکی کدوں تیکر میریہ عزتی کرن گے؟ تے کدوں تیکر اوہناں نشاناں دے سببوں جیڑے میں اوہناں دے وچ وکھلے۔ میرے تے بھروسہ ناں کرن گے۔¹² ویکھو میں اوہناں ٹوں ویا نال ماراں گا تے اوہناں ٹوں مار مُکاواں گا تے تینوں اک وڈی قومے اوہناں توں وی ہوتا بناواں گا۔¹³ تے موسیٰ تے خداوند ٹوں آکھیا چیدوں مصر دے لوکی جہناں دے وچوں توں ایہناں لوکان ٹوں اپنہ زور نال کڈھ لیاا سُنن گے۔¹⁴ تے ایس دیس دے واسیاں نال مل کے آکھن گے پئی جہناں سُنیا پئی ٹوں رَّب جیڑا اوہناں دے وچکار ایں تے ٹوں اوہناں لے آے رَّب! آمنہ سامہ اُتر آ۔ تیرا بڈل اوہناں دے لے رہا تے ٹوں اوہناں دے لگے دین دیہاڑے بڈل دے سٹون جتے رات دے ویلے آگ دے سٹون چہ ٹریا۔¹⁵ سو جیکر ٹوں اوہناں لوکان ٹوں اک بندے وانگوں مار دیویں گا تے جہناں قوماں نوں تیری سُوہ لگی۔ آکھن گئیاں۔¹⁶ ایس لئی پئی رَّب ایہناں لوکان ٹوں اوس دیس چہ جیدے بارے اوہناں نال سوہہ کھادی سای واڑ ناں سکیتے اوہناں اُجاڑ چہ مار مُکایا۔¹⁷ سو رَّب دا زور ٹوں جلال ملے۔ جس طرحاں پئی ٹوں آکھیا پئی آکھیا اے۔¹⁸ پئی ٹوں اے رَّب بوہت رَحْم والا، وڈی رحمت والا تے باپا تے بدکاریاں توں بخشن پار ایں۔ پَر کیسے ٹوں پاک نئیں ویکھدا سگوں پیو دادے دے پاپاں دا اوہناں دے بچیاں توں تیجی جوتھی پیڑھی تیکر بدلی لینا ایں۔¹⁹ اپنی وڈی رحمت نال ایہناں لوکان دے پاپاں ٹوں بھُل جا۔ جس طرحاں پئی ٹوں اوہناں لوکان ٹوں مصر توں لے کے ایتھوں تیکر مُعاف کیتا۔²⁰ تہہ رَّب نے آکھیا میں تیرے آکھن دے سببوں جھڈ دتا۔²¹ میری چند دی سوہہ۔ ساری دھرتی رَّب دے جلال توں خالی اے۔²² اوہ سارے بندیاں جہناں میرا جلال تے میریاں کراماتاں ویکھیاں جیڑیاں میں مصر جتے اُجاڑ چہ وکھایا تے دس واری پَرکھیتے میری گل ناں مَنی۔²³ اوس دیس ٹوں کدی ناں ویکھن گے۔ جیدے سببوں میں اوہناں دے پیو دادے نال سوہہ کھادی تے سارے جہناں میری خطا کیتی۔ اوہنوں کدی ناں ویکھن گے۔²⁴ پَر میرا بندہ کالبہ چیدوں پئی اوہ دے چہ میری رُح اے تے اوہ جنگی طرحاں میری گل مَنی۔ اوہنوں میں اوس دیس چہ جتھ اوہ گیا واڑاں گا تے اوہدی پیڑھی اوہدی وارث ہووے گی۔²⁵ کیوں جو ایس ویلے عمالیق تے کنعان وادیاں چہ رندے نیں۔ سو کِل ٹسیں گیڑا لاؤ تے قُلم دے سُمندر دے راہ ولوں اُجاڑ وِل جاؤ۔ تے رَّب نے موسیٰ تہارون نال کلام کرکے آکھیا۔²⁷ پئی میں کدوں تیکر ایس بدکار تے میرے برخلاف بُڑ بُڑ کرن والی ٹولی ٹوں سہواں؟ میں بنی اسرائیل دیاں بدگوئیاں سُنیاں۔ جیڑیاں اوہ میرے برخلاف کردے نیں۔²⁸ تے اوہناں ٹوں آکھیا پئی خداوند آکھ دا اے میری چند دی سوہہ جس طرحاں ٹسیں میریاں کتاں چہ آکھیا میں اینج ای کران گا۔²⁹ ایسے اُجاڑ چہ ٹہاڈیاں لاشاں ڈگن۔ پئی جیڑے میرے برخلاف بُڑ بُڑ لکے۔³⁰ کدی وی اوس دیس چہ ناں وڑھن گے۔ جیدے بارے میں تہہ چک کے سوہہ کھادی پئی ٹہانوں اوہ دے چہ وساواں گا۔ بناں یفہ دے پتر کالبہ تے ٹوں دے پتر یسوع دے۔³¹ تے ٹہاڈے بچیاں ٹوں جیدے بارے ٹسیں آکھیا پئی اوہ پھڑ لے جان گے۔ میں اوس دیس ٹوں چیدی ٹسیں عزتی کیتی واڑاں گا تے اوہ اوہنوں ویکھن گے۔³² پَر ٹہاڈیاں لاشاں ایسے اُجاڑ چہ پٹیاں رن گئیاں۔³³ تے ٹہاڈے بچے اُجاڑاں چہ چالی ورھیاں تیکر آوارہ پھرن گے۔ ٹہاڈی بدکاری دی سزا چُکن گے۔ جد تیکر ٹہاڈیاں لاشاں اُجاڑ چہ فنا ناں ہو جان۔³⁴ اوہناں دیہاڑیاں دی گنتی دے حساب نال جہناں چہ ٹساں اوس دیس دا حال جان لیتے اوہ چالی دیہاڑے سَن۔ اک دیہاڑے دے لئی اک سال ہووے گا۔ ٹسیں چالی ورھیاں تیکر آپنیاں بدیاں دی سزا اپاوؤگے۔ تہہ ٹسیں جانوگے پئی میرا ٹہانوں جھڈنا کیہ اے۔³⁵ میں رَّب آن جس طرحاں میں آکھیا اے۔ ایس ساری ٹولی دے نال جیڑی میری برخلاف کٹھی ہوئی میں اینج ای کران گا۔ ایسے اُجاڑ چہ اوہ مُک جان گے۔ ایتھ ای مَر جان گے۔³⁶ تے اوہ بندے جہناں ٹوں موسیٰ تے دیس دی جانکاری لئی گھلیتے جہناں پچھاں پرت کے دیس دی بدنامی کیتی تے ساری ٹولی اوہ دے برخلاف بُڑ بُڑائی۔³⁷ سو ایہ بندے دیس دی بدنامی کرن ولے رَّب دے لگے بوہت وڈی آفت نال مَر گئے۔³⁸ پَر ٹوں دا پتر یسوع یفہ دے پتر یسوع اوہناں بندیاں چوں جیڑے دیس دی جانکاری کرن گئے سَن، جیوندے رہے۔³⁹ تے چیدوں موسیٰ تے ایہ گلاں سارے بنی اسرائیل ٹوں دسیا تے لوکی بوہت روئے۔⁴⁰ فیر سوہرے ای تَرکے ای پہاڑ دے لے جڑھتے آکھیا پئی اسیں اوس تھان لے جڑھاں گے جیدے بارے رَّب نے آکھیا۔ پئی اسیں پاپ کیتا اے۔⁴¹ تہہ موسیٰ تے اوہناں ٹوں آکھیا پئی ٹسیں کیوں رَّب دے حکم ٹوں نئیں مندے؟ ایس چہ ٹسیں کامیاب نئیں ہووؤگے۔⁴² ٹسیں ناں چڑھو ایس لئی پئی رَّب ٹہاڈے وچکار نئیں۔ ناں جو ٹسیں آپنہ ویریاں دے لگے مارے ناں جاؤ۔⁴³ کیوں جو عمالیق تے کنعان اوہناں لگے لگے نیں تے ٹسیں تلوار نال ڈیگ گئے ایس لئی پئی ٹسں رَّب توں پھر گئے رَّب ٹہاڈے نال نئیں ہووے گا۔⁴⁴ پَر اوہ بدوبدی پہاڑ دی ٹیسی وِل ودھ پَر رَّب دے عہد دا صندوق تے موسیٰ خیم خیم گاہ توں باہر ناں گئے۔⁴⁵ تہہ عمالیق تے کنعان جیڑے اوس پہاڑ لے رندے سَن تہہ لے تے اوہناں ماربا تے خرمی تیکر اوہناں دا پچھا کیتا۔

¹ تے خُداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے حکم دتا - ² بنی اسرائیل وچ اعلان کرتے اوہناں تون دس دے پئی چیدوں تہاڈے رن لئی وچ 15 جیہڑی میں تہانوں عطا کراں گا ، داخل ہوؤ۔ ³ تے فیر تئیں خُداوند لئی سوختنی قُربانی چڑھاؤ۔ سوختنی قُربانی یاں مَتّ دا ذبیح یاں خوشی دا چڑھاوا یاں آپنیاں مِٹھیاں ہوئیاں عیدیاں وچ گان ، وچھا یاں بھینڈ بکری دی قُربانی خُداوند لئی اعلٰ خوشبو۔ ⁴ تے فیر قُربانی چڑھان والا خُداوند دی نذر دی قُربانی لئی ایف یاں دسواں حصّ میدے دا چوتھا حصّیں تیل وچ گُٹیا ہوئیا لیاوے۔ ⁵ تے تپاون لئی حصّیں دا چوتھا حصّ سوختنی قُربانی یاں ذبیح دے نال اک لیل نال چڑھاوے۔ ⁶ تے اک تہ دی نذر دی قُربانی لئی ایف دے۔ دو دسویں حصّ میدا تہائی پن تیل وچ گُٹیا ہووے۔ ⁷ تے تپاون دے لئی پن دا تیجا حصّ خُداوند لئی اعلٰ خوشبو چڑھاوے۔ ⁸ تے جیکر تون وچھ تون سوختنی قُربانی یا ذبیح یاں مَتّ دی نذر یاں سلامتی دی قُربانی خُداوند لئی چڑھاوے۔ ⁹ تے فیر وچھ دے نال دے تریح دسویں حصّ میدا ادھپن تیل وچ گُٹیا ہوا چڑھاؤں - ¹⁰ تے تپاون لئی اوہدے نال ادھا پن تے سوختنی قُربانی عُمده خوشبو خُداوند لئی چڑھاوے۔ ¹¹ تہر اک وچھ تہر اک دُنبہ تہر اک لیل یاں بکری دے بچّ نال ایویں ای کیتا جاوے۔ ¹² گنتی دے مطابق جو وی تئیں اپنیاں وچوں چڑھاؤ ، تہر اک دے نال اوہناں دی گنتی دے مطابق ایویں ای کرو - ¹³ تہر اک جیہڑا وطن چ جمیا ہووے ، چیدوں اوہ خُداوند لئی سوختنی قُربانی اعلٰ خوشبو چڑھاوے تے ایویں ای کرے۔ ¹⁴ تہر اک پردیسی جیہڑا تہاڈے کول پرونا ہووے یاں تہاڈے وچ پُشتان ریندا ہووے۔ جیکر اوہ خُداوند لئی سوختنی قُربانی اعلٰ خوشبو چڑھاوے۔ جیویں تئیں کردے او اوہ ایویں ای کرے۔ ¹⁵ پوری گروہ لئی ، مقصد ایہ پئی تہاڈے اوس پردیسی لئی جیہڑا تہاڈے وچ ریندا اے ، سدا تیکر اک ای شترع نسلان تون نسلان تیک ہووے گی - خُداوند دے لگ پردیسی تہاڈی طرحاں ای ہووے گا۔ ¹⁶ تہاڈے لئی اوس پردیسی لئی جیہڑا تہاڈے وچ ریندا اے ، اکو ای شریعت تے اکو ای قانون اے۔ ¹⁷ تے خُداوندنہ موسیٰ تون کلام کرکے حکم دتا - ¹⁸ بنی اسرائیل وچ اعلان کرتے اوہناں تون خبر کر دے۔ چیدوں تئیں اوس دیس وچ جیہڑا تہانوں دیواں گا ، داخل ہوؤ۔ ¹⁹ تے چیدوں اوس دیس دی روٹی کھاؤ تے اوہدے وچوں خُداوند لئی اُٹھان دی قُربانی چڑھانا۔ ²⁰ تئیں آپن پل گنہوئے لے نال اُٹھان دی قُربانی لئی اک کلچ چڑھانا - اناج اُٹھان دی قُربانی دی طرحاں اونوں چڑھانا۔ ²¹ آپن پل گنہوئے لے وچوں تئیں خُداوند لئی اُٹھان دی قُربانی نسلان تون نسلان تیک چڑھانا۔ ²² تے جیکر تئیں بھل جاؤ تے اپنیاں ساریاں حُکماں لے جیہڑے خُداوندنہ موسیٰ تون دس دے نال چلو - ²³ سارے حُکم جیہڑے خُداوندنہ موسیٰ دی قُربانی خُداوند دے حُکم شنان دے دیہڑے تون لگ تہاڈیاں پُشتان تیک دے۔ ²⁴ جے کر اوہ بھل چُک گروہ دیاں اکھاں تون اولہ یا لکیا رہا تے فیر ساری گروہ اک وچھا سوختنی قُربانی دے طریقہ نال خُداوند لئی اعلٰ خوشبو لئی اوہدی نذر دی قُربانی دے نال اوہدے تپاون دی شترع دے مطابق اک بکرا خطا دی قُربانی لئی چڑھاؤ۔ ²⁵ تہر اک بنی اسرائیل دے گروہ لئی کفارہ دیوے فیر اوہ اوہناں تون بخشیا جاوے گا - ایس لئی پئی اوہ بھل چُک سی تے اوہ اپنی بھل چُک لئی خُداوند دے لگ سوختنی قُربانی تے خطا دا ذبیح لیاوے۔ ²⁶ تے فیر بنی اسرائیل دی ساری گروہ تون اوس پردیسی تون جیہڑا اوہناں وچ ریندا اے ، بخشیا جاوے گا - ایس لئی پئی سارے لوکاں بھل چُک کیتی - ²⁷ تے جے کر اک بندہ ناں چاہندیاں ہوئیاں بھل چُک کرے فیر اوہ بھل چُک دی قُربانی لئی اک اک سال دی بکری لیاوے۔ ²⁸ تے فیر اکہن اوس بندے لئی ، جہنیں غلطی نال خطا کیتی ، خُداوند دے لگ کفارہ دیوے تے اونوں بخشیا جاوے گا۔ ²⁹ کوئی جیہڑا وی غلطی نال خطا کردا اے ، بہاویں اوہ بنی اسرائیل وچ جمیا ہووے تے بہاویں پردیسی جیہڑا اوہناں وچ دسدا اے۔ اوہناں لئی شریعت اک ای اے۔ ³⁰ جے کر کوئی بندہ صدّ کرکے قُربانی کردا اے ، یدیسی ہووے یا پردیسی - اوہ خُداوند دے خلاف بغاوت کردا اے۔ اوہ بندہ آپنیاں لوکاں وچوں باہر کڈھ دتا جاوے گا۔ ³¹ ایس لئی پئی اوسنہ خُداوند دے کلام دی عِزّتی کیتی تے اوہدا حُکم توڑیا - فیر اوہ انسان کڈھ باہر کیتا جاوے گا - اوہدا پاپ اوہدے سیر ای لگے گا۔ ³² تے چیدوں بنی اسرائیل صحرا وچ ستن - اوہناں تے سبت دے دیہڑے اک بندے تون لکڑیاں اکٹھیاں کر دیاں ویکھیا۔ ³³ تہاڈوں اونوں جیہڑا لکڑیاں اکٹھیاں کر دیاں پھڑیا گیا - اونوں موسیٰ تہارون تے ساری گروہ دے کول لیاندا - ³⁴ تے فیر اوہناں تے اونوں قید وچ رکھیا - ایس لئی پئی اوہناں تون پتا نئیں سی - پئی اوہدے نال کھ سلوک کیتا جاوے۔ ³⁵ تہر اک خُداوندنہ موسیٰ تون حُکم دتا - پئی اوہ بندہ قتل کیتا جاوے۔ باہر اونوں قتل کرن لئی پتھر مارن - ³⁶ تہر اک ساری گروہ اونوں خیم گاہ توں کڈھ کے باہر لے گئی تے جیویں خُداوندنہ موسیٰ تون حُکم دتا سی - اوس آدمی تون سنگسار کیتا تے فیر اوہ مَر گیا - ³⁷ تے خُداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے حکم دتا - ³⁸ بنی اسرائیل وچ اعلان کر - اوہناں تون دس دے پئی اوہ آپنیاں ساریاں پُشتان وچ آپنیاں لباساں دے کیناریاں لے جھالراں لگوان تے کینارے دی جھالر لے ارغوانی رنگ دیاں ڈوریاں لگوان۔ ³⁹ تے ایہ تہاڈی جھالر ہووے گی - پئی چیدوں تئیں اونوں ویکھوے فیر خُداوند دے سارے حُکماں تون یاد کرو تے اوہناں لے عمل کرو تے آپنیاں دلاں آپنیاں اکھیاں نالوں مَنوں - چہناں تون مَن تئیں بدکاری کردے رندے او۔ ⁴⁰ تان جو تئیں ساریاں حُکماں تون یاد رکھوے اوہناں لے عمل کرو تے آپن لئی پاک ہو جاؤ۔ ⁴¹ میں خُداوند تہاڈا خُدا ہاں۔ جیہڑا تہانوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لایا۔ تان جو تہاڈا خُدا ہوواں میں خُداوند تہاڈا خُدا واں -

1- لاوی دا پُتر قہات، قہات دا پُتر یصہار، یصہار دا پُتر قورحہ الی آب دے پُتر داتان، ابی رام تے بنی رُوبین وچوں فالت دا پُتر 16 اون۔

2- بنی اسرائیل دے دوسو پانچواں آدمیاں دی جماعت دے سرداران جیڑے مجلس دے نمائندے مشہور بندے سن۔ موسیٰ دے مقابلہ وچ اُنھ کھڑے ہوئے۔³ تے اوہ موسیٰ تہارون دے خلاف جمع ہوئے آکھیا۔ اپناں ای بھت اے! ساری گروہ پاک لوک نیں تے خُداوند اوہناں وچ موجود اے۔ فیر تئیں کیوں اپنے آپ تون خُداوند دی گروہ نالوں اُچا باندے او؟⁴۔ چیدوں موسیٰ تے ایہ شہادت فیر اوہ اپنے موبہ پینہ ڈگیا۔⁵ تے قورحہ اوہدی ساری گروہ بولیا تے اوہناں تون آکھیا پئی کل وکھلے گا پئی اوہدا اے تے کون مقدس اے، جیڑا ودے نیڑے جاوے کینوں اوہ چُٹیا اے پئی اوہدے نیڑے جاوے۔⁶ تے تئیں ایس طرحاں کرو۔ اے قورحہ تون تیری ساری گروہ، تئیں اپنے لئی، بخور بالن لئی بخور سوز لود۔⁷ تے اوہناں وچ آگ رکھو تے کل خُداوند دے سامنے اوہناں وچ بخور پاؤ۔ سو جیڑے بندے تون خُداوند چُٹے اوہو مقدس ہووے گا۔ اے بنی لاوی اپناں ای بس اے۔⁸ فیر موسیٰ تے قورحہ تون آکھیا۔ اے بنی لاوی سن۔⁹۔ کہ اے پُٹاڈے لئی نیکی جیہی گل اے۔ پئی اسرائیل دے خُدا تہانوں اسرائیل دی گروہ وچوں علیحدہ کیتا۔ اپنے نیڑے آن دتا۔ تان جو تئیں خُدا دے مسکن دی خدمت کرن ولے ہووے؟ جماعت دے سامنے کھلوکے اوہناں دی سیوا کرو؟¹⁰۔ کہ تینو تے تیرے نال تیرے ساریاں بھراواں بنی لاوی تون نیڑے آؤن دتا۔ تان جو تئیں کہانت وی منگو؟¹¹۔ تے کہ ایسے ای گل لئی تون تیری جماعت خُداوند دے خلاف اکٹھی نیں ہوئی؟ ایس لئی پئی ہارون کون اے۔ پئی تئیں اوہدے خلاف بڑبڑ کردے او؟¹²۔ تے موسیٰ تے بندے گھلے الی آب دے پُتران، داتان تے ابی رام تون بُلایا۔ اوہ بولے۔ اسیں نیں آؤندے۔¹³۔ کہ اے چھوٹی گل اے۔ پئی تون ساہنوں اوس دیس تون چیدے وچ دودھتہ شہد وگدا سی کڈھ لیا۔ تان جو اُچاڑ چہ ساہنوں جانو ای ماریں۔ ایتھوں تیک پئی تون ساڈلے راج وی کریں؟¹⁴۔ تے اوہدے مگروں وی تون ساہنوں اوس دیس وچ داخل نیں کیتا۔ جتھ دودھتہ شہد وگدا اے۔ تان ای تون پیلے انگوران دے باغ ساڈی میراث کیتے۔ کہ تون ایس قوم دیان آکھاں دیویں گا؟ اسیں نیں آؤندے۔¹⁵۔ تے فیر موسیٰ اوہدے نال بھت رُس گیا تے خُداوند تون آکھیا۔ پئی اوہناں دے نذرانیاں ول دھیان ناں کر۔ میں اونانوچوں کیسے کولوں اک کھوتا وی نیں لیا۔ تے ناں اوہناں وچوں کیسے نال بدی کیتی۔¹⁶۔ فیر موسیٰ تے قورحہ تون آکھیا۔ پئی تون تیری ساری جماعت سارے خُداوند دے لگے حاضر ہوؤ۔ تون اوہ اک پاسے تہارون تے دوجے پاسے۔¹⁷۔ تے ہر اک اپنا بخور سوز لو۔ تے اوہدے وچ بخور پاوے۔ تے خُداوند دے لگے سبھو اپنے بخور دان لیاؤن۔ دوسو پانچاں بخور سوز تون وی تہارون وی اپنا اپنا بخور سوز لوؤ۔¹⁸۔ تے سبھانے اپنے اپنے بخور سوزلے اوہناں وچ آگ رکھی تے بخور ساڈیا تے موسیٰ تہارون دے نال، حضوری دے خیم دے بُوے وچ کھلوتے۔¹⁹۔ تے قورحہ اوہناں دی مخالفت وچ ساری جماعت تون حضوری دے خیم دے بُوے لگے اکٹھا کیتا۔ تے خُداوند دا جلال ساری جماعت لے ظاہر ہوا۔²⁰۔ تے خُداوند موسیٰ تہارون نال کلام کرکے حکم دتا۔²¹۔ پئی تئیں ایس گروہ دے وچوں وکھریو جاؤ۔ تان جو میں اوہناں تون اک پل وچ فنا کراں گا،²²۔ اوہ دوویں اپنے موبہ پینہ ڈگ پئی تے آکھیا۔ اے خُداوند! اے تمام بنی تون انسان دیاں رُوحاں دے خُدا! پاپ اک بندہ کرے پتر تون ساری گروہ نال غصہ ہوویں۔²³۔ تے فیر خُداوند موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔²⁴۔ گروہ نال خطاب کرے اوہناں تون آکھ دے، پئی قورحہ داتن تے بنی ارام تون تے مسکن دے آلیوں دوالیوں دُور پٹ جاؤ۔²⁵۔ تے موسیٰ اٹھیا تے داتن تے بنی ارام دے کول گیا تے بنی اسرائیل دے بزرگ اوہدے پچھ پچھ گئے۔²⁶۔ تے اوہ سارے گروہ نال خطاب کرکے آکھیا۔ پئی اپناں باغی بندیاں دے خیمیاں کولوں دُور پٹ جاؤ۔ تے اوہناں دی کیسے تھ تھ ناں لاؤ۔ تان اوہناں دے ساریاں پاپاں وچ تئیں وی ناں پھس جاؤ۔²⁷۔ سو اوہ قورحہ داتن تے ابی ارام دے خیمیاں تون دُور پٹ گئے۔ داتن تے ابی ارام باہر نکل لے تے اپناں خیمیاں دے بُوہاں وچ کھلو گئے۔ اوہناں دیاں زباناں تے اوہناں دے مُنڈے چھو ایلے وی۔²⁸۔ تے موسیٰ تے آکھیا، ایس گل توں تئیں جانوگے۔ پئی خُداوند مینوں گھلایا تان جو اوہ سارے کم کراں۔ پتر میں اپنی مرضی نال کُجھ وی نیں جاندی۔²⁹۔ جے کر ایہ لوک عام موت مرن جویں سبھو بنی تون انسان مرنے نیں تے فیر خُداوند مینوں نیں گھلایا۔³⁰۔ پ جے کر خُداوند کوئی نوں گل پیدا کرے تے دھرتی اپنا موبہ کھلے اوہنوں تے اوہناں دیاں ساریاں شیواں سنہ پڑ کر جاوے۔ اوہ اپنے جیون دیاں ای تھل دوزخ چہ جہان تے فیر تئیں جانو پئی اپناں لوکاں تے خُداوند دے کلام دی بغاوت کیتی اے۔³¹۔ ایویں ای ہوا پئی چیدوں اوہ ایہ گلاں آکھ چُکیا تے دھرتی جیڑی اوہناں دے پیراں تھلے سی اوہ پاٹ گئی۔³²۔ تے دھرتی نے اپنا موبہ کھلایا۔ اوہناں تون اوہناں دے خیمیاں تون تے سبھو بندیاں تون تے اوہناں دیاں ساریاں شیواں تون پڑ کر گئی۔³³۔ تے اوہ جی جیون دیاں اپناں ساریاں شیواں تھل دوزخ تون گئے۔ دھرتی اوہناں لے جڑ گئی تے اوہ گروہ وچوں ہلاک ہوئے۔³⁴۔ تے سبھو اسرائیل جیڑے اوہناں دے لہ دولہ سن۔ اوہناں دیاں چیکاں دا رولا سن کے تے آکھیا۔ ایس لی پئی اوہناں سوچیا، ایہ ناں ہووے پئی دھرتی ساہنوں پڑ کر جاوے۔³⁵۔ تے خُداوند حضور تون آگ نیکی تے اوہناں دو سو پانچاں بندیاں تون جیڑے بخور گزار رہے سن، کھاگئی۔³⁶۔ تے خُداوند موسیٰ نال کلام کرکے حکم دتا۔³⁷۔ پئی ہارون دے پتر الیعرز تون حکم دے۔ پئی بخور سوز تون شعلیاں وچوں چُکے۔ ایس لئی پئی اوہ پاک نیں تے اک اوتھ ای کھلا ر دے۔³⁸۔ تے چہانے اپناں جاناں دے خلاف خطا کیتی اے۔ اوہناں بندیاں دے بخور سوزاں تون کٹ کٹ کے باریک پترے بنلے جان۔ تان اوہناں نال مذبح کجیا جاوے۔ ایس لئی پئی اوہناں وچ خُداوند دے لگے بخور چڑھایا گیا سی تے اوہ پاک ہو گئے سن۔ اوہ بنی اسرائیل لئی اک مثال ہون گے۔³⁹۔ تے الیعرز کہنے اوہناں پیتل دے بخور سوزاں تون چہناں وچ اوہناں جیڑے ستر گتے بخور گذاریا سی، لیا تے مذبح کجی لئی اوہناں دے پتر گھڑولے۔⁴⁰۔ پئی بنی اسرائیل دے لئی بارگاہواں ہون تے کوئی اوہرا بندہ، مقصد اے پئی کوئی ایسا بندہ جیڑا ہارون دی تسلی تون نیں۔ بخور ساڑن لئی خُداوند دے لگے ناں آوے۔ جو قورحہ اوہدے گروہ وانگوں اوہدا حال ناں ہووے۔ جیویں خُداوند موسیٰ دی زبانی حکم دتا سی۔⁴¹۔ تے دوجے دیہاڑے بنی اسرائیل دی گروہ موسیٰ تے ہارون نال کُڑ کُڑائی۔ پئی تئیں خُداوند دے لوکاں تون ہلاک کیتا اے۔⁴²۔ تے ایویں ہوا پئی چیدوں جماعت موسیٰ تہارون دے خلاف اکٹھی ہوئی۔ فیر اوہناں دونوں دے حضوری دے خیم ول دھیان نال ویکھیا تے ویکھو بدلتے اوہناں تون کج لیا تے خُداوند دا جلال ظاہر ہوا۔⁴³۔ تے موسیٰ تہارون حضوری دے خیم دے لگے گئے۔⁴⁴۔ تے خُداوند موسیٰ نال کلام کرکے حکم دتا۔⁴⁵۔ پئی تئیں دونوں ایس جماعت چوں وکھ ہو جاؤ۔ تان جو میں اوہناں تون اک پل وچ فنا کراں۔ تے اوہناں دونوں موبہ پینہ بوکے متھا ٹپکيا۔⁴⁶۔ تے موسیٰ تہارون تون آکھیا۔ پئی اپنا بخور سوز لو۔ تے اوہدے لگے بخور پاوے۔ تے چھیتی نال جماعت ول جا تے

اوہناں لئی کفارہ دیویں - ایس لئی پئی خُداوند دے حُضور توں غضب نکلیا اے وَا شروع ہوئی - ⁴⁷ - تَد جیویں مُوسیٰ آکھیا - ہارون تے
 بخور سوز لیا تے چھیتی نال جماعت دے وچکار آیا تے ویکھیا - قَوم دے وچ وَا شروع ہو گئی تے اوسے بخور گذرانیاں تے لوکاں وَلوں
 کفارہ دتا۔ ⁴⁸ تے اوہ مُردیاں تے جیوندیاں دے وچ کھلو گیا - تَد وَا رُک گئی - ⁴⁹ تے اوہ جیہڑے وَا نال مَر گئے ، چوداں ہزار سَت سو سَن - ایہ
 اوہناں دے علاوہ سَن - جیہڑے قورح دے سببوں ہلاک ہوئے سَن۔ ⁵⁰ - تَد ہارُون حُضور دے خیمے دے بُوے وچ مُوسیٰ دے کول پیشاں پَرت
 آیتے وَا مُک گئی۔

¹ تے خُداوندنہ مُوسىٰ نال کلام کرکے حُکم دِتا - ² بنی اسرائیل تُون آکھ ، پئی اونان پر حاکم دے خاندان توں اونان دے پيو دادیاں 17
 حساب نال اک اک سوئی لے۔ باران سوئیاں ہون تے ہر اک دا ناں اودے اوئی تے لکھ - ³ تے لاوی دی سوئی تے ہارون دا ناں لکھ - ایس
 لئی پئی اونان دے پيو دادیاں دے گھرانیاں دے ہر اک حاکم لئی اک اک سوئی ہووے گی - ⁴ تے اونان تُون حَضُوریدے خیم وچ شہادت دے
 صندوق دے لگے رکھ - جتھ میں تہاڈے نال مُلاقات کرناواں - ⁵ تے فیر جیڑے بندے تُون میں اونان وچوں چُن لواں ، اودے سوئی تے
 پھل نکلن گے۔ تان جو میں بنی اسرائیل دیاں شکایتاں تُون جیڑیاں اوہ تہاڈے دونواں دے خلاف کردے نیں ، دُور دفع کراں گا - ⁶ تے
 مُوسىٰ تے بنی اسرائیل تُون آکھیا تے فیر ہر اک حاکم نے اک اک سوئی آپنیاں پيو دادیاں دے گھرانیاں دے حساب نال اونوں دتی - سو
 باران سوئیاں ہو گئیاں تے ہارون دی سوئی دی اونان دے وچ ای سی - ⁷ تے مُوسىٰ تے ساریاں سوئیاں شہادت دے خیم وچ خُداوند دے لگے
 رکھیاں - ⁸ تے دُوجے دہاڑے جیدوں مُوسىٰ شہادت دے خیم دے اندر گیا تے ویکھو! ہارون دی سوئی جیڑی لاوی دے گھر دے لئی
 سی - اودے تے کلیاں پھٹیاں ہوئیاں سَن - اودے تے کونیاں تے کھڑے ہوئے پھلتے پکے ہوئے بادام سَن - ⁹ تے مُوسىٰ ساریاں سوئیاں تُون
 خُداوند دے آگیوں بنی اسرائیل دے کول باہر کڈھ لیا یا تے اونان تے ویکھیا تے ہر اک نے آپنی سوئی لے لئی - ¹⁰ تے خُداوندنہ مُوسىٰ تُون
 آکھیا - پئی ہارون دے شہادت دے عَصا تُون سامنے جا - تان جو بغاوت کرن والیاں دے لئی اک نشان اوتھ رکھیا روئے تے میرے خلاف
 اونان دیاں شکایتاں بند ہون تے مَر ناں جان - ¹¹ تے مُوسىٰ تے جیویں خُداوندنہ حُکم دِتا سی اونوں ای ہوا - ¹² تے بنی اسرائیل تے ہنگام
 کیتا تے مُوسىٰ تُون آکھیا - آسین مَرے۔ آسین ہلاک ہو گئے۔ آسین سارے دے سارے فنا ہو گئے۔ ¹³ جیڑا کوئی خُداوند دے مَسکن دے نیڑے
 آؤندا اے۔ مَر جاندا اے۔ کيہ آسین سارے مَر جاواں گے۔

¹ تے خُداوند ہارونؑ تُوں حُکم دتا ۔ پئی مَقَدِس دے بارے پاپ دا بہار تیرے تیرے پُترانے تیرے نال تے تیرے پیو دے گھر لے لے ہووے 18 گا ۔ تہاڈی کہانت دا بہار وی تیرے تیرے پُترانے تیرے پُترانے ہووے گا ۔² تے تُوں اپنے لاوی بہراواں دے قبیلہ ، مطلب ایہ پئی اپنے پیو دے قبیلہ تُوں اپنے نال لیا ۔ تان جو تیرے نال ملن تے تیری تیرے پُترانے تیرے نال تیرے پُتر شہادت دے خیم دے سامنے رہن ۔³ تے اوہ تیرے حُکمان تے خیم دے سارے کمان لے غور کرن ۔ پَر مُقدس بھانڈیاں تے مذبح دے نیڑے نال آؤن ۔ تان ایہ نال ہووے پئی اوہ مَر جان تے تیسس وی اونان دے نال ہلاک ہوؤ۔⁴ اوہ تیرے نال ملن تے حضوری دے خیم دی رکھوالی تے اودی پوری سیوا کرن تے کوئی اوپرا بندہ تہاڈے نیڑے نال آوے۔⁵ تے تیسس مَقَدِس تے مذبح دی رکھوالی کرو ۔ تان جو بنی اسرائیل لے فیر غضب نال پوے۔⁶ تے ویکھو۔ میں بنی اسرائیل وچوں تہاڈے بہراواں لے لاوی تُوں لیا تے اونان تُوں خُداوند لئی تہاڈا ایدی تھیرایا۔ تان جو اوہ حضوری دے خیم دی سیوا چ لگ رہن ۔⁷ تے تُوں تیرے نال تیرے پُتر اپنی کہانت دیاں اونان ساریاں شیواں وچ جیڑیاں مذبح لئی نیں تے یاں پردے دے اندر نیں ۔ رکھوالی کرو تے سیوا کرو ۔ ایس لئی میں تہاڈی کہانت تُوں غلطی دی خدمت کیتا اے۔ جے کر کوئی اوپرا بندہ نیڑے آوے گاتے فیر ماربا جاوے گا ۔⁸ تے خُداوند ہارونؑ تُوں آکھیا ۔ پئی میں اپناں ساریاں اُتھایاں ہوئیاں قُربانیاں دا بچیا ہوئیاں تیرے سپرد کیتا ۔ بنی اسرائیل دیاں دیاں ساریاں پاک شیواں وچوں ایہ تیرے مسموح ہون دا حق تھیرا کہ تینو تے تیرے پُترانے تُوں سدا تیکر حق دے طور تے دتا اے۔⁹ پاک ترین شیواں وچوں ایہ تیرا ہووے گا ۔ اونان دیاں ساریاں قُربانیاں ، مطلب ایہ پئی نذر دیاں قُربانیاں تے خطا دیاں قُربانیاں تے تقصیر دیاں قُربانیاں جیڑیاں اوہ میرے لئی لیاؤن ۔ ایہ پاک ترین شیواں تیری تیرے پُترانے دیاں ہون گئیاں ۔¹⁰ تے تُوں اونان تُوں ایتھائی پاک تھان لے کھانا ۔ اونان وچوں کلا مَر کھان ۔ اوہ تیرے لئی مَقَدِس ہون ۔¹¹ تے اونان دے دیاں وچوں ایہ تیرا اے۔ بنی اسرائیل دیاں ساریاں ہلائیاں قُربانیاں ، میں تینو تے تیرے پُترانے دھیاں تُوں سدا تیکر حق دے طور تے دیتاں نیں ۔ تیرے گھر دے اندر جیڑے پاک نیں اونان تُوں کھا سکدے نیں ۔¹² تے شہو چنگا تیل تے مَت گپھوں دے پھل پھل جیڑے اوہ خُداوند لئی لیاؤن ، میں تینو تے۔¹³ تے اونان دی زمین دے پھل پکھو پھل جیڑے اوہ خُداوند لئی لیاؤن تیرے پون تے تیرے گھر دے اندر جیڑے پاک نیں اونان کھان ۔¹⁴ بنی اسرائیل دی مسخ کیتی ہوئی ہر اک شے تیری اے۔¹⁵ رحم تُوں کھولن والا ، کھ انسان تے کھ حیوان ، جینوں اوہ خُداوند لئی قُربانی لئی لیاؤن تیرا اے۔ انسان دے پلوٹھتے حرام کیتے ہوئے چوپایاں دے پلوٹھیاں دا تُوں ، فدیہ لوں ۔¹⁶ تے بندے دا فدیہ ، جد اوہ اک مہینہ دا ہووے ، پنج مَتقال مَقَدِس دے مَتقال دے حساب نال ہووے گا تے اوہ وہ جیرے دا اے۔¹⁷ پَر گاتے بھیتے بکری دے پھل بچیاں دا تُوں فدیہ نال لوں ۔ ایس لئی پئی اوہ پاک نیں ۔ اونان دا تُوں تُوں مذبح لے چھڑکیں گا تے اونان دی چری سوختی قُربانی دے لئی ساڑیں گا ۔ پئی خُداوند لئی اعلیٰ خوشبو ہووے۔¹⁸ تے اونان دا گوشت تیرا ہووے گا ۔ جیوں ہلایا ہوا سینے سچا موڈا تیرا ہووے گا ۔¹⁹ تے ساریاں پاک شیواں جیڑیاں بنی اسرائیل خُداوند لئی لیاؤن گے۔ میں تینو تے تیرے پُترانے تیریاں دھیاں تُوں ہمیشاں دے حق دے طور تے دیتاں ۔ تون دا یہ معاہدہ زملہ دے آخر تیکر خُداوند دے سامنے تیرے لئی تیری نسل لئی ہووے گا ۔²⁰ تے خُداوند ہارونؑ تُوں حُکم دتا ۔ پئی تُوں اونان دے دیس وچ میراث نال لوں تے تان اونان وچ تیرا حصہ ہووے گا ۔ ایس لئی پئی بنی اسرائیل دے وچ حصہ تیری میراث میں واں ۔²¹ پَر بنی لاوی لئی اوس سیوا دے بدلہ جیڑے اوہ حضوری دے خیم وچ کرن گے۔ میں بنی اسرائیل دیاں ساریاں دے یکیاں میراج کر دیتاں نیں ۔²² تے آگے توں بنی اسرائیل حضوری دے خیم دے نیڑے نال آؤن ۔ اینج نال ہووے پئی اونان دا پاپ اوس دے سیر پوے تے اوہ ہلاک ہو جان ۔²³ سگوں لاوی وی حضوری دے خیم دی سیوا کرن تے ایہ اونان ای دا زمہ ہووے گا ۔ ایہ اک فرض سدا تیکر تہاڈی پُشتاں وچ ہووے گا تے بنی اسرائیل وچ اونان دی میراث نیں ہووے گی ۔²⁴ ایس لئی پئی بنی اسرائیل دیاں دے یکیاں جیڑیاں اوہ خُداوند دے آگے نذران لیاؤن گے۔ میں لاویاں دی میراث کر دتی اے۔ ایس لئی میں اونان دے بارے آکھنا واں ، پئی اوہ بنی اسرائیل دے وچ میراث نیں پاؤن گے۔²⁵ تے خُداوند مَوسٰی نال کلام کرکے حُکم دتا۔²⁶ تے تُوں لاویاں وچ اعلان کر تے اونان تُوں آکھ دے پئی ۔ جیدوں تیسس بنی اسرائیل کولوں دے یکیاں لوں ، جیڑیاں میں تہاڈی میراث کر دیتاں نیں ۔ تون پر دے یکی دی دے یکی خُداوند لئی نذر لیاؤ۔²⁷ تے فیر تہاڈی نذران کھلیان تے کولہو دے نذرانے وانگوں جانی جاوے۔²⁸ تے ایس طرحاں ای تہاڈیاں اپنیاں ساریاں دے یکیاں وچوں جیڑیاں تیسس بنی اسرائیل کولوں لوؤ ۔ خُداوند لئی نذر لیاؤ ۔²⁹ تے تہاڈیاں نذران جیڑیاں اپناں دیاں وچوں تیسس خُداوند لئی لیاؤ ۔ ساریاں نالوں چنگیاں تے پاک شیواں ہون ۔³⁰ تے تُوں اونان تُوں آکھ ، پئی جیدوں تیسس چنگے تون چنگا حصہ دا نذرانہ دیو۔ فیر دے یکیاں تون بچیا ہوا ۔ لاویاں لئی کھلیان تے کولہو دی پیداوار وانگوں ہووے گا ۔³¹ تے تیسس تہاڈا تیر اوپنوں کسے وی تھان کھاؤ ۔ ایس لئی اوہ حضوری دے خیم دی سیوا لئی تہاڈی اُجرت اے۔³² تے جے کر تیسس اپنیاں چنگیاں شیواں دا نذرانہ لیاؤ گے۔ اوہ دے سببوں تیسس گنگار نیں ہووے۔ پَر تیسس بنی اسرائیل دیاں مَقَدِس شیواں تُوں ناپاک نال کریو ۔ تان جو تیسس ہلاک نال ہو جاؤ ۔

¹ تہ خُداوند نت مُوسٰی تہارون نال کلام کرکے حُکم دتا - ² پئی شرعی فرض چیدے بارے خُداوند مَیں حُکم دتا اے۔ ایہ وے۔ پئی بنی 19 اسرائیل تون آکھ دے ، پئی لال رنگ دی اکہ عیبتہ داغ وچھی چیدے لُہ کدی وی پنجالی نئیں رکھی گئی ، تیرے کول لیاون -

³ تہ تسیں اونون الیعز کابن تون دیوے اوہ اونون خیم گاہ تون باہرلے جانے اوہ اویدے سامنہ دَفَع کیتی جاوے۔ ⁴ تہ الیعز ر کابن اویدے لُہ وچ اپنی اُنکلی لُہ لاوےتے حَضوری دے خیم دے آگلے پاسے اویدے لُہ وچوں سَت واری چھڑکے۔ ⁵ تہ فیر اویدیاں آکھاں دے سامنہ اوہ وچھی ساڑی جاوے۔ اویدی کھل اویدے گوشتتہ لُہوتہ اویدی غلاطت سَنھ۔ ⁶ تہ کابن دیو دار دی لکڑیتہ زُوفلتہ قِرمزی دھاگا لوےتہ اونون اوس آگ دے بھانڑ وچ وچھی تون ساہڑیاں دیوے۔ ⁷ تہ کابن آہنہ کپڑیاں تہ آہنہ جُسے تون پانی نال دھووےتہ مگروں اویدے خیم گاہ وچ آوےتہ کابن شام تیکر ناپاک روے گا - ⁸ تہ جہنیں اونون ساہڑیاں ، اوہ وی آہنہ لباس تہ آہنہ جُسے پانی نال دھو دے۔ اوہ شام تیکر ناپاک روے گا - ⁹ تہ اک پاک بندہ وچھی دی سواہ تون کٹھا کرےتہ خیم گاہ دے باہر اونون پاک تھان وچ رکھ گا - تان جو اوہ بنی اسرائیل لئی پاک کرن ولے پانی دے لئی سنبھال کے رکھی جاوے۔ ایس لئی پئی اوہ خطا لئی قُربانی اے۔ ¹⁰ تہ جہنہ وچھی دی سوا کٹھی کیتی ، اپنیاں کپڑیاں تون دھووےتہ اوہ شام تیکر ناپاک روے گا تہ ایہ بنی اسرائیل لئی تہ پِردیسی لئی جیہڑا اونان وچ روے ، سدا تیکر فرض اے۔ ¹¹ تہ جے کر کوئی بندہ انسان دی لاش تون ہتھ لاوےتہ فیر اوہ ستان دیہڑیاں تیکر ناپاک روے گا - ¹² اوہ آہنہ تائیں اوس پانی نال تیجہ دیہڑےتہ ستوں دیہڑے پاک کرے۔ تان پاک ہووے گا تہ جے کر اوہ آہنہ تائیں تیجہ دیہڑےتہ ستوں دیہڑے پاک کرے۔ تان اوہ پاک نئیں ہووے گا - ¹³ جہنیں وی انسان دی لاش تون ہتھ لایا ہووےتہ پاک کرنا کیتا گیا ہووے۔ اوہ خُداوند دے مَسکن تون ناپاک کیتا - اوہ بندہ اسرائیل وچوں باہر کڈھ دتا جاوے گا - ایس لئی پئی اویدے لُہ پاک کرن والا پانی نئیں تراؤنکيا گیا۔ اوہ ناپاک اےتہ اویدے وچ ناپاکی باقی اے۔ ¹⁴ جے کر کوئی بندہ کسے خیم وچ مَر جاوےتہ فیر اویدے بارے وچ ایہ شریعت اے۔ پئی جیہڑا وی اوس خیم وچ آوےتہ ساریاں شیواں جیہڑیاں وچ موجود نئیں ، سَت دِنان تیکر ناپاک رن گئیاں - ¹⁵ تہ ہر اک کھلا بھانڈا چیدے لُہ ڈھکن نال ہووے ناپاک ہووے گا - ¹⁶ تہ جیہڑا کوئی وی میدان وچ تلوار نال قتل کیتا ہووے یاں مُردے تون یاں انسان دی ہڈی تون یاں قبر تون ہتھ لاوےتہ فیر اوہ ستان دیہڑیاں تیکر ناپاک روے گا - ¹⁷ تون اوس ناپاک بندے لئی ساہڑی ہوئی خطادی قُربانی دی سواہ بھانڈے وچ لئی جاوےتہ اویدے لُہ اویدے وگدا پانی روہڑا جاوے۔ ¹⁸ تہ اک پاک زُؤفا لوےتہ اوس پانی وچ ڈوبےتہ خیم لُہتہ ساریاں بھانڈیاں لُہتہ سبھو آدمیاں لُہ جیہڑے اویدے اندر سَن تہ اویدے لُہ جہنیں مقنول تون یاں ہڈی تون یاں مُردے تون یاں قبر تون ہتھ لایا ہووے ، تراؤنکے۔ ¹⁹ پاک بندہ ناپاک لُہ تیجہ دیہڑےتہ ستوں دیہڑے تراؤنکےتہ ستوں دیہڑے اونون کرے۔ تہ اوہ آہنہ کپڑے دھووےتہ پانی نال نہاوےتہ فیر شام ویلے اوہ پاک ہووے گا - ²⁰ تہ جیہڑا بندہ ناپاک ہوا ہووےتہ اوہ آہنہ تائیں پاک نئیں کیتا تہ فیر اوہ گروہ وچوں باہر کڈھیا جاوے۔ ایس لئی پئی اوہ خُداوند دے مُقدس تون ناپاک کیتا تہ جیدوں تیکر پاک کرن والا پانی نال تراؤنکيا جاوے ، اوہ ناپاک اے۔ ²¹ ایہ اونان لئی سدا تیکر فرض ہووے گا - تہ جیہڑا پانی تراؤنکے اوہ آہنہ کپڑے دھووےتہ جیہڑا پاک کرن ولے پانی تون ہتھ لاوے ، شام تیکر ناپاک روے گا۔ ²² تہ ہر اک شہ جہنوں ناپاک بندہ ہتھ لاوے ناپاک ہووے گی تہ جیہڑا کوئی اوس ناپاک شہ تون ہتھ لاوے ناپاک ہووے گی تہ جیہڑا وی اوس ناپاک شہ تون ہتھ لاوے ، شام تیکر ناپاک روے گا -

¹ تہ پہلے مہینہ وچ اسرائیل دی ساری گروہ صین دے صحرا وچ آئی تے لوکی قادس وچ ٹھہر گئے۔ ت مریم اوتھ مَر گئی تے اوتھ ای 20 دفن کیتی گئی۔² تہ جماعت لئی پانی نہیں ای - سو اوہ موسیٰ تہارون لئی اکٹھہوئے³ تہ لوکاں جھگڑا کرکے آکھیا - کاش ! پئی جتھ ساڈے بھرا خُداوند لگے مَرے۔ اسیں وی مَر جانے۔⁴ تہیں خُداوند دی جماعت تون ایس صحرا وچ کیوں لیاندا ؟ تان جو اسیں تہ ساڈے چوپلے ایتھ مَر جان -⁵ تہ تہیں کیوں سانوں مصر وچوں کڈھیا - پئی سانوں اوس تھان وچ لیاندا ؟ اجیہی بھیڑی تھان وچ جہدے وچ نان پیلیاں نیں تہ نان انجیر نان انگور نان آنار، سگوں پین دا پانی تک وی نہیں -⁶ تہ موسیٰ تہارون جماعت دے لگے حُصوری دی خیمہ دے بوجے مَوَنہ پَنہ جھک گئے۔ تہ خُداوند دا جلال اونان لے ظاہر ہوا -⁷ تہ خُداوند موسیٰ نال کلام کرکے حُکم دتا -⁸ پئی سوئی پھڑلتے جماعت تون اکٹھا کر - تون تیرا بھرا ہارون تہ اونان دیاں آکھیاں دے سامنے تہیں چٹان تون آکھو تہ فیر اوہ اپنا پانی دیوے گی تہ چٹان وچوں پانی نکلن دے مگروں جماعت تہ اونان دے چوپلے پین -⁹ تہ موسیٰ تہ خُداوند دے سامنیوں جیویں¹⁰ تہ موسیٰ تہارون تہ جماعت تون چٹان دے سامنے اکٹھا کیتا تہ اونان تہ آکھیا - سُنو ! اے باغیو! کدے اسیں تہاڈے لئی ایس چٹان چوں پانی کڈھئے ؟¹¹ تہ موسیٰ تہ اپنا تہ لے چُکیاتے اپنی سوئی تون دو واری چٹان تون ماریاتے فیر اودے وچوں بوہ پانی نکلیا تہ جماعت تہ اونان دے چویانہ پیتا -¹² تہ خُداوند موسیٰ تہارون تون آکھیا - ایس لئی پئی تہیں میرے لے ایمان نان لیلے بنی اسرائیل دی گروہ دے سامنے میری پاکیزگی دا اقرار نان کیتا - ایس لئی تہیں اوس گروہ تون اوس دیس وچ نہیں لے جاؤ گے۔ جیہڑا میں اونان تون دتا اے۔¹³ اے مریہ دے پانی نیں - جنہاں لئی اسرائیل تہ خُداوند نال جھگڑا کیتا تہ اوس تہ اونان دے درمیان تقدیس کیتی -¹⁴ تہ موسیٰ تہ قادس تون ادوم دے بادشاہ کول ہرکارے گھل کے آکھیا - سو تہیرے بھرا اسرائیل تہ ایویں آکھیا اے۔ پئی ساری مُصیبت جیہڑی ساڈے لے آئی تون اونوں جانتا ایں۔¹⁵ تہ پئی ساڈے پیو دادے مصر وچ گئے تہ اسیں بوہ مدت تک اوتھ رہے۔ تہ مصریاں تہ ساڈے نالے ساڈے پیو دادیاں نال بدی کیتی۔¹⁶ تہ اسیں خُداوند دے لگے روضہ واولا کیتا تہ فیر اوہ ساڈیاں چیکاں دی واج سُنی تہ اپنا فرشتہ گھلیا تہ سانوں مصر تون کڈھیا تہ ویکھ ! ہن اسیں قادس شہر وچ جیہڑا تیری سرحد دے کنڈے لے وے۔¹⁷ سو سانوں آپہ دیس وچوں لنگھن دے تہ پیلیاں تہ انگوران دے وچوں نہیں جاواں گا تہ نان کھواں دا پانی پیواں گے۔ پَر اسیں وڈی شرکو شرک چلے جاواں گے۔ سَجّے نان کھہ مُڑاں گے۔ جہدوں تیکر پئی تیری سرحد تون لنگ نہیں جانے۔¹⁸ تہ فیر ادوم تہ جواب دتا - تون میری سرحد تون پار نان جا - تان جو میں تیرئ خلاف تلوار لے کے نان نکلاں -¹⁹ بنی اسرائیل تہ اونوں آکھیا - پئی اسیں تہ راہ لے ای جاواں گے۔ جیکر اسیں یاں ساڈا ڈنگر وچھا تیرا پانی پین تہ فیر اسیں تینوں اودا مُل دیواں گے۔ تہ اسیں تہ کُجھ کرن تون بغیر ای پیدل پیدل لنگ جاواں گے۔²⁰ تہ فیر اوس تہ جواب دتا - نہیں تون نان لنگے۔ ادوم اونان دے خلاف بوہ سارے لوک لے بڑی طاقت نال نکلیا -²¹ تہ ادوم تہ بنی اسرائیل تون آپنی سرحد تون لنگن تون انکار کیتا تہ فیر اسرائیل اونان ولوں مُڑ گیا -²² تہ بنی اسرائیل تہ قادس تون پوئے ساری گروہ پور دے پہاڑ لے آئی -²³ تہ خُداوند پور دے پہاڑ لے جیہڑا ادوم دی سرحد دے نیڑے وے۔ موسیٰ تہارون نال کلام کرکے حُکم دتا -²⁴ پئی ہارون آپہ لوکاں وچ جا ملے گا ایس لئی پئی اوہ اوس دیس وچ جیہڑا میں اسرائیل تون دتا اے ، داخل نہیں ہووے گا - ایس لئی پئی تہاں دونوں تہ مریہ دے پانی دے کول میرے حُکم دی نافرمانی کیتی -²⁵ تہ فیر ہارون تہ اودے پُتر الیعزر تہ ہارون ول اونان تون لے چلے چلے -²⁶ تہ ہارون دا لباس لاہ کے اودے اودے پُتر الیعزر تون پوا تہ ہارون آپہ لوکاں وچ جا ملے گا تہ اوتھ فوت ہو جئے گا -²⁷ تہ فیر موسیٰ تہ جیویں خُداوند اونوں حُکم دتا ، کیتا تہ اوہ ساری جماعت دے ویکھدیاں بوٹیاں پور دے پہاڑ لے گئے۔²⁸ تہ موسیٰ تہ ہارون دا لباس لاہ کے اودے پُتر الیعزر تون پوا تہ اوتھ پہاڑی سب تون اُچی تہا تہ ہارون فوت ہوا تہ موسیٰ تہ الیعزر پہاڑ تون تھلے اُتر لے۔²⁹ سو جیہدوں ساری جماعت تہ ویکھیا، پئی ہارون فوت ہو گیا تہ فیر تمام بنی اسرائیل تہ اودے لئی تہیہ دیہاں لئی سوگ کر دے رہے۔

۱۔ کنعانی بادشاہ عیراتہ جیڑا نجدہ چہ رندا سی - سُنی پئی بنی اسرائیل اتھاریم دی راہ توں آ رہے نیں سہ اوہناں نال لڑائی کیتی سہ اوہناں چوں کنیاں تون قیدی بنا کھلے گیا۔^۲ تھہ اسرائیلہ خُداوند دے لگ مینت کیتی آکھیا - پئی جہ تون ایس تون ساڈے تھہ چہ کر دیویں گا سہ اسیں اوہناں دے شہراں تون فنا کردیاں گے۔^۳ سہ خُداوندہ اسرائیل دی واج سُنیہ کنعانیان تون اوہناں دے تھہ چہ کردتا - تھہ اوہناں دے شہراں تون اوہناں تون فنا کیتا - ایس لئی اوس تھہاں دا ناں خُرمہ گیا۔^۴ فیر اوہناں تھہور دے پیراں تون بحیرہ قُلم دے راہ تون پھڑیا - تاں جو ادم دے دیس تون چکر کھاکے تھان - پیر ایس سفر دے سببوں لوکاں دے دل تنگہ گئے۔^۵ سہ لوک خُداوند دے مُوسیٰ دے خلاف بولتے آکھیا - تون ساہنوں مصر چوں کیوں کڈھ لایا ایس - تاں جو اسیں مر جائے؟ کیوں جو ایتھہ ساڈے لئی ناں روئی اے ناں پانی - ساڈے دل ایس بولہ کھلے تون نفرت کردے نیں۔^۶ تھہ خُداوندہ اگنی سہ لوکاں دے وچ گھلے۔ اوہناں لوکاں تون وڈیا سہ واہو لوک اسرائیل چوں مر گئے۔^۷ تھہ لوک مُوسیٰ دے کول لٹتے آکھیا پئی اسان پاپ کیتاے۔ کیوں جو اسیں خُداوندہ تیرے خلاف بولہ اینج کر پئی تون خُداوند تون دُعا کر اوو سہیاں تون ساڈے چوں پراں کرے۔ تھہ مُوسیٰ سہ لوکاں دے لئی دُعا منگی۔^۸ سہ خُداوندہ مُوسیٰ تون آکھیا - پئی تون اک سہ بنا سہ اوہنوں اک بلیتے اُجا کرتے جیڑا ڈنگیا ہوئیا اودے ول ویکھ گا اوو جیوند رھے گا۔^۹ تھہ مُوسیٰ پتل دا سہ بنا سہ اوہنوں بلیتے رکھیا سہ اینج ہوئیا پئی جہ کسے انسان تون سہپے ڈنگیا۔ سہ اہنہ پتل سہپ ول ویکھیاے اوو بیج گیا۔^{۱۰} تھہ بنی اسرائیلہ اوہنوں ڈیرہ چُکیلے اوہنوں چہ ڈیرہ لایا۔^{۱۱} سہ اوہنوں تون نکل کے عینہ عیریم چہ جیڑا اُجا ول موآب دے سامنہ پُورب ول آ لٹے۔^{۱۲} فیر اوہنوں نکلے زاردہ چہ لٹے۔^{۱۳} سہ ارئون دے پیرے پاسے جیڑا اُجا چہ اُموریاں دی خد تون باہر اے ڈیرے لٹے۔ کیوں جو ارئون ای موآب تے اموریاں دے وچکار حد اے۔^{۱۴} ایس لئی خُداوند دی جنگاں دی کتاب چہ آکھیا - ویب جیڑا سوگ چہ اے ارئون دیاں وادیاں - سہ وادیاں دے ڈھلویں تھہاں جیڑی عار دے علاقہ کول جاندی اے موآب دی خد نال جُڑی ہوئی اے۔^{۱۵} سہ اوہنوں نکل کے اوہ بیر چہ گئے اوو اک کھوہ اے جیدے بارے خُداوندہ مُوسیٰ تون آکھیا - پئی لوکاں تون کتھیاں کر - تاں جو میں اوہناں تون پانی دیاں -^{۱۶} تھہ اسرائیلہ اہہ گیت گایا۔ اے کھو تون جوش مار تون اودی جہ جہ گا۔^{۱۷} ایس کھو تون سرداراں تھہ اپنیاں بلمانہ کھونڈاں نال قوم دے اسیراں بنا یا۔ تھہ اوو بنیر تون مَنہ تون گئے۔^{۱۸} سہ مَنہ تون نحلی ایل تونہ نحلی ایل تون بامات تون -^{۱۹} سہ بامات تون اوس وادی چہ جیڑی موآب دے میداں چہ اے فسج دی ٹیسی تیک جتھوں یشمون وخالی دیندا اے۔^{۲۰} تھہ اسرائیلہ اموریاں دے بادشاہ سیحون ول ایلچی گھلے آکھیا۔^{۲۱} سہ اوہنوں اپنی دھرتی تون لنگھن دے۔ سہ اسیں پیلایاے انگوراں چہ نیس وڑاں گئے اسیں کھوواں دا پانی نیس پٹیاں گے۔ سگوں وڈیاں راواں چہ چلاں گے۔ جد تیکر تیری خد چوں ناں لنگھ جائے۔^{۲۲} سہ سیحون تھہ اسرائیل تون اہنی خد چہ جان ناں دتا - سگوں سیحون اپنی ساری قوم کتھی کر کے اسرائیل دا مقابلہ کرن لئی اُجا چہ نکلیاے یاجس چہ آہڑی اسرائیل نال لڑائی کیتی۔^{۲۳} سہ اسرائیلہ اوہنوں تلوار دی دھار نال ماریاے اودے دیس تے ارئون تون لے کے یوق تیک یعنی بنی عمون تیک قبضہ کیتا - کیوں جو یعزیر بنی عمون دی خد سی -^{۲۴} سہ اسرائیلہ اوہناں دے سبھ شہر قل مارلے اوہ اموریاں دے سبھ شہراں حسبون چہ اودے سبھ پنڈاں چہ وس گئے۔^{۲۵} کیوں جو حسبون اموریاں دے بادشاہ سیحون دا شہر سی - جتھہ پلان موآب دے بادشاہ نال جنگ کر کے اودا سار دیس ارئون لے کے اودے تھولے لیا سی۔^{۲۶} ایس لئی بولی پان ولہ اینج کہندے نیں حسبون چہ آہتے اوہنوں بناوے سیحون دا شہر پکا کیتا جلتے۔^{۲۷} کیوں جو حسبون چوں آگ نکلے سیحون دے شہر چہ لُوبا نکلیا - جیڑا موآب دے شہراں تونہ ارئون دے اُچے مقامان دے سرداراں تون آکھیا -^{۲۸} سہ اوو تیرے ماتم اے اے کموس دی قوم تون ماری گئی - اہنہ اپنے پُتراں تون تسا دتا سہ اپنیاں دھیاں تون اموریاں دے بادشاہ دی قید چہ دتا۔^{۲۹}

۳۰۔ اوہناں دی اولاد حسبون تون دیون تیک فنا ہوئی - اسیں نفج تیکر سبھ کُجھ برباد کیتا - اوو نفج جیڑا میدیا دے نال جڑیا ہوئیا سی۔^{۳۱} تھہ اسرائیلہ اموریاں دے دیس چہ ای ڈیرہ لایا۔^{۳۲} سہ مُوسیٰ تھہ یعزیر چہ کھوجی گھلے واپناں اوہناں دے پنڈے لٹے۔ اموریاں تون جیڑے اوتھہ سَن کڈھ دتا۔^{۳۳} تھہ اوو مڑے بسن دی راتہ چڑھ۔ تھہ بسن دے بادشاہ عوجہ اودے سبھ لوک اوہناں دے مقابلہ تون اورعی تے لڑائی کرن نکلے۔^{۳۴} سہ خُداوندہ مُوسیٰ تون آکھیا - اودے تون ناں ڈر - کیوں جو میں اوہنوں تھہ اودے سبھ لوکاں تونہ اودے دیس تون تیرے تھہ چہ کر دتا اے۔ تون اپناں نال اوو ای کر جس طراں تون اموریاں دے بادشاہ سیحون نال جیڑا حسبون چہ رندا سی۔^{۳۵} تھہ اوہناں اوہنوں تھہ اودے پُتراں تونہ اپناں تون مگروں اودے لوکاں تون ماریا - ایتھوں تیک پئی کوئی تَسن والا ناں ربا تھہ اوہناں دے دیس تے قبضہ کر لیا۔

1- فیر بنی اسرائیل آگاں تون ترے پردے پار بریحوں دے سامہ موآب دے میداناں چہ ڈیرہ لایا۔² تے سفور دے پتر بلقہ جیڑا 22 کجھ بنی اسرائیلے اموریاں نال کیتا سی ویکھیا۔³ تے موآبی اونیاں تون ڈر گئے۔ کیو جو اوہ بُتہ سَن تے موآب بنی اسرائیل دے پاروں سہم گیا۔⁴ تے موآب تے مدیان دے وڈے وڈیریاں تون آکھیا ہُن ایہ قوم ساڈے لہ دولہ تون ایس طرحاں چٹ جلتے گی جس طرحاں ڈھگا پیلی دی گھاہ تون چٹ کر جاندا اے۔⁵ اوس ویلہ موآب دابادشاہ صفور دا پتر سی۔⁶ فیر ایس طرحاں ہوئیا۔ پئی اوہ بعور دے پتر بلعام دے کول سُنیا دین ولہ صوڑ چہ جیڑا اودی قوم دی دھرتی چہ دریا دے کنڈے سی۔⁷ تان جو اونیاں نالِلا لین تے آکھن۔ ویکھ۔ ایہ لوک مصر چوں نکلے نیہ اپناں نال دھرتی لک گئی اے۔⁸ اوہ میرے لگ ڈیرہ لائی بیٹھ نیں۔⁹ ایس طرحاں کرکے تون آتے میرے لئی اپناں لوکاں تے لعنت پا۔ کیوں جو اوہ میرے تون زور آور نیں تان جو میں اپنا تے بہارا پواسے اپناں تون مار مُکان تے ایس دیس تون اپناں تون پیشاں پتا دیاں۔ کیوں جو مینوں پتا اے پئی جینوں تون برکت دینا ایں۔ اوہ مُبارک ہندا اے۔¹⁰ جینوں تون لعنت پائیں اوہ لعنتی ہندا اے۔¹¹ تے موآب دے وڈے وڈیرے مدیان دے وڈے وڈیرے گئے اونیاں دے کول لُختے بلق دیاں گلاں اونوں دسیاں۔¹² تے اوہ اونیاں تون آکھیا۔ پئی آج دا نئیں تئیں ایہہ ای روئے جس طرحاں خُداوند مینوں آکھیا گا پئی میں تہاں جواب دیاں گا۔ تے موآب تے سردار بلعام دے کول رُختے خُدا بلعام دے کو آیتے اونوں آکھیا۔¹³ ایہ جزیہ جیڑے تیرے کول نیں۔ کیوں نیں؟¹⁴ تے بلعام تے خُداوند تون آکھیا پئی موآب دے بادشاہ صفور دے پتر بلقہ اپناں تون میرے کول گھلیا اے۔¹⁵ ویکھ ایہ لوک مصر چوں نکلتے اپناں نال دھرتی لک گئے تہاں تون اے اپنا تے لعنت پا۔ تان خورے میں اپناں دے خلاف لڑائی لڑا تے اپناں تون پیشاں پتا دیاں۔¹⁶ تے خُداوند بلعام تون آکھیا۔ پئی تون اپناں دے نال ناں جاتے اونیاں لوکاں تے لعنت پا کیوں جو اوہ مُبارک نیں۔¹⁷ تے بلعام سویرے اُٹھ کے بلق دے سرداراں تون آکھیا۔ تئیں اپنی دھرتی ول پرت جاؤ۔ کیوں جو خُداوند مینوں بُھاڈے نال جان تون موڑ دتا اے۔¹⁸ تے بلقہ ابیر اُٹھتے بلق دے کول گُشتے آکھیا پئی بلعام تے ساڈے نال آؤن تے راضی نیں۔¹⁹ فیر بلقہ پور سردار تے امیراں تون گھلیا۔ جیڑے پھلاں نالوں بُتہ عزت دار یتے گنتی چہ بُتہ سَن۔²⁰ اوہ بلعام دے کول لُختے آکھیا پئی صفور دے پتر بلقہ آکھیا اے پئی آؤن تون کھلوتا ناں رہ۔²¹ کیوں جو میں تیرا رُتے بو پت ودھاواں گا تے جو کجھ تون آکھیں ناں کراں گا۔ تون آتے اپناں لوکاں تے میرے لئی لعنت پا۔²² تے بلعام تے بلق دے نوکراں تون جواب دتا۔ پئی بہاویں بلق مینوں اپنا گھر چاندی سوہ نال بہریا ہوئیا دے۔ فیر وی میں خُداوند اپنے خُدا دے حُکم تون آگاں نئیں ودھ سکدا۔ پئی کوئی یکی یاں وڈی گل کراں۔²³ تئیں وی آج دی رات ایہہ روؤ تان جو میں ویکھاں پئی خُداوند فیر مینوں کیہ آکھدا اے۔²⁴ تے خُدا رات دے ویلہ بلعام دے کول آیتے اونوں آکھیا پئی چہ ایہ لوک تینوں پلان لئی آؤن۔ تون اُٹھتے اپناں دے نال جا۔ پتر جو کجھ میں تینوں آکھاں گا تون اوہ ای کریں۔²⁵ تے بلعام سویرے اُٹھتے اپنی کھوتی کٹھنی کس کے موآب دے سرداراں نال تیر پیا۔²⁶ تے خُداوند دا قبر اودے جان نال بھڑکیا تے خُداوند دا فرشتہ راہ چہ اودے لگے آن کھلوتا۔ اوہ کھوتی تے بیٹھا سی۔ اودے نال دوغلام سَن۔²⁷ تے کھوتی ویکھیا پئی خُداوند دا فرشتہ راہ چہ کھلوتا اے۔ اودے تہہ چہ ننگی تلوار اے۔ اوہ راہ تون پرتی تے میدان تون تیر پئی تے بلعام تے اونوں ماریا۔ تان جو اونیاں رامبلے آوے۔²⁸ تے خُداوند دا فرشتہ انگوراں دے باغ دے وچکار اک سوڑھی تھانہ کھلوتا تے اوہ دونوں پاسے کندھ سی۔²⁹ فیر جیہدوں کھوتی تے خُداوند دے فرشتہ تون ویکھیا تے کندھ نا جا اڑی۔ تے بلعام دے پیر تون سٹ لگتے اوہ اونوں پور ماریا۔³⁰ تے خُداوند دا فرشتہ لگے گیلے تنگ تھان چتھ سَجے یا کھپ پرتن دی راہ نئیں سی جا کھلوتا۔³¹ فیر جیہدوں کھوتی تے خُداوند دے فرشتہ تون ویکھیا تھلے بیہ گئی۔³² تے خُداوند کھوتی دا مُونہ کھول دتے اوہ بلعام تون آکھیا۔ پئی میں تیرا کیہ کیتا اے کہ تون مینوں تین واری ماریا اے؟³³ تے بلعام کھوتی تون آکھیا۔ کیوں جو تون مینوں چیرھ دوائی چہ میرے تہہ چہ تلوار بندی تے میں تینوں قتل کر دیندا۔³⁴ تے کھوتی تے بلعام نوں آکھیا۔ کیہ میں تیری کھوتی نئیں آں۔ جیہدے تہ تیک سواری کردا رہیاں ایں۔ کیہ میں کدی تیرے نال اینج ایس طرحاں کیتا اے؟³⁵ اوہ آکھیا نئیں۔³⁶ تے خُداوند بلعام دیاں اکھاں کھولیاں تے اوہ ویکھیا پئی خُداوند دا فرشتہ راہ چہ کھلوتا اے۔ اودے تہہ چہ وار کرن تون تلوار اے۔ اوہ مُونہ بہرے ڈگلے ز میں تیکر سیر تون نواہا۔³⁷ تے خُداوند دے فرشتہ اونوں آکھیا۔ تون اپنی کھوتی تون تین واری کیوں ماریا؟ میں تینوں ڈکن نکلیا واں۔ کیوں جو تیری راہ میری آکھ چہ قرن دی راہ اے۔³⁸ تیری کھوتی تے مینوں ویکھیا تے تین واری میرے آگوں پرت گئی۔ چہ اوہ میرے اگیوں ناں مُردی تے میں اوس ویلہ تینوں قتل کردا تے اونوں چھڈ دیندا۔³⁹ تے بلعام تے خُداوند دے فرشتہ تون آکھیا۔ پئی میں خطا کیتی۔ کیوں جو مینوں پتانان لگا پئی تون میری راہ چہ میرے مقابلے کھلوتا ایں تے تون چہ ایہ تیری آکھ چہ بھیڑا اے۔ تے میں پرت جانا واں۔⁴⁰ تے خُداوند دے فرشتہ بلعام تون آکھیا پئی تون اپناں بندیاں دے نال جاتے جیڑی گل میں تینوں آکھاں۔ تون بس اوہ ای آکھیں۔ تے بلعام بلق دے سردار ان دے نال گیا۔⁴¹ جیہدوں بلقہ سُنیا پئی بلعام آؤندا اے۔ اونوں ملن لئی موآب دے شہر تیکر گیا جیڑا ارئون دی خد دے کنڈے اے۔⁴² تے بلقہ بلعام تون آکھیا۔ کیہ میں اپدوں پھلاں تیرے کول تینوں سَدن لئی نئیں سی گھلیا؟ تے تون میرے کول کیوں ناں آیا؟ کیہ میں تیرا رُتبہ ودھا نئیں سکدا؟⁴³ تے بلعام بلق تون آکھیا۔ تون چہ میں تیرے کول آتیاں واسے میرا کیہ زور اے۔ پئی میں تینوں کوئی گل آکھاں؟ جیڑا کلام خُداوند میرے مُونہ چہ پلے گا۔ میں اوہ ای کیواں گا۔⁴⁴ بلعام بلق دے نال گیلے قریب حسوت چہ داخل ہوئے۔⁴⁵ تے بلقہ ڈھگتے بھیڈاں ذبح کیتیاں تے بلعام تون سرداراں تون جیڑے اودے نال سَن گھلیا۔⁴⁶ تے جیہدوں سویر ہوئے بلق تے بلعام تون لیتے اودے نال باموت بعل دے چڑھیا۔ جتھوں اوہ خیمیاں دی تھان دا خیری حصہ ویکھیا۔

23 ¹ - تده بلعام نے بلق ٹوں آکھیا پئی ایتھ میرے لئی ست مذبح بنلے میرے لئی ست ڈھگتے ست بھیڈو تیار کرو۔ ² - بلقے جس طرحاں بلعام نے آکھیا سی کیتا تے بلعام نے بلق نے مذبحے اک ڈھگتے اک بھیڈو چاڑھیا۔ ³ - تده بلعام نے بلق ٹوں آکھیا توں اپنی سوختنی قربانی دے کول کھلو تا روئے میں جانا واں - خورے خداوند مینوں ملتے جہڑیاں گلاں اوہ میرے کھولے گا میں تینوں دساں گا تے اوہ ننگا پوکے اک ٹیٹے گیا۔ ⁴ - تے خداوند بلعام ٹوں ملیا تے اوہ اونوں آکھیا - پئی میں ست مذبح تیار کیتے ہر مذبحے اک ڈھگتے اک بھیڈو قربان کیتا۔ ⁵ - تے خداوند اوہ مونیہ چے اک گل پائی پئی بلق دے کول پرت جاتے اونوں ایس طرحاں آکھ - ⁶ - ایس طرحاں ہوا پئی جیدوں اوہ اوہ کول پرت کے گی لے ویکھیا پئی اوہ موآب دے سبھ سرداراں نال اپنی سوختنی قربانی دے کول کھلوتا اے۔ ⁷ - تده اوہ اپنی تمثیل شروع کیتے آکھیا - بلقے مینوں آرام توں سدیا - یعنی موآب دے بادشاہ مینوں پورب توں سدیا - پئی آتے یعقوب تے میرے لئی لعنت کر - آ اسرائیل تے پھٹکارا - ⁸ - میں اوہ دے لعنت کینج کران جیدے خداوند لعنت نیں کیتی میں اونوں کینج پھٹکاراں - جیدے تے خداوند پھٹکار نیں پائی - ⁹ - میں پہاڑاں دیاں ٹیسیاں توں اونوں ویکھنا واں - میری آکھ ٹیپیاں توں وپندی اے - ایہ قوم جیڑی گلی اے ، میری اے اوہ پران قومماں چے گنی نیں جاندی - ¹⁰ - یعقوب دی دھوڑ ٹوں کھ گیا اے - اسرائیل دے لیکھاں دی گیتی کھ کیتی اے ؟ ایس طرحاں ہووے پئی میں صادقان دی موت مرا تے میری اولاد وی اونیاں وانگر ای ہووے۔ ¹¹ - تده بلعام ٹوں آکھیا - ٹو ایہ میرے نال کھ کیتا اے ؟ میں تینوں سدیا پئی ٹوں میرے ویریاں تے لعنت کریں - پر ویکھ ٹوں اونیاں ٹوں برکت دینا ایں - ¹² - تے اوہ جواب دتا پئی میں اوس گل ٹوں نال ویکھیا جیڑی خداوند میرے مونیہ چے پاوے۔ ¹³ - تده بلعام اونوں آکھیا پئی میرے نال دوجی تھاتے چل جتھوں ٹوں اونیاں ٹوں ویکھ سکیں - پر سب ٹوتے نیں ٹوں اپناں دے کنڈیاں والیاں ٹوں ویکھیں گا - اوتھوں ٹوں میرے لئی اونیاں تے لعنت پائے۔ ¹⁴ - تے اوہ اونوں فسج دی ٹیسیے رکھوالیاں دی تھان تے گیا تے ست مذبح بنلے ہر مذبحے اک ڈھگتے اک بھیڈو چاڑھیا - ¹⁵ - تے اوہ بلق ٹوں آکھیا پئی ٹوں ایتھ ای اپنی سوختنی قربانی دے کول کھلو - تان جو میں خداوند نال مل لوں - ¹⁶ - تے خداوند بلعام ٹوں ملیاتے اوہ مونیہ چے کلام پایاتے آکھیا پئی بلق دے کول فیر جلتے اونوں ایچ آکھ - ¹⁷ - جیدوں اوہ آیت ویکھیا پئی بلق موآب دے سرداراں نال اپنی سوختنی قربانی دے کول کھلوتا اے تے بلعام اونوں پچھیا پئی خداوند کھ آکھیا ؟ ¹⁸ - تده اوہ اپنی تمثیل شروع کیتی تے آکھیا - اوہ بلق سن ! اوہ صفورے دے پتر میریاں گلاں تے کن لا - ¹⁹ - خدا انسان نیں پئی جھوٹ بولے اوہ آدم زاد نیں پئی پچھتاوے کھ جو کجھ اوہ کہندا اے اوہ و نال کرے گا یا جیڑی گل کردا اے اونوں پورا نال کرے گا ؟ ²⁰ - ویکھ مینوں حکم ہوا اے پئی برکت دیاں اوہ برکت دتی اے - جینوں میں ڈک نیں سکدا - ²¹ - اونوں یعقوب وچ بدی نیں لیہی تے نال اسرائیل وچ برگشتگی ویکھی خداوند اوہا خدا اوہ نال اے شاہی للکار اوہ وچ اے۔ ²² - خدا اونوں مصر چوں کڈھ لیا یا اوہ دے چے جنگلی شاہین وگری جان اے - ²³ - یعقوب تے کوئی منتر نیں چلدا اسرائیل دے خلاف فال کڈھنا کوئی شہ نیں ویکھو یعقوب تے اسرائیل دے حق وچ ایہ آکھیا پئی خداوند کھ کیتا - ²⁴ - ویکھو ایہ قوم شیرینی وانگر اُٹھ گی شیر وانگوں کھلے گی اوہ اونیاں چر لیٹ دا نیں جیدوں تیک اپنا شکار کھا نال لوے مارے ہوئے دی رٹ پی نال لوے۔ ²⁵ - تده بلعام ٹوں آکھیا - بہانویں ٹوں اونیاں تے لعنت ناں پا - پر گھٹ توں گھٹ اونیاں نوں برکت دے تے ناں دے۔ ²⁶ - تے بلعام جواب دتا میں تینوں آکھیا نیں سی پئی جو کجھ خدا مینوں فرملے گا میں اونوں ای کران گا - ²⁷ - تده بلعام ٹوں آکھیا - آ میں تینوں اک بور تھان تے جانا واں - خورے خداوند دی آکھ چے چنگا ہووے پئی ٹوں اوتھوں اونیاں تے میرے لئی لعنت پاویں - ²⁸ - تده بلعام ٹوں فعور دی ٹیسیے لیا یا - جتھوں شمعون و خالی دیندا اے - ²⁹ - تے بلعام بلق ٹوں آکھیا میرے لئی ست مذبح بنا تے میرے لئی ست ڈھگتے ست بھیڈو تیار کر - ³⁰ - تے جس طرحاں بلعام کیتا ہر مذبحے اک ڈھگتے اک بھیڈو چاڑھیا -

¹۔ جیہدوں بلعامؑ ویکھیا پئی اودا اسرائیلؑ نوں برکت دینا خُداوندؑ نوں چنگا لگتے اوبو جیویں پہلاں دو واری پُچھن گیا سی ۔ اودے 24
 وُل ناں گیا ۔ سگوں اُچار وُل اپنا مُونہ کیتا ۔² تے بلعامؑ کئیاریتے اسرائیلؑ نوں قبیلیاں دے حساب نال ڈیرے لائیاں ویکھیا ۔ تده
 خُدا دی رُوح اودے اُتری ۔³ تے اوہ اپنی تمثیل شروع کیتی تے آکھیا بعورؑ دے پُتر بلعامؑ دا کلام اوس بندے دا کلام جیہدیاں آکھاں
 میٹیاں سی ۔⁴ اودا کلام جیہڑا خُدا دیاں گلاں سُندا اے تے قادرِ مطلق دی روبا ویکھدا اے۔⁵ لئہ یعقوبؑ تیرے تئبو کڈے سوہ نیت تیرے
 ڈیرے دے اسرائیلؑ۔⁶ اوبو وادیاں وانگوں کھلے پھٹے نیت دریا دے کنڈیاں تے باغاں وانگوں جس طرحاں غود دے رُکھ جیناں نوں
 خُداوندؑ لایا تے دیو دارن وانگوں جیہڑے پانیاں دے لاگھوون۔⁷ اونان دیاں چرنیاں توں پانی وگے گا تے وتریاں پیلیاں چہ اونان دا بیہ پورے
 گا ۔ اونان دا بادشاہ آجؑ توں اُچا ہووے گاتے اونان دی مُملکت وڈی ہووے گی ۔⁸ خُدا دیاں مصرؑ چو ن کڈھ کے باہر لایا ۔ اونان دے
 سینگ جنگلی ساہن وانگوں نیں ۔ اوہ قوماں چوں اپنہ ویریاں دا شکار کرن گتے اونان دیاں پڈیاں بھنہ گا ۔ اونان دے لکان نوں پاڑے
 گا۔⁹ اوہ شیر وانگوں چھئی لاکہ بیٹھا اے۔ سگوں شیرنی وانگوں اونوں کون چھیڑے۔ لعنتی ہووے ، جیہڑا تینوں لعنتی آکھ۔ مُبارک ہووے
 جیہڑا تینوں مُبارک آکھ۔¹⁰ تده بلق دا قبر بلعامؑ بھڑکیا تے اوہ اپنے تہاں تے تہ مارے تے بلق بلعامؑ نوں آکھیا پئی میں تینوں سدیا پئی
 میرے دُشمنانے لعنت کر ۔ پر ویکھ تُو ن تِن واری اونان نوں برکت دیتی ۔¹¹ تُوں اپنے گھر وُل جا ۔ میں تے اپہ ارادہ کیتا سی پئی تینوں
 عزت بخشاں گا پر خُداوندؑ تینوں عزت توں روک لیا ۔¹² تده بلعامؑ بلقؑ نوں آکھیا ۔ کیہ میں تیرے نوکراں نوں جیہڑے تُوں میرے وُل
 گھلے ستن۔ آکھدا تئیں سی ؟¹³ پئی بھانویں بلقؑ اپنا گھر مینوں چاندی تے سوہ نال بھریا ہوئیا دیوے۔ مینوں اپہ خُرات تئیں پئی خُداوند
 دے حُکم توں آگاں جا کے اپنی مرضی دا چنگا یا بھیڑا کراں ۔ سگوں جو کُجھ خُداوند مینوں آکھ میں اوبو کُجھ آکھاں گا ۔¹⁴ تے میں
 اپنے لوکاں چہ چلا وائ ۔ آ۔ میں تینوں دساں گا پئی اپہ لوک اخیر دی دہاڑیاں چہ تیرے لوکاں نال کیہ کرن گے۔¹⁵ تده اوہ اپنی تمثیل شروع
 کیتی تے آکھیا ۔ بعورؑ دے پُتر بلعامؑ دا کلام یعنی اوس بندے دا کلام جیہدیاں آکھاں میٹیاں ستن ۔¹⁶ اودا کلام جیہڑا خُداوند دیاں گلاں
 سُندا اے تے سچ خُدا دا عرفان رکھدا اے۔ جیہڑا قادرِ مطلق دی روبا ویکھدا اے تے دِگ کے آپنیاں آکھاں کھولدا اے۔¹⁷ میں اونوں ویکھنا
 وائ پر آج تئیں میں اودے آکھ رکھنا وائ پر نیڑیوں تئیں۔ یعقوبؑ چوں اِک تارا نکلا گا اوہ موآب دے سرداراں نوں مارے گاتے سبھ پھٹ
 پوان ولہ پُتراں نوں برباد کرے گا ۔¹⁸ ادومؑ اودی میراث ہووے گا ۔ سعیرؑ اودی ملکیت ہو جاوے گا تے اسرائیلؑ بہادری کرے گا ۔¹⁹
 یعقوبؑ چوں اوہ نکلے گا۔ جیہڑا راج کرے گاتے اپنے ویریاں نوں مار مُکلتے گا۔ یعنی سعیرؑ دے باقی بچن والیاں نوں ۔
²⁰۔ تده اوہ عمالِیقیاںؑ نوں ویکھیا تے اپنی تمثیل شروع کر کے آکھیا ۔ عمالِیقؑ قوماں وچوں پہلا سی ۔ پر اودا اخیر موت ہووے گا۔²¹
 تده قینیاںؑ وُل آکھ کیتی تے اپنی تمثیل زور نال آکھی ۔ تیرا ڈیرا ڈاڈا اے۔ تُوں پاراب چہ اپنا اَلنا بنا یا ئے۔²² پَر قینؑ اُجڑے گا ۔ اسورؑ
 تینوں قیدی کر کے جلتے گا ۔²³۔ فیر اوہ اپنی تمثیل زور نال آکھی۔ افسوس ! اودے جیہڑا جیوندا ہووے۔ جس ولہ قادرِ مطلق اپہ گلاں
 پُوریاں کرے گا ۔²⁴۔ کُنیمؑ دے ساحلاں توں جہازاؤن گے۔ جیہڑے اسورؑ نوں ہرا دین گتے عبرؑ نوں ذلیل کرن گے اخیر نوڑیں اوہ وی ماربا
 جاوے گا ۔²⁵۔ تده بلعامؑ اُٹھیا تے اپنے ٹھکلے مُڑ گاتے بلقؑ وی اپنی راہ نوں پَرت گیا ۔²⁵۔ تده بلعامؑ اُٹھیا تے اپنے ٹھکلے مُڑ گاتے بلقؑ وی
 اپنی راہ نوں پَرت گیا ۔

¹ - اِسْرائِیلَ سَ شَطِیْمَ چَ ڈِیرے لائے لوکاں سَ موآبَ دیاں دھیاں نال زنا کاری شروع کر لئی - ² - اُونیاں سَ لوکاں اُون اِنے بُناں 25
 دیاں فُربانیاں سَ سَدا سَ لوکاں سَ کھا دیا اُون اِنے دے بُناں لگے متھا ٹیکیا - ³ - اِسْرائِیلَ بَعلَ فِغورَ وُل گیا - تَدھ خُداوند دا قَبر
 اِسْرائِیلَ بھڑکیا - ⁴ - خُداوند سَ موسیٰ - اُون آکھیا پئی قوم دے سبھ سرداراں اُون پھرتے اُونیاں اُون خُداوند دے لئی ڈھنڈورا پٹ کے
 پھانسی تے ٹنگ دے - تاں جو خُداوند دا قَبر اِسْرائِیلَ توں تَل جاوے - ⁵ - تَدھ مُوسیٰ سَ بنی اِسْرائِیلَ دے قاضیاں اُون آکھیا پئی قوم چوں
 جیڑا وی بَعل فِغورَ نال رلدا اے قتل کر دیو - ⁶ - سَ ویکھو بنی اِسْرائِیلَ دے وچوں اِک بندہ اِنے بھراواں سَ موسیٰ سَ بنی اِسْرائِیلَ دی
 جماعت دیاں آکھاں دے لگے اِک مدیانی - زناں لے کے آیا جیڑے خُداوند دے خیم دے دروازے دے لگے رن ڈٹھ سَن - ⁷ - تَدھ ہارون دے پُتر
 الیعزر دے پُتر فینحاس سَ آکھیا اُونیوں جماعت چوں اُٹھیا تے اِنے پُتر چَ نیزہ لیا - ⁸ - اوس اِسْرائِیلی بندے دے مگر اودے کمرے چَ وڑھیا
 تے اُونیاں دونواں اُون یعنی اِسْرائِیلی بندے اُونے زناں اُون اُونیاں دے ڈھڈاں چَ نیزہ کھوب دتاتے بنی اِسْرائِیلَ ویا مُک گئی - ⁹ -
 جیڑے ویا نال مرے اوہ چوڑی ہزار سَن - ¹⁰ - خُداوند سَ موسیٰ - نال کلام کرکے آکھیا - ¹¹ - کیوں جو ہارون - کاہن پوترے یعنی الیعزر دے پُتر
 دے ہارون اوس غیرت دے لئی جیڑی اُونیاں وچ میرے لئی اے قَبر اُون بنی اِسْرائِیلَ توں پٹا دتا اے - پئی میں آپنی غیرت وچ بنی
 اِسْرائِیلَ توں فنا نئیں کر دتا - ¹² - ایس لئی اُون آکھ - ویکھو میں اُونیوں آپنی ضلج دا عہد بخشنا واں - ¹³ - پئی اوس غیرت دے آجر چَ
 جیڑی اُونیوں آپنہ خُدا دے لئی اے - اے بنی اِسْرائِیلَ دے لئی کفارہ دین دے لئی کہانت دا عہد اودے لئی - اودے مگروں اودی نسل دے
 لئی ہمیشاں تیک ہووے گا - ¹⁴ - اوس اِسْرائِیلی بندے دا ناں جیڑا مدیانی - زناں دے نال ماریا گیا - اوہو شمعونیاں - چوں اِک جَدی
 خانوادے دا سردار سَ سالو دا پُتر زمری دی سی - ¹⁵ - اوس مدیانی - زناں دا ناں جیڑی ماری گئی کزی سَ اوہو صور دی دھی
 سی - جیڑا مدیان دے گردہ اِک جَدی خانوادے دا سردار سی - ¹⁶ - خُداوند سَ موسیٰ - نال کلام کرکے آکھیا - ¹⁷ - پئی مدیانیاں - اُون تنگ
 کروتے اُونیاں اُون مارو - ¹⁸ - کیوں جو اُونیاں اُونیاں اپنیاں چالانے فریباں نال تنگ کیتا - فغور دے ولوں کزی - دے ولوں جیڑی اُونیاں
 دی بھینے مدیان دے سردار دی دھی سی - جیڑی اوس دیہاڑے ماری گئی جیہدوں ویا فغور دے ہارون آئی سی -

¹ - فیر ایس طرحاں ہوئیا۔ پئی ویا دے مگروں خُداوند ہارون کاہن دے پُتر الیعزر نال کلام کرکے آکھیا۔² پئی تُوں بنی اسرائیل دی ساری جماعت تُوں اونیاں دے جدی خانوادے دے مطابق ویہ ورھہ تون وڈھ جیڑے اسرائیل چ لڑن دے قابل نیں گن۔³ مُوسیٰ نے الیعزر کاہن موآب دے میدان چ یردن دے کنڈھتے یریحو دے سامنے اونیاں تُوں آکھیا۔⁴ پئی ویہ ورھہ تون وڈے لوک گنہ جان۔ جس طرحاں خُداوند نے مُوسیٰ نے اسرائیل چوں نکلن لگیاں حُکم کیتا سی۔ اونیاں دی گنتی ایہ سی۔ مُوسیٰ نے الیعزر کاہن موآب دے میدان چ یردن دے کنڈھتے یریحو دے سامنے اونیاں تُوں آکھیا۔ پئی ویہ ورھہ تون وڈے لوک گنہ جان۔ جس طرحاں خُداوند نے مُوسیٰ نے اسرائیل چوں نکلن لگیاں حُکم کیتا سی۔ اونیاں دی گنتی ایہ سی۔⁵ روبن، اسرائیل دے پلیٹھی دے۔ حنوک تون حنوکیاں دا خانوادہ فلو تون فلوئیاں دا خانوادہ سی۔⁶ حصرؤن تون حصرؤنیاں دا خانوادہ کرمی تو کرمیاں دا خانوادہ۔⁷ ایہ روبن دے خانوادے ستن۔ اونیاں چوں جیڑے گنہ گئے۔ ترتالی ہزار ستن سو تین ستن۔⁸ فلو دا پُتر الیاب۔ ستن الیاب دے پُتر نموایل۔ داتن۔ ابیرام۔ ایہ اوہ ای داتن۔ ابیرم ستن۔ جیڑے مجلس دے رُکن ستن۔ جینارے قورح دے گروہ چ مُوسیٰ ہارون نال جھگڑا کیتا سی۔ جس ویلہ اونیاں خُداوند نال جھگڑا کیتا۔¹⁰ ستن دھرتی نے اپنا مُونہ کھولیا۔ اونوں دونواں تون قورح دے پُتر کر گئی۔ جیڑے ویلہ اوہو گروہ مربتہ آگ دو سو پنجاں بندیاں تون کھا گئی۔ اوہو نشان اے۔¹¹ پر قورح دے پُتر ناں مرے۔¹² ستن بنی شمعون۔ اپنے خانوادے دے مطابق ایہ ستن۔ نموایل تون نموایاں دا خانوادہ یامین۔ چوں یامینیاں دا خانوادہ۔ یاکین۔ چوں یاکینیاں دا خانوادہ۔¹³ ستن زارح تون زارحیاں دا خانوادہ ساؤل تون ساؤلایاں دا خانوادہ۔¹⁴ ایہ شمعونیاں دا خانوادہ ستن۔ جیناں دی کُل گنتی بائی ہزار دو سو سی۔¹⁵ ستن بند جد۔ اپنے خانوادے دے مطابق ایہ ستن۔ صفون۔ چ صفونیاں دا خانوادہ۔ حجی۔ تو حجیاں دا خانوادہ۔ شونی۔ تون شونیاں دا خانوادہ۔¹⁶ ستن اُرنی۔ تون اُرنیاں دا خانوادہ۔ عیری۔ تون عبریاں دا خانوادہ۔¹⁷ ستن اردؤد۔ تون اردؤدیاں دا خانوادہ۔ اریلی۔ تون اریلیاں دا خانوادہ۔¹⁸ ایہ بنی جد۔ دے خانوادے ستن۔ اونیاں دی گنتی چالی ہزار پنج سو سی۔¹⁹ ستن بنی یہوداہ۔ پُتر عیرے۔ اونان۔ ستن کنعان۔ دی دھرتی۔ ای مر گئے ستن۔²⁰ ستن بنی یہوداہ۔ اپنے خانوادے دے مطابق ایہ ستن۔ سیل۔ تون سیلیاں دا خانوادہ۔ فارص۔ تون فارصیاں دا خانوادہ۔ زارح۔ تون زارحیاں دا خانوادہ۔²¹ ستن بنی فارص۔ اپنے ستن۔ حصرؤن تون حصرؤنیاں دا خانوادہ۔ حمل۔ تون حملویاں دا خانوادہ۔²² ایہ یہوداہ دے خانوادے ستن۔ جیناں دی گنتی چھتر ہزار پنج سو سی۔²³ ستن بنی اشکار۔ اپنے خانوادے دے مطابق ایہ ستن۔ تولع۔ تون تولعیاں دا خانوادہ۔²⁴ ستن یسؤب۔ تون یسؤبیاں دا خانوادہ۔ شمرؤن۔ تون شمرؤنیاں دا خانوادہ۔²⁵ ایہ اشکار۔ دے خانوادے ستن۔ جیناں دی گنتی چوٹھ ہزار تین سو سی۔²⁶ ستن بنی زبولون۔ اپنے خانوادیاں دے مطابق ایس طرحاں ستن۔ سارد۔ تون ساردیاں دا خانوادہ۔ ایلؤن۔ تون ایلونیاں دا خانوادہ۔ یحلی ایل۔ تون یحلی ایلایاں دا خانوادہ۔²⁷ ایہ زبولونیاں دے خانوادے ستن۔ اپناں دی گنتی ستھ ہزار پنج سو سی۔²⁸ ستن بنی یوسف۔ اپنے خانوادیاں دے مطابق۔ منسی۔ تون منسیاں۔²⁹ ستن بنی منسی۔ اپنے ستن۔ مکیر۔ تون مکیریاں دا خانوادہ۔ مکیر۔ چوں جلعاد۔ تون جلعادیاں دا خانوادہ۔³⁰ ستن بنی جلعاد۔ اپنے ستن۔ الیعزر۔ یان دا خانوادہ۔ خالی۔ تون خالقیان دا خانوادہ۔³¹ ستن اسری ایل۔ تون اسری ایلایاں دا خانوادہ۔ سیکم۔ تون سیکمیاں دا خانوادہ۔³² ستن شیمپداع۔ تون شیمپداعیاں دا خانوادہ۔ جصر۔ تون جصریاں دا خانوادہ۔³³ ستن جصر۔ دے پُتر صلاقحاد۔ کوئی پُتر نہیں سی۔ پُر اودیاں دھیاں ستن۔ اونیاں دے ایہ ناں ایہ ستن۔ محلان۔ نوعات۔ حُجلان۔ ملکات۔ ترصا۔³⁴ ایہ منسی۔ دے خانوادے ستن۔ اونیاں دی گنتی بونجاں ہزار ستن سو سی۔³⁵ ستن بنی افرائیم۔ دے خانوادے ایہ ستن۔ شوتلج۔ تون شوتلجیاں دا خانوادہ۔ مکر۔ تون مکریاں دا خانوادہ۔ تمن۔ تون تمنیاں دا خانوادہ۔³⁶ ستن شوتلج۔ دے پُتر عیران۔ جیہ تون عیرانیاں دا خانوادہ سی۔³⁷ ایہ بنی افرائیم۔ دے خانوادے ستن۔ اپناں دی گنتی تیرہ ہزار پنج سو سی۔ ایہ بنی یوسف۔ دے خانوادے ستن۔³⁸ ستن بنی بنیامین۔ اپنے خانوادیاں دے مطابق ایہ ستن۔ بلع۔ تون بلعیاں دا خانوادہ۔ اشبیل۔ تون اشبیلیاں دا خانوادہ۔ افرائیم۔ تون افرائیمیاں دا خانوادہ۔³⁹ ستن سؤفام۔ تون سؤفامیاں دا خانوادہ۔ حوفام۔ تون حوفامیاں دا خانوادہ۔⁴⁰ ستن بلع۔ دے دو پُتر ستن۔ آرد۔ نعمان۔ آرد۔ تون اردیاں دا خانوادہ۔ نعمان۔ تون نعمانیاں دا خانوادہ۔⁴¹ ایہ بنی بنیامین۔ دے خانوادے ستن۔ اپناں دی گنتی پینتالی ہزار چھ سو سی۔⁴² ستن بنی دان۔ اپنے خانوادیاں دے مطابق یہ ستن۔ سؤحام۔ تون سؤحامیاں دا خانوادہ۔ دان۔ دے خانوادے ایہ ای ستن۔⁴³ ستن سوحامیاں۔ دے کُل خانودیاں دی گنتی چوٹھ ہزار چار سو سی۔⁴⁴ ستن بنی آش۔ اپنے خانودیاں چوں ایہ ستن۔ یمت۔ تون یمنیاں۔ دا خانوادہ۔ اِسوئ۔ تون اِسوئیاں دا خانوادہ۔ برعہ۔ تون برعہیاں دا خانوادہ۔⁴⁵ ستن بنی برعہ۔ اپنے ستن۔ حبر۔ تون حبریاں دا خانوادہ۔ ملکی ایل۔ تون ملکی ایلایاں دا خانوادہ۔⁴⁶ آش۔ دی دھی دا ناں سارہ سی۔⁴⁷ ایہ بنی آش۔ دے خانوادے ستن۔ اونیاں دی گنتی تونجاں ہزار چار سو سی۔⁴⁸ ستن نفتالی۔ اپنے خانوادیاں دے مطابق ایہ سی۔ یحصى ایل۔ تون یحصى ایلایاں دا خانوادہ۔ جونی۔ تون جونیان دا خانوادہ۔⁴⁹ ستن یصر۔ تون یصریاں دا خانوادہ۔ شلیم۔ تون شلیمیاں دا خانوادہ۔⁵⁰ ایہ نفتالی۔ دے خانوادے ستن۔ اونیاں دی گنتی پینتالی ہزار چار سو سی۔⁵¹ ایہ بنی اسرائیل۔ چوں گنہ گئے کُل چھ لاکھ اک ہزار ستن سو تیرہ ستن۔⁵² ستن خُداوند نے مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔⁵³ اونیاں دے ناواں دے مطابق دیس دی میراث دے طورے ونڈی جاوے گی۔⁵⁴ تون ہُتیاں تون ہُتی میراث دہیں گا۔ ستن تھوڑیاں تون تھوڑی دہیں گا۔ اک اک خانوادے تون اونیاں دی گنتی دے مطابق میراث دتی جاوے گی۔⁵⁵ پُر زمین فُرع پاک وندی جاوے گی۔ اوہو اپنے جدی قبیلیاں دے حساب نال میراث پان گے۔⁵⁶ ستن ہُتیاں۔ تھوڑیاں چ فُرع پاک میراث وندی جاوے گی۔⁵⁷ ستن اوہو جیڑے لاویاں دے حساب نال اونیاں دے خانوادے گنہ گئے۔ اوہ ایہ ستن۔ جیرسون۔ تون جیرسونیاں دا خانوادہ۔ قہات۔ تون قہاتیاں دا خانوادہ۔ مراری۔ تون مراریاں دا خانوادہ۔⁵⁸ لاویاں۔ دے خانوادے ایہ نیں۔ لینی۔ تون لینیاں دا خانوادہ۔ حبر۔ تون حبرونیاں دا خانوادہ۔ محل۔ تون محلی ایلایاں۔ دا خانوادہ۔ موشی۔ تون موشیاں۔ دا خانوادہ۔ قورح۔ تون قورحیاں دا خانوادہ۔ قہات۔ تون قہاتیاں۔⁵⁹ ستن عمرام۔ دی گھر والی دا ناں یوکید۔ سی جیڑی لاوی دی دھی سی۔ مصر۔ چ جمی سی۔ اوہی چوں عُمرام۔ دے لئی ہارون نے مُوسیٰ۔ اونیاں دی بہین مریم۔ جہ۔⁶⁰ ہارون۔ تون ندب۔ تے ابیہو۔ الیعزر۔ اِتمر۔ جہ۔⁶¹ ستن ندب۔ تے ابیہو۔ خُداوند دے لگے غیر شرعی آگ دا چڑھاوا چڑھاؤندے ہوئیاں مارے گئے۔⁶² ستن اونیاں چوں کُل مرد اک مہینہ دی عُمر۔ ابیدہ تون گنتی چ گنہ گئے۔ اوہ تری ہزار ستن۔ کیوں جو اوہ بنی اسرائیل۔

دے نال ناں گئے۔ ایس لئی پئی بنی اسرائیل۔ چہ اوہناں تون میراچ ناں ملی۔⁶³ - ایہہ نیں اوہ سارے جیہناں تون موسیٰ تے الیغزر کاہن تے گنیا۔ جیہناں دی موآب دے میدان چہ پردن دے کنڈے پیریحو دے سامنہ گنتی کیتی گئی۔⁶⁴ تے اوہناں دے چوں اک وی نئیں سی۔ جیہناں تون موسیٰ تے ہارون تے گنیا سی۔ جیہدوں اوہناں تے بنی اسرائیل دی سینا دے اجاڑ چہ گنتی کیتی سی۔⁶⁵ - کیوں جو خداوند نے آکھیا سی پئی اوہ اُجکار چہ ای مر جان گے۔ ایس لئی اوہناں چوں یغز دے پتر کالبہ تے تون دے پتر یشوع دے سیوا اک وی باقی ناں رہا۔

¹- یوسف دے پُتر منسی۔ منسی دے پُتر مکیر۔ مکیر دے پُتر جلعاد۔ جلعاد دے پُتر نیر۔ حضر دے پُتر صلافحاد دیاں دھیاں۔ محلہ 27
 تے نوعامت حلامتہ ملکاتہ ترصا نال دیاں نیپڑے آئیاں۔ ²- موسیٰ تے الیغزر کابنہ سردارانہ ساری جماعت دے سامنے حضوری
 دے خیمہ دے بُوے دے کول کھلوتیاں تے آکھیا۔ ³- پئی سڈا پیو اُجاڑ چہ مرگیلہ اوہ اوہان لوکاں چوں نیں سی۔ جیڑے قورح دے گروہ
 چہ خُداوند دے خلاف رُلے۔ پر اپنے پاپ دے پاروں مریاتے اودا کوئی پُتر ناں ہوا۔ ⁴- تے ساڈے پیو دا ناں اودے خانوادے چوں جندا کیوں
 رہی۔ ایس لئی پئی اودا کوئی پُتر ناں ہويا۔ ایس لئی ساڈے پیو دے بھراواں چہ ساہنوں میراث دے تے موسیٰ اوہان دا مُقدم خُداوند
 تے لگے گیا۔ ⁵- تہ خُداوندنہ موسیٰ نال کلام کرکے آکھیا۔ ⁶- پئی صلافحاد دیاں دھیاں ٹھیک آپندیاں نیں۔ ⁷- تہ نلک ٹوں بنی اسرائیل ٹوں آکھ۔ پئی چہ کوئی بندہ مر جلتے اودا پُتر ناں ہونے اودے میراث اودے
 دھے دے ناوے لاؤ۔ ⁸- چہ اودے دھے وی ناں ہونے اودے میراث اودے بھرانواں ٹوں دیو۔ ⁹- تے چہ اودے بھرا وی ناں ہونے اودے پیو
 دے بھرانواں ٹوں دیو۔ ¹⁰- چہ اودے پیو دا کوئی بھرا ناں ہونے اودے خانوادے دے سپھ توں نیڑے رشتہ دار ٹوں دیو۔ تے اودا
 وارث ہونے گا۔ تے ایہ بنی اسرائیل دے لئی شرعی فرض ہونے گا۔ ¹¹- جس طرحاں کہ خُداوند فرمایا اے۔ ¹²- فیر خُداوندنہ موسیٰ
 ٹوں آکھیا۔ پئی عباریم دے پہاڑے چڑھتے اوس دھرتی ٹوں ویکھلے۔ جیڑی میں بنی اسرائیل ٹوں دیاں گا۔ ¹³- ٹوں وی اپنے لوکاں چہ جا
 رلیں گا۔ جس طرحاں تیرا بھرا ہارون رُل گیا اے۔ ¹⁴- کیوں جو ٹساں دونواں صین دے میدان چہ جماعت دے جھگڑے دے ویلے میرے
 حکم دی نافرمانی کیتی۔ تے اوہان آمنہ سامنے پانی تے میری برکت ناں منگی تے ایہ صین دے میدان چہ مریہ قادیس دا پانی اے۔ ¹⁵- تہ
 موسیٰ خُداوند نال گل کردیاں آکھیا۔ ¹⁶- خُداوندنہ سپھ بندیاں دیاں روحاں دا کُدا جماعت کوئی بندہ مُقرر کرے۔ ¹⁷- جیڑا اوہان دے
 لگ اندر۔ جلتے اوہان دے لگ باہر جائے۔ تہ خُداوندنہ موسیٰ ٹوں آکھیا۔ پئی ٹوں ٹوں دے پُتر یسوع ٹوں لے کیوں جو اوہو کلا بندہ اے
 جیہدے چہ رُوح اے تے اپنا تہ اودے رکھ۔ تے اونوں الیغزر کابنہ ساری جماعت دے لگ کھلار۔ تے اوہان ٹوں باہر لے جلتے اوہان
 ٹوں اندر لے جلتے تان جو خُداوند دی جماعت اوہان بھیڈاں وانگوں ناں ہو جان، جیہناں دا کوئی آجڑی نیں۔ ¹⁸- تہ خُداوندنہ موسیٰ ٹوں
 آکھیا۔ پئی ٹوں ٹوں دے پُتر یسوع ٹوں لے کیوں جو اوہو کلا بندہ اے جیہدے چہ رُوح اے تے اپنا تہ اودے رکھ۔ ¹⁹- تے اونوں الیغزر
 کابنہ ساری جماعت دے لگ کھلار۔ ²⁰- تے اوہان دے آمنہ سامنے ٹوں اونوں اپنا وارث بنا کے اونوں اپنا رُعب دے دے۔ تان جو بنی
 اسرائیل دی سبھجماعت اودے فرماں برداری کرے۔ ²¹- اوہ الیغزر کابن دے لگ کھلوتے۔ جیڑا اودے ولوں خُداوند دے اوریم دا حکم پُچھ۔
 تے بنی اسرائیل دی ساری جماعت اودے حکم نال باہر جاوے۔ اودے حکم نال اندر آوے۔ ²²- تے جس طرحاں خُداوندنہ آکھیا۔ موسیٰ
 کیتا تے اوہ یسوع ٹوں نال لیتے اونوں الیغزر کابنہ ساری جماعت دے لگ کھلار۔ ²³- تے اپنے تہ اودے رکھتے اونوں اپنا وارث بنا دتا۔
 جس طرحاں کہ خُداوندنہ موسیٰ ٹوں زبانی حکم دتا سی۔

¹ تے خُداوند نی مُوسیٰ نال کلام کردیاں ہوئیاں آکھیا -² تُوں بنی اسرائیل نال خطاب کرتے اوہناں تُوں آکھ - پئی میرا چڑھاوا یعنی 28
 نیری اوہو غذا جیہڑی سوختنی قُربانی دی دِل نوش کرن والی - خوشبو اے - تئیں چنگی طرحاں یاد رکھو تے بنھوئے ویلے دے
 مُطابق اوہناں تُوں گُزارنو -³ تے تُوں اوہناں تُوں آکھ پئی سوختنی قُربانی جیہڑی تئیں خُداوند دے لگے نذر کرو - اوہ ایس طرحاں اے پئی
 ہر روز اک ورہ دے دوسرے عیب لیلے دائمی سوختنی قُربانی دے لئی -⁴ اک لیلے سویر دے ویلے اک لیلے دُجا شام دے ویلے -⁵ تے اوہدے نال
 ایف دے دسویں حصے دے برابر ، چنگی طرحاں دلیا ہوئیا مہینے پین دا چوتھا حصہ چنگی طرحاں صاف کیتے پئے تیل چہ رلاکے قُربانی دے
 تیل دے طورے نذر کرن -⁶ ایہ سوختنی قُربانی اے - جس طرحاں تُوں سینا دے پھاڑے خُداوند دے لئی ودھیا خوشبو دے لئی سوختنی
 قُربانی نذر کیتی -⁷ تے پین دے چوتھے حصے دے برابر وی اک لیلے لئی لیاویں تے مُقدس دے وچ ای خُداوند دے لگے ایہ قُربانی چڑھاویں -
⁸ تے دُجا لیلے شام تُوں نذر کریں - سویر دے ویلے وانگوں قُربانی تے مہ بلدی ہوئی خُداوند دے لئی ودھیا خوشبو دی سوختنی قُربانی
 نذر کریں -⁹ تے سبت دے دن لئی دوسرے عیب لیلے اک سال دے تے اوہدے نال ایف دے پنجویں حصے دے برابر مہینے جیہدے چہ دلیا ہووے ،
 بلدی آگ چہ نذر کریں -¹⁰ - دائمی سوختنی قُربانی تے بلدی آگ دے علاوہ ایہر سبت دی سوختنی قُربانی اے -¹¹ تے ایف مہیناں دے شروع
 چہ ایہ سوختنی قُربانی خُداوند دے لئی نذر کرو - دو وچھ اک بھیڈو تے - اک اک سال دے سبتے عیب لیلے -¹² تے ایف دسویں حصے دا
 تیسرا حصہ مہینے جیہدے چہ تیل رلیا ہووے - ہر اک وچھ دے نال نذر دی قُربانی دے لئی - فیر ایف دے پنجویں حصے دے برابر مہینے تیل چہ
 رلیا ہوئیا - ہر اک بھیڈو دے نال نذر دی قُربانی دے لئی -¹³ تے ایف دا دسواں حصہ مہینے تیل چہ رلیا ہوئیا ہر اک لیلے دے نال نذر دی قُربانی
 لئی - ایہ سوختنی قُربانی دے لئی ودھیا خوشبو والی بلدی ہوئی قُربانی ہووے گی -¹⁴ تے اوہدے ساڑن لئی ادھا پین ہر اک وچھ دے لئی
 تے تیجا پین بھیڈو دے لئی چوتھا پین ہر اک لیلے دے لئی ورہ دے ہر مہینے دے لئی ایہ سوختنی قُربانی اے -¹⁵ تے دائمی سوختنی قُربانی
 دے علاوہ خطا دی قُربانی دے لئی اک بکرا نال ای بلدی آگ دے نال خُداوند دے لگے نذر کیتا جاوے -¹⁶ تے پہلے مہینے دی چودھویں تُوں خُدا
 دی فسح ہووے گی -¹⁷ تے اوہدی پندرھویں تُوں عید ہووے گی تے تئیں سبت دین کھمیری روئی ناں کھیا جے -¹⁸ تے اوہناں چوں پہلے دین وچ
 پوتر محفل اے تے تئیں غلامی ولے کم ناں کرو -¹⁹ تے تئیں خُداوند دے لئی سوختنی قُربانی یعنی سڑدی ہوئی قُربانی نذر کریا جے - دو
 وچھ تے اک بھیڈو تے سبت اک اک سال دے عیب لیلے -²⁰ تے اوہناں دی نذر دی قُربانی ایف دے دسویں حصے دا تیجا حصہ مہینے تیل چہ رلیا
 ہوئیا - ہر وچھ دے لئی تے ایف دا پنجواں حصہ بھیڈو دے لئی نذر کرو -²¹ تے ستاں لیلان چوں ہر اک لیلے دے لئی ایف دا دسواں حصہ -²² تے
 خطادی قُربانی دے لئی اک بکرا ناں جو تہاڈا کفارہ دتا جاوے -²³ سویر دی سوختنی قُربانی دائمی سوختنی قُربانی دے علاوہ تئیں ایہ
 نذر کریا جے -²⁴ تے ایس طرحاں ای ستاں دیناں چہر اک دین تئیں خُداوند دے لئی سوختنی قُربانی دی ایہ غذا ودھیا خوشبو نذر کرو - ایہ
 دائمی سوختنی قُربانی دے علاوہ ہووے گا -²⁵ تے ستویں دین تہاڈے لئی مُقدس محفل ہووے گی - تئیں کوئی غلامی والا کم ناں
 کرو -²⁶ تے پہلے پھلاں دے دیہاڑے جیدوں تئیں نوہن نذر دیاں قُربانیاں ہفتیاں دے پورا ہوونے خُداوند دی نذر کرو - تہاڈے لئی مُقدس
 محفل ہووے گی - کوئی غلامی والا کم ناں کرو -²⁷ تے خُداوند دے لئی ودھیا خوشبو والی سوختنی قُربانی نذر کرو - دو وچھ اک بھیڈو
 تے اک اک سال دے سبت لیلے -²⁸ تے اوہدے نال نذر دی قُربانی دے لئی ایف دسویں حصے دا تیجا حصہ مہینے تیل چہ رلیا ہوئیا - ہر اک وچھ دے لئی
 تے ایف دا پنجواں حصہ بھیڈو دے لئی -²⁹ تے ستاں لیلیاں دے لئی ایف دا دسواں حصہ لیلے دے لئی -³⁰ تے اک بکرا جیہڑا تہاڈے کفارے
 لئی قُربان کیتا جاوے -³¹ - تئیں اوہو دائمی سوختنی قُربانی دے علاوہ نذر کرنا تے تہاڈیاں نذر دیاں قُربانیاں بلدیاں ہوئیاں تے عیب
 ہوون -

۱۔ ستویں مہینہ دے پہلے دن تہاڈی مقدس محفل ہووے گی۔ کوئی غلامی والا کم نال کرو۔ ایہ تہاڈے لئی نرسنگ پھونکن دا دن 29 ہووے گا۔ ۲۔ تے تسیں خُداوند دے لئی ودھیا خوشبو والی قربانی گزارو۔ اک وچھاتے اک بھیڈوٹے اک سال دے ست لیلے۔ ۳۔ اودے نال نذر دی قربانی دے لئی ایف دسویں دا تیجا حصہ تیل رلیا ہوا میدہر اک وچھ دے لئی ایف دا پنجواں حصہ بھیڈو دے لئی۔ ۴۔ تے ستان لیلیاں مگر ہر اک لیلے دے لئی ایف دا دسواں حصہ۔ ۵۔ تے خطا دی قربانی دے لئی اک بکرا جیڑا تہاڈے کفارے دے لئی قربان کیتا جاوے۔ ۶۔ سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی دے دائمی سوختنی قربانی دے اودی نذر دیاں قربانیاں دے علاوہ دستور دے مطابق اونان دے تیاوندی ایہ ودھیا خوشبو والی آگ دی قربانی تسیں خُداوند دے لئی گذرانو۔ ۷۔ تے اوسے ستویں مہینہ دے دسویں دن تہاڈی مقدس محفل ہووے گی۔ تے تسیں آپ تون دُکھا دیا جتے کوئی غلامی والا کم نال کرو۔ ۸۔ تے تسیں خُداوند دے لئی ودھیا خوشبو والی قربانی گزارو۔ اک وچھاتے اک بھیڈوٹے اک سال دے عیب ست لیلے۔ ۹۔ تے اودے نال نذر دی قربانی ایف دے دسویں دا تیجا حصہ تیل رلیا میدہر وچھ لئی ایف دا پنجواں حصہر اک بھیڈو دے لئی۔ ۱۰۔ تے ستان لیلیاں لئی ہر اک لیلے دے لئی ایف دا دسواں حصہ۔ ۱۱۔ تے اک بکرا خطا دی قربانی لئی۔ ایہ خطا دی قربانی جیڑی کفارے دین لئی ایفے دائمی سوختنی قربانی ایدی نذر دی قربانی اودے ساڑن تون علاوہ۔ ۱۲۔ تے اودے پندروہیں دن تہاڈی پوتر محفل ہووے گی۔ کوئی غلامی دا کم نال کرو۔ ۱۳۔ تے تسیں خُداوند دے لئی سوختنی قربانی ودھیا خوشبو والی آگ دی قربانی گزارو۔ تیراں وچھتے دو بھیڈو تے اک سال دے عیب چودہ۔ ۱۴۔ تے اودے نال نذر دی قربانی۔ تیراں وچھیاں تون پر وچھ لئی ایف دے دسویں دا تیجا حصہ تیل رلیا ہوا میدہ۔ ۱۵۔ دسویں دا تیجا حصہ تیل رلیا ہوا میدہ۔ ۱۶۔ ایہ دائمی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے ساڑن تون علاوہ۔ ۱۷۔ تے دوجے دن بارہ وچھتے دو بھیڈو تو چودہ عیب لیلے۔ ۱۸۔ تے اونان دی نذر ی قربانی اودے ساڑن لئی ہر وچھتے بھیڈوٹے لیلے دے لئی دستورے اونان دی گنتی دے مطابق۔ ۱۹۔ اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی سوائی دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے ساڑن ولے۔ ۲۰۔ تے تیجے دیہاڑے یاران وچھتے دو بھیڈوٹے چودہ اک سال دے عیب لیلے۔ ۲۱۔ تے اونان دی نذر دیاں قربانیاں اونان دے تپاون ، وچھیاں ، بھیڈوواں لیلیاں دے لئی دستورے گنتی دے مطابق۔ ۲۲۔ اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی۔ سولہ دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے ساڑن دے لئی۔ ۲۳۔ تے جوتھ دیہاڑے دس وچھتے دو بھیڈوٹے چودہ اک سال دے عیب چودہ لیلے۔ ۲۴۔ اونان دیاں نذر دیاں قربانیاں اونان دے تپاون ، وچھیاں تے بھیڈاں لیلیاں دے دستورے گنتی دے مطابق ہون ہو گیاں۔ ۲۵۔ اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی سولہ دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی تپاون دے۔ ۲۶۔ تے پنجویں دیہاڑے نو وچھتے دو بھیڈوٹے اک سال دے عیب چودہ لیلے۔ ۲۷۔ تے اونان تپاون ، وچھیاں تے بھیڈوواں لیلیاں دے دستورے گنتی دے مطابق۔ ۲۸۔ تے اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی سولہ سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے تپاون دے۔ ۲۹۔ تے چھیویں دیہاڑے آٹھ وچھتے دو بھیڈوٹے اک سال دے عیب چودہ لیلے۔ ۳۰۔ تے اونان دے تپاون ، وچھیاں تے بھیڈو وائے لیلیاں دے دستورے گنتی دے مطابق۔ ۳۱۔ تے اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی سولہ دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے تپاون دے۔ ۳۲۔ تے ستویں دیہاڑے ست وچھتے دو بھیڈوٹے اک سال دے عیب چوداں لیلے۔ ۳۳۔ اونان دی نذر دی قربانی اونان دے تپاون ، وچھیاں ، بھیڈوواں لیلیاں دے دستورے گنتی دے مطابق۔ ۳۴۔ تے اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی۔ سولہ دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی تپاون دے۔ ۳۵۔ تے اٹھویں دیہاڑے تہاڈی عید ہووے گی۔ تے کوئی غلامی والا کم نال کرو۔ ۳۶۔ تے سوختنی قربانی خُداوند دے ودھیا خوشبو آگ دی قربانی گزارو۔ اک وچھاتے اک بھیڈوٹے اک سال دے عیب ست لیلے۔ ۳۷۔ اونان دیاں نذر دیاں قربانیاں اونان دے تپاون ، وچھیاں تے بھیڈوواں لیلیاں دے دستورے گنتی دے مطابق۔ ۳۸۔ تے اک بکرا خطا دی قربانی دے لئی سولہ دائمی سوختنی قربانی اودی نذر دی قربانی اودے تپاون دے۔ ۳۹۔ تہاڈیاں منٹاں تہاڈی خوشی دیاں قربانیاں تہاڈی سوختنی قربانیاں تہاڈی نذر دیاں قربانیاں تہاڈے تپاون تہاڈی سلامتی دیاں قربانیاں دے علاوہ ایہ ای شیواں جیڑے تسیں خُداوند دے لئی آپہنتھیاں عیدان چہ گزاروگے۔ ۴۰۔ تہاڈے موسیٰ جو کجھ خُداوندے اونوں آکھیا سی بنی اسرائیل تون کپا۔

¹ تے موسیٰ نے بنی اسرائیل دے قبیلیاں دے سرداراں نال خطاب کرکے آکھیا پئی خُداوند اینج آکھدا اے۔² جے کوئی بندہ خُداوند دی 30 مَنت مے یاں سوئے کھا کے کوئی گل آپنی جان تے پکی ٹھہرا کے اوہ اپنے قول توں ناں پھرے۔ سگوں جیہڑا کُجھ اوہ دے مَونہ چوں نکلیا اے پُورا کرے۔³ تے جو کوئی زنانی خدا دے لئی مَنت مَنت اپنے کُڑی پَن چہندیاں ہویاں کوئی گل اپنے پکی ٹھہرلے تے اوہ دے پیوئے اوس مَنت ٹوہوئے اوس گل ٹوں جیہڑی اوہ اپنے پکی ٹھہرائی سی سُنیا تے چپ رپا تے اوہ دیاں سبھ مَنتاں آپنی تھان تے رن گئیاں۔⁴ تے جیہڑا کُجھ اوہ اپنے پکا ٹھہرا یا اے اوہ قائم رہوے گا۔⁵ پر جے اوہ دے پیوئے جس دیاڑے سُنیا تے اونوں موڑیا ہووے تے اوہاں سبھ مَنتاں تے اوہ سبھ کُجھ جیہڑا اوہ آپنی جان تے پکا ٹھہرایا سی قائم ناں رہوے گا تے خُداوند اوس زنانی ٹوں مُعا ف کرے گا۔ کیوں؟ اوہ دے پیوئے اونوں موڑیا سی۔⁶ تے جے اوہ خُسم والی ہو جاوے۔ جیہدوں کہ اوہ دیاں مَنتاں یا اوہ دے مَونہ دی کوئی گل جیہنوں پُورا کرنا اوہ پکا ٹھہرایا سی۔ اونوں پُورا کرنا اوہ دی ذم داری سی۔⁷ تے اوہ دے خُسم سُنیا تے جیہڑے دیاڑے اوہ سُنیا تے چپ رپا تے اوہ دیاں مَنتاں قائم رن گئیاں تے جو کُجھ اوہ آپنی جان تے پکا ٹھہرایا سی قائم رہے گا۔⁸ تے اوہ دے خُسم جیہڑے دیاڑے سُنیا تے اونوں موڑیا تے اوہ دی مَنت جیہڑی اوہ مَنتی سی تے اوہ دے مَونہ دی گل جیہڑی اوہ آپنی جان تے پکی ٹھہرائی سی ٹل گئی تے خُداوند اونوں کُجھ ناں آکھ گا۔⁹ پر بیوہ یا طلاق لئی مَنت جو کُجھ اوہ آپنی جان تے پکا ٹھہرایا سی قائم رہے گی۔¹⁰ تے جے اوہ اپنے خُسم دے گھر جے مَنت مَیہوئے یا سوئے کھا کے کوئی گل اپنے پکی ٹھہرائی ہووے۔¹¹ تے اوہ دے خُسم سُنیا تے چپ رپا تے اونوں ناں موڑیا تے اوہ دیاں مَنتاں قائم رن گئیاں تے ج کُجھ اوہ آپنی جان تے پکا ٹھہرایا اوہ قائم رہے گا۔¹² تے جے اوہ دے خُسم جیہڑے دیاڑے سُنیا تے موڑیا ہووے تے سبھ مَنتاں جیہڑیاں اوہ دے مَونہ چوں نکلیاں تے جو کُجھ اوہ آپنی جان تے پکا ٹھہرایا سی۔ کیوں جو اوہ دے خُسم اونوں موڑیا سی۔ خُداوند اونوں بخشی دے گا۔¹³ سب مَنتاں یاں آپنی جان ٹوں دُکھ دیاں سوئیاں جو وی ہوناویناں ٹوں اوہ دے خُسم قائم رکھ گا یا مُکا دے گا۔¹⁴ تے جے اوہ دے خُسم سُن کے چپ کیتا روئے اوہ دیاں ساریاں مَنتاں قائم رن گئیاں تے سبھ فرض جو اوہ دے ہون قائم رن گے۔¹⁵ تے جے اوہ اوہاں ٹوں سُنن توں کُجھ چر مگروں اوہاں ٹوں مُکا دے تے پاپ اوہ دے ای سیرت ہووے گا۔¹⁶ خُسم گھر والی چتے پیو دی دہی چے جد تیک اوہ نیکی عُمر دے دیاڑیاں چے اپنے پیو دے گھر ہووے۔ ایہ حُکم نیں جیہڑے خُداوند موسیٰ نوں دے۔

¹ تے خُداوند نے مُوسیٰ نوں کلام کردیاں ہویاں آکھیا - ² پئی مدیاناں - توں بنی اسرائیل دا بدلہ لے تے اوہدے مگر نوں اپنے لوکاں نال جا 31 ملیں گا - ³ تہ مُوسیٰ نے لوکاں نال کلام کرکے آکھیا تئیں اپنی فوج دے لئی بندے تیار کرو - تاں مدیاں نال جنگ کرن تے مدیاں خُداوند دے بدلے لیں نوں شروع کرن - ⁴ بنی اسرائیل دے بھلیاں وچوں ہر اک قبیلہ اک ہزار لڑائی دے لئی گھلے - ⁵ تے اسرائیل دے ہزاراں وچوں اک ہزار ہر قبیلہ توں وکھرے کیتے گئے - سو لڑائی لئی بارہزار تیار کیتے گئے - ⁶ سو مُوسیٰ نے ہر قبیلہ چوں اک ہزار لڑائی لئی گھلے تے اوہاں دے نال لیعزر کابن دے پتر فحاس نوں تہ اوہدے پاک بھانڈے پھوکن لئی نرسنگ سَن - ⁷ تے جس طرحاں خُداوند آکھیا - اوہاں مدیاں نال لڑائی کیتی تے سارے مرداں نوں قتل کیتا - ⁸ اوہاں نے قتل ہون والیاں دے نال مدیاں دے پنج بادشاہ محویہ رقم تے صُور تے حُور تے ربع قتل کیتے تے بعد دے بلعام نوں وی تلوار نال قتل کیتا - ⁹ بنی اسرائیل نے مدیاں دیاں زانیاں بچیاں نوں قیدی بنا لیاں اوہاں سبھ ڈنگرے بھید بکریاں تے مال لٹ لیا - ¹⁰ تے اوہاں دے سبھ شہراں ، پنڈاں تے قلعیاں نوں آگ نال ساڑ دتا - ¹¹ اوہاں نے سار اٹیا مال تے قیدی - کہ انسان کہ پشولہ لے - ¹² تے اوہو قیدی تے لٹوئے مال دے نال ، بردن دے کنڈے ، پریخو دے سامنے موآب دے میدان چر خیم گا - ¹³ تے مُوسیٰ نے لیعزر کابن تے بنی اسرائیل دی ساری جماعت کول پتر لے - ¹⁴ تہ مُوسیٰ فوج دے سرداراں تے ہزاراں ، سینکڑیاں دے سرداراں تے جیڑے لڑائی توں لے سَن غصہ ہوا - ¹⁵ تے مُوسیٰ نے آکھیا - تئیں کیوں سبھ زانیاں نوں جیوندا رکھیا - ¹⁶ کیوں جو اوہاں نے ای بلعام دی صلاح تے بنی اسرائیل نوں دھوکا دتا - پئی اوہاں نے فوج دے بارے خُداوند دے خلاف پاپ کیتا تے خُداوند دی جماعت چر ویا آئی - ¹⁷ ایس لئی ایس ویلے بچیاں چوں سبھ مُنڈیاں نوں تے سبھ زانیاں نوں جیڑیاں ویاہیاں ہوئیاں نیں قتل کر دیو - ¹⁸ پتر ایانیاں چوں کڑیاں جیڑیاں کنواریاں نے اوہاں نوں اپنے لئی جیوندا رکھو - ¹⁹ تئیں ست دہائے خیم گا - توں باہر روئے سب جیہاں کسے بندے نوں قتل کیتا سب جیہاں نے کسے قتل کیتے گئے نوں تہ لایا تے تئیں تے تہاڈے قیدی اپنے آپ نوں نیجے ستویں دہائے پاک کرو - ²⁰ تے سبھ کپڑے چمڑے دے بھانڈے سبھ کُجھ جیڑا بکری دے والاں نال مُنیا ہووے لکڑی ، سبھ بھانڈے پاک کرو - ²¹ تے لیعزر کابن نے فوج دے بندیاں نوں جیڑے لڑائی چر گئے سَن آکھیا - پئی ایہ شریعت دا حکم اے - جیڑا خُداوند نے مُوسیٰ نوں دتا - ²² سونائے چاندی تے پیتلے لوہے تے قلعے تے سیسے - ²³ تے اوہو سب کُجھ جیڑا آگ سہ سکدا اے - اوہو آگ چر پاؤ تے اوہو پاک ہووے گا تے فیر و اونوں پاک پانی دے نال پاک کر تے جو کُجھ آگ نئیں سہ سکدا اونوں پاک پانی نال پاک کرو - ²⁴ تے ستویں دہائے اپنے کپڑے دھوؤ تے تئیں پاک ہوؤ گے تے اوہدے مگروں تئیں خیم گا چر آیا جے - ²⁵ تے خُداوند نے مُوسیٰ نوں رکھیا - ²⁶ لیعزر کابن تے جڈی خانوادے دے سرداراں دی مدد نال اوہاں قیدیاں دا کہ انسان ، کہ پستو جیڑے جیڑے لوکی لے نیں گنتی کر - ²⁷ تہ اوہاں دی اکو جیہی وند کر - ادھا نوں اوہاں نوں دے جیہاں جنگ چر لڑائی کیتی باقی ادھا جماعت نوں - ²⁸ تے اوہاں جنگی بندیاں چوں جیڑے لڑائی چر گئے سَن ، انساناں تے گاواں تے ڈھگے بھید بکریاں چوں پنج پنج سو مگر اک اک خُداوند دے لئی حصہ لوہ - ²⁹ اوہاں چوں ادھالے لیعزر کابن نوں دیویں - تاں جو خُداوند لئی نذرانہ ہووے - ³⁰ تے بنی اسرائیلیاں دے آدھ وچوں نوں پنجاں بندیاں مگر اک اک لوہ تے ایسے حساب نال گاواں تے ڈھگیاں یا کھوتیاں یا بھید بکریاں یعنی ہر طرحاں دے پشوون چوں لوہ تے اوہاں نوں لاویاں - توں دیویں - جیڑے خُداوند نے رن دی تھان دی رکھوالی کردے نیں - ³¹ تے مُوسیٰ نے لیعزر کابن تے جس طرحاں خُداوند نے آکھیا سی کیتا - ³² تے سبھ لٹ دا مال جیڑا جنگی بندیاں لٹیا سی - ³³ چھ لکھ پنچتر ہزار بھید بکریاں - ³⁴ تے بہتر ہزار گاواں تے ڈھگے - ³⁵ تے اکاٹھ ہزار کھوتے - ³⁶ تے انساناں چوں بتی ہزار کڑیاں جیڑیاں کنواریاں سَن - ³⁷ سو ادھا حصہ اوہاں دا جیڑے لڑائی لئی گئے سَن ، ایہ سی - ³⁸ تے گاواں تے ڈھگے چھ ہزار جیہاں چوں خُداوند دا حصہ چھ سو پنچتر بھید بکریاں ہویاں - ³⁹ تے گاواں تے ڈھگے چھ ہزار جیہاں چوں خُداوند دا حصہ بہتر گاواں تے ڈھگے - ⁴⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴¹ تے مُوسیٰ نے ایس لئی خُداوند دا حصہ اوہاں چوں اکاٹھ سی - ⁴² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁴⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵¹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁵⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶¹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁶⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷¹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁷⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸¹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁸⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹¹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹² تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹³ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁴ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁵ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁶ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁷ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁸ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ⁹⁹ تے انساناں چوں سولہ ہزار - ¹⁰⁰ تے انساناں چوں سولہ ہزار -

¹ بنی اسرائیل دے ٹھکلفہ جیہدوں اوہ موسیٰ تبارون دی من دے اپنے لشکراں سنہ مصر دے دیس چوں نکلے۔² تے موسیٰ تے 33

خداوند دے حکم دے مطابق اونیاں دے سفر دے ٹھکلفہ لے۔ سو اونیاں دے سفر کرن دے ٹھکلفہ ایہ نیں۔³ پہلی مہینہ دی پندراں تریخ
 ئوں فسخ دی عید دے دوج دہائے بنی اسرائیل دے میس توں نکلے۔ اوہو فتح مند ہوکے مصریاں دیاں اکھاں دے لگے نکلے۔⁴ جیڑے ویلہ اوہ
 اپنے پلیٹھی دے بالاں ئوں دبن ٹھ سَن۔ جیہناں ئوں خداوند ماریا سی تے اونیاں دے بُناں تے ای خداوندے حکم لائے سَن۔⁵ تے بنی
 اسرائیل رعمیس توں نکلے سکات چے اُترے۔⁶ تے سیکات چوں نکلے ایٹام چے جیڑا اُجاڑ دے کنڈھتے وے اُترے۔⁷ ایٹام توں نکل کے فی
 پخیروت جیڑا نعل صفون دے سامنے مڑے مجدال دے سامنے ڈیرے لائے۔⁸ تے فی پخیروت دے اگیوں نکل کے سمندر دے وچوں ہوکے
 مارے چے ڈیرے لائے۔⁹ تے مارے چوں نکل کے ایلیم آہرے ایلیم چتھ پانی دے باراں چشمہ کھجور دے ستر رکھ سَن، ڈیرے لائے۔¹⁰ تے
 ایلیم توں نکل کے بحیرہ قُلم دے کنڈے دے آتھتے بحیرہ قُلم توں نکلے۔¹¹ تے صین دے اُجاڑ چے آتھ۔¹² تے صین دے اُجاڑ چوں نکلے ڈفت
 چے ڈیرے لائے۔¹³ تے ڈفت توں نکل کے اُٹوس چے ڈیرے گڈے۔¹⁴ تے اُٹوس چوں نکل کے دفیدیم چے جا آہرے تے اوتھ لوکاں دے پین لئی پانی
 نیں سی۔¹⁵ تے افیدیم چوں نکل کے سینا دے اُجاڑ چے آہرے گڈے۔¹⁶ سینا دے اُجاڑ توں نکل کے قبروت ہادہ چے ڈیرے لائے۔¹⁷ تے قبروت ہادہ
 توں نکل کے حصیروت چے جا اُترے۔¹⁸ تے حصیروت ہادہ توں حصیروت چے اُترے۔¹⁹ تے رتم توں نکل کے دیمون فارص چے آتھ۔²⁰ تے رمون
 فارص توں نکل کے لینے چے آتھ۔²¹ تے لینے چوں نکل کے دیس چے ڈیرے لائے۔²² تے دیس چوں نکل کے قہلات چے ڈیرے لائے۔²³ تے قہلات چوں نکل کے
 سفر دے پہاڑ کول جا نکلے۔²⁴ سفر دے پہاڑ چوں نکل کے حیرادہ چے خیمہ گڈے۔²⁵ حیرادہ چوں نکل کے مقہیلوت چے ٹھکانہ لایا۔²⁶ تے
 مقہیلوت چوں نکل کے تحت چے ڈیرے لائے۔²⁷ تحت توں چلے تارح چے جا ڈیرے لائے۔²⁸ تے تارح چوں نکل کے متقہ چے ڈیرے لائے۔²⁹ تے متقہ چوں
 نکل کے متصوتہ چے ٹھکانہ کیتا۔³⁰ تے متصوتہ توں تے موسیروت چے ڈیرے لائے۔³¹ موسیروت چوں نکلے بنی یعقان چے اُترے۔³² بنی
 یعقان توں نکل کے ہادہ چے جا آتھ۔³³ تے خور ہادہ چوں نکل کے بوطلہ چے خیمہ گڈے۔³⁴ بوطلہ چوں نکل کے عیروتہ چے آہرے۔³⁵ تے
 عیروتہ توں نکل کے عیصون جابر چے جا آتھ۔³⁶ عیصون جابر توں تے صین دے اُجاڑ چے جیڑا قادس اے ڈیرے لائے۔³⁷ تے قادس توں
 نکل کے پور دے پہاڑ دے کول جیڑی ادم دے ملک دی سرحد اے آکے ڈیرے لائے۔³⁸ تے ہارون کاہن خداوند دے حکم پور دے پارے
 چڑھیا تے اوتھ ای بنی اسرائیل دے مصر توں نکلن دے چالہویں ورھ، پنجویں مہینہ دی پہلی تریخ ئوں اوہ وفات پائی۔³⁹ تے جس ویلہ
 ہارون پور دے پارے فوت ہوئے اک سو تریں ورھ دا سی۔⁴⁰ تے عراد جیڑا کنعانی بادشاہ سی جیڑا کنعان دے دیس دے دکھن چے رہندا
 سی۔ سُنیا پئی بنی اسرائیل آگے نیں۔⁴¹ تے فیر اوہور دے پہاڑ توں نکل کے صلُمون چے جا آتھ۔⁴² تے صلُمون چوں نکل کے فونون چے آتھ۔⁴³ تے
 فونون چوں نکل کے اوبوت چے ڈیرے لائے۔⁴⁴ تے اوبوت چوں نکل کے عی عباریم چے آتھ۔ جیڑا موآب دیاں حدان چے اے جا آتھ۔⁴⁵ عی
 عباریم چوں نکل کے دیون جد چے ڈیرے لائے۔⁴⁶ دیون جد چوں نکل کے غلمون دہلا تے چے جالتھ۔⁴⁷ تے غلمون دہلا تائم توں نکل کے
 عباریم دے پہاڑ جیڑا بٹو دے سامنے اے جا آہرے۔⁴⁸ عباریم توں نکل کے موآب میدان چے۔ جیڑا بریحو دے سامنے یردن دے کنڈے اے آ
 گئے۔⁴⁹ تے موآب دے میدان چے یردن دے کنڈے بیت سیموت توں لے کے آہیل شطیم تیک ڈیرے لائے۔⁵⁰ تے موآب دے میدان پیلیاں تے بریحو
 دے سامنے یردن تے خداوند موسیٰ نال کلام کیتا آکھیا۔⁵¹ بنی اسرائیل نال خطاب کردے اونیاں ئوں آخ پئی جیہدوں ئیں یردن دے
 پار کنعان دے دیس چے جاؤ۔⁵² تے اوس دیس دے سبھ واسیاں ئوں اپنے آگوں کڈھ دیو۔ اونیاں دیاں سبھ گھڑیاں ہوئیاں مورتیاں تے اونیاں
 دے گھڑے ہوئے بُناں ئوں فنا کر دیو تے اونیاں دیاں اُچیاں تھواواں ئوں ڈھا دیو۔⁵³ تے دیس دے مالک بنوتہ اوبدے چے وِسو۔ کیوں جو میں
 اونوں بُھاڈی میراث ہوون لئی دتا اے۔⁵⁴ اپنے خانوادیاں دے مطابق دیس دی میراث قُرع پاک لوؤ۔ بوتیاں ئوں بوتیا حصہ تھوڑیاں ئوں
 تھوڑ حصہ دیو۔ جیڑا قُرع چہر اک دے لئی نکلے۔ اوہو ای اوبدا ہووے گا۔ اپنے جَدی قبیلیاں دے مطابق اپنی میراث دے مالک بنو۔⁵⁵ تے
 ئساں اوس دیس دے واسیاں ئوں اپنے آگوں دفع نال کیتا جیڑے اونیاں چوں ئیں باقی رہن دیوگے۔ اوہو بُھاڈی آکھ چے کنڈے وانگوں تے
 بُھاڈیاں پسلیاں چے نیزے وانگوں ہوون گے۔ اوہو بُہانوں اوس دیس چے جتھ ئیں وسوگے۔ تنگ کر دین گے۔⁵⁶ تے ایس طرحاں ہووے گا پئی
 جو کُجھ میں اونیاں نال کرنا چاہنا وان۔ اوہو بُھاڈے نال کراں گا۔

¹ - تده مُوسىٰ تون خُداوندنہ کلام کردیاں آکھیا۔² - بنی اسرائیل نال کلام کرتے اونیاں تون آکھ - جیہدوں تسیں کنعان دے دیس چہ 34
 وژوتے ایہاویو دیس اے جیہڑا تہائون میراث چہ ملے گا تے کنعان دے دیس دیاں خداں ایسراں ہوم گئیاں -³ - صین دے اُجاڑ تون جیہڑا
 داوم دے کنڈے تیک جنوبی حد شروع ہووے گی تے ملج دا سمندر اوہدے پُرب چہووے گا -⁴ - فیر اوہ دکھن چہ عفریم دی چڑھائی پھر
 کے صین تیک آپڑے گی - فیر دکھن تون نکل کے قادس برنیع تون جلتے گی تے حصرادار تون ہندی ہوئی عصمون تیک آپڑے گی -⁵ - تہ ایہ
 حد عصمون تون پھر کے مصر دی نہر تیک جلتے گی تے سمندر دے کنڈے تیک مُک جاوے گئی -⁶ - تے ایہ وادی تہاڈی بحیرہ روم تیک پچھمی
 حد ہووے گی -⁷ - تہاڈی اُتری حد ایہ ہووے گی - بحیرہ روم تون ہنوز دے پہاڑ تیک آپنی حد رکھیا جے -⁸ - تہ ہنوز دے پہاڑ تون حمات دی حد
 تیک رکھیا جے تے ایس حد دا کنڈا صدا نال جا ملے گا -⁹ - فیر اوہ حد اوتھوں زفرون تون جاوے گی تے حضر عینان تے جا مُکے گی - ایہ
 تہاڈی اُتری حد ہووے گی -¹⁰ - تے پُوری حد دا تسیں اپنہ لئی حضر عینان تون سفام تیک نشان لاؤ -¹¹ - فیر ایہ حد سفام تون ریل تیک
 عین دے پُرب تون اُترے گی - اوتھو ہندی ہوئی پُرب ول کنرت دی وادی جھیل نال جا رلے گی -¹² - فیر اوہ یردن دے کنڈے کنڈے تھلے
 تون جا کے بحیرہ ملج تے مُکے گی - آپنیاں خداں اندر ای تہاڈا دیس ہووے گا -¹³ - فیر مُوسىٰ تے بنی اسرائیل تون حکم دے کے آکھیا - ایہ
 ساڈے نو قبیلیاں تون دتا جلتے گا -¹⁴ - کیوں جو بنی روبن دے قبیلے بنی جد دے قبیلے منسی ادھ قبیلے آپنہ جدی خانوادیاں دے مطابق
 میراث لے لئی اے -¹⁵ - اپنیاں ڈھائی قبیلیاں یردن دے پار یربخو دے پُرب ول میراث لئی اے -¹⁶ - تے تہ مُوسىٰ نال خُداوندنہ کلام
 کر کے آکھیا -¹⁷ - پئی اونیاں بندیاں دے نال جیہڑے دیس دی وند کرن گے اوہ ایہ نیں - الیعرز کاہن تے تون دا پُتر یشوع -¹⁸ - تے تون ہر قبیلے
 چوں سردار لے - تاں جو اوہ دیس دی وند کرن -¹⁹ - اونیاں دے ناں ایہ نیں - یہوداہ دے قبیلے چوں یفہ دا پُتر کالب -²⁰ - بنی شمعون دے
 قبیلے چوں عمی ہود دا پُتر سیموئیل -²¹ - تے بنیامین دے قبیلے چوں کسلون دا پُتر الیداد -²² - بنی دان دے قبیلے چوں اک سردار یجلی دا
 پُتر بقی -²³ - بنی یوسف چوں بنی منسی دے قبیلے چوں اک سردار افود ندا پُتر جتی ایل -²⁴ - تے افرائیم دے قبیلے چوں اک سردار
 سیفطان دا پُتر قصوایل -²⁵ - بنی زبولون دے قبیلے چوں اک سردار فرناک دا پُتر سافان -²⁶ - تے بنی یساکر دے قبیلے چوں اک سردار
 عزان دا پُتر فطلی ایل -²⁷ - بنی آشور دے قبیلے چوں اک سردار شلومی دا پُتر آخی ہود -²⁸ - تے بنی نفتالی دے قبیلے چوں اک سردار عمی
 ہو دا پُتر فدا پیل -²⁹ - ایہ اوہ لوک ستن جیہاں تون خُداوندنہ حکم دتا پئی کنعان دا دیس بنی اسرائیل چہ وند دین۔

1- فیر موآب دیاں پیلیاں چہ یریحو دے سامہ یردن دے کنڈے خُدانہ مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا -² بنی اسرائیل تون حُکم دے پئی اوہ اپنی میراث چوں لاویاں دے رن لئی شہر دینے شہراں دا آلا دوالا وی اونیاں تون دین -³ ایہ شہر اونیاں دے وُسن لئی ہون گئے شہراں دا باہر لا حصہ اونیاں دے ڈنگراں پشواں حیواناں لئی ہووے گا -⁴ تے شہر دا آلا دوالا جو تئیں لاویاں تون دیوگے - اوہ شہر دی کندھ دے باہروں چوں پاسہ ہزار ہزار قدم ہووے گا -⁵ تے اونیاں دی شہروں باہر دی پیمائش پُورب وُل دو ہزار تہتہ دکھن وُل دو ہزار تہتہ پچھم وُل دو ہزار تہتہ اُتر وُل دو ہزار تہتہ ہووے گی تے شہر وچکار ہووے گا - ایہ ای اونیاں دے شہراں دا باہرلا پاسا ہووے گا -⁶ تے جیڑے شہر تئیں لاویاں تون دیوگے اونیاں وچوں جہ شہر پناہ دے شہر ہون گے - اونیاں تون تئیں وکھریاں کرو - تاں جو خونی اونیاں چہ پناہ لین تے ایدھ تون علاوہ تئیں اونیاں تون بیالی شہر ہور دیو -⁷ تے اوہ سب شہر جیڑے تئیں دے لے دولہ دے نال دیوگے اڑتالی شہر ہون گے -⁸ ایہ شہر جیڑے تئیں بنی اسرائیل دی ملکیت چوں دیوگے - جیناں کول بوتنا اے اونیاں تون بوتنا لوؤ تے جیناں کول تھوڑا اے اونیاں تون تھوڑا لوؤ - ہر اک پنہ شہراں چوں اپنی میراث دے مطابق اونوں ملی اے لاویاں تون دے دیو -⁹ تے خُدانہ مُوسیٰ نال کلام کرکے آکھیا -¹⁰ بنی اسرائیل تون حُکم دے آکھ - پئی جیہدوں تئیں یردن تون لنگ کے کنعان دے دیس چہ جاؤ -¹¹ تے آپہ لئی ایہو جہ شہر بنانا - جیڑے تہاڈے لئی پناہ دے شہر ہون - تاں جو خونی جیہدے کولوں انجلہ چہ خُون ہو گیا ہووے ، اوتھ پناہ لوے -¹² اینہاں شہراں چہ تہانوں بدلہ لین والیاں تون پناہ ملے گی - جیدوں تیکر خونی جماعت دے لگ فیصلہ لئی ناں کھلوے - قتل ناں کیتا جلتے -¹³ اوہ شہر جیناں تون تئیں پناہ لئیو کھرے کروگے ، جہ شہر ہون گے -¹⁴ اینہاں وچوں تین شہر یردن دے پار تے تین شہر کنعان دے دیس چہ ہون گے -¹⁵ بنی اسرائیل دے لئی پردیسیاں دے لئی مسافراں دے لئی جیڑے تہاڈے نال وُسدے نیں - ایہ جہ شہر پناہ دی تھان ہون گے - تاں جو کسے کولوں بھل چک چہ قتل ہو گیا ہووے اوتھ پناہ لوے -¹⁶ کسے کسے تون لوے دے تہا ر نال ماریاں اوہ مر گیتے مارن والا خونی اے اوہ ضرور مار دتا جاوے -¹⁷ یا کوئی ایہو جیہا پتھر تہتہ چلے کے ماریا - جیہدے نال کوئی مَر جاوے اوہ خونی اے - تے خونی ضرور مار دتا جلتے -¹⁸ یا کسے پیو جیہی لکڑی آپتہتہ چہ لئی - جیہدے نال کوئی مَر سکدا اے اوہ مر گیتے اوہ خونی اے -¹⁹ خونی ضرور مار دتا جلتے -²⁰ قتل ہون ولہ دا وارث خونی تون آپ قتل کر دے - جیہدوں وی اوہ اونوں ملے مار دیوے -²¹ جے کوئی کسے تون ویر نال دھکا دیوے یا جھٹی لائے یا اودے کوئی شہ سٹے اوہ مَر جاوے -²² یا ویر دے پاروں اونوں آپتہتہ نال ناں مارے اوہ مَر جاوے مارن والا قتل کیتا جاوے - کیوں جو اوہ خونی اے قتل ہون ولہ دا وارث جس ویلہ خونی تون لبھ اونوں مار دیوے -²³ تے کوئی بغیر ویر تون کسے تون دھکا دیوے تے بغیر مرضی دے کوئی شہ کسے لے سٹے -²⁴ یا کوئی ایہو جیہا پتھر جیہدے نال کوئی مَر جاوے اوہ اودے نال ویر نہیں سی رکھدا تے ناں اودا بُرا چاندی سی -²⁵ تے جماعت خونی تون قتل ہون ولہ دے وارث دے تہوں چھڈا لے اونوں پناہ دے شہر چہ جتھ اونہ پناہ لئی سی - فیر گھل دیوے اوہ اوتھ رہوے - جیہدوں تیک پئی سردار کاہن جیڑا مُقدس تیل نال مسح کیتا گیا اے مَر ناں جاوے -²⁶ جے خونی پناہ دے شہر دی حد چوں جتھ اوہ پناہ لین گیا ، باہر نکلیا -²⁷ تے قتل ہون ولہ دا وارث اونوں پناہ دے شہر دی حد تون باہر ویکھتے قتل ہون ولہ دا وارث خونی تون مار دیوے اوہ خُون کرن دا مُجرم ناں ہووے گا -²⁸ تاں جو لازمی سی پئی اوہ خونی آپہ پناہ دے شہر چہ سردار کاہن دے فوت ہون تیکر رندا تے سردار کاہن دے فوت ہون تون مگروں خونی آپنی دھرتی تے جیہدا اوہ وارثاں ، پرت آوے -²⁹ تے تہاڈے سارے ڈیریاں چہ نسل در نسل ایہ قانونی فیصلہ ہووے گا -³⁰ جے کوئی کسے تون مار چھڈے گواہاں دی گواہی نال خونی مار دتا جاوے - پَر جے اِکو ای گواہوے اودی گواہی نال کوئی ماریا ناں جاوے -³¹ تے جیڑے خونی تون خُون کرن دا فتویٰ دتا گیا اے - تئیں اودے کولوں خُون دا جُرم ناں لوؤ - اوہ قتل کیتا جاوے -³² تے تئیں اوس خونی تون جیہ شہر چہ پناہ لئی ہووے - ایس لئی خُون دا جُرم ناں لوؤ - پئی اوہ سردار کاہن دے فوت ہووے تون پہلاں آپنی دھرتی تے فیر رن لئی پرت آوے -³³ تئیں جیڑے دیس چہ اوہ ناپاک ناں کرو - کیوں جو خُون دھرتی تون ناپاک کردا اے جیڑا خُون اودے وگایا گیا ہووے - اوویدا کفارہ تئیں ہو سکدا - سوئے ایدھ پئی خُون کرن ولہ دا خُون کیتا جاوے -³⁴ ایس لئی جیڑے دیس چہ تئیں رندے اوہ اونوں ناپاک ناں کرو تے میں اودے چہ رنا واں - کیوں جو میں خُداوند بنی اسرائیل چہ رنا واں -

¹ بنی یوسف دے خانوادیاں چون منسی دے پتر مکیر تون بنی جلعاد دے گھرنے دے جدی سردار لہے موسیٰ بنی اسرائیل 36 دے جدی گھرانیاں دے لگ جیڑے بنی اسرائیل دے جدی گھرانیاں دے سر دار سن - کلام کرک آکھیا -² پئی خدواند ساڈے مالک تون آکھیا - پئی بنی اسرائیل تون فرع پاک دیس میراث چ دتا جاوے ساڈے آقلہ خدواند تون حکم لیا پئی ساڈے بھرا صلافحاد دی میراث اونان دھیاں تون دتی جاوے³ جے اوہ بنی اسرائیل دے پور قبیلیاں چ ویانیاں گئیاں ساڈی جدی میراث چون اونان دی میراث نکل جلتے جی جہناں نال اوہ ویایاں جان گئیاں۔ اونان کول تھر جاوے گی جے ساڈی میراث دا حصہ گھٹ ہو جاوے گا۔⁴ جے چہدوں بنی اسرائیل لئی جوبلی دا ورہا آوے گا جے اونان دی میراث اوس قبیلہ دی میراث چ جہناں نال اوہ ویایاں جان گئیاں رل جلتے گی جے ساڈے جدی قبیلہ دی میراث چون اونان دی میراث یک جلتے گی۔⁵ تہ موسیٰ نے خدا دے حکم نال بنی اسرائیل تون جواب دتا۔ پئی بنی یوسف دا قبیلہ ٹھیک آندا اے۔⁶ ایس لئی خدواند صلافحاد دیاں دھیاں دے بارے ایہ حکم دیندا اے پئی جہنوں اوہ چنگا سمجھن - اونان دے نال وہا کرن - پتر چنگا ایہ اے ای پئی اوہ اوپدے پیو دے قبیلہ دے دے تھر چون ہووے۔⁷ تان جو بنی اسرائیل دی میراث اک قبیلہ چون دوجے قبیلہ چ ناں جاوے۔ سگوں بنی اسرائیل چون پر کوئی اپنے جدی قبیلہ دی میراث تون سانہی رکھے۔⁸ تہر اک کڑی جیڑی بنی اسرائیل دے قبیلیاں چون میراث لوے۔ اوہ اپنے پیو دے قبیلہ دے تھر چون کسے دی گھر والی اے۔ تان جو بنی اسرائیل چون پر کوئی اپنی جدی میراث دا وارث روے۔⁹ جے اک قبیلہ دی میراث دوجے قبیلہ دی میراث نال رل ناں جاوے۔ سگوں بنی اسرائیل دا پر قبیلہ اپنی میراث قائم روے۔¹⁰ تہ صلافحاد دیاں دھیاں جسران خدواند موسیٰ تون آکھیا سی اوسراں ای کیتا۔¹¹ جے محلاتہ ترصاٹہ حجلاتہ ملکاتہ نوعا جیڑیاں صلافحاد دیاں دھیاں سن - اپنے چاچیاں دے پتران نال ویایاں گئیاں۔¹² جے اونان دی میراث اونان دے پیو دے قبیلہ چ ای رہی -¹³ ایہ اوہ حکمت قانون نیں جیڑے موسیٰ دی زبانی خدواند موآب دیاں پیلیاں چ بیرحو دے لگ بردتہ دتے۔

استینا

1

¹ ایہ اوہو گلاں نیں جیڑیاں موسیٰ نے یرد پار عراق چ بحیرہ قلمز دے سامنے فاران تے توفلتے لابن تے حصیرات تے دینب دے وچکار بنی اسرائیل تون آکھیں۔² بنعیر پہاڑ دی راہ تون قادس برنیع ول گیارہ دن دی رات۔³ چالیویں ورہ دے یارودین مینہ دی پہلی تاریخ تون اوہو سمجھ گلاں بنی اسرائیل تون دس دتیاں جو خدواند اونوں اپناں دے بارے دسیاں۔⁴ اوپدے بعد اوہ اموریاں دے بادشاہ سیحون تون جیڑا حسیون چ رہندا سی - ماریاتہ بسن دے بادشاہ عوج تون جیڑا عستارات تے اورعی چ رہندا سی چ قتل کیتا۔⁵ یرد دے پار موآب دی دھرتی چ موسیٰ نے اوس شریعت تون بیان کرنا شروع کیتا آکھیا۔⁶ خدواند ساڈے خدانہ حوربت سادے نال گلاں کیتیاں جے آکھیا ایس پہاڑ تے تسیں واہ واہ چہدے رے اوہ⁷۔ بن چلوتہ تریوتہ اموریاں دے پہاڑ تے لک دولہ دے سبھ علاقیاں تون جاؤ یعنی عراق، کوستان، شغلیتہ نجہ جے سمندر دے کنڈ تے کنعائیاں دے ملک لبنان دے علاقہ چ وڈے دریا یعنی درلہ فرات تیک۔⁸ ویکھو ایہ دھرتی مین ٹہاڈے لگ رکھی اے۔ تسیں جاوے ایس دھرتی دے مالک بنو - جید بارے مین ٹہاڈے پیو دادے ابرام دے بعد اونان دی نسل تون دیاں گا۔⁹ جے اوس ویلہ مین ٹہانوں آکھیا سی پئی مین کلا ٹہاڈا بھار تئیں چک سکدا۔¹⁰ کیوں جو خدواند ٹہاڈے خدانہ ٹہانوں ودھایا آج دے دن تسیں ودھن دے لحاظ نال آسمان دے تاریاں وانگر اوہ¹¹۔ خدواند ٹہاڈے پیو دادے دا خدا ٹہانوں بڑا گنا ودھلے۔ جس طرحاں اوہ فرمایا - اینج ای ٹہانوں برکت دیوے۔¹² مین کلا ٹہاڈے بھارت ٹہاڈاں تکلیفان تے ٹہاڈے رولہ کس طرحاں چکاں۔¹³ تہن اینج کرو - تسیں اپنے قبیلیاں دے سیلف تے بڈھی مان تے مشہور آدمی پیش کرو، تان جو مین اونان تون ٹہاڈے حاکم بناواں۔¹⁴ تہہ ٹسان مینوں جواب دتا پئی تون جو کجھ تون آکھیا اے۔ اوہا کرنا چنگا اے۔¹⁵ تہن اینج کرو - تسیں اپنے قبیلیاں دے سیلف تے بڈھی مان تے مشہور آدمی پیش کرو، تان جو مین اونان تون ٹہاڈے حاکم بناواں۔¹⁶ تہہ ٹسان مینوں جواب دتا پئی تون جو کجھ تون آکھیا اے۔ اوہا کرنا چنگا اے۔¹⁷ فیصلہ چ کسے بندے دے من دا لحاظ ناں کرو۔ نیک دی اوس طرحاں ای سٹو جیویں وڈھ دی سٹن دے اوتے کسے کولوں ناں ڈرو۔ کیوں جو عدالت خدواند دی اے جیڑا معاملہ ٹہاڈے لئی اوکھا ہووے او میرے کول لے آؤ - تان جو مین اونوں ویکھیاں -¹⁸ جے اوس ویلہ جیڑے کم ٹہاڈے کرن دے نیں ٹہانوں دس دتے۔¹⁹ تہہ اسیں حوربت تون یکل گشتے جس طرحاں خدواند دساڈے خدانہ فرمایا۔ اسان اوہ دسارے وڈھ تو ڈراؤنہ آجڑ پار کیتے۔ جہناں تون ٹسان اموریاں دے پہاڑ دی چ ویکھیا - ایتھوں تیک پئی اسیں تادیس برنیع آپڑ گتے۔²⁰ تہہ مین ٹہانوں آکھیا - اسیں اموریاں دیاں اوس پہاڑ تیک آپڑے ہاں جیڑا خدواند ساڈے خدا سانوں بخش والا اے۔²¹ ویکھ ایہ دھرتی خدواند تیرے خدانہ تیرے لگ رکھی اے۔ ایس لئی حملہ کرتے جس طرحاں خدواند تیرے پیو دادے دے خدانہ تینوں آکھیا اے۔ اونوں اپنے تہ چ کر لو - ناں ڈرو تے ناں گھبراؤ۔²² تہہ تسیں سبھ میرے کول لہے ٹسان آکھیا پئی اسیں اپنے لگ بندے گھلان گے۔ جیڑے اوس دیس دے بارے چ سولہ لک سانوں لک دسن - پئی اسیں کیڑے پاسیوں اوپدے چڑھائی کیستے کیڑے کیڑے شیراں چ جا اتریتے۔²³ جے ایہ گل مینوں چنگی لگیتے مین ٹہاڈے چون اک قبیلہ دا اک بندہ یعنی بارہ بندے چک لے۔²⁴ جے اوہو تریٹے پہاڑ چڑھ گشتے اسکال دی وادی چ لہے اوہا حال پتہ کیتا۔²⁵ اونان دے دھرتی دا پھل اپنے نال لیتے ساڈے کول لہے سٹو دتی پئی جیڑا خدواند ساڈا خدا سانوں دین والا اے بڑا چنگا اے۔²⁶ پر ٹسان اوپدے حملہ کرنا پسند ناں کیتا خدواند اپنے خدا دی مخالفت کیتی۔²⁷ جے ٹسان اپنے خیمیاں چ کڑ کڑ کیتا آکھیا پئی خدواند خدواند ساڈے تون نفرت کردا اے۔ سانوں مصر چون کڈھ کھلے آیا اے۔ تان جو سانوں اموریاں دے تہنوں پھڑا کتے سانوں مروا دے۔²⁸ اسیں کنھت جائیہ؟ جد کہ ساڈے بھراوانے ایہ اکھ کے سانوں تھوڑ دلا کیتا پئی اوہو لوک ساڈے تون بٹہ نیسے اونان عدے قد اچے نیں - اونان دے شہر وڈھتے اونان دیاں باہر دیاں کنڈھاں آسمان تیک اچیاں نیسے نلہ ایہ پئی اسان اوتھ عناقیم دی اولاد ویکھی۔²⁹ تہہ مین اونان تون آکھیا پئی

ڈرو نانہ نال گھبراؤ۔^{۳۰} کیوں جو خداوند تُہادا خدا تُہاڈے لگ لگ تُردا اے۔ اوہو تُہاڈے لئی اونج ای جنگ کرے گا۔ جساونہ تُہاڈیاں اکھان دے لگ مصرَ چہ کیتی۔^{۳۱} تے حبران تُسان اُجاڑاں وچہ ویکھیا پئی خُداوند تُہاڈے خدانے اوس ساری راہ چہ چُکدا اے تے تُسیں ایس تھاتے آپڑ گئے۔^{۳۲} پر ایس گلے وی تُسیں اپنے خداوند خدانے ایمان نان لیلے۔^{۳۳} جو راہ چہ تُہاڈے لگ لگ چلدا سی۔ تان جو تُہاڈے رہن دی تھان لبھ۔ رات نون اگ چہ دن نون بدل چہ تُہانون اوہو راہ وکلک جیدے تے تُسیں تُرو۔^{۳۴} خداوند تُہاڈیاں گلاں سُن کے غصہ چہ آیا تے اونہ سوہ کھا کے آکھیا۔^{۳۵} پئی ایس شرارتی پیڑھی دے بندیاں چوں اِک واری اوس جنگی دھرتی نان ویکھ گا۔ جیہڑی بخشن لئی میں تُہاڈے پیو دادے نال سوہ کھا دی اے۔^{۳۶} سولہ ایفہ دے پُتر کالب دے پئی اونوہ تے اودے پُتران نون دیاں گا۔ کیوں جو اونہ خداوند دی جنگی طرحاں بندگی کیتی۔^{۳۷} تے تُہاڈے پاروں خداوند میرے نال وی وگڑ گیلے آکھیا توں وی او بدلہ چہ داخل نان ہووے گا۔^{۳۸} پر نون دا پُتر یسوع تیرے لگ کھلوتا اے۔ اوہ اوس شہر چہ داخل ہوئے گا۔ ایس لئی توں اودا حوصلہ ودھا۔ کیوں جو اوہ اسرائیلَ چہ دھرتی دی ونڈ کرے گا۔^{۳۹} تے تُہاڈے او مُنڈے جینان دے بارے تُسان آکھیا۔ پئی اوہ پھڑلے جان گئے تے تُہاڈے اوہ اپنے جینان نون اوس ویلے نیکی تے بدی دی پچھان نئیں سی۔ اوتھ داخل ہوون گئے میں اوہو دھرتی اونان نون بخش د دیاں گلے اوہ اودے مالک بن گئے۔^{۴۰} پر تُسیں پرت جاؤ تے بحیرہ قلزم دی راہ وچ سفر کرو۔^{۴۱} تده تُسان مینوں جواب دتاتے آکھیا۔ پئی اسان خداوند دا گناہ کیتا اے۔ اسیں چڑھائی کراں گا تے اودے مطابق ای جنگ کراں گا۔ جو خداوند ساڈے خدانے فرمایا اے تے تُہاڈے چوں اِک اِکے پتھار بنھتے پھاڑتے چڑھن لئی اُتان ودھ۔^{۴۲} تده خداوند مینوں آکھیا پئی اپناں نون آکھ پئی تُسیں چڑھائی تے جنگ نان کرو۔ کیوں جو میں تُہاڈے نال نئیں آں۔ تان جو تُسیں اپنے ویریاں توں ہار نان جاؤ۔^{۴۳} میں اپنے تُہانون دسیا پر تُسان میری نان سنی۔ سگوں خداوند دے حکم دے باغی بنے شوخی کر کے پھاڑتے چڑھ گئے۔^{۴۴} تده اموری جیہڑے اوس پھاڑتے رندے سن۔ تُہاڈے خلاف نکلے شہد دیاں مکھیاں وانگوں تُہاڈے مگر پئے سغیر توں حرمت تُہانون قتل کیتا۔^{۴۵} تده تُسی مُڑکتے خداوند دے لگ روئے۔ پر خداوند نے تُہاڈی واج نہ سنی نان تُہاڈے ول دھیان کیتا۔^{۴۶} ایس لئی تُسیں قادس چہ رئے چوکھ دیہاڑے اوتھ ای تھہرے۔

^۱۔ تد اسیں پھرے لُتے قلزم دے سمندر دی راہیں بیان وچ لُتے۔ جیویں خداوندہ مینوں حکم دتا سی لُتے بویت دناں تیکر سعیر دے پاڑ دے آل داو پھر دے رُتے۔^۲ تد خداوندہ میرے نال کلام کیتلے آکھیا۔^۳ پئی تُسی ایس پاڑ دے دولہ دھیرا پھیر لیا اے۔ رن شمالی پاس جاؤ۔^۴ تے توں لوکاں نوں حکم کرے اوہناں نوں آکھ پئی تُسی ایہہ بھراواں بنی عیسو دی حد وچوں جیڑے سعیر وچ رندے نیں لنگھوگ۔ تے اوہ تہاڈے تھوں خوف کھان گے۔ ایس کرکے تُسی بویت خبرداری کرو۔^۵ تُسی اوہناں تُوں مت چھیڑنا۔ کیوں جو اوہناں دے مُلک وچوں میں تہانوں اک پیر رکھن دی تھان وی نیں دیواں گا۔ ایس لئی پئی سعیر دا پاڑ میں عیسو نوں میراث وچ دتا اے۔^۶ تُسی نقدی دے کے اوہناں تھوں خوراک مُلے لے کے کھانلے چاندی دے کے پانی خریدلے پینا۔^۷ کیوں جو خداوند تیرے خدائے تیرے پتھ دے سارے کمال وچ تینوں برکت دتی۔ اوس نیں ایس عظیم بیابان وچ تیرا وِس جانا جانیہ۔ اپہناں چاہی وریاں وچ خداوند تیرا خدا تیرے نال سیتے تینوں کسے نہ دی تھوڑ نہوئی۔^۸ تد اسی ایہہ بھراواں بنی عیسو دے کولوں جیڑے سعیر وچ رندے نیں، عراہ دی راہ، ایلٹ اور عصیو تَجابر تھوں پوکے لنگھ۔ فیر اسی تُرے موآبدے بیا بان دی راہ وچ جاوس۔^۹ تد خداوندہ تینوں آکھیا پئی موآبیاں تُوں ڈکھ نہ دے تے نہ ای جنگ وچ اپہناں دا سامنا کر۔ کیوں جو اوہناں دی دھرتی وچوں میں تینوں کجھ میراث نہ دیواں گا۔ کیوں جو اپہناں دی دھرتی وچوں میں تینوں کجھ میراث وچ دے دتا اے۔^{۱۰} تے پہلوں اوہناں ایہم رندے سن۔ تے اوہ عناقیم وانگوں یوراو، پتیرے لہ قد ولہ سن۔^{۱۱} تے اوہ عناقیم وانگوں رفائیم سیلے جانے سن۔ پر موآبی اوہناں نوں ایہم کہندے سن۔^{۱۲} تے سعیر وچ پہلاں حوری رندے سن۔ اوہناں نوں بنی عیسو پورا نہ کڈھ دتے ایہہ آگون نابود کیتلے اوہناں دی تھان وچ آپ وس گئے، جیویں بنی اسرائیل نے اپنی میراث دی اوس دھرتی وچ کیتا جیڑی خداوندہ اوہناں نوں بخشی سی۔^{۱۳} پئی تُسی اُتھوئے زارد دی وادی دے پار جاؤ۔ تد اسی زارد دی وادی دے پار گئے۔^{۱۴} تے سادے قادش بر نیع تھوں روانگی دی گھڑی تھوں لے کے زارد دی وادی دے پار جان تیکر اُتھتی وریہاں دا پند سی۔ ایس دوران وچ خیم گا، وچوں سبھ جنگی جوان مر گئے۔ جیویں خداوندہ اوہناں پاریوں قسم کھادی سی۔^{۱۵} تے خداوند دا پتھ اوہناں خلاف سی۔ تان جو اوہناں نوں خیم گا، وچوں فنا کرے۔ ایتھوں تیک پئی اوہ مُل گئے۔^{۱۶} اخیر جد جنگی جوان قوم وچوں مُکدے رُتے مر گئے۔^{۱۷} تان خداوندہ میرے نال کلام کرکے آکھیا۔^{۱۸} پئی تُوں آج عار وچوں، جیڑا موآب دی سرحد اے، لنگھ گا۔^{۱۹} جد توں بنی عمون دی سرحد دے نیڑے ایڑے گا تان اوہناں نوں ڈکھ نہ دیوے۔ تان اوہناں نوں چھیڑیں۔ کیوں جو بنی عمون دی دھرتی وچوں میں تینوں کوئی میراث نہ دیواں گا۔ کیوں جو میں اوہ دھرتی بنی لوط نوں میراث وچ دے چھڈی اے۔^{۲۰} تے اوہ وی رفائیم دی دھرتی سمجھی چاندی سی۔ کیوں جو پہلوں اوہناں رفائیم رندے سن۔ بنی عمون اوہناں نوں رُمزمیم کہندے سن۔^{۲۱} تے اوہ لوکی عناقیم وانگوں زور آور پتیرے لہ قد ولہ سن۔^{۲۲} جیویں اوہ بنی عیسو جوگی کیتا سی۔ جیڑے سعیر وچ مقیم نیں پئی اوہناں تے اوہناں نوں دفع کیتا تے اوہناں دی تھان وچ آج تیک رندے نیں۔^{۲۳} تے کفتوریم وچوں نکل کے عویم نوں، جیڑے ایہہ پنڈان وچ غزہ تیک رندے سن، نابود کر دتا تے اوہناں دی تھان وچ آپ وسن لگ پئے۔^{۲۴} اخیر تُسی اُتھو کوچ کرے۔ ارنون دی وادی دے پار جاؤ۔ ویکھو! میں صیہون، اموری حشبن دے بادشاہتے اوہ دی دھرتی نوں تیرے پتھ وچ دے چھڈیا اے۔ اخیر توں اوہ دی شاہی لینا شروع کر دے۔ تان اوہ دے نال لڑائی کر۔^{۲۵} تے آج دے دن میں تیرا رعب آسمان دے تھلے دیاں قوماں تے پانا شروع کران۔ تان جود آوہ تیری گل سُٹن تان تیرے لگے ڈر جان گیاں۔ تے جمن گیاں۔^{۲۶} تد میں قدیحت دے بیابان وچوں حشبن دے بادشاہ صیہون دے کول ایلجیاں نوں گھلایا۔ جیڑے صلح دی گل کرکے آکھن۔^{۲۷} پئی مینوں اپنی دھرتی دی راہ وچوں لنگھن دے۔ میں راہ لُتے چلا جاواں گلتے سج یا کھیتھ۔ ناں مُزان گا۔^{۲۸} توں چاندی دے بدلے مینوں خوراک ویچ تان میں کھاواں گلتے چاندی دے بدلے پانی مینوں دیوے۔ تان میں پیواں گا۔ بس مینو بویس ویریں لنگھ جان دے۔^{۲۹} جیویں بنی عیسو، جیڑے سعیر وچ رندے نیں تے موآبیاں تے جیڑے عار وچ رندے نیں، سادے نال کیتا۔ ایتھوں تیک پئی میں اُردن دے پار اوس دیس وچ جاواں گا، جیڑا خداوند ساڈا خدا سانوں دیوے گا۔^{۳۰} پر حشبن دے بادشاہ سیحون تے ساڈے، ایہہ دیس وچوں لنگھن جان تھوں انکار کیتا۔ کیوں جو خداوند تیرے خدائے اوہ دے مزاج نوں کوڑ لے اوہ دے دل نوں پتھر کیتا۔ تان جو اوہنوں تیرے پتھ وچ دے دیوے۔ جیویں توں آجو ویکھنا ایں۔^{۳۱} تد خداوندہ مینوں فرمایا۔ ویکھ میں سیحون تے اوہ دے دیس نوں تیرے پتھ وچ دنیا شروع کیتا اے۔ توں اپنوں قبضہ وچ لینا شروع کرتے اوہ دے دیس دا وارث بن جا۔^{۳۲} تد سیحون اپنی ساری قوم سمیت یا ہس لُتے ساڈے نال لڑن جوگی نکلیا۔^{۳۳} تے خداوند ساڈے خدائے اوہنوں ساڈے پتھ وچ کر دتا۔ تد اسان اوہنوں تے اوہ دے پُتران نوں تے اوہ دی سبھ قوم تُوں قتل کیتا۔^{۳۴} تے اوس ویکھ اسان اوہ دے سبھ شہراں تُوں ل لی اے۔ ہر اک شہر دے بندیاں تے بیبیان تے بچیاں نوں جانوں مار دتا۔ اسی کسے نوں باقی ناں چھڈیا۔^{۳۵} پر ڈنگراں نوں اوہناں شہراں دی لُٹ مار سمیت قیمت جان کے پھڑیا۔^{۳۶} عرو غیر تھو لے کے جیڑا ارنون وادی دے کنارے لُتے اے۔ اوس شہر تھوں لے کے جیڑا وادی دے وچکار اے، جلعاد تیکر کوئی اجیا شہر باقی ناں ریا، جیڑا ساڈے جوگی اوکھا سی۔ سگوں خداوند ساڈے خدائے سبھاں تُوں ساڈے پتھ وچ کر دتا۔^{۳۷} پر بنی عمون دیس تے بیوق دی وادی دی سبھ دُوری آبادی اے۔ پاڑ دے شہراں تے اوہناں سبھ تھواواں دے، جنہاں پاروں خداوند ساڈے خدائے منع کیتا۔ تُسی نیڑے ناں گئے۔

۱۔ تده اسیں پھرے باشان راپیں پڑھتے باشان دا بادشاہ عوج آ ساری قوم ساڈے بر خلاف ادرعی وچ لڑن جوگی نکلیا۔ ۲۔ تان 3 خداوند میناں آکھیا اودے توں ناں ڈر - کیوں جو میں اونوئے اودی قوم نوئے اودی دھرتی نوں تیرے پتھ وچ دے دتا اے۔ توں اودے نال توویں کر جیویں اموریاں دے بادشاہ سیحون دے جو حبشون رندا سی ، کیتا - ۳۔ آخری خداوند ساڈے خدائے باشان دے بادشاہ عوج نوں وی ویئے اودی سبھ قوم نوں ساڈے پتھ کر دتا تے اسان اونان نوں ماریا۔ ایتھوں تیک پئی اویدا کُجھ باقی ناں رہیا - ۴۔ تے اسان اوسے ای ویلے اودے سبھ شہر لے لے کوئی اجیا باقی ناں رہیا جیڑا ساڈے نال لیا - ایہ سٹھ شہر ستن - مطلب ارجوب دا اوہ علاقہ جیڑا باشان وچ عوج وی شاہی وچ شامل سی - ۵۔ ایہ سبھ حصین شہر اچیاں کندهاں لے پھاٹکاں لے سلاخان نال مضبوط ستن - اینہاں تھوں اڈ اینہاں دے پورے شہر جیڑے رڑھتے ستن - ۶۔ تے اسان اونان نوں برباد کیتا - جیویں اسان حبشون دے بادشاہ سیحون نال کیتا سی تے اس پر اک شہر دے بندیاں عورتاں بچیاں نوں قتل کیتا - ۷۔ پر اسن ڈنگرے شہراں دی غنیمت اپنہ جوگی لٹ لئی - ۸۔ تے اوسے ای ویلے اسان اموریان دے دونوں بادشاہان دے پتھوں اوہ دھرتی جیڑی پردن دے پار ارنون تھوں لے کے حرمون دے پاڑ تیکر اے ، لے لئی - ۹۔ صیدونی حرمون نوں سربونے اموری اونوں سنیر کبندے نیں - ۱۰۔ رڑھ دے سبھ شہرے سبھ جلعادے سبھ باشان سلکے عی تیکر جیڑا باشان وچ عوج دی شاہی دے شہر ستن لے لے۔ عوج باشان دا بادشاہ رفائیم دی نسل چوں کلا باقی سی - ۱۱۔ تے اویدا مزار موسوی پتھر دا اے۔ اوہ ریت امون وچ اے۔ بندے پتھ دے برابر نو (۹) پتھ لملے چار پتھ چوڑا اے۔ ۱۲۔ تے اوس ویلے اسان ایہ ملک عروعر تھوں لے کے جیڑا ارنون دی وادی لے لے۔ ایہ قبض وچ کر لیا ، تے جلعاد دے پاڑ دا ادھ - اودے شہراں ستن روہیناں جلعاد دیاں نوں دے دتا - ۱۳۔ تے جلعاد دا بقایا سبھ باشان مطلب عوج دی شاہی ستن - منسی دے ادھ قبیلے نوں دے دتی - ارجوب واسطے علاقے باشان دا ایہ سارا دیس رفائیم دا دیس اکھواندا سی - ۱۴۔ تے یائیر بن منسی ارجوب دا سبھ علاقہ حبشوریاں تے معکیاں دی حد تیکر لیا باشان دا ناں اوہ ایہ ناں نال ادوت یائیر رکھیا - ایتھوں تیک اے ۱۵۔ تے جلعاد ماکیر نوں دتا۔ ۱۶۔ تے جلعاد تھوں لے کے ارنون دی وادی تیکر دا ادھا ، جیڑا اونان دی حد اے۔ ییوق دی وادی تیکر ، جیڑی بنی عمون دی حد اے۔ روہیناں تے جادیاں نوں دتا - ۱۷۔ تے عرابہ دے سمندر مطلب ملج دے سمندر تیکر جیڑا مشرقی پاسے فسجا دے پاڑ دے رڑھ وچ اے۔ ۱۸۔ تے اوسے ویلے میں ٹہانوں حکم دتا۔ پئی خداوند ٹہاڈے خدائے ٹہانوں ایہ دھرتی میراث وچ دتی۔ اخیر ٹہیں سبھ طاقتور بندے ایہ بھراواں بنی اسرائیل دے لگ پتھار بنھ پار اُترو - ۱۹۔ پر ٹہاڈی بیبیانے ٹہاڈے بچے ٹہاڈے ڈنگر جیڑے مینوں معلوم نیں پئی پتھیرے نیں اوہ ٹہاڈے شہراں وچ رن جیڑے میں ٹہانوں دتے نیں - ۲۰۔ ایتھوں تیک پئی خداوند ٹہاڈے بھراواں نو ٹہاڈے وانگوں ارم بخشے اوہ وی او س دیس دے مالک بنن - جیڑا خداوند ٹہاڈا خدا پردن دے پار ٹہانوں دیوے گا - تده ٹہے سبھ اوس میرٹ نوں جیڑی میں ٹہانوں دتی اے۔ مڑکے آ جاؤ گے۔ ۲۱۔ تے اوسے ای ویلے میں یسوع نوں حکم دے کے آکھیا پئی توں اپنی اکھاں نال اوہ سبھ کُجھ ویکھیا جو خداوند ٹہاڈے خدائے اونان دونوں باشا واں نال کیتا - اخیر اجیا خداوند اونان سبھ شاہاں نال کرے گا - جتھ جتھ ٹوں اونان دے بر خلاف جاویں گا - ۲۲۔ اخیر ٹہیں اونان تھوں ناں ڈرو - کیوں جو خداوند ٹہاڈا خدا ٹہاڈے دلوں آپ لڑے گا - ۲۳۔ تے اوسے ای ویلے میں خداوند دے لگ عاجزی نال آکھیا - ۲۴۔ تے اے خداوند خدا ! توں اپنے پتھان دی قدرت اپنی وڈیائی ایہ بندے نوں وکھانا شروع کیتی - اسمان تے زمین وچ کوئی خدا اجیا نہیں جیڑا تیرے کماں تے تیری فُسر تے برابر کُجھ کر سکے - ۲۵۔ مینوں پار جان دے پئی میں اوس چنگ پھاڑے لہناں نوں ویکھاں - ۲۶۔ پر خداوند میرے لے ٹہاڈے سببوں ناراض ہولے اوہ میری ناں سنی - سگوں آکھیا ! پئی ایہ تیرے جوگی کافی اے۔ ایس پاروں میرے نال گل ناں کر - ۲۷۔ پر فسجا دی چوٹی لے چڑھتے مغرب تے شمال تے جنوب تے مشرق ول اپنی نگاہ چُک تے اپنی آکھیں ویکھ - ۲۸۔ تے یسوع نوں حکم دے۔ اونوں مضبوط کرتے اودی کنڈھ تھاپ - کیوں جو اوہ اینہاں لوکاں دے لگ پار جاوے گا - تے جیڑے دیس نوں ٹوں ویکھیں گا - اوہ ای اونوں ونڈے گا - ۲۹۔ فیر اسیں وادی وچ بیت فغور دے سامنے ٹھہرے رہے۔

۱. ۱. ہُن اے اسرائیل اوہ قوانین احکام جو میں تہانوں سکھاناں آں - سُنو - تاں جو تئیں اودے عمل کرکے جیوندے رٹیووتے اوس دیس وچ جیڑا تہاڈے باپ دادا دا خدا تہانوں دے گا - اودے وچ وڑو تے اودے مالک بنو - ۲. جو کُجھ میں تہانوں حُکم دینا واں - تئیں اودے کوئی گل ناں ودھائو تے ناں اودے وچ کُجھ گھٹائو - خداوند اپنہ خُدا اوناں حکماں نوں جہاں دا میں تہانوں حکم دتا، مندے رو - ۳. تہاڈیاں اکھاں ویکھیا - پئی خداوند بعل فحور دے وسیبوں کیتا - یعنی پئی خداوند تہاڈے خُدا اوناں ساریاں نوں - جیڑے بعل فحور دے پچھ تَر دے سن - تہاڈے وچکاروں مار دتا - ۴. پَر تئیں جیڑے خُداوند اپنہ خُدا نال چمڑے رہ - اج دے دپاڑے سارے جیوندے او - ۵. ویکھو میں اوہ قوانین احکام جیڑے خُداوند میرے خُدا تہانوں فرمائیں سکھائیاں - تاں جو اوس دیس وچ اودے عمل کرو - جیہڈے قبض کرن لئی تئیں جانے اودے - ۶. سو اوناں نوں منوتے عمل کرو - تاں جو ایہ اوناں قوماں دی نگاہ وچ تہاڈی عقل مندی عقلمندی دانشوری ہووے گی - جیڑیاں اوناں قوماں نوں سُن کے آکھن گئیاں - پک اے ایہ قوم وڈی اے - اے لوک عقل مندے دانشور نیں - ۷. کیوں جو اینج دی وڈی قوم کپڑی اے ، جیدے معبود ایس طرحاں نیڑے ہوں ، جس طرحاں خداوند ساڈا خدا ہر اک گل وچ جوکُجھ اسیں اودے توں منگے آں ، نیڑے او - ۸. تے کپڑی ایسی وڈی قوم اے - جیدے قوانین احکام اینج دے پاک نیں - جیویں ایہ ساری شریعت اے جیڑی اج دے دن میں تہانوں دینا واں - ۹. ہَشْرِیا رمت اپنی جان دی بڑی رکھوالی کر - توں ایناں گلاں نوں چھڈ ناں دینا ، جیڑیاں تیریاں اکھاں ویکھیاں تے اوہ تیری حیاتی دے سارے دپاڑیاں وچ تیرے دن توں جانڈیاں رئیں - سگوں توں اینیاں پُترانے پوتریاں نوں سکھا - ۱۰. جس دپارے توں خداوند اپنہ خُدا دے لگے حورب وچ کھڑا ہویا - جیدوں خُداوند مینوں آکھیا - پئی لوکاں نوں میرے لگے کٹھیاں کر - تاں جو میں اونوں اپنا کلام سناواں - تاں جو ساریاں دپاڑیاں وچ - جد تیک دھرتی جیوندے نیں - میر توں ڈرنا سکھتے اپنہ مُنڈیاں نوں وی سکھان - ۱۱. تاں جو تئیں نیڑے لُفٹے پہاڑ دے کھلوتے بدلے وڈھا ہنیرا سی - ۱۲. تدوں خداوندے اگ وچوں تہاڈے نال کلام کیتا - تئیں کلام دی آواز سُنی - پَر شکل ناں ویکھی - صرف آواز ای سُنی - ۱۳. اوہ اپنا عہد تہانوں دسیا تے اودے بارے اوہ حُکم فرمایا - پئی تئیں اودے عمل کرو - یعنی اوناں دس کلمیاں جیڑیاں اوہ پتھر دیاں دو تختیاں لکھ - ۱۴. تے اوس ویلے خداوندے حکم کیتا - پئی تہانوں قوانین حُکم سکھاواں - تاں جو اوس دیس وچ جیدے مالک بن لئی تئیں جانے او - تئیں اودے عمل کرو - ۱۵. سو تئیں اینیاں جاناں لئی خُوب یاد رکھو - پئی جس دپاڑے حوربتے خداوندے اگ دے وچکار تہاڈے نال کلام کیتا - تئیں اوس دپاڑے کوئی شکل ناں ویکھی - ۱۶. تے اپنہ لئی کوئی گھڑی ہوئی مورت کس شکل دے وانگر بندے عورت دی بناؤ - ۱۷. تے کوسے جانور دی شکل جیڑی دھرتی اے - ایس طرحاں پَر رکھن ولے جانور دی شکل جیڑا اسمانتوں اُڈ دا روے - ۱۸. کسے شے دی شکل جیڑی دھرتی رپڑی اے - یا کسے اینج دی مچھی دی جیڑی زمین دے تھلے پانی وچ اے - ۱۹. ایس طرحاں ناں ہووے - توں اینیاں اکھاں ول چُکیں تے سورج تے ستارے نوں یعنی سارے اوسمانی لشکر نوں ویکھ کے جیہنوں خداوند تیرے خُدا اسمان دے تھلے وی ساریاں قوماں دی خدمت لئی بنایا - توں دھو کھاویں اونیون سجده کریں تے اودی خدمت کریں - ۲۰. پَر خداوندے تہانوں چُن لیا تے مصر دے لکوء دے تندور وچوں تہانوں کڈھیا - تاں جو تئیں اودی میراث دے لوک او - جیویں کہ اج دے دپاڑے اے - ۲۱. تہاڈے سببوں خداوند میرے نال ناراض ہواتے قسم کھا دی - پئی توں یرد وچ پار ناں جاویں گاتے اوس چنگ دیس وچ ، جیڑا میں میراث لئی اونوں دیاں گا - وڑھیں گا - ۲۲. پکا اے پئی ایسے ای دیس وچ مر جاواں گا - میں یرد دے پار نئیں جاواں - پَر تئیں پار جاؤ گتے اوس چنگی دھرتی دے وارث ہوؤ گے - ۲۳. سو اپنہ اپ وچ ہشیر روؤ پئی تئیں خداوند اپنہ خدا دا عہد - جیڑا اوہ تہاڈے نال کیتا بھل ناں جاؤ تے اپنہ لئی کوئی کھوتری ہوئی مورت اوس شے دی ناں بناؤ - جیدے توں خداوند تیرے خُدا دُکھا اے - ۲۴. تاں جو خداوند تیرا خُدا ساژن والی آگ اے - او غیرت مند خدا اے - ۲۵. تے جیدوں تہاڈے پُترانے دھیاں دے پُتر جمن گتے تئیں - مُدت تیک دیس وچ روؤ گتے وگڑ جائو گتے اپنہ لئی کسے شے دی گھڑی ہوئی مورت بناؤ گتے خداوند اپنہ خدا دے سامنے شرارت کرو گتے غصہ دواؤ گے - ۲۶. تاہیں اج دے دپاڑے تہاڈے خلاف اسمان دھرتی نوں گواہ بنانا ہاں پیر تئیں اوس دھرتی توں جیدے وارث ہوں لئی تئیں یرد دے پار جانے او چھیتی تباہ کیتے جاؤ گے - تئیں اوتھ مُدت تیک ناں روؤ گے - سگوں اُکا ای فنا ہو جاؤ گے - ۲۷. تے خداوند تہانوں قوماں وچ کھلار دیوے گا - ایتھوں تیک پئی اوناں قوماں دے وچکار تہانوں لے جاوے گا - تئیں تھوڑے جیہ رہ جاؤ گے - ۲۸. تے اوتھ تئیں بندیاں دے تہاں دے بلیکھ لکڑی پتھر دے دیوتیاں دی عبادت کرو گے - جیڑے ووبندے نیں نیہ تے سُن دے نیہ تے کھاندے نیہ سونگھ دے نئیں - ۲۹. پَر اوتھوں وی توں خُداوند اپنہ خُدا دا طالب ہوویں گا - توں ۷۲۹۹۰ اونوں پائیں گا - جے توں اپنہ سارے دلے جان نال اونوں لہیں گا - ۳۰. تے جیدوں تیرے مُصیبت پوے تے اپنہ گلاں آخری دپاڑیاں وچ تہاڈے آتوں - پھیر خداوند اپنہ خدا دا طالب ہوویں گا - توں اونوں پائیں گا - جے توں اپنہ دلے جان نال اونوں لہیں گا - ۳۱. کیوں جو خداوند تیرا رحم کرن والا خُدا اے - اوہ تینوں ناں چھڈے گا تے ناں تینوں تباہ کرے گا تے ناں اوس عہد نوں بھلے گا - جیدے بارے وچ اوہ تیرے پیو دا دے نال سونہ کھا دی - ۳۲. تے پرنے دپاڑیاں دے بارے جیڑے تیرے تھوں پھلاں یگ گئے - پچھ پئی خداوند بندے نوں دھرتی اسماناں دے اک کنڈے توں دوجے کنڈے تیک جمیاتے اینج دادا کم کدی پھلاں وی ہویا - یا اودے وانگر کدی سُنیا گیا - ۳۳. کہ کس قومے اگ دے وچکار وں خدا دے بولن دی آواز سُنی - جیویں پئی سُنی ایہ جیوندا رنیا - ۳۴. یا کدی خُدا ایس طرحاں کیتا - پئی قوماں دے وچکاروں اک قوم نوں امتحاناں نشانانے مُعجزیاں دے سببوتے لڑتیاں زور آور تھتے ودھائی ہوئی بانہتے بڑیاں دبشتان توں اپنہ لئی لیا - ضنیج خُداوند تہاڈے خُدا تہاڈیاں اکھاں دے لگے تہاڈے لئی مصر وچ کیتا - ۳۵. ایہ تینوں وکھیا گیا تاں جو تُوں جانیں پئی خُداوند خُدا اے - اودے علاوہ کوئی خُدا نئیں - ۳۶. اوہ آسمان توں اپنی آواز تینوں سُنائی - تاں جو تینوں ہدایت کرے دھرتی اوہ اک وڈھی اگ تینوں وکھائی تے توں اودا کلام آگ دے وچکاروں سُنیاں - ۳۷. تے ایہ ایس لئی پئی اوہ تیرے باپ دادا نال پیار کیتا تے اودے بعد اودی پیڑھی نوں چُن لیا تے اپنی وڈی اپنی وڈی طاقت نال تینوں مصر وچوں اپ ای کڈھ لیا - ۳۸. تاں جو اوناں قوماں نوں جیڑیاں تیرے تھوں وڈیاں طاقت والیاں تیرے سامنے کڈھ دیوے اوناں دے دیس وچ تینوں واڑے تے اوہ تینوں میراث

وچ دیوے ، جیویں توں اج دیناں ایں - ۳۹³⁹۔ سو آج دے دیہاڑے جان لے لپہ دل وچ خیال رکھ - پئی خداوند ای اسمان دے لُٹے دھرتی دے تھلہ خُدا اے۔ اوہدے علاوہ پور کوئی نہیں - ۴۰⁴⁰۔ تے توں اوہدے قوانین تے احکام من - جہناں دا آج دے دیہاڑے میں تینوں فرما دینا آں - تاں جو تیرا تیرے بعد تیری اولاد دا بھلا ہووے تیرے دیہاڑے اوس دیس وچ جیہڑا خُدا وند تیرا خُدا تینوں دیندا اے۔ زملہ دے انجام تیک ودھلے جان - ۴۱⁴¹۔ فیر مُوسیٰ نے چڑھدے ول بردن دے پار تین شہر وکھرے کر دتے - ۴۲⁴²۔ تاں جو جس کسے قاتل اپنہ گواہڈی نوں نا چاہندیاں ہوئیاں قتل کر دتا - جد پئی اوہ اک دو دیہاڑے پہلاں اوہدا دُشمن نہیں سی - جیہڑا اوہدے لگ تیک جاوے ، جدوں اوہ اوہناں شہراں وچوں کسے وچ بھج جلتے جیوندا رہ گا - ۴۳⁴³۔ باصر نوں جیہڑا اُجاڑ وچ روہینیوں دے میدانی علاقہ وچ اے راموتون جیہڑا جا جادیون دے جلعاد وچ اے جالان نوں جیہڑا فلسطیاں دے باشان وچ اے - ۴۴⁴⁴۔ ایہ اوہ شریعت اے جیہڑی مُوسیٰ نے بنیاسرائیل لئی ترتیب دتی - ۴۵⁴⁵۔ ایہ اوہ شہادت تے قوانین تے احکام نیں - جیہڑے موسیٰ نے بنی اسرائیل نوں اوہناں دے مصر توں نکلن دے بعد بیان کیتے۔ ۴۶⁴⁶۔ بردن دے پار وادی وچ بیت فغور دے سامنے اموریاں دے بادشاہ سیحون دے دیس وچ جیہڑا حشبون وچ رندا سی - جنہوں موسیٰ نے بنی اسرائیل تے مصر توں نکلن دے بعد ماریا۔ ۴۷⁴⁷۔ اوہ اوہدے دیس تے باشان عوج دے مُلک بنے۔ ایہ دونوں اموریاں دے بادشاہ سن - جیہڑے بردن دے پار چڑھدے ول رندے سن - ۴۸⁴⁸۔ عروعریر توں لے کے جیہڑا وادی ارنون دے کنڈے اے ، کوہ صیہون یعنی حرمون تیک ۴۹⁴⁹۔ سارا عرابہ بردن دے پار چڑھدے ول جیہڑا عرابہ دے سمندر تیک تے کوہ فصح دی ٹیسی تیک اے۔

^۱۔ اے مُوسٰیؑ سارے اسرائیلؑ توں سدھیا اے اوہناں نوں آکھیا - اے بنی اسرائیلؑ ایہ قوانین اے احکام سُن لوئو۔ جیہڑے آج دے دیہاڑے میں تہاڈے میں تہاڈے کناں تیک نجانا واں - تُسیں اوہناں نوں سکھ لوئو۔ اوہناں اے عمل کرن لئی مُشتاق رو۔^۲۔ خُداوند ساڈے خُدا حُوربؑ وچ ساڈے نال عہد کیتا اے۔^۳۔ اوہ ساڈے پيو دادے نال نئیں سگوں ساڈے نال ای عہد کیتا اے۔ یعنی اسیں سارے جیہڑے آج دے دیہاڑے جیوے آں۔^۴۔ خُداوند آگ وچوں پہاڑے تہاڈے نال آفہ سامنے کلام کیتا۔^۵۔ اے اوس ویلے میں خُداوند تہاڈے وچکار کھلوتا ساں - تاں جو خُداوند دا کلام تہانوں اپڑواں - کیوں جو تہاں اگ توں ڈر گئے پہاڑے نال چڑگے۔^۶۔ فیر اوہ آکھیا میں خُداوند تیرا خُداوند آں ، جیہڑا تینوں مصر دے دیس توں یعنی غلامی دی تہاں توں باہر کڈھ لایا۔^۷۔ میرے حضور تیرے لئی دُوجا معبود ناں ہووے۔^۸۔ توں اپنے لئی کھتری ہوئی مُورت یا کسے شہ دی صورت ناں بنانا - جیہڑی لُہ اسمان وچ یا تھلے دھرتی یاں دھرتی دے تھلے دے پانی وچ اے۔^۹۔ توں اوہنوں سجدہ ناں کرنائے اودی خدمت کرنا - کیوں میں جو میں خُداوند تیرا غیرت رکھن والا خدا واں اے جیہڑے میرے نال عداوت رکھدے نیں میں اوہناں میں اوہناں دے پيو دادیاں دی سزا اوہناں دی آں نوں تیجی چوتھی پیڑھی تیک دیناں واں -^{۱۰}۔ پر جیہڑے میرے نال پیار کردے نیں اے میرے حُکماں نوں من دے نیں میں اوہناں اے اوہناں دیاں ہزاراں پیڑھیاں تیک رحم کرنا واں -^{۱۱}۔ توں خُداوند اپنے خدا دا ناں بے فائدہ ناں لینا - کیوں جو خُداوند اوہناں نوں بے قصور تھراوے گا - جیہڑا اودا ناں بے فائدہ لیندا اے۔^{۱۲}۔ توں سبب دے دن نوں پاک مننا - جینج پئی خُداوند تیرے خُداوند تینوں فرمایا -^{۱۳}۔ چھ دیہاڑے وچنت کرکے تُوں اپنے سارے کم کر -^{۱۴}۔ پر ستواں دیہاڑا خُداوند تیرے خدا دا سبب اے۔ توں اوہدے وچ کوئی کم ناں کر - ناں توں تیرا پُتر تیری دھرتی دے تیرا نوکرتے ناں تیری نوکرائیتے ناں تیرا ڈھگلے ناں تیرا جانورے ناں کوئی کوئی راہی جیہڑے تیرے بُوپاں دے اندر نیں - تیرا نوکرتے تیری نوکرائی تیرے وانگر آرام کرن اے یاد رکھ جیدوں توں مصر دے دیس وچ نوکر سی اے خُداوند تیرے خُداوند اپنے زور آور تھتے ودھائی۔^{۱۵}۔^{۱۶}۔ توں اپنے ہوئی باہر تینوں اوہنوں باہر کڈھ لیا ندا - ایس لئی خُداوند تیرے خُداوند تینوں حکم کیتا - پئی توں سبب دا مالک پاک من -^{۱۶}۔ توں اپنے پیوتے اپنی ماں دی عزت کر - جینج پئی خُداوند تیرے خُداوند تینوں حکم فرمایا اے۔ تاں جو اوہ دیس جیہڑا خُداوند تیرا خدا تینوں دیوے گا - تیری عُمر وڈی تیرا بھلا ہووے۔^{۱۷}۔ توں فتک ناں کر -^{۱۸}۔ توں زنا ناں کر -^{۱۹}۔ توں چوری ناں کر -^{۲۰}۔ توں اپنے گوانڈی دے خلاف جھوٹی گواہی ناں دے۔^{۲۱}۔ توں اپنے گوانڈی دی بیوی دا لالچ ناں کر - توں اوہدے گھر دا لالچ ناں کر - ناں اودی پیلی دلت ناں نوکرائی دا - ناں اوہدے ڈھگ دا - ناں اوہدے کھوت دلت کسپور شہ دا جیہڑی تیرے گوانڈی دی اے۔^{۲۲}۔ ایہ ای گلاں خُداوند پہاڑے آگ تے بدلتے پیرے دے وچکار وں - تہاڈی ساری جماعت نوں اُچی آواز نال فرمائیاں تے پو زیادہ ناں آکھیاے اوہناں نوں پتھر دیاں تختیاں تے لکھیا تے اوہناں میرے حوالہ کیتا -^{۲۳}۔ جیدوں تُساں پیرے دے وچکاروں آواز سُنی تے پہاڑ آگ نال سڑ دیاں ویکھیا تے تہاڈے قبیلیاں دے سارے امیرے تہاڈے بزرگ میرے کول آئے۔^{۲۴}۔ تُساں آکھیا - ویکھ خُداوند ساڈے خُداوند اپنا جلالے اپنی بزرگی سانوں وکھائی تے اساں اودی آواز آگ چوں سُنی - آج دے دیہاڑے اساں ویکھیا پئی خُداوند بندے نال کلام کیتاے اوہ جیوندا اریا -^{۲۵}۔ اے اوس ویلے کیوں ہلاک ہو جائیتے کیوں ایہ وڈی آگ سانوں ساڑ دیوے۔ کیوں جو فیر اسیں اودی آواز سُناں گتے مر جاواں گے۔^{۲۶}۔ کیوں جو اینج دا کپڑا بندا اے۔ جینے ساڈے وامگر آگ دے وچوں جیوندے خدا دی آواز سُنی تے جیوندا رتیا -^{۲۷}۔ توای نیڑے جا تے جو کُجھ خُداوند ساڈا خُدا فرملے سُن - جو کُجھ خُداوند ساڈا خُدا فرملے توں سانوں آکھ تے اسیں سُناں گتے عمل کراں گے۔^{۲۸}۔ جیدوں تُساں مینوں ایہ آکھیا تے خُداوند تہاڈے کلام دی آواز سُنی تے خُداوند مینوں فرمایا - پئی جو کُجھ تینوں آکھیا اوہ اچھا اے۔^{۲۹}۔ کون اپہناں نوں اینج دا دل دیوے گا - پئی اوہ میرے توں ڈرن تے میرے حُکماں نوں ہر ویلے منن - تاں جو اوہناں دلتے اوہناں دی آ؛ دا ہمیشاں تیک بھلا ہو وے۔^{۳۰}۔ تُوں جلتے اوہناں تُوں آکھ پئی اپنے تنہواں چ پرت جاؤ -^{۳۱}۔ پُر تُوں ایتھ میرے کول کھلوتا رتے میں اوہ سارے حُکمے قانوں تینوں دساں گا جیہڑیاں تُوں اوہناں تُوں سکھاویں گا تاں جو اوس دیس چ جیہڑیاں میں اوہناں تُوں میراث چ دیواں گا تے اوہناں تے عمل کرو -^{۳۲}۔ سو آس رکھو - پئی جو کُجھ رِب تہاڈے خُداوند آکھیا اے۔ اوہدے تُسیں عمل کرو تے سچ یاں کھہ ناں پرتو -^{۳۳}۔ سگوں اوہناں ساریاں راہواں تے چہناں دے بارے رِب تہاڈے خُداوند آکھیا اے جلدے روت تہاڈا بھلا ہووے اوس دیس چ جہدے تُسیں وارث ہووؤ گے۔ تہاڈے دیہاڑے ودھن گے۔

¹ ایہ اوہ حکمت قانون نیں جیہڑے خُداوند تہاڈے خدائے فرملہ پئی میں تہانوسکھان تان جو تئیں جاندے اوہ۔ ۲۷۱۱۔ تان جو تون 6 خداوند اپنے خدا تون ڈریں تان تون تیرا پُتر تیرا پوترا اپنی ساری عُمر ، تان جو تیرے دیہارے ودھلے جان - ۳۔ سو اے اسرائیل ! سُن ن تے شوق دے نال اونائے عمل کرے تان جو تیرا بھلا ہووے اوس دیس وچ جیدے وچ دودھتے شہد وگدا اے۔ تون بوہت ودھ جاویں جیویں خداوند تیرے باپ دادا دے خدائے تیرے نال وعدہ کیتا اے۔ ۴۔ سُن اے اسرائیل پئی خداوند ساڈا خدا ! اوہ ای اکلا خداوند اے۔ ۵۔ سو تون خداوند اپنے خدا نون اپنے سارے دلے اپنی ساری جانے اپنی ساری طاقت نال پیار کر - ۶۔ اے اپناں گلابجناں دا میں آج دے دیہارے تہانوں حکم دینا - تیرے دل وچ رہن - ۷۔ تون ایہ اپنے مُنڈیاں تون گھڑی مُڑی دسے اپناں دے بارے اپناں دے بارے اپناں نال ذکر کر جیدوں تون اپنے گھر پر تیرے جیدوں راہ جلیسے جیدوں تون لیٹیسے جیدوں تون اُٹھیں - ۸۔ تے نشانی دے لئی تون اپناں تون اپنے تہتے بنھتے اوہ تیرے متھتے ٹک وانگر ہون۔ ۹۔ تے تون اپناں نون اپنے گھر دے بویاں دیاں چوکھا تھاتے اپنے بویاں لُکھلے۔ ۱۰۔ تے جیدوں خداوند تیرا خدا تینوں اوس دیس وچ داخل کرے گا - جیدے بارے اوہ تیرے باپ دادا ابرام تے اضرقت یعقوب نال سوہنے کھادی - پئی اوہ تینوں اوہ وڈے جنگ شہر دے گا جیہڑے تون نئیں بنلے۔ ۱۱۔ تے ساریاں جنگیاں شیواں نال بھرے ہوئے گھر وی جیہڑے نئیں بھرے اوہ پُتے تلاء ، جیہڑے تون نئیں پُتے اوہ انگوران دے باغے زیتون دے رُکھ جیہڑے تون نئیں لائے۔ ۱۲۔ تون کھائیں گاتے رج جائیں گا - ۱۳۔ سو خبردار پئی تون اپنے خدا تون بھل نال جائیں جیہڑا تینوں مصر دے دیس یعنی غلامی دے کھو، وچوں کڈھ لیا یا۔ سگوں خداوند اپنے خدا تون ڈرتے اودی بندگی کرے تے اودے لئی تان سوہنے چُک - ۱۴۔ تون اوپرے معبوداں دی وچوں جیہڑے تیرے چوں پاسے نیں - کیسے دے پچھ نال لگ - ۱۵۔ کیوں جو خداوند تیرا خدا جیہڑا تہاڈے وچکار اے غیرت مند خدا اے۔ ایہج نال ہووے پئی تیرے لے خُداوند تیرے خدا دا غضب مَچے اوہ تینوں دھرتی تون فنا کر دیوے۔ ۱۶۔ تئیں خداوند اپنے خدا نون نال آزماؤ جیویں تئیں مس تے وچ اونوں آزما یا - ۱۷۔ سگوں خداوند اپنے خدا خدا دے حکمائے اودیاں شہادتائے اودے قانونائے جیہڑے اوہ تہانوں فرملہ نیں عمل کرو - ۱۸۔ تے تون اوہ ای کر جیہڑا خداوند دی نگاہ چہ سچلے دچنگا اے۔ تان جو تیرا بھلا ہووے اوس جنگ دیس وچ جیدے بارے خداوند تے تیرے پیو دادائے نال سوہنے کھادی داخل ہوتے اوس دا مالک بنے۔ ۱۹۔ تان جو اوہ تیرے سارے ویریاں نون تیرے سامنے دُور کرے جیویں خداوند فرمایا۔ ۲۰۔ تے کل جیدوں تیرا پُتر تیرے کولوں پچھ پئی ایہ شہادتائے قانون جیہڑے ساڈے خدائے تہانوں فرملہ نیں کیویں دے نیں - ؟ ۲۱۔ فیر تون اپنے پُتر تون آکھنا پئی جیدوں اسیں مصر وچ فرعون دے غلام سارے فیر خداوند اپنے زور آور پتھ نال سانوں اوتھوں کڈھ کے لایا - ۲۲۔ تے خُداوند ساڈیاں اکھاں دے سامنے ای مصر وچ فرعون تے اودے سارے بُر دی مخالفت دے وچ نشانے وڈے ہولناکے عجائبات کیتے۔ ۲۳۔ تے سانوں اوتھوں کڈھ لایا تان جو سانوں اوس دیس وچ لے آوے جیدے بارے اوہ ساڈے پیو دا دے نال سوہنے کھادی سی تے اوہ سانوں دے دیوے۔ ۲۴۔ سو خُداوند سانوں فرمایا - پئی اپناں حکمائے عمل کرو تے خُداوند اپنے خدا تون تان جو زندگی دے بارے سارے دیہاریاں وچ تہاڈا بھلا ہووے آج دے دیہارے وانگر تئیں زندہ رکھ جاؤ۔ ۲۵۔ تے ایدے وچ سڈی راستبازی ہوے گی پئی اسیں خُداوند اپنے خدا دے حضور اپناں ساریاں حکمائے عمل کرن دے مُشتاق ہوئے جیویں اوہ فرمایا۔

۱. جدوں خدا وند تیرا خدا تینوں اُس دیس وچ داخل کرے۔ جہدے وارث ہون لئی توں جاندا ایسے تیرے ساہمنے بہت ساریاں قوموں 7
نوں جڑوں پٹ دیوے۔ یعنی حتیٰ جرجاشیاں اموریانے کنعانیانے فرزیانے جویانے یبوسیایاں نوں جیڑیاں ست وڈیاں تیرے
توں زیادہ زور ور قوماں نیں سہ جدوں خدا وند تیرا خدا اونیاں نوں تیرے پتھ وچ دے دیوے توں اونیاں نوں ماریں - تاں توں اونیاں نوں
اُکا ہلاک کرنا - توں اوہن

۲. جدوں خدا وند تیرا خدا اونیاں نوں تیرے پتھ وچ دے دیوے توں اونیاں نوں ماریں - تاں توں اونیاں نوں اُکا ہلاک کرنا۔ توں اونیاں
نال کوئی عہد نہ بنھلے نہ اونیاں مہربانی کرنا۔ ۳. توں اونیاں نال ویا نہ کرنا - اپنی دھی اونیاں دے پتر نوں نوں نہ دینلے اونیاں دی
دھی اپنے پتر لئی نہ لینا - ۴. کیوں جو اوہ تیرے پتر نوں میری فرمان برداری توں بہکاوے گی۔ کہ اوہ دوجے معبوداں دی بندگی کرے۔ ند
خدا وند دا قبر تیرے بھڑکے گلتے اوہ تہانوں چھیتی نابود کر دے گا۔ ۵. سگوں تسین اونیاں نال انج کرنا کہ تسین اونیاں دے مذبح ڈھا
چھڈوے اونیاں دے تھم تروڑ دیو - اونیاں دے کھمبیاں نوں کٹ دیوے اونیاں دیاں گھڑیاں ہویاں مورتاں نوں آگ وچ ساڑ وے۔ ۶. کیوں جو
تو خدا وند اپنے خدا دی پاک قوم ایسے خدا وند تیرے خدائے تینوں چن لیا - تاں جو اونیاں ساریاں لوکاں وچوں جیڑے پوری زوہتہ بن
تسین اوہدے خاص لوک اوہ۔ ۷. ایس لئی نہیں پئی تسین دوجیاں قوماں کولوں ودھ سو خدائے تہانوں پسند کیتلے چن لیا - کیوں جو
تسین ساریاں قوماں توں بہت تھوڑے سی۔ ۸. پر کیوں جو خدا وند تہانوں پیار کیتلے اُس سوہنہ دا لحاظ کیتا جیڑی اوہ تہاڈے پیو
دادے کھادی - ایس لئی خدا تہانوں زور آور پتھ وچوں کڈھ لیا سہ غلامی آلی تھان توہ مصر دے باشاہ فرعون دے تھوں تہانوں
چھڑایا۔ ۹. پس جانے خدا وند تیرا خدا اوہی خدا اے۔ اوہ وفادا خدا اے جیڑا عہد نوہے رحمت نوں اونیاں لئی ہزاراں پیڑھیاں تیکر چیت
رکھدا اے جیڑے اونوں پیار کردے اوہدے حکماں نوں مندے نیں۔ ۱۰. اے اوہ اونیاں نوں ہلاکت نال بدل دیندا اے جیڑے اوہدے نال کینہ
رکھدے نیں - اوہ اجپیاں نال دیر نہیں کردا پر اونیاں توں ای بدل لیندا اے۔ ۱۱. پس توں اوہدے احکامے قانونے قضاواں من جنہاں تہ
عمل کرن لئی میں آج دے دن تینوں حکم دینداں - ۱۲. پس جے توں اپناں حکماں نوں سنیں گا اپناں نوں منیں گلتے اونیاں تہ عمل
کریں گا تاں اوہ تینوں اجر دیوے گا۔ یعنی خدا وند تیرا خدا اپنے اُس عہدے اپنی اُس رحمت نوں یاد رکھ گا جہدی اوہ تیرے پیو دادے
نال سوہنہ کھادی - ۱۳. اوہ تینوں پیار کرے گلتے تینوں برکت دیوے گلتے تینوں ودھاوے گا۔ اوہ تیری ککھ دے پھلتے تیری زمین دے پھل
نوں وی یعنی تیرے غلے تیری مٹے تیرے تیلے تیرے ڈنگراں دیاں بجیاں تیریاں بیڈیاں بکریاں دے اجڑاں نوں اُسی دیس وچ برکت
دیوے گا جہدے بارے اوہ تیرے پیو دادے نال سوہنہ کھادی سی کہ تینوں دیوے گا - ۱۴. تے توں اونیاں ساریاں قوماں توں ودھ کے مبارک
ہوویں گلتے تیرا کوئی چوپایا بانجھ نہیں ہووے گلتے تسناں وچوں بھانویں کوئی مرد ہووے بھانویں عورتہ اولاد نہیں روے گا - ۱۵. تے خدا
وند پر بیماری تیتھوں دور کرے گلتے مصر دے اونیاں ساریاں بریاں مرضاں وچوں جنہاں نوں توں جاندا این کوئی مرض تیرے نہیں
لیلے گا۔ سگوں اونوں تیرے دشمنانے پاوے گا - ۱۶. تے توں اونیاں ساریاں قوماں نوں جنہاں نوں خدا وند خدا تیرے حوالہ کرے گا
نابود کر دے گا۔ ایس لئی تیریاں اکھاں اونیاں تہ ترس نہ کھاوے نہ توں اونیاں دیاں معبوداں دی بندگی کرنا ، انج نہوے۔ پئی اوہ تیرے
لئی پہاڑی ہوں - ۱۷. جے توں اپنے دل وچ آکھیں کہ ایہ قوماں میتھوں ودھ نیں - میں اپناں نوں کیویں کڈھ سکاں گا۔ ۱۸. تاں توں
اپناں کولوں نہ ڈرنا۔ سگوں یاد کرنا پئی خدا وند تیرے خدائے فرعونے سارے مصریاں نال کیہ کیتا۔ ۱۹. یعنی اوہ وڈیاں مصیبتاں
جیڑیاں تیریاں اکھاں ویکھیاں۔ اوہ نشانیاں۔ اوہ عجائبات۔ اوہ زور آور ہتھ وڈپائی ہوئی بانہ جس نال خدا وند تیرا خدا باہر کڈھ لیا۔
اسے وانگ خدا وند تیرا خدا اونیاں ساریاں قوماں نال کرے گا جنہاں کولوں توں ڈردا این - ۲۰. تے خدا وند تیرا خدا اونیاں تہ ڈیمو گھلے گا۔
تاں جو اونیاں بجیاں ہویاں نوں وی ، جیڑے تیرے ساہمنوں چھپ گئے، ہلاک کرے۔ ۲۱. ایس لئی توں اونیاں کولوں ڈریں نہیں کیوں جو
خدا وند تیرا خدا جیڑا تہاڈے وچکار اے۔ عظیم مہیب خدا اے۔ ۲۲. تے خدا وند تیرا خدا اونوں قوماں نوں تھوڑا تھوڑا کر کے دفع کرے
گا۔ توں اونیاں نوں چھیتی فنا نہیں کریں گا۔ انج نہوے پئی جنگل درندے تیرے ودھ جان - ۲۵. توں اونیاں دیاں معبوداں دیاں گھڑیاں
ہویاں مورتاں نوں آگ وچ ساڑ توں اوس چاندی تہ سوہنہ دا جیڑا اونیاں کول اے لالچ نہ کرتے اونوں اپنے لئی نہ لے۔ انج نہوے پئی اوہ
تیرے لئی پہاڑی ہوں کیوں جو ایہ خدا وند تیرے خدا دے ساہمنے مکروہ اے۔ ۲۶. تے توں بت دی کوئی وی شہ اپنے گھر دے اندر نہ لیا - انج نہ
ہوے پئی توں اوہدے وانگ ملعون ہوویں - توں اوہدے کولوں کمال نفرت کرے اوہ تیرے لئی گندگی وانگ ہووے۔ کیوں جو اوہ ملعون
اے۔

۱. اوہناں ساریاں کلمات نوں جہناں دے بارے آج دے دیہاڑے میں ٹہانوں فرمان دیناں آں - ٹسیں منوۃ اوہناں تے عمل کرو - تان جو 8 ٹسیں جیوندے روتے ودھیرے ہو جاؤتے اوس دیس وچ جیدے بارے ٹہاڑے پیو دا دے نال سوہنہ کھادی ،وڑھوتے اودے مالک بنو -۲۔ تے تون اودے سارے رستے نوں یاد رکھو۔ جیدے خُداوند اُجاڑ وچ چالی ورھہ تیک تینوں ٹرایا - تان جو تینوں دُکھ دے کے آرمٹھ تیرے دل دی گل نوں لبھو۔ پئی تون احکام نوں منیں گا یا نہیں -۳۔ سو اوہ مینوں دُکھ دتا تے تینوں اوہ منّ کھوایا -جنوں تون نہیں سی جاند - تے تان تیرے پیو دادا جان دے سن - تان جو تینوں سکھلے پئی - تان جو تینوں سکھلے پئی بندہ روٹی نال ای جیوندا نہیں ریندا - سگوں ہر کلمہ تون جیہڑا اودے مُن وچوں نکل دا اے - بندہ جیوندا اے -۴۔ ایہناں چالی ورھیاں وچ نارتے کپڑے پُرتے ہوئے تان تیرے پیر سچے -۵۔ سو اپنہ دل وچ بندہ اپنہ پُتر نوں ڈانٹ ڈپٹ کرا خُداوند تیرے خُدا نے اینج ای تیری کیتی -۶۔ سو تون خُداوند اپنہ خُدا دے حُکماں نوں من تے اودے رستے تیرے اودے تون ڈر -۷۔ کیوں جو خُداوند تیرا خُدا تینوں چنگ دیس وچ واڑے گا - یعنی اوس دیس وچ جتھ پانی دیاں نہراں تے سوتے میدان تے پہاڑاں وچ پھٹ نکلدے نیں -۸۔ اوہ کنکے جوتے انگور تے انجیر تے انار دا دیس اے - تیلے شہد دا دیس -۹۔ اِک اجیادیس جتھ تون اپنی روٹی تنگ ہوکے نال کھاویں گا تے جیدے وچ تینوں کیس شہ دا گھاٹا نال ہووے گا - اِک اینج دا دیس جیدے پنہراں تون لوٹیتے پہاڑاں تون بیتل کڈھیں گا -۱۰۔ فیر تون کھائیں گاتے رجیں گاتے خُداوند اپنہ خُدا نوں مبارک آکھیں گا - ایس لئی اوہ اپڈا چنگا دیس ٹہانوں دتا اے -۱۱۔ ہو شیار رو - تان جو کتے اینج نال ہووے - پئی تون خُداوند اپنہ خُدا نوں بھُل جائیں تے اودے حُکمت قوانین تے عمل نال کریں - جہناں دے بارے آج دے دیہاڑے میں تینوں حکم دتا اے -۱۲۔ ڈردا روؤ - اینج نال ہووے پئی جیدوں تون کھائیں تے رجیں تے چنگ گھر بنائیں تے اوہناں وچ روہیں -۱۳۔ تے تیریاں گاواں ڈھگتے بھیڈاں بکریاں ودھ جانے چاندی تے تیرا سونلے تیرا مال ودھیرا ہووے -۱۴۔ تے تیرے دل بھُل نال جانے تون خُداوند اپنہ خُدا نوں بھُل جاویں جیہڑا دیس مصّر یعنی غلامی دے تھان تون تینوں کڈھلے آیا -۱۵۔ تے جہ اوس وڈھتے خوفناک اُجاڑ وچ تینوں را دسیاں - جتھ ساڑن ولک سبتے بچھوتے اینج دی تریائی دھرتی سی - جتھ پانی نہیں سی - اوہ اوہ تیرے لئی سخت چٹان تھوں پانی کڈھیا -۱۶۔ تے اوہ اُجاڑ وچ تینوں منّ کھوایا - جنوں تیرے پیو دا دا جاندے نیں سن - تان جو تینوں دُکھ دینے تیرا امتحان کرن دے بعد آخر کار تیرے نال بھلائی کرے -۱۷۔ تے تون اپنہ دل وچ ایہ نال نال آکھیں - میری ای طاقت میریاں پتھان دی طاقت ایہ دولت میرے لئی پیدا کیتی اے -۱۸۔ تے تون اپنہ خُدا نوں یاد کریں تان جو اوس نے ای تینوں دولت کماں دی طاقت بخشی - تان جو اپنہ اوس عہد نوں پوریاں کرے - جیدے بارے اوہ تیرے پیو دادے نال سوہنہ کھادی - جینج پئی آج تون ویکھناں -۱۹۔ پر جے تون خُداوند اپنہ خُدا نوں بھُل جاویں تے اوہرے معبوداں دی پیروی کریں - اوہناں دی عبادت کریں تے اوہناں نوں سجدہ کریں تے میں آج دے دیہاڑے ای تیرے خلاف گوئی دیناں واں - ٹسیں پُکا اوہناں قوماں وانگر فنا ہو جاؤگے -۲۰۔ جہناں نوں خُداوند تہاڈے لگپٹا چھڈیا اے - ٹسیں فنا ہو جاؤگے - ایس لئی پئی ٹساں خُدا وند اپنہ خُدا دی آواز سنی -

۱۔ اے اسرائیل سُن توں اِج دے دن بردن دے پار جانن والا ایس - تان جو ایہو جیہاں قوماں دا جو تیرے توں بُتیاں تے وڈھیاں نیں - 9
تے اوہ وڈھ شہراں دا جیہناں دیاں کنڈھاں آسمان تیک نیں ، مالک بنیں - ۲۔ اے اوہ وڈے اُچے قد ولے لوک یعنی عناقیم دی اولاد تے
جہناں نوں جاننا این تے سُنیا ایس پئی یعنی عناقیم دی اولاد دے لگے کیڑا کھلو سکدا اے۔ ۳۔ ایس لئی اِج دے دن توں جان لے پئی
خُداوند تیرا خُدا سواہ کر دین والی آگ وانگوں تہاڈے لے جاندا اے۔ اوہ ایناں نوں مارے گا - اوہ تیرے سامنے اونیاں نوں نیویاں کے گا - تده
توں اونیاں نوں گڈھ دیں گا - چھیتی اونیاں نوں فنا کریں گا - جس طرحاں خُداوند نے آکھیا - ۴۔ جیدوں خُداوند تیرا خُدا اونیاں نوں تیرے
اگوں کڈھ دے تے توں اپنے دل چہ ایہ ناں آکھیں پئی میری راستبازی دے پاروں خُداوند مینوں ایس ملک دا مالک ہون داکل کیتا اے۔ جد
ک اصل گل ایہ وی پئی اونیاں قوماں دی بدی دے پاروں خُداوند اونیاں نوں تیرے اگوں کڈھ دا اے۔ ۵۔ توں اپنی نیکی دے کمان تے دل
دی راہ دے پاروں اونیاں دا مالک نئیں بندا - سگوں اونیاں دی بدی دے پاروں خُداوند تیرا خُدا اونوں نوں تیرے اگوں کڈھ دا اے۔ ایس
لئی پئی اوہ اپنے اوس قول نوں پورا کرے۔ جس دے بارے خُداوند تیرے پیو دادے ابرام تے اسحاق تے یعقوب دے نال کھادی - ۶۔ ایس
لئی جان لے پئی تیری نیکی دے کمان دے پاروں خُداوند تیرے خُدا تینوں اوس چنگ دیس دا مالک نئیں بناندا - کیوں جو توں ڈاھڈی
توں والی قوم ایس - ۷۔ یاد کر۔ بھل ناں جائیں پئی خُداوند اپنے خُدا چہ عَص دواپا - کیوں جو اوس دن توں لے کے توں مصر دے ملک دے تے
اوس دن تیک پئی توں ایس تھان تیک آیا - تے توں مصر دے دیس تے اوس دن تیک پئی توں ایس تھان تیک آیا - تون خُداوند دی نافرمانی
کرن توں باز ناں آیا - ۸۔ حورب چہ توں خُداوند نوں عَص دواپا تے اوہ تیرے وگڑ گیلے تینوں فنا کرن والا سی - ۹۔ جیہڑے دن میں پتھر
دیاں لوحاں لین لئی پھاڑے چڑھیا یعنی اوس عہد دیاں لوحاں جیہڑا خُداوند تیرے خُدا نال بنھیا تے میں پھاڑے چالے دے تے چالے راتاں
رہیا۔ ناسے روٹی کھادی ناں پانی پیتا - ۱۰۔ تده خُداوند نے خُدا انگلی نال لکھیاں ہوئیاں پتھر دیاں لوحاں مینوں دتیاں - ۱۱۔ چالے دے تے
چالے راتاں دے بعد خُداوند پتھر دیاں لوحاں یعنی عہد دیاں لوحاں مینوں دتیاں - ۱۲۔ تے خُداوند مینوں آکھیا پئی اُتھ - ایتھوں
چھیتی تھلے اُتر جا - تیرے اوہو لوک جیہناں نوں توں مصر چوں کڈھ کے لیا یا ایس ، وگڑ گئے نیں تے اوہو اوس راہ توں جیہڑی میں اونیاں نوں
دسی سی - چھیتی نال پرت گئے نیں تے اپنے لئی اک ڈھالی ہوئی مورت بنا لئی اے۔ ۱۳۔ خُداوند میرے نال گل کردیاں فرمایا پئی میں
اونیاں لوکاں تے نظر کیتی اے تے ویکھ - ایہ ڈاڈی دھون دلا لوک نیں - ۱۴۔ ایس لئی ہن مینوں اپنیاں نوں فنا کرن دے۔ تان جو اپنیاں
دا ناں آسمان دے پتھوں مٹا دیاں تے تینوں ای اک وڈی قوم تے ایدھ توں وی تہنا بناواں گا - ۱۵۔ تده میں مُڑیلے پھاڑے توں تھلے آیا تے پھاڑ
آگ نال بلن ڈھیا سی تے عہد دیاں دونوں لوحاں میرے تھ وچ سَن - ۱۶۔ تے میں نظر کیتی تے ویکھو تسان اپنے خُداوند اپنے خُدا دا گناہ
کیتا سی تے تسان اپنے لئی اک ڈھالیا ہوئی وچھا بنایا سی - ۱۷۔ تے میں اونیاں لوحاں نوں پھڑیلے اپنے پتھوں سٹ دتے تہاڈیاں اکھاں دے
لگے بہن دیتا - ۱۸۔ تے فیر میں خُداوند دے لگے پھلان وانگوں چالی دے تے چالی راتاں مُودا پیا رہیا سی - میں ناسے روٹی کھادی تے ناں
اپانی پیتا - تہاڈے اونیاں ہاواں دے پاروں جیہڑے تسان کیتے سن - جد ک تسان خُدا دی نگاہ چہ بدی کیتی تے اونوں غصہ دواپا - ۱۹۔ کیوں
جو میں اوس قہر تے بڑے عَص توں جیہڑا خُداوند نوں تہاڈے پاروں آیا سی تے جیدے وچ اوہ تہانوں فنا کرن والا سی - ڈر گیا - پر خُداوند
نے ایس واری وی میری سُن لئی - ۲۰۔ پر خُداوند ہارون نال بڑا وگڑیا - ایتھوں تیک ک اونوں مار دین لگا سی پر اوس دن وی ہارون
دے لئی ترلا کیتا - ۲۱۔ تے میں اوس شہ نوں لے کے جدھ ہارون تسان پاپ کیتا سی یعنی اوس وچھہ نوں جیہڑا تسان بنایا سی - اونوں آگ
چہ ساڑ دتے اونوں تھو تھو کیتلے پورا پورا کیتا ایتھوں تیک ک اوہ دھوڑ وانگوں باریک ہوگیلے تے میں اوس دھوڑ نوں اوس بدی چہ پا دتا
جیہڑی پھاڑ چوں نکلدی سی - ۲۲۔ تسان تبیر تے قبروت تاؤہ چہ وی تسان تہانوں ناراض کیتا سی - ۲۳۔ تے جیدوں خُداوند نے ایہ
کُجھ اکھ کے قادمس برنیع ول گھلپا پئی جاؤ - اوس دیس تے قبضہ کرو - جیہڑا میں تہانوں دتا اے تے تسان خُدا وند اپنے خُدا دی نافرمانی
کیتی تے اوہا اعتبار ناں کیتلے اوہی واج ناں سُنی - ۲۴۔ جس دن توں مینوں پت لگا سی - خُداوند دی نافرمانی توں نئیں مُڑے۔ ۲۵۔
ایس لئی میں خُداوند دے لگے چالی دے تے چالی راتاں مُودا پیا رہیا - کیوں جو خُداوند نے آکھیا سی پئی میں تہانوں مار مُکاواں گا - ۲۶۔
تے میں خُداوند دی منت کیتی تے آکھیا - پئی اے خُدا ! اے خُداوند ! اپنے لوکاں نوں یعنی اپنی میراث نوں مار ناں مکا۔ جیہناں توں تون اپنے
دُور ولے تھ نال مصر چوں کڈھ لیا یاں - ۲۷۔ اپنے بندیاں ابرام تے اسحاق تے یعقوب نوں یاد کرتے اپنیاں لوکاں پتھر دے تے بدی تے پاپ
تے دھیان ناں کر - ۲۸۔ اینج ناں ہووے پئی اوس دیس دے لوک جتھوں توں سانوں کڈھ لیا یاں ایہ اکھن خُداوند اونیاں نوں ایس دیس
چہ جیہدا وعدہ کیتا سی داخل نئیں کر سکیا تے اوہو اونیاں نوں ایس لئی کڈھ کے گیا سی پئی اونوں ، اونیاں توں نفرت سی - تان جو
اُجاڑ چہ اونیاں نوں مار مکلت - ۲۹۔ فیر وی ایہ تیرے ای لوک نیں - تیری میراث نیں جیہناں نوں توں اپنے بڑے زور تے ودھی ہوئی ہانہاں
نال کڈھ لیا یاں ایس -

۱. اُس ویلہ خدائے مینوں آکھیا پئی پھلیاں تختیاں وانگ اپنے لئی پتھر دیاں دو تختیاں گھڑکے بنائے پاڑ لے میرے کول چڑھ آتے اپنے 10 لئی لکڑ دا اک صندوق بنا ۲۔ تے میں اونیاں تختیاں لے اوی احکام لکھ دیاں گا۔ جیڑے اونیاں پھلیاں تختیاں تے سن جنہاں نوں توں تروڑیا۔ توں اونیاں نوں صندوق وچ رکھ لینا۔ ۳۔ تے میں سطر دی لکڑ دا اک صندوق بنائے پھلی تختی وانگ پتھر دیاں دو تختیاں گھڑیاں تے تختیاں نوں لے کے پاڑے چڑھ گیا۔ ۴۔ تے اُونہ اونیاں لے پھلی لکھائی وانگ اوہ دس احکام لکھے۔ جیڑے خدا وندنے پاڑے اگ دے وچکاروں اکٹھ دے دن فرمے سن تے خدا وندنے اوہ مینوں دے ۵۔ تے میں مڑکے پاڑے توں لٹھالے جوبن خدا وندنے مینوں فرمایا سی تختیاں نوں اُس صندوق وچ رکھیا جیڑا میں بنایا سی۔ ایس لئی اوہ پتھر ای نیں ۶۔ تے بنی اسرائیلے بیروت بنی یعقوب توں موسیٰ نوں کوچ کیتا۔ اوہ ہارونے وفات پائی تے اوہ پتھر ای دیا گیا تے اوہ پتھر الی عازر اُس دی تھاں کھانت لے متھیا گیا۔ ۷۔ تے اوہ توں اونیاں تے جد جودہ ول کوچ کیتے جد جودہ توں یطبات نوں، جیڑا پانی دیاں ندیاں دا دیس اے ۸۔ اُس ویلہ خدا وندنے لاوی دے قبیلہ نوں وکھرا کیتا۔ تان جو خدا وند دے عہد دا صندوق چکے خدا وند دے حضور حاضر ہوکے اودی خدمت کرے اوہ دے نال توں برکت دیوے۔ اچ دے دن تیکر انج ای ہوندا اے ۹۔ ایسے کارن لاویاں نوں کوئی حصہ یا وراثت اونیاں دے بھراواں نال نہ لہی۔ کیوں جو خدا وند ای اونیاں دی میراث اے جوبن ک خدا وند تیرے خدائے اونیاں نوں آکھیا۔ ۱۰۔ تے پہلے دنان وانگوں میں پاڑے چالہی دن تے چالہی راتان ٹھہرا رہا تے ایس وار وی خدا وندنے میری سن لئی تے نہیں چاہا کہ تینوں ہلاک کرے۔ ۱۱۔ تے خدا وندنے فرمایا اُٹھتے لوکاں دے لگ کوچ کردا ہوا تیر تان جو اوہ اُس دیس وچ جہدے بارے میں اونیاں دے پیو دادے نال قسم کھادی سی۔ کہ میں اونیاں نوں دیاں گا۔ داخل ہون تے اوہ مالک بنن۔ ۱۲۔ بن اے اسرائیل! خدا وند تیرا خدا میرے کولوں کہ چاہندا اے؟ خالی ایہ کہ توں خدا وند اپنے خدا کولوں ڈریں۔ اوہ دیاں ساریاں راہواں تے چلیں۔ اوہون پیار کریں تے اپنے سارے دل تے اپنی ساری جان نال خدا وند اپنے خدا دی عبادت کریں۔ ۱۳۔ تے اوہ سارے اونیاں احکامات تے قانوناں نوں منہ جنہاں بارے میں اچ دے دن تہانوں حکم دینداں تان جو تیرا بھلا ہوے۔ ۱۴۔ کیوں جو فلک تے فلک الافلاک تے زمین تے جو کچھ ایہدے وچ ہے ایہ سارا خدا وند تیرے خدا دا ہی اے۔ ۱۵۔ پر اُونہ تیرے پیو دادے نوں عزیز جانیاتے اونیاں نوں اپنی محبت دا مدعا بنا لٹا تے اونیاں مگروں اونیاں دی اولاد نوں یعنی تہانوں قوماں وچوں چن لٹا۔ جیویں تسیں اچ ویکھدے او۔ ۱۶۔ ۱۷۔ ایس لئی اپنے دلاں دے غلاف دا ختنہ کرو تے دھون نوں اکڑا کے نہ رکھو۔ ۱۷۔ کیوں جو خدا وند تہاڈا خدا اوی خداواں دا خدائے خدا ونداں دا خدا وند اے یعنی اوہ خدائے عظیم جبار مہیب جیڑا منہ دا لحاظ نہیں کردلے رشوت قبول نہیں کردا۔ ۱۸۔ اوہ یتیم تے رنڈیاں دا انصاف کرن آلا اے۔ پردیسی نال اوہ محبت کرن والا جیڑا اونوں روٹی تے کپڑا دیندا اے۔ ۱۹۔ ایس لئی تسیں پردیسیاں نوں پیار کرو کیوں جو تسیں مصر دے دیس وچ پردیسی سی۔ ۲۰۔ تو خدا وند اپنے خدا کولوں ڈرتے اودی ای عبادت کر۔ اوہ نال ولہتا رہتے اوہ نال دی ای قسم کھا۔ ۲۱۔ اوی تیرا فخر تے اوی تیرا خدا اے۔ اُونہ ای تیرے لئی اوہ وڈے وڈے ہولناک کم کیتے جیڑے تیری اکھاں تے ویکھ۔ ۲۲۔ تیرے پیو دادا جدوں مصر نوں گئے تان ستر بندے سن پر اُس ویلہ تیرے خدا خدا وندنے تینوں وادھ وچ انبر دے تاریاں وانگ کر دتا اے۔

^۱ سو تُوں خداوند اپنے خدا نوں پیار کرتے اودی شریعت یعنی اودے قانونے اختیارتے حکماں نوں سدا یاد رکھ۔^۲ تئیں اپہ گل بڑی چنگی طرحاں سجمہ لوؤ۔ کیوں جو میں تہاڈے بال بچیاں نال کلام نئیں کردا پیا۔ جیہناں نوئے پتے اے اوہناں ویکھیا اے پئی خداوند تہاڈے بال بچیاں نال کلام نئیں کردا پیا۔ خداوند تہاڈے خدا تنبیہ اودی وڈیائیئے زور اولہتھ اودے اچتھہ نیں کیہ کیہ کیتا۔^۳ اے اودییاں اوہناں نشانیاں کماں توں وی جیڑے اوہ مصر۔ چہ مصر۔ دے بادشاہ فرعون۔ اودے سارے مُلک چہ کیتا۔^۴ اے کُجھ اوہ مصریاں دی فوج۔ اوہناں گھوڑیاں۔ اوہناں دیاں گڈیاں نال کیتا۔ جدوں اوہناں تہاڈا پچھا کیتا کس طرحاں بحیرا قلزم۔ دے پانی اوہناں نوں لکا لیا۔ اے خداوند کس طرحاں اوہناں نوں آج دن تیک نئیں تہس تہس کر دتا۔^۵ اے جو کُجھ اوہ اُجاڑ چہ تہاڈے نال کیتا جیدوں تیکر تئیں ایسی تہاں دے نال۔^۶ اے جو کُجھ اوہ دانت۔ ابیرام۔ دا جیڑا روہن دے پتر الیاب۔ دے پتر سن، کیہ حال کیتا۔ جس ویلہ دھرتی۔ اپنا مُند کھولیتے اوہناں نوں اوہناں دے سامان۔ مچھیاں سمیت۔ اوہناں یاں ساریاں شیواں سُنہ اسرائیل۔ دے مُند در وں پڑپ کر لیا۔^۷ پر خداوند دے اپناں ساریاں وڈھ وڈھ کماں نوں کس طرحاں اکھاں نال ویکھیا۔^۸ ایس لئی اپناں سپہ حکماں نوں جیڑے آج میں تہانوں دینا واں۔ تئیں منیا جے تاں تئیں تگڑے ہوکے اوس دیس چہ جیدے تئیں قبض کرن جانے اوئے، ایڑ جاؤتے اودے قبض وی کر لو۔^۹ اوس دیس چہ تہاڈی عُمر ودیری ہووے۔ جیدے چہ دودھتے شہد وگدا اے جیڑا تہاڈے پیو دادے ادونیاں دی اولاد نوں دین دی قسم خداوندے اوہناں نال قسم کھاندی سی۔^{۱۰} کیوں جو جس دیس۔ قبض کرن لئی چلاں ایس۔ اوہ مصر۔ دے دیس وانگوں نئیں۔ جتھوں توں نکال کے آیا ایس۔ جتھ توں بی بیج کے اونوں سبزی دیاں پیلیاں وانگوں اپنے پیراں وانگوں اپنے نال پانی دتا سی۔^{۱۱} پر جیڑے دیس۔ توں قبض کرن لئی پار جانے او۔ اوہ پھاڑا۔ وادیاں دا مُلک اے۔ اوہ بارش دے پانی نال بھیجیا جاندا اے۔^{۱۲} اوس دیس دی خداوند تیرا خدا پتر رکھدا اے۔ ورھ دے مُڈھ توں۔ لےکے اخیر تیک اودییاں اکھاں سدا۔ اودے لگیاں رہندیاں نیں۔^{۱۳} ایس لئی تئیں اودے حکماں نوں سُنو۔ جہناں دے بارے چہ آج دے دن میں فرمان جاری کیتا اے۔ خداوند اپنے خدا نوں پیار کروتے سارے دل۔ ساری جان نال اودی عبادت کرو۔^{۱۴} اے اوہ تہاڈے مُلکتے تھیک ویلے اگیترا۔ پچھترا۔ میند ورسلے گا، اے توں اناج۔ صتے تیل جمع کریں گا۔^{۱۵} اے اوہ تیرے پیشواں لئی تیریاں پیلیاں چہ گھاہ اُگلے گالتے توں کھائیں گا۔ اے ڈبہ بھریں گا۔^{۱۶} خبردار! ایس طرحاں ناں ہووے تہاڈے دل فریب کھا جانے۔ تئیں پرت جاؤتے تئیں اوہرے معبوداں دی بندگی۔ اوہناں سبیں نواؤ۔^{۱۷} اے خداوند دا قبر تہاڈے بھڑکتے اوہ آسمان نوں بند کرے۔ میند ناں ورھ اپنا پھل ناں روکتے توں اوس جُگ دیس چہ جیڑا خداوند تینوں دے گا جھیتی مر مُک جاؤ۔^{۱۸} ایس لئی میریاں اپناں گلاں نوں اپنے دل۔ جان چہ سانہک رکھوتے نشانی دے طورے اپناں نوں اپناں پتھارتے بنیوتے تہاڈیاں اکھاں دے وچکار تکیاں وانگوں ہوں۔^{۱۹} اے تئیں اپنے مُندیاں نوں سکھاؤتے جیڑے ویلے تئیں اپناں گھراں چہ ہووے۔ اپنی راتے تروتے لمیاں پوؤتے اٹھوتے اپناں دا ای ذکر کریا کرو۔^{۲۰} اے تئیں اپناں نوں اپناں پوٹیاں دیاں سدران۔ اے اپنے پھاٹکا۔ لکھو۔^{۲۱} تاں جو جیویں جیدوں تیک آسمان دھرتی دے لے وے۔ تہاڈے دن۔ تہاڈی اولاد دے دن اوس دیس چہ ہوتے ہوں۔ جیدے بارے خداوند تہاڈے پیو دادے نال قسم کھاہدی پئی اوہ تہانوں دیاں گا۔^{۲۲} اے اپناں جہ تئیں اوہناں ساریاں حکماں نوں جیہناں دے بارے میں تہانوں آکھیا اے۔ منوتے اودے عمل کرو۔ اے اوہ دیاں سبھ راہوتے۔ چلوتے اودے نال جیڑے روؤ۔^{۲۳} اے خداوند اپناں سپہ قوماں نوں تہاڈے اگیوں دفع کرے۔ گالتے تئیں اپو جیہاں قوماں اوہناں دی ملکیت توبا ڈرا تہاڈا کر دیوتے جیڑیاں تہاڈے توں وڈیاں۔ پور والیاں۔^{۲۴} پر اوس تہاڑے جتھ تہاڈے پیراں دیاں تلپاں بین گیتاں۔ تہاڈی ہو جلتے گی۔ اُجاڑتے لُبان۔ توں وڈھ دریا یعنی فرات۔ دے دریا توں۔ لےکے لہندے تیک تہاڈی حد ہووے گی۔^{۲۵} کوئی بندہ تیرے خلاف کھلو ناں سکے گا۔ کیوں جو خداوند تہاڈا خدا تہاڈا خوف۔ ڈر اوس سارے دیس۔ پلے گا۔ جدھر کدھر تئیں جاؤگتے جس طرحاں اوہ فرمایا اے۔^{۲۶} ویکھو آج دے دن میں تہاڈے لگے لعنت۔ برکت دونوں لکھنا واں۔^{۲۷} برکت ایس لئی تئیں خداوند اپنے خدا دے اوہناں حکماں نوں سُنو جیہناں دا فرمان میں تہانوں دینا واں۔^{۲۸} پر لعنت جہ تئیں خداوند اپنے خدا دے حکماں نوں ناں سُنو۔ اوس راہ توں پرت جاؤ جیڑا میں آج آج تہانوں وکھانا واں۔ اے اوہرے معبوداں دے مگر ناں ترو جیہناں نوں تئیں جانے نیں۔^{۲۹} اے جیدوں خداوند تیرا خدا تینوں اوس دیس چہ داخل کرے جس دا توں مالک بن لئی توں چلیاں ایس۔ اے توں برکت نوں جرزیم۔ دے پھارتے۔ اے لعنت نوں عیلا۔ دے پھاڑتے ویکھیں گا۔^{۳۰} کیہ اوہ یردن۔ دے پلے پاسے تئیں؟ یعنی لیندے ول دی راہ دے پلے پاسے۔ اوہناں کنعانیان۔ دے دیس چہ جیڑا جلد۔ دے سامنے مورے دے بلوط دے نیڑے۔ عراب۔ چہ ریندے نیں۔^{۳۱} کیوں جو تئیں یردن دے پار جان ولے او۔ تاں جو اوس دیس چہ داخل ہووے۔ جیڑا خداوند تہاڈا خدا تہانوں بخشدا اے۔ اوہدے وچ رووگے۔^{۳۲} ایس لئی دھیان کریں۔ اوہناں ساریاں قانوناں۔ حکماں۔ عمل کرو جیڑے میں آج دے دن تہاڈے لگے دھرناں واں۔

^۱۔ اہم اوہ قوانین احکام نبی - جیڑے اوس دیس وچ جیہڑا خداوند ٹہاڈے پیو دادیاں نوں بخشہ گا - اپنی حیاتی دے کل پہاڑیاں وچ عمل کرو - جیدوں تیک اودے وچ وسدے او-^۲۔ ٹسین اُچے اُچے پہاڑاں تھیں ہر اک ہرے بھرے رُکھ دے تھلے دیاں اونیاں ساریاں تھواں نوں ڈھا دیو - اونیاں قومانے جیدے ٹسین مالک بنے او اپنے دیوتیاں دی پوجا کیتی -^۳۔ اونیاں دیاں قربان گاہواں نوں ڈھادیو - اونیاں دے تھماں نوں پَن دیو - اونیاں دے کھمیاں نوں آگ نال ساڑو۔ اونیاں دے معبوداں دے بُتان دے ٹوٹے ٹوٹے اوس جگہ توں اویدا ناں ای مٹا دیو -^۴۔ پر تسیں خداوند اپنے خدا نال اینج ناں کرنا -^۵۔ سگوں اوہ تھواں جنہوں خداوند ٹہاڈا خدا ٹہاڈے ساریاں قبیلیاں دے وچوں پسند کرے گا - پئی اپنا نام اوتھ رکھتے اوتھ ای وسے اونوں ٹسین لہوتے اوتھ ای جایا کرو -^۶۔ تے ٹسین اوتھ ای اپنیاں نذراتے اپنیاں خوشی دیاں قربانیاں اپنیاں گاہاں اپنے ڈھگتے بھیڈاں بکریاں دیاں پلوٹھیاں نوں پیش کرنا -^۷۔ تے ٹسین اوتھ ای خدا وند اپنے خدا دے لگے کھاؤتے اپنے گھرنے دے نال اپنے تھتے دے اونیاں کماں دی خوشی کرو۔ جنہاں وچ خداوند ٹہاڈے خلدے ٹہانوں برکت دت ہووے۔^۸۔

ٹسین اینج کرو جینج اسیں کہنے آں - پئی ہر اک جیڑی اودی نظر وچ چنگا اے اوو ای کردا اے۔^۹۔ کیوں جے اچے تیک ٹسین اوس آرامتے میراث نوں آپڑے۔ جیڑا خداوند ٹہاڈا خدا ٹہانوں دیوے گا -^{۱۰}۔ سو جیدوں ٹسین یردن پار جاؤتے اوس دیس وچ جیڑا خداوند ٹہاڈا خدا ٹہانوں میراث دے وانگر دے گا - رین لگوئے اوہ ٹہانوں ٹہاڈے ویریاں توں آرام دے جیڑے ٹہاڈے لگے دولہ نیں تے ٹسین ڈرون بغیر وسو۔^{۱۱}۔ تے جیڑی تھہا نوں خداوند خدا ٹہاڈا خدا جُنے گا - پئی اوتھ اپنا ناں رکھتے ٹسین جیڑا حکم میں ٹہانوں دینا ہاں - اونوں اوتھلے جایا کرو یعنی اپنیاں ساڑن دیاں قربانیاں اپنیاں دے یکیاں تے اپنے تھتے دے پھرتے ٹہانوں دیناں اوہ نیک منتان جیڑیاں ٹسین خداوند لئی منو -^{۱۲}۔

تے خداوند اپنے خدا دے لگے خوشی ہو وے۔ ٹسین تے ٹہاڈے پُترے ٹہادیامن دھیانے ٹہاڈیاں نوکرانیاں لای وی جیڑے ٹہاڈے شہراں وچ ہوں - کیوں جو اونیاں دا حصہ میراث ٹہاڈے نال نیں -^{۱۳}۔ پر اوسہُشیار رو - اینج ناں ہووے ٹسین جیڑا تھان ویکھو اوتھ ای اپنیاں ساڑن والیاں قربانیاں گُزرن دیو -^{۱۴}۔ پر اوسے ای تھان وچ ٹہانوں خداوند تیریاں قبیلیاں وچوں جُنے گا - توں اپنیاں ساڑن والیاں قربانیاں اوتھ ای گُزراناں - اوہ سب کُجھ جیڑا میں تینوں حکم دیناں واں اوو ای کرنا -^{۱۵}۔ جے توں گوشت کھانا چاہیے تیرا دل خواہش کرے پئی اونوں کھلے تون اپنے شہراں دے وچ پئی خداوند اپنے خدا دی اوس برکت دے مطابق جیڑی اپنے تینوں دتی اے۔ اے ہلال کر ٹو کھا - بھابھیں تون ناپاک ہوویں یا ناپاک - جینج تون ہرمن کھانا ایں -^{۱۶}۔ پر تون لہو اُکا ناں پینا - سگوں پانی وانگر اونوں دھرتی رُوڑھ دینا -^{۱۷}۔ تیرے لئی اہم مناسب نئیں - پئی تون اپنیاں شہراں دے اندر اپنے غلے یا عے یا تیل دیاں دے یکیاں یا اپنے گاہاں تے ڈھگتے بھیڈ بکری دے پلوٹھ یا اپنیاں مٹھاں دیاں شیواں جیڑیاں تون منیاں یا اپنی خوشی دیاں قربانیاں یا ن اپنے تھتے دے پھرتے کھائیں -^{۱۸}۔

پر تو خداوند اپنے خدا دے حضور اوس تھان وچ کھا جیڑا خداوند تیرا خدا جُنے گا - تون تیرا پُترے تیری دھرتی تیرا نوکرتے تیری نوکرانیاں اولادی جیڑے تیرے شہراں وچ نیں ، تون خداوند اپنے خدا دے حضور اپنے تھتے دے کماں وچ خوش رہو -^{۱۹}۔ تے ہُشیار رہو۔ پئی جیدوں تیک تعون دھرتی رُویں - لاوی نوں بھلا -^{۲۰}۔ تے جیدوں خداوند تیرا خدا تیریاں سرحدان نوں ودھا وے تے آکھیں میں گوشت کھاواں گا - کیوں جو میرا دل گوشت تے کردا اے تے تون اپنے دل دی تمنا دے مطابق گوشت کھا -^{۲۱}۔ جے اوتھان جنہوں خداوند تیرا خدا جُنے گا - پئی اپنا ناں اوتھ رکھو۔ تیرے تھوں دور ہووے اپنی گان ، ڈھگتے بھیڈ بکری وچوں جنہاں وچوں خداوند تینوں دتا اے ہلال کر جینج پئی تینوں حکم دتا اے تے تون اپنے شہراں وچ جو تیرا کردا اے کھا -^{۲۲}۔ جینج ہرمن کھاڈے جانڈے نیں - بھابھیں تون پاک ہووینے بھابھیں تون ناپاک ہوویں - بغیر سوچیاں سمجھیاں کھا -^{۲۳}۔ پر ہُشیار رہو۔ لہو نئیں پینا -^{۲۴}۔ تاں جو اوہ جان ایں تے تون جان نوں گوشت نئیں کھانا۔^{۲۵}۔ تون اونوں بالکل نئیں کھانا۔ سگوں پانی وانگر اونوں دھرتی وگا دینا -^{۲۶}۔ تون اونوں ناں کھانا - تاں جو تیرا بعد تیری اولاد دا بھلا ہووے۔ جد پئی تون او ای کریں - جیڑا تیرے خدا دی نظر وچ چنگا ہووے۔^{۲۷}۔ پر تون اپناں مُقدس شیواں جیڑیاں تیرے کول نیں اپناں مٹھاں اوس تھالے جا - جنہوں خداوند جُلے گا تے اپنیاں ساڑن والیاں قربانیاں دا گوشت لہو خداوند تیرے خدا دے مذبح تے روڑیا جاوے گا۔ پر اویدا گوشت تون کھائیں گا -^{۲۸}۔ ایں گلاں دا جیدا میں تینوں حکم دینا آں تون من۔ تاں جو تیرا تیری اولاد دا ہمیشاں بھلا ہووے۔ جد کہ تون او جیڑا خداوند تیرے خدا دی نظر وچ نیکے راست اے کرے گا -^{۲۹}۔

جیدوں خداوند تیرا خدا اونیاں قومان جیدا وارث ہون لئی تون جانا ایں - تیرے آگوں کٹ دے تے اونیاں دا وارث ہو جائیے اونیاں دے دیس وچ رہن لگے۔^{۳۰}۔ سو تو اپنے آپ وچ ہُشیار رہو۔ اینج ناں ہووے پئی اونیاں دا تیرے لگے فنا ہو جان دے بعد وی تون اونیاں دی پیروی کرکے پہاڑی وچ نابھستے اونیاں دے دیوتاواں دے بارے اہمے پُچھو۔ پئی اہم قومان اپنے دیوتاواں دے دی کینج جا کردیاں سن۔ پئی میں وی اینج ای کران -^{۳۱}۔ تون خداوند خدا دے نال اینج ناں کرنا - کیوں جو اونیاں اپنے معبوداں لئی ہر نیچ کم کیتا - جیدے تون خداوند نوں نفرت اے۔ ایتھوں تیک پئی اونیاں اپنے دیوتاواں دے نال اپنے پُترانے دھیاں نوں آگ وچ سٹکے سار دتا -^{۳۲}۔ اپنیاں ساریاں گلاں تے جینہاں دا میں تینوں حکم دینا واں ٹسین عمل کرن دی تمنا رکھو۔ اونیاں وچوں ناں کُجھ ودھانے اودے وچوں کُجھ ناں گھٹانا۔

۱. جیکر تہاڈے وچ کوئی نبوت کرن والا یاں خواب ویکھن والا تھ کھلوے تہاڈا کوئی نشان یا معجزہ وکھلے۔^۲ تہ اوہ نشان یاں معجزہ جیہدا ایہ سنی پادتا، نظریں آوے تہ اوہ تہانوں آکھ پئی آؤاسی پرلہ معبوداں دے کول۔ جنہاں نوں تہیں نئیں جاندے سی، جائے۔ تہ اوہاں دی بندگی کریے۔^۳ تان ئسی اوس نبوت کرن ولایاں خواب ویکھن ولے دی گل دا دھیان ناں کرنا۔ کیوں جو خداوند تہاڈا خدا تہاڈا خدا تہانوں آزمائند اے تان جو معلوم کرے پئی کید ئسی خداوند ایہ خدا نوں ایہ سبھ دل نالے اپنی سبھ جان نال پیار کردے او۔^۴ ئسی خداوند ایہ خدا دی پیر وی کروتے اودے کولوں ڈرو۔ اودے حکماں نوں منولے اودی گل لے دھیان کرو تہ ایدی عبادت کروتے۔^{۷۴۴} اودے ناویں لگے رو۔^۵ تہ اوہ نبوت کرن والا یاں خواب ویکھن والا قتل کیتا جاوے گا۔ کیوں جو ایہ تہانوں خداوند تہاڈے خدا ولوں۔ جنہ تہانویں وچوں کڈھ کے غلامی تھوں جھڈایا، فیر جان لئی آکھیا تہ اوس راہ تھوں، جیہدے خداوند تہاڈے خدائے تہانوں ٹرن دا حکم دتا، ورغلیا۔ اخیر ئسی ایہ وچوں ایس بدی نوں دور کرو۔^۶ تہ جیکر تیرا بھرا مطلب تیرے پیو دا پتر یاں تیری ماں دا پتر۔ یاں تیرا ای پتر یاں تیری دھی یا تیری ووٹی یا تیرا جانی سجن تینوں اولہ وچ گمراہ کرن تہ آکھ۔ پئی آ۔ اسی پرلہ معبوداں دی بندگی کریے، جنہاں نال ناں تیری ناں تیرے پیو دادا دی جان پچھان سی۔^۷ مطلب اوہاں قومان دے معبوداں دی، جیہڑیاں تیرے آل دولہ یاں تیتھوں دور دھرتی اک کنارے تھوں دوچ کنارے تیک وسدیاں نیں۔^۸ تان ئوں راضی نہوویں تہ ناں اودی سُنیں تہ ناں تیری اکھ اودے ترس کھاوے۔ تون اودے تھوں درگزر نہ کریں، ناں اونوں لکاویں۔^۹ سگنوں تون اونوں چھتی نال قاضی لگے لیجا ویں۔ اونوں قتل کرن ویلے تیرا پتہ اودے مضبوط روے۔ اوس تھوں مگروں سبھ قوم دا پتہ۔^{۱۰} تہ تون اونوں سنگسار کریں تان جو اوہ مر جاوے۔ کیوں جو اوہ تینوں خداوند تیرے خدا تھوں، جیہڑا تینوں مصر مطلب غلامی دے گھر وچوں کڈھ لایا۔ پھیرن دا واء لایا۔^{۱۱} تہ سبھ اسرائیل سُنن گے تہ ڈر جان گئے اجیہی شرارت دا کم تیرے وچوں فیر تیرے وچوں فیر نہ کرن گے۔^{۱۲} جیکر تون اوہاں شہراں وچوں جیہڑے خداوند تیرے خدائے تینوں رہن جوگی تہ نیں۔ کسے پارویں اجیہی گل آکھی جاندی سُنن۔^{۱۳} پئی کجھ خیبت بندے تیرے وچوں نکلتے ایہ شہر دے وین والیاں نوں ایہ آکھ گمراہ کیتا۔ پئی آؤاسی چلے پرلہ معبوداں ان دی بندگی کریے۔ جنہاں نال تہاڈی جان پچھان نئیں سی۔^{۱۴} تان ایس گل دی سچیائی پاروں (توہ) پچھ کتے جنگلی کھوج کرتے ویکھ جیکر ایہ سچی گل ہووے پئی ایہ نفرتی کم تیرے وچ کیتا گیا۔^{۱۵} تان تون اوس شہر دے رہن والیاں نوں تلوار دی دھار نال مارے اونوں تہ سبھ کجھ جو اوہ وچ ڈنگراں سمیت اے تلوا رنال فنا کر۔^{۱۶} تہ اودے گھراں دی سبھ شیواں نوں چوک وچ جمع کرتے اوس شہر نوے اودی سبھ شیواں نوں خداوند ایہ خدا دے حضور آگ نال ساڑ دے۔ تان اوہ ہمیشہ جوگی اک پلا ہووے گا۔ اوہ فیر بنایا نہ جاوے گا۔^{۱۷} تہ اک وی لعنتی شہ، تیرے پتہ وچ نہ روے تان جو خداوند ایہ غضب دی تیزی تھوں باز آوے تیرے لے رحم فرماوے تیرے لے ترس کھاوے تینوں دھواوے۔ جیویں اودے تیرے پیو دادا نال قسم کھادی۔^{۱۸} ایس شرط نال پئی تون ایہ خداوند دی سُنیں تہ اودے سبھ حکماں نوں منہ، جنہاں پارویں میں آج دے دیہاڑے تینوں حکم دیناں واسے اوہای کرے۔ جو کجھ خداوند تیرے خدا دی نگاہ وچ چنگا اے

۱. ۱. ٹسی خداوند اپنے خدا دے پتر او۔ موئیاں جوگی اپنے جُسیاں لُتے پھٹ نہ لاوؤتے اپنی اکھاں دے وچکار وں نان مُنواؤ۔^۲ کیوں جو 14 ٹسی خداوند اپنے خدا دے پاک لوک اوتے خداوند دھتی لُتے دے سبھ لوکاں وچوں تہانوں چُن لیا اے۔ تان جو ٹسی او دے اُچیچ لوک او۔^۳ ڈنگراں وچوں توں اپنے کھاویں، گاں، ڈھگلتے بھیٹے بکری۔^۴ پرنے بارہ سنگھلتے نکا پرنے پھاڑی بکری۔ تہری گاں۔ جنگی بھیڈ۔^۵ تہرے اک ڈنگر، جیہدے کھڑے دو حصیاں وچ جیرے پھونے جیہڑا جگالی کردا ہووے۔ ڈنگراں وچوں توں اپنے کھا سکناں اے۔^۶ پر اوہناں وچوں جیہڑے جگالی کردے نیں یاں جنباں دے کھڑے جیرے پھونے نیں توں اپنے کھاویں۔ اُٹھتے خرگوش۔ تہرے کیوں جو اپنے جگالی تان کردے نیں پر اوہناں دے کھڑے جیرے پھونے نیں۔ ایس لئی اپنے تیرے جوگی ناپاک نیں۔^۷ تہرے اسور۔ کیوں جو اپنے کھڑے جیرے پھونے نیں۔ پر اوہ جگالی نئیں کردا۔ اپنے تیرے جوگی ناپاک اے۔ توں اپناں دی لاش توں پتھ لاویں۔^۸ تہرے پانی دے ڈنگراں وچوں توں اپنے کھاویں، جنباں دے پکھ یاں چھلکھون۔ توں کھان سکدا ایں۔^۹ تہاں دے پکھ یاں چھلکے ناں ہون اوہناں وچوں کسے توں ناں کھاویں۔ اوہ تیرے جوگی ناپاک نیں۔^{۱۰} پر اک پاک پکھیرو توں کھا سکدا ایں۔^{۱۱} پر توں اپنے ناں کھاویں۔ عقاب، چیل، سمندری باز۔^{۱۲} تہرے چیلے جرات اپناں دی سبھ قسماں۔^{۱۳} تہرے قسم دے کاں۔^{۱۴} تہرے شتر مرغ۔^{۱۵} تہرے جُغدتے سبھ قسماں دے شکرے۔^{۱۶} تہرے بگلتے گدھتے اُلو تہرے جمگاڈ۔^{۱۷} تہرے تعلقے تہرے تیمار۔ سبھ قسماں تہرے۔^{۱۸} تہرے اک پکھ دار رنگین والا ڈنگر تیرے لئی ناپاک اے۔ اوہناں ناں کھاویں۔^{۱۹} پر جہ پکھیرو پاک نیں توں اوہناں نوں کھا سکدا ایں۔ تہرے جیہڑا جانور اپنے آپ مر جاوے توں اوہناں نہ کھاویں۔^{۲۰} توں اوہناں کسے پردیسی نوں، جیہڑا تیرے شہراں دے وچ ہووے دے تان جو اوہ اوہناں کھاوے۔ یاں اوہناں وچ دیوے۔ کیوں توں خداوند اپنے خدا دی پاک قوم ایں۔ توں حلوان توں اوہدی ماں دے دُھ وچ ناں پکاویں۔^{۲۱} توں اوہناں کسے پردیسی نوں، جیہڑا تیرے شہراں دے وچ ہووے دے تان جو اوہ اوہناں کھاوے۔ یاں اوہناں دیوے۔ کیوں جو توں خداوند اپنے خدا دی پاک قوم ایں۔ توں حلوان توں اوہدی دے دُھ وچ ناں پکاویں۔^{۲۲} توں اپنی کھیتی دے غلے وچوں، جیہڑا پر ورھ تیونن دھرتی وچوں حاصل ہووے، دسواں حصہ اڈرا کر۔^{۲۳} توں خداوند اپنے خدا دے حضور اُس تہاں لُتے، جتھ اوہ اپنا ناں رکھنا چاہوے گا، اپنے غلتے اپنی مَنتے اپنے تیل دا دسواں حصہ گاں ڈھگتے اپنی بھیڈ بکری دے اگیتے بچ کھاویں۔ تان جو توں خداوند۔^{۲۴} تہرے جیکر تیری راہ لمی ہووے، پئی توں اوہناں چُکے کاں۔ جا سکیں تہرے اوہ تہاں جتھ خداوند تیرا خُدا اپنا ناں رکھنا چاہوے گا۔ تہنہوں دور ہووے۔ خداوند تیرے خدانے تینوں برکت دیتی۔^{۲۵} تہرے توں اوہناں نقدی دے بدلے وچتے نقدی توں بنھ تہرے اوہناں اپنے نال لے کے اوس تہاں وِل جا، جیہڑی خداوند تیرا چُن آوے گا۔^{۲۶} تہرے اوس نقدی نال، جو کجھ تیرا جی چاہوے، خریدلے۔ گاں، ڈھگا، یاں بھیڈ بکری یا تہرے یا شراب یاں جو کجھ تیرے مَن نوں بھاوے۔ اوتھ اوہناں خداوند اپنے خدا دے حضور رکھا تہرے اپنے سبھ گھرنے دے نال رُل کے خوشی کر۔^{۲۷} تہرے اوس لاوی نوں جیہڑا تیرے شہراں وچ اے۔ بھلا نا دیویں۔ کیوں جو تیرے نال اودا حصہ میراث نئیں۔^{۲۸} تہرے ورھ مگروں توں اوس ورھ اپنے غلے سبھ دسویں حصہ اڈ کر کے اوہناں نوں اپنے پھاٹکاں دے اندر کٹھا کر۔^{۲۹} تہرے لاوی، جیہدا حصہ میراث تیرے نال نئیں تہرے جیہرے راہی تہرے بیتیمے رنڈی بیبیاں تیرے پھاٹکاں اندر نیں اوہ آونے کھان تہرے رجن۔ تان جو خداوند تیرا خدا تیرے پتھ دے اوہناں سبھ کماں وچ۔ جیہڑے توں کرنا ایں۔ تینوں برکت بخش۔

۱. توں ایبب دے مہینہ ٹوں باد رکھیں تے اوہدے وچ خداوند اپنے خدا جوگی فصیح کریں۔ کیوں جو ایبب دے مہینہ وچ خداوند تیرا خدا 16 رات دے ویلے تینوں مصر وچوں کڈھ لیا سی۔ ۲. توں اپنی بھیڈ بکری تے گاں ڈھگ وچوں اوس تھانوں جتھ خداوند اپنیاں نال رکھانا چاہوے گا۔ خداوند اپنے خدا جوگی فصیح ذبح کر۔ ۳. توں اوہدے نال خمیر نہ کھاویں۔ سگوں ست دہاڑے تیک اوہدے نال ٹوں فطیری روٹی مطلب ڈکھ دی روٹی کھاویں (کیوں جو ٹوہ مصر وچوں چھیتی کر کے نکلیا سی) تاں جو ٹوں مصر وچوں نکلیں دے دہاڑے نوں اپنی حیاتی دے سپہ دہاڑیاں وچ چیتا رکھیں۔ ۴. تیری سپہ سرحدان وچ ست دہاڑے تیک تیرے کول خمیر کدھرے نظریں نہ آوے تے اوس گوشت وچوں، جنہوں ٹوں اگتر دہاڑے ڈیگر ویلے نوں ذبح کیتا سی۔ کجھ وی دوچہ دہاڑے تیک باقی نہوے۔ ۵. تیرے جوگی جائیز نہیں پئی ٹوں فصیح نوں اپنے کسے شہر وچ جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں دیوے گا، ذبح کریں۔ ۶. سگوں اوس تھان وچ جنہوں خداوند تیرا خدا چنے گا، پئی اپنا ناں اوتھ رکھ، توں ڈیگر ویلے قسح ذبح کریں۔ سورج ڈبن نیڑے اوسے ای ویلے پئی جدوں ٹوں مصر وچوں نکلیا سی۔ ۷. اوسے ای تھان وچ جنہوں خداوند تیرا خدا چن لے گا۔ بھنے کھا سویرے مڑکے اپنے خیمہ ول چلا جاویں۔ ۸. چھ دہاڑے تیکر ٹوں فطیری روٹی کھاویں تے ستویں دہاڑے خداوند تیرے خدا دی محفل ہووے گی۔ توں اوہدے وچ کوئی وی کم ناں کریں۔ ۹. توں اپنے جوگی ست ہفتے گئیں۔ غلے نوں داتری لاؤن دے ویلے توں لے کے توں ست ہفتے گینا شروع کریں۔ ۱۰۔ توں خداوند اپنے خدا جوگی ہفتیاں دی عید کریں۔ جنہا پئی تیرے ٹوں خرچ کرن دی ہمت ہووے، اوس برکت دے برابر، جیڑی خداوند تیرے خدانے تینوں دیتی اے۔ ۱۱۔ توں اوس تھان وچ جنہوں خداوند تیرا خدا چنے گا، پئی اوتھ اپنا ناں رکھ، اپنے پترے دھ، غلامتے لونڈی نوں اوس لاوی سمیت، جیڑا تیرے پھانکاں دے اندر ہووے اوس پردیسی تے یتیم رنڈی دے، جیڑی تیرے وچ ہووے، خداوند اپنے خدا دے حضور خوشی کریں۔ ۱۲۔ تے یاد رکھیں پئی توں مصر وچ غلام سی۔ آخری اپنا قانوناں نوں میں تے اپنا تے عمل ورتیں۔ ۱۳۔ جدوں ٹوں اپنے کھلیان تے اپنے کولہو دا پھل کٹھا کر لیویں تاں ست دہاڑے خیمیاں دی عید کریں۔ ۱۴۔ تے اپنے پترے دھ تے غلامتے لونڈی نوں اوس لاوی سمیت پردیسی تے یتیم رنڈی، جیڑی تیرے پھانکاں دے اندر ہووے، اپنی ایس عید وچ خوشی کریں۔ ۱۵۔ اوس تھان وچ، جنہوں خداوند چن لے گا، ست دہاڑے تیکر خداوند اپنے خدا جوگی عید کریں۔ کیوں جو خداوند تیرا خدا تیری سپہ پیداوار وچ تے تھ دے سپہ کمان وچ برکت دیوے گا۔ آخری تینوں ڈھیر خوشی ہووے گی۔ ۱۶۔ تیرے سپہ بندے ورھ وچ تیجی وار مطلب فطیری عید نوں تہفتیاں دی عید نوں تے خیمیاں دی عید نوں خداوند دے حضور اوس تھان وچ جنہوں اوہ چن لے گا، حاضر ہوں تے اوہ خداوند دے حضور خالی ہتھ حاضر ناں ہوں۔ ۱۷۔ ہر اک اپنی طاقت دے تھیں تے اوس برکت دے برابر جیڑی خداوند تیرے خدانے اونوں دیتی اے، لیاوے۔ ۱۸۔ ٹوں اپنے اونان سپہ شہراں وچ۔ جیڑے خداوند تیرا خدا تیرے قبیلیاں دے حساب نال تینوں دیوے گا۔ قاضی تے حاکم متھ لوں۔ اوہ لوکاں دے وچ انصاف نال عدالت کرن۔ ۱۹۔ ٹوں فیصلہ سنان وچ راستی تھوں پھیریں تے مکھ دا لحاظ ناں کریں تے رشوت ناں لوں۔ کوں جو رشوت عقل والیاں دی اکھاں نوں انہا کر دیندی اے سچیاں دی گلاں نوں گواہ دیندی اے۔ ۲۰۔ توں سچیاں دی پیروی کریں۔ تاں جو ٹوں جیوندا رہو تے اوس دیس دا جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں بخشے گا، مال بنیں۔ ۲۱۔ ٹوں خداوند اپنے خدانے اوس مذبح دے نیڑے، جیڑا ٹوں بناویں گا، اپنے جوگی کسے قسم دے رُکھ دا کھمبا نہ لاویں۔ ۲۲۔ تے ناں اپنے جوگا کوئی ستون کھلاریں۔ کیوں جو اپناں توں خداوند تیرے خدا ٹوں نفرت اے۔

۱. تُوں خداوند اپنے خدا جوگی کوئی گان ڈھگا یاں بھیڈ بکری، جہدے وچ عیب یاں کوئی نقص ہوے، دبیج نال کریں۔ کیوں جو خداوند تیرے خدا دے سامنے اپہ مکروہ اے^۲۔ جیکر تیرے وچ کیدھرے تیرے شہراں وچ، جیہڑا خداوند تینوں دیوے گا۔ کوئی بندا یاں بی بی ہووے، جہدے خداوند تیرے خدا دے لگے بدی کیتی پئی اوہدے عہد نوں توڑیا۔^۳ تے جاکے پرلے معبوداں دی بندگی کیتی۔ اونہاں نوں سبجہ کیتا۔ یاں سورج یاں چن یاں سبھ آسمانی لشکر وچوں کیسے نوں۔ جہدے پارہوں میں منع کیتا۔^۴ تے تینوں خبر دیتی گئی۔ تے توں شہنشاہ تُوں بہتری پرکھ پڑچول کیتی۔ تے اپہ گل ٹھیک ثابت ہوئی۔ پئی اسرائیل وچ اجیا مکروہ کم ہویا اے۔^۵ تان تُوں اوس بندے یاں بی بی ہووے۔ اونوں سنگسار کریں۔ ایہتھوں تیک پئی اوہ مر جاوے۔^۶ جیہڑا وی قتل کیتا جاوے اوہ دونوں تین گولہواں دے بیان مگروں قتل کیتا جاوے۔ اک گواہ دے بیان نال اوہ قتل نال کیتا جاوے۔^۷ اوہدے قتل جوگی اگیتے گولہواں دا ہتھ اوہدے لٹے پین تے اونہاں دے مگروں باقی لوکاں دے ہتھ۔ تان جو ٹولہ وچوں اجیہی شرارت تُوں دُعاں کریں^۸۔ جیکر تیرے آپسی دے قتل یاں دعوے یاں مارکٹائی یاں جھگڑے دے کسے معاملہ دا فیصلہ تیرے پھانٹکاں دے اندر اوکھا ہووے۔ تان تُوں اُٹھتے اوس تھان۔ جنہوں خداوند تیرا خدا جُہ گا۔ جاویں۔^۹ تے لاوی کاہناں لٹے اوس ویلے دے قاضی کول حاضر ہونے۔ اونہاں نوں پُچھیں۔ تان اوہ فیصلہ پاروں تینوں ہدایت دیں گے۔^{۱۰} تے تُوں اوس فیصلہ دے حساب نال عمل ورتیں، جیہڑا اوہ تینوں اوس تھان تے دسن۔ جنہوں خداوند جُہ گالتے جو کجھ اوہ تینوں سیکھاں اونوں میں۔^{۱۱} شریعت دے حساب نال، جو کجھ اوہ تینوں سیکھاں تے جیہڑا اوہ تینوں دسن۔ اوہدے حساب نال اوہ تیریں تے جیہڑی گلاوے تینوں دسن۔ اوہدے حساب نال تُوں کریں تے جیہڑی گلاوے تینوں جتان اوہدے تھوں سچ یاں کھن نال مڑیں۔^{۱۲} تے جیہڑا بندہ اوس کاہن دی گستاخی کرے، جیہڑا خداوند تیرے خدا دی خدمت کرن جوگی اوہ تھ کھلوتا اے، جیہڑا خداوند تیرے خدا دی خدمت کرن جوگی اوہ تھ کھلوتا اے یاں قاضی دی گل نال سُنے اوہ بندہ قتل جاوے۔ تُوں اجیہی شرارت تُوں اسرائیل وچوں دُعاں کریں۔^{۱۳} تان سبھ لوک سُن گتے ڈرن گتے فیر گستاخی نال کرن گے۔^{۱۴} جد تُوں اوس دیس وچ جیہڑا خداوند تیرا خدا تینوں بخشے گا، وڑ جاویں تے اوہ مالک نبینے تُو آکھیں، پئی اونہاں سبھ قوماں وانگوں، جیہڑیاں میرے آل دولہ نیں میں وی اپنے لٹے اک بادشاہ کھلارھاں گا۔^{۱۵} تان جنہوں خداوند تیرا خدا جُہ، اونوں تُوں اپنے لٹے بادشاہ بناویں۔ اپنے بھراواں دے وچوں ای اپنے لٹے بادشاہ کھلاریں۔ کسے پرلے بندے نوں جیہڑا جیہڑا بھرا نیں، اپنے لٹے بادشاہ نہ بناویں۔^{۱۶} پر اوہ اپنے جوگی بھتے گھوڑے نال جوڑے گھوڑیاں دی چوکھ پارہوں اوہ لوکاں تُوں مصر وچ نال لے جاوے۔ کیوں جو خداوند تہاں آکھا پئی تسی اوس راہ تھوں فیر کدی پچھاں نوں مڑناں جانا۔^{۱۷} تے اپنے جوگی بوتیاں ووٹیاں نال رکھ۔ تان جو اوہدا دل گمراہی ول نال جا لگتے نال وہ بوتیا سونلے چاندی جوڑ وچ رُچھا رہوے۔^{۱۸} تے جدوں اوہ اپنی شاہی دے تخت ۷18۱۸ لٹے بہوے تان لاوی کاہناں دی کتاب دے حساب نال ایس شریعت دی اک نقل اپنے جوگی لکھولے۔^{۱۹} تے وہ اوہدے کول ای روئے اوہ اپنی حیاتی دے سبھ دیہڑے اونوں پڑھدا رہوے۔ تان جو خداوند اپنے خدا توں ڈرنا سیکھتے ایس شریعت دی سبھ گلاں تے اپناں قاعدیاں نوں قسے لٹے عمل کرے۔^{۲۰} تان جو اوہدا دل اوہدے بھراواں دے برخلاف مغرور ناں ہو جاوے تان جو اوہ حکم توں سچ یاں کھن نہ مڑے۔ اسرائیل دے وچ اوہدے اوہدے پُتران دے شاہی دے دیہڑے لمبو جان۔

۱. کاپناست لاویاست لاویاں دے سپہ قبیلہ دا اسرائیل دے نال جصلت میراث نہوے گی۔ کیوں جو اوہ خداوند دی آگ والی قربانیاں 18 تے اودی میراث وچوں کھان گے۔ ۲. تے اودی میراث اودے بھراواں دے وچ ناں ہووے گی۔ کیوں جو خداوند ای اودی میراث اے، جیویں اونی اونوں آکھیا۔ ۳. لوکاں ولوں جدوں اوہ گان ڈھگ یا بھیڈ بکری دی قربانی کرن۔ تاں کاپناں نوں ایہ حق ہووے گا۔ کاپن نوں موڈھتے دونویں جیہڑے جھو جھوٹے جان۔ ۴. تے اپنے غلے اپنے تیل دے اگیتے پھلتے اپنی بھیڈاں دی اگیتری اُن توں اونوں دیویں۔ ۵. کیوں خداوند تیرے خدائے تیرے سپہ قبیلیاں وچوں اونوں چنیا اے تاں جو اوتے اودے پتر ہمیشاں خداوند دے نال دی خدمت جوگی کھلتے رہن۔ ۶. جیکر اسرائیل دے وچ تیرے کسے شہر توں چتھ اوہ رہندا اے، کوئی لاوی آوے اودی تھان وچ، جنہوں خداوند چن گئے اپنے دل دی لوہ نال حاضر ہووے۔ ۷. تاں اوہ خداوند اپنے خدا دے نال اپنے سپہ بھرا لاویاں وانگوں، جیہڑے اوتھ خداوند دے حضور کھلتے رہندے نیں، خدمت کرے گا۔ ۸. تے اوہ اودے کھان دے برابر حصا دیں گے۔ بجلتے اوس حصدے، جیہڑا اونوں اپنی جدی ملکیت وچن نال ملیا ہووے۔ ۹. جدوں توں اوس دیس وچ آویں جیہڑا خداوند تیرا خدا تینوں بخشے گا۔ توں اونوں قوماں دی مکروباں وانگو کرنا ناں سیکھیں۔ ۱۰. تیرے وچ کوئی اجپا نہ لیہ۔ جیہڑا اپنے پتر یاں دھئی توں آگ وچوں لنگھا وے یاں جیہڑا جادوگیری صلاح لےوے یا آپ جادوگیر ہووے۔ ۱۱. ناں منتر پڑھن والا ناں چناتوں پچھن والا نہ آملے۔ تاں اوہ موٹیاں توں صلاح لیندا ہووے۔ ۱۲. کیوں جو اوہ سپہ، جیہڑے اجپے کم کردے نیں۔ خداوند دے نیڑے نفرت جوگے نیں۔ تے ایہناں ای مکروباں پارویں خداوند تیرا خدا اونیاں قوماں توں تیرے آگوں دفعان کرے۔ ۱۳. سگوں توں خداوند اپنے خدا دے حضور کامل ہو۔ ۱۴. کیوں جو ایہ قوماں جنہاں توں کڈھ دیویں گا۔ نجومیاں تے جادوگیراں دی سندیان نیں۔ پر اجپا کرن دی خداوند تیرے خدائے تینوں اجازت نئیں دیتی۔ ۱۵. خداوند تیرا خدا تیرے ای وچوں مطلب تیرے بھراواں ای دے وچوں میرے ورگا ای نبی سہر جوگی گھلے گا۔ توں اودی سُنیں۔ ۱۶. جیویں پئی توں خداوند اپنے خدا توں خُورب لے محمد دے دیہڑے منت کرکے آکھیا سی پئی میں خداوند اپنے خدا دی واج فیر ناں سُناتے اجپئی وڈی آگ وی فیر ناں ویکھاں۔ تاں جو میں مرناں جاواں۔ ۱۷. تاں خداوندے مینوں آکھیا پئی چنگا آکھیا۔ ۱۸. میں اونیاں دے بھراواں دے وچوں تیرے ورگا اک نبی گھلاں گاتے آتیا کلام اودے مونیہ وچ رکھاں گاتے جو کجھ میں اونوں حکم دواں گا اوہ اونیاں آگھ گا۔ ۱۹. تے جیہڑا بشر میرے کلام نوں، جیہڑا اوہ میرے ناں نال آکھ گا، ناں منہ گا، تاں میں اودا حساب اودے توں لواں گا۔ ۲۰. تے جیہڑا بنی ایہ گستاخی کرے پئی کوئی اجپئی گل میرے ناں توں آکھ، جیہڑے آکھن دا میں اونوں حکم نئیں دتا۔ یاں پرلئے معبوداں دے ناں نال نبوت کرے، تاں اوہ نبی جرور قتل کیتا جاوے۔ ۲۱. جیکر توں اپنے دل وچ آکھیں، پئی ایہ کیوں پتا چلے پئی ایہ گل خداوندے نئیں آکھی؟ ۲۲. تاں جیکر اوہ نبی خداوند دے ناں نال کجھ آکھتے اودا آکھیا پورا ناں ہووے تاں اوہ کلام خداوندے اونوں نئیں دتا۔ سگوں اوس نبی گستاخ بن کے اوہ گل آکھی اے۔ توں اجپے کولوں ناں ڈریں۔

۱۹ ^۱۔ جیہڑے ویلہ خداوند تیرا خدا اونان قومان نوں جہناں دادیس خدا وندتیرا خدا تینوں بخش گا، وڈسٹھ تون اونان دا وارث ہوویں تے اونان دے شہر آتے گھراں وچ رہن لگن۔ ^۲۔ تاں اوس دھرتی دے وچکار، جیہڑی خداوند تیرا خدا تینوں میراث کرکے تینوں دیوے گا۔ ترہہ شہر اپنے جوگی وکھرے کر لویں۔ ^۳۔ تے تون پند ناپکے، اوس دیس نوں جیہڑا خداوند تیرا خدا میراث کرکے تینوں دیوے گا، ترہہ حصیاں وند لویں۔ تاں جوہر اک قاتل جوگی لگے دی تھان ہووے۔ ^۴۔ تے اوس قاتل دا، جیہڑا اوتھ لک کے اپنے جان بچاوے، اجیہا حال اے پئی اوتھ اپنے گوالمنڈی نوں آن بھلی وچ قتل کیتا ہووے۔ پئی اودے نال پچھاں کوئی ویر نال رکھیا ہووے۔ ^۵۔ جیویں پئی کوئی بندہ اپنے گوانڈی نال جنگل وچ لکڑی وڈن جاوے۔ لکڑی وڈن جوگی کوہڑ جلاوے۔ کوہڑا دستہ وچونکل جاوے۔ اودے گوانڈی نوں جالگتے وہ مرجاوے۔ تاں اوہ اونان شہراں وچوں اک دے اندر لک جاوے۔ جیوندا روے۔ ^۶۔ اجیہا ناں ہووے پئی مرن ولہ دا والی اپنے قبر دے جوش وچ قاتل دا پچھا کرے۔ راہ وچ اونوں جا پھڑے اونوں قتل کر دیوے۔ اودے قتل دا فتویٰ لاگو نہیں۔ کیوں جو لنگھ دیہاڑیاں وچ اودا اودے نال ویر نہیں سی۔ ^۷۔ ایس کرکے میں تینوں حکم دے کے آکھدا ہاں پئی تون اپنے جوگی ترہہ شہر وکھرے کریں۔ ^۸۔ فیر جد خداوند تیرا خدا تیری حدان نوں ودھاوے گا، جیویں پئی اوتھ تیرے پیو دادا نال قسم کھادی سی۔ تے اوہ سبھ دیس تینوں بخشہ۔ جہدے دین دا اوتھ تیرے پیو دادا نال وعدہ کیتا۔ ^۹۔ ایس شرط نال پئی تون اونان سبھاں حکماں نوں جہناں پارہوں آج دے دیہاڑے میں تینوں حکم دیناں ہاں، منہ اونان تے عمل ورتیں تے خداوند اپنے خدانوں پیار کریں۔ تے ہمیشاں اودی راہواں تے چلیں۔ تون اپناں تریوے شہراں دے باجھوں تیرے شہر اپنے جوگی وکھرے کریں۔ ^{۱۰}۔ تاں جوہ گناہ د لبو، تیرے اوس دیس وچ۔ جیہڑا خداوند تیرا خدا میراث کرکے تینوں دیوے گا، وگایا ناں جاوے۔ تاں جو ایہ ناہوے پئی اوہ قتل تیرے سیرجاوے۔ ^{۱۱}۔ پر جیکر کوئی بندہ اپنے گوانڈی نال ویر رکھدا ہووے۔ اودے جوگی چھٹی لگاوے تے اودے حملہ کرے۔ اونوں اجیہا پھٹ لاوے پئی اوہ مرجاوے۔ اوہ اونان شہراں وچوں کسے اندر لک جاوے۔ ^{۱۲}۔ تاں شہر دے وڈے ڈیرے اونوں اوتھوں پھڑوان تے مرن ولہ دے والی دے ہتھ کر دین۔ تے اوہ قتل کیتا جاوے۔ ^{۱۳}۔ تیری اکھوچ اودے جوگی دی رحم نہ آوے۔ سگوں تون بے گاہ دا قتل اسرائیل وچوں دفعان کریں۔ تاں تیرا بھلا ہووے گا۔ ^{۱۴}۔ تون اپنے گوانڈی دی حد دا اوہ نشان، جنہوں پچھلیاں تیری میراث وچ مٹھیا سی، اوس دیس وچ جیہڑا خداند تیرا سگوں تیرا خدا تینوں وارث ہون جوگی دیوے گی۔ پچھ ناں ہٹا۔ ^{۱۵}۔ کسے بندے دے برخلاف اودے کسے گناہ ہاں کوتاہی بارے جیہڑی اودے تھوں ہوئی، زرا ای گاہ ناں کھلووے گا۔ سگوں دواسرے گواہاں دے بیان نال گل ثابت ہووے گی۔ ^{۱۶}۔ جیکر کسے دے برخلاف کوئی جھوٹا گاہ کھلووے۔ اودی بدی تے گواہی دیوے۔ ^{۱۷}۔ تاں اوہ دونوں بندے جنہاں وچ جھگڑا اے، خداوند دے حضور کاہناں تے اونان دیہاڑیاں دے قاضیاں دے لگے کھلون۔ ^{۱۸}۔ تے قاضی چنگی طراں پرکھ پڑچول کرن تاں جیکراوہ گاہ جھوٹا نکلتے اوتھ اپنے بھرا دے برخلاف جھوٹی گواہی دتی ہووے۔ ^{۱۹}۔ تاں تسی اوتھ نال اوہی کرنا، جیہڑا اوتھ اپنے بھرا نال کرنا چاہا، تاں انج تون شرارت تون اپنے وچوں دفعان کریں۔ ^{۲۰}۔ تاں جو دوچے سُن تے ڈرن تے لگ تھوں اجیہی شرارت تیرے وچ فیر نہ کرن۔ ^{۲۱}۔ تیری آکھ ترس نہ کھاوے۔ جان دا بدلا جان، آکھ دا بدن، دند دا ندبلا دہتھ دا بدلا ہتھ تے پیر بدلا پیر ہووے گی۔

۱. دیدوں تون اپنے ویریاں نال جنگ کرن نکلیں تے تون وکھیں پئی گھوڑے گڈیاں لشکراں سن تیرے تون بُتے نیں تون ڈر ناں - 20
کیوں جو خداوند تیرا خدا جیڑا تینوں مصر دے مُلک چوں باہر کڈھ لبایا تیرے نال اے۔^۲ جیدوں جنگ ہون دے نیڑے ہووے کاہن
سامنے اکے کھلوتے لوکان نال گل کرے۔^۳ اے اونیاں نوں اکھ۔ سُن اے اسرائیل! آج تُسیں اپنے ویریاں نال جنگ لئی لگ لگ او - تُہادے دِل
ڈر ناں جانے تُسیں خوف ناں کروتے کمبوتے اونیاں دے لگ گھبرا ناں جانیے۔^۴ کیوں جو خداوند تُہاڈا خدا تُہادے نال تِر دا اے ناں
جو تُہاڈے ویریاں نال جنگ کرے تُہانوں چدا دے۔^۵ تدھ جیڑے تُہدے دارے اوو لوکان نال کلام کرے آکھن گے پئی جے کسے بندے
نوں پچھاں پرت جلتے۔ اِنج ناں ہووے پئی او؛ لڑائی چے ماریا جاوے دُجا اونوں مخصوص کرے۔^۶ جے کسے بندے انگوران دا باگ لایا
ہووے اودا پھل نئیں کھادے اوو اپنے ماریا جاوے دُجا بندا کھاوے۔^۷ جے کسے بندے ویاہ کیتا ہووے اودے کول ناں گیا ہووے
اپنے گھر نوں پچھاں پرت جاوے۔ اِنج ناں ہووے پئی اودی اودی زانی نوں لے لوے۔^۸ تدھ سارے عہدے دار لوکان نال گل کرے اپنے
آکھن پئی جے کوئی بندہ ڈریوکے بُردلا اے اوو اپنے گھر نوں پچھاں پرت جاوے۔ اِنج ناں ہووے پئی اودے بھراواں دے دِل اودے دِل
وانگوں پگھر جان -^۹ جَد سارے تُہدے دار لوکان نال گل کر لینے لشکر دے سردار اپنے لوکان نوں جنگ دے لئی تیار کرن -^{۱۰} جَد
تُون جنگ کرن لئی کسے شہر دے نیڑے جاوینے پہلاں اونیاں نال صلح دی خواہش کر -^{۱۱} جے اوو صلح مَن لینے پھاٹک تیرے لئی
کھول دینے جینے لوک اودے چے رندے اوہ تینوں باج دے دین دار ہون گتے سیوا کرن گے۔^{۱۲} جے اوہ تیرے نال صلح ناں کرن -
سگوں تیرے نال جنگ شروع کرن - تدھ تون اونوں نوں گھیرے۔^{۱۳} جے خداوند تیرا خدا اونیاں نوں تیرے پتھاں چے دے دے گا - تون
سارے بندیاں نوں تلوار دی دھار نال قتل کر -^{۱۴} پر زانیاں آبلتے پشوتے اوس شہر دی ساری بوٹی نوں اپنے لئی رکھتے اپنے ویریاں
دی ہر شہ اپنا حق سمجھ کے کھالیں - جیڑی خداوند تیرے خدانے تینوں دتی اے۔^{۱۵} جے ایس طرحاں ای اونیاں شہراں نال کر جیڑے
تیرے تون بُتے دُور نیں جے جیڑے اپناں قوماں دے شہراں چے نیں -^{۱۶} پر اونیاں قوماں دے شہراں چے جیڑا خداوند تیرا خدا تیری
میراث کر دے گا تو کسے نوں وی جیوندا ناں رہیں دئیں -^{۱۷} سگوں تون اونیاں نوں ضرور قتل کر یعنی جتیاں تے اموریاں تے کنعانیان
تے فرزیاں تے حوایاں تے پوسییاں نوں ، جس طرحاں پئی خداوند تیرے خدانے تینوں حُکم دتا اے۔^{۱۸} اِنج ناں ہووے پئی اوہ اپنے مکروہ
کماں وانگر جیڑے اونیاں اپنے دیوتاواں دے لئی کیتے نیں - تُہانوں وی سکھانے ایس طرحاں تُسیں خداوند اپنے خُدا دے خلاف پاپ
کرو -^{۱۹} جے تُسیں شہر نوں بڑی دیر تیک گھیرے چے لئی رکھو - تاں جو لڑائی کرکے اونوں فتح کر لوے تون اونیاں تُہادا مارکے اوس
دے دُکھ ناں برباد ناں کر - کیوں جو تون اونیاں تون کھائیں گا۔ ایس لئی اونیاں نوں ناں وڈ - کیوں جو تون اونیاں نوں کھائیں - کیوں جو
میدان دا رُکھ انسان تے نیں پئی تون اونوں گھیر لوئیں -^{۲۰} پر جیڑے رُکھ نوں سمجھنا اپن پئی کھان دے کم دے دا نئیں - اونوں
برباد کرتے وڈ چھڈ جے اوس شہر دے خلاف جیدے نال تون لڑنا اپن - گھیرن لئی مورچے بنا جیدوں تیک پئی تون اونوں ناں کر لوں -

¹۔ ۱۔ جے اوس دیس جے جیڑا خداوند تیرا خُدا میراث دے طورے تینوں دے گا - کسے قتل کیتے بندے دی لاش میدان جے پئی ہووے۔ ۲۱
 ناپوئے پئی اونوں کیتے قتل کیتا اے۔ ²۔ ۲۔ تده تیرے وڈے وڈیرے قاضی باہر نکلن۔ اے اونوں لے کے اونیاں شہران تیکر جیڑے قتل
 ہون دے دولہ نیں ناپن۔ ³۔ ۳۔ جیڑا شہر سب تون نیڑے ہووے۔ اوہدے وڈے وڈیرے اِک وچھی لین - جیہہل ناں کھیچیا ہووے پنجالی
 لے ہلے نیں آئی۔ ⁴۔ ۴۔ اوس شہر دے اونوں ایو جیہی آچی نیویں پتھراں والی وادی جے جیدے چہل نیں واپا گیتے بیہ نیں بیچیا گیا ، لے
 جانے اوتھ لیجا کے اوس وچھی دی دھون بھن دین۔ ⁵۔ ۵۔ تده کاپن بنی لاوی نیڑے ا جان کیوں جو خداوند نے اونیاں نوں جُگ لیا اے پئی
 اوہدی سسب جھگڑے مار کُٹ دا فیصلہ ہووے۔ ⁶۔ ۶۔ اوس شہر دے جیڑا قتل ہون ولے دے نیڑے ولے سب وڈے وڈیرے اوس وچھی دے
 لُہ جیدی دھون وادی جے بھنی گئی اے اپنہتھ دھون۔ ⁷۔ ۷۔ سچیاں نال اقرار کرن پئی ساڈے پتھوں اے خون نیں ہولتے ناں اپنی اکھیں
 ویکھیا اے۔ ⁸۔ ۸۔ اے خداوند اپنی قوم اسرائیل نوں معاف کر جہنوں چھدایا اے۔ تہ گناہ دے خون دا جُرم اپنی قوم اسرائیل نوں معاف
 کر جہنوں توں چھڑایا اے۔ تہ گناہ دے خون دا جُرم اپنی قوم اسرائیل دے وچکار ناں رن دے۔ تده خون وناں نوں بخشیا جاوے گا۔ ⁹۔ ۹۔
 ایس لئی جیدوں توں اوہو ای کریں جیڑا خدا دی نگاہ جے سیدھا اے۔ تہ توں گناہ دے خون دا جُرم اپنے چوں دور کریں گا۔ ¹⁰۔ ۱۰۔ دیدوں
 اپنے ویریاں نال جنگ کرن لئی نکلیں۔ خداوند تیرا خُدا اونیاں نوں تیرے حوالے کر دے۔ تون اونیاں نوں قید کر لیاویں۔ ¹¹۔ ۱۱۔ تون
 اپنیاں قیدیاں چوں کوئی سونی رن ویکھیں۔ تیری خواہش ہووے پئی تون اونوں ای اپنی گھر والی بناویں۔ ¹²۔ ۱۲۔ تون اونوں اپنے گھر
 جے لیا - اوہدا سر مُن دے اوہدے نوہ وڈا۔ ¹³۔ ۱۳۔ اوہو اپنی قید ہون دے کپڑے لاوے تیرے گھر جے رووے اِک مہینہ اپنے پیوے ماں لئی
 رلے پٹے۔ اوہدے بعدوں تون اوہدے نال میل کرے اوہدا خصم بنے اوہو تیری گھر والی اے۔ ¹⁴۔ ۱۴۔ فیر تون اوہدے تون راضی ناں ہووے۔
 اونوں آزاد چھڈ دے۔ تون اونوں چاندی دے مُل ناں ویجے۔ ناں زیر دستی نال اوہدے ظلم کر - کیوں جو تو اونوں ذلیل کیتا اے۔
¹⁵۔ ۱۵۔ جے کسے بندے دیاں دو گھر والاں ہون ہون - اِک پیاری۔ دوجیہ پیاری۔ دوتھوں دے مُنڈے ہون۔ تہ پلیٹھی دا پُترہ پیاری
 چوں ہووے۔ ¹⁶۔ ۱۶۔ جیدوں اوہو اپنی میراث اپنے پُتراں جے ونڈے تده اونوں ایہ جنگا ناں ہووے گا پئی اوہو پلیٹھی ہون دا حق پیاری دے
 پُتر نوں دے۔ جِلّے سہ پیاری دے اوس پُتر نوں جیڑا پلیٹھی دا اے۔ ¹⁷۔ ۱۷۔ سگوں اوہو پیاری دے پُتر نوں پلیٹھی مَمتے اونوں اپنے
 سارے سال چوں دو حصہ دیوے۔ کیوں جو اوہو اوہدے زور دا پہلا پھل اے۔ پلیٹھی دے ہون دا حق اوہدا ای اے۔ ¹⁸۔ ۱۸۔ جے کسے بندے دا
 نافرمانے باغی پُتر ہووے۔ جیڑا اپنے اوہو اونیاں دی نیں شُن دا - ¹⁹۔ ۱۹۔ اوہدا پیوے اوہدی ماں اونوں بھڑن۔ تہ اوس تھان پھانک دے وڈے
 وڈیریاں دے کول باہر لے جان۔ ²⁰۔ ۲۰۔ اوہو دونوں شہر وڈے وڈیریاں نوں آکھن پئی ایہ ساڈا نافرمانے باغی پُتر اے جیڑا ساڈا آکھا
 نیں من داتے کھاؤتے شرابی اے۔ ²¹۔ ۲۱۔ شہر دے لوکی اونوں سنگسار کرن - ایتھوں تیک پئی اوہو ماجلّے تُون ایسی شرارت نوں اپنے
 چوں دفع کر - تاں جو کُل اسرائیل سُنّے ڈر رکھے۔ ²²۔ ۲۲۔ جے کسے بندے موت پان دا جُرم کیاتا ہووے اونوں قتل کھا گیا ہووے اوہو
 سُولیے ٹنگیا گیا ہووے۔ ²³۔ ۲۳۔ اوہدی لاش سُولیے رات ناں روے۔ سگوں اوس دن اِک یتے جاوے۔ کیوں جو جیڑا ٹنگیا گیا اے۔ اوہو
 خدا ولوں لعنتی اے۔ تون اوس دیس نوں جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں میراث دے طورے دیندا اے ، پلیت ناں کریں -

۱. جیکر تُوں اپنے بھرا دے گان ڈھگ یاں بھیڈ تُوں گواچا پویا ویکھیں، تُوں اودے تھوں نہ لُکاوں۔ سگوں اونوں اپنے بھرا دے کول 22

پچھاں تُوں گھلا دیویں۔^۲ جیکر تیرا بھرا تیرے نیڑے نال رندا ہووے۔ یاں تُوں اونوں جاندا ناں ہوویں۔ تاں اونوں اپنے گھارے آویں تے اوہ تیرے کول روے۔ جدوں تیک پئی تیرا بھرا اودی کھوج نال کرے۔ تہ تُوں اونوں موڑ دیویں۔^۳ اینج ای تُوں اودے کھوتے اودے کپڑے لٹے نال کریں تے اپنے بھرا دی کسے گواچی شہ تون، جیڑی تینوں لبھ، تیرے واجب اے پئی تون اودے تون نال لُکاوں۔^۴ جیکر تُوں اپنے بھرا دے کھوتے یاں ڈھگ نون راہ وچ ڈگا پیا ویکھیں، تون اودے تھونان لُکاوں۔ سگوں اونوں چُکن وچ اودی مدد کریں۔^۵ کوئی بی بی بندے دا لباس ناں پاوے۔ نان ای بندہ بی بی دا لباس پاوے۔ کیوں جو جنہ ایویں کر دے نین، خداوند تیرا خدا اونان سبھاں نال نفرت کردا اے۔^۶ جیکر تُوں راہ اُردے ہوئیاں بھنج یاں کھ لٹے کسے پکھرو دا آلینا ویکھیں تے اودے اندر بچ یاں آندے۔ تون تُوں بچیاں نون ماں سمیت ناں پھڑیں۔^۷ سگوں تُوں ماں تُوں چھڈ دیویں۔ بچیاں تُوں اپنے جوگی پھڑ لویں۔ تاں جو تیرا بھلا ہووے۔ تون پتیرے دیباڑے جیوندا رویں۔^۸ جیکر تُوں نوآن گھر بناویں تاں چھتے چار چوفیرے کندھ بناویں۔ تاں جو تیرے گھرتے لہو نہ پوے، جدوں کوئی اوس تھوں ڈگ پوے۔^۹ تُوں اپنے تاکستان وچ دوطران دا بی بیجیں۔ تاں ایہ نہوے پئی جیڑا بی تُوں بیجیا اے۔ تاکستان دا حاصل دونوں ناپاک ہو جان۔^{۱۰} تُوں ہل وچ ڈھگ دے نال کھوتا نہ جوئیں۔^{۱۱} تُوں اُتے سُوت دا رلاواں کپڑا ناں پاویں۔^{۱۲} تُوں اپنے اوس لباس دے چوان ٹکراں وچ، جنہوں تُوں پاؤنا ایں۔ جھال لگاویں۔^{۱۳} جیکر کوئی بندہ کسے بی بی توبووشی بناوے۔ اودے نال رات لنگھلے، فیر اودے تھوں پھر جاوے۔^{۱۴} تے اودے پارہوں۔ شرمیاں گلاں کرے۔ اونوں بدنام کرے۔ آکھ۔ مین ایس بی بی نال ویاہ کیتا۔ پر جدوں مین اودے کول گیا۔ تاں مین اونوں کواری نہ ویکھیا۔^{۱۵} تے اوس کڑی دا پیوے اودی ماں اودے کوارے پَن دیاں نشانیاں لے کے شہر دے وڈے وڈیریاں دے کول پھانک وَل نکل آؤں۔^{۱۶} تے اودا پیو وڈیریاں تُوں آکھ۔ پئی مین ایس بندے نال اپنی دھی ویاہ دیتے۔ ایہ اودے تھوں نفرت کردا اے۔^{۱۷} تے اپنے شرمیاں دیاں گلاں اودے پارہوں آکھیاں نین پئی مین تیری دھی تُوں کواری نئیں ویکھیا۔ ایس کرکے میری دھی دے کوارے پَن دیاں ایہ نشانیاں نیں۔ اوہ اوس کپڑے نون شہر دے وڈیریاں دے لگ وچھا دین۔^{۱۸} تے شہر دے وڈیرے اوس بندے تُوں پھر کے کوڑے مارن۔^{۱۹} تے اوہ اودے لٹے چاندی دے اک سو مثقال جُرمانا پاؤن تے اوس کڑی دے پیو نون دین۔ کیوں جو اوہ اک اسرائیلی کواری دے پارہوں۔ شری دیاں گلاں کیتیاں نین تے اوہ اودی ووٹی رووے گی۔ تے اوہ اونوں اپنی سبھ حیاتی تیکر طلاق نال دے سکے گی۔^{۲۰} پر جیکر اوہ گل سچی ہووے۔ کڑی وچ کواری پَن ثابت ناں ہووے۔^{۲۱} تاں اوہ اوس کڑی نون اودے پیو دے گھر دے پھانک لٹے کڈھ لیاں۔ تے اوس شہر دے سبھ رن ولک اونیں سنگسار کرن۔ ایتھوں تیک پئی اوہ م جاوے۔ کیوں جے اوہ اپنے پیو دے گھر وچ بدکاری کرکے اسرائیل دے وچ کیتی۔ اخیر تُوں بدی تُوں اسرائیل وچوں دفعان کریں۔^{۲۲} جیکر کوئی بندہ کسے ویاہی ہوئی بی بی نال صحبت کیتی تے اوہ بی بی وی۔ تُوں ایس طران بدی تُوں اسرائیل وچوں دفعان کریں۔^{۲۳} جیکر کوئی کواری کڑی کسے بندے نال ویاہی گئی اے۔ کوئی دوجا مرد اونوں شہر وچ ویکھ کے اودے نال صحبت کرے۔^{۲۴} تاں تسی اونان دونوں تُوں اوس شہر دے پھانک لٹے کڈھ لیاؤ۔ اونان نون سنگسار کرو۔ ایتھوں تیک پئی دونوں مرجان۔ کُرائی تے بندے۔ نون ایس لٹی پئی اوہ اپنے گوانڈی دی ووٹی نون سیوا کیتا۔ تے اچھی بدی نون اینج اپنے وچوں دفعان کریں۔^{۲۵} تے جیکر کسے بندے۔ ویاہی ہوئی کُڑیوں میدان وچ ویکھلے۔ اودے نال پورا پوری صحبت کیتی تاں پورا اوہ بندہ ای، چنہ صحبت کیتی، مارا جاوے۔^{۲۶} تے کڑی توبکجھ نہ آکھیا جاوے۔ کیوں جو اودا اگانہ قتل جوگ نئیں تے ایہ اینج ای اے، جیویں کوئی بندہ اپنے گوانڈی لٹے حملاکرے۔ اونوں ماسٹ۔ اخیر ایہ گل وی اینج ای اے۔^{۲۷} کیوں جو لہ اونوں میدان وچ ویکھلے۔ اوہ ویاہی ہوئی کڑی کُرائی۔ پر کوئی نئیں سی جیڑا اونوں بجاؤندا۔^{۲۸} جیکر کوئی بندہ کسے کواری کڑی توبکجھ جیڑی ویاہی ہوئی نئیں۔ اودے نال زبردستی صحبت کرے۔ اوہ پھڑے جان۔^{۲۹} تاں ایہ بندہ کڑی دے پیو نون پنجاہ مثقال چاندی دیوے۔ اوہ اودے رُسوا ہون دے بدلہ وچ طلاق ووٹی ہووے گی۔ تے اوہ اونوں سبھ حیاتی وچ طلاق ناں دے سکے گا۔^{۳۰} کوئی بندہ پیو دی ووٹی نال ویاہ نہ کرے۔ اپنے پیو دا پردہ نہ کھلوے۔

¹۔ جیہڑے بندے نوں کھس کر دتا گیا ہووے یا نفس کٹ دتا گیا ہووے۔ اوہ خداوند دی جماعت وچ داخل ناں ہووے۔²۔ کوئی حرام 23 زادہ خداوند دی جماعت وچ داخل ناں ہووے۔ اویدی دسویں پیڑی تیک کوئی خداوند دی جماعت وچ داخل ناں ہووے۔³۔ تے ناں کوئی عمونی تے موآئی۔ خداوند دی جماعت وچ دسویں پیڑی تیک داخل ہووے۔ ایہناں وچوں کوئی وی خداوند دی جماعت وچ کدی داخل ناں ہووے۔⁴۔ کیوں جو جیدوں ٹسین مصر جو نکلے او - روٹی پانی لے کے ٹھاڈے لئی راج وچ ناں لٹے۔ ایہناں تے فغور چوں جیہڑا نہرائم وچ اے۔ بلعام بن بعور نوں پیسے دے کے سدیا تاں جو اوہ ٹھاڈے لٹے لعنت کرے۔

⁵۔ پر خداوند تیرے خدائے چاہا پئی بلعام دی شہ سگوں خداوند تیرے لئی لعنت نوں برکت نال بدل دتا۔⁶۔ ایس لئی پئی خداوند تیرا خُدا وند تینوں پیار کردا سی⁷۔ تُوں اپنی ساری حیاتی کدی ایہناں دی سلامتی خیریت نا چاہویں - تُوں ادمی تون نفرت ناں کریں ، کیوں جو اوہ تیرا بھائی اے تون کسے مصری تون نفرت ناں کریں - کیوں جو اوہ تیرا بھائی اے تون کسے مصری تون نفرت ناں کریں - کیوں جو تون ایہناں دے دیس وچ مُسافر رہا۔⁸۔ ایہناں دی تیری پیڑھی دے جیہڑے مُنڈے جمن اوہ اوہ خداوند دی جماعت وچ داخل ہون گے۔⁹۔ جدھ تون لشکر گاہ جو اپنے ویریاں نال لڑن لئی نکلن -¹⁰۔ تون ہر اک بُری شہ تون پاک رہ۔ اگر ٹھاڈے وچ کوئی اجیہا مرد ہووے۔ جیہڑا رات نوں شہ وچ ناپاک ہو جاوے اوہ لشکر گاہ، چوں باہر نکلا جلتے لشکر گاہ وچ ناں لٹے۔¹¹۔ پر جیدوں شام ہون لگتے اوہ نہلکتے سورج دُبن تون بعد لشکر گاہ دے اندر لٹے۔ لشکر گاہ تون باہر ٹھاڈے لئی اک تھان ہووے گی جتھ ٹسین حاجت دے لئی جاؤ۔¹²۔ لشکر گاہ تون باہر ٹھاڈے لئی اک تھان ہووے گی جتھ ٹسین حاجت دے لئی جاؤ۔¹³۔ تیرے کمر بند وچ تیرے کول اک روپا ہووے۔ تاں جو جیدوں تون باہر جاکے بہویں تون کھڈا پُٹ - اپنی گندگی نوں لُکا۔¹⁴۔ تاں جو تینوں خُداوند تیرا خُدا تیرے لشکر گاہ دے اندر بھردا اے۔ تاں جو تینوں چھڈ لٹے تیرے ویریاں نوں تیرے حوالہ کرے۔ ایس لئی تیری لشکر گاہ پاک رہوے۔ اینج ناں ہووے پئی اوہ ااپدے وچ کوئی ناپاکی ویکھتے تیرے کولوں چلا جاوے۔¹⁵۔ جے کوئی غلام تیرے کول نس کے آ جاوے تون اونوں اوپدے مالک دے حوالہ ناں کر۔¹⁶۔ سگوں اوہ تیرے کول کسے وی شہر وچ جیہڑی تھان اوہ چاہتے جتھ اونوں چنگا لگے رہوے تون اوپدے ظلم ناں کریں۔¹⁷۔ اسرائیل دی کڑیاں وچوں کوئی نچن والی ناں ہووے۔ تاں اسرائیل دے مُنڈیاں وچوں کوئی رنڈے باز ہووے۔¹⁸۔ تون خُداوند اپنے خُدا دے گھر وچ نچن والی دی کمائی یا کُتے دی قیمت مُفت دے لئی ناں لیاویں - کیوں جو ایہ دونوں خداوند تیرے خُدا دے نیڑے مکروہ نیں۔¹⁹۔ تُوں اپنے بھائی نوں سُودتے قرض ناں دے ناں پیسے ناں دلتے ناں ہور کوئی شہ۔ جیہڑی قرضتے دیتی جا سکتی اے۔²⁰۔ اجنبی نوں تون سُودتے قرض دے سکنا ایں - پر اپنے بھائی نوں سُودتے قرض ناں دے دیویں - تاں جو اوس دیس وچ جیدا مالک بنن دے لئی تُوں جانا ایں - خداوند تیرا خُدا تیرے تیرے تھہ دے سارے کماں وچ برکت بخشے۔²¹۔ جدھ تون خداوند اپنے خدا دے لئی کوئی مَنّت منیں - تون ایہنوں ادا کرن وچ دیر ناں کر۔ کیوں جو خداوند تیرا خدا ایہنوں تیرے کولوں طلب کرے گا۔²²۔ تے جے تون پہلاں مَنّت نئیں منی تون گنہگار ناں ہوویں گا۔²³۔ پر جو کُجھ تیرے ہُلاں چوں نکلیا اے۔ اونوں یاد رکھتے عمل وچ لیا - اوس مَنّت دے مطابق جیہڑی تون خداوند اپنے خدا کی خوشی نال مٹی ایں جس طرحاں پئی تیرے مُونہ آکھیا۔²⁴۔ جے تون اپنے گوانڈی دے باغ دے وچ اپنی جاویں تے تُوں اپنی پنکھ دے مطابق انگور کھا پَر اپنی ٹوکری وچ ہر گز ناں لے کے جائیں۔²⁵۔ جے تُوں اپنے گوانڈی دی پیلی وچ جاویں تے تُوں اپنے تھہ نال شہ توڑے پر اپنے گوانڈی دی پیلی نوں دااتری ناں لائیں -

۱. جیکر کوئی بندہ کسے بی بی نوں پھڑے اویدا خاوند بن جاوے مگروں کسے عیب دے پاروں اویدے اویدے تھوں نفرت کرے۔ 24
 ۲. تے طلاق نام لکھ کے اونوں دیوے تے گھر وچوں کڈھ دیوے۔ ۳. تے اوہ اویدے گھروں نکل کے دُچ بندے دی ووٹی بن جاوے۔ ۳. تے اوہ
 دُجا بندہ وی اویدے تھوں نفرت کرے طلاق نام لکھ کے اونوں دیوے تے اپنے گھروں اونوں کڈھ یاں اوہ دُجا بندہ چہ اونوں اپنی ووٹی
 بنایا ، مر جاوے۔ ۴. تان اویدے پچھلے خاوند جوگی ، جنہ اونوں طلاق دتی سی ۔ ایہ روا نہیں پئی اوس بی بی نوں ، اویدے ناپاک پوں
 مگروں فیر اپنی ووٹی بناوے۔ کیوں جو ایہ خاوند دے حضور مکروہ اے۔ اخیر توں اوس دیس وچ جیڑا خاوند تیرا خدا میراث کرکے
 تینوں دیندا اے ، گناہ ناں پون دیویں ۔ ۵. جیکر کسے بندے کسے بی بی نال نواں ویاہ کیتا ہووے۔ تان اوہ فوج وچ ناں جاوے۔ ناں اویدے تے
 کسے کم دا بہار سُٹیا جاوے۔ سگوں اک ورھ تیکر اوہ اپنے گھر وچ ویلا روے تے اپنی ووٹی نوں ، جیڑی اونہ کیتی اے ، خوش رکھ۔ ۶.
 کوئی بندہ چکّی یاں اویدے تے ولہ پاٹ نوں گروی نال رکھ۔ کیوں جو ایہ تان جان نوں گروی رکھن دے برابر اے۔ ۷. جیکر کوئی بندی
 اجپا ملے ، جیڑا اپنے بھراواں ، مطلب پئی بن اسرائیل وچوں کسے نوں چوری کرکے گیا تے اونوں غلام بنا لیا یاں ویچ دتا ۔ تان چوری
 کرن والا ماردتا جاوے تون اجپبی شرارت نوں اپنے وچوں دفعا کریں ۔ ۸. کوڑھ دی بیماری پاروں سوہ رکھیں ۔ لاوی تے کابن جو کجھ
 تینوں سکھان اویدے تے عمل ورتیں ۔ ۹. جیتا رکھ پئی جدوں تُسیں مصر تھوں نککله تان رابوچ خاوند تیرے خدائے نیم نال کہہ کیتا ۔
 ۱۰. جیدوں تون اپنے گوانڈی نوں کجھ قرضا دیویں تان اویدے تھوں گروی لین جوگی اویدے گھو وچ نال وڑیں ۔ ۱۱. سگوں باہر کھلوتا
 رہویں تے اوہ تیرے کول گروی باہر کڈھ لیاوے۔ ۱۲. جیکر اوہ بندہ ماتر ہووے تان اویدا رن تیرے کول رات نال نال روے۔ ۱۳. سگوں
 سورج دُبن لگے تان اونوں موڑ دیویں ۔ تان جو اوہ اپنے کپڑے وچ سوویں تے تینوں برت دیوے۔ تان ایہ خاوند تیرے خدا دے لگے جوگی
 چنگیائی گئی جاوے۔ ۱۴. تون ماتر تے مسکین دی مزدوی دین تون انکاری ناں ہوویں ۔ بھاویں اوہ تیرا بھرا ہووے یاں اونیاں پردیسیاں
 وچوں ہووے جیڑے تیرے دیس وچ تیرے پھانکاں اندر نیں ۔ ۱۵. سگوں تون اویدی مزدوری اوسے سورج دُبن تون اگدوں اونوں دے
 دیویں ۔ کیوں جو اوہ ماتر اے تے اونہ وچ ای گزارا کردا اے۔ اینج ناں ہووے پئی اوہ تیرے بر خلاف خاوند دے لگے کُرا دے تے ایہ تیرے سر
 گناہ ہووے۔ ۱۶. مُندیان بدلے پيو نان مارے جانے پيو واں بدلے پتر نان مارے جان س ۔ ۱۷. تون پردیسی لے یتیم دا مقدہ نان وگاڑیں تے
 رنڈی دا کپڑا گروی کیتا کریں ۔ ۱۸. تے جیتا رکھیں ۔ پئی تون مصر وچ غلام سی تے خاوند تیرے خدائے تینوں اوتھوں چھڈایا ۔ ایس
 لئی میں تینوں حُکم دیناں ہاں پئی تون اینج کیتا کریں ۔ ۱۹. جیدوں تون پیلی وچ اناج وڈھیں تے بھُل کے اک بولا پیلی وچ چھڈ دیویں ۔
 تان اونوں لین جوگی پچھان ناں جاویں ۔ اوہ پردیسی یتیم جوگی رن دیویں ۔ تان جو خاوند تیرا خدا تیرے ہتھ دے سبھ کم وچ برکت
 دیوے۔ ۲۰. جیدوں تون اپنے زیتون دے رُکھ نوں جھاریں تان جو کجھ برچھاتے رہ جاوے اونوں فیر ناں لوں ۔ اوہ پردیسی یتیم تے
 رنڈی جوگی روے۔ ۲۱. جد تون اپنے انگوران نوں کٹھا کریں ۔ تان جو پچھ رہ جاوے اونوں فیر ناں لوں ۔ اوہ پردیسی یتیم تے بیوہ
 جوگی ہووے گا ۔ ۲۲. تے جیتا رکھیں ۔ پئی تون مصر وچ غلام سی ۔ ایس لئی میں تینوں حُکم دیناں ہاں تون اینج کریں ۔

¹۔ جیکر بندیاں وچ جھگڑا ہووے اوہ نیاں جوگی آؤن تاں قاضی اونیاں دا نیاں کرن۔ تاں اوہ سچے نوں سچا متھنہ گناہیہ فتویٰ 25 دین۔²۔ جیکر اوہ گناہی کوڑے کھان لائق ہووے تاں اوہ تھلے لمبا پایا جاوے اوہ گناہ دے حساب نال گن کے قاضی دے سامہ اونوں کوڑے مارے جان۔³۔ چالہی تیکر اونوں کوڑے مارے جان تے دُھ نئیں۔ تاں جو اینج ناں ہووے پئی جیکر ایس تھوں ودھ کوڑے مارے جان۔ تاں تیرا بھرا تیری نگاہ وچ نیچ ہووے۔⁴۔ تُوں گاہندے ویلے ڈھک دا مونہ ناں بنھیں۔⁵۔ جیکر کینہ ای بھرا کٹھہر بندے پونے اونیاں وچوں اک مر جاوے اوہ اولاد پونے۔ تاں مرن ولے دی ووٹی باہر کسے پرلے بندے نال ویاپی نال جاوے۔ سگوں اوہ بھرا اوہ دے نال صحبت کرے اونوں اپنی ووٹی بناوے اپنہ بھرا جوگی نسل جمے۔⁶۔ جیڑا اگیترا پُتر اوہ دے وچوں جمے۔ اوہ اوہ دے مرے پئے بھرا دے ناں تُوں قائم رکھ گا۔ تاں جو اسرائیل وچوں اوہ ناں مٹ ناں جاوے۔⁷۔ جیکر اوہ بندہ راضی نا ہووے پئی اپنہ بھرا دی ووٹی نال ویاہ کرے۔ تں اوہ دے بھرا دی ووٹی وڈے وڈیریاں کول شہر دے پھانک لے جاوے آکھپ پئی میرے خاوند دے بھرانہ اسرائیل وچ اپنہ بھرا دے ناں تُوں قائم رکھن تھوں انکار کیتا اے مینوں اپنی ووٹی بناؤن لئی راضی نئیں۔⁸۔ تد شہر دے وڈے وڈے اونوں بلاؤن تے اوہ دے پاروں اوہ دے نال گل بات کرن۔ جیکر اوہ نا کھلووے آکھ۔ پئی میں ایس بی بی تُوں ووٹی بناؤن لئی راضی نئیں۔⁹۔ تاں اوہ دے بھر ادی ووٹی وڈیریاں دے سامہ اوہ دے نیڑے جاوے پیروں جُنی لاوے اوہ دے مُنڈ لے تھکے تے آکھ پئی اوس بندے نال جیڑا اپنہ بھرا دا گھر نا بناوے اجیہا سلوک ای کیتا جاوے گا۔¹⁰۔ بنی اسرائیل وچ اوہ ناں "جُتی لای گئے دا خاندان" رکھیا جاوے گا۔¹¹۔ جیکر دوندے آپس وچ اک دوجے نال لڑے دے ہون تے اک دی ووٹی نیڑے آوے پئی اپنہ خاوند نوں اوہ دے تھوں جیڑا اونوں کُٹ ریا اے۔ چھڈاوے تے پتھ وڈھک اوہا قضیب پھڑے۔¹²۔ تاں تُوں اوہا پتھ وڈھ دیویں تے اوہ دے ترس نا کھاویں۔¹³۔ تُوں اپنہ گٹھلے وچ دو وڈے، اک نکلے دوجا وڈا نا رکھیں۔¹⁴۔ تے نا تیرے گھر وچ دو ترکڑیاں، اک یکی دوجی وڈی، ہون۔¹⁵۔ سگوں تیرا وڈا پورائے سالمہ تیری ترکڑی پوری تے سالم ہووے۔ تاں جو اوس دیس وچ، جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں دیندا اے۔ تیرے دیہاڑے چوکھ پون۔¹⁶۔ کیوں جو اونیاں سبھاں نال، جیڑے کردے نیں، مطلب اوناسب نال جیڑے بھیڑے کم کر دے نیں، خداوند تیرے خدا تُوں نفرت اے۔¹⁷۔ تُوں چیتا رکھیں۔ پئی جد تُوں م، صر وچوں نیکلیا تاں ر، وچ عمالیقہ تیرے نال کیتا۔¹⁸۔ اوہ راہ وچ تینوں کیوں کُتر یا تے جس ویلے تپوں تھکیا سی اوہ تیرے مگرے مارے بندیاں نوں کینج قتل کیتا تے خدا دا خوف نا رکھیا۔¹⁹۔ اخیر جدوں اوس دیس وچ جیڑا خداوند تیرا خدا میراث کر کے تینوں دیندا اے، پئی تُوں اوہ ادیس بنیں، خداوند تیرا خدا تیرے آسے پاس دے سبھ ویریاں تھوں تینوں آرام بخش۔ تاں تُوں عمالیق تیکر عرش تھلوں دیویں۔ ایہ گل بھلانا دیویں۔

۱. جیدوں توں اوس دیس وچ ، جیڑا خداود تیرا خدا میراث کرکے تینوں دیوے گا ۔ پئی توں مالک بنیں ، داخل ہوویں تے اودے وچ 26
 ورسن لگیں ۔ ۲. تان اوس دیس وچوں جیڑا خدا وند تیرا خدا تینوں دیوے گا ۔ اپنی کھیتی دے وسیہ اگیتے پھلاں وچوں ، جو توں
 حاصل کریں ۔ ، گجھ لوپے تے اونوں اک ٹوکرے وچ رکھیں تے اوس تھالے جاویں جینوں خداوند تیرا خدا جُن لوے گا ۔ اپنا ناں اوتھ
 رکھ ۔ ۳. اونان دیہاڑیاں دے کاہن کول جکے آکھ پئی آج دے دیہاڑے میں خداوند اپنے خدا دے لگے اقرار کرناں ہاں ۔ پئی میں اوس دیس
 وچ وڑھ گیا ہاں ۔ جیدے پاروں خداوند ساڈے پیو دادے نال سوئے کھادی پئی سانوں بخش ۔ ۴. تھہ کاہن تیرے تھوں ٹوکرا لوئے
 خداوند تیرے خدا دے مذبح دے لگے اونوں رکھ ۔ ۵. تھہ ٹوں خداوند اپنے خدا دے سامنے لگے اینج آکھ پئی میرے پیو دادا منگتے اراضی
 سن ۔ جیڑے مصر وچ گئے اوتھ پردیسی رہتے گھٹ سن ۔ پو اوتھوں بوہ وڈی پورائے گھنیرے قوم بن گئے ۔ ۶. مصریاں تے ساڈے
 نال بُریان کیتی تے سانوں ڈکھ دتے ساڈے لے ڈاڈھی مشقت دا بہار سُٹیا ۔ ۷. تھہ اسان خداوند اپنے پیو دادا دے خدا دے دے حضور ترلا
 پایا ۔ تان خداوند ساڈی سُنی تے سادی تلکیتے محنت تے مشقت نوں ویکھیا ۔ ۸. تے خداوند زورا زور پتھتے ودھائی ہوئی بانہ تے وڈے
 رعیتے نشانیاں تے عجوبیاں دے نال سانوں منصر وچوں کڈھ لیا ۔ ۹. تے ایس مقام تے ساہنوں لیا تے سانوں ایہ دیس عطا کیتا ۔ اجیہا
 دیس جتھ دودھتے شہد وگدا اے ۔ ۱۰. تہن ویکھ پئی دھرتی دے پھل نوں جنوں اے خداوند توں سانوں دتا ۔ میں لیاؤ ناں ہاں ۔ تھہ
 توں اونوں خداوند اپنے خدا دے حضور رکھ لوپے تے خداوند اپنے خدا دے لگے سجدہ کریں ۔ ۱۱. تے توئے لاوی تے جیڑا ای ٹہاڈے وچ اے ۔
 اپناسبھ چنگیاں شیواں جوگی خوشی کریں جیڑیاں خداوند تیرے خدا تینوں تیرے گھرنے نوں بخشیاں نیں ۔ ۱۲. تیج ورھ وچ
 جیڑا دسویں حصہ (دہ بکی) دا ورھا اے ۔ جدوں توں اپنی پیداواری دی سبھ دہ یکیاں کڈھن تھوں وپلا ہوا تے لاوی تے پردیسی تے یتیم
 بیوہ نوں دیویں ۔ تان جو اوہ شہراں وچ کھان تے رجن ۔ ۱۳. توں خداوند اپنے خدا دے لگے اینج آکھ پئی میں اپنے گھر وچ اپنے گھروں پاک
 شیواں کڈھ لیا یا تے لاوی تے پردیسی تے یتیم تے بیوہ نوں دین ۔ تیرے سبھ حکماں تھوں لگے نئیں کیتا ناں اونان نوں وساریا ۔
 ۱۵. توں اپنے پاک مسکن تھوں جیڑا اسمان وچ اے ، تھلے نگا کریں تے اپنے لوکاں ، اسرائیل نوئے ایس دیس نوں برکت دے ۔ جیڑا
 توں سانوں عطا کیتا ، جیہا پئی توں ساڈے پیو دادے نال سوئے کھادی ۔ اوہ دیس ، جیدے وچ دودھتے شہد وگدا اے ۔ ۱۶. آج دے
 دیہاڑے خداوند تینوں حکم دیندا اے ۔ پئی توں اپناں قانوناں تے عمل ورتیں ۔ اونان نوں من تے اپنے سارے دل تے اپنی ساری جان نال اونان
 تے عمل کریں ۔ ۱۷. توں آج دے دیہاڑے خداوند نوں جُنیا اے پئی اوہ تیرا رب ہووے گا تے پئی اودیاں راہواں تے تیرے گتے اودے حکماں
 نوں ملے گا تے اونان دی پیروی کریں گا ۔ ۱۸. تے آج دے دیہاڑے خداوند وی تینوں جُن لیا اے پئی توں اودی خاص قوم ہوویں گا ۔
 جیویں پئی اوہ آکھیا تاجو توں اودے سبھ حکماں نوں متیں ۔ ۱۹. تان جو سبھ قوماں تے جیڑیاں اوہ پیدا کیتیاں نیں ۔ اپنی حمد تے اپنے
 جلال جوگی تینوں اچھ دیوے تے تان جو خداوند اپنے خدا جوگی اک پاک گروہوویں ۔ جیویں پئی اوہ آکھیا ۔

۱. فیر موسیٰ اسرائیل دے بزرگا سہ لوکاں نوں آکھیا - حکماں بار جنان دا آج دے دن میں تہانوں حکم دتا اے مَنو۔^۲ جس دپاڑے اوس دیس دے دل جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں دیوے گا۔^۳ تُسی اُردن نوں پار کروے تُسی اپنے لئی وڈے وڈے پتھر گڈناٹے اوہناں لُہ چونا پھیرنا۔^۴ جدوں توں پار چلا ئیں تہ اوس شریعت داسارا کلام اوہناں لکھیں تاں جو توں اوس دیس وچ داخل ہواہیں۔ جیڑا خداوند تیرا خدا تینوں دے گا۔ اوہ دیس جہدے وچ دُدهتے شہد وگدا اے جیویں پئی خداوند تیرے پیو دادا دے خدانے تینوں آکھیا۔^۵ ایس لئی جدوں تُسی اُردن دے پار ہو جاؤ تہ اپہناں پتھراں نوں جنہاؤلوں میں آج دے دن تہانوں حکم دینا ہاں عیباں دے پاڑتے گڈناٹے اودے جونا پھیرناٹے اوتھ خداوند اپنے خدا لئی اک مذبح بنایا۔^۶ اینج دے پتھراں ناں جیڑے لَوے نال۔ وڈے نہ گتہوں۔^۷ تُسی خداوند اپنے خدا دے لئی بنا گھڑے پتھراں دا مذبح بنا اہیے اودے خدا وند اپنے خدا دے لئی سوکنتی قربانیاں چڑھایاں۔^۸ دے سلامتی دے ذبیح ذبح کرناٹے اوتھ ای کھانٹے خداوند اپنے خدا دے سامنے خوش کرنا۔^۹ ایس شریعت دیاں ساریاں گلاں پتھراں لُہ صاف تے واضح لکھنا۔^{۱۰} فیر موسیٰ لاوی کاہناں سارے اسرائیل نوں آکھیا اے اسرائیل چُپ ہوندے سن پئی توں آج دے دن خداوند اپنے خدا دی قوم بن گیا اہں۔^{۱۱} ایس لئی خداوند اپنے خدا دی آواز سُن تے سب حُکماں تے قانونا تے جنہاں دا آج دے دن میں تینوں حکم دیناں ہا عمل کر۔^{۱۲} موسیٰ اوسے ای دن لاکوں نوں حکم دے کہ آکھیا: پئی جدوں لوکی اُردن دے پار جان گتے اپہناں نوں برکت دین دے پئی۔^{۱۳} حرزیم پہاڑ لُہ کھلون، شمعون تے لاوی تے یہود تے یسا کرتے یوسف تے بنیامین۔^{۱۴} عیبال دے پہاڑ تے لعنت کرن لئی ایہ کھلون روبین تے جادے آشیت زبلون تے دانے نفتالی۔^{۱۵} لاوی اُچی آواز نال اسرائیل دے سب بندیاں نوں آکھن۔^{۱۶} لعنتی ہوئے اوبندہ جیڑا اپنے تھ دی کاریگری تے گڑی ہوئی یا ڈھالی ہوئی مورت بنلے جیڑی خدا دے نیڑے مکروہ اے اونوں لُکا کے رکھتے سب لوک جواب وچ آکھن۔^{۱۷} آمین۔^{۱۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے پیوے اپنی ماں نوں حقیر جاندا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۱۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی دی حد دے نشان نوں پشاش ہٹا ندا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۰} لعنتی ہوئے جیڑا لُہ تُوں راہ توں کراے پاندا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۱} لعنتی ہوئے او جیڑا پر دیس یا یتیم یا بیوہ دے مقدمہ نوں وگاڑ دا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے پیو دی بیوی دے نال ہم بستر ہوندا اے اپنے پیو دا لنگ لاند اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنی بہن یعنی اپنے پیو دی دھی یاں اپنی ماں دی دھی دے نال ہم بستر ہوندا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنی سس نال ہم بستر ہوندا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں لُک کے قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۲۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۳۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۴۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۵۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۶۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۷۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۸۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۱} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۲} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۳} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۴} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۵} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۶} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۷} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۸} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۹۹} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔^{۱۰۰} لعنتی ہوئے او جیڑا اپنے گوانڈی نوں قتل کردا اے سب لوگ آکھن آمین۔

۱۔ جے توں سارے حُکماں نوں جہناں دے بارے آج دے دیہاڑے تینوں فرمان دینا واں۔ یاد رکھ کے خُداوند اپنے خدا دے فرمان دی تابعداری کریں جے اودے عمل کرے خُداوند تیرا خُدا تینوں دھرتی دیاں ساریاں قوماں وچوں اُچائی بخشاں گا۔ ۲۔ اے ایہ ساریاں برکتاں تیرے اُترن گئیاں جے تیرا حصّہ ہون گیاں۔ ایس شرطے پئی خُداوند اپنے خدا دے فرمان دی تابعداری کریں۔ ۳۔ تُوں شہر وچ مُبارک ہوویں گاتے پنڈ وچ مُبارک ہوویں گا۔ ۴۔ تیری کُکھ دا پھلے تیری دھرتی دا پھلے تیرے جانوران دا پھل یعنی تیری گاوآں دھگ دی ودھیرے تیری بھیڈ بکری دے بچے مبارک ہون گے۔ ۵۔ تیری جنگیر تیری میراج مُبارک ہون گیاں۔ ۶۔ تُوں اندر آؤں وچ وی مُبارک ہوویں گاتے باہر جان وچ وی مُبارک ہوویں گا۔ ۷۔ خُداوند تیرے ویریاں نوں جیڑے تیرے لگے کھلون۔ تیرے لگے ڈیگ دے گا۔ اوہ تیرے لگے اک راہوں آؤں گاتے تیرے لگے ست راہواں توں بھجن گے۔ ۸۔ تیرے انبار خاناں وچ تیرے لئی برکت دا حُکم دیاں گاتے اوس دیس وچ جیڑا خُداوند تیرا خدا تینوں برکت دیوے گا۔ ۹۔ خُداوند تینوں اپنی مُقدّس قوم بناوے گا۔ جینج اوہ ٹہاڈے نال سوہ کھادی شرط ایہ وی پئی توں خُداوند اپنے خدا دے حُکماں نوں مٹیے اودیاں رستیاں تریں۔ ۱۰۔ اے دھرتی دیاں ساریاں قوماں ویکھن گیاں۔ پئی خُداوند دا ناں تیرے توں سدیا جاندا اے۔ ایس لئی توں ڈرن گیاں۔ ۱۱۔ خُداوند تیرے پیٹ دے پھل وچوں اوس دیس وچ جیدے بارے تیرے پیو دادے نال سوہ کھادی پئی تینوں دیوے گا۔ جنگیاں شیواں دا وادھا کرے گا۔ ۱۲۔ خُداوند تیرے لئی اپنیاں جنگیاں شیواں دے خزلہ یعنی اسمان نوں کھولاں گا۔ پئی ویلے نال تیری دھرتی بارش پاواں گا جتھ دے کماں برکت دیوے گاتے توں بوہت قوماں نوں قرضہ دیویں گا۔ پر تُوں قرضہ لئیں گا نئیں۔ ۱۳۔ خُداوند تینوں بھر بناوے گا پُوشل نئیں جے توں ہمیشاں اُچا ہوویں گا، نیواں نئیں۔ شرط ایہ اے پئی توں خُداوند اپنے خدا دے حُکماں نوں، جہناں دے بارے آج میں تینوں فرمان دینا واں۔ اونانے عمل کریں۔ ۱۴۔ اے اونیاں ساریاں گلاں وچ جہناں دے بارے آج میں تینوں حُکم دینا واں۔ سچیا کہہ ناں مٹیں جے اوپریاں دیوتاواں دا پیرو بوکے اونیاں دی عبادت کرے۔ ۱۵۔ پر جے تُوں خُداوند اپنے خدا دے کلام دی فرمانبرداری ناں کریں پئی ساریاں قانونانے حُکماں نوں جیدے بارے میں آج تینوں فرماناں واں۔ یاد رکھ کے اونانے عمل ناں کریں جے ایہ ساریاں لعنتاں تیرے اُترن گئیاں تیرا حصّہ ہون گیاں۔ ۱۶۔ تُوں شہر وچ لعنتی ہوویں گاتے پنڈ وچ لعنتی ہوویں گا۔ ۱۷۔ تیری جنگیر تیری پرات لعنتی ہووے گا۔ ۱۸۔ تیرے پیٹ دا پھلے تیری دھرتی دا پھلے گاں دھگ دا ودھاوا تیری بھیڈ بکری دے بچے لعنتی ہون گے۔ ۱۹۔ تُوں اندر آؤندا لعنتی ہوویں گاتے تُوں باہر جاندا وی لعنتی ہوویں گا۔ ۲۰۔ خُداوند تیرے سارے کماں وچ جہناں تُوں تُوں تھ لائیں۔ جہناں نوں تُوں کریں تیرے لعنتے پھٹکارے دھمکی گھلے گا۔

ایتھوں تیک پئی تینوں موت آ جاوے جیتی فنا ہو جاویں گے۔ اپنیاں کماں دی بُرائی دے سببوں میرا انکار کیتا۔ خُداوند بیماری نال تینوں ولیٹیں رکھ گا۔ ۲۱۔ خُداوند بیماری نال تینوں ولیٹیں رکھ گا۔ ایتھوں تیک پئی تینوں اوس دیس توں جیدا وارث ہون لئی تُوں جانا این تینوں جڑ توں اُکھیرے گا۔ ۲۲۔ خُداوند تینوں ٹی۔ بی۔ تاپ۔ سوچ۔ سخت تاپ۔ تلوار۔ قحط۔ گرم ہوا نال مارے گا۔

اے اوہ تیرے پچھ پٹہ رن گے۔ ایتھوں تیک پئی تینوں موت آ جاوے۔ ۲۳۔ اے اسمان جیڑا تیرے سرے وے پیتل ہو جاوے گا جے دھرتی جیڑی تیرے تھلے لوہا ہووے گی۔ ۲۴۔ خُداوند تیری دھرتی دی بارش نوں مٹی کرے گا جے اسمان تھوں دھوڑ تیرے نازل کرے گا۔ ۲۵۔ خُداوند تیرے ویریاں دے لگے تینوں ڈیگ دے گا۔ تُوں اک رستے توں اودے حمد کریں گاتے ستاں رستیاں توں بھجیں گا جے دھرتی دیاں ساریاں قوماں دے نیرے شرمندگی دا سبب ہوویں گے۔ ۲۶۔ تیری لاش ہوا ہووے دے پنچھانے دھرتی دے درندیاں دی خوراک ہووے گی جے کوئی اونیاں نوں لکھن والا ناں ہووے گا۔ ۲۷۔ خُداوند تینوں مصر دیاں پھوڑیاں بواسیرے خارش نال مارے گا۔ جہناں توں تُوں جنگا ناں ہو سکیں۔ ۲۸۔ خُداوند تینوں جنونے ناں ویکھنے حماقت نال مارے گا۔ ۲۹۔ تُوں دوپہراں نوں لبھیں گا، جیویں اُتھا پیرے وچ لہدا اے۔ تینوں راہ ناں لبھ گا۔ ۳۰۔ تُوں عورت نال ویاہ کریں گاتے دوسرا اودے نال ہمبستری کرے گا۔ تُوں گھر بناویں گاتے اودے وچ وسیں گا نئیں۔ تُوں انگوران دا باغ لاویں گا پر اودے انگور انگور کھٹ ناں کریں گا۔ ۳۱۔ تیریاں اکھاں دے لگے دھگ حلال کیتا جاوے گا جے اودے وچوں ناں کھایں گا۔ تیرا کھوتا تیرے اکون دھک نال لے لیا جاوے گا جے تینوں پچھاں موڑیا ناں جاوے گاتے بھیڈاں تیرے ویریاں تُوں ناں دیتاں جان گئیاں تیرا کوئی جھڈاں والا ناں ہووے گا۔ ۳۲۔ تیرے پُترے تیریاں دھیاں دوجی قوم دے حوالہ کیتیاں جاون گیاں۔ تیریاں ساری دیہاڑی اونیاں دا راہ ویکھن گیاں جے تھک جان گیاں تیرے تھتے تیرے تھتے وچ زور ناں رووے گا۔ ۳۳۔ تیری دھرتی مچھت دے سارے پھل دوسری قوم جہنوں توں نئیں جاندا کھا جاوے گی جے توں اپنے سارے دیہاڑیاں مظلومے چیتھا ہوا روہیں گا۔ ۳۴۔ ایتھوں تیک پئی اپنیاں اکھاں دے نظاریاں توں تُوں ویکھیں گا، تُوں جھلا ہو جاویں گا۔ ۳۵۔ خُداوند تیرے گوڈیاں تیریاں لٹاں نوں بھیڑے پھوڑیاں نال مارے گا۔ پیراں دیاں تلیاں توں تیرے بھر دی ٹیسی تیک تُوں جنگا ناں ہو سکیں گا۔ ۳۶۔ خُداوند تینونے تیرے بادشاہ نوں جہنوں تُوں اپنے لگے قائم کریں گا۔ اک اینج دی قوم وچ لے جاویں گا۔ جہنوں تُوں تیرے پیو دا دیاںے جانیلے اوتھ تُوں لکڑی پتھر دے اوپرے دیوتیاں دی بندگی کریں گی۔ ۳۷۔ ساریاں قوماں وچ جتھ خُداوند تینوں لے جاوے گا۔ تُوں حیرانے اکھانے پاسا ہوویں گا۔ ۳۸۔ تُوں پیلی وچ پُتا بی بیجیں گاتے گھٹ اکٹھا کریں گا۔ کیوں جو یڈی اونونو جٹ کر جاوے گی۔ ۳۹۔ تُوں انگوران دے باغ لگاویں گا۔ اونیاں تُوں تھیک رکھیں گا۔ پر ناں تُوں ہ پئیں گاتے ناں اونیاں نوں اکٹھا کریں گا۔ ناں جو اونونو کیتا کھا جاوے گا۔

۴۰۔ تیرے سارے رُکھاں تُوں تیری دھرتی دے پھل تُوں کیرے مکوڑے تباہ کرن گے۔ ۴۱۔ پردیسی جیڑا تیرے وچکار اے۔ تیرے توں اُچا پُندا جاوے گا جے تُوں تھلے تھلے اُتردا جاویں گا۔ ۴۲۔ تُوں اودے کولوں قرضہ لیں گا پر اوہ تیرے توں قرضہ لے گا۔ اوہ بھر ہووے گاتے تُوں پُوشل ہوویں گا۔ ۴۳۔ ایہ ساریاں لعنتاں تیرے اُترن گیاں۔ تیرے پچھ آؤں گیاں جے تیمنوں ولیٹیں رکھن گیاں۔ ایتھوں تیک پئی تُوں مٹ جائیں گا۔ کیوں جو تُوں خُداوند اپنے خدا دے فرمان تینوں حُکم دتا تُوں نئیں منیا۔ ۴۴۔ اے تیرے تیرے تیری پیڑھی ہمیشاں لئی اک نشانے عجوبہ ہون گیاں۔ ۴۵۔ ایس لئی تُوں ساریاں شیواں دے ودھا دے گا دا سبب خوشی توں دِل دی شادمانی توں خُداوند اپنے خُدا دی بندگی نئیں کیتی۔ ۴۸۔ تُوں بھکھتے تیرے نگیلے ساریاں شیواں دی لوڑ وچ اپنے ویریاں دی جہناں تُوں خُداوند

تیرے گھلے گا - خدمت کریں گا - اوہ لوہے دا جُوا تیری دھوؤن تے رکھ گا - ۴۹^{۴۹}. خداوند اِک قوم نُون دُوروں دھرتی دی حدود توں تیکھی اؤداری ولے غقاب دے وانگر تیرے چڑھا لیاوے گا - اوہ قوم جیہدی بولی توں ناں سمجھیں - ۵۰^{۵۰}. اِک لحاظ قوم جیہڑی بُڈھیاں دے مؤنہ دیاں لہاظ تے مُنڈیاں تے رحم ناں کرے گی - ۵۱^{۵۱}. اوہ تیرے ڈنگراں دا پھلتے تیری دھرتی دا پھل کھا جاوے گا۔ ایتھوں تیک نُون برباد ہو جاویں گا تے ناں غلے تے ناں تیلے ناں گان ڈھگ دا ودھاوے بھیڑے بکری دے بچے تیرے لئی باقی نہیں چھڈن گے۔ ایتھوں تیک پئی اوہ تینوں مٹا دے گی - ۵۲^{۵۲}۔ اوہ تیرے سارے دیس وچ سارے پھاٹکاں تے قبض کرے گی - ایتھوں تیک پئی تیری اُچی تے پکیاں کندھاں جیہدے تیرا بھروسہ سی - تیرے سارے دیس وچ ڈیگیاں جان گئیاں - اوہ تینوں سارے دیس وچ جیہڑا خداوند تیرا خدا تینوں عطا کرے گا - تیرے سارے شہراں وچ تینوں گھیرے گی - ۵۳^{۵۳}. نُون اوس قبضے وچ تے سختی وچ میں جیہدے نال تیرا وبری تینوں تنگ کرے گا - اپنے پیٹ دا پھل اپنے پُتر تے دھیاں دا ماس جیہڑا خداوند تیرا خدا تینوں دیوے ، کھائیں گا - ۵۴^{۵۴}. اوہ بندہ جیہڑا لاڈیاں نال پلہاتے بویت سول اے۔ اپنے بھائی تے اپنی ہم آغوش زنانی تے اپنے سارے مُنڈیاں نوں جیہڑے باقی رین گے۔ بُریاں نذراں نال ویکھ گا - ۵۵^{۵۵}. پئی آپنی مُنڈھیاں دے ماس وچوں کسے نُون کُجھ وی ناں دیوے گا - کیوں جو اوس قبضے سختی وچ جیہدے توں تیرے وبری تیرے سارے شہراں وچ تنگ کرن گے۔ اوہ لئی کُجھ باقی ناں رہوے گا - ۵۶^{۵۶}. اوہ زنانی وی جیہڑی تیرے وچ لادان نال پلہاتے سول اے۔ جیہڑی نخرے نرمی دی عادی نہیں سی - پئی دھرتی تے اپنی تلی لگلتے۔ اپنے نال دے شہرتے پُتر تے دھئی - ۵۷^{۵۷}۔ تے اپنے نوں جَم بچے نُون جیہڑا اوہ پٹاں چوں نکلیا ہوئے سگوں اپنے ساریاں بچیاں نوں جہناں نوں اوہ جمیا - بھیڑی نگا نال ویکھ گی - کیوں جو قبضے وچ تے سختی وچ تیرا وبری تیرے شہراں وچ تینوں تنگ کرے گا - ساریاں شیواں دی مُحتاجی دے سببوں تیک اوہنوں کھلتے گی - ۵۸^{۵۸}. جے توں اوس شریعت دیاں ساریاں گلاں نوں جیہڑیاں اوہدے وچ رکھیاں گیاں ناں مٹیں تے ناں اوہدے عمل کریں تے خداوند اپنے خدا دے جلالیتے خطرناک ناں توں ناں ڈریں - ۵۹^{۵۹}. خداوند تیریاں آفتاں نوں عجیبے اولاد دیاں آفتاں نوں عجیبے تیرے دیر تیک بھیڑیاں بیماریاں نوں دیر تیک تیرے نال رکھ گا۔ ۶۰^{۶۰}۔ تے مصر دیاں بیماریاں جیہناں توں ڈرنا ایں تیرے لُہ پھیر لیاوے گا تے تینوں چمبڑیاں رن گیاں - ۶۱^{۶۱}۔ تے ساریاں بیماریاں تے آفتاں جیہڑیاں ایس شریعت دی نہیں لکھیاں گئیاں خداوند تیرے چاڑھ لیلے گا - ایتھوں تیک پئی نُون مٹ جاویں گا - ۶۲^{۶۲}۔ تے تُسیں تھوڑے بندے رہ جاؤ گے۔ اوہدے سببوں پئی تُسیں ودھاوے دے سببوں آسمان دے تاریاں وانگر سی۔ کیوں جو تُساں خداوند اپنے خدا دے حُکم دی فرمانبرداری نہیں کیتی - ۶۳^{۶۳}۔ تے اینج ہووے گا - جینج ای اوہ خوش ہووے گا - پئی تُہانوں فنا کرے کرے وڈھ دیوے تے اوس دھرتی تے جیدا مالک ہون لئی توں جا نا ایں - پئی کڈھیا جائیں گا - ۶۴^{۶۴}۔ تے خداوند تینوں ساریاں قوماں وچ دھرتی دے اِک کنڈھ توں دُجے کنڈھ تیک کھلار دیاں گا تے اوہ توں اوپریاں دیوتاواں جیہڑے پتھر تے لکڑی دے نیں - جیہناں نوں نُون تے ناں تیرے پیو دادیاں تے جانیہ بندگی کریں گا - ۶۵^{۶۵}۔ تے اوہناں قوماں وچوں تینوں آرام ناں ملے گا تے تیرے پیراں دیاں تلیاں نوں کھلون ہووے گا - کیوں جو خداوند تینوں ڈرؤ دلتے آدھوئیاں آکھاں تے غم کرن والی روح دے گا - ۶۶^{۶۶}۔ تے تیری حیاتی تیرے لگے یعنی پئی لٹکدی رہے گی تے رات تے دیہاڑے نُون ڈرادا رین گے تینوں اپنی حیاتی تے بھروسہ ناں ہووے گا - ۶۷^{۶۷}. اپنے دل دے خوف نال جیہدے توں ڈریں گا - تے اوہناں شیواں دے نظارے توں جیہناں نوں نُون اپنیاں آکھاں نال ویکھیں گا - سرگی ویلے نُون آکھیں گا - کاش! پئی رات ہو جاندی تے رات دے ویلے نُون آکھیں گا - کاش! پئی سرگی ہو جاندی - ۶۸^{۶۸}۔ تے خداوند تینوں چیکدیاں ہویا اوس راہ توں مصر وِل واپس لے جلتے گا - جیہدے بارے میں تینوں اکھیا پئی توں اونو فیر ناں ویکھیں گا تے اوہ تُسیں اپنیاں ویریاں لئی نوکرتے نوکرائی ہون لئی وچے جاؤ گے کوئی ہووے گا جیہڑا تُہانوں خریدے

۱. اپہ کلام اوس ویلہ دا اے۔ جیڑا خداوند نے موسیٰ نال کیتا۔ پئی موآب دی دھرتی وچ بنی اسرائیل نال بنھ۔ اوس عہد تھوں 29 علاوہ جیڑا اونیہ اونان نال حورب وچ بنھیا۔ ۲۔ موسیٰ نے سبھ اسرائیل نوں سدیلے اونان نوں آکھیا۔ پئی ٹسان اوہ سبھ کُجھ ویکھیا، جیڑا خداوند نے ٹہاڈے لگ فرعون نے اودے سبھ وزیراں نے اودے سبھ دیس نال کیتا۔ ۳۔ اوہ ڈاڈیاں ازمایشاں جہناں نوں ٹوں اپنی اکھاں نال ویکھیا۔ اوہ نشانیاں نے اوہ وڈے عجوبہ ۴۔ پر خداوند نے ٹہانوں اوہ دل، جیڑے سمجھنے نے اوہ اکھاں جیڑیاں ویکھنے نے اوہ کن جیڑے سُنن، اچ دے دپاڑے تیکر نہیں دے۔ ۵۔ میں چالیہ ورہہ تیک جنگل وچ ٹہاڈی اگوائی کیتی۔ ٹہاڈے کپڑے ٹہاڈے گلہ پُرنے نان پوئے۔ نان ٹہاڈے پیراں وچ پائیاں۔ ۶۔ نان ای روٹی ٹہاڈے کھنا لئی۔ نان ای ہاں کوئی نشہ والی شہ ٹہاڈے پین جوگی سی۔ تان جو ٹسی جان لئو و پئی میں خداوند ٹہاڈا خدا ہاں۔ ۷۔ فیر جد ٹسیں اوس تھانے لے تان حبشون دا بادشاہ سیحون نے بادشاہ باشان دا بادشاہ عوج ساڈے بر خلاف لڑن جوگی نکلے۔ تان اسپں اونان دونوں نوں مارا۔ ۸۔ اسپں اونان دا دیس کھولیا۔ روپنیاں نے جادیاں نے منسیاں۔ دے ادھ قبیلہ میراث جوگی دتا۔ ۹۔ اخیر ٹسیں ایس عہد دے کلام نوں مٹوئے اودے عمل ورتو۔ تان جو جو کُجھ ٹسیں کر دے او، اودے وچ کامیاب ہوو۔ ۱۰۔ ٹسیں اچ دے دپاڑے سبھ خداوند اپنے خدا دے حضور کھلوو ٹہاڈے سرینچے ٹہاڈے قاضی نے ٹہاڈے وڈے وڈیرے پھاڈے اُچیچے اسرائیل دے سبھ جذبہ۔ ۱۱۔ ٹہاڈے بچے ٹہاڈیاں ووٹیاں۔ پردیسی، جیڑے ٹہاڈے خیمیاں دے احاطہ وچ نیں۔ لکڑی وڈن ولے تھوں لے کے پانی بھرن ولے تیک۔ ۱۲۔ تان جو ٹسی خداوند اپنے خدا دے اوس عہد وچ گنہ جاؤ۔ جیڑا خداوند ٹہاڈے خدانے اچ ٹہاڈے نال لعنت دی دھمکی نال بنھیا اے۔ ۱۳۔ تاجو اوہ ٹہانوں اچ دے دپارے اپنی قوم وٹھ ٹہاڈا خدا ہوو۔ جیویں پئی اونیہ تینوں آکھیا۔ جیویں اونیہ تیرے پو دادے ابرامہ اضحاقہ یعقوب نال سوئے کھادی اے۔ ۱۴۔ میں اپہ لعنت دی دھمکی نال یرا ٹہاڈے نال ای نہیں بنھدا ہاں۔ ۱۵۔ سگوں اونان نال وی جیڑے اچ دے دپاڑے خداوند ساڈے خدا سہ حضور ساڈے نال کھلوئے سن۔ اونان نال وی جیڑے اچ دے دپاڑے سادے نال ایتھ نہیں۔ ۱۶۔ کیوں جو ٹسیں جان او۔ پئی اسپں مسر وچ کنج وسدے ہاں۔ کینج اونان قوماں دے وچوں، جہناں وچوں ٹسیں لنگھ، اسپں لگ لٹھاں۔ ۱۷۔ ٹسان اونان دی مکرواہتے ٹہاں نوں ویکھیا۔ جیڑے لکڑی پتھرے چاندی سوئے دے اونان کولک نیں۔ ۱۸۔ اجیا نال ہووے پئی ٹہاڈے وچ کوئی بندہ یاں بی بی یاں خاندان یاں قبیلہ اجیا ہووے پئی اچ دے دپاڑے اونان قوماں دے معبوداں دی بندگی ول جا لگے۔ ٹہاڈے اجیہی جڑ ہووے۔ جیڑی اندرائنہ افسنلین دا پھل دیوے۔ ۱۹۔ تے جد اوہ لعنت دا کلام سُن تان اوہ اوہ اپنے آپ نوں مبارک جان کے آکھ۔ پئی میرے جوگی سلامتی ہووے گی۔ میں اپنے دل دی ضد وچ ٹُراں گا۔ تے گلے شکے نوں فنا کراں گا۔ ۲۰۔ خداوند اونوں معاف ناں کرے گا۔ سگوں خداوند دے غصے غیرت دا دھواں اوس بندے لے کھلووے گا۔ تے سبھ نعمتاں، جیڑیاں ایس کتاب وچ لکھیاں نیں۔ اودے لے پین گئیائے خداوند اودا ناں عرش تھلوں مٹا چھڈے گا۔ ۲۱۔ تے عہد دی سبھ نعمتاں دے برابر جیڑیاں ایس کتاب وچ لکھیاں نیں گئیائیں۔ خداوند اونوں اسرائیل دے سبھ قبیلیاں وچوں مارن جوگی اڈرا کرے گا۔ ۲۲۔ ٹہاڈے مگروں کھلون ولے ٹہاڈے پُتران دی اخیر پُشتے پردیسی جیڑا دُروں آوے گا۔ جد ایس دیس دیاں آفتاں نوں تے اونان بیماریاں نوں، جہناں وچ خدا اپنوں لوٹھ گا، ویکھتے آکھ گا۔ ۲۳۔ اپہ دھرتی یری گندھکتے شوریے سڑی ہوئی اے۔ پئی بَیجی نہیں جاندی۔ نہیں تان اودے وچ کُجھ پیدا ہندا اے۔ تان اودے وچ گھاہ اگدی اے۔ سدومہ عمورہ ادمہ صبوئیم دے پُتھو جان وانگوں، جہناں نوں خداوند نے اپنے غصے غیرت پُٹھا کیتا۔ ۲۴۔ تے سبھ قوماں آکھن گئیائیں۔ پئی خداوند نے اوس دیس نال اجیا کیوں کیتا۔ اجیا وڈا غصہ کیوں اے؟ ۲۵۔ تے اونان نوں آکھیا جاوے گا۔ ایس لئی پئی اونان نے خداوند اپنے پو دادے دے خدا دے عہد ٹوں چھڈا دتا، جیڑا اونیہ اونان نال اونان نوں مصر وچوں کڈھن ویلہ بنھیا۔ ۲۶۔ تے اوہ گشتے پرلے معبوداں دی بندگی کیتی۔ اونان نوں سجدہ کیتا۔ اجیہ معبود جہناں نوں خداوند نے اونان ول نہیں گھلیا۔ ۲۷۔ تے خداوند دا غصہ اوس دیس لے وسیا۔ تان اونیہ سبھ لعنتاں جیڑیاں ایس کتاب وچ لکھیاں نیں۔ اونان نے گھلیاں۔ ۲۸۔ تے خداوند نے غصے غیرت دے ڈاڈے غضب نال اونان نوں اونان دے دیس وچوں کھیڑ چھڈیا۔ تے پرلے دیس وچ اونان نوں سُٹ دتا۔ جیویں پئی آج دے دپاڑے ٹسیں اونان نوں ویکھدے او۔ ۲۹۔ لُکیاں گلاں خداوند ساڈے خدا جوگی ہمیشاں تیکر نیں۔ تان جو ایس شریعت دیاں سبھ گلاں اُتے اسپں عمل کرئیے۔

۱. جیدوں او ساریاں گلاتیرے توں لنگھن گئیاں - برکتاں لعتاں جیہڑیاں لگ رکھیاں نیں - اوہناں سب قومیاں دے وچکار جتھ 30 خداوند تیرا خدا تینوں سٹ دے گا - تے توں اوہناں نوں اپنے دل نال یاد کریں گا - ۲. خداوند اپنے خدا ول پرتیں گا - تے اوس سارے کُجھ دے مطابق جو آج میں تینوں آکھنا واں - تونے تیری اولاد اپنے پورے دلے اپنی ساری جان نال اوہناں حُکماں دی تابعداری کرے گی - ۳. خداوند تیرا خدا تیری قید دی زندگی چوں تینوں پرت لیاوے گا - تیرے لُتے رحم کرے گا - ۴. بھانویں تُوں اسمان دے کنڈیاں تیکر کڈھ دتا گیا ہوں - خداوند تیرا خدا اوتھوں دی برکت تیرے کھلار نوں کٹھیاں کر لے گا - تے اوتھوں تینوں پرتا لیہے گا - ۵. خداوند تیرا خدا اوس دیس چہے - مالک تیرے پیو دادا دے سٹ پھیر لیاوے گا - تے تونے تیرے لُتے رحم کرے گا - ۶. خداوند تیرا خدا تیرے دلے تیری نسل دے دل دیاں سُنتاں کرے گا - تان جو تُوں خداوند اپنے خدا نوں اپنے پورے دلے اپنی پوری جان نال پیار کریں - تان جو تُوں جیوندا رہوین - ۷. خداوند تیرا خدا اوہناں سبھ لعتاں تیرے ویریاں تیرے دُشمنانے جیہڑے تینوں دُکھ دینے نیں ، پاء دے گا - ۸. خداوند دے کم دی تابعداری کریں گاتے اوہدے سارے حُکماں جنہاں دے بارے آج دے دن میں تینوں آکھیا اے عمل کریں گا - ۹. خداوند تیرا خدا تیرے تہہ دیاں شیواں نوں تیرے تیری دھرتی پھل نوں چنگیاں شیواں نوں ودھلے گا - کیوں جو خداوند فیر سبھ چنگیاں شیواں چہ تیرے تُوں راضی ہووے گا - جس طرحاں اوو تیرے پیو دادا دے تون راضی سی - ۱۰. پر شرط ایہ وے پئی خداوند اپنے خدا دے فرمان تابعداری کریں - تے اوہدے حُکماں قانون نوں جیہڑے ایس شریعت دی کتاب چہ لکھ گئے - مٹے سارے دلے اپنی ساری جان نال خداوند اپنے خدا ول پرت آویں - ۱۱. کیوں جو ایہ حُکم جنہاں دے بارے آج دے دیہڑے میں حُکم دینا واں - تیرے وسوں باہر نیں - تے نال تیرے تون پراں نیں - ۱۲. اوو اسمان چہ نیں پئی تُوں آکھیں پئی کیہڑا ساڈے لئی اسمانے چڑھتے اونوں ساڈے کول لیاوے ساہنوں سُنا دے - تان جو اسیں اوہدے عمل کرئے - ۱۳. تے نال اوو سُمندر پار اے پئی تُوں آکھیں پئی کیہڑا ساڈے لئی سمندرون پار جاوے تے اونوں ساڈے کول لیاوے ساہنوں سُنادے - تان جو اسیں اوہدے عمل کرئے - ۱۴. پر کلام تیرے بوبت بیڑے دے تیرے مُد چہ تیرے دل چہ اے - تان جو توباوہدے عمل کریں - ۱۵. ویکھ آج دے دن میں زندگی تے نیکی تے موت بدی تُوں تیرے لگے رکھ دیتا اے - ۱۶. تے تون خداوند اپنے خدا دے حُکماں عمل کریں - جنہاں دا میں تینوں آج حُکم دینا واں پئی تُوں خداوند اپنے خدا نوں پیار کریں - تے اوہدیاں سبھ راہواں تے جلیں تے اوہدے حکماں نوں تے اوہدے قانونانے اوہدی مرضی نوں میں تے تون جیوندا رہوین گاتے ودھ جاوین گاتے خداوند تیرا خدا اوس دیس چہ تینوں برکت دیوے گا - جیدا مالک بنن لئی تُوں جانا ایں - ۱۷. پر جہ تیرا دل پرت جلتے تون نال سُنبھتے اوہدیاں گلاں چہ آ جاوین تے دُوجے معبوداں نوں مَتھا ٹیکیتے اوہناں دی عبادت کریں - ۱۸. تے آج دے دیہڑے میں تینوں پیلان ای دس دیناں واں پئی تُوں ضرور مارے جاؤ گتے - اوس دیس بُہتا چہر نال رہو گتے - جیدے چہ داخل ہوون لئی تُوں یردن دے پار جانے او - تان جو اوہدے مالک بنو - ۱۹. تے آج دے دن میں اسمان تے زمین نوں تہاڈے گواہ لیاناں واں پئی میں زندگی تے موت ، موت لعت تہاڈے سامنے رکھی اے - ایسی لئی زندگی نوں چُگ لوو - تان جو تُوں تہاڈی اولاد جیوندی رہوے - ۲۰. پئی تُوں خداوند اپنے خدا نوں پیار کریں - تے اوہدے حکماں دی تابعداری کریں - تے اوہدے نال چمبڑیاں رہوین - کیوں جو تُوں اوس دیس چہ وس دا رہوین - جیدے بارے چہ خداوند تیرے خُدا تیرے پیو دادا ابراہم تے اضاقتے یعقوب نال سوہ کھادی سی پئی اوو تہانوں بخش دے گا -

۱. جدوں موسیٰ نے اپنے ساریاں گلاں اسرائیل نال کرلیاں - ۲. اے اوہ فرمایا پئی آج دے دن میں اک سو ویہ ورپاں دا ہو گیا واں۔ 31 میرے چہن اندر تیرا باہر جان دی ہمت کوئی نہیں تے خداوند نے مینوں فرمایا اے تُوں یردن دے پار کدی وی نہ جائیں گے۔ ۳. ایس لئی خداوند تیرا خُدا تیرے لگے پار جلتے گا تے اوہ اوہناں قوماں تُوں تیرے اگیوں مُکادے گا تے تُوں اوہناں دا وارث ہویں گاتے یسوع ای تیرے لگے پار جلتے گا - جسراں پئی خُداوند فرمایا اے - ۴. خداوند اوہناں دے نال اُنچ ای کرے گا - جسراں اوہ اموریاں دے بادشاہاں سیحون تے عوج نال تے اوہناں دے دیس نال کیتلے اوہناں تُوں مار مُکلتے گا۔ ۵. جدوں خداوند اوہناں تُوں تیرے پتھ چ کرے تُوں اوہناں دے نال اوہناں سبھ حُکماں دے مطابق کریں - جنہاں دا مینوں حکم دتا اے۔ ۶. ایس لئی تگڑے پتھ حوصلہ رکھو تے خوف نہ کرو تے اوہناں سامنے ڈر نہ رکھو - کیوں جو خداوند تہاڈا خدا تہاڈے نال چلدا اے - اوہو نہ تہانوں چھڈے گا نہ ای چھڈے گا۔ ۷. فیر موسیٰ نے یسوع تُوں بلایے سارے اسرائیل دے لگے اوہناں آکھیا پئی تگڑا ہو جلتے تُوں اپہناں لوکاں دے نال اوس دیس چ داخل ہوویں گا - جدھ بارے چ خداوند اوہناں دے پيو دادے نال قسم کھادی پئی اوہناں تُوں بخشی دے گاتے تینوں اوہناں وارث بنلے گا۔ ۸. خداوند تیرے لگے لگے چلے گا اوہ تیرے نال ہووے گاتے تینوں نہ او چھڈے گاتے نہ چھڈے گا - ایس لئی تُوں خوف نہ کر نہ دلا ہو۔ ۹. تے موسیٰ نے ایس شریف تُوں لُخیتے لاویاں - کاہناں دے جیڑے خداوند دے عہد دے صندوق تُوں چُک دے سن - اسرائیل دے سبھ وڈے وڈیریاں دے حوالہ کیتا - ۱۰. تے موسیٰ نے اوہناں تُوں حُکم دے کے آکھیا پئی ستویں ورہ دے اخیر چ چھڈاکے جان دے سال خیام دی عید تے ویلے۔ ۱۱. جدوں سبھ اسرائیل خداوند تیرے خُدا دے حضور اوس تھان چ جنہوں اوہ چُک لے گا، حاضر ہوں دے لئی آوے تُوں سبھ اسرائیل دے لگے ایس شریف تُوں پڑھ سناویں - ۱۲. تُوں سبھ لوکاں تُوں یعنی بندے زناہاں تے پردیسیاں تُوں جیڑے تہاڈے پھاٹکاں دے اندر ہوں - کٹھیاں کر - تاں جو اوہ سُننے سیکھن - ۱۳. تے اوہناں دے مُندے جیڑے نئیں جانے سُننے خداوند تہاڈے خدا توں ڈرنا سیکھن - جدوں تیک اوہ اوس دیس وچ وسدے رہن - جدھ وچ تسی یردن پار کرکے جانے اوہ تان جو باویدے مالک بنو۔ ۱۴. تے خُداوند موسیٰ تُوں فرمایا پئی تیری موت دا ویلا نیڑے آگیا اے تُوں یسوع تُوں سِد تے تسی دوویں کٹھ دے خیم چ کھلوو تان جو میں اوہناں حُکم دیاں تے موسیٰ نے یسوع گتے کٹھ دے خیم چ کھلوتے۔ ۱۵. تے خداوند خیم اندر بدل دے تھم چ وکھالی دتالے بدل دا تھم خیم دے بُوے تے کھلوتا - ۱۶. تے خداوند موسیٰ تُوں آکھیا پئی تُوں اپنے پیو دا دے نال سوں جائیں گاتے اپنے لوک اُنھن گتے اوہرے معبوداں دے مگر تُوں کے بد کاری کرن گے - اوس دیس چ اپنے جتھ اپنے اوہناں دے وچکار وسن جانے تے مینوں چھڈ دین گتے اوس عہد تُوں جیڑا میں اوہناں دے نال بنیا اے بہن دین گے۔ ۱۷. تے اوس ویلے میرا قبر اوہناں تے بھڑکے گاتے میں اوہناں تُوں چھڈ دیاں گاتے اپنا مُند اوہناں توں لُکاواں گاتے اوہ کھادے جان گتے وڈیریاں مصیبتاں تے آفتاں اوہناں تے آپن گیاں - تے اوہ اوس دین آکھن گے پئی اپنے مصیبتاں تے آفتاں ایس لئی سادے لے نئیں پیاں پئی سادے خدا سادے وچکار نئیں ؟ ۱۸. تے اوس ساری بدکاری دے پاروں جیڑی اوہناں تے کیتی پئی اوہرے معبوداں دے وِل مُند کیتا - میں اوس دین اپنا مُند اوہناں توں لُکاواں گا۔ ۱۹. ایس لئی ہُن تسی اپنے لئی گیت لُخوتے بنی اسرائیل تُوں سکھاؤ تے اوہناں تُوں اوہناں دے مُند چ پاؤ - تان جو اپنے گیت میرے لئی بنی اسرائیل دے وچکار گواہی ہووے۔ ۲۰. جدوں میں اوہناں تُوں اوس دیس چ داخل کراں گا - جدھ بارے اوہناں دے پيو داڈے نال ستوں کھادی - اوہو دیس جدھ چ دُھتے شہد وگد اے - تے اوہو کھان گتے رجھن گتے موٹھو جان گتے اوہرے معبوداں وِل منہپ کرن گتے اوہناں دی عبادت کرن گتے مینوں حقیر جانن گتے میرے عہد تُوں بہن گے۔ ۲۱. تے جدوں اوہناں دے خلاف گواہ بن کے کھلوے گا - ایس لئی اوہو اوہناں دی آل دے مُند چوں نہ بھلے گا کیوں جو اوہناں دے وچار جیڑے اوہو آج دے دن کر دے میں جاندا ہاں - ایس توں پیلاں پئی میں اوہناں تُوں اوس دیس وچ داخل کراں - جدھ بارے چ میں اوہناں نال قسم کھادی سی - ۲۲. تے موسیٰ نے اوس دین اپنے گیت لُخیا تے بنی اسرائیل تُوں سکھایا - ۲۳. خداوند یسوع تُوں حکم دے کے آکھیا تگڑا پتھ حوصلہ رکھ کیوں جو بنی اسرائیل توں بنی اسرائیل تُوں اوس دیس چلے جائیں گا - جس دی میں اوہناں نال قسم کھادی اے تے میں تیرے نال ہوواں گا۔ ۲۴. جدوں موسیٰ اوس شریعت دیاں سبھ گلاں تُوں کتاب لُخن توں وپلا ہوا - ۲۵. تے اوہ لاویاں تُوں جیڑے خداوند دے عہد دا صندوق چُک دے سن - حُکم دتالے اوہناں تُوں آکھیا - ۲۶. پئی ایس شریف دی کتاب تُوں لوو تے خداوند اپنے خُدا دے عہد دے صندوق چ اک پاسہ رکھ دیو پئی اپنے اوتھ تہاڈے خلاف گواہ ہووے۔ ۲۷. کیوں جو میں تہاڈی بغاوت تے باغی طبیعت تُوں جانناواں کیوں جو آج جدوں پئی میں تہاڈے نال جیونا واں - تسان خداوند دے خلاف بغاوت کیتی میرے مُرن دے بعدوں کیہووے گا ؟ ۲۸. اپنے قبیلیاں دے سرداراں تے وڈے وڈیریاں تے قاضیاں دے کنب میں اپنے گل پا دیاں تے آسمان تے دھرتی تُوں اوہناں دے خلاف گواہ بناواں - ۲۹. کیوں جو مینوں پتہ اے پئی میرے مُرن دے بعد تسان وگڑ جاناں ایس تے اوس راتے جدھا حکم میں تہانوں نئیں دتا - پرت جاؤ گتے اخیر دناں چ تہاڈے مُصیبتاں آون گیاں - جدوں تسی خدا دے لگے بدی کرو گے - اپنے پتھ دے کماں نال اوہناں عَص دواؤ گے۔ ۳۰. تے موسیٰ نے اسرائیل دی ساری جماعت دے گناہ چ ایس گیت دیاں گلاں اخیر تیک آکھ سناٹیاں -

۱. دھیان دئیو - اسمانون پئی میں گل کراں تہ دھرتی میرے مُنہ دیاں گلاں سُنہ۔^۲ مینہ دے وانگر میری ڈانٹ پٹ وَسے۔ تریل وانگر میری تقریر ڈِگ بھوارے وانگر نرم گھاتے۔ جھڑیاں دے وانگر ہریاوت۔^۳ میں خداوند دے ناں دی وڈیائی کراں گا - تُسیں ساڈے خدا دی عِزّت کرو۔^۴ اوہ چٹان اے اودا کم کمال اے۔ کیوں جوا ودے سارے رستے سچیاں دے خداوند وفادار اے۔ بُریائی تھوں پاک اے۔ اوہ سچا دینتدار۔^۵ اودے نال نیچ پُتر بُری طرحاں پیش آوے۔ ڈینگیاں تُرن والی قومے صدی^۶۔ کیم تُسیں خدا وند نال اینج ورت دے او۔ اے بیوقوف لوکو - جیناں وچ سمجھ نہیں - کہہ او بُھاڈا پیدا کرن والا نہیں؟ جہ تینوں بناکے کھڑیاں کیتا۔^۷ پرانیا ولبیاں یاد رکھو - ہر پیڑجی دے ورھیا۔ دھیان کرو - ایہہ پیو دے کولوں پُچھ پئی تینوں دس۔ وڈھیریاں تھوں پُچھتے او تینوں سمجھان۔^۸ جیدوں حق تعالیٰ قومان نوں میراث وڈی تہ آدم دی اولاد نوں وکھریاں وکھریاں کیتا۔ اہے قومان دیاں سرحدان اسرائیل دی ال دے مطابق ٹھہراؤں۔^۹ کیوں جو خداوند دا حصّہ اودی اُمت اے۔ یعقوب اودی وارث دا حصّہ اے۔^{۱۰} اہے اوس اُجاڑ دھرتی یعنی بنجر تہ چیکن ولہ جنگل وچ ویکھیا - اہے اودی رکھوالی کیتی۔ اودی سولیت رکھ دے پروٹ وانگر رکھوالی کیتی۔^{۱۱} جینج عُقاب اہے اہے دی رکھوالی کردا اے۔ اہے اہے بچیاں لہ اڈا ادا اے۔ اینج ای اونوں اونوں اپنی بانہ کھلار کھلے لیا تہ اہے پرانے اہے چُک لیا۔^{۱۲} خدا ای کلّے اہے راہ وکھایا اے۔ اودے نال کوئی اوہرا نہیں سی۔^{۱۳} اہے اونوں دھرتی دیاں ٹیسیاں لہ سوار کیتا۔ اہے پیلی دا پھل کھوادا - چٹان وچوں اونوں شبدتے اہے پتھر وچونیل چو سیا۔^{۱۴} گاں دا مکھن تہ بھڈ بکری دا دودھتے بکری دے بچے دی چربی - باشانی تہ بکرے کنک دا گودا - لہو انگور تہ اصلی مہ پیتی۔^{۱۵} یعقوب تہ کھاد تہ رجا - یسرون موٹا پوتے چھڑیاں مارن لگا - شحیم تہ لحیم تہ جسیم ہوا - اہے جمن ولہ خدا نوں چھڈ دتا تہ اہے چھڈن والی چٹان نوں نیچ جانی۔^{۱۶} اوہرے دیوتیاں دے سببوں اونوں غیرت دوائی - ناپاک شیواں دے سببوں اونوں عُصّہ چڑھایا۔^{۱۷} اونان شیطاناں لئی اونان گُزاریا - جیڑے دیوتا ہن طاہر ہوئے ستن - اونان دے پیو دادیاں اونان دی خدمت ناں کیتی۔^{۱۸} اوس چٹان تھوں جنہیں تینوں جُمیا توں سُست ہوا تہ اہے پیدا کرن ولہ نوں بھل گیا۔^{۱۹} تہ خُدا تہ ویکھاتے نفرت کیتی تہ اہے دھیان پُتران نال عُصّہ ہوا۔^{۲۰} تہ آکھیا میں اونان تھوں اپنا مونی لکواں گا - تاں جو ویکھیں پئی اونان دا اخیر کیہوے گا - اوتھ ڈینگی تُرن والی پیڑھی اے۔ ایس پُر جیناں وچ وفا نہیں۔^{۲۱} اونان تہ دیوتے تھوں مینوں غیرت دوائی - اہے میٹ جان ولہ بُتاں دے سببوں مینوں عُصّہ چڑھایا - ایس سببوں پئی میں وی غیر قوم دے سببوں اونوں غیرت دیواں گا۔^{۲۲} کیوں جو میرے قبر دے سببوں اک آگ بھڑک اُٹھی - جیڑی پاتال تیک سڑے گی - اوہ دھرتی دے پھل سہ اونوں کھا جاوے گی تہ پہاڑاں دیاں نیپاں ساڑ دیوے گی۔^{۲۳} میں اونان تہ آفتان دے ڈھیر لاواں گا تہ اپنا ہر اک تیرا اونان تہ خرچ کراں گا۔^{۲۴} اوہ بھکھ نال گھل جان گتے تاپتے سخت بیماری نال کھادے جان گتے اونان تہ باڑن ولہ جانورن دے دندے دھرتی رٹن والیاں دا زہر جھداں گا - کہ جواب بندے کواریاں دے دودھ پیندے بچے۔^{۲۵} بارہو تہ تلوار اونان دا کم کر دے گی تہ ولگن دے اندر خوف۔^{۲۶} میں تہ اینج آکھنا آں پئی میں اونان نوں کھلار پلار دیواں گا تہ بندیاں دی پیڑھی تھوں اونان دا ذکر ای مٹا دیواں گا۔^{۲۷} جہ مینوں وبری دے گھمنڈ دا خیال ناں آؤندا - پئی کدھرے اودے مخالف پُٹھا ناں سمجھن تہ آکھن ساڈی بانہ ای زور آور ہو گئی اے۔ تہ ایہ سب کُجھ خداوند کولوں نہیں ہوا۔^{۲۸} کیوں جو اوہ اک ایسی قوم نہیں - جہناں وچ حکمت نہیں تہ اونان وچ کُجھ عقل نہیں اے۔^{۲۹} جہ او عقلمند بندے سمجھ لیندے تہ اہے انجام دے بارے کُجھ سانبہ کر لیندے نہیں۔^{۳۰} اک کینج ہزار دا پچھا کردا - اوہ کینج دس ہزار نوں لیجاندا۔ ہر جہ اونان دی چٹان اونان نوں ویج ناں دیندے خُدا تہ خدا وند اونان نوں حوالہ ناں کر دیندا۔^{۳۱} اونان دی چٹان ساڈی چٹان وانگر نہیں - اونان دا گواہ آپ ساڈے وبری نہیں۔^{۳۲} اونان دی انگور زریلے نیسے اونان دے کُجھ کوڑے نہیں۔^{۳۳} اونان دی مہ اڑدھواں دا رستہ رستیاں دا قاتل زہر۔^{۳۴} کہ ایہ سب کُجھ میرے کول خزانیاں وچ نہیں تہ میرے زخیریاں تہ ٹھہ لگھوئے نہیں۔^{۳۵} بدلہ لینا سزا دینا میرا کم ہووے گا - جس دیہائے اودے پیر تلکے گے۔ کیوں جو اونان دی موت دا دیہار نیڑے اونان تہ گزرن والا حادثہ ہووے۔^{۳۶} خداوند ایمی اُمت دے حق دا رکھوالا ہووے گا تہ اہے نوکراں تہ ترس کھاویں گا - جیدوں اوہ ویکھ گا پئی اونان دا زور مُک گیا اے۔ پئی قیدی یا آزاد نہیں رہا۔^{۳۷} اوہ آکھ گا اونان دے دیوتے کتھ نہیں؟ اوہ چٹان کتھ وے جیدے اونان وگرا بھروسہ سی۔^{۳۸} اونان قربان ہواں دی چربی کھادی تہ اونان دے تپاون دی مہ پیتی - ہن اُتھ کے ٹھاڈی مدد لئی آؤن تہ ٹھاڈی پناہ دی تھان بنن۔^{۳۹} میں ویکھو میں اوہ ای آں - میرے سیوا کوئی خدا نہیں - میں ای مارنا تہ میں ای جواناں - میں ای زخمی کرنا تہ میں ای جنگا کرناں - کوئی ہ ای نہیں جیڑا میرے تھوں چھڈلے۔^{۴۰} میں اپنی بانہ اسمان ول چُکنا آں تہ اپنی ابدی حیاتی دی سوہ کھانا واں۔^{۴۱} جیدوں میں لیشکدی تلوار نوں تیغاں کراں گا تہ نیاں لئی اپنا پتہ وڈھواں گا تہ اہے مخالفان کولوں بدلہ لواں گا تہ حسد رکھن والیاں نوں سزا دیواں گا۔^{۴۲} میں تیرے تیراں نوں لہو نال مست کراں گلتے اپنی تلواراں نوں ماس کھواواں گا - یعنی قاتلان تہ قیدیاں دا لہو تہ وبری دے سرداراں دے سیر دا ماس۔^{۴۳} اے قومو! اودی اُمت لئی للکارو - کیوں جو اہے نوکراں دے لہو دا بدلہ دے گا - اوہ اہے مخالفان تھوں بدلے گا - اہے دیستے اپنی قوم لئی مُل دے گا۔^{۴۴} تدوں موسیٰ تہ اودے نال نوں دے پُتر یسوع تہ آ کے ایس گیت دیاں ساریاں گلاں لوکاں لگ آکھ سُنائیاں۔^{۴۵} جیدوں موسیٰ ساری آل اسرائیل نوں ایہ گلاں آکھ کے فارغ ہوا۔^{۴۶} تہ اہے اونان نوں آکھیلے اپناں نوں آکھیلے اپنیاں دلاں نوں اونان ساریاں گلاں ول توجہ دیو - جہناں دے بارے میں آج دے دیہائے گواہی دینا وائے اپنیاں مُندھیاں نوں اونان دے بارے حُکم دیو تہ شریعت دیاں ایناں ساریاں گلاں تہ کوشش کرکے عمل کرن۔^{۴۷} کیوں جو ایہ کلام ٹھاڈے لئی فائدہ نہیں - سگون اوہ ٹھاڈی حیاتی اے۔ ایس تھوں ٹھاڈے دیہائے اوس دیس وچ طہو جاوے گے۔ جیدے ول تُسی یردن دے پار جانداں او تاں جو تُسیں اودے مالک بن جاؤ۔^{۴۸} تہ خداوند موسیٰ نال اوسے ای دیہائے کلام کرکے فرمایا۔^{۴۹} پئی عباریم دے پہاڑ جا تہ کنعان دے دیس ول نظر کر جیڑا میں ال اسرائیل دی ملکیت لئی دینا چاہنا واں۔^{۵۰} تہ اوہ پہاڑ جیدے تھوں چڑھن والا ایس - تُو مر جاوے فلتے اہے لوکاں وچ شامل ہو جاوے گا - جینج تیرا بھرا ہور دے پہاڑے مر گیلے اہے لوکاں وچ شامل ہوا۔^{۵۱} ناں جو تُسان دونوں آل اسرائیل دے وچکار صین دے اُجاڑ وچ مریہ قاش دے پانی تہ میرے خلاف قصور کیتا تہ اسرائیل

دے سامنے میری وڈھوں ناں کیتی - ۵۲^{۵۲}. سو اوس دیس وچ جیہڑا تیرے لگے اے جیہڑا میں اسرائیل نوں دیاں گا پر تُوں اوہدے وچ ناں وڑیں گا -

۱. اپہ اوہ برکت اے جیدے نال مرد خدا موسیٰ نے اپنی وفات توں پہلاں بنی اسرائیل نوں دعا دتی۔ ۲. اوہ آکھیا۔ خدا وند سینا توں 33 آباہے سعیر توں اپنی قوم تے طلوع ہویا۔ اوہ فاران دے پاڑ توں جلوہ وکھایا تے مریہ قادیش وچ آیا۔ اوہ کھیتھ وچ لانیو وانگ اگ پھٹ پئی۔ ۳. اوہ قہرے قوماں نوں تباہ کردتا۔ اوہ سارے پاک بندے تیرے تھ وچ سن تے اوہ تیرے قدماں وچ بیٹھ۔ اونانے اوہی گلاں توں جانن پایا۔ ۴. شریعت دا حکم جیڑا اوہ فرمایا۔ یعقوب دی جماعت اوہی ملکیت اے۔ ۵. اوہ یسرون وچ بادشاہ ہویا۔ جدوں قوم دے سردار دتہ گئے۔ بنی اسرائیل دے قبیلے کٹھ ہوئے۔ ۶. روئین دے حق وچ اوہ آکھیا۔ روئین جیوندا روئے نہ مرے۔ بھانویں اوہی مرد گھٹ نیں۔ ۷. یہود دے حق وچ اوہ انج آکھیا اے خدا وند! یہود دی سن تے اونوں اوہی قوم کول فیر لیا۔ تیرا ہتھ اوہی لئی جنگ کرے تے اوہی دشمنان دے خلاف توں اوہی مدد کر۔ ۸. لادی دے حق وچ اوہ آکھیا لادی کول تیرا تمیم ہووے۔ تیرے اُس پسندیدہ مر کول تیرا اوریم ہووے۔ جنہوں توں منہ آزما لتا تے جیدے نال مریہ دے پانی تے توں لڑیا۔ ۹. جنہ اپنی ماں دے حق وچ آکھیا۔ کہ میں اونان توں ویکھدا نیں۔ جنہ اپنے بھراواں نوں اپنا نہیں منیا۔ جنہ اپنے پتراں توں نہیں پچھانیا۔ پر تیریاں گلاں نوں یاد رکھیائے تیرے عہد دا دھیان کیتا۔ ۱۰. اوہ یعقوب نوں تیرے احکام تے اسرائیل نوں تیرے شریعت سکھاندے نیں۔ اوہ تیرے لگ بخورے ساڑیاں ہویاں قربانیاں مذبح تے رکھدے نیں۔ ۱۱. اے خدا وند! اوہی ملکیت نوں برکت دے تے اوہی ہتھان دا کم قبول فرما۔ اوہی دشمنان دے پٹان نوں خراب کر۔ یعنی اوہی مخالفان دی۔ تاں جو اوہ برقرار نہ رہن۔ ۱۲. بنیامین دے حق وچ اوہ آکھیا خدا وند دا پیار بنیامین اے۔ سلامتی نال اوہی کول اوہ روئے گا۔ اوہ سارا دن اوہی راکھی کردا اے۔ اوہ اوہی موڈھیاں دے وچ رہندا اے۔ ۱۳. یوسف دے حق وچ اوہ آکھیا اوہی دھرتی خدا وند ولوں مبارک ہووے۔ اُتے آسمان دے ودھیا تحف۔ اوہ بحر عمیق نوں جیڑا تھلے۔ ۱۴. سوچ دے اگلے ہوئے ودھیا تحف۔ جن دے پکٹے ہوئے ودھیا تحف۔ ۱۵. پرلے پیڑاں دا ودھیا پن۔ سدا رن لے تیاں دے ودھیا تحف۔ ۱۶. زمین تے اوہی آبادی دے ودھیا تحف۔ اوہی خوشی جیڑا جھاڑی وچ رہندا اے۔ یوسف دے سرے لٹھن۔ سگوں اوہی سر دے گنج توں توں جیڑا اپنے بھراواں وچ امیر اے۔ ۱۷. اوہی شان بلد دے پلیٹھی لے بچ جی اے تے اوہی سنگ جنگلی سنڈھ دے سنگ نیں۔ اونان نال ای اوہ ساریاں قوماں نوں۔ سگوں زوین دے اخیر تیکر ساریاں نوں دھک گا۔ اوہ افرائیم دے لکھاں لکھ تے منس دے ہزاراں ہزار نیں۔ ۱۸. زبلون دے حق وچ اوہ آکھیا۔ اے زبلون توں اپنے باہر جان وچ تے اے یساکر توں اپنے تنبواں وچ خوش رہ۔ ۱۹. اوہ قوماں نوں اونان پہاڑ تے سدے نیں۔ جتھ اوہ سچائی دیاں قربانیاں چڑاندے نیں۔ کیوں جو اوہ سمندراں دی فروانی چویدے تے کنڈھ دے لکھوئے خزانیاں نوں کٹھا کردے نیں۔ ۲۰. جاد دے حق وچ اوہ آکھیا۔ مبارک اے اوہ جیڑا جاد نوں ودھلے۔ اوہ شیر وانگوں لک کے بیٹھیائے۔ بانہوں سگوں سر وی پاڑ دیندا اے۔ ۲۱. اوہ پہلا ٹوٹا اپنے لئی چن لے۔ کیوں جو بادشاہی حصہ اوتھ وکھرا کیتا گیا سی۔ اوہ قوماں دے سرداراں دے نال آیا۔ اوہ خدا وند دی سچائی تے اسرائیل نال اوہیاں قضاواں نوں پورا کیتا۔ ۲۲. اونان دے حق وچ اوہ آکھیا۔ دان شیر دا وہ بچ اے۔ جیڑا باشان توں گڈک آندا اے۔ ۲۳. نفتالی دے حق وچ اوہ آکھیا۔ اے نفتالی توں جو رضا مندی نال رجیا ہویا تے خدا وند دی برکت نال بھریا ہویا اے۔ اوہ لہندے دکھن دا مالک اے۔ ۲۴. آشیر دے حق وچ اوہ آکھیا۔ آشیر پتراں دے وچ ساریاں نالوں مبارک ہووے۔ اوہ اپنے بھراواں وچ زیادہ مشہور ہووے۔ اوہ اپنے پیرتیل وچ ڈوہ۔ ۲۵. تیرے بینڈے لوہے پتل دے ہون گے۔ دناں دی اخیر تیکر تیرا سکھ قائم ہووے۔ ۲۶. یسرون دے رب ورگا کوئی وی نہیں۔ جیڑا فضا سگوں بدلاں تے۔ بڑی شان نال سوار ہوکے تیری امداد لئی آوے۔ ۲۷. ازلی خدا تہاڈی چھین دی تھان اے۔ ابدی بانہوں پٹھان نیں۔ اوہ دشمن نوں تیرے سامنیوں کڈھ دتا تے آکھیا پئی "مار دے۔ ۲۸. سو اسرائیل سلامتی نال تے یعقوب دا سوما کلا۔ کنک تے دی دھرتی وچ وسے گا۔ اوہی لئی انیر توں تریل پوے گی۔ ۲۹. مبارک ایں توں اے اسرائیل! خدا وند دی بچائی ہوئی قوم۔ کون تیرے وانگ اے۔ اوہی تیرے سہارے دی سپر۔ تیری شان دی تلوار ہے۔ تیرے دشمن تیرے لگ عاجزی کرن گے۔ توں اونان دیاں آجائیاں نوں پیراں پٹھ رولیں گا۔

۱. تده موسیٰ مواب دے میدان تون نبو دے پہاڑ دے ول فسج دی چوٹی لے جیڑی یریحو دے سامنیوں چڑھیا تے خداوندے اونیوں سارا دیس جلعاد تون لے کے دان تیک وکھایا۔ ۲. سارا نفتالی تے افرائیم تے مہ دا دیس تے پودا دا سارا دیس مغربی سمندر تیک۔ ۳. تے نجیہ یردن دی وادی یعنی کھجوریاں دے شہر یریحو دا میدان صو تیک۔ ۴. تے خداوندے اونیوں اکھیا اے پئی اوہ دیس اے جیدے بارے میں ابرام تے اضاقت یعقوب نال سونہ کھا کے اکھیا پئی اونان دی اولاد نون دیواں گا۔ ۵. سو موسیٰ خداوند دا خادم اوتھ خداوند اکھن موجب مواب دے دیس وچ مر گیا۔ ۶. تے مواب دی وادی وچ بیت فکور دے سامنہ دیا گیا۔ پر اودی قبر نون آج تیک کوئی نہیں جاندا۔ ۷. تے موسیٰ اپنی موت دے ولے اک ویلے اک سوویہ ورھیاں دی عمر دا سی۔ اودیاں اکھاں کمزور ناں ہویاں تے ناں اودا زور گھٹیا۔ ۸. تده بنی اسرائیل تے موسیٰ دے لئی مواب دے میدان وچ تیر دپاڑے تیک پیٹیا۔ جیدوں تیک پئی موسیٰ تے پیٹن دے دپاڑے پورے ناں ہوئے۔ ۹. تے تون دا پتر یشوع حکمت نال بھریا ہوئیا سی۔ کیوں جے موسیٰ تے اپنہ اودے رکھ تے بنی اسرائیل تے اودی فرمانبرداری کیتی جیویں خداوندے موسیٰ نون حکم دتا۔ عمل وچ لیلے۔ ۱۰۔ ایس تون بعد اسرائیل وچ کوئی نبی موسیٰ ورگا ناں ہویا جیدے خداوند اپناں ن نیڑے ہویا۔ ۱۱۔ اپناں ساریں نشانیاں تے عجائبات وچ جیڑے خداوندے لے گئے پئی اپناں نون مصر دی زمین وچ فرعون تے اودے سارے ویریاں تے اوس دے سارے دیس دے لے کرے۔ ۱۲۔ تے سارے زور تے تہتے وڈھے معجزیاں وچ جیڑے موسیٰ تے سارے بنی اسرائیل دیاں اکھاں دے سامنہ وکھلے۔

یشوع

۱۔ خداوند دا خادم موسیٰ جدوں مر گیا تے خداوندے یشوع نون جیڑا تون دا پترے موسیٰ دا مددگار سی کیا۔ ۲۔ موسیٰ میرا خادم ۱ جیڑا مر گیا اے ہون تون اونان لوکاں دے نال دریائے یردن تون پار کر کے اوس ملک وچ جان لئی تیار ہوجاؤ جیڑا میں بنی اسرائیل نون دیواں گا۔ ۳۔ تے جیڑا وعدہ میں موسیٰ نال کیتا سی کہ جس جگہ تون پیر رکھیں گا او جگہ میں تینوں دوا گا۔ ۴۔ جنگل تولا کے لبنان تیک وڈے دریای فرات تو مغرب دے ول وڈے سمندر حتیاں دا سارا حق تیرا اے۔ ۵۔ تیری زندگی دے وچ کوئی وی بندہ تیرے سامنہ کھڑا نہیں ہووے گتے جیویں میں موسیٰ دے نال ساں اویں میں تیرے نال رواں گا۔ نہ میں تینوں چھڈاں گا نہ ای میں تیرے تو دور ہواں گا۔ ۶۔ ایس لئی مضبوط ہوجا تے تسلی رکھ کیوں جے تواس قوم نون اوس ملک دا وارث بناویں گا جیویں میں اونان تون دین دی قسم اونان دے پو دادے نال کھادی۔ ۷۔ تہن تون مضبوط بہادر ہوتے اوس شریعت عمل کر جیڑی میرے خادم موسیٰ تے تینوں دتی سی تہن تون نہ کھہ مڑیں تہ تون سچ مڑیں تے جس جگہ تون جاوے گا او تیری ہوے گی۔ ۸۔ تے اے شریعت دی کتاب تیرے منہ تون کدی دور نہ ہووے تون دن تے رات ایندے دھیان دویں تے جیڑا کجھ ایندے وچ لکھیا ہویا اے اوندے عمل کرتے فیر تیرا سیر اوجا ہووے گتے تون مقبول ہوویں گا۔ ۹۔ تے کی میں تینوں حکم نیں دتا؟ کہون تون بہادر ہوتے ڈر نہمت نہار کیوں جے تون جتھ وی جاویں گا خداوند تیرا خدا تیرے نال ہووے گا۔ ۱۰۔ تے یشوع لوکاں دے سرداراں نون ایہ حکم دتا کہ ۱۱۔ لشکر دے پاس جا کے لوکاں نون دسو کہ اپنہ راہ دا سامان تیار کر لو کیوں جے تین دن دے وچ دریائے یردن نون پار کر کے اوس ملک تے قبضہ کرن لئی جاناں ایں جیڑا خداوند تہاڑے خدائے تہاڑی جائیداد بنائی اے۔ ۱۲۔ تے فیر بنی روبن، بنی جدہ منسی دے نصف خاندان نون یشوع اپنہ اکھیا ک۔ ۱۳۔ تے جیڑی گل خداوند دے خادم موسیٰ تے تہانوں کہی سی کہ خداوند تہاڑا خدا تہانوں آرام دیندے ایہ ملک تہاڑا ایں۔ ۱۴۔ تے تہاڑی بیویاں تہاڑے بچے تہاڑے جانور ایس ملک وچ رہیں گے جیڑے موسیٰ تے دریائے یردن دے چڑھدے پاس وچ لہے سی۔ تہاڑے لڑن لے سارے مرد تہاڑے لگے لگے جان گتے آخر تیک مدد کرن گے۔ ۱۵۔ تے جدوں تیک خداوند تہاڑا خدا اونان نون آرام نیں دیندے اوس ملک تے جیڑا خداوند تہاڑے خدائے اونان نال وعدہ کیتا اے قبضہ نہ کر لین۔ اوس ولے تیک تون اونان نال روہیں گتے فیر تون اپنہ ملک وچ جکے آرام کر سکدا ایہ تے جیڑا خداوند دے خادم موسیٰ تے دبارے یردن تے مشرق دے وچ سورج دے چڑھدے وقت کیتا سی۔ ۱۶۔ تے فیر اونان نیں یشوع نون کیا کہ جیڑا کجھ تون سانوں کیا اے اسیں او کراں گتے جتھ جتھ تون سانوں گھلے اے اسیں جاواں گے۔ ۱۷۔ تے جس طراں اسیں امور دے وچ موسیٰ دے نال سی ایسے طراں تیرے نال رواں گے۔ اسیں صرف چاہندے ساں کہ جس طراں خداوند تیرا خدا موسیٰ دے نال سی تیرے نال وی ہوے۔ ۱۸۔ تے جیڑا کوئی تیرے خلاف جاوے گا یا تیرا حکم نیں منیں گا اونوں قتل کر دتا جاوے گا۔ تون صرف مضبوط ہو جا۔

۱۔ فیر تون دے پتریشوع شطیم دے دو جاشوساں تون چوری نال پیجیلے اوناں تون آکھیا ک جاؤتے اوس ملکتے خاص طورے 2
یریحو تون ویکھ کے آؤ۔ فیر او ترگتے فیر راحب نال دی کیسی فاحشہ دے گھر وچ وڑے اوتھ ای رُک۔ ۲۔ یریحو دے بادشاہ تون جدو
ن پتا چلیا ک اج رات کجھ اسیرائیلی مُلک دے وچ جاشوسی کرن لئی ایتھ آئے۔ ۳۔ فیر یریحو دے بادشاہ راجب تون ایہ پیغام پیجیا
ک جہڑے لوکی تیرے کول آئے تیرے گھر وچ وڑ آئے اوناں تون کڈتے ایتھ لے آ کیوں جے او مُلک دی جاسوسی کرائے۔ ۴۔ اوس
عورت نے اوناں تون کیتے لوکا دیتا آکھیا ک او مُنڈے میرے کول آئے سی پر مینوں پتہ نہی ک او کیتھوں آئے سی۔ ۵۔ تے جدوں ھیرا بولتے
پورے شہر یوں بند کرن دا ویلا بولتے او مُنڈے ترگتے مینوں نہی پتا ک او کیتھ گئے۔ چھیتی دے نال پیجھا کروتہو سکدا اے ک تسی
اوناں تون لب لو۔ ۶۔ پر اُونہ اوناں تون سَن دی لکڑیاں دے تھلے لوکا دتا جہڑیاں اُونہ اوتھ کتھیاں کیتیاں سی۔ ۷۔ کیوں جے ایہ لوک
جاشوساں تون لبھن لئی اوس رات تیرے جہڑی یردن دی ڈھلان تون جاندی اے پیجھا کرن آلیاں دے نکلدے ای شہر دے پھاٹک تون
بند کر دیتا گیا۔ ۸۔ اھدے تون پہلاں ک جاشوسی کرن لے لمبے جاندے او چھتے گئی۔ ۹۔ تے اوناں تون آکھیا ک میں جاندی آن کہ
خداوند نے ایہ مُلک تہاؤں دتا اے۔ ساڈے تہاڈا بھٹ ڈر اے پورے مُلک دے لوک ایس ڈر تون میر دے پئے۔ ۱۰۔ کیوں جے اسیں
شہر دے ک جدو تسی مصر تون نکلتے خداوند تہاڈے لئی بحر قلزم دے پانی تون سُکھا دیتا سی۔ تسی یردن دے مشرق وچ رہن لے
اموریاں دے بادشاہ عوج تون تباہ کرکے اوناں دے نال کی سلوک کیتا۔ ۱۱۔ جدو اسیں ایہ گِل سنیے اسیں پگھل گئے تہاڈے سببوں
سارے لوکاں دا حوصلہ میر گیا۔ کیوں جے خداوند تہاڈا خدا ای لے سمان تہیلے زمین دا خدا اے۔ ۱۲۔ تہوں خداوند دی قسم کھا ک آکھو
کے تسی میرے خاندان دے نال چنگا کرو گے۔ جیویں میں تہاڈے نال چنگا کیتا اے مینوں کوئی سچا نشان دبو۔ ۱۳۔ ک تسی میرے ماں
تے بیو دی تے میرے پھراتے بھین دی تے اوناں دے جانن آلیاں تون چھڈو گتے سانوں میرن تون بچاؤ گے۔ ۱۴۔ اوناں مُنڈیاں نے اُونوں یقین دتا
کے ساڈی جان تہاڈی جان تون پلے گی شرط ایہ ک جو اسیں کہنے پئے آن اھدے بارے تون کسے تون نہی دسیں گی۔ تے جدوں خداوند
سانوں ایہ مُلک دیوے گتے فیر اسیں تیرے نال چنگا کراں گے۔ ۱۵۔ فیر اُونہ اوناں تون کھڑکی ولوں رسی دے نال تھلے لہ دتا۔ کیوں جے
جہڑے گھر او رندی سی او شہر دا ای حصہ سی۔ ۱۶۔ تے اُونہ اوناں تون آکھیا ک پہاڑا تے تہ جاؤ کیوں جے لین لے تہاؤں لین تے تین دن
تیک اوتھ ای لوک رہنا جدو ن تیک او مُڑکے نہ آون فیر تسی اپنی راہ تون پھینا۔ ۱۷۔ اوناں مُنڈیاں نے اُونوں آکھیا ک جہڑی قسم تون
سانوں دتی اے ایسی اُونوں منان گے۔ ۱۸۔ کیوں جے تون ساڈے ایس مُلک وچ وڑدے ویلے اے لال رسی تون تون سانوں تھلے لایا اے تے تون
اپنے ماں، بیو بھین، پھراتے پورے خاندان تون اپنے گھر وچ لے آویں۔ ۱۹۔ جے کوئی بندہ تیرے گھر وچو ن نکل کے کسے دوجی تہا تے تہ جاوے
تے اھدا خون اھدے سیرتہوے گاتے اسیں اھدے ذمہ دار نہی ہواں گے کیوں جے کوئی وی تیرے نال گھر وچ ہوئے فیر اودے لے کسے دا ہتھ
پالتے اھدا خون اھدے لے ای ہوے گا۔ ۲۰۔ کیوں جے تون ایہ ساڈی گِل کسپور تون دسیں تے فیر اسیں ایس قسم تون نہی منیاں گے جہڑی
توں سانوں دتی اے۔ ۲۱۔ اُونہ آکھیا تھیک اے۔ جیویں تسی مینوں آکھیا اے اویوں ای ہووے گا۔ فیر اُونہ اوناں تون پیچ دتے او ترگتے
اُونہ او لال رسی کھڑکی وچ بن دتی۔ ۲۲۔ تے او پہاڑا تے پونج گے جیتھ او تین دن تیک رُکے۔ ایتھوں تیک ک اوناں دا پیجھا کرن لے سارے
رستے وچ اوناں تون لبیدے رے پرلپ نہ پائے۔ ۲۳۔ فیر او دوپن مُنڈے واپس آئے پہاڑاں تون لٹھکے دریا تون پار کرکے تون دے پتریشوع
دے کول آئے جہڑا کجھ اوناں تے بیتیاں سی اُونوں دسیا۔ ۲۴۔ اوناں نے یسوع تون آکھیا سانوں یقین اے ک خدائے ایہ سارا مُلک ساؤں
دے دتا اے کیوں جے سارے لوکی ساڈے سببوں ڈر دے نال میر دے پئے۔

۱- تد یشوع سرگی ویلہ اٹھایۃ او سورے بنی اسرائیل شطیم توں لنگ کے یردن لُٹتے فیر لٹھن توں پلہ اوتھ ای رکۃ^۲ تن دن دے 3
 باجوں منصب دار لشکر دے وچوں لنگۃ^۳ اوپانے لوکاں نوں حکم دیتا پئی جیدوں تسی خداوند اپنے خدا دے عہد دے صندوق نوں
 ویکھوۃ کاہنۃ لاوی اونوں چکھوۃ ہونۃ تسی اپنی تھانۃ کھلوکے اونان دے پیچھ پیچھ ترنا۔۴- پر تپاڈۃ اونان دے وچکار دو ہزار دا
 فاصلہ روۃ اس توں نیڑے نہ جانا تا پئی تیہانوں پتا پوۃ پئی کیڑی راہ تسی ٹرنا وے کیوں پئی تسی پن تیکر اس راہ توں کدی نہی
 لنگۃ^۵ یشوعۃ لوکاں نوں آکھیا پئی تسی اپنے آپ نوں پاک کرو کیوں جے پئی کل دے دباڑے خداوند تپاڈے وچ ون سوۃ کم کرے گا
 ۶- فیر یشوعۃ کاہناں نوں آکھیا پئی تسی عہد دے صندوق نوں لے کے لوکاں دے لگ لگ پار لٹھو تا فیر او عہد دے صندوق نوں لے کے
 لوکاں دے لگ لگ ترے۔۷- خداوندۃ یشوع نوں آکھیا اج دے دن توں میں سارے اسرائیلیاں دے سامنے سرفراز کرنا شروع کراں گا تا
 پئی او جان لین کہ جینج میں موسیٰ دے نال رپا اونج ای تواڈے نال رواں گا۔۸- اونان کاہناں نوں جیڑے عہد دے صندوق نوں چکن
 اے حکم دینا پئی جدوں تسی یردن دے پانی دے کنارے اپڑوۃ یردن وچ کھلوۃ رنا۔۹- یشوعۃ بنی اسرائیل نوں آکھیا پئی نیڑے آکے
 خداوند اپنے خدا دیاں گلاں سنو۔۱۰- یشوع آکھن لگا پئی ابدے توں تسی جان لوگے کہ زندہ خدا تپاڈے وچ اے اوئی کعنانیانۃ
 حثیوۃ حویوۃ فرزیانۃ جرجاسیانۃ اموریانۃ یبوسیہاں نوں تپاڈے اگوں دفع کر دوے گا۔۱۱- ویکھو ساری زمین دے مالک دے
 عہد دا صندوق تپاڈے لگ لگ یردن وچ جان نوں وے۔۱۲- ہون تسی ہر قبیلہ پیچھ اک بندے دے حساب نال بارہ بندے اسرائیل دے
 قبیلیاں چوں چن لو۔۱۳- جدوں یردن دے پانی وچ اونان کاہناں دے پیر دے تلوے لگ جان جیڑا خداوند یعنی ساری دنیا دے مالک
 دے عہد دے صندوق نوں چکھوۃ یردن دے پانی یعنی اوہ پانی جیڑا اتوں وگدا ہوا تھلہ اپڑکے کھلو جلتے گلتے اودا ٹیر لگ جاوے گا۔۱۴-
 ۱۵- جدوں لوکاں یردن دے پار جان لئی تر پٹۃ اوہ کاہن جیڑے عہد دا صندوق چکھوۃ سن لوکاں دے لگ لگ ترے۔۱۵- جدوں عہد
 دے صندوق نوں چکن وللہ یردن اپڑۃ اونان کاہناں دے پیر جیڑے صندوق نوں چکھوۃ سن کنارے دے پانی وچ ڈوبے (کیوں پئی فصل
 دے سارے دباڑے یردن دا پانی اپنے کناریاں توں لے چڑھیا رندا اے) ۱۶- جیڑا پانی اتوں آندا سی اوہ دور ادم دے کول جیڑا ضربتان
 دے برابر اک شہر وے رک کے اک ٹیر بن گیلۃ او پانی میدان دے دریا یعنی دریای شور دی ول وگ گیا سی بلکہ وکھرا ہو گیلۃ لوکی
 یردن دے پار اتر گئے ۱۷- اوہ کاہن جیڑے خداوند دے عہد دا صندوق چکھوۃ سن یردن دے وچ سکی زمینۃ کھلوۃ رقتۃ سارے
 اسرائیلی سکی زمین توں ہوکے لنگ ایتھوں تک پئی ساری قوم صاف یردن دے پار ہو گئی۔

۱۔ چدوں ساری قوم یردن دے پار اُتر گئی تے خداوند یسوع نوں آکھیا۔^۲ ہر قبیلہ وچوں اک اک بندہ لے کے بارہ بندے چن لے۔^۳ ۴۔ اوناں نوں ایہ حکم دے کہ او یردن دے وچوں ٹھیک اوس جگتہ کابن کھلوتے سن بارہ پتھر لین تے اوناں نوں اپنے نال لے جا کے اوس جگتہ رکھن جیتھ اج رات ٹسی رُکوگ۔^۴ ۵۔ فیر یسوع اوناں بارہ بندیاں نوں جہناں نوں اونه بنی اسرائیل دے ہر قبیلہ وچوں اک اک دے حساب نال چُنیا سی بلایا۔^۵ ۶۔ اوناں نوں آکھیا کہ ٹسی خداوند اپنے خدا دے عہد دے صندوق دے لگے لگے یردن دے وچ جاؤتے تہاڈے وچوں ہر اک اسرائیل دے قبلیاں دے شمار دے مطابق اک اک پتھر اپنے موڈے چُک لے۔^۶ ۷۔ تاں جے ایہ تہاڈے وچ اک نشان ہووے جدوں آئندہ زملہ وچ تہادی اولاد ایہ پوچھ کہ اناں پتھراں دا کی مطلب اے۔^۷ ۸۔ ٹسی اوناں نوں ایہ جواب دینا کہ خداوند دے عہد دے صندوق دے سامنے یردن دا پانی بہنا رک گیا سی کیوں جے جدوں او یردن پارا تر رہا سی تہ یردن دا پانی دو حصہ وچ ہو گیا ایویں ایہ پتھر ہمیشہ واسطے بنی اسرائیل لئی یادگار ہووے گا۔^۸ ۹۔ فیر بنی اسرائیل یسوع دے حکم دے مطابق کیتلے جیویں خداوند یسوع نوں آکھیا سی اویں ای اوناں اسرائیل دے قبلیاں دے شمار دے مطابق یردن وچوں بارہ پتھر چُکے اوناں نوں اپنے نال آودی رہن آلی تھاتے۔^۹ ۱۰۔ جاکے اوتھ رکھ دتا۔^{۱۰} ۱۱۔ یسوع او بارہ پتھر گڈ دیتے جہڑے یردن دے وچوں ٹھیک اوس جگتہ سی جیتھ عہد دا صندوق چُکن لے کابن کھلوتے سی۔^{۱۱} ۱۲۔ دن تیک او اوتھ ای اے۔^{۱۲} ۱۳۔ جہڑے کابن صندوق چُکھوئے سن او اوس ویلہ تیک یردن دے وچ کھلوتے رہے جد تیک کہ لوکاں نے او ساریاں گلاں اوس نصیت دے مطابق پوریاں نہ کر لیاں جہڑی موسیٰ یسوع نوں دتی سی۔^{۱۳} ۱۴۔ جہناں دا حکم خداوند یسوع نوں دتا سی۔^{۱۴} ۱۵۔ لوکی چیتھی نال پار اُتر گئے۔^{۱۵} ۱۶۔ جیویں ای سارے لوگ پار اُترے خداوند دا صندوق تے کابن وی لوکاں دے نال اوس پار اُتر گئے۔^{۱۶} ۱۷۔ بنی روبن، بنی جدتہ منسی دے ایدھ قنیلہ دے لوگ موسیٰ دے آکھن دے مطابق پتھیاں چُکھوئے بنی اسرائیل دے لگے لگے پار ہوئے۔^{۱۷} ۱۸۔ مسلح بندے خداوند دے حضور پار ہوکے یریحو دے میدانان وچ پہنچے تاں جے جنگ کرن۔^{۱۸} ۱۹۔ اوس دن خداوند سارے اسرائیلیاں دے سامنے یسوع نوں بلند کیتلے جیویں او موسیٰ دی عزت کر دے سن اویں ای جندگی بھر اُوہدی عزت کر دے رہے۔^{۱۹} ۲۰۔ فیر خداوند یسوع نوں آکھیا۔^{۲۰} ۲۱۔ گواہی دا صندوق چُکھوئے کاپناں نوں حکم دھ کہ او یردن وچوں نکل آن۔^{۲۱} ۲۲۔ فیر یسوع کاپناں نوں حکم دتا کہ یردن وچوں نکل آؤ۔^{۲۲} ۲۳۔ کابن خداوند دے عہد دا صندوق چُکھوئے دریا وچوں نکل آئے جیویں ای اوناں نے اپنے قدم زمین تے رکھ یردن دا پانی آودی تھاتے واپس آ گیلے پہلاں وانگریہ کناریاں توں بین لگا۔^{۲۳} ۲۴۔ پہلے مہنہ دے دسویں دن لوگ یردن توں نکل کے یریحو دی مشرق سرحد توں جلال وچ رُکے۔^{۲۴} ۲۵۔ یسوع اوناں بارہ پتھراں نوں جہناں نوں یردن توں کڈ لیاے جلال وچ تمبُو لائے۔^{۲۵} ۲۶۔ اونه بنی اسرائیل نوں آکھیا کہ آئندہ جد تہاڈی اولاد اپنے اپنے باپ دادا نوں پُچھ کہ اناں پتھراں دا کی مطلب اے؟^{۲۶} ۲۷۔ ٹسی اوناں نوں دسنا کہ اسرائیل خشک زمین توں ہوندے ہوئے یردن پار گئے سن۔^{۲۷} ۲۸۔ کیوں جے خداوند تہاڈے خدانے تہاڈے پار ہون تیک یردن دے پانی نوں تہاڈے اِگوں ہٹا کے خشک کر دتا سی۔ خداوند تہاڈے خدانے یردن دے نال ایویں ای کیتا جیویں اونه بحر قلزم دے نال کیتا سی جد اونه اونوں ساڈے پار ہون تیک ساڈے لگے سکھایا سی۔^{۲۸} ۲۹۔ اونه ایہ ایسیس لئی کیتا تاں جے دنیا دیاں ساریاں قوماں جان لین کہ خداوند دا ہتھ وڈا اے۔^{۲۹} ٹسی ہمیشہ خداوند اپنے خدا توں ڈر دے رہو۔

¹۔ جدوں یردن وچ مغرب دے رن ولہ اُموریاں دے بادشاہاں ریتلہ تھان دے کعنائی بادشاہاں نیں ایہ سُنیا ک کیوں خُداوندنہ ساڈے 5 پار ہون تیک بنی اسرائیل دے سامنہ اونوں دو ٹوٹ کرکے سُکاء دتالے اونان دے دل پگھل گئے فیر اونانہ اسرائیل دے نال لڑن دا نہ سوچیا۔² اوس ولہ خُدا نے یسوع نون اکھیا ک چمقاق دیاں چھریاں بنواکے بنی اسرائیل دا دوبارہ ختنہ کروا دے۔³ اے فیر یسوع چمقاق دیاں چھریاں بنوایاں غیبیت حارالوت یعنی بریدہ چمڑیاں دے مقام لُٹ بنی اسرائیل دا ختنہ کیتا۔⁴ اے اوسنہ ایس لئی کیتا ک مصر وچوں آون توں بعد سارے لوکاں وچوں چن لڑن ولہ بندے سَن او مصر وچوں آن توں بعد بیابان دے رِہ وچ ای مَر گئے سَن۔⁵ اونان ساریاں لوکاں دتے ختنہو گیا سِی جہڑے مصر وچوں لُٹ سَن پر او سارے جہڑے مصر وچوں آن توں بعد سفر وچ بیابان وچ جنم سَن۔⁶ بنی اسرائیل چالیس وریاں تیک بیابان وچ پھیر دے رہے۔ جدوں تیک مصر وچوں آے سارے جوان لڑن ولہ بندے مَر کھپ نہ گئے کیوں ک اونانہ خُداوند دی نافرمانی کیتی سیتے خُداوندنہ اونان دے نال ای ایہ قسم کھا دی سِی ک او اوس مُلک نون چتھ دھدتے شہد دیاں نہراں وگدیاں نیں ویکھ نہ پاون گے جنوں سائون دین دی اوسنہ اونان دے باپ دادا دے نال قسم کھادی سِی۔⁷ اے اونان دے ای پُتران دا جہڑے خُدا دے ولو اونان دی تھان یسوع ختنہ کیتا او پُن تیک نامختون سَن کیوں ک رِہ وچ اونان دا ختنہ نیں ہوسکيا سِی۔⁸ جدوں قوم دے سارے لوکاں دا ختنہو گیا سیتے او جنگہون تیک اونہ ای لشکر گاہ وچ رہے۔⁹ تہ خُدا نے یسوع نون اکھیا اج دے دن میں تہاڈی مصر والی ملامت نون تہاڈے توں دُور کر دتا اے ایس لئی او تھان اج تیک جلجال کواندی اے۔¹⁰ اے بنی اسرائیلنہ اوس مہنہ دی چودھویں تاریخ دی شام نون جدان او یربحو دے میدانان وچ جلجال دے مُقم لُٹ خیمیاں وچ رندے سَن عیدِ فستح منائی۔¹¹ اے عید دے دُجے دن اونانہ اوس مُلک دی پیداوار وچوں بہ خمیری روٹی تہاڈے دین پُجیاں پھلیاں وی کھادیاں۔¹² اے جیس دن توں اونانہ اوس مُلک دی پیداوار کھانا شروع کیتی اوڈے دُجے دن مَن دا اُترنا بند ہو گیا اے اگوں توں فیر کدی بنی اسرائیل نون مَن نہ ملیا تے اوس سال اونان نیں کعنان دی پیداوار کھادی۔¹³ جدوں یسوع یربحو دے کول آیا سیتے اونہ اودیاں اکھاں چُکیاں تے ویکھیا ک اک بندہ اوڈے تہہ وچ ننگی تلوار لےکے اوڈے سامنہ کھلوتا سیتے یسوع اوڈے کول جا کے پُچھیا ک نون ساڈے ول ایں ک ساڈے دُشمنان ول ایں۔¹⁴ اونہ جواب دتا۔ نیں۔ میں ایس ولہ خُداوند دے لشکر دے سالار دی نال آیا واں تہ یسوع زمین تہ مَن دے بل ڈگ کے سجدہ کیتلے اونوں پُچھیا میرے آقا دا اوڈے خادم دے لئی کی حکم اے۔¹⁵ خُداوند دے لوکاں دے سالارنہ اکیا اودیاں جوتیاں لا دیو کیوں ک چتھ نون کھلوتا ایں او پاک اے تہ یسوع انج ای کیتا۔

۱۔ یریحو دے لوکاں نے اسرائیلیاں ہتھوں اپنے شہر دے بوے پکے ٹوے ہوئے سن نئے کوئی بار جاندلے نہ کوئی اندر آنداسی۔^۲ تد خداوند نے 6
 یسوع نوں کہیا ویکھ میں یریحو نوں اودے ڈاڈے سورملے بادشاہ سمیت تیرے ہتھ وچ کر دتا وے۔^۳ سارے ہتھیار والے مردان نوں
 شہر دے آلے دواے پھیرے لاوے چھ دیاڑیاں تیکر اپنی کر دے رو۔^۴ ستے ست کاہن مینڈیاں دے ست سنگھلے کے صندوق دے لگ لگ ترن
 ستوں دیاڑے تسی شہر دے دواے ست واری پھیرے لائے کاہن اپنے نرسنگ پھوک دے رہن۔^۵ جدوں تسی اونیاں نوں زور دے نال
 نرسنگ پھوک دے سنوے فیر سارے لوکی زور دے نال نعرے لاوے۔ اوس ویلے شہر دی دیوار ڈگ گئیے لوک اودے اپنے اپنے سامنے سیدھ
 چڑ جاوے گے۔^۶ فیر نوں دے پتر یسوع کاہناں نوں سدے اونیاں نوں کہیا خدا دے عہد دے صندوق نوں چک لوے ست کاہن اودے لگ
 لگ نرسنگ لے ترن۔^۷ اتے اوہ لوکاں نوں حکم دتا پئی لگ وڈوے شہر دے دولہ پھیرے لاوے ہتھیار والے مرد صندوق دے لگ لگ ترن۔^۸ اتے
 جدوں یسوع لوکاں نوں اے گلاں کہ لٹیاں تے فیر اوہ ست کاہن جیڑے خداوند دے سامنے ست نرسنگ لے ہوئے سن اپنے نرسنگ پھوک دے
 ہوئے ترے عہد دا صندوق اونیاں دے مگر مگر تریا۔^۹ ہتھیار والے سپاہی اونیاں دے کاہناں دے لگ لگ ٹورن جیڑے نرسنگ پھوک رہے سن تے
 پچھلے سپاہی صندوق دے مگر مگر ترے نرسنگیاں دی واج رکے بغیر گونجی پئی سی۔^{۱۰} یسوع لوکاں نوں حکم دیتا پئی نئے
 جنگ دا نارہ لاناں نہ اپنیاں واجاں اچیاں کرنلے اپنا من بند رکھناں جدوں میں تہانوں للکارن دا حکم دواں اودوں للکارنا۔^{۱۱} ایچ اوہ
 خدا دے عہد دے صندوق دا شہر دے دولہ اک واری پھیرا لویا تے فیر اوہ فوجاں دے ڈیرے ول نوں پرتے رات اوتھ کئی۔^{۱۲} دے
 دیاڑے یسوع تڑک ویلے اٹھیا تے کاہناں نے خداوند دا صندوق چکیا۔^{۱۳} اتے اوہ ست کاہن نرسنگ لے خدا دے صندوق دے لگ لگ ٹر دے پھسن
 تے نرسنگ پھوک رہے سن۔ ہتھیار والے اونیاں دے لگ لگ سن تے پیچھ ولے خدا دے صندوق دے مگر سن تے نرسنگیاں دی واج مسلسل گونجی
 پئی سی۔^{۱۴} ایچ ای اونیاں دے دیاڑے وی شہر دے دولہ چکر لایا تے فیر فوجاں دے ڈیرے وچ آگئے چھ دناں تیکر ایچ ای کر دے
 رہے۔^{۱۵} ستوں دیاڑے اوہ تڑک ویلے اٹھ کے ایچ ای شہر دے دولہ کہے۔ اوس دیاڑے اونیاں شہر دے ست چکر لائے۔^{۱۶} ستوں واری
 جدوں کاہناں نے زور دے نال نرسنگ پھوک یسوع لوکاں نوں حکم دتا پئی للکارو کیوں جے خداوند نے اے شہر توانوں دے دتا وے۔^{۱۷}
 اے شہر تے جو کجھ ابدے وچ وے خدا دی نذر کیتا جاوے گا۔ صرف راحب فاحشہ اودے کار ولے جیوندے بچن گے کیوں جے اوہ ساڈے
 پیچھے جاسوساں نوں پناہ دتی سی۔^{۱۸} پر نذر دیاں شیواں نوں ہتھ نال لانا۔ کتھ اونیاں وچوں کوئی شلے تسی اپنے تباہی نہ
 آنا۔ ایچ کروگتے اسرائیل دی لشکر گامتے تباہی لیاوگے نلے اودے کوئی آفتلے آو گئے۔^{۱۹} سارے چاندی، سونہ، پیتلے لوہے دے
 برتن خدا دے لئی مقدس نیہ تے اوہ اودے خزلے وچ جان گے۔^{۲۰} فیر نرسنگ پھوک گتے لوکاں نے للکارنا شروع کیتا تے فیر نرسنگیاں دی
 واج سن کے جدوں لوکاں زور نال للکارا تے فیر دیوار ڈگ پئی تے ہر بندہ سدھا اندر ول نوں نسیا تے اونیاں شہر تے قبضہ کر لیتا۔^{۲۱} اتے اونیاں
 شہر نوں خدا دی نذر کیتا شہر دے وچ ہر جیوندی شہ نوں یعنی مردانے عورتاں، بڈیاں تے جواناں، بھیڑاں تے گدھتے مال ڈنگر ساریاں
 نوں تلوار دے نال مار دتا۔^{۲۲} یسوع اونیاں دو بندیاں نوں جناں ملک وچ جاسوسی کیتی سی کہیا پئی اپنی شہر دی وانگوں فاحشہ
 دے کار جاوے اونوں تے اودے کار وچ جنہ لوک ہوں اونیاں نوں کڈ لیاو۔^{۲۳} اتے فیر اوہ جوان جناں جاسوسی کیتی سی اندر تر گئے
 راحب تے اودے بھرتے ماں بچتے اونیاں ساریاں نوں جیڑے اودے نال سن کڈ لیا تے اسرائیل دے فوجاں دے ڈیرے دے کول اک تھاتے
 باہ دتا۔^{۲۴} فیر اونیاں سارے شہر نوں تے جو کجھ اودے وچ سی آگ وچ پھوک دتے سونا تے چاندی تے لوہے دے برتنان نوں خدا دے
 خزلے وچ سانہ لٹیا۔^{۲۵} پر یسوع راحب فاحشہ اودے خوادے نوں تے نلے جیڑے اودے نال سن سہی سلامت بچا لٹیا کیوں جے اوہ
 اونیاں بندیاں نوں لکالیا سی جناں نوں یسوع جسوس بنا کے یریحو وچ گھلایا سی تے آج تیکر اسرائیل آج ایس گل دا چرچ وے۔^{۲۶} اتے
 اوس ویلے یسوع سونہ کھادی پئی اوہ بندہ خداوند دے حضور لائے ہوئے گا جیڑا یس یریحو شہرنوں فیر توں بنان دا ذمہ لوے گا۔ اوہ اپنے
 پلوٹھ دی لاش تے اودی بنیاد رکھ گاتے اپنے نک پتر دی جان گواکے اودے بوے لولہ گا۔^{۲۷} اتے خدا یسوع دے نال سیتے سارے ملک وچ
 اودیاں دھماپے گئیاں۔

۱۔ پر اسرائیل نے چڑھاوے دیاں شیواں وچہ ایمانی کیتی۔ عکن بن کرمی بن زیدی بن زارحہ جیڑا یہوداہ دے قبیلہ دا سی اوناں 7 وچوں کجھ شیواں لیاں سن اس لئی خداوند دا قہر اسرائیل نازل ہوا۔^۲ یسوعہ یربحو توں عی نوں جیڑا بیت ایل دے پورب ول بیت آون دے نیڑے وے کجھ لوکاں اے آکھ کے پیجیا پئی جاوے اوس علاقہ دا جائزہ لے آوے اوناں لوکاں جاکے عی دے بارے پتہ لویا۔^۳ جدوں او یسوع دے کول مڑکے آئے آکھیا ساریاں لوکاں نوں عی جان دئی لوڑ نیں دو یا تین مرد ہی جاکے اودے قبضہ کر لین ساریاں لوکاں نوں تکلیف نہ دہ پئی اوتھ ماڈ کو لوکے۔^۴ اے فیر اندازن تن ہزار لوکاں چڑائی کیتی پر عی دے لوکاں اوناں نوں پچا دیتا۔^۵ اے اوناں وچوں اندازن چھٹی لوکاں نوں مار وی دتے شیر دے دروازے توں شیریں تیکر اوناں دا پچھا کرکے لٹھائی تیکر اوناں نوں مار دے گئے ایس وجہ توں سپایاں دے دلاں وچ ڈرہ گیا۔^۶ یسوعہ اپنے لیرے پاڑے او خداوند دے صندوق دے سامنے منہ پرہ زمین تے ڈگ گیلے شام تیکر اوتھ ای پٹیا رٹیا اسرائیلی بزورگاں وی اپنی کیتلے اپنے سراں وچ سواہ پائی۔^۷ یسوعہ آکھیا اے خدا تعالیٰ توں ایس قوم نوں اموریان دے پتھان وچ دے کے برباد کرن واسطے یردن دے ایس پار کیوں لیا یا ؟ کاش کہ اسی یردن دے پرلے پاسے ای رن لی من جانے۔^۸ اے خداوند ہون جدوں بنی اسرائیل اپنے دشمنان نوں کنڈ وکھای اے میں کی کواں ؟^۹ کیوں جے کنعانیتے اوس ملک دے پور لوکی اے سن کے سانوں گھیر لین گتے ساڈا ناں دھرتی توں مکا دین گے فیر توں اپنے وڈے ناں لئی کی کریں گا۔^{۱۰} خداوند یسوعہ نوں کہیا اٹھ کھلو جا توں کیوں ا نچ منہ پرہ پیا وئیں۔^{۱۱} بنی اسرائیل گناہ کیتا اے اوناں میرے اس وعدے نوں توڑیا اے جدے میں اوناں نوں پکے رن دا حکم دیتا سی اوناں نے چڑھاوے دیاں کجھ شیواں لیاں اوناں نے چوری کیتی چوٹھ ماربتے اوناں نوں اپناں شیواں وچ رکھ لیتا۔^{۱۲} ایس گل توں اسرائیل اپنے ویریاں دے سامنے کھلو نیں سک دے او اپنی کنڈ وکھلے پچ جانے کیوں جے او اپنی بربادی دے حق دارے جے تنسی اپنے وچوں چڑھاوے دیاں ساریاں شیواں نوں ختم نہ کرو گتے اگوں توں میں تواڈے نال نیں رواں گا۔^{۱۳} جلتے لوکاں نوں پاک کر۔ اوناں نوں آکھ پئی کل دی تیاری واسطے اپنے آپ نوں پاک کر لو۔ کیوں پئی خداوند اسرائیل دا خدا اے آکھ دا اے پئی اسرائیلیو تواڈے وچ چڑھاوے دیاں شیواں نیں جدوں تیکر تنسی اوناں نوں دور نئی کرو گے تنسی اپنے ویریاں دے سامنے کھلو نئی پاو گے۔^{۱۴} سو برے تنسی اپنے اپنے قبیلہ دے وانگوں آناتے جس قبیلہ نوں خداوند پھڑے او اک اک خنودا لگے آوے جس خنودے نوں خداوند پھڑے او اک اک کار بن کے سامنے آ جاوے جس کار نوں خداوند پھڑے او اک اک جی کرکے سامنے آ جاوے۔^{۱۵} جیڑا کوئی چڑھاوے دیاں شیواں نال پھڑیا جاوے او اپنی ساریاں شیواں نال اگ وچ ساڑیا جاوے گا اوتھ خدا دے وعدے نوں توڑتے بنی اسرائیل وچ نموشی والا کم کیتا اے۔^{۱۶} یسوعہ سرگی ویلے اٹھ کے اسرائیلیاں دا قبیلہ قبیلہ اکٹھا کیتلے یہوداہ دا قبیلہ پھڑیا گیا۔^{۱۷} تد یہوداہ دے خنودے سامنے لٹے زارح دا خنودا پھڑیا گیا فیر زارح دے ساریاں لوکاں نوں سامنے لیا یا گیلے زیدی پھڑیا گیا۔^{۱۸} یسوعہ اودے کار دے اک اک مرد نوں سامنے بلوایت یہوداہ دے قبیلہ دا عکن پھڑیا گیا جیڑا زارح دے پتر زیدی دا پوتلے کرمی دا پتر سی۔^{۱۹} تد یسوعہ عکن نوں آکھیا اے میرے پتر اسرائیل دے خدا دی وڈیائی کرتے مینوں دس توں کی کیتا ؟ میرے توں کجھ ناں لوکائیں۔^{۲۰} عکن نے کہیا اے سچ وے میں اسرائیل دے خدا دا گناہ کیتا وے۔ میں اے کیتا پئی۔^{۲۱} جدوں میں لٹھوئے مال وچوں بابل دی اک سچی چادر، دو سومٹقال چاندی تے پنجہ متقال سوئے دی اک ایٹ ویکھی تے میں لالچ کرکے اوناں نوں رکھ لیا۔ اے شیواں میرے تمبو وچ زمین وچ لکائیاں تے چاندی اوناں دے تھلے وے۔^{۲۲} فیر یسوعہ سنیاں پیجے او نٹھ کے تمبو وچ گئے اوناں ویکھیا شیواں تمبو وچ لوکائیاں ہوئیاں تے چاندی اودے تھلے وے۔^{۲۳} اوناں نے او ساریاں شیواں تمبو وچوں کڈیاں تے اوناں نوں یسوعہ بنی اسرائیل دے کول لٹیا کے خداوند دے حضور اچ کھلا کر رکھ دیتا۔^{۲۴} تد یسوعہ ساریاں اسرائیلیاں سمت زارح دے پتر عکن تے اوس چاندی تے چادر تے سوئے دی ایٹ نوئے اودے دھئی پتران نوں اودے مال ڈنگرنوں، گدھیاں پیدان نوئے تمبو نوئے جو کجھ وی اودے کول سی ساریاں نوں عکور دی دادی وچ لے گیا۔^{۲۵} یسوعہ اونوں آکھیا توں ساڈے اے آفت کیوں لے کے آیا ؟ اچ دے دن خدا تیرے عزاب نازل کرے گا۔ تد ساریاں اسرائیلیاں اونوں وٹیاں نال ماربتے اودے باقی لوکاں نوں وی وٹیاں نال مارکے ساڑھ دیتا۔^{۲۶} اے اوناں نے عکن دے لٹے وٹے کھٹ کرکے اک ٹیر لا دیتا۔ جیڑا اچ تیکر ہے اے تد خدا دا غصہ بتیرا تھنڈا لپ گیا ایس لئی او تھان اچ تیکر وادی عکور دے ناں توں مشہور اے۔

۱۔ خداوند یسوع نون آکھیا ک نالے تُو ڈرتے نہ ای پریشان ہو سارے لشکر نون اپنے نالے جلتے عیتے جا چڑھ۔ کیوں جے میں عی دے بادشاہ دے لوکان نونے اُوہدے سارے ملک نون تیرے قبضے وچ کر دتا اے۔ ۲۔ تسی اُوہدے بادشاہ دے نال اونچ ای سلوک کرو جیویں یریحونے اُوہدے بادشاہ دے نال کیتا سی۔ ۳۔ اناں دا سارا مالے اناں دے سارے مال ڈنگر اپنے لئی مفت دا مال سمجھ کھلے سکدے اوہ ایس لئی شہر دے پیچھے جاوے جھپ کے بیٹھ رو۔ ۴۔ ایس لئی یسوع لشکر دے سارے عی نال ٹرن لئی نکل پھتے اونہ اپنے جنگ جنگجو بندیاں وچوں ہزار بندیاں نون جہناں نون رات ای حُکم دے کے بھیج دتا۔ ۵۔ دھیان دے نال شونے فیر ڈھ پیچھے لک کر بیہ جانا۔ شہر تون بوہے دُور نہ جانتے ہوشیار ہوک رہنا۔ ۶۔ اپنے سارے بندیاں دے نال شہر وکھ گئے او پہلے وانگوں ساڈے نال مُقابلہ کرن آن گئے اسیں اُوناں اِگوں بھیج جاواں گے۔ ۷۔ پھلن وانگر سوچ کے ایس اُوناں اِگوں بھیج گے آں او ساڈے پیچھے آن گئے ایس اُوناں نون شہر تون بوہے دُور جاواں گئے ایس اُوناں اِگوں بھیج جاواں گے۔ ۸۔ تسی شہر نون اپنے قصبے وچ لین دے بعد اونوں اِگ لا دینا۔ خدا دے حُکم دے مطابق کم کرنا تے ویکھو میں تہانوں حُکم دے دتا اے۔ ۹۔ تیسوع اُوناں نون تُو دتالے او لکن آلی تھاتے پنچ کے بیت ایلے عی دے وچ کارخی دے پچھم ول جا کے بیہگ تے یسوع اپنے لوکان دے نال ای راتے رات اوتھ ای کئی۔ ۱۰۔ تے یسوع سویرے اٹھ کے اپنے لوکان دی حاضری لائے پنی اسرائیل دے وڈیاں نال اِگ اِگ عی ول چلا گیا۔ ۱۱۔ تے سارے لڑاکے بندے اُوہدے نال تری پھتے شہر دے نیزے لک اُوہدے سامنے اُوناں عی دے وچ جہاں دی اِک وادی سی اوتھ اپنے ڈیرے لا دتے۔ ۱۲۔ یسوع اپنے پنچ ہزار بندیاں نون لک کے بیت ایلے عی دے پچھم ول لکاکے بیٹھا دتا۔ ۱۳۔ اُوناں سارے سپاہیاں نون جہڑے شہر دے اُتر ڈیرے وچ بیٹھ سیتے جہڑے پچھم ول پچھلے پاسے لک کے بیٹھ سی اُوناں تون اوتھ اپنی اپنی تھان لا دتالے اوسے رات یسوع وادی دے وچ گیا۔ ۱۴۔ جدوں عی دے بادشاہ اے وکھاتے شہر دے سارے لوکی سویرے تڑک چھیتی چھیتی باہر نکلے ارباہ دے سامنے مُقرر کیتی جگتے اسرائیلیاں نال لڑن پنچ گے پر اناں نون اے نیں پتہ سی ک لوگ پچھلے پاسے لک کے بیٹھن۔ ۱۵۔ تے یسوع سارے عی دے لوکان نون ویکھان لئی ک او پیچھتے گئے بیابان ول بھیج گے۔ ۱۶۔ تے عی دے سارے لوکان نون اناں دا پیچھا کرن لئی صدیا گیا۔ تے اُوناں یسوع دا پیچھا کیتالے ایس طرح او شہر تون کافی دُور نکل گے۔ ۱۷۔ بیت ایلے عی دے وچ کوئی بندہ نہ رہا جہڑا اسرائیلیاں دا پیچھا کرن لئی نہ گیا ہوئے اُوناں شہر نون کھلا چھڈ دتالے سارے اسرائیلیاں دا پیچھا کرن لئی چلے گے۔ ۱۸۔ تے خداوند یسوع نون آکھیا ک جہڑا نیزہ تیرے ہتھ وچ اے اُوناں عی ول ودھا تے میں اے شہر تیرے ہتھ وچ دے دواں گا۔ ۱۹۔ تے یسوع اپنے ہتھ دے نیزے نون عی ول ودھیالے جہڑے لوکی لک کے بیٹھ سی فوراً اپنی اپنی تھان تون نکل کے شہر وچ وڑ گے۔ ۲۰۔ تے عی دے لوکان پیچھے مڑکے ویکھاتے شہر وچوں سمان ول دھواں اُٹھ دا ویکھیا پر اُوناں نون کسے وی پاسے دوڑن دا موقع نہ ملیا کیوں جے جہڑے اسرائیلی بیابان ول پیچ گئے سن تے او مڑتے اپنا پیچھا کرن آلیاں لے تے پھ۔ ۲۱۔ تے یسوع اسرائیلیاں دے اے ویکھیا ک جہڑے بندے لک کے پیچھے سی اُوناں شہر نون اپنے قبضے وچ لے لیتا اے شہر وچوں دھواں اُٹھ رہا اے اُوناں پیچھے مڑکے عی دے لوکان حملے کیتا۔ ۲۲۔ جہڑے بندے لک کے بیٹھ سی اُوناں دا مقابلہ کیتا ایس طرح اسرائیلیاں دے دوواں پاسیوں عی دے لوکی وچ پھس گئے اُوناں تون بچ کے نکلن دا کوئی موقع نہ ملیا۔ ایس طرح اسرائیلیاں ساریاں نون مار دتا۔ ۲۳۔ پر بادشاہ نون جیوندا یسوع دے کول لگے۔ ۲۴۔ تے اسرائیلیاں سارے عی دے لوکان نون کھیتاں وچتے بیابان وچ جیتھ اُوناں دا پیچھا کیتا سی مار دتالے اُوناں وچوں ہر اِک تلوار دے من وچ چلا گیا تے سارے اسرائیلی شہر ول مڑتے جنیں اوتھ لوکی سی سب نون مار دتا۔ ۲۵۔ اوس دن بندے بڈیاں سارے ملاکے بارہزار لوکی مارے گئے او سارے عی دے رہن لے سی۔ ۲۶۔ یسوع جے تیک سارے بندے مرنے لگے اپنے اوس پتھ نون نئی بیٹھایا جندے وچ نیزہ سی۔ ۲۷۔ تے فیر اسرائیلیاں خدا دے یسوع نون دیتھوئے حُکم دے مطابق سارے مال ڈنگرتے لُٹ دے مال نون اپنے قبضے وچ کر لیتا۔ ۲۸۔ تان فیر یسوع عی نون ساڑے اُونوں اُجاڑ دتا جہڑا ک اِج دے دن تیک اُجریا اے۔ ۲۹۔ اُونہ عی دے بادشاہ نون اِک درخت نال ٹنگ دتالے شام تیک اونہ ای رہن دتا فیر سُورج ڈوبن دے ویلے اُونہ حکم دتا ک اُوہدی لاش نون درخت نالوں لاکے شہر دے سامنے سٹ دیوئے اُوناں لوکان اُوہدی لاش لے پتھراں دا ڈھیر بنا دتا جہڑا اِج دے دن تیک موجود اے۔ ۳۰۔ تے یسوع عیال دے پہاڑ لے خداوند اسرائیل دے خدا لئی اِک مذبح بنایا۔ ۳۱۔ جنج رب دے بندے موسیٰ بنی اسرائیل نون حُکم کیتا سی تے جنج موسیٰ دی شریعت دی کتاب وچ لکھیا اے پئی ایہ مذبح اچھے پتھراں دا اے جیہڑا گھڑے نیں ستن، جنہاں کدی کسے لوپا نیں سی لایا تے اونہ اودے خدا دے لگے سوختنی قربانیاں سلامتی دے ذبیحے چڑھلے۔ ۳۲۔ تے اُونہ اوتھ اوناں پتھراں لے موسیٰ دی شرح کیتی جیہڑی اُونہ لکھی سی، کُل اسرائیل دے لگے اودی اِک نقل گھڑی۔ ۳۳۔ تے کُل اسرائیلیاں اوناں دے وڈیریاں حاکماں قاضیاں یعنی دیسی پردیسی دونوں لاوی کاہناں دے لگے جیہڑے خداوند دے عہد دے صندوق نون چُکن ولے سی، صندوق دے لے دولہ کھلو گئے۔ اپناں وچوں آدھتے گریزیم دے پہاڑ دے سامنے آدھ عیال دے پہاڑ دے سامنے ستن جنج خداوند دے بندے موسیٰ نے پہلے حُکم کیتا سی پئی اوہ اسرائیلیاں نون برکت دیں۔ ۳۴۔ ایدے بعد اُونہ شرح دیباں ساریاں گلاں جیہڑیاں کتاب وچ لکھیاں ہویاں نیں یعنی برکت لعنت دیباں، پڑھکے سناں۔ ۳۵۔ سو جو کُجھ موسیٰ نے حُکم کیتا سی اودے وچ اِک گل وی اچھی نیں سی جنہوں یسوع اسرائیلیاں دی کُل جماعت تے عورتاں تے بال بچیاں تے اوناں مسافراں دے سامنے جیہڑے اوناں دے نال رہندے ستن نہ پڑھیا ہوئے۔

۱۔ اے جدوں اوناں سارے حتیٰ اُموری کنعانی فرزی حویٰ یبوسی بادشاواں جہڑے یردن دے اوس پار کوستانی مُلکت نیویں پاسہ دی زمین تہ وڈے شمندر دے اوس کنارے لُٹ جیڑا اُبنان دے سامنے رندے سَن اے سُنیاں۔^۲ اے او یسوعہ اسرائیل نال جَنگ کرن لئ کٹھہو گئے۔^۳ تاں جدوں جُبعون دے لوکاں سُنیاں کہ یسوعہ یرحوتہ عی دے نال کی کیتا اے۔^۴ اے اوناں نے اِک چال چلی او اِک ضلع کرن والیاں وانگوں کٹھہو کہ نکلے اوناں دے کھوتیاں لُٹ پرلے بورے پائیاں پُوانیاں شراب دیاں مشکاں لَیاں پُوانیاں سَن۔^۵ اوناں بندیاں آوے پیراں وچ پُوانیاں گنڈیاں پُوانیاں جُوتیاں تَن لُٹ پرلے کپڑے پلے سَن اوناں دے سفر دا کھانا سُکی اؤلی لگی ہوئی روٹی ای سی۔^۶ تہ او جلجال دے لشکر وچ یسوعہ دے کول گئے اوناں تُوں سارے بنی اسرائیلی مردان تُوں آکھیا کہ اسیں اِک دُور دے مُلک وچوں لُٹ اَن ایس لئ ساڈے نال مُعاہدہ کرو۔^۷ اسرائیل دے بندیاں اوناں حویاں تُوں آکھیا پَر تسی شاہد ساڈے نیڑے ای رندے جے فیر اسیں تہاڈے نال مُعاہدہ کیویں کر سکنیں اَن۔^۸ اوناں یسوعہ تُوں آکھیا اسیں تیرے خادم اَن پَر یسوعہ اوناں تُوں پُچھیا کہ تسی کون اوتہ کتھو آئے او۔^۹ اے اوناں جواب دتا کہ تیرے خادم بوہت دُور دے اِک مُلک توں تیرے خُدا دی مشبُوری سَن کہ اے اَن۔ کیوں جے جیڑا کجھ اونہ مُلک مصر وچ کیتا اویدا اسیں سَب کجھ سُنیاں اے۔^{۱۰} اے جیڑا کجھ اوناں یردن دے چڑے پاسہ وچ اُموریاں دے دو بادشاواں نال کیتا یعنی حسٹون دے بادشاہ سیحون تہ بسن دے بادشاہ عُوج دے نال جیڑا عستارات وچ حُکومت کردا سی۔^{۱۱} اے ساڈے سارے بزرگاں تہ ساڈے مُلک دے سارے لوکاں سانوں آکھیا آوے نال راہ دا سامان لووے جا کہ اوناں تُوں ملوے اوناں تُوں آکھو کہ اسیں تہاڈے خادم اَن ایس لئ ساڈے نال عہد کر لوو۔^{۱۲} جیڑے دن اسیں تہاٹوں ملن لئ نکلے اوس دن ایہ روٹی جیڑی ایس آوے گھر وچوں لئ سی گرم سی پَر ہون شک گئی اے ایہوں اُلی لگ گئی اے۔^{۱۳} اے مشکاں جیڑیاں اسیں بھرے نال لباندیاں سَن نوپاں سَن پَر ویکھوئوں اے پھٹیاں جا رہیاں تہ ساڈے کپڑے جُوتیاں لمیں سفر دے سبیوں پرلے ہو گئے۔^{۱۴} اسرائیل دے مردان خُداوند توں پُچھیاں پنا ای اوناں دے کھلے وچو کجھ لے کے چکھیاں۔^{۱۵} تہ یسوعہ اوناں نال ضلع داتہ جان بخشن دا معاہدہ کیتلے جمت دے بزرگاں تہ قسم کھا کے اودی تصدیق کیتی۔^{۱۶} جُوتیاں نال مُعاہدا کرن دے تِناں دِناں بعد اسرائیلیاں سُنیاں کہ او اوناں دے گوانڈی سَن جیڑے اوناں دے کول ای رندے سَن۔^{۱۷} اے بنی اسرائیل تَرکے تیجے دن اوناں دے شہراں جبعون تہ کفیرلہ بیروتہ قریت یریم وچ آئے۔^{۱۸} پرنی اسرائیلیاں اوناں لُٹ حملہ نا کیتا کیوں جے جمت دے بزرگاں تہ خُداوند اسرائیل دے خُدا دی قسم کھادی سی کہ او اوناں تُوں نہن مارن گے ساری جمت بزرگاں دے خلاف کُڑن لگ پئے۔^{۱۹} پَر بزرگاں تہ اوناں تُوں جواب دتا کہ اسیں اوناں نال خُداوند اسرائیل دے خُدا دی قسم کھا کے وعدہ کیتا اے کہ اسیں اوناں تُوں چھو وی نا سکاں گے۔^{۲۰} اسیں اوناں نال ایہ کہ اوناں تُوں چین دیواں گے تاں جے اوناں نال کھادی ہوئی قسم توڑن دے سبیوں ساڈے لُٹ قبر نا آوے۔^{۲۱} اوناں تہ پُور آکھیا کہ اسیں اِنان تُوں جان دیاں گے پَر او ساری جمت لئ لکڑھارے پانی بھرن ولہ بَن کے رن گے ایس طراں سارے بزرگ آوے وعدے پُورے رھے۔^{۲۲} تہ یسوعہ جُوتیاں تُوں بلا کے آکھیا تسیں ساٹوں ایہ کہہ کہ کیوں دھوک دتا کہ اسیں تہاڈے توں بوہت دُور رہے اَن حالانکہ تسیں ساڈے کول ای رندے جے۔^{۲۳} ایس لئ تسیں لعنتی ہوئے تسیں ہمیشہ لئ میرے خدا دے گھر لئ لکڑھارے پانی بھرن والیاں وانگر خدمت کر دے روو گے۔^{۲۴} اوناں یسوعہ تُوں جواب دتا تیرے خدماں تُوں صاف صاف دیسیاں گیا سی کہ کس طرح خُداوند تیرے خُدا نے اہنہ خادم مَوسئ تُوں حُکم دتا سی کہ او تہاٹوں سارا مُلک دے دے گلے اوپدے لوکاں تُوں تہاڈے سامنے ختم کر دے گا۔ ایہ سَن کے ساٹوں پریشانی آئے اسیں ایس طرح کرن تہ مجبور ہو گئے۔^{۲۵} پَن اسیں تیرے تہاں وچ اَن پُون جیڑا تینوں بھلائے چنگا لگ ساڈے نال او ای سلوک کر۔^{۲۶} اے فیر یسوعہ اوناں تُوں بنی اسرائیل دے تہ توں بچا لیتے ایس طرح اوناں دی جان بچ گئی۔^{۲۷} اوس دن جد اونہ جُوتیاں تُوں جمت دے لئ تہ خُداوند دی چنی ہوئی تہاں بنلہ جان ولہ مذبح دے لئ لکڑھارے پانی بھرن ولہ مقرر کیتے آج تیک او اے ای کم کر دے اندے۔

^۱۔ اے جد وں یروشلم دے بادشاہ ادونی صدقہ سنیا کہ یشوعہ عی نوں چت کاونوں تباہ و برباد کر دتا اے جیویں اونہ پر یحوتہ اودے بادشاہ نال کیتا اؤیں ای عی اودے بادشاہ نال کیتلے جیعون دے لوکاں اسیرائیل دے نال صلح دا عہد بھیلے او اوناں دے نال رہن لگے۔^۲ اے اوتہ اوہدے لوک ایسس خبر توں بوہ ڈر گئے کیوں جے جیعون اک شاہی شہر وانگر بوہ خاص شہر سی ۔ او عی نالوں وی وڈا سی۔ اودے سارے بندے بوہ بہادر سن۔^۳ ایسس لئی یروشلم دے بادشاہ ادونی صدقہ حبرون دے بادشاہ ہوامتہ یرموت دے بادشاہ پیرامتہ لیکس دے بادشاہ یافیتہ عجلون دے بادشاہ دبیر نوں ا پہ سنا گھلیا۔^۴ جیعون حملہ کرن لئی میری مدد لئی آو کیوں جے اونہ یشوعہ اسرائیلیاں دے نال صلح کر لئی اے۔^۵ تد یروشلم، حبرون ، یرموت ، لکس ، عجلون دے پنجواں اٹوری بادشاواں اودیاں فوجاں کھٹیاں کر لیاں ۔ او اودیاں ساریاں فوجاں دے نال ٹرے اوناں نوں جیعون دے مقابلہ وچ کھریاں کرکے اوہدے اوتہ حملہ کر دتا۔^۶ تد جیعون دے لوکاں جلال دی لشکر گاہ وچ یشوعہ نوں پیغام گھلیا کہ آوے خادماں توں پتہ نہ چک چھیتی ساڈے کول لکے سانوں بچا ۔ ساڈی مدد کر کیوں جے کوستانا ملک دے سارے بادشاہ کٹھبوکے ساڈے خلاف فوج لے کے آئے۔^۷ تد یشوعہ سارے بوہ بہادر جنگی مردان دے نال آودی ساری فوج نوں لے کے جلال توں ٹر پیا۔^۸ اے خداوند یشوعہ نوں آکھیا اوناں توں نہ ڈر ۔ میں اوناں نوں تیرے پتہ وچ کر دتا اے اوناں وچوں کوئی وی تیرا مقابلہ نہیں کر سکے گا۔^۹ یشوعہ جلال توں ساری رات ٹردا ہوا اچانک ای اوناں اوتہ حملہ کر دتا۔^{۱۰} خداوند اوناں نوں اسرائیلیاں دے سامنے نکھیر دتا ۔ یشوعہ اوناں نوں ہرا دیتلے جیعون وچ وڈی فتح پائی ۔ اسرائیلیاں بیت حوزون تیک جان آلی سڑک اوتہ اوناں دا پیچھا کیتلے عزیمتہ مقیدہ تیک اوناں مار دے گئے۔^{۱۱} جدوں او بیت حوزون دے اترائی توں عزیمتہ تیک اسرائیلیاں دے سامنے توں پیچ رہے سن۔ خداوند آسمان توں اوناں اوتہ وڈے وڈے گڑے و سلفے اوناں وچوں گڑیاں نال مرن والیاں دی گنتی اسرائیلیاں دیاں تلواراں دا شکار ہون والیاں توں بوہ زیادہ سی۔^{۱۲} جس دن خداوند اموریاں نوں اسرائیلیاں دے قابو وچ کیتا اوس دن یشوعہ خداوند دے حضور بنی اسرائیل دے سامنے آکھیا۔ اے سورج تو جیعون اوتہ اے چن تو وادی ایالون اوتہ رُک جا۔^{۱۳} سورج رُکیرا پتہ چن گھلوتا رہا، جدوں تیک قومہ آوے دوشمنان توں بدلہ لے لیا جیویں کہ آشر دی کتاب وچ لکھیا اے سورج آسمان وچ ٹھہرا ریتہ تقریباً سارا دن ڈوبن دی چھیتی نہ کیتی۔^{۱۴} اے ایویں دا دن نہ ایدے توں پہلاں کدی ہولتہ نہ ایدے توں بعد ہووے گا جہدے وچ خداوند کسے بندے دی گل سنی ہووے۔ یقیناً خداوند اسرائیلیاں لئی لڑ دا پیا سی!^{۱۵} تد یشوعہ سارے اسرائیلیاں دے نال جلال دی لشکر گاہ وچ مڑ آیا۔^{۱۶} اے او پنج بادشاہ تھکے مقیدہ دی غار وچ لُک گئے۔^{۱۷} جدوں یشوعہ نوں ایہ خبر ملی کہ او پنج بادشاہ مقیدہ دی غار وچ لُکھوئے۔^{۱۸} اے اوتہ حکم دتا کہ غار دے منہ اوتہ وڈے وڈے پتھر رکھ دیوے کُجھ بندیاں نوں ا وادی رکھوالی لئی بھا دیو۔^{۱۹} پر ٹیسی نہ رُکو ۔ آوے دشمنان دا پچھا کر وے پچھوں دی اوناں اوتہ حملہ کر دیو ۔ او آوے آوے شہر ان تیک نہ پہنچ سکے کیوں جے خداوند تباہے خدائے اوناں نوں تباہے پتہ وچ کر دتا اے۔^{۲۰} ایسس طرح یشوعہ اسرائیلیاں اوناں نوں تباہ و برباد کر دتا تقریباً ہر بندہ مارا گیا پر جیڑے کُجھ بچ گئے آوے آوے کند لے شہراں وچ پہنچ کئے۔^{۲۱} تد ساری فوج ٹھیک ٹھاک مقیدہ دی لشکر گاہ وچ یشوعہ دے کول مڑ آئی۔ کسے اسرائیلیاں دے خلاف اک لفظ وی نہ آکھیا ۔^{۲۲} تد یشوعہ حکم دتا کہ غار دا منہ کھولوے اوناں پنج بادشاواں نوں کڈکے میرے کول لیاو۔^{۲۳} تد اوناں یروشلم، حبرون ، یرموت لکس عجلون دے اوناں پنج بادشاواں نوں غار وچوں باہر کڈیا۔^{۲۴} جدوں او اوناں بادشاواں نوں یشوعہ دے کول لے لے تد اوناں اسرائیل دے سارے بندیاں نوں صلیتہ اوتہ فوج دے اوناں سرداراں نوں جیڑے اوتہ نال لے سن حکم دتا کہ ایتھ لکے آوے آوے پیراں نوں اناں بادشاواں دیاں گردناں اوتہ رکھو ۔ لہذا اوناں لگے آکے آوے آوے پیراں نوں اوناں دیاں گردناں اوتہ رکھ دتا۔^{۲۵} یشوعہ اوناں نوں آکھیا ڈرو نہ پریشان نہو، مضبوط بنوے حوصلہ رکھو ۔ اوناں ساریاں دشمنان دے نال خداوند ایویں ای کرے گا جہناں دا ٹیسی مقابلہ کروگے۔^{۲۶} تد یشوعہ اوناں بادشاواں نوں ماریتہ قتل کر دیتلے اوناں نوں پنج رُخاں اوتہ لمکا دتے شام تیک او رُخاں اوتہ ای لمک رہے۔^{۲۷} سورج دے دُبدے ویلے یشوعہ دے حکم دے مطابق اوناں نوں رُخاں اوتوں لا یا گیا اوتہ اوس غار وچ سُٹیا گیا جینھ او لُکھوئے سن۔ غار دے منہ اوتہ وڈے وڈے پتھر رکھ دتے گئے جیڑے اج تیک اوتھن۔^{۲۸} اوس دن یشوعہ مقیدہ نوں چت لیتے اونوں اوتہ بادشاہ نوں ختم کر دیتلے اودے وچوں ہر بندے نوں ختم کر دتا اوتہ کسے نوں باقی نہ چھڈیتلے مقیدہ دے بادشاہ دے نال وی اوی سلوک کیتا جیڑا یریحو دے بادشاہ دے نال کیتا سی۔^{۲۹} فیر یشوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال مقیدہ توں لینا ہ نوں گیا اوتہ حملہ کیتا۔^{۳۰} خداوند او شہر اوتہ بادشاہ نوں وی اسرائیلیاں دے پتہ وچ دے دتا۔ یشوعہ اونوے اوتہ شہر دے ہر جاندار نوں مار دتا ۔ اوتہ کسے نوں اوتھ زندا نہ چھڈیتلے اوتہ اوتھوں دے بادشاہ دے نال اوی سلوک کیتا جیویں یریحو دے بادشاہ دے نال کیتا سی۔^{۳۱} فیر یشوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال لینا توں لکس نوں گیا۔ اوتہ اوتہ مقابلہ وچ مورچا بنیتلے اوتہ حملہ کیتا۔^{۳۲} خداوند لکس نوں اسرائیلیاں دے قبضہ وچ کیتلے یشوعہ دوج دن اوتہ فتح پائی۔ اوتہ اوس شہر اوتہ اندر دے ہر جاندار نوں ختم کیتا ٹھیک ایویں ای جیویں اوتہ لینا دے نال کیتا سی۔^{۳۳} اوس ویلے وچ جزر دا بادشاہ بومر، لکس دی مدد کرن لئی آگیا پر یشوعہ اونوے اودی فوج نوں ہرا دتا ۔ ایتھوں تیک کہ کوئی بندہ زندہ نہ بچیا ۔^{۳۴} فیر یشوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال لکس توں عجلون نوں گیا اوناں اوتہ مقابلہ وچ مورچہ بنیتلے اوتہ حملہ کیتا۔^{۳۵} اوناں اوتوں اوس دن چت لیتے اوناں نوں ختم کر دیتلے اوتہ وچ جہڑا وی جیوندا سی اونوں ختم کر دتا ٹھیک ایویں ای جیویں اوتہ لکس دے نال کیتا سی۔^{۳۶} فیر یشوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال عجلون توں حبرون نوں گیا اوتہ حملہ کیتا۔^{۳۷} اوناں اوتوں اوس شہر نوں چت لیتے اُنوں اوتہ بادشاہ اوتہ پنڈایتہ اوتہ اندر دے ہر جیوندے نوں مار دتا ۔ اوناں کسے نوں جیوندا نہ چھڈیتلے عجلون دے وانگوں اوناں اوتہ اوتہ اندر دے ہر جیوندے نوں مار دتا۔^{۳۸} فیر یشوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال مڑکے دبیر اوتہ حملہ کیتا۔^{۳۹} اوناں اوتوں اوس شہر اوتہ بادشاہ اوتہ پنڈاں اوتہ قبضہ کر لیتے اوناں نوں ختم کر دتا ۔ اوناں اوتہ جیوندے نوں ختم کر دیتلے کسے نوں جیوندا نہ چھڈیا۔ اوناں دیرتہ اوتہ بادشاہ دے نال او ای کیتا جہڑا لینا اوتہ بادشاہ حبرون دے نال کیتا سی۔^{۴۰} اے طرح یشوعہ

کوسستانی ملک، پپار پاسہ دا ٹوٹا ، لیندے پاسہ دیاں پہاڑیاں دے وچتے نیویں ملک دے نال اوس پورے علاقہ نوں اوناں دے سارے بادشاواں دے نال فتح کر لیا۔ اونه کسے نوں جیوندا نہ چھڈیا تے خداوند اسرائیل دے خدا دے حکم دے مطابق ہر جاندار نوں بالکل ختم کر دتا۔⁴¹ ۴۱۔ یسوعہ قادس برنیع توں لے کے غزہ تیکے جشن توں لے کے جبعون تیک دے سارے علاقہ نوں فتح کر لیا۔⁴² ۴۲۔ اناں ساریاں بادشاواں تے اوناں دے ملکاں نوں یسوعہ اک ای دفعہرا دتا کیوں جے خداوند اسرائیل دا خدا اسرائیل لئی لڑیا۔⁴³ ۴۳۔ تد یسوعہ سارے بنی اسرائیل دے نال جلال دی لشکرگاہ وچ مڑ آیا۔

۱۱- جدوں حضور دے بادشاہ یابینہ اپہ سُنیا کہ اوسنے مُدون دے بادشاہ یوبابہ سمرونہ اکشاف دے بادشاہ وان-۲ اُتے اُونان ۱۱ بادشاہواں نوں جہڑے شمال دی جانب کوستانی ملک وچ کثرت دے جنوب دے ارباہ وچ مغربی پہاڑاں دے دامن وچ نافذ دور وچ رندے سی۔۳-۳ مشرقی مغرب وچ رہیں لَہ کنعانیان ، اُموریان ، حثیان ، فرزیانہ کوستانی ملک دے یوسیبیانہ حرمون دے تھلہ مصفاہ دے علاقہ وچ رہیں لَہ جوبویان نوں بلوایا۔۴-۴ او آودیاں ساریاں فوجانہ وڈی تعداد وچ گھوڑے رتھان دے نال آئے اوس وڈی فوج دی گنتی سمندر دے کناریاں دی ریت وانگر سی۔۵-۵ اُونان سارے بادشاہ وانہ آودیاں فوجاں جمع کیتیا نہ میروم دی جھیل دے کول کٹھہوئے تان جے اسرائیلان نال لڑن۔۶-۶ خداوندہ یسوع نوں آکھیا اُونان توں نہ ڈر کیوں جے کل ایسہ ویک اُونان ساریاں نوں مارکے اسرائیل دے قابو وچ دے دیواں گا۔ تُو اُونان دے گھوڑیاں دیاں پُوجھلاں وڈھ دیویہ اُونان دے رتھ ساڑ دیویں۔۷-۷ یسوع اُوہدی ساری فوج میروم دی جھیل لے اچانک پونج کے اُوہدے لے ٹٹپ۔۸-۸ خداوندہ اُونان نوں اسرائیلان دے پتھ وچ دے دتا۔ اُونانہ اُونوں ہرا دتے وڈے شہر صیدا مسرفات المائمہ مشرق وچ مصفاہ دی وادی تیک اُونان دا پیچھا کیتا اُتھوں تیک کہ اُونان وچوں کسے نوں وی جیوندا نہ چھڈیا۔۹-۹ یسوع خداوند دے حکم دے مطابق اُونان دے نال سلوک کیتا یعنی اُونان دے گھوڑیاں دیاں پُوجھلاں وڈھ دتیاں اُونان دے رتھ ساڑ دے۔۱۰-۱۰ اوس ویک یسوع مڑکے حضور اوتہ قبضہ کر لیتے اُوہدے بادشاہ نوں تلوار دے نال مار دتا۔ (حضور پھلاں او نان ساریاں سلطنتاں دا سردار سی) ۱۱-۱۱ اُونانہ اُوہدے ہر بندے نوں تلوار دے نال مار دتا۔ اُونان نوں بالکل ختم کر دتے کسے ساہ لین لَہ نوں جیوندا نیں چھڈیا۔ فیر اوسنے حضور نوں اِگ لاکے ساڑ دتا۔۱۲-۱۲ یسوع اُونان سارے شاہی شہراں نوں اُونان دے بادشاہ وان نوں ختم کرکے خادم موسیٰ دے حکم دے مطابق اُونان نوں ختم کر دتا۔۱۳-۱۳ تان جے اسرائیلانہ ٹیلیانہ وسپوئے شہراں نوں کدی نیں ساڑیا سوائے حضور دے جیہوں یسوع ساڑ دتا سی۔۱۴-۱۴ پنی اسرائیلانہ اِنان شہراں دا سارا مالہ ڈنگر آوے قابو وچ لے لے پر سارے لوکاں نوں تلوار دے نال مارکے بالکل ختم کر دتے کسے ساہ لین لَہ نوں جیوندا نہ چھڈیا۔۱۵-۱۵ جس طرح خداوندہ آوے خادم موسیٰ نوں حکم دتا سی اُوہدے مطابق موسیٰ یسوع نوں حکم دتے یسوع اوبس ای کیتا۔ اوتہ خداوند دے موسیٰ نوں دتے ہوئے سارے حکمانہ پوری طرح عمل کیتا۔۱۶-۱۶ فیر یسوع سارا علاقہ لیتا یعنی او سارا ملک سارا جنوبی قطعہ، جش دا سارا علاقہ، مغربی پہاڑاں دے دامن دا علاقہ، ارباہہ اسرائیل دے پہاڑانہ اُونان دے دامن دا علاقہ۔۱۷-۱۷ اے کوہ خلق جہڑی سبیر دی اُچائی تے وے بل بل جہڑی لُبنان دی وادی وچ کوہ حرمون دے تھلہ وے اُتے اُونان دے سارے بادشاواں نوں نوں بھرکے ماریاتے قتل کر دتا۔ ۱۸-۱۸ یسوع اُونان ساریاں بادشاواں دے نال بویہ مدت تیک جنگ کردا رہا۔۱۹-۱۹ ججوں وچ رہیں لَہ جوبویان دے علاوہ کسے شہرہ اسرائیلان دے نال صلح دا معاہدا نیں کیتا بلکہ ساریاں نوں اُونانہ لڑکے جتیا۔۲۰-۲۰ کیوں جے خداوندہ اسرائیلان دے نال جنگ کرن لئی اُونان دے دل سخت کر دتے سی تان جے جیویں خداوندہ موسیٰ نوں حکم دتا سی اُونان دے مطابق یسوع اُونان نوں بالکل ختم کر دیوے تے اُونانہ رحم کیتے بغیر اُونان دا نابھٹا دیوے۔۲۱-۲۱ اوس ویک یسوع کوستانی ملک وچ لَہ حبرون ، دبیرہ عنابہ پودامہ اسرائیل دے سارے پہاڑی علاقہ وچوں عنافیاں دا صفایا کر دتے اُونان دے سارے شہراں نوں ختم کر دتا۔۲۲-۲۲ اسرائیل دے ملک وچ کوئی عنافی باقی نہ رہا صرف غزہ جاتہ اشدود وچوں کُجھ لوکی بچے۔۲۳-۲۳ لہذا جیویں خداوندہ موسیٰ نوں حکم دتاسی اُوہدے مطابق یسوع سارے نوں جیت کے اُونوں اسرائیلانوں اُونان دے قبیلان دے لحاظ نال میراث وچ دے دتے ملک نوں جنگ توں چھٹکارا ملیا۔

¹۔ یردن دے مشرق وچ ارنون دی وادی توں لے کے حرمون دے پہاڑ تیکرے مشرق دے علاقہ سمیت جاناں ملکاں دے بادشاہاں نوں 12 اسرائیلہ شکست دتیے اوہناں دے ملکاں لے قبضہ کر لیا اوہناں دی فہرست اے وے۔²۔ اموریان دا بادشاہ سیحون جیڑا جسوں وچ حکمران سی جیڑا ارنون دی وادی دے کنارے عروعر تولے یعنی وادی دے وچ کار تو یبوق ندی تک جیڑی عمونیاں دی سرحد اے کردا سی اوہدے وچ ادھا جلعاد شامل اے۔³۔ میداناں چوں بحر کنرت تیکر جیڑا مشرق دی ول اے بلکہ مشرق دے ول بیت یسیموت توں پندا ہویا میدان دے دریا تیکر جیڑا دریا شور اے او جنوب وچ پسگہ دے دامن دے تھلے تھلے حکومت کر دا سی۔⁴۔ بسن دے بادشاہ عوج دی سرحد جیڑا رفائیم دی بچی ہوئی نسل وچوں سی۔ عساراتہ ادرعی وچ حکومت کردا سی۔⁵۔ او حرمون دے پہاڑے سلکتے سارے بسن وچ جسوریاں۔ معکاتیاں دی سرحد تیکرے حسبون دے بادشاہ سیحون دی سرحد تیکر ادھ جلعاد وچ حکومت کر دا سی۔⁶۔ خداوند دے خادم موسیٰ بنی اسرا ئیلہ اوہناں۔ فتح پائی۔ خداوند دے خادم موسیٰ بنی روبن۔ نی جدت منسی دے ادھ قبیلہ نوں اوہناں دا ملک میراث وچ دتا۔⁷۔ یردن دے مغرب دی ول لبنان دی وادی دے بعل جد تو سعیر دی چٹرھائی دے خلق دے پہاڑ تیکر دے جاناں ملکاں دے بادشاہاں نوں یسوعہ بنی اسرائیلہ اپنے قبضہ وچ کیتلے جاناں دے ملک نوں یسوعہ بنی اسرائیل دے قبیلیاں نوں اوہناں دی تعداد دے حساب نال ونڈ کے میراث دے طورے دتا اے۔⁸۔ کوستانی ملک مغربی پہاڑاں دے دامن دا علاقہ اراہا، پہاڑاں دا تھلہ دا علاقہ بیابان۔ جنوبی علاقہ اے حتی، اموری، کعنانی، فرزی، حوری۔ یبوسی دے علاقہ سی۔⁹۔ اک یر یحو دا بادشاہ اک (بیت ایل دے کول) عی دا بادشاہ۔¹⁰۔ اک یروشیلیم دا بادشاہ اک جرون دا بادشاہ۔¹¹۔ اک یرموت دا بادشاہ اک لکیس دا بادشاہ۔¹²۔ اک عجلون دا بادشاہ اک جزر دا بادشاہ۔¹³۔ اک دبیر دا بادشاہ اک کاجدر دا بادشاہ۔¹⁴۔ اک خرم دا بادشاہ اک عراد دا بادشاہ۔¹⁵۔ اک لیناہ دا بادشاہ اک عدلام دا بادشاہ۔¹⁶۔ اک مقیدہ دا بادشاہ اک بیت ایل دا بادشاہ۔¹⁷۔ اک تفوح دا بادشاہ اک حضر دا بادشاہ۔¹⁸۔ اک افیق دا بادشاہ اک لشرن دا بادشاہ۔¹⁹۔ اک مدون دا بادشاہ اک حضور دا بادشاہ۔²⁰۔ اک سمرون مرون دا بادشاہ اک اکشاف دا بادشاہ۔²¹۔ اک تعنک دا بادشاہ اک مجدر دا بادشاہ۔²²۔ اک فادس دا بادشاہ اک کرمل دے یقنعام دا بادشاہ۔²³۔ اک (دور ناں دے اوچے ملک دے) دور دا بادشاہ جلال دے گوئیم دا بادشاہ۔²⁴۔ اک ترصہ دا بادشاہ اے سارے اکتیس بادشاہ سن۔

^۱۔ جدوں یسوع بُڈھتے بُزرگ ہو گیا تدوں خُداوندہ اونوں فرمایا؛ تُوں بڑا بُڈھا ہو گیا ویتے مُلک دا کافی حصہ لینا حلاہ باقی اے۔^۲۔ جیڑا علاقہ حاصل کرنا باقی او ایہ وے فلسطیاں دا سارا علاقہ سارا جُسوری ؛^۳۔ مصر دے مشرق چے واقع سیحور ندی توں لے کے شمال ولہ پاسے عُقرون دی حد تک جیڑا کہ کنعانیان دا علاقہ گینا جاندا اے (یعنی فلسطیاں دے پنجہ حکمراناں دی سر زمین جیڑی غزہ اُشدود اشقلون جدتے عُقرونہ شامل اے) عوی دا علاقہ۔^۴۔ جنوب ولوں کنعانیان دا سارا مُلکتہ صدانیاں دے معارہ تولے کے اُموریان دے علاقہ دا افیق تک^۵۔ جیلیاں دا علاقہ مشرق دے پاسے حرمون دے پہاڑ دے تھلے دے بلجد توں لے کے حمات دے داخل ہون تک سارا لُبناں۔^۶۔ جتھوں تک لُبناں توں لے کے مسرفات المائم تک دے پہاڑی علاقہ دے لوکاں دا تعلق اے جیڑے کے سارے دے سارے صیدانیہ اونان نوں میں خود اسرائیلیاں دے سامنیوں پٹا دیا گا۔ ضروری گل اے وے کہدایات دے مطابق ایہ سارا مُلک توں بنی اسرائیل دی میراث لئی مخصوص کر دے۔^۷۔ اتے اونوں اونان نوواں قبیلیاں منسی دے آدھ قبیلہ وچ میراث دے لئی ونڈ دے۔^۸۔ منسی دے دوجے آدھ قبیلہ بنی روبنہ بنی جد دے قبیلہ اپنی اپنی میراث پائی سی جیڑی موسیٰ نے اونان نوں یردن دے مشرق دے وچ دیتی کیوں جے خُداوند دے اوس خادمہ اوس نوں اونان لئی ہی مخصوص کیتا سی۔^۹۔ ایہ علاقہ ارنون دے کنڈے دے عیروغیر توں لے کے وادی دے وچ واقع شہر تک پھیلیا ہوا سی۔ اوہدے وچ دیبون تک میدبا دا سارا میدان آندا سی۔^{۱۰}۔ اتے اُموریاں دی سرحد تک جسیون وچ حکومت کرن ولہ اُموریاں دے بادشاہ سیحون دے سب شہر۔^{۱۱}۔ جلعاتہ جُسوریاں دے معکاتیاں دا علاقہ سارا حرمون دا پہاڑ سیکہ تک دا سارا بسن وی شامل سی۔^{۱۲}۔ یعنی عستاراتہ ادرعی دے حاکم عوج دا بسن والا سارا علاقہ جیڑا رفاہیاں دی آخری نسل چوں تِج نکلیا سی۔^{۱۳}۔ پر اسرائیل نے جُسوریاں دے معکاتیاں نوں اونان دے مُلک وچوں نہیں کڈیا سی ایس لئی او آج تک اسرائیلیاں دے وچ وسدے پٹے۔^{۱۴}۔ پر لاوی دے قبیلہ نوں اوسنے کوئی میراث نہ دیتی کیوں جے خُداوند اسرائیل دے خُدا دی آگ دیاں قربانیاں ای اوہدے وعدے دے مطابق اونان دی میراث اے۔^{۱۵}۔ موسیٰ نے بنی روبن نوں اونان دے گھرانیاں دے مطابق جیڑی میراث دیتی او ایہ آ۔^{۱۶}۔ اونان دا علاقہ ارنون دی دادی دے کنڈے عیروغیر توں لے کے وادی دے وچ شہر توں ہونڈیا ہوا میدبا دے نیڑے دا سارا میدان۔^{۱۷}۔ جسیون تکتے میدان دے سارے شہر چنان وچ دیبون بامات بل بیت بل معون۔^{۱۸}۔ ۱۸۔ یہصا قدیمات مفعہ۔^{۱۹}۔ قریٹائم سمباہ فرۃ السحر جیڑا وادی دے پہاڑے وے۔^{۲۰}۔ بیت فغورۃ پسگ دا نیواں علاقہ بیت بسمیوت۔^{۲۱}۔ میدان دے سارے شہرۃ جسیون دے حکمران اُموریاں دے اوس بادشاہ سیحون دی سب حکومت جیڑی موسیٰ نے میدان دے امیراں اومی رقم ضور حورۃ ریعہ نال جیڑے سیحون دے حعدارتہ اوس مُلک وچ وسدے سی پرا دتا سی۔^{۲۲}۔ لڑائی وچ مارے گئے لوکاں توں علاوہ اسرائیل نے بعور دے پتر بکعام نوں وی جیڑا نجومی سی تلوار نال قتل کیتا۔^{۲۳}۔ بنی روبن دی سرحد یردن دا کنڈا سی۔ ایہ شہرۃ اونان دے پنڈ بنی روبن دے گھرانیاں دے مطابق اونان دی میراث ٹھہرے۔^{۲۴}۔ موسیٰ نے جد دے قبیلہ نوں اونان دے گھرانیاں دے مطابق جیڑی میراث دیتی او ایہ وے۔^{۲۵}۔ یعزیر دا علاقہ جلعاتہ دے سب شہر ربہ دے نیڑے عیروغیر تک عمونیاں دے مُلک دا آدھ جے۔^{۲۶}۔ جسیون توں رامت المصفاۃ بَطونیم تک محتایم توں دیر تک دا علاقہ۔^{۲۷}۔ وادی وچ بیت ہارم بیت نمرہ سکاتۃ صفونۃ جسیون دے بادشاہ سیحون دی باقی حکومت یردن دے مشرقی ساحل دے لے کیرت دی جھیل تک دا علاقہ۔^{۲۸}۔ ایہ شہرۃ اونان دے پنڈ بنی جد دے گھرانیاں دے مطابق اونان دی میراث ٹھہرے۔^{۲۹}۔ موسیٰ نے منسی دے آدھ قبیلہ یعنی منسی دی آدھی نسل دے آدھ قبیلہ نوں اونان دے گھرانیاں دے مطابق ایہ میراث دیتی؛^{۳۰}۔ سارے بسن دے نال محتائم توں لے کے بسن دے بادشاہ عوج دی ساری حکومتۃ بسن وچ وسدے ہوئے یائیر دے سٹھ قبیلہ۔^{۳۱}۔ آدھ جلعاتہ عستارات ادرعی جیڑے بسن وچ عوج دے شاہی شہرۃ ایہ منسی دے بیٹے مکیر دی اولاد دے لئی سی یعنی مکیر دے آدھ بندیاں نوں اونان دے گھرانیاں دے مطابق لے۔^{۳۲}۔ جدوں موسیٰ یردن دے پار یُریحو دے مشرق چے موآب دے میدان وچ سی تد اوتہ ایہو ای میراث ونڈی سی۔^{۳۳}۔ پر لاوی دے قبیلہ نوں موسیٰ کوئی میراث نہ دیتی۔ خُداوند اسرائیل دا خُدا اونان دی میراث اے جس طرح کہ اوسنے اونان نال وعدہ کیتا سی۔

۱۔ جیہڑے علاقہ بنی اسرائیل کنعان دے مکک وچ میراث دے طورے پلٹ جہناں نوں الیعرز کاہنہ نوں دے پتر یسوع 14 بنی اسرائیل دے قبائلی فرقیان دے سربراواں اوناں دے وچ ونڈے او ایہہ^۲۔ جیویں خداوندے موسیٰ دی معرفت حکم دتا سی اوہدے مطابق اوناں دی میراث اوناں ساڑھ نو قبیلیاں وچ پرچیاں پاکے ونڈیاں گئیاں۔^۳ موسیٰ دھائی قبیلیاں نوں میراث یردن دے چڑھدے پاس وچ دے رکھی سی پر لاویاں نوں دوجیاں دے وچ کوئی میراث نیں دیتی سی۔^۴ کیوں جے یوسف دی نسل توں دو قبیلہ وجود وچ آچکے سن منسیہ افرائیم - لاویاں نوں ملک دا کوئی حصہ نہ ملیا۔ سو اوناں شہراں دے جیہڑے اوناں دے رہن لئی سن کجھ چراگاواں جیہڑیاں اوناں دے ڈنگراہے اجڑاں لئی سن اوناں دے حصہ وچ آئیاں۔^۵ لہذا بنی اسرائیلے ملک نوں ٹھیک اوسے طرح ونڈ لیا جیویں خداوندے موسیٰ نوں حکم دتا سی۔^۶ تد بنی یہوداہ جلجال وچ یسوع نوں ملن لٹھ قنزی یفہ دے پتر کالبہ اوناں آکھیا توں جاندا ہویں گا کہ خداوندے قادس بر نیع وچ مرد خدا موسیٰ نوں تیرے میرے وارے کی آکھیا سی؟^۷ جدوں خداوند دے بندہ موسیٰ مینوں قادس بر نیع توں اوس ملک دا حال پتہ کرن لئی گھلیاں سی تد میں چالیاں وریاں دا سیتے میں واپس آکے اوناں سارا حال دس دتا سی۔^۸ پر جیہڑے بھرا میرے نال گئے سن اوناں لوکاں دے دلاں وچ ڈر پاتا۔ پر میں خداوند آوے خدای پوری پیروی کیتی۔^۹ لہذا اوسے دن موسیٰ قسم کھا کے مینوں آکھیا جس زمین تیرے پیر پیٹھ او ہمیشہ لئی تیری تیری اولاد لئی میراث ہووے گی۔ کیوں جے تُو خداوند میرے خدا دی پوری طرح پیروی کیتی اے۔^{۱۰} تہن ویکھ جدوں دی اوسہ ایہ گل موسیٰ نوں آکھی اودوں توں اوناں پیتالی وریاں تیک جہدے وچ بنی اسرائیل بیا بان وچ لڑدے رے خداوندے آوے وعدے دے مطابق مینوں جیوندا رکھیا لہذا بن میں پچاسی وریاں دا واں۔^{۱۱} میرے اج وی اونا ای زور آلا واں جیویں اوس دن ساں جدوں موسیٰ مینوں گھلیا سی۔ میں اج وی جنگ دے میدان وچ جا کے لڑن دی اونی پی طاقت رکھنا واں جہنی اودوں رکھدا سی۔^{۱۲} لہذا ہون ایہ کوستانی ملک مینوں دے دے جیویں خداوندے اوس دن میرے نال وعدہ کیتا سی۔ تو آپ اوس ولہ سنیاں سی کہ اوتھ عناقیم وسدے اوناں دے شہر وڈے اوجیاں کنڈاں ولہ نیں۔ پر جے خداوند میرے نال ہووے گا تاں میں اوہدے حکم دے مطابق اوناں نوں کڈ دیوا نگا۔^{۱۳} تد یسوع یفہ دے پتر کالب نوں دعا دتی اوناں حبرون میراث دے طورے دے دتا۔^{۱۴} اودوں توں اج تیک حبرون قنزی یفہ دے پتر کالب دی میراث اے کیوں جے اوسہ خداوند اسرائیل دے خدا دی پوری طرح پیروی کیتی سی۔^{۱۵} پہلے حبرون دا ناں قریت اربع سی ایس لئی کہ اربع عناقیاں وچ وڈا بندہ سمجھیا جاندا سی۔ فیر اوس ملک نوں جنگ توں رانی ملی۔

^۱۔ بنی یہوداہ دے قبیلہ دا سارا حصہ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق اودوم دی سرحد تیکتہ دشت صین تیک کھلریا ہویا سی جہڑی جنوب دیاخیر تیک واقع اے۔^۲۔ اُونان دی جنوبی حد اوس خلیج تون شروع ہندی اے جہڑی دریائے شور دے جنوبی سرے اوتے وے۔^۳۔ درہ عقرب تون لنگدی ہوئی صین تون ہوکے قادس برنیع دے جنوب نوں گئی اے۔ فیر حصرون دے کولوں ہندی ہوئی ادار تیک جا کے قرقع نوں مڑی۔^۴۔ اوتھوں عصمون تون ہندی ہوئی وادی مصر وچ جا ملیتہ سمندر تے جا کے مُکی - ایہ اوہدی جنوبی حد اے۔^۵۔ مشرقی سرحد پردن دے مُنہ تیک دریائے شور ای بنی - شمالی سرحد اوس سمندر دی خلیج تون شروع ہندی ہوئی جہڑی پردن دے مُنہ اوتے وے۔^۶۔ بیت جملہ تیک جا کے بیت العرب دے شمال تون لنگ کے روہن دے پُتر ہون دے پتھر تیک پونچی۔^۷۔ فیر او حد عکور دی وادی تون ہندی ہوئی دبیرنوں گئی۔ فیر شمال ول جلجال نوں مڑ گئی جہڑی ندی دے جنوب وچ ادمیم دے درہ دے سامنے اے۔ فیر او عین شمس دے چشمیاں تون ہندی ہوئی عین راجل وچ جا پونچی۔^۸۔ فیر او ہنوم دے پُتر دی وادی تون ہوکے بیوسیاں دے شہر دے جنوبی پُلان تون لنگدی اے۔ اوتھوں او اوس پہاڑ دی چوٹی تون جا نکلی جہڑی ہنوم دی وادی دے مغرب وچ تے رفائیم دی وادی دے ش، چڑھدے سرے اوتے اے۔^۹۔ فیر او ای حد اوس پہاڑ دی چوٹی تون آپ نفتح دے چشم نوں گئی۔ اوتھوں او کوہ عفرون دے شہراں دے کول نکلیتہ تھلہ بلع ول گئی جہڑی قریت یعربم وی کہلاند اے۔^{۱۰}۔ فیر او بلع تون مغرب ول کوہ سعیر دے ول مڑ گئی۔ کوہ یعربم دے چڑھدے پاس دے وچوں کولوں ہندی ہوئی بیت شمس ول لٹھدی ہوئی تَمَن نوں گئی۔^{۱۱}۔ اوتھوں او حد عفرون دے شمال نوں جا نکلیتہ سیکرون دے ول مڑی۔ کوہ بلع تون ہندی ہوئی بینی ایل تیک پونجیتہ سمندر دے کنارے ختم ہوئی۔^{۱۲}۔ بحر اوقیانوس دا کنڈا مغربی سرحد سی۔ بنی یہوداہ دے چاراں ول دی حد اُونان دے گھرانیاں دے مطابق ایہی سی۔^{۱۳}۔ بشوعہ خداوند دے یسوع حکم دے مطابق یسوع دے پُتر کالب نوں بنی یہوداہ دے وچ حصہ دتا جہڑی قریت اربع یعنی حبرون کہلاند اے (اربع عناق دا پُتر سی)۔^{۱۴}۔ کالبہ حبرون تون سیسی ، اخیمان تے تلمئی اناں تیناں نوں جہڑے عناق دی اولاد سن کڈ دتا۔^{۱۵}۔ اوتھوں اونہ دبیر دے بندیاں جہڑاں کیتی۔ (جہڑے پُلاں قریت سیفر کہلاند سی)۔^{۱۶}۔ کالبہ آکھیا جہڑا بندہ قریت سفر تے حملہ کر کے اوہدے اوتے قبضہ کر لوے گا اونوں میں آودی دھی عکس دے نال ویاہ دیواں گا۔^{۱۷}۔ تد کالب دے بھرا عتئی ایل پِن قنزہ اوہدے اوتے قبضہ کر لیا۔ ایس لئی کالبہ آودی دھی عکس دا ویاہ اوہدے نال کر دتا۔^{۱۸}۔ اک دن جدوں او عتئی ایل دے کول آئی۔ اونہ مجبور کیتا کہ اوہدے پُتر تون اک کھیت لوے۔ جدوں او آوے کھوت تون اُتری۔ کالبہ اوہدے تون پوچھیا تُو کی چاہی اے؟^{۱۹}۔ اونہ آکھیا میرے اک خاص مہربانی کر کیوں جے تُو مینوں جنوب دے ملک تون کُجھ زمین دتی اے ایس لئی مینوں پانی دے چشمہ وی دے۔ فیر کالبہ اونوں اُنوں دے تھلہ دے چشمہ وی دے یے۔^{۲۰}۔ بنی یہوداہ دی میراث اُونان دے گھرانیاں دے مطابق اے وے۔^{۲۱}۔ جنوب دے ملک وچ اودوم دی سرحد دے کول بنی یہوداہ دے بلکل اخیر جنوبی شہر اے۔ قبضی ایل، عیدر، یحجور۔^{۲۲}۔ قینہ، دیمون، عدعہ۔^{۲۳}۔ قادس، حصور، اِنان۔^{۲۴}۔ زیف، تلم، معلوت۔^{۲۵}۔ حصور، حدتہ، قریت حصرون (یعنی حصور)۔^{۲۶}۔ امام، سمع، مولادہ۔^{۲۷}۔ حصار جدہ، چشمون، بیت فلت۔^{۲۸}۔ حصر سوعال، بیرسنع، یزوتیاہ۔^{۲۹}۔ بلع، عیم، عضم۔^{۳۰}۔ ایلو، کستیلہ۔^{۳۱}۔ صقلا، مدمنتہ سنسناہ۔^{۳۲}۔ لبأت، سلحیم، عینہ۔^{۳۳}۔ اے سارے اُنئی شہرے اُونان دے نال پنڈ وی۔^{۳۴}۔ مغرب دے نشیبی علاقہ وچ استال، ضرا، آسنا۔^{۳۵}۔ زنوح، عین جنیم، تفوح، عینام۔^{۳۶}۔ یرموت، عدلام، شوک، عزیز۔^{۳۷}۔ شعیرم، عدتیمہ جدیریا جد یرتیم۔ ایہ چودہ شہرے اُونان دے نال پنڈ وی۔^{۳۸}۔ صنان، حداش، مجدل جد۔^{۳۹}۔ دلعمان، مصفاہ، یقتی ایل۔^{۴۰}۔ لکیس، بُصقت، عجلون۔^{۴۱}۔ کبُون، لحماس، کتلیس۔^{۴۲}۔ جد یروت، بیت دجون، نعمتہ مقیدہ۔ ایہ سولہ شہرے اُونان دے نال پنڈ وی۔^{۴۳}۔ لیناہ، عتر، عسن۔^{۴۴}۔ یفتاح، اسنہ، نصیب۔^{۴۵}۔ قیلہ، اکزیبتہ مریسہ۔ ایہ نو شہرے اُنان دے نال پنڈ وی۔^{۴۶}۔ عقرون تے اوہدے ول دے قصبتہ پنڈ۔^{۴۷}۔ عقرون دا مغربی علاقہ اشدود دے قرب وجوار دا سارا علاقہ سارے پنڈ۔^{۴۸}۔ اشدود تے اوہدے ول دے پنڈ۔ غزہ، وادی مصر تے بحر اوقیانوس دے کنڈے تیک آوے شہراں پنڈاں دے نال۔^{۴۹}۔ کوہستانی ملک تون سمیر، یتیر، شوک۔^{۵۰}۔ دناہ، قریت سنہ (یعنی دبیر)۔^{۵۱}۔ وناب، استموہ، عینم۔^{۵۲}۔ جش، حُلُون تے جلوہ۔ ایہ یاراں شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۵۳}۔ ارباب، دوماہ، یشعان۔^{۵۴}۔ نینم، بیت تضح، افیقہ۔^{۵۵}۔ حُمط، قریت اربع (یعنی حُبرون) تے صیغور۔ ایہ نو شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۵۶}۔ معون، کرمل، زیف، یوط۔^{۵۷}۔ یزراہیل، یقیدعام، زتوج۔^{۵۸}۔ قین، ججعتہ تَمَن۔ ایہ دس شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۵۹}۔ حلحول، بیت صُور، جُدور۔^{۶۰}۔ معرات، بیت عنوتہ التَّقون۔ ایہ چھ شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۶۱}۔ قریت بلع (یعنی قریت یعربم) تے رے۔ ایہ دو شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۶۲}۔ بیابان تون بیت عرب، مدین، سکاہ۔^{۶۳}۔ نيسان، نمک دا شہر تے وین جدی ایہ چھ شہرے اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی۔^{۶۴}۔ بنی یہوداہ یروشلم وچ وسہوئے بیوسیاں نوں کڈ نہ سکے۔ ایس لئی اِج تیک بیوسی بنی یہوداہ دے نال یروشلم وچ رہندے نیں۔

۱¹۔ بنی یوسف دا حصہ یریحو دے کول توں یردن توں شروع ہویا یعنی چڑھدے پاس وچ یریحو دے پانی توں شروع ہوکے اوناں دی 16 حد اوتھوں او بیابان توں ہوندی ہوئی بیت ایل دے کوستانی ملک وچ پونجی - ۲²۔ فیر بیت ایل (یعنی لوز) توں نکل کے اریکوں دی سرحد دے کولوں لنگدی ہوئی عطارات نوں جا نکلی۔ ۳³۔ لہندے ول یفلیطیاں دے علاقہ توں ہوندی ہوئی تھلہ بیت حورون دے علاقہ تیک پہنچ کے جزر نوں نکل آئی۔ سمندر اوتہ مکی۔ ۴⁴۔ ایسس طراں بنی یوسف یعنی منسیۃ افرائیم آودا آودا حصہ پایا۔ ۵⁵۔ افرائیم دا علاقہ اوناں دے گھرانیاں دے مطابق ایہ سی۔ اوناں دی میراث دی حد چڑھدے وچ عطارات ادار دے اوتوں دی بیت حورون تیک سی۔ ۶⁶۔ جہڑی سمندر تیک ٹر گئی۔ فیر شمال وچ مکمتاہ توں او چڑھدے ول تانت بیبلا نوں مڑی۔ اوتہ کولوں لنگدی ہوئی چڑھدے ول ینوحاہ نوں گئی۔ ۷⁷۔ فیر او ینوحاہ توں لٹھکے عطاراتۃ نعراتہ نوں پونجیۃ یریحو نوں چھوندی ہوئی یردن تیک نکل گئی۔ ۸⁸۔ تفوح توں او حد لٹھدے ول قاناہ دی وادی تیک گئی۔ سمندر اوتہ مکی۔ ایہ افرائیم دے قبیلہ دی اوناں دے گھرانیاں دے مطابق میراث سی۔ ۹⁹۔ اوناں وچ او سارے شہرۃ اوناں دے پنڈ وی شاملۃ جہڑے بنی منسی دی میراث وچ بنی افرائیم لئی وکھرے کیت گئے سن۔ ۱۰¹⁰۔ اوناںۃ جزر وچ وسہوئے کعنایاں نوں نیں کڈیا ایسس لئی او کنعانی اچ دے دن تیک بنی افرائیم وچ وسہوئے۔ پر اوناں نوں ونگارتہ کم کرنا پیندا اے۔

۱- یوسف دے پہلوٹھہون دی وجہ توں منسی دے قبیلہ دا ایہ حصہ سی یعنی مکیر لئی جہڑا منسی دا پہلوٹھا سی۔ مکیر جلعاد یوں 17 دا پیو سی۔ اونوں جلعادے بسن ملے سن کیوں جے مکیر جنگ کرن آلا بہادر بندہ سی۔ ۲- لہذا ایہ حصہ بنی منسی دے باقی لوکاں لئی سی یعنی بنی ابیغزر، بنی خلق، بنی اسری ایل، بنی سکم، بنی حضرت بنی سمیدع دے لئی۔ ایہ آوے فرقیان دے مطابق یوسف دے پتر منسی دے پتر سن۔ ۳- صلافاحدین، حفر بن جلعاد م بن مکیر بن منسی دے پتر نیں سن بلکہ صرف دھیاں ای سن جہناں دے ناں محلہ، نوعا، حجلہ، ملکاتہ ترصا، سن۔ ۴- او الیغزر کاہن نون دے پتر یسوع سرداراں دے کول جا کے آکھن لگے کہ خداوند نے موسیٰ نون حکم دتا سی کہ او سانوں ساڈے بہراواں دے وچوں حصہ دے یوے لہذا یسوع خداوند دے حکم دے مطابق اونیاں دے پیو دے بہراواں دے وچ اونیاں نون حصہ دتا۔ ۵- منسی نون یردن دے چڑھدے پاس دے جلعادے بسن دے علاوہ دس حصہ زمین پور ملی۔ ۶- کیوں جے منسی دے قبیلہ دیاں دھیاں وی پتران دے نال حصہ ملیتے منسی دے باقی پتران نون جلعاد دا ملک ملیا۔ ۷- منسی دے قبیلہ دی حد آشر توں لے کے سکم دے چڑھدے وچ مکمتات تیک کھلری ہوئی سی۔ فیر او حد اوتھوں دیکھن عین تفوح دے بندیاں تیک پونچی۔ ۸- تفوح دی زمین تاں منسی دی سی پر تفوح شہر جہڑا منسی دی سرحد اوتے سی افرائیم دا حصہ بنایا گیا۔ ۹- فیر او حد جنوب ول ودھدی ہوئی قانا، دی وادی تیک پونچی۔ افرائیم دے کجھ شہر منسی دے شہراں وچ سن پر منسی دی حد وادی دے شمال ولوں ہوندی ہوئی سمندر اوتے مکی۔ ۱۰- لہذا جنوب وچ افرائیم دا ملک سیتے شمال وچ منسی دا۔ منسی دے حصہ دی حد سمندر تیک سیتے شمال وچ آشرے مشرق وچ اشکار نال ملی ہوئی سی۔ ۱۱- اشکارے آشر دیاں حدان وچ منسی نون بیت شان، ابلعامتہ دور، عین دور، تناکتہ مجدوتہ اونیاں دے وسن آئے اونیاں دے آس پاس دے پنڈاں دے نال ملے۔ ایہ شہر تیناں ضعلیاں نال سن۔ ۱۲- فیر وی بنی منسی اونیاں شہراں وچ رہائش نہ رکھ سکے کیوں جے کنعانیانے اوس علاقہ وچ وس رہن دا ارادہ کر لیا سی۔ ۱۳- فیر جدوں بنی اسرائیل زور آور ہوگے تہ اونیاں کنعانیان کولوں ونگار دا کم لینا شروع کو دتا پر اونیاں نون اوتھوں کڈیا نیں۔ ۱۴- بنی یوسف یسوع نون آکھیا کہ اسیں گنتی وچ بھوت آتے خدانے سانوں بھوت برکت دتی اے توں سانوں اک حصہ ای میراث وچ کیوں دتا اے؟ ۱۵- یسوع جواب دتا جے تیں ایس طرح حساب اوتے افرائیم دا کوستانی ملک تہاڈے لئی کافی نیستے جنگل وچ تہر جاوے اوتھ فرزیاں دے رفائیاں دے ملک وچ رُخہ وڈھکے آوے لئی زمین صاف کر لو۔ ۱۶- بنی یوسف جواب دتا ایہ کوستانی ملک ساڈے لئی کافی نیں اے میدانے علاقہ دے سارے کنعانی بندے بہاویں او بیت شانے اوتھدے پنڈاں دے ہون یا یزرعیل دی وادی دے وسن آئے ہون لوے دے رتھاں دے مالک۔ ۱۷- پر یسوع بنی یوسف دے گھر لے یعنی افرائیمتہ منسی نون آکھیا تسی بھوت سارے بھوت طاقت آئے وی او تہانوں صرف اک ای حصہ ملے گا۔ ۱۸- سگوں جنگل نال بھریا ہوا کوستانی ملک وی تہاڈا اے اونوں وڈھکے صاف کر لوے اوتھدیاں دور دور دیاں حدان وی تہاڈیاں نیں۔ حالانکہ کنعانیان دے کول لوے دے رتھتے او طاقت آئے تہ فیر وی تیں اونیاں نون کڈ دیوگے۔

۱- بنی اسرائیل دے سارے لوکی شیلوح وچ جمع ہوئے اوتھ خیم اجتماع کھلاڑیا۔ او ملک اوناں دے قبضہ وچ آگیا سی۔^۲ کیوں 18 جے اسرائیل دے ست قبیلہ انج نیں جنہاں ہون تیک اپنا حق نیں پایا۔^۳ ایس لئی یثوع بنی اسرائیل تون آکھیا جہڑا ملک خداوند تہاڈے خدائے تہانوں دتا اے اوندے حق لین لئی تسی کدون تیک انتظار کروگے؟^۴ تہون ہر قبیلہ دے وچوں تین تین بندے کڈ لو۔ میں اوناں تون پیجاں گا او ملک تون ویکھن تہر اک دے حق دے مطابق اُھدا حال لکھن تہر فیر او میرے کول واپس آجان۔^۵ تسی ایس ملک تون ست حصیاں وچ ونڈ لو۔ بنی یھودا جنوب اپنے علاقہ وچ رہن تہ یوسف دے گھرانہ شمال دے اپنے وچ رہن۔^۶ جدو تسی ملک دے ست حصیاں دا حال لکھ لو تہ اونوں میرے کول لیاؤ تہ میں خداوند اپنے خدا دے سامنے تہاڈے لئی پرچیاں پاواں گا۔^۷ تہ فیر لاویاں دا تہاڈے وچ کوئی حصہ نیں ہووے گا۔ کیوں جے خداوند دی خدمت ای اوناں دی میراث اے جد، اوہن تہ منسی دا قبیلہ یردن دے ایس پار مشرق دے وچ آودا حصہ لیا اے۔ جہڑا خداوند دے خادم موسیٰ نے اوناں تون دتا سی۔^۸ یوہی ای او لوکی ملک دا نقشہ تیار کرن لئی جان لگتے یثوع نے اوناں تون ہدایت دتی کہ جاؤ تہ اوس ملک تون ویکھو تہ اُھدے حال تون جانو تہ فیر میرے کول واپس آؤ تہ میں ایتھ سیلاہ دے وچ خداوند دے سامنے تہاڈے لئی پرچیاں پاواں گا۔^۹ فیر او لوکی ٹرگتہ ملک وچ پھر دے رہ۔ اوناں نے ست حصیاں دے پر اک شہر دا حال اک طومار تہ لکھیا تہ سیلاہ دے رہن آلی جگہ وچ یثوع دے کول ٹرگے۔^{۱۰} فیر یثوع نے سیلاہ وچ خداوند دے سامنے اوناں لئی پرچیاں پایا تہ اوتھ ای اوتھ او ملک اسرائیل دے آبائی قبیلہ دے مطابق ونڈ دتا۔^{۱۱} تہ بنی یمن دے قبیلہ دایاں پرچیاں اوناں دے حصہ دی حد یھودا تہ یوسف دے قبیلہ وچوں نکل آئی۔^{۱۲} شمال ولوں اوناں دی حد یردن تون شروع ہوئی تہ یرحہ دے شمال دے نیویں پاسہ وچوں لنگدی ہوئی مغرب دی پاسہ گویستانی ملک وچوں ہوک پیت آون دے بیابان وچ پونجی۔^{۱۳} اوتھوں او لوز دے جنوب نیویں تھان وچ پونجی تہ اوتھوں اوس پہاڑ دے برابر ہندی ہوئی جہڑی تھیلوں دے بیت خورون دی جنوب وچ اے عطارات ادار تون نکلی۔^{۱۴} تہ او مغرب تون مڑک جنوب ول تھلہ آئی تہ بیت خورون دے سامنے پہاڑ تون ہندی ہوئی جنوب ول یھودہ دے اک شہر قریت بعل نکل آئی ایہ مغربی حد تھری۔^{۱۵} جنوبی حد قریت یریم دے باہر دی حد تون شروع ہوک مغرب ول آپ نفتوح دے چشم تیک ٹر گئی۔^{۱۶} اوتھوں او حد ایس پہاڑ دے وچ ٹر گئی۔ جہڑے تھوم دے پتر دی وادی دے سامنے دے رفائیم دی وادی دے شمال وچ اے۔ اوتھوں او تھوم دی وادی تون اتر دی ہوئی یوسیاں دے شہر دی ڈھلان تون ہندی ہوئی عین راجل تون پونجی۔^{۱۷} فیر او شمال ول مڑک عین شمس تون لگندی ہوئی جلیلوت تون گئی جہڑی ادومیم دے درہ دے سامنے وے۔ اوتھوں او زوبن دے پتر بون دے پتر تیک اتر گئی۔^{۱۸} اوتھوں او بیت اربع دی شمالی ڈھلان تون ہندی ہوئی اربع وچ اتری۔^{۱۹} فیر او بیت حجلہ دی شمالی ڈھلان تون ہندی ہوئی دریائے شور دی شمالی خلیج وچ نکلی جہڑی جنوب وچ یردن دے سجہ پاسے وے۔ ایہ جنوبی حد اے۔^{۲۰} تہ اوتھدی مشرقی پاسہ دی حد یردن تیک سی۔ بنی یمن دے گھرانیاں دی جاگیر چاراں ول حد ایہی سی۔^{۲۱} بنی یمن دے قبیلہ دے شہر اوناں دے گھرانہ دے مطابق ایہ سی۔ یرحہ، بیت حجلہ، عمیق، قصین۔^{۲۲} بیت عراب، صمریم، بیت ایل۔^{۲۳} عویم، فارہ، عفر۔^{۲۴} کفر المونی، غفنی تہ جج۔ ایہ بارہ شہر سی۔ جنہاں دے وچ اوناں دے پنڈ وی شامل۔^{۲۵} ججون، رام، بیڑوت۔^{۲۶} موصافہ، کفیر، موص۔^{۲۷} رقم، ارفیل، نرال۔^{۲۸} ضلع، الف، بیوسیاں دا شہر جعیتہ قریت ایہ چودہ شہر سی اوناں دے نال اوناں دے پنڈ لہ وی سی۔ بنی یمن دے مطابق اوناں گھرانیاں دی ایہ میراث سی۔

^۱۔ دوجی پرچی شمعون دے قبیلہ دے حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔ اُونان دی میراث بنی یہوداہ دے علاقہ دے وچ سی۔
^۲۔ اُونان وچوں بیرسبع ، یاسیع ، بولادہ۔^۳۔ حصار سعلول ، بالاہ ، عغم۔^۴۔ التولد ، بتول ، حرم۔^۵۔ صیقلاج ، بیت مرکبوت ، حصار شوس۔^۶۔ بیت لباؤتہ ساروحن۔ ایہ تیرہ شہر سن جہناں وچ اُونان دے پنڈ وی شامل سن۔^۷۔ عین ، رمون ، عترتہ عسن۔ ایہ چار شہر سن جہناں وچ اُونان دے پنڈ وی شامل سن۔^۸۔ بعلات بیر تیک (یعنی جنوب دے رام تیک) اِنان شہراں دے چاراں ول دے سارے پنڈ وی اِنان ای دے سن۔ شمعون دے قبیلہ دی اُونان دے گھرانیاں دے مطابق میراث ایہی سی۔^۹۔ بنی شمعون دی میراث بنی یہوداہ دے حصہ توں لئی گئی کیوں جہ بنی یہوداہ دا حصہ اُونان دی لوڑ نا لون بُوھتا سی ایس لئی بنی شمعون دے اودی میراث بنی یہوداہ دے علاقہ دے وچ لئی۔^{۱۰}۔ تیجی پرچی زبولون دے قبیلہ دے حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔ اُونان دی میراث دی حد سارید تیک سی۔^{۱۱}۔ لہندے ول جاندی ہوئی او مرعلے تیک پُونچتہ دباست کولون لنگدی ہوئی اوس وادی تیک پُونچی جہڑی یُقعام دے آس پاس سی۔^{۱۲}۔ سارید توں او چڑھدے ول مڑکے کسلوت تبور دی سرحد تیک گئی۔ دبرت ہندی ہوئی یفیع نوں جا نکلی۔^{۱۳}۔ فیر او چڑھدے ول ودھ دی ہوئی جت حیرتہ عتہ قاضین تیک جا پُونچتہ رمون توں نکل آئی۔ نیع دے ول مڑی۔^{۱۴}۔ اوتھوں او حد شمال توں مڑکے حناتوں نوں گئی۔ افتتاح ایل دی وادی وچ ختم ہوئی۔^{۱۵}۔ قطات ، نحلال ، سمرون ، اِدالہ بیت لحم اُونان بارہ شہراں وچ اُونان دے پنڈ وی شامل سن۔^{۱۶}۔ ایہ شہرے اُونان دے پنڈ بنی زبولون دی اُونان دے گھرانیاں دے مطابق میراث بنے۔^{۱۷}۔ چوتھی پرچی اشکار دے قبیلہ دے حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔^{۱۸}۔ اُونان دے حصہ وچ یزرعیل ، کشلوت ، شونیم۔^{۱۹}۔ حفاریم ، شیون ، اناخرات۔^{۲۰}۔ ربیت ، قسیون ، ایض۔^{۲۱}۔ ریمت ، عین ، جنیم ، عین خدمتہ بیت فصیص شامل سن۔^{۲۲}۔ اِنان دی حد تبور شحصیماہ بیت شمس کولون لنگدی ہوئی یردن تیک۔^{۲۳}۔ ایہ سولہ شہر سن۔ اُونان دے نال اُونان دے پنڈ وی سن۔^{۲۴}۔ پنچویں پرچی آشیر دے قبیلہ سہ حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔^{۲۵}۔ اُونان دے حصہ وچ خلقت ، حلی ، بطن ، اکشاف۔^{۲۶}۔ الملک ، عمادتہ مسال شامل سن۔ اُونان دی حد لیندے ول کرملہ شہر لینات تیک پُونچی۔^{۲۷}۔ فیر او چڑھدے ول مڑکے بیت دجون نوں گئی۔ زبولون افتتاح ایل دی وادی کولون لنگدی ہوئی اودے کھہ پاسے کبول توں لگندی ہوئی شمال ول بیت العمقہ نفی ایل تیک پُونچی۔^{۲۸}۔ فیر عبرون ، رحوب ، حمونہ قانا، بلک وڈے ضیدا تیک پُونچی۔^{۲۹}۔ فیر او حد رام ول مڑکے فصیل للہ شہر ضور تیک ٹر گئی۔ فیر حوس ول مڑکے سمندر تیک پُونچی جیتھ اکزب۔^{۳۰}۔ عُم ، افیق ، رحوب دا علاقہ اے۔ ایس طرح بائی شہرے اُونان دے پنڈ اُنان دے حصہ وچ آئے۔^{۳۱}۔ ایہ شہرے اُونان دے پنڈ بنی آشیر دی اُونان دے گھرانیاں دے مطابق ایہی میراث سی۔^{۳۲}۔ چھویں پرچی بنی نفتالی دے حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔^{۳۳}۔ اُونان دی سرحد حلفہ ضعییم دے وڈے بلوط توں ادامی نقبتہ بینی ایل توں ہندی ہوئی لقوم تیک گئی۔ یردن تیک گئی۔^{۳۴}۔ او حد ازئوت تبور توں ہندی ہوئی مغرب ول گئی۔ حقوق وچوں آنکلی۔ او جنوب وچ زبولون تیک لیندے وچ آشیر تیک چڑھدے ول یردن تیک پُونچی۔^{۳۵}۔ اِنان دے فصیلدار شہر ایہ سن۔ صیدیم ، صیر ، حمت ، رقت ، کنرت۔^{۳۶}۔ ادام ، رام ، حضور۔^{۳۷}۔ قادس ، ادرعی ، وعین حضور۔^{۳۸}۔ ارون ، مجدال ایل ، خریم ، بیت وناہتہ بیت شمس۔ ایویں اوتی شہر تے اُونان دے پنڈ سن۔^{۳۹}۔ ایہ شہرے اُونان دے پنڈ بنی نفتالی دی اُونان دے گھرانیاں دے مطابق ایہی میراث سن۔^{۴۰}۔ ستویں پرچی بنی دان دے قبیلہ دے حق وچ اُونان دے گھرانیاں دے مطابق نکلی۔^{۴۱}۔ اُونان دی میراث دے حصہ وچ صرعاہ ، اِستول ، غیر شمس۔^{۴۲}۔ شعلین ، ایالون ، اِتلاہ۔^{۴۳}۔ ایلون ، تمناہ ، عقرن۔^{۴۴}۔ اِلتیق ، حیتون ، بعلات۔^{۴۵}۔ یہود ، بنی برق ، جات رمون۔^{۴۶}۔ ہ پرفونہ رقونہ یاف دے سامنے دا علاقہ شامل سن۔^{۴۷}۔ پر بنی دان نوں اودے علاقہ نوں قبضہ وچ رکھن دی مشکل پیش آئی۔ چنانچہ اُونان دے اوتھوں ٹرکے لشمہ حملہ کرکے اوناں بزور شمشیر نوں قبضہ وچ لے لیا۔ اوتھ رہن لگے او لشم وچ وس گئے اودے پیو دے نان تے اُوھدا ناں رکھیا۔^{۴۸}۔ ایہ شہرے اوناں دے پنڈ بنی دان دے قبیلہ دی اوناں دے گھرانیاں دے مطابق میراث بنے۔^{۴۹}۔ چدوں او ملک نوں مقررہ حصاں دے مطابق ونڈکے فارغ ہوگے تد بنی اسرائیل نے نوں دے پُتر یسوع نوں اودے وچ میراث دتی۔^{۵۰}۔ اوناں یسوع نوں وادی سوچ دے مطابق افرائیم دے کوہستانی ملک وچ یمت سرح شہر اونوں دے دتا۔ جیویں کہ خداوند نے حکم دتا سی۔ او اوس شہر نوں بناکے اُوھدے وچ وس گیا،^{۵۱}۔ اے او حصہ جہناں نوں البعزر کاہن نوں دے پُتر یسوع بنی اسرائیل دے قبیلیاں دے جدی گھرانیاں دے سرداراں نے سیلا وچ خیم اجتماع دے بوہتے خداوند دے حضور پرچیاں پاکے ونڈے سن۔ ایس طرح او ملک توں ونڈن دے کم توں ویلہوئے۔

¹۔ تد خداوندہ یسوع نوں آکھیا۔²۔ بنی اسرائیل نوں آکھ دے کہ او اوناں دی ہدایاتاں دے مطابق جہڑاں میں موسیٰ دے راہیں 20
 دتیاں۔ لوکن دے شہر مقرر کے دین۔³۔ تاں جے کوئی بندہ بھل چوک دے نال کسے نوں مار دیوے او اوتھوں نس جاوے تاں جے
 خون دا بدلہ لین لالہ کو بچ سک۔⁴۔ جدوں او اوناں وچوں کسے شہر نوں نس جاوے او شہر دے پھاٹکتے کھلوکے اوس شہر دے
 وڈھریاں نوں آودی آپ بیتی دے۔ تد او اوناں شہر وچ وڑن دینے اوناں آوے نال لے جا کے رین لئی لوئی تھان دین۔⁵۔ جے خون دا بدلہ
 لین آلاوہدا پیچھوے او اوس ملزم نوں اوہدے تھ نہ دین کیوں جے اوہ آوے گوانڈی نوں بھل چوک دے نال ماریا سی۔ اوہدی
 اوہدے نال کوئی پرانی دشمنی نیں سی۔⁶۔ جدوں تیک او فیصلہ لئی جمات دے سامنے نہ کھلووے جدوں تیک او سردار کاہن جہڑا
 اوناں دناں وچ خدمت کر رہا ہووے مر نہ جاوے تد تیک او ملزم اوس شہر وچ روے۔ اوہدے بعد او اوس شہر وچ آوے گھر واپس تر
 جاوے جیتھوں او نس کے آیا سی۔⁷۔ فیر اوناں نے نفتالی دے کوہستانی ملک وچ گلیل دے قادس نوں افرایم دے کوہستانی ملک وچ سلیم
 نوں پوداہ دے کوہستانی ملک وچ قریت اربع (یعنی حبرون) نوں۔⁸۔ اے یریحو دے کول بردن دے چڑھدے پاسے ین یمین دے قبیلہ دے
 اُجاڑ دے علاقہ دی پدري زمین اوتے وسدے ہوئے بصر نوں جد دے قبیلہ دے رموت نوں جہڑا جلعاد وچ اے منسی دے قبیلہ دے جولان
 نوں جہڑا بسن وچ اے مقرر کیتا۔⁹۔ کوئی اسرائیلی یا اوناں وچ وسدا ہوا کوئی پردیسی جہڑا کسے نوں غلطی نال مار دیوے نس کے
 اوناں مقرر کیتے ہوئے شہراں نوں جا سکدا اے تاں جے او انصاف لئی جمات دے سامنے پیش ہون تیک خون دا بدلہ لین لالہ تھوں ماریا نہ
 جاوے۔

۱۔ تد لاویاں دے بُشتی گھرانیاں دے سردار الیعرز کاہن ، نون دے پُتر یثوعہ بنی اسرائیل دے قبلیاں دے دُوج بُشتی گھرانیاں دے سرداراں دے کول آئے۔^۲ ملکہ کعان دے سیلا شہر وچ اوناں نون آکھن لگے خداوندہ موسیٰ دی معرفت ایہ حکم دتا سی کہ تئیں سانوں ربن لئی شہرے ساڈے ڈنگراں لئی چرن آلیاں تھواں دیو۔^۳ لہذا بنی اسرائیلہ خداوند دے حکم دے مطابق آودی آودی میراث وچوں تھلے لکھوئے شہرے چرن آلیاں تھواں لاویاں نون دیتیاں۔^۴ پہلی پرچی قبائیاں دے گھرانیاں دے حق وچ نکلی جہڑے لاوی سن۔ ہارون کاہن دی نسل وچوں سن ۔ اوناں نون پھودا شمعونہ بن یمن دے قبلیاں وچوں تیراں شہر یتہ گئے۔^۵ ہتہ باقی بنی قہات نون افرائیم دانہ منسی دے اِدھ قبیلہ دے فرقیان وچوں دس شہر یتہ گئے۔^۶ بنی جبرسون نون اشکار آشہر نفتالیہ بسن وچ وسہوئے منسی دے اِدھ قبیلہ دے فرقیان وچوں تیراں شہر یتہ گئے۔^۷ بنی مراری نون ژوبن جدہ زبولون دے قبلیاں تون اوناں دے گھرانیاں دے مطابق بارہ شہر ملے۔^۸ لہذا بنی اسرائیلہ خداوند دے موسیٰ دی معرفت یتہوئے حکم دے مطابق لاویاں نون ایہ شہرے اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے دیتیاں ۔^۹ پھودامہ شمعون دے قبلیاں تون اوناں نوئے لکھوئے شہر یتہ جہناں دے نال یتہ گئے۔^{۱۰} (ایہ شہر ہارون دی نسل دے اوناں لوکاں لئی سن جہڑے لاویاں دے قبائلی فرقہ دے سن۔ کیوں جہ پہلی پرچی اوناں دے نال دی سی۔^{۱۱} اوناں بنی پھودا دے کوہستانی ملک وچ قریت اربع (یعنی حبرون) اوناں دے آس پاس دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال اوناں نون دتا۔ (اربع عناق دا پیو سی) ^{۱۲} پر اوس شہر دے آس پاس دے کھیت یتہ پنڈ اوناں یتہ دے پُتر کالب نون اوہدی میراث دے طورے یتہ۔^{۱۳} لہذا اوناں ہارون کاہن دی نسل نون حبرون (جہڑا خون کرن آئے دے لُکن دا شہر سی) لینا۔^{۱۴} یتیر ، اِستمُوع ^{۱۵}۔ حولون ، دبیر ^{۱۶}۔ عین ، یوطتہ بیت شمس ایہ نو شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال اوناں دے دو قبلیاں ولوں یتہ۔^{۱۷} بنی یمن دے قبیلہ وچوں جیعون ، جیع ^{۱۸}۔ عنتوتہ علمون ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ۔^{۱۹} ایسس طراں ہارون دی نسل دے کاہناں نون سارے تیراں شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۲۰} لاویاں دے باقی قبائلی گھرانیاں نون افرائیم دے قبیلہ دے شہر یتہ گئے۔^{۲۱} افرائیم دے کوہستانی ملک وچ اوناں نون سیکم (جہڑا خون کرن آئے دے لُکن دا شہر سی) یتہ جزر ^{۲۲}۔ قِصْتِیمہ بیت حوژون ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۲۳} دان دے قبیلہ وچوں وی اوناں نون اِلتقیہ ، جیتون ^{۲۴}۔ ابالونہ جات رمون ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال ملے۔^{۲۵} منسی دے اِدھ قبیلہ وچوں اوناں نون تناکتہ جات رمون ، ایہ دو شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال ملے۔^{۲۶} ایہ سارے دس شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال بنی قہات دے باقی گھرانیاں نون یتہ گئے۔^{۲۷} جرسونیاں دے لاوی گھرانیاں نون : منسی دے اِدھ قبیلہ تون بسن وچ جولان (جہڑا خون کرن آئے دے لُکن دا شہر سی) یتہ بعستراہ ، ایہ دو شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۲۸} اِشکار دے قبیلہ تون قِسیوُن ، دبیر ^{۲۹}۔ یرموتہ عین جنیم ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۳۰} آشہر دے قبیلہ تون مسال ، عبدون ^{۳۱}۔ خلقتہ رُحوب ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۳۲} نفتالی دے قبیلہ وچوں جلیل وچ فا دِس (جہڑا خون کرن آئے دے لُکن دا شہر سی) حمات دور قرتان ایہ تین شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۳۳} لہذا جیرشونیاں دے گھرانیاں دے سارے شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال تیراں سن۔^{۳۴} مراریاں دے گھرانیاں نون (یعنی باقی لاویاں نون): زبولون دے قبیلہ وچوں یقنعام ، قرتاہ ^{۳۵}۔ دمنہ نبال ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۳۶} ژوبن دے قبیلہ وچوں بصر بھص ^{۳۷}۔ قدیماتہ مفعیت ایہ چار شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۳۸} جد دے قبیلہ وچوں جلعاد وچ رام (جہڑا خون کرن آئے دے لُکن دا شہر سی) محنائیم ^{۳۹}۔ حسبونہ یعزیرت ایہ سارے شہر اوناں دیاں چرن آلیاں تھواں دے نال یتہ گئے۔^{۴۰} لہذا مراری گھرانیاں نون جہڑے لاویاں دے بھوئے لوک سن سارے بارہ شہر پرچیاں دے راہیں یتہ گئے۔^{۴۱} بنی اسرائیل دی آودی جائیداد دے وچوں لاویاں دے سارے اڑتالیس شہر سن جہڑے آودی آودی چرن آلیاں تھواں دے نال سن۔^{۴۲} اناں وچوں ہر اک شہر دے آس پاس چرن آلیاں تھواں سن۔ ایہ سارے شہر ایویں ای سن۔^{۴۳} لہذا خداوندہ بنی اسرائیل نون او سارا ملک دے دتا جہڑا اوتہ اوناں دے پیو دادے نون دین دی قسم کھادی سی۔ او اوہدے اوتہ قبضہ کرکے اوہدے وچ وس گئے۔^{۴۴} خداوندہ اناں نون اوس قسم دے مطابق جہڑی اوتہ اوناں دے پیو دادے نال کھادی سی ہر پاسیوں آرام دتاتہ اوناں دے دشمنان وچوں کوئی وی اوناں دے اِگ کھلو نہ سکیا ۔^{۴۵} جنیں چنگ وعدے خداوندہ اسرائیل دے گھرنالہ نال کیتہ سن اوناں وچوں اک وہ نہ بچیا ۔ ہر وعدہ پورا ہویا۔

۱۔ تدیشوع بنی روبن ، بنی جدتہ منسی دے ایدھ گھرنے نوں صدیا۲۔ اے اوناں نوں آکھیا خداوند دے خادم موسیٰ تہانوں جہڑے حکم دے سن اوناں ساریاں تہی تھی عمل کیتا میرے سارے حکماں نوں وی تھی منیا۔ ۳۔ ایس لمہ ویلہ وچ اچ دے دن تیک تھی آوے بھراواں نوں نہیں چھڈیا سگوں جہڑی خدمت تہاڈے خداوند تہانوں دتی اونوں پورا کیتا۔ ۴۔ ہون جدوں کہ خداوند تہاڈے خلدے تہاڈے بھراواں نوں آوے وعدے دے مطابق آرام دتا اے تھی اوس ملک وچ جہڑا خداوند دے خادم موسیٰ یردن دے اوس پار تہانوں دتا اے اپنے اپنے گھراں نوں مڑ جاوے۔ ۵۔ پر خیال رہے کہ تھی اوناں حکماں شریعت تہمشاں عمل کردے رہنا جہڑے خداوند دے خادم موسیٰ تہانوں یسوعہ خداوند آوے خدا نال محبت رکھنا اودھی ساریاں راہواں تہاڈے اودھے حکماں نوں منیا۔ اودھے نال چمڑے رہنا آوے سارے دلے آوے ساری جان دے نال اودھی خدمت کرنا۔ ۶۔ تدیشوعہ اوناں نوں برکت دیتی اوناں نوں گھل دتے او آوے گھراں نوں ٹرگے۔ ۷۔ منسی دے ایدھ گھراں نوں موسیٰ بسن وچ ملک دتا سی۔ دوچ ایدھ گھراں تہانوں یسوعہ یردن دے لیندے ول اوناں دے بھراواں دے نال ملک دے سن۔ جدیشوعہ: اوناں نوں گھلیا اوناں نوں اپنے کہہ کے برکت دتی کہ ۸۔ تھی وڈی دولت یعنی وڈے وڈے گلے ، چاندی ، سونا ، پیتلے لوہے بوہت سارے پاؤں ولے نال لکے آوے گھراں نوں مڑوے آوے دشمنان توں لیا ہوا سامان نوں آوے بھراواں دے نال ونڈ لو۔ ۹۔ تد بنی روبن ، بنی جدتہ بنی منسی دے ایدھ گھراں نوں ملک کنعان دے سیلاہ دے مقام اوتہ بنی اسرائیل توں اجازت لئی تان جے او خود آوے ملک جلعاد نوں مڑن جہناں نوں اوناں موسیٰ ولوں یسوعہ خداوند دے حکم دے مطابق حاصل کیتا سی۔ ۱۰۔ جد او یردن دے کول کنعان دے ملک وچ جیلوت دی تہاں اوتہ آئے بنی روبن ، بنی جدتہ منسی دے ایدھ گھرنے اوتہ یردن دے کنڈے اوتہ اک شاندار مذبح بنایا۔ ۱۱۔ جد بنی اسرائیل اپنے سنیا کہ اوناں کنعان دی سرحدت یردن دے کول جیلوت دے مقام اسرائیلیاں دی حدان وچ مذبح بنایا اے۔ ۱۲۔ بنی اسرائیل دی ساری جمات سیلاہ وچ کٹھی ہوئی تان جے اوناں اوتہ چڑھائی کرن۔ ۱۳۔ چنانچہ بنی اسرائیل الیعرز کاہن دے پتر فینحاس نوں جلعاد دے ملک وچ بنی روبن ، بنی جدتہ منسی دے ایدھ گھرنے دے کول گھلیا۔ ۱۴۔ بنی اسرائیل دے ہر قبیلہ دا اک اک بندہ لکے ایس حساب نال وزیر اودھے نال گھلے جہڑے بنی اسرائیل دے جدی گھراں دے سردار سن۔ ۱۵۔ جد او جلعاد وچ بنی روبن ، بنی جدتہ منسی دے ایدھ گھرنے دے کول گئے اوناں دے اوناں نوں آکھیا۔ ۱۶۔ خداوند دی ساری جمات اپنے کہندی اے تھی اسرائیل دے خدا دے نال ایس طرح دیہ ایمانی کیوں کیتی؟ تھی خداوند دی پیروی توں کیوں پھرگے کہوں تھی آوے لئی اک مذبح بنا لیا اے؟ ۱۷۔ کی فغور دا گناہ ساڈے لئی کافی نہیں سی؟ آج دے دن تیک اسیں اپنے آپ نوں ایس گناہ توں پاک نہیں کیتا حالانکہ خداوند دی قوم وچ وبا وی آئی۔ ۱۸۔ تہوں وی تھی خداوند دی پیروی توں دور ہونڈے پیہ او؟ جے اچ تھی خداوند نال بغاوت کردے اوتہ کل او اسرائیل دی ساری قوم دے نال ٹس جاوے گا۔ ۱۹۔ جے تہاڈا ملک جہڑی تہاڈی ملکیت اے ناپاک ہووے اوس پار خداوند دے ملک وچ آجاو جیتھ خداوند دا گھر اے ساڈے نال ملکیت وچ حصہ دار بن جاوے پر خداوند ساڈے خدا دے مذبح دے علاوہ آوے لئی کوئی پور مذبح بنا کے نہ خداوند نال بغاوت کروے نہ ساڈے نال۔ ۲۰۔ جد زارح دے پتر عکنہ مسیح کیتیاں شواں وچوں ایمانی کیتی۔ کی اسرائیل دی ساری قوم اوتہ خداوند دا قبر نازل نہوے؟ عکن کلا ای آوے گناہ توں نہیں مریا۔ ۲۱۔ تد بنی روبن ، بنی جدتہ منسی دے ایدھ گھرنے اسرائیلی گھراں دے سرداراں نوں آکھیا۔ ۲۲۔ خداوند خداوند دا خدا، خداوند خداوند دا خدا جاندا اے اسرائیل وی جان لین کہ جے اے خداوند دے خلاف بغاوت یا نافرمانی دا نتیجہ ہووے سانوں اچ دے دن تیک جیوندا نہ چھڈدا۔ ۲۳۔ جے اسیں خداوند دے حکماں توں منہ پھیرے اودھے اوتہ سوختنی قربانیاں نذر دیاں قربانیاں یا سلامتی دے ذبحہ چڑھان لئی اپنے مذبح آوے لئی بنایا اے خداوند ای ایس حساب لووے۔ ۲۴۔ نیں سگوں اسیں ایس ڈر دے نال اپنے کیتا کہس دن تہاڈی اولاد ساڈی اولاد نوں اپنے نہ کہے کہ تہانوں خداوند اسرائیل دے خدا توں کی لینا دینا اے؟ ۲۵۔ اے بنی روبن ، بنی جدتہ بنی جد خداوند یردن نوں تہاڈے ساڈے وچ حد مقرر کیتا اے لہذا خداوند وچ تہاڈا کوئی حصہ نیں اے ایس طرح تہاڈی اولاد ساڈی اولاد توں خداوند دے ڈرون دور کر دیوے گی۔ ۲۶۔ ایس لئی اسیں آکھیا کہ آؤ آوے لئی اک مذبح بنلیہ جہڑا سوختنی قربانیاں یا ذبیاں لئی نہوے۔ ۲۷۔ سگوں اپنے ساڈے تہاڈے آن آلیاں نسلان دے وچ گواہوے کہ اسیں آودیاں سوختنی قربانیاں ، ہدیہ ذبیاں نال خداوند دی عبادت اودھے گھر وچ کیہ۔ تد اگاں توں تہاڈی اولاد ساڈی اولاد توں اپنے نہ کہہ سکے گی کہ تہاڈا خداوند وچ کوئی حصہ نیں۔ ۲۸۔ اسیں آکھیا جے او کدی سانوں یا ساڈی اولاد نوں اپنے آکھن اے اسیں جواب دیواں گے کہ خداوند دے مذبح دے وانگر ایس مذبح نوں بنیا ہوا ویکھو جہوں ساڈے پیو دادے ایس لئی بنایا کہ او سوختنی قربانیاں ذبیاں لئی نہوے سگوں ساڈے تہاڈے وچ گواہ ٹھہرے۔ ۲۹۔ خداوند نہ کرے کہ اسیں خداوند نال بغاوت کیہے اچ خداوند ساڈے خدا دے مذبح دے علاوہ جہڑا اودھے تنبو دے لگے وے سوختنی قربانیاں ، نذر دیاں قربانیاں ذبیاں لئی کوئی پور مذبح بنا کے اودھے توں دور ہو جاوے۔ ۳۰۔ جدوں فینحاس کاہن قوم دے وڈھریاں جہڑے اسرائیلی گھراں دے سردار سن اپنے سارا سنیا جہڑا بنی روبن ، بنی جدتہ بنی منسی آکھیا سی۔ او خوش ہوگے۔ ۳۱۔ الیعرز کاہن دے پتر فینحاس بنی روبن ، بنی جدتہ بنی منسی نوں آکھیا اچ اسیں سمجھ لیا اے کہ خداوند ساڈے نال اے کیوں جے تھی ایس مسئلہ وچ خداوند نال بیوفائی نیں کیتی۔ تہوں تھی بنی اسرائیل نوں خداوند دے تہوں چھڈا لیا اے۔ ۳۲۔ تد الیعرز کاہن دا پتر فینحاس وڈھے جلعاد وچ بنی روبن بنی جد نال مل کے کنعان نوں مڑ آئے بنی اسرائیل نوں اپنے سارا کجھ دے دتا۔ ۳۳۔ او اپنے سن کے خوش ہوئے اوناں خدا دی وڈیائی کیتی۔ کدی اوناں دے خلاف جنگ کرنے اوس ملک نوں تہاہ کرن دا ناں تیک نہ لیا جیتھ بنی روبن بنی جد رندے سن۔ ۳۴۔ بنی روبن بنی جدتہ بنی جدتہ اوس مذبح نوں اپنے نال دتا اپنے ساڈے وچ گواہ اے کہ خداوند ای ساڈا خدا اے۔

۱- اودے بویت دناں بعد خُداوند بنی اسرائیل تُون اوندے آس پاس دے دُشمنان ولوں آرام بخشیت یسوعنہ جہڑا ہون تیک کمزور تہڈا ہو چُکیا سی۔ ۲- سارے اسرائیلیاں تُون بزرگاں حاکماں عدالت کرن والیاں تہ عہد رکھن والیاں سنہ بلایت اوناں تُون اکھیا میں کمزور تہڈا ہو گیا واں۔ ۳- تَساں سب کُجھ ویکھ لیا اے کہ خُداوند تہاڈے خُدا تہاڈے لئی اوناں قوماں لئی کی کیتا او خُداوند تہاڈا خُدا ای سی جہڑا تہاڈے لئی لڑیا۔ ۴- یاد کرو کہ کیویں میں اوناں بچیاں ہواں قوماں دلتہ یردن تہلکے لہندے وچ وڈے سُمندر یعنی بحر اقیانوس تک دا سارا مُلک جینوں میں فتح کیتا پرچیاں پاک تہاڈے قبیلیاں دے وچ ما لکی وانگوں ونڈ دتا۔ ۵- خُداوند تہاڈا خُدا آپ اوناں تُون تہاڈے راہ تون ہٹا دے گا او اوناں تُون تہاڈے اگوں دُور کر دے گلتے تَساں اوناں دے مُلک لے قبضہ کر لو وگے جیویں کہ خُداوند تہاڈے خُدا تہاڈے نال وعدہ کیتا اے۔ ۶- تَساں تہمت تون کم لووتہ جو کُجھ مَوسیٰ دی شریعت وچ لکھیا اے اوندے تون ایدر اودر مڑیاں پناں اوندے اوتہ عمل کر دے رو۔ ۷- وناں قوماں دے نال جہڑیاں تہاڈے وچ باقی بچیاں نیں کِسے قسم دا تعلق نہ رکھنا نا نہ اوناں دے بُتان دے نال لینتہ نا ای اوناں دی قسم کھانا۔ تَساں نا اوناں دی عبادت کرن اوناں تُون سجدہ کرنا۔ ۸- سگوں تَساں خُداوند آوے خُدا دے نال جُڑے رہنا جیویں کہ تَساں تیک کیتا اے۔ ۹- خُداوند تہاڈے اگوں وڈیاں وڈیاں تہ طاق وڈیاں قوماں تُون پیچھاں کیتا اے اج دے دن تیک کوئی بندا تہاڈے لگ کھلو نہ سکيا۔ ۱۰- تہاڈے وچو ن اک بندہ ہزار بندیاں تُون پیچھاں کر دیندا اے کیوں جہ خُداوند تہاڈا خُدا آوے وعدے دے مطابق تہاڈے لئی لڑ دا اے۔ ۱۱- لہذا بیلکل خبردار رو و تہ خُداوند آوے خُدا دی محبت وچ قائم روو۔ ۱۲- پر جہ تَساں گمراہو جاوتہ ایناں قوماں دے بچہو لوکاں دے نال جہڑے تہاڈے وچ رہ گئیاں اوناں نال میل جول کرلوتہ اوناں دے نال شادی ویاہ کر لوو یا اوناں نال تعلق ودا لوو۔ ۱۳- تہ یقین منو کہ خُداوند تہاڈا خُدا اوناں قوماں تُون تہاڈے اگوں بیلکل نا ہٹاوے گا سگوں او تہاڈے لئی جالتہ پھندا۔ تہاڈی پٹھ لے کوڑھتہ اکھاں وچ کنڈے بن جاوے گے ایتھوں تیک کہ تَساں ایس چنگ مُلک تون جینوں خُداوند تہاڈے خُدا تہاڈوں دتا اے مُک جاوے گا۔ ۱۴- ہون ویکھو میں اج اوسراہ جان والا آن جہڑا سارے جہاں دا اے تَساں آوے سارے دلتہ جان نال جاندے او کی اوناں سارے چنگ وعدیاں وچو جہڑے خُداوند تہاڈے خُدا تہاڈے نال کیتے اک وی پورا ہواں پناں نہ رہا پر وعدہ پورا ہوا کوئی اک وی پورا ہوئے پناں نہیں رہا۔ ۱۵- پر جیویں خُداوند تہاڈے خُدا دا ہر چنگا وعدہ پورا ہوا اوہں ای خُداوند تہاڈے لے او ساریاں آفتاں گھلے گا جہدا اوہ تہا تُون ڈر لئی دسیا اے ایتھوں تیک کہ او تہاڈوں اوس چنگ مُلک وچو جہڑا اوہ تہاڈوں دتا اے مُکا دے گا۔ ۱۶- جہ تَساں آوے خُداوند خُدا دے عہد تُون جہدا حُکم اوہ تہاڈوں دتا اے توڑ دیوتہ جا کے دے تہاڈوں دی بندگی کروتہ اوناں دے لگ سجدہ کرو خُداوند دا فہر تہاڈے لے جاوے گلتے تَساں اوس چنگ مُلک تون جینوں اوہ تہاڈوں دتا اے چھیتی ای ختم ہو جاوے گا۔

۱۔ تد یسوعہ اسرائیل دے سارے قبلیاں نوں سیکم وچ کٹھا کیتا اونه اسرائیل دے وڈھریاں ، اُمر ، قاضیاں ، اے اختیار رکھن آلیاں نوں صلیتے او خدا دے حضور وچ حاضر ہوئے۔^۲ یسوعہ سارے لوکاں نوں آکھیا خداوند اسرائیل دا خدا فرماندا اے کہ بڑے ویلے توں جدوں تہاڈے پُرو دادا جہناں وچ ابرامہ نحور دا پُرو تارح وی شامل نیں دریا دے اوس پار رندے سن۔ دوسرے بُتاں نوں پُوجدے سن۔^۳ پر میں تہاڈے پُرو ابرام نوں دریا دے پار دے ملک توں لے کے کنعان دے سارے ملک وچ اونوں راہ وکھیلے اوہدی نسل نوں ودھایا میں اونوں إضحاق دتا۔^۴ اے إضحاق نوں یعقوبہ عیسو دتے میں عیسو نوں شعیر دا کوستانی ملک دے دتا پر یعقوبہ اوہدے پُتر مصر ٹرگے۔^۵ فیر میں موسیٰ تبارون نوں پیجیلے میں مصر وچ مصیبتیاں لیا کے مصریاں نوں ماریلے میں تہانوں اوہوں کڈ لیا۔^۶ جدوں میں تہاڈے پُرو دادے نوں مصر وچوں کڈ لیا یلے فیر ٹسی سمندر دے کنڈے تیک پونچتے مصریاں رتھانے سواراں دے نال بحر قلزم تیک اوناں دا پیچھا کیتا۔^۷ پراوناں خداوند توں مدد لئی فریاد کیتی اونه تہاڈے مصریاں دے وچ ھنیرا کر دتا۔ او سمندر نوں اوناں دے لے چڑھا لیا یلے اوناں نوں غرق کر دتا ٹسی خود آودی اِکھاں نال ویکھیا کہ میں مصریاں دے نال کی کیتا، فیر ٹسی لم ویلے تیک بیابان وچ رہے۔^۸ میں تہانوں اُمریاں دے ملک وچ لے آیا جہڑے بردن دے مشرق وچ رندے سن او تہاڈے نال لڑے پر میں تہانوں فتح دتی۔ میں اوناں نوں تہاڈے اِگوں مُکا دتے ٹسی اوناں دے ملک اُوتہ قبض کر لیا۔^۹ جدوں موآب دا بادشاہ صفور دا پُتر بلق اسرائیلے چڑھن لئی تیاریاں کرن لگتے اونه بعور دے پُتر بلعام نوں صدا کلیا تاں جے او تہاڈے لعنت کرن۔^{۱۰} پر میں بلعام دی اِک نہ سنی ایس لئی او مجبور ہو گیا کہ تہانوں برکت دیوے۔ ایویں میں تہانوں اوہدے تہوں چھڈا لیا۔^{۱۱} فیر ٹسی بردن پار ہو کے یریحو آئے تے یریحو دے شہر دے، اُمری، فرزی، کنعانی، جتی، جرجاسی، حویہ بیوسی تہاڈے نال لڑے پر میں اوناں نوں تہاڈے تھتے وچ کر دتا۔^{۱۲} میں زبوریاں نوں تہاڈے اِگوں پیجا دتا۔ ایہ تہاڈی تلوار یا کمان دا کمال نیں سی۔^{۱۳} ایس طرح میں تہانوں او ملک دتا جیدے تے ٹسی محنت نیں کیتی سی۔ ا و شہر تے جہناں نوں ٹسی نیں بنایا سی۔ تے ٹسی اوہدے وچ رندے بی اوتے او تاکستا نانہ زیتون دے باغاں دا پھل کھاندے او جہڑے ٹسی نیں لائے سی۔^{۱۴} ایس لئی ٹسی خداوند توں ڈروہ وفاداری دے نال اوہدی عبادت کروتے اوناں بُتاں نوں سٹ دیو جہناں دی عبادت تہاڈے پُرو دادا دریا دے اوس پارے مصر وچ کر دے سن۔ تے خداوند دی عبادت کرو۔^{۱۵} اے جے خداوند دی عبادت کرنا تہانوں پسند نہ آوے اِج دے دن ٹسی اونوں جُن لیو جیدی ٹسی عبادت کرنا چاندے او بھایویں اوناں بوتان نوں جہناں نوں تہاڈے پُرو دادا دریا دے اوس پار عبادت کر دے سن یا اوناں اُمریاں دے بُتاں نوں جہناں دے ملک وچ ٹسی رندے او۔ پر جیتھوں تیک میراتے میرے گھر لے دا تعلق اے اسیتے خداوند دی عبادت کران گے۔^{۱۶} تد لوکاں جواب دتا کہ خدا نہ کرے کہ اسیں دوجے بُتاں نوں پُرو جن لئی خداوند نوں چھڈ دے۔^{۱۷} او خداوند ساڈا خدا ای سی جہڑا سانوہ ساڈے پُرو دادے نوں اوس غلامی دے ملک یعنی مصر توں کڈ لیا یلے ساڈیاں اِکھاں نوں وڈے وڈے عجیب و غریب نشان دکھائے۔^{۱۸} تے خداوند ساڈے اِگوں اُمریاں نوں تہاڈے ساریاں قوماں نوں کڈ دتا جہڑیاں اوس ملک وچ وسدیاں سن۔ اسیں وی خداوند ای دی عبادت کران گے کیوں جے او ساڈا خدا۔^{۱۹} یسوعہ لوکاں نوں آکھیا تہاڈے توں خداوند دی عبادت نیں ہو سکدی او پاک خدا اے او غیرت والا خدا اے او تہاڈی نافرمانی تہاڈے گناواں نوں معاف نیں کرے گا۔^{۲۰} جے ٹسی خداوند نوں چھڈ کے بُتاں دی عبادت کرن لگو گتے بھایویں خداوند تہاڈا چنگا کر دتا آیا اے او مُڑکے تہاڈے اوتے آفت لیا وے گتے تہانوں ختم کر دیوے گا۔^{۲۱} لوکاں یسوعہ نوں آکھیا نیں اسیں خداوند ای دی عبادت کران گے۔^{۲۲} تد یسوعہ آکھا ٹسی آپ ای آوے گواہ او کہ ٹسی خداوند دی عبادت کرنا پسند کیتی اے۔ اوناں آکھیا ہاں اسیں گواہ واں۔^{۲۳} یسوعہ نے آکھیلے فیر تہاڈے وچ جہڑے بتے اوناں نوں دور کر دیوے آوے دلاں نوں خداوند اسرائیل دے خدا ول پھیر لو۔^{۲۴} لوکاں یسوعہ نوں آکھیا اسیں خداوند آوے خدا دی عبادت کران گتے اوہدے ای وفادار رواں گے۔^{۲۵} اوس دن یسوعہ لوکاں دے نال عہد کیتے سیکم وچ اوناں لئی آئینے قوا نیں بنائے۔^{۲۶} تے یسوعہ ایہ گلاں خدا دی شریعت دی کتاب وچ لکھ لیاں۔ فیر اونه اِک وڈا پتھر لیتے اونوں خداوند دے گھر دے کول بلوط دے درخت دے تھلے رکھ دتا۔^{۲۷} تے اوناں ساریاں لوکاں آکھیا ویکھ ایہ پتھر ساڈا گواہ روے گا کیوں جے اونه او ساریاں گلاں سنیانے جہڑیاں خداوند ساڈے نال کیتیاں۔ جے ٹسی خدا دے نالہ وفائی کروتے ایہ تہاڈے خلاف گواہی دیوے گا۔^{۲۸} تد یسوعہ لوکاں نوں اوناں نوں اپنی اپنی میراث ول گھلیا۔^{۲۹} اناں واقعیاں توں بعد خداوند دا خادم نوں دا پُتر یسوعہ اک سو دس وڈھیاں دا ہو کے میر گیا۔^{۳۰} اوناں اوناں اوس ملکیت وچ تمت سرح دے مقامے دفن کیتا جہڑا افرائیم دے کوستانی ملک وچ کوہ جیس دے شمال وچ اے۔^{۳۱} یسوعہ دے جیندے جیتے اوناں وڈھریاں دے جیندے جی جہڑے یسوعہ دے بعد جیوندے ریتے جہڑے اناں ساریاں کمان نوں جانندے سن جہڑے خداوند اسرائیلی لئی کیتے اسرائیلی خداوند ای دی عبادت کر دے رہے۔^{۳۲} یوسف دیاں ہڈیاں جہناں نوں اسرائیلی مصر توں لے آئے سن سیکم وچ زمین دے اوس ٹوٹے وچ دفن کیتیاں گیاں جہناں نوں یعقوبہ سیکم دے پُرو حمور دے پُتران توں چاندی دے سو سیکیاں دے بدلے خریدیا سی۔ ایہ تہاں یوسف دی نسل دی ملکیت بنی۔^{۳۳} تبارون دا پُتر الیعزر وی میر گیلے اوناں اوہدے پُتر فیحناس دی پٹاری تے دفن کیتا گیا جہڑی اوناں افرائیم دے کوستانی ملک وچ دتی کئی سی۔

فُضاہ

۱۔ یسوعہ دے مرن توں بعد چ بنی اسرائیلے خداوند نوں پچھیا پئی کنعانیان نال جنگ ساڈے ولوں کون چڑھائی کرے گا ؟^۲ خداوند نے جواب دتا پئی بنی یسوعہ چڑھائی کرن گے کیوں جو میں اوناں دے تہاں وچ دتا اے۔^۳ تد یسوعہ دے قبیلے والیاں نے اپنے شمعونی بھرا نواں نوں آکھیا پئی ساڈے نال ساڈی میراث دے علاقے ول چلو تاں جو اسیں کنعانیان نال لڑیتے ایس طرحاں اسیں وی تہاڈے

نال چلاں گے۔ ایس لئی بنی شمعون اونان دے نال گئے۔⁴ جد بنی یہودامہ چڑھائی کیتی تے خداوندہ کنعانیانہ فرزیاں نوں اونان دے تھ وچ کر دتا اے۔ اونانہ برق چہ اونان وچوں دس ہزار بندے مار مکلف۔⁵ اوتھ اونان دا سامنا ادونی برق نال ہوا ، نوں برق وچ ویکھ کے اونان اونانہ اودے نال جنگ کیتی تے کنعانیانہ فرزیاں نوں پرا دتا ۔⁶ ادونی برق ول بھج گیا پر اونان نیں اودا پچھا کرکے اونون بھڑ لیا تے اودے تھان پیراں دے انگوٹھ وڈیہ۔⁷ تد ادونی برقہ آکھیا ۔ میں جہڑے ستر بادشاہاں دے تھ پیرے انگوٹھ کٹے سن ، میری میز پٹھاں ٹکڑے کٹھ کر دے بندے سن ۔ جیہا سلوک میں اونان کیتا ۔ تیہا بدلہن ربہ مینوں دتا اے۔ اوہ اونون یروشلمہ لے جتھ اوہ مریا ۔⁸ بنی یہودامہ بنی اسرائیل لے حملہ کیتا تے اونون اپنے قبضہ وچ لے کے شہر دے وسنیکاں نوں تلوار نال قتل کیتا تے شہر نوں اگ لا دتی ۔⁹ اوس دے بعدوں بنی یہودا ہ اونان کنعانیان نال لڑن نوں گئے جہڑے پھاڑی دیس ، دکھنی علاقہ دے ڈھلوں دھرتی دے وسنیک سن ۔¹⁰ اونان نوں (جس عدا پہلا ناں قریت اربع سی) دے کنعانی وسنیکاں لے چڑھائی کیتی تے سیسی ، اخیمانہ تلمی نوں پرا دتا ۔¹¹ اوس تھوں لگ جاکے اونانہ دبیر دے وسنیکاں لے چڑھائی کیتی (جس دا پہلا ناں قریت سنعر) سی ۔¹² تد کالبہ آکھیا جیہڑا وی قریت سیفر نوں مارکے اوسلے لوٹے ، میں اونون اپنی دھی عکسہ دے نال ویاہ دیاں گا۔¹³ کالب دے چھوٹ بھرا قنز دے پتر عتئی ایل نے اونون جت لیا ایس لئی کالبہ اپنی دھی عکسہ اودے نال ویاہ دتی ۔¹⁴ اک دیہڑے جد اوہ عتئی ایل کول آئی تے اوسہ اودے نال ضد کیتی پئی اوہ اپنے پیو کولوں اک پیلی منگ۔ جد اوہ کھوہ اتوں اتری تے کالبہ اونون پچھیا ۔ توں کیہ چانی ایں ؟¹⁵ اوسہ آکھیا ۔ میرے لے خاص مہربانی کر ۔ کیوں جو توں مینوں دکھن دے دیس وچ کجھ زمین دتی اے ایس لئی مینوں پانی دے چشمہ وی دے ، ایس لئی کالبہ اونون اتلے پٹھلہ چشمہ دے دتے۔¹⁶ تے موسیٰ دے سورے دی نسل دے قینی لوک کھجورا دے شہر نوں بنی یہودا دے نال یہودا دے اجاڑ نوں گئے جہڑا دکھن وچ عراد دے نیڑے اے تھ اوتھ اونان نال وس گئے۔¹⁷ قرینی یہودامہ اپنے شمعونی بھراواں دے نال جاکے صفت دے وسنیکاں لے حملہ کیتا تے اوس شہر نوں اکا ای مکا دتا (تباہ کر دتا)۔¹⁸ یہودیانہ غزہ ، اسقلونہ عقرون شہراں لے اونان دے آئے دولہ دے علاقیاں سہ قبضہ کر لیا ۔¹⁹ خداوند بنی یہودا دے نال سی ۔ اونانہ پھاڑی دیس نوں تے اپنے قبضہ چ لے لیا پر پدرے علاقیاں چوہے لوکاں نوں ناں کڈ سکے کیوں جو اونان لوکاں کول لوہے دے رتھ سن ۔²⁰ فیر اونانہ موسیٰ دے کہن دے مطابق خبروں کالبہ نوں دتے تھ اوتھو علاقہ دے تیان پتراں نوں کڈھ دتا۔²¹ تے بنی بنیمینہ اونان بیوسیاں نوں جیڑے یروشلمہ دے وسنیک ستن نہ کڈھیا۔ ایس کرکے بیوسی بنی بنیمین دے نال آج تیکر یروشلمہ وچ وسدے نیں۔²² بن یوسف دے گھریلے بیت ایل لے چڑھائی کیتی تے خداوند اونان نال سی ۔²³ جد اونانہ بیت ایل (جہدا پہلا ناں لوز سی) دی سوہ لین لئی لوکاں نوں گھلیا ۔²⁴ تد جاسوسانہ اک بندے نوں شہر توں باہر آندیاں ویکھیا تے اونون آکھیا : ساہنوں شہر وچ ورن دی راہ دس تد اسیں تیرے نال چنگا سلوک کراں گے۔²⁵ تد اوسہ اونان نوں راہ دس دتی ۔ تد اونانہ شہر والیاں نوں تلوار نال مار مکایا پر اوس بندے اودے سارے تیر نوں چھڈ دتا ۔²⁶ تد اوہ حتیان دے دیس وچ وڑیا تے اوتھ اوسہ اک شہر وسایا تے اودا ناں لوز رکھیا ۔ ایس لئی آج تیک اودا پیو ناں اے۔²⁷ پرسنہ بیت شان تعناک ، دور ، ابلعامہ مجدہ اونان دے آئے دولہ دے قصیاں چوں لوکاں نوں ناں کڈیا کیوں جو کنعانیانہ اوسہ ای دیس وچ رن لئی ضد کیتی۔²⁸ جد بنی اسرائیل دا راج آیا تد اونانہ کنعانیان نوں آجرت دتیاں بغیر کم کرن تے مجبور کیتا ۔ پر اونان نوں اکا نئیں کڈیا ۔²⁹ ناں ای افرائیمہ جزر وچ رن والیاں کنعانیان نوں کڈیا ۔ سگوں کنعانی اونان دے وچکار ای وسدے رہے۔³⁰ ناں ای زبولونہ قطرونہ نہلال دے کنعانی وسنیکاں نوں کڈیا جیڑے اونان وچ وسدے رہے جد کہ اونانہ اپناں نوں آجرت دتیاں بغیر کم کرن تے مجبور کیتا ۔³¹ ناں آشرہ عکو ، صیدا ، احلاب ، اکزیب ، حلبی ، افیق یا رحوب دے وسنیکاں نوں کڈیا۔³² تے ایس سببوں بنی آشر دیس دے کنعانی وسنیکاں دے نال وس گئے۔³³ ناں ای نفتالیہ بیت شمس یاں بیت عنات دے وسنیکاں نوں کڈیا سگوں بنی نفتالی وی کنعانی وسنیکاں نال جا وسے بیت شمس تے بیت عنات دے وسنیک اونان لئی بغیر آجرت تے کم کرن لگ پئے۔³⁴ اموریانہ بنی دان نوں پھاڑی دیس دیاں حدان وچ ای رکھیا تے اونان نوں وادی وچ پٹھاں ناں آن دتا ۔³⁵ تے اموری وی کوہ حرس ، ایالونہ سعلیم وچ ای وسے رن دی ضد کیتی پر جدوں یوسف دے گھریلے دا راج آیا تے اوہ وی بغیر آجرت توں کم کرن تے مجبور ہو گئے۔³⁶ اموریان دی سرحد درہ عقرب توں سیلا دے پرے تیک سی ۔

۱. خداوند دا فرشتہ جلجال توں یوکیم ول گیلے آکھن لگا : میں تہانوں مصر توں کڈ کے اوس دیس وچ لے آیا جینو ں میں تہاڈے پیو 2 دادا توں دین دی سوں کھادی سی۔ میں آکھیا سی پئی اوہ قول جیڑا دتہاڈے نال بنیا سی ،میں اونوں کدی وی نہیں توڑا ں گا -۲۔ تے تسی اوس دیس دے باسیاں دے نال کوئی قول تے وعدے نہ کرو گے سگوں تسی اونیاں دے مذہبیاں نوں ڈھا دیو گے۔ فیر وی تسی میری ناں منی۔ تسی اینج کیوں کیتا؟ ۳۔ ایس لئی ہن میں تہانوں اپہ آکھنا واں پئی میں اونیاں نوں تہاڈے آگوں نہیں بٹاواں گا سگوں اوہ تہاڈے پلوواں وچ کنڈھتے اونیاں دے دیوتا تہاڈے لئی پھندے ہون گے۔ ۴۔ جدوں خداوند دا فرشتہ سارے بنی اسرائیل نوں اپہ آکھ چکیاتے اوہاواں بھرکے رون لگ پئے۔ ۵۔ تے اونیاں نے اوس تہاں دا نام یو کیم رکھیاتے اوہناں نے خداوند دے لئی قربانیاں چڑھائیاں -۶۔ یسوع دے بنی اسرائیل نوں گھلن دے بعد اوہ اپنی اپنی میراث وچ دیس دا قبضہ لین لئی ٹر گئے۔ ۷۔ یسوع دے جیندے جی اونیاں بزرگاں دے جیندیاں جی جیڑے یسوع دے بعد جیوندے رہتے اوہ جیڑے سارے وڈے وڈے کماں نوں جاندے سن جیڑے خداوند نے بنی اسرائیل دے سببوں کیتے سن۔ لوکی خداوند دی بندگی کر دے رہے۔ ۸۔ خداوند دا خادم ،نوں دا پتر یسوع اک سو دس ورہ دا ہوکے وفات پا گیا۔ ۹۔ تے اونیاں نے اونوں اوہدی میراث وچ تمنن حر س وچ دفنایا جیڑا افرائیم دے پاڑی دیس وچ جعس دے پاڑ دے شمال ول اے۔ ۱۰۔ ۱۱۔ جدوں اوہ ساری نسل اپنے پیو دا دے توں جا ملی تے اک ہور نسل پیدا ہوئی -جیڑی ناں خداوند نوں جاندی سی ناں اوہدے کم نوں ،جیڑا اوہ اسرائیل لئی کیتا سی۔ ۱۱۔ تے بنی اسرائیل نے خدا دی نگاہ وچ بدی کیتی تے اوہ بعل دیوتا واں دی پوجا کرن لگ پئے۔ ۱۲۔ اونیاں نے خداوند اپنے پیو دادے دے خدا نوں رد کیتا جیڑا اونیاں نوں مصر توں کڈ لیا سی۔ اوہ اپنے لے دولہ دے لوکاں دے وکھو وکھ دیوتا واں دے پیچھ لڑتے پوجا کرن لگ پئے۔ اونیاں نے خداوند نوں غصہ دوايا۔ ۱۳۔ کیوں جو اونیاں نے خدا نوں چھڈتے بعل تے عستارات دی سیوا کرن لگ پئے۔ ۱۴۔ خداوند دا قبر اسرائیل لے بھڑکیاتے اونیاں نے اپناں نوں لٹن والیاں دے پتھ کر دتا جنہاں نے اپناں نوں لٹنا شروع کر دتے۔ ۱۵۔ تے اونیاں نے اونیاں دے ویریاں دے پتھ وچیا جیڑے اونیاں دے لے دولہ سن تے جیناں دا اوہ سامنا وہ نہیں کر سکدے سن۔ ۱۵۔ ۱۶۔ جدوں وہ اسرائیلی لڑائی لئی جاندے خداوند دا پتھ اپناں نوں پراون لئی اپناں دے خلاف اُتھدا سی جیویں پئی اوہ اپناں ناں سوں کھا کے آکھیا سی۔ تے وہ اوہ وڈی مصیبت وچ پھس گئے سن۔ ۱۶۔ فیر خداوند نے قاضی گھلے جیناں نے اونیاں نوں تباہ کرن والیاں دے پتھوں چھڈا یا -۱۷۔ پر اوہ اپنے قاضیاں دی وی نہیں مندے سن۔ سگوں ہور معبوداں نال ناجائز تعلق ودھا کے اونیاں دی بندگی کر دے رہتے اپ پیو دادے دے خلاف اوہ بڑی چھیتی خداوند دی گل بات منن دی راہ توں ہٹ گئے۔ جیناں تے اونیاں دے پیو دادے چلے دے سن۔ ۱۸۔ ۱۹۔ جدوں کدی خداوند اونیاں دے لئی کوئی قاضی گھلداتے اوہ اوس قاضی دے نال رہ کے اوہدے جیوندیاں جی اونیاں نوں اونیاں دے ویریاں پتھوں چھڈا ندا رندا سی -کیوں جو اوہ ظالمان تے ڈکھ دین والیاں دیاں سختیاں نوں تنگ آکھاواں بھر دے تے خداوند نوں اونیاں تے ترس اُندا سی۔ ۱۹۔ پر جدوں اوہ قاضی مر جاندے لوکی فیر توں دوسرے معبوداں ول ٹرکے اونیاں دی سیومت بندگی وچ چھکے اپو جیاں راہواں توں پرت جاندے جیڑیاں اونیاں دے پیو دادیاں دیاں رواں توں وی بھڑیاں سن۔ اوہ اپناں بُریاں چالان تے باغی راہواں دے چھڈتے راضی نہیں ہوئے۔ ۲۰۔ ایس لئی خداوند بنی اسرائیل توں بوہت ای ناراض ہویتے آکھیا: کیوں جو ایس قوم نے اوس قول نوں توڑیا اے جیڑا میں اونیاں دے پیو دادے دے نال بنیا سی تے میری گل نہیں منی۔ ۲۱۔ ایس لئی جیناں قوماں نوں یسوع مر دے ولے چھڈ گیا ،اونیاں چوں کسے وی قوم نوں میں بنی اسرائیل چوں دور نہیں کراں گا۔ ۲۲۔ میں اونیاں نوں اسرائیل دی پرکھ لئی ورتاں گاتے اپہ عیکھاں گا پئی اوہ خداوند نال پکے رہ کے اپنے پیو دادے وانگ اوہدے چلے نہ یاں نہیں؟ ۲۳۔ خداوند نے اونیاں قوماں نوں اوہناں ای رن دتے اونیاں نوں کڈھن لئی چھیتی ناں کیتی تے اونیاں نوں یسوع دے پتھ ناں جان دتا۔

۱. خداوند نے اونیان قوموں میں رہنے دیتا تھا جو وہ اونیان سارے اسرائیلیوں پر کھجیڑے کینعان وچ کسے لڑائی وچ حصہ نہیں لیا 3 سی-۲. اونیہ صرف ایسے لئی کیتا پئی بنی اسرائیل میں جینا نسل نال لڑن دا ول نہیں سی اونیان میں جنگ کرن دا گُر سکھایا جاوے۔ ۳. فلسطین دے پنج حکمران، سارے کینانی، صیدانی، کور، بل، جبرون، تونلے کے حمات دے اندر آن ولے بوئے یک لبنان دیاں پہاڑاں دے وسنیک سارے حوی اوتھ ای رہ پئے۔ ۴. اونیان میں ایسے لئی رہنے دیتا گیا تھا جو اونیان دے سببوں اسرائیلیاں دی پرکھ پوئے پئی اوہ خداوند دے اونیان حکمرانوں میں منگے یاں نہیں جیڑے اونیان میں موسیٰ راہیں اونیان دے پیو دادے نوں یتے گئے سن۔ ۵. سو بنی اسرائیل کینانیاں، حتیاں، اموریان، فرزیان، حویا، یوسیاں دے وچکار وس گئے۔ ۶. اوہ اونیان دھیاں واپدے اپنیاں دھیاں اونیان دے نال ویاہ دیندے اونیان دے دیوتاواں دی پوجا کردے سن۔ ۷. بنی اسرائیل خدا دی نظر وچ بدی کیتی۔ اوہ خداوند اپنے خدا نوں بھل گئے بعلم دیوتاواں۔ مورتاں دی پوجا کرن لگ پئے۔ ۸. خداوند دا غصہ اسرائیلیاں لے بھڑکیا اونیہ اونیان میں مسویتامہ دے بادشاہ کوشن رسعیم دے پتھ وچ چھڈیا۔ سو بنی اسرائیل اُٹھ وریاں تک اونیان دے تابعدار رہے۔ ۹. پر جدوں اونیان میں خداوند لگ بینتی کیتی تان اونیہ اونیان دے لئی اک جھڈان والا گھلیا جیڑا کالب دے نک بھرا قنز دا پُتر محتئی ایل سی، جینہ ایناں نوں چھڈایا۔ ۱۰. خداوند دی روح اودی لے اتری جیدے سببوں اوہ اسرائیل دا قاضی بن گیا لڑن لے نکلیا۔ خداوند میں آرام دے بادشاہ کوشن رسعیم میں عتئی ایل دے پتھ وچ کر دتے اوہ اودی لے حاوی ہو گیا۔ ۱۱. ایسے طراں دیس وچ قنز دے پُتر عتئی دے مرن تک چالھ سال سوکن رہا۔ ۱۲. بنی اسرائیل میں فیر اک واری خداوند دیاں نظراں وچ بدی کیتی۔ اونیان دی بدی دے سببوں خداوند میں موآب دے بادشاہ عجلون نوں اسرائیل لے حاوی کر دتا۔ ۱۳. عجلون بنی امون دے بنی عمالیک نوں اپنے نال لے کے آیات اسرائیل لے وار کر کے کھجوریاں دے شہر لے قبضہ کر لیا۔ ۱۴. بنی اسرائیل اٹھارہ ورہیاں تک موآب دے بادشاہ عجلون دے تابع رہے۔ ۱۵. فیر بنی اسرائیل میں خداوند لگ بینتی کیتی تے اونیہ بنیامین دے گھر لے وچوں اک بندہ جیرا دت پُتر اہود نوں جیڑا اپنے کھپتھ توں کم لیندا سی اونیان دا چھڈاؤن والا متھیا گیا۔ بنی اسرائیل میں اودی راہیں موآب دے بادشاہ عجلون نوں پیہ اپڑے۔ ۱۶. اہود میں کوئی ڈیڑھ فٹ لمی دودھاری تلوار بنائی جنہوں اونیہ اپنے کپڑیاں پیٹھاں سچ پٹ نال بنھ لیا۔ ۱۷. اونیہ اودیہ موآب دے بادشاہ عجلون دی خدمت وچ لیاندے جیڑا چوکھا موٹا بندہ سی۔ ۱۸. جد اہود دے چڑھا چکیا اونیہ پیہ اُٹھا ن ولے خادماں نوں بھیج دتا۔ ۱۹. تے آپس پتھر دی اوس کان ولوں جیڑی جلجال دے نیڑے سی پرت کے بادشاہ دے کول آیات آکھن لگا پئی اے بادشاہ میرے کول تیرے لئی اک بھید اے۔ بادشاہ میں آکھیا: اچے کچھ ناں آکھ۔ ایہ سن کے بادشاہ دے سارے نوکر جیڑے اودی کول سن۔ دور چلے گئے۔ ۲۰. بادشاہ اپنے ہوادا ر محل دے اُتلے کمرے وچ کلا بیٹھا رہا سی۔ اہود میں اودی نیڑے جا کے آکھیا: میں خدا ولوں تیرے لئی سنیا لیا یا واں۔ جیوویں ای بادشاہ اپنی تھان توں اٹھیا۔ ۲۱. اہود میں اپنا کھپتھ ودھایا تے اپنے سچ پٹ توں تلوار کھینچ کے بادشاہ دے ڈھنڈ وچ کھوب دتا۔ ۲۲. ایتھوں تک پئی اودی نوک دوجے پاسے جا نکلی سگوں پھل مٹھ سمیت زخم وچ دھس گیا۔ اہود میں تلوار پیچھا ناں کھینچی۔ چری اودی پھل دے لے ویلی گئی۔ ۲۳. تہ اہود برانڈے وچوں نکل آیات اُتلے کمریاں دے ہویاں نوں بند کر کے اونیان میں جندرا مار دتا۔ ۲۴. اچے اوہ اوتھ ای کھلوتے سن پئی اہود بھیج گیا۔ اوہ پتھر دی کان دے کول ہوندا ہوا جان بچان لئی سیرت وچ جا وڑیا۔ ۲۷. اوتھ اپڑے اونیہ افرائیم دے پہاڑی دیس وچ نرسنگا واپاتے بنی اسرائیل اودی نال دیاں پہاڑیاں اُنوں پیٹھا اُترے لے اوہ اونیان دے لگ لڑن لگ پیا۔ ۲۸. اونیہ اونیان آکھیا: میرے پیچھے پیچھے اُترے آؤ کیوں جو خداوند میں تہاڈے دشمنان مطلب پئی موآبیاں نوں تہاڈے پتھ وچ کر دتا اے۔ اوہ اودی پیچھے پیچھے پتھاں اُترے اونیان میں یردن دیاں وادیاں قبضہ کر لیا۔ جیڑیاں موآب ول سن تے کسے نوں وی پار اُترن نہیں دتا۔ ۲۹. اوس ویلے اونیان میں گھٹوگھٹ دس ہزار موآبیاں نوں جیڑے سارے دے سارے ڈھیر طاقت ولے سورما سن، قتل کر دتا۔ اونیان وچوں کوئی وی پیچھے ناں بچیا۔ ۳۰. اوس دپاڑے موآب لے بنی اسرائیل داقبضہ گیا تے دیس وچ اسی ورہ تک امن چین رہا۔ ۳۱. اہود دے بادوں عنات دا پُتر شجر اُٹھیا جینہ ڈھگبانکن والی سوئی نال چھ سو فلسطینی مار یتے۔ اونیہ وی اسرائیلیاں نوں بچایا۔

۱۔ ابود دی موت توں بعد بنی اسرائیلی فیر توں ایہوجیہ کم کرن لگ پئے جیڑے خداوند دی نگاہ وچ بُرے سن۔^۲ ایس لئی خداوند نیں 4 کنعان دے اک بادشاہ، یامین دے پتھ وچ دتا جیڑا حضور وچ حکمران سی۔ اوہدے لشکر دا سردار سیسرا سی جیڑا حروست ہگوئیم وچ رہندا سی۔^۳ کیوں جو اوہدے کول تو سو لوہے دے رتھ سن۔^۴ اوہ ویلے لفیدوت دی ووٹی دہورہ جیڑی نیہ سی بنی اسرائیل دی عدالت کردی ہوندی سی۔^۵ اوہ افرائیم دے کوہستانی دیس وچ رامتہ بنت ایل دے وچ دہورہ دے کھجور دے رُکھ پٹھاں بیٹھ کے انصاف کردی ہوندی سی۔ بنی اسرائیل اوس دے کول اپنہ مقدساں دے فیصلیاں لئی آؤندے سن۔^۶ اوس نیں نفتالی دے قادس توں ایہی نوعم دے پُتر بَرَق نوں تَلایا تے اوس نوں آکھیا: خداوند اسرائیل دا خدا تینوں اے حک دیندا اے پئی توں جا کے نفتالیہ زبولون دے دس ہزار بندیاں نوں اپنہ نال لے تے کوہ تِبو رُتھ چڑھن وچ اوہناں دی مدد کر۔^۷ میں یامین دے لشکر دے سردار سیسرا نوں پھسلا اوہدے رتھاں تے فوج سمیت قیسٹون ندی لُٹے آواں گاتے اونوں تیرے پتھاں وچ دے دیواں گا۔^۸ بَرَق نیں اونوں آکھیا: جتوں میرے نال چلیں گتے میں جاواں گا پر جے تُوں میرے نال نئیں چلیں گی تہ میں نئیں جاواں گا۔^۹ دہورہ نیں آکھیا: پتر اے پئی میں تیرے نال جاواں پر جس طراں تُوں ایس معاملہ نوں مُکا رہیا ایں۔ تینوں اپدا کوئی آجرتیں ملے گا۔ کیوں جو خداوند سیسرا نوں اک زانی دے حوالہ کرے گا۔ سو دہورہ بَرَق دے نال قادس کول گئی۔^{۱۰} جتھ بَرَق نیں زبولون تے نفتالی نوں تَلایا۔ دس ہزار بندے اوہدے پیچھے پیچھے چلتے دہورہ وی اوہناں دے نال گئی۔^{۱۱} جتے جبر قینی نیں دوچہ قینیاں نال جیڑے موسیٰ دے سلک، حباب دی نسل توں سن، وکھ ہو کے قادس دے نیڑے ضعتیم وچ بُلط دے رُکھ دے کول اپنا ڈیرا لالیا سی۔^{۱۲} جدوں سیسرا نوں پتہ لگا پئی ایہی نوعم دا پُتر بَرَق کوہ تِبو رُتھ چڑھ گیا اے۔^{۱۳} تے سیسرا نیں اپنہ تو سو لوہے دے رتھاں تے حروست ہگوئیم توں لے قیسون ندی تک دے سارے بندیاں نوں اک تہاں اکٹھا کیتا۔^{۱۴} تہ دہورہ نیں بَرَق نوں آکھیا: جا! اے ای اوہ دین اے جیہدے وچ خداوند نیں سیسرا نوں تیرے پتھ وچ کر دتا اے۔ کی خداوند لگے نئیں گیا اے؟ سو بَرَق کوہ تِبو توں پٹھاں اُتریا تے اوہ دس ہزار بندے اوہدے پیچھے پیچھے گئے۔^{۱۵} جیویں ای بَرَق لگے ودھیا خداوند نیں سیسرانے اہدے رتھاں نوں تے لشکر نوں تلوار نال پسپا کر دتے سیسرا اپنا رتھ چھڈ کے پیدل ای پچ گیا۔^{۱۶} پر بَرَق نیں رتھاں دتے لشکر دا حروست ہگوئیم تک پیچھا کیتا۔ سیسرا دا سارا لشکر تلوار نال ماربا گیلے اک بندہ وی باقی نئیں بچیا۔^{۱۷} ایس طراں سیسرا، جبر قینی دی ووٹی، یاعیل دے خیمہ تک پیدل پچ گئے کیوں جوں حضور دے بادشاہ یامین تے جبر قینی دے تیر دے وچ باری سی۔^{۱۸} یاعیل، سیسرا نوں ملن لئی باہر چلی گئی تے اونوں کہن لگی: آآے مرے آقا! اندر آجئے نہ ڈر۔ سو اوہ اہدے خیمہ وچ داخل ہو گیلے اوس نیں اونوں کمبل وچ لُکا لیا۔^{۱۹} اوس نیں آکھیا: میں پیاسا واں، مینوں تھوڑا جیہا پانی پیادے، اہدے دودھ دا مشکیزہ کھول کے اونوں پیالے اونوں فیر توں کمبل وچ لُکا دتا۔^{۲۰} اوس نیں یاعیل نوں آکھیا: خیمہ دے بونے وچ کھڑی ہو جاتے جے کوئی بندہ آکے تینوں پوچھے پئی ایتھ کوئی بندہ اے تے تُوں کہہ دوں پئی کوئی وی نئیں اے۔^{۲۱} پر جبر دی ووٹی یاعیل نیں خیمہ دا اک کیل تے تھوڑا چُک کیتے چُپ چُپیتے اوہدے کول گئی جدکے اوہ تھکاوٹ دے مارے گوڑھی نیندرے سون ڈیا سی۔ اہنہ پورے زور نال اوہ کیل اوہدی کنپٹی وچ کھونب دتیتے اوہ کیل اوہدی کنپٹی توں پار لنگھ کے زمین وچ وڑ گیا۔^{۲۲} بَرَق سیسرا دا پیچھا کردا ہوا اوتھ آیتے یاعیل اونوں ملن لئی باہر گئی۔ اہنہ آکھیا: ایدھر آ! میں تینوں اوہ بندہ وکھاواں گی جینوں توں لہہ رہیا ایں۔ سو اوہ اوہدے نال اندر گیلے ویکھیا پئی سیسرا مرپا پیا اے تے خیمہ دا کیل اوہدی کنپٹی وچ کھویا ہوا اے۔^{۲۳} اوس دن خداوند نیں کنعانی بادشاہ یامین نوں بنی اسرائیل دے سامنے مغلوب کیتا۔^{۲۴} تے بنی اسرائیل دا پتھ کنعانی بادشاہ یامین دے خلاف لُٹے دن مضبوط ہوندا گیا ایتھوں تک پئی اوہناں نیں اودا نام و نشان مٹا دتا۔

^۱ اوس دن دیوریتہ ابی نوعم دے پُتر بَرَق نیں ایہ گیت گایا: ^۲ جدوں اسرائیل دے امرا ء دی قیادت وچ، لوکی خوشی نال آپ نوں پیش کردے نیں۔ تد خداوند نوں مبارک آکھو! ^۳ اے بادشاہاؤو! اے حکمرانوکں دھرو! میں خداوند دی وڈیائی کراں گی، میں گاواں گی؛ میں خداوند اسرائیل دے خدا دی مدح سرائی کراں گی ^۴۔ اے خداوند جدوں توں شاعر توں ظاہر ہویا، دوم دے دیس توں باہر نکلیا، زمین لرز گئی، آسمان ٹپکن لگا، بدل برسن لگ۔ ^۵ کوہ سینا ولہ خداوند دی خُصوری دے سبب، ہاں، خداوند اسرائیل دے خدا دے خُصور وچ پاڑ وی کانہہ اُٹھ۔ ^۶ عنات دے پُتر شمر دے دناں وچ، یعیل دے دناں وچ پُل شُج پُہ سن، تے مسافر پگڈنڈیاں توں آندے جاندے سن۔ ^۷ جدوں تک میں دیورہ لُہ برہا نہوئی، تے جدوں تک اسرائیل دے دیہات ویران پُہ رہے۔ ^۸ جدوں اونہاں نیں نویں معبود جُہ تے جنگ شہر دے پھانکاں تک آگئی، تے چالیہ ہزار اسرائیلیاں دے وچ نہ کوئی سپرے نہ کوئی نیزہ نظر آؤندا سی۔ ^۹ میرا دل اسرائیل دے اُمر ا ولہ تے لوکاں دے وچ خوش دل رضاکاراں ول لگا اے۔ خداوند دی تمجید ہووے! ^{۱۰}۔ اے سفید کھوتیاں لُہ سوار ہون والیو، جنگ قالینا تے پیٹھن والیو، تے راہ گیر، غور کرو، ^{۱۱}۔ پانی دے سوتیاں لُہ گاؤں والیاں دی آواز تے، جیڑے خداوند دے جلالی کماں کا، تے اودے اسرائیلی سورمیاں دے سچ کماں دا ذکر کردے نیں۔ تد خداوند دے لوک پیٹھاں شہر دے پھانکاں دے کول پہنچ۔ ^{۱۲}۔ جاگ، جاگ، اے دیورہ! جاگ، جاگ تے گیت گا! اے بَرَق اٹھ! اے ابی نوعم دے پُتر اپنے اسیراں نوں بن لے۔ ^{۱۳}۔ تد جیڑے لوکی سچ سن او، اُترکے شُرفاء دے کول لُہ، خداوند دے لوک سورمیاں دے نال میرے کول لُہ۔ ^{۱۴}۔ کجھ افرائیم توں لُہ، جیناں دی جڑ عمالیق وچ اے، بنیمین وی اونہاں لوکاں وچ سی جیڑا ترے پیچھ لُہ تے زبولون وچوں اوہ لوک لُہ جیڑے سپہ سالار دے عصابردار نیں۔ ^{۱۵}۔ ایشکار دے حاکم دیورہ دے نال سن! ہاں، ایشکار بَرَق دے نال سی، جیڑے اودے پیچھ پیچھ تیزی نال وادی وچ پہنچ گئے۔ رروب دے تیر وچوں ہر اک دے دل وچ فکر سی ^{۱۶}۔ تُوں چرواہیاں دی سیٹیاں سنن لئی جیڑیاں جھنڈاں لئی وچائیاں جاندیاں نیں، بھڑ سالان دے وچ کیوں بیٹھیا رپا؟ تیرن دے تیراں وچوں، ہر اک دے دل وچ فکر سی ^{۱۷}۔ جلعاد یردن دے پار کُیا رپا تے دان کشتیاں دے کول کیوں رہ گیا؟ اشر سمندر دے ساحل لُہ بیٹھیا رپا تے اپنی کھاڑیاں وچ ٹپک گیا۔ ^{۱۸}۔ زبولون لُہ اپنی جان کھیلن ولہ لوک سن، تے نفتالی نیں وی دیس دیاں اُچیاں تھانواں لُہ اینج ای کیتا۔ ^{۱۹}۔ بادشاہ لُہ تے اوہ لڑے تے کنا دے بادشاہ! محدودے ستیاں دے کول تناک وچ لڑے، پر نہ اپناں نوں چاندی ملی، نہ ای قیمتی مال اونہاں دے تھ لگا۔ ^{۲۰}۔ آسمان توں تاریاں نیں دھاوا بولیا، اپناں اپناں منزلاں توں اوہ سپسرا دے خلاف لڑے۔ ^{۲۱}۔ قیسون ندی اونہاں نوں ہاکلے گئی، اوبی پُرانی ندی جیڑی قیسون ندی اے۔ اے میری جان تُوں قدم ودھلے مضبوط ہو۔ ^{۲۲}۔ فیر اونہاں زبردست گھوڑیاں دے کودن نال۔ اونہاں (سُموں) دے ٹاپواں دی آواز گونج اُٹھی۔ ^{۲۳}۔ خداوند دے فرشتہ نیں آکھپائی میروز تے لعنت بھیجو۔ اودے باشندیاں لُہ ڈاھڈی لعنت کرو۔ کیوں جواوہاں نیں خداوند نوں کُکم نئیں بھیجی، اوہ سورمیاں دے سامنے خداوند دی کُکم نوں ناں لُہ۔ ^{۲۴}۔ جبر قینی دی ووٹی یاعیل، زانیاں وچ بوہت مبارک ٹھہرے گی، اوہ خیم نشین زانیاں وچ وی بڑی برکت والی ہووے گی۔ ^{۲۵}۔ سپسرا نیں پانی منگیلے یاعیل نیں اونو دُھ پیا! امیراں دے پیلے وچ اوہ اودے لئی مکھن لیائی۔ ^{۲۶}۔ اودا تھ خیم دے کیل ولہ تے اودا سجا تھ بڑھئی دے تھوڑے ول ودھیا۔ اوہ سپسرا لُہ وار کیتلے اودا سیر پھاڑ دتا، تے اودی کنپٹی نوں چھیل کے ریزہ ریزہ کر دتا۔ ^{۲۷}۔ اوہ اودے قدماء وچ چُکیا، ڈگیلے ڈھیر ہو گیا۔ اوہ اودے قدماء وچ چُکیلے ڈگ کے ڈھیر ساکت ہو گیا۔ جیتھ اوہ چُکیا سی اوہ ای ڈگ کے مر گیا۔ ^{۲۸}۔ سپسرا دی ماں نیں کھڑکی وچوں چاتی ماہر تے اوہ چلمن دے گھونگھٹ وچوں ڈھاڑی! سپسرا دے رتھ دے آن وچ اپنی دیر کیوں ہوئی؟ رتھ دے پیاں دی کھڑکھاٹ سُنائی دین وچ دیر کیوں ہوئی؟ ^{۲۹}۔ اودیاں عقلمند زانیاں نیں جواب دتا: بلکہ اوہ اپنے آپ نوں آپ ای جواب دتا۔ ^{۳۰}۔ اوہ قیمتی مال نوں ونڈن چ لگھونگے! ہر مرد نوں اک اک یاد دوو جوان کُڑیاں، سپسرا نوں رنگ برنگ کپڑے دی لُٹ، بلکہ بیل بُوٹے کڑھوئے رنگین کپڑیاں دی لُٹ، تے ہر گردن لُہ بیل بُوٹے ولہ لپیٹھوئے کپڑیاں دی لُٹ۔ ^{۳۱}۔ اے خداوند تیرے سارے دشمن اینج ای شکست کھان! پر تیرے نال محبت رکھن ولہ اوس آفتاب وانگ ہون، جیڑا اپنی چمک دمک نال طلوع ہوندا اے۔ تد دیس وچ چالیہ ورہیاں تک امن رپا۔

۱۔ بنی اسرائیل میں فیر خدا دی نگاہ وچ بدی کیتی ایس لئی اوہ اوہان نوں سات سالان تک میدیانیان دے دے پتھ وچ رکھیا۔^۲ میدیانیان دا دا قبضہ ڈاھڈا بھاری سی پٹی اسرائیلیان میں پھاڑاں دے شگافیاں وچ، غاروں وچ چٹانوں لے اپن لئی پناہگاہاں بنایاں۔^۳ جدوں وی بنی اسرائیل بیچ بوندے میدیانی، عمالیقیہ ایل مشرق اوہان لے چڑھ آوندے۔^۴ اوہ آوندے دیس وچ ڈیرے لاکہ غزہ تک ساری فصل تباہ کر دیندے بنی اسرائیل لئی کوئی بھیڑ بکری، گلے بیل یاں گدھا، ایتھوں تک پٹی کوئی جاندار شہ باقی نہیں چھڈ دے سن۔^۵ اوہ ڈیڈیاں دے چھنڈ وانگ آوندے سن۔ اپن مویشیاں خیمیاں سمیت آوندے سن۔ اوہان لوکاں دلت اوہان دے اوٹاں دا شمار کرنا مشکل سی۔ اوہ ملک دیس نوں تباہ کرن لئی اوہدے حملہ کر دے سن۔^۶ میدیانیان میں اسرائیلیان نوں ایتھوں تک خستہ حال کر دتا سی پٹی اوہ خداوند کولوں مدد لئی فریاد کرن لگے۔^۷ جدوں اپنی اسرائیل میں میدیانیان دے سبب خداوند توں فریاد کیتی۔^۸ اوس میں اوہان کول اک نبی بھیجیا جینہ آکھیا: خداوند اسرائیل دا خدا اینج فرماندا اے پٹی میں میں تہانوں غلامی دے دیس مصر وچوں کڈلیا۔^۹ میں تہانوں مصریان دے پتھوں اوہان سبھ دے پتھوں چھڈا لیا جیڑے تباہ لے ظلم کر دے سن۔ میں اوہان نوں تباہ سامنیوں کڈ دلتے اوہان دا دیس تہانوں دے دتا۔^{۱۰} میں تہانوں آکھیا سی پٹی میں خداوند تباہا خدا و آں سو ایناں اٹھواریاں دے دیوتاواں دی پرستیش نہ کرو جیناں دے ملک وچ ٹسی رہندے اوہ پر تسی مری گل نہ منی۔^{۱۱} فیر خداوند دا فرشتہ آیت غفرہ وچ یوآس ابیعزری دے بلوط دے رُکھ دے پتھاں پیٹھ گیا جیتھ اوس دا پتر جدوعون دے دے اک کولہو وچ چھپ کے گہیوں جھاڑ ریا سی تاں جو اوہانوں میدیانیان توں بچائی رکھن۔^{۱۲} جدوں خداوند دا فرشتہ جدوعون نوں دکھائی دلتے فرشتہ میں اوس نوں آکھیا: اے زبردست شوریہ! خداوند تیرے نال اے۔^{۱۳} جدعون میں اوس نوں آکھیا: میرے آقاگے خداوند ساڈے نال اے اے سب کجھ ساڈے نال کیوں ہویا؟ اوہدے اوہ عجیب و غریب کام کیتھ گئے جیناں دا زکر ساڈے پیو دادے ساڈے نال اینج کر دے سن پٹی کی خداوند ای سانوں مصر وچوں نئیں کڈلیا؟ پرہن خداوند میں سانوں چھڈ دتا اے سانوں میدیانیان دا غلام بنا دتا۔^{۱۴} تد خداوند میں اوہدے نگاہ کیتی آکھیا: تون اپن ایسے زور وچ جاتے بنی اسرائیل نوں میدیانیان دے پتھوں چھڈایا۔ کی میں تینوں نئیں بھیج ریا؟^{۱۵} جدعون میں پوچھیا: پر اے خداوند! میں بنی اسرائیل نوں کیوں بچاواں گا؟ میرا تیر بنی منسی وچ بوہت غریب اے میں اپن خاندان وچ سب توں چھوٹا آن۔^{۱۶} خداوند میں جواب دتا: میں تیرے نال رواں گلتے توں سب میدیانیان نوں اِکو واری مار دیوے گا۔^{۱۷} جدعون میں اوہانوں آکھیا: ہن جے میرے لے تیری کرم دی نظر ہوئی اے مینوں اپدا کوئی نشان وکھا پٹی تون ای میرے نال گلاں کر ریا ایں۔^{۱۸} میں تیری منہت کردا واں پٹی جدوں تک میں نہ آواں اپنا ہدیہ لیا کہ تیرے لگ نہ رکھاں تون ایتھوں نہ جاوے۔ خداوند میں آکھیا: میں تیرے پترن تک ٹھہریا رواں گا۔^{۱۹} جدعون میں اندر جاکے بکری دا اک بچے اک ایف لے دیہ خیمیری روٹیاں پکائیاں۔ تد اوہ گوشت نوں اک ٹوکری وچ تے شورہ نوں اک برتن وچ پاکے بارلے آیت اوہانوں بلوط دے رُکھ دے پتھاں فرشتہ دے حضور وچ پیش کرنا۔^{۲۰} خداوند دے فرشتہ میں اوس نوں آکھیا: ایس گوشت تہ خیمیری روٹیاں نوں لے کے اوس چٹان لے رکھ دے شورہ نوں اُنڈیل دے۔ جدعون میں اینج ای کیتا۔^{۲۱} خداوند دے فرشتہ میں اوس عصا دی نوک وچوں جیڑا اوہدے پتھ وچ سی گوشت تہ خیمیری روٹیاں نوں پتھ لایا۔ تد چٹان توں اچانک آگ نکلی جس میں اوس گوشت تہ خیمیری روٹیاں نوں بھسم کر دتا۔ تد خداوند دا فرشتہ غیب ہو گیا۔^{۲۲} تد جدعون میں جان لیا پٹی اوہ خداوند دا فرشتہ سی۔ اوس میں آکھیا: افسوس اے آے خداوند تعالیٰ پٹی میں خداوند نوں اپن سامنہ ویکھیا۔^{۲۳} پر خداوند میں اوہانوں آکھیا: تیری سلامتی ہووے! نہ ڈر۔ تون میں گا۔^{۲۴} تد جدعون میں اوہتھ خداوند لئی مذبح بنایا۔ اوس دا نام "پواہ شالوم" (یعنی خداوند امن اے) رکھیا جیڑا آج دے دن تک ابیعزریاں دے غفرہ وچ موجود اے۔^{۲۵} اوس رات خداوند میں اوہانوں آکھیا: اپن پیو دے ربوڑ وچوں دو سرا بیل جیڑا سات ورہیاں دا اے بل۔ بل دے مذبح نوں جیڑا تیرے پیو دا اڈھا دے اوہدے کول دی یسیرت نوں کاٹ دے۔^{۲۶} فیر اوس پھاڑ دی چوٹی لے خداوند اپن خدا لئی صحیح قاعدے دے حساب نال مذبح بناتے یسیرت دی لکڑی نوں جنہوں تون کاٹ دتا اے جلاکے اوس دوسرے بیل دی سوختنی قربانی گُزران۔^{۲۷} سو جدعون میں اپن خادماں وچوں دس نوں لے کے جیویں خداوند میں آکھیا سی اونج ای کیتا۔ پر کیوں جو اوہانوں اپن تیرے شہر دے لوکاں دا خوف سی ایس لئی اوس میں ایہ کام دن دی بجلے رات دے ویلے کیتا۔^{۲۸} صبح جدوں شہر لوک جلگتے اوہان میں ویکھیا پٹی بل دے مذبح ڈھایا ہوا اے اوہدے کول دی یسیرت کٹی ہوئی اے تے نوں سرے توں بنلے۔ مذبح لے دوسرے بیل دی قربانی چڑھائی گئی اے۔^{۲۹} اوہ اک دوسرے توں پوچھن لگے پٹی ایہ کس دا کام اے؟ جدوں اوہ کھوج کرن لگتے اوہانوں نوں دسیا گیا پٹی یوآس دے پتر جدعون میں ایہ حرکت کیتی اے۔^{۳۰} تد شہر دے لوکاں میں یوآس نوں آکھیا: اپن پتر نوں بارلے آتاں جو قتل کیتا جاوے کیوں جو اوہ بل دے مذبح ڈھایا اے اوہدے کول دی یسیرت نوں کاٹ دتا اے۔^{۳۱} پر یوآس میں اوہانوں لوکاں توں جیڑے اوہدے لے دولہ کھڑے آکھتے ہوئے سن۔ غصہ نال بھرے ہوئے سن، آکھیا: کی ٹسی بل دی وجہ توں مقدم لڑوگے؟ کی ٹسی اوہانوں بچان دی کوشش کرے او؟ جیڑا وی اوہدی وجہ توں جھگڑا کرے گا اوہ صبح تک ماریا جاوے گا۔ جے تاں بل سچی مچی خدا اے جے کوئی اوہا مذبح ڈھا دے اوہ آپ ای اپنا بچاؤ کر سکدا اے۔^{۳۲} ایس لئی اوس دن اوہان میں جدعون دا نام ایہ کہہ کے بل رکھیا پٹی بل آپ اوہدے نال جھگڑ لوے کیوں جو اوہ بل دے مذبح ڈھا دتا سی۔^{۳۳} تد سب میدیانیہ عمالیقیہ دوجے ایل مشرق آکھتے ہوئے یردن نوں پار کر کے یررعیل دی وادی وچ خیم زنہ۔^{۳۴} تد خداوند دی روح جدعون لے اُتیری۔ اوس میں نرسنگا، پھونکیاتے ابیعزریوں نوں اپن پیچھ آن نوں آکھیا۔^{۳۵} اوس میں سارے بنی منسی دے کول قاصد بھیجتے اوہانوں نوں مسلح ہو کے جنگ کرن لئی راضی کیتا۔ لہ آشر، زبولون۔ نفتالی دے کول وی قاصد بھیجے سو اوہ وی بنی منسی نوں لکے ملے۔^{۳۶} تد جدعون میں خدا نوں آکھیا: اگر توں اپن قول دے حساب میرے پتھوں اسرائیل نوں رائی دلانا چاہندا اے۔^{۳۷} ویکھ میں اک بھیڑ دی اُون کھلیان وچ رکھ دواں گا۔ جے دھند صرف اوس اُون لے پوے لے دولہ دی زمین سُکی رہے جاوے میں جان لواں گا پٹی تون اپن قول دے مطابق بنی اسرائیل نوں میرے ای پتھوں رائی بخشیں گا۔^{۳۸} اے اینج ای ہوا۔ جدعون دوجے دن صبح سویرے اُٹھیا۔ اوہ اوس اُون وچوں دھند نچوڑی پانی دا بھریا پیالہ نکلیا۔^{۳۹} تد جدعون میں خدا نوں آکھیا: میرے نال ناراض نہو۔ مینوں صرف اک ہو رہا

درخواست کرن دے۔ مینوں اوس اُون وچوں اک ہور آزمیش کرن دے۔ ایس وای اُون خُشک رہن دے۔ اوس آس پاس دی زمین لُہ پوے۔
۴۰⁴⁰۔ اوس رات خداوند نیں اینج ای کیتا یعنی اُون خُشک رُئیے ساری ساری زمین اوس نال تر ہو گئی۔

۱- تدیر بعل (یعنی جدعون اے) تے اوہدے نال سب لوکاں نیں صبح سویرے اُٹھ کے حروہ دے چشمہ دے کول اپنے ڈبرے لائے۔ مدینیاں 7 دی لشکر گاہ، اونیاں دے شمال ول کوہ مورہ دے کول دی وادی وچ سی۔ ۲- خداوند نیں جدعون نوں آکھیا: تیرے نال اپنے کوہ لوک نیں پئی پئی میں مدینیاں نوں اونیاں دے پتھ وچ نئیں کر سکدا۔ ایہ نہوے پئی اسرائیل میری بجلہ اپنے لُٹے فخر کرن لگن پئی اونیاں دی اپنی قوت نیں اونیاں نوں بچایا۔ ۳- ایس لئی لوکاں وچ اعلان کر پئی جو کوئی خوف زدہ اے اوہ کوہ جلعاد چھڈ کے پرت جلتے۔ ایس طران بائی ہزار لوکیہ پرت پئے پر دس ہزار اوہ ای جمہ رہے۔ ۴- پر خداوند نیں جدعون نوں آکھیا: تیرے وی لوکی بوہے نیں۔ اونیاں نوں چشمہ دے کول پٹھالے جلتے اوہ میں تیری خاطر اونیاں نوں پرکھاں گا۔ تد میں جس دے بارے چ آکھاں گا پئی اے تیرے نال جاوے گا تد اوہ جاوے گا پر جے میں آکھاں پئی اوہ تیرے نال نہ جاوے اوہ نئیں جاوے گا۔ ۵- ایس طران اوہ اونیاں لوکاں نوں چشمہ دے کول تھلے گیا۔ اوہ خداوند نیں اونوں آکھیا پئی ویکھ کون کون اپنی زبان نال کُتے وانگ چپڑ چپڑ کر کے پانی پیندا اے تے کون کون اپنے گوڈے ٹیک کے پیندا اے۔ اونیاں نوں وکھ وکھ کر لینا۔ ۶- تین سو لوکاں نیں تے چلو وچ پانی لے کے اونو چپڑ چپڑ کر کے پیتا۔ باقی سب نیں گوڈے ٹیک کے پیتا۔ ۷- خداوند نیں جدعون نوں آکھیا: ایناں تین سو بندیاں دے راہیں جیناں نیں چپڑ چپڑ کر کے پیتا میں تہانوں بچاواں گلتے۔ مدینیاں نوں تہاڈے پتھاں وچ کر دواں گا۔ باقی لوکاں نوں اپنی اپنی تہاں پرتن دینا۔ ۸- ایس طران جدعون نیں اونیاں اسرائیلیاں نوں اپنے اپنے خیمیاں ول بھیج دیتے۔ اونیاں نیں اپنے اپنے توشعہ نرسنگ اونیاں تین سو بندیاں دے حولہ کریتے جیناں نوں جدعون نیں اپنے نال رکھ لیا سی۔ ہن مدینیاں دی لشکر گاہ، اونیاں دے پتھاں وادی وچ سی۔ ۹- اوسے رات خداوند نیں جدعون نوں آکھیا: اُٹھتے تھلے اُتر کے لشکر گاہ لُٹے چڑھائی کر کیوں جو میں اونوں تیرے پتھ وچ کر دیواں گا۔ ۱۰- جے تُوں اونیاں لُٹے حملہ کرن توں ڈردا ایسے اپنے خادم فوارہ دے نال تھلے اونیاں دی لشکر گاہ وچ جا۔ ۱۱- تے سُن پئی اوہ کی کہہ رہے نیں۔ تد تیرے وچ اوسے لشکر گاہ لُٹے حملہ کرن دی ہمت پیدا ہو جاوے گی۔ فیر اوہ اپنے خادم فوارہ دے نال لشکر گاہ دی باہری چوکی لُٹے گیا۔ ۱۲- تے میانی، عمالیقیتے دوجے سب مشرقی لوکی وادی وچ ڈڈیاں وانگ پھیلے ہوئے سن۔ اونیاں دے اُنٹاں داشمار کرنا اوہنا ای مشکل سی جینا سمندر دے کنارے دی ریت دا۔ ۱۳- جدوں جدعون اوہنا آپڑا تے اوس ویلے اک بندہ اپنے یار نوں اپنا خواب دس دا پیا سی۔ اوہ کہہ رہا سی پئی میں خواب پئی جوکی اک گول مول روئی لڑھکدی ہوئی مدینیاں دی لشکر گاہ وچ آئی۔ اوہ خیمہ نال اپنی کوہ زور نال وچی پئی اوہ خیمہ اُلٹ کے ڈگ گئی تے زمین لُٹے جا ویجھیا۔ ۱۴- اوہدے یار نیں آکھیا: ایہ اوس اسرائیلی مرد یوآس دے پُتر جدعون دی تلوار دے ستوا پور کچھ نئیں ہوسکدا۔ خداوند نیں مدینیاں نوں تے سارے لشکر نوں اوہدے پتھ وچ کر دتا۔ ۱۵- جدوں جدعون نیں اوہ خواب تے اوس دی تعبیر سُنی تے خدا نوں سجدہ کیتا۔ اوہ اسرائیلیاں دی لشکر گاہ وچ پرتیلے کہن لگا: اُٹھو! خداوند نیں مدینیاں لشکر نوں تہاڈے پتھ وچ کر دتا اے۔ ۱۶- اوہ اونیاں تین سو بندیاں نوں تین دستیاں (جتھیاں) وچ وُڈ دیتا۔ اونیاں ساریاں دے پتھاں وچ نرسنگتے خالی گھڑے دے دیوے پھر گھڑے دے اندر اک اک مشعل سی۔ ۱۷- اوہ اونیاں نوں آکھیا: جیویں مینوں کردیاں ویکھو تسی وی اونچ ای کرنا۔ جدوں میں لشکر گاہ دے کنڈے آپڑا تے جو کچھ میں کراں تسی اونچ ای کرنا۔ ۱۸- جدوں میرے سب ساتھی اپنے اپنے نرسنگ پھونکیتے تسی لشکر گاہ دے چاراں پاسیاں توں اپنے اپنے نرسنگ پھونکنا تے للکارنا پئی خداوند لئی تے جدوں دے لئی ۱۹- جویں ای درمیانی پھر شروع ہویا تے پھرے دار بلے گئے، جدعون تے اوہ ستو بندے جیڑے اوہدے نال سن۔ لشکر گاہ دے کنارے آپڑے۔ اونیاں نیں نرسنگ پھونکیتے پتھاں وچ تھلمے ہوئے گھڑیاں نوں توڑ دتا۔ ۲۰- تد اونیاں تیناں دستیاں (جتھیاں) نیں وی نرسنگ پھونکیتے اپنے گھڑیاں نوں توڑ دیتا۔ اپنے کھپتھاں وچ مشعلان لٹیا تے اپنے سجتھاں وچ نرسنگ لے کے اونیاں نوں پھونکیتے زور زور نال نعرے مارن لگے: "خداوند دیتے جدعون دی تلوار" ۲۱- جدوں سب بندے لشکر گاہ دے چاراں پاسیاں تے اپنی اپنی تھاتے کھلوتے رہتے مدینیاں اونیاں نوں ویکھ کے گھبرا گشتے چکاں مار دے ہوئے بھج گئے۔ ۲۲- ایس لئی جدوں تین سو نرسنگ پھونک گئے تے خداوند نیں اونیاں دے لشکر گاہ تے اک دی تلوار اوہدے ساتھی تے چلوائی سی تے سارا لشکر صریرات ول بیت سیک تیک تقریباً طبقات دے نیڑے ایل محلول دی سرحد تک بھیجا۔ ۲۳- تد نفتالی، آشرتے سارے منسیاہ دے دیس توں اسرائیلی بندے جمع ہو کے نکلتے اونیاں نیں مدینیاں دا پیچھا کیتا۔ ۲۴- جدعون نیں افرائیم دے سارے کوہستانی علاقہ وچ وی قاصد بھیجتے اوہ دے لوکاں نوں کہلا بھیجیا پئی مدینیاں دے مقابلے لئی پتھاں آؤتے اونیاں توں پیلاں بیت بارہ تک یردن دے گھاٹیاں تے قابض ہو جاؤ۔ سو سب افرائیمی بندے آکٹھ ہوئے۔ اونیاں نیں بیت بارہ تک یردن دے گھاٹیاں لُٹے قبضہ کر لیا۔ ۲۵- اونیاں نیں مدینیاں دے دو سرداراں عوریتے زئیب نوں پھڑ لیا تے عوریتے زئیب دی چٹان لُٹے زئیب نوں زئیب دے کولہو دے کول قتل کیتا۔ اونیاں نیں مدینیاں دا تعاقب کیتا تے عوریتے زئیب دے سیر کاٹ کے یردن دے پار جدعون دے کول لے آئے۔

۱۔ تد افرئیم دے لوکاں نیں جدعون کولوں پوچھیا پئی تُوں ساڈے نال اینج دا سلوک کیوں کیتا؟ جدوں تُوں میدانیان نال لڑن گیلے سانوں کیوں نئیں بلایا کتہ اوہان نیں اوہدے نال بوہت جھگڑا کیتا۔^۲ پر اوہ اوہان نوں جواب دتا: میں تہاڈے وانگ آخر کیتا ای کی اے؟ کی افرائیم دے چھڈے ہونے انگور ابیعزر دی انگور دی ساری فصل توں چنگی نئیں؟^۳ خدا نیں میدانیان دے حاکم عورببے زئیب نوں تہاڈے تہاں وچ دے دتا اے جے میں تہاڈی تہاڈے ہوندلے کی میں ویں اے کر پاؤندا؟ ایس گلے اوہدے ولوں اوہان دا غصہ ٹھنڈلے گیا۔^۴ جدعون تہاڈے تین سو بندے تھکاوٹ دے باوجود پیچھا کردے کردے یردن تک لُفے اونوں پار کیتا۔^۵ لہ سکات دے لوکاں نوں آکھیا پئی میرے فوجیاں نوں کُجھ روٹیاں دو کیوں جو اوہ تھک چُکے نیں تہاڈے میں پُن وی میدانی بادیشاہاں، زبجہ ضلمن دا پیچھا کر رہا آں۔^۶ پر سکات دے سرداراں نیں آکھیا: کی زبجہ ضلمن دے تہاڈے قبضے وچ آچک نیں جیڑے تیری فوج نوں روٹیاں دیں؟^۷ تد جدعون نیں آکھیا پئی اچھا جدوں خداوند زبجہ ضلمن نوں میرے تہاڈے وچ کر دے گا تد میں جنگلی کنڈیاں ببول دی چھڑیاں دی مار نال تہاڈیاں دھجیاں آرا دبانگا۔^۸ اوتھوں اوہ فنوایل گیلے اوہان نال وی ایو درخواست کیتی۔ پر اوہان نیں وی سکات دے لوکاں وانگ ای جواب دتا۔^۹ ایس لئی اوہ فنوایل دے لوکاں نوں آکھیا پئی جدوں میں فتح پاک پرتاں گلے ایس بُرج نوں ڈھا دیاں گا۔^{۱۰} زبجہ ضلمن تقریباً بندرہزار لوکاں دی فوج دے نال قرقُور وچ سن کیوں جو اہل مشرق دے لشکر وچوں صرف ایہ ای لوکی بچے سن، ایس لئی اک لاکھ وپہزار شمشیر زن بندے مارے گئے سن۔^{۱۱} جدعون نیں تُو بچے یگبا، دے مشرق وچ رہن ولہ خانہ بدوشاں دی راہ توں جاکے اچانک اوہدے اوس لشکر لُٹے جیڑا غافل سی حملہ کیتا۔^{۱۲} میدیاں دے دونوں بادشاہ زبجہ ضلمن بھج گئے پر اوس نیں اوہان دا پیچھا کرکے اوہان نوں گرفتار کر لیا تہاڈے اوہان دے سارے لشکر نوں پسپا کر دتا۔^{۱۳} یوآس دا پُتر جدعون جرس دے دَر دی راہ توں جنگ توں پرتیا۔^{۱۴} اوہ سکات دے اک نوجوان نوں پھریلے اوہدے کولوں پوچھ تاجھ کیتیے اوہ اوہدے لئی سکات دے ستر حاکماں تہاڈے شہر دے بدرگاں دے نال لکھ یتہ۔^{۱۵} تد جدعون آیلے سکات دے لوکاں نوں آکھن لگا: ایہ رُہ زبجہ ضلمن جیناں دے بارے چ تُوئی مینوں طنز آکھیا سی پئی کی زبجہ ضلمن دے تہاڈے تیرے قبضے وچ آچک نیں پئی جیڑا اسی تیرے تھکے ماندہ لوکاں نوں روٹی دئیے۔^{۱۶} اوہ شہر دے بُزرگاں نوں پھریلے اوہان نوں جنگلی کنڈیاں ببول دی چھڑیاں نال سزا دے سکات دے لوکاں نوں سبق سکھایا۔^{۱۷} اوس نیں فنوایل دائرج وی ڈھاڈلے شہر دے لوکاں نوں قتل کر دتا۔^{۱۸} تد اوس نیں زبجہ ضلمن توں دریافت کیتا پئی تُوئی تئور وچ جیناں لوکاں نوں قتل کیتا سی اوہ کینج دے سن؟ اوہان نیں جواب دتا پئی اوہ تیرے ورگے ای سن پر ایک شہزادے وانگ سی۔^{۱۹} جدعون نیں آکھیا پئی اوہ میرے بھرا سن، میری اپنی ماں دے پُتر۔ خداوند دی حیات دی ستوں جے تُوئی اوہان نوں جیوندا چھڈ دتا ہوندلے میں وی تہاڈوں نہ ماردا۔^{۲۰} تد اوہ اپنے وڈے پُتر یتر وُل مُڑکے آکھیا: ایہاں نوں قتل کر دے! پر یتر نیں اپنی تلوار نہ کھینچی کیوں جو اوہ جے مُنڈا ای سیتے ڈر گیا سی۔^{۲۱} تد زبجہ ضلمن نیں آکھیا: اُتے تُوں آپ ای سانوں قتل کر کیوں جو جیویں دا بندہ ہوندا اے اونجی اودی طاقت ہوندی اے۔ سو جدعون لگے ودھیلتے اوہان نوں قتل کر دتے اوہان دے اُتھا دیاں گردناں توں مالانواں لا لئیاں۔^{۲۲} تد بنی اسرائیل نیں جدعون نوں آکھیا پئی تُوں ساڈے لُٹے حکومت کر۔ تُوں تیرا پُتر تیرا پوتا وی کیوں جو تُوں سانوں میدانیان دے تہاڈوں چھڑا لیا اے۔^{۲۳} پر جدعون نیں اوہان نوں آکھیا پئی نہ میں تہاڈے لُٹے حکومت کراں گلے نہ ای میرا پُتر۔ سگوں خداوند تہاڈے لُٹے حکومت کرے گا۔^{۲۴} اوہ آکھیا: پر میری اک التجا اے پئی تہاڈے وچوں پر اک اپنی لوٹ دے حصہ وچوں مینوں اک اک والی دیوے۔ (اسمعیلیاں جو سوہ دیاں والیاں پان دا رواج سی)^{۲۵} اوہان نیں جواب دتا پئی اسی بڑی خوشی نال دیواں گے۔ ایس طراں اوہان نیں اک چادر وچھائی تہاڈے اک نیں اپنی لوٹ دے مال وچوں اک اک والی اوہدے رکھ دتی۔^{۲۶} اوہان سوہ دیاں والیاں دا وزن جنہاں نوں اوہ طلب کیتا سی، ایک ہزار سات سو مثقال سی۔ ایس تون علاوہ زبورات، طوقے میدانی بادیشاہاں دے پلٹھوے ارغوانی کپڑے وہ سن تہاڈے اوہ مالاواں وی سن جیڑیاں اوہان دے اُتھاں دیاں گردناں وچ سن۔^{۲۷} جدعون نیں اوس سوہ نال اک افواد بنایا جنہوں اوس نیں اپنے شہر غفرہ وچ رکھیا جتہ سارے اسرائیلی اودی پرستش شروع کرکے بدکاری کرن لگے اوہ جدعون تہاڈے اوس دے خاندان لئی اک پھندہ بن گیا۔^{۲۸} ایس طرح میدانی بنی اسرائیل دے لگے مغلوب ہو گئے اوہان نیں فیر کدی وی اپنا سیر نئیں چُکیاتے جدعون دے دنان وچ چالیہ سال تک دیس وچ امن رہا۔^{۲۹} یوآس دا پُتر یُر بعل اپنے گھر پرتیلتے اوتھ رہن لگا۔^{۳۰} اوہدے اپنے ستر پُتر سن کیوں جو اوہ دیاں بوہت ساریاں ووٹیاں سن۔^{۳۱} اودی اک کنیز سی جیڑی بیکم وچ رہندی سی۔ اوہدے توں وی اک پُتر پیدا ہو یا جسدا نام اوہ ابی ملک رکھیا۔^{۳۲} یوآس دے پُتر جدعون نیں عمر رسیدہ ہوکے وفات پائی تہاڈے اوہ ابیعزریاں دے غفرہ شہر وچ اپنے پیو یوآس دی قبر وچ دفن کیتا گیا۔^{۳۳} جدعون دے مردے ای بنی اسرائیل بعل دیوتاواں دی پرستش شروع کرکے بدکاری کرن لگ پئے۔ اوہان نیں بعل بریت نوں معبود بنا لیا۔^{۳۴} تہاڈے خداوند اپنے خدا نوں یاد نہ رکھیا جسے اوہان نوں اوہان دے ہر پاسے دے دُشمنان و دے تہاڈوں چھڑایا سی۔^{۳۵} نہ اوہان نیں یُر بعل (یعنی جدعون) دے خاندان دے نال اوہان سب نیکیاں دے بدلہ جیڑیاں اوہ اوہدے نال کیتیاں سن، کوئی ہمدردی جتائی۔

۱- یربعل دا پتر ابی ملک ، سکم ول اپنی ماں دے بھراواں کول گیلے اونان نالے اپنی ماں دی ساری آل نوں آکھیا -۲- سکم دے سارے لوکاں توں پچھ پئی تہاڈے لئی کیہ چنگا اے ؟ ایہ پئی یربعل دے سارے ستر پتر تہاڈے لے راج کرن یاں کلا اک بندہ ؟ تاں جو یاد رہوے پئی میرا تہاڈا خون رشتہ اے -۳- جہدوں ابی ملک دی ماں دے بھراواں سکم دے واسیاں نال ایہدے بارے دسیلے اوہ ابی ملک دے پچھ ٹرنے راضی ہو گئے۔ کیوں جو اونان آکھیا پئی اوئے ساڈا بھرا اے -۴- اونان آکھیا اونوں یربعل بریت دے مندر چوں ستر مثقال چاندی دتی - جہدی مدد نال اوئے کجھ بدمعاشاں لے فنگیاں نوں اپنے پچھ ٹرن لئی راضی کیتا۔ ۵- اوہ عفرہ وچ اپنے پیو دے گھر گیا تے اپنے ستر بھراواں نوں جہڑے یربعل دے پتر سن ، اک ای پتھر نال قتل کر دتا - یربعل دا نکا پتر ، یوتام لک گیلے بچ نکلیا۔ ۶- تدوں سکمت بیت ملو دے کل واسی سکم وچ تھم دے کول بلوط دے نیڑے ابی ملک دی تاجپوشی لئی کٹھہوے۔ ۷- جدوں یقتام نوں ایہ سہو لگیتے اوہ کوہ کرزیم دی چوٹی لے جا کھلوتلے ڈڈاں مارک آکھن لگا : اے سکم دے واسیوں ! میری گل وسنو تاں جو رب تہاڈی سنہ۔ ۸- اک دن ژکھ کسے نوں مسح کرکے اپنے لئی بادشاہ بنان نکلے۔ اونان زیتون دے رکھ نوں آکھیا : ساڈے لے بادشاہی کر ! ۹- پر زیتون دے رکھنے جواب دتا : کیہ میں اپنا تیل چھڈکے جہڑا خداتے انساناں دونوں دی عزت لئی ورتیا جاندا اے ، رکھا تے حکم چلان جواں گا ؟ ۱۰- تدوں رکھا نے انجیر دے رکھ نوں آکھیا پئی آتے ساڈے لے بادشاہی کر ! ۱۱- پر انجیر دے رکھنے جواب دتا : کیہ میں اپنا پھل جہڑا چوکھا چنگلے مٹھا اے ، چھڈکے رکھا تے حکم چلان جواں ؟ ۱۲- تدوں اونان رکھا نے انگور دے ول نوں آکھیا پئی ساڈے لے بادشاہی کر ! ۱۳- پر انگور دی ولے جواب دتا : کیہ میں اپنی مے چھڈکے جہڑی خداتے انساناں دونوں دی خوشی دا سبب اے ، رکھاں لے حکم چلان جواں ؟ ۱۴- اوڑک رکھا نے اونٹ کٹارے نوں آکھیا ! آتے ساڈے لے بادشاہی کر ! ۱۵- اونٹ کٹارے رکھاں نوں آکھیا ! جیکر تسین سچی مچی مینوں مسح کرکے اپنا بادشاہ مٹھنا چاہندے اوئے آتوئے میری چھاں تھل پناہ لوئوئے جے تئیرے اگ نکلے لوہان دے رکھاں نوں سواہ کر دیوے ! ۱۶- ہن جیکر تسین ابی ملک نوں بادشاہ مٹھن چ چنگی طرحا تے چنگ ارادے نال کم لیا جاوے جیکر تسین یربعل تے اوڈے تیر دے نال نیاں کیتا ہووے اوڈے نال اونج دا سبا ورتیا جاوے جہدا اوہ حق دار اے۔ ۱۷- تے ایہ سوچیا اے پئی میرا پیو تہاڈے لئی لڑیلتے تہانوں مدیاں دے تھوں جھڈان لئی اپنی جان دی واہ لائی تے تھیک اے۔ ۱۸- پر اچ تسین میرے میرے پیو دے گھرنے نال توکھا کیتا اے اوڈے ستر پتران نوں اک ای پتھر قتل کیتا اوڈی نوکرانی دے پتر ابی ملک نوں سکم دے واسیاں دا بادشاہ مٹھا اے کیوں جو اوہ تہاڈا بھرا اے - ۱۹- جیکر اچ تسین یربعل تے اوڈے تیر دے نال بڑی چنگی طرحا تے چنگ ارادے دا سبا ورتیا تے ابی ملک توں خوش رہوے اوہ تہاڈے توں خوش رہن - ۲۰- پر جے تسین اینج ناں کیتا ابی ملک چوں اگ نکلے ابی ملک نو ساڑھ کے سواہ کر دیوے ! ۲۱- تدوں یوتام پچ کتے بیر ول ٹر گیلے اوئے ای اوئے ای ریا کیوں جو اوہ اپنے بھرا ابی ملک توں ڈردا سی - ۲۲- تے ایہ ابی ملکہ اسرائیل لے تن ورھ بادشاہی کیتی سی پئی ۲۳- خداتے ابی ملکہ سکم دے واسیاں دے وچکار اک بدروح کلی جہدے سبب سکم دے واسی ابی ملک نال غداری کرنے اتر لے۔ ۲۴- خداتے ایہ ایس لئی کیتا پئی یربعل دے ستر پتران دے خلا ف کیتھو پاپتے اونان دا لہو وگان دا بدلہ اوڈے بھرا ابی ملک توئے سکم دے واسیاں توں لیا جاوے جہناں اپنے بھراواں نوں قتل کرن وچ اوڈی مدد کیتی سی - ۲۵- اوڈی مخالفت چ سکم دے واسیاں نے پاڑیاں دیاں ٹیسیاں لے چھاپ مارن والیاں نوں بٹھا دتا جہڑے آن جان ولے ساریاں بندیاں نوں لٹ لیندے سن - ایہدی سہو ابی ملک نوں ہوئی۔ ۲۶- تہ عید دا پتر جعل اپنے بھراواں سن سک وچ آیاتے اوئے اوئے دے واسیاں نے اوڈے یقین کیتا - ۲۷- فیر اوہ پیلایاں چ گئے انگور کٹھ کرکے اپناں دا رس کڈھیا - اوڈے باد اوہ اپنے دیوتا دے مندر چ جاکے نچن پڑکن لگے جہدوں اوہ کھا ہی رہے سن تے ابی ملکہ لعنت کرن لگ پے۔ ۲۸- تدوں عبد دا پتر جعلے آکھیا : ابی ملک کون اے سکم کون اے پئی اسیں اوڈی گل کیوں اوڈے پچھ چلیے؟ کیہ اوہ یربعل دا پتر نیہ زبول اوڈا قائم مقام نیں ؟ تسین سکم دے پیو حمور دے لوکاں دے پچھاں چلو، اسیتے ابی ملک دے پچھ چلاں گے۔ ۲۹- کیہ سی جے ایہ لوکی میرے تھل بندے ، تھ میں ابی ملک توں پچھاں پٹ جاندا - میں ابی ملک نوں کہندا : اپنی ساری فوج نوں سدھ لیا - ۳۰- جدوں شہرے حکم چلان ولے زبول نے عبد دے پتر جعل دیاں گلاں سنیاتے اوہ بوئے ژس گیا۔ ۳۱- اوئے سہو لگیاں بنان ابی ملک ول چٹھی دین ولے گھلے کہوا گھلایا پئی عبد دا پتر جعلے اوڈے بھراسکم وچ لے نیہ تے اوہ شہر نوں تیرے خلاف پمکا رہے نیں - ۳۲- سو توتے تیرے لوکی رات نوں اٹھن تے میدان چ لک کے بیہ جان - ۳۳- تے صبح سورج نکلدیاں ای شہرے چڑھائی کرن - جدوں جعلے اوڈے لوکی تیرا مقابلہ کرن آنے جو کجھ تیرے توں ہووے اوہ کریں - ۳۴- تھ ابی ملکہ اوڈی فوج دے سارے لوکی چاراں کونیاں چ رات دے ویلے آکے سکم دے نیڑے لک کے بیہ گئے۔ ۳۵- تھیک اوس ویلے جدوں عبد دا پتر جعل باہر جاکے شہر دی برہوتے جا کھلوتا - ابی ملکہ اوڈے سپاہی اپنی لک دی تھان توں نکل گئے۔ ۳۶- جدوں جعلے اونان نوں ویکھلے زبول نوں آکھیا : ویکھ لوکی پاڑاں دیاں ٹیسیاں توں تھل اتر رہے نیں - زبول نے اونوں آکھیا : تینوئے پاڑاں دے پرچھاویں چ وی بندے وکھالی دیندے نیں - ۳۷- پر جعلے فیر آکھیا : ویکھ میدان دے وچکار روں لوکی لگ آ رہے نیں تے اک فال گیر ٹولی بلوط ولوں آ رہی اے۔ ۳۸- تھ زبول نے اونوں آکھیا : بن تیری اوہ آکڑ کتھ گئی جہڑا توں کہندا سی پئی ابی ملک کون اے پئی اسیں اوڈے پچھ ٹریے؟ کیہ ایہ اوہ لوکی نیں جہناں نوں تو گھٹیا جان دا سی؟ ہن جلتے اونان نال لڑے۔ ۳۹- تھ جعل سکم دے واسیاں نوں لے نکلیاتے ابی ملک نال لڑیا۔ ۴۰- ابی ملکہ اونوں گھسیٹیلے شہر دی برہوتے ول ایڑ دیاں ایڑ دیاں کئی لوکی مارے گئے۔ ۴۱- ابی ملک اروم وچ ژکیا تے زبول نے جعلے اوڈے بھراواں نوں سکم چوں کڈھ دتا - ۴۲- دسورے دیہاڑے سکم دے لوکی میدان چ جان لئی نکلتے ابی ملک نوں اوڈی سہو لگی - ۴۳- تھ اوئے اپنے لوکاں نوں لیتے اونان نوں تین ٹولیاں چ وکھو وکھ کیتا میدان وچ لک کے بیہ گئے۔ جد اوئے لوکاں نوں شہر ولوں باہر آنو دیاں ویکھلے اوہ وار کرن لئی آگاں وڈے۔ ۴۴- ابی ملک تے اوڈے نال دے سنگی پچ کے شہر دی برہوتے جا کھلوتے اوہ ٹولیاں اونان لوکاں ول لڑن لئی وڈھیاں جہڑے لوکی میدان وچ سن تے اونان نوں مارن لگ پے۔ ۴۵- ابی ملک پورا دن شہر نال لڑدا رہیا - ایتھوں تیک پئی اونوں فتح کر لیتے اونان لوکاں نوں جہڑے اوئے سن قتل کر دتا تے شہر نوں ڈھا کتے اوڈے لے لون سٹیا - ۴۶- ایہ سن کے سکم دے برج دے سارے لوکی البریت دے مندر دے قلع

وچ وڑ گئے۔⁴⁷ جدوں ابی ملکہ ایہ سنیا پئی اوہ اوتھ کٹھہوئے نیں - ⁴⁸۴۸۔ اوتے اودے سارے لوکی ضلمون دے پاڑ لے چڑھ گئے۔ اوہ
 اک کواڑا لیاتے کجھ ٹہنیاں کٹ کے اپنے موڈیاں رکھ لیاتے اپنے نال دیاں لوکاں نوں آکھیا پئی جو کجھ تنیں مینوں کردیاں ویکھیا اے
 تنیں وی چھیتی نال اوہو ای کرو۔⁴⁹ ۴۹۔ تده ساریاں لوکاں نے ٹہنیاں کٹیاں تہ اوہ ابی ملک دے پچھ ٹر پستے قلعے دے سامنے اونیاں دا ادھا
 ڈھیر لاکتے اونیاں نوں اگ لا دتے لوکی اندر ای پھنس رہے۔ تده سکم دے برج دے اندر ساریاں زانیاں بندے جڑے گنتی ج گھٹو
 گھٹ اک ہزار سن ، مر گئے۔⁵⁰ ۵۰۔ اودے بعدوں ابی ملک تبعیض ول گیلے اونوں گھیرے چلے کتے اودے قبضہ کر لیا۔⁵¹ ۵۱۔ سو شہر
 دے اندر اک بوہت پکا برج سی جہدے وچ شہر دیاں ساریاں زانیاں بندے پچ کے جا وڑے اپنے آپ نوں اندر وں بند کرکے برج دے اتان
 چھتے چڑھ گئے۔⁵² ۵۲۔ ابی ملک برج دے کول گیلے اودے لے حملہ کر دتا۔ لیکن جسطراں ای اوہ برج دے بوہتے اونوں اگ لان اپڑیا۔
⁵³۵۳۔ کس زانے چکی دا اتلا پڑوا اودے سر لے ڈبگ دتا۔ جہدے نال اودی کھوپڑی پاٹ گئی۔⁵⁴ ۵۴۔ اوہ اوسہ ویلے اپنے ہتھیار چکن ولے
 نوں آواز دتے آکھیا اپنی تلوار رکھتے مینوں قتل کر دے تان جو ایہ لوکی ایہ ناں آکھ سکے پئی ایہ اک زانے مینوں مار دتا اے۔
 سو اودے نوکرے اپنی تلوار اودے بدن وچ کھبا دتے اودے ساہ نکل گئے۔⁵⁵ ۵۵۔ جدوں اسرائیلیاں ویکھیا پئی ابی ملک مر گیلے اوہ
 گھر مڑ گئے۔⁵⁶ ۵۶۔ ایس طرحاں خدانے ابی ملک نوں اوس بدی دا بدلہ دتا۔ جہڑا اوہ ستر بھراواں نوں قتل کرکے اپنے پیو دے نال بدی
 کیتی گئی سی۔⁵⁷ ۵۷۔ خدانے سکم دے لوکاں نوں وی اوہناں دی بدی دی سزا دتے یربعل دے پتر یوتام دی لعنت اونانے آئی۔

¹۔ اہی ملک دے بعد تولع ناں دا اک بندہ جہڑا اشکار دے قبیلہ دا سی اسرائیل دی طرح داری لئی کھلوتا ۔ اوہ دودو دا پوتراتے فوہ 10
 دا پتر سی ۔ اوہ افرائیم دے پہاڑی دیس سمیر وچ رہندا سی ²۔ اوہ تہئی ورہہ تیک اسرائیل دا نیاں کرن وال سی ۔ اپنے مرن دے
 بعد سمیر وچ دفنایا گیا۔ ³۔ اوہ دے بعد جلعادی یائیر احیا جہڑا ہائی ورہہ تیک اسرائیل دا قاضی رٹیا ۔ ⁴۔ اپنے دے تہ پتر سن جہڑے تہ
 کھوتیاں تہ بندے سن ۔ جلعاد وچ اوہ تہی شہراں تہ حکم چلان دے سن ۔ جہڑے اج دے دن تیک یائیر اکھواندے نیں ۔ ⁵۔ جدوں یائیر مر گیا
 تہ اوہ قامون وچ دفنایا گیا ۔ ⁶۔ بنی اسرائیل نے فیر خداوند دیاں اکھاں چ بدی کیتی تہ بعل ، عستارات تہ آرام دے دیوتاواں ، صدون دے
 دیوتاواں ، موآب دے دیوتاواں ، بنی عمون دے دیوتاواں تہ فلسطیاں دے دیوتاواں دی پوجا کر لگ پئے۔ جدوں کہ اوہاں نے خداوند نوں چھڈ
 دتا سی تہ اوہی بندگی نہیں کر دے سن ۔ ⁷۔ ایس لئی اوہ اوہنوں توں رُس گیا تہ اوہاں نوں فلسطیاں تہ بنی عمونیاں دے ہتھ ویچ دتا ۔
⁸۔ جہناں نے اوس ورہہ بنی اسرائیل نوں بوہت ای ستا تہ ماریا کُٹیا تہ اوہ اٹھاراں ورہہ تیک پردن دے دمشق وچ اموریان دے دیس
 جلعاد وچ وس پوئے سارے اسرائیلیاں لے ظلم کردے رہے۔ ⁹۔ بنی عمون وی پردن پار کرکے یمین دے پتر پودا تہ افرائیم دے گھر لے نال
 لڑن آ جاندے سن ۔ تہ اسرائیلی بوہت مصیبت چ پھیس گئے۔ ¹⁰۔ تہ بنی اسرائیل نے خداوند لگے ترلا پایا پئی اسیں تیرے برخلاف پاپ
 کیتا اے اپنے ای خدا نوں چھڈک بعل دیوتا دی پوجا کیتی ۔ ¹¹۔ خداوند نے جوان دتا: جدوں مصریان ، اموریان ، بنی عمونیاں ،
 فلسطیاں ، ¹²۔ صیدانیاں ، عمالیقیان تہ ماعونیان نے تہاڈے ظلم کیتے تہ تہیں امداد واسطہ میرے لگے منت کیتی تدوں کیہ میں تہانوں
 اوہاں دے ہتھوں خلاصی نہیں دتی ؟ ¹³۔ پر تہیں مینوں چھڈکے پور دیوتاواں دی پوجا کیتی ، ایس لئی ہن میں تہانوں نہیں چھڈانواں
 گا ۔ ¹⁴۔ جائو تہ اوہاں دیوتاواں لگے روئو کرلاؤ جہناں نوں تہیں اپنا بنا لیا اے۔ اوہ ای تہانوں تہاڈی مصیبت وچ چھڈان گے۔ ¹⁵۔ پر بنی
 اسرائیل نے خداوند نوں آکھیا : اسیں پاپ کیتا اے۔ ایس لئی توں ساڈے نال اوہ ای کر جو تو جنگا سمجھنا ایں ۔ پر ہن سانوں چھڈالے۔
¹⁶۔ تدوں اوہاں نے اوہاں دے دیوتاواں نوں اپنے وچوں کڈھ دتے اوہ خداوند دی پوجا کرن لگ پئے خدا اسرائیل دی پریشانی نوں ہور لگ
 ویکھ ناں سکیا ۔ ¹⁷۔ جدوں بنی عمونیاں نے تہار پاکے جلعاد وچ ڈیرے لائے اسرائیلیاں نے کٹھہوکے مصفاہ چ ڈیرے لائے۔ ¹⁸۔ تدوں جلعاد
 دے لوکاں دے پینچ اک دوچے نوں کہن لگے : جہڑا کوئی بنی عمون تہ وار کر نا شروع کرے گا اوہو ای جلعاد دے سارے واسیاں دا پینچ
 ہووے گا ۔

۱۔ جلعاد افتتاح پک وڈا سورما سی۔ او جلعاد دا پتر سی اتان اودی ماں اک کسبی سی ۲۔ جلعاد دی ووٹی تھوں وی اس دے پتر ہو
 شے جد اوہ وڈے ہو گئے اونانے اوس نوں ایہ کہہ کے کڈھ دتا کہ تینوں ساڈے خاندان وچ کوئی میراث نئیں ملے گی کیوں جو توں اوہری
 زنائی دا پتر ایں ۳۔ تد افتتاح اپنے بھراواں کولوں نس گیلے طوب دے دیس وچ جاوسیا جنھ کئی شہدے اودے کول جمع ہو گئے لت
 مار کرن لگ پئے ۴۔ کجھ چر مگروں بنی عمون نے بنی اسرائیل دے خلاف جنگ چھیڑ دی ۵۔ تد جلعاد دے بزرگ افتتاح نوں موڑ لیاں
 نوں طوب دے دیس نوں گئے ۶۔ آکھن لگ پئے ساڈے نال ٹرکے ساڈا سردار بن جا ، تان پئی اسی عمون نال لڑ سکئے ۷۔ افتتاح
 اونان نوں آکھیا تسیں میرے نال ویر پاکے مینوں اپنے پتو دے گھروں کڈھ دتاسی ، بن اجیبی کیڑی بیتا آ پئی سہ پئی میرے کول آئے
 او ۸۔ جلعاد دے بزرگانے آکھیا ۔ خیر ہن تے اسیں تیرے کولوں مدد چاندے آن ۔ ساڈے نال ٹرے تان پئی اسی بنی عمون نال جنگ کر
 سکھ لتے توئیں اساڈے جلعاد دے سارے واسیاں دا حاکم ہوویں گا ۹۔ افتتاح جواب دتا ۔ جیکر تسی مینوں بنی عمون نال لڑن لئی
 جا ندے اولتہ خداوند اونان نوں میرے پتھان وچ کر دیندا اے ، کی فیر سچی میں تہاڈا حاکم ہوواں گا ؟ ۱۰۔ جلعاد دے وڈیرا نے
 جواب وچ آکھیا ، خداوند ساڈا گواہ اے ؛ اسیں سچی اویو کجھ کراں گے جو توں کہندا ایں ۱۱۔ سو افتتاح جلعاد دے بزرگان نال گیلے
 لوکانے اونوں اپنا حاکمے سردار بنا یلے اوسنے مصفا خداوند دے حضور اپنیاں سبھ گلاں کہ سنائیاں ۱۲۔ تد افتتاح بنی عمون
 دے بادشاہ دے کول ہر کارے گھل کے پچھیا پئی تیرا ساڈا نال کیہ ویر اے پئی توں ساڈے دیس لے چڑھائی کیتی اے ؟ ۱۳۔ بنی
 عمون دے بادشاہ نے افتتاح دے ہر کاریاں نوں جواب دتا پئی جد بنی اسرائیل مصر توں نکل لے سی تد اونانے ارثوئولہ کے بیوقے پردن
 تیک میرا سارا دیس لے لیا سی بن اونوں صلح سلامتی نال پرتا دوو ۱۴۔ تد افتتاح عمون دے بادشاہ کول ہر کاریاں نوں ایہ آکھ کے
 فیر گھلیا پئی ۱۵۔ افتتاح ایچ آکھدا اے پئی بنی اسرائیل نے نارے موآب دلتے ناں ای بنی عمون دا دیس کھویا اے ۱۶۔ پر جس ویلہ
 بنی اسرائیل مصر توں نکل لے سن لے اوہ اجاڑاں وچوں ہوندے ہوئے بحیرہ قلمز تیک لے تے قادس وچ آ پڑ گئے ۱۷۔ تد اسرائیلیاں نے اوم دے
 بادشاہ کول ایہ آکھ کے ہر کارے گھلے پئی ساہنوں اپنے دیس وچوں وی لنگن دی اجازت دے پر اوم دے بادشاہ نے اودی گل نئیں سنی ۔
 اونانے موآب دے بادشاہ نوں وی ایہو سندیس گھلیا اوہ ویاکاری ہو گیا ۔ سو اسرائیلی قادس وچ ای رہ گئے ۱۸۔ ایس دے بعد اوہ اجاڑ
 وچوں دی لنگدے ہوئے اومے موآب دے دیساں دے دولہ بھوں کے موآب دے دیس دے چڑھدے ولوں لے تے ارنون دے پار تبنو لالے اوہ
 موآب دی زمین وچ نئیں وڑے کیوں جو ارنون اودا بنا سی ۱۹۔ تد اسرائیلیاں نے اموریان دے بادشاہ سیحون کول ہر کارے گھلے جیڑا
 ہصبون وچ راج کرداسے اونوں آکھیا پئی ساہنوں اپنے دیس وچوں لنگ کے ساڈی اپنی تھانے جان دے ۲۰۔ پر سیحون نے اسرائیل لے
 ایناں پھروسا ناں کیتا کہ اوہ اونان نوں اپنے دیس وچوں لنگ کے جان دیوے ، سگوں اوہ اپنے سارے لوکان نوں جمع کیتا پھس دی تھانے
 تبنو لالے اسرائیلیاں نال جنگ چھیڑ دی ۲۱۔ تد خداوند اسرائیل دے خدے سیحون نے اودے سارے لوکان نوں اسرائیلیاں دے پتھان
 وچ کر دیتے اونانے اموریان نوں براکے اوس دیس وچ وسن ولے اموریان دی ساری زمین لے قبض کر لیا ۲۲۔ جیہڑی زمین ارنون توں
 لے کے بیوقے اجاڑاں تولے پردن دے کنڈیاں تک پھیلی ہوئی سی ۲۳۔ تد جلعادے اموریان دے بادشاہ نوں پچھیا ہن جدوں خداوند
 اسرائیل دے خدے اموریان نوں اپنی قوم اسرائیل دے سامنے بار کڈ دتا اے تے تینوں اوس دے قبض کرن دا کیہ حق بن دا اے ؟ ۲۴۔
 جے تیرا دیوتا کموس تینوں کجھ دے دیوے کیہ توں اونوں نئیں لوپں گا ؟ ایچ ای جو کجھ خداوند ساڈا خدا جے ساہنوں دیوے کیہ
 اسی اونوں نہ لے ؟ ۲۵۔ کیہ توں موآب دے بادشاہ بلق بن صفور (صفور دے پتر بلق) توں ہتا چنگا ایں ؟ ایہ دس کدی اوہ اسرائیلیاں
 نال بھڑیلے کدی لڑیا اے ؟ ۲۶۔ جدوں تین سو ورے تیک اسرائیلیاں دا حبسون عروعر لے دولہ دے قصبانے ارنون دے کنڈیاں دے
 سارے شہراں لے قبض سیتے اوس ویلہ توں اونان نوں کیوں نئیں چھڈایا ؟ ۲۷۔ میرے تیرا کجھ نئیں وگاڑیا سگوں توں ای میرے لے
 چڑھائی کر کے ظلم کردا پیا ایں ۔ ہن خداوند ای جیہڑا نیلے کرن والا اے اج دے دپاڑے نیلے کرے گا ۲۸۔ پر عمون دے بادشاہ نے افتتاح
 دے گھلے ہوئے سنپے ول کوئی دھیان نہ دتا ۲۹۔ تد خداوند دا روح افتتاح لے اتریلے اوہ جلعادے منسی دے وچوں لنگ کے جلعاد دے مصفا
 ولوں لنگدا ہویا بنی عمون ول ودھیا ۳۰۔ افتتاحے منت منی آکھیا پئی جے توں بنی عمون نوں میرے حوالہ کر دیویں ۳۱۔ تان جد
 میں بنی عمون نوں براکے واپس جاواں گا تد جیہڑا وی میرے گھر دے بوے چوں نکل کے مینوں ملن لئی آوے گا اوہ خداوند دا ہووے گلے
 اوس نوں میں سوختنی قر بانی وانگ نذر کراں گا ۳۲۔ تد افتتاح بنی عمون نال جنگ کرن لئی نکلیاے خداوندے اونوں افتتاح دے پتھ
 وچ کر دتا ۳۳۔ اوہ اونان عمونیاں نوں عروعر توں لے کے مینت تیک دے وی شہراں سگوں ایبل کرامیم تیک مار دا گیا ۔ ایچ بنی
 اسرائیل بنی عمون نے بھاری پگئے ۳۴۔ جد افتتاح مصفا وچ اپنے گھرا آبلے اودی اپنی دھی اونوملن واسطہ نکلی ۔ اوہ دف بجاندی تے
 نچدی ہوئی آئی سی ۔ ایہ اودی کلی دھی سی ۔ اودی پور کوئی اولاد نئیں سی ۳۵۔ جد افتتاحے اونوں ویکھیاے اپنے لیڑے پاڑ سٹے
 روپن لگ پیلے آکھن لگا میری دھی مینوں دکھ دین والیاں وچوں ہن اک توں وی ایں کیوں جو میں خداوند نال اک سوں کھا دی اے
 جنہوں میں توڑ نئیں سکدا ۳۶۔ اوہ آکھیا ۔ بابو جے توں خداوند دی منت منی سیتے تیرے منہ چوں جیہڑی گل وی نکلی سی اونوں
 پورا کرکیوں جو خداوند تیرے ویریاں بنی عمون توں تیرا بدلہ لیا اے ۳۷۔ پر میری اک بنتی سن ۔ پئی توں مینوں دو مہینے دی
 مہلت دے دے تان جو میں پہاڑاں لے گھماں پھرا تے اپنی ہانی کڑیاں دے نال اپنے کنوار پنتے روواں ۳۸۔ اوسنے آکھیا : توں جاسکدی
 ایں ۔ تد اوسنے اونوں دومہینے دی چھٹی دے دتے اوہ اپنی سکھیاں دے نال پہاڑاں لے چلی گئی تے اپنے کنوار پنتے روندی ری ۳۹۔ دو
 مہینے بعد اوہ اپنے پیو کول مڑ پرت آئی تے اوہ (افتاح) نے جو منت منی سی اونوں پوریاں کیتا ۔ اوہ (کڑی) دنیا تو کنواری ای چلی گئی ۔
 اوس ویلہ توں بنی اسرائیل وچ ایہ رواج اے ۴۰۔ پئی ہر سال اسرائیلیاں دیاں عورتاں چار دن لئی باہر چلیاں جاندیاں نئیں تے جلعاد
 دی دھی دی یاد وچ ماتم کردیاں نئیں۔

۱- افرائیم دے لوکارے اپنا لشکر جمع کیتلے صفوں جا کے افتتاح نوں آکھن لگے پئی توں سانبوں اپنہ نال لے بغیر عمونیاں نال لڑن 12 کیوں گیا؟ اسی تینوں تیرے گھر سنہ ساڑ دواں گے۔ ۲- افتتاح جواب دتا، میں تے میرے لوکار دا جدوں جھگڑا پوریا سی ادوں میں تہانوں سدیاں سی پر تسیں مینوں اوہناں دے تہوں چھڈان لئی نئیں آئے۔ ۳- جد میں ویکھیا کہ تسیں مدد نئیں کروگے تہ میں اپنی جان تلی لے رکھ کے عمونیاں دا مقابلہ کرن لئی نکل پیا تے خداوند نے اوہناں نوں میرے تھ وچ کر دتا۔ ہن اج دے دیہڑے تسیں میرے نال لڑن لئی کیوں آئے؟ ۴- فیر افتتاح جلعاد دے لوکار نوں جمع کر کے افرائیم دے لوکار نال لڑائی کیتی تے جلعاد یارے افرائیمیاں نوں ماریا کیوں جو افرا ئیمیاں آکھیا سی کہ تسیں جلعادی افرائیم تے منسی دے بھگوڑے او۔ ۵- جلعادیاں نے بردن دے کنڈیاں لے جیڑے افرائیم دی راہ وچ ان قبضہ کر لیا۔ جد کوئی بھگوڑا افرائیمی آن کے آکھدا مینوں دوجے کنڈے جان دیو تے جلعادی اونوں پچھدے پئی کیہ توں افرائیمی ایں تے جیکر اور آکھدا کہ نئیں (میں افرائیمی نئیں)۔ ۶- تہ اوہ اونوں آکھدے بھلا ایہ اکھر "شبولیت" تے بول تے جے اوہ آکدا "شبولیت" کیوں جو ایہ اکھر اوہ ٹھیک نئیں سی بول سکدا سی۔ فیر اوہ اوس نوں پھڑکے بردن دے کنڈے مار سٹدے سن۔ سو اوس ویلہ بیالی ہزار افرائیمی مارے گئے۔ ۷- افتتاح چھ ورہیاں تیک اسرائیل دا قاضی رہا۔ تہ افتتاح جلعادی مر گیا تے جلعاد دے ہی کسی شہر وچ اونوں دیا گیا۔ ابسان، ایلون تے عبدون ۸- اوہدے پچھوں بیت الحمی ابسان اسرائیل دا قاضی بنیا۔ ۹- اہدے تے پتر تے دھیاں سن۔ اوہ تہوں دھیاں قبیلہ توں باہر ویاہ دیتی تے اپنہ پتراں لئی وی اپنہ قبیلہ توں باہر دیاں تے جوان عورتوں بیاملے آیا۔ ابسان ست ورہ تیک اسرائیل دا قاضی بنیا رہا۔ ۱۰- اوہدے پچھوں بیت الحمی ابسان اسرائیل دا قاضی بنیا۔ ۹- اہدے تے پتر تے دھیاں سن۔ اوہ تہوں دھیاں قبیلہ توں باہر ویاہ دیتی تے اپنہ پتراں لئی وی اپنہ قبیلہ توں باہر دیاں تے جوان عورتوں بیاملے آیا۔ ابسان ست ورہ تیک اسرائیل دا قاضی بنیا رہا۔ ۱۳- اوہدے پچھوں فرعا تونی ہلیل دا پتر عبدون اسرائیل دا قاضی بنیا۔ ۱۴- اوہدے چالی پتر تے پوترے سن جیڑے ستر جوان کھوتیاں لے سوار ہوندے سن۔ اوہ اٹھ سال تک اسرائیل دا قاضی رہا۔ ۱۵- فیر فرعاتی ہلیل دا پتر عبدون مر گیا تے عما لقیان دے پہاڑی علاقہ وچ فرعاتون ج جیڑا افرائیم دے وچ ہے دیا گیا۔

¹ اے بنی اسرائیل خدائے دی نگاہ وچ فیر بدی کیتی، خدائے اونہاں نوں چالی وریاں لئی فلسطیاں دے تھ چ دے دتا۔² 13 دان دے قبیلہ وچوں صرعا دا اک بندہ سی جہدہ ناں منوح سی۔ اودی جنانیہ اولاد سی اودے کوئی بال نہ ہوا۔³ اے خدائے دا فرشتہ اوس جنانی نوں وکھالی دتا اے اونہاں آکھیا پئی توں بانجھ ایسے تیرا کوئی بال نیں پر توں حاملہوئیں گیتے تیرے ہاں اک منڈا پیدا ہووے گا۔⁴ ایس لئی ہن توں دھیان رکھیں۔ نہ عتہ نہ کوئی نشہ والی شہ لیئیں۔ نہ ای کوئی ناپاک شہ کھائیں۔⁵ ایس لئی پئی توں حاملہوئیں گیتے تیرے چوں اک پتر ہووے گلتے اودے سرے اُسترا نہ پھرے گا۔ کیونجو اوہ منڈا ماں دے ڈیڈھ چوں ای خدا دا نذیر ہووے گلتے اوہ اسرائیلیاں نوں فلسطیاں دے تھ توں رائی دواناں شروع کرے گا۔⁶ فیر اوہ جنانی آئیے اپنے بندے نوں دسیا، پئی اک رب دا بندہ میرے کول آیتے اودی صورت خدائے دے فرشتہ وانگر ڈاڈی ڈرونی سی۔ میں اونوں نیں پچھیا پئی توں کنھوں دا ایسے نہ اونہ مینوں اپنا ناں دسیاں۔⁷ اے اونہ مینوں کہیا، ویکھ توں حاملہوئیں گیتے تیرے چوں منڈا پیدا ہووے گا، ایس لئی توں عتہ نہ نشہ والی کوئی پور شہ پیویں۔ نہ کوئی ناپاک شہ کھاویں۔ کیونجو اوہ منڈا پیٹ توں ایں، مرن دے ولے تیک خدا دا نذیر ہووے گا۔⁸ تد منوح نے خدائے دے لگے فریاد کیتی آکھیا، اے خدائے میں تیری منت کرنا پئی اوہ رب دا بندہ جنہوں توں گھلیا سی فیر ساڈے کول آیتے سانوں سکھائے پئی اسیں اوس منڈے لئی جیڑا جمن والا اے کہ کریں۔⁹ اے خدائے منوح دی فریاد سُن لئی۔ خدائے دا فرشتہ اوس جنانی دے کول جہدوں اوہ کھیت چ سی فیر آیا۔ پر اودا بندہ منوح اودے نال نیں سی۔¹⁰ اوس جنانی چھیتی کیتی۔ نس کے اپنے بندے نوں دسن لگی، ویکھ اوہ بندہ مینوں فیر وکھالی دتا اے جیڑا اوس دن میرے کول آیا سی۔¹¹ منوح اُٹھایتے اپنی بڈی دے پچھ گیاے اوس بندے کول آیتے اونوں آکھیا پئی توں اوہ ای بندہ ایں جنہیں ایس جنانی نال گلاں کیتیاں سن؟ اونہ آکھیا میں ا ای اں۔¹² تد منوح نیں آکھیا تیریاں گلاں پوریاں ہوں۔ پر اساں اوس منڈے دی پالنا کنویں کرنی ایں، اے اودے نال کہ کرنا ایں؟¹³ خدائے دے فرشتے منوح نوں آکھیا، اوہ ساریاں گلاں جیڑیاں میں ایس جنانی نوں دسیاں نیں اوہ اونہاں دا دھیان رکھ۔¹⁴ اوہ کوئی اجہی شہ جیڑی تاک نال پیدا ہوندی اے نہ کھاوے نہ ای نہ نشہ والی شہ پیوے۔ نہ کوئی ناپاک شہ کھاوے جو کجھ میں اونوں حکم دتا اے اونوں مہ۔¹⁵ منوح خدائے دے فرشتہ نوں آکھیا پئی جے اجازت ہووے اسی تینوں روک لیئے بکری دا اک بچہ تیرے لئی تیار کریں۔¹⁶ تد خدائے دے فرشتے منوح نوں جواب دتا پئی اگر توں مینوں روک وی لیئیں۔ میں فیر وی تیری روٹی نیں کھاواں گا پر جے توں سوختنی قربانی کرنا چاہویں تیرے لئی لازمی اے پئی اونوں خدائے لئی گزرائیں۔ کیونجو منوح جاندا نیں سی پئی اوہ خدائے دا فرشتہ اے۔¹⁷ اے منوح خدائے دے فرشتہ نوں آکھیا پئی تیرا ناں کہ اے تانجو جیویں تیریاں گلاں پوریاں ہونے اسیں تیری عزت کریں۔¹⁸ خدائے دے فرشتے اونوں آکھیا، توں میرا ناں کیوں پچھنا ایں، میرا ناں اے عجیب اے؟¹⁹ فیر منوح بکری دا بچہ نذر دی قربانی لئی لے کے اک چٹان خدائے لئی اونوں گزرائیاں۔ فیر فرشتے اک عجیب کم کیتا۔ منوح اودی بڈی دونویں ویکھن ڈیئے سن۔²⁰ اے فیر اینج ہوا پئی جدوں شعلہ مذبح توں آسمان ولے گیاے خدائے دا فرشتہ مذبح دے شعلہ چ ہووے اودے نال لٹے چلا گیا۔ اے منوح اودی بڈی ویکھ کے منہ پرے زمینے ڈگ پئے۔²¹ پر خدائے دا فرشتہ منوح اودی بڈی نوں فیر کدی وکھالی نہ دتا۔ فیر منوح جان لیا پئی اوہ خدائے دا فرشتہ سی۔²² اے منوح اپنے بڈی نوں آکھیا، ہن اسی ضرور مر جاواں گے کیونجو اسیں رب نوں ویکھ بیٹھ آں۔²³ اودی بڈی نے اونوں آکھیا، جے رب سانوں مارنا چاہندا اے اوہ ساڈے پتھوں سوختے نذر دی قربانی نہ لیندا نہ ای سانوں ایہ ساریاں شیواں وکھاندا اے نہ ای ساڈے نال اجپاں گلاں کردا۔²⁴ فیر اوس جنانی دے گھر اک منڈا جمیا۔ اے اودا ناں سمسون رکھیا۔ اوہ منڈا وڈا ہولے خدائے انہوں برکت دتی۔²⁵ فیر خدائے دا روح اونوں دان دے خیمیاں چ جیڑا صرعتے استال دے وچکار سی اکساں لگا۔

۱- سمسون یمت گیاتے اوتھ اودی نظر اک جوان فلسنی مٹارتے پئی۔^۲ جدوں اوہ پرتیلتے اپنے ماں پیاں نوں کہن لگا پئی میں 14
تمنت ج اک فلسنی عورت ویکھی اے تسی اودے نال میرا ویاہ کرن دیو۔^۳ اودے ماں پیاں نیں آکھیا پئی کی ساڈے رشتہ داراں
تے ساڈی قوم وچ کوئیزنانی نیں جیہڑی تینوں چنگی لگے؟ کی اے ضروری اے پئی توں نامختون فلوتیاں وچوں ووٹی لیاویں؟ پر
سمسون نیں اپنے پیو نوں آکھیا: مینو تے او ای چنگی لاگدی اے۔ اودے نال ای ویاہ کراں گا۔^۴ (اسک والدین نوں پتہ نیں سی پئی اے ر
ب ولوں اے جیہڑا فلسنیاں دے خلاف پہلے لبھ داپیا سی کیوں جو اونیاں دناں ج اوہ اسرائیلیاں دے راج کر دے سن۔)^۵ سمسون اپنے
ماں پیاں دے نال یمت جاریا سی پئی تمنت دے تاکستاناں دے نیڑے ای اک جوان دھاڑدا ہویا اودے ول آیا۔^۶ تہ خداوند دی روح
اودے لٹے ایڈے زور نال اُتری پئی اوہ خالی ہتھ ای اوس شیر نوں اینج چیر دتا جیویں کسہ بکری دے لیلہ نوں چیر دتا ہووے۔ پر اپنے ماں
پیاں نوں ایہ گل نیں دسی۔^۷ تہ اوس نیں پٹھاں جا کے اوس زانی نال گلاں کیتیاں تے اوہ اونوں چنگی لگی۔^۸ کجھ دناں بعد جدوں
اوہ اپنے نال ویاہ کرن گیاتے راہ توں ہتھ کے شیر دی لاش ویکھن گیاتے اونوں اودے پنجر وچ شہد دی مکھیاں دا جھنڈے شہد دا چھتا
دکھائی دتا۔^۹ جینوں اوہ اپنے تھان نال کڈ لیتے اودا شہد کھاندا ہویا تھور پیاتے جدوں اپنے ماں پیاں نوں ملیتے اونیاں نوں وی تھورا جیہا
دیتاے اونیاں نیں وی کھادا۔ پر اوہ اونیاں نوں ایہ ناں دسیاں کہ اوہ شہد اوہ شیر دے پنجر وچوں کڈیا سی۔^{۱۰} تہ اودا پیو اوس زانی
نوں ویکھن لئی گیاتے سمسون نیں اوتھ لاڑے ولوں دعوت کردے دے حساب نال دعوت کیتی۔^{۱۱} تمنت دے لوکاں نیں تریہ بندیاں
نوں چنیا تان جو اوہ سمسون دے نال نال رہن۔^{۱۲} سمسون نیں اونیاں نیں آکھیا میں تہانوں اک بھہارت سُناناں واں۔ تسی عوت دے
ایناں سات دناں ج اوہ بوجھ کے مینوں جواب دوگے تان مینوں تریہ ستی کریتے تریہ جوڑے کپڑے تہانوں دینہ پین گے۔^{۱۳} تہ جے تسی
مینوں جواب نیں دے سکو گتے تہانوں تریہ ستی کریتے تریہ جوڑے کپڑے مینوں دینہ پین گے۔ اونیاں نیں آکھیا پئی اپنی بھہارت دس پئی
اسی سنیہ! ^{۱۴} اپنے آکھیا کھا: کھان ولہ چوں کھان دی چیزتے زبرد ست چوں میٹھا نکلیا۔ تین دناں تک اوہ ایس بھہارت نوں بوجھ ناں
سک۔^{۱۵} چوتھ دن اونیاں نیں سمسون دی ووٹی نوں آکھیا: اپنے خاوند نوں ورگلا تاں جو اوہ سانوں ایس بھہارت د امطلب سمجھتے۔
نئیتے اسی تینو تے تیرے پیو دے گھر نوں آگ نال ساڑکے سوا کردیاں گے۔ کی تسی سانوں ایتھ لوٹن لئی دعوت دتی سی۔^{۱۶} تہ
سمسون دی ووٹی اودے کول سسکیاں بھر دی ہوئی آئی تے آکھن لگی: پئی توں میرے تھوں نفرت کردا ایں۔ تینوں میرے نال کوئی
پیار نیں۔ توں میری قوم دے لوکاں نوں بھہارت پائی پر مینوں اودا مطلب وی نیں دسیا؟ اوہ آکھیا: میں تے اپنے ماں پیاں نوں وی ایہدا
مطلب نیں دسیاتے تینوں کیوں دساں؟ ^{۱۷} تہ دعوت دے سات دناں تک اوہ اودے لگروندی ری۔ ایس لئی آخر اوہ آگ کے اونوں
دس دتاتے اوہ اوس بھہارت دا مطلب اپنی قوم دے لوکاں نوں سمجھا دتا۔^{۱۸} تہ میری بھہارت نوں کدی نیں بوجھ سکدے سی۔
ستویں دن سورج ڈوبن توں پھلاں شہر دے لوکاں اونو آکھیا: شہد توں میٹھا پور کی ہندا اے؟ تہ شیر توں زور آور پور کون اے؟
سمسون نیں اونیاں نوں آکھیا: جے تسی میری وچھی نوں ہل وچ ناں جوت دے۔^{۱۹} تہ خداوند دی روح اودے زور نال اُتریلتے اوہ
اسقلوں گیاتے اونیاں دے تریہ بندے ماریتے اونیاں دا مال مٹا لٹ کے اونیاں دے کپڑے بھہارت بجھن والیاں نوں دتے۔ فیر اوہ غصہ ج بلدا
ہویا اپنے پیو دے گھر چلا گیا۔^{۲۰} تہ سمسون دی ووٹی نوں اودے اک بیلی نوں جیہڑا اودی ضیافت وچ شریک ہویا سی ویاہ دتی گئی۔

۱۱۔ کچھ دیہاڑے مگروں کنک وڈن دے موسم وچ اینج پویا پئی سمشون اپنی ووٹی نوں ویکھن آباہے اک بکری دا لایا اودے 15 جوگی لیاہا آکھیا۔ پئی میں اپنی ووٹی دے کول اودی کوٹھی وچ جاواں گا۔ پر اودے پیونے اونوں اندر ناوڈن دتا تے اودے پیونے آکھیا۔ ۲۔ میں تاں سوچیاں پئی تون اودے تھوں کریچ کردا ہوویں گا۔ ایس لئی میں تاں اونوں تیرے شربلے دی ووٹی بنا دتا۔ پر اودی نیکی بھین اے، جیڑی اودے تون وی سوئی اے۔ ایس کرکے اودے بلے تون اونوں لے لے۔ ۳۔ سمشون نے اونوں آکھیا۔ پئی ایس ویلے تاں فلسطیاں ولوں بری پویا۔ کیوں جو میں اونان نال بُرائی کرنا چاؤنا ہاں۔ ۴۔ سمشون گیا تے اودے ترے سو لومڑیاں پھڑیاں تے مشالاں لٹیاں تے دو دو لومڑیاں دی پُشلاں رلاکے اونان نال مشال بنھی۔ ۵۔ مشالاں تون آگ لاء دتی تے لومڑیاں تون فلسطیاں دی کھلوتی کنک وچ چھڈ دتا تے پُولیاں دے دھیرے کھلوتی کنک تے تاکستاناں تے زیتون دے رُکھاں نوں ساڑ دتا۔ ۶۔ فلسطیاں نے آکھیا۔ پئی ایہ کنک کیتا؟ تاں اونان تون آکھیا گیا پئی تمہیدے جوانی سمشون نے۔ کیوں جو اودے ووٹی شرب بلے نوں ویاہ دتی، تے فلسطین دے رن ولے کٹھ پھوٹے اونانے اوس بی بی تونے اودے پیو دے گھر تون آگ نال ساڑ دتا۔ ۷۔ سمشون نے اونان تون آکھیا: جیکر تاساں اینج کیتا اے تاں وی میں تہاڈے تون بدلا لوآں گا تے تاں بس کراں۔ ۸۔ اونان تون وڈے خون خلیہ دل نال مار مارکے اونان ستیاناس کر دتا تے اوتھوں لہرے عیظام دی چٹان دی کھوہ وچ جا لکيا۔ ۹۔ تے فلسطیاں نے چڑھائی کیتی تے پھودا دے وچ ڈیرے گڈے لئی وچ کھلر گئے۔ ۱۰۔ تے پھودا دے بندیاں نے اونان نوں آکھیا۔ تسی ساڈے لے کیوں چڑھی آؤندے او؟ اونان نے آکھیا: اسی سمشون نوں بھنن جو گی چڑھ آؤنہاں تے جیہا اودے ساڈے نال کیتا۔ اجیہا ایسی اودے نال کراں گے۔ ۱۱۔ تے پھودا وچوں ترے ہزار بندے تھلے تھلے عیظام دی چٹان کھوہ وچ لٹے اونان نے سمشون تون آکھیا: کہ تون نہیں جان دا سی پئی فلسطی ساڈے لے حاکم نیں تے فیر وی تون ساڈے نال اجیہا کیوں کیتا؟ تاں اودے اونان نوں آکھیا۔ جیویں اونان نے میرے بال کیتا۔ میں وی اونان نال تیویں ای کیتا۔ ۱۲۔ اونان نے اونوں آکھیا۔ پئی اسی لٹھاں۔ تاجو تینوں بنھتے فلسطیاں دے تھتھ حوالہ کرئے۔ تے سمشون نے اونان نوں آکھیا۔ پئی مینوں سوئے دیو۔ پئی آپ مینوں جانوں نا مارو گے۔ ۱۳۔ اونان نے اونوں آکھیا: نہیں پر اسی تینوں بنھاں گے۔ اونان نے تھتھ حوالہ کراں گے۔ اسی تینوں قتل کراں گے۔ تے اونان نے اونوں دو نوٹیاں رسیاں نال بنھیا تے عیظام دی چٹان تھوں اونوں تے لیلے۔ ۱۴۔ جدوں اوہ لئی وچ اپڑیا۔ تاں فلسطی اونوں ویکھکے للکارے۔ تے تے رب دی روح نازل ہوئی تے ویکھو۔ اوہ رے جنہاں نال اودے اوہاں بانہواں بجھیاں سن۔ اجیہے وگے۔ جیہی سن۔ جیڑی آگ نال سڑ جاوے تے اودے تھان دے بنھ گھل گئے۔ ۱۵۔ اودے اودے اک کھوہ دے جباڑ دی سحری ہڈی لہی تے اپنا تھتھ وڈھا کے اونوں پھڑیا تے اودے نال اودے اک ہزار بندے مار شے۔ ۱۶۔ سمشون نے آکھیا۔ کھوہ دے جباڑ دی ہڈی نال میں ڈھیر دے ڈھیر وچھایا کھوہ دے جباڑ دی ہڈی نال میں اک ہزار بندیاں تون فنا کیتا۔ ۱۷۔ تے جد اودے ایہ کلام آکھیا۔ تاں جباڑ دی ہڈی اپھتھتھ وچوں شٹ دتی تے اوس تھان دا ناں رامت لئی رکھیا۔ ۱۸۔ فیر اونوں ڈاڈھی تریہ لگی تے خداوند دے نیڑے گُراہا تے آکھیا۔ پئی تون اپنہ بندے دے تھتھ نال اجیہی وڈی خُلاصی بخشی تے بن میں تریہ نال مردا پٹیا ہاں تے نامختوں دے تھتھ حوالہ کیتا جاواں گے۔ ۱۹۔ تاں رب نے اوس جوف نوں، جیڑا لئی وچ اے، ہاڑ دتا تے اودے وچوں پانی وگیا۔ تاں اودے پیتلے اودی جان وچ جان آئی اوہ لئی وچ آج دے دیہاڑے تیک ے۔ ۲۰۔ اودے اودے فلسطیاں دے دیہاڑیاں وچ بنی اسرائیل دا وپہ ورھیاں تیکر قاضی رہا۔

۱۷^۱۔ افرائیم دے پہاڑ وچ اک مرد سی۔ جہدا ناں میکا سی۔^۲۔ اوہ اپنی ماں نوں آکھیا۔ پئی اوہ گیارہ سو مثقال چاندی جیہڑی تیرے کولوں لے گئے سن۔ جنہاں بابت توں لعنت بھیجی جیہڑی میرے کن تیکر پہنچی۔ میرے کول نیں۔ اوہ میں لے سن۔ تان اوہدی ماں نے آکھیا۔ اے میرے پتر! خدا وند تینوں برکت دیوے۔^۳۔ تان اوہ چاندی دے اوہ یارہ سو مثقال اپنی ماں نوں موڑ دے۔ تان اوہدی ماں نے آکھیا۔ میں ایہ چاندی خدا وند لئی مٹھی سی۔ پئی اپنے پتر نال اپنے پتر نوں دے دیاں۔ تان جو ایہدے نال اک گھڑیا ہویاتے اک ڈھلیا ہویا بت بناوے۔ ایس لئی میں تینوں دے دیندی ہاں۔^۴۔ جدوں اوہ اوہ چاندی اپنی ماں نوں دے چھڈی۔ تان اوہدی ماں نے چاندی وچوں دو سو مثقال لے کے اک کاری گر نوں دے۔ تان اوہدے نال اوہیں اک گھڑیا ہویاتے اک ڈھلیا ہویا بت بنایاتے ایہ دوویں میکا دے گھر وچ سن۔^۵۔ میکے معبوداں لئی اک گھر وکھرا کیتاتے اوہ افودے ترفیم بنلے۔ اپنے اک پتر دا پتر پاک کیتا۔ تان اوہ اوہدے لئی کاہن بنیا۔^۶۔ اوتھ اوہناں دناں وچ اسرائیل دا کوئی بادشاہ نہیں سی۔ پتر اک بندہ جیہڑا اودیاں نظراں وچ چنگا لگدا، اوی کردا سی۔^۷۔ اوتھ یہودے دے بیت الحم وچ یہودے دے قبیلے وچوں اک جوان سی، جو لاوی سی۔ اوہ اوتھ رہندا سی۔^۸۔ سو اوہ یہودے دے بیت الحم دے شہر توں تریا۔ پئی کتے پور رہن دی تھان لیہ۔ تان اوہ پینڈا کردا ہویا افرائیم دے پہاڑ وچ میکا دے گھر آیا۔^۹۔ تان میکے اوہوں آکھیا۔ تون کتھوں آیا ایں۔ اوہ آکھیا میں یہودے دے بیت الحم وچوں اک لاوی ہاں۔ پئی جتے کتے تھان لیہ، اوتھ ای رواں۔^{۱۰}۔ تان میکے اوہوں آکھیا۔ تون میرے کول رہتے میرا پیوتے میرا کاہن ہوئے میں تینوں دس مثقال چاندی ورہ دیتے اک جوڑا لیڑے روٹی دیاں گا۔^{۱۱}۔ لاوی اُس بندے نال رہتے راضی ہویاتے اوہ جوان اوہدے کول اوہدے پتران وچوں اک وانگ سی۔^{۱۲}۔ میکے اُس لاوی دے پتر نوں پاک کیتا۔ تان اوہ جوان اوہدا کاہن بنایاتے میکا دے گھر وچ رہا۔^{۱۳}۔ تد میکے آکھیا۔ ہن میں جانیا۔ پئی خدا میرے نال نیکی کرے گا۔ کیوں جو میرا کاہن لادیاں وچوں اے۔

۱- اپناں دیہاڑیاں وچ اسرائیل دا کوئی بادشاہ نہیں سی تے اونیاں دناں وچ دان دا قبیلہ رہن دے لئی میراث لیہ دا سی کیوں جو اید ویلہ تیک بنی اسرائیل دے قبیلیاں دے وچ اپنوں میراث دا حصہ نہیں ملیا سی ۲- بنی دان تے اپنے تئراں وچوں پنج دلیر بہادر بندے اپنی سرحد مُرعتے ایشنازل تون دیس دی شو، لین تے اودے بارے جانن لئی گھلیا تے اپناں تون آکھیا پئی جاؤتے دیس دے بارے پُچھ گُچھ کروتے اوہ افرائیم دے پہاڑ وچ میکا دے گھر لُٹتے اوتھ رات کئی ۳- اتے جیدوں اوہ میکا دے گھر وچ سَن - اپنا تے جوان لاوی دی آواز پچھانی تے اودے ول گُتے اونوں آکھیا پئی تینوں ایتھ کون لیا با اے تے تون ایتھ کھ کرنا ایسے تیرا ایتھ کھ اے ۴- تده اوہ اونیاں نون آکھیا پئی میکا مینوں دتا اے تے اوہ مینوں دیہاڑی تے رکھیا اے تے میں اودا کاہن بنایا ۵- تده اونیاں تے اونوں آکھیا - ساڈے لئی خداوند تون پُچھ تان جو اسپن جانیہ پئی جیڑے راہ وچ اسپن جارے آں - کیی اسپن کامیاب ہواں گے ۶- نال کاہن تے اونیاں نون آکھیا - سلامتی نال جاؤ۔ کیوں جو تہاڈا اے سفر خداوند دے لگے وے ۷- تده اوہ پنج بندے تے لائیش وچ لُٹتے اوتھ لوکاں نون ویکھیا پئی بو خوف صیدونیاں دیاں عاداتاں دے مطابق امن چین نال رندے نیسے اونیاں دے دیس وچ کوئی نہیں سی جیڑا اونیاں دی مخالفت کرے۔ تے نال کوئی جیڑا اونیاں دا ارام نال کوئی واسطہ نہیں سی ۸- سو اوہ اپنے بھراواں دے کول مُرعتے اشتا ول تون پچھاں پیتے۔ تده اونیاں دے بھراوانے اونیاں تون آکھیا پئی کہ سوہ لیلے او ۹- تده اونیاں تے اپناں نون آکھیا - ساڈے نال اُتھو - پئی اسپن اونیاں تے چڑھائی کرئیے کیوں جو آساں اوس دیس تون ویکھیا - اوہ بڑا چنگا دیس اے تے تئیں بیہ رہے او۔ سو چلن وچ دیر نال کرو تہ چلو تے اوس دیس تے قبضہ کرو ۱۰- کیوں جو جیدوں تئیں چلوگے تان اک خوش حال قوم دے وڈے دیس چ وڑھوگے خداوند تے اونوں تہاڈے تھ وچ دے دتا اے۔ اوہ اجیہی تھان اے پئی جگ دیاں ساریاں شیواں وچوں اوتھ کسے دی کمی نہیں ۱۱- تده دان دا قبیلہ وچوں مُرعتے اشتا ول وچوں چھ سو مرد لڑائی دے تہیار لے کے تہارے تہارے لڑے ۱۲- اتے اوہ چڑھتے پودا دے قریب یعاریم وچ ڈیرا لایا۔ ایس لئی اوتھ آج دے دیہاڑے تیک محن دا ن آکھواندی اے قریب یعاریم دے پچھلے پاسے ۱۳- اتے اوتھوں لنگے کے افرائیم پہاڑ وچ اڑے تے میکا دے گھر لُٹے ۱۴- تده اونیاں پنجاں بندیاں تے جیڑے لائیش دے دیس دی شو، لین لُٹ سَن۔ اپنے بھراواں نال گل کرکے آکھیا - کہ تسی جان دے او پئی اپناں گھراں وچ افود تے توافیمے اک بُت تراشیا بولتے اک بُت گھڑیا ہوا اے ؟ ایس واسطے تئیں سوچو تہاںوں کھ کرنا این ۱۵- تده اوہ اوس پادسہ نون مُرعتے میکا دے مکان دے اندر جوان لاوی دے گھر وچ لُٹتے اونوں سلام آکھیا ۱۶- اتے بنی دان دے چھ سو مرد جیڑے لڑائی دے تہیار لٹھوئے سَن ، پھانک کول کھلوتے رہے ۱۷- اتے اوہ پنجو بندے جہانے دیس دی شو، لئی سی - چڑھتے اوہ اوتھ اندر گُتے گھڑیا ہوئیا تہ تے افود تے توافیمے ڈھالیا ہوا بُت لیتے کاہن اونیاں چھیاں مرداں دے کول کھلوتا سی - جیڑے تہیاران نال لیس پھانکتے سَن - ۱۸- اتے جیدوں ایہ میکا دے گھر وچ وڑھتے گھڑیا ہوا بُت تے افود تے توافیمے ڈھالیا ہوا بُت لے چلے۔ تده کاہن اونوں آکھیا - تئیں ایہ کھ کر دے او ۱۹- اونیاں تے اونوں آکھیا چُپ ! اپنا تھ اپنے مُونہ تے رکھتے ساڈے نال چل تے ساڈا پیوتے کاہن بن - کہ تیرے لئی اک بندے دے گھر دا کاہن ہونا چنگا سہ جگہ ایدے پئی اسرائیل چ اک قبیلے تہر دا کاہن ہوویں ۲۰- کاہن دا دل خوش ہو گیا - فیر اوہ افود تے توافیمے گھڑیا ہوا بُت چُکیلتے لوکاں دے وچ آیا ۲۱- تده اوہ پھرے چل پُتے بچیاں تے جانوراں تے سب مہنگیاں شیواں تون اپنے لگے لگے رکھیا ۲۲- جیدوں اوہ میکا دے گھر تون کُجھ دُور گئے۔ تده اوہ لوک جیڑے میکا دے گھر دے نیڑے دے گھراں وچ رندے سَن کٹھبوئے بنی دان دا پیچھا کیتا ۲۳- اتے اونیاں تے بنی دان تون للکاریاں تان اونیاں تے اپنے مُونہ پھیرکے میکا تون آکھیا پئی تینوں کہو یا اے پئی تون چیکنا این ؟ ۲۴- اوہ آکھیا پئی تئیں میرے خدا تون جیڑا میں بنایا سی تے میرے کاہن تون لے چلے اوتے میرے لئی کہ بچیا ریا تے تئیں مینوں آکھدے او پئی کہو یا اے ۲۵- بنی دان تے اونوں آکھیا - پئی تیری آواز ساڈے وچکار سنی نال جاوے۔ اینج نال ہو وے پئی غصہ ورنہ تیرے حملہ کرن تے تیری جان تے تیرے گھر لے دیاں جاناں ہلاک ہون ۲۶- اتے بنی دان اپنی راہ چلے گُتے جیدوں میکا تے ویکھیا پئی اوہ میرے تون زور آور نیں تان اوہ مُڑلتے اپنے گھر تون پرت گیا ۲۷- اتے اونیاں تے جو کُجھ میکا تے بنایا سی تے کاہن جیڑا اوہ رکھیا سی لیتے لائیش دے ول اونیاں لوکاں تے حملہ کیتا - جیڑے امن چین نال رندے سَن تے اونیاں تون تلوار دی دھار نال ماریاتے اونیاں دا شہر آگ نال ساڑ دتا ۲۸- اتے اونیاں تون کوئی جھڈان والا نہیں سی - کیوں جو اونیاں دا شہر صیدون تون دُور سی تے اوہ ارام نال کُجھ واسطہ نال رکھ دے سَن تے اونیاں دا شہر بیت احوب دی وادی وچ سی تے اونیاں تے شہر بنایا تے اودے وچ رہن لگے ۲۹- اتے اونیاں تے اوس شہر دا ناں دان اپنے پو دان دے ناں تے رکھیا - جیڑا اسرائیل تون جمیا سی تے اوس شہر دا ناں ایس تون پہلاں لائیش سی ۳۰- اتے بنی دان تے اپنے لئی میکا، کاہن رکھیلے بونت بن جیر شوم بن موسیٰ تے اودے پُتر ایس سر زمین دی غلامی دے دیہاڑے تیک دانیان دے قبیلہ دے کاہن رہے ۳۱- اتے اونیاں سرے دیہاڑیاں چ جیدوں تیک خدا دا گھر شیلو وچ سی - اوہ میکا دا گھڑیا بُت اونیاں کول ریا۔

^۱ اے اونان دیہاڑیاں وچ، جدوں اسرائیل دا کوئی بادشاہ نہیں سی، اینج ہوا پئی اک لاوی بندے، جیڑا افرائیم دے پہاڑ دے پہلے سیرے رندا سی۔ پودا دے بیت لحم وچوں اک بی بی نوں اپنی رکھیل بنایا۔^۲ اودی رکھیل اودے توں ژس کے بیت لحم وچ اپنے پیو دے گھر چلی گئی تے اوتھ چار پہن ری۔^۳ تد اودا خاوند کھلواتے اودے پچھ جا اپڑیا تان جو اودے دل نوں راضی کرے اپنے کول فیرلے آوے۔ اونه اپنے نال اک کمیتے دو کھوتے وی لے۔ تان اوہ اونوں ویلی تے اپنے پیو دے گھر وچ اونوں لے آئی۔ جد اوس بی بی دے پیوے اونوں ویکھیا۔ تان اونوں ملن ویلے خوش ہوا۔^۴ اے اودے سورے اونوں گھر ٹھہرا لیا۔ تان اونه اودے کول ترکے دیہاڑے لنگھتے اونان رل مل کے کھاپدا پیتا۔^۵ اے چوتھ دیہاڑے سیرگھی ویلے اوہ روانا ہون جوگی کھلوتا تان بی بی دے پیوے اپنے جوائی نوں آکھیا۔ پئی کجھ ٹکر کھا کے جاویں۔^۶ تد اوہ رل بیٹھتے کھاپدا پیتا تے کڑی دے پیوے اوس بندے توں آکھیا جیکر تینوں جنگا لگ، تان رات وی ساڈے نال رمتے اپنے جی توں راضی کر۔^۷ اے فیر جد اوہ بندہ روانا جوگی اُٹھ کھلوتا۔ تان اودے سورے فیر اودی منت کیتی۔ تان اوہ رات فیر اوتھ ٹھہریا۔^۸ اے پنجویں دیہاڑے اوہ سرگھی ویلے تھرن لگا۔ تان اودے سورے اونوں آکھیا۔ کجھ کھا پئی پیلے شورج ڈبن تیکر ٹھہرے اونان دوواں کھاپدا پیتا۔^۹ فیر جداوے بندے اودی رکھیلے اودا کمیں روا نا ہون جوگی کھلوتے۔ تان کڑی دے پیوے مطلب اودے سورے اونوں آکھیا۔ پئی ویکھو دیہاڑا دیس چلا اے۔ رات ایتھ ای لنگھا کے تھر جانا۔ ویکھو دیہاڑا مک چلا اے۔ رات ایتھ ای لنگھا لوڑتے اپنے جی توں خوش کرو تے بھلے سولے سفر کرنا تے اپنے گھر اپڑ جانا۔^{۱۰} پر اوہ بندہ رات رن جوگی راضی نا ہوا۔ سگوں کھلواتے تھر پیا تے بیوس مطلب یروشلم دے سامنے اپڑیا تے اودے نال دو زین کسے پوئے کھوتے اودی رکھیل سی۔^{۱۱} جد اوہ بیوس دے نیڑے سن، تان دیہاڑا اک مک گیلے کمیتے اپنے مالک نوں آکھیا۔ پئی اسی بیوسیاں دے ایس شہر توں مڑیتے رات ایتھ ای لنگھا تھ۔^{۱۲} اودے مالک نے اونوں آکھیا۔ پئی اسی پرلے شہر توں جتھ بنی اسرائیل وچوں کوئی نہیں۔ نا مڑاں گے۔ سگوں جیہا وچاواں گے۔^{۱۳} اے اونه اپنے کمیں توں آکھیا۔ تھرا۔ اسی اپنان تھانواں وچوں کسے تھان تھیتے جیہا وچ پان راما وچ رات لنگھایے۔^{۱۴} تان اوتھوں لنگھ کے اوہ تھر دے گتے شورج اونان لے ڈیلتے اوہ پینا مین دے جیہا دے نیڑے سن۔^{۱۵} تان اوہ آودھر نوں مڑتے اودے وچ وڑ گتے کیوں جو جیہا وچ رات لنگھا وئی سی۔ تان شہر دے چوک وچ پہنچے۔ کیوں جو کوئی نہیں سی۔ جیڑا اونانوں اپنے گھرلے جاوے تان جو اوہ رات لنگھاؤں۔^{۱۶} اے ویکھو اک وڈیرا بندہ اپنی پیلی دے کم توں وپلا پوک ڈیگر ویلے اوتھ اپڑیا تے اوہ افرائیم دے پار وچ سی تے جیہا وچ اوسیا سیتے اوس تھان دے واسی بنیا مینی سن۔^{۱۷} تان اوس وڈیرے بندے اپنی اکھ چُک کے ویکھیا۔ پئی اک راہی شہر دے چوک وچ اے اونه اونوں آکھیا۔ توں کتھ جاویں گاتے کتھوں آیا ایں؟ اونه اونوں آکھیا۔^{۱۸} اسی پودا دے بیت لحم وچوں لہا تے افرائیم دے پہاڑ دے پہلے سیرے نوں جانا اے۔ مین اوتھوں دا ای ہاں تے پودا دے بیت لحم نوں گیا سیتے اپنے گھر مڑتے جاندا ہاں تے ایتھ کوئی نہیں جیڑا مینوں اپنے گھرلے جاوے۔^{۱۹} اے ساڈے کول ساڈے کھوتے جوگی دانلے گھامتے میرے تیری لونڈی دے اوس جوان جوگی جیڑا تیرے خادم دے نال اے۔ ٹکرتے سی اے سانوں کسے شہ دی لوڑ نہیں۔^{۲۰} تان اوس وڈیرے بندے اونوں آکھیا تیری سلامتی ہووے۔ تیریاں سبھ حاجتاں میرے جُمتے توں چوک وچ رات نا رہ۔^{۲۱} اے اوہ اونوں اپنے گھرلے آیا تے اودے کھوتیاں نوں گھاہ پائی تے اونانے اپنے پیر دھوتے کھاپدا پیتا۔^{۲۲} اے جد اوہ اپنے جی توں راضی کر دے پئے سن۔ تان شہر دے لوکاں وچوں کجھ شریر بندیاں اودے گھر نوں گھیر لیتے ہوئے نوں کھڑکاؤنا شروع کیتا تے گھر دے مالک وڈیرے بندے نوں آکھیا۔ پئی اوس بندے نوں جیڑا تیرے گھر دے اندر اے، باہر کڈھ لیا۔ تان جو اسی اودے نال بدفعی کریئے۔^{۲۳} تد اوہ بندہ مطلب گھر دا مالک اونان دے کول ناپر نکلیاتے اونان نوں آکھن لگا۔ نین میرے بھرا و! شرارت نا کرو۔ جدوں پئی اوہ بندہ میرے گھر دے اندر آیا اے۔ تان تسی ایہ بُرائی نا کرو۔^{۲۴} ویکھو! میری اک کواری دھیتے اودی رکھیل نیں۔ مین تہاڈے کول اونان دونہاں نوں کڈھ لیاؤنا ہاں۔ تسی اونان نال بدفعی کر وے جو کجھ تہانوں جنگا لگے۔ اونانال کرو۔ پر ایس بندے نال اجیا مکرو کم نا کرو۔^{۲۵} پر اونان لوکاں اودی گل نا منی۔ تاناوہ بندہ اپنی رکھیل نوں پھڑکے اونان دے کول باہرلے آیا تے اوہ اودے نال صحبت کر دے ریتے ساری رات ستویر تیک اودے نال بدفعی کر دے ریتے سرگھی ویلے اونوں چھڈا۔^{۲۶} تان اوہ بی بی سویر ہون دے نیڑے آئی تے اوس بندے دے گھر دے بوئے لے جتھ پئی اودا مالک سی، دگیتے جان ہون تیک اوتھ ای پئی ری۔^{۲۷} سویرے اودا مالک اُٹھیتے بوا کھولیتے باہر نکلیا۔ تان جو اپنی راہیں روانا ہووے۔ تان ویکھو! اودی رکھیل گھر دے بوئے لے پئی اے اے اودے دونوں پتھ ڈبوڑھتے نیں۔^{۲۸} تان اونه اونوآکھیا، اُٹھ! تھیتے پر کجھ جواب نا ملیا۔ تد اونوں معلوم ہوا پئی اوہ مَوئی ہوئی اے، اونوہلے کھوتے لے لڈباتا وہ بندہ اپنے گھر ول روانا ہوا۔^{۲۹} اے اونه گھر اپڑکے چھری پھڑی تے اپنی رکھیل نوں پھڑکے اودیاں ہڈیاں سنھ اودے باران تھتے کیتے اسرائیل دیاں سرحدان وچ گلا یتے۔^{۳۰} تان ہر اک جنہ ایہ ویکھیا، آکھیا۔ پئی جس دیہاڑے توں پئی اسرائیل مصر وچوں نکلے۔ ساڈے اج دے دیہاڑے تیکر نا ہوا تے نا ویکھیا گیا۔ اخیر گو کروتے صلاح کروتے آکھو۔

۱۔ تده سبھ بنی اسرائیل نکلے سبھ جماعت دان تون لے کے بیر سبھ تیکر بکتن بوک مصفاہ وچ خداوند دے حضور کٹھبوئے۔^۲ تہ سبھ قوم دے سر پنجہ اسرائیل دے سبھ قبیلیاں دے لوک خدا دی اُمت دے مجمع وچ چار لکھ پیادے تلوار چلان ولہ حاضر بوئے۔^۳ تہ بنی بنیامین تہ شتیا پئی بنی اسرائیل تہ مصفاہ لے چڑھائی کیتی تہ بنی اسرائیل تہ آکھیا سادے نال بیان کرو پئی ایہ شررت کیہ کر ہوئی ۔^۴ تده اوس لاوی بندے جیڑا موئی بی بی دا خاوند سی ، جواب دتا پئی میرے میری رکھیل بنیامین دے جیہا وچ رات لنگھاؤن جوگی وڑے۔^۵ تان جیہا دے لوکاں میرے لے چڑھائی کر دتی تہ جیس گھر وچ میں پیگا ساں اونوں رات دے ویلہ گھیر لئیاتہ چاؤندے سن ۔ پئی مینوں قتل کرن تہ میری رکھیل نوں ذلیل کیتا ۔^۶ میں اپنی رکھیل نوں ٹوٹ ٹوٹ کیتلے اونان ٹوٹیاں نوں اسرائیل دی میراث دی سبھ دھرتی وچ گھلیا ۔ کیوں جو اونان اسرائیل وچ بُرائی شرات کیتی۔^۷ وبکھو ! لے بنی اسرائیل ! تئیں سبھ ایتھ اپنی صلاح مشورت دیو۔^۸ تده اوہ سبھ لوک ایک تہ بوک کھلوتے آکھیا ۔ پئی کوئی خیمہ نوں روانا ناں پوے گا تہ کوئی اپنہ گھر نوں ناں مڑے۔^۹ تہ اسیں جیہا دے نال ایہ کم کراں گے۔ اسیں اوڈے بر خلاف فُعا دے حساب نال جاواں گے۔^{۱۰} اسیں بنی اسرائیل دے سبھ قبیلیاں وچوں ، وچوں دس بندے ہزار وچوں دس ہزار وچوں ایک ہزار لواں گے۔ جیہڑے لوکاں جوگی رسد لیاؤن ۔ تان جو اسیں بنیامین دے جیہا وچ وڑکے ایس شرارت دے حساب نال جیہڑی اونان اسرائیل وچ کیتی ۔ اونان نال سلوک کریں۔^{۱۱} اسرائیل دے سبھ بندے ایک گل نال ایک تہ بوک اوس شہر دے ساہنے کٹھبوئے۔^{۱۲} تہ بنی اسرائیل دے قبیلیاں بنیامین دے سبھ خانداناں دے کول گھل کے آکھیا ۔ پئی ایہ کیہ شرارت اے ، جیہڑی تہاڈے وچکار کیتی گئی اے۔^{۱۳} نوں اونان لوکاں مطلب پئی اونان بھیڑے بندیاں نوں جیہڑے جیہا وچ نیں ، ساڈے حوالہ کر دے۔ تان جو اسیں اونان نوں قتل کریں اسرائیل وچوں بُرائی نوں مُکا چھڈیں۔ تده بنی اسرائیل وچوں جیہا وچ مُکا چھڈیں۔ تده بنی بنیامین اپنہ بہراواں بنی اسرائیل دی گل منن توں انکاری بوئے۔^{۱۴} تہ بنیامین شہراں وچوں جیہا وچ کٹھبوئے تان جو باہر نکل کے بنی اسرائیل نال لڑائی کرن ۔^{۱۵} تہ اوس دپاڑے بنی بنیامین جیہڑے شہراں وچوں کٹھبوئے ، جیہی ہزار تلوار چلان ولہ بندے سن۔ جیہڑے جیہا دے لوکاں نالوں وکھ ستن۔^{۱۶} اونان سبھ لوکاں وچ ست سو چھبوئے جوان ستن ۔ جیہڑے دو ہتھ ستن۔ جیہناں وچوں ہر کوئی فلاخن نال وال لے وٹا مار سکدا اے۔^{۱۷} تہ اسرائیل دے بندے بنیامین توں وکھ گیتی وچ چار لکھ تلوار چلاؤن ولہ جوان سبھ جنگی ستن۔^{۱۸} تده اوہ کھلوتے بیت ایل ول چڑھائی کیتی تہ اونان خداوند نوں پُجھیلے آکھیا ۔ پئی بنیامین نال لڑائی کرن جوگی ساڈے وچوں کون پہلوں چڑھائی کرے ؟ خداوند آکھیا ۔ یہودا پہلوں جاوے۔^{۱۹} بنی اسرائیل سویلے اُٹھتے جیہا دے سامنے ڈیرے گڈے۔^{۲۰} تہ اسرائیل دے بندے بنیامین نال لڑن باہر نکلے بنی اسرائیل دے نیڑے جنگ جوگی صفاں بنھیاں ۔^{۲۱} تہ بنی بنیامین جیہا دے توں باہر نکلے تان اوس دپاڑے اسرائیل وچوں ہائی ہزار بندے موئے۔^{۲۲} تده اسرائیل دے بندے اپنہ زور لے اپنی گیتی لے بہروسا کرکے پہلے دپاڑے دا تھان لے ، چتھت صف بنھی سی ۔ فیر جنگ کرن جوگی صفاں بنھ کھلوتے۔^{۲۳} تہ بنی اسرائیل دے گشت خداوند دے لگے ڈیگر ویلے تیکر روندے رشتے خداوند نال سوال کرکے آکھیا ۔ کیہ اسیں اپنہ بہرا بنیامین نال فیر جنگ کرن جائے ؟ تان خداوند اونان نوں آکھیا ۔ اونان لے چڑھائی کر دیوئے۔^{۲۴} ایس لئی دُوج دپاڑے بنی اسرائیل بنی بنیامین نال لڑن جوگی نیڑے لے۔^{۲۵} تان بنی بنیامین جیہا دے توں اونان دے بر خلاف نکلے بنی اسرائیل وچوں فیر اٹھاراں ہزار سبھ تلوار چلاؤن ولہ جوان مارے گئے۔^{۲۶} تده بنی اسرائیل دے سبھ لوکے بیت ایل وچ لے رشتے خداوند دے لگے اوتھ کھلوتے اونان سبھ دپاری روزہ رکھیا تہ خداوند دے سامنے سوختنی قربانیاں سلامتی دے ذبیحہ چاڑھے۔^{۲۷} تہ بنی اسرائیل خداوند توں پُجھیا ۔ کیوں جو خداوند دے عہد دا صندوق اونان دپاڑیاں وچ اوتھ ای سی ۔^{۲۸} تہ ہارون دے پتر الی عزرا دا پتر فینحاس اونان دپاڑیاں وچ اوڈے لگے کھلوتا رندا سی تہ اونان آکھیا ۔ پئی کیہ اسیں اپنہ بہرا بنی بنیامین دے نال جنگ کرن نوں فیر باہر نکلیں یاں پئی بس کریں تان خداوند آکھیا ۔ پئی چڑھائی کرو ۔ کیوں جو میں اونان نوں تہاڈے ہتھ حوالہ کر دیواں گا ۔^{۲۹} تده بنی اسرائیل جیہا دے اوڈے ہر پاسے چھٹی لاؤن والیاں نوں ہائی کیتا ۔^{۳۰} تہ بنی اسرائیل تیج دپاڑے بن بنیامین دے بر خلاف چڑھتے جیہا دے نیڑے پہلے دو دپاڑیاں وانگو صفاں بنھیاں۔^{۳۱} تان بنی اسرائیل اونان لے چڑھائی کیتی تہ اپنہ ویریاں نوں بھجدا ہوا ویکھ کے اونان دے پچھ شہر توں دُور تیک تہ گشتے دو وڈیاں راہواں لے جہناں وچوں ایک بیت ایل تہ دُوجی میدان وچوں جیہا ول جاندی سی ۔ اونان لوکاں نوں پہلی دو وار ایک وانگوں قتل کرنا شروع کیتا ۔ تان اسرائیل وچوں کوئی تہ ^{۳۲} تہ تان بنی بنیامین آکھیا ۔ پئی جیویں پہلوں ہوا ، اوہ ساڈے سامنہار دے پٹے نیں ۔ پر بنی اسرائیل آکھیا ۔ آؤ بھجیتے اونان نوں شہر وچوں وڈیاں راہواں لے کھچ لئیے۔^{۳۳} تہ اسرائیل دے سبھ بندے اپنی تھان اُٹھتے بل تمر وچ صفاں بنھیاں تہ چھٹی وچ بیٹھبوئے اسرائیلی اپنی تھانے جابج دے میدان توں وس پٹے۔^{۳۴} تہ سبھ اسرائیل وچوں دس ہزار چھبوئے جوان ایک پاسیوں جیہا لے لے ڈاڈھا گھول ہوا تہ بنی بنیامین تین سی جاندے پئی اونان لے بلا تھن والی اے۔^{۳۵} تده خداوند بنی بنیامین نوں اسرائیل دے لگے لگایا تہ بنی اسرائیل اوس دپاڑے بنیامین وچوں پنجی ہزارے ایک سو تلوار چلاؤن ولہ جوان وڈھ شٹے۔^{۳۶} تہ بنیامین تہ تہ لائی اوہار گئے نیں تہ اسرائیل دے بندیاں بنیامین نوں بھج دتا ۔ کیوں جو اونان نوں چھٹی لاؤن والیاں جیہڑے جیہا دے آل دوللہ بیٹھ ستن ۔ بہروسا کیتا۔^{۳۷} تده چھٹی ولہ چھٹی نال جیہا لے آن اڑے تہ اوڈے اندر وڑ گشت کھلر گشت سبھ شہر نوں تلوار نال وڈیا۔^{۳۸} تہ اسرائیل دے بندیاں چھٹی لاؤن والیاں وچ ایہ نشان سی ، پئی اوہ شہر توں بھیرا دُھواں اُڈاؤن گے۔^{۳۹} تہ جیدوں اسرائیلی دے لوک لرائی وچ پچھاں پٹے ، تان بنیامین تہ کُٹنا شرع کیتا تہ اسرائیل دے لوکاں وچوں تہ بندے وڈیتے ۔ کیوں جو اونان آکھیا ۔ پئی اوہ سادے سامنہار دے پٹے ستن ۔ جیویں پئی پہلی لڑائی وچ ہوا ۔^{۴۰} تہ شہر توں دُھوے دے وانگوں اُچا ہون لگ پیا ۔ تان بنیامین تہ اپنہ پچھ مڑکے ویکھیا ۔ تان سبھ شہر دُھوے وچ ولپیٹا عرشیں جاندا نظریں آیا ۔^{۴۱} تده اسرائیل دے بندے اونان لے مڑکے پٹے بنیامین دے بندے گھیرا کے تسے کیوں جو اونان ویکھیا پئی اونان لے بلا تھ پئی اے۔^{۴۲} تہ اونان اسرائیل دے بندیاں دے آگوں کنڈھ پھیر کے جنگل دی راہ پھڑی ۔ پر لڑائی اونان دے مگرین آئی تہ اوہ وی جیہڑے شہر وچ

سین۔ اوہناں اُتے آوسے اوہناں نوں جانوں مار سُٹیا۔ ۴۳⁴³۔ تاں اوہناں بنیامین۔ تُوں گھیر لیا۔ اوہناں تُوں رگڑیا۔ جے جاع۔ دے ساہنہ
 تیک سُورج اُگن دے پاس وُل اوہناں تُوں لٹاڑیا۔ ۴۴⁴⁴۔ تاں کرک بنیامین۔ وچوں اتھاراں ہزار دلیر، بہادر بندے مارے گئے۔ ۴۵⁴⁵۔ اوہ مُڑکے
 رمون۔ چٹان وُل جنگل نوں نس گئے۔ اوہناں۔ اوہناں وچوں راہواں وچ پنج ہزار بندے پھڑے۔ جدوم۔ تیکر اوہناں دا پچھا کیتا۔ اوہناں
 وچوں دو ہزار بندے مار سُٹے۔ ۴۶⁴⁶۔ اوس دپاڑے بنیامین۔ وچوں کُل پنجی ہزار بندے مارے گئے۔ ایہ سبھ تلوار چلاؤن ولہ بہادر بندے
 سن۔ ۴۷⁴⁷۔ اوہناں وچوں چھ سو بندے فیر رمون۔ دی چٹان وُل جنگل دی راہیں بھج نسسے۔ رمون۔ دی چٹان وچ چار مہینہ رہے۔ ۴۸⁴⁸۔ اوہناں
 اسرائیل۔ دے بندے فیر بنی بنی بنیامین۔ اُتے وُستے سبھ بندیاں نوں دنگراں نوں جیڑے شہر وچ ستن۔ جنوں وی اوتھ ویکھیا۔ اوہناں۔
 تلوار نال وڈیا۔ اوہناں دے سبھ شہر نوں آگ نال ساڑ دتا۔

¹ اے اسرائیل دے بندیاں مصیفّ وچ قسم کھلک آکھیا۔ پئی ساڈے وچوں کوئی اپنی دھی بنیامین دے قبیلہ نال ناں وبائے گا۔² 21 لوک بیت ایل وچ آئے اوتھ خدا دے آگے شام تیک کھلوتے رہتے اپنیاں آوازاں اچیاں کیتیاں زور نال روئے۔³ اے آکھیا۔ اے خداوند اسرائیل دے دے! اسرائیل وچ اینج دا واقعہ کیوں ہویا؟ پئی آج دے دیاڈے اسرائیل وچوں اک قبیلہ گھٹ ہو گیا۔⁴ اے دوسرے دیاڈے لوک سرگی ویلے اٹھتے اوتھ اوناں اک قربان گاہ بنائے ساڈن والیاں قربانیاں سلامتی دیاں قربانیاں گزران۔⁵ اے اسرائیل آکھیا۔ پئی سارے اسرائیل دے قبیلیاں وچوں کون اے جیڑا خدا دے کٹھ وچ نیں آیا؟ کیوں جو او ناں سخت قسم کھادی آکھیا۔ پئی جو کوئی مصیفّ وچ خدا دے حضور حاضر نیں ہووے گا تے او ضرور جان توں مارا جائے گا۔⁶ اے بنی اسرائیل اپنے بھرا بنیا مین دے بارے پچھتاؤ آکھیا پئی آج اسرائیل تھوں اک قبیلہ گھٹ ہو گیا۔⁷ اے جیڑے باقی بچ گئے۔ اوناں لئی اسی بیویاں کھتوں ئیتے اساتے خداوند دی قسم کھادی اے۔ پئی ایس اپنیاں دھیاں وچوں اوناں بیویاں نیں دیاں گئے۔⁸ اے اوناں آکھیا۔ پئی اسرائیل دے قبیلیاں وچوں کون اے۔ جیڑا مصیفّ وچ خدا دے حضور حاضر نیں ہویا۔ ویکھوے خیم گاہ دے کٹھ وچ بیس جلعاد تھوں کوئی نیں سی آیا۔⁹ کیوں جو لوک گفے ویکھو بیس جلعاد دے رین والیاں وچوں اوتھ کوئی نیں سی۔¹⁰ اے فیر جماعتے بارہزار سورمہ اوناں ول گھلتے اوناں نوں حکم دتے آکھیا بیس جلعاد دے لوکاں نوں اوناں دیاں عورتاں بیٹیاں سمیت تلوار دی دھار نال قتل کرو۔¹¹ اے ایہ کم تسی اینج۔ پئی سارے بندیاں نوں ساریاں عورتاں نوں جیڑیاں ویاہنے قتل کرو۔ پتر کنواریاں نوں بچائی رکھوے اوناں نے اینج ای کیتا۔¹² اے بیس جلعاد دے رین والیاں وچوں چار سو کواری کڑیاں گئیاں جیڑیاں مرد تھوں واقف نیں سن۔ اوناں نوں کنعان دی دھرتی وچ خیم گاہ دے ول شیلو وچ لے آئے۔¹³ اے ساری جماعتے بنیامین دے کول جو رمون دی چٹان وچ سن۔ بندے گھل کتے گھل کیتے صلح کرن لئی اوناں نوں بلایا۔¹⁴ اے اُس ویلے بنیامین واپس آئے اوناں نے بیس جلعاد دیاں عورتاں وچوں جیڑیاں عورتاں جیندیاں رکھیاں گئیاں اوناں نوں دے دتیاں۔ پتراو اوناں لئی بہت گھٹ پٹیاں۔¹⁵ اے لوک بنیامین دی بابت پچھتاؤ دے سن۔ کیوں جو خداوند اسرائیل دے قبیلیاں توں یاد داتا سی۔¹⁶ اے جماعت دے وڈھیرے آکھن لگے۔ پئی اوناں لئی جیڑے بچ گئے اسی کہی کرے۔ اسی بیویاں دا کہہ بندوبست کرے۔ کیوں جو بنیامین وچوں ہر عورت مار دی گئی اے۔¹⁷ اے اوناں آکھیا۔ پئی بنیامین دے باقی ماندہ کس طریقہ نال بچائی رکھ جان تاں جو اسرائیل وچوں اک قبیلہ مٹ ناں جائے۔¹⁸ اے اسیں اپنیاں دھیاں وچوں اوناں نوں بیویاں نیں دے سکدے۔ کیوں جو بنی اسرائیل نے قسم کھادی آکھیا سی جیڑا کوئی بنیامین نوں بیوی دیوے لیتی ہووے۔¹⁹ اے فیر اوناں آکھیا۔ پئی شیلو وچ جیڑا بیت ایل دے دکھن ولے اوڈے رستے دے چڑھدے ول اے۔ جیڑا بیت ایل تھوں سکھ نوں لیوے دے پٹاڑ ول اے خداوند دی سالانہ عید داویلا آیا اے۔²⁰ اے اوناں نے بنیامین نوں حکم دتے اوناں نوں آکھیا۔ پئی جاوے باغاں دیاں لکھ دیاں تھواں وچ بیٹھو۔²¹ اے بندے روئے جس ویلے شیلو دیاں دھیاں نہن لئی نکلنے باغاں وچوں نکلے۔ ہر ایک بندہ شیلو دیاں دھیاں وچوں اپنے لئی بیوی پھڑلوے بنیامین دی دھرتی نوں لے جاوے۔²² اے جدوں اوناں دے پیٹوے بھرا ساڈے کول شکایت کرن آون گئے اسی اوناں نوں آکھاں گے پئی ساڈے لئی اوناں لئی دے دیوے۔ کیوں جو اسان لڑائی وچ ہر اک لئی عورت نیں پھڑی۔ جے تسی خود اوناں دیندے پائی تھیر دے۔²³ اے فیر بنی بنیا مین نے اینج ای کیتا۔ پئی نہن والیاں وچوں اپنے حساب دے مطابق عورتاں پھڑلیاں۔ جیناں نوں اولہ گتے ٹر گتے اپنی میراث نوں واپس آئے اوناں وچ رین لگے۔²⁴ اے اوتھوں بنی اسرائیل وچوں ہر اک اپنے قبیلے خاندان نوں ٹر گیا تے اک اپنی اپنی میراث نوں ٹر گیا۔²⁵ اے اوناں دیاڑیاں وچ اسرائیل وچ کوئی بادشاہ نیں سی۔ ہر بندہ جیڑا اودی نظر وچ جنگا لگے اوہی ای کرداسی۔

ڑوت

¹ 1۔ جیڑے دناں وچ رہنمائی قاضیاں دے تھ وچ سی اوناں دناں وچ ملک وچ کال پیلے پودلے بیت الحم دا اک بندہ اپنی بیوی دے پُتران نال کچھ دناں لئی موآب دے ملک وچ رہن لگا۔² اے اوس بندے دا ناں الملکے اودی بیوی دا ناں نعومی سی۔ اودے پُتران دا ناں محلولے کلیوں سی۔ او پودلے بیت الحم دے افراتی گھرنے توں سی۔ تھن او موآب دے ملک دے وچ چلے گئے اوتھ رہن لگے۔³ اینج ہویا کہ نعومی دا خاوند الملک مر گیلے او اپنے دوہاں پُتران دے نال رہن لگی۔⁴ اودے پُتران نیں دو موآبی عورتاں دے نال ویاہ کر لیتا۔ اوناں وچوں اک دا ناں عرفے دوجی دا ناں ڑوت سی تقریباً دس وڑھ اوتھ رہن توں بعد۔⁵ محلولے کلیوں دوویں مر گئے نعومی اپنے دواں پُترانے اپنے خاوند نوں خالی ہو گئی۔⁶ اے جدوں نعومی نے شیا ک موآب دے ملک وچ خداوند نے اپنے لوکاں تے رحم کیتا اوناں نوں روٹی دیتی اے اپنیاں دوہاں نوہواں دے نال اپنے دیس جان واسطے تیار کرن لگی۔⁷ اے اوہ اپنیاں دوواں نواں نوں نال لیتا اوس جگہ نوں چھڈ دیتا جیڑی جگہ او رہندے سی۔ اوس وڈے رستے نکل پئی جیڑی پودا دے ملک وچ جاندا اے۔⁸ اے فیر نعومی نیں اپنی دونوں نوہواں نوں آکھیا کہ تسی اپنے اپنے ماپیاں تے ٹر جاؤ جیویں تسی اپنے اپنے مرے ہوئے خاوند نوں میرے مہربان سی اونچ ای خداوند تہاڑے مہربان ہوئے۔⁹ اے خداوند کرے کہ تسی فیر ویاہ کر لوئے اپنے اپنے خاوند دے گھر وچ سکونت کروئے فیر اوہ اوناں نوں چومیلے بُوت زیادہ رون لگی۔¹⁰ اے او فیر بولیاں کہ اسیں تیرے نال ہی جاواں گیاں تیرے لوکاں دے وچ۔¹¹ اے نعومی آکھیا میریو دھیو تسی اپنے اپنے گھر وچ چلیاں جاؤ۔ تسی میرے نال کنبوں جاؤ گیاں؟ کیوجہ میرے کوئی پُتر نیں جیڑے تہاڑے خاوند بن جاوے؟¹² ۱۲۔ جاؤ گھر واپس موڑ جاؤ اے میری دھیو کیوجہ تھن میں وڈھیری ہو گئی تھن میں دوجا خاوند نیں کر سکدی جے میں سوچاں کہ میرے واسطے ہون وی امید باقی اے آج میرا خاوند ہوندلے میں تہاڑے واسطے پُتر جمدی۔¹³ اے فیر کی تسی اوناں دا جواں ہون تیک انتظار کر دیاں؟ کی تسی اوناں لئی کنواریاں رہندیاں؟ نیں میری دھیو اے میرے واسطے سوچنا تہاڑے نالوں زیادہ اوکھا اے۔ کیوجہ خداوند دا تھ میرے خلاف اٹھ چکیا اے۔¹⁴ اے اسیں او رون لگ پئی۔ فیر عرفے اپنی سس نوں چومیلے اونوں الودع بول کے چل پئی۔ ڑوت اودے نال چمیٹ گئی۔¹⁵ اے نعومی نے کیا کہ ویکھ تیرے جٹھائی اپنے لوکاں تے اپنے دیوتاں دے کول جا رہی اے تُو وی اودے نال چلی جا۔¹⁶ اے ڑوت نے آکھیا کہ تُو ضد نہ کر کے میں تینوں چھڈ دیاں یا تیرے تو دُور تر جاواں جھیت تُو جاوےں گئی میں وئی اوتھ جاواں گئی۔ جھیت تُوں روہی گئی اوتھ میں رواں گئی۔ جیڑے تیرے لوک نیں اوہی میرے لوک نیں جیڑا تیرا خدا اے او ای میرا خدا

اے۔^{۱۷} - جھٹٹوں میں گئی اُتھہی میں مراں گئی اُتھہی ای میں دفن ہواں گی۔ جہ موت توں علاوہ کوئی مینوں تیرے توں وکھریاں کرے۔ فیر خداوند مینوں ایس توں زیادہ سختی دے نال پیش آوے۔^{۱۸} اے جدوں نعومی نے ویکھیا کہ رُوت نے میرے نال جان دی تیاری کر لئی اے۔ فیر اوہ ضد نہ کیتی۔^{۱۹} اے او دوہویں چلدیاں ریاں ایتھوں تیک کہ بیت الحم وچ جا پونچیا۔ اے جدوں او بیت الحم وچ پونچیا۔ سارے شہر وچ اونان دی وجہ تو رولاہ گیا۔ اے عورتاں کہیں لگیاں کہ ایہ نعومی اے۔ اوہ تو علاوہ کون ہو سکتی اے؟^{۲۰} اوہ اونان نوں آکھیا مینوں نعومی نہ آکھو بلکہ مینوں مارہ آکھو کیوجہ خداوند نیں میری زندگی سخت کر دیتی اے۔^{۲۱} - میں نے بھری ہوئی گئی ساں۔ خداوند نے مینوں خالی موڑ لیاندا اے۔ فیر مینوں نعومی کیوں کہندے او۔ خداوند نے میرے لئے مصیبت بھیجی اے۔ خداوند نے مینوں بد نصیب کر دتا اے۔^{۲۲} - جدوں نعومی موآب وچوں اپنی موآبی نہوں رُوت دے نال واپس ائی۔ بیت الم وچ جواں دی فصل وڈن دی رُت آ چُکی سی۔

۱۔ نعومی دے شور دا اک رشتہ درا سی جیدا نان بو عز سی او ا لیلک دے گھرنلہ توں سیۓ بڑی دولت آلا سی۔ ۲۔ موآبی روتنہ 2
 نعومی نوں آکھیا: مینوں اجازت دے کہ میں کھیتاں وچ جاواۓ جس کس دی وی میرے اوتہ کرم دی نظر ہووے اوہدے پچھ پچھ سیٹ
 چُگن لگ پاواں - نعومیۓ اونوں آکھیا: جا میری دھی۔ ۳۔ لہذا او ٹر گئیۓ فصل وڈھن والیاں دے پچھ پچھ سیٹ چُگن لگی - تفاق نال او
 کھیت بو عز دا سی جیڑا ا لیلک دے گھرنلہ توں سی۔ ۴۔ اوسہ ویلہ بو عز تیت لحم توں آگیا۔ اوتہ فصل وڈھن والیاں نوں آکھیا: خداوند
 تہاڈے نال ہووے! اوناۓ جواب دتا خداوند تینوں برکت دیوے! ۵۔ بو عزۓ آوے نوکر نوں جیڑا وڈھن والیاں دا راکھا سی پتا کیتا کہ اے
 جوان عورت کون اے؟ ۶۔ نوکرۓ جواب دتا کہ اے موآبی عورت اے جیڑی نعومی دے نال موآب دے ملک توں آئی اے۔ ۷۔ اوتہ میرے
 لگ منت کیتی سی کہ میں اونوں وڈھن والیاں دے پچھ پچھ بھریاں دے وچ ڈگبوئے سیٹ چُگ کے کٹھ کرن دیواں - لہذا او کھیت وچ گئیۓ
 سویر توں پون تیک لگا نار کم کر رہی اے۔ ہاں کجھ وقف لئی اوتہ ڈیرے وچ ضرور آرام کیتا سی۔ ۸۔ ایدے بو عزۓ روت نوں آکھیا:
 میری دھی میری گل سن! ہون کس دوجے کھیت وچ سیٹ چُگن لئی نہ جاویں۔ میریاں خدمت کرن والیاں دے نال اتھ ای روہیں۔ ۹۔ اوس
 کھیت وچ جیتھ فصل وڈی جا ری اے نظر رکھیںۓ کڑیاں دے پچھ پچھ روہیں - میں لوکاں نوں دس دتا اے کہ تینوں کوئی نہ چھیڑےۓ
 جدوں تینوں تیرے لگ ٹو جا کے او ناں پانڈیاں وچوں پی لئیں جیڑے میرے نوکراۓ بھرکے رکھن۔ ۱۰۔ تہاڈے سر جھکا کے سلام
 کیتلے آکھن لگی کہ کی وجہ اے کہ تُو میرے پردیسن اوتہ ایسس طراں رحم کرنا پیا ایں؟ ۱۱۔ بو عزۓ آکھیا: تُو آوے خداوند دی موت
 توں بعد آودی سس دے نال جیڑا سلوک کیتا او مینوں چنگی طرح پتہ اےتہ میں اپہ وی جاندا واں کہ توں کس طراں آوے ماں پیوتہ
 آوے ملک نوں چھڈ کے اوناں لوکاں دے وچ رہن آئی جہناں نوں توں پہلاں جاندی وی نیں سیں۔ ۱۲۔ خداوند تینوں تیرے نیک کماں دا
 بدلہ دے بو عزۓ خداوند اسرائیل دا خدا جہندے سلہ تھلے تُو سہارا لین لئی آئی ایں تینوں آودیاں رحمتاں دے نال دولت مند کرے۔ ۱۳۔ اوتہ
 آکھیا: میرے آقا! میرے اوتہ تیرے کرم دی نظر روے جد کہ میں تیری خدمت کرن آلیاں وچوں وی کس دے برابر ی دے لائق نیں فیر
 وی تُو لونڈی نال پیار والیاں گلاں کرکے اونوں تسلی دتی۔ ۱۴۔ کھان دے ویلہ بو عزۓ اونوں آکھیا: آتہ کجھ روٹی کھالےتہ آودی بُرکی
 سرکے وچ پیولے۔ او وڈھن والیاں دے کول بہ گئیۓ بو عزۓ اونوں کُجھ بھنیوئے سیٹ یتہ۔ اوتہ رج کے کھادےتہ کُجھ بچلے۔ ۱۵۔ جیویں ای او
 سیٹ چُگن لئی اوٹھیۓ بو عزۓ آوے لوکاں نوں حکم دتا کہ جے او بھریاں وچوں وی سیٹ چُگتے اونوں نہ روکنا۔ ۱۶۔ سگوں اوہدے لئی
 کُجھ سیٹ توڑ کے جھڈ دتا تاں جے او چُک لوےتہ اونوں کُجھ وی نہ آکھنا۔ ۱۷۔ لہذا روت شام تیک کھیت وچ سیٹ چُگدی رہی۔ فیر اوتہ جیڑا
 کُجھ چکیاسی اونوں چھٹیلے اوہدے وچونقریباً اک ایف دے برابر جو نکلے۔ ۱۸۔ جیڑا کُجھ اوتہ کٹھا کیتا سی او اونوں چک کے شہرلے گئیۓ
 آودی سس نوں وکھایا - روتنہ او بھنیوئے سیٹ وی جیڑا اوتہ پیٹ بھرکے کھان توں بعد بچلے سی کڈیلتے اونوں دے دتا۔ ۱۹۔ آودی سس
 نہ اوہدے توں بچھیا: اج تُو کیتھ سیٹ چُگتے کیتھ کم کیتا؟ مبارک اے او بندہ جنہ تیرے اوتہ مہربانی کیتی اے۔ تہاڈے آودی سس نوں
 اوس بندے دے بارے دسیا جہدے کول اوتہ کم کیتا سی۔ اوتہ آکھیا کہ جس بندے دے کول میں اج کم کیتا اے اوہدا نان بو عز اے۔ ۲۰۔
 نعومیۓ آودی نو: نوں آکھیا: خداوند او نوں برکت دیوے! فیر اے وی آکھیا کہ اوتہ جیونڈیاۓتہ مُردیاں دواں اوتہ رحم کیتا اے۔ او بندہ
 ساڈا نیڑے دا رشتہ دار اےتہ ساڈے رشتہ داراۓتہ مُربیاں وچوں اے۔ ۲۱۔ تہاڈے موآبی روتنہ آکھیا: اوتہ مینوں اپہ وی آکھیا کہ جدوں تیک
 اوہدے مزدور اوہدی ساری فصل وڈھ نہ لین میں اوناں دے نال رواں۔ ۲۲۔ نعومیۓ آودی نو: روت نوں آکھیا: میری دھی اپہ تیرے
 حق لئی چنگا ہووے گا کہ تُو اوڈھیاں کڑیاں دے نال جاویں کیوں جہو سکدا اے کہ کسہور دے کھیت توں تینوں نقصان ہووے۔ ۲۳۔ لہذا
 روت جو اےتہ کنک دی ساری فصل وڈھن تیک بو عز دیاں نوکرانیاں دے نال رہے سیٹ چُگدی رہیۓ آودی سس دے نال رہندی سی۔

۱۔ ایک دن اُوہدی سیس نَعومیہ اُونوں آکھیا۔ میری دھی کیوں نہ میں تیرے لئی کوئی گھر لیاں جیتھ تیریاں ساریاں ضرورتاں ۳ پوریاں ہوں۔ ۲۔ کہ بوعز جہدی نوکرانیاں دے نال تُوں رہ چُکی ایں۔ کہ او ساڈا رشتہ دار نیں۔ آج رات جدوں او کھلوڑے وچ ٹہلے گا۔ ۳۔ ایس لئی تُوں نہا دھو کہ اپنے جسمتہ خوشبو لائیہے اپنے چنگ کپڑے پا لئیہے اُوس کھلوڑے وچ تھر جاویہے جد تیک اوکھا پی نہ لوے اپنے آپ نوں اُوہدے طاہر نہ کریں۔ ۴۔ جدوں او لیٹ جائے تُوں اُوہدی لیٹ دی تھان تُوں ویکھ لوہے فیر اُوہدے پیراں تُوں چادر پٹکے اُوتھ لیٹ جاویہے فیر او تینوں دسے گا کہ تُو کی کرنا اے۔ ۵۔ رُوت آکھیا جیویں تُوں آکھیا اے اُویں ای کراں گی۔ ۶۔ ایس لئی او اُوتھ گئیہے اوی کیتا جہڑا اُوہدی سیسہ اُونوں آکھیا سی۔ ۷۔ جدوں بوعز کھا پی چُکیاتہ اُوہدے سستی آ گئیہے او گلہ دے ڈھیردے آخری سیرے جاکے لیٹ گیا۔ رُوت ہولی نال اندر آئیہے اُوہدے پیر کھول کے لیٹ گئی۔ ۸۔ ادھی رات تُوں او بندہ گھبرا گیا تہ جدوں اوہ پا سا پلٹیا ویکھیا کہ ایک عورت اُوہدے پیراں وچ لیٹی اے۔ ۹۔ اُوہ پوچھیا کہ تُوکون ایں اُوہ آکھیا کہ میں تیری خدمت کرن آلی رُوت آں تے اودی چادر دا کوپلؤ ممبرے لٹے پا دے کیوں جے تُوں ساڈا سچا رشتہ دار ایں۔ ۱۰۔ اُوہ آکھیا کہ اے میری دھی خدا تینوں برکت دیوے تیری ایہ وفاداری اُوہدے تون ودھ کہ جہڑی تُوں پہلاں کیتی سی۔ تُوں کسیہ دُوجے امیر یا غریب جواناں دے پیچھنیں گئی۔ ۱۱۔ تہن اے میری دھی خوف نہ کر میں تیرے لئی او سب کراں گا جو تُوں کوہیں گی۔ میرے شہر دے سارے لوگ ایہ جاندن کہ تُوں پاک کردار دی عورت ایں۔ ۱۲۔ حالانکہ اے سچ اے کہ میں تیرا سچے دل والا رشتہ دار آں پر ایک قریبی رشتہ دار جہڑا میرے نالوں وی بُوٹا تیرے قریب اے۔ ۱۳۔ تُو رات ایتھ ای لنگلتے جے گر صُبح اُودی قُربت دا حق ادا کرنا چاویہے چنگلتے جے گر نہ کرنا چاویہے فیر خدا دی حیات دی قسیم اے حق میں ادا کراں گا تُوں صُبح تیک ایتھ ای لیٹی رہ۔ ۱۴۔ ایس لئی صُبح دا چانن ہون تیک او اُوہدے پیراں وچ لیٹی رہی پر ایہدے تُوں پہلا کہ صُبح دا چانن ہوے او اٹھ گئی بوعز آکھیا کہ اے پتا نہ لگن دیویں کہ کھلوڑے وچ کوئی عورت آئی سی۔ ۱۵۔ جہڑی چادر تُو لئی اے اُونوں میرے کول لیلتہ اُونوں کھلار دے جد اُوہ اُونوں چھ پیملہ ناپ کہ جو وچ پا دیتیہے آپ شہر تُوں واپس تھر گیا۔ ۱۶۔ جد رُوت اُودی سیس کول واپس آئیہے نَعومیہ پوچھیا کہ سارا معاملہ کوہں رہا تہ اُوہ او سب کُجھ دسیا جہڑا بوعز آکھیا اُوہدے لئی کیتا۔ ۱۷۔ تہ ایہ چھ پیملہ بھرکے جو دتی اے آکھیا کہ اُودی سیس کول خالی ہتھ نہ جا۔ ۱۸۔ تہ نَعومیہ آکھیا کہ دھی جد تیک تینوں ہتھ نہ لگے کہ کی ہوندا اے تہ تیک انتظار کرکیوں جے بوعز ایس کم تُوں آج ای مُکا نہ لوے سکون نال نہ بولے گا۔

۱۔ اوسے ویلے بوغر شہر دے پھاٹکے آگیا تہہ اوتھ بہ گیلے جدوں او مُریے رشتہ دار چیدا اُونہ ذکر کیتا سی آگیا بوغرے آکھیا یار 4
 ایتھ آتے بہ جاتے فیر او اوتھ جاکے بہ گیا۔ ۲۔ بوغرے شہر دے وڈیریاں وچو دس لوکاں تون صیدیلے اوتھ بہن تون آکھیاے او وی بہ
 گے۔ ۳۔ فیر اُونہ اوس مُری رشتہ دار تون آکھیا۔ نعومی جہڑی موآب تون مُڑ آئی اے زمین دا اک حصہ جہڑا ساڈے بھرا الملک دی جانداد
 سی ویج ری اے۔ ۴۔ میں اپہ سوچیا کہ میں اپہ مسئلہ تینوں دسانے اپہ صلاح دیواں کے تُو اُونوں اوناں لوکاں دے سامنے جہڑے ایتھ بیٹھ
 غتے میری قوم دے وڈیریاں دے سامنے خربدلے۔ جے تون اُونوں جہڑانے تُو جھڑالے جے تُو نیں جھڑنا چاندلے تُو کہہ دے تاں فیر مینوں پتا
 چل جاوے کیوں جے تیرے علاوہ پور کسے تون اپہ حق نیں جہڑا اُونوں جھڑاوتے تیرے بعد میں واں۔ اُونہ آکھیا کے میں اُونوں جھڑا لواں گا۔
 ۵۔ فیر بوغرے آکھیا جس دین او زمین تُو نعومیے موآبی رُوت تون خرید لوں گا اوس بیوہ رُوت تون وی اپنا بنانالے گا تاں جے اُوہدے
 میرے ہوئے خاوند دا ناں اُوہدی جانداد نال جُڑیا روے۔ ۶۔ فیر اُوہدے مُری رشتہ دارے آکھیا فیرے میں اُونوں نیں جھڑا سکدا کیوں جے
 اُوہدے نال میری اودی جانداد خطرے وچہ جاوے گی تُو اُونوں جھڑالے میں نیں جھڑا سکدا۔ ۷۔ پُرنک زملہ وچ اسیرائیل دا رواج سی کہ
 جائیداد دے جھڑانے لین دین دا معاملہ بالکل طے کر دے ویلے اک گروہ اودی جُتی لاء کے دُوجے تون دیندے سی۔ لین دین دا قانونی طورے
 سہی اے ای طریقہ سی۔ ۸۔ فیر اوس جھڑان لاء مُری رشتہ دارے بوغرے تون آکھیا تُو ای اُونوں خریدلے اُونہ اودی جُتی لاء لئی۔ ۹۔ فیر
 بوغرے وڈیریاں سارے لوکاں دے سامنے اعلان کیتا کہ اج تسی گواہ اوکے میں نعومی الملک کلیونے محلون دی ساری جانداد خرید
 لئی اے۔ ۱۰۔ میں محلون دی بیوہ موآبی رُوت تون وی اپنی بیوی دے طورے من لیا اے تاں جے میرے ہوئے دا ناں اودی جائیداد دے نال
 ملیا روئے اوناں اودے خاندان وچوں یا شہر دے دروازے تون مئے نہ۔ اج تسی ایدے گواہ او۔ ۱۱۔ فیر وڈیریاں سارے لوکاں
 جہڑے پھاٹکے جمع ہوئے سی آکھیا اسی گواہ واں۔ جہڑی عورت تیرے گھر وچ آری اے خداوند اُونوں راحلے لیا، وانگر کر دے۔ جنہاں
 نہ ول کے اسیرائیل دے گھر تون قائم کیتا اے تینوں افراد دے وچ اوجی تھان ملتے بیت اللحم وچ تیرا ناں روشن ہوے۔ ۱۲۔ اوناں
 بچیاں دے سببوں جو خداوند تینوں اوس عورت تون دیوے تیرا خاندان قارس دے خاندان ورگا ہوے جہڑا پہودا تون یمر ول پیدا ہوا۔
 ۱۳۔ فیر بوغرے رُوت تون لے لیتے اُو اودی بیوی بنیے اُو اُوہدے کول گیلے خداوند دے فصل دے نال او حاملہ ہوئیے اُوہدا پُتر پیدا
 ہوا۔ ۱۴۔ عورتانے نعومی تون آکھیا خداوند دی تعریف ہوئے کہ اج تینوں مُری رشتہ دار دے بغیر نیں جھڑیا اوناں دا ناں سارے اسیرائیل
 دے وچ مشہور ہوے۔ ۱۵۔ او تیری زندگی تون خوش کرے گاتے تیرے بڈھپوں تیک تینوں سنہلے گا۔ کیوں جے تیری ٹوہوے جہڑی تیرے
 نال محبت رکھتی اے جہڑی تیرے لئی سیت پُتران تون وی ودھ کے وے اُونوں جمیا اے۔ ۱۶۔ فیر نعومیے اوس بچے تون چک کے اپنی
 گود وچ لیا۔ ۱۷۔ اُوہدی گوانڈ نانے آکھیا نعومی دا پُتر ہوا اے اوناں اُوہدا ناں عبید رکھیا۔ او پسی دا پُتر سی۔ اوی پسی داؤد دا
 پُتر سی۔ ۱۸۔ جیویں کے فارص دا خندان اپہ وے۔ فارص تون حصرون پیدا ہوا۔ ۱۹۔ حصرون تون رامے رام تون عمینداب پیدا ہوا۔ ۲۰۔
 عمینداب تون نحسونے نحسون تون سلُمون پیدا ہوا۔ ۲۱۔ سلُمون تون بوغرے بوغرے تون عبید پیدا ہوا۔ ۲۲۔ عبید تون پسی
 تون داؤد پیدا ہوا۔

۱۔ سیموئیل

۱۔ کوہافرائیم دے رام وچ صوفیم وچوں اک مرد سی جیہدا ناں اِلقانہ بن یروحم بن ایلہو بن تو حوین صوف افرائیمی۔ ۲۔ اودیاں دو 1
 ووٹیاں سن۔ اک دا ناں خنہ دوجی دا ناں فتنہ سی۔ فتنہ دے بچے سن۔ پر خنہ دے بچے نیں سن۔ ۳۔ اپہ بندے متھ گئے ویلے اپنے شہر
 شیلو وچ رب الفواج دے لگ سجدہ کرنے قربانی چڑھان جایا کر دے سن۔ اوتھ عالی دے دو پُتر حفصہ فیخاس رب دے کاہن سن۔
 ۴۔ جدوں ویلا آیا اے اِلقانہ قربانی چڑھاندا اے اوہ اپنی ووٹی فتنہ اودے سارے پُترانے دھیاں تون حصہ دتا۔ ۵۔ پر خنہ تون دُگنا حصہ دتا
 سی۔ کیوں جو خنہ تون اوہ پیار کر دا سی۔ بھانویں رب نیں اودا رحم بند کیتا سی۔ ۶۔ اے اودی سوتن اونوں چھیڑدی سی۔ تاں جو اوہ اے
 گل پئی رب نیں اودا رحم بند کیتا اے، برداشت نہ کرے۔ ۷۔ اے ایچ ای اوہر واری کردی۔ جدوں پئی اِلقانہ رب دے گھر نون جاندا۔ اوہ
 اونوں چھیڑدیے خنہ روندیے کچھ نہ کھاندی سی۔ ۸۔ اودے بندے اِلقانہ نیں آکھیا: اے خنہ! تون کیوں روندی ایتے تون روٹی کیوں نیں
 کھاندی؟ اے تیرا دل کیوں ڈکھی اے؟ کی میں تیرے لئی دس پُتران تون ودھ نیں؟ ۹۔ جدوں اوہ شلو وچ کھا پی چکے خنہ اُٹھیے رب
 دے حضور کھڑی ہو گئی اے اوس ویلے عالی کاہن رب دی پیکل دی چوکھٹ دے لگ کُرسی لٹ بیٹھا ہوا سی۔ ۱۰۔ اے اوہ رُوح دی ڈکھی سی۔
 تداوسے رب کولوں دُعا منگیے روئی۔ ۱۱۔ اے اُونہ مَنّت مَنّیے آکھیا۔ اے رب الافواج! جے تون اپنی بندی دے دکھ ول دھیان کریں
 مینوں یاد کریں اے اپنی بندی تون ناں بھولیں۔ اپنی بندی تون پُتر دیویں میں اونوں ساری حیاتی لئی رب تون دے دیاں گی۔
 اُسترا اودے بیرے نہ پھیرے گا۔ ۱۲۔ اے ایچ ہوا پئی جدوں اوہ رب دے لگ اپنی دُعا کر دی جاندی سی۔ عالی اودے مُند تون دھیان نال
 ویکھیا سی۔ ۱۳۔ اے خنہ اپنے دل وچ بولدی سی۔ سرف اودے بولہیلے سن پر اودی واج سُنائی نیں دیندی سی۔ سو عالی نے خیال کیتا
 پئی اوہ نشہ وچ اے۔ ۱۴۔ اے عالی نیں اونوں آکھیا تون کدوں تیکر نشہ وچ روہی گی کہ تون پچالے جیہڑی تون زیادہ پی لئی اے۔ ۱۵۔ خنہ
 آکھیا۔ بالکل نیں اے میرے آقا۔ میں نے کم بخت عورت واں۔ میں نارے ممت نہ کوئی نشہ پیتا۔ پر میں اپنی جان تون رب دے لگدول رہی
 آں۔ ۱۶۔ تون اپنی بندی تون کسے گھٹیا زبایاں وانگ ناں سمجھ۔ کیوں جو میں بن تیک اپنے غمے ڈاھڈے دکھ دی گل کیتی اے۔ ۱۷۔ تدا عالی
 نیں اونوں آکھیا: سلامتی نال تورا جاتے اسرائیل۔ دا رب تیری مُراد جیہڑی تون اودے کولومنگی اے، پوری کرے۔ ۱۸۔ اے اُونہ آکھیا پئی
 تیری بندی تیری اکھاں ٹومنطور ہووے۔ تداوہ پئی راہیں پرت پئیے کھانا کھادے اودا مُکھ پہلے وانگ ناں رہا۔ ۱۹۔ فیر اوہ اگلے دین سویرے
 اُٹھتے رب تون سجدہ کیتا اے اوتھوں نکل کے رام وچ اپنے گھر نون پرتے اِلقانہ اپنی ووٹی خنہ نال ہم بستر کیتیے رب نیں اونوں یاد
 کیتا۔ ۲۰۔ اے ایچ ہوا پئی دیناں وچ خنہ حاملہ ہو گئی اے اودا تون پُتر جمیاے اودا ناں سیموئیل رکھیا۔ کیوں جو اوس نیں آکھیا پئی میں اونوں
 رب کولوں منگیا۔ ۲۱۔ اے اِلقانہ اپنے گھرلے سنہ رب دے لگ اپنی سالانہ قربانی نذر چڑھان گئے۔ ۲۲۔ پر خنہ نہ گئی۔ کیوں جو اوس نیں اپنے
 بندے تون آکھیا پئی جدوں مُندے دا دُھ جھڈاواں گے تدا میں اونوں اپنے نال لے کے جاواں گی۔ تاں جو اوہ رب دے سامنے حاضر ہووے

ہمیشاں اوتھ رہوے۔²³ -القائے اونوں آکھیا۔ جینج تینوں چنگا لگے توں اونج ای کرتے جدوں تیک توں اوہا دُہ نال چھڈائیں توں رُکی رستے میں دُعا کردا ہاں پئی رُب اپنے کلام توں پُرا کرے تے اوہ زنائی رُکی رہے تے اپنے پُتر توں دُہ پباندی رہی۔ جدوں تیک پئی اوہا دُہ نہ چھڈایا۔²⁴ -سو جدوں اوس دا دُہ چھڈایا تے اونوں اپنے نال لے گئی تے نال ای اک تین سال بچھڑا تے لے دا اک ایفتہ تے دا مشکیزہ لیا تے اونوں لے کے رُب دے لگے شلو وچ آئی تے مُنڈا ہلے بوہت نیکا سی۔²⁵ -تد اونان نیں بچھڑا ذبح کیتا تے مُنڈے توں عالی دے کول نذر کیتا۔²⁶ -اے میرے آقا! جیویں تیری رُوح زندہ اے۔ میں اوہی زنائی ہاں جسے تیرے کول ایتھ کھڑی ہو کے رُب کولوں دُعا منگی۔²⁷ -میں ایس مُنڈے لئی دُعا منگی سی۔ سو میری مُراد جیہڑی میں رُب کولوں نگی سی اوس نیں پُوری کیتی۔²⁸ تے ایس لئی میں اونوں رُب توں واپس دے دتا۔ اپنی حیاتی دے کُل دن رُب دا قرض ہووے گا تے اونان نیں اوتھ رُب توں سجدہ کیتا۔

۱۔ تے ختہ نیں دُعا منگیۓ آکھیا۔ میر دل رُب وچ خوش باش اے۔ میرا زمانہ رُب وچ اُچا اے۔ میرے دُشمنان لُتے میرا منڈ کھلا اے۔² رُب وائنگ کوئی قدوس نئیں ہاں۔ تیرے سوا ہور کوئی ہے ای نئیں۔ ساڈے رُب جہی چٹان کئی نئیں۔³ تہاڈے بولہاں توں شیخی ناں نکلے۔ رُب اویۓ جانے والا اے۔ اوہو ای اعمال دا حساب کرن والا اے۔⁴ نگڑیاں دیاں کماناں ٹوٹی جارہیاں نیں۔ کنبھن والیاں دی کمران زور نال کسپاں نیں۔⁵ رُجے تان کھا کے محتئی بن گئے۔ بھوکے روزگاراں نال آرام کرن لگے۔ جیہڑی بچے توں بغیر سی اوہدے ستہ ہوندے نیں۔ کئیاں دی ماں آدھ موئی پوری اے۔⁶ رُب ای مار دا تے موت توں بچاندا اے۔ پاتال وچ بھیج دا فیر لیاوندا اوہو ای اے۔⁷ رُب گریبۓ نیاز اے بناندا۔ مہاترۓ عزت والا اوہو ای بناندا اے۔⁸ کنگال ٹوں اوہ خاک توں چُکدا اے۔ مسکین ٹوں گُوڑے وچ کھڑا کر دا اے۔ تان جو اونہوں امیران دے کول بٹھلے۔ جلال دے تخت دا وارث بنلے ایس دھرتی دے تھم رُب دے نیں۔ اونہاں دے لُتے ای اوس نیں قیم رکھیا اے۔⁹ مُقدسان دے پیراں ٹوں سنبھالی رکھ گاہنیرے وچ بدکار مٹ جان گے۔ نئیں اپنے زور نال طاقتور انسان۔¹⁰ رُب دے مُخالف دی ہار ہووے گی۔ اوہ اوہدے خلاف آسمان توں گرے گا۔ دھرتی دیاں حدان دا انصاف کرن والا رُب ای ہووے گا۔ اوہ اپنے ای بادشاہ ٹوں زور دیوے گا۔ اپنے ممسوح دا سینگ اوہ اُچا کرے گا۔¹¹ فیر اِلقانہ رَامَ وَل اپنے گھر پرتیا۔ پر اوہ مُنڈا عالیٰ کابن دے لگے رُب دی خدمت کردا سی۔¹² تے عالیٰ دے پُتر خبیث سَن اوہ رُب توں نئیں جانے سن۔¹³ تے نہ ای اوس حق توں جیہڑا کابن ٹوں لوکاں ولوں اے۔ جیہڑا کوئی بندہ رُب لئی قربانی ذبح کردا۔ گوشت دے پکن ویلے کابن دا نوکر تِن شاخ کنڈا پتہ وچ پھڑکے آؤندا۔¹⁴ تے اونہوں کڑا یا دیگے یا کڑا پی یا ہانڈی وچ پاؤندا تے جینا کنڈے دے نال نکلدا اوہ کابن اپنے لئی۔ لیندا سی۔ سو اوہ کُل بنی اسرائیل دے نال جیہڑے شلو وچ آؤندے اینج کردے سن۔¹⁵ تے اینج ای چربی دے ساڑن توں پیلاں کابن دا نوکر قربانی کرن ولے بندے کول آؤندا۔ اونو آکھدا۔ پئی کابن دے واسطے کباب دا گوشت دو۔ کیوں جو اوہ تیرے کولوں پکيا پویا گوشت نئیں سگوں کچا گوشت لوے گا۔¹⁶ تے جے اوہ بندہ جواب دیندا۔ پئی رُک جا۔ تان جو چربی ساڑی جلتے۔ فیر جینا ٹوں چاویں۔ لئیں تے اوہ اونہوں جواب دیندا پئی اُکا ای نئیں۔ سگوں ٹوں مینوں ہُے دے۔ نئیں تان میں تیرے کولوں کھو لوں گا۔¹⁷ تے اونہاں جوانان دا گناہ رُب دے سامنے بھت ودھ گیا۔ کیوں جو لکی رُب دی قربانی دی تحقیر کرن لگ پئے۔¹⁸ تے سیموئیل رُب دت سامنے خدمت کردا سی۔ اوہ مُنڈا ای سی۔ تے کتان دے افود دا پٹکا بھنی رکھدا سی۔¹⁹ تے اوہدی ماں اوہدے لئی اِک چھوٹا اجپا چوئے بناؤندی۔ مِتھ گئے ویلے جدوں اپنے کہسم نال قربانی چڑھان لُتے آؤندی تے اونہوں لیاؤندی۔²⁰ تے عالیٰ۔ یقینے اوہدی ووٹی ٹوں برکت دیتی۔ اونہوں آکھیا۔ رُب تینوں ایس زنانی توں نسل دے یوے۔ اوس نذر دے بلے جیہڑی ٹوں رُب توں دتی۔ فیر اوہ دونوں اپنے گھر پرتے۔²¹ تے رُبۓ ختہ وَل دھیان کیتا تے اوہ حاملہ ہوئی۔ تے اوہ تِن پُتر جمے۔ دو دھیاں تے اوہ مُنڈا سیموئیل رُب دے حضور ودھ دیا گیا۔²² تے عالیٰ بھت بڈھا ہو گیا۔ تے اوہ سب کچھ سُنیا۔ جو کچھ اوہدے پُتر کُل اسرائیل نال کر دے سی۔ پئی کیوں اوہ اونہاں زنانیاں دے کول جانے سَن جیہڑیاں حضوری دے خیمے دے بوئے لُتے رکھوالی کر دیاں سَن۔²³ تے اوہ اونہاں ٹوں آکھیا۔ پئی تُسی اپہ کام کیوں کردے او؟ تے اپہ کڈی بھیڑی خبر اے۔ جیہڑی میں ساریاں لوکاں کولوں تہاڈے بارے سُندا ہاں۔²⁴ نئیں اے میرے پُتر! کیوں جو جیہڑی خبر میں تہاڈے بارے سُندا ہاں۔ اوہ چنگی نئیں۔ پئی تُسی لوکاں توں رُب دے خلاف گناہ کرن لئی بھڑکاؤندے او۔²⁵ تے اِک انسان دُوجے انسان دا گناہ کرے۔ تے رُب انصاف کرے گا۔ پر جے کوئی انسان رُب دا گناہ کرے۔ تے درمیانی کو ہووے گا۔ تے اونہاں نیں اپنے پیو دی گل نئیں سُنی۔ کیوں جو رُب اونہاں توں مار دینا چاہندا سی۔²⁶ تے اوہ مُنڈا سیموئیل ودھ دا گیا تے رُبۓ بندیاں دے سامنے مقبول سی۔²⁷ تے رُب دا اِک بندہ عالیٰ دے کول آہلے اونہوں آکھیا۔ پئی رُب اینج آکھدا اے پئی کی میں تیرے پیو دے گھر جدوں اوہ مصر وچ فرعون دے گھر وچ غلام سی۔ ظاہر نئیں ہویا؟²⁸ تے اسرائیل دے کُل قبیلیاں وچوں میں اونہوں اپنا کابن چُن لیا۔ پئی میرے مذبحۓ جلتے۔ خُشبو جلائے میرے امنے افود پاوے۔ میں اسرائیل دیاں سب آگ دیاں قربانیاں تیرے پیو دے گھر توں دے دیتاں۔²⁹ سو تُسی کیوں میرے ذبیحانے نذرانیاں توں جنہاں توں مسکین وچ گزرانن دا میں حکم دتا، لات ماری۔ تے توں اپنے پُتراں توں میرے توں بھتی عزت دیتی؟ تان جو میرے قوم دے سارے جنگ دیاں توں تُسی اپنے آپ توں موٹا کرو۔³⁰ ایس لئی رُب اسرائیل دا رُب آکھدا اے۔ میں تے آکھیا سی۔ پئی تیرا گھر تیرے پیو دا گھر ہمیشاں تیک میرے حضور چلے۔ پُربن رُب آکھدا اے۔ اے میرے توں دور ہووے۔ کیوں جو لوکی میری عزت کر دے نیں۔ میں اونہاں دی عزت کراں گا۔ تے جیہڑے میری تحقیر کر دے نیں اوہ حقیر کیتے جان گے۔³¹ ویکھ اوہ دن آؤندے نیں۔ پئی میں تیری بانہ تیرے پیو دے گھر دی بانہ کاٹ دیاں گا۔ تے تیرے گھر وچ کسے دی عمر نہ ودھ گی۔³² تے توں مسکین دیاں تکلیفاں اونہاں ساریاں چیزاں وچ ویکھ گا جیہڑی بنی اسرائیل وچ ویکھیں گا جیہڑے بنی اسرائیل لئی خوشی دا سبب نیں۔ تے تیرے گھر وچ کسے دی عمر ناں ودھ گی۔³³ سو ایہدے پئی میں اپنے مذبح دے سامنیوں ای بندے توں تیرے لئی کاٹ ناں دیاں گا۔ تان جو اوہ تیریاں اکھاں لئی دھندلا پن تیری جا لئی عذاب ہووے۔ ہر اِک جیہڑا تیرے گھر وچ پیدا ہووے گا جوان ای مر جاوے گا۔³⁴ تے تیرے لئی اپہ نشانی ہووے گی۔ جیہڑی تیرے دونوں پُتراں حَفنۓ فیخاسۓ لُتے گی۔ پئی اِک ای دِن وچ اوہ دونوں مر جان گے۔³⁵ تے میں اپنے لئی اِک وفا دار کابن بناواں گا۔ جیہڑا دلۓ روح دے موافق سب کچھ کرے گا۔ تے میں اوہدے لئی اِک چنگا گھر بناواں گا۔ تے اوہ کُل دہاڑے میرے ممسوح دے لگے چلے گا۔³⁶ تے ہر اِک جیہڑا تیرے گھر توں بچے گا۔ اوہدے کول لُتے گا۔ تے چاندی دے ٹُکڑے روٹی دی اِک ٹکی دے لئی اونہوں سجدہ کر گاتے آکھ گا۔ پئی مینوں کہانت دی کسی خدمت لا لو۔ تان جو میں روٹی دا اُٹکڑا کھا سکاں۔

¹تے اوہ مُنڈا سیموئیل عالیّ دے سامنے رُب دی خدمت کر دا سیتے رُب دا کلام اونان دناں وچ عام نئیں سیتے روپا اکثر نئیں ہوندی 3
سیّ²تہ اِک دِن اینج ہوا۔ پئی عالیّ اپنی تہاں لیتیا ہوا سیتے اودیاں اکھاں دھندلیاں ہونیاں شروع ہو گئیاں سنّے اوہ ویکھ نئیں
سکدا سیّ³تے رُب دا چراغ ہلے بجھیا نئیں سیتے رُب دی پیکل وچ جیتھ پئی رُب دا صندوق سیّ، سیموئیل لیتیا ہوا سیّ⁴۔ تد رُب نین
بلايا۔ سیموئیل! وہ بولا میں حاضر آں۔⁵تے اوہ عالیّ دے کول دوڑ گیا تے آکھیا۔ میں حاضر آں۔ کیوں جو تُوں مینوں بُلائے اوسنے آکھیا۔
میں تے تینوں نئیں بُلایا پرت کے سو جا۔ تد اوہ واپس گیلے سو گیا۔⁶تے رُب فیر بلايا۔ سیموئیل! تد سیموئیل اُٹھ کے عالیّ دے کول گیلے
آکھیا۔ میں حاضر آں۔ کیوں جو تُوں مینوں بلايا اے۔ تُوں اوس نین اونوں آکھیا۔ میں تینوں نئیں بلايا۔ اے میرے پُتر! پرت جاتے سو جا۔⁷
تے سیموئیل ہلے تیک رُب تُوں نئیں جاندا سیتے ناں رُب دا کلام اودے لُٹے ظاہر ہوا سیّ۔⁸رُب نین فیر تیجی واری بلايا۔ سیموئیل! اوہ اُٹھائے
عالیّ دے کول گیا۔⁹تے آکھیا میں حاضر آں۔ کیوں جو تُوں مینوں بلايا اے۔ تد عالیّ سمجھیا پئی ایہ رُب اے جیہڑا مُنڈے تُوں بلاؤندا اے۔ تد
عالیّ نین سیموئیل تُوں آکھیا۔ چلا جاتے اپنی تہاں تے سو جاتے جے تینوں فیر بلائے آکھیں۔ اے رُبا فرما۔ کیوں جو تیرا بندہ سُن دا اے۔ تد
سیموئیل چلا گیلے اپنی تہاں تے سو گیا۔¹⁰۔ تد رُب آکھڑا ہوا تے پہلے وانگ بلايا۔ سیموئیل! سیموئیل! تے سیموئیل بولیا۔ فرما کیوں جو تیرا
بندہ سُندا اے۔¹¹۔ تد رُب نے سیموئیل تُوں آکھیا میں اسرائیل وچ اِک کام کرن والا ہاں۔ سب جیہڑے اونوں سُنن گے۔ سنسنا جان گے۔¹²۔ اوس
دِن میں عالیّ تے اوہ کُل گلاں شروع توں لے کے اکبر تیک پوری کراں گا۔ جیہڑیاں میں اودے گھر دی بارے کیتیاں سنّ۔¹³۔ کیوں جو میں
اونوں پیلاں تُوں ای دس دتا پئی میں اودے گھر لُٹے ہمیشاں لئی فتویٰ دواں گا۔ اودے پُتران دی بدکاری دے سبب جنہوں اوہ جاندا سی۔
کیوں جو اوس دے سبب توں اوہ اپنے لُٹے لعنت لیلے اوس نین اونان تُوں ناں روکيا۔¹⁴تے ایس لئی عالیّ دے گھر دے بارے میں سَوں
کھادی پئی عالیّ دے گھر دی بدکاری قربانیاں تے نذرانیاں توں ابد تیک معاف ناں کیتی جاوے گی۔¹⁵تے سیموئیل سویرے تیک سوتارپا۔
تد اوس نین رُب دے گھر دے بوئے کھولے سیموئیل عالیّ دے کول اوس روپا بارے بیان کرن تُوں ڈریا۔¹⁶۔ تد عالیّ نین سیموئیل تُوں
بلائے آکھیا۔ اے سیموئیل میرے پُتر! سیموئیل نین آکھیا۔ میں حاضر آں۔¹⁷تے عالیّ پوچھیا۔ پئی اوہ کی گل اے۔ جیہڑی رُب نین
تیرے نال کیتی؟ میتھوں ناں لُکا جے تُوں اونان گلاں وچوں جیہڑیاں اوس تینوں آکھیاں۔ کوئی گل میتھوں لُکاوے۔ تد رُب تیرے نال اینج
اینج کرے بس تُوں وی زیادہ کرے۔¹⁸۔ تد سیموئیل نین اونوں سارے کلام دی خبر دیتی اودے کولوں کجھ نئیں لُکایا تے عالیّ
آکھیا۔ اوہ رُب اے۔ جیہڑا اودی نظر وچ چنگا اے اوہ کرے۔¹⁹تے سیموئیل وڈا ہوندا گیا تے رُب اوس دے نال سیتے اوس دی کُل گلاں
وچوں کسی وی گل تُوں خاک وچ ملن ناں دتا۔²⁰۔ تے سب اسرائیل نین دان توں لے کے بئیر شایع تیک جا نیا پئی رُب نین سیموئیل تُوں
نبی مُقرر کیتا۔²¹تے رُب شیلو وچ فیر ظاہر ہوا۔ کیوں جو شیلو وچ رُب نین سیموئیل لُٹے اپنے آپ تُوں رُب دے کلم دے ذریعہ ظاہر کیتا
سیموئیل دی گل کُل اسرائیل تیک پہنچی۔

۱- اونیاں دناں وچ فلسطینی اسرائیل نال لڑن لئی جمع ہوئے اسرائیل نیں اونیاں دے خلاف جنگ لئی نکل کے عابن عازر دے کول 4 ڈیرا لایا تے فلسطینی افیق وچ جا اُترے۔^۲ تے فلسطینیان نیں اسرائیل دے مقابلے لئی قطار بندی کیتی تے لڑائی لڑن لگتے اسرائیل نیں فلسطینیان دے سامنہار گشتے اونیاں نیں لشکر وچوں میدان وچ قریباً چار ہزار بندے قتل کیتے۔^۳ تے لوکی خیمیاں نوں پرتے اسرائیل دے بزرگاں نئ آکھیا پئی رُب نیں سانوں فلسطینیان دے سامنہ کیوں پرایا۔ اؤ اسیں رُب دا صندوق شہادت شیلو توں اپنے کول لے آئیتے اوہ ساڈے وچکار ہووے۔ تاں ساڈے دشمنان توں اوہ سانوں رائی دیوے۔^۴ تے لوکاں نیں شیلو وچ بندے گھلتے اوہ اوتھوں رُب الافواج کرویبن نشین دا صندوق شہادت چُک لیلے اوتھ عالی دے دونویں پُتر حفنیہ فیخاس رُب دے صندوق شہادت دے نال سَن۔^۵ تے جدو وں رُب دا شہادت دا صندوق چھاؤنی وچ اپڑیا تے کُل اسرائیل بڑے زور نال دھاڑے۔ اینج پئی دھرتی کنہہ گئی۔^۶ تے فلسطییاں نیں دھاڑن دی واج سُنی تے آکھیا پئی عبرانیاں دی چھاؤنی وچ ایہ کینج دی دھاڑن دی واج اے۔ تے اونیاں توں دسیا گیا پئی رُب دا صندوق چھاؤنی وچ آیا اے۔^۷ تے فلسطینی گھبرائے آکھیا۔ اونیاں معبود چھاؤنی وچ لے نیں تے اونیاں نیں آکھیا ساڈے لے افسوس۔ کیوں جو اینج دی گل کلتے پیلاں نئیں ہوئی۔^۸ ساڈے لے افسوس! کون سانوں اونیاں تگڑے معبوداں دے پتھوں چھڈ لے گا؟ اے اوہ ای معبود نیں۔ جنہاں مصر توں ساریاں بلاواں نال بیابان وچ مارا۔^۹ اے فلسطینیو! دلیری کروتے مرد بنو۔ تاں جو تُسی عبرانیاں دی غلامی نہ کرو۔ جسراں پئی اوہ تہاڈی غلامی کردے سَن۔ سو مرد بنو تے لڑو۔^{۱۰} تے فلسطینی لڑے اسرائیل ہار گیا تے اوہ سارے اپنے اپنے خیمیاں توں بھجے ہوئے لہو وگیا تے اسرائیل وچوں تریہ ہزار بندے مارے گئے۔^{۱۱} تے رُب دا صندوق پھڑپھڑا گیا تے عالی دے دونویں پُتر حفنیہ فیخاس قتل کیتے گئے۔^{۱۲} تے بنیامین دا اک بندہ چھاؤنی وچوں دوڑیا تے اپنے کپڑے پھاڑکے اپنے بیرے مٹی پاکے اوس دپاڑے شیلو وچ آیا۔^{۱۳} جدوں اوہ آیاتے عالی رستے وچ اک پاسے کُرسی لے بیٹھا ہوا آڈیک رپا سی۔ کیوں جو اوہا دل رُب دے صندوق لئی ڈریا سی۔ تے اوس بندے لے شہر وچ خبر دتی تے سا را شہر چکیا۔^{۱۴} تے عالی نیں چکن دی واج سُنی تے آکھیا پئی ایہ شور کاہا اے؟ تے اوہ بندہ جلدی نال آیاتے عالی توں خبر دتی۔^{۱۵} تے عالی اٹھانوے ورھیاں دا سی۔ تے اوہ دیاں اکھاں دھندلیاں ہو گئیاں سَن۔ تا وہ ویکھ نئیں سکدا سی۔^{۱۶} سو اوس بندے عالی توں آکھیا پئی میں چھاؤنی توں آیاں تے میں ای چھاؤنی توں بھجیا ہاں۔ تے اوس نیں آکھیا اے میرے پُتر! کی خبر لیا یا ایں؟^{۱۷} تے خبر دین ولے نیں جواب دتا پئی اسرائیلی، فلسطینیان کولوں ہار گئے نیں تے لوکاں وچ ڈاھڈا لہو وگیا تے تیرے دونویں پُتر حفنیہ فیخاس مار گئے رُب دا صندوق کھولیا گیا۔^{۱۸} تے جدوں اوہ رُب دے صندوق دا ناں لیا تے اوہ کُسرے توں بیچھاں توں ہوئے کول ڈگیا تے اوہی دھون دی ہڈی ٹوٹ گئی۔ تے اوہ مر گیا۔ کیوں جو اوہ بڈھلتے بہارا سی۔ اوہ چالہ سال تیک اسرائیل دا سرینچ رپا۔^{۱۹} تے اوہی توں فیخاس دی ووٹی حاملہ ہوئی۔ تے بچہ جمن دے دن نیڑے سَن۔ تے جدوں اوہ سُنی پئی رُب دا صندوق کھولیا گیا اے تے اوہا سورج کھسم دونویں مر گئے اوہ جھک گئی۔ تے اونوں درداں لگ پئیاں تے اوہ پُتر جمیا۔^{۲۰} جدوں اوہ مرن دے نیڑے سی۔ تے اونیاں نیں جیڑے اوہ کول سَن اونوں آکھیا۔ ناں ڈر۔ کیوں جو تیرے توں پُتر جمیا۔ تے اوہ جواب ناں دتے ناں اوہی دل نیں دھیاں دتا۔^{۲۱} تے اوس نیں اوس مُنڈے دا ناں ایکا بود رکھیا۔ تے اے آکھیا پئی اسرائیل توں بزرگی جاندی ری۔ کیوں جو رُب دا صندوق کھو لیا گیا۔ تے اوس نیں اوس لئی اوس نیں آکھیا اسرائیل توں بزرگی جاندی ری۔ کیوں جو رُب دا صندوق کھو لیا گیا سی۔^{۲۲}

¹تے فلسطینیانِ نبی رب دے صندوق ئوں لبائے عابنِ عازر تون اونوں اشدود وچ لے گئے۔²تے فلسطینی رب دے صندوق ئوں لے کے داجون دے مندر وچ لیلے داجون دے نیڑے اونوں رکھیا۔³تے دوجے دن جدوں اشدود ی سویرے اُٹھتے ویکھو۔ داجون رب دے صندوق دے سامنے زمین لُٹے مونہ پیرے پیا اے۔ اونان نبی داجون ئوں لے کے اودی تھاتے فیر رکھ دتا۔⁴فیر دوجے دن اوہ سویرے ای اُٹھتے ویکھیا پئی داجون رب دے صندوق دے سامنے اپنے مونہ پیرے پیا اے۔ داجون دا سریتے اودے دونوں ہتھ کٹھوئے بوئے دی دہلیز دے نیں۔⁵تے اودا دھڑ اپنی تھاتے وے۔ ایس سببوں داجون دے پُجاری تے سب جیڑے داجون دے مندر بوئے دی دہلیز پیر نہیں رکھدے۔⁶تے اشدودیاں لُٹے رب دا ہتھ بہارا ہوا تے اوس نبی اونان ئوں ماریا تے اشدود وچ تے اودے آس پاس دے علاقے ئوں بواسیر نال ماریا تے اونان دے دیس دے وچکار پنڈانے میدانان نوں اُجاڑ دتاتے چوئے حصے شہر وچ ڈاھڈی ویا دی گھبراہٹ ہوئی۔⁷جدوں اشدود دے رن والیاں نبی ویکھیا تے آکھیا پئی اسرائیل دے خُدا دا صندوق ساڈے کول ناں رُکے۔ کیوں جو اودا ہتھ ساڈے لُٹے ساڈے معبود داجون لُٹے بہارا اے۔⁸تے فلسطینیانِ نبی دے سارے قُطبان ئوں اپنے کول جمع کیتا تے آکھیا۔ پئی اسیں اسرائیل دے رب دے صندوق دے نال کی کریتے؟ تے اونان نبی جواب دتا پئی اسرائیل دے رب دے صندوق ئوں جت وچ پہنچا یا جاوے۔ تے اوہ اسرائیل دے رب دے صندوق ئوں لے گئے۔⁹تے ایس ئوں بعد جدوں رب دا صندوق اوتھلے گئے اینج بویا پئی رب دا ہتھ اوس شہر لُٹے بہارا ہوا تے اودے وچ بڑی گھبراہٹ پئی۔ تے اوس نبی شہر دے باشندیاں ئوں وڈیاں تے چھوٹیاں سمیت ماریا تے اونان ئوں بواسیر ہوئی۔¹⁰تے اونان نبی رب دا صندوق عقرون وچ بھیجیا تے رب دے صندوق دے عقرون وچ پہنچے پر اینج ہوا۔ پئی عقرون دے رن ولے چیکتے آکھیا پئی اوہ اسرائیل دے رب دے صندوق ئوں ساڈے کول لیلے نیں۔ تاں جو سانوے ساڈے لوکاں ئومار دین۔¹¹تے اونان نبی بلایا گھلیا تے فلسطینیانِ دی قوم دے سارے سرداراں ئوں اکٹھیاں کیتا تے آکھیا پئی اسرائیل دے رب دے صندوق ئوں بھیج دتے اوس دی اپنی تھان وچ اونوں گھل دیو۔ تاں وچ اوہ سانوے ساڈے لوکاں ئوں قتل نہ کرے۔ کیوں جو سارے شہر لُٹے موت دی گھبراہٹ ہوئی۔ تے رب دا ہتھ اوتھ بڑا ڈاھڈا سی۔¹²تے جیڑے اونان وچن نہ مرے۔ اونان ئوں بواسیر ہو گئی تے شہر دا چیکنا آسمان تیک اُچا ہوا۔

¹تہ رب دا صندوق فلسطین دے دیس وچ ست مہینیاں تیک ریاستہ اونیاں دا دیس چوپیاں دے نال بھر گیا۔²تہ فلسطینیاں نیں کاہناں 6
 تہ نہ نجومیاں توں سیداستہ آکھیا۔ پئی اسیں اونوں اوہدی تہاستہ کیوں گھلیئ؟³۔ اونیاں نیں آکھیا۔ جے تسی اسرائیل دے رب دے
 صندوق توں گھل دے اوتہ خالی ناں گھلو۔ سگوں بھول چک دی قربانی چڑھاؤ۔ تہ تسی شفا پاؤ گتہ تسی جان لوگ۔ پئی کیوں اوہ اپنا
 تہ تہاڈے توں نئیں پٹاؤندا۔⁴تہ اونیاں نیں آکھیا۔ پئی فلسطینیاں دے سرداراں دے شمار دے حساب نال بواسیری تہ پنج سنہری موکتہ
 سونہ دے پنج چوے۔ کیوں جو تسی سارے تہاڈے سرداراں ای بلا وچ جکڑے ہوئے۔⁵۔ ایس طراں تسی بواسیری موکیاں دیاشکلاں۔ تہ
 چوپیاں دے تہاں توں جیڑے تہاڈے دیس توں خراب کر دے نیں بناؤتہ اسرائیل دے رب توں جلال دوتہ شائد اوہ اپنا تہ تہاڈے توں تہ
 تہاڈے دیوتاوا تہ تہاڈے دیش توں چک لوے۔⁶۔ تسی اپنے دلاں توں کیوں سخت کر دے او۔ جیویں پئی مصریاں تہ فرعون نیں اپنے دلاں
 توں سخت کیتا۔ کی جدوں اونیاں تہ بلا نازل ہوئی۔ تہ اونیاں توں جان ناں دتا۔ تہ اوہ چلے گئے۔⁷تہ تسی اک نوپں گڈی بناؤتہ دو دُھ
 پاؤں والیاں گائیاں جیڑیاں جوئے دے پٹھاں ناں آئیاں ہوں، لوؤتہ اونیاں گائیاں توں گڈی وچ جوتوتہ اوہاں دے بجھڑیاں توں اونیاں دے
 پیچھوں گھر وچ بند کر دیوے۔⁸تہ رب دے صندوق توں لے کے گڈی تہ رکھوتہ سونہ دیاں چیزاں جیڑیاں تسی دی بھول چک دی قربانی لئی
 چڑھاؤندے او۔ اک صندوقچی وچ بند کر کے اک پاسہ رکھ دیوتہ اونوں گھل دیو پئی چلا جاوے۔⁹تہ تسی ویکھدے روؤ جے اوہ اپنیاں حدان
 دی راہ وچ بیت شمس توں چڑھتہ اوہ ای اے جس نیں ساڈے اے ڈاھڈی بلا گھلی۔ نئیں ناں اسیں سمجھاں گے پئی اودا تہ نئیں
 جیڑا ساڈے تہ ودھیا۔ سگوں اے اچانک ہوا۔¹⁰۔ سو لوکاں نیں اینجای کیتا۔ پئی دو دُھ والیاں گائیاں لٹیاں۔ تہ اونیاں توں گڈی وچ جوتیتہ
 اونیاں دے بجھڑیاں توں گھر وچ بند کیتا۔¹¹تہ اونیاں نیں رب دے صندوق توں گڈی تہ رکھیا۔ تہ نال چھوٹی صندوقچی جیدے وچ سونہ
 دے چوے۔ تہ اونیاں دے بواسیری موکیاں دیاں شکلاں سن۔¹²تہ اپنیاں گائیاں نیں بیت شمس دی سڑک ول سیدھیاں راپیں پٹیاں تہ
 اکو ای رستہ جلدیاں گئیاں تہ جلدیاں کراندیاں رپاں تہ سج یاں کھہ ناں مڑیاں۔ تہ فلسطینیاں دے سردار اونیاں دے پیچھہ بیت
 شمس دیاں حدان تیک چلدے گئے۔¹³تہ بیت شمس دے لوکی وادی وچ گہیوں دی فصل کاٹ دے پٹ سن۔ اونیاں نیں اکھاں اُٹاں چکیاں۔ تہ
 صندوق توں ویکھیا۔ تہ اونوں ویکھ کے خوش ہوئے۔¹⁴تہ گڈی بیت شمس یوشع دے کھیت وچ آئی۔ تہ اوتہ اک وڈا روڑا سی۔ تہ اونیاں نیں
 گڈی دی لکڑی توں پھاڑیا۔ تہ دونوں گائیاں توں رب لئی سوختنی قربانی حساب نال چڑھایا۔¹⁵تہ لاویاں نیں رب دے صندوق توں نلہ
 اوس صندوقچی دے جیڑی اویدے کول سی۔ جس دے وچ سونی دیاں شیواں سن۔ تہ لایا۔ تہ اونوں اوس وڈے روڑے رکھیا۔ تہ بیت
 شمس دے رن والیاں نیں سوختنی قربانیاں چڑھائیاں۔ تہ اوس دے رب لئی ذبیحہ ذبح کیتہ۔¹⁶تہ فلسطینیاں دے پانچ سرداراں نیں ویکھیا۔
 تہ اوس ای دین عقرون توں پرت گئے۔¹⁷تہ سونہ دے بواسیری موکے جیڑے فلسطینیاں نیں رب دے لئی بھول چک دی قربانی دے حساب
 گزرنے۔ اک اونیاں چوں اشدود لئی۔ اک غزہ لئی۔ اک اشقلون لئی۔ اک جت لئی۔ اک عقرون لئی سی۔¹⁸تہ سونہ دے چوے
 فلسطینیاں دے کل شہراں دے شمار دے حساب نال سن۔ پانچ سرداراں دے علاقیاں توں فصیل دار شہر توں لے کے میدان دے پنڈ تیک۔
 تہ ایس گل دی گواہی وچ اوہ وڈا روڑہ جیدے تہ اونیاں نیں رب دا صندوق رکھیا۔ آج دے دن تیک بیت شمس یوشع دے کھیت وچ ہے گا۔
 اے۔¹⁹تہ جیویں ک بیت شمس دے واسیاں وچوں بنی یکن۔ یامہ خوشی نئیں منائی۔ جدوں اونیاں نیں رب دا صندوق ویکھیا۔ تہ اونیاں
 دے ستر بندیاں توں ماریا۔ تہ لوکی پیٹ۔ کیوں جو رب نیں لوکاں توں ایس وڈی بلا نال ماریا۔²⁰تہ بیت شمس دے لوکاں نیں آکھیا۔ پئی
 کس دا زور اے جیڑا ایس قدوس رب خدا دے لگے کھڑا ہووے۔ تہ اوہ ساڈے کولوں کپدے کول جاوے۔²¹تہ اونیاں نیں قریت یعاریم
 دے واسیاں دے کول قاصد بھیجیا۔ تہ آکھیا۔ پئی فلسطینیاں نیں رب دا صندوق موڑ دتا اے۔ سو دتسی آؤتہ اونوں اپنے کول لے جاؤ۔

¹ -تد قریت یعاریم دے لوک لَہتے رَہ دے صندوق تُون لیجا کے ابی ناداب دے گھر وچ جیڑا ٹیل لَہ وے، رکھیاتے اوس دے پُتر اِلی عازار 7 تُون چُنیا پئی تاں جو رَہ دے صندوق دی رکھوالی کرے۔² -تے اینج ہوا پئی اوس ولے تون پئی رَہ دے صندوق نیں قریت یعاریم وچ رُکھا۔ بڑے دِن ہو گئے وہم وہ لانگھ گئے کُل بنی اسرائیل رَہ وِل پرتے۔³ -تد سیموئیل نیں کُل بنی اسرائیل نال کلام کر کے آکھیا۔ جے تسی اپنے سارے دِل نال رَہ وِل پھیرو تے اپنے وچکار دوج معبوداں یعنی بعلیمتے عشتاروت تُون دور کروتے اپنے دِل نال تُون رَہ لئی تیار کروتے صرف اوہی ہی عبادت کروتے اوہ تہانوں فلسطینیاں دے تہوں چھڈ لَہ گا۔⁴ -تد بنی اسرائیل نیں اپنے کول بعلیمتے عشتاروت تُون دور کیتا تے صرف رَہ دی عبادت کیتی۔⁵ -تے سیموئیل نیں آکھیا۔ پئی کُل بنی اسرائیل تُون مصف وچ جمع کروتے میں تہاڈے لئی رَہ کولوں دُعا منگاں گا۔⁶ -سو اوہ مصف وچ جمع ہوئے پانی کڈیاتے رَہ دے لگے اُنڈلیاتے اوس دِن روزہ رکھیاتے اوٹھ آکھیا پئی اسیں رَہ دے خلاف گناہ کیتا تے سیموئیل مصف وچ بنی اسرائیل دا سرینج بنیا۔⁷ -تے فلسطینیاں نیں سُنیّا۔ پئی بنی اسرائیل مصف وچ جمع ہوئے نیں تے فلسطینیاں دے سردار اسرائیل لَہ چڑھ لَہ۔ جدوں بنی اسرائیل نیں سُنیلتے فلسطینیاں تون ڈر گئے۔⁸ -تے بنی اسرائیل نیں سیموئیل تُون آکھیا۔ پئی رَہ ساڈے دے سامنے ساڈے لئی ترلا کرن تون باز نہ آوے۔ تاں جو اوہ سانوں فلسطینیاں دے تہوں رائی دیوے۔⁹ -تد سیموئیل نیں بھیڑ دا اک دودھ پین والا بچہ لیاتے سارے دا سارا رَہ لئی سوختی قربانی دے طور دے چڑھایاتے سیموئیل بنی اسرائیل لئی رَہ دے حضور چیکیاتے رَہ نی اوہی سُنی۔¹⁰ -تے اینج ہوا پئی جدوں سیموئیل سوختی قربانی چڑھا رہا سی تے فلسطینی اسرائیل دے نال جنگ کرن لئی سامنے لَہ تے رَہ اوس دِن فلسطینیاں لَہ بڑے زور دی واج نال گرجیاتے اونیاں تُون ڈرا دتاتے اوہ بنی اسرائیل کولوں ہار گئے۔¹¹ -تد بنی اسرائیل دے بندے مصف تون نکلتے فلسطینیاں دا پیچھا کیتا۔ تے بیت ہارون دے تہل پٹھاں تیک اونیاں ٹومار دے گئے۔¹² -تد سیموئیل نیں اک روڑہ لیاتے مصفے شین دے وچکار گڈیاتے اوس داناں عابن عازر رکھیاتے آکھیا پئی ایتھوں تیک رَہ نیں ساڈی مدد کیتی۔¹³ -سو فلسطینی مغلوب ہوئے اوہ اسرائیل دیاں سرحدیں وچ فیر ناں لَہتے سیموئیل دے کُل دناں وچ رَہ دا ہتھ فلسطینیاں دے کلاف رہا۔¹⁴ -تے اوہ شہر جیڑا عقرور تون لے کے جت تیک فلسطینیاں نیں لے لَہ سن۔ فیر اسرائیل دے قبضے وچ لَہتے اسرائیل نیں اپنیاں حدان فلسطینیاں دے تہوں چھڈالیاں تے اسرائیلے آموریاں دے وچکار صلح ہوئی۔¹⁵ -تے سیموئیل اپنی زندگی دے سارے دناں وچ اسرائیل دا سرینج رای۔¹⁶ -تے اوہ ہر برس جانداسی تے بیت ایلے جلجالے مصف وچ گھومداتے اوہ اوناساریاں تہانواں وچ اسرائیل وچ سرینچی کر دا سی۔¹⁷ -فیر اوہ رام تون پرتے۔ کیوں جو اوس دا گھر اوٹھ سی تے اوٹھ اسرائیل سرینچی کرد اسی تے اوٹھ اوہ رَہ لئی اک مذبح بنایا۔

¹تہ جدوں سیموئیل بڈھا ہو گیا تہ اوس نیں اپنے پُتر ان تُون اسرائیل لُہ سرینج مِتھیا -²تہ اودے پلِٹھی دا ناں یوئیل سہ سہ دوج دا 8
 ناں ایی یاتہ اوہ دونوں بیر شایع وچ قاضی سَن -³تہ اودے پُتر اودی راہ لُہ نئیں چلے-ایہ لالچ ول تَور پُستہ ریشوت لیندے عدالت
 کرن وچ پخ مار دے سَن -⁴تہ اسرائیل دے کُل بزرگ اکٹھہوئے رامہ وچ سیموئیل دے کول لُہ -⁵تہ اونوں آکھیا -ویکھ تُون بڈھا ہو گیا
 ایہ تیرے پُتر تیری رامتہ نئیں چلے-سو تُون ساڈے لُہ اِک بادشاہ قیم کر-جیڑا ساڈے وچکار حُکمرانی کرے-جیویں پئی ساریاں
 قوماں وچ اے -⁶تہ ایہ گل سیموئیل دی نظر وچ بھیڑی سی جیڑی اونیاں نیں آکھی -پئی ساڈے لُہ اِک بادشاہ قیم کر جیڑا ساڈے
 وچکار حُکمرانی کر -تد سیموئیل نیں رُب کولوں دُعا کیتی -⁷رُب نیں سیموئیل تُون آکھیا-پئی ساریاں گلاں وچ جیڑیاں لوکی تینوں
 کھندے نیں اونیاں دی سُن-کیوں جو اونیاں نیں تینوں رد نئیں کیتا-سگوں مینوں پئی میں اونیاں لُہ حُکمرانی نہ کراں -⁸جس دِن تون پئی
 میں اونیاں تُون مصر وچوں کڈیا آج تیک اونیاں نیں اپنے سارے کمان دے حساب نال ای اے کیتا اے-اونیاں نیں مینوں چھڈیا تہ غیر
 معبوداں دی پوجا کیتا-اینج ای اوہ تیرے نال وی کر دے نیں-⁹تہ تُون اونیاں دی گل سُن -پر اونیاں لُہ گواہی دے تہ اونیاں دَس دے پئی
 جیڑا بادشاہ اونیاں لُہ سلطنت کرے گا-اودے طریقہ کی ہون گے-¹⁰تہ سیموئیل نیں رُب دیاساریاں گلاں لوکاں تُون دسیاں جیڑے اودے
 کولوں بادشاہ چاہندے سَن -¹¹تہ اوس نیں آکھیا پئی جیڑا بادشاہ تہاڈے لُہ سلطنت کرے گا -اودا ایہ طریقہ ہوے گا-پئی اوہ تہاڈے پُتران
 تُون لے کے اپنے لُہ پئی گڈی لے کے اپنے گھوڑیاں لئی رکھ گاتے اوہ اودی گڈی لگے دوڑن گے-¹²اوہ اپنے لئی ہزار ہزار دا رسالہ دارتہ پنجاہ
 پنجاہ دے جمعدار بنلے گا-اونیاں تون ہل جتولے گاتے فصل کٹولے گاتے لڑائی دے پتھارتہ اپنی گڈیاں دا سامان بنولے گا-¹³تہ تہاڈی دھیاں تُون
 لے لوے گا-پئی اوہ اونیاں لئی عطر بناؤں والیاں تہ کھانا بناؤں والیاں تہ روٹی پکان والیاں ہوں-¹⁴تہ تہاڈے کھیت تہاڈے تاکستان تہ تہاڈے
 سارے جنگ زیتون دے باغاں تُون اوہ لے گا تہ اپنے خمت گاراں تُون اوہ دے دے گا-¹⁵تہ تہاڈی کھیتی تہاڈے انگوراں دا دسواں حصہ
 کے اپنے درباریاں تہ ملازماں تُون دیوے گا-¹⁶تہ تہاڈے غلاماں تہ تہاڈی لونڈیاں تہ تہاڈے جنگ جنگ ٹگیاں تہ تہاڈے کھوتیاں تُون لے گا تہ اپنے
 کام تہ لاوے گا-¹⁷تہ تہاڈی بھیڑ بکریاں دا وی دسواں حصہ گا تہ تسی اودے گلام ہووے گا-¹⁸تہ اوس دِن تسی اپنے بادشاہ دے سبب
 جنہوں تسی اپنے لئی مِتھیا ترلا کروے گا-پر اوس دِن رُب تہاڈی نہ سُنہ گا-¹⁹پر لوکاں نیں سیموئیل دی گل نئیں سُنیتہ آکھیا -اُکا نئیں -
 سگوں بادشاہ ساڈے لُہ سلطنت کرے گا-²⁰تہ اسیں وی ساریاں قوماں وانگ ہواں گتے ساڈا بادشاہ ساڈے وچکار حُکمرانی کرے گاتے
 ساڈے لگے چلے گاتے ساڈیاں لڑائیاں لڑے گا-²¹سو سیموئیل نیں لوکاں دیاں ساریاں گلاں سُنیاں تہ رُب دے گناں تیک ایڑیاں -²²تد رُب
 نیں سیموئیل تُون آکھیا پئی اونیاں دی سُن تہ اونیاں لُہ اِک بادشاہ مقرر کر-تد سیموئیل نیں اسرائیل دے بندیاں تُون آکھیا -پئی تسی ہر
 اِک اپنے اپنے شہر تُون چلے جاؤ-

۱۔ عتہ بنامین وچوں اک بندہ سی جیدا ناں قیش ین ابی ایل ین ضرور ین بکورت ین افح بنیامین اوہ ہادرتہ دلیر بندہ سی۔ عتہ اودا 9
 اک پتر ساؤل نامی سی جیڑا بوہت سوہنا جوان سی۔ پئی بنی اسرائیل وچ اوس تون بوتنا سوہنا کوئی بندہ نئیں سی۔ عتہ موڈیاں تون لے
 کے لے تیک سبھاں تون قد وچ لما سی۔ عتہ اینج ہوا پئی ساؤل دے پیو قیش دیاں کھوتیاں گواچ گئیاں عتہ قیش نین اپنے پتر ساؤل تون
 آکھیا پئی غلاماں وچوں اک تون اپنے نال لے لے اٹھ کے کھوتیاں تون لیہن جا۔ سو اوہ افرائیم دے پہاڑ تون ہوندیاں پوہاں شالیشتہ دے علاقہ
 وچوں لنگھ۔ پر اونان تون نئیں ملیاں۔ ۵۔ جدوں اوہ بنیامین دے علاقہ وچ لے لے ساؤل نین اپنے غلام تون جیڑا اوہ دے نال سی آکھیا۔ آؤ
 اسی پرت جائے۔ تاں جو میرا پیو کھوتیاں تون چھٹک ساڈے بارے پریشان نہوے۔ ۶۔ عتہ غلام نین اونون آکھیا۔ ویکھ ایس ویلے ایس شہر
 وچ اک رب دا بندہ اے۔ عتہ اوہ عزت دار اے۔ بندہ اے۔ عتہ جو کجھ اوہ آکھدا اے اوہ پورا ہوندا اے۔ سو آؤ اسیں اوہ دے کول چلیے۔ کی پتا اوہ
 ساڈی اوس راہ بارے مدد کرے جسے سانوں جانا چاہدا اے۔ ۷۔ تد ساؤل نین اپنے غلام تون آکھیا۔ پئی جدوں اسیں اوہ دے کول جائے۔ تد
 اسیں اوس بندے لئی کی لے کے جائے؟ ساڈے تھیلیاں وچ روٹی وی مٹک گئی اے۔ عتہ ساڈے کول کوئی بدہ نئیں۔ پئی بندے لئی لے جائے
 ساڈے کول کی اے؟ ۸۔ غلام نین ساؤل تون فیر جواب وچ آکھیا۔ پئی چوتھائی مٹقال چاندی میرے کول اے جیڑی میں اوس رب دے
 بندے دی نذر کر دیاں گا۔ پئی اوہ ساڈی راہ دی راہ نمائی کرے۔ ۹۔ عتہ پیلان ایسٹراں ہوندا سی۔ پئی بنی اسرائیل وچوں جے کوئی رب دا
 بندے کولوں کجھ پوچھن جاندے آکھدا سی۔ آؤ اسیں غیب دی خبر رکھن ولے کول جائے۔ کیوں جو جنہوں آج کل اسیں نبی آکھدے ہاں
 اوہ پلے ویلیاں وچ غیب بین آکھواندے سن۔ ۱۰۔ سو ساؤل نین اپنے غلام تون آکھیا۔ تون بوہت چنگا آکھیا۔ آؤ غیب دی خبر رکھن ولے کول
 چلیے۔ اوہ دونویں اوس شہر وچ لے لے۔ جیدے وچ پئی رب دا بندہ سی۔ ۱۱۔ عتہ جدوں اوہ شہر دی چڑھائی لے چڑھدے سن۔ اونان تون کڑیاں
 ملیاں جیڑیاں پانی بہرن جاندیاں سن۔ اونان نین اونان تون آکھیا۔ کی غیب دی خبر رکھن والا ایتھ وے؟ ۱۲۔ اونان نین آکھیا۔ ہاں۔ ویکھو
 او تہاڈے سامنے وے۔ چھیتی جاؤ۔ کیوں جو آج ای اوہ شہر وچ آیا اے۔ ایس لئی پئی اُچے تھان وچ لوکاں دی قربانی اے۔ ۱۳۔ جدوں ٹسی شہر
 دے اندر وڑوگتے ایس تون پیلان پئی اوہ اُچی تھانے کھان لئی جئے، اوہ تہانوں ملے گا۔ کیوں جو جدو تیک اوہ نہ لے۔ لوکی نئیں کھان گے۔
 کیوں جو اوہ قربانی تون برکت دیندا اے۔ ایس تون بعد جنہاں دی بلایا گیا اوہ کھاندے نین۔ ایس لئی ٹسی اُچی چڑھ جاؤ۔ کیوں جو آج
 ای اوہ تہانوں ملے گا۔ ۱۴۔ تد اوہ دونویں شہر ول چڑھتے جیویں ای اوہ شہر دے اندر وڑے۔ ویکھو۔ سیموئیل اونان تون مل گیا۔ جیڑا اُچی
 تھان لے چڑھن لئی جا رہا سی۔ ۱۵۔ عتہ رب نین ساؤل دے آؤن دے اک دن پیلان سیموئیل لے وحی بھیج کے آکھیا۔ ۱۶۔ پئی کل ایسے ویلے بنیامین
 دے علاقہ وچوں میں اک بندے تون تیرے کول بھیجاں گا۔ تون اونون میرے لوکاں اسرائیل دا حکمران بنن لئی مسیح کر۔ اوہ میرے
 لوکاں تون فلسطینیان دے تھوں چھٹلے گا۔ کیوں وچ میں اپنے لوکاں لے دھیان کیتا۔ ایسلئی پئی اونان دا چیکنا میرے تیک اپڑا۔ ۱۷۔ عتہ
 جدوں سیموئیل نین ساؤل تون ویکھیا۔ رب نین اوس تون آکھیا۔ پئی اے اوہ ای بندہ اے۔ جس دے بارے میں تینوں دسیا سی۔ اوہ ای
 میرے لوکاں لے سلطنت کرے گا۔ ۱۸۔ سو ساؤل پھانک دے وچکار سیموئیل دے نیڑے آیا۔ آکھیا۔ مینوں دس۔ پئی غیب دی خبر رکھن ولے
 دا گھر کتھ وے؟ ۱۹۔ سیموئیل نین ساؤل تون آکھیا۔ میں ای اوہ غیب دی خبر رکھن والا ہاں۔ سو ٹسی میرے لگے اُچی تھانے چڑھو۔ عتہ آج
 میرے نال روٹی ٹکر کھا وے۔ کل میں تینوں گھل دیاں گاتے سب کجھ جو تیرے دل وچ اے تینوں دس دیاں گا۔ ۲۰۔ عتہ تیریاں کھوتیاں
 جیڑیاں تین دن تون گواچیاں نین۔ تون اونان دی فکر ناں کر۔ کیوں جو اوہ مل گئیاں۔ اسرائیل دیاں ساریاں چنگیاں چیزاں کیدے لئی
 نین۔ پر تیرے لئی تیرے پیو دے گھر لئی۔ ۲۱۔ ساؤل نین آکھیا۔ کی میں بنیامین دا نئیں جیڑا اسرائیل دے قبیلیاں وچوں سب تون نیکا
 اے۔ میرا تیر بنیامین دے قبیلے دے سارے تیراں وچوں سب تون نیکا اے۔ سو تون اینج دی گل مینوں کیوں آکھدا ایں؟ ۲۲۔ عتہ سیموئیل
 ساؤل دے اوہ غلام تون نال لے کے مہمان خانہ دے اندر آیا۔ مہمانان وچوں جیڑے شائد تیرے بندے سن۔ اونان تون صدر تھانے بٹھایا۔ ۲۳۔
 عتہ سیموئیل نین کھانا بناؤن ولے تون آکھیا۔ پئی اوہ حصہ جیڑا میں تینوں دتا سی عتہ جس دے بارے میں تینوں آکھیا سی پئی اونون اپنے
 کول رکھ لے۔ ۲۴۔ تد کھانا بناؤن ولے نین مونڈھلے جو کجھ اوہ دے لے سی لیا عتہ ساؤل دے سامنے رکھیا عتہ سیموئیل نین آکھیا۔ ویکھ۔ ایہ
 رکھیا گیاسی۔ اپنوں سامنے رکھتے کھا۔ کیوں جو اوہ ایس ویلے تیک تیرے لئی سنہالیا نئیں گیا سی۔ جدوں میں لوکاں تون بلایا۔ سو
 ساؤل نین اوس دن سیموئیل دے نال کھانا کھادا۔ ۲۵۔ فیر اوہ اُچے تھان تون شہر ول تھلے اُترے۔ اوس نین ساؤل دے نال چھٹ لے گلاں
 کیتیاں عتہ اپنے ساؤل لئی چھٹ لے بستر لواہا۔ اوہ سوتا۔ ۲۶۔ عتہ سوہریوں دے ویلے اوہ اُٹھتے سیموئیل نین ساؤل تون چھٹ لے بلایا۔ اوس
 تون آکھیا۔ اُٹھ۔ پئی میں تینوں گھلاں۔ اوہ اُٹھیا۔ تد اومت سیموئیل دونویں باہر گئے۔ ۲۷۔ عتہ جدوں اوہ شہر دے کنڈے لے اُتر دے پئے سن۔
 سیموئیل نین ساؤل تون آکھیا۔ غلام تون آکھ۔ پئی لگے لے ساڈے سامنیوں لنگھ جاوے۔ پر تون بلے کھڑا رہ پئی میں رب دا کلام تینوں
 سناواں۔

¹تہ سیموئیل نے تیل دی کُئی لئی تہ اودے سیر لُہ اُنڈیلی تہ اونوں چُمیا تہ اونوں آکھیا۔ پئی ایدے نال رُب نے تینوں مسح کر کے 10 اپنی قوم اسرائیل دا رہنما مِتھیا۔ تُوں ای رُب دی قوم دی حفاظت کریں گا۔ تُوں ای اوہناں دے آس پاس دے دشمنان توں اوہناں تُوں چھڈائیں گاتہ تیرے لئی ایس گل دا پئی رُب نے تینوں مسح کر کے اپنی میراث دا رہنما مِتھیا۔ نشان ایہوے گا۔² آج جدوں تُوں میتھوں جُدا ہوویں گاتہ بنیامین دی حد دے وچکار صلح وچ راحیل دی قبر دے کول تینوں دو بندے ملن گتہ تینوں آکھن گے۔ پئی اوہ کھوتیاں جنہاں تُوں تُوں لیہن لئی تُوں گیا سی، مل گئیاں نیں تہ تیرے پیو نیں کھوتیاں دی فکر چھڈی تہ تہاڈی دونواں دی فکر وچ اے تہ آکھدا اے پئی میں اپنے پُتر لئی کی کراں۔³ تہ جدوں تُوں اوہوں لگے ودھیں گاتہ دہورے دے بلوط تیک اڑے گا۔ تو اوہ تہ تینوں تین بندے ملن گے۔ جیڑے بیت ایل وچ خدا دے حضور جاندے ہون گے۔ اوہناں وچوں اک دے کول بکری دے تین بچے دوچ کول تین روٹیاں تہ تیج کول مہ دا مشکیز ہووے گا۔⁴ تہ اوہ تینوں سلام کرن گتہ تینوں دور وٹیاں دیں گے۔ تُوں اوہناں دے تھوہ لے لوں۔⁵ فیر تُوں جیعے ربت لُہ گا۔ جیتھ فلسطیناں دی چوکی اے تہ اوہوں تیرے شہر وچ وڑن دے ولے تینوں نبیاں دا اک جتھ ملے گا۔ جیڑا اُچی تھان تُوں پٹھا اُتر دا ہووے گاتہ اودے لگے سارنگیاں۔ خنجریاں۔ بانسریاں تہ بریطاں ہون گئیاں تہ اوہ نبوت کر دے ہون گے۔⁶ تہ روح رُب دی روح دا تیرے لُہ ظاہر ہووے گتہ تُوں اوہناں دے نال نبوت کریں گاتہ تُوں دوجا بندہ بن جاویں گا۔⁷ تہ جدوں ایہ نشانیاں تیرے لُہ واقع ہون تہ جو کجھ تیرے سامنے لُہ، تُوں کر کیوں جو رُب تیرے نال اے۔⁸ تہ تُوں میتھوں پھلاں جلال تُوں اُتر جانے باد چوں میں تیرے کول آواں گا۔ تاں جو سوختی قربانیاں چڑھاواں تہ سلامتی دے ذبیح ذبح کراں تہ تُوں ست دین تیک اوہ تہ رُکنا۔ جدوں تیک پئی میں تیرے کول لگے تینوں ناں دساں پئی تُوں کی کرنا اے۔⁹ تہ اینج ہوا پئی جدوں اوہ سیموئیل دے کولوں گھلن لئی پیٹھ پھیری۔ رُب نے اودا دل بدل دتا تہ اوہ دین او سب نشانیاں واقع ہوئیاں۔¹⁰ تہ اوہ جیعے ول آباتے ویکھو نبیاں دا اک جتھ اونوں ملیا۔ تہ رُب دی روح اودے لُہ نازل ہوئی تہ اوہ اوہناں دے نال نبوت کرن لگا۔¹¹ جدوں اوہناں سبھاں نے جیڑے اونوں پھلاں توں جاندے سن ایہ ویکھیا۔ پئی اوہ نبیاں دے نال نبوت کر رہا اے تہ اک نیں دوجے تُوں آکھیا۔ پئی فیش دے پُتر تُوں ایہ کی ہو گیا اے۔ کی ساؤل وی نبیاں وچوں اے؟¹² تہ اوہوں اک بندے نیں آکھیا۔ بھلا۔ اوہناں دا پیو کون اے؟ ایس لئی ایہ مثل بن گئی۔ کی ساؤل وی نبیاں وچوں اے؟¹³ تہ جدوں اوہ نبوت ختم کر چُکیا تہ اُچی تھان وچ آیا۔¹⁴ تہ ساؤل دے چاچے نے اونوں تہ اودے غلام تُوں آکھیا۔ ٹسی کتھ گئے سی؟ اوہناں نے آکھیا پئی کھوتیاں دی کھوج چتہ جدوں اوہ سانوں ناں ملیاں تہ اسیں سیموئیل دے کول لُہ۔¹⁵ ساؤل دا چاچا بولیا۔ مینوں دسو پئی سیموئیل نے تہاںوں کی آکھیا؟¹⁶ ساؤل نے اپنے چاچے تُوں آکھیا اوہ سانوں دسیا پئی کھوتیاں مل گئیاں۔ پر سلطنت دی گل جیڑی سیموئیل نے اونوں آکھی سی اونوں نہیں دسی۔¹⁷ فیر سیموئیل نے لوکاں تُوں مصف وچ رُب دے حضور بلایا۔¹⁸ تہ بنی اسرائیل تُوں آکھیا پئی رُب اسرائیل دے جُدا نیں اینج دسیا اے۔ میں ای آں جس نے اسرائیل تُوں مصر وچوں کڈیا تہ تہاںوں مصریاں دے تہاں توتہ سلطنتاں دے تہاں جیڑیاں تہاںوں تنگ کردیاں سن۔ جھڈایا۔¹⁹ تہ ٹسی آج دے دن اپنے رُب تُوں جس تہاںوں ساریاں بلاواں توتہ مصیبتاں توں جھڈایا، جھڈ دتاتہ ٹسی آکھیا۔ نہیں! ساڈے لُہ اک بادشاہ مقرر کر۔ سو ایس ولے ٹسی اپنے قبیلیاں تہاںوں دے حساب نال رُب دے سامنے حاضر ہووؤ۔²⁰ فیر سیموئیل اسرائیل دے کُل قبیلیاں دے لگے لایا تہ بنیامین دے قبیلے لُہ قُرع پایا۔²¹ فیر اوہ بنیامین دے قبیلے تُوں اودے تہر دے حساب نال لگے لایا تہ مطری دے تہر لُہ قُرع پایا۔ فیر ساؤل نے قیش تہ پایا۔ تہ اوہناں نے اونوں لیہیا۔ پر اوہ نہ ملیا۔ تہ اوہناں نے رُب تُوں فیر پوچھیا۔ پئی کی اوہ بندہ ایتھ لُہ گاتہ رُب نے آکھیا۔ ویکھو اوہ اسباب دے وچکار لُکھا ہوا اے۔²² تہ اوہناں نے رُب تُوں فیر پوچھیا۔ پئی کی اوہ بندہ ایتھ لُہ گاتہ رُب نے آکھیا۔ ویکھو اوہ اسباب دے وچکار لُکھا ہوا اے۔²³ تہ اوہ دوڑے اونوں اوہوں پھڑ لیلے تہ اوہ لوکاں دے وچکار کھڑا ہواتے ویکھو اوہ اپنے موڈے توں لے کُلتے تیک سب لوکاں تُوں قد لما سی۔²⁴ تہ سیموئیل نے سارے لوکاں تُوں آکھیا۔ کی ٹسی ویکھدے اوہ پئی جنہوں رُب نے چُنیا۔ اودے وانگ سارے لوکاں وچوں کوئی نہیں؟ تہ سب لوکی للکارے بولے۔ بادشاہ زندہ روے۔²⁵ فیر سیموئیل نے لوکاں تُوں سلطنت دے طریقہ دسے اوہناں تُوں کتاب وچ لکھیا تہ اونوں رُب دے سامنے رکھیت سیموئیل نے کُل لوکاں تُوں یعنی ہر اک تُوں اپنے گھر وچ گھلایا۔²⁶ تہ ساؤل وی جیعے وچ اپنے گھر تُوں گیا تہ اودے نال اوہناں دا اک لشکر گیا۔ جنہاں دے دلاں تُوں رُب نے چھوہا۔²⁷ پر بعض خبیث بندے آکھن لگے۔ پئی ایہ سانوں کینج رائی دیوے گاتہ اودی حقارت کیتی تہ دیتھ نال لیلے۔ پر اوہ چُپ رہا۔ گویا پئی اوس نیں سُٹیا ای نہیں۔

۱۱ ^۱تہ قریباً ایک مہینہ دے باد اینج ہویا۔ پئی ناحاش عموئی چڑھ آیاتہ یا بیش جلعاد دے سامنے خیمہ لائے۔ تد یابیش دے رن والیاں نیں
 ناحاش تون آکھیا۔ پئی ساڈے نال قول بنھتہ اسپن تیری خدمت کراں گے۔ ^۲ناحاش عمانی نیں اونیاں تون آکھیا پئی ایس شرط لے
 میں تہاڈے نال قول بن داہاں۔ پئی میں سبھاں دی سچی آکھ کڈوا دیاں تے کُل بنی اسرائیل لے ایس ذلت دا داغ لاواں۔ ^۳تہ یابیش دے
 بزرگاں نیں آکھیا سانوں ست دناں دی مہلت دے۔ پئی اسپن اسرائیل دی کُل حدان وچوں قاصد گھلیٹتہ جے کوئی ساڈا چھڈان والا ناں
 ہویاتہ اسپن تیرے کول نکل کے آواں گے۔ ^۴تد اونیاں دے قاصد ساؤل دے جبع وچ ایڑے ایڑے گلاں لوکاں دے کناں تیک اپڑائیاں تے سب
 لوکاں نیں زاری وچ اینیاں واجاں اُچیاں کیتیاں۔ ^۵تہ ویکھو ساؤل ڈھگیاں دے پیچھ کھیت تون آریا سیتہ ساؤل نیں آکھیا۔ لوکاں تون کی
 ہویا پئی روندے نیں کہ اونیاں نیں یابیش دے رن والیاں دی گل اونوں دسی۔ ^۶تہ ایس گل دے سُن دے ای رُب دی روح اوڈے لے نازل
 ہوئی تہ اوڈا غصہ بھڑکیا۔ ^۷تہ اوہ دو ڈھگ لے تہ اونیاں تون ٹوٹ ٹوٹ کیتا تہ اونیاں تون اسرائیل دیاں کُل سرحدان وچ قاصد ان ولوں گھل
 کے آکھیا۔ پئی جو کوئی سیموئیل تہ ساؤل دے پیچھ حاضر ناں ہووے تہ اوڈے ڈھگیاں نال اینج ای کیتا جلتہ گا۔ تد رُب دا رعب لوکاں لے
 پیاتہ اوہ اک تن پوک باہر نکلے۔ ^۸تہ اوہ اونیاں تون بازق وچ گنیلے بنی اسرائیل تین لاکھتہ پیوہ دے بندے تریہ ہزار سُن۔ ^۹تہ اوہ اونیاں
 قاصداں تون جیڑے اوڈے کول لے سُن۔ آکھیا۔ پئی تسی یابیش جلعاد دے لوکاں تون اینج آکھو۔ پئی گل جس ویلہ دھب تیز ہووے گی۔
 تہانوں رائی مل جاوے گی۔ تد اوہ قاصد پرت لے تہ یابیش دے لوکاں تون خبر دیتی تہ اوہ خوش ہوئے۔ ^{۱۰}سو یابیش دے لوکاں نیں آکھیا۔ پئی
 کل اسپن تہاڈے کول نکل کے آواں گے جو کجھ تہاڈی نظر چہ چنگا ہووے اوہ ساڈے نال کرو۔ ^{۱۱}تہ جدوں اگلا دن ہویا تہ ساؤل نیں لوکاں
 دے تین جتھ بنلے تہ اوہ فجر دے پیر وچ چھاؤنی وچ وڑے بنی عموں تون دن دے گرم ہون تیک قتل کردے ریتہ اونیاں وچوں جیڑے
 بچے، اوہ پریشان ہو گئے پئی اونیاں وچوں دو وی اک دوچ دے نال نئیں رہے۔ ^{۱۲}تد لوکاں نیں سیموئیل تون آکھیا۔ کون اے اوہ جس نی
 آکھایا پئی کی ساؤل ساڈا بادشاہ ہووے گا۔؟ اونیاں بندیاں تون باہر کڈو۔ تاں جو اسپن اونوں قتل کریئے۔ ^{۱۳}تہ ساؤل نیں آکھیا پئی آج دے
 دن کوئی قتل ناں کیتا جاوے گا۔ کیوں جو آج دے دن رُب نیں اسرائیل تون رائی دتی۔ ^{۱۴}تہ سیموئیل نیں لوکاں تون آکھیا۔ پئی ساڈے
 نال جلال تون آؤ۔ تاں جو سلطنت تون نویں سیرے تون قیم کریئے۔ ^{۱۵}تد سب لوک جلال تون گشتہ اوتھ جلال وچ اونیاں نیں رُب دے
 حضور ساؤل تون بادشاہ بناپاتہ رُب دے سامنے سلامتی دے ذبیحہ کیتے ساؤل تہ اسرائیل دے سارے بندیاں نیں بوہ خوشی کیتی۔

¹-تد سیموئیل نیں کُل اسرائیل تُوں آکھیا پئی او سب جو کجھ تسی مینوں آکھیا -میں تہاڈی سُنئے تہاڈے لُے اِک بادشاہ مِتھیا۔² تے 12
 ہُن تہاڈا بادشاہ تہاڈے لگے چلدا اے۔ میں تے بڈھا ہو گیا ہاں۔ اے میرے پُتر تہاڈے نال نیں۔ تے میں لڑکپن تُوں آج تیک تہاڈے نال چلدا
 رہا ہاں۔³ -ویکھو -میں حاضر آں۔ رُب دے سامنے اوس دے ممسوح دے بارے اگوائی دو -میں کس دا ڈھگا لیا یاں میں کس
 دا کھوتا لیا یاں کس دے نال میں دغا بازی کیتی یاں کس تے میں ظلم کیتلے کس دے تہوں میں رِشوت لیتی یاں جوڑی جوتن لئی لیا ؟
 میں تہانوں موژن لئی تیار آں۔⁴ تے اونان نیں آکھیا تُوں ساڈے نال۔ اے انصافی نیں کیتی۔ تے تُوں ساڈے لُے ظلم نیں کیتا تے ناں تُوں
 ساڈے تہوں کوئی شہ لئی۔⁵ -تد اوہ اونان تُوں آکھیا۔ پئی رُب تہاڈے لُے گواہت اودا ممسوح آج دے دن تہاڈے لُے گواہ اے۔ پئی تسی میرے
 ہتھ وچ کوئی چیز نیں پائی -اوہ بولہ۔ اوہ گواہ اے۔⁶ -فیر سیموئیل نیں لوکاں تُوں آکھیا۔ رُب ای گواہ اے۔ جس نیں موسیٰ تہاڈوں تُوں مِتھیا
 تے تہاڈے پیو دادا تُوں مصر دے دیس وچوں باہر کڈیا۔⁷ ہُن کھڑے ہووؤ۔ پئی میں رُب دے سامنے اونان ساریاں نیکیاں دے بارے جیہڑیاں
 رُب نیں تہاڈیاں پُشتاں نال کیتیاں -سناواں۔⁸ -جدوں یعقوب مصر وچ آہلے تہاڈے پیو دادا رُب دے کول چیکتے رُب نیں موسیٰ تہاڈوں
 تُوں گھلیاتے اونان نیں تہاڈے پیو دادا تُوں مصر وچوں کڈیا تے ایس تہاڈے وسایا۔⁹ تے اوہ اپنے رُب خُداوند نوں بھُل گئے۔ اوس نیں اونان
 تُوں حاصور دے لشکر دے سردار سیسرآ دے تہتے فلسطیناں تہتے موآب دے بادشاہ دے تہتے ویجیاتے اونان نیں اونان نال لڑائی کیتی۔
¹⁰-تد اوہ رُب دے لگے چیکتے آکھیا -اسیں گناہ کیتا۔ کیوں جو اسیں رُب تُوں چھڈیا تے اسیں بعلیمت عشتاروت دی بوجا کیتی۔ پر ہُن تُوں
 سانوں ساڈے دُشمنان کولوں چھڈا تے اسیں تیری عبادت کراں گے۔¹¹ تے رُب نیں یروہ بعلیمت عبدون تے یفتاح تے سیموئیل تے نوں گھلیاتے
 تہاڈے دُشمنان دے تہوں جیہڑے تہاڈا سہ پاسہ سن۔ تہانوں چھڈیا تے تسی چین نال وسے۔¹² -فیر تسی ویکھیا۔ پی بنی عمون دا بادشاہ
 ناحاش تہاڈے لُے چڑھ آیا تے تسی مینوں آکھیا -کوئی بادشاہ ساڈے لُے سلطنت کرے۔ جدکے رُب تہاڈا خُدا تہاڈا بادشاہ سی۔¹³ -سو ہُن اے
 تہاڈا بادشاہ اے۔ جنہوں تسی مِتھیا تے جس دی تسی خواہش کیتی۔ ویکھو رُب نیں تہاڈے لُے بادشاہ مِتھیا اے۔¹⁴ -سو جے تسی رُب کولوں ڈر
 دے اوتے اودی عبادت کرو تے اودی گل سُنوتے اودے حکم تُوں ناں پھیروتے تسی تہاڈا بادشاہ جیہڑا تہاڈے لُے سلطنت کر دا اے۔ رُب
 اپنے خُدا دے پیرو ہووگے۔¹⁵ -پر جے تسی رُب دی گل ناں سُنوتے اودے حُکماں توں پھیروتے رُب دا تہہ تہاڈے خلاف ہووے گا۔ جسطراں پئی
 اوہ تہاڈے پیو دادے دے خلاف سی۔¹⁶ تے ہُن تسی کھڑے رووتے ویکھو اوہ وڈا قصہ جیہڑا تہاڈیاں اکھاں دے سامنے آج رُب کرے گا۔¹⁷ -کی آج
 گہیوں کتن دا دن نیں؟ میں رُب کولوں دُعا کراں گا۔ پئی اوہ گرجاں گھلتے مینے وگلے تد تسی جانوگے ویکھوگے پئی تہاڈی بدی جیہڑی
 تسی رُب دی نظر وچ کیتی۔ کئی وڈی اے۔ پئی تسی اپنے لئی اِک بادشاہ منگیا۔¹⁸ -تد سیموئیل رُب دے کول چیکیا تے رُب نیں اوسے دن
 گرجاں گھلیاتے مینے وگایا۔¹⁹ -تد سارے لوکی رُب کولوں تے سیموئیل کولوں ڈاھڈا ڈر گئے۔ سارے لوکاں نیں سیموئیل تُوں آکھیا پئی
 رُب اپنے خُدا کولوں اپنے خادماں لئی دعا منگ -پئی اسیں مر ناں جائے کیوں جو اسیں اپنیاں ساریاں خطاواں نالوں ودھ اپنے بدی بوتی
 کیتی۔ پئی اسیں اپنے لئی بادشاہ منگیا۔²⁰ -تد سیموئیل نیں لوکاں تُوں آکھیا۔ ڈرو ناں۔ اپنے شرارت تے تسی کیتی۔ پر رُب دی پیروی توں تسی
 ناں مڑو۔ سگوں اپنے سارے دل نال رُب دی عبادت کرو۔²¹ تے تسی فضول شیواں ول دھیاں ناں کرو۔ جیہڑیاں فائدہ نیں دیندیاں تے ناں
 ای چھڈاندیاں نیں۔ کیوں جو فضول نیں۔²² تے رُب اپنے وڈے نام دے سبب اپنے لوکاں تُوں نیں چھڈے گا۔ کیوں جو رُب چاہندا اے۔ پئی
 تہانوں اپنی قوم بناوے۔²³ تے جیہڑا میں ہاں۔ اے اُکا ای ناں ہووے گا پئی میں رُب دا خطاکار بنا تے تہاڈے لئی دُعا منگنا چھڈ دواں
 سگوں اوہ رستہ جیہڑا سیدھلتے چنگا اے میں تہانوں دساں گا۔²⁴ تے تسی رُب کولوں ڈرو تے اپنے سارے دل نال سچائی وچ اودی عبادت
 کرو۔ کیوں جو تسی اوہ وڈے کام ویکھ نیں۔ جیہڑے اوہ تہاڈے وچکار کیتے۔²⁵ تے جے وی تسی بدی کرو تے تسی تہاڈا بادشاہ سارے مر
 جاوے گا۔

¹۔ ساؤل۔۔۔ ورھیاں دا سی جدوں بادشاہ بنیلے اہ۔۔۔ ورھ تیک اسرائیل لے سلطنت کیتی۔² عے ساؤل نیں اپنے لئی اسرائیل وچوں تین 13 ہزار بندے جے۔ مکماش۔۔۔ کو۔ بیتل۔۔۔ وچ دو ہزار اودے نال سن۔ بنیامین۔۔۔ دے جابع۔۔۔ وچ یونان۔۔۔ دے نال اک ہزار باقی لوکاں توں اہ۔۔۔ گھلیا پئی ہر اک ول جے۔³ عے یانان۔۔۔ نیں جابع۔۔۔ وچ فلسطینیان۔۔۔ دے چوکیداران توں ماریاتے فلسطینیان۔۔۔ نیں شنیلے آکھیا پئی عبرانیان۔۔۔ نیں باغی پن وکھالے ساؤل نیں سارے دیس وچ نرسنگا پھونکوا۔⁴ عے کُل اسرائیل نیں وی شنیلے آکھیا پئی ساؤل نیں فلسطینیان۔۔۔ دے چوکیداران توں ماریاتے فلسطینی اسرائیل کولوں کرودھ رکھدے نیں۔ سو لوکی ساؤل دے پیچھے جلال۔۔۔ وچ جمع ہوئے۔⁵ عے فلسطینی۔۔۔ وی اسرائیل نال جنگ کرن لئی اکٹھے ہوئے، تین ہزار سن۔۔۔ چھ ہزار سوارتے لوکی ایس ہتات نال جیویں پئی سمندر دے کنڈیاں دی ریت۔ سو اوہ چڑھتے بیت آون۔۔۔ دے چڑھدیانولوں مکماس۔۔۔ وچ ڈیرے لائے۔⁶ عے جدوں اسرائیل دے ہندیاں نیں ویکھیا پئی اسیں تنگی وچ آں کیوں جو لوک گھبرا گئے سن۔۔۔ اوہ ڈغارا۔۔۔ کھووا۔۔۔ کھووا۔۔۔ کھڈیا۔۔۔ کھڈیا۔۔۔ گڑھیاں وچ جا لکے۔⁷ عے عبرانیان۔۔۔ وچوں کجھ اُردن دے پار جاتے جلعاد۔۔۔ دے دیس توں چلے گئے ساؤل ہلے تیک جلال۔۔۔ وچ رُکیا ہوا سی۔ سارے لوکی جیڑے اودے پیرو سن کانہہ رہے سن۔⁸ عے اوہ اوتھ ست دن سیموئیل دے مقرر ولے تیک رُکیاتے سیموئیل جلال۔۔۔ وچ ناں آیاتے ساؤل دے کولوں لوکی پریشان ہوئے۔⁹ عے ساؤل نے آکھیا پئی سوختنی قربانی۔۔۔ سالمتی دے ذبیح میرے کول لیاؤ۔۔۔ اہ۔۔۔ سوختنی قربانی چڑھائی۔¹⁰۔۔۔ جدوں اوہ سوختنی قربانی چڑھا کے ویلا ہوئے ویکھو سیموئیل اپڑیاتے ساؤل اونوں ملنے سلام کرن لئی باہر نکلیا۔¹¹ عے سیموئیل نیں اونوں آکھیا۔۔۔ توں کی کیتا؟ ساؤل نیں آکھیا میں ویکھیا پئی لوکی میرے توں پریشان ہوندے جارے نیں۔۔۔ توں مقررہ دناں وچ نئیں آیاتے فلسطینی۔۔۔ مکماش۔۔۔ وچ اکٹھے ہو گئے۔¹² عے میں آکھیا پئی فلسطینی۔۔۔ جلال۔۔۔ وچ میرے لے چڑھ آؤں گئے میں ہلے تیک رُب دے حضور ترلا نئیں کیتلے میں مجبور ہوکے سوختنی قربانی چڑھائی۔¹³۔۔۔ سیموئیل نیں ساؤل توں آکھیا توں۔۔۔ وقوفی دا کام کیتا پئی توں رُب اپنے خدا دا حکم جس دا اہ۔۔۔ تینوں فرمان دتا، نئیں منیا۔۔۔ توں اینج ناں کر داتے ایس ولے رُب تیری سلطنت اسرائیل لے ہمیشاں تیک قیم کر دیندا۔¹⁴۔۔۔ پر تیری سلطنت ہمیشاں نہ رہوے گی کیوں جو رُب اک بندے توں جیڑا اودے دل دے نیڑے وے۔۔۔ چن لے گاتے اونوں حکم دے گا پئی اپنے لوکاں دا رہنما ہووے۔ کیوں جو رُب نیں جو تینوں حکم دتا توں اوہ نئیں کیتا۔¹⁵ عے سیموئیل۔۔۔ اُٹھاتے جلال۔۔۔ توں بنیامین۔۔۔ دے جابع توں چڑھ گیا۔۔۔ ساؤل نیں اونوں لوکاں جیڑے اودے نال سن گیلے اوہ چھ سو بندے سن۔¹⁶ عے ساؤل۔۔۔ اودا پُتر یونان۔۔۔ لوکاں وچوں جیڑے اونوں دے نال سن بنیامین۔۔۔ دے جابع۔۔۔ وچ سن۔۔۔ فلسطینی۔۔۔ مکماش۔۔۔ وچ خیم لائے سن۔¹⁷ عے فلسطینیان۔۔۔ دے خیمیاں وچوں اُٹھیاں دے تین جتھ نکلے اونوں وچوں اک شوعال۔۔۔ دی دھرتی عفرہ دی راہیں گیا۔¹⁸ عے دوجا جتھ بیت حورون دے راہیں پیاتے تیجا جتھ اوس جبعہ دی راہیں پیا جیڑی وادی صوعیم۔۔۔ تے جگنل ول اے۔¹⁹ عے اسرائیل دے سارے دیس وچ کوئی لوہار نئیں سی۔ کیوں فلسطینیان۔۔۔ نیں پیلان توں ای تدبیر کیتی سی۔۔۔ تاں جو عبرانی۔۔۔ لوک اپنے لئی تلوارا۔۔۔ نیزے۔۔۔ ناں بنوا لیں۔²⁰۔۔۔ سو کُل اسرائیل فلسطینیان۔۔۔ دے کول پٹھاں اُتر دے سن۔۔۔ تاں وچ اپنا پھال۔۔۔ اپنا بھال۔۔۔ اپنا اکلہا۔۔۔ اپنی کدالی تیز کرائیں۔²¹۔۔۔ پر کدالیا۔۔۔ پھالیا۔۔۔ تین شاخ کنڈیا۔۔۔ کلبا۔۔۔ پیتوں دے تیز کرن لئی اونوں دے کول رہندیاں سن۔²² عے جدوں لڑن دا ویلا آیا۔۔۔ اونوں لوکاں دے ہتھ وچ جیڑے ساؤل۔۔۔ یونان۔۔۔ دے نال سن تلوار۔۔۔ نیزہ نئیں سی۔۔۔ پر ساؤل عے اودے پُتر یونان۔۔۔ دے کول سی۔²³ عے فلسطینیان۔۔۔ دا طلا۔۔۔ مکماش۔۔۔ دی راہیں باہر نکلیا۔

¹تے اک دن اینج ہوا پئی یونانن ین ساؤل نیں اوس جوان ئوں جیڑا اودا سلاح بردار سی، آکھیا۔ آواسیں فلسطینیاں دا چوکیدارا 14 کرن والی فوج لے جیڑی اوس پار اے چڑھ جائیہ اوہ اپنے پیو ئوں نیں دسیا۔²تے ساؤل جاب دی حد لے مجروں وچ اک انار دے آکھ دے پٹھاں ڈیرا لایا سی۔ تے اودے نال قریباً چھ سو بندے سن۔³تے احی یابہ احی طوبہ ایکا بود ین فیخاس ین عالی دا پتر شیلو وچ افود پایاں ہوا ں رب دا کاہن سی۔ تے لوکی نیں جانے سن پئی یونانان چلا گیا۔⁴تے اونالنگھن والیاں راہواں دے وچکار جہاں ئوں یونانان نیں ارادہ کیتا پئی فلسطینیاں دے پرے داراں لے جلتے۔ ایس پاسے اک نوکیلی چٹان تے اوس پاسے وی اک نوکیلی چٹان سی۔ اک دا نال بوصیص تے دوجی دا نال سات سی۔⁵ اک نوک شمال ول مکماش دے سامنے اُٹھی ہوئی سی۔ تے دوجی دکھن وچ جاب دے سامنے۔⁶تد یونانان نیں اپنے سلاح بردار جوان ئوں آکھیاؤ اسیں اونان نامختوناں دے چوکیداراں تے جائے۔ شائد رب ساڈے لئی کام کرے۔ کیوں وچ رب لئی اوکھا نیں پئی اوہ شمار وچ بہتیاں یاں تھوڑیاں توں رانی دے۔⁷تے ایدے سلاح بردار نیں اونوں آکھیا۔ جو کجھ تیرے دل وچ اے سو کر تے لگ چلے۔ ویکھ جیویں ئوں چاہندا ایں میں تیرے نال ہاں۔ یونانان نیں آکھیا پئی اسیں ایناں لوکاں دے کول اوس پاسے جاواں گتے۔ اپنے آپ ئوں اونان تے ظاہر کراں گے۔⁸تے اوہ سانوں آکھن پئی رکو جدوں تیک اسیں تہاڈے کول آئیے۔ اسیں اپنی تھاتے رکو رواں گتے۔ اونان دے کول نیں جاواں گے۔⁹تے اوہ اونان نیں آکھیا پئی ساڈے کول آجائے۔ اسیں جاواں گے۔ کیوں جو رب ساڈے خدا نیں اونان ئوں ساڈے تھان وچ کر دتا تے اپنی ساڈے لئی نشان ہووے گا۔¹⁰تد اونان نیں اپنے آپ ئوں فلسطینیاں دے چوکیداراں تے ظاہر کیتا تے فلسطینیاں نیں آکھیا ویکھو! عبرانی اونان موریاں وچوں جتھ اوہ لک ستیاہر نکل لے نیں۔¹¹تے چوکی دے بندیاں نیں یونانان تے اودے سلاح بردار جوان ئوں آکھیا۔ دونوں ساڈے کول آؤتے۔ اسیں تہانوں اک شہ وکھاواں گے۔ تد یونانان نیں اپنے سلاح بردار جوان ئوں آکھیا میرے پیجھاں لگا آکیوں جو رب نیں اونان ئوں اسرائیل دے تھ وچ کر دتا اے۔¹²تد یونانان اپنے تھتے اپنے پیراں توں لے چڑھیا تے اودا سلاح بردار اودے پیجھ سی۔ اوہ یونانان دے سامنے ڈگتے۔ اودا سلاح بردار اودے پیجھ قتل کردا سی۔¹³تے ایہ پیلی خون ریزی سی جیڑی یونانان تے اودے سلاح بردار نیں قریباً وپہ بندیاں دی تخمیناً ادھی ایکڑ زمین وچ سی۔¹⁴تد چھاؤنی تے میدان تے سارے لوکاں لے خوف چھالے۔ چوکیدار تے لئیے وی کنبھتے دھرتی لرزیتے۔ اینج ہوا جیویں پئی رب دے حضور توں خوف نازل ہوا اے۔¹⁵تے ساؤل دے چوکیداراں نیں جیڑے بنیامین دے جاب وچ سن نظر کیتی۔ ویکھیا پئی اوہ جتھ نیکھڑا جاندے۔ پریشان ہوندا جاندا اے۔¹⁶تد ساؤل نیں اونان لوکاں ئوں جیڑے اودے نال رہندے سن آکھیا۔ شو لووتے ویکھو پئی ساڈے وچوں کون ایٹھ نیں اے۔ اونان نیں شو لئی۔ ویکھو یونانان تے اودا سلاح بردار اوتھ نیں سن۔¹⁷تد ساؤل نیں احی یابہ ئوں آکھیا رب دا افود ایٹھ لیا۔ کیوں جو اوس ولے رب دا افود بنی اسرائیل تے نال سی۔¹⁸تے ساؤل نیں کاہن دے نال گل نہ مکائی سی پئی فلسطینیاں دی چھاؤنی وچ جیڑا رولا سی او وہد دا جانداسی۔ ہوا ہو گیا تے ساؤل نیں کاہن ئوں آکھیا اپنا ہتھ بٹا۔¹⁹تے ساؤل تے سارے لوکی جیڑے اودے نال سن اک تن پوک لڑائی دے میدان وچ اترے۔ ویکھو اک تلوار اپنے بار لے پئی سی۔ تے بوٹ ڈاھڑی گزری سی۔²⁰تے اوہ عبرانی جیڑے پیلان فلسطینیاں دے نال سن آسپوں پاسپوں اونان دے نال پوک چھاؤنی وچ لے سن۔ اسرائیلیاں دے نال جیڑا ساؤل تے یونانان دے نال سی۔ مل گئے۔²¹تد اسرائیل دے سارے بندیاں نیں جیڑا افرام دے پھاڑ لے لک سن، شنی پئی فلسطینیاں کولوں بار گئے۔ اوہ وی اونان دے نال لڑائی وچ رل گئے۔²²تے رب نیں اوس ین اسرائیل ئوں رانی دیتی۔ لڑائی بیت آون تیک پہنچی۔²³تے لوکی جیڑے ساؤل ول لے تقریباً دس ہزار بہر جس ولے لڑائی سارے افرام دے پھاڑ وچ کھلری۔ ساؤل نیں اوس ین اک وڈی غلطی کیتی پئی ساؤل نیں لوکاں ئوں قسم دے کے آکھیا۔ لعنتی ہوا، جیڑا آج شام تیک کھانا چکھ جد تیک پئی میں اپنے دشمنان توں بدلہ نالے لوں۔ سو گل دیس وچ کسی نیں روئی ناں کھادی۔²⁴تے سارے لوکی اک جنگل وچ ایڑے۔ اوتھ زمین لے شہد سی۔²⁵تے لوکی جنگل دے اندر وڑے۔ ویکھو اوتھ شہد وگدا سی پر کس دی جرات نیں سیپی اپنے من ول ہتھ لما کر کیوں جو لوکی قسم توں ڈر دے سن۔²⁶پر یونانان نیں جس ولے اودے پیو نیں لوکاں ئوں ستوں دتی، نیں شنی سی۔ ایس لئی اوہ اپنی سوئی دی نوک نال جیڑی اودے تھ وچ سی شہد دے چھتے ئوں کھروچیتے اپنا ہتھ اپنے من تیک لے گیا۔ اودیاں اکھاں وچ آو پئی۔²⁷تے لوکاں وچوں اک بندے نیں اودے نال کلام کیتا۔ آکھیا پئی تیرے پیو نیں لوکاں ئوں قسم دیتی۔ آکھیا پئی لعنتی ہووے اوہ جیڑا آج دے ین کھانا چکھتے۔ لوکی تھک گئے سن۔²⁸یونانان نیں آکھیا میرے پیو نیں دیس ئوں ڈکھ دتا۔ میں ایس شہد وچوں ذرا جہا چکھتے۔ میریاں اکھاں وچ کیسی آو آئی۔²⁹تے کڈا چنگا ہوندا ہے آج دے ین لوکی اپنے ویریاں دی لوٹ وچوں جیڑی اونان ئوں ملی، کھاندے۔ کی اوس ولے فلسطینیاں دا بوٹ زیادہ لہو ناں ہوندا؟³⁰تے اونان نیں اوس ین فلسطینیاں ئوں مکماش توں لے کے ابالوں تیک ماریا۔ لوکی بوٹ ای تھک گئے۔³¹تے لوکی لوٹے ڈگتے۔ بھیڑا رے ڈھگتے۔ بجھڑے پھڑے۔ زمین تے اونان ئوں ذبح کیتا۔ لہو سنھ کھا گئے۔³²تے ساؤل ئوں خبر دتی گئی۔ تے اونوں آکھیا گیا پئی لوکاں نیں رب دے سامنے گناہ کیتا پئی اونان نیں لہو سنھ کھادا۔ تد ساؤل نیں آکھیا ئسی خطا کیتی سو آج ئسی اک وڈا روزہ میرے کول ریڑھ کے لیاؤ۔³³فیر ساؤل نیں آکھیا ئسی لوکاں وچ ایدھر اودھر جاؤتے۔ آکھو پئی ہر اک بندہ میرے کول اپنا ڈھگلے اپنی بھیڈ لیاوے۔ تے اودے لے ذبح کرے۔ کھلے لہو سنھ کھا کے رب دا گنہگار نہ ہووے۔ تد لوکاں وچوں ہر اک اوس رات ئوں اپنے ڈھگے اودے کول لیٹے۔ اوتھ ذبح کیتے۔³⁴تے ساؤل نیں رب لئی اک مذبح بنالے۔ اے پہلا مذبح سی جیڑا اوہ رب لئی بنایا۔³⁵تے ساؤل نیں آکھیا۔ آؤ اسیں رات ئوں فلسطینیاں دا پیجھا کرئیے۔ سویر دی آو تیک اونان ئوں لئیے۔ اونان وچوں اک بندے ئوں ویں ناں چھڈیے۔ اونان نیں آکھیا جو تیری نظر وچ چنگا اے او کر۔ تد کاہن بولیا۔ آؤ۔ ایٹھ اسیں رب دے لگے حاضر ہوئے۔³⁶تے ساؤل نیں رب ئوں پوچھا۔ کی میں فلسطینیاں دے پیجھ پٹھاں اتران؟ کی ئوں اونان ئوں اسرائیل دے تھ کر دیوں گا؟ پر اوہ اوس ین اونوں کجھ جواب ناں دتا۔³⁷تد ساؤل نیں آکھیا اے ئسی جیڑے لوکاں دے سردار او! سارے ایٹھ آؤتے کھوج کر وے۔ ویکھو پئی آج کھ گناہ کیتا اے؟³⁸زندہ رب دی ستوں جس نیں اسرائیل ئوں چھڈایا ہے میرے پتر یونانان نیں کیتا۔ اوہ ضرور ماریا جاوے گا۔ پر لوکاں وچوں کس نیں اونوں جواب نیں دتا۔³⁹تد اوس نیں سارے بنی اسرائیل ئوں آکھیا پئی ئسی اک پاسو جاوے۔ میں تے میرا پتر یونانان دوجے پاسے لوکاں نیں آکھیا جو کجھ تیری نظر وچ چنگا اے ئوں کر۔⁴⁰تے ساؤل نیں رب کولوں دعامگی پئی اے اسرائیل دے رب ئوں آج اپنے خادم ئوں جواب کیوں نیں دتا۔ رب اسرائیل دے خدا ہے قصور میرا یاں میرے پتر دا اے۔ اے ارم ظاہر کرتے ہے تیری قوم اسرائیل۔ قصور وار اے۔ تمیم ظاہر کر۔ تد یونانان تے ساؤل پھڑے گئے۔ لوکی بچ گئے۔⁴¹تد ساؤل نیں آکھیا پئی میرے پتر

یونانان دے وچکار قُرعہ پاؤتے یونانان پھڑیا گیا۔⁴³ تد ساؤل نیں یونانان تُون آکھیا مینوں دس پئی تُون کی کیتا اے کتے یونانان نیں اونوں دسیاتے آکھیا پئی میں اوس سوئی دی نوک نال جیڑی میرے تھ وچ سی ذرا شہد چکھیا۔ سو ویکھ میں مرن لئی تیار آن۔⁴⁴ ساؤل نیں آکھیا رُب اینج ای کرے ایس تُون وی ودھ کرے کیوں جو اے یونانان! تینوں ضرور مرنا پوے گا۔⁴⁵ تد لوکاں نیں ساؤل تُون آکھیا کی یونانان مر جاوے گا جنہ اینج دی وڈی رائی اسرائیل تُون دتی؟ اُکا ای نیں زندہ رُب دی ستوں پئی اودے سیر دا اک وی وال دھرتی لُہ نئیں ڈگ گاکیوں جو اوہ آج رُب دے نال کام کیتا سو لوکاں نیں یونانان تُون بچا لے اوہ نئیں مارا گیا۔⁴⁶ تے ساؤل فلسطینیاں وَلوں مڑیا تے فلسطینی اپنی تھان پرت پئے۔⁴⁷ تے ساؤل نیں اسرائیل لُہ اپنی سلطنت قیم کیتی تے اپنے سارے ویریاں تُون جیڑے اودے آسے پاسے سن۔ موآبیاں نال تے بنی عمون نال تے ادومیاں نال تے صوبہ دے بادشاہ نال تے فلسطینیاں لڑائی کیتی تے جیتھ کیتے اوہ پھیرا غالب آیا۔⁴⁸ تے اوہ دلیری وکھائی تے عمالقیباں تُون ماریاتے اسرائیل تُون اونیاں لُٹیریاں دے تھوں چھڈا یا۔

⁴⁹ تے ساؤل دے اے پُتر سن۔ یونانان تے یشولی تے ملکی شوع تے اودیاں دو دھیاں دے ناں ایہ سن، پلیٹھی دا ناں میرب تے نکی دا ناں میکَل سی۔⁵⁰ تے ساؤل دی ووئی دا ناں احی نوعم بنت احی ماعص سی۔⁵¹ تے ساؤل دا پیو قیش تے ابنیر دا پیو نیر ابی ایل دے پُتر سن۔⁵² تے ساؤل دے سارے دیہاریاں وچ فلسطینیاں نال ڈاھڈی لڑائی رئی تے ساؤل جدوں کسی زور آور یا ن بہادر بندے تُون ویکھداتے اونوں اپنے کول رکھ لیندا سی۔

¹تہ سیموئیل نے ساؤل کو آکھیا پئی رب نے مینوں گھلیا تاں جو تینوں مسیح کرآں پئی ابدی قوم اسرائیل لے بادشاہوویں تہ 15
ہن رب دا قول سن۔² تب الافواج یوں فرماندا اے مینوں یاد اے پئی عمالیق نے اسرائیل نال کی کیتا۔ جدوں اوہ مصر توں نکلتے
رستہ وچ اوہ کینج اونان دے خلاف کھڑا ہوا۔³ سوہن توں جلتے عمالیق توں مارے سب کجھ جیڑا اونان دا اے برباد کرتے اونان توں
من نال موڑ سگڑوں بندیاں تہ زانیاں تہ مُنڈیاں تہ شیر خواراں تہ ڈھگیاں تہ بھیڈاں تہ اونٹاں تہ کھوتیاں توں قتل کر۔⁴ تہ ساؤل نے لوکاں
توں بلائے طیلام۔ وچ اونان توں گنیا۔ سو اوہ دو لاکھ پیادے پودہ دے دس ہزار بندے سن۔⁵ تہ ساؤل عمالیق دے شہر دے نیڑے آئے
وادی وچ گھات لائی۔⁶ تہ ساؤل نے قینیاں توں آکھیا ئسی جاؤ، نکلوتے عمالقیان دے وچکاروں نکل جاؤتاں جو میں تہانوں اونان دے
نال مار ناں دیاں۔ کیوں جو ئسی بنی اسرائیل دے نال جدوں اوہ مصر وچوں نکلے مہربانی کیتی سی۔ تہ قینی۔ عمالقیان دے وچکاروں
نکل گئے۔⁷ تہ ساؤل نے عمالقیان توں حویلے توں لے کے شور دی حد تیک جیڑی مصر دے سامنے وے، مارا۔⁸ تہ عمالقیان دے بادشاہ
اجح توں زندہ پھڑلتے اودے سارے لوکاں توں تلوار دی دھار نال قتل کیتا۔⁹ پر ساؤل نے لوکاں نے اجح توں اچھی بھیڑ بکریاں تہ گائیاں
تہ ڈھگتے موٹے بچھڑیاں تہ بریاں توں جو کجھ چنگا سی بجائی رکھیا تہ تلف کرنا چاہا پر اک چیز توں جیڑی بھیڑیہ نکمی سی
برباد کر دتا۔¹⁰ تہ رب سیموئیل نال ہمکلام ہولتے آکھیا۔¹¹ مینوں ڈکھ اے پئی میں ساؤل توں بادشاہ قیم کیتا کیوں جو اوہ میری پیروی
توں پھیر گیا تہ میرے حکمت عمل نئیں کیتا۔ تہ سیموئیل ڈکھی ہولتے ساری رات رب دے لگے چکیا۔¹² فیر سیموئیل سویرے اُٹھیا پئی
ساؤل نال صبح دے ویلے ملے سیموئیل توں خبر دتی گئی۔ آکھیا گیا پئی ساؤل کرمل توں آئے اپنے لئی اک تھم گڈیلے پرتیلے لنگھ دا ہوا
جلجال۔ وچ اُٹھیا سیموئیل ساؤل دے کول آئے ویکھو اوہ مہنگیاں تہ اچھیاں شیواں نال جیڑیاں اوہ عمالقیان توں لٹیاں سن۔ رب
لئی سوختی قربانی چڑھا رہا سی۔¹³ جدوں سیموئیل ساؤل دے کول آئے ساؤل نے اونوں آکھیا رب ولوں توں مبارک ہو۔ میں رب دا
حکم بجا لیا ہاں۔¹⁴ سیموئیل نے آکھیا تہ فیر ایہ واج کینج دی اے؟ بھیڈاں دی واج جیڑی میرے کن تیک آؤندی اے ڈھگیاں دی واج
جیڑی میں سن دا ہاں۔¹⁵ ساؤل نے آکھیا اوہ عمالقیان توں لیلے نیں۔ کیوں جو لوکاں نے چنگیاں بھیڑ بکریاں تہ گائیاں تہ ڈھگیاں توں
بجائی رکھیاں تاں جو رب تیرے خُدا دے لگے قربانی کرن پر بچے کچیاں توں اسیں قتل کیتا۔¹⁶ تہ سیموئیل نے ساؤل توں آکھیا بس کر۔ جو
کجھ رب نے آج دی رات مینوں آکھیا میں تینوں دساں ساؤل نے آکھیا دس۔¹⁷ سیموئیل نے ساؤل نوں آکھیا جدوں توں اپنی ہی نظر
وچ گھٹیا سی۔ توں اسرائیل دے قبیلان دا سردار بنایا گیا تہ رب نے اسرائیل لے بادشاہوں لئی تینوں مسیح کیتا۔¹⁸ تہ رب نے تینوں اک
رستہ گھلیا تہ تینوں آکھیا جلتے گہنگار عمالقیان توں مارے اونان توں قتل کر۔ ایتھوں تیک پئی اوہ میٹ جان۔¹⁹ سو توں رب دی کیوں
ناں سنی؟ تہ توں لٹ ول دھیان دتا تہ توں رب دی نظر وچ بدی کیتی۔²⁰ تہ ساؤل نے سیموئیل توں آکھیا میں تہ رب دی سنی تہ اودی
راستہ چلیا۔ جدے وچ مینوں رب نے گھلیا عمالقیان دے بادشاہ اجح توں لے آباں تہ عمالقیان توں میں مارا۔²¹ پر لوکاں نے لوٹ
وچوں بھیڑ بکریاں تہ گائیاں بیل جنہاں نوں تلف کرنا سی یعنی چنگ چنگ بچلے رکھتاں جو جلجال۔ وچ رب تیرے خدا دے سامنے قربانی
کرن۔²² تہ سیموئیل نے آکھیا کی رب توں قربانیاں تہ ذبیحہ لینے پسند نیں جینی رب دے کلام دی شنوائی؟ ویکھ اطاعت قربانی توں
چنگیا۔ شنوائی مینڈھیاں دی چربی توں ودھ اے۔²³ بغاوت تہ جادوگری دے گناہ اکو جے نیں تہ سرکشی بُناں دی پوجا وانگ اے
جیویں کہ توں رب دے کلام توں رد کر دتا۔²⁴ ساؤل نے سیموئیل توں آکھیا پئی میں گناہ کیتا کیوں جو رب دے حکمت تیری گل دی
نافرمانی دی۔ کیوں جو میں لوکاں توں ڈرباے اونان دی سنی۔²⁵ بن میرے گناہ توں معاف کر تہ میرے نال پرت پئی اسیں رب دے لگے
سجدہ کریں۔²⁶ تہ سیموئیل نے داؤد توں آکھیا میں تیرے نال نئیں جاواں گا۔ کیوں جو توں رب دے کلام توں رد کیتا اے تہ رب نے تینوں
اسرائیل لے بادشاہوں توں رد کیتا اے۔²⁷ تہ سیموئیل پرتن لئی پھیرا تہ ساؤل نے اودے چوہے دا دامن پھڑا تہ اوہ پھاٹ گیا۔²⁸ تہ
سیموئیل نے اونوں آکھیا رب نے تیری سلطنت اسرائیل اتوں آج دے دن چاک کر دتی تہ تیرے گوانڈی توں دے دتی جیڑا تیرے توں
چنگا اے۔²⁹ تہ اوہ جیڑا اسرائیل دی عظمت اے جھوٹ نئیں بولے گاتے نہ شرمندہ ہوے گا۔ کیوں جو اوہ انسان نئیں پئی شرمندہ ہوے۔³⁰
ساؤل نے آکھیا میں وڈا گناہ کیتا۔ پر میری قوم دے بزرگاں دے سامنے اسرائیل ایس ویلے میری عزت کرتے میرے نال پرت جا تاں
جو رب تیرے خُدا توں سجدہ کراں۔³¹ تہ سیموئیل ساؤل دے پیچھے مڑیا تہ ساؤل نے رب توں سجدہ کیتا۔³² تہ سیموئیل ساؤل نے آکھیا
عمالقیان دے بادشاہ اجح۔ نوں ایتھ میرے کول لیاؤ تہ اجح اودے کول خوش ہوکے آئے اجح کہن لگا پئی موت دی تلخی دور ہوگئی۔³³
پر سیموئیل نے آکھیا جسراں تیری تلوار نے زانیاں وچ تیری مارے اولاد کیتی جاوے گی۔ سیموئیل نے جلجال۔ وچ رب دے سامنے
اجح توں ٹکڑے ٹکڑے کیتا۔³⁴ تہ سیموئیل رامہ نوں پرتیلے ساؤل اپنے گھر توں جیتے ساؤل وچ آیا۔³⁵ تہ سیموئیل فیر اپنی وفات دے دن تیک
ساؤل توں ویکھن ناں گیا فیر وی سیموئیل ساؤل لئی غم کھاندا رہا کیوں جو رب پچھتایا سی پئی ساؤل توں اسرائیل دا بادشاہ بنایا۔

¹تے رب نبی سیموئیل ٹوں آکھیا ٹوں ساؤل لے کدوں تیک ماتم کریں گا؟ جدکے میں اونوں اسرائیل دی بادشاہت توں رد کیتا اے۔ 16 سو ٹوں اپنا سینگ تیل نال بھرتے آ پئی میں تینوں بیت لحم دے یسّی دے کول گھلن لگان۔ کیوں جو میں اودے پُتران وچوں اِک ٹوں بادشاہ مٹھیا اے۔² سیموئیل میں آکھیا میں کینج جاواں کیوں جو جے ساؤل میں شہیتے مینوں قتل کر دے گا۔ رب نبی آکھیا ٹوں اِک بچھڑا اپنے نال لے آکھ پئی میں رب لئی ذبیحہ ذبح کرن جاندا ہاں۔³ تے اپنے ذبیحہ پریشی دی دعوت کرتے میں تینوں دساں گا پئی تینوں کی کرنا پوے گاتے جیدا ناں میں تینوں دساں ٹوں اونوں میرے لئی مسح کر۔⁴ تے سیموئیل میں رب دے حکم دے حساب نال کیتا تے بیت لحم وچ آیاتے شہر دے بزرگ اونوں ملن لئی کانہ دے پوے لے آکھیا۔ کی تیرا آنا صلح نال اے؟⁵ اوہ آکھیا میں صلح ٹوں آیا ہاں تاں جو رب لئی قربانی کراں۔ سو تسی اپنے آپ ٹوں پاک کروتے میرے نال قربانی چڑھان لئی آؤتے اوہ یسّی تے اودے پُتران ٹوں پاک کیتاتے اونان ٹوں قربانی تے بلایا۔⁶ جدوں اوہ لے آوے اِلی آب ٹوں ویکھاتے اپنے دل وچ آکھیا۔ یقیناً رب دا ممسوح اودے سامنے آیا۔⁷ پر رب نبی سیموئیل ٹوں آکھیا پئی ٹوں اودی شکل تے اودے قد دی لمبائی دا لحاظ ناں کر۔ کیوں جو میں اونوں پسند کیتا۔ میں انسان دی شکل دے حساب نال فیصلہ نہیں کر دا ایس لئی انسان اونان چیزاں ٹوں ویکھدا اے جیڑیاں نظر آؤندیاں نہیں پر رب دل وکھدا اے۔⁸ تے یسّی نبی ابی ناداب ٹوں بلایاتے اونوں سیموئیل دے سامنے پیش کیتاتے اوہ آکھیا ٹوں رب نبی اونوں وی پسند نہیں کیتا۔⁹ فیر یسّی نبی شمع ٹوں پیش کیتاتے اوہ آکھیا ایہوں وی رب نبی پسند نہیں کیتا۔¹⁰ تے یسّی نبی اپنے ستاں پُتران ٹوں سیموئیل دے سامنے پیش کیتاتے سیموئیل نبی آکھیا ایہناں وچوں رب نبی کسے ٹوں پسند نہیں کیتا۔¹¹ فیر سیموئیل نبی یسّی ٹوں آکھیا کی تیرے سارے مُنڈے اپنی نبی تے اوہ آکھیا پئی ساریاں توں نیکا باقی اے تے اوہ بھیڑ بکریاں چراندا اے تے سیموئیل نبی یسّی ٹوں آکھیا بندے گھل پئی اونوں ساڈے کول لیاؤں۔ کیوں جو اسیں کھان دی تھاتے نہیں بیٹھان گے جدوں تیک پئی اوہ ایتھ آ ناں جاوے۔¹² تے اوہ گھلیاتے اونوں لیاؤنداتے اوہ لا رنگ شوخ اکھا تے ویکھن وچ چنگا سیتے رب نبی آکھیا اُٹھ اونو مسح کر کیوں جو اے اوہ ای اے۔¹³ تے سیموئیل نبی تیل دا سینگلے اودے بھراواں دے وچکار اونوں مسہ کیتاتے اوس دن توں لگے رب دا روح داؤد لے نازل ہویاتے سیموئیل اُٹھاتے رامہ ٹوں ٹور پیا۔¹⁴ تے رب دی روح ساؤل توں جدا ہوئی تے رب ولوں اِک پور بدروح اونوں ستان لگی۔¹⁵ تے نوکراں میں ساؤل ٹوں آکھیا ویکھ۔ اِک بدروح رب ولوں تینوں ستاندی اے۔¹⁶ سو ساڈا آقا اپنے خادماں ٹوں جیڑے تیرے سامنے نیں۔ حکم کرے پئی اِک ایسے بندے ٹوں لہوجیڑا بریط وجوؤں وچ اُستاد ہووے۔ تاں جس ولے بدروح رب ولوں تیرے لے چڑھتے اوہ اپنے تھ نال وجلے تے ٹوں بحال ہو جائیں۔¹⁷ تے ساؤل نبی اپنے نوکراں ٹوں آکھیا پئی اِک چنگا وجان والا بندہ میرے لئی لہوتے اونوں میرے کول لیاؤ۔¹⁸ تے درباریاں وچوں اِک نبی آکھیا۔ میں بیت لحم دے یسّی دے پُتر ٹوں ویکھیا اوہ چنگا وچاؤندا اے تے اوہ زور آور، دلیرتے جنگی بندہ اے۔ گل کرن وچ چلاکتے سونا اے تے رب اودے نال اے۔¹⁹ تے ساؤل نبی یسّی دے کول قاصد گھلتے اونوں آکھیا پئی اپنے پُتر داؤد ٹوں جیڑا بھیڑ بکریاں دے نال اے میرے کول گھل دے۔²⁰ تے یسّی نبی اِک کھوتا لیتے اودے لے دو روٹیاں رکھیا تے ہ دا مشکیزمت بکری دا اِک بچتے اونان ٹوں اپنے پُتر داؤد دے تھ ساؤل دے کول گھلیا۔²¹ تے داؤد ساؤل دے کول آیاتے اودے سامنے کھڑا ہویاتے اوہ اونوں بڑا پیار کیتاتے اوہ اودا سلاح بردار ہویا۔²² تے ساؤل نبی یسّی ول گھل کے آکھیا پئی داؤد ٹوں میرے کول رہن دے کیوں جو میرا منظور نظر ہویا اے۔²³ تے اینج ہویا پئی جدوں بھیڑی روح رب ولوں ساؤل لے چڑھتے داؤد بریط لینداتے اپنے تھ نال وجاندا تے ساؤل ٹوں آرام آؤنداتے اوہ بحال ہو جاندا سی۔ کیوں جو بھیڑی روح اودے اُتوں اُتر جاندی سی۔

¹ - فلسطینیان نے لڑن لئی اپنیاں فوجاں کٹھیاں کیتیاں تے یہودا دے شہر سوکو چہ سدر گئے سوکوۃ عزیز دے وچکار دمیم دی سرحد لٹے ڈیرے لائے۔² - ساؤل تے اسرائیل دے بندے کٹھبوئے ایلا دی وادی چہ ڈیرے لائے فلسطینیان دے نال جنگ کرن لئی اک دوجے دے سامنے آئے۔³ - فلسطینی پہاڑ لٹے اک پاسہ کھلوئے اسرائیلی پہاڑ دے دوسرے پاسہ ول کھلوئے اپناں دے وچکار اک وادی سی۔⁴ - تدھ فلسطینیان دے لشکر وچوں اک اتھرا جنگ کرن والا مرد اٹھیا۔ اوہ جات دا رن والا سی تے اپدا ناں جولیت سی۔ اوہ پونہ دس فٹ لما سی۔⁵ - اوہدے سیرت پیتل دا ٹوپ سی تے اوہ کیلاں والا کڑتا پاک رکھدا سی تے اوہدے ایس کڑتے دا بہار امن ستاراں سیر سی۔⁶ - اوہدیاں لٹاں پیتل دے لوہے دی موٹی جالی دے کپڑے سن تے اوہدے موڈیاں دے وچکار پیتل دا چن سی۔⁷ - تے اوہدے نیزے دا دست جلائے دے شہتیر وانگوں سی تے اوہدے نیزے دے اک حصہ دا بہار لوہے دے ست سیر سی تے اوہدے لگے اک بندہ اوہدی ڈھال چکے تڑدا سی۔⁸ - سو اوہ لکے کھلو گیا تے اسرائیل دے لشکر نوں ونگاریاتے اونیاں نوں اکھیا پئی جنگ چہ مقابلہ کرن کیوں نکلے او؟ کیہ میں فلسطینی نئیں آن تے ٹسیں ساؤل دے بندے؟ ایس لئی ٹسیں اک گبھرو نوں چنو۔ جیڑا میرے لگے آوے۔⁹ - جے اوہ میرے نال لڑن دا زور رکھدا اے تے مینوں قتل کرے تے اسیں ٹہاڈے غلام ہواں گے۔ جے کر میں اونیاں توں ودھ ہواں تے اونوں قتل کراں گا تے ٹسیں ساڈے غلام ہوو گئے ساڈی خدمت کرو گے۔¹⁰ - تے اوہ فلسطینی بولیا! میں آج دے دیہاڑے اسرائیلی فوجاں نوں ونگارے آکھیاں۔ پئی میرے ول کوئی مرد گھلو جیڑا میرا مقابلہ کرے۔¹¹ - تے ساؤل تے سارے اسرائیل فلسطینی دیاں ایہ گلاں شنیاں تے کمبے بوہت ڈر گئے۔¹² - تے داؤد یہودا دے بیت لحم دے افراتی مرد دا پتر سی جیہدا ناں یسی سی تے اوہدے اٹھ پتر سن۔ تو بندہ ساؤل دے دور چہ بڈھلتے بندیاں دے وچکار وڈھا سی۔¹³ - اوہدے وڈے پتر سن تے لڑن لئی ساؤل دی گل مٹی۔ اونیاں تیناں پتراں دے ناں جیڑے لڑن لئی گئے اونیاں دے ناں ایہ نین۔ الیاب۔ ایہ اوہدا پلیٹھی سا سی۔ دوجا ابیداب تے تیجا سم۔¹⁴ - تے داؤد ساریاں توں نیکا سی تے تہ وڈے ساؤل مگر گئے۔¹⁵ - پتر داؤد بیت لحم وچ اپنے پیو دیاں بھیاں بکریاں چران لئی ساؤل کول آندا جاندا سی۔¹⁶ - تے اوہ فلسطینی صبح شام لگے آؤندا سی تے چالی دیہاڑیاں تیک اپنے آپ نوں وکھاندا رہا۔¹⁷ - تے یسی نے اپنے پتر داؤد نوں آکھیا۔ پئی ساڈے اکئی سیر بھنیا ہوئا اناج تے دس روٹیاں لکے اپنے بہراواں دے کول بیرقاں چہ جا۔¹⁸ - تے پتر دیاں ایہ دس ٹکیاں ہزاری سردار دے لئی لے جاتے اپنے بہراواں نوں ویکھ پئی اوہ ٹھیک نیں تے اونیاں کولوں کوئی نشانی لے کے آ۔¹⁹ - تے ساؤل تے اوہ اسرائیل دے سارے بندے ایلا دی وادی وچ فلسطینیان نال جنگ کر رہے سی۔²⁰ - سو فیر اگلے دیہاڑے داؤد صبح ویکھ اٹھیا تے بھیاں نوں اک رکھولہ دے تہ چہ دے دتا تے اوہ شیواں چکے جس طرحاں یسی نے اونوں حکم کیتا سی، تر پیلے بیرقاں ول آیا فوجاں لڑن لئی نکلیاں تے لڑائی کرن لئی ونگار دیاں سن۔²¹ - تے اسرائیل فلسطینیان نے اپنے اپنے لشکر نوں آمنہ سامنے کر کے لڑن لئی تیاری کیتی۔²² - تے داؤد نے بھانڈیاں نوں جیڑے اوہدے کول سی۔ مال دے رکھولہ کول رکھ بقتے لشکر ول پجیلتے آکے اپنے بہراواں دا حال چال پچھیا۔²³ - تے جیہدوں اوہ اونیاں نال گل بات کر رہیا سی تے ویکھو اوہ جنگی مرد جولیت ناں جیڑا جات دا رن والا سی۔ فلسطینیان دیاں لائناں چوں نکلیا تے اوہو گلاں اوہ آکھیاں تے داؤد نے سٹیاں۔²⁴ - جیہدوں سارے بنی اسرائیل تے اوس بندے نوں ویکھیا تے اوہدے آگوں بختے بڑا ڈر گئے۔²⁵ - تدھ اسرائیل دے مردانے آکھیا۔ ایس جنگی بندے نوں ویکھ دے اوہ جیڑا نکلیا اے۔ ناں جو اسرائیل نوں بے عزت کرے۔ جیڑا کوئی اونوں قتل کرے گا۔ بادشاہ اونوں بوہت دولت نال مالا مال کرے گئے اپنی دھی اوہدے نال ویا دیوے گا تے اوہدے تیر دے لوکاں نوں اسرائیل دے وچکار آزاد کر دیوے گا۔²⁶ - تے داؤد نے اونیاں لوکاں نوں جیڑے اوہدے نال کھلوئے سن آکھیا پئی اوس بندے نوں کیہ دتا جاوے گا۔ جیڑا اوس فلسطینی نوں قتل کر دیوے تے ایہہ عزتی اسرائیل چوں مکے۔ ناں جو ایہ ناپاک فلسطینی کیہ شے اے جیڑا چندا رب دے لشکراں نوں ذلیل کرے۔²⁷ - تے لوکاں نے اوہ گلاں اونوں دسیاں تے آکھیا پئی جیڑا اونوں قتل کرے اوہدے نال اینج دا سلوک کیتا جاوے گا۔²⁸ - تے اوہدے وڈے بہرا الیاب نے ایہ گلاں جیڑیاں اوہ بندیاں نال کرئیاں سی، شنیاں تے الیاب دا غصہ داؤد تے پمکیا تے اوہ اونوں آکھیا۔ ٹوں ایتھ کیوں آئیاں این تے جنگل چہ ٹوں تھوڑیاں جیہاں بھیاں نوں کیہدے کول چھڈیاں نیں؟ میں تیری آکڑتے تیرے دل دی گل جانتا آن۔ ٹوں ایس لئی تھلے آئیاں این ناں جو لڑیاں ویکھیں۔²⁹ - تے داؤد نے آکھیا پئی میں ہن کیہ کیتا اے۔ کیہ میں گل وی ناں کراں؟³⁰ - تے اوہ اوہدے کولوں یوں کے دوجے پاسہ گیلے پہلی گل کیتی تے لوکاں نے اونوں پہلوں وانگوں جودتا۔³¹ - تدھ اوہ گل جیڑی داؤد نے آکھی سنی گئی تے ساؤل دے لگے دسی گئی تے اوہ اونوں سدیا۔³² - تدھ داؤد نے ساؤل نوں آکھیا پئی اوہدے سببوں میرے آقا دا دل دا گھارے۔ کیوں جو تیرا خادم جاوے گا تے اوس فلسطینی نال لڑے گا۔³³ - ساؤل تے داؤد نوں آکھیا تیرے چہ زور نئیں پئی اوس فلسطینی دا سامنا کرے اوہدے نال لڑے کیوں جو ٹوں اچے نیکا مُندا یں تے اوہ شروع توں ای جنگی مرد اے۔³⁴ - داؤد نے ساؤل نوں آکھیا۔ پئی تیرا خادم اپنے پیو دی بھیاں چراندن سی تی جیہدوں کوئی شیر یا ریچھ آکے وگ چوں کوئی بکری لے جاندا۔³⁵ - تدھ میں اوہدے مگر جاکے ماردا تے اونوں اوہدے مُونہ چوں چھڈا لیندے جیہدوں اوہ میرے ول ودھلتے میں اونوں تھوڈی توں پھڑکے ماردا تے اونوں جانو ای مار دیندا سی۔³⁶ - ایس طرحاں تیرے خادم نے شہرتے ریچھ نوں مارا۔ سو ایہ ناپاک فلسطینی اونیاں وچوں اک وانگوں ای ہووے گا۔ کیوں جو اوہ چندا خُداوند دے لشکراں نوں بے عزت کیتا اے۔³⁷ - تے داؤد نے آکھیا۔ پئی خُداوند جیہ شہرتے ریچھ دے پتھوں چھڈایا اوہو مینوں فلسطینی دے پتھوں بچاوے گا تے ساؤل تے داؤد نوں آکھیا۔ جلتے خُداوند تیرے نال ہووے۔³⁸ - تے ساؤل تے داؤد نوں اپنے کپڑے پوٹے پیتل دا ٹوپ اوہدے سیر لٹے رکھیا تے اونوں لوہے دا کڑتا ویا پوائیا۔³⁹ - تے داؤد نے اپنی تلوار، اپنیاں کپڑیاں دے لٹے بنھے تیرن دا چارہ کیتا۔ پر تیر ناں سکیا۔ کیوں جو اوہ ایہو جیہ کپڑے نئیں پاؤندا سی۔ داؤد نے ساؤل نوں آکھیا۔ پئی میں اپناں نال تیر نئیں سکدا۔ کیوں جو میں ایہو جیہ کپڑے پہلوں نئیں پلے۔ سو داؤد نے اپناں نوں لاء دتا۔⁴⁰ - تدھ اوہ اپنی سوئی تھ پھڑتے وادی وچوں پنج تلکے پتھر چن لے تے اوہناں نوں ابالی دے چولہ چہ یعنی کھاں پین ولہ چولہ چہ رکھیا تے اوہدی غلیل اوہدے تھ وچ سی تے اوہ فلسطینی ول نکلیا۔⁴¹ - تدھ فلسطینی لگے ودھیا تے داؤد دے نیزے آلتے اوہدے لگے اوہدا ڈھال چکن والا سی۔⁴² - تے فلسطینی نے ایدھر اودھر ویکھیا تے داؤد نوں ویکھیا تے اوہدی بے عزتی کیتی۔ کیوں جو اوہ تیرا لال رنگ سونا مُندا سی۔⁴³ - تے فلسطینی نے داؤد نوں آکھیا کیہ میں کُنا آن۔ پئی سوئی لے کے میرے آبا این؟ تے داؤد نے جواب دتا۔ نئیں ٹوں کُتے

توں وی گھٹیا ایں - فیر فلسطینی تے آپہ دیوتاواں دے نال لے کے داؤد لے لعنت گھلی -⁴⁴ - تده فلسطینی تے داؤد توں آکھیا میرے کول آ پئی تیرا ماس اسمان دے پنچھیاں تے جنگلی جانوراں توں دیواں -⁴⁵ - تده داؤد تے فلسطینی توں آکھیا - پئی توں تلوار تے نیزہ ڈھال لے کے میرے کول آؤنا ایں - میں تیرے کول فوجاں دے رب اسرائیل دے لشکراں دے خدا دے نال چہ جینوں توں بے عزت کیتا اے ، آؤنا آں -⁴⁶ - اج دے دپاڑے خداوند تینوں میرے پرتھ چہ دے دے گا - میں تینوں وڈھ دیاں گا تے تیرا سیر تیرے موڈیاں توں کٹ دیاں گا تے فلسطیناں دے لشکر دیاں لاشاں ہوا دے پنچھیاں جنگل دے جانوراں توں دیواں گا - تان جو سارا جگ جگ پئی اسرائیل چہ خدا ہے -⁴⁷ - تے ایہ ساری جماعت جان لوے گی پئی خداوند تلوار تے نیزے دے سببوں نئیں بچاندا کیوں جو جنگ خداوند دی اے تے اوہ تینوں ساڈے ہتھ دے دے گا -⁴⁸ - تے اینج ہووے پئی جیدوں فلسطینی اٹھیا تے لگے ودھ تے داؤد دے مقابلے لئی نیڑے آہلے داؤد تے کاہلی کیتی تے لڑن لئی فلسطینی توں ملن لئی اگاوودھیا -⁴⁹ - تے داؤد تے اپنا ہتھ چولہ چہ پالے اک ہتھ لیلے غلیل نال ماریا تے اوہ فلسطینی دے متھتے وچا تے ہتھ متھ چہ دھس گیا تے اوہ اپنے مونہ بہار دھرتی لے ڈگ پیا -⁵⁰ - تے داؤد تے فلسطینی لے غلیل تے ہتھ نال جتیا تے فلسطینی توں ماریا تے اونوں جانو مار دتا تے داؤد دے ہتھ وچ تلوار نئیں سی -⁵¹ - تده داؤد پجیا تے فلسطینی دے کھلو گیا تے اودی تلوار پھڑی تے میان چوں کڈھی تے وائوں جانو ای مار دتا تے اودے توں اودا سیر کٹیا - جیدوں فلسطیناں تے ویکھیا پئی اونان دا پلوان مر گیا تے اوہ تے گئے -⁵² - تے اسرائیل تے یہودہ دے بندے اونان لے ودھتے ونگارے فلسطیناں دا پچھا کیتا - ایتھوں تیک پئی جات دے بوجے عقرون دے پھانک تیک آپڑے تے فلسطیناں دے قتل ہون ولے شعرائیم دی راتے جات عقرون تیک ڈگدے گئے -⁵³ - تده بنی اسرائیل فلسطیناں دے پچھوں پرتے اونان دے تنہا تے وودھ -⁵⁴ - تے داؤد تے فلسطینی دا سیر پھڑیا تے اونوں لے کے یروشلم وچ آیا تے اودے ہتھاراں توں اپنے تنہو چہ رکھیا -⁵⁵ - جس ویلے داؤد فلسطینی نال مقابل کرن نکلیا تے ساؤل تے اونوں ویکھیا تے لشکر دے سردار ابنیر توں آکھیا - اے ابنیر آپہ منڈا کپدا پتر اے ؟ ابنیر تے جواب دتا - اے بادشاہ سلامت ٹھہر - میں نئیں جاندا -⁵⁶ - تے بادشاہ آکھیا - جانکاری کر پئی ایہ گھبرو کپدا پتر اے -⁵⁷ - سو داؤد فلسطینی توں جانو مار کے پچھا پرتیا - ابنیر اونوں لے ساؤل دے کول گیا تے فلسطینی دا سیر اودے ہتھ وچ سی -⁵⁸ - تده ساؤل تے اونوں آکھیا - اے گھبرو! توں کپدا پتر ایں ؟ داؤد تے آکھیا - تیرے خادم بیت لحم دے یسی دا پتر آں -

¹ تے جیہدوں داؤد نے ساؤل نال گلاں کر لیاں - یونتن - دا دل داؤد نال مل گیا تے یونتن ایہدے نال اپنے وانگوں پیا ر کرن لگ پیا - ² تے 18 اوس دیہاڑے ساؤل نے داؤد تون اپنکول رکھیا تے اونوں اوہدے پیو دے گھر پچھاں نال جان دتا - ³ تے یونتن داؤد نال قول قرار کیتا - کیوں جو اوہ اینوں جان تون ودھ پیاں کردا سی - ⁴ تے یونتن دے جیہڑا اپنے گل چوہ پایا سی تے داؤد تون زہر سنہ دے دتا - اینتھوں تیک پئی اپنی تلوار تے اپنی کمان تے اپنا کمر بند وی دے دتا - ⁵ تے داؤد تون ساؤل جتھ کتے کلداسی - بڑی عقل نال کم کردا سی - تے ساؤل نے اینوں فوجاں دا سردار بنا دتا تے اوہ سارے لوکاں تے ساؤل دے نوکراں تون چنگا لگ دا سی - ⁶ تے اینج ہوا - جیہدوں داؤد فلسطینی تون قتل کرکے پرت رٹیا سی تے اوہ سارے وی اوہدے نال آئے سن تے اسرائیل دے سارے شہر دیاں زنانیاں باہر نکلیاں تے ساؤل بادشاہ دے لگ گاندیاں تے خنجری وجاندیاں تے خوشی دے نعرے مار دیاں تے بانسلیاں دے نال تچ تچ کے اونوں عزت دے رٹیاں سن - ⁷ تے زنانیاں کھڈیاں ہوئیاں اینج گا رٹیاں سن - ساؤل نے ماریا ہزاراں تون داؤد تے ماریا لکھاں تون - ⁸ تے ساؤل بھت غصہ چہ آگیا تے اپہ اوہدیاں نظراں چہ چنگی نال لگی - پئی ایناں داؤد دے لئی لکھاں آکھتے میرے لئی ہزاراں - سوہن بادشاہی دے سوا ہور اینوں کھ ملن والا پچھ رہ گیا اے - ⁹ تے ساؤل اوس دیہاڑے تون لے کتے آگاں داؤد تون بھڑی اکھاں نال ویکھن لگ پیا - ¹⁰ تے دوجے دیہاڑے اینج ہوا پئی خُدا ولوں بڑی رُحہ ساؤل تون بھڑیا لیا تے اپنے گھر وچ نبوت کرن لگ پیا تے داؤد بریط وجاندا سی جس طرحاں روز ای وجاندا سی تے ساؤل دے تھ وچ برجھی سی - ¹¹ تے ساؤل اپہ آکھ کے نیزہ سٹن لگا پئی میں داؤد تون کندھ وچ ای گڈاں گلے تے داؤد اوہدے آگوں دو واری پچھاں ہٹ گیا - ¹² تے ساؤل داؤد دی شکل تون تیکیا ایس لئی پئی خداوند اوہدے نال سی تے ساؤل داؤد تون پچھاں ہٹ گیا - ¹³ تے تھ ساؤل اوہدے نالوں وکھرا ہو گیا تے ہزار جواناں تے سردار بنالے اپہ لوکاں دے لگ جاندا آندا سی - ¹⁴ تے داؤد اپنی ساریاں راپواں چہ بڑی عقل نال چلداسی تے خداوند اوہدے نال سی - ¹⁵ تے ساؤل تے ویکھیا پئی ایہ تے بڑا عقل والا اے اوہدی شکل تون تیکن لگ پیا - ¹⁶ تے سارا اسرائیل تے یوہدا داؤد نال پیار کردے سن - کیوں اوہ ایناں دے لگ آؤندا جاندا سی - ¹⁷ تے تھ ساؤل تے داؤد تون آکھیا - ویکھ اپہ میری وڈی دھمی میرب اے - میں اینوں تیرے نال ویاہ دیناں - پر تون میرے لئی بہادر بن جاتے خُوند دی خاطر لڑ - کیوں جو ساؤل کبندا سی - میرے تھوں اینوں کجھ نال ہووے - سگوں فلسطینیاں دا تھ اپدے تے آوے - ¹⁸ تے داؤد تے ساؤل تون آکھیا - میں کون آں تے میری چندتے میرے پیو دا خاندان اسرائیل وچ کھ اے؟ پئی میں بادشاہ دا جوائی بناں - ¹⁹ تے جیس ویلے ساؤل دی دھمی میرب داؤد نال ویاہی جان والی سی تے عدری ایل محولائی دے نال ویاہی گئی - ²⁰ تے ساؤل دی دھمی میکَل داؤد تون پسند کردی سی تے ساؤل تون سوہ ملی تے اپہ گل ساؤل دیاں نظراں چہ چنگی لگی - ²¹ تے ساؤل تے آکھیا - میں اونوں تینوں ای دے دیواں گاتے اپہ ایہدے لئی پھاپی ہووے گی تے فلسطینیاں دا تھ اوہدے ول ودھ گئے تے ساؤل تے داؤد تون آکھیا - دو گلاں چہ تون آج میرا جوائی بنیں گا - ²² تے ساؤل تے اپنے نوکراں تون حُکم کیتا - پئی داؤد نال اولہ چہ گل کرے تے اپہ آکھ پئی بادشاہ تیرے تون خوش اے اوہدے سارے نوکر تینوں پیار کردے نیں - سو تون بادشاہ دا جوائی بن - ²³ - سو جیہدوں کھ میں تے مسکین تے کجھ وی نیں - ²⁴ تے ساؤل تون اوہدے نوکراں تے سوہ دیتی تے دسیا داؤد تے اینج آکھیا اے - ²⁵ - ساؤل تے آکھیا - تھیں داؤد تون اینج آکھو پئی بادشاہ تون مہر دی لوڑ نیں - پر اوہ بادشاہ دے ویریاں تون انتقام لین لئی فلسطیاں دیاسو کھلاں منگ دا اے تے ساؤل دے دل وچسی پئی داؤد تون فلسطینیاں دے تھ پھڑوا دیواں - ²⁶ - جیہدوں ساؤل دے نوکراں تے داؤد تون ایس گل دی سوہ دیتی داؤد تون اپہ گل چنگی لگی - پئی ایس طرحاں بادشاہ دا جوائی بناں - ²⁷ تے آج دیہاڑے پورے نیں ہوئے سن - پئی داؤد اٹھیا تے اوہدے بندے نال گئے فلسطینیاں دے دو سو بندے مارے داؤد اوہاں دی کھلاں لیاہا تے سارا کجھ بادشاہ دے لگ رکھ دتا - تان جو اوہا جوائی بنے - تھ ساؤل تے اپنی دھمی میکَل اوہدے نال ویاہ دتی - ²⁸ تے ساؤل تے ویکھیا تے جابا پئی خداوند داؤد دے نال اے تے ساؤل دی دھمی میکَل اونوں پسند کردی سی - ²⁹ تے ساؤل داؤد دے مکھڑے تون بوتنا تیکن لگ پیا تے ساؤل سدا تیک داؤد دا ویری رٹیا - ³⁰ تے فلسطینیاں دے سردار چلے گئے اوہاں دے تھ جان وے ویلے تون داؤد تے ساؤل دے سارے نوکراں نالوہودہ عقل نال کم کیتا تے اوہا نال بھت پھیل گیا -

1- یونتنے اپنے سارے نوکراں نال داؤد دے قتل دیاں گلاں کیتیا ، تے ساؤل دا پتر یونتن داؤد تون بویت پیار کردا سی ۔² ایس لئی 19 یونتنے داؤد تون سوہ یتے آکھیا ۔ پئی میرا پیو ساؤل تینوں قتل کرنا چاؤندا اے۔ ایس لئی کل تو تون اپنے آپ تون بچاستے کسپور تھاتے جا جیہدا کسے پتا ناں ہووے، لکھا اے³ تے میں باہر نکل کے اوس پیلی چ جیدے تون ہویں گا اپنے پیو دے نال کھلوواں گا تے تیرے بارے اپنے پیو نال گلاں باتاں کراں گا تے جو کجھ خبر لواں ۔ تینوں دساں گا ۔⁴ تے یونتنے اپنے پیو ساؤل دے لگے داؤد دی نیکی دی گل کیتی تے آکھیا پئی بادشاہ اپنے نوکر داؤد نال بدی ناں کرے۔ کیوں جو اونیہ تیرا کوئی پاپ نئیں کیتا ۔ سگوں اودے کم تیرے لئی بویت چنگنیں ۔⁵ کیوں جو اونیہ اپنی جان تلیے رکھ کے فلسطینیان تون ماریاتے خداوند سارے اسرائیل وچ بڑی آزادی دتی تے تون ویکھیا تے خوش ہو یا ۔ تون کیوں دوسے نال بدی کرنا چاؤنا ایں ۔⁶ تے ساؤل تے یونتن دی گل سنیے سونہ کھاہیے آکھیا زندہ خداوند دی سونہ! اوہ قتل ناں کیتا جاوے گا ۔⁷ تده یونتنے داؤد تون سدیاے ساری گل دی سوہ دتی تے یونتن داؤد تون ساؤل دے لگے لیاا تے اوہ پہلے وانگوں اودے لگے رین لگے پیا ۔⁸ تے جیدوں جنگ فیر چھڑیے داؤد نکلیاتے فلسطینیان دے نال لڑیا تے اونیہ بویت مار ماریے اوہ اودے آگوں تے۔⁹ تے خداوند ولوں بُریاں رُوحاں ساؤل تے آئیائے اوہ اپنے گھر وچ بیٹھا ہوئیا سی ۔ اودے تھ وچ برچھی سی تے داؤد اپنے تھ نال بریٹ وچا رہیا سی ۔¹⁰ تے ساؤل تے سوچیا پئی برچھی نال داؤد تون کندھ وچ ونہ دیوے۔ پَر داؤد ساؤل دے آگوں ہٹ گیا تے برچھی کندھ وچ دھنس گئی۔¹¹ تے ساؤل تے داؤد دے گھر تے اپنے پیرے دار گھلے۔ پئی اودی رکھوالی کرن ۔ تاں جو صبح ویکھ اوہ مار دتا جاوے تے داؤد دی زانی میکل تے آکھیا ۔ جیکر تون ایس رات اپنی جان ناں بچائی تے کل تون ماربا جاویں گا ۔¹² تے میکل تے اونوں باری ولوں تھلے لما دتا ۔ سو اوہ تے گیلے بچ گیا ۔¹³ تده میکل تے پتلا لیلے پلنگ تے لما پا دتا تے بکری دی کھل اودے سیر دے تھلے رکھی تے جا در نال ڈھک دتا ۔¹⁴ تے ساؤل تے داؤد دے پھڑن لئی جونوں سردار گھلے اپنے آکھیا ۔ اونیہ بیمار اے۔¹⁵ تے ساؤل تے فیر قاصد گھلے۔ پئی داؤد تون ویکھو تے آکھیا ۔ پئی اونوں پلنگ سنہ میرے کول لے آؤ۔ تاں جو میں اونوں جانو ای ماراں ۔¹⁶ تده ساؤل دے قاصد تے ویکھو پلنگ تے پتلا پیا سی تے اودے سیر دے پتھان بکری دی کھل سی۔¹⁷ تے ساؤل تے میکل تون آکھیا ۔ تون کیوں میرے نال دھوکا کیتا تے میرے ویری تون جان دتا پئی اوہ بچ گیا تے میکل تے ساؤل تون آکھیا ۔ اونیہ مینوں آکھیا۔ پئی مینوں جان دے۔ میں تینوں کیوں جانو ماراں ۔¹⁸ تے داؤد نسیتے بچ گیا تے رامہ وچ سیموئیل کول آیا تے سب کجھ جیڑا ساؤل تے اودے نال کیتا سی ، اونوں دسیا تے اونیہ سیموئیل لگے جلدے نبوت چہ چلے گئے۔¹⁹ تے ساؤل تون سوہ لگی تے اونوں آکھیا ۔ کید داؤد رامہ دے نبوت وچ اے۔²⁰ تے ساؤل تے داؤد تون پھڑن لئی قاصد گھلے اونانے بنیاں دا اک وگ ویکھیا جیڑا نبوت کر رہیا سی تے سیموئیل اونان دا رنمائی کرن والا بن کے کھلوتا سی تے قاصدا تے خدا دا رُوح اُتہا تے اوہ وی نبوت کرن لگ پئے۔²¹ جیدوں ساؤل تون اپہ سوہ لگی تے اونیہ قاصد گھلے اوہ وی نبوت کرن لگ پئے۔²² تده اوہ رامہ ول آپ گیا تے اوس وڈے کھو تیک جیڑا سیکو وچ اے ، آپڑا تے بچھیا پئی سیموئیل تے داؤد کیتھ نیں تے اونانے آکھیا تے اوہ رامہ دے نبوت وچ نیں ۔²³ تده ساؤل اوتھوں نکل کے رامہ دے نبوت چہ آیاتے خدا دا رُوح اودے اُتہا تے اوہ تہدا گیا تے نبوت کردا سی ۔ ایتھوں تیک پئی رامہ دے نبوت تیک آپڑا ۔²⁴ تے اونیہ وی اپنے کپڑے لاء یتے سیموئیل دے لگے نبوت کیتیے اوہ سارے دیہاڈے ساری رات ننگا پیا رہیا۔ ایس لئی اکھان بن گیا ۔ کید ساؤل وی بنیوں چوں اے۔

1- فیر داؤد رام دے نبوت ولوں نسیا تے یوتن دے کول لک آکھیا - میں کیتا اے - میرا کیتا پاپ اے تیرے پیو دے لگ میرے کہ 20 جرم اے ؟ پئی اوہ میری جان دا ویری اے - 2- یوتن آکھیا - خدا ناں کرے تون نئیں ماربا جاویں گا - ویکھ میرا پیو کوئی وڈا یا پکا کم نئیں کردا جیڑا مینوں ناں دسست میرا پیو ایہ گل میرے تون کینج لکاوے گا - 3- تے داؤد فیر سوہ کھا کے آکھیا - تیرا پیو جاندا اے - پئی میں تینوں چنگا لگنا آں تے اوہ آکھیا - پئی ایس گل دا یوتن تون پتا ناں لگے - تاں جو تون غم ناں کرے - پر زندا خداوند تیری جان دی سوہ پئی میرے موت دے وچکار تھوڑا جیہا ای فرق اے - 4- یوتن نی داؤد ٹوٹا آکھیا - جو کجھ تیرا جی کرے میں اوہی تیرے لئی کران گا - 5- تے داؤد یوتن تون آکھیا پئی کل نواں چن چڑھ گا - پکا اے پئی میں بادشاہ دے لگ کھانا کھان لئی بہوان - سو تون مینوں جان دے - پئی میں جنگل وچ تیج دیباڑے دی شام تیک لکھا رواں - 6- ایس لئی جے تیرا پیو میرے بارے پچھتے اونوں آکھیں - پئی داؤد اپنہ شہریت لحم وچ جان دے لئی صید کر کے اجازت منگی - کیوں جو اوہ سارے تیر لئی سال بعد قربانی اے - 7- تے جیکر اوہ بولہ چنگا اے تده تیرے خادم دی چنگیائی اے تے جیکر اوہ غصہ جے آ جاوے جان لوے پئی اوہ ولوں بدی بوہت ودھ گئی اے - 8- سو تون اپنہ خادم لے ایہ بھلا کر - کیوں جو تون اپنہ خادم نال خداوند لگے قول قرار کیتا جیکر میرے جے کجھ بدی اے تون آپ مینوں جانو ای مارے مینوں اپنہ پیو دے کول کیوں گھلے ؟ 9- یوتن آکھیا - میرے تو ایہ دؤر روے - جیکر میں جاندا پئی میرے پیو ولوں تیرے خلاف بدی بوہت ودھ گئی اے تے کہ میں تینوں سوہ ناں دیندا - 10- داؤد یوتن تون آکھیا - جیکر تیرا پیو تینوں کرخت جواد دیوے مینوں کون سوہ دیوے گا ؟ 11- یوتن تے داؤد تون آکھیا - آؤ باہر ویرلے جے چلیے - ایس لئی ایہ دونوں ویرلے جے گئے - 12- یوتن تے داؤد تون آکھیا - خداوند اسرائیل دا خدا گواہ اے - پئی میں اپنہ پیو دے دل دا حال جانن مگروں کل دے دیباڑے یاں پرسوں ایسے ویلے دے نیڑے سمجھاں - پئی داؤد دا بھلا اے اوس ویلے اوہ کول گھلے کھلے ناں دیوان - 13- تے خداوند یوتن نال اینج ای کرے تے ایہ تون وی ودھ کرے تے جیکر میرا پیو تیرے نال بدی کرن چاہوے تیرے وی میں تینوں سوہ دیوان گا تے تینوں پتھیں گھلاں گا - پئی تون خیری مہری چلا جاویں تے خداوند تیرے نال ہووے - جس طرحاں کہ میرے پیو دادے نال سی - 14- تے جیکر میں جیوندا ریالتے تون میرے خداوند دی بھلائی ناں کرے گا ؟ پر جے میں مر جاواں - 15- تون اپنی بھلائی میرے تیر تون کدی دؤر ناں رکھیں تے ناں اوس ویلے ای جیہدوں داؤد دے سارے ویریاں چوں ہر اک تون دھرتی تون فنا کر دتا ہووے گا - 16- تده یوتن دا داؤد دے تیر نال قول قرار سدا تیک روے - نئیں تاں خداوند داؤد اپنا حق جتاوے - 17- تے یوتن اپنہ پیار دے سببوں داؤد لگے فیر سوہ کھا دی - کیوں جو ایہ اپنوں اپنی جان تون ودھ پیار کردا سی - 18- فیر یوتن آکھیا - کل نواں چن اے تون اوہ تھیں پھوہیں گا - 19- کیوں جو تیری تھان وپلی ہووے گی تے دؤجے دیباڑے تینوں تینوں بوٹا لہیا جاوے گا تے جس دیباڑے کم کرنا چائی دا اے - تون چھیتی اوس تھانے آجاویں - جتھ تینوں لکنا اے پتھراں دے ڈھیر دے کنڈے دے نیڑے بیجا - 20- تے میں اوہ ول تیر چلاواں گا - کیوں جو میں نشان لانا آں - 21- تده میں اک مُنڈے تون گھلاں گا - پئی تیر چک لیاوے - سو جیکر میں مُنڈے تون آکھاں پئی تیر تیرے پچھ نیں - اپناں تون چکے تون میرے کول آویں - کیوں جو تیرے لئی بھلا اے تیرے خلاف کجھ نئیں - زندہ خدا دی سوہ - 22- تے جیکر میں مُنڈے تون آکھاں تیر تیرے لگے نیں - تے تون تیر جانا - کیوں جو خداوند تینوں گھلیا - 23- پر اوہ گل جیڑی میرے تون آپو وچ کیتی سو ویکھ میرے تیرے وچکار خداوند سدا تیک گواہ اے - 24- سو داؤد پیلی جے جا لکھا - جیہدوں نواں چن چڑھیا تے بادشاہ کھان لئی بیٹھا - تے بادشاہ اپنہ قانون دے مطابق کندھ دے نیڑے دی چوکی تے بیٹھا یوتن بادشاہ دے لگے ابیر ساؤل دے اک پاسے بیٹھا داؤد دی تھان وپلی رئی - 26- تے اوس دیباڑے ساؤل کجھ ناں بولیا - کیوں جو اوہ اپنہ دل وچ آکھیا - پئی خورے میں ناپاک آں - سچ اے پئی اوہناں پاک اے - 27- تے نوے چن دے دؤجے دیباڑے اینج ہوا تے داؤد دی تھان وپلی رئی - تده ساؤل تے اپنہ پتر یوتن تون آکھیا - پئی یسی دا پتر کھانا کھان کیوں نئیں آیا ؟ ناں کل تے ناں آج - 28- یوتن ساؤل تون جواب دتا پئی اوہ بیت لحم جان لئی میرے تون اجازت منگی - 29- تے آکھیا مینوں جان دے کیوں جو شہر جے میرے سارے تیر دی قربانی دا دیباڑا اے تے میرے بھرانے مینوں حکم کیتا پئی اوہ آواں ہن جیکر تیری میرے بھلائی دی نظر اے میں جاواں گا تے میرا بھراں نوں ویکھاں گا - ایس سببوں اوہ بادشاہ دے کھلے دے میرے حاضر نیں - 30- تده ساؤل تے یوتن تے کروہ وکھایا آکھیا - فریبی چنداچنڈال دے پتر ! کہ میں نئیں جاندا پئی تون اپنی ذلتے اپنی ماں دے ننگ دیے عزتی لئی یسی دے پتر دی حمایت کیتی - 31- کیوں جو جد تیک یسی دا پتر دھرتی جیوندا اے - ناں تینوں تے ناں تیری قوم تون سکون ہووے گا - ہن کسے تون گھلے اونوں میرے کول لیا - کیوں جو اوہ مرن دے لائق اے - 32- تے یوتن تے اپنہ پیو تون جواب دے کے آکھیا - پئی اوہ کیوں ماربا جاوے - اوہ کیتا اے ؟ 33- تده ساؤل تے برجھی چکی پئی یوتن تون مارے یوتن جان گیا پئی اوہ پیو تے داؤد تون جانو مار دین دا پکا ارادہ بنھ لیا اے - 34- ایس لئی یوتن بڑے کروہ نال کھلے دے میر تون اٹھ گیا تے داؤد لئی پریشان ہون دے سببوں اوہ نوے چن دے اوس دوسرے دیباڑے کھانا ناں کھاہا - کیوں جو اوہ پیوے اونوں ڈھیٹھ کیتا - 35- تے صبح تون یوتن اوس ویلے ویرلے جے گیا جیڑا داؤد نال قول قرار کیتا سی تے اوہ نال اک نکا مُنڈا سی - 36- تے اوہ مُنڈے تون آکھیا تے اوہ مُنڈے تون آکھیا - تے جیڑا تیر میں چلانا آں چکے لیا تے اوہ تیر چلایا - جیڑا اوہ دے تون اگاں ڈگا - 37- جیہدوں اوہ مُنڈا اوس تیر دی تھانے آپڑا - جیڑا یوتن تے چلایا سی تے یوتن تے اچی آواز نال مُنڈے تون آکھیا - تیر تیرے لگے آ - 38- تے یوتن تے فیر اچی آواز نال مُنڈے تون آکھیا - پئی چھیتی نال جا - کھلوئیں ناں تے مُنڈے یوتن دے تیر چکے تے اپنہ آقا کول پرتیا - 39- تے مُنڈے نوں کوئی پتا ناں لگا - کیوں جو کلا یوتن تے داؤد ایس راز تون جاندا سی - 40- تده یوتن تے اپنہ پتھار مُنڈے تون یسے اونوں آکھیا - جاتے اپناں تون شہر ولے جا - 41- جس طرحاں ای اوہ مُنڈا چلا گیا - داؤد پتھراں دے ڈھیر دے کولوں نکلیا تے اپنہ مُونہ بھار زمین تے ڈگلتے تین واری زمین تیک سیر نبویاتے اوہناں دونوں اے اک دوجے تون جُمیا تے اک دوسرے لے روئے داؤد دا رونا ودھ گیا - 42- تے یوتن تے داؤد تون آکھیا - خیری مہری پتر جا - پکا اے پئی اسیں خداوند دے ناں جے سوہ کھا دیے آکھیا - پئی میں تیرے وچکارے میری آل تے تیری آل دے وچکار سدا تیک خداوند گواہ ہووے - تده داؤد اٹھیا چلا گیا تے یوتن شہر ول پرت آیا -

¹ تے داؤد نوب وچ اخیملک کابن دے کول آیا تے اخیملک کمبدا بویا - داؤد تون ملن آیا تے اونوں آکھیا - پئی تون کیوں کلاں ایس ؟ 21
تے تیرے نال کوئی نہیں - ² تے داؤد نے اخیملک تون آکھیا - پئی بادشاہ مینوں اک کم کرن دا حکم کیتا اے تے جیہڑا حکم تینوں کرنا
آں - اودی کسے تون سوہ ناں لگے نوکراں تون میں فلانی تھاتے پٹھایا - ³ تے ایس ویلے تیرے تھتھ چہ کیہ اے ؟ مینوں پنج روٹیاں دے - یاں
جو کجھ تیرے کول اے - ⁴ تے کابن نے جواب چہ آکھیا تے داؤد تون آکھیا - پئی میرے کول عام روٹی نہیں - پر پاک روٹی اے - شرط ے پئی
اونیاں جواناں نے اپنے آپ تون زانیاں تون بچایا ہووے - ⁵ تے داؤد نے کابن تون جواب دتا - پئی کلے پرسوں ساڈے نکلن دے ویلے زانیاں
ساڈے تون دُور ای رٹیاں تے جواناں دے بھانڈے پاک سی - بھاون ساڈا پینڈا معمولی سی تے آج ضرور بھانڈیاں چہ پاک ہووے گا - ⁶ تے
کابن نے اونوں پاک روٹی دتی - کیوں جو اوتھہور روٹی نہیں سی - سولہ اوس روٹی دے جیہڑی خداوند دے آگون چُکی گئی سی - ناں
جو چُکن دے دیہڑے اودی تھاتے روٹی رکھی جلتے - ⁷ تے اوس دیہڑے اوتھ ساؤل دے خادماں چوں اک بندہ خداوند دے حضور رُکيا
بویا سی جیہدا ناں دوئیگ ادومی سی تے اوہ ساؤل دے ایالیاچوں وڈا سی - ⁸ تے داؤد نے اخیملک تون آکھیا - پئی کیہ تیرے کول کوئی
برجھی یاں تلوار نہیں ؟ کیوں جو میں اپنی تلوار تے اپنے تھیار نہیں لیا یا - کیوں جو بادشاہ دا حکم چھیتی کرن دا سی - ⁹ تے کابن نے آکھیا -
پئی ایتھ جُولیت دی تلوار اے - جینوں تون ایلہ دی وادی چہ قتل کیتا تے اوہ لیڑے چہ ولیٹی ہوئی جوئے دے مگر پئی ہوئی اے - جیکر تون
چائیں تے سکنا ایس - کیوں جو اودے سوا ایتھ کوئی نہیں اے - داؤد نے آکھیا - میرے لئی اودے ورگی کوئی ہے ای نہیں - اپو ای مینوں
دے دے - ¹⁰ تے داؤد اُٹھیا تے اوسے ای دیہڑے ساؤل لگے نسیا تے جات دے بادشاہ اکیس کول آیا - ¹¹ اکیس دی خادماں نے آکھیا - کیہ اپو
داؤد دیس دا بادشاہ نہیں - کیہ اپدے بارے زانیاں نے نجدیاں بوٹیاں ناں آکھیا پئی ساؤل تے مرپا ہزاراں تون داؤدے مارپا لکھاں تون - ¹²
تے داؤد نے اپنے گل لپے دل چہ رکھی تے جات دے بادشاہ اکیس تون بوٹ تکیا - ¹³ تے اوہ اونان دے لگے اپنی شکل بدلی تے اپنے آپ تون کمالا
بنایا تے پھانک دے پھان تے کھروچن لگ پیا تے اپنا تھوک اپنی داڑھی تی وگان لگ پیا - ¹⁴ تے اکیس نے اپنے نوکر تون آکھیا - ٹسین
ویکھدے پئی اپہ بندہ کمالا اے - ٹسین کیوں اپنوں میرے کول لیلے او ؟ ¹⁵ - کیہ ساڈے کملیاں دا گھاٹا پئی ٹسین اپنوں لیلے - تاں جو
میر لگے کملیاں ولے کم کرے ؟ کیہ اے بندہ میرے گھر وڑھ گا -

۱۔ داؤد اوتھوں نکلیا تے عدلام دے غار وِل تَس گیا - جیدوں اودے بھراوا تے اودے پیو دے سارے ٹیرے سُنیا تے اوہ اوتھ اودے 22 کول گئے۔ ۲۔ سارے اُجڑے قرضائی سُن تے سارے جان دی تنگی چ سُن ، اودے کول جمع ہوئے اوہناں اپنا سردار منیا تے اودے نال گھٹو گھٹ چار سو بندے سُن - ۳۔ تے اوتھوں داؤد موآب دے مصف وِل آپڑیا تے موآب دے بادشاہ تُون آکھیا - پئی میرے پیو تے میری ماں تُون میرے کول رہن دے جیدوں تیک میں ناں ویکھاں پئی خُدا میرے نال کیہ کردا اے۔ ۴۔ تے اوہ اوہناں تُون موآب دے بادشاہ دے کول لیا تے اوہ اودے کول جیدوں تیک داؤد قلعے چ رُٹیا اودے نال ای رُٹے۔ ۵۔ تے جاد نبی تے داؤد تُون آکھیا - پئی قلعے چ ناں رہ نئیں تے جلا جاتے حارت دے جنگل چ چلا گیا۔ ۶۔ تے ساؤل تے سُنیا پئی داؤد تے اوہناں بندیاں دا جیڑے اودے نال نئیں ، سوہ ملی اے۔ اوس ویلے ساؤل رام وچ جھاؤ دے رُکھ دے پٹھاں جبع چ بیٹھا ہوئیا سی تے اودای برجھی اودے تھ وچ سی تے اودے سارے نوکر اودے لگے کھلوتے سی۔ ۷۔ تے ساؤل تے اپنے سارے نوکراں نوں جیڑے اودے لگے کھلوتے سی آکھیا - بنیا میں دے بچیو! سُنو۔ کیہ یسی دا پُتر تُون پھلی یان انگور ان دے باغ دیوے گا؟ یان تُون ساریاں تُون ہزاراں دے سردار تے سینکڑیاں تے سردار بناوے گا۔ ۸۔ پئی تُون سارے میری مخالفت کردے اوتے تُون جیڑے چوں کوئی نئیں جیڑا مینوں دسے پئی میرے پُتر تے یسی دے پُتر نال کیہ قول قرار کیتا تے تُون جیڑے چوں کوئی نئیں جیڑا میرا دردی ہووے تے مینوں سوہ دیوے۔ پئی میرے پُتر تے میرے نوکر تُون میرے خلاف بھڑکایا اے۔ ایتھوں تیک پئی اوہ مینوں مارن لئی اڈیکیا - جس طرحاں ک تُونسین ہن ویکھدے او۔ ۹۔ تھ ادومی دوئیگ جیڑا ساؤل دے خادماں دے کول کھلوتا سی - جواب چ آکھیا - پئی میں یسی دے پُتر تُون نوب وچ اخی طوب دے پُتر اخیملک دے کول ویکھیا - ۱۰۔ تے اوہ خُداوند نوں اودے لئی سوال پُچھیا تے اوہناں روئی دتے فلسطینی جولیت دی تلوار اودے حولا کیتی - ۱۱۔ تھ بادشاہ بندے گھل کے کاہن ابی طوب دے پُتر اخیملک تُون تے اودے پیو دے تیر دے سارے کاہناں تُون جیڑے نوب وچ سُن سڈیا تے ایہ سارے بادشاہ دے کول لے۔ ۱۲۔ تے ساؤل تے آکھیا اے اخی طوب دے پُتر سُن - اوہ بولیا اے میرے آقا! میں حاضر آن۔ ۱۳۔ تے ساؤل تے اوہناں آکھیا پئی تُون تے یسی دا پُتر کیوں میری مخالفت کردے او؟ تُون اوہناں روئی تے تلوار تے تُون اودے لئی خُدا توں پُچھیا پئی اوہ میرے خلاف اُٹھتے میرے لئی ڈیرے لائے۔ جس طرحاں پئی آج دے دیہاڑے ویکھنا ایں - ۱۴۔ اخیملک تے بادشاہ نوں جواب دے کے آکھیا - پئی میرے سارے نوکراں چوں داؤد بادشاہ دے جوائی وگرا کون بھروسے والا اے۔ جیڑا تیری گل منن لئی تیارتے تیرے گھر وچ عزت دار اے۔ ۱۵۔ کیہ میں اودے لئی خُدا توں آج سوال کرنا شروع کیتا - ایہ میرے پراں ہووے۔ بادشاہ اپنے نوکر دے پارو تے میرے پیو دے تیر دے پاروں کوئی شک شبہ ناں کرے۔ کیوں جو تیرا نوکر ایس حکم دے بارے تھوڑا یاں بوہت زیادہ نئیں جاندا - ۱۶۔ تھ بادشاہ آکھیا - تُون پکا مرہن گا - اے اخیملک تُون تے تیرے پیو دا سارا پُتر - ۱۷۔ فیر بادشاہ جیڑا سیاں نال جیڑے اودے لگے کھلوتے سُن آکھیا - بھروتے خُداوند دے کاہناں تُون جانو ماردیو - کیوں جو اوہناں دے نال دے تھ وی داؤد دے نال نئیں - اوہناں تُون پتا سی پئی اوہ نسیا ہوئیا اے تے مینوں سوہ ناں دتی - پَر بادشاہ دے نوکراں تے ناں چائیا پئی اپنے تھ خُداوند دے کاہناں دے خلاف اُٹھ۔ ۱۸۔ تھ بادشاہ ادومی دوئیگ تُون آکھیا - تُون پرتے کاہناں لے حملہ کر - سو ادومی دوئیگ لگے ودھیلتے کاہناں تے حملہ کیتا تے پچاسی بندیاں تُون سوتر دے چوئے پلے ہوئے سُن - اوس دیہاڑے جانو ماریا - ۱۹۔ فیر اوہ کاہناں دے شہر نوب تُون تلوار دی دھار نال ماریا - بندیاں تے زانیاں تے نیانیاں تے دودھ پیندے بچیاں تے ڈھکیاں تے بھید بکریاں تُون تلوار دی دھار نال ماریا۔ ۲۰۔ پَر اخی طوب دا پُتر اخیملک دا اک پُتر جیدا ناں ابی یاتر سی ، بچ گیا تے اوہ داؤد دے کول تَس گیا - ۲۱۔ تے ابی یاتر تے داؤد تُون سوہ یتے پئی ساؤل تے خُداوند دے کاہناں تُون جانو ماریا اے۔ ۲۲۔ تے اوسے دیہاڑے جان لیا سی پئی اوہ ساؤل تُون سوہ دیوے گا - ایس لئی میں ای تیرے پیو دے تیر دی ساری جاناں دے مرن دا سبب بنیا آن - ۲۳۔ ایس لئی میں تیرے نال رمتے ناں گابھر - کیوں جو میری جان دا ویری سی اوہ ای تیری وی جان دا ویری اے۔ سو تُون میرے نال چنگا رویں گا -

۱۔ تے داؤد تون سوہ دتی گئی تے آکھیا گیا پئی فلسطینی قبیلہ دے خلاف جنگ کر رے نیں تے پیلایاں ول پرت رے نیں۔ ۲۔ تے داؤد تے خدوند تون پچھلے آکھیا۔ کیہ میں جاوے اپناں فلسطینیاں تون ماراں؟ خدوندے داؤد تون آکھیا پئی جا کیوں جو تون فلسطینیاں تون ماریں گاتے قعیل تون بچاویں گا۔ ۳۔ تده داؤد تون اوہدے سنگیاں آکھیا۔ پئی اسپیتے ایہہ یہودا چہ ڈردے رہے آن تے تده کہناں ہوتا ڈراں گے۔ جیکر اسپین قعیل وچ فلسطینیاں دے لشکران دے لگ جائے۔ ۴۔ ایس لئی داؤد تے خدوند تون فیر پچھیا تے خدوند نی جواب چہ آکھیا۔ اٹھ۔ قعیل ول جا۔ کیوں جو میں فلسطینیاں تون تیرے پتھ چہ کر دیواں گا۔ ۵۔ تده داؤد تے اوہدے بندے قعیل ول گئے فلسطینیاں نال لڑے تے اونیاں دے ڈنگرے لہے اونیاں تون بویت ماریا۔ ایس طرحاں داؤد تے قعیل دے لوکاں تون جھڈوایا۔ ۶۔ تے اینج ناں ہوئے پئی جیدوں اخی ملک دا پتر ابیاتر داؤد دے ول نسیاتے اوہدے نال قعیل چہ آیلے اوہ جوئے اپنے نال لے آیا سی۔ ۷۔ تے ساؤل تون سوہ دتی گئی پئی داؤد قعیل چہ آئے ساؤل تے آکھیا۔ پئی خداندے اونوں میرے پتھ کر دتا اے۔ کیوں جو اوہ اجیہ شہر دے وچ گیا۔ جیدے بوجے بارباں نیں۔ ۸۔ تے ساؤل تے سارے لوکاں تون لڑائی دے لئی سدیا۔ پئی قعیل تے اترکے داؤد تے اوہدے بندیاں تون گھیرا پا لین۔ ۹۔ تے داؤد جان گیا پئی ساؤل اوہدے خلاف بدی کرن دا سوچ رہیا اے تے اوہ ابیاتر کابن تون آکھیا۔ پئی چوئے ابدرہ لیا۔ ۱۰۔ تے داؤد تے آکھیا۔ اے خدوند اسرائیل دے خدا میرے بندے سنیاں این پئی ساؤل قعیل چہ آکے میرے سببوں شہر تون ڈھان دا ارادہ کر لیا اے۔ ۱۱۔ تے کید قعیل دے لوکی مینوں اوہدے پتھ چہ کر دین گے؟ کید ساؤل ورگا تیرے بندے بندے سنیاں این۔ ساہنوں گھیرا پلے گا؟ اے خدوند اسرائیل دے خدا اپنے بندے تون دس دے خدوندے آکھیا۔ اوہ گھیرا پاوے گا۔ ۱۲۔ تے داؤد تے آکھیا۔ کید قعیل دے لوکی مینوں میرے بندیاں تون ساؤل دے پتھ وچ دے دتا گیا؟ خدوندے آکھیا کر دین گے۔ ۱۳۔ تده داؤد تے اوہدے بندے جیڑے گھٹو گھٹ چھ سو سن، اٹھتے قعیل چوں نکل گئے جیدھر مونہ چکيا۔ اودھر ای تے گئے ساؤل تون سوہ گھلی گئی۔ پئی داؤد قعیل ولوں بھج گیا تے اوہ جان تون رکیا۔ ۱۴۔ تے داؤد ویرلے چہ جنگی تھاتے تے رکیا تے دشت زیف دے پاڑ لے رئیلے ساؤل داؤد تون لیہن چہ لگا رہندا سی۔ پر خدا اوہدے اونوں اوہدے پتھ چہ ناں کیتا۔ ۱۵۔ تے داؤد تے ویکھیا پئی ساؤل اونوں لیہن لئی نکلیا اے تے داؤد زیف دے ویرلے چہ خورش سی۔ ۱۶۔ تے ساؤل دا پتر یوتن اٹھیا تے داؤد دے کول خورش آیلے اوہدے پتھ خداندے پکا کیتا تے اونوں آکھیا۔ ۱۷۔ ناں گاہر۔ کیوں جو میرے پیو ساؤل دا پتھ تیرے لے نئیں آوے گا تے تون اسرائیل تے راج کریں گا تے میں تیرے نال دوجے حصے ہواں گا تے میرا پیو ساؤل وی ایہ جاندا اے۔ ۱۸۔ تے دونوں خدوند دے لگ قول قرار کیتے داؤد خورش چہ رہیا۔ جیدوں یوتن اپنے گھر ول تے گیا۔ ۱۹۔ تے زیف دے لوکی جبع چہ ساؤل کول لے آکھیا داؤد ساڈے وچکار محفوظ تھاواں چہ حکیل دی پاڑی دے خورش جیڑی ویرلے دے پورب ول اے، لکيا ہوا اے۔ ۲۰۔ بن اے بادشاہ جس طرحاں تیرا دل چاؤندا سی پئی تون جاویں۔ تے جاتے ساڈے وس ہووے گا۔ پئی اسپین اونوں بادشاہ دے پتھ کر دیے۔ ۲۱۔ ساؤل تے آکھیا۔ تیں خدوند ولوں مبارک ہوو۔ کیوں جو تیں میرے بھلیائی کیتی۔ ۲۲۔ پر جاؤ تے پچھ دس کرو تے سوہ لاؤ تے اوہ تھان ویکھو جتھ اوہا ٹھکانا اے کون اے جینے اوہا اونوں ویکھیا۔ کیوں جو مینوں آکھیا گیا اے۔ پئی اوہ بویت جال با ز اے۔ ۲۳۔ سو ویکھو ساریاں لکياں تھاون، جتھ اور لکدا اے۔ سوہ لوو تے پکی سوہلے کے میرے کول آؤ تے میں تھانے نال جاواں گا تے جیکر اوہ دیس چہوے۔ یہودا دے ہزاراں ہزار وچوں میں اونوں لیہ لوں گا۔ ۲۴۔ تده اوہ اٹھتے ساؤل دے لگ زیف ول گئے داؤد تے اوہدے بندے دشت ماعون دے وچکار ویرلے وچ سن۔ جیڑا ویرلے دے پورب ول سی۔ ۲۵۔ تے ساؤل تے اوہدے بندے لیہن لئی گئے داؤد تون سوہ گھلی گئی تے اوہ جٹان ول آیا تے دشت ماعون وچ رکیا رہیا۔ جیدوں داؤد تے سنیلے اوہ دشت ماعون وچ داؤد دا پچھا کیتا۔ ۲۶۔ تے ساؤل پٹاڑ دے ایس پاسے جاندا سی تے داؤد تے اوہدے بندے اوہدے دوجے پاسے سی تے داؤد ساؤل تون تس جان لئی چھیتی کردا سی۔ تے ساؤل تے اوہدے بندیاں تے داؤد تے اوہدے نال دیاں تون گھیرا پا لیا۔ تان جو اپناں تون پھڑ لین۔ ۲۷۔ ایس ویلے اک چٹھی دین والا ساؤل کول آیا تے اونوں آکھیا۔ پئی چھیتی کرتے تے جا کیوں جو فلسطینی دیس چہ وڑ گئے نیں۔ ۲۸۔ سو ساؤل داؤد تون لیہن لئی پھر دا رہیا تے فلسطینیاں تون ملن لئی گیا۔ ایس لئی اوس تھان دا ناں صالح مخلقت رکھیا گیا۔ ۲۹۔ تے فیر داود اوہوں تے گیلے عین جدی دے قلعیاں وچ رہن لگ پیا۔

۱۔ تے داؤد اوتھوں نکل کے جدی محفوظ تھاواں چہ آ وڑھیا۔² جیہدوں ساؤل فلسطیناں دا پچھا کر کے پجھاں پرتبالتہ اونوں سوہ،
 ۲۴ دتی گئی تے آکھیا گیا۔ ویکھو داؤد جدی دے ویرانیاں چہ اے۔³ تده ساؤل تے سارے اسرائیل چہ تین ہزار چونویں مرد لستہ داؤد تے
 اودے نال دیاں تون لبھن لئی کوی بُرکی پہاڑا تے گیا۔⁴ تے بھیڈاں دے واڑے دے کول جیہڑے رامت سن، آیا۔ اوتھہ اک غار سی تے
 ساؤل جنگل پانی لئی غار چہ وڑھیا تے داؤد تے اودے نال دے غار دے وچ بیٹھ بھٹ سن۔⁵ تده داؤد نال اودے نال دیاں تے آکھیا ایہ اوہ
 دیہاڑے اے جیہدے سببوں خُداوند تے آکھیا۔ ویکھ! میں تیرے وبری تون تیرے تہ چہ کر دیاں گا۔ پئی تون اودے تون جو کجھ تیریاں
 نظراں چہ جنگا لگے واہ کریں۔ تده داؤد تے اٹھ کے۔ چوری جھہ ساؤل تے دے چوغے دی ٹکر کٹ لئی۔⁶ اودے مگروں داؤد دا دل وس چہ
 نال رنیا پئی اونیاں ساؤل تے دے چوغے دی ٹکر کٹی۔⁷ تے اوہ اپنے نال دیاں تون آکھیا۔ خُداوند نال کرے میں اینج آفا نال کراں جیہڑا خُداوند
 دا مسخ کیتا ہوا اے تے اپنا تہ اودے چکاں کیوں جو اوہ خُداوند دا مسخ کیتا ہونیا اے۔⁸ تے داؤد نی ایس کلام تون اپنے نال دیاں تون
 ڈھکیا تے اونیاں تون ساؤل تے حملہ نال کرن دتا۔ فیر ساؤل اٹھیا۔ فیر غار چون نکلیا تے اگاں ودھیا۔⁹ اودے مگروں داؤد د اٹھیا تے غار
 چون نکلیا تے ساؤل تون آواز دیتی آکھیا۔ اے میرے آقا! بادشاہ تده ساؤل تے اپنے مگر بوؤ نہ کے ویکھیا تے داؤد اپنے مونیہ بہار دھرتی
 تے ڈگ کے متھا ٹیکیا۔¹⁰ تے داؤد تے ساؤل تون آکھیا تون کیوں لوکاں دیاں گلاں باتاں سننا ایں۔ پئی داؤد تیرا نقصان جاؤندا اے۔¹¹ تیریاں
 اکھاں تے اج ویکھ لیا اے پئی خُداوند تے غار وچ تینوں میرے تہ چہ کر دتا تے تینوں آکھیا پئی تینوں جانو ماریا تہ میں تیرے تہلا کیتا تے
 آکھیا۔ پئی میں اپنے آقا تے اپنا تہ نال چکاں گا۔ کیوں جو اوہ خُداوند دا مسخ کیتا ہوا اے۔¹² تے ویکھ اے میرے پیو تیرے چوغے دی ٹکر
 میرے تہ وچ اے۔ سو میں ایس گل تون پئی میں تیرے چوغے دی ٹکر کٹی تے میں تینوں جانو نال ماریا تے دھیان کرتے ویکھ میرے تہ
 چہ کوئی بُرائی تے کوئی خُودی نئیں تے نال میں تیرا کوئی باپ کیتا تے تون میری جان لین لئی میرا پچھا کرنا ایں۔ پئی اونیاں لے۔¹³
 سو خُداوند میرے تیرے وچکار نیاں کرے تے خُداوند تیرے تون میرا انتقام لوے۔ پر میرا تہ تیرے خلاف تئیں ہووے گا۔¹⁴ جس
 طرحاں پئی پُرانی اکھاں چہ آکھیا جاندا اے۔ بھیڑیاں چون بھیڑی شہ ای نکلدی اے۔ میرا تہ تیرے خلاف تئیں ہووے گا،¹⁵ اسرائیل دا
 بادشاہ کس دے مگر نکلیا تے کپدے مگر پچھا کرن آیا۔ اک مرے بوئے کتے دے مگر یاں اک پسو دے مگر۔¹⁶ سو خُداوند ای نیاں کرے تے
 میرے تیرے وچکار نیاں کرے تے ویکھ تے میرے دعوے دا فیصلہ کرے تے تیرے تہوں مینوں جھڈولے۔¹⁷ جیہدوں داؤد تے اپنے گلاں ساؤل
 نال کر لیا تے ساؤل تے آکھیا۔ اے میرے پتر داؤد کہ اے تیری آواز اے تے ساؤل اچی آواز نال روپا۔¹⁸ فیر اوہ داؤد تون آکھیا۔ تون
 میرے تون بوٹا سچا ایں۔ کیوں جو تون مینوں جنگا سلوک کیتا۔ جیہدوں کہ میں تیرے نال بُرائی کیتی۔¹⁹ تے تون آج دے دیہاڑے اپنے
 طاہر کیتا۔ پئی تون میرے نال جنگا کیتا۔ کیوں جو خُداوند تے مینوں تیرے تہ وچ دتا۔ کہ تون مینوں مار نال دیندا؟²⁰ کیوں جو بہاویں
 کوئی بندہ اپنے وبری تون ویکھتے کہ اونوں اودی راہ چہ بھلیائی نال جان دیوے گا؟ سو ایس بھلیائی دے بدلہ جیہڑی تون آج دے دیہاڑے
 میرے کیتی اے۔ خُداوند تینوں آجر دیوے گا۔²¹ تے تہ میں جاننا آں پئی تون بادشاہ بنیں گا تے اسرائیل دی قوم تیرے تہ چہ روے گی۔²²
 تان جو ایس ویلے تون میرے نال خُداوند دی سوہ کھا۔ پئی میرے مگر تون میری آل تون جانوں تئیں مارے گا تے میرے پیو دے تہر
 چوون میرا نال مکا تئیں دیویں گا۔ سو داؤد تے ساؤل نال سوہ کھا دی تے ساؤل تے گھر پرت گیا تے داؤد تے اودے نال دے محفوظ
 تھاں ول ٹر گئے۔

¹ سیموئیل مر گیا سہ کُل اسرائیل کٹھبوٹہ اودے روتے رام چہ اودے ای گھر چہ اونوں دفنایاتے داؤد اُٹھاتے دشب ماعون 25 ول چلا گیا سہ ماعون چہ ایک بندہ سی - ² جیدی جانداد کرمل وچ سی سہ اوہ بڑا امیر بندہ سی - اودیایاں تین ہزار بھیڈاتے ایک ہزار بکریاں سن سہ اوہ کرمل چہ اپنی بھیڈاں دی اون مُنداسی - ³ اودا ناں نابال سہ اودی زانی دا ناں ابی جائل سی سہ ایہ زانی بوب سیانی سونی سی سہ ایہا بندہ نابال دل دا سختے کماں دا بھیڑا سی سہ اوہ کالب دے گھرنے چوں سی - ⁴ سہ داؤد نے ویرلے چوں سُٹیا - پئی نابال اپنی بھیڈاں دی اون مُندا اے - ⁵ سہ داؤد نے اپنے دس جواناں تون گھلیا سہ داؤد نے جواناں تون آکھیا - تئیں کرمل سہ چڑھوے نابال کول جاوے میرا ناں لکے سلام آکھو - ⁶ سہ اونوں اینج آکھو - تیری خیر ہووے - تیرا گھر بار دی خیر ہووے - جو کجھ تیرے کول اے اپدی وی خیر ہووے - ⁷ میں سُٹیا اے - پئی ایس ویلے تیرے کول اون مُنن ولے نیں سہ تیرے ایالی میرے کول رتے اسیں اونیاں تون ناں ستایا - اونیاں ساریاں دیہاڑیاں چہ جیدوں تیک پئی اوہ کرمل چہ رتے اونیاں دی کوئی شہ ناں گواچی - ⁸ اپنے جواناں تون پُچھتے اوہ مینوں دسن گے - سو ایہ جوان تیریاں اکھاں چہ چنگ رہن - کیوں جو اسیں چنگ ویلے تیرے کول لے - ایس لئی جو کجھ ترے پتھ چہوے اپنے نوکراں سہ اپنے پتر داؤد تون دے - ⁹ تده اوہ جوان گھتے ایہ ساریاں گلاں داؤد پاروں نابال تون دسیاں - فیر مونیوں کجھ ناں آکھیا - ¹⁰ نابال سہ داؤد دے نوکراں تون جواب دتا - پئی داؤد کون اے ؟ تہ پئی دا پتر کون اے ؟ آج کل اینج دے بوبت سارے نوک نہں جیڑے اپنے مالکان تون تسہوے نیں - ¹¹ کیہ میں اپنی روئی پانی دے ذیعت جیڑے میں اپنے اون لاؤن دللے لئی حلال کیہ لواوے اونیاں لوکاں تون دیواں - جیناں تون میں جاندا ی نیں - پئی کتھوں دے نیں - ¹² تده داؤد دے جوان اپنے رام پتھ گھتے پچھاں پتر گھتے اونوں ایہ ساریاں گلاں دسیاں - ¹³ تده داؤد نے اپنے نال دیاں تون آکھیا - تہاڈے چوں ہر ایک اپنی تلوار لک نال بنھتے ایسے ای طرحاں ای ہر ایک اپنی تلوار لک نال بنھی سہ داؤد نے وی اپنی تلوار لمکائی - ایسے طرحاں گھٹو گھٹ چار سو بندے داؤد نال تہرے دوسو بندے مال دے کول رتے - ¹⁴ سہ نوکراں چوں ایک نابال دی زانی ابیجیل تون سوہ دیتی آکھیا - پئی داؤد نے ویرلے چہ ساڈے مالک تون سلام کرن لئی چٹھی دین ولے گھلے - پتر اوہ اونیاں نال غصہ ہوا - ¹⁵ سہ اونیاں بندیاں سادے نال بوبت ای بھلیائی کیتی سہ سونوں ڈکھ ناں دتا سہ سرے دیہاڑے جد تیک ساڈا اونیاں نال چنگا سلوک رتیا - ساڈی کئی چنگی شہ گواچی ناں - جد کہ اسیں ویرلے چہ ساں - ¹⁶ سہ جیدوں تیک اسیں اونیاں دے نال بھیڈاں تون چار دے رتے اوہ ساڈے لئی راتے دن کندھ وانگوں سن - ¹⁷ تہ تون سوچ لے ویکھ پئی کیہ کرے گی - کیوں جو ساڈے مالک لے اودے سارے تیرے بلا اترن والی اے سہ اوبے شریر بندہ اے - پئی کوئی اودے نال گل بات کن دی ہمت نیں کردا - ¹⁸ تده ابیجیل چھیتی کرکے دوسو روٹیاں سہ دے دو مشکاں پتھ رنیاں ہونیاں بھیڈاتے بھہوے اناج دے پتھ پیللے ایک سو کیشمش دے گچھتے شکوے انجیراں دی دو سو ٹیکیاں لیاں سہ اپناں تون کھوتے لدا - ¹⁹ سہ اپنے نوکراں تون آکھیا - تئیں میرے لگے تروے میں تہاڈے مگر مگر آؤنی آں سہ اوہ اپنے بندے نابال تون سوہ ناں دتی - ²⁰ جیدوں اوہ کھوتے بیہرے کپڑے دے وچکار آئیے داؤد نے اودے بندے اودے لگے تھلے اترے اوہ اونیاں تون ولی - ²¹ سہ داؤد نے آکھیا - سی پئی میں اودی ساری شیواں دی جیڑیاں ویرلے چہ سی فضول رکھولی کیتی - پئی سارا جو کجھ اودا سی - اودے چوں کوئی وی شہ ناں گواچی سہ اوہ مینوں بھلیائی دے بدلے بدیدا صلہ دتا - ²² خدا داؤد نال اینج ای کرے سگوں ایس تون ودھ کرے جیکر میں صبح دو لو تیک اودے سب کجھ وچوں ایک وی چھڈاں - جو کندھتے موت - ²³ جیدوں ابیجیل داؤد تون ویکھتے اوسے ویلے اپنے کھوتے تون لیتی سہ داؤد دے لگے اپنے مونہ بہار ڈگی سہ دھرتے متھا ٹیکیا - ²⁴ سہ اودے پیراں لے ڈگ پئیے آکھیا - اے میرے مالک ! ایہ پاپ میرے لے لدھتے اپنی نوکراں تون اجازت دے پئی تیرے کن وچ گل کرے تون اپنی نوکراں دی گل سن - ²⁵ میرا مالک ایس شریر مرد نابال دا بھلا کرے - کیوں جو جینج دا اودا ناں ایں اینج دا اوہ آپ اے - ایس لئی پئی اودیا ناں بال اے آکڑ اودے وچ اے - پتر تیری نوکراں میرے مالک دے نوکراں تون جیڑے تون گھلے ناں ویکھیا - ²⁶ تہ اے مالک ! جندا خداوند دی سوہتے تیری جان دی سوہتے خداوندے تینوں رت وگان تونے آیتھ نال بدل لین تون ڈک لیا - سو تیرے سارے ویری نابال وانگوں ہون سہ اوہ سارے وی جیڑے میرے مالک دے ویری نیں - ²⁷ تہ ایہ پدی جیڑا تیری نوکراں اپنے مالک دے لگے لیاں اے - اپناں جاناں تون جیڑیاں میرے مالک دے غلام نیں ، دتا جاوے - ²⁸ تہ تون اپنی نوکراں دا پاپ معاف کر دے - کیوں جو خداوند میرے مالک دے لئی ایک ایماندار گھر بناوے گا - ایس سببوں پئی میرا مالک خداوند دی لڑائیاں لڑدا اے تیرے سارے دیہاڑیاں چہ تیرے چہ کوئی بھیڑا کم ناں ویکھیا گیا - ²⁹ سہ فیر بندا اُٹھیا پئی ناں جو تیرے مگر آوے تیری جان دا ویری ہووے - پتر میرے مالک دی جان خداوند تیرے خدا دے نال زندیاں دے گتھڑی چہ بنھی ہوئی اے تیرے ویریاں دی جاناں تون غلیل دے پتھر وانگوں سٹ دیوے گا - ³⁰ سہ اینج ہووے گا پئی جیدوں خداوند میرے ویریاں دے لئی اوہ ساریاں چنگیاں گلاں کرے - جیڑیاں اوہ تیرے بارے آکھیاں تینوں اسرائیل دا سردار منن - ³¹ سہ ایہ گل غم دا سبب میرے مالک دے دل دے لئی تھوکر دا سبب ہووے - پئی تون بیفاندہ رت وگائی - یاں میرے مالک نے اپنی جان دا بدل لیا سہ جیدوں خداوند میرے مالک دے نال نیکی کرے تده تون اپنی نوکراں تون یاد رکھنا - ³² تده داؤد نے ابیجیل تون آکھیا - خداوند اسرائیل دا رب بھلا ہووے جینے آج تینوں میرے ملن لئی گھلیا - ³³ تیری سیان پُنا مبارک ہووے تون آپ مبارک ہوویں - پئی آج دے دیہاڑے تون مینوں رت وگان تونے اپنی جان دا بدل آیتھوں لین تون ڈکيا - ³⁴ تہ تیرے زندہ خداوند اسرائیل دے خدا دی سوہتے جینے مینوں تیرے نال بدی کرن تون ڈکيا - جیکر تون چھیتی نال میرے ملن لئی ناں آؤندی سہ صبح دی لو تیک نابال ناں بچدا - جیڑا کندھتے موتے - ³⁵ سہ داؤد نے اودے پتھوں جو کجھ اوہ لیاں سی لیتے اونوں آکھیا - خیریں مہربں گھر پتر جا - ویکھ میں تیری مٹی تیرا خیال کیتا - ³⁶ تده ابیجیل نابال دے کول آئیے ویکھو اوہ اپنے گھر چہ باشاواں دی خدمت کیتی سہ نابال داجی خوش سی - کیوں جو اوہ نشہ چہ سی سہ اوہ صبح دی لو تیک کوئی نیکی یاں وڈی گل ناں دسی - ³⁷ جیدوں صبح ہوئیے اودا نشہ اُتریاے اودی زانیے اونوں گلاں دسیاں اودا جی اودے اندر ڈب گیا سہ اوہ پتھر وانگوں سگت ہوگیا - ³⁸ گھٹو گھٹ دس دیہاڑیاں باد نابال تون ماریاے مر گیا - ³⁹ جیدوں داؤد نے نابال دی موت دے بارے سُنیاتے آکھیا - مبارک ہووے خداوند جینے نابال تون میری عزتی دا بدل لیا سہ اپنے بندے دے پتھوں بدی تون روکیا سہ خداوندے بنابال دی شرارت تون اودے ای بیر لے سُٹیا سہ داؤد نے ابیجیل تون سنبھا گھلیا پئی میں تینوں اپنی زانی بناواں گا - ⁴⁰ سہ داؤد دے خادم ابیجیل دے کول کرمل چہ لے اوتارے اونوں آکھیا - پئی داؤد نے ساہنوں تیرے کول گھلیا اے - ناں جو اوہ مینوں اپنی زانی بناوے - ⁴¹ تده اوہ سوئیے

دھرتی مٹہ پرہ منہا ٹیکیا تے آکھیا۔ ویکھ تیری بندی ، تیری نوکرانی وانگر اے پئی اپنے مالک دے خادموں دے پیر دھووے۔⁴² تے
 ایجیل تے چھیتی کیتی تے سوئی سنہت کھوتے بیہ گئی تے اوہ پنج نوکرانیاں لٹیاں - پئی اوہ نال ٹرٹیاں تے اوہ داؤد دے خبر دین
 والیاں دے مگر مگر ٹریاں تے اوہ زانی بنی -⁴³ تے داؤد نے یزریعل توں اخیوعم توں اپنی زانی بنایا تے ایس طرحاں اپہ دونویں
 اوہی زانیاں بنیاں -⁴⁴ - پر ساؤل تے اپنی دھی میکیل جیڑی داؤد دی زانی سی لائش دے پتر جلیمی فلسطی توں دے دیتیاں -

¹ تے زیف دے لوکی جیعہ وچ ساؤل دے کول لٹے آکھیا۔ ویکھو ! داؤد حکیلہ دی پہاڑی چہ جیہڑی ویرلہ دے لگے آ، لکھا ہوا اے۔² تده 26 ساؤل اٹھیا تے اسرائیل جوں تین ہزار جُھبھ بندے نال لکے زیف دے ویرلہ ول گیا۔ تان جو زیف دے ویرلہ چہ داؤد تون لبھ۔³ تے ساؤل حکیلہ دی پہاڑی تے ویرلہ دے لگے راہ چہ ڈیرا لایا تے داؤد ویرلہ چہ رندا سی۔ جیہدوں اوہ ویکھا۔ پئی ساؤل اوہدے مگر ویرلہ چہ آؤندا اے۔⁴ تے داؤد تے مَخیر گھلے پکا پتا لوایا پئی ساؤل آیا سی۔⁵ تده داؤد اٹھیا تے اوس تھاتے آیا۔ جتھ ساؤل دا ڈیرا سی تے اوہ تھان ویکھی جتھ ساؤل تے اوہدے لشکر دا سردار نیر دا پُتر ابنیر سوندے ستن تے ساؤل تنبو چہ سوندا سی۔ تے لوکی اوہدے لکے دولہ ڈیرے لٹے ستن۔⁶ تده داؤد تے اخیمک، حتی اورباتہ یوآب دے بھرا ضروباہ دا پُتر ابیشہ نال کلام کرکے آکھیا پئی ساؤل دے ڈیرے چہ میرے نال کون جلتے گا تے ابیشہ آکھیا۔ میں تیرے نال جاواں گا۔⁷ جد کہ داؤد تے ابیشہ رات دے ولے لوکاں ول لٹے ویکھو ساؤل خیم چہ لما پیا ہوئیا سو رٹیا سی تے اوہدی برجھی اوہدے سیر دے نیڑے زمین وچ کھئی سی۔ تے ابنیر تے لوکی اوہدے داوہ سو رٹے ستن۔⁸ تے ابیشہ داؤد تون آکھیا۔ پئی آج خُدا تے تیرے ویری تون تیرے تھ چہ کر دتا اے۔ سو مینوں اجازت پئی میں اونوں ایسہ برجھی نال زمین چہ اک ای وار نال ونہ دیاں تے میں دوجے وار نال لاواں گا۔⁹ داؤد تے ابیشہ تون آکھیا۔ اپنوں جانو ناں مار۔ کیوں جو کون اے؟ جیہڑا خُداوند دے مسخ کیتھو تے جُکے دوسا رہے تے داؤد تے آکھیا زندہ خُداوند دی سوہ۔ خُداوند ای اپنہ اونوں مارے گا۔ یاں اوہدا دیہاڑا آوے گلتے مرے گا۔ یاں جیہدوں لڑائی چہ جاوے گلتے ماریا جاوے گا۔¹⁰ خُداوند ناں کرے۔ پئی میں خُداوند دے مسخ کیتھو تے اپنا تھ جُکاں ہُن۔ اہہ برجھی اوہدے سیر دے کولوں تے پانی دا کُجال تے اسیں چہ جلیہ۔¹¹ تے داؤد تے اوہ برجھی تے پانی دا کُجا ساؤل دے سیر دے کول ولے لٹی تے اوہ دونوں تے پٹے کسے ویکھیا تے ناں جانیا تے ناں کوئی جاگیا۔ کیوں جو اوہ سارے سو رٹے ستن، ایس لٹی پئی خُداوند ولوں اونان تے ڈونگھی نیند آئی سی۔¹² تے داؤد دے دوجے پاسے تے اک پہاڑ دی تیسے دُور جاکے کھلو گیا تے اونان دے وچکار دُور دا پنہ سی۔¹³ تے داؤد تے لوکاں تون تے نیر کوز دے پُتر ابنیر تون آجی آواز نال سدیا تے آکھیا۔ ابنیر تون جواب نئیں دیندا۔¹⁴ ابنیر تے جواب چہ آکھیا تون کون ایں۔ جیہڑا بادشاہ تون سدا اے۔ تے داؤد تے ابنیر تون آکھیا۔ کیہ تون مریا نئیں تے تیرے وانگوں اسرائیل چہ کون اے؟ سو کیوں تون اپنہ آقا بادشاہ دی حفاظت ناں کیتی۔ کیوں جو لوکاں چوں اک بندہ آیا۔ تان جو تیرے تیرے آقا بادشاہ تون جانو مارے۔¹⁶ اہہ گل جیہڑی تون کیتی چنگی نئیں کیتی۔ زندہ خُداوند دی سوہ موت دی سزا پاونی گا۔ کیوں جو تون اپنہ آقا خُداوند دے مسخ کیتھو تے دی حفاظت ناں کیتی۔ ویکھ پئی بادشاہ دی برجھی تے پانی دا کُجا جیہڑی بادشاہ دے سیر دے کول سی کتھ آ؟¹⁷ تده ساؤل تے داؤد دی آواز سیانی تے اونوں آکھیا۔ اے میرے پُتر داؤد کیہ اے تیری آواز نئیں؟ داؤد تے آکھیا۔ اے میرے آقا بادشاہ اہہ میری ای آواز اے۔¹⁸ فئیر داؤد تے آکھیا اے میرے آقا تون کیوں اپنہ خادم دی مگر پیا ایں۔ میں کیہ کیتا اے؟ تے کیہڑا بھیڑا کم میرے تھوں ہوا اے؟¹⁹ سو اے میرے آقا بادشاہ ایس ولے اپنہ خادم دی گل سُن۔ جیکر خُداوند تینوں میرے خلاف چُکھا اے تے اوہ بدیہ قبول کر لو۔ تے جیکر بنی آدمہ اینج آکھیا تے اوہ خُداوند دے لگے لعنتی ہوا۔ کیوں جو اونان تے آج دے دیہاڑے مینوں کڈھ دتا پئی میں خُداوند دی میراث وچ گنیا ناں گیلے آکھیا۔ پئی جا دوسرے بُتان دی بندگی کر۔²⁰ ہُن خُداوند دے لگے میری رت دھرتے ناں ڈگے۔ کیوں جو اسرائیل دا بادشاہ میری چنڈری دے لیہن چہ تکلپا۔ جس طرحاں پئی پہاڑیاں چہ تتر تون لبھیا جاندا اے۔²¹ تده ساؤل تے آکھیا۔ میرے کولوں بھُل ہوئی۔ ائ میرے پُتر۔ داؤد پرت آ۔ کیوں جو میں فئیر تینوں ناں ستاواں گا۔ ایس لٹی پئی تیران آکھاں چہ میری جان آج دے دیہاڑے مہنگی ہوئی تے میں نادانی دا کم کیتا تے بوہت وڈی بھُل کیتی۔²² داؤد تے جواب چہ آکھیا۔ اہہ بادشاہ دی برجھی اے۔ جوانان وچوں اک ایدھر آوے تے اپنوں لے جان۔²³ تے خُداوند ہر اک تون اوہدی چنگیا تے ایمانداری دے پاروں آجر دے تے خُداوند آج تینوں میرے تھ چہ کیتا۔ پر میں ناں چاہیا پئی خُداوند دے مسخ کیتھو تے اپنا تھ جُکاں۔²⁴ تے جس طرحاں آج دے دیہاڑے تیری چنڈری میری اکھاں چہ عزت والی جاپی۔ میری جان وی خُداوند دی اکھاں چہ عزت والی ہووے تے اوہ مینوں سرے غماں تون جُھٹلے۔²⁵ تده ساؤل تے داؤد تون آکھیا۔ برکت وال این تون۔ اے میرے پُتر ! داؤد کیوں جو تون اپنہ کماں چہ کامیاب ہوویں گا تے ضرور فتح پاونی گا۔ فیر داؤد اپنی راہ تے گیا تے ساؤل اپنی تھاتے پرت گیا۔

¹ - تے داؤد نے اپنے جی چہ آکھیا - پئی میں کسے نان کسے دیہاڑے ساؤل دے تھوں ماریا جاواں گا - سو میرے لئی ایس توں چنگا کجھنے 27
نئیں - پئی میں فلسطین دے دیس تَس کے بچیا رواں تے اوہ میرے توں اُمیدان لا دے گا تے مگروں اسرائیل دی ساریاں جُواواں چہ
مینوں نان لبھ گا - ایس طرحاں اوہ تھوں میر جان بچی روے گی - ² - داؤد اُٹھیا اپنے نال دے چھ سو جوانان ٹولے کے جات دے
بادشاہ معوک دے پُتر اکیس دے ول پار ٹر گیا - ³ - تے داؤد نے اکیس دے کول جات وچ ریا تے اوہ تے بندے ہر اک سنھ لپہ ٹیر تے داؤد
اپنی زانیاں دے نال یعنی آخینوعم جیڑا یزریعل توں سَن تے ایجیل جیڑی کرملی نابال دی زانی سی - ⁴ - تے ساؤل ٹوں سوہ گھلی
گئی پئی داؤد جات ول تَس گیا تے اوہ فیر اوہدی سوہ لین توں رُک گیا - ⁵ - تے داؤد نے اکیس ٹوں آکھیا - جیکر میں تیریاں اکھاں چہ عزت
پائی تے ایس دیس دے کس شہر وچ مینوں تھان دے دے - تاں جو میں اوٹھ وساں - تیرا نوکر راج دھانی وچ تیرے نال کس لئی رٹیا - ⁶ -
تے صفلاح آج دے دیہاڑے تیک یہودا دے بادشاہواں دا اے - ⁷ - تے سارے ورھ جیڑے داؤد نے فلسطینیاں دے دیس گزارے - اک سال چار
مہینہ سَن - ⁸ - تے داؤد نے اوہدے نال دے نکلدے جسوریاں تے چرزیاں تے عمالقیان تے وار کردے سَن - جو اوہدے دیس طیلام توں لے کے
سور تیک سگوں مصر تیک پرلے واسی سَن - ⁹ - تے داؤد اوس دیس ٹوں ماردا تے کس بندے زانی ٹوں نان چھڈدا تے بھیڈاں بکریاں ،
گاواں تے ڈھگتے کھوتے اوٹھتے کپڑے لے کے اکیس دے کول پرت آندا - ¹⁰ - تے اکیس اونوں پچھدا سی پئی ٹوں آج کتھ وار کیتا تے داؤد کہندا
سی پئی یہودا دے یرحمیلیاں دے قینیاں دے جہ - ¹¹ - تے داؤد کسے مرد یا زانی ٹوں جات وچ لے جان لئی بچ رن نئیں دیندا - اینج نان
ہوے اوہ اوہدے خاف آکھن تے داؤد اینج کردا رٹیا تے سارے دیہاڑے چہ جیہدوں تیک اوہی فلسطینیاں دے دیس چہ رٹیا - اوہا اپو ای سباء
رپا - ¹² - تے اکیس داؤد تے بھروسہ رکھدا سی تے آکھدا سی - پئی اوہ اپنے پیو ٹوں اپنی قوم اسرائیل دے نیڑے نفرت جوگا بنیا اے - ایس
لئی سدا تیک اوہ میرا نوکر روے گا -

¹ اے اونان دیہاڑیاں چہ اینج ہوئیا۔ پئی فلسطینیاں اے اپنیاں بیرقاں چوں فوجاں کٹھیاں کر لئیاں۔ تاں جو اسرائیل نال جنگ کرن تے 28 اکیس تے داؤد تون آکھیا۔ تون سمجھلے پئی تینو تیرے نال دیاں تون میرے نال لشکر وچ یکلنا ضرور اے۔² تے داؤد اکیس تون آکھیا۔ پئی میں سدا تیک تینوں آپن سیر دا رکھوالا منان گا۔³ تے اینج ہوئیاں پئی سیموئیل مَر گیا سی تے سارا اسرائیل اودے لئی پیٹیا تے اونوں اودے شہر رام چہ دفنا دتا تے ساؤل تے سارے نجومیاں تے فال کڈھن والیاں تون دیس چوں کڈھ دتا۔⁴ ایس لئی فلسطینی کٹھ پوٹے آکے شونیم چہ ڈیرہ لایا تے ساؤل تے کل اسرائیل تون کٹھیاں کیتا تے جلبوع چہ ڈیرے لالے۔⁵ جیدوں ساؤل تے فلسطینیاں دا لشکر ویکھیا تے اوہ ڈمیر گیلے اودا دل بوہ ای کمبیا۔⁶ تده ساؤل تے خداوند تون پچھیا تے خداوندے اونوں جواب ناں دتا۔ ناں سفنیاں چہ ناں اوریم تون تے ناں بنیاں دے وسیلے۔⁷ تے ساؤل تے آپن نوکراں تون آکھیا۔ پئی میرے لئی اک زانی لہو جیڑی جادو گر ہووے تے میں اودے کول جا کے اودے مونہوں جاناں گا۔ اودے نوکراں تے اونوں آکھیا۔ پئی عین دے دُور اک زانی اے جیڑی جادو گر اے۔⁸ تده ساؤل تے اپنا ہانا بدلیتے دوجے کپڑے پلے تے دوندے نال لے کے تریا تے رات دے ویلے اوس زانی کول آپڑیا تے اوہ آکھیا۔ پئی رُوح دے نال مینوں غیب دیاں گلاں دس تے جینج میں آکھاں اونوں میرے لئی لے لیا۔⁹ تے زانی تے اونوں آکھیا۔ ویکھ تینوں پتا اے پئی ساؤل تے کیتا۔ پئی اوہ سارے جادو گراں تے فال کڈھن والیاں تون دیس چوں کڈھ دتا اے۔ سو تون میری جان تون کیوں پھندے چہ پھسانا ایں۔ پئی مینوں جانو ای ماریں۔¹⁰ تده ساؤل تے اودے نال خداوند دی سوہ کھاہدی تے آکھیا۔ زندہ خدا دی سوہ۔ ایس گل چہ کوئی بدی تیرے تے نہیں آوے گی۔¹¹ تده اوس زانی تے آکھیا۔ میں تیرے لئی کہنوں لے لیاواں؟ اوہ آکھیا۔ میرے لئی سیموئیل تون لے سدھ۔¹² جیدوں اوس زانی تے سیموئیل تون ویکھیا تے آچی آواز نال چیکی تے اوس زانی تے ساؤل تون آکھیا۔ تون مینوں دھوکا دتا؟ کیوں جو تون ساؤل ایں؟¹³ تے بادشاہے اونوں آکھیا۔ ناں ڈر۔ تون کیہ ویکھیا اے؟ تے زانی تے ساؤل تون آکھیا۔ میں دیوتاوں تون دھرتی تون اتان آوندیاں ویکھنی آں۔¹⁴ اوہ اونوں آکھیا۔ اودا صُورت کینج دی اے؟ اوہ بولی۔ اک بڈھا بندہ لے آؤندا اے تے چوغ اوہ پا یا اے تے ساؤل تون پتا لگ گیا پئی سیموئیل اے تے اوہ مونہ بہار زمین تے ڈگا تے متھا ٹیکیا۔¹⁵ تے سیموئیل تے ساؤل تون آکھیا۔ پئی تون مینوں کیوں چین کیتا؟ تے مینوں لے سدیا ساؤل تے آکھیا۔ میں بوہ اوکھا ویل آگیا اے۔ کیوں جو فلسطینی میرے نال لڑن آوندے نیں تے خداوندے مینوں چھڈ دتا اے تے مینوں جواب نہیں دیندا۔ ناں سفنیاں چہ ناں بنیاں دے وسیلے تے میں تینوں سدیا۔ تاں جو تون مینوں دسیں پئی میں کیہ کراں؟¹⁶ سیموئیل تے آکھیا تون میرے تون کیوں پچھنا ایں؟ ایس حال چہ خداوندے مینوں چھڈ دتا تے تیرا وبری بن گیا۔¹⁷ تے خداوندے تیرے لئی اوو ای کیتا جیڑا اوہ میرے مونہوں بولیا۔ تیرے ہتھوں تیرا راج مُک گیا۔ تے تیرے گوانڈی داؤد نوں دے دتا۔¹⁸ کیوں جو تون خداوند دے حکم تون ناں منیا تے اودا کرودھ عمالقیان تے وارد کیتا۔ ایس لئی آج دے دیہاڑے خداوندے تیرے نال ایہ کیتا۔¹⁹ تے خداوند اسرائیل تون وی تیرے نال فلسطیاں دے ہتھ دے دیوے گا تے کل تون تے تیرے پتر میرے نال ہون گے۔ اسرائیل دے لشکر تون وی خداوند فلسطینیاں دے ہتھ کر دے گا۔²⁰ تده ساؤل اوس ویلے دھرتی تے ڈیڈھ پنے ڈگا۔ تے سیموئیل دیاں اپناں گلاں دے سببوں کمبیا تے اودے چہ زور بچیا ناں رتیا کیوں جو اوہ پُری دیہاڑے پوری رات روئی ناں کھاہدی۔²¹ تده اوہ زانی ساؤل کول آئی تے ویکھیا پئی اوہ بوہ بوندل گیا اے تے اونوں آکھیا۔ پئی تیری نوکرانی تیرا حکم منیا۔ میں اپنی جان تلی تے رکھی تے تیری گل سنی جیڑی تون مینوں آکھی۔²² سو تون اپنی نوکرانی دے گل سن۔ پئی میں تیرے لگ کُجھ روئی لیاواں تے تون کھالے۔ تاں جو تیرے اندر زور ہوے۔ پئی تون آپن راہ ول پرت سکیں۔²³ اوہ ناں منیا تے آکھیا۔ میں نہیں کھاواں گا۔ تده اودے نوکراں تے اوس زانی وی صید کیتی تے اوہ اپناں دی مٹی تے دھرتی تون اٹھیا تے پلنگے بیٹھا۔²⁴ تے اوس زانی دے اک موٹا وچھا سی تے اوہ چھیتی نال اونوں حلال کیتا تے آٹالے گونیا تے خمیری روٹیاں پکائیاں۔²⁵ تے ساؤل تے اودے نوکراں دے لگ رکھیا۔ سو اونان تے کھاہدا۔ تده اوہ اٹھتے اوسے رات پرت گئے۔

¹ - فلسطینیان نے افیقہ چہ اپنے ڈبریاں دے لشکر کٹھہ کیقتہ اسرائیلہ ایک سوۓ دے کول جیہڑا یزرعیلہ چہ اے ، ڈبرے لائے سن۔² 29
فلسطینیان دے امیر بندے سنہ سو سو ہزار ہزار دے آگ گشتہ داؤد تے اودے نال دے اکیس دے نال مگر سن۔³ - فلسطینیان
دے دوسریاں آکھیاں پئی ایہ عبرانی کاہدے لئی نیں ؟ تے اکیس نے آکھیا کہ ایہ داؤد سارائیل دے بادشاہ دا نوکر اوہو ای نیں ۔ جیہڑا
میرے نال دیہاڑیاں سگھوں ورھیاں توں اے جس دیہاڑے تو اوہ ساڈے کول تے آیا ۔ اچہ تیک اوہ کوئی بدی نیں کیتی ۔⁴ - تدھ
فلسطینیان دے سردار پمکتہ اونوں آکھیا پئی ایس بندے تون پچھاں موڑدے پئی اوہ اپنی تھان تون جیہڑی تون اودے لئی مئی
ایں ۔ پرت جاوے تے ساڈے نال جنگ کرن نال جاوے ۔ تان جو لڑائی چہ اوہ ساڈا ویری نال بن جاوے ۔ کیوں جو اوہ اپنے مالک تون اپناں
بندیاں دے سرائ دے بغیر کس طرحاں خوش کرے گا ۔⁵ - کیہ ایہ اوہو داؤد نیں ۔ جیہدے بارے زناہیاں نے نہج کے گاؤندیاں ہوئیاں آکھیا سی
ساؤل نے ماریا ہزاراں تون ۔ داؤد نے ماریالکھاں تون ۔⁶ - تدھ اکیس نے داؤد تون سدیا تے اونوں آکھیا ۔ زندہ خداوند دی سوہ پئی تون
چنگا بندہ ایں ۔ بیرقاں چہ میرے نال تیرا آؤنا جان میریاں اکھاں چہ چنگا اے جس دیہاڑے تون تون میرے کول آیا ایں ۔ آج تیک میں
تیرے چہ کوئی بدی نیں ویکھی ۔ پر امیراں دیاں اکھاں چہ تون منیاں نیں گیا۔⁷ - سوہ تون پرت کے بھلیائی نال جا تے کوئی اینج دی
گل نال کر جیہڑی فلسطینیان دے امیراں دیاں اکھاں چہ تری رہ۔⁸ - داؤد نے اکیس تون آکھیا ۔ میں کہہ کیتا اے ؟ تے جس دیہاڑے تون
میں تیرے نال رٹیاں آن ۔ آج تیک تون اپنے نوکر چہ کیہڑی اینج دی گل ویکھی پئی میں نال جاوے تے اپنے مالک بادشاہ دے ویریاں نال نال
لڑاں ۔⁹ - تدھ اکیس نے داؤد تون جواب چہ آکھیا میں ایہ جاننا آں پئی تون میری آکھ چہ خدا دے فریشہ وانگوں نیک ایں ۔ پر فلسطینیان
دے سردار نے آکھیا ۔ پئی تون ساڈے نال جنگ چہ نال جا ۔¹⁰ - بن سجرے سجرے تون تیرے مالک دے نوکر تیرے نال لے نیں ۔ اٹھتے
آپنی تھان ول جیہڑی میں تیرے لئی مئی اے ۔ تیر جاؤ ۔ انتقام دا نال سوچ ۔ کیوں جو میں تینوں چنگا جاننا آں ۔ سو جیہدوں تیں
سجرے ای اٹھوے لوہوے پرت جاؤ ۔¹¹ - ایس لئی سجرے ای داؤد تے اودے نال دے اٹھ تان جو فجرے تیرے فلسطینیان دے دیس چہ
پچھاں پرت جان ۔ پر فلسطینی یزرعیلہ ول پرت گئے۔

1- جیہدوں داؤدۃ اودے نال دے تیجے دیہائے صقلاج - چہ آبڑے عمالیقی - نجدۃ صقلاج - لٹہ وار کر لیا سی - صقلاج - ٹوں مارلے 30 آگ نال ساڑ جُک سَن - 2- تہور زَنانیاں ٹوں تہ جینے یک وڈے اوتھ سَن ساریاں ٹوں پھڑ لیا سی - کسے ٹوں جانو ناں مارا - سگوں لیا کہ آپہ راہ وُل ٹر پٹ - 3- ناں جو داؤدۃ اودے نال دے شہر وچ وڑھتہ ویکھو اوہ آگ نال ساڑے گئے سَن تہ اونیاں دئیاں زَنانیاں تہ اونیاں دے پُترے اونیاں دیاں دھیاں قید ہو گیاں سَن - 4- تدھ داؤدۃ تہور لوکاں تہ جیڑے اودے نال سَن رون چہ اپنیاں آوازاں اُچیاں کیتیاں - ابتهوں تیک پئی اونیاں چہ رون دی واہ ناں رئی - 5- تہ داؤدۃ دیاں دونوں زَنانیاں یزریعلی - آخینوعیم - تہ ایجیل - ، ناہال - کیرملی - دی زَنانی وی قید کیتی گئی - 6- تہ داؤدۃ بوبت ڈکھ وچ سی - کیوں جو لوکی اونوں پتھر مارن دی گل بات کردے سَن - کیوں جو سارے لوکی اپنیاں دھیاں تہ پُتران دے لئی جان دے ڈکھ چہ سَن - پَر داؤدۃ خُداوند آپہ خُدا چہ زور پھڑا - 7- تہ داؤدۃ اخیمک - دے پُتر ایاتر - کاہن ٹوں آکھیا میرے کول ایتھ چوغہ لیلے ایاتر - چوغہ لے داؤدۃ دے کول آیا - 8- تہ داؤدۃ خُداوند نال سوال کیتا تہ آکھیا پئی میں ڈاکواں دے مگر جاواں - کد میں اپنیاں پھڑ لواں گا ؟ خُداوندہ آکھیا - اپنیاں دے مگر جا - کیوں جو ٹوں سچی مچی اپنیاں پھڑ لیں گا تہ سارا کُجھ چھڑائیں گا - 9- تدھ داؤدۃ اودے چھ سو بندے تہ پُتر پُترے بسور دی وادی وچ لٹے اونیاں چہ کئی لوکی جیڑے تھک گئے اوہو ای نال رئے - 10- تہ داؤدۄ چار سو بندیاں دے نال اونیاں دے مگر گیا - کیوں جو اوہ دو سو بندے جیڑے تھک گئے سَن اوہ ای لٹے - اوہ بسور دی وادی دے پار ناں جا سک - 11- تہ اونیاں ویرلے چہ ایک مصری بندہ ویکھیا - جینوں اوہ داؤدۄ دے کول لیلے اونیاں تہ اونیاں روئی دتی تہ اوہ کھادیے اونوں پانی پیایا - 12- تہ اونوں انجیران دی ایک ٹکیے کشمش تہ دو کُجھ پتے اوہ کھادیے اودے اندر زور آیا - کیوں جو اوہ تین د پیازیاں تون روئی ناں کھادی سی تہ ناں پانی پیتا سی - 13- تدھ داؤدۄ اونوں پُچھیا ٹوں کیدا ای تہ کیتھوں دا ایں ؟ - اوس جوان تہ دسیا میں مصری - آن تہ ایک عمالیقی بندے دا نوکر - آن - میرا مالک مینوں چھڈ گیا - کیوں جو دیہائے پئی میں بیمار ہو گیا سی - 14- اسیں کریتیاں دے نجدۄ تہ یوداۄ لٹے کلاب - دے نجدۄ تہ وار کیتا تہ اسیں صقلاج - ٹوں آگ نال ساڑا - 15- تہ داؤدۄ اونوں آکھیا - کد ٹوں مینوں اوس وگ تیکلے جا سکنا ایں ؟ تہ اوہ آکھیا میرے نال خُدا دی سوئے کھا پئی ٹوں مینوں جانو ناں ماریں گا تہ ناں میرے مالک دے تہ مینوں دیوبس گاتے میں تینوں اودے وگ تیکلے جاواں گا - 16- جد اوہ اونوں اوتھلے گیلے ویکھو اوہ سارے دھرتی تہ کھلے پئے سَن تہ اوس بوبت لٹ دے مال دے سببوں جیڑا اونیاں تہ فلسطیناں - دے دی دیسوتہ یوداۄ دی دھرتی تون لیاندہ سی - کھاندے پیندے نجدے سَن - 17- سو داؤدۄ فجر تون لے کے دوجے دیہائے دی شام تیک اونیاں ٹوں مارلے اونیاں چون کوئی وی ناں بچیا - سولہ چار سو جوانان دے جیڑے اُٹھاتے چڑھ کے تَس گئے - 18- ناں جو داؤدۄ سارا کُجھ جیڑا عمالقیان - تون لیا سی چھڑا لیا تہ داؤدۄ اپنی دونواں زَنانیاں ٹوں وی چھڑا لیا - 19- تہ اونیاں دی کوئی شہ ناں گواچی - ناں یکی ناں وڈی - ناں پُتر ، ناں دھیاں ناں لٹ دا مال تہ ناں کوئی ہو شہ جیڑی اونیاں کولوں لئی گئی سی - داؤدۄ تہ سب کُجھ واپس کھو لیا - 20- تہ داؤدۄ ساریاں بھیداں بکریاں تہ گاواں ، ڈھگ بھڑلے اوہ ڈنگر ان ٹوں اپنے لگ لگیک لیلے آکھیا - ایہ داؤدۄ لٹیا اے - 21- تہ داؤدۄ اونیاں دو سو بندیاں دے کول آیا - جیڑے تھک کے داؤدۄ دے نال ناں جا سکے بسور دی وادی چہ چھڈ یتہ گئے سَن تہ اوہ داؤدۄ اودے نال دے لوکاں ٹوں ملن باہر نکلے داؤدۄ اونیاں دے کول آیا تہ اونیاں ٹوں سلام آکھیا - 22- تدھ اونیاں چون جیڑے داؤدۄ نال گئے سَن - سارے بُرے لوکاں تہ آکھیا - ایہ ساڈے نال نئیں گئے - اسیں اپنیاں ٹوں اوس لٹ دے مال چون جیڑا اسیں چھڑا اے - اپنیاں چہ نئیں ونڈاں گا - سولہ پَر ایک دی زَنانی تہ بال بچے دے تہ اوہ اپنوں لینے تہ جان - 23- تدھ داؤدۄ آکھیا - اے میرے بھراؤ! جو کُجھ خُداوند ساہنوں دے دتا اے - اودے نال اینج ناں کرو - کیوں جو اوہ ساہنوں بچایا اے تہ اوس وگ ٹوں جینے ساہنوں لٹیا سی - ساڈے تہ چہ کر دتا - 24- ایس کم چہ کوئی ٹہاڈے نال ترؤ ناں کرے گا - کیوں جو لڑائی وچ جان ولے دے حصے دے برابر ای اودا حصہ ہووے گا - جیہرا مال دے کول رتیا اوہ برابر حصہ لوے گا - 25- سو اوس دیہائے تون لے کے آج تیک اسرائیل - چہ ایہو ای قانون قاعدہ اے - 26- داؤدۄ صقلاج - چہ آلتے لٹ دے مال وچوں اوہ آپہ بھلیانی چاؤن والیاں یوداۄ دے بُزرگاں دے کول وی تھوڑا تھوڑا دتالے آکھیا - پئی خُداوند ویریاں دے مال چون ایہ ٹہاڈے لئی برکت اے - 27- اونیاں دے لئی جیڑے بیت ایل - چہ جیڑے نجد دے راموت - چہ جیڑے جوبتر - وچ - 28- تہ جیڑے عروعر - چہ جیڑے سلموت - چہ جیڑے اشتموع - چہ نئیں - 29- تہ جیڑے کیرمل - چہ جیڑے یزی ایل - دے شہراں چہ جیڑے قینی - دے شہراں چہ - 30- تہ جیڑے خرم - چہ جیڑے کورعاشان - چہ جیڑے عتاق - چہ جیڑے حبرون - چہ اونیاں ساریاں تہاواں تہ رندے سَن - جتھ داؤدۄ اودے لوکی پھرے رندے سَن -

۱۔ فلسطینی اسرائیل نال لڑتے اسرائیل دے بندیاں اگوں فلسطینی تس گتے جلبوع دے پاڑ چ قتل بوکے ڈگتے فلسطینیان ۳۱ ساؤل تے اودے پُتران دا سختی نال پچھا کیتا تے فلسطینیان تے ساؤل دے پُتران یوتن تے ایندابتے ملکیشوع تون قتل کیتا ۔ ۳۔ لڑائی دا زور ساؤل تے پیا تے تیر چلان والیاں اونوں گھیر لیاں اونوں پھت لا یت۔ ۴۔ تده ساؤل تے آپتھیار چکن وللئون آکھیا ۔ اپنی تلوار کڈھتے مینوں ایسے نال وینھ دے۔ اینج ناں ہووے پئی ناپاک بندہ آکے مینوں جانو مار دے تے معنہ مارکے میرے تے پس ۔ پر اودے پتھیار چکن والا ناں منیا ۔ کیوں جو اوہ بویت سبم گیا ۔ تده ساؤل تے اپنی تلوار پھڑتے اودے تے ڈگا ۔ ۵۔ جد اودے پتھیار چکن وللئے ویکھیا تے ساؤل مر گیا تے اوہ وی اپنی تلوار تے ڈگیا تے اودے نال ای مر گیا ۔ ۶۔ سو ساؤل تے اودے تے پُترے اودا پتھیار چکن والا تے اودے سارے بندے اوسے دیہڑے رل کے مرے۔ ۷۔ تے اسرائیل دے بندیاں جیڑے ایس وادی دی پہلے پاسے بردن دے پار سن ویکھیا پئی اسرائیل دے بندے تس گتے ساؤل تے اودے پُتر مر گتے اوہ آپتھیار تون چھڈ کے تس گتے فلسطینی آکے اونان چ وس گتے۔ ۸۔ اگلے دیہڑے فلسطینی قتل ہوئیاں تون لئن لٹے اونان تے ساؤل تے اودے تیان پُتران تون جلبوع مریاں ویکھیا ۔ ۹۔ تده اونان تے اودا بیر کتیا تے اودے پتھیار لاکے فلسطینیان دے دیس وچ گھلت ۔ تاں جو اونان دے تے خانیاتے اونان دے لوکاں چ سارے پاسے خوشی دی خبر دتی جاوے۔ ۱۰۔ تے اودے پتھیاران عستارات دے مندر وچ رکھیا اودی لاش بیت شان دی کندھتے لمکائی ۔ ۱۱۔ بیس جلعاد دے رن والیاں تے شیا پئی فلسطینیان تے ساؤل نال کیتا ؟ ۱۲۔ تے اونان چوں سارے دلیر بندے اُتھتے ساری رات تے ساؤل دی لاش تے اودے پُتران دیاں لاشاں تون بیت شان دی کندھ تون لے لیا تے پناں تون بیس وچ لیٹتے اوتھ ساڑ دتا گیا ۔ ۱۳۔ تے اونان دیاں ہڈیاں تون لے کے بیس چ اک جھاؤ دے رُکھ دے پتھان دفنا دتا تے سات دیہڑے تیک فاق کیتا ۔

۲۔ سیموئیل

۱۔ تے ساؤل دی موت دے بعد اینج ہوا۔ پئی جدوں داؤد عمالقیان دے قتل تون واپس آیا تے اوہ صیلاج وچ دو دن رہا۔ ۲۔ جدوں تیسرا دن ۱ ہوا تے ویکھو اک بندہ ساؤل دی لشکرگاہ تون آیا۔ اوہ اپنے کپڑے پہاڑے اپنے سرے مٹی پائی ہوئی سی۔ جدوں اوہ داؤد دے کول آیا تے زمین تے ڈگیا تے اونوں سجدہ کیتا۔ ۳۔ داؤد نے اونوں کہیا۔ تون کیتھوں آیا ایں؟ اوہ کہیا میں اسرائیل دی لشکرگاہ تون اپنی جان بچا کے آباواں۔ ۴۔ فیر داؤد نے اونوں کہیا۔ کی خبر اے مینوں دس؟ اوہ کہیا پئی لوکی لڑائی تون نس لٹے لوکاں وچوں واوا لوکی ڈگ پٹے مر گتے ساؤل تے اودا پُتر یوتن دوں مر گتے۔ ۵۔ تے داؤد نے اوس جوان نون جہ اونوں خبر دتی آکھیا، تون کیوں جانیاک ساؤل تے اودا پُتر یوتن مر گتے؟ ۶۔ تے اوس جوان نے جہڑا خبر لے کے آیا سی آکھیا اجیا اتفاق ہوا پئی میں جلبوع دی پہاڑی تون لنگیا تے ویکھو ساؤل اپنے نیزے تے جھکیا ہوا سی تے رتھانے گھڑ سوار اودے پچھ آگتے۔ ۷۔ اوہ اپنے پچھلے پاسے نظر ماری تے مینوں ویکھیا مینوں بلایا۔ میں آکھیا میں حاضر واں جناب۔ ۸۔ اوہ مینوں پچھیا تون کون ایں؟ میں کہیا میں عمالقی آں۔ ۹۔ تے اوہ مینوں آکھیا میرے لگے تے مینوں قتل کر کیونجو میں دُکھ وچ آں پر میرے چ اچے جان اے۔ ۱۰۔ فیر میں اودے لگے گیا تے اونوں قتل کیتا۔ کیونجو میں جان لیا کبار دے بعد اوہ جیوندا نہیں رہے گا تے میں تاج اودے سر تونے کنگن اودی ہاں تون لایا تے اونان نون میں اپنے مالک دے کول لایا واں۔ ۱۱۔ خیر داؤد نے اپنے کپڑے پھڑکے پہاڑ دتے اینج ای اونان بندیاں کیتا جیڑے اودے نال سن۔ ۱۲۔ تے اونان نے وین پلٹے روئے۔ اونان تے ساؤل تے اودے پُتر یوتن تے خُداوند دے لوکاں تے اسرائیل دے گھر لے لئی روزہ رکھیا کیونجو اوہ تلوار نال ڈگ پٹے سن۔ ۱۳۔ فیر داؤد نے اوس جوان نون جیڑا خبر لیا یا سی کہیا۔ تون کیتھوں ایں؟ اوہ اونوں کہیا۔ میں اک پردیسی بندے دا پُتر عمالقی آں۔ ۱۴۔ تے داؤد نے اونوں کہیا پئی تینوں کیوں ڈر نہیں آبا پئی تون خُداوند دے ممشوح نون قتل کرن لئی اپنا ہتھ ودھایا۔ ۱۵۔ تے داؤد نے اپنے جوان چوں اک نون سدیا تے آکھیا نیڑے جلتے اودے تے وار کر۔ ایس لئی اوہ اونوں اجیا ماریا پئی اوہ مر گیا۔ ۱۶۔ داؤد نے اونوں کہیا تیرا خون تیرے ای سرے ہووے گا۔ کیونجو تیرے ای مُنہ تیرے خلاف گواہی دتی۔ جدوں تون کہیا پئی میں خُداوند دے ممشوح نون قتل کیتا۔ ۱۷۔ تے داؤد نے ساؤل تے اودے پُتر یوتن تے ایہ مر تھ کہ کے گُراپ کیتا۔ ۱۸۔ تے حُکم دتا پئی بنی ہودا، نوسکھایا جلتے جیویں پئی سچی کتاب چ لکھیا ہوا موجود اے۔ ۱۹۔ اے اسرائیل تیرے تیرا فخر ماریا گیا۔ ہلے السور میں کیوں ڈگ پٹے۔ ۲۰۔ جات چ ایہ خبر نہ دیو۔ اسقلون دیاں گلیاں چ اپدی خبر نہ دیو۔ نہوے پئی فلسطین دیاں دھیاں خوشی منان، نہوے پئی نامختونان دیاں دھیاں شادمانی کرن۔ ۲۱۔ اے چلئے دے پہاڑو! ناں تہاڈے اوس پوے، نہوے مین پوے اوتھتے دلیران دی ڈھال سٹ دتی گئی ساؤل دی سپر جہدے تیل نہیں سی لایا گیا۔ ۲۲۔ مقتولان دے لہو تون تے زبردستان دی چری تون یوتن دی کمان کدی نہ لئی تے ساؤل دی تلوار کدی نہ خالی مڑی۔ ۲۳۔ ساؤل تے یوتن اپنے جیندے جی عزیز تے دل پسند سن تے اپنی موت دے ویلے وی وکھرے نہوے۔ اوہ عقاباں تون تیزے شیر بران تون زور آور سن۔ ۲۴۔ اے اسرائیل دیو دھو ساؤل لئی رُو۔ جنہیں تہانوں ارغوانی کپڑے پلٹے سوئے دیاں گہنیاں نال سجایا۔ ۲۵۔ ہلے جنگ چ سور میں کیوں لڑائی چ ڈگ پٹے یوتن تیرے اچے مقاماتے قتل ہوا۔ ۲۶۔ اے میرے بھرا یوتن! میں تیرے لئی دُکھی آں تون مینوں بہت پیارا سیں۔ تیرا پیار میرے لے کمال سی ہڈیاں دی محبت تون وی بہتا۔ ۲۷۔ ہلے او سور میں کنوں ڈگ پٹے جنگ دے پتھیار نیست ہوگئے۔

¹- ایس اثنا وچ داود نیں خداوند نوں پوچھیا پئی کی میں یہوداہ دے شہراں وچوں کسی ج جاوساں؟ خداوند نیں ایہ فرمایا پئی جا۔
 2 داود پوچھیا پئی کس شہر وچ؟ خداوند نیں جواب دتا پئی حبرون وچ ²-سو داود نیں اپنیاں دونویں ویشیاں یزرعیل دی اخیوعمتہ کرمل دے نابال دی بیوہ دے ہمراہ اوتھ چلا گیا۔³ تے اونیاں بندیاں نوں وی جیڑی اودے نال سن اونیاں خانداناں سمیت اوتھوں لے گیلے اوہ حبرون تے اودے قصیباں ج وس گئے۔⁴ تہ یہوداہ دے لوکی لٹے اوتھ اونیاں نیں داود نوں مسح کرکے یہوداہ دے خاندان دا بادشاہ بنا دتا۔
 جدوں داود نوں دسیا گیا پئی ایہ بیس جلعاد دے لوکی سن جیناں نیں ساؤل نوں دفن کیتا سی۔⁵ تے اوس نیں بیس جلعاد دے لوکاں دے کول اونیاں نوں ایہ کہن لئی قاصد بھیجے پئی تسی اپنے آقا ساؤل نوں دفن کرکے جس قبر بانی دا اظہار کیتا اے پئی خداوند تہانوں برکت بخش۔⁶ خداوند تہاڈے نال مہر بانی تے وفا داری کرے تے میں وی تہاڈے نال اونج ای مہربانی کراں گا کیوں جو تسی نیک کام کیتا۔
⁷-سو بن طاقتور تے دلیر بنو کیوں تہاڈا آقا ساؤل مر گیا اے یہوداہ دے گھرنے نیں مینوں مسح کرکے اپنا بادشاہ بنا یا۔⁸ ایس لئی ابنیر بن نیر نیں جیڑی ساؤل دے لشکر دا سالار سی، ساؤل دے پتر نوں نال لیا اونوں محتایم وچ لے آیا۔⁹ تے اونوں جلعاد آشرنوں یزرعیل تے افرائیم، بن یمن تے سارے اسرائیل دا بادشاہ بنایا۔¹⁰ ساؤل دا پتر اسبوست چالھی سال تک عمر ج اسرائیل دا بادشاہ بنیلا اوس نیں دو سال حکمرانی کیتی۔ ہر یہوداہ گھرانہ داود دا مطیع رہا۔¹¹ ساؤل دا پتر اسبوست چالھی سال تک عمر وچ اسرائیل دا بادشاہ بنیلا اوس نیں دو سال حکمرانی کیتی۔ ہر یہوداہ دا گھرنے نال داؤد دا گھر مطیع رہا۔¹² تے ابنیر بن نیر تے اسبوست بن ساؤل دے خادم محتایم نوں خیرباد کہے جیعوں نوں گئے۔¹³ تے یوآب بن ضرویلا داود دے بندے نکلتے جیعوں دے تالابتہ اونیاں نال ملے۔ فریق تالاب دے اک پاسے بیٹھ گیلے دو جا دوچے پاس۔¹⁴ تے ابنیر یوآب نوں آکھیا پئی اوہ اسی کجھ جواناں نوں چن لین جیڑے یوآب نیں آکھیا پئی ٹھیک اے۔ ایناں نوایج ای کرن دو۔¹⁵ سو اوہ جوان کھڑے ہو گئے اونیاں دی گنتی کیتی گئی تے بارہ بندے بنیمین تے اسبوست بن ساؤل ولوے بارہ بندے داؤد ولوں سن۔¹⁶ تہر اک بندے نیں اپنے اپنے مخالف نوں سیر توں بھڑکے اپنی تلوار اودے لے پھلو وچ گھونب دیتی اوہ اکو واری ڈگ گئے۔ ایس لئی جیعوں وچ اوس تھا نوں حلفت پصوریم دا نال دتا گیا۔¹⁷ تے اوس دن بڑی بھیڑی لڑائی ہوئی جس دے وچ ابنیر تے اسرائیلی بندیاں داؤد دے بندیاں نوں پار گئے۔
²⁰-فیر ابنیر نیں اپنے پیچھے ویکھ کے پچھیا پئی اے عسائیل! کی توں این؟ اپنے جواب دیتا کہاں۔²¹ فیر ابنیر نیں اونو آکھیا پئی سچ یاں کہہ، اک پاسے مڑ جاتے جواناں وچوں کسے نوں بھڑکے اودے تھپار کھولے پر عسائیل نیں اودا پیچھا کرنا نہ چھڈیا۔²² ابنیر نیں عسائیل نوں فیر خبر دار کیتا پئی میرا پیچھا کرنا بند کر! جے میں تینوں ماردیاں تے فیر تیرے بھرا نوں کی نہ وکھاواں گا؟²³ پر عسائیل پیچھا کرن توں باز ناں آیا۔ فیر ابنیر نیں اپنے بھلے دا کُندا اودے ڈھیڈ وچ گھونب دتلا اوہ اودی کنڈ دے آریار ہو گیا تے اوہ ڈگیلا اوس ولے ای مر گیا تے جیڑا بندہ اوس جگہ آیا جیتھ عسائیل مربلا ڈگیا سی اوہ اوتھ رُک گیا۔²⁴ پر یوآب تے ابی شہ نیں ابنیر دا پیچھا کیتا جدوں سورج غروب ہو رہا سی تے اوہ کوہ ام دے کول پہنچے جیڑے جیاح دے نیڑے جیعوں دی زمین دی راہ اے۔²⁵ تے بن یمن دے لوکی اک واری فیر ابنیر دے پیچھے جمع ہو گئے اونیاں نیں اک دستہ دی صورت وچ اک پاڑی دی اُچائی تے اپنا مورچہ قائم کر لیا۔²⁶ فیر ابنیر نیں یوآب نوں پکار یلا آکھیا پئی ایہا انت بڑا بھیڑا ہووے گا؟ توں اپنے بندیاں نوں کدو حکم دیوے گا پئی اپنے بھراواں دا پیچھا کرن توں باز آن؟²⁷ یوآب نیں دسیا پئی زندہ خدا دی ستوں جے توں زبان ناں کھولدا تے اپنے بندہ صبح تک اپنے بھراواں دا پیچھا کرنا جاری رکھدے۔²⁸ سو یوآب نیں نرسیکا پھونکیلا سارے بندے اُک گئے فیر اونیاں نیں اسرائیل دا پیچھا ناں کیتا ناں اونیاں نال لڑے۔²⁹ ابنیر تے اودے بندے ساری رات میدان وچ چلدے رے پردن دے دریا نوں پار کرکے یثرون توں لنگھ دیاں ہواں محتایم نوں لے۔³⁰ تے یوآب ابنیر دا پیچھا کرکے پرتیلا اپنے سارے بندیاں نوں جمع کیتا عسائیل دے علاوہ داؤد دے اُنیں بندے غیب سن۔³¹ پر داؤد دے بندیاں نیں بنیمین دے تین سو ساٹھ بندیاں نوں جیڑے ابنیر دے نال سن مار دتا۔³² اونیاں نیں عسائیل نوں اُٹھا کے بیت الحم وچ اودے پیو دی قبر وچ دفن کر دتا یوآب تے اودے بندے ساری رات دے سفر توں بعد سویرے حبرون جا پہنچے۔

1- ساؤلے داؤد دے گھرانیاں دے وچ لمہ ویلہ تک جنگ ہوندی رہی۔ داؤد قوی توں قویۓ داؤد دا گھرانہ کمزور توں کمزور ہوندا گیا۔ 2- 3
 تے جُرون وچ داؤد دے گھر پُتر پیدا ہوئے۔ اوہدا پہلو تھا آمنون سی جیہڑا ایزریلی اجیوعم دے بطن توں سی۔ 3- اوہدا دوجا پُتر کلیاب
 سی جیہڑا کے ملی نابال دی بیوہ ابی جیل دے بطن توں سی۔ تیجا ابی سلوم سی جیہڑا جشور دے بادشاہ تلمی دی دھی معک دے بطن
 توں سی۔ 4- چھوٹھا ادونیاہ سی جیہڑا ححیت دے بطن توں سی پنجواں سفطیاہ سی جیہڑا بیطال دے بطن توں سی۔ 5- تے چھیون اترعام
 سی جیہڑا داؤد دی ووٹی عجلہ دے بطن توں سی۔ 6- داؤد دے ہاں جبروین وچ جمہ سن۔ 6- ساؤلے داؤد دے گھرانیاں دی جنگ دے
 دوران ابنیر نیں ساؤل دے گھریلے وچ اپنے آپ نوں بوہت طاقتور بنایا سی۔ 7- تے ساؤل دی اک داشتہ سی جس دا ناں اصفاء سی۔ تے جیہڑی
 ایہ دی دھی سی تے اشبوست نیں ابنیر نوں آکھیا پئی توں میرے پیو دی داشتہ دے کول کیوں گیا؟ 8- اشبوست دی ایس گلے ابنیر بوہت
 ناراض ہوئے کہن لگا پئی کی میں پیوہا دے کسے کُتے داسراں؟ 9- خدا ابنیر دے نال اینج ای بلکہ ایس توں وی بوہتا کرے۔ جے میں داؤد نال
 اونچ سلوک ناں کران۔ جس دی خداند نیں ستوں کھلک اودے نال وعدہ کیتا۔ 10- یعنی ایہ پئی بادشاہ ساؤل دے گھریلے توں منتقل کرکے
 داؤد دے تخت حکومت نوں اسرائیلے پودامتے دان توں بیر سبع تک قیم کران۔ 11- تے اشبوست نیں ابنیر نوں کوئی پور اکھر کہن دی
 جُرت ناں کیوں جو اوہ اودے کولوں ڈر دا سی۔ 12- فیر ابنیر نیں داؤد نوں اپنے وُلوں داؤد نوں اے کہن لئی قاصد گھلے پئی اے دیس کہدا
 اے؟ میرے نال مُک مُکا کرلے! تے میں کل بنی اسرائیل نوں تیرے وُل کرن لئی تیری مدد کران گا۔ 13- داؤد نیں آکھیا اچھا میں تیرے نال
 مُک مُکا کران گا پر میں تیرے کولوں اک گل چاہناواں پئی جد توں مینوں ملن آویں۔ تے ساؤل دی دھی میکیل نوں اپنے نال لے کے آئیں نئیں
 تے میرے سامنے ناں آویں۔ 14- تے داؤد نیں ساؤل دے پُتر اشبوست کول اپنے مطالبہ کردیاں ہویاں قاصد بھیجے پئی میری ووٹی میکیل جیدے
 نال میں فلسطیاں دیاں سو کھلڑیاں دے کے ویاہ کیتا سی۔ میرے حوالہ کر دے۔ 15- سو اشبوست نیں حکم دتے اوہ اودے نال خاوند فطی
 ایل بن لیس کولوں کھو لیا۔ 16- سو اوہدا خاوند بحوریم تک سارے رستے اودے پیچھے پیچھے روندنا ہوا اودے نال گیا۔ ابنیر نیں اونوں آکھیا
 پئی پرت جا۔ سو اوہ پرت گیا۔ 17- تے ابنیر نیں اسرائیل دے بزرگاں نال گل بات کیتی۔ آکھیا پئی کجھ عرصہ ہوا اے تنسی داؤد نوں اپنا
 باسٹشاہ بنانا چاندے سی۔ 18- ہن بنالو کیوں جو خداوند داداؤ د نال وعدہ اے پئی میں اپنے بندہ داؤد دے راہیں اپنی قوم اسرائیل نوں
 فلسطیاہ اونیاں دے سارے دشمنان دے ہتھ توں چھڑاواں گا۔ 19- تے ابنیر نیں بن یمن نال وی آم ای گلاں کیتی۔ تے ابنیر اوہ سب گلاں
 جیہڑیاں اسرائیلے بن یمن دے گھریلے دے لوکی کرنا چاہندے سن داؤد نوں دسن لئی خبروں گیا۔ 20- جدوں ابنیر جیدے نال وہہ بندے
 سن خبروں وچ داؤد کول آئے داؤد نیں اودے تے اودے بندیاں لئی کھان پین دا بندوبست کیتا۔ 21- ابنیر نیں داؤد نوں آکھیا پئی مینوں
 اجازت دے پئی یونین ای جلتے اپنے مالک بادشاہ لئی سارے اسرائیل نوں جمع کران تاں جو اوہ تیرے نال قول بنے۔ تے اوہناں سارباں
 تے اپنی دلی مرضی دے حساب نال حکمرانی کرے۔ جیویں کہ داؤد نیں ابنیر نوں گھیلیتے اوہ ٹھیک ٹھاک چلا گیا۔ 22- تے جدوں یوآبتے
 لشکر دے سب لوکی اودے نال اوٹھ ایڑے اونو دسیا پئی ابنیر بن نیر بادشاہ دے کول ایڑا سی۔ تے بادشاہ نیں اونوں گھل دتے اوہ بچ
 بچاکے چلا گیا۔ 24- سو یوآب بادشاہ دے کول گیلے کہن لگا پئی توں کی کیتا؟ ویکھ! ابنیر تیرے کول آیا سی پر توں اونوں کیوں جان دتا؟
 ہن تے اوہ چلا گیا اے۔ 25- کی توں نئیں جاندا پئی ابنیر بن نیر تینوں دھوکا دین تے جو کجھ وہ توں کر رہا ایں اودے تے آکھ رکھتے اوہا بھید
 لین آیا سی۔ 26- فیر یوآب داؤد د کولو چلا گیلے اوہ ابنیر دے پیچھے قاصد بھیجے اوہا اونوں سیر دے کول کھوں توں اپنے نال لے پرت لے پر
 داؤد نوں ایہدا پتہ نئیں چلیا۔ 27- تے ابنیرے خبروں پرتے۔ یوآب اونوں وکھریے پھانک دے اندر لے گیا تے اودے نال کوئی بھید دی گل کتا
 چاہندا اے۔ اوٹھ اوہا اپنے بھرا عسپیل دے لہو دا بدل لین لئی ابنیر دے ڈھیلے وچ چھڑا گھونپ دتے اوہ مر گیا۔ 28- بعد وچوں جدوں داؤد
 نیں اودے بارے شنیلے اوہ آکھیا پئی میں میری بادشاہی خداوند دے حضور وچ ہمیشہ تک ابنیر بن نیر دے لہوں توں وہ پاک نیں۔ 29- اوہ
 یوآبتے اودے پیو دے سارے گھریلے دے سیر لگتے یوآب دے گھریلے وچ کوئی ناں کوئی ایسا ضرور رہوے جنہوں جربان دا مرض ہووے
 یاں جنہوں کوڑ ہووے یاں جیہڑا لاٹھی دے سہارے چلدا رہوے یاں تلوار دے مرے یا ٹکڑے ٹکڑے دا محتاج ہووے۔ 30- (یوآبتے اودے
 بھرا ابی شہ نیں ابنیر دا قتل کیتا۔ کیوں جو اوہ اونیاں دے بھرا عسپیل نوں جیوون دی لڑائی وچ مار دتا سی) 31- تے داؤد نیں یوآبتے اودے
 لشکر دے سارے لوکاں نوں آکھیا پئی اپنے کپڑے پہاڑوے ٹاٹ پاؤے صبح نوں ابنیر دے لگ پیٹ دیاں ہویاں چلوے داؤد بادشاہ آپ وہ توبوت
 دے پیچھے پیچھے چلن لگا۔ 32- اونیاں نیں ابنیر نوں خبروں وچ دفن کیتے بادشاہ ابنیر دی قبر تے دھاڑ دھاڑ کے روبلے سب لوکی وی روئے۔ 33-
 بادشاہ نیں ابنیرے اپنے مرتبہ آکھیا: کی ایہ لازمی سی پئی ابنیر اک باغی وانگ ماربا جلتے؟ 34- تے تیرے ہتھ بنوئے سی۔ تے تیرے پیراں وچ
 بیڑیاں سن۔ پر توں اینج ماربا گیا جیویں کوئی بدکاراں دے ہتھوں ماربا جاوے۔ لوکاں نیں فیر توں رونا شروع کر دتا۔ 35- تے لوکاں نیں
 لکے داؤد نوں مشورہ دتا پئی ہاے دن اے تون کجھ کھالے۔ پر داؤد نیں کہندیاں ہوئیاں ستوں کھادی پئی جے میں سورج دے ڈوبن توں پیلاں
 روئی یاں پور کجھ چکھاتے خداوند میرے نال اینج نلک ایس توں وی بوہتا کرے۔ 36- تے سارے لوکاں نیں بادشاہ دی گل نوں پسند کیتا۔
 اصل وچ ایس تھوں علاوہ جو کجھ بادشاہ نیں کیتا اوہ اودے تھوں خوش سن۔ 37- اوس دن سارے لوکاں تے اسرائیل نوں پتہ لگیا پئی ابنیر
 بن نیر دے قتل وچ بادشاہ دا ہتھ نئیں سی۔ 38- تے بادشاہ نیں اپنے لوکاں نوں آکھیا پئی کی کی تہاںوں احساس نئیں پئی آج اسرائیل وچوں
 اک شہزادہ اک وڈا بندہ ہمیشہ دے لئی چلا گیا اے؟ 39- تے جیویں کہ آج میں مسح کیتا ہوا بادشاہ واں۔ میں کمزار آتے صروبیا دے اپنے پُتر
 میرے تھوں بوہت زور آور نیں۔ خداوند بدکارنوں اودی بدی دے حساب نال بدل دے۔

¹-جدوں اسرائیل دے پُتر اشبوست نیں سُنیا پئی ابنیر حبرون وچ مر گیا اے تد اوہ پست ہمت ہو گیا۔ اسرائیل دے سارے لوکی ڈر گئے۔²-ساؤل دے گھرنے دے دو بندے چھاپ مار جتھیاں دے سردار سن۔³-کیوں جو بیروت دے لوک جیتیم ول بھج گئے سن۔ آج تک اوتھ پر دیسیاں وانگ رہندے نیں۔⁴-ساؤل دے پُتر یونتن دا اک پتر سی جیہڑا دونویں لٹاں توں لنگڑا سی۔ جدوں یزرعیل ولوں سوؤلتے یونتن دے بارے سنیا ملیا تد اوہ پنجھ سال دا سی ۔ اودی داہ اونوں فٹا فٹ چُک کے دوڑی۔ گھبران دے سبب اوہ اودی کُچھڑ وں ڈگ گیا۔ لنگڑا ہو گیا ۔ اودا ناں مفیوست سی۔⁵-امون بیرونی دے پُتر ریکابتے بعد اشبوست دے گھر جا لئی نکلتے دوپہر دے ویلے اوتھ اپڑے۔ اوہ دوپہر نوں اوتھ آرام کر رہا سی ۔⁶-عہ اوہ کہوں لین دے پہلے گھر دے اندرلے حصوچ وڑے۔ اونیاں نیں اودے ڈھبڈ وچ چھرا گھونپ دتلتے۔ فیر ریکابتے اودا بھرا بعد چپ چپیتے باہر نکل گئے۔⁷-اوہ اوس گھر وچ اوس ویلے داخل ہوئے جدوں اوہ اپنے کمرے وچ بسترے۔ سون ڈیا سی۔ اونیاں نیں اونوں چھرا گھونپ کے مار دتلتے۔ اودا سر کات دتا۔ اوہ اونوں نال لے ساری رات میدان دی راہیں سفر کیتا۔⁸-اوہ اشبوست دے سر نوں حبرون وچ داؤد دے کول لیا۔ عہ بادشاہ نوں کہن لگے پئی اے تیرے وبری ساؤل دے پُتر اشبوست دا بیر ، جینے تیری جان لین دی کوشش کیتی۔ آج خداوند نیں تیرے مالک بادشاہ دا بدلہ ساؤلے اودی نسل توں لے لیا اے۔⁹-داؤد نیں ریکابتے اودے بھرا بعد نوں حورمن بیرونی دے پُتر سن جوان دتا پئی خداوند دی جہاتی دی ستوں جینے مینو ہر مصیبت توں رانی دتی اے۔¹⁰-اک بندے نیں آکے مینوں اپہ دسیا پئی ساؤل مر گیا اے۔ اے میں صفلاح وچ اونو پھڑکے قتل کر دتا ۔ اوس نیں سوچیا پئی میرے لئی چنگی خبر لیا رہا اے۔ پر اپہ سی اوہ جزا جیہڑی میں اونوں اودی خبر دے بدلے دتی ۔¹¹-سو جدوں شہر بندیاں نیں اکے گناہ بندے نوں اودے ای گھر وچ اودے بستر لے قتل کیتا اے۔ میرے اے بندہ اے پئی اودے خون دا بدلہ تیرے توں لوا۔ اے زمین نوں تہاڈے ورگیاں توں پاک کردواں ۔¹²-تد داؤد نیں اپنے بندیاں نوں اونیاں دے قتل داحکم دتلتے۔ اوہ قتل کریتے گئے۔ اونیاں نیں اونیاں دے ہتھ کاٹ ک اونیاں دیاں لاشاں نوں حبرون وچ تالاب دے کول لٹکا دتا ۔ پر اونیاں نیں اشبوست دا سر لے لیا۔ اونوں حبرون وچ ابنیر دی قبر وچ دفن کر دتا۔

¹-تد اسرائیل دے سب قبیلہ حبرون وچ داؤد دے کول لَہتے کہن لگے پئی اسی تیرا ای گوشتتہ خون آں۔² ماضی وچ جدوں ساؤل ساڈا بادشاہ سی تہ تون ایہ ساں جیہڑا اسرائیلیاں دی فوجی مہماں وچ اونیاں دی قیادت کر دا سی تہ خدا وند نیں تینوں فرمایا پئی تون میری قوم اسرائیل دی گلہ بانی کریں گاتے تون اونیاں دا حکمران بن جاویں گا۔³ جدوں اسرائیل دے سب بزرگ حبرون وچ داؤد بادشاہ دے کول لَہتے تد بادشاہ نیں حبرون وچ خداوند دے حضور وچ اونیاں نال قول بنیلتے اونیاں نیں اونوں داؤد نوں مسح کر کے اسرائیل دا بادشاہ بنایا۔⁴ جدوں داؤد بادشاہ بنیلتے اوہ تریہ سال دا سی تہ اوہ چالہی سال حکمرانی کیتی۔⁵ اوہ حبرون وچ یہوداہ لَہتے سات سال چھ مہینے یروشلم وچ سارے اسرائیل تہ یہوداہ لَہتے تینتیس سال حکمرانی کیتی۔⁶ فیر بادشاہتہ اوہ دے بندے یروشلم لَہتے چڑھائی کرن گئے جتھ ییوسی رندے سی۔ ییوسیاں نیں داؤد نوں آکھیا پئی تون شہر وچ داخل ناں ہو سکیں گا۔ کیوں جو تینو تہ انیں (اندھ) لنگڑے وی روک سکدے نیں۔ اوہ سوچدے سن پئی داؤد شہر وچ داخل نئیں ہو سکدا۔⁷ تاہم داؤد نیں صیون دے قلعے لَہتے قبضہ کر لیا۔ اونوں پن داؤد دا شہر کہندے نیں۔⁸ اوس دن داؤد نیں آکھیا پئی جیہڑا کوئی وی ییوسیاں لَہتے غلبہ حاصل کرے گا اونوں داؤد دے دشمنان یعنی لنگڑیاں تہ انیاں (اندھوں) تک اپڑن لئی نلہ دا استعمال کرنا پوے گا۔ بسے لئی اے کہاوت مشہور ہو گئی پئی، انیاں تہ لنگڑیاں دا محل دے وچ کی کام؟⁹ فیر داؤد اوس قلعے وچ رہن لگاتے اوس نیں اوس دا ناں داؤد دا شہر رکھ دتا۔ اوس نیں اوس دے آس پاس دے خطے نوں ملو توں لے کے اندرل تک مضبوطی نال بنایا۔¹⁰ داؤد دی عظمت و دھدی گئی کیوں جو قادر مطلق رب خداوند اوس دے نال سی۔¹¹ تہ صُور دے بادشاہ حیرام نیں قاصد ان نوں کند دی لکڑی، برہنہ معمار دے ک داؤد دے کول گھلیلتے اونوں داؤد لئی اک محل بنایا۔¹² تہ داؤد نوں یقین ہو گیا پئی خداوند نیں اونوں اسرائیل دے بادشاہ دے طور تہ قیام بخشیا تہ اپنی قوم اسرائیل دی خاطر اوس دی بادشاہی نوں مُمتاز بنایا اے۔¹³ حبرون توں پرتن توں بعد داؤد نیں یروشلم وچ اپنے حرم وچ کئی بیویاں داخل کیتی تہ اوس دے ہاں کئی پُتر تہ دھیاں پیدا ہوئیاں۔¹⁴ تہ اوتھ اوہ دے کول جیہڑے بچ پیدا ہوئے سن اونیاں دے ناں ایہ نیں: سموء، سوہاب، ناتن، سلیمان۔¹⁵ ایحار، الیسوع، نفج، یعیق۔¹⁶ الیسع، الیدعتہ الیفالط۔¹⁷ جدوں فلسطیاں نیں سنیا پئی داؤد نوں مسح کر کے اسرائیل دا بادشاہ بنایا گیا اے اوہ سب اکھبوکے اونوں تلاش کرن نکل پئے پر داؤد اے خبر سن کے قلعے وچ چلا گیا۔¹⁸ تہ فلسطی لَہتے رفائیم دی وادی وچ پھیل گئے۔¹⁹ تد داؤد نیں خداوند نوں پوچھیا پئی کی میں جا کے فلسطیاں لَہتے حملہ کر دواں؟ کی تون اونیاں نوں میرے ہتھ وچ کر دیویں گا؟ خداوند نیں اونوں جواب دتا پئی جس، میں ضرور فلسطیاں نوں تیرے ہتھ وچ کر دیاں گا۔²⁰ سو داؤد بعل پراسیم و ل گیلے اوتھ اوہ اونیاں نوں شکست دتی۔ لہ آکھیا پئی جیویں پھوٹ نکلن توں بعد پانی دے ٹکڑے ہو جانے نیں اونج ای خداوند نیں میرے دشمنان نوں میرے کول سامنے ٹکڑے ٹکڑے کر دتا۔ ایس لئی اوس نیں اوس تھان دا نام بعل پراسیم رکھ دتا۔²¹ فلسطی اپنے بُٹاں نوں اوتھ چھڈ گئے داؤد تہ اوہ دے بندے اونیاں نوں اوتھوں چُک کے لَہتے۔²² فلسطی اک دفعہ فیر لَہتے ودائی رفائیم وچ پھیل گئے۔²³ جدوں داؤد نیں خداوند توں ہدایت چاہی تہ خداوند نیں اونوں جواب دتا پئی سیدھا جان دی بجلے اونوں پیچھوں گھیر لینا تہ توت دے رُکھا دے سامنیوں اونیاں لَہتے چڑھائی کرنا۔²⁴ تہ جیویں ای تون توت دے رُکھاں دی پھنگیاں وچ قدمیں دی آواز سنیتے اونج ای حرکت وچ آجانا کیوں جو اپہدا مطلب ایہو ہے گا پئی خداوند فلسطیاں دی فوج نوں مارن لئی تیرے لگے گیا اے۔²⁵ سو داؤد نیں اونج ای کیتا جیویں خداوند نیں اونو حکم دتا سی تہ اوہ فلسطیاں نوں جیع توں لے کے جزر تک ماردا ای گیا۔

¹ - اِک واری فیر دائودؑ اسرائیلؑ وچوں تیرہزار چونویں جوان جمع کیتے۔² تے دائود اُٹھیلے سارے لوکاں نوں جیڑے اودے نال سن۔³ 6 کتے یہوداؑ دے بعد نوں تیر پیا۔ تاں جو اوتھوں خدا دا صندوق لے آوے۔ جہداناں فوجاں دا رب آکھیا جاندا اے۔ جیڑا کروپیاں دے وچکار سکونت کردا اے۔⁴ تے اونانہ خدا دے صندوق نوں نویں گڈھتے رکھیائے ایداب تے گھروں جیڑا پاڑیے سی، کڈھ لیلے۔ اوس نویں گڈھ نوں اینداب دے پُتر عزتہ اخیو ک ریہ سن۔⁵ تے اوہ اینداب دے گھروں جیڑا جیتے سی خدا دے صندوق نوں کڈھ لیلے۔ اخیو صندوق دے لگ لگ تیرا جاندا سی۔⁶ دائودؑ اسرائیلؑ دا سارا گھرانہ خداوند دے لگ صنوبر دے بیہوہر طرحاں دے ساز؛ سنار، بربطہ دف، خنجریت جہانجھ وچاندے ہوئے تیرے جاندے سن۔⁷ تے ت جدوں اوہ نکون دے کھلیانے آئے تے عزتہ اپنا ہتھ ودھا کہ خدا دے صندوق نوں پھڑ لیا۔ کیوں جو ڈھگیانہ اونوں ہلا چھڈیا سی۔⁸ تے خداوند دا غصہ عزہ دے خلاف بھڑکیا تے خداوند اودی خطا توں اونوں اوتھ ای ماردتا۔ اوہ اوتھ ای خدا دے صندوق دے لگ مر گیا۔⁹ تے دائود ایس توں ڈکھی ہوا کیوں جو خداوند عزہ نوں مار دتا سی۔ ایس توں اوس تھان دا نان فارص عزہ رکھیا۔ جیڑا اج تیک ایہو ای اکھواندا اے۔¹⁰ تے دائود اوس دیہائے خداوند توں ڈر گیا کہن لگا پئی خداوند دا صندوق میرے کول کنج آوے گا؟¹¹ تے دائود نے ناں چاپا پئی خداوند دا صندوق، دائود دے شہر اپنے کول رکھ۔ ایس کرکے دائود اونوں اِک پاسہ جات دے رن ولے عوبید ادوم دے گھر لے گیا۔¹² تے خداوند دا صندوق جتے عوبید ادوم دے گھر تین مہینہ رپائے خداوند عوبید ادوم دے سارے شہر نوں برکت دتی۔¹³ تے فیر دائود بادشاہ نوں خبر دتی گئی پئی خداوند میں عوبید ادوم دے شہر نوں تیر اوس شہ نوں جیڑی خداوند دے صندوق دے سببوں اودے کول اے، برکت دتی۔ فیر دائود گیا تے خداوند دی صندوق نوں عوبید ادوم دے گھروں دائود دے شہر چ خوشی خوشی لے آیا۔¹⁴ تے اینج ہوا پئی جیدوں خداوند دے صندوق نوں چُکن ولے چھ قدم چلے تے اونانہ اِک ڈھگتے اِک موٹے وچھ نوں ہلال کیتا۔¹⁵ تے دائود اپنے سارے زور نال نچدا ہوا تیرا جاندا سی تے دائود سوتی کپڑے دا افود پیا ہوا سی۔¹⁶ دائود تے سارا اسرائیلؑ للکار دیاں تے نرسنگ وچاندیاں خداوند دے صندوق نوں لے لے۔¹⁷ فیر اینج ہوا پئی جدوں خداوند دا صندوق دائود دے شہر چ آیا تے سائول دی دھی میکہ تے باری چوں چونگاہ ماری تے دائود بادشاہ نوں ویکھیا پئی خداوند دے لگ کُدتا تے نچدا اے تے اوہ اپنے دل چ خداوند دی حقارت کیتی۔¹⁸ تے اوہ خداوند دے صندوق نوں اندر لیلے۔ اونوں اودی اپنی تھائے اوس خیمہ دے وچکار رکھیا، جیڑا دائود نے اودے لئی کھلاریا سی تے دائود خداوند دے سامنے سوختنی قربانیاں تے سلامتی دے ذبیحہ چڑھلے۔¹⁹ تے دائود جیدوں سوختنی قربانیاں تے سلامتی دے ذبیحہ چڑھان توں فارغ ہوئے فیر اوس لوکاں نوں رب افواج دے نال توں برکت دتی۔²⁰ تے اوس اسرائیلؑ سارے گروہ دے بندیاں تے بڈھیاں نوں اک اک روٹی تے گوشت دی اک اک ٹکڑتے کشمش دی اک اک ٹکی دتی۔ تے لوکی گھر نوں تیر گئے۔²¹ تے فیر دائود پرتیا پئی اپنے تیر نوں برکت دیوے۔ سائول دی دھی میکہ دائود نوں ملن باہر آئی تے اونوں کہیا پئی اسرائیلؑ دا بادشاہ اج کینا سوہنا جاپدا اے۔ جدوں اوس اپنے خادماں دیاں لونڈیاں دی نظر چ اپنے آپ نوں ننگا کیتا۔ جیویں کوئی بانک اپنے آپ نوں ننگا کردا اے۔²² تے دائود میکہ نوں آکھیا پئی اے تے خداوند دے سامنے سی جہنہ مینوں تیرے پیوتے تیرے سارے گھرانے نوں چھڈ کتے مینوں چُن لیا۔ پئی مینوں خداوند دی قوم تے حاکم مقرر کرے۔ ایس واسطے مینوں خداوند دی قوم تے حاکم مقرر کرے۔²³ تے مین ایس توں وی ہُتا ذلیل بناں گا تے اپنی نگاہ چ ای اپنے آپ نوں کمینہ بناواں گا تے اونانہ لونڈیاں دی نگاہ چ جہناں دا توں آکھنی ایں، ہُتا عزت والا ہوا گا۔²⁴ تے سائول دی دھی میکہ اپنی موت دے دن تیکہ اولاد ای رئی۔

¹ اے ایچ پوہا ، جدوں بادشاہ اپنے گہار چہ بیٹھا سیۓ خداوندۓ اوہدے سارے دشمنان توں پر پاسیوں اونوں ارام دتا -² اے بادشاہۓ 7
 ناتن نوں آکھیا ویکھ میں صنوبر دی لکڑی دے گہر وچ رہنا واسۓ خداوند داصندوق پردیاں چہ رندا اے۔³ ناتنۓ بادشاہ نوں کہیا - جا
 اے جو کجھ تیرے دل چہ اے اوہ کرلے کیوں جو خداوند تیرے نال اے۔⁴ اے اوسے رات خداوندۓ ناتن دے نال کلام کیتلے آکھیا -⁵ جلتے میرے
 بندے دائود نوں کہہ۔ خداوند ایچ فرماندا اے۔

⁶ کہ توں میرے رٹیں لئی اک گہر بنائیں گا - جس دن توں میں بنی اسرائیل نوں مصروں کڈھکے لیان اج تیک میں کسے گہار چہ نہیں
 رٹیا - پر میں خیمیاں چتے مسکن چہ پھر دا رٹیا واں -⁷ ساریاں تھواواں چہ جتھ جتھ میں بنی اسرائیل دے نال پھر دا رٹیا - کہ میں
 اسرائیل دے قبیلیاں چوں کسے نوں حکم دتا - پئی میری قوم اسرائیل دی چوہانی کرے۔ کدی کلام کرکے اپنے آکھیا پئی - ٹساں میرے
 لئی صنوبر دا گہر کیوں نہیں بنایا؟⁸ ایس لئی توں میرے خادم دائود نوں اپنے کہ پئی میں تینوں بھیڈاں دے پچھ پچھ پھر دا سی لیا -
 تان تینوں اپنی قوم اسرائیل دا حاکم بناواں۔⁹ اے جتھ وی توں گیا میں تیرے نال ساں - تیرے سامنیوں تیرے سارے ویریاں نوں وڈ
 شٹیا اے جیویں دھرتی وڈے بندیاں دا ناں ہندا اے۔ تیرا ناں وڈا کیتا - تیرا ناں وڈا کیتا -¹⁰ میں اپنی قوم اسرائیل دے لئی اک تھارت
 وسے ہلے ناں جانے ناں شرارت دے پتر اونان نوں فیر توں ڈکھ دین گے۔¹¹ اے جیویں اوس دن توں ہندا آیا اے جہدوں توں میں
 قاضیاں نوں اپنی قوم اسرائیل اے مقرر کیتا - ایسے طرحاں میں تینوں تیرے سارے ویریاں توں آرام دیاں گا اے خداوند تینوں دسدا اے
 پئی خداوند تیرے گہر نوں قائم کرے گا -¹² اے جدوں تیرے دن پورے ہو جانے توں اپنے پیو دادے دے نال سو جاویں اے جدوں میں تیرے
 بعد تیری نسل نوں جیہڑی تیرے ٹخم چوں ہو وے گی - بریا کران گا اے اوہدی بادشاہی نوں قائم کران گا -¹³ اے اوہ میرے ناں دے لئی
 اک گہر بنلے گا اے میں ایس دی سلطنت دے تخت نوں ہمیشاں تیک قائم رکھاں گا -¹⁴ میں اوہدا پیو ہواں گا اے اوہ میرا پتر ہووے گا -
 اے جہ اوہ بدی کرے بندیاں دی سوئی نال اے آدم دے پتران پتران دے کوڑیاں نال میں اونوں سدھاں کران گا -¹⁵ پر میری رحمت
 اوہدے توں وکھ ناں ہووے گی - جیویں میں سعوں توں وکھ کیتی - جنہوں میں تیرے اگوں دفع کیتا -¹⁶ اے تیرا گھرتے تیری بادشاہی
 ہمیشاں تیک میرے لگے قائم رہوے گی اے تیرا تخت ہمیشاں لئی قائم کیتا جاوے گا -¹⁷ ناتنۓ اپنے ساریاں گلاں اے اپنے ساری روپا دائود
 نوں دسی -¹⁸ فیر دائود بادشاہ اندر گیلے خداوند دے لگے بیٹھلے آکھیا ! اے خداوند خدا میں کون آن؟¹⁹ اے میری نگاہ چہ اے چھوئی
 گل اے۔ اے خداوند خدا - کیوں جو توں اہمے بندے دے گہر دے واسطے جتے زملے دی گل کیتی اے۔ اے خداوند خدا کہ انسان ایچ کر
 سکدا اے۔²⁰ اے دائود تینوں پور کہ آکھ؟ کیوں جو اے خداوند توں اپنے بندے نوں جاننا ایں -²¹ توں اپنے کلام دی کاطرے اپنی مرضی نال
 اپنے سارے وڈے کم کیتے۔ تان جو تیرا بندہ اپناں نوں جان لوے۔²² سو توں اے خداوند خدا بزرگ ایں - جیویں اسیں اپن کناں توں شنبیا
 اے۔ اے جیہا تیرے ورگا کوئی نہیں - تیرے ورگا کوئی خُدا نہیں -²³ اے دُنيا چہ اوہ کپڑی اپہو جیہی قوم اے۔ جیہڑی تیرے لوکاں بنی اسرائیل
 وانگر اے۔ جنہوں خدائے جا کے اپنی قوم بنان لئی چھڈایا اے۔ تان اوہ تیرا ناں لین اے اپنے دیسے اپنے لوکاں لئی وڈے شاندار کم
 کیتے۔ توں اونان نوں مصریاں توں اونان دی قوماں توں اونان دے بٹان توں رائی دتی -²⁴ اے توں اپنے لئی اپنی قوم بنی اسرائیل
 نوں مقرر کیتا تان جو اوہ ہمیشاں لئی تیری قوم ٹھہرے توہاں اے خداوند اونان دا خُدا ہوویں -²⁵ اے میں اے خداوند خدا اپنے کلام نوں
 جیہڑا توں اپنے بندے اوہدے شہر دے حق چہ فرمایا اے۔ سدا واسطے قائم کر دے۔ پئی جیویں توں فرمایا اے۔ اونچ ای کر دے۔²⁶
 تانیرے ناں دی سدا تیکر وڈیائی ہووے آکھیا جلتے ، فوجاں دا رب - اسرائیل دا خدا اے۔ اے تیرے بندے دائود دا گھراں تیرے حضور وچ
 قائم رہوے۔²⁷ کیوں جو توں اے فوجاں دے رب ! اسرائیل دے خدا ، اپنے بندے ظاہر کیتلے آکھیا میں تیرے لئی گہر بناواں گا - ایس
 لئی تیرے بندے دے دل وچ آیا پئی تیرے حضور دعا کرے۔²⁸ اے میں ، اے خداوند خدا توں خدایے تیرا کلام سچا اے توں اپنے بندے
 نال ایس بھلائی دا وعدہ کیتا اے۔²⁹ ایس لئی ہن اپنے بندے دے گھرلے نوں برکت دینا منظور کر - تان جو اوہ سدا تیرے سامنے قائم رہوے۔
 پئی توں ایں - اے مالک خدا اپنے کیتا اے۔ تیری برکت نال تیرے بندے دا گھراں سدا تیک مبارک رہوے۔

¹۔ ایدے بعد اینج ہویا پئی داودنے فلسطیاں نوں ماربے اوہناں غالب آیا۔ داودنے جاتے اوہدے پنڈ فلسطیاں دے تھوں کھولے۔²۔ 8
اوہ موایاں نوں ماربے اوہناں نوں پوئیں لہ پلک رسی نال ناپیاسے اوہ دو رسیاں نال ناپیا۔ اک نال قتل کیتے جان لئی۔ اک نال
زندہ رکھن لئی۔ موایاں داود دے محصول دین ولے خادم بنے۔³۔ داودنے ضویاہ دے بادشاہ رحوب دے پتر ہدد عزز نوں وی ہرایا ، جدوں
اوہ دریائے فراتے اپنی حکومت بحال کرن گیا۔⁴۔ داودنے اوہدے اک ہزارے ست سو سوارے وی ہزار پیادے پھڑ لے۔ سارے رتھان دے
گھوڑیاں دیاں گھچاں کٹ دتیاں۔ اوہناں وچوں سو رتھان لئی گھوڑے بچا لے۔⁵۔ فیر دمشق دے ارامی ضویاہ دے بادشاہ ہدد عزز بن دی
مدد نوں لے۔ داودنے ارامیاں دے ۲۲ ہزار بندے قتل کیتے۔⁶۔ داودنے ارام دمشق چ ناظم مقرر کیتے۔ ارامی وی داود دے محصول دین
ولے بنے۔ جتھ کتے وی داو د گیا خداوندنے اوہدی حفاظت کیتی۔⁷۔ داودنے ہدد عزز دے نوکراں دیاں سوہ دیاں دھالاں کھو لیاں۔ اوہناں نوں
یروشلم چ لے آیا۔⁸۔ داود بادشاہ ہدد عزز دے شہراں بطامت بیروتی چوں بہت سارا پتل لے آیا۔⁹۔ حمات دے بادشاہ ٹوغیہ شنیہ پئی
داودنے ہدد عزز دے سارے لشکر نوں مارا اے۔¹⁰۔ فیر طوغیہ لہ پتر یورام نوں داود بادشاہ کول گھلیا پئی اوہنوں سلام آکھتے مبارک
باد دیوے پئی اوہ ہدد عزز نال جنگ کیتی۔ اوہنوں ہرایا ایس لئی پئی ہدد عزز طوغی نال لڑائیاں کردا رہندا سی۔ یورام چاندی
سوہ پتل دے پانڈے لہ نال لیا۔¹¹۔ داود بادشاہ نے اپناں نوں وی خداوند لئی مخصوص کیتا۔ اینج ای اوہ چاندی سوہ نوں جیڑا
اوسے جتیاں قوماں توں لیاندا سی مخصوص کیتا۔¹²۔ یعنی ادومی۔ موای۔ بنی عمون۔ فلسطی۔ عمالیقی۔ ضویاہ دے بادشاہ ہدد
عزز بن رحوب دی لٹ مار نوں مخصوص کیتا۔¹³۔ داودنے وڈا ناں پایا جدوں اوہ نمک دی وادی وچوں ارامیاں دے اٹھاراں ہزار بندے مار
کے واپس آیا۔¹⁴۔ اوہ ادوم وچ ناظم مقرر کیتے۔ سارے ادوم چ چوکیاں قائم کیتیاں۔ سارے ادومی داود دے خادم بنے۔ داود جتھ وی
گیا، خداوندنے اوہدی حفاظت کیتی۔¹⁵۔ داودنے سارے اسرائیل بادشاہی کیتی۔ داود اپنی ساری قوم نال انصاف۔ عدالت نال پیش
آیا۔¹⁶۔ ضویاہ دا پتر یواب لشکر دا سردار سی۔ اخیلود دا پتر یوسف کاتب سی۔¹⁷۔ اخیطوب دا پتر صدوق۔ ابیاہر دا پتر
اخیملک کاہن سن۔ شرایاہ منشی سی۔¹⁸۔ یہویدع دا پتر بنایاہ کرتیباں۔ فلطیاں دا سردار سی۔ داود دے پتر مشیر سن۔

¹۔ سہ داود نے پچھیا پئی ساؤل دے گھر چوں کوئی باقی ہے جہدے میں یوتن لئی مہربانی کر ان۔²۔ ساؤل دے گھر چوں ضیا نامی 9 اک خادم سی - جدوں اوہ بادشاہ کول آیا، داود نے آکھیا توں ای ضیا ایں۔ اوہ کہامیں ای تیرا خادم آں۔³۔ کہہ ساؤل دے گھر چوں کوئی باقی ہے ، جہدے میں خدا دا رحم ظاہر کراں۔ ضیالہ کہیا، یوتن دا پتر جہڑا دونوں پیراں توں لنگڑا اے باقی اے۔⁴۔ اوہ کنھ وے؟ ضیالہ جواب دتا، اوہ لودبار چہ عمی ایل دے پتر مکیر کول اے۔⁵۔ سو داود بادشاہ نیں لوکی گھلاکے لودبار توں عمی ایل دے پتر مکیر گھروں اونوں سد لیا۔⁶۔ جدوں مفیوسٹ یوتن بن ساؤل داود کول آیا ، اوہ جھک کے بادشاہ نوں سجدہ کیتا۔ داود نے کہیا اے مفیوسٹ۔ اوہ کہیا ویکھ تیرا خادم حاضر اے۔⁷۔ نہ ڈر کیونجو میں تیرے پیو یوتن لئی تیرے مہربانی کراں گاتے حکم کراں گا پئی تیرے پیو ساؤل دے سارے کھیت تینوں موڑ دے جانے توں ہمیشہ لئی میرے دسترخوانے کھانا کھائیں گا۔⁸۔ فیر مفیوسٹ نے سجدہ کیتا کہیا۔ تیرا خادم کون اے پئی توں میرے جہہ کتے نظر کریں۔⁹۔ بادشاہ نے ساؤل دے نوکر ضیا نوں سدیا کہیا، پئی اوہ سارا کچھ جہیرا ساؤلے اوڈے گھر لے دا سی میں تیرے مالک دے پتر نوں دے دتا اے۔¹⁰۔ سو توں ، تیرے منڈے تیرے نوکر اوڈے لئی زمین کاشت کرن گتے پیداوار لین گے۔ ایہ تیرے مالک دے منڈے دے خرچیاں لئی ہووے گاتے تیرے مالک دا پتر مفیوسٹ میرے نال میزے سدا روٹی کھلے گا۔ ضیا دے بندرہ منڈے وی نوکر سن۔¹¹۔ فیر ضیالہ بادشاہ نوں کہیا، ایہ سارا کچ جہڑا میرے مالک بادشاہ نے اپنے خادم نوں حکم کیتا اے۔ تیرا خادم اینج ای کرے گا۔ مفیوسٹ داود دی میزے بادشاہ زادیاں وانگ کھانا کھاندا سی۔¹²۔ مفیوسٹ دا اک نکا منڈا سی - اوہ ناں میکا ، سی۔ ضیا دے گھر دے سارے لوکی مفیوسٹ دے خادم سن۔¹³۔ مفیوسٹ یروشلم چہ رندا سی۔ سدا بادشاہ دی میزے روٹی کھاندا سی - اوہ دونوں پیراں توں لنگڑا سی۔

¹۔ تھاپدے بعد اینج ہویا پئی بنی عمون دا بادشاہ مر گیلے اویدا پتر حنون اویدی تھاتے بادشاہی کرن لگ پیا۔²۔ فیر داودنے کہیا پئی 10 میں نا حس دے پتر حنون نال اونج ای مہربانی کراں گا جیویں اویدے پیونے میرے نال کیتی سیتے داودنے اویدے پیو بارے اونوں تسلی دین لئی اپنے خادم گھلائے۔ داود دے خادم بنی عمون دے دیس چہ اپڑ گئے۔³۔ بنی عمون دے سردار اپنے مالک حنون نوں کہن لگے، پئی تیرا کید خیال اے داودنے تیرے پیو دی عزت چہ تسلی دین ولے گھلائے نیں؟ کید اوس اپنے خادم ایس ماریاں نیں گھلے پئی ایس شہر دا حال دریافت کرن تے اپیدی جسوسی کرن تے اپنوں مار مکان۔⁴۔ حنوننے داود دے خادماں نوں پھڑیا۔ اونان دی ادھی داڑھی مَن دتے اونان دے لیڑے پٹھ تیک ر ادھ وچکاروں پھاڑ دتے اونان نوں واپس موڑ دتا۔⁵۔ جدوں اونان نین داود نوں اپنے خبر دتی، اوہ اونان نوں جی آیاں نوں کہن لئی لوکی گھلے کیونجو اوہ بندے بڑے شرمندے سن تے بادشاہنے فرمایا، اپنیاں داڑیاں دے وڈے ہون تک تسان پریجو چہ ای رہنا پیتے فیر آ جانا۔⁶۔ جدوں بنی عموننے ویکھیا پئی اوہ داود لئی نفرت جوگ ہو گئے نیں، بنی عموننے لوکی گھلے بیت رحوبتے ضویا دے ارامیاں چوں ہزار سپاہی، معک دے بادشاہ نوں اک ہزار سپاہیاں نال تے طوب دے بار ہزار بندیاں نوں کرلے تے سدھیا۔⁷۔ جدوں داود نوں اپنے خبر ملی، اوہ یواب نو تے ہادراں دے سارے لشکر نوں گھلیا۔⁸۔ فیر بنی عمون نکلتے اونان نیں پھانک دے کول ای لڑائی واسطے صف بندی کیتی۔ پر ضویا تے رحوب دے ارامی تے طوب تے معک دے لوکی میدان چہ پور پاس جا کھلوتے۔⁹۔ جدوں یوابنے ویکھیا پئی اویدے لگتے پچھہ دونوں پاسیوں لڑائی لئی صف بنی گئی اے۔ اوہ بنی اسرائیل دے خاص لوکاں نوں چُن لیتے ارامیاں دے خلاف صف بنی۔¹⁰۔ باقی لوکاں نوں اوہ اپنے بھرا ابیش دے حولہ کر دتا تے اوہ بنی امون دے مقابلہ چہ اونان دے خلاف صف بندی کیتی۔¹¹۔ یوآبنے آکھیا، چہ ارامی میرے تے بھارے ہون لگتے توں میری مدد نوں آ جائیں تے چہ بنی عمون تیرے تے بھارے ہون فیر میں تیری مدد نوں آ جاواں گا۔¹²۔ ایس لئی توں حوصلہ رکھتے اسیں سارے اپنی قوم تے اپنے خدا دے شہراں لئی لڑاں گے۔ تے جو خداوند نوں چنگا لگے اوہ کرے۔¹³۔ فیر یوآبنے اویدے لوکی جیڑے اویدے نال سن ارامیاں نال جنگ کرن لئی لگے ودھتے اوہ اگوں نس کھلوتے۔¹⁴۔ جدوں بنی عموننے ویکھیا پئی ارامی نس کھلوتے نیں تے اوہ وی ابیش دے اگوں نس کے شہر چہ جا وڑے۔ سو یوآبنے بنی عمون دے مقابلہ توں مڑکے یروشلم چہ آگیا۔¹⁵۔ جدوں ارامیاںنے ویکھیا پئی اوہ اسرائیلیاں توں ہار گئے نیں تے اوہ سارے کٹھ پوئے۔¹⁶۔ تے ہدد عزرنے بندے گھلائے ارامیاں نوں جیڑے دریاوں پار بیٹھ سن منگوا یا۔ اوہ حلام چہ لستہ ہدد عزر دی فوج دا سردار سوک اونان دے لگے لگے ٹریا۔¹⁷۔ جدوں داود نوں بت لگیا، اوہ سارے اسرائیل دے لوکاں نوں کٹھا کیتلے یردن توں پار ہوکے حلام چہ لستہ۔ فیر ارامیاں نیں داود دے مقابلہ چہ صف بنی تے اونان نال لڑائی کیتی۔¹⁸۔ ارامی اسرائیلیاں دے اگوں نس پتے داودنے ارامیاں دے ست سو رتھاں دے بندے تے چالی ہزار سوار قتل کر دتے اونان دی فوج دے سردار سوک تے اجپا وار کیتا پئی اوہ تھاتے ای مر گیا۔¹⁹۔ جدوں سارے بادشاہاںنے جیڑے ہدد عزر دے خادم سن ویکھیا پئی اوہ اسرائیل توں ہار بیٹھ نیں، اونان نیں اسرائیل نال صلح کر لئی تے اونان دی خدمت کرن لگ پئے۔ اویدے بعد ارامی بنی عمون دی فیر توں مدد کرن توں ڈردے سن۔

1. - فیر اینج ہوا پئی سال دے اخیر دے بعد بادشاہاں دے جنگ دے ویلے، داودنے یوابتے اوہنے نال اپنے سارے خادماں نوں تے سارے 11 اسرائیلیاں نوں گھلیا۔ اوہناں نے بنی امون نوں قتل کیتلے رہ نوں جا گھیریا، پر داود یروشلم چہ ای ریا۔² - شام دے ویلے داود اپنے پلنگ توں اٹھیلے شاہی محل دے کوٹھتے ٹہلن لگ پیا۔ چھت توں اوہنے اک جنانی نوں ویکھیا جیڑی نہان ڈٹی سی تے اوہ جنانی بڑی سونی سی۔³ - داودنے بندے گھل کے اوس جنانی بارے دریافت کیتا۔ کسےنے کہیا پئی کہ اوہ العلام دی دھی نیں جیڑی حتی اوریہ دی بڈی اے؟⁴ - داودنے قاصد گھل اوہنوں منگا لیا۔ اوہ داود دے کول آئی تے اوہنے اوہدے نال ہم بستری کیتی۔ اوس ویلے اوہ اپنی ناپاکی توں پاک سی - فیر اوہ اپنے گھر ٹر گئی۔⁵ - اوہ جنانی حاملہ ہو گئی۔ اوہنے داود نوں سنیاں گھلیا پئی میں حاملہ واں۔⁶ - داودنے یواب نوں سنان گھلیا پئی حتی اوریہ میرے کول گھل دے۔ یوابنے حتی اوریہ نوں داود کول گھلا دتا۔⁷ - جدوں حتی اوریہ آیا، داودنے پچھیا پئی یواب دا کیہ حال اے؟ لوکاں دا کیہ حال اے۔ جنگ دے کیہ حالات نیں۔⁸ - فیر داودنے اوریہ نوں آکھیا، پئی اپنے گھر جاتے اپنے پیر دھو۔ اوریہ بادشاہ دے محل چوں نکلیتے اوہدے پچھ پچھ شاہی کھانا گھلیا گیا۔⁹ - پر اوریہ بادشاہ دے محل دے دروازے ای اپنے مالک دے سارے خادماں کول سوں گیلتے اپنے گھر نہ گیا۔¹⁰ - جدوں داود نوں اوہناں دسیا پئی اوریہ اپنے گھر نیں گیا۔ داودنے اوریہ نوں آکھیا - کیہ توں سفر توں نیں آیا، فیر توں اپنے گھر کیوں نیں گیا۔¹¹ - اوریہ بولیا، پئی صندوق تے اسرائیل تے یہودا، تنہاں چ رہن تے یواب میرا مالک تے میرے مالک بادشاہ دے خادم، کھلے میدانان چ ڈیرے لان تے میں اپنے گھر دے اندر جاواں، کھا واس تے پیواس تے اپنی بڈی نال سواں؟ تیری حیاتی تے تیری جند دی سوں میں اینج نیں کر سکدا۔¹² - داودنے اوریہ نوں آکھیا پئی اج دے دن رک جا۔ میں تینوں کل ٹور دیاں گا۔ سو اوریہ اودن تے اگلے دن یروشلم چہ ریا۔¹³ - فیر داودنے اوہنوں سدیا - اوہنے اوہدے سامنے کھادلتے پینتے اوہنے اوہنوں پیاکے متوالا کر دتا۔ پر شام نوں اوہ باہر گیا پئی اپنے مالک دے خادماں نال سوں روے۔ پر اپنے گھر ناں گیا۔¹⁴ - فیر سویر ہوئی تے داودنے یواب نوں چٹھی لکھی تے اوریہ دے ہتھ گھل دتی۔¹⁵ - تے اوس خط چہ آکھیا، پئی جیڑے پاسے ہنتی جنگ ہووے، اوریہ نوں اوتھ رکھنا تے اوہدے لاگیوں ہٹ جانا۔ تانجو اوہ زخمی ہووے تے مر جئے۔¹⁶ - فیر اینج ہوا پئی جدوں یوابنے شہر دا حساب لا لیا، اوہنے اوریہ نوں اوتھ کھلار دتا جتھ اوہ جاندا سی پئی تگڑے بندے نیں کھلوے ہوئے نیں۔¹⁷ - فیر شہر دے لوکی باہر نکلتے یواب نال لڑے تے داود دے کجھ لوکی مارے گئے حتی اوریہ وی ماریا گیا۔¹⁸ - یوابنے بندے گھل کے داود نوں سارا حال بیان کیتا۔¹⁹ - تے اوہنے قاصد نوں حکم کیتا پئی جدوں توں بادشاہ نوں نال لڑائی دا سارے حال سنا لوں۔²⁰ - تے اوہ غصہ نال بھر جائے آکھ پئی تنسی لڑن لئی کند دے لاگے کیوں گئے۔ کیہ تہانوں پتہ نیں سی پئی اوہ کند توں وار کرن گے۔²¹ - یربست دے پتر ابی ملک نوں کہہ مارایا؟ کی اک عورت تے چکی دا پڑا اوہدے اینج نیں سی سٹیا پئی اوہ تہی ص چہ مر گیا؟ سو تسیں کند دے لاگے کیوں گئے۔ فیر توں آکھیں پئی تیرا خادم حتی اوریہ وی ماریا گیا۔²² - فیر قاصد ٹر پیلے اڑکے ساریاں گلاں داود نوں دسیاں جہناں بارے یوابنے اوہنوں کہیا سی۔²³ - تے قاصدنے داود نوں آکھیا پئی لوک ساڈے غالب آئے اوہ ساڈے ول میدان چہ نکلتے اسیں اوہناں دا پچھا کردیاں ہویاں پھانک تک گئے۔²⁴ - فیر کند دے اُتوں تیر مارن والیاں تیرے خادماں تیر چلائے تے بادشاہ دے خادماں چوں کجھ مر گئے تیرا خادم حتی اوریہ وی مر گیا اے۔²⁵ - داودنے قاصد نوں کہیا، توں یوآب نوں اینج آکھیں پئی ایہ گل تینوں ہ حوصلہ نہ کرے۔ کیونجو تلوار کدی کسے نوں تے کدی کسے نوں کھا جاندی اے۔ اپنی جنگ نوں شہر دے خلاف پور تیز کر دے اوہنوں برباد کردے تے توں اوہنوں حوصلہ دیویں۔²⁶ - اوریہ دی بڈی سنی پئی اوہدا بندہ اوریہ مر گیا اے تے اوہنے اپنے گھر ول لئی وین پلے۔²⁷ - جدوں اوہدے وین دے دن پورے ہو گئے تے داودنے اوہنوں سدکے اپنے گھر رکھ لیا تے اوہ اودی گھر آلی بن گئی تے اوہدے وچوں اوہدے لئی اک منڈا پیدا ہوا تے ایہ کم جیڑا داودنے کیتا سی خداوند ایس توں ناراض ہوا۔

¹تہ خداوند نے نائن ٹوں آکھیا تہ اوہ جا کے اونوں آکھیا پئی اک شہر وچ دو بندے سن۔ اونان وچوں اک امیرتہ دوجا غریب سی² 12
 امیر بندے دے کول بھیڈان بکریاتہ تگ بوہ سن۔³ پر اوس غریب دے کول اک یکی بھیڈ دو علاوہ پور کجھ وہ نئیں سی، چینیوں اوہ
 مول خریدیلتہ پالیا سی۔ جیڑی اوہ نالے اوہدے پتران دے نال وڈی ہوئی سی۔ اوہ اوہدیاں بُرکیاں کھاندی تہ اوہدے پیلے وچوں پیندی
 سی۔ اوہدی گود وچ ای ستندی سی تہ اوہ اوہدے لئی دھی وانگ سی۔⁴ تہ اک پرونا اوس امیر بندے دے کول آباتہ ایس امیر بندے نے
 کنجوسی کیتی پئی بھیڈان تہ ڈھنگیاں دے وچو لے کے اوس پروہ لئی جیڑا اوہدے کول آیا سی دعوت تیار کرے پر اوہ غریب بندے لئی
 بھیڈ پھڑی تہ جیڑا بندہ اوہدے کول آیا سی اوہدے لئی دعوت تیار کیتی۔⁵ تدوں داؤد داغص اوس بندے لے بھڑکیلتہ لہ نائن نوں آکھیا زندہ
 خداوند دی ستوں جیڑے بندے نے اینج کیتا اوہ موت دا سزاوار اے۔⁶ اوہ اوس بھیڈ دے بدلہ چار گنا دیوے گا کیوں جو اوہ ایہ کم کیتا تہ
 ترس نئیں کھادا۔⁷ تدوں نائن نے داؤد نوں آکھیا اوہ بندہ ٹوں ای۔ خداوند اسرائیل دا خدا اینج فرماندا اے پئی میں تینوں مسح کر کے
 اسرائیل دا بادشاہ بنایا تہ تینوں ساؤل دے تھوں چھڈایا۔⁸ تہ تینوں تیرے مالک دا گھر تینوں دتاتہ تیرے مالک دیاں ووٹیاں تیری کجھ تھل
 دتاتہ تینوں اسرائیل تہ یوداہ دا تیر دے دتاتہ ایہ تھوڑا سی تہ میں تینوں ہوریوتیاں شیواں دیندا۔⁹ سو ٹوں خداوند دے کلام دیہ
 عزتی کیوں کیتی؟ اینتھوں تک پئی اوہدی نظر وچ بدی دا کم کیتا۔ ٹوں اُریا، جتی نوں تلوار نال قتل کروایا تہ اوہدی ووٹی نوں اپنی ووٹی
 بنالیتہ اونوں بنی عمون دی تلوار نال قتل کروایا۔¹⁰ ایس لئی ایہدے بدلہ چ تلوار تیرے تیر توں وکھ نہوے گی۔ کیوں جو تون تہ میریہ
 عزتی کیتی تہ تون اوریا، جتی دی ووٹی نوں لے لیا تاں جو اوہ تیری ووٹی ہووے۔¹¹ خداوند اینج فرماندا اے پئی میں تیرے تیر وچوں تیرے
 خلاف بدی چکاں گا تہ تیرے ویکھدیاں ہویاں تیری ووٹی نوں تیرے گوانڈی دے تہ دے دیواں گلتہ اوہ ایس سورج دے سامنے تیریاں
 ووٹیاں دے کول جاوے گا۔¹² کیوں جو ٹوں ایہ لکائی رکھیا پر میں ایہ کم سارے اسرائیل دیاں آکھیاں لگتہ سورج دے لگ کران گا۔¹³ تہ
 داؤد نے نائب ٹوں آکھیا: ایہدے وچ کوئی شک نئیں پئی میں تہ خداوند دے خلاف گناہ کیتا اے۔ نائن نے داؤد نوں آکھیا۔ خداوند نے وی
 تیرے گناہ تون معاف کیتا تہ تون نئیں مرین گا۔¹⁴ پر جدوں ٹوں ایس کم دے سببوں خداوند دیہ عزتی کیتی۔ جیڑا پتر تیرے لئی پیدا
 ہووے گلتہ اوہ مر جاوے گا۔¹⁵ تہ نائن لہ گھر چلا گیا تہ خداوند نے اوس بچے نوں جیڑا اوریا، دی ووٹی وچوں داؤد واسطہ ہوا۔ ماریا۔
 اینتھوں تک کہ اوہ اوہدے سببوں اُمید چھڈ بیٹھا۔¹⁶ تہ داؤد نے رب نال اوس بچے دے لئی منت کیتی تہ داؤد نے سخت روزہ رکھیا تہ زمین
 تہ بیان بیان ای رات گڈی۔¹⁷ تدو اوہدے گھر دے بزرگ اونوں زمین توں چُکن لئی اوہدے کول لے۔ پر اوہ اونان دی نہ منی۔ اونان نال
 کھانائیں کھادا۔¹⁸ جدوں ستواں دیاڑا ہولتہ اوہ بچے مَر گیا تہ داؤد دے نوکر سیم گتہ پئی اوہدی موت دے بارے اونوں دسن۔ ایس لئی
 پئی اونان آکھیا پئی جدوں مُندا جیندا سی آسین اونوں آکھیا تہ اوہدوں اوہ ساڈی گل بات نئیں منی۔ جہاںجہاں اسی اونوں آکھیا پئی
 مُندا مَر گیا اے۔ ایس لئی پئی اونوں دُکھ ملے گا۔¹⁹ تہ داؤد نے ویکھیا پئی اوہدے نوکر کتاں وچ گلاں کر پئے نیہ۔ تہ داؤد نے جان لیا پئی
 مُندا مَر گیا اے۔ تہ داؤد نے لہ لہ نوکران نوں آکھیا: کی مُندا مَر گیا اے؟ اونان نے جواب دتا مَر گیا اے۔²⁰ تہ داؤد زمین توں اُٹھیا تہ
 نہایا (غسل) کیتا تہ تیل ملیا تہ اپنے کُڑے بلتہ خداوند دے گھر آباتہ سجده کیتا تہ اپنے گھر پرتیا تہ کجھ کھان لئی منگیا تہ اونان نے اوہدے
 کہنے اوہدے لگ کجھ کھان پین لئی رکھیا تہ اوہ کھادا۔²¹ تدو اوہدے نوکران نے اونوں آکھیا ایہ کی کم اے جیڑا ٹوں کیتا اے۔ کیوجو
 جس ولے مُندا جیندا سی۔ تون روزہ رکھیا تہ تون روایا تہ جدوں اوہ مَر گیا تہ ٹوں اُٹھیا تہ کھادا پیتا۔²² اوہ آکھیا: جدوں تک مُندا جیندا سی
 میں روزہ رکھیا تہ میں روایا۔ کیوں جو میں آکھیا کون جاندا اے ہوسکدا اے خداوند میرے لے ترس کھلتے مُندا جیوندا رہوے۔²³ پر ہن جدوں
 اوہ مَر گیا تہ میں کہدے لئی روزہ رکھاں۔ کی میں اونوں فیر لہ کول لیا سکداں واں؟ میں ای اوہدے کول جاواں گا۔ پر اوہ میرے کول
 نئیں آوے گا۔²⁴ تہ داؤد نے اپنی ووٹی بت سبع ٹوں تسلی دتی۔ اوہدے نال خلوت کر کے بستر روایا تہ اوہدے اک مُندا ہولتہ اوہ اودانام
 شلیمان رکھیا تہ اوہ خداوند دا پیارا ہوا۔²⁵ تہ اوہ نائن دے مونہوں اے ستیا گھلیا تہ اودانام رب دے لئی دے دیا تہ رکھیا۔²⁶ تہ یوآب نے بنی
 عمون دے رے دے خلا لڑائی کیتی۔ مرکزی شہر نوں گھیرے وچ لیا۔²⁷ تہ یوآب نے داؤد ول قاصد گھلتہ آکھیا پئی میں تہ ایہدے خلاف
 لڑائی کیتی۔ پانیاں دا شہر لہ لین دے نیڑے آں۔²⁸ پر ہن ٹوں باقی لوکاں نوں اکٹھا کرتے شہر ول تنبو لاتے اینوں لے لے کیتے اینج نہوے پئی
 میں شہر نوں میں بتر کرلواتے اوہ میرے نام توں کہلاوے۔²⁹ تہ داؤد نے ساریاں لوکاں ٹوں آکھیا کیتا تہ رے ول چڑھائی کیتی۔ جنگ
 کر کے اونوں لے لیا۔³⁰ تہ اوہ اونان دے بادشاہ دا تاج اوہدے سیروں لہ لیتا اوہدے وچ پنگ پتھر جڑے ہوئے سن۔ اودا بہار سوئے دا اک قنطار
 سی۔ سواوہ داؤد دے سیر لے رکھیا گیا تہ اوہ شہر وچوں بوہ ای لٹ دا مال کڈیا۔³¹ تہ لوکاں نوں جیڑے اونان وچوں سی باہر کڈیا تہ
 اونان نوں آریاتہ لوے دے پنگاں لوے دیاں کواڑیاں دے کمتہ لایا تہ ایٹان بنان والیاں نوں اوہ غلام بنا کے رکھیا تہ بنی عمون دے کُل
 شہران نال اینج ای کیتا۔ فیر اوہ داؤد سارے لوکاں نوں یروشلم وچ پرتا لیا۔

¹ ۱۳ عۛ ابى شلوم بن داؤد دى ۱ڪ سونى ٻين سى جسدا نام تمر سىۛ ايدۛ بادون اينچ بوا پئى داؤد داڻٻر امنون اودۛ عاشق ٻو ۱۳ ياۛ ۲ۛ امنون اودۛ لۛ اڀيان فدا بوا پئى اپنى ٻين تمر دۛ لئى بيمار بوگياۛ ڪيون جو اوۛ ڪنوارى سىۛ اودۛ لئى اودۛ نال گجھ ڪرنا مُشڪل سىۛ ۳ۛ امنون دا ۱ڪ يار يوناداب نامى سىۛ جيڙا داؤد دۛ بهرا شم دا پُتر سىۛ ۴ۛ يوناداب بڙا اى ٻوشيار بنده سى ۵ۛ اوۛ اونون آگهيا :اۛ بادشاہ دۛ پُتر ۱ڪيۛ وچ اۛ؟ پئى مين تينون روز اى ماڙيان بوندا ويڪهن ڏيان ٻاۛ ڪي ٿون مينون دسيں گا نئين؟ امنون نين اونون آگهيا پئى مين اينه بهرا ابى سلوم دى ٻينۛ عاشق ٻو گياواۛ ۵ۛ يوناداب نين آگهيا تون اينه منجۛ لۛ لصۛ جلتۛ بيمار بنۛ جدون تيرا پيو تينون ويڪهن آوۛ تون اونون آگھ ڏويں پئى ميري ٻين تمر نون ميرۛ ڪول آن دۛ پئى مينون ڪهانا ڪهوا دۛ ميرۛ سامنۛ ڪهانا پڪاوۛ تان جو مين ويڪهائۛ اودۛ ٻنھون ڪهواۛ ۶ۛ ۲ۛ امنون بستر ۛ لۛ لصۛ گيلۛ بيمار بنن دا ٻانۛ ڪيتاۛ سو بادشاہ اونون ويڪهن آياۛ امنونۛ بادشاہ نون آگهيا پئى ميري ٻين تمر نون آن دۛ پئى اوۛ ميرۛ سامنۛ دو ٻُهلڪۛ پڪاوۛۛ مين اودۛ ٻنھون ڪهواۛ ۷ۛ ۲ۛ داؤد نين تمر نون سنڀا گھلۛ ڪۛ آگهيا پئى اينه بهرا امنون دۛ گھر جلتۛ اودۛ لئى ڪهانا پڪاۛ ۸ۛ سو تمر اينه بهرا امنون دۛ گھر گئۛۛ اوۛ بسترۛ لصۛ پيا سىۛ تمر نين آڻا ليالتۛ اونون گوندهيالتۛ اودۛ سامنۛ ٻُهلڪا بناليتۛ پڪايا ۹ۛ ۲ۛ قاب ليتالتۛ اودۛ سامنۛ رکھياۛ ۲ۛ اوۛ ڪهانا تون انڪار ڪر ڏتاۛ فير امنون نين آگهيا ميرۛ ڪولون سارۛ ٻارۛ چلۛ جاؤندۛ ٻر ڪوئى اودۛ ڪولون ٻارۛ چلا گيا ۱۰ۛ ۲ۛ امنون نين تمر نون آگهيا: پئى ڪهانا ڪمرۛ وچۛ آۛ تان جو مين تيرۛ ٻنھون ڪهواۛۛ ۲ۛ تمر نين جيڙا ٻُهلڪا بنايا سى ليالتۛ اينه بهرا امنون دۛ ڪول ڪمرۛ وچ ليائىۛ ۱۱ۛ ۲ۛ اودۛ سامنۛ آئى تان جو اوۛ ڪهواۛ ٻر اوۛ اونون ٻُهلڪا آگهيا : اۛ ميري ٻين ميرۛ نال ٻم بستري ڪرۛ ۱۲ۛ ۲ۛ اوۛ آگهيا: نئين ميريا بهراواۛ مينون ڏليل نہ ڪرۛ ڪيون جو اينچ دى گل بنى اسرائيلۛ وچ نئين ٻونى چاپديۛ ايس لئى تون اٻوۛ جيۛۛ حيائى نہ ڪرۛ ۱۳ۛ فير مين اپنى شرمندگى وچ ڪيتھ جاواں گيۛ ڪتۛ نلڪ ٿون وى اسرائيل دۛ وچۛ وقوقافاں وچون ڪسۛ ايڪ وانگ ٻويں گاۛ ٿون بادشاہ دۛ نال گل ڪرۛ مينون تيرۛ تون نئين روڪ گاۛ ۱۴ۛ اوۛ اودى گل سُتن تون انڪار ڪر ڏتاۛ زبردستي ڪرۛ اودۛ نال ٻم بستري ڪيتىۛ ۱۵ۛ ۲ۛ امنون نون اودۛ تون بوٽ نفرت بوگئۛۛ اوس عشق تون زيادۛ سى جسدۛ نال اوۛ ايدۛ لۛ عاشق ٻواسىۛ امنونۛ نين اونون آگهيا: اُٺھتۛ چلى جاۛ ۱۶ۛ ۲ۛ اوس نين اونون آگهيا: اۛ ميرۛ بهرا مينون ٻارۛ نہ ڪڏ ڪيون جو اٻوۛ بدى اوس تھون وى وڏھ اۛ جيڙى تون ميرۛ نال ايس تون پيلاں ڪيتىۛۛ اوۛ اودى گل سُتن تون انڪار ڪر ڏتاۛ ۱۷ۛ ۲ۛ اوۛ جوان ٿون جيڙا اودى خدمت ڪرڊا سى ٻُلايالتۛ آگهيا پئى اينون ميرۛ ڪولون ٻارۛ ڪڏ دۛۛ اودۛ ٻيجھون بوا ڏھو دۛ ۱۸ۛ ۲ۛ اوۛ نقش دار قميص ٻائى ٻوئى سىۛ ڪيون جو بادشاہ ديان ڪنواريان ڏھيان ايسۛ طران دى قميص پاؤنديان سۛۛ اودۛ خدمت ڪرن ولۛ نين اونون ٻارۛ ڪڏڏتالتۛ اودۛ بعد بواڏھو ڏتاۛ ۱۹ۛ ۲ۛ تمرۛ اينه سير وچ سوا ٻائىۛ نقش دار ڪُڙتا جيڙا اوۛ پايا سى ٻھاڙ ڏتالتۛ اينه ٻتھۛ اينه سير لۛ رکھتۛ ٻاواں بهر دى ٻوئى گئۛ ۲۰ۛ ۲ۛ اودۛ بهرا ابى سلوم نين اونون آگهيا :ڪي تيرا بهرا امنون تيرۛ نال رپا؟ ٻن ميري ٻين چُٻ رويں ۱ڪيون جو اوۛ تيرا بهرا اۛۛ ايس گل دا ڏُڪھ نہ ڪرۛ سو تمر اينه بهرا ابى سلوم دۛ گھر وچ پريشان رئۛ ۲۱ۛ ۲ۛ داؤد بادشاہ نين اٻوۛ ساريان گلاں سُنيائۛ ڏاھڙا غصۛ وچ آيا ۲۲ۛ ۲ۛ اوۛ امنون دۛ دل نون رنجيدۛ نہ ڪيتاۛ ڪيون جو اوۛ اونون پيار ڪرڊا سىۛ ايس لئى پئى اوۛ اودا پليٽھى دا پُتر سىۛ ۲۳ۛ ۲ۛ ابى سلوم نين امنون نون ڪوئى جنگى يان ٻھيڙى گل نہ آگھيۛ ڪيون جو اوۛ امنون تون نفرت ڪرڊا سىۛ ايس لئى پئى اوۛ اودى ٻين تمر نونۛ پردۛ ڪيتا سىۛ ۲۴ۛ ۲ۛ دوورپاں بعد اينچ بوا پئى بلۛ حضور وچ جيڙا افرائيم دۛ نيڙۛ سىۛ ٻن شالوم ديان ٻھيڙاں دۛ وال مُنن ولۛ اوٽھ ڪول اى سۛۛ ابى سلوم نين بادشاہ دۛ سارۛ پُتراں نون دعوت ڏتىۛ ۲۵ۛ ۲ۛ ٻن ابى سلوم بادشاہ ڪول آيلۛ اوۛ اوۛ آگهياۛ پئى تيرۛ خادم ڪول ٻھيڙاں دۛ وال مُنن ولۛ پگۛ نينۛ سو بادشاہ اودۛ نوڪر اينه خادم دۛ نال چلنۛ ۲۶ۛ ۲ۛ بادشاهۛ ابى سلوم ٿون آگهيا نئين اۛ ميرۛ پُتر ۱ اسين سارۛ نئين جاواں گۛ تان جو تيرۛۛ بهار نان ٻوۛۛۛ اوۛ صيد ڪيتىۛ ۲۷ۛ ۲ۛ اوۛ جانا چاپا ٻر اونون برڪت ڏتىۛ ۲۸ۛ ۲ۛ ابى سلومۛ آگهيا پئى ميرۛ بهرا امنون ٿون ساڏۛ ڪول جان دى اجازت دۛۛ بادشاهۛ آگهيا اوۛ ڪيون تيرۛ نال جاوۛ؟ ۲۹ۛ ۲ۛ ابى سلومۛ ضد پُتر ڪيتىۛۛ اوۛ اودۛ نال امنون ٿونۛ بادشاہ دۛ سارۛ پُتراں ٿون گھلياۛۛ ابى سلومۛ ضيافت تيار ڪيتىۛۛ جس طران بادشاہواں دى ضيافت ٻُدى اۛۛ ۳۰ۛ ۲ۛ ابى سلومۛ اينه خادماں ٿون حڪم ڏتالتۛ آگهياۛ ويڪھو! جس ويلۛ امنوندا دل ۛ تون خوش سىۛ تينون آگھان پئى امنون ٿون ماروۛ ٿسين اونون قتل ڪروۛ نہ ڏروۛ ڪيۛ مين تٻائون حڪم نئين ڏتا؟ سو تگڙۛ بنوۛ ٻيادري وڪھاؤۛ ۳۱ۛ ۲ۛ ابى سلوم دۛ خادماںۛ امنون نال اينچ اى ڪيتاۛ جس طران ابى سلومۛ اونون حڪم ڏتا سىۛ تدھ بادشاہ دۛ سارۛ پُتر اُٺھتۛ ٻر ۱ڪ اپنى اپنى خچرۛ ٻرۛ ٻھچ گياۛ ۳۲ۛ ۲ۛ اچۛ تپڪ اوۛ راہ وچ اى سن پئى داؤد نون خبر ملۛۛ اونون آگھاي گيا پئى ابى سلومۛ بادشاہ دۛ سارۛ پُتراں ٿون قتل ڪر ڏتا اۛۛ اونان چون ۱ڪ وى نئين بچيا ۳۳ۛ تدھ بادشاہ اُٺھيالتۛ اينه ڪيرۛ ٻاڙۛۛ زمينۛ ٻيٽيالتۛ اودۛ خادم اودۛ لگۛ ڪيرۛ ٻاڙڪۛ ڪھلوتۛ ٻوئۛ سنۛ ۳۴ۛ تدھ داؤد دۛ بهرا سمع دۛ پُتر يونادابنۛ گل بات ڪرۛ آگھيا ميرا آفا خيال نان ڪرۛ پئى بادشاہ دۛ سارۛ پُتر ماريۛ گئۛ نينۛ ٻر ڪلا امنون اى قتل ڪيتا گيا اۛۛ ڪيون جۛ اٻوۛ گل ابى سلوم دۛ منۛۛ اوسۛ اى دٻاڙۛ ٿون ظاھر سى جدون اودى ٻين تمر ٿونۛ پردۛ ڪيتاسىۛ ۳۵ۛ سو ٻن ميرا مالڪ ميرا بادشاہ اينه دل وچ اٻوۛ گل بالڪل نان رکھ پئى بادشاہ دۛ سارۛ پُتر ماريۛ گئۛ نينۛ سگوں ڪلا امنون اى قتل ڪيتا گياۛۛ ۳۶ۛ ۲ۛ ابى سلوم بچيالتۛ بوٽ سارۛ لوڪى اوس راہ چون جيڙا ٻاڙول اۛ ، آندۛ سۛۛۛ اوۛ جوان جيڙۛ نگيٻانى ڪر داسى آيلۛ بادشاہ ٿون خبر دۛۛ ڪۛ آگھيا پئى مين حور و نائم دى رامۛ ٻيادري ٻنڊيان ٿون آؤنديان ويڪھيا اۛۛ ۳۷ۛ تدھ يونادابنۛ بادشاہ ٿون آگھياۛ ويڪھ بادشاہ دۛ پُتر آگئۛ نينۛ جينج تيرۛ خادمۛ آگھيا اونچ اى اۛۛ ۳۸ۛ جدون اوۛ گل بات ڪر چُڪيالتۛ بادشاہ دۛ پُتر آگئۛ اونانۛ رون لئى اپنى آوازان اُچيان ڪيتيائۛۛ بادشاهۛۛ وڊۛ سارۛ خادم وى اُچى اُچى روۛۛ ۳۹ۛ ۲ۛ ابى سلوم ٻھچ گيلۛ جسور دۛ بادشاہ عى حور دۛ پُتر تلمائى دۛ ڪول آگياۛۛ داؤد اينه پُترۛ ٻر روز اى ٻيٽدا سىۛ ۴۰ۛ ۲ۛ جدون ٻن ابى سلوم ٻھچۛ جسور وچ گيلۛ اواوتھ ٽن ورھ رپاۛۛ ۴۱ۛ ۲ۛ داؤد بادشاہ ابى سلوم ٿون لڀون تون نان رُڪياۛ ڪيون جو اوۛ امنون دى موت دۛ سبيون تسلى پا گيا سىۛ

1- یوآب بن ضرویاہ نوں پتہ لگ گیا پئی دائود بادشاہ دا دل ابی سلوم ول جھکیا ہویا سی تے یوآب تے تقووع وچ بندہ گھل کے اوتھوں 14
 اک سیانی زانی بلوائی تے اونوں آکھیا - پئی توں اپنے آپ نوں ڈکھی بن کے وکھا تے وئیں ولہ کلہ کیڑے تیل مل - سگوں اینج
 زانی بن جیڑی واہ وا دنوں توں اک مرد لئی وئیں کر دی اے۔³ تے بادشاہ دے حضور جا تے اوڈے نال گل کر تے یوآب تے اوڈے مُد چ
 گل پائی -⁴ تے اینج اوس تقووعی زانی تے بادشاہ نال گل کیتی - اوہ مُد پرہ پوئیں تے ڈگیتے سجدہ کیتا تے آکھیا - اے بادشاہ میری بُائی
 سُن -⁵ بادشاہ اونوں پُچھیا - تینوں کیہو اے ؟ اوہ آکھیا میں اک بیوہ زانی آں تے میرا بندہ مر چُکیا اے۔⁶ تے میری لونڈی دو پُتر
 سن - پیرے میدان چ اک دُج نال لڑن لگ پئے تے اوتھ کوئی وی نہیں سی - جیڑا اونان دونوں نوں باز کرے - سو اکے دُج نوں ماریا
 تے قتل کر دتا -⁷ تے سا خاندان تیری لونڈی دے خلاف اُٹھیا تے اونان تے آکھیا پئی جہہ اپنے بھرا نوں قتل کیتا اے - سادے حوالہ کر - تاں جو
 اسیں اوڈے مقتول بھرا دی جان لئی اونوں قتل کرے تے اینج وارث نوں وی مار دین - اینج اوہ میرے انگارے نوں وی جیڑا بچیا اے
 بجھا دین گے۔⁸ تے میرے بندے دا ناسے جو کُجھ زمین تے باقی اے ناں چھڈن تے فیر بادشاہ اونوں آکھیا - توں اپنے گھر چلی جاتے میں
 تیرے بارے چ حکم دیاں گا -⁹ تے اوڈوں غیر اوس تقووعی زانی تے بادشاہ نوں آکھیا ! اے میرے بادشاہ ! ساری بدی میرے تے میرے
 پیو دے گھر لے تے بادشاہ اوڈا تختہ گناہ روے۔¹⁰ تے بادشاہ اوس نوں آکھیا ، جیڑا وی کُجھ تینوں آکھ آکھ اونوں میہ کولے آ۔
 تے فیر تینوں کدی وی ناں جھووے گا۔¹¹ اوہ آکھیا - اے میرے بادشاہ ! خداوند اپنے خدا نوں یاد کر - پئی خون دا انتقام لین والا ببادی ناں
 ودھاوے ، پئی میرے پُتر نوں مار دیوے تے اوہ آکھیا - زندہ خدا دی سونہ پتر دا اک وال وی دھرتی تے ناں ڈگگا -¹² تے فیر اوس زانی
 تے آکھیا - میرا مالک بادشاہ اپنی لونڈی نوں اک گل پور کرن دی اجازت دیوے۔¹³ اوہ آکھیا دس تے اوس زانی تے آکھیا - پئی توں خدا دی
 قوم دے خلاف کیوں اجیا خیال کیتا - ایہ ایس لئی پئی - بادشاہ اپنے کڈھ پئے نوں واپس نہیں بلاندا -¹⁴ کیوں جو اسیں سارے ضرور مر
 جاناں تے اوس پانی دے وانگر آں جیڑا دھرتی ڈولیا جاند اے تے فیر اکٹھا نہیں ہو سکدا تے خدا کسے روح دی ہلاکت نہیں چاہندا -
 سگوں چارہ کردا اے پئی کڈھیا پوئیا اُکا ای ہلاک ناں ہو جاوے۔¹⁵ تے تہن میں اپنے مالک بادشاہ نوں ایہ گل آکھن آئی آں ، کیوں جو لوکاں تے
 میناں ڈرایا اے - تیری لونڈی تے آکھیا ، پئی میں بادشاہ نال گل کراں گی - ہو سکدا ای پئی بادشاہ اپنی لونڈی دے کہن دے مطابق عمل
 کرے۔¹⁶ کیوں جو بادشاہ سنہ گا ، تاں جو پئی لونڈی نوں اوس بندے دے ہتھوں جیڑا مینو تے میرے پُتر نوں خدا دی میراث توں ہلاک
 کرن دا سوچ دا اے۔¹⁷ تے تیری لونڈی ن تے آکھیا پئی میرے مالک بادشاہ دی گل آرام دین والی ہووے گی - کیوں جو میرا بادشاہ نیکی تے
 بدی پرکھ کرن وچ خدا دے فرشتے دے وانگ اے خداوند تیرا خدا یرے نال اے۔¹⁸ تے اوڈوں بادشاہ جواب وچ زانی نوں آکھیا - پئی
 جیڑی گل میں تینوں پُچھنا میرے توں ناں لُکا تے زانی تے آکھیا - پئی میرا مالک بادشاہ پُچھ -¹⁹ تے بادشاہ آکھیا ، کیہ ایس سار گل وچ
 یوآب دا ہتھ تیرے نال نہیں تے زانی جواب دتا - اے میرے مالک بادشاہ ! تیری جان سلامت روے - میں بادشاہ دی گل توں سچ یاں
 کہہ نہیں پھراں گی - اصل وچ تیرے خادم یوآب تے مینوں حکم دتا تے ایہ ساری گل تیرے مُد چ پائی -²⁰ - گال دا پاس پلٹن لئی تیرے
 خادم یوآب تے ایہ کم کیتا تے میرے مالک دی عقل مندی ساریاں گلاں دی پرکھ کرچ جیڑیاں دھرتی نیں - خدا دے فرشتے دے وانگ
 اے۔²¹ فیر بادشاہ یوآب نوں آکھیا - ویکھ تیری گل میں منہ تہن توں جاتے اوس مُدے ابی سلوم نوں پرتا لیا -²² تے یوآب اپنے مُد پرہ
 زمین تے سجدہ کرن لئی ڈگا تے بادشاہ نوں دعا دتی تے آکھیا ، آج تیرے خامنہ جان لیا پئی میں تیری نظر وچ ، اے مارے مالک بادشاہ
 منظوری پائی اے - کیوں جو کجھ تیرے خادم تے آکھیا تے بادشاہ کیاتا -²³ فیر یوآب اُٹھیا تے جشور چلا گیا تے ابی سلوم نوں یرشلیم
 لے آیا -²⁴ تے بادشاہ آکھیا ! پئی اوہ اپنے گھر چلا جاتے میرا مُد ناں ویکھ فیر ابی سلوم اپنے گھر گیا تے بادشاہ دا مُد ناں ویکھیا -²⁵ تے
 سارے اسرائیل چ کوئی بندہ خوبصورتی ولوں ابی سلوم وانگوں تعریف جوگا نہیں سی - اوڈے پیر دے تلوے توں لے کے اوڈے سر دی
 چوٹی تیک اوڈے وچ کوئی عیب نہیں سی -²⁶ - اوپر سال دے آخر وچ اپنے وال کٹواندا سی ایس لئی اوہ اوڈے بھاری پوئے سن - ایس
 لئی جدوں اوہ کٹواندا سی تے اوڈے والا دا بہار بادشاہ دے میثقال دے مطابق دو سو میثقال بُندا سی -²⁷ تے ابی سلوم دے تین مُدے پیدا
 پوئے اک کڑی جیہدا ناں یمر سی اوہ خوبصورت زانی سی -²⁸ تے ابی سلوم یرشلیم چ دو ورہ رہا - پر بادشاہ دا مُد ناں ویکھیا -
²⁹ تے ابی سلوم یوآب نوں بلوایا - تاں جو اونوں بادشاہ دے کول گھلے - پر اوہ اوڈے کول آناں چاہا - تے اوہ دُجی واری بلوایا تے اوہ
 فیر آنا ناں چاہا۔³⁰ تے اوہ اپنے خدماں نوں آکھیا - ویکھو پئی یوآب دی پیلی میری پیلی دے کول اے تے اوتھ اوڈے جو نیں ، جائو تے
 اونوں آگ لادیو تے یوآب دے نوکر اپنے کیڑے پلٹوئے اوڈے کول لے تے آکھیا ابی سلوم دے خدماں تیری پیلی نوں آگ نال ساڑ دتا اے۔
³¹ تے فیر یوآب اُٹھیا تے ابی سلوم دے کول گھر وچ آیا تے آکھیا - پئی تیرے خدماں میری پیلی نوں کاہے توں آگ نال ساڑ دتا اے ؟
³² - ابی سلوم یوآب نوں آکھیا - میں تینوں سُنیا گھلیا سی - ایتھ آ - پئی میں تینوں بادشاہ کول گھلاں - تاں جو توں آکھیں - پئی میں
 جشور توں کاہے لئی آیا - میرے لئی اچھا سی ، پئی میں اوتھ ای رہندا تے مینوں بادشاہ دا مُد دے تے جے میرے وچ کوئی بدی
 ہووے تے اوہ مینوں قتل کر دیوے۔³³ - ایس لئی یوآب بادشاہ دے کول گیا تے اونوں سا کُجھ دسیا فیر اوہ ابی سلوم نوں بلوایا تے اوہ
 بادشاہ دے کول اندر آیتے بادشاہ دے سامنہ مُد پرہ ڈگ کے سجدہ کیتا - فیر بادشاہ ابی سلوم نوں چُمیا -

¹تے ایدے بعد اینج ہوا۔ پئی اہی سلوم نیں اپنے لگے لگے بھجن لئی گڈی تے گھوڑے پنجاہ بندے تیار کیتے۔² تے اہی سلوم سویرے جاگداتے 15 پھانک دے راہ لے اے۔ اے پاسہوک بیٹھ جانداتے ہر بندہ جیڑا اپنے مقدمہ دا بیان کران لئی بادشاہ کول آنا چاہندے اہی سلوم اونہوں اپنے کول بُلانے کہندا۔ پئی تُوں کپڑے شہر تُوں آیا ایں کہ تُوں کہندا پئی تیرا نوکر اسرائیل دے قلاتے قبیلے وچوں ای۔³ تے اہی سلوم اونہوں کہندا ۔ پئی تیری گل چنگی تے سچی اے۔ ہر بادشاہ ولوں کوئی بندہ نئیں مٹھیا گیا۔ جیڑا تیری سٹے۔⁴ فیر اہی سلوم اونو کہندا ، کی سی جے میں دیس وچ قاضی مٹھیا ہوندے سارے لڑن جھگڑن ولتے داوا کرن ولے۔ میرے کول آندے فیر میں اونان دا نیاں کردا۔⁵ تے جدوں کوئی بندہ اونو سلام کرن آوندے اوہ اپنا ہتھ اودے ول ودھاندے اونو پھڑکے جُومداسی ۔⁶ سو اہی سلوم کل اسرائیل دے نال جیڑے بادشاہ کول نیاں کران لئی آوندے اینج ای کردا سی۔ تے اہی سلوم نیں اسرائیل دے بندیاں دے دلاں نوں جیت لیا۔⁷ تے چوں وریا دے بعد اینج ہوا پئی اہی سلوم نیں بادشاہ نوں آکھیا مینوں جان دی اجازت دے پئی میں اپنی منت جیڑی میں خداوند لئی منی اے۔ حبرون وچ پوری کران۔⁸ کیوں جو تیرے خادم نیں جدوں اوہ آرام دے جسور وچ سی منت منی۔ آکھیا سی پئی جے خداوند مینوں فیر یروشلم وچ لے جاوے تے میں خداوند دی عبادت کران گا۔⁹ خداوند نیں اونو آکھیا: خبر نال جا، فیر اوہ اُٹھ کے حبرون ولے گیا۔¹⁰ تے اہی سلوم نیں اسرائیل دے کل قبیلیاں ول شو لین ولے گھلتے آکھیا: جیڑے ویلے تسی نرسنگ دی آواز سُنو تے آکھنا اہی سلوم حبرون دا بادشاہ بن گیا اے۔¹¹ تے اہی سلوم دے نال یروشلم تون دو سو بندے گئے جیڑے بلاتے گئے سن اونان دے دل صاف سنے۔ اوہ کجھ نئیں جاندے سن۔¹² تے اہی سلوم نیں داود دے مشیر جِلونی آخیشل نوں بلایا۔ پئی جلوہ شہر تون لے جیتھ اوہ قربانیاں چڑھاندی سی۔ تے چالان ودھ گئیاں۔ تے اہی سلوم ول لوک ودھ دے جاندے سن۔¹³ تے داود کول آکے اے خبری نیں آکھیا: پئی اسرائیل دے لوکاں دے دل اہی سلوم ول ہو گئے نیں۔¹⁴ فیر داود نیں اپنے سارے درباریاں نوں جیڑے اودے ول سن اونان نوں آکھیا: اُٹھو تَس جائے کیوں جو سانوں اہی سلوم تون بچن لئی تھان نئیں ملنی۔ جھیتی جھیتی تورو۔ تان جو اوہ آکے سانوں اے دم ای نال آپھڑے سانوں مصیبت چ پا دوتے لکے شہر نوں تلوار دی دھار نال مار مکاوے۔¹⁵ تے بادشاہ دے درباریاں نیں آکھیا پئی جیڑا ساڈے آقا بادشاہ نیں سانوں حکم دتا اے اسی غلام حاضر آں۔¹⁶ تے بادشاہ نکلیاتے اودا سارا تیر اودے پیچھے تھو پیا۔ تے بادشاہ نیں گھر دی راکھی لئی خرماں وچوں دَس نوں پیچھے چھڈ دتا۔¹⁷ تے بادشاہ باہر نکلیاتے سارے لوکی اودے پیچھے تھو پئے اوہ آخری گھر دے کول جا تے۔¹⁸ تے بادشاہ دے سارے نوکر کرتیاں۔ فلپتاسمیت جیڑے اودے نال جلدے سی۔ تے سارے جاتی بادشاہ دے لگے لگے تھو پئے اوہ جھ سو بندے سن۔ جیڑے جات تون ای اودے پیچھے آ رہے سن۔¹⁹ تے بادشاہ نیں جاتی ائی تون آکھیا تون ویں ساڈے نال کیوں آریا ایں؟ پرت جلتے بادشاہ دے نال رہے ، کیوں جو تون مسافر ایں اپنے دیس چوں کڈیا ہوا ایں۔²⁰ تون کل اے ساڈے کول آیا ایں۔ آج میں تینوں دکھ دیواں پئی تون ساڈے نال باہر جاویں۔ پر میں تے سدھ راہ تریا جا رہا واں۔ سو تون پرت جلتے اپنے بھراواں نوں نال لے جا۔ خداوند دی رحمت تے راستی تیرے نال ہووے۔²¹ تے اتنے بادشاہ نوں جواب دتا ۔ زندہ خداوند تے میرے آقا بادشاہ دی حیاتی دی سون۔ جتھ کتے وی میرا آقا بادشاہ ہوے گا ، بھاون مے بھاونیں جیوے تیرا خادم اوتھ ای ہووے گا۔²² تے داود نیں جاتی ائی تون آکھیا جلتے پار لنگھ۔ تے جاتی ائی تے اودے سارے ساتھی تے اودا سارا تیر جیڑا اودے نال سی پار لنگھیا۔²³ سارا دیس دھاڑاں مار مار رونا سی۔ تے سارے لوکی پار لنگھ رہے سن۔ فیر بادشاہ قدرون دی ندی دے پار لنگھیا۔ تے سارے لوکی تھوڑے اُجاڑاں دی راہیں پے گئے۔²⁴ تے ویکھو صدوق کاہن تے اودے نال سارے لاویاں نیں خدا دے عہد دا صندوق چُکھا ہوا سی۔ تے اونان نیں خدا دے عہد دا صندوق رکھ دتے ایاتر لے چڑھ گیا جدوں تک پئی سارے لوکی جیڑے شہر تون لے سن پار نال لنگھ۔²⁵ تے بادشاہ نیں صدوق نوں آکھیا پئی خدا صندوق شہر نوں واپس لے جاتے جے خداوند نیں میرے لے رحم دی نظر کیتی۔ اوہ مینوں واپس لے آوے گا۔ تے اودے مسکن سمیت اوہ مینوں فیر وکھلے گا۔²⁶ تے جے اوہ آکھیا پئی میں تیرے تون خوش نئیں آتے ویکھ میں حاضر آں جو کجھ اودی نظر بوت چنگا اے اوہ میرے نال کرے۔²⁷ فیر بادشاہ نیں صدوق کاہن نوں تون تے غیب دا علم رکھدا ایں۔ سو تون شہر ول سلامتی نال پرت جا۔ تون تے تیرا پتر اخیمص تے ایاتر دا پتر بونتن تہاڈے دونواں دے نال تہاڈے دونوں پتر۔²⁸ ویکھو! میں اُجاڑیاں وچ رواں گا جدوں تک تہاڈے کول میرا شہنشاہ آہڑے۔²⁹ تے صدوق تے ایاتر خدا دے صندوق دے نال یروشلم نوں پیچھاں پرتے۔ دونوں اوتھ ای رہے۔³⁰ تے داود زیتون دی چڑھائی تے چڑھیا۔ اوہ چڑھیا ہواں رونا سی۔ اپنا سر کجیا سی۔ تے تنگ پیریں سی۔ تے سارے لکی جیڑے اودے و نال سن سارباں نیں اپنا سر کجیا ہو یاسی۔ تے چڑھیاں ہواں روندے جاندے سن۔³¹ تے داود نوں خبر دی گئی۔ تے آکھیا گیا پئی اخیصیل وی باغیاں وچ رلے اہی سلوم دے نال اے۔ داود نیں آکھیا۔ خداوند ! اخیصیل دی صلاح نوں ووقوفی بنا۔³² تے جدوں داود پاڑ دی چوٹی اُپڑیا تان جو اوتھ خدا لگے مٹھا تیکے ویکھو خوسی اونوں ملیا۔ جیہ اپنے کپڑے بھاڑے ہوئے سن۔ تے سرے مٹی پائی ہوئی سی۔³³ داود نیں اونوں آکھیا : جے کر تون میرے نال پار جاویں۔ تون میرے لئی بھار ہوویں گا۔³⁴ جے کر تون شہر ول پرت جائیں۔ تے اہی سلوم نوں آکھیں پئی اے بادشاہ! میں تیرا خادم آں جینج پیلان تیرے پیو دا خادم ساں۔ اونج ای تیرا خادم ہواں گا۔ تے تون میرے لئی اخیصیل دی صلاح نوں رد کریں گا۔³⁵ تے اوتھ تیرے نال صدوق تے ایاتر دونوں کاہن بون گئے۔ سو جیڑی وی گل تون بادشاہ دے گھروں شہنشاہ، صدوق تے ایاتر دونوں کاہناں نوں تون دس دویں۔³⁶ اخیمص دا پتر اصدوق تے ایاتر دا پتر بونتن دونوں اونان دے نال نیں۔ سو جیڑی وی گل تسی سُنو اونان دونوں دے مونہوں مینوں آکھوادو۔³⁷ سو خوسی داود دا بیلی شہر ول آیتے اہی سلوم یروشلم وچ آوڑیا۔

¹جد وں داود پہاڑ دی چوٹی توں تھوڑ لگے گیلے ویکھو مفیوست دا نوکر ضیبا اونو ملیا اودے نال زین کسدو کھوے سن۔ جنباں لے 16 دو سو روٹیاں، سو گچھ انگور دے، گرمیاں دے موسم دے میوایاں دے سو دلہتہ دے دی اک مشک لدی ہوئی سی۔² بادشاہ ضیبا نوں آکھیا پئی اپناں توتیرا کیہ مطلب اے؟ صیبا نے آکھیا، ایہ دو کھوے بادشاہ دے تیر دی سواری لئیے روٹیے میوے جوناں دے کھان لئی اے تہہ اونان دے پین لئی اے جیڑے جوان اجاڑا چہ تھک جان۔³ بادشاہ نے آکھیا، تیرے آقا دا پتر کتھ وے؟ تہہ صیبا نے بادشاہ نوں آکھیا پئی اوہ یروشلم چہ رہ گیا۔ کیوں جو اوہ آکھیا پئی اج اسرائیل دا تیر میرے پیو دی بادشاہی مینوں موڑ دے۔⁴ تہہ بادشاہ ضیبا نوں آکھیا، سب کجھ جیڑا مفیوست دا اے اوہ سب تیرا اے۔ صیبا نے آکھیا مین تیرے لگے متھا ٹیکنا آں۔ اے میرے آقا بادشاہ پئی تیرے کرم دی نظر میرے روے۔⁵ تہہ جیدوں دائود بادشاہ بحوریم چہ اپڑا تہہ ویکھو اک بندہ اوٹھوں نکلیا جیڑا سائول دے تیر توں سیتے اودا نان چیرے دا پتر سمعی سی تہہ اوہ تیرا پویا لعنت کردا جاندا سی۔⁶ تہہ دائود تہہ بادشاہ دے سارے نوکراں لے وٹھ سٹ۔ اوس ویلے سارے لوکیے سارے سورما بادشاہ دے سج کھہ سن۔⁷ تہہ سمعی لعنت کردا پویا کہندا سی۔ نکل جا۔ نکل جا۔ اے خونی۔ اے خبیث۔⁸ سائول دے تیر دے سارے خون دی تھان توں بادشاہ پوتیاں، تیرے پھیر دیتا تیری بادشاہی تیرے پتر ابی سلوم نوں دے دتیے ویکھ توں اپنی بدی وچ پھسیا ایں۔ ایس لئی کیوں جو خونی ایں۔⁹ تہہ ضروریاں دے پتر ابیشہ بادشاہ نوں آکھیا۔ ایہ مرپا ہوئیا کتا، کیوں میرے آقا بادشاہ لعنت کرے؟ مینوں اجازت دے پئی میں پار لنگھ کے اودا سر وڈھ دیا۔¹⁰ بادشاہ نے آکھیا۔ اے ضروریاہ دے پترو! مینو تہہ تہانوں کیہ! اونوں لعنت کرن دیو کیوں جو دائود نے آکھیا اے پئی دائود تہہ لعنت کرے۔ سو کون کہوے گا پئی توں اینج کیوں کرنا ایں؟¹¹ داود نیں ابیشہ اپنے سارے درباریاں نوں آکھیا پئی ویکھو میرا پتر جیڑا میرے ٹخم توں پیدا پویا میری جان لینا چاہندا اے۔ سو بن اے بنیامینی ایس توں ودھ کے کی ناں کرے گا؟ اینوں لعنت کرن دیو کیوں جو خداوند اینوں حکم دتا ہووے گا۔¹² تہہ سکدا اے پئی خداوند میری زلال تہہ نظر کرے آج دے دن دی لعنت دے سببوں مینوں نیکی دا بدلہ دیوے۔¹³ تہہ دائود اودے بندے راہ وچ تھورے جاندے سن تہہ سمعی اودے بالکل سامنے پہاڑ دے کنڈے لے تھور دا جاندا سی تہہ تھور دا تھور دا لعنت کر دلتے اودے لے پتھر شٹ دلتے مٹی اڈاندا سی۔¹⁴ تہہ بادشاہ اودے نال لے پھوے لوکی تھک گئے سن۔ سو اونان نیں اردن اپڑ کے آرام کیتا۔¹⁵ پر ابی سلوم تہہ سارے لوکی اسرائیل دے بندے یروشلم وچ لے۔ اختیفل اونان دے نال سی۔¹⁶ تہہ جدوں داود دا دوست ارقی ہوسی ابی سلوم کول آیتہ ہوسی نیں ابی سلوم نوں آکھیا۔ بادشاہ دی سلامتی ہووے۔ بادشاہ دی سلامتی ہووے۔¹⁷ تہہ ابی سلوم نیں ہوسی نوں آکھیا کی تیرے دوست دی تیرے لے ایہو ای مہر بانی اے؟ توں اپنے بیلی دے نال کیوں نئیں گیا؟¹⁸ حوسی نیں ابی سلوم نوں آکھیا اُکا نئیں سگوں جنہوں خداوند نیں۔ ایناں لوکاں نیں۔ اسرائیل دے سارے بندیاں نیں چُن لیا میں اودا ای آتے اودے نال ای رواں گا۔¹⁹ ایس توں اڈ میں کہدی خدمت کراں؟ کی بادشاہ دے پتر دی نئیں؟ سو جیویں میں تیرے پیو دے حضور خدمت کیتی۔ میں تیرے حضور وی اونج دا ای رواں گا۔²⁰ تہہ ابی سلوم نیں اختیفل نوں آکھیا پئی اسی کی کرہ۔²¹ تہہ اختیفل نیں ابی سلوم نوں آکھیا: پئی توں اپنے پیو دی حرم دے کول جا۔ جینوں اوہ گھر دی راکھی لئی پیچھ چھڈیا جیدوں سارے اسرائیلی سن لین گپئی تیرا پیو نوں تیرے توں تھوں نفرت اے تہہ جیڑے تیرے نال لوکی نیں اونان دے تہہ مضبوط ہو جان گے۔²² تہہ ابی سلوم لئی چھت لے تمبو لایا گیا تہہ ابی سلوم سارے اسرائیلیاں دے سامنے اپنے پیو دیاں حرمان کول گیا۔²³ اونان دیہاڑیاں وچ جیڑی اصلاح اختیفل دیندا سی او س صلاح وانگ سی جیڑی خداوند توں پچھ کے کیتی گئی ہووے۔ سو اختیفل دی اصلاح داود دے لئی تہہ ابی سلوم دے لئی ایہو جیہی ای سی۔

¹ تے آحی توفلے ابی سلوم نون آکھیا : مینوں اجازت دے پئی میں باران ہزار بندے چن لیاوا تے اٹھ کے داؤد دے پچھ آج ای بھیجا 17

² تے اوڈے اینج وار کراں کیوں جو اوس ویلہ تھکاپو اے اوڈے تھ کمزور نیں سگوں میں اونوں ڈراواں گاتے جیڑے لوکی

اوڈے نال نیں بھج جان گتے میں ایسے بادشاہ نون مار دیواں گا - ³ تے سارے لوکاں نون فیر تیرے کول لے آواں گا - جیویں ک ووشی اپنہ سرتاج کول آندی اے - بس اک ای بندہ تیرا طلب گار اے - سو باقی لوک امن نال رن - ⁴ اینج ایہ گل ابی سلوم تے اسرائیل دے سارے وڈیریاں دی نظر چ جنگی لگی - ⁵ تے ابی سلوم تے آکھیا - ارکی حوسی نون میرے کول سدھیا تاں جو اوہ سنن پئی اوہ کیہندا اے - ⁶ تده اوہ ارکی حوسی ابی سلوم دے کول آیلے ابی سلوم تے اوڈے نال گل بات کر کے آکھیا - اختیفل تے ایہ صلاح دتی اے - کیہ اسیں اوڈے کہن تے چلے نلے اوڈیاں گلاں نون منیہ - ⁷ تے حوسی تے ابی سلوم نون آکھیا - اختیفل تے ساہنوں جیڑی صلاح دتی اے - اوہ جنگی نئیں - ⁸ تے حوسی تے آکھیا - تھو جاننا این پئی تیرا پیوتے اوڈے بندے بوت دلیر نیں - نلے اوہ ناراض نیں - جیویں پئی بیابان دی ریچھنی جیدے بال گواچ گتھوں تے تیرا پیو جنگی بند اے - اوہ لوکاں نال ای رات کتے گا - ⁹ تے اوس ویلے اوہ کسے تھو چے یا کسے بولے تھان وچ لکایا ہوئے گا تے اینج ہوئے گا پئی جیدوں اونیاں وچوں چے ای ڈگ جان گتے سنن والا جیڑا سٹن گاتے کہوے گا - ابی سلوم دے بھراواں چ خونریزی شروع اے - ¹⁰ اوس ویلے دلیر بندہ وی جیدا دل شہزادے دے وانگ اے - پکا موم ہو چلے گا - کیوں جو سارا اسرائیل جاندا اے - تیرا پیو بوت دلیر اے جیڑے اوڈے نال نیں اوپں دلیر نیں - ¹¹ ایس لئی میں تینوں ایہ صلاح دینا آں - پئی سارے اسرائیل دا ن تون لے کے بیرسیع تیک سارے وڈی تعداد چے اکٹھے کیہ جان - سمندری ریت وانگے تونیں آپ اونیاں دے وچکار ہو ویں - ¹² تے ایسی ہر اک تھان وچ جتھے کٹھنوں ہن پنچن گتے جینج شبنم زمین تندی اے اوتھ جاواں گے تده ایسی اونیاں بندیاں وچوں کسے نون وی ناں چھڈا بگا - ¹³ تے فیر اوہ شہر دے اندر چلا جاوے سار اسرائیل اوس شہرے رسیاں پاواں گتے اونوں دریا وچ کھچاں گے - ایتھوں تیک پئی اوڈا اک اک وٹا وی ناں ملے گا - ¹⁴ تده ابی سلوم تے اسرائیل دے سارے بندیاں تے آکھیا - ہلے ارکی حوسی دی صلاح اختیفل دی صلاح تو جنگی اے - کیوں جو رب دی اپو ای مرضی سی - پئی اختیفل دی جنگی صلاح باطل ہو چلے - تاں جو رب خداوند ابی سلوم تے آفت نازل کرے - ¹⁵ فیر حوسی تے صدوق تے ایبائر کاہناں نون آکھیا پئی اختیفل تے ابی سلوم تے اسرائیل دے وڈیریاں نون اینج دیاں صلاحواں دیتیاں نیں - ¹⁶ ہن تسبیس کسمبور نون گھلو تے دائود نون سنبہ دیوتے آکھو - پئی اوہ اج دی راتیں دشت دے تھاتے ناں رون - پر چھیتی نال پار چلا جاوے تاں جو بادشاہ سارے لوکی جیڑے نال نیں اونیاں نون مار ناں دین - ¹⁷ تے یوتن تے احمیعض عین راجل دے کول ٹھہرے ہوئے نیں تے اونیاں کول اک کڑی گئی تے شوہ دتی - پر اوہ جاکے دائود بادشاہ نون دس دے نیں - تاں جو دائود بادشاہ نون سنبہ دتا - کیوں جو ایہ چنگا نئیں پئی اونیاں تون اپناں تون کوئی ڈکھ ملے - ¹⁸ پر فیر اک منڈے اونیاں نون ویکھیا تے ابی سلوم نون شوہ دتی - پر چھیتی نال بحوریموم وچ اک بندے کوئے - جیدے وڑے وچ اک کھوہ سی - سو اوہ اوڈے اندر اتر گئے - ¹⁹ تے اک بڈھنے چادر لئی تے کھوہ مے منے وچھا دتی تے اوڈے دلایا ہونیا اناج پھیلا دتا - سو ایہ گل پتہ ناں چلی - ²⁰ جدوں ابی سلوم دے سیوک اداس گھر وچ بڈھی دے کول آئے آکھیا پئی اونیاں احمیعض تے یوتن کتھے نیں ؟ تے اوسے اونان نون آکھیا پئی اوہ پانی دے پار تھر گئے نیں تے اونانے اونان نون لیہا یا پر اوہ ناں لیہ - تده یروشلم نون پرت لے - ²¹ تے اونان دے چلے جان دے بعد اوہ دونوں کھوہ تون نکل کے تھر پستے دائود بادشاہ نون خبر دتی تے آکھیا - اٹھو چھیتی نال دریا دے پار لنگ جائو - کیوں جو اختیفل تے اینج دی صلاح دتی اے - ²² تده دائود دے سارے لوکی جیڑے اوڈے نال سن - اٹھ کھلوتے سویر دے نور تیک اونیاں وچوں کوئی وی نئیں سی - جہانے اردن ناں لنگیا ہوئے - ²³ جدوں اختیفل تے ویکھیا پئی اوہدی صلاح تے عمل نئیں کیتا - اونانے اپنہ کھوتے پلانا یا دلتے اٹھیا تے شہر وچ اپنہ گھر نون تھر پیاسے اپنہ گھر دا بندوبست کر کے اپنہ آپ نون پھانسی دتی تے مر گیا تے اپنہ پیو دی قبر وچ دب دتا - ²⁴ فیر دائود محنائم وچ گیا تے ہن ابی سلوم تے اسرائیل دے سارے بندے اوڈے نال اردن دے پار لنگھے - ²⁵ تے ابی سلوم تے یو آب دے بدلے عماسا نون لشکر دے تھ دتا - عماسا اک اسماعیلی اترا نامی دا پتر سی - جیدا ویاہ ناحس دی دھی ایجیل نال جیڑی یوآب دی ماں عزیاہ دی بھین سی - ²⁶ تے اسرائیل ابی سلوم تے جلعاد دے دیسے ڈیرا پالیا - ²⁷ تے جیدوں دائود محنائم وچ گیا تے بنی عمون دے رستے عمی ایل دا پتر مکیر لود بارتے بزی جلعادی راحلیم - ²⁸ منجیاں پلکنا تے باسن ، مٹی دے پانڈے گیہو تے جوتے آتا تی بھنیا ہونیا اناج - ²⁹ تے شہدے مکھن تے بھید ، گان دا پنیر - دائود نال دے لوکاں دے کھان لئی لایے - کیوں ناں تون جیوندا آیا پئی لوکی بیابان وچ بھکتے پیاس نال تیرے تھوئے نیں -

¹ تے دائوندے اونیاں لوکاں نوں جیڑے اودے نال سن پرکھیا -² اونیاں پتہزاریتے سواں دے حساب نال سوار متھتے دائوندے لوکاں 18 دا تیجا حصہ یوآب دے بھرا ابی شائی بن ضریآہ دے تھلتے تیجا حصہ اٹائی جتی تھلے کرکے گھلی تے بادشامہ لوکاں نوں آکھیا - میں وی ٹہاڈے نال چلاں گا -³ لوکاں آکھیا تون نان چل کیوں جو اسیں بھیج گئے آتے اونیاں نوں ساڈا کوئی بھار نہیں ہو وے گاتے جے ساڈے وچوں اندھ مر وی جانتے فیر وی اونیاں تون ساڈی کوئی پرواہ گی - پر تون ساڈے وچوں دس ہزار دے برابر ایس تے چنگا اپو ای اے پئی تون شہر وچ رہے ای ساڈی مدد کریں -⁴ بادشامہ اونوں نوں آکھیا جو ٹہاڈی سمجھ جے چنگا اے میں اوو ای کراں گا - ات بادشاہ بوے دے کول ای کھلواتے گل لوک سوسوتہ ہزار ہزار ہوکے ودھ -⁵ تے بادشامہ یوآب تے ابی شائی تے اٹائی نوں حکم دتے آکھیا پئی میرے لئی اوس مُنڈے ابی سلوم دے نال ترقی ورتلتے کل لوکاں تے سُنی پئی بادشامہ فوج دے وڈیریاں نوں کہ حکم دتا -⁶ تے لوک اسرائیل دے مقابلہ جے میدان جے نکلے افرائیم دے جنگل وچ لڑائی ہوئی -⁷ تے اوٹھ اسرائیل دے لوکاں تے دائود دی خدمت گذاراں دے کولوں ہار کھادی تے اوس دہپارے برا خون خرابہ ویلے وپہزار بندے مارے -⁸ تے اوٹھ گل دیس جے لڑائی کھلری ہوئی سی تے جنگلے لوکاں نالوں زیادتے اوس دہپارے لوکی تلواراں نال مارے گئے تے اوس دہپارے جہے لوکی تلواراں نال قتل ہوئے اوس تون ودھ جنگل نوں ماریا - ابی سلوم دا قتل تے اینج ہوئی پئی ابی سلوم دائود دیاں خادماں نوں مل گیا - ابی سلوم اک خجرتے سوار سی تے او خجر اک وڈھتے گھنے بلوط دیاں ٹہنیاں دے تھلے وڑھیلے اودوں سیر بلوط وچ اڑ گیلے او آسمان تے دھرتی دے وچکار لمک گیا تے خجر اودے تھلیوں نکل گیا -¹⁰ تے الک بندے ویکھے یوآب نوں آکھیاں پئی ابی سلوم نوں بلوط دے نال ٹنگیا ویکھیا اے -¹¹ تے یوآب تے اونوں جتھ اونوں دسیا سی آکھیا جد تون اونوں ویکھیلے کیوں تون اونوں مارکے دھرتی تے نال سٹیلے میں وی تینوں چاندی دے دس مثقال تے کمر بند تھ دیندا -¹² اوس بندے یوآب نوں آکھیا - بھابھ میرے تھ وچ چاندی دے ہزار مثقال وی تے جان تددھ میں بادشاہ دے پُتر تھ نہیں چُکاں گا - کیوں جو بادشاہ ساڈے سُن دیاں ہوئیاں وی تینوں تے ابی شائی تے اٹائی نوں حکم دے کے آکھیا پئی میرے لئی اوس منڈے ابی سلوم نوں بچانا -¹³ نہیں تے میں اپنی جان نال دھوکہ کردا کیوں جو بادشاہ کولوں کوئی گل لُکی چھپی نہیں تے تون فیر وی میرے خلاف کھلو جاندا -¹⁴ یوآب تے آکھیا - ایس طرحاں میں تیرے سامنے دیر نال لاواں گاتے اوہ بھلے پھڑتے اوہ تین سال بھلے پھڑتے اونیاں نال ابی سلوم دے دل نوں چھیدیلے اے او بلوط دے وچکار زندہ ای سی -¹⁵ پئی یوآب دے دس سردار جو اناں گھیریلے اونوں مارلے قتل کیتا -¹⁶ تددھ یوآب نے نرسنگا بھعونکیلے لوک اسرائیل دا پچھا کرن توئے - کیوں جو یوآب تے لوکاں نوں روکیا -¹⁷ تے اوٹھ تے ابی سلوم نوں لے کے جنگل دے اک وڈھ کھڈے جے سٹ دتا تے اودے لے پتھراں دا اک بوت وڈا ڈھیر لا دتا تے سارے اسرائیلی اپنے اپنے تنواں ول بھج گئے -¹⁸ تے ابی سلوم تے جیندے جی اک تھم گڈیا - کیوں جو اونیں سوچیا سی پئی میرا کوئی پُتر نہیں جیدوں تون میرے نال دی یادگار ہووے اوہ اوس تھم نوں اپنا نال دتا - ایس لئی اے دے دہپارے تیک اوہ دست ابی سلوم اکھواندا اے -¹⁹ تددھ اسی معص بن صدوق تے آکھیا - مینوں اجازت دیو پئی میں بھج کے بادشاہ نوں خوشخبری سناواں پئی خداوندے اودے ویریاں کولوں اودا بدل لیا -²⁰ تے یوآب تے اونوں آکھیا - تون اے دے دہپارے خوشخبری نہیں لے کے جاویں گا تے تون کسہور دیے تون کسہور دہپارے دئیں گا - پر اے دے دہپارے تیرے کول خوشخبری نہیں - کیوں جو بادشاہ اینیر و قتل کیتا گیا اے -²¹ تے یوآب تے کوشی نوں آکھیا پئی جاتے جو کُجھ تون ویکھیا - بادشاہ نوں دس تددھ کوشی تے یوآب نوں سجدہ کیتلے دوڑیاں -²² اسی معص بن صدوق تے فیر یوآب نوں آکھیا جو کُجھ وی ہوئے مینوں جان دے - پئی میں وی کوشی تے دے پچھ بھجیاں - یوآب تے آکھیا اے - میرے پُتر تون کہدے لئی بھجیں گا - جد پئی تیری خوشخبری دا انعام نہیں ملے گا -²³ اوہ آکھیا جو وی ہووے میں تے بھجیاں گاتے اوہ آکھیا بھج جا تے اسی معص عراب دے راہ بھج پیلے کوشی نالوں لگے لنگ گیا -²⁴ تے دائود دونہاں پھاٹکاں دے وچکار بیٹھا ہوئی سیتے اک پیرے دار کندھ دے پھاٹک دی چھتے چڑھیلے اکھ چُکی تے ویکھیا پئی اک بندہ بھج دا آنا اے -²⁵ تے پیردار تے چیک کے بادشاہ نوں خبر دتے - بادشامہ آکھیا پئی جے اوہ اکلا اے تے اودے کول کوئی خوشخبری اے اوہ بھج دا ہوئی نیڑے آیا -²⁶ فیر پیردار تے اک پور بندے نوں بھج دے ہوئے آندیاں ویکھیلے پیردار دربان نوں آواز دتی آکھیا ویکھ اک پور بندہ کلا بھجیا آندا اے تے بادشامہ آکھیا پئی اوہ اوہ خوشخبری لیاندا ہووے گا -²⁷ تددھ پیردار تے آکھیا پئی پہلے بندے دا بھجنا اسی معص بن صدوق دے بھجن ور گاتے بادشامہ آکھیا پئی اوہ نیک بندہ اے تے چنگی خبر لیاندا اے -²⁸ تددھ اسی معص تے چیک کے آکھیا پئی بادشاہ سلامت روہتے زمین تے شہر رکھ کے بادشاہ نوں سجدہ کیتلے آکھیا مبارک ہووے تیرا خداوند خدا جتھ اونوں لوکاں نوں جنباں میرے آقا بادشاہ لے اپنے تھ جُکے قابو کر لیا -²⁹ بادشامہ آکھیا - پئی کہ اوہ منڈا ابی سلوم سلامت اے ؟ اسی معص آکھیا مبیوڈھی پڑیاں ویکھی اے - جیڑے ویلے یوآب تے بادشاہ دے خادم یعنی تیرے خادم نوں گھیلے مینوں پتہ نہیں کیہو اے -³⁰ تددھ بادشامہ آکھیا اک پاسہوے اوتھ کھلو جاتے اوہ -³¹ تے ویکھ کوشی آگیا - کوشی تے آکھیا - میرے آقا بادشاہ دے لئی خوشخبری اے پئی خداوندے اے دے دہپارے اونیاں سپہاں خون جیڑے تیرے خلاف کھلوتے بدل لیا اے -³² بادشامہ کوشی نوں آکھیا پئی اوہ منڈا ابی سلوم سلامت اے تے کوشی تے آکھیا بادشاہ دے ویری سارے جیڑے تیرے خلاف کھلوتے اوس مُنڈے دی طرحاں ہوں -³³ تددھ بادشاہ قرار ہوئے پھاٹک دے لے ولے کمرے چڑھیلے روندی سی تے چلدا چلدا ایس طرحاں کہندا سی اے میرے پُتر ابی سلوم ! کاش کہ تیرے بدلے میں مر جاندا اے ابی سلوم میرا پُتر اے - اے میرے پُتر -

1۔ یوآبؑ نوں اکھیا گیا - ویکھ دابادشاہ روندا اے۔ اے ابی سلوم دے لئی ماتم کردا اے۔² تے جت اوس دیہڑے سارے لوکاں لئی 19 ماتم بن گئی - کیوں جو لوکاں اے اوس دیہڑے ایہ آکھدیاں سنبھال پئی بادشاہ اپنے پتر دے لئی غمگین اے۔³ تے اوس دن لوکی جھکدے شہر چ وڑھدے سن -⁴ تے بادشاہ اپنے اُٹھ کجیا تے اُچی آواز نال ہارے پاندا سی - اوہ میرامیریا پتر ابا سلوم - اوہ میریا پتر ابا سلوم - اوہ میریا پتر -⁵ تدھ یوآب بادشاہ دے کول گھر دے وچ آیتے اونوں آکھیا - پئی اج دے دیہڑے توں اپنے سارے خادماں دے مُند نوں شرمندہ کیتا - جہانہ اج تیری جانہ تیرے پتر اے دھیاں جانانہ بیویاں دیاں جانانہ بجایاں -⁶ پئی توں اپنے ویریاں نوں پیار کرناں اپنے اپنے سجنان توں نفرت کرنا ایں - کیوں جو توں اک دے دیہڑے ظاہر کیتا اے پئی توں اپنے سردار تے اپنے خادماں دی گُجھ پرواہ نہیں کرداتے میں اج ایہ ویکھیا پئی اگر ابی سلوم جیوندا رندتے اسیں سارے مارے جانہ تیری نظر چ ایہ کم چنگا ہندا -⁷ تے تہ توں اُتھتے ہار چل تے اپنے خادماں دے دلاں نوں تسلی دے - کیوں جو میں خداوند دی قسم کھانا واں - پئی اگر توں ہار نا تے را تیک تیرے نال اک وہ نہیں روے گا تے ایہ آفت تیرے لئی ساریاں افتاں توں وڈھی ہووے گی - جیہڑیاں تیری جوانی توں لے کے ایس ویلے تیک تیرے واپریاں -⁸ تدھ بادشاہ اُٹھیا تے پھانک چ بہ گیتے لوکاں نوں خبر ہوئیے اونان نوں دسیا گیا پئی بادشاہ پھانکے بیٹھا اے - تدھ سارے لوک بادشاہ دے سامنے آئے پر اسرائیلؑ اپنے تنیواں ول پچ گئے۔ تے سارے لوک اسرائیل دے کُل قبلہ لڑدے آکھ دے سن پئی بادشاہ سچی م مچی سانوں ساڈیاں دُشمنان دے تھوں چھڈایا اے۔ فلسطینیان دے تھوں سانوں بجایا اے۔¹⁰ پر پئی اوہ ابی سلوم دی خاطر دیسوں پچ گیا اے۔ تے ابی سلوم جنہوں اسیں مسیح کرکے اپنے لئی بادشاہ بنایا ، لڑائی چ ماریا گیا تے تہن تسنیں کس لئی بادشاہ نوں پچھاں لیان چ سستی کردے او -¹¹ تدھ دائود بادشاہ صدوق تے ایباتر نوں کاہناں کول گھل کے آکھیا - تسنیں دونوں پودا دے بزرگاں نال گل کرو تے آکھو پئی تہنیں کس لئی بادشاہ نوں اپنے گھر لیان چ پچھ رہندے او - جدوں کہ سارے اسرائیل دی گل بادشاہ نوں گھر وچ ای اپڑ گئی اے۔¹² تہنیں تے میرے بھرا او - تسنیں میری ہڈی تے میرا ماس او تے کد لئی تہنیں بادشاہ نوں پچھاں لیان چ پچھ رہندے او۔¹³ تے تسنیں عماساؑ نوں آکھو کہ توں میری ہڈی تے میرا ماس تہنیں ؟ خدا میرے نال اینج ای کرے ایس توبودھ کرے۔ جے توں میرے سامنے ہمیشاں دے لئی جواب دے بدلے لشکر ادا دسردار نابین جاویں -¹⁴ تے اوہ پودا دے سارے بندیاں دے دلاں نو اک بندے دی طراں اپنے دل مائل کیتا تے اونان بادشاہول سنبھال بھیجیا پئی توں سنہ اپنے سارے خادماں پچھاں پرت جا - تدھ بادشاہ پرت کے پردن اپڑیا تے پودا جلال تیک گیا۔¹⁵ تے اونان بادشاہ دا سواگت کیتا - کیوں جو بادشاہ نوں پردن توں ہار آن۔¹⁶ تے سمعی بن جیرا بنیامینی تے جیہڑا کوریم وچوں سی چھیتی کیتی پودا دے بندیاں دے نال دائود بادشاہ دے سواگت دے لئی تھلے تریا -¹⁷ تے اونان دے نال بنیامین وچوں اک ہزار بندے سائول دے گھر دا نوکر صیبا تے اوہ پندراں پترے ایہ نوکر سنہ اوہ بادشاہ دے سامنے پردن وچ وڑھ۔¹⁸ تے اک نیکی بیڑی پار گئی تاں جو بادشاہ دے ثیر نوں پر لیاوے جیہڑا کم نظر چ چنگا ہوئے کرے سمعی بن جیرا تے بادشاہ دے پردن توں پار کرن تے زمین تے دگ کے اوہ لگے سجدہ کیتا۔¹⁹ تے بادشاہ نوں آکھیا میرا آقا بادشاہ دے یروشلم تہنیں توں نکلن دے دیہڑے کیتی اونوں یاد ناں کرے۔ تے ناں بادشاہ اونوں اپنے دل چ رکھ۔²⁰ تیرے بندے من لیا پئی میں گناہ کیتا تے ایسے لئی میں یوسف دے سارے ثیر چوں پہلاں آیاں تے میں اپنے آقا بادشاہ دے سواگت دے لئی تھلے اُتریا واں -²¹ تدھ ابی شائی بن صروبا تے جواب وچ آکھیا کہ ایناں گلاں دے بدلے سمعی قتل کیتا جاوے گا - کیوں جو اوہ خداوند دے ممسوح تے لعنت کیتی -²² تے دائود تے آکھیا - ایہ مینو تے تینوں کہ - اے بنی صروبا توں کیوں اج میرے خلاف جھگڑالو بننا ایں - کہ اج دے دیہڑے اسرائیل چوں کوئی بندہ قتل کیتا جاوے گا - کہ میں نہیں جاندا پئی اج میں اسرائیل دا بادشاہ ہویا واں -²³ تے بادشاہ سمعی نوں آکھیا - توں نہیں ماریا جاویں گا تے بادشاہ اوہ دے نال سوہ کھادی -²⁴ تدھ مفیوسٹ بن سائول بادشاہ دے سواگت لئی تھلے اُتریا تے اوہ اوس دن توں جیدوں بادشاہ ہار نکلیا اوس دن تیک پئی اوہ سلامت پچھاں پرتیا - پیر ناں دھوئے سن - ناں اپنی داڑھی سنواری تے ناں اپنے کپڑے دھوئے سن -²⁵ تے جد اوہ یروشلم تہنیں بادشاہ نوں ملن لئی آیا - بادشاہ اونوں آکھیا - اے مفیوسٹ ! توں کیوں میرے نال ناں گیا -²⁶ اوہ آکھیا اے میرے آقا بادشاہ میرے نوکر مینوں دھوک دتا - کیوں جو تیرے خادمہ اونوں آکھیا پئی میرے لئی کھوتے تھ کاٹھی کس تاجو میں سوار ہواں تے بادشاہ دے نال جاواں - کیوں جو تیرا خادم لنگڑا اے۔²⁷ - ایدے سوا اوہ میرے آقا بادشاہ دے لگے تیرے خادم دی چُعلی کیتی میرا آقا بادشاہ خدا دے فرشتے دے وانگوں کرس تے تینوں چنگا لگے اوہ توں کر -²⁸ کیوں جو میرے پیو دا سارا ثیر میرے آقا بادشاہ دے لئی مُردیاں دے وانگوں اے توں اپنے خادم نوں اونان وچوں کیتا جیہڑے تیری مزیت کھانا کھاندے نیں تے فیر کہ حق اے بادشاہ دے لئی ہار پاواں -²⁹ تے بادشاہ اونوں آکھیا پئی اپنے معاملیاں چ جو گل توں کیتی اے اوہ بتھیری اے - میں تے آکھ دتا اے - تیرے صیبا دے وچکار پیلیاں ونڈیاں جان -³⁰ تدھ مفیوسٹ بادشاہ نوں آکھیا پئی میرا آقا بادشاہ اپنے گھر سلامتی نال پریشان آیا -³¹ تے برزلائی جلعادی روحلیم نوں آیا تے بادشاہ دے نال پردن توں پار گیا - کیوں جو اونوں پردن توں پارلے چلے۔³² - برزلائی بُڈھا اسی ورہ دی عمر دا سی تے اوسے بادشاہ نوں جد اوہ محنایم چ ٹھہریا ، مدد بھیجی سی - کیوں جو اوہ دولت مند سی -³³ تے بادشاہ برلائی نوں آکھیا - پئی توں میرے نال پار چلے میں یروشلم چ - اپنے نال تیری پرورش کراں گا۔³⁴ تے برزلائی تے بادشاہ نوں آکھیا پئی میری حیاتی دے ورہیاں دے کہ دیہڑے پئی میں - میں بادشاہ نال یروشلم جاواں -³⁵ میں اج اسی (80) ورہیاں دا ہاں - کہ میرے تور پور مٹھ دی کڑواہٹ نوں جانچ سکدے نیں - ہاں کہ میں گان ولے گان والیاں دیاں آوازاں سن سکدا ہاں تے کس لئی تیرا خادم اپنے آقا بادشاہ دا لئی بہار ہے۔³⁶ - تیرا خادم بادشاہ دے نال پردن توں تھوڑی دور تیک جاوے گا تے بادشاہ کیوں بدلے چ مینوں اجیبا صلہ دیوے۔³⁷ - اپنے خادم نوں پرت جان دی اجازت دیوے۔ کیوں جو میں اپنے شہر وچ مراں جتھ میرے پیو تے میری مائی دی قبر اے تے ویکھ تیرا خادم کھام میرے آقا بادشاہ جدے نال پردن توں پار جاوے گا تے جو گُجھ تیری نگاہ چ چنگا اے توں اوہ دے نال کر -³⁸ تدھ بادشاہ آکھیا - کھام میرے نال پار چلے جو گُجھ تیری نگاہ چ چنگا اے۔ میں اوہ ای اوہ دے نال کراں گا تے سب گُجھ جو توں اوہ دے لئی میرے کولوں منگیں گا - میں ضرور تیرے لئی کراں گا -³⁹ تے سب گُجھ پردن توں پار ہوکے فیر بادشاہ پرا ہوا تے بادشاہ برزلائی نوں چُمیا تے اونوں برکت دتی تے اوہ اپنے گھر نوں پرت گیا -⁴⁰ تے بادشاہ پار گیا تے پودا دے سارے لوک اسرائیل دے ادھ لوک وی بادشاہ دے نال پار گئے۔⁴¹ تے اسرائیل دے سب لوک بادشاہ دے کول اکٹھے جمع ہوئے تے بادشاہ نوں کہن لگے پئی کیوں ساڈے بھرا پودا دے بندیاں تینوں چھپا لیا تے بادشاہ اوہ دے تیرے دائود دے۔⁴²

سارے ساتھی بندیاں نے اسرائیل دے لوکاں نوں جواب چہ آکھیا پئی بادشاہ نال ساڈا نیڑے دا رشتہ اے تے تسین ایس گل چہ کیوناراض ہندے او۔ کیی اسان بادشاہ دا کُجھ کھالیا اے ہان اوہ سانوں کوئی انعام دے دتا اے۔⁴³ تے اسرائیل دے لوکاں نے یہوداہ دے بندیاں نوں جواب چہ آکھیا۔ پئی بادشاہ وچ ساڈے دس حصہ نیں تے ساڈا حق دائود لے تہاڈے نالوں ودھ اے تے تسان سانوں حقیر سمجھیا۔ یان بادشاہ نوں پرت لیان دے بارے کیوں ساڈے نال پہلاں گل ناں کیتی تے یہوداہ دے بندیاں دی گل اسرائیل دے بندیاں دی گل ودھ سخت سی۔

1- اتفاق نال ایہ بنیمینی جیدا نال سيع بن پکری ، اوتھ سی - اوہ نرسنگا پھونکیلا چلاک آکھیا پئی دائود وچ ساڈو کوئی حصہ نہیں اے ؟ بسی دے پتر وچ ساڈا کوئی حصہ نہیں ؟ اے اسرائیلیو سارے اپنے اپنے خیمیاں وچ چلے جائو۔² ایس لئی اسرائیل دے سارے بندے سيع بن بکر ی دے پچھ جاو لئی دائود دا ساتھ چھڈ کے جان لگ پئے۔ پر بنی یہوداہ یردن دے تون یروشلم تیک سارے راستہ اپنے بادشاہ دے نال رہے۔³ جیدوں دائود یروشلم اپنے محل واپس آیتے اوہ اونیاں دس کنیزاں نوں جہناں نوں محل دی رکھوالی لئی چھڈ گیا سی۔ اے اک مکان وچ نظر بند کیتا - اوہ اونیاں نوں ضرورت دیاں ساریاں چیزاں دیندا رہیا - پر اونیاں دے کول ناں گیا - ایس لئی اونیاں دے پیواں دے وانگ حیاتی گزاری تے نظر بندی دی حالت وچ مر گئیاں -⁴ فیر بادشاہنہ عماسا نوں آکھیا پئی تین دیہاڑیاں دے اندر اندر بنی یہوداہ نوں ایتھ میرے جھنڈے تھلا اکٹھا کرتے تون آپ وی ایتھ ای رکھ -⁵ پر جیدوں عماسا بن یہوداہ نوں بلاوون گیلے اوہ بادشاہ دے ٹھہرلے وقت توں ہوتا وقت لایا -⁶ دائود نے ایسے نوں آکھیا پئی ہن سيع بن پکری سانوں اہی سلوم تون وی ہوتا نقصان دیوے گا - ایس لئی اپنے مالک دے بندیاں نوں نال لے کے اوہا پچھا کر - نہیں تے اوہ کسے فصیلدار شہر نوں لے کے ساڈے تون بچ نکلا گا -⁷ ایس لئی یوآب دے بندے کریتی فلسطی تے سارے جنگجو سورما ایسے دی رانمائی وچ نکلتے سيع بن بکر ی داا پچھا کرن لئی یروشلم تون چل پئے۔⁸ جیدوں اوہ جیعون چ موجود اوس جٹانے چلے گئے عماسا اونیاں نوں ملن لئی آیا - یوآب تے جنگی کپڑے بنائے ہوئے سن تے اوہی کنڈتے پٹکا بنیا ہوا سی - جیویں ای اوہ پیر لگ دھریا تلوار اوہی میان وچوں باہر ڈگ پئی -⁹ یوآب تے عماسا نوں آکھیا ! بھائی ! تیرا کہ حال اے ؟ تے نال ای عماسا نوں چمن لئی اپنے سچتھ نال اوہی داڑھی پھڑ لئی -¹⁰ تے عماسا اوس تلوار نوں جیڑی اوہدے پتھ وچ سی ، انجان سی - ایس لئی یوآب نے اونوں ٹڈھ وچ کھوب دتا - اوہیاں آندریاں نکل کے پوئیں تے ڈگ پٹیاں تے عماسا تلوار دے اخواں وار نال مر گیا - فیر یوآب تے اوہا بھرا ایسے سيع بن پکری دا پچھا کرن لئی چلے گئے۔¹¹ یوآب دے بندیاں وچوں اکہ عماسا دے کول کھلوکے آکھیا ! پئی جیڑا یوآب دے نال اے دائود ولے اوہ یوآب دے پچھ چلے۔¹² تے عماسا سرک دے وچ اپنے خون وچ اپنے خون نال بھریا تڑپ رہیا سی تے اوس بندےں ویکھیا پئی سارے لوکی رُک گئے نیں - جیدوں اونوں احساس ہوئیا پئی ہر کوئی جیڑا عماسا کول آئوہا اے۔ رُک جاندا اے اوہ اونوں سڑک توں گھسیٹ کے اک پیلی وچ لے گیلے اوہدے لے اک کپڑا پا دتا -¹³ عماسا دے سڑک توں ہٹا تون دے بعد سارے لوکی یوآب دے نال سيع بن پکری دا پچھا کرن لئی گئے۔¹⁴ تے سيع ابیل تے بیت معکتے اسرائیل دے سارے قبیلیاں جوں بندے ہوئے بیریاں دے نال سارے خطے تون ہوکے گزریاں اوہ وی اکٹھ ہوکے اوہدے پچھ چل پئے۔¹⁵ تے سارے لوکاں جیڑے یوآب دے نال سن - بیت معک دے ابیل وچ لکے سيع نوں گھیر لیا - اونانے شہر دے سامنے اک مورچہ بنالیا ، جیڑا شہر دی باہر والی کندھ تیک اُچا سی تے جیدوں اوہ کندھ نوں تورکے ڈیگن لگے ہوئے سن -¹⁶ تے اک سیانی زنانی شہر وچوں آواز دے کے آکھیا - سُنو ! سُنو! خدا یوآب نوں اکھو ایتھ ا- تان جو میں اوہدے نال گل کر سکاں -¹⁷ جیدوں اوہ اوہدے کول آیتے اوس زنانی پچھیا جیہ تون یوآب ایں ؟ اوہ جواب دتا ! ہاں - فیر اوہ آکھیا کنیز دی گل سُن - اوہ آکھیا میں سُن رہیا آں -¹⁸ فیر اوہ آکھن لگی پئی پُرنے زملہ چ اینج آکھیا جاندا سی پئی کُجھ پُچھنا ہوئے ابیل چ پُچھ لوان گئے اینج نیاں ہندا سی -¹⁹ تے اسیں اسرائیل وچ ایماندا رتے صلہ پسند لوکی آتے تون اک اجیہ شہر نوں تباہ کر ریا ایں جیڑا اسرائیل وچ شہراں دی ماں اے۔ تون خداوند دی میراث نوں کاہدے لئی پڑپ کرنا چاہتا ایں؟²⁰ یوآب تے جواب دتا - خدا ناں کرے ! خدا ناں کرے پئی میں پڑپ کراں یاں مار دیاں - ا-²¹ ایہ گل ایہ نہیں۔ پئی افرائیم دے پہاڑی علاقہ تون جیدا ناں سيع بن پکری نے بادشاہ دت خلاف مطلب پئی دائود دے خلاف پتھ چُکيا اے۔ سرف اونوں میرے حوالہ کر دے میں شہر تون چلا جاواں گا - اوس زنانی نے یوآب نوں اکھیا - ویکھ اوہا سیر کندھ تون تیرے کول سٹ دتا جاوے گا -²² فیر اوس زنانی نے جاکے ساریاں لوکاں نوں صلاح دتی تے اونانے سيع بن پکری دا سر کٹ کے یوآب ول سٹ دتا - ایس لئی اوہ نرسنگا پھونکیلا اوہدے بندے شہر تے تون پٹ گئے ہر اک اپنے اپنے خیمے ول پرت گیلے یوآب یروشلم بادشاہ ول پرت گیا -²³ تے یوآب اسرائیل دے سارے لشکر دا سالار سی تے بنایا بن یویدع ، کریتیاں تے فلسطیاں تے مقرر سی -²⁴ تے ادوم خراج دا داروغہ سی -²⁵ تے سیوا مُنشی سی تے صدوق تے ابیاتر کابن سن -²⁶ تے عرایا ئری دائود دا کابن سی۔

۱۔ دَاوودَ دی حکومت دے دناں چہ لگے پچھہ تن ورھہ کال پیلے دَاوودَہ خداوند دی حضوری توں بُجھیلے خداوندہ آکھیا پئی ایہہ 21
 سائول تے اودے بُر دیہ عزتی دے پاروں اے۔ کیوں جہ اوہناں جبعونیاں دَاوودَہ خوں کھانا - ۲۔ تدھ بادشاہ جبعونیاں نوں سدبالتے
 اوہناں نال گل کیتی جبعونی بنی اسرائیل وچوں نہیں سن - سگوں اموریان وچوں بچہ کھچ سن تے بنی اسرائیل تے اوہناں نال
 سوں چُکی سی - پر سائول نوں قتل کرنا چاہا - ۳۔ دَاوودَہ جبعونیاں نوں آکھیا - میں تہاڈے لئی کیہ کران تے کیہڑی چیز دے قربانی
 دیواں - تاں جو تئیں خداوند دی میراث لئی برکت منگو - ۴۔ جبعونیاں تے اونوں آکھیا پئی سائول تے اودے بُر نال سادا چاندی تے سونہ
 دا جھگڑا تئیں تے نان اسپں چلے آں پئی ساڈے لئی کوئی اسرائیل وچ ماریا جاوے تے اوہناں نوں آکھیا - فیر تئیں کیہہ دے او پئی
 تہاڈے لئی کران - ۵۔ تے اوہ بادشاہ نوں آکھیا پئی اوہ بندہ جتھہ سانوں ماریا تے جتھہ ساڈی بربادی دا مُڈھ بنیا سی پئی پئی اسپں کُل
 اسرائیل دیان حدان وچ نان رئیہ - ۶۔ توں اودے پُتران وچوں ست بندے ساڈے حوالہ کر تاں جو اسپں اوہناں نوں خداوند دے لئی پہاڑ لُٹے
 پہاڑ دھتے با دشانہ اوہناں نوں آکھیا - میں تہانوں دیواں گا - ۷۔ بادشاہ مفیوست بن یوئن بن سائول تے رحم کیتا - خداوند دی
 اوس سوہ دی خاطر جیہڑی دَاوودَہ یوئن بن سائول دے وچ سی - ۸۔ تے دَاوودَہ ایہ دی دھری رصف دے پُتر جیہڑے اودے گریہ وچوں
 سائول توں پیدا ہوئے یعنی ارمونی تے مفیوست تے سائول دی دھری میرب داپُتر جیہڑے عدریابل بن برزلائئ وچوں پیدا ہوئے - ۹۔ تے اوہناں
 نوں جبعونیاں دے حوالہ کیتے اوہناں تے اوہناں نوں پہاڑ لُٹے خداوند دے سارے سامنے پھانسی دیتی تے او سہ ای مر گئے تے او جوتے فصل
 وڈھن توں پہلاں ای مار دے گئے - ۱۰۔ تدھ ایہ دی دھری رصف تے ٹاٹ پالیتے فصل دے شروع ہون پہلاں اپنہ لئی اوہناں پتھر تے وچھایا - جد تیک
 پئی آسمان توں اوہناں لُٹے پانی نان وریا تے اوس دے دن دے ویلے آسمان دیاں پرندیاں نوں رات دے جنگلی درندیاں نوں اوہناں نوں پھاڑن
 نان دتا - ۱۱۔ دَاوودَہ نوں خبر ایہڑی پئی سائول دی لونڈی ایہ دی دھری رصف تے اینج اینج کیتا - ۱۲۔ تدھ دَاوودَہ مر گیتے سائول دیاں ہڈیاں نوں تے
 اودے پُتر یوئن دیاں ہڈیاں نوں جلعادی یا پیش دے لوکاں کولوں لیاندا - جیہڑا اوہناں نوں بیت شان دے میدان چوں چوری کرکے لُٹے
 سن - جتھہ اوہناں سائول نوں جلیوع وچ ہرایا سی - ۱۳۔ اینج اوہ اوتھوں سائول دیاں ہڈیاں نوں تے اودے پُتر یوئن دیاں ہڈیاں نوں لے ایا تے
 جینان نوں پھانسی دتی گئی سی - اوہناں دیاں ہڈیاں نوں اکٹھا کیتے - ۱۴۔ اوہناں نوں سائول تے اودے پُتر یوئن دیاں ہڈیاں نوں بنیامین
 دی دھرتی دے علاقہ چہ اودے پیو قیس دی قبر وچ دفن کیتا تے سب کُجھ جیہڑا بادشاہ آکھیا اوہناں کیتے بعدوں اودے خداوندہ اپنا
 قہر دیسوں روک لیا یا - ۱۵۔ فلسطین تے اسرائیل دے وچ فیر لڑائی ہوئی تے دَاوودَہ اودے خادم گئے فلسطینیاں نال لڑے دَاوود
 تھک گیا سی - ۱۶۔ تے ویکھو پیش نبوب تے جیہڑا رفائیم دی اولاد وچوں سی - جیدے نیزے دے پھل دا بہار پیتل دے تین سو منقال سی -
 تے جیہڑا اک نویں تلوار لاکے آیا سی تے کوشش کیتی پئی دَاوودَہ نوں قتل کر دے - ۱۷۔ پر ایہ شائی بن ضرویامہ اودی مدد کیتی تے
 فلسطینی نوں ماریا تے قتل کر دتا۔ تدھ لوکاں دَاوودَہ نوں سوہہ چُکائی تے آکھیا پئی توں لڑائی چہ ساڈے نال ناں جا - تاں جو توں
 اسرائیل دا دیوا کُل ناں کر دئیں - ۱۸۔ اودے بعدوں فیر حورب وچ فلسطینیاں دے نال تیجی لڑائی ہوئی تے الحنان بن یعیرت
 سفائی نوں جیہڑا رفائیم دی اولاد وچوں سی قتل کیتا - ۱۹۔ فیر حورب وچ فلسطینیاں دے نال تیجی لڑائی ہوئی تے الحنان بن یعیرت
 لحمیہ جُلیات حتی نوں قتل کیتا - جیدے نیزے دی لکڑی جُلاپاں دے شہتیر دی طرحاں سی - ۲۰۔ فیر جت وچ اک ہور لڑائی ہوئی تے
 اوتھہ اک بوہت قد والا بندہ وسی - جیدے ہر ہتھہر پیر دیاں چھہ چھہ اُنگلان کُل چوب اُنگلان سن - ۲۱۔ تے او وی رفائیم دی بُرا بھلا کیتا تے
 دَاوودَہ دے بہرا سم دے پُتر یوئن تے اونوں مار دتا - ۲۲۔ ایہہ چارے ای جت وچ رفائیم دی اولاد وچوں مار دے گئے۔

۱- جدوں ربہ داؤد تُوں اودے سارے دشمنانہ ساؤل دے تھوں بچا لیا۔ تد اوس نیں ایس گیت دے اکھر رب دے حضور آکھ۔² تد 22 اوس نیں اونوں آکھیا۔ اے ربا۔ میری چٹان۔ میرے قلع۔ میرے جھڈان ولہ۔³ رب۔ میری چٹان۔ جیتھ میں پناہ لئیناواں۔ میری ڈھال۔ میری نجات دا قرن۔ میرے اُچے بُرج۔ میری پناہ۔ میرا جھڈان ولہ۔ جیڑا ظلم تُوں مینوں بچا لیندا اے۔⁴ رب حمد دے قابل اے، میں سد دا ہاں۔ تے میں اپنے دشمنان تُوں رائی پاواں گا۔⁵ موت دیاں چھلاں نیں میں گھیر لیا اے۔ تے بھیڑے پڑھاں نیں مینوں ڈرایا اے۔⁶ پاتا ل دے رس میرے چار چھیرے سن۔ موت دے پھندے میرے لُٹے آ پئے۔⁷ میں اپنی مصیبت وچ رب تُوں واج دیتی۔ تے اپنے رب کول میں چکیاتے اوس نیں اپنی پیکل وچوں میری واج سُنی۔ تے میرے چیکن دی واج اودے کتاں تیک پینچی۔⁸ تد زمین ہلے۔ کانہ گئی۔ آسمان دیاں نیاں تھرتھرائیاں۔⁹ اودے تنہیاں وچوں ڈھواں اُٹھیا۔ تے اودے مُند وچوں ساڑ دین والی آگ۔ انگارے جنباں تُوں اوسنے جَلایا۔¹⁰ اوسنے عرشاں تُوں نیواں کیتلے اُتے۔ اودے پیراں پٹھاں کلہ بدل سن۔¹¹ کروبی لُٹے سوار ہوکے اوہ اُڈیا سی۔ ہوا دیاں باہاں لُٹے پرواز کیتی۔¹² اوسنے پیرا گھنڈ وانگ لیا۔ بارش دا کالا بدل اودا لباس سی۔¹³ اودی حضوری دی جھلک نال آگ دے انگارے جَل گئے۔¹⁴ تے آسمان تُوں خُداوند گر جیا۔ حق تعالیٰ نیں اپنی واج سُنائی۔¹⁵ اوسنے اپنے تیر چلاکے اونان نوں پریشان کیتا۔ لگا تار بجلی نال اونان ہرایا۔¹⁶ سمندر دیاں ڈنگھیاں ظاہر ہوئیاں۔ رب دی دھمکی دے سببوں۔ اودے قہر دے دم دے جھونک نال۔¹⁷ اوسنے اُچائی تُوں ہتھ ودھا کے مینوں پھڑ لیا۔ تے بوسہ پانی وچوں کھیچ کے مینوں کڈیا۔¹⁸ میرے بوسے ای ڈاھڈے دشمن تُوں اوس نیں مینوں چھڈایا۔ میرے دشمنان تُوں جیڑے میرے تُوں زیادہ طاقتور سن۔¹⁹ میرے سوگ دے دن اوہ میرے لُٹے چڑھ لُٹے۔ رب میرا آسرا بنیا۔²⁰ اوہ مینوں کھلے میدان وچ کڈ لایا۔ اوسنے مینوں چھڈایا۔ کیوں جو اوہ مینوں پیار کر دا اے۔²¹ میری سچائی دے حساب نال رب نیں مینوں جزا دتی۔ میرے تنہاں دی پاکیزگی دے حساب نال مینوں بدل دتا۔²² کیوں جو میں رب دیاں راہواں تے جلدی رہا۔ تے خطا کر کے اپنے رب کولوں دُور نہوایا۔²³ کیوں جو میں اودیاں کُل گلاں اپنے سامنے رکھیاں تے اودے قوانین اپنے کولوں نہ لُٹے۔²⁴ میں اودے حضور کامل رہا۔ تے اپنے آپ تُوں باز رکھیا۔²⁵ میری سچائی دے حساب نال خداوند نیں مینوں اجر دتا۔ میری اوس پاکیزگی دے حساب نال جیڑی اودے سامنے سی۔²⁶ رحم دل دے نال تُوں رحم دل ہوندا یں۔ کامل بندے نال تُوں کامل ہوندا یں۔²⁷ تُوں پاکیزہ دے نال پاکیزہ ایں۔ تے چلاک دے سامنے پوشیار۔²⁸ کیوں جو فروتن قوم تُوں تُوں بچایا۔ پر مغروراں دیاں آکھاں تُوں پست کیتا۔²⁹ کیوں جو اے رب تُوں میرا چراغ ایں۔ اے میرے ربا تُوں میرے پھیرے وچ تُوں ایں۔³⁰ کیوں جو میں تیری سبب فوج لُٹے چڑھ جاندا ہاں۔ تے اپنے رب دے سبب کندھ تپ جاندا ہاں۔³¹ رب دی راہ کامل اے۔ رب دا قول آگ وچ تاپا ہوا اے۔³² رب دے سوا ہور کون رب اے۔ ساڈے خُدا دے علاوہ ہور کون چٹان اے۔³³ رب جیڑا میری طاقت دلاوری اے۔ جیڑا کامل تُوں اپنی راہ وچ چلندا اے۔³⁴ جس نے میرے پیراں تُوں پرناں وانگ کیتے۔ اُچے مقامات تے مینوں قائم کیتا۔³⁵ جس نے میرے تنہاں تُوں جنگ کرنا سکھایا۔ تے میراں باہاں تُوں پیتل دی کمان چڑھانا سکھایا۔³⁶ تُوں مینوں اپنی نجات دی دھال دتی۔ تیری خاطر داری تے مینوں اُچا کیتا۔³⁷ تُوں میرے پیراں تُوں کھلے راتے جلائے میرے پیر نئیں تلک۔³⁸ میں اپنے دشمنان دا پیچھا کر کے اونان تُوں مار دیندا سی۔ تے جدوں تیک اونان تُوں فنا نہ کر دیواں باز نئیں آؤندا سی۔³⁹ میں اونان تُوں چکناچور کر دتا پئی اوہ اُٹھ نہ سکے۔ میرے پیراں تھلے اوہ ڈگ پئے۔⁴⁰ تے تُوں جنگ کرن لئی میری کمر تُوں میرے لگے میرے مخالفان تُوں جھکا دتا۔⁴¹ میرے دشمنان تُوں تُوں پچا دتا۔ تے میرے نال عداوت رکھن والیاں تُوں فنا کیتا۔⁴² اونان نیں سدیا۔ پر کوئی نئیں جیڑا جھڈلے۔ رب تُوں سدیا۔ پر اوہ اونان دی ناں سُنی۔⁴³ میں اونان تُوں پیس پیس کھوا دی خاک وانگ بنایا۔ گُوجیاں دے چیکڑ وانگ روندیا۔⁴⁴ تُوں مینوں لوکاں دے جھگڑیاں تُوں رائی دتی۔ تُوں مینوں قوماں دا سردار بنایا۔ جس قوم تُوں میں نئیں جاندا سی اوہ میری خدمت کرن لگی۔⁴⁵ پردیسیاں نیں میری خوشامد کیتی۔⁴⁶ پردیسی آدھ موٹے ہوئے۔ کانہ دے کانہ دے اپنے فعلیاں وچوں نکل لُٹے۔⁴⁷ رب زندہ رہوے۔ میری چٹان مبارک ہووے۔ وڈیائی ہووے۔ میری نجات دی چٹان دی۔⁴⁸ رب جنہ مینوں بدل لینا دسیا۔ تے قوماں تُوں میرے تنہاں چہ کر دتا۔⁴⁹ تُوں جس نے میرے دشمنان تُوں مینوں چھڈایا۔ میرے ویریاں لُٹے مینوں اختیار دتا۔ تے ظالم بندے تُوں مینوں بچایا۔⁵⁰ ایس لئی اے ربا میں قوماں وچ تیری وڈیائی کراں گا۔ میں تیرے نام دی مدح سرائی کراں گا۔⁵¹ تُوں جنہ بادشاہ تُوں وڈی جیت دتی تے اپنے مُمسوح نوں رحمت وکھائی۔ داؤد تے اودی نسل تُوں ہمیشہ تیک۔

۱- خداوند دا عَص اسرائیل دے بارے وچ اِک وار فیر بھڑکیلتے اُونہ داؤد نوں اِہہ آکھکے اُبھاریا پئی جا کے اسرائیل تے پہودا دی مردم شماری کر۔^۲ اینج بادشاہت یوآب نے اودے نال لشکر دے سالارائو آکھیا پئی دان توں لے کے بیرسیع تک اسرائیل دے سارے قبیلیاں چ جاؤتے اُونیاں لوکاں دا شمار کرو جیڑے جنگ کرن دے قابل ہون، تاں جو مینوں پتھوے پئی ایہو جہ کتے بندے نیں۔^۳ پر یوآب نے بادشاہ توں جواب دتا پئی خداوند تیرا خُدا اُونیاں لوکاں نوں سوگنا ودهاوتے میرے دیس بادشاہ دیاں آکھاں اُونیاں توں ویکھن۔ پر میرے مالک بادشاہ نے اجیہا ارادہ کاہے لئی کیتا اے؟^۴ پر یوآب نے لشکر دے ساریاں توں بادشاہ دا حکم مٹاپیا۔ ایس لئی اوہ بادشاہ دے حضور چوں نکلے تاں جو اسرائیل دے ایہو جہ لاکوں دا شمار کرن جیڑے جنگ دے قابل ہون۔^۵ تے اوہ دریغ بردن توں پار کرن توں باد عروعر دے کول تنگ گھائی چ اوس شہر دے جنوب وچ خیم زن ہوئے فیر جد چوں لنگ کے لگے یعزیر چلے گئے۔^۶ تے فیر راہ جلعاد تے حتیم حدسی دے علاقہ چوں لنگ کے لگے دان یمن لٹتے چکر کٹ کے صیدا وُل چلے گئے۔^۷ فیر اوہ صور دے قلعولتے حوٹاں تے کنعانیان دے سارے شہراں چوں پہودا دے جنوب وُل لگے بیرسیع چلے گئے۔^۸ سارے دیس وچ گھمن گھمن دے باد اوہ تو مہینے تروی دناں وچ یروشلم واپس لٹے۔^۹ تے یوآب نے اُونیاں لوکاں دی تعداد جیڑے جنگ کرن دے قابل سن بادشاہ توں دسیں۔ اسرائیل وچ اُنھ لکھ تندرستے طاقتور بندے سن جیڑے شمشیر زن کر سکدے سن۔ تے پہودہ وچ ایہو جہ بندیاں دی تعداد پنج لکھ سی۔^{۱۰} تے جنگی بندیاں دی گنتی کرن توں باج داؤد دی ضمیرے اُونوں شرمندہ کیتا اے۔ اُونہ خداوند توں آکھیا پئی مین اینج کر کے بڑا وڈا گناہ کیتا اے، ہن اِہہ خداوند مین تیری منت کرناں پئی توں اپنے بندے دے گناہ توں دور کر دے۔ کیوں جو میری بیوقوفی کیتی اے۔^{۱۱} اگلی سویر داؤد دے اُنھ توں پہلاں خُداوند دا کلام جاتے جیڑا داؤد دا غیب بین سیانریا۔ پئی۔^{۱۲} جاتے داؤد توں دس پئی خداوند اینج آکھدا اے پئی مین تیرے سامنے تین ہلاواں لیاؤناں آں۔ اُونیاں وچوں اِک چنلے جنہوں مین تیرے لٹے بھیجاں۔^{۱۳} اینج جاتے داؤد دے کول جا کے اُونوں دسیلے پُچھیا پئی کی تیرے دیس وچ تین ورہ کال پوے؟ یا جدوں تیرے دشمن تیرا پیچھا کرتے توں تین ورہ اُونیاں توبہجدا پھیریں؟ یا تیرے دیس وچ تین دیہاڑے تیک وبا پھیلے کٹھن توں چنگی طرح سوچ لے فیصلہ کر کے مینو دس پئی مین اپنے گھلن ولے توں کی جواب دیاں؟^{۱۴} داؤد نے جادو آکھیا پئی مین بڑی ششو پنج وچ آں۔ چنگا اے پئی اسیں خداوند دے ہتھ وچ پیٹے کیوں جو اودیاں رحمتاں وڈیاں نیں۔ پر مینوں بندے دے ہتھ وچ پینا قبول نیں۔^{۱۵} ایس لئی خُداوند نے اسرائیل تے اوس سویر توں لے کے دس پوئے ولے دے ختم ہون تیک وبا بھیجی تے دان توں بیرسیع تیک ستر ہزار لوک موت د شکار ہو گئے۔^{۱۶} تے جدوں فرشتہ یروشلم توں جیڑا تباہ کرن لئی اپنا ہتھ ودها لے ایس تباہی توں خُداوند ڈکھی بولتے اُونہ اوس فرشتہ نوں جیڑا لوکاں نوں ہلاک کر ریا سی آکھیا پئی بس کر! اپنا ہتھ روک لے۔ اوس ولے خداوند دا فرشتہ ارونا بیوسی دے کھلیاں وچ سی۔^{۱۷} جدوں داؤد نے اوس فرشتہ توں جیڑا لوکاں توں مار ریا سی ویکھیا تے اُونہ خداوند توں آکھیا پئی گناہ مین کیتا اے غلطی مینہوں ہوئی اے۔ ایتے صرف بھیڈاں نیں۔ اُونیاں نیں کی کیتا اے؟ اینج تیرا ہتھ میرے تے میرے گھریلے پوے۔^{۱۸} اوس دن جاتے داؤد دے کول جا کے اوس توں آکھیا پئی جاتے ارونا بیوسی دے کھلیاں وچ خداوند لئی اِک مذبح بنا۔^{۱۹} اینج داؤد جیویں خداوند نے اُونوں جادے وسیلے حکم دتا سی گیا۔^{۲۰} جدوں ارونا تے آکھ چُکی تے ویکھیا پئی بادشاہت اودے بندے اودے ولے چلے آ رہے نیں۔ اوہ چھیتی نال باہر نکلیاتے پوئیتے مُن رکھ کے بادشاہ توں سجدہ کیتا۔^{۲۱} ارونا تے آکھیا پئی میرا دیس بادشاہ اپنے بندے کول کاہے لئی آیا اے؟ داؤد نے جواب دتا پئی تیرا کھلیاں خریدن لئی تاں جو مین خُداوند لئی اِک مذبح بنا سکاں۔ فیر لوکاں تے اُئی ہوئی وبا رُک جاوے گی۔^{۲۲} ارونا تے داؤد توں آکھیا پئی میرا مالک بادشاہ جو کجھ اُونوں چنگا لگدا اے تے لوتے نذر چڑھاوے۔ ایتھ سوختنی قربانی لئی ڈھک نیں تے آگ لئی گاہن والا گتھا تے ڈھگیان دے جوتے وی نیں۔^{۲۳} اے بادشاہ! ارونا اِہہ سارا کجھ بادشاہ توں دیندا اے، ارونا تے اِہہ وی آکھیا پئی میری دُعا اے، خداوند تیرا خدا تیوں قبول کرے۔^{۲۴} پر بادشاہ نے ارونا توں جواب دتا پئی نیں مین تینوں قیمت دینے ایس لئی زور دے ریاں آں پئی مین خداوند اپنے خدا دے سامنے ایہو جیٹیاں سوختنی قربانیاں نئیں چڑھاواں گا جہدے میرا کجھ خرچ نہوہا پوے۔ اینج داؤد نے اوہ کھلیا تے اوہ ڈھگ پنجاہ میثقال چاندی دے کے خرید لے۔^{۲۵} تے اُونہ خداوند لئی اوتھ اِک مذبح بنا لے سوختنی قربانیاں تے سلامتی دیاں قربانیاں چڑھائیاں فیر خداوند نے اوس دیس لئی کیتی گئی دُعا دا جواب۔ دتاتے اسرائیل توں اوہ وبا جائدی رہی۔

۱- سلاطین

1

۱- جد داؤد بادشاہ بڈھلتے بوہت وریاں دا ہو گیا تے اوہ اودے گرم کپڑے دیندے سن پر اوہ گرم نیں سی ہوندا۔^۲ سو اودے کامیابانے اُونوں آکھیا پئی ساڈے مالک بادشاہ لئی اِک آلڑ مُتیار لہی جاوے۔ جیڑی بادشاہ دی سیوا لئی حاضر رہوے اودی ٹپل سیوا کرے۔ جیڑی اودے نال لیٹ کے ساڈے مالک بادشاہ نوں گرمی پہنچاوے۔^۳ تے اوہ اسرائیل دے سارے ملک وچ اِک آلڑ مُتیار لہن لگ پئے۔ اُونیاں نوں اِک کڑی ایہی شاگ شَو نیمی لہی گئی تے اوہ اُونوں بادشاہ دے کول لے لے۔^۴ اوہ مُتیار بڑی سوہنی سی اوہ بادشاہ دی سیوا تے خبر گیری کرن لگ پئی پر بادشاہ دا اودے نال کوئی جنسی رشتہ نیں سہ۔^۵ تے اینج ہوا پئی اڈوٹیا جدی ماں دا نان حجیت سی، اُنھ کھولتاتے اُونہ اپنے بادشاہوں دا پرچار کر دتا۔ اُونہ اپنے لے رتھ تے گھوڑے پنجاہ بندے تیار کیتے پئی اودے لگے دوڑن۔^۶ (پر اودے پتوے اُونوں نہ ڈکیتے کدی اپنا وی ناں پوچھیا پئی توں اینج دے کم کیوں کرنا ایں۔ اوہ بڑا سوہنا سیتے ایہی سلوم دے بعد جمیا سی۔)^۷ تے اڈوٹیا نے ضروریا دے پتر یوآب تے ایاتر کاہن نال صلاح کیتی تے اوہ اودے نال کھلون لئی راضی ہو گئے۔^۸ پر صدوق کاہن، پناہ یں پہودے، ناتن نبی، سیمعی اور ربیعے داؤد دے راکھ اڈوٹیا نال نہ کھلوے۔^۹ فیر اڈوٹیا نے راجل دے اُگا نیڑے رحلت دے پتھر تے، بھیڈاں ڈنگرتے موٹے موٹے چھٹربان کیتے اپنے کُک بھراواں یعنی بادشاہ دے پُتران نوں پہودا دے کُل لوکاں نوں جیڑے شاہی نوکر سن سدا دتا۔^{۱۰} پر اُونہ ناتن نبی یا پناہ، باراکھی دے اوجیہ عملے اپنے ویر سلیمان نوں سدا نہ کھلیا۔^{۱۱} تے ناتن سلیمان دی ماں بت سیع نوں پُچھیا پئی کی توں اے نئی سُنیا ک ساڈھ آکا دے حکم دے بغیر ہی حجیت دا پتر بادشاہ بن بیٹھا اے۔^{۱۲} کی مینوں اجازت اے پئی مین

تینوں صلاح دییاں پئی تُوں اپنیۓ اپنے پُتر سلیمان دی جان کینج بچا سکنی ایں۔^{۱۳} تُوں داود بادشاہ کول جا کے اونوں آکھ پئی اے میرے سائیں بادشاہ کی تُوں اپنی گولی (کنیز) نال سوہنے نہیں سی کھادی پئی پکا تیرا پُتر سلیمان میرے بعد بادشاہوے گلتے اووہی میرے تختے بھوے گا؟ فیر اڈونیاہ کیوں بادشاہ بن گیا اے؟^{۱۴} تے جد تُوں اوتھ بادشاہ نال گل بات کردی ہوں گیتے میں اوتھ آپڑ جاواں گلتے تیریاں گلاں دی تصدیق کراں گا۔^{۱۵} سو بت سبب بڈھ بادشاہ دے کول اودھ کمرے وچ گئی جدھ انی شاگ شونیمی اودھ سیوا کر دی سی۔^{۱۶} بت سبب بادشاہ لگ سر نواہا - بادشاہ پُوجھیا پئی تُوں کی چاہی ایں؟^{۱۷} اوہ آکھیا میرا سائیاں تُوں آپ رِب اپنے خُداوند سوہنے چک کے اپنے ایس گولی تُوں آکھیا سی پئی تیرا پُتر سلیمان میرے بعد بادشاہوے گلتے اووہی میرے تخت تے بھوے گا۔^{۱۸} پر پُتر اڈونیاہ بادشاہ بیٹھا اے میرے بادشاہ سائیاں تینوں ایس گل دا پتا وی نہیں -^{۱۹} تے اوہ آن گنت ڈنگر، موٹ وچھ تے بھیدان چڑاپاں نیسے بادشاہ دے کُل پُتران ، ایاتر کاہنۓ لشکر دے آگُو آب دی روٹی پکائی اے پر تیرے بندے سلیمان تُوں سدا نہیں کھلیا۔^{۲۰} اے میرے مالک بادشاہ سائیاں کُل اسرائیل دیاں آکھاں اے بچھن لئی تیرے ول لگیاں نیں پئی میرے سائیں بادشاہ دے بعد اودے تختے کون بھوے گا۔^{۲۱} نہیں تان جیویں ہی میرے مالک بادشاہ تُوں اودے پتو دادے نال سدا دے آرا م لئی لٹا دِٹا جاوے گا، میرے نالۓ میرے پُتر سلیمان نال چوراں ورگا برتاؤ کیتا جاوے گا۔^{۲۲} اوہ بادشاہ نال گلاں کر ہی سی پئی ناتن نبی آپڑ گیا۔^{۲۳} بادشاہ نوں دسیا گیا پئی ناتن نبی حاضر اے۔ جد اوہ بادشاہ دے حضور آپڑیا تو مُنہ پنے بھو یں تیک جھکیا۔^{۲۴} ناتنۓ آکھیا، اے میرے مالک بادشاہ کی تُوں پرچار کیتا اے پئی اڈونیاہ تیرے بعد بادشاہوے گلتے تیرے تخت لُٹے بھوے گا؟^{۲۵} کیوں جو اوہ آج جا کے آن گنت ڈنگر ، موٹ موٹ وچھتے بھیدان ہلال کیتیاں نیسے اوہ بادشاہ دے کُل پُتران نوں، لشکر دے آگُو اسے ایاتر کاہن دی روٹی پکائی اے ایس ویلے اوہ اودے نال کھا پی رہے نیسے کہ رہے نیں اڈونیاہ بادشاہ دی جے۔^{۲۶} پراوس سیوک صدوق کاہن، یہویدع دے پُتر ینایامۓ تیرے سیوک سلیمان نہیں سدا۔^{۲۷} اپنے سیوکاں نوں دسیاں یناں پئی تیرے بعد کون بادشاہوے گا، توں اے سب کجھ کیوں ہون دِٹا؟^{۲۸} فیر داود بادشاہۓ آکھیا ، بت سبب تُوں اندر سدا ، سو بادشاہ دے حضور آئیۓ بادشاہ دے لگ کھلو گئی۔^{۲۹} تہ بادشاہۓ آکھیا، مینوں جیوندے رِب دی سوہنے جنہیں مینوں ہر مُصیبت تون بچائی رکھیا اے۔^{۳۰} پئی میں آج پکا اووہ کران گا جہدی میں تیرے نال اسرائیل دے رِب دے نالۓ سوہنے چکی اے یعنی تیرا پُتر سلیمان ہی میرے بعد بادشاہوے گلتے اووہ میری تھان میرے تختے بھوے گا۔^{۳۱} فیربت سبب سبب مُنہ پنے بھویش تیک جھکیۓ بادشاہ لگے گوڈے ٹیک کے آکھیا پئی میرا سائیں داود بادشاہ سدا جیوند رھوے گا۔^{۳۲} داود بادشاہۓ فرمایا پئی صدوق کاہن ، ناتن نبیۓ یہویدع دے پُتر ینایا، نوں میرے کول سدا۔ جد اوہ بادشاہ دے حضور آپڑے۔^{۳۳} تہ بادشاہۓ فرمایا پئی تسی اپنے مالک دے سیوکاں اپنے نال لوڑتے میرے پُتر سلیمان تُوں میرے ہی خجرتے ہاوتے اونوں جیخون لے جاو۔^{۳۴} تان جو اوتھ سڈوک کاہنۓ ناتن نبی اونو قسح کرن پئی اوہ اسرائیل دا بادشاہوے تسی نرسنگا پھوکیا جتے نعرے ماربا جے ، جے سلیمان بادشاہ دی ، بادشاہ جیوند رھوے۔^{۳۵} فیر تسی اودے نال آجیا جتے اوہ میرے تختے بھوے گلتے میری تھان حکومت کرے گا کیوں جو میں اونوں اسرائیلۓ یہودامۓ حاکم لایا اے۔^{۳۶} تہ یہویدع دے پُتر ینایامۓ بادشاہ دی گل دی جواب وچ آکھیا، آمین، خُداوند میرے مالک بادشاہ دا رِب وی اینج ہی کرے۔^{۳۷} خُداوند جیویں میرے مالک بادشاہ دے نال سی اونج ہی سلیمان نال وی ہووے اودے تخت تُوں میرے مالک بادشاہ دے تخت تون وی اُچا کرے۔^{۳۸} سو صدوق کہوں، ناتن نبی یہویدع دا پُتر ینایامۓ کریتیۓ فلیتی گتے سلیمان تُوں داود دے خجرتے ہایامۓ اونوں حفاظت نال جیخون لے لے۔^{۳۹} فیر صدوق کاہنۓ پاک تنبو وچوں تیل دا سینگ پھڑاتے سلیمان نوں مستح کیتا۔ تہ اوہا نے نرسنگا پھوکیۓ کُل لوکاںۓ نعرے ماربا پئی سلیمان بادشاہ دی حیاتی لمی ہووے۔^{۴۰} تے کُل لوک وِنجلیاں وجاندے تے بڑا جشن مناندے ہووے اودے مگر مگر گتے اونان دے رولہ دی آواز نال دھرتی گونج گئی۔^{۴۱} اڈونیاہۓ کُل پرونیان نیں ضیافت مُکدیاں ہی نرسنگیاں دی آواز سنی۔ یوآب پُوجھیا پئی شہر وچ ایس رولہ تہ دا کی مطلب اے؟^{۴۲} تے اچے گل یوآب دے منہ وچ ہی سی پئی ابی یاتر کاہن دا پُتر یوتنن آ کھلوتا۔ اڈونیاہۓ اونوں آکھیا اندر لنگھ آ۔ تیرے جیہا لائق بندہ پکا کوئی چچ دی خبر لے آیا ہووے گا۔^{۴۳} یوتننۓ آکھیا پئی نہیں ، اچہی گل نہیں سلیمان تُوں بادشاہ بنا دِٹا اے۔^{۴۴} تہ بادشاہۓ صدوق کاہن ، ناتن نبی ، یہویدع دے پُتر ینایا ، کریتیۓ فلیتیاں تُوں اودے نال گھلیا اے اونانۓ اونوں بادشاہ دے خجرتے ہا دِٹا۔^{۴۵} تہ صدوق کاہنۓ ناتن نبیۓ اونوں جیخون وچ بادشاہ دے طورۓ مسح کیتا اے اوہ اوتھوں نچدے ، تپ دے گاوندے بھوے لے نیں۔ ایتھوں تیک پئی سارا شہر گونج گیا اے۔ ایہ اووہ رولا اے جیہڑا تسی شُن رہے اوہ۔^{۴۶} تہ ایدے علاوہ سلیمان شاہی تختے بہ گیا اے۔^{۴۷} تہ شاہی سیوک ساڈے مالک داود تُوں ایہ آکھدے ہووے ودھائیاں دین لے نیں پئی تیرا رِب سلیمان تُوں تیتھوں ودھ مشہوری بخشے اودے تخت تُوں تیرے تخت تون وی اُچا کرےۓ بادشاہ اپنے پلنگے سجدے گیا۔^{۴۸} تہ آکھن لگا پئی رِب، اسرائیل دے خُدا دی وڈیائی ہووے جہ آج میریاں آکھاں تُوں اپنے تختے اک جان نشین وبکھنا نصیب کیتا اے۔^{۴۹} ایہ شُن کے اڈونیاہ دے پرونے ڈرک اُٹھ کھلوۓ ایدھر اودھر ہو گئے۔^{۵۰} پُر اڈونیاہ سلیمان دے ڈر گھوونوں نسیۓ مذبح دے سینگ تُوں جیہا پا لیا۔^{۵۱} تہ سلیمان بادشاہ تُوں دس پئی پئی اڈونیاہ سلیمان بادشاہ دے ڈر گھوونوں مذبح دے سینگاں نال چمڑیا ہوویۓ آکھدا اے پئی سلیمان بادشاہ آج میرے نال سوہنے کھاوے پئی مینوں تلوار نال قتل نہیں کرے گا۔^{۵۲} سلیمانۓ جواب دِٹا پئی جے اوہ اپنے آپ تُوں لائق ثابت کرے گلتے اودا وال وی ونگا نہوے گلتے جے اودے وچ شرارت لبھی تے اوہ ماربا جاوے گا۔^{۵۳} تہ سلیمانۓ بندے گھلتے اوہ اونوں مذبح تُوں تھلے لُٹے اڈونیاہ آیتے سلیمان بادشاہ دے لگ جھکیۓ سلیمان نے اونوں آکھیا پئی اپنے گھر جا۔

۱۔ جد داود دے مرن دا وبلا نیڑے آیت اوہ اپنے پتر سلیمان نوں وصیت کیتی۔^۲ آتہ آکھیا پئی چتھ کُل دھرتی دے لوکاں جانا اے، مینوں اوتھ جان والا ہاں، سو تگڑا ہوتے دلیری ویکھا۔^۳ آتہ جیڑی گل دا حُکم خُداوند تیرا خُدا دے وے اوہدے عمل کر یعنی اوہدیاں راہواں تیرے اوہدے فرماناں، اوہدے حُکماں، قانوناں نوں مَنے اوہدی مرضی پوری کر۔ جیویں پئی موسیٰ دی شریعت وچ لکھیا اے تاں جو جیڑا کم تُوں کرے اوہدے وچ چتھ کتے تُوں جاویں اوتھ تینوں کُل کامیابی ملے۔^۴ آتہ خُدا میرے نال کیتھوہ اپنے وعدے کھلوتا رہوے۔ جے تیری آل اوس راہ دی راکھی کرے جدے اوہ تیرا اپنے جے اوہ میرے حضور دِلے جان نال وفاداری نال چلتے اسرائیل دے تخت لے تیرے گھر وچ بندے دی تھڑ نہوے گی۔^۵ آتہ تُوں آپ جاننا این پئی ضروریاہ دے پتر یوآب میرے نال کی کیتا سی یعنی اسرائیل دے لشکر دے دو آگواں، نیر دے پتر ابنیرے پتر دے پتر عماسا دے نال کی کیتا۔ اوہ اونیاں تُوں قتل کیتا امن دے دتاں وچ اینج لہو روڑیا جینج جنگ ہو ری اے۔ اوس لہو نال اپنی لکدی جتی تُوں پھینویا۔^۶ سو تُوں اوہدے نال عقل نال چلیں دھیان رکھیں پئی اوہدا چٹا بیر اپنی آئی (موت) نال قبر دے نہ پوئے۔^۷ پتر برزلی جلعادی دے پتر اے مہر کرینے اونوں اپنے نال روٹی کھان والیاں نال بھائیں کیوں جو جدوں میں تیرے بھرا ابی سلوم دے آگوں نسیاتے اونیاں میرا ساتھ دتا سی۔^۸ آتہ یاد رکھیں پئی بنیمینی جیرا دا پتر سمعی تیرے نال اے جنہیں محتایم جان دے دین میرے ڈاڈھی لعنت کیتی سی جد اوہ یردن دے کنڈھ مینوں ملن آیتے میں رت دی سوہ چک کے وعدہ کیتا پئی میں تینوں تلوار نال قتل نئیں کراں گا۔^۹ پتر ہن تُوں اونوں دوسا نہ سمجھیں۔ تُوں سیاناں این سو آپ ہی سمجھ جا پئی اوہدا کی کرنا۔ سو تُوں اوہدا چٹا رت ورت کر کے قبر دے پائیں۔^{۱۰} فیر داود اپنے پتو دادے نال سو گیلے داود دے شہر وچ دفنایا گا۔^{۱۱} اوہ اسرائیلے جالی وڑیاں تیک راج کیتا یعنی ست ورے حبرون تیتی ورے ددیروشلیم وچ۔^{۱۲} فیر سلیمان اپنے پتو داود دے تختے بیٹھلے اوہدا راج پکی پیریں کھلو گیا۔^{۱۳} آتہ اینج ہو پئی حجت دا پتر اڈونیاہ، سلیمان دی ماں بت سبب دے حضور اُپرہا۔ بت سبب اونوں پچھیلے کی تُوں صلح نال آیا این؟ اوہ آکھیا پئی ہاں جی صلح نال ہی آیا ہاں۔^{۱۴} اوہ آکھیا پئی میں کُجھ پور وی آکھنا وے۔ اوہ آکھیا: دس! کی کہنا چاہا این؟^{۱۵} اوہ آکھیا تُوں جانی این پئی بادشاہی میری سی آتے کُل اسرائیلی مینوں اپنا بادشاہ مَن دے سن پرحالات پرت گتے بادشاہی میرے بھرا دے تھ لگ گئی۔ کیوں جو رت خُداوند دی اپو مرضی سی۔^{۱۶} ہن میں تیرے لگے اک مَن کرن لگا ہاں، رت نال این اپدی سٹھ نہ پائیں۔ اوہ آکھیا: تری کی درخواست اے؟^{۱۷} سو اوہ اپنی گل کردیاں ہویاں آکھیا پئی مہربانی کرکے سلیمان بادشاہ نوں کہ پئی اہی شاگ شونیمی نوں میرے نال ویاہ دے وے۔ اوہ تیری گل نہ تھلے گا۔^{۱۸} بت سبب آکھیا بھوت ودھیا۔ میں بادشاہ لگے تیری کہانی پاواں گی۔^{۱۹} جد بت سبب، اڈونیاہ لئی سلیمان بادشاہ نال گل کرن گئی تے بادشاہ کھلوکے اونوں جی آیاں نوں آکھیا، اوہدے آگے چھکیلے فیر اپنے تختے پہ گیا۔ اوہ بادشاہ دی ماں لئی اک تخت منگایا اوہ اوہدے سچے بھہ بہ گئی۔^{۲۰} اوہ آکھیا میں تیری کول اک نیکی جیپی فریاد لے آئی ہاں۔ رت نہ کریں۔ بادشاہ آکھیا: ماں جی! حُکم کرو، میں کدی نہ موڑاں گا۔^{۲۱} اوہ آکھیا: میں چاہی ہاں پئی اہی شاگ شونیمی دا پتہ تیرے بھرا اڈونیاہ نال ہو جاوے۔^{۲۲} سلیمان بادشاہ اپنے ماں تُوں جواب دتا پئی تُوں اڈونیاہ نال اہی شاگ شونیمی دے پتہ دی فریاد کیوں کر ری این۔ تُوں چاہتے اڈونیاہ لئی بادشاہی دی فریاد وی کر سکنی این۔ کیوں جو اوہ جو میرا وڈا بھرا اے۔ اوہ کی تُوں ایاتر کاہتے ضروریاہ دے پتر یوآب تک لئی بادشاہی منگ سکنی این۔^{۲۳} تد سلیمان بادشاہ رت دی سوہ چکی پئی جے اڈونیاہ ایس فریاد بدلے قتل نہ کیتا جاوے مینوں خُدا دی مار وگے سگھوں اوہ جو چاہے سو میرے نال کرے۔^{۲۴} تہن جیوندے خُدا سوہ جتے مینوں میرے پتو داود دے تختے ہایا تے طاقت دتی آتے اپنے وعدے دے مطابق میرے لئی اک شاہی تیر دی لڑی توری، پئی اڈونیاہ آج موت دے من وچ پا دتا جلتے گا! ^{۲۵} سو سلیمان پیوید دے پتر ینایا، تُوں حُکم کیتا اوہ جاکے اڈونیاہ اجیا وار کیتا پئی اوہ مر گیا۔^{۲۶} ایاتر کاہن تُوں بادشاہ آکھیا پئی عنوت وچ اپنا ہن پیلیاں نوں پشان تیر جا۔ تون وین موت دی سزا جوگا این پتر میں تینوں اچے قتل نئیں کرنا۔ کیوں جو تُوں میرے پتو داود دے لگے خُدا دا صندوق چکدا ہوندا سبتے تُوں میرے پتو دیاں ساریاں مُصیبتاں وچ نال کھلوتا۔^{۲۷} سلیمان اے ایاتر تُوں خُدا دے کاہن دی کُرسی نوں لا دتے اینج جو کُجھ سیلا وچ ایلے دے تیر بارے فرمایا سی اوہ پورا ہوا۔^{۲۸} جد اے خبر یوآب نوں ملی جتے ابی سلوم دی غیر حاضری وچ اڈونیاہ نال رلے سازش وڈیے اوہ رت دے تنبو ول پھجیلے مذبح دے سینگاں نوں پھڑ لیا۔^{۲۹} جد سلیمان نوں خبر ملی پئی یوآب خُداوند دے تنبو ول پھج گیا آتے مذبح دے کول آتے اوہ پیوید دے پتر ینایا، نوں حُکم کیتا پئی جلتے اونوں مار مُکا۔^{۳۰} سو ینایا رت دے تنبو وچ گیلے یوآب نوں آکھیا پئی بادشاہ فرماندا اے پئی ہاں پر آجا! پر اوہ جواب دتا پئی نئیں، میں ایتھ ہی مراں گا۔ تد ینایا بادشاہ نوں خبر دتی پئی یوآب مینوں اے کیا اے۔^{۳۱} سو بادشاہ ینایا، نوں حُکم کیتا پئی جیویں یوآب آکھدا اے اونج ہی کر۔ اونوں مارکے دفن کر دے آتے اینج مینوں میرے پتو دے تیر تُوں ایس نا جائز لہو تون جیڑا یوآب کیتا اے، ریا کر دے۔^{۳۲} رت اوہدے تون اوس خُون دا بدلے لوے گا جیڑا اوہ کیتا اے کیوں جو میرے پتو داود نوں ین دسیاں اوہ دو بندیا تے تلوار نال وار کرکے قتل کر دتا سی۔ اوہ دوویں، یعنی نیر دا پتر ابنیر، اسرائیلی لشکر دا سردار پتر دا پتر عماسا، پیودا دے لشکر دا آگو، اوہدے نالوں کتے جنگتے ایماندار سن۔^{۳۳} اونیاں دے خُون دا پاپ یوآب آتے اوہدے لڑی دے سرتے سدا تیک روے گا۔ پرداود، اوہدی آل، اوہدے تیر تے اوہدے تختے سدا تیک رت دا امن روے گا۔^{۳۴} سو پیوید دے پتر ینایا، گیلے یوآب تے وار کرکے اونوں قتل کر دتے اوہ ینایا وچ اپنے گھر ہی دفنایا گیا۔^{۳۵} آتے بادشاہ پیوید دے پتر ینایا، نوں یوآب دی تھاپ فوجتے سردار لایا تے ایاتر دی کُرسی صدوق کاہن نوں دے دتی۔^{۳۶} فیر بادشاہ سمعی نوں سدبالتے اونوں آکھیا پئی یروشلم وچ اپنے لئی اک گھر بنالے اوتھ ہی رہن لگ پوتے کدھرے ناں جائیں۔^{۳۷} آتے چدن تون یروشلم چھڈیں گا قدرون دی وادی دے پار جاویں گا تُوں پک کرلے پئی ماریا جاویں گالتے تیرا رت تیرے اپنے سر ہووے گی۔^{۳۸} سمعی بادشاہ نوں آکھیا پئی تُوں تھیک فرمایا آتے تیرا سیوک اوہ کرے گاجو میرے مالک بادشاہ فرمایا آتے واوا، چر یروشلم وچ رہا۔^{۳۹} پتر ین سال بعد سمعی دے دو کلمے، جات دے بادشاہ، معاکہ دے پتر اکیس کول تس گتے۔ جد سمعی نوں پتا لگا پئی اوہدے کلمے جات وچ نیں۔^{۴۰} آتے اوہ اپنے کھوتے پلانا کسیتا اپنے کامیاں تون لہن لئی جات دی راجے گیلے اکیس کو

ل جا اُپر لیتے جاتوں موڑ لیا۔ ۴۱- جد سلیمان نُون پتا لگا پئی سمعی یروشلمون باہر گیا سی۔تے واپس آگیا اے۔ ۴۲-تے بادشامنے سمعی نُون سَد لیتے آکھیا پئی کی میں تینوں رَّب دی سوئے چکا کے تینوں نہیں سی آکھیا پئی جَدن نُون یروشلمون باہر جاویں گا ، پکا موت دی سزا پاوئیں گا؟ اوس ویلے نُون مینوں اے آکھیا سی : نُون ٹھیک فرمایا اےتے میں اوڈے دے عمل کراں گا۔ ۴۳- فیر نُون رَّب لگ چُکی پئی سوئے کیوں تروڑی۔تے جیہڑا حُکم تینوں میں کیتا سی اوڈےتے عمل کیوں نہ کیتا؟ ۴۴- بادشامنے سمعی نُون اے وی آکھیا پئی اوہ کُل شرارت جیہڑی نُون میرے پتو داود دے خلاف کیتی اوِنوں تیرا دِل جان داہن رَّب تینوں تیرے پاپ دی سزا دیوے گا۔ ۴۵- پر سلیمان بادشاہ برکت پاوے گلے داود دا تخت خُداوند دے حضور وچ سدا بچیا رہوے گا۔ ۴۶- فیر بادشامنے یہودع دے پتر ینایا، نُون حُکم کیتلے اوہ باہر جا کے سمعی۔تے اجہیا وار کیتا پئی اوہ ڈھیر ہو گیا۔تے اینج بادشاہی سلیمان دے تھ وچ پور پکی ہو گئی۔

۱- سلیمان مصر دے بادشاہ فرعون نال ایکا کر لیتے اودی دھی نال ویاہ کیتا۔ جد تک اپنے محل خُدا دی پکلتے یروشلم دی چاردواری دا کم پُورا نہ کیتا اونوں لیاک داود دے شہر وچ رکھیا۔^۲ لوکی اُچے تھاواں تے فُربانیاں چڑھاندے بندے سن۔ کیوں جو اوس ویلے تک خُداوند دے نال لئی پیکل نئیں سی بنی۔^۳ سلیمان نے اپنے پُتر داود دے آئیں چلے کے رِب نال پریت وکھائی۔ پَر اُونے اُچے تھاواں تے فُربانیاں چڑھانیاں تے بخُور پخلن نہ چھڈے۔^۴ اے بادشاہ فُربانیاں چڑھان لئی جیعون نوں گیا۔ کیوں جو اوہ بڑا خاص اُچا تھاں سی۔ سلیمان نے مذبح تے اک ہزار سوختنی فُربانیاں چڑھایاں۔^۵ اے جیعون وچ راتیں رِب صوفنہ وچ سلیمان نوں وکھالی دتے آکھیا پئی جو کُجھ تُوں چاہا ایں^۶۔ سلیمان نے آکھیا پئی تُوں اپنے بندے داود تے بڑا کرم کیتا اے۔ کیوں جو اوہ تیرے حضور وفادار، راستباز تے نیک دل سی۔ تُوں اودے اوس وڈی مہربانی تُوں ثوری رکھیا۔ اے اونوں اوہ دیہڑا وی وکھایا پئی اودے پُتر تُوں بادشاہ بنا دتا اے۔ اودے پُتر تُوں جیہڑا تُوں اونوں دتا سی اودے تخت دا وارث بنے۔^۷ اے خُداوند میرے خُدا تُوں میرے پُتر دی تھاں اپنے بندے نوں بادشاہ بنایا اے۔ پَر مہینے اچے مُنڈا گھنڈا ہاں۔ میں نہیں جاندیا پئی اپنے فرض کیوں پُورے کراں۔^۸ تیرا بندہ تیرے وکھرے کیتھوئے لوکاں دے وچکار اے۔ اوہ ایڈی وڈی قوم اے جیہڑی نہ گئی جا سکدی اے نہ مینی جا سکدی اے۔^۹ سو ایس قوم تے راج کرن لئی تے بُرے بھلے دی سببان کرن لئی اپنے بندے تُوں دانائی تے تُوں نال بھریا دل دے۔ کیوں جو کون اے جیہڑا تیری ایس وڈی قوم تے راج کرن جوگا سمجھیا جاوے؟^{۱۰} ایہ گل رِب دِل لگی پئی سلیمان نے اے منگیا۔^{۱۱} ایس لئی خُدا نے اونوں ایہ آکھیا کیوں جو تُوں ایہ شہ منگی اے۔ اپنی لمی حیاتی لئ، دھن دولت لئ تے نہ اپنے ویریاں دی موت لئی فریاد کیتی اے سگھوں دانائی تے تُوں لئی فریاد کیتی تاں جو تُوں نیاں توں کم لے سکیں۔^{۱۲} سو میں اوہو کراں گاجدی تُوں فریاد کیتی اے۔ میں تینوں اجیا عقل والا تے سمجھدار دل دیاں گاپی تیرے وانگ نہ تے کوئی پہلاں بولتے نہ تیرے ورگا تیرے بعد کوئی جمے گا۔^{۱۳} ایہدے علاوہ میں تینوں اوہ وی بخشاں گا جیہڑا تُوں نئیں منگیا یعنی دولت تے عزت، اجیبی پئی تیرے نال دے بادشاہاں وچوں کوئی وی تیرے جیہ نہوے گا۔^{۱۴} تے جے تُوں میریاں راہ تے چلیں تے میرے آئینے خُکماں تے عمل کریں جیویں تیرے پُتر داود نے کیتا۔ میں تینوں لمی حیاتی دیاں گا۔^{۱۵} تے سلیمان دی آکھ کُھل گئی۔ اُونے سمجھ لیا پئی اے اک شُفا سی تے اوہ یروشلم پَر آیتے عہد دے صندوق دے لگے آکھلواتے اُونے سوختنی فُربانیاں تے سلامتی دیاں فُربانیاں چڑھا یاں۔ تے فیر اپنے سارے درباریاں دی روٹی پکائی۔^{۱۶} تے سلیمان دی آکھ کُھل گئی۔ اُونے سمجھ لیا پئی اے اک شُفا سی تے اوہ یروشلم پَر آیتے عہد دے صندوق دے لگے آکھلواتے اُونے سوختنی فُربانیاں تے سلامتی دیاں فُربانیاں چڑھا یاں۔ تے فیر اپنے سارے درباریاں دی روٹی پکائی۔^{۱۸} میرے بال دے جمن دے تے دے بعد، اپدا وی بال ہو پیا۔ اسیں اکلیاں ساں تے ساڈھ دوہواں دے باج گھر وچ کوئی نئیں سی۔^{۱۹} رات دے ویلے اپدا بال مَر گیا کیوں جو ایہ اودے لئ لیٹ گئی سی۔^{۲۰} سو اوہ آدھی راتیں اُٹھتے جس ویلے گولی سٹی ہوئی سی اُونے میرا بال میری کچھوں کڈھ کے اپنے نال پا لیتے اپنے موئے بال نوں میرے کول پا گئی۔^{۲۱} تے سویلے جدوں میں اپنے بال نوں دودھ پیاں لئی اُٹھتے ویکھیا پئی بال تے مرپا ہوا اے۔ پَر جد میں بال نوں سویلے دے چائے دھیان نال ویکھیا پئی ایہے بال ہی نئیں جنہوں میں جمیا سی۔^{۲۲} تے اے زبانی کہ لگی پئی نئیں جیوندا بال میرا اے۔ قریا ہوا تیرا اے۔ پَر پہلی زبانی دی ضد سی پئی مویا بال تیرا اے جیوندا میرا۔ ایس طرح اوہ دو ویں بادشاہ دے حضور آڈھا لاکے کھلوتیاں ریاں۔^{۲۳} بادشاہ نے آکھیا، پئی اک کہندی اے، میرا بال جیوندلے تیرا مُردا اے جدکے دُجی کہندی اے نئیں! تیرا مُردلے میرا بال جیوندا اے۔^{۲۴} فیر بادشاہ نے آکھیا پئی میرے جوگی اک تلوار لے آو۔ سو اوہ بادشاہ لئی اک تلوار لے لے۔^{۲۵} تے اونوں حُکم کیتا پئی جیوندے بال دے دو ڈکے کر دیتو۔ دوہاں نوں آڈھا آڈھا دے دیتو۔^{۲۶} تے جدہا بال جیوندا سی، اپنے پُتر لئی اودی ممتا جاگ پئی۔ اوہ بادشاہ لگے فریاد کرن لگی پئی میرا مالکا، جیوندا بال ایہوں ہی دے دیتو پَر ایہوں جانوں نہ مارو۔ پَر دُجی نے آکھیا ایدھ دو ڈکے کر دیتو پئی نہ اپدا رہوے نہ میرا۔^{۲۷} تے بادشاہ نے اپنا فیصلہ سُنایا پئی جیوندے بال تُوں جانو نہ مارو۔ ایہ بال پہلی زبانی تُوں دے دیتو کیوں جو اوہی اپدی ماں اے۔^{۲۸} جد کُل اسرائیل نے بادشاہ دا کیتا ہوا ایہ فیصلہ سُنیتے اوہ بادشاہ دی عظمت نوں مَن گئے اودی بڑی عزت کرن لگے پئے کیوں جو اوہاں ویکھیا پئی اونوں نیاں کرن لئی عقل رِب ولوں ملی اے۔

۱۔ سلیمان بادشاہ نے کل اسرائیلیہ راج کیتا۔ ۲۔ اودے وڈے وڈے سردار ایہ سن، صدوق دا پتر عزریاہ کاہن سی۔ ۳۔ سب سے دے پتر الیجورفۃ اخیاء منشی سنۃ اخیلود دا پتر یوسفط تاریخ دا لیکھک سی۔ ۴۔ پوبدع دا پتر ینایہ فوج دا آگو سی، صدوقۃ ایباتر کاہن سن۔ ۵۔ نائن پتر عزریاہ اوس علاقہ دے حاکماں دا سردار سیۃ نائن دا پتر زبود کاہنۃ بادشاہ دا مشیر سی۔ ۶۔ اخیسر محل دا بندوبستی سیۃ عیدا دا پتر ادونرام بیگاریاں دا بندوبستی سی۔ ۷۔ سلیمان دے بارہ عہدے دار سن جیڑے بادشاہۃ اودے پتر لئی رسد آپراندے سن۔ ہر اک وڑے دے اک اک مہینہ لئی رسد آپرانی پیندی سی۔ ۸۔ اونہاں دے ناں ایہ نیں: افرائیم دے پٹاری علاقہ وچ خور دا پتر ۹۔ مقص، سعلیم، بیت شمسۃ آبلون بیت حنان وچ دقر۔ ۱۰۔ اربوت وچ حصہ دا پتر سی (شوکت جفر دی ساری پھنویں اودی سی)۔ ۱۱۔ کل دور دے کل اچھے علاقہ وچ اینداب دا پتر سی (اوہ سلیمان دی دھی طاقت نال وٹایا ہوا سی)۔ ۱۲۔ تنکاکۃ مجدوتہ کل بیت شان وچ صیرتان ٹون لگتہ یزرویل دے تھلے بیت شان تون لکے یقمعام دے پار ایبل مخول تک اخیلود دا پتر بعد سی۔ ۱۳۔ رامات جلعاد وچ جبر دا پتر سی (منسی دے پتر یائیر دے جلعاد وچ بستیاں اودیہاں سنۃ بسن وچ ارجوب دا علاقۃ اودے ستھ چار دیواری شہر وی اودے سن جنہاں دے پھانکاں وچ پتل دے ہلے پتھوے سن)۔ ۱۴۔ محنایم وچ عڈو دا پتر آخینداب سی۔ ۱۵۔ تفتالی وچ اخیمعض سی (اویہ سلیمان دی دھی پسمت ٹون ویاہ لیا سی)۔ ۱۶۔ آشرۃ غلوت وچ خوسی دا پتر بعد سی۔ ۱۷۔ إشکار وچ فروح دا پتر یوسفط سی۔ ۱۸۔ بنیمین وچ ایلہ دا پتر سیمی سی۔ ۱۹۔ جلعاد وچ اوری دا پتر جبر سی (یعنی جیڑا اُموریاں دے بادشاہ، سبیحون دا ملکۃ بسن دے بادشاہ عوج دا ملک سی)۔ اوس علاقہ دا اگلا عہدیدار سی۔ ۲۰۔ پودامۃ اسرائیل دے لوک وادھ وچ سمندر کنڈے دی ریت وانگ سنۃ اوہ کھاپی کتہ بنس کھیڈکے حیاتی جی رہے سن۔ ۲۱۔ سلیمان فرات دے دریا تون لکے فلسطیاں دی دھرتی تکتہ مصر دیاں حدان تیک سارے دیساں دا حاکم سی۔ ایہ سارے دیس ٹیکس دیندے سنۃ سلیمان دے جیوندے جی اودے ہی رعایا رہے۔ ۲۲۔ سلیمان دی اک دین دی رسد اپناں شیواۃ مشتمل سی: تیس کور قیدۃ ستھ کور آٹا، ۲۳۔ واڑے وچ پلہوۃ دس ڈھگ، چرگا ہواں وچ وہ ڈھگتہ سو بھیڈاں بکریاں تہرنی، ہرنیۃ اودے جاہ، تر چکارۃ پلہوۃ ککڑ۔ ۲۴۔ کیوں جو اوہ تفسیح تون لکے غڑہ تک فرات دے دریا دے لاندے پاسہ دیاں سارے دیساۃ راج کردا سی تہر پاسہ صلح صفائی دا دور چل رہا سی۔ ۲۵۔ سلیمان دی حیاتی دے دتاں وچ پودامۃ اسرائیل، دان تون لکے بیر سبع تک آمن نال رندے سن۔ یعنی ہر بندہ ایہ انگورۃ انجیر دے تھلے محفوظ سی۔ ۲۶۔ سلیمان دے کول رتھاں، رتھ چلان ولہ آۃ گھوڑیاں لئی چار ہزار واڑۃ بارہزار سوار سن۔ ۲۷۔ ۲۸۔ ۲۹۔ ۳۰۔ اودے دانائی چڑھدے دے سارے لوکاں تون ودھ سیۃ مصر دی کل چکمت تون وڈھ سی۔ ۳۱۔ اوہر بندے تون ایتھوں تک کہ ایتان ازراحی تون ویۃ بنی محول دے پیمان، کل کولۃ دردع تون وہں بوٹا سیانا سیۃ اودی مشہوری آل دولہ دے سارے دیساں وچ ہوگئی۔ ۳۲۔ اودے ناں نال تین ہزار اکھانۃ اک ہزار پنج گیت سنبلہ چاندے سن۔ ۳۳۔ اوہ ٹکھاں دا یعنی لبنان دے دیودار تون لکے روف تک دا جیڑا دیودارۃ اگدا اے، بیان کیتا۔ اوہ چرند پرند، رتھن ولہ جانورۃ مچھیاں بارے وی سیکھا اے۔ ۳۴۔ اودے دانائی دا حال شن کے جہاں دے کل بادشاہاں ولوں ساریاں قومان دے لوک سلیمان دے سیلہ اکھاں سنن آوندے سن۔

۱۔ جد صور دے بادشاہ حیرام نے سُنیا پئی اپنے پتو داود دے تہاں بادشاہ مسیح کر دِتا گیا اے اے سلیمان دے کول اپنے ایلچی گھلے 5
کیوں جو داود نال اویدا تعلق سدا بیلایاں جیہا رہا سی۔ ۲۔ سلیمان نے حیرام کول ایہ سَنیہ واپس گھلیا: ۳۔ تُوں جاننا ایں پئی میرا پتو
اونیاں جنگی مہیاں دے بہاروں جیہڑیاں آس پاس دے دیسا نے اودے خلاف چھیڑیاں ہوٹاں سَن، خُداوند اپنے رِب دے نال لئی اِک پِکل
نہ بنا سکيا جد تیک کہ رِب خُداوند نے اودے کُل ویریاں تُوں اودے پیراں پیٹھ نہ کر دِتا۔ ۴۔ تَب رِب میرے خُداوند نے میرے چّواں پاس بڑا
آمن بخشیا اے۔ نہ کوئی ویری اے نہ ویر۔ ۵۔ سو جیویں رِب نے میرے پتو دادے نوں دَسِتا سی پئی تیرا پُتر جنہوں میں تیرے تختے
بہاواں گا، میرے نال دے لئی پِکل بناوے گا۔ میرا راہ اے پئی میں رِب اپنے خُداوند لئی اِک پِکل بناواں۔ ۶۔ ایس لے حُکم کر پئی لُبناں
وچّوں میرے لئی دیودار دے رُکھ وڈھ جان۔ میرے بندے تیرے بندیاں نال رُل مل کم کرن گتے جئی مزدوری تُوں وِتھیں گا میں تیرے
بندیاں نوں دِتاں گا۔ تُوں تے جاننا ہی ایں پئی ساڈھ وچّ اجیہا کوئی نہیں جیہڑا لکڑی وڈن دا صیدانیاں جیہا کاریگر ہووے۔ ۷۔ جد حیرام نے
سلیمان دا سَن سُنیلے اوہ بڑا خُوش ہوئے اُونے آکھیا پئی آج رِب دی وڈھائی ہووے پئی اونوں ایس وڈی قومے راج کرن لئی اِک دانا
پُتر بخشیا اے۔ ۸۔ سو حیرام نے سلیمان نوں آکھوا گھلیا پئی جیہڑا سَن تُوں مینوں گھلیا سی، مینوں مل گیا اے دیودارے صنوبر دی
لکڑی دین لئی جو تُوں جاہنا ایں سو میں کراں گا۔ ۹۔ میرے بندے اونیاں چھتیراں تُوں سمندر تک لیجان گتے فیر اونیاں دے گٹھ سمندر
وچّ تارکے تیری میٹھی ہوئی تھارے آپڑا دین گے۔ اوتھ گٹھ کُھلواکے چھتیراں تُوں وکھو وکھ کیتا جاوے گا۔ فیر تُوں اونیاں تُوں گھڑ سکیں
گتے میں بس اپنا کُو چاہنا پئی تُوں میرے تَبّر لئی سامان آپڑاندا رویں۔ ۱۰۔ اینج حیرام وَلوں سلیمان تُوں دیودارے صنوبر دے چھتیر
آپڑلے جان دے رہے۔ ۱۱۔ سلیمان نے حیرام تُوں ویرار کورے کٹکتے ویرار بَت زیتون دا تیل سامان وچّ دِتا۔ سلیمان وَلوں حیرام تُوں
اپہ سامان وڑے دے وڑے آپڑ دا رہا۔ ۱۲۔ خُدا وندے اپنے وعدے دے مطابق سلیمان تُوں دانائی بخشیے جیرام نے سلیمان دے وچّ
بیلیاں جیہا رشتہ بٹیا رہا کیوں جو اونیاں دونواں نے صلح دا سانجھا معاہدہ کیتا ہوا سی۔ ۱۳۔ فیر سلیمان نے کُل اسرائیل وچّوں تری ہزار
کلمے وانگارے بھرتی کیتے۔ ۱۴۔ اونیاں وچّوں ہر مہینے دس ہزار دا اِک جتھا لُبناں گھلیا جاندا سی۔ اینج جتھ دے دُکُل بندے اِک مہینے لُبناں
تے دو مہینے گھر بندے سَنے اڈونیرام اونیاں مزدوراں دا راکھا سی۔ ۱۵۔ سلیمان دے کول پہاڑاں وچّ بہار چُکن وَلے ستر ہزارے آسی
ہزار پتھر کٹن وَلے سَن۔ ۱۶۔ اونیاں دے علاوہ تبتی سو عہدیدار وی سَن جیہڑے کَم دا دھیان رکھدے سَنے کامیاں تُوں کم دیندے سَن۔
۱۷۔ بادشاہ دے حُکم دے مطابق اونیاں پِکل دی نہ لئی مہنگ پتھر کاناں وچّوں کٹھ کلمے لے۔ ۱۸۔ سلیمان نے حیرام دے کاریگراں،
راج گیران تے پہاڑی لوکاں نیں لکڑی پتھر نوں وڈھ ٹک کے پِکل بنان لئی تیار کر دِتا۔

¹ سلیمان بنی اسرائیل دے مصروں نکلن دے، چار سو آسی ویں وڑے اسرائیل وچ اپنے راج دے چوتھ وڑے زیو دے مہینہ وچ جیہڑا سال دا دجا مہینہ اے، خداوند دی پیکل تون بنانا شروع کیتا۔² جیہڑا گھر سلیمان بادشاہ نے خداوند لئی بنایا اوہ ستھ پتھ لہا، وہ پتھ چوڑے تری پتھ اچا سی۔³ اوس گھر دے وڈے کمرے دے لگ برانڈا بنوایا جس کرکے اوس گھر دی چوڑائی ویتھ پور ودھ گئی۔ اے اوپیکل دے اگلے حصے تون دس پتھ باہر نکلیا ہوا سی۔⁴ اوہ اوس گھر وچ جالی والیاں باریاں وی لوایاں۔⁵ اے وڈے کمرے اندرلے مقدس دیاں سامنیاں کندهاے عمارت دے آل دولہ، اک تین منزلہ ڈھانچہ وی کھلاربا جہدی کچھ بجرے سن۔⁶ سب تون پٹھلی منزل پنج پتھ، وچلی چھ پتھ تہی ست پتھ چوڑی سی۔ اوہ گھر دی کندھ دے آل دولہ باہرلے پاسٹیکاں بنایاں تان جو چھتیراں لئی گھر دیاں کندهاں وچ مورہ نہ کڈھن پین۔⁷ پیکل تون بنان لئی بس اوہو ٹکڑے ویتھ گئے جیہڑے کانان چوں کڈدے ویلے گھڑے گشتہ جد اوہ گھر بنایا جا رہا سی۔ اوتھ پتھوڑے، چھینی یا لوہے دے کسے رچھ دی آواز نہ سنیجی۔⁸ ساریاں تون پٹھلی منزل دا بوا گھر دے دکھن ول سی۔ اک پوڑھی وچلی منزل تکتے اوتھوں تہی منزل تک جاندی سی۔⁹ سو اوہ پیکل بنائیے دیودار دے چھتیرے تختیاں دا چھت پا کے پوریاں کیتا۔¹⁰ اوہ ساری پیکل دے نال نال حجرے بنلے جنہاں چوں ہر اک دی اچائی پنج پتھ سی۔ اے دیودار دے چھتیراں دے نال پیکل نال جترے ہوئے سن۔¹¹ اے سلیمان نے خدا دا کلام اُتہا پئی¹²۔ جیہڑی پیکل تون بنا رہا ایں اودھ بارے اینج اے پئی جے تون میرے فرماناں عمل کریں۔ میرے فائدہ قانون منیں۔ میں اپنا اوہ وعدہ جیہڑا میں تیرے پتھ داود نال کیتا سی پورا کران گا۔¹³ میں اسرائیلیاں دے وچ سکونت کران گلتے اپنی اُمت اسرائیل نون چھڈاں گا۔¹⁴ فیر سلیمان پیکل نون بنائیے پورا کیتا۔¹⁵ اے اوہ اودیباں وچلیاں کندهاے دیودار دے تختے لٹے پیکل دے بھنویں تولے کے چھت تیک تختیاں نون گولیاں نال سجا دتے پیکل دے فرش تون صنوبر دے تختیاں نال کج دتے۔¹⁶ اے پیکل دے وچلے حصے وچ اک مقدس یعنی بوبہ ہی پاک تھاں بنان لئی اوہ پیکل دے پچھ ویتھ حصہ نون بھنویں تولے کے چھت تک دیودار دے تختے لگ گھیر لیا۔¹⁷ اوس کمرے دے سامنے وڈا کمرہ اچالی پتھ لہا سی۔¹⁸ اوہ پیکل اندرون دیودار نال سنجی ہوئی سی جہدے لٹوے کھڑے پھل کڈھوئے سن۔ سارا کجھ دیودار دا ہی بنیا ہوا سی۔ پیکل دے وچ کندهاں دا کوئی پتھر وکھالی نئیں سی دیندا۔¹⁹ اوتھ خدا دے عہد دے صندوق تون رکھن لئی اوہ پیکل دے وچ ہی اوہ مقدس بنایا جیہڑا پیکل دا سبھ تون پاک تھاں سی۔²⁰ ایہ سبھ تون پاک تھاں ویتھ لہی، ویتھ چوڑیے ویتھ اچے سی۔ سلیمان اونیوں پاس دے سونے نال مٹریا۔²¹ اوہ پیکل تون اندرلے پاسیوں پاس دے سونے نال مٹریاے وچلے سبھ تون پاک تھاں دے سامنے جیہڑا سونے نال مٹریا سی، سونے دیاں سنگلیاں تان دتیاں۔²² سو اوسے نہ بس پیکل تون اندرلے پاسیوں سونے نون مٹریا سنگھوں اندرلے سبھ تون پاک تھاں دے مذبح نون وی سونے نال مٹریا دتے۔²³ وچلے مقدس وچ اوہ زیتون دی لکڑی دے دو کرویہ بنلے جیہڑے دس دس پتھ اچے سن۔²⁴ پہلے کرویہ دا اک کنہ یعنی بانہ پنج پتھ دجا وی پنج پتھ لہا سی یعنی اک بانہ دے سرے تون دجی بانہ دے سرے تیک دس پتھ سی،²⁵ اینج ہی دجے کرویہ دیاں بانہواں وی دس پتھ لہیاں سن کیوں جو دونہویں کرویہ قد بت دے حساب نال اکو چڈے سن۔²⁶ کرویہ دی اچائی دس پتھ سی۔²⁷ اوہ دونہاں پیکل دے آگے وچلے کمرے وچ رکھیلے اوناں دیاں بانہواں پھیلیاں ہوتیاں سن، اک کرویہ دی بانہ اک کندھ نون چھوندی سی جدکے دوجے کرویہ دی بانہ دوجی کندھ نون چھوندی سی۔ اوناں دے کھمب کمرے دے وچکار اک دوجے نال ملے ہوئے سن۔²⁸ اوہ کرویہ نے سونا مٹریا۔²⁹ پیکل دے آل دولہ کندهاے، وچلے باہرلے دونہواں کمریاں وچ، اوہ کرویہ کجھور دے رکھتے کھڑے ہوئے پھل کڈھلے۔³⁰ اوہ پیکل دے وچلے باہرلے دونہواں کمریاں دے فرشے وی سونا مٹریا۔³¹ وچلے مقدس وچ وڑن لئی اوہ زیتون دی لکڑی دے بوئے بنوائے جنہاں دیاں پتھیاں پنج گوتھاں والیاں سن۔³² زیتون دے دونہواں بویاں لے اوہ کرویہ، کجھور دے رکھتے کھڑے ہوئے پھل کڈھتے کرویہاں کجھور دے رکھاں لے سونا مٹریا۔³³ اینج اوہ وڈے کمرے دے بوئے لے زیتون دی لکڑی دیاں چکاٹھاں بنا تیاں۔³⁴ اوہ صنوبر دی لکڑی دے دو بوئے وی بنلے جنہاں وچوں ہر اک دے دو تاک سن جیہڑے اپنے ڈھریاں دے دے جانے سن۔³⁵ اوہ اوہدے کرویہ کجھور دے رکھتے کھڑے ہوئے پھل کڈھتے اوناں دے سونے دے ورق چاڑھ دتے۔³⁶ اوہ اندرلے وڑے دے تین رڈے گھڑے ہوئے پتھراں دے دھرے اک ردھا زندا پھری ہوئی دیودار دی لکڑی دے چھتیراں دادھریا۔³⁷ خدا دی پیکل دی نیہ چوتھ وڑے دے زیو مہینہ وچ دھری گئی۔³⁸ اے گیارہویں وڑے دے بول مہینہ، جیہڑا اٹھواہم مہینہ ایں وچ اپنے کُل حصیاں ستہ نقشہ دے حساب نال بن کے تیار ہو گئی۔ اوہ تان لئی سلیمان ست وڑے لگے۔

۱۔ ہر اپنا محل بنان لئی سلیمان ٹوں تیراں وڑے لگ۔ ۲۔ کیوں جو اوہ اپنا محل لُبنان دے جنگل دی لکڑی نال تَناہ۔ اوہ سَو پتہ لما، پنجاب تہہ جوڑتے تریہ تہہ اُچا سی جدھ وچ دیودار دے تھماں دِیاں چار قطاراں سَنے اوہاں دے لُہ رندہ پھرے دیودار دے چہتیر رکھوے سَن۔ ۳۔ تھماں تہہ تہہ چہتیراں دا اُتلا چہت دیودار دا بَنا ہوا سی۔ ہر قطار وچ پندراں چہتیر سَن یعنی کُل پینتالی چہتیر۔ ۴۔ اوہ دِیاں بارئیاں، تِن تِن بارئیاں جوڑے اُچائی لائیاں گنیا سَن جیہڑیاں اِک دُجی دے آمو سامنہ سَن۔ ۵۔ اوہاں دے بویاں دِیاں چوگاٹھاں چو گٹھیاں سَنے سامنہ حصہ وچ اوہ اِک دُجے دے آمو سامنہ تِن تِن دِیاں قطاراں وچ سَن۔ ۶۔ اوہ تھماں دی اِک قطار بنائی جیہڑی پنجاب تہہ لمی تہہ تریہ تہہ چوڑی سیتے اوہدے سامنہ اِک براندہ سیتے اوہدے سامنہ تھم سَنے اِک چہہ سِی جیہڑا اگاں ودھیا ہوا سی۔ ۷۔ اوہ اِک بیٹھک بنائی جدے وچ تِیاں دانت لگا ہوا سیتے اوہ اوہوں پھنویں توں لے کے چہت تک دیودار دے تختیاں نال ڈھکیا ہوا سی۔ ۸۔ براندے دے وڑے توں پچھاں ہٹ کے اوہدے اپنہ رن دا محل سی جیہڑا اوہدے وانگ ہی بنایا گیا سی۔ اوسے بیٹھک جیہ اِک محل سلیمان تہہ فرعون دی دھئی لئی وی بنایا جنہوں اوہوں بیابا ہوا سی۔ ۹۔ ایہ کُل عمارتاں باہروں لگ کے وڈے ویڑھ تیکتے نہ توں لے کے تیریاں تیک وڈھیا قسم دے پتھر نال بنایاں گئیاں سَن جدے میچ دے حساب نال آریاں نال وڈھ کے ڈگرے کیتے گئے سَنے جیہڑے اندروں باہروں کھڑے گئے سَن۔ ۱۰۔ نہیاں وی وڈھیا قسم دے وڈھ وڈھ پتھراں دِیاں سَن جنہاں وچوں کئی دس پتھتے کئی آتھ آتھ پتھ دے سَن۔ ۱۱۔ اوہاں لُہ نفیس قسم دے پتھر جیہڑے میچ دے حساب نال وڈھ گئے سَنے دیودار دے چہتیر تہہ تہہ سَن۔ ۱۲۔ اوہاں دے آل دولہ کھڑے ہوئے پتھراں دے تِن تِن رگتے کھوے دیودار دے چہتیراں دی اِک اِک کندھ سی جیویں دی خُداوند دے گھرتے براندے دے وچلے وڑے دی سی۔ ۱۳۔ فیر سلیمان بادشاہ صُور توں جیرام نوں سد لیا۔ ۱۴۔ جدی ماں نفتالی دے قبیلہ دی اِک بیوہ سیتے جدہا پتو صُور دا وسینک سیتے پتل دا کاریگر سی۔ جیرام پتل دے کم دا وڈا تجربہ کار کاریگر سی۔ اوہ سلیمان بادشاہ کول آیتے جیہڑا کم اوہوں سونپیاں گیا سی، اوہ پورا کیتا۔ ۱۵۔ اوہ پتل ڈھال کے دو تھم بنلے جنہاں وچوں ہر اِک اٹھاراں پتھ اُچلتے گولائی وچ بارہتہ سی۔ ۱۶۔ اوہ اوہاں تھماں دے اُتلا حصیہ دھرن لئی دو تاج وی بنلے۔ ہر اِک اُتلا تاج پنج پتھ اُچا سی۔ ۱۷۔ اوہاں سٹوناں دے اُتلا تاجاں تہہ زنجیراں دی جالی دا سبرہ سی۔ ہر اُتلا تاج لُہ سَت سَت سبرے سَن۔ ۱۸۔ اوہ تھماں دے لُہ تاج سَجان لئی اوہ جالیاں دے دولہ قطاراں وچ اُتار وی بنلے۔ ہر تھم دے تاج ٹوں اوہ اینج ہی شنگھاریاں۔ ۱۹۔ اوہ براندے دے تھماں دے تاج سوسن دے مُہاندے دے سَنے چار پتھ اُچے سَن۔ ۲۰۔ دوہاں تاجاں جالی توں لگ پالا جیہ حصّے چواں پاسے قطاراں وچ دو سَو اُتار سَن۔ ۲۱۔ اوہ اوہاں تھماں نوں پیکل کے براندے وچ گڈھیاتے دکھن وُل دے تھم دا ناں پاکن رکھیاتے شمال وُل دے تھم دا ناں پوعز رکھیا۔ ۲۲۔ اوہاں دے اُتلا تاج سوسن دے پُھل ورگے سَن تہہ اینج تھماں دا کم پورا ہوا۔ ۲۳۔ فیر اوہ ڈھالی دھات دا اِک وڈا حوص بنایا جدی شکل گول سی جیہڑا پنج پتھ اُچا سیتے اِک کنڈے توں دُجے کنڈے تیک دس پتھ لما سیتے اوہاں گھیر آل دولہ تریہ تہہ دے سوتر چڈا سی۔ ۲۴۔ اوہدے کنڈھ دے آل دولہ دس پتھ تیک لائو سَن جیہڑے دُون قطاراں وچ حوص دے نال ہی ڈھلے گئے سَن۔ ۲۵۔ اوہ حوص بارہ سنڈیاں تہہ تہہ تیکیا ہوا سی جنہاں وچوں تہاں دا منہ شمال (پاڑ) وُل، تہاں دا لہندے وُل تہاں دا چڑھدے وُل سی۔ حوص اوہاں دے سرائے تیکیا ہوا سیتے اوہاں دے پُچھل دھڑ اندرلے پاسے سَن۔ ۲۶۔ اوہدی موٹائی پتھ دی چوڑائی جنہی سیتے اوہدے کنڈا پیلے دے کنڈے وانگ سوسن دے پُھل جیہا سیتے اوہدے وچ دو ہزار بت یعنی گیاراں ہزار پنج سو گیلن پانی دی سمائی سی۔ ۲۷۔ اوہ پتل دِیاں دس کُرسیاں بنایاں۔ جنہاں وچوں ہر اِک چار پتھ لمی، چار پتھ چوڑی تہہ پتھ اُچی سی۔ ۲۸۔ اوہ کُرسیاں اینج بنائیاں گئیاں سَن پئی سیدھیاں چوگاٹھاں دے نال پاسیاں دِیاں چُگاٹھاں تھکیاں ہویاں سَن۔ ۲۹۔ سیدھیاں کھلوتیاں چوگاٹھاں دے وچکار تختیاں شبر، سنڈے کروی بنہوئے سَن تہہ سیدھیاں کھلوتیاں چوگاٹھاں تہہ وی اوہاں شیراں تہہ سنڈیاں لُتے تہہ تاج سَن جیہڑے تہوڑیاں نال کُٹ کُٹ کے بنلے ہوئے سَن۔ ۳۰۔ ہر کُرسی ٹوں پتل دے چار چار پتھ لگ سَن جنہاں دے دھرے وی پتل دے سَنے ہر اِک دا پرات (لگن) سی جیہڑی چار پواہاں تہہ تہہ تیکی ہوئی سی جدے ہر پاسے تاج ڈھلے ہوئے سَن۔ ۳۱۔ اوہ کُرسی دا اندرلا ڈھانچہ اِک پتھ ڈونگھاسی۔ اوہاں مُنڈ گول سیتے اپنے تہہ دے نال اوہدی منتھ ڈیڑھ پتھ سیتے اوہدے مُنڈ دے آل دولہ گڈھائی کیتی ہوئی سیتے کُرسیاں دِیاں اُسٹیاں چُگوٹھیاں سَن، ہر گول نیں سَن۔ ۳۲۔ اوہ چارے پتھ چوگاٹھاں دے تہہ سَنے پتھ دے دھرے کُرسی وچ تھکے ہوئے سَنے ہر پتھ دا ویڈھ ڈیڑھ پتھ سی۔ ۳۳۔ اوہ رتھاں دے پتھیاں وانگ گھڑے ہوئے سَنے دھڑے، کنڈے، سلاخاں تہہ ناہاں وغیرہ کُل حصّے ڈھالی ہوئی دھات دے سَن۔ ۳۴۔ ہر کُرسی دِیاں چار چار پتھیاں سَن یعنی ہر کُرتے اِک پتھ سی جیہڑی کُرسی باہر نکلی ہوئی سی۔ ۳۵۔ کُرسی دے سرے اِک گول پتھ سی جیہڑی ادھا پتھ ڈونگی سیتے اوہ کنگنیاں تہہ کنارے کُرسی دی چوٹی لگے ہوئے سَن۔ ۳۶۔ اوہ کنا ریاں کنگنیاں وچ چتھ ولی تھان سی اوہ تھ کروی، شبر تہہ کھجور دے بُوٹے کڈھوئے سَنے اوہاں دے چواں پاسے تاج سَن۔ ۳۷۔ اینج اوہ اوہ دس کُرسیاں تہہ تہہ اوہ ساریاں اِکوہ سچے وچ ڈھالیاں گنیا سَنے اپنے جُسّے تہہ وچ سانجھیاں سَن۔ ۳۸۔ اوہ پتل دے دس حوص بنلے جنہاں وچوں ہر حوص وچ چالی بت پانی پے سکدا سی۔ ہر حوص چار پتھ دا سیتے دساں کُرسیاں وچوں ہر اِکے اِک حوص کھڑا جاندہ سی۔ ۳۹۔ اوہ اوہاں کُرسیاں وچوں پنج ٹوں پیکل دے دکھن پاسے پنج نوں شمال (پاڑ) وُل رکھیاتے وڈے حوص ٹوں دکھن وُل پیکل دے دکھنی چڑھدے دی کُرتے وچ رکھیا۔ ۴۰۔ اوہ پراتاں، بیلچے تہہ ترونکا لان ولے پیلے وی بنلے۔ سو جیرام تہہ ایہ ساریاں شہواں بنان دا کم توڑ آپڑا۔ جدہا اوہ رتہ خُداوند دے گھر وچ سلیمان بادشاہ لئی تھیک چُکیا سی۔ ۴۱۔ یعنی دو تھم تہہ اوہاں تھماں دے سرائے پتھیاں ورگے تاج۔ ۴۲۔ دو جوڑے جالیاں لُہ چار سَو اُتار (تھماں دے سرائے دے پیالاں جیہ تاجاں نوں شنگھارن لئی اناراں دِیاں دو قطاراں)۔ ۴۳۔ دس کُرسیاں تہہ اوہاں دِیاں دس پراتاں۔ ۴۴۔ وڈا حوص تہہ اوہدے تہہ بارہ سنڈھ۔ ۴۵۔ پانڈے، بیلچے تہہ ترونکا لان ولے کولے۔ ایہ کُل شہواں جیہڑیاں جیرام تہہ خُداوند دے گھر لئی سلیمان لئی تہہ تہاں، لیشکے ہوئے پتل دِیاں سَن۔ ۴۶۔ بادشاہ اوہاں ٹوں یردن دے میدان وچ سُکاتے صرتاں دے وچکار مٹی دے سچیاں وچ ڈھلا کے بنوایا۔ ۴۷۔ سلیمان تہہ اوہاں کُل شہواں ٹوں تولیانیں سی کیوں جو اوہ چوکھیاں سَن، سو چٹا پتل لگا سی اوہدے بہار دا حساب نہ لایا جا سکيا۔ ۴۸۔ سلیمان تہہ ایہ سامان وی بنایا جیہڑا خُدا دے گھر وچ سی: یعنی سونہ دا مذبح تہہ سونہ دی میز جدے

۴۹^{۴۹}۔ پاسے دے سونہ دے چراغدان (جہیزے وچلہ مقدس دے سامنے پنج سجتے پنج کھہ پاسے سن)۔
 سونہ دے پُهل ، دیوےتے چمٹ۔ ۵۰^{۵۰}۔ پاسے دے سونہتے تسلا، لاٹ بُجھان ولہ کُہ، تراونکا لان ولہ کولہ، ڈونگتے بخوردانیاں۔تے سبھ توں
 وچلہ کمرے یعنی سبھ توں پاک تھان دے بوے دے سونہ دے قبضتے پیکل دے بوپاں دے قبضہ وی سونہ دے سن ۵۱^{۵۱}۔تے جد اوہ سارا کم
 جہیزا سلیمان بادشاہ رَّب دے گھر لے اپہتھہ وچ لیا سی، مُک گیلے اوہ اوپناں شہواں نُون اندر لیا یا جہیزیاں اوہ دے پَنو داود دیاں
 مخصوص کیتیاں ہوئیاں سن یعنی چاندی۔تے سونہتے ہور سامان۔تے اوپناں نُون خُداوند دی پیکل دے خزانیاں وچ آ پڑایا۔

¹۔ اہدے بعد سلیمان بادشاہ صیون یعنی داود دے شہروں خُدا دے عہد دے صندوق ٹوں لیان لئی اسرائیل دے سارے وڈیرے قبیلیاں دے کُل سردارِ اسرائیل دے آبائی تیراں دے وڈے یروشلیم وچ اپنے حضور سدے۔² سو ایٹانیم دے مہینے وچ جیڑا ستواں مہینہ اے عید دے موقعے کُل اسرائیل دے لوک اکٹھ ہوک سلیمان بادشاہ کول لے۔³ جد اسرائیل دے کُل وڈیرے آہڑ گشتہ کاہناں صندوق چُکیا۔⁴ اے لاوٹاں دی مدد نال اوہ خُداوند دا صندوق ستے آکھن دا تنبوتہ اودے وچ داسارا سامان چُک کھلے۔⁵ سلیمان بادشاہ اسرائیل دی ساری جماعت جیڑی اودے حضور اکٹھی ہو گئی سی، صندوق دے لگے اپنے چوکھ بھیداں بکریاں تھگے حلال کیتے پئی اونیاں ٹوں گنا یاں جَساب کرنا وِس وچ نئیں سی۔⁶ اے فیر کاہن خُدا دے عہد دا صندوق پیکل دے وچ تھان یعنی سبھ توں ودھ کے پاک تھانے کروپیاں دیاں بانہواں دے اُگا تھلے لے۔⁷ اے اونیاں اپنیاں بانہواں صندوق دی تھان دے لے پھیلانیاں ہوئیاں سَنے اوس صندوق تے اونوں چُک والیاں تلیاں تھان چھان کر دے سَن۔⁸ اے ایہ تلیاں ایڈھیاں لمیاں سَن پئی اونیاں دے سیرے وچ مقدس دے سامنے سبھ توں پاک تھان توں وی وکھالی دیندے سَن۔ پَر سبھ توں پاک تھان توں نئیں سَن دسدے اوہ آج وی اوتھ ہی نیں۔⁹ اے اوس صندوق وچ پتھر دیاں دو تختیاں دے علاوہ پور کُجھ نئیں سی جیڑیاں موسیٰ خُورب وچ اہدے وچ رکھ دیتاں سَن۔ ایہ اوہ ویلا سی جد بنی اسرائیل مصر دیس وچوں نکل لے سَنے خُداوند نے اونیاں نال عہد کیتا سی۔¹⁰ جد کاہن سبھ توں پاک تھان چوں باہر نکل لے تے رُب دا گھر بدلی نال بھر یا گیا۔¹¹ اے اوس بدلی دے بہاروں کاہن اپنی سیوا پوری کرن لئی اوتھ نہ کھلو سکے کیوں جو رُب دا گھر اودے جلال نال بھریا ہوا سی۔¹² تہ سلیمان نے آکھیا: خُداوند فرمایا سی پئی اوہ گوڑھ بدل وچ روے گا۔¹³ میں نے سچ مچ تیرے لے اک شان والا گھر تیار کیتا اے یعنی تیرے سدا رہن لئی تیرے لے اک تھان بنایا اے۔¹⁴ جد اسرائیل دی کُل جماعت اوتھ کھلوتی سی تہ بادشاہ اونیاں ول منہ کرکے اونیاں نوں برکت دیتی۔¹⁵ اے فیر آکھیا: خُداوند اسرائیل دے رُب دی وڈیائی ہووے جتہ اپنا اوہ وعدہ جیڑا اوتھ اپنے مونہوں میرے پتو دادے نال کیتا سی، اپنی ہتھی پورا کردتا اے۔ کیوں جو اوتھ آکھیا پئی¹⁶۔ جدن دا میں اپنی اُمت اسرائیل ٹوں مصروں کڈھ کھلے آیا واں میں اسرائیل دے کسے قبیلے وچوں کسے شہر ٹوں نئیں چُنیّا جتھ میرا گھر بے تان جو اوتھ میرا ناں ہووے۔ پَر میں اپنی اُمت اسرائیل تے راج کرن لئی داود ٹوں چُنیّا ایں۔¹⁷ رُب اپنے خُداوند لئی گھر بنان دا چاہ میرے پتو داود دے دل وچ سی۔¹⁸ پَر خُداوند میرے پتو داود ٹوں آکھیا: کیوں جو ایہ گل تیرے دل وچ سی پئی میرے نال لئی اک گھر بناوے تہ اپنے دل وچ ایہ گل تھان کے ٹوں چنگا کیتا۔¹⁹ تاویں اوہ گھر بنان والا بندہ ٹوں نئیں سگھوں تیرے پتر اے جیڑا تیرا اپنا ماس تے اپنی رت اے۔ اوہو ہی اوہ بندہ اے جیڑا میرے نال لئی گھر بناوے گا۔²⁰ خُدا نے اپنے وعدے دا پاس رکھیا جیڑا اوتھ کیتا سی۔ میں اپنے پتو داود دی کُرسی تے بیٹھا ہاں سَن میں اسرائیل دے تخت تے بیٹھا ہاں چویں رُب نے وعدہ کیتا سی تہ میں خُداوند اسرائیل دے رُب دے نال لئی گھر بنایا۔²¹ میں اوس صندوق لئی جدے وچ خُدا دا اوہ عہد اے جیڑا اوتھ ساڈھ پتو دادے نال اودوں کیتا جد وں اوہ اونیاں ٹوہیصر دیس وچوں کڈھ لایا، اک تھان دیتی۔²² فیر سلیمان نے اسرائیل دی کُل جماعت دے سامنے خُدا دے مذبح لگے کھلوکے اپنے تھان آسمان ول چُک۔²³ اے خُداوند اسرائیل دے رُب، تیرے جیہا نے لے آسماناں وچ تہ تھلے دھرتی تے کوئی رُب اے۔ ٹوں جیڑا اپنے پیرت دے عہد نوں اپنے اونیاں بندیاں نال قائم رکھنا ایں جیڑے سارے دل نال تیری رامت تے رے نیں۔²⁴ ٹو اپنے سیوک، میرے پتو داود نال اپنا وعدہ نبھایا اے۔ اپنے مونہوں وعدہ کیتا اے اپنیں تھیں اونوں توڑ آپڑایا اے چویں آج دے دن اے۔²⁵ فیر سلیمان نے اسرائیل دی کُل جماعت دے سامنے خُدا دے مذبح لگے کھلوکے اپنے تھان آسمان ول چُک۔²⁶ اے خُداوند اسرائیل دے رُب، تیرے جیہا نے لے آسماناں وچ تہ تھلے دھرتی تے کوئی رُب اے۔ ٹوں جیڑا اپنے پیرت دے عہد نوں اپنے اونیاں بندیاں نال قائم رکھنا ایں جیڑے سارے دل نال تیری رامت تے رے نیں۔²⁷ پَر کی رُب سچ مچ دھرتی تے روے گا؟ ٹو آسمان سگھوں آسماناں دے آسمان وچ وی سما نئیں سکدے فیر تیرا ایس گھر وچ سمانا جنہوں میں بنایا اے پور وی اوکھا اے! ²⁸۔ تاں وی خُداوند میرے خُدا، اپنے سیوک دی دعا سَن تہ رحم لے اودی فریاد ول دھیان کیتے اپنے سیوک دی ایس دُعلتے فریاد ٹوں سَنے جیڑی اوہ تیرے لگے کر رہا اے۔²⁹ دین راتیں ایس گھرتے تیری نگاہ روے! ٹوں ایس گھر بارے ایہ فرمایا سی پئی میں اپناں ناں اوتھ وِسواں گا۔ ٹوں ایس دُعا ٹوں سَن جیڑی تیرا سیوک ایس تھان دے ول منہ کرکے تیرے توں منگدا اے۔³⁰ جد تیرا سیوک تیری اُمت اسرائیل دے لوک ایس تھان ول منہ کرکے تیرے توں فریاد کرتے سَن لوہیں۔ ٹوں آسمان توں دی جیڑا تیرے رہن دی تھان اے، سَن آویں تے سَن کے معاف کر دے ویں۔³¹ اے جد کوئی اپنے گوانڈھی دا باپ کرے اونوں سوہ چُکن لئی آکھیا جلتے اوہ آوے ایس پیکل وچ تیرے مذبح لگے سوہ چُک۔³² اے ٹوں آسمان توں سَن کے عمل کرے اپنے بندیاں دا نیاں کرے مجرمتے فتویٰ لاکے اودے ٹوں اوس دے سر لاویں تے سچے نوہ دوسا ٹھہرا کے اونوں آجر دیویں تاں جو اودی گناہی ثابت ہو جلتے۔³³ جد تیری اُمت اسرائیل تیرا گناہ کرن دے سببوں اپنے کسے ویری کولوں ہار جاوے تیرے کول آوے ایس پیکل وچ تبتھوں دُعا کرے فریاد کردیاں ہویاں تیرا ناں چہ۔³⁴ اے ٹوں آسمان توں سَن لئیں تہ اپنی اُمت اسرائیل دا گناہ بخش دیویں تہ اونیاں ٹوں اوس دیس وچ جیڑا ٹوں اونیاں دے باپ دادے ٹوں دتا، واپس لے آویں۔³⁵ اے جد تیرے لوکاں دے تیرے خلاف گناہ دے سببوں آسمان بند ہو جاوے مین نہ وِسے تہ جد اوہ ایس تھان ول منہ کرکے دُعا کرنے تیرا نام چہ تہ جد ٹوں اونیاں نوں دُکھ دیویں تہ اوہ اپنے گناہ توں مُڑ جان۔³⁶ اے ٹوں آسمان توں سَن لئیں تہ اپنے بندیاں یعنی اپنی اُمت بنی اسرائیل دا گناہ معاف کر دیویں تہ اونیاں ٹوں حیاتی گزارن دی چنگی راہ سیکھاویں تہ ایس دیس تہ جیڑا ٹوں اپنی قوم ٹوں میراث وچ دتا اے، مین برسا نوہیں۔³⁷ اے جدوں دیس نوں قحط یا ویا آ پھڑے یا پت یا آلی یا تڈی دل یا جھینگراں دے سببوں تباہی پھیل جاوے یا کوئی ویری اونیاں دے کسے شہر ٹوں گھیر لوے، کیو جئی وی بیماری یا آفت آجئے۔³⁸ اے جد تیری قوم اسرائیل وچوں کوئی اپنے دُکھ پیڑ دے سببوں ایس پیکل ول پتھ چُک کے دُعلتے فریاد کرے۔³⁹ اے ٹوں آسمان توں جہدے توں رہنا، سَن لئیں تہ کیوں جو ٹوں بندے دے دل نوں جاننا ایں ایس لئی اینج چریوں پئی ہر بندے ٹوں اودے کرماں دے مطابق بدل دیویں۔⁴⁰۔ تاں جوں جد اوہ ایس دیس وچ جو ٹوں ساڈے پتو

دادے ئوں دتا، جیوندے رن، تیرا ڈر منن۔⁴¹ اے اوہ پردیسی جیڑے تیری قوم بنی اسرائیل وچوں نیٹں پَر تیرے نان دا چرچا سُن کے کِسے دُور دے دیس وچوں اُون -⁴² کیوں جوں لوگ تیرے وڈیرے نانتے ڈاڈے پتھتے پھیلی ہوئی بانہ بارے سُنن گتے جد اوہ اُوعے ایس پکل وُل رُخ کرکے دُعا کرے⁴³۔ تد ئوں اپنی آسمانی گھر وچوں سُن لئیتے جو کُجھ وی اوہ پردیسی تیتھوں چاہوے، اودی مُراد پُوری کریں تان جو دھرتی دیاں کُل قوماں تیرے نان نوں جانن تیرے اپنی اُمت اسرائیل وانگ تیرا ڈر منن جان لین پئی ایہ گھر جیڑا میں بنایا اے تیرے نان نال جُڑیا ہوا اے۔⁴⁴ اے جد تیرے لوک اپنے ویریاں دے خلاف لڑ لٹ جتھ ئوں اونیاں ئوں گھلیں، جانتے جد اوس شہر وُل جیڑا ئوں چُنیالے اوس گھر وُل جیڑا میں تیرے نان لٹ بنایا اے، مذ کرکے خُداوند توں منگن⁴⁵۔ تد ئوں آسمان توں اونیاں دی دُعلتے فریاد سُن لئیتے اونیاں دی حمایت کریں۔⁴⁶ اے جد او تیرا گُناہ کرن، کیوں جو کوئی اچیا بندہ نئیں جیڑا گُناہ نہ کردا ہوئے، اے ئوں اونیاں نال رنجھ ہو جاویں تے اونیاں ئوں دُشمن دے حوالہ کر دیویں تے اوہ اونیاں نوں بندھی بنا دُور یا نیڑے اپنے دیس وچ لے جاوے۔⁴⁷ اے جد اوس ملک وچ جتھ اونیاں ئوں بندی بناکے رکھیا ہوا اے، اونیاں دا مَن بدل جاوے اوہ اپنوں جتیاں ہویاں دے دیس وچ توبہ کرن تے تیرے لگے فریاد کرن تے آکھن پئی اسان پاپ کیتا اے، اسان بدی کیتی تے شرارت نال کَم لیا اے۔⁴⁸ تد جے اوہ اپنے ویریاں دے دیس وچ جنہاں اونیاں ئوں بندھی بنایا اے اپنے سارے دل تے اپنی ساری جان نال تیرے وُل پرتن تے اوس اوس دیس وُل جیڑا ئوں اونیاں دے پتو دادے ئوں دتا اے اوس شہر وُل جنہوں ئوں چُن لیا اے اوس گھر وُل جیڑا میں تیرے نان لئی بنایا اے، مذ کرکے تیرے توں دُعا کرن -⁴⁹ ئوں آسمان ئوں جیڑا تیرے آرام دی تھان اے، اونیاں دی دُعلتے فریاد سُن لئیتے اونیاں دی حمایت کریں۔⁵⁰ اے اپنے لوکاں ن ئوں جنہاں تیرا پاپ کیتا اے معاف کر دیویں تے اونیاں دیاں کُل خطاواں جیڑیاں اونیاں توں تیرے خلاف ہویاں، معاف کر دیویں تے اونیاں نوں ہرا دین والیاں ئوں اونیاں تے ترس کھان دی ترغیب دیویں۔⁵¹ کیوں جو اوہ تیرے لوک تیری میراث نیں جنہاں ئوں ئوں مصر وچ یعنی لوہے دی بھٹی وچوں کڈھ لیا یا -⁵² سو تیریاں آنکھیاں تیرے بندے دی فریاد تیری اُمت اسرائیل دی مِنت وُل لگیاں رن تان جو جد کدی اوہ تیرے کولوں فریاد کرن، ئوں اونیاں دی سُنیں۔⁵³ کیوں جو ئوں اونیاں نوں جگ دیاں کُل قوماں وچوں چُن لیا اے تان جو اوہ تیری میراث ہون چوب پئی اے قادر مطلق خُداوند ئوں اپنے بندے مُوسیٰ دی راہیں فرمایا اے جد ئوں ساڈے پتو دادے مصر وچ کڈھ لیا یا۔⁵⁴ اے جد سلیمان خُداوند کولوں اپہ کُل دُعاواں تے مَنان کر بیٹھلے اوہ خُداوند دے مذبح آگوں، جتھ اوہ اپنے تھتھ آسمان وُل پھیلانے گوڈیاں بھار سی، اُٹھ کھلوتا۔⁵⁵ اے کھلوکے اسرائیل دی ساری جماعت ئوں اُچی آواز وچ اپہ آکھ کے برکت دئی: ⁵⁶ اے خُدا دی حمد تے وڈیائی ہووے جنہیں اپنی اُمت اسرائیل ئوں امن تے آرام بخشیا اے جینج اوہ وعدہ کیتا سیتے کُل وعدے جیڑے اوہ اپنے بندے مُوسیٰ دی رائیں کیتے ستن سبھ دے سبھ پورے ہو گئے۔⁵⁷ خُداوند ساڈا خُدا ساڈے نال رہوے چوب اے اوہ ساڈے پتو دادے دے نال رہا۔ اوہ نہ کدی سانوں چھڈے، نہ اپنے توں پراں کرے۔⁵⁸ ساڈے دِلان نوں تیار کرے پئی اسی اودییاں کُل راباواں تے تریختے اُونیاں حُکماں، فرماناں تے آئیں نوں مننہ جیڑے اوہ ساڈے پتو دادے ئوں یتے ستن۔⁵⁹ کاش میریاں اے گلاں جیڑیاں میں خُداوند سامنہ اپنی فریاد وچ رکھیاں نیں، دین تے راتیں رب ساڈے خُداوند نیڑے رن تان جو اوہر دہاڑے لوڑ دے مطابق اپنے بندے اپنی اُمت اسرائیل دی حمایت کرے۔⁶⁰ تان جو جگ دیاں کُل قوماں جان لین پئی خُداوند ہی رب اے۔ اودے باج پور کوئی نیں۔⁶¹ پر اودے فرماناں دے مطابق جین تے اودے حُکم منن لئی تہاڈے دِل پکا سدا خُداوند ساڈے خُدا دے تابع رن چوب ایس ویلے نیں۔⁶² تد بادشاہ کُل بنی اسرائیل تے خُدا دے حضور قُربانیاں چڑھایاں -⁶³ اے سلیمان خُدا دے لگے سلامتی دیاں قُربانیاں چڑھائیاں۔ جنہاں وچ بائی ہزار ڈھگتے اک لکھ وی ہزار بھیڈاں بکریاں ستن۔ اینج بادشاہ کُل اسرائیلیاں تے رب دے گھر دی مخصوصیت کیتی۔⁶⁴ اوسے دین بادشاہ خُدا دے گھر دے اگلے پاسے دے وچکارے حصے دی تقدیس کیتی تے اوتھ سوختنی قُربانیاں، آن دی قُربانیاں تے سلامتی دے زیبحاں دی چربی دیاں قُربانیاں چڑھائیاں کیوں جو خُداوند دے لگے پتل دا مذبح ایڈھا یکا سی پئی اودے سوختنی قُربانیاں، آن دیاں قُربانیاں تے سلامتی دیاں قُربانیاں دی چربی چڑھان جوگی تھان کوئی نئیں سی۔⁶⁵ ایس طرح سلیمان تے اودے نال کُل بنی اسرائیل تے جیڑے حماں دے ہوئے توں لے کے مصر دی وادی تک لوکاں دے اک وڈے اکٹھ دی ضُورت وچ ستن، اوس ویلے اونیاں عید منائی۔ اونیاں اپہ عید خُداوند لگے ست ین تیکے ست ین پور یعنی کُل چوداں دین منائی۔⁶⁶ اے اگلے دین اوہ لوکاں نوں ودیاں کر دتا - اونیاں بادشاہ ئوں مبارک دیتی تے اوہ اوس ساری نیکی لئی جیڑی خُداوند نے اپنے بندے اپنی اُمت اسرائیل تے کیتی، اپنے دِلان وچ بڑے خوش باش تے شاد ہوکے اپنے گھراں ئوں تَر گئے۔

^۱ اے جد سلیمان نے خُدا دا گھرتے شاہی محل بنا لیا اے سارا کُجھ جو کرنا ضروری سی، کر لیا۔^۲ اے خُداوند اوہ دُجی وار وکھالی 9 دتا چوہاں اوہ اوہنوں چِبعون وچ وکھالی دتا سی۔^۳ اے خُداوند اوہنوں آکھیا: تُوں میرے لگے جیہڑی دُعلتے فریاد کیتی اے اوہ میں سُن لئی اے میں تیرے بنلہوے گھر نوں پاک کیتا اے ناں جو میرا ناں اوہدے وچ سدا روے۔ میریاں آنکھیاں میرا دِل سدا اوتھ لگا رہے گا۔^۴ اے ری تیری گل ، جے تُوں سچے دلتے راستی نال میرے حضور تیریں جویں تیرا پتو داود تیر دا سیتے اوہ سپہ کریں جیدا میں حُکم دیاں تے میرے فرماناں قانوناں تے عمل کریں^۵ اے میں تیرا شاہی تخت اسرائیل لے سدا قائم رکھاں گا جیہاں میں تیرے پتو داود نال وعدہ کیتا سی اے آکھیا پئی تیرے تیرے تختے پہن لئی بندے دا کھاٹا نہوے گا۔^۶ پَر جے تُوں یان تہاڈی آل میرے تون من موڑ لوو تے میرے یقہوے فرماناں تے آئین عمل نہ کرو تہوہر معبودان دی عبادتے اونان لگے سجدے پین لگ پوو^۷ اے میں اسرائیل نوں اوس دیس وچوں جیہڑا میں اونان تُوں دتا اے، کڈھ دیاں گلتے ایس گھر تُوں جیہڑا میں اپن لئی پاک کیتا اے آکھاں تون دُور کر دیاں گا۔ فیر اسرائیل تمام قومان وچ اِک مثالے مخول بن کے رہ جلتے گا۔^۸ اے پاوہیں پنے ایہ گھر ودھیا وکھالی دیندا اے پَر بعد وچ جیہڑا اوہدے کولوں لنگے گا حیران ہووے گلتے بندے آکھ گاپٹی خُدانے ایس دیس تے ایس گھر دے نال اجیہا ورتاوی کیوں کیتا؟^۹ تہ لوک کہن گے کیوں جو اونان خُداوند اپن رب نوں ، جیہڑا اونان دے پتو دادے نوں مُصرون کڈھ لیا اے، جھڈ دتا اے اے دُجے معبودان نوں من لیتے اونان لگے سجدتے اونان بندگی کرن لگے۔ ایس لے خُداوند اونان تے ایہ ساری مصیبت گھلی ایہ۔^{۱۰} اے ویاں وریاں بعد جنہاں دے وچ سلیمان ایہ دو عمارتاں یعنی خُداوند دا گھرتے شاہی محل بنا لیا^{۱۱} اے اوہ گلیل دے ویہ قصہ صُور دے بادشاہ حیرام نوں دے پتے کیوں جو حیرام مِخاونوں دیودارتے صنوبر دی لکڑتے سونا جنہاں دی اونان فرمائیش کیتی سی، آپڑیا سی۔^{۱۲} پَر جدجیرام صُور تون اونان قصبیاں نوں جیہڑے سلیمانے اوہنوں پتے سُن ، ویکھن گیتے اوہ اوہنوں پسند نہ لے۔^{۱۳} سو اوہ اوہنوں بُوچھیا پئی، میرے ویر ایہ کیہو جے قصہ نیں جیہڑے تُوں مینوں پتے نیں؟ اے اوہ اونان دے ناں کُبول دا دیس رکھیا تے آج تک اونان دا اوہو ناں ایں۔^{۱۴} اے حیرام بادشاہ لئی اِک سو ویہ قنطار سونا کھلیا۔^{۱۵} اے سلیمانے رب دا گھر ، اپنا محل ، قلو (سہارا دین والیاں کنڈاں)، یروشلم دی کنڈتے حُصور ، مچدوتے جزر نوں بنان لئی جیہڑے بیگاری بھرتی کیتے سُن اونان دی تفصیل ایہ وے۔^{۱۶} (مصر دے بادشاہ فرعون جزرتے حملہ کرکے قبضہ چلے لیا تے اوہنوں ساڑ دتا ۔ اوہنوں ایہدے کنعانی وسنیکاں نوں مار مُکایا تے فیر اوہنوں داچ وچ اپنی اوس دھئی نوں جیہڑی سلیمان دی بیوی سی ، دے دتا۔^{۱۷} اے سلیمانے جزر نوں فیر تون بنایا سی اے اوہ پتھلے بیت حورون ،^{۱۸} بعلا تے بیابان دے علاقے وچ تمر جیہ شہر بنولے۔^{۱۹} اے نلکے اوہ ذخیرہ کرن لئی کُل شہر، اپن رتھانے گھوڑیاں لئی قصبے یروشلم وچ ، لُبنان وچ تے کُل علاقے وچ جدے اوہ راج کردا سی جو کُجھ وی بنوانا چاہا، بنوا لیا۔^{۲۰} کُل لوک جیہڑے اموریاں ، جِٹیاں ، فرزیاں ، جُوڈا تے بیوسیاں (ایہ قومان اسرائیلی نہیں سَن) وچوں باقی رہ گئے سَن۔^{۲۱} یعنی اونان دی بجی ہوئی اولاد جنہاں نوں اسرائیلی نیست تے نابود نہ کرسکے ، اونان نوں سلیمانے غلام بناکے ، وگاریاں چہ دھک نال بھرتی کیتا چوہاں آج تک اے۔^{۲۲} پَر سلیمانے کسے اسرائیلی نوں غلام نہ بنایا۔ سگھوں اوہ اوہدے فوجی سپاہی، سرکاری نوکر، اوہدے امیر، فوجی سردار تے اوہدے رتھانے رتھانان دے سردار سَن۔^{۲۳} اوہ سلیمان دے مُنصوبیاں تے کم کرن ولکے اوہدے دار وی سَن۔ پانچ سو پنجاہ اجے عہدے دار سَن جیہڑے کم کرن ولکے سیوکاں تے راکھ سَن۔^{۲۴} اے جد فرعون دی دھئی داود دے شہر وچوں اوس محل وچ جیہڑا سلیمانے اوہدے لئی بنایا سی، آئی تے اوہدے بعد اوہ محل نوں سہارا دین ولکے بنیرے بنلے۔^{۲۵} پیکل بنان دا کم مُک جان دے بعد سلیمان وڑے وچ تین وری اوس مذبح تے جیہڑا اوہ خُداوند لئی بنایا سی، سوختی فُربانیاں تے سلامتی دیاں فُربانیاں چڑھاندا سی تے اونان دے نال خُداوند دے سامنے بخور پخاندا سی۔^{۲۶} اے سلیمانے عصیوں جابر وچ جیہڑا ادم وچ فلزم دے سمندر دے کنڈے ایلوت دے نیڑے وے ، جہازاں بیڑا تیار کیتا۔^{۲۷} اے حیرام نے اپن کلمہ گھلے جنہاں وچ مَلّاح وی سَن جیہڑے سمندر نوں جان دے سَن تاں جو اوہ سلیمان دے کامیاں دے نال بحری بیڑے وچ سیوا کرن۔^{۲۸} اے اوہ بحری سفر تے اوفیر گئے اوتھوں سلیمان بادشاہ لئی چار سو ویہ قنطاراں سونالے لے۔

۱۰- جد سبا دی رانی نے سلیمان دی مشہوری سُنی تے خُداوند دے ناس تے خُداوند دے نال دے نال اودے تعلق بارے سُنیلے اوہ
 اوکھیاں بُجھا رتاں پلک اوہناں آزماں آئی۔ ۲- اوہ اِک وڈے ٹولہ سَنے یروشلم آہڑی۔ اودے اُونٹھ مسالیاں، واوا، چوکھ سونے مہنگ
 مہنگ نگاں نال لدے پوئے سَن۔ اوہ سلیمان کول اپڑی تے اوہناں ساریاں گلاں بارے جیڑیاں اودے دِل وچ سَن، اودے نال گل بات کیتی۔ ۳-
 سلیمان نے اودیاں ساریاں بُجھارتاں بُجھ لیاں کیوں جو بادشاہ لئی اوہناں نوں بُجھنا اُکا مُشکل نئیں سی۔ ۴- جد سبا دی رانی نے
 سلیمان دی ساری حکمت تے اودے محل نوں جیڑا اوہ بنایا سی، ۵- تے اودے میزے خُوراک نوں، اودے نوکراں دے پَن اُنھن ٹھنگ،
 سیوا وچ حاضر رہن والیاں دیاں وردیاں، اودے ساقباں نوں تے اوہناں سوختیاں قُربانیاں نوں جیڑیاں اوہ خُداوند دی پِکل وچ
 چڑیاں، ویکھلے اوہ بکّی بکّی رہ گئی۔ ۶- تہ اوہ بادشاہ نوں آکھیا پئی تے وڈے کما تے تیری حکمت بارے جیڑی دس مینوں اپنے دس وچ
 پئی سی اوہ سچی نکلی اے۔ ۷- پَر مینوں ایناں گلاں تے اودے تک پک نہوہا جد تک میں لکے آپ سب کُجھ اپنیاں اکھاں نال ویکھ نہ لیا تے
 سچ مچ مینوں تے ایناں گلاں دا آدھ وی دسیا نئیں سی گیا۔ کیوں جو تیرے حکمت تے تیرے مال و اسباب دی فر اوانی اوس خُبر توں
 جیڑی میرے کئی پئی اودے توں کدھرے وڈھ کے اے۔ ۸- تیرے لوک کڈھ کرماں ولہ نئیں تے تیرے اِلکار کڈھ بختاں ولہ نئیں۔ جیڑے
 سدا تیرے لگے کھلو تے روندے نئیں تیری کولوسیاں نال گلاں سَن دے! ۹- خُداوند تیر رُب دی حمد تے وڈائی پوے جنہیں تیتھوں خُوش
 ہوک تینوں اِسرائیل دے تخت تے پایا اے تے اِسرائیل نال اپنے آزال دے پیار دے سببوں اوہ نیاں قائم رکھن لئی تینوں بادشاہ بنایا اے۔
 ۱۰- تے اوہ بادشاہ نوں اِک سو وہ قنطاراں سونا، چوکھ مَسَلتے مہنگ مہنگ تگ دے۔ اپنے چوکھ مَسَلہ فیر کدی نہ لے جنہیں سبا دی رانی
 نے سلیمان بادشاہ نوں دتے۔ ۱۱- حیرام دے سمندری جہاز اوفیروں سونہ لیلے اوتھوں اوہ صندل دی لکڑی تے مہنگ مہنگ تگ وی لیلے۔
 ۱۲- تے بادشاہ صندل دی اوس لکڑی نوں خُدادی گھر لئی اپنے محل دے تھما تے موسیقاراں لئی بیتار تے برطان بنان لئی ورتیا۔
 تے اوس دیہاڑے پچھوں صندل دی اپنی لکڑی فیر کدی نہ لائی گئی تے نہ ویکھالی دتی۔ ۱۳- تے سلیمان بادشاہ سبا دی رانی اوہ سب
 کُجھ دتا جیڑا اوہ چاہتے منگیلے اپے اودے علاوہ سی جیڑا اوہ اپنی شاہانہ فیاضی نال اوہنوں دتا سی۔ فیر اوہ اپنے نوکراں چاکراں دے
 نال اپنے دس پَر ت گئی۔ ۱۴- جیڑا سونا سلیمان نوں پَر وڑے ملدا سی اوہا بہار چھ سو چھاپٹھ قنطاراں سی۔ ۱۵- پَر اودے چ اوہ
 سونا نئیں سی جیڑا اوہ سوداگراں تے بیو پاریاں کولوں جُنگی دے طور تے عرب دے کُل بادشاہاں تے دس دے صوبہ داراں کولوں ملے
 دے طور تے وصول ہوندا سی۔ ۱۶- تے سلیمان بادشاہ سونا گھڑ دو سو وڈیاں ڈھالاں بنایاں تے ہر ڈھال وچ چھ سو مَنقالاں سونا لگا۔
 ۱۷- تے اوہ گھڑے پوے سونہ دیاں تِن سو نکیاں ڈھالاں وی بنایاں تے ہر ڈھال وچ ڈیڑھ سیر سونا لگاتے بادشاہ اوہناں نوں بُنان دے
 جنگل ولہ محل وچ دھریا۔ ۱۸- فیر بادشاہ ہاتھی دند دا اِک وڈا تخت بنایا جدے وچ پاس دے سونہ نال پچکاری کیتا ہوا سی۔ ۱۹- تے
 اوس تخت دیاں چھ پوڑیاں سَن تے اودے پچھلا حصہ اُتوں گول سیتے بہن والی تھان دے دونواں پاسے تھیاں دِیاں ٹیکاں سَن تے ہر ٹیک
 دے کول اِک شیر کھلوتا سی۔ ۲۰- تے پوڑیاں دے آس پاس باراں شیر سَن یعنی چھ اِک پاسے چھ دُجے پاسے۔ کسبور بادشاہی وچ اپنے
 وانگ کُجھ وی نئیں بنایا گیا سی تے سلیمان بادشاہ دے سارے پیلے جام سونہ دے سَن۔ چاندی دا کُجھ وی نئیں سی کیوں جو
 سلیمان دے دیہاڑیاں وچ اودی کوئی قدر نئیں سی۔ ۲۱- تے بادشاہ دے کول سمندر وچ حیرام دے جہازاں دے علاوہ بیویاری جہازاں اِک
 بحری بیڑا وی سی، جیڑا پَر تِجے وڑے سونا، چاندی، ہاتھی دند، بندرے مور لکے واپس آوندا سی۔ ۲۲- سلیمان بادشاہ نوں دولت تے
 حکمت دے لحاظ دُنیا دے کُل بادشاہاں تے فوقیت ملی ہوئی سی۔ ۲۳- تے کُل دُنیا اودے حضور وچ آ کھلون دی تمنا رکھدی سی تاں جو
 اوس حکمت نوں جیڑی خُدا نے اودے دِل چ پائی سی، سَن۔ ۲۴- لوک وڑے دے وڑے آوندے رندے سَن تے جیڑا آوندا کوئی نہ کوئی نذر
 یعنی چاندی تے سونہ دیاں شیواں، لباس، تھیاں، مَسَلہ، گھوڑے خچر نال لکے آوندا۔ ۲۵- سلیمان نے رتھ تے گھوڑے آکٹھ کیتے۔ اودے
 کول اِک ہزار چار سو رتھ بار ہزار گھوڑے سَن جیڑے اوہ رتھاں دے شہراں تے یروشلم وچ اپنے کول رکھ۔ ۲۶- تے بادشاہ چاندی نوں
 یروشلم وچ اپنا عام کر دتا چوبیس پتھر تے کند نوں ایس وادھ نال چوبیس پہاڑ دے گھیر وچ گولر دے درخت۔ ۲۷- سلیمان دے گھوڑے
 مصر تے قوعوں منگلے جانے سَن۔ شاہی سوداگر اوہناں نوں قوعیوں خریددے سَن۔ ۲۸- اوہ مصر وچ اِک رتھ چھ سو مَنقالاں تے اِک
 گھوڑا اِک سو پنجاہ مَنقالاں چاندی وچ خریدکے آوندے سَن۔ اوہ اوہناں نوں جیڑا تے آرامیاں دے کُل بادشاہاں نوں وی گھل دے ہوندے
 سَن۔

۱۔ سلیمان بادشاہ فرعون دی دہی دے علاوہ وی بڑیاں اوپر یاں زنانیاں یعنی موآیناں ، عمونناں ، ادموناں ، صیدانناہ جتناں نال پیار کرن لگ پیا۔^۲ ایہ اوہناں قومیاں دیاں ستن جنہاں بارے ربّ نے اسرائیل نوں آکھیا سی پئی ٹسین اوہناں نوں بیایا جے کیوں جو اوہ ٹہاڈے دلاں نوں پکا اپنے دیوتیاں ول پھیر دین گئیاں ۔ تاں وی سلیمان اوہناں ہی دے عشق دے گُن گان لگ پیا۔^۳ اوہدے گھر وچّ ست سو بیویاں ستن جیہڑیاں شاہی ٹہراں توں ستنے تَن سو گولیاں ستنے اوہدیاں بیویاں نے اپنے کراہے پا دتا۔^۴ کیوں جو جد سلیمان بڈھا ہو گیتے اوہدیاں بیویاں نے اوہدے دِل نوں اوپرے دیوتاں ول پھیر دیتے اوہدا دِل ربّ پورا وفادار نہ رہیا جویں اوہدے پتو داود دا رہیا سی۔^۵ کیوں جو اوہ صیدانیاں دی دیوی عستاراتہ عمونیاں دے بوہت مگروہ دیوتا مولک دے پچھ چلن لگ پیا۔^۶ سو سلیمان نے ربّ دی نظر وچّ بدی کیتی۔ اپنے سچے دِلوں ربّ دی پیروی نہ کیتی چنچ اوہدے پتو داود نے کیتی سی۔^۷ سلیمان نے یروشلم دے چڑھ دی لامہ پہاڑیہ موآب دے بوہت ہی نفرت جوگ دیوتا، کموس لئیہ عمونیاں دے ڈاھڈے نفرت جوگ مولک لئی اک اُچا تھان بنایا۔^۸ اتے اینج ہی اپنے اپنیاں کُل زنانیاں لئی کیتا جیہڑیاں اپنے دیوتیاں دے حضور بخور پخاندیاں ستنے قُربانیاں چڑھاندیاں ستن۔^۹ اتے خُداوند سلیمان توں رُس پکایوں جو اوہدا دِل خُداوند اسرائیل دے ربّ توں جیہڑا دو وار اوہنوں وکھالی دتا سی ، پھر گیا سی۔^{۱۰} بہاویں اپنے سلیمان نوں دُجے دیوتیاں دی پیروی توں دُکھاویا سی پر سلیمان نے خُداوند دے حُکم نوں نہ منیا۔^{۱۱} ایس لئی خُداوند نے سلیمان نوں آکھیا پئی کیوں جو تیرا سبھا اجیا اے تون میرے عہدے میرے آئین نوں جنہاں دا میں تینوں حُکم کیتا سی، نئیں منیا، ایس لئی میں ایس بادشاہی نوں پکا تیرے توں کھوک تیرے پٹھلیاں وچوں اک نوں دے دیاں گا۔^{۱۲} تاویں تیرے پتو داود لئی تیرے جیوندے جی اینج نہ کراں گا سگھوں جد بادشاہی تیرے پُتر دے تھ وچّ ہووے گی تد اوہنوں کھواں گا۔^{۱۳} تاویں میں اوہدے کولوں کُل بادشاہی نہ کھوواں گا سگھوں اپنے بندے داود دے لئیہ یروشلم دے لئی جنہوں میں جُنیا اے، اپنے بس اک قبیلہ راج کرن دیاں گا۔^{۱۴} فیر خُداوند ہدّادومی نوں جیہڑا ادم دے شاہی ٹہر وچوں سی ، سلیمان دا ویری بنا کے کھلاریا۔^{۱۵} ایڈوں پیلان جدوں داود دے ادم نال جنگ وڈی ہوئی سی تے فوج دے آگے ، یوآب نے جیہڑا مُردے دین گیا سی، ادم دے کُل بندیاں نوں مار مُکایا۔^{۱۶} یوآب نے کُل اسرائیلی چھ مہینے تیک اوتھ رہے ایتھوں تک پئی اوہناں ادم دے سارے بندیاں نوں مار مُکایا۔^{۱۷} پر دے جیہڑا اوس بس مُنڈا جیہا سی، کُجھ ادمی کامیاں دے نال جیہڑا اوہدے پتو دے کلمہ ستن، مصر ول بھج گیا۔^{۱۸} اوہ میدیانوں روانہ ہوئے فاران ول گئے فیر فرعونیاں نوں اپنے نال لے کے مصر دے بادشاہ ، فرعون کول تَر گئے جنہدے نوں اک مکان تے بھنویں دیتی اوہنوں سامان اُپڑایا۔^{۱۹} اتے فرعون ہدّ توں اپنا خوش ہوا پئی اپنے اپنی بیوی رانی تخفیس دی بہن اوہدے نال بیاہ دتی۔^{۲۰} اتے تخفیس دی بہن توں اوہدا پُتر جُنبوت جمیا جدی شاہی محل وچّ تخفیس نے پالنا کیتی۔ اوہ اوتھ فرعون دے اپنے بالان نال رہا۔^{۲۱} اتے ہدّ نے جدوں اوہ مصر وچّ سی، سنیا پئی داود اپنے پتو دادے نال سو گیا اے فوج دا آگے یوآب وی مَر گیا اے اپنے فرعون نوں آکھیا کہ مینوں اجازت دے پئی میں اپنے دیس نوں تَر جاواں۔^{۲۲} فرعون نے پُچھیا پئی ایتھ تینوں کاہی تھوڑی تھوڑی اے پئی تون اپنے دیس نوں واپس جانا چاہا ایں؟ ہدّ نے آکھیا پئی کسی چیز دی نئیں۔ تاویں تون مینوں کس طرح سہی، جانے دے!۔^{۲۳} ربّ نے اِلید دے پُتر رزون نوں سلیمان دی مخالفت وچّ کھلار دتا جیہڑا اپنے مالک ، ہدّ عزّر ، ضوہا دے بادشاہ دے کولوں بھج آیا سی۔^{۲۴} اتے جدوں داود نے ضوہا دیاں فوجاں نوں مار مُکایا تے اُنوے کُجھ ایندیاں تون اپنے دولہ جمع کر لیتے باغیاں دے تھوڑا آگے بن بیٹھاتے اوہ باغی دمشق چلے گئے اوتھ بس گئے اپنا راج اوتھ قائم کیتا۔^{۲۵} جد تک سلیمان جیوندہ رہا، رزون ، اسرائیل دا ویری ہی بنا یا پیرا۔^{۲۶} اتے بیاط دے پُتر یربعام نے وی بادشاہ دے خُلاف بغاوت کر دتی۔ اوہ سلیمان دے کامیاں وچوں اک سی جیہڑا صریدہ دا افرائیمی سی۔ اوہدی ماں دا ناں ضروع سی جیہڑی رنڈی سی۔^{۲۷} بادشاہ دے خلاف اوہدی بغاوت دا حال اینج وے: سلیمان نے مَلّو دا قلعہ (کوٹ) اُسارایا اپنے پتو دے شہر دی ولگن دے مورے بھرے۔^{۲۸} یربعام بڑا پجدا سی ۔ جد سلیمان بادشاہ نے ویکھیا پئی اوس جسنے اپنا کم چنگی طرح نبیڑا اے اتے اپنے اپنے یوشف دے تیر دے مزدوراں دا مُختار بنا دتا۔^{۲۹} اویس ولے جدوں یربعام ، یروشلموں باہر جا رہا سی تے راہ وچّ اوہنوں ستیلا دا نبی اُخیا، ٹکریا جے نوپں جادر لئی ہوئی سی۔ اوہ باہر میدان وچّ دونوں اکلے ستن۔^{۳۰} اخیام نے اوس نوپں جادر نوں جیہڑی اپنے لئی ہوئی سی، ہتھ وچّ بھڑ لیتے اوہدے بارے تھوڑے کر یتے۔^{۳۱} فیر اپنے یربعام نوں آکھیا پئی دس تھوڑے اپنے لئی رکھ لے کیوں جو خُداوند اسرائیل دا ربّ اینج فرماندا اے: ویکھ میں سلیمان دی بادشاہی لے کے اوہدے تھوڑے کرن والا ہاں۔^{۳۲} پر اپنے بندے داود نے یروشلم شہر دے لئی جنہاں نوں میں اسرائیل دے کُل قبیلیاں وچوں چُن لیا اے ، اوہدے کول بس اک قبیلہ روئے گا۔^{۳۳} میں اینج ایس لئی کراں گا کیوں جو اوہناں مینوں چھڈ دتا اے صیدانیاں دی دیوی عستارات ، موآیناں دے دیوتا، کموس تے عمونیاں دے دیوتا ، مولک نوں پُوجیا اے۔ اوہ نہتے میریاں راہوا تے چلے نہ اوہ جیہڑا میری نظر وچّ چنگا اے نہ میرے آئینے قانوناں نوں منیا جویں سلیمان دا پتو داود من دا سی۔^{۳۴} پر میں سلیمان دے تھوڑے ساری بادشاہی نہ لواں گا سگھوں اوہنوں اپنے جُنبوت سبک داود دے پاروں جنہں میرے حُکماں تے آئینے عمل کیتا، ساری حیاتی تیک حاکم بنائی رکھاں گا۔^{۳۵} میں داود دے پُتر دے تھوڑے بادشاہی لے لواں گا تے دس قبیلے تینوں دے دیواں گا۔^{۳۶} میں داود دے پُتر سلیمان نوں صرف اک قبیلہ دیواں گا تاں جو میرے بندے داود دا دیوا میرے لگے یروشلم وچّ یعنی اوس شہر وچّ جنہوں میں اپنا ناں رکھن لئی جُنیا، سدا تیک تہلا روئے۔^{۳۷} تے ری گل تیری تے میں تینوں لے لواں گا تے تون جویں تیرا دِل چاہے گا ، ساریاں راج کریں گا تے اسرائیل تے بادشاہ ہویں گا۔^{۳۸} تے جے تون اوہو کریں جدا میں تینوں حُکم دیاں تے میرے راہوا تے چلیں تے میرے بندے داود وانگ میرے آئینے حُکماں نوں من دے تھوڑے اوہو کریں جیہڑا میری نظر وچّ بھلا اے تے میں تیرے نال رواں گا تے تیرے لئی اک پکا شاہی ٹہر قائم کراں گا جویں میں داود لئی کیتا تے اسرائیل نوں تیرے حوالہ کر دیاں گا۔^{۳۹} تے میں داود دی پیڑی نوں اپنے سببوں ڈکھ ضرور دیاں گا پر سدا تیک نئیں۔^{۴۰} سلیمان نے یربعام نوں مارن دا چارہ کیتا پر یربعام مصر نوں سبب کول نس گیا جیہڑا اوہدا بادشاہ سی۔ سلیمان دے مرن تیک اوتھ ہی رہا۔^{۴۱} تے کی سلیمان دی حُکومت دے دُجے واقعے یعنی سارا کُجھ جو اپنے کیتا اوتے اوہدیاں سیانیاں گلاں سلیمان دی تاریخ وچّ نئیں

لکھیاں ہویاں؟ ۴۲⁴²۔ سلیمانؑ یروشلم وچ کُل اسرائیلے چالی وڑے راج کیتا۔ ۴۳⁴³۔ فیر اوہ اپنے پٹو دادے نال سو گیلے اپنے پٹو داود دے شہر وچ دفنایا گیا۔ اوہ پتر رُبعام اوہدی تھان بادشاہ ہوا۔

^۱۔ رُبعام سکیم ول ٹر گیا کیوں جو کُل اسرائیلی اونوں بادشاہ بنان لئی اوتھ آہڑے بوئے سن۔^۲۔ جد نیاطتہ پُتر بُرعامنے ایہ سُنیا(اوہ اجہ تیک مصر وچ سی جتھ اوہ سلیمان توں پناہ لین لئی نس گیا سی)۔ اوہ مصر واپس آیا۔^۳۔ سواونانے بُرعام نوں سدیلے اوہ اسرائیل دی ساری جماعت دے نال رُبعام کول گفے اونوں آکھیا پئی^۴۔ تیرے پٹونے ساڈے بھارا جولا دھر دتا سی۔ پرہن ٹوں اوس ڈاڈی سیوا دے بھارتہ بھارا جولا جیڑا اوہ ساڈے لے دھریا بویا سی، بولا کردے اسیں تیری سیوا کراں گے۔^۵۔ رُبعامنے آکھیا پئی ٹسی ٹر جاوے ترے دیہاڑیاں بعد ٹسی فیر میرے کول آیا ہے۔ سو لوکی ٹر گئے۔^۶۔ فیر رُبعام بادشاہنے اونیاں وڈیریاں نال جیڑے اوہ پٹو سلیمان دی حیاتی وچ اوہدی سیوا وچ کھلوتہ رہندے سن، صلاح کیتی۔ اونیاں ٹوں پوچھیا پئی اونیاں لوکاں نوں جواب دین لئی ٹسیں مینوں کی صلاح دیندے اوہ؟^۷۔ اونانے آکھیا پئی جے آج دے دیہاڑے توں قوم دے سیواک وانگ اونیاں نال سبھا کریں گاتے اونیاں نوں نرمی نال جواب دیویں گاتو اوہ سدا لئی تیرے گولہ بن جان گے۔^۸۔ پر رُبعامنے اونیاں وڈیریاں دے مشورے نوں نہ منیا۔ اونیاں جوان مرداں نال صلاح کیتی جیڑے اوہ نال حصہ پلے سن۔ تہن اوہدے کلمہ سن۔^۹۔ اوہ اونیاں نوں پوچھیا پئی تہاڈی کی صلاح اے؟ اسیں ایناں لوکاں نوں کی جواب دئیے جیڑا ایہ آکھدے نیں اوہ جولا جیڑا تیرے پٹونے ساڈے دھریا، بولا کردے۔^{۱۰}۔ اونیاں جوانانے جیڑے اوہدے نال حصہ پلے سن اونوں آکھیا پئی ایناں لوکاں نوں چنباں تینوں آکھیا اے پئی تیرے پٹونے ساڈے بھارا جولا (پنجالی) تھریا پر ٹوں ساڈا جولا (پنجالی) بولا کر دے، ایہ دس پئی میری چچی میرے پٹو دے لک توں وی موٹی اے۔^{۱۱}۔ میرے پٹونے تہاڈے لے بھارا جولا تھریا پر میں اونوں پور بھارا کر دیاں گا۔ میرے پٹونے تہانوں کوڑیاں دی سزا دتی پر میں تہانوں بچھو لڑاں دی سزا دیاں گا۔^{۱۲}۔ تین دن بعد بُرعامنے باقی سارے لوک مڑکے رُبعام کول لے جوین بادشاہنے فرمایا سی پئی تین دیہاڑیاں وچ میرے کول واپس آیا ہے۔^{۱۳}۔ بادشاہنے لوکاں نوں ڈاڈا جواب دیتے جیڑی صلاح وڈیریاں دتی سی اوہ نہ منی۔^{۱۴}۔ اوہ جواناں دی صلاح من لئی۔ آکھیا پئی میرے پٹونے تہاڈا جولا بھارا کیتا، میں اونوں پور بھارا کراں گا۔ میرے پٹو تہانوں کوڑیاں دی سزا دتی، میں تہانوں بچھو لڑاں دی سزا دیاں گا۔^{۱۵}۔ اینج بادشاہنے لوکاں دی گل نہ سنی کیوں جے اے سب کجھ خُدا ولوں پوریا سی تاں جو اوہ اپنی گل جیڑی اوہ اخیاء ستلونی دے راہیں نیاط دے پُتر بُرعام نوں آکھی سی، پوری کرے۔^{۱۶}۔ جد کُل اسرائیلنے ویکھیا پئی بادشاہنے اونیاں دی نہ سنی۔ اونیاں بادشاہ نوں آکھیا پئی: داود وچ ساڈا کی حصہ اے پئی دے پُتر وچ کی حصہ اے؟ اے اسرائیل! اینیاں جھگیاں نوں ٹر جاوے اے داود ٹوں اپنا گھر سانہ! سو اسرائیلی گھرو گھری ٹر گئے۔^{۱۷}۔ پر یہوداہ دے قصبیاں وچ رہن ولے اسرائیلیانے رُبعام فیر وی راج کردا رہا۔^{۱۸}۔ فیر رُبعام بادشاہنے ادورام نوں گھلیا جیڑا وگاریاں دا آکو سی پر کُل اسرائیلنے اونوں سنگسار کرکے جانوں مار دتے رُبعام بادشاہ چھیتی چھیتی اپنے رتھتہ چڑھ گیلے بیج بجاکے یروشلم ول نس گیا۔^{۱۹}۔ سو اسرائیل، داود دے ٹبر توں باغی ہو گیلے آج تک اے۔^{۲۰}۔ جد اسرائیلنے سُنیا پئی بُرعام مڑ آیا اے اونوں آکھیا وچ سدیلے کُل اسرائیل دا بادشاہ بنایا۔ بس یہوداہ دا قبیلہ داود دے ٹبر دا وفادار رہا۔^{۲۱}۔ جدوں رُبعام یروشلم آہڑیلے اوہ یہوداہ دے کُل تیرے یمن دے قبیلے دے اک لکھ آسی ہزار جنگی مرد اکٹھے کیتے تاں جو اسرائیل دے ٹبر نال جنگ کرکے سلیمان دے پُتر رُبعام لئی بادشاہی فیر لے لئی جاوے۔^{۲۲}۔ پُتر خُدا دے بندے سمعیاء کول ایہ سُنیا آیا۔^{۲۳}۔ پئی یہوداہ دے بادشاہ سلیمان دے پُتر رُبعام نوں یہوداہ نیمن دے کُل ٹبر نوں دے لوکاں نوں یہ آکھ پئی۔^{۲۴}۔ خُداوند اینج فرماندا اے پئی اپنے اسرائیلی بھراواں نال لڑن لئی لشکر نہ بناو سوگھوں تہاڈے وچوں پر کوئی گھروگری ٹر جاوے کیوں جو ایہ میرا بندوبست اے۔ جوین خُدا دے حکم دتا سی اونیاں خُدا دا حکم من لیتے گھروگری ٹر گئے۔^{۲۵}۔ فیر بُرعامنے افرائیم دے پہاڑی علاقہ وچ سکیم نوں قلعہ بند کیتے اوتھ رہن لگاتے اوتھوں باہر جاکے اوہ فنوایل نوں اوساریا۔^{۲۶}۔ بُرعامنے اپنے دل وچ آکھیا پئی اینج لگدا اے بادشاہی فیر داود دے ٹبر کول ٹر جئے گی۔^{۲۷}۔ جے اے لوکی یروشلم وچ خُدا دے گھر وچ قربانی چڑھاں جان کرن گتے اونیاں دے دل فیر اپنے مالک رُبعام ول، یہوداہ دے بادشاہ دا حکم من لئی تیا رہو جان گے۔ اوہ مینوں قتل کردین گتے رُبعام بادشاہ ول ٹر جان گے۔^{۲۸}۔ ایس لئی بادشاہنے صلاح لین دے بعد سوہ دے وجھہ بنفٹے لوکاں نوں آکھیا پئی تہاڈے لئی یروشلم جانا اوکھا اے۔ اے اسرائیل، تیرے دیوتہ جیڑے تینوں مصر وچ کڈھ لے اے ہو ہی نیں۔^{۲۹}۔ اے اک نوں اونوں بیت ایل وچ گڈیا تے دے نوں دان وچ۔^{۳۰}۔ ایہ گل گناہ دا سبب بن گئی کیوں جو ایس وجھہ نوں پُوجن لئی دان جیہی دُور دُراڈی تھاتے وی جان لگ پئے جتھ اوہ بُت گڈیا گیا سی۔^{۳۱}۔ بُرعامنے اچے تہاواں تے مندر اُسارے جیڑے لوک لاوی دے نسل وچوں نیں سن اونیاں وچوں کاہن بھرتی کیتی۔^{۳۲}۔ اوہ اٹھویں مہینہ دی پندرہ تاریخ نوں اک عید شروع کر دتی جنج دی عید یہوداہ وچ منائی جاندی سی۔ مذہب جیڑاں اوہ بیت ایل وچ اُساریا سی، دونواں بچھڑیاں لئی جیڑے اوہ بنکے سن، قُربانیاں چڑھایاں تے بیت ایل وچ اُچیاں تہاواں لئی جیڑیاں اوہ بنایاں سن کاہن بھرتی کیتے۔^{۳۳}۔ اٹھویں مہینہ دے پندرہویں دیہاڑے جیڑا مہینہ اوہ آپ معین کیتا سی اوہ بیت ایل دے مذہب لے جیڑا اوہ بنایا سی چڑھیا۔ اوہ اسرائیلیاں لئی عید مَتھ دیتی۔ بخور پخان لئی مذہب دے کول چلا گیا۔

^۱۔ جد برہنام بخور پخان لئی مذبح کول کھلوتا سی۔ خُدا دے حُکم نال اِک رِبّ دا بندہ یہوداہ توں بیت ایل آیا۔^۲ اے اوہ خُدا دے حُکم نال مذبح دے خلاف چلک کے آکھن لگا: اے مذبحیا، اے مذبحیا! خُداوند اینج فرماندا اے پئی داود دے تیر وچ یوسیاہ نال دا اِک مُنڈا جمے گا۔ اوہ تیرے، اُچیاں تھواں دے کاہناں دی قُربانی چڑھلے گا جیڑے ایس ویلے بخور پخا رہے تیرے تیرے لے بندیاں دیاں ہڈیاں ساڑیاں جان گئیاں۔^۳ اے اوہ دیہاڑے اوس رب دے بندے اِک نشان دتالے آکھیا پئی اوہ نشان جیڑا رِبّ دے دسیا اے اِہ وے کہ مذبح پاٹ جاوے گاتے جیڑی سوا اوہ لے وے ڈِگ پوے گی۔^۴ اے اوس رب دے بندے بیت ایل اوس مذبح دے خلاف چلک کے جو کُجھ آکھیا سی جد برہنام بادشہ سنبلے اوس مذبح توں اپنے ہتھ ودھاک آکھیا پئی اپنوں پھڑ لوو! پَر جیڑا ہتھ اوس رب دے بندے ول ودھایا سی، سکہ گیا ایس لئی اوہ اونوں واپس نہ کھچ سکيا۔^۵ اے رب دے بندے دے اوس نشان دے مطابق جیڑا اوس رب دے حُکم نال دتا سی، اوہ مذبح پاٹ گیلے اودے سوا ڈِگ پئی۔^۶ فیر بادشاہ رِبّ دے بندے نوں آکھیا پئی خُداوند اپنے رِبّ کولوں میرے لئی فریاد کرتے میرے لئی دعا کر پئی میرا ہتھ ٹھیک ہو جاوے۔ سو رِبّ دے بندے خُدا لگے شفاعت کیتی۔ بادشاہ دا ہتھ چنگا ہو گیا یعنی پہلا ورگا ہو گیا۔^۷ اے بادشاہ اوس رِبّ دے بندے نوں آکھیا پئی میرے نال گھر چلتے روٹی کھاتے میں تینوں انعام وی دیاں گا۔^۸ پَر اوس مرد خُداوند بادشاہ نوں آکھیا پئی بھانویں تُوں اپنی ادھی جائداد وی مینوں دینا جاویں تاویں نہ میں تیرے نال جاواں گاتے نہی ایتھ روٹی کھاواں گاتے نہی پانی پیواں گا۔^۹ کیوں جو خُدا دے کلام دی راہیں مینوں پکی کیتی گئی سی پئی روٹی کھاویں نہ پانی پی ویں، نہ اوس راہوں واپس پرتیں جس راے تُوں گیا سیں۔^{۱۰} سو اوہ دُجے راے واپس پرت گیلے جس راے بیت ایل آیا سی اودے توں واپس نہ گیا۔^{۱۱} اے بیت ایل وچ اِک بُڈھا بنی رندا سی جیڑے پُترانے لکے اوہ سارے کم جیڑے اودن اوس رِبّ دے بندے اوتھ کیتے سَن، اونوں دسے جو کُجھ اوس بادشاہ نوں آکھیا سی اوہ اپنے پٹو نوں دسیا۔^{۱۲} اونان دے پٹو اونان نوں پُچھیا پئی اوہ کہیڑے راے گیا اے؟ اودے مُنڈیاں اُونوں اوہ راہ دکھائی دے توں یہوداہ توں آن والا رِبّ دا بندہ واپس گیا سی۔^{۱۳} اے فیر اوس اپنیاں پُتران نوں آکھیا میرے لئی کھوتے پلاناں پا دئیوے اوہ اودے بہ گیا۔^{۱۴} اے اوس رِبّ دے بندے مگر گیلے اوس بلوط دے اِک رُکھ تھلے بیٹھیا ویکھیا۔ اوس اونوں پُچھیا پئی کی تُوں ہی اوہ رِبّ دا بندہ ایس جیڑا یہوداہ توں آیا سی؟ اوس آکھیا آہو، میں ہی ہاں۔^{۱۵} تہ اوس نیں اُونوں آکھیا میرے نال گھر چلتے روٹی کھا۔^{۱۶} پَر اوس رِبّ دے بندے آکھیا پئی میں پرت کے تیرے نال نئیں جا سکدے نہی تیرے نال ایس تھاتے روٹی کھا سکنا نہ پانی پی سکنا ہاں۔^{۱۷} کیوں جو رِبّ دے کلام مینوں حُکم کیتا اے پئی تُوں اوتھ روٹی پانی نہ کھاویں پی ویں نہی اوس راے واپس پرتیں جس راہوں توں جائیں۔^{۱۸} تہ بُدھ نیں آکھیا پئی میں وی تیرے وانگ نیں ہاتے خُدا دے حُکم نال اِک فرشتہ مینوں آکھیا پئی اونوں اپنے نال اپنے گھر موڑلے آتاں جو اوہ روٹی کھاوے پانی پیوے (پَر اوہ اودے نال جھوٹ پیا مار دا سی)۔^{۱۹} سو اوہ مرد خُدا اودے نال تَر پیلے اودے گھر روٹی کھادی پانی پیتا۔^{۲۰} ایسے دوران جدوں اوہ دستر خوان تے بیٹھوئے سَن، رِبّ دا کلام اوس بُدھ نیں، جیڑا اونوں واپس لے آ سی، اُتریا۔^{۲۱} اے اوس رِبّ دے بندے نوں جیڑا یہوداہ توں آیا سی چلک کے آکھیا پئی خُداوند اینج فرماندا اے پئی تُوں رِبّ دے کلام دی پروا نئیں کیتی۔ خُداوند اپنے رِبّ دا حُکم جیڑا تینوں ہوا سی، نئیں منیا۔^{۲۲} سگھوں تُوں پرت آ یوں اوس تھان جے بارے رِبّ تینوں فرمایا سی پئی نہ روٹی کھائیں نہ پانی پیویں، تُوں روٹی وی کھادی پانی وی پیتا۔ ایس گلوں تیری لاش تیرے پٹو دادے دیاں مڑیاں وچ نہ دی جاوے گی۔^{۲۳} اے جدوں اوس رِبّ دے بندے روٹی کھا لئی پانی پی لیتے اوس نیں جیڑا اونوں موڑ لیا سی، اودے لئی اودے کھوتے پلاناں پایلے اوہ اوتھوں روانہ ہو گیا۔^{۲۴} راہ وچ اونوں اِک شیر ٹکریا جنہیں اونوں مار مُکایا۔ اودی لاش وچ پئی ہوئی سی۔ کھوتے شیر دونوں اودے کول کھلوئے ہوئے سَن۔^{۲۵} کُجھ لوکاں جیڑے اوتھوں لنگ رہے سَن ویکھیا پئی اِک لاش راہ وچ پئی ہوئی اے شیر لاش کول کھلوتا اے۔ اونان اوس شہر وچ جتھ بُڈھا بنی رندا سی، جا کے ایس گل دی اطلاع دتی۔^{۲۶} اے جد اوس بنی جیڑا اونوں موڑلے آیا سی، ایہ گل سنی آکھیا ایہ اوہو رِبّ دا بندہ اے جتھ رِبّ دے کلام دی پروا نہ کیتی۔ رِبّ اونوں شیر لگے پا دتاجتے اونوں پاڑیلے مار سٹھیا۔ ایہ خُدا دے کلام دے مطابق ہوا۔^{۲۷} فیر اوس نیں اپنے پُتران نوں آکھیا پئی میرے لئی کھوتے پلاناں پا وے اونان پلاناں پا دتا۔^{۲۸} فیر اوہ گیلے اودی لاش راہ وچ پئی تے کھوتے شیر نوں اودے کول کھلوئے ویکھیا۔ شیر نہ لاش کھادی سی نہ کھوتے نوں پاڑیا سی۔^{۲۹} سو اوس بنی رِبّ دے اوس بندے دی لاش نوں چُکیلے اونوں کھوتے لدیلے اونوں روہ نہ دبن لئی شہر وچ واپس لے آیا۔^{۳۰} تہ اوس اودی لاش نوں اپنی قبر وچ دھریلے اودے بین پلے پئی پلے میریاں ویرا!۔^{۳۱} اونوں دفنان دے بعد اوس اپنے پُتران تُوں آکھیا پئی جد میں مَر جاواں تے مینوں ایسے قبرے دفنایا جے جے وچ اوس رِبّ دے بندے نوں دفنایا اے، میریاں ہڈیاں اودیاں ہڈیاں دے نال تھریا جے۔^{۳۲} کیوں جو بیت ایل دے مذبح دے خلافتے سامرے قصیاں وچ اُچے تھواں دے کُل مندران دے خلاف رِبّ جیڑا اعلان اوس نبی دی راہیں کیتا سی اوہ پکا پورا ہووے گا۔^{۳۳} ایس واقعہ دے بعد وی برہنام اپنے پیڑے کماں توں نہ مڑیا سگھوں اوسر طرح دے لوکاں وچوں اُچے تھواں لئی کاہن بھرتی کیتے۔^{۳۴} جس کسے کاہن بننا چاہا اوس اونوں اُچے تھواں لئی مخصوص کر دتا۔

¹ اے بناطے پُتر یرُعام دے راج دے اٹھارویں وڑے ایہا ، یہوداہ دا بادشاہ بنیا۔² اے اوہ یروشلم وچ تین وڑے راج کیتا۔ اودی ماں دا ناں معک سی جیہڑی ایہ سلوم دی دھی سی۔³ اوہ اوہ سارے پاپ کیتے جیہڑے اودے توں پہلاں اودے پٹو کیتے سن۔ اوہ سچے دلوں خُداوند اپنے رُت دا وفادار نیشن سی جیہا اودے پٹو داود دا دل سی۔⁴ تاویں داود دے لئی خُداوند اودے خُداوند یروشلم وچ اک دیوا یعنی اونوں اک پُتر دتا جیہڑا اودا جانشین ہووے خُداوند یروشلم نوں ثوری رکھیا۔⁵ کیوں جو داود نے اوہو کم کیتا جیہڑا خُداوند دی نظر وچ جنگا سیتے اور پتا جتی دی گل دے سوا اوہ رُت دے حُکماں وچوں کسے حُکم نوں منن وچ کوتاہی نہ ورتی۔⁶ اے ایہا دی ساری حیاتی وچ رُعبامتے یرُعام وچ جنگ چھڑی رہی۔⁷ کی ایہا دے راج دے دور دے دُجے واقعے سب کُجھ جیہڑا اوہ کیتا اوہ یہوداہ دے بادشاہاں دی تاریخ دی کتاب وچ نیشن لکھیا ہوا ہے ایہامتے یرُعام وچ جنگ چھڑی رہی۔⁸ اے ایہا اپنے پٹو داوے نال سو گیلے داود دے شہر وچ دفن کیتا گیلے اودا پُتر آسا بادشاہ دے طورے اودا جانشین ہوا۔⁹ اے اسرائیل دے بادشاہ یرُعام دے راج دے ویوں وڑے وچ آسا ، یہوداہ دا بادشاہ بنیا۔¹⁰ اے اکتالی وڑے یروشلم وچ راج کردا رہا۔ اودی دادی دا ناں معک سی جیہڑی ایہ سلوم دی دھی سی۔¹¹ اے آسلے اپنے پٹو داوے وانگ اوہو ہی کیتا جیہڑا رُت دی نظر وچ جنگا سی۔¹² اوہ لوطیاں نوں دیسوں کڈھ دیتے اوہ سارے بُت جیہڑے اودے پٹو داوے بنلے سن ، دُور کر دتا۔¹³ اوہ اپنی دادی معک نوں وی رانی ماتا دے رُتے توں لاہ دتا کیوں جو اوہ اک نفرت جوگی مُورتنی بنا ئی سی۔ آسلے اوہ مُورتنی پن دیتے اوہ قدرون دی وادی وچ ساڑ دتا۔¹⁴ بہاویں اوہ اُچے تھان نیشن سن ڈھلے تاویں آسا دا دل کُل حیاتی رُت نال جُڑیا رہا۔¹⁵ اے اوہ اوس چاندے سونے نوے اونان شیواں نوں جیہڑیاں اوسے اودے پٹوے چڑھایاں سن ، خُدا دے گھر وچ لے آیا۔¹⁶ اے اسرائیل دا بادشاہ بعشا دونیوں اپنی بادشاہی وچ جنگ کردے رہے۔¹⁷ اے اسرائیل دے بادشاہ بعشا نے یہوداہ چڑھائی کیتی۔ رام نوں گھیرے وچ لے لیا تاں جو کوئی نہ دیس جھڈسک یاں یہوداہ وچ وڑھ سک۔¹⁸ اے آسلے اوہ سوناے چاندی جیہڑا خُدا دے گھر وچ اودے اپنے محل وچ باقی رہ گیا سی ، لیتے اپنے بندیاں نوں دے حولہ کیتلے اونان نوں ارام دے بادشاہ پن ہدے دے کول جیہڑا حزیون دے پُتر طاہر مَون دا پُتر سی۔ دمشق وچ راج کردا سی ، گھلایا۔¹⁹ اے آکھوا گھلایا پٹی تیرے میرے وچ طہو جاوے جوہں ساڈے پٹواں وچ سی۔ ویکھ میں تینوں چاندی سونے دے بے گھل رہا ہاں۔ سوئوں اسرائیل بادشاہ بعشا نال معاہدہ مُکا دے تاں جو اوں میریاں حدان وچوں تُر جلتے۔²⁰ پن ہدے آسا بادشاہ دی گل من لئی۔ اپنے لشکر دے سرداراں نوں اسرائیلی قصبیاں چڑھائی کرن لئی گھلایا۔ اوہ نفتالی دے علاوہ غیون ، دان ، ایبل بیت معکے کُل کثرت نوں فتح کر لیا۔²¹ جد بعشا نے سنیلے اوہ رام اُسارن دا کم بند کر دتے تیرے توں پچھاں ہٹ گیا۔²² فیر آسا بادشاہ کُل یہوداہ نوں حُکم جاری کیتا جس توں کسے نوں چھوٹ نیشن سی ۔ اوہ اونان پتھراں لکڑی نوں جیہڑی بادشاہ اوتھ ورت رہا سی ، رام توں چُک کھ گئے اودے نال آسا بادشاہ بنیمین دی جُوہ وچ جیعے مصفاہ اُسارے۔²³ کہ آسا بادشاہ دے راج دے دنان باقی واقعے ، اودے وڈے کم ، سب کُجھ جو اوہ کیتلے اوہ شہر جیہڑے اوہ اُسارے ، اوہ یہوداہ دے بادشاہوں دی تواریخ دی کتاب وچ نیشن لکھوئے؟ پُر وڈھیا وچ اونوں پیر دا روگ لے کے بہ گیا۔²⁴ اے آسا اپنے پٹو داوے نال سوں گیلے اوہ اونان نال اپنے پٹو داود دے شہر وچ دفن ہوا۔ اودا پُتر یوسفط بادشاہ دے طورے اودا جان نشین ہوا۔²⁵ اے یہوداہ دے بادشاہ ، آسا دے راج دے دُجے وڑے وچ یرُعام دا پُتر ندب ، اسرائیل دا بادشاہ بنیلے اوہ اسرائیل دے دو وڑے راج کیتا۔²⁶ اوہ خُدا دی نظر وچ بھیر کیتلے اپنے پٹو دی راہ چُن کے اودے اوس گناہ دا پاپی ہوا جدے نال اوہ اسرائیل توں گناہ کروایا سی۔²⁷ اے ایشکار دے تیر دے بعشا پن اخیامہ اودے خلاف مَے پکائی۔ اونوں فلسطیاں دے قصبہ جیٹون وچ اوس ولے قتل کر دتا جدوں ندبے کُل اسرائیلیاں جیٹون نوں گھیریا ہوا سی۔²⁸ بعشا ندب نوں یہوداہ دے بادشاہ آسادے راج دے تَجے وڑے وچ قتل کیتا اے اودے تھان بادشاہ بن بیٹھا۔²⁹ بادشاہی اپنے تھہ کردیاں ہی اوہ یرُعام دے کُل تیر مار مُکالیتے جوہں رُتے اپنے بندے اخیامہ ستیلونی دے راہیں فرمایا سی اوہ یرُعام دے تیر دا ککھ نہ چھڈیا سگھوں ساریاں نوں مار مُکایا۔³⁰ اے ایدہ وچ یرُعام دے اوہ پاپ سن جیہڑے یرُعام نے آپ کیتے نلے اسرائیل کولوں کرولے۔ اینج اوہ خُداوند اسرائیل دے رُت نوں کوڑ چڑھائی سی۔³¹ کہ ندب دا باقی حالت جو کُجھ اوہ کیتا اوہ اسرائیل دے بادشاہوں دی تواریخ دی کتاب وچ لکھیا نیشن ہوا؟³² اے اسرائیل دے بادشاہ بعشا دے وچ اونان دے راج دے دنان وچ سدا جنگ چھڑی رہی۔³³ یہوداہ دے بادشاہ آسادے تَجے وڑے وچ اخیامہ دا پُتر بعشا ، تیرے وچ کُل اسرائیل دا بادشاہ بن گیلے اوہ جوی وڑے راج کیتا۔³⁴ اے اوہ رُت دی نظر وچ بدی کیتی کیوں جو اوہ یرُعام دی رامتے چلیتے اودے گناہ دی راہ لئی جدے توں اوہ اسرائیل کولوں گناہ کرایا۔

^۱۔ تد حنانی دے پُتر یابوہ ربّ دا پہ کلام بعشا دے خلاف اُتہا۔^۲۔ پئی میں تینوں مٹی توں چُکیاتے اپنی قوم اسرائیل دا اُگو بنایا پر
 ئوں یربعام دیاں راہواں چلیاتے اسرائیل کولوں پاپ کراکے اوہناں دے گُناہاں نال مینوں کوڑ چڑھائی۔^۳۔ سو میں بعشلتے اوہدے تیر دا
 ککھ نہ چھڈاں گلتے تیرا تیرا نباط دے پُتر یربعام دے تیر وانگ کردیاں گا۔^۴۔ جیہڑا بعشا دا اے، جے اوہ شہر وچ موبلے اونوں کُتے کھانگے
 تے جیہڑا میدلہ مرے گا اونوں ہوا دے پنچھی چٹ کر جانگے۔^۵۔ کید بادشاہ دے راج دے دناں دے پور واقعہ، جو کُجھ اوہ کیتلے اوہدیاں
 جتان، اسرائیل دے بادشاہاں دی تواریخ دی کتاب وچ لکھیاں نیں ہواں؟^۶۔ بعشا اپنے پُتر دا دے نال سوں گیلے تیرض وچ دفن ہوئے
 اوہدا پُتر آیل بادشاہ دے طورے اوہدا جانشین ہوا۔^۷۔ ایہدے علاوہ حنانی دے پُتر یابوہ دے راہیں خُداوند دا کلام بعشلتے اوہدے تیر دے خلاف
 اوس ساری بدی دے سببوں اُتہا جیہڑی اوہ خُداوند دی نظر وچ کیتی سی تے اپنے کماں توں ربّ نوں کوڑ چڑھائی تے یربعام دے تیر
 وانگ بنیلے ایس لئی وی کہ اوہ اونوں قتل کر دتا۔^۸۔ پودا دے بادشاہ آسادی چھیویں وڑے بعشا دا پُتر آیل اسرائیل دا بادشاہ بنیلے
 اوہ تیرض وچ دو وڑے راج کیتا۔^۹۔ تے زمریہ جیہڑا اوہدے اہلکاراں وچوں لکے سی تے جیہڑا آدھی فوج دا اُگو سی، اوہدے خلاف متہ پکائی
 (سازش کی)۔ اوس ویلے آیل تیرض وچ سی تے ارض دے گھر وچ جیہڑا تیرض دے محل دا وزیر سی، شراب دے نشہ وچ ڈھت سی۔^{۱۰}۔
 زمری اوہ آیلے اونوں مار سٹھیلے پودا دے بادشاہ آسا دے راج دے ستائیں وڑے اونوں قتل کرکے اوہدی تہاں بادشاہ بن بیٹھا۔^{۱۱}۔
 جویں ہی اوہ راج شروع کیتلے تختہ بیٹھا، اوہ بادشاہ دے سارے تیر نوں قتل کر دتے کسے مُنڈے نوں بھاویں اوہدا ساک یا بیلے،
 جیوندا نہ چھڈیا۔^{۱۲}۔ اینج زمریہ ربّ دے اوس کلام دے مطابق جیہڑا اوہ بعشا دے خلاف یابوہ نبی دی راہیں فرمایا سی، بعشا دے
 سارے تیر نوں مار مُکایا۔^{۱۳}۔ ایہدی وجہ اوہ سارے گُناہ سن جیہڑا آپ بعشلتے اوہدے پُتر آیلے کیتے سن تے نلے اسرائیل کولوں کرولے
 سن تے ایس لئی وی پئی اوہناں اپنے جھوٹے دیوتیاں دی پوجا کرکے خُداوند اسرائیل دے ربّ نوں کوڑ چڑھائی۔^{۱۴}۔ کید آیل دے راج دے
 دناں دے دُج واقعہ اوہ سب جیہڑا اوس کیتا، اوہناں دا ذکر اسرائیل بادشاہاں دی تواریخ دی کتاب وچ لکھیا نیں؟^{۱۵}۔ پودا دے
 بادشاہ آسا دے ستائیں وڑے زمریہ تیرض وچ ست دین راج کیتا۔ اوس ویلے فوج اِک فلسطی قصبہ، جیٹوں کول بیٹھی ہوئی سی۔^{۱۶}۔
 تے جد چھاوئی دے اسرائیلیاں نے سُنیا پئی زمریہ بادشاہ دے خلاف سازش کرکے اونوں قتل کر دتا تے اوہناں اوس دیہڑے چھاوئی
 وچ لشکر دے سردار عمری نوں اسرائیل بادشاہ بنان دا دھن ڈھورا پھروا دتا۔^{۱۷}۔ فیر عمری تے اوہدے نال سارے اسرائیلی جیٹوں
 توں پچھان ہٹ گئے اوہناں تیرض نوں گھیرا پا لیا۔^{۱۸}۔ جد زمریہ ویکھیا پئی شہر تے قبضہ کیا تے اوہ شاہی محل دی گڑھی وچ تیر گیا
 تے محل وچ اپنے دولہ آگ لا لئی تے سڑ مریا۔^{۱۹}۔ اوہناں پاپاں دے سببوں جیہڑے اوہ کیتے یعنی خُداوند دی نظر وچ بدی کرناتے یربعام دے
 راہواں تے چلناتے اوہدے گناہ دی اوہو راہ لینا جدے نال اوہ اسرائیل توں گُناہ کرایا سی۔^{۲۰}۔ کید زمری دے راج دے دُج واقعہ بغاوت
 جیہڑی اوہ کیتی اوہدا ذکر اسرائیل دے بادشاہاں دی تواریخ دی کتاب وچ نیں لکھیا ہوا؟^{۲۱}۔ فیر اسرائیل دے لوکی دو دھڑیاں وچ
 ونڈے گئے۔ آدھ لوکاں تے جینت دے پُتر تینی نوں بادشاہ بنان دی حمایت کیتی تے آدھ عمری مگر تیر پئے۔^{۲۲}۔ پیر عمری دے حامی جینت
 دے پُتر تینی دے حامیاں توں ہوتے ڈاڈے ثابت ہوئے سو تینی مر گیلے عمری بادشاہ بن گیا۔^{۲۳}۔ پودا دے بادشاہ آسا دے راج دے اکتیویں
 وڑے عمری اسرائیل دا بادشاہ بنیلے اوہ بارہ وڑے راج کیتا جنہاں چوں اوہ چھ وڑے تیرض دا حکمران وی رہا۔^{۲۴}۔ اوہنے سمر توں دو
 قنطاراں چاندی وچ سامریہ دی پہاڑی مُول لئی تے اوس پہاڑی تے اِک شہر اُساریاتے اوہدا ناں پہاڑی پہلے مالک، سمر دی نسبت نال
 سامریہ رکھا۔^{۲۵}۔ پیر عمری خُدا دی نظر وچ بدی کیتی۔ اوہ اوہناں توں جیہڑے اوہدے توں پہلاں ہوئے سن، ودھکے گُناہ کیتا۔^{۲۶}۔
 کیوں جو اوہ نباط دے پُتر یربعام دیاں ساریاں راہواں تے اوہدے گُناہاں دی راہ لئی جنہاں نال اوہ اسرائیل توں گُناہ کرایا۔ ایس طرح
 اوہناں نے پلے جھوٹے دیوتیاں دی پوجا کرکے خُداوند اسرائیل دے ربّ نوں کوڑ چڑھائی۔^{۲۷}۔ کید عمری دے راج دے دور پور واقعہ، اوہدے
 کم تے جیہڑیاں شیواں اوہ لیاں اوہناں دا ذکر اسرائیل دے بادشاہاں دی تواریخ دی کتاب وچ نیں لکھ؟^{۲۸}۔ تے عمری اپنے پُتر دا دے نال
 سوں گیلے سامریہ وچ دفنایا گیلے اوہدا پُتر اوہدی تہاں بادشاہ بنیا۔^{۲۹}۔ پودا دے بادشاہ آسا دے آتھتیسویں وڑے وچ عمری دا پُتر اخی
 اب، اسرائیل دا بادشاہ بنیلے اوہ سامریہ وچ اسرائیل تے بائی وڑے راج کیتا۔^{۳۰}۔ تے عمری دے پُتر اخی اپنے رب دی نظر وچ بدی
 کیتی جیہڑی اوہدے توں پہلاں آن والیاں وچوں سبھ توں چوگھی سی۔^{۳۱}۔ اوہ بس نباط دے پُتر یربعام ورگے گناہ کرن نوں ہی معمولی
 گل نیں محیا سگھوں اونوں صیدانیاں دے بادشاہ دی دھی ایزیل نوں وی بیاہ لیتے بل دی پوجا کرن تے اوہدے متہا ٹیکن لگ پیا۔^{۳۲}۔
 تے اوہ بل جیہڑا اوہ سامریہ وچ بنایا سی، بل لئی اِک مذبح اُساریا۔^{۳۳}۔ اخی اپنے اِک یسیرت وی بنائی تے اوہ خُداوند اسرائیل دے
 ربّ نوں کوڑ چڑھان لئی اچے گھناوے کم کیتے جیہڑے اسرائیل دے بادشاہ دے سارے عملاں توں جیہڑے اوہدے توں پہلاں ہوئے سن، ہوتے
 بھیڑے سن۔^{۳۴}۔ اخی اب دے دناں وچ بیت ایل دے حی ایلے یریحو نوں فیر اُساریا۔ جدوں اوہ اوہدی نین دھرتے اوہدا پلیٹھی دا پُتر
 ابرام مر گیلے جدوں اوہدے ہائک لائے اوہا بیٹ کروڑی دا پُتر سَجُوب مَر گیا۔ اپہ ربّ دے کلام دے مطابق ہوا جیہڑا اوہ نوں دے پُتر
 یسوع دی راہیں فرمایا سی۔

۱- ایلہاہ تیشیہ جیڑا جلعاد دے پناہ گزیناں وچوں سی ، اخی اب نوں آکھیا پئی خُداوند اسرائیل جیوندے ربّ دی سوہ جہدی 17 میں بندگی کرنا ہاں ، اگلہ کُجھ وڑیاں وچّ نہ تریل پوئے گی ، نہ مینہ پوئے گا ، اگلہ کُجھ وڑیاں وچّ نہ تریل پوئے گی ، نہ مینہ پوئے گا ، جد تک میں نہ آکھاں -۲- تد خُدا دا ایلہامہ ایہ کلام اُتہا پئی ۳- ایتھوں تہر جاتے چڑھدی لامہ ول مُند کرلےتے یردن دی چڑھدی لامہ کریت دے نال کول جاکے لُک جا-۴- تُوں اوسہ نلک وچوں پانی پیوہےتے میں کاواں نوں خُکم دتا اے پئی اوہ اوتھہ تینوں روٹی اپڑاں -۵- سو اوہ اوہ ہو کیتا جو ربّنے فرمایا سی - اوہ یردن دی چڑھدے لامہ کریت دے نلک کول گیلے اوتھہی رہن لگ پیا-۶- اےتے کاں اوہدے لئی شام سوہلے روٹیہ گوشت لے آندے سَنے اوہ اوس نلک وچوں پانی پیندا ہوندا سی-۷- کُجھ دیر پچھوں مینہ نہ بین دے سببوں نالہ سُکھ گیا-۸- تد خُدا دا کلام اوہدے اُتہا-۹- پئی فٹافٹ اُٹھکے ضیدا دے صاریت نوں تہر جاتے اوتھہی رستے میں اوتھوں دی اک رنڈی نوں کیتا اے پئی اوہ تینوں روٹی کھواوے کرے-۱۰- سو اوہ صاریت تہر گیلےتے جدوں اوہ قصبہ دے پھاٹکتے آپڑاتے اوتھہ اک رنڈی لکڑاں جُگدی پئی سی - اوہ اونوں سدہاتے آکھیا پئی کہ تُوں کیسے پاندے وچّ تونہ کُو پانی لے آئیگی تاں جو میں پیان ؟۱۱- اےتے جد اوہ پانی لین چلیےتے اوہ پُکارکے آکھیا پئی میرانی کرکے میرے لئی روٹی دی بُرکی وی لیندی آویں -۱۲- اوس زنائے آکھیا خُداوند تیرے ربّ دی حیاتی دی سوہ میرے کول روٹی اُکا کوئی نہیں- اک مٹک وچّ مٹھ کُو آتا اےتے اک کُپی وچّ ماسا کُو تیل اے- میں تھوڑیاں جیہاں لکڑاں جگنی ہاں پئی تاں جو اونیاں نوں گھر لے جاوےتے اپنے لئیہ اپنے پُتر لئی روٹی پکاواں تاں جو اسیں اونوں کھائےتے فیر مر جائیہ-۱۳- ایلہامہ اونوں کہیا ، نہ ڈر- گھر چلی جاتے جنج تُوں آکھیا اے اینج ہی کر- پَر جو کُجھ تیرے کول اے اوہدے وچوں اک نکئی جیہی گُلی پکا کے میرے لئی لے آتے فیر اپنے لئیہ اپنے پُتر لئی پکا لئیں-۱۴- کیوں جو خُداوند اسرائیل دا ربّ اینج فرماندا اے پئی جیس دِن تک خُدا دھرتیہ مینہ نہ برسے نہ مٹک وچوں آتا مٹک گلتے نہی کُپی چوں تیل مٹک گا-۱۵- سو اوہ گئیےتے اوہ اوہو کیتا جیڑا ایلہامہ اونوں آکھیا سی- سو اوتھہر روز ایلہاہ لئی تے اوس زنائےتے اوہدے تہر لئی خوراک موجود رندی سی-۱۶- کیوں جو خُداوند دے اوس کلام دے مطابق جیڑا اوہ ایلہاہ دے راہیں فرمایا سی ، نہ مٹک وچوں آتا مٹک لے نہی کُپی وچوں تیل گٹھیا-۱۷- کُجھ عرصہ بعد اوس زنائی دا پُتر جیڑی اوس گھر دی مالکن سی بیمارہ گیلےتے اوہا روگ ودھدا گیلےتے آخر نوں اوہا دم نکل گیا-۱۸- تد اوس زنائے ایلہاہ نوں آکھیا پئی ربّ دیاں بندیاں میں تری کہ وگاڑیا اے پئی تُوں مینوں میرے گُناہ یاد کرانےتے میرا پُتر مارن لئی آگیا اب؟۱۹- ایلہامہ اونوں آکھیا پئی اپنا پُتر مینوں دے دےتے اوہ اونوں اوہدی جھولی چوں لے کے اُتلی کوٹھی وچّ جتھہ اوہ رہندا سی، لے گیلےتے اوہ اپنے منجھتے لٹا دتا-۲۰- تد اوہ خُداوند نوں فریاد کیتی پئی یا ربّ میرے ربا، کہ تون ایس رنڈیہ وی جدے وَل میں ٹکیا ہویاں ، اوہدے دِل دا ٹوٹا کھوکے بلا نازل کر دتی ؟۲۱- اےتے اوہ اپنے آپ نوں تِن وار اوس مُندےتے پسارکے ربّ توں فریاد کیتی ، یا ربا میریاں ربا ، ایس مُندے دی جان اوہدے کلبوت وچّ واپس گھل دے-۲۲- اےتے ربّ خُداوندنہ ایلہاہ دی فریاد سُنیتے اوس مُندے دی جان اوہدے وچّ واپس آگئیےتے اوہ زندہ ہوگیا-۲۳- فیر ایلہاہ اوس مُندے نوں چُک کے اُتلی کوٹھی تلے گھر وچّ لے گیلےتے اونوں اوہدی ماں دے سپرد کرکے آکھیا ، ویکھ تیرا پُتر جیوندا اے-۲۴- تد اوس زنائے ایلہاہ نوں آکھیا پئی ہن جان گئی ہاں پئی تُوں ربّ دا بندہ ایسے ربّ دا جیڑا کلام تیرے منہ وچّ لہے سچا اے۔

۱۔ اِک لمہ عرصہ دے بعد تَج وَّ رے خُدا دا اہم کلام ایلیامہ اُتِریا پئی جلتے اخی اب نال ملے میں اوس دیس چہ مینہ پاواں گا۔ ۲۔ سو ایلیاہ اخی اب نوں ملن تَر گیا۔ سامریہ ڈاڈا کال سی۔ ۳۔ اخی اب عبدیہ نوں جیہڑا دا وزیر سی ، سدیا (تہ عبدیہ) رَّب دی بڑی وڈیائی کردا سی۔ ۴۔ جدوں خُدا دے نبیاں نوں قتل کر رہی سی۔ عبدیامہ سو نبی دو غاراں وچ لُکا یتے یعنی دونواں غاراں وچ پنجا پنجا نوہ۔ اوہ اونیاں نوں تکر پانی وی ایڑاندا سی۔ ۵۔ اخی ابنے عبدیہ نوں آکھیا پئی دیس دے چہ چہ وچ گشت کردا ہوا پانی دے کُل چشمبائے وادیاں وچ جا، خورے سانوں گھوڑیاں۔ خجراں نوں جیوندا رکھن لئی گھا لہا جا وے۔ ساڈے ڈنگڑاں وچوں کسے دے مرن دی گھڑی نہ آوے۔ ۶۔ سو اونیاں گشت کرن لئی سارا دیس آہو وچ وند لیا۔ اخی اب اِک پاسہ گیا۔ عبدیہ دُجے پاسہ تَر پیا۔ ۷۔ جدوں عبدیہ جا ریا سی۔ اونوں ایلیاہ ملیا۔ عبدیامہ اونوں سنجھیاں لیا۔ جھک کے اونوں سلام کیتا۔ آکھیا: مالکا، کیہ ایلیاہ سچ مچ تُوں ہی ایس؟ ۸۔ اوہ آکھیا پئی آہو، میں ہی ہاں۔ جلتے ایہ مالک نوں دس پئی ایلیاہ ایتھہی اے۔ ۹۔ عبدیامہ پوچھیا مینھوں کیہ قصور ہوا پئی جہدے بہاروں تُوں مینوں یعنی ایہہ سیوک نوں مرن لئی مینوں اخی اب دے حوالہ کر رہا ایس؟ ۱۰۔ خداوند تیرے رب دی حیاتی دی سوہنہ ، کوئی اجیا دیستہ بادشاہی نیئں جتھ میرے مالکے تینوں لہن لئی کسے نوں نہ گھلپا ہووے۔ جد اونیاں آکھیا پئی اوہ ایتھہ کوئی نیئں۔ اوہ اونیاں توں سوہنہ چُکائی پئی تُوں سچ مچ نیئں لہا۔ ۱۱۔ پَر ہُن تُوں مینوں آکھیا ایس پئی میں ایہہ مالک کول جا کے آکھاں پئی ایلیاہ ایتھہ وے۔ ۱۲۔ جدوں میں تیرے کولوں وڈیاں ہو کے جاوے۔ میں نیئں جاندا کہ رَّب دی رُوح تینوں کیتھلے جاوے۔ جد میں جا کے اخی اب نوں دسا۔ اوہ وتنیوں نہ ویکھتے اوہ مینوں قتل کر دبوے گا۔ پَر میں یعنی تیرے سیوکے پچپن توں ہن تک بس رَّب نوں ہی بوجیا اے۔ ۱۳۔ مالکا ، کیہ تُوں اے نیئں سُٹیا پئی جدوں ایزیل رَّب دے نبیاں نوں قتل کر رہی سی۔ میں کیہ کیتا؟ میں رَّب دے سو نبیاں نوں دو کھوہاں وچ لُکا دتا یعنی دونواں کھوہاں وچ پنجا۔ پنجامتہ اونیاں نوں تکر پانی وی ایڑایا۔ ۱۴۔ تہنہ مینوں آکھہ رہا ایس پئی جا کے ایہہ مالک نوں آکھہ پئی ایلیاہ ایتھہ وے۔ اوہ ایہہ شہ گلتے مینوں قتل کر دے گا! ۱۵۔ فیر ایلیامہ آکھیا پئی قادرِ مطلق رَّب دی سوہنہ جہدی میں بندگی کرنا ہاں ، آج میں ایہہ آپ نوں پکا اخی اب لگے پیش کردیاں گا۔ ۱۶۔ سو، عبدیہ اخی اب نوں ملن گیا۔ اونوں خبر پُنجائی۔ اخی اب ایلیاہ نوں ملن گیا۔ ۱۷۔ جد اوہ ایلیاہ نوں ویکھلے اونوں آکھیا کہ اسرائیل نوں ستان والیاں کیہ اوہ تُوں ہی ایس؟ ۱۸۔ ایلیامہ اونوں جواب دتا پئی اسرائیل لئی پریشانی میں نیئں بنائی سگھوں تیرے پتو دے تیرے بنائی اے کیوں جو تُوں رَّب دے حُکماں نوں چھڈ دتا اے۔ تعلیم دے مگر تُوں نہ ہو۔ ۱۹۔ ایس لئی ہُن تُوں کُل اسرائیل وچوں لوکاں تُوں سَد پئی اوہ مینوں کرمل دے پھاڑتے ملن۔ تون بل دے ساڑھ چار سو نبیاں نوہ۔ تیسیرت دے چار سو نبیاں نوں وی جیہڑے ایزیل دی تون توں کھاندے نیں ، اوتھلے آویں۔ ۲۰۔ سو، اخی ابنے کُل اسرائیل وچ سبے گھل کے کُل نبیاں تُوں کرمل دے پھاڑتے اکٹھا کیتا۔ ۲۱۔ فیر ایلیاہ نے لوکاں کول جا کے آکھیا پئی تسین کدھوں تک دو سوچاں وچ ڈانواڈول رہوگے؟ جہ خداوند ہی رَّب اے۔ اوہ پچھ تَر پووتے جہ بل رَّب اے۔ اوہ مگر لگ جاؤ۔ پَر لوکاں کُجھہ وی نہ آکھیا۔ ۲۲۔ فیر ایلیاہ اونیاں نوں آکھیا پئی رَّب دے نبیاں وچوں اکلا میں ہی بجیا ہاں پَر بلے ساڑھ چار سو نبی نیں۔ ۲۳۔ سو ساڑھ لئی دو ڈھگلے آوے۔ اِک ڈھگلا اوہ چُن لین۔ اونوں حلال کر کے اوہ دے ٹکڑے لکڑیاں۔ دھر دیو۔ پَر اوہ تھلے آگ نہ لان۔ میں دُجا ڈھگلا تیار کر کے لکڑیاں۔ دھراں گا پَر تھلے آگ نیئں بالاں گا۔ ۲۴۔ فیر تُوں ایہہ دیوتا توں دُعا کرنا جتے میں ایہہ رب توں دُعا کراں گلتے اوہ معبود جیہڑا آگ نال جواب دیوے گا اوہو خُدا ہووے گا۔ فیر لوکاں نیں آکھیا جو کُجھہ تُوں آکھیا اے ، تھیک اے۔ ۲۵۔ فیر بل دے نبیاں تُوں آکھیا پئی تسین دونواں وچوں اِک ڈھگلا مل لووے۔ پھلاں اونوں تیار کرو کیوں جو تسین واوا سارے پوتے ایہہ دیوتہ توں دُعا منگو پَر تھلے آگ نہ بالیا جے۔ ۲۶۔ سو اونیاں اوس ڈھکے نوں۔ لے کے جیہڑا اونیاں نوں دتا گیا سی ، تیار کیتا۔ فیر اوہ سوہل توں دوپہراں تیک بل توں دُعا منگدے رشتے چلک چلک کے کھندے رہے پئی یا بل ساہنوں کوئی ور جواب دے پَر کوئی اثر نہ ہوا۔ کسے وی جواب نہ دتاتے اوہ اوس مذہب دے دولہ جیہڑا اونیاں بنایا سی ، تَب دے دے کدے رہے۔ ۲۷۔ فیر دوپہراں نوں ایلیامہ اونیاں نوں چڑانا شروع کیتا۔ آکھیا پئی پور اُچی چیکو کیوں جو اوہ دیوتا اے۔ خورے اوہ کسی ڈونگی سوچ وچ دُبا ہووے یا کیہ آرے لگا اے یا کیتہ راہے پیا اے۔ خورے اوہ سُتا ہووے سو اونوں نیندروں جگانا ضروری اے۔ ۲۸۔ سو اوہور اُچی پُکارن لگ پشے ایہہ رواج دے مطابق تلوارا۔ تے نیزیاں نال ایہہ آپ نوں پھٹ کر لگ پشے، ایتھوں تک پئی اونیاں دی رت وگن لگ پئی۔ ۲۹۔ دوپہر ٹل گئی۔ اونیاں شام دے چڑھاوے دے ویلے تیک اپنی بک بک کر دے رہے پَر کُجھہ حاصل نہ ہوا ، نہ کسے جواب دتاتے نہ کسے دھیان کیتا۔ ۳۰۔ فیر ایلیامہ سارے لوکاں نوں آکھیا پئی اُراں میرے کول آ جاو۔ سو سارے لوک اوہ دے کول آ گئے۔ اوہ خُدا دے مذہب دی ، جیہڑا ڈھایا گیا سی ، مرمت کیتی۔ ۳۱۔ ایلیامہ اسرائیل دے بارہ قبیلیاں دے حصاب نال بارہ پتھر لے۔ یعقوب خُدا دا کلام اُتِریا سی پئی تیرا ناں اسرائیل ہووے گا۔ ۳۲۔ اونیاں پتھراں نال اوہ رَّب دے ناں دا اِک مذہب بنایا۔ اوہ آل دولہ ایڈا ڈونگا گھڈا مروایا پئی اوہ دے وچ دو پیملہ بید بیجیا جا سکدا سی۔ ۳۳۔ فیر اوہ لکڑیاں نوں طریقہ نال دھریاتے ڈھگ دے ٹوٹے ٹوٹے کر کے اونوں لکڑاں۔ دھر دتاتے فیر اوہ اونیاں نوں آکھیا پئی چار وڈے کھڑے پانی دے بہرے سوختنی قُربانی لُفے لکڑیاں۔ روڑ دیو۔ ۳۴۔ فیر اوہ آکھیا پئی دُبارہ فیر اینج ہی کرو۔ اونیاں دے دُجی وار وی اینج ہی کیتا۔ فیر اونوں آکھیا پئی تِجی وار وی اینج ہی کرو۔ ۳۵۔ فیر پانی مذہب دے آل دولہ ترن لگ پیا ایتھوں تیک کے سارا گھڈا وی بہر دتا۔ ۳۶۔ شام دی قُربانی چڑھان ویلے ایلیامہ آگاہ ہو کے ایہہ دُعا منگی : اے خداوند، ابرام ، اِصحاق۔ اسرائیل دے خُدا ! آج لگ پتا جلتے پئی اسرائیل وچ تُوں ہی خُدا ایستے میں تیرا بندہ۔ تے میں ایہہ سارے کم تیرے ہی حُکم نال کیتے نیں۔ ۳۷۔ مینوں جواب دے یا ربا ، مینوں جواب دے تاں جو ایس لوک جانن پئی یا ربا توں ہی خُدا ایستے تُوں اونیاں دے دِلاں نوں فیر پھیر دتا اے۔ ۳۸۔ تہ خُدا دی آگ اُتری۔ اوہ اوس سوختنی قُربانی نوں ، لکڑاں نوں ، پتھرتے مٹی نوں سوا کر دتاتے اوس پانی نوں جیہڑا گھڈے وچ سی ، چٹ لیا۔ ۳۹۔ جد سارے لوکاں۔ اے ویکھلے مُن پتہ ڈگتے اُچی اُچی کہن لگے کہ خُداوند ہی رَّب اے! خداوند ہی رَّب اے۔ ۴۰۔ تہ ایلیامہ اونیاں نوں حُکم دتا پئی بل دے نبیاں نوں پھڑلو۔ اونیاں وچوں اِک وی بچ کے تس نہ سکے۔ سو اونیاں۔ اونیاں نوں پھڑ لیتے ایلیاہ اونیاں نوں قیسوں دی وادی وچ لے آیتے اوتھ اونیاں نوں قتل کردتا۔ ۴۱۔ فیر ایلیامہ اخی اب نوں آکھیا پئی اُتاں جا، کھاتے

پی کیوں جو چوکھا مین پین والا اے۔^{۴۲} سو اخی اب کھان پین لئی تَر گیا، پر ایلپاہ کرمل دی ٹیسی تے چڑھ گیلتے اون تے سجدہ کرکے اپنا مُنہ اپنے گھوڑیاں وچ لُکا لیا۔^{۴۳} تے اپنے سیوک نوں آکھیا پئی جلتے سمندر وِل ویکھ۔ سو اونہ لُکے جاکے ویکھیلتے آکھیا پئی اوتھ کُجھ نئیں۔ فیر ایلپاہ تے آکھیا: فیر سَت واری واپس جا۔^{۴۴} تے سَتویں وار سیوک تے دَسیا پئی بندے دے پتھ جِدا اِک نِگا جیہا بدل سمندرون اُتھ رپااے۔ فیر ایلپاہ تے کھیا پئی جلتے اخی اب نوں دس پئی اپنا رتھ تیار کرکے تھلے اُتر جا ایدوں پہلاں پئی مین تینوں ڈکے۔^{۴۵} اپنے وچ آسمان بدلاں نال کالا ہو گیا، ہوا وگن لگ پئی تے زور و زور مین وِسَن لگ پیا۔ اخی اب اپنے رتھ تے بہکے یزرعیل تَر پیا۔^{۴۶} تے خُدا وند دی قوت ایلپاہ تے اُتری تے اوہ اپنا جُہ اپنے لک دولہ ولپٹ کے اخی اب دے لگ لگ یزرعیل تیک تسدا گیا۔

¹ اے اخی اب اوہ سب کچھ جیڑا ایلیمانہ کیتا سی اوتے نلا ایہ پئی اوہ کیویں اوہ ساریاں نبیاں نوں تلوار نال قتل کیتا، ایزبل 19
 نوں دسیا۔² سو ایزبلنے اک قاصد نوں ایلیاہ نوں ایہ کہن لئی گھلیاتے جے کل ایس ویلے تک میں تیری جان اوہناں نبیاں وانگ نہ
 لیواں تے دیوتا میرے نال اجیا ہی نہیں پتر ایدوں وی ودھکے پھیڑا سلوک کرن۔³ تہ ایلیاہ ڈر گیلے اپنی جان بچان لئی بھجیا تے جد اوہ
 یوداہ دے بیر سب وچ آپٹریلے اپنے سیوک نوں اوتھ ہی چھڈ گیا۔⁴ تے آپ ساری دیہاڑ سفر کردا ہویا بیاباناں نوں نکل گیلے جھاوڈے اک
 بُوٹہ تھلے جا بیٹھاتے دُعا منگی پئی اونوں موت آجاوے۔ اوہ کہیا یا رب بھت ہو گیا اے۔ میری جان کڈھلے کیوں جو میں اپنے پتو دادے توں
 چنگا نہیں آں۔⁵ فیر اوہ اوس بُوٹے دے تھلے لیٹ گیلے سوں گیا۔ یکدم اک فرشتہ اونوں چھوہلے آکھیا پئی اُٹھتے کہا۔⁶ اوہ اپنے دولہ
 نظر ماری تے اپنے سرہلے کولیاں پکی ہوئی اک روٹے پانی دی صراحی دھری ویکھی تے اوہ کہا پی کی فیر لملہ گیا۔⁷ رب دا فرشیہ
 فیر آیلے اونوں چھوہلے آکھیا پئی اُٹھتے کہا کیوں جو ایہ پینڈا تیرے لئی واوا وڈا اے۔⁸ سو اوہ اُٹھکے کھادا پیتلے اوس روٹی نال
 طاقت حاصل کرکے چالی دیہاڑے چالی راتاں پینڈا کیتا ایتھوں تیک پئی اوہ خُدا دے پہاڑ حُورب تیک جا آپڑیا۔⁹ اوتھ اوہ اک کھو وچ
 وڑیلے اوہ رات اوتھ ہی کئی تے خُدا دا اہ کلام اودے آتیا، ایلیاہ! ایتھ کیہ پیا کرنا این؟¹⁰ اوہ جواب دتا پئی خداوند قادر
 مطلق رب لئی مینوں بڑی غیرت آئی کیوں جو اسرائیلیاں تیرے عہد نوں چھڈ دتا اے تیرے مذہب ڈھا دتا ہے تیرے نبیاں نوں
 تلوار نال قتل کردتا اے۔ بس میں ہی اکلا بچ گیا ہاں تہن اوہ مینوں مارن دا وی چارہ پئے کردے نیں۔¹¹ خُداوند فرمایا پئی باہر نکلے
 پہاڑے خُدا وند دے حضور کھلو کیوں جو خُداوند اوتھوں لنگن والا اے۔ فیر اک بڑی تیز ہیری خُدا دے لگے پہاڑاں چیر دتے چٹاناں دے
 ٹوٹے کریتے۔ پتر خُداوند ہیری وچ نہیں سی تہنیری دے بعد اک پھونچال آگیا پتر خُداوند پھونچال وچ نہیں سی۔¹² تے پھونچال دے بعد
 آگ اُتر پئی پتر خُداوند آگ وچ وی نہیں سی تے آگ دے بعد اک بولی جیپی آواز آئی۔¹³ جد ایلیاہ اوہ سُنیے اونوں اپنے جُہ اپنا مُنہ کج
 لیلے باہر نکلیاتے کھو دے مُنہ کھلو گیا۔ فیر اک آواز اودے نال اینج بولی پئی ایلیاہ! تُوں ایتھ کیہ پیا کرنا این؟¹⁴ اوہ جواب دتا پئی
 خُداوند قادر مطلق رب لئی مینوں بڑی غیرت آئی کیوں جو اسرائیلیاں تیرے عہد نوں چھڈ دتا۔ تیرے مذہب ڈھا دتا ہے تیرے نبیاں نوں
 تلوار نال قتل کر دتا۔ بس میں ہی اکلا بچیا ہاں تہن اوہ مینوں وی قتل کرن دا چارہ پئے کردے نیں۔¹⁵ خُداوند فرمایا پئی
 جیڑی راہوں تُوں آیا این اوس راہوں پچھاں پرت جلتے دمشق دے بیابان ول تُر جا۔ جدوں تُوں اوتھ آپڑ جاویں تے حزائیل نوں مسح
 کریں پئی آرام دا بادشاہ ہوئے۔¹⁶ تے نمسی دے پتر یاہونوں مسح کریں پئی آسرائیل دا بادشاہ ہوئے۔ ایل محولہ دے سافط دے پتر
 الیشع نوں مسح کریں تاں جوں اوہ تیری تھان نہی ہووے۔¹⁷ تے اینج ہووے گا پئی جیڑا حزائیل دی تلوار کولوں بچ جاوے گا اونوں یاہو
 قتل کرے گلتے جیڑا یاہو دی تلوار کولوں بچ روے گا اونوں الیشع قتل کر دیوے گا۔¹⁸ تاویں میں اسرائیل وچ ست ہزار نہر اپنے لئی
 رکھ چھوڑوں گا یعنی اوہ سارے جنباں دے گوڈے بعل لگے نہیں ٹکدے اوہ سبہ جنباں اونوں نہیں چُمیاں۔¹⁹ سو ایلیاہ اوتھوں تُر پیلے
 سافط دا پتر الیشع اونوں ٹکریا۔ اوہ جوڑے تھگ اپنے لگے لاکھل پیا واندہ سی تے باریویں جوڑی نوں اوہ آپ پیایک دا سی۔ ایلیمانہ اودے
 نیڑے آپڑکے اپنا جُہ اونوں پویا دتا۔²⁰ الیشع اپنے ڈھگ چھڈکے ایلیاہ مگر تس پیلے آکھیا پئی مینوں اجازت دے کہ میں اپنے پتو نوں چُماں
 لواں تے اپنی ماں نوں رب راکھا آکھ آواں۔ فیر میں تیرے نال تُر پواں گا۔ ایلیمانہ جواب دتا پئی پچھاں تُر جا۔ میں تیرے نال کیہ کیتا
 اے؟²¹ سو الیشع اونوں چھڈکے پچھاں پرت گیا۔ اوہ اپنے ڈھگیاں دی جوڑی لئیے اونوں حلال کیتلے و ابن دے سامان نال
 گوشت رن کے لوکاں دتے اونوں کھادا۔ فیر اوہ ایلیاہ دے پچھ تُر لگ پیلے اودا سیوک بن گیا۔

۱۔ ارام دے بادشاہ ین ہدّ اپنی کُل فوج اکٹھی کیتی تے بئی بادشاہوایت اونان دے گھوڑیاہ رتھاں دے نال سامریہ فوجاں چڑھا کے اونہ گھیر لیاتے لڑائی وڈ لئی۔^۲ تے اونہ اسرائیل دے بادشاہ اخی اب کول شہر وچ بندیاں ہتھ سنبھا گھلیا پئی بن ہدّ انج آکھدا اے پئی تیری چاندی تیرا سونا میرے نیں تیریاں بیویاں بالیاں جیڑے سبھ تون جنگ نیں اوہ وی میرے نیں۔^۴ اسرائیل دے بادشاہ نے آکھیا پئی میرے مالک بادشاہ! تیرے حکم دے مطابق میرے سبھ کُجھ تیرا ہی اے۔^۵ اونان قاصداہ فیر لکے آکھیا پئی ین ہدّ انج آکھدا اے پئی میں تینوں آکھوایا سی پئی تون اپنی چاندی، سونا اپنیاں زناہیاں اپنہ مُنڈے میرے حوالہ کر دے۔^۶ پَر بھلک ایسہ ویلہ میں تیرے محلے تیرے فوجیاں دے گھراں دی تلاشی لین لئی اپنی فوجی گھل ریا ہاتے جو کُجھ تینوں مہنگھا لگدا اے اوہ اونہ اپنہ قبضہ کر کے آن گے۔^۷ تد اسرائیل دے بادشاہ نے دیس دے کُل وڈیرے اکھٹ کر کے آکھیا ک ذرا دھیان کروتے ویکھو پئی ایہ بندہ شرارت لئی کنج تیار کھلوتا اے کیوں جو جد اونہ میریاں زناہیاں میرے بال، میری چاندی میرا سونا منگوا لیاتے میں دُکھا نیں۔^۸ تد وڈیریاہ کُل لوکاں آکھیا پئی اودے آکھ نہ لگتے اودی چاہ پوری نہ کر۔^۹ سو اونہ ین ہدّ دے بندیاں نوں آکھیا پئی میرے مالک بادشاہ! نوں دسو پئی جو کُجھ تون پہلاں منگیا سی، تیرا سیوک اوہ سارا کُجھتے کرے گا پَر میں تیری ایہ گل پوری نیں کر سکدا۔ سو قاصد تیر گھتے ین ہدّ کول جواب لے گئے۔^{۱۰} ۱۔ فیر ین ہدّ نے اخی اب کول اک بور سنبھاں گھلیا پئی جے سامریہ جے اپنی مٹی وی بیج جاوے پئی اوہ میرے بندیاں لئی اک اک مٹھ بھرن لئی وادھو ہووے تو دیوتا میرے نال انج ہی سگھوں ایدے تون وی ودھ کے کرے۔^{۱۱} ۱۱۔ شاہ اسرائیل نے آکھیا پئی اونوں دس دئیو پئی جیڑا زرہ بکتر پاندا اے اوہ اودے وانگ گھمنڈ نہ کرے جنہ زرہ بکتر لاہ کے دھر دتا ہووے۔^{۱۲} تد ین ہدّ نے جیڑا بادشاہواں نال اپنہ تنبواں وچ شراب پی ریا سی ایہ سنبھالے اپنہ بندیاں تون حکم کیتا پئی حملہ دی تیری کرو۔ سو اونان شہر تے حملہ کرن لئی سفان بن لئیاں۔^{۱۳} ایسہ دوران اسرائیل دے بادشاہ اخی اب کول اک نبی آہیلے آکھیا پئی رب انج فرماندا اے پئی کہ تون ایس وڈیے دلیر فوج نوں ویکھ ریاں ایں؟ آج میں اپنوں تیرے ہتھ وچ کر دیاں گلتے فیر تون جان لینگا پئی میں ہی رب ہاں۔^{۱۴} ۱۴۔ فیر اخی اب نے پچھا: پَر ایہ کرے گا کون؟ نبی نے آکھیا پئی رب انج فرماندا اے: ایہ کم صوبیاں دے گورنراں دے جوان کرن گے۔ فیر اونہ پوچھا پئی لڑائی کون شروع کرے گا؟ نبی نے آکھیا پئی تون۔^{۱۵} ۱۵۔ سو اخی اب نے صوبیاں دے گورنراں دے جواناں نوں سدیا جیڑے گنتی وچ دو سو بتی ستن۔ فیر اونہ باقی اسرائیلیاں نوں اکٹھا کیتا جیڑے کُل ست ہزار ستن۔^{۱۶} ۱۶۔ اوہ دوپہری اوس ویلہ روانہ ہوئے جدوں ین ہدّ اودے نال دے بتی بادشاہ اپنہ تنبواں وچ پی پی کے ڈھت ہو رہے ستن۔^{۱۷} ۱۷۔ صوبیاں دے گورنراں دے جوان پہلاں روانہ ہوئے تے انج ہوا پئی ین ہدّ نے مخبر گھلہوئے ستن جنہاں دس پائی پئی کُجھ لوکی سامریہ چوں نکل کے آ رہے نیں۔^{۱۸} ۱۸۔ اونہ آکھ جے اوہ صلح لئی نکلے نیں تے اونان نوں جیوندے پھڑ لیا جتے جے اوہ لڑائی لئی نکلے نیں تاویں اونان نوں جیوندے پھڑیا جے۔^{۱۹} ۱۹۔ صوبیاں دے گورنراں دے جوان صفان بن کے شہروں باہر نکلتے فوج اونان دے پچھہ سی۔^{۲۰} ۲۰۔ پَر اکہ اپنے مخالف نوں قتل کیتا۔ ایہ ستن کے ارامی نس وگتے اسرا ئیلی اونان دا پچھا کرن لئی نس وگے پَر ارام دا بادشاہ ین ہدّ گھوڑے بہ کے اپنے کُجھ گھڑ سواراں نال بیج کے نکل گیا۔^{۲۱} ۲۱۔ اسرائیل دا بادشاہ اگان ودھیلتے گھوڑیاہ رتھاں تون ہرا کے ارامیاں نوں ڈاڈا جانی نقصان کیتا۔^{۲۲} ۲۲۔ ایدے بعد نبی اسرائیل دے بادشاہ کول لکے آکھیا پئی جاتے اپنی حالت نوں ڈاڈھا کرتے ویکھ پئی کہ کرنا لازمی اے کیوں جو آون والی بہار دی رت وچ شاہ ارام تیرے فیر حملہ کرے گا۔^{۲۳} ۲۳۔ ایسہ دوران ارام دے بادشاہ دے فوجیاں اونوں دسیا پئی اونان دا رب پاڑی رب اے ایسہ گلوں اوہ ساڈے تون ڈاڈے نکلے پَر جے ساہوں اونان نال میدان وچ لڑن دا موقع ملے اسیں اونان تون ڈاڈے نکلاں گے۔^{۲۴} ۲۴۔ تون انج کر پئی سارے بادشاہواں نوں اونان دیاں کُرسیاں نوں لاہ دے تے اونان دی تھان گورنر لاہ دے۔^{۲۵} ۲۵۔ سو جیڑی فوج تباہو گئی اے اونج دی ہی فوج تیار کرنا ای ضروری اے یعنی گھوڑے دی تھان گھوڑے رتھ دی تھان رتھتے فیر اسیں اسرائیل نال میدان وچ لڑاں گتے اونان تون پکا ڈاڈھ نکلاں گے۔ اونہ اونان دی ہاں وچ ہاں ملائیے اونہ دی صلاح دی مطابق کیتا۔^{۲۶} ۲۶۔ بہار دی اگلی رت وچ ین ہدّ نے ارامیاں نوں اکٹھا کیتا اسرائیل نال لڑن لئی افیق نال تیر گیا۔^{۲۷} ۲۷۔ جد اسرائیلی وی اکٹھے ہوئے اونان لئی راشن پانی دا بندوبست کیتا گیا تے اوہ اونان نال لڑن نوں نکلے۔ جدوں اسرائیلیاں نے اونان دے سامنے تنبو گڈ لٹے انج وکھالی دیندے ستن پئی جوبں بھیدیاں دے دو نیکے اچے جڑ اکٹھے ہوئے نیں جد کے کُل پنڈا ارامیاں نال بھرے ہوئے ستن۔^{۲۸} ۲۸۔ فیر اوہ رب دا بندہ آہیلے اونہ اسرائیل دے بادشاہ نوں آکھیا پئی خُداوند انج آکھدا اے: کیوں جو ارامی سوچ دے نیں پئی خُداوند اک پاڑی رب اے تے تراپیاں دا رب نیں ایس لئی میں ایس وڈے دلیر لشکر نوں تیرے ہتھ وچ کر دیاں گلتے تسیں جان لوگے پئی میں ہی رب ہاں۔^{۲۹} ۲۹۔ اوہ ست دیہاڑیاں تک اک دوجے دے سامنے تنبواں چہرے ستویں دیہاڑے جنگ چھڑ پئی تے اسرائیلیاں نے اکو دین وچ ارامیاں دے اک لکھ سپاہی قتل کر دیے۔^{۳۰} ۳۰۔ جیڑے باقی رہ گئے اوہ افیق دے شہر ول نس وگے۔ اوٹھ ستانی ہزارے کند ڈگ پئی تے ین ہدّ شہر ول نس وگیتے اوٹھ اک اندرلی کوٹھڑی وچ جا لکھا۔^{۳۱} ۳۱۔ فیر اودے فوجیاں نے اونہ آکھیا پئی ویکھ، اسان سُنیا اے پئی اسرائیل دے تیر بادشاہ بڑے رحم دل ہوندے نیں سو جے اجازت ہووے اسیں اپنہ اپنے لکان دولہ ٹاٹے اپنے اپنے سرایتے رسیاں بنھ کے اسرائیل دے بادشاہ دے لگے جائے۔ خورے اوہ تیری جان بخش دیوے۔^{۳۲} ۳۲۔ سو اوہ اپنے لکان دولہ ٹاٹے اپنے سرایتے رسیاں بنھ کے اسرائیل دے بادشاہ کول آہیلے آکھیا پئی تیرا سیوک ین ہدّ منت کردا ایہ پئی مہربانی کر کے مینوں چین دے۔ بادشاہ نے آکھیا پئی کہ اوہ اچے نک جیوندا اے؟ اوٹھ میرا بھرا اے۔^{۳۳} ۳۳۔ اونان بندیاں ایس گل نوں اک چنگا نشان سمجھیتے اودی گل سمجھ جے کابل کیتی تے آکھیا پئی آہو تیرا بھرا ین ہدّ۔ تد بادشاہ نے فرمایا پئی جاو اونوں لے آو۔ جد ین ہدّ باہر آیا، اخی اب نے اونوں اپنے رتھتے چاڑھ لیا۔^{۳۴} ۳۴۔ ین ہدّ نے پیشکش کیتی پئی جیڑے شہر میرے پٹوے تیرے پٹو کولوں کھولے ستن، میں اوہ پرتا دیاں گالتے تون دمشق وچ اپنے پیار لئی منڈیاں لاہ سکنا ایں جنج میرے پٹوے سامریہ وچ لائیاں ستن۔ اخی اب نے آکھیا ایس لکھت پڑت دیاں شرطیں دے مطابق میں تینوں چھڈ دیاں گا۔ سو اونہ لکھت پڑت دے بعد اونوں وڈیاں کر دتا۔^{۳۵} ۳۵۔ نبیاں دے پُتران وچوں اکہ اپنے نال دے نوں آکھیا پئی اپنے بھپھار نال مینوں مار۔ پَر اوہ بندہ نہ منیا۔^{۳۶} ۳۶۔ تد اوس نبی نے آکھیا پئی کیوں جو تون رب دا حکم نیں منیا ایس لئی جینج ہی تون میرے کولوں روانہ ہووے گا، اک شیر تینوں مار دیوے گا۔ اوس بندے دے جان دے بعد سچ مچ اونہ اک شیر

ٹکریا جنہ اونوں مار مُکایا۔^{۳۷} فیر اوس نبی نوں اک ہور بندہ ٹکریا جنہوں اونوں آکھیا پئی مہربانی کر کے مینوں مار۔ سو اوس بندے
 اونوں مار کے پھٹڑ کر دتا۔^{۳۸} تد اوہ نبی ٹر گیلے بادشاہ دی اڈیک وچ راتہ کھلوتا ریلے اپنی انکھاتے اپنے پگ ولیٹ کے بھیس بدل لیا۔
^{۳۹}تے جوہں ہی بادشاہ اوتھوں لنگیاں ، اوس نیہے چلک کے آکھیا پئی جدوں جنگ زور اں دی سیتے تیرا سیوک اوتھ گیا۔ اک بندہ اک
 قیدی نوں میرے کولے کے آیتے آکھیا پئی ایس بندے دی راکھی کرتے جے اپنے کس طرح نس گیا ا ویدی جان دے بدلے تیری جان لے لئی
 جاوے گی یا تینوں اک قینطار چاندی دینی پوی گی۔^{۴۰}تے جدوں تیرا سیوک اُراں پراں کسے کمہ لگا سیتے اوہ بندہ سچ مچ نس گیا۔
 اسرائیل دے بادشاہ نے آکھیا تیری سزا اوہو پوے گی جدی توں آپ چرچا کیتی اے۔^{۴۱} فیر اوس نبیہ نے جھٹ اپنیاں اکھاں توں پگ ہٹا
 دتے اسرائیل دے بادشاہ نے اونوں سنجھان لیا پئی اوہ نبیاں وچوں اے۔^{۴۲} اونوں بادشاہ نوں آکھیا پئی خداوند انج آکھدا اے پئی توں
 اجے بندے نوں چھڈ دتا اے جنہوں میں قتل لئی واجب ٹھہرایا سی ۔ سو تینوں اودی جان دے بدلے اپنی جان دے اودے لوکاں بدلے اپنے لوک
 دینے پین گے۔^{۴۳} اپنے سُن کے اسرائیل دا بادشاہ بڑا رنج ہوئے مُنڈ وگاڑ کے سامریہ وچ اپنے محل ول ٹر گیا۔

۱- کُجھ چر پچھوں اجیہی گل ہوئی جدی جُڑت اِک انگور دے باغ نال سی جدا مالک نبوت یزرعیلی سی - انگوران دا اوہ باغ 21

یزرعیل وچ سیئہ سامریہ دے بادشاہ اخی اب دے محل وچ سی ۲- اخی اب نے نبوت نوں آکھیا پئی اپنا انگوران دا باغ مینوں دے دے تان جوں میں اونوں سبزی دے باغ دے طور پرت سکاں کیوں جو اوہ میرے محل دے کول اے تے اودے بدلے میں تینوں اودے توں وی چنگا باغ دے دیاں گا۔ یاں جے تینوں چنگا لگتے جیڑا اودا مول اے اوہ میں دے دیاں گا۔ ۳- پر نبوت نے آکھیا پئی ربّ نہ کرے پئی میں اپنے پتو دادے دی میراث تینوں دے دیاں۔ ۴- اخی اب بڑا رنج ہولتے دکھی ہوکے گھر تھر گیا کیوں جو نبوت یزرعیلی نے آکھیا سی پئی میں اپنے پتو دادے دی میراث تینوں نہیں دیاں گا۔ اوہ اپنے منجیہ دکھی ہوکے پیا رپاتے کھانا پینا چھڈ دتا۔ ۵- تد اودی بیوی یزیریل اودے کول لکے پُچھن لگی پئی تُوں ایڈا دکھی کیوں ایہ تے نلے روئی کیوں نہیں کھاندا؟ ۶- اوہ اونوں آکھیا پئی میں نبوت یزرعیلی نوں آکھیا سی پئی انگوران دا اپنا باغ مینوں دے دے یاں جے تینوں چنگا لگتے میں اپنے بدلے تینوں اِک دوجا باغ دے دیاں گا۔ پر اوہ آکھیا پئی میں اپنا انگوران دا باغ تینوں نہیں دیاں گا۔ ۷- اودے بیوی یزیریل نے اونوں آکھیا پئی تُوں اسرائیل دا بادشاہ ایہ تے تیرا اے کم تینوں بھیدا نہیں - اُتھتے روئی کھا۔ نبوت یزرعیلی دا انگوران دا باغ تینوں میں لے دیاں گی۔ ۸- سو اوہ اخی اب دے نارتے چٹھیاں لکھیا تے اونانے اودے مہر وی لائی تے اونان نوں نبوت دے شہر وچ اودے آند گوانڈ رن ولے وڈیریا تے سرداراں کول گھل دتا۔ ۹- اونان چٹھیاں وچ اوہ لکھیا: پئی روزے دا چرچا کرن پچھوں نبوت نوں لوکاں دے وچکار کسے نمایاں تھاتے ہاؤ۔ ۱۰- پر دو بد معاشاں نوں وی اودے لگے ہا دیاں جے اونان کولوں اے گواہی دواو پئی نبوت نے ربّ تے اسرائیل دے بادشاہت لعنت پائی اے۔ فیر اونوں باہر کھڑکے سنگسار کر دیا جے تان جو اوہ مَر جاوے۔ ۱۱- سو نبوت دے شہر وچ رن ولے وڈیریا تے سرداراں تے انج ہی کیتا جویں یزیریل نے اپنی چٹھیاں وچ لکھیا سی۔ ۱۲- اونان روزے دی چرچا کیتی تے نبوت نوں لوکاں دے وچکار اِک نمایاں تھاتے بٹھا دتا۔ ۱۳- فیر اوہ بدمعاش لکے اودے لگے بہ گتے لوکاں دے سامہ ایہ آکھکے نبوت تے الزام لان لگے پئی نبوت نے ربّ تے بادشاہت لعنت پائی اے۔ تد اوہ اونوں شہروں باہر لے گتے اونوں سنگسار کرکے مار دتا۔ ۱۴- فیر اونانے یزیریل نوں سنہیا گھلیا پئی نبوت سنگسار کر دتا گیتے مَر گیا اے۔ ۱۵- جویں ای یزیریل نے سنہیا پئی نبوت نوں سنگسار کرکے مار دتا اے تے اوہ اخی اب نوں آکھیا پئی اُتھتے نبوت یزرعیلی دا انگوران دا باغ مَل مارلے جنہوں اوہ ویجن توں انکار کر دتا سی۔ ہن اوہ جیوندا نہیں مَر گیا۔ ۱۶- جد اخی اب نے اے سنہیا پئی نبوت مَر گیتے اوہ اُتھتے نبوت دا انگوران دا باغ مَل مارن لئی تھر پیا۔ ۱۷- تے ربّ دا کلام ایلیاہ تیشیہ تیرا پئی ۱۸- اسرائیل دے بادشاہ نوں جیڑا سامریہ چے راج کردا اے ، اونوں ملن جا۔ ایس ویلے اوہ نبوت دے انگوران دے باغ وچ اے اوتھ اوہ اونوں مَل مارن لئی گیا اے۔ ۱۹- تے اونوں آکھکے خُداوند انج فرماندا اے پئی کیہ تُوں اِک بندہ قتل کرکے اودے جائیداد (بھنویں) مَل نہیں مار لئی؟ فیر اونوں اے وی آکھیں پئی خُداوند انج فرماندا اے : اوس تھان جتھ کُتیا تے نبوت دا لبو چٹیا اے، تیرا وی چٹن گے۔ ۲۰- اخی اب نے ایلیاہ نوں آکھیا میریا ویریا ہاں آکر تُوں مینوں لبھ ہی لیا اے! اوہ آکھیا آہو میں تینوں لبھ ہی لیا اے کیوں جو تُوں ربّ دی نظر چے بدی کرن لئی اپنے آپ نوں ویج دتا اے۔ ۲۱- میں تیرے بلا لیان والا ہاں۔ میں تیری پیڑی مَکا دیاں گلتے اخی اب دی پیڑی دے پر مُنڈے نوں جیڑا اسرائیل وچ اے ، بھاویں اوہ غلام اے تے بھاویں آزاد، وڈھ سٹان گا۔ ۲۲- تے میں تیرے گھر نوں نیاط دے پُتر یرعام دے گھرے اخیاب دے پُتر بعشا دے گھر وانگ بنا دیاں گا کیوں جو تُوں میرے عُصہ نوں بھڑکایا اے تے اسرائیل توں گناہ کروایا اے۔ ۲۳- تے یزیریل بارے وی ربّ فرماندا اے پئی یزرعیل دی کندھ کول کُتے یزیریل نوں کھا جان گے۔ ۲۴- تے اخی اب نال جُریا ہوا جیڑا وی شہر وچ مَرے گا اوہ کُتھی کھان گتے جیڑا میدلے مَرے گا اونوں ہوا دے پکھو چٹ کر جان گے۔ ۲۵- (اخی اب وانگ کدی کوئی نہویا جنہ اپنے زانی یزیریل دے آکھکے لگے خُداوند دی نظر وچ بدی کرن لئی اپنے آپ نوں ویج دتا۔ ۲۶- اوہ بوتنا نفرت جوگا کم ایہ کیتا پئی اموریاں وانگ جنہاں نوں ربّ نے بنی اسرائیل آگوں کڈھ دتا ، بُناں دے پچھ چلیا)۔ ۲۷- جد اخی اب نے اہمے گلاں سنہیا تے اپنے کپڑے پھاڑے تات پایا تے روزہ رکھیا۔ اوہ تات تہی سوندا سی تے سر نیواں کرکے تھر دا سی۔ ۲۸- فیر ربّ دا کلام ایلیاہ تیشیہ تیرا پئی ۲۹- کیہ تُوں دھیان کیتا اے پئی اخی اب کُنج میرے لگے نیواں ہو گیا اے؟ کیوں جو اوہ نیواں ہو گیا اے ، میں ایہ بلا اودے جیوندے جی نہیں لیاواں گا سگھوں میں اودے پُتر دے دیہاڑیاں وچ اودے تیر دے دیہاڑیاں وچ لیاواں گا۔

۱- تین وریاں تیک ارامۃ اسرائیل دے وچ کوئی جنگ نہوئی۔^۲ پر تے ورہ یہوداہ دا بادشاہ یوسفط، اسرائیل دے بادشاہ نوں ملن گیا۔^۳ اسرائیل دے بادشاہ اپنے فوجیاں نوں آکھیا سی پئی تہاں پت نئیں کہ رامات جلعاد ساڈا اے تاویں اسیں ارام دے بادشاہ کولوں واپس لین لئی کجھ وی نئیں کر رہے؟^۴ سو اوہ یوسفط نوں پوچھیا پئی کہ تون رامات جلعاد دے خلاف لڑن لئی میرے نال تریں گا؟ یوسفط اسرائیل دے بادشاہ نوں آکھیا پئی میں تہاں ہی ہاں جیہا تون ایسے میرے لوک اونج دے نیں جنج تیرے لوکے میرے گھوڑے اچھے نیں تیرے گھوڑے نیں۔^۵ پر یوسفط اسرائیل دے بادشاہ نوں ایہ وی آکھیا پئی پھلاں رب دی رضائے پچھلے۔^۶ سو اسرائیل دے بادشاہ نے اکتھ کیتے جیڑے چار گوسو بندے سنے اونہاں نوں پوچھیا پئی کہ میں رامات جلعاد دے خلاف جنگ کرن لئی جاواں یاں نہ جاواں؟ اونہاں آکھیا پئی جا کیوں جو رب اونوں بادشاہ دے حوالہ کر دیوے گا۔^۷ پر یوسفط نے پوچھیا کہ ایتھ رب دا کوئی نبی نہیں جنہوں اسیں پچھ سکیتے۔^۸ اسرائیل دے بادشاہ یوسفط نوں آکھیا پئی اک بندہ پور وی ہے جدیں راہیں اسیں رب نوں پچھ سکدے ہاں۔ پر میں اوہے تون کجھ کھانا ہاں کیوں جو اوہ میرے لئی کدی کسے جنگی گل دی نبوت نئیں کردا سگھوں اوہ سدا پیڑی گل دی پیش گوئی کردا اے۔ اوہ ایلہ دا پتر میکایاہ اے۔ یوسفط نے آکھیا پئی بادشاہ نوں اِنج نئیں آکھنا چاہدا۔^۹ سو اسرائیل دے بادشاہ نے اپنے فوجیاں وچوں اک نوں سدیلے اونوں آکھیا پئی ایلہ دے پتر میکایاہ نوں چھپیلے آ۔^{۱۰} اسرائیل دا بادشاہ یہوداہ دا بادشاہ یوسفط بادشاہی لباس پاک سامریہ پھاٹک دے ہویاں کول آناج گاہن دے میدان وچ اپنے تختاں بیٹھوئے سنے سارے نبی اونہاں لگے نبوتان پئے کر رہے سن۔^{۱۱} کنعان دے پتر صدقیانہ اپنے لئی لوہے سینگ گھڑواے سنے اوہ آکھیا پئی خداوند اِنج فرماندا اے پئی تون اپناں ارامیاں نوں ماریں گا ایتھوں تیک پئی اوہ مُک جان گے۔^{۱۲} پور سارے نبی وی ایسے گل دی نبوت کر رہے سنے اونہاں آکھیا پئی رامات جلعاد چڑھائی کرتے فتح پا کیوں جو رب اونوں بادشاہ دے قبضے وچ کر دے گا۔^{۱۳} اوس بندے جیڑا میکایاہ نوں سدن گیا سی اونوں آکھیا پئی ویکھ باقی سارے نبی اکل بندے وانگ بادشاہ دے چن دی پیش گوئی کر رہے نیں سو تیری گل وی اونہاں ورگی ہووے۔ سو تون کوئی جنگی گل ہی کریں۔^{۱۴} پر میکایاہ نے آکھیا پئی جیوندے رب دی سوہ میںے اوہو آکھاں گا جیڑی مینوں دے گا۔^{۱۵} جد اوہ اوتھ گیا تے بادشاہ نے پوچھیا پئی میکایاہ! کہ اسیں رامات جلعاد دے خلاف جائے کہ رہن دیتے؟ اوہ جواب دتا پئی چڑھائی کرتے جت جا کیوں جو خداوند اوہ بادشاہ دے حوالہ کر دیوے گا۔^{۱۶} بادشاہ نے اونوں آکھیا پئی میں تینوں کئی وار سوہ دے کے آکھاں پئی تون رب دے نانے سچی گل دے سوا مینوں پور کجھ نہ دسیں گا؟^{۱۷} تد میکایاہ نے آکھیا پئی میں نے کُل اسرائیل نوں اونہاں بھیڈاں دے وانگ پہاڑاں تتر پتر ویکھیا جنہاں دا ایالی نہوے خداوند نے آکھیا پئی اپناں دا کوئی مالک نئیں۔ سو پر کوئی اپنے گھر سلامت تھر جاوے۔^{۱۸} تد اسرائیل دے بادشاہ یوسفط نوں آکھیا پئی کہ میں تینوں دسیاں تیں سی پئی اوہ کدی میرے حق وچ جنگی پیش گوئی نہیں کردا، بس بھیڑی پیش گوئی کردا اے؟^{۱۹} میکایاہ نے اپنی گل توری رکھیتے آکھیا پئی رب دا کلام سن، میں رب نوں اپنے تختے بیٹھتے عرشاں دے کُل لشکراں نوں اوہے سجھ کہہ کھلوتے ویکھیا۔^{۲۰} تے رب نے آکھیا پئی اخی اب تون رامات جلعاد حملہ کرن لئی اوتھ اپنی موت آپ مرن لئی کیڑا ورغلاوے گا؟ تد کیسے کوئی مشورہ دتے کسے کوئی مشورہ۔^{۲۱} تد آخر وچ اک رُوح اگاں ودھیتے خداوند لگ کھلو گئیے کہن لگی پئی میں اونوں ورغلاواں گی۔^{۲۲} خداوند نے پوچھا: پر کیوں؟ اوہ آکھیا پئی میں جاواں گیتے اوہے کُل نبیاں دے مہ وچ اک چوٹھ مارن والی رُوح بن جاواں گی۔ خداوند نے فرمایا پئی تون اونوں ورغلان وچ پکا کامیاب ہوویں گی۔ جلتے اِنج ہی کر۔^{۲۳} سو ویکھ پئی رب تیرے اپناں کُل نبیاں دے منہاں وچ چوٹھ مارن والی رُوح پا دیتی اے۔ رب نے تیرے بارے تہاں دا حکم کر دتا اے۔^{۲۴} تد کنعان دے پتر صدقیانہ اگاں ودھ کے میکایاہ دے مُنہ چنڈ ماریتے پچھیا پئی رب دی رُوح جدمیرے کولوں دی تیرے نال کلام کرن گئیے اوہ کیڑے راہوں گئی سی۔^{۲۵} میکایاہ نے آکھیا پئی جس دیہاڑے تون لکن لئی اندرلی کوٹھڑی وچ جاویں گا، تینوں پتے لگ جلتے گا۔^{۲۶} فیر اسرائیل دے بادشاہ نے حکم کیتا پئی میکایاہ نوں لے کے واپس شہر دے حاکم، گورنر امون تے شہزادے یوآس ول کھل دیوے۔^{۲۷} تے آکھیا جے پئی بادشاہ اِنج فرماندا اے پئی ایس بندے نوں قید کوٹھڑی وچ سٹ دتا جاوے جت تیک میں صحیح سلامت پرت نہ آواں اوہ روئیے پانی تون ودھ کجھ نہ دتا جلتے۔^{۲۸} میکایاہ نے آکھیا جے تون سلامت پرت آویسے اِنج سمجھی پئی رب نے میرے راہیں کلام ہی نئیں کیتا۔ فیر اونوں پور آکھا: ساریو لوکو! میریاں گلاں چیتے رکھیا جے۔^{۲۹} سو اسرائیل دے بادشاہ یہوداہ دے بادشاہ یوسفط رامات جلعاد چڑھائی کیتی۔^{۳۰} تے اسرائیل دے بادشاہ یوسفط نوں آکھیا پئی میں بھیس وٹاک لڑائی وچ جاواں گا پر تون اپنا بادشاہی لباس پائی رکھیں۔ سو اسرائیل دا بادشاہ اپنا بھیس وٹاک لڑائی وچ گیا۔^{۳۱} تے ادھروں ارام دے بادشاہ نے اپنے رتھان دے بتی سرداراں نوں حکم دتا ہوا سی پئی کسے نک یاں وڈھ نال نہ لڑیا جے بیوا اسرائیل دے بادشاہ دے۔^{۳۲} تد رتھان دے سرداراں نے یوسفط نوں ویکھیتے اونہاں سوچیا پئی اسرائیل دا بادشاہ پکا ایہو ہی اے۔ سو اوہ اوہے تے چڑھائی کرن لئی مُرے۔ پر جد یوسفط چلکے لگا۔^{۳۳} تے رتھ دے سرداراں نے ویکھیا پئی اوہ اسرائیل دا بادشاہ نئیں سو اوہ اودا پچھا کرن تون مُر گئے۔^{۳۴} پر کسے اونج ہی اپنی کمان کھچیتے اک تیر چلایا جیڑا اسرائیل دے بادشاہ نوں اوہے زرہ بکتر دے جوڑاں وچکار جا لگا۔ تد بادشاہ نے اپنے رتھ چلان ولے نوں آکھیا پئی رتھ موڑیتے مینوں لڑائی دے میدان چوں باہرے چل کیوں جو میں بھڑ پو گیا ہاں۔^{۳۵} اوس دیہاڑے بڑے گھمسان دی لڑائی ہوئیے اونہاں بادشاہ نوں اوہے رتھ وچ ہی ارامیاں دے سامنے سنبھالی رکھیتے اوہے پھٹاں وچوں رت اپنی وگی پئی رتھ دا پائیدان بھر گیا تے اوس شام اوہ مر گیا۔^{۳۶} تے جد سورج ڈب رہا سی تے فوج وچ علان ہوا پئی ہر بندہ اپنے قصبے نوں تھر اک اپنے دیس نوں تھر جاوے۔^{۳۷} بادشاہ مَر گیا تے سامریہ جایا گیا تے اونہاں اونوں اوتھ دفنایا۔^{۳۸} تے اونہاں اوہے رتھ سامریہ دے اک تلاء وچ دھوتا (جتھ کنجریاں نہاندیاں سن) تے گنباں اوہے لہو تون چٹیا جنج خُدلے اپنے کلام وچ فرمایا سی۔^{۳۹} کہ اخی اب دے راج دے دن دن دیاں دُجیاں گلاں اوہ سارے کم جیڑے اوتھ کیتے تہاں ہی دند دے کم والا اوہ محل جیڑا اوہ بنالیتے جیڑے شہراں نوں اوہ قلعہ بند کیتا، اونہاں دا اسرائیل دے بادشاہاں دی کتا ب وچ لکھ نئیں پوے؟^{۴۰} اخی اب اپنے پتو دادے نال سوں گیا تے اودا پتر اخزیاء بادشاہ دے طورے اودی گدی تے بیٹھا۔^{۴۱} اسرائیل دے بادشاہ اخی اب دے چوتھ ورہ وچ آسا دا پتر یوسفط بادشاہ

بنیا۔⁴² یسوفؑ جدوں پینتی ورھیاں دا سی بادشاہ بنیا۔ اہو یروشلم تے پنجی ورھہ راج کیتا۔ اودے ماں دا ناں عزوبہ سی جیڑی سیلی دی دھی سی۔⁴³ اوہر گل وچ اپن پٹو آسا دے پیرا تے پیر دھرے اودے توں نہ بھٹکیتا اہو اوہو ہی کیتا جیڑا ربؑ نظر وچ چنگا سی۔⁴⁴ یسوفؑ دی اسرائیل دے بادشاہ نال صلح سی۔⁴⁵ کہ یسوفؑ اب دے راج دے دناں دیاں دُجیاں گلا تے اوہ سارے نمایاں کمے اودیاں چتاں وغیرہ پودا دے بادشاہواں دی تاریخاں دی کتا ب وچ لکھیاں نئیں ہویاں؟⁴⁶ تے اودے پٹو آسا دے راج دے دناں وچ مندران دے لوطی بندے جیڑے باقی رہ گئے سن، اہو اونان نوں دیس نکالا دے دتا۔⁴⁷ تے اوس ویلہ اودم وچ کوئی بادشاہ نئیں سی سگھوں اک نائب راج کردا سی۔⁴⁸ تے یسوفؑ اوفیر وں سوناں منگوان لئی بیویاری جہازاں دا اک سمندی بیڑہ تیار کیتا پُر اوہ کدی سفرے نہ پیا کیوں جو ا ویدے جہاز عضیوں جابر وچ ہی تباہو گئے سن۔⁴⁹ اوس ویلہ اخی اب دے پُتر اخزیامہ یسوفؑ نوں آکھیا پئی اپنیاں بندیاں نال میرے بندیاں نوں وی سمندری سفر کرن دے پُر یسوفؑ نہ کر دتی۔⁵⁰ تے یسوفؑ اپن پٹو دادے نال سو گیتا اودے نال داود دے شہر وچ دفنایا گیا۔ اودا پُتر یورام اودی تہا تے ملن والا بنیا۔⁵¹ پودا دے بادشاہ یسوفؑ دے ستارٹیوں وڑھ اخی اب دا پُتر اسرائیل دا بادشاہ بنیا۔ اہو اسرائیل تے دو وڑھ راج کیتا۔⁵² تے اہو ربؑ دی نظر وچ بھیر کیتا کیوں جو اہو اپن پتوتے ماتے نباطتے پُتر یزعمام دے پیرا تے پیر دھرے جنباں اسرائیل توں پاپ کروایا سی۔⁵³ تے جوبں اودا پٹو کردا سی اوہ وی بعل دی پوجا پاٹ کردا سی، تے اہو خُداوند اسرائیل دے ربؑ نوں کوڑ چڑھائی۔

۲۔ سلاطین

¹ تے اخی اب دی موت توں بعد موآبنہ اسرائیل نال دُشمنی کیتی۔² تے اخزیامہ اودے اٹھ کمرے دی ایک باری توں جیڑی سامریہ وچ 1 سی ڈیگ پیلے بیمار ہوا۔ تے اہو سنبادین ولگھلے اونان نوں آکھیا۔ جاوے عُقرون جیدی بندگی کردا اے زبُوب توں پُچھو۔ کہ کی میں ایس ہماری توں چنگا ہونگا۔³ تے خداوند دے فرشتے ایلیاتیشبی نال بولدیاں ہویاں آکھیا۔ جامتہ شاہ سامریہ دے سنا دین والیاں نوں ملے۔ اونان نوں آکھ۔ کہ اسرائیل وچ کوئی خدا نہیں جیڑا تسی عُقرون دے بندگی کرن لے زبُوب توں پُچھن جاندے او؟⁴ ایس لئی خداوند ایویں آکھدا اے کہ جیڑے پلنگتے ٹوچڑھیاں ایس ایدے توں نہ اُتریں گا بلکہ تُو ضرور مرے گا۔ تے ایلیاہ تری گیا۔⁵ تے او بندے اخزیامہ کول واپس لے تے اہو اونان نوں آکھیا۔ تسی کیوں واپس لے؟⁶ اونانہ اونوں آکھیا کہ ایک بندہ سانوں ملن لئی آیتے سانوں آکھیا۔ کہ واپس مڑے بادشاہ دے کول جہ تہانوں گھلیا جاوے اونوں آکھو۔ خداوند ایویں فرماندا اے۔ کہ اسرائیل وچ کوئی خدا نہیں؟ کہ تُو عُقرون دے بندگی کرن لے زبُوب دے کول گھلیا اے پتا لویا اے۔ ایس لئی جیڑے پلنگتے ٹوچڑھیاں ایس اوہدے توں نہ لوں گا۔ سگوں ضرور مر جاوے گا۔⁷ تے اہو اونان نوں آکھیا اوس بندے دی شکل کیوں دی سی جیڑا تہانوں ملن لئی آیتے تہاڈے نال بول کر ایہ گل آکھی۔⁸ اونانہ اونوں آکھیا۔ او والاں آلا بندہ سیتے چمڑے دا پٹکا اودے لکے بنیا ہوا سی تے اہو آکھیا۔ کہ او ایلیاہ تشبی اے۔⁹ تے اہو پنجاہ سپایاں دے سردار نوں نال اودے پنجاہ بندیاں دے نال اوہدے کول گھلیاتے او اوہدے کول گئے۔ ویکھو۔ او ایک پہاڑ دی چوٹی لے بیٹھا ہوا سی تے اونوں آکھیا اے خدا دے بندے بادشاہ آکھدا اے تھلے آ۔¹⁰ ایلیامہ جواب دتا تے پنجاہ دے سردار نوں آکھیا۔ جے میں خدا دا بندہ آں۔ تے اگ آسمان توں آوے تیرے پنجاواں نوں کھا جاوے۔ تے اگ آسمان توں آئی تے اونو تے اوہدے پنجاواں نوں کھا گئی۔¹¹ فیر اہو ایک دُوج پنجاہ دے سردار نوں اوہدے پنجاواں بندیاں دے نال گھلیاتے اہو اوہدے نال کلام کر کے آکھیا۔ اے خدا دے بندے! بادشاہ ایویں آکھیا کہ چھیتی تھلے آ۔¹² ایلیامہ جواب دے کہ اونان نوں آکھیا۔ جے میں خدا دا بندہ آں۔ تے اگ آسمان توں آوے تیرے پنجاواں نوں کھا جاوے۔ تے اگ آسمان توں آئی تے اونو تے اوہدے پنجاواں نوں کھا گئی۔¹³ فیر اہو ایک تیج پنجاہ دے سردار نوں اوہدے پنجاہ بندیاں دے نال گھلیا۔ سو ایہ تیج پنجاہ دا سردار لے چڑھیا تے لکے ایلیاہ دے لگے اودے گوڈیاں لے جھکیاتے اوہدی منت کر کے آکھیا۔ اے خدا دے بندے! میری جان تیرے خدمت کرن لے، اناں پنجاواں دیاں جاناں تیری نظر وچ قیمتی ہوں۔¹⁴ ویکھو اگ آسمان توں آئی تے لگے دو پنجاواں دے سرداراں دے نال اوہدے پنجاواں پنجاواں نوں ختم کر گئی تے ہون میری جان تیری نظر وچ پیاری ہووے۔¹⁵ تے خداوند دے فرشتے ایلیاہ نوں آکھیا۔ اوہدے نال تھلے اُتر جاوے اوہدے چہرے توں نہ ڈرے او اٹھیتے اوہدے نال بادشاہ دے کول تھلے گیا۔¹⁶ تے اونوں آکھیا۔ خداوند ایویں فرماندا اے کیوں جے تُو سنا دین والیاں نوں گھلیا کہ عُقرون دے بندگی کرن لے توں سوال کرن۔ جیویں کہ اسرائیل وچ کوئی خدا نہیں سی۔ جہدے توں تُو اوہدا کلام دا پتا کریں۔ فیر ایس لئی جیڑے پلنگتے ٹوچڑھیاں ایس۔ اوہدے توں نہیں اُتریں گا۔ سگوں ضرور مر جاویں گا۔¹⁷ لہذا او خداوند دے کلام دے مطابق جیڑا ایلیامہ آکھیا سی مر گیا تے کیوں جے اوہدا کوئی پُتر نہیں سی۔ اوہدا بھرا یورام، شاہ پودا، یورام بن یسوفؑ دے دُوج ورھہ وچ اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔¹⁸ تے اخزیامہ دا باقی حالت جیڑا کجھ اہو کیتا۔ کہ ایہ اسرائیل دے بادشاہواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا ہوا نہیں؟

۱۔ اے اینج ہویا۔ جد خداوند نے جا آکھیا ایلیاہ نوں اک ہوا دے چھونک وچ آسمان دے ولے جلے۔ تد ایلیاہ ایلیشع دے نال چلجال توں 2
 چلیا۔ ۲۔ ایلیامنے ایلیشع نوں آکھیا - تُو ایتھ رُک - کیوں جے مینوں خدا وندے بیت ایل نوں گھلیا اے۔ ایلیشع آکھیا - جیوندے خداوند
 دی قسم تیری جان دی قسم میں تینوں نہ چھڈاں گا۔ او بیت ایل نوں گئے۔ ۳۔ اے انبیاء دے پتر جیڑے بیت ایل دے وچ سن نکل کے
 ایلیشع دے کول لٹے آکھیا - کی تُو جانناں ایں؟ کہ خداوند آج تیرے امالک نوں تیرے کولوں لیا جلے گا۔ او بولیا ہاں جانناں ہاں۔ بس تُوں
 چُپ رہے۔ ۴۔ فیر ایلیامنے ایلیشع نوں آکھیا - تُوں ایتھ رُک - کیوں جے خداوند مینوں یریحو گھلیا اے۔ اُونہ آکھیا جیوندے خدا وند دی قسم
 تیری جان دی قسم میں تینوں نہ چھڈاں گا۔ او دوں یریحو وچ لے۔ ۵۔ تد نبیاں دے پترانے جیڑے یریحو وچ سن ایلیشع دے کول لے۔
 اے اونوں آکھیا۔ کی تُوں جانناں اے؟ کہ خداوند آج تیرے مالک تُوں تیرے کولوں چُک لیا جلے گا۔ او بولیا ہاں میں جانناں آں - تُوں چُپ رہے۔
 ۶۔ فیر ایلیامنے اونوں آکھیا۔ تُو ایتھ رُک۔ کیوں جے مینوں خداوند اُردن نوں گھلیا اے۔ او بولیا زندہ خداوند دی قسم تیری جان دی
 قسم میں تینوں نہ چھڈاں گا۔ او دوں کٹھ گئے۔ ۷۔ تد نبیاں دے پتران وچوں پنجاہ بندے گئے۔ اوناں دے سامنے دور کھلو گئے۔ او دوں
 اُردن دے کنڈے کھلوتے سن۔ ۸۔ تد ایلیامنے اودی چادر پھڑی لپیٹی پانی لے ماری۔ او ادھر ادھر ونڈیا گیا۔ او دوں سُکی زمین
 پار ہو گئے۔ ۹۔ جدوں او پار چلے گئے ایلیامنے ایلیشع نوں آکھیا اِس تُوں پیلاں کمیں تیرے تونے لیا جاواں - تُوں منگ کہ میں تیرے لئی
 کی کراں؟۔ ایلیشع آکھیا - کہ تیری روح چوں میرے لئی دوناں حصہ ہووے۔ ۱۰۔ اُونہ آکھیا - تُو اُوکھی گل کیتی - بس جیڑے ویلے میں
 تیتھوں لیا جاواں جے تُوں مینوں ویکھیں تاں اہے تیرے لئی ہو جاوے گا۔ نیں تاں نیں - ۱۱۔ جدوں او دوں تیرے جانڈے گلاں کردے
 جانڈے سن تے ویکھو اک اگ دے رتھ آگ دے گھوڑیاں اوناں دواں نوں وکھ کر دتے ایلیاہوا دے چھونک وچوں آسمان ول چڑھ
 گیا۔ ۱۲۔ ایلیشع اُنوں وکھیا تے چیکیا۔ اے میرے پیو! اے میرے پیو! اے اسرائیل دی رتھ آگے سوار! اُونہ اُنوں فیر نہ وکھیا۔
 اے اُونہ اودے لیڑے پھڑے اوناں تُوں دو حصیاں چے پاڑ دتا۔ ۱۳۔ ایلیاہ دی چادر جہڑی اودے تون ڈگ پئی سی اُونہ چُک لئی۔ پیچھاں
 چلا گیا۔ اُردن دے کنڈے لے کھلوتا۔ ۱۴۔ اُونہ ایلیاہ دی چادر جہڑی اودے تون ڈگ پئی سی پھڑی پانی لے ماری پر او وکھ نہوایا۔ اُونہ
 اکھیا کہ خداوند ایلیاہ دا خدا ایس ویلے کیتھ اے۔ اُونہ اُنوں پانی تے ماریا۔ او دو حصہ گیا۔ ایلیشع پار ہو گیا۔ ۱۵۔ یریحو دے
 نبیاں دے پترانے جیڑے اُدے لگے سی اُنوں ویکھیا آکھیا - کہ ایلیاہ دی روح ایلیشع اُتری۔ او اُنوں ملن نوں لے۔ زمین تیک اودے
 لگ جھک۔ ۱۶۔ اوناں اُنوں آکھیا - ویکھ تیرے خدمت کرن و الیا دے نال پنجاں طاقتور بندے نیں۔ او جاوے تیرے نوں مالک نوں
 لین۔ ہو سکدا اے کہ خداوند دی روح اُنوں چُکیا ہو۔ کسے پہاڑ یا کسی وادی وچ سُٹ دتا ہووے۔ او بولیا - اوناں نوں نہ گھلو۔ ۱۷۔ اوناں
 اوناں دے ضد کر کے اُنوں تنگ کیتا۔ اُونہ آکھیا گھل دیوے۔ اوناں پنجاہ بندے گھلے۔ جناں تین دن تیک لبیا۔ پر او نہ لبیا۔ ۱۸۔ تد او مڑک
 اودے کول لے جیڑے ویلے او یریحو وچ سی۔ اُونہ اوناں نوں آکھیا - کی میں تہانوں نہیں کہہ سی؟ کہ نہ جاؤ۔ ۱۹۔ شہر دے لوکاں نے
 ایلیشع نوں آکھیا کہ شہر دی حالت تاں جنگی اے۔ جیوں کہ ساڈا امالک ویکھدا اے۔ پر۔ ایتھوں دا پانی چنگا نئی۔ زمین بنجر اے۔ ۲۰۔
 اے اُونہ آکھیا - میرے کول اک نواں پیالہ لیاؤ۔ اودے وچ لون پاؤ۔ او اودے کول لیلے۔ ۲۱۔ اے او پانی دے چشمے لے گیا۔ اودے وچ لون پایا
 تے آکھیا۔ خداوند ایویں فرماندا اے۔ کہ میں ایس پانی نوں چنگا کیتا۔ تاں ایس تون موتے بنجر پن نہوے گا۔ ۲۲۔ ایلیشع دے کلام
 دے مطابق جیڑا اُونہ آکھیا تے او پانی چنگا ہو گیا۔ آج دے دن تیک اے۔ ۲۳۔ اوتھوں او بیت ایل ول گیا۔ جیڑے ویلے او راہ وچ جاندا
 سی تے ویکھو شہر وچوں نیک منڈے نکلے۔ اودا مذاق بنایا۔ آکھیا - چڑھیا چلا جا اے گنج! چڑھیا چلا جا اے گنج۔ ۲۴۔ تاں اُونہ اودے
 پچھاں مڑک اوناں ول ویکھیا۔ خداوند دے ناں تون اوناں لے لعنت پائی۔ تد جنگل وچوں دو رچھنیاں نکلیاں۔ اوناں وچوں بتالیاں
 منڈیاں نوں پاڑ دتا۔ ۲۵۔ فیر او اوتھو بکرم ل دے پہاڑ ول گیا۔ اوتھوں سامریہ ول مڑیا۔

^۱ اے یہوداہ دے بادشاہ یوسف دے اٹھارھویں ورہ وچ یورام پین آخی سامریہ وچ اسرائیل دا بادشاہ ہویا اے بارہ ورہ حکومت کیتی۔ 3

^۲ اے اویہ خداوند دے حضور وچ گناہ کیتا۔ پر آوے پیوے آودی ماں وانگو نہیں۔ کیوں جے اویہ بعل دے تھماں نوں جہڑے اوہدے پیوے بنلے سن دُور کیتا۔ ۳۔ پر او پر بعام پین نباط دے گناواں توں جہنہ بنی اسرائیل توں گناہ کروایا چمبڑیا ریلے اوہدے توں دُور نہویا۔ ۴۔ اے میساموآب دا بادشاہ بُویت جانوراں دا مالک سی اے او اسرائیل دے بادشاہ نوں ایک لاکھ برتے ایک لاکھ چھترے اوناں دی اُن دیندا سی۔ ۵۔ بس آخی اب مر گیاتے موآب دے بادشاہ شاہ اسرائیل دے نال گل نہ منی۔ ۶۔ تاں اوس پین یورام بادشاہ سامریہ توں باہر نکلیاتے سارے اسرائیل دی گیتی کیتی۔ ۷۔ فیر او گیاتے یہوداہ دے بادشاہ یوسف نوں سنیا گھلیا کہ موآب دے بادشاہ میرے خلاف بغاوت کیتی اے کی تو میرے نال موآب نال لڑائی کرن نوں چلیں گا؟ اویہ آکھیا میں چلاں گا۔ کیوں جے میری جان تیری جان وانگوں اے میرے لوگ تیرے لوگ میرے گھوڑے تیرے گھوڑے۔ ۸۔ اے اویہ اونوں آکھیا۔ اسیں کس راہ توں چڑھائی کریں؟ اویہ آکھیا اِدوم دے جنگل دی راہ توں۔ ۹۔ تد اسرائیل دا بادشاہ یہوداہ دا بادشاہ اِدوم دا بادشاہ گئے بیت دین دے سفر دا چکر ماریا۔ پر آودی فوج اے آوے جانوراں لئی جہڑے اوناں دے پیچھے آندے سن پانی نہ پایا۔ ۱۰۔ اے اسرائیل دے بادشاہ آکھیا۔ افسوس۔ کہ خداوند سانون تین بادشاواں نوں صدیا۔ تاں جے سانون موآب دے ہتھ وچ ویوے۔ ۱۱۔ اے یوسف نے آکھیا کی خداوند دا کوئی نبی ایتھ نہیں؟ کہ اوہدے راہیں اسیں خداوند توں پچھیں۔ تاں اسرائیل دے بادشاہ دے خدمت کرن آلیاں دے وچوں ایکے جواب دتے آکھیا۔ کہ ایتھ الیشع پین سافط اے جہڑا یلیاہ دے تھماں اویہ پانی پایا کردا سی۔ ۱۲۔ یوسف نے آکھیا یقیناً خداوند دا کلام اوہدے نال اے اسرائیل دا بادشاہ یوسف یہوداہ دا بادشاہ اِدوم دا بادشاہ اوہدے کول گئے۔ ۱۳۔ تد الیشع اسرائیل دے بادشاہ نوں آکھیا۔ مینوں تیرے نال کی؟ تو آوے پیو دے نیبارے آودی ماں دے نیباں دے کول جا تے اسرائیل دے بادشاہ اونوں آکھیا۔ بلکل نہیں۔ کیوں جے بادشاہ اناں تین بادشاہواں نوں صدیا۔ تاں جے اوناں نوں موآب دے ہتھ وچ کرے۔ ۱۴۔ الیشع آکھیا۔ رب الافواج دی زندگی دی سنھو جیدے سامنے میں کھلوتا واں جے میں یہوداہ دے بادشاہ یوسف دے منہ دا لحاظ نہ کردا تے تیرے ول نظر نہ کردا تے تینوں ویکھدا۔ ۱۵۔ تہوں میرے کول سارنگی بچاں والا ایلاوے جیدوں اویہ سارنگی نوں چھڑیا خداوند دا ہتھ الیشع لے آیا۔ ۱۶۔ اے اویہ آکھیا۔ خداوند ایویں فرماندا اے۔ کہ ایس وادی وچ کھڈے ای کھڈے پٹ دیو۔ ۱۷۔ کیوں جے خداوند فرماندا اے کہ ٹسی بولے مین نہ ویکھو گتے فیروی ایہ وادی پانی نال بھر جاوے گی۔ تے ٹسی پیو گتے تہاڈے ڈنگرے تہاڈے جانور پین گے۔ ۱۸۔ اے خداوند دی نظر وچ ایہ ایک جھوٹی جی گل اے او موآب نوں وی تہاڈے ہتھ وچ کر ویوے گا۔ ۱۹۔ اے ٹسی ہر ایک کنڈاں لے شہرے چنگ شہر نوں مارو گتے سارے چنگ رُخاں نوں وڈھ دیو گتے پانی دے ہر ایک چشمہ نوں بند کرو گتے ہر ایک چنگ کھیت نوں پتھراں نال خراب کرو گے۔ ۲۰۔ اے سویر نوں قربانی چڑھاو دے ویلے ایویں ہویا۔ کہ اِدوم دی راہ توں پانی آیا تے زمین پانی نال بھر گئی۔ ۲۱۔ اے سارے موآب نے سُنیا۔ کہ بادشاہ اوناں دے نال لڑائی کرن لئی چڑھ لے گتے اوناں نے ساریاں نوں جہنہ پٹکا بننا شروع کیتا۔ کھٹیاں کیتا۔ سرحدتے کھلو گئے۔ ۲۲۔ اے او سرگی ویلے اُٹھتے سورج پانی لے چمکیتے موآب نے آوے سامنے پانی نوں لہو وانگوں سُرخ ویکھیا۔ ۲۳۔ اے اوناں نے آکھیا۔ ایہے لہو اے۔ کہ بادشاہ آپس وچ لڑائی کیتی اے ایکے دوجے نوں ماریا۔ سو ہوں اے موآب اوناں دی لُٹن لئی چلے۔ ۲۴۔ اے او اسرائیل دی فوج ول گئے۔ تد اسرائیل نے اُٹھ کے موآب نوں ماریا تے اوناں دے اِگوں بھجے او ملک وچ وڑے موآب نوں مار دے جان دے سن۔ ۲۵۔ اے اوناں نے شہراں نوں ڈھایا تہر اک بندے ہر اک چنگ کھیت وچ پتھر شے۔ جدوں تیک کہ او بھر نہ گیا تے اوناں نے پانی دے سارے چشمہ بند کر دتے سارے چنگ رُخ وڈھ دتے۔ ایتھوں تیک کہ قبر حراست وچ اوناں نے پتھراں نوں سوا کُجھ نہ چھڈیا تے اوناں نے ویاں ویاں جا گھیریا تے اوناں ماریا۔ ۲۶۔ جدوں شاہ موآب نے ویکھیا۔ کہ اوہدے خلاف لڑائی بوہتی ہو گئی اے اے اویہ آوے نال سنت سو تلوار چلان لے جو اوناں نے لے۔ تاں جے لین چیر دے پوئے او شاہ اِدوم لے جا پین۔ پر او نہ کر سکے۔ ۲۷۔ تد اویہ آوے پلوٹھ پُتر نوں جہڑا اوہدا ولی عہد سی لیا تے اوناں کند لے سوختی قربانی وانگو کیتا تے اسرائیل لے بڑا سخت قبر آیا تے او میسا بادشاہ نوں چھڈ کے آوے ملک نوں مڑ لے۔

^۱ اے نبیاں دے پتران دیاں بیویاں وچوں ایک عورت البشع دے لگے چیکیتے آکھیا۔ کہ تیرا خدمت کرن آلا میرا شوہر مر گیا اے تُو جاندی ایں۔ کہ تیرا خدمت کرن آلا خدا توں ڈر دا سیتے قرض لین آلا اے۔ کہ میرے دیویں پتران نوں لے کے آوے غلام بناون۔^۲ اے البشع نے اونو آکھیا۔ میں تیرے لئی کی کران؟ مینوں دس۔ کہ تیرے کول گھر وچ کھڑی چپ اے۔ اوہ آکھیا تیری لونڈی دے کول گھر وچ کُجھ وی نہیں۔ سولہ مالش دے تیل دی ایک کُپی دے۔^۳ اوہ اونوں آکھیا کہ جلتے باروں سارے گوانڈیاں توں پانڈے اُدھار لے۔ پانڈے خالی ہونے گھٹ نہون۔^۴ تہ اندر جاتے تُو آوے پتران دے نال اندر پوکے بوا بند کرے اونان ساریاں پانڈیاں وچ پلے جہڑا اونان وچوں بھر جاوے اونوں وکھرا رکھ۔^۵ لہذا او اودے کولوں گئی تے آوے پتران دے نال اندر پوکے بوا بند کیتا تے او اوندے کول پانڈے لیاندے جاندے سن۔ تے او پاندی جاندی سی۔^۶ جد پانڈے بھر گئے۔ اوہ آوے ایک پتر نوں آکھیا۔ دوجا پانڈا لیاتے اوہ آکھیا۔ ہون کوئی پانڈا باقی نہیں۔ تہ تیل مُک گیا۔^۷ تے او خدا دے بندے دے کول گئی۔ تے اونوں دسیاتے اوہ آکھیا تیل وچ تے آودا قرض لاہ تے جہڑے بچ رہے اوہدے نال تُو تیرے پتر گزارا کرو۔^۸ اے ایک دین ایویں بوا۔ کہ البشع شونیم دے کولوں لنگیتا اوتھ ایک بڑی دولت آلی عورت سی۔ جہہ اونوں روک کے مجبور کیتا۔ کی روٹی کھاوے جدوں او اوتھوں لنگداتے اوہدے کول روٹی کھان جاند۔^۹ اوس عورت تے آوے شوہر نوں آکھیا۔ مینوں پتا چلیا اے۔ کہ اے بندہ جہڑا اکثر دساڈے کولوں لنگدا اے۔ خدا دا بندہ اے تے او پاک اے۔^{۱۰} لہذا اسیں اودے لئی گھر دے لُٹے اک نکا کمرہ بنائے۔ تے اوہدے وچ منجیتے دسترخوان تے چوکی تے شمعدان رکھے۔ تاں جے جدوں کدی او ساڈے کول لُٹے اوتھ ریا کرے۔^{۱۱} لہذا اوہ اک دین آیا تے کمرے وچ ریاتے اوتھ ای سُتا۔^{۱۲} تے اوہ آوے نوکر جیحازی نوں آکھیا۔ کہ اوس شونیمی عورت نوں صدتے اوہ اونوں صدیا تے او اوہدے سامنے کھلوتی۔^{۱۳} فیر اوہ آوے نوکر نوں آکھیا۔ انوں آکھ کیوں جے تُوں ساڈے لئی ایہ ساری تکلیف چُکی اے۔ بس تُو کی چاہی ایں کہ تیرے لئی کیتا جاوے؟ تیری کوئی ضرورت ہے۔ جیدے لئی میں بادشاہ یا فوج دے سردار نوں سفارش کران۔ او بولی کہ میں آوے لوکاں دے وچ رہنی آں۔^{۱۴} تے اوہ آکھیا۔ میں اُہدے لئی کی کران؟ جیحازی بولیا۔ اوہدا کوئی پتر نہیں تے اوہدا شوہر بڈھا اے۔^{۱۵} اوہ آکھیا اوس عورت نوں صد تے اوہ اونوں صدیا تے او بُوے تے کھلوتی۔^{۱۶} تے اوہ آکھیا۔ یقیناً اگلے سال ایسے ویلے دے کول تُوں اک پتر گود وچ لوں گی۔ اوس عورت تے آکھیا۔ نہیں اے میرے مالک! اے خدا دے بندے! اودی نوکرانی نال جھوٹی گل نہ کر۔^{۱۷} ایدے توں بعد او عورت حاملہ ہوئی تے اگلے سال اوس ویلے دے کول اوہدے توں ایک پتر پیدا بوا۔ جیویں کہ البشع آکھیا سی۔^{۱۸} تے جدوں او مُنڈا وڈا بوا۔ ایک دین فصل وڈن والیاں دے نیڑے آوے پيو دے کول گیا۔^{۱۹} تے اوہ آوے پيو نوں آکھیا۔ ہلے میرا سر۔ ہلے میرا سر۔ تے اوہ ایک نوکر نوں آکھیا۔ کہ اونوں اوہدی ماں دے کول چک کھلے جا۔^{۲۰} تے اوہ اونوں چُکیا تے اوہدی ماں دے کول لے گیاتے او اوہدے گوڈیاں تے دوپیر تیک رہا۔ فیر مر گیا۔^{۲۱} تہ او عورت اونوں لُٹے چُک کھلے گئی تے خدا دے بندے دی منجی لُٹے پایلتے بوا تے دتا تے باہر آئی۔^{۲۲} تہ اوس تے آوے شوہر نوں صدیا تے آکھیا۔ کہ نوکراں وچوں اک نو تے اوہدے نال کھوتی میرے کول گھل۔ تاں جے میں خدا دے بندے دے کول دوڑ کے جاواں تے واپس آواں۔^{۲۳} اوہ اونوں آکھیا۔ تُو اُج اوندے کول کیوں جانی ایں؟ اُج نہ نواں چن اے نہ ای سبت۔ او بولی سلامتی ہووے۔^{۲۴} تہ اوس تے کھوتی اوہ کاٹھی پائی تے نوکر نوں آکھیا۔ تُو رے لے لگے دھتے رفتا ر دا قدم نہ گھٹا۔ جدوں تیک کہ میں نہ تینوں نہ آکھاں۔^{۲۵} لہذا او گئی تے کرمل دے پھاڑ لُٹے خدا دے بندے دے کول آئی۔ جدوں خدا دے بندے اونوں دور توں ویکھیا تے آوے نوکر جیحازی نوں آکھیا۔ ایہ اوئی شونیمی عورت اے۔^{۲۶} بس اونوں ملن لئی لگے جاتے اونوں پُچھ۔ کی تُو چنگی اے۔ تیرا شوہر چنگا لے، تیرا پتر چنگا لے؟ او بولی خیریت نالے۔^{۲۷} فیر او پھاڑ لُٹے خدا دے بندے دے کول آئی تے اوہدے پیر پھر لے تہ جیحازی لگے آیا کہ اونوں ہلے خدا دے بندے آکھیا۔ اونوں چھڈ دے۔ کیوں جے اوندا دل ڈکھی اے تے خداوند نے ایہ گل میرے توں لُکائی تے مینوں نہ دسی۔^{۲۸} تہ او بولی۔ کی میں آوے مالک توں پتر منگیا؟ کی میں نہ آکھیا۔ کہ مینوں دھوک نہ دے۔^{۲۹} تے اوہ جیحازی نوں آکھیا۔ کہ لک بنے میرا عصا آوے تہ وچ لے جاتے تُو کسے نوں ملے اونوں سلام نہ کرتے جے تینوں کوئی سلام کہتے اوہدا جواب نہ دے۔ تے میرا عصا مُنڈے لُٹے رکھ۔^{۳۰} اوس مُنڈے دی ماں بولی۔ جیوندے خداوند تیری جان دی قسم میں تینوں نہ چھڈاں گی۔ تہ او اُٹھیا تے اوہدے پیچھے تریا۔^{۳۱} تے جیحازی اناں دوواں توں لگے گیاتے مُنڈے اوہ عصا رکھیا۔ پر نہ کوئی آواز ہوئی نہ کوئی حرکت۔ تہ او مُڑیا تے اونوں ملیاتے اونوں آکھیا۔ کہ مُنڈا نہی جا گیا۔^{۳۲} تہ البشع گھر دے اندر گیاتے ویکھو او مُنڈا مر پھوٹا منجی لُٹے پیا سی۔^{۳۳} لہذا او اندر گیاتے آوے لُٹے مُنڈے لئی بوا بند کیتا تے خداوند توں دُعا منگی۔^{۳۴} فیر او لُٹے چڑھیا تے مُنڈے نال لپٹیا تے آوڈا مُنڈے اوہدے مُنڈے لُٹے آوڈیاں اودیاں اُکھاں لُٹے آوڈے تہ اوہ تہاں لُٹے رکھتے اوہدے لُٹے اپنہ آپ نوں لٹا دتا تے اوس مُنڈے دا جسم گرم بوا۔^{۳۵} تہ او مُڑیا تے گھر وچ اک وار ادر ادر پھریا۔ فیر چڑھ کے اوس مُنڈے نال لپٹیا تے اُس مُنڈا سب واری نیچھاں ماریاں۔ فیر مُنڈے آوڈیاں اُکھاں کھول دتیاں۔^{۳۶} تہ اوس تے جیحازی نوں صدیا تے آکھیا کہ شونیمی عورت نوں صد۔ لہذا اوہ اونوں صدیا تے او آئی۔ اوہ اونوں آکھیا آوڈا پتر سنبھال۔^{۳۷} تہ او لگے جاکے اوہدے پیران وچ ڈگ پئی۔ زمین تیک جھکی تے آوے پتر نوں لے کے باہر گئی۔^{۳۸} تے البشع جلال نوں واپس آیا۔ اوس ویلے زمین تے کال پیا سیتے جدوں نبیاں دے پتر اوہدے لگے بیٹھوئے سن اوہ آوے نوکر نوں آکھیا کہ وڈی دیگ چڑھاتے نبیاں دے پتران لئی سبزی بنا۔^{۳۹} تے ایک بندہ کھیت وچ گیا کہ کُجھ سبزی توڑ لیاوے تے اونوں جنگل وچ انگور و انگو کُجھ چپ ملے تے اوہدے وچوں اوہ کپڑا بھر کے خُتطل توڑے تے اونوں لیاپاتے اونان نوں کٹ کے سبزی دی دیگ وچ پایا۔ کیوں جے اونان تے نہ جانیائے کہ او کی چیز اے۔^{۴۰} فیر اونان تے بندیاں دے کھان دے لئی اونوں پایا جدوں اونان تے ترکاری وچوں کُجھ کھاد تے چپ کے آکھیا تے خدا دے بندے دیگ وچ موت اے تے او کھا نہ سکے۔^{۴۱} تہ اوہ آکھیا میرے کول آٹا لیاوے اوہ اونوں دیگ وچ پایلتے آکھیا لوکاں لئی انوں پاوتاں جے او کھان تہ اونان تے دیگ وچ کُجھ کوڑ نہ پائی۔^{۴۲} تے ایک بندہ بعلسل سلیمس توں آباتے جواں دے پہلے پھلاں دیاں وی روٹیاں تے اناج دے بھرے ہوئے سیٹا آوے تھیلے وچ خدا دے بندے دے لگے لیاپاتے او بولیا لوکاں نوں دھ کہ کھان۔^{۴۳} تے اوہدے نوکر نے اونوں آکھیا ایہ کی اے کی میں اناں نوں سو بندیاں دے لگے رکھاں؟ اوہ آکھیا لوکاں نوں دے کہ کھان کیوں جے خداوند ایویں فرماندا اے کہ او کھان گتے اونان توں بچ وی جاوے گا۔^{۴۴} تہ اوہ اونان دے لگے رکھیا تے اونان تے کھاد تے جیویں خداوند نے فرمایا سی اونان توں بچ وی گیا۔

۱۔ نَعْمَان آرام دے بادشاہ دے فوج دا سپہ سالار آوے مالک دی نظر وچ وڈا بندہ اوہدے لگے عزت والا سی۔ کیوں جے اوہدے 5
 راہیں خداوند نَعْمَان نوں پچایا سی۔ اُو بڑا طاقت والا تے دلیر بندہ سی۔ پر اونوں کوڑھ سی۔ ۲۔ نَعْمَان آرمایاں دا جسے نکلیا سی۔
 اسرائیل دے ملک توں ایک نکی کڑی نوں قید کر کے لیلے سن۔ او نَعْمَان دی بیوی دی سیوا کردی سی۔ ۳۔ ایک دِن اوہ آودی مالکن
 نوں آکھیا کاش کہ میرا مالک اوس نبی دے سامنے ہوندا جہڑا سامریہ وچ اے کیوں جے او اونوں اوہدے کوڑھ توں شفا دیندا۔ ۴۔ تہ اوہ جا
 کے آوے مالک نال گِل کیتی۔ آکھیا کہ اُو نکی کڑی جہڑی اسرائیل دے ملک دی اے ایویں کندی اے۔ ۵۔ نَعْمَان آرام دے بادشاہے اونوں
 آکھیا۔ تُو جلتے میں اسرائیل دے بادشاہ نوں خط گھل نا واں لہذا او گہاتے اوہ آوے نال وی قنطار چاندی تے چھ ہزار مثقال سونائے
 لیڑیاں سہ دس جوڑے۔ ۶۔ او شاہ اسرائیل دے کول خط لیا یا جیدے وچ لکھیا سی کہ جدوں میرا ایہ خط تینوں پہنچے تینوں پتا
 ہووے کہ میں آوے نوکر نَعْمَان نوں تیرے کول گھلیا اے۔ تاں جے تُو اونوں اوہدے کوڑھ توں شفا دیوے۔ ۷۔ جدوں اسرائیل دے بادشاہ
 نے خط پڑھیا تے آوے لیڑے پھاڑے آکھیا کی میں خدا واں کہ مارا تے ساڑاں؟ کہ اوہ اونوں میرے کول گھلیا کہ میں اوس بندے نوں
 اوہدے کوڑھ توں شفا دیواں۔ سو تسی سمجھو تے ویکھو کہ او میرے خلاف ہون لئی بہانہ لہدا اے۔ ۸۔ جدوں خدا دے بندے الیشعے سُنیا
 کہ شاہ اسرائیل آوے لیڑے پھاڑے اوہ بادشاہ نوں سُنیا گھلیا تُو آوے لیڑے کیوں پاڑے؟ اونوں میرے کول آن دے۔ تاں جے او جلتے کہ
 اسرائیل وچ واقعی اک نبی اے۔ ۹۔ سو نَعْمَان آوے گھوڑیاں تے رتھاں دے نال آیاتے الیشع دے گھر دے بُوہے کھلو گیا۔ ۱۰۔ الیشع
 نے اوہدے کول بندہ بھیج کے آکھیا کہ جلتے اُردن وچ سَت واری نہاتے تیرا گوشت چنگا ہو جاوے گلتے پاک ہووے گا۔ ۱۱۔ نَعْمَان ناراض ہو کے
 تہر گہاتے آکھیا میں خیال کردا ساں کہ او نکل کے باہر آوے گلتے کھلووے گلتے خداوند آوے خدا دا نا لیوے گلتے آوڈا پتہ اوس جگتے پھیرے
 گلتے کوڑھ نوں چنگا کرے گا۔ ۱۲۔ کی دَمَشِق دے دریا آبائے فر فر اسرائیل دیاں ساریاں ندیاں توں چنگے نہیں؟ کی میں اوناں وچ نہ
 نہاواں تے پاک صاف نہو جاواں تے او واپس ہو کے تہر گہاتے غصہ وچ سی۔ ۱۳۔ تہ اوہدی نوکر اوہدے لگے لُٹے اونوں ہلا کے آکھیا اے پیوا جے
 نبی تینوں کسے وڈے کم دا حکم دیندا تے کی تُو اونوں نہ کردا تے کینا وڈا ایہ کہ جہڑا اوہ تینوں آکھیا کہ نہاتے پاک صاف ہو جا۔ ۱۴۔ تہ او تہر
 گہاتے اُردن وچ سَت وری توبھی ماری جیویں کہ خدا دے بندے آکھیا سی۔ اوہدا گوشت نک مَنڈے دے گوشت وانگوو گہاتے او پاک
 صاف ہو گیا۔ ۱۵۔ او خدا دے بندے دے کول آوے سارے ساتھیاں نال واپس آیاتے لکے اوہدے لگے کھلواتے آکھیا میں جان لیا کہ پوری
 دنیا وچ کوئی خدا نہیں۔ پر اسرائیل وچ تے ہون آوے خدمت کرن لے دا تحفہ قبول کر۔ ۱۶۔ اوہ آکھیا جیوندے خدا دی قسم جیدے لگے
 میں کھلوتا واں کہ میں کُجھ نہ لواں گلتے اوہ لین لئی ضد کیتی پر او نہ منیاں۔ ۱۷۔ تہ نَعْمَان نے آکھیا میں تیری منت کرنا واں۔ اجازت
 دے۔ کہ تیری خدمت کرن آلا ایتھوں دو خچراں دا بہار مٹی لے جاواں۔ کیوں جے تیری خدمت کرن آلا لگے توں سوختنی قربانی تے ذبح
 کسے عبادت کرن لے سولے خداوند دے نہ گزرنے گا۔ ۱۸۔ پر ایک گل توں خداوند تیری خدمت کرن لے توں معاف کر دیوے۔ کہ جہڑے
 ویلے میرا مالک رَمون دے مندر وچ سجدہ کرن لئی جاوے او میرے بھتے سبارا لوے رَمون دے مندر وچ جھکاں سو جدوں میں رَمون
 دے مندر وچ جھکاں۔ خداوند تیری خدمت کرن لے توں اوس حکم وچ قائم رکھ۔ ۱۹۔ الیشعے اونوں آکھیا سلامتی نال جلتے او
 رُخصت ہو کے تھوڑی ای دور گیا سی۔ ۲۰۔ کہ خدا دے بندے الیشع دے نوکر جیحاز نے آکھیا کہ میرے مالک نے نَعْمَان دے پتھوں جہڑا کُجھ
 او لیا یا سی لین توں انکار کیتا۔ جیوندے خداوند دی قسم میں اوہدے پیچھے دوڑاں گلتے اوہدے کولوں کُجھ نہ کُجھ لواں گا۔ ۲۱۔
 جیحاز نے نَعْمَان دے پیچھے گیا۔ نَعْمَان نے اونوں آوے پیچھے دوڑدے ہوئے ویکھیا تے اوہدے استقبال لئی رتھ توں اُتر پلے آکھیا کی ساری خیر
 اے؟ ۲۲۔ اوہ آکھیا ساری خیر اے پر میرے مالک نے مینوں تیرے کول گھل کے آکھیا اے کہ ایسے ویلے میرے کول افرائیم پہاڑ توں نییاں تے
 پتران وچوں دو جوان لُٹے۔ سو اوناں لئی ایک قنطار چاندی تے دو جوڑے کپڑے دے دے۔ ۲۳۔ نَعْمَان نے آکھیا میرے لے مہربانی کرتے دو
 قنطار تے اوہدے ضد کیتی۔ اوس نے چاندی دے دو قنطار دو تھلیاں وچ تے دو جوڑے کپڑیاں دے آوے دو نوکراں لے رکھتے او چُک کے
 اوہدے لگے لگے تھے۔ ۲۴۔ جدوں او تہر تک لُٹے اوہ اوناں دے پتھو چوں اوناں نوں لے لیا تے گھر وچ رکھیا تے بندیاں نوں تھور دتا۔ سو او
 تہر گئے۔ ۲۵۔ فیر او اندر آیاتے اوہدے مالک لگے کھلواتے آکھیا آے جیحاز تُو کیتھوں آیا ایں؟ اوہ آکھیا تیرا بندہ کیتے نہیں گیا۔
 ۲۶۔ اوہ اونوں آکھیا کہ میرا دل اوتھ نہیں سی جہڑے ویلے اوہ بندہ آوے رتھ نال تینوں ملن لئی مُڑیا؟ کیہ ایہ ویلا چاندی لین تے
 کپڑے زیتون تے باغ تے بھڈا تے بلد تے نوکرتے نوکراں لین دا اے؟ ۲۷۔ سو نَعْمَان دا کوڑھ تینوں تے تیری نسل نوں ہمیشاں تیک لگے تہ
 او اوہدے اگوں باہر نکل گہاتے او برف وانگو چیتا کوڑھا ہو گیا۔

۱۔ تد إلیشعہ آکھیا خداوند دا کلام سُنو خداوند ایویں فرماندا اے کہ کل دے دن ایسے ویلے سامریہ دے پھاٹکے میدہ دا ایک پیمانہ ایک 7 مثال نوبتہ جَوان دے دو پیملہ ایک مثال نوں وکھن گے۔ ۲۔ اوس سپہ سالارے جہدے تھتے بادشاہ یقین کردا سی خدا دے بندے نوں جواب دتا جے خداوند آسمان تے باڑی کھولے۔ کی ایہو سکدا اے؟ إلیشع بولیا تُو آودیاں إکھاں نال ویکھن گا پر اوہدے وچوں کھاویں گا نہیں۔ ۳۔ اے پھاٹک دے بوے دے کول چار کوڑھی سن۔ اوناں وچوں ایکے آودے نال دے نوں آکھیا اسیں ایتھ کیوں بیٹھ اے کہ مر جائے۔ ۴۔ جے اسیں آکھیا کی اسیں شہر دے اندر جاواں گتے شہر وچ کال اے اسیں اوتھ مر جاواں گتے جے اسیں ایتھ ای روکیتے فیر وی مر جاواں گہوں آؤ۔ اسیں آرام دی فوج ول چلیجے او سانوں چھڈ دینے اسیں جیوندے رواں گتے جے مار دینے مر جاواں گے۔ ۵۔ بس او شام دے ویلے اُتھتے آرام دی فوج دی تھان ول ترے جدوں او آرامیاں دی فوج دی حدتہ پنچتہ اوتھ کوئی نہیں سی۔ ۶۔ کیوں جے خداوند رتھان دی آواز تے گھوڑیاں دی آواز تے وڈی فوج دی آواز آرامیاں دی فوج نوں شنائے اوناں وچوں ہر اکے آودے ساٹھی نوں آکھیا ویکھو کہ اسرائیل دے بادشاہ ساڈے خلاف حتیاں دے بادشاواں تے مصریاں دے بادشاواں نوں پیسے دے کہ صدیا اے تان جے او ساڈے آہیں۔ ۵۔ ۸۷۔ بس او شام دے ویلے اُتھتے آرام دی فوج دی تھان ول ترے جدوں او آرامیاں دی فوج دی حدتہ پنچتہ اوتھ کوئی نہیں سی۔ ۶۔ کیوں جے خداوند رتھان دی آواز تے گھوڑیاں دی آواز تے وڈی فوج دی آواز آرامیاں دی فوج نوں شنائے اوناں وچوں ہر اکے آودے ساٹھی نوں آکھیا ویکھو کہ اسرائیل دے بادشاہ ساڈے خلاف حتیاں دے بادشاواں تے مصریاں دے بادشاواں نوں پیسے دے کہ صدیا اے تان جے او ساڈے آہیں۔ ۹۔ تد اوناں نے اک دوجے نوں آکھیا اسیں چنگا نہیں کر دے کیوں جے ساڈا ایہ دن خوشی دین آلا دن اے تے اسیں چُپ واں جے اسیں دیر کپہ جدوں تیک کہ سویر دی روشنی ہووے اسیں گنگار تھیراں گے۔ بس آؤ اسیں چلیتے بادشاہ دے گھر وچ خبر کریں۔ ۱۰۔ اے اولتے شہر دے دربان نوں صدیلے اونوں ایہ آکھیا کہ خبر دتی کہ اسیں آرامیاں دی فوج وچ گتے اوتھ کوئی نہیں سیتے نہ انسان دی آواز سی پر گھوڑے بھنبوئے کھوتے بھنبوئے تنوں اُچ دے اُچ ای سن۔ ۱۱۔ اے دربانانے ژولا پاکے بادشاہ دے محل وچ خبر دتی۔ ۱۲۔ اے بادشاہ رات نوں ای اُتھیلے آودے نوکراں نوں آکھیا میں تہانوں دسنا واں کہ آرامیاں نے اہم ساڈے نال کی کیتا اے؟ او جاندے کہ اسیں بھوکے آتے او فوج وچوں نکل گتے تان جے میدان وچ لکے بین۔ ایہ آکھیا کہ جس ویلے او شہر توں باہر نکلے تے اسیں اوناں نوں جیوندہ بھڑھ لستے شہر وچ وڑن۔ ۱۳۔ تد اوہدے نوکراں وچوں ایکے جواب وچ آکھیا کہ ذرا کوئی اناں بچوئے گھوڑیاں وچوں جہڑے شہر وچ باقی نہ بچ گھوڑے لین۔ اوتے اسرائیل دی ساری جماعت وانگر اے جہڑی باقی رہ گئی اے سگوں او اوس ساری اسرائیلی جماعت وانگر اے جہری مر چُکی اے اسیں اونوں گھلے ویکھے۔ ۱۴۔ لہذا اوناں نے دو رتھ گھوڑیاں دے نال لستے بادشاہ اوناں نوں آرامیاں دی فوج پیچھ گھلیا کہ جا کے ویکھن۔ ۱۵۔ اے او اوناں دے پیچھ اُردن تیک گتے ویکھو ساری راہ لیڑیاں پانڈیاں نال بھری سی جہڑے آرامیاں نے چھیتی نال سٹ یتے سن تد بندے واپس لستے بادشاہ نوں خبر دتی۔ ۱۶۔ تد لوکاں نے نکل کے آرامیاں دی فوج نوں لوٹیاں میدے دے اک پیمانہ اک مثال نوبتہ جَوان دے دو پیملہ اک مثال نوں ہون گئے۔ جیویں کہ خداوند فرمایا سی۔ ۱۷۔ اے بادشاہ اوس سپہ سالار نوں جہدے تھتے او یقین کردا سی پھاٹک لُٹے مقرر کیتا تے لوکاں نے پھاٹک لُٹے اونوں مار دتے او مر گیا۔ جیویں کہ خدا دے بندے آکھیا سی جدوں بادشاہ آیا سی۔ ۱۸۔ کیوں جے جدوں خدا دے بندے بادشاہ نال کلام کر کے آکھیا کہ کل دے دن ایسے ویلے دے نیڑے سامریہ دے پھاٹک اُتے دو پیملہ جَوان کے اک مثال نوبتہ اک پیمانہ میدہ اک مثال نوں ہووے گا۔ ۱۹۔ اے اوس سپہ سالارے جواب دتا سی جے کہ خداوند آسمان توں باڑی وی کھولے کی ایویں ہونا ممکن اے کہ اوہ آکھیا کہ تُو آودیاں إکھاں نال ویکھیں گا پر اوہدے وچوں نہ کھاوے گا۔ ۲۰۔ لہذا ایسے طرح اوہدے لُٹے واقع ہوا کہ لوکاں نے پھاٹک وچ اونوں مار دتے او مر گیا۔

¹ البشعہ اوس عورت نال جبے پُتر نوں اوہ زندہ کیتا سی گل کرکے آکھیا کہ اُٹھتے آوے گھر والیاں دے نال ٹر جاتے جیتھ کیتے 8
 تینوں موقع ملاوتھ رہ کیوں جے خداوندہ کال گھلپا اے او زمین لُٹ ست ورھیاں تیک ہووے گا۔² عورت اُٹھتے جیویں خدا
 دے بندے اونوں آکھیا سی اوہ کیتلے او آوے گھر والیاں دے نال ٹر گئیے فلسطیاں دی سرزمین لُٹ ست ورھ رہی۔³ جدوں ست
 ورھ لنگ گئے او عورت فلسطیاں دی سرزمین توں مڑ آئیے جاکے بادشاہ دے کول آوے گھرتے آوے تھان لئی منت کیتی۔⁴ اوس ویلے
 بادشاہ خدا دے بندے دی خدمت کرن آلا جیحازی نال گل کردا ہوا آکھدا سی کہ سارے عجیب کم جیڑے البشعہ کیتے مینوں دس۔⁵
 جدوں او بادشاہ نوں دس رہا سی کہ اوہ مُردے نوں جیوندا کیتلے ویکھو اوس عورت نوں جبے پُتر نوں اوہ زندہ کیتا سی بادشاہ دے
 کول آوے گھرتے آوے تھان لئی منت کیتی جیحازی آکھیا اے میرے مالک بادشاہ! ایہ اوی عورت اے ایہی اوہدا پُتر اے جنوں
 البشعہ ندہ کیتا۔⁶ بادشاہ اوس عورت توں پچھیلے اوہ اونوں دسیا تے بادشاہ آوے ایک خواجہ سرا نوں اوہدے نال کرکے اونوں
 آکھیا کہ سب کُجھ جیڑا اوہدا اے اوہدے کھیت دا سارا اناج جس دین توں کہ اوہ ملک نوں چھڈیا اوس ویلے تیک اوہدے لئی بحال کر۔
⁷ البشعہ دمشق وچ آیت آرام دا بادشاہ بن بدیمار سیتے اونوں خبر دتی گئیے آکھیا گیا کہ خدا دا بندہ ایتھ آیا اے۔⁸ بادشاہ
 حزائیل نوں آکھیا کہ آوے نال بدیلے خدا دے بندے نوں ملن جاتے اوہدے راہیں خداوند توں ایہ آکھکے پُچھ کہ میں ایسے بیماری
 توں شفا پاواں گا؟⁹۔ تد حزائیل اونوں ملن لئی گیلے اوہ دمشق دیاں ساریاں چنگیاں شواں دا ہڈی چالی اوٹھان لُٹ لے لے آوے نال
 لیتے گیلے اوہدے لگے کھلواتے آکھیا کہ تیرے پُتر آرام دے بادشاہ بن ہدے مینوں تیرے کول گھلپا اے آکھیا اے کہ کی میں ایسے
 بیماری توں شفا پاواں گا؟¹⁰۔ البشعہ اونوں آکھیا جاکے اونوں آکھ ٹو شفا پاویں گا پر خداوندہ مینوں وکھایا اے کہ او ضرور مر
 جاوے گا۔¹¹۔ فیر اوہ اوہدے ول ٹکٹکی بہن کے حزائیل آوے نظر رکھی ایتھوں تیک کہ اوہ قرار ہو گیا تے خدا دا بندہ روں لگا۔¹²۔
 حزائیلے اونوں آکھیا کہ میرا مالک کھڑی گل توں روند اے؟ اوہ آکھیا کیوں جے میں جاندا واں کہ تُو بنی اسرائیل نال کی بُراکریں گا
 کیوں جے تُو اوناں دے قعلیاں نوں اِگ نال ساڑے گلتے اوناں دے جواناں نوں تلوار نال قتل کریں گا اوناں دے بالان نوں پٹک دیویں گلتے
 اوناں دی حاملہ عورتاں دے پیٹ پاڑیں گا۔¹³۔ حزائیلے آکھیا کی تیرا بندہ کُتا اے کہ ایویں دی وڈی گل کرے۔ البشعہ آکھیا کہ
 خداوندہ مینوں وکھایا اے کہ تُو آرام دا بادشاہ ہوں گا۔¹⁴۔ تد او البشعہ دے کولوں تریلے آوے مالک دے کول آیا اوہ اونوں آکھیا کہ
 البشعہ تینوں کی آکھیا اے؟ او بولیا اوہ مینوں آکھیا کہ تُو شفا پاویں گا۔¹⁵۔ توجہ دین اوہ ایک کمیل لیتے اونوں پانی وچ بھیسے
 اوہدے مُنہ اوہ کھلاریلے او مر گیلے حزائیل اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔¹⁶۔ شاہ اسرائیلی یورام بن اخی اب دے پنجویں ورھ جدوں
 یوسفط یودا دا بادشاہ سی۔ یودا دے بادشاہ یوسفط دا پُتر یورام بادشاہ ہوا۔¹⁷۔ جس ویلے او حکومت کرن لگا اودی عمر و بینی
 ورھ دی سیتے اوہ یروشلم وچ اٹھ ورھ حکومت کیتی۔¹⁸۔ او اسرائیل دے بادشاواں دی رامت تریا۔ مطابق اوہدے جیڑا اخی اب
 دے گھر والیاں کیتا کیوں جے اخی اب دے دھی نال اوہ ویاہ کیتلے اوہ خداوند دے نگاہ وچ گناہ کیتا۔¹⁹۔ پر آوے بندے داؤد دی خاطر
 خداوندہ نہ چاہا کہ یودا نوں برباد کرے۔ جیویں کہ اوہ فرمایا سی کہ میں اونوے اوہدی نسل نوں ہمیشہ لئی ایک وارث دیواں گاتے
 اوہدے دناں وچ ادومیانے یودیہ دی فرمانبرداری توں نکل کے آوے لئی ایک بادشاہ قائم کیتا۔²⁰۔ تد یورام پار بوکے سعیر وچ آیت
 سارے رتھ اوہدے نال سن تے او رات دے ویلے اُٹھیلے ادومیان نوں جیڑے انوں گھیرے بوئے سن تے گڈیاں دے سردراں نوں ماریلے لوک
 آوے تباں نوں بھج گئے۔²²۔ ادومی یودا دی رامت اچ دے دین تیک نکلے بوئے اوس ویلے لبتے وی بغاوت کیتی۔²³۔ یورام دا
 باقی حالت سارا کُجھ جیڑا اوہ کیتا کی ایہ یودا دے بادشاواں دی تاریخ دی کتان وچ لکھا نہیں؟²⁴۔ یورام آوے پو دادے
 دے نال مر گیا تے داؤد دے شہر وچ آوے یودا دے نال دفن کیتا گیلے اوہدا پُتر آخزیا ہ اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔²⁵۔ شاہ اسرائیل
 یورام بن اخی اب دے باویں ورھ دے یودا دے بادشاہ یورام دا پُتر آخزیاہ حکومت کرن لگا۔²⁶۔ آخزیاہ جدوں حکومت کرن لگا
 بائی ورھیاں دا سیتے اوہ یروشلم وچ ایک ورھ حکومت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں عتِل یاہ سی۔ جیڑی اسرائیل دے بادشاہ عمری دی
 دھی سی۔²⁷۔ او اخی اب دے گھر لے دی رامت تریلے اوہ اخی اب دے گھر لے وانگر خداوند دی نظر وچ گناہ کیتا کیوں جے او اخی
 اب دے گھر لے دا جمائی سی۔²⁸۔ او یورام بن اخی اب دے نال ہوکے راموت جلعاد لُٹ آرام دے بادشاہ حزائیل نال لڑائی کرن نکلیا۔
 تان ارامیانے یورام نوں زخمی کیتا۔²⁹۔ تد یورام بادشاہ مڑ گیا تان جے یزرئیل وچ اوناں زخماں دا جیڑے اوہ شاہ آرام حزائیل دی
 لڑائی وچ ارامیانے بے تھو کھادے سن علاج کرواوے یودا دے بادشاہ یورام دا پُتر آخزیاہ گیا تان جے یودا بن اخی اب دی یزرئیل دا
 حال پوچھ۔

^۱۔ البشعہ نبیاں دے پتران وچوں ایک نوں صدیلتہ اونوں آکھیا کہ آودا لک بہن۔ تیل دی ایہ اکہی آودے نال۔ لستہ راموت جلعاد نوں
 ۲۔ جدوں تُو اوتھ بونجیں اوتھ تُو یاو بن یوسفط بن نمسی نوں ویکھیں گلتہ اندر جا کے اونوں آودے بھراواں وچوں چکتہ
 اونوں اندر وار دی کوٹھڑی وچ۔ جا۔ ^۳۔ تیل دی کپی۔ لستہ اوہدے سر وچ پلے اونوں آکھ خدانہ ایویں فرماندا اے کہ میں تینوں مسح
 کر کے اسرائیل تے بادشاہ کیتا فیر تُو بوا کھولتہ بھجے نہ رُک۔ ^۴۔ تد او جوان یعنی نبی دا پتر راموت جلعاد نوں گیا۔ ^۵۔ لستہ او اند گیلے
 ویکھو فوج دے سردار بیٹھوئے سن۔ تے اوہ آکھیا اے سردار میرے کول تیرے لئی ایک گل اے یاہونہ آکھیا ساڈی جماعت وچوں کبے
 لئی؟ اوہ آکھیا اے سردار تیرے لئی۔ ^۶۔ تد او اُٹھیا گھر وچ گیلے اوہ اوہدے سر وچ تیل پالے اونوں آکھیا خدانہ اسرائیل دا خدا
 ایویں فرماندا اے کہ میں تینوں مسح کر کے خدانہ دی قوم اسرائیل تے بادشاہ بنایا اے۔ ^۷۔ تے تُو آودے مالک اخی اب دے گھر والیاں
 نوں ماریں گا۔ میں آودے بندے یعنی نبیاں دے خون دلتہ سارے خدانہ دے بندیاں دے خون دا ایزابل دے پتھوں بدلہ لواں گا۔ ^۸۔
 ایتھوں تیک کہ اخی اب دے سارے گھر لے ختم ہو جاوے گلتہ میں اخی اب دے ہر اک نوں جہڑا کندہ بول کرے۔ کی قیدی کی آزادی
 اسرائیل وچ وڈھ دیواں گا۔ ^۹۔ تے میں اخی اب دے گھر نوں یربعام بن نباط دے گھر وانگوئے بعشبان انبیادے گھر وانگو کران گا۔ ^{۱۰}۔
 ایزبل نوں یرعیل دے کھیت وچ کُتہ کھان گتہ کوئی نہوے گا جہڑا اونوں دفن کرے۔ تد اوہ تُو اکھولیتہ بھج گیا۔ ^{۱۱}۔ تد یاہو آودے
 مالک دے خدمت کرن آلیاں دے کول گیا اوناہ اونوں آکھیا خیر اے۔ ایہ مجنوں تیرے کول کیوں آیا؟ اوہ اوناں نوں آکھیا تسی ایس
 بندے نوں۔ ایدے کلام نوں جاندا اے۔ ^{۱۲}۔ اوناہ آکھیا ایہ جھوٹ اے بس تُو سانوں دس اوہ اوناں نوں آکھیا اوہ میرے نال ایویں
 ایویں گل کیتی آکھیا۔ خدانہ ایویں فرماندا اے کہ میں تینوں مسح کر کے اسرائیل تے بادشاہ بنایا اے۔ ^{۱۳}۔ تد اوناہ چھیتی کیتی۔ ہر
 اک بندے آودی پوشاک لے اوہدے تھلے سیڑھیاں دی جوئی تے وچھائی۔ نرسنگا پھونکیتہ آکھیا یاہو بادشاہ اے۔ ^{۱۴}۔ لہذا یاہو بن
 یوسفط بن نمسی۔ یرورام دے خلاف سازش کیتی۔ یرورام تے سارا اسرائیل آرام دے بادشاہ حزائیل دے ڈر توں راموت جلعاد دی
 حفاظت کر دے سن۔ ^{۱۵}۔ تے یرورام بادشاہ واپس گیا سی۔ تاں جے اوناں زخمیاں نوں جہڑے اوہ شاہ آرام حزائیل دے نال جنگ کر دے
 ہوئے آرامیاں توں کھادے سن یرعیل وچ علاج کرولتے یاہونہ آکھیا جے تاڈا دل چاوتے کسے نوں شہر توں بھج کے نکلن نہ دیو کہ او جا کے
 یرعیل وچ خبر دین۔ ^{۱۶}۔ تے یاہو رتھتہ بیٹھتہ یرعیل نوں گیا کیوں جے یرورام اوتھ بستر تے پیا سی۔ پودا دے بادشاہ اخزیاہونوں ویکھن
 لئی اوتھ آیا ہوا سی۔ ^{۱۷}۔ تے یرعیل وچ اک پیرا دین لستہ جہڑا بُرج تے کھلوتا سی یاہو دے جیتھ نوں آندے ویکھیتہ آکھیا میں اک جیتھ
 نوں ویکھدا وائے یرورام آکھیا اک سوار نوں۔ لستہ اوناں نوں ملن لئی اونوں گھلے او پوچھ کہ خیراے؟ ^{۱۸}۔ تد اک سوار گیلے اوناں
 نوں ملیتہ آکھیا بادشاہ ایویں آکھدا اے کہ خیراے؟ یاہونہ آکھیا تینوں خیرنوں کی تُو میرے پیچھے آ جلتے پیرہ دین لستہ خبر دے کہ آکھیا
 کہ بندہ اوناں دے کول گیا پر واپس نہیں آیا۔ ^{۱۹}۔ تے اوہ اک دوجے سوار نوں گھلے او اوناں دے کول گیلے آکھیا بادشاہ ایویں آکھدا اے
 کی خیراے؟ یاہونہ آکھیا تینوں خیرنوں کی تُو میرے پیچھے تھ۔ ^{۲۰}۔ فیر پیرہ دین لستہ خبر دیتی آکھیا کہ او اوناں دے کول پینچیا پر
 واپس نہیں آیتہ۔ کناں یاہو بن نمسی دے ہانکن دے وانگرے کیوں جے او تیزی نال ہانکدا اے۔ ^{۲۱}۔ یرورام آکھیا کہ رتھ جوو۔ لہذا اوہدی
 رتھ جوتی گئی۔ تد شاہ اسرائیل یرورام اور شاہ پودا، اخزیاہ آودی آودی گڈیاں یاہو دے استقبال لئی بار نکلتے نابوت یزری عیلی دے
 کھیت دے کول اونوں ملے۔ ^{۲۲}۔ جد یرورام یاہو نوں ویکھیتہ اوہ آکھیا اے یاہو خیریت اے؟ اوہ آکھیا خیریت کیتھ وے؟ جدوں تیک کہ
 تیری ماں ایزبل دے گناہ جادوگر بوئے۔ ^{۲۳}۔ تد یرورام واگ موڑی۔ بھجیتہ اخزیاہ نوں آکھیا اے اخزیاہ دھوک اے۔ ^{۲۴}۔ تد یاہونہ
 آودے پتھوں کمان کھچیتے یرورام کے دوواں مڈیاں دے وچ تیر ماریتہ تیر اوہدے دل توں پار ہو گیلے او آودی گڈی وچ ڈگ پیا۔ ^{۲۵}۔ تد
 یاہونہ فوج دے سردار بدقر نوں آکھیا کہ اونوں چک کے یرعیل دے کھیت وچ شٹ دے کیوں جے مینوں یاد اے کہ جس ولے میں تے تُو
 سوار ہو کے اوہدے پیو اخی اب دے پیچھے گئے سائے خدانہ ایہ بوجھ اوہدے اوتے رکھیا سی۔ ^{۲۶}۔ کہ نباط دے خون۔
 اوہدے پتران دے خون دے سببوں جہڑا میں کل دے دین ویکھیا خدانہ فرماندا اے میں اوسے کھیت وچ تیرا بدلہ لواں گا۔ خدانہ فرماندا
 اے لہذا ہون تُو اونوں چکتہ خدانہ دے آکھن دے مطابق کھیت وچ شٹ دے۔ ^{۲۷}۔ جدوں شاہ پودا، اخزیاہ ایہ ویکھیتہ بیت جان دی
 راہ توں بھجیتہ یاہونہ اوہدا پیچھا کیتلے آکھیا کہ اونوں تیر ماروئے اوناہ اونوں جُور دی اُچائی۔ جہڑی ییلی عام دے کول اے گڈی وچ
 ای تیر مارے او بھج کے مجدو وچ آیتہ اوتھ مر گیا۔ ^{۲۸}۔ تد اوہدے نوکر اونوں گڈی وچ پاکے یروشلم وچ لیلستہ داؤد دے شہر وچ
 اوہدے پیو دادے دے نال اوہدی قبر وچ اونوں دفنایا۔ ^{۲۹}۔ تے یرورام بن اخی اب دے گیارھویں ورھ وچ اخزیاہ پودا تے حکومت کیتی۔
^{۳۰}۔ فیر یاہو یرعیل وچ وڑیا۔ جدوں ایزبل نے شہیتہ آودی اِکھاں وچ شرم لایاتہ آودا سر سنواریتہ باری وچوں جھانکن لگی۔ ^{۳۱}۔ جد
 یاہو بُوے وچ وڑیا او بولی اے زمیری آودے مالک دے قتل کرن لے خیرتہ؟ ^{۳۲}۔ یاہونہ آودا مَن باری ول چکیتلے آکھیا کیترا میرے نال
 اے کیترا!! تد دو یا تین خواجہ سراواں سر جھکایا۔ ^{۳۳}۔ تے اوہ آکھیا اِنوں تھلے ڈگ دیولہذا اوناہ اونوں تھلے ڈیگ دتالے اوہدا خون کندہ
 گھوڑیاں تے پالے یاہونہ اونوں سُماں تھلے روندیا۔ ^{۳۴}۔ فیر او اندر گیلے کھادے پیتلے آکھیا کہ اوس لنعی عورت نوں ویکھوئے اونوں
 دفن کر دیو کیوں جے او بادشاہ دی دہی اے۔ ^{۳۵}۔ تد او گئے کہ اونوں دفن کرن پر اوہدی کھوپری۔ اوہدے پیرے اوہدے پتھان دے علاوہ
 کُجھ نہ لبا۔ ^{۳۶}۔ لہذا اوناہ اونوں خبر دیتی اوہ آکھیا ایہ خدانہ دی او گل اے جہڑی اوہ آودے بندے ایلیاہ تشبی دی زبان نال کلام
 کر دے ہوئے فرمائی کہ یزاعیل دے کھیت وچ کُتہ ایزابل دا گوشت کھان گے۔ ^{۳۷}۔ تے ایزابل کی لا ش یرعیل دے کھیت وچ گوہ وانگر ہووے
 گی جہڑا کھل میدان وچ پیا ہووے ایتھوں تیک کہ ایہ نہ کیا جاوے گا کہ ایہ ایزبل اے۔

^۱۔ اے سامریہ وچ آخی اب دے ستر پتر سنہ یابونہ سامریہ وچ اسرائیل دے امیرزادیاتہ وڈیریاتہ آخی اب دے پتران دے مریبان ول خط لکھتہ آکھیا۔^۲ جس ویلہ تہاڈے کول ایہ خط پہنچ کیوں جے تہاڈے کول مالک دے پترغہ گڈیاتہ گھوڑے کند لہ شہریتہ پترغہ۔^۳ لہذا ٹسی ویکھو کہ تہاڈے مالک دے پتران وچوں کون پترتہ لائق اے۔ لہذا ٹسی اونوں وھدے پیو دے تخت لہ بیٹھاؤتہ آوے مالک دے گھر والیاں دے لئی لڑائی کرو۔^۴ پر او بھوت ڈر گھتہ آکھیا ویکھو دو بادشاہ اوھدے لگ کھلوتہ نہ رھتہ اسیں کیوں کھلوتہ روان گے؟^۵ اوناہ گھر دے دیوانہ شہر دے حاکمہ وڈیریاتہ مریبان نوں یابو دے کول گھل کے آکھیا۔ کہ اسیں تیری خدمت کرن لہ آں تے جو کجھ ٹو سانوں آکھیں اسیں کراں گے۔ اسیں کسے نوں بادشاہ نہیں بنادے جہڑا کجھ تیری نظر وچ چنگا ہووے سو ٹو کر۔^۶ اوناہ اوناں ول دوجا خط لکھیا جہدے وچ آکھیا کہ جے ٹسی میرے اوتہ میرے حکم نوں منو۔ ٹو آوے مالک دے پتران دے سراں نوں لے کے کل دے دن ایسے ویلہ یزرعیل وچ میرے کول آؤ۔ بس شہر دے امیرزادیاں دے کول بادشاہ دے ستر پتر سن جہناں نوں او پالے سن۔^۷ جدوں ایہ خط اوناں دے کول پہنچیا اوناہ بادشاہ دے پتران نوں پھڑیا اوناں ستر بندیاں نوں مار دتے اوناں دے سیران نوں ٹوکریاں وچ رکھیا اوھدے کول یزرعیل وچ گھلیا۔^۸ تد ایک بندہ آیاتہ اونوں خبر دے کے آکھیا کہ او بادشاہ دے پتران دے سراں نوں لیٹنہ۔ اوناہ آکھیا کہ پھانک دے وچ کار اوناں دے دو ڈھیر لاک سویر تیک رہیں دیو۔^۹ جد سویر ہوئی تہ او نکلیاتہ کھلوتے سارے لوکاں نوں آکھیا ٹسی سچ او جے میں آوے مالک دے خلاف سازش کیتی۔ اونوں ماریا پر او کون اے جہہ اناں ساریاں نوں جان توں ماریا؟^{۱۰} ہون ویکھو کہ خداوند دے اوس کلام توں جہڑا خداوند آخی اب دے گھر والیاں دے کول فرمایا سی۔ کوئی گل زمین اوتہ نہیں ڈگتہ خداوند او کیتا جہڑا اوناہ آوے بندے ایلہا دی زبان توں فرمایا سی۔^{۱۱} فیر یابونہ اوناں ساریاں نوں جہڑے آخی اب دے گھر والیاں توں یزرعیل وچ باقی سنہ اوھدے سارے اُمراتہ مُقرب یارے اوھدے کھاناں نوں ماریا۔ ایتھوں تیک کہ اوناں وچوں کوئی باقی نہ رہا۔^{۱۲} فیر او اُتھیا سامریہ ول جان لئی ثریاتہ جدوں او راہ وچ اڑیا لیاں دے بیت عاقد دے کول سی۔^{۱۳} اے یابو نوں شہا پھودا۔ آخزیاہ دے بھرا ملہ۔ اوناہ اوناں نوں چھپا ٹسی کون او؟ اوناہ آکھیا اسیں آخزیاہ دے بھرا آں۔ اسیں جلے آں تان جے بادشاہ دے پترتہ ملے دے پتران نوں سلام کریے۔^{۱۴} تد اوناہ آکھیا کہ اوناں نوں جیوندا ای پھڑ لو تہ اوناہ اوناں نوں جیوندا ای پھڑیا اوناں نوں جہڑے بیالی بندے سن بت عاقد دے حوض دے کول مار دتا۔ اوناہ اوناں وچوں کسے نوں نہ چھڈیا۔^{۱۵} فیر اوتھوں لگے ثریاتہ پھوناداب بن ریکاب نوں جہڑا اوھدے استقبال نوں آندا سی ملیاتہ اوناہ اونوں برکت دیتی آکھیا کی تیرا دل سیدھا اے جیوں میرا دل تیرے دل دے نال اے؟ پیو نادابنہ آکھیا ہاں اوناہ آکھیا آوڈا پتھ مینوں دے آوڈا پتھ اونوں دتے اوناہ اونوں آوڈے نال رتھ لے چڑھا لیا۔^{۱۶} اوناہ آکھیا میرے نال ثرتہ میری غیرت نوں جہڑی خداوند لئی اے ویکھتہ اونوں آوڈی رتھ لے بیٹھایا۔^{۱۷} اوناہ اونوں سامریہ وچ لیایاتہ سامریہ وچ جہڑے آخی اب دے نال باقی سن اوناں ساریاں نوں ماریا۔ ایتھوں تیک کہ اوناں نوں برباد کر دتا۔ خداوند دے کلام دے مطابق جہڑا اوناہ ایلہا نوں فرمایا سی۔^{۱۸} فیر یابونہ سارے لوکاں نوں کٹھیاں کیتا اوناں نوں آکھیا کہ آخی ابسے بعل دی تھوڑی پرستش کیتی پر یابو اوھدی بُوت پرستیش کرے گا۔^{۱۹} اوناہ ٹسی بعل دے سارے نبیاں اوھدے خدمت کرن لے اوناہ سارے کھاناں نوں میرے کول بلاؤتہ اوناں وچوں کوئی نہ رو جاوے کیوں جے میں بعل لئی ایک وڈی قربانی کراں گتہ جہڑا کوئی حاضر نہیں ہووے گا او جیوندا نہ روے گتہ ایہ یابو دا ہانہ سی تان جے بعل دی پرستش کرن آلیاں نوں مارن۔^{۲۰} فیر یابونہ آکھیا کہ بعل لئی اک پاک محفل کرو لہذا اوناہ اوھدی منادی کیتی۔^{۲۱} اوناہ یابونہ سارے اسرائیل وچ بندے گھلے سارے بعل دی پرستش کرن لے لے کوئی نہیں سی جہڑا نہ آیا ہووے او بعل دے مندر وچ وڑے او اک سرے نوں دوجے سرے تیک بھر گیا۔^{۲۲} اوناہ لیڑیاں دے ناطم نوں آکھیا کہ بعل دے سارے پرستیش کرن آلیاں لئی خلعت کڈتہ اوناہ اوناں لئی خلعت کڈے۔^{۲۳} فیر یابونہ پیو ناداب بن ریکاب بعل دے مندر وچ وڑے بعل دی پرستیش کرن آلیاں نوں آکھیا لبوتہ ویکھو کہ ایتھ تہاڈے وچ خداوند دی پرستیش کرن آلیاں دے وچوں کوئی نہیں صرف بعل دی پرستیش کرن لے ای ہون۔^{۲۴} فیر او اندر لے تان جے ذبحتہ سوختی قربانیاں گزراں تہ یابونہ ہاں آوڈے لئی اسی بندے کھلا رے آکھیا جے اوس جنھ وچوں جنھوں میں تہاڈے پتھ وچ لیاہ آں اک بندہ وی بچ جاوے تہاڈیاں جاناں اوناں دیاں جاناں دے بدلہ ہون گیاں۔^{۲۵} جدوں او سوختی قربانی دے کم توں ملہوئے یابونہ پیادانہ منصف داراں نوں آکھیا اندر جاؤتہ اوناں نوں ماروے اک نوں وی نہ چھڈو تد اوناہ اوناں نوں تلوار نال ماریاتہ پیادان دے منصف دارانہ اوناں نوں ہاں شٹ دتے بعل دے مندر دے شہر نوں گتہ۔^{۲۶} اوناہ اوناہ بعل دے مندر دے کھمیاں نوں ہاں کڈیا اوناں نوں ساڑ دتا۔^{۲۷} بعل دے تھماں نوں توڑیا بعل دا مندر ڈیگ دتے اوناں جلتہ ضرور بنایا جہڑا آج دے دن تیک اے۔^{۲۸} لہذا یابونہ بعل نوں اسرائیل وچوں ختم کیتا۔^{۲۹} پر اوناں گناواں توں کہ جہناں وچوں یربعام بن نباطنہ اسرائیل توں گناہ کروایا سی یابو الگ نہ رہا نہ اوے سوئے دے وچھیاں نوں جہڑے بیت ایلہ دان وچ سن رد کیتا۔^{۳۰} اوناہ خداوند یابو نوں آکھیا چونکہ جہڑا کم میری نظر وچ سچا سی ٹو چنگی طرح کیتا جہڑا کجھ آخی اب دے گھر والیاں لئی میرے دل وچ سی ٹو کیتا لہذا تیرے پتر چوتھی پشت تیک اسرائیل دے تخت لے بیٹھن گے۔^{۳۱} پر یابونہ آوڈے سارے دل نال خداوند اسرائیل دے خدا دی شریعت دے مطابق ٹرن دی پرواہ نہ کیتی۔ اوناں گناواں توں جہناں توں یربعامہ اسرائیل توں گناہ کروایا سی وکھرا نہ رہا۔^{۳۲} اوناں دناں وچ خداوند اسرائیل نوں گھٹان لگاتہ حزائیلہ اسرائیل دی ساریاں حدان وچ اوناں نوں ماریا۔^{۳۳} یعنی اُردن توں لے مشرق ول جلعاد دی ساری زمین وچ جادیاتہ روبیناں نوں عروعرتوں لے جہڑی وادی ارنون وچ اے یعنی جلعادہ باشان نوں وی۔^{۳۴} یابو دا باقی حالتہ جہڑا کجھ اوناہ کیتا اوھدی طاقت۔ کی ایہ اسرائیل دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۳۵} اوناہ آوڈے پیودادے دے نال مر گیا سامریہ وچ اوناہ اوناں دفن کیتا اوھد اُپتر پیو آخر اوھدی جگتہ بادشاہ ہوا۔^{۳۶} اوناہ اسرائیل لے سامریہ وچ حکومت کیتی آتھائی ورھہ سن۔

¹ آخزیاہ دی ماں عتلیانہ جدوں ویکھیا کہ اوہدا پُتر مر گیلے اُٹھی تے بادشاہ دی نسل نوں ہلاک کیتا۔² پورام بادشاہ دی دھی 11 آخزیاہ دی بہن یوشیعہ بیوسیع بن آخزیاہ نوں لیا تے بادشاہ دے پُتران دے وچوں جہڑے مارے گئے اونوں اوہدی دائی دے نال پلنگ کمرے وچ رکھیا تے عتلیانہ دے اِگوں لُکایا تے او ماریا نہ گیا۔³ آتے او اوہدے نال خداوند دے گھر وچ چھ ورہ لُکیا رہا تے عتلیانہ ملک لُہ حکومت کر دی سی۔⁴ آتے جدوں ستواں سال پواتے بیودعہ کاربا تے محافظاں دے سو سو دے سرداراں نوں سنہیا گھلیا تے خداوند دے گھر دے اندر اوناں نوں لیا تے اوناں نال وعدہ کیتا تے خداوند دے گھر وچ اوناں نوں قسم دیوائی تے بادشاہ دا پُتر اوناں نوں وکھایا۔⁵ آتے اوناں نوں حکم دے کہ آکھیا کہ تسی ایویں کرو کہ تہاڈے وچوں تیجا حصہ جہڑے سبت دے دن اندر آندے بادشاہ دے گھر دی حفاظتے رہیں۔⁶ آتے تیجا حصہ صور دے پھانگ لہتے تیجا حصہ اوس پھانگ دے لہ جہڑا محافظاں دے پیچھے اے تسی مساح دے گھر دی حفاظت کروگے۔⁷ آتے تہاڈے دوجتھ جہڑے سبت نوں باہر نکلدے بادشاہ دے آس پاس خداوند دے گھر دی حفاظتے رہیں۔⁸ آتے تسی بادشاہ دے آس پاس گھیرا رکھو گھر اک دے ہتھ وچ اوہدے ہتھیاں ہونے جہڑا کوئی پکل دے حاطہ دے اندر آوے او ماریا جاوے تے بادشاہ دے اندر آن وچتے باہر جان وچ تسی اوہدے نال روو۔⁹ آتے سو سو دے سرداراں جیویں کہ بیودعہ کاہنہ اوناں نوں حکم دتا اویویں ای کیتا تے اوناں وچوں سارے بندیاں نوں لیا جہڑے سبت دے دن اندے آندے مع اوناں دے جہڑے سبت نوں باہر جانے سن تے اوناں نوں بیودعہ کاہن دے کول لیلے۔¹⁰ آتے تد کاہنہ داؤد بادشاہ دے نیزے سپراں جہڑے خداوند دے گھر وچ سن سو سو دے سرداراں نوں تے۔¹¹ آتے محافظاں دے سارے بندے آوے تھان وچ ہتھیاں لے کے گھر دے دہنی ولوں اوہدے بائیں ول تیک مذبح تے گھر دے کول بادشاہ دے آس پاس گھیرا پا کے کھلو گئے۔¹² آتے اوہ بادشاہ دے پُتر نوں باہر کڈیلا تے اوہدے لُہ بادشاہیت دا تاج تے شہادت رکھی تے اونیون بادشاہ بنایا تے اونیون مسیح کیتا تے اوناں تالیاں وچایا تے آکھیا بادشاہ جیندا روے۔¹³ آتے عتلیانہ حفاظت کرن لُہ لوکاں دا شور سُنیا تے لوکاں دے کول خداوند دے گھر وچ آئی۔¹⁴ آتے ویکھیا کہ روایت دے مطابق بادشاہ منبر اوتے کھلوتا آتے امیر زادے نرسنگا وچان لُہ بادشاہ دے کول تے سارے لوکی خوشی کردے نرسنگ پھونگ رہے سن تے عتلیانہ آوے لیڑے پھاڑے چیخی غدر ! غدر۔¹⁵ آتے تد بیودعہ کاہنہ سو سو دے سرداراں نوں جہڑے فوج اوتے مقرر سن حکم دتا تے آکھیا کہ اونیون پکل دے حاطہ وچوں باہر کڈیو تے جہڑا کوئی اوہدی پیروی کرے اونیون تلوار نال مار دیو کیوں جے کاہنہ آکھیا سی کہ او خداوند دے گھر وچ نہ ماری جاوے۔¹⁶ آتے تد اوناں دے اوہدے اوتے ہتھ پلٹے جس ویلے او خداوند دے گھر دے ول گھوڑیاں دے بُوے توں دھکیلی جا رہی سی تے اوتھ مار دتی گئی۔¹⁷ آتے بیودعہ خداوند تے بادشاہت قوم د وچ وعدہ کیتا کہ او خداوند دی قوم ہووے ایویں بادشاہت قوم دے وچ۔¹⁸ آتے مملکت دے سارے لوکی بعل دے مندر وچ گئے اونیون ڈھایا تے اوہدے مذبح تے اوہدے تھمیاں نوں چکنا چور کیتا تے بعل دے کاہن متان نوں مذبح دے لگے ماریا تے کاہنہ خداوند دے گھر وچ پاساناں نوں مقرر کیتا۔¹⁹ آتے اوہ سو سو دے سرداراں نوں تے کاریاں تے حفاظت کرن آلیاں نوں ملک دے سارے لوکاں نوں لیا تے اوناں بادشاہ نوں خداوند دے گھر توں تھلے لایا تے اونیون محافظاں دے بُوے دی راہ توں بادشاہ دے گھر وچ لیلے تے او بادشاہیت دے تخت لہ بیٹھا۔²⁰ آتے ملک دے سارے لوکی خوش ہوئے شہر وچ امن ہو گیا تے اوناں غتل یاہ نوں بادشاہ دے گھر وچ ماریا۔²¹ آتے یوآس سبت ورہ دی عمر دا سی جس ویلے کہ او بادشاہیت کرن لگا۔

۱- یاہ دے ستویں ورہ وچ یوآس بادشاہ ہوا تہ اوہ یروشلم وچ چالی ورہ بادشاہت کیتی تہ اوہدی ماں دا ناں صیباہ سی جہڑی ۱۲ پیر سبع دی سی۔ ۲- یوآس دے سارے دناں وچ جدوں تیک کہ یہودع کاہن اوہدی ہدایت کردا رہا۔ اویہ کم کیتا جہڑا خداوند دی نظر وچ سہی سی۔ ۳- پر اوجیاں تہاواں دُور نہ کیتیا گیاں۔ سگوں لوک اوجیاں تہاواں لُہ قربانیاں کردے بخور ساڑدے سن۔ ۴- پیکل دی مرمت تہ یوآس نے کاہناں نوں آکھیا کہ پاک شہواں دی ساری نقدی جہڑی بطور ہدے لئی لیائی جاندی سی۔ او نقدی جہڑی ہر اک بندے لئی مقرر سی تہ او ساری نقدی جہڑی ہر اک آدمی خوشی نال خداوند دے گھر وچ لیاندا سی۔ ۵- سارے کاہن آوڈے آوڈے جانن آلیاں توں لے کپیکل دے دراراں دی۔ جیتھ کیت کوئی داڑار ملہ مرمت کرن۔ ۶- تہ ایوں ہوا کہ یوآس بادشاہ دے تیسویں ورہ تیک کاہناں پیکل دی داڑاراں دی مرمت نہ کروائی۔ ۷- تہ یوآس بادشاہ یہودع سردار کاہن تہ کاہناں نوں صدیکہ اونوں نوں آکھیا نہ تسی پیکل دے داڑاراں دی مرمت کیوں نہیں کر دے او؟ ہون تسی آوڈے جانن آلیاں توں پیسہ نہ لینا۔ پر پیکل دی داڑاراں دی مرمت لئی اونوں حوالہ کرو۔ ۸- تہ کاہناں نے منیا کہ نہ او لوکاں توں پیسہ لین تہ نہ گھر دے داڑاراں دیاں مرمت کرن۔ ۹- تہ یہودع سردار کاہن نے اک صندوق لیا تہ اوہدے لُہ تختہ وچ سوراخ کیتلے اونوں مذبح دے کول خداوند دے گھر دے اندر بنہ ول رکھیا تہ کاہن جہڑا داڑاراں دی حفاظت کر دے سن سارے پیسے جہڑے خداوند دے گھر وچ لیلے جاندے سن اوہدے وچ پا دیندے سن۔ ۱۰- کہ جدوں او ویندے کہ صندوق وچ ٹوٹ پیسہ گھٹتہ بادشاہ د امنشتی سردار کاہن لُہ آندے جہڑے پیسے خداوند دے گھر وچ پلے جاندے سن اونوں تھلیاں وچ بھندے گن لیندے سن۔ ۱۱- تہ او گنہوئے پیسے کم کران لُہ داراغاں نوں جہڑے خداوند دے گھر لُہ مقرر سن حوالہ کردے لہذا او ترکھاناں تہ معماراں نوں جہڑے خداوند دے گھر وچ کم کردے سن۔ ۱۲- تہ راجلے سنگ تراشاں نوں جہڑے لکڑیاں تہ تراشہوئے پتھر خریدن لئی کہ خداوند دے گھر دی مرمت ہوئے تہ ہر اک شہ لئی جہڑی گھر دی مرمت لئی ضروری سی دیندے سن۔ ۱۳- تہ اوناں پیسیاں نال جہڑے خداوند دے گھر وچ لیلے جاندے سن۔ خداوند دے گھر لئی چاندی دے نہ طاس نہ گلگیر نہ نہ پیللے نہ نرسنگ نہ کوئی سوفتہ نہ چاندی دے برتن بنلے جاندے سن۔ ۱۴- سگوں او اونوں کم کرن آلیاں نوں دیندے تہ اوہدے نال خداوند دے گھر دی مرمت کراندے سن۔ ۱۵- تہ اوناں بندیاں نوں جہندے تہاں وچ پیسے دیندے سن تاں جے کم کرن آلیاں نوں دین۔ او حساب نہیں لیندے سن پر او امانت داری نال کم کردے سن۔ ۱۶- پر گناہ دے پیسے دے غلطی دے پیسے او خداوند دے گھر وچ نہیں لیاندے سن سگوں او کاہناں دی سی۔ ۱۷- تہ آرام دے بادشاہ حزائیل نے جڑھائی کیتی تہ جات توں جنگ کیتی تہ اونوں جیت لیا۔ فیر حزائیل یروشلم وچ جنگ کرن لئی گیا۔ ۱۸- تہ یہوداہ دے بادشاہ یوآس نے ساریاں پاک شہواں نوں تہ سارے سوفتہ نوں جہڑے خداوند دے گھر دے بادشاہ دے خزلہ وچ سی لیلے اونوں آرام دے بادشاہ حزائیل دے کول گھلیا تہ او یروشلم وچوں ٹر گیا۔ ۱۹- تہ یوآس دا باقی حالت سارا کجھ جہڑا اوہ کیتا کی ایہ یہوداہ دے بادشاہ واں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ ۲۰- تہ اوہدے خدمت کرن لُہ اُٹھتے آپس وچ سازش کیتی تہ یوآس نوں ملو دے گھر وچ جہڑا سلاکی اُترائی لُہ اے ماد دتا۔ ۲۱- تہ اونوں اوہدے دو نوکر یوسکا بن سماعت تہ یوزید بن شومیرنہ ماریا لہذا او مر گیا تہ اوناں اوں داؤد دے شہر وچ اوہدے پیو دادے دے نال دفن کیتلے اوہدا پتر آمصیاہ اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔

۱۔ شہا یہوآس ین اخزیاه دے تیسویں ورہ وچ یہو آخز بن یاہوہ اسرائیل لُہ سامریہ وچ سترہ ورہ بادشاہت کیتی۔ ۲۔ اوتہ خداوند دی نظر وچ گناہ کیتلہ یربعام بن نباط دی غلطیاں لُہ تریا جہہ اسرائیل توں گناہ کروایا سیتہ اونان توں باز نہ رہا۔ ۳۔ تد خداوند دا غصہ اسرائیل لُہ بھرکیاتہ اوتہ اونان نوں بار بار آرام دے بادشاہ حزائیلہ بن ہدد بن حزائیل دے حوالہ کر دتا۔ ۴۔ تد یہو آخزہ خداوند دے لگہ منت کیتی تہ خداوندہ اوہدی سُنئی کیوں جہ اوتہ اسرائیل دا ڈُکھ ویکھیاتہ ایس لئی آرام د بادشاہ اونان نوں ڈُکھ دیندا سی۔ ۵۔ خداوندہ اسرائیل نوں اک رہائی دین آلا دتا لہذا او ارامیاں دی ماتحتی وچوں نکلتہ بی اسرائیل آوے خیمیاں وچ رہن لگہ جیویں کہ پہلاں سن۔ ۶۔ پر او یربعام دے گھر دی غلطیاں توں جہہ اسرائیل توں گناہ کروایا سبباز نہ لُہ سگوں اوہدے لُہ ثرعتہ سامریہ توں کھمباوی دور نہ کیتا گیا۔ ۷۔ یہو آخز دے کول سولہ پجاواں سوراہتہ دس گڈیاں دس ہزار پیداواں توں علاوہ کُجھ نہ ریا کیوں جہ آرام دے بادشاہہ اونان نوں ہلاک کیتہ ت اونان نوں مٹی وانگو کر دتا۔ جہڑی پامال کیتی جاندی اے۔ ۸۔ یہو آخز دہ اباقی حالتہ سارا کُجھ جہڑا اوتہ کیتلہ اوہدی طاقت کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ ۹۔ یہو آخز آوے پیدوادے دے نال سو گیلہ سامریہ وچ دفن کیتا گیا۔ اوگہ اُپتر یوآس اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔ ۱۰۔ شہا یہوآس دے سنتسویں ورہ وچ یوآس ب یوآخز نے اسرائیل لُہ سامریہ وچ سولہ ورہ بادشاہت کیتی۔ ۱۱۔ خداوند دی نظر وچ گناہ کیتلہ یربعام بن نباط دی ساریاں غلطیاں تہ جہہ اسرائیل توں گناہ کروایا سی باز نہ آیا پر اونان لُہ تردا رہا۔ ۱۲۔ یوآس دا باقی حالتہ جہڑا کُجھ اوتہ کیتلہ اوہدی طاقتہ شہا یہوآس آمصیادے نال اوہدی لڑائیکی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ ۱۳۔ یوآس آوے پیدوادے دے نال مر گیلہ یربعام اوہدے تخت لُہ بیٹھلہ یوآس سامریہ وچ اسرائیل دے بادشاواں دے نال دفن کیتا گیا۔ ۱۴۔ الیشع اوس بیماری توں بیمار ہوا جیدے توں کہ او مر گیلہ اسرائیل دا بادشاہ یوآس اوہدے کول گیلہ اوہدے لگہ روایت آکھیا اے میرے پیوا اے میرے پیوا اے اسرائیل دے رتھتہ اوہدے سوار۔ ۱۵۔ الیشعہ اونوں آکھیا کمانتہ تیر ہتھ وچ لہذا اوتہ کمانتہ تیر لُہ۔ ۱۶۔ تد اوتہ اسرائیل دے بادشاہ نوں آکھیا آوڈا ہتھ کمان لُہ رکھتہ اوتہ آوڈا ہتھ رکھیلہ الیشعہ آوڈا ہتھ بادشاہ دے ہتھ لُہ رکھیا۔ ۱۷۔ اوتہ آکھیا کہ مشرق ول دی باری کھول اوتہ کھولیتہ الیشعہ آکھیا تیر چلا ت اوتہ تیر چلایتہ اوتہ آکھیا خداوند دی نجات دا تیر۔ آرام توں رہائی پان دا تیر۔ تُو افیق نوں آرام وچ ماریں گا۔ ایتھوں تیک کہ تُو اونان نوں ختم کریں گا۔ ۱۸۔ فیر اوتہ آکھیا تیر پھڑتہ اوتہ پھڑتہ اوتہ اسرائیل دے بادشاہ نوں آکھیا زمین لُہ تیر مارتہ اوتہ تین دفعہ تیر مارتہ رُک گیا۔ ۱۹۔ خدا دے بندے اوہدے نال ناراض ہوکے آکھیا جہ تُو نج یا چھ وری تیر ماردا تد تُو آرام نوں ایویں ماردا کہ اونان نوں ختم کر دیندے ہوں تین وری ای تُو آرام نوں ماریں گا۔ ۲۰۔ فیر الیشعہ مر گیلہ اونانہ اونوں دفن کیتا پر ورہ وچ موآب دے آس پاس ملک وچ وڑدے سن۔ ۲۱۔ جس ویلہ او اک بندے نوں گاڑن لگتہ اونانہ اک موآبی گروہ نوں ویکھیاتہ مردہ بندے نوں الیشعہ دی قبر وچ پا دتا جدوں اوس بندے الیشعہ دیاں ہڈیاں نوں ہتھ لایاتہ جی اُٹھیلہ آوے پیران لُہ کھلو گیا۔ ۲۲۔ آرام دا بادشاہ حزائیل یو آخز دے سارے دینان وچ اسرائیل نوں تنگ کردا رہا۔ ۲۳۔ تد خداوند اونان لُہ مہربان ہویتہ اونان لُہ رحم کیتلہ اوس عہد دی خاطر جہڑا اوتہ ابراہیمتہ اصحاقتہ یعقوب نال کیتا سی اونان اونان لُہ شفقت کیتیتہ اونان نوں ختم نہ کرنا چاہیتہ نہ اوتہ اونان نوں آوے اِگوں دُور سُٹیا۔ ۲۴۔ فیر آرام دا بادشاہ حزائیل مر گیلہ اوگا پُتر بن ہدد اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔ ۲۵۔ یوآس بن یہو آخزہ بن ہدد بن حزائیل دے ہتھوں او شہر فیرلہ۔ جہڑے اوہدے پیو یہو آخز دے ہتھوں اوتہ جنگ کرکے لُہ سن۔ یوآسہ تین وری اونوں ماریاتہ اوتہ اسرائیل دے شہر واپس لہ۔

14 1- اسرائیل دے بادشاہ یوآس بن یہو آخز دے دوجے ورہ امصیاہ بن یوآس یہوداہ دا بادشاہ ہوا۔ 2- او پنجویں ورہ دی عمر وچ

بادشاہت کرن لگاتے اوہ یروشلم وچ اُنتی ورہ بادشاہت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں یہو عدان سیجہڑی یروشلم دی سی۔ 3- تہ وجہڑا کُجھ خدا دی نظر وچ سبھی کیتا سی پر آوے پيو دادے وانگو نہیں اوہ سارا کُجھ آوے پيو یوآس دے کماں وانگو کیتا۔ 4- پر اُچیاں تہاواں دُور نہ کیتیاں گئیاں تہ لوک اُچیاں تہاواں لُٹے قربانی کردے خوشبو ساڑدے سن۔ 5- جس ویلہ اوہدے تہ وچ حکومت دتی گئی تہ اوہ آوے اوناں نوکران نوں جہناں تہ اوہدے پيو دادے نوں ماریا سی مار دتا۔ 6- پر اوناں مارن آلیاں دے پُتران نوں اوہ نہ ماریا۔ اوہدے لُٹے عمل کرکے جہڑا موسیٰ دی شریعت وچ لکھیا گیا اے جدوں خداوند نے حکم دے کے فرمایا کہ پُتران دے بدلے پيو نہ مارے جاون گتے پيو دے بدلے پُتر نہ مارے جاون گے سگوں پر اک آوے ای گناہ لئی ماریا جاوے گا۔ 7- اوہ لُون دی وادی وچ بندیاں دے دس ہزار بندے مارے تہ لڑائی کے کے سالج لے لیا تہ اوہدا ناں یقتیل رکھیا جہڑا اِج دے دِن تیک اے۔ 8- تہ امصیاہ اسرائیل دے بادشاہ یوآس بن یہو آخز بن یاہو دے کول بندے گھل کے آکھیا۔ آؤ اسیں اک دوجے نوں آمہ سامنے ویکھے۔ 9- تہ اسرائیل دے بادشاہ یوآس نے یہوداہ دے بادشاہ دے کول سنہا گھلیا کہ لُبناں دی اک جھاڑی تہ لُبناں دے اک دیودار دے کول سہا گھلیا۔ کہ آودی دھئی دا میرے پُتر دے نال ویاہ کر دے تہ لُبناں د اک جنگلی جانور اوہدے کولوں لنگیا اوہ جھاڑی نوں پامال کیتا۔ 10- تہ آسوم نوں بہ شک ماریا تہ تینوں تیرے دلے پُھلا دتا بس تُو فخر کرتے آوے گھر وچ بیٹھا رہ پر تُو کس لئی گناہ لئی دِست اندازی کر دا ایں۔ تاں جے تُو دیگ جاوے یہوداہ وی تیرے نال۔ 11- پر امصیاہ نے نہ سُنیا تہ اسرائیل دے بادشاہ یوآس نے چڑھائی کیتی تہ اوہ شاہ یہوداہ امصیاہ بیت شمس وچ جہڑا یہوداہ دا اے۔ اک دوجے نوں آمہ سامنے ویکھیا۔ 12- تہ یہوداہ اسرائیل دے اِگوں ہار پائی۔ پر اک آوے خیمے نوں بھج گیا۔ 13- شاہ اسرائیل یوآس نے بیت شمس وچ یہوداہ دے بادشاہ امصیاہ بن یوآس بن آخزیاہ نوں پھڑ لیا تہ یروشلم وچ آبا تہ یروشلم دی کند افرائیم دے بُوے توں لے کے کونہ دے بُوے تیک چار سو پتہ ڈھا دتی۔ 14- تہ سارا سونائے چاندی تہ سارے پاندے جہڑے خداوند دے گھر وچ تہ بادشاہ دے گھر دے خزانیاں وچ پلے گتے۔ 15- یرخمال عی لے گتے سامریہ نوں واپس تُر گیا۔ 15- تہ یوآس د اباقی حالت جہڑا کُجھ اوہ کیتا تہ اوہدی طاقت شاہ یہوداہ امصیاہ دے نال اوہدی لڑائی کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دے کتاب وچ لکھیا نہیں؟ 16- تہ یوآس آوے پيو دادے دے نال مر گیا تہ اسرائیل دے بادشاواں دے نال سامریہ وچ دفن کیتا گیا تہ اوہدا پُتر یرعام اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔ 17- یہوداہ دا بادشاہ امصیاہ بن یوآس اسرائیل دے بادشاہ یوآس بن یہو آخز دے مرن توں بعد پندرہ ورہ جیوندا رہا۔ 18- تہ امصیاہ د اباقی حال کی ایہ یہوداہ دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ 19- تہ یروشلم وچ اوہدے خلاف سازش کیتی گئی تہ او لاکیش نوں بھجیا۔ اوناں تہ اوہدے پیچھے لاکیش وچ بھیجے اوناں تہ اونوں اوہ مارا۔ 20- تہ او گھوڑیاں لُٹے لیا یا گیا تہ داؤد دے شہر وچ آوے پيو دادے دے نال دفن کیتا گیا۔ 21- تہ یہوداہ دے سارے لوکاں تہ عزریاہ نوں لیا۔ جہڑا سولہ ورہ دی عمر دا سی تہ اونوں اوہدے پيو امصیاہ دی جگہ بادشاہ بنایا۔ 22- اوہ ای ایلتدوبار بنایا تہ اوہدے توں بعد بادشاہ آوے پيو دادے دے نال مر گیا۔ اوہ اونوں یہوداہ لئی بنایا۔ 23- شاہ یہوداہ امصیاہ بن یوآس دے پندرویسورہ اسرائیل دے بادشاہ یوآس دے پُتر یرعام نے سامریہ وچ اِکتالی ورہ بادشاہت کیتی۔ 24- اوہ خداوند دی نظر وچ گناہ کیتا تہ یرعام بن نباط دے سارے گناواں توں جہنہ اسرائیل توں گناہ کروایا سیڑوکش نی ہوا۔ 25- اوہ اسرائیل دیاں سرحدان نوں حمات دے مدخل توں لے کے بحیرہ غورتیک بنایا۔ خداوند اسرائیل دے خدادے آکھن دے مطابق جہڑا اوہ آوے بندہ یونس بن آمثانی دی زبان توں جہڑا جت حافر دانبی سی فرمایا سی۔ 26- کیوں جے خداوند نے اسرائیل دا بُوت زیادہ ڈکھ ویکھیا کہ نہ اوناں د اکوئی قیدی نہ کوئی آزاد ربا تہ اسرائیل دا نہ کوئی مدد کرن آلا نہیں سی۔ 27- تہ خداوند نے آکھیا کہ میں اسرائیل دا ناں آسمان دے تھلوں مٹا دیواں گا۔ لہذا اوہ اوناں نوں یرعام بن یوآس دے تھوں ربا دی۔ 28- تہ یرعام دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اوہ کیتا تہ اوہدی طاقت تہ اوہدا دمشق نال لڑائی کرنا تہ اسرائیل اُنوں خداوند دا قہر دُور کرنا۔ کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ 29- تہ یرعام آوے پيو دادے اسرائیل دے بادشاواں دے نال مر گیا تہ اوہدا پُتر زکریاہ اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔

^۱۱۔ شاہِ اسرائیل برعام دے ستائیسوے ورہہ شاپہودا، آمصیاہ دا پُتر عزریاہ بادشاہہوہا۔^۲۲۔ جدوں او بادشاہہوہا او سولہ ورہہ دی عمر دا سی اونہ یروشلم وچ باون ورہہ بادشاہت کیتی تہ اوہدی ماں دا ناں سیکونیاہ سی۔ جہڑی یروشلم تون سی۔^۳۳۔ اونہ سارا کُجھ جہڑا خداوند دی حضوری وچ سہی سی کیتا۔ اوہدے مطابق جہڑا اوہدے پیو آمصیاہ کیتا۔^۴۴۔ پر اُچیاں تہاواں دُور نہ کیتیا گیا تہ لوک اُچیاں تہاواں لُہ قربانی کردے بخور ساڑدے سن۔^۵۵۔ خداوند بادشاہ نوں ماریاتے آودی موت دی دن تیک او کوڑھی رباتے او بیماری لہ گھر وچ رہندا سی۔ بادشاہ دا پُتر یوتام محل دا انتظام کردے ملک دے لوکاں دا انصاف کر دا سی۔^۶۶۔ عزریاہ دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونہ کیتاکی ایہ یہوداہ دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ نہیں لکھیا؟^۷۷۔ عزریاہ آودے پیودادے دے نال مر گیا تہ داؤد دے شہر وچ آودے پیو دادے دے نال دفن کیتا گیا تہ اوہدا پُتر یوتام اوہدی جگہ بادشاہہوہا۔^۸۸۔ شاہ یہوداہ عزریاہ دے اڑتیسوے ورہہ وچ زکریاہ بن یربعام سامریہ وچ اسرائیل لُہ چھ مہینہ بادشاہت کیتی۔^۹۹۔ اونہ خداوند دے حضور وچ گناہ کیتا جیویں کہ اوہدے پیودادے کیتی سی۔ او یربعام بن نباط دے گناواں تون جہنہ اسرائیل تون گناہ کروایا سی باز نہ آیا۔^{۱۰}۱۰۔ سلوم بن بیسس نے اوہدے خلاف سازش کیتی تہ بیلے عام وچ اونوں ماریاتے قتل کر دتے اوہدی جگہ بادشاہہوہا۔^{۱۱}۱۱۔ زکریاہ دا باقی حال کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۱۲}۱۲۔ ایہ خداوند دا او قول سیجہڑا اونہ یابو نال کلام کرکے فرمایاک تیرے پُتران وچوں چوتھی پُشت تیک اسرائیل دے تخت لُہ بیٹھن گے لہذا ایویں ای ہوا۔^{۱۳}۱۳۔ شاہ یہوداہ عزریاہ دے اُتالیسویں ورہہ وچ سلوم بن بیسس نے سامریہ وچ یہوداہ لُہ اک مہینہ بادشاہت کیتی۔^{۱۴}۱۴۔ مناحم بن جادی نے تیرے تون چڑھائی کیتی۔ سامریہ وچ آیا تہ سلوم بن بیسس نوں سامریہ وچ ماریاتے قتل کیتے اوہدی جگہ بادشاہہوہا۔^{۱۵}۱۵۔ سلوم دا باقی حالت سازش جہڑی اونہ کیتی کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۱۶}۱۶۔ تد مناحم نے تفسیح نوں سارا جہڑا کُجھ اوہدے وچ سی تیرے دی نواحی تون لے کے اوہدی حدان نوں ماریا۔ کیوں جہ اونانے اوہدے لُہ نہ کھولیلے اونہ اونوں ماریاتے ساریاں حاملہ عورتاں جہڑیاں اوہدے وچ سن اونان دے پیٹ پھاڑے۔^{۱۷}۱۷۔ شاہ یہوداہ عزریاہ دے اُتالیسویں ورہہ وچ مناحم بن جادی نے سامریہ وچ اسرائیل لُہ دس ورہہ بادشاہت کیتی۔^{۱۸}۱۸۔ اونہ خداوند دے حضور وچ گناہ کیتے او آودے سارے دناں وچ یربعام بن نباط دے گناواں تون جہنہ اسرائیل تون گناہ کروایا سی باز نہ آیا۔^{۱۹}۱۹۔ اشور دا بادشاہ فُول مُلک لُہ آباتے مناحم بول نوں اک ہزار قطار چاندی دتی تان جہ او اوہدا مدد کرن آلا ہوئے۔ بادشاہت اوہدے تہ وچ برقرار رہن دیوے۔^{۲۰}۲۰۔ مناحم نے ایہ چاندی اسرائیل دے سارے امیران کو لُہی کہر اک بندہ اسور دے بادشاہ نوں پنجا متقال چاندی ادا کرے۔ تد اسور دا بادشاہ واپس تُر گیا تہ وچ نہ رُکيا۔^{۲۱}۲۱۔ مناحم دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونہ کیتا کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۲۲}۲۲۔ مناحم آودے پیودادے دے نال مر گیا تہ اوہدا پُتر فقحیہ اوہدی جگہ بادشاہہوہا۔^{۲۳}۲۳۔ شاہ یہوداہ عزریاہ دے پنجاویاں ورہہ دے فقحیہ بن مناحم سامریہ وچ اسرائیل لُہ دو ورہہ بادشاہت کیتی۔^{۲۴}۲۴۔ اونہ خداوند دے حضور گناہ کیتے یربعام بن نباط دے گناواں تون جہنہ اسرائیل تون گناہ کروایا سی باز نہ آیا۔^{۲۵}۲۵۔ فقح بن رملیہ اوہدے فوجی منصف دارے اوہدے خلاف سازش کیتی۔ سامریہ وچ بادشاہ دے گھر دے بُرج دے اندر اونہ اونوں ساتھ ارجابت ایستہ بنی جلعاد دے پنجا بندیاں نوں ماریاتے اونوں قتل کیتے اوہدی جگہ بادشاہہوہا۔^{۲۶}۲۶۔ فقحیہ دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونہ کیتا کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۲۷}۲۷۔ شاہ یہوداہ عزریاہ دے باونویں ورہہ وچ فقح بن رملیہ سامریہ وچ اسرائیل لُہ وی ورہہ بادشاہت کیتی۔^{۲۸}۲۸۔ اونہ خداوند دے حضور گناہ کیتے یربعام بن نباط دے گناواں تون جہنہ اسرائیل تون گناہ کروایا سی باز نہ آیا۔^{۲۹}۲۹۔ اسرائیل دے بادشاہ فقح دے دناں وچ اسور دا بادشاہ تگلت پلاسر آباتے عیون۔ آبل بیت معکتہ ینوحہ قادشہ صورتہ جلعادے گلیلہ نفتالی دا سارا ملکہ لیتے اونان نوں قید کرکے اسور وچ لے گیا۔^{۳۰}۳۰۔ ہوسیع بن ایلہ فقح بن رملیہ دے خلاف سازش کیتی۔ اونوں ماریاتے قتل کیتے اوہدی جگہ یوتام بن عزریاہ دے ویں ورہہ وچ بادشاہہوہا۔^{۳۱}۳۱۔ فقح دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونہ کیتا کی ایہ اسرائیل دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۳۲}۳۲۔ شاہ اسرائیل فقح بن رملیہ دے دُوجے ورہہ وچ شاہ یہوداہ عزریاہ دا پُتر یوتام بادشاہہوہا۔^{۳۳}۳۳۔ جس ویلہ او بادشاہہوہا اوہدی عمر پنچویں ورہہ دی سی۔ اونہ یروشلم وچ سولہ ورہہ بادشاہت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں یروشابت صدوق سی۔^{۳۴}۳۴۔ اونہ خداوند دے حضور چنگ کم کیتے۔ اونان ساریاں دے مطابق جہڑا اوہدے پیو عزریاہ کیتا۔^{۳۵}۳۵۔ سولہ ایندے کہ اُچیاں تہاواں دُور نہ کیتیا گیا تہ لوک اُچی تہاواں لُہ قربانی کرن تہ بخور ساڑن تون باز نہ لُہے اونہ خداوند دے گھر دا بالائی بُوا بنایا۔^{۳۶}۳۶۔ یوتام دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونہ کیتا کی ایہ یہوداہ دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۳۷}۳۷۔ اناں ای دناں وچ خداوند آرام دے بادشاہ ضینہ فقح بن رملیہ نوں یہوداہ دے خلاف بھیجناں شروع کیتا۔^{۳۸}۳۸۔ یوتام آودے پیودادے دے نال مر گیا تہ داؤد دے شہر وچ اونان دے نال دفن کیتا گیا تہ اوہا پُتر آخر اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔

¹ اے رملیاہ دے پُتر فچج دے سترھویں ورہ وچ شاہ یوداہ یوتام دا پُتر آخر حکومت کرن لگا۔² اے اوہ ویرھیاں دا سی - جدوں 16 اوہ بادشاہ بنیا اہے یروشلم وچ سولان ورہ بادشاہت کیتی اہے اوہ کم نہ کیتا جہڑا خداوند اوہدے خدا دی نظر وچ چنگا سی جیویں اوہدے پيو داؤد نے کیتا سی۔³ اوہ اسرائیلی بادشاہواں دیاں راہواں لے ٹریلے اہے اونان قوماں دے نا پاک کماں دے حساب نال جہناں نوں خداوند بنی اسرائیل دے وچوں کڈھ دتا سی اپنے پُتر نوں وی آگ وچ قربان کیتا۔⁴ اے اہے اُچے مندران وچ پھاڑیاں دیاں چوٹیاں لُٹے ہرے رُکھ تھلے قربانیاں چڑھیاں بخور ساڑیا۔⁵ تد ارام دا بادشاہ رضین نے اسرائیل دا بادشاہ رملیاہ دے پُتر فچج نے جنگ دے سببوں یروشلم لے حملہ کیتا آخر نوں گھیر لیا پر او اونوں قابو نہ کر سک۔⁶ اوس ویلے ارام دے بادشاہ رضین یوداہ دے بندیاں نوں کڈکے ایلات نوں دُجی وری ارام وچ شامل کر لیا۔ فیر ادومی اوتھ آگئے او اِج تک اوتھ ای وسہوئے۔⁷ آخر شاہ اُسور تِغلت پلاسر دے کول سنیا دین لے گھلے سنیا گھلیا کہ میں تیرا سیوکے حکم منن آلا آں بس تو آتے مینوں ارام دے بادشاہ اسرائیل دے بادشاہتھوں جہناں میرے لے حملہ کیتا اے بچا۔⁸ اے آخر اے چاندی سونا جہڑا خداوند دے گھر وچ چوتے شاپی محل دے خزانیاں وچوں اونوں لیہالے لیلتے اونوں تحفے دے طورے اُسور دے بادشاہ نوں گھل دتا۔⁹ اے اُسور دے بادشاہ اوہدی گل من کے دمشق لے حملہ کیتا اوہدے لے قبضہ کر لیا۔ اوہدے بندیاں نوں قیر وچ قید کر لیا۔ رضین نوں قتل کر دتا۔¹⁰ تد آخر بادشاہ اُسور دے بادشاہ تِغلت پلاسر نوں ملن لئی دمشق گیا۔ اہے دمشق وچ اِک مذبح ویکھلے اوس مذبح دا نقشہ اونوں بناون لئی خلکتے باقی شواں اوریاہ کاہن دے کول گھلیاں۔¹¹ تان اوریاہ کاہن نے اونان ساریاں نقشیاں دے حساب نال جہڑے آخر بادشاہ دمشق توں گھلے سن اِک مذبح بنالے آخر بادشاہ دے مژن توں پہلاں اونوں بنا دتا۔¹² جدوں بادشاہ دمشق توں پچھاں آکے اونوں ویکھلے اولے گیاتے اوہدے لے نذراں چڑھیاں۔¹³ اہے اپنی سوختنی قربانی نذر دی قربانی چڑھائی تیاون پایلتے سلامتی دیاں ساریاں قربانیاں دا خون اوس مذبح لے چھڑکيا۔¹⁴ اے او پیتل دے اوس مذبح نوں جہڑا خداوند دے لگے سی پیکل دے اِگوں یعنی نویں مذبح خداوند دے گھر دے وچوں چکوا کرلے آلتے اونوں نویں مذبح دے پھاڑ پاس رکھ دتا۔¹⁵ فیر آخر بادشاہ اوریاہ کاہن نوں ایہ حکم تہ کہ اوس وڈے نویں مذبح لے سویر دی سوختنی قربانی ، شام دی نذر دی قربانی ، بادشاہ دی سوختنی قربانی اوہدی نذر دی قربانی ، ملک دے سارے لوکاں دیاں سوختنی قربانیاں اونان دیاں نذر دیاں قربانیاں چڑھالے اونان دے تیاون پانے سوختنی قربانیاں دا سارا خون ذبحیاں د اسارا خون اوہدے لے چھڑکنا۔ پر پیتل دا او مذبح میرے لئی جھڈ دینا تاں جے میں اونوں خدوند توں رانمائی پان لئی ورت سکوں۔¹⁶ آخر بادشاہ جیویں حکم دتا سی اوریاہ کاہن بھو بھو اونج ای کیتا۔¹⁷ اے آخر بادشاہ چوکیاں دیاں بانہواں دے وکھ کیتھوئے پھو وڈے اونان اُتوں پانی رکھن لے پانڈیاں نوں پراں کردلتے اوس وڈی تنکی نوں جہڑے پیتل دیاں بنیاں ہویاں ویلاں لے کھلوتی ہوئی سی لاہکے پتھراں دے فرش لے رکھ دتا۔¹⁸ اے اہے پاک دین لئی جہاں کرن آلا سایہ جہڑا پیکل لئی بنایا گیا سی پرے کر دتے باہر لے راہ نوں جہڑا بادشاہ دے آن جان لئی سی اُسور دے بادشاہ دا لحاظ کردیاں ہویاں پیکل نال رلا دتا۔¹⁹ کی آخر دی حکومت دے دناں وچ بور وافعیات نامی گرامی کماں شاہ یوداہ دی تاریخ وچ لکھیا نہیں؟²⁰ اے آخر اپنے پيو دادے دے نال مر گیتے داؤد دے شہر وچ اونان نال د فناپا گیتے اوہدا پُتر حزقیا بادشاہ دے طورے اوہدی تھانے بیٹھا۔

۱۔ شاہِ یہوداہ آخر دے بارہویں ورہ یوسیع بن ایلسہ سامریہ وچ اسرائیل لٹے نو ورہ بادشاہت کیتی^۲۔ اونه خداوند دے حضور شرارت کیتی۔ پر اسرائیل دے بادشاواں دی وانگوئیں جہڑے اوہدے توں پہلے سن۔^۳ اسور دے بادشاہ سلمنسرے اوہدے لٹے چڑھائی کیتی۔ یوسیع آہدا سیوا کرن آلا ہو گیا۔ اوہدا خراج گزار بنیا۔^۴ شاہِ اسور نوں پتا چلیا کہ یوسیع اوہدے خلاف دُشمنی کیتی۔ مصر دے بادشاہ سوئے دے کول بندے گھلے شہاشور نوں خراج ادا نہیں کیتا۔ جیویں کہ او پر سال کردا سی۔ شہاشورے اونوں پھریلے بہن کے قید لے کمرے وچ بھیجا۔^۵ شہاشورے سارے ملک لٹے چڑھائی کیتی۔ سامریہ وچ گیا۔ تین ورہ تیک اوہدا محاصرہ کیتا۔^۶ یوسیع نوں ورہ وچ شہاشورے سامریہ نوں لے لیا۔ اسرائیل نوں قید کر کے اشور لے گیا۔ اونان نوں خلج وچ جابور ندی دے کول جہڑی زان وچ تے مادیان دے شہر وچ وسایا۔^۷ ایس لئی ہویا کہ بنی اسرائیل خداوند آوے خدا دے خلاف گناہ کیتا۔ جہڑا اونان نوں ملک مصر توں شاہِ فرعون دے ہتھ دے تھلے باہر کڈ لیا۔^۸ اونان قومان دے دستوران لٹے جہناں نوں خداوندے اونان دے اِگوں دفع کیتا۔ اونان لٹے جہناں نوں اسرائیل دے بادشاواں نے بنوئے تھے۔^۹ بنی اسرائیل نے چھب کے ایویں دے کم کیتے جہڑے خداوند اونان دے خدا دے حضور چنگ نہیں سن۔ اونان شہراں وچ پرہ دین آلیاں دے بُرج توں لے کے مستحکم شہر تیک آوے لئی اُچیاں تھاون بنایا۔^{۱۰} آوے لئی تھمے کھمبہر اک اُچی پہاڑی لٹے ہر اک پرے رُخ تھلے بنک۔^{۱۱} اوٹھ ساریاں اُچیاں تھاون لٹے اونان قومان وانگو جہناں نوں خداوندے اونان دے اِگوں دفع کیتا بخور ساڑے خداوند نوں غصہ دلاو لئی پیڑے کم کیتے۔^{۱۲} اُن دے مکرورات دی پرستیش کیتی۔ جہناں دے راہیں خداوندے اونان نوں آکھیا سی کہ تسی ایویں دا کم نہ کرنا۔^{۱۳} خداوندے آوے سارے نبیاں غیب بیان دی زبان توں اسرائیلے یہوداہ لٹے شہادت دے کہ فرمایا کہ تسی آودیاں پیٹریاں راواں توں پوتے میرے سارے حکمت آئیں نوں منو۔ بالکل اوس ساری شریعت دے جہدا میں تہاڈے پیو دادے نوں حکم دیتے جہڑا میں آوے بندیاں نبیاں دیاں زبانان توں تہاون گھلی۔^{۱۴} پر اونانے نہ شہادت آودیاں توں سخت کیتا آوے پیو دادے دیاں تونان وانگو جہڑے خداوند آوے خدا لٹے ایمان نہ لیلے۔^{۱۵} اوہدے فرضے عہد نوں جہڑا اونه اونان دے پیودادے نال بھینا تے اودیاں شہادتان نوں جہڑی اونه اونان دے خلاف دینیا رد کیتا۔ بطالتان دی پیروی کیتی۔ تہودگی نال اونان قومان دے پیچھے تھے جہڑیاں اونان دے آس پاس سن۔ جہناں لئی خداوندے حکم دتا تسی اونان ورگہ کم نہ کرو۔^{۱۶} اونانے خداوند آوے خدا دے سارے حکماں نوں نہ منیا۔ آوے لئی گھڑے پوتے دو وجھڑے بنلے کھمبہ لٹے آسمان دیاں ساریاں فوجان نوں سجدہ کیتا۔ بُت دی پرستیش کیتی۔^{۱۷} آوے پُترے آودیاں دھیاں نوں اِک وچوں لنگاپا غیب گوئی۔ فال گیری استعمال کیتی۔ آودیاں جانان نوں وچ دتا تان جے خداوند دے نظر وچ شرارت کر کے اونوں غصہ دوان۔^{۱۸} تد خداوند اسرائیل توں بُوت ناراض ہویا۔ اونه اونوں آودی نظر توں ڈُگ دیتا۔ صرف یہوداہ دے قبیلے توں علاوہ کوئی نہ بچیا۔^{۱۹} یہوداہ وی خداوند آوے خدا دے حکماں نوں نہ منیا۔ اسرائیل دے دستوران لٹے جہڑے اونانے بنکے سن تھے۔^{۲۰} خداوندے اسرائیل دی ساری نسل نوں رد کیتا۔ اونان ذلیل کیتا۔ لٹے آلیاں دے ہتھ وچ اونان نوں دتا ایتھوں تیک کہ اونه آوے اِگوں اونان نوں دُور کر دتا۔^{۲۱} کیوں جے اونه اسرائیل نوں داؤد دے گھر آلیاں توں چاک کیتا۔ اونانے یربعام بن نباط نوں بادشاہ بنایا۔ یربعام نے اسرائیل نوں خداوند توں الگ کر دتا۔ اونان نوں بھاری گناہ وچ پایا۔^{۲۲} بنی اسرائیل یربعام دے اونان سارے گناواں لٹے تھردے یہ جہڑے اونه کیتے سن۔ اونان توں باز نہ آیا۔^{۲۳} ایتھوں تیک کہ خداوند آوے حضور وچوں اسرائیل نوں دور کیتا جیویں کہ خداوند آوے سارے بندے نبیاں دی زبان توں آکھیا سی۔ لہذا اسرائیل آوے ملک توں قید ہو کے اشور نوں گئے۔ جیویں کہ اِج دے دن تیک اے۔^{۲۴} سامری مذہبے شاہِ اشور بابلے کوتے عوتے حما تے سفروائے دے کئی لوکاں نوں لیا۔ بنی اسرائیل دی جگہ اونان نوں سامریہ دے شہر وچ وسایا۔ اونانے سامریہ لٹے قبضہ کیتا۔ اونانے شہراں وچ رہیں لگے۔^{۲۵} او اوٹھ آوے رہیں دے شروع توں خداوند توں نہ ڈرے۔ لہذا خداوندے اونان لٹے شیر بھیجے جہناں نے کیاں نوں مارا۔^{۲۶} اونانے اشور دے بادشاہ نال گل کر کے آکھیا کہ او قومان جہناں نوں تُو لیا کہ سامریہ دے شہراں وچ وسایا اوس ملک دے خدا دے قانون نوں نہیں جاندیا۔ اونه اونان لٹے شیر گھلے۔ او اونان نوں مار دیندے کیوں جے او ایس ملک دے خدا دے قانون نوں نہیں جاندیاں۔^{۲۷} تد اشور دے بادشاہ حکم دے کہ آکھیا کہ اونان کاہناں وچوں جہناں نوں تسی اوتھوں قید کر کے لیلے او اِک نوں اونان دے کول بھیجو کہ او جلتے اوتھ رووے۔ ملک دے خدا دا قانون اونان نوں سکھاوے۔^{۲۸} اونان کاہناں وچوں جہناں نوں او سامریہ وچوں قید کر کے لیلے سن اِک آیت بیت ایل وچ وسایا تے اونان نوں سکھان لگا۔ کہ کیویں او خداوند توں ڈرن۔^{۲۹} پر پر اِک قومے آوے لئی معبود بنلے اونان اُچیاں تھاون دے مندران وچ جہڑے سامریہ بنکے سن رکھے۔ ہر اِک قومے آوے شہراں وچ جہناں وچ او رہندے سن۔^{۳۰} بس بابل دے رہیں آلیاں نے شکات نبات نوں بنالے کُوت دے رہیں آلیاں نے نیر گل نوں بنالے حما تے رہیں آلیاں نے آسیما نوں بنایا۔^{۳۱} عوئیاں نے نجارتے تاناق نوں بنالے سفر دائمی آودیاں دھیاں نوں سفر وائم دے معبودان دے ملک عنملک دے لئی اِک وچ ساڑے دے سن۔^{۳۲} او خداوند توں وی ڈر دے سن تے اونان آوے لئی اُچے لوکاں وچوں اُچیاں تھاون لئی کاہن بنکے۔ جہڑے اونان لئی اُچیاں تھاون دے مندران وچ قربانی کر دے سن۔^{۳۳} او خداوند دی عبادت کر دے۔ آوے معبودان دی وی سیوا کر دے سن۔ اونان قومان دیاں عادت دے مطابق جہناں وچوں او قید ہو کے گئے سن۔^{۳۴} او اِج دے دن تیک آودیاں پہلی آلی عادتان دے مطابق کر دے۔ او خداوند توں ڈر دے نہیں۔ نہ بھو جدوں اوہدے قانون تے حکماں فرما تے نہ بالکل مطابق اوس شریعتے حکماں تے عمل کردے سن۔ جہدا خداوندے بنی یعقوب نوں جہدا نان اونه اسرائیل رکھیا حکم دتا۔^{۳۵} خداوندے اونان دے نال عہد بھینا۔ اونان نوں حکم دے کہ آکھیا غیر معبودان توں نہ ڈرتے نہ اونان نوں سجدہ کرو تے نہ اونان دی عبادت کرو تے نہ اونان لئی قربانی کرو۔^{۳۶} پر خداوند جہ تہاون آودی چنگی طاقت تے وھدے پوتے بازو نال ملک مصر توں باہر کڈیا۔ اوہدے نو ای تسی ڈرتے اونوں ای سجدہ کرو تے اوہدے لئی ای قربانی کرو۔^{۳۷} اونان قانونان تے حکماں تے شریعتے حکماں نوں جہڑے اونه تہاڈے لئی لکھتاں جے تسی اوہدے لٹے عمل کرو اونان نوں ای آوے سارے دینان وچ منوے ڈج معبودان توں تسی نہ ڈرو۔^{۳۸} جہڑا عہد اونه تہاڈے نال بھینا اونوں نہ بھولوتے ڈوج معبودان توں نہ ڈرو۔^{۳۹} سگون تسی خداوند

آودے خدا توں ڈروئے اوی تہانوں تہاڈے لگے دُشمنان دے تہوں بچاوے گا۔⁴⁰ ۴۰۔ پر اوناں نے نہ سُنیا سگوں آودے پہلاں دستورائے عمل کردے یہ۔⁴¹ ۴۱۔ اہہ قومان خداوند توں ڈردیاں سنئے اودیاں کھودیاں ہویاں مورتیاں دیاں عبادت کر دیاں سنئے ایویں ای اوناں دے پُترے اوناں دے پُتران دے پُتر جیویں اوناں دے پیودادے کیتا اونج او وی اج دے دن تیک کر دے۔

۱۔ شاہِ اسرائیل ایلہ دے پُتر ہوسیع دے تیج ورہ وچ پوداہ دے بادشاہ آخر دا پُتر حزقیاء بادشاہ ہوا۔ ۲۔ جس ویلہ او بادشاہ ہوا او پنجی ورہ دا سیئہ اونہ یروشلم وچ اُنتی ورہ بادشاہیت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں آبی بنت زکریا، سی۔ ۳۔ اونہ خداوند دی نظر وچ جنگ کم کیئہ اوناں ساریاں دے وانگو جہڑا اوہدے پیو داؤد کیتا۔ ۴۔ اونہ اُچیاں تہاواں نوں ٹھا دتاتہ تھیاں ن نوں توڑیاں کھمبیاں نوں وڈیات پیتل دے سب نوں جہڑا موسیٰ بنایا سی۔ ٹوٹے ٹوٹے کیتا۔ کیوں جہ بنی اسرائیل اوناں دناں وچ اوناں دے لگے بخور ساڑدے سن۔ اوہدا ناں نحثان رکھیا گیا۔ ۵۔ اونہ خداوند آوے خدا لے یقین کیتاتہ پوداہ دے سارے بادشاواں وچوں اوہدے بعد اونج دا کوئی نہی سیئہ اوناں وچوں جہڑے اوہدے توں پہلاں سن۔ ۶۔ او خداوند نال لپٹیا ریاتہ او اوہدی پیروی کرن توں نہ پاتہ اوناں حکماں نوں جہڑے خداوند موسیٰ فرمے سناوے منیا۔ ۷۔ خداوند اوہدے نال سیئہ او آوے سارے کماں وچ کامیاب ہوندا سیئہ او شاہِ اشور توں باغی ہواتہ اوہدی سیوا نہ کیتی۔ ۸۔ اونہ فلسطیاں نوں غزہ تیکے فرحداں تیک پیرہ دین آلیاں دے بُرج توں لے کے مُستحکم شہر تیک ماریا۔ ۹۔ حزقیاء بادشاہ دے چوتھ ورہ وچ جہڑا شاہِ اسرائیل ہوسیع بن ایلہ دا ستوں سال سی۔ اشور دے بادشاہ سلمنسر نے سامریہ لے چڑھائی کیتی۔ اوہدا محاصرہ کیتا۔ ۱۰۔ تین ورہ بعد اونوں جیت لیا۔ حزقیاء دے چھوہیں ورہ وچ جہڑا شاہِ اسرائیل ہوسیع دا نوواں سال سی سامریہ لیا گیا۔ ۱۱۔ شاہِ اسور اسرائیل نوں قید کر کے اشور لے گیا۔ اوناں نوں حلیج وچے حابور ندی دے کول جوزان وچے مادیان دے شہر وچ وسایا۔ ۱۲۔ کیوں جہ اوناں خداوند آوے خدا دا قول نہیں سُنیا سیئہ اوہدے عہد نوں توڑیاتہ خداوند دے بندے موسیٰ جہڑا اوناں نوں حکم دتا سی اونوں نہ سُنیلے نہ اوہدے لے عمل کیتا۔ ۱۳۔ حزقیاء بادشاہ دے چودھویں ورہ وچ اشور دے بادشاہ سیخیرب نے پوداہ دے سارے کند لے شہراں لے چڑھائی کیتی۔ اوناں نوں جیت لیا۔ ۱۴۔ تد شاہِ پوداہ حزقیاء نے شاہِ اسور دے کول لیکسیوچ بندے گھل کے آکھیا میرے توں غلطی ہوئی تُو میرے کولوں تُو جاتے جہڑا تاوان تُو میرے لے لاویں میں تیرے کول گھلا گئے شاہِ اشور نے شاہِ پوداہ حزقیاء لے تین سو قنطار سونا توان لایا۔ ۱۵۔ تد حزقیاء ساری چاندی جہڑی خداوند دے گھر وچے بادشاہ دے خزانیاں وچ پائی گئی اونوں دتی۔ ۱۶۔ اوس ویلہ حزقیاء خداوند دی پیکل دے بوجھتہ تھیاں اُنوں سونا چھلیا جہڑا اونہ مڑھیا سیئہ اشور دے بادشاہ نوں دتا۔ ۱۷۔ شاہِ اشور نے تراتانے رب سارسے ریشاتی نوں لکس توں حزقیاء بادشاہ دے خلاف وڈی فوج دے نال یروشلم وچ بھیجیاتہ او تیرے یروشلم وچ لے۔ جدوں او لے تُو جاکے لے بہ عوض دی نالی لے جہڑی دھوبیاں دے میدان دی راتہ اے۔ کھلو گئے۔ ۱۸۔ اوناں بادشاہ نوں صدیائے الیقیم بن خلقیا گھر دا دیوانے شبنامنشیئہ آسف محرراوناں دے کول باہر گئے۔ ۱۹۔ ریشافینہ اوناں نوں آکھیا۔ تسی حزقیاء نوں آکھو کہ شاہِ عظیم اشور دا بادشاہ ایوب آکھدا اے کہ کبڑا یقین اے جیدے لے تینوں بھروسہ اے؟ ۲۰۔ تُو آکھیا پر ایہ بوٹاں دی گل توں سوا کُجھ نہیں کہ میرے وچ مصلحت لڑائی دی طاقت اے۔ تون کیدے لے تیرا یقین اے؟ کہ تُو میرے خلاف دُشمنی کیتی۔ ۲۱۔ تُو لاٹھتے یعنی اوس مسلہ بھوئے سر کنڈے مصر لے یقین کیتا۔ کہ جہڑا کوئی اوہدا سپارا لیوے او اوہدے ہتھ وچ گزے گئے اونوں چھیدے گا ایوب ای شاہِ مصر فرعون اوناں ساریاں لئی اے جہڑا اوہدے لے یقین کر دے۔ ۲۲۔ جہ تُو مینوں آکھ کہ اسیں خداوند آوے خدا لے یقین کرے آتے کہ ایہ اوی؟ کہ جہدیاں اُچیاں تہاواں مذہبیاں نوں حزقیاء نے ڈیگ دتیاں۔ پوداہ یروشلم نوں آکھیا کہ تسی ایس مذبح دے لگے یروشلم وچ سجدہ کروگے۔ ۲۳۔ تون تُو میرے مالکشاہِ اشور دے نال شرط بھنتے یں تینوں دو ہزار گھوڑے دیواں گا شرط ایہ کہ تارے کول اوناں لے بہن لئی ہوں۔ ۲۴۔ تون تُو میرے مالک دے نکیاں نوکران وچوں ایک سردار نال کیوبس مقابلہ کر سکدا ایں۔ جدوں کہ تُو رتھاتے سواراں لئی مصر لے یقین کرا ایں۔ ۲۵۔ تون تُو کی سمجھنا ایں؟ کی میں خداوند دی مرضی توں بغیر ای اوس مقام نوں برباد کرن لئی اوہدے لے چڑھائی کیتی اے؟ خداوند ایہ مینوں آکھیا کہ ایس ملک لے چڑھ جاتے اونوں برباد کر۔ ۲۶۔ تد الیقیم بن خلقیائے شبنامہ آسف محررے ریشاتی نوں آکھیا کہ آوے بندیاں دے نال آرامی زبانی وچ گل کر کیوں جہ اسیں اونوں سمجھن آتے اوناں لوکاں دے سندے بھٹے جہڑے کند لے کھلوئے سادے نال پودی زبان وچ نہ بول۔ ۲۷۔ تد ریشاتیئہ اوناں نوں آکھیا کہ میرے مالک مینوں تیرے مالک دے کولتے تیرے ای کول ایہ گل آکھن نوں گھلیا اے۔ اوناں بندیاں دے کول نہیں جہڑے کند لے کھلوئے تان جہ او تہاڈے نال آودا فصل کھانے آودی نجات پین۔ ۲۸۔ فیر ریشاتی کھلوئے پودی زبان وچ اُچی آواز نال صدیلے گل کر کے آکھیا کہ شاہِ عظیم اشور دے بادشاہ دا کلام سنو۔ ۲۹۔ بادشاہ ایوب آکھیا اے کہ حزقیاء تہانوں دھوک نہ دیوے کیوں جہ اوہدے کول طاقت نہیں کہ تہانوں میرے ہتھوں بچاوے۔ ۳۰۔ جہ حزقیاء تہانوں خداوند لے یقین کراوے ایہ گل کہ کہ خداوند سانوں بچاوے گاتے ایس شہر نوں اشور دے بادشاہ دے ہتھ وچ نہ کرے گا۔ ۳۱۔ تسی حزقیاء دی نہ سنو کیوں جہ اشور دے بادشاہ ایوب آکھیا اے میرے نال صلح کر لوئے میرے کول باہر آوے تہاڈے وچوں ہر ایک آوے انگور تونے آوے انجیر تون کھاندا روئے تہاڈے وچوں ہر ایک آوے کنوہ دا پانی پیندا روئے۔ ۳۲۔ جدوں تیک کہ میں نہ آواں تہانوں ایوب دے ملک وچ نہ جاواں جہڑا تہاڈے ملک روگا اے۔ گندم تہاڈے ملک روٹی۔ انگوران دا ملک زیتونی تیل تہاڈے شہد دا ملک تسی جیوندے رووے گتے نہ مروگتے تسی حزقیاء دی گل نہ سنو جدوں او تہانوں ایہ گل کہ کہ دھوک دیوے کہ خداوند سانوں بچاوے گا۔ ۳۳۔ کہ قومان دے معبوداں وچوں کسے آوے ملک نوں ساہ اشور دے ہتھوں بچایا اے؟ ۳۴۔ حما تے افراد دے معبود کیتھن؟ سفروائے منع تہاڈے عوا دے معبود کیتھن؟ کی اوناں سامریہ نوں میرے ہتھوں بچایا اے؟ ۳۵۔ ملکاں دے سارے معبوداں وچوں کون اے؟ جہ آوے ملک نوں میرے ہتھوں بچایا اے؟ کہ خداوند یروشلم نوں میرے ہتھوں بچاوے گا۔ ۳۶۔ تد لوک چپ پستے ایک لفظ توں وی اونوں جواب نہ دتا ایس لئی کہ بادشاہ حکم دے کہ آکھیا سی کہ اونوں جواب نہ دیو۔ ۳۷۔ الیقیم بن خلقیا گھر دا دیوانے شبنامہ منشیئہ یواح بن آسف محرر آوے لیڑے پھاڑے حزقیاء دے کول لے تے اونوں ریشاتیئہ کلام دی خیع دتی۔

^۱۔ حزقیاء بادشاہ شنیاء آوے لیڑے پھاڑے ٹاٹ پالے خداوند دے گھر وچ گیا۔^۲ اے ایلاقیہ گھر دے دیوانہ شہنشاہ منشیہ کاپان دے وڈیریاں نوں ٹاٹ پلے یسعیاہ بن آموص دے کول گھلیا۔^۳ اے اوانانہ اونوں آکھیا حزقیاء ایویں آکھیدا اے کہ اج دا دن مُصیبت دھمکی دا دن بکواس کرن دا دن اے۔ بچیاں دے پیدا ہون دا ویلا آگیتے ولادت دی طاقت نہیں۔^۴ شاید کہ خداوند تیرا خدا ریشاتی دیاں ساریاں گلاں شہ گاہ جنوں اوہدے آقا شہور دے بادشاہ گھلیا کہ جیوندے خدا نوں ذلیل کرے اواناں گلاں دے سببوں جنوں خداوند تیرے خدانے شنیاء دھمکی دیوے تُو باقی بچیاں لئی جہڑے رہ گئے دُعا کرن لئی کھلو۔^۵ بس جدوں حزقیاء دے نوکر یسعیاہ دے کول پہنچے۔^۶ اے یسعیاہ اواناں نوں آکھیا تُو اے مالک نوں ایویں آکھو کہ خداوند ایویں فرماندا اے کہ اواناں گلاں دے سببوں جہڑیاں تُو شنیاء تُو نہ ڈر جہاں توں کہ شاہ اشور دے نوکرانے میرے لئی بکواس کیتی۔^۷ ویکھ میں اوہدے وچ اک روح پاواں گلتے او اک خبر شن کے آوے ملک واپس جاوے گلتے میں اوہدے ملک وچ تلوار نال اونوں ڈیگ دیواں گا۔^۸ اے ریشاتی واپس گیا تے اونہ شاہ اشور نوں لبن دا محاصرہ کردے پاپا کیوں جے اونہ شنیاء سی کہ او لکس توں تُو گیا اے۔^۹ اے جدوں اونوں آکھیا گیا گوش دا بادشاہ تباہ تیرے نال لڑائی کرن لئی نکلیا اے اونہ فیر حزقیاء دے کول بندے بھیج کے آکھیا۔^{۱۰} اے کہ تُو حزقیاء شاہ یہودا نال گل کر کے کہو تیرا خدا جیدے تے تُو یقین کیتا ہوا اے تینوں دھوک نہ دیوے اپہ کہہ کہ یروشلم شاہ اشور دے تھہ وچ حوالہ نہیں کیتا جاوے گا۔^{۱۱} تُو شنیاء اے کہ اشور دے بادشاہانے سارے ملکاں نال کی کیتا اے کیوں اواناں نوں برباد کیتے کی تُو بچ جاویں گا؟^{۱۲}۔

کی اوانان قومان نوں جہاں نوں میرے پیو دادے ہلاک کیتا اواناں دے معبودانے بچایا؟ یعنی جوزانہ حرانہ رصفہ بنی عادن جہڑے تاسار وچ سن۔^{۱۳} حماں دا بادشاہ آرفاد دا بادشاہ شہر سفروائمتہ منیعہ عوا دا بادشاہ کیتھ اے؟^{۱۴}۔ تہ حزقیاء بندیاں دے تھوں خط لیلے اونوں پڑھیا فیر خداوند دے گھر وچ گیتے حزقیاء او خط خداوند دے سامنے کھول دتا۔^{۱۵} اے حزقیاء خداوند دے حضور دُعا کر کے آکھیا اے خداوند اسرائیل دے خدا کرویاں تے ہن لے! تُو ای اکیلا زمین دی ساری مملکتاں دا خدا ایں تُو ای آسمان تے زمین بنکے۔^{۱۶} اے خداوند آوے کن جھکتے شن۔ اے خداوند آوے دسیاں کھولتے ویکھتے سخیرب دیاں گلاں شن جہہ اونوں گھلیا تان جے جیوندے خدا نوں ذلیل کرے۔^{۱۷} سچ ہے اے خدا! کہ اشور دے بادشاہانے قومانے اواناں دے مُلکاں نوں برباد کیتا۔^{۱۸} اے اواناں دے معبوداں نوں اگ وچ پاپا۔ ایس وجہ تان کہ او خدا نہیں پر بندیاں دے تھہ دے ہر لکڑی پتھر سن لہذا اوانانے اونوں ختم کیتا۔^{۱۹} تہوں اے خداوند ساڈے خداوند! سانوں اوہدے تھوں بچاتاں جے زمین دیاں ساریاں حکومتاں جانن کہ یقیناً اکیلا تُو ای خداوند خدا ایں۔^{۲۰}۔

یسعیاہ دی پیش گوئی تہ یسعیاہ بن آموص حزقیاء دے کول سنہا گھلیا خداوند اسرائیل دا خدا ایویں فرماندا اے کہ تُو شاہ اشور سخیرب دی راہیں جہڑی دُعا میرے توں منگی میں او شن لئی اے۔^{۲۱}۔ اپہ او کلام اے جہڑا خداوندے اوہدے حق وچ فرمایا۔ کہ صیون دی باکرہ دھن تیری عزتی کیتی۔ بنسبت یروشلم دی دھن تیرے پیچھے آوے سر ہلایا۔^{۲۲}۔ تُو کس دی عزتی کیتی تُو کیدے خلاف بکواس کیتی تُو کیدے خلاف آواز اچی کیتی۔ آودیاں اکیلاں تے نوں چُکیاں؟ اسرائیل دے قدوس دے خلاف۔^{۲۳}۔ تُو آوے بندیاں دی زبان توں خداوند دی عزتی کیتی تُو آکھیا کہ میں رتھاں دے نال پھاڑاں دیاں چوٹیاں تے سگوں لبنان دے انجام تیک چڑھ آیاں میں اوہدے اچے اچے دیدار نوں۔ چنگ چنگ سرووینوں وڈان گلتے اوہدی سرحدان دے گھراں وچ تے اوہدے جنگل وچ جبرے باغ وانگوئے وڑاں گا۔^{۲۴}۔ میں کھودیلے میں غیر پانی پیتلے آوے پیراں دے تلویاں توں مصر دیاں ساریاں بندیاں نوں سُکھا دتا۔^{۲۵}۔

کی تُو نہیں سنیا؟ کہ میں دیر توں کی کیتا۔ پچھلے دن توں میں اونوں ٹھہرایا۔ تہوں میں انجام تیک لایا آں۔ کہ تُو مستحکم شہراں نوں برباد کرے۔ ایتھوں تیک کہ او تباہی ول جان۔^{۲۶}۔ اوتھوں دے لوکی کمزور تھان لے سن۔ او ڈر گشت شرمندہ ہوئے۔ او چراگاہ دی گھاس وانگوئے ہری سبزی دی وانگوئے چھتاں دی گھاس دی وانگوئے گئے۔ جہڑی پکن توں پہلاں ای سُکھ جاندی اے۔^{۲۷}۔ تیرا بٹھیلے تیرا باہر نکلنا تے اندر آلتے تیرا غصہ جہڑا میرا تے اے میں جاندا آں۔^{۲۸}۔ چونکہ تیرا غصہ میرے خلاف تیری شیخی میرے کناں تیک اچی ہوئی لہذا میں تیری خاک وچ کانٹا پاواں گلتے تیرے پوتے تے تیرے پوتے لگام دیواں گلتے جس راہ توں آیا اوسے توں تینوں واپس کراں گا۔^{۲۹}۔ تیرے تیرے لئی اے حزقیاء اپہ نشان اے کہ تُو ایس ورہ جہڑا کجھ تینوں لے کھلے دُوجے ورہ اوشواں جہڑیاں اپہ آپ آگے تیجے ورہ تُو سی بووے فصل وڈو تے باغ لاؤے اواناں دے پھل کھاؤ۔^{۳۰}۔ یہودا دے گھر وچوں جہڑا بچیا ہوا باقی روے او تھلے تیک جر پھرے گلتے اُنوں تیک وڑے گا۔^{۳۱}۔

کیوں جے باقی یروشلم توتے بچے کوہ صیون توں باہر نکلن گے۔ ربالافواج دی غیرت اپہ کرے گی۔^{۳۲}۔ ایس خداوند شاہ اشور دی راہیں ایویں فرماندا اے کہ او ایس شہر وچ داخل نہوے گلتے نہ اوہدے ول تیر چلاوے گلتے نہ ڈھال لے کے اوہدے لگے آوے گلتے نہ اوہدے مقابلے وچ دمدم بھگے گا۔^{۳۳}۔ پر جس راہ توں آیا اوسے توں واپس جاوے گلتے ایس شہر وچ نہ وڑے گلتے ایس شہر وچ نہ وڑے گا کداوند فرماندا اے۔^{۳۴}۔ میں ایس شہر دی حمایت کراں گلتے اپنی خاطرے آوے بندے داؤد دی خاطرے اونوں بچاواں گا۔^{۳۵}۔ اوسے اوسے رات ایویں ہوا کہ خداوند دے فرشتے آکے اشور دی فوج وچویاک لکھ پچاسی ہزار نوں ماریا۔ بس جدوں او سرگی ویکھتے ویکھو او سارے مردیاں دیاں لاشاں سن۔^{۳۶}۔ تہ شاہ اشور سخیرب تریلے واپس تُو گیا تے تُو گیا۔^{۳۷}۔ جدوں او آوے معبود نسروک دے مندر وچ پوجا کردا سیتے ملکتے سراسرے اونوں تلوار نال ماریا تے او دیویں اراراطلے ملک نوں بھج گشتے اوہدا پُتر آسر حدوں اوہدی جگتے بادشاہ ہوا۔

۱- اوناں دِناں وچ حزقیاء موت دی بیماری توں بیمار ہویاتے آموں دا پُتر یسعیاہ نبی اوہدے کول آیت آکھیا خداوند ایویں فرماندا 20
اے ک آوے گھر دی بابت وصیت کر کیوں جے تُو مر جاویں گلتے جیوندا نہیں روویں گا۔ ۲- تہ حزقیاء اودا مُنہ کند ول پھیریتے
خداوند توں دُعا منگ کے آکھیا - ۳- اے خداوند! یاد کر کہ میں کیوں تیرے سامنے راستی نالتے کامل دِل نال شلدا ریا آتے کیوں میں
تیرے لگے نیکی کیتی تے حزقیاء بڑی شدت نال روپا۔ ۴- تے یسعیاہ لکے وِٹے دے وچوں باہر نہیں نکلیا سی۔ کہ خداوندے اوہدے نال کلام کیتا
تے آکھیا۔ ۵- واپس جلتے میرے لوکاں دے سردار حزقیاء نوں آکھ کہ خداوند تیرے پیو داؤد دا خدا ایویں فرماندا اے کہ میں تیری دُعا سُنی
تے میں تیرے آنسوواں نوں ویکھیا اے ویکھ میں تینوں شفا بخشاں گلتے تیجے دِن تُو خداوند دے گھر وچ جاویں گا۔ ۶- تے میں تیرے دِناں لُٹے
پندرہ ورہ ودهاواں گلتے تینوں تے ایس شہر نوں اُسور دے بادشاہ دے ہتھوں چھڑاواں گلتے آودی خاطرے آوے بندے داؤد دی خاطر ایس
شہر دی حمایت کراں گا۔ ۷- تہ یسعیاہ آکھیا کہ انجیر دیاں ٹکیا لو تے اوہدے پھوڑے لُٹے رکھو تے او جیوندا روے گا۔ ۸- تے حزقیاء یسعیاہ
نووں آکھیا کی نشان اے؟ کہ خداوند مینوں شفا بخشے گلتے میں تیجے دِن خدا دے گھر وچ جاواں گا - ۹- یسعیاہ آکھیا کہ خداوند دے حضور
توں تیرے لئی ایہ ایس گل دا اے کہ خداوند آوے قول نوں جہڑا اوہ آکھیا پورا کرے گا کہ سایہ دِس درجے لگے ودھ جاوے یا دِس درجے
پیچھے نوں ہٹ جاوے؟ ۱۰- حزقیاء آکھیا کہ سلطہ دا دِس درجے لگے نوں جانا آسان اے لہذا ایویں نہیں سگوں سایہ دِس درجے پیچھے دِنا۔ ۱۲-
جاوے۔ ۱۱- تہ یسعیاہ نبی خداوند دے کول چیلے اوہ سلطہ نوں جہڑا آخر دی دھوپ گھڑی وچ تھلے لٹھ گیا سیدس درجے پیچھے دِنا۔ ۱۲-
اوس ولے مرودا کبل اداں بن بل اداں شاہ بابل تے حزقیاء نوں خطے تحفہ گھلے کیوں جے اوہ سُنبہ سی کہ حزقیاء بیمار اے۔ ۱۳- لہذا حزقیاء
نہ اوناں دِیاں گلاں سُنبہ اوہ اوناں چنگیاں شواں دا سارا گھرتے چاندی تے سونے مصلحتے خوشبو آلا تیلے آوے پانڈیاں دا گھرتے سارا
کُجھ جہڑا اوہدے خزانیاں وچ سی وکھایاتے حزقیاء دے گھر وچ تے ساری حکومت وچ کوئی شہ نہیں سی۔ جہڑی اوہ اوناں نوں نہ
وکھائی ۱۴- تہ یسعیاہ نبی حزقیاء بادشاہ دے کول آیتے اونوں آکھیا کہ اوناں لوکاں تے کی آکھیا اے کیتھوں او تیرے کول لُٹے؟ حزقیاء
آکھیا بابل دے دور ملک توں۔ ۱۵- اوہ آکھیا اوناں تے تیرے گھر وچ کی ویکھیا؟ حزقیاء آکھیا میرے گھر دی ہر اک شہ اوناں تے ویکھیتے
میرے خزانیاں وچ کوئی شہ نہیں جہڑی میں اوناں نوں نہ وکھائی ہووے۔ ۱۶- تہ یسعیاہ حزقیاء نوں آکھیا خداوند دا فرمان سُن - ۱۷-
ویکھ او دِن آن گے جہناں وچ سارا کُجھ جہڑا تیرے گھر وچ اے جہڑا کُجھ تیرے پیو دادے اچ دے دِن تیک کٹھیا کیتا بابل نوں لے جان گے
تے کوئی شہ باقی نہ رووے گی خداوند فرماندا اے۔ ۱۸- تے تیرے پُتر اِن وچوں وی جہڑے تیرے وچوں نکلن گے جہڑے تیرے نوں پیدا ہون گے
پھڑے جاوے گتے شاہ باب دے محل وچ خواجہ سرا بنن گے۔ ۱۹- تہ حزقیاء یسعیاہ نوں آکھیا کہ خداوند دا کلام جہڑا تُو آکھیا اے چنگا
اے فیر اوہ آکھیا میرے لئی سلامتی تے میرے دِناں وچ امن ہووے۔ ۲۰- تے حزقیاء دا باقی حالتے اوہدی ساعی طاقتے اوہدا اک
حوصتے نالی بناتے شہر وچ پانی لیانے کی ایہ پودا دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟ ۲۱- تے حزقیاء آوے پیو دادے دے
نال مر گیتے اوہدا پُتر منسی اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔

۱- جس ویلہ منسی بادشاہ پوواو بارہ ورہ دا سی اونه یروشلم وچ پیجی ورہ بادشاہیت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں حفصیہ سی۔^۲ 21
 اونه خداوند سی نظر وچ گناہ کیتا۔ بالکل اوس قوماں دیاں گندگیاں دے جہاں نوں خداوند بنی اسرائیل دے اِگوں دُور کیتا۔^۳
 اونه اُچیاں تہاواں نوں جہاں نوں اوہدے پيو حرقیامہ ڈیگ دتا سی فیر بنایلت بعل لئی مذبح بنلئے کھمبہ لہجیویں اسرائیل دے بادشاہ
 اخی ابے کیتا سی۔ آسمان دے سارے لشکر نوں سجدہ کیتلے اوناں دی عبادت کیتی۔^۴ اونه خداوند دے گھر وچ مذبح بنلے جہدے
 لئی خداوند آکھیا سی کہ یروشلم وچ میں آودا ناں رکھاں گا۔^۵ آسمان دے سارے لشکر لئی اونه خداوند دے گھر دے دویویں
 ویریاں وچ مذبح بنلے۔^۶ اونه آودے پُتر نوں اِگ وچوں لنگایلت ویلیاں دت منتر پڑھتے بدروحاں کڈیاں۔ ساحراں افسانہ گروہ نوں
 مقرر کیتلے خداوند دے حضور گناہ دے بُوت جے کم کیتاں جے اونوں غصہ ولے۔^۷ اونه بسیرت دی موت نوں جہڑی اونه بنائی اوس
 گھر وچ کھلاریا۔ جہدے لئی خداوند داؤدے اوہدے پُتر شلیمان لئی فرمایا سی۔ کہ ایس گھر وچتے یروشلم وچ جہنوں میں اسرائیل
 دے سارے قبیلیاں وچوں چن لیا اے میں آودا ناں زملے دے انجام تیک رکھاں گا۔^۸ اونه فیر میں بنی اسرائیل دے قدم نوں اوس ملک
 توں جہڑا میں اوہدے پيو دادے نوں دتا ہلن دہ دیواں گا۔ پر ایس شرطے کہ سارا جو کچھ میں اوناں نوں حکم دتامن۔ اوناں لےتے
 ساری شریعت لےتے جہدا میرے بندے موسیٰ اوناں نوں حکم دتا عمل کرن۔^۹ پر اوناں نے نہ سُنیا سگوں منسی۔ اوناں نوں ہکایلتے اوناں
 نے اوناں قوماں دی نسبت جہاں نوں خداوند بنی اسرائیل دے اِگوں دور کیتا بُتے پیڑے کم کیتے۔^{۱۰} اونه خداوند آودے بندیاں انبیا دی
 زبان توں کلام کرکے فرمایا۔^{۱۱} چونکہ یہوداہ دے بادشاہ منسی نے اپہ گناہ کیتلے سارا کُجھ ارامیاں نے اوہدے توں پہلاں کیتا۔ اوہدے
 توں بدتر کم کیتے آودے بُتاں دی گندگیاں توں یہوداہ توں گناہ کروایا۔^{۱۲} ایس لئی خداوند اسرائیل دے خدا ایویں فرماندا اے ویکھو
 میں یروشلم لےتے یہوداہ لےتے ایویں دی بلا لیاواں گا کہہر اِک جہڑا اونوں سُنے گا اوہدے دویویں کن جھنا جاوے گا۔^{۱۳} اونه میں یروشلم لےتے
 سامریہ دی دُوری۔ اخی اب دے گھر دا ساہول پاواں گلتے میں یروشلم نوں پُجھاں گا جیویں کہ تھالی پُجھی جاندی اے۔ او پونجھ کے اُنا
 دتی جاندی اے۔^{۱۴} میں آودی میراث دے باقی بچیا پواں نوں ترک کراں گلتے اوناں دے دُشمن دے تھان وچ دیواں گلتے او آودے
 دُشمنان لئی شکارے لوٹ ہون گے۔^{۱۵} ایس لئی کی اوناں نے میرے حضور گناہ کیتلے اوس دن توں لے کے جدوں اوناں دے پيو دادا مصر
 توں نکلے اِج دے دن تیک او مینوں غصہ دواندے رہے۔^{۱۶} اونه منسی نے گناہ خون وی بُوت بہایا۔ ایتھوں تیک کہ یروشلم نوں اِک سیرے
 توں لے کے دُوجے سیرے تیک بھر دتا۔ اوناں گناواں توں علاوہ جہدے توں اونه یہوداہ توں گناہ کروایا۔ بس اوناں نے خداوند دے حضور شرارت
 کیتی۔^{۱۷} اونه منسی دا باقی حالت سارا کُجھ جہڑا اونه کیتلے گناہ جیڑے اونه کیتے کہ اپہ یہوداہ بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا
 نہیں؟^{۱۸} اونه منسی آودے پيو دادے دے نال مر گیلے آودے گھر دے باغ و جہڑا غُزردا باغ اے دفن کیتا گیا۔ اوہدا پُتر آمون اوہدی جگہ
 بادشاہ پووا۔^{۱۹} آمون جس ویلہ بادشاہ پووا بانی ورہ دی عمر دا سی اونه یروشلم وچ دو ورہ بادشاہیت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں
 شلمیت سی جہڑی یطبی دے رین لے حروص دی دھی سی۔^{۲۰} اونه خداوند دی نظر وچ گناہ کیتا جیویں کہ اوہدے پيو منسی نے کیتی
 سی۔^{۲۱} اونه او اوناں ساریاں راواں لےتے تریاجہدے لےتے اوہدا پيو تُردا سی۔ اوناں بُتاں دی عبادت کیتی جہدی اوہدے پیونے عبادت کیتی۔
 اوناں نوں سجدہ کیتا۔^{۲۲} اونه خداوند آودے پيو دادے دے خدا نوں چھڈ دتالے خداوند دی راہ لےتے نہ تُریا۔^{۲۳} اُمون دے نوکراں نے
 اوہدے خلاف سازش کیتی۔ بادشاہ نوں اوہدے محل وچ مار مُکایا۔^{۲۴} فیر مُلک دے لوکاں نیں اوناں ساریاں نوں جنباہنے اُمون
 بادشاہ دے خلاف سازش کیتی سی مار مُکایلتے اوہدے پُتر یوسیاہ نوں اوہدی تھان بادشاہ بنایا۔^{۲۵} اُمون دا باقی حالت جو کُجھ اونه
 کیتا کہ اپہ یہوداہ دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں ہویا؟^{۲۶} اونوں غُرا دے باغ وچ اوہدی قبر وچ دفنایا گیا۔ اوہدا پُتر
 یوسیاہ اوہدی تھان بادشاہ پووا لئی اوہدا گدی نشین ہویا۔

۱۔ جس ویلہ یوسیاہ بادشاہ ہویا۔ او آٹھ ورہ دی عمر دا سی اوہ بروشلیم وچ اکتی ورہ بادشاہیت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں جدیدہ 22 سی۔ جہڑی بَصقَتی دے رہن آلے عداہ دی دھی سی۔ ۲۔ اوہ خداوند دی نظر وچ جنگ کم کیتے آوے پيو داؤد دیاں راواں لے تریاتے اوناں دے کہہ یا سج نہیں مڑیا۔ ۳۔ یوسیاہ بادشاہ دے اٹھارویں ورہ وچ بادشاہ سافن بن اصلیاہن مُسلام کاتب نوں خداوند دے گھر وچ گھل کے آکھیا۔ ۴۔ کہ تُو سردار کاہن خلقیاہ دے کول جاکہ او اوس پیسیاں دا حساب کرے جہڑے خداوند دے گھر وچ لیلے جاندے جہڑے پیکل دے دربانان توں لوکاں توں کٹھیا کیتے۔ ۵۔ مَختیار کاراں دے تھ وچ دے دے جہڑے خداوند دے گھر وچ متعین تے او اونوں خدا دے گھر وچ کم کرن آلیاں نوں دین تان جے گھر دیاں دڑاراں دیاں مرمت کیتی جاوے۔ ۶۔ ترکھاناں نوں تے معماراں نوں تے راجاں نوں دے گھر دی مرمت لئی لکڑی تے تراشہوئے پتھر خریدن لئی۔ ۷۔ پر جہڑے پیسے اوناں دے تھ وچ دیتے جاندے سن اوہدا اوناں دا حساب نہ لیا جاوے۔ سگوں اوناں دے اختیارے اوناں دی ایمان داری تے چھڈیا جاوے۔ ۸۔ تے سردار کاہن خلقیاہ سافن کاتب نوں آکھیا کہ میں خداوند دے گھر وچ شریعت دی کتاب پائی اے خلقیاہ کاہن تے او کتاب سافن نوں دیتی تے او پڑھی۔ ۹۔ تے سافن کاتب بادشاہ دے کول آبلے بادشاہ نوں ایس گل دی خبر دیتے آکھیا۔ کہ جہڑے پیسے خدا دے گھر وچ پلے گئے او تیرے سیوا کرن آلیاں تے شمار کیتے مختیار کاراں دے تھ وچ جہڑے خدا دے گھر لے مقررے دے دتی۔ ۱۰۔ تے سافن کاتب بادشاہ نوں خبر دے کہ آکھیا کہ خلقیاہ کاہن تے مینوں اِک کتاب دیتی تے سافن تے بادشاہ دے لگ پڑھی۔ ۱۱۔ جد بادشاہ شریعت دی کتاب دیاں گلاں سُنیاتے آوے لیڑے پھاڑے۔ ۱۲۔ تے بادشاہ خلقیاہ کاہن تے اِحی قام بن سافن تے عکبورت میکلت سافن کاتب بادشاہ دی سیوا کرن لے عسایانوں حکم دے کہ آکھیا۔ ۱۳۔ تسی جاؤ تے میرے لئی تے لوکاں لئی تے سارے یودا لئی ایس کتاب دیاں گلاں وانگو جہڑیاں پایاں گیاں تے خداوند توں دریافت کرو۔ کیوں جے خداوند دا وڈا قبر ساڈے لے آیا اے ایس لئی کہ ساڈے پيو دادے ایس کتاب دیاں گلاں نوں نہ سُنیاتاں جے جہڑا کُجھ اوہ ساڈے لئی لکھیا اے اوہدے لے عمل کر دے۔ ۱۴۔ تے خلقیاہ کاہن تے اِحی قام تے عکبورت سافن تے عسایاہ خلدہ نیبے کول گئے جہڑا شلم بن تقوہ بن حرحس لیڑیاں دی حفاظت دی بیوی سیاو یروشلم دے دوج حصے وچ رندی سی تے اوہدے نال گِل کیتی۔ ۱۵۔ او بولی خداوند اسرائیل دا خدا ایویں فرماندا اے تسی اوس بندے توں جہہ تہانوں میرے کول گھلیا اے آکھو۔ ۱۶۔ خداوند ایویں فرماندا اے ویکھمیں ایس مقام لے تے اوہدے رن آلیاں دے لے آفت لیاواں گا۔ یعنی ایس کتاب دی ساریاں گلاں جہنوں شاہ یودامہ پڑھیا اے۔ ۱۷۔ ایس وجہ توں کہ اوناں تے مینوں چھڈ دتے گیر معبوداں دے لگے بخور ساڑے تان جے آوے تہاں دے سارے کماں توں مینوں غصہ دوان لہذا میرا قبر ایس مقام لے بھرکے گلے گز نہ بُجھ گا۔ ۱۸۔ پر شاہ یوداہ نوں جہہ تہانوں کداوند توں دریافت کرن لئی گھلیا تسی اونوں آکھو کہ اسرائیل دا خدا ایویں فرماندا اے کہ اوناں گلاں لئی جہڑیاں تسی سُنیان۔ ۱۹۔ ایس سبب توں کہ تیرا دل چن پواتے تُو خداوند دے لگے عاجزی کیتی جس ویلہ تُو او جہڑا میں ایس مقام تے حق وچ تے اوہدے لوکاں لئی آکھیا اے کہ او ضربا لمتلے لعنت ہون گتے تُو آوے لیڑے پھاڑے تُو میرے لگے رويا۔ لہذا میں وی تیری سنی خداوند فرماندا اے۔ ۲۰۔ ایس سببوں ویکھ میں تینوں تیرے پيو دادے دے نال شامل کراں گاتے تُو آودی قبر وچ سلامتی دے نال جاویں گتے جہڑی آفت میں ایس مقام لے لیاواں گا اونوں تیریاں اِکھاں نہ ویکھن گیاں لہذا او بادشاہ دے کول اِہ کلام لیلے۔

۱۔ تد بادشاہ بَلا گھلیتہ بُہوداتہ یروشلم دے سارے وڈیرے اوہدے کول کٹھیا ہوئے۔^۲ تہ بادشاہ خداوند دے گھر وچ آیتہ پُہودا دے سارے بندے یروشلم دے سارے رن لہتہ کابنہ انیبتہ سارے لوک کی چھوٹ کی وڈے اوہدے نال سنہ اونہ اوس عہد دی کتاب دیاں ساریاں گلاں جہڑیاں خداوند دے گھر وچ پائی گئی سی اوناں دے کناں وچ پڑھکے سُنايا^۳ تہ بادشاہ منبر لُتہ کھولتہ خداوند دے حضور وچ عہد کیتا کہ او خداوند دی پیروی کرن گتہ اوہدے حکمانہ شہادتاتہ قوانین نوں اودے سارے دل نالتہ اودی سارے جان نال من گے۔ تاں جے اوس عہد دیاں گلاں لُتہ جہڑیاں اوس کتاب وچ لکھیا گیاں قائم رہیں تد سارے لوکی اوس عہد وچ شامل ہوئے۔^۴ تہ بادشاہ سردار کابن خلقیاتہ دُوجہ درجہ دے کابناتہ دریاں نوں حکم دتا کہ سارا سامان جہڑا بعلتہ ریسیرتہ سارا آسامانی لشکراں لئی بنایا گیا سی خداوند دی پیکل وچوں باہر کڈن تہ اونہ او یروشلم توں باہر قدرون دے کھیتاں وچ ساڑباتہ اوہدی راکھ بیہ ایل وچ لے گیا۔^۵ تہ بُتان دے بجاریاں نوں جہناں نوں پُہودا دے بادشاواں مقرر کیتا سی کہ پُہودا دے شہرتہ یروشلم دے اردگرد اُچیاں تھواں لُتہ بخور ساڑن ہلاک کیتا اوناں نوں وی جہڑے بعل لُتہ سورج تہ سورج تہ منطقتہ البروج تہ سارے آسامانی لشکر لُتہ بخور ساڑ دے سن۔^۶ تہ اونہ ریسیرتہ نوں خداوند دے گھر توں یروشلم توں باہر وادی قدرون وچ کڈواہتہ وادی قدرون وچ اوناں ساڑباتہ اوناں پیس کے گرد کر دتاتہ اوس گرد نوں عام لوکاں دیاں قبران لُتہ سُٹیا۔^۷ تہ مخلمان نوں کوٹھریاں نوں جہڑیاں خداوند دے گھر وچ سی جیتھ عورتاں یسیرتہ لُتہ پوشاکاں بندیاں سن ڈھا دتا۔^۸ تہ سارے کابناتہ نوں اونہ پُہودا دے شہراں توں صدکے اُچیاں تھواں نوں جعج توں لے کے بیر سبع تیک جیتھ کابن بخور ساڑ دے سن نجس کیتا تہ اونہ شیاطین دے مذہباں نوں جہڑے شہر دے سردار یسوع دے بُوے مدخل دے کول شہر دے بُوے دے بائیں باسہ سی ڈھا دتا۔^۹ گر جے اُچیاں تھواں دے کابن یروشلم وچ خداوند دے مذبح دے کول نہ آندے پر اودے بہراواں دے نال فطیری روٹی کھاندے سن۔^{۱۰} تہ اونہ توفتہ نوں جہڑا بن ہوم دی وادی وچ اے پلید کروایا۔ تاں جے کوئی اودے پُتر یا اودی دھی نوں ملک لُتہ اِگ وچوں نہ لنگھتے۔^{۱۱} تہ اونہ گھوڑیاں جہنوں خداوند دے گھر دے مدخل دے کول نتن ملک خواجہ سرا دی کوٹھری دے کول جعدلان وچ سی پُہودا دے بادشاواں شُورج لُتہ نذر کیتا سی دُور کیتا تہ شُورج دے پتھان نوں اِگ نال ساڑا۔^{۱۲} تہ اوناں مذہبیاں نوں جہڑے آخر دے بلا خلتہ دی چھت لُتہ سی جہناں نوں پُہودا دے بادشاواں بنایا سی۔ اوناں مذہبیاں نوں جہناں نوں منسیہ خداوند دے گھر دے دیاں صحنان وچ بنایا سی بادشاہ ڈھا دتاتہ اوتھوں چھیتی کر کے اوناں دی مٹی نوں وادی قدرون وچ سُٹیا۔^{۱۳} تہ اوناں اُچیاں تھواں نوں جہڑے یروشلم دے مقابلہ وچ کوہلاکت دے بہ ول اے۔ جہناں نوں اسرائیل دے بادشاہ سُلیمان تہ صیدونیاں دی گندی یسیرتہ لُتہ موآبیان دی نا پاکی کموش لُتہ بنی عمون دی ملیدی ملکاں لُتہ بنایا سی بادشاہ پلید کروایا۔^{۱۴} تہ اونہ تھمیاں نوں چکنا چور کیتا تہ کھمیاں نوں وڈیلے اوناں دیاں جگہ لُتہ مُردیاں دیاں ہڈیاں بھریاں۔^{۱۵} تہ اونہ اوس مذبح نوں وی جہڑا بیت ایل وچ سی۔ اوس اُچی تھان نوں ہنوں بیرعام بن نباطنہ بنایا سی جہنہ اسرائیل توں گناہ روایا سی مذبح نوں۔ اُچیاں تھواں نوں سارا ڈھا دتاتہ اُچی تھان نوں ساڑ دتاتہ روندکے مٹی کر دتاتہ کھمیاں نوں ساڑا۔^{۱۶} تہ یوسیاہ پھربتہ اونہ قبران ویکھیاں جہڑیاں پھاڑ لُتہ سنہ اونہ بندے گھل کے قبریاں وچوں ہڈیاں کڈواہتہ مذبح لُتہ اوناں نوں ساڑباتہ اوناں نوں ختم کیتا۔ خداوند دے آکھن دے مطابق جہڑا خدا دے بندے آکھیا سی جہنہ اناں ساریاں گلاں دی پیشین گوئی کیتی سی۔^{۱۷} فیر اونہ آکھیا کہ اے کدی یاد گار اے جہڑی میں ویکھدا آں؟ لہذا شہر دے لوکلے اوناں آکھیا کہ ایہ اوس خدا دے بندے دی قبر اے جہڑا پُہودا توں آیتہ اوناں کماں دی پیشین گوئی کیتی سی جہڑے تُو بیت ایل دے مذبح نال کیتے۔^{۱۸} تہ اونہ آکھیا اوناں جھڈ دیو کوئی اوہدی ہڈیاں نوں نہ ہلاوے۔ لہذا اوناں تہ اوہدی ہڈیاں نوں۔ اوس بنی دی ہڈیاں نوں جہڑا سامریہ توں آیا سی رن دتا۔^{۱۹} تہ اوناں سب اُچیاں تھواں دے مندراں نوں وی جہڑے سامریہ دے شہر وچ سن جہناں نوں اسرائیل دے بادشاواں خداوند نوں غصہ دوان لُتہ بنایا سی یوسیاہ دور کیتا۔ اوناں نال اوی کیتا جہڑا اونہ بہت ایل وچ کیتا سی۔^{۲۰} تہ اُچیاں تھواں دے سب بادشاواں نوں جہڑے اوتھ سن اوہدے مذہبیاں لُتہ ذبح کیتا۔ بندیاں دیاں ہڈیاں اوہدے لُتہ ساڑباتہ او یروشلم وچ واپس آیا۔^{۲۱} تہ بادشاہ سب لوکاں نوں حکم دے کہ آکھیا کہ خداوند اودے خدا لُتہ فصیح عمل وچ لیاؤ۔ جس طرح کہ ایس عہد دی کتاب وچ لکھیا ہوا اے۔^{۲۲} تہ قاضیاں دے زملہ توں لے کے جہڑے اسرائیل دی عدالت کر دے سن۔ شہان اسرائیل تہ شہان پُہودا دے سارے دیاں وچ ایویں دی فصیح نہیں ہوئی سی۔^{۲۳} جیویں کہ یوسیاہ دے اٹھارویں ورہ یروشلم وچ خداوند لُتہ فصیح کیتی گئی۔^{۲۴} تہ ایویں ای ساحراں نوں۔ افسان گراں۔ مورناتہ۔ بُتان۔ تہ سارے مکروباں نوں جہڑے پُہودا دے ملک تہ یروشلم وچ سی یو سیامہ دفع کیتا تاں جے او شریعت دے کلام نوں قائم کرن جہڑا ایس کتاب وچ لکھیا ہوا سی۔ جہڑی خلقیاتہ کابنہ خداوند دے گھر وچ پائی۔^{۲۵} تہ اوہدے توں پہلاں اوہدے ورگا کوئی بادشاہ نہ ہوا۔ جہنہ اودے سارے دل توں۔ اودی ساری جان نالتہ اودی ساری طاقت نال موسیٰ دی ساری شریعت دے مطابق خداوند ول آودا دھیان لایا ہوئے۔ تہ اوہدے بعد نہ اوہدے ورگابریا ہوا۔^{۲۶} پر خداوند اودے وڈے غصہ توں نہ پھرباجدے توں او پُہوداتہ غضبناک ہوا اوس سب دی وجہ توں جہدے توں منسیہ اوناں غصہ دواہا سی۔^{۲۷} تہ خداوند آکھیا کہ میں پُہودا نوں وی اوسے چہرے اِگوں دُور کراں گا جیویں کہ میں اسرائیل نوں دور کیتا۔ اوس شہر یروشلم نوں جہنوں میں جُنباتہ اوس گھر نوجہدے ہق وچ میں آکھیا کہ میرا نان اوتھ ہووے گا رد کراں گا۔^{۲۸} تہ یوسیاہ دا باقی حال۔ جہڑا کُجھ اونہ کیتا کہ ایہ پُہودا دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟^{۲۹} تہ اوہدے دناں وچ شاہ مصر نکو فرعون شاہ اشور لُتہ داریلک فرات تیک حمل آور ہواتہ یوسیاہ بادشاہ اوہدا سامنا کرن نوں نکلیاتہ اونہ اوناں ویکھدے ای محجدو وچ قتل کیتا۔^{۳۰} تہ اوہدے نوکر اوہدے نعش نوں گڈی وچ رکھ کے محجدو توں یروشلم وچ لیلُتہ اوہدی قبر وچ اوناں دف کیتا۔ ملک دے لوکاں تہ پو آخر بن یوسیاہ نوں لے کے مسیح کیتا۔ اوہدے پو دی جگہ اوناں بادشاہ بنایا۔^{۳۱} تہ جس ولہ پو آخر بادشاہ ہوا او تیش ورہ دی عمر دا سی۔ تہ اونہ یروشلم وچ تین مہہ بادشاہیت کیتی۔ اوہدی ماں دا ناں حموطل سی۔ جہڑے لبتا دے رہن لُتہ یرمیاہ دی دھی سی۔^{۳۲} تہ اونہ خداوند دے حضور گناہ کیتا بالکل اوناں ساریاں دے جہڑا اوہدے پو دادے کیتا سی۔^{۳۳} تہ نکو فرعون تہ ملک حمات دے ریل وچ اوناں زنجیر دے نال بھنیا۔ تاں جے او یروشلم وچ بادشاہیت نہ کرے۔ ملک لُتہ اِک سو قنطار چاندی تہ

۳۴^{۳۴}۔ نیکو فرعون نے ایاقیم یوسیاہ نوں اوہدے پیو یوسیاہ دی جگہ بادشاہ مقرر کیتلے اوہدا ناں بدل کے
 یہوئیم رکھیاتے پیو آخر نوں پھر کے مصر وچ لے گئے۔ لہذا او اوٹھ مر گیا۔ ۳۵^{۳۵}۔ یہوئیم نے چاندی تے سونا فرعون نوں دتا پر اوہ فرعون
 دے حکم توں چاندی دین لئی ملک لے خراج لاہاتے ملک دے لوکاں توں خراج دے مطابق چاندی تے سونا لیاتان جے نیکو فرعون نوں دین -
 ۳۶^{۳۶}۔ جس ویلے یہوئیم بادشاہ ہوا او پینجی ورہ دی عمر دا سی تے اوہ یروشلم وچ یارہ ورہ بادشاہیت کیتی تے اوہدی ماں دا ناں زبودہ
 سی جہڑے روم دے رہن لے فدایا دی دہی سی - ۳۷^{۳۷}۔ اوہ خداوند دے حضور گناہ کیتا بالک اوناں ساریاں وانگو جیویں اوہدے پیو
 دادے کیتا سی۔

¹ اے اوہدے دناں وچ بابل دا بادشاہ نبوکدنصر چڑھ آیلے یہوئیکیم تین ورہہ تیک اوہدی سیوا کردا رہا۔ تد فیر اوہدے خلاف بغاوت کیتی۔² اے خداوند نے اوہدے لے کلدانیاں دے لئیرے موااب دے لئیراے بنی عمون دے لئیریاں نوں گھلایا اوہدے اوناں نوں یہودا دے کول گھلایا تاں جے اوناں نوں ہلاک کرن بالکل خداوند دے آکھن دے مطابق جہڑے اوہدے بندیاں انبیا دی زبان توں فرمایا سی۔³ ایہ یہودا دے خلاف خداوند دے آکھن دے مطابق سی کہ او منسی دے گناواں سب کجھ سہ سببوں جہڑا اوہدے کیتا سی اوناں نوں آوے اِگوں دور کر دیوے گا۔⁴ اے گناہ خون دے سبب جہڑا اوہدے بہاکیوں جے اوہدے یروشلم نوں گناہ خون نال بھر دتا خداوند نہ چاہیا کہ اوہدے معاف کرے۔⁵ اے یہوئیکیم دا باقی حالت جہڑا کجھ اوہدے کیتا کی ایہ یہودا دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ لکھیا نہیں؟⁶ اے یہوئیکیم آوے یہودا دے نال سو گیلے اوہدا پتر یہوئیکیم اوہدی جگہ بادشاہ ہوا۔⁷ اے اوہدے بعد مصر دا بادشاہ کدی آدے ملک وچوں باہر نہ نکلیا کیوں جے شاہ بابل نے مصر دے دریا توں لے کے داریلے فرات تیک سارا کجھ جہڑا مصر دے بادشاہ دا سی لے لیا۔⁸ اے جس ویلے یہوئیکیم بادشاہ ہوا او اٹھارہ ورہہ دی عمر دا سی اے اوہدے یروشلم وچ تین مہینے بادشاہیت کیتی اے اوہدی ماں دا ناں ٹحشتاسی۔ جہڑے یروشلم دے رہن لے اِلناتن دی دھی سی۔⁹ اے اوہدے خداوند دے حضور وچ گناہ کیتا بالکل اوناں ساریاں دے مطابق جہڑا اوہدے یہودا دے کیتا سی۔¹⁰ اوس ویلے شاہ بابل نبوکدنصر دے سیوا کرن آلیاں یروشلم لے چڑھائی کیتی شہر دا محاصرہ کر لیا۔¹¹ اے شاہ بابل نبوکدنصر وی شہر لے آپہنچا جس ویلے کہ اوہدی سیوا کرن لے محاصرہ کیتھو سن۔¹² تد یہودا دا بادشاہ یہوئیکیم اے اوہدی ماں اے اوہدے نوکرتے اوہدے اپیر دادے اوہدے خواجہ سرلے باہر نکل کے شاہ بابل دے کول گئے شاہ بابل نے آوے بادشاہیت دے آٹھویں ورہہ وچ اوناں گرفتار کیتا۔¹³ اے اوہدے اوتھوں خداوند دے گھر دے سارے خزانے بادشاہ دے گھر دے سارے خزانے کڈولے سارے سونے دے پانڈے جہڑے اسرائیل دے بادشاہ سلیمان نے خداوند دیکل وچ بنلے سن۔ توڑے جیویں کہ خداوند فرمایا سی۔¹⁴ اے اوہدے سارے یروشلم نوں سارے سرداراں دے دس ہزار امیرزادیاں نوں قید کر کے گناہ سارے کم کرن آلیاں نوں لواراں نوں وی نبوکدنصر قید کر کے گناہ ملک دے لوکاں دے مسکیناں دے علاوہ کوئی باقی نہ رہا۔¹⁵ اے اوہدے یہوئیکیم بادشاہ نوں بابل وچ قید کر کے گناہ بادشاہ دی ماں اے بادشاہ دیاں بیویاں اے اوہدے خواجہ سرا وائے ملک دے سارے امیرزادیاں نوں او یروشلم توں بابل وچ قید کر کے لیا۔¹⁶ اے سارے طاقت لے بندیاں نوں جہڑے ست ہزار سن۔ کم کرن آلیاں نوں جہڑے سب اک ہزار طاقت لے جنگ کرن لے بندے سن شاہ بابل قید کر کے بابل وچ لیا۔¹⁷ اے شاہ بابل نے یہوئیکیم دے چچامتیہ نوں اوہدی جگہ بادشاہ بنایا اوہدا ناں بدل کے صدقیاہ کیتا۔¹⁸ اے صدقیاہ جس ویلے بادشاہ ہوا آکیس ورہہ دی عمر دا سی اے اوہدے یروشلم وچ یارہ ورہہ بادشاہیت کیتی اے اوہدی ماں دا ناں حموتل سی جہڑی لبناء دے رہن لے یرمیاہ دی دھی سی۔¹⁹ اے اوہدے خداوند دے حضور گناہ کیتا بالکل او سب دے مطابق جہڑا یہوئیکیم نے کیتا۔²⁰ کیوں جے خداوند دا غصہ یروشلم اے یہودا توں نپٹا جیوں تیک کہ اوہدے اوناں نوں آوے اِگوں دور نہ کیتاے صدقیاہ نے شاہ بابل دے خلاف بغاوت کیتی۔

۱۔ اوہدی بادشاہی دے نویں ورہ دے دسویں مہینے دے دسویں دن شاہ بابل نبوکد نصرۃ اوہدے سارے لشکرے یروشلیم لے چڑھائی کیتی۔ اوہدے مقابلے وچ ڈیرے لائے اوہدے آس پاس دمدہ بھہ۔^۲ صدقیاہ بادشاہ دے یارویں ورہ تیک شہر زیر تیک محاصرہ کیتا۔^۳ چوتھ مہینے دے نویں دن دے شہر وچ کال ودھ گیلے ملک دے لوکاں لئی روٹی نہ سی۔^۴ اوناں شہر نوں توڑیاں سارے جنگ کرن لے بندے اوس بُوے دی راہ توں جہرا دو کنڈاں دے وچ بادشاہ دے باغ دے کول سی نکل کے بھج گئے۔ کلدانی شہر نوں گھیرے بُوے سن لے صدقیاہ عراب دی راہ توں بھیجا۔^۵ تد کلدانیاں دی فوج بادشاہ دے پیچھے گئے بریحو دے میدان وچ اونوں جا لیا۔ اوہدا سارا لشکر اوہدے توں الگ ہو گیا۔^۶ تد اوناں بادشاہ نوں پھریاے اونوں شاہ بابل دے کول ریل وچ لے گیا۔ اوہدے لے فتویٰ لایا۔^۷ اوہدے لے صدقیاہ دے پتر ان نوں اوہدی اکھاں دے سامنے قربان کیتا۔ اوہدے صدقیاہ دیاں اکھاں کڈواں دیتیاں۔ اونوں پیتل دی دو زنجیراں نال بھنیاے اونوں بابل وچ لایا۔^۸ شاہ بابل نبوکد نصر دے اُنویں ورہ دے پینجویں مہینے دے ستویں دن شاہ بابل دا خادم نبوزرادران فوج دا سپہ سالار یروشلیم وچ آیا۔^۹ خداوند دا گھرتے بادشاہ دا گھرتے یروشلیم دے سارے گھر ساڑے تھکے سارے وڈے بندیاں دے گھر اِگ نال ساڑے تھکے۔^{۱۰} اے کلدانیاں دی ساری فوج جہڑی لشکر دے سپہ سالار دے نال سی یروشلیم دیاں کنڈاں نوں جہڑی اوہدے آس پاس سی ڈیگ دتا۔^{۱۱} اے سارے لوکاں نوں جہڑے شہر وچ باقی رہے سن۔ بھجن آلیاں نوں شاہ بابل ول بھجے سن۔ ساری جماعت نوں نبوزرادران فوج دا سپہ سالار قید کر کے لے گیا۔^{۱۲} اے فوج دے سپہ سالارے ملک دے غریباں وچوں انگور لان والیاں زمین بیجن آلیاں نوں چھڈ دتا۔^{۱۳} پیتل دے تھمیاں نوں جہڑے خداوند دے گھر وچ سن۔ چوکیاں پیتل دے بھیرے نوں جہڑے خداوند دے گھر وچ سی کلدانیاں توڑیاں پیتل نوں بانلمیں چکے گئے۔^{۱۴} اے دیگاں چمچے پیلے تھالیاں سارے پیتل دے پانڈے جہڑے اوہدے کم آندے سی لے لے۔^{۱۵} اے انگیٹھیاں گلگیر جہڑے سونے دے سن او چاندی فوج دے سم سالارے لئی۔^{۱۶} اوہدے دوہویں تھمیاں بھیرے چوکیاں جہڑیاں شلیمان نے خداوند دے گھر لئی بنوائی سی لے لئی۔ اوناں پانڈیاں دا پیتلہ وزن سی۔^{۱۷} اے اک تھم دا طول اٹھارہ تھم سہ اوہدے لے پیتل دا ٹوپ سی۔ ٹوپ پنج تھم اُچا سی۔ ٹوپ لے اوہدے آس پاس جالیاں۔ انار سارے پیتل دے سن۔ اوہویں ای دوجا ستون مع آودی جالی دے سی۔^{۱۸} اے فوج دے سپہ سالارے سردار کابن سراہلے دوجے کابن صفیامے تین درباراں نوں پھر لیا۔^{۱۹} اوہدے شہر وچوں اک خواجہ سرلے نوں جہڑا جنگ کون لے بندیاں لے مقرر سی۔ پنج بندے جہڑے بادشاہ دے سامنے بندے سن۔ جہڑے شہر وچ بلے گئے لشکر دے امیر زادیاں دے کاتب نوں جہڑا ملک دے لوکاں نوں کھٹیا کردا سی۔ ملک دے لوکاں وچوں سٹھ بندے جہڑے جہڑے شہر وچ بلے گئے پھڑے۔^{۲۰} نبوزرادران فوج دے سپہ سالارے اونوں پھریاے اوناں نوں شاہ بابل دے کول ریل وچ لے گیا۔^{۲۱} اے شاہ بابل نے اوناں نوں ماریاں حمت دے ملک دے ریل وچ اوناں نوں قتل کیتا۔ لہذا یہودا آودی سر زمین توں جلاوطن ہوا۔^{۲۲} یہودا دی سر زمینے لوکاں وچوں جہڑے باقی رہے جنہاں نوں شاہ بابل نبوکد نصر نے جہڑے دتا اوہدے اوناں لے بدلے یام بن آچی قام بن سافن نوں حاکم مقرر کیتا۔^{۲۳} جد لشکر دے سارے امیر زادیاں نے اوناں دے بندیاں سنیا ک شاہ بابل نے بدلے یام بن آچی قام بن کیتا۔ او یعنی اسماعیل بن تنیامے یوحنا بن فریحتے فرایا۔ بن تخومت ازنطوفے یازنیاہ بن معکاتے اوناں دے بندے مصف وچ جدلیا دے کول لے۔^{۲۴} اے جدلیا نے اوناں نوں اوناں دے بندیاں نوں سیو دیتے اوناں نوں اکھیا ک کڈانیاں دی سیوا کرن توں نہ ڈرو ملک وچ وسوے شاہ بابل دی سیوا کروے تہاڈے لئی چنگا ہووے گا۔^{۲۵} اے ستویں مہینے وچ اسماعیل بن تنیامے بن المیسع جہڑا شاہی نسل توں سی آہلے اوہدے نال دس بندے سن۔ اوناں نے جدلیا نوں ماریاں دے او مر گیا۔ اوناں نے یہودیائے کڈانیاں نوں وی جہڑے مصف وچ اوہدے نال سن ماریا۔^{۲۶} تد سارے لوکی کی چھوے کی وڈے لشکر دے سردار اٹھتے مصر نوں تر گئے۔ کیوں جے او کڈانیاں توں ڈرے۔^{۲۷} اے شاہ یہودا یہویاکین دی قیدی دے سینتیسویں ورہ دے باروہویں مہینے دے ستائیسویں دن ایویں ہوا ک شاہ بابل اوہل مرودکے اوسے ورہ وچ جدوں او بادشاہ ہوا۔ شاہ یہودا یہویاکین نوں بلند کیتا۔ اونوں قید خلے وچوں کڈیا۔^{۲۸} اوہدے مہربانی دیاں گلاں کیتیاں۔ اوہدے تخت نوں اوناں بادشاواں دے تختیاں توں جہڑے اوہدے نال بابل وچ سن اچا کیتا۔^{۲۹} اے اوہدے قید خلے دے لیڑے بدلوئے۔ او آودی زندگی دے سارے دن وچ اوہدے حضور ہمیش روئی کھاندا رہا۔^{۳۰} اے اوہدی زندگی دے سارے دن وچ ہر ورز لئی بادشاہ ولوں اوہدے لئی اک وظیفہ مقرر کیتا گیا۔

۱۔ تواریخ

۱۔ آدم۔ سیت۔ اٹوس۔ قینان۔ مہلل ایل۔ یارد۔^۳ حنوک۔ متوسلج۔ لمک۔^۴ نوح۔ سم۔ حام۔ یافث۔^۵ بنی یافث؛ جُمرے ماجوج۔^۱ مادی۔ باوان۔ توبلے۔ مسک۔ تبراس۔^۶ جُمر۔ دی آل؛ اشکنازے۔ ریفث۔ جُمر۔^۷ بنی یافث؛ الیسے۔ ترسیس۔ کیتی۔^۸ بنی حام؛ کُوش۔ مصر۔ فوطے۔ کنعان۔^۹ بنی کُوش؛ سبا۔ حویلے۔ سینا۔ رعما۔ سبتکے۔ بنی رعما؛ سبا۔ دوان۔^{۱۰} کُوش توں نمرود پیدا ہوا۔ دھرتی۔ پہلوں اوہو ای ہادری کرن لگا۔^{۱۱} مصر۔ چوں بؤدی۔ عنامی۔ لہابی۔ نفتوحی۔^{۱۲} اے فتروسی۔ کسلوچی۔ کفتوری۔ وی جنہاں تو فلسٹی جم۔^{۱۳} کنعان۔ توں سیدا جہڑا اوہا پلیٹھی دا پتر سی۔ جت۔^{۱۴} اے ییوسی۔ اموری۔ جرجاشی۔^{۱۵} جوی۔ عرقی۔ سینی۔^{۱۶} اے اروادی۔ صماری۔ حماتی۔ جم۔^{۱۷} بنی سم؛ عیلام۔ اسور۔ ارفکسد، لؤد۔ بنی ارام؛ عؤض۔ حول۔ حترے۔ مسک۔^{۱۸} اے ارفکسد۔ توں سلج۔ حمیلے۔ سلج۔ توں عبر۔ جمیا۔^{۱۹} اے عبر۔ توں دو پتر۔ جم۔ پیلے دا ناں فلج سی۔ کیوں جو اوہدے دن چ دھرتی دی وڈ کیتی گئی۔ اے اوہدے بھرا دا ناں یُقطان سی۔^{۲۰} اے یُقطان۔ توں آلمودے۔ شالیف۔ حضر۔ قوت۔ تیارج۔ جمیا۔^{۲۱} اے ہدو۔ رام۔ اوزال۔ دقل۔^{۲۲} اے عیبال۔ اے ابی۔ ما ایل۔ سبا۔^{۲۳} اے اوفیر۔ حویلے۔ یو باب۔ جم۔ اے سارے بنی یُقطان۔^{۲۴} سیم، ارفکسد۔ سلج۔^{۲۵} عبر۔ فلج۔ رعو۔^{۲۶} سروج۔ تارح۔^{۲۷} ابرام۔ یعنی ابرام۔

³² - تے ابرام دی گولی فطوره دی اولاد - اوہدے توں زمران تے افسانہ میدان تے اسباق تے شوخ جمتہ بنی یفسان - سبا تے دوان تے -
تے بنی مدیان - عیفتہ عفرتہ حنوک تے ابیداح تے الدعآ اے سپھ بنی فطوره نیں - ³⁴ تے ابرام توں اضحاق جمیا - بنی اضحاق عیسو تے
اسرائیل - ³⁵ بنی عیسو! الیفر - رعوائیل - یفوس - یعلام تے قورح - ³⁶ بنی الیفر - تیمان - اوامر - جیعام - قنرتہ عمالیق جیہڑا تمنع توں
سی - ³⁷ بنی رعوائیل! نحت - زارح - شمتہ مزہ - ³⁸ بنی سعیر! لوطان - سوبل - صبعون - عذ - دیشون - آصر تے دیسان - ³⁹ بنی
لطان! حوری تے ہو مام تے لوطان دی بھین تمنع سی - ⁴⁰ بنی سوبل! علیان - مانحت - عیبال - شیفی تے اونام تے بنی صبعون - ایہ تے
عذ - ⁴¹ عذ دا پتر دیسون تے بنی دیسون - حمران - اشبان - یتران تے کران - ⁴² بنی آصر - بلہان - زعوان - غقان - بنی دیشان! عؤص
تے اران - ⁴³ ایس توں پھلاں پئی اسرائیل چہ کسے بادشامہ بادشاہی کیتی ہووے - مُلک ادوم چہ ایہ بادشاہووے - یعور دا پتر بالغ جس دا
شہر دا ناں دِنہا بہ سی - ⁴⁴ بالغ مر گیلے اوہدے بعدوں بُصرہ توں زارح دا پتر یوبا ب بادشاہوہا - ⁴⁵ تے یوبا مر گیلے اوہدے بعدوں
تیمان دی جوہ توں حوسام بادشاہوہا - ⁴⁶ تے حوسام مر گیلے اوہدے بعدوں ہدد بادشاہوہا جہہ موآب دی میدان چہ مدیان نوں ہرایلے
اوہدے شہر دا ناں عوبت سی - ⁴⁷ تہدد مر گیلے اوہدے بعدوں مُسریقہ توں سمل بادشاہوہا - ⁴⁸ تے سمل مر گیلے اوہدے بعدوں رحوبوت
توں جیہڑا دریا دے نیڑے اے ساؤل بادشاہوہا - ⁴⁹ تے ساؤل مر گیلے اوہدے بعدوں عکیور دا پتر بلحانان بادشاہوہا - ⁵⁰ بلحانان مر
گیلے اوہدے بعدوں ہدد بادشاہوہا - جیہدے شہر دا ناں فاعی سی تے جیہدے گھر والی دا ناں مہیطل ایل سی جیہڑی ہ ذہب دی دھی
دی دھی سی - ⁵¹ تہدد مر گیلے ادوم وچوں چعدار حکمران ہوئے سردار تمنع - سردار علوہ - سردار یثت - ⁵² سردار اہلی یامہ - سردار
اہلی - سردار قینون - ⁵³ - سردار قننز - سردار تیمان - رئیس میصار - ⁵⁴ - سردار مجدئ ایل - سردار عیرام - ایہ ادوم دے سردار نیں -

1- بنی اسرائیل آپہ نیں - روبن - شمعون - لاوی - یہوداہ اشکارے زبولون 2- دان - یوسف بنیامین ، نفتالی ، جدہ آشر 3- یہوداہ 2
 دا نسب ؛ عبرتہ اونائے سیلہ یہوداہ دے پتر نیں - آپہ تینوں اودے وچوں اک کنعانی بت سبے دی گکھ تون جھتے یہوداہ دا پلیٹھی دا
 پتر خدا دی نظر چ شرارتی سی - ایس لئی اہنہ اونوں مارشٹیا 4- تے اودی نوہ تمر دے اودے وچوں فارصتہ زارحہوہ - یہوداہ دے
 سارے پنج پتر ستن 5- تے فارص دے پتر حصرون تے حملو ستن 6- تے زارح دے پتر زمري تے عکر جنہیں مسح کیتیاں ہوئیاں تے کلکول تے
 دارع یعنی سارے پنج ستن 7- تے اسرائیل دا دکھ دین والا عکر جنہ مسح کیتیاں ہوئیاں شیواں وچ بد دیانتی کیتی - کرمی دا پتر سی -
 8- تے اپہناں دا پتر عزریاہ سی 9- تے حصرون دے پتر جیڑے اودے تون جمع آپہ نیں - یر حمیل تے رام تے کلوی
 10- تے رام تون عمینداب جمیلتہ عمینداب تون نحسون جمیا - جیڑا بنی یہوداہ دا سردار سی 11- تے نحسون تون سلما جمیلتہ سلما
 تون بوغر جمیا 12- تے بوغر تون عوبید جمیلتہ عوبید تون یسی جمیا 13- یسی تون اودا پلیٹھی دا الیاب جمیلتہ اینیداب دوجلتہ سمع
 تیجا 14- نتنی ایل چوتھا ، ردی ایل پنجواں 15- عوض چھپواں تے داؤد ستواں 16- تے اونہاں دیاں بھیناں ضرویاتہ ایبجیل ستن تے ابی
 شتہ یوآب تے عسا پل آپہ تینوں ضرویاہ دے پتر ستن 17- تے ایبجیل تون عماسا جمیلتہ عماسا دا بیو اسمعیل پتر ستن 18- تے حصرون
 دے پتر کالب تون اودی زانی عزوبتہ یر یعوت دے اولاد ہوئی - عزوبہ دے پتر آپہ نیں - بشرتہ شو باب تے اُردن 19- تے عزوبہ مر گئی
 تے کالب تے افرات نون ویاہ لیا - جیڑی گکھ تون خور جمیا 20- تے صور تون اوری جمیلتہ اوری تون بفلئیل جمیا 21- اودے مگرون
 حصرون جلعاد دے بیو مکیر دی دھی ول گیا - جیڑے نال اہنہ سٹھ ورہیاں دی غمر وچ ویاہ کیناسی تے اودی گکھ تون شجوب
 جمیا 22- تے شجوب تے ارام تے یائر جمیا - جیڑا جلعاد دے دیس وچ تریوں سال دا مالک سی 23- تے جیشورتہ ارام تے یائر دے شہراں
 ٹوتے قنات سنہ اونہاں دے پندن دے یعنی سٹھ شہراں نون اونہاں کولولے لیا - آپہ سارے جلعاد دے بیو مکیر دے پتر ستن 24- تے
 حصرون دے کالب افرات وچ مر جان دے مگرون حصرون دی زانی ایہا دے اوس تون اشور جمیا - جیڑا نقوع دا بیو سی 25- تے
 حصرون دے پلیٹھی دے پتر یر حمیل دے پتر آپہ نیں - رام جیڑا اودا پلیٹھی دا سبے بونے اورن تے اوصم تے اہیا 26- تے یرحمیل دی
 اکہور زانی سی - جیڑا نان عطارہ سی - اوہ اونام دی ماں سی 27- تے یرحمیل دے پلیٹھی دے رام دے پتر معص تے بنیمین تے عیقر
 ستن 28- تے اونام دے پتر سمی تے بدعتہ سمی دے پتر نبیتہ ایسورس 29- تے ایسور دی زانی ایبجیل سی تے اودی گکھ تون اخیان
 تے مولد جھ 30- تے ندب دے پتر بیلدا افائم ستن - پر بیلدا اولاد مر گیا 31- تے فائم دا پتر یسعی دا پتر بیسان تے بیسان دا پتر اخلی
 سی 32- تے سمعی دے بھرا یعد دے پتر یرتہ یوتن ستن تے پتر اوترا مر گیا 33- تے یوتن دے پتر ملت تے زازا آپہ یر حمیل دے پتر
 ستن 34- تے بیسان دے پتر نہیں خالی دھیاں ستن تے بیسان دا اک مصری نوکر یر شع نال دا سی 35- تے بیسان تے اپنی دھی اپنہ
 نوکر یر خع نال ویاہ دتی تے اودا اودے تون عتی جمیا 36- تے عتی تون نائن جمیلتہ نائن تون زاباد جمیا 37- تے زاباد تو یافلال جمیلتہ
 یافلال تون عوبید جمیا 38- تے عوبید تون یابو جمیلتہ یابو تون عزریاہ جمیا 39- تے عزریاہ تون خلص جمیلتہ خلص تون العاسہ جمیا 40- تے
 العاسہ تون سسمی جمیلتہ سسمی تون سلوم جمیا 41- تے سلوم تون یقمیا جمیلتہ یقمیا تون الیسمع جمیا 42- یر حمیل دے بھرا
 کالب دے پتر آپہ نیں - میسا اودا پلیٹھی دا جیڑا زیف دا بیو اے 43- تے بنی حبرون قورع تے نقوع تے رحمہ سمع ستن 44- تے سمع
 تون یر قعام دا بیو رحم جمیا تے رقم تے سمی جمیا 45- تے سمی دا پتر معون سی تے معون بیت صور دا بیو سی 46- تے کالب دی
 حرم عیف تون حاران تے موفیا تے جازر جھتہ حاران تون جازر جمیا 47- تے بنی صدی رحمہ تے یوتام تے جسام اور غلط تے عیفہ
 شمع ستن 48- تے کالب دی حرم معک تون شبتہ ترونا جھ 49- اودے ای گکھ تون مد منا دا بیو شمع تے مکینا دا بیو دے علاوتہ
 جیع دا بیو وی جھتہ کالب دی دھی عکسہ اے 50- کالب دے پتر آپہ ستن - افرات دے پلیٹھی دے حور دا پتر قریت یعیرم دا بیو
 سوبل 50- کالب دے پتر آپہ ستن - افرات دے پلیٹھی دے حور دا پتر قریت یعیرم دا بیو سوبل 51- بیت لحم دا بیو سلمتہ بیت جادر
 دا بیو خارف 51- بیت لحم دا بیو سلمتہ بیت جادر دا بیو خارف 52- تے قریت یعیرم دے بیو سوبل دے پتر ای پتر ستن - پرائی تے منو
 ٹوت دے ادھ لوک 53- تے قریت یعیرم دے گھریلے آپہ ستن - اتری تے فونی تے شماتی تے مسراعی - اپہناں وچوں شر عتی تے استا ولی
 نکلے ستن 54- بنی سلما آپہ ستن - بیت لحم تے نطوفانی تے عطرات تے یوآب تے منوختیاں دے ادھ لوک تے شرعی 55- تے یعیض دے
 رہن ولہ مٹنشیان دے گھریلے تے غاتی تے سمعاتی تے سوکاتی آپہ اوقینی نیں - جیڑے ریکاب دے گھریلے دے بیو حمات دی نسل تون
 ستن -

¹تے اے داؤد دے پُترے جیڑے اودے لئی حبرن وچ جمے اودا پلوٹھا امنون پزری عیسیٰ احیٰ نوعم تونے دوجادانی ایل کرملی اہی 3
جائیل تون ²تے تیجا اب شالوم مقل تون جیڑی جسور دے باشاہ تلمائی دی دھی سیتے چوتھا ادونی یاہ حجیت تون - ³تے پنجاواں
شیفط یاہ آبی طال تونے چھیون یتری عام اودی ووٹی عجل تون - ⁴ایہ چھ اہرے لئی جبرون وچ جمے جیتھ اوہ سنت ورھ چھ مہینہ
راج کیتا۔ ⁵تے یروشلم وچ اوصیتیتی ورھ راج کیتا اودے لئی یروشلم وچ ایہ بچ جمے۔ ⁶شیمقلے شوبابے ناتانے سلیمان ایہ چارے
عمی ایل دی دھی تیشایع تون۔ ⁷تے یجارتے ایل شاماعتے ایل فالط - ⁸تے نوجتے نا فجتے یا فیع - ⁹تے ایل شاماعتے ایل پاداعتے ایل فالط
نون ایہ سب داؤد دے پُتر سن سولہ ح، ان دے پُتران دے اوہناں دی بہن تمار سی۔
¹⁰تے سلیمان دا پُتر احبعام اودا اہی یاہ اود اُپتر آسا اود اُپتر یوشافاط۔ ¹¹اودا پُتر یورام اودا پُتر حزیاہ اودا پُتر یو آش۔ ¹²اودا پُتر آحاز
اودا پُتر عزریاہ اودا پُتر یوتام۔ ¹³اودا پُتر آحاز اودا پُتر حزقی یاہ اودا پُتر منسس۔ ¹⁴اودا پُتر آمون اودا پُتر یوشی یاہ۔ ¹⁵تے بنی یوشی یاہ
پلوٹھا یوحانان دوجا یوہا قیم تیجا صدقی یاہ چوتھا شلوم۔ ¹⁶تے بنی یوہا قیم یکن یاہ صدقی یاہ۔ ¹⁷اسیر یکن یاہ دے پُتر شالٹی ایل۔ ¹⁸تے
ملکی رامے فراہامے شن امرے لقم یاہ شاماعتے ندیبہ۔ ¹⁹تے فراہادے پُتر زروب بابلے شمعی زروب بابل دے پُتر مُشلامے خن یاہ
اوہناں دی بہن شلومیت۔ ²⁰تے حشوبے اول قہ بارک یاہ۔ ²¹تے حشوبے اول قہ بارک یاہ۔ ²²تے حشوبے اول قہ بارک یاہ۔ ²³تے حشوبے اول قہ بارک یاہ۔
اودا پُتر رفاہ اودا پُتر ارنان اودا پُتر عوبدیام اودا پُتر شکن یاہ۔ ²⁴تے بنی ایل یوعینی ہودوبانے ایل شیبے فلاہامے عقوبے یوحانان
شافاط چھ۔ ²⁵تے بنی نعباہ ایل یوعینی تے حزقی یاہ عزریقام تین۔ ²⁶تے بنی ایل یوعینی ہودوبانے ایل شیبے فلاہامے عقوبے یوحانان
تے دلاہامے عنانی سلت۔

¹ بنی یہودا، فارصہ حصرونہ کرمیہ خورہ شوبال ² شوبال دے پُتر رباہ توں یحت جمیا۔ یحت توں احوائیہ لہد جمے۔ ایہ ³ بنی خور ابو عیطام یزری عیلہ پشماتہ ید باش تے اونہاں دی بھین دا ناں مُصیل فونی سی۔ ⁴ تے فنوئیل خدور دا پیو تے عازر حوشا دا پیو۔ ایہ بیت لحم دے پیو افرا ناہ دے اگیتے خور دے پُتر سن۔ ⁵ تے تقوع دے پیو شحور دیاں دو ووٹیاں سن۔ ⁶ جلاہ نعرہ تے نعرہ وچوں اوڈے جوگی اُحرامہ حافرہ تیمنیہ احشتا دی جمے۔ نعرہ دی ایہ اولاد سی۔ ⁷ تے جلاہ دی اولاد صارتہ صوحرتہ ایتان۔ ⁸ تے قوص جوگی عانوبہ صوبیلہ حاروم دے پُتر احرصیل دے خاندان پیدا ہوئے۔ ⁹ تے یعیص ابنہ بھرانواں وچوں اُچیج سی۔ اوڈی مارے اوڈا ناں یعیص رکھیا۔ کیوں جو کہندی سی پئی میں دُکھ نال اونوں جمیا۔ ¹⁰ تے یعیصہ اسرائیل دے خدالگ دُعا منگی۔ آکھیا۔ کاش پئی مینوں برکت دیویں۔ میریاں سرحدان تُوں ودھا ویں تے تیرا پتھ میرے نال ہووے۔ تُوں مینوں بُرائی توں بچاویں۔ تاں جو اوڈے پاروں مینوں دُکھ نا ہووے۔ تاں ربنہ جو کجھ اوہ منگیا اونوں دے دت ا۔ ¹¹ تے شوحا دے بھرا کیلوب جوگی محیر جمیا، جیڑا اشتون دا پیو سی۔ ¹² تے اشتون جوگی بیت رافا تے فاسیج تے غیر ناحاش دا پیو تینا جمے۔ ایہو ای ریکا دے لوک نیں۔ ¹³ تے بنی قنار۔ عنتی ایل تے سراپاتہ عنتی ایل۔ دا پُتر حثات۔ ¹⁴ تے مصونوتائی جوگی عفرہ جمیلہ سراپاتہ جوگی یوآب جیڑا کا ریگریاں دی۔ ٹھٹی دا پیو سی۔ کیوں جو اوہ کا ریگر سن۔ ¹⁵ تے ٹفہ دے پُتر کالب دے پُتر، عبرتہ ایلاتہ ناعمہ ایلا دا پُتر قنار۔ ¹⁶ تے بنی پھل یال زیف تے زیفاتہ تریلہ اسرائیل۔ ¹⁷ تے بنی عزیر۔ یاجرتہ ماربتہ عافرہ یالونہ فرعون دی دھی بتیادے پُتر جنہوں مارے ویا پایا سی۔ ایہ نیں۔ اوڈے تُوں مریمہ شمائی لے اشتموع دا پیو پیش جمے۔ ¹⁸ تے اوڈی یہودن ووتی وچوں خدور دا پیو یار تے سو کو دا پیو حابرہ زانوح دا پیو یقوتی ایل جمے۔ ¹⁹ تے ہودی۔ یاہ دی ووٹی نعم دی بھین دے پُتر قعلیاد دا پیو جرمیہ اشتموع، معکی۔ ²⁰ تے بنی شیمون، امنونہ حانان دے پُتر رٹالہ تیلون تے بنی یسعی، زوجیت دا پُتر۔ ²¹ تے یہودا دا پُتر نی شیل۔ لیکا دا پیو غیر دا پیو مریشا دا پیو لعدمتہ بیت! شیع وچ بریک کتان دا کم کرن والیاں دے گھریلے۔ ²² تے یوقیمہ کوزیا دے لوک تے یوآشہ سارا ف جیڑے موآب وچ حاکم بنتہ بیت لحم ول مڑے۔ ایہ پرلہ زملہ دیاں گلاں نیں۔ ²³ ایہ اوہ کُھیار سن جیڑے یطاعیمہ جدیرا دے واسی سن۔ اوٹھ بادشاہال اوڈے کم جوگی رندے سن۔ ²⁴ بنی شمعون، نموئیل، یامین، یارب، زارح، ساؤل۔ ²⁵ شلوم۔ اوڈ پُتر۔ میسام اوڈا پُتر، مشماع اوڈا پُتر۔ ²⁶ بنی مشماع، حموئیل۔ اوڈ پُتر زکورہ اوڈ پُتر شمع۔ ²⁷ تے شمع دی سولہاں پُترتہ چھ دھیاں سن۔ پر اوڈے بھرانوں دے بوے پُتر نا ہوئے۔ ایس لئی اونہاں دے سپھ گھریلے نبی یہودا وانگوں جوکھ نا ہوئے۔ ²⁸ اوہ اپناں تھواں وچ رندے سن۔ بیرسع تے مولامت مصر شوعال۔ ²⁹ تے یلہاتہ عاصمتہ تولاد۔ ³⁰ تے یئوئیل۔ خرماتہ صقلاج۔ ³¹ تے بیت مرکابوتہ مصر سوسیم۔ تے بیت یری۔ شعرائم وچ۔ داؤد بادشاہ دے ویلے تیک ایہوای اونہاں دے شہر سن۔ ³² تے اونہاں دے قصہ عیطامہ عین۔ رمونہ توکین۔ عاشان۔ پنج۔ ³³ تے اونہاں قصبیاں دے دولاہ بعل۔ تیک اونہاں دے سپھ پنڈ۔ ایہو ای اونہاں دے مسکن۔ اونہاں نے نسب نامہ نیں۔ ³⁴ تے میثوبا۔ بے یملیکہ امص یاہ دا پُتر یاشاہ۔ ³⁵ تے یئوئیل۔ عسی ایل دے پُتر سراپا دے پُتر یوشیب یاہ دا پُتر یا ہو۔ ³⁶ تے الیو عینائی۔ یعقوبہ بشوحابتہ عسایامتہ عدی ایل۔ بسمی ایل۔ بناپا۔ ³⁷ تے شمع یاہ دے پُتر شمیری دے پُتر یدایاہ دے پُتر الون دے پُتر شفعی دا پُتر زیزا۔ ³⁸ ایہ جنہاں دے ناں لکھ گئے، اپنے گھرانیاں وچ سراداسن تے اونہاں دے جدی خاندان بوبت ودھ۔ ³⁹ تے اوہ چڑھدے دی وادی وچ جرارہ دے پھاٹک تیکر اپنے ڈنگراں جوگی ہریالی لبھن گئے۔ ⁴⁰ تے اونہاں جنگی ہریالی ویکھی تے اوہ دھرتی ودھیری تے شکھ عین والیہ چنگی سی۔ کیوں جو بنی حام اوٹھ مُدتاں توں رندے سن۔ ⁴¹ تے جنہاں دے ناں لکھ گئے سن۔ اوہ یہودا دے بادشاہ حزقیاہ دے دیہاڑیاں وچ لکھ تے اونہاں دے خیمیاں لے حملا کیتا۔ معونیاں نوں جیڑے اوٹھ اوٹھ تے سن، قتل کیتا۔ اجیہا پئی اوہ آج دے دیہاڑے تیک نیست و نابود نیں تے اونہاں دی تھان رن لگ پئے۔ کیوں جو اونہاں دے ڈنگر ان جوگی اوٹھ ہریالی سی۔ ⁴² تے اونہاں وچوں مطلب بنی شمعون وچوں پنج ستو بندے سعیر دے پہاڑ ول گئے۔ تے اونہاں دے سرینج فِلط یامتہ نعرمتہ رفا یا متہ غزی ایل بنی یسعی سن۔ ⁴³ تاں اونہاں نے اونہاں باقی عمالقیان نوں، جیڑے بیچ گئے سی، قتل کیتا۔ تے اوہ اوٹھ آج دن دیہاڑے تیک رندے نیں۔

¹ تے اسرائیل دے پلیٹھی دے پترروبین دی اولاد۔ پلیٹھی داتاں سی - پر کیوں جو اوہ اپنے پیو دے بستر نوں پلیٹ کیتا سی - اوہ دے پلیٹھی دے ہون دا حق بنی یوسف بن اسرائیل نوں دت گیا۔ بھانویں شجرے وچ پلیٹھی دا ہون دا عہدہ نہیں درج نہویا۔² تے یہودہ اپنے بھراواں وچ عزت آلا ہویاتے سردار اوہدے وچوں ہویا۔ پر پلیٹھی دا ہون دا حق یوسف دا ای رہا۔³ اسرائیل دے پلیٹھی دے پتر روبین دے پتر -حنوقہ فلوہ حصرون تے کرمی -⁴ اوہدا پتر جوج اوہدا پتر شمعی۔⁵ اوہدا پتر میکا۔ اوہدا پتر آریاہ۔ اوہدا پتر بعل ⁶ اوہدا پتر بیئر۔ جنوں اشور دا بادشاہ تجلت فل آسر بندی وان بنا کھلے گیاتے اوہ رٹو بینیاں دا سردار سی۔⁷ تے اوہدے بھرا اوہناں دے خانداناں دے مطابق جیویں اوہناں دیاں اولاداں دا شجرہ لکھیا گیا ایہ سن - یعنی ایل سردار تے زکریاہ⁸ بالغ بن عازاز بن شامع بن یوئیل تے اوہدا ٹکانا عروعر وچ کوہ نبوتہ بعل معون تک سی۔⁹ تے چڑھدے پاسے فرات دے دریا توں اجاڑ دے دروازے تیکر۔ کیوں جو جلعاد دے دیس وچ اوہناں دے ڈنگر ودھ گئے۔¹⁰ تے شائول دے دناں وچ اوہناں حاجریاں نال لڑائی کیتی جیڑے اوہناں دے ہتھوں قتل ہوئے۔ تاں اوہ جلعاد دیاں ساریاں مشرقی تھاواں تے اوہناں دے تنبواں وچ رن لگے۔¹¹ تے اوہناں دے سامنے بنی جاد باشان دے دیس وچ سلک تیکر وسے۔¹² تے اوہناں دا سردار یوئیل سی تے اوہدے تھلے شافان تے بعنائی تے شافات باشان وچ سن ¹³۔ تے اوہناں دے بھرا پیو دادے دے ٹیراں موجب ایہ سن - میکائیل تے مشلامہ شایعہ یورائی تے یکان تے زبعتہ عابر۔ ست۔¹⁴ ایہ بنی ابی جائیل بن حوری بن یاروح بن جلعاد بن میکائیل بن ییشیشائی بن تدد بن بوز۔¹⁵ تے اخی بن عبدی ایل بن جونی اوہناں دے پیو دادے دے ٹیراں دا سردار سی۔¹⁶ تے اوہناں دا ٹکانا جلعاد وچ ہے۔ باشان تے اوہناں دے پنڈاں تے شارون دے سارے لکھ دولہ اوہناں دی حد تیکر سن۔¹⁷ تے ایہ سارے شاہ یہودہ یوتامہ شاہ اسرائیل یار بعام دے دناں وچ شجریاں وچ لکھ گئے۔¹⁸ تے بنی روبین تے جادی تے منس دا ادھا قبیلہ ہادر مرتے سیرتے تیغ بردار تے تیر چلان لکھ جنگ وچ ارمئے ہوئے چوالی ہزار ست سو سٹھ مرد سن جیڑے لڑائی لئی نکلن جوگے سن۔¹⁹ تے اوہناں حاجریاں نال لڑائی کیتی تے بھانویں یطوتہ نافیش تے نوداب۔²⁰ اوہناں دی امداد کردے سن تاں وی اوہناں تے اوہناں لے فتح پائی تے حاجری تے سارے جیڑے اوہناں نال سن اوہناں دے ہتھ اوہناں دے حولہ کیتے گئے۔ کیوں جو لڑائی کرن ویلے اوہ خدا کول چیک۔ تاں اوہ اوہناں دی سنی - ایس لئی کہ اوہناں تے اوہدے وساء کیتا۔²¹ تے اوہ اوہناں دے ڈنگر لٹ کھلے گئے۔ پنجاہ ہزار اوٹھتے ڈھائی لکھ بھیڈاں بکریاں تے دو ہزار کھوتے اک لکھ بندے۔²² تے ہتھ بندے مارے گئے قتل ہوئے۔ ایس لئی کہ ایہ لڑائی خدا ولوں سی تے اوہ بندی وان ہون تیکر اوہناں تھان اوٹھ رہے۔²³ تے منس دے ادھ قبیلہ دے بندے دیس وچ باشان توں لے کے بعل جامون تے سنیزے حرمون دے پہاڑ تک وسے کیوں جو اوہ چوکھ سن۔²⁴ تے اوہناں دے پیو دادے دے خانداناں دے ایہ سردار سن - عافرتہ یشعی تے الی ایل تے عزری ایل تے یرمی یامہودو یامہ یحدی ایل - جیڑے ہادر جی دار مرتے ناں لکھتے اپنے پیو دادے دیاں خانداناں دے سردار سن۔²⁵ پر اوہناں تے اپنے پیو دادے دے خدا نوں چھڈیاتے اوہناں دیس واسیاں دے معبوداں نوں من کے بدکاری کیتی جنہاں نوں خدا نے اوہناں دے سامنیوں ہلاک کیتا سی۔²⁶ تاں اسرائیل دے خدا نے شاہ اشور فول کلتے شاہ اشور تجلت فل آسر دا دل ابھاریا۔ تاں اوہ روبینیاں تے جادیاں تے مس دے ادھ قبیلہ نوں بندی وان بنا کھلے گئے تے اوہ اوہناں نوں حلتہ حابور جوزان دے دریائے مادیان دے پہاڑاں وچ لے گئے۔ جیڑا اج دے دن تیکر اے۔

¹ - بنی لاوی - جبر شونہ قہاتہ مراری -² - بنی کہات - عمرامہ یصبارہ جبرونہ ازی ایل -³ - بنی عمرام - ہارونہ موسیٰ - مریمہ بنی ہارون - نادابہ ابی ہوتہ الی عازارہ ایٹا مار -⁴ - الی عازار تون فیخاس جمیا - فیخاس تون ابی شوع جمیا -⁵ - بنی شوع تون بقی جمیلہ بقی تون غزی جمیا -⁶ - بنی غزی تون زرح یاء جمیلہ زرح یاء تون مرایوت پیدا ہوا -⁷ - بنی مرایوت تون امر یاء جمیلہ امر یاء تون احی طوب جمیا -⁸ - بنی احی طوب تون صادق جمیلہ صادق تون احی معص پیدا ہوا -⁹ - بنی احی معص تون عزریاہ جمیلہ عزریاہ تون یوحانان جمیا -¹⁰ - یوحانان تون عزریاہ جمیا -¹¹ - بنی جیہڑا اُس گھر وچ کہانت کردا سی جیہڑا سلیمانہ یروشلم وچ بنوایا سی -¹² - بنی عزریاہ تون امر یاء پیدا ہوئے تون احی طوب جمیا -¹³ - بنی طوب تون صادق جمیا -¹⁴ - بنی طوب تون صادق جمیا -¹⁵ - بنی شلوم تون حلقی یاء جمیا -¹⁶ - بنی حلقی یاء تون عزریاہ پیدا ہوا -¹⁷ - بنی عزریاہ تون سرایاہ جمیا -¹⁸ - بنی سرایاہ تون یو صادق جمیا -¹⁹ - بنی جیہڑا ویکہ خداوند بنو کد نصر دے تھوں پودتہ یروشلم تون جلا وطن کیتا تان یو صادق وی بندی وان ہو گیا -²⁰ - بنی لادی - جیر شون تہ قہاتہ مراری -²¹ - بنی جبر شون دے ایہ نال نیں -²² - لبنیہ شمعی -²³ - بنی قہات - عمرامہ یصبارہ جبرونہ غزی ایل -²⁴ - بنی مراری محلہ موشی -²⁵ - ایہ لادیاں دے گھر لے اوئیاں دے خاندان دے مطابق نیں -²⁶ - جبر شوم تون اویدا پتر لبنی اویدا پتر بحت -²⁷ - اویدا پتر زمر -²⁸ - اویدا پتر یو آج -²⁹ - اویدا پتر عدو اویدا پتر زراح اویدا پتر یانرائی -³⁰ - بنی قہات - عمی ناداب - اویدا پتر قورح - اویدا پتر اسیر -³¹ - اویدا پتر القانہ - اویدا پتر ابی آساف اویدا پتر اسیر -³² - اویدا پتر تحت - اویدا پتر اوئی ایل - اویدا پتر غزی یاء - اویدا پتر شائول -³³ - بنی القانہ - عماسائیہ اخیموت -³⁴ - بنی القانہ - صوفائی - اویدا پتر نحت -³⁵ - اویدا پتر الی آب - اویدا پتر یرو حام - اویدا پتر القانہ -³⁶ - بنی سموئیل - پلٹھی دا یوئیل دوجا ابی یاء -³⁷ - بنی مراری - محلی - اویدا پتر لبنی - اویدا پتر شمعی - اویدا پتر غریہ -³⁸ - اویدا پتر شمعا - اویدا پتر حجی یاء - اویدا پتر عساہ یاء -³⁹ - ایہ اوہ نیں جنہاں تون دائودہ خداوند دے گھر وچ گان آلیاتہ مقرر کیتا - اویدا پتر صندوق اوئہ رکھیا گیا -⁴⁰ - اوہ حضوری دے تنبو دے ٹکلف دے لگ گان دی سیوا کردے سن - جدوں تیکر ک سلیمانہ یروشلم وچ خدا دا گھر نہ بنیا - اوہ اپنی سیوا وچ ترتیبہ مطابق کھلو کھلوہ سن -⁴¹ - ایہ اوہ نیں جیہڑے ایہ پتران نال کھلونڈے سن - قہاتیاں دی اولاد وچوں - مغنی پیمان بن یوئیل بن سموئیل -⁴² - بن القانہ بن یرو حام - بن الی ایل بن توح -⁴³ - بن صوف بن القانہ بن محتب بن عماسائی -⁴⁴ - بن القانہ بن یوئیل بن عزریاہ بن صفن یاء -⁴⁵ - بن تحت بن اسیر بن ابی آساف بن قورح -⁴⁶ - بن یصبار بن قہات بن لادی بن اسرائیل -⁴⁷ - بن اویدا بھرا آساف جیہڑا اویدا سچ پاسہ کھلوندا سی - آساف بن بارک یاء بن شمعا -⁴⁸ - بن میکائیل بن بعسہ یاء بن ملکی یاء -⁴⁹ - بن اتنائی بن زارح بن عداہا -⁵⁰ - بن ایٹان بن زمر بن شمعی -⁵¹ - بن یحت بن جبر شوم بن لادی -⁵² - اویدا بھرا بن مراری وچوں اویدا کھبہتہ - ایٹان بن قیشی بن عبدی بن ملوک -⁵³ - بن حشب یاء بن امص یاء بن حلقی یاء -⁵⁴ - بن امصی بن بانی بن شامر -⁵⁵ - بنی محلی بن موشی بن مراری بن لادی -⁵⁶ - اویدا بھرا لادی خدا دے گھر دے ٹکلف سیوا لئی رکھ گئے سن -⁵⁷ - پر ہارونہ اویدا پتر سوختنی قربانی دے مذبحہ بخور دی قربان گامتہ اوہ قدس الاقداس دے ہر طرح دے کمان لئی بنی اسرائیل لئی کفارہ دین لئی قربانی چڑھاندے سن - اویدا مطابق جہدا خدا دے بندے موسیٰ حکم دتا سی -⁵⁸ - بنی ہارون نیں - اویدا پتر الی آزار - اویدا پتر فیخاس - اُس دا پتر فیخاس اویدا ابی شوع -⁵⁹ - اویدا پتر بقی - اویدا پتر غزی - اویدا پتر زراحیہ -⁶⁰ - اویدا پتر مرایوت - اویدا پتر امر یاء - اویدا پتر احی طوب -⁶¹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶² - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶³ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁴ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁵ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁶ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁷ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁸ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁶⁹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁰ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷¹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷² - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷³ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁴ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁵ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁶ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁷ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁸ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁷⁹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁰ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸¹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸² - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸³ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁴ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁵ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁶ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁷ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁸ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁸⁹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁰ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹¹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹² - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹³ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁴ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁵ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁶ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁷ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁸ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -⁹⁹ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -¹⁰⁰ - اویدا پتر صادق - اویدا پتر احی معص -

¹ بنی بساکر - تولاعت فوتتہ یا شوبت شمرون - چار - ² بنی تولاع - عزی - رفاہتہ یری ایل - بحمائی - بشامتہ سیموئیل - جیڑے اپنے 7 جدی گھرانیاں دے سرینچ سن - تولاع دی پیڑھیاں دلیر بہادر شورم سن - اونان دی گنتری داؤد دے دیہاڑیاں وچ بانی ہزار چھ سو سی - ³ عزی دا پتر یزرحیاتہ بنی یزح یا - میکائیل - عبید یامہ یوئیل - یشی یا - کل پنج سرینچ - ⁴ اونان دے خاندانہ جدی گھرانیاں وچوں جنگی گروہ دے لشکر چھٹی ہزار سن - کیوں جو اونان دیاں ووٹیاں بال بوٹہ سن - ⁵ یسا کر دے سپہ خاندان وچوں اونان دے بہرا بہادر دلیر مرد سن - نسب نامہ وچ کل ستاسی ہزار لکھ سن - ⁶ بنی بنیامین بالعتہ باکرتہ یدیع ایل - ⁷ بنی بالغ - اصبونہ عزی - عزی ایل - یرموتہ عیری - پنج - جدی گھرانیاں دے سرینچ - بہادر دلیر بندے - جنہاں دے بانی ہزار چونتی نسب نامہ وچ لکھ سن - ⁸ بنی باکر - زمیرتہ یوآش - الی عزرتہ الی یو عینی - عمری - یرموتہ - ابی یامہ عناتوتہ علامتہ - ایہ سپہ باکر دے پتر سن - ⁹ بنی خاندانان دے حساب نال نسب نامہ وچ وہہ ہزار دو سو بہادر دلیر شورم اپنے جدی گھرانیاں دے سرینچ سن - ¹⁰ بنی یدیع ایل - دا پتر یلہان - بنی یلہان - یعیشتہ بنیامین - اہوتہ کینعلتہ زیتانہ - ترشیش - اخی شاجر - ¹¹ ایہ سپہ بنی یدیع ایل - جدی گھرانیاں دے سرینچ - بہادر دلیر شورم سن - جیڑے ستاراں ہزار دو سو بندے سن - جنگی لشکر وچوں نکلے سن - ¹² شفیم - عہفیم - غیر دے پتر سن - حشیم - احیر دا پتر سی - ¹³ بنی نفتالی - یحصی ایل - جونی - باصرہ - شلوم - ایہ یلہا دے پتر سن - ¹⁴ بنی منسہاسری ایل - اودی ووٹی وچ - اودی ارامی رکھیل وچں ماکیر جیڑا جلعاد دا پیو سی - ¹⁵ ماکیر - حصیم - شفیم دی بہین ٹوں وہا - لیا - جہدا ناں معکاسی - عہ دوجی دا ناں صلفحاد - سی - صلفحاد دیاں دو دیہاں سن - ¹⁶ ماکیردی ووٹی معکا وچوں اک پتر جمیا ، جہدا ناں فارش رکھیا گیا - اودے بہرا دا ناں شارش - سی - اودے پتر اولامہ راقم سن - ¹⁷ اولام دا پتر یدان سی - ایہ بنی جلعاد - منسہ دے پتر ماکیر دے پتر سن - ¹⁸ بنی اودی بہین مولاکت وچوں اشبودہ - ابی عزرتہ محلا - جمہ - ¹⁹ شمیداع دے پتر احیانہ شکمتہ لقہی - انیفام سن - ²⁰ بنی افرائیم - شوتال - یارد - اودا پتر - تحت اودا پتر - العادہ اودا پتر - تحت اودا پتر - زاباد اودا پتر - شوتال - اودا پتر - عازرتہ العادہ جت دے لوکانہ جیڑے اوس دیس وچ جمہ سن - ، اونان نوں قتل کیتا - کیوں جو اونان دے ڈنگر لیجان جوگی لکے سن - ²² تاں اونان دا پیو افرائیم بہترے دیہاڑیاں تیکر ورلاپ کر دا رپا - اودے بہرا اونوں تسلی دین لکے - ²³ فیر اوہ اپنی ووٹی نال اولہا کیتا سی - تاں اوہ مابینی - اودے وچوں اک پتر جمیا ، جہدا ناں بریعا رکھیا گیا - کیوں جو اودے گھر وچ مصیبت آئی سی - ²⁴ اودی شیارہ سی - چہ لہانہ چڑھان بیت حورون - اوزین شیارہ نوں بنایا - ²⁵ رافع اودا پتر - سی - اودے پتر راشف - تالچ - سن - تھناؤدا پتر سی - ²⁶ لعدان اودا پتر - عمی ہود - اودا پتر - الی شافع - اودا پتر - ²⁷ نون اودا پتر - یوشع - اودا پتر - ²⁸ اونان دیا ملکیتاں - مسکن ایہ سن - بیت ایل - اودے پنڈگراں - چڑھدے پاسہ نفرانہ - لہندے پاسہ جازرتہ اودے پنڈگراں - شکمتہ اودے پنڈگراں ، عزمتہ اودے پنڈگراں - ²⁹ بنی منسہ - دے تھ وچ بیت شانہ اودے پنڈگراں وی سن - تنفاک - اودے پنڈگراں - مجدوتہ اودے پنڈگراں - دورتہ اودے پنڈگراں - ایہ بنی یوسف اسرائیل دے پتر دے مسکن سن - دورتہ اودے پنڈگراں - ایہ بنی یوسف اسرائیل دے پتر دے مسکن سن - ³⁰ بنی آشیر - یمنہا - یشوالتہ - یشوالتہ - یربعالتہ - اونان دی بہین سارح - ³¹ بنی بریعا - حابرہ - ملکی ایل - جیڑا ہزرائٹ - دا پیو سی - ³² حابر وچوں یفلیط - شومیر - حوتام - اونادی بہین شوعا جمہ - ³³ بنی یفلیط - فاسکتہ - بمبالہ - عشوات - ایہ بنی یفلیط - سن - ³⁴ بنی شومیر - اخی - رجا - عہبالتہ - ارام - ³⁵ اودے بہرا ہالم دے پتر - صوفحہ - یمنصلتہ - شالیشہ - عامل - ³⁶ بنی صوفحہ - شوچ - حرنافرتہ - شاعالتہ - بیرتہ - یمہ - ³⁷ عہ باصرہ - ہودتہ - شیمالتہ - شلشالتہ - پترانہ - بیرا - ³⁸ بنی تاتیر - یفشتہ - جنسفتہ - آرا - ³⁹ بنی علا - آرتہ - حنی ایل - ⁴⁰ رصیا - ایہ سپہ بنی آشیر اپنے جدی گھرانیاں دے سرینچ - مٹھوئے بہادر سورمہ - سردار سن - جنگی لشکر وچ اونان جوانان دی گنتری ، جیڑے نسب نامہ وچ دعرج سن ، چھپی ہزار سی -

¹-بنیا مین جو گی اوڊا اگیترا بالغ جمیا -دوڄا اشبیل -تیجا آخرح² -چوتھا نوحہ پنچواں رافا³ -تہ بنی اسرائیل بالغ -ادارہ جیرا -اوڊ 8 دا پیو۔⁴ تہ اہی شوعہ نعمانہ اوح۔⁵ تہ جیرا تہ یثوفانہ حورام۔⁶ -ایہ بنی اوڊ جدی گھرا نیاں دے سردار نیں ،جیہڑے جامع دے رہن ولہ سن ۔اوہ غلام بن ک مناحت وچ لیجک گئے سن۔⁷ -نعمانہ اہی یاتہ جیرا غلام بناک مناحت وچ لیجک گئے سن۔⁸ تہ سحرانم جوگی موآب دیاں پیلیاں وچ پتر جمہ۔مگروں ایس دے پئی اوہ اپنیاں ووٹیاں حوشیمہ بعراہ نوں گھلا دتاسی۔⁹ -اوڊی ووٹی حودش وچوں ایہ جمہ۔یوآبہ سیبیلہ میشلہ ملکام ۔¹⁰ تہ یعوصہ شکیمہ مرما ۔ایہ اوڊے پترہ جدی گھرانیاں دے سرینچ سن۔¹¹ تہ حوشیم وچوں اہی طوبہ إلفاعل جمہ۔¹² تہ بنی إلفاعل ۔عابرہ مشعامہ شاید تہ اوہ اونوہ لودہ اوڊے پنڈگراں وسلہ۔¹³ تہ بریعلہ شامع ایالون دے واسیاں دے جدی گھرانیاں دے سرینچ سن۔اونانہ جت دے واسیاں نوں تسا دتا ۔¹⁴ تہ اھیوہ شاشاقہ یریموت سن۔¹⁵ تہ زبدیامہ عردلہ عادر۔¹⁶ تہ میکائیلہ یشفلہ یوجا۔بریعا دے پتر سن۔¹⁷ تہ زبدیامہ مشلامہ حمیہ تہ حابر۔¹⁸ تہ یشمرائیہ یزلی آمہ یوآب إلفاعل دے پتر سن۔¹⁹ تہ یاقیمہ زکریہ زبدی۔²⁰ تہ إلی عینائیہ صلتائیہ الی ایل۔²¹ تہ عداہامہ براہامہ شمراٹ شمع دے پتر سن۔²² تہ یشغانہ عابرہ الی ایل۔²³ تہ عبدونہ زکریہ حانان۔²⁴ -حنن یامہ عیلامہ عنتوت یامہ۔²⁵ تہ یقادی یامہ فنویل ،شاشاق دے پتر سن۔²⁶ تہ یشمرائیہ شجرہامہ عتل یامہ۔²⁷ تہ یرعرش یامہ الی یامہ اے زکریہ۔یروحام دے پتر سن۔²⁸ -ایہ جدی گھرانیاں سرینچہ اپنیاں پڑھیاں دے سرینچ سن،جیہڑے یروشلیم وچ رہندے سن۔²⁹ تہ جبعون وچ دا پیو یعنی ایل رہندا سی۔اوڊی ووٹی دا ناں معکاسی۔³⁰ تہ اوڊا اگیترا پتر عبرون سی۔فیر مورہ قیشہ بھلہ فیرہ ناداب ۔³¹ تہ جدورہ اھیوہ زاکرہ مقلوت ۔³² تہ مقلوت وچوں شاہ جمیا تہ اوہ وی اپنہ بھرانواں نال یروشلیم وچ اپنہ بھرانواں دے نیڑے رہندے سن۔³³ -نیر وچوں قیش جمیامہ قیش وچوں ساؤل جمیا تہ ساؤل وچوں یوناتان تہ ملکی شوعہ اہی نادابہ اشعل جمہ۔³⁴ تہ یوناتان دا پتر مریب بعل تہ مریب بعل وچوں میکا جمیا۔³⁵ تہ بنی میکا ۔فیتونہ مالکتہ تحریرہ آحاز ۔³⁶ تہ آحاز وچوں یوعہ جمیامہ یوعہ وچوں علامتہ عزموتہ زمری جمہ زمری وچوں موصا۔جمیا۔³⁷ تہ موصا وچوں ینعا جمای۔اوڊا پتر رافا ۔اوڊا پتر الی عاسا ۔اوڊا پتر آسیل ۔³⁸ تہ آسیل دے چھ پتر سن۔اوناندے ناں ایہ نیں ۔عزریقامتہ بوکروتہ اسماعیلہ یثعیرامہ عوبدیامہ حانان۔ایہ سبھ بنی آصیل سن۔³⁹ تہ اوڊے بھرا عائیق دے پتر سن۔اولام اگیترا ۔دوڄا یعوش۔تیجا الی فالط۔⁴⁰ تہ بنی اولام بہادر دلیر سورمہ۔تیر چلاؤں ولہ سن۔اونان دے ہتھیرے پترہ پوترے سن۔جیہڑے سبھ اک سو پنجاہ سن۔

¹ سو سارا اسرائیل شجریاں دے حساب نال اسرائیل دے بادشاہاں دی کتاب وچ لکھیاں نیں گنیا گیتا یہوداہ اپنے پاپاں دے سبب 9
 قید ہوکے بابل ول گیا۔ ² اے اوہ جیہڑے پہلاں اپنی ملکیت اپنے شہراں وچ وسے اوہ اسرائیلیتہ کاہنہ لاویہ تنیم سن۔ ³ اے یروشلم وچ
 بنی یہوداہ وچرے بنی بنیمین وچوڑے بنی افرائم تے منسی وچوں اے لوگ رہن لگے یعنی۔ ⁴ غوثی بن عمیہود بن غمری بن اری بن بانی
 جیہڑا فارص بن ہوداہ دی اولاد وچوں سی۔ ⁵ اے سلانیاں وچوں عسایہ جیہڑا پلیٹھی داسی تے اودے پتر۔ ⁶ بنی زارح وچوں یعوایل تے اودے
 چھ سوئے بھرا۔ ⁷ بنی بنیمین وچوں سلو بن مسلام بن ہوداہ بن پشواہ تے ابنیہ دین بروحامہ ایلا بن غڑی بن ویکرمیہ تے مسلام بن
 سفقیاہ بن رعویل بن انبیہ۔ ⁹ اے اونٹاں دے بھرا جیہڑے اپنے شجریاں دے حساب نال نو سو چھینجا سن۔ اے سارے بندے اپنے اپنے ٹیراں
 دے حساب نال جدی ٹیراں دے سردار سن۔ ¹⁰ اے کاہناوچوں یعیامہ پپوریبہ یکین۔ ¹¹ اے عزریاہ بن خلقیہ بن مسلام بن صدوق بن
 مریوت بن اخیطوب جیہڑا خدا دے گھر دا بندو بستی سی۔ ¹² اے عداہاہ بن یروحام بن مشحور بن ملکیتہ مصسی بن عدنیل بن
 یحریہ بن مسلام بن مسلمیت بن امیر۔ ¹³ اے اونٹاں دے بھرا اپنے جدی ٹیراں دے امیر اک ہزار ست سو سٹھ سن۔ جیہڑے خدا دے گھر
 دے کم لئی خدمت واسطے بڑے قابل بندے سن۔ ¹⁴ اے لاویاں وچوں ایہ سن۔ سمعیہ بن حسوب بن عزریقام بن حبیاہ بنی مراری وچوں۔
¹⁵ اے بقتصرہ حرشہ جلالہ متبیہ بن میکا بن زکرہ بن آصف۔ ¹⁶ اے عبدیہ بن سمعیہ بن جلال بن یدوتوہ بن برکیہ بن آسا بن القانہ
 جیہڑے نطوفاتیاں دے پندوچ وس گئے سن۔ ¹⁷ رکھوالی کرن والیاں وچوں سلومہ عقوبہ تلومون تہاخیماہ تے اونٹاں دے بھرا۔ سلوم
 سردار سی۔ ¹⁸ او آجے تیک شاہی پھاٹک دے چڑھدے ول رہے بنی لاوی دی چھاؤنی دے رکھولہ ایہ ای سن۔ ¹⁹ اے سلوم بن قورہ بنابی
 آسف بن قورحہ اودے جدی ٹیر دے بھرا یعنی قورحی خدمت دے کم کرنے مقرر سن تے تنبو دے پھاٹکاں دے رکھولہ سن۔ ²⁰ اے
 فجحاس بن البصر ر ایس توں پہلاں اودا سردار سی تے خداوند اودے نال سی۔ ²¹ زکریاہ بن مسلمیہ جمع ہون ولے تنبو دے بوے دا
 رکھوالا سی۔ ²² اے ساریاں پھاٹکاں دے رکھولہ ہون لئی جگہ گئے دو سو باراں سن اوہ اپنے پند وچ شجرے دے حساب نال گئے۔ داؤد تے
 سیموئیل غیب بینے اونٹاں نوں اوناندی خدمتہ قائم کیتا۔ ²³ اے اوٹاں دے پتران خداوند دے گھر دے بوپا تے تنبو دے بوپے
 خدمت لئی سن۔ ²⁴ اے چواں پاسیوں چڑھداتے لہنداتے دکھن تے پہاڑ وچ رکھولہ سن۔ ²⁵ اے اونٹاں دے بھرا اپنے پند وچ رندت سن تے ست ست
 دپاڑے لئی واری واری آؤندے رندے سن۔ ²⁶ چارے لاوی رکھوالیاں دے امیر سن تے تجرباہ تے خدا دے گھر دیاں خزانیاں تے مقرر سن۔
²⁷ اے اوہ خدا دے گھر دے آلہ دولہ رندے سن۔ کیوں جو اودی دیکھ بھال سویرے اونٹوں کھولنا اونٹاں دی زم داری سی۔ ²⁸ اے اونٹاں وچوں
 کجھ بھانڈیاں دی خدمتہ مقرر سن۔ کیوں جو اونٹاں نوں گن کے اندر لیا وُندے گن کے باہر لیاؤندے سن۔ ²⁹ اونٹاں وچوں کجھ بھانڈیاں
 تھپکے دے سامان تے میدمتہ تیل تے لہنان تے مصالحیاں تے مقرر سن۔ ³⁰ اے کاہناں دا پتران وچوں کجھ خوشبودار مصالح دا تیل تیار کر
 دے سن۔ ³¹ اے لاویاں وچوں اک یعنی متتبیہ جیہڑا شلوم قورحی دا پلیٹھی دا سی۔ شیواں دے پکلے جان دے کمتہ مقرر کیتے سی۔ ³² اے
 اونٹاں دے بھرا واں لئی قبات وچوں کجھ نذر دیاں روٹیاں تے مقرر سن۔ تہر ست دے دپاڑے اونٹاں نوں تیار کرن۔ ³³ اے اوہ گاؤں ولے
 ستنجیہڑے لاویاں دے جدی ٹیراں دے سردار سن تے تجرباں وچ رندے دوجی خدمت اونٹاں کوں لئیں سی۔ کیوں جو اوہ دن رات اپنے
 کم وچ لگے رندے سن۔ ³⁴ ایہ لاویاں دے جدی ٹیراں دے سردار سن۔ اوہ اپنی پیڑھیاں دے حساب نال سردار سن تے یروشلم وچ رہنے
 سن۔ ³⁵ اے جبعون وچ جبعون دا پپو۔ لہی ایل۔ رندا سی۔ اودی زانی دا نان مصکے سی۔ ³⁶ اودا پلیٹھی دا پتر عبدون سی۔ فیر صورتہ
 قیس تے بل تے نیر تے ناداب۔ ³⁷ اے جدورہ آخیر تے زکریاہ مقلوت۔ ³⁸ اے مقلوت توں سمعام جمیا تے اپنے بھراواں دے نیڑے یروشلم وچ
 اپنے بھراواں دے نال رہندے سن۔ ³⁹ اے نیر توں قیس جمیا تے قیس توں ساؤل جمیا تے ساؤل توں یونثین تے ملکیشوعہ تے اینداب تے اشبل جمے۔
⁴⁰ اے یونثین دا پتر مبیعل سی تے مبیعل توں میکا جمیا۔ ⁴¹ اے میکا توں فیثون تے مالک تے تحریعہ آخر۔ ⁴² اے آخر توں یعرہ جمیا تے یعرہ توں
 علمت تے عزماوت تے زمیری جمے۔ زمیری توں موصا جمیا۔ ⁴³ اے موصا توں یحز جمیا تے اودا پتر رفاہ تے اودا پتر الیعیستہ اودا پتر
 آصیل۔ ⁴⁴ اے آصیل دے چھ پتر سن تے ایہ اونٹاں دے نال۔ عزریقام۔ بوکرؤتہ اسمعیل تے سفریاہ تے عبدیہ تے حنان۔ ایہ بنی اکیل سن۔

¹تہ فلسطیانہ اسرائیل نال جنگ کیتی تہ اسرائیل دے بندے فلسطیاں دے لگہ نسہ۔ جلبوع دے پہاڑ وچ قتل ہوکے ڈگے۔²تہ فلسطیانہ 10 ساؤل دے پُتران یوناتانہ ابی نادابہ مَلکی شوع نوں قتل کیتا۔³تہ لڑائی دا وادھا ساؤل تہ آن ڈگا۔ تاں تیر چلاؤن والیانہ اونوں جا پھڑیا تہ تیران نال اونوں پھٹڑ کر دتا۔⁴تہ ساؤل تہ اپنے جنگی جون نوں آکھیا پئی اپنی تلوار کھچ تہ مینوونہ چھڈ۔ تاں جو ایہ نا ہووے پئی ایہ نا مختون آؤن تہ مینوں قتل کرن تہ مینوں مینا مارکے چھڈ کرن۔ پر او سجنکی جوان تہ ناں کر دتی۔ کیوں جو اوہ ڈاڈا ڈر گیا سی۔ تہ ساؤل تہ اپنی تلوار پھڑی تہ اوہ لے ڈگ پیا۔⁵تہ جد اوہ جنگی جوان تہ ویکھیا پئی ساؤل مر گیا، تاں اوہ وی اپنی تلوار تہ ڈگ پیلے اوہ نال ای مر گیا۔⁶ایچ ساؤل تہ اوہ تے پُتر اپنے سبھ گھر لے سہے مر گئے۔⁷تہ اسرائیل دے سبھ بندیاں تہ جیہڑے وادی وچ سن، ویکھیا پئی اوہ نس گئے تہ پئی ساؤل تہ اوہ پُتر مر گئے تاں اونانہ اپنے شہراں نوں خالی کیتا تہ نس وگے۔ تہ فلسطی لے تہ اونان وچ وس گئے۔⁸تہ دوجہ دیہاڑے فلسطی موٹیاں ٹوں لٹن لے۔ تاں اونانہ ساؤل تہ پُتران نوں جلبوع دے دیہاڑے پنے ویکھیا۔⁹تاں اونانہ اونوں لُٹیلے اودا سیر وڈکے اوہ پتھیار پھڑ لے تہ اونان نوں فلسطیاں دے دیس وچ گھلا دتا۔ تاں جو ہر اک پاسہ اونان دے بُتان دے منداران وچ تہ لوکاں وچ خوشی دی خبر دتی جاوے۔¹⁰تہ اونانہ اوہ پتھیاران نوں اپنے معبوداں دے مندر وچ چھڑھایا تہ اودا سیر دجوندے مندر وچ لمکا دتا۔¹¹تہ جدیا بلیش جلعاد دے ربن والیانہ اوہ سبھ کجھ سُنیا جیہڑا فلسطیانہ ساؤل نال کیتا۔¹²تاں سبھ بہادر بندے اُٹھ کھلوتے ساؤل دی لاش تہ اوہ پُتران دی لاشاں چُکیاں تہ اونان نوں یا بیش وچ لیلے تہ اونان دیاں ہڈیاں نوں بلوط دے تھلے یا بیش وچ دیا تہ سنت دیہاڑے روزہ رکھیا۔¹³تہ ساؤل اپنے گناہ دے پاروں مر گیا، جیہڑا اوہ خداوند دے برخلاف تہ خداوند دے کلام دے برخلاف کیتا سی جنہوں اوہ نا منیا تہ ایس لئی وی پئی اوہ اک جادو گیرنی ٹوں لیہیا۔¹⁴تہ خداوند کولوں مدد نا لئی۔ تاں اپنے اونوں جانوں ماریا تہ شاہی یسی دے پُتر دے تھ حولہ کیتی۔

¹ تے اسرائیل تے حبرون چ داؤد دے کول کٹھیاں ہوک آکھیا - ویکھ ! میں تیرا گوشت تیری ہڈی آن -² کل دے دیہڑے اودوں 11 جیدوں ساؤل بادشاہ سی تے تون ای اسرائیل نوں بے کھڑدے اندر لیاؤندا سی تے خداوند تیرے خدا تے تینوں فرمایا - پئی تون سدی قوم اسرائیل تون چاریں گا تے تون ساڈی قوم اسرائیل دا حاکم ہوویں گا -³ تے اسرائیل سبھ وڈے وڈیرے بادشاہ دے کول حبرون چ لٹے داؤد تے حبرون چ خداوند دے نال عہد کیتا تے اونانے داؤد مسیح کرکے اسرائیل دا بادشاہ بنایا تے خداوند دے قول دے مطابق جیڑا اوہ سیموئل دی زبانی فرمایا سی -⁴ تے داؤد نے اوہ سبھ ساتھی یروشلم تون گئے - جیدھا ناں بیوسی سی - جتھوں دے بیوسی اوس دیس دے رن ولہ سن -⁵ تے بیوسی دے رن والیانے داؤد آکھیا پئی تون ایتھ وڑھ نئیں سکدا - تھ داؤد تے صیون دا قلع کھولیتے اوہ ای داؤد دا شہر اے -⁶ تے داؤد نے آکھیا ! جیڑا وی بیوسیاں تون قتل کرے گا اوہ سردار حاکم ہووے گا - تھ پہلاں مروک دے پتر یوآب تے چڑھائی کیتی تے سردار ہوئیا -⁷ تے داؤد قلع چ رن لگ پیا تے ایس پاروں اودا ناں داؤد دا شہر پ گیا -⁸ تے اوہ شہر دے دولہ شہر بنایا - ملو توں لے کے جیڑا دولہ آتے یوآب تے باقی شہر دی مرمت کیتی -⁹ تے داؤد دی وڈیائی وودھی گئی تے فوجاں دا رب اودے نال سی -¹⁰ تے شہر زور سردار داؤد ول سن - ایہہ ، جینانے بادشاہی دے پاروں تمام اسرائیل تے نال اودا پتھ ونڈایا - تان جو اونوں بادشاہ بنان - اوس کلام دے مطابق جیڑا خداوند اسرائیل دے حق چ فرمایا سی -¹¹ تے داؤد دے شہ زوران دا ویر وا ایہ اے - حکمونی دے پتر یسبعام تین سپہ سالاراں چوں پہلا - اوہ تین سو تے نیزہ چلائے اک ای حملہ چ اونان نوں قتل کیتا -¹² اودے مگروں دو دو اوحوی دا پتر الیعرز جیڑا تین شہ زوران وچوں اک سی -¹³ اوہ داؤد دے نال فس دمیم چ سی - جیدوں اوہہ فلسٹی لڑائی لئی کٹھوئے سن تے اوہہ اک پیلی دے ٹوٹ چ جیڑا جو دا مال بھریا سی تے لوک فلسطیاں دے لگ لگ کے بھج سن -¹⁴ تے اوہ پیلی چ کھلواتے اودی راکھی کیتی تے فلسطیاں تون ماریلے خداوندے اونوں بڑی قیمت بخشی -¹⁵ تے تریاں چوں تین وڈے رتہ ولہ چٹان دے ول دے کول عدم دی لٹھائی چ گئے فلسطیاں دے اک ٹولہ رفائیم دی وادی چ ڈیرہ لایا ہوا سی -¹⁶ تے داؤد اوس ولہ قلع چ سی تے فلسطیاں دی چوکی بیت لحم چ سی -¹⁷ تے داؤد نے خواہش کیتی پئی بیت لحم دے اوس کھوہ تون جیڑا پھانک دے کول اے مینوں پانی پیلے -¹⁸ تھ اونان تین شہ زورانے فلسطیاں دا گھیرا توڑیلتے بیت لحم اوس کھوہ تون پھانک دے کول اے پانی بھریلتے اونوں لے کے داؤد کول لٹے - پر داؤد تے اونوں ناں پیتا - سگوں اونوں خداوند دے لئی ڈول دتا -¹⁹ تے آکھیا پئی ادھی جان دے مل چ پیاں - کیوں جو اوہ جان دی بازی لاکے ایہ لیلے نیں تے ایسلئی اوہ اونوں پینا ناں چائیا - ایہ اوہ کم نیں جیڑے اونان تین شہ زورانے کیتے سن -²⁰ فیر یوآب دے بھرا ابی شہ تیناں دا سردار سی - اوہ تین سو تے نیزہ چلائے اونان نوں قتل کیتا تے اوہ اونان تیناں چوں بٹے ناں والے مشہور سی -²¹ اونان دا سردار ہوا - پر پہلے تیناں دے درجے تیک ناں اپڑیا -²² فیر پہویدع دا پتر بنایا اک قبضلی شہر دا پتر سی - جینے وڈے وڈے کم کیتے - اوہ اری ایل موآبی دے دو پتر مارے - نلہ برف دی رت چی اک شیر تون مارا -²³ تے اوہ اک مصری نون جانوں مارا جیڑا پنج پتھ لما سی تے مصری پتھ وچ اک نیزہ چلاپاں دی گیلی وانگر دا سی - اوہ سوئی لے کے اودے ول ہولتے مصری دے پتھوں نیزہ کھو لیلے اودے نیرے نال ای اونوں جانوں مکا دتا -²⁴ ایہ اوہ کم نیں جیڑے یہویدع دے پتر بنایا تے کیتے اوہ تیناں سورمیاں چوں بٹے ناں والا سی -²⁵ اوہ اونان تیناں چوں ناں والا سی - پر پہلے دے درجے تیک ناں اپڑیلتے داؤد تون اونوں اپنے اچیچے را کھیا تے مقرر کیتا -²⁶ تے لشکراں دے سورما ایہ سن - یوآب دا پتر عسپیلے بیت لحمی داؤد دا پتر الحنان -²⁷ تے سموت ہروری - خلس فلونی -²⁸ تقوعی - عقیس دا پتر عبر - ابی عزر - عنثونی -²⁹ سیبکی - خوسانی - عیلی - اخوسی -³⁰ میری - نطوفاتی - بعہ - نطو فاتی دا پتر دلد -³¹ بنی بنیمین دے جبع دے رتہ دا پتر بنایا - فرعاتونی -³² جعسی - دیان ندیاں دا رن والا خوری - ابی ایل عربانی -³³ عزماوت - بحرومی - الیحب - سعلونی -³⁴ بنی ہشعیم - خزونی - ہراری - شحی - دا پتر یونتن -³⁵ تہراری - سکار - دا پتر اخی آم - اور دا پتر إلفال -³⁶ حفر میکرائی - آخیا - فلونی -³⁷ ازبی - دا پتر حصرو - کرملی - نفری -³⁸ ناتن - دا پتر یوایل - ہاجری - دا پتر میخار -³⁹ صلق - عمونی - نحری - بیروٹی - جیڑا ضرویہ دے پتر یوآب دے پتھاراں دا راکھا سی -⁴⁰ عبرا - اتری - جریب - اتری -⁴¹ اوربا - حتی - اخلی دا پتر زبد -⁴² سیزا - روبینی - دا پتر - عدین - روبینیاں دا اک سردار جیدے نال تپہ جوان سن -⁴³ معک - دا پتر حنان - یسقط - متنی -⁴⁴ عزیا - عستاراتی - خوتام - عروغیری دے پتر سماع - یعنی ایل -⁴⁵ سمیری - دا پتر یدیع ایل تے اودا بھرا یوخا تیعی -⁴⁶ الی ایل محاوے - انعم - دے پتر یر بی - تے یو ساویانے - یتم - موآبی - الی ایل - عوبیدتے - یعیسی ایل - مضوبائی -

¹ - اِيہ اوہ نين جيڙے صقلاجَ وچ داؤدَ کولَ لَهَ۔ جیدون داؤدَ ساؤلَ قيسَ دے پُتر دے لڳ لکدا پهردا سی، تہ اوہ بہادران وچون لڙائی 12 وچ اودے حامی سن - ² - اوہ کماناں نال لدے سن تہ کماناں دے سڄلُتہ کھہ پتھرتہ تیر شٹ سکدے سن - تان بنیامین دے وچون ساؤل دے بهرانواں وچون -

³ - سر پنج اخی عازرَ فیر یواشَ شماءَ جیعی دے پُترتہ یزی ایلَ تہ فابط عزموتَ دے پُترتہ براكا تہ بابو عنتونی - ⁴ - تہ یشمع یاه جیعونی، تر پیاں وچون بہادر بندے اوہ اوہ تر پیاں دا سر پنج سی تہ برمی یاتہ یحزی ایلَ تہ یوحانان تہ یوز اباد جدیرانی - ⁵ - تہ الغوزائی تہ یریموت تہ بلع یاتہ سمریاتہ شفتَ یا حروفی - ⁶ - تہ القانائے یشی یاتہ عزرائیل تہ یوازر تہ یشعنام قرحی - ⁷ - تہ یو عیلاتہ زبدیہ یروحام دے پُتر جدور وچون ⁸ - تہ جادیاں وچوبوی بہادر دلیر جنگی سورمہ داؤدَ کولَ لَهَ جیدون اوہ جنگل لُکيا ہوا سی - جیڙے ڈھالا تہ نیزے چُکدے سن - اونان دے مُونہ شیراں دے مُونہاں وانگ سین تہ اوہ پیاڙاں دیاں یرنیاوانگ تیکھی ٹورولہ سن - ⁹ - سر پنج عازرَ دُجا عوبدیہ، تیجالی آب - ¹⁰ - چوتھا شُمنلہ پنجواں یر حیہا - ¹¹ - تہ چھپواں عتائی تہ ستواں الی ایل - ¹² - اٹھواں یوحانان تہ توواں الی زاباد - ¹³ - تہ دسواں یر حی یاتہ یارواں مکینائی - ¹⁴ - اِيہ بنی جادَ وچون لشکر دے سر پنج سن - سبھ توں نکا اونان وچون سَو دا مقابلہ - اے سب توں وڈا ہزار دا مقابلہ کرن جوگا سی - ¹⁵ - اِيہ اوہ نين جيڙے پہلہ مہینہ وچ یردن دے پار گئے - جیدون اوہ اپنہ سبھ کناریاں تون کُديا ہوا سی تہ اونان تہ سبھناں نون نون جیڙے وادیاں وچ سن - چڙھدے لہندے نون بھجا دتا - ¹⁶ - تہ کُجھ لوک بنی بنیامین وچون تہ یہودا وچون داؤد کول گڙھی وچ لَهَ - ¹⁷ - تان داؤد اونان نون ملن جوگی باہر نکلیا تہ اونان نون جواب دے کے آکھیا - جیکر تئیں لَهَ او - پئی مینوں میرے ویریاں دے حولہ کرو - جیدون پئی میرے تہاں وچ کوئی بُئیائی نئیں تان ساڈے پیو دادے دا خدا ویکھتہ نیاں کرے - ¹⁸ - تده ترپیاں دے سر پنج عما سا لَهَ رُھ لتهی - تان اوہ آکھیا اسپن تیرے ہاں - لَهَ داؤد ایتہ تیرے نال ہاں - لَهَ بستی دے پُتر ! سلامتی، تینو سلامتی تہ سلامتی تیرے مدگارن دی - کیوں جو خُداوند تیرا مددگار اے - تده داؤد تہ اونان نون قبولیا تہ اونان نون گروہ دا سر پنج بنایا - ¹⁹ - تہ منسہ وچون اک گروہ داؤد نال رل گیا - جس ویلہ اوہ فلسطیاں دے نال رل کے ساؤل دے برخلاف لڙن جوگی گئیا - پر اونان تہ اونان دی مدد نال کیتی - کیوں جو فلسطیاں دے وڈیریاں تہ آہ وچ صلاح کرکے اونون گھلیاتہ آکھن لڳ پئی اوہ سادے سیراں نون جو کھاں وچ پلک اپنہ آقا ساؤل دے کول پرت جاوے گا - ²⁰ - تہ جیدون صقلاجَ نون گئیا تان منسہ وچون اِيہ اودے کول لَهَ عُدنا تہ یوزاباد تہ یدیع ایل تہ میکائیل تہ ابی ہوتہ صلقائی - اِيہ منسہ وچ ہزاراں دے سر پنج سن - ²¹ - تہ اونان تہ لُٹیریاں دے برخلاف داؤد دی مدد کیتی - کیوں جو اوہ سبھ بہادر جوان سورمہ سن تہ لشکر وچ سردار بہ - ²² - تہ اوس ویلہ دنون ین داؤد دے کول لوک وڈا لشکر وانگو بوگئیا - ²³ - تہ اِيہ اونان سرینچان دی گنتری اے، جیڙے لڙائی جوگی تہیاں بھکے داؤد کول حبرون وچ لَهَ - تان جو ساؤل دی شاہی خُداوند دے آکھن پارون اودے حولہ کرن - ²⁴ - بنی یہودا سیرتہ نیزا چہ ہزار اٹھ سو بندے جنگ جوگ سن - ²⁵ - بنی شمعون وچون لرائی جوگی بہادر دلیر بندے ست ہزار اک سو سن - ²⁶ - تہ بنی لاوی وچون چار ہزار چہ سو - ²⁷ - تہ یویداع ہارونیاں دا سر پنج سی تہ اودے نال ترے ہزار ست سو سن - ²⁸ - تہ صادق بہادر دلیر جوان بند اپنہ گھرنہ سنہ سی تہ اوہ باٹھ سر پنج سن - ²⁹ - تہ بنیامین ساؤل دے بہراواں وچون ترے ہزار - کیوں جو اوس ویلہ تیک بہتیرے ساؤل دے گھرنہ دی حفاظت وچ لڳھوئے سن - ³⁰ - تہ بنی افرائیم وچون وپہ ہزار اٹھ سو بہادر دلیر بندے اپنہ جدی گھرانیاں وچ نامدار - ³¹ - تہ منسہ دے ادھ قبیلہ وچون اٹھاراں ہزار جیڙے اپنہ ناناں دے متھ جان دے حساب نال چُنہ گئے - پئی آکے داؤد نون بادشاہ بناؤن - ³² - تہ بنی یساکر وچون دو سو سر پنج سن - جیڙے ویلیاں دی سؤء لہندے تہ جو کُجھ اسرائیل نون کرنا لازم سی جانده سن تہ اونان دے سبھ بہرا اونان دے حُکم دے ماتحت سن - ³³ - تہ زبلون وچون اوہ جیڙے لڙائی جوگی نکلدے لرائی دا سبھ سامان لاکہ جنگ جوگی صف بنھدے، پنج ہزار سن - ³⁴ - تہ نفتالی وچون اک ہزار سرینچ تہ اونان دے نال سینتی ہزار ڈھالا تہ نیزے رکھن ولہ - ³⁵ - تہ دان وچون اٹھائی ہزار چہ سو لڙائی جوگی تیار - ³⁶ - تہ آشُر وچون اوہ جیڙے لڙائی جوگی نکل دے تہ جنگ جوگی صفاں بنھدے، چالی ہزار - ³⁷ - تہ یردن دے پار روبینا تہ جادیاں تہ منسہ دے ادھ قبیلہ وچون اک لکھ وپہ ہزار جیڙے لڙائی دے لشکر دے سبھ سامان نال لدے سن - ³⁸ - اِيہ سبھ جنگی بندے لڙائی جوگی تیار حبرون وچ صاف دل نال لَهَ - تان جو داؤد نون سبھ اسرائیل ایتہ بادشاہ بناؤن تہ اینج ای باقی اسعائیل وی یک دل سی - ³⁹ - تہ اوہ اوتھوں داؤد دے کول تین دیپاڑے تیکر کھاندے پیندے رہے - کیوں جو اونان دے بہراواں تہ اونان جوگی تیاری کیتہ سی - ⁴⁰ - تہ اینج ای اوہ جیڙے اونان دے نیڑے سن - ایتھوں تیک پئی یساکر تہ زبلون تہ نفتالی اونان جوگی کھوتیاں تہ اؤٹھاں تہ کھچراں تہ ڈھگیاں تہ روٹیاں تہ مبدے دا کھانائے انجیر دیاں ٹکیانے کیشمش دے گُجھتہ مہ تیل تہ ڈھگتہ بھيڙاں چوکھ لیلہ - کیوں جو اسرائیل وچ خوشی سی -

¹تے داؤدے اوناں سرداراں توں جیڑے وزارتے سوسوے ستن تہراک سردار نال صلاح کیتی۔²تے داؤدے اسرائیل دی ساری جماعت 13 نوں آکھیا۔ پئی جے توں اپنوں چنگا لگتے خداند ساڈے خدا دے مرضی ہووے آواسیں ہر تہاں اسرائیل دے سارے دیس وچ اپنے باقی بھائیوں نوں جیہاں دے نال کاپتے لاوی اپنے نل دے شہراں وچ رہندے آکھ گھلیں تان جو اوساڈے کول آکھن۔³آو اسیں خداند دے صندوق نوں اپنے کول لیا۔ کیوں جو ساؤل دے دیاڈے وچ اساں اویدی پرواں نیں کیتی۔⁴تے ساری جماعت نے جواب دتا پئی اسیں اینج ای کراں گے۔ کیوں جو ایہ کم ساریاں لوکاں دی نظراں وچ چنگا لگیا۔⁵تے داؤدے سارے اسرائیل نوں مصریحور توں لے کے حمات دے پھاٹک اکھٹیاں کیتا تان جو خدا دے صندوق نوں قریت یعزیم لیا۔⁶داؤدے سارا اسرائیل بخل وں پودا، دے قریت یعزیم وں اوتاں گئے۔ تان جو خدا دے صندوق نوں اوتھوں لے آون۔ جیڑا فرشتیاں تے بین والا خداند اےتے ایس نال توں پکاریاں جاند اے۔⁷تے او ایندباں دے گھر ٹوں خدا دا صندوق اک نوں گڈی تے رکھ کے گئے عڑتے اخیو گڈی نوں ہکدے ستن۔⁸تے داؤدے سارا اسرائیل خداند دے لگے گیتاں تے بریطانے مریاں تے خنجریاں تے دفاں تے نرسنگیاں دے نال زور نال وچاندے جاندے سن۔⁹جدوں کیدوں دے کھتے پہنچتے عڑتے اپنا ہتھ ودھایا۔ تان جو صندوق نوں تھمے۔ ایسے سببوں پئی ڈھکیاں تے ٹھیدا کھاہا اسی۔¹⁰تے خدا دا غضب عڑتے بھڑکھیلے اونوں ماریا۔ کیوں جو اپنے اپنا ہتھ صندوق وں ودھیا تے اوتھ ای اوی خدا دے لگے مر گیا۔¹¹تے داؤد دکھی ہویا۔ کیوں جو خداند عڑتے ٹٹ پیا۔ ایس لئی او تہاں پرص عڑا کہلوائی۔ جیڑی آج دے دیاڑے تیک اے۔¹²تے اوس دیاڑے داؤد خدا ٹوں ڈر گیلے آکھیا۔ میں خدا دے صندوق ٹوں اپنے کول کیکر لیاواں۔¹³تے داؤد صندوق ٹوں اپنے کول یعنی داؤد دے شہر وچ نہ لیا یا۔ پَر اونوں اک پاسے عبید آدم دے گھر لے گیا۔¹⁴تے خدا دا صندوق عو بید آدم دے گھر تین مہینے تیک رہیا تے خداند عو بید آدم دے گھر تے سب کچھ جیڑا اویدے وچ سی برکت دتی ۔

¹ تے مورّ دے بادشاہ جرام تے داؤد دے کول ایلچی گھلے دیوداردی لکڑی راج تے ترخان دی - تان جو اوہدے لئی محل بنان تے ² 14 داؤد جان گیا پئی خُداوندے اونوں اسرائیل تے بادشاہ بنادتا تے اپنی قوم اسرائیل دے سببوں اوہدی بادشاہی نوں وڈیائی بخشی اے۔ ³ تے داؤد تے یروشلم چ وی زنانیاں کیتیاں تے داؤد دے پور پُتر دے دھیاں جمیاں - ⁴ تے اوہدے پُتر جیڑے یروشلم چ اوہدے توں جے۔ اونان دے نان ایہ نیں - سموغے سویاب تے نائن تے سلیمان - ⁵ تے ابھارتے الیسوعے الفاط - ⁶ تے توجتے نفج تے یفیعہ ⁷ تے الیسعہ یعلیدعے الفاط ⁸ تے جیہدوں فلسطیاں تے سُنبیا پئی داؤد نوں مسیح کرکے سرے اسرائیل تے بادشاہ بنایا گیا اے۔ ⁹ تے سبھ فلسطی داؤد کردیاں ہوئیاں تے داؤد نوں ایہ خبر اپڑی تے اوہو اونان دے خلاف باہر نکلیا۔ ¹⁰ تے فلتینی رفائیم دی وادی چ کھلر گئے۔ ¹¹ تے داؤد تے خُداوند نوں پُچھیا تے آکھیا - کیہ میں فلسطیاں دے خلاف چڑھائی کراں ؟ کیہ تُوں اونان تُوں میرے پُتر وچ کر دئیں گا ؟ خُداوندے آکھیا تُوں اونان تے چڑھائی کر - کیوں جو میں اونان نوں تیرے پُتر چ کر دیاں گا - ¹² تے حرمون اوہو یعل پرافیم تیک آگئے۔ داؤدے اونان نوں اوتھ ماریا تے آکھیا خُداوندے میرے ویریاں نوں میرے پُتر چ دُگدے پوئے پانی وانگوں توڑ دتا۔ ایس لئی اوس تھان دا نان بعل پرافیم ہو گیا - ¹³ تے اوہو اوتھ اپنے بُت وی چھڈ گئے۔ داؤد دے حُکم دتا پئی ایہ آگ چ ساڑ دے جان۔ ¹⁴ تے فلسطی فیرلئے ودی چ کھلر گئے۔ ¹⁵ تے داؤد دے خُدا نوں فیر پُچھیا تے خُداوندے آکھیا - پئی تُوں اونان مگر ناں جا۔ سگوں اُتلے پاسیوں پُرت تے تُوں دیاں رُکھاں دے لگے اونان تے حملہ کر۔ ¹⁶ تے جیہدوں تُوں تُوں تے رُکھاں دیاں ٹانہیاں تے تُوں دی آواز سُنے اوس ویلے نکلیں - کیوں جو خُداوند تیرے لگے لگے نکلے گا - تان جو فلسطیاں دے لشکر نوں مارے۔ ¹⁷ تے داؤد دی شہرت سارے دیساں تیک آپڑ گئی تے خُداوندے سبھ قومیاں دے اوہدا خوف تھیا دتا -

¹ ۽ اونه داؤد دے شہر وچ آہن جوگی گھر بناوے سارے صندوق جوگی اک تہاں تیار کیتا ۽ اوڊے جوگی اک تنبو گڈ یا۔² ۽ تد داؤد ۱۵ آکھیا پئی لاویاں تون چھڙک رب دے صندوق نون کوئی نا چک۔ کیوں جو خداوند آکھیا اونان نون رب دا صندوق چک ۽ ہمیشاں تیک اوڊی خدمت کرن جوگی چنیا اے۔³ ۽ تد داؤد اسرائیل نون یروشلم وچ کٹھا کیتا۔ تان جو خداوند دے صندوق نون او س تہاں وچ آون۔ جیہڑا اونه اوڊے جوگی تیار کیتا سی۔⁴ ۽ تد داؤد بنی ہارون ۽ لاویاں نون کٹھا کیتا۔⁵ ۽ اوہ ایہ سن۔ بنی قہات وچون اوری ایل سرینچ ۽ اوڊے بہرا اک سو ویر۔⁶ ۽ مراری وچون عسایہ سرینچ ۽ اوڊے بہرادو سو ویر۔⁷ ۽ بنی جیرشوم وچون یوئیل سرینچ ۽ اوڊے بہرا اک سو تریہ۔⁸ ۽ بنی الی صافان وچون شمع یاہ سرینچ ۽ اوڊے بہرا دو سو۔⁹ ۽ بنی حبرون وچون الی ایل سرینچ ۽ اوڊے بہرا اسی۔¹⁰ ۽ بنی غزی ایل وچون عمی ناداب سرینچ ۽ اوڊے بہرا اک سو بارہا۔¹¹ ۽ تد داؤد صادق ۽ ابی یاتار کھانا ۽ اوری ایل ۽ عسایہ یوئیل ۽ شمع یاہ ۽ الحایل ۽ عمی ناداب لاویاں نون سدیا۔¹² ۽ اونان تون آکھیا پئی ئسی لاویاں دے جدی سرینچ او۔ اخیر ئسی اپنہ آپ نون اپنہ بہراواں سنہ پاک کرو۔ تان جو خداوند اسرائیل دے رب دے صندوق نون اوس تہاں ۽ آو جیہڑا اوڊے جوگی تیار کیتا گیا۔¹³ ۽ جد ئسی پہلی واری اونون ناچکیا تان خداوند ساڈا خدا ساڈے دس پٹیا۔ کیوں جو اسی شریعت دے حساب نال اوڊے منگہ نہوے سی۔¹⁴ ۽ تد کھانا ۽ لاویاں ۽ اپنہ آپ نون پاک کیتا۔ تان جو خداوند اسرائیل دے رب دے صندوق نون لٹیاؤن۔¹⁵ ۽ بنی لاوی ۽ رب دے صندوق نون ڈنڈیاں نال اپنہ موڈیاں لٹے چکيا۔ جیویں پئی موسیٰ خداوند دے آکھ دے پارون حکم دتا سی۔¹⁶ ۽ تد داؤد لاویاں دے سرینچاں نال گل کیتی۔ پئی اپنہ بہرانواں وچ موسیقی دے سازاں وچ ہلیا ۽ بریطان ۽ کھنجریاں نال گاؤن ولے مٹھن۔ تان جو خوشی دا شور اچا ہووے۔¹⁷ ۽ تد لاویاں یوئیل دے پتر پیمان تون مٹھیا ۽ اوڊے بہرانواں وچون بارکیاہ دے پتر آساف نون اوڊے بہرانواں بنی مراری وچون قوسیاہ دے پتر دے پتر ایتان نون۔¹⁸ ۽ اونان دے نال اوڊے بہرا دوجے درجے دے۔ زکریا ۽ بحری ایل ۽ شمیراموت ۽ یحی ایل ۽ غنی ۽ الی آبت ۽ بنایا ۽ معسی یاہ ۽ متت یاہ ۽ الی فلی یاہ ۽ مقنی یاہ ۽ عوبید ادوم ۽ یحی ایل۔ دربان۔¹⁹ ۽ اخیر پیمان ۽ آساف ۽ ایتان ۽ پتل دیاں کھنجریاں دے نال گاؤن ولے سن۔²⁰ ۽ زکریا ۽ غزی ایل ۽ شمیراموت ۽ یحی ایل ۽ غنی ۽ الی آبت ۽ معسی یاہ ۽ بنایا ۽ اچی سر دے نال۔²¹ ۽ متت یاہ ۽ الی فلی یاہ ۽ مقنی یاہ ۽ عوبید ادوم ۽ یحی ایل ۽ عزریاہ بریطان نال تھلڑی سر نال گیت گاؤندے سن۔²² ۽ گاؤن وچ لاویاں دا سرینچ کین یاہ گاؤنا سکھا ونداسی۔ کیوں جو اوہ گاؤن وچ اُستاد سی۔²³ ۽ تبارک یاہ ۽ إلقانا صندوق دے دربان سن۔²⁴ ۽ شبن یاہ ۽ إلقانا صندوق دے دربان سن۔²⁵ ۽ تد داؤد اسرائیل دے وڈے وڈے وڈیرے ہزاراں دے سرینچ روانا ہوئے۔ تان جو خداوند دے عہد دے صندوق تون عوبید ادوم دے گھر وچون خوشی مناؤندے ہوئے لیاؤن۔²⁶ ۽ جد ربہ اونان لاویاں دی مدد کیتی جیہڑے خداوند دے عہد دے صندوق تون چکن ولے سن، تان اونان ست ڈھگتے ست بھڈو ذبح کیتے۔²⁷ ۽ تد داؤد سبھ لاوی صندوق دے چکن ولے گاؤن ولے کتن یاہ گاؤن والیاں لٹے اک دا سرینچ کتن دے کپڑے پلے ہوئے سی ۽ تد داؤد کتن دا افود وی پایا سی۔²⁸ ۽ سبھ اسرائیل وچان مار دے ہوئیاں تریاں ۽ نرسنگیاں ۽ کھنجریاں دی وچ نال وچھلیا ۽ بریطان وچاؤندیاں ہوئیاں خداوند دے عہد دے صندوق تون لیلے۔²⁹ ۽ جدوں خداوند دے عہد دا صندوق داؤد دے شہر وچ وڑیا تان میکیل ساؤل دی دھنہ باری وچون جھانکيا ۽ تد داؤد بادشاہ تون نچدایاں ۽ کھڈدیاں ویکھیا۔ تان اونه اپنہ دل وچ اوڊی قدر نا کیتی۔

16 ¹ تے اوہ صندوق نوں اندر لیٹے اونوں اوس سو دے وچکار رکھیا جیڑا داؤد تے کھلاریا سی تے اونارے سوختنی قربانیاں تے سلامتی دے ذبح خدا دے لگ چڑھلے۔ ² تے جیدوں داؤد سوختیاں قربانیاں سلامتی دے ذبھیاں توں وپلا پولات اوہ لوکاں نوں خداوند دے نلے برکت دتی۔ ³ تے اوہ سارے اسرائیل تے ہر بندے زانی نوں اک اک روئے گوشت دی اک اک بوئے کشمش دی اک اک ٹکی ونڈی۔ ⁴ تے اوہ لاویاں چوں کیتاں نوں خداوند اسرائیل دے خدا دی خدمت کرن لئی مقرر کیتا۔ تان جو خداوند اسرائیل دے خدا دا ناں لینے شکر تے حمد کرن۔ ⁵ آسف سردارے دوسرا زکریا فیر یعنی ایل تے سمیر آ موتے یحیل تے متیا تے الیا تے بنایا تے عوبید ادوم تے یعی ایل ستارے بربط دے نال آسف کھنجریاں نال زور زور نال وچاند سی۔ ⁶ تے بنایا تے یحزئیل کاہن سدا عہد دے صندوق لگ نرسنگ وچاندے سن۔ ⁷ اوس دپاڑے داؤد تے آسف تے اوہدے بھرانواں نوں پہلی واری "خداوند دی حمد" دا گیت گان لئی آکھیا۔ ⁸ خداوند دا شکر کرو۔ اوہدے ناں نوں پکارو۔ قوماں چ اوہدے کماں دا بیان کرو۔ ⁹ اوہدا گیت گاؤ۔ اوہدی حمد سناؤ۔ اوہدے سپہ سے نرلے کماں نوں مشہور کرو۔ ¹⁰ اوہدے پوتریاں تے فخر کرو۔ اوہدے طالبان دے دل خوش ہوں۔ ¹¹ خداوند اوہدی طاقت نوں بلاؤ۔ ہر ویلے اوہدے مٹھڑے نوں لہو۔ ¹² اوہدے نرلے کم یاد رکھو۔ جیڑے اوہدے کیتے۔ اوہدے نشانیاں تے مؤب دے حکم۔ ¹³ اوہدے بندے اسرائیل دی نسل اوہ اوہدی برگزیدہ دی اولاد۔ ¹⁴ اوہ ای خدا وند ساڈا خدا اے۔ ساری دھر تے اوہدے حکم چل دے نیں۔ ¹⁵ اوہو سدا تیک اپنہ عہد نوں یاد رکھ دا اے۔ اوہ کلام اوس ہزار پُشتان دے کئی فرمایا۔ ¹⁶ اوہو عہد اوہ ابراہام نال بنھیا۔ اوہو سوہ جیڑی اوہدے ضحاک نال کھادی۔ ¹⁷ جیڑا اوہدے یعقوب لئی قانون بنھیا تے اسرائیل دے لئی سدا عہد رکھیا۔ ¹⁸ جیدوں آکھیا پئی میں کنعان دا دیس تینوں دیواں گا۔ تان جو ٹپاڈی میراث دا حصہ وے۔ ¹⁹ جس ویلے تیس گن چ گھٹ سگوں بوہ ای گھٹ سوہ اوس دیس چ پردیسی۔ ²⁰ جیدوں اوہ۔ اک قوم دوجی قوم جتے اک دیس چوں دوجے دیس چ پھر دے سی۔ ²¹ تے اوہدے کسے بندے نوں اونارے ظلم ناں کرن دتا۔ سگھوں اونان دے لئی بادشاہاں نوں جھڑکیا۔ ²² پئی "میرے مسموحاں نوں پتھ ناں لاؤ۔" تے میرے نبیاں نوں کوئی نقصان ناں پنجاؤ۔ ²³ لے ساری دھرتی خداوند دے لئی گاؤ دین بدن اوہدی نجات خوش خبری دیو۔ ²⁴ قوماں چ اوہدی بزرگی دا سبھ لوکاں چ اوہدے نرلے کماں دی ٹل کرو۔ ²⁵ کیوں جو خداوند وڈا اے تے وڈی ستایش دے لائق اے۔ سبھ معبوداں توں پُتا خوف والا اے۔ ²⁶ کیوں جو قوماں دے سبھ معبود نکمے نیں پُر خداوند اسماناں نوں بنایا اے۔ ²⁷ وڈیائے حشمت اوہدے آگے نیں۔ زور تے خوشی اوہدے کول نیں۔ ²⁸ او قوماں دے گھرانیاں! خداوند دے نال ترو خداوند دی حشمت زور نال جڑو۔ ²⁹ خداوند نوں اوہدی وڈیائی دے نال ای جوڑو ہدیہ لیاؤ تے اوہدے لگ حاضر رہو۔ ³⁰ او! ساری دھرتی۔ اوہدے تون کمبیدی رہو۔ اوہدے دنیا قائم کیتی اے پئی اوہلے ناں۔ ³¹ آسمان خوش ہون تے دھرتی خوش ہووے قوماں دے وچکار منادی کرو پئی خداوند بادشاہی کردا اے۔ ³² سمندر تے اوہدا جوش رولا پاوے میدان جو کجھ اونان دے وچ اے خوشی کرن۔ ³³ تده جنگل دے درخت اوہدے لگ گاؤن گے کیاں جو اوہ دنیا دی عدالت کرن آ رہیا اے۔ ³⁴ خداوند دا شکر کرو کیوں جو اوہو نیک اے کیوں جو اوہدی رحمت سدا تیک اے۔ ³⁵ تے آکھو! ساڈے چ ساڈے چھٹکارے دا خدا ساہنوں چھٹکارہ دے تے ساہنوں کٹھیاں کرتے قوماں تے ساہنوں چھڈالے۔ تان جو اسیں تیرے پاک ناں دا شکر کرئیتے للکار دے ہونے تیری ستایش کریتے۔ ³⁶ خداوند اسرائیل دا خدا ہمیشاں تون ہمیشاں تیک مبارک ہووے تے اوہ سبھ لوک آکھن لگے۔ آمین۔ تے اونان خداوند دی ستائش کیتی۔ ³⁷ فیر اوہدے اتھ خداوند دے عہد دے صندوق دے لگ آسف تے اوہدے بھراواں تون چھڈایا۔ تان جو اوہ صندوق دے لگ دن بندے کم دے مطابق کرن۔ ³⁸ تے عید ادوم۔ سنھ اپنہ اٹھائے بھراواں دے تے بدتوں۔ دا پتر عید ادوم تے حوس رکھولہ بنا یتے گئے۔ ³⁹ تے صندوق کاہن تے اوہدے کاہن بھرا خداوند دے مسکن دے اچی تھانے جیڑا جیعون وچ اے۔ ⁴⁰ تان جو سوختنی قربانی دے مذبح تے سوہرے شامیں سدا خداوند دے لئی قربانیاں چڑھان۔ ایس طرحاں ای جو سبھ خداوند دی شریعت چ لکھیا اے۔ ⁴¹ تے اونان دے نال پیمان تے بدتوں تے باقی چھوئے بندے جنہاں دے ناں دس گئے خداوند دی ستائش کرن پئی اوہدی رحمت سدا تیک اے۔ ⁴² تے پیمان تے بدتوں تے نرسنگا وچا تے اوہدے بنی بدتوں نوں رکھوالا بنا دتا۔ ⁴³ فیر سارے لوک اپنہ اپنہ گھر تے گئے داؤد پرتیا پئی اپنہ خانوادے تون برکت دیوے۔

17 ¹تے جدوں داؤد اپنے گھر وچ رہن لگاتے اپنے نائن نبی نوں آکھیا ویکھ میں دیودار دے گھر وچ رہناں واں تے خداوند دے عہد دا صدوق تینو تھلہ سی۔ ²ناتنے داؤد نوں آکھیا۔ پئی جو کجھ تیرے دل وچ اے توں کر۔ کیوں جو خدا تیرے نال اے۔ ³تے اوسے ای رات اینج ہولتے خداند نائن نال کلام کیتلے آکھیا۔ ⁴جلتے میرے بندے داؤد نوں آکھ۔ خداند اینج فرماندا اے۔ پئی توں میرے رہن لئی گھر ناں بناوے گا۔ ⁵کیوں جو جس دیہاڑے پئی میں اسرائیل نوں کڈھ لیا یا۔ آج دے دیہاڑے تیک میں کیسے گھر وچ نہیں رہا۔ تنہو تنہو گھر گھر رہا واں۔ ⁶ساریاں تھواواں وچ جھتے میں سارے اسرائیل دے نال گیا۔ کہیہ کدی میں اسرائیل دے قاضاں وچوں جہناں نوں میں حکم کیتا۔ پئی میرے لوکاں دی چڑائی کیتی کسے نوں اک گل وی آکھی۔ پئی ٹساں کیوں میرے لئی دیودار دا گھر نہیں بنایا۔ ⁷سو پن توں میرے بندے داؤد نوں آکھ۔ پئی فوجاں دا رب ایہ فرماندا اے پئی میں بھیڈا دے واڑے وچوں تینوں چُگ لیا۔ تاں جو میری قوم اسرائیل دا سردار ہوویں۔ ⁸تے جتھ کدھرے روں گیا میں تیرے نال رہا تے میں تیرے سارے دشمنان نوں تیرے آگوں وڈھ چھڈیا تے میں تیرا ناں جگ دے وڈھیاں بندیاں دے نواہانگر کراں گا۔ ⁹تے اپنی قوم اسرائیل لئی تھان رکھیا تے او اوتھ جڑ پھڑے گی تے او اوتھ روے گی۔ تے بعدوں ناں بے چلے گی تے ناں برہائی دے پتر پھیراویں دُکھ دین گے جینج پھلاں ہوا۔ ¹⁰اوسے دیہاڑے میں قاضاں نوں اپنی قوم اسرائیل ول گھلپا تے تیرے دشمنان نوں ذلیل کراں گا تے میں تینوں شو دینا واں۔ پئی خداند تیرے لئی اک گھر بناؤ گا۔ ¹¹تے اینج ہووے گا پئی جدوں تیرے دیہاڑے پورے ہوجاں۔ پئی تولپنے پیو دادے کول چلا تے جائیں تے میں تیرے بعد تیری پیڑی نوں گھلاں گا۔ جیڑی تیرے پتران وچوں ہووے گی۔ تے اودی بادشاہی قائم کراں گا۔ ¹²اوہو میرے لئی گھر بنان گتے میں اودے تخت نوں ہمیشاں لئی قائم کراں گا۔ ¹³۔ میں اودا پُیو ہواں گا تے اومیرا پتر ہووے گا تے میں اپنی رحمت اودے توں ناں پٹاواں گا۔ جینج میں اودے تھوں پٹا لیا۔ جیڑا تیرے نالوں پھلاں سی۔ ¹⁴تے میں اپنے گھر وچ تے اپنی بادشاہی وچ اوہوں ہمیشاں تک قائم رکھاں گتے اودا تخت سدا قائم روے گا۔ ¹⁵تے تاتنے ایہ ساریاں گلاں تے ساری روہا داؤد نوں دسی۔ ¹⁶فیر داؤد بادشاہ اندر گیا تے خداوند دے لگے بیٹھلے آکھیا۔ اے خداوند خُدا! میں کون آں تے میرا گھر کیہ اے۔ پئی تُوں مینوں ایتھوں تیک پُچایا۔ ¹⁷پتر ایہ۔ اے خداوند تیری نظر وچ ایہ چھوٹی گل ہوئی۔ ایس لئی تُوں اپنے بندے دے گھر لہ بارے لہ دور توں کلام کیتلے تُوں میرے ول دھیان کیتا اینج پئی میں وڈھ بندیاں وچوں آں۔ اے اپنے بندے نوں جانیا۔ ¹⁸بھلا داؤد اپنے دے توں ودھ کے کہ آکھ۔ جدوں کہ تُوں اپنے بندے نوں اپنی عزت دتی اے اپنے بندے نوں جانیا۔ ¹⁹اے خداوند تُوں اپنے بندے لئی اپنے دل دے حساب نال ایہ سارے کم کیتے۔ تاں جو تیرے سارے وڈھیاں کماں تُوں سمجھیا جلتے۔ ²⁰اے خداوند تیرے وانگر کوئی نہیں تے او سب کجھ جیڑے ساڈے کناں تے سُنیا تیرے علاوہ کوئی نہیں۔ ²¹تے کیڑی قوم تیری اسرائیل وانگر اے۔ دھرتی تے کلی قوم تے جنہوں بچاں لئی تے اپنی قوم بناؤں لئی اپنی گیا۔ پئی تُوں بزرگتے ڈران ولے کماں توں تے اپنی قوم دے آگوں۔ جنہوں تُوں مصر دے دیس توں چھڈایا۔ قوماں نوں دور کرن توں اپنا ناں اُچا کریں۔ ²²تے تُوں اپنی قوم اسرائیل نوں ہمیشاں پئی اپنی قوم بناواتے تُوں اے خداوند اوہناں دا خُدا ہوا۔ ²³ہن اے خداوند و گل ہمیشاں تیک بزرگ ہووے آکھیا جلتے پئی رب الفواج اسرائیل دا خدا اے۔ سگوں او اسرائیل ای لئی خدا اے۔ تیرے ناں قائم ویرے ہمیشاں تیک بزرگ ہووے آکھیا جلتے پئی رب الفواج اسرائیل دا خدا اے۔ سگوں او اسرائیل ای لئی خدا اے۔ تیرے بندے داؤد دا گھر انا تیرے حضور پکا روے۔ ²⁵کیوں جو تُوں اے میرے بندے دے کناں وچ ظاہر کیتا۔ پئی میں لئی اک گھر بناواں گاتے ایس تیرے بندے حضور دُعا کرن لئی حوصلہ پایا۔ ²⁶تے تُوں ای خُدا ایسے تُوں اپنے بندے نال ایہ چنگی گل کیتی۔ ²⁷تے تُوں مہربانی کیتی تے اپنے بندے دے گھر تُوں برکت دتی۔ تاں جو اوہ تیرے حضور سدا روے۔ تاں جو اے خداوند اوہوں برکت دتی تے اوسدا لئی مبارک ہووے گا۔

¹ ۽ ايس دے مگروں اينج پويا پئی داؤدنه فلسطيناں نوں ماريلے اويناں نوں ڈھاء ليا۽ فلسطيناں دے پتھوں جتے اوڊے پنڌاں نوں کھو 18 ليا۔ ۲ ۽ اوڻه موآبیاں ئوڻ ماريا۔ تاں موآبی داؤد دے کميں بڻ۽ او؛ خراج دين لڳ پڻ۔ ۳ ۽ داؤدنه حمات ۽ وه صوبه دے بادشاهڊ د عازر نوں ماريا۔ جس ويه پئی او؛ اپنی شاہی خرات دے دريا تیک ودهان جوگی گيا سي۔ ۴ ۽ داؤدنه اوڊے توں اڪ هزار گڏياں دے گهوڙياں نو لنگڙا کيتا ۽ اويناں وچوں اوڻه سَو گڏياں نوں اپنه جوگی بچا رکھيا۔ ۵ ۽ دمشق۽ ارامي صوبه دے بادشاهڊ عازر دی مدد نوں لڳ۽ داؤدنه ارامياں وچوں بائی هزار بندے قتل کي۽۔ ۶ ۽ داؤدنه دمشق دے ارام وچ راکهي فوج بهائی۔ تاں ارامي داؤد دے کميں بڻ۽ او؛ خراج دين لڳ پڻ۽ خداوندنه داؤد دی، جتهه کي۽ وي او؛ گيا راکهي کيتي۔ ۷ ۽ داؤدنهڊ د عازر دے کيمياں دی سنڀري ڈهالاں کھو لئياں۔ ۸ ۽ داؤدنهڊ عازر دے شہراں طبحت۽ کون وچوں بتهيرا پيل لے ليا۔ جڊے نال سليمان۽ پتل دا بحير۽ تهم۽ پتل دے بهانڌے بنل۽۔ ۹ ۽ حمات دے بادشاہ تاغون۽ شنيا۔ پئی داؤدنه صوبه دے بادشاهڊد عازر دی سبهه فوج نوں ٻرا ڍتا۔ ۱۰۔ تاں اوڻه اپنه پُتر ٻڊو رام نوں داؤد بادشاہ کول گھليا۔ پئی اونون سلام آکھ۽ ودهائی ديوے۔ پئی اوڻهڊد عازر نال جنگ کرکے اونون ٻرايا۔ کيوں جو ٻڊ د عازر توعو نال لڙائياں کردا سي۔ ٻڊد ورام نال سون۽ چاندي۽ پتل دے بهانڌے سن۔ ۱۱ ۽ داؤد بادشاه۽ اويناں نوں و؛ اوڊی چاندي۽ سونه سنه خداوند نوں وکھ، کيتا جيڙا اوڻه سبهه قوماں اُڊومياں۽ موآبیاں۽ بني عمون۽ فلسطيناں۽ عماليقياں کولون کھو ئيا۔ ۱۲ ۽ صرويه دے پُتر ابي شائنه لُون دی وادی وچ اڊومياں وچوں اٿھاراں هزار نوں قتل کيتا۔ ۱۳ ۽ اوڻه اڊوم وچ راکهي فوج بهائی۔ تاں سبهه اڊومي داؤد دے کميں بڻ۽ خداوندنه داؤد دی راکهي کيتي، جتهه کي۽ او؛ گيا۔ ۱۴۔ تاں داؤد سبهه اسرائيل دا بادشاہ پويا ۽ اپنه سبهه لوکان وچ نياں کردا سي۔ ۱۵ ۽ صرويه دا پُتر يوآب لشکر دا سر پنج سي۽ امی لُود دا پُتر يوشافاط تاريخ لکهن والا سي۔ ۱۶ ۽ اخی طوب دا پُتر صادق۽ ابي ياتار دا پُتر احي ملک کاڻ سن۔ ۱۷ ۽ شوشا کايڻ سي۔ ۱۷ ۽ يوياداو دا پُتر بناياہ کرتياں۽ فلسطيناں لڳ۽ سي۽ داؤد دے پُتر بادشاہ دے کول وڏے منصب دار ر سن۔

1. تہ ایس تھوں مگروں اینج ہویا - پئی بنی عمون دا بادشاہ ناحاش مر گیا تہ اوہا پتر اودی تھان بادشاہ ہویا²۔ تان داؤد تہ 19 اکھیا پئی میں ناحاش دے پتر حانون تہ مہربانی کراں گا - کیوں جو اوہدے پیوے میرے نال مہربانی کیتی سی - تان داؤد قاصد گھلے۔ پئی اونوں اوہدے پیو دے مرن پاروں تسلی دیں³۔ تہ بنی عمون دے سرداراں حانون نوں آکھیا - کید داؤد تیرے پیو دی عزت کردا سی - تیرے بھانجے پئے۔ اوہ تیرے کول تسلی دیں ولے گھلے؟ کید اوہدے خادم ایس لئی تیرے کول نئیں لے پئی دیس دے پاروں خبر لین - اونوں پٹھا کرتے سوہ لین⁴۔ تہ حانون تہ داؤد دے خادماں دے سیرا تہ داڑھیاں نوں مٹیا تہ اونان دی پوشاک سروں لے کے پیر تیک وڈھ دیتیے اونان نوں روا ناں کیتا⁵۔ تہ داؤد دے کول کسے آکے اونان دے حال پاروں سوہ تہ۔ تان اوہ اونان نوں ملن جوگی لوک گھلے۔ کیوں حق اوہ بندے بوہ شرمندے سن تہ بادشاہ آکھیا - پئی تسیں یرحو وچ کھلوؤ۔ جد تیک پئی تہادی داڑھیاں آگ ناں آؤں - تہ تسیں پچھاں نوں پرتنا⁶۔ جد بنی عمون تہ ویکھیا پئی اوہ داؤد دے نیڑے نفرت جوگے نیں - تان حانون تہ بنی عمون تہ بنی عمون تہ چاندی دے اک ہزار قنطار گھلے۔ تان جو ارام انہرام تہ صوبہ وچوں گڈیاں تہ سوار اپنے جوگی اجرت وچ لین⁷۔ تان اونان تہ اپنے جوگی تہ ہزار گڈیاں تہ معکا تہ بادشاہ اوہدے لوکان نوں اجرت وچ لیا - تان اوہ لے تہ میدا دے سامنے تہ تہ بنی عمون اپنے شہراں وچوں کٹھہو تہ لڑائی جوگی لے⁸۔ جد داؤد نوں سوہ ملی - تان اوہ یوآب تہ بہادران دے سپہ لشکر نوں گھلے⁹۔ تہ بنی عمون تہ باہر نکلتے شہر دے پھانک دے کول لڑن جوگی صفان بنھیاں تہ جیڑے بادشاہ لے سن - اوی میدان وچ اک پاسہ سن¹⁰۔ تہ یوآب تہ ویکھیا پئی اوہدے لگے پچھ لڑن دی چونڈ کیتی گئی - اوہ اسرائیل دے سپہ متھ بندیاں وچوں لوک جھتے اونان دی ارامیاں لگے صف بنھی¹¹۔ تہ باقی لوکان نوں اونان تہ اپنے بھرا ابی شائی دے ماتحت کیتا - تان اوہ بنی عمون دے سامنے صف بنھ کھلوتے¹²۔ تہ آکھیا۔ پئی جیکر ارامی مینوں تہ لین تان نوں میری مدد کریں تہ جیکر بنی عمون تہ تینوں تہ لین تان میں تیری مدد کراں گا¹³۔ اخیر دلیر ہو جاتے اسیں اپنی قوم جوگی تہ اپنے رب دے شہراں جوگی دلیری کرے تہ خداوند اوہ کرے۔ جیڑا اودی نگاہ وچ چنگا اے¹⁴۔ تہ یوآب اوہ لوک جیڑے اوہدے نال سن - ارامیاں دے لگ لڑن لئی ودھتے اوہ اوہدے آگوں نسے¹⁵۔ جدوں بنی عمون تہ ویکھیا پئی ارامی نس بھج کھلوتے اوہ وی اوہدے ویر ابی شائی دے آگوں نس کھلوتے شہر وچ وڑے تہ یوآب یروشلم وچ لڑیا¹⁶۔ جد ارامیاں تہ ویکھیا - پئی اسرائیل تھوں پڑ گئے۔ تان اونان تہ قاصد گھلتے دریا دے پاروں ارامیاں نوں لے تہ عازر دے لشکر دا سرینچ شو فک اونان دا آگوس سی¹⁷۔ تہ داؤد نوں سوہ دتی گئی - تان اوہ سپہ اسرائیل نوں کٹھا کیتا تہ یردن پاروں ہوکے اونان دا مقابلہ کیتا تہ داؤد تہ ارامیاں نال لڑن جوگی صفان بنھیاں تہ اوہ اوہدے منال لڑے¹⁸۔ تہ ارامی اسرائیل آگوں نسے داؤد تہ ارامیاں دی ست ہزار گڈیاں تہ چالی ہزار پیادے مار چھڈے تہ لشکر دے سرینچ شو فک نوں قتل کیتا¹⁹۔ جد ہد عازر دے خادماں تہ ویکھیا پئی اوہ اسرائیل لگہار گئے نیں - تان داؤد نال صلح کر لئی تہ اوہدے خدمت کرن ولے بن گئے تہ ارامیاں تہ بنی عمون دی مدد ناں کرنا چائی۔

¹عہ اینج ہویا پئی ورھ دے ختم ہونے بادشاہواں دے جنگتے جان دے ویلہ یوآب فوج سگوں بہادر لشکر اکٹھا کرکھلے گیا تے بنی 20
عمون دا دیس فنا کیتلتے لک رہے نوں گھیریا تے اونوں ڈھا دتا۔² عہ داؤدے ملکوم دا تاج اوہدے سیر توں لا دتا تے اویدا بہار سیوے دا !
ک قنطار سی تے اوہدے وچ مہنگا پتھر لگا ہویا سی تے اوہ داؤد دے سرے رکھیا گیا تے شہر وچوں بویٹ لٹ دا مال کڈھیا۔³ عہ اوہ اتھ دے
لوکاں نوں باہر کڈھ دتا تے اونان نوں آریا تے لوہے دینگا تے کہواڑیاں دے کمے لگایا تے داؤدے اینج ای بنی عمون دے س شہران نال
کیتلتے فیر ای داؤدے سارے لوک یروشلم نوں واپس آئے۔⁴ اپدے بعدوں اینج ہویا پئی جازر وچ فلسطینیان نال لڑائی شروع ہوئی -
جہدے وچ حوساتی سبکی تے سقی رفائیم دی اولاد وچوں اک سفائی نوں قتل کیتا تے اوہ ڈھپ۔⁵ عہ فلسطینیان نال فیر لڑائی ہوئی -
جہدے وچ یغور دے پتر الحنا تے جانی جولیت دے بہرا لحمی نوں قتل کیتا - جہدے نیزے دی چھڑ جولای دے شہنیر وانگر سی۔⁶ عہ حت
وچ اک لڑائی ہوئی - اک لمہ فدوالا آدمی سی - جہدیاں چووی انگلیاں سن یعنی ہتھیاں دیاں چھ چھتے پیراں دیاں چھ تے او وی رفائیم
دی اولاد وچوں سی۔⁷ اوہ اسرائیل نوں ڈانٹ ڈپٹ کیتی تے داؤد دے بہرا سمعی دے پتر یونتن تے اونوں مارٹیا۔⁸ اپہ حت وچ رفائیم
دی اولاد سن۔

¹تے شیطان اسرائیل دے خلاف اُٹھیا تے اوہ داؤد نوں اُبھاریا۔ پئی اسرائیل دی گنتی کرے۔² فیر داؤد تے یوآب تے لوکاں دے سرداراں 21
نوں آکھیا۔ جاؤتے بیرسجے توں لے کے دان تیک اسرائیل دی گنتی کروے مینوں شو پورے۔ تاں جو میں اوہناں دی گنتی جاناں۔³ یوآب تے
آکھیا۔ پئی اپنے لوکاں نوں جہہ وی او ہے نیں سَو گنا ودھا وے اے میرے مالک بادشاہ۔ کیہ اوہ میرے مالک دے نوکر نیں؟
سومیرا مالک ایہ گل کیوں چاہندا اے۔ اوہ اسرائیل لئی بھُل دا سبب کیوں بنے؟⁴ پتر بادشاہ دی گل تے یوآب نوں ڈھالیاتے فیر یوآب نکلیاتے
سارے اسرائیل وچ پھریا تے فیر یروشلم وچ پرتیا۔⁵ تے یوآب سارے لوکاں دی گنتی داؤد کول لے گیا تے سارے اسرائیل یاراں لکھ تلوار
چلاؤں ولے بندے۔ یہودا ہ دے چار لکھ ستر ہزار تلوار چلوؤں ولے بندے۔ سن۔⁶ پر لاویاں ے بینجمنیاں نوں اوہناں دے وچکار گنتی نہ کیتا۔
کیوں جو بادشاہ وی گل یوآب دے نیڑے ٹھیک نیں سی۔⁷ تے خُدا دی نظر وچ ایہ بھیڑی گل سی۔ تے اوہ اسرائیل نوں ماریا۔⁸ فیر داؤد نے
خُدا نوں آکھیا پئی ایہ کم کر کے وڈھا پاپ کیتا تے اپنے بندے دی بھُل معاف کر۔ کیوں جو میں بڑی بیوقوفی نال ایہ کم کیتا۔⁹ تے خداوند
نے داؤد دے غیب بین جاد نال کلام کر کے آکھیا۔¹⁰ جلتے داؤد تیرے نال مخاطب ہو کے گل آکھ۔ خداوند ایس طراں فرماندا اے پئی میں
تیرے لگے تین آفتاں رکھناں آں۔ سو تُوں ایناں وچوں اک مَل لے تے تیرے نازل کر آں گا۔¹¹ فیر جاد داؤد کول آیت تے اونوں آکھیا۔
خداوند ایہ فرماندا تُوں مَل لے۔¹² پئی تین ورہ دا کال ہووے یا تین مہینے تُوں اپنے دشمنان لگے نس دا روپ تے تیرے دشمنان دی تلوار تینوں
جا پھرے۔ یا تین دیہاڑے جہدے وچ دی تلوار یعنی بیماری دھرتی تے ہووے۔ خداوند دا فرشتہ اسرائیل دیاں ساریاں سرحدان وچ فنا کرے۔ ہن
ویکھ میں اپنے گھلن ولے تُوں کیہ جوہ دیاں۔¹³ داؤد نے جاد نوں آکھیا پئی ایہ کم میرے لئی بوہت اوکھا اے۔ مینوں خدا دے ہتھ وچ پین دے۔
کیوں جو اوہدیاں رحمتاں بوہت زیادہ نیں تے میں بندیاں دے ہتھان وچ نہ پواں۔¹⁴ فیر خداوند نے اسرائیل وچ بیماری گھلی تے اسرائیل وچ
ستر ہزار بندے مر گئے۔¹⁵ تے خدا نے اک فرشتہ یروشلم ول گھلیا تاں جو اونوں فنا کرے۔ جدوں بریاد کر ریا سی تے خداوند نے ویکھیا تے
تنائی تے رحم کھا دے فرشتہ نوں آکھیا بس۔ اپنا ہتھ روک تے خداوند دا فرشتہ ارناں بیوسی دے کھٹے دے نیڑے کھلو گیا۔¹⁶ تے داؤد نے اپنیاں
چتکیاں تے خدا دے فرشتہ نوں دھرتی تے آسمان دے وچکار کھلوتا ویکھیا۔ پئی اوہ ہتھ وچ کھچی ہوئی تلوار یروشلم تے ودھی ہوئی اے۔
فیر داؤد نے اوہ بزرگ جیڑے ٹاٹ پلے ہوئے سن۔ مودڑے مُد ڈِگے۔¹⁷ داؤد نے خُداوند نوں آکھیا۔ کیہ میں ای نیں ساں جہہ لوکاں نوں گنتی کرن
دا حکم دتا؟ تے میں ای اے بھُل کیتی تے برائی کیتی / پتر ایناں بھیڑا نہ کیہ کیتا؟ سو اے خداوند میرے خُدا تیرا ہتھ میرے خلاف تے میرے
پیو دے تیر دے خلاف ہووے نہ پئی تیری قوم دے خلاف پئی تُوں اوہناں نوں مارے۔¹⁸ تے خداوند دے فرشتے جاد نوں حکم دتا پئی داؤد
نوں آکھ پئی جاوے تے ارناں بیوسی دے کھٹے وچ خداوند لئی قربان گاہ بنلے۔¹⁹ فیر جاد دے وعدے دے بموجب جیڑا اوہ خداوند دے نال
توں آکھیا سی داؤد گیا۔²⁰ جدوں ارناں نے اُٹاں ویکھیا تے فرشتہ نوں ویکھیا۔ اوہ اوہدے چارے پتر لک گئے۔ کیوں جو اوس ویلے اوہ کنک کٹ
رپا سی۔²¹ جدوں داؤد ارناں دے کول آیت ارناں نے آکھاں کھولیا تے داؤد تُوں ویکھیا تے اپنے کھٹے وچن باہر نکلیا تے دھرتی مُد رکھ کتے
داؤد نوں سجدہ کیتا۔²² داؤد نے ارناں نوں آکھیا پئی ایہ کھٹے دی تھاں مینوں دے دے۔ تاں لوکاں وچ بیماری نہ ودھ۔²³ ارناں نے داؤد نوں
آکھیا لے لے میرے مالک بادشاہ دی نظر وچ جو چنگا ہووے او کرے۔ ویکھ میں ڈھگیاں نوں ساڑن والی قربانی لئی تے داؤد دا سامان
بالن لئی کنگ نذر لئی دیناں۔ میں ایہ کجھ خوشی نال دیناں ہاں۔²⁴ داؤد بادشاہ نے ارناں نوں آکھیا۔ بالکل نیں میں تیرے کولوں پورے
مُل نال آواں گا۔ کیوں جو تیرا اے میں اونوں خداوند لئی نیں آواں گا۔ پئی مُفت ساڑن والی قربانی چڑھاواں۔²⁵ تے داؤد نے اوس تھاں
دے ابرے ارناں نوں چھ سَو میثقال سیونا تول کے دتا۔²⁶ تے اوہ تے داؤد نے خداوند لئی قربان گاہ بنائی تے ساڑن والیاں قربانیاں سلامتی
دیاں قربانیاں چڑھایاں تے خداوند نوں پُکاریاتے اوہ ساڑن والی قربانی دی قربان گاہ تے آسمان تُوں آگ گھل کے جواب دتا۔²⁷ تے خداوند نے
فرشتہ نوں حکم دتا تے اوہ اپنی تلوار میان وچ پالی۔²⁸ اوس ویلے جدوں داؤد نے ویکھیا۔ پئی خداوند نے ارناں بیوسی دے کھٹے وچ اونوں
جواب دتا سی تے اوہ اوہ قربانی چڑھائی۔²⁹ کیوں جو خداوند دا گھر جیڑا موسیٰ نے اُجاڑ وچ بنایا تے ساڑن والی قربانی دی قربان گاہ
دونوں اوس ویلے جیعوں دی اُچی تھان تے سن۔³⁰ تے داؤد اوہ خُدا توں دُعا کرن نہ جا سکيا۔ کیوں جو او خداوند دے فرشتہ دی تلوار
آگون ڈر گیا۔

¹تے داؤد نے آکھیا۔ خداوند خُدا دا اے ای گھر اے اسرائیل لئی ایہو ساڑن والی قربانی دی قربان گاہ اے۔² تے داؤد نے حکم دتا پئی 22 سارے پردیسی جیڑے اسرائیل دے دیس وچ نیں۔ اکٹھے کیتے جان تے اوہ پتھر تراشن ولے مقرر کیتے۔ پئی خُدا دا گھر بناؤن لئی مُرّے پتھر تراشن۔³ تے داؤد نے بویاں دے پلایاں دے کلاں قبضیاں لئی بوہت لویا تے بوہت پیتل وزن توبودھک تیار کیتا۔⁴ تے دیودار دے لٹھ گنتی توں زیادہ۔ کیوں جو صیدونیوں تے صوریوں دے دیوار دی لکڑی ہتات نال داؤد دے کولل گھلی۔⁵ تے داؤد نے آکھیا۔ پئی سلیمان میرا پُتر اچے چھوٹی عمر تے ناتجربہ کار اے۔ گھر جیڑا خداوند لئی بنایا جئے گا۔ ساری دھتے بڑا شہرت والے وڈھی شان والا ہووے گا تے میں اوہ لئی تیاریاں کراں گا۔ تے داؤد نے اپنی مرن توں پہلاں بوہت تیاری کیتی۔⁶ فیر اوہ اپنے پُتر سلیمان توں سدیا تے اونوں حکم دتا۔ پئی خداوند اسرائیل دے خُدا لئی گھر بنا۔⁷ تے داؤد نے سلیمان نوں آکھیا۔ اے میرے پُتر میرے دل وچ سی پئی میں خداوند اپنے پئی اک گھر بناواں۔⁸ پتر خُدا دا کلام میرے تیک پہنچاپئی تُوں ہتات نال خون وگایا اے۔ بڑیاں لڑیاں۔ سو میرے نال لئی گھر نہ بناویں گا۔ ایس لئی تُوں دھرتی تے میرے لگے بوہت خون وگایا۔⁹ ویکھ تیرا اک پُتر جمے گا۔ جیڑا صلح جوہند ہووے گا۔ کیوں جو اوہ صاحب صلح کہلوئے گا۔ تے میں اوہ دے دیہاڑاں وچ اسرائیل نوں صلح امن بخشاں گا۔¹⁰ تے اوہ ای میرے نال لئی گھر بنئے گا۔ تے اوہ میرا پُتر ہووے گا۔ تے میں اوہ پوہواں گا۔ اوہی بادشاہی دے تخت نوں اسرائیل تے سدا قائم رکھاں گا۔¹¹ سو اے میرے پُتر خداوند تیرے نال ہووے۔ پئی تُوں اُچا ہوویں۔ تے خُدا وند اپنے خُدا دا گھر بنائیں۔ جینج پئی اوہ تیرے بارے آکھیا۔¹² خُداوند تینوں حکمت دانائی بخشے تان جو تُو اسرائیل تے حکمرانی کر سکیں۔ خداوند اپنے خدا دی شریعت تے عمل کر سکیں۔¹³ فیر تُوں اُچا ہوویں گا۔ جدوں تُوں اونان قانوناں تے شریعت نوں یاد رکھیں۔ تان جو اوہ تے عمل کرے۔ جنہاں دے بارے خُداوند اسرائیل دے بارے مؤسیٰ نوں حکم دتا۔ سو پکا ہوتہمت تے نہ ڈرتے خوف نہ کر۔¹⁴ تے ویکھ میں بڑی محنت نال خُداوند دے گھر لئی اک لاکھ قنطار سیونلے دس لاکھ قنطار چاندی تیار کیتی اے۔ پیتل تے لویا ہتات نال۔ حساب تے لکڑی تے پتھر وی تیار کیتے۔ تے تون اونان تے پور زیادہ کرنا۔¹⁵ تے تیرے کول بہت کاریگر۔ پتھر تراش تے پتھر لکڑی تے بوٹے پان ولے۔ تھہرک گل وچ تجربہ کار کم کرن ولے حاضر نیں۔¹⁶ سیونلے چاندی تے پیتل تے لوہے وچ جنہاں دا شمار نئیں۔ تُوں اُتھ تے کم کرتے خُدا وند تیرے نال ہووے گا۔¹⁷ تے داؤد نے اسرائیل دے سارے سرداراں نوں حکم دتے اوہ اپنے پُتر سلیمان دی مدد کرن۔¹⁸ تے آکھیا کہ خداوند تواڈا خُدا تواڈے نال نئیں؟ پئی اوہ تہانوں پر پاسیوں آرام دتے اے۔ ایس دیس دے رن والیاں نوں میرے تہاں وچ دے دتے خُداوند دے لگے اوہ لوکاں دے لگے اوہ دیسے غالب آیا اے۔¹⁹ ایس لئی تُوں اپنے دلانے اپنیاں جاناں نوں خداوند اپنے خُدا لئی لبھن وچ دھیان کروتے اُتھوتے خداوند اپنے خُدا دے گھر نوں اُسارو۔ تان جو خداوند دے عہد دے صندوق تے خُدا دے پاک بھانڈیاں نوں اوس گھر وچ تہاں دیو۔ جیڑا خداوند دے نال لئی بنایا جاوے گا۔

23 ¹ - جیدوں داؤ د بڈھالے عمر رسید، بولے اوہ اپنے پتر سلیمان نوں اسرائیل دا بادشاہ مقرر کیتا۔ ² - تے اوہ اسرائیل دے سارے سردار تے کاپان لاویاں نوں کٹھیاں کیتا۔ ³ - تے لاوی جیڑے تہ ورھیاں توں اوہ دے توں لٹے سن، گئے گئے اونیان دی تعداد اونیان دے تیراں دے حساب نال اٹھتی ہزار بندے سن۔ ⁴ - اونیان وچوں چوڑی ہزار خداوند دے گھر دی خدمت لئی مقرر ہوئے چھ ہزار حاکم تے قاضی۔ ⁵ - تے چار ہزار رکھولے چار ہزار خدا دی تعریف کرن ولے اونیان سازاں تے جیڑے حمد کرن لئی بنلے گئے سن۔ ⁶ - تے داؤد تے اونیان نوں بنی لاوی دے فریقان - جیرسون تے قہات تے مراری دے حساب نال ونڈیا۔ ⁷ - تے جیرسونی، لعدانی تے سمعی سن۔ ⁸ - تے بنی لعدان سردار یحی ایل تے زیتام تے یوئیل تین۔ ⁹ - تے بنی سمعی تے سلومیت تے حزی ایل تے ہاران تین۔ ¹⁰ - تے بنی سمعی - یحت تے زینا تے یعوس تے بریعہ - ایہ چار بنی سمعی سن۔ ¹¹ - تے یحت سردار سی تے زینا دوسرا ییرعوس تے بریعہ دے بوٹ پتر نہیں سن۔ ¹² - تے بنی قہات - عمرام تے بصیار تے جبرون تے عزی ایل - چار۔ ¹³ - تے بنی عمرام - ہارون تے موسیٰ تے ہارون نوں وھرا کیتا گیا۔ ¹⁴ - تان جو اوہ اوہدے پتر قدوس الاقدوس، جج سدا خادم کرن تے رسمان دے حساب نال خداوند دے حضور وچ خوشبو ساڑن تے اوہا نال لکے سدا برکت دیں۔ ¹⁵ - پر خدا دا بندہ موسیٰ دے پتر لاوی دے قبیلہ وچ شمار کیتے گئے۔ ¹⁶ - تے موسیٰ دے پتر جیرسوم تے الیعزر۔ ¹⁷ - تے جیرسوم دا پتر سواہل سردار۔ ¹⁸ - تے الیعزر دا پتر رحیاہ سردار تے الیعزر دے پتر نہیں سن۔ ¹⁹ - پر بنی رحیاہ بوٹ سن۔ ²⁰ - اضہار دا پتر سلومیت سردار۔ ²¹ - بنی قورحیاہ بنی قراریاں چوں رکھوالیاں دے ایہ ساتھی سن۔ ²² - تے اونیان بھرا لاوی خدا دے گھار دے خزانیاں تے مخصوص شیواں دے خزانیاں تے مقرر سن۔ ²³ - تے لعدان دے پتر - جیرسونیاں دے پتر جیڑے جیرسونی لعدان دے جدی سردار سن تے یحی ایل - یحی ایل دے پتر زیتام تے یوبل دوہیں بھرا خداوند دے گھر خزانیاں تے سن۔ ²⁴ - تے عمرامیاں - اطمہاریاں - جیرسونیاں تے عزی ایلایاں چوں - موسیٰ دے پتر جیرسوم دا پتر سواہل خزانیاں دا سردار سی۔ ²⁵ - تے اوہدے بھرا الیعزر ولوں اوہدے پتر زحیاہ - رحیاہ دا پتر یسعیاہ - یسعیاہ دا پتر یورام - یورام دا پتر زکری - زکری دا پتر سلومیت - ایہ سلومیت تے اوہدے بھرا چڑھاوے چڑھاہیاں خزانیاں مقرر سن۔ ²⁶ - اوہ شیواں جیڑیاں داؤد بادشاہ جدی پشتی - سرداراں تے ہزاراں تے سینکڑیاں دے سرداراں تے جتھے دے سرداراں تے چڑھاوے چڑھیاں سن۔ ²⁷ - اوہ شیواں جیڑیاں اونیان تے لڑائیاں چ لٹ مار دیاں شیواں خداوند دے گھر نوں چڑھاوے چڑھیاں سن۔ ²⁸ - اوہ سبھ جیڑا کجھ غیب دیاں گلاں دسن ولے سیمو ایل تے قیس دے دے پتر ساؤل، نیر دے پتر ابیہ ضروباہدے پتر یوآب دے سبھ چڑھاوے - یعنی جو کجھ کسی کسی وی چڑھاوا چاڑھیا سی - اوہ سبھ کجھ سلومیت تے اوہدے بھراواں دے تھے چ سی۔ ²⁹ - اضہار یاں وچوں کنائیاں تے اوہدے پتر باہر دے کماں لئی اسرائیل تے عہدیدار تے انصاف کرن ولے سن۔ ³⁰ - جونیاں وچ حسبیاہ تے اوہدے بھرا تے اک ہزار ست سو سورمہ اسرائیل تے یردن دے پار چڑھدے پاسے خداوند دے سارے کمتے بادشاہ دی خاطر داری چڑھدے پاسے سن۔ ³¹ - تے حبرونیاں وچوں بریاہ حبرونیاں دا اونیان دے جدی خانوادیاں کے مطابق سردار سی۔ ³² - داؤد دی بادشاہت دے چالیویں ورھہ چ اونیان نوں لہہ لیا گیا تے جلعاد دے یعزیز چ اونیان وچ بڑے زور ولے شور ما لہہ۔ ³³ - تے اوہدے بھرا دو ہزار ست سن سو سورمیاں تے جدی خانوادیاں دے سردار سن تے داؤد بادشاہ خدا دے سبھ کماں دے بادشاہ دے سبھ کماں لئی اونیان نوں روبینیاں تے جادیاں تے منشی دے آدھ قبیلے حاکم مقرر کیتا۔

¹ ۲۴ ۱۔ بنی ہارون دی وند ایہ سی ہارون دے پتر۔ ندب۔ ایہو۔ العیزرتہ اتمر۔ ۲۔ ندب۔ ایہو۔ ایہ پیو توں پہلاں مر گئے اونہاں دی اولاد نئیں سی۔ سو العیزرتہ اتمرہ کہانت دا کم کیتا۔ ۳۔ داؤ دے العیزرتہ دے پتران چوں صدوقہ اتمر دے پتران چوں اخی ملک۔ نوں اونہاں دی خدمت دی ترتیب دے وانگوں وند کیتی۔ ۴۔ اتمر دے پتران نوں بومۃ الیوزر دے پتران چوں سردار لبھتے اوو اونہاں دی وند ایس طرحان کیتی گئی۔ بنی العیزرتہ ایہ جدی پُشتی خانوادے دے سردار سولان۔ ۵۔ بنی اتمر ایہ جدی پُشتی خانوادے دے لئی آٹھ۔ ۶۔ اے اوو فرع پاک وند ے گئے۔ کیوں جو مقدسہ سردارۃ خُدا دے سردار بنی العیزرتہ بنی اتمر وچوں سن۔ ۷۔ تندی ایل۔ کاتب دے پتر سمعیانہ اونہاں نوں لاویاں۔ چوں بادشاہتہ سردارانہ صدوق۔ کابنہ ایاتر دے پتر اخی ملک۔ کابناں دے جدی سردارانہ لاویاں دے سامنے لکھیا ے اک پیو دا خانوادہ العیزرتہ دے لئی لیا گیا۔ ۸۔ اتمر دے لئی لیا گیا۔ ۹۔ پتلان فرع پیو یریب دا نکلیا۔ ۱۰۔ دوجا جیدعیہ دا۔ ۱۱۔ تیجا حارمہ چوتھا شعوریم دا۔ ۱۲۔ پنجواں ملکیت۔ چھیواں میامین۔ ۱۳۔ ستواں بقوس دا۔ ۱۴۔ اٹھواں ایبہ دا۔ ۱۵۔ ناواں یشوع دا۔ ۱۶۔ دسواں سیکانیاہ دا۔ ۱۷۔ یارواں الیاسب دا۔ ۱۸۔ بارواں یقیم دا۔ ۱۹۔ تیرھواں خُطّا دا۔ ۲۰۔ چودھواں یسباب دا۔ ۲۱۔ پندرھواں یلجاہ دا۔ ۲۲۔ سولہواں امیر دا۔ ۲۳۔ ستارھواں حزیر دا۔ ۲۴۔ اٹھارواں خضیض دا۔ ۲۵۔ اُنیواں فتحیاہ دا۔ ۲۶۔ وپہواں یمز دا۔ ۲۷۔ اِکواں یاکن دا۔ ۲۸۔ بائیواں جُمول دا۔ ۲۹۔ تئیواں دِلایاہ دا۔ ۳۰۔ چوئیواں معزیاہ دا۔ ۳۱۔ ایہ اونہاں دی خدمت دیاں واریاں سن پئی اوہ خدا دے گھر چي خدمت کرن لئی کپڑی ترتیب نال داخل ہون۔ کپڑی ترتیب نال داخل ہون۔ جپڑی خُداوند اسرائیل دے خُداۓ اونہاں دے پیو ہارون دی راپن ٹھہرائیاں سن۔ ۳۲۔ باقی بنی لاوی۔ چوں۔ عمرام دے پتران چوں سوبائیل۔ سوبائیل دے پتران چوں یحدی یاہ۔ ۳۳۔ رار حبیاہ۔ سوررجیاہ دے پتران چوں پہلا یسیاہ۔ ۳۴۔ اِضباریاں وچوں سلوموت۔ سلمومات دے پتران وچوں یسیاہ۔ ۳۵۔ حبرون دے پتران چوں بریاہ پہلا۔ ۳۶۔ امریاہ دوجا۔ بحر ایل۔ تیجا۔ یقمعام۔ چوتھا۔ ۳۷۔ غزی ایل۔ ۳۸۔ دے پتران چوں میکاہ۔ میکاہ دے پتران چوں سمیر۔ ۳۹۔ میکاہ دا بھرا یسیاہ۔ یسیاہ دے پتران چوں زکریاہ۔ ۴۰۔ مراری دے پتر مُحلیہ موشی۔ یعزیاہ دے پتران چوں بنوؤ۔ ۴۱۔ رہ گئے مراری دے پتر۔ سو یعزیاہ توں بنوؤتہ سوؤمہ زکور۔ ۴۲۔ عیری۔ ۴۳۔ محلی۔ توں العیزرتہ جیہدا کوئی پتر نئیں سی۔ ۴۴۔ قیس۔ چوں قیس دا پتر یرحمیل۔ ۴۵۔ موشی دے پتر محلیہ عیدرتہ یریموت۔ لاویاں دی اولاد ایہ جدی خانوادیاں دے حساب نال ایہو ای سی۔ ۴۶۔ اونہاں وی ایہ بھرا بنی ہارون۔ وانگوں، داؤد بادشاہتہ صدوقہ اخی ملک۔ کابناں لاویاں دے جدی سردار۔ ۴۷۔ وڈے نکیاں دے سامنے فرع پلہ۔ فرع سب دی حق دے حساب نال وند کیتی۔

25 ¹ تے دائودتے لشکر دے سرداراں نے بنی آساف تے بن پیمان تے یدو تون نوں سیوا لئی وکھرا کیتا۔ پئی بریطان تے وںجھلیان تے جھانجھراں تے نبوت کرن تے سیوا کرن آلیاں دی گنتری اوہناں دی خدمت موجب ایہ سی۔ ² بنی آساف وچون زکورتے یوسف تے تنن یامہ اسرائیل۔ بنی آساف۔ آساف دے تھلے بادشاہ دے حکم دے مطابق نبوت کردے سن۔ ³ یدو تون تون تون بنی یدو تون۔ جدل یاہ تے سری تے اشہ یامہ حشب یامہ شمعی تے متت یاہ چھ اپنے پیو یدوتون دے تھلے (ماتحت) بریطان تے شکر گزاری تے خدا وند دی حمد لئی نبوت کردے سن۔ ⁴ تے پیمان تون بن پیمان یقی یامہ متن یامہ عزری ایل تے شبوئیل تے پریموت تے حنن یامہ حنائی تے الی عاتہ جدل تے روممتی عازرتے یشبی قاشتے ملونی تے ہوتیرے مخری اوت۔ ⁵ ایہ سارے پیمان دے پتر سن جیہڑے خدا دیاں گلاں وچ سنگ اُچے کرن لئی بادشاہ دا غیب بین سی تے خدائے پیمان نوں چوہ پترے تن دھیاں دتیاں۔ ⁶ ایہ سارے اپنے پیو دیاں اکھاں سامنے خدا وند دے گھر دے راگ لئی جھانجھراں وںجھلیان تے بریطان نال خدا دے گھر دی خدمت لئی بادشاہ آساف تے یدو تون تے پیمان دے تھلے سن۔ ⁷ تے اپنےاں دے گنتری سنہ اپنےاں دے بھراواں دے جیہڑے خدا وند دے گیت گاؤں وچ قابل تے ماہر سن دو سو اٹھاسی سی۔ ⁸ تے اوہناں دے خدمت دا قرعہ ساریاں لئی اکو جیہا پایا۔ مہ نکا۔ کیہ وڈا۔ کیہ استاد۔ کیہ شاگرد۔ تے پہلا قرعہ جیہڑا اوساف دا سی یوسف تے اُس دے پترانے بھراواں لئی سار بارہ نکلا تے دوجا جدل یامہ اوہدیاں بھراواں تے پتران لئی سارا بارہ نکلیا۔ ¹⁰ تے تیجا زکورتے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹¹ چوتھا یصری اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹² پنجواں تنن یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹³ چھیواں بقی یامہ اوہدے پترانے بھراواں دے لئی سارا بارہ۔ ¹⁴ ستواں یسرا یامہ اوہدے پترانے اوہدے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹⁵ اٹھواں اشع یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹⁶ ناواں تنن یاہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹⁷ دسواں شمعی اوہدے پترانے اوہدے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹⁸ یارہواں عزری ایل اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ¹⁹ یارہواں بشب یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁰ تیرواں شوبائیل تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²¹ چودھواں متت یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²² پندرواں پریموت تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²³ سولہواں حنن یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁴ ستارواں یشبی قاشتے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁵ اٹھارواں حنائی تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁶ انیہواں ملوتی تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁷ ویہواں الی یامہ اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁸ اکیواں ہوتیرے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ²⁹ باویہواں جدل تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ³⁰ تیئواں محتری اوت تے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔ ³¹ روممتی عازرتے اوہدے پترانے بھراواں لئی سارا بارہ۔

¹- رکھوالیاں ساتھی ایہ سَن۔ قورحیاں چوں قورے دا پُتر مسلمیاپَ جیہڑا آسفَ دی جد دا سی۔² عتہ مسلمیاپَ دے پُتر پلٹھی دا زکریاہ 26
یدی عیلَ دُجا۔ زیدیاہ تیجا۔ تننی ایل چانہا۔³ عیلام پنجواں۔ پیو حانا ن چھیواں۔ ایہو عینی ستواں سی۔⁴ عتہ غوبید اڈوم دے پُتر سَن۔
سمعیہ پلٹھی دا۔ یوزباد دُجا۔ یو آخ تیجالت سیکار چوتھالت تننی ایل پنجواں۔⁵ عمی ایل چھیواں۔ اشکار ستواں۔ فعلتی اٹھواں۔ کیوں جو
خدانہ اونوں برکت بخشی سی۔⁶ عتہ اویدے پُتر سمعیہ دے وی پُتر ہوئے۔ جیہرے اپنہ جدی خانو ادے سرداری کر دے سَن کیوں جو اونو
زیر دست سورما سَن۔⁷ سمعیہ دے پُتر عتنتی رفا یلے عتیدتہ الزباود جنہاں دے بھرا اپوتہ سماکیہ سُور ماسَن۔⁸ ایہ سپہ غوبید
اڈوم دی اولاد وچوں سَن۔ اوپوتہ اویدے پُترے اونان دے بھرا خدمت دے لئی دیرتہ بھروسہ دے قابل سَن تہ اوہو عتید اڈوم چوں ہاتھ سَن۔
⁹ عتہ مسلمیاہ دے پُترے بھرا اٹھارہ سورما سَن۔¹⁰ سمیری (ایہ پلٹھی دلتہ نئیں سی۔ فیر وی اویدے پیونہ اونوں سردار بنایا سی)۔¹¹
خلقیہ دُجا۔ طبلیا تیجا۔ زکریا چوتھا۔ حوس دے سارے پُترے بھرا ٹھاراں سَن۔¹² اپناں وچوں ای یعنی سرداراں چوں رکھوالیاں دے
ساتھی سَن جیہڑے اپنہ سرداراں دے تھلہ خدواند دے گھار چہ اپنہ بھراواں وانگوں اپنا فرض نبھاندے سَن۔¹³ عتہ اونانہ کبہ وڈے کبہ وڈے
سنھاندے جدی خانوادیاں دے مطابق پھاٹکاں دے لئی فُرعہ پایا۔¹⁴ عتہ پورپ لئی سلمیہ دا فُرعہ نکلیا عتہ اویدا پُتر زکریاہ جیہڑا ملاح دین
چہ دا نا سی اویدا فُرعہ اُتر ول نکلیا۔¹⁵ عتہ عتید اڈوم دے لئی ڈکھن دے پاس دلتہ اویدے پُتر دے لئی گوداماں دا۔¹⁶ عتہ حوس بیفیم لئی بھم
دے سیلکت دے پھاٹک دے نیڑے جنھوں اُچی سڑک اُتہاں نوں جاندی اے۔ اینج سارے دن لئی عتہ ڈکھن دے پاس چار پورے دن لئی لے
گوداماں دے لئی دو دو۔¹⁷ عتہ پچھم دے ول وپڑے دے پاس چار چڑھائی لئی۔¹⁸ عتہ دو وپڑے لئی۔¹⁹ بنی قورحیاں بنی قراریاں چوں
رکھوالیاں دے ایہ ساتھی سَن۔²⁰ عتہ اونان بھرا لاوی خُدا دے گھار دے خزانیاں مخصوص شیواں دے خزانیاں مقرر سَن۔²¹ عتہ لعدان
دے پُتر۔ جیر سونیاں دے پُتر جیہڑے جیر سونی لعدان دے جدی سردار سَن۔ یحی ایل۔²² یحی ایل دے پُتر زبامہ بویل دوہیں بھرا
خدواند دے گھر خزانیاں سَن۔²³ عتہ عمرامیاں۔ اطمہاریاں۔ جیر شونیاں عتہ ایلایاں چوں۔²⁴ موسیٰ پُتر جیر سوم دا پُتر سواہل
خزانیاں دا سردار سی۔²⁵ عتہ اویدے بھرا الیعزر۔ ولوں اویدا پُتر زحیہ۔ رحیہ۔ دا پُتر یسعیاہ۔ یسعیاہ دا پُتر یورام۔ یورام دا پُتر زکری۔ زکری
دا پُتر سلومیت۔²⁶ ایہ سلومیت اویدے بھرا چڑھاوے چڑھاہیاں خزانیاں مقرر سَن۔ اوہ شیواں جیہڑیاں داؤد بادشاہ جدی پُشتی۔
سرداراں۔ ہزاراں۔ سینکڑیاں دے سرداراں۔ عتہ دے سرداراں۔ چڑھاوے چڑھاہیاں سَن۔²⁷ اوہ شیواں جیہڑیاں اونانہ لڑائیاں چہ لٹ
مار دیاں شیواں خدواند دے گھر نوں چڑھاوے چڑھایاں سَن۔²⁸ اوہ سپہ جیہڑا کُجھ غیب دیاں گلاں دَسَن ولہ سیمو ائیل۔ عتہ قیس دے دے
پُتر ساؤل، نیر دے پتر ابینہ ضروبا دے پُتر یوآب دے سپہ چڑھاوے۔ یعنی جو کجھ کسی کسی وی چڑھاوا چاڑھیا سی۔ اوہ سپہ کجھ
سلومیت اویدے بھراواں دے تھ چہ سی۔²⁹ اضہار یاں وچوں کنانیاں اویدے پُتر باہر دے کماں لئی اسرائیل عتہ عہددارتہ انصاف کرن ولہ
سَن۔³⁰ چونیاں وچں حسبیہ اویدے بھرا۔ اک ہزار ست سَو سَو اسرائیل۔ بردن دے پار چڑھدے پاس خدواند دے سارے کمتہ
بادشاہ دی خاطر داری چڑھدے پاس سَن۔³¹ عتہ حبرونیاں وچوں ہریہ۔ حبرونیاں دا اونان دے جدی خانوادیاں کے مطابق سردار سی۔ داؤد
دی بادشاہت دے چالیویں ورہ چہ اونان نوں لبہ لیا گیلے جلعاد دے عزیز چہ اونان وچ بڑے زور ولہ سُور ما لبہ۔³² عتہ اویدے بھرا دو ہزار
ست سَن سو سُورمیاں۔ جدی خانوادیاں دے سردار سَن۔ داؤد بادشاہ خُدا دے سپہ کماں لے بادشاہ دے سپہ کماں لئی اونان نوں
روبینیاں۔ جادیان۔ منشی۔ دے آدھ قبیلے حاکم مقرر کیتا۔

¹تہ بنی اسرائیل اپنے گنتری دے حساب نال جدی سر پنچا تہ ایناں دے منصبداراں، جیہڑے سبھ کماں وچن بادشاہ دی گرواں دے 27 حساب نال سیوا کر دے سن، جیہڑے ورہ دے سبھ مہیناں وچ حاضر ہوندے تہ رخصت ہوندے سن۔ اوہناں وچوں ہر اک گروہ جوی ہزار دا سی۔² تہ پہلے گروہ، لُٹ پہلے جوگی زیدی ایل دا پت یشب عام سی تہ اوڈا گروہ، جوی ہزار دا سی۔³ تہ اوہ بنی خارض وچوں سی تہ لشکر دے سبھ وڈیاں دا پہلے مہینہ جوگی سرینج سی۔⁴ تہ دوجے مہینہ دے گروہ، لُٹ دو دو احومی دا پُتر الی عازر سی تہ اوڈے تھلے مقلوت آگوسی۔ جہدا گروہ جوی ہزار سی۔⁵ تہ تیجے مہینہ جوگی لشکر دا تیجا سرینج یوہاداع سرینج کاہن دا پُتر بنایا تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔⁶ تہ ایہ اوہ ای بنایا تہ سی تہ ترہاں وچوں بہادرتہ ترہاں دے لُٹ سی تہ اوڈے گروہ وچ اوڈا پُتر عمی زاہاد سی۔⁷ چوتھے مہینہ جوگی چوتھا عسائیل یوآب دا بھرا سی تہ زیدیاہ اوڈا پُتر اوڈے تھلے سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔⁸ پنجویں مہینہ جوگی پنجواں شمشوت یزراحی سرینج سی تہ اوڈا گروہ جوی ہزار سی۔⁹ چھویں مہینہ جوگی چھپواں عقیث تقوعی دا پُتر غیر سی۔¹⁰ ستویں مہینہ جوگی ستواں بنی افرائیم وچوں حالص فلتی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹¹ تہ آٹھویں مہینہ جوگی آٹھواں زار حیون وچوں سیکائی حوشی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹² تہ نوویں مہینہ جوگی نوواں بنیامین وچوں ابی عازر عنتوتی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹³ تہ دسویں مہینہ جوگی دسواں زارحیاں وچوں پھرائی نطو فانی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹⁴ تہ بارھویں مہینہ جوگی بارھواں بنی افرائیم وچوں بنایا، فرعاتونی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹⁵ تہ بارھویں مہینہ جوگی بارھواں غنتی ایل وچوں جلدائی نطوفانی سی تہ اوڈے گروہ وچ جوی ہزار سن۔¹⁶ تہ اسرائیل دے قبیلیاں دے ایہ سرینج سن۔ اوہ نیباں دا سر پنچ زکری دا پُتر الی عازرتہ شمعونیاں دا معکا دا پُتر شیفط یا۔¹⁷ تہ لاویاں دا قموایل دا پُتر حشب یا تہ پارونیاں دا صادق۔¹⁸ تہ یہودا دا الی آب دا الی آب داؤد دے بھراواں وچوں تہ یسا کر دا میکائیل دا پتر عمری۔¹⁹ تہ زبلون دا عوبدیا دا پتر شمع یا تہ نفتالی دا عزری ایل دا پتر یرموت۔²⁰ تہ بنی افرائیم دا عزریاہ دا پتر ہوسیع تہ منسہ دے ادھ قبیلہ دا خدایاہ دا پتر یوئیل۔²¹ تہ جلعاد وچ منسہ دے ادھ قبیلہ دا زکریاہ دا پتر یدو تہ بنیامین ابیر دا پتر یحسی ایل۔²² تہ دان دا یروحام دا پتر عزری ایل۔ ایہ اسرائیل دے قبیلیاں دے سرینج سن۔²³ تہ داؤد تہ ویہ ورہیاں دی عُمر والیاں تہ اوڈے توں گھٹ دی گنتری نا کیتی۔ کیوں جو خداوند نے آکھیا سی پئی میں اسرائیل نوں عرش دے تاریاں وانگوں ودھاواں گا۔²⁴ تہ صروہ دے پتر یوآب تہ گنتری کرنا شروع کیتی پر اونوں توڑنا چاڑھ سکيا۔ کیوں جو ایس پاروں اسرائیل لُٹ رب دا قبر ڈگ پئی تہ اوہ گنتری داؤد بادشاہ دی ترخاں دی کتاب وچ لکھی نا گئی۔²⁵ تہ بادشاہ دے خزائیاں لُٹ عدی ایل دا پتر عزماوت سی تہ دیس دے گودا ماہ تہ شہراہ تہ پنڈا تہ گڑھیاں وچ سن۔ عزری یاہ دا پتر یانا تان سی۔²⁶ تہ دھرتی دی واڈھی جوگی شہراں دے عملہ لُٹ کلوب دا پتر عزری سی۔²⁷ تہ تاکستان تہ شمعوی رامی سی تہ تاکستان دی پیداوار تہ دے گوداماہ تہ زیدی شیفمی سی۔²⁸ تہ زیتون دے باگاں تہ بورہ دے رکھاں لُٹ جیہڑے شفیلا وچ سن۔ بعل جاناں جدیری سی تہ تیل دے گوداماہ تہ بو عاش۔²⁹ تہ گان ڈھکتہ جیہڑے وادیاں وچ سن۔ اوہناں لُٹ عدائی دا پتر شافاط سی۔³⁰ تہ اوتھان تہ اوبیل اسماعیلی لُٹ کھوتیاں لُٹ یحذاہ، میرونو تی۔³¹ تہ بھیدا لُٹ یا زیر ہجری۔ ایہ سبھ داؤد بادشاہ دی ملکیتاں دے کارِ مختار سن۔³² تہ داؤد دا چا چا یوناتان صلاحی سی، اوہ دا نلتہ کاتب سی تہ حکمونی بادشاہ دے پتر یحی ایل دے پتران نال رندا سی۔³³ تہ احی توفل رندا سی۔³⁴ تہ احی توفل دے تھلے بنایا، دا پتر یوہاداع تہ ابی یاتار سن۔ تہ بادشاہ دے لشکر دا آگو یوآب سی۔

¹تے داؤد اسرائیل دے سارے سرداراں یعنی قبیلان دے سرداراں تے گروہاں دے سرداراں تے سینکڑیاں دیاں سرداراں تے بادشاہ 28 دی ساری ملکیت جائیداد دے مختار کاراں تے اپنے چڑیاں تے شرمیاں تے دلیر بندیاں نوں یروشلم وچ کٹھیاں کیتا۔² تے بادشاہ اپنے پیراں تے کھلواتے بولیا۔ اے میرے بھائیو! اے میرے لوکو میری گل سنو۔ میرے دل وچ سی۔ پئی خداوند دے عہد دے صندوق لئی تھن دی تھانے اپنے خدا دے قدماں لئی چوکی بناواں تے میں اودے بنان لئی تیار کیتی۔³ پتر خدا دے مینوں آکھیا۔ توں میرے نال لئی ہر نئیں بناویں گا۔ کیوں جو توں جنگی بندہ ایسے توں تھون وگایا اے۔⁴ تے فیر وی خداوند اسرائیل دے خدا دے میرے پیو دے سارے تیر وچوں مینوں چُک لیا۔ تاں جو میں اسرائیل تے سدا لئی بادشاہ رہاں۔ کیوں جو اوہ پودا، نوں حکمران ہون لئی چُک لیا تے پودا، دے تیر وچوں تے میرے پتران وچوں مینوں پسند کیتا۔ تاں جو مینوں سارے اسرائیل دا بادشاہ بنکے۔⁵ تے میرے سارے پتران (کیوں جو خداوند مینوں بویہ پتر بخشے نیں) میرے پتر سلیمان نوں چُک لیا۔ پئی اسرائیل وچ خداوند دی بادشاہی دے تختے بیٹھ۔⁶ تے مینوں فرمایا۔ تیرا پتر سلیمان میرا گھرتے میری بارگاہاں بنکے گا۔ کیوں جو میں اونوں اپنے لئی پتر چُگیا تے مبادا پیوہواں گا۔⁷ تے میں اودی بادشاہی نوں ہمیشاں تیک قائم رکھاں گا۔ شرط ایہ اے پئی اوہ میرے حکماں تے میرے قوانین تے عمل کرن وچ قائم رہے۔ جینج پئی آج دے دیہاڑے اے۔⁸ تھن سارا اسرائیل یعنی خداوند دی جماعت دے آمنے سامنے ساڈے خدا نوں سُنڈیاں ہویاں۔ تسی خداوند اپنے خدا دے سارے حکماں نوں منوں تے اونانوں بھوتاں جو تسی جنگ دیس دے وارث ہووئے اپنے بعد اپنے پتران لئی سدا دی میراث چھڈو۔⁹ تے توں اے میرے پتر سلیمان اپنے پیو دے خدا نوں پہچان تے کامل دل نالے دھیاں دے روح نال اودی عبادت کر۔ کیوں جو خدا سارے دلاں توں پرکھدا اے خیالاں دے سارے شک شبہ جاندا اے۔ پتر جے توں اونوں لبھیتے پک توبائی گاتے جے توں اودا انکار کریتے بنا شک سدا لئی تیرا انکار کرے گا۔¹⁰ تھن عیکھ خداوند تینوں چُک لیا۔ تاں جو توں مقدس لئی گھر اُساریں۔ سو پکا ہوتے اونوں کر۔¹¹ فیر داؤد نے اپنے پتر سلیمان نوں برآمدے داتے اودے مکاناں تے خزانیاں تے اندر دیاں کوٹھڑیاں تے رحم گاہاں دے گھر دا نقشہ دتا۔¹² تے اوس سب کجھ دا نقشہ جیڑا اودے دل وچ سی۔ خداوند دے گھر دی بارگاہاں دی ترتیب دا تے اودے گرد دی ساریاں کوٹھڑیاں داتے خدا دے گھر دے خزانیاں داتے پاک کیتے ہوئے خزانیاں دا۔¹³ تے کاناں تے لاویاں دی تقسیم داتے خداوند دے گھر دی خدمت پر اک کم داتے خداوند دے خدمت دے ساریاں بھانڈیاں دا۔¹⁴ تے ساریاں کماں دے بھانڈیاں لئی جیڑے خدمت لئی سن چاندی تول کے دتی۔¹⁵ تے سیونہ دے شمعدان تے سیونہ دے دیوے ہر اک شمعدان تے اودے دیویاں لئی سیونا تول کے دتا تے ایس طراں چاندی دے شمعداناں تے اونان دے اونان دے دیویاں لئی ہر اک شمعدان لئی اودے حساب نال چاندی تول کے دتی۔¹⁶ تے نذر دی روٹی دیاں میزاں لئی میز میز سیونا تول کتے چاندی دیاں میزاں لئی چاندی۔¹⁷ تے پاس دا سیونا بیخاں تے پیلے سیونہ دے تھالاں لئی ہر اک تھال لئی تول کتے چاندی دے تھالاں لئی۔ ہر اک تھال لئی چاندی تول کے۔¹⁸ تے بخور دی قربان گاہ لئی خالص سونا وزن کرکے سیونا گڈی دی مثال یعنی کروہیاں نوں جہدے اپنے پتر بھیلانے ہوئے۔ خداوند دے عہد دے صندوق نوں پر چھاواں کر دے ہوں۔¹⁹ ایہ سرے یعنی ایس نمونہ دے سارے کم جیڑے خداوند دے تھ نال لکھ ہوئے مینوں سمجھلے گئے۔²⁰ تے داؤد نے اپنے سلیمان نوں آکھیا۔ پکا ہو۔ دلیر بن تے کم کر۔ مت ڈر نہ گھبرا۔ کیوں جو خداوند تیرا خدا تیرے نال اے۔ اوہ تینوں نہ چھڈے گا نہ تیرا انکار کرے گا۔ جدوں تیک خداوند دے گھر دی خدمت دا کم پورا نہو جلتے۔²¹ ایہ کاناں تے لاویاں دے گروہ خدا دے گھر دی سب خدمت لئی ساریاں کماں وچ تیرے نال نیں تے سردار تے سارے لوگ تیرے احکام دے تابع نیں۔

¹تہ داؤد بادشاہ ساری جماعت نوں آکھیا۔ خُدا نے بس میرے پُتر سلیمان نوں جُنیا اے۔ جیہڑا چھوٹلے کم دا تجربہ نہیں رکھدا کم 29 وڈا اے۔ کیوں جو پیکل انسان دے لئی نہیں۔ خداوند خُدا دے لئی اے۔²تہ میں اپنے پورے زور نال اپنے خُدا دے گھر دے لئی سبھ کجھ تیار کیتا اے۔ جو کجھ سونہ دا ہووے گا۔ اودے لئی سونلے جو کجھ چاندی دا ہووے گا۔ اودے لئی چاندی جو کجھ پیتل دا ہووے گا۔ اودے لئی پیتلے کجھ لوہے دا ہووے گا۔ اودے لئی لوہے جو کجھ لکڑی دا ہووے گا۔ اودے لئی لکڑی۔ سنگی جِز دے نال³تہ فیر میرے خُدا دے گھر لئی میری خواہش سی میں اپنے خاص مال چوں سونلے چاندی اپنے خُدا دے گھر لئی دتا ایدے توں لگے اوہ سبھ کجھ جیہڑا میں مُقدس مکان لئی تیار کیتا۔⁴ او فیر دے سونہ وچ تین ہزار قنطار سونلے چمکائی ہوئی چاندی ست ہزار قنطار تان چوں پیکل دیاں کنڈاں جاوے۔⁵ سونا اودے لئی جو سونہ دا ہووے گا۔ تہ چاندی اودے لئی جو چاندی دا ہووے گا۔ ہر اک کم جیہڑا کاریگر لوک کرن۔ سو جیہڑا وی خوشی نال دیندا اے۔ آج اپن ایتھ بھرکے خُداوند لئی لیلے۔⁶ تان۔ جدی سرداراں۔ اسرائیل دے قبیلیاں۔ دے سرداراں۔ ہزاراں۔ سینکڑیاں دے سرداراں۔ بادشاہ دی ملکیت دے حساب رکھن والیاں خوشی نال دتا۔⁷تہ خُدا دے گھر لئی پنج ہزار قنطار سونلے دس ہزار درم دس ہزار قنطار چاندی۔ اٹھاراں ہزار پیتلے اک لکھ قنطار لوہا دتا۔⁸تہ جنہاں کول منگ پتھر سن۔ اونانے خداوند دے گھر دے مال خلے دے لئی یحی ایل۔ جیرسونی۔ دے تھ چہ۔⁹تہ۔ لوکی اپنی مرضی دے نال دین لئی خوش ہوئے۔ کیوں جو اونان پورے دِل نال خداوند لئی خوشی نال دتا تہ داؤد بادشاہ وی بڑا خوش ہوا۔¹⁰تہ داؤد ساری جماعت دے لگے خداوند نوں مبارک آکھیا۔ تہ داؤد بولیا۔ اے خداوند ساڈے پو اسرائیل دے خدا۔ تُوں سدا توں لے کے سدا تیک مبارک ایں۔¹¹اے خداوند وڈائی۔ تہ قدرت بزرگی۔ تہ اختیار۔ تہ حشمت تیری اے۔ کیوں جو جیہڑا کجھ آسمان چہ دھرتی۔ اے اوہ تیرا ای اے۔ میرا ربا! تخت تیرا ای اے۔ تُوں ای سب دا اُچا سردار ایں۔¹²تہ دولت۔ عزت تیرے ولوں آؤندیاں۔ تہ تُوں سبھناں تیرے حکومت کرنا ایں۔ تیرے تھ چہ زور۔ تہ قدرت اے۔ ہر شہ دی وڈائی۔ تہ زو تیرے تھ چہ اے۔¹³تہ۔ اے ساڈیا خداوند۔ ایں تیرا شکر۔ تیرے بزرگ ناں دی حمد کرے۔ اُن۔¹⁴ پر میں کجھ آتے میرے لوکی کہہ غایس اے شیواں خوشی نال دے سکے۔ کیوں جو سب شیواں تیرے ولوں آؤندیاں۔ تہ تیرے ای تھتے ساہنوں بخش دیتاں۔¹⁵ کیوں جو اسیں ارے اپنے پو دادے وانگوں تیرے لگے پردیسی۔ راہی آتے ساڈے دین زمین۔ تہ پرچھاویں وانگوں۔ تہ ایناں توں چن نہیں۔¹⁶ اے خداوند ساڈے رب! ایہ سبھ چوکھا سامان، جیہڑا اسان تیار کیتا اے، تان جو تیرے پاک ناں جوگی تیرے لئی گھر بنالے۔ اوہ تیرے ای ہتھوں اے۔ اے سبھ کجھ تیرا ای اے۔¹⁷تہ اے میرے رب! میں جاندا ہاں ہئی تُوں دِلان تُوں آزمائاں ایں۔ تہ بھلیائی تُوں خوش ہونا یاں تہ میں اپنے دل دی بھلیائی نال ایہ سبھ کجھ دتا اے۔ میں ایس ویلے سکھ نال ویکھیا اے ہئی تیرے لوک جیہڑے ایتھ حاضرین، تیرے جوگی خوشی نال دیندے۔¹⁸ اے خداوند ساڈے پو دا دا ابراہیم۔ تہ اضاقت اسرائیل دے رب اپنے لوکاں دے دِلان دے خیالان وچ اونوں ہمیشاں رکھتے۔ اونان دے دِلان نوں اپنے ول پکا کر۔¹⁹تہ میرے پُتر سلیمان نوں کامل دِل دے۔ تان جو تیرے حکماں تہ گویاں۔ قانون نوں منے۔ اونان سبھناں لے عمل ویتے۔ پیکل تُوں بناوے، جہدے جوگی میں تیار کیتی اے۔²⁰تہ داؤد سبھ منڈلی تُوں آکھیا۔ ہئی خداوند اپنے رب تُوں دھن آکھو۔ تان سبھ منڈلی۔ تہ خداوند بادشاہ متھا ٹیکیا۔²¹تہ اونانے خداوند جوگی ذبیح ذبح کیتے۔ دُوجے دیہڑے سویرے خداوند جوگی سوختی قربانیاں چڑھائیاں۔ اک ہزار ڈھگتے اک ہزار بھڈوتے اک ہزار مہمے، اونان دے تپاون سنھتے سبھ اسرائیل جوگی بہتیرے ذبیح چاڑھے۔²²تہ اوس دیہڑے اونانے ودھیری خوشی نال خداوند دے لگے کھادا پیتا تہ داؤد بادشاہ دے پُتر سلیمان نوں بادشاہ مٹھیا۔ تہ اونانے اونوں خداوند ولوں حاکم۔ پونے صادق کاہن پون جوگی مَسح کیتا۔²³تہ سلیمان اپنے پو داؤد دی تھان خداوند دے تخت۔ بادشاہ بن کے بیٹھا اے اُچا پویا تہ سبھ اسرائیل۔ اودی فرمانبرداری کیتی۔²⁴تہ سبھ سرینچہ۔ تہ بادشاہ داؤد بادشاہ دے سبھ پُتر وی سلیمان بادشاہ دے حکم دے غلام بنے۔²⁵تہ خُداوند سلیمان تُوں سبھ اسرائیل دی نگاہ۔ وچ ودھیری وڈائی دیتی۔ تہ شاہی دا اجی رعب اونوں دتا ہئی اودے تُوں آگوں اسرائیل وچ کیس بادشاہ دا نہیں سی۔²⁶یسی دے پُتر داؤد سبھ اسرائیل۔ تہ شاہی کیتی۔²⁷تہ اسرائیل لے اودی شاہی کرن دے دیہڑے چالیہ ورھ سن۔ اونے حبرون۔ ست ورھتہ۔ بروشلیم۔ وچ تیتی ورھ شاہی کیتی۔²⁸تہ فیر اوہ چنگی بُدھی عمر وچ موٹیا۔ تہ دیہڑے دولت۔ عزت نال بھر گیا۔ تہ اودا پُتر سلیمان اودی تھان۔ بادشاہ بنیا۔²⁹تہ داؤد بادشاہ دے پلے دے آکر دے کم ویکھو۔ اوہ سیموئیل نبی دی تاریخ وچ۔ تہ ناتان نبی دی تاریخ وچ۔ تہ جاد غیب بین دی تاریخ وچ۔³⁰ اوس سبھ حکومت زور سنھ، جیہڑے زملہ اودے لے اسرائیل لے مُلکاں دی شاہیاں لے لنگھ لکھوئے۔

۲۔ تواریخ

¹تہ سلیمان بن داؤد اپنی بادشاہی وچ پکا ہویا۔ تہ خداوند اودا خدا اودے نال سی۔ تہ اُسے اونوں بڑی وڈائی بخشی۔²تہ سلیمان نے سارے اسرائیل یعنی ہزارں سینکڑیاں سرداراں۔ قاضیاں۔ سارے اسرائیل دے جدی سرداراں۔ وڈے بندیاں نال گلاں کیتیاں۔³تہ سلیمان ساری جماعت سنہ اُچی تھان ول گیا جیہڑی جبعون وچ سی۔ کیوں جو اوتھ خدا دی حضوری دا تنبو سی۔ جیہڑا خدا وند دے بندے موسیٰ۔ اُچاڑ وچ بنایا سی۔⁴ پر داوئود خدا دے صندوق نوں وریٹ یعاریم توں اس تھان۔ تہ چُک لیا یا سی۔ جو اسے اودے لئی تیار کیتا سی۔ کیوں جو اسے اودے لئی بروشلیم وچ تنبو لایا سی۔⁵ پر پتل دا مزج جیہڑا بصل ابن بن اوری بن حورے بنایا سی۔ خداوند دے ٹھکلے دے لگے سی۔ تان سلمان۔ ساری جماعت اوتھ گئی۔⁶تہ سلیمان اوتھ پتل دے مذبح دے کول گیا جیہڑا حضوری دے خیمہ دے اندر خداوند دے سامے سی۔ تہ اودے لے اک ہزار سوختی قربانیاں چاڑھیاں۔⁷تہ اُسے راتیں خدا سلمان۔ تہ ظاہر پویا۔ تہ اونوں آکھیا کیا منگ میں تینوں کد دیاں؟۔⁸تہ سلیمان۔ تہ خداوند نوں آکھیا ہئی توں میرے پیو داوتہ وڈی رحمت کیتی۔ تہ مینوں اودی تھان بادشاہ بنایا۔⁹ ایں لئی اے خداوند خدا تیری اوہ گل پوری ہووے جیہڑی توں میرے پیو داؤد نوں آکھی سی۔ کیوں جو توں مینوں اچے لوکاں۔ تہ بادشاہ بنایا جیہڑے اپنے بوہے نیں جوہیں زویں دی دھوڑ ہندی اے۔¹⁰ایس لئی مینوں سیانپتہ معرفت دے۔ تان جو میں اپناں لوکاں دے اندر باہر آیا جایا کراں۔ کیوں جو کون ایہ جیہڑا تیرے لے زیادہ لوکاں دا نیاں کر سکدا اے۔¹¹تہ خُدا سلیمان نوں آکھیا

کیوں جے ایہ تیرے دل وچ سی ہے توں دولت ثروت عت عزت دا سوال نہ کیتا ہے نہ اپنے دشمن دیاں جاناں عت نہ دیہاڑیاں دا وادھا منگیا۔ سگوں توں اپنے لئی سپانپتہ معرفت دا سوال کیتا ۔ تاں جو توں میرے لوکاں دے وچ انصاف کرسکیں ۔¹² میں تینوں حکمتتہ معرفت دتی اے۔ میں تینوں اچی دولتتہ ثروتتہ عزت دیاں گا جو تیرے توں پہلاں دے بادشاہواں وچوں کسے دی ہوئی عت نہ تیرے مگروں کسے دی ہووے گی ۔¹³ تہ سلمان جبعون دی اُچی تھان توں یعنی حضوری دے تنبو دے سامنیوں یروشلم وچ آیا عت اسرائیلتہ بادشاہی کرن لگا۔¹⁴ تہ سلیمان عت گڈیاں عت سوار جمع کیتے ۔ تاں اوہ دیاں اک ہزار چار سو گڈیاں عت بارہزار سوارسن ۔ اوہناں نوں اُسے گڈیاں دے شہراں وچ عت بادشاہ دے کول یروشلم وچ رکھیا¹⁵ تہ بادشاہتہ یروشلم وچ چاندی عت سونا وٹیاں وانگ کر دتا ۔ عت دیو دار نوں گولر وانگ کردتا ۔ جیہڑا میداناں وچ ودھیک ہوندا اے¹⁶ تہ سلیمان لئی مصرتوں عت کواٹوں گھوڑے مُل لے جانے سن عت بادشاہ دے سوداگر کواٹوں مل لیندے متھی ہوئی قیمتتہ لیاندے سن¹⁷ تہ اوہ مصرتوں گڈی چھ سو مثقال چاندی دیتے گھوڑا اک سو پنجاہ وچ لیاندے سن ۔ عت اینج ای اوہ اپنےتھان نال حتیاں دے سارے بادشاہواں عت ا رام دے بادشاہواں لئی مصرتوں عت کواٹوں گھوڑے مُل لے جانے سن عت بادشاہ دے سوداگر کواٹوں مل لیندے متھی ہوئی قیمتتہ لیاندے سن¹⁷ تہ اوہ مصرتوں گڈی چھ سو مثقال چاندی دیتے گھوڑا اک سو پنجاہ وچ لیاندے سن ۔ عت اینج ای اوہ اپنےتھان نال حتیاں دے سارے بادشاہواں عت ا رام دے بادشاہواں لی لیاندے سن

۱۔ سلیمان نے خداوند لئی گھر بناونے اپنی بادشاہی لئی گھر بناون دا ارادہ کیتا^۲ سلیمان نے ستر ہزار مزدوراں تے پاڑ وچ اسی ہزار 2
وٹ گھڑن آلیاں نوں گنیا تے تن ہزار چھ سو آدمی اونہاں دے کم نوں ویکھن آئے سن^۳ سلیمان نے صور دے بادشاہ حیرام دے کول
اکھوا بھیجیا۔ کہ جیویں تون میرے پیو دے نال کیتا۔ تے اونوں دیو دار گھلے تان جو آوہ اپنے رن لئی گھر بنا سکے^۴ تے میرے نال وی تون انج
ای کر۔ کیوں جو میں خداوند اپنے خدا دے نال لئی اک گھر بنان لگا ہاں۔ تان جو اونوں اودے لئی پاک کراں تے اودے لگے مشک آلی
بخور ساڑاں۔ تان جو اوہ دائمی نذر دی روٹی لئی تے سبتاں نوں چناں تے خداوند اپنے خدا دی عیدان وچ جیڑیاں اسرائیل تے ہمیشہ لئی
فرض نیں سویرے شام دی سوختنی قربانیاں دے لئی ہووے^۵ تے جیڑا گھر میں بنان آلا ہاں اوہ عظیم گھر اے۔ کیوں جو ساڈا خدا
سارے معبوداں کولوں ودھ کے وڈا اے۔^۶ تے کس دی طاقت اے جو اودے لئی گھر اسارے؟ جد کے افلاک سگوں فلک الافلاک وچ اودی
تھاں نہیں تے میں کون ہاں جو اودے لئی گھر بناواں پر صرف ایس لئی کہ اودے لگے خوشبو ساڑاں۔^۷ ہن تون میرے کول اک بندہ گھل
جیڑا سوفت چاندی تے پتلے لوہے ارغونے فرمیتے بنفشی دے کم دا کاری گر ہووے تے اونہاں کاری گراں دے نال جو پیودیتے یرو
شلیم وچ میرے کول نیں جنہاں نوں میرے پیو دائود نے مٹھیا پھل بوٹے بناون وچ ماہر ہووے۔^۸ تے مینوں لبنان تون دیودارے صنوبرے صندل
دے ڈنڈے گھل۔ کیوں جو میں جاندا ہاں پئی تیرے خادم لبنان تون لکڑیاں کٹن دا ہنر جاندا تے میرے نوکر تیرے خادماں دے نال
ہون گے۔^۹ تان اوہ میرے لئی چوکھیاں شہتیراں تیار کرن۔ کیوں جو میں جیڑا گھر بنان آلا ہاں بڑا علی شان ہووے گا۔^{۱۰} تے میں اونہاں
کٹن آلیاں نوں جیڑے ڈنڈے کٹن گے تیرے خادماں دی خوراک وپہزار کُر کنکتے وپہزار کُر جوتے وپہزار بت تیل دے
دیاں گا۔^{۱۱} تے صور دے بادشاہ حیرام نے سلیمان کول چھٹی گھل کے آکھیا۔ پئی خداوند اپنے لوکاں دے موہ کارن تینوں اپناں تے
بادشاہ بنایا۔^{۱۲} تے حیرام نے آکھیا۔ پئی خداوند اسرائیل دا خدا اسمان تے زویں دا بنان آلا مبارک ہووے۔ جے دائود بادشاہ نوں اک سیانا
معرفت آلتے عقل مند پتر دتا۔ تان جو خداوند لئی اک گھارے اپنی بادشاہی لئی اک گھر بناوے۔^{۱۳} تے ہن میں تیرے کول حورام ابی اک
کاری گر سیانا بندہ گھلیا اے۔^{۱۴} اوہ اونہاں دے پتراں وچوں اک زانی دا پتر اے اودا پیو صور دا اک بندہ سی۔ اوہ سوفت چاندی پتلے
لوہے پتھرے لکڑیے ارغوانیے فیروزیے کٹانیے فرمزیے پھل بوٹے بنان دی ساری کاری گری تے ہر اک چیز بنان دے کماں وچ ہوشیار
اے۔ کہ اوہ تیرے کاری گراں تے میرے آقا تیرے پیو دائود دے کاریگراں نال مقرر کیتا جاوے۔^{۱۵} تے ہن اوہ کنکتے جوتے تیل تے جے جنہاں بارے
میرے آقلے گل کیتی اے خادماں لئی گھلے جان۔^{۱۶} تے اسیں تیرے ساری لوڑ دے مطابق لبنان تون ڈنڈے کٹاں گے۔ اسیں اونہاں دا بیڑہ
بنواکے سمندر دی راہ یافا وچ گھلاں گے تون اونوں یرشلیم وچ چکوالے جانا۔^{۱۷} تے سلیمان نے اُس گنتری مگروں جیڑی اودے پیو دائود
نے کیتی سی۔ اونہاں ساریاں پردیسیاں نوں گنیا جیڑے اسرائیل دے دیس وچ سن۔ تان اوہ اک لکھ ترونجا ہزار چھ سو ہوئے۔^{۱۸} تان اوہ
اونہاں وچوں ستر ہزار بہار چکن آلتے اسی ہزار پہاڑاں وچوں پتھر کٹن آلتے اونہاں تے تن ہزار چھ سو نظر رکھن آلتے مقرر کیتے جیڑے
اونہاں لوکاں دے کم نوں ویکھن۔^{۱۷} تے سلیمان نے اُس گنتری مگروں جیڑی اودے پیو دائود نے کیتی سی۔ اونہاں ساریاں پردیسیاں نوں
گنیا جیڑے اسرائیل دے دیس وچ سن۔ تان اوہ اک لکھ ترونجا ہزار چھ سو ہوئے۔^{۱۸} تان اوہ اونہاں وچوں ستر ہزار بہار چکن آلتے اسی
ہزار پہاڑاں وچوں پتھر کٹن آلتے اونہاں تے تن ہزار چھ سو نظر رکھن آلتے مقرر کیتے جیڑے اونہاں لوکاں دے کم نوں ویکھن۔

¹ تے سلیمان نے خدا وند دا گھر یروشلم وچ کوہ موریتہ جیڑا اودے پيو دائود نوں وکھایا گیا سی بنانا شروع کیتا - اوس تھان وچ 3 جنوں دائود نے ارناں پیوسی دے کھلواڑے وچ تیار کیتا - ² اودی بادشاہی دے چوتھ ورھ دے دوج مہینہ دے دوج دن وچ اُساری شروع ہوئی - ³ تے نیہاں جیڑیاں سلیمان نے خدا وند دے گھر دی عمارت لئی رکھیاں ایہ سن - لمائی وچ سٹھ ہتھ پرلہ ناپ دے مطابق - تے چوڑائی وچ ویہ ہتھ - ⁴ تے ساہنے دا برانڈہ لمائی وچ ویہ ہتھ گھر دی چوڑائی دے برا برے اک سو ویہ ہتھ اچائی تے اندروں اونوں خالص سونہ نال مڑھیا - ⁵ تے وڈے گھر دی چھت اوہنے صنوبر دی لکڑ دی بنائی تے اودے لے خالص سونہ دیاں چادراں لائیاں تے اونان لے کھجور تے زنجیراں بنوائیاں - ⁶ تے خوب صورتی لئی گھر وچ قیمتی پتھر جڑے تے سونا فراویم دا سونا سی - ⁷ تے گھر دے شہتیراں تھماں تے کندھاں تے بویاں نوں خالص سونہ نال مڑھیا تے کندھاں لے فرشتیاں دی مورت بنائی - ⁸ اوہنے قدس الاقداس دا کمرہ گھر دی چوڑائی دے موافق ویہ ہتھ لمائی وچ تے ویہ ہتھ چوڑائی وچ بنایا تے چھ سو فنطار خالص سونہ چادراں اودے وچ لائیاں - ⁹ تے کِلان دا وزن پنجاہ مثقال سونا سی تے لے دیاں حجریاں نوں اوہنے سونہ نال مڑھیا - ¹⁰ تے قدس الاقداس دے کمرے وچ اوہنے دو فرشتیاں دے بت بنلے اونیاں نوں سونہ نال مڑھیا - ¹¹ تے فرشتیاں دے پراں دی لمائی ویہ ہتھ - اک پر پنج ہتھ دا گھر دی کندھ نوں چھوندلے دوجا پر پنج ہتھ دلتے دوجے فرشتے دے پر نال جڑیا ہوا سی - ¹² تے دوجے فرشتے دا پر پنج ہتھ دا گھر دی کندھ نوں چھوندلے دوجا پر پنج ہتھ دا دوجے فرشتے دے پر نال جڑیا ہوا سی - ¹³ تے ایہناں دواں فرشتیاں دے پر کھلے ویہ ہتھ سن تے اوہنے پیراں تے کھلوتے سن تے اونان دے منہ گھر ول سن - ¹⁴ تے اوہنے اک پڑہے فروزی تے ارغوانی تے قرمزی تے اک کتان دا بنایا تے اودے لے فرشتیاں دیاں تصویراں بنایاں - ¹⁵ تے اوہنے گھر دے لگے دو تھم بنلے - اونان دی لمائی پینتی ہتھ تے اونان دے سراں تے ٹوپ پنج ہتھ دے سن - ¹⁶ تے اوہناں دیاں زنجیراں بنائیاں تے اونان نوں تھماں دے سراں تے لایا تے اوہنے اک سو تھم بنلے - اونان نوں زنجیراں دے وچکار رکھیا - ¹⁷ تے اوہنے دوویں تھم پیکل دے ساہنے کھلارے - اک سج پاسے اک کھہ پاسے سج دا یاکین تے کھہ دا نال بوعز رکھیا -

¹ - تے اوہ پتل دا مزج بنایا - لمائی ویہتھتہ چوڑائی ویہتھتہ اچائی دس ہتھ - ² - تے اوہ ڈھلیا ہویا گول بحیرہ بنایا اوہدا قطر اک کنڈھ 4
توں توں دوجے کنڈھ تیکر دس ہتھ تے اوہدی اچائی پنج ہتھتہ اوہدا گھیرا تیہتھ دا دھاگہ سی - ³ - تے اوہدے تھلہر پاسے کنڈھاں سن
جیہڑیاں اوہدے دولہ دس ہتھ تیکر سن - اوہ دو قطاراں وچ سارے بحیرے نوں گھیردیاں سن تے گنڈھاں اوہدے ڈھالنے وچ اوہدے نال
ڈھالیاں گئیاں سن - ⁴ - اوہ بارہ بلدان لے رکھیا ہویا سی - اوہناں وچوں تنان دا مذ شمال ولے تن دا لہندے ولے تن دا جنوب ولے تن دا
چڑبے ول سی تے بحیرہ اوہناں دے لے سی تے اوہناں دے سارے پچھ دے حصہ اندر ول سی - ⁵ - تے اوہدی موٹائی گٹھ جتنی تے اوہدے
کنگرے پیلے دے کنگرے ورگے سوسن دے پھل وانگ سن تے اوہدے وچ تھان تن ہزار بت دی سی - ⁶ - فیر اوہ دس حوض بنلے - اوہناں
وچوں پنج سچ پاسے پنج کھہ پاسے رکھ تان جو اوہناں وچوں ساریاں شیواں جیہڑیاں سوختی قریانی چاڑھن لئی سن دھوتیاں جاون -
تے بحیرہ کاہناں دے وضو لئی سی - ⁷ - تے اوہ سوہ دے دس شمع دان اوہناں دے تہوئے حکم آلی شکل مطابق بنلے تھیکل وچ پنج سچ
پاسے پنج کھہ پاسے رکھ - ⁸ - تے اوہ دس میزاں بنائیاں تھیکل وچ پنج سچ پاسے پنج کھہ پاسے رکھیاں تے اوہ سوہ دے سو پیلے بنلے - ⁹
تے اوہ کاہناں دا ویہڑلے وڈا ویہڑلے ویہڑے دے بوئے بنلے تے بوئے پتل نال مڑھ - ¹⁰ - تے اوہ بحیرے نوں سچ پاسے چڑھدے نوں جنوب ول
رکھیا - ¹¹ - تے حورام ابیہ دیگا تے کڑچھتے پیلے بنلے تے حورام ابی اُس کم توں ویہلا ہویا جیہڑا اوہ خدا دے گھر وچ سلیمان بادشاہ لئی
کیتا - ¹² - دو تھمے دو گولے ٹوپ جیہڑے تھماں دے سران لئی سن تے دو جالیاں جیہڑیاں دوواں ٹوپاں دے گولیاں نوں کج دیاں سن -
¹³ - تے چار سو انارا دوواں جالیاں لئی سن - ہر اک جالی لئی اناراں دیاں دو قطاراں تان جو ٹوپاں نوں جیہڑے تھماں دے سرے سن
کجن - ¹⁴ - تے چوکیاں تے حوض جیہڑے چوکیاں تے سن - ¹⁵ - تے اک بحیرہ بارہ بلد جیہڑے اوہدے تھلے سن - ¹⁶ - تے دیگا تے کڑچھتے پیلے
حورام ابیہ سارے بھانڈے سلیمان بادشاہ دے لئی خدا دے گھر لئی صاف کیتے پتل نال بنلے - ¹⁷ - بادشاہ اوہناں نوں اردن دے میدان
وچ سکوتے سریدہ دے وچکار چیکنی مٹی وچ ڈھالیا - ¹⁸ - تے سلیمان نے اپ سارے بھانڈے وڈی گنتری وچ بنولے - ایتھ تیکر پٹی پتل دے
وزن دا پتا نہ چل سکا - ¹⁹ - تے سلیمان نے خدا دے گھر دے سارے بھانڈے بنولے سوہ دا مذبح میزاں جنہاں تے نذر دیاں روٹیاں سن - ²⁰
تے شمع دان تے اوہناں دے چراغ خالص سوہ دے تان جو حکم دے مطابق محراب دے سامنے بلے رہن - ²¹ - تے پھلے چراغے چمٹے سوہ
دے - سارے خالص سوہ دے سن - ²² - تے گلگیرے پیلے تاسے بخور سوز خالص سوہ دے سن تے اندرے کوٹھ دے بوئے دے طاق جیہڑے
قدس الاقداس سی تے گھار دے طاق جیہڑے پیکل سی سوہ دے سن تے
اندرے کوٹھ دے بوئے دے طاق جیہڑے قدس الاقداس سی تے گھار دے طاق جیہڑے پیکل سی سوہ دے سن -

¹تے جدوں اوہ سارا کم مکیا جیڑا سلیمان نے خدا دے گھر لئی کیتا تاں سلیمان اپنے پیودائود دی مٹھی پوئی چاندی تے سونہ دیاں چیزاں 5 تے بھانڈے لے کے آیا۔ تے اوہناں نوں خدادے گھر دے خزلہ وچ رکھیا۔² تے سلیمان نے اسرائیل دے بزرگاں تے قبیلہ دے سارے سرداراں تے بنی اسرائیل دے جدی رئیسوں نوں اپنے کول یروشلم وچ کٹھا کیتا۔ تاں جو خداوند دے عہد دے صندوق نوں جو دائود دے شہر توں جیڑا صیہون اے، چک لیان۔³ تاں ستوویں مہینہ عید آلہ دن اسرائیل دے سارے لوک بادشاہ دے کول کٹھ بھٹے۔⁴ تے اسرائیل دے سارے بزرگ لہے لا ویاں۔ صندوق نوں چکيا تے اوہ صندوق سنہ حضوری دے تنبوتہ سارے پاک بھانڈیاں دے چک لیٹھ۔ کابن تے لاوی اوہناں نوں چک کے لیٹھ تے سلیمان بادشاہ تے سارے اسرائیل دی جماعت تے جیڑی اوہ دے کول کٹھی سی صندوق دے لگ بہت ساریاں بھیدیاں بکریاں تے گاواں بلد کوہ جیڑے لہ زیادہ سن کے گئے نہ گئے۔⁷ تے کابناں نے خداوند دے صندوق نوں اندر لیا کہ اوہی تھان گھردی محراب دے اندر قدس المقدوس وچ فرشتیاں دے کھمباں پٹھ رکھیا۔⁸ تے فرشتیاں دے کھمبہ صندوق دی تھان لے کھلے پھٹے۔ سنہ اتوں صندوق نوں تے اوہیاں چوہیاں نوں لکاندے سن۔⁹ تے چوہیاں لمیاں سن۔ ایتھ تیکر پئی اوہناں دے سرے صندوق توں محراب دے سامنے دی تھان وچ دسدے سن۔ پر بابروں نظر نہیں سی آؤندے تے اوہ اج دے دن تیکر اوہ تھان ای نیں۔¹⁰ تے صندوق دے اندر کجھ نئیں سی۔ پر دوتختیاں جنہاں نوں موسیٰ نے حورب وچ اوہ دے اندر رکھیا سی جدوں خداوند نے بنی اسرائیل نال مصر توں نکلن ویلہ عہد بنیا۔¹¹ تے انج پویا جدوں کابن مقدس توں باہر نکلے (کیوں جو سارے کابن جیڑے اوہ تھان سن اپنی واریاں دا لحاظ کیتے بنائپہ آپ نوں پاک کر کے لے سن۔¹² تے لاوی جیڑے گاندے سن اوہ سارے دے سارے جیویں آساف تے پیمانہ تے یدوتون تے اوہناں دے پترے اوہناں دے بھراکتائی لباس پٹھ تے جھانجر تے ونجھلی تے بریط لے پھٹے مذبح دے چڑھدے کنڈھتے کھلوتے سن۔ تے اوہناں دے نال اک سو ویہ کابن نرسنگ پھوک رہے سن۔)¹³ - تاں اوہ نرسنگ بھوکدے گیت گاؤندے پھٹے اک بندے وانگوں سن۔ تے خداوند دی حمد تے شکر گزاری وچ اوہناں دی واج اک لگدی سی۔ تے جدوں اوہناں نے نرسنگیاں تے جھانجراں تے اپنی واج اچی کیتی پئی "خداوندی ستائش کرو کیوں جو اوہ نیک اے۔ کیوں جو اوہی رحمت ابد تک ہے۔" تاں گھر یعنی خداوند دا گھر بدلیاں نال بھر گیا۔¹⁴ تے کابناں نوں بدلاں دے کارن سیوا کرن لئی ٹھہرن دی طاقت نہ رہی۔ کیوں جو خداوند دے جلال نے خداوندے گھر نوں بھردتا

1. تان سلیمان نے کیا خداوند فرمایا - پٹی میں کلہ بدل وچ رواں گا۔² تے میں تیرے رن لئی اک گھر بنایا اے۔ اک تھان تان جو ابد 6 تیکر توں اوہدے وچ رہ سکے۔³ تان بادشاہ اپنا مو نہ پھیرا تے اسرائیل دی ساری جماعت نوں برکت دتی۔ اسرائیل دی ساری جماعت کھڑی سی۔⁴ تے اوہ آکھیا مبارک ہووے خداوند اسرائیل دا خدا جسے میرے پیو داؤد دے نال اپنے منہ توں کلام کیتا تے اپنے تھان اونوں پورا کیتا آکھیا۔⁵ پٹی جس دن توں میں اپنے لوکاں نوں مصر دی زوین وچوں باہر کڈھیا میں اسرائیل دے کسے قبیلے وچ کسے شہر نوں پسند نہیں کیتا پٹی اوہدے وچ میرے لئی گھر بنایا جلتے۔ تان جے میرا ناں اوتھ ہووے تے میں کسے بندے نوں پسند نہ کیتا۔ کہ میرے لوکاں اسرائیل دا حاکم ہووے۔⁶ پر میں یروشلم نوں چن لیا تان جو میرا ناں اوتھ ہووے تے میں داؤد نوں چن لیا۔ پٹی میرے بندیاں اسرائیل تے حاکم ہوون۔ پر میں یروشلم نوں چن لیا تان جو میرا ناں اوتھ ہووے تے میں داؤد نوں چن لیا۔ پٹی میرے بندیاں اسرائیل تے حاکم ہوون۔⁷ تے میرے پیو داؤد دے دل وچ سی پٹی خداوند اسرائیل دے خدا لئی گھر بناوے۔⁸ تان خداوند میرے پیو داؤد نوں آکھیا۔ کیوں جے تیرے دل وچ ہے کہ توں میرے ناں لئی اک گھر بناویں۔ تان توں چنگا کیتا جو اپنے دل وچ انج سوچیا۔⁹ پر توں گھر نہیں بنائیں گا سگوں تیرا پتر جیڑا تیری صلب وچوں نکلے گا اوہی میرے ناں لئی گھر بنلے گا۔¹⁰ تے خداوند اوہ گل جو آکھی سی پوری کیتی تے اپنے پیو داؤد دی تھان کھلا ہوا تے اسرائیل دے تختے بیٹھا۔ جیویں کہ خداوند فرمایا تے میں خداوند اسرائیل دے خدا دے ناں لئی گھر بنایا۔¹¹ تے اوہدے وچ میں اوہ صندوق رکھیا جس دے اندر خداوند دا عہد اے جیڑا اوہ اسرائیل نال بنیا۔¹² پھر اوہ خداوند دے مذبح دے لگے اسرائیل دی ساری جماعت دے سامنے کھلویا تے اپنے تھان اڈے۔¹³ کیوں جو سلیمان پتل دا اک ممبر بنایا سی۔ جس نوں اوہ وپڑے وچکار رکھیا سی۔ اس دی لمائی پنج تھتے چوڑائی پنج تھتے اچائی تن تھتے سی۔ تان اوہ اوہدے لگے کھلویا تے بنی اسرائیل دی ساری جماعت دے سامنے اپنے گودیاں تے جھکیا تے آسمان ول اپنے تھتے کھلارے۔¹⁴ تے آکھیا۔ اے خداوند اسرائیل دے خدا آسمان تے زوین تیرے ورگا کوئی خدا نہیں تان اپنے بندیاں لئی جو تیرے حضور اپنے سارے دل نال جلدے نیسے عہدے رحمت نوں یاد رکھدا ایں۔¹⁵ جسے اپنے بندے میرے پیو داؤد نوں جو کچھ آکھیا سی پورا کیتا۔ توں اپنے منہ وچوں گل آکھی تے اپنے تھان نال پوری کیتی۔ جیویں کہ اج دا دن ظاہر کردا اے۔¹⁶ ہن اے خداوند اسرائیل دے خدا! اپنے بندے میرے پیو داؤد لئی اس وعدے نوں پورا کر جوتوں اوہدے نال کیتا۔ کہ میرے حضور تیرے لئی اسرائیل دے تختے بیٹھن لئی مرد دی کمی نہیں ہووے گی جے تیری اولاد اپنی راہوں دی راکھی تے میری شریعت چلے جیویں توں میرے سامنے چلیا۔¹⁷ تے ہن خداوند اسرائیل دے خدا! اپنے اس قول نوں جوتوں اپنے بندے داؤد نوں فرمایا پکا کر۔¹⁸ پر کہ خدا حقیقت وچ انسان دے نال زوین تے روے گا؟ کیوں جو آسمان وچ تیری گنجائش نہیں۔ تان اس گھر وچ کیوں ہووے گی جنہوں میں بنایا اے؟¹⁹ اپنے بندے دی دعات منت ول دھیان کر۔ اے خداوند میرے خدا! اپنے بندے دی دعات تیلے نوں سن جو اوہ تیرے سامنے کردا اے۔²⁰ تیریاں اکھاں دن رات اس گھرتے کھلیاں ریاں اس تھارتے جہدی بابت توں آکھیا۔ پٹی میں اپنا ناں اوتھ رکھاں گا۔ پٹی توں اس دعا نوں سنیں جیڑی تیرا بندہ اس تھان ول منہ کرکے منگدا اے۔²¹ تے توں اپنے بندے دی منت نوں اپنے لوکاں اسرائیل دی دعا نوں قبول کر جیڑی اس تھان ول منہ کرکے منگدے نیسے آسمان وچ اپنے رن دی تھان توں سن تے جدوں توں سنیں تان رحم کر۔²² جے کوئی اپنے گوانڈھی نال برائی کرے اونوں حلف دین لئی اوہدے لے سوئے واجب ہووے اوہ حلف چکن لئی گھر وچ تیرے مذبح دے سامنے آوے۔²³ تان توں آسمان توں سن تے عمل کر تے اپنے بندیاں دے وچ انصاف کر۔ پٹی لہجے نوں سزا دے اوہدے سبھا نوں اوہدے سرے پا تے سچے نوں پاک کرے اوہی سچائی مطابق اونوں اجر دے۔²⁴ تے جدوں تیرے لوک اسرائیل دے خلاف گناہ کرن دے کارن اپنے دشمنان کولوں پار جان۔ تان اوہ پھرتے تیرے ناں دا اقرار کرن تے ایس گھر وچ تیرے لگے دعات منت کرن۔²⁵ تان توں آسمان توں سن تے اپنی قوم اسرائیل دے گناہ معاف کر تے اونان نوں اوس دیس وچ موڑکے لیا جیڑا توں اونان نوئے اونان دے پیو دادے نوں دتا۔²⁶ آسمان بند ہو جاوے تیرے خلاف اونان دے گناہوں دے کارن مینہ وسے اوس تھان ول منہ کرکے دعا کرن تے تیرے ناں دا اقرار کرن تے اپنے گناہوں توں پھرن۔ جدوں توں اونان نوں مصیبت وچ پاویں۔²⁷ تان توں آسمان توں سن تے اپنے بندیاں تے اپنی قوم اسرائیل دے گناہ معاف فرما تے اونان نوں نیک راہ دی ہدایت دے پٹی اوہ ایسے چلے اوس زوین تے جیڑی توں اپنی قوم نوں میراث لئی دتی مینہ گھل۔²⁸ تے جدوں ملک وچ قحط یا وبا یا ساڑن آلی ہوا یا چپیا (پھپھوندی) یا ٹڈی یا جھانجھوون تے جدوں اونان دے دشمن اونان دے شہراں وچ اونان نوں گھیر لینے جدوں اوہ کسے مصیبت یا ہماری وچ گھر جان۔²⁹ تان جیڑی دعا یا منت بہاویں کسے اک بندے یا تیری ساری قوم اسرائیل ولوں ہووے۔ جدوں ہر کوئی اپنی برائی تے مصیبت نوں پچھلے تے اپنے تھان ایس گھر ول اڈے۔³⁰ تان توں اپنے رن دی تھان آسمان توں شنتے ماف کرے ہر اک نوں اوہدے سبھا مطابق بدلے۔ جیویں کہ توں اوہدے دل نوں جاندا ایں۔ کیوں جو توں ای کلا بنی آدم دے دلاں نوں جاندا ایں۔³¹ تان جو ایس دیس وچ جیڑا توں ساڈے پیو دادے نوں دتا اونان ساریاں دناں وچ جنہاں وچ اوہ زندہ رن تیتھوں ڈرن تے تیریاں راہواں چلن۔³² جے کوئی اوہرا جیڑا تیری قوم اسرائیل وچوں نہوے تیرے عظیم ناتے تیرے قدرت رکھن لے تھتے تیری ودھائی ہوئی باہر دے لئی دور دے دیس توں آوے ایس گھر ول منہ کرکے دعا منگے۔³³ تان توں آسمان توں اپنے رن دی تھان توں سن تے سارا جو کچھ اُس اوپرے بندے تیتھوں اوہدے وچ منگیا۔ اوہدے مطابق کر۔ تان جو زوین دیاں ساریاں قوماں تیرے ناں نوں پچھانے تے تیری قوم اسرائیل وانگوں تیتھوں ڈرن تے جانن پٹی تیرا ناں اُس گھر وچ بلایا جاندا اے جنہوں میں بنایا۔³⁴ تے جدوں تیری قوم اپنے دشمنان دے خلاف لڑائی لئی اُس راہ ول جاوے جسے توں اونان نوں گھلیں تے اوہ تیرے کول اُس شہر ول جنہوں توں چن لیتے ایس گھر ول منہ کرکے دعا منگے جس نوں میں تیرے ناں لئی بنایا۔³⁵ تان توں آسمان توں اونان دیاں دعاواں تے اونان دیاں منتاں سن تے اونان دا انصاف کر۔³⁶ تے جدوں اوہ تیرے خلاف گناہ کرن۔ کیوں جو کوئی انسان نہیں جیڑا گناہ نہیں کردتے توں اونان لے غصہ ویتے اونان نوں اونان دے دشمنان دے حوالہ کریں تے اوہ اونان نوں کسے دور یا نیڑے دے دیس وچ بندی وان بنا کے جاوے۔³⁷ فیر اوس دیس وچ جس وچ اوہ بندی وان ہوکے گئے اونان دے دل بدل جاوے تے اوہ اپنی بندی دے دیس وچ تائب ہوون تے تیرے تیلے کرن تے آکھن پٹی اسان گناہ کیتا۔ اسان شرارت کیتی۔ اسان قصور کیتا۔³⁸ تے اپنے سارے دلاں اپنی ساری جاناں نال اپنے بندی دے دیس وچ جس وچ اوہ بندی بنلے گئے تیرے کول آون تے تیرے دیس ول جیڑا توں اونان دے پیو دادے نوں دتاتے اوہدے ول جس نوں توں چن لیا تے اس گھر ول منہ کرکے دعا کرن جیڑا میں تیرے ناں لئی بنایا اے۔³⁹ تان توں آسمان یعنی اپنے رن دی تھان توں

اوہناں دی دعلت اوہناں دے تیلہ سنے اوہناں دا انصاف کرتے اپنی قوم نوں جسے تیرا گناہ کیٹا ماف فرما -⁴⁰ تہن اے میرے خدا ! ہر
 اک دعا جیہڑی اس تھاتے کیتی جاوے۔ اُس ول تیریاں اکھاں کھلیاتے کن دھیان دین -⁴¹ ہن اے خدا وند خدا - اپنی ارام کرن آلی تھان
 ول جاوے نوں اُٹھ - توہ تیری وڈیائی دا صندوق - اے خدا وند خدا - تیرے کاہن نجات توں ملیس ہونے تیری پاک نیکی توں شاد
 ہوون -⁴² - اے خدا وند خدا - اپنے ممسوح دے من نوں نہ پھیرتے اپنے بندے دائودتے کیتیاں مہربانیاں یاد کر-⁴⁰ تہن اے میرے خدا ! ہر اک
 دعا جیہڑی اس تھاتے کیتی جاوے۔ اُس ول تیریاں اکھاں کھلیاتے کن دھیان دین -⁴¹ ہن اے خدا وند خدا - اپنی ارام کرن آلی تھان ول
 جاوے نوں اُٹھ - توہ تیری وڈیائی دا صندوق - اے خدا وند خدا - تیرے کاہن نجات توں ملیس ہونے تیری پاک نیکی توں شاد ہوون -⁴² -
 اے خدا وند خدا - اپنے ممسوح دے من نوں نہ پھیرتے اپنے بندے دائودتے کیتیاں مہربانیاں یاد کر۔

¹ - جدوں سلیمان نے دعا ختم کیتی - تاں اسمان توں آگ لٹھی تے سوختنی قربانی تے ذبیحاں نوں کھا گئی تے گھر خدا وند دے جلال 7
نال بھر گیا - ² - تاں کاہن خدا وند دے گھر وچ نہ وڑ سکے۔ کیوں جو خدا وند دے جلال تے خدا وند دے گھر نوں بھر دتا سی - ³ - تے سارے
بنی اسرائیل نے آگ دا لہانے گھر تے خدا وند دا جلال ویکھیا - تاں اوہ اپنے منہ بھرے زوہں تیکر فرشتے ڈگتے سجدہ کیتا تے آکھیا " خدا وند
دی ستائش کرو کیوں جو اوہ نیک اے کیوں جو اوہی رحمت ابد تیکر اے۔ " ⁴ - تے بادشاہ ساریاں لوکاں تے خدا وند دے لگے ذبیحہ کوئے۔ ⁵ -
تے سلیمان بادشاہ باوی ہزار بلدے اک لکھ وپہزار بھیڈاں دی قربانی کیتی تے بادشاہ سارے لوکاں تے خدا دے گھر دی تقدیس
کیتی - ⁶ - تے کاہن اپنی سیوا لئی کھلے سن تے لادی وی خدا وند لئی اونیاں واجیاں دے نال جیڑے دائود بنائے سن - تاں جو ایہ راگ
وجاؤں " خدا وند دی ستائش کرو - کیوں جو اوہی رحمت ابد تیکر اے۔ " اپنی خدمت گزاری لئی اوہ خدا دا گیت گاندے سن تے
کاہن اونیاں لگے نرسنگ پھوکدے رہتے سار اسرائیل کھلو گیا - ⁷ - تے سلیمان نے وپڑے دے وچکار دی تقدیس کیتی - جیڑا خدا وند دے
گھر دے لگے سی - کیوں جو اوہ سوختنی قربانی تے سلامتی دے ذبیحاں دی چربی نوں اوتھ چاڑھانا سی - ایس لئی پئی پتل دا مذبح
جیڑا سلیمان نے بنایا سی - سوختنی قربانی تے نذر دیاں قربانی تے چربیاں دی گنجائش نہیں سی رکھدا - ⁸ - تے اوس ویلے سلیمان نے
ست دن عید کیتی تے اوہ نال سارے اسرائیل دی حماں دے دروازے توں لے کے مصر دی ترائی تیکر دی بہت وڈی جماعت سی - ⁹ -
اٹھویں دن اونیاں نے محفل کیتی - کیوں جو اونیاں نے ست دن تیکر مذبح دی تقدیس کیتی تے ست دن دی عید کیتی سی - ¹⁰ - ایس لئی
ستویں مہینے دے تربوئیں دپڑے اوہ لوکاں نوں اپنے اپنے تنبواں ول گھلیا - اوہ سارے اوس نیکی دے کارن خوش تے شاد سن جیڑی خدا
وندے دائود تے سلیمان نے اپنے لوکاں اسرائیل نال کیتی - ¹¹ - تے سلیمان خدا وند دے گھروں تے بادشاہ دے گھروں وپلا ہوا تے جو کچھ
سلیمان دے دل وچ سی پئی خدا وند دے گھر وچ تے اپنے گھر وچ بنائے اُس وچ کامیاب ہوا - ¹² - تے رات ویلے خدا وند سلیمان تے ظاہر ہوا تے
اوہ آکھیا پئی میں تیری دعا سنی اے میں اس تھان نوں اپنے لئی ذبیحہ دا گھر چن لیا اے۔ ¹³ - جے میں اسمان نوں بند کراں پئی میں نہ
ہوئے۔ یا ٹڈی نوں زوہں دے کھا جان دا حکم دیاں - یا ویا اپنے لوکاں وچ گھلاں - ¹⁴ - تاں جے میرے لوک جنہاں تے میرا ناں لیا جاندا اے
عاجزی کرن تے دعا منگن تے میرے من نوں ڈھونڈن تے اپنیاں راہواں توں پھرن - تاں میں اسمان توں سناں گا تے اونیاں دے گناہ
بخشاں گلے اونیاں دے ملک نوں شفا دیاں گا۔ ¹⁵ - تے اُس دے جیڑی اس تھان تے منگی جلتے گی میریاں اکھاں کھلیاں تے میرے کن
دھیان دین گے۔ ¹⁶ - تے میں ایس گھر نوں چن لیا اے اپنیوں پاک کیتا اے۔ تاں جو میرا ناں ایس وچ ابد تیکر رہوئے میریاں اکھاں تے
میرا دل سارے دن ایتھوں گے۔ ¹⁷ - توں میرے لگے اُس وانگ چلیں جیویں کہ تیرا پیو دائود چلیا تے جو کچھ میں تینوں حکم دتا اے۔ اُس تے
عمل کریں تے میرے قانوناں تے حکماں نوں منیں - ¹⁸ - تاں میں تیری بادشاہی دا تخت برقرار رکھاں گا - جیویں کہ میں تیرے پیو دائود نال
عہد کر کے آکھیا - پئی تیرے لئی تیری نسل وچوں مرد دا گھاٹا نہیں ہووے گا جیڑا اسرائیل تے حکومت کرے۔ ¹⁹ - پر جے تسیں کھلر جائو تے
میرے قانوناں تے حکماں نوں چھڈ دیو جیڑے میں تہاڈے سامنے رکھ نہیں تے جلتے اوپرے معبوداں دی پرستش کرو تے اونیاں نوں سجدہ
کرو - ²⁰ - تاں میں اونیاں نوں اُس دیس توں پٹ دیاں گا - جیڑا میں اونیاں نوں دتا تے ایس گھر نوں جیڑا میں اپنے ناں لئی پاک کیتا
اے۔ اپنے کولوں دور کراں گا تے اونوں مثال تے ساریاں قوماں وچ نمونہ کراں گا - ²¹ - تے ایہ گھر جیڑا اجیا علی شان اے عبرت دی تھان
ہووے گا تے جیڑا وی ایہدے کولوں لنگھ گا حیران ہووے گا تے آکھ گا خدا وندے ایس دیس تے ایس گھر نال انج کیوں کیتا اے۔ ²² - تاں
جواب دتا جلتے گا - کیوں جو اونیاں نے خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا نوں جیڑا اونیاں نوں مصر دے دیس تو کڈھ کے لیا یا چھڈ دتا تے
اوپرے معبوداں نوں منیلا اونیاں نوں سجدہ کیتا - تاں ایس لئی اوہ اپنے ساریاں بلاواں اونیاں لے گھلیاں۔ ²¹ - تے ایہ گھر جیڑا اجیا علی
شان اے عبرت دی تھان ہووے گا تے جیڑا وی ایہدے کولوں لنگھ گا حیران ہووے گا تے آکھ گا خدا وندے ایس دیس تے ایس گھر نال
انج کیوں کیتا اے۔ ²² - تاں جواب دتا جلتے گا - کیوں جو اونیاں نے خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا نوں جیڑا اونیاں نوں مصر دے دیس تو
کڈھ کے لیا یا چھڈ دتا تے اوپرے معبوداں نوں منیلا اونیاں نوں سجدہ کیتا - تاں ایس لئی اوہ اپنے ساریاں بلاواں اونیاں لے گھلیاں۔

¹ تے سلیمان دے خدا وند دا گھرتے اپنا گھر بناون دے ویہ ورھہ مگروں انج پویا - ² پئی اوہ شہر جیڑے حیرامنے سلیمان نوں موڑ دتے 8 سن سلمانے اونیاں نوں اسارباتے بنی اسرائیل نوں اونیاں وچ وسایا - ³ تے سلیمان حمات صوبہ ول گیا تے اوڈے لُٹے غالب آیا - ⁴ تے اوہ اجاڑ وچ تدمور بنایا تے ذخیرے دے سارے شہر وی جیڑے اوہ حمات وچ بنلے - ⁵ تے اوہ فرازی بیت حورون تے نشیبی بیت حورون کندها تے پھاٹکاں تے جندریاں نال پکے کیتھوئے بنلے - ⁶ تے بعلتے زخیرہ دے سارے شہر جیڑے سلیمان دے سن تے گڈیاں دے شہرے سواراں دے شہرے سارا جو سلمانے چاہیا اوہ یروشلمے لبنان تے اپنی بادشاہت دے دیس وچ بنوایا - ⁷ تے اوہ اونیاں لوگوں نوں تابع کیتا جیڑے حتیاتے اموریاتے فرزیاتے حویاتے بیوسیاں وچوں رہ گئے سن تے اسرائیل توں نہیں سن - ⁸ تے اونیاں دی اولاد جیڑی اونیاں دے مگروں دیس وچ رہ گئی جنہوں بنی اسرائیل نے قتل نہ کیتا - سلمانے اوڈے لُٹے خراج لایا جیڑا اج دے دن تیکر ہے - ⁹ پر بنی اسرائیل وچوں سلیمانے کسے نوں وی اپنے کم لئی خادم نہ بنایا کیوں جو اوہ اوڈے لئی جنگی مرد رئیس تے منصب دار تے گڈیاں تے سواراں دے سردار سن - ¹⁰ تے ایہ سلیمان بادشاہ دے کما تے خاص طور تے رکھ گئے سن - ¹¹ تے سلیمان فرعون دی دھی نوں داوئود دے شہروں اوس گھر وچ لے آیا جیڑا اوہ اوڈے لئی بنایا سی - کیوں جو اوہ آکھیا - میری کوئی بیوی اسرائیل دے بادشاہ داوئود دے گھر وچ نہیں روے گی - کیوں جو اوہ تھانواں پاک نیں جتھہ خدا وند دا صندوق آیا اے - ¹² تے سلیمان خدا وند دے اُس مزبختے خدا وند لئی قربانیاں چاڑھدا سی - جیڑا اوہ برانڈے لگے بنایا سی - ¹³ اوپر دن دے فرض مطابق جیویں موسیٰ نے حکم دتا سی سبتاں وچ تے نویں چناں وچ تے تن وارورھ وچ عیدان یعنی عید فطیر تے ہفتیاں دی عیدتے خیام دی عید وچ قربانی چاڑھی جاوے - ¹⁴ تے اُسے اپنے پیو داوئود دی ترتیب دے مطابق کاپناں دی دی خدمت لئی واریاں متھیاں تے لادیاں دا ایہ ذمہ سی کہ اوہ خدا وند دی حمد کرن تے روز دہیڑے دے فرضاں دے مطابق کاپناں لگے سیوا کرن تے دریاں اپنی واریاں مطابق ہر بوہتے سن - کیوں جو مرد خدائے داوئود انج ای حکم دتا سی - ¹⁵ تے اُسے کاپناں تے لادیاں لئی ہر گل وچ تے خزلے دے بارے بادشاہ دی وصیت توں نہ ودھیا - ¹⁶ سو سلیمان دا سارے کم خدا وند دے گھر دی نین رکھن توں لے کے اوڈے اخیر تیکر تیار ہوئے تے خدا وند دا گھر بن گیا - ¹⁷ فیر سلیمان سمندر دے کنڈھتے ادوم دے دیس وچ عصیوں جابر تے ایلہ نوں گیا - ¹⁸ تے حیرامنے اونوں اوہ جہاز گھل کے اوڈے نال تعاون کیتا جہدے لُٹے اوڈے بحری تجربہ کار خادم ملاح سن تے اوہ سلیمان دے خدماں نال اوفیر نوں گئے تے اوتھوں اونانے چار سو پنجاہ قنطار سونا لٹاتے اونوں سلیمان بادشاہ دے دیس وچ عصیوں جابر تے ایلہ نوں گیا - ¹⁸ تے حیرامنے اونوں اوہ جہاز گھل کے اوڈے نال تعاون کیتا جہدے لُٹے اوڈے بحری تجربہ کار خادم ملاح سن تے اوہ سلیمان دے خدماں نال اوفیر نوں گئے تے اوتھوں اونانے چار سو پنجاہ قنطار سونا لٹاتے اونوں سلیمان بادشاہ دے کول لیلے۔

¹ - سبب دی ملکہ سلیمان دی مشہوری سنی - تاں اوہ اوکھیاں بجھارتاں نال سلیمان نوں آزماون لئی یروشلم وچ وڈے اکٹھ نال 9 آئیے اوہدے نال خوشبوواوے بہت سارے اوٹھ سوئے قیمتی پتھراں نال لدے ہوئے سن۔ اوہ سلیمان دے کول آئیے سارا کچھ جیڑا اوہدے دل وچ سلیمان بارے سی اوہ اوہدے نال گلاں کیتیاں -² - تاں سلیمان نے اوہدے لئی اوہدیاں ساریاں گلاں دی تشریح کیتی تے سلیمان کولوں کوئی شے لکی ہوئی نہیں سی - جہد ی اوہ اوہدے نال گل نہ کیتی -³ - سبب دی ملکہ سلیمان دی سیانپ نوئے گھر نوں جیڑا اوہ بنایا سی -⁴ - اوہدے دستر خوان دا کھانٹے اوہدے نوکراں دے کوٹھتے اوہدے خادماں دی رائشتے اوہناں دا لباس تے اوہدے جام چکن آلیاں نوئے اوہدی پوڑھی نوں جہدے نال اوہ خدا وند دے گھر جاندا سی ویکھیا - تاں اوہدے وچ جان نہ رہی -⁵ - اوہ بادشاہ نوں آکھیا - ایہ خبر سچ سی - جیڑے میں اپنے دیس وچ تیرے عملات تیری سیانپ بارے سنی سی -⁶ - تے جو کچھ مینوں آکھیا گیا - میں اوہا یقین نہ کیتا جدوں تیکر پئی میں آپ نہ آئیے اپنی اکھاں نال نہ ویکھیا تے ویکھ تیری وڈی سیانپ دی مینوں ادھی خبر وی نہیں سی دتی گئی - کیوں جو توں اُس خبر نالوں ودھیک ایہ جیڑی میں سنی سی -⁷ - مبارک نیں تیرے لوک مبارک نیں تیر خادم جیڑے نت تیرے سامنے کھلوکے تیری سیانپ سندے نیں -⁸ - مبارک ہووے خدا وند تیرا خدا جیڑا تیتھوں خوش اے تے جتے تینوں اپنے تخت تے خدا وند تیرے خدا لئی بادشاہوں نوں بٹھایا - کیوں جو اسرائیل نال تیرے خدا دی محبت ہون دے کارن تاں جو اوہناں نوں ابد تک قائم رکھ اوہ تینوں اوہناں بادشاہ متھیا - تاں جو توں نیاتے عدالت جاری کریں -⁹ - تے اوہ بادشاہ نوں اک سو وپہ قنطار سونے بہت ساریاں مُشکاں تے قیمتی پتھر تے اجپاں مُشکاں کدی نہویاں جیویں دیاں سبب دی ملکہ سلیمان بادشاہ نوں دتیاں -¹⁰ - تے حیرام دے خادم تے سلیمان دے خادم جیڑے اوفیر توں سونا لیاندے سن - صندل دیاں لکڑاں تے قیمتی پتھر لیلے -¹¹ - تاں بادشاہ خدا وند دے گھر لئی بادشاہ دے گھر لئی صندل دی لکڑ دیاں پوڑھیاں تے گان آلیاں لئی برطانتے وںجھلیاں بنوائیاں تے یہودہ دے دیس وچ اُس وانگوں کدی نہیں ویکھیا گیا -¹² - تے سلیمان بادشاہ سبب دی ملکہ نوں اوہ سب کچھ دتا جیڑا اوہ چاہتے منگیا تے اوہدے نوں وی ودھ جو اوہ بادشاہ کول لیاہی سی - تہ اوہ ٹر گئی تے سنہ اپنے خادماں دے اپنے دیس نوں چلی گئی -¹³ - تے جیڑا سونا سلیمان کول ہر ورہ آوندا سی اوہا وزن چھ سو چھپاٹھ مثقال سی -¹⁴ - اوہوں چھڈکے جیڑا سوداگراں تے تاجراں کولوں ملدا تے جیڑا عرب دے سارے بادشاہ زمیں دے حاکم سلیمان لئی سونے چاندی لیاندے سن -¹⁵ - تاں سلیمان بادشاہ گھڑے ہوئے سونے دے دو سو ہلکے بنولے ہر اک بھالا چھ سو مثقال گھڑے ہوئے سونے دا سی -¹⁶ - تے تن سو ڈھالاں گھڑے ہوئے سونے دیاں بنوائیاں - اک ڈھال تن سو مثقال سونے دی سی تے بادشاہ اوہناں نوں لبنان دے محل وچ رکھا -¹⁷ - تے بادشاہ اک وڈا تخت ہاتھی دند دا بنوایا تے اوہوں خالص سونے نال مڑھیا -¹⁸ - تے تخت دیاں چھ پوڑھیاں سن - سنہ اک ساری سونے دی چوکی دے جیڑی تخت نال لگی ہوئی سی تے بیٹھن دی تھاں دواں پاسہ ادھر ادھر دو ٹیکن (سارے) سن تے دو شیر دواں ٹیکن کول کھلوئے ہوئے سن -¹⁹ - تے بارہ شیر پوڑھیاں کول کھلوئے ہوئے سن - چھ ایس پاسے چھ اُس پاسے - ساریاں بادشاہاں وچ اُس وانگوں نہ بنیا -²⁰ - بادشاہ دے سارے بین دے بھانڈے سونے دے سن تے لبنان دے محل دے سارے بھانڈے خالص سونے دے سن - اوہناں وچ چاندی نہیں سی - کیوں جو اوہ سلیمان دے دنان وچ کوئی شے نہیں سمجھی چاندی سی -²¹ - ایس لئی پئی بادشاہ دے جہاز حیرام دے خادماں نال تن ورھیاں وچ اک وار ترشیش نوں جانڈے اوٹھوں سونا چاندی تے ہاتھی دندے بندرتے مور لاندے سن -²² - تے سلیمان بادشاہ دولت تے سیانپ وچ زویں دے سارے بادشاہاں توں ودھ گیا -²³ - تے زویں دے سارے بادشاہ سلیمان دا من ویکھن دے چاہواں سن - تاں جو اوہدی سیانپ نوں سنن جیڑی خدانے اوہدے دل وچ پائی سی -²⁴ - تے ہر اک اپنے اپنے چاندی دے بھانڈے سونے دے بھانڈے کپڑے تے ہتھیا تے مُشکاں تے گھوڑے تے خچراں ورھیاں بدھی لیاندی سی -²⁵ - تے سلیمان دے گھوڑاں تے گڈیاں لئی چار ہزار اصلیل سن تے بارہزار سوار سن - تاں اوہ اوہناں نوں گڈیاں دے شہراں وچ تے بادشاہ دے نیڑے یروشلم وچ رکھیا -²⁶ - تے اوہ دریا توں لے کے فلسطیناں دے دیس تیکرے مصر دی حد تیکرے سارے بادشاہاں تے بادشاہی کردا سی -²⁷ - تے بادشاہ یروشلم وچ چاندی نوں وٹیاں وانگ کر چھڈیا تے دیودار دی لکڑ نوں گولر وانگ جیڑا رڑے بہت زیادہ ہوندا اے -²⁸ - تے سلیمان لئی مصر توں سارے دیساں توں گھوڑے لیلے جانڈے سن -²⁹ - تے سلیمان دا پہلا پچھلا حال کہ ایہ ناتان نبی دی تاریخ تے احی یاہ شیلونی دی نبوت تے یار بعام بن نباط دے بارے غیب بین دیاں رویاواں وچ لکھیا ہوا نہیں؟³⁰ - تے سلیمان نے یروشلم وچ سارے اسرائیل تے چالہی ورہ بادشاہی کیتی -³¹ - تے سلیمان اپنے پیو دادے نال سوں گیا تے اپنے پیو دائود دے شہر وچ دفن ہوا تے اوہا پتر رجعام اوہدی تھاں بادشاہ بنیا -²⁹ - تے سلیمان دا پہلا پچھلا حال کہ ایہ ناتان نبی دی تاریخ تے احی یاہ شیلونی دی نبوت تے یار بعام بن نباط دے بارے غیب بین دیاں رویاواں وچ لکھیا ہوا نہیں؟³⁰ - تے سلیمان نے یروشلم وچ سارے اسرائیل تے چالہی ورہ بادشاہی کیتی -³¹ - تے سلیمان اپنے پیو دادے نال سوں گیا تے اپنے پیو دائود دے شہر وچ دفن ہوا تے اوہا پتر رجعام اوہدی تھاں بادشاہ بنیا -

¹ تے رجعام شکم نوں گیا - کیوں جو سار اسرائیل شکم وچ کٹھا ہوا سی - ک اونوں بادشاہ بناون -² تے یار بعام بن نباطنہ جیڑا 10 مصر وچ سی سنیا - کیوں جو اوہ سلیمان بادشاہ کولوں نسیا ہوا سی - تدوں یار بعام مصر توں مڑکے آیا -³ تے اونان اُس نوں سدیا - تان یاربعامتہ سارے اسرائیل لٹے اونانے رجعام نوں مخاطب کرکے آکھیا -⁴ پئی تیرے پیونہ ساڈے ہل نوں بہارا کیتا - تان توں ہن اپنے پیو دی ڈاڈی سیولتہ بہارے ہل نوں بولا کر جیڑا اوہ ساڈے رکھیا سی - تان اسپن تیرے سیوا کرن لہہواو گے۔⁵ اوہ اونوں آکھیا - ک تن دنان مگروں میرے کول فیر آؤ - تان لوک ٹر گئے۔⁶ تدوں رجعام بادشاہنے اونان بزرگاں نال صلاح کیتی جیڑے اوہ یو سلیمان دے حضور اوہدی حیاتی وچ کھلونڈے سن تے اونان نوں آکھیا - تسین مینوں کھ صلاح دیندے او پئی میں اونان لوکاں نوں جواب دیاں ؟⁷ - اونان جواب وچ آکھیا - پئی جے توں اونان نال نرمی کریں تے اونان نوں راضی کریں تے اونان نال مہربانی دیاں گلاں کریں - تان اوہ سدا لئی تیرے خادم ہون گے۔⁸ پر اوہ اونان بزرگاں دی صلاح نوں چھڈ دتا - جنہانے اُس نوں صلاح دتی سی تے اونان جوانان نال صلاح کیتی جیڑانے اوہ نال تربیت پائی سی تے جو اوہ سامنے کھلوتہ رندے سن -⁹ تے اونان نوں آکھیا - پئی تسین مینوں کھ صلاح دیندے او ؟ پئی میں اونان لوکاں نوں جواب دیاں - جنہان میرے نال گل کرکے آکھیا - پئی ساڈے اُس ہل نوں ہولا کر جیڑا تیرے پیونہ ساڈے رکھیا سی -¹⁰ - تان اونان جوانانے جنہان اوہ نال سکھلائی کیتی سی اوہ نال گل کرکے آکھیا پئی اونان لوکاں نوں جنہان تیرے نال خطاب کرکے آکھیا - پئی تیرے پیونہ ساڈا ہل بہارا کیتا تے توں اونوں ساڈے ہولا کر - توں اونان نوں انج آکھ - پئی میری چھوٹی انگل میرے پیو دے لک نالوں موٹی اے۔¹¹ میرے پیونہ تان تہانوں بہارے ہل نال لدیا - پر میں تہاڈے ہل نوں پور وی بہارا کراں گا - میرے پیونہ کوڑیاں نال تہانوں ادب اداب سکھلے پر میں (ٹھونیاں) بچھواں نال سکھاواں گا۔¹² تے تیجے دن یاربعامتہ سارے لوکی رجعام دے سامنے لٹے جیوں ک بادشاہنے اونان نال گل کرکے آکھیا سی پئی تیجے دن میرے کول فیر آؤ -¹³ - تان بادشاہنے اونان نوں ڈاڈے سبھا نال جواب دتا تے رجعام بادشاہنے بزرگاں دی صلاح نوں چھڈ دتا -¹⁴ تے جوانان دی صلاح مطابق اونان نوں جواب دے کے آکھیا - پئی میرے پیونہ تہاڈا ہل بہارا کیتا پر میں اونوں پور وی بہارا کراں گا میرے پیونہ تان تہانوں ادب اداب کوڑیاں نال سکھاواں گا -¹⁵ تے بادشاہنے لوکاں دی نہ سنی کیوں جو اوہا کارن رب ولوں سی - تان جو خدا وند اپنے بول نوں پورا کرے جیڑا اوہ احی یاہ شیلونی دی زبان توں یاربعام بن نباطنہ فرمایا سی -¹⁶ - جدوں سارے اسرائیلنے ویکھیا - پئی بادشاہنے اونان دی نہیں سنی - تان لوکاں بادشاہ نوں جواب دے کے آکھیا - پئی دائود نال ساڈا کھ حصہ اےتے یسی دے پتر نال کھ میراث اے ؟ اے اسرائیل اپنے تنبواں ول چلو تہن اے دائود اپنے گھرنے نوں ویکھ تے سارے اسرائیل اپنے تنبواں ول چلے گئے۔¹⁷ - پر بنی اسرائیل جیڑے یہودہ دے شہراں وچ رندے سن اونانے رجعام بادشاہ ہوا -¹⁸ تے رجعام بادشاہنے خراج دے دروغے ادونی رام نوں گھلپا تان بنی اسرائیلنے اونوں سنگسار کیتلے اوہ مر گیا - تد رجعام بادشاہ چیتھی کرکے اپنی گڈی تے چڑھیلے پرو شلیم نوں نس گیا -¹⁹ تے اسرائیل دائود دے گھرنے توں اج تیکر باغی نیں -

¹ - تے رجعام یروشلم وچ آیا تے اوہ یہودیت بنیامین دے گھرانیاں وچوں اک لکھ اسی ہزار متہبوتہ جنگی مرد کٹھ کیتے۔ تاں جو اوہ 11 اسرائیل نال لڑائی کرن تے بادشاہی فیر رجعام دے قبضہ وچ کر دیں -² تے خدا وند مرد خدا شمع یاہ نال ہم کلام بولتے آکھیا -³ پئی شاہ یہودہ رجعام بن سلیمان نوں تے یہودیت بنیامین وچوں سارے اسرائیل نال کلام کر کے آکھ دے۔⁴ خدا وند انج فرماندا اے پئی تسیں چڑھائی نہ کرو تے اپنے بھراواں نال نہ لڑو۔ تہر اک بندہ اپنے گھر نوں تڑ جلتے۔ کہ ایہ امر میرے ولوں ہویا اے۔ تاں اوہ خدا وند دے کلام دے سنن آلیہوشتے یار بعامتہ چڑھائی کرن توں ٹک گئے۔⁵ تے رجعام یروشلم وچ رکیا تے یہودہ وچ چوکندھی آلیہ شہر بنولے۔⁶ تے اوہ بیت اللحم تے عبطامتہ تقوع۔⁷ تے بیت صورتہ سوکو تے عدلام۔⁸ تے جتہ مریشہ زیف۔⁹ تے ادورائمتہ لاکیشہ عزیق۔¹⁰ تے صرعتہ ایالون تے جبرون نوں جیڑے یہودیت بنیامین وچ پن چوکندھی بنایا۔¹¹ تے اوہ قلعیاں (کوٹاں) نوں پکا کیتا تے اونیاں وچ قلعہ دار رکھتے خوراک تے نیل تے مہ دے ڈھیر۔¹² تے ڈھالا تے نیزے ساریاں شہراں وچ رکھتے اونیاں نوں بڑا پکا کیتا تے یہودیت بنیامین اُس دے رہے۔¹³ تے کابن تے لاوی جیڑے سارے اسرائیل وچ سن اپنیاں ساریاں سرحدان توں اوہ دے کول آئے۔¹⁴ کیوں جو لادی اپنے آلیہ دولستہ بادشاہیاں نوں چھڈ کے یہودیت یروشلم وچ آئے ایس لئی پئی یار بعامتہ اوہ دے پترانہ خدا وند لئی کبانت دے کم کرن توں اونیاں نوں برطرف کر دتا سی۔¹⁵ تے اونیں اپنے لئی اُچی تھان لئی تے شیطانات لیلیاں لئی جیڑے اوہ بنلے کابناں نوں مقرر کیتا۔¹⁶ تے اسرائیل دے سارے قبیلیاں دے وچوں جنہاں اپنے دل خدا وند اسرائیل دے خدا نوں لبھن لئی لائے اوہ یروشلم وچ آگئے تاں جو خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا لئی قربانی چڑھاوے۔¹⁷ سو اونانہ یہودہ دی بادشاہی نوں پکا کیتا تے رجعام بن سلیمان نوں تن ورھیاں تیکر پکا کیتا۔ کیوں جو اوہ دائود تے سلیمان دی رامتہ تن ورھ تیکر چلے رہے۔¹⁸ تے رجعام نے برموت بن دائود تے ابی ہائیل دختر الی آب بن یسی دی دھی محلت نوں ویاہ لیا۔¹⁹ جس وچوں اوہ دے لئی پتر جمے۔ یعوش تے شمر یامتہ زاہم۔²⁰ تے اوہ دے پچھوں اوہ شالوم دی دھی معک نوں ویاہ لیا۔ جس وچوں اوہ دے لئی ابی یامتہ عتائی تے زبزل تے شلومیت جمے۔²¹ تے رجعام بن شالوم دی دھی معک نوں اپنی ساریاں بیویاں تے اندر رہن آلیاں زنانیاں توں ودھ پیار کردا سی۔ کیوں جو اوہ دیاں اٹھارہ بیویاں تے سٹھ رکھیاں ہویاں زنانیاں سن تے اوہ دے وچوں اٹھاروی پترتہ سٹھ دھیاں جمیاں۔²² تے رجعام نے ابی یاہ بن معک نوں سردار بنایا تاں جو اپنے بھراواں دا حاکم ہووے۔ کیوں جو اوہ دا دل کردا سی پئی اوہ بادشاہ بنے۔²³ تے اوہ ہوشیاری نال کم کیتا تے اپنے پترانہ خدا وند لئی بہت ساریاں علاقیاں وچ سارے پکیاں شہراں وچ وکھ وکھ کر دتا تے اونیاں نوں بہتا مال تے دولت دتا تے اوہ اونیاں لئی بہت ساریاں بیویاں لئیاں۔

¹ - تان انج ہویا پئی جدوں رجعام دی بادشاہی قائم ہوئی۔ اوہ طاقت ور ہویا۔ تان اونیۓ اوہدے نال سارے اسرائیلۓ خدا وند دی شریعت نوں چھڈ دتا۔² تے جدوں رجعام دی بادشاہی دا پنجواں ورہا ہویا۔ شاہ مصر شیشاق یروشلم لے حملہ کیتا۔ کیوں جو اونانے خدا وند دے خلاف گناہ کیتا سی۔³ اوہدے نال بارہاں سو گڈیاں تے سٹھ ہزار سوارسں تے لویاں تے سکیاں تے کوشیاں وچوں جیڑے لوک مصر توں اس دے نال لے سن اونان دی گنتری حدوں ودھیک سی۔⁴ اسنے حصین شہر جیڑے یودا، وچ سن لے لے تے یروشلم تیکر پنچیا۔⁵ تد شمع یاہ نبی رجعام تے یودہ دے اونان رئیسوں کول آیا جیڑے شیشاق توں نس کے یروشلم وچ کٹھہوئے سن تے اونان نوں آکھیا۔ خدا وند انج فرماندا اے کہ تسان مینوں چھڈ دتا تے میں وی تہانوں شیشاق دے دے تھ وچ چھڈ دتا اے۔⁶ تد اسرائیل دے رئیسوں تے بادشاہوں نیں عاجزی کیتی۔ آکھیا۔ خدا وند نیاں کرن والا اے۔⁷ جدوں خدا وند نے ویکھیا پئی اونان عاجزی کیتی۔ تان خدا وند شمع یاہ نال گل کیتی۔ آکھیا۔ پئی اونان عاجزی کیتی اے۔ تان میں اونان نوں ہلاک نہیں کراں گا۔ سگوں تھوڑے چر نوں اونان نوں آزاد کر دیاں گا۔ تے میرا قبر شیشاق دے تھوں یروشلم تے نہیں لٹھ گا۔⁸ پر اوہ اوہدے سیوا کرن آلاہوں گے۔ تان جو اوہ د مبری سیوا نوں دھرتی دی بادشاہیاں دی سیوا توں جان سکن۔⁹ ایس لئی شاہ مصر یروشلم لے چڑھ آیا تے جو کچھ وی خدا دے گھر دے خزلہ لے بادشاہ دا خزلہ وچ سی لٹ لٹا۔ لے سبھ کچھ لے گیا تے سونہ دیاں ڈھالوں وی لے گیا جیڑیاں سلمانے بنوائیاں سن۔¹⁰ تد رجعام بادشاہ نے اونان دی تھان پتل دیاں ڈھالوں بنوائیاں تے پرے داراں دے سرداراں دے تھ وچ دتیاں۔ جیڑے بادشاہ دے محل دے دروازاں دی راکھی کردے سن۔¹¹ لے جدوں بادشاہ خدا وند دے گھر آؤندا پرے دار آؤندے اونان نوں چک لیندے لے پھیر اونان نوں پریداراں دے سلاخ خلہ وچ رکھ دیندے۔¹² تے ایس لئی کہ اونان عاجزی کیتی خدا وند دا قبر اونان اتوں پھر گیا۔ لے اونان نوں پوری طرح ہلاک نہ کیتا۔ کیوں جو یودہ وچوں جنگ عمل ختم نہیں سن ہوئے۔¹³ سو رجعام بادشاہ یروشلم وچ پکا بولتے حکومت کردا رہا تے جس ویلے رجعام بادشاہ بنیا۔ اوہدی عمر اکتالی ورہ سی تے اوہ ستاہراں ورہ یروشلم وچ بادشاہی کیتی۔ یعنی اُس شہر وچ جنہوں خدا وند اسرائیل دے سارے قبیلیاں وچوں جن لیا۔ تان جو اپنا ناں اوتھ رکھتے اوہدی ماں دا ناں نعم سی جیڑی عمونی سی۔¹⁴ تے اوہ برائی کیتی۔ کیوں جو اوہ اپنا دل خدا وند دی بھال وچ نہ لایا۔¹⁵ تے رجعام دا پہلا تے پچھلا حال۔ کہ ایہ شمع یاہ نبی عدو غیب بین دی تاریخ وچ مسلسل درج نہیں کتے رجعام تے یار بعام وچ سدا لڑائیاں ہوندیاں رہیاں۔¹⁶ تے رجعام اپنے پیو دادا نال سوں گیا تے دائود دے شہر وچ دیا گیا تے اوہدا پتر ایہ یاہ اوہدی تھان بادشاہ بنیا۔¹⁵ تے رجعام دا پہلا تے پچھلا حال۔ کہ ایہ شمع یاہ نبی عدو غیب بین دی تاریخ وچ مسلسل درج نہیں کتے رجعام تے یار بعام وچ سدا لڑائیاں ہوندیاں رہیاں۔¹⁶ تے رجعام اپنے پیو دادا نال سوں گیا تے دائود دے شہر وچ دیا گیا تے اوہدا پتر ایہ یاہ اوہدی تھان بادشاہ بنیا۔

1- یار بعام بادشاہ دے اٹھارویں ورہ وچ ابی یار یہودہ دا بادشاہ بنیا۔² اونہ یروشلم وچ تن ورہ بادشاہی کیتی۔ اودی ماں دا ناں 13 معک سی۔ جیہڑی جیع دے اوری ایل دی دھی سی۔ ابی یار بعام وچ لڑائی ہوئی۔³۔ ابی یار چار لکھ متہوئے جنگی بہادران دے لشکر نال لڑائی نوں نکلیا۔ یار بعام اٹھ لکھ بہادری دلیمر مردان نال صف بدھی۔⁴۔ ابی یار صمراٹم دے پاڑے کھلویا۔ جیہڑا کوستان افرائیم وچ اے آکھیا۔ اے یار بعام کُل اسرائیل میری گل سنو۔⁵۔ کیہ تسیں نہیں جاندے؟ پئی خدا وند اسرائیل دے خدائے اسرائیل دی بادشاہی دائود نوں اودے پتران نوں ابد تیکر لُون دے عہد نال عطا کیتی۔⁶۔ سلیمان بن دائود دے خادم نباط دے پتر یار بعام اٹھ کے اپنے آقا دے خلاف بغاوت کیتی۔⁷۔ اودے کول نکمہ خیبت لوک کٹھہوئے۔ جیہڑے سلیمان دے خلاف غلبہ کیتا کیوں جو رحبام حالی منڈا کمزور دل آلا سی۔ اونان دے سامنے ٹک نہ سکیا۔⁸۔ تسیں ہن خیال کردے او۔ ک تسیں خدا وند دی بادشاہی دے لگ کھلوئے رووگ جیہڑی بنی دائود دے پتر وچ اے تسیں وڈا اکٹھ اوتے تہاڈے نال سوئے دے میمنہ نیں۔ جنہاں نوں یار بعام تہاڈے لئی معبود بنایا۔⁹۔ کیہ تسان خدا وند دے کاہناں بنی ہارون۔ لاویاں نوں کڈھ نہ دتا؟ تے دیساں دیاں قوماں وانگوں اپنے لئی کاہن بنلے۔ کہ جو کوئی اک بلدے ست بھیڈولے کے اپنے پتر دے تقدیس کرن نوں آیا۔ اوہ اوپرے معبودان دا کاہن بنیا۔¹⁰۔ پر خدا وند ساڈا ای خدا اے۔ اسان اونوں نہیں جھڈیا۔ تے کاہن جیہڑے خدا وند دی سیوا لئی متھ گئے۔ اوہ بنی ہارون نیں۔ تے لاوی اپنے کمتے نیں۔¹¹۔ تے اوہر سویرے ہر شام نوں خدا وند لئی سوختنی قربانیاں۔ مشک لے بخور چڑھاندے نیں۔ تے نذر دیاں روٹیاں پاک میزے رکھیاں جاندیاں۔ سوئے دے شمع دان دے دیوے ہر شام نوں بلے جاندے نیں۔ کیوں جو اسیں خدا وند اپنے خدا دے حکماں تے قائم ہاں۔ پر تسان اونوں جھڈ دتا اے۔¹²۔ تے ویکھو خدا وند ساڈے نال ساڈا پیشوا اے۔ اودے کاہن وی جیہڑے پھوکن لے نرسنگ لے تہاڈے خلاف پھوکن دے نیں۔ اے بنی اسرائیل تسیں خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا نال لڑائی نہ کرو۔ کیوں جو تسیں کامیاب نہیں ہووگے۔¹³۔ پر یار بعام پھر کے کمین بٹھائی۔ پئی اونان دے پچھوں دی آون۔ سو اوہ یہودہ دے سامنے سن۔ تے کمین اونان دے پچھ سی۔¹⁴۔ تے یہودہ پچھ نظر کیتی تان ویکھو لڑائی اونان دے آگوتے اونان دے پچھوں دی سی۔ تے اوہ خدا وند دے کول چیکے کاہناں۔ نرسنگیاں نال شور مچایا۔¹⁵۔ یہودہ دے بندے للکارے۔ یہودہ دے بندیاں دی للکار ویلے خدائے یار بعام نوں۔ سارے اسرائیل نوں ابی یار بعام یہودہ دے سامنے ماریا۔¹⁶۔ تان بنی اسرائیل یہودہ دے سامنیوں نسلے خدائے اونان نوں اونان دے پتر وچ کر دتا۔¹⁷۔ تے ابی یار بعام اودے لوکاں دے وڈا خون خرابہ کیتا۔ تے اسرائیل وچوں پنج لکھ متہوئے بندے قتل ہوکے ڈگے۔¹⁸۔ سو اُس ویلے بنی اسرائیل مغلوب ہوئے بنی یہودہ غالب لے۔ کیوں جو اونان۔ خدا وند اپنے پیو دادا دے خدائے بھروسہ کیتا۔¹⁹۔ تے ابی یار بعام دا پچھا کیتا۔ تے اُس کولوں شہر لے بیت ایل۔ اودے پنڈتے مشانے اودے پنڈتے عفرائے۔ اودے پنڈ۔²⁰۔ تے ایدے مگروں ابی یار دے دنان وچ یار بعام زور نہ پھڑیا۔ تے خدا وند نے ماربا تے اوہ مر گیا۔²¹۔ تے ابی یار زور آور ہوا۔ تے اونہ چوداں بیویاں کیتیاں۔ تے اودے باوی پترے سولہ دھیاں جمیاں۔²²۔ تے ابی یار دا ہور حالت اودے طریقے اودے قول عدو نبی دی تفسیر وچ لکھوئے نیں۔¹⁹۔ تے ابی یار بعام دا پچھا کیتا۔ تے اُس کولوں شہر لے بیت ایل۔ اودے پنڈتے مشانے اودے پنڈتے عفرائے۔ اودے پنڈ۔²⁰۔ تے ایدے مگروں ابی یار دے دنان وچ یار بعام زور نہ پھڑیا۔ تے خدا وند نے ماربا تے اونوں ماریا۔ اوہ مر گیا۔²¹۔ تے ابی یار زور آور ہوا۔ تے اونہ چوداں بیویاں کیتیاں۔ تے اودے باوی پترے سولہ دھیاں جمیاں۔²²۔ تے ابی یار دا ہور حالت اودے طریقے اودے قول عدو نبی دی تفسیر وچ لکھوئے نیں۔

14 اے ابیہ! اپنے پیر دادا نال سون گیا تے داود دے شہر وچ دفنایا گیا۔ اوہ پتر آسا اودی تھان بادشاہ بنیائے اودی دناں وچ دیسے دس ورہ امن ویکھیا۔² تے آسے خداوند اپنے خدا دی نظر وچ نیکی تے سدھ کم کیتے۔ محراباں نوں تروڑ تلتے کھمیاں نوں کٹ دتا۔ تے اوہ اویریاں مذبحیا تے اچی تہاواں نوں ڈھا دتا۔⁴ تے پیوہ نوں حکم دتا کہ خدا وند اپنے خدا نوں ڈھونڈو تے اودی شریعت اُتے اودے حکم تے عمل کرو تے اوہ پیوہ دے سارے شہراں وچوں اچیاں تہانوا تے سورج دے گنبدان نوں دور کیتلے بادشاہی تے اودے لگے آرام پایا۔⁶ تے اسے پیوہ وچ حصین شہر بنلے۔ کیوں جو دیس وچ امن تے اپناں وریاں وچ کوئی لڑائی نہوئی۔ کیوں جو خدا وند نے اونوں چین بخشیا۔⁷ تے اوہ پیوہ نوں آکھیا۔ اونیاں نوں کنڈھا تے پھاٹکا تے برج تے سیخاں نال پکا کرے۔ جدوں تیکر زوہں ساڈے سامنے آے کیوں جو اسان خداوند اپنے خدا نوں لہیا۔ اسان اونوں لہیا۔ تان اوہر اک پاسیوں سانوں امن بخشیا۔ تان اونان اوہ شہر بنلے کامیاب ہوئے۔⁸ تے آسا دی فوج وچ پیوہ ولوں تن لکھ مرد سن۔ جیڑے ڈھالا تے نیزے چکدے سن تے بنیامین ولوں دو لکھ اسی ہزار سن جیڑے ڈھالاں اٹھاندے کماناں کچھدے سن۔ ایہ سارے بہادر دلیر مرد سن۔⁹ تے زارا کوشی دس لکھ فوج لے کے اونان دے خلاف نکلیا تے لڑائی کرن لئی مریشہ تیکر آیا۔¹⁰ تے آسا اودے مقابلے وچ نکلیا تے مریشہ دے شمال ول وادی صفات وچ لڑائی لئی صفان بنایاں۔¹¹ تے آسا خدا وند اپنے خدا کول چیکلے آکھیا۔ اے خدا وند تیرے کول کوئی فرق نہیں کہ ڈاڈیاں دی مدد کریں یا کمزور دی۔ ایس لئی اے کدا وند ساڈے خدا! ساڈی مدد کر۔ کیوں جو اسین تیرے تے بھروسہ کردے ہاں تے تیرے ناں توں اس اکٹھ دے مقابلے لئی آئے ہاں۔ اے کدا وند توں ای ساڈا خدا ابن۔ کوئی بندے تیرے غالب نہ آوے۔¹² خدا وند آسے پیوہ دے سامنے کوشیاں نوں ماریا۔ تان کوشی نسے۔¹³ تے آسے اونان لوکاں نوں جیڑے اودے نال سن جرار تک اونان دا پچھا کیتا تے کوشی مارے گئے ایٹھ تیک کہ اونان وچوں اک وی نہ بچیا۔ کیوں جو اوہ کدا وند دے سامنے اودے لشکر دے سامنے پیٹھ گئے۔ تے اونان چوکھا سارا لٹ دا مال لتا۔¹⁴ اونان نیں جرار دے دولہ دے سارے شہراں نوں ماریا۔ کیوں جو خدا وند دا خوف ساریا تے اوناں دے سارے شہراں نوں لٹیا۔ کیوں جو اونان وچ بہت لٹ سی۔¹⁵ تے اوناں جانوراں دے ڈیریاں وی حمل کیتلے چوکھیاں بھیڈا تے اونٹ لے کے یروشلم ول بیت۔

¹ تے خدا وند دی روح عزریاہ بن عودیدتے لٹھی - ² تان اوہ آسا نوں ملن لئی باہر آیتے اونوں آکھیا - اے آسلے سارا یہودیتے بنیامین 15 میری سنو - خدا وند تہاڈے نال اے - جدوں تیکر پئی تسین اوڈے نال اوہ - جے تسین اونوں لہوگ تان لہہ لووگے جے تسین اونوں چھڈوگ تان اوہ وی تہانوں چھڈ دے گا - ³ تے اسرائیل چوکھ دنان تیکر بنان سچے خدا دے بنان سکھان لکے کاپن دے بنان شریعت دے رپا - ⁴ پر جدوں اونانے خدا ول رجوع کیتا تے اونوں لہیا تان اونوں لہہ لٹا - ⁵ تے اونان دنان وچ باہر جان لکے اندر آن لکے سلامتی نہیں سی - سگوں سارے دیس واسی ڈاڈے چین سن - ⁶ گوت گوت نالے شہر شہر نال لڑیا - کیوں جو خدا وندے اونان نوں مصیبت نالے چین کیتا - ⁷ پر تسین پکے اوتے اپنے تہاں نوں ڈھلا نہوون دیو - کیوں جو تہاڈے کم دا اجر ملے گا - ⁸ - جدوں آسلے عزریاہ بن عودید نبی دی نبوت دیاں اپناں گلاں نوں سنیا - اوہ بہادری کیتی تے اوہ یہودیتے بنیا مین دے سارے دیس توں اونان شہراں وچوں مکروباں نوں دور کیتا - جیڑے اوہ افرائیم پہاڑ توں لے سن تے خدا وند دے اُس مذبح نوں نویں سریوں بنایا جیڑا خدا وند دے برانڈے لگے سی - ⁹ تے اوہ سارے یہودیتے بنیامین نوں اونان پر دیسیاں نوں کٹھا کیتا جیڑے افرائیمتے منستے شمعون وچوں اوڈے نال سن - کیوں جو جدوں اونان ویکھیا پئی خدا وند اویدا خدا اوڈے نال اے - تان اسرائیل وچ بہتے اوڈے کول لکے - ¹⁰ - تان آسا دی بادشاہی دے پندرھویں ورہ دے تیجے مہینے وچ اوہ سارے یروشلم وچ کٹھہوئے - ¹¹ تے اُس دن اونان لٹ دیاں چیزاں وچوں جیڑیاں اوہ اپنے نال لیکے سن ست سو بلدتے ست ہزار بھیڈاں خدا وند لئی کویاں - ¹² تے اونان عہد کیتا پئی اوہ خدا وند اپنے پیو دادا دے خدا نوں اپنے سارے دل تے اپنی ساری جان نال لہن گے - ¹³ تے جو کوئی خدا وند اسرائیل دے خدا نوں نہیں ڈھونڈے گا قتل کیتا جاوے گا کیہ وڈا کیہ نکا - کیہ مرد کیہ زنانی - ¹⁴ تے اونانے اچی واجتے خوشی دے للکارے نرسنگیاں وچ لہیاں نال خدا وند دی سوہ کھادی - ¹⁵ تے سارا یہودے اُس سوہ توں خوش ہویا - کیوں جو اونان سارے دل نال سوہ کھادی تے پورے گوہ نال اونوں ڈھونڈا تے اونوں لہہ لٹا تے خدا وندے اونان نوں چونہاں پاسیوں آرام بخشیا - ¹⁶ تے آسا بادشاہ دی ماں معک توں اوہ ملکہ دا لقب پٹا دتا - کیوں جو اوہ عشیرہ دی نفرت کرن آلی مورتی بنائی سی - تان آسلے اُس مورتی نوں تروڑیا تے اونوں چور چور کیتا تے وادی قدرون وچ اونوں ساڑ چھڈیا - ¹⁷ - پر اچیاں تہانواں اسرائیل کولوں دور نہ کیتیاں گیاں - فیر وی آسا دا دل اوڈے سارے دنان وچ کامل سی - ¹⁸ تے اوہ اپنے پیو دیاں متھیاں ہویاں شیواں چاندی دیاں تے سوہ دیاں تے بھانڈے خدا دے گھر وچ لایا - ¹⁹ تے آسا دی بادشاہی دے پینتیویں ورہ تیکر فیر لڑائی نہوئی - ¹⁸ تے اوہ اپنے پیو دیاں متھیاں ہویاں شیواں چاندی دیاں تے سوہ دیاں تے بھانڈے خدا دے گھر وچ لایا - ¹⁹ تے آسا دی بادشاہی دے پینتیویں ورہ تیکر فیر لڑائی نہوئی -

¹- آسا دی بادشاہی دے چھتیویں ورھ شاہ اسرائیل بعشائے پیودتہ حملہ کیتلے رام نوں اُساریا - تان جو کوئی بندہ شاہ پیودہ آسا
 دے کول آ جا نہ سکے۔² تد آسانے خدا وند دے گھر دے خرفلے بادشاہ دے گھروں چاندی تے سونا کڈھیا تے ارام دے بادشاہ بن ہدد
 دے کول جیڑا دمشق وچ رندا سی گھلیلے آکھیا۔³ ک میرے تیرے وچ تے میرے پیوتے تیرے پیو وچ عہد اے تے ویکھ میں تینوں چاندی
 تے سونا گھلدا ہاں - تان توں آ تے اپنے عہد نوں تروڑ دے جیڑا اسرائیل بعشائے نال اے۔ تان جو اوہ میرے کولوں دی چلا جاوے۔⁴ تے بن
 بددے آشا بادشاہ دی گل نوں نہ منیا تے لشکراں دے سرداراں نوں اسرائیل دے شہراں ول بھیجیا تے اونانے عیون تے دان اہل مائمت
 نفتالی دے اکٹھے دے سارے شہراں نوں ماریا۔⁵ جدوں بعشائے سنیا تان رام دی اساری توں رکیلے کم بند کیتا۔⁶ تد آسا بادشاہ
 سارے پیودہ نوں لتا تان اوہ رام دیاں پتھراں تے لکڑاں نوں جنہاں نال بعشائے اُساری کر رہا سی لے گئے اونانے اوہ نال جیعتے مصف
 نوں اُساریا۔⁷ اُس ویلے حنائی غیب بین آسا بادشاہ دے کول آیلے آکھیا - کیوں جو توں شاہ ارام تے وساء کیتا تے خدا وند اپنے خدائے توکل
 نہ کیتا - ایس لئی شاہ ارام دا لشکر تیرے پتھوں پچ گیا۔⁸ کہ کوشیاں تے لوبیاں دا بہت وڈا لشکر بہتیاں گڈیاں تے سواراں نال نہیں سی ؟
 پر جدوں توں خدا وند تے توکل کیتا - اوہ اونانے توں تیرے پتھ وچ دے دتا۔⁹ کیوں جو خدا وند دیاں اکھاں ساری زویرے پھردیاں رندیاں
 نیں - تان جو اونانے توں طاقت بخشہ جیڑے اوہ دے حضور کامل دل نیں - تان اپدے وچ توں وقوفی کیتی - کیوں جو ہن توں تیرے
 خلاف لڑائیاں ہون گیاں۔¹⁰ تد آسا اُس غیب بین توں ناراض ہوا تے اونوں بندی وان بنایا - کیوں جو ایس گل پاروں اوہ اوہ لے غضب
 ناک ہوا تے اُس ویلے آسانے لوکاں وچوں کئی اک تے ظلم کیتا۔¹¹ تے آسا دا پہلا پچھلا حال اسرائیل تے پیودہ دیاں کتاباں وچ لکھیا ہوا
 اے۔¹² تے آسا دی بادشاہی دے انتالیویں ورھ وچ اوہ دے پیراں وچ ہماری ہوئی تے اوہ ہماری بہت ودھی - پر اوہ اپنی ہماری وچ وی خدا
 وند نوں نہیں سگوں حکیمان نوں لبھیا۔¹³ تے آسا اپنے پیو دادے نال سوں گیا تے اپنی بادشاہی دے اکتالویٹیں ورھ مر گیا۔¹⁴ تے اپنے اُس
 مزار وچ دیا گیا جیڑا اوہ اپنے لئی دائود دے شہر وچ اُساریا سی تے اونانے اونوں پلنگ تے رکھیا جیڑا خوشبو بنان آلیاں دی گاری گری
 دیاں مشکاں تے ون سوئے عطران نال بھریا ہوا سی تے اونانے اُس لئی بہت وڈی آگ ہالی -

17 ¹ - اودا پتر یوشا فاط اودی تھان بادشاہ بنیا - اہنہ اسرائیل دے مقابلہ وچ اہنہ آپ نوں مضبوط کیتا - ² - اہنہ یہودہ دے سارے حصین شہر ان وچ فوج رکھی - یہودہ دے دیس - افرائیم دے اوہان شہراں وچ پیریدار بٹھلے جیڑے اودے پیو آسانہ لے سن - ³ - خدا وند یوشا فاط دے نال سی - کیوں جو اہنہ پیو دیاں راہوں - تربیتہ تعلیم نوں نہ لہیا - ⁴ - سگوں اہنہ پیو دادا دے خدا دا چاہوان ہوا - اودے حکمانہ نہ کہ اسرائیل دے حکمانہ چلیا - ⁵ - تان خدا وندہ اودے ہتھوں سلطنت نوں قائم کیتا - سارے یہودہ اودے کول تحفہ لیاندے سن - ایس لئی اودی دولت - عزت و دھیک ہوئی - ⁶ - اودا دل خدا وند دیاں راہواں وچ بہادر ہوا - اہنہ یہودہ وچوں اُچیاں تھانواں - کھمہ دور کرولے - ⁷ - اہنہ اپنی بادشاہی دے تیج سال وچ اہنہ سرداراں بن حائل - عوبد - یامہ - زکریامہ - نتن - ایلہ - میکا - یاہ نوں گھلیا - تان جو اوہ یہودہ دے شہراں وچ تعلیم دیوں - ⁸ - اودے نال لاویاں وچوں شمع - یامہ - نتن - یامہ - زید - یامہ - عسائیل - شمیرہ - موتہ - یونا - تانہ - ادونی - یامہ - طوبی - یاہ - لاویاں نوں - اہنہ تان دے نال الی شا - ماعہ - یورام - کاہناں نوں - ⁹ - تان اوہ یہودہ وچ پڑھاندے سن - اوہان کول خدا وند دی شریعت دی کتاب سی - اوہ یہودہ دے سارے شہراں وچ تعلیم دیندے ہوئے تھے - پھر دے سن - ¹⁰ - تے زویں دی اوہان ساریاں بادشاہانہ خدا وند دا رعب سی - جیڑیاں یہودہ دے آلہ دولہ سن - تان اوہانہ یوشا فاط نال لڑائی نہ کیتی - ¹¹ - فلسطینیاں وچوں بعض بو شا فاط کول تحفہ - جزیرہ دی چاندی لیلہ - انج - عرب - واسی - چوپایاں وچوں ست ہزار ست سو بھیڈو - ست ہزار ست سو بکرے لیلے - ¹² - تے یوشا فاط ودھیا - تے بہت وڈا ہو گیا - اہنہ یہودہ وچ گنبدہ گودام لئی شہر بنولے - ¹³ - تے یہودہ دے شہر وچ اودا بڑا کاروبار سی - تے یروشلم وچ اودے جنگی بندے یعنی دلیر بہادر سن - ¹⁴ - اوہان دے جدی گھرانیاں مطابق اوہان دی ایہ گنتری سی - یہودہ وچ ہزاراں دے سردار ایہ سن - سردار عدنہ اودے نال بہادر - دلیر - مرد تن لکھ - ¹⁵ - اودے تھلہ سردار یوحانانہ اودے نال دو لکھ اسی ہزار - ¹⁶ - تے اودے تھلہ عمس - یاہ - بن زکری - جہنہ خوشی نال اہنہ آپ نوں خدا وند دے حوالہ کیتا سی - اودے نال دو لکھ بہادر دلیر مرد سن - ¹⁷ - تے بنیامین وچوں الیاداع - بہادر - دلیر - بندہ اودے نال دو لکھ کمانہ ڈھال نال مسلح سن - ¹⁸ - اودے تھلہ یوزا - بادہ اودے نال اک لکھ اسی ہزار لڑائی لئی تیار سن - ¹⁹ - ایہ بادشاہ دے حضور خدمت گزار سن - سولہ اوہان دے جنہاں نوں بادشاہانہ سارے یہودہ دے حصین شہراں وچ مقرر کیتا - ¹⁷ - تے بنیامین وچوں الیاداع - بہادر - دلیر - بندہ اودے نال دو لکھ کمانہ ڈھال نال مسلح سن - ¹⁸ - اودے تھلہ یوزا - بادہ اودے نال اک لکھ اسی ہزار لڑائی لئی تیار سن - ¹⁹ - ایہ بادشاہ دے حضور خدمت گزار سن - سولہ اوہان دے جنہاں نوں بادشاہانہ سارے یہودہ دے حصین شہراں وچ مقرر کیتا -

¹ -تے یوشافاط دی دولتتہ عزت ودھی تے اویہ احی آب نال رشتہ کیتا ² -تے تھوڑے ورہیاں مگر اوہ احی آب دے کول سامرہ وچ 18 گیا۔ تان احی آبے اوڈے لئیے اوہناں لوکاں لئی جیڑے اوڈے نال سن وڈی گنتی وچ بھیڈا تے بلد کوہ تے اوہنوں راموت لعدتہ حملہ کرن لئی اُکسایا ³ -تے شاہ اسرائیل احی آبے شاہ یہودہ یوشافاط نوں آکھیا - کیہ توں میرے نال راموت جلعاد نوں جائیں گا؟ تان اویہ جواب دتا - میں تیرا ای ہاں تے میرے لوک تیرے ای لوک نیں تے اسیں لڑائی وچ تیرے نال ہواں گے۔ یوشافاط نے شاہ اسرائیل نوں آکھیا - پئی اج خداوند دا کلام ڈھونڈ ⁵ -تے اسرائیل دے بادشاہ نے چار سو نبیاں نوں کٹھا کیتا تے اوہناں نوں آکھیا - کیہ اسیں راموت جلعاد ول لڑائی کرن نوں جائے یا اسیں باز رہے؟ اوہناں آکھیا جا - کیوں جو خدا اوہنوں بادشاہ دے ہتھ وچ دے دیوے گا ⁶ -تے یوشافاط نے آکھیا - کیہ ایتھ کوئی خداوند دا نبی نہیں؟ کہ اوڈے کولوں اسیں پچھئے ⁷ - شاہ اسرائیل نے یوشافاط نوں آکھیا - پئی اک بندہ ہے جہدے راہیں اسیں خدا کولوں پچھ سکدے ہاں پر میں اوڈے کولوں نفرت کردا ہاں۔ کیوں جو اوہ میرے لئی نیکی دی نہیں سگوں ہمیشہ بدی دی پیش گوئی کردا اے۔ اوہ میکا بن یمل اے۔ یوشافاط نے آکھیا - پئی بادشاہ انج نہ آکھ ⁸ - تان اسرائیل دے بادشاہ نے اک عہدیدار نوں سدایت آکھیا پئی میکا یاہ بن یمل نوں میرے کول لیا ⁹ - تان اسرائیل دا بادشاہ یہودہ دا بادشاہ یوشافاط اپنا شاہی لباس پہن پھڑ پھڑ دے بھاٹک دے لہنگہ نیڑے اک کھلوڑے وچ اپنے تختہ بیٹھ پھڑ سن تے سارے انبیا اوہناں دے سامنے پیش گوئی کردے سن ¹⁰ -تے صدقی یاہ بن کنعنے اپنے لئی لوہے دے سنگ بنولتے کہن لگا - خداوند انج فرماندا اے۔ کہ ایہناں نال توں ارامیاں نوں دھکیں گا - جدوں تیکر اوہ فنا نہو جان ¹¹ -تے سارے انبیا اسی وانگ پیش گوئی کر کے آکھدے سن - پئی راموت جلعاد نوں جاتے توں کامیاب ہووے گا - کیوں جو خداوند اوہنوں بادشاہ دے ہتھ وچ دے دتا اے ¹² -تے اُس قاصد نوں جیڑا میکا بن یمل نوں سدن گیا سی اوڈے نال مخاطب ہو کے آکھیا - پئی سارے انبیا اک من نال بادشاہ لئی نیکی دی گل کردے نیں - سو تیرا کلام وی ایہناں دے کلام وانگ ہووے گا تے توں نیکی دی گل کرنا ¹³ - میکا پہونے آکھیا - جیوندے خداوند دی قسم - جو کچھ میرا خدا آکھ گا میں اوی آکھاں گا ¹⁴ - جدوں اوہ بادشاہ دے کول آیا - بادشاہ نے اوہنوں آکھیا - اے میکا پو! کیہ اسیں لڑائی کرن لئی راموت جلعاد نوں جائے یا میں گریز کراں؟ اویہ آکھیا تسیں جائوتے کامیاب ہوو گے۔ کیوں جو اوہ تباہ تھان وچ دے تے جان گے ¹⁵ -تے بادشاہ نے اوہنوں آکھیا - پئی کئی وار میں تینوں سوہ دیاں - کہ توں مینوں کچھ نہ آکھیں - پر خدا دے نال توں اوی جیڑا سچ اے ¹⁶ - اویہ آکھیا - میں سارے اسرائیل نوں پہاڑے اوہناں ساریاں بھیڈاں وانگ کھلرا ہوا ویکھیا - جنہاں دا کوئی آجڑی نہوے۔ تان خداوند نے آکھیا - اوہناں دا کوئی مالک نہیں - ایس لئی اوہناں وچوں ہر اک سلامتی نال مڑکے اپنے گھر نوں جاوے ¹⁷ -تے اسرائیل دے بادشاہ یوشافاط نوں آکھیا - کیہ میں تینوں نہیں سی آکھیا؟ پئی اہم میرے لئی نیکی دی نہیں سگوں برائی دی پیش گوئی کرے گا ¹⁸ -تے اویہ آکھیا - توں خداوند دا کلام سن - میں خداوند نوں اپنے تختہ بیٹھ پھڑ ویکھیا تے اسمان دا سار الشکر اوڈے سجتے کھہ کھلوتا سی ¹⁹ - تان خداوند نے آکھیا - پئی اے اسرائیل دے بادشاہ احی آب نوں کون پکاوے گا؟ تان جو اوہ حملہ کرے۔ راموت جلعاد وچ قتل کیتا جاوے۔ تان کسے کچھتے کسے آکھیا ²⁰ - فیر اک روح نکلیتے خداوند دے سامنے کھلوتی تے آکھیا - میں ایہنوں پکاواں گی - خداوند نے اوہنوں آکھیا - کیوں؟ ²¹ - اُس آکھیا میں جاواں گی۔ تے سارے نبیاں دے من وچ جھوٹ بولن آلی روح بنان گی - تان اویہ آکھیا توں اوہنوں پکا لوں گی۔ تے غالب آویں گی۔ ایس لئی توں جا ²² -تے تیرے ایہناں ساریاں نبیاں دے من وچ خداوند جھوٹ بولن آلی روح پائی اے۔ خداوند تیرے خلاف بری خبر دتی اے ²³ -تے صدقی یاہ بن کنعنے لگے آیت میکا پو دی گلہ تے جیڑ مار کے آکھیا - پئی کپڑی راہ توں خداوند دی روح میرے کولوں دی لنگھی پئی تیرے نال کلام کرے ²⁴ - میکا پہونے آکھیا - تو اج دے دن ویکھیں گا - جدوں توں دربر چھپن لئی نسیں گا ²⁵ -تے اسرائیل دے بادشاہ نے آکھیا - پئی میکا پو نوں پھڑ لوتے شہر دے رئیس آمون تے شہزادے یو آش دے حوالہ کر دیو ²⁶ -تے آکھو بادشاہ نے انج حکم دتا - پئی ایہنوں بندی خلتے وچ رکھو۔ تے تنگی دی روئے تنگی دا پانی ایہنوں دیو جدوں تیکر میں سلامتی نال مڑکے نہ آجاواں ²⁷ - تان میکا پہونے آکھیا - جے توں سلامتی نال مڑکے آویں - تان خداوند میرے مونہوں کچھ آکھیا ای نہیں ²⁸ - فیر اسرائیل دے بادشاہ یہودہ دے بادشاہ یوشافاط نے راموت جلعاد حملہ کیتا ²⁹ - تان اسرائیل دے بادشاہ یوشافاط نوں آکھیا - میں بھیس وٹاک لڑائی وچ جاندا ہاں پر توں اپنا ای لباس پائی رکھ - تے اسرائیل دے بادشاہ بھیس وٹا لڑائی وچ گیا ³⁰ -تے ارام بادشاہ گڈیاں دے سرداراں نوں آکھیا - کہ تسیں کسے نال وی کیہ نکتہ کیہ وڈے لڑائی نہ کرو - بنان شاہ اسرائیل دے ³¹ - جدوں گڈیاں دے سرداراں نے یوشافاط نوں ویکھیا - تان آکھیا - ایہو اسرائیل دا بادشاہ اے۔ اوڈے نال لڑائی کرن لئی اوہنوں گھیر لیا - پر یوشافاط چپکے تے خداوند نے اوڈی سنی تے اوہناں نوں اوڈے توں پھرا دتا ³² - کیوں جو جدوں گڈیاں دے سرداراں نے ویکھیا - پئی اوہ اسرائیل دا بادشاہ نہیں - تان اوڈے کولوں مڑ گئے ³³ -تے اک بندے نیں بنان ارادہ کیتے اپنی کمان توں تیر چلایا - تان اوہ شاہ اسرائیل دے جوشن دے بندیاں وچکار جا لگیا - اویہ اپنے کوچوان نوں آکھیا واگ موڑتے مینوں لشکر توں باہر جا - کیوں جو میں پھڑ ہو گیا ہاں ³⁴ -تے اُس دن بڑی ڈاڈی لڑائی ہوئی تے شاہ اسرائیل نے ارام دے مقابلے وچ شام تیکر اپنی گڈی وچ اپنے آپ نوں سنبھال کے رکھیا تے سورج ڈبن دے نیڑے مر گیا -

¹ ۛٲوڊه دا بادشاہ یوشا فاط یروشلیم وچ اپنہ گھر وچ سلامتی نال آیا ²۔ تان یابو بن حنانی غیب بین اونوں ملن لئی باہر نکلیا ۛٲ 19
 اوہ یوشا فاط بادشاہ نوں آکھیا - پئی توں غلطیاں کرن آلیاں دی مدد کردا ایں ۛٲ خدا وند دے دشمنان نال موہ رکھدا ایں - ایسہ
 کارن توں خدا وند دے حضور وچوں قہر دی سزا پائی اے۔³ پر تیرے وچ نیک کم پیگ نیں - کیوں جو توں کھمبیاں نوں دیس توں دور
 کیتا اے۔ خدا نوں لبھن لئی اپنہ دل نوں تیار کیتا اے۔⁴ ۛٲ یوشا فاط یروشلیم وچ ریاتے بیئر شاہ توں لے کے کوہ افرائیم تک فیر لوکاں
 کول گیا ۛٲ اونان نوں خدا وند اونان دے پیو دادے دے خدا ول پھیریا۔⁵ ۛٲ اوہ دیس وچ پوڊه دے سارے حصین شہراں وچ اک شہر
 توں دوچ شہر تیکر قاضیاں نوں مقرر کیتا۔⁶ ۛٲ قاضیاں نوں آکھیا - خبردار رو - تسین کہہ کردے او - کیوں جو تسین بدی لئی نیہیں
 سگوں خدا وند لئی عدالت کردے او۔ ۛٲوے وچ تہاڈے نال اے۔⁷ تہن خدا وند دا خوف تساتے روے۔ تسین ساریاں دا کم دیانت
 داری نال کرو - کیوں جو خدا وند ساڈے خدا دے حضورہ انصافی نیہیت نہ منہ دا لحاظ اے نہ رشوت لینا اے۔⁸ ۛٲ یوشاطے یروشلیم
 وچ وی لاویاتے کاہناتے اسرائیل دے اوٹھ رن لکے رئیسان نوں مقرر کیتا - پئی خدا وند لئی عدالت کرن۔ تہ جھگڑیاں دا فیصلہ کرن۔ تان
 اوہ یروشلیم وچ رہے۔⁹ ۛٲ اوہ اونان نوں حکم دے کے آکھیا کہ تسین خدا وند دے ڈرتے ایمانداریتے صاف دل نال ایویں ای کرو۔¹⁰ ۛٲ
 جدوں کدی تہاڈے بھراواں ولوں جیڑے اپنہ شہراں وچ رندے نیں - کوئی مقدم تہاڈے سامہ آوے جیڑا اک دوچے دے خون دے یا
 شریعتتے حکم یا قانون یا قضاواں بارے ہووے۔ تان تسین اونان نوں خبردار کرنا پئی خدا وند دے خلاف گناہ نہ کرو۔ تان جو اوڊا قہر
 تہاڈے لُٹے تہاڈے بھراواں تہ نہ پوے۔¹¹ ۛٲ امر باہ کاہن ساریاں معاملیاں وچ جیڑے خدا وند نال جڑے ہوں - تہاڈا سردار ہووے گا۔ ۛٲ
 بادشاہ بارے ساریاں گلاں وچ زبدہ یاہ بن اسماعیل بنی پوڊه دا سردار ہووے گا۔ ۛٲ عہدہ دار لاوی تہاڈے کول نیں - تان بہادر بنوتہ کم
 کرو۔ ۛٲ خدا وند نیکاں دے نال ہووے۔

¹ - اودے مگروں انج بویا - پئی بنی مو آبتے بنی عمونے اونیاں دے نال معونی یوشا فاط نال جنگ کرن لے۔² - تاں بعض لوکاں 20 لک یوشا فاط نوں خبر دتے آکھیا پئی سمندر پاروں ادم تیرے خلاف اک وڈا اکٹھ نکل کے آیا اے۔ ویکھ اوہ حصصون تمار وچ نیں جیڑا عین جیدی اے۔³ - تد یو شا فاط ڈریا تے خدا وند کولوں دعا منگن لگا تے سارے یہود وچ روزہ رکھن دی منادی کروائی -

⁴ - تد بنی یہود خدا وند کولوں دعا منگن لئی کٹھہوئے۔ اوہ یہود دے سارے شہراں وچوں خدا وند دی منت کرن لے۔⁵ - تے یوشا فاط یہودتے یروشلم دی جماعت دے دوران خدا وند دے گھر وچ نویں ویڑے دے لگ کھلویا -⁶ - تے آکھیا - اے خدا وند ساڈے پیو دادے دے خدا ! کیہ اسمان وچ توں ای خدا نہیں؟ تے کیہ توں غیر قوماں دی ساری بادشاہتے بادشاہی نہیں کردا ایں؟ تے زورے طاقت تیرے ای ہتھ وچ اے۔ کوئی تیرے سامنے ٹھہر نہیں سکدا -⁷ - کیہ توں ای ساڈا خدا نہیں؟ جہنہ اُس دیس دیاں واسیاں نوں اپنے لوکاں اسرائیل دے سامنیوں کڈھ دتے اپنے خلیل ابرہیم دی نسل نوں اونوں سدا لئی عطا کیتا -⁸ - تے اوہ اودے وچ رہن لگے اونانے اودے وچ تیرے نال لئی اک مقدس گھر بنایا - ایہ آکھکے۔⁹ - کہ جدوں تلوار نال یا موت نال یا وبا یا کال نال اساتے کوئی مصیبت ہتے اسیں اُس گھر دے لگتے تیرے لگ کھلوئے۔ کیوں جو تیرا نال اُس گھر وچ اے۔ تے اپنے دکھ وچ تیرے کول فریاد کرئے۔ تاں توں سن لوں گتے رائی دیوں گا -¹⁰ - تے اس ویلے اپنے بنی عمونے مو آبی کوہ سعیر دے لوک جنباں وچوں توں اسرائیل نوں لنگھن نہ دتا۔ تاں اوہ اونیاں کولوں اک پاسے گئے تے اونیاں نوں ہلاک نہ کیتا -¹¹ - ویکھ اوہ آکھ سانوں ایہ بدلہ دیندے نیں کہ سانوں تیری اُس میراث توں کڈھ دین جس دا توں سانوں وارث بنایا اے۔¹² - اے ساڈے خدا ! کیہ توں اونیاں نوں سزا نہیں دیوں گا؟ کیوں جو اُس وڈے اکٹھ دے لگ جیڑا ساڈے خلاف آیا اے۔ ساڈی کچھ طاقت نہیں تے اسیں نہیں جاندے پئی اسیں کیہ کرئیتے ساڈیاں اکھاں تیرے ول نیں۔¹³ - تے سارا یہود اپنے بچیاں تے زنانیاں اپنے منڈیاں دے نال خدا وند دے سامنے کھلوتے۔¹⁴ - تد یجری ایل بن زکریا بن بنایاہ بن یعی ایل بن متن یاہ لاوی۔ جیڑا بنی آساف وچوں سی، جماعت دے وچکار خدا وند دی روح لٹھی -¹⁵ - تاں اوہ آکھیا - سنو تسیں یہودتے یروشلم واسیوتے توں اے بادشاہ یوشا فاط ! خدا تہانوں انج فرماندا اے۔ کہ تسیں نہ ڈرو تے اُس وڈے اکٹھ کولوں نہ گھبرائو - کیوں جو لڑائی تہاڈی نہیں سگوں خدا دی اے۔¹⁶ - کل دے دن تسیں اونیاں دے خلاف جائو - کیوں جو اوہ صیص دی چڑھائی چڑن گتے دشت یروئیل دے سامنے نلک دے سرے تسیں اونیاں نوں پائوگے۔¹⁷ - تہانوں لڑائی کرن دی حاجت نہیں۔ تسیں کھلوتے روتے قائم روتے تسیں خدا وند دی مدد نوں اپنے نال ویکھوگے۔ اے یہود تے یروشلم تسیں نہ ڈرو تے نہ گھبرائو - کل تسیں اونیاں دے خلاف نکلوگتے خدا وند تہاڈے نال ہووے گا -¹⁸ - تد یوشا فاط منہ بھرنے زویں تے ڈگیتے سارے یہودتے یروشلم واسی وند نوں سجدہ کرن لئی خدا وند دے لگ ٹگے۔¹⁹ - تے بنی کہاتے بنی قورح وچوں لاوی اٹھ کھڑوتے تاں جو بہت ای اچی واج وچ خدا وند اسرائیل دے خدا دی حمد کرن -²⁰ - فیر سوہرنوں اوہ سوقے اٹھتے دشت تقوع ول باہر نکلے۔ تے اونیاں دے باہر نکلن ویلے یو شا فاط کھلوتے بولیا - اے یہودتے یروشلم واسیو میری گل سنو - خداوند اپنے خداتے ایمان لیاؤ۔ تاں تسیں چین نال رہوگے۔ اودے انبیا دی گل منو تاں تسیں کامیاب ہووگے۔²¹ - تے اُسے لوکاں نال صلاح کیتی تے خدا وند لئی گان آلیاں تے پاک سجاوٹ نال اودی حمد کرن آلیاں نوں مقرر کیتا - جیڑے فوج دے لگ لگ چلے ہوئے آکھن - خدا وند دی ستائش کرو - کیوں جو اودی رحمت ابد تیکر اے۔²² - تے جدوں اونانے گانائے حمد کرنا شروع کیتا تاں خدا وندے کمین والیاں نوں بنی عمونے مو آلیاں تے کوہ سعیر دے اونیاں واسیاں دے خلاف بٹھا دتا جنباں تے یہودتے چڑھائی کیتی سی - ایس لئی اوہ مارے گئے۔²³ - کیوں جو بنی عمونے مو آبی کوہ سعیر واسیاں دے خلاف اٹھے۔ تاں جو اونیاں نوں مار دینے ہلاک کرن تے جدوں اوہ سعیر دے بندیاں دا کم پورا کر چکے تاں اک دوجے نوں ہلاک کرن لگے۔²⁴ - تے جدوں یہود اک اجہی تھان تیکر پہنچیا جتھوں اجاڑ نظر آوندا سی - تاں اونیاں اکٹھ ول ویکھیا - تاں ویکھو لاشاں ای لاشاں زویں تے پیاں ہویاں سن تے اونیاں وچوں کوئی نہیں سی بچیا -²⁵ - تد یو شافاطے اودے لوک اونیاں نوں لٹن لئی لگے۔ تے لاشاں وچ اونیاں نوں چوکھ ڈنگر مالے لیڑے لہے۔ تاں اونانے اونیاں نوں اپنے لئی تے تاتے اوہ سارے اونیاں دے چکلے جان دی سوچ توں ودھیک سن تے اوہ تن دن تیکر غنیمت نوں کٹھا کردے رہے۔ کیوں جو اوہ جو کھی سی -²⁶ - تے چوتھ دن اوہ براک دی ترائی وچ کٹھ ہوئے۔ کیوں جو اوہ اونانے خدا وند نوں مبارک آکھیا - تاں اُس ویلے توں اوہ تھان اج دے دن تیکر وادی براک اکھوائی -²⁷ - فیر یہودتے یروشلم دے سارے لوک واپس پھرے۔ یوشا فاط اونیاں دے لگ لگ سی - اوہ خوشی نال یروشلم نوں پرے۔ کیوں جو خدا وندے اونیاں نوں دشمن تے فتح بخشی -²⁸ - تے ونجھلیاں تے بریطانے تر سنگیاں نال خدا وند دے گھر ول یروشلم وچ وڑے۔²⁹ - تے خدا دا ڈر اونیاں دیساں دیاں ساریاں بادشاہتے چھا گیا - جدوں اونانے سنیا پئی اسرائیل دے دشمنان نال خدا وندے لڑائی کیتی -³⁰ - تے یوشافاط دی بادشاہی وچ امن رہا - کیوں جو خدائے اونوں پر پاسیوں آرام دتا -³¹ - تے یوشا فاط یہودتے بادشاہی کردا رہا - جس ویلے اوہ بادشاہ بنیا اُس ویلے اودی عمر پینتی ورھہ سی تے اوہ یروشلم وچ پنچھی ورے بادشاہی کیتی تے اودی ماں دا ناں عزوبہ سی جیڑی شلحی دی دھی سی -³² - تے اوہ اپنے پیو آسا دیاں راہواں تے تربتے اونیاں توں لگ نہ ودھیا تے جو کچھ خدا دی نظراں وچ سدھا سی اوو کیتا -³³ - پر اچیاں تھانواں نہ ڈھانپاں گیاں تے لوکاں دے دل وی اونیاں دے پیو دادے دے خدا ول مائل نہوئے سن -³⁴ - تے یوشافاط دے پلے پچھلے باقی کم یاحو بن حنانی دی تاریخ وچ لکھوئے نیں - جیڑی اسرائیل دے بادشاہواں دی کتاب وچ شامل اے -³⁵ - ایہدے مگروں یہود دے بادشاہ یوشا فاط نے اسرائیل دے بادشاہ حزیاہ نال اتحاد کیتا جیڑا بھیڑے کم کردا سی۔³⁶ - تے اوہ اودے نال ایکا کیتا، تاں جو جہاز بناکے ترشیش نوں گھلن - ایس لئی اونیاں عصیوں جابر وچ جہاز بنولے۔³⁷ - تد الی عازربن دودیامنے جیڑا مرشیہ دا سی یو شافاط دے خلاف پیش گوئی کر کے آکھیا - کیوں جو توں اخز یاہ نال اتحاد کیتا - خدا وند تیرے کمان نوں وگاڑ دے گا - سو اوہ جہاز ٹٹ گئے۔ اونیاں دا ترشیش نوں جانا رہ گیا -

¹ - تے یوشا فاط اپنے پپو دادا دے نال سوں گیا تے دائود دے شہر وچ اپنے پپو دادے نال دیا گیا تے اویدا پتر یورام اویدی تھان بادشاہ 21 ہویا۔² تے بنی یوشا فاط وچوں اپنے اویدے بھرا سن - عزریامے میکائیلے یحی ایلے زکریاہے عزریاہوے شفق یاہ۔ اپنے سارے شاہ یہودا یوشافاط دے پتر سن -³ تے اونٹان دے پیوے اونٹان نوں اونٹان حصین شہراں سنہ جیڑے یہودہ وچ سن چاندیے سوئے مہنگیاں شیواں دے وڈے وڈے عطیہ دے پر بادشاہی اوئے یورام نوں دتی - کیوں جو اویدا پلیٹھی دا سی -⁴ تے جیڑے ویلے یورام بادشاہ ہویا تے اوئے زور پھڑیا تان اوئے سارے بھراواں نوں اسرائیل دے کئی رئیسوں سنہ تلوار نال قتل کیتا -⁵ تے جدوں یورام بادشاہ بنیا اویدی عمر بتی ورہ سی تے اوئے یروشلمے اٹھ ورہ بادشاہی کیتی -⁶ تے اوہ اسرائیل دے بادشاہواں دی رامے تریا - اویدے مطابق جو اخی آب دے گھریلے کیتا سی - کیوں جو اوئے اخی آب دی دھی نوں ویاہ لیا سی تے خدا وند دی نگاہ وچ برائی کیتی۔⁷ پر خدا وندنے اُس عہد دی خاطر جیڑا اوئے دائود نال بنھیا سی - دائود دے خاندان نوں تباہ نہ کرنا چاہا - کیوں جو اُسے اُس نوں آکھیا سی - پئی میں تیرے لئی تیرے پتران لئی اک چراغ ہمیشہ لئی دیاں گا -⁸ تے اویدے دنان وچ ادومی یہودہ دی ماتحتی توں نکل گئے اونٹان اپنے لئی اک بادشاہ بنایا -⁹ تے یورام سنہ اپنیاں سرداراں ساریاں گڈیاں دے پار گیا تے رات نوں اُٹھ کے اونٹان بندیاں نوں ماریا - جیڑے اونٹوے گڈیاں دے سرداراں نوں گھیرے ہوئے سن -¹⁰ پر ادومی یہودہ دی ماتحتی توں آج دے دن تیکر باہر ای رہے اوسے ویلے لبنی وی اویدے پتھوں چلا گیا - کیوں جو اوئے خدا وند اپنے پپو دادا دے خدا چھڈیا -¹¹ تے اوئے یہودہ دے پہاڑاں اچیاں تھانواں بنایاں تے یروشلم واسیاں نوں زنا کاری دا جزبہ دتا - جیویں کے اخی آب دے گھریلے زنا کاری کیتی تے یہودہ نوں بہکایا -¹² تے اویدے کول الیاس نبی توں اک چھٹی پنچی - جس وچ لکھیا سی پئی خدا وند تیرے پپو دائود دا خدا انج فرماندا اے۔ ایس لئی کہ توں اپنے یوشا فاط دیاں راہواں لُٹتے شاہ یہودا آسا دی رامے نہیں چلیا۔¹³ - سگوں توں اسرائیل دے بادشاہواں دیاں راہواں چلیا این تے یہودہ یروشلم دے واسیاں نوں زنا کاری دا جوش دتا۔ جس طرح پئی اخی آب دے گھریلے زنا کاری کیتی تے توں اپنے پپو دے گھریلے دے اپنے اونٹان بھراواں نوں قتل کیتا جیڑے تیرے نالوں چنگ سن۔¹⁴ - تان ویکھ! خدا وند تیرے لوکاں نوئے تیرے پتران نوئے تیریاں بیویاں نوئے تیری ساری جائیداد نوں بڑی مصیبت نال مارے گا -¹⁵ تے اوہ تینوں آندھراں دی ڈاڈی ہماری لاوے گا - ایتھ تیک پئی ہماری کارن ہر روز تیریاں آندھراں باہر نکلدیاں رہن گیاں -¹⁶ تے خدا وند یورام دے خلاف فلسطینیانے کوشیاں دے نیڑے رن لے عربیاں دل دل نوں ابھاریا -¹⁷ - تان اونٹان یہودہ چڑھائی کیتی تے اونٹوں اُجاڑ کیتا تے بادشاہ دے گھروں جیڑا مال ملیا لٹ لٹاے اویدے پترانے اویدیاں دھیاں نوں بندی وان بنایا - تان اویدا کوئی پتر باقی نہ بچیا - سولہ یوحاز دے جیڑا ساریاں نالوں نکا سی -¹⁸ تے ساریاں مگروں خدا وندنے اونٹوں ماریا - پئی اویدیاں آندراں وچ اک لاعلاج ہماری ہو گئی -¹⁹ تے دنو دنی ویلا لنگھدا گیا - ایتھ تیکر کہ دوورہ لنگھن مگروں ہماری کارن اویدیاں آندراں باہر نکل آیاں - توں اوہ بہت بھیڑی ہماری نال مر گیا تے اویدے لوکاں اویدے لئی مشکاں نہ ساڑیاں جیویں کہ اویدے پپو دادے لئی ساڑیاں گیاں سن -²⁰ - جس ویلے اوہ بادشاہ ہویا اُس ویلے اویدی عمر بتی ورہ سی تے اوئے یروشلم وچ اٹھ سال بادشاہی کیتی تے بنان ماتم وداع ہویا تے اوہ دفن تان دائود دے شہر وچ کیتا گیا - پر بادشاہواں دیاں قبران وچ نہیں -

22 ¹ تے یروشليم واسيانے اوبدے نڪ پتر احزياہ نون اوبدي تهاں بادشاہ بنايا - کيوں جو عرب دے ڈاکو جيڙے خيم گامتہ لڏے سن -
اونانے اونان دے سارے بهراواں نون قتل کر چھڏيا سي - تان شاہ پڊوہ يورام دا پتر احزياہ بادشاہ بڊيا - ² جس ويلہ احزياہ بادشاہ
بڊيا - اوہ باوي ورهياں دي عمر دا سي تے اونه يروشليم وچ اک وره بادشاہي کيتي - اوبدي ماں دا نال عتل ياہ سي جيڙي عمر دي
دھي سي - ³ تے اوہ وي احياہ دے گهرلہ دياں راواوتہ تريا - کيوں جو اوبدي ماں اونون برائي کرن دي صلاح ديندي سي - ⁴ تے اونه
احياہ دے گهرلہ وانگوں خدا وند دي نظر وچ برائي کيتي - کيوں جو اوہ اونون اوبدے پيو دي موت مگروں اوبدي پلاکت دي صلاح
ديندي سن - ⁵ اوہ اونان دي صلاح مطابق چليته شاہ اسرائيل يورام بن احياہ دے نال شاہ ارام حرائيل نال جنگ کرن لئي راموت
جلعادتہ چڙها - تان اراميانے يورام نون پھتر کيتا - ⁶ تہ اوہ يزري عيل وچ اونان پھٹان دے علاج لئي گيا - جيڙے اونه راموت وچ شاہ
ارام حرائيل نال جنگ کردياں ٻياں کھادے سن تے پڊوہ دا بادشاہ احزياہ بن يورام گيا - تان جو يزري ايل وچ يورام بن احياہ دي
بماری بارے پڇھ - ⁷ تے يورام دے کول آن تے احزياہ دي پلاکت خدا ولون پوئي - کيوں جو جدون اوہ آيا تان اوہ يورام نال ياہو بن نمشي
دے استقبال نون باہر نکليا - جنہون خدا وند مسح کيتا سي تان جو احياہ دے خاندان نون تباہ کرے - ⁸ تان انج بڊيا - پئي جس ويلہ
ياہو احياہ دے گهرلہ تون بدلہ ريا سي - تان اونه پڊوہ دے رئيسانے احزياہ دے بهراواں دے اونان پتران نون ويکھيا جيڙے احزياہ
دي سيوا کيتا کردے سن تے اونان نون قتل کر دتا - ⁹ اُسے احزياہ نون ڏھونڏيا - تان اونانے اونون پھڙيا - جدون اوہ سامرہ وچ چھپيا
بڊيا سي تے اونون ياہو دے کول ليلہ - تان اونانے اونون قتل کيتلہ دفن کيتا - کيوں جو اونانے آکھيا کہ اوہ يوشا فاط دا پتر اے - جنہ
خدا وند نون اونه سارے دل نال ڏھونڏا - ¹⁰ سو احزياہ دے گهرلہ وچون کوئي نہ بچيا جيڙا بادشاہي کر سک - جدون احزياہ دے ماں عتل
يامنہ ويکھيا پئي اوبدا پتر مر گيا تان اوہ اڻهي تے پڊوہ دے گهرلہ وچون ساري شاہي نسل نون پلاک کيتا - ¹¹ تہ بادشاہ دي دھي يوشبع تے
يو آس بن احزياہ نون لٽا تے اونون بادشاہ دے پتران وچون چھپايا جيڙے قتل کر دتہ گئے سن تے اونون اوبدي دائي نون شيبستان وچ
رکھيا تے اُس يوشبع شاہ يورام دي دھي تے جيڙي بڊيا داغ کاہن دي بيوي سي - اونون عتل شاہ دے سامنيون لکايا کيوں جو اوہ
احزياہ دي بهين سي - تان اونه اونون قتل نہ کيتا - ¹² تے اوہ اونان دے نال خدا دے گهر وچ چھ ورے لکيا ريا تے عتل ياہ ديس تے بادشاہي
کردي ري -

¹ - جدوں ستواں ورھا ہوا - یوبا داعنہ زور پھڑپا تے سیکڑیاں دے سرداراں عزریاہ بن یروحامہ اسماعیل بن یوحانہ عزریاہ بن 23 عوبیدہ معسہ یاہ بن عداہامہ الی شاقط بن زکری نوں عہد کرکے اپنہ نال ملا لتا - ² تے اوہ یہودہ وچ گھٹے یہودہ دے سارے شہراں وچوں لاویاں نوں تے اسرائیل دے آبائی سرداراں نوں کٹھا کیتا تے اوہ یرو شلیم وچ لے ³ تے ساری جماعتنہ خدا دے گھر وچ بادشاہ دے نال عہد بنھیا تے یوبا داعنہ اونیاں نوں آکھیا - ویکھو بادشاہ دا پتر بادشاہی کرے گا - جیویں کہ خدا وندنہ دائود دے پتران بارے فرمایا اے - ⁴ تے توں انج کر پئی کابنا تے لاویاں وچوں جیڑے ثبت اندر آوندے نیں - اک تہائی سردلہ دربان ہوون - ⁵ تے اک تہائی بادشاہ دے گھر وچ تے اک تہائی بنیاد دے پھاٹک تے سارے لوک خدا دے وپڑیاں وچ ہوون - ⁶ تے خدا دے گھر دے اندر کوئی نہ آوے - بناں کابنا تے لاویاں دے جیڑے سیوا کرن لے نیں - اوہی اندر آون - کیوں جو اوہ پاک نیں تے باقی لوک خدا دی راکھیت لگے رن - ⁷ تے لاوی بادشاہ دولہ رن ہر بندہ اپنہ پتھیار اپنہ پتھ وچ رکھتے جیڑا کوئی گھر دے اندر لے قتل کیتا جاوے تے اوہ بادشاہ دے اندر جاوے تے باہر آوے تے اوہ دے نال رن - ⁸ سو لاویاں تے سارے یہودنہ یوبا داع کاہن دے حکم مطابق عمل کیتلے اونانہ اپنہ ساریاں بندیاں نوں لتا جیڑے سبت دے دن اندر لے سنہ اونیاں دے جیڑے سبت نوں باہر گئے - کیوں جو یوبا داع کاہنہ واری داراں نوں وداع نہیں کیتا سی - ⁹ تے یوبا داع کاہنہ دائود بادشاہ دے نیزے پھریا تے ڈھالاں جیڑیاں خدا دے گھر وچ سن سیکڑاں دے سرداراں نوں دتیاں - ¹⁰ تے اوہ ساریاں لوکاں نوں پراک دے تے وچ پتھیار دے کہ گھر دی سچ پاسیوں لے کہ گھر دے کھپ پاسے تیکر مذبح تے گھر دے نیڑے بادشاہ دے دولہ گھیرا پلٹھوٹ کھلاریا - ¹¹ تے اونانہ بادشاہ دے پتر نوں کڈھیا تے اوہ لے تاج رکھکے شہادت نام دتا تے اونوں بادشاہ بنایا تے یوبا داع تے اوہ پترانہ اونوں مسح کیتلے بولے - بادشاہ جیوندا روے - ¹² تے عتل بامہ لوکاں دا رولا سنا - جیڑے بھجے تے بادشاہ نوں دعا دیندے سن - تاں اوہ خدا دے گھر وچ لوکاں دا کول آئی - ¹³ تے اوہ نظر پائی تاں ویکھیا کہ لہنگ دے کول بادشاہ منبر تے کھلوتا اے رئیس تے نرسنگ وجان لے بادشاہ دے کول نیں تے سارے لوکی خوشی کردے نرسنگ وجاندے نیں تے گان لے موسیقی دے سازاں نال حمد گارے نیں - تاں غسل بامہ اپنہ کپڑے پاڑے آکھیا - غدر اے غدر! ¹⁴ - تد یوبا داع کاہن سیکڑاں دے سرداراں نوں جیڑے فوج دے لے لگھوٹ سن باہر کڈھ لیاہا تے اونیاں نوں آکھیا کہ اپنوں صفاں وچوں باہر کرو تے جو کوئی ایہدی پیروی کرے اونوں تلوار نال قتل کرو - کیوں جو کاہنہ آکھیا اے - پئی اوہ خدا دے گھر دے اندر قتل نہ کیتی جاوے - ¹⁵ - تد اونانہ اوہ لے لئی راہ چھڈی جس ویلہ اوہ گھوڑے پھاٹک دے لہنگ دے کول بادشاہ دے گھر نوں جا رہی سی تے اونوں اوٹھ قتل کر دتا - ¹⁶ تے یوبا داعنہ اپنہ درمیانہ ساریاں لوکاں تے بادشاہ دے دوران عہد بدھا - پئی اوہ خدا وند دے لوک ہوون - ¹⁷ تے سارے لوک بعل دے گھر وچ داخل ہوئے اونوں ڈھا چھڈیا تے اوہ مذبحیاں تے اوہ دیاں مورتاں نوں ٹکڑے ٹکڑے کیتا تے بعل کاہن متان نوں مزبھیاں دے سامنے قتل کیتا - ¹⁸ تے یوبا داعنہ خدا وند دے گھر وچ کابنا تے تلہ لادیاں نوں ناظر مقرر کیتا - جنہاں دی دائودنہ خدا وند دے گھر واریاں لائیاں سن - تاں جو خدا وند لئی سوختنی قربانیاں چڑھاوون - جیویں کہ موسیٰ دی شریعت وچ لکھیا ہوا اے - خوشی نال تے راگاں نال جیویں کہ دائود دا طریقہ سی - ¹⁹ تے اوہ خدا وند دے گھر دے پھاٹکاں لے دربان مقرر کیتے کہ جیڑا کس شہ نال پلیت ہوے اوہ اندر نہ جاوے - ²⁰ تے اوہ سیکڑاں دے سردار تے امیراں تے لوکاں دے حاکماں تے دیس دے سارے لوکاں نوں نال لتلے بادشاہ نوں خدا وند دے گھر توں لے آیا تے اوہ اُچ پھاٹک دی راہ بادشاہ دے گھر نوں لے تے اونانہ بادشاہ نوں دیس دے تختہ بٹھایا - ²¹ تے دیس دے سارے لوک خوش ہوئے شہر نوں چین آیا تے عتل یاہ نوں اونیاں تلوار نال قتل کیتا -

¹ تے جس ویلہ یوآش بادشاہ بنیا - اویدی عمر ست ورھہ سی تے اوہ یروشلم وچ چالہی ورھہ بادشاہی کیتی - اویدی ماں دا ناں 24 صبیہ سی جیہڑی بنیر شاہ توں سی -² تے یوہا داغ کاہن دے سارے دناں وچ یو آشنہ اوی کم کیتا جیہڑا خدا وند دی نظر وچ راس سی -³ تے یوہا داغے اویدے لئی دو بیویاں لیتاں - جنہاں وچوں پترتہ دھیاں جمیاں -⁴ اویدے مگروں انج ہوا - پئی یو آشنہ خدا وند دے گھر دی مرمت کرن دا ارادہ کیتا -⁵ تان اوہ کاہناتے لاویاں نوں کٹھا کرکے اوہناں نوں آکھیا - پئی پوہ دے شہراں وچ جائوتہر سال سارے اسرائیل توں اپنے خدا دے گھر دی مرمت لئی پیسے کٹھہ کرو تے ایہ کم تسیں چھیتی کرو - پر لاویانے چھیتی نہ کیتی -⁶ تے بادشاہ یوہا داغ سردار نوں بلایا تے اوہناں آکھیا - پئی توں لاویاں نوں کیوں مجبور نہ کیتا - پئی اوہ شہادت دے تنبو لئی جیہڑے پیسے خدا وند دے بندے موسیٰ اسرائیل دی جماعت نوں آکھہ ، پوہمتہ یروشلم توں لین -⁷ کیوں جو شریر عورت یتل یامتہ اویدے پترانے خدا دے گھر نوں برباد کیتا تے خدا وند دے گھر دیاں ساریاں مقدس شیواں بعلم دے کم وچ لیلے -⁸ تے بادشاہ حکم دتا تان اوہناں اک صندوق بنایا تے اوہناں خدا وند دے گھر دے پھاٹک دے کول بابلہ پاسے رکھیا -⁹ تے اوہناں پوہمتہ یروشلم وچ منادی کروائی - پئی ہر اک خدا وند لئی اوہ پیسے دیوے جیہڑی خدا دے بندے موسیٰ بیابان وچ اسرائیل لئی رکھی -¹⁰ تے سارے سردارے سارے لوک خوش ہوئے اوہناں اندر جاکے صندوق وچ نقدی پائی - ایہہ تیکر کہ اوہ بھریا گیا -¹¹ تے انج ہوا جدوں اوہ صندوق لاویاں دے ہتھوں بادشاہ دے دیوان کول لایا گیا تے اوہناں ویکھیا کہ اویدے وچ چوکھ پیسے نیں - تان بادشاہ دا محررے سردار کاہن دا مددگار اندر لے تے اوہناں صندوق نوں خالی کیتا - فیر اوہناں لے جاکے اویدی تھاتے رکھ چھڈیا تے اوہ ایویں ای نت کردے سن - تان بہت سارے پیسے کٹھہو گئے -¹² تان بادشاہ یوہا داغے خدادے گھر دی خدمت دے کم مختاراں نوں دتے اوہناں وٹ گھڑن لے تے ترکھان مزوریے لائے - تان جو خدا وند دا گھر بحال کرنے لوعے پتل دے گاری گراں نوں وی تان جو خدا وند دے گھر دی مرمت کرن -¹³ تان کاریگرانے اپنا اپنا کم کیتا تے ٹٹ بھج اوہناں دے ہتھوں ٹھیک کروائی گئی تے اوہناں خدا دے گھر نوں اویدی پہلی حالت وچ لیاندا تے اوہناں پکا کیتا -¹⁴ جدوں سارے کم کر چکے تان بچھوٹے پیسیاں نوں اوہ بادشاہ یوہا داغ دے کول لیلے - تان اوہ اویدے نال خدا وند دے گھر لئی بھانڈے یعنی سیوا دے برتنے قربانی چاڑھن دے بھانڈے طاسے سونے چاندی دے بھانڈے بنائے تان یوہا داغ دے سارے دناں وچ اوہ خدا وند دے گھر وچ ہمیشہ قربانیاں چاڑھدے رہے -¹⁵ تے یوہا داغ بڈھلے دناں نال رچیتے مر گیا تے جدوں اوہ مر یا اویدی عمر اک سو تیر ورھہ سی -¹⁶ تے اوہناں اوہناں دائود دے شہر وچ بادشاہاں نال دفن کیتا - کیوں جو اوہ اسرائیل وچ خدا لئی تے اویدے گھر لئی نیک کم کیتے سن -¹⁷ تے یوہا داغ دی موت مگروں پوہ دے بادشاہ لے تے بادشاہ نوں سجدہ کیتا تے بادشاہ اوہناں دی نہ سنی -¹⁸ تے اوہناں نیں خدا وند اپنے پیو دادے دے گھر نوں چھڈیا تے کھمیاں تے بتان دی پرستش کیتی - تان اُس غلطی کارن پوہمتہ یروشلم قہر نازل ہوا -¹⁹ تے اوہ اوہناں کول انبیا گھلے تان جو اوہ اوہناں نوں خدا ول پھیرن تے اوہناں اوہناں تے گواہی دتی - پر اوہناں نہیں سنیا -²⁰ تے خدا وند دی روح زکریاہ بن یوہا داغ کاہن تے لئی - تان اوہ لوکاں دے لگے کھلواتے اوہناں نوں آکھیا - خدا انج فرماندا اے - پئی تسیں خدا وند دے حکماں دی کیوں نافرمانی کردے او - پئی تسیں کامیاب نہیں ہووگے - کیوں جو تسان خدا نوں چھڈیا - تان اوہ وی تہانوں چھڈ دتا -²¹ تان اوہناں اویدے خلاف سازش کیتی تے بادشاہ دے حکم نال خدا وند دے گھر دے وپڑے وچ اوہناں سنگسار کیتا -²² تے یو آش بادشاہ اُس مہربانی نوں جیہڑی اویدے پیو یوشا داغے اُسے کیتی سی - یاد نہ رکھی - سگوں اویدے پتر نوں قتل کیتا - جہہ موت ویلے آکھیا - خدا وند ویکھتے انصاف کرے -²³ تے ورھہ دے اخیرے انج ہوا - پئی ارام دا لشکر اویدے چڑھ آیا تے اوہ پوہمتہ یروشلم وچ لے تے لوکاں دے سارے رئیسوں نوں ہلاک کیتا تے اپنی لٹ دا سار امارال دمشق دے بادشاہ نوں گھلایا -²⁴ بھانویں کہ ارام دے لشکر وچوں بندیاں دا نکا جہیا جتھا آیا تان وی خدا وند اک وڈے لشکر نوں اوہناں دے ہتھوں وچ دے دتا - کیوں جو اوہناں خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا نوں چھڈ دتا سی تے اوہناں یو آش نوں اویدے کیتا دا بدلہ پورا کیتا -²⁵ جدوں اوہ اویدے کولوں چلے گئے تان اوہناں اوہناں بڑیاں ہماریاں وچ چھڈیا تے اویدے خادماں یوہا داغ کاہن دے پتر دے خون پاروں اویدے خلاف سازش کیتی تے اوہناں اویدے پلنگے قتل کیتا - تان اوہ مر گیا تے دائود دے شہر وچ دبیا گیا - پر اوہناں اوہناں بادشاہاں دیاں قبریں وچ نہ دفنایا -²⁶ تے جنہاں اویدے خلاف سازش کیتی سی اوہناں وچوں زباد بن شمعان عمونی یوزا باد بن شمیرت مو آبی سن -²⁷ تے اویدے پتران دا حالہ زر دی رقم جیہڑی اویدے ماتحت جمع کیتی گئی تے خدا دے گھر دی مرمت - تان ویکھو ایہ بادشاہاں دی کتاب دی تفسیر وچ لکھوئے نیں تے اوہ اپتر امص یاہ اویدی تھان بادشاہ بنیا -

¹ - تے جیڑے ویلے امص یاہ بادشاہ بنیا - اویدی عمر پنجھی ورھہ سی تے اوہ یروشلیم وچ اُنٹی ورھہ بادشاہی کیتی تے اویدی ماں دا 25
 نان یو عدان سی - جیڑی یروشلیم دی سی -² تے اوہ سارا کج جیڑا خدا وند دی نظر وچ ٹھیک سی کیتا پر پورے دل نال نہیں -
³ - جدوں اویدی بادشاہی بنی تاں اوہ اوہاں درباریاں نوں قتل کیتا - جنہاں اوہیے پیو بادشاہ نوں ماریا سی -⁴ پر اوہیے پتران نوں اوہیے
 قتل نہ کیتا - اوہیے مطابق جو موسیٰ دی شریعت وچ لکھیا اے - جتھ خدا وندے حکم دے کے فرمایا - پئی پتران دے بدلے پیو نہ مارے
 جان گے پر ہر اک بندہ اپنے ای گناہ توں مارا جاوے گا -⁵ تے امص یاہ نوں کٹھا کیتا تے سارے یہود تے بنیامین وچ اوہاں نوں اپنے پیو
 دادا دے گھرانیاں مطابق ہزاراں دے سردار تے سیکڑیاں دے سردار مقرر کیتے ویہ ورھیاں توں لے کے اپہیے توں ودھ عمر آلیاں دی
 گنتری کیتی - تاں اوہ تن لکھ منتخب بندے سن جیڑے لڑائی وچ جان دے لائق تے نیزہ ڈھال چکدے سن -⁶ تے اوہ اسرائیل وچوں اک
 لکھ بہادر دلیر مرد اک سو قنطار چاندی دی اجرت تے رکھ -⁷ تے اک مرد خدانے اوہیے کول لکے آکھیا - اے بادشاہ اسرائیل دا لشکر تیرے
 نال نہ جاوے - کیوں جو خدا وند اسرائیل دے نال نہیں تے سارے بنی اسرائیل دے نال اے -⁸ تے جے توں جاویں تاں لڑائی لئی پکا ہو کیوں
 جو خدا تینوں تیرے دشمن دے سامنے ڈھا دیوے گا - کیوں جو مدد کرنالے ڈھا دینا خدا دے ای اختیار وچ اے -⁹ تے امص یاہ مرد خدا
 نوں آکھیا - تاں اُس سو قنطار لئی جیڑے میں اسرائیلی فوج نوں دے میں کہہ کران؟ مرد خدانے جواب دتا - پئی خدا وند تینوں
 اوہیے نالوں بہت ودھیک دیوے گا -¹⁰ تے امص یاہ اُس لشکر نوں جیڑا اسرائیل توں آیا سی وکھرا کیتا تاں جو اپنے گھر نوں جاوے - پر
 اوہ اغص یہود تے بھڑکیا تے اوہ اپنے دیس نوں مڑ گئے پر بڑے غصہ وچ سن -¹¹ تے امص یاہ بہادری کیتی تے اپنے بندیاں نوں لے کے نمک دی
 ترائی تیکر گیا تے بنی سعیر وچوں دس ہزار نوں ماریا -¹² تے بنی یہود دس ہزار نوں جیوندا پھڑیلے اوہاں نوں صالح دی چوٹی تے
 لیلے - صالح دی چوٹی توں اوہاں نوں تھلے سٹ دتا - تاں اوہ سارے دے سارے ٹوٹے ٹوٹے ہو گئے -¹³ پر اوہیے لشکر دے بندے جنہاں نوں
 امص یاہ موڑ دتا سی - پئی اوہیے نال لڑائی وچ نہ جاوے یہود دے شہراں وچ سامنے توں لے کے بیت حورون تیکر کھلر گئے تے ہزار
 بندیاں نوں قتل کر کے لٹ دا بہت سارا مال لے گئے -¹⁴ اپہیے مگروں انج ہوا - کہ جدوں امص یاہ دو بندیاں نوں قتل کر مڑیا - تاں اوہ بنی
 سعیر دے معبود لیاہا تے اوہاں نوں اپنا معبود بنا کے کھلارے اوہاں لگے سجدہ کیتا تے اوہاں لئی مشک ساڑی -¹⁵ تے خدا وند امص یاہ
 توں ناراض ہوا تے اوہیے کول اک بنی نوں گھلے آکھیا - پئی قومیاں دے معبوداں دا جیڑے اپنے ای لوکاں نوں تیرے پتھوں نہ چھڑا سکے
 توں کیوں جاہواں ایں؟¹⁶ تے جدوں اوہ اوہیے نال گلاں کردا سی تاں اوہ اوہاں آکھیا - کہ اسان تینوں بادشاہ دا مشیر بنایا اے؟ چپ
 رہے توں کیوں مار کھائیں - تاں اُس نے جاندے ہوئے آکھیا - مینوں پتہ اے - پئی خدا دا ارادہ تینوں ہلاک کرن دا اے - کیوں جو توں اپنے
 کیتا تے میری صلاح نہ مانی -¹⁷ فیر شاہ یہودا امص یاہ صلاح کیتی تے اسرائیل دے بادشاہ یو آش بن یو آحاز بن یو کول ایلچی گھلے کے
 آکھیا - پئی توں آتاں جو اسیں اک دوجے نوں آہنے سامنے ویکھے -¹⁸ شاہ اسرائیل یو آش نے شاہ یہود دے کول سنہیا گھلے کے آکھیا پئی اک
 جھاڑی جیڑی لبنان وچ سی اک دیودار جیڑا لبنان وچ سی سنہیا گھلے کے آکھیا - پئی اپنی دھی دا میرے پتر نال ویاہ کر دے - تے لبنان
 دا اک جنگلی درندہ لنگھیلے اوہ جھاڑی نوں لٹاڑ دتا -¹⁹ توں اپنے دل وچ آکھیا - پئی میں ادومیاں نوں مارا اے - تاں تیرا دل پھنڈ گیا اے -
 کہ توں وڈیائی کریں - ہن اپنے گھر وچ ای پیا رہے - توں اپنے خلاف برائی لئی کیوں غصہ دواندا ایں - تاں جو توں تیرے نال یہود وی ڈھ
 جاوے -²⁰ پر امص یاہ اویدی گل نہ سنی کیوں جو اپنے خدا ولوں سی - کہ اوہاں نوں اوہاں پتھ وچ حولہ کرے - کیوں جو اوہاں نے ادوم
 دے معبوداں دی پیروی کیتی سی -²¹ تے شاہ اسرائیل یو آش نے چڑھائی کیتی تے اوہ شاہ یہودا امص یاہ یہود دے بیت شمس وچ اک
 دوجے دے سامنے آئے -²² تے یہود نے اسرائیل کولوں شکست کھادی تے ہر کوئی اپنے تئیں نوں نسیا -²³ پر شاہ یہودا امص یاہ بن یو آش بن
 احز یاہ نوں شاہ اسرائیل یو آش نے بیت شمس وچ پھڑ لیلے اوہاں یروشلیم وچ لیاہا تے یروشلیم دی کندھ نوں اسرائیل دے پھانک توں
 لے کے گٹھ دے پھانک تیکر چار سو پتھ تیک ڈھا دتا -²⁴ تے سارا سونا چاندی تے سارے بھانڈے جیڑے خدا دے گھر وچ عوبیدا دوم دے کول
 تے بادشاہ دے گھر دے خزانیاں وچ سن لے گئے برغمال پھڑے سامنے نوں مڑ گیا -²⁵ تے شاہ یہودا امص یاہ بن یو آش شاہ اسرائیل یو
 آش بن یو آحاز دے مرن مگروں پندرہاں ورھہ جیوندا رہا -²⁶ تے امص یاہ دا باقی حال پہلے پچھلا کہ اوہ یہود نے اسرائیل دے بادشاہاں
 دی کتاب وچ لکھیا ہوا نہیں؟²⁷ تے جیڑے ویلے امص یاہ خدا وند دی پیروی کرن توں پھریا - یروشلیم وچ اوہیے خلاف سازش کیتی گئی -
 تاں اوہ لاکیش ول نس گیا - تاں اوہاں نے اوہیے پچھ بندے گھلے - تاں اوہاں نے اوہاں اوتھ قتل کیتا -²⁸ تے اوہ اوہاں گھوڑیاں تے پا کے لیلے -
 تے دائود دے شہر وچ اوہیے پیو دادے نال اوہاں دفن کیتا -

¹ - یتہ یہودہ دے ساریاں بندیاں عزی یاہ نوں جیہڑا سولہ ورہیاں دا سی - اوہدے پیو امص یاہ دی تھاں بادشاہ بنایا۔² اوہ ایلٹ شہر بنایا۔ یتہ اوہدے پچھوں پئی بادشاہ اپنہ پیو دادا نال سوں گیا - اونوں یہودہ لئی بحال کیتا -³ جدوں عزی یاہ بادشاہ بنیا - اوہدی عمر سولہ ورہہ سی۔ یتہ اوہ یروشلم وچ بونجا ورہہ بادشاہی کیتی۔ یتہ اوہدی ماں دا ناں یکل یاہ سی جیہڑی یروشلم دی سی۔⁴ یتہ اوہ جو کچھ خدا وند دی نظر وچ ٹھیک سی - اوہی کیتا - اُس وانگ جیویں اوہدے پیو امص یاہ کیتا سی۔⁵ یتہ اوہ زکریاہ دے دناں وچ جیہڑا اونوں خدا دے خوف سکھاندا سی خدا نوں ڈھونڈا۔ یتہ جنہاں دناں وچ اوہ خدا نوں لبھیا خدانے اونوں کامیاب کیتا۔⁶ یتہ اوہ نکل کے فلسطینیاں نال لڑائی کیتی۔ یتہ جت دی کندھ نوہ۔ یتہ بند دی کندھ نوہ۔ یتہ اشدود دی کندھ نوں ڈھادتا۔ یتہ اشدود فلسطین دی زوبہ۔ شہر وسلہ۔⁷ یتہ خدانے فلسطیناں عریباں دے خلاف جیہڑے جور بعل وچ رہندے سن۔ یتہ معونیاں دے خلاف اوہدی مدد کیتی۔⁸ یتہ عمونیاں عزی یاہ نوں خراج دتا۔ یتہ اوہدا ناں مصر دے بوہ تیکر پنچ گیا - کیوں جو اوہ بہت طاقت ور ہوا۔⁹ یتہ عزی یاہ یروشلم وچ کوہ دے پھاٹکے کوفتے گنبد بنولہ۔ یتہ اونہاں نوں پکا کیتا۔¹⁰ یتہ اوہ اجاڑ وچ وی گنبد بنولہ۔ یتہ بہت سارے کھوہ کھٹولہ کیوں جو شفیہ۔ یتہ میدان وچ اوہدے بہت سارے ڈنگر سن۔ یتہ پہاڑاں وچ تر آلیاں زوباں وچ کھیت مزدور۔ یتہ انگور لان آلہ سن - کیوں جو اوہ کاشت کاری نوں پسند کردا سی۔¹¹ یتہ عزی یاہ کول جنگی مردان دا لشکر سی جیہڑا یعنی ایل کاتبہ معس یاہ ناطم دی گنتری مطابق جنہا جنہا بن کے بادشاہ دے اک رئیس حن یاہ دے تل لڑائی لئی نکلدے سن۔¹² یتہ بہادران وچوں سارے آبائی سرداراں دی گنتری دو ہزار چھ سو سی۔¹³ یتہ اونہاں تھلہ تن لکھ ست ہزار پنچ سو دا فوجی لشکر سی - جیہڑا بڑی بہادی نال دشمن دے خلاف بادشاہ دی مدد کرن لئی لڑائی کردا سی۔¹⁴ یتہ عزی یاہ اونہاں لئی سارے لشکر لئی ڈھالانے نیزے خودانے زراہے کمانانے فلاخناں دے پتھر تیار کیتے۔¹⁵ یتہ اوہ یروشلم وچ کلاں لائیاں جنہاں نوں ہر مند بندیاں بنایا - تاں جو اونہاں نال گنبدانے گٹھاں توں تیرے وڈے وڈے پتھر واپے جا نہ اوہدا ناں دور تک کھنڈ گیا - کیوں جو خدا وندہ قوت مصبوطی وچ اوہدی عجیب طرح مدد کیتی۔¹⁶ یتہ جدوں اوہ طاقت ور ہو گیا اوہدا دل شرارت کرنے خدا وند اپنہ خدا دیہ وفائی کرن لئی پُھل گیلے اوہ خدا وند دی پیکل اند وڑا - تاں جو بخور دے مذبحے مشک ساڑے۔¹⁷ یتہ عزریاہ کاہن اوہدے پچھہ اندر آہلے اوہدے نال خدا وند دے اسی کاہن سن جیہڑے دلیر مرد سن۔¹⁸ یتہ اوہ عزی یاہ بادشاہ سامنے آہلے آکھیا - اے عزی یاہ ایہ تیرا کم نہیں - پئی توں خدا وند لئی مشک ساڑیں - سگوں کاہناں یعنی بنی ہارون دا کم اے۔ جیہڑے مشک ساڑن لئی متھ گئے نیں - توں مقدس توں باہر نکل جا - کیوں جو توں وفائی کیتی اے۔ یتہ خدا وند خدا دے سامنے تیری عزت نہیں۔¹⁹ یتہ عزی یاہ غصہ بولے اوہدے پتھ وچ مشک ساڑن لئی بخور سوز سی۔ یتہ جدوں اوہ کاہناں خفا ہو رہیا سی - تاں خدا دے گھر وچ کاہناں دے سامنے اوہدے متھتے کوڑھ پھٹ پیا۔ اوہوں اوہ بخور دے مذبحے سی۔²⁰ یتہ سردار کاہن عزریاہ باقی کاہناں اونوں ویکھیا - تاں ویکھو اوہدے متھتے کوڑھ سی - تاں اونہاں چھیتی نال اونوں اوٹھوں باہر دھکیا۔ یتہ اوہ وی ڈر کے نکل جان لئی جلدی کیتی - کیوں جو خدا وندہ اونوں مارا۔²¹ یتہ عزی یاہ بادشاہ اپنی موت تیکر کوڑھا رہا۔ یتہ کوڑھا ہون کر کے وکھرے گھر وچ رہا - کیوں جو اسے کارن اوہ خدا دے گھروں کڈھیا گیا سی۔ یتہ اوہدا پتر یوتام جیہڑا بادشاہ دے گھر دا مختار سی - دیس دے لوکاں دا انصاف کردا سی۔²² یتہ عزی یاہ دا باقی حال پھلاتے پچھلا اشعیا بن آموس نبی لکھیا اے۔²³ یتہ عزی یاہ اپنہ پیو دادے نال سوں گیا۔ یتہ اونانے اونوں قبرستان دی پیلی وچ جیہڑا بادشاہواں لئی سہ دفن کیتا - کیوں جو اونانے آکھیا - اوہ کوڑا اے۔ یتہ اوہدی تھاں اوہدا پتر یوتام بادشاہ بنیا -

¹ - جدوں یوتام بادشاہ بنیا - اودی عمر پنجھی سال سی تے اوہ یروشلم وچ سولہ ورہہ بادشاہی کیتی تے اودی ماں دا ناں یروش 27
سی جیہڑی صادق دی دھی سی - ² تے اوہ خدا وند دی نظر وچ جو ٹھیک سی کیتا - اُس سارے وانگ جیہڑا اودے پيو عزى يامہ
کیتا سی - سولہ ایس دے کہ خدا وند دی پیکل دے اندر نہ وڑیا تے لوک شرارت ای کردے رہے۔ ³ تے اوہ خدا وند دے گھر دا اُچا پھانک
بنوایا تے عوفل دی کندھتے بہت کچھ بنایا۔ ⁴ تے اوہ یہودہ دے شہر پہاڑتے بنولہ تے اوہ جنگلاں وچ کوٹ (قلعہ) تے گنبد بنولہ۔ ⁵ تے اوہ بنی
عمون دے بادشاہ نال لڑائی کیتی تے اودے اُتے غالب ہویا - تاں اُس ورہہ بنی عمونہ اونوں اک سو قنطار چاندی تے دس ہزار کُر کنکے
دس ہزار کُر جوتے انج ای بنی عمونہ اونوں دوچتے تیجے ورہہ وی دتا - ⁶ تے یوتام طاقت ور ہو گیا - کیوں جو اونیں اپنیاں راہواں خدا
وند اپنہ خدا دے سامنے سدھیاں رکھیاں - ⁷ تے یوتام دا باقی حالت لڑائیاں تے اودے کم اسرائیل تے یہودہ دے بادشاہواں دی کتاب وچ لکھ
ہوئے نیں - ⁸ جدوں اوہ بادشاہ بنیا - اودے عمر پنجھی ورہے سی تے اوہ یروشلم وچ سولہ ورہہ بادشاہی کیتی - ⁹ تے یوتام اپنہ پيو دادا نال
سوں گیا تے دائود دے شہر وچ دفن کیتا گیا تے اودا پتر احاز اودی تھاں بادشاہ بنیا -

¹ جس ویلہ آجاز بادشاہ بنیا - اودی عمر ویہ ورہہ سی تے اوہ یروشلم وچ سولہ ورہہ بادشاہی کیتی تے جو خدا وند دی نظر وچ 28 ٹھیک اے اوہ نہیں کیتا - جوہن ک اودی پيو داؤدود کردا سی -² سگوں اوہ اسرائیل دے بادشاہواں دی رامت تہا تے اوہ تعلیم لئی ڈھالیاں ہویاں مورتیاں بنایاں -³ تے اوہ بن ہنوم دی ترائی وچ مشکاں ساڑیاں تے اپنے پتران نوں آگ وچ ساڑیا - اونان قومان دی مکرویات وانگ جنہاں نوں خدا وند اسرائیل دے سامنیوں کڈھ دتا سی -⁴ تے اوہ اچیاں تہانواں تے پٹاڑاں لُتے ہر اک ساوے رکھ دے پٹھ قربانی کیتی تے مشکاں ساڑیاں -⁵ تے خدا وند اودی خدائے اونوں ارامیاں دے بادشاہ دے پٹھ وچ دے دتا - تاں اونانے اونوں مارلی تے اونان وچوں اک وڈے اکٹھ نوں بندی وان بنایا تے اونان نوں دمشق وچ لیلی تے اوہ اسرائیل دے پٹھ وچ وی دے دتا - جہاں نیں بڑا خون خرابہ کرکے اونوں دکھ دتا -⁶ تے فاقح بن رمل یامہ یہودہ وچوں اک ای دن اک لکھ وپہزار ہادر مردان نوں قتل کیتا - کیوں جو اونانے خدا وند اپنے پيو دادا دے خدا نوں چھڈ دتا -⁷ تے افرائیم دے اک پہلوان زکریہ بادشاہ دے پتر معسہ یامہ اودی محل دے مختار عزری قام نوں تے القانہ نوں جیڑا رتبہ وچ بادشاہ توں دوجا سی قتل کیا -⁸ تے بنی اسرائیل اپنے بہراواں وچوں دو لکھ زنانیاں پترانے دھیاں نوں بندی وان بناکے گئے اونان دا بہت سارا سامان وی لٹ لٹا تے اونوں غنیمت نوں لے کے سامرہ وچ لے گئے -⁹ تے اوہ اک نبی سی جیہدا ناں عودید سی تے جدوں اوہ لشکر نوں ملن لئی سامرہ جا رہے سن تاں اوہ باہر نکلیا تے اونان نوں آکھیا - ویکھو پئی خدا وند تہاڈے پيو دادا دے خدائے یہودہ توں نراض ہوکے اونان نوں تہاڈے پٹھ وچ دے دتا تے تساں اونان نوں اچے ظلم نال قتل کیتا جیڑا اسمان تے پنچیا اے -¹⁰ تے تنیں ارادہ کردے اوہ پئی بنی یہودہ یروشلم نوں پست کرکے اونان نوں اپنا غلامتے لونڈیاں بنائو - تاں کیہ خدا وند تہاڈے خدا دے سامنے ایہ تہاڈا گناہ نہیں ہووے گا -¹¹ تاں ایس ویلہ تنیں میری سنوے ایہناں بندی واناں نوں جیڑے تنیں اپنے بہراواں وچوں بندی وان بناکے لیلے موڑکے گھلو - کیوں جو خدا وند دا قبر تہاڈے بھڑکن آلا اے -¹² تے افرائیم دے بعض سردار یعنی عزریاہ بن یوحانانے بارک یاہ بن مشلیموتے یحزقی یاہ بن شلومتے عماسا بن بدلائی اونان دے خلاف جیڑے لڑائی توں لے سن کھلے -¹³ تے اونان نوں آکھیا تنیں بندی واناں نوں ایتھ اندر نہ لیاؤ - کیوں جو خدا وند دے سامنے ساڈے گناہ اے تنیں ارادہ کر دے اوہ پئی ساڈیاں بھلا تے ساڈے گناہواں نوں ودھائو - کیوں جو ساڈا گناہ وڈا اے اسرائیل تے قبر بھڑکن آلا اے -¹⁴ تاں ساڈے پتھیاں بند لوکاں قیدی تے لٹ نوں ساریاں دے سامنے چھڈ دتا -¹⁵ تے اوہ بندے جنہاں دے ناناں دا ذکر ہوا اے اٹھتے قیدیاں نوں لٹا تے اونان دے وچ جیڑے ننگے سن اونان نوں لٹ وچوں لیڑے بولے اونان نوں سنواریا تے اونان نوں جتیاں پوائیاں تے اونان نوں کھوایا تے اونان نوں پوایا تے اونان لے تیل ملیا تے اونان وچوں سارے کمزوراں نوں کھوتیاں تے بٹھایا تے اونان نوں اونان دے بہراواں دے کول کھجوراں دے شہر یریحو وچ لیلے - تے اوہ سامرہ نوں مڑکے -¹⁶ اوس ویلہ آجاز بادشاہ اشور دے بادشاہواں نوں اکھوا گھلیا پئی اودی مدد کرن -¹⁷ کیوں جو اودی چڑھ لے سن تے اونانے یہودہ نوں مارلی بندی واناں نوں لے گئے -¹⁸ تے فلسطینی وی شفیہ دے شہر تے یہودہ دے نجیہ وچ کھنڈ گئے بیت شمس تے ایا لون تے جدیروت نوں سوکو تے اودی پنڈاں نوں لٹا تے اونان وچ رن لگ پئے -¹⁹ کیوں جو خدا وند بادشاہ یہودا آجاز دے کارن یہودہ نوں ہرایا - ایس لئی کہ اُسے یہودہ وچہ حیائی کیتی تے خدا وند دے خلاف سخت وفائی کیتی -²⁰ تے اوہ اشور دے بادشاہ تجلت فل آسرا نوں اودی خلاف لیا - جہنہ اونوں تنگ کیتا تے بنان کچہ آکھیاں اونوں لٹیا -²¹ جدوں آجازے خدا وند دے گھر توں تے بادشاہ دے گھر توں سرداراں دا مال لے کے اشور دے بادشاہواں نوں دتا - تاں وی اودی نال کوئی فیدہ نہویا -²² تے اپنی تنگی ویلہ آجاز بادشاہ خدا وند دے خلاف زیادہ وفائی کیتی -²³ تے اونانے دمشق دے معبوداں دے لگ جنہاں اونوں ماربا قربانی چاڑھی تے آکھیا کہ کیو جو ارام دے بادشاہواں دیاں معبوداں تے اونان دی مدد کیتی اے تاں میں اونان لئی قربانی کراں گا - تاں جو اوہ میری مدد کرن - پر اوہ اودی تے سارے اسرائیل دی بربادی دا کارن بنے -²⁴ تے آجازے خدا وند دے گھر دے بھانڈیاں نوں کٹھا کیتا تے اونان نوں تروڑیا تے خدا وند دے گھر دے دروازاں نوں بند کیتا تے یروشلم وچ اپنے لئی ہر اک گٹھ وچ مزبح خلیہ بنلے -²⁵ تے اوہ یہودہ دے ہر اک شہر وچ اپنی تہانواں بنوائیاں تاں جو اجنبی معبوداں لئی مشک ساڑی جاوے تے خدا وند اپنے پيو دادا دے خدا نوں غصہ دوا -²⁶ تے اودی باقی حالت اودی سارے اعمال پلے پچھلے یہودہ اسرائیل دے بادشاہواں دی کتاب وچ لکھوئے نیں -²⁷ تے آجاز اپنے پيو دادا نال سوں گیا تے اونانے اونوں یروشلم وچ داؤد دے شہر وچ دفن کیتا تے اونوں اسرائیل دے بادشاہ دے قبرستان دے اندر نہ لیلی تے اودی وڈا پتر حزقی یاہ اودی تہاں بادشاہ بنیا -

¹ - جدوں حزقی یاہ بادشاہ بنیا - اویدی عمر پنجھی ورے سی تے اوہ یروشلیم وچ انتی ورہ بادشاہی کیتی تے اویدی ماں دا ناں اب 29 یاہ سی - جیہڑی زکریاہ دی دھی سی -² تے اوہ جو کچھ خدا وند دی نظر وچ ٹھیک ہے اوہی کیتا - سب جو کچھ اُس طرح جیویں اویدے پيو دائودے کیتا سی -³ اوہ اپنی بادشاہی دے پہلے ورہ دے پہلے مہینے وچ خدا دے گھر دے بویاں نوں کھولیا تے اوہناں دی مرمت کیتی -⁴ تے اوہ کاہناں لایاں نوں اندر لایا تے اوہناں نوں چڑھدے دے کھلی تھانے کٹھا کیتا⁵ تے اوہناں نوں آکھیا - اے لاویو! میری سنو - بن تسیں اپنے آپ نوں پاک کرو تے خدا وند اپنے پيو دادے دے خدا دے گھر نوں پاک کرو تے مقدس توں سارا گند باہر کڈھ دیو -⁶ کیوں جو ساڈے پيو دادا نے وفائی کیتی تے خدا وند ساڈے خدا دی نگاہ وچ شرارت کیتی تے اوہنوں چھڈ دتا تے اپنے منہ خدا وند دے ٹھکھنے ولوں پھیر لے تے اپنی کنڈ موڑی -⁷ تے برانڈے دے دروازاں نوں بند کیتا تے چراغاں نوں بجھایا تے بخور نہ جلایا تے اسرائیل دے خدا لئی مقدس وچ سوختنی قربانی نہ چاڑھی -⁸ ایس کارن خدا وند دا قہر یہودیت یروشلیمے پیا تے اوہ اوہنوں مصیبت دہشتہ حیرانی حوالہ کیتا - جیویں کہ تسیں اپنی اکھاں نال ویکھدے اوہ -⁹ تے ویکھو اسے کارن ساڈے پيو دادا تلوار نال ڈھ گئے ساڈے پترے ساڈیاں دھیانے ساڈیاں زباناں بندی وان بنائیاں گیاں -¹⁰ تے ایس ویلے میرے دل وچ ہے - پئی خدا وند اسرائیل دے خدا نال عبد بنہاں تان جو اویدا قبر ساڈے کولوں دور ہو جاوے -¹¹ اے میرے پترو! بن تسیں غافل نہو کیوں جو خدا نے تہانوں چن لیا اے - تان جو تسیں اویدے سامنے کھلوو - اویدی سیوا کرو - اویدی عبادت کرو تے اویدے لئی مشکاں ساڑو -¹² تے لاوی اُٹھ بنی قہات توں مہت بن عماسانی تے یوئیل بن عزریاہ بنی مراری توں کیش بن عبدیہ عزریاہ بن پیلل ایلے جیرشونیاں توں یو آح بن یصہ عادن بن یوآح -¹³ تے بنی الی صافان توں شمیرے یعنی ایلے بنی آساف توں زکریاہ متن یاہ -¹⁴ تے بنی پیمان توں یحی ایلے شمعے بنی یدو توں شمع یامہ عزریاہ -¹⁵ تے اوہناں اپنے بھراواں نوں کٹھا کیتا تے پاک ہوئے بادشاہ دے حکمت خداوند دے کلام دے مطابق اندر گئے - تان جو خدا وند دے گھر نوں پاک کرن -¹⁶ تے کاہن خدا وند دے اندر حصہ ول گئے تان جو اوہنوں پاک کرنے اوہ ساری گندگی جیہڑی اوہناں خدا وند دی پیکل وچ ویکھی - خدا وند دے گھر دے وپڑے وچ لیلے تان لایاں اوہنوں لیا - تان جو اوہنوں چک کے باہر وادی قدرون چلے جاوے -¹⁷ تے پہلے مہینے دے پہلے دن اوہناں نے تقدیس دا کم شروع کیتا تے مہینے دن اٹھویں دن خدا وند دے برانڈے تیکر لے تے اوہناں نے اٹھاں دناں وچ خدا وند دے گھر نوں پاک کیتلے پہلے مہینے دے سولہویں دن اوہ کم توں وپہلوئے -¹⁸ تے اوہ حزقی یاہ بادشاہ دے حضور پیش ہوئے آکھیا - پئی اسان خدا وند دے سارے گھر نوں سوختنی قربانی دے مذبحے ساریاں بھانڈیاں نذر دی روٹیاں دے میز نوں سنے اویدے سارے بھانڈیاں دے پاک کیتا اے -¹⁹ تے سارے بھانڈیاں نوں جنہاں نوں احاز بادشاہ نے اپنی بادشاہی وچ جدوں اوہ وفائی کردا سی ناپاک کیتا - اسان اوہناں نوں سجایا تے پاک کردتا اے تے ویکھ اوہ خدا وند دے مذبح دے لگے نیں -²⁰ تے حزقی یاہ بادشاہ سوہرے اٹھیا تے شہر دے رئیسوں نوں کٹھا کیتلے خدا وند دے گھر نوں گیا -²¹ تان اوہ ست بلدے ست بھڈوے ست برے ست بکرے شاہی گھر لے تے مقدسے یہودے دی ٹھل دی قربانی لئی لیلے - تان اوہ کاہناں بنی ہارون نوں حکم دتا - پئی اوہ خدا وند دے مذبحے چڑھلے جان -²² تے اوہناں بلداں نوں کوپا تے کاہناں نے خون لے کے مذبحے چھڑکے -²³ فیر اوہ ٹھل دی قربانی دے بکریاں نوں بادشاہت جماعت دے لگے لیلے اوہناں اپنے تھہ اوہناں تے رکھے -²⁴ کاہناں نے اوہناں نوں کوپا تے مذبح نوں اوہناں دے خون نال پاک کیتا - تان جو سارے اسرائیل لئی کفار ہووے - کیوں جو بادشاہ نے سارے اسرائیل لئی سوختنی قربانی دے خطا دے ذبیحہ دا حکم دتا سی -²⁵ تے اوہ دائود بادشاہ دے غیب بین جادے ناتان نبی دی رسم دے مطابق خدا دے گھر وچ لایاں نوں جہانجران وںجھلیاں بریطان نال مقرر کیتا - کیوں جو خدا وند نے اپنے نبیاں دی زبان توں حکم فرمایا سی -²⁶ تے لاوی دائود دے ساراں کاہن نرسنگیاں نال کھلے -²⁷ تے حزقی یاہ حکم دتا - پئی مذبحے سوختنی قربانی چاڑھی جاوے تے سوختنی قربانی دے شروع وچ خدا وند دا گیت نرسنگیاں تے شاہ اسرائیل دائود دے ساراں نال شروع ہوا -²⁸ تے ساری جماعت سجدہ کیتا تے گاؤں لگے گاندے رہے سارے نرسنگے وچان لگے وچاندے رہے - جدوں تیکر کے سوختنی قربانی مکہ نہ گئی -²⁹ تے جدوں اوہ سوختنی قربانی توں وپہلوئے - تان بادشاہ سارے جیہڑے اویدے نال سن زمین تے ڈگتے سجدہ کیتا -³⁰ تے حزقی یاہ بادشاہ لایاں نوں حکم دتا - کہ دائودے آساف رویاں دے کلام نال خدا وند دی حمد کرن - تان اوہناں کوشی نال حمد کیتی زمین تے ڈگتے سجدہ کیتا -³¹ تے حزقی یاہ نے تقریر کر کے آکھیا - ایس ویلے تسان اپنے تھہاں نوں خدا وند لئی پاک کیتا اے - ایس لئی لگے جائو تے ذبیحہ شکر دیاں قربانیاں خدا وند دے گھر چاڑھو - تے جماعت ذبیحہ شکر دیاں قربانیاں چاڑھیاں تے جنہ کھلے دل دے سن اوہناں سوختنی قربانیاں چڑھائیاں -³² تے سوختنی قربانیاں دی گنتری جیہڑیاں جماعت چاڑھیاں ایہ سی - ستر بلدے سو میمنے دو سو برے - ایہ سارے خدا وند لئی سوختنی قربانی دے طورے چاڑھ گئے -³³ تے پاک کیتیاں گیاں شیواں چھ سو بلدے تن ہزار بھڈاں سن -³⁴ پر کاہن تھوڑے سن تے اوہ ساریاں سوختنی قربانیاں دی کھل نہ لاء سکے - تان اوہناں دے بھراواں لایاں اوہناں دی مدد کیتی - جدوں تیکر کہ کم نہ مکیا تے کاہناں نے اپنے آپ نوں پاک نہ کر لیا - کیوں جو لاوی اپنے آپ نوں پاک کرن وچ کاہناں دی نسبت زیادہ سدھ دل لے سن -³⁵ تے سوختنی قربانی سلامتی دے ذبیحہ دی چربی سوختنی قربانیاں دے تپاؤں چوکھ سن سو خدا وند دے گھر دی خدمت فیر شروع کیتی گئی -³⁶ تے حزقی یاہ سارے لوک خوش ہوئے ایس لئی کہ خدا نے لوکاں لئی اوہنوں بحال کیتا - کیوں جو ایہ کم بڑا ای چھیتی کیتا گیا۔

¹ - فیرحزقی یامہ سارے اسرائیلے پیودہ کول اکھوا گھلیاتے افرائیمہ منسہ نوں چھٹیاں لکھیاں۔ پئی یروشلم وچ خدا دے گھر نوں 30 آؤ۔ کہ خدا وند اسرائیل دے خدا لئی فصیح کرو۔² تے بادشاہ ساریاں سرداراں تے باقی جماعت دے نال یروشلم وچ صلاح کیتی کہ دوجہ مہینہ وچ فصیح کرو۔³ کیوں جو اوہ متھہوئے ویلے اوہوں نہیں کر سکے۔ ایس لئی کاہناں وچوں اتنیانے اپنے آپ نوں پاک نہ کیتا کہ اوہ کافی ہوں تے نہ لوک یروشلم وچ کٹھہوئے سن۔⁴ تان ایہ گل بادشاہ دی نگاہ وچ تے ساری جماعت دی نظر وچ چنگی لگی۔⁵ سو اوہناں حکم دتا۔ کہ سارے اسرائیل وچ بیئر شایع توں لے کے دان تیکر منادی کیتی جاوے پئی اوہ خدا وند اسرائیل دے خدا دی فصیح مناو لئی یروشلم وچ آؤں کیوں جو چوکھ چر توں اوہناں شریعت دے مطابق فصیح نہیں سی منائی۔⁶ سو ہرکارے بادشاہ دے ہتھوں سرداراں توں چھٹیاں لے کے بادشاہ دے حکم مطابق سارے اسرائیلے پیودہ ول روانہ ہوئے بولے۔ اے بنی اسرائیل دے خدا وند ابراہیمہ اسحاق تے اسرائیل دے خدا ول رجوع کرو تان اوہ تسان وچوں اوہناں باقی لوکاں ول جیڑے اشور دے بادشاہاں دے ہتھوں بچ گئے نیں رجوع کرے گا۔⁷ تے تسین اپنے پیو دادلے اپنے بھراواں وانگ نہوون۔ جنہاں خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا نالہ وفائی کیتی تے اوہ اوہناں نوں ہلاکت دے ہتھ دتا۔ جیویں کہ تسین ویکھدے اوہ۔⁸ تے اپنے پیو دادے وانگ اپنیاں دھوناں نوں نہ اکڑاؤ سگوں خدا وند دے سامنے عاجز بنوئے اوہدے مقدس ول آؤ جنہوں اوہ ابد تیکر پاک کیتا اے۔ خدا وند اپنے خدا دی عبادت کرو تان جو اوہدے قبر دی تیزی تہاڈے کول دور ہو جاوے۔⁹ کیوں جے تسین خدا وند ول رجوع کرو گئے تہاڈے بھرتے تہاڈے پتر اپنے بندے وان بنان والیاں دی مہربانی پاوون گئے۔ ایس زوہں ول مڑ مڑکے آؤں گے۔ کیوں جو خدا وند تہاڈا خدا بڑا مہربان تے رحم کرن آلا اے۔ جے تسین اوہدے ول رجوع کرو گئے تان اوہ اپنا مذہ تہاڈے ولوں نہیں موڑے گا۔¹⁰ تے ڈاکہ افرائیمہ منسہ دے دیس وچ شہروں شہر ہوندے ہوئے زبلون تیکر گئے تان اوہ اوہناں تے ہستے اوہناں نال ٹھٹھ کیتا۔¹¹ پر آشیرہ منسہ زبلون وچوں کئی اکہ عاجزی کیتی یروشلم وچ لے۔¹² پر پیودہ دے درمیان خدا وند دا ہتھ سی تے اُسے اوہناں نوں اک دلی بخشی۔ تان جو بادشاہ سرداراں دے حکمتے خدا وند دے کلام دے مطابق عمل کرن۔¹³ ایس لئی یروشلم وچ چوکھ لوک کٹھہوئے۔ تان جو دوجہ مہینہ عید فطیر کرن۔ اوہ اک بہت وڈا کٹھ سی۔¹⁴ تے اوہ اُٹھتے سارے مذہبیاں نوں جیڑے یروشلم وچ سن ڈھا دتا۔ تے مشک ساڑن دے سارے بھانڈیاں نوں دور کیتا۔ تے اوہناں وادی قدرون وچ سٹیا۔¹⁵ تے دوجہ مہینہ دی چودھویں تاریخ نوں فصیح کوہلے کاہناں تے لاویانے شرمندہ ہوکے اپنے آپ نوں پاک کیتا۔ تے خدا وند دے گھر وچ سوختی قربانیاں چاڑھیاں۔¹⁶ تے اپنی ترتیب وچ مرد خدا موسیٰ دی شریعت موافق اپنی اپنی تہانواں تے کھلوئے کاہن لاویاں دے ہتھوں خون لے کے ترونکدے سن۔¹⁷ کیوں جو جماعت وچ چوکھ سن جنہاں اپنے آپ نوں پاک نہ کیتا۔ ایس لئی لاوی ہر اک لئی جیڑا ناپاک ہوں کارن خدا وند لئی قربانی نہ چڑھا سکیا فصیح کوہن وچ لگیا ہوا سی۔ تان جو اوہ خدا وند لئی مخصوص ہوں۔¹⁸ تے لوکاں وچوں اک وڈا کٹھ افرائیمہ منسہ بے سارکے زبلون وچوں پاک نہیں سی۔ فیر وی اوہناں لکھہوئے دے خلاف فصیح کھا لئی۔ تان اوہناں لئی حزقی یامہ دعا منگی تے آکھیا۔¹⁹ خدا وند جیڑا نیک اے ہر اک نوں معاف کرے۔ جسے خدا وند اپنے پیو دادا دے خدا دے لیہن لئی اپنا دل لایا۔ بھانویں مقدس دی پاکیزگی دے مطابق پاک نہوے۔²⁰ تے خدا وند حزقی یاہ دی سنی تے لوکاں نوں معاف کیتا۔²¹ سو بنی اسرائیلے جیڑے یروشلم وچ سن۔ ست دنان تیکر بڑی خوشی نال عید فطیر منائی تے کاہن تے لاوی دنو دنو حمد دے سازاں نال خدا وند دی تعریف کردے سن۔²² تے حزقی یامہ ساریاں لاویاں توں جنہاں نوں خدا وند دی بابت نیک سمجھ سی دل نوں چنگیاں لگن آلیاں گلاں کیتیاں۔ تے اوہ عید دے ستویں دن تیکر کھاندے سلامتی دے ذبیحہ کوہندے خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا دی حمد کردے رہے۔²³ فیر ساری جماعت تے صلاح کیتی پئی ہور ست دن عید منائی۔ تان ہور ست دن اوہ خوشی نال منادے رہے۔²⁴ کیوں جو شاہ پیودہ حزقی یامہ جماعت لئی اک ہزار بلدے ست ہزار بھیڈاں دتیاں تے سرداراں تے جماعت لئی اک ہزار بلدے دس ہزار بھیڈاں دتیاں تے بہت سارے کاہناں تے اپنے آپ نوں پاک کیتا۔²⁵ تے پیودہ دی ساری جماعت سنہ کاہناں تے لاویاں دے باقی جماعت جیڑی اسرائیل وچوں آئی سی تے پردیسی وی جیڑے اسرائیل دے دیس توں آئے ہوئے سن۔ تے اوہ وی جیڑے پیودہ وچ رہندے سن خوشی نال بھرے ہوئے سن۔²⁶ سو یروشلم وچ بہت وڈی خوشی ہوئی۔ پئی شاہ اسرائیل سلیمان بن دائود دے دنان توں یروشلم وچ اُس وانگ نہیں سی ہوئی۔²⁷ پھر کاہن بنی لاوی اُٹھتے اوہناں تے لوکاں نوں برکت دتی۔ تان اوہناں دی آواز سنی گئی تے اوہناں دی دعا اسمان وچ اوہدے مقدس ٹھکلے تیکر لے پینچی۔

31 ¹ - جدوں سارا کچھ مکیا - تاں سارے اسرائیلی جیڑے اوتھ سن یہودہ دے شہراں وچ گھستے تھماں نوں تروڑیلتے کھمبیاں نوں کٹیا تے سارے یہودہ بنیامین دی سگوں افرائیمہ منس دی وی اچیاں تھانواں تے مذبحیاں نوں اُکا پدھرا کیتا - تد بنی اسرائیل اپنی اپنی میراث نوں اپنے اپنے شہراں وچ مڑلے۔² تے حزقی یامنے کاہناں تے لاویاں دی واریاں نوں اونٹاں دیاں واریاں دے مطابق ہر اک نوں اودی خدمت دے موافق یعنی کاہناں تے لاویاں نوں سوختنی قربانیاں تے سلامتی دے ذبھیاں لئی خدمت کریتے تعریف کرتے خدا وند دے درباراں دے پھاٹکاں تے حمد گاؤں لئی مقرر کیتا -³ تے بادشاہنے اپنی جائیداد وچوں سوختنی قربانیاں تے صبح شام دیاں سوختنی قربانیاں تے سبتاں تے نویں چناں تے عیدان دی سوختنی قربانیاں لئی جیویں کہ خدا وند دی شریعت وچ لکھیا ہوا اے حصہ دتا -⁴ تے اوہ لوکاں نوں جیڑے یروشلیم وچ رہندے سن حکم دتا - پئی کاہناں تے لاویاں نوں اونٹاں دا حصہ دیو - تاں جو اوہ خدا وند دی شریعت لئی پہلے رہن -⁵ جدوں ایہ حکم مشہور ہوا - تاں بنی اسرائیل کنک دے پہلے پہلاں تے مت تیل تے ماکھیوتے پیلایاں دی ساری پیداوار وچوں بہت کچھ لیلے۔ ساریاں شیواں دا دسوں حصہ وڈی گنتری وچ لیلے۔⁶ تے انج ای بنی اسرائیل تے یہودہ جیڑے یہودہ دے شہراں وچ رہندے سن - گاواں بلدان تے بھیڈاں بکریاں دا داہواں حصہ جیڑا خدا وند اونٹاں دے خدا لئی پاک کیتاں گیاں سن۔⁷ تے اونٹاں دے ڈھیراں دے ڈھیر لا دے۔⁸ تے تیج مہینہ وچ اونٹاں ڈھیر لائے شروع کیتے ستویں مہینہ وچ ختم کیتے۔⁹ جدوں حزقی یامنے سردار لےٹے اونٹاں ڈھیراں نوں ویکھیا - تاں اونٹاں خدا وند نوں تے اودی قوم اسرائیل نوں مبارک آکھیا -¹⁰ تے حزقی یامنے کاہناں تے لاویاں کولوں ڈھیراں بارے پچھیا -¹¹ تے اوہ تان صادق دے گھرنے دے عزریاہ سردار کاہنہ جواب دے آکھیا - جدوں دا خدا وند دے گھر نڈراں دا آنا شروع ہوا - تد دے اسپن کھان پین توں رجھوئے تے ساڈے کولوں بہتا بچ رہا اے۔ کیوں جو خداوند اونٹاں لوکاں نوں برکت دتی اے تے جیڑا بچ گیا اے اوہ اپو وڈا ڈھیر اے۔¹² حزقی یامنے حکم دتا - کہ خدا وند دے گھر وچ گودام بنائو - تاں اونٹاں بنوا دے۔¹³ تے اوہ دیاں نوں تے دیکھیاں تھیاں ہویاں شیواں نوں امانت داری نال اونٹاں وچ لیلے۔ اونٹاں لے کھن یاہ لاوی مختار سی -¹⁴ تے حزقی یامنے بادشاہت خدا دے گھر دے سردار عزریاہ دے حکمتے یحی ایلے عزریاہ تے یامنے نحتے عسائیلے پرموتے یوزا بادے الی ایلے یسمکیاتے محتے بنایا کھن یامنے اوہدے بھرا شمعیتے ماتحت دروے سن -¹⁵ حزقی یامنے حکم دتا - کہ خدا وند دے گھر وچ گودام بنائو - تاں اونٹاں بنوا دے۔¹⁶ تے اوہ دیاں تھیاں نوں تے دیکھیاں تھیاں ہویاں شیواں نوں امانت داری نال اونٹاں وچ لیلے۔ اونٹاں لے کھن یاہ لاوی مختار سی تے اوہدے بھرا شمعیتے نائب سی -¹⁷ تے حزقی یامنے بادشاہت خدا دے گھر دے سردار عزریاہ دے حکمتے یحی ایلے عزریاہ تے یامنے نحتے عسائیلے پرموتے یوزا بادے الی ایلے یسمکیاتے محتے بنایا کھن یامنے اوہدے بھرا شمعیتے ماتحت دروے سن -¹⁸ تے قورے بن یمنے لاوی چڑھدے پاس دا دربان خدا وند دیاں قربانیاں جیڑیاں خوشی نال دتیاں جاندیاں سن مختار سی - تاں جو خدا وند دے پھتے پاک ترین چیزاں نوں ونڈے۔¹⁹ تے کاہناں دے شہراں وچ عادن تے بنیامین تے یسوع شمع یامنے امر یامنے شکن یاہ اوہدے ماتحت سن - تاں جو اپنے بھراواں نوں اونٹاں دیاں واریاں مطابق کیے وڈے کہ نک امانت داری نال حصہ ونڈن -²⁰ بشرطیکہ اوہ اوہناں مزدوراں دی گنتری وچ درج ہوں جو تن ورھیاں دی عمر تے ایس توں زیادہ دے سن - اونٹاں ساریاں نوں جیڑے اپنیاں واریاں دے مطابق خدا وند دے گھر وچ اپنے ذمہ دی خدمت لئی دنو دنی آندے سن -²¹ کاہناں دا ایہ اندراج اونٹاں دے آبائی گھرانیاں مطابق ہوا تے اونٹاں لاویاں دا جیڑے ویہ ورھہ دی عمر تے اُس توں زیادہ دے سن اونٹاں دیاں واریاں تے ذمہ مطابق -²² اندراج پورے گھرنے دا سی بچیاں تے زنانیاں تے پترانے دھیاں سن۔ کیوں جو اپنی خدمت دے کارن اوہ پاک شیواں وچ شریک ہوں دے حق دار سن -²³ تے بنی ہارون کاہناں لئی وی جیڑے۔ ساریاں شہراں وچ اپنے شہراں دے لے دولہ پیلایاں وچ سن - اچے بندے ناں توں ناں نال مقرر کیتے گئے جیڑے کاہناں وچوں ہر مرد نوں تہر اک درج ہونے لاوی نوں حصہ دین -²⁴ تے حزقی یامنے سارے یہودہ وچ انج ای کیتا تے خدا وند اپنے خدا دے ساہنے نیکی تے سدھ کم تے سچائی کیتی -²⁵ ہر اک کم خدا دے گھر دی خدمت دے خدا دا چاہوں آلا ہوکے اوہدے حکماں تے شریعت دی راکھی دا جیڑا اوہ شروع کیتا - اپنے پورے دل نال کیتا تے کامیاب ہوا -

۱. اپنا ہونیا۔ اس دینداری مگروں شاہ اشور سخیرب آیا۔ پودہ وچ داخل ہوا۔ تے حصین شیراں دے سامنے ڈیرا لایا۔ تے اونیاں 32 نون فتح کرنا چاہا۔² جدوں حزقی یامہ ویکھیا۔ پئی سنحیرب یروشلم دے خلاف لڑائی کرن دا ارادہ کرکے چڑھ آیا اے۔³ تان اونہ اپنے سرداروں تے بہادری نال صلاح کیتی۔ پئی پانی دے سومیاں نون جیڑے شہر توں باہر سن بند کردیوے۔ تان اونانہ اتفاق کیتا۔⁴ تے چوکھ لوکانہ کتھہوک سارے سومیاں نوں تے ندی نون جیڑی دیس دے وچ وگدی سی بند کر دتے آکھیا۔ پئی اشور دے بادشاہ کاہدے لئی آکے بہت سارا پانی پئیں۔⁵ پھر اونہمت کیتی۔ ساری کندھ جتھوں ڈگی ہوئی سی بنائی۔ تے برج ن سنے اونوں پکا کیتا۔ تے اک دوجی کندھ باہر ول بنائی۔ تے داؤد دے شہر ملو نوں پکا کیتا۔ تے سب قسم دے ہتھیار تے ڈھا لائے بہت زیادہ بنوائیں۔⁶ تے اونہ لوکانہ جنگی سردار مقرر کیتے۔ تے اونیاں نوں شہر دے پھانگ کول کھلی تھانہ کٹھا کیتا۔ تے اونان دے دلاں نوں تسلی دے کے آکھیا۔⁷ بہت بنھوتے دلیری کروئے اشور دے بادشاہ دے سامنے اونہ سارے لشکر دے سامنے جیڑا اودے نال اے نہ ڈرو نہ گھبرائو۔ کیوں جو جیڑے ساڈے نال نیں اونان نالوں جیڑے اونان نال نیں زیادہ نیں۔⁸ اودے نال بندے دا ہتھ اے تے ساڈے نال خدا وند ساڈا خدا اے۔ پئی ساڈی مدد کرے۔ تے ساڈیاں لڑائیاں لڑے۔ تے شاہ پودہ حزقی یاہ دے کلام نال لوکان نوں بہادری ملی۔⁹ اپدے مگروں شاہ اشور سخیرب جیڑا اپنے سارے لشکر دے نال لاکیش دے سامنے آیا سی۔ نوکران نوں یروشلم وچ شاہ پودہ دے حزقی یاہ دے کول تے سارے پودہ دے کول گھلیا جو یروشلم وچ سنہ آکھیا۔¹⁰ پئی اشور دا بادشاہ سنحیرب ایچ آکھا اے۔ پئی تنسین کسے بہروس کردے اوتے یروشلم وچ اودے گھیرے دے ویلے بیٹھ او؟¹¹ کہ حزقی یامہ تہانوں بھکھتے تہ دی موت دے حوالہ کرن لئی ایچ آکھکے بھکایا نہیں پئی خدا وند ساڈا خدا سانوں اشور دے بادشاہ دے تھوں چھڑلے گا۔¹² کہ ایہ حزقی یاہ اوی نہیں؟ جنہ اودیاں اچیاں تھانواتے مزبہ دور کر دتے نیں۔ ساری یہودتے یروشلم نال کلام کرکے آکھیا پئی اکو مزبہ دے سامنے تنسین سجدہ کروئے اودے لے خشبوتیاں ساڑو۔¹³ کہ تنسین نہیں جانے پئی میں تے میرے پیو دادے دیساں دیاں ساریاں قومان نال کہی کیتا اے؟ کہ اونان دیساں دے معبوداں دی طاقت ہوئی پئی اپنی دھرتی نوں میرے تھوں چھڑا لین؟¹⁴ جنہاں قومان نوں میرے پیو دادے اُکا ہلاک کیتا۔ اونان دیاں ساریاں معبوداں وچوں کہ کسے دی طاقت ہوئی۔ پئی اپنے لوکان نوں میرے تھوں چھڑولے۔ کہ تہاڈا معبود وی تہانوں میرے تھوں چھڑوا سکے گا۔¹⁵ ایس لئی حزقی یاہ تہانوں دھوک نہ دیوئے تنسین اودا قریب نہ کھائوئے اودی گل نوں سچ نہ منو۔ کیوں جو کسے قوم یا معبود دی طاقت نہوئی۔ کہ اپنے لوکان نوں میرے تھوں تے میرے پیو دادے تھوں چھڑولے گا۔¹⁶ تے اودے نوکرانہ خدا وند دے خلافت اودے بندے حزقی یاہ دے خلاف اس توں ودھ گلاں کیتیاں۔¹⁷ اونہ خدا وند اسرائیل دے خدا دی توپن کرن لئی تے اودے حق وچ کفر بکن واسطے اس مضمون دیاں چٹھیاں وی لکھیاں پئی جیویں دیساں دیاں قومان دے معبوداں تے اپنے لوکان نوں میرے تھوں نہ چھڑایا۔ تان حزقی یاہ دا معبود وی اپنے لوکان نوں میرے تھوں نہیں چھڑلے گا۔¹⁸ تے اوہ یروشلم دے لوکان ول جیڑے کندھتے سن یہودی زبان وچ زور نال چیک۔ تان جو اونان نوں ڈراون تے چہ چین کرن۔ تان جو شہر نوں لے لین۔¹⁹ تے اونانہ یروشلم دے خدا دے خلاف اچیاں گلاں آکھیاں جیویں دیاں اونان تے دیس دے لوکان دے اونان معبوداں خلاف آکھیاں سن جیڑے بندیاں دے تھ دی کاری گری سن۔²⁰ تے حزقی یاہ بادشاہ اشعیا بن آموص نبی تے اُس دے لئی دعا منگی تے اسمان ول چیک۔²¹ تان خدا وندہ اک فرشتہ نوں گھلیا تے اونہ شاہ اشور دی لشکر گاہ وچوں سارے بہادر مردان پیشواواتے سرداراں نوں ہلاک کیتا۔ تے اوہ کچا پوکے اپنے دیس نوں مڑ گیا تے جدوں اوہ اپنے معبود دے گھر وچ وڑیا۔ تان اونانہ جیڑے اودی صلب وچوں نکلے سن اونوں تلوار نال قتل کیتا۔²² تے خدا وندہ حزقی یامہ یروشلم واسیاں نوں اشور دے بادشاہ سخیرب دے تھوں تے ساریاں دے تھوں خلاص تہر اک پاسیوں اونان نوں امن بخشیا۔²³ تے چوکھ لوک یروشلم وچ خدا وند لئی نذرانے شاہ پودہ حزقی یاہ لئی قیمتی تحفے لیلے۔ تے اودے مگروں اوہ ساریاں قومان دیاں اکھاں وچ بزرگ ہو گیا۔²⁴ تے اونان دنان وچ حزقی یاہ ہمار ہوا ایتھ تیک کہ موت تیکر پہنچیا تان اونہ خدا وند توں دعا منگی۔ تے اونہ اودی سنی تے اونوں اک نشان دتا۔²⁵ پر حزقی یامہ اونان احسانان مطابق جیڑے اودے کیتے گئے، شکر نہ کیتا۔ سگوں اودے دل وچ گھمنڈ آ گیا۔ تان اسے کارن اوس لے تے یہودہ لے یروشلم تے قبر ہوا۔²⁶ فیر حزقی یامہ اپنے دل دے گھمنڈ نوں بدلیاتے یروشلم واسیاں وی عاجزی کیتی۔ تان حزقی یاہ دے دنان وچ خدا وند دا قبر اونانہ نہ لٹھا۔²⁷ تے حزقی یاہ دی دولتے شان بہت سی۔ اونہ چاندی تے سونے قیمتی پتھراں تے خوشبوا تے ڈھالانے سارے ودھیا بھانڈیاں لئی خزانہ بنولے۔²⁸ تے اناج تے تیل تے لئی گودام تے زیادہ ڈنگراں لئی اصطبل تے بھیدیاں بکریاں لئی واڑے بنولے۔²⁹ تے اونہ بھیدیاں بکریاں تے گاواں بلداں لئی اجڑ ودھلے۔ کیوں جو خدا وندہ اونوں بہت وڈی جائیداد دتی۔³⁰ تے حزقی یامہ ای جیحوں دے پانی دے لے منبع نوں بند کیتا تے دائود دے شہر دے لیندے ول اونوں چلا تے حزقی یاہ اپنے ساریاں کمان وچ کامیاب ہوا۔³¹ پر بابل دے امیران دے قاصداں بارے جیڑے اودے کول گھلے گئے۔ تان جو اُس نشان بارے جیڑا اُس دیس وچ سی اُس کولوں پچھن۔ خدا تے اودے امتحان لئی اونوں چھڈ دتا۔ تان جو جو کچھ وی اودے دل وچ سی اوہ سامنے آجئے۔³² تے حزقی یاہ دا باقی حال تے اودے نیک کم اشعیا بن آموص نبی دی روایا وچ تے شاہان یہودتے اسرائیل دی کتاب وچ لکھوئے نیں۔³³ تے حزقی یاہ اپنے پیو دادا نال سوں گیا تے بنی دائود دی قبران دی چڑھائی تے دفن کیتا گیا تے سارے یہودتے یروشلم واسیاں تے اودی موت تے اودی تعظیم کیتی تے اودا پتر منسے اودی تھان بادشاہ بنیا۔

33 ¹ - جدوں منسہ بادشاہ بنیا - اودی عمر بارہ ورہہ سی تے اوہہ یروشلم وچ پچونجا ورہہ بادشاہی کیتی ² - اوہہ خدا وند دی نظراں وچ شرارت کیتی اوہناں قوماں دی مکرویات مطابق جنہاں نوں خدا وندہ بنی اسرائیل دے سامنوں کڈھ دتا سی ³ - تے اوہہ اوہناں اچیاں تھانواں نوں جنہاں نوں اودے پيو حرقی یامہ ڈھا چھڈیا سی فیر بنایا تے تعلیم لئی مذبح بنلے تے کھمبہ لائے سارے اسمانی لشکر نوں سجدہ کیتا تے اودی پرستش کیتی ⁴ - تے اوہہ خدا وند دے گھر وچ جہدی بابت خدا وندہ آکھیا سی پئی یروشلم وچ میرا ناں ابد تیکر ہووے گا ⁵ - تے اودے خدا وند دے دو گھراں دے ویڑیاں وچ اسمان دے سارے لشکر لئی مذبح بنلے ⁶ - تے وادی بن ہنوم وچ اپنے پتر نوں اگ دی وچوں ٹروایا تے ساعتاں نوں منیالے فال کڈھتے جادو کیتا تے جادوگراں تے فسوں گراں کولوں خدمت لئی تے اوہہ خدا وند دی نظر وچ اونوں غصہ دوان لئی شرارت دے بہت کم کیتے ⁷ - تے اوہہ اک گھڑی ہوئی مورت جیڑی اوہہ بنائی خدا دے گھر وچ رکھی - جہدی بابت خدا دے دائو تے اودے پتر سلیمان نوں فرمایا سی - پئی ایس گھر وچ تے یروشلم وچ جنہوں میں اسرائیل دے سارے قبیلیاں وچوں چن لتا - میں اپنا ناں ابد تیکر رکھاں گا ⁸ - تے میں اسرائیل دے قدم نوں اُس ملک توں پٹن نہیں دیاں گا - جیڑا میں اوہناں دے پيو دادے لئی ٹھہرایا - بشرطیکہ اوہ میرے سارے حکماں نوں جیڑے میں موسیٰ دی زبانی تے سن - ساری شریعت تے فرضا تے قانوناں نوں منے اوہناں تے عمل کرن ⁹ - تے منسہ پہودے یروشلم واسیاں نوں کراے پایا - تاں اوہناں ان قوماں دی شرارت توں جنہاں نوں خدا وندہ بنی اسرائیل دے سامنیوں مٹا دتا ، برے کم کیتے ¹⁰ - تے خدا وندہ منسہ اودے لوکاں نال کلام کیتا - پر اوہناں نہ سنیا ¹¹ - تے خدا وندہ اوہناں تے شاہ اشور دے لشکر دے سپہ سالاراں نوں لایا - اوہناں منسہ نوں سنگلاں نال جکڑیا تے بیڑیاں پاکے بابل نوں لے گئے ¹² - جدوں اونوں دکھ ہویا اوہہ خدا وند دے من نوں ڈھونڈیا تے اپنے پيو دادے دے خدا دے لگے بڑی عاجزی کیتی ¹³ - تے اوہہ دعا منگی تے اودی دعا قبول ہوئی تے اودی زاری سنی گئی تے اونوں یروشلم وچ اودے بادشاہی وچ فیر لایا - تے منسہ جانیا - پئی خدا وند ای خدا اے ¹⁴ - اودے مگروں اوہہ دائود دے شہر دے باہر جیحوں دے لہندے دی ترائی وچ مچھی پھانک دے دروازے تیکر اک کندھ بنائی تے عوفل نوں کندھ نال گھیریا تے اونوں بہت اُچا کیتا تے پہودے دے سارے حصین شہراں وچ لشکر دے سردار مقرر کیتے ¹⁵ - تے اوہہ اوہرے معبوداں نوں تے اُس بت نوں جیڑا خدا وند دے گھر وچ سی تے سارے مذبحیاں نوں جیڑے اوہہ خدا وند دے گھر دے پہاڑ وچ تے یروشلم دے وچ بنلے سن دفع کیتا تے ساریاں نوں شہر دے باہر ستوایا ¹⁶ - تے اوہہ خدا وند دے مذبح دی مرمت کیتی تے اودی تے سلامتی تے شکر گزاری دے ذبیحہ چڑھلے تے پہودے نوں حکم دتا کہ خدا وند اسرائیل دے خدا دی عبادت کرن ¹⁷ - تاں ووی لوک اُچی تھانے قربانی چڑھاندے رہے - پر خالی خدا وند اپنے خدا لئی ¹⁸ - تے منسہ دا باقی دا حال تے خدا وند کولوں اودی دعلتے روپا بیناں دا کلام جیڑا اوہناں تے خدا وند اسرائیل دے خدا دے ناں نال اونوں آکھیا - اوہ اسرائیل دے بادشاہاں دی تاریخ وچ اے ¹⁹ - تے اودی دعلتے اوہا قبول ہونے اودی ساریاں بھلا تے اودی ایمانی تے اوہ تھانواں جتھے اوہ اچیاں تھانواں اساریاں تے کھمبہ تھم لائے - ایس توں پہلوں کہ اوہہ عاجزی کیتی حوزائی دی تاریخ وچ لکھیاں ہویاں نیں ²⁰ - تے منسہ اپنے پيو دادے دے نال سوں گیا تے اپنے گھر وچ دفن کیتا گیا تے اوہا پتر آمون اودی تھان بادشاہ بنیا ²¹ - تے جس ویلے آمون بادشاہ بنیا - اوہ باوی ورہہ دی عمر دا سی تے اوہہ یروشلم وچ دو ورہہ بادشاہی کیتی ²² - تے اوہہ خدا وند دی نظر وچ برائی کیتی - جیویں کہ اودے پيو منسہ کیتی سی تے آمون تے ساریاں گھڑیاں ہویاں مورتیاں دے لگے جیڑیاں اودے پيو منسہ بنایاں سن قربانیاں چڑھائیاں تے اوہناں دی پرستش کیتی ²³ - تے اوہہ خدا وند دے سامنے عاجزی نہ کیتی - جیویں کہ اودے پيو منسہ کیتی سی - سگوں آمون تے برائی تے برائی کیتی ²⁴ - تے اودے خدماں تے اودے خلاف سازش کیتی تے اودے گھر دے اندر اونوں قتل کیتا تے دیس دے لاکو تے اودے پتر یوشی یاہ نوں اودی تھان بادشاہ بنایا ²⁵ - تے دیس دیاں لوکاں تے اوہناں ساریاں نوں جنہاں آمون بادشاہ دے خلاف سازش کیتی سی قتل کیتا تے دیس دے لوکاں تے اودے پتر یوشی یاہ نوں اودی تھان بادشاہ بنایا۔

¹ یوشی یاہ جس ویلہ بادشاہ بنیا - اٹھ ورہیاں دی عمر دا سی تے اوہ تروشلیم وچ اکتی ورہ بادشاہی کیتی -² اوہ اوی کم کیت 34 جیڑے خدا وند دی نظر وچ سدھ سن تے اپنے پیو دادے دیاں راہواں تریا تے اوہناں کولوں سچ یا کہہ لگ نہ ودھیا -³ تے اپنی بادشاہی دے اٹھویں ورے وچ جدوں اوہ حالی مُنڈا سی - اوہ اپنے پیو دائود دے خدا نوں لبھن لگا پیا تے بارویں ورے یہودیت یروشلم نوں اوچیاں تھانوں تے کہمیاں تے بتائے ڈھالیاں ہواں تے گھڑیاں ہواں مورتاں توں پاک کرنا شروع کیتا -⁴ تے لوکاں اودے سامنے بعلم دے مذہبیاں نوں ڈھالے سوچ دے تھماں نوں جیڑے اوہناں دے لے سن ترور دتا تے کہمیاں نوں کٹ دتا تے گھڑاں ہواں تے ڈھالیاں ہواں مورتاں نوں - ریزی ریزہ کرکے مٹی کر دتا تے مٹی نوں اوہناں دی قبرائے پایا - جنہاں اوہناں لئی قربانیاں کیتیاں سن -⁵ تے اوہ اوہناں دیاں کاہناں دیاں ہڈیاں اُن دے مذہبیاں ساڑیاں تے یہودیت یروشلم نوں پاک کیتا -⁶ تے منستہ افرائیم شمعون دے شہراں وچ سگوں نفتالی تیکر سن اوہناں اُجاڑاں دے جیڑے اوہناں دے لے دولہ سن -⁷ اوہ مذہبیاں تے اودے کہمیاں نوں دور کیتا تے گھڑے ہوئے بتاں نوں ریزہ ریزہ کرکے مٹی وچ رلا چھڈیا - تے ساورج دے سارے تھماں نوں اسرائیل دے سارے دیس وچ ترور ستیا - تے اوہ یروشلم وچ مڑکے آیا -⁸ تے اودی بادشاہی دے اٹھارویں ورہ جدوں اوہ دیس نوں گھر نوں پاک کر چکا - اوہ صافاں بن اصلک یامہ شہر دے رئیس معسہ یامہ یو آح بن یو آح ز مورخ نوں خدا وند اپنے خدا دے گھر دی مرمت کرن نوں گھلایا -⁹ اوہ حلقی یاہ سردار کاہن دے کول لے تے پیسہ لے - جیڑے خدا وند دے گھر وچ لیلہ گئے سن - اودے وچوں جیڑے دروازاں دے رکھولہ لاواں تے منستہ افرائیم دے تھوہ تے سارے بچے اسرائیل توں تے سارے یہودیت بنیامین توں جمع کیتے سن - اوہ یروشلم نوں مڑے -¹⁰ تے کم کرن آ لیاں دے تھماں وچ جیڑے خدا وند دے گھر وچ لگے ہوئے سن دے تے خدا وند دے گھر دے کم کرن آلیاں تے گھر دی مرمت اصلح لئی رکھ -¹¹ تے ترکھاناں تے کاری گراں نوں تے - تاں جوڑن لئی گھڑے ہوئے پتھرے گھراں لئی شہتیر خریدے جنہاں نوں یہودے دے بادشاہاں برباد کیتا -¹² تے بندے امن داری نال کم کردے سن تے بنی مراری وچوں یحنتہ عوبید یاہ لاوی اوہناں دے کم نوں ویکھن لے سن تے بنی قہات توں زکریا تے مثلام کم کرواندے سن تے لکاوایاں وچوں اوہ سارے جیڑے راگ دے سازاں دے ماہر سن -¹³ تے اوہ بہار چکن آلیاں دے ساریاں دے جیڑے کسی قسم دا کم کردے سن دروغ سن تے لاویاں وچوں کاتبہ انتظام کرن لے دربان سن -¹⁴ جدوں اوہناں تے اوہ پیسہ جیڑے خدا وند دے گھر توں لیلہ گئے سن باہر کڈھ - تاں حلقی یاہ کاہن تے خدا وند دی شریعت دی کتاب لئی جیڑی موسیٰ دے تھہ دی سی -¹⁵ تے حلقی یامہ شافان کاتب نوں آکھیا - پئی میں شریعت دی کتاب خدا وند دے گھر وچوں لئی اے تے حلقی یامہ اوہ کتاب شافان نوں دے دتی -¹⁶ تے شافان اوہ کتاب بادشاہ دے کول لیا یا تے بادشاہ نوں ایس گل دی خبر دے کے آکھیا - پئی سب کچھ جیڑا تیرے خدماں نوں دتا گیا سی اوہ کردے نیں -¹⁷ تے اوہناں تے اوہ پیسہ جو خدا وند دے گھر وچوں لے گئے مختارائے کم دے دروغیاں دے تھہ وچ تے -¹⁸ تے شافان کاتب تے بادشاہ نوں خبر دے کے آکھیا - پئی حلقی یاہ کاہن تے مینوں ایہ کتاب دتی اے تے شافان تے بادشاہ دے سامنے اُس وچوں پڑھیا -¹⁹ جدوں بادشاہ شریعت دیاں گلاں سنیاں تاں اُس نے اپنے لیڑے پاڑے -²⁰ تے بادشاہ حلقی یامہ اخی قام بن شافان تے عبدون بن میکلتہ شافان کاتب تے بادشاہ دے نوکر عسایاہ نوں حکم دے کے آکھیا -²¹ پئی جائو تے میرے لئی تے اسرائیل تے یہودے وچ دوجیاں لئی اس کتاب دے کلام دے بارے وچ جیڑی ملی خدا کولوں پچھو - کیوں جو خدا وند دا قہر جیڑے ساڈے پیا اے وڈا اے - ایس لئی کہ ساڈے پیو داداں خدا دے کلام نوں نہ منیا - پئی سب کچھ جیڑا ایس کتاب وچ لکھیا گیا اے اُس تے عمل کرو -²² تے حلقی یامہ اوہ جنہاں نوں بادشاہ حکم دتا حلدہ نیہ دے کول گئے جیڑا توشہ خلہ دے دروغ شلوم بن تقیت بن حسرہ دی بیوی سی تے یروشلم دے دوج حصہ وچ رہندی سی تے اوہناں تے اوہناں اس بارے وچ آکھیا -²³ تاں اوہ اوہناں نوں آکھیا - خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے پئی تسیں اُس بندے نوں جے تہانوں میرے کول گھلایا انج آکھو -²⁴ پئی خدا وند فرماندا اے - ویکھو میں ایس تھانے ایہدے واسیائے بلا لاواں گا تے اوہ ساریاں لعنتاں جیڑیاں ایس کتاب وچ لکھیاں گیاں نیں - جیڑی یہودے دے بادشاہ دے لگ پڑھی گئی -²⁵ کیوں جو اوہناں مینوں چھڈیا تے اوپرے معبودائی لگ خوشبوئی ساڑی - تاں جو اپنے تھماں دے ساریاں کماں نال مینوں غصہ دوان - اس لئی میرے قبر ایس تھانے بھڑکے گا تے نہیں بجھے گا -²⁶ پر شاہ یہودا جس نے تہانوں گھلایا - پئی خدا وند کولوں پچھو - سو تسیں اوہناں انج آکھو - پئی خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے - پئی ایس کلام دے بارے جیڑا توں سنیا -²⁷ کیوں جو تیرا دل نرم ہویا تے خدا دے حجور عاجزی کیتی جس ویلہ توں اوہدا کلام اس تھانے دے خلافت ایہدے واسیاں دے خلاف سنیا تے توں میرے سامنے عاجزی کیتی تے اپنی عاجزی وچ اپنے لیڑے پاڑے تے توں میرے لگے روپا - تاں میں وی تیری سنی - خدا وند فرماندا اے -²⁸ پئی ویکھ - میں تینوں تیرے پیو دادا نال رلاواں گا تے توں سلامتی نال اپنی قبر وچ جاویں گا تے تیریاں اکھاں اُس آفت نوں جیڑی میں اُس تھانے لے اُس دے واسیائے لیاواں گا نہیں ویکھن گیاں - تے اوہناں بادشاہ نوں ایہ گلاں آکھیاں -²⁹ تے بادشاہ قاصد گھلے یہودیت یروشلم دے ساریاں بزرگاں نوں کٹھا کیتا -³⁰ تے بادشاہ خدا وند دے گھر نوں گیا تے یہودے دے سارے بندے یروشلم واسی تے کاہن تے لاوی تے سارے لوک کی وڈے کیہ نک اودے نال سن تے اوہ اوہناں نوں عہد دی کتاب دیاں ساریاں گلاں جیڑی خدا وند دے گھر وچ سن پڑھکے سنایاں -³¹ تے بادشاہ منبر تے کھلوتا تے خدا وند دے حجور عہد کیتا - پئی اوہ خدا وند دی پیروی کرن گئے اودے حکماں تے شہادتائے قانوناں نوں اپنے سارے دل نال تے اپنی ساری جان نال منان گئے - تاں جو اُس کلام تے جیڑا اس کتاب وچ لکھیا گیا اے عمل کریں -³² تے اوہ اوہناں ساریاں نوں جیڑے جیڑے یروشلم تے بنیامین وچ سن سوئے دتی - تاں یروشلم واسیائے اپنے پیو داداں دے خدا دے عہد مطابق عمل کیتا -³³ تے یوشی یامہ سارے مکروباں نوں بنی اسرائیل دیاں ساریاں علاقیاں وچوں دفع کیتا تے ساریاں نوں جیڑے اسرائیل وچ پلے گئے خدا وند اپنے خدا دی عبادت ول سدیا - تاں اوہ اودے ساریاں دناں وچ خدا وند اپنے پیو دادے دے خدا دی پیروی کرن توں نہ پھرے -

۱۔ یوشی یامہ یروشلم وچ خدا وند لئی فصیح کیتا تے اونیاں پہلے مینہ دی چودھویں دن فصیح کوپا - ۲۔ تے اونہ کاہناں نوں اونیاں 35 دیاں خدمتاں مقرر کیتا تے خدا وند دے گھر دی خدمت لئی اونیاں نوں نصیحت کیتی - ۳۔ تے اونہ لاویاں نوں جیڑے سارے اسرائیل نوں تعلیم دیندے سن تے جیڑے خدا وند لئی مٹھوئے سن - آکھیا - پئی مقدس صندوق نوں اوڈے گھر وچ رکھو جیہڑا شاہ اسرائیل سلیمان بن داؤد بنایا تے فیر تسیں اونوں موڈھیاں تے نہیں چکوگتے تسیں خدا وند اپنے خدا دیے اودی قوم اسرائیل دی خدمت کرو - ۴۔ تے اپنے آبائی گھرانیاں دے مطابق تے واریاں دے جیڑیاں شاہ اسرائیل داؤد لائیاں تے جویں اوڈے پتر سلیمان لکھیا - تسیں اپنے آپ نوں تیار کرو - ۵۔ تے تسیں قوم دیاں پتراں یعنی اپنے بھراواں دے آبائی گھرانیاں دیاں واریاں تے لاویاں دے آبائی گھرانیاں دی تقسیم دے مطابق مقدس وچ کھلوو - ۶۔ تے فصیح ذبح کرو تے پاک ہووے اونوں اپنے بھراواں لئی تیار کرو - پئی جو کچھ خدائے موسیٰ دی زبان توں فرمایا سی اوڈے مطابق کرن - ۷۔ تے یوشی یامہ لاکاں لئی برائے ہلواناں دے اجڑ اونیاں ساریاں نوں جیڑے موجود ن فصیح کرن لئی تے - جیڑے گنتری وچ تیہزار سن تے تن ہزار بلد سن - ایہ سارے بادشاہ دی ملکیت وچ سن - ۸۔ تے سرداراں دی خوشی نال لوکاں تے کاہناں تے لاویاں لئی تے - تان خدا دے گھر دے سرداراں حلقی یامہ زکریا یحی ایلے کاہناں نوں فصیح لئی دو ہزار چھ سو بھڈاں بکریاں تے تن سو گاواں بلد تے - ۹۔ تے کنن یامہ شمع یامہ تنن ایل اوڈے بھراے حسب یامہ یحی ایلے یوزا باد لاویاں دے رئیسانے لاویاں نوں فصیح لئی پنج ہزار بھڈاں بکریاں تے پنج سو گاواں بلد تے - ۱۰۔ تان عبادت دا سامان تیار ہوا تے بادشاہ دے حکم مطابق کاہن اپنی تھانواں تے لاوی اپنی واریاں تے کھلوے - ۱۱۔ تے اونیاں فصیح کوپا تے کاہناں تے اونیاں دے تھان وچوں خون لے کے ترونکیا تے لاوی کھل لہندے سن - ۱۲۔ تے اونیاں سوختنی قربانی وکھری کیتی - تان جو قوم دیاں پتراں نوں اونیاں دے آبائی گھرانیاں دے مطابق تقسیم کرن پئی خدا وند دے حضور چڑھاو جیویں کہ موسیٰ دی کتاب وچ لکھیا اے - ۱۳۔ اونیاں دستور دے مطابق فصیح نوں اگ وچ بھنیا - پر پاک نذراں نوں دیگاں تہانڈیاں تے کڑاپاں وچ پکایا تے چھیتی نال لوکاں نوں ونڈ چھڈیا - ۱۴۔ اوڈے مگرو اونیاں تے اپنے لئی تے کاہناں لئی تیار کیتا - کیوں جو کاہن یعنی بنی ہارون سوختنی قربانیاں تے چربی چڑھاو وچ رات تیکر مصروف رہے تان لادیاں تے اپنے لئی تے کاہناں یعنی بنی ہارون لئی تیار کیتا - ۱۵۔ تے گاؤں آلہ بنی آساف - داؤد بادشاہ دے رویا بیناں آساف تے پیمانے یو توں دے حکم دے مطابق اپنی تھانواں تے کھلوے دربان ہر اک بوئے اپنی سیوا توں غیر حاضر نہیں سن ہوندے - ایس لئی اونیاں دے بھراواں لاویاں تے اونیاں لئی تیار کیتا - ۱۶۔ تے یوشی یامہ بادشاہ دے حکم مطابق فصیح کرن لئی خدا وند دے مذبح تے سوختنی قربانیاں چڑھاو لئی خدا وند دی ساری خدمت دی تیاری ہوئی - ۱۷۔ تے بنی اسرائیل وچوں ہر اک جیڑا موجود سی اُس ویلے عید فصیح تے ست دن تیکر عید فطیر کیتی - ۱۸۔ تے سموئیل نبی دے دن توں اسرائیل وچ اچھی فصیح نہیں ہوئی سی تے نہ اسرائیل دے سارے بادشاہاں تے اچھی فصیح کدی کیتی جیہو جیہو یوشی یامہ کاہناں تے لاویاں تے سارے یہود تے اسرائیل وچوں ہر اک تے جیڑا موجود سی تے یروشلم واسیاں تے کیتی - ۱۹۔ شاہ یوشی یامہ دی بادشاہی دے اٹھارویں ورہ وچ ایہ فصیح کیتی گئی - ۲۰۔ ایس سارے کچھ دے مگروں جدوں یوشی یامہ پیکل نوں تیار کر چکیا - مصر دے بادشاہ نکوئے حمل کر دتا - تان جو کر کمیس وچ جیڑا فرات دے کول اے لڑائی کرے - تد یوشی یامہ اوڈے مقابل وچ نکلیا - ۲۱۔ تان اونہ اوڈے کول ایلچی گھل کے آکھیا - پئی اے یہودہ ! مینو تے تینوں کیہ ؟ میں اج تیرے خلاف نہیں آیا پر اُس گھر دے خلاف آیا ہاں جہدے نال میری لڑائی اے - کیوں جو خدائے مینوں چھیتی کرن دا حکم دتا اے - ایس لئی توں خدا دا جو میرے نال اے مقابلہ کرنا چھڈ دے - تان جو اوہ تینوں ہلاک نہ کرے - ۲۲۔ پر یوشی یامہ اوڈے کولوں اپنا من نہ موڑیا سگوں اوڈے نال لڑن لئی تیار ہوا - تے نکو دیاں گلاں نوں جیڑیاں خدا دے من توں سن ، نہ سنیلے وادی مجدو وچ جنگ کرن لئی آیا - ۲۳۔ تد تیر اندازاں تے یوشی یامہ بادشاہ ول تیر چلائے - تان بادشاہ اپنے نوکراں نوں آکھیا - پئی مینوں ہارلے جانو کیوں جو میں ڈاڈا پھڑ پو گیا ہاں - ۲۴۔ تان اوڈے نوکراں تے اونوں گڈی توں لاکے دوجی گڈی وچ پایا جیڑی اودی سی تے اونوں یروشلم نوں لیلے اوہ مر گیا تے اپنے پیو دادے دے مزاراں وچ دبیا گیا تے سارے یہود تے یروشلم تے یوشی یامہ دا ماتم کیتا - ۲۵۔ تے ارمیائے یوشی یامہ مرثیہ آکھیا تے سارے گاؤں آلہ تے گاؤں آلیاں اج دے دن تیکر یوشی یامہ اپنے مرثیاں راہیں ماتم کردے نیسے ویکھو - اوہ مرثیاں وچ لکھ گئے نیں - ۲۶۔ تے یوشی یامہ دا باقی حالت اوڈے نیک کم اوڈے مطابق جیہدا خدا وند دی شریعت وچ حکم دتا گیا اے - ۲۷۔ تے اوڈا پھلا تے پچھلا حال اسرائیل تے یہودہ دے بادشاہاں دی کتاب وچ لکھیا ہوا اے - ۲۸۔ تے اوڈا پھلا تے پچھلا حال اسرائیل تے یہودہ دے بادشاہاں دی کتاب وچ لکھیا ہوا اے -

¹۔ تد دیس دے لوکاں یوحا آحاز بنی یوشی یاہ نوں لتا تے اونوں اوڈے پیو دی تھان یروشلم وچ بادشاہ بنایا۔² تے یو آحاز جس ویل بادشاہ ہوا تئی ورھ دی عمر دا سی تے اوہ یرو شلم وچ تن مہینہ بادشاہی کیتی۔³ تد شاہ مصرے اونوں یرو شلم دے تحت تون لاپا تے دیس تے اک سو قنطار چاندی تے اک فنطار سونا تاوان لایا۔⁴ تے شاہ مصرے اوڈے بھرا الیا قیم نوں یہودیت یروشلم تے بادشاہ مقرر کیتا تے اوڈا ناں بدل کے یوہا قیم رکھیا تے نکو اوڈے بھرا یو آحاز نوں پھڑکے مصر نوں لے گیا۔⁵ جس ویل یوہا قیم بادشاہ ہوا۔ اوہ پنجھی ورھ دی عمر دا سی تے اوہ یروشلم وچ بارہ ورھ بادشاہی کیتی تے اوہ خدا وند اپنے خدا دی نظر وچ برائی کیتی۔⁶ تد اوڈے خلاف بابل دا بادشاہ بنو کد نصر چڑھ آیا تے اونوں سنگلاں نال بنھیا تاں جو اونوں بابل نوں لے جاوے۔⁷ تے بنو کد نصر خدا وند دے گھر دے کج بھانڈے وی بابل نوں لے گیا تے اوتھ اپنے مندر دے اند اونان نوں رکھیا۔⁸ تے یوہا قیم دا باقی حالت مکروہ کم جیڑے اوہ کیتے جو کچھ اوڈے وچ ہوا اسرائیل تے یہودہ دیاں کتاب وچ لکھوئے نیں تے اوڈا پتر یوہا قین اوڈی تھان بادشاہ بنیا۔⁹ جدوں یوہا قین بادشاہ بنیا۔ اوہ اٹھارہ ورھیاں دا سی تے اوہ یروشلم وچ تن مہینے دس دن بادشاہی کیتی تے اوہ خدا وند دی نظراں وچ بدی کیتی۔¹⁰ تے ورھ دے اخیرے بنو کد نصر بادشاہ لشکر گھلایا۔ جیڑا ونوں سنہ خدا وند دے گھر دے ودھیا بھانڈیاں نال بابل وچ لیایا تے اوڈے بھرا صدقی یاہ نوں یہودیت یروشلم تے بادشاہ بنایا۔¹¹ جس نویلہ صدقی یاہ بادشاہ بنیا۔ اوہ اکی ورھیاں دی عمر دا سی تے اوہ یروشلم وچ یارہ ورھ بادشاہی کیتی۔¹² تے اوہ خدا وند دی نظر وچ برائی کیتی تے اوہ ارمیا نبی دے سامنے عاجزی کیتی۔ جنہ خدا وند دے من نال کلام کیتا۔¹³ تے اوہ بنو کد نصر بادشاہ تون وی جہدے نال اوہ خدا دی سونہ کھادی سی بغاوت کیتی تے خدا وند اسرائیل دے خدا ول رجوع کرن تون گردن کشی کیتی تے اپنے دل نوں پیڈھا کیتا۔¹⁴ تے کاپان دے سارے رئیس وی تے لوک غیر قومان دیاں ساریاں مکرواناں دے مطابق وفائی کرن وچ ودھ گئے۔ خدا وند دے گھر نوں جیڑا اُس یروشلم وچ مقدس کیتا سی پلٹ کیتا۔¹⁵ تاں خدا وند اونان دے پیو دادے دا خدا اپنے پیغمبراں دی زبانی سنہ گھلدا ریا۔ سویر تڑکے ای گھلایا۔ کیوں جو اوہ اپنی قوم تے اپنے مسکین تے مہربان سی۔¹⁶ پر اونانے خدا دے پیغمبراں تے ٹھٹھا کیتا تے اوڈے کلام دی حقارت کیتی تے اوڈی نبیاں تہس ایتھ تیکر پئی خدا وند دا قبر اپنی قوم تے بھڑکیلے کوئی چارہ نہ ریا۔¹⁷ تد اوہ گلدانیاں دے بادشاہ نوں اونان لے چاڑھ لیایا تے اوہ اونان دے مقدس گھر وچ اونان دے جوانان نوں قتل کیتا۔ اوہ نہ گھبرولتے نہ کواری تے بڈھتے نہ کُہ بہت بڈھتے رحم کیتا تے ساریاں نوں اوڈے تے وچ دے جھڈیا۔¹⁸ تے اوہ خدا دے گھر دے سارے بھانڈے کی نکہ کی وڈے خدا وند دے گھر دے خزلتے بادشاہتے اوڈے امیراں دے خزلے سارے دے سارے بابل نوں لے گیا۔¹⁹ تے خدا دے گھر نوں ساڑ چھڈیا تے یروشلم دی کندھ نوں دھا دتا تے اوڈے سارے محلاں نوں اگ نال ساڑیا تے اوڈیاں ساریاں قیمتی شیواں نوں تباہ کیتا۔²⁰ تے اوہ جیڑے تلوار تون بیچ گئے۔ اونان نوں اونیں بابل وچ جلا وطن کیتا جتھ اوہ اُس دے تے اُس دے پتران دے غلام ہوکے رہے جدوں تیکر پئی فارس دی بادشاہی شروع ہوئی۔²¹ تاں جو خدا وند دا کلام جیڑا ارمیا دی زبان تون آکھیا گیا سی پورا ہووے۔ جدوں تیکر پئی زوین اپنے سبتاں نوں پورا نہ کرے۔ کیوں جو اُس دے آجڑ دے سارے دنان وچ اوہ سبت منایا۔ جدوں تیکر پئی ستر ورھ پورے نہوے۔²² پر شاہ فارس کورش دے پہلے ورھ وچ تاں جو خدا دا کلام جیڑا اوہ ارمیا دی زبان تون فرمایا سی پورا ہووے۔ خدا وند دی روح شاہ فارس کورش دے دل نوں ابھاریا۔ تاں اوہ اپنی ساری بادشاہی وچ منادی کروائی تے لکھ کے انج آکھیا۔²³ پئی شاہ فارس کورش انج فرماندا اے۔ پئی خدا وند اسمان دے خدانے زوین دے سارے دیس مینوں تے نیں تے مینوں حکم دتا اے۔ پئی میں اوڈے لئی اک گھر یہودہ دے یروشلم وچ بناواں۔ ایس لئی تہاڈے وچ اوڈی ساری قوم وچوں جو کوئی ہے خدا وند اوڈا خدا اوڈے نال ہووے تے اوہ تڑ جلتے۔

عزرا

¹۔ یرمیاہ نبی نے خدا دے جیڑے کلام دی نبوت کیتی سیی اونوں پورا کرن لئی خداوند فارس دے بادشاہ خورص دی سلطنت دے پہلے 1 ورے وچ اوڈے دل وچ اپنی ساری سلطنت وچ اے منادی کرانے۔ لکھوئے فرمان تون دسن دا تجربہ پیدا کیتا کہ ایہ خورص فارس بادشاہ انج کہندا اے۔² خداوند اسمان دے خدانے زمین دیاں ساریاں حکومتاں میٹوں دے دیتیاں نیں تے مینوں مقرر کیتا اے کہ میں یہوداہ دے شہر یروشلم وچ خداوند خدا دا گھر اوڈے لئی بناواں۔³ تے اوڈی امت وچوں جہڑے ساڈے وچ نیں خداوند اونان دے نال ہوئے او یہوداہ دے شہر یروشلم وچ تڑ جاوئے اوتھ اسرائیل دے خداوند خدا دا گھر بناوئے خدا اوہ ای اے جیڑا یروشلم وچ اے۔⁴ تے جہڑے لوک ایتھ رہ جاوے گے او سارے دے سارے اونوں چاندی سونہ مال ڈنگر خدا دے گھر وچ پنا کسے لالچ تون لیاوے۔⁵ تد یہوداہ بنی یمن دے باپ دادا دے خانداناں دے سردار کابن تے لاوی ہر او چہدے دل وچ خداوند پاپا او سارے یروشلم جانے اوتھ خدا دا گھر بناوے لئی تیار ہو گئے۔⁶ اونان دے سارے گوانڈیاں چاندی سونا چچاں مال ڈنگر قیمتی تحفے بڑیاں پور چچاں خوشی خوشی دے کے اونان دی مدد کیتی۔⁷ خورص بادشاہ نے خدا دے گھر دیاں اونان چچاں نوں موڑن دا اعلان وی کیتا۔ چنان تون نبوکدنصر بادشاہ یروشلم وچوں لے گیا سی تے چنان نوں اوہ آوے دیوتا دے مندر وچ رکھیا سی۔⁸ خورص شاہ فارس نے آوے خزانچی مگردات دے وسیلے اونان چچاں تون منگوایاں چنان تون اوہ گن کے یہوداہ دے شہزادے شیش بصر دے حوالے کیتا۔⁹ اوہ ساریاں چچاں ایہ نیں۔ سوہ دیاں تی تھالیاں، چاندی دیاں ہزار تھالیاں، چاندی دیاں اٹنی چھریاں۔¹⁰ سوہ دے پیلے ۳۰ تے چاندی دے اِکو جہ پیلے ۴۱۰ تے پور ڈوجیاں چچاں ۱۰۰۰۔¹¹ سوہ تے چاندی دیاں ایہ ساریاں چچاں ۵۴۰۰ سنہ جدوں مُلک وچوں کڈے ہوئے لوک بابل تون واپس یروشلم لے تے شیش بصر آہ ساریاں چچاں آوے نال لے گیا۔

¹۔ ایہ ملک دے او لوک نے چہناں نوں نبو کد نصرشاہ بابل قید کرکے بابل لے گیا سیتے جلا وطنان وچوں قید توں نکل آئے سی اوناں وچوں ہراک یرو شیلیمت پھودہ وچ آوے آوے قصیاں نوں واپس مڑیا۔² زر بابل، یسوع، نحمیاہ، سراپا، رعلاہ، مردکی، بلشان، یسفار، بگوئی، رجوم تے بعد اوناں دے نال سن۔ اسرائیلی قوم دے جہڑے بندے مڑکے آئے او ایہ نیں: ³۔ بنی پر عوس ۲۱۷۲۔⁴ بنی سفطیاہ، ۳۷۲۔⁵ بنی ارخ، ۷۷۵۔⁶ بنی پخت موآب جہڑے یسوع یوآب دی اولاد وچوں سن، ۲۸۱۲۔⁷ بنی عیلام، ۱۲۵۴۔⁸ بنی زتونو، ۹۴۵۔⁹ بنی زکی، ۷۶۰۔¹⁰ بن بانی، ۶۴۲۔¹¹ بنی بی، ۶۲۳۔¹² بنی عزجاد، ۱۲۲۲۔¹³ بنی اڈونقام، ۶۶۶۔¹⁴ بنی بگوئی، ۲۰۵۶۔¹⁵ بنی عرین، ۴۵۴۔¹⁶ بنی اطریر (حزقیہ دے گھرنے دے) ۹۸۔¹⁷ بنی بضی، ۳۲۳۔¹⁸ بنی یورہ، ۱۱۲۔¹⁹ بنی حاشوم، ۲۲۳۔²⁰ بنی جبار، ۹۵۔²¹ بنی بیت لحم، ۱۲۳۔²² اہل نطوف، ۵۶۔²³ اہل عنتوت، ۱۲۸۔²⁴ بنی عزمات، ۴۲۔²⁵ قریت عربیتہ کفرمتہ بیرؤت دے لوک، ۷۴۳۔²⁶ رامتہ جیع دے لوک، ۶۲۱۔²⁷ اہل مکماس، ۱۲۲۔²⁸ بیت ایل تے عی دے لوک، ۲۲۳۔²⁹ بنی بٹو، ۵۲۔³⁰ بنی مجیس، ۱۵۶۔³¹ عیلام ثانی دی اولاد، ۱۲۵۴۔³² بنی حارم، ۳۲۰۔³³ لودتہ حادیتہ اونودی اولاد، ۷۲۵۔³⁴ بریحو دے لوک، ۳۴۵۔³⁵ سنا آہ دے لوک، ۳۶۳۰۔³⁶ فیر کاہناں (یعنی یسوع دے گھرنے وچوں) یدعیہ دی اولاد، ۹۷۳۔³⁷ بنی امیر، ۱۰۵۲۔³⁸ بنی فشحور، ۱۲۴۷۔³⁹ بنی حارم، ۱۰۱۷۔⁴⁰ تے لاویاں (یعنی ہودا) وہا دی نسل وچوں (یسوع قدامی ایل دی اولاد، ۷۴۔⁴¹ گان والیاں وچوں: بنی آسف، ۱۲۸۔⁴² دربانان دی نسل وچوں: بنی سلوم، بنی اطریر، بنی طلّمون، بنی عقوب، بنی خطیطا، تے بنی شوبی سارے مل کے ۱۳۹۔⁴³ پیکل دے خادماں وچوں: بنی ضیحا، بنی مشوفا، بنی طبعوت۔⁴⁴ بنی قروس، بنی سיעہ، بنی فد ون۔⁴⁵ بنی لیانہ، بنی حجاب، بنی عقوب۔⁴⁶ بنی حجاب، بنی شلمی، بنی حنان۔⁴⁷ بنی جدیل، بنی حجر، بنی رآیہ۔⁴⁸ بنی رصین، بنی نقودا، بنی جزام۔⁴⁹ بنی غزا، بنی فاسیخ، بنی یسئی۔⁵⁰ بنی اسناہ، بنی مغونیم، بنی نفی سیم۔⁵¹ بنی یقیوق، بنی حقوفا، بنی حرخور۔⁵² بنی بضلوت، بنی مجیدا، بنی حرشاہ۔⁵³ بنی برقوقس، بنی سیسرا، بنی تا مح۔⁵⁴ بنی نصیاح، بنی خطیفہ۔⁵⁵ سلیمان دے خادماں دی اولاد: بنی شو طی، بنی حشوفرت، بنی فزودا۔⁵⁶ بنی یعلہ، بنی درقون، بنی جدیل۔⁵⁷ بنی سیفطیاہ، بنی خطیطل، بنی فوکرت، ہضایم، بنی امی۔⁵⁸ پیکل دے خادماں تے سلیمان دے خادماں دی اولاد، ۳۹۲۔⁵⁹ مندرجہ ذیل جہڑے تل ملح، تل حرشاہ، کڑوب، ادانہ امیر دے قصیاں توں آئے سن ایہ تا بت نہ کر سکے کہ اوناں دے خاندان اسرائیل دی نسل دے۔⁶⁰ بنی دلاہ، بنی طویاہ، بنی نقودا، ۲۵۶۔⁶¹ تے کاہناں دی اولاد وچوں: بنی حبابہ، بنی حقوص، بنی برزلی (جہہ برزلی جلعادی دی دھیاں وچوں اک نوں وہا لیا سی۔ ایسس لئی او اوس ناں دے نال جڑ گیا۔⁶² اوناں تے آوے آوے خانداناں دے شجرے لبھ پر نہ مل سکے ایسس لئی اوناں نوں نا پاک قرار دے کے کہانت توں کڈ دتا۔⁶³ تے حاکمے اوناں نوں حکم دتا کہ جدوں تیک کوئی کاہن اُوریم وتمیم پائے ہوئے نہ آون اوہدوں تیک او پاک ترین شیواں وچوں کوئی شہ نہ کھاوے۔⁶⁴ ساری جماعت دی گنتی ۴۲۳۶۰ سن۔⁶⁵ اوناں توں علاوہ ۳۳۷ خادمتہ لونڈیاں تے ۲۰۰ گان وللتہ گان والیاں سن۔⁶⁶ اوناں دے کول ۷۳۶ گھوڑے، ۲۴۵ خچر سن۔⁶⁷ ۴۳۵ اونٹن تے ۶۷۶۰ کھوتہ سن۔⁶⁸ جدوں اوہ یروشلم وچ خدا دے گھر وچ پہنچتے پُشت در پُشت خانداناں دے کُجھ سرداراں نے خدا دا گھر اودی پُرانی تھانہ دوبارہ بناو لئی پُچھ تے۔⁶⁹ اوناں نے اوس کم لئی حتی المقدور سوئے دے ۶۱۰۰۰ درہمے چاندی دے ۵۰۰۰ منہ کاہناں لئی ۱۰۰ چوغہ خزانہ وچ دتے۔⁷⁰ کاہن، لاوی، گان ولے (پیکل دے) دربان تے پیکل دے ملازم کُجھ پور لوکاں دے نال آوے آوے قصیاں وچ وس گئے باقی اسرائیلی آوے آوے قصیاں وچ وس گئے۔

¹۔ جدوں ستواں مہنہ آیت بنی اسرائیل آیت آیت شہراں وچ وسن گئے تد لوک اک تن ہوکے یروشلم وچ کٹھبو گئے۔² تد یسوع بن یوصدق ³ تہ اودے ساتھی کاہنہ زربابل سالتی ایلہ اودے بیلایہ خُدا دے بندہ موسیٰ دی شریعت وچ لکھبوئے حکماں دے مطابق سوختنی قربانیاں چڑھاوون لئ اسرائیل دے خُدا دا مذبح بناناں شروع کیتا۔³ آس پاس دیاں قوماں دے ڈر دے ہونڈیاں ہویاں وی اوناہ مذبح تون اودی پرانی نیہ تیار کیتلے خُداوند تون سوختنی قربانیاں چڑھایاں یعنی صبح شام دوواں ویلیاں دی قربانیاں۔⁴ فیر جیویں لکھیا ہوا اے اودے مطابق ہر روز لئ حکم دیتاں سوختنی قربانیاں دی مقرر کیتی گیتی دے نال اوناہ خیمیاں دی عید منای۔⁵ اودے بعد اوناہ سوختنی قربانیاں نویں جن دیاں قربانیاہ خُداوند دیاں ساریاں مقرر عیداں دیاں قربانیاہ خُداوند لئ لیاں گیتاں نرراں وی باقاعدہ ہندی نال چڑھانیاں شروع کر دیتاں۔⁶ ستویں مہنہ دے پہلے دن تون خُداوند لئ سوختنی قربانیاں چڑھاوون لگے۔⁷ بیشک خُداوند دی پیکل دی نیں اچے تیک نہں رکھی گئی پیکل دی نویں تعمیرت فیر اوناہ مستریاہ ترخاناں تون رقم دیتی صورتہ صیدا دے لوکاں تون کھان پین والیاں چچاہتہ تیل دتا تاں جے او لبناں تون دیودار دی لکڑ د شبتیر شمندر دے راہیں جافا تیک لیاوون جیوں کے خورس شاہ فارص ولوں اوناں تون اجازت دتی گئی سی۔⁸ فیر یروشلم وچ خُداوند دے گھر وچ آون تون بعد دوجے سال دے دوجے مہنہ وچ زربابل ین سالتی ایل یسوع بن یوصدق اوناں دے دوجے بھراواں کاہناں لاویاہ او جیڑے قید وچوں یروشلم واپس آے سن نیں ۲۰ سالہ اوندے نالوں وڈی عمر دے لاویاں تون خُدا دے گھر دی تعمیر دی رکھوالی کرنہ مقرر کرکے کم شروع کیتا۔⁹ یسوعہ اودے پترے بھرا تہ قدمی ایلہ اودے پترے جیڑے یہودا دی نسل وچوں سنہ بنی حنڈادہ اوناں دے پترے بھرا جیڑے سارے بنی لاوی سن خُداوند دے گھر کم دی رکھوالی لئ آپس وچ کٹھبوئے۔¹⁰ جدوں مستریاہ خُداوند دے گھر دی نیں رکھیہ کاہن آیت جوجے پلہ ترسینگ پھڑے بوئے لاوی یعنی بنی آسف آودیاں جہانجران لٹیاں ہویاں آپنی آپنی تھاہتہ کھلوئے تاں جے شاہ اسرائیل داؤد دے مقرر کیتھوئے طریقہ دے مطابق خُداوند دی سبتائش کرن۔¹¹ اوناہ خُداوند دی تعریف وچ سبتائشہ شکر گزاری دا اے گیت گایا او جنگا اپہ کیوں جے اسرائیل نال اودا پیار ہمیشاں تیک قائم اے ساریاں لوکاں اچی آواز نال خُداوند دی ترثف دا نعرہ ماریا کیوں جے خُداوند دے گھر دی نیں رکھی گئی سی۔¹² پتر بھوت سارے بڈھ کاہن لاویہ پچھلی نسل دے خاندان چناہ پیلی پیکل ویکھی سی جد اوناں دیاں آکھاں دے سامنے ایس پیکل دی نیں رکھی گئیہ او زور زور نال چیخاں مارکے روون لگے جدکے کچھ دوجے لوک خوشی دے نعرے مار رہ سن۔¹³ خوشی دے نعریاہ روون دی آواز وچ فرق کرنا اوکھا سی کیوں جے لوک بڑے زور شور نال نعرے مارے سنہ اوناں دی آواز دُور دُور تک سنی جا رہی سی۔

¹۔ جدوں یہودیت بنی یمن دے دشمنانہ سُنیہ ک قید تو واپس آئے ہونے لوک خُداوند اسرائیل دے لئی اک پیکل بنا رہے۔² اے اوہ زربابل 4 تے جدی خاندانان دے سرداران دے کول آئے کین لگے ک سانوں وی اجازت دون ک اسی وی تعمیر دے کم وچ تہاڈی مدد کریئے۔ کیوں جے اسی وی تہاڈے وانگوں خُداوند دے طالب آئے آسرحدون شہر اسور دے زمانہ توں جیڑا سانوں ایتھ لیا یا سی قربانی کر دے آئے۔³ پر زربابل یشوعہ جدی خاندانان دے باقی سردارانہ جواب دتا ک ساڈے خُدا دی پیکل دی تعمیر وچ تہاڈا ساڈے نال کوئی حصہ نہیں اسی خُداوند اسرائیل دے خُدا دے لئی کلبی اونوں ختم کراں گے جیویں ک شہر فارص خورسہ سانوں حُکم دتا اے۔⁴ تہ اونان دے آس پاس دے لوکانہ یہودا دے لوکان دا حوصلہ توڑناتے اونان نوں عمارت دے کم نوں جاری رکھن توں ڈراناتے تمکانا شروع کر دتا۔⁵ اوہ خورص شہر فارص دے سارے حُکومت دے زملہ تک اونان دے ارادے ناکام کرناتے اونان دے خلاف کاروائی کرن لئی مشیران توں ریشوت دیندے رہے۔⁶ اونانہ اخسوپرس دی حُکومت دے شروع وچ یہودیت یروشلم دے لوکان دے خلاف شکایت لکھ ک پیجی۔⁷ ارتخششتا شہر فارص دے دنان وچ یشلام متراد طابیلنے اودے باقی یارانہ ارتخششتا نوں خط لکھیا۔ ایہ خط آرامی لفظانہ آرامی زبان وچ سی۔⁸ رجوم دیوانہ شمسی مَنشیہ ارتخششتا بادشاہ نوں یروشلم دے بارے تھلے لکھیا ہوا ایہ خط لکھیا۔⁹ رجوم دیوان شمسی مَنشیہ اونان دے باقی خدمت کرن والیاں دے ولوں یعنی اختیار وللتہ انصاف کرن ولے جیڑے تریولی، فارص، اِرک بابل توں لیلنگلوکانہ سوسہ توں لیلنگ گئے عیلامی لوکان لے مقررہ۔¹⁰ توں علاوہ جیڑے اونان لوکان لے مقرر نہیں چناں نوں بُزرگتہ عزت ولے اشورینی پال قید کرکے سامریہ دے شہر وچہ دریلے فرات دے پار دوجیاں تہاوانہ وسا دتا سی۔¹¹ شہنشاہ ارتخششتا دے ناں جیڑا خط اونانہ اوٹو پیجیا سی اے اودی نکل اے۔ اودے نوکراں یعنی دریلے فرات پار رہن ولے لوکان ولوں۔¹² بادشاہ نوں پتا ہوئے ک یہودی لوک جیڑے تیرے ولو ایتھ پیج گئے یروشلم پہنچ گئے اوس لڑائی وللتہ باغی شہر نوں فیر بنا رہے۔ اوہ اہدیاں کنڈان نوں بلند کر رہے اہدیاں بُنیادان نوں ٹھیک کر رہے نیں۔¹³ ایس توں علاوہ بادشاہ نوں پتا ہوئے ک جے ایہ شہر فیر بن جندا اے اہدیاں کنڈان بلند ہو جانديانہ آئندا اے لوک زمینی محصول نہیں دین گئے شہری آمدنی وچ کمی ہو جاوے گی۔¹⁴ تاں جے اسی بادشاہی نمک کھادا وے ساڈے لئی اے مناسب نہیں اسی بادشاہ دا نقصان ہوندا ویکھئے ایس لئی بادشاہ نوں اطلاع کرن لئی اے پیغام پیج رہے آں۔¹⁵ تاں جے تیرے خاندانی دفتر خانہ وچ پُرنلے کاغذ ویکھ جاونہ اونان کاغذان توں تینوں پتا چلے گا ک اے لڑائی والا شہر اے۔ اے بادشاہتہ صوبیاں دے لئی نقصان دا سبب رہے اے اودے پُرنلے وقتان توں ہی بغاوتان پیدا ہونیدان آیانہ۔ اے ہوا ای وجہ اے ک اہنو تباہ کر دتا گیا سی۔¹⁶ اسی بادشاہ توں اطلاع کرناں چلے آں جے اے شہر فیر بنایا گیا اہدیاں کنڈان فیر بلند ہو جانديانہ دریلے فرات دے پار تیری عمل داری مُک جاوے گی۔ بادشاہانہ ایہ جواب پیجیا۔¹⁷ رجوم دیوان شمسی مَنشیہ اونان دے باقی خاص لوکان دے ناں جیڑے سامریہ دریلے فرات دے پار دجیاں تہاوانہ رائش رکھدے، تہاڈی سلامتی ہوئے۔¹⁸ جیڑا خط تُسی مینوں پیجیا او میرے سامنے پڑھیا گیا سی۔¹⁹ اے میں اودا ترجمہ سُنیہ سی۔²⁰ کیوں جو یروشلم چہ زورآور بادشاہ متھ نیں۔ جیڑے دریا دے کنڈے دے سارے دیس لے راج کردے سن۔ دھرتی دی چُنگی۔ تہور وی چُنگیاں دتیاں جاندياں سن۔²¹ پُرہن تُسیں اونان بندیاں توں ڈکن لئی حُکم کرو پئی اوہ اوس شہر توں ناں بنان چیدوں تیکر پئی میرے ولوں حُکم ناں ہووے۔²² شہنشاہ ہوکے اہدے منن چہ تُسیں ڈھل ناں کرو۔²³ تاں جو بادشاہان دے نقصان لئی جھگڑا وڈھ ناں جاوے۔ سو چیدوں بادشاہ ارتخششتا دے حُکم دی تَقَل رُحومتہ مَنشیہ شمسی دے اودے سنگیاں دے لگے پڑھی گئی۔ اے اوپ چھیتی نال یروشلم چہ یہودیاں دے کول گئے آہنیاں بانہواں دے زور نال اونان توں ڈکيا۔²⁴ تہ دھ رب دے گھر دا گم جیڑا یروشلم چہ سی مُک گیا۔ فارص دے بادشاہ دارآ دے دور چہ دوجے ورھہ تیکر بند رہا۔

¹۔ حجی نبیہ زکریا بن عدو نبیہ یہودامہ یروشلم دے یہودیاں وچ اسرائیل دے خدا دے ناں توں نبوت کیتی۔² تد زریابل بن
 سالتی ایلہ یسوع بن یوصدقہ یروشلم وچ خدا دا گھر بناون دا کم شروع کر دتے اوناں دی مدد کرن لئی خدا دے نبی اوناں
 دے نال سن۔³ تد دریائے فرات دے پار علاقہ دے حاکم تننیتہ شتر بوزنیہ اوناں دے ساتھیہ اوناں دے کول جا کے پچھیا کہ ایسس
 پیکل نوں بناونہ ایسس عمارت نوں قائم رکھن دا اختیار تہانوں کتہ دیتا اے؟⁴ اوناںہ ایہ وی پچھیا کہ ایسس عمارت نوں بنان لے
 بندیاں دے ناں کیہ؟⁵ پر یہودیاں دے وڈیرے خدا دی نظر وچ سن ایسس لئی دارا دے کول شکایت پُنجنتہ اوہدا جواب آن تیک
 اوناں نوں بنان دے کم توں روکیا نہ گیا۔⁶ فرات دے پار دے حاکم تننیتہ شتر بوزنیہ اوناں دے ساتھی یعنی دریائے فرات دے پار
 منصبدارانہ جہڑے خط دارا بادشاہ نوں گھلایا ایہ اوہدی نقل اے۔⁷ جہڑی شکایت اوناںہ اوناں گھلی اوہ ایہ وے۔ دارا بادشاہ دے ناں:
 دل دی گہرٹیاں توں سلام۔⁸ بادشاہ نوں پتہ لگے کہ اسیں یہوداہ دے علاقہ وچ خدا تعالیٰ دی پیکل ول گشتہ و کھیا کے لوگ وڈے وڈے پتھراں
 دے نال اوناں بنا رے گتہ کندھاں اوتہ کڑیاں شہتیر رکھ رے۔ اے کم بڑی جان نالہ لگاتار ہو ریا اے اوناں دی نگرانی وچ
 چھیتی چھیتی ہو ریا اے۔⁹ اسیں اوناں دے وڈیریاں نوں سوال کیتلے پچھیا کہ ایسس پیکل نوں بناونہ عمارت قائم رکھن دا
 اختیار تہانوں کتہ دتا وے؟¹⁰ اسیں اوناں دے ناں وی پچھ تان جے تینوں دسن لئی اوناں دے سربراہاں دے ناں لکھ کے گھل سکے۔¹¹
 اوناںہ سانون جہڑا جواب دتا او ایہ وے۔ اسیں زمین و آسمان دے خدا دے بندے آتے او ای پیکل فیر بنا رہے آن جہڑی بُوت ورھ پھلاں
 بنائی گئی سی۔ اسرائیل دے اک وڈے بادشاہہ اوناں بناون دا کم شروع کر کے پورا کیتا سی۔¹² پر کیوں جے ساڈے پیو دادانہ آسمان
 دے خدا نوں غصہ چڑھیا ایسس لئی اوناں نوں شاہ بابل بنو کد نصر کسیدی دے پتہ وچ کر دتا جہہ پیکل نوں اُجار دتے لوکاں نوں ملک
 وچوں کڈ کے بابل گھل دتا۔¹³ آخر کار خورس شاہ بابلہ آودی بادشاہی دے پہلے ورھ وچ خدا دے ایسس گھر نوں بناون لئی حکم جاری
 کیتا۔¹⁴ اوتہ سوئے چاندی دے اوناں پانڈیاں نوں وی بابل دے مندر وچوں کڈوایا جہناں نوں بنو کد نصرہ یروشلم دی پیکل وچوں لے جاکے
 بابل وچ آوے مندران وچ رکھیا ہویا سی۔ خورس بادشاہہ اوناں نوں شیس بضر نامی اک بندے دے پتہ کیتا جہہ اوناں یہوداہ دا حاکم
 مقرر کیتا سی۔¹⁵ اوتہ اوناں آکھیا کہ ایہ پانڈے لے جالناں نوں یروشلم دی پیکل وچ رکھوا دیویہ خدا دے گھر نوں اوناں دیاں نییاں
 اوتہ فیر بنوا ویں۔¹⁶ فیر اوس بندے شیس بضرہ یروشلم وچ آکے خدا دے گھر دیاں نییاں رکھیاں اوس دین توں آج تیک ایہ گھر بندا
 پیا اے پر ہلے تیک بُورا نیں ہویا۔¹⁷ ہن جے بادشاہ سلامت پسند کرے ایہ جانن لئی کہ کی خورس بادشاہہ واقعی خدا دے ایسس گھر
 نوں یروشلم وچ فیر بناون دا حکم دتا سی۔ بابل دے شاہی دفتر خانہ وچ (خورس بادشاہ دے حکم نوں) لکھیا جاوے۔ فیر بادشاہ سلامت
 دا ایسس بارے وچ جہڑا وی فیصلہ ہووے اوہدے بارے سانون دسیا جاوے۔

¹۔ تد دارا بادشاہ نے حکم کیا کہ بابل کے خزانے کو رکھی ہوئی یادگار فائیلوں کی چھان بین کی جائے۔² آخر میڈیا مادے کے ضمیمہ کو 6 موجود اکتانہ کے محل وچوں ایک طومار ملیا جنہ کے کو لکھیا سی۔ یاد رکھن والا۔³ خورس بادشاہ کی حکومت کے زمانہ کے پہلے سال کو بادشاہ نے یروشلم کو کو خُدا کی پیکل کو دوبارہ بنایا جلتے تان کے اوس تھان فُربانیاں چڑھیاں جاونے اوندیاں نیاں رکھیاں جاون اوناں کی اُچائی ۹۰ پتھرتے چوڑائی ۹۰ پتھرتے ہوئے۔⁴ اوندے ۳۰۰ وڈے وڈے پتھراں دے تان کے ردا گھر بناون والی لکڑی کے شہتیراں دا ہونے خرچ شاہی خزانے وچوں کیا جاون۔⁵ خُدا کے گھر کے سونے چاندی کے بھانڈے چنان کو نوکد نصر یروشلم توں خُدا کے گھر وچوں کڈ کے بابل لے گیا سی پچھاں موڑتے جاونے یروشلم کی پیکل کو آودی آودی تھارتے پچلتے جاونے یعنی خُدا کے گھر کو رکھ جاون۔⁶ اے تینتی دریائے فرات کے پار کے حاکم شتر بوزنشتے اوس ضمیمہ کو اوناں کے پیارے ساتھی اوس تھان توں دُور رہن۔⁷ خُدا کے گھر کے کم کو دخل نا دیو یہودیاں کے حاکماں توں اوناں کے وڈیریاں توں خُدا کے گھر توں آودی پرانی تھان لے بناون دیو۔⁸ اوندے توں علاوہ خُدا دا ایہ گھر بناون لئی تیسس یہودیاں کے بُرورگاں کے لئی کی کجھ کیا اے میں اوندے لئی حکم دینا آں اناں بندیاں کے سارے خرچ شاہی خزانے وچوں یعنی دریائے فرات کے پار کے خراج وچوں جاون تان کے کم نا ٹک۔⁹ اے آسمان کے خُدا کی سوختیاں فُربانیاں چڑھاون لئی جہڑی وی لوڑ ہوئے یعنی وچھ جھترے بیٹے کنک کو لُون مَہ تیل وغیرہ چیدی یروشلم کے کابن فرمائش کرن او اوناں توں ہر دن بغیر نالے توں دتی جاون۔¹⁰ تان کے او آسمان کے خُدا کی مرضی کے لئی فُربانیاں چڑھاونے بادشاہ اوندے پُترراں کی ترقی لئی دعا کرن۔¹¹ اوندے توں علاوہ میں حکم دینا وان کے کوئی ایس حکم توں بدلے اوندے گھر دا شہتیر کڈ لیا جاونے اوناں اوندے آوتے کل ٹھوک کے لٹکا دتا جاونے اوس جُرم کے سببوں اوندے گھر کوڑے کرکٹ دا ڈھیر بنا دتا جاون۔¹² جہڑا وی بادشاہ یا لوک ایس فرمان توں بدلن یا یروشلم کو ایس پیکل توں مٹاون لئی پتھرتے وداونے خُدا چنے اوتھ آودا ناں قائم کیا اے اوناں توں غرق کرے میں یعنی دارا اے حکم جاری کیا اے کہ ایس حکم توں چھیتی منیاں جاون۔ پیکل دا مکمل ہونے مخصوص ہونا۔¹³ تد اوس حکم کے سببوں جہڑا دارا بادشاہ نے گھلیا سی دریائے فرات کے حاکم تینتی شتر بوزنشتے اوندے نال کے پیارے ساتھیانے بڑی چھیتی نال عمل کیا۔¹⁴ بس یہودیاں کے بُرورگاں نے جی نبی زکریا ین عدو کی نبوت دے اثر نال بناون کے کم توں چالو رکھیا اوناں نے اسرائیل کے خُدا کے حکم شاہان فارس خورس دارا ارتخششتا کے حکماں کے مطابق اوس عمارت توں مکمل کیا۔¹⁵ ایس طرح پیکل ادار مہ کے تیسرے دن دارا بادشاہ کی حکومت کے زمانہ کے جھویوں سال کو بنی۔¹⁶ تد بنی اسرائیل کاہناں! لاویاں نے دُجیاں لوکاں نے جہڑے قید توں بعد مُڑ کے لے ستن خوشی کے نال خُدا کے گھر توں پاک کر کے اوناں کو کھولیا۔¹⁷ خُدا کے ایس گھر کی پاکرگی لئی اوناں نے ایک ستو بلند ۲۰۰ پتھرتے ۴۰۰ برے فُربان کیستے سارے اسرائیل کی خطا کی قربانی کے طریقے نال ہر قبیلے کے لئی ۱ بکرے کے حساب نال باراں بکرے چڑھلے۔¹⁸ اے جو کجھ موسیٰ کی کتاب کو لکھیا اے اوندے مطابق اوناں نے یروشلم کو خُدا کی عبادت لئی کاہناں توں اوناں کی ونڈے لاویاں توں اوناں کے فرقیان کے مطابق مقرر کیا گیا۔¹⁹ پہلے مہ کی چودویں تاریخ توں بابل کی قید وچوں آون والیاں نے عیدِ فسح منائی۔²⁰ کیوں کے کاہناں نے لاویانے آودے آپ توں پاک کیتلے او سارے رسمی طورے پاک ستن لاویانے سارے ریحائی پاون ولے قیدیاں لئی آودے بھراواں یعنی کاہناں لئی آودے لئی عیدِ فسح دا برہ فُربان کیا۔²¹ اے جلاوطنی توں مُڑ کے آون ولے اسرائیلیانے اوناں اناں لوکاں کے نال کھادا چنانے خُداوند اسرائیل کے خُدا کے طالب ہون لئی آہنے آپ توں غیر یہودی قوماں دیاں ناپاک رسماں توں وکھرا کر لیا سی اوناں کھادا۔²² ست دناں تیک اوناں نے خمیری روٹی کی عید منائی کیوں کے خُداوند اوناں توں وڈی خوشی بخشی سی شہ اسوردے مزاج کو تبدیلی کیتی تان کے او خُدا یعنی بنی اسرائیل کے خُدا کے گھر کے بناون کو اوناں کی مدد کرے۔

۱. ایناں گلاں توں بعد ارتخششتا شاہ فارس دی بادشاہت وچ اک بندہ عزرا بن سراہا، بن عزریاہ بن خلقیاہ^۲، بن سلوم بن صدوق بن ۷
 اخیطوب^۳، بن امریہ بن عزریاہ بن مرابوت^۴، بن زراحیہ بن عزی بن بقی^۵، بن ایسوع بن فینحاس بن الیعزر بن ہارون سردار
 کاہن^۶، بابل توں آیا۔ او موسیٰ دی شریعت دا جیہڑی خداوند اسرائیل دے خدائے دتی سی بڑا ماہر استاد سی کیوں جے خداوند اوہدے
 خدا دا ہتھ اوہدے اوتھ سی ایسس لئی ہر اک شہ جندی اوتھ منت کیتی بادشاہانہ اونوں دتی^۷۔ بادشاہ ارتخششتا دے ستویں ورھہ کجھ
 اسرائیلی وی جہناں وچ کاہن، لاوی، گان، ولہ، دربان، پیکل دی سیوا کرن لگے شامل سن یروشلیم لگے^۸۔ بادشاہ دے ستویں ورھہ دے
 پنجوے مہینے وچ عزرا یروشلیم آیا^۹۔ اوتھ بابل توں آویدا سفر پہلے مہینے دی پہلی تاریخ نوں شروع کیتا۔ او یروشلیم وچ پنجوے مہینے دی
 پہلی تاریخ نوں پُنجیا کیوں جے خدا دا مہربان ہتھ اوہدے اوتھ سی^{۱۰}۔ ایس لئی کہ عزرا اپنے آپ نوں خدا دی شریعت پڑھن لئی اوتھ
 اوتھ عمل کرن لئی۔ اوتھ حکمانہ قانون اسرائیل نوں سکھاو لئی اپنے آپ نوں دے دتا سی^{۱۱}۔ ایہ او س خط دی نقل اے جیہڑا
 ارتخششتا بادشاہ اسرائیل دے خداوند دے آئینہ احکام دے سمجھن لگے فقیہ استاد عزرا کاہن نوں دتا سی^{۱۲}۔ شہنشاہ ارتخششتا
 دے ولہ: عزرا کاہن دے ناں جیہڑا کہ آسمان دے خدا دی شریعت دا استاد اے تیری سلامتی ہو وے^{۱۳}۔ میں ایہ فرمان جاری کرنا واں کہ
 میری بادشاہت دے اسرائیلیاں وچوں کاہناں لایاں دے نال جیہڑے وی تیرے نال یروشلیم جانا چاہندے جا سکدے نیں^{۱۴}۔ توں
 بادشاہت اوہدے ستان مشیراں ولہ گھلیاں جا ریا ایں تاں جے آوے خدا دی شریعت دے مطابق جیہڑی تیرے ہتھ وچ اے یہودامہ یروشلیم
 دا حال پتہ کریں^{۱۵}۔ ایدے توں علاوہ جیہڑا چاندیے سونا بادشاہت اوہدے مشیرانہ شوق نال اسرائیل دے خدا نوں جہدا یروشلیم وچ
 گھر اے نذر کیتا اے^{۱۶}۔ اے او ساراری چاندیے سونا جیہڑا بابل دے صوبہ توں تینوں حاصل ہووے گا نال یروشلیم وچ خدا دی پیکل لئی
 لوکاں کاہناں دے نذر کیتے پٹھن وی تینوں آوے نال لے جلیو ن گے^{۱۷}۔ ضروری اے کہ توں ایس رقم توں بیل چھترے، بکرے نال
 ای اوناں دا خوراک پین لگھیاں لئی ضروری شیواں خریدک اوناں نوں یروشلیم وچ آوے خدا دی پیکل دے مباحوہ قربانی دے
 طورے چڑھاو^{۱۸}۔ اوندے توں بعد بچیا ہویا سونے چاندی نوں آوے خدا دی مرضی دے مطابق جیویں تینوے تیرے یہودی بھراواں
 نوں چنگا لگ ورت لینا^{۱۹}۔ تیرے خدا دی پیکل وچ عبادت لئی جیہڑیاں شیواں تینوں دتیاں گیانہ اوناں نوں یروشلیم دے خدا دے
 حضور دے دینا^{۲۰}۔ جے تینوں آوے خدا دے گھر لئی کسے ضرورت دی شہ نوں خریدن دی لوڑ پٹھتہ شاہی خزانہ وچوں رقم ادا کرنا^{۲۱}۔
 بن میں بادشاہ ارتخششتا دریائے فرات دے پار دے سارے خراجیاں نوں حکم دینا واں کہ عزرا کاہن جیہڑا آسمان دے خدا دی شریعت
 دا استاد اے جیہڑا کجھ وی تہاڈے توں منگے اوں نوں فوری طورے دتا جاوے^{۲۲}۔ یعنی سو قنطار چاندی، سو گر کنکے سو بت مہتہ سو
 بت زتیوں دا تیلے لون دی وڈی مقدار^{۲۳}۔ جیہڑا کجھ وی آسمان دے خدائے حکم دتا اے اوہدی آسمان دے خدا دی پیکل لئی چنگی
 طرح منیا جاوے تاں جے ایویں نہوے کہ بادشاہ دی بادشاہت اوہدے پتراں دے خلاف خداوند دا قبر بھرک اٹھ^{۲۴}۔ تہانوں اے وی پتہونا
 چائیدا اے کہ تہانوں کاہناں، لاویاں، گان آلیاں، پیرے دارانہ پیکل دی سیوا کرن آلیاں اوتھ یا خدا دے گھر دے دُجے بندیاں اوتھ
 محصول، خراج یا چنگی لاوون دا کوئی اختیار نیں^{۲۵}۔ اے عزرا! تو آوے خدا دی اوس سمجھ دے مطابق جیہڑی تینوں دتی گئی اے
 فوجداری دے حاکم قاضی مقرر کریں تاں جے او درلے فرات دے پار سارے لوکاں دا جیہڑے تیرے خدا دی شریعت نوں جانندے
 انصاف کرن^{۲۶}۔ جیہڑا کوئی تیرے خدا دی شریعت نوں بادشاہ دے حکم نوں نہ منیں اوناں نوں اوس ویلے موت، دیس نکالا، جائیداد دا
 قنضہ یا قید دی سزا دتی جاوے^{۲۷}۔ خداوند ساڈے پیو دادے دے خدا دی وڈھائی ہووے جہن بادشاہ دے دل وچ اے پایا کہ او یروشلیم وچ
 خدا وند دے گھر دی ایسس طرح عزت کرن^{۲۸}۔ اے جہن بادشاہ اوہدے مشیرانہ بادشاہ دے اُچی شان دے وزیراں لگ میرے اوتھ اودی
 مہربانی دی بارش کر دتی۔ کیوں جے میرے اوتھ میرے خدا دا ہتھ سی ایسس لئی میں حوصلہ کرک اسرائیل دے سربراہ لوکاں نوں کٹھیا
 کیتا تاں جے او میرے نال چلن۔

۱. ارتخششتا بادشاہ دی حکومت دے زملہ وچ جہڑے لوک بابل تون میرے نال لے اوناں دے پیو دادے دے سردارے اوناں دے نال 8 شامل فہرست دے لوک ایہ۔² بنی فنیحاس تون جیرسوم۔ بنی اتیمیر تون دانی ایل۔ بنی داود تون حطوش³۔ بنی سیکنیاہ دی نسل تون بنی پرعوض تون زکریاہ اوسدے نال نسب نام دے حوالہ نال اک ستو پنجاہ ۱۵۰ بندے لکھ گئے۔⁴ بنی پخت موآب تون الیہوعینی یں زراخیم اوس دے نال دو ستو ۲۰۰ بندے۔⁵ بنی زٹومیں تون سیکنیاہ بن یحزی ایلے اودے نال تین ستو ۳۰۰ بندے۔⁶ بنی عیین تون عبد یں یونتنے اودے نال پنجاہ ۵۰ بندے۔⁷ بنی عیلام تون یسعیاہ یں عتلیامہ اودے نال ستر ۷۰ بندے۔⁸ بنی سفطیاہ تون زبدیاہ یں تے اودے نال آبیسی ۸۰ بندے۔⁹ بنی یوآب تون عبدیاہ یں ایلے اودے نال دو ستو اٹھارہ ۲۱۸ بندے۔¹⁰ بنی بانی تون سلومیت یں یوسفیاہ تے اودے نال اک ستو سٹھ ۱۶۰ بندے۔¹¹ بنی بیئ تون زکریاہ یں بیئے اودے نال اٹھائ ۲۸ بندے۔¹² بنی عزجاد تون یوحناں یں خقاطانے اودے نال اک ستو دس ۱۱۰ بندے۔¹³ بنی آخر وچ بنی ادونقام وچ جہڑے لوک لے سن اوناں دے ناں آن نیں ایفلطے یعنی ایل تے سمعیامہ اوناں دے نال سٹھ ۶۰ بندے۔¹⁴ بنی بگوئی تون عوتیہ زبوتہ اوناں دے نال ستر ۷۰ بندے۔¹⁵ میں اوناں تون اوس دریا دے کول جیڑا اباوا ول وگدا سیی کٹھیاں کینتے آسین اوتھ تین دن رُک رہ جدوں میں لوکارے کاہناں تون دھیان نال ویکھاتے بنی لاوی وچوں کوئی وی نا لیا۔¹⁶ فیر میں الیعزر؛ اریئیل؛ سمعیامہ؛ إلناتن؛ یریب؛ إلناتن؛ ناتن؛ زکریاہ؛ مسلام جہڑے سردار سن تے یوربیتہ إلناتن تون جہڑے اُستاد سن اوناں تون بلایا۔¹⁷ تے میں اوناں تون اُدو دے کول بھیجیا جہڑا کسسیفیا وچ سردار سی تے اوناں تون دسیا کہ کسسیفیا جاک اُدوتہ اودے بھراواں نال جہڑے پیکل دی خدمت کرن ولے نیں کی کجھ کہنا پ تان جے او اوتھوں خُدا دے گھر دے لئی خدمت کرن ولے ساڈے کول لے آون۔¹⁸ کیوں جے ساڈے خُدا دا رحم کرن والا تھ ساڈے لے سی ایس لئ او محلی یں لاوی یں اسرائیل دی اُ ولاد وچو اک سیانا بندہ سربیاہ تون تے اودے پُترانے بھراواں یعنی اُتھارہ بندیاں تون۔¹⁹ تے حسبیاہ تون تے اودے نال بنی میراری وچوں یسعیاہ تون تے اودے بھراواں تے اوناں دے پُتران تون یعنی وہ ۲۰ بندیاں تون ساڈے کول لے آئے۔²⁰ او پیکل دے دو ستو وہ ۲۲۰ خدمت کرن والیاں تون وی لے آئے اپہ اوناں لوکاں وچوں سن چناں تون داود تے اودے بادشاہانے لاویاں دی مدد لئ مقرر کیتا سی۔ ساریاں تون ناں تون ناں فرست وچ لکھیا گیا۔²¹ اوتھ اباوا دریا دے کول میں روزہ رکھن دی منادی کروائی تان جے ایسیں آہن آپ تون خُدا دے حضور حلیم بنیشتے اودے لگ دُعا کریں کہ او ساڈے سفر تون مبارک کرے ساٹوں ساڈے بال بچیاں تے مال تے سامان تون بچاک رکھ۔²² کیوں جے آسان بادشاہ تون اکھیا سیی ساڈے خُدا دا رحم والا تھ اودے بھروسہ کرن ولے ہر اک بندے لے تہندا اے پر اوناں ساریاں لے اودا قبر پیندا اے جہڑے اونو جھڈ دیندے نیں ایس لئ میں شرماندہ سا تے بادشاہ نال راہ وچ دُشمنان تون بچن لئ فوجی سپاہیاں تے گھوڑ سوواراں دے لئ منت کراں۔²³ تے فیر آسان روزہ رکھاتے اوس بارے اودے خُدا دے حضور دُعا کیتے تے اوتھ ساڈی دُعا دا جواب دتا۔²⁴ فیر میں سربیاہ حسبیاہ دے دس بھراواں سنہ باراں ۱۲ سردا کاہناں تون وکھریاں کیتا۔²⁵ تے چاندی تے سونے دیشتے او چچاں جہڑیاں بادشاہ تے اودے مشیرانے اودے امیرانے اوتھوں دے سارے اسرائیلیاں نیں ساڈے خُدا دے گھر لئ دیتاں سن تول کہ اوناں تون دیو۔²⁶ میں اوناں تون چھ ستو پنجاہ ۶۵۰ قنطار چاندی ستو ۱۰۰ قنطار چاندی دے بھانڈے ستو ۱۰۰ قنطار سونا۔²⁷ سونہ دے ۲۰ پیکل چناں دا مُل ۱۰۰۰ درم سی تے ضیق لکھتے ہوئے پتل دے ۲ سونہ بھانڈے جہڑے سونہ وانگوں مہنگ سن تول کے تے۔²⁸ میں اوناں تون اکھیا کہ ٹسین وی تے اپہ چچاں وی خُدا دے لئ پاک نیں۔ اپہ چاندی سونا خُداوند تہاڈے باپ دادا دے خُدا دے لئ رضا دی قربانی اے۔²⁹ جدوں تیک تون اوناں لگ ہوئے کاہناں لاویاں تے اسرائیل دے پیو دادا دے خانداناں دے سرداراں دے سامنے تول کے یروشلم وچ خُدا دے گھر دے مال خاناں وچ جمع نا کروا دے تیک دھیان نال اوناں تون بچاک رکھنا۔³⁰ تے کاہناں تے لاویاں تے چاندی سونے پاک بھانڈے تول کھ لے تان جے اوناں تون یروشلم وچ خُدا دے گھر پنچا دیں۔³¹ پہلے مہنہ دی بارویں تاریخ تون اسیں اباوا تہر تون یروشلم جان لئ تھرپے ساڈے خُدا دا تھ ساڈے لے سی تے اوسے راہ وچ ساٹوں دُشمنانے لٹیریاں تون بچاک رکھیا۔³² ایس طرح اسیں یروشلم پُنجے اوتھ ۳ دن تک رُک رہے۔³³ چوتھ دن آسان چاندی تے سونے پاک بھانڈیاں تون تول کے خُداوند دے گھر وچ مرموت یں اُریاہ کاہن دے تھ وچ دے دتا اوس ولہ الیعزر یں فنیحاس اودے نال سی تے ایس طرح لاوی یوزباد یں یسوع تے نو عیدیاہ یں پنوئی وی اودے نال سن۔³⁴ ساریاں چچاں دا اوناں دی گنتی تے بھار دے مطابق پورا پورا حساب دتا گیا تے سارا بھار اوس ولہ لکھ لیا گیا۔³⁵ تے بابل دی قید تون واپس آن والیانے سارے اسرائیل لئ باراں ۱۲ وچھ چھانیویں ۹۶ چھترے ستر ۷۰ ترے لے تے خطا دی قربانی دے لئ باراں ۱۲ بکرے لے تے اوناں تون اسرائیل دے خُدا دے لئ سوختی قربانیاں دے وانگوں چڑھایا۔³⁶ اوناں تے بادشاہ دے فرمان وی درلے فرات دے صوبہ دارانے حاکماں دے حوالہ کیتے اوناں تے وی لوکاں دی تے خُدا دے گھر دی مدد کیتے۔

۱. جدوں اے سارے کم ہو چکے سرداراں نے میرے کول آکے آکھیا پئی اسرائیل دے لوکتے کاپنہ لاوی ایناں لے دولہ دیاں قوماں توں 9
 وکھ نہیں رے کیوں پئی کنعانیانہ حنیانہ فرزیانہ بیوسیانہ عمونیانہ موآبیانہ مصریانہ اموریان دے وانگوں نفرتی کم کر
 دے نیں۔ ۲. اونانہ اپنے اپنے پتران لئی اونان دیاں کڑیاں لیانہ ایس لئی مقدس نسل لے دولہ دیاں قوماں دے نال رل گئی اے
 سرداراں نے حاکماں دا ہتھ ایس بدکاری وچ سب تو لگے وے۔ ۳. جدوں میں اے گل سنیے اپنے لیرے چادر پھاڑیے سرے داڑھی دے
 وال پوٹے پریشان ہو بیٹھا۔ ۴. تد او سارے جیڑے اسرا ئیل دے خدا دیاں گلاں توں کنبدے سن اسیران دی ایس بدکاری باجوں میرے
 کول کٹھہوے میں شام دی قربانی تیکر پریشان بیٹھا رہا۔ ۵. شام دی قربانی دے ویلے میں اپنے پھٹ لیرے پھٹی چادر پائیے
 شرمندگی دی حالت وچ اوٹھیلے پھ چک کے گوڈیاں بہنے اپنے خدا دے لگ چک گیا۔ ۶. آکھیا اے میرے خدا میں شرمندہ وانے تیری ول منہ
 کر دیاں مینوں شرم آندی وے کیوں پئی ساڈے گناہ و دے ساڈے سراں توں اوتے اپڑگے نیں ساڈیاں خطا کاریاں اسمانان تیکر اپڑ
 گئیان۔ ۷. اپنے پیو دادا دے ویلے توں لے کر اج تیکر اسی بڑے خطاکار وانے اپنی بدکاری دے باجوں ساڈے بادشاہ ساڈے کاپنہ ملکاں
 دے بادشاوانے تلوارے اسیریے غارتے شرمندگی دے حوالہ ہوے جیڑا اج وی اے۔ ۸. بن تھوڑے ویلے واسطے خداوند ساڈا خدا ساڈے
 اوتے مہربان ہوا اے ساڈی قوم دا اک حصہ باقی رہن دے اوتے اونان نوں اپنے کر وچ آن دے فیر ساڈا خدا ساڈیاں اکھاں نوں روشن کرے
 تے ساڈی غلامی وچ سانوں تھوڑا آرام ملے۔ ۹. کیوں پئی اسی غلام وان پر ساڈے خدانے ساڈی غلامی وچ وی سانوں نیں چھڈیا بلکہ
 سانوں تازگی بخشیے اپنے خدا دے کر نوں بنانے اودے کھنڈراں دی مرمت کرنے یہودانہ یروشلم وچ سانوں شہر بنان لئی فارس
 دے بادشاہ دے سامنے ساڈے اوتے رحمت کیتی۔ ۱۰. تہن اے ساڈے خدا اسی ایس توں یاد کی آکھہ؟ کیوں پئی اسی تیرے اونان حکماں
 نوں ترک کر دیتا اے۔ ۱۱. جیڑے توں اپنے خادماں یعنی نبیاں دی معرفت فرملے پئی او ملک جیڑے تسی میراث وچ لین نوں جانے اوتے
 ملکاں دیاں قوماں دی نجاستے نفرتی کماں نال ناپاک اے کیوں پئی اونانہ اپنی ناپاکی دے نال اونوں اک سرے توں لے کے دوچ
 سرے تیکر اپنی برائیاں نال بھر دیتا وے۔ ۱۲. ایس لئی توسی اپنیاں کڑیاں اونان دے منڈیاں نوں نا دیناے اونان دیاں کڑیاں اپنیاں
 منڈیاں لئی نا لیناے نہ ای کدی اونان دی سلامتی یا اقبال مندی چانان تا پئی تسی مضبوط بنوے اوس ملک دیاں چنگیاں شیواں کھاو
 تے اپنی اولاد دے واسطے ہمیشہ دی میراث لئی اونوں چھڈ جاو۔ ۱۳. تے ساڈے برے کماں وڈے گناواں دے باجوں جو کجھ ساڈے گزری
 اودے بعد اے ساڈے خدا فیر وی توں ساڈے گناواں دے مطابق سانوں کٹ سزا دتیے سانوں قائم رہن دتا۔ ۱۴. کی اسی فیر تیرے
 حکماں نوں توڑیے اونان قوماں نال ناتا جوڑیے جیڑے انان نفرتی کماں نوں کر دے نیں؟ کی توں ساڈے غصہ نی ہووے گلے سانوں
 ایس دنیا توں مٹا دینوے گا اتھوں تک کہ نہ کوئی باقی بچے؟ ۱۵. اے خداوند اسرائیل دے خدا تو انصاف کرن والا اے کیوں پئی اسی اک
 بقیہ وان جیڑے بچ نکلے جیڑے اج تیکر نہ ویکھ اسی اپنی خطاکاری وچ تیرے حضور حاضر وان کیوں پئی ایس باجوں کوئی وی تیرے
 حضور کھلو نیں سکدا۔

۱۔ جدوں عزرا را رو روکے خدا دے گھر دے سامنے ڈگ کے دُعلت گناہ نوں مندا پیا سیۓ اسرائیلی مرد عورتتہ بچے اُوہدے آسے ۱۰ پاسے کٹھہوگے او وی بوہت روئے۔ ۲۔ تد بنی عیلام وچوں سیکنیاہ بن یحی ایلۓ عزرا نوں آکھیا کہ اسیں اپنے آسے پاسے دیاں قوماں دی غیر عورتاں نال ویاہ کر کے اپنے خدا دے نال بہ وفائی کیتی اے پر ایدے تو بعد وی اسرائیل لئی اُمید باقی اے۔ ۳۔ میرے آقا! اسیں تیرے سادے خدا دے حکماں دا ڈر منن آلیاں دے مشورے دے مطابق کیوں نہ خدا دے سامنے عہد کریں کہ اسیں ایویں دیاں ساریاں عورتاں تہ اوناں دے بچیاں نوں دور کر دیواں گتے ایہ کم شریعت دے مطابق کیتا جاوے گا۔ ۴۔ بس اُٹھ کیوں جے ایہ معاملہ تیرے تھ وچ اے اسیں تیرے نال آن ہمت کرتے اینوں پورا کر۔ ۵۔ تد عزرا اُٹھیا تہ سردار کاہناں، لاویاں تہ سارے اسرائیل توں قسم لئی او ایس صلاح نوں منن گے تہ اوناں تہ قسم کھا دی۔ ۶۔ تد عزرا خدا دے گھر دے سامنے توں ہٹ کے یہو حنان بن الیاسب دے کمرے وچ گیلے جدوں تیک او اوتھ رہا نہ اوتھ روٹی کھا دی نہ پانی پیتا کیوں جے او جلاوطنی دے مژن والیاں دے گناہ ماتم کر دا پیا سی۔ ۷۔ فیر سارے یہودا تہ یروشلم وچ منادی کیتی گئی کہ بابل توں مژن لہ سارے لوگ یروشلم وچ جمع کھنہون۔ ۸۔ تہ جہڑا کوئی تن دن دے وچ حاضر نہوے گا او سرداراں تہ وڈیریاں دے فیصلہ دے مطابق آودی ساری جائداد توں فارغ ہو جاوے گتے خود اوناں سابقہ قیدیاں دی جماعت وچوں کڈ دتا جاوے گا۔ ۹۔ ن دیاں دے اندر یہودا تہ بن یمن دے سارے مرد یروشلم وچ کٹھہوئے۔ نوں مہینہ دے وچ (۲۰) دن سارے لوگ خدا دے گھر دے سامنے چوک وچ ایس واقع دے سببوتہ بارش دی وجہ توں غمگین بیٹھ سن۔ ۱۰۔ تد عزرا کاہنہ کھلوکے آکھیا کہ تسی گناہ کیتا اے تہ غیر عورتاں دے نال ویاہ کر کے اسرائیل دے گناواں نوں ودھایا اے۔ ۱۱۔ ہون خداوند اپنے خدا دے سامنے اقرار کرو تہ اُوہدی مرضی نوں پورا کرو تہ اپنے آپ نوں آسے پاسے دیاں قوماں تہ آودی بیگانیاں بیویاں توں وکھرے کر لو۔ ۱۲۔ تہ ساری جماعت اُچی آواز نال جواب دتا کہ جہڑا کُجھ توں فرمایا اے سادے فرض اے کہ اُوہدے عمل کریں۔ ۱۳۔ پر اپنے بوہت لوگ تیرے ایہ برسات دا موسم اے ایس لئی اسیں باہر نیں کھلو سکدے۔ ایدے توں علاوہ ایس رولہ نوں اک دو دن وچ ٹھیک نیں کر سکدے کیوں جے ساڈا گناہ بوہت وڈا گناہ اے۔ ۱۴۔ ایس بارے وچ ساڈی جماعت دے سرداراں نوں کاروائی کرن دی ذمہ داری دتی جاوے تہ فیر ساڈے شہراں وچوں او سارے جہانہ غیر عورتاں دے نال ویاہ کیتا ہوا اے مقرر کیتے ویلے تہرے اک پنڈ وچوں وڈیریاں تہ قاضیاں دے نال آن جد تیک ایس معاملہ دا فیصلہ نہو جاوے تہ خدا دا غصہ ساڈے توں ٹل نہ جاوے۔ ۱۵۔ صرف یوتن بن عسائیل تہ حازاہ بن یقونہ مسلامتہ سبتی لاوی دے حق وچ ایس صلاح دی مخالفت کیتی۔ ۱۶۔ پر سابقہ قیدیاں ایویں ای کیتا جیویں مشورہ کیتا گیا سی۔ عزرا کاہنہ اک بندہ فی خاندان دے حساب نال ایسراں دے بندیاں نوں چُٹیا جہڑے پیو دادا توں سردار سن تہ اوناں ساریاں نوں ناں توں ناں مقرر کیتا گیا۔ دسویں مہینہ دی پہلی تاریخ نوں او اناں معاملیاں دی چُجھ دس کرن لئی بیٹھ۔ ۱۷۔ تہ پہلے مہینہ دی پہلی تاریخ تیک اوناں تہ اوناں ساریاں دے بارے جہانہ غیر عورتاں دے نال ویاہ کیتا ہوا سی ضروری کاروائی پوری لر لئی۔ ۱۸۔ کاہناں دی اولاد وچوں اناں تہ غیر عورتاں نال ویاہ کر لیا سی۔ بنی یسوع وچوں یوصدق دا پُتر تہ اُوہدے بھرا معسیاہ الیزر، یارب تہ جدلیا۔ ۱۹۔ اناں ساریاں تہ آودی بیویاں نوں دور کرن دی ارادہ کر لیتے آودی غلطی دے بدلہرے اکسے آوے وائے وچوں اک اک چھترا گناہ دی قربانی لئی دتا۔ ۲۰۔ پنی امیر وچوں: حنانیہ زبیدہ۔ ۲۱۔ تہ بنی حارم توں: معسیاہ، ایلہا، سمعیہ، یحی ایل تہ غزیاہ۔ ۲۲۔ تہ بنی فحشور توں: الیوعینی، معسیاہ، اسمعیل، نتنی ایل، یوزبا داتہ العید۔ ۲۳۔ تہ لاویاں توں: یوزباد، سمعی، قلاہ (یعنی قلیتاہ) فتحیاہ، یوداہ تہ الیزر۔ ۲۴۔ تہ گان آلیاں دے توں: ایل سب تہ دربا ناں توں سلوم، طلعتہ آوری۔ ۲۵۔ تہ اسرائیل توں: پنی پر غص وچوں رمیاہ، یزیاہ، ملکیاہ، مین، الیزر، ملکیاہ پناہ۔ ۲۶۔ تہ پنی علام توں: متنیاہ، زکریا، یحی ایل، عیدی، یریموتہ الیاہ۔ ۲۷۔ تہ پنی زئو توں: الیوعینی، الیاسب، متنیاہ، یریموت، زاباد تہ عزیز۔ ۲۸۔ تہ پنی بیئ توں: یہو حنان، حننیاہ، ربی تہ عطلی۔ ۲۹۔ تہ پنی بانی توں: مسلام، ملوک، عداہا، یا شوب، سیال تہ یریموت۔ ۳۰۔ تہ پنی پخت موآب توں: عدنا، کلال، پناہ، معسیاہ، متنیاہ، بضلی ایل، بنوی تہ منسی۔ ۳۱۔ تہ پنی حارم توں: الیزر، یسٹیاہ، ملکیاہ، سمعیہ شمعون۔ ۳۲۔ پنی یمن، ملوک تہ سمیرا۔ ۳۳۔ تہ پنی حاشوم توں: متنی، متتاہ، زاباد، الیفلط، یریمی، منسی تہ سمعی۔ ۳۴۔ تہ پنی بانی توں: معدی، عمرام تہ ایل۔ ۳۵۔ پناہ، بدیاہ تہ گلو۔ ۳۶۔ تہ وناہ، یریموتہ الیاسب۔ ۳۷۔ تہ متنیاہ، متنی تہ معشو۔ ۳۸۔ تہ پنی بنوی توں: بیعی۔ ۳۹۔ سلمیاہ، ناتن تہ عداہا۔ ۴۰۔ مکندبی، ساسی تہ ساری۔ ۴۱۔ عزرائیل، سلمیاہ، سمیرا۔ ۴۲۔ سلوم، امریاہ تہ یوسف۔ ۴۳۔ پنی نیو توں: یعی ایل، متنیاہ، زاباد، زبنا، یو، یوایل تہ پناہ۔ ۴۴۔ اناں ساریاں تہ بیگانیاں عورتاں دے نال ویاہ کیتا ہوا سی تہ اوناں عورتاں توں اوناں دے بچے وی سن۔

نحیمیاہ

۱۔ وہوین ورے دے کسلو مہ وچ جدوں میں قصر شوسن وچ سان۔ ۲۔ تہ میرے بھراواں وچوں اک جیدا ناں حنانی سی کجھ بندیاں دے نال یہوداہ توں آیا۔ میں اوناں پُچھیا کہ او یہودی جہڑے ملک وچوں کڈے جاوے توں بچ گے سن کیویں دے تہ یروشلم دا کی حال اے؟ ۳۔ اوناں تہ مینوں دسیاں کہ او جہڑے ملک توں کڈے جاوے توں بچ گئے صوبہ وچ رندے وڈی مصیبت تہ رسوائی وچ تہ یروشلم دیاں کنڈاں ٹوٹیاں پیاں تہ اوناں دے پھانک اگ نال ساڑتہ گئے۔ ۴۔ جدوں میں ایہ گلاں سنیاں تہ بہرے کے رون لگا۔ میں کئیاں دناں تیک ماتم کیتا تہ روزہ رکھیا تہ آسمان دے خدا دے لگے دعا کیتی۔ ۵۔ فیر میں آکھیا: اے خداوند، آسمان دے خدا اے وڈے رحم کرن لہ خدا! تو آو دا عہد محبت اوناں دے نال جہڑے تینوں پیار کردے تہ تیرے حکماں نوں مندے قائم رکھنا ایں۔ ۶۔ آوے بندے دی ایسس دعا نوں سنن لئی آوے کن لائے آودیاں اِکھاں کھلیاں رکھ جیویں او دن رات تیرے لگے تیرے بندیاں بنی اسرائیل دے لئی کر دا اے۔ میں اوناں گناواں دا اقرار کرنا واں جہڑے اسیں اسرائیلیاں تہ، جہاں وچ میں تہ میرے پیو دادا دے خاندان وی شامل تہ تیرے خلاف کیتے۔ ۷۔ اسیں تیرے خلاف وڈا گناہ کیتا اے۔ یعنی اوناں حکماں، قانون تہ اصولاں نوں نیں منیاں جہڑے تہ آوے بندہ موسیٰ نوں تہ سن۔ ۸۔ اوناں ہدا یتانوں یاد کر جہڑیاں توں آوے بندہ موسیٰ نوں دتیاں سن کہ جے تسی نافرمانی کرو گتے میں تہانوں

ساریاں قومیاں دے وچ ختم کر دیواں گا۔^۹ پر جے تسی میرے ول دھیان کرو گتے میرے حکماں نوں منوں گتے میں تہاڈے لوکاں نوں
بھاویں او زمین اوتے کیتے وی قیدی ہوں کٹھیاں کر کے اوس تھاتے لیاواں گا جنوبمیں آدے نائے گھر دے طورے چن رکھیا اے۔^{۱۰} او
تیرے بندے تیرے لوکے جہناں نوں تُو آودی وڈی طاقت زور لہتھ نال چھڈایا۔^{۱۱} آدے ایسس بندے دی دعا نوں سنے آدے
اونان بندیاں دیاں دعاواں اوتے جہڑے تیرے ناں دی بڑی عزت کر دے کن لا۔ جدوں تیرا بندہ اوس بندے (بادشاہ) دے لگ آودی منت
کے جاندا اے آدے بندے اوتے رحم کرتے اونوں کامیابی دے۔ اوس ولے میں بادشاہ نوں شراب پیاون آلا ساں۔

۱- ارتخششتا بادشاہ دے بیسویں وڑھ دے نیشان دے مینہ وچ جدوں اُوہدے لئی شراب لیائی گئی تے میں اِک پیالہ شراب دالے کے
 بادشاہ نوں میں پیش کیتا۔ میں اُوہدے حضور وچ پہلاں کدی غمگین شکل بنا کے نیں گیا ساں۔ ۲- ایس لئی بادشاہ مینوں پُچھیا کہ
 تیری شکل ایڈی غمگین کیوں اے جدوں کہ تون بیمار وی نیں ایں؟ تیرے دل وچ کی دُکھ اے؟ میں بوہت ڈر گیا۔ ۳- پر میں بادشاہ نوں
 آکھیا کہ بادشاہمیشاں زندہ ر وے میری شکل کیوں نہ غمگین وکھائی دے؟ او شہر جیتھ میرے پُیو دادا دفن اے اُجڑیا پیا اے تے
 اُوہدے پھاٹکاں نوں اِگ لا دتی اے۔ ۴- بادشاہ پُچھیا کہ تُوں کی چاہناں اے؟ فیر میں آسمان دے خدا توں دُعا کیتی۔ ۵- تے میں بادشاہ
 نوں جواب دتا کہ جے بادشاہ سلامت نوں ایہ چینگا لگتے نوکرتے کرم دی نظر پوئے اُونوں پُودا، سہ شہر وچ جیتھ اُوہدے پُیو دادا دفن
 جان دی اجازت دتی جاوے تاں جے میں اُونوں دوبارہ بنا سکاں۔ ۶- فیر بادشاہ جد کہ ملک وی اُوہدے نال بیٹھی سی مینوں پُچھیا کہ
 تیرا سفر کئی دیر دا پوئے گلتے تُوں کدو تیک واپس آویں گا؟ بادشاہ مینوں گھلن لئی راضی ہو گیا فیر میں اُونوں آوے جان دی تاریخ
 دس دتی۔ ۷- میں ایہ وی آکھیا کہ جے بادشاہ دا کرم پوئے مینوں دریائے فرات دے پار صوبہ داراں دے ناں دا خط یتے جاوے تاں جے او
 میرے پُودا، پونجن تیک مینوں حفاظت دے نال لنگن دتا جاوے۔ ۸- تے بادشاہ دے جنگل دے رکھولہ آسف دے ناں مینوں خط دتا
 جاوے تاں جے او پکل دے قلعہ دے پھاٹکاں شہر دی کند دے بُوجتے میرے رن دی تہاں جھت لئی شہتیر بناوے لئی لکڑ دتی جاوے کیوں
 جے میرے خدا دا پتہ میرے تے سی بادشاہ مینوں خط دے یتے۔ ۹- فیر میں دریائے فرات دے پار دے صوبہ داراں دے کول جاکے اُونان نوں
 بادشاہ دے خط یتے بادشاہ فوجی افسرانے سواراں نوں وی میرے نال گھلیا سی۔ ۱۰- جد سنبلط حورونی تے طوبیا عمونی اہلکارے
 شیا کہ کوئی اسرائیلیاں دی چنگیائی لئی کم کرن آیا اے او بڑے ناراض ہوئے۔ ۱۱- میں یروسلیم وچ پونچیتے اوتھ تین دن رہن توں
 بعد۔ ۱۲- میں رات دے ویلے کُجھ بندیاں دے نال باہر نکلیا میں کسے نوں وی نیں دسیا سی کہ یروشلیم لئی خدا میرے دل وچ کی
 کُجھ پایا اے جہڑے جانورے میں بیٹھا ساں اُوہدے تون علاوہ میرے نال کوئی جانور نیں سی۔ ۱۳- رات دے ویلے وادی دے پھاٹک نوں
 باہر نکل کے میں چشم شفالے گوبر دے پھاٹک ول گیلے یروشلیم دی کند نوں جہڑی توڑ دتی گئی سی تے اُوہدے پھاٹکاں نوں جہڑے اِگ
 نال ساڑھ یتے گے سی ویکھیا۔ ۱۴- فیر میں چشم دے پھاٹکے بادشاہ دے تالاب ول اِگ ودھ گیا پر اوتھ اوس جانور لئی جہدے میں
 بیٹھا ساں لنگن لئی تھان نیں سی۔ ۱۵- ایس لئی میں رات دے ویلے کند نوں دھیان نال ویکھدا پویا وادی ول گیا فیر میں مڑیلے وادی
 دے پھاٹک وچ وڑھ کے مڑ کے اندر آگیا۔ ۱۶- تے اختیار رکھن آلیاں نوں پتہ وی نہ لگیا کہ میں کیتھ گیا ساں تے کی کردا پیا ساں کیوں جہلے
 تیک میں پُودیاں، اُمرا، اختیار رکھن لے یا دوسرے کم کرن لے بندیاں وچوں کسے نوں کُجھ نیں دسیا سی۔ ۱۷- فیر میں اُونان نوں
 آکھیا کہ تُوںسی ویکھدے او اسیں کیوں دی مشکل وچ آں یعنی یروسلیم دی کند دوبارہ بناواں تاں جے آئندہ عزتی توں بچے رہے۔ ۱۸-
 میں اُونان نوں آوے لے خدا دے رحم لے پتہ دے بارے وی دسیا تے ایہ وی دسیا کہ بادشاہ میرے نال کی کی گلاں کیتیاں سی۔ اُونان
 آکھیا کہ آؤ اسیں اُتھتے بناوے دا کم شروع کرے خدا دے اُونان نوں ہمت دتی۔ ۱۹- پر جدوں سنبلط حورونی، طوبیا عمونی اہلکارے
 چشم عربیہ ابے شنیلے اُونانے سا ڈا مذاق بنالیتے بڑی حقارت دے نال کہیں لگے کہ ایہ کی اے جو تُوںسی کردے پئے او؟ کی تُوںسی بادشاہ
 دے خلاف بغاوت کر دے؟ او؟ ۲۰- میں اُونان نوں جواب وچ آکھیا کہ آسمان دا خدا سانوں کامیابی دیوے گا۔ اسیں جہڑے اُوہدے
 بندے آں دوبارہ بناوے دا کم شروع کراں گے پر جیتھوں تیک تہاڈا تعلق اے ایس کم وچ تہاڈا کوئی حصہ نیں نہ ای تہاڈا حق اے نہ ای
 یروشلیم وچ تہاڈی کوئی یادگار اے۔

۱۔ الیا سب سردار کاہنہ اودے ساتھی کا ہانے کم شروع کیتلے اونانے بھیڑ پھانک نوں فیر بنایا۔ اونانے اودی پاک کیتلے اودے بویاں نوں آودی تھانے لایا۔ فیر اونانے بُرج مہاتے بُرج حنن ایل تیک اونوں مخصوص کیتا۔ ۲۔ فیر اوتھوں دے لگے دا حصہ بیرحو دے لوکانے بنایتے اودے بعد دا حصہ زکوٰۃ پین امریے بنایا۔ ۳۔ بنی ہسانہ مچھی دے پھانک نوں بنایا۔ اونانے اودیاں کڑیاں رکھیاں اودے بوے، چٹکناں روکاں لائیاں۔ ۴۔ اونانے توں لگے مریموت بنے یاہ بن ہقوضہ مرمت کیتلے اونانے توں لگے مُسلاہ بن برکیاہ بن مشیزیلے مرمت کیتلے اونانے توں لگے صدوق بن بعنہ وی مرمت کیتلے۔ ۵۔ تَقْوَع دے لوکانے اودے توں بعد ولہ حصہ دی مرمت کیتلے۔ پر اونانے دے حاکمانے آودے رکھوالی کرن آلیاں دے ماتحت ایسس کم وچ حصہ نہ لیا۔ ۶۔ پرلہ پھانک دی مرمت پُوبدع پین فاسخہ مسلاہ بن بسودیامہ کیتلے۔ اونانے ای اودیاں کڑیاں رکھیاں اودے بوے، چٹکناں روکاں لائیاں۔ ۷۔ اونانے توں لگے جبعو نہ مصفاہ دے لوکاں یعنی ملطیاہ جبعونے بدون مرونوتیے جیڑے دریلہ فرات دے پار دے حاکم دے تھلے حکومت کر دے سن مرمت کیتلے۔ ۸۔ عزبیل بن حریامہ جیڑا سنباریاں وچوں سی اودے توں بعد دے حصہ دی مرمت کیتلے حننیاہ جیڑا عطاران وچوں اک سی اودے توں لگے دے حصہ دی مرمت کیتلے۔ ایسس طرح یروشلم نوں چوڑی کند تک مرمت کرکے بحال کر دتا گیا۔ ۹۔ رفاہ بن حورنہ جیڑا یروشلم دے ادھ علاقہ دا سردار سی بعد دے حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۱۰۔ اودے نال دے آودے مکان دے لگے دی کند دا حصہ یدایاہ بن حرومفہ مرمت کیتلے اودے توں لگے دے حصہ دی خطوش بن حسبنیاہ مرمت کیتلے۔ ۱۱۔ ملکیاہ پین خارمہ حشوب پین پخت موآبہ اک دوج حصہ دیے تنوران دے بُرج دی مرمت کیتلے۔ ۱۲۔ سلوم پین ہلوحیشہ جیڑا یروشلم دے ادھ حلقہ دا سردار سی اودیاں دھیاں دی مدد نال اگلے حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۱۳۔ وادی دے پھانک دی حنونہ نواح دے لوکانے مرمت کیتلے۔ اونانے اونوں دوبارہ بنایتے اودے بویاں، چٹکناں روکاں نوں آودی تھانے لایا۔ اونانے گوے ولہ پھانک نوں پیچ سو گر کند دی مرمت کیتلے۔ ۱۴۔ گوے ولہ پھانک دی مرمت ملکیاہ بن ریکابہ کیتلے جیڑا بیت ہکرم دے حلقہ دا سردار سی۔ اونانے اونوں بنایتے اودے بوے، چٹکناں روکاں لائیاں۔ ۱۵۔ فوارہ پھانک دی مرمت سلوم بن کولحو زمہ کیتلے جیڑا کہ مصفاہ دے حلقہ دا سردار سی۔ اونانے اونوں دوبارہ بنایا۔ اودے پائے اچھے اودے بویاں، چٹکناں روکاں نوں آودی تھانے لایا۔ اونانے شاہی باغ دے کول شیلوخ دے تالاب دی کند نوں وی اوس پوڑھی تیک بنایا جیڑی داود دے شہر توں تھلے لٹھدی اے۔ ۱۶۔ اودے توں لگے بیت سُور دے ادھ حلقہ دے سردار نجمیاہ پین عزبقنہ داود دیاں قبر ان دے لگے لکے مصنوعی تالابہ سورمیاں دے گھر تیک مرمت کیتلے۔ ۱۷۔ اودے توں بعد رجوم پین بانی دے ماتحت لاویانے مرمت کیتلے۔ اودے توں علاوہ قعیلاہ دے ادھ حلقہ دے سردار حسبیامہ آودے حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۱۸۔ اودے توں لگے قعیلاہ دے ادھ حلقہ دے سردار بنوی پین حنداد دے ماتحت اودے بھراوانے مرمت کیتلے۔ ۱۹۔ اودے توں لگے مصفاہ دے سردار عزیز بن یسوعنہ اک دوج حصہ دی جیڑا سلح خانہ دے لگے چڑھائی دے سامنے موڑ دے کول اے مرمت کیتلے۔ ۲۰۔ اودے توں لگے باروک بن زبے موڑ توں لگے الیا سب سردار کاہن دے گھر تیک اک دوج حصہ دی بڑے جوش دے نال مرمت کیتلے۔ ۲۱۔ اودے توں لگے دی مریموت بنے یاہ بن ہقوضہ ایلاسب دے گھر دے بوے توں لگے اوس دے اخیر تیک اک دوج حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۲۲۔ اودے توں لگے دی مرمت دا کم آسے پاسے دے کاہنہ ختم کیتا۔ ۲۳۔ اودے توں لگے پین یمینہ خسوبنہ آودے گھراں دے اگلے حصہ دی مرمت کیتلے اودے توں لگے عزریاہ بن معسیاہ بن عننیاہ آودے گھر دے نال دے حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۲۴۔ اودے توں لگے بنوی پین حنداد عزریاہ دے گھر توں لگے کند دے موڑے نُکر تیک اک دوج حصہ دی مرمت کیتلے۔ ۲۵۔ فالال بن اوزیہ موڑ دے لگے اوس بُرج دی مرمت کیتلے جیڑا پیرہ داراں دے ویڑے دے کول دے اُٹھ محل توں باہر نکلیا ہوا اے۔ اودے توں لگے قداہ پین پرغوسنہ مرمت کیتلے۔ ۲۶۔ عوفل دی پاڑی اوتہ رن لہیکل دی خدمت کرن آلیانے بائِ اِلما دے لگے چڑھدے ولے باہر نکلیوے بُرج ول اک نُکرے دی مرمت کیتلے۔ ۲۷۔ اونانے توں لگے وڈے وھدے بُرج توں لگے عوفل دی کند تیک اک دوج نُکرے دی تَقْوَع دے لوکاں دے مرمت کیتلے۔ ۲۸۔ گھوڑا پھانک دے اوتہ کاہنہ آودے آودے گھر دے لگے مرمت کیتلے۔ ۲۹۔ اونانے توں لگے صدوق پین امیرنہ آودے گھر دے لگے مرمت کیتلے۔ اودے توں لگے چڑھدے پاسے دے پھانک دے دربان سمعیہ پین سیکنیاہ مرمت کیتلے۔ ۳۰۔ اودے توں لگے اک دوج حصہ دی حننیاہ پین سلمیامہ صلف دے چھپوں پُتر حنونہ مرمت کیتلے۔ اونانے توں لگے مُسلاہ پین برکیاہ آودی رن آلی تھان دے لگے دی مرمت کیتلے۔ ۳۱۔ اودے توں لگے معائنہ پھانک دے لگے پیکل دے خدمت کرن اللہ سوداگراں دے گھر تیکے نُکر دے اُٹھ کمرے تیک سنباریاں وچوں اک ملکیاہ نال دے بندے مرمت کیتلے۔ ۳۲۔ نُکر دا اُٹلا کمرے بھیڑ پھانک دے وچلے حصہ دی سنباریاں سوداگراں دے مرمت کیتلے۔

۱۔ جدوں سنبطنے سنیا پئی اسی کند نوں فیر توں بنا رہا ہے او خفا ہوئے غصہ نال سڑ بل گیت پودیاں دا مخول کرن لگ پیا۔ 4

۲۔ او اپنے بھراوے سامریا دی فوجاں دے سامہ کہن لگا پئی اے ماڑے جے یودی کی کر دے نیں؟ کی اوہ فیر توں ایس دیوار نوں کھلار سکن گے؟ کی اوہ قربانیاں چڑان گے؟ کی اوہ اک ای دیپاڑے وچ اپنا کم مکا لین گے؟ اوہ سڑے ہوئے وٹیاں نوں کوڑے دی ٹیری وچوں کڈے فیر توں نوا نکور کر سکن گے؟ ۳۔ طویاہ عمونیہ جیڑا اودھ نال سی کہیا پئی اے جو کجھ بنا رہے جے اودے کوئی لومڑی وی چڑھ گئی تے او پتھر دی ایس دیوار نوں ڈیگ دے گی۔ ۴۔ اے ساڈے خدا ساڈی سن۔ کیوں جے ساڈی مخالفت تہ عزتی کیتی گئی اے۔ اوناں دی لعن طعن نوں اوناں دے سر پا دے۔ اوناں نوں غلامی دے ملک وچ لٹھوئے مال وانگوں بنا دے۔ ۵۔ اوناں دی غلطی تینوں کدی نا بھلے اوناں دے گناہ قائم رہن تے کیوں جے اوناں کند بنان والیاں نوں چنگا مندا آکھیا وے۔ ۶۔ تے اسان فیر توں کند بنائی۔ اتھوں تیکر پئی اوہ اپنی ادھی اچائی تیکر اپڑ گئی کیوں جے لوکاں واواہ دل لاک کم کیتا سی۔ ۷۔ پر جدوں سنبط، طویاہ، عربیاں، عمونیاتے اشوریاں دے لوکاں سنیا پئی یروشلم دی کند دی مرمت دا کم شروع ہو گیا وے تے اودے سراخ بند کیتے جارے تے او بوہت غصہ اچ لے۔ ۸۔ تے اوناں ساریاں رل کے یروشلم دے خلاف جنگ کرن دا منصوبہ بنایا تاں جے ملک وچ تھ پیچ پے جاوے۔ ۹۔ تے اسان اپنے رب توں دعا منگیتے اوس خطرے دا مقابلہ کرن لئی نصتے راتی پیرے لائے رکھ۔ ۱۰۔ ایسی گلوں یہودا نے کہیا پئی اپناں مزدوراں دیاں بابواں وچ زور نئی ریلے ملبلے تیکر اونج دا اونج ای پیا ہوا وے۔ لگدا وے پئی اسی کند نہی بنا سکاں گے۔ ۱۱۔ ساڈے ویریاں دا وی اے کہنا وے پئی ایس توں پہلاں سانوں پتا لگے یا اسی اوناں نوں ویکھ اوہ ساڈے وچ کار اپڑ جان گتے سانوں قتل کرن گتے کند دا کم رک جاوے گا۔ ۱۲۔ تہ اوناں یہودیاں جیڑے اوناں دے نیڑے تریڑے رندے سن آکے کئی واری سانوں دسیا اے پئی پاویں اسی کسے وی پاسے جائی، ویری ساڈے حملہ کر دیں گے۔ ۱۳۔ ایس گلوں کند دی سب توں تھلڑی تھاواں دے مگر اوناں تھاواں تے جتھ حملہ دا خطرہ سی اتھ کج لوکاں اوناں دیاں تلواراں، نیزیاں تے کماناں دے نال اوناں دے خانداناں دے وانگوں پیڑے لا دتا۔ ۱۴۔ ایس انتظام توں بعد میں کھلوکے حاکماں، سپایاں تے باقی لوکاں نوں کہیا پئی نہ ڈرو۔ خداوند نوں یاد کرو جیڑا ساریاں توں عظمت مہیب خدا وے اپنے پتران، دھیاں تے اپنیاں کاروالیاں تے اپنے کراں دے لئی لڑو۔ ۱۵۔ ساڈے ویریاں نوں وی پتا لگ گیا وے پئی سانوں اوناں دی سازش دا پتا وے تے خدا اوناں دی سازش نوں ناکام کر دیندا وے تے فیر اسی سارے اپنے اپنے کمتے کند ول مڑ لے۔ ۱۶۔ اوس دن توں مگروں میرے ادھ بندے کم کر دے تے اے بندے تلواراں، نیزیاں تے ڈھال تے ہتھیاراں نال بھرے رندے تے او جیڑے حاکم سن یہودا دے لوکاں مگر حاضر رندے سن۔ ۱۷۔ جیڑے دیوار بناندے پئے سن تے جیڑے بہار چکدے ڈھوندے سن اوناں چوں ہر کوئی اپنے اک تھ نال کم کردا سی تے دوچ تھ وچ تلوار پھڑکے رکھدا سی۔ ۱۸۔ مستریاں چوں ہر بندہ اپنے لکتے تلوار بن کے رکھ دا سی تے نرسنگا پھوکن والا میرے کول رہندا سی۔ ۱۹۔ فیر میں بادشاہ نوں، حاکماں تے باقی لوکاں نوں کہیا پئی اے کم بہتر ا وڈا تے دور تیکر کھلریا ہوا وے تے ایس دیوار تے وکھ وکھ پوکے اک دوچ توں دور دور رہ آں۔ ۲۰۔ تے جتھوں وی نرسنگ دی واز سنو اتھوں آکے ساڈے نال رل جاوے خدا ساڈے ول پوکے لڑے گا۔ ۲۱۔ اینج اسی تڑکے ویلے توں لے کے تاریاں دے نکلن تیکر ادھ نیزے ولے بندیاں دے نال کم کردے رندے ساں۔ ۲۲۔ اوس ویلے میں لوکاں نوں اے وی کہیا پئی ہر بندہ اپنے مددگار دے نال رات دے ویلے یروشلم وچ ٹھہرے تاں جے اوہ رات دے ویلے ساڈی پیرے داری کرن تے دن دے ویلے کم کرن۔ ۲۳۔ تہ میں نہ میرے بھرا نہ میرے آدمیت نہ میرے پیرے دار کدی اپنے کپڑے لاندے ساں جد کہ ہر کوئی نہان دے ویلے توں علاوہ ہر ویلے ہتھیاراں نال بھریا رہندا سی۔

۱۔ فیر آدمیاں اوناں دیاں کار والیاں یہودی بھراواں دے خلاف شور پانا شروع کیتا۔^۲ کجھ کہندے سن اسی سادے منڈے 5 کڑیاں بوٹے سانوں دانا پانی ملنا چائی دا وے تان جے اسی کھلیتے جیوندے رہے۔^۳ کجھ کہندے سن پی قبط وچ اسی دانا پانی لین لئی اپنے کھیتاں، باغات کران نوں گروی رکھیا وے۔^۴ کجھ سن جیڑے کہندے سن پئی اسی اپنے کھیتاں باغات بادشاہ دی لگان دین لئی پیسے اودھار لئیے سن۔^۵ حالانکہ اسی سادے پرا اک ای گوشتتے خون دے بھوہاں سادے منڈے وی اونہ ای چنگے جینہ اوناں دے۔ ایس لئی سانوں اپنے پتراتے دھیاں نوں نوکری دوان لئی غلامی منی پندی اے سادیاں کجھ دھیاں پلے توں ای لونڈیاں بن گئیاں۔ پر اسی بے بس آن کیوں جے سادے کھیتے باغ دجیاں دے قبضے وچ نیں۔^۶ جدوں میں اوناں دا رونا تونلے شکایتاں سنیاں تے مینوں ہتھرا غصہ چڑھیا۔^۷ میں اپنے دل وچ سوچیتے بادشاہتے حاکم نوں قصور وار ٹھہراتے میں اوناں نوں چنگا مندا کہیا پئی تسی اپنے ای پراواں کولوں سود لیندے اوتے اوناں دے خلاف کاروائی کرن لئی میں بوٹے جٹ لوکاں نوں کٹھا کیتا۔^۸ تے کہیا پئی جتھوں تیکر ممکن سی اسی اپنے یہودی پراواں نوں جیڑے غیر یہودی قوماں نوں مول دے گئے سن مول لے کے چھڈا لئیا۔ تسی اپنے ای یہودی پراواں نوں ویچ رے او پئی اوہ مڑ سانوں ای مول دے جان او چپ رے کیوں جے اوناں کول آکھن لئی کجھ نئی سی۔^۹ تے فیر میں اے وی کہیا پئی جو کجھ تسی کر دے او چنگا نئی۔ کی تباڈے لئی ضروری نئی پئی اپنے خدا دے خوف اچ ثروتے اپنے غیر یہودی ویریاں دی لعن تعن توں بچو۔^{۱۰} ۱۔ میں تے میرے پراواں میرے نوکراں وی پیستے اناج لوکاں نوں قرضے دیتا اے۔^{۱۱} اوناں دے کھیت، تاکستان، زیتون دے باغے کار چھیتی اوناں نوں موڑ دیوتے او پاری سود وی جیڑا تسی پتھ، دستی، غلہ، نوی ہتے تیل دے دسویں حصے دے طورے زبردستی لیندے او موڑ دئیو۔^{۱۲} ۲۔ تداوناں آکھیا پئی ٹھیک اے اسی موڑ دواں گتے اوناں توں کوئی شے وی نیں منگاں گے۔ جینوے توں آکھیا اے اسی اونچ ای کران گے۔ تد میں کاہناں نوں سدیاہتے حاکماں توں سونھ دوائی پئی اوہ اوہی کرن گے جدا اوناں وعدہ کیتا وے۔^{۱۳} ۳۔ فیر میں اپنی چادر دے وٹاں نوں چھنڈیلتے آکھیا پی خدا وی اینج ای اس آدمی دے کارے مال اسباب نوں چھنڈ دے جیڑا اپنے وعدے پکا نہ روے اینج دا بندہ ایٹسی طرح چھنڈیلتے کڈکے سٹ دیتا جاوے۔ ایسے ساریاں لوکاں آمین آکھیاہتے خدا دی تعریف کیتی تے لوکاں اونچ ای کیتا جینوے اوناں وعدہ کیتا سی۔^{۱۴} ۴۔ ایس توں علاوہ ارتخششتا بادشاہ دی سلطنت دے بیسویں ورے توں لے کے جدوں میں یہودا دی دھرتی دا حاکم لایا گیا اودے بتیسویں ورے تیکر یعنی بارہ ورے دے ویلے تیکر نہ میں تے نہ میرے پراواں او کھانا کھادا جیڑا حاکماں لئی ہوندا اے۔^{۱۵} ۵۔ پر میرے نال دے حاکم لوکاں اک بہار بھوٹے سن۔ او لوکاں توں کھان پین تے دے علاوہ چالیس چاندی دے مشقال وی لیندے سن۔ اوناں دے نوکر وی اوناں تے روعب چاڑ دے سن پر خدا دے خوف دی وجہ توں میں انج نہ کیتا۔^{۱۶} ۶۔ جد کر ایس کند دا متواتر کم کراندا ریلتے میرے سارے نوکر وی کٹھہوک کم کر دے سن اسی زمین وی مول نئی لیتی۔^{۱۷} ۷۔ اودے توں علاوہ اک سو پنجا یہودی سپاہی نللے اوہ وی جیڑے آلے دولہ دیاں قوماں توں سادے کول آلے سن میرے میز توں کھاندے سن۔^{۱۸} ۸۔ میرے لئی ہر روز اک ٹگا، چھ موٹیاں پیڈاں ککڑ بنلے جاندے سن۔ ہر دسویں دپاڑے ہر طرح دی ہ وادو دیتی جاندی سی ابدے توں باوجود وی میں کدی حاکم دا مقرر کردہ کھانا نئی منگیا کیوں پئی لوکی پلے ای غلامی دے بوجھ تھلے دبھوٹے سن۔^{۱۹} ۹۔ اے خدا جو کجھ وی میں لوکاں لئی کیتا اے اونوں تو میرے لے کرم فرمان لئی یاد رکھ۔

۱۔ چدوں سنبلط ، طویاہ ، چشم عربیۃ ساڈے باقی دشمنان نوں خبر ملی کہ میں کند فیر بنا لئی اے تے اُھدے وچ کوئی سوراخ 6 باقی نہیں رہا لانک میں ہلے تیک پھاٹکاں وچ بُوے نیں لائے سن ۲۔ سنبلطۃ چشمۃ مینوں اے سنیا گھلیا کہ بوہت چنگا پوے گا جے اسیں اونو دے میدان دے کسی پنڈ وچ کھٹ مل سکے۔ پر دراصل اہے سی کہ او مینوں نقصان دین دے ارادے کر دے بیۃ سن۔ ۳۔ ایس لئی میں ایس جواب دے نال سنائی گھلے کہ میں اک وڈے کم وچ مصروف آن ایس لئی نیں آسکدا۔ اہے کم چھڈکے تباڈے کول میرے آن نال کم کیوں بند پوے؟ ۴۔ چوتھی وار اُونانے مینوں ایہی سنیا گھلیاتے میں وی پر وری اُونان نوں ایہی جواب دتا۔ ۵۔ فیر پنجویں وری سنبلطۃ ایہی سنیا دے کے آوے اک خاص بندے نوں میرے کول گھلیا جہے آوے تہہ وچ اک کُھلی چٹھی پھڑی سی۔ ۶۔ جہدے وچ لکھیا ہوا سی کہ قوماں وچ اہے گل مشہور ہو ری اے تے چشم کہندا اے کہ اہے گل سچی اے توتے یہودی مل کے بغاوت کرن دا منصوبہ کر رہے او تے ایس لئی تُو کند بنا نا پیا ایں اِنان گلاں توں صاف پتہ چلدا اے کہ تُو اُونان دا بادشاہ بننا چاہنا اے۔ ۷۔ تے تُو یروشلم وچ نیں وی مقرر کیتے جہڑے تیرے حق وچ اہے علان کر دے کہ یہوداہ وچ وی اک بادشاہ اے۔ یوں اہے خبر بادشاہ تیک وی جا پونچے گی۔ لہذا آ مل کے مشورہ کیے۔ ۸۔ میں اُونوں ایہ جواب گھلیا کہ جہڑا کُجھ تُو کہنا اے ایویں دی کوئی گل نیں پوئی تے اہے صرف تیرے دماغ دی سوچ اے۔ ۹۔ او سب ایہ سوچ کے سانوں ڈران دی کوشش کر دے پیۃ سی کہ ساڈے تہہ کم کرن لئی کمزور پے جاوے۔ فیر کم پورا نیں ہو پاوے گا۔ پر خداوند میرے تہاں نوں مضبوط کر۔ ۱۰۔ اک دن میں سمعہا ین دلایا ین مہیطیل دے گھر گیا جہڑا آوے کمرے وچ بند سی۔ اُونے آکھیا کہ آ اسیں خدا دے گھر وچ ہکل دے اندر ملہتہ ہکل دے بوے اندوں بند کر لیۃ کیوں جے او لوگ تینوں قتل کرن تے تہہ پوئے یقین اے کہ او رات ویلے ای آن گتے تینوں قتل کرن گے۔ ۱۱۔ پر میں آکھیا کہ میرے ورگا بندہ بچ نکلے؟ یا کی میرے ورگا بندہ ہکل وچ وڑے جیوند رہ سکے گا؟ میں نیں جاواں گا۔ ۱۲۔ تد مینوں پتہ چلیا کہ اودی نبوت خدا ولو نیں سی صرف اُونے میرے خلاف ایس لئی پیش گوئی کیتی سی کیوں جے سنبلطۃ طویاہ اُونوں کُجھ پیسے دتے سن۔ ۱۳۔ میری ہمت نوں کمزور کرن لئی اُونوں خریدیا گیا سی تاں جے میں اہے کر کے گنہگار بنا تے او میری عزت نوں مکاوں لئی مینوں بدنام کر سکے۔ ۱۴۔ اے میرے خدا طویاہ سنبلط دی ایس حرکت نوں با رکھیں۔ نیہ نو عیدیاۃ باقی نبیاہ نوں وی یاد رکھیں جہڑے میری ہمت نوں کمزور کرن دی کوشش وچ لگے پوئے۔ ۱۵۔ فیر کند بوونجا دناں وچ آلول مہینہ دی پچسیویں تاریخ نوں تیار ہو گئی۔ ۱۶۔ چدوں ساڈے سارے دشمنانے شنبلاۃ آس پاس دیاں ساریاں قوماں ڈر گیاۃ اُونان دا آوڈا یقین ختم مُک کیوں جے اُونانے جان لیا کہ اسیں اہے کم آوے خدا دی مدد نال کیتا اے۔ ۱۷۔ اُونان دناں وچ وی یہوداہ دے اُمرا طویاہ نوں چھٹیاں گھلدے رنیدے سیۃ طویاہ ولوں اُونان نوں جواب وی آندے رنیدے سی۔ ۱۸۔ کیوں جے یہوداہ وچوں بوٹیاۃ اُھدے نال وعدے کیتے پوئے سن ایس لئی کہ او سکیناہ ین ارخ دا جوآئی سیۃ اُھدے پتر یھوحانانۃ مُسلام ین برکیاہ دی دھی نال ویاہ کیتا ہوا سی۔ ۱۹۔ او میرے لگے اُھدے چنگے کماں دا ذکر کر دے رنیدے سن تے جہڑا کُجھ میں آکھداں ساں جا کے اُونوں دس دیندے سن تے طویاہ میری ہمت نوں کمزور کرن لئی چٹھیاں وی گھلدا رنیدا سی۔

۱۔ کند نوں دوبارہ بنان توں بعد چدوں میں اوہدے دروازے توں اوناں دی جگتہ لا یاتہ دربانہ گان لالتہ لاوی مقرر کریتہ گتہ۔^۲۔
 میں یروشلم نوں آودے بہرا حنائیتہ قصر دے حاکم حننیاہ دے حوالہ کیتا کیوں جے او دیانتدارسیہ دجیاں نالوں زیادہ خدا ترس سی۔
 ۳۔ میں اوناں نوں آکھیا کہ چدوں تیک تیز ٹپ نہ نکلے یروشلم دے پھاٹک نہ کھولے جاوے۔ دربانان دے پیرے دے ہونڈیاں ویلے ای داوازے
 بند کرکے روکاں لا یاتہ جاوے۔ یروشلم دے بندیاں نوں وی پیرے لالے مقرر کرو۔ بعض نوں اوناں دے کم کرن دی تھاہیتہ بعض نوں
 اوناں دے گھراں دے کول۔^۴۔ بیشک شہر بڑا وڈا کھلا سی اوہدے وچ لوگ نہیوں دے برابر سنے مکان بللے بنائے نیس گے۔^۵۔ لہذا
 ایہ گل کہ میں امرا ، حکام ، لوکاں دی پتہری لئی خاندانان دے مطابق گنتی کرن لئی کٹھا کرو خدانے ای میرے دل وچ پائیتہ مینوں
 اوناں لوکاں دا نصب نام وہ مل گیا جہڑے ساڈے توں پہلاں آئے سن۔ اوہدے وچ میں جہڑا کجھ لکھیا ویکھیا او ایہ وے۔^۶۔ ایہ صوبہ دے
 او لوگ جنہاں نوں نبوکد نصر شاہ بابل غلام بنا کھلے گیلے جہڑا جلا وطنی توں مڑکے یروشلمیتہ پہودا، وچ اپنے اپنے شہر مڑ آئے۔^۷۔ ایہ
 لوگ زابابل یشوع ، نعمیاہ ، عزریاہ ، عمیاہ ، نحمانی ، مردکی ، یلشان ، مسفرت ، بگوئی ، نحومتہ بعد دے نال مڑ آئے سن۔ اسرائیل
 دے بندیاں دی فہرست۔^۸۔ بنی پرعوس ۲۱۷۲۔^۹۔ بنی سفطیاہ ۳۷۲۔^{۱۰}۔ بنی ارخ ۱۱۶۵۲۔ بنی پخت موآب (جہڑا بئشوعہ یوآب دی
 نسل وچوں سن) ۲۸۱۸۔^{۱۲}۔ بنی عیلام ۱۲۵۴۔^{۱۳}۔ بنی زٹو ۸۴۵۔^{۱۴}۔ بنی زکی ۱۵۷۶۰۔ بنی یئوئی ۶۴۸۔^{۱۶}۔ بنی بی ۶۲۸۔^{۱۷}۔ بنی
 عزجاد ۲۳۲۲۔^{۱۸}۔ بنی اڈونفقام ۱۹۲۲۷۔ بنی بگوئی ۲۰۶۷۔^{۲۰}۔ بنی عدین ۶۵۵۔^{۲۱}۔ حزقیاہ دے خاندانان وچوں بنی اطریر ۹۸۔^{۲۲}۔
 بنی حشوم ۲۳۳۲۸۔ بنی بضی ۳۲۴۔^{۲۴}۔ بنی خارف ۱۱۲۔^{۲۵}۔ بنی ججفون ۹۵۔^{۲۶}۔ بیت لحمہ نطوفہ دے لوگ ۱۸۸۔^{۲۷}۔ عنتوت دے
 لوگ ۱۲۸۔^{۲۸}۔ بیت عزماوت دے لوگ ۴۲۔^{۲۹}۔ قریت یعیرم ، کفیرمتہ بیروت دے لوگ ۷۴۳۔^{۳۰}۔ رامتہ ججج دے لوگ ۶۲۱۔^{۳۱}۔
 میکماس دے لوگ ۱۲۲۔^{۳۲}۔ بیت ایلے عی دے لوگ ۱۲۳۔^{۳۳}۔ دوچے یئو دے لوگ ۵۲۔^{۳۴}۔ دوچے عیلام دی اولاد ۱۲۵۴۔^{۳۵}۔ بنی حارم
 ۳۶۳۲۰۔ پریحو دے لوگ ۳۴۵۔^{۳۷}۔ لود ، حادیتہ اونو دے لوگ ۷۲۱۔^{۳۸}۔ بنی سیناآ۔^{۳۹}۔^{۳۹}۔ فیر کاین یعنی یشوع دے گھرنلہ وچوں
 بنی یدعیاہ ۹۷۳۔^{۴۰}۔ بنی امیر ۱۰۵۲۔^{۴۱}۔ بنی فحشور ۱۲۴۷۔^{۴۲}۔ بنی حارم ۱۰۱۷۔^{۴۳}۔ فیر لاوی یعنی بنی پہودا، وچوں یشوعہ قدمی
 ایل دی اولاد ۷۴۔^{۴۴}۔ گال لالے یعنی بنی آسف ۱۴۸۔^{۴۵}۔ دربان سلوم ، اطریر ، طلثمون ، عثوب ، خطیطالتہ سوبی دی اولاد سن
 ۱۳۸۔^{۴۶}۔ تہکل دی خدمتگار بنی ضیا ، بنی خسوفا ، بنی طبعوت۔^{۴۷}۔ بنی قروس ، بنی سیعا ، بنی قدون۔^{۴۸}۔ بنی لیان ، بنی حجاز ،
 بنی شلمی۔^{۴۹}۔ بنی حنان ، بنی جدیل ، بنی حجار۔^{۵۰}۔ بنی ریاہ ، بنی رصین ، بنی نفودا۔^{۵۱}۔ بنی حزام ، بنی عزا ، بنی فاسخ
 ۵۲۔^{۵۲}۔ بنی یسی ، بنی معونیم ، بنی نفوشسیم۔^{۵۳}۔ بنی بقیوق ، بنی حقوف ، بنی حرخور۔^{۵۴}۔ بنی مصلیت ، بنی محیدا ، بنی حرشا۔
 ۵۵۔^{۵۵}۔ بنی برقوس ، بنی سیسرا ، بنی تامج۔^{۵۶}۔ بنی نصیاہ ، بنی خطیفا۔^{۵۷}۔ سلیمان دے خادماں دی اولاد بنی شوتی ، بنی
 شوفرت ، بنی فریدا۔^{۵۸}۔ بنی یعل ، بنی درقون ، بنی جدیل۔^{۵۹}۔ بنی سفطیاہ ، بنی خطیل ، بنی فوکرت ضبائیمتہ بنی امون۔^{۶۰}۔
 سارے ہکل دی خدمت کرن لالتہ سلیمان دے خادماں دی اولاد ۳۹۲۔^{۶۱}۔ جہڑے لوگ تل ملیح ، تل حرشا ، کرؤب ، ادونہ امیر توں گئے
 سن۔ پر ایہ ثابت نہ کر سکے کہ اوناں دے خاندان اسرائیل دی نسل وچوں سن۔ او لکھ گئے۔^{۶۲}۔ بنی دلیاہ ، بنی طویاہ ، بنی نفودا
 ۶۳۔^{۶۳}۔ کاہناں وچوں بنی حبیاہ ، بنی بقوض ، بنی برالی دی اولاد جنہ جلعادی برزلی دی دھیاں توں اک کڑی نال ویاہ کر لیتے برزلی
 ناں توں مشہور ہوا۔^{۶۴}۔ اوناں آودے خاندانان دے نسب نامہ لہہ پر او نہ ملے لہذا اوناں نوں نا پاک قرار دے کے کہاںت توں کڈ دتا۔
 ۶۵۔^{۶۵}۔ ایس لئی حاکمہ اوناں نوں حکم دتا کہ او پاک چیجاں وچوں کوئی شہ تد تیک نہ کھاوے جد تیک کہ کوئی کاہن اوریم وتمیم ہائے
 ہوئے موجود نہ ہووے۔^{۶۶}۔ ساری جماعت دی گنتی ۲۳۶۰ سی۔^{۶۷}۔ ایندے توں علاوہ اوناں دے ۳۳۷ غلامتہ لونڈیاں تہ ۲۴۵ گان لالتہ گان
 آلیاں سن۔^{۶۸}۔ اوناں دے کول ۷۳۶ گھوڑے ، ۲۴۵ خچر۔^{۶۹}۔ اٹھ ۴۳۵ کھوتہ ۲۷۲۰ سن۔^{۷۰}۔ پُشتی خاندانان دے سرداراں وچوں بعض
 نے کم لئی دیہ وی دتا۔ حاکمہ خزلیہ وچوں سونہ دے ۱۰۰۰ درہمتہ ۵۰ پیللتہ کاہناں لئی ۵۳۰ چوگے یتہ۔^{۷۱}۔ پُشتی خاندانان دے بعض
 سرداراں نے کم لئی خزلیہ وچ سونہ دے ۲۰۰۰ درہمتہ ۲۲۰۰ مہ چاندی یتہ۔^{۷۲}۔ باقی لوکاں نے جہڑا کجھ دتا او سارا ملاکے سونہ دے
 ۲۰۰۰ درہمتہ ۲۰۰۰ مہ چاندی کاہناں لئی ۶۷ چوگے سن۔^{۷۳}۔ کاہنہ لاویہ دربانہ گان لالتہ ہکل دی خدمت کرن لالے کجھ ہور لوگ
 تہ باقی اسرائیلیاں دے نال آودے شہراں وچ وس گئے جہدوں ستواں مہینہ یئوئیل بنی اسرائیل اپنے اپنے شہراں چہ ستن۔

¹ اے سارے لوکی آک مٹھ پوکے اوس کھلی تھانے جیڑی پانی دے کنڈے دے لگے اے کٹھوئے۔ اونانے عزرا شرع دے عالم نون 8 آکھیا پئی موسیٰ دی شریعت دی کتاب لیلہ جہدا اسرائیل دے ربہ حکم کیتا اے۔² تده ستویں مہینہ دی پہلہ دہارے عزرا کابن بندیانے زنانیاں دی ٹولیے سارے دے لگے جیڑے شن کے وچار کر سکن شریعت دی کتاب لایا۔³ اے پانی دے کنڈے دے لگے دی آجاڑ چہ صبح تون لے دوپہر تیکر بندیانے زنانیاں سارے وچاریاں دے لگے اودے چون پڑھدا رنیا اے سارے لوجکی شریعت دی کتاب سندنے رہے۔⁴ اے عزرا شریعت دا عالم اک چوفیری اچی تھان لے جیڑا ایسے کم لئی بنائی گئی سی جا کھلوتانے اودے نال اودے سجے پاسے متبانی سمعے عتایانے اوربانے خلایانے معسیا اودے سجے پاسے فدایانے مسا ایلانے ملکبانے حاشومے حسداتے زکریانے مسلام کھلوتے سن۔⁵ اے عزرا سارے لوکاں دے لگے کتاب کھولی کیوں جو اوہ سارے لوکاں تون اچا سی اے جیدوں اوہ اونوں کھولیا۔ سارے لوکی اٹھ کے کھلو گئے۔⁶ اے عزرا رب خدکے عظیم نون بھلا آکھیا اے سارے لوکاں آہتے تھکے جک کے جواب دتا۔ آمین۔ آمین۔ اے مونہ بہار دھرتی لے نیوکے اونانے رب لگے متھا ٹیکیا۔⁷ جیڑے ژربابل، یسوع، نحمیا، عزریا، رعمیا، نعمانی، مردکی، یلشان، مسفر، یگوی، نحومے بعدے لوکاں نون شریعت سیکھاندے سن۔ لوکی اپنی اپنی تھان لے کھلوتے سن۔⁸ اے اونانے اوس کتاب یعنی خدا دی شریعت وچوں صاف صاف آواز وچ پڑھیا فیر اودے معنی دسے اونان نون اودا مطلب سمجھا دتا۔⁹ اے نحمیا نون جیڑا حاکم سی۔ عزرا کلانے فقیہے اونان لاویانے جیڑے لوکاں نون سکھاندے سن، ساریاں لوکاں نون آکھیا، آج دا دہار اوداوند تہاڈے خدا لے پاک اے۔ نہ دکھی ہووے نہ روو۔ کیوں جے سارے لوکی شریعت دیاں گلاں شن کے رون لگ پئے سن۔¹⁰ نحمیا نے آکھیا کہ جاوے اودے پسند دی روٹی کھاوے میٹھ شربت پیوے اونان لئی وی کجھ گھلو جہناں دے کول کجھ تیار نیں۔ اے دن ساڈے خدا لئی پاک اے پریشان نہوہ کیوں جے خداوند دی خوشی ای تہاڈی طاقت اے۔¹¹ لاویانے لوکاں نون ایہ کہندے ہیاں چپ کروایا کہ چپ ہو جاوہ کیوں جے پاک دن اے۔ بس پریشان نہوہ۔¹² فیر لوک کھان پینے کھان دا کجھ حصہ پیجنے خوشی نال جشن مناوون لئی ٹر گئے کیوں جہن اونانے اوناں گلاں نون جیڑیاں اوناں نون شنایاں گئیاں سن سمجھ لیا سی۔¹³ مہینہ دے دوجے دن پُشت در پُشت خانداناں دے سردار کاپانے لاویاں دے نال عزرا فقیر دے کول جمع ہوئے تان جے شریعت دیاں گلاں اوتے دھیان کرن۔¹⁴ اے اونان نون شریعت وچ اے لکھیا ملیا جہدا خداوند موسیٰ دے ذریعہ حکم دتا سی کہ اسرائیل ستویں مہینہ دی عید دے دن وچ جُھگیاں دے وچ ریا کرن۔¹⁵ اے او اودے سارے شہراں وچتے یروشلیم وچ اے اشتہار ونڈن۔ منادی کران کہ پہاڑی علاقہ وچ جاوے جُھگیاں بناوون لئی زتیونے مہندی دیاں ثانیانے کھجور دیاں پتیاں لے ژوخاں دیاں ثانیانے لے آو جیویں کہ لکھیا ہوا اے۔¹⁶ بس لوک باہر جاکے ثانیان لیلے اونانے اودے آوے گھر دی چھت اوتے، اودے وھڑے وچ، خدا دے گھر وچ، باب الما دے کول میدان وچتے افرایم دے پھانک دے کول آوے لئی جُھگیاں بنایاں۔¹⁷ لوکاں دی ساری جماعت جیڑی بیگلہ دیسوں مڑ آئی سی جُھگیاں بناکے اونان دے وچ رہیاں۔ یسوع بن نون دے دن تون لے اوس دن تیک اسرا ئیلیانے اونوں کدی ایسے طرح نیں منایا سی۔ اونان دی خوشی دی کوئی حد نیں سی۔¹⁸ عزرا نے پہلے دن تون لے کے آخری دن تیک ہر روز خدا دی شریعت دی کتاب وچوں پڑھیا۔ اونانے سیت دن تیک عید منائی تے اٹھویں دن رسم دے مطابق کٹھ ہوا۔

^۱۔ اوس مہ دی چوی تار یخ نوں سارے اسر ائیلی روزہ رکھکتے ٹاٹ پاکتے سوا آودے سران وچ پاکے کھٹہوئے۔^۲۔ اسرائیلی نسل دے لوگ سارے غیر پُودیاں توں وکھ ہوکے اپنی اپنی تہاوت کھلو گشتے آودے گناواں دلتے آودے پیو دادے دیاں غلطیاں دا اقرار کرن لگے۔^۳۔ او جیتھ وی سن کھلوتے رہتے اوناں دے دن دا چوتھا حصہ خدا وند آودے خدا دی شریعت دی کتاب پڑھیتے دن دا دوجا چوتھا حصہ گناواں دا اقرار کرن لئی تہاوتے خداوند آودے خدا نوں سجدہ کرن وچ گزارا۔^۴۔ لاویاں وچوں یسوع، بانی، قدمی ایل، سبنیاہ، بنی، سربیاہ، بانی، کنعانی منبر دیاں پوڑھیاں اوتے کھلوتے سن۔ اوناں اچی آواز نال خداوند آودے خدا نوں فریاد کیتی۔^۵۔ لایاں یعنی یسوع، قدمی ایل، بانی، حسینیہ، سربیاہ، ہودیہ، سبنیاہ، فتحیامہ آکھیا کہ کھلو جاؤتے خداوند آودے خدا دی جہڑا شروع توں لے کے آخر تک اے تعریف کروتے آکھو۔ تیرا جلالی مبارک ہووے جہڑا ساری تعریف توں وی وھدے اچا اے۔^۶۔ توں ای کلا خداوند ایں۔ توں آسماناں نوں اُچیاں آسماناں تہاوتے اوناں دے تارے بھرے لشکر نوں، زمین نوں تہاوتے اوتے دیاں ساریاں شہواں نوں، سمندراں نوں تہاوتے جو کجھ اوناں وچ اے بنایا اے۔ تیرے نوں زندگی دینا ایہ تہاوتے آسمان دا سارا گروہ تینوں سجدہ کر دالے۔^۷۔ تو او خداوند خدا بن جہہ ابرام نوں جن لیلے اونوں کسدیاں لے پاسے توں کڈلیا تہاوتے اودا ناں ابراہام رکھیا۔^۸۔ توں اودا دل آودے حضور وفادار پایا تہاوتے کنعانیان، حتیان، اموریان، فرزیاں، بیوسویان تہاوتے جرجاسیاں دا ملک اوھدی نسل نوں دین دا وعدہ کیتلے توں اپنا وعدہ پورا کیتا کیوں جے توں سچا ایں۔^۹۔ توں مصر وچ ساڈے پیو دادے دی مصیبت اوتے دھیاں کیتلے توں بحر قلزم دے کنڈے اوتے اوناں دی منت سنی۔^{۱۰}۔ توں فرعون تہاوتے اودے نوکرا تہاوتے اودی دھرتی دے سارے لوکاں دے سامنے معجزے، نشانات عجیب کم وکھلے کیوں جے توں جاندا سی کہ مصری اوناں دے نال کیوں غرور دے نال پیش آئے سن۔ سو تیرا ناں وڈا ہویا جیویں کے آج وی اے۔^{۱۱}۔ تہاوتے توں اوناں دے لگے سمندر نوں دو ٹوٹ کر دتا جس وچ توں او سوکھی زمین اوتوں لنگ گے پر تو اوناں دا پیچھا کرن والیاں نوں پتھر وانگر سمندر دی ڈونگائی وچ شٹ دتا۔^{۱۲}۔ دن دے ویلے توں بدل دے تھم نال اوناں دے لگے لگے ٹریلے رات دے ویلے آگ دے تھم دے نال تان جے جہڑے راہ اوتے اوناں نوں ترنا سی اوھدے وچ اوناں نوں چائن ملے۔^{۱۳}۔ تہاوتے تو سبنیاہ دے پڑا اوتے اتریا تہاوتے توں آسمان توں اوناں دے نال گلاں کیتیاں تہاوتے اوناں نوں ایویں دے قانون دیتے جہڑے انصاف پسندتہ سچتے ایویں دے فرمان تہاوتے حکم دیتے جہڑے بولتے ای چنگے۔^{۱۴}۔ توں اناں نوں آودے پاک دن وکھایا تہاوتے آودے بندے موسیٰ دے وسیلے اوناں نوں حکم، قانون تہاوتے شریعت دیتی۔^{۱۵}۔ تہاوتے توں اوناں دی بُکھ مٹاؤن لئی آسمان توں روٹی دیتی۔ اوناں دی ترے مٹاؤن لئی چٹان وچوں پانی کڈیلا تہاوتے اوناں نوں آکھیا کہ او جاکے اوس ملک اوتے قبضہ کرن جہوں دین دی توں پتھ چُک کے قسم کھادی سی۔^{۱۶}۔ پر او یعنی ساڈا پیو دادا گھمڈی باغی ہوگے اوناں تہاوتے تیرا حکم نہ منیا۔^{۱۷}۔ سُنن توں انکار کر دتے جہڑے معجزے توں اوناں دے وچ کیتے سن اوناں نوں یاد نہ رکھیلے او باغی ہوگتے اوناں تہاوتے بغاوت کرکے فیر اپنے آپ نوں غلامی وچ لے جان لئی آودا اک سردار مقرر کر لیا۔ پر توں تان غفور ورحمتہ کرم قبر کرن وچ توں دھیملتے پیار کرن وچ توں وڈا ایں۔ ایس لئی توں اوناں نوں چھڈیا نیں۔^{۱۸}۔ جدوں او آودے لئی اک وجہ دا بُت تھال کے آکھن لگے کہ اے ساڈا خدا اے جہڑا سانوں مصر دے ملک وچوں کڈ لیا اے یا جدوں او بُتے ای بُرے کم کرکے گنہگار ہوگے۔^{۱۹}۔ تان وی توں آودے وڈے رحم نال توں اوناں نوں جنگل وچ چھڈ نہ دتا دے دن دے ویلے بادل دے تھمے اوناں نوں راہ وکھانا بند نہ کیتلے نہ ای رات دے ویلے آگ دے تھمے اوس راہ اوتے چائن کرنا چھڈیا جہدے اوتے اوناں تہاوتے اونی۔^{۲۰}۔ اوناں نوں چنگیائی سکھن لئی توں اوناں نوں آودا پاک روح دتے تہاوتے توں آودی آسمانی روٹی اوناں دے من توں نہ ڈکیتے اوناں دی ترے بچھاؤن لئی اوناں نوں پانی دتا۔^{۲۱}۔ چالیں وڑیاں تیک جنگل وچ توں اوناں دی پالنا کیتی۔ اوناں نوں کسے شہ دی تھور نہ رہن دتی نہ اوناں دے لیڑے پلٹے نہ ای اوناں دے پیر سچھے۔^{۲۲}۔ توں اوناں نوں بادشاہیاں تہاوتے قوماں دتیاں دور دور دیاں تھواں اوناں وچ ونڈ دیتے اوناں تہاوتے حسبوں دے بادشاہ، سپوں دے ملک اوتے بسن دے بادشاہ، عوج دے ملک اوتے قبضہ کر لیا۔^{۲۳}۔ توں اوناں دی اولاد نوں ودھاکے آسمان دے تاریاں وانگوں کر دتے تہاوتے توں اوناں نوں اوس ملک وچ لے آیا جہدے وچ وڑن لئی تہاوتے جہدے اوتے قبضہ کرن لئی توں اوناں دے پیو دادے نوں آکھیا سی۔^{۲۴}۔ اوناں دی اولاد جاکے اوس ملک اوتے قبضہ کر لیا۔ توں اوناں دے لگے کنعانیان نوں جہڑے اوتھ رہندے سن اوناں دے تھیں کر دتا توں کنعانیان نوں اوناں دے بادشاہیاں تہاوتے دے لوکاں دے نال اوناں دے قابو وچ کر دیتا تان جے اوناں دے نال جیویں چاہن سلوک کرن۔^{۲۵}۔ اوناں تہاوتے کنعان ولے شہرے چنگی زمین نوں جت لیتے ہر طراں دیاں چنگیاں شہواں نال بھرے گھراں، پہلاں توں کٹھہوئے کھواں، باغچیاں، زیتون دے باغات تہاوتے بولتے سارے پہلاں لے رُخاں دے مالک بن گے۔ فیر اوناں تہاوتے رج کے کھاد تہاوتے موٹے ہوگتے اوناں تہاوتے تیرے وڈے احسان دے سببوں رج کے موجاں کیتیاں۔^{۲۶}۔ پر اوناں منن لے سن تہاوتے تیرے توں باغی ہوگے اوناں تہاوتے تیری شریعت نوں پچھ شٹ دتا اوناں تہاوتے تیرے او ناں نییاں نوں جہڑے اوناں نوں تیرے ول پچھاں مڑن لئی قبر توں ڈراندے رہندے سن مار دتے وڈے وڈے منن لے کم کیتے۔^{۲۷}۔ ایس لئی توں اوناں نوں اوناں دے دشمنان دے پتھ وچ کر دتا جہناں تہاوتے اونوں ستایا پر اوناں تہاوتے آودے دکھ درد دے ویلے تیرے لگے منت کیتی تہاوتے توں آسمان توں اوناں دی منت سنی تہاوتے آودے وڈے رحم نال اوناں نوں چھڈاں ولے دتے جہناں تہاوتے اوناں نوں اوناں دے دشمنان دے پتھ توں چھڈا۔^{۲۸}۔ پر جیویں ای اوناں نوں آرام ملیا اوناں تہاوتے پھراوی کیتا جہڑا تیری نظر وچ بُرا سی تہاوتے توں اوناں نوں دشمنان دے پتھ چھڈ دتا او اوناں تہاوتے غالب لے فیر وی جدوں اوناں تہاوتے تیرے لگے منت کیتی تہاوتے توں آسمان توں اوناں دی آواز سنی تہاوتے اپنے وڈے رحم نال اوناں نوں بار بار چھڑایا۔^{۲۹}۔ توں اوناں نوں خبر دار کیتا کہ او تیری شریعت دے ول پھیرن پر اوناں تہاوتے مغرور ہوکے تیری نافرمانی کیتی تہاوتے تیرے حکماں دی جنان نوں منن لئی انسان زندہ رہندا اے۔ مخالفت کرکے گناہ کیتا۔ آودی حماقت دے سببوں نافرمان رہتے باغی ہوکے منن توں انکار کر دتا۔^{۳۰}۔ فیر وی توں وریاں تک اوناں نوں برداشت کر دا ریتے آودی روح دے نال آودے نییاں دے ذریعہ اوناں نوں خبر دار کر دا ریا فیر وی او ہناں کوئی توجہ نہ دتی ایس لئی توں اوناں نوں آند گوانڈ دیاں قوماں دے پتھ وچ دے دتا۔^{۳۱}۔ پر توں آودی وڈی رحمت نال نہ اوناں نوں ختم کیتلے نہ اوناں نوں چھڈیا کیوں کہ توں رحمتہ کرم کرن آلا خدا ایں۔^{۳۲}۔ ایس لئی ہون اے ساڈے رب تُو جہڑا وڈا، قدرت آلا مہربان خدا ایں۔ تُو جہڑا آودے محبت دے وعدے نوں قائم رکھنا ایں ایہ دکھ درد جہڑا شاہان اشور دے زملے توں لے کے آج تیک ساڈے

بادشاواں ، سرداراں ، کاہناں ، نبیائے ساڈے پیو دادلے ساڈے سارے لوکاں نے برداشت کیتا تیرے حضور وچ ایویں نہ سمجھ جان ۔
³³ ۳۳۔ جیہڑی وی ساڈے اوتوں لنگی اے اوناں سب وچ تُوں انصاف کرن آلا ریا وے کیوں جے تُوں سچائی نال پیش آیا پر اسیں بُرائی
³⁴ ۳۴۔ ساڈے بادشاواں، ساڈے سردارو ساڈے کاہناں تیرے پیو دادلے تیری شریعت نوں نہ منیا ۔ اوناں نے تیرے حکماں تیری
³⁵ ۳۵۔ اوس ویلے ویلے جدوں او آودی مملکت دی وسعت چنگی زمین وچ جیہڑی تُوں اوناں نوں دتی
 سی تیرے وڈے احسان توں خوش ہو رہے سن۔ اوناں نے تیری عبادت نہ کیتی تیرے آودی بُری راہواں توں باز نہ لکے۔³⁶ ۳۶۔ پر ویکھ اج اسیں
 غلام آں ۔ اوسے ملک وچ غلام آں جیہڑا تُوں ساڈے پیو دادلے نوں دتا سی تاں جے او اوہدے پھلے دوجیاں چنگیاں شواں جیہڑی اوتھوں
 دی پیدا وار اے کھا سکے۔³⁷ ۳۷۔ اوہدی بُوتی فصل اوہناں بادشاواں نوں چلی جاندی اے جہناں نوں تُوں ساڈے گناواں دے سببوں
 ساڈے اوتے بھاہ دتا اے۔ ساڈے جسمے ساڈے ڈنگر پوری طرح اوناں دے ہتھ وچ نہ اسیں وڈی مصیبت وچ آں۔³⁸ ۳۸۔ اپناں ساریاں گلاں
 نوں سامنے رکھدے ہویاں اسیں پکا عہد کرن آتے لکھ وی دینے آتے ساڈے سردار ، ساڈے لاویے ساڈے کاہن اوہدے اوتے مہر لا دندے۔

¹ اے جہانہ مہر لائی او ایہ سن - حاکم نجمیہ بن حکلیاتہ صدقیہ ² - سراہاہ عزریاہ یرمیاہ ³ - فشخور امریہ ، ملکباہ ⁴ - حطوش سبناہ ، ملوک ⁵ - حارم مر ، یموت ، عبد یاہ ⁶ - دانی ایل ، جنتون ، باروک ⁷ - مسلام ، ایباہ ، میامین ⁸ - معز یاہ ، بلجی ، سمعیہ اے کاہن سن ⁹ - لاوی اے سن - یشوع بن ازنیہ ، بنی حنناد وچوں پٹوئی ، قدمی ایل ¹⁰ - اے اونان دے بھرا سبناہ ، ہودیہ ، قلیطا ، فلاہ ، جنان ¹¹ - میکا ، رحوب ، حسایاہ ¹² - زکو ر ، سریباہ ، سبناہ ¹³ - ہو دیاہ ، بانی ینینو ¹⁴ - لوکاں دے امیر زادے اے سن - پر عوس ، پخت موآب ، عیلام ، زتو ، بانی ¹⁵ - بنی ، عزجاد ، بی ¹⁶ - ادونیاہ ، بگوئی ، عدین ¹⁷ - اطیر ، حزقیہ ، عزور ¹⁸ - ہودیہ ، حاشوم ، بضئی ¹⁹ - خاریف ، عنتوت ، نوبی ²⁰ - مگفیعیاس ، مسلام ، حزیر ²¹ - مشیز ، بیل ، صدوق ، ید قع ²² - فلطیاہ ، حنان ، عنایاہ ²³ - ہو سیع ، حننیاہ ، ، حسوب ²⁴ - ہلوحیس ، فلحا ، سو بیق ²⁵ - رحوم ، حسبناہ ، معسیاہ ²⁶ - اخیہ ، حنان ، عنان - ²⁷ - ملوک ، حارمہ بعناہ ²⁸ - باقی بچے لوک کاہن ، لاوی ، دربانہ گان ولتہ پیکل دی خدمت کرن ولتہ او سارے جہانہ خدای شریعت نوں منن لئی اپنہ آپ نوں دوجیاں قوماں توں وکھرا کر لیا سیتے آدیاں بیویاں پتر اے دھیاں جیڑے سمجھدار سن ²⁹ - ہن آوے بھراواں اے اُمر اے نال مل کے ایسس عہد وچ شامل ہوئے کہ او خدا دے بندہ موسیٰ دی معرفت دتی گئی خداوند دی شریعت نوں منن گئے بڑے دھیان دے نال خداوند آوے خدا دے سارے حکماں ، قاعدے قانون نوں منن گئے - جے نیں منن گئے لعنتی بنن گئے ³⁰ - اسیں وعدہ کرے آں ویاہ لئی اسیں آدیاں دھیاں آودی آسے پاسے دیاں قوماں نوں نیں دیواں گئے نہ ای آوے پُتراں لئی اُونان دیاں دھیاں لواں گئے ³¹ - جے گوانڈی قوماں کروبار لئی سامان یا اناج ویچن لئی سبت دے دن لیاوئے اسیں سبت دے دن یا کسے پاک دن اونوں اونان توں بالکل نہ خریدیاں گئے - ہر ستویں ورہ اسیں زمین نیں بیجاں گئے کسے نوں دتا ہوا قرض معاف کر دیواں گئے ³² - آوے خدا دے گھر دی خدمت لئی ہر ورہ میثقال دا تیجا حصہ دین دے حکم نوں پورا کرن دی ذمہ داری لینے آں ³³ - یعنی نذر دی روٹی لئی اناج دیاں دائمی نذر اے سوختنی قربانیاں لئی سبت دیاں نذراں نوں چن دیاں عیدانہ باقی مقررہ عیدان لئی پاک ہون دیاں نذراں لئی اے اسرائیل دے گناواں دے کفارے دیاں نذراں لئی اے آوے خدا دے گھر وچ باقی فرصان لئی ³⁴ - اسیں یعنی کاہناں ، لاویاں لوکاں پرچیاں پائیاں تان جے پتہ لایئے کہ شریعت دے مطابق ہر ورہ مقرر کیتے ویلے خداوند آوے خدا دے مذبحہ ساڑن لئی ساڈے وچوں ہر اک خاندان آوے حصہ دی لکڑاں کدوؤں خداوند دے گھر وچ لایا کرن ³⁵ - اسیں ہر سال آدیاں فصلانہ رُخاں دا پہلاں پھل خداوند دے گھر وچ لیاو دی ذمہ داری لینے آں ³⁶ - جیویں کہ شریعت وچ وی لکھیا اے اسیں آوے پہلوٹھ پُترانہ آوے ڈنگراں ، ایجڑاں گے دے پہلوٹھ بچیاں نوں آوے خدا دے گھر وچ کاہناں دے کول لیاواں گے جہڑے اوتھ خدمت کردے ³⁷ - ایسس لئی اسیں آوے گھنہ ہوئے آتے نوں آوے پہلے اناج دیاں نذراں نوں آوے رُخاں دے پہلے پھلاں نوں ، آودی نوں عتہ تیل وچوں پہلے پھل نوں آوے خدا دے گھر دے خزانیاں لئی کاہناں دے کول لیاواں گئے آدیاں فصلان دا دسواں حصہ لاویاں نوں دیواں گے کیوں جے لاوی ای ہر اک شہر وچ جیتھ اسیں کھیتی واڑی کرے آنکھنتر دا دسواں حصہ کٹھا کر دے ³⁸ - جدوں لاوی دسواں حصہ لینے ہارون دی نسل دا اک کاہن اونان دے نال ہونا چاہدا اے لاویاں نوں دہ یکی دا دسواں حصہ ساڈے خدا دے گھر دے خزانیاں وچ لایانا چاہدا اے ³⁹ - بنی اسرائیل جہان وچ لاوی وی شامل اے اناج ، نوں عتہ تیل دیاں نذراں بیت المال دے خزانہ وچ لیاو جیتھ خدا دے گھر دے پانڈے رکھ جانے جیتھ کاہن ، دربانہ گان ولے آودی آودی سیوا پوری کر دے اے اسیں آوے خدا دے گھر نوں نہیں چھڈاں گے۔

¹۔ ہون لوکاں دے سردار یروشلم وچ گنہ گشت باقی لوکاں پرچیاں پائیاں تاں جبر دس بندیاں وچوں اک پاک شہر وچ رہنے باقی بچ ہوئے اپنے شہراں وچ رہیں۔²۔ لوکاں اوناں ساریاں بندیاں اوناں دُعا دتی جہڑے اپنی خوشی دے نال یروشلم وچ وس گے سی۔³۔

ضوہدے او سارے سردار جہڑے یروشلم وچ آ وسے سی اوس ویلہ کجھ اسیرئیلی، کابن، لاوی ہکل دی خدمت کرن لائے سلیمان دے خادماں دے بال بچ یودہ دے شہراں وچ رہندے سی۔ یعنی ہر اک اُوہدے شہراں وچ اپنی اپنی تھانہ رہندے سی۔⁴۔ جدکے بنی یہوداہ بنی یمن وچوں کجھ لوگ یروشلم وچ رہندے سی۔ بنی یہوداہ وچوں: عتایاہ بن غزیاں بن زکریاہ، بن امریہ، بن سفطیہ، بن مہلل ایل، بنی فارص وچوں۔⁵۔ مصیہ بن ہاروک، بن کل جوزہ، بن حزایاہ، بن عداہ، بن یوبریب، بن زکریاہ، بنی شیلونی۔⁶۔

فارص جہڑے یروشلم وچ وس گے اوناں وچ جنگ کرن لائے بندیاں دی گنتی ۴۶۸ سی۔⁷۔ بنی یمن وچوں: سلو بن مُسلاہ، بن یوئید فداہیاں، بن قولایہ، بن معسیاہ، بن ایتی ایل، بن یعیسیاہ۔⁸۔ اُوہدے بعد ججیہ سلی ۹۲۸ بندے۔⁹۔ یوئیل بن زکری اوناں دا اُچا ناظم سی۔¹⁰۔ کابناں وچوں: ہدعیہ بن یوبریب، یاکین۔¹¹۔ سراہاہ بن خلقیہ، بن مُسلاہ بن صدوق بن مرابوت بن خیطوب خدا دے گھر دا ناظم۔¹²۔ اوناں دے یار جہڑے ہکل دے وچ کم کر دے سی ۸۲۲ بندے عدریہ بن ہرواح بن فلیکیہ، بن امسی بن زکریاہ بن فحشور بن ملکیاہ۔¹³۔ اوناں دے بھرا جہڑے جدی خانداناں دے سردار سی۔ ۲۴۲ بندے

احشی بن عزراہیل بن اخزائی بن مسلموت بن ا میر۔¹⁴۔ اوناں دے بھرا جہڑے جنگ کرن لائے بندے سی ۱۲۸۔ اوناں دا اُچا ناظم زبدی ایل بن ہدولیم سی۔¹⁵۔ لاویاں وچوں: سمعیہ بن حُسوب بن عزریقام بن حسیبہ بن بنی۔¹⁶۔ سبتیہ یوزبیاد لاویاں دے امیر زادیاں وچوں خدا دے گھر دے باہر کیمتہ مقرر سی۔¹⁷۔ متنبہ بن میکاین زبدی بن آسف جہڑے شکرلہ دی دُعا دا ناظم تہر ویلہ دُعا وچ رہیں آلا سی۔ یقیوقیہ جہڑا اُوہدے بھرا وچوں دُوجے نمبرتہ سی۔ عیدا بن سموع بن جلال بن یڈوئون۔¹⁸۔ پاک شہر وچوں لاویاں دی گنتی ۲۸۴ سی۔¹⁹۔ دربانان وچوں: عُقوبتہ طلُمونہ اوناں دے بھرا جہڑے پھاناکاں دی چوکیداری کر دے سی ۱۷۲ بندے۔²⁰۔

بچوئے اسرائیلی کابناں لاویاں دے گٹھ دے یوداہ دے سارے شہراں وچ اودی خاندانی وراثت وچ رہندے سی۔²¹۔ ہر ہکل دی خدمت کرن لائے عوفل دی پہاڑی اوتہ رہندے سی۔ فیحلتہ جیفا اوناں دے رکھولہ سن۔²²۔ یروشلم وچ لاویاں دا سردار عڑی بن بانی بن حسیبہ بن متنبہ بن میکا سی۔ عڑی اُن بنی آسف وچوں اک سی جہڑا خدا دے گھر وچ گان دی خدمتہ مقرر سی۔²³۔ گان لائے بادشاہ دے حُکم دے مطابق خدمت کر دے سی۔ اوناں دیاں روز دیاں ذمہ داریاں مقرر سن۔²⁴۔ فتحیا بن مشیریل جہڑا ازراح بن یہودا دی اولاد وچوں سی۔ لوکاں نال تعلق رکھن لائے سارے کم لئی بادشاہ دا چُنیہ ہوا بندہ سی۔²⁵۔ جتھوں تیک پنڈتہ اوتھوں دے کھیتاں دا تعلق اے یوداہ دے کجھ لوگ قریت اربعہ اُوہدے لائے دولہ دے قصیاں دینوں وچوں۔ اُوہدیاں بستیاں وچتہ یقبضی ایل۔ اُوہدے پنڈ وچ رہندے سی۔²⁶۔ ہشوعہ مولا دے وچتہ بیت فلت وچ۔²⁷۔ حصر سوعالہ بیرسیحہ اُودیاں بستیاں وچ۔²⁸۔ صقلاجہ مُقونائہ اُوہدے پنڈ وچ۔²⁹۔ عین رمونہ صارعامتہ یار موت وچ۔³⁰۔ زانواح، عُدلامتہ اوناں دے پنڈ وچ، لکیستہ اوناں دے کھیتاں وچ، عرقیتہ اُوہدے پنڈ وچ۔ ایویں او بیرسیحہ اُوہدے لکے کروائی ہنوم تیک وس گے۔³¹۔ بنی یمن، جج اُوہدے لکے لگ میکاس، عیامتہ بیت ایل۔ اُوہدے پنڈ وچ۔³²۔ عنتوب، نوبتہ عننیاہ۔³³۔ حضور، رامتہ جنیم وچ۔³⁴۔ حوید، ضوعیمتہ نیبلاط۔³⁵۔ لود، اُونوتہ ہنر رکھن اے دی وادی وچ رہندی سی۔³⁶۔ یوداہ دے لاویاں دے کجھ فرقہ یمن وچ جا وسے۔

۱۔ کابنہ لاوی۔ جہڑے کابنہ لاوی سالتی ایل دے پتر زربابلہ یسوع دے نال مژلے او ایہ ستن۔ سیراہ۔ یرمیاہ عزرا۔ ۲۔ امرباہ۔ ملوک۔ خطوس۔ ۳۔ سکیناہ۔ رحوم۔ مریموت۔ ۴۔ عدو جنتو۔ ایہ۔ ۵۔ میامین معدیہ۔ بلج۔ ۶۔ سمعیہ یوریب۔ یرعیہ۔ ۷۔ سلو۔ عموق خلیاہ۔ یرعیہ یسوع دے دن وچ ایہ کابنہ اونان دے بہراواں دے سردار نیں۔ ۸۔ لاوی ایہ ستن؛ یسوع یونئی قدمی ایل سیریاہ یہوداہ متنبہ وی جہڑا آوے بہراواں دے نال شکر دے گیت گاندے رندے ستن۔ ۹۔ اونان دے نال یقوبقیہ غنی دُعا دے ولہ اونان دے لگ کھلونے ستن۔ ۱۰۔ یسوع۔ یوقیم دا پو بیہ۔ یوقیم الیاسب دا پو بیہ۔ الیاسب یودع دا پو بیہ۔ یودع یوتن دا پو بیہ۔ ۱۱۔ یودع یوتن دا پو بیہ۔ ۱۲۔ یوقیم دے دن وچ کابنہ دے باپ دادا دے خاندان دے سردار ایہ ستن۔ سیراہ دے خاندان توں مرایہ۔ یرمیاہ دے خاندان توں حنیاہ۔ ۱۳۔ عزرا دے خاندان توں مُسلاَم امرباہ دے خاندان توں یوحنا۔ ۱۴۔ ملک دے خاندان توں یوتن۔ شبنیاہ دے خاندان توں یوسف۔ ۱۵۔ حارم دے خاندان توں عدنا۔ مرایوت دے خاندان توں حلقی۔ ۱۶۔ عدو دے خاندان توں زکریاہ۔ جنتون دے خاندان توں مُسلاَم۔ ۱۷۔ ایہ دے خاندان توں زکری۔ بنیمین۔ موعدیہ دے خاندان توں فِلطی۔ ۱۸۔ بلج دے خاندان توں سموع۔ سمعیہ دے خاندان توں یوتن۔ ۱۹۔ یوریب دے خاندان توں متنی یرعیہ دے خاندان توں عزی۔ ۲۰۔ سلی دے خاندان توں قلی۔ عموق دے خاندان توں عبر۔ ۲۱۔ لقیہ دے خاندان توں حسیاہ۔ یرعیہ دے خاندان توں نتنی ایل۔ ۲۲۔ الیاسب یودع۔ یوحنا۔ ۲۳۔ یودع دے دن وچ لاویاں دے باپ دادا دے خاندان دے سردار کابنہ دے دارا شاہ فارص دی حکومت وچ۔ ۲۳۔ بنی لاوی دے باپ دادا دے گھرانیاں دے سردار الیاسب دے پتر یوحنا دے دن تیک تاریخ دی کتاب وچ لکھ جاندے ستن۔ ۲۴۔ حسیاہ سیریاہ قدمی ایل دا پتر یسوع آوے بہراواں دے نال لاویاں دے سردار رب ستن جہڑے اک دُجے دے آمنہ سامہ کھلونے ستن۔ ۲۵۔ متنبہ یقوبقیہ عبدیہ مُسلاَم طلمونہ عقوب رکھولہ ستن جہڑے پھانکاتہ گوداماں دی راکھی لئی جہ ستن۔ ۲۶۔ اونانہ یوقیم دے پتر یسوع دے پتر یوضدق دے دن وچ نہمیہ سردار عزرا کابنہ فقیہ دے دن وچ خدمت کیتی۔ ۲۷۔ یروشلم دی کند دے ولہ لاویاں توں جتھہ کیتے وی او رندے ستن۔ لہیا گیتے اونان توں یروشلم وچ لایا گیا تاکہ او جہانجہ۔ ستارہ بریط دے نال خوشی نال شکرلے دے گیت گانے کچاں دیاں رسماں توں پوریا کرن۔ ۲۸۔ گان والیاں توں وی یروشلم دے ایدھر اودھر دے علاقیاں وچوں لیندا گیتے او نطوفاتیوں دے پنڈ وچوں ستن۔ ۲۹۔ بیت الجلال توتہ جیعہ عزماوت دے علاقہ توں کھٹ کیتے گئے کیوں کہ گان والیاں یروشلم دے چاروں پاسے آوے لئی پنڈنا لہ ستن۔ ۳۰۔ جدوں کابنہ لاوی آدیاں رسماں دے طریقیاں نال پاکتہ اوناکر دلتہ لوکاں توں پھانکاں توں کنت توں وی پاک کیتا۔ ۳۱۔ میں یہوداہ دے مال داراں توں کنت دے لٹلے گیتے شکر دے گیت گان والیاں دے دو ٹولہ مقرر کیتے کہ اک ٹولہ کنت دے لٹے مشرق ول گوبر پھانک ول ٹرن۔ ۳۲۔ یسوع یسوع یہوداہ دے ادھ سردار اونان دے پچھ پچھ ٹرن۔ ۳۳۔ عزریاہ۔ عزرا۔ مُسلاَم۔ ۳۴۔ یہودہ بن یمین۔ سمعیہ یرمیاہ اونان دے نال ستن۔ ۳۵۔ کچھ کابن وی نرسنگلے لٹے ستن۔ زکریاہ دا پتر یوتن دا پتر سمعیہ دا پتر متنبہ دا پتر میکایا دا پتر زکورین دا پتر آسف وی اونان دے نال سی۔ ۳۶۔ اودے بہرا سمعیہ۔ عزریاہ۔ مللی۔ جلی۔ ماعی۔ نتنی ایل۔ یہوداہ حنائی خُدا دا بندہ داود دے گان وچان ولے لٹے یسوع عزرا فقیہ۔ کتھہون والیاں دے لگ لگ سی۔ ۳۷۔ شچشمہ دے پھانک توں او سیدھا لگے ٹر دے گتے داود دے شہر دیاں پوٹیاں دے اُتوں وی کنت دی چڑھائی ولے داود دے محل دے اُتوں لنگھ کے مشرق ماب الما توں ٹر گئے۔ ۳۸۔ گاؤں والیاں دا دُجا ٹولہ اونان دے اُتے پاسے گیتے میں پور لوکاں دے نال کنت دلتہ اونان دے پچھ پچھ ٹریلے تئوراں دے بُرج کولوں پوک جوڑی کنت تیک۔ ۳۹۔ افرایم دے پھانک پُریلے پھانک مچھی دے پھانک حن ایل دے بُرج مہیا دے بُرج اُتوں بندے ہوئے پھیر ولے پھانک تیک گتے پیرا داری کرن والیاں دے پھانکے رُک گئے۔ ۴۰۔ وڈیائی کرن ولے دونوں ٹولہ خُدا دے گھر آوے آوے تھانے کھلو گئے میں میرے نال دے ادھ سرداراں وی ایس طرح ای کیتا۔ ۴۱۔ کابن یعنی الیاقیم۔ معسیاہ۔ بن یمین۔ میکایا۔ الیوعینی۔ زکریاہ۔ حنیاہ نرسینگ لیتے ستن۔ ۴۲۔ معسیاہ۔ سمعیہ۔ الیعزر۔ عزی۔ یوحنا۔ ملکیاہ۔ عیلامہ عزرا لٹے گان ولے ٹولے آوے سردار ازرخیاہ دے کہنے بہت جنگ گیت گئے۔ ۴۳۔ اوس دن اونانہ خوش ہوک بڑیاں قربانیاں چڑھایاں کہ خُداہ اونان توں بڑی وڈی خوشی دتی سی۔ عورتاں بچیاں وی خوشی منائی۔ یروشلم وچ جشن دا رولا وی دُور تیک سنائی دیندہ سی۔ ۴۴۔ اوس ولہ پہلے پھلانے دپکیاں دے لئی گوداماں رکھولے مقرر کیتے گئے تان کہ جہڑے حصہ کابنہ لاویاں دے لئی شریعت دے حساب نال رکھ گئے ستن اونان توں شہراں دے آس پاس دے کھیتاں توں کتھیاں کرکے گوداماں وچ کتھا کیتا جاوے۔ ایس لئی کہ بنی یہوداہ خدمت ولے کابنہ لاویاں توں خوش ستن۔ ۴۵۔ داودے اودے پتر سلیمان دے حکماں دے وانگ اونانہ وی ایس طرح گاؤں والیاں رکھوالیاں آوے خُدا دی بندگی کیتی۔ صفائی دے طریقیاں دی خبر گیری کیتی۔ ۴۶۔ ایس لئی کہ بڑی مُدت پہلا داودے آسف دے دن وچ خُدا دی وڈیائی شکرگزاری دے گیت گان دے لئی رہ دسدے پُندے ستن۔ ۴۷۔ سو ایس لئی زربابلہ نہمیہ دے دن وچ وی سارے بنی اسرائیل گاؤں ولے رکھوالیاں دی لوڑ دے برابر ہر دن حصہ دیندے ستن۔ او لاویاں دے لئی وکھرے حصہ رکھدے ستن۔ لاوی بنی ہارون دے لئی حصہ رکھدے ستن۔

۱۔ اوس دن موسیٰ دی کتاب اُچی آواز نال پڑھی گئی اوتھ ایہ لکھیا ہوا ملیا کہ عُمونی یا موآبی خدا دی جماعت وچ داخل نہو پاوون گے^۲۔ کیوں جے او کھا ناے پانی لے کے اسرائیلیاں نوں اگوں ملن نا آئے سگوں بلعام نوں اوناں لے لعنت پاوون لئی مزدوری رکھ لیاے ساڈے خدانے اوس لعنت نوں برکت وچ بدل دتا۔^۳ ولوکاں شریعت دی اے گل سنیے اوناں سارے لوکاں نوں جہڑے فرق فرق نسلان وچوسی اسرائیل وچوں کڈ دتا۔^۴ ایس تو پہلا الیاسب کاہن ساڈے خدا دے گھر دے گوداماں دا راکھا سی اودا طوبیاں دے نال بڑاکول دا رشتہ سی۔^۵ اوسے اونوں اک وڈا کوٹھا دتا ہوا سی جہڑا کے پلاں ای غلے دیاں فربانیاں لوبان پیکل دیاں چچاں ایدے نال لاویاں گان والیاں چوکیداراں لئی خالصتہ کاہناں ڈالے دتا ہوا مال رکھن لئی استعمال ہوندا سی۔^۶ فیر جدو ن ایں سب ہوندان پیاسی میں یروشلم وچ ساں کیوں جے میں ارخششتاشاہ بابل دے بتیویں ورے وچ بادشاہ ڈے کول موڑ گیا ساں کُجھ ورے تو بعد میں اُوہدے کولوں اجازت منگی۔^۷ اے میں موڑ کے یروشلم وچ آگیا۔ ایتھ مینوں پتا چلیا کہ طوبیاں نوں خُدا دے گھر دے ویزے دے وچ کمرا دے کے الیاسب سب تو وڈی بُری حرکت کیتی اے۔^۸ مینوں بہت غصہ آلیے میں طوبیاں دا سارا گھر ٹلوں چیراں نوں باہر سٹ دتا۔^۹ اے کمرے نوں پاک صاف کرندا حکم دتا تہ میں خُدا دے گھر دے برتن غلے دیاں فربانیاں لُبان نوں واپس اوتھر رکھ دتا۔^{۱۰} مینوں اے وی پتا چلیا کہ لاویاں دے خاص حصہ اوناں نوں دتے گئے سارے لاویے گان ولے جہڑے پیکل وچ خدمت کر دے سی اہنے اہنے کھتیاں نوں موڑ گئیں۔^{۱۱} بس میں حکومت کرن آلیاں نوں جھڑکیا اے اوناں نوں پوچھیا کہ تئیں خدا دے گھر نوں کیوں نظراں توں دُور کیتا اے فیر میں لاویاں نوں کھٹا کر کے صدیاتہ اوناں نوں اوناں دے تھان دتی۔^{۱۲} اے سارے یہودا دے لوگ غلے نوں ہتھ تیل دا دسواں حصہ غلے وچ لیاے۔^{۱۳} اے میں سلمیاہ، کاہن، صدوق، فقیہ، اک لاوی بنام خدیا۔ نوں غلے اوتھ مقرر کیتے حنان بن زقور بن متیاہ نوں اوناں دا مدد کرن آلیے بنایا کیوں جے ایہ لوگ ایماندار سچے جانندے سیے ایہ اوناں دا کم سیے اُ اہنے اُ اہنے بہراواں نوں اوناں دے حصہ ونڈ دیو۔^{۱۴} اے میرے خدا مینوں ایدا چنگا اجر دیویں جو کُجھ میں خدا دے گھرے اُوس دی خدمت کرن والیاں لئی کیتا اے تیری نظر وچ رووے۔^{۱۵} اوناں ای دناں وچ میں ویکھا کہ یہودا دے کُجھ لوگ سبت دے دن وی انگور پیندے اوناں دا رس کڈ دے غلے ہ، انگور، انجیر، دُوجیاں چچاں دے بہار نوں کھوتیاں اوتھ لد دے اُ اے سب کُجھ سبت دے دن یروشلم وچ لیاندے سی۔ ایس لئی میں اوناں نوں ایہ سخت تنبیہ کیتی کہ سبت دے دن کھان پین آلیاں چچاں بالکل وچایاں نا جاوون۔^{۱۶} صُور دے لوگ جیڑے یروشلم وچ رھندے سی او وی مچھی تہر قسم دا سامان تجارت یروشلم وچ لاءے سبت دے دن یہودا دے لوکاں نوں وچ دے سن ۔^{۱۷} میں یہودا دے رعیس لوکاں نوں جھڑکیاتے اوناں نوں آکھیا کہ تئیں ایسس طرح بُری حرکت کیوں کر دے او جس توں سبت دے دن دیہے عزتی ہوندی اے۔^{۱۸} ایہی کُجھ تہاڈے باب دادانے کیتے جندی وچ توں ساڈا خدا ایہ ساریاں مُصبتاں داڈے ایسس شہرے لایا۔ بن تئیں سبت دیہے عزتی کر کے اسرائیلیتہ پلاں توں وی زیادہ مُصبتاں لاوون دا وسیلہ بن دے او۔^{۱۹} اے جدو سبت توں پہلاں یروشلم دے پھانکاں لُٹے شام دا ہنرا ہون لگتے میں اوناں نوں حکم دتا کہ پھانک بند کے دتے جاوون۔ سبت دا دن گذر نہ جاوے اوناں نوں کھولیا نہ جاوے میں اہنے کُجھ بندے اوتھ نافس کیتے ناں جے کوئی سامان شہر دے اندر لیاے نہ جاوون۔^{۲۰} کاروبار کرن والیاں تہر قسم دا سامان وچن والیاں نیں اک یا دو وار رات یروشلم توں باہر لیگائی۔^{۲۱} پر اوناں نوں ٹوکیاتے آکھیا کہ تئیں رات فصیل دے کول کیوں لنگائی اے؟ جے فیر تئیں اینج کروگتے میں تہانوں قید کر لاواں گاں ایسس توں بعد او سبت دے دن کدی وی نہ آئے۔^{۲۲} تہ میں لاویاں نوں حکم دتا کہ جاؤے سبت دے دن دی عزت کرن لئی اُوہدے پھانکاں دی حفاظت کرو۔ اے میرے خدا مینوں ایسس نوں وڈا صلہ دیوے اپنی وڈی رحمت دے مطابق میرے رحم کری۔^{۲۳} اوناں پی دناں وچ میں یہودیاں دے اوناں بندیاں نوں ویکھا جہناں اشد ود عمون تہ موآب دی عورتاں نال ویاہ کیتا ہوا سی۔^{۲۴} اوناں دے آدھ بچے اشدود دی زبان تہ کُجھ دُوجیاں قوماں دی زبان بول دے سی پر یہودی زبان دے وچ گل نیں کر سکدے سی۔^{۲۵} میں اوناں نوں جھڑکیاتے اوناں لے لعنت پائی کُجھ لوکاں نوں کٹیتے اوناں تہ وال وی کھیچ دتے میں اوناں نوں خدا دے ناں قسم تہ کھوائے اوناں نوں آکھیا کہ تئیں اوناں دے پُتران نال اپنیاں دھا بر گز نہ ویاہوگتے نہ اینتے اہنے پُتران دا ویاہ اوناں دیاں دھیان نال کروگے۔^{۲۶} کئی سلمان شاہ اسرائیل دے گناہ دی وجہ ایہ سی شادیاں نیں سی؟ بے شک بوہت ساریاں قوماں دے وچ ایندے ورگا کوئی بادشاہ نیں سی اودا خدا اونوں پیار کردا سی۔ خدانے اونوں سارے اسرائیل دا بادشاہ بنالیتے وی غیر یہودی عورتاں تہ اونوں گناہ وچ پھسایا۔^{۲۷} کی اہ ضروری اے کہ ایسس تہاڈے تئیں کے تئیں وی اوی خوفناک بُرائی کرو غیر یہودی عورتاں نال ویاہ کر کے ساڈے خدا دا گناہ کرے۔^{۲۸} الیا سب سردار کاہن دے پُتر یویدع دے پُتران وچوں اک سنبلیط حورانی دا جوانی سی۔ میں اونوں اہنے کولوں دُور کر دتا اے۔^{۲۹} اے میرے خدا اوناں دی پیس بدی نوں یاد رکھی کیوں جے اوناں نیں کہانت نوں تہ کہانت دے لاویاں دے وعدے نوں ناپاک کیتا اے۔^{۳۰} پس میں کاہناں تہ لاویاں دی غیر قوم تہ عاداتاں رسما توں پاک کیتا اے تہکل دے وچ چُتہ ہوگتے خدمتاں نوں انجام دین لئی اوناں دیاں واریاں لا دتا۔^{۳۱} اے میں طے کیتے ہوئے ویلے تہ لکڑی ہدے پہلے پھلاں نوں وی دیون دا انتظام کیتا اے میرے خدا مینوں ایدا چنگا اجر دیوے۔

آستر

۱۔ فارس دا بادشاہ اخسویرس (جندی بادشاہت وچ ہندوستان توں کوش تیک دے اک سو ستائے صوبہ شامل سن)^۲۔ جدوں قصر 1 شوسن وچ شاہی تخت اوتھ بیٹھا^۳۔ اودی بادشاہت دے تیجے ورے اونے اک بوہت دڈا خوشی دا جشن منایا جہندے وچ مادی توں لے کے فارس تیک دے سارے اختیار رکھن آلیے ، حُکماں ، اُمرا تہ امیر دادے صدے گئے۔^۴ ایسس جشن دے موقع تہ بادشاہ پورے اک سو اسی دن اودی بوہت ساری دولت تہ شان وشوکت نوں دکھایا ۔^۵ ایسس جشن توں بعد بادشاہ اودے محل دے چھوٹے دڈے سارے نوکراں ، حاکما تہ سرداراں لئی اک خاص دعوت دا انتظام کیتا اے جشن قصر شاہی دے باغ دے نال لگوں ویزے وچ بیت دن

جاری ریا -۶- سجاون لئی ہرے ، چٹے آسمانی رنگ دے پردے کتانی-آرغوانی رنگ دیاں ڈوریاں نال چاندی دے حلقاں وچ پروکے سنگ-مرمر دے سستواناں نال لٹکائے گئے سن۔ لال-چٹے کھٹے کلہ-سنگ مرمر دے فرش اوتھ سوئے چاندی دے تخت رکھے سن۔^۷ شراب بوٹ ساری موجود سی-و کھری شکل دے سوئے پیا لیاں وچ بھرکے پیش کیتی جا رہی سی کیوں جے بادشاہ بوٹ خوش سی-پرویاں دی سیوا وچ کوئی کمی نہیں چھڈناں چاہندا سی -۸- بادشاہ آوے عہدہ داراں نوں دس رکھیا سی کہ کس نوں زبردستی شراب پینے مجبور نہ کیتا جاوے پر طریقہ نال ہر کوئی آودی پسند دے مطابق جیس قدر چاوے پی لوے۔^۹ اوس ولہ ملک وشتی-وی اخسویرس دے شاہی محل وچ عورتاں دی دعوت دا تنظیم کیتا -۱۰- جشن دے آخری دن جدوں بادشاہ نشہ وچ سی-اوتھ آودی خدمت وچ رن ولہ ستاں خواجہ سراواں، مہویاں ، بزتا خرپوماہ ، بگتا ابگتا ، زتارے کرکس نوں حکم دتا کہ او -۱۱- ملک وشتی نوں چنگی طرح بنا سنوارکے شاہی تاج پواکے شاہی محل وچ پیش کیتا جاوے تاں جے سارے دربار آلہ اوڈے پناہ حسن نوں ویکھ سکن -۱۲- پر جدوں بادشاہ دا حکم ملک وشتی نوں دتا گیا تہ اوہ دربار وچ آن تون صاف منع کر دتا -جدوں بادشاہ نوں ایسیس گل دی خبر دتی گئی- او بوٹ ای غصہ وچ آگیا -۱۳- بادشاہ دا اصول سی کہ انصاف کرن دے معاملہ وچ آوے مشیراں کولوں صلاح لیندا سی کیوں جے او نہ صرف اپناں معاملایاں توں بلکہ فارس دے سارے حالات-ماحول توں چنگی طراں واقف سن۔^{۱۴} فارس-مادی دے اے بیت امیر کارشینا، ستار ، ادماتا ، ترسیس ، مرس ، مریناقتہ معوکان شاہی دربار ن نال جڑے سن۔ بادشاہ دے مقرر کیتے ہوئے سن۔ ایہ بادشاہ ولوں دڈے رتیاں اوتھ لگے سن -۱۵- جدوں اوناں نوں پچھیا گیا کہ ایویں دے موقعے کی کرنا چائیدا اے قانون دے مطابق ملک دی ایسیس حکم نوں نہ منن دی مناسب سزا کی ہو سکدی اے کیوں جے جدوں خواجہ سراواں دی زبانی اونوں دربار وچ آن دا حکم دتا گیا تہ اوہ حکم نہیں منیا -۱۶- معوکان-بادشاہتہ امرا دے حضور منت کیتی کہ ملک وشتی نہ صرف بادشاہ دی بلکہ دربار دے سارے امراتہ وڈی بادشاہت دے ہر بندے دی-عزتی کیتی اے۔^{۱۷} کیوں جے ملک وشتی دی ایسیس حرکت نوں ونھدیاں ہویاں بادشاہت دیاں ساریاں عورتاں آوے بندیاں دی نافرمانی کرن گیاتہ آکھن گیاں کہ جدوں بادشاہ اخسویرس-آودی ملک نوں آوے حضور آن دا حکم گھلیاتہ او نہ آئی۔^{۱۸} آج ای جدوں ایسیس واقعہ دی خبر فارس-مادی دیاں سب بیگماں نوں ہووے گئی- او وی ایویں دا سلوک کرن لگن گیا تہ بادشاہت دے چاراں پاسہ غمتہ غصہ نال لوکی بھر جاوے گے۔^{۱۹} بس جے بادشاہ سلامت نوں منظور ہو وے اسیں چلے آں اک شاہی حکم جاری کیتا جاوے جیڑا فارس-مادی دے قانون وچ وی لکھیا جاوے تاں جے آئندہ کس نوں ایویں دی جرات نہ ہو سکے ملک وشتی نوں شاہی محل توں کڈ دتا جاوے اوہی جگہ کسہور مناسب ملک نوں چنیا جاوے۔^{۲۰} بس جدوں بادشاہ دی وڈی بادشاہت وچ ایسیس حکم دا علان کیتا جاوے گاتہ ہر عورت نوں آوے شوہر دی تابعداری کرنا فرض ہووے گا بھاویں او کس وی وڈے یا چھوٹے عہدہ اوتھ لگا ہووے۔^{۲۱} بادشاہتہ اوڈے سارے امرا نوں معوکان دی ایہ گل پسند آئی-بادشاہتہ معوکان دے آکھن دے مطابق کیتا۔^{۲۲} اوسنے ساری بادشاہت دے صوبیاں وچ اوناں دی ماں بولی-اوناں دی لکھائی وچ خط گھل کے علان کروا دتا کہ ہر بندہ آوے گھر دا مالک اے او آودی ماں بولی بول سکدا اے۔

۱- ایناں گلاں توں بعد جدوں اخسوپرس بادشاہ دا غصہ ٹھنڈلپے گیاتے اونوں یاد آیا کہ وشتیہ کی کیتا سی۔ اے وی کہ اونوں کی 2 سزا دتی گئی سی۔^۲ تداو نوکر جیڑے خاص طورے بادشاہ دی خدمت کرن لئی سن ا یویں منت کرن لگے کہ جے بادشاہ سلامت دا حکم ہووے حضور دے لئی دو سوئیاں جواں کنواریاں کڑیاں لبھیاں جاوے۔^۳ حضور اودی بادشاہت دے ہر صوبہ وچ ایویں دے حاکم مقرر کریں جیڑے ایویں دیاں ساریاں سوہنیاں کڑیاں نوں قصر شوسن دے حرم سرا وچ کھٹیاں کرن۔ اونیاں نوں حضور دے خواجہ سرا پچا دی حفاظت وچ رکھیا جاوے جیڑا کڑیاں اوتے رکھوالی دے طور لئی مقرر اے۔ اونان نوں پار سنگار کرن دا سارا ضروری سامان دتا جاوے۔^۴ جیڑیاں دو کڑیاں بادشاہ دیاں اکھاں نوں چنگیاں لگن او وشتی دی جگہ ملک بنا ئی جاوے۔ بادشاہ نوں اے گل پسند آئی۔ اوتے ایویں ای کیتا۔^۵ قصر شوسن وچ بن یمین قبیلہ دا اک پودی سی۔ جیدا ناں مردکی پن یاثرین فیس سی۔^۶ جیڑا یروشلیم دے اونیاں پیودیاں وچوں سی جہناں نوں نبوکد نصر شاہ بابل شاہ پودا، یکونیاہ دے نال قید کرکے گیاسی۔^۷ مردکی دی اک بھتیجی سی جیدا ناں ہدساہ عرف آستر سی جہنوں اوتے گودلے لیا سی۔ اونوں پالیا کیوں جے آستر دے ماں پیو مرگے سن۔ او رج کے سوہنی سی اودے ماں پیو دے مرن توں بعد مردکیہ اونوں دھی وانگو پالیا سی۔^۸ بادشاہ دے حکم دے چرچے توں بعد بڑیاں کڑیاں قصر شوسن وچ لیاہیاں گئیاں پچا دے حوالہ کتیاں گئیاں۔ آستر وی بادشاہ دے محل تیک پُنجائی گئی۔ او وی پچا دے حوالہ کیتی گئی جیڑا حرم سرا دا نگران سی۔^۹ ایہ کڑی اونوں بڑی چنگی لگی۔ اودی منظور نظر ہو گئی پچلے چھیتی نال اونوں سجن سنورن دا سامان دے دلتے اودے لئی خاص کھان پین دا انتظام کیتا۔ اوتے محل دیاں ست نوکرانیاں نوں آستر دے کول رہن لئی چنیا۔ حرم سرا دے اک خاص کمرے وچ اونان دے رہن دا بندوبست کر دتا تاں جے آستر پاکیزگی سجن سنورن دے طور طریقیاں توں چنگی طراں واقف ہو جاوے۔^{۱۰} آستر اودی قومے خاندان دے بارے کجھ وی نیں دسیا سی کیوں جے مردکیہ اونوں پہلے ای تاکید کر دتی سی کہ او کسے نوں نہ دے۔^{۱۱} مردکی آستر دا پتہ کرن لئی ہر روز حرم سرا دے ویڑے دے سامنے چکر لاندی سی۔^{۱۲} ہر کڑی نوں اودی واریتے بادشاہ اخسوپرس دے کول جان توں پہلاں بارہ مہیناں تیک سجن سنورن پکیزگی دے طور طریقیاں توں واقف ہونا لازمی سی۔ اونان وچوں چھ مہینے تیل مر نال مالش کروانے چھ مہینے دوجیاں خشبواں عطران دے استعمال وچ گزرا رے جاندے سن۔^{۱۳} بادشاہ دے کول پونجن دا طریقہ ایہ سی کہ کڑی حرم سرا توں جیڑا کجھ اودے نال محل وچ لے جانا چاہندی سی او اونوں دتا جانداسی۔^{۱۴} شام نوں او محل وچ جاندیئے سویر ہوندے ای او تھوں مڑ آندیئے فیر حرم سرا دے اک دوجے حصے وچ شعلشجر دے حوالہ کر دتی جاندی سی جیڑا بادشاہ دیاں نوکرانیاں دا حفاظت کرن آلا سی جدوں تیک بادشاہ کسی کڑی نوں اودی خوشی نال اودا نال لے کے نیں صددا سی اودوں تیک او بادشاہ دے کول واپس نیں جا سکدی سی۔^{۱۵} جدوں آستر دی واری آئی (جینوں مردکیہ پالیا پوسیا سی جیڑی او پدے چاچا ابی خیل دی دھی سی) کہ او بادشاہ دے کول جاوے او صرف اوی کجھلے کے بادشاہ دے کول پُو نچی جیڑا حرم سرا دے نگران پچلے آکھیا سی۔ آستر پر ویکھن آے دی نظر وچ خاص سی۔^{۱۶} او شاہی محل وچ بادشاہ دی بادشاہت دے ستویں ورے دے دسویں مہینے وچ جہنوں طیبیت آکھدے بادشاہ دے حضور پیش کیتی گئی۔^{۱۷} بادشاہ دوجیاں کڑیاں دے مقابلے وچ آستر ول بوٹا دھیان دلتے او ساریاں کڑیاں نالوں کیتے وھدکے بادشاہ دی منظور نظر بنی۔ بادشاہ شاہی تاج اودے سر اوتے رکھیا۔ اونوں وشتی دی جگہ اودی ملک بنا لیا۔^{۱۸} بادشاہنے اک وڈی دعوت آستر دے ناں توں تیار کیتی۔ اودے سارے مراۓ وزراں نوں آن دی دعوت دتی۔ ایسس خوشی وچ سارے صوبیاں وچ چھٹی دا اعلان کیتا گیاتے شاہی کرم دے مطابق انعام ونڈے گئے۔^{۱۹} جدوں کڑیاں دوجی وار کٹھیاں کیتیاں گئیاں سن۔ مردکی شاہی محل دے بوے لگے بیٹھا ہوا سی۔^{۲۰} آستر ہلے تیک مردکی دی نصیحت دے مطابق اودے خاندانی حالات آودی قومیت نوں لکا کے رکھیا ہوا سی کیوں جے جدوں توں مردکیہ اونوں پالنا شروع کیتا سی اودوں توں او ہمیشہ مردکی دے آکھن۔ عمل کر دی آری سی۔^{۲۱} جدوں مردکی شاہی محل دے بوے لگے بیٹھا ہوا سی۔ بادشاہ دے دو خواجہ سراواں بگتانے ترشہ جیڑے محل دے بوے اوتے پیرہ دیندے سن بادشاہ دی کیسے گل توں ناراض ہو کے اونوں مارن دا فیصلہ کیتا۔^{۲۲} ہر مردکی نوں ایسس سازش دا پتہ چل گیاتے اوتے ملک آستر دے راہیں بادشاہ نوں خبر دتی۔^{۲۳} جدوں ایسس گل دا پتہ کیتا گیاتے او سچ ثابت ہوئی۔ او دویں خواجہ سرا پھانسی لٹکے گئے۔ ایہ واقعہ بادشاہ دے سامنے ای شاہی تاریخ دی کتاب وچ لیکھا گیا

۱۔ اِنان واقباں دے بعد شاہِ اخسویرس نے ہامان ین حمداتا اجاجی ٹوں اگلا عہدہ دے کے اپنے سارے امیریاں وزیریاں نالوں اُچا مقام ۳ دتا۔ ۲۔ شاہی حُکم دے مطابق سارے نوکر جہڑے شاہی محل دے بُوھ لُٹے نوکری کردے سَن ہامان دے لگ سجدے وچ جُھک کے عزت نال کھڑے ھوندے سَن پرمردکی نالے اوناں دے لگ جُھکدا سی۔ ۳۔ تَد اوناں نوکراں نے جہڑے بُوھ لُٹے نوکر سَن مردکی نوں پُچھیا کہ ٹوں بادشاہ دے حُکم لُٹے عمل کیوں نہں کر دا۔ ۴۔ او ہر روز اوناں بادشاہ دے حُکم لُٹے عمل کرن لئ کہندے سَن پر او انوں منن توں انکار کر دینداسی۔ فیر اوناں نے ہامان ٹوں خبر دتی۔ دراصل او اے ویکھناں چا ہندے سَن کہ کی مردکی دی ایس حرکت ٹوں برداشت کیتا جاندا اے کہ نہں کیوچے مردکی نے اوناں ٹوں دَس دتا سی کہ او پُودی اے۔ ۵۔ جدو ہامان نے وکھیاں کہ مردکی نا تاں اوہدے لگ جُھکدا اے نا ای اوہدی عزت کردا اے۔ او غصہ نال بھر گیا۔ ۶۔ اوناں ایس گل دا تاں پتا لگ گیا سی کہ مردکی پُودی اے ایس لئ اوہ صرف مردکی ٹوں مارنا اپنی شان نالوں گھٹ سمجھیاتے ارادا کیتا کہ مردکی دے سارے قوم دے لوکاں یعنی پُودیاں ٹوں مار دتا جاوے جہڑے اخسویرس دی بادشاہی وچ تھان تھان وسدے سَن۔ ۷۔ شاہِ اخسویرس دی حکومت دے بارویں سال دے پہلے مہینے یعنی نسیان وچ ہامان دی موجودگی وچ پُور یعنی پرچیاں پایاں گیاں تاں جے پُودیاں دے مارن دا کوئی مہمہ تے دن مقرر کیتا جاوے پرچیاں وچ بارویں مہینے یعنی ادار دی تیرھویں تاریخ نیکی۔ ۸۔ تَد ہامان نے شاہِ اخسویرس ٹوں منت کیتی بادشاہ دی حکومت دے سارے ضوبیاں دے لوکاں وچ کجھ اجے لوک وی کھلے ھوئے جنہاں دے رن سبھ دے طریقے دُوجیاں نالوں وکھرے تے جہڑے بادشاہ دے قانوناں لُٹے عمل ای نہں کر دے جے لوکاں دی ایس حرکت ٹوں برداشت کیتے جانا بادشاہ لئ خطرہ بن سکدا اے۔ ۹۔ جے بادشاہ سلامت پسند کرن تاں اِنان لوکاں ٹوں مارے جان دا حُکم جاری کیتا جاوے تے میں چاندی دے دَس ہزار سیک شاہی خزانہ وچ جمع کراؤں گا تاں جے او اوس کم لُٹے خرچ کیتے جاوے۔ ۱۰۔ بادشاہ نے اپنی اُنکلی اُنوں شاہی مہر آلی مُندری لاء کے پُودیاں دے ویری ہامان ین حمداتا اجاجی دے حوالہ کر دتی۔ ۱۱۔ تے اکھیاں ٹوں اپنی رقم اپنے ای کول رکھتے اوناں لوکاں نال جیویں تینوں جنگا لگے اوے ای کر۔ ۱۲۔ تَد پہلے مہینے دی تیرویوں تاریخ ٹوں شاہی گنتی کرن ولے بلاے گئے ہامان دے کہن دے مطابق ہر ضوبہ دی زبان تے اوناں دی لکھائی وچ ہر قوم دے لوکاں لئ حُکم لکھوائے گئے بادشاہواں دے سارے ضوبیداراں تے حکومت کرن والیاں تے قوم دے وکھرے وکھرے سرداراں ٹوں بجھوائے گئے اے حُکم بادشاہ دے ناں ولوں لکھ گئے سَن تے اوناں لُٹے مُندری نال شاہی مہر وی لا دتی گئی سی۔ ۱۳۔ اے حُکم کم کرن والیاں دے راہیں بادشاہ دے سارے ضوبیاں وچ بجھووا دتے اوناں وچ لکھیاں سی کہ پُودی قوم دے سارے بڈھیاں جواناں عورتاں تے بچیاں ٹوں بارویں مہینے یعنی ۱۴۔ ایس حُکم دی اک اک نقل سارے ضوبیاں وچ بھیج کہ قانونی طور تے لکھ کہ ونڈیا جاوے تے ہر قوم دے لوکاں دے علم وچ لایا جاوے تاکہ او اوس دن لئ تیار رہن۔ ۱۵۔ پرکارے ایس شاہی فرمان ٹوں لے کہ چھیتی نال ٹر گئے فیصر سوسن وچ وی ایس فرمان دا اشتہار لایا گیا۔ سوسن دے سارے شہروں وچ تَس پے گئے۔

۱- جدوں مردکی نوں ایناں ساریاں گلاں دا پتا چلیاتے اونه آودے لیرے پاڑ دتے ، آودے اوتے بوری لے لئی اتے آودے سر وچ سواہ پا لئی اتے 4
 اپنہ سینہ نوں پیٹدا ہویا شہر دے چوک وچ جا پُنجیا۔ ۲- پر او شاہی محل دے بونے دے وچ رک گیا کیوں جے کسے نوں وی بوری پاک
 محل دے اندرجان دی اجازت نیں سی۔ ۳- ہر صوبہ وچ جیتھ جیتھ بادشاہ دا حکم پُنجیا یہودیاں وچ رونا پٹنا تے سوگ شروع ہو گیا۔ اوناں نے
 کھانا پینا چھڈ دتا تے رونا پٹن شروع ہو گئے۔ بیتھرے لوکاں نے بوریاں پالیاں اتے آودے سیراں وچ سواہ پا لئی۔ ۴- جدوں آستر دیاں لونڈیاں نے
 خواجہ سرا اپنہ خبر لے کے آستر دے کول اٹیاں اتے او بوہت پریشان ہوئی۔ اونه کُجھ لیڑے لیٹے اوناں نوں مردکی دے کول پیج کے منت
 کیتی کہ او اوناں نوں پا لویے پر مردکی نے اوناں نوں لین توں منع کر دتا۔ ۵- تد آستر نے بادشاہ دے خواجہ سراواں وچوں اک خواجہ سرا
 پتاک نوں جیڑا ملکہ دی خدمت کرن لئی مقرر کیتا گیا سی اونوں صدیاتے حکم دتا کہ او جاوے پتہ کرے کہ مردکی اوتے کی مصیبت
 آپئی اتے اوھدی وجہ کی اے؟ ۶- فیر پتاک باہر نکلیاتے شہر دے چوک وچ گیا جہڑا قصیر شاہی دے بُونے دے لگے سی۔ ۷- مردکی نے
 اونوں پوری کہانی سنائی اتے اوس رقم دے بارے وی دسیا جہدا شاہی خزانہ وچ جمع کران دا پامانہ وعدہ کیتا سی تاں جے اونوں یہودیاں
 نوں مارن اوتے خرچ کیتا جاوے۔ ۸- مردکی نے پتاک نوں اوس حکم دی اک نقل وی دتی جہڑی یہودیاں نوں مارن لئی شوسن وچ اشتہار
 دے طور تے لایا گیا سی تاں جے او آستر نوں وکھا سکے اوھدے لگے منت کرے کہ او چھیتی نال بادشاہ سلامت دے کول جاوے آودی
 قوم دے لوکاں لئی رحم دی منت کرے۔ ۹- پتاک نے واپس جا کے ملکہ آستر نوں سب کُجھ جہڑا مردکی نے آکھیا سی دس دتا۔ ۱۰- ایدے
 آستر نے پتاک نوں نصیحت کیتی کہ او مردکی نوں اپنہ دسے کہ ۱۱- بادشاہ دے سارے صوبیاں دے حاکمے لوکی جان دے کہ جے کوئی بندہ
 بادشاہ دے اندر آلی جگہ وچ بناں بلائے وڑ آوے بادشاہ دے حکم دے مطابق مار دتا جاندا اے پر جیندے ول بادشاہ آودی سونہ دی لاٹھی
 نوں ودھاندا اے اودی جان بچ جاندی اے۔ جیتھوں تیک میرا تعلق اے بُورے بیتن دین ہو گئے کہ مینوں وی بادشاہ ولوں نیں صدیا گیا اے۔
 ۱۲- جدوں آستر نے اپنہ لفظ مردکی نوں سنلے گئے اونه جواب وچ اپنہ آکھیا ۱۳- تُو اپنہ نہ سوچ کہ کیوں کہ تُو محل وچ رہی اے ایسے
 لئی یہودیاں وچوں صرف تُو ای بچی رہیویں گی۔ ۱۴- جے تُو ہون وی زبان بند رکھیں گے یہودیاں نوں کسے پور پاسیوں مدد تے نجات
 مل جاوے گی پر تُو آودے پیو دے گھر لے دے نال میر جاویں گی۔ کون جاندا اے کہ تُو ایویں دے اوکھ ویکھ وچ ساڈی مدد کرن لئی
 ایسے شاہی رتہ تیک پُنجی ایں؟ ۱۵- تد آستر نے مردکی نوں اپنہ سنیا گھلیا ۱۶- جاتے شوسن وچ موجود سارے یہودیاں نوں کٹھیاں
 کرتے ٹسپیں سارے میرے لئی تین دین تیک روزہ رکھو ، کھان پین توں باز روو۔ میں تے میری لونڈیاں وی تہاڈے وانگوں روزہ رکھاں
 گیاں۔ ایدے توں بعد میں بادشاہ دے حضور وچ جاواں گی حالانکہ اپنہ قانون دے خلاف اے پر جے مینوں مرنا ای اتے مرن دیو! ۱۷-
 فیر مردکی تڑ گیا تے آستر نے جو کُجھ آکھیا سی اوھدے اوتے عمل کیتا۔

۱۔ تیجے دن آسترے اپنا شاہی لباس پابلیتہ شاہی محل دی اندرونی بسن آلی تھارتے جاکے تخت دے لگے کھلو گئے۔ بادشاہ شاہی تختے 5 بیٹھا سی۔ ۲۔ جد اُونہ آستر نوں باہر صحن وچ کھلوتی ویکھاتے اُونوں وڈی خوشی ہوئی۔ اُونہ سوہ دا ڈنڈا جہڑا ادھدے پتھ وچ سی آستر ول ودھاپاتے آستر لگے ودھتے اُونہ ڈنڈے دی ٹوکر ٹوں پتھ نال جھوپا۔ ۳۔ ایس گلے بادشاہ آکھیا کہ ملکہ آستر! کی گل اے؟ ٹو کی چاہی ایں؟ ٹوں چاویرتے میں اپنی آدھی سنطلت تینوں دے سکدا واں۔ ۴۔ آسترے جواب دتا کہ میری منت اہرے آج بادشاہ سلامت پامان ٹوں نال لگے اوس ضیافت وچ آوے جیدا بندوبست میں بادشاہ لئی کیتا اے۔ ۵۔ بادشاہ آکھیا کہ فوراً پامان ٹوں صیدیا جاوے تاں جے اسیں آستر دے کہیں دے مطابق ضیافت وچ شریک ہو سکے۔ بس بادشاہ پامان دی ضیافت وچ شامل ہون لئی چلے گئے۔ ۶۔ جدوں شراب دا دور چلن دیا سی اوس ویلے بادشاہ آستر ٹوں پوچھیا کہ دس ٹو کی چاہی ایں ٹو جو منگیں گی تینوں دتا جاوے گا۔ تیری منت کی اے جے ٹو میری حکومت دا ادھا حصہ چاوے گیتے او وی تینوں دے دتا جاوے گا۔ ۷۔ آسترے جواب دتا کہ میرا سوالیہ منت اہرے وے کے۔ ۸۔ بھابھ میں بادشاہ دی لکھاں وچ قبول ہوئی جے اونوں میری منت ٹوں قبول کرن وچ خوشی محسوس ہندی اے۔ بادشاہ سلامت پامان دے نال کل فیر میری ضیافت وچ جدا بندوبست میں کیتا اے شریک ہووے فیر اوس ویلے میں بادشاہ دے حضور اپنی منت دساں گی۔ ۹۔ اوس دن پامان خوشی دے نال بھرا ہوا باہر نکلیا پر جد اُونہ مردکی ٹوں شاہی محل دے بڑے بیٹھیا پابلیتہ ویکھیا کہ او دی عزت وچ نیں کھلواتے اُونوں بڑا غصہ آیا۔ ۱۰۔ پر اُونہ صبر کیتلے چپ چاپ اپنے گھر چلا گیا۔ اُونہ اپنے بیلیاں اپنی بیوی زرش ٹوں صیدیا۔ ۱۱۔ اے ڈینگ مارے کہیں لگا کہ میرے کول بوہت دولت اے کئی پتر نیں بادشاہ ایس طرح میری عزت ودھائی اے کہ مینوں اچی جگہ دے دتی اے سارے اُمراء وزیراں اوتے مینوں عزت بخشی اے۔ ۱۲۔ صرف اے ای نیں بلکہ ملکہ آسترے وی بادشاہ دے نال مینوں وی اپنی ضیافت وچ بلایاتے کل فیر اپنی ضیافت وچ دعوت دتی اے۔ ۱۳۔ پر اناں ساریاں گلاں توں مینوں کوئی سکون نیں ملیا کیوں جے او پودی مردکی ہمیشہ مینوں مصر شاہی دے بڑے بیٹھا دسدا اے۔ ۱۴۔ او دی بیوی زرشے اوہدے بیلیاں اُونوں آکھیا کہ ٹو اک شولی بنوا جہڑی پنج پتھ اچی ہووے ضیح ای بادشاہ ٹوں کہہ سے مردکی ٹوں اوہدے چڑھایا جائے اوہدے بعد خوشی خوشی بادشاہ دے نال دعوت وچ جاوے۔ اے صلاح پامان ٹوں بوہت پسند آئی اوتھہ اک شولی بنوان دا حکم دتا۔

۱- اوس رات بادشاہ ٹوں نیندر نہ آئی ایس لئی اونی بادشاہی دے واقعیاں دی تاریخ منگوائی تاکہ او بادشاہ دے حضور وچ پڑھی 6 جاوے۔ ۲- اودے وچ اک تھان وچ لکھیا بیسی کہ مردکی بکتانائے ترش دی بادشاہ ٹوں قتل کرن دے منصوبہ ٹوں ننگا کیتا بیسی۔ اے دوہیں بادشاہ دے خواجہ سراواں وچوں سنہ قصہ شاہی دے بُوھ لُٹ پیرہ دیندے ہوندے سن۔ ۳- بادشاہ پُچھیا کہ مردکی ٹوں اودا کی انعام دتا گیا یا اوٹوں کھڑا عہدہ دتا گیا بادشاہ دے خادمانہ جہڑے اودی خدمت کر دے سن عرض کیتی کہ کُجھ وی نہیں۔ ۴- بادشاہ کہیا کہ ویکھو ویڑے وچ کون اے؟ اوس ویلہ پامان بادشاہ نال مردکی ٹوں سُولی چڑھاوون لئی گل کرن دی عرض نال بادشاہ دے حضور آگیا بیسی۔ ۵- بادشاہ دے خادمانہ جواب دتا کہ پامان بارگاہ وچ حاضر اے بادشاہ حکم دتا اونوں اندر آون دیو۔ ۶- جدوں پامان اندر آئے بادشاہ اوٹوں پُچھیا کہ جہڑے بندے توں بادشاہ خوش ہوئے اونوں کی انعام ملنا چاہی دا اے پامان اوس ویلہ آوے دل وچ سوچیا کہ بادشاہ سلامت دے ولوں انعام لین دے قابل میرے نالوں چنگا ہور کھڑا ہوئے گا۔ ۷- اونی جواب دتا کہ بادشاہ سلامت کسے توں خوش ہوکے انعام دینا چاہے۔ ۸- اونی اونوں زریں شاہی پوائی جلتے شاہی تیلے وچوں طغرے گھوڑا لیا کہ اودے لُٹے اونوں سوار کیتا جاوے۔ ۹- اے پوشاکتے گھوڑا کسے اُچے منصب دے وزیر ٹوں دتا جاوے تاں جے اوس بندے ٹوں جنوں بادشاہ سلامت خوش ہوکے انعام دینا چاہندا اے زریں شاہی پواوئے گھوڑے بٹھاوے فیر اوس بندے ٹوں شہر دے چوک وچ پھرایاتے علان کیتا جاوے کہ ایس طرح دا انعام اوٹوں دتا جاندا اے جہڑا بادشاہ دی خوشی دا وسیلہ بندا اے۔ اوٹوں ایس طرح ای عزت دتی جاندی اے۔ ۱۰- بادشاہ پامان ٹوں حکم دتا کہ چھیتی جلتے زریں گھوڑا لے کہ اوس پُودی دے حوالہ کر دے جہڑا قیصر شاہی دے بُوھ لُٹ بیٹھا ہوا اے اوس دی عزت افزائی کرتے جو کُجھ ٹوں کہہ اے بیلکل اوس طرح ای کیتا جاوے اودے وچ کوئی کمی نہیں رہی چاہی دی۔ ۱۱- بس پامان شاہی لباستے گھوڑا لیا اونی مردکی ٹوں شاہی لباس پووا کہ گھوڑے لُٹے بٹھایاتے شہر دے چوک وچ کمایا پھرایاتے علان کروایا کہ ایس طرح دا انعام اونان ٹوں ملدا اے جہڑے بادشاہ دی خوشی دا وسیلہ بن دے نیں۔ ۱۲- اوس توں بعد مردکی محل دے بُوھ لُٹ مڑ آیا پر پامان پریشان ہوکے اودا مُنڈ لکا لیتے چھیتی نال آوے گھر چلا گیا۔ ۱۳- اونی آودی بیوی زرشہ آوے دوستان ٹوں ایس واقع دی خبر دتی جہڑا اودے نال ہوا بیسی اوندے مشورہ کرن والیاتے اوندی بیوی زرشہ اوٹوں اکھیا جے مردکی تیریہ عزتی دا سبب بنیا اے جہڑا پُودی اے تیرا اودے غالب آنا ٹھیک نہیں سگوں تُو خود تباہ ہوکے رہ جاویں گا۔ ۱۴- اچے اپہ گل بات ہو ای رہی بیسی کہ بادشاہ دے خواجہ سراں پُنج گئے تاں جے پامان ٹوں چھیتی نال ملکہ آستر دی تیار کیتی ہوئی ضیافت وچ لے جاوے۔

۱۔ لہذا بادشاہ ہامان دو بیویں ملک آستر دے کول گئے کہ اوتھ کھاوئے پیوں - ۲۔ ایہ دوچے دن آلی دعوت سی - جدوں شراب دا دور 7 چلدا پیا سی - بادشاہ ملک آستر توں اک واری فیر پچھیا کہ اے ملک آستر! تیری کی منت اے؟ تو جو کچھ چاہیں گی او تینوں دتا جاوے گا - دس تینوں کی چائیدا اے؟ چہ تُو میری ادھی بادشاہت وی منگ گئے او وی دتی جاوے گی - ۳۔ تد ملک آستر نے جواب دتا کہ چہ میں بادشاہ سلامت دی نظر وچ چنگی آنے میرے اوتھ بادشاہ دا کرم ہووے نہ صرف میری جان نوں بچایا جاوے بلکہ میری اک پور منت وی اے کہ میری قوم دے لوکاں دی جان وی بچائی جاوے - ۴۔ کیوں چہ مینوئے میری قوم دے لوکاں نوں ویچ دتا گیا اے تاں چہ سانوں ساریاں نوں مار دتا جاوے ساڈا نام و نشان وی نہ روئے چہ اسیں غلامتے لونڈیاں وانگوں ویچ جلتے میں چُپ رہندی کیوں چہ ایہ کوئی ایڈا وڈا واقع نہ ہوندا جنہوں بادشاہ نوں دس کے پریشان کیتا جاندا ! ۵۔ بادشاہ اخسوہرس نے ملک آستر نوں پچھیا کہ او کون اے کیتھ وے جہہ ایویں سوچن دی جرت کیتی؟ ۶۔ آستر نے آکھیا: ساڈا اوہ مخالف دشمن اے ای خیث ہامان اے - ایہ سُن کے ہامان اوتھ بادشاہت ملک دے لگے ای کمین لگ گیا - ۷۔ بادشاہ غصہ نال اُٹھ کھلو تا ، شراب دے پانڈے نوں پتھوں رکھ دتاتے محل دے باغ وچ تُر گیا - ہامان سمجھ گیا کہ بادشاہ نے اونوں سزا دین دا فیصلہ کر لیا اے لہذا او اوتھ ای روکیا رہتے کھلو کہ ملک آستر توں زندگی دی پھیکھ منگن لگا - ۸۔ جدوں بادشاہ محل دے باغ توں دعوت لے کمرے وچ مُڑ آتے اوتھ ویکھیا کہ ہامان اوسے دیوان اوتھ جھکیا ہوا اے جہدے اوتھ ملک بیٹھی ہوئی سی - بادشاہ نے آکھیا کہ اے میرے گھر وچ میرے ای سامنے ملک دی عزت اوتھ پانے تُلایا ہوا اے؟ جیویں ای ایہ لفظ بادشاہ دی زبان توں نکلے خدمت کرن آلیاں ہامان دے منہ اوتھ کپڑا پا دتا - ۹۔ خرٹوناہ خواجہ سرانہ جیڑا بادشاہ دے خادماں وچوں سی بادشاہ نوں منت کیتی کہ حضور ! اک سولی پنجابتھ اچی ہامان دے گھر دے کول تیار کیتی گئی اے - او ہامان نے مردکی لئی تیار کروائی سی جہہ بادشاہ سلامت نوں اک وڈے خطرے دے بارے دسیا سی - بادشاہ نے آکھیا: ہامان نوں اوسے سولی اوتھ تَنگ دیو - ۱۰۔ بس اوناں نے ہامان نوں اوسے سولی اوتھ تَنگ دتا جہڑی اوتھ مردکی لئی تیار کروائی سی - تد کیتھ بادشاہ دا غصہ ٹھنڈا ہوا -

۱- اخسوپرس بادشاهہ اوسہ دن پُودیاں دے دُشمن ہامان دی جائیدار آستر نوں دے دیتیہ مردکی بادشاہ دی خدمت وچ حاضر ہویا 8 کیوں جے آسترہ بادشاہ نوں دس دتا سی کہ او اودھا رشتہ دار اے۔ ۲- بادشاہہ آودی مُندری لہ دتی جہڑی اویہامان توں واپس لے لئی سی۔ مردکی نوں دے دیتیہ ملکہ آسترہ مردکی نوں ہامان دی جائیدار نوں اودھے حوالہ کر دتا۔ ۳- آسترہ بادشاہ دے پیراں وچ ڈگ کے روندیاں ہویاں ایہہ عرض وی کیتی کہ پُودیاں نوں مارن دا ارادہ جہڑا ہامان بن ہمدانا جاجیہ بنایا سی ختم کیتا جاوے۔ ۴- تد بادشاہہ آودا سونہ دا ڈنڈا آستر ول ودھایا او اُٹھتے بادشاہ دے لگ کھلو گئی۔ ۵- آکھن لگی کہ جے بادشاہ سلامت میرے توں راضی ہووے اوہ مینوں آودی نظر وچ قبول کیتا ہووے او حکم ختم کیتے جاون جہناں نوں ہامان بن ہمدانا جاجیہ اوناں ساریاں پُودیاں نوں جہڑے بادشاہ دی بادشاہی دے وکھرے وکھرے صوبیاں وچ وسہوئے مارن لئی جاری کیتا سی۔ ۶- ایہہ کیوں ہو سکدا اے کہ میں آودیاں اکھاں نال آودی قوم دے لوکاں نوں برباد ہوندیاں ہویاں ویکھاں؟ میں آودے رشتہ داراں دی بربادی کیوں برداشت کر سکدی آں؟ ۷- بادشاہہ اخسوپرسہ آسترہ مردکی پُودی نوں آکھیا کیوں جہامانہ پُودیاں نوں آودا نشانہ بنانا چاہندا سی میں ہامان دا گھر لے کے آستر نوں دے دتا اے اوں سولیتے ٹنگوا دتا اے۔ ۸- ہون ٹسی وی اک حکم بادشاہ دے ناں توں پُودیاں دے بارے جویں تہانوں چنگا لگ تیار کر و۔ اودھتے میری مُندری دی مُہر لائی جائے۔ کیوں جے جہڑا حکم بادشاہ دی مُندری دی مُہر دے نال دتا جاندا اے اوں کوئی ٹال نیں سکدا۔ ۹- اوسویلے یعنی تیجے مہینے سیوان دی تیسویں تاریخ نوں شاہی منشی سدے گئے۔ اوناںہ مردکی دے حکم لکھ جہڑے پُودیاںہ ہندوستان توں کُوش تیک دے اک سو ستائی صوبیاں دے احکامتے امرا دے ناں سن۔ ایہہ حکم ہر صوبہ دی زبان وچ جہڑی لوکاں وچ اوس ویلے جاری سی لکھ گئے پُودیاں نوں اوناں دی زبان جہڑی اوس ویلے بولی جاندی سی لکھ کے پیج گئے۔ ۱۰- مردکی دے ایہہ سارے حکم شاہ اخسوپاس دے ناں توں جاری کیتے گئے اوناں نوں پیجن توں پہلاں اوناںہ شاہی مُندری دے نال مُہر لائی گئی۔ اوناں حکماں نوں سرکاری ہرکارے چنگی نسل دے تیز دوڑ گھوڑیاں اوتے جہڑے بادشاہ لئی پلے جاندے سن لے کے تھے۔ ۱۱- بادشاہہ اناں حکماں دے راہیں ہر شہر دے پُودیاں نوں اجازت دتی کہ آودے بچاؤ لئی کھشوک لڑ سکدے ہر طرح دے ہتھاراں نال بھری فوج بھاویں او کسے وی قوم توں ہووے جہڑی اوناںہ اوناں دی بیویاںہ اوناں دے بال بچیاںہ حمل کرے مار کے ختم کر دیونہ اوناں دا سامان لٹ لین۔ ۱۲- پُودیاں نوں ایویں دا قدم چُکن لئی صرف اک دن دی اجازت سی۔ ایس لئی بارھویں مہینے یعنی ادار دی تیرھویں تاریخ مقرر کیتی گئیہ اودھا عمل کروانا بادشاہہ اخسوپرس دے سارے صوبیاںہ سی۔ ۱۳- ایس حکم نوں اک قانون دی حیثیت دتی گئیہ اودھدی نقل ہر صوبہ وچ اشتہار وانگوں لائی گئی تاں جہر قوم دے لوگ اوناں جان لینہ اوس دن پُودی آودے دُشمن توں بدلہ لین لئی تیار رہیں۔ ۱۴- بادشاہ دے حکم دے مطابق سرکاری ہرکارے شاہی گھوڑیاں اوتے بیہ کے چھیتی نال تھے ایہہ حکم قصر سویس وچ وی اشتہار وانگوں لایا گیا۔ ۱۵- جدوں مردکی بادشاہ دے حضور وچوں باہر نکلیتے او نیلے سفید رنگ دا شاہی لباس، سونہ دا وڈا جیا تاج شاہی چوغہ پایا ہویا سی۔ سارے شہر وچ رونق لگیاں ہویاں سن۔ ۱۶- پُودیاں دے لئی ایہہ خوشی دا موقع سی کیوں جے اوناں نوں وڈی عزتہ خوشی ملی سی۔ ۱۷- ہر صوبہ شہر وچ جہتھ وی بادشاہ دا ایہہ حکم پونچیا پُودیاں وچ خوشی آ گئی۔ دعوتاں ہویاںہ عیدان منایاں گئیاں۔ پُودیاں دے ڈر توں کئی قوماں دے لوگ پُودی ہو گئے۔

^۱۔ ادار یعنی بارھویں مہینہ دی تیرھویں تا ریخ دے شاہی مہر ولہ فرمان دے پورے ہون دا ویلا آن ہون جدکے حالات بیلکل بدل گئے سن ایس لئے پُودیاں اُلتا آدے نفرت کرن والیاں اُلتے غلبا پا لیا۔^۲ بادشاہ اُخسوپرس دے سارے صوبیاں دے پُودی آہن آہن شہراں وچ کٹھ ہوئے تان جے اوناں اُلتے جیڑے اوناں اُتون برباد کرنا چاہندے سن - حملہ کرن۔ اوناں دے مقابلہ وچ کسے اوناں کھڑے ہون دی جُرت نا ہوئی کیوں جے ساریاں قوماں اُلتے خوف پگیا سی۔^۳ اُلتے صوبیاں دے سارے امیراں وزیراں بادشاہ دے حکماں پُودیاں دی مدد کیتی کیوں جے او مردکی اُتون بُت پستند کر دے سن۔^۴ مردکی شاہی محل وچ بڑی عزت والا سی اودی مشہوری سارے صوبیاں وچ کھلر گئی سی۔ او دن بیدن تگڑا ہوندا گیا۔^۵ پُودیاں اودے سارے دشمنان اُتون تلوار نال مار دتے اوناں اُتون مارکے تباہ و برباد کر دتے آدے نفرت کرن والیا دے نال جہڑا جنگا لگا او ای کیتا۔^۶ پُودیاں قصر سوسن ای وچ پنج سَو بندیاں اُتون قتل کر دتا۔^۷ اوناں پُرسندانا دلفونے اسبانا۔^۸ پُورتا ادلیاں اردتا۔^۹ پُرمشتاہ اریسی ایدی ویرانا اُتون وی مار دتا۔^{۱۰} کیوں جہامان پُرسندانا پُودیاں دا پکا دشمن سی ایس لئے ہامان دے اے دس دے دس پُتر مار یتے گئے پر پُودیاں لٹ مار نا کیتی۔^{۱۱} سوسن دے شہر وچ قتل ہون والیاں دی خبر بادشاہ اُتون اوسے دن ہونجا دتی گئی سی۔^{۱۲} بادشاہ ملک آستر اُتون آکھیا۔ پُودیاں قصر سوسن ای وچ پنج سَو بندیاں اُتون قتل کرکے ختم کر دتا اے ہامان دے دس پُتر اُتون مار دتا اے اوناں حکومت دے دے شاہی صوبیاں وچ کی کُجھ کیتا ہوئے گا؟ اُتون تیری عرض کی اے؟ او وی منی جاوے گی۔ دس۔ اُتون ہور کی چاہنی ایں؟ تینوں او وی مل جاوے گا۔^{۱۳} آسترے جواب دتا کہ جے کر بادشاہ اُتون منظور ہوئے پُودیاں اُتون اجازت دتی جاوے کہ اوناں پُتر شولی اُلتے چڑھلے جاوے۔^{۱۴} بادشاہ آکھیا کہ اپہ وی کیتا جاوے۔ بس سوسن وچ حکم سنایا گیا۔ ہامان دے دس پُتر شولی اُلتے چڑھا یتے گئے۔^{۱۵} سوسن وچ رن ولہ پُودی آدار دے مہینہ دی چودھویں تاریخ اُتون کٹھ ہوئے اوناں تین سَو بندے ہور مار یتے پر اوس دن وی لٹ مار نا کیتی۔^{۱۶} باقی پُودی جہڑے بادشاہ دے صوبیاں وچ سن کٹھ ہوئے تان جے پُوری تیاری نال آدے دشمنان اُتون قابو کرکے اوناں تون ریحانی پاون اوناں پچتر ہزار بندیاں اُتون مار دتا پر اوناں دا مال سباب نا لٹیا۔^{۱۷} آدار دے مہینہ دی تیرھویں تاریخ اُتون اپہ کم ختم کرکے اوناں چودھویں تاریخ اُتون ارام کیتلے اوناں کھان پینے عید دا دن مقرر کیتا۔^{۱۸} سوسن وچ رن ولہ پُودی آدار دی تیرھویں چودھویں تاریخ اُتون کٹھ ہوئے پندرھویں تاریخ اُتون ارام کیتلے اوناں کھان پینے عید دا دن مقرر کیتا۔^{۱۹} اے ای وجہ اے کہ پیڈاں وچ رن ولہ پُودی آدار مہینہ دی چودھویں تاریخ اُتون عید منادے ضیافت کر دے اے اک دُجے اُتون تحفہ گھلدے۔^{۲۰} مردکی اناں واقعاں اُتون لکھیاں شہا اُخسوپرس دی ساری حکومت وچ دُورے نیڑے دے سارے پُودیاں اُتون چٹھیاں پایاں۔^{۲۱} کہ او ہر سال آدار دی چودھویں پندرھویں تاریخ اُتون عید مناوے۔^{۲۲} اپہ دو دن اونے جتاں وچ پُودیاں آدے دشمنان تون ریحانی پائے اپہ مہینہ او مہینہ اے جہندے جے اوناں دا دکھ خوشی شادمانی وچ اوناں دا ماتم و آرام شادمانی وچ بدل گیا اونے لکھ کے حکم دتا کہ اپہ دن ضیافتاں دے نال عید دے وانگوں منلے جانے۔ اک دُجے اُتون کھان پین دیاں چچاں تحفہ دے وانگوں دیتیاں جاوے۔^{۲۳} پُودیاں اناں دناں اُتون عید دے طریقہ نال مناوے اتفاق کیتلے مردکی جیڑا کُجھ اوناں اُتون لکھیا سی اودے اُلتے عمل کیتا۔^{۲۴} کیوں جہامان پُرسندانا اجا جیڑا پُودیاں دا دشمن سی پُودیاں دے خلاف منصوبہ بنایا سی کہ اناں اُتون مار دتا جاوے۔ اوناں دی تباہی بربادی دا دن مقرر کرن لئے پُور یعنی پرچیاں پایاں سن۔^{۲۵} پر جدوں بادشاہ اُتون ایس سازش دی خبر دتی گئی اونے چٹھیاں پاکے حکم دتا کہ ہامان دا الزام جیڑا اودے سیر اُلتے اوناں پُودیاں دے خلاف لایا سی اُلتا آن پیلے اوتے اودے پُتر شولی اُلتے چڑھالے جاوے۔^{۲۶} ایس لئے اپہ دن لفظ پُور دی نسبت نال پُوریم کوہاندے اوناں ساریاں گلاں اُتون سامنے رکھدیاں ہویاں جیڑیاں اوناں چٹھیاں وچ لکھیا سی۔ جو کُجھ اوناں ویکھیا سی۔ اوناں دے لگ آیا سی۔^{۲۷} پُودیاں اودی قوم اُلتے فرض قرار دتا کہ او سارے اوناں دے بعد اوناں دی نسلے او وی جیڑے اوناں دے نال مل جاوے گھر سال اپہ دو دن مقرر کیتے وقت اُلتے دستور دے مطابق عید وانگوں مناندے رن گے۔^{۲۸} اپہ دن پُشت تون پُشت وی ہر قبیلہ ہر صوبہ ہر شہر وچ یاد نال منلے جانے رن گے۔ اپہ عید پُوریم پُودیاں وچ کدی ختم نا ہوئے گی نا اپہی اوناں دی یاد اوناں دی نسل وچون مٹے گی۔^{۲۹} بس ملک آسترابی خیل دی دھیتے مردکی پُورے اختیار دے نال پُوریم دے بارے وچ چٹھی لکھی۔^{۳۰} مردکی شہا اُخسوپرس دی حکومت دے اک سوستاں صوبیاں دے سارے پُودیاں اُتون مبارک بادی دے خط پاکے اوناں دا حوصلہ ودھایا۔ پکی کیتی کہ۔^{۳۱} مقررہ وقت اُلتے جیویں کہ مردکی ملک آسترے فیصلہ کیتا سی پُوریم دی عید منایا کرن۔ جیویں اوناں آہن لئے مقرر کیتا سی اوں اپہی سارے پُودی اوناں دی آون والی نسل دے لئے مقرر کیتا کہ او روزے ماتم دے دناں اُتون بیلکل نہیں بھلان گے۔^{۳۲} ملک آسترے حکم دے راہیں پُوریم دیاں ساریاں رسمیں دی تصدیق کیتی۔ اوناں اُتون قانونے ضابطہ دی کتاب وچ لکھیا گیا۔

۱- بادشاہ اخویرس نے اپنی سلطنت کے سارے صوبیاں وچتہ سمندر دے جنریاں لے موصول مقرر کیتا۔^۲ کی اودی طاقت 10 قوت دے سارے کارنامے جس بلندیے بادشاہ مردکی اودے پوری کہانی مادیے فارس دے بادشاواں دی تاریخ دی کتاب وچ موجود نیں؟^۳ بادشاہ دے بعد مردکی دا دوج درجہ سی۔ او سارے پیودیاں وچ عزت والا سی۔ او اپنے لوکاں وچ بڑی عزت دی نظر نال ویکھیا جاندا سی۔ کیوں جے اوناں دا خیر منگن آلا سی۔ او سب دی بہتری لئی کوشش وچ رہندا سی۔

ایوب

1- غوض دی دھرتیے ایوب ناں دا اک بندہ رہندا سی۔ اوہ بندہ کاملتہ نیک سی۔ اوہ رب کولوں ڈردا تے بدی توں ڈور تے سدا سی۔^۲ 1 اودے ست پترے تین دھیاں سن۔^۳ اوہ ست ہزار بھیڈاں، تین ہزار اوتھان، بلداں دیاں پنج سو جوڑیاں تے پانچ سو کھوتیاں دا مالک سی۔ اودے کول آن گنت کلمہ سن۔ یورب دے لوکاں وچ اودا رتبہ بہت ہی اچا سی۔^۴ اودے پتر اپنے گھراں وچ وارو واری ضیافت کردے بندے سن۔ اپنیاں بہنیاں نوں وی سد لیندے سن تاں جو اوہ وی اوتھان نال رل مل کے کھان پین۔^۵ جڈوں ضیافت مک جاندیے ایوب سد کے اوتھان دی طہارت دے بعد، سرگی ویلے اٹھ کے، پر اک ولوں سوختنی قربانی چڑھانداسی۔ کیوں جو اوہ سوچدا سی پئی کتہ میرے بالاں کولوں کوئی بھل چک نہ ہو گئی ہووے یاں کتہ اوتھانے خدا دی شان وچ کوئی کفر نہ کیتا ہووے۔ اے ایوب دا دستور بن گیا ہوا سی۔^۶ اک دن رب دے پتر یعنی فرشتہ رب دے آگے حاضر ہون لئی آئے اوتھان نال شیطان وی آریا۔^۷ رب نے شیطان نوں پوچھیا، تون کتھوں آریا ایں؟ شیطان نے رب نوں جواب دتا پئی دھرتی دی سیل کردا تے ایدھر ایدھر پھردا تے آگیاں واں۔^۸ فیر رب شیطان نوں آکھیا، کدی تون میرے بندے ایوب دے حال ول دھیان ماریا اے؟ دھرتیے اودے جہا کاملتہ نیک پور کوئی بندہ نیں جیڑا رب توں ڈردا تے بدی توں تے سدا ہووے۔^۹ شیطان نے آکھیا، کی ایوب ایویں خدا توں ڈردا اے؟^{۱۰} کی تون اودے، اودے تے دے اودی پرست دے، دولہ واڑ نیں لائی ہوئی؟ تون اودے تھ دے کماں وچ برکت پائی اے۔ جہدے سببوں اودے وگ وڈھ کے سارے ملک چ پھیل گئے نیں۔^{۱۱} پر اپنا پتہ وڈھاکے اودا سب کچھ برباد کردے اوہ پکا تیرے منہ کفر تولہ گا۔^{۱۲} خداوند نے شیطان نوں آکھیا، ہلا، میں تینوں اودی پرستہ اختیار دیناں ہاں پر اونوں پتہ نہ لائیں۔ فیر شیطان خدا دے حضوروں تے گیا۔^{۱۳} اک دن جد ایوب دے بال اپنے وڈھ بھرا ول روئی کھلتے مہ پی رہے سن۔^{۱۴} اک بندہ ایوب کول آیت آکھن لگا، ٹگہل وچ جتہ سن تے کھوت کول گھاہ پتہ چر دے سن۔^{۱۵} پئی صبا دے لوکی آئے اوتھان تے بلا بولیے اوتھان نوں لے گئے کامیاں نوں تلوار نال مار مکایا تے بس میں اکلا تینوں خبر دین لئی بیج گیا ہاں۔^{۱۶} اودی گل جے مکی وی نیں سی۔ اک پور بندہ آکھلواتے اوہ ایہ آکھیا: آسماناں توں بجلی پئی تے بھیڈا تے کامیاں نوں سواکر گئی تے بس میں اکلا تینوں خبر دین لئی بیج گیا ہاں۔^{۱۷} اودی گل جے مکی وی نیں سی، اک پور بندہ آکے کہن لگا: کسدی چھلے ماراں دے تین تولہ تیرے اوتھان تے آ پتہ اوتھان نوں لگے لاکھ گئے کامیاں نوں تلوار نال مار مکایا تے بس میں اکلا تینوں خبر دین لئی بیج گیا ہاں۔^{۱۸} اودی گل جے مکی وی نیں سی۔ اک پور بندہ آکے کہن لگا۔ تیرے پترے تیاں اپنے وڈھ پائی ول روئی کھلتے مہ پی رہے سن۔^{۱۹} تے اک دم بیابان ولوں اک پیبری آئی تے گھر دیاں چواں گتھیاں نوں ٹکرائیے گھر اوتھان تے ڈگ پیلے اوہ سارے مر گئے بس میں اکلا تینوں خبر دین لئی بیج گیا ہاں۔^{۲۰} فیر ایوب اٹھ کھلواتے اپنے کپڑے پہاڑ تے سر مٹایا تے بھٹو بے ڈگ کے سجدہ کیتا^{۲۱} تے آکھیا: میں اپنی ماں دے پیٹ وچوں ننگا ہی نکلیا تے ننگا ہی مڑکے جاواں گا۔ خداوند نے تاتے خداوند نے لیتا خدا دے ناں دی وڈائی ہووے۔^{۲۲} ایوب نے ایس حال وچ وی نہ گناہ کیتا تے نہ خدا نوں ایس ظلم دا ذمہ وار ٹھہرایا۔

¹ - اک دِن رَبِّ دے پُتر یعنی فرشتہ رَب دے آگے حاضر ہون لئی آئیتِ شیطان وی آ رلیا تاں جو رَب آگے حاضری بھرے۔² رَبِّنہ شیطان 2
نوں پُوجھیا، تُوں کیتھوں آریا ایں؟ شیطانہ رَب نوں جواب دِتا پئی دھرتی دی سیل کرداتے ایدھر ایدھر پھردا تَردا آگیاں واں۔³
فیر رَب شیطان تُوں آکھیا، کدی تُوں میرے بندے ائوب دے حال وَل دھیان ماریا اے؟ دھرتی اودے جہیا کاملتہ نیک ہور کوئی بندہ
نیئں جیڑا رَب توں ڈرداتے بدی توں تَسدا ہووے۔ پھاویں تُوں مینوں اودے خِلاف بھڑکایا پئیہ دوسے نوں برباد کر دیاں پر اوہ اچھے وی
اپنی نیکیتہ کھلوتا ہویا اے۔⁴ شیطانہ آکھیا، کھل دے بدلہ کھل! بندہ جان پچھ اپنا سب کُجھ گویا دے گا۔⁵ پر تُوں ذرا اپنا ہتھتہ ودھاتے
اودے جُسے تُوں دُکھ دے۔ فیر ویکھیں پئی اوہ تیرے منہ کُفر تول دا اے ک نئی؟⁶ رَبِّنہ شیطان تُوں آکھیا، پلا اوہ تیرے ہتھ وچ اے پر
دھیان رکھیں پئی اوہ کتہ مر نہ جاوے۔⁷ فیر شیطان رَب دے حضوروں تَر گیا تے اودے ائوب دے جُسے سر توں پیراں تیک پیڑ وَللہ پھوڑے کڈ
یے۔⁸ فیر ائوب تے پانڈے دی ٹھیکری پھڑکے اپنا جُسٹا کُھرکن لگ پیا۔⁹ اودی زنانیہ آکھیا: کی تُوں ہُن وی اپنی سچائی لکھوتا رہیں گا؟
خُدا تے لعنت کرتے مَر جا۔¹⁰ اودے اونوں آکھیا: تُوں پاگل زانیاں ورگی گل کر رہی پس۔ کی اُسی خُدا کولوں سُکھ لیفتے دُکھ نہ لیفتے؟ ایہ
سارا کُجھ ہون دے بعدوں وی ائوب دے منہوں کوئی پھیڑی گل نہ نکلی۔¹¹ جَدّ ائوب دے تِن بیلیاں الیفز تیمانی، یلدد سوختے صوفر
نعماتیہ اوس کُل مُصیبت دا حال سُنیا جیڑی ایوب تے آئی سی تے اوہ اپنے اپنے گھروں نکل کے اک طے مٹھی ہوئی تھاتے آکٹھ ہوئے اے
مٹھیا پئی ائوب ول جا کے اودی پیڑ وَنڈا یفتے اونوں تسلی دی۔¹³¹² جَدّ ائوب دے تِن بیلیاں الیفز تیمانی، یلدد سوختے صوفر نعماتیہ
اوس کُل مُصیبت دا حال سُنیا جیڑی ایوب تے آئی سی تے اوہ اپنے اپنے گھروں نکل کے اک طے مٹھی ہوئی تھاتے آکٹھ ہوئے اے مٹھیا پئی
ائوب ول جا کے اودی پیڑ وَنڈا یفتے اونوں تسلی دی۔

¹ - فیر ایوب اپنا مُنہ کھول کے اپنے جمن دے دین نوں بُرا بھلا کہن لگا۔² اونہ آکھیا: ³ - نست وچے اوس دین دا چدن میں جمیلے اوس رات 3
 دا وی جدوں آکھیا گیا بھئی مُنڈا ہوا اے! ⁴ - اوہ دین ہنیرے وچ بدل جاوے؛ رَبّ عرشاں توں اودھ وَل آکھ وی نہ چُک۔ نہ اودے کوئی
 چائن ہووے۔⁵ ہنیرے موت دا پرچھاواں اونوں فیر دبوچ لئوے؛ بدلی اودے سیدا چھائی رہوے؛ ودھدے ہووے پرچھاویاں دی دہشت
 اودے تھ جاوے۔⁶ گوڑھا ہنیرا اوس رات قابض ہو جاوے؛ اوہ سال دے دِٹاں وچ گیناں نہ جاوے نہ کسہ مہینہ وچ اپنی صورت
 وکھاوے۔⁷ اوہ رات کوئی نہ جھٹے اوس وچ جُوشی دی کوئی صدا نہ سنیوے۔⁸ دِٹاں لعت کرن وَلہ اوس دینے وی لعت کرن تے اوہ
 وی جہڑے ڈرونہ سمندری اژدھ دا شکار کرنا چاندے نیں۔⁹ اودی سرگی دے تارے بچھ جان؛ دین دے چائن دی اڈیک کرن والیاں نوں
 کُجھ نہ لبھتے نہ اوہ سویل دِٹاں پہلیاں کرناں تونں ویکھن جوگا ہووے۔¹⁰ - کیوں جو اونہ میری ماں دی کُکھ دے ہوئے میرے لئہ ڈوھ یتے۔
 تان جو مُصیبت میری آنکھاں توں لُکی رہوے۔¹¹ - میں جمنڈتے کُکھوں باہر آوندے ویلہی مَر کیوں نہ گیا؟ ¹² - میرے استقبال لئہ گودی تے
 دودھ پیاں لئی چھاتیاں کیوں سَن؟ ¹³ - نیئں تان اوس ویلہ میں آرام نال لیٹیا ہوندا تے چین دی نیندرے سُتا ہوندا۔¹⁴ - جگ دے بادشاہاں تے
 وزیراں دے نال، جنہاں اپنے لئہ مقبرے بنلے جہڑے کھنڈر بن گئے نیں،¹⁵ - نیئں تان اوس ویلہ میں آرام نال لیٹیا ہوندا تے چین دی نیندرے
 سُتا ہوندا۔ جگ دے بادشاہاں تے وزیراں دے نال، جنہاں اپنے لئہ مقبرے بنلے جہڑے کھنڈر بن گئے نیں،¹⁷ - اوتھ شریر فساد کرن توں باز
 رہندے نیں تے ماڑے حالاں وَلہ چین پاندے نیں۔¹⁸ - تے قیدی وی اپنی رائی دا ٹھٹ لیندے نیں؛ ہُن اوٹاں تونں راکھ دی چلک نیئں
 سُنیندی۔¹⁹ - چھوٹ وڈھ سبھو اوتھ نیں تے کاماں ن اپنے مالک توں رائی پا گیا اے۔²⁰ - مُصیبت دے ماریاں تونں چائن تے دکھاریاں تونں
 جندڑی کیوں ملدی اے؟ ²¹ - جنہاں تونں موت دی ڈھاڈی اڈیک اے پر اوہ آوندی نیئں اوہ اونوں لُکیاں خزانیاں توں وی بوتہا لبھدے نیں۔²² -
 قبرے پین دے بعد اوہ بڑے جُوش تے نہایت شادمان ہوندے؟ ²³ - اجے بندے تونں جِدی راہ ڈھکی ہوئی اے جندڑی کیوں ملدی اے، جِڈے لئی
 رَبّ تے سارے راہ بند کریتے نیں۔²⁴ - روٹی دے بدلہ مینوں ہاواں ملدیاں نیں؛ میرے آنھرؤ ہانی وانگ وگدے نیں۔²⁵ - جہڑی گل دا ڈر سی اوہ
 ہی میرے پیت گئی؛ اخیرے اوہ ہی ہویا جہندا مینوں ڈر سی۔²⁶ - مینوں نہ شکون لبھا اے نہ تسلی؛ آرام نیئں لبھا یڑا دکھ ہی دکھ اے۔

¹ - فیر الیفر تیمانی نے جواب دیا: ² - جے تینوں کوئی بندہ تینوں کُجھ کہنا چاہتے کی تُوں دھیان نال سُنبیں گا؟ کیوں جو کئی گلاں تے 4 کہنیاں پیندیاں نیں - ³ - بھلا سوچ تُوں کئی وار لوکاں تُوں کیویں نصیحت کیتی، کیوں تُوں کمزور ہتھ دا زور بنیوں - ⁴ - تیریاں گلاں نیں لڑکھڑاندیاں ہویاں تُوں سہارا دتا؛ تُوں کمبدے ہووے گوڈیاں تُوں طاقت دتی - ⁵ - پر تُوں تیرے بنی اے آپ ہی دل چھڈ گیاں ایں، اوہ تینوں ہتھ ہی لایا اے گھبرا گیاں - ⁶ - کی تینوں اپنی راستبازی تے بھروسا نیں، اے اپنے پاک صاف طریقے تے کوئی آس نئیں؟ ⁷ - بھلا سوچ تے سہی پئی کدی کوئی دوسا وی ماریا گیا اے؟ یا کدی راستباز وی تباہ ہوا اے؟ ⁸ - میں ویکھیا اے پئی جیڑے بدی جوندے نیں تے رنج دا بیہ لاندے نیں، اوہ اونوں وڈدے وی نیں - ⁹ - اوہ خُدا دے دم نال برباد ہوجاندے نیں اے اوہ غصہ دیاں تیز ہواواں نال فنا ہو جاندے نیں - ¹⁰ - شیر جاناں مرضی دھاڑن تے کھرکھان، تاویں اونان دے دند پن دتے جاندے نیں - ¹¹ - شکار نہ لبھتے شیر مر جاندے اے تے شیرنی دے بچے تتر پتر ہو جاندے نیں - ¹² - اک گل چپ چپیتیاں میرے تک آپڑی، میری کن وچ اودی بھنک پئی - ¹³ - جیس ویلے راتیں لوک دیکھی خواب ویکھدے ویکھدے، گڑھی نیند رے سوں جاندے نیں - ¹⁴ - ڈرتے کنبنی نیں مینوں آدباہتے میریاں کُل پڈیاں تُوں جھنجھوڑیا - ¹⁵ - اک رُوح میرے اگوں لنکھی تے میرے لُو کنڈے کھلو گئے - ¹⁶ - اوہ رُکی، پر میں اونوں سنجھیاں نہ سکیا - بس میریاں آکھاں لگے اک صورت جیہی سی، اُس سٹلے وچ مینوں ہولی جیہی اک آواز آئی: ¹⁷ - کی فانی بندہ رُپ تون بہتا نیک ہو سکدا اے؟ یا آدمی اپنے کڑھن ولے تون ودھکے پاک ہو سکدا اے؟ ¹⁸ - جے اوہ اپنے بندیاں تے بھروسا نیں کرسکدا تے اپنے فرشتیاں تُوں خطا کرن ولے ٹھہراندے اے - ¹⁹ - تے فیر مٹی دے گھراں وچ رہن والیاں دی کی حقیقت اے، جیہاں دی نیں مٹی وچ اے تے جیڑے کیڑے وانگ پھ دتے جاندے نیں! ²⁰ - سوہل تون شام تائیں اوہ تروڑے مروڑے جاندے نیں - اوہ نیست تے نابود ہو جاندے نیں تے کسے دے کئی خبر نیں پیندی - ²¹ - کی اونان دے تنواں دیاں تنواں کسٹیاں نیں جاندیاں، ایتھوں تک کہ اوہ نہ جاندیاں ہویاں موت دا لُکھا بن جاندے نیں -

¹ - تُوں آواز وی ماریتے تینوں کون جواب دیوے گا؟ تُوں مقدساں وچوں کدے ول پھیریں گا؟ ² - عُص نادان تُوں مار دیندا اے، تے 5 ساڑا سدھ سدھ بندیاں دی جان کڈھ لیندا اے۔ ³ - میں آپ نادان تُوں جڑ پھڑدیاں ویکھیا اے۔ پر اچانک اوہدے گھر تُوں لعنت پے گئی اے۔ ⁴ - اوہدے بالان نوں امان نئیں، اوہ ویڑے وچ مدھ جاندے نیسے اونیاں تُوں کوئی نئیں بچاند۔ ⁵ - پھک اوہدا آن کھا جاندے نیں۔ ایتھوں تک کہ اونوں کنڈیاں وچوں وی جُگ لیندے نیں، تے تریکے اوہدی دولت تپڑ جاندے نیں۔ ⁶ - کیوں جو مُصیبت دھرتی وچوں نیئں پھوٹ دی نہ دُکھ پھویں چوں اُگدا اے۔ ⁷ - بندا دُکھ سب لئی جمیاں اے چنگیاڑیاں وانگ جیڑے اُناں تُوں اُٹھ دے رندے نیں۔ ⁸ - جے میری نوبت آوندی تے میں ربّ لگے فریاد کردا؛ میں اپنا معاملہ اوہدے لگے رکھدا۔ ⁹ - اوہ اینیں حیرت وچ پان ولے کم کردا اے جیڑے سمجھوں باہر نیں، تے معجزے جنہاں تُوں گینا نہیں جا سکدا۔ ¹⁰ - اوہ دھرتی تے میندے پاندے بیلایاں تُوں پانی دیندا اے۔ ¹¹ - اوہ مسکیناں نوں اُچیاں کُرسیاں تے بہاندا اے۔ وین پان والیاں تُوں سلامتی دیندا اے۔ ¹² - اوہ چالا کاں دے منصوبہ توڑ نئیں چڑھن دیندا، تے اونیاں دے ہتھ اپنہ مقصد تک نہیں آپڑ دے۔ ¹³ - اوہ سیانیاں تُوں اونیاں دی چالاکی وچ ہی پھسا دیندا اے۔ بدکاراں دے منصوبہ مٹی وچ رلا دیندا اے۔ ¹⁴ - دن دے ویلے اونیاں تے پیرا ہو جاندا اے، تے دوپہریں اوہ اینج پُوندے پھردے نیں، جیویں راتیں۔ ¹⁵ - محتاجاں اونیاں دے منہ دی تلوار توں بچاندا اے، تے اوناناں نوں ڈاٹھ دے گپھ توں جھڑاندا اے۔ ¹⁶ - سو محتاج آس رکھدے نیں، تے انصافی اپنہ منہ تُوں ڈکا لا لیندی اے۔ ¹⁷ - بھاگاں والا اے اوہ بندہ جنہوں ربّ جھڑکدا اے؛ سو قادرِ مطلق دی جھڑک تُوں حقیر نہ جان۔ ¹⁸ - اوہ پھٹ لاند اے پر پتیاں وی کردا اے؛ اوہ چیر پھاڑ کردا اے تے اوہدے ہتھ چنگا وی کردے نیں۔ ¹⁹ - اوہ تینوں چھ آفتاں توں بچالے گا، تے جے ست وی ہونے تینوں فرق نہ پئے گا۔ ²⁰ - کال وچ اوہ تینوں موت توں بچالے گا، تے جنگ وچ تینوں تلوار دا لقمہ نہ ہون دے گا۔ ²¹ - تُوں جیہ دے کوڑے توں بچیا رہویں گا، تے جدوں مُصیبت آوے گی تے تینوں ڈر نہ لگے گا۔ ²² - تُوں بربادی تے کال تے پسیں گا، تے دھرتی دے درندیاں توں تینوں دہشت نہ ہووے گی۔ ²³ - میدان دے پتھراں نال تیری بن آجاوے گا، تے جنگل دے حیوان تیرے نال صلح سلامتی نال رہن گے۔ ²⁴ - تُوں جلے گا پئی تیرا تنبو بچیا ہوا اے؛ تُوں اپنی ملکیت دا حساب لوں گلے کوئی شہ گواچی نہ ہووے گی۔ ²⁵ - تینوں پتا لگ جاوے گا پئی تیری آل بڑی ہووے گی تے تیری نسل دھرتی دی گھاہ وانگ وڈھ گی۔ ²⁶ - تُوں وڈیرا ہوکے قبرے جاویں گا، جیویں اناج دے بول اپنہ ویلے بنلے جان گے۔ ²⁷ - اساں ایس گل دی کھوج کیتی تے اونوں ٹھیک پایا۔ سو اینوں سُن دے نفع چُک۔

¹ فیر ایوب نے آکھیا: ² - کاش میرا ڈکھ منیا جاسکداتے میری کُل مصیبت ترکڑی وچ تولی جا سکدی! ³ - اوہ پکا، سمندری ریت توں 6
 باری ہوندی، مینوں میرے جذبات نے بولنے مجبور کر دتا اے۔ ⁴ - قادرِ مطلق دے تیر مینوں کُھبھوئے نیں میری رُوح اوہناں دا زہری
 رہی اے۔ خُدا دی دہشت میرے خُلاف قطاراں بنلے کھلوتی اے۔ ⁵ - جدوں کھوتے نوں گھا لبھ جاندی تے کی اوہینکنا چھڈ نیں دیندا؟ یاں ڈکھ
 دے لگ پٹھہونے کی اوہدا ڈکارنا مُک نیں جاند؟ ⁶ - کی پھیکی شے لُون پنا لنگ دی اے، کی آندے دی سفیدی وچ کوئی سواد ہوندا اے۔ ⁷
 میں اونوں پتھ لانا وی پسند نہ کراں گا، اجیہی خوراک توں مینوں کریج آوندی اے۔ ⁸ - کاش میری مِٹت سُنئی جاندی تے رُب میری آس
 پوری کردا۔ ⁹ - پئی خُدا مینوں پھہر دینے راضی ہونداتے اپنے پتھ ودھا کے میری آخر کر دیندا۔ ¹⁰ - تاں جو مینوں اے تسلی تے ہوندی پئی میں
 ڈاڈھی پیڑ دے ہوندا وی خوش رہاتے میں پاک رُب دیاں گلاں نینداں نیں۔ ¹¹ - میری اپنی ہمت کیتھوں پئی بن وی میں کوئی آس رکھاتے
 توقع تے صبر کردا پھیراں۔ ¹² - کی میرے وچ چٹان جئی طاقت ہے؟ یا کی میرا جُستہ پتل دا اے؟ ¹³ - ہن جد کے میرے کولوں کامیابی کھو لئی
 گئی اے تے میری اپنی ہمت کیتھوں پئی اپنی مدد آپ کر سکاں۔ ¹⁴ - ڈکھی بندت اے چاہندا اے پئی اوہدے یار سجن اوہدے نال وفا کرن،
 پاویں اوہدے دِلوں قادرِ مطلق دا ڈر مُک جاوے۔ ¹⁵ - پر میرے بھرا برساتی نالیاں وانگے اعتبارے نیں، سگھوں اوہناں ندیاں وانگ نیں
 جیڑیاں اُنوں وگن لگ پیندیاں نیں۔ ¹⁶ - جدوں برف کھر دی اے اوہناں دا پانی میلا ہو جاند اے اوہناں وچ سیلاب آ جاند اے۔ ¹⁷ - پر اوہ
 خشک رُٹ وچ اولہو جاندے نیں تے گرمیاں وچ سُکھ جاندے نیں۔ ¹⁸ - قافلہ جیڑا اپنا راو بدل لیندے تے بیابان وچ جا کے اولہو جاندے نیں۔ ¹⁹
 تیما دے کافلہ اوہناں دی راہ تكدے نیں تے سبا دے راہی اوہنا دے اڈیکنہار نیں۔ ²⁰ - اوہ مایوس ہوگئے کیوں جو اوہناں آس رکھی۔ اوہ اوتھ
 آپڑے تے شرمندے ہو گئے۔ ²¹ - ہن تُساں وی ثابت کر دتا اے پئی تُسی کسے کم دے نہیں۔ تُسی میرا ڈکھ ویکھ کے ڈر گئے اوہ۔ ²² - کی میں کدی
 آکھیا پئی میرے لئی کُجھ دیئو؟ یا اپنے مال وچوں میرے لئی کسے تُوں وڈھی دیئو؟ ²³ - مینوں ویری دے پتھوں بچا لو، پتھر دلاں دے
 شکنج وچوں مینوں کڈھو؟ ²⁴ - مینوں سمجھاوتے خورے میں من وی جاواں، مینوں دسو پئی میتھوں کتھ بھُل ہوئی اے۔ ²⁵ - سچیاں گلاں
 بڑیاں کوڑیاں لگدیاں نیں! پر تُسی دلیلاں نال کی ثابت کرنا چاہندے اوہ؟ ²⁶ - کی اے، پئی میریاں گلاں غلط نیں؟ یاں کی اِک ڈکھی بندے
 دِیاں گلاں دا کوئی بھار نہیں؟ ²⁷ - ہاں تُسی تے اِک یتیم تے وی فُرے پانون جھجھکوگتے جے اپنے مِتر دا سودا کرنا پُستے اوہ کر دیوگے۔ ²⁸ - پر ہن
 مہربانی کر کے میرے ول دھیان کرو، کی میں تہاڈے منے جھوٹ ماراں گا؟ ²⁹ - ترس کھاوتے نیاں توں کم لوو، اِک وار فیر سوچ لوو
 کیوں جو میری راستبازی دا متحان لیا جا رہا اے۔ ³⁰ - کی میرے ہونٹاں تے کوئی مکر دی گل ہے؟ کی مینوں اپنا وی نہیں سوچا پئی میں
 بدی تُوں پچھان سکاں؟

¹ - کی بندہ دھرتی کم کار نہیں کر دا؟ اے کی اوہدے دیہاڑے اک مزدور وانگ نیئں لنگدے۔² - جیویں اک کاماں شام پین دی اڈیک
 رکھدا اے۔ مزڈور اپنی دیہاڑی دی اڈیک رکھدا اے۔³ - ایسے طرح میرے حصے وچ آن ولے مہینے فصول نیں، تے میریاں راتاں میرے دکھ
 دا سبب نیں۔⁴ - جدوں میں لیٹتا ہاں تے ایہو ہی سوچدا رہتا ہاں پئی دن کدوں چڑھ گا۔ رات لمبی ہو جاندی اے میں سویل تک پاسے مار
 دا رہتا واں۔⁵ - میرا جُسا کیڑاں تے گارے نال ڈھکیا رہندا اے۔ میری کھل پائیں دی اے تے میرے پھٹ سٹرن ڈیٹے نیں۔⁶ - میرے دیہاڑے
 جُلاے دی ڈھرکی توں وی تیز نیں جیڑے اُمیدی وچ لنگھ جاندے نیں۔⁷ - یا رُتا ! یاد کر میری حیاتی ہوا وانگ اے۔ میریاں اکھاں فیر
 کدی جُوشی نہ ویکھن گئیاں۔⁸ - جیڑی اکھ مینوں ہن ویکھدی اے فیر کدی نہ ویکھ گی؛ تیریاں اکھاں مینوں لبھدیاں پھرن گئیاں پر میں نہ
 ہواں گا۔⁹ - جیویں اک بدل اک دم اولہو جاندا اے تے فیر نیئں دسدا اوو وہی ہی جیڑا قبرے پئے جاندا اے کدی نیئں پرت دا۔¹⁰ - اوہ اپنے
 گھر نوں فیر کدی نہ آوے گا؛ اوہی تھان اوہوں فیر نہ سجھلے گی۔¹¹ - سو میں چپ نہ ہواں گا؛ شدید روحانی دکھ دی حالت وچ بولاں
 گا، جان ٹوٹن دے ویلے گلا کراں۔¹² - کی میں سمندا ہاں کوئی ڈراونہ سمندری اڑدا ہاں پئی تُوں میرے پیرے لائے ہوئے نیں۔¹³ - جدوں میں
 سوچتا ہاں پئی میری منجی مینوں آرام دیوے گی تے میرا پلنگ میریاں پیڑاں کھٹا دیوے گا۔¹⁴ - تے وی تُوں سُغیاں وچ مینوں ڈرانا ایسے
 روپتاں راہیں وی مینوں ڈراوے دیندا اے۔¹⁵ - تاں جو میں بھا ملے کہ مر جاوے تے میرا وجود باقی نہ رہوے گا۔¹⁶ - مینوں اپنی حیاتی توں
 نفرت اے، میں سدا جیوندا نہ ہواں گا۔ مینوں میرے حالت چھڈ دے کیوں جو ہن میری حیاتی دا کوئی مقصد نیئں۔¹⁷ - آخر بندے دی
 سیرہی کی اے پئی تُوں اوہوں اُچایاں کریتے اوہا خیال دل وچ لیاوے۔¹⁸ - تیرے سویل اوہا پتا کریتے تیرے ویلے اوہوں آزماندا رہوے؟¹⁹ - کی
 تُوں کدی اپنی اکھ میرے وَلوں نہ پھیریں گا، تے مینوں اک پل وی اکلا نیئں چھڈیں گا؟²⁰ - اے بنی آدم دے راکھ! جے میرے کولوں کوئی
 پاپ ہو ہی گیا اے تیرا کی وگڑیا اے؟ تُوں مینوں اپنا نشتہ کیوں رکھیا اے؟ کی میں تیرے لئی بہار بن گیا۔²¹ - تُوں میریاں خطاواں
 بخش کیوں نیئں دیندا۔ میں تے بڑی چھیدی ہی مٹی وچ رل جانا ایں؛ تُوں مینوں لبھیں گا، پر میں تینوں نہیں ملاں گا۔

¹- یلدد دی تقریر بہن یلدد شوحی نیں مخاطب کر کے آکھیا پئی۔ ²توں کیدوں تیک اینج بُلو لیں گامتہ تیرے مُونہ د باں گلاں تیز پینری وانگوں ہون گیاں؟ ³- کیہ خدا اپنے حکم توں بدل دا اے۔ یاں خدا ے تعالیٰ انصاف نوں پھٹا کر دا اے۔ ⁴- جے کر تیرے پُتریں نیں اویدا گناہ کیتا اے قیر آونہ اُونان توں دی بدی دے پھ وچ دے دتا اے۔ ⁵- پر جے توں خدا نوں پورے دل نال ڈھونڈیں تے خدا ے قادر لگ رحمت لئی ویت کر یں۔ ⁶- تے توں پاک تھیک راہ لے چلن والا ہوویں تے فیر بہ شک اوہ تیرے لئی ہن وی جگ پئے گا۔ ⁷- آیتھوں تیک پئی بہانویں تیرا مُنڈھ چھوٹا جیہا سیتے فیر وی تیرا آخر بڑا ای وڈا ہووے گا۔ ⁸- بیتہوئے وقتان دے بارے کھوج کرتے پئیودادیاں دیاں آزمائیاں پوئیاں شیواں ول دھیان کر۔ ⁹- ایس لئی پئی آسیتے بہروسا کرن ولہ فرزند آتے کچھ نئیں جاندے ایس لئی پئی آساڈے دن دھرتی لے اک چھاں نیں۔ ¹⁰- پر اوہ ای تینوں سکھاوون گتے تیرے نال گلاں کرن گتے اپنے دل دیاں گلاں باہر کڈھن گے۔ ¹¹- کیہ نا گر مُوتھا (خوشبو دارگا) چکڑ دے باہر اُگدی اے یاں کانان پانی تھوں باہر ودھدا اے؟ ¹²- فیر وی اوہرا ہندیاں پوہیاں دی گئیوں بغیر ای ساریں پودیاں تھوں پہلاں سُک جندا اے۔ ¹³- آپس طرحاں ایں اونان دیاں راہوں نیں جیہڑے خدا نون بھل جاندے نیں تے بیدیاں دا آس تے جاوے گی۔ ¹⁴- اویدا سبارا وی نیں ربوے گا تے اویدا بہروسا مکڑی دا گھر بیس گا۔ ¹⁵- اوہ اپنے گھر نال تیک لادے گا، پر اوہ کھلوتا نیں ربوے گا۔ اوہ اونوں تھتے پکا پاوے گا پر قائم نیں ربوے گا۔ ¹⁶- ایس لئی پئی اوہ اک رُکھ اے جیہڑا سُورج دے سامنیں ہرا اے جیہڑا اپنیاں شاخاں باغ لے وچھاندا اے۔ ¹⁷- اویدیاں جڑاں چٹان لے وچھا ندیاں نیں تے روڑیاں دی تھان وچ وڑ جاندیاں نیں۔ ¹⁸- پر جدوں پٹن والا اونان نون پٹ دا اے تے فیر اویدی تھان اونوں نئیں مُندی قیں تینوں کدی وی نیں جاندی ستاں۔ ¹⁹- اپو ای اویدی خوشی دا آ اے تے مٹی تھوں دور جا اُگ پیندا اے۔ ²⁰- خدایہ قصور دا تھ نیں چھڈداتے ناں اوہ بُرے دا تھ نون طاقت دیندا۔ ²¹- آن قریب تیرے مُنہ نون ہاس نال بہر دیوے تیرے بُلان نون خوشی دی آواز نال بہر دیوے گا۔ ²²- جیہڑے تیتھوں نفرت کردے نیں اوہ شرمندہ ہون گتے۔ بدیاں دا تنبو کھلوتا نیں ربوے گا۔

¹ - تد ابوب نیں جواب دتا ² - مینوں پنا شک پتہ لگ گیا اے پئی ایہ گل اوہی اے کیہ انسان خُدا دے سامنے سچا ہو سکدا اے ؟ ³ جے کر 9
 اوہو اہدے نال تکرار کرن دا ارادہ کرے تاں اوہ اپنوں ہزاراں وچوں اک دا وی جواب نیں دے سکگا۔ ⁴ اوہ دلوں سیانارے طاقت وچ زور
 والا اے کون اوہدے سامنے کھلوکے زندہ رہوے گا ؟ ⁵ اوہ پاڑاں نوں کھسکا دیندا اے اوہنوں پتا وی نہیں لگدا اوہ اپنے غصہ وچ اوہناں نوں
 پلٹ دیندا اے۔ ⁶ اوہ دھرتی نوں اوہدی نیہ تھوں ہلا دیندا اے اوہدے تھم کمبے نیں۔ ⁷ اوہ سورج نوں حکم دیندا اے تے فیر نیں لکدلتے
 ستاریاں لٹے ٹھیا لا دیندا اے۔ ⁸ اوہ ای اسماناں نوں تاندا دے سمندر دیاں لہراں لٹے ڈردا اے۔ ⁹ اوہ بنات النعس (عقد ثریا ست ستاریاں دا
 جھومر) تے جبارتہ ثریا دیکھن دے ہر جاں نوہنایا دے۔ ¹⁰ اوہ وڈے وڈے کماں دا کرن والا اے جیڑے عقل وچ نیں اوہنا اچر کماں دی نیں
 ہوسکدی ¹¹ - جے کراہ میرے اگوں لنگ جاوےتے میں اوہنوں نیں ویکھدا جے کردہ لگ وڈھتے مینوں اوس دا پتہ نیں چلدا ¹² جے گراوہ کھوہ لولہ
 تے کون ایں جیڑا اوہنوں تھاکہ ایاں کون اوہنوں الگ گا اپنی توں کہہ کر ناں ایں ¹³ - خدا جدے غصہ نوں کوئی بندہ ڈک نیں سکدا اوہدا تھلے
 رہے دا ساتھ ولے وی سر نیواندے نیں ¹⁴ - تے میں اوہنوں کیوں جواب دواں یاں اوہدے نال تکرار کرن لئی الفاظ چنا ¹⁵ - بھانویں میں
 سدھی راہ ای چلدا ہواوےتے فیر وی میں اوہنوں جواب نیں دیواں گا سگوں اپنے دشمنان لئی رحم منگا ¹⁶ - جے کر میں اوہنوں آواز دیواوےتے
 اوہ جواب دے وی دیوےتے فیر میں یقین نیں کردا پئی اوہ میری سن لئی اے ¹⁷ - اوہ جیڑا مصیبتاں نال مینوں پیہ دیندا اےتے سببوں بغیر
 ای میرے زخماں نوں ودھاندا اے ¹⁸ - اوہ مینوں سادہ وی لیں لئی نیں چھڈدلتے مینوں دکھاں نال بھریا رکھدا اے ¹⁹ - اگر توں دا ذکر ہووے
 تے طاقت ور اوہ ای اے جے کر عدل دا ذکر ہووے فیر میرے لئی ویلا کون مقرر کرے گا ²⁰ - بھانویں میں سدھی راہ لٹے چلن والا ای ہواوےتے
 فیر وی میرا مونہ مینوں ای الزم دیوے گلتے بھانویں میں گناہ ناں وی کیتا ہووےتے فیر وی اوہ مینوں ای ڈنگی رامت چلن والا آکھہ گا ²¹ -
 میں بے گناہ واں مینوں حیاتی وی اوہنوں چاہندا ای نیں ²² ایسے لئی میں اکھنا واں پئی اوہ بیگناہ نوہے شریر نوں برابر ای ہلاک کردا اے ²³ -
 جدوں اوہدی چابک اچانک ای ہلاک کرن لگ پوےتے فیر اوہ بیگناہواں دی مصیبت لٹے ہسدا اے ²⁴ - دھرتی بدکاروں دے تھان وچ دے دتی گئی
 اے خدا اوہدے حکماں دے منہ کج دیندا اے جے کر ایہ اوہ ای نیں تاں فیر پور کون اے ²⁵ - میرے ڈپاڑے کسے فاسد نالوں دی بہت تیز رفتار
 اوہ بیت جاندے نیں تے اوہ خوشی نیں ویکھدے ²⁶ - اوہ کانیاں دی بیڑی وانگوں گزر گئے نیں اوس عقاب وانگوں جیڑا اپنے شکار نوں لے اڈھدا
 اے ²⁷ - جے کر میں آکھیاں پئی میں اپنی شکایت بھل جاواں گلتے میں اپنی شکل بدل لوں گلتے خوشی ہواں گا ²⁸ - تے میں اپنیاں سبھاں
 دکھاں دے سببوں ڈرناواں ایس لئی پئی مینوں پتہ اے پئی توں مینوں بیگناہ قرار نیں دیوں گا ²⁹ - میں بدکاراں وچ گنیاں گیاواں توں
 کاہن بے فائدہ محنت کردائیں ³⁰ - بھانویں میں برف نال نہالواوےتے سچی دے پانی تھان نوں دھواں ³¹ - تے فیر وی توں مینوں چکڑ وچ غوطہ
 دیوں گا ایتھو تیک پئی میرا لباس میرے کولوں حقارت کرے گا ³² - ایس لئی پئی اوہ میرے وانگوں انسان نیں اے پئی میں اوہنوں جواب
 ایتھوں تیک پئی فیصلہ لئی اسیس دو ویں جاؤ ³³ - کاش اساڈے وچ کوئی فیصلہ کرن والا ہندا جیڑا اپنا تھہ اساڈے دونان لٹے رکھ ³⁴ - تاں
 جو اوہدی سوئی میرے اتوں پٹالوےتے اوہ خوف ناں ڈراوے ³⁵ - تد میں بولدلتے اوہدے کولوں ناں ڈردا ایس لئی اپنے آپ میں انج دانیں داں

¹- میری روح میری حیاتی تُوں ناخوش اے۔ میں شکوہ کردا جاواں گاتے اپنے دل دی رنجش نال بولاں گا۔² میں خُدا تُوں آکھاں گا۔ 10
تُوں مینوں الزام ناں دیویں گا۔ مینوں دسیں، پئی میرے نال کیوں جھگڑا کر نا ویں۔³ کہ آپہ تیرے لئی نفع دا سبب اے پئی تُوں
طَلَم کریں تے اپنے تھ دی کاری گاری نال نفرت کریں تے بدکاراں دی صلاح دے غلاویں وچ آویں؟⁴ کہ تیریاں آکھیاں جسمانی نیں۔ کہ تُوں
انسانی آکھ نال ویکھنا ویں۔⁵ کہ تیرے دن انسان دے دناں وانگوں نیں۔ یاں تیرے ورے آ دمی دے وریاں وانگوں نیں۔⁶ کہ تُوں میرے
گناواں دی تُوہ وچ اپنے مبری بدی بابت کھوج کردا ایں۔⁷ بہاویں تُوں جاندا ایں پئی میں بدکار نیں تیریاں پتھاں وچوں مینوں کوئی
نیں چھڈا سکدا۔⁸ تیرے ای پتھاں میں مینوں پیدا کر کے پورا پورا بنایا، کہ تُوں ہن مینوں ہلاک کریں گا؟⁹ یاد کر، پئی تُوں مینوں چکنی
مٹی وانگوں بنایا سی۔ کہ تُوں مینوں فیر مٹی وچ ملادیں گا؟¹⁰ کہ تُوں مینوں ڈوھوانگوں نیں اُوندھایا؟ تے دی دے وانگوں نیں جمایا۔
¹¹ تُوں مینوں چمڑے گوشت پٹایا (پنایا)۔ تُوں مینوں ہڈیاں تے پٹھیاں دی جالی لگائی۔¹² تُوں مینوں حیاتی لئی شکھ بخشیا تیری
پرور دگاری میں میری روح دی سبھال کیتی۔¹³ تُوں نیں آپہ گلاں اپنے دل وچ لکائیاں، پر میں جنداواں پئی تیرا ارادہ آپہ ای اے۔¹⁴ پئی
جے کر میں گناہ کراں تے فیر تُوں میری نگرانی کریں گاتے تُوں میری بدکاری نوں معاف نیں کریں گا۔¹⁵ جے کر میں بدی کیتی اے تے میرے
لے افسوس اے جے کر نیکی کیتی تے فیر وی میں فخر نیں کراں گا۔ ایس لئی شرم نال ڈب مرابواں تے ڈکھ دا پیالہ پی کے رج گیا واں۔
¹⁶ تے جے کر میں غرور کراں تے فیر تُوں شیر ببر وانگوں میرا شکار کریں گاتے باربار مینوں عجیب طرحاں دکھ دیویں گا۔¹⁷ تُوں میری
مخالفت وچ اپنی دشمنی نوں سبھا کر کے گاتے اپنا غصامیرے لئی ودھاویں گاتے تیریاں فوجاں میرے نال مقابلہ لئی چڑھ آون گئیاں۔
¹⁸ تُوں مینوں رحم وچوں کڈھیا ای کیوں سی۔ ایس تُوں پہلاں پئی کوئی آکھ مینوں ویکھ دی میری جان کیوں ناں نکل گئی۔¹⁹ تے فیر
میں ایس طاحاں ہندا، جیویں پئی کدی ہے ای نیں سارے پیٹ وچوں ای قبر پھو نچا دتا جا ندا۔²⁰ کہ میرے دیہاڈے تھوڈے جئے نیں؟
پس، پس کرتے مینوں چھڈ دے۔ تاں جو میں ذرا سا ملے لاواں۔²¹ ایس تھوں پہلاں پئی میں اوتھ چلا جاواں، جیتھوں واپس میں اوناں،
مطلب آپہ وے پئی ہنیرے تے موت دے سایہ دے ملک وچ۔²² اوہنیرے دا ملک کدے وچوں درجہ بندی نیں، تے جدا سو پرا وی ہنیرا وے۔

¹-صَوَقَر دا حُطْب۔ صَوَقَر لغما نی نیں خطاب کر کے آکھیا پئی۔²-کہ لمیاں گلاں دا جواب ناں دتا جاوے۔ یاں مٹھیاں گلاں دی وجہ نال **11** کوئی سچا پندا اے۔³-کہ تیرے بکھڑے نال لوکی چپ رہن۔ جدوں توں ٹھٹھا کرناں ویں۔ تینوں کوئی شرمندہ ناں کرے۔⁴- توں آکھناں ویں پئی میرا علم صحیح اے۔ میں تیریاں آکھیاں وجہ پاک واں۔⁵- پر کاش ! خدا ای بولے۔ تینوں جواب دیں لئی اپنے لبیاں نوں کھول۔⁶-تہ حکمت دے بھید تینوں سکھاوے ایس لئی پئی اوہدی تاثیر فرق فرق اے۔ پس تینوں پتہ پوے، پئی خدانے تیرے گناواں لئی تیرے نال نرمی کیتی اے۔⁹⁸⁷- توں آکھناں ویں پئی میرا علم صحیح اے۔ میں تیریاں آکھیاں وجہ پاک واں۔ پر کاش ! خدا ای بولے۔ تینوں جواب دیں لئی اپنے لبیاں نوں کھول۔ تہ حکمت دے بھید تینوں سکھاوے ایس لئی پئی اوہدی تاثیر فرق فرق اے۔ پس تینوں پتہ پوے، پئی خدانے تیرے گناواں لئی تیرے نال نرمی کیتی اے۔¹⁰-جے کر اوہ پھڑ لوے۔ قید وجہ سٹ دیوے گا۔ ویکھن وجہ ایویں لگے پئی فیصلہ کیتا اے۔ فیر اوہوں کون منع کر سکدا اے ؟¹¹-ایس لئی پئی اوہ برے آدمیاں نوں جاندا اے۔ بدی نوں ویکھدا اے ، بھاویں اوہدا خیال نہ کرے۔¹²-پر جاہل روح نوں تد سمجھ گا۔ جد جنگلی کھوٹ دا بچہ انسان پیدا کرے گا۔¹³- پر جے کر توں اپنے دل نوں درست کریں۔ اپنیاں نوں اوہدے ول چکیں۔¹⁴-جے کر اوس برائی نوں ختم کریں جیڑی تیرے پتھاں وجہ اے۔ تہ جھوٹ نوں اپنے خیم وجہ ناں وسن دیویں۔¹⁵- تد توں اپنے چہرے نوں بیداغ چکیں گا۔ سگوں توں قدماں لے کھلوتا ریویں گاتے ناں ڈریں گا۔¹⁶- ایس لئی پئی توں بدحالی نوں بھل جاویں گا، یاں اوہوں اوس پانی وانگوں یاد کریں گا جیڑا وگ گیا اے۔¹⁷-تیری زندگی دوپہرے نالوں بہوتا چانن دیوے گئے۔ تیرا ہنیرا فجر وانگوں ہووے گا۔¹⁸-تہ اپنی آس دے سبوں اطمینان وجہ ریویں گا۔ اپنے چار چوہیرے ویکھیں گاتے چین نال سو یں گا۔¹⁹- توں آرام کریں گا۔ تہ تینوں کوئی نیں ڈراوے گا۔ سگوں بہت سارے تیرے لگے منت سما جت کریں گے۔²⁰- پر بدکاراں دی اکھاں لگے دہند روے گی۔ اوہناں دے نسن لئی وی کوئی رستہ نیں لبھ گاتے اوہناں دی آس موت ہووے گی۔

¹- ایوب دا جواب۔ تد ایوب نیں جواب وچ آکھیا پئی ²- بلاشکے فیر آدمی تاں توں ای ایہ عہ حکمت تیرے نال ای مرے گی۔³ پر 12 میری عقل وی تیرے ورگی اے تے میں تیرے نالوں کسے دی گل وچ گھٹ نیں تے کونایں جیڑا آئیچ دیاں گاں نیں جاندا۔⁴ میں اوہ بندا واں جیڑا اپنیاں پاراں لئی مخول بنیاواں تے جیڑا خدا نوں پکاردا سا تے جواب ملدا سی۔ " سچلے دیندار بندہ مخولیاں لئی بندا اے۔"⁵ جیڑا چین تے آرام وچ اے اوہ لئی حقارت مسکین دا حق اے تے جدا پیر تلک اوہ دے واسطے اوہ تیار کیتی گی اے۔⁶ ڈاکواں دے گھر سلامت رندے نیں تے جیڑے لوکی خدا نوں غصہ دیواندے نیں۔ اونٹاں دے ہتھاں نوں خدا خوب بھر دا اے۔⁷ پر توں جانوراں نوں پچھ تاں تینوں جواب دین گے تے آسمان دے پرندیاں توں تے اوہ دسن گے دھرتی دے کیڑیاں مکوڑیاں کولوں کھوج کڈھتے اوہ تینوں سکھان گے۔⁸ تے سمندر دیاں مچھلیاں کولوں تے اوہ تینوں سبق دین گئیاں۔⁹ اپناں ساریاں وچوں کون اے جیڑا نیں جاندا پئی خداوند ای دے ہتھ نیں ایہ کیتا اے۔¹⁰ ساریاں زندیاں دی جان تے ہر بشر دی روح اوہ دے ہتھ وچ ای اے۔¹¹ کیہ کن گلاں توں نیں پرکھدا یاں کیہ تالو کھان پین دا سواد نیں دیندا؟¹² پگئی غمر ولہ چہ دانائی ہندی اے تے عمر دی درازی چہ دانائی اے۔¹³ دانائی تے زور خدا دی اے تے دانائی تے عقل اوہدی اے۔¹⁴ کیوں جو اوہ ڈھا دیندا اے تے بندا نیں۔ اوہ بندے توں بند کر دیندا اے پر فیر کھلدا نیں۔¹⁵ اوہ پانی توں روک دا اے تے سب کجھ سک جاندا اے۔ اوہ اونوں جھڈ دیندا اے تے اوہ دھرتی توں فنا کر دیندا اے۔¹⁶ زور تے دانائی اوہ دے ہتھ چہ نیں۔ فریب کھاہدا ہوا تے فریب دین والا دونوں اوہ دے ہتھ چہ نیں۔¹⁷ اوہ مشیراں توں ننگیا کر دیندا اے تے حاکماں توں نادان بنا دیندا اے۔¹⁸ اوہ باشاہواں دے کم بند کھول دیندا اے تے اونٹاں دے لکائے تے رسہ بنھ دا اے۔¹⁹ اوہ کاہناں توں ننگیا کر دیندا اے تے زور والیاں توں ہواں دیندا اے۔²⁰ اوہ اعتباری لوکاں دی جیہ بدل دیندا اے۔ اوہ بڈھ بندیاں دی عقل کھو لیندا اے۔²¹ اوہ امیراں توں عزت کردا اے تے زور والیاں دے کمر بند ڈھیلے کر دیندا اے۔²² اوہ ہنیرے چہ اوہ دیاں ڈونگیاں طاہر کرد اے تے موت دے پرچھاویں توں لو چہ لیاؤندا اے۔²³ اوہ قوماں توں ودھاندا تے فیر اونٹاں ہلاک کر دیندا اے۔ اوہ اُمتاں توں کھلاردا تے فیر انہاں توں مٹا دیندا اے۔²⁴ تے دھرتی دے حاکماں دی عقل لے لیندا اے تے راہ اُجاڑ چہ اونوں بھلا دیندا اے۔²⁵ تے اوہ ہنیرے وچ لو دے بغیر توندے پھر دے نیں تے اونوں کملیاں وانگوں ڈانواں ڈول بنا دیندا اے۔

¹-ویکھ، میریاں اکھاں نہیں سبھو کجھ ویکھیا اےتے میرے کناں نہیں سُنبیاں اےتے سمجھ وی لیا اے۔² جو کجھ تُسیں جاندے ا، اوہ 13 میں وی جاندواں۔ میں تُساں توں کسے وی گل وچ گھٹ نہیں۔³ مطلب ایہ وے پئی میں خُذلہ قادر نال بولاں گا تے میں خُدا نال تکرار کرنا چاندواں۔⁴ ایس لئی پئی تُسیں جھوٹیاں گلاں گھڑ دے اوتے سارے ایہ جچ طیب او۔⁵ کاش پئی تُسیں سراسر چپ رندےتے ایدے وچ ای تہاڈی بسیانف ہندی۔⁶ تُسیں میریاں دلیلاں تے سُتوتے میرے بُلاں دے دعوے⁷ لُتے کُن لگاؤ۔⁷ کیہ تُسیں خُدا دے بارے وچ گل آکھوگے۔ یاں اوہدے حق وچ دھوکھ بازی نال بولوگے؟⁸ کیہ تُسیں اوہدے وَل دی گل کروگے یاں خُدا دے لئی جھگڑوگے؟⁹ کیہ تہاڈے واسطے ایہ جنگا نہیں ہووے گا پئی اوہ تہانوں آزمائش کرے۔ یاں کیہ تُسیں اونوں دھوکھا دیوگے۔ جیویں انسان تُوں دھوکھا دتا جاندا اے؟¹⁰ سگوں جد تُسیں اولہ وچ طرفداری کروگے تے فیر وی اوہ تہاڈے کُن کھچ گا۔¹¹ کیہ اوہدی وڈھیاں کولوں تُسیں نہیں ڈروگے۔ کیہ اوہدے خوف تہاڈے لُتے نہیں پئے گا؟¹² تہانوں گلاں وئی دیاں تمیلاں نیں تے تہاڈے مٹی دے فعل نیں۔¹³ میتھوں دُور، چپ ہوکے بہ جاؤ، تاں جو میں بولاں۔ میرے لُتے جیہڑی بَلاؤندی اے۔ آؤن دو۔¹⁴ میں اپنا ماس اپنہ دنداں نال پھڑاں گا تے اپنی جان تہہ لُتے رکھ لوں گا۔¹⁵ بھاویں اوہ مینوں قتل کرےتے فیر وی میں ڈر نال نہیں کمباں گا۔ پَر اپناں راہواں دی بابت اوہدے لگے بحث کران گا۔¹⁶ تے اوہ ای میری نجات دا سبب ہووے گا۔ ایس لئی پئی کوئیہ ایمان اوہدے سامنے جا ای نہیں سکدا۔¹⁷ پَس میری گل دھیان نال سُتوتے جو کجھ میں بولناواں اوہ تہاڈے وی کنیں پوے۔¹⁸ ویکھ میں اپنہ دعوے لُتے غور کیتا اےتے میں جان گیا واں پئی میں سچا آکھوایا جانواں گا۔¹⁹ کون اے جیہڑا میرے نال جھگڑے گا۔ پئی جدوں میں چھیتی چپ ہو جاواں گا تے اپنی جان دے دواں گا۔²⁰ میرے نال دو گلاں ناں کریں، تہ میں تیرے حضور تُوں نہیں لُکاں گا۔²¹ اپنا تہہ میتھوں دُور رکھیتے تیری دہشت مینوں ناں ڈراوے۔²² مینوں بُلا تے فیر میں جواب دیواں گا۔ یاں مینوں بولن دےتے فیر تُوں مینوں جواب دے۔²³ میتھوں کیہ جُرم تے گناہوئے نیں۔ میرے قُصورتے گناہ مینوں سُناں دے۔²⁴ تُوں اپنی شکل کیوں چھپاؤند ایہ تے کیوں مینوں اپنا ویری سمجھنا ایں؟²⁵ کیہ تُوں ہوا نال اُددے پتر تُوں تکلیف دیویں گا، کیہ تُوں سُکی ہوئی ٹوڑی دے پیچھ پیا رہویں گا؟²⁶ ایس لئی پئی تُوں میرے وِرتود وچ کاؤڑیاں گلاں لکھناں ویں تے میرے مُنڈپ تے گناہ فیر میرے گلہ پاؤناویں۔²⁷ تے میرے پیراں تُوں کاٹھ وچ ڈھوکناں ویں تے میرے سارے چال چلن تُوں ویکھ لیندا اےتے پیراں تَلویاں دے وچواں پاسے خد بندی کرنا ویں۔²⁸ تے اوہ سٹری ہوئی لکڑی وانگوں ختم ہو جاندا اےتے اوس لُتے وانگوں جنہوں کیڑا کھاجاندا اے۔

¹-انسان جیڑا عورت توں جمیا اے۔ تھوڑیاں دیہاڑیاں لئی اے دُکھاں نال بھریا ہوا اے۔²-اوہ پھل وانگوں کھڑدلتے کھلا جاندے اے۔ اوہ 14 سلے وانگوں ختم ہو جاندے اے قائم نہیں رہندا۔³-کہہ جیڑا ایویں دا اے اوہدے ول اپناں آکھاں کھول کے ویکھدا اے؟ تے مینوں اپنے نال عدالت وچ لیاؤندا اے۔⁴-کون اے جیڑا ناپاک وچوں پاک شہ کڈھ لےوے؟ کوئی نہیں۔⁵-ایہ سب گُجھ ہندیاں ہویاں وی اوہدے دیہاڑے متعین کیے گئے اوہدے مہینیاں دی گنتی تیرے کول مُقرر اے۔ تُوں اوہدیاں خدایاں مقرر کیتیاں نیں۔ جنہاں تُوں اوہ پار نہیں کر سکتا۔⁶- ایس لئی تُوں اپنیاں نظراں اوہدے اتوں ہلکے تان جو اوہ آرام کرے جد تیک پئی مزدور وانگوں اوہ اپنی دیہاڑی پوری نہ لےوے۔⁷-پس رُکھ دے آس رہندی اے پئی جے کر اوہ وڈیا جاوے اوہ فیر پھٹ پوے گاتے اوہدی کوئی شاخ میٹ نہیں جاوے گی۔⁸-تے بھانویں اوہدی جڑ دھرتی وچ پُرانی وی ہو جاوے اوہدا مڈھ میٹ وچ مَر جاوے۔⁹-تے فیر وی پانی لگن نال اوہ رُکھ دے وانگوں شاخاں کڈے گا۔¹⁰-پَر بندہ جدوں مَر جاندے اے اوہدے ای پیا رہندا اے۔ سگوں اوہدی جان نکل جاندی اے تے فیر اوہ کتھہ رہیا؟¹¹-پئی سمندر دا پانی ختم ہو جاندے اے دریا خالی ہوکے سُک جاندے اے۔¹²-ایسے طراں ای انسان لَمّا پے جاندے اے تے نہیں اُٹھدا۔ جدوں تیک پئی آسمان میٹ ناں جاوے اوہ نہیں جاگن گتے اپنی نیندر توں جان چکے ڈر جان گے۔¹³-کاش تُوں مینوں بر زخ وچ لُکا لےوے تے تیک تیرا غضب ختم نہو جاوے مینوں لُکائی رکھتے میرے لئی ویلے مقرر نہ کرے مینوں یا دناں کر۔¹⁴-جے کر بندہ مَرکے فیر زندہو جاوے تے فیر میں اپنی لڑائی دے سبھ دیہاڑے اُڈیکاں گا۔ جد نیک میری رہائی دا ویلا نہ آوے۔¹⁵-تے فیر تُوں مینوں بُلاویں گاتے میں جواب دواں گا تے تُوں اپنیاں ہتھیاں دی کاریگری ول دھیان کریں گا۔¹⁶-ایس لئی پی تُوں میریاں قدماں تُوں گئیں گاتے میریاں تُوں تکدا نہیں رہیں گا۔¹⁷-تُوں میریاں گناہواں تُوں گتھلی وچ پا کے اونٹاں لُٹے چھاپ لگاویں گاتے میریاں خطاواں تُوں سیویں کے رکھیں گا۔¹⁸-تے فیر تُوں مینوں بُلاویں گاتے میں جواب دواں گا تے تُوں اپنیاں ہتھیاں دی کاریگری ول دھیان کریں گا۔¹⁹-ایس لئی پی تُوں میریاں قدماں تُوں گئیں گاتے میریاں تُوں تکدا نہیں رہیں گا۔ تُوں میریاں گناہواں تُوں گتھلی وچ پا کے اونٹاں لُٹے چھاپ لگاویں گاتے میریاں خطاواں تُوں سیویں کے رکھیں گا۔²⁰-تُوں اونٹوں سدا اَدبا کے رکھناں ویں۔ پس اوہ ختم ہو جاندے اے تے فیر اوہدی شکل بدل دیندا اے اوہدے اونٹوں کڈھ دیندا اے۔²¹-بھانویں اوہدے فرزند عزت پاوے تے فیر وی تُوں اونٹاں دی پرواہ نہیں کردا۔ یاں بھانویں اوہ آوارہ پھر دے ہونے فیر وی اونٹوں عِلْم نہیں دیندا اے۔²²-پَر اوہدا ماس اوہدے لُٹے پیڑ کردا رہندا اے اوہدی روح اوہدے وچ ماتم کر دی رہندی اے۔

¹-تدِ اِلِفَاتِ تیمانی نیں مُخاطب کر کے آکھیا - ²-کیہ دانشمند بندہ جھوٹھ علم نال جواب دیوےتے چڑھدے دی ہوا نال اپنا ڈھیڈ بھرے ؟ 15
³-تہہ فائدہ گلاں نال دِلہلاں دیوےتہہ سُوڈ بول بولہ - ⁴-سگوں تُوں تے فیر وی خُدا دے خوف تُوں رد کر دتا اےتے خُدا دی عبادت تُوں
ضائع کیتا وے - ⁵-ایسے لئی تیرا مونہ تیری بُرائی تُوں ظاہر کر دا اےتے تُوں دھوکا دین والیاں دی بولی بولنا ویں - ⁶-تیرا ای مونہ تینوں
گنہگار قرار دیندا اے پئی میں نئیں تے تیرے ای بُلہ تیرے خلاف گواہی دیندے نیں - ⁷-کیہ تُوں ای اوہ پِلا بندہ اپن جیڑا جمیا سی - کیہ تُوں
ای پاڑیاں تُوں پِلاں بنایا گیا سی ؟ ⁸-کیہ تُوں خُدا دی صلاح مشورہ تُوں سُنیا سی - کیہ تُوں حکمت تُوں اپنہ تائیں روک رکھنا ویں ؟ ⁹-تُوں
ایسا کیہ جاندا ویں چدا آسانوں نئیں پتہ ؟ تیرے وچ ایسی کیڑی سمجھ اے ، جیڑی ساڈے وچ نئیں ؟ ¹⁰-ساڈے وچ بوہت سارے چٹے والاں
دے نیہتے ایسے طراں دے بُڈھے نیں جنہاں دعی عمر تیرے پیو نالوں وی بوہتی اے - ¹¹-کیہ خُدا دیاں تسلیاں تیرے لئی کُجھ گھٹ نیہتے اوہ
گلاں ویں جنہاں نرمی نال تیرے نال کیتیاں جاندیاں نیں ؟ ¹²-تیرا دل تینوں کیوں کھیچ لے جاؤندا اےتے کیڑی شنال تیریاں آکھاں وچ
چمک آؤندی اے ؟ ¹³-پئی تُوں اپنی روح تُوں خُدا دی مخالفت وچ بہانہڑ لاویں گا تے اپنہ مونہ تُوں اسی طراں دیاں گلاں کڈھیں گا - ¹⁴-
انسان کیہ شے وے پئی پاک ہووے - یاں عورت دا جمیا سچا ہووے - ¹⁵-ویکھ ! اوہ اپنہ مُقدسائے ووی یقین نئیں کرد اےتے آسمان وی اوہدی
نظر وچ پاک نئیں - ¹⁶-تے فیر ایسے طراں دے مکروہتے بیکار بندے دا کیہ ذکر جیڑا بُرائی تُوں پانی وانگوں پیندا اے - ¹⁷-میں تینوں
سمجھاواں گا - تُوں میری شہتہ جیڑا میں ویکھیا اے اوہ تیرے لگے بیان کران گا - ¹⁸-مطلب اے پئی اوہ جیڑا عقلمندانہ دسیا اےتے
جیڑا اونہاں دے پیو دادیاں کولوں لکیا نئیں رہا - ¹⁹-صرف اونہاں تُوں ای دیس دتا گیتے اونہاں دے وچ کوئی وی بیگانہ نئیں سی - ²⁰-بُرائی
کرن والا اپنی ساری عمر غم زدہ پندا اے - مطلب اے پئی ساڈے سال جیڑے ظالم لئی رکھ گئے نیں - ²¹-ڈر آؤنیاں واجاں اوہدے کناں وچ
ای نیں - ضلح دے ویلے ای ہلاک کرن ولے اوہدے لے آجاون گے - ²²-اونوں بھروسہ ای نئیں پئی اوہنیرے تُوں باہر نکلے گا تے تلوار اوہدی اڈیک
وچ اے - ²³-اونوں گرجاں دی خوراک سمجھ کے سٹ دتا جاؤندا اے - اونوں پتہ اے پئی ہنیرے دے دیپاڑے نیڑے نیں - ²⁴-آفتہ غریبی اونوں
ایسے طراں دے راجہ وانگوں ڈراؤندیاں نیں جیوں جنگ دے لئی تیار ہون تے اوہ اوہدے لے فتح پا لین گیاں - ²⁵-ایسے لئی پئی اوہ اپنا ہتھ
خدا دے خلاف ودھایا اےتے قادر کُل نال زور آزمائی کیتی اے - ²⁶-اوہ اپنی اکڑی ہوئی دھون دے سببوں اپنہ موتیاں جڑی ہوئی ڈھال نال
لڑائی دے ہتھیا ر بن کے مقابل لئی نسدا اے - ²⁷-ایسے لئی پئی موٹلہنے اوہدا مونہ ڈھک لیا اےتے چری اوہدے گردیاں تُوں کچ لیا اے - ²⁸-
ایسے لئی اوہ اُجڑے شہراں وچ وس گیا اےتے اینج دے اُجڑے ہوئے گھراں وچ جیڑے کھنڈر ہون ای ولے سن - ²⁹-اوہ دولت مند نئیں رہوے
گا تے ناں اوہدا مال رہوے گا تے ناں ایہو جہیاں دی جائیداد دھرتی لے بوہتی ہندی اے - ³⁰-اوہنیرے وچوں کدی وی نئیں نکلے گا - آگ دیاں
لپٹاں اوہدیاں ڈالیاں سُکا دین گیاں تے تیز ہنیری اوہدیاں پرو نیلاں توڑ دیوے گی - ³¹-اوہ جھوٹھ لے بھروسہ کر کے دھوکھا ناں کھاوے - ایسے
لئی پئی جھوٹھ ای اوہدا منافع ہووے گا - ³²-ویلے تُوں پِلاں ای اوہدیاں شاخاں کَملا جاوے گی - اوہدیاں ڈالیاں ہریاں نئیں رہن گیاں - ³³-اوہ
اوس انگور دی شاخ وانگوں اے جَدے انگور کچے ای ڈگ پیندے نیں تے اوس زیتون وانگوں اے جَدیاں کَلیاں ڈگ پیندیاں نیں - ³⁴-ایسے لئی
پئی بُریاں دی گروہ پل رندی اےتے وڈی دے تمبویاں تُوں آگ کھا جاوے گی - ³⁵-اونہاں نقصان پہنچان دا گریہ اےتے برائی جمدے نیں -
تے اونہاں دے ڈھیڈ وچ دھوکھا تیار پندا اے -

¹-تد ایوب نیں جواب دتا -²-ایچ دیاں بویٹ ساریاں گلاں سُنیّاں نیں -تُسیں سارے دُکھ دین والی تَسلی دین ولّے او-³-پس تیرا 16
فصول بولناں کدوں مُکے گا ؟تے بولن دے لئی تینوں کیڑی شے اُکسا یا اے-⁴-میں وی تہاڈے وانگوں گلاں کر سکدا ! جے کر تہاڈی
جان وی میری جان دی تہاں ہندی -میں وی تہاڈے خلاف گلاں گھڑ داتے اپنا سیرِ پلاؤندا -⁵-تے اپنے مونہ دے کلام نال تہانوں تسلی دیندا اے
میرے ہونٹاں دی تسلی تہاڈی پیڑگھٹ کر دی -⁶-پر جدوں میں بولناں واسے فیر میریاں پیڑانڑک نئیں جاندیاں تے جدوں چُپ رہناں واسے
مینوں کیڑا آرام ہووے گا ؟⁷-تے اہنے مینوں بیزار کر دتا اے-اے خُدا! تُوں میری سارے عزیزاں تُوں قتل کر دتا اے-⁸-تُوں مینوں زور
نال بھڑ لیا وے-ایہو ای میرا گواہ اے-میری کمزوری میرے خلاف کھلوکے میرے مونہ لُٹے گواہی دیندی اے-⁹-اوس نیں اپنے عُص وچ مینوں
پھٹ پلشتے میرا پچھا کیتا اے-اوہ میرے لُٹے دند کریچد اے-میرا دُشمن مینوں اکھیاں کڈھ دا اے-¹⁰-اونان نیں اپنا مونہ میرے لُٹے کھولیا
اے تے پھٹکار دیاں ہویاں میری گہل لُٹے طمانچہ ماریا اے تے سارے ایکا کرکے میرے خلاف اکٹھ ہوئے نیں -¹¹-خُدا نیں مینوں ظالم دے حوالہ
کیتا اے تے بُریاں دے تھیں چڑھایا اے-¹²-میں بڑے چین وچ ساں -اہنے مینوں اپنی دُھڑ بنایا اے-¹³-اودے ماہر تیر چلان والیاں نیں مینوں
گھیر لیا اے-اوہ میرے گردیاں تُوں ونہ دتا اے تے رحم نئیں کر دا -اوہ میرا عُص دھرتی لُٹے ڈول دیندا اے-¹⁴-اہنے مینوں ہار دے ہار دے توڑ
سُٹیا اے-اوہ جنگی مرد وانگوں میرے لُٹے چڑھ دوڑ دا اے-¹⁵-میں اپنی کھل لُٹے ٹاٹ دے لیڑے سیتے نیں تے اپنے غرور تُوں مٹی وچ ملا یا
اے-¹⁶-رَوُن نال میرا مُکھ سُج گیا وے تے موت دی چھاں نیں فریاں پمنیاں تُوں لُکا لیا اے-¹⁷-میرے تہاں وچ بھانویں ظلم نئیں تے میری
پُوجا پاک اے-¹⁸-اے دھرتی! میرا لہو ناں لُکا تے میری فریاد تُوں آرام دی تہاں ناں دے-¹⁹-ویکھ ! ایس لمحہ وی میرا گواہ آسمان لُٹے وے-
تے میرا وکیل آسمان دے آسمان لُٹے وے-²⁰-جیہرے میرے ہار نیں اوہ ای میرے لُٹے پسدے نیں -پر میری اکھ خُدا دے حضور آنہرو وگاؤندی
اے-²¹-کاش! انسان تے خُدا دے درمیان فیصلہ کرن والا ہندا -جیویں آدم زادے اودے گواہنڈی دے درمیان ہندا اے-²²-ایس لُٹے پئی جُہ سال
بیت جاؤن گتے اوس رست لُٹے چلا جاواں گا -جنہوں مڑ نئیں آواں گا -

1- اوہ میرے دیہاڑے فنا کر دیتے ہیں۔ صرف قبر میرے لئے باقی ہے۔² -یلا شک کیے مَحَوِیہ میرے کول نہیں؟ جنہاں دی
 چھیڑ چھاڑ لے آکھ لگی رہندی ہے۔³ -توں ویں ای میرا ضمانتی بن کون ایں جیہڑا میرے پتھ لے پتھ مارے گا؟⁴ -ایس لئے پئی توں
 اوہناں دے دلاں توں حکمت توں خالی کیتا ہے۔ ایس لئے توں اوہناں توں ستر فرازی نہیں بخشیں گا۔⁵ -جیہڑا اپنیاں یارآں توں لُت جان
 لئے پتھاں وچ چھڈ دیندا ہے۔ اوہ میرے پُتراں دیاں آکھیاں تھک کے افسردہ ہو جاوے گیان۔⁶ -اوسنے مینوں قوم لئے اک تمثیل بنایا ہے۔ لوکی
 میرے مونہ لے تھک دے نیں۔⁷ -ایتھوں تیک پئی میری نظر غم نال ڈھندلی ہو گئی ہے۔ میرے پتھ سلے وانگوں کملاندے نیں۔⁸ -اوہ لے
 سچ راہ لے چلن ولے حیران ہو گئے۔ گناہ بُرے دے مخالف کھلو گیا۔⁹ -تے سچا اپنی راہ لے قائم رہند اے۔ تے جدے پتھ صاف نیں اوہدی
 طاقت بہتی ہو جاوے گی۔¹⁰ -پر تیں رجوع لیاؤ تے سارے ای آؤ۔ کیے میں تباڈے وچ کوئی دانش مند نہیں لبھاں گا۔¹¹ -میرے دیہاڑے بیت
 گئے نیں تے میرے اوہ منصوبہ جنہاں وچ میرے دل دی خوشی سی بیت گئے نیں۔¹² -اوہ رات توں دن نال بدلے نیں تے میری روشنی نیڑے
 وے۔ پئی ہیرا ہو جلتے۔¹³ -میری اُمید کی ہے؟ پاتال میرا گھر اے۔ تہنیرے وچ میں اپنا بستر وچھایا۔¹⁴ -میں سڑاٹ نال آکھدا واں پئی ہے
 میرے پیوتے کیڑیاں توں پئی ہے میری ماں۔ اے میری بھین۔¹⁵ -سو میری آس کیتھتے کون میری اقبال مندی توں ویکھ گا؟¹⁶ -کیے او
 میرے نال پاتا ل وچ اُترن گے۔ کیے اسیں مل کے وئی وچ آرام کراں گے۔¹⁶ -کیے او میرے نال پاتا ل وچ اُترن گے۔ کیے اسیں مل کے وئی وچ آرام
 کراں گے۔

1- تَدّ پلدد سُوخیَّ خطاب کرکے آکھیا پئی - 2- تیریاں گلاں کدوں مُکُن گئیاں ؟ تُوں دھیان دے تے ایدے بعد اسیں بولاں گے۔ 3- اسیں 18 کیوں جانور ان واگوں گئے جلتے آں تے کیوں تیرے ویکھن چہ پلپت آں - 4- تے تُوں جیہڑا آپنہ عُصّہ چہ آپنی جان تُوں پاڑناں ایں - کہ تیرے سببوں دھرتی فنا ہو جلتے گی - یاں چٹان آپنی تھان تون ہلا دتی جاوے گی؟ 5- ہاں شیریر دا چائن بُجھا دتا جاوے گا تے اودی آگ دا شعلہ لو ناں دیوے گا - 6- اودے تنبو چہ لو ہنیرا بن جاوے گی تے اودا دیوا اودے لئی بُجھا دتا جاوے گا۔ 7- اودے زور پیر پیہو جان گے تے اودی ای چال اونوں ڈیگ دیوے گی - 8- کیوں جو اودے پیر ای اونوں جال وَل لے جان گے تے اوہ چور ٹھٹے تَرے گا - 9- جال اودی آڈی تُوں پھڑے گا تے پھاپی اونوں پکی طراں پھسلے گی - 10- پھندا اودے لئی دھرتی چہ لُکا دتا جاوے گا تے پھدا اودے راہ چہ رکھ دتا جاوے گا - 11- خُوف چوں پاسیوں ڈرلے گا تے کٹھیاں ہوکے اودے مگر پین گئیاں - 12- بدی اودے لئی تیار اے تے موت اودے لگے کھلوتی اے۔ 13- بیماری اودی کھل تُوں کھالے گی - موت دا پہلا اودے آنگاں تُوں کھا جلتے گا - 14- اوہ اپنہ تنبو تون جیدے لے اودا مان اے پٹیا جاوے گاتے اوہ خُوف دے بادشاہ دے لگے لیا جلتے گا - 15- جیہڑا اودا نئیں اوہ اودے تنبو چہ وِسے گا تے اودے ڈیرے تے گندھک سُٹی جاوے گی - 16- تھلیوں اودیاں جڑاں سُکائیاں جان گئیاں تے اُنوں اودیاں ٹانپیاں سُک جان گئیاں - 17- اودی باد دھرتی تون مٹا دتی جاوے گی - تے گلیاں چوکاں چہ اودا ناں نئیں روے گا - 18- اوہ اوہ لو جوں ہنیرے وچ سُٹ دتا جاوے گا تے جگ وچوں مُکا دتا جاوے گا - 19- اودی قُوم چتے اودی آلے ناں اودے بچھون گے تے اودے ناں اودے کوٹھیاں چہ کوئی بچیا روے گا۔ 20- دکھن چہ رن ولے ویکھکے گابھر جان گے تے اُتر دے رن ولے خوف کھا ن گے۔ 21- پک اے پئی شیریر دے ڈیرے ایہو جے نیں تے جیہڑا رَب تُوں نئیں جاندا اودی تھان ایہو ای اے۔

1- تَدَّ اَيُّوبَ عَن جَوَابِ چَ اَكْهِيَا پَئِي 2- تُسَيِّسُ كَد تَيَكِر مِيرِي جَان نُون دُكْه دِيندے رَوُوگَتے اَپَنِيَاں گَلَاں تَو ن مِينُون تُوٹ تُوٹ كِرْدے 19 رَوُوگَتے 3- بَن دَس وَارِي عَسِيْب مِيرِي عَزْتِي كِيتِي اے تے تُبَانُون شَرَم نئیں آؤندِي پَئِي مِينُون سَتَاؤندے او 4- مَنِيَا پَئِي سَچِي مُجِي مِين غَلطِي كِيتِي اے تے مِيرِي غَلطِي مِيرے اِي نَال اے 5- پَر جے كَر تُسَيِّس اَصْل چَ مِيرے خِلَاف لَزْدے او عَتَبَ عَزْتِي كِرْك مِيرے لُئے اِلْزَام لَاؤندے او 6- تے جَان لَوُو پَئِي خُدا اِي تے مِيرے نَال اُلْتَا وَرَتَاؤ كِيتَا اے تے اَپَنے جَال نَال مِينُون گَهِيرَا پَا لِيَا اے 7- وَبَكْهَو! مِين جُلْم دے سَبِيُون دُبَائِي دِينَا وَاں - پَر مِيرِي نئیں جَانْدِي - مِين مَدَد لُئِي پَاڙَاؤنَا آں - پَر نِيَاں نئیں وِلْدَا 8- اَوْنِے مِيرے رَاه چَ وَاڑ لَائِي اے - جَتْهَو بَلَنگْه نئیں سَكْدَا تے مِيرِيَاں رَاہَوَاں نُون تُبِيرے نَال لُكَا دِتا اے 9- اَوْنِے مِيرِي عَزْت مِيْتْهَوں كْهَو لُئِي اے تے مِيرے سَرُون تَاچ لَاه دِتا اے 10- اَوْنِے مِينُون سَارے پَاسِيُون فَنَا كَر دِتا اے تے مِين جَانْدَا رِيَا وَاں تے رُكْه وَانگُوں اَوْنِے مِيرِي آس نُون پُٹ دِتا اے 11- اَوْنِے مِيرِي لُئے اَپَنَا كِرودْه پَمَكَايَا اے تے اَوْنِے مِينُون اَپَنے وَپَرِيَاں چَ گِنِيَا اے 12- اَوْدِيَاں فَوْجَاں كُتْهِيَاں هُوك مِيرے مُقَابِلَ چَ اَپَنَا رَاه كُذْه لِيَا اے تے مِيرے تَنَبُّو دے چَوَاں پَاسِيَاں وَل دِيرَا لِيَا اے 13- اَوْنِے مِيرے بَهْرَاوَاں نُون مِيرے تَوں دُور كَر دِتا اے تے مِيرے جَانُون مِيرے اَوِيرے هُوك نئیں 14- مِيرے سَكْتَة يَارُون مِينُون چَهْد دِتا اے تے مِيرے گَهر چَ رَهَن وَلَہ مِينُون بَهْل گُتے نئیں 15- مِيرِيَاں كَامِيَاں مِينُون پَرْدِيسِي سَمَجْه دِيَاں نئیں تے اَوْنِيَاں دِيَاں نَظَرَاں چَ مِين اَوِيرَا بَن گِيَا وَاں 16- مِين اَپَنے تَوَكُر نُون سَدْهِيَا تے اَوْنِے جَوَاب دِتا تے مِين اَپَنے مُوْهُون اَوْدے لَگ تَرَلَا وِي پَايَا 17- مِيرِي زَنَانِي مِيرے اِي سَاہَنَوَاں تَوں نَفَرْت كَرْدِي اے تے مِين اَپَنِي مَان دِي اَوْلَاد دے نِيڑے پَلِيْت بَنِيَا وَاں 18- اَبْتْهَوں تَيَكِر پَئِي نِيك بَال وِي مِيرِي عَزْتِي كَر دے نئیں - جِيہْدُون مِين كْهَلُونَا وَاں اَوھ مِيرے خِلَاف بَوْلَدے نئیں 19- مِيرے بَهِيدِي مِيرے تَوں نَفَرْت كَر دے نئیں - تے جِيہْنَاں نُون مِين پِيَار كِيتَا اے - مِيرے خِلَاف هُوك نئیں 20- مِيرِي بُڏِيَاں مِيرِي كْهَل نَال تَگ گُتِيَاں نئیں تے مِين گْهَتُو گْهَت دَنْدَاں دَا پَوَسْت بَچَايَا اے 21- مِيرے رَحْم كَرُو - لُئے مِيرے يَارُو - گْهَتُو گْهَت تُسَيِّس اِي مِيرے رَحْم كَرُو - كِيُون جُو خُدا دے تَہْتْهَن مِينُون تُوٹِيَا اے 22- تُسَيِّس كِيُون جُو خُدا وَانگُوں مِينُون سَتَانْدے او تے مِيرے مَاس نَال نئیں رَجْه دے 23- خُدا كَرے ! مِيرِيَاں گَلَاں لِيَكْهِيَاں جَانْدِيَاں - خُدا كَرے ! او پِيْتَلَتے كْهَوْدِيَاں جَانْدِيَاں - 24- خُدا كَرے ! پَئِي لَوَہ دے قَلَم نَال تے سِيَسَ نَال سَدَا تَيَكِر پَتْهَرْت كْهَوْدِي جَانْدِي 25- كِيُون جُو مِين جَانِنَا وَاں - پَئِي مِيرَا فِدِيہ دِين وَالَا جِيُونْدَا اے تے او اَنْتَقَام لِيَن وَلَہ وَانگُوں دْهَرْتِي تے كْهَلُونَا هُووے گَا 26- بَہَاوِيں مِيرِي كْهَل مِيرے مَاس تَوں لَائِي جَاوے فِير وِي مِين اِيَس بَدَن چَ هُوك رَبُّ نُون وَبَكْهَاں گَا 27- ہَاں مِين اِي اَوْنُون وَبَكْهَاں گَا تے مِيرِيَاں اِي اَكْهَاں اَوْدے وَل دَہِيَاں كَرْن گُتِيَاں تے نَاں پَئِي اَوِيرے دِي - مِيرے گُرْدے مِيرے وَچ جَاہ كَرْدِيَاں اِي مُك گُتے 28- تے جے كَر تُسَيِّس اَكْهَدے او پَئِي اَسِيں كِيُون اَوْنُون تَنگ كَرُتْهَتے اَوْدے خِلَاف گَل كَرْن دَا وِيَلَا لَبْهِيٹ 29- تے تَلَوَار تَوں ڈَرُو - كِيُون جُو قَہْر بَدِيَاں دَا بَدَل لے گَا تے تُسَيِّس جَان لَوُوگے پَئِي عَدَالْت ہے

¹ - تَدَّ صوفر نعماتی تے خطاب کرکے آکھیا پئی - ² - ایس لئی میرے خیال مینوں چُک دے نیں پئی میں جوہ دیواں ایس سببوں
 مینوں بہ چینی ایں - ³ - میں اچیہیہ عزتی شنی ایں - جیڑی مینوں شرمندیاں کردی اے میرے عقل دی روح مینوں جواب دیندی
 اے - ⁴ - کیہ تُوں ایس گل تُوں سمجھدا پئی زملہ شروع توں جیہدوں انسان سہرتیہ رکھیا گیا - ⁵ - شیراں دی فتح ڈیگن والی ہندی اے -
 تہہ دین دی خوشی اک پل دی اے - ⁶ - بھاویں اوہ اُچا ہوکے آسمان تیک آپڑے اوہدا بدلاں نال جا لگے - ⁷ - اوہ اپنی گندگی وانگوں سدا تیک
 مُک جلتے گا تے چنناں ویکھیا سی اوہ آکھن گے پئی اوہ کتھ وے - ⁸ - اوہ سُفہ وانگوں اڈ جاوے گا تے پایا نئیں جاوے گا تے رات دے سگتہ
 وانگ مُکا جاوے گا - ⁹ - جیڑی آکھن اوہ ویکھیا اوہ فیر اوہدے دھیان نال دے گی تے اوہدی اوہ رن دی تہاں اونوں فیر نال ویکھ
 گی - ¹⁰ - اوہدے پُتر مسکیناں توں بھیک منگن گے اوہدے ای پتھ اوہدی دولت اونوں پیشاں پرتان گے - ¹¹ - اوہدی جوانی اوہدیاں ہڈیاں تُوں
 پواں دین گئیاں تے اوہدے نال راکھ چہ سون گئیاں - ¹² - بھاویں شرارت اوہدے مُونہ تُوں وٹھی لگے اوہ اونوں اپنی جیہہ دے تھلے
 لکاوے - ¹³ - بھاویں اوہ اونوں بچکے رکھتے نال چھڈے سگوں اپنے تالو تے اونوں سانہی رکھ - ¹⁴ - فیر وی اوہدا کھانا اوہدیاں اندراں چہ بدل
 جاوے گا تے اوہدے ڈھڈ چہ سب دا زیر بنہ گا - ¹⁵ - اوہ دولت تُوں پڑپ گیا - پَر اونوں اُلٹی کردے گا - خُدا اونوں اوہدے ڈھڈوں کڈھ گا -
¹⁶ - اوہ سب دازیر چنگے گا تے چہاں دی جیہہ اونوں مار دیوے گی - ¹⁷ - اوہ تیل دیاں نہراں تے شہدے مکھن دے پڑ تُوں نال ویکھ گا - ¹⁸ - اوہ
 اپنی کمائی تُوں پواں دے گا تے کھا نال سک گا - سگوں اپنے نفع دے حساب نال پیشاں پرتا دے فاسے فایدا نال چُکے گا - ¹⁹ - کیوں جو اوہ
 مسکیناں دا حق ماریا اے اوہناں تُوں چھڈیا اے - اوہ دھک نال گھر لے لیا اے - جیہہ اونوں بنایا ای نئیں - ²⁰ - کیوں جو اوہ اپنیاں
 شہواں تے سُکر نال کپتا - اوہ اپنے مقصد تُوں نئیں سبلے گا - ²¹ - اوہدے کھلے چوں کُجھ نئیں ودھیا - ایس لئی اوہدی کامیابی پکی نال ہووے
 گی - ²² - سخاوت چہ پُکھ ننگ اونوں پھڑلے گی تہرے اک آفت دا پتھ اوہدے پوے گا - ²³ - جد اوہ ڈھڈ بھرن تُوں ہووے رب اوہدے اپنے
 کرودھ دی آگ سٹ دا اے تے جیہدوں اوہ کھاندا ہووے اوہدے لے وساؤندا اے - ²⁴ - جیکر اوہ لوہے دے تہہار دے آگینوں بھج جاوے پیتل
 دی کمان اونوں ونھ گی - ²⁵ - تیر اوہدی مگروں باہر آؤندا اے اوہدی چمکیلی نوک اوہدی تہاں توں تکلدی اے خوف اوہدے لے آ
 جاندا اے - ²⁶ - اوہدیاں تجوریاں چہ سارا ہیرا رکھیا گیا اے اونوں اوہ آگ پڑپ جاوے گی جیہدے پھوک نئیں ماری گئی تے جو کُجھ
 اوہدے تئیں چہ بچیا ہووے گا مٹا دین گے - ²⁷ - آسمان اوہدی بدی تُوں ظاہر کرن گے دھرتی اوہدے خلاف اُٹھ گی - ²⁸ - اوہدے گھر دی ودھنا
 رُک جاوے گا تے اوہ غضب دے دیہڑے چہ جلتے گا - ²⁹ - رَبّ وَ؟ لوں شیر انسان دا ایہو ای آجر اے تے رَبّ دے حکم نال ایہو ای اوہدی
 میراث اے - +

¹۔ تد ایوبؑ جواب دلتا آکھیا - ²۔ پئی غور نال میری گل دُنو تان جو ٹھاڈے وَلوں میری تسلی ہووے۔ ³۔ صبر کروتے میں بولان گا سے 21 میرے توں مگروں ٹسین جھیڈاں کر لیا ہے۔ ⁴۔ کہ میں انسان نال گلا کرنا واں سے فیر میں بہ صبری کیوں ناں کران ؟ ⁵۔ میرے ول دھیان کروتے حیران ہووے آپنا پتھ آپنہ مُو نہتے رکھو - ⁶۔ چیدوں میں کُجھ یاد کرنا واں سے میں گا بھر جان واں سے میرے پنڈے ٹوں کابنا چھڑ جاندا ہے۔ شرارت کرن ولے کیوں جیوندے رندے نیہتے بُڈھ بہندے نیہتے کیوں اوہناں دی طاقت ودھ جاندی ہے۔ اوہناں دی اولاد اوہناں دے وندیاں وندیاں سے اوہناں دی تسلی اوہناں دیاں آکھاں دے لگے قائم رندی ہے۔ اوہناں دے گھر ڈر توں بچے رندے نیہتے سکون چہ نیں سے خُدا سوئی اوہناں سے نئیں پیندی - ⁷۔ شرارت کرن ولے کیوں جیوندے رندے نیہتے بُڈھ بہندے نیہتے کیوں اوہناں دی طاقت ودھ جاندی ہے۔ ⁸۔ اوہناں دی اولاد اوہناں دے وندیاں وندیاں سے اوہناں دی تسلی اوہناں دیاں آکھاں دے لگے قائم رندی ہے۔ ⁹۔ اوہناں دے گھر ڈر توں بچے رندے نیہتے سکون چہ نیں سے خُدا سوئی اوہناں سے نئیں پیندی - ¹⁰۔ اوہناں دا سان گبھی کراستے ٹطفہ ڈیگدا نئیں - اوہناں دی گان بچے جمن لگیاں ڈگدی نئیں - ¹¹۔ اوہ آپنہ نیک نیکہ اجڑ وانگوں باہرلے جاندے نیں سے اوہناں دے مُنڈے نچدے نیں - ¹²۔ ازوہ طبلتے بربط نال گیتے گاؤندے مُرلی دی واج توں خوش ہندے نیں - ¹³۔ اوہ سُکھ چہ دیہاڑے کدے نیں سے اِکو پل چہ پاتال چہ ٹر جاندے نیں - ¹⁴۔ اوہ خُدا ٹوں کہندے نیں سادے کولوں ٹر جا - کیوں جو اسپس تیریاں راہواں دی معرفت دی ریجھ نئیں رکھدے۔ ¹⁵۔ قادرِ مطلق کون اے پئی اسپاوردی بندگی کریہ ؟ جے اسپس اوہدے توں دُعا کر لیستے ساہنوں کیڑا نفع اے۔ ¹⁶۔ ویکھو! اوہناں دی جت اوہناں دے پتھ چہ اے۔ شرارت کرن والیاں دی اوہدے ٹوں پراں اے۔ ¹⁷۔ کینی واری شرارت کرن والیاں دایوا بُجھدا اے اوہناں دی مُصیبت اوہناں سے پیندی ہے۔ خُدا پتھ فیر چہ دُکھ ونڈا اے۔ ¹⁸۔ اوہ ایسراں نیں جیویں ہوا دے لگے ڈنڈل سے کینہ واری اوہ اوس ٹوڑی وانگوں ہندے نیں - جیویں ہوا اڈا کلتے جاندی ہے۔ ¹⁹۔ خُدا واپدی شرارت اوہدی اولاد لئی چھڈدا اے اوہدا بدل اوہناں ٹوں دیندا ہے۔ تان جو سمجھ جان - ²⁰۔ اوہدیاں آکھاں اوہدی بربادی ویکھ گئیاں سے اوہناں سے خُدا قہر پوے گا - ²¹۔ اونوں آپنہ مگروں آپنہ گھر دی کاہدی خوشی اے جیدوں اوہدے مہنیاں دا جساب ای مُک گیا ہووے۔ ²²۔ کہ کوئی خُدا ٹوں عِلْم سیکھا سکدا ہے۔ چیدوں پئی اوہ اوہناں دی عدالت لاند اے جیڑے بوہت وڈے نیں - ²³۔ کوئی آپنہ پور زور چہ سُکھ چین چہ رندیاں پوئیاں مَر جاندا ہے۔ ²⁴۔ تے چری اوہدیاں آکھیاں ٹوں دھکی رکھدی اے اوہدیاں ہڈیاں گودے نال کاہدیاں نیں - ²⁵۔ تے دُجا آپنہ ای اندر کُڑھ کُڑھ کے مردا اے تے کدی سُکھ نئیں پاند ا - ²⁶۔ اوہ دونوں مٹی چہ پتھ رن گتے کیڑے اوہناں ٹوں ڈھک لین گے۔ ²⁷۔ ویکھو میں ٹھاڈیاں سوچاں ٹوں جاننا واں - اوہ صلاح وی جیڑی ٹسین بہ انصافی نال میرے خلاف رکھدے او۔ ²⁸۔ کیوں جو ٹسین کہندے او پئی بھلے بندے دا گھر کتھ وے تے اوہ ڈیرہ کتھ وے جتھ شرارت کرن ولے وسدے سَن ؟ ²⁹۔ کہ ٹسین راہیاں ٹوں نئیں پُچھدے۔ کہ ٹسین اوہناں دیاں مثالان سے دھیان نئیں دیندے ؟ ³⁰۔ شرارت کرن والا آفت دے دیہاڑے لئی رکھیا جاندا اے تے قہر دے دیہاڑے پیش کیتا جاندا ہے۔ ³¹۔ کیڑا اوہدے کماں ٹوں اوہدے مُونہتے آکھ گا تے جو کُجھ اوہ کیتا اے اوہدے کیتے دا بدلہ دیوے گا - ³²۔ بنان سَن اوہ قہر چہ لتھ گلتے اوہدی قبرتے پیرہ لایا جلے گا - ³³۔ وادی دے ڈھیلے اونوں جنگ لگدے نیں - سبھ لوک اوہدے مگر ٹر جان گے۔ جتھ اوہدے توں پیلاں دے لوک ٹر گتے نیں - ³⁴۔ ایس لئی ٹسین کیوں بہ فایدہ تسلی دیندے او۔ چیدوں پئی میں ٹھاڈیاں گلاں چہ جھوٹ ای جھوٹ اے۔

¹ - تَدَّ الیفز تیما نیّے جواب دتالے آکھیا - ² - کیہ کوئی بندہ خُدا تُوں نفع دے سکدا اے ؟ بناں سَنکِ عَقلمند آپنہ ای کَم آؤندا اے۔ ³ - جے 22
 تُوں نیک ایسے خُدا تُوں کاہدا نفع اے۔ یا تُوں آپنیاں راہواں تُوں پاک رکھیں سَے خُدا تُوں کیہ فیدا اے ؟ ⁴ - کیہ اوہ تیری خُدا ترسی دے
 پاروں تینوں جھڑکدا اے۔ یا تینوں عدالت چہ لیاؤندا اے ؟ ⁵ - کیہ تیری شرارت وڈی نئیں - تیری بدیہے آنت نئیں اے؟ ⁶ - کیوں جو تُوں آپنہ
 بھرا دا مالہ سبب گروی رکھیا تے ننگیاں دے کپڑے کھولے۔ ⁷ - تُوں ترلے تُوں پانی نئیں پیایا سَے بھکھ تون آپنی روٹی ڈھک لئی - ⁸ - جیڑا
 بندہ تگڑا پندا اے۔ زمین اوہدے ای قبضہ چہندی اے سَے عزت والا بندہ ای اوہدے چہ وسدا اے۔ ⁹ - تُوں رنڈیاں تُوں خالی گھل دتا سَے میٹراں
 دیاں باہنواں بہن دتیاں نیں - ¹⁰ - ایسے لئی تیرے چواں پاسہ پھا نئیں - ناں وسن والا خوف تینوں دُکھ دیندا اے۔ ¹¹ - یا ایہو جیہا پیرا چہنوں
 تُوں ویکھ نئیں سکدا سَے پانی دا ہڑ تینوں لُکا لیندا اے۔ ¹² - کیہ اسمان دی اُچائی سَے خُدا نئیں سَے اُچے تاریاں سَے نظر نئیں کردا؟ ¹³ - فیر تُوں
 آکھنا اپن پٹی خُدا کیہ جاندا اے ؟ کیہ اوہنیرے چوں عدالت کرے گا ؟ ¹⁴ - سَے بدلاوہدے پردے نیسے اوہ ویکھ نئیں سکدا - اوہ اسمان دے
 چوہں پاسہ پھردا اے۔ ¹⁵ - کیہ تُوں آپنی پُرانی رامت تَردا رئیں گا ؟ چہدے سَے شرارت کرن ولے تَر دے رہے نیں۔ ¹⁶ - جیڑے آپنہ ویلے تون پیلوں
 چُک لے گئے۔ جیڑوں ہڑ اونیاں دیاں نیاں تُوں روڑکلے گیا - ¹⁷ - چہنا سَے خُدا تُوں آکھیا - ساڈے کولوں تَر جا سَے قادر مُطلق ساڈا کیہ کر
 سکدا اے۔ ¹⁸ - فیر وی اوہناں دے گھراں چہ جنگیاں جنگیاں شیواں بھر دتیاں سَے شرارت کرن والیاں دی صلاح اوہدے تون پَران ای
 رئی - ¹⁹ - صادق ویکھن گئے خوش ہون گئے سب گناہ اونیاں دا ہاسا اُڈاندے نیں - ²⁰ - اوہ آندے نیں ویکھ - ساڈے ویری مُک گئے نیں - سگون
 بچیاں ہوئیاں تُوں آگ کھا گئی - ²¹ - ایس لئی اوہدے نیڑے رمت نیکی کر - ایسراں کرن نال تُوں چنگیاں جنگیاں شیواں لوہں گا - ²² - اوہدے
 مُونہ دیہ شریعت تُوں مَن لے سَے اوہدیاں گلاں آپنہ دل چہ رکھ - ²³ - کیوں جو تُوں قادر مُطلق وَل پرتیسے فیر بحال کیتا جاویں گا - پَر تون
 بدی تُوں آپنہ ڈیرے تون پراں کر دے۔ ²⁴ - تَدَّ خزانیاں تُوں دھوڑ جانے او فیر دے سوہ تُوں وادیاں دے پتھر ان وانگوں - ²⁵ - تَدَّ خُداوند تیرا
 سونا تیری چاندی دا خزانہ ہووے گا - ²⁶ - اوس ویلے خُداوند چہ تُوں سواد پاویں گا سَے تُوں خُداوند وَل اپنا مُونہ کریں گا - ²⁷ - سَے تُوں اوہدے
 تون دُعا کریں گلتے اوہ سُن لوے گا سَے تُوں آپنیاں مَنٹاں پُوریاں کریں گا - ²⁸ - سَے جیڑی گِل دا تُوں سوچیں گا - اوہ تیری پُوری ہو جاوے
 گی سَے تیریاں راہواں چہ لو چمکے گی - ²⁹ - کیوں جو جیڑا نیواں ہوا اوہ اُچا کیتا جاوے گا سَے خاکسار بچایا جاوے گا - ³⁰ - اوہ پاپ کرن
 ولے تُوں چھٹکارہ دے گا - اوہ تیرے ہتھوں دے پاک ہون دے پاروں چھٹکارہ پاوے گا۔

¹ - تد ابوبنہ جواب دتا پئی - ² - آج وی میری شکایت ڈاڈی اے۔ میرے ترلیاں دے بعد وی اودا پتھ میرے بھارا اے۔ ³ - جے مینوں پتا 23 ہندا پئی اوہ کیتھ وےتے میں اودے آستلہ تیک آپڑ جاندا۔ ⁴ - تے میں آپنا دعویٰ اودے لگے رکھدا تے آپنا مونیہ دلہلاں نال بھر لیندا۔ ⁵ - تے میں اونناں آکھراں توں سمجھ لیندا تے جان لیندا لئی اوہ مینوں کیہ آکھدا اے۔ ⁶ - کیہ اوہ آپنی قدرت دی وڈیائی میرے نال لڑدا؟ نئیں! سگوں اوہ میرے ترس کھاندا۔ ⁷ - تد میں اودے نال بحث کرداتے میں سدا لئی آپنہ نیاں کرن ولتہتھوں چھٹ جاندا۔ ⁸ - پر جے میں پورب ول جانان واسے اوہ نئیں ہندا۔ جے میں پچھم ول جاواسے اوہ مینوں نئیں دسد۔ ⁹ - میں اترچے اونوں لبھنا واں پر اوہ نئیں لبھدا۔ میں دکھن ول جانان واسے نظریں نئیں آؤندا۔ ¹⁰ - پر اوہ میری راہ جاندا اے۔ جے اوہ مینوں تلتے میں سوہ وانگوں یکل آواں گا۔ ¹¹ - میرا پر اودے پر نال ای جڑیا ریا اے۔ میں اودی ای راتے چلیاں تے اودے توں پرتیا نئیں۔ ¹² - میں اودے ہونٹھاں دے حکم توں نافرمانی نئیں کیتی تے اودے مونیہ دیاں گلاں توں یاد رکھنا آپنا فرض سمجھیا۔ ¹³ - پر اوہ آپنہ ارادے دا پکا اے۔ کون اونوں موڑے گا؟ جے اوہ کجھ کرنا چاہوےتے کرکے روے گا۔ ¹⁴ - جو کجھ اوہ میرے لئی رکھیا اے اوہ پورا کردا اے۔ ایہو جیہاں کئی گلاں اودے کول نیں۔ ¹⁵ - ایسے لئی میں اودے لگے ڈریا رنا واں تے اودے غور کرکے کمبدا رنا۔ ¹⁶ - کیوں جو خدانے ای میرے دل توں مدھول دتا اے تے قادر مطلق مینوں ڈرایا اے۔ ¹⁷ - کیوں جو میں ہنیرے دے پاروں ناں مریلتے ناں ہنیرے دی ای پاروں جیہدے نال میرا مونیہ لکایا گیا۔

¹ - قادر مطلق توں زملہ کیوں لُک رہے۔ اودے جانن ولہ اودے دیہاڑیاں تُوں کیوں نئیں ویکھدے۔² ایہو جئے لوک وی ہے نیں - 24
 جیہڑے خُدا تُوں پِشاں پٹا دیندے نیں سَے ایجڑے اجڑی تُوں دھک نال لے جاندے نیں سَے رنڈی دے ڈھگ تُوں گِروی رکھدے نیں -³
 اوہ یتیم دے کھوٹے تُوں چُک کھل جاندے نیں سَے رنڈی دے ڈھگ تُوں گِروی رکھدے نیں -⁴ اوہ مسکیناں تُوں راہ چوں پُراں کر دیندے نیں -
 کتہ دھرتی سبھ غریب لُک جاندے نیں -⁵ ویکھو! اوہ جنگلی کھوتیاں وانگو پانہ کماں سَے جاندے نیں سَے وِحت کرکے ٹُکر لیکھدے نیں -⁶
 اوہ اونیاں دی فصل وُڈدے نیں - جیہڑی اونیاں دی نئی سَے شرارت کرن والیاں دے انگُور کھٹے نیں -⁷ اوہ ساری رات ننگ پئے رندے نیں سَے
 سردی توں بچن لئی اونیاں کول کوئی کپڑا نئیں -⁸ اوہ پہاڑاں وَلوں آؤندے منہ چہ بچ رندے نیں سَے چٹاناں نال چمبڑدے نیں - کیوں جو
 کوئی لُکن دی تھاں نئیں ہندی -⁹ ایہو جئے لوک وی ہے نیں جیہڑے دودھ پیندیاں یتیم تُوں ماں توں پُراں پٹا دیندے نیں سَے غریباں تُوں
 شُود لیندے نیں -¹⁰ اوہ لیڑے ناں ہون توں ننگ پھردے نیں سَے تھک رہے کٹھیاں چُک دے نیں -¹¹ اوہ لوکاں دے وپڑیاں چہ تیل کڈھ دے
 نیں سَے اونیاں دے کڑاواں چہ انگُور پھیندے نیں سَے تریلے رندے نیں -¹² شہراں دے لوکاں دیاں ہاواں اُٹھدیاں نیں سَے زخمیاں دا رونا -
 فیر خُدا ایس ظُلم دا خیال نئیں کردا -¹³ ایہہ اوہو نیں جیہڑے لو دے وبری نیں سَے اوہدیاں راہواں تُوں نئیں جاندے سَے ناں اوہدیاں راہواں
 چہ کھلوندے نیں -¹⁴ خُونی دِن چڑھدیاں ای اُٹھدا اے غریباں سَے محتاجاں تُوں قتل کر دیندا اے سَے رات تُوں اوہو چور وانگوں ہندا اے -
¹⁵ زنا کرن ولہ آکھ دِن دُبن تُوں اڈیکدی اے - اوہ کہندا اے پئی کوئی آکھ مینوں ناں ویکھ گی سَے اوہ اپنا مُونہ ڈھک لیندا اے -¹⁶ ہنیرے چہ
 اوہ گھراں تُوں ستن لا ندا اے سَے دِن دے ویلہ آپ تُوں لُکائی رکھدا اے سَے اوہ لو تُوں نئیں جاندا -¹⁷ اودے لئی سویرے جیویں موت
 دا پرچھاواں - ایس لئی پئی اونوں موت دے پرچھاویں دا ڈر کیہ اے -¹⁸ اوہ پانی سَے کابل نال لڑدے نیں سَے زمین سَے اونیاں دا حصّہ لعنت
 وانگوں اے - اوہ انگُوراں دے باغ دی رامتہ نئیں تُردے -¹⁹ حُشکی سَے گرمی برف دے پانی تُوں لنگا جاندی اے - اسیراں مرجان ولہ پاپیاں
 تُوں لنگا جاندے -²⁰ ترس اونوں بھُلا جاوے گا سَے کیڑا اونوں سوادے کھلے گا - اودی یاد فیر ناں روے گی سَے اودی بدی تڑکھ
 وانگوں پُٹ دتی جاوے گی -²¹ اوہ پھنڈر تُوں جیہڑی اولاد نئیں جمدی لنگا جاندے سَے رنڈی نال کوئی بھلیائی نئیں کردا -²² خُدا اپنی
 طاقت نال تگڑیاں تُوں وی کھچ لیندا اے - جیہدوں اوہ اُٹھ دا اے کیسے تُوں جنڈری دا بھروسہ نئیں - رندا -²³ خُدا اونوں سُکھ دیندا اے -
 جیہڑا اودے چہ قائم رندا اے اوہدیاں آکھاں اودی رامتہ لگیاں رندیاں نیں -²⁴ اوہ اُچلے ہندا اے پَر فیر جاندے رندا اے - اوہ نیواں کیتا
 جاندے سَے سبھ دُجیاں وانگوں راہواں چوں ای چُک لیا جاندے اے -²⁵ جہ ایہہ اسیراں نئیں سَے اے کیڑا اے جیہڑا مینوں جھوٹھیاں آکھ سَے
 میرے آکھراں تُوں وکھ کرے گا -

25 ¹- تد یلدد سوخیئے جواب دتا۔ ²- حکومتِ رُعب اویدا اے۔ اوہ اپنیاں اُچیاں تہاواں چہ امن رکھدا اے۔ ³- کیہ اویدے لشکراں دی کوئی گیتی اے تے کون اے جہدے اوہ لو نئیں ہندی۔ ⁴- ایس لئی انسان خپدا دے لگد کسراں سچا ہو سکدا اے۔ زبانی توں جمن والا کسراں پاک ہو سکدا اے۔ ⁵- ویکھو! چن چہ وی کوئی لو نئیں تے ناں ای آکھ چہ تارے پاک نیں۔ ⁶- تے بھلا انسان کیہ اے۔ جیہڑا گندا اے تے آدم توں جمن والا کیڑا اے۔

¹- تد ایوبؑ جواہ دتا -² - تُوں ماڑے دی کس طرحاں مدد کیتی؟ تے ماڑیاں باواں تُوں کیویں زور بخشیا اے؟³ - تُوں بہ عقل تُوں 26
 کینج صلاح دتی اے۔ تُوں اونوں آؤن والیاں گلاں دی سچائی دسی اے۔⁴ - تُوں کپدے نال ایہ گلاں کیتیاں تے کپدی رُوح تیرے
 وچوں ہوک لنگھی اے۔⁵ - مرن والیاں دیاں رُوحاں دھرتی پیٹھاں کمبیاں نیں تے پانی لُٹے رن ولے کمبے نیں۔⁶ - پاتال اوہدے لگ کھلا اے
 تے روح دے لگ کوئی پردہ نیں۔⁷ - اوہ اُتر تُوں فضا چہ کھلار دا اے تے دھرتی تُوں خلا چہ لمکاندا اے۔⁸ - اوہ پانی تُوں بدلاں چہ بُن دا اے
 اوہ اوہدے نال پا تڈے نیں۔⁹ - اوہ اپنے تخت تُوں ڈھک لیندا اے تے اوہدے لُٹے بدل تُوں وچھاندا اے۔¹⁰ - اوہ پانی دے لُٹے گول چکر کھچیا اے۔
 تے لوہ پیرے دی حد بُن دتی اے۔¹¹ - اوہدے جھڑکن نال آسمان دے تھم کمبے نیں تے گا بھر جاندے نیں۔¹² - اوہی اپنی عقل نال رب تُوں
 ماردا اے۔¹³ - اوہ اپنی رُوح نال آسمان تُوں سجایا اے تے اوہدے تھتے پھرتیلی سَپ تُوں چیرا اے۔¹⁴ - ویکھو! ایہ تے اوہدیاں دے آجے کَنڈے
 ا ی نیں تے اسیں اوہی واج کٹی نمی سننہاں۔ پَر اوہی قُدرت دے گرجن تُوں کیڑا جان سکدا اے۔

¹۔ فیر ایوبؑ آہنی گل شروع کیتی آکھیا - ²۔ جیوندے خُدا دی سونہ جینہ میرا نیاں روکیا اے۔ قادِرِ مُطلق دی سونہ جینہ میری 27
 جان تُوں دُکھ دِتا - ساہ میرے سوتران چہ اے۔ ³۔ جد تیکر میری جان میرے وچ ایہتہ خُدا دا دم میرے تنہاں وچ اے۔ ⁴۔ میرے بُل
 کدی جھوٹ ناں بولن گے۔ ناں میری جیہہ چوں فریب دی گل نکلے گی۔ ⁵۔ میرے تون اینج دی ناں ہووے۔ کیہ میں تینوں سچا آکھاں -
 میرے مردے دم تیک آہنی سچائی ناں چھڈاں گا - ⁶۔ میں آہنی سچائی تُوں پھڑپا ہوا اے۔ میں اینوں نئیں چھڈاں گاتے جیدوں تیک
 میری حیا تی اے میرا دِل مینوں شر مندیاں ناں کرے۔ ⁷۔ ایس لئی میرا ویری بدکاراں چہ گنیا جائے۔ میرے خلاف چلن والا شرارت
 کرن والیاں چہ۔ ⁸۔ کیوں جوہ دینا بندہ دولت کٹھی کر وی لوے۔ اوہدی آس کیہ اے۔ جیدوں خُدا اوہدی جان لے لے گا؟ ⁹۔ جیدوں مُصیبت
 اوہدے آوے۔ کیہ خُدا اوہدا تَرلا سُنہ گا؟ ¹⁰۔ کیہ اوہ قادِرِ مُطلق تون راضی ہووے گا۔ ہر ویل خُدا تون دُعا کرے گا؟ ¹¹۔ میں تینوں
 خُداوند دی گل دساں گا۔ میں قادِرِ مُطلق دی گل نئیں لکاواں گا - ¹²۔ تِساں ایہ کُجھ آپہ ویکھیا اے۔ فیر تِسیں ایویں ای جھوٹیاں
 گلاں کردے او - ¹³۔ خُدا وَلوں شرارت کرن ولہ دا ایہو ای حصہ اے۔ ظالم داحصہ وی جیہڑا اوہ قادِرِ مُطلق تُوں پاوے گا - ¹⁴۔ اوہدے بچہ
 کینہ وی ہوتے کیوں ناں ہوون - اوہ تلوار دے ڈھلے چڑھن گے۔ اوہناں دی اولاد روٹی نال کدی ناں رچھ گی - ¹⁵۔ جیہڑے اوہناں چوں بچ جان
 گے۔ اوہناں تُوں موت کھا جاوے گی۔ اوہناں دیاں رنڈیاں اوہناں ناں پٹن گئیاں - ¹⁶۔ بھاویں اوہ اوہناں دے لئی مٹی وانگوں چاندی دا
 ڈھیر لا دیوے گاتے گارے وانگوں کپڑیاں دا ڈھیر لا دیوے۔ ¹⁷۔ اوہ جو اکٹھا کرے گا - اونوں صادق پاوے گاتے۔ دوسے اوہدی چاندی وند لین
 گے۔ ¹⁸۔ اوہ جیہڑا گھر بنایا اے۔ اوہ مکڑی دے جلا وانگوں اے۔ جیویں رکھولہ دی کھولی - ¹⁹۔ دولتمند آپہ نال کُجھ ناں کھڑے گا - جیدوں
 اوہدی آکھ اُگڑے گی۔ سبھ کُجھ ناں لبھ گا - ²⁰۔ ڈر اونوں پڑ وانگوں آ پھڑے گا۔ رات تُوں پیری اونوں لے جاوے گی - ²¹۔ پوری ہوا
 اونوں لے اڈے گی۔ اوہ جاندا رہے گا۔ اوہدی تھان تُوں اونوں بٹ چھڈی گئی - ²²۔ جیدوں وی اوہ اوہدے تھوں تِسن دا سوچدا اے۔ اوہ
 اوہدے لُقبہ ترساں وانگوں وجدیاں نیں - ²³۔ اوہ اونوں جھپڈاں کر دی اے۔ اوہدی تھان تُوں اینوں پراں کر دیندی ای -

¹ چاندی دی کان ہندی اے سونہ دے لئی پٹھی جتھ اوہ تاپا جاندا اے۔² لوپا مٹی چوون نکلدا اے تیل پتھراں وچوں گالیا جاندا 28
 اے۔³ انسان ہیرے دی تہ تیک اُتر دا اے ہیرے موت دے اخیر تک کے پتھر لبھدا اے۔⁴ آبادی توں دُور اوہ اوتھ سُرنگ پُندا اے۔
 جتھ آن جان والیاں دے پیر نئیں آپڑدے اوہ لوکاں توں خبرا ہوک جھولدا اے۔⁵ جیہڑی دھرتی چوں فصل اُگدی اے۔ اوہ آپہ اندر
 ایس طرحاں این جیویں آگ ہووے۔⁶ اوہناں پتھراں چہ نیلم دی تھان اے اودے چہ سونہ دے دَرے لبھدے نیں۔⁷ اوس راہ اُون کوئی
 شکاری پنچھی نئیں جانداتے ناں باز دی آکھنہ اونوں ویکھیا اے۔⁸ حیوان اوتھ پیر نئیں پاندے ناں شیر بیر اوتھوں لنگھدا اے۔⁹ انسان
 دا ہتھ جقماق اُون توڑ دا اے پھاڑاں اُون اوہناں دیاں جڑاں اُون پُٹ دیندا اے۔¹⁰ اوہ چٹاناں چہ سینہ لاندہ اے اودیاں آکھاں ہر چنگی
 شہ اُون ویکھ لیندیاں نیں۔¹¹ اوہ ندیاں دا راہ ڈکدا اے لُکیاں شیواں لو چلے آؤندا اے۔¹² پَر حکمت کتھ لبھدی اے؟ سمجھ کتھ
 رندی اے؟¹³ انسان اودی راہ نئیں جانداتے جیوندیاں دی دھرتی اویہ ای نئیں۔¹⁴ ڈُونگیانی کھندی اے اوہ میرے چہ نئیں سمندر
 کھندا اے اوہ میرے کول نئیں۔¹⁵ پاس دا سونا اودے بدلے چہ دتا نئیں جاندا اے اودا تیل کان لئی چاندی تولی نئیں جاندی۔¹⁶ اوفیر دا
 سونا اودا مُل نئیں ہو سکداتے سنگی سلیمانیہ نیلم۔¹⁷ سونہ شیش نال اودا کوئی جوڑ نئیں اے ناں چوکھ دا سونا اود کُل ہو سکدا
 اے۔¹⁸ حکمت مرجان توں ودھ کے اے مونگتے بلور دی گل اودے نال نئیں جوڑی جا سکدی۔ حکمت موتیاں دی تھیلی توں ودھ
 کے اے۔¹⁹ کُوش دا پکھراج اودے جوڑ دا نئیں اے پاس دا سونا اودا مُل اے۔²⁰ فئیر حکمت کتھوں آؤندی اے سمجھ دی تھان کتھ
 اے۔²¹ بے شک اوہر ساہ لین والی شہ توں اولہ اے آسمان اڈن ولہ پکھیر توں لُکی ہوئی اے۔²² تباہی موت کھندی اے اسان آپہ
 کناں نال اودی مشہوری سنی اے۔²³ خُدا ای اودی راہ جاندا اے اونوں ای اودے رہن دا ٹھکانہ پتا اے۔²⁴ کیوں جو اوہ دھرتی دے
 اخیر تیک اکھ رکھدا اے آسمان دے تھلے سبھ شیواں اُون ویکھدا اے۔²⁵ جیہڑے ویلہ اوہ ہوا اُون تولیت پانی اُون میچیا۔²⁶ جیہڑے ویلہ
 اوہ مینہ دا قانون بناواتے بجلی کڑکن دا راہ بنایا۔²⁷ اوس ویلہ اوہ حکمت اُون ویکھاتے اودی گل کیتی اُونوں قائم کرکے پرکھیا۔²⁸ اے
 اوہ انسان اُون آکھیا پٹی ویکھا! خُدا دا ڈر ای حکمت اے بدی توں پراں رندا ای سمجھ اے۔

¹۔ ایوبؑ نے اپنی گل فیر شروع کیتی تے آکھیا -²۔ بلے ! کدی میں اونیاں مہینیاں وِرگا ہو جاواں تے اونیاں دِناں وانگوں جیہدوں خُدا میرا رکھوالا سی -³۔ جیہدوں اوہدا دیوا میرے سیرتے بلدا رندا سی تے میں پیرے چہ اویدی لو نال تَر دا ساں -⁴۔ جِسران میں آپہ چنگ دیہاڑیاں چہ ساں - جیہدوں خُدا دی مرضی میرے ڈیرے پندی سی -⁵۔ تے جیہدوں قادِر مطلق میرے نال ہندا سی - میرے نوکر میرے دولہ کھلوتے رندے سَن -⁶۔ جیہدوں میرے پَر مکھن نال دُھپ دے سَن تے چٹاناں میرے لئی تیل دیاں ندیاں وگاندیاں سَن -⁷۔ جیہدوں میں شہر دے بُجے جاندے چوک چہ اپنی کُرسی رکھدا ساں -⁸۔ جوان بندے مینوں ویکھ کے لُک جاندے تے بڈھ اُٹھ کے کھلو جاندے سَن -⁹۔ سردار بولدے نئیں سَن تے اپنا تھ آپہ مُونہ تے رکھ دے سَن -¹⁰۔ حاکماں دا بولنا تَرک جاندے سی تے اونیاں دیاں جیہاں اونیاں تے تالو نال لگ جاندیاں سَن -¹¹۔ جیہڑا کَن میری سُن لیندا سی تے مینوں مُبارک آکھ دا سی تے جیہڑی آکھ مینوں وپندی سی تے میری گواہی دیندی سی -¹²۔ کیوں جو میں غریب دا ترلا سُن کے اونوں چھڈاندا ساں تے یتیم تُون جیہدا کوئی وارث نئیں سی ہندا -¹³۔ آخری ساہواں تے پیا بندہ میری سلامتی دی دُعا کردا سی تے رنڈی دے دِل تُون خُوشی دیندا ساں -¹⁴۔ میں نیاں دی بُکل ماردا ساں تے اونوں آپہ تے پا لیندا ساں - میری حکمت میرے کپڑے میری پُگ پندے سَن -¹⁵۔ میں انہیاں لئی آکھارتے لنگڑیاں لئی پیراں وانگوں ساں -¹⁶۔ میں غریباں دا پیوتے پردیسیاں دے مسئلہ دا حل کردا ساں -¹⁷۔ میں ظالم دیاں باجیاں بھن دیندا ساں تے شکار اوہدے دندان چوں کڈھ لیندا ساں -¹⁸۔ میرا خیال سی پئی میں آپہ ای گھر چہ مراں گا تے میرے دیہاڑے ریت وانگوں بہ گنت ہون گے -¹⁹۔ میریاں جڑاں پانی وانگ کھلریاں ہون گئیاں تے تریل میریاں ٹاہنیاں تے رات کڈھ گی -²⁰۔ میری اوچیاں میرے چہ وسے گی تے میری کمان سداتیک میرے تھ چہ ڈاڈی روے گی -²¹۔ لوک میرے سُنن تُون اُڈیکدے سَن تے چپ کر کے میری صلاح سُن دے سَن -²²۔ اوہ میری گل کُجھ ودھاندے نئیں سَن تے میریاں گلاں اونیاں تے اُتر کردیاں سَن -²³۔ اوہ مینوں اینج اُڈیک دے سَن - جیویں مینہ تُون - ایسراں جیویں بچھترے مینہ لئی آپنا مُونہ کھولدے سَن -²⁴۔ جیہدوں میں اونیاں تے مُسکراندا ساں تے اوہ یقین نئیں سَن کردے تے میرے مُکھتے آیا رُپ اونیاں کدی ناں وگاڑیا -²⁵۔ میں اونیاں چہ اُچی تھارتے سردار وانگوں ہندا ساں تے ایسراں جیویں فوج چہ بادشاہ یا اوس بندے وانگوں جیہڑا دُکھیاں تُون تسلی دیندا اے۔

¹ پر بن جیڑے میتھوں عمر چہ نیکہ اوو مینوں جھیڈا کر دے۔ جنہاں دے پیو دا دیاں تُوں میں اپنہ کُتیاں نال وہ بٹھانا پسند نئیں 30
ساں کر دا - ² مینوں اوہناں دیاں باہواں کاہدا مان سی۔ جنہاں دا زور ای ٹٹ گیا سی۔ ³ کیوں جو غیر بیستہ بھک نال مارے ہو گئے سن۔
تہ اُجاڑا تہ سُنجیاں تھانواں چہ کھجل سن۔ ⁴ اوو موڑیاں دے لاگ لوہے دا ساگ پُندے پلجھی دیاں جڑاں کھاندے سن۔ ⁵ بندے اوہناں
تُوں اپنہ نال نئیں سن بٹھاندے پیچھہ اینجوا جان لاندے سن۔ جویں چوراں مگر۔ ⁶ اوو غاراں تہ کھوواں چہ رن لگ پٹ۔ ⁷ تہ کنڈ بالیاں
موڑیاں تھلے پٹہ رندے سن۔ ⁸ اوو احمقاں تہ کمینیاں دی اولاد تہ پایا دے پُتراں وانگوں مُلک چوں کڈھ یتہ گئے۔ ⁹ بن میں اوہناں دا راگ
بنیاوا تہ اوہناں لئی مثال بن گیاں واں - ¹⁰ بن اوو میرے منہ تھکن توں وی نئیں مر دے۔ ¹¹ جدوں خُدلے میرے تُوں پتہ چُک لیتے میرے
تہ مصیبت گھلی اتہ اپنیاں دیاں وی واگاں ڈھلیاں ہو گئیاں۔ ¹² اوہناں دے ایلہ میرے دسیدھ پتہ کھلوندے میرے پیر پراں کر دیندے
نیت میرے لئی موت دی راہ بناؤندے۔ ¹³ اپو جہ لوک ویسے جنہاں دا کوئی والی وارث نئیں میریاں لاہواں تُوں وگاڑدے میرے میرے
لئی مصیبت ودھا ندے نئیں - ¹⁴ اوو ایسراں آوندے نیں جیویں تہ تڑکیاں کنڈاں وانگوں اڈکے آون تہ میری تباہی وچ میرے لُٹ ٹٹ پیئندے
نئیں۔ ¹⁵ ویشٹ میرے جھا گئی تہ میری عزت نوں وانگ ہوا دے اڑا دیندی اتہ میرا آرام بدل وانگوں لنگھ گیا اے۔ ¹⁶ بن میری جان
میرے چہ پگھلن لگ پئی اتہ مصیبتاں دے دناں مینوں پھڑ لیا اے۔ ¹⁷ تات تُوں میریاں بڈیاں ٹٹ بھج جانڈیاں پر اوو جیڑے مینوں
کھائی جانڈے۔ ¹⁸ میری بیماری دے پاروں میرے کپڑے میلہو گئے تہ اوو گھلتہ دی تند وانگوں میری دوالہ لویٹی گئی اے۔ ¹⁹ امہ مینوں
چکڑ چہ شٹ دتا اتہ میں مٹی تہ ساء وانگوں ہو گیا واں۔ ²⁰ میں تیرے ترے یاناں واں - تُوں جواب نئیں دیندا - میں یتہ لگ کھلونا واں
پر تُوں میری پرواہ نئیں کردا۔ ²¹ تُوں میرا ڈاڈا وبری ہو گیا ایسے اپنہ تھیں مینوں دُکھ دیناں ایں - ²² تُوں مینوں چُک کے بولتہ بٹھانا ایں ے
پنیری چہ رول دیناں ایں - ²³ میں جاننا واں تُوں مینوں موت تیک گھل دیناں ایں - اوس گھر تیک جیڑا پر جیوندے بندے لئی تیار کیتا گیا
اے۔ ²⁴ کیہ مُصیبت ویلہ کوئی بچن لئی پتہ نئیں ودھاندے دُکھ چہ تیرے نئیں پاؤندا ؟ ²⁵ کیہ میں اوو نئیں جیڑا دُکھیاں لئی روند لئی روند
سی تہ میری جان محتاجاں لئی دُکھی نہوئی - ²⁶ جدوں میں لو تُوں آ اڈیکدا ساں تہ پنیرا میرے آپا - ²⁷ میریاں آندراں اُبلدیاں تہ
کھلوندیاں نئیں تہ مُصیبت دے دپاڑے میرے لُٹ آچڑھن۔ ²⁸ میں بغیر دھپ تُوں کالا ہو گیاں - میں اکٹھ چہ کھلوکے مدد لئی تیلہ پاناں واں۔
²⁹ میں گدڑاں دا بھرا تہ شتر مُرغاں دے یاراں وانگوں آں۔ ³⁰ میر کھل میرے کالی ہو گئی اتہ میریاں بڈیاں گرمی نال ص گئیاں۔ ³¹
میرے بریٹ چوں ماتمہ میری مرلی جُوں روون دی واج آؤندی اے۔

¹ میں اپنیاں آکھاں نال وعدہ کیت اے پئی کنواریتہ نظر نہ کرآں گا۔² کیوں جو اتوں خدا وَلوں کیت اجر اے اتلہ جہاں توں میری 31
 کیت میراث اے۔³ کیت شرارت کرن واللہ نئیں مردلہ پاپی دے لئی مُصیبت نئیں؟⁴ کیت اوہو میریاں راہوایت اکھ نئیں رکھداتہ میرے
 ثرن دی گنتی نئیں کردا؟⁵ جے میں جھوٹ دی رامتہ ثریاں ہاں یا میرے پیرانے فریب دین لئی چھیتی کیتی ہووے۔⁶ (میں عدالت دی
 سچی ترکڑی چے تولیاں جاواایت خدا میریہ گناہی دا پتہ کرے۔)⁷ یا میرے پیر راہ توں پھیرے ہوون یاں میرے دلے میریاں آکھاں دی گل
 منی ہووے یاں میرے پتھاں تُوں کوئی داغ لگا ہووے۔⁸ عتے میں بیجاہتہ رجاں کھاہتہ میریاں فصلان آجاڑ دتیاں جان۔⁹ جے میرا دل کسپور
 زناہتہ آبا ہووے یا میں اپنے گواہنڈی دے بوہتہ چھٹی لاکہ بیٹھا ہوواں۔¹⁰ عتے میرے گھر والی کسپور دی چکی پیوہتہ اوہرے بندے
 اوہدے وَل آؤن۔¹¹ کیوں جو اپہ وڈا جُرم اے۔ اپہو جیہا جُرم جہدی سزا قاضی دیندے۔¹² اپہ آگ اے جیڑی کھاہتہ مار چھڈ دیتہ میری
 ساری نیکی تُوں پُٹکے رکھ دیندی۔¹³ جے میں اپنے غلام یاں نوکرانی دا حق ماریا ہووے جدوں اوہاں میرے نال جھگڑا کیتا ہووے۔¹⁴ عتہ
 فیر جدوں خُدا اُتھداتہ میں کیت کرداتہ جدوں اوہو پُچھداتہ میں کیت جواب دیندا؟¹⁵ جتے مینڈوں کُکھ چے بنایا کیت اوہوں نئیں بنایا کتہ! کو
 جیہی کُکھنے ساہنوں نئیں جمیا؟¹⁶ جے میں محتاجاں تُوں دین توں ڈکيا ہووے یا ونڈیاں دی اکھ تُوں اتھرو یتہوون۔¹⁷ یا میں اپنی بُرکی
 کلے نئیں کھاہدی ہووے اوہدے توں یتیم نہ کھاہدا ہووے۔¹⁸ میں اپنے پیو وانگوں نیکیاں ہونڈیاں توں اوہوں پالدا رہاتہ ماں دی کُکھ چوں ای
 رنڈی دا حامی رہا واں۔¹⁹ جے میں کس تُوں ننکیاں مردا ویکھیا ہووے یا کس غریب تُوں پاؤن لئی کپڑے نہ یتہوون۔²⁰ جے اوہی پٹھنے
 مینوں دغا نہ تی ہووے جے اوہو میریاں بھیڈاں دی اُن نال گرم نہویا ہووے۔²¹ جے میں کس یتیم پتہ چُکيا ہووے جس ویلے میں پھاٹکتہ اپنا
 رعب ویکھیا۔²² عتہ میرا موڈالتھہ جلتہ میری باباں دی پڈی جوڑ توں ٹٹ جلتہ۔²³ کیوں جو خُدا دا ڈر میرے بہارا سیتہ اوہی ساہ دے لگے
 میرا کوئی زور نئیں سی۔²⁴ جے میں سوہتہ بہروسہ کیتا ہووے یاں پاس دے سوہتہ مان کیتا ہووے۔²⁵ جے میں ایس گلوں خوش ہویا ہواں
 پئی میری دولت ودھیری اےتہ میرے پتہ واپو کجھ کٹھا کر لیا اے۔²⁶ جے میں سورج تُوں اکھ بھرکے ویکھیا ہووے یاں چنہ جدوں اوہ
 پوری لو دیندا اے۔²⁷ کدی میرا دل میرے رنجھیا ہووےتہ میرے منہ میرا پتہ چُمیا ہووے۔²⁸ عتہ اے وی اک جُرم ہوندا۔ جہدی سزا
 قاضی دیندے ایس لئی پئی میں خدواند دا انکار کیتا ہوندا۔²⁹ کیت میں اپنے ویری دے مرنے خوش ہویا واں یاں اوہدے آفت آئیے
 میں راضی ہویا واں۔³⁰ میں اپنے منہ توں اپناں وی کرن دتا پئی اوہدے لعنت گھلکے گناہ کراں۔³¹ کیت میرے ڈیرے دے توں نئیں سن
 کہندے اپہو جہا کوں اے جیڑا اوہدے دستر خوان توں گوشت کھاہتہ رجیا نہوے۔³² پردیسی تُوں رات گلی چے کڈنی نئیں بیٹے سگڑوں
 میں راہی دے لئی اپنا ہوا کھول دا ساں۔³³ کیت اپنا گناہ لُکایا اے جیویں پئی انسان بدی تُوں اپنے بدن چے لُکان لئی کر دے۔³⁴ ایس پاروں
 پئی میں لوکاں دے جتھ توں ڈرگیلتہ خانوادیاں دی نفرت توں ڈریا ہواں۔ ایتھوں تیک پئی میں رہاتہ لوہے چوں باہر نہ نکلیا۔³⁵ اوہو کیتھ
 وے جیہرا میری سُنہ آلودمیرے دستخطہ قادر مُطلق مینوں جواب دو عتہ میرے دعویٰ کرن والا لکھکے دے۔³⁶ ایسراں ہندا پئی
 میں اپنے موڈےتہ اوہوں چُک لینداتہ اوہوں اپنے سرے تاج وانگوں رکھدا۔³⁷ میں اوہوں اپنے پیراں دا حساب دینداتہ دولتمند ان کول جان
 وانگڑوں اوہدے کول جاندا۔³⁸ جے میری دھرتی میرے خلاف پاڑا پایا ہووے یاں میری پیلی دیاں کھالیاں روہانے۔³⁹ یاں میں رقم دتیوں
 بغیر اوہدا پھل کھاہدا ہووے یاں اوہاں دے مالکاں دی جان لئی ہووے۔⁴⁰ عتہ اوہدے کک دے بدلہ کنڈیاں موڑیاں جیواں دے بدلہ کوڑے
 دلہ آگن۔

¹-تد اونٿا ترو آڻ بنديا بنه ايوب ٿون جواب دينا بس ڪر ڏتا ڪيون جو اوڻو اونٿا دے نيڙے سڄا ثابت ٻويا -²تد رام دے خانوادے دے 32 برا ڪيل نوزي دے پٽر ايليٽو دا غصه بهڙڪيل ته اونه ايه ٿون خدا توں ٻهتا سڄا آڪهيا -³ته اوڍا غصه تٽاں ياراں دے بهڙڪهيا ايس لئي پئي اونٿا کول جواب نٿي سته اونٿا ته خدا ٿون مخبر م آڪهيا -⁴ته ايليٽو اڏيڪدا رپا پئي ايوب نال گلاں ڪرے ڪيون جو اوڻو عمر ڇ اوڍے نالون وڏھ سن -⁵جدوڻ ايليٽو ويڪهيا پئي اونٿا تريواں بندياں دے کول ڪن لئي ڪجه نٿي رپا ته اوڍا غصه بهڙڪيا -⁶تد برائيل بوزي دے پٽر ايليٽو گل ڪردياں آڪهيا پئي ميں عمر ڇ تهڙاڏے نالون ٽڪا پاڻ ته ٿسي بزرگ او - ايس لئي ميں ڏريل ته گل ڪرڻ دي جرت نٿي ڪيتي - پئي اپني رله تهانوں دساں -⁷ميں آڪهيا پئي بزرگ بولنه وڏے وڏيرے سبه سڻان -⁸پر انسان ڇ روح اته رب خدا ا ٻونا اونٿا عقل بخشدا اے -⁹وڏي عمر اي دانائي نٿي سڪهاندی ته بڙهايا اي انسان ٿون نٿي سمجهدا -¹⁰ايس لئي ميں ڪهندا واں پئي ميري سٺو ميں وي اپني رله دياں گا -¹¹ويڪهو ! ميں تهڙاڏے بولده رن دے رن تڪ اڏيڪيا جدوڻ ٿسي لفظ لبھ دے سو -ميں تهڙاڏياں دليلان سٺندا رپا -¹²ميں تهڙاڏے ول اي دهياں رکھيا پر تهڙاڏے چوڻ اڪ وي نٿي جيڙا ايوب ٿون قائل ڪرته اوڍياں گلاں دا جواب ديندا -¹³تاں جو ٿسي اڀر نه سمجھو پئي اسان حڪمت ٿون ليا اته اونٿو خدا اي قابل ڪر سڪدا اے بنده نٿي -¹⁴ڪيون جو اوڍياں گلاں ميرے نال نٿي سن - ته اونٿو تهڙاڏي گل ورگي گل نٿي ڪرني -¹⁵اوڻو حيران ته جواب نٿي دينده -اونٿا ول ڪرڻ دي کوئي گل نٿي رپي -¹⁶ميں اڏيڪدا رپا پئي اوڻو بولده نٿي ته ڪي ميں اڏيڪدا رپوا پئي اڀر ڪجه بولن؟¹⁷هن جواب دين دي واري ميري اته ميں وي اپني گل ڪراں گا -¹⁸ڪيون جو ميں گلاں نال بهريا ٻويا وانه ميرے اندر وي روح مينون مجبور ڪر دي اے -¹⁹ميرا ڏهيڏ اوس دے وانگوں اے جنھون نڪلن دا راه نٿي لبهدا -اوڻو نوبياں مُشڪاں وانگوں پائن والا اے -²⁰ميں بولاں گا تاں جو مينون چين مله ميں ايندوڻ ڪهولاں گلته جواب دياں گا -²¹ميں ڪس بندے دا لحاظ نٿي ڪرنته نه اي ڪس دي خوشامد ڪرني ايس -²²ڪيون جو مينون لگياں پهياں نٿي آوندياں -نٿي ته ميرا بناؤن والا ڪدے دا مينون ڇڪ ليندا -

¹ - ایس لئی ایوب میری گل سُن تے میریاں گلاں تے دھیان کر۔ ² - ویکھ! میں آپنا مُونہ کھولیا اے تے میری جیہ میرے تالوں پٹ 33 گئی اے۔ ³ - میریاں گلاں میرے دل دی سچائی دسن گئیاں - میرے ہونٹ جو سچ اے - اوہ ای دسن گے۔ ⁴ - خُدا دے رُوح مینوں دسیا اے تے قادرِ مطلق دی حُضوری مینوں زندگی بخشی اے۔ ⁵ - جے تُوں مینوں جواب دے سکنا ایسے دے۔ آپنیاں گلاں کٹھیاں کرلے تگڑا ہو۔ ⁶ - ویکھ! میں خُدا وانگوں نئیتیرے وانگوں ہاں - میں وی مٹی نال بنایا گیا ہاں۔ ⁷ - ویکھ! میرا رُعب تینوں ناں ڈرلے تے میرا پتہ تیرے تے بھارا ہووے گا۔ ⁸ - میں تینوں بولدیاں سُنیاں اے تے جو کُجھ تُوں آکھیا اے - میں سُن لیا اے۔ ⁹ - پئی میں پاک تہ قصور آن تے میں بہ گناہ واں تے میرے جے بدی نئیں۔ ¹⁰ - تے ایہ وی پئی اوہ میرے خلاف موقع لہدا اے تے مینوں آپنا ویری جاندا اے۔ ¹¹ - اوہ میرے پیر لکڑی جے ٹھوکدا اے تے میریاں ساریاں راہواں دی رکھوالی کردا اے۔ ¹² - ایس لئی میں تینوں جواب دینا واں - پئی تُوں اپنیاں گلاں جے سچا نئیں - کیوں جو اِنسان خُدا توں وڈا نئیں۔ ¹³ - تُوں کیوں اوہ نال لڑتا ایں - کیوں جو اپنیاں گلاں دا کوئی حساب نئیں دیندا۔ ¹⁴ - خُدا اِک واری بولدا اے - سگوں دو واری - انسان بھانویا ویدے دھیان ناں دیویں۔ ¹⁵ - خواب چپتے رات دی روبا جے جیہدوں بندے گوڑھی نیندرے بندے نئیں تے آپنہ بستریاں جے پئے رندے نئیں۔ ¹⁶ - اوس ویلے اوہ بندیاں دے کن کھولدا اے تے اونیاں تُوں سکھاندا اے۔ ¹⁷ - تاں جو انسان تُوں اوہ کم توں ڈھکے غرور تُوں اوہ تے توں پراں کرے۔ ¹⁸ - تاں جو اوہدی رُوح تُوں کھڈے چوہ تے اوہدی جان تُوں قبر توں بچالے۔ ¹⁹ - تاں جو اوہ آپنہ پستری پتے توں نصیحت پھڑدا اے تے اوہدیاں ہڈیاں جے سدا رن والی جنگ اے۔ ²⁰ - ایتھوں تیک پئی اوہدی جان روٹی توں تے سواہ کھانیاں توں نفرت کر دی اے۔ ²¹ - اوہدا گوشت ایسراں شُک جاندا اے پئی وخالی نئیں دیندا تے اوہدیاں ہڈیاں جیہڑیاں دسدیاں نئیں سُن - باہر نکل آؤندیاں نئیں۔ ²² - اوہدے جان کھڈے دے نیڑے آپڑ جاندی اے تے زندگی مرن والیاں دی تھان دے لاگ۔ ²³ - اوہ تے اوہدے نال کوئی رشتہ ہووے یا ہزار چوں کوئی سچی گل دسن والا تے اوہ انسان تُوں دسے گا - پئی اوہدے لئی کج چنگا اے۔ ²⁴ - تے اوہ اوہدے رحم کرے آکھ اپنوں کھڈے جے جان توں بچلے۔ مینوں فدیہ مل گیا اے۔ ²⁵ - تے اوہدا پندا ایلہدے پنڈے وانگوں تازہو جاوے تے اوہ آپنہ جوانی دے دناں تُوں آپڑے۔ ²⁶ - اوہ خُدا توں دُعا کرے تے اوہ اوہدے مہربان ہووے۔ اسیراں پئی اوہ خُوشی نال خُدا دا مُونہ ویکھ تے انسان دی سچائی تُوں بھال کر دیندا اے۔ ²⁷ - تے اوہ سپہ تُوں کہندا اے پئی میں پاپ کیتا سی تے سچائی تُوں وگاڑیا سی - تاں وی اوہ مینوں بدلہ نئیں دتا۔ ²⁸ - سگوں اوہ میری رُوح تُوں کھڈے جے جان توں بچایا اے تے میری جان لو ویکھ گی۔ ²⁹ - خُدا ایہ انسان دے نال دو واری سگوں تِن واری کردا اے۔ ³⁰ - تاں جو اوہدی جان کھڈے چوں پرتا لیاوے تے جیوندیاں ای لو اوہدے چمکا دے۔ ³¹ - ایس لئی میری گل دھیان نال سُن تے جُپ رمتے میں بولاں گا۔ ³² - جے تُوں کُجھ آکھنا ایں تے مینوں جواب دے بول - کیوں جو میں چاہتا واں پئی تُوں سچا ثابت ہوویں۔ ³³ - نئیں تے فیر میری سُن تے جُپ رمتے میں تینوں حکمت سکھاواں گا۔

¹ - اودے مگروں آلیوے ایہ وی آکھیا - ² - اوئی عقلمندو! میری گل سُنو تے تسیں جیڑے علم رکھ دے او- میرے وَل دھیان کرو - ³ - 34
 چسراں کن گلاں تُون پرکھدا اے جیہہ کھان والیاں شیواں تُون چکھ دی اے - ⁴ - ایس لئی جو چنگا اے آپہ لئی چُگ لوؤ تے نوں
 آپہ چہ جان لوؤ - ⁵ - کیوں ایوب تے آکھیا اے - پئی میں سچا واں تے خُدا تے میرے وَلوں نیاں تُون ڈھکیاں اے - ⁶ - بھاویں میں سچ تہاں - تاں
 وی جھوٹا گنیا جانا واں - میں تے پاپ وی نئیں کیتا تے میرے پھٹ دا علاج کوئی نئیں - ⁷ - ایوب وانگوں کیڑا بندا ہونا ایں - جیڑا جھبڈاں
 تُون پانی وانگوں پی جاندا اے - ⁸ - جیڑا پاییاں دے نال رہندا اے شرارت کرن والیاں دے نال پھردا اے - ⁹ - کیوں جو اوہ آکھیا اے پئی
 خُدا چہ خوش رہن دا کوئی مہینا نئیں - ¹⁰ - ایس لئی علم والیو! میری گل سُنو! ایہ کسراں ہو سکدا اے - پئی خُدا بدی کرے تے قادر
 مُطلق شرارت دا کم کرے - ¹¹ - کیوں جو اوہ انسان تُون اودے کماں دے مُطابق بدل دے گا تے بندے نال اودے راہ ویکھ کے سلوک کرے
 گا - ¹² - بے شک خُدا بدی نئیں کردا - قادِ مُطلق سچائی تُون نئیں وگا ژدا - ¹³ - کینہ اونوں زمین تے راج بخشیا - کینہ ساری دُنیا سنبھالی -
¹⁴ - جے اوہ آپہ ای روح پیشاں لئے آپہ ای ساہ پیشاں کھچ لوے - ¹⁵ - تے اوسہ ویلے ای جان جُسے چوں نیکل جلتے گی تے بندہ فیر مٹی چہ پرت
 جلتے گا - ¹⁶ - جے تینوں سمجھ اے سُن - میریاں گلاں تے دھیان دے - ¹⁷ - کینہ جیڑا سچائی نال ویر رکھدا اے راج کرے گا؟ مُنصفان دا
 مُنصف اودے الزام لائے گا - ¹⁸ - کیوں جو جیڑا بادشاہ تُون ذلیل کھندا اے امیراں تُون شررت کرن ولے - ¹⁹ - جیڑا سردارن دا لحاظ
 نئیں کردا امیراں تُون غریباں توں اُچا نئیں مندا - کیوں جو سبھ اودے تہاں دی کاری گری اے - ²⁰ - جیڑے گھڑی پل وچ رات تُون مَر
 جاندا نیں - لوک گھبراندا تے فنا ہندے نیں تے تگڑے بندے تہہ لائیوں بغیر چُک لے جاندا نیں - ²¹ - کیوں جو اودییاں اکھیاں انسان دیاں
 رابوا تے لگیاں نیں - ²² - ناں کوئی بنیرا اینج دا اے ناں موت دا پرچھاوا تے ناں جتھ بدی کرن ولے لک جان - ²³ - کیوں جو اودے لئی
 ضروری نئیں پئی بندے دا خیال کرے - تاں جو اوہ خُدا دے لگے لیا جاوے - ²⁴ - اوہ بغیر پُچھ گپچھ دے وڈیاں وڈیاں تُون ٹوٹے ٹوٹے کردا اے تے
 اونیاں دی تہاں جہناں تُون کھلاردا اے - ²⁵ - ایس لئی اوہ اودے کماں تُون ویکھ دا اے - اوہ رات ویلے اونیاں تُون مُودییاں کردیندا اے - اوہ
 مَر جاندا نیں - ²⁶ - اوہ پوراں دے وپندیاں وپندیاں اونیاں تُون اینج مار دا اے - جیویں شرارت کرن والیاں تُون - ²⁷ - ایس لئی پئی اوہ
 اودے مگر تُون توں پرت گھستے اودییاں رابواں دی پرواہ ناں کیتی - ²⁸ - ایتھوں تیک پئی غریباں دا تَرا اودے تیک آپڑیا تے اوہ مُصیبت چہ پٹہ
 لوکاں دا رونا سُنیا - ²⁹ - جیہدوں اوہ آرم دیندا اے کیڑا اونوں پُچھ سکدا اے کتے جے اوہ آپنا مُونہ لُکاوے کون اونوں ویکھ سکدا اے؟
 اوہ کسے وی قوم یا بندے نال اِکو جیہا سلوک کردا اے - ³⁰ - تاں جو بیدیہ راج ناں کرن تے ناں لوک پھاپی چہ پھسان والا کوئی ناں ہووے - ³¹ -
 پئی کوئی بیدیہ خُدا تُون آندا اے پئی میں سزا پا لئی تہن میں پاپ ناں کراں گا - ³² - تے جو کُجھ مینوں نئیں دسدلے مینوں وکھا - جے
 میں بدی کیتی اے فیر ناں کراں گا - ³³ - کینہ اودا آجر تیری مرضی تے وے - پئی اوہ ناں منہ - کیوں جو ایہ فیصلہ میں نئیں تُون کرنا ایں -
 ایس لئی جو کُجھ تُون جانتا ایں دَس دے - ³⁴ - ہر سمجھ دار بندہ جیڑا میری سُن دا اے آکھ گا - ³⁵ - پئی ایوب تے عقلی ناں بولدا اے
 اودے گل کرن چہ حکمت کوئی نئیں - ³⁶ - ایس لئی ایوب آخر تائیں آزمائیا جاوے - کیوں جو اوہ بدیاں وانگوں جواب دیندا اے - ³⁷ - کیوں جو
 اوہ پاپ تے پاپ وکھاندا اے تے خُدا دے خلاف بوہت گلاں کردا اے -

¹ - ایہوئے گل کردیاں ہوئیاں آکھیا -² - کیہ تُوں ایس گل تُوں ٹھیک سجھیا ایس پئی میں خُدا توں بوٹا سچا واں -³ - جیہدوں تُوں آکھنا 35
ایس پئی مینوں اپدا کیہ فائدہ ہووے گا -⁴ - مینوں ای تینوئے تیرے یاران تُوں اپناں گلاں دا
جواب دیاں گا -⁵ - آسمان وُل دھیان گرتے ویکھتے بدلائے دھیان کر جیہڑے تیرے توں بوٹ اُچے نیں -⁶ - جے تُوں پاپ کریاں گلتے اوڈا کیہ
وگاڑیں گا -⁷ - جے تُوں بوٹ پاپ کردا جائیں گلتے اوڈا کیہ کر لئیں گا -⁸ - جے تُوں پاپ کریاں گلتے اوڈا کیہ وگاڑیں گا؟ جے تُوں بوٹ پاپ کردا
جائیں گلتے اوڈا کیہ کر لئیں گا -⁹ - جے تُوں سچا ایہ تے اوہناں کیہ دے دینا ویں؟ یا اوہنوں تیرے پتھوں کیہ ملدا اے؟¹⁰ - تے تیری شرارت تیرے
ورگے لوکاں تُوں ای گھاٹا پاؤندی اے تیری سچائی نال بندیاں تُوں ای فائدہ پندا اے -¹¹ - تے مسکین لوک ظلم و دھن دے سببوں چیکدے
نیں تے نگڑیاں دے پتھ دے خلاف خُدا لگے ترلا کردے نیں -¹² - تے اوہ نئیں کہندے پئی - خُدا کتھ آ - جیہ سہنوں بنایا اے تے جیہڑا رات ویلے
شفہ وکھامدا اے -¹³ - جیہڑا سہنوں دھرتی دے ڈنگراں دے سببوں سہنوں سکھاندا اے - اوہ پنچھیاں دے سببوں سہنوں دانائی سکھاندا
اے -¹⁴ - اوہ چیکدے نیں تے پَر شرارت کرن والیاں دے گھمنڈ پاروں جواب نئیں دیندا -¹⁵ - بنان شُک خُدا جھوٹے تہ نئیں سُنڈا تے قاور مُطلق
اودے وُل دھیان نئیں دیندا -¹⁶ - خاص کر - جیہدوں تُوں کہنا ایں - پئی میں اوہنوں نئیں ویکھ سکدا تے معاملہ اودے لگے وے تے میں
اوہنوں اڈیکنا واں -¹⁷ - پَر ہن اوہ اپنے قہر چے سزا نئیں دتی - کیہ اوہ ظلم تُوں نئیں جاندا؟¹⁸ - ایس لئی ایوب اپنا مُونہ فائدہ کھولدا اے -
تے عقلی چے بوٹیاں گلاں کردا اے -

36 ¹-فیرایہوئے گل کردیاں ہوئیاں آکھیا پئی ²- تھوڑا چر پور صبر کرتے میں تینوں وکھاواں گا پئی میں خُدا وَلوئینوں کُجھ پو گلاں
 کہنیاں نیں ³- میں آپنا عِلْم دُوروں لبواواں گاتے آپنہ بنان ولے تُوں سچا ثابت کراں گا ⁴- سچپائی ایہ وے پئی میراں گلاں جھوٹ
 نئیں۔ جیڑے تیرے نال نیں۔ اوہ آپنہ عِلْم چ پُورے نیں ⁵- ویکھ! خُدا قُدرت والا اے۔ اوہ کِسے تُوں نیواں نئیں سمجھدا تے اوہو ای دِلوں
 زور آور اے ⁶- اوہ شرارت کرن والیاں تُوں جیوں نئیں دیندا تے مُصیبت چ پیاں تُوں اوہناں دا حق دیندا اے ⁷- اوہ سچے ولوں آپنی آکھ
 نئیں پھیردا تے سگوں اوہناں تُوں بادشاہان نال سدا تیک تختہ ناپندا اے تے اوہ اُچے کیتے جاندے نیں ⁸- تے بہاویں اوہ سنگلاں نال بنہ
 جانتے بہاویں مُصیبت دیاں رسیاں نال لمکھ جان ⁹- اوہ اوہناں دے کَم اوہناں تُوں وکھلے گا تے اوہناں دے پاپ جیڑے اوہناں گھمنڈ چ
 کیتے نیں ¹⁰- اوہ اوہناں دے کَن سکھن لئی کھولے گاتے اوہناں تُوں ہدایت کرے گا۔ پئی اوہ بدی توں مڑ جان ¹¹- جے اوہ سُنن تے سیوا کرن
 تے آپنہ دیباڑیاں تُوں ترقی چتے آپنہ ورھ خُوشی نال گُزارن گے ¹²- جے اوہ ناں سُنن تے اوہ تلوار دی دھار نال مارے جان گتے اوہ نادانی چ
 مرن گے ¹³- پر اوہ جیڑے دِلوں بہ دینے نیں آپنہ لئی قہر کٹھا کردے نیں تے جیہدوں اوہ بنہ جاندے نیں تھہ اوہ چیک دے نئیں ¹⁴- اوہناں دی
 جان جاوئی چے جاندی رہندی اے تے اوہناں دی چند لُوطیاں وانگ اے ¹⁵- تے اوہ مسکیناں تُوں اوہناں دے دُکھ چوں کڈدا اے تے دُکھ اوہدے
 کَن کھولدا اے ¹⁶- ایس لئی اوہ تینوں تنگی دے مُونہوں کڈکے کھلی تھاتے جاوے گا تے اوہ تیرے روئی دے وچھونے تُوں چکے کھانیاں
 نال بھر دے گا ¹⁷- تُوں تے شیربراں دے مُقدمہ دی حامی بھرنا ایں۔ ایس لئی سچپائی تے نیان تے تیرے قبضہ کر لیا اے ¹⁸- خبردار! کیتے غصہ
 تینوں راہ توں بھٹکا ناں دیوے تے بھتے چڑھاوے تینوں دَب ناں دین ¹⁹- کیتے تیرے اتھرو تینوں تیری تنگی توں چھڈا سکدے نیں تے بہاویں
 تُوں اپنی ساری عقل تے زور نال پتھ پیر ما لوں ²⁰- او س رات دی اڈیک ناں رکھ جیہدے وچ قومیاں آپنیاں تھواواں توں چُکیاں جاندیاں
 نیں ²¹- خبردار! تیرا دھیان بدی وَل ناں ہو جاوے۔ کیوں جو تُوں ایسے سببوں بربادی مگر تُوں پیا ایں ²²- ویکھ! خُدا آپنی قُدرت نال
 وڈے وڈے کم کردا اے تے کیڑا اُستاد اوہدے وانگوں ایں ²³- کیتے اوہدا راہ بنایا اے تے یا کون کہ سکدا اے۔ پئی تُوں پاپ کیتا اے؟ ²⁴- تُو
 اوہدے سوہیا کریتے یاد رکھ پئی لوک اوہدے گیت گاوندے نیں ²⁵- سارے لوک اوہنوں ویکھدے نیں تے بندہ دُوروں اوہنوں ویکھدا اے ²⁶-
 ویکھ! خُدا وڈا اے تے اسیں اوہنوں نئیں جاندے تے اوہدے ورھ گئے نئیں جا سکدے ²⁷- اوہو پانی دے تروہ اُناں تُوں کھچدا اے تے
 جیڑے اوہدے سببوں ای نیند ر وسار دے نیں ²⁸- جہناں تُوں اوہ آسماناں توں زور ناں ڈولدا اے تے بندیان تے وسارندا اے ²⁹- کیڑا جانددا
 اے پئی بڈل کھلر دے نیں تے اوہدے ڈیریاں دا گجن کیتا اے ³⁰- ویکھ! اوہ آپنہ تُوں آپنہ چار چوہیرے کھلار دا اے۔ تھ سُمندر تُوں ڈھک
 لیندا اے ³¹- کیوجو اوہناں توں ای اوہو قومیاں دا نیاں کردا اے بہ حسابا کھان تُوں دیندا اے ³²- اوہ بجلی تُوں آپنہ پھڑا اے تے حُکم
 کردا اے پئی اوہ ویریاں تے ڈِگے ³³- اوہدا گرجنا ایس گل دا پتا دیندا اے تے اوہدا قہر بدی خلاف پمکدا اے۔

¹ آہو۔ ایسے پاروں میرا دل کہندا اے آہنی تھان توں رل جاندا اے۔ ² اودی واج تون دھیان نال سُن سے اودی واج دا گیت جیڑا
 اودے مونیہ چون نکلدا اے۔ ³ اونوں سپہ آسمانان تھل کھلدا اے اودی کو دھرتی آخیر تیک جاندی اے۔ ⁴ اودے مگروں اودی
 واج گجدی اے اوہ اپنی شان والی واج سنی جاندی اے۔ اوہ پجلیاں تون نئیں روکدا۔ ⁵ اودی واج کڈھی انوکھی اے۔ جیہدوں اوہ
 گرجدا اے۔ اوہ وڈے کم کردا اے۔ جیہناں تون اسپن نئیں سمجھدے۔ ⁶ اوہ برف تون آکھدا اے تون دھرتی ڈگ تے مینہ دی پھوار تون
 آکھ پئی زور نال وسن۔ ⁷ اوہ سب بندیاں دے پتھتے مہر لاؤندا اے۔ تان جو سب لوک اونوں جان لین۔ ⁸ تد جنگلی حیوان اپناں کھواں
 چ لکدے نیسے آپنیاں تھواوے پتھ رندے نیں۔ ⁹ طوفان دکھن ولوے تھنڈ اتر ولوں آؤندی اے۔ ¹⁰ خدا دے دم نال برف جم جاندی اے
 تے پانی اتوں تیک جم جاندا اے۔ ¹¹ فیر اوہ بڈل تون پیوندا اے تے گڑے بڈل اودے کو نال کھلر پلر جاندی اے۔ ¹² تے اودے کہن تے چواں
 پاسہ پھردی اے۔ تان جو جو گجھ اوہ دھرتی تے حکم کیتا اے۔ اونوں پورا کرے۔ ¹³ جے نصیحت لئی ہوئے اودی مرضی پوری کردی
 اے تے بھابھ رحمت لئی ہووے۔ فیر وی پوری کردی اے۔ ¹⁴ ایوب! میری ایہ گل سُن۔ چپ ہوک کھلوتا رہتے خدا دے انوکھ کماں تے
 دھیان دے۔ ¹⁵ کہ تینوں پتا اے پئی خدا کسراں حکم کردا اے تے کسراں اپنے بڈلاں تون پجلی چمکاندا اے۔ ¹⁶ کہ تون بدلاں دے ملن
 جُلن تون جاننا ایں۔ یا اودے انوکھ کماں تون جیہدے چ اوہ پورا اے۔ ¹⁷ جیہدوں دکھنی ہوا نال دھرتی توبارام ملدا اے تے کپڑے کسراں
 گرم ہو جاندے نیں؟ ¹⁸ کہ تون اودے نال رل کے آسمان تون کھلاریاں اے۔ جیہڑے ڈھلہ پتھ شیشہ وانگوں ڈاڈا اے۔ ¹⁹ ساہنوں دس پئی
 اسپن اونان تون کہ آکھتے۔ تان جو ہیرے دے پاروں اسپن اودیاں گلاں تون اپنے چ نئیں جوڑ سکدے۔ ²⁰ کہ اونوں ایہ آکھیا جلتے گا۔ جو
 میں کہنا وان سے بناں شک جے لوکی بندہ ایسراں آکھتے اوہ ننگا لیا جاوے گا۔ ²¹ اے بندہ اوس تون تون نئیں ویکھ سکدا۔ اوہ بدلاں چ لکھا
 ہوا اے۔ پر ہوا چلی تے اونوں صاف کر گئی۔ ²² اتر ولوں سنبھری لو آئی۔ خدا دی شان ڈران والی اے۔ ²³ ایس قادر مطلق دے بھید
 سمجھ نئیں سکدے۔ اودی قدرت نیان وڈا اے۔ اوہ سچائی تون کتے وی نئیں وگڑدا۔ ²⁴ ایس لئی چنگا اے پئی لوک اودے تون ڈرن
 اوہ عقلمندانہ دل دی پرواہ نئیں کردا۔

1- تد واورولہ چونکلام کرکے خُداوندنہ ایوبؑ ٹوں آکھیا پئی 2- ایہ کون اے جیہڑا ناسمجھی دیاں گلاں کرکے صلاح ٹوں چھڈ دیندا 38
اے؟ 3- اپنا لک بھنہ تگڑا ہو۔ میں تیرے نال سوال کراں گا۔ ایس لئی ٹوں مینوں دَس 4- ٹوں کیتھ جیدوں میں دھرتی دی نیو
رکھی سی؟ تیرے چہ عقل ہے اے دَس 5- کیہ تینوں پتا اے کیہ اینوں میچیا؟ اے کیہ ایہدے دُوری کھچی؟ 6- کیہڑی شے اودی نی
نئیں رکھی گئی اے کیہ اودے سیرے دا پتھر رکھیا؟ 7- جیدوں سویر تارے رل کے گاؤندے سَن اے خُدا دے پُتر خُوشی نال نعرے
لانڈے سَن 8- کیہ سُمندر ٹوں بوویاں نال بند کیتا۔ جیدوں اوہ اینج پھٹ پیا۔ جس طرحاں کُکھ چوں؟ 9- جیدوں میں بدلاں ٹوں اودا
لیاس تہیرے ٹوں ولین دا کپرا بنایا 10- اے اودے لئی میں اپنیاں جدیاں مِتھیا تے اونوں بُوے لائے 11- اے آکھیا ایتھوں تیکر ٹوں آویں گتے
لگے ناں ودھیں گا اے ایتھ تیریاں لہراں دا زور تھ گا 12- کیہ ٹوں اپنے دیہاڑیاں چہ صبحہ حُکم چلایا اے۔ یا فجر ویلہ اودی تھان دسی اے۔
13- پئی اوہ دھرتی کنڈیاں پھڑلے بدکار اوٹھوں نسلہ جان گے۔ 14- اوہ اینج بدل دی اے جس طرحاں مہر دے تھلہ چیکنی مٹی اے اینج
جیویں کپڑے پلے پوئے ظاہر ہو جاندی اے۔ 15- اے بدکاراں توں اونیاں دی لولہ لئی جاوے گی۔ اے ودھائی پوئی بانہ بھن دتی جاوے گی۔ 16-
کیہ سُمندر دے سوتیاں چہ وڑھیاں ایس یا ٹوٹیاں دے تہ خائیاں چہ چلیاں ایس؟ 17- کیہ موت دے پُتر تیرے لئی کھولے گئے نیں۔ یا ٹوں موت
دے پرچھاویں دیاں بڑیاں ٹوں ویکھیا اے؟ 18- کیہ ٹوں دھرتی دی ڈونگھپائی ٹوں جان لیا اے؟ ایہ سرا کُجھ جاننا ایہ دَس؟ 19- پئی لو
دی تھان دا کیہڑا راہ اے تھان کیتھ آ؟ 20- کیوں جو ٹوں ہر شہ اودی خد تیکرلے جا سکنا ایس اے ٹوں اودے گھر دیاں راہواں
جاننا این 21- بنان شک ٹوں جاننا ایس کیوں جو تده ٹوں جمیا سیتے تیرے دیہاڑیاں دی گنتی بوہ اے۔ 22- کیہ ٹوں برف دے گوداماں چہ
وڑھیاں ایس یا ٹوں گڑھیاں دے گوداماں ٹوں ویکھیا اے؟ 23- جینوں میں ڈکھ دے ویلہ دے لئی لڑتے جنگ دے دیہاڑے لئی رکھیا پوٹیا
اے۔ 24- کیس راہ ولوں لو ودھدی تے چڑھدے ولوں واہ دھرتی وندی جاندی اے؟ 25- کیہ مینہ دے پُتر دے لئی نالیاں بجلیاں دی گرج
دیاں راہواں مِتھیاں نیں؟ 26- تاں جو اوس دھرتی مینہ وسے جتھ لوکی نئیں اے اُجاڑ چہ جتھ بندے نئیں۔ 27- پئی اُجاڑتے سُنجی دھرتی
تہر ہو جاوے سبزیاں، گھاہ، سُکی دھرتی لُٹے آگ وسے۔ 28- کیہ مینہ دا کوئی پیو اے۔ یا کیہ تریل دے ٹمکیاں ٹوں جمیا اے؟ 29- تھنڈ
کیہدی کُکھ چوں نکلی اے آسمان دی برف کیہدے توں جمیا اے؟ 30- جیدوں پانی پتھر وانگر ہوکے لک جانڈے نیہ سُمندر دی خد
جم جاندی اے۔ 31- کیہ ٹوں ستاریاں دے گُجھ بنھ سکنا ایس؟ یا زور آور دا کمر بند کھلو سکنا ایس؟ 32- کیہ ٹوں ویلے زُبر ستارے ٹوں
کڈھ سکنا ایس۔ یا ڈب ستارے دیاں دھیاں سنھ ٹوں مَت دینا ایس؟ 33- کیہ ٹوں آسماناں دے قانوناں ٹوں جاننا ایس۔ یاں اونیاں دا راج
وہرتی قائم کر سکنا ایس؟ 34- کیہ ٹوں آپنی واج بدلاں تیکر اُچی کر سکنا ایس۔ کیوں جو پانی داودھنا تینوں لُکا دیوے؟ 35- کیہ ٹوں
بجلیاں ٹوں گھل سکنا ایس؟ پئی اوہ چلدی جاوے تینوں آکھ پئی اسپن تیرے لگ حاضر آن 36- کیہ اندر عقل پائی اے یا کیہ عقل ٹوں
ودھایا اے؟ 37- کیہڑا آپنی عقل نال بدلاں ٹوں گن سکدا اے کیہڑا آسمان دیاں مشکناں ٹوں روپڑ سکدا اے؟ 38- گھٹا رل کتے ڈھیلا
بَن جاندا اے ڈھیلہ کتھ ہو جاندے نئیں۔ 39- کیہ ٹوں شیرنی لئی شکار ماریں گا۔ اے شیر بجیاں دی بھکھ ٹوں پورا کر دے گا؟ 40-
جیدوں اوہ اپنیاں غاراں چہ لُکے رندے نیں۔ یا جھاڑیاں چہ چھٹی لاکہ بندے نیں۔ 41- جنگلی کاں لئی کون کھانا پینا گھلدا اے؟ جیدوں
اودے بال خُدا دے کول نسے آندے نیہ کھانا پینا ناں ہون دے سببوں ایدھر اودھر پھردے نیں۔

۱- کیہ تینوں پتا اے پئی پہاڑی بکریاں کیہڑے ویلہ جمدیاں نیں - یا تُوں پرنبیاں تُوں بچ دیندیاں ویکھیا اے۔^۲ کیہ تُوں اونیاں دے گریہ 39 دے مہینہ گئے نیں تے اونیاں دے بچ دین دا ویلا پتا کیہا اے۔^۳ اوہ اُڈدیاں تے بچ جمدیاں نیں تے آپنی پیڑ تُوں دُور کردیاں نیں۔^۴ فیر اونیاں دے بچ وڈے ہو جانداں نیں تے میدان چ وددے نیں - اوہ نکل جانداں نیں تے اونیاں دے کول پرت کے نئیں آؤندے۔^۵ کیہ جنگلی کھوتے تُوں آزاد کرکے باہر کڈھیا اے تے دس جنگلی دا پتا کیہ کھولیا اے؟^۶ میں اُجاڑ تُوں اویدا گھرتے کھاری دھرتی تُوں اویدے رن دی تھان بنایا اے۔^۷ اوہ شہر دے شور شرابہ تُوں ککھ نئیں سمجھدا تے پکن ولہ دے رولہ تُوں نئیں سُندا -^۸ پہاڑاں دیاں قطاراں اویدے چُگن دی تھان اے۔ اوہ ہری شہ تُوں لبھدا اے۔^۹ کیہ جنگلی ساہن خوش ہووے گا پئی تیری چاکری کرے یا کھڑلی دے لاگ رات کڈھ؟^{۱۰} کیہ تُوں جنگلی ساہن تُوں پیلی دیاں راہواں چ پنجالی تھلہ نئیں گایا - کیہ اوہ تیرے مگر مگر وادیاں تُوں سیدھا کرے گا؟^{۱۱} کیہ تُوں اویدی ڈاڈی طاقت دے پارو اویدے بھروسہ کریں گا تے آپنہ کم اویدے حولہ کریں گا؟^{۱۲} کیہ تُوں اویدے مان کریگا - پئی پرت کے تیری فصل تیرے پیڑاں چ کٹھیاں کرے۔^{۱۳} کیہ شتر مرغ دا پر لَقْلَق یا عُقاب دے پر وانگوں نیں؟^{۱۴} کیوں جو اوہ آپنہ آندے زمین تے چھڈ جاندی اے۔ جتھ ریت اونیاں تُوں سیک دیندی اے۔^{۱۵} اوہ بھل جاندی اے پئی پیر اونیاں تُوں پھین گے۔ یاں جنگلی جانور اونیاں تُوں بہن دین گے۔^{۱۶} اوہ آپنہ بالائے سختی کردی ایسراں پئی جسراں اویدے آپنہ نیں - بہاویں اویدی محنت ضائع ہو جاوے۔ فیر وی اونوں ڈر نئیں۔^{۱۷} کیوں جو خُدا نے اونوں بُدھی دتی ای نئیں تے اونوں دانش نئیں بخشی -^{۱۸} پر جہدوں اوہ اُچیاں وَل آپنیاں باہواں ماردی اے تے گھوڑے اویدے سوار تے ہسدی اے۔^{۱۹} کیہ تُوں گھوڑے تُوں زور دتا اے تے اویدی دھون تے جت پائی اے؟^{۲۰} کیہ تُوں تڈی وانگوں اونوں چھالاں مروائیں گا؟ تے اویدے بھجن دی شانڈاڈی اے۔^{۲۱} اوہ وادی چ کھڑ ماردا اے تے آپنی طاقت چ خوش اے۔ اوہ پتھیا ر بنہ بندیاں ملن لئی آگے جاندا اے۔^{۲۲} اوہ خوف تے ہسدا اے تے ڈردا نئیں تے تلوارف توں گنڈ نئیں وکھاندا -^{۲۳} تیرا تے ٹوکری تے چمکدا پوٹیا نیزم تے برچھا اویدے کھڑکے نیں۔^{۲۴} اوہ آپنہ تسن نال تے گُسن نال زمین ناپدا اے تے تیری دی واج تُوں کُجھ نئیں سمجھدا -^{۲۵} جہدوں تیری وجدی اے اوہ بن ہن کردا اے۔ اوہ خون وگن دے جنگی سردار تے اڑیس دین نال تے شور پان تُوں دُوروں سَنگھ لیندا اے۔^{۲۶} کیہ ناز تیری دانش نال اُڈدا اے تے آپنیاں باہواں دکھن وَل کھلاردا اے۔^{۲۷} کیہ عُقاب تیرے آکھن نال اُٹاں جاندا اے تے اُچ تھان تے آپنا آپلنا بناندا اے۔^{۲۸} اوہ پہاڑاں تے رندالتے اوتھ ڈیرہ لاندیاں اے۔ یعنی پہاڑ دی ٹیسی تے آپنی لُکن دی تھان تے۔^{۲۹} اوتھوں ای اوہ شکار تُوں تاڑ لیندا اے تے اویدیاں آکھاں دُور تیک ویندیاں نیں۔^{۳۰} اویدے بچ لہو جُنگدے نیں تے جتھ قتل ہون ولہ پھون تے اوتھ اوہ چھیتی نال آہڑ جاندا اے۔

40 ¹ - فیر خُدا نے ایوبؑ نال کلام کرکے آکھیا پئی ² - جیہڑا قادرِ مطلق ئوں حقیر جاندا اے۔ کہ اوہ چُپ ناں ہووے گا۔ یا جیہڑا خُدا دی شکایت لاند اے۔ کہ اوہدا جواب دیوے گا؟ ³ - تَدّ ایوبؑ خُدا ئوں جواب دتا ⁴ - ویکھ میں تے کُجھ وی نئیں - میں تینوں کہ جواب دیاں - میں آپنا تھ آپنہ مُونہ تے رکھنا واں ⁵ - میں اک وار بولیاں واس تے فیر ناں بولاں گا - سگوں دو واری - پَر پور کُجھ ناں آکھاں گا ⁶ - فیر خُداوند نے واورولہ چوں کلام کرکے ایوبؑ ئوں آکھیا - پئی ⁷ - اُٹھ کے کھلوتے دلیر بن - میں تیرے نال سوال کراں گا - ایس لئی تُو میرے ناں عمل کر ⁸ - کہ تُوں میرے نیاں تُوں جھوٹا آکھیں گا - کہ تُوں میرے الزام لاویں گا - تاں جو تُوں الزام توں بچ جاویں؟ ⁹ - کہ تیری بانہاں خُداوند وانگر دی اے؟ کہ تُوں اوہدے واج وانگوں گج سکنا ایں ¹⁰ - ہن آپنہ آپ تُوں شان نال سجاتے عزت تے بُزرگی دے کپڑے پا ¹¹ - اپنا بھریا ہویا گُسس ڈول دے تہر مغرور تے نظر کرتے اونوں تھلے کر ¹² - ہر مغرور تے نظر کر اونوں ذلیل کر تے بدکاراں تُوں اونیاں دے مکاناں چ پی چھڈ ¹³ - اونیاں سپہناں تُوں مٹی چ لکا دے اونیاں دے مُونہ تُوں یاں چ بند کر دے ¹⁴ - تَد میں وی تیری جے جے کراں گا - کیوں جو تیرا سچا تھ تینوں بچا سکدا اے ¹⁵ - دریائی گھوڑے تُوں ویکھ جینوں میں بنایا اے - اوہ ڈھگ وانگوں گھاہ کھاندا اے ¹⁶ - اوبکھ ! اوہدا زور اوہدے لک وچ اے تے اوہدی طاقت اوہدے ڈھڈ دے پٹھیاں وچ اے ¹⁷ - اوہ اپنی پُوشل تُوں دیودار وانگوں پلاند اے تے اوہدے پٹاں دے پٹھ جالی وانگوں لُٹے نیں ¹⁸ - اوہدیاں پڈیاں تیل دیاں نلیاں تے اوہدیاں پسلیاں ن لوہے دیاں سیخاں نیں ¹⁹ - اوہ خُدا دی ودی کاریگری اے - اوہدے خالق نے اونوں تلوار بخشی اے ²⁰ - ایس لئی پہا آ اوہدے لئی چارا کڈ دے نیسے جتھ سبھ جنگلی جانور کھیڈ دے نیں ²¹ - اوہ کائیاں دسے اولتے دلد چ کنول دے تھلے لما پیندا اے ²² - کنول دے بُوٹے اونوں اپنی چھاں چ لکا لیندے نیں - وادی دے بینت دے بُوٹے اوہدے چواں پاس بندے نیں ²³ - جے دریا چڑھ کے اوہدے آ پوے تے اوہ کمبدا نئیں اوبہ فکرا اے - بھاویں کوئی بردن اوہدے مُونہ تیک آ چڑھ ²⁴ - جیہدوں اوہ بشار ہووے تے کون اونوں بھڑے گا - یاں بھندا لاکے اوہدے تک چ نکیل پلے گا -

41 ¹ - کہ تُوں مگر مجھ تُوں کنڈا لاک کڈھ سکنا ایں ؟ ² - کہ تُوں اوہدے تک چہ نکیل پا سکنا ایں ؟ کہ تُوں اوہدی باچی میخ نال چھیدسکنا ایں ؟ ³ - کہ اوہ تیرے تہلے پلے گا - تیرے نال میٹھا میٹھا بولے گا ؟ ⁴ - کہ اوہ تیرے نال قسم بنھ گا - تاں جو تُوں اونوں سدا تیک اپنا کلام بنا لوں ؟ ⁵ - کہ اوہدے نال چڑی وانگوں کھیڈیں گا - یاں آپنیاں دھیاں دے کھیڈن لئی اونوں بنیں گا ؟ ⁶ - کہ تاجر اونوں خریدن یاں ویچن گے۔ کہ سوداگر اونوں ونڈ لین گے ؟ ⁷ - کہ تُوں اوہدی کھل تُوں برچھیاں نالے اوہدے سیر مچھلی مارن تے نیزیاں نال بھر سکنا ایں ؟ ⁸ - اپنا تھہ اوہدے تے رکھ - لڑائی تُوں یاد کرتے فیر تُوں اینج ناں کریں گا ؟ ⁹ - ویکھ ! اوہدے شکار کرن ولے دی آس تے فیدہ اے۔ کیوں جو اوہ اونوں وہندیاں ای ڈگ پوے گا - ¹⁰ - کہ دی ہمت نئیں پئی اونوں چھیڑے۔ ایس لئی میرے لگے کون کھلو سکدا اے۔ ¹¹ - کہ مینوں پیلاں کیے دتا اے۔ میں اوہدا بدل دیاں۔ آسمان دے تھلے جو کجھ وی اے۔ اوہ میرا ای اے۔ ¹² - میں اوہے جسے دے بارے اوہدے زورے اوہدی سجاوٹ دی خوبتے چپ ناں رھواں گا - ¹³ - کون اوہدے کپڑیاں تُوں کھول سکدا اے۔ کون اوہدیاں باچیاں دے وچکار جا سکدا اے ؟ ¹⁴ - اوہدے مومنہ دے بوبے کون کھولے گا ؟ اوہدے دندان داچکر ڈرا دین والا - ¹⁵ - اوہدیاں ڈھالاں ڈاڈیاں تے بوبت ای ودھیانے۔ جس طرحاں کہسے ڈاڈی میر نال جوڑیاں گئیاں نیں - ¹⁶ - اوہ اک دوجے نال ایس طرحاں جوڑیاں گئیاں تے پئی ہوا وی اونیاں وچوں نئیں لنگھ سکدی۔ ¹⁷ - اوہ سبھ اک دوجے نال رلیاں ہوئیاں نیں تے ایس طرحاں جڑیاں نیں پئی وکھریاں نئیں ہو سکدیاں - ¹⁸ - اوہدی نیچہ نال لوہندی اے تے اوہدیاں اکھاں سویر دیاں چیمیناں وانگر نیں - ¹⁹ - اوہدے مومنہ چوں مشالاں نکلدیاں نیں تے اوہدے توں چنگیاڑیاں نکل دیاں نیں - ²⁰ - اوہدے سوتران چوں ڈھواں اُٹھدا اے۔ اوس ہانڈی یاں دیگ وانگوں جیڑی اُبلدی ہووے۔ ²¹ - اوہدے ساہ نال کوئلے تل پیندے نیں تے اوہدے مومنہ چوں لونا نکلدا اے۔ ²² - زور اوہدے دھوں چہ رندا اے تے ڈر اوہدے لگے بھجدا اے۔ ²³ - اوہدے ماس دیاں تہواں ملیاں ہوئیاں نیں تے اینج جڑیاں نیں پئی۔ ہل نئیں سکدیاں - ²⁴ - اوہدا دل پتھر وانگوں ڈاڈا اے تے چکی تھلویں پٹ وانگوں ڈاڈا اے۔ ²⁵ - اوہدے اُٹھن نال دلیر لوک ڈر دے نیں تے گھبرا کہہ ہوش ہو جاندے نیں - ²⁶ - جے کوئی اوہدے تلوار یا سُوا یا برچھی یا نیزہ مارے تے کجھ نئیں ہندا - ²⁷ - اوہ لوہے تُوں گھا ہ وانگوں تے پتل گلی لکڑی وانگوں سمجھدا اے۔ ²⁸ - تیر اونوں بھجا نئیں سکدا تے گوپھناں دے پتھر اوہدے تیلیاں وانگوں نیں - ²⁹ - تھوڑے تُوں اوہ تُوڑی سمجھ دا اے تے برچھی چلن تے پسدا اے۔ ³⁰ - اوہدے تھلے دے پاس چُنجاں ولے پتھراوانگر نیں تے تیز چُنجاں ولے روڑیاں تے ایس طرحاں لیٹ جاندا جیویں اوہ چکڑیں - ³¹ - اوہ دریا اینج کردا ہ جس طرحاں ہانڈی خول دی اے تے سمندر تُوں رنگ کرن والا بھانڈا بنا دیندا اے۔ ³² - اوہ آپنہ مگر چمکدی راہ بناندا اے پئی اینج لگدا پئی دُونگھا تھان چٹے والاں والا ہوا اے ہ - ³³ - دھرتی تے اوہدی مثال نئیں جیڑا ایہو جیہا نڈر پیدا کیتا گیا ہووے۔ ³⁴ - اوہ سبھ اُچیاں شیواں تُوں ویکھدا اے تے مغروراں دا بادشاہ اے۔

¹ - تد ایوب - خداوند جواب چہ آکھیا پئی - ² - مینوں پتا دے پئی تُوں سبھ کُجھ جانتا ایں - پئی تُوں سبھ کُجھ کرنے قادر ایں تیرا 42 کوئی ارادہ ناں ہون والا نئیں - ³ - اوہ کون اے جیہڑا صلاح تُوں بہ وقوفی نال کجدااے - ایس ایس لئی میں اوہ ای آکھیا اے جیہڑوں میں نئیں سمجھ دا ساں - اوہ اولکم جیہڑے میرے تُوں اُچے نیسے جیہڑاں تُوں میں نئیں جاندا - ⁴ - میری سُنّتے میں آکھاں گا - میں تینوں پُچھنا واں تُوں مینوں دَس - ⁵ - میں کُٹاں دے سُنن نال تیرے بارے سُنیا سی - پَر ہُن میری آکھنے تینوں ویکھیا اے - ⁶ - ایس لئی مینوں آپ تونفرت اے - میں دھوڑتے سواہ چہ توب کرنا واں - ⁷ - فیر اینج ہوا ، پئی جیہڑوں خداوند آپہ گُلاں ایوب نال کر لیا ن - خداوند الفز تیمانی - تُوں آکھیا - پئی میرا عُص تیرے تیرے دونواں یار اے بھڑکیا اے - کیوں جو میرے بندے ایوب - وانگوں میرے حق چہ ٹھیک گُلاں نئیں کیتاں - ⁸ - ہُن تُوں آپہ لئی سَت ڈھگتے بھیڈو لوؤ - میرے بندے ایوب - دے کول جاؤ - آپہ لئی سوختی فُربانی چڑھاؤ - میرا بندہ ایوب - ٹھاڈے لئی دُعا کرے گا - میں اونوں قبول کراں گا - تاں جو میں ٹھاڈیہ وقوفی دے مُطابق ٹھاڈے نال سلوک کراں - کیوں جو تُوں میرے بندے ایوب - وانگر میرے حق چہ ٹھیک گُلاں نئیں کیتیاں - ⁹ - تد الیفز تیمانی - عتے یلدے سوختی - صوفر نعمانی - گتے جس طرحاں خداوند اونیاں تُوں آکھیا سی - اوس طرحاں ای کیتا - خداوند ایوب - تُوں قبول کیتا - ¹⁰ - تے جیہڑوں ایوب - آپہ یاراں لئی دُعا کر لئی - خداوند ایوب - دی قیدی حالت تُوں بدل دتا - تے جیہڑاں پیلان اوہدے کول سی - خداوند اوہدے دُور کیتا - ¹¹ - تے اوہدے سارے بھراے اوہدیاں بھیناے اوہدے اگلے جان پھسان ولے ویدے کول لُٹے اوہدے گھر چہ اوہدے نال روئی کھادی - تے اوہدے افسوس کیتاے اونیاں سبھ مصیبتاں دے لئی اونوں تسلی دتی جیہڑیاں اوہدے پیاں ستن - تے ہر اکے اونوں اک اک چاندی - اک اک سوہ دی والی ہدی دتا - ¹² - تے خداوند ایوب - دے اخیر تُوں اوہدے مُڈھ توں بویتی برکت دتی - تے اوہ چوداں ہزار بھیڈاے - چھ ہزار اُوٹھاے - اک ہزار ڈھکیاں دیاں جوڑیاے - اک ہزار کھوتیاں دا مالک بنیا - ¹³ - تے اوہدے ستن پُترے ستن دھیاں ہوئیاں - ¹⁴ - آپہ پیلی دا ناں یمیمتہ دُجی دان قصبانہ تیجی دا ناں قرن ہوک رکھیا - ¹⁵ - تے ساریدھرتیے اپو جیہڑیاں زانیاں نئیں ستن - جیہڑیاں ایوب - دیاں دھیاں وانگوں سوئیاں ہون - تے اونیاں دے پیونے اونیاں تُوں اونیاں دے بھرانواں نال میراث دتی - ¹⁶ - تے اوہدے مگروں ایوب - اک سو چالہی ورھہ آپہ پُتران دے پُتر چوتھی پُشت تیک ویکھ - ¹⁷ - تے ایوب - بڈھیاں ہوکے وڈی عُمر چہ فوت ہوا -

مَزامیر

¹ - دھن اے اوہ بندہ جیہڑا شریراں دی صلاحتے نئیں جلداتے خطاکاراں دی رامتے پیر نئیں پاؤندتے ناں ای ٹھٹھ بازاراں دی بہنیں ہندا 1
² - سگوں جیہڑی خوشی خداوند دی شریعت وچ اے جیہڑا ینہ راتیں اوہدی شریعت دھیان لائی رکھدا اے - ³ - اوہ اوس رُکھ وانگ اے جیہڑا نہر کنڈے لگا ہوا اے جیہڑا اپنی رُت وچ پھل دا اے جیہڑا پُتر وی نئیں سُکدا ، جو کجھ اوہ کر دا اے اوہدے وچ کامیاب ہوندا اے - ⁴ - پَر شریر اجپے نئیں اُکا نئیں سگوں اوہ توڑی وانگ نین جینوں ہوا اُڈاندی پھیر دی اے - ⁵ - ایسے گلوں شریر کچیری وچ کھلو نہ سکن گتے خطاکار سچیاں دی ٹولی وچ - ⁶ - کیوں جو سچیاں دی راہ خداوند جاندا اے پَر شریر دی راہ باقی نہ رہے گی -

¹۔ قومان کیوں غصہ وچ آئیاں نیسے لوک کیوں چوٹھ خیال بن دے نیں ²۔ خداوندے اوہدے ممسوح دے خلاف دھرتی دے بادشاہ ² سیر چک دے نیسے حاکم رل میل متہ پکاندے نیں ³۔ چلو اونان دے بندپیتہ اونان دیاں پھاپاں گلوں لا سٹہ ⁴۔ اوہ جیہڑا ارشان والا اے ہسدا اے خداوند اونان نوں چگ دا اے ⁵۔ فیر اپنہ غصہ وچ اونان نال کلام کرداتے اپنہ فہر وچ اونان نوں پریشان کردا اے ⁶۔ میرے اپنہ پاک پہاڑ صیہون لٹے اپنا بادشاہ مقرر کیتا اے ⁷۔ میں خداوند دا فرمان سناواں گا خداوند نیں مینوں آکھیا توں میرا پُتر ایں توں میتھوں جمیا ایں ⁸۔ میتھوں مانگتے میں قومان تیری میراثتہ دھرتی دیاں حدان دا تینوں مالک بناڈیاں گا ⁹۔ توں اونانے لوہے دے کھونڈ نال راج کریں گاتے نلہ اونان نوں کمہار دے بھانڈے وانگ پنیں گا ¹⁰۔ اے بادشاہوں ہن اے گل پلہ بنوتہ حاکمو تربیت حاصل کرو ¹¹۔ ڈردے ہوئے خداوندی بندگی کروئے اوہدیاں خوشیاں مناؤ ¹²۔ کمبھ دے ہوئے اوہدی عطاعت کرو اینج ناں ہووے پئی اوہ غصہ وچ آوےتہ ٹسی راہ وچ ای مر جاؤ جدکے اوہداغضب چھیتی بھڑکن والا اے پر اوہدے سارے پناہ گیردھن نیں۔

۱^۱۔ داؤد وُلّوں جد اوہ اپنے پُتر ابی سلوم دے لگے لاگ کجھیا۔ ۲^۲۔ اے خداوند میرے ستاؤن ولہ کینہ بوجہ نیں بہتیرے میرے خلاف اُٹھ 3
 کھلوتے نیں ۳۔ بہتیرے میرے وُلّوں آکھدے نیں رُب کول اپدے لئی کی بچاو نئیں ۳^۳۔ بہتیرے میرے وُلّوں آکھدے نیں رُب کول اپدے
 لئی کی بچاو نئیں ۴^۴۔ پر توں یا ربا سپرے میرا مان ایں جیہڑا میرا سی اُچا کر دا اے ۵^۵۔ میں اپنی آواز وچ رُب نوں صدیقہ اہے اپنے پاک
 پہاڑ توں میری سُن لئی ۶^۶۔ میں لما پیلے سون گیلے ننیدروں جاگیا کیوں جو خداوند مینوں سنبھالدا اے ۷^۷۔ میں لوکاں دے ہزاراں تھوں نہ
 ڈراں گا جدکے اوہ اوس میرے دولہ گھیرا پایا ہوا اے ۸^۸۔ اُٹھ مالکا مینوں چھڈا یا میرے ربا کیوں جو تُوں میرے کُل ویریاں نوں پڑیاچیتے
 ماریا اے توں شیریاں دے دند بن یتے نیں۔

4 تار دار سازاں نال گاؤن والیاں دے آگوں لئی^۱۔ جد میں پُکاراں تے تُوں میری سُن لئیں اے میرے نبائیں رَبا توں مینوں تنگی وچ کشادگی بخشی میرے رحم کرتے میری دُعا سُن لے^۲۔ اے آدم دے پُتروں تسی کد تک سبھا دے ٹیلے روگ تسی کاہدے لئی چوٹھ نوں پیار کر دے اوتے چوٹھ لئی تیار رووگ^۳۔ اپہ جان لو پئی خداوند اپنے چھوٹے نوں انوکھا بناندا اے جدوں میں اوہنوں پُکاراں گلتے رَبا میری سُن لے گا^۴۔ کمیوتے پاپ نہ کرو اپنی سون تھان وچ سوچوے چُپ روو^۵۔ سچ دیاں قربانیاں چڑھاؤتے خداوند تے بھروسہ کرو

ونجلیاں دے نال گاؤن والیاں دے آگو لئی^۱۔ یا ربا میریاں گلا تے کن لاتے میراں ہاواں وَل دھیان کر^۲۔ میری فریاد دی آواز سُن اے 5
میرے بادشاہ! اے میرے خدا! ۳۔ کیوں جو اے خداوند میں تیتھوں مینت کرناں واں توں سرگی ویلے میری آواز سُنناں ایں سرگی ویلے
ای میں اپنی فریاد تیرے لگے کرکے اڈیکناں واں^۴۔ کیوں جو توں شرارت توں راضی ہون والا رُب نئیں بُرا تیرے نیڑے وِس نئیں سکدا
۵۔ تے ناں بے دین تیرے لگے کھلونڈے نیں تینوں کل بدکاراں توں نفرت اے^۶۔ وں کُل جھوٹیاں نوں مار مُکاناں ایں تے خونی تے دھوکے باز
توں خداوند نفرت کردا اے^۷۔ پر میں تیری رحمت دے وادھ دے سببوں تیرے گھر وچ آواں گا اے خداوند میں تیرے ڈر نال تیری پاک
پیکل وَل مونہ کرکے سجدہ کراں گا^۸۔ میرے ویریاں دے سببوں مینوں اپنی سچائی تے تُوں میرے لگے اپنی راہ سیدھی کر^۹۔ کیوں جو
اوناں دے مونہ وچ خلوص نئیں اوناں دلاں وچ شرارتاں سوچھدیاں نیں اوناں دا سنگ کھلی قبر اے اوہ اپنی زبان نال چاپلو سی کر
دے نیں^{۱۰}۔ یا ربا ایناں نوں ڈانٹ اوہ اپنی صلاح نال ای دُگ پین اوناں دے ودھیرے گناہ دے سببوں ایناں نوں کڈ دے کیوں جو اوہ
تیرے خلاف باغی بنھوئے نیں^{۱۱}۔ پر تیتھوں پناہ لین ولے خوشیاں منان تے سدا خوشی نال للکارن تے تُوں اوناں دی راکھی کریں تے اوہ تیرے
وچ خوش رہن جیڑے تیرے ناں نوں عزیز رکھدے نیں^{۱۲}۔ کیوں جو یا ربا توں سچے نوں برکت دیویں گلتے اوہوں کرم نال ڈھال وانگ
ڈھک لویں گا

تاردار سازاں نال^۱۔ اے خداوند مینوں اپنہ غصہ وچ نہ جھڑکتے غصہ نال مینوں نہ ڈانٹ^۲۔ یا ربا میرے رحم کر کیوں جو میں
 ماڑا ہاں مینوں شفا دے کیوں جو میریاں ہڈیاں کمنب دیاں نیں^۳۔ تے میری جان وی بڑی ڈکھی ہو گئی اے ہاں توں اے خداوند کدوں
 تیک^۴۔ یا ربا فیر لے میری جیند چھڑا امنی رحمت لئی مینوں بچالے^۵۔ کیوں جو کوئی نہیں جیہڑا تینوں موت دی حالت وچ یاد کرے
 کون اپہ جیہڑا قبر وچ تینوں بھلا آکھ^۶۔ میں کُرناندا کُرنانداتھک گیا میں ہر رات روروکے اپنی منجی پیونا واں میں اپنا بسترا ہنجو ڈول
 ڈول کے پیوں دیناواں^۷۔ ڈکھ دے مارے میریاں اکھاں انیاں ہو گئیاں نیں تے میرے ویریاں دے سببوں دھندلا گئیاں نیں^۸۔ کُل بھیڑ کرن
 والیو میتھوں دور تُوں جاؤ کیوں جو رُب نیں میرا رونا سُن لیا اے^۹۔ رُبے میری فریاد سُن لئی اے خداوند نیں میری دُعا قبول لئی اے
 ۱۰۔ میرے سبھ ویری شرمندے ہون تے زور زور دی کمبن لاگ پین او؛ پیشاں ہون تے خجل ہون

داؤد وَلوں شجایوں جیہڑا اوہ بنیامینی کوش دیاں گلاں دے سببوں خداوند دے حُضور گایا^۱۔ یا ربا میرے خدا میں تیری پناہ لینداواں 7
 میرے کُل ستاں والیاں توں مینوں بچلے مینوں جُہڑا^۲۔ اینج نہوے پئی کوئی مینوں شیراں وانگ پاڑے اپنوں چیر دیوے کوئی
 جُہڑاوا نہوے^۳۔ یا ربا ! میرے ربا! جے میں اینج کیتا ہووے جے میرے ہتھوں پاپ ہوا ہووے۔^۴ جے میں لہ بیلے نال بدی کیتی ہووے سگوں
 میںے اونناں نوں وی بچایا جیہڑے میرے نہک ویری سن^۵۔ جے ویری میری جان دے مگر پینے آگپھن اوہ میری جندڑی دھرتی توں مُکا
 دیوے میری عزت دھوڑ وچ رلا دیوے^۶۔ یا ربا اپنے غصہ وچ اُٹھ میرے تنگ کرن والیاں دے غصہ دے مقابلے لئی کھلو جلتے میرے لئی اوس
 نیاں لئی کھلو جاجیہدا توں حکم کیتا اے^۷۔ تیرے دولہ قوماں دا اکٹھ ہووے توتے توں ابدے اُٹھ جہاں وچ بہ جا^۸۔ (خداوند قوماں
 دا قاضی اے) اے خداوند میری راستی دے مطابق بدوسی دے مطابق جیہڑی میرے وچ اے میرا نیاں کر^۹۔ شیراں دی بدی مُک
 جلتے پر سچے نوں قیام بخش کیوں جو نیاں دے رُب تُوں دلاں گُردیاں نوں پرکھناں ایں^{۱۰}۔ رُب میری ڈھال اے اوہ راست دلاں نوں
 بچاند اے^{۱۱}۔ خدا نیائیں اے سگوں اجیہا خدائے جیہڑا روز دھمکاندا اے^{۱۲}۔ جے او نہ مُڑے اوہ اپنی تلوار لاوے گا اوہ اپنے کمان چاڑکے
 پھیرے گا^{۱۳}۔ اوہ اپناں لئی ڈاھڈے تھیار تیار کرے گلتے اپنے تیراں نوں بالی رکھے گا^{۱۴}۔ ویکھو اونو بُرائی دیاں پیڑاں لگیاں نیں اوہ
 شرارت نال گھبن ہوا اے اوہے توں جھوٹ جمیا اے^{۱۵}۔ اوہے ٹاپا بوٹکے ڈونگا کیتلے جیہڑا ٹوبا اوہ پُٹیا اوہے وچ آپ ای ڈیگ پیندا
 اے^{۱۶}۔ اوہی شرارت اوہے سیرے ہووے گیتے اوہا ظلم اوہی کھوپڑی آپوے گا^{۱۷}۔ پر میں اوہی سچائی دے مطابق خداوند دی
 وڈبائی کراں گلتے رُب سوہنے دے ناں دے گُن گواواں گا

داؤد وَلوں جتوٽ دی دھنٽے گویا دے آگو لئی^۱۔ خداوند ساڈے خداوند تیراناں کُل دھرتیٽے وڈیاں شانان والا اے (کی) توں جینہ 8
اپنی وڈیائی عرشوں وی اُچی رکھی اے^۲۔ توں اپنہ ویریاں دے سببوں بالاٽے دُده پیندیاں دے مُنہاں وچ اپنی وڈیائی تاں جو توں اپنہ
ویریٽے دُشمن چُپ کرا دیویں^۳۔ جد میر تیرے عرشاں نوں ویکھنا واں جیہڑے تیرے تہہ دا کم نیسے میں چان تاریاں نوں جیہڑے تیرے
سببوں قائم نیں^۴۔ بندہٴ کی پئی تُوں اونو باد کریں یاں آدمزاد کی اے پئی تُوں اوڈا پتہ لوویں^۵۔ توں اونودوتاں توں کجھ ای گھٹ
رکھیاٽے شانٽے شوکت دا تاج اوڈے بیرے پایا^۶۔ تُوں اونو اپنہ تہہ دیاں کماں لے اختیار دتا اے تُوں ہر شہ اوڈے پیراں پیٹھ کر دتی اے^۷۔
کُل بھیدّا بکریاں گاواں وچھ سگوں جنگل دے کُل جانور^۸۔ عرشاں دے پنچھیٽے دریاواں دیاں مچھیاںٽے اوہر شہ جیہڑی سمندری
راہواٽے تور دی پھیر دی اے^۹۔ خداوند ساڈے خداوند کُل دھرتیٽے ترا ناں کڈی شان والا اے

داؤد وَلَوْ مَوْتَ لَبِينَ دى دهنٔ آگو گوئيه لئى^۱۔ (الف) يا ربا ميں اپنه سارے دل نال تيرا شکر کراں گا ميں تيرے سارے عجيب کام 9 دساں گا ۲۔ ميں تيتھوں خوشٔ شاد رهاؤں گا سچياں ربا ميں تيرا ناں چاں گا^۳۔ (ب) کيوں جو ميرے ويرى پشاں ہو گئے نيں اوہ ڈگ پشته تيرے لگے مر گئے نيں^۴۔ کيوں جو توں ميرى حقٔ ميرى مقدم سنبھاليا اے سرينچٔ نيائيں پونديأ تخت بيٹھا ايس^۵۔ (ج) توں اوپرياں قوماں نوں پکيا اے شيرنوں مار مُکايا اے اوپناں دا ناں سدا لئى وِٹا اے^۶۔ ويرى مُک گئے نيں اوہ سدا دى موت مر گئے نيں تے توں شبراں نوں اُجاڑ دتا اے اوپناں دا ناں وى وِٹ گيا اے^۷۔ (د) پر رِب سدا تختٔ بيٹھا اے اوپنه اپنا تخت نياں لئى لایا اے^۸۔ اوہ جگتے سچائى نال نياں کرے گلٔ اوہ راستى نال قوماں دا نياں کرے گا^۹۔ (ولٔ خداوند مہاتر دى لکن دى تهاں هووے گا تنگى دے دن پناہ^{۱۰}۔ ۱۰۔ جن جيڑے تيرا ناں جانده نيں تيرۓ بهروسہ کرن گے کيوں جو خداوند توں اپنه طالباں چھڈ دا نئیں^{۱۱}۔ (ز) رِب دى وِڌيائى کرو جيڑا صيہون وچ رندا اۓ قوماں نوں اوڊا ناں دسو^{۱۲}۔ کيوں جو لہو دى پوچھ پرتيت کرن والا اوپنا ن نوں ياد رکھدا اے اوپنه مہاتراں دى فرياد بھلائی نئیں^{۱۳}۔ (ح) يا ربا ميرۓ رحم کر ۔ ميرے ايس دکھ وِل ويکھ جيڑا ميں اپنه دُشمنان کولوں سپ رپا آں۔^{۱۴}۔ تاں جو ميں تيرى ہر ستائش صيہون دى دھى دياں بروپنأٔ کرأتے تيرى مدد دے سبيوں خوشياں مناواں^{۱۵}۔ (ط) اوپرياں قوماں اوسے ٹوٹ وچ ڈگياں نيں جيڑا اوپناں آپ بٹيا سٔتے نلہ اوپناں نيں جيڑى پهاى آپ لائى سى اوڊے وچ اپناى سیر پھسا بيٹھ نيں^{۱۶}۔ رِب نيں اپنه آپ نوں وکھایا اۓ اوس نياں کيتى اۓ شريراپنهٔتھ دے کماں وچ پھس گيا اے^{۱۷}۔ (ي) شريرقبراں وِل گھل جان گے يعنى رِب نوں بھلن والياں قوماں^{۱۸}۔ (ک) کيوں جو مہاتر سدا لئى چُپ نہ کرايا جلٔ گا مہاتراں دى آس کدى نہ تروڑى جلٔ گى۔^{۱۹}۔ يا ربا اُٹھ بندہ غالب نہ آوے تيرے لگے اوپرياں قوماں دى کچيرى لائى جلٔ^{۲۰}۔ يا ربا اپنا ڈر اوپنأٔ پاتے اوپرياں قوماپنه آپ نوں بندے اى سچھن

۱- (ل) رباتوں کیوں دور کھلوتا ایسے تنگی دے دیڑیاں وچ لک کیوں جاناں ایں ۲- شریر جدوں مغروریا جاندا اے مہاتر ساڑ 10
 جاندا اے اوہ اونان منصوبیاں وچ بھس جاندا اے جیڑے اوہ آپ گنڈے نیں ۳- (م) کیوں جو شریر اپنے نفس دیاں مرضیاں آس
 رکھدا اے لُٹیرا کُفر کہہ کے رُب دیہ عزتی کر دا اے ۴- شریر گھمنڈ وچ آکھدا اے پئی "اوہ بدلہ نہیں لوے گا" اوہی کُل وچار اپہ وے
 پئی "کوئی رُب نہیں" ۵- اوہیاں راہواں مُراداں والیاں نیسے تیرا نیاں اوہی سوچ توں وی اُچا اے اوہ اپنے کُل ویریاں نوں گھٹیا
 سمجھدا اے ۶- اوہ اپنے دل وچ کھدا اے پئی "مینوں ہلارا نہ آوے گلتے نہ میں کدی لیکھا نہ ماریا ہوا" ۷- (ف) اوہی منہ وچ لعنت، مکر
 تے دھوکھا بھریا ہوا اے اوہی جیہہ دے تھلہ فسادتے شرارت اے ۸- اوہ پینڈ وچ چھاپی لائی بیٹھا اے اوہ انجانیاں تھانواں تے ان پل نوں
 قتل کردا اے (ع) اوہیاں اکھاں ماڑے دی تاڑ وچ نیں ۹- جینج شیر اپنی کھوہ وچ اینج ای اوہ اپنی چھائی والی تھانے لپک کے بیٹھا اے
 تان جوہ وس نوں پھڑے پھاپی وچ پھساوے ۱۰- (ص) اوہ منہ پرہ پوئیسے ڈگڈاے اوہی ڈاڈے پتھ دے سببوں وس ڈگ دے نیں ۱۱-
 اوہ دل وچ آکھدا اے پئی رُب بھول گیا اے اوہ اپنا منہ موڑ لیا اے اوہ کدی نہیں ویکھ دا ۱۲- (ق) یا ربا اُٹھ خداوند اپنا پتھ چُک مہاتر نوں
 بھل نا جا ۱۳- شریر کیوں خدا دی توہین کرداتے دل وچ آکھدا اے پئی اوہ بدلہ نہیں لوے گا ۱۴- (ر) ٹوہتے ویکھنا ایں ٹوں دکھتے غم لُٹے
 نظر کرنا ایں تان جو اونان نوں پھڑیں مہاتر اپنے آپ نوں تیرے حوالہ کر دا اے ٹوں یتیم دا مدد کرن والا ایں ۱۵- (س) ٹوں شریرتے
 پاپی دی بائہ پن دے ٹوں اوہی شرارت دا بدلہ لوہیں گلتے اوہ باقی نہ رہوے گا ۱۶- رُب سدا تیک بادشاہ اے اوہی دیس وچوں اوہیاں
 قومان مر گئیاں نیں ۱۷- (ت) یا ربا ٹوں غریباں دی منت سُن لئی اے ٹوں اونان دا دل ودھیا اے ٹوں کن لاکے سُنیا اے ۱۸- تان جو
 یتیمتے ظلم سہن ولہ دا حق بچاویں تے بندہ جیڑا بس مٹی اے فیر عُصیلہ نہوے۔

۱^۱- اے کُل دیسو رُب لئی پُکارو۔ خوشی نال رُب دی عبادت کرو۔ (۲^۲- سُرلی آواز نال۔ اوہدے حُضُور وچ داخل ہوؤ^۳۔ جان لَو 100 پئی رُب ای خُدا اے۔ اوسے نیں سائو بنایا اے اسیں اوہدے ای آں۔ یعنی اوہدی اُمت اے اوہدی چراگا، دیاں بھیداں۔ ۴^۴- وڈیائی کر دیاں ہویاں اوہدی بارگاہاں وچ داخل ہوؤ۔ اوہدا شُکر کرو۔ اوہدے ناں تُوں دَھن آکھو۔ ۵^۵- کیوں جو رُب نیک اے۔ اوہدی رحمت ہمیشاں تیک اے۔ اوہدی وفاداری پیڑھیوں پیڑھی قائم اے۔

داود دا زُبور^۱۔ میں شفقتِ عدل دا گیت گاواں گا۔ ایہ خداوند میں تیری مدح سرائی کراں گا۔^۲ میں عقل مندی نال کامل 101 رامت چلاں گا توں میرے کول کدوں آویں گا۔ میں اپنہ گھر وچ پورے دل نال خالص ہوکے پھراں گا۔^۳ میں کسی خباثت نوں اپنیاں اکھاں دے سامنے نہیں رکھاں گا۔ مینوں کج رفتاراں دے کم توں نفرت اے۔ اوہنوں میرے نال کوئی سروکار نہیں ہووے گا۔^۴ کج دلی میتھوں دور ہو جاوے گی۔ میں کسی برائی توں واقف ناں ہوواں گا۔^۵ جیہڑا لکے اپنے گوانڈی دی چغلی کرے۔ میں اوہنوں مٹا دیاں گا۔ میں اُچی اکھتے آکڑ ولے دل نوں نہیں جھلاں گا۔^۶ میری نگاہ دیس دے سجیاراں لُتھووے گی۔ پئی اوہ میرے نال وسن۔ جیہڑا کامل رامت چلدا اے۔ اوہو میری سیوا کرے گا۔^۷ دغاباز میرے گھر وچ نہ وسے گا۔ جھوٹا میریاں اکھاں دے لگے قائم نہ رہوے گا۔^۸ ہر صبح میں دیس دے ساریاں شیریاں نوں مٹایا کراں گا۔ تانجو خداوند دے شہر توں سارے بدکاراں دا ناس کر دیاں۔

۱۰۱۔ اے خداوند میری دُعا سُنّے میری دُعا تیرے حضور پہنچے۔^۲ میری تنگی دے دیہاڑے میتھوں اپنا منہ لُکا - اپنا کن میرے
 ول لا۔ جَدن میں فریاد کراں مینوں چھیتی جواب دے۔^۳ کیونجو میرے دن دھوں وانگر اڈ جاندے نیں۔تے میریاں ہڈیاں بالن
 وانگر سڑ گیاں۔^۴ میرا دل گھاہ وانگر سُک سڑ گیا۔ کیونجو میں اپنی روٹی کھانا بھل جاندا ہاں۔^۵ ہلّہلّہ کردے میریاں ہڈیاں میرے
 گوشت نال جا لگیاں۔^۶ میں جنگلی اُلو وانگر آں۔ میں ویرلہ دا اُلو بن گیاں۔^۷ میں جنگل دی چڑی نانگر ہو گیا ہاں جنہوں نیند نیں
 آندی تے گھر دے چارے اُکلا بیٹھیا ہاں۔^۸ میرے دشمن سارا دن مینوں ملامت کردے نیں۔تے جہڑے میتھوں سڑدے نیں ، میرا نال
 کے لعنت کردے نیں۔^۹ کیونجو میں روٹی ونگ سوا پھکدا ہاں۔تے اپنے پین والی شہ چ ہنجوملانا ہاں۔^{۱۰} اپنے تیرے غصے قہر دے کارن
 ہوا۔ کیونجو توں مینوں چک کے فیر پھٹکا کے سٹ دتا۔^{۱۱} میرے دن ڈھلے سلّے وانگ نیں۔تے گھا وانگ سک جاندا ہاں۔^{۱۲} پر توں اپنے
 پہواہ سدا تیک قائم رہیں گاتے ذکر پیڑیوں تر پیڑی اے۔^{۱۳} توں اٹھیں گاتے صیون تے رحم کریں گا۔ اپنے اوہ ویلا اے پئی توں اوہدے
 ترس کھاویں۔ کیونجو اپندا ویلا ہن آگیا اے۔^{۱۴} کیونجو تیرے بندیاں نوں اپنے پتھر وی پیارے نیں۔تے اونہاں نوں اپنے دے کھنڈراں لُٹ
 ترس آنداں اے۔^{۱۵} اے خداوند قوماں تیرے ناں توں زمین دے بادشاہ تیرے جلال توں خوف کھاوے گے۔^{۱۶} جہدوں خداوند صیون
 نوں فیر توں بنا لیا ہووے گاتے اپنے جلال دے نال ظاہر ہووے گا۔^{۱۷} اوہ لاچار دی ول دھیان کرے گاتے اوہدی ارضی نوں حقیر ناں جلے
 گا۔^{۱۸} اپنے گل آن والی پیڑی واسطے لکھی جاوے گی۔تے جیڑے لوکی پیدا ہون گے اوہ پہواہ دی تعریف کرن گے۔^{۱۹} کیونجو خداوند نیں
 اپنے مقدس دی اچائی توں نظر کیتی اے۔تے اسمان توں اوہ زمین تے جھاتی ماری اے۔^{۲۰} پئی اسیراں دے ہوکے نوں سنّے مرن والیاں
 دے ورثہ نوں چھڈاوے۔^{۲۱} تانجو لوکی صیون چ خداوند دے ناں دی تے یروشلم وچ اوہدی تعریف دا بیان ہووے۔^{۲۲} جدوں قوماں تے
 اُمتاں ساریاں مل کے خداوند دی خدمت دے لئی جمع ہوں۔^{۲۳} اوہ راہ وچ میرا زور گھٹا دتا۔ اوہ میری عمر نوں گھٹ کر دتا۔^{۲۴}
 میں کہنا ہاں اے میرے خدا، ادھی عمر چ مینوں نہ چکیں۔ تیرے ورے پیڑیاں توں پیڑیاں تیک نیں۔^{۲۵} مڈوں ایں توں دھرتی دی نیوں
 رکھی۔تے اسمان تیرے ہتھان دی کاریگری نیں۔^{۲۶} اپنے سارے فناں ہو جان گے پرتوں باقی رہیں گاتے ساریاں شیواں کپڑیاں وانگر سڑ
 گل جان گیاں۔ توں اونہاں نوں لیڑیاں وانگر بدلیں گاتے اوہ بدل جان گے۔^{۲۷} پر توں سدا تیک اکو جہیا رہیں گاتے تیرے ورے نیں مکن
 گے۔^{۲۸} تیرے بندیاں دے ال وسی رہے گئے اونہاں دی پیڑی تیریا اکھاں دے سامنے قائم رہوے گی۔

103 داود دا رُبور۔^۱ اے میری جان خداوند نون مبارک آکھتے جو کج میرے اندر اے اوڈے پاک ناں نون مبارک کہوے۔^۲ اے اوڈیاں
 بخشش نون کدی بھل جا۔^۳ اوہ تیرے سارے پاپاں نون مٹاندا اے۔ اوہ تینوں ساریاں روگا تون شفا دیندا ^۴۔ اوہ تیری جند
 نون ٹوٹ تون بچاندا اے۔ اوہ شفقت رحمت دا تاج تینوں عطا کردا اے۔^۵ اوہ تیری زندگی نون چنیگاں چیزاں نال رجاندا اے۔ اوہ
 عقاب وانگر تیری جوانی نون نواں کردا اے۔^۶ خداوند عدالت دا کم کردا اے۔ اوہ دہلے پوپاں دا نیاں کردا اے۔^۷ اوہ اونیس اپنیاں
 راہوں موسیٰ نوے۔ اپنے کم بنی اسرائیل نون وکھلے نیں۔^۸ خداوند رحمت نال بھریا ہوا اے۔ اوہ بزرگتے ڈاھڈا مہربان اے۔^۹ اوہ
 سدائیک غصہ چ ناں رہوے گا۔ اوہ اپنا کروڈھ سدا نیں وکھلے گا۔^{۱۰} اوہ ساڈے پاپاں دے موافق ساڈے نال سلوک نیں کردا۔ نون
 ساڈیاں بدیاں وانگر سانوں بدلا دیندا اے۔^{۱۱} جہناں اچا ایس دھرتی تون ایہ سارا اسمان ایں۔ اوہ طرحاں اوڈا رحم اوڈے ڈرن
 والیاں لے رندا اے۔^{۱۲} جہناں مشرق مغرب تون دور اے۔ اوسراں ایں اوہ ساڈے پاپاں نون چک دور سٹ دتا اے۔^{۱۳} جیویں پیو اپنے
 پتران لے ترس کھاندا اے۔ ایسے طرحاں خداوند اپنے ڈرن والیاں رحم وکھاندا اے۔^{۱۴} کیونجو اوہ ساڈی بناوٹ آپ جاندا اے۔ اوہ نون
 جیتا رندا اے پئی اسیں خاک ای آں۔^{۱۵} منکھ دے دپاڑے گھا وانگر نیں۔ اوہ میدان دل پھل وانگ پھلدا اے۔^{۱۶} جیویں ایں ہوا اوڈے
 تے وگدی اے، اوہ ناس ہو جاندا اے۔ اوہ اپنی تھانے نیں لہدا۔^{۱۷} پر خداوند دی رحمت اوڈے ڈرن والیاں ابد تیک اے۔ اوہ اوڈا نیاں
 پتران پوتریاں تیک اے۔^{۱۸} اوہ نون لئی جہڑے اوڈے نیاں نون مندے نیں۔ اوہ فرماں اے عمل کرناں یاد رکھدے نیں۔^{۱۹} خداوند
 نے اپنی راج گدی اسمان لائی اے۔ اوہی بادشاہی ساریاں قائم اے۔^{۲۰} اوہ اوڈے سارے فرشتیو، خداوند نون مبارک آکھو تسبیح
 جہڑے زور وچ ودھ کے اوڈے کلام دی واج سن کے اوہی گلے پورا کردے او۔^{۲۱} خداوند نون مبارک آکھو اے اوڈے سارے
 لشکرو۔ جہڑے اوڈے خادم اوڈے مرضی نون پورا کردے او۔^{۲۲} اوہ اوہی بادشاہی دی ساریاں تھواں لے اوہی پتھان دی ساری
 کاریگریو، خداوند نون مبارک آکھو۔ اے میری جان خداوند نون مبارک آکھ۔

^۱۔ لے میری جان! توں خداوند نوں دھن آکھ لے خداوند میرے رب! توں چوکھا بزرگ ایں حشمت لے جلال تیرا لباس اے^۲۔ توں نور نوں پوشاک وانگوں پائیا اے لے آسمان نوں ڈھارے وانگ بنھدا ایں^۳۔ توں اوپرلے تھانواں لے پانی وسانا ایں توں بدلاں نوں آپنا رتھ بناؤناں ایں توں ہوا دیاں بانہواں لے تُردا پھردا ایں^۴۔ توں فرشتیاں نوں ہواواں لے آپنہ خادماں نوں اگ دے لمبو بناؤنا ایں^۵۔ توں دھرتی نوں اویدی نینھ لے کھلابریاں تان جو اوہ کدی ناپے^۶۔ توں اونوں سمندر نال لُکایا، جیویں لباس نال پانی پاڑاں نالوں وی لے سہی^۷۔ اوہ تیری جھڑکی نال بھجیا اوہ تیرے گجن دی واج پاروں چھیتی چھیتی تُریا^۸۔ اوس تھان اپڑ گنیا، جہڑی توں اویدے جوگی مٹھی سہی پاڑاں ابھر لے، تراٹیاں بیھ گنیاں^۹۔ توح اونیاں دی حد بنھی تان جو اوہ لگ نا ودھن لے فیر مُڑک دھرتی نوں نا لکاؤن^{۱۰}۔ اوہ تراٹیاں وچ چشمہ وگاؤندا اے جہڑے پاڑاں وچ وگدے نیں^{۱۱}۔ سبھ جنگلی ڈنگر اونیاں وچوں پیندے نیں کھچر آپنی ترہ بجاؤندے نیں^{۱۲}۔ اونیاں دے آل دولہ پکھیرو وسدے نیں لے ٹہنیاں وچ چکدے نیں^{۱۳}۔ اوہ آپنہ اوپرلے مسکناں تھوں پاڑاں نوں سیراب کردا اے تیری کاریگری دے پھل نال زمین بھری اے^{۱۴}۔ اوہ ڈنگراں جوگی گھاء اوگاؤندا اے لے انسان دے کم جوگی ہریالی تان جو دھرتی وچوں اناج پیدا کرے^{۱۵}۔ لے مہ جہڑی انسان دے دل نوں خوش کردی اے لے تیل جہڑا اویدے مکھڑے نوں لشکاؤندا اے^{۱۶}۔ خداوند دے رُکھ ہرے بھرے ریندے نیں مطلب لبنان دے دیودار جہڑے اوہ لے^{۱۷}۔ جتھ پکھیرو آپنہ آپنہ بناؤندے نیں صنوبر دے رُکھاں وچ لقلق وسدے نیں^{۱۸}۔ اچے پاڑ جنگلی بکریاں جوگی نیں چٹاناں سفاناں دی لُکن دی تھان نیں^{۱۹}۔ اوہ چن نوں زمانیاں دے فرق جوگی مٹھیا سورج آپنہ دُبن دی تھان جان دا اے^{۲۰}۔ توں نہیرا کر دینا ن ایں تان رات پتہ جاندی اے جہدے وچ سبھ جنگلی جنور نکل آؤندے نیں^{۲۱}۔ جوان شیر آپنہ شکار نوں لبھن جوگی گجدے نیں لے رب تھوں آپنی خوراک منگدے نیں^{۲۲}۔ سورج نکلیاں ای اوہ تُر پیندے نیں لے جا کے آپنیاں کھویاں وچ جا لُکدے نیں^{۲۳}۔ انسان آپنہ کم جوگی لے دھمی ولہ تیکر آپنی محنت کرن جوگی نکلدا اے^{۲۴}۔ لے خداوند! تیری کاریگریاں کینیاں ودھیریاں نیں توں آپنہ سبھ کجھ دانائی نال بنایا دھرتی تیری مخلوق نال بھری اے^{۲۵}۔ ویکھو! آپنہ وڈا لے چوڑا سمندر اے جہدے وچ انت رُڑن ولہ جنور نیں^{۲۶}۔ جہاز اپدے وچ ای تُردے نیں اپدے وچ ای لیواناں اے، جنہوں توں اپدے وچ کھیڈن جوگی پیدا کیتا^{۲۷}۔ اپناں سبھناں نوں تیرا ای آسرا اے تان جو توں اونیاں نوں ویلے رجائیں^{۲۸}۔ جو کجھ توں دیناں ایں آپنہ لے لیندے نیں توں آپنی مٹھ کھولنا ایں لے آپنہ جنگیاں شیٹواں نال رجدے نیں^{۲۹}۔ توں آپنا مُکھڑا لُکا لیناں ایں لے آپنہ پریشان ہو جاؤندے نیں توں اپناں دا ساء ڈک لیناں ایں لے آپنہ مر جاؤندے نیں لے فیر مٹی وچ رل جاندے نیں^{۳۰}۔ توں آپنی روح گھلناں ایں لے آپنہ جمدے نیں لے توں دھرتی دے مُکھڑے نوں نواں بنا دیندا ایں^{۳۱}۔ توں آپنا مُکھڑا لُکا لیناں ایں لے آپنہ پریشان ہو جاؤندے نیں توں اپناں دا ساء ڈک لیناں ایں لے آپنہ مر جاؤندے نیں لے فیر مٹی وچ رل جاندے نیں^{۳۰}۔ توں آپنی روح گھلناں ایں لے آپنہ جمدے نیں لے توں دھرتی دے مُکھڑے نوں نواں بنا دیندا ایں^{۳۳}۔ میں سبھ حیاتی خداوند دی وڈیائی کراں گا جد تیکر میں ے واں، میں آپنہ رب دی وڈیائی کراں گا^{۳۴}۔ میرا دھیان اونوں چنگا لگے میں خداوند وچ خوش رہاں گا^{۳۵}۔ گناہ کرن ولہ دھرتی اُنوں فنا ہو جاؤن لے شریر باقی نا رہن لے میری جان! خداوند نوں دھن آکھ خداوند دی وڈیائی کرو

^۱۔ خُداوند دا شُکر کرواتے اوڊے توں دُعا کرو تے قوماں چ اوڊے کماں دا بیان کرو -^۲۔ اوڊا گیت گاؤتے اوڊی حمدسُناؤ تے اوڊے سپھ یرلے کماں دی مشہوری کرو -^۳۔ اوڊے پوتر ناسے فخر کرو - خُداوند دے لہن والیاں دے دل خوش رہن -^۴۔ خُداوندے اوڊا زور منگوئےر ویلے اونوں ویکھن دے مُحتاج رہوؤ۔^۵۔ اوڤے جیڑے یرلے کم کیتے نیں - اونیاں ئوں یا د رکھو تے اوڊے انوکھ کماں تے مُونہ دے خُکماں ئوں ^۶۔ ویکھ ! اوڊے بندے ابرام دی نسل - ویکھ اوڊے بزرگ یعقوب دی اولاد -^۷۔ اوہ ای خُداوند ساڈا خُدا اے۔ سپھ دھرتی تے اوڊے خُکم چلے نیں -^۸۔ اوہ سدا تیک آپہ قول ئوں یاد رکھ دا اے۔ یعنی اوس کلام ئوں جیڑا اوڤے بزار پیڑھیاں دے لئی دتا اے۔^۹۔ اوہ قول؛ جیڑا اوڤے ابرام نال بنھیا - اوہ سوڻہ جیڑی اوڤے اصحاق نال کھادی۔^{۱۰}۔ اوڤوں ای اوڤے یعقوب دے لئی پکا قانون تے اسرائیل لئی سدا دا قول آکھیا اے۔^{۱۱}۔ جد آکھیا پئی میں کنعان دا دیس تینوں دیاں گا - تان جو تُہاڈی میراث دا حصہ ہوئے۔^{۱۲}۔ جس ویلے اوہ گنتی چي گھٹ سگوں بوبت ای گھٹ ستن تے واس دیس چہ پردیسی ستن -^{۱۳}۔ جیہدوں اوہ اک قوم چون دُجی قوم چہ اک دیس توں دُجے دیس چہ پھر دے ستن -^{۱۴}۔ اوڤے کیسے بندے ئوں اونیاں ظُلم نال کرن نال دتا - سگوں اونیاں دی خاطر بادشاہواں ئوں لتاڑیا۔^{۱۵}۔ پئی میرے مسیح کیتے لوکاں ئوں تہ نال لاؤ تے میری نبیاں دا کوئی نقصان نال کرو -^{۱۶}۔ اوڤے دھرتی تے قحط گھلیا تے تُکر دا آسرا بالکل مُکا دتا -^{۱۷}۔ اوڤے اونیاں توں پہلاں اک بندے ئوں گھلیا سی - یعنی یوسف ئوں جیڑا غلامی چہ وچیا گیا۔^{۱۸}۔ اونیاں اوڊے پیراں ئوں بیڑیاں چہ بنھیلے لوے دے سنگلاں نال جوڑیا -^{۱۹}۔ جیہدوں تیک اوڊا آکھیا پورا نال ہو یا۔ خُداوند دا کلام اونوں آرمندا رہا۔^{۲۰}۔ بادشاہانہ خُکم دے اونوں آزاد کیتلے قوماں دے حاکمے اونوں چھڈ دتا -^{۲۱}۔ اوڤے اونوں آپہ گھر آگو بنایا تے آپہ سپھ راجتے حاکم بنایا۔^{۲۲}۔ تان جو ارادے دے مطابق آپہ امیراں ئوں عقل سیکھلے اوڊے وڈیریاں ئوں سپھ حکمت سیکھا دے۔^{۲۳}۔ فیر اسرائیل مصر چہ آیتے یعقوب حام دی دھرتی تے مسافر رہا۔^{۲۴}۔ اوڤے آپہ لوکاں ئوں واوہ ودهایا تے اونیاں ئوں آپہ ویریاں ئوں بوتا زور دتا -^{۲۵}۔ اوڤے اونیاں دے دل ئوں پرتایا۔ پئی اوڊے لوکاں توں نفرت کرن -^{۲۶}۔ اوڤے آپہ بندے مُوسیٰ ئوں گھلیا تے آپہ جُگہوئے بندے ہارون ئوں وی -^{۲۷}۔ اونیاں اونیاں چہ آپہ انوکھ کم حام دی دھرتی تے یرلے کم وکھلے۔^{۲۸}۔ اوڤے پاسے پیرہ کر دتا - پر اونیاں اونیاں گلاں ئوں نال مَنیا ^{۲۹}۔ اوڤے اونیاں دیاں ندیاں ئوں لہو بنا دتا تے اونیاں دیاں بچیاں مار دیتیاں -^{۳۰}۔ اونیاں دے دیس چہ دڈو ای دڈو ہو گئے۔ ایتھوں تیک پئی اونیاں دے بادشاہواں دے وپڑیاں چہ وی آ گئے۔^{۳۱}۔ اوڤے خُکم دتے مکھیاں دے جھنڈ آگئے تے اونیاں دیاں خداں چہ مچھر کھلر گئے۔^{۳۲}۔ اوڤے اونیاں تے بارش دے بدلہ اولہ ورسلے تے اونیاں سپھ دیس چہ بلدی آگ گھلی -^{۳۳}۔ اوڤے اونیاں دے انگور تے انجیراں دے رُکھاں ئوں فنا کیتلے اونیاں دیاں خداں چہ رُکھاں ئوں بھن چھڈیا۔^{۳۴}۔ اوڤے خُکم دتے تیتاں آ گئیاں تے آن گنت دڈے وی نکل گئے۔^{۳۵}۔ اوہ اونیاں دی دھرتی دی ہر شے جت کر گئے اونیاں دیاں پیلیاں دا پھل کھا گئے۔^{۳۶}۔ اوڤے اونیاں دے دیس دے پلیٹھی دے ایلے مارے تے جیڑے اونیاں دی جوانی دے دے پہلے پھل ستن -^{۳۷}۔ پر اوہ اونیاں ئوں سوئے جاندى نال کڈھ لیا تے اونیاں دے قبیلیاں چہ اک وی بندہ ماڑا نئیں سی -^{۳۸}۔ مصری اونیاں دے جان نال خوش ہو گئے۔ کیوں جو اونیاں تے اونیاں دا ڈرپہ گیا سی -^{۳۹}۔ اوڤے پرچھاویں دے بدل کھلار دتے آگ جیڑی رات ئوں لو دیوے۔^{۴۰}۔ اونیاں دے منگن تے اوڤے بیڑے گھلے آسمانی تُکر نال رجھایا -^{۴۱}۔ اوڤے پہاڑ ئوں چیریاں پانی پھٹ پیا تے آجڑ چہ ندی وانگوں وگن لگ پیا -^{۴۲}۔ کیوں جو اوڤے آپہ اوس پاک قول ئوں یاد کیتا - جیڑا آپہ بندے ابرام نال بنھیا سی -^{۴۳}۔ اوہ آپہ لوکاں ئوں خوشی دے نال تے جُگہوئے لوکاں ئوں خوشی نال گاؤندیاں بوئیاں کڈھ لیا۔^{۴۴}۔ اوڤے اونیاں ئوں قوماں تے دیس دتے اونیاں دھ دوجیاں محنت دے دے پھلے قبضہ کیتا -^{۴۵}۔ تان جو اوڊے قانوناں تے چلے اوڊی شریعت ئوں منن۔

۱۔ خُداوند داشکر کرو کیوں جو اوہ نیک اے۔ کیوں جو اودی رحمت ہمیشاں تیک اے۔ ۲۔ خُداوند دی قدرت دے کم کون بیان کرسکے گا یاں اودی پوری ستائش کون سنلے گا؟ ۳۔ مبارک اے اوہ جیڑے قاعدیاں تہ دے تہر ویلہ سچائی دے کم کر دے۔ ۴۔ اے خُداوند مینوں اوس مہر بانی دے حساب نال یاد کر جیڑی تیری قوم تے اے اپنی نجات دے نال میری خبر گیری رکھ۔ ۵۔ تاں جو میں تیرے وکھرے کیتھویاں دی سر بلندی توں خوش ہوا تے تیری قوم دی خوشی دے سببوں خوش ہاں تے میری میراث دے نال مان کران۔ ۶۔ اساں اپنے پیو دادیاں دے وانگر بھل کیتی۔ اساں برائی کیتی۔ اساں شرارت کیتی اے۔ ۷۔ مصر وچ ساڈے پیو دادیاں تیرے عجیب کماں تے دھیان نہ کیتا۔ تیری رحمتاں دی بہت یاد نہ کیتی سگوں قُلم دے سمندر تے حق تعالیٰ توں دور ہو گئے۔ ۸۔ پر اوہ اپنے ناں دے لئی اونیاں توں بچایا۔ تاں جو اپنی قدرت توں ظاہر کران۔ ۹۔ اے اے قُلم دے سمندر توں جھڑکیلا وسک گیا تے اونیاں توں لہراں توں اینج کڈھ لیا یا جیوں اُجاڑ وچوں۔ ۱۰۔ اے حسد رکھن والیاں دے تھوں بچا یا تے ویری دے تھوں اونوں چھڈایا۔ ۱۱۔ اے پانی تے اونیاں دے ویریاں توں لکایا۔ ایتھوں تیک پئی اونیاں وچوں اک وی نہ بچیا۔ ۱۲۔ اے فیر اونیاں اودے کلام تے بھروسہ کیتا تے اونیاں اودی تعریف تے ستائش کیتی۔ ۱۳۔ اوہ چھیتی ای اودے کماں توں بھل گئے اودی صلاح دا یقین نہ کیتا۔ ۱۴۔ اے اونیاں اُجاڑ وچ حرص نال خواہش کیتی۔ جنگل وچ خُدا توں آزمایا۔ ۱۵۔ اے اوہ اونیاں دی خواہش پوری کر دتی۔ پر اونیاں تے کمزوری گھلی۔ ۱۶۔ اونیاں تے تنبو گا ہ وچ موسیٰ تے خُداوند دے مسح کیتھو ہارون نال کینا رکھیا۔ ۱۷۔ زمین پائی تے داتاں توں نگل گئی تے ابیرام دے جھنڈ توں ڈھک لیا۔ ۱۸۔ اے اونیاں تے خُوربتے اک وجہا بنایا تے سیوہ دی ہوئی صورت دی پوجہ کیتی۔ ۱۹۔ اے اونیاں تے خُوربتے اک وجہا بنایا۔ تے سوہ دے ڈھالی ہوئی مورتی دی پوجا کیتی۔ ۲۰۔ اونیاں تے اپنے چانن توں گہا کھان ولہ ڈھگ دی شکل وچ بدل دتا۔ ۲۱۔ اوہ اوس خُدا توں بھل گئے جنہیں اونیاں توں بچایا سی تے جنہیں مصر وچ معجزے کیتے سن۔ ۲۲۔ یعنی حام دی دھرتی تے عجیب کم تے بحیرہ قُلم تے حیران کرن ولہ کم کیتے۔ ۲۳۔ اوہ آکھن لگا پئی مین اونوں تباہ کر دیندا جے میرا وکھرا کیتا ہوا موسیٰ میرے حضور شفاعت نہ کردا۔ پئی میرے قہر تے اونیاں توں تباہ کرن توں ڈھک دتا۔ ۲۴۔ اے اونیاں اوس سوہی دھرتی توں بُرا جانیاتے اودے کلام دا یقین نہ کیتا۔ ۲۵۔ اے اپنے تنبو وچ بُڑبُڑلے خُدا وند دی تابع فرمانی نہ کیتی۔ ۲۶۔ اے اوہ اپنا ہتھ اتار چُکے قسم کھادی۔ پئی مین اونیاں توں اُجاڑ وچ نبویاں کران گا۔ ۲۷۔ اے اونیاں دی قوم توں قوموچ کھلار دیاں گا تے اونیاں توں دیساں وچ نشر کران گا۔ ۲۸۔ اے اونیاں تے بغور نال ساکا گری بنالئی تے مُردیاں دیاں قربانیاں کھا دیاں۔ ۲۹۔ اے اونیاں تے اپنے کماں توں اونوں غصہ چڑھایا تے بیماری اونیاں تے ٹٹ پئی۔ ۳۰۔ فیر فیخاس اُٹھیا تے کتیا تے بیماری مُک گئی۔ ۳۱۔ اے اے اودے لئی پیڑھی توں پیڑھی ہمیشاں اجر دے سببوں حساب وچ آیا۔ ۳۲۔ اے اونیاں تے اونوں مریت دے سوئے غصہ چڑھایا تے اونیاں دے سببوں موسیٰ توں وی نقصان پہنچیا۔ ۳۳۔ کیوں جو اونیاں تے اونوں برداشت نہ کیتا تے اوہ اپنے مونہ توں بول اُٹھ۔ ۳۴۔ اونیاں تے غیر قوماں توں تباہ نہ کتیا۔ جنہاں دے بارے خُداوند نے اونیاں توں حکم دتا سی۔ ۳۵۔ سگوں اوغیر قوماں نال ای مل گئے اونیاں وانگر دے کم سیکھلے۔ ۳۶۔ اونیاں تے اونیاں دے بُٹاں دی پوجا کیتی تے اے اونیاں لئی بھاپی بن گیا۔ ۳۷۔ اونیاں تے شطان لئی اپنے پُتراں دے دھیاں دی قربانی دتی۔ ۳۸۔ اے بچیاں دا لہو وگایا یعنی اپنے اوہاں پُتراں دے دھیاں دا لہو جنہاں توں اونیاں تے کنعان دے بُٹاں لئی قربان کیتا تے دھرتی لہو نال پلٹ پو گئی۔ ۳۹۔ اے اوہ اپنے کماں توں پلٹ پو گئے۔ ۴۰۔ اے خُدا دا قہر اونیاں تے بھڑکیا تے اوہ اپنی میراث توں کرچک آئی۔ ۴۱۔ اے اوہ اونیاں توں غیر قوماں دے ہتھ کر دتا تے اونیاں توں نفرت کرن ولے اونیاں تے رعب جما گئے۔ ۴۲۔ اے اونیاں دے ویریاں تے اونیاں تے کیتا تے اونیاں دے تھوں ذلیل پو گئے۔ ۴۳۔ اوہ کئی واری اونیاں توں چھڈایا۔ سگوں اونیاں تے اپنیاں صلاحواں نال اونوں غصہ چڑھایا تے اوہ اونیاں بُرائیاں دے سببوں نیویں پو گئے۔ ۴۴۔ سگوں اوہ اونیاں دی فریاد سُن کے اونیاں دے ڈکھتے نظر کیتی۔ ۴۵۔ اے اونیاں دے لئی اپنے عہد توں یاد فرمایا تے اپنی رحمت دی زیادتی دے سببوں پچھتایا۔ ۴۶۔ اے جنہاں تے اونیاں توں قید کیتا سی۔ ۴۷۔ اونیاں ساریاں دے دل وچ اونیاں لئی رحم پایا۔ اے خُداوند ساڈے خُدا سانوں بچا تے قوماں وچوں سانوں اکٹھیاں کر۔ تاں جو اسی تیرے پاک ناں دا شکر کر تے تیری حمدو ثناء مان کر تے۔ ۴۸۔ خُداوند اسرائیل دا خُدا ہمیشاں تیک مبارک ہووے تے ساری قوم آکھ آمین۔ پیلوہا۔

۱- خُداوند دا شُکر کرو ایس لئی پئی اوہ نیک اے۔ ایس لئی پئی اویدی رحمت سدا تیک اے۔ ۲- خُداوند دے چھٹلہ پوئے ایہ آکھن - چہناں
 ئوں اوہ ویریاں دے تھوں چھڈا لیا۔ ۳- اوہناں ئوں دیساں چوں کٹھا کیتا - پُوربتہ پچھم توں - اُترتہ دکھن توں - ۴- اوہ اُجاڑا تے
 ریتاں چہ تھیڈے کھاندے رہے۔ اوہناں ئوں وِسں لئی کیسہ شہر دی تھان ناں لیہی۔ ۵- اوہ بھکتہ ترلک سَن تے اوہناں دے دِل ڈولدے سَن -
 ۶- اپنی مُصیبت چہ اوہناں خُداوند ئوں واج ماری تے اوہناں دیاں مُصیبتاں تو چھڈا لیا۔ ۷- اوہناں ئوں سیدھی راسقلہ گیا - تان جو
 وِسں لئی اوہ کیسہ شہر چہ آپڑ جان - ۸- چاہی دا اے پئی خُداوند دی رحمت دے لئی تے اوہدے نرلہ کماں دے لئی جیڑے اوہ آدم دی
 اولاد لئی کیتے اوہدا شُکر کرن - ۹- کیوں جو اوہ ترسی جان ئوں رجھایا تے بھکی جان ئوں جنگیاں شیواں نال بھر دتا - ۱۰- جیڑے
 پیرتے موت دی چہاں چہ بیٹھ سَن تے مُصیبت تے لوہے نال جُوڑے پوئے سَن - ۱۱- کیوں جو اوہناں خُدا دے کلام توں بغاوت کیتی تے
 خُدا دی صلاح ئوں کنڈ پچھ سٹیا - ۱۲- ایس لئی اوہناں دی محنت ئوں بد دِل کیتا تے اوہ ڈگ پشے کوئی نئیں سی جیڑا مدد کردا -
 ۱۳- اپنی مُصیبت چہ اوہناں خُداوند ئوں واج دیتی تے اوہناں دیاں مُصیبتاں توں چھٹکارہ دتا - ۱۴- اوہناں ئوں پیرتے موت دے
 پرچھاویں توں کڈھ لیا تے اوہناں دیاں گنڈھاں ئوں کھول دتا - ۱۵- چاہدا اے پئی خُداوند دی رحمت دے لئی تے اوہدے نرلہ کماں دی
 لئی - اوہدا شُکر کرن - ۱۶- کیوں جو اوہ پینل دے بے بھن یتے لے دیاں سیخاں بھورا بھورا کر دیتیاں - ۱۷- اوہ اپنے پاپ دے پاروں
 بیمار یوں لگ پشے اینہاں بدیاں دے پاروں مُصیبت چہ پئے - ۱۸- اوہناں دا ہر طرحاں دے کھانیاں توں دِل چُکیا گیا تے اوہ موت دے بُوپاں
 دے نیڑے آگے۔ ۱۹- اپنی مُصیبت اوہناں خُداوند ئوں واج ماری تے اوہناں ئوں اوہناں دیاں مُصیبتاں توں چھٹکارہ دتا - ۲۰- اوہ اپنا کلام
 گھلپا - تان جو اوہناں ئوں چنگیا کرے موت توں چھڈا لوے۔ ۲۱- چاہدا اے پئی خُداوند دی رحمت دے لئی تے اوہدے نرلہ کماں دے
 لئی جیڑے آدم دی اولاد دے لئی کیتے۔ اوہدا شُکر کرو - ۲۲- حمد دیاں قُربانیاں چڑھاوا تے خوشی نال لاندیاں ہوئیاں اوہدے کماں
 دا بیان کرن۔ ۲۳- جیڑے سُمندراں چہ جہازاں تے جاندے سَن - تان جو پانیاں دی چوڑائی تے تجارت کرن۔ ۲۴- اوہناں خُداوند دے
 سُمندر چہ نرلہ کم ویکھ۔ ۲۵- اوہدے آکھن تے ایہو جئی طوفانی ہوا چلی - چہنیں لہراں ئوں اُٹاں چُک دتا - ۲۵- اوہدے آکھن تے ایہو جئی
 طوفانی ہوا چلی - چہنیں لہراں ئوں اُٹاں چُک دتا - ۲۶- اوہ اسمان تیک اُٹھدے سَن تے ڈونگایاں تیک لیندے سَن تے اوہ مُصیبت دے
 پاروں پگر گئے۔ ۲۷- اوہ نشٹیاں وانگوں دگن تے تھڑکن لگ پشے اپنے ہوش گوا بیٹھ۔ ۲۸- اپنی مُصیبت چہ اوہناں خُداوند ئوں واج ماری تے
 اوہناں دیاں مُصیبتاں توں باہر کڈھیا - ۲۹- اوہ تیز ہوا ئوں ہولیاں کر دتا تے سُمندر دیاں لہراں کھلو گئیاں - ۳۰- اوہ خوش ایس لئی
 پئی کھلو گئیاں تے اوہناں ئوں اوس کنڈ تے گیا جتھ اوہناں جاناں سی - ۳۱- چاہدا اے پئی خُداوند دی رحمت دے لئی اوہدے نرلہ
 کماں دے لئی جیڑے اوہ آدم دی اولاد دے لئی کیتے اوہدا شُکر کرن - ۳۲- اوہ لوکاں دے کٹھ چہ اوہدا شُکر کرن تے وڈیریاں دی
 مجلس چہ اوہدی محمد کرن - ۳۳- اوہ دریاواں اُجاڑے پانی دے سوتیاں ئوں سُکا دیندا اے۔ ۳۴- اوہ وِسں والیاں دی شرارت دے پاروں
 ہری دھرتی ٹوبکلر کر دیندا اے۔ ۳۵- اوہ جازاں ئوں جھیل تے سُکی دھرتی ئوں پانی دے سوتے بنا دیندا اے۔ ۳۶- اوہ تھ بھکیاں ئوں
 وساندا اے تے اوہ شہر جاندے نیں - ۳۷- پھلیاں بجدے انگوریاں دے باغ لاندے نیں تے اوہناں دی فصل لیندے نیں۔ ۳۸- اوہ اوہناں
 ئوں برکت دیندا اے تے اوہ بوہت ودھ جاندے نیں تے اوہ اوہناں آن گنت ڈنگر دیندا اے۔ ۳۹- تڈ اوہ غمتہ مُصیبت ودھن پاروں نیوے بندے نیں
 تے بد دِل ہو جاندے نیں - ۴۰- پر جو امیراں تے پھٹکار ڈول دیندا اے تے ویرانیاں چہ کوئی راہ نئیں پندی اوہناں ئوں خوار کردا اے۔ ۴۱- اوہ
 غریب ئوں مُصیبت چوں کڈھ کے اُچا کردا اے خانوادیاں ئوں بھیدیاں دے اجڑ وانگوں ودھاندا اے۔ ۴۲- ایس لئی سیدھی راہ چلن ولے
 ویکھ کے خوش ہندے نیں تے بدکاراں دے مَوہ بند ہو جاندے نیں - ۴۳- کیڑا عقل مند اے جیڑا اینہاں گلاں تے دھیان کرے تے خُدا دیاں
 رحمتاں ئوں چنگی طرحاں سمجھ لوے۔

(گیت داؤد دا مزمور) ^۱۔ میرا دل پُکارے۔ اے خُدا میرا دل پُکارے۔ میں گاواں گا تے حمد کراں گا۔ جاگ اے میری جان۔ ^۲۔ اے **108**
 بربطے ستار جاگو۔ میں آپ وی سویرے جاگ جاواں گا۔ ^۳۔ اے خداوند میں قوماں وچ تیری تعریف کراں گا تے قومابوچ تیری
 حمدتے تعریف کراں گا۔ ^۴۔ کیوں جو تیری مہربانی اکھاں تیکتے تیری سچائی بدلاں تیک بزرگ اے۔ ^۵۔ اے خُدا تُوں آسماناں تُوں اُچا
 ہو۔ سارے جگتے تیرا چاں ہووے۔ ^۶۔ تاں جو تیرے پیار کرن ولے رائی پاؤں۔ تُوں اپنے سچائی دے تھ نال محبت کر تے ساڈی سُن۔ ^۷۔
 خُدا نے اپنے گھر وچ وعدہ کیتا اے۔ میں خوشی کردیاں ہویاں سکھ تُوں ونڈاں گا تے سکوت دی وادی تُوں ونڈاں گا۔ ^۸۔ جلعاد دا دیس
 میرا اے۔ منسی دا دیس وی میرا اے۔ افرائیم میرے سردار خود اے۔ یودا لائھی اے۔ ^۹۔ موآب میرے دھوں دا بھانڈا اے۔ ادوم تے میں اپنی
 جُتی رکھاں گا۔ فلسطین تے میں فتح دا نعرہ ماراں گا۔ ^{۱۰}۔ مینوں حفاظت ولے شہر وچ کون پہنچلے گا کتے مینوں ادوم تیک کون لے
 جاوے گا؟ ^{۱۱}۔ کیے تُوں ای نہیں اے خُدا۔ جدوں پئی تُوں سانوں رد کر دتا اے کیے تُوں ای نہیں اے خُدا۔ تُوں ساڈے لشکراں نال نہیں
 جاندا۔ ^{۱۲}۔ وبری دے مقابلہ وچ ساڈی مدد کر۔ کیوں وجو بندیاں دی مددہ کا ر اے۔ ^{۱۳}۔ خُدا دی وجہ نال اسیں جرات وکھاواں گتے
 اوہ ای ساڈے ویریاں تُوں پیراں تھلے لتاڑے گا۔

۱۔ اے خدا جہدی میں عبادت کرنا ہاں چُپ نہ رہ۔^۲ کیوں جوہ دین تے دھوک باز دا من میرے کھل گیا اے۔ اونانہ جھوٹی جیہ توں میرے نال گل کیتی۔^۳ تے حسد دیاں گلاں نال مینوں گھیریا تے نا حق میرے نال لڑائی کیتی۔^۴ اونان میری محبت دے بدلے میرے الزام لگایا۔ پر میں دُعا کر دا رہا۔^۵ اونان مینوں نیکی دا بدی توں تے میری محبت دا نفرت توں بدلے دتا۔^۶ توں اوہے خلاف شریر توں گھل تے کوئی مخالف اوہے سچتھ کھلوتا اے۔^۷ جدوں اوہا نیاں کیتا جلتے اوہ مجرم نکلے اوہی فریاد رد کر دتی جلتے۔^۸ اوہے دیہارے گھٹ ہو جان اوہا عہدہ کوئی دوجا لے۔^۹ اوہے بچے یتیم ہو جان۔ اوہی بیوی بیوہ بنے۔^{۱۰} اوہے بچے آوارہ پھرتے بھیک منگیا کرن۔ اوہ اجڑ تھواوے کڈھ یتے جان۔^{۱۱} شُود خور اوہی ساری گروی رکھن تے اوہی محنت دا پھل اوہے لٹ لین۔^{۱۲} کوئی اوہے رحم نہ کرے تے کوئی اوہے یتیمان تے ترس کھلے۔^{۱۳} اوہی نسل کری جاوے تے اگلی پیڑھی وچ اوہا ناں نشان مٹ جلتے۔^{۱۴} اوہے پیو دادے دے پاپ خُدا دے حضور یاد رہن۔ اوہی مان دی بھل مٹائی نہ جلتے۔^{۱۵} سگوں ایہر ویلہ خداوند دے سامنے رہن۔ اوہ اونان دا ذکر دھرتی توں بریاد کرے۔^{۱۶} کیوں جو اوہے رحم کرن وچ سُستی ورتی اے۔ سگوں غریب تے کنگال بندے اوہے تے دل توں ستایا۔ تاں جو اونوں قتل کرے۔^{۱۷} اوہ لعنت چاندی سی۔ سو ایہ اوہے آیت۔ برکت دی اونو بچا تے نہیں سی۔ سو ایہ اوہے توں دور سی۔^{۱۸} اوہ کپڑیاں وانگر لعنت توں پاوے۔ ایہ پانی وانگر اوہیاں آندراں وچ تے تیل وانگر اوہیاں ہڈیاں وچ وڑے۔^{۱۹} اے اوہے لئی ایس طراں جس طراں پوشاک ہووے جیہڑا اونوں ڈھکتے پٹک وانگر ہووے۔ جہدے اوہر ویلہ کمر کس رکھ/ ^{۲۰} جیہڑے میرے الزام لگاؤندے نیں تے اوہ جیہڑے میرے خلاف بُرائی نال گل کر دے نیں۔ اونان لئی خداوند وَلوں ایہ اجر اے۔^{۲۱} پر توں اے مالک خداوند ایہ ناں دے لئی میرے وَل ہو۔ کیوں جو تیری رحمت مہربان اے مینوں رائی دے۔^{۲۲} کیوں جو میں غریب تے کنگال آن تے میرا دل میرے اندر رخمی اے۔^{۲۳} میں ڈھلے ہوئے پر چھاویں وانگر غائب ہُنا آتے تڈی وانگر اڈایا جاناں واں۔^{۲۴} بھکیاں رہن دے سببوں میرے گوڈیاں تے بہار نہیں پ رہا۔ میرا گوشت موٹاپے توں خالی رہ گیا اے۔^{۲۵} میں اونان دے نیڑے شرم دا سبب بنیاں۔ اوہرے وَل ویکھ سیر بلاؤندے نیں۔^{۲۶} اے خداوند میری مدد کر۔ اپنی رحمت دے مطابق مینوں رائی دے۔^{۲۷} اوہ جان لین پئی اے تیرا ای ہتھ اے پئی توں ای اے خداوند ایہ کیتا۔^{۲۸} اوہ میرے خلاف اُٹھ کے شرمندہ ہون۔ پر تیرا بندہ خوشی کرے۔^{۲۹} جیہڑے میرے تے الزام لگاؤندے اوہ رسوائی نال مُلیس ہون تے اپنی شرمندگی توں جوئے وانگر پہنن۔^{۳۰} تے میں ایہ مونہ توں خداوند دے حد شکر کراں گا تے بہتیاں لوکاں دے وچکار اوہی تعریف کراں گا۔^{۳۱} کیوں جو اوہ غریب دے سچے پاسے کھلوتا اے تاں جو اونوں الزام دین والیاں توں بچلے۔

11 داؤد وَلوں آگو گوئیہ لئی^۱۔ میں رَّب دی پناہ لیناواں تُسی مینوں کینج آکھدے اوہ پئی پنچھی وانگ پہاڑاں وَل اُڈجا^۲۔ کیوں جو ویکھو شریرکمان چڑھاندے اپنا تیر چلے وچ رکھدے نیں تاں جو پیرے وچ راست دلاں واری کرن^۳۔ جد ییہاں اُکھاڑ دتیاں جانتے راست باز کی کر سکدا اے^۴۔ رَّب اپنی پاک پیکل وچ اے خداوند دا تخت عرشاں تے اودیاں اکھاں آدمزادے لگیاں رندیاں نیں۔ اودیاں پلکاں اونان نوں پرکھدیاں رندیاں نیں۔^۵۔ رَّب نیکتہ بد نوں پرکھدا اے جیڑا شرارت نوں پسند کردا اے اودے توں رَّب کریچ کردا اے^۶۔ اوہ شیراں تے پخدے کولتے گندھک وساوے گاتے اونان پیالیاں وچ تتی ہوا پاوے گا۔^۷۔ کیوں جو رَّب نیائیں اے نیاں نوں پسند کر دا اے راست باز اونوں ویکھن گے۔

¹۔ خداوند میرے خداوند تُوں آکھیا میرے سچّ پاسے بیٹھ۔ جدوں تیک میں تیرے دُشمنان تُوں تیرے تیرے پیراں تھلے چوکی نہ کر 110
 دیاں۔ ²۔ خداوند تیری طاقت دی لاٹھی صیہون تُوں ودھاوے گا۔ تُوں اپنے دُشمنان تے حکمرانی کر۔ ³۔ تیرے جمن دے دیہاڑے
 تیری خونصورتی وچ بادشاہی طاقت تیری ای اے تُوں زرہ تون پلاں اوس وانگر میرے تون جمیا۔ ⁴۔ خداوند نے قسم کھادی اے
 اوپچھتاوے نئیں۔ تُوں ملکی صدق دے دوجتہ ہمیشاں دا کاہن ایس۔ ⁵۔ خداوند تیرے سچّ تھ۔ اپنے قبر دے دیہاڑے بادشاہواں تُوں لتاڑے گا۔
⁶۔ اوہ قومیاں دا نیاں کرے گلے لاشاں دے ڈھیر لگا دے گا۔ اوہ کھلی دھرتی تے پیراں تُوں کُچلے گا۔ ⁷۔ اوہ راہ وچ ندی وا پانی پئیگا۔
 ایس لئی اوہ بیر تُوں اُچیاں کر گا۔

¹۔ میں سچیاں دی مجلسِ ستِ ثولی چہ اپنے پورے دل نال خداوند دا سُکر کراں گا -²۔ خداوند دے کم چیرے نیستے اوہناں جیناں 111
 لئی جیہڑے اوہنوں لبھ دے نیں اوہدے چہ خوش رہندے نیں -³۔ اوہدے کم جلالیتِ شان ولہ نیستے اوہدی سچائی سدا تیکر رہن
 والی اے۔⁴۔ اوہ اپنے نرلہ کماں دی یاد قائم کیتی اے۔ خداوند رحمتِ کرم کرن والا اے۔⁵۔ اوہ اوہناں تون اوس تون جیہڑے ڈردے نیں
 روٹی دیندا اے اوہ اپنے قول فرا ر سدا تیکر یاد رکھ گا -⁶۔ اوہ قومیاں دی میراث اپنے لوکاں تون دیتی اے اپنا زور اوہناں تون دکھایا۔⁷۔
 اوہدے پتھان دے کم سچتے نیاں دے نیں اوہ دے سبھ قانون پگ نیں⁸۔ اوہ سدا تون سدا رتیکر قائم رہن گے اوہ سچائی نیاں نال بنلہ
 گئے نیں⁹۔ اوہ اپنی اُمت لئی ہرجانہ دتا اے۔ اوہ اپنے قول تون سدا تیکر بنھیا اے اوہدا ناں قدوسِ ستِ خوف والا¹⁰۔¹⁰۔ خداوند دا دَر
 سمجھ دا شروع اے جیہڑے اوہنوں پورا کردے نیں اوہ سبھ عقلمند نیں اوہدی حمد سدا تون سدا تیکر اے

¹۔ دھن اوہ بندہ اے جیہڑا اوہدے توں ڈردا اے جیہڑا ودے حُکماں چہ خوش رہندا اے²۔ اوہدی نسل دھرتی تے زور والی ہووے 112
 گی سیدھ راہ والیاں دی اولاد مُبارک ہووے گی³۔ سال تے دولت اوہدے گھر چہوے گی تے اوہدی سچائی سدا تیکر رہوے گی⁴۔
 سدھی راہ تَرن والیاں دی راہ چہ تَور چمکدا اے اوہ مہربان تے رحم کرن والے سچا اے⁵۔ بڑا ای آکھ لگن والا اوہ بندہ اے جیہڑا رَحْم دِل
 تے اُدھار دیندا اے اوہ اپنا کاروبار سیدھا رکھ گا⁶۔ اوہ کدی آپنی تھان توں نالے گا سچ دا ناں سدا تیکر رہوے گا⁷۔ اوہ بُری خبر توں
 ناں ڈرے گلے اوہدا دِل خُداوند تے بھروسہ کرکے پکا رہوے گا⁸۔ اوہدا دِل قائم اے ڈرے گا نئیں ایتھوں تیک پئی اوہ اپنے ویریاں دی بدنامی
 ویکھ گا⁹۔ اوہ منگن والیاں توں دیندے ونڈدا اے اوہدی سچائی سدا تیکر قائم رہوے گی تے اوہدا سنگ عزت نال اُچا کیتا جاوے گا¹⁰۔
 شرارت کرن والا ایہ ویکھ گلے سڑے گا اوہ دَند پیوے گلے بُجھ گا شرارت کرن والیاں دی مُراد فنا ہو جاوے گی

^۱۔ خُداوند دی حمد کرو۔ آے خُدا دے بندبو حمد کرو خُداوند دے ناں دی حمد کرو ^۲۔ پَن توں لے کے سدا تیکر خُدا دا ناں مُبارک
 اے ^۳۔ سُوچ دے چڑھن تے دُبن تیک خُداوند دے ناں دی حمد پوے ^۴۔ خُداوند سبھ قومیاں توں لُشے اُچا اے اویدا جلال آسمان
 توں ودھ کے وے ^۵۔ خُداوند ساڈے خُدا وانگوں کون اے جیہڑا اُچی دُنیا چ تختہ بیٹھا اے ^۶۔ فیر وی مہربانی نال آسمان تے زمین تے نظر
 رکھدا اے ^۷۔ اوہ غیب تُوں مٹی چوہ تے ضرورت مند تُوں رُوھڑی توں چُک لیندا اے ^۸۔ تاں جو اونوں امیراں نال یعنی اپنی قوم دے
 امیراں نال بیٹھا اے ^۹۔ اوہ پھنڈر بی بی دا گھر وساندا اے اونوں ایلہ والی بنا کے خُوشی دیندا اے خُداوند دی حمد کرو

113

¹۔ اویدوں دے مُعجزے چیدوں اسرائیل دیسوں نکل آیت یعقوب دا خانوادہ اویری بولی والی قوم چوں نکلیا ²۔ یہوداہ اویدا 114
 پوتر استھان بنیت اسرائیل اویدی بادشاہی بنی ³۔ اپہ وندیاں ای سمندر بھجیت یردن پشاں ہٹ گیا ⁴۔ پہار بھیڈاں وانگر ہو گئے
 تھ لیلیاں وانگوں تھ ⁵۔ اوئے سمدرا! مینوں کیہویا اے پئی تون پشاں ہٹ گیا ایں ⁶۔
 اوئے پاڑو! تھائوں کیہویا اے پئی تون پشاں ہٹ گیا ایں ⁷۔ لٹ
 دھرتی! خداوند دے لگے یعقوب دے خدا دے لگے تھر تھر کمب ⁸۔ میں پتھراں تون جھیلے چقمق تون پانی دا سوتا بنا دتا

¹۔ ساہنوں نئیں ! خُداوند ساہنوں نئیں ! سگوں تُوں آپنی رحمتِ آہنی سچائی دی خاطر آپنا جلال وکھا ²۔ اوہریاں قومیں 115
 کیوں آکھن پئی اوہناں دا خُدا کیتھ وے؟ ³۔ سادا خُدا آسمانِ تے وے ایہ جو کُجھ چاہا - اوہ کُجھ ای کیتا ⁴۔ اوہناں دے بُت سونائے
 چاندی نیں تے بندے دی کاری گری نیں ⁵۔ اوہناں دا مُو نہتے پیر اوہ کُوندے نئیں آکھاں ہے نیں پیر اوہ ویکھدے نئیں ⁶۔ کین ہے پیر اوہ
 س/پندے نئیں تگ ہے وے پیر سُنکھ دے نئیں ⁷۔ تھہ ہے نیں پیر توندے نئیں پیر ہے نیں پیر اوہ تَر دے نئیں اوہ اپنے سینگ چون واج نئیں کڈدے
⁸۔ اوہناں دے بنان ولہ اوہناں وانگر ای ہو جان گے جیہڑے اوہناں تے بھروسہ رکھدے نیں ⁹۔ اسرائیل دا خانوادہ خُداوند تے ای آس رکھ دا اے
 اوہ ای اوہناں دا مدد کرن والا تے ڈھال اے ¹⁰۔ ہارون دا خانوادہ خُداوند دی آس رکھد اے اوہ ای مدد کرن والا تے ڈھال اے ¹¹۔ خُداوند
 توں ڈرن ولہ خُداوند تے بھروسہ رکھدے نیں اوہ ای اوہناں دا مدد کرن والا تے اوہناں دی ڈھال اے ¹²۔ خُداوند ساہنوں یاد رکھیلتے برکت
 دے گا اوہ اسرائیل دے خانوادے تُوں برکت دے گا اوہ ہارون دے خانوادے تُوں برکت دے گا ¹³۔ کیتے تگ کیتے وڈے اوہ خُداوند توں ڈرن
 والیاں تو برکت دے گا ¹⁴۔ خُداوند تہانوں ودھلے گا تہانوں تے تہاڈی اولاد تُوں وی ¹⁵۔ تہیں خُداوند وَلوں مُبارک اوہ جینہ آسمان تے
 دھرتی تُوں بنایا ¹⁶۔ آسمان تے خُداوند دا آسمان اے پیر دھرتی اوہ آدم دی اولاد تُوں دتی اے ¹⁷۔ مُردے خُدا دی حمد نئیں کردے تے
 ناں اوہ جیہڑے پاتال چہ تَر جاندے نیں ¹⁸۔ پیر اسیں ہن وی تے سدا تیکر وی خُداوند تُوں مُبارک آکھاں گا

۱^۱۔ (پیللوواہ) میں خداوند نال پیار کرنا آں۔ کیوں جو خداوند میری منت دی واج سُن لئی اے۔^۲ کیوں جو جس دہاڑے میں 116 اونوں پکاریا۔ اونہ میرے وَل اپنا کن جھکایا۔^۳ موت دے رسیانہ مینوں ولانگلا ماریاتے عالم ارواح دے پھندے میرے آہ۔ میں پریشانی تے دُکھ وچ پھسیاں واں۔^۴ اے میں خداوند تُوں پکاریا۔ اے خداوند میری جان تُوں بچالے۔^۵ خداوند کرم کرن والے سچا اے۔ ساڈا خُدا رحم کرن والا اے۔^۶ خداوند نیکیاں دی رکھوالی کر دا اے۔ میں نیواں ہو گیا ساں۔ سگوں اونہ مینوں بچا لیا اے۔^۷ اے میری جان اپنی تسلی وَل دھیان کر۔ کیوں جو خداوند تیرے نال نیکی کیتی اے۔^۸ اونوں میری جان تُوں موت تُوں میری آکھاں تُوں آتھرو وگان تُوں میرے پیراں تُوں تلکن تُوں بچا لیا اے۔^۹ میں خدا دے حضور جیوندیاں وی دھرتی تے تر دا رہواں گا۔^{۱۰} میں اوس ویلے وی ایمان لیاندا جدوں میں آکھیا پئی۔ میں دُکھ نال بھریا ہوا واں۔^{۱۱} میں اپنے گھراں وچ آکھ دتا پئی ہر اک بندہ دھوکا اے۔^{۱۲} میں اوڈیاں ساریاں مہربانیاں لئی۔ ایہدے علاوہ خُدا تُوں کیہ دیواں۔^{۱۳} میں چھٹکارے دا پیالے لے کے خُداوند دا ناں لَواں گا۔^{۱۴} میں اوڈی ساری قوم دے منہ دروں خُداوند لئی اپنیاں ساریاں منتاں پوریاں کراں گا۔^{۱۵} خُداوند دی نظر وچ اوڈے پاک کیتھوئے لوکاں دی موت بڑی مہنگی اے۔^{۱۶} اے خداوند میں تیرا بندہ ہاں۔ میں تیرا بندہ یعنی تیری بندی دا پُتر واں تُوں میرے بندھناں تُوں کھولیا اے۔^{۱۷} میں تعریف دی قربانی تیرے حضور گُزرانا گا تے خداوند دا ناں لَواں گا۔^{۱۸} میں اوڈی قوم دے مونہ دروں خداوند لئی اپنیاں منتاں پوریاں کراں گا۔^{۱۹} یعنی خداوند دے گھر دی بارگاہاں وچ تیرے وچکار اے یروشلم -

۱۱۷ - (پیلپلویا) اے سب قوموں خُدا ونددی حمد کرو۔ اے اُمتواویدی حمد کرو۔^۲ کیوں جو اویدی رحمت ساڈے اودی وڈھی
رحمت ساڈے اے خُداوند دی وفاداری ہمیشاں تیک قائم اے۔

^۱۔ (پلیلوہ) خداوند دا شکر کرو۔ کیوں جو اوہ نیک اے۔ اودی رحمت ہمیشاں تیک اے۔^۲ اسرائیل دا کھنوادا آکھ۔ پئی اودی رحمت ہمیشاں تیک قائم اے۔^۳ ہارون دا کھنوادا آکھ۔ پئی اودی رحمت ہمیشاں تیک قائم اے۔^۴ خداوند توں ڈرن ولے آکھن پئی اودی رحمت ہمیشاں تیک اے۔^۵ میں مُصیبت وچ خداوند توں پکاریا۔ خداوند نے میری سُنیت مینوں چھڈایا۔^۶ خداوند میرے نال اے میں نئیں ڈر دا۔ بندہ میرا کہہ کر دسکدا اے۔^۷ خداوند میرے نال اے میرا مددگار اے۔ سو میں اپنے حسد رکھن والیاں دی پریشانی توں ویکھاں گا۔^۸ بندے بھروسہ رکھن دی بجلے۔ خداوند دی پناہ لینا بہتر اے۔ امیرا بھروسہ رکھن دی بجلے۔^۹ خداوند دی پناہ لینا اعلیٰ اے۔ ساریاں قومیں مینوں گھیر لیا۔^{۱۰} میں خداوند دے نال اوناں توں تباہ کیتا۔ اوناں مینوں چواں پاسیوں گھیر لیا۔^{۱۱} اوناں نے شہد دیاں مکھیاں وانگر مینوں گھیر لیا۔ میں خداوند دے نال اوناں توں برباد کیتا۔^{۱۲} میں خداوند دے نالے اوناں توں بر باد کیتا۔ اوہ کنڈیاں وچ آگ وانگر بلے۔ میں خداوند دے نالے اوناں توں برباد کیتا۔ میں دھکیا گیا۔ تاں جو دھک نال دگ پواں۔^{۱۳} سگوں خداوند نے میری مدد کیتی۔ خداوند میری طاقت میرا زور اے۔^{۱۴} اوہ ای میرا چھڈان والا ٹھہریا۔ سچیاں دیاں تنبوواں وچ۔^{۱۵} خوشی چھٹکارے دی واج اے۔ خداوند دے سچہتھہ طاقت دا کم کیتا اے۔^{۱۶} خداوند دے سچہتھہ مینوں اُچیاں کیتا اے۔ میں مراں گا نئیں سگوں جیوندا رہواں گا۔^{۱۷} خدا دے کم بیان کراں گا۔ خداوند نے مینوں ڈاڈی ڈانٹ ڈپٹ کیتی اے۔^{۱۸} سگوں موت دے حوالہ نئیں کیتا۔ سچیاں دے بوجے میرے کھولو۔^{۱۹} میں اوناں وچ وڑکے خداوند دا شکر کراں گا۔ خداوند دا بوا اپہ اے۔^{۲۰} اودے توں سچے وڑن گے۔ میں تیرا شکر کراں گا۔ ایس لئی تومیری سُن لئی۔^{۲۱} میرا چھٹکارا دین والا ٹھہریاں ایں۔^{۲۲} جس پتھر توں راجاں رد کیتا او ای گوٹھ دے سیرے دا پتھر ہو گیا۔^{۲۳} اپہ خداوند دے ولوں ہوا اے۔ ساڈیاں نظراں وچ عجیب اے۔^{۲۴} اپہ اوہ ای دیہڑا جیہڑا خداوند نے منہیا اے اسی اپدے بارے خوش ہوئے خوشی منائے۔^{۲۵} اے چھٹکارا دین ولے خداوند۔ اے خداوند اُچیاں عطا کر۔^{۲۶} مبارک اے اوہ جیہڑا خداوند دے نال توں آؤندا اے۔ اسی خدا دے گھر تہانوں دُعا دینے والے۔^{۲۷} خداوند ای خدا اے۔ اوتے سانوں چانن کیتا اے۔ قربانگا دے سینگاں تیک۔ پرچھاواں کرن والیاں تہنیاں دے نال جشن مناؤ۔^{۲۸} توں میرا خداوند ایں میں تیرا شکر کرن والا ہاں۔ اے خداوند خدا میں تیری تعریف کرناں واں۔^{۲۹} خداوند دا شکر کرو۔ اوہ نیک اے۔ اودی رحمت ہمیشاں تیک قائم اے۔

(الف)^۱۔ دھن نیں اوہ جہناں دی تہر کامل اے جیڑے رب دی شریعت جلدے نیں۔^۲۔ دھن نیں اوہ جیڑے اوہدیاں گواپاں تون من دے نیں۔ اپنے سارے دل نال اونوں لبھ دے نیں۔^۳۔ یعنی اوہ جیڑے بھڑے نیں کر دے سگوں اوہدیاں راہواں تہر دے نیں۔^۴۔ تون اپنے قانون ایس لئی یتہ نیں پئی دلوں جانوں منہ جان۔^۵۔ کاش میریاں راہواں اجیپاں پکیاں ہون پئی میں تیرے قانوناں تون مناں۔^۶۔ جد میں تیرے کل حکماں تہر نظر کراں گالتے میں پریشان ناں ہونواں گا۔^۷۔ میں دل دی سچائی نال تیرا شکر کراں گالتے جد تیری سچائی دے حکماں تون سیکھ لوں گا۔^۸۔ میں تیرے قانوناں تون یاد کراں گا تاں جو تون مینوں کدی ناں چھڈیں۔ (ب) (ب)۔^۹۔ جوان اپنی راہ تون کیوں پاک رکھ گا؟ تیرے کلام تون من کے۔^{۱۰}۔ میں اپنے سارے دل نال تینوں لبھاں گا مینوں اپنے حکماں تون اوراں پراں ناں ہون دے۔^{۱۰۱}۔ میں ہر بُری راہ تون اپنے پیر روکدا واں۔^{۱۰۲}۔ میں تیرے فیصلیاں تون پیچھاں نیں پٹدا۔ ایس لئی پئی تون مینوں تعلیم دتی اے۔^{۱۰۳}۔ تیرے قول میرے گلے وچ کیا ای مٹھ نیں۔ میرے مونہ وچ شہد تون ودھ مٹھ نیں۔^{۱۰۴}۔ تیرے قاعدیاں تون مینوں دسمجھ مل دی اے۔ ایس لئی میں شرارت دی ہر راہ تون نفرت رکھدا واں۔ (ن)۔^{۱۰۵}۔ تیرا کلام میرے قدماں دے لئی کو اے۔ میری راہ دے لئی چاہن اے۔^{۱۰۶}۔ میں ستوں کھا کے ارادہ رکھدا واں۔ پئی میں تیرے سچے فیصلیاں تون یاد کراں گا۔^{۱۰۷}۔ یا ربا میں بڑا دکھی آں۔ اپنے کلام دے مطابق مینوں زندہ کر۔^{۱۰۸}۔ یا ربا میرے مونہ تون خوشی دیاں نذراں قبول کرتے اپنے فیصہ مینوں سیکھا۔^{۱۰۹}۔ میری جان ہر ویلہ تہر دھری اے۔ پتر میں تیری شریعت تون نیں بھل دا۔^{۱۱۰}۔ گنہگاراں میں میرے لئی پھندا لایا اے۔ پر میں تیرے قاعدیاں تون نیں مٹھیاں۔^{۱۱۱}۔ میں تیری گل اپنے دل وچ رکھداں۔ تاں جو تیرے خلاف کوئی پاپ ناں کراں۔^{۱۱۲}۔ یا ربا تون دھن آں۔ مینوں اپنے قانون سیکھا۔^{۱۱۱}۔ تیریاں گواپاں مری ابدی میراث نیں۔ کیوں جو او میرے دل دی خوشی نیں۔^{۱۱۲}۔ میں اپنے دل تون تیرے قانوناں تون پورا کرن لئی۔ ہر ویلہ۔ اینج ای مٹھیاں اے۔ (س)۔^{۱۱۳}۔ میں دو دلاں تون نفرت کرد اوں۔ پر تیر شریعت مینوں عزیز اے۔^{۱۱۴}۔ تون میری لکن دی تہاں تہر میری ڈھال آں۔ تیرے کلام تون مینوں آس اے۔^{۱۱۵}۔ اے شہریرو! میرے کولوں دور ہو جاؤ۔ میں اپنے خُدا دے حکماں تون عمل کراں گا۔^{۱۱۶}۔ اپنے قول دے مطابق مینوں سنبھالتے میں جیوندا رواں گالتے مینوں میری آس تون شرمندیاں نہون دے۔^{۱۱۷}۔ میری مدد کرتے میں بچ جاواں گا۔^{۱۱۸}۔ جینے وی تیری شریعت تون پھیر گتے تون اوہناں ساریاں تون حقیر جاندا آں۔ کیوں جو اوہناں دا دھوکھلہ سبب اے۔^{۱۱۹}۔ تون دھرتی دے کل خطاکاراں تون بھڑا جاندا آں۔ ایس لئی میں تیریاں گواپاں مینوں پیاریاں نیں۔^{۱۲۰}۔ تیرے ڈر تون میرا جُت کنیاں اے۔ میں تیرے فیصلیاں تون ڈردا واں۔ (ع)۔^{۱۲۱}۔ میں فیصلہ نہیاں تون عمل وچ لایا واں۔ مینوں ظلم کرن والیاں دے حوالہ نہ کر۔^{۱۲۲}۔ بھلائی لئی اپنے کلام دی ضمانت دے۔ تاں جو مغرور میرے لٹے ظلم نہ کرن۔^{۱۲۳}۔ تیری نجات تیرے نہیاں قول دے انتظار وچ۔ میریاں آکھاں ڈھندا گئیاں نیں۔^{۱۲۴}۔ اپنے بندے نال اپنی نیکی دے مطابق سلوک کرتے اپنے قانوناں دی مینوں تعلیم دے۔^{۱۲۵}۔ میں تیرا بندہ واں۔ مینوں سمجھ بخش۔ تاں جو میں تیریاں شہادتائوں پچھانان۔^{۱۲۶}۔ رب دے لئی کم کرن دا ویلا آگیا اے۔ لوکاں میں تیری شریعت تون مونہ پھیر لیا اے۔^{۱۲۷}۔ میں ایس لئی سوختہ گندن دی نسبت۔ تیرے حکم مینوں پیارے نیں۔^{۱۲۸}۔ میں ایسے لئی تیرے سب قاعدیاں تون پسند کیتا اے۔ تہر اک جھوٹی راہ تون نفرت کر دا ہاں۔ (ف)۔^{۱۲۹}۔ تیریاں گواپاں غور دے قابل نیں۔ ایس لئی میں اوہناں تون عمل کر داواں۔^{۱۳۰}۔ تیرے کلام دی تشریح کو بخش دی اے۔ اوہ نویں تون عقل دیندی اے۔^{۱۳۱}۔ میں اپنے بُلہاں نال تیرے مڈ دے سارے حکم دسدا ہاں۔^{۱۳۲}۔ میں تیریاں گواپاں دی راہ تون اپناں خوش آن جیویں پئی ہر طرح دی دولت نال۔^{۱۳۱}۔ میں اپنا مونہ کھولدتے ہانپدا واں۔ کیوں جو تیرے حکماں دا مینوں شوق اے۔^{۱۳۲}۔ میرے دل دھیان کرتے میرے لٹے اوس فیصلہ دے مطابق رحم کر۔ جیڑے تیرے پیار کرن والیاں دے حق وچ اے۔^{۱۳۳}۔ اپنے قول دے مطابق میرے قدماں دی رہنمائی کرتے کوئی بدی میرے لٹے غالب ہو پاوے۔^{۱۳۴}۔ انسان دے ظلم تون مینوں چھڈا۔ میں تیرے قاعدیاں تون یاد کراں گا۔^{۱۳۵}۔ اپنا مکھ اپنے بندے لٹے ظاہر کرتے اپنے قانوناں دی مینوں تعلیم دے۔^{۱۳۶}۔ میریاں آکھاں تون پانی دیاں ندیاں وگن۔ کیوں جو اوہناں میں تیری شریعت لٹے عمل نیں کیتا۔ (ص)۔^{۱۳۷}۔ یا ربا تون نیائی آں۔ تیرے فرمان سچا اے۔^{۱۳۸}۔ تون انصاف تہر کامل وفا دے نال۔ اپنیاں گواپاں دا حکم دتا اے۔^{۱۳۹}۔ میری غیرت مینوں کھا جاندی اے۔ کیوں جو میرے مخالف تیرا کلام بھول جاندے نیں۔^{۱۴۰}۔ تیرا قول اُکا ای خالص اے۔ تیرے بندے لئی اوہ پیارے نیں۔^{۱۴۱}۔ میں نیکی حقیر تاں ہاں۔ پر میں تیرے حکماں تون نیں بھول دا۔^{۱۴۲}۔ تیرا نہیاں ابدی نہیاں اے۔ تیری شریعت مضبوط اے۔^{۱۴۳}۔ تنگی تہر مصلحت میرے لٹے آ پئی۔ تیرے حکم میری تسلی دا سبب نیں۔^{۱۴۴}۔ تیری گواپاں دی راستی ابدی اے۔ مینوں سمجھ دے میں جیوندا رواں گا۔ (ق)۔^{۱۴۵}۔ میں اپنے سارے دل نال بُلاندا واں۔ یا ربا میری شُن۔ میں تیرے قانوناں تون عمل کراں گا۔^{۱۴۶}۔ میں تینوں بُلاندا واں۔ مینوں بچالتے میں تیریاں گواپاں تون یاد کراں گا۔^{۱۴۷}۔ میں سویرے ای پہل کر کے آؤندا واسے تیرا کر داواں۔ میں تیرے کلام دا بھروسہ کردا ہاں۔^{۱۴۸}۔ میریاں آکھاں رات دے پیریاں تون وی جیت جاندیاں نیں۔ تاں جو میں تیرے قول تون دھیان کراں۔^{۱۴۹}۔ یا ربا اپنی شفقت دے مطابق میری واج شُن۔ اپنے فرمان دے مطابق مینوں حیاتی بخش۔^{۱۵۰}۔ میرے ستان ولے بدی دے خیال نال نیڑے آؤندے نیں۔ اوہ تیری شریعت تون دُور نیں۔^{۱۵۱}۔ میں تیرے قانوناں تون دھیان کر دا رواں گالتے تیریاں راہواں تہر نظر مار دا رواں گا۔^{۱۵۲}۔ میں تیرے قانوناں دے سببوں راضی ہواں گا۔ میں تیرے کلام تون ناں بھُلاں گا۔^{۱۵۱}۔ یا ربا تون نیڑے ویں تہر سارے حکم حق تہر نیں۔^{۱۵۲}۔ شروع تون ای مینوں تیریاں گواپاں دے بارے پتہ اے۔ پئی تون اپناں تون ہمیشاں لئی قائم کیتا اے۔ (ر)۔^{۱۵۳}۔ میرے دکھ لٹے نظر کرتے مینوں چھڈا۔ کیوں جو میں تیری شریعت تون بھُلیا نیں۔^{۱۵۴}۔ میرے مقدمہ دی وکالت کرتے مینوں رائی دے۔ اپنے قول دے مطابق مینوں حیاتی بخش۔^{۱۵۵}۔ گنہگار ان تون نجات دور اے۔ کیوں جو اوہ تیرے قاعدیاں دا لحاظ نیں کر دے۔^{۱۵۶}۔ یا ربا تیریاں رحمتاں دی ودھیریاں نیں۔ اپنے فرمان دے مطابق مینوں حیاتی بخش۔^{۱۵۷}۔ میرے ستان ولے مخالف بوہت نیں۔ پر میں تیریاں گواپاں تون مونہ نیں پھیر دا۔^{۱۵۸}۔ میں دغا دین والیاں تون ویکھالتے مینوں نفرت ہوئی۔ کیوں جو اوہناں میں تیرے قول تون یاد نیں کیتا۔^{۱۵۹}۔ ویکھ یا ربا مینوں تیرے قاعدے پیارے نیں۔ اپنی شفقت دے

مطابق مینوں جیوندا رکھ۔^{۱۶۰} تیرے کلام دی سچائی مضبوطی اے تیرے نیاں دا ہر فرمان ابدی اے۔ (ش)^{۱۶۱}۔ امیر مینوں بہ سبب ستاؤندے نیں۔ پر میرا دل تیرے کلام تون ڈر دا اے۔^{۱۶۲} میں تیرے قول دے سببوں اینج خوش واں۔ جیویں بوہ قیمتی شہ لین والا خوش ہوندا اے۔^{۱۶۳} میں بدی تون نفرت کردا اے اونوں بھیڑا جانداواں۔ تیری شریعت نال مینوں پیار اے۔^{۱۶۴} میں تیرے نبائی فرماناں دے سببوں۔ دن چہ ست واری تیری حمد کردا واں۔^{۱۶۵} جیڑے تیری شریعت تون پیار کر دے نیں اوہ بڑے جین وچ نیں سہ اونان لئی کوئی ڈکھ نہیں۔^{۱۶۶} یا ربا میں تیری نجات تون اڈیک نابواں سہ تیرے حکماں لئہ عمل کرنا واں۔^{۱۶۷} میں تیریاں گواپاں تون یاد کر ناواں سہ اوہ مینوں بوہ پیاریاں نیں۔^{۱۶۸} میں تیرے قاعدیاں تون یاد کرناواں۔ کیوں جو میریاں ساریاں روشاں تیرے لگ نیں۔ (ت)^{۱۶۹}۔ یازبا میری ڈبائی تیرے تیک پنچ۔ مینوں اپنے کلام دے مطابق مینوں عقل دے۔^{۱۷۰} میری ومنت تیرے حضور وچ پنچ۔ اپنے قول دے مطابق مینوں رائی دے۔ (ج)^{۱۷۱}۔ اپنے بندے احسان کر تاں میں جیوندا رواں سہ تیرے کلامتہ عمل کران۔^{۱۸} میریاں اکھاں اگھڑ تاں جو میں تیری شریعت دے نرلہ کماںتہ دھیان کران۔^{۱۷۱} جدوں تون اپنے قانون مینوں سکھلے۔ تد میرے بولہ حمد دا ترانہ گاؤں۔^{۱۷۲} میری جیبہ تیری قول دا گیت گلے۔ ایس لئی پئی تیرے کُل حکم سچ نیں۔^{۱۷۳} تیرا پتہ میری مدد کرن لئی راضی ہووے۔ اسی لئی پئی میں تیرے قاعدیاں تون پسند کیتا اے۔^{۱۷۴} یا ربا میں تیرے کولوں نجات چاندواں سہ تیری شریعت میری خوشی دا سبب اے۔^{۱۷۵} میری جان جیوندی اے تیری حمد کرے تیرے فرمان میری مدد کرن۔^{۱۷۶} میں گواچی ہوئی بھیڈ وانگ بھٹک گیا واں۔ تون اپنے بندے تون لبہ۔ کیوں جو میں تیرے حکماں تون نہیں بھلیا۔^{۱۹} میں دھرتی سہ اک راہی ہاں۔ مینوں اپنے حکم نال لکا۔^{۲۰} تیرے حکماں دے شوق وچ لگاتار میری روح سوک دی جا رہی اے۔^{۲۱} تون گھمنڈیاں تون تیرا لے لعنتی نیں اوہ بندے جیڑے تیرے حکماں تون پٹکدے پھر دے نیں۔^{۲۲} ملامت سہ عزتی مینوں دور کر۔ کیوں جو میں تیریاں گواپاں تون مان دا ہاں۔^{۲۳} امیر بیٹھک وی کرن تہ میرے خلا ف آکھن۔ پر تیرا بندہ تیرے قانوناںتہ چلدا اے۔^{۲۴} کیوں جو تیریاں گواپاں خوشی دا سبب نیں سہ تیرے قانون میرے صلاح کار نیں (د) (د)^{۲۵}۔ میری جان مٹی وچ مل گئی اے تون اپنے کلام دے مطابق مینوں حیاتی دے۔^{۲۶} میں اپنی روش ظاہر کیتی تہ تون میر سن لئی اپنے قانون مینوں سکھا۔^{۲۷} مینوں اپنے قانوناں دے طریقیاں دی تربیت کرتے میں تیرے نرلہ کماںتہ دھیان کران گا۔^{۲۸} ڈکھ دے مارے میری جان ہنجو کیر دی اے اپنے کلام دے مطابق مینوں قائم کر۔^{۲۹} مینوں جھوٹ دی راہ تون دور رکھتے اپنی شریعت مینوں بخش دے۔^{۳۰} میں حق دی راہ پسند کیتی اے۔ میں تیرے حکم اپنے لگ رکھ نیں۔^{۳۱} میں تیریاں گواپاں گن دا رہندا واں سو یا ربا مینوں شرمندیاں ناں ہون دے۔^{۳۲} میں تیرے حکماں دی راہت بھجان گا جد تون میرے دل تون کھلا کریں گا۔ (و) (و)^{۳۳} یا ربا مینوں اپنے قانوناں دی راہ دس سہ میں اونچ ای اونان سہ چلاں گا۔^{۳۴} مینوں سمجھ بخش تاں جوں میں تیری شریعت چلاں سہ اپنے سارے دل نال اونان تون رٹ لواں گا۔^{۳۵} مینوں اپنے حکماں دی راہت تون۔ کیوں جو اوس وچ میری خوشی اے۔^{۳۶} میرا دل اپنیاں گواپاں سہ لا۔ لالچہ نہیں۔^{۳۷} میریاں اکھاں تون جھوٹ ول ویکھن تون ڈک۔ اپنی راہ دے سببوں مینوں حیاتی دے۔^{۳۸} اپنے بندے لئی اپنی اوہ گل پوری کر۔ جیڑی تیتھوں ڈرن والیاں لئی ہوئی سی۔^{۳۹} مینوں اوہ ملامت دور کر جہدا مینوں ڈر اے۔ کیوں جو ت تیرے حکم میری خوشی دا سبب نیں۔^{۴۰} ویکھ میں تیرے قانوناں دا مشتاق ہاں۔ اپنی سچائی دے مطابق مینوں حیاتی دے۔ (و)^{۴۱} یا ربا تیریاں رحمتاں تیری نجات۔ تیرے آکھن دے مطابق مینوں نصیب ہون۔^{۴۲} فیر میں اپنے ملامت کرن والیاں تون جواب دے سکاں گا۔ کیوں جو میں تیرے کلامتہ بھروسہ کر داہاں۔^{۴۳} حق دی گل میرے من تون وکھ ناں کر۔ کیوں جو تیرے حکماںتہ مینوں بھروسہ اے۔^{۴۴} میں سدا ہر ولہ۔ بلاناغہ تیری شریعتہ عمل کر دا رواں گا۔^{۴۵} میں کھلے راہت تہ دارواں گا۔ کیوں جو میں تیرے قاعدیاں دا طالب رہا واں۔^{۴۶} میں بادشاہواں لگ تیریاں گواپساں دیاں دیاں گاتہ شرمندہ نہواں گا۔^{۴۷} میں تیرے حکماں تون جیڑے مینوں پیارے نیں۔ خوشی حاصل کران گا۔^{۴۸} میں تیرے حکماں ول اپنے پتہ چکاں گاتہ تیرے قانوناںتہ دھیان دیاں گا۔ (ز)^{۴۹}۔ جیڑا کلام تون اپنے بندے نال کیتا اے جہدے تون تون مینوں آس دوائی اے۔ اوہدا چیتا کر۔^{۵۰} میرے ڈکھ وچ میرے لئی تسلی دا سبب اے۔ پئی تیرا قول مینوں حیاتی دیندا اے۔^{۵۱} تہ گھمنڈی شدت نال مینوں مخول کر دے نیں۔ پر میں تیری شریعت تون نہیں موڑ دا۔^{۵۲} یا ربا میں تیرے ابدی حکماں تون چیت رکھداواں سہ مینوں تسلی ملدی اے۔^{۵۳} میں اونان شریراں دے سببوں بڑے غصہ وچ آیا ہاں۔ جیڑے تیری شریعت تون چھڈ دیندے نیں۔^{۵۴} میری راہ دے مسافر کھلے وچ۔ تیرے قانون میرا گھوٹ رہے نیں۔^{۵۵} میں رات تون تیرا ناں یاد کر ناواں سہ میں تیری شریعتہ عمل کران گا۔^{۵۶} لہ مینوں ایسہ لئی ملیا اے۔ پئی میں تیرے قاعدیاں نون ماندا ہاں۔ (ح)^{۵۷} یا ربا میں آکھیا اے۔ پئی تیرے کلام پورا کرنا میرا حصہ اے۔^{۵۸} میں سارے دل نال تیرے کرم دا مشتاق ہاں۔ اپنے قول دے مطابق میرے کرم کر۔^{۵۹} میں اپنی چال تہ دھیان کیتا اے تہ تیریاں گواپاں ول اپنے پیر پھیرے نیں۔^{۶۰} میں تیرے حکماں تون پورا کرن وچ۔ جھیتی کیتی سہ ویلا نہیں لایا۔^{۶۱} شریہ دے رسیاں میں مینوں وپر لیا۔ پر میں تیری شریعت نہیں بھلائی۔^{۶۲} میں تیرے نیاں دے فیصلیاں لئی۔ اِدھی راتیں تیرا شکر کرن لئی اُٹھ دا ہاں۔^{۶۳} میں اونان ساریاں دا بیلی آن۔ جیڑے تیتھوں ڈر دے تیرے قاعدیاں تون من دے نیں۔^{۶۴} یا ربا دھرتی تیری رحمت نال بھری ہوئی اے۔ مینوں اپنے قانوناں دی تعلیم دے۔ (ط)^{۶۵}۔ یازبا تون اپنے کلام دے مطابق۔ اپنے بندے نال بھلائی کر۔^{۶۶} مینوں پرکھتہ دانش سکھا۔ کیوں تیرے حکماںتہ مینوں اعتبار اے۔^{۶۷} میں مُصیبت وچ پین تون پیلاں کراے پیا ہوا ساں۔ پر ہون تیرے قول دا راکھا واں۔^{۶۸} تون نیکتہ کریم ایں۔ مینوں اپنے قانوناں دی تعلیم دے۔^{۶۹} دگھمنڈی میرے بہتان لاؤندے نیں۔ پر میں اپنے سارے دل نال تیرے قاعدیاں تون مان دا ہاں۔^{۷۰} اونان دا دل چربی وانگ موٹا ہوگیا اے۔ پر مینوں تیری شریعت تون خوشی ہندی اے۔^{۷۱} میرے لئی چنگا اے پئی میں ڈکھی آن۔ تاں جو تیرے قانوناں تون سیکھ لوان۔^{۷۲} میرے لئی تیرے من دی شریعت۔ سونفہ چاندی دے ہزار سیکیاں تون وی ودھکے وے۔ (ی)^{۷۳}۔ میں تیرے پتہاں دی کاری گریے بنت آن۔ مینوں سمجھ دے تاں جو میں تیرے حکم سیکھاں۔^{۷۴} تیتھوں ڈرن ولہ مینوں ویکھ کے خوش ہون گے۔ ایس لئہ میں تیرے کلام تون آس رکھی اے۔^{۷۵} یا ربا مینوں پتہ اے پئی تیرے حکم سچ نیں سہ اے وی پئی تون اپنی سچائی دے مطابق ڈکھ دتا اے۔^{۷۶} اوس قول دے مطابق جیڑا تون اپنے بندے نال کیتا اے۔ تیری رحمت میری تسلی دا سبب ہووے۔^{۷۷}۔ تیریاں رحمتاں میرے

وسن تان جو میں جیواں - کیوں جو تیری شریعت میری خوشی دا باعث اے۔⁷⁸ ۷۸۔ گھمنڈی ڈکھی ہون - ایس لئی پئی ناحقا مینوں ڈکھ دیندے نیں - میں تیرے قاعدیاں تے گیان دھیان کر دا رواں گا -⁷⁹ ۷۹۔ جیڑے تیتھوں ڈر دے تیریاں گواپاں دا لحاظ کر دے نیں - اوہ میرے وَل پرتن -⁸⁰ ۸۰۔ تیرے قانوناں وچ میرا دل کامل رہوے - اینج نہوے پئی میں شرمندہو جاواں - (ک)⁸¹ ۸۱۔ میری جان تیری نجات دے شوق وچ غش کھاندی اے - میں تیرے کلام لے آس رکھدا ہاں -⁸² ۸۲۔ میریاں آکھاں تیرے قول دے شوق نال ڈھندلا جانداں نیں -⁸³ ۸۳۔ کدو ن مینوں تسلی دیویں گا - بہاویں میں ڈھوئیں وچ رکھی ہوئی مُشک وانگ ہو گیا واں - فیر وی میں تیریاں تیرے قانوناں تُوں نئیں بھلیا -⁸⁴ ۸۴۔ تیرے بندے دے دپاڑے ای کہے؟ تُوں میرے تنگ کرن والیاں تے کدو فٹوئ دیں گا؟⁸⁵ ۸۵۔ جیڑے گھمنڈی تیری شریعت دے مطابق نئیں چلدے - اونناں میں میرے لئی ٹوٹ پٹے نیں -⁸⁶ ۸۶۔ تیرے سارے احکم سچے نیں - اوہ ناحقا مینوں ستاؤندے نیں - سو تُوں میری مدد کر -⁸⁷ ۸۷۔ اینج ہون ای والا سی پئی اوہ مینوں دھرتی تُوں مٹا دین - پر میں تیرے قاعدیاں تُوں ترک نئیں کیتا -⁸⁸ ۸۸۔ اپنی شفقت دے مطابق مینوں حیاتی دے تے میں تیرے مونہ دیاں گواپاں تُوں یاد کراں گا - (ل)⁸⁹ ۸۹۔ یا ربا تیرا کلام ہمیشاں تیک قائم اے - اوہ آسمان وانگ مضبوط اے۔⁹⁰ ۹۰۔ تیرا قول پیڑھیوں پیڑھی قائم اے - تُوں دھرتی تُوں گڈیا اے اوہ پکی اے - اوہ تیرے فیصلیاں دے مطابق ہر ویلے مُستقل نیں۔⁹¹ ۹۱۔ اوہ تیرے فیصلیاں دے مطابق ہر ویلے مُستقل نیں۔⁹² ۹۲۔ جے تیری شریعت میری خوشی دا سبب نہ ہوندى تے میں اپنے ڈکھ وچ مَر جاندا -⁹³ ۹۳۔ میں ہمیشاں تیک تیرے قاعدیاں تُوں نئیں بھلاں گا - کیوں جو اپناں دے ذریعہ ای تُوں مینوں زندگی دتی اے۔⁹⁴ ۹۴۔ میں تیرا ای ہاں - مینوں بچالے - کیوں میں تیرے قاعدیاں تُوں لبھیا اے۔⁹⁵ ۹۵۔ گنہگار مینوں تک دے نیں تان جو مینوں مار دین - میں تیریاں گواپاں دا لحاظ رکھدا ہاں -⁹⁶ ۹۶۔ میں وبکھیا اے پئی ہر اک کمال دا انجام ہوندا اے۔ (م)⁹⁷ ۹۷۔ یا ربا تیری شریعت مینوں بوہت ای عزیز اے - میں ساری دپاڑی میں اونناں لے غور کر داہاں -⁹⁸ ۹۸۔ تیرے حکم میں مینوں میرے ویریاں تُوں زیادہ عقل والا بنا دتا اے - ایس لئی پئی اوہ ہمیشاتیک میرے نال نیں -⁹⁹ ۹۹۔ میں اپنے اُستاداں تُوں بوہتی سمجھ رکھدا ہاں - ایس لئی پئی میں تیریاں گواپاں لے غور کر دا رہندا واں۔¹⁰⁰ ۱۰۰۔ میں بُدھیاں تُوں بوہتی عقل رکھدا واں - ایس لئی پئی میں تیرے قاعدیاں لے عمل کر دا واں -

داؤد وَلوں پٹھلہ سُراں وچ آگو گوئیہ لئی^۱۔ یا ربا رہائی دے دیندا رکیوں مُک گئے نیں آدم دی آل وچوں دیانتداری مُک گئی اے^۲۔ پر 12 کوئی اپنہ گوانڈی نال جھوٹیاں گلاں کر دا اے دغا باز ہونٹا۔ منافق دل نال گلاں کر دا اے^۳۔ خداوند کُل دھوکہ باز ہونٹا۔ اُچیاں اُچیاں گلاں کرن والی جیبھ وڈ دے گا^۴۔ یعنی جیہڑے آکھ دے نیں ساڈی گل چل دی اے ساڈے ہونٹ ساڈے ای نیں کون ساڈا مالک اے^۵۔ غریباں دی مُصیبت۔ مَسکیناں دیاں ہاواں دے سببوں رب فرماندا ے پئی پُن میں اُٹھا گا میں اونو سامتی دیواں گا جیہڑا اونو ترسدا اے^۶۔ رب دے آکھان نیں تائی ہوئی چاندی وانگ رلہ توں پاک ستِ وری صاف کیتی ہوئی چاندی وانگ نیں^۷۔ یا ر؟ با تُوں ساڈی راکھی کریں گا ایس پیڑ توں سانوں بجائی رکھیں گا^۸۔ شریبر پاسے تُوں دے پھیر دے نیں جدکے آدم دی آل وچوں نیچ لوک اُچے نیں

(نشید درج) ۱^۱۔ میں تنگی وچ پکے رُب نُون بُلَاؤندا واسے اوہ میری سُن لئی - ۲^۲۔ یا رِیا مینوں جھوٹ بُلہاں نُون تے دغا باز جیہ 120
نُون رائی دے۔ ۳^۳۔ دغا باز جیہ تینوں کی دیوے گی؟ یاں تینوں کی بڑھتی بخشہ گی؟ ۴^۴۔ تگڑے دے تیز تیرے تم دی لکری دے
چنگیاڑے۔ ۵^۵۔ میرے لُٹے افسوس پئی میں ماشک وچ مسافر ہویا واسے قیدار دے خیمیاں وچ وسدا وان۔ ۶^۶۔ میں بڑا چر صُلح دے ویریاں
دے کول ریا وان۔ ۷^۷۔ جدوں میں صُلح دیاں گلاں کرد اواں تے اوہ جنگ لئی راضی ہوندے نیں -

۱^۱۔ میں اپنیاں اکھاں پھاڑاں ول چکدا ہاں۔ میری مدد کتھوں لے گی؟ ۲^۲۔ میری مدد خدا وند توں ہے۔ جنہے اسمان تے زویں نوں
 بنا یا۔ ۳^۳۔ اوہ تیرے قدم نوں تلکھن نہیں دیوے گا۔ تیرا راکھا ہنگلائے گا نہیں۔ ۴^۴۔ ویکھ اسرائیل دا رکھوالا۔ نہنگلائے گاتے نہ سوویں
 گا۔ ۵^۵۔ خدا وند تیرا رکھوالا اے۔ تیرے سچہ تھتہ خدا وند تیری چھاں اے۔ ۶^۶۔ نہ دن ویلہ سورج تے نہ رات ویلہ چن۔ تینوں دکھ دیوے گا۔ ۷^۷۔
 خدا وند تینوں پر بلا توں بچاکے رکھ گا۔ اوہ تیری جان دی راکھی کرے گا۔ ۸^۸۔ خدا وند تیرے جاون تے تیرے آون دی۔ اس ویلے ابد
 تیکر راکھی کرے گا۔

121

¹۔ مینوں خوشی ہوئی ۔ ایس لئی پئی اوہناں نے مینوں آکھیا ۔ پئی ” آؤ اسیں خدا وند دے گھر چلیے۔² اے یروشلم ساڈے پیر ۔ 122 ایس ویلے تیرے پھاٹکاں وچ نیں ۔³ اے یروشلم توں جو شہر وانگوں ۔ پکے ایک نال اُسریا ۔⁴ اوتھ قبیلہ یعنی خدا وند ندے قبیلہ۔ اسرائیل دی شہادت دے مطابق جاندے نیں ۔ تاں جو خدا وند دے نال دا شکر کرن ۔⁵ اوتھ عدالت دے پٹھ بنلے گئے نیں ۔ یعنی دائود دے گھر لہ دے تخت ۔⁶ یروشلم دی سلامتی منگو ۔ جیڑے تیرے نال محبت رکھدے نیں ۔ خوش حال ہوون ۔⁷ تیریاں چوکندھیاں دے اندر صلح ۔ تیریاں محلیاں وچ خوش حالی ہووے۔⁸ میں اپنے بھائیایہ باراں لئی ۔ آکھاں گا کہ ” تیرے اندر سلامتی ہووے۔“⁹ میں خدا وند ساڈے خدا دے گھر دے لئی ۔ تیری لئی بھلائی طلب کراں گا ۔

123 ^۱۔ میں اپنیاں اکھاں تیرے ول چکدا ہاں۔ توں جو اسمان وچ تختہ بیٹھیا پویا ایں۔ ^۲۔ ویکھ۔ جیویں غلاماں دیاں اکھاں۔ اپنے مالکاں دے ہتھاں ول تے جیویں کنیز دیاں اکھاں۔ اپنی مالک دے ہتھ ول لگیاں ریندیاں نیں۔ اُج ای ساڈیاں اکھاں۔ خدا وند ساڈے خدا ول لگیاں نیں۔ جدوں تیکر پئی اوہ ساڈے رحم نہ فرماوے۔ ^۳۔ ساڈے رحم کر اے خدا وند ساڈے رحم کر۔ کیوں کہ اسیں حقارت توں چنگی طرح رج گئیاں۔ ^۴۔ سکھی وسدیاں دے ٹھٹھتے مغروراں دی حقارت توں۔ ساڈی جان چنگی طرح رچی۔

¹۔ جے خدا وند ساڈے نال نہوندا ۔(اسرائیل انج آکھ) ²۔ جے خدا وند ساڈے نال نہوندا ۔جس ویلے بندے ساڈے خلاف اُٹھ۔ ³۔ تاں 124
 او؛ سانوں جیوندا ای نگل جاندے۔جس ویلے اوہناں دا قبر ساڈے بھڑکا ۔ ⁴۔ تاں پانی سانوں ڈوب دیندا ۔ سیلاب ساڈے اُتوں
 لنگھ جاندا۔ ⁵۔ ہڑ ساڈے اتوں لنگھ جاندا ۔ ⁶۔ خدا وند مبارک ہووے جسے سانوں ۔ اوہناں دے دندان دا شکار نہیں ہون دتا ۔ ⁷۔ ساڈی
 جان چڑی وانگوں ۔ شکاریاں دی پہاڑی وچوں چھٹی ۔ پہاڑی تھیے اسیں بچ نکلے۔ ⁸۔ ساڈی مدد خدا وند دے نال توں اے۔ جسے اسمان
 تے زویں نوں بنایا ۔

۱^۱۔ جیڑے خدا وندے توکل کردے نیں۔ اوہ صیہون پہاڑ وانگ نیں۔ جیڑا پلدا نہیں سگوں ابد تیکر قائم اے۔ ۲^۲۔ یروشلم پہاڑاں نال 125 گھریا ہوا اے۔ انج ای کدا وند اپنی امت نوں گھیریا ہوا اے۔ اس ویلے ابد تیکر۔ ۳^۳۔ کیوں جو شریراں دا عصا۔ صادقان دے ٹوٹے پائیدار نہیں رہوے گا۔ انج نہوے پئی صادق لوک۔ برائی ول اپنا ہتھ ودھاوے۔ ۴^۴۔ اے خدا۔ نیک کم کرن آلیاں۔ سدھ دل آلیاں نال نیکی کر۔ ۵^۵۔ پر جیڑے اپنیاں ڈنگیاں راہواں ول پھر جاندے نیں۔ خدا وند اونہاں نوں بدکرداراں نال ای باہر کڈھ دے۔ اسرائیلے سلامتی ہووے۔

۱^۱۔ جدوں خدا وندے صیہون دی قسمت نوں بدلایا۔ تاں اسیں سفہ ویکھن آلیاں وانگ ہو گئے۔^۲۔ تد سادا منہاسے نال تے ساڈی
زبان مٹھی اواز نال بھر گئی۔ تد غیر قوماں وچ ایہ آکھیا گیا۔ پئی خدا وندے اپناں لئی عظیم کم کیتے نیں۔^۳۔ خدا وندے ساڈے
لئی عظیم کم کیتے نیں۔ اسیں شاد ہو گئیاں۔^۴۔ اے خدا وند نجد دیاں ندیاں وانگوں۔ ساڈی قسمت بدل دے۔^۵۔ جیہڑے اتھرو وگا وگا
کے بیجدے نیں۔ اوہ گیت گا گا کے کٹن گے۔^۶۔ بھانویں کہ اوہ بی بیجن لئی ہی چُک کے۔ روندے جاندے نیں۔ پر اوہ گٹھ چُک کے۔ گیت گاندے ہوئے
مُردے نیں۔

۱- ہر خوش حالی خدا وند دی برکت نال ہوندی اے۔ جے خدا وند گھر نہ بنلے۔ تاں بناون آلیاں دی محنت بہ کار اے۔ جے خدا وند شہر 127 دی رکھوالی نہ کرے۔ تاں راکھالہ فائدہ جا گدا رہندا اے۔ ۲- سویرے تڑکے اٹھنا یا رات چر نوں سونا۔ تہاڈے لئی بہ فائدہ اے۔ تسیں جیہڑے محنت مشقت دی روٹی کھاندے او۔ کیوں جو اوہ اپنے پیاریاں تے سون ویلے وی عنایت فرملے۔ ۳- ویکھ - پتر خدا وند ولوں عطیہ نیں - ککھ دا پھل اک اجر اے۔ ۴- شہزوری دے پتر۔ جنگ کرن لے دے ہتھ دے تیراں وانگ نیں - ۵- مبارک اے اوہ بندہ جہدا ترکش اپناں نال بھریا ہویا اے۔ جدوں پھاٹکتے دشمنان نال لڑن گے۔ تاں اوہ شرمندہ نہیں ہون گے۔

(نشید درج)^۱۔ مبارک ایں توں جیہڑا خدا وند کولوں ڈردا ایں ۔ جیہڑا اوہدیاں راہواں تے ڈردا اے۔^۲ کیوں جو توں اپنے تہاں دی محنہ نال کھائیں گا۔ توں مبارک تے سعادت مند ہوویں گا ۔^۳ تیری بیوی تیر چار دیواری وچ ۔ پھل دار انگور دی ویل وانگ ہووے گی ۔ تیری اولاد تیرے دستر خون دولہ۔ زیتوں دیاں ٹہنیاں وانگ ہووے گی ۔^۴ ویکھ انج ای مبارک اوہ شخص اے۔ جیہڑا خدا وند توں ڈردا اے۔^۵ خدا وند تینوں صیہون وچوں برکت دیوے۔ ایتھ تیکر پئی توں ساری حیاتی یروشلم دی خوش حال ویکھ۔^۶ تے توں اپنے بچیاں دے بچ ویکھیں ۔ اسرائیل تے سلامتی ہووے۔

128

(نشید درج ۱)^۱۔۔ میری جونی توں ای اوہناں مینوں بہت تنگ کیتا۔ (اسرائیل انج آکھ ۲)^۲۔ میری جونی توں ای اوہناں مینوں بہت تنگ کیتا۔ پر اوہ میرے غالب نہیں لے۔^۳ ہل واہن آلیاں میری کنڈہل واہ۔ اوہناں نیں اپنیاں لمیاں لمیاں سیاڑاں بنایاں۔^۴ پر سچ خدا وند نیں۔ شریراں دے رسیاں نوں کٹ دتا اے۔^۵ صیہون دے جنہ کینہ ور نیں۔ اوہ سارے بنناں ہوکے پچھہون۔^۶ اوہ چتھاں دے اُس گھاہ وانگ ہو جاوے۔ جیہڑے پٹن توں پہلاں ای سُک جاندی اے۔^۷ جہدے نال نہ کوئی کہن آلا اپنی مٹھتے نہ کوئی گڈیاں بنھن آلا اپنا ہتھ بھر دتا اے۔^۸ تے کوئی راہ توں لنگھن آلا نہیں کہندا۔ پئی ”خدا وند دی برکت تیرے تھوے۔ اسیں خدا وند دے ناں توں تینوں مبارک آکھدے ہاں۔

داؤد وَلوں آگو گویئ لئی^۱۔ یا ربا تُوں کد تیک مینوں اُکا بھلائی رکھیں گالتے کد تیک اپنا مُکھڑا میتھوں لُکائی رکھیں گا^۲۔ کد تیک 13
 میں اپنہ من وچ منخ کردا رواں گالتے زور اپنہ جی وچ رنج رواں گا کد تیک میرا ویری میتھوں اُچا روے گا^۳۔ خداوند میرا ربا میرے
 وَل ویکھتے میری سُنلتے میریاں اکھاں کھول دے تاں ناں ہووے پئی میں موت دی نیندر سوں جاواں^۴۔ تاں نہوے پئی میرا ویری
 آکھ میں اوہدے فتح پا لئی اے۔ تاں ناں ہووے پئی میرے ویری میرے تھڑکنے خوشیاں منان^۵۔ پر میں تیری رحمت بھروسہ کیتا
 اے میرا دل تیری نجات توں خوش ہووے گا۔^۶ میں رِب لئی گاواں گا کیوں جو اہنہ میرے احسان کیتا اے۔

¹۔ اے خدا وند میری آواز سُن - ²۔ میرے تیلے دی واج ول - تیرے کناں دا دھیان ہووے۔ ³۔ اے خدا وند جے توں برائیاں نوں یاد رکھن آلا ہوویں - تاں اے خدا وند کون ٹھہرے گا - ⁴۔ پر تیرے کول گناہواں دی بخشش اے۔ تاں جو ادب نال تیری عبادت ہووے۔ ⁵۔ میں خدا وندتے وساء کردا ہاں - میری جان اوہدے کلامتے وساء کردی اے۔ ⁶۔ راکھیاں وانگ جیہڑے سرگھی نوں ویکھدے نیں - میری جان خدا وند دی ودھ اڈیکن ہار اے۔ راکھیاں وانگ جیہڑے سرگھی نوں ویکھدے نیں - ⁷۔ اسرائیل خدا وند دا ودھ اڈیکن ہار ہووے۔ کیوں جو خدا وند کول دلاس اے اوہدے کول ودھیک فدیہ اے۔ ⁸۔ اے اوہ اسرائیل دا فدیہ اے۔ اوہدیاں ساریاں برائیاں توں اونوں چھڑاوے گا -

130

^۱۔ اے خداوند میرا دل گھمنڈی نہیں تے نہ میری نظر اُچی اے۔ میں وڈیاں گلاں وچ دخل نہیں دیندا تے نہ ای اجپیاں گلاں وچ
 جیہڑیاں ہتیاں اُچیاں نیں۔ ^۲۔ سگوں میں اپنی جان نوں۔ ماں دا دودھ چھڑلہوئے بچے وانگوں۔ چپ کراہتے سنوا چھڈیا۔ میری
 جان میرے وچ دودھ چھڑلہوئے۔ بچے وانگ اے۔ ^۳۔ اے اسرائیل اس ویلے ابد تیکر۔ خداوند تے توکل رکھ۔

۱۳۲ اے خداوند دائود دے لئی - ۱^۱ - اودی ساری فکر مندی نوں یاد کر - ۲^۲ - پئی کیویں اوہ خداوند نال توں سوہ کھادی تے یعقوب دے قادر دے لگ منٹ منگی - ۳^۳ - ”میں اپنے گھر وچ اُکا نہیں وڑاں گا تے نہ اپنے سون دے پلنگتے ای جاواں گا - ۴^۴ - میں اپنیاں اکھاں وچ نیندر تے اپنیاں پپلیاں وچ ہُگلانا نہیں آون دیاں گا - ۵^۵ - جدوں تیکر پئی میں اپنے خداوند لئی تھان تے یعقوب دے قادر لئی گھر نلے لواں - ۶^۶ - ویکھو اساں اودی خبر افراتہ وچ سُنی - اساں اونوں یاہر دیاں پپلیاں وچوں لتا - ۷^۷ - آئو اسیں اودے گھر وچ وٹہ - اودے پیراں دی چوکی لگے کرئیہ - ۸^۸ - اے خدا اپنی آرام کرن آلی تھان ول جان لئی اُٹھ - توں تے تیری وڈائی دی پیٹی - ۹^۹ - تیرے کابن سچائی دے کپڑے پاؤں - تیرے مقدس خوشی دے نعرے مارن - ۱۰^{۱۰} - اپنے بندے دائود لئی - اپنے ممسوح دا منہ نامنظور نہ کر - ۱۱^{۱۱} - خداوندے دائود توں سوہ کھا کے اک پکا قول کیتا اے جہدے توں اوہ پھرے گا نہیں - پئی میں تیرے صلب دی اولاد وچوں - تیرت تختہ بٹھاواں گا - ۱۲^{۱۲} - جے تیرے پتر میرے قول قرار تے اونان شہادت تے چلن جیڑیاں میں اونان نوں سکھاواں گا - تاں اونان دے پتر وی سدا - تیرے تختہ بیٹھن گے - ۱۳^{۱۳} - کیوں جو خداوندے صیہون نوں چُنیا اے - اوہ اونوں اپنی گدی لئی پسند کیتا اے - ۱۴^{۱۴} - اپو سدا لئی میرے آرام کرن دی تھان اے - میں ابتھ ای رواں گا کیوں جو میں اونوں پسند کیتا اے - ۱۵^{۱۵} - میں اودی روزی وچ جنگی برکت پاواں گا - اودے مسکیناں نوں روٹی نال رجاواں گا - ۱۶^{۱۶} - اودے کاہناں نوں میں چھٹکارے دا لباس دیاں گا تے اودے مقدس خوشی دے نعرے مارن گے - ۱۷^{۱۷} - اوتھ ای میں دائود لئی ایک سنگ پیدا کراں گا - اپنے ممسوح لئی اک چراغ بناواں گا - ۱۸^{۱۸} - اودے دشمنان نوں میں حیرانی دے کپڑے پاواں گا - پر اودے لُٹے میرا تاج لشکے گا -

۱^۱۔ نشید درج - از دائود ویکھو کئی چنگیتے پسندیدہ گل اے۔ پئی بھرا اک دوچے نال مل کے رہن۔ ۲^۲۔ سر دے اُس ودھیا تیل وانگ۔
133 جیڑا داڑھی وچ یعنی ہارون دی داڑھی وچ آ گیا۔ سگوں اویدے لباس دے دامن تیکر لہ آیا۔ ۳^۳۔ حرمون دی اُس تریل ونگ -
جیڑی صیون دے پہاڑتے پیندی اے۔ کیوں جو خدا وند اوتھ ای برکت - یعنی ہمیشہ دی زنگانی عنایت فرماندا اے۔

۱- اے خداوند دے سارے خادمو۔ آئو خداوند نوں مبارک آکھو۔ تسبیح جیڑے رات ویلے۔ خداوند دے گھر وچ حاضر رندے او۔ ۲- 134
مقدس ول اپنہتھ جُکوتے خداوند نوں مبارک آکھو۔ ۳- اسمان تے زویں دا بنان آلا خداوند۔ صیہون وچوں تہانوں برکت بخش۔

¹۔ خداوند دے ناں دی حمد کرو۔ اے خداوند دیو بندیو! حمد کرو۔ ²۔ تسبیح جیڑے خداوند دے گھر وچ۔ ساڈے خدا دے گھر 135
 دی بارگاہاں وچ حاضر رہندے او۔ ³۔ خداوند دی حمد کرو کیوں جے خداوند نیک اے۔ اوہدے ناں دی مدح سرائی کرو پئی ایہ دل
 نوں چنگی لگدی اے۔ ⁴۔ کیوں جو خداوند یعقوب نوں اپنے لئی۔ یعنی اسرائیل نوں اپنی خاص ملکیت ہون لئی چن لیا اے۔ ⁵۔ ایس
 لئی میں جاندا ہاں پئی خداوند عظیم اے ساڈا مالک سارے معبوداں توں بہت اچا اے۔ ⁶۔ خداوند جو کچھ چاہندا اے اسمان تے زویں
 تے۔ یا سمندراں تے ڈونگی تھانواں وچ اوہی کردا اے۔ ⁷۔ اوہ زویں دی اخیر توں بدل لیاندا اے۔ اوہ بجلیاں توں مینہ بناندا اے۔ اوہ اپنے خزانیاں
 وچوں ہوا کڈھدا اے۔ ⁸۔ اوہ ای مصر دے پلیٹھی دیاں نوں ماریا۔ کیہ انسان دے کیہ حیوان دے۔ ⁹۔ اے مصر۔ اوہ تیرے وچ۔ فرعون تے
 اوہدے سارے خادماں تے۔ کرشمہ عجیب شیواں ظاہر کیتیاں۔ ¹⁰۔ اوہ بہت ساریاں قوماں نوں ماریا تے ڈاڈے بادشاہاں نوں قتل کیتا۔
¹¹۔ یعنی شاہ امور بن صیہون نوں تے شاہ باشان اوج نوں تے کنعان دے سارے بادشاہاں نوں۔ ¹²۔ اوہ اوہناں دی زویں میراث کر
 دتی۔ یعنی اپنی امت اسرائیل دی میراث۔ ¹³۔ اے خداوند تیرا ناں ابدی اے۔ اے خداوند نسل توں لے کے نسل تیکر تیرا ذکر اے۔ ¹⁴۔
 کیوں جو خداوند اپنی امت دا حامی اے۔ کیوں جو خداوند اپنے بندیاں تے مہربان اے۔ ¹⁵۔ غیر قوماں دے بُت چاندی تے سونا تے انسان
 دی دست کاری نیں۔ ¹⁶۔ اوہناں دا منہ پر اوہ بولدے نیں۔ اکھیاں پن پر اوہ ویکھدے نیں۔ ¹⁷۔ کن پن پر سُنَدے نیں تے اوہناں دے
 من وچ ساہے ای نیں۔ ¹⁸۔ جناجیاں نوں دسدے یا اوہناں تے وساء کردے نیں۔ اوہ سارے اوہناں وانگ ای ہوجان۔ ¹⁹۔ اے اسرائیل دے
 گھرنے خداوند نوں مبارک آکھو۔ اے ہارون دے گھرنے خداوند نوں مبارک آکھو۔ ²⁰۔ اے لاوی دے گھرنے خداوند نوں مبارک آکھو۔ ²¹۔
 صیہون ولوں خداوند مبارک ہووے۔ اوہ یروشلم وچ رہندا اے۔

۱- خدو وند دا شکرو کیوں جو اوہ نیک اے۔ کہ اوہدی رحمت اند تک قائم اے۔ ۲- معبوداں دے معبود دا شکر کرو۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۳- مالکاں دے مالک دا شکر کرو۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۴- اُس کلنہ وڈے وڈے عجائبات کیتے نیں۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۵- اوہ سیانپ نال اسماناں نوں بنایا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۶- اوہ زویں نوں پانی تے کھنڈایا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۷- اوہ وڈے وڈے تارے بنلے۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم رہوے۔ ۸- یعنی سور جیڑا دپاڑتے بادشاہی کرے۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۹- چن تے تارے جیڑے رات تے بادشاہی کرن۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۰- اوہ مصر دے پلیٹھی دیاں نوں ماریا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۱- تے اوہدے وچوں اسرائیل نوں کڈھ لیا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۲- قدرت لے پھتہ اُچی بانہ نال۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۳- اوہ بحیرہ قلزم نوں دوہاں بھاگاں چ ونڈ دتا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۴- تے اسرائیل نوں اوہدے وچوں پار لے گیا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۵- تے فرعون نوں سنہ اوہدے لشکر دے بحیرہ قلزم وچ غرق کر دتا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۶- اوہ اپنی امت نوں اُجاڑ وچ راہ دسبیا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۷- اوہ وڈے وڈے بادشاہوں نوں ماریا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۸- تے طاقت لے بادشاہوں نوں قتل کیتا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۱۹- یعنی شاہ امورین سیحون نوں۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۰- تے شاہ پاشان عوج نوں۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۱- تے اوہ اونیاں دی زویں میراث کر دتی۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۲- یعنی اپنہ بندے اسرائیل دی میراث۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۳- اوہ ساڈے بریاں حالاں وچ سانوں یاد کیتا۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۴- تے سانوں سارے دشمنان کو لوں خلاصی بخشی۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۵- اوہر بندے نوں روزی دیندا اے۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔ ۲۶- اسمان دے خدا دا شکر کرو۔ پئی اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے۔

¹۔ اسیں بابل دیاں نہراں تے بیٹھ۔² تے صیہون نوں یاد کر کے روئے۔ اوتھ دے پید دے رُکھاں نال۔ اساں اپنیاں بریطان ٹنگ دتیاں - 137
³۔ اوتھ سانوں بندی وان بناون آلیاں تے آکھیا پئی گائو تے سانوں تنگ کرن آلیاں تے آکھیا پئی خوشی منائو - ” صیہون دے گیتاں
 وچوں کوئی سانوں سنائو۔“⁴۔ اسیں اوپرے دیس وچ - خدا وند دا گیت کیویں گائیے؟⁵۔ اے یروشلم - جے میں تینوں بھلا دیاں - تاں
 میرا سجا پتھ وی بھلا دتا جاوے۔⁶۔ جے میں تینوں یاد نہ رکھاں - جے یروشلم دی ہر خوشی تے تینوں ترجیح نہ دیاں۔ تاں میری جیبھ میرے
 تالو نال چمٹ جاوے۔⁷۔ اے خدا وند بنی عدوم دے خلاف - یروشلم دے دن نوں یاد فرما - جیہڑے کیندے سن پئی اپنوں ڈھا دیو۔⁸۔
 اپدی نیند تیکر اپنوں ڈھا دیو - اے بابل دی دھی اے مہلک۔ مبارک اوہووے گا جو تینوں ایس سلوک دا بدلہ دیوے۔⁹۔ جیہڑا توں ساڈے
 نال کیتا۔ مبارک اوہووے گا جیہڑا تیرے بچیاں نوں لےکے۔ چٹان تے واہ مارے۔

۱- اے خداوند میں اپنے سارے دل نال تیرا شکر کراں گا۔ کیوں جو توں میرا منہ دا کلام سنا اے۔ میں فرشتیاں دے سامنے تیری 138
 تعریف کراں گا۔ ۲- میں تیری مقدس پیکل ول منہ کر کے سجدہ کراں گا۔ تیری شفقت سچائی دے کارن۔ تیرے ناں دا شکر
 کراں گا۔ کیوں جو توں اپنے ناں تے اپنے قول نوں بہر شہادت فوقیت بخشی اے۔ ۳- جس دن میں تینوں واج ماری توں سن لئی۔ توں میرے
 وچ زور ودھایا۔ ۴- اے خداوند ساری دنیا دے بادشاہ تیرا شکر کرن گے۔ جدوں تیرے منہ دا کلام سنن گے۔ ۵- اوہ خداوند دی راہواں دا
 گیت گاؤں گے۔ پک اے خداوند عظیم الجلال اے۔ ۶- پک اے خداوند بہت بلند اے۔ فیر فی پست حالتہ نظر کردا اے۔ غرور کرن آئے
 نوں دوروں پچھان لیندا اے۔ ۷- حالانکہ میں دکھ وچ ژردا ہاں تاں وی توں مینوں سانہیہ رکھدا ایں۔ توں میرے دشمنان دے قہر دے
 خلاف ہتھ ودھاندا ایں۔ تیرے سدھا ہتھ مینوں بچا لیندا اے۔ ۸- خداوند میرے لئی شروع کیتا کم پورا کرے گا۔ اے خداوند تیرا دلاسہ ابد
 تیکر قائم اے۔ اپنی دستکاری نوں نہ چھڈ۔

۱- اے خداوند توں مینوں پرکھدا ایں تے توں جاندا ایں ۲- توں میرا اٹھنا پھنا جاندا ایں - توں میریاں سوچاں نوں دوروں 139
 سمجھ لیندا ایں ۳- توں میرا ٹرنلے لیٹنا پرکھدا ایں تے میریاں ساریاں راہواں توں واقف ایں ۴- ایس توں پہلاں پئی کوئی گل
 میری زبان تے لکھ ویکھ اے خداوند تینوں پوری طرح پتا اے ۵- پچھوئے اگوں توں مینوں گھیریا ہویا اے تے توں اپنا ہتھ میرے لے رکھدا
 ایں ۶- ایہ معرفت میرے لئی بڑی عجیب اے - ایہ بہت اچا اے - ایہ میری سمجھ توں باہر اے ۷- میں تیری روح توں کتھ جاواں تے
 تیرے من توں کتھ نساں ۸- جے میں اسمان تے چڑھ جاواں تاں توں اوتھ ایں جے میں اکا تھلے چلا جاواں تاں توں اوتھ وی موجود ایں -
 ۹- جے میں سویر دے کھمبھ لاواں تے سمندر دی اخیرے جا وساں ۱۰- تاں اوتھ وی تیرا ہتھ میری ہدایت کرے گا تے تیرا سدھا ہتھ
 مینوں سانہی گا ۱۱- جے آکھاں ” گھٹ توں گھٹ ہنیرا مینو لکا لوے گا تے نور دی تھان رات مینوں گھیر لوے گی “ ۱۲- تاں تیرے
 سامنے ہنیرا وی پترا نہیں تے رات دن وانگوں روشن ہووے گی - ہنیرا تے چاننا تیرے لئی اکو جے نیں ۱۳- توں ای میرے گردے پیدا کیے
 نیں تے میری ماں دی ککھ وچ مینوں بنایا اے ۱۴- میں ایس لئی تیرا شکر کردا ہاں - پئی میں اجپا عجیب طور دے نال بنایا گیا تے
 تیریاں صنعتاں نوں تعجب آلیاں نیں تے توں میری روح دا چنگا جانو ایں ۱۵- میری حقیقت تیرے کولوں چھپی نہ رہی - جد کہ میں اولے
 وچ بنایا جا رہا ساں تے جدوں زمین دے تھلے مینوں ترتیب دتا جا رہا سی ۱۶- تیریاں اکھاں تے میرے طور طریقے ویکھ نیں - اوہ سارے
 تیری کتاب وچ لکھ ہوئے نیں تے اوہناں وچوں کسے اک دے وی وجود وچ آون توں پہلاں ای میرے دن متھ گئے ۱۷- پر اے خدا میرے لئی
 تیرے منصوبہ کنے ای اوکھ نیں - اوہناں دی گنتری کئی وڈی اے ۱۸- جدوں اوہناں نوں گناں تاں تورات توں وی زیادہ نیں - جدوں اخیر
 تیکر پہنچاں تاں وی تیرے کول ای ہاں ۱۹- اے خدا کاش توں لچے نوں قتل کرے تے خونی مرد میتھوں دور ہٹ جان ۲۰- کیوں جو
 اوہ فریب نال نافرمانی کردے نیں تے تیرے دشمن دغا بازی نال پیش آندے نیں ۲۱- اے خداوند جیڑے تیرے نال کینہ رکھدے نیں - کینہ
 میں اوہناں نال کینہ نہیں رکھدا ؟ جیڑے تیرے خلاف اٹھدے نیں کینہ مینوں اوہناں نال نفرت نہیں ؟ ۲۲- میں اوہناں نال پوری طرح کینہ
 رکھدا ہاں - اوہ میرے نزدیک دشمن بن ہوئے نیں ۲۳- اے خدا مینوں پرکھتے میرے دل نوں جان لے - میرے امتحان لے تے میریاں سوچاں
 نوں پچھان لے ۲۴- تے ویکھ پئی میں برائی دی راتے تردا ہاں تے مینوں پرانی راتے چل

داؤد وَلوں آگو گیئہ لئی^۱۔ اے عقلا اپنے من وچ آکھدا اے رَبتہ ای نئیں اوہ وِگڑے پوئے نیہ۔ اوہناں نفرت جوگے کام کیتہ نیں کوئی 14
 نئیں جیہڑا نیکی کرے^۲۔ رَبت ارشائے توں آدم دی نسلہ نظر کر دا اے تان جو ویکھ پئی کوئی ہے جیہڑا سیانا ہووے رَبت نوں
 چلے۔^۳ اوہ سارے کراہے گئے نیہ۔ وِگڑ گئے نیں کوئی نئیں جیہڑا نیکی کرے اک وی نئیں^۴۔ کی اوہناں کُل بدکاراں نوں سمجھ نئیں
 جیہڑے میری قوم نوں روٹی وانگ کھا جاندے نیں اوہناں نیں رَبت دا ناں نئیں لیا۔^۵ جد اوہ واوا ڈر جان گے کیوں جو خدا وند راستبازاں
 نال کھلوتا اے۔^۶ تُسی غریب دی صلاح نوں وگاڑنا چاندے او پر رَبت اویدی پناہ دی تھان اے۔^۷ کاش اسرائیل دی نجات صیہون وچوں
 آوے۔ جد رَبت اپنی قوم دال حال بدلے گا تد بعقوب خوشہ اسرائیل شاد ہووے گا

140 - میر مغنی لئی - مزبور - دائود توں^۱ - اے خدا وند مینوں خبیث مرد توں چھڑا - مینوں ظالم مرد توں بچائی رکھ -^۲ یعنی
 اوہناں کولوں جیڑے دل وچ بڑے منصوبہ بناندے نیں تہر دن لڑائی کردے نیں -^۳ اوہ سب وانگوں اپنی زبان تیز کردے نیں -
 اوہناں دے بلہاں پٹھ کلہ سب دا زیر اے -^۴ اے خدا وند خبیث ہتھوں مینوں آزادی دے - مینوں ظالم مرد کولوں بچاک رکھ - جیڑے اس
 کوشش وچ نیں پئی میرے پیراں نوں پٹ دین -^۵ مغرور میرے لئی پھاپی لکاندے جال وانگوں رسیاں کھلاردے نیں - اوہ راہ دے ڈھلے
 تے میرے لئی پھاپیاں لاندے نیں -^۶ میں خدا وند نوں آکھدا اہاں پئی میرا خدا توں ای پس - اے خدا میرے تیلے دی واج سن -^۷ اے
 مالک خدا وند اے میرے قادر مخلص - جنگ دے دن توں میرے لئی جہاں کردا ایں -^۸ اے خدا وند خبیث دیاں مراداں پوریاں نہ کر -
 اوہناں دے منصوبیاں نوں پورا نہ کر -^۹ میرے لے دولہ دے لوک سر اُچا کر دے نیں - اوہناں دیاں بلہاں دی شرارت اوہناں دے ای سرتے
 پوے -^{۱۰} اوہ بھکدے انگارے اوہناں دے سرتے وسلے - اوہ اوہناں نوں غار وچ انج دھکا دیوے کہ فیر نہ اُٹھن -^{۱۱} بری زبان آلا بندہ زوہں
 تے قائم نہیں رہوے گا - ظالم مرد اچن چیتی مصیبت دا شکار ہووے گا -^{۱۲} میں ایہ جاندا ہاں پئی خدا وند - متہاج دی وکالت مسکین
 دے حق دی راکھی کردا اے -^{۱۳} پک اے - سچے تیرے ناں دا شکر کرن گتے سدھ کم کرن لے تیرے حضور رہن گے -

۱^۱۔ اے خداوند میں تیری فریاد کر دا ہاں ۔ میرے ول چھیتی آ۔ جدوں میں تیری فریاد کردا ہاں تاں میری واجتہ کن دھر۔ ۲^۲۔ 141
 میری دعا بخور وانگوں تیرے حضور پہنچ۔ ۳^۳۔ اے خداوند میرے منہ پیرتہ میرے بلہاں دے بوجتہ نگہبان رکھ۔ ۴^۴۔ مرے دل
 نوں برائی ول نہ لگن دے۔ پئی میں دین ہوک شرارت دا کم کراں تے میں بد کردار بندیاں دے نال۔ اوہناں دا ودھیا کھانا کدی وی نہ
 کھاواں۔ ۵^۵۔ صادق مینوں مارے۔ تاں ایہ مہربانی اے۔ اوہ مینوں خبردار کرے۔ تاں ایہ سر دا تیل اے جس توں میرا سر نہ نہیں کرے گا۔
 سگوں اپناں مصیبتاں وچ وی دعا کردا رہواں گا۔ ۶^۶۔ اوہناں دے حاکم چٹان وانگ ڈھلے گئے اوہناں نے سن لیا پئی میریاں گلاں کنیاں نرم
 نیں۔ ۷^۷۔ جویں کوئی زمین نوں پاڑے تروڑے۔ اُسے وانگ میریاں ہڈیاں عالم اسفل دے منہ کول کھلریاں ہویاں نیں۔ ۸^۸۔ کیوں جو اے
 مالک خداوند میریاں اکھاں تیرے ول لگیاں ہویاں نیں۔ ۹^۹۔ اُس پہاڑی نال جیہڑی اوہناں میرے لئی لائی اے تے برے کم کرن آلیاں دیاں
 پہاڑیاں کولوں مینوں بچا۔ ۱۰^{۱۰}۔ شرارتی اپنیاں ای پہاڑیاں وچ پھس جان۔ جد کہ میں بچ نکلاں۔

- (مسکیل - از دائود۔ جدوں اوہ غار وچ سی - مناجات) ^۱۔ میں اچی واج نال خدا وند دی فریاد کردا ہاں۔ میں اچی واج وچ خدا 142
وند دی منت کردا ہاں۔ ^۲۔ میں اودے سامنے اپنی شکائیتاں ڈولدا ہاں۔ میں اودے سامنے اپنی مصیبت دسدا ہاں۔ ^۳۔ جدوں میری
جان میرے باطن وچ پریشان ہندی اے۔ تاں توں میری روش توں واقف ہوندا ایں۔ جس رامتے میں جاندا ہاں۔ اوتھ میرے لئی اک پھاپی
لکائی گئی اے۔ ^۴۔ میں اپنے سچے پاسے نظر پا کے ویکھدا ہاں۔ پر کوئی نہیں جیڑا میری مدد کرے۔ میرے لئی کوئی چھپن دی تھاں نہیں
رہی۔ کوئی نہیں جو میری زندگی دا خیال کرے۔ ^۵۔ اے خدا وند میں تیتھوں ای فریاد کردا ہاں۔ میں کہندا ہاں کہ توں میری اوٹ ایں تے
جیوندے لوکاں وچ میرا ٹکڑا۔ ^۶۔ میری زاری ول دھیان کر۔ کیوں جو میں بڑا پست ہو گیا ہاں۔ میرے ستان آلیاں توں مینوں بچالے۔ کیوں
جو اوہ میتھوں زیادہ زور لے نیں۔ ^۷۔ مینوں قید وچوں باہر کڈھ دے۔ تاں جو میں تیرے ناں دا شکر کراں۔ جدوں توں میرے نال نیکی
کریں گا۔ تاں سچیاں دا گھیرا میرے لے دولہ ہووے گا۔

۱^۱۔ اے خداوند میری دعا سن۔ اپنی سچائی دے مطابق میری منت سے کن دھر^۲۔ اپنے بندے نوں عدالت وچ نہ لیا۔ اوہ میری 143
 حیاتی نوں مٹی وچ رول دتا اے۔ اوہ مینوں مدت دے مردیاں وانگ ہیرے وچ رکھیا ہوا اے۔^۳ ایس لٹی پئی ویری میری جان
 نوں ستایا اے۔ اوہ میری حیاتی نوں مٹی وچ رول دتا اے۔ اوہ مینوں مدت دے مردیاں وانگ ہیرے وچ رکھیا ہوا اے۔^۴ میری روح
 میری باطن وچ پریشان ہو گئی اے۔ میرے اندر ای میرا دل گھبرا گیا اے۔^۵ میں پرلے دنان نوں یاد کردا ہاں۔ میں تیرے ساریاں کماں
 سے غور سے فکر کردا ہاں۔ میں تیرے پتھوں بنیاں شیواں بارے سوچدا ہاں۔^۶ میں اپنے تیرے ول اڈدا ہاں تے میری جان سُکی زوہی وانگ
 تیری تہائی اے۔^۷ اے خداوند میری چھیتی سن۔ کیوں جو میری روح پریشان ہو گئی اے۔ اپنا من میرے کولوں چھپا کے نہ رکھ۔ اچھا نہ
 ہووے پئی میں کھڈے وچ لہن آلیاں وانگوں ہو جاواں۔^۸ عطا کر پئی میں چھیتی تیرا لاڈ محسوس کراں۔ کیوں جو میرا تاں سارا
 کچھ تیرے اے۔ مینوں دس پئی میں کیڑی راتے ٹراں۔ کیوں جو میں اپنی جان تیرے ول چکدا ہاں۔^۹ مینوں میرے دشمنان توں
 چھڑا۔ اے خداوند میرا بھروسہ تیرے اُتے اے۔^{۱۰} مینوں سکھا پئی تیری مرضی سے عمل کراں۔ کیوں جو توں میرا خدا ایں۔ تیری روح
 نیک اے۔ اوہ مینوں اپنی پدھری زوہی سے ملے جاوے۔^{۱۱} اے خداوند اپنے ناں دے لئی مینوں جیندا رکھ۔ اپنے کرم دے مطابق مینوں مصیبت
 توں چھٹکارا دے۔^{۱۲} تے اپنی شفقت دے مطابق میرے دشمنان نوں فنا کر تے میرے سارے دکھ دین آلیاں نوں ہلاک کر۔ کیوں جو میں
 تیرا بندہ ہاں۔

144 ¹۔ خدا وند میری چتان مبارک ہووے۔ جیہڑا میرے تہاں نوں جنگ کرنا تے میریاں انگلاں نوں لرائی کرنا سکھاندا اے۔ ²۔ اوہ میرے شفقت کرن آلا تے میرا قلعہ (کوٹ) اے۔ اوہ میرا گھیرا اے تے میرا مخلص اے۔ اوہ میری سپر (آڑ) پناہ دی تھان اے۔ جیہڑا قومان نوں میرے ماتحت کردا اے۔ ³۔ اے خدا وند انسان کيہ اے جو توں اوہنوں یاد فرماوے تے آدم زاد کيہ اے پئی توں اوہدا خیال کریں۔ ⁴۔ انسان آہ وانگوں اے۔ اوہ دے دھیاڑے لنگھوئے پرچھاویں وانگ نیں۔ ⁵۔ اے کدا وند اسماناں نوں نیواں کرتے تھلے آ۔ پھاڑاں نوں چھو تاں اوہناں وچوں دھواں نکلے گا۔ ⁶۔ بجلیاں پاتے اوہناں نوں کھنڈا دے۔ اپنے تیر چلا تے اوہناں نوں گھیرا دے۔ ⁷۔ اُٹھ جپاں توں اپنا ہتھ ودھا۔ مینوں پانی دی ودھیکی توں چھڑا تے اوہیاں دے ہتھوں بجالے۔ ⁸۔ جنہاں دا منہ واپات بولدا تے سدھا ہتھ جھوٹی سوہنہ کھاندا اے۔ ⁹۔ اے خدا میں تیرے لئی اک نواں گیت گاواں گا۔ میں دس تاراں دی سارنگی نال تیری تعریف۔ گانواں گا۔ ¹⁰۔ نوں جیہڑا بادشاہاں نوں جتواندا ایں تے جینے اپنے بندے دائود نوں چھڑوایا اے۔ ¹¹۔ مینوں پیری تلوار توں چھروا تے اوہیاں دے ہتھوں مینوں بچا لے۔ جنہاں دا منہ واپات بولدا اے تے سجا ہتھ جھوٹی سوہنہ کھاندا اے۔ ¹²۔ ساڈے پتر اپنی جوانی وچ ودھدے ہوئے۔ بوٹیاں وانگ ہوون تے ساڈیاں دھیاں اوہناں ٹوٹیاں بنے تھماں وانگ ہوون۔ جیہڑے پیکل دی گٹھ وچ گڈے گئے نیں۔ ¹³۔ ساڈے بھڑولے بھرے رہن تے اوہناں وچ ون سوہنہ ڈھیر ہووے۔ ساڈیاں ہزاراں ہزار پھل دار بھیڈاں بکریاں۔ ساڈیاں پیلیاں وچ لکھو لکھ بن جاوے۔ ¹⁴۔ ساڈے بلد چنگی طرح لدے ہون۔ چوکندھیاں وچ مورے نہوون تے نہ ای بندی وانی ہووے۔ ساریاں گلیاں وچ رولہ دی واج نہوے۔ ¹⁵۔ مبارک اے اوہ امت جیہدا ایہ حال اے۔

۱- الف - اے میرے خدا بادشاہ میں تیری تعریف کراں گا - میں ابد الآباد تیکر تیرے ناں نوں مبارک آکھدا رہواں گا - ۲^۲ - ب - 145
 میں ہر روز تینوں مبارک آکھاں گا - ابد الآباد تیکر تیرے ناں دی حمد کردا رہواں گا - ۳^۳ - ج - خدا وند عظیمہ نہایت حمد دے
 قابل اے تیری وڈائی لبھی نہیں جا سکدی - ۴^۴ - د - پُشت توں پُشت تیرے کماں دی تعریف کردی اے تیری قدرت دا بیان کردی
 اے - ۵^۵ - ہ - اوہ تیری حشمت دے وڈے جلال دا ذکر کردے نیں تے تیرے عجائبات نوں مشہور کردے نیں - ۶^۶ - و - تیرے گہرے کماں دی
 قدرت دیاں گلاں کردے نیں تے تیری وڈائی بیان کردے نیں - ۷^۷ - ز - اوہ تیرے وڈے احسان دی وڈائی تے تیرے نیاں بارے مٹھ بول
 گاندے نیں - ۸^۸ - ح - خدا وند رحم کرن آلا تے مہربان اے - اوہ دور تک ویکھن آلا تے بہت لاڈ کرن آلا اے - ۹^۹ - ط - خدا وند ساریاں تے کرم
 کرن آلا اے اپنیاں بنایاں ساریاں شیواں تے مہربان اے - ۱۰^{۱۰} - ی - اے خدا وند تیریاں ساریاں بنائیاں شیواں تیرا شکر کرن تے تیرے
 پاکیزہ لوک تینوں مبارک آکھن - ۱۱^{۱۱} - ک - اوہ تیری بادشاہی دی شان دی گل کرن تے تیری قدرت دا ذکر کرن - ۱۲^{۱۲} - ل - تاں جو تیری
 قدرت تے تیری وڈی بادشاہی دی ٹھاٹھ - بنی آدم تے ظاہر کرے - ۱۳^{۱۳} - م - تیری بادشاہی سارے زمانیاں دی بادشاہی اے تیری حکومت
 ساریاں پشتاں تے قائم رہے گی - ن - خدا وند اپنے ساریاں قولان دا سچا اے اپنے سارے عملان وچ نیک اے - ۱۴^{۱۴} - س - خدا وند سارے
 ڈگن آلیاں نوں سبارا دیندا اے سارے نیویں ہون آلیاں نوں سدھا کردا اے - ۱۵^{۱۵} - ع - ساریاں دیاں اکھاں تینوں اڈیکدیاں نیں تے توں
 اوہناں نوں ویلے سر روزی دیندا ایں - ۱۶^{۱۶} - ف - توں اپنے تھتھ نوں کھولدا ایں تے ہر جان رکھن لے دی سدھر پوری کردا ایں - ۱۷^{۱۷} - ص - خدا
 وند اپنی ساریاں راہواں تے سچا اے اپنے ساریاں کماں وچ نیک اے - ۱۸^{۱۸} - ق - خدا وند اوہناں ساریاں دے نیڑے اے - جیڑے اوہناں بلاندے
 نیں - یعنی جیڑے اوہناں سچے دل نال بلاندے نیں - ۱۹^{۱۹} - ر - اوہ اپنے ڈرن آلیاں دی سدھر پوری کرے گا تے اوہناں دی فریاد سن کے اوہناں
 نوں بچلے گا - ۲۰^{۲۰} - ش - خدا وند اوہناں ساریاں دی راکھی کردا اے جیڑے اوہدے نال محبت کردے نیں - ہر سارے دیناں نوں فنا
 کرے گا - ۲۱^{۲۱} - ت - میرا منہ خدا وند دی حمد دی گلاں کرے تے ہر بندہ ابد الآباد تیکر اوہدے پاک ناں نوں مبارک آکھے۔

¹۔ اے میری جان خداوند دی حمد کر۔ ²۔ میں اپنی ساری حیاتی خداوند دی حمد کراں گا۔ جدوں تیکر ہاں اپنے خدا دی تعریف 146
 کراں گا۔ ³۔ بادشاہو اے وساء نہ کرو۔ یعنی انسانے جس توں نجات نہیں مل سگدی۔ ⁴۔ جدوں اویدی روح نکل جاندی اے تاں
 اوہ مٹی وچ مڑ جاندی اے اُسے ویلہ اوہ دیاں ساریاں (تد بیراں) گوہڑاں فنا ہو جاندیاں نیں۔ ⁵۔ مبارک اے اوہ جیہدا مدد کرن آلا یعقوب
 دا خدا اے جیہدی آس خداوند اپنے خدا لُٹے۔ ⁶۔ جسے آسمان زمینے سمندر نوں تے اوہناں دے اندر دیاں ساریاں شیواں نوں بنایا
 اے۔ جیہڑا ابد تیکر وفادار اے۔ ⁷۔ مظلوماں دا حق سانہیہ رکھدا اے بھکھیاں نوں کُکر کھواندا اے۔ خداوند بندی واناں نوں چھڈدا
 اے۔ ⁸۔ خداوند انہیاں دیاں اکھاں کھولدا اے۔ خداوند کُپیاں نوں سدھا کردیندا اے۔ خداوند سچیاں نال محبت کردا اے۔ ⁹۔ خداوند
 پردیسیاں دی رکھوالی کردا اے۔ اوہ یتیمے رنڈی نوں سانہیہ لیندا اے۔ پر غلطیاں کرن آلیاں دی راہ نوں پرت دیندا اے۔ ¹⁰۔ اے صیہون۔
 خداوند یعنی تیرا خدا۔ ابد الآباد تیکر پشت توں پشت تیکر بادشاہی کرے گا۔

¹۔ خداوند دی حمد کرو کیوں جو اوہ نیک اے۔ اوہ دی حمد کرنا انسب (زیادہ ٹھیک) اے۔ ²۔ خداوند یروشلم نوں اُساردا اے۔ اوہ 147 اسرائیل دے کھلرے ہویاں نوں کٹھا کردا اے۔ ³۔ اوہ تھہوئے دلاں نوں شفا دیندا اے۔ اوہیاں دے پھٹاں نوں بنھ دیندا اے۔ ⁴۔ اوہ تاریاں دی گنتری نوں متھدا اے۔ اک اک نوں نال لے کے بلاندا اے۔ ⁵۔ ساڈا خدا عظیم قوت لے قادر اے۔ اوہ دی حکمت دی پیمائش نہیں ہو سکدی۔ ⁶۔ خداوند نرم سبھا دے بندیاں نوں اُٹھا لیندا اے۔ تے دیناں نوں مٹی وچ رول دیندا اے۔ ⁷۔ شکر گزاری دے نال خداوند لئی گائو۔ بریط دے نال ساڈے خدا دی تعریف کرو۔ ⁸۔ جیہڑا فضا نوں بلاں نال کج لیندا اے۔ جیہڑا زویں لئی مینہ دیندا اے۔ جیہڑا پھاڑاں تے گھاہ جماندا اے۔ انسان دی سیوا لئی بوئے۔ ⁹۔ جیہڑا چوپایاں نوں اوہیاں دی خوراک دیندا اے۔ ہاں کانواں دے اوہیاں بچیاں نوں وی جیہڑے اوہیاں بلاندے نیں۔ ¹⁰۔ اوہ گھوڑے دی طاقت توں کوش نہیں ہوندا۔ تے مر دے پٹ اوہیاں پسند نہیں آوندے۔ ¹¹۔ خداوند اپنے ڈرن آلیاں توں کوش ہوندا اے۔ یعنی اوہیاں کولوں جیہڑے اوہدے کرم دا انتظار کردے نیں۔ ¹²۔ اوہ یروشلم خداوند دی حمد کر اے۔ صیہون اپنے خدا دی حمد کر۔ ¹³۔ کیوں جو اوہ تیرے ہویاں دیاں سیخاں نوں پکا کیتا اے۔ تیرے اندر تیرے پتراں نوں برکت دتی اے۔ ¹⁴۔ اوہ تیری حد وچ امن بخشیا اے۔ تینوں کنک دے میدے نال رجایا اے۔ ¹⁵۔ اوہ اپنے بولاں نوں زویں تے گھلدا اے۔ اوہدا کلم تیزی نال دوڑدا اے۔ ¹⁶۔ اوہ برف نوں اُن وانگوں سٹدا اے۔ اوہ پلے نوں سواہ وانگوں کھنڈاندا اے۔ ¹⁷۔ اوہ اپنے گڑیاں نوں روٹی دے ٹکڑیاں وانگ وساندا اے۔ اوہدے پلے دے ساہنے ندیاں جم جاندیاں نیں۔ ¹⁸۔ اوہ اپنا کلم گھلداتے اوہیاں نوں ڈھال دیندا اے۔ اوہ اپنی ہوا نوں جھلن دا حکم دیندا اے۔ ندیاں وگن لگ جاندیاں نیں۔ ¹⁹۔ اوہ یعقوب تے اپنے بول ظاہر کیتے نیں۔ تے اسرائیل تے اپنے قانون تے قضاواں۔ ²⁰۔ اوہ کسی پور قوم نال انج نہیں کیتا۔ اوہ اپنیاں قضاواں اوہیاں دے سامنے نہیں لیاندیاں۔

¹۔ اسمان توں خدا دی حمد کرو۔ اُتلے جہان تے اویدی حمد کرو۔ ²۔ اے اویدے سارے فرشتو! اویدی حمد کرو۔ اے اویدے سارے لشکرو! اویدی حمد کرو۔ ³۔ اے سورج تے چن! اویدی حمد کرو۔ اے سارے چمکدے تارو! اویدی حمد کرو۔ ⁴۔ اے فلک اُلافلک! اویدی حمد کرو تے توں وی اے پانی جیڑا فضا دے لُٹے ایس۔ ⁵۔ ایہ خدا وند دے ناں دی حمد کرن۔ کیوں جو اہنہ حکم دتاتے اوہوند وچ آگے۔ ⁶۔ اہنہ اونان نوں ابدالآباد لئی پونا بخشا۔ اہنہ اجیہا قانون ٹھہرایا جیڑا لُٹے گا نہیں۔ ⁷۔ زویں توں خدا وند دی حمد کرو۔ وڈے سپو تے سمندر دی ساری ڈونگھ۔ ⁸۔ اگتے گڑیو۔ برف تے کوپڑ۔ طوفانی ہوا جیڑی اویدے بولتے جلدی اے۔ ⁹۔ پاڑو تے ساری پاڑیو۔ میو دین لے رکھو تے دیودارو۔ ¹⁰۔ درندیو (گوشت کھان آلیو) تے سارے چرندیو (کھا کھان آلیو) کیریو مکوڑیو تے اُڈن لالہ پکھیرو۔ ¹¹۔ دنیا دے بادشاہو نلے ساری قومو۔ امیرو تے زویں دے سارے حکم چلان آلیو۔ ¹²۔ گھبرو سگنوں الہڑ مٹیاریو۔ اے بڈھیو تے اے بچیو۔ ¹³۔ ایہ خدا وند دے ناں دی حمد کرن۔ کیوں جو اُسی کلے دا ناں متعال (اُچا) اے۔ اویدی شان تے شوکت زویں تے اسمان توں اُچی اے۔ ¹⁴۔ اہنہ اپنی امت دے سنگ نوں اُچا کیتا اے۔ اویدے سارے مقدساں ولوں۔ یعنی اویدی سب توں نیڑے قوم اسرائیل ولوں ایہ اویدی حمد ہووے۔

149 ¹۔ خدا وند لئی اک نواں گیت (گون) بنائو ۔ مقدساں دی جماعت وچ اویدی حمد گونج۔² اسرائیل اپنے خالق توں شاد ہووے۔
 صیہون دے پتر اپنے بادشاہ کارن شاد ہوون ۔³ اپہ ناچ دے نال اویدی حمد کرن ۔خنجریاں تے بریط نال اویدی تعریف کرن۔⁴
 کیوں جو خدا وند اپنی امت نوں چنگا جاندا اے تے غریباں نوں فتح مندی نال سجاندا اے۔⁵ مقدسین جلال وچ خوش ہوون ۔ اوہ اپنے
 پلنگاں تے خوشی نال للکارن۔⁶ خدا دی تعریف اوہناں دے گلے وچ ہووے۔دوہاں دھاریاں تلواراں اوہناں دے ہتھیاں وچ ہوون ۔⁷ تان جو
 قوماں کولوں بدلہ لین تے امتاں نوں خطرے بارے دس سکن ۔⁸ تان جو اوہناں دے بادشاہاں نوں بیڑیاں توتے اوہناں دے شریفان نوں
 لوہے دیاں ہتھکڑیاں نال بنھن۔⁹ تان جو اوہناں لُٹے فتوے دا خط جاری کرن ۔اوہدے سارے مقدسین دی اپہ وڈیائی اے۔

15 داؤد وَلوں زبور^۱۔ یا ربا تیرے تنبو وچ کون وسے گا تیرے پاک پھاٹے وسیا کون کرے گا^۲۔ اوہ جیدی ٹورے عیبتے جیدا کام سچائی دا اے جیڑا اپنے من وچ سچ سوچدا اے^۳۔ اے اپنی جیہہ نال بھٹان نئیں لاؤندا اوہ جیڑا اپنے گوانڈی نال بدی نئیں کر داتے اوہ جیڑا الزام نئیں لاؤندا^۴۔ جنہوں بدکار نیچ لاگدا اے پر جیڑا خدا ترساں دی عزت کردا اے جیڑا سون چک کے پھیر دا نئیں بھانویں گھاٹا ای کھاوے^۵۔ اوہ بندہ جیڑا اپنا پیسا سُودے نئیں دیندا تے گناہ دے خلاف ریشوت نئیں بٹوردا۔ اچھے بندے نوں کدی وی جُنیش نئیں ہووے گی۔

150 ¹۔ خدا وند دی اویدی مقدس وچ حمد کرو۔ اویدی قوت دی فضا وچ اویدی حمد کرو۔²۔ اویدی قدرت دے کماں کارن اویدی حمد کرو۔ اویدی۔ حد دولت دے کارن اویدی حمد کرو۔³۔ تُری دی واج نال اویدی حمد کرو۔ سارنگیتے بریط دے نال اویدی حمد کرو۔⁴۔ خنجریاں تے ناچ نال اویدی حمد کرو۔ تار لکے سازاں تے واجیاں نال اویدی حمد کرو۔⁵۔ جہانجراں دی واج نال اویدی حمد کرو۔ جہانجھراں دی چھنچھناٹ نال اویدی حمد کرو۔

۱- داؤد ولوں مکتام یازبا میری راکھی کر کیوں جو میں تیہتوں پناہ مانگ دا ہاں ۲- میں رُب نوں آکھ ناں واں پئی توں میرا 16
 خداوند این تیرے باج میری بھلائی نئیں اے ۳- اوہ اوہناں پاک لوکاں نوں جیڑے اودے دیس وچ نیں میرے اندر کیہو جیہی انوکھی
 خوشی پیدا کیتی اے ۴- جیڑے اوپرے معبوداں مگر ناسدے نیں اپنے دُکھ ودھاندے نیں میں نہ اوہناں دت تپاون تپاواں گلتے نہ میں اپنے منہ
 تے اوہناں دا ناں لیاواں گا ۵- خداوند میری میراثتے میرے پیلے دا حصہ اے توں ای میرے حصہ دا راکھا ایں ۶- میرے لئی میرے دل دی
 مرضی دی تھان مینی گئی اے تیری میراث مینوں بوہت پیاربا ۷- میں رُب نوں دھن آکھناواں کیوں جو اوہ مینوں صلاح دتی اے
 میرا دل مینوں راستی ای سمجھاندا اے ۸- میں ہر ویلہ خدا نوں اپنی نگاہ وچ رکھنا واں جداوے میرے سچتھ اے میں کدی نہ تھڑکاں
 گا ۹- ایس لئی میرا دل خوشتے میری روح شاد اے سگوں میرا پینڈا وی امن وچ رووے گا ۱۰- کیوں جو توں میری جاں نوں پاتال
 وچ نہ چھڈیں گلتے توں اپنے مُقدس نوں سڑن نہ دیں گا ۱۱- توں مینوں حیاتی رامتے اپنے حُضور وچ خوشی دا وعدہ اپنے سچتھ دا سدا دا
 سرور بخشیں گا۔

۲^۲۔ میری فتویٰ تیرے وَلوں آوے تیریاں آکھان راستیٰ نظر کردیاں نیں^۳۔ توں میرے دل نوں پرکھیں راتی پیرادیویں تے مینوں آگ وچ تائیں تاں ویں توں میرے وچ شرارت نہ ویکھیں گا^۴۔ انسانی دستور دے حساب نال میرے منہ نیں خطا نئیں کیتی تیرے ہونٹاں دے حساب نال میں شریعت دیاں راہواں نوں سنبھالیا اے^۵۔ میرے پیر تیریاں راہواں تے قائم نیں میرے پیر تیلکے نئیں^۶۔ یا ربا میں تینوں پُکارنا واں کیوں جو تُوں میری سُنیں گا میرے وَل کن کر میری گل سُن لے^۷۔ توں جیہڑا اوہناں نوں ویریاں توں چھڈاںدا ایں جیہڑے تیرے سچے دی پناہ لیندے نیں اپنی عجیب رحمت وکھا کے^۸۔ آکھ دی پُتلی وانگ میری راکھی کر اپنے کھنمیاں دے پرچھاویں پٹھ مینوں لُکلا^۹۔ اوہناں شریراں تے جیہڑے میرے ظلم کر دے نیں تے میرے ویری جیہڑے مینوں ویر لیندے نیں^{۱۰}۔ اوہ اپنے ڈاڈے دِل باند کر دے نیں اپنے مونہوں گھمنڈدی گل کر دے نیں^{۱۱}۔ ایس ویلے وی اوہناں دے پیراں دی دھمک میرے چواں پاسے وے۔ اوہ ناڑ وچ نیں پئی سانوں بھوئیں سُٹ دین^{۱۲}۔ اوس ببر شیر وانگ جنہوں شکار دی حرص ہووے اوس شیر بچے وانگ جیہڑا لُک کے گھات وچ چھٹی لا کے بیٹھا اے^{۱۳}۔ اُٹھ یا ربا اپدا ساہنا کر کے اپنوں ڈیگ دے اپنی تلوار نال مینوں شریرتوں بچالے^{۱۴}۔ اپنے تھ نال یا ربا مینوں بندیاں توں چھڈا اوہناں بندیاں توں جنہاں دا حصہ ایہ حیات اے جیناں نوں تُوں اپنے بولانوچوں بچانا ایں جیناں دی اولاد رجھ دی اے جیہڑے اپنا باقی مال اپنے بالوں لئی باقی چھڈ جاندے نیں^{۱۵}۔ پر میں تینوں سچائی وچ ویکھا گلے جاگدیاں تیرے حضور وچوں رچاں گا

-: داؤد وَلوں اگو گویہ لئی۔ رُب دے بندے نیں اوس ویلہ آکھیا جدوں رُب نیں اونوں سارے ویریاں تے ساؤل دے تھوں بچالے اوفہ 18

آکھیا^۱۔ یا رُب میرے زور میں تینوں پیار کرناواں۔^۲ یا رُب میری چٹان میری باڑھ میرے مُخلص میرے رُب میری چٹان جتھ میں پناہ لیناں واں میری ڈھال میری نجات دا سنگھ میرا بُج^۳۔ میں رُب نوں جیڑا وڈیائی دے لائق اے سداں گا میں اپنے ویریاں توں رائی پاواں گا^۴۔ موت دیاں ٹھلاں نیں مینوں ویر لیلے ڈوبو پڑاں نیں مینوں ڈرایا^۵۔ پاتال دے رُسے میرے دولہ سنہ موت دیاں پہاپانمیرے گل وچہ گئیاں^۶۔ میں اپنیاں مُصیبتاں وچ رُب نوں سدیلے میں اپنے خدا لگے روپلے اوفہ اپنی پیکل وچوں میری واج سُن لئی۔ میرے رُون دی ڈنڈ اوڈے کناں وچ پئی^۷۔ جد دھرتی پلے نلک کمب گئی۔ پٹاڑاں دیاں نیپاں ہلارے کھان لاگ پٹیاں تھیزکیاں کیوں جو اوڈا غضب بھڑکیا^۸۔ اوڈیاں ناسان وچوں دھوں اُٹھالے اوڈے من وچوں سوا کرن والی آگ چنگیاڑے جیڑے اوفہ بخلے^۹۔ اوفہ عرش نبواں کیتلے اُتیا اوڈے پیراں پٹھ کال بدل سی^{۱۰}۔ اوہ کروبی تے بہ کے اڈیا اوفہوا دیاں بانہاں تے اڈاری ماری^{۱۱}۔ اوفہنیرے دا گھونڈ کڈیا کلے تے گوڑے بدل اوڈپشاک سن^{۱۲}۔ اوڈی حُضوری دی جھلک نال آگ دے بھانڈے مچ گئے^{۱۳}۔ رُب عرشاں توں گر گیا سچہ رُب نیں اپنی واج سُنائی^{۱۴}۔ اوفہ اپنے تیرچلاکے اوہناں نوں تیر پتر کر دتے اوہناں نوں لگا تار بجلی نال ہرایا^{۱۵}۔ سمندر دیاں ڈنگھائیاں ظاہر ہوئیاں تے دھرتی نیاں دسن لگیاں پئی خداوند دھمکی دے سببوں اوڈے قبر دے دم دے چونک نال^{۱۶}۔ اوفہ اُچیاں توں پتھ ودایلے مینوں تھم لیلے چوکھ پانی وچوں کھینچ کے کڈیا^{۱۷}۔ میرے ڈاڈے ویریاں توں اوفہ مینوں جُھڑالے میرے اوہناں عداوت رکھن والیاں توں وی جیڑے میتھوں بھتے طاقتور سَن۔^{۱۸} اوہ میری مصیبت دے دپاڑے میرے آپے پر خداوند میرا سہارا سی۔^{۱۹} اوہ مینوں کھلے تھاتے لے آیا اوفہ مینوں ایس لئی چھڑایا پئی اوہ مینوں پیار کر دا اے^{۲۰}۔ اوہ میری مصیبت دے دپاڑے میرے آپے پر خداوند میرا سہارا سی۔^{۱۹} اوہ مینوں کھلے تھاتے لے آیا اوفہ مینوں ایس لئی چھڑایا پئی اوہ مینوں پیار کر دا اے^{۲۱}۔ کیوں جو میں اوڈا کُل نیاں اپنے لگے رکھالے اوڈے اصول اپنے توں دور نئیں کیتے^{۲۲}۔ سگوں میں اوڈی حُضوری وچ کامل رہیلتے اپنے آپ نوں خطا توں ڈکی رکھیا^{۲۳}۔ رُب نیں مینوں میری سچائی دے مطابق اجر دتے میرے تھان دی اوس پاکی دے مطابق جیڑی اوڈی نگاہ وچ سی^{۲۴}۔ رحم دل نالے اوہ رہم دل ہوندا اے کامل بندے نال تیر اسلوک کامل اے^{۲۵}۔ تُوں پاک نال پاکتے چلاک لگھوشیار^{۲۶}۔ کیوں جو تُوں فروتن قوم تُوں بچانا ایں پر گھمنڈیاں دیاں آکھاں نبویاں کرنا ایں^{۲۷}۔ کیوں جو یا ربا میرا دوا تُوں بال ناں ایں یا میرے ربا تُوں بنیرے وچ میرا چانن ایں^{۲۸}۔ کیوں جو میں ویری ٹولیاں تے حمل کرنا واسے اپنے رُب دے سببوں کندھ ٹاپ جاناواں^{۲۹}۔ رُب دی راہ کاملے اوڈا کلام آگ وچ تاپا ہوا اے اپنے کُل پناہاں دا بچا واہ ای اے^{۳۰}۔ رُب دے باج کپڑا خدا اے ساڈے رُب دے باج ہور کپڑی چٹانے^{۳۱}۔ جیڑے رُب نیں میرا لکتے قوت بنی اے میرا راہ کامل کیتی اے^{۳۲}۔ جیس میرے پیر پر نی وانگ کیتے نیں مینوں اُچے تھاتے کھلاریا اے^{۳۳}۔ جینے میرے تھان نوں لڑائی دا وَل دسیا اے میریاں بانہاں نوں پیتل دی کمان چڑھان دا وَل سککھایا اے^{۳۴}۔ تُوں مینوں اپنی نجات ڈھال دتی اے تیرے سچے تھان نیں مینوں سنہالیتے تیری سنہالیتے بنا دتا اے^{۳۵}۔ تُوں میرے پیراں نوں کھلے راتے ٹوریلے میرے پیر تلک نئیں^{۳۶}۔ میں اپنے ویریاں دا پچھا کر کے اوہناں نوں گپھ لیندا ساں تے جد تیک اوہناں نوں فنا نئیں ساں کر لیندا پرت دا نئیں ساں^{۳۷}۔ میں اوہناں تُوں چور کر دتا پئی اوہ اُٹھ وی نہ سکے اوہ میرے پیراں وچ ڈگ پئے۔^{۳۸} تے توں جنگ لئی میرا لک ٹل نال بنھیا اے۔ میرے ویریاں نوں میرے لگے نیواں کیتا۔^{۳۹} تُوں میرے ویریاں تُوں نساہتے میرے کینا رکھن والیاں تُوں مار مُکایا^{۴۰}۔ اوہناں صدیاں پر چھڈاں والا کوئی نئیں سی رُب نوں وی صدیاں پر اوفہ اوہناں دی نہ سُنی^{۴۱}۔ میں کُٹ کُٹ کے اوہناں نوں دھوڑ وانگ کر دتا گلیاں دے چیکڑ وانگ پیراں پٹھ رولیا اے۔^{۴۲} تُوں مینوں لوکاں دے جھگڑیاں وچوں کڈیا تُوں مینوں قوماسے سردار لایا جس قوم دا میں جانو وی نئیں ساں اوہ میری سیوا کرن لگی^{۴۳}۔ کناں نال سُنڈیاں ایں میری اطاعت کیتی پردیسیاں نیں میری چاپلوسی کیتی۔^{۴۴} پردیسی آدھ موٹہوگنتے کمبھ دے کمبھ دے اپنے قعلیاں وچوں باہر آگئے^{۴۵}۔ جیوند ارب میری چٹان دھن ہووے میرے چھڈاؤں پار رُب دیاں صفتاں اُچیاں نیں^{۴۶}۔ رُب جنے مینوں بدل لینا بخشیتے قوماں نوں میرے تھلے لا دتا^{۴۷}۔ تُوں جنے مینوں میرے ویریاں توں چھڑایا تے مینوں میرے مُخالفاں توں اُچا کر دتے آنہرے بندو توں مینوں بچایا اے^{۴۸}۔ ایس لئی یا ربا میں قوماں وچ تیری وڈیائی کراں گا میں تیرے ناں دے گیت گاواں گا^{۴۹}۔ تُوں جینے اپنے بادشاہ نوں وڈیاں جیتاں دتیاں تے اپنے ممسوح نوں رحمت وکھائی یعنی داؤدے اوڈی آل سدا تیک۔

داؤد وَلوں آگو گوئیہ لئی زبور^۱۔ عرش رَّب دا جلال دس نیسے فضا اوڈے پتھ دا کم^۲۔ دِن دِن نال گلاں کر دا اے رات رات
 19 ئو بعلم دیندی اے^۳۔ کوئی کلام کوئی تقریری نہیں جہدی واج شنیوے^۴۔ اونان دی گل کُل دھرتی سے اونان دا سٹیہا جاگ دے
 اخیر تیک اپڑدا اے اونان وچ سورج لئی تنبو کھلاریاں اے^۵۔ جیہڑا لاڑے وانگ اپنے سون دی تھان وچوں نکلتا اے پلہوان وانگ اپنی
 دوڑ وچ خوش اے^۶۔ عرش دے اک تون دوچ کنڈے تیک اوہ گشت کر دا اے اوہدی گرمی تون کوئی شہ لک نہیں سکدی^۷۔ رَّب دی
 شریعت پوری اے جان نون بحال کرن والی اے رَّب دی گواہی بھروسہ لائق اے عہ عقل نبوی عقل بخشدی اے^۸۔ خداوند دے
 قانون سچ نیسے اوہ دل نون خوش کرن ولے نہیں رَّب دا حکم صاف اے اکھاں کھولن والا اے^۹۔ رَّب دا ڈر پاک اے اوہ سدا روے گا۔
 رَّب دے سارے دے سارے نیاں سچ نیں^{۱۰}۔ اوہ سونہ تون سگون سونہ دے وادے تون ودھکے سونہا اے اوہ شہد سگون ماخیوں دے
 ٹبکیاں تون وی میٹھا اے^{۱۱}۔ بھاویں تیرا بندہ اینا سے دھیان لاند اے اونان نون من دلتے اونان دا بڑا مشتاق اے^{۱۲}۔ تاں وی خطا نون
 کون پچھان سکدا اے لکے پاپاں تون مینوں پاک کر^{۱۳}۔ تون اپنے بندے نون گھمنڈ تون ڈک تاں جو اوہ مینوں ڈھا نہ لَوے تد میں کامل
 ہوواں گلے وڈے گناہواں تون بچ جاواں گا^{۱۴}۔ میرے من دا کلامتہ دل دی سوچ تیرے حضور قبولی جاوے یاربا میری چٹان میرے سچ
 رَّب

داؤد وَلون آگو گویہ لئی گیت^۱۔ مُصیبت دے دپاڑے رَّب تیری سُنہ یعقوب دے خدا دا نان تیری راکھی کرے^۲۔ اوہ پیکل وچوں
 تیری مدد گھلے صیہون وچوں تینوسپھلہ^۳۔ تیریاں کُل قربانیاں یاد کرے تیری سوختنی قربانی نوں مقبول جلہ^۴۔ تینوں تیرے
 دل دی مُراد بخشے تیرے سارے منصوبہ توڑ چڑھاوے^۵۔ کاش آسیں تیرے جیتنے خوشی منائیتہ اپنے رَّب دے ناں دے جھنڈے گڈیہ
 رَّب تیریاں سب مُراداں پوریاں کرے^۶۔ ہون مینوں پتہ لگ گیا اے پئی رَّب نیں اپنے ممسوح نوں جتا دتا اے اپنے پاک عرش توں اودی سُن
 لئی اے۔ اپنے سچیتھ دے زور نال^۷۔ کوئی گڈیاں تے کوئی گھوڑیاں دے سببوں خوش اے پر اسی تے رَّب اپنے خداوند دے ناں توں خوش
 آں^۸۔ اوہ جھکے ڈیگ پئے اسی کھلوتے آتے کھلوتے ای آں^۹۔ خداوند بادشاہ نوں جیت دے جیدن اسی تینوں صدیہ ساڈی سُن۔

20

داؤد وٿو آڳو گويئ لئى گيت¹۔ يا ربا بادشاہ تيرے زور توں خوش اے تيرى مدد تُوں اوہ کِناں شاد اے²۔ توں اوڻوڻ اوڻدے ڍل 21
 دى منشا بخشى اے توں اوڻوڻ اوڻدے من دى فرياد توں ڏکيا نئيں³۔ (صِلاح) کيوں جو توں وڊيرياں برکتاں نال اوڻوڻ آڳاڻ وڊهايا
 تُوں اوڻدے بيرت پاسه دے سوڻه دا تاج دھريا⁴۔ اوڻه تيتھوڻ حياتى منگيت توں اوڻوڻ سدا دى حياتيت لمى عمر ديتى⁵۔ تيرى مدد
 دے سبب توں اوڻدى شان وڊهائى اے تُوں اوڻوڻوڻيائيت جلال نال شنگاريا اے⁶۔ کيوں جو تُوں اوڻوڻ سدائى برکت دا سبب بنايت
 نال اوڻوڻ اوڻه لڳ خوشى نال شاد کيتا⁷۔ بادشاہ دا بهروس ربت کيوں ايت سچ ربت دى رحمت دے سبب اوڻوڻ ٻلارا نه آوے گا⁸۔
 تيرا بته تيرے کُل ويرياں نوں پوے تير اسجا بته تيرے ويرياں نوں لبھ لياوے⁹۔ جد توں من درون پوڻيت اوڻاں اينج ساڙ دے جيويں
 بهئي ساڙى دا اے ربت اوڻه اوڻاں نوں اوڻه عَصه وچ فنا کرے آگ اوڻاں نوں ساڙک سوا کر دے¹⁰۔ تُوں اوڻاں دى نسل دهرتي توں
 تے اوڻاں دى آل آدم دى جد وچون فنا کر دے¹¹۔ بهاويں اوڻاں تيرے خلاف بدى دا منصوبه گنڊهيت فريب ڍياں تدبيران کتياں نيں پر
 اوہ توڙ نه چڙهن گياں¹²۔ کيوں جو توں اوڻاں نوں نسا دين گا توں اوڻاں نال لڙن لئى اپنى کمان چڙهاوڻ گا¹³۔ يا ربا تُوں اوڻه زور
 وچ اُچا پو اسي گاؤندے بھ تيرى ڦڊرت دى وڏيائى کراڻ گے

مسیح دے دکھتے فتح مندی داؤد وَلو ں آگو گوئیہ لئی آوے فجر دی دُھنتے^۱۔ یا میرے ربا رباتوں مینوں کیوں چھڈ دتا اے توں

میری مینتے فریاد توں دور کیوں رندا ایں^۲۔ یا میرے ربا میں دینیں پُکارنا ں پر توں نئیں سُندلتے راتیں وی پر تُوں میرے وَل دھیان نئیں کردا^۳۔ پراسرائیل دی حمدو ثلثے گن دھرن والیا تیرا ٹکانا پیکل اے^۴۔ ساڈے وڈ وڈیریاں نیں تیرے بھروسے کیتلتے تُوں اونیاں نوں چھڈایا^۵۔ اونیاں نیں تینوں صدیلتے رائی حاصل کیتی اونیاں تیرے بھروسے کیتلتے شرمندے ناں ہوئے^۶۔ پر مینتے کیڑا واں انسان نئیں بندیاوچ ذلیلتے لوکاں وچ نیچ^۷۔ مینوں ویکھن وَلک سارے میرے تہس دے نیں میرے سانگے لاؤندے سیر بلاؤندے نیں^۸۔ اودا بھروسے ربتے وے اوو ای اونوں بچاوے جد اوہ اونوں پیار کر دا عتے اونوں چھڈاوے^۹۔ تُوں اوہ ای این جنے رحم نال ای میری اگوائی کیتی اےتے میری راکھی کیتی اے جد میں دُھ پیندا بال ساں^{۱۰}۔ میں جمن توں ای تیرے سٹھیا گیا میری ماں دے ڈھیڈوں ای تُوں میرا خدا ایں^{۱۱}۔ میتھوں دور نہ رہ کیوں جو میں مُصیبت وچ پھسیاں واں نیڑے آکیوں جو مدد کرن والا ہور کوئی نئیں^{۱۲}۔ بڑے جئے تگ میرے دولہ نیں تے بڑے جئے سندیاں مینوں ویریا ہوا اے^{۱۳}۔ اوہ پاڑنتے گرجن وَلک شیراں وانگ مینوں گھرگھار دے نیں^{۱۴}۔ میں پانی وانگ روڑیا ہوا وائے میریاں ساریاں ہڈیاں پلایاں ہوئیاں نیں تے میرا دل میرے سینے وچ موم وانگ پگھلی جاندا اے^{۱۵}۔ میرا سنگ ٹھیکری وانگ سُک گیا اےتے میری جیبھ میرے تالونال چمبڑگئی اےتے توں مینوں موت دی مٹی نال رلا دتا اے^{۱۶}۔ کیوں جو بڑے جئے کُتیاں مینوں ویریا ہوا اے بھیریاں دا ٹولا میرے چواں پاسے وے اونیاں میرے تھتے میرے پیر وِں یے نیں^{۱۷}۔ میں اپنیاں ساریاں ہڈیاں گن سکنا ں واں پر اوہ مینوں تکدےتے ویکھ کے خوش ہوندے نیں^{۱۸}۔ اوہ میرے کپڑے آو وچ ونڈ دےتے میرے لباسے قُرعے پاندے نیں^{۱۹}۔ پر تُوں یا ربا دور نہ رہ میری مدد کرن والیا چھیتی میری مدد نوں^{۲۰}۔ میری جان تلوار توں تے میری جندڑی کُتے دی پھائی توں بچا^{۲۱}۔ مینوں شیر توں سگوں سدا تیک سنڈیا ں دے سنگاں نوں بچا^{۲۲}۔ میں اپنے بھراواں وچ تیرا ناں جپاں گا اِکٹھ وچ تیری حمد کراں گا^{۲۳}۔ رب توں ڈرن والیاویدی ثنا کرو اے یعقوب دی کُل اولاد اودی حمد کر اے سرائیل دی ساری آل اودی وڈیائی کر^{۲۴}۔ اوہ دکھی دے دکھ داپکار کیتلتے ناں اودے توں بھیرا پیلے نہ اپنا من اودے توں لُکایا سگوں جد اوہ اونوں سدیلے اودی سُنئی۔^{۲۵} میں تیرے کرم نال وڈے اِکٹھ وچ تیری وڈیائی کرناواں میں اونیاں دے منہ بروہ اپنیاں نظراں چڑھاواں گا جیڑے اودے توں ڈر دے نیں^{۲۶}۔ مہاتر کھان گتے رجن گے خداوند دے طالب اودی حمد کرن گے تہاڈے دل سدا تیک جیوندے رن^{۲۷}۔ دھرتی دیاں ساریاں خدا ں باد کرن گیائے خداوند وَل پرتن گیائےتے قوماں دے کُل تیر اودے لگے سیر یوان گے^{۲۸}۔ کیوں جو بادشاہی رب دی اےتے اوہ قوماں تے راج کرے گا^{۲۹}۔ کُل جیڑے مٹی وچ سوندے نیں بس اونوں سجدہ کرن گتے کُل جیڑے مٹی وچ مل جانداے نیں اوسے دے لگے سیر یوان گے میرے جان وی اوسے لئی جیوے گی^{۳۰}۔ میری پیڑھی اودی بندگی کرے گی اوہ آؤں والی پیڑھی نوں خداوند دی گل دسے گیتے اوہ اوس قومے جیڑی جمے گی^{۳۱}۔ اودی سچپائی اے آکھ کے ظاہر کرے گی پئی خداوند نیں ایہ کیتا اے

داؤد وَلوں زبور^۱۔ خڈاوند میرا عیالی اے مینوں کوئی تھوڑ نئیں^۲۔ اوہ مینوں ہریاں بھریاں تھانواں تے بیٹھاندا اے اوہ مینوں سکھن 23
 دیاں ندیاں کول کھڑ دا اے^۳۔ اوہ میری جان نوں بحال کر دا اے اوہ اپنے نال لئی مینوں سپدھ رلے پاؤندا اے^۴۔ پاویں ہنیریاں راہواں
 وچوں میرا لانگھن ہووے میں کسے آفت توں نئیں ڈراں گا کیوں جو تُوں میرے نال ایں تیرا کھونڈتے تیری سوٹی میری تسلی دا سبب
 اے^۵۔ تُوں میرے ویریاں دے ہونڈیاں میرے لگمیز وچھانائیں تُوں تیل نال میرا بھر جس نال ایں میرا پیالہ اتوں ڈل دا اے^۶۔ بھلائی تے
 رب دی رحمت میری سلامتی دے سارے دناں وچ نال رہن گیاں تے لمی عمر تیک میں خدا دے گھر وچ رہواں گا

داؤد وَلوں زبور^۱۔ دھرتی اودی بھرائی رِب دی اے، جہاں دے اودے واسی^۲۔ کیوں جو اویہ سمندراں اودی نہ دھرتی
 درباواں اونیوں کھلاریاں^۳۔ رِب دے پہاڑے کون چڑھ گلتے کون اودے پاک تھانے کھلووے گا؟^۴۔ اویہ جہدے تھتے دل پاک اے
 جیہڑا جھوٹیاں شیواں جی نیں لاؤندلے اپنے گوانڈی نال مکر دی ستوں نیں کھاندا^۵۔ اویہ خداوند وَلوں برکتے اپنے سچے رِب وَلوں اجر
 پاوے گا^۶۔ اویہ اودے طالبان دی پیڑھی اے اونیوں نون یعقوب دے رِب نون ویکھن دی تانگھ اے^۷۔ (صلاح) پھانکو اپنے سیر اچے کروتے
 پُرنے بوویوں اچھو جاؤ تاں جو جلال دا بادشاہ اندر آوے^۸۔ اویہ جلال دا بادشاہ کون اے؟ خداوند جیہڑا قدرتے قوی اے خداوند جنگ وچ
 ڈاھڈا اے^۹۔ پھانکوا پینیاں سردلاں اچیاں کر لوتے پُرنے بوویوں اچھو جاؤ تاں جو جلال دا بادشاہ اندر آوے^{۱۰}۔ اویہ جلال دا بادشاہ کون اے؟
 جتھیاں دا رِب اوہ جلال دا بادشاہ اے

25 داؤد وَلوں زبور^۱ الف۔ یا رباّ میں اپنی جان تیرے وَل چُکنا ہاں۔^۲ یا میرے ربا میرے ربا (ب) میں تیرے پھروس کرنا مینوں شرمندیاں نہوں دیویں اینج نہوں دیویں پئی ویری میرے حالتِ خوشیاں منان^۳۔ (ج) کیوں جو جینوں تیری آس اے اوہ شرمندیاں نہوے گا پر جیڑے نا حقہ وفائی کر دے نیں اوہ شرمندے ہون گے^۴۔ (د) یا ربا مینوں اپنیاں راہوں وکھالتے اپنے رستے مینوں دس دے^۵۔ (ح) مینوں اپنی سچائی تے ثورے مینوں سیکھا کیوں جو تُوں میرا سچا ربا ایسے مینوں سارادن تیری ای آس اے^۶۔ (ز) یا ربا اپنیاں رحمتاں تے شفقتاں یاد کر کیوں جو اوہ سدا توں نیں^۷۔ (ہ) میری جوانیاں دیاں بھلاں تے میرے پاپ یاد نہ کر یا ربا اپنی نیکی لئی اپنی رحمت دے مطابق یاد کر^۸۔ (ط) ربا نیکی تے سچا اے ایسے لئی خطاکاراں تُوں تورن دا وَل دس دا اے^۹۔ (ی) اوہ مہاتراں نوں نیکی دی پدایت دیندا اے اوہ مہاتراں تُوں اپنا راہ سیکھاندا اے^{۱۰}۔ (ک) ربا دے سبھ راہ اونیاں لئی رحمت تے سچائی نیں جیڑے اوہ دے عہدے گواپاں نوں من دے نیں^{۱۱}۔ (ل) یا ربا تُوں اپنے ناں دے لئی میری بُرائی جیڑی وڈی اے معاف کریں گا^{۱۲}۔ (م) اوہ کیڑا بندہ اے جیڑا ربا توں ڈر دا اے اوہ اونوں اوہ راہ دسے گا جیڑی اونوں چُنی چا پیدی اے^{۱۳}۔ (ن) اوہ آپ سکون وچ روے گلتے اوہدی آل بھوئیں وارث ہووے گی^{۱۴}۔ (س) ربا دے بھید اوہ ای جاندے نیں جیڑے اوہ دے تُوں ڈر دے نیسے اوہ اپنا عہد اوناسے کھولے گا^{۱۵}۔ (ع) میریاں آکھاں ہر ویلہ خداوند وَل لگیاں رندیاں نیں کیوں جو اوہ میرے پیر تُوں پھندے توں بچاوے گا^{۱۶}۔ (ف) میرے وَل دھیان کرتے میرے رحم کر کیوں جو میں بہ وِسے مُصیبت وچ پھسیاں واں^{۱۷}۔ (ص) میرے دل دے دُکھاں توں مینوں آرام دے مینوں میری مُصیبت توں چھڈالے^{۱۸}۔ (ق) تُوں میرے دُکھ تے تنگی تُوں گھٹ کرتے میریاں کُل خطاواں تُوں معاف کر^{۱۹}۔ (ر) میرے ویریاں نیں وَل ویر کیوں جو اوہ ہتھیرے نیسے میرے نال ڈاھڈا ویر رکھدے نیں^{۲۰}۔ (ش) میری جان دی حفاظت کرتے مینوں چھڈتے مینوں شرمندیاں نہوں دیویں کیوں جو میں تیری پناہ وچ ہاں^{۲۱}۔ (ت) ہ گناہ تے نیکی مینوں سلامت رکھ کیوں جو میں تیرا اڈیکن ہاں^{۲۲}۔ (ف) جا ربا اسرائیل نوں اونیاں دے کُل دُکھاں توں رہائی دے۔

¹۔ پئی میرانیاں کر کیوں جو میں اپنی گناہی وچ تُر رہا واں ربتے بھروسہ کر دیاں ہویاں میں تھکینٹیں ²۔ یا ربا مینوں پرکھتے 26
 آزما میرے دلے دماغ نوں پرکھ ³۔ کیوں جو تیری رحمت میریاں اکھاں لگدوے میں تیری سچائی وچ تُور دا رہا واں ⁴۔ میں
 بھیڑیاں نال نئیں بیٹھتے ربا کاراں دی ہاں وچ ہاں نئیں ملاندا ⁵۔ شہراں دے اکٹھ توں مینوں کھیچ چڑھدی اے ⁶۔ میں بدکاراں نال ایک
 تونے نئیں کھاندا میں اپنے پتھ پاکیزگی وچ دھونا واسے یا ربا تیرے مذبح دے دولہ پھیر ناں واں ⁷۔ تاں جو میں علانیاں تیری وڈیائی
 کراہتے تیرے کُل عجائب نوں بیان کراں ⁸۔ یا ربامیں تیرے آرام دی تھاتے جلال دے خیمے دی تھان مینوں پیاری لگ دی اے ⁹۔ میری
 جان نوں خطا کاراں تے میری حیاتی نوں قاتلاں نال نہ اُٹھا ¹⁰۔ جیناں دے تھان وچ شرارتے جیناں سجا ہتھ وڈھی نال بھریا اے ¹¹۔ پر
 میں اپنی گناہی وچ تُور ناں واں مینوں چھڈاتے میرے رحم کر ¹²۔ میرا پیر پدھری راتے پیا اے میں اکٹھاں وچ ڈخداوند نوں دھن
 آکھا گا

داؤدولوں^۱۔ رُب میرا چائنہ میری نجات اے مینوں کاہدا ڈر اے رُب میری حیاتی لئی بَن اے مینوں کییدی دہشت اے^۲۔ جد شریر 27
 جیہڑے میرے وبریہ مخالف نیں مینوں کھان پیندے نیہ اے تھیڈا کھا کے ڈِگ پیندے نیں^۳۔ جے جتھا وی میرے سامنہ کھلو جاوے
 تاں وی میرا دِل نہ ڈرے گا بھانویں میرے خلاف جنگ چھیڑ جاوے تاں ویں میں دِل نہ چھڈاں گا^۴۔ میری رُب تُوں اِک ای مینتہ ایہو
 فریاد اے پئی میں اپنی حیاتی دے سارے دیہاڑے رُب دے گھر وچ رہواں تاں جو میں رُب دے حُسن دا احساس کر سکاں اودی پیکل
 نوں تکدا رہواں^۵۔ کیوں جو مُصیبت دے دیہاڑے اوہ مینوں اپنہ تنبو وچ لُکا لَوے گا اوہ اپنہ ڈیرے دے پڑدیاں وچ مینوں لُکائی رکھ گا اوہ
 مینوں چٹانہ کھلارے گا^۶۔ لوہن مینوں اپنہ لَلہ دولہ دے ویریاں توں اُجا کیتا جا رہا اے میں اودے خیمہ وچ خوشی دے چڑھاوے
 چڑھاواں گا۔ گاواں گالتے میں رُب دی وڈیائی کراں۔^۷ یا ربا میری اوواج سُن جہدے نال میں پُکارناں واں میرے رحم کرتے میری
 سُن^۸۔ میرا دِل تیرے نال گلاں کر دے میرا مُکھ تینوں لبھ دا پھیر دا اے یا ربا میں تیرے درشن دا ترپا واں^۹۔ میتھوں اپنا مُنہ نہ لُکا
 اپنہ بندے تُوں غصہ وچ دفعہ نہ کر تُوں میرا امدد کرن والا ایں مینوں نا چھڈتے نہ میتھوں پراں ہو یا میرے سچے رُب۔^{۱۰} بھانویں میرے
 ماں پیو مینوں چھڈ دین تاں ویں رُب مینوں سنبھلے گا^{۱۱}۔ یا ربا مینوں اپنی راہ دَسے میرے ویریاں دے سببوں مینوں پدھرے رات
 تُوں^{۱۲}۔ مینوں میرے ویریاں دی مرضیہ نہ چھڈیں کیوں جو جھوٹے گواہت ظلم سُکن ولے میرے خلاف اُٹھ کھلوتے نیں^{۱۳}۔ مینوں پک
 اے پئی میں جیوندیاں دے دیس وچ رُب دا فیض ویکھاں گا^{۱۴}۔ رُب دا اڈیکن ہار رہ تگڑا ہو تیرا دل ہمت والا ہووے۔ رُب دی اڈیک رکھ۔

28 داؤد وَلوں^۱۔ یازبا میں تینوں پُکارناں واں میریئے چٹلہ میتھوں مُند نہ پھیر اینج نہوے جے تُوں میرے بارے چپ رہوے۔ میں
 اوہانوانگ ہوواں جیڑے قبریں وچ تھور جاندے نیں^۲۔ تُوں میری مینت دی واج سُن جد میں تینوں پُکاراں جد میں اپنہتھ تیری پاک
 پیکل وَل چُکاں^۳۔ مینوں اوہان شیراے بدکاراں نال دھروک نہ کھڑ جیڑے اپنہ گوانڈیاں نال مٹھیا مٹھیاں گلاں کر دے نیں پر دِلاں وچ
 کرودھ رکھدے نیں^۴۔ اوہان دے کماں دے حساب نال اوہان نوں بدلہ دے اوہان دے کماں دے مطابق اوہان نوں بدلہ دے^۵۔ ایسے گلوں
 پئی اوہ رُب دے کمتہ اوہدے پتھاں دے کمتہ دھیان نئیں کر دے ایس لئی اوہ اوہان نوں فنا کر دیوے گلتے بحال نہ کرے گا^۶۔ خداوند
 مُبارک ہووے کیوں جو اوہ میری مینت دی واج سُن لئی اے^۷۔ رُب جیڑا میرا زورے میری ڈھال اے میرے دل نیں اوہدے بھروسہ کیتا
 تے مینوں اوہدے توں مدد ملی اے ایس لئی میرا دل خوش اے تے میں اپنہ گیت نال اوہدی وڈیائی کراں گا^۸۔ رُب اپنی اُمت دا زور اے
 اوہ اپنہ ممشوح لئی نجات دا فعل اے^۹۔ اپنی اُمت تُوں نجات اپنی میراث نوں برکت دے اوہان دی راکھی کرتے سدا تیک اوہان نوں
 سنبھالی رکھ

داؤد وَلوں زبور^۱۔ رَّب دیو پُترو رَّب دی ہاں رَّب دی ہی وڈیائی تہ تمجید کرو^۲۔ رَّب دے ناں دی وڈیائی کرو پاکتہ سوہ آنگ نال 29
 رَّب لگے سیس نیواؤ^۳۔ رَّب دی واج سمندر اُتہ جلال دا رَّب گج د ا اے رَّب بوہ پانیاتہ وے^۴۔ رَّب دی واج زور والی اے رَّب دی
 واج جلالی اے^۵۔ رَّب دی واج دیوداراں نوں پَن سوڈی اے سگوں رَّب لبنائی دیوداراں نوں پَن سوڈا اے^۶۔ اوہ لبناں تُوں وچھ وانگ
 کُداں اے سربون تُوں جھوٹ وانگ^۷۔ رَّب دی واج آگ دے لمبوواں تُوں چیر دی اے^۸۔ رَّب دی واج جنگل تُوں پلا دیندی اے رَّب دی
 واج قادش دے جنگل نوں پلا دیندی اے^۹۔ خداوند دی واج نال ہرنیاں دے حمل دِگ پیندے نیں تہ جنگلاں تُوں بہ پتر کر دیندی اے
 سارے اوہدی پیکل وچ جلال پُکار دے نیں^{۱۰}۔ رَّب طوفاناں تہ تخت نشین اے رَّب بادشاہ بن کے سدا تیک تخت تیک بیٹھا رہوے گا^{۱۱}۔
 رَّب اپنی اُمت نوں زور دیوے گا رَّب اپنی قوم نوں امن دی برکت دیوے گا۔

30 پیکل نوں پاک کرن دا گیت^۱۔ یا ربا میں تیری وڈبائی کراں گا کیوں جو تُوں مینوں چھڑا لیتے میرے ویریاں نوں خوش نئیں ہوں
 دتا۔^۲ خداوند میرے ربا میں تیرے لگے چیلکیتے تُوں مینوں شفا دتی^۳۔ یا ربا تُوں میری جان پاتال وچوں کڈلایا یا تُوں مینوں
 قبرے پین والیاں وچوں محفوظ رکھیا^۴۔ ربا دے پاک بندیوں ربا دی وڈبائی کروتے اوڈے پاک ناں داشکر کرو^۵۔ کیوں جو اوڈا غصہ
 گھڑی دی گھڑی اے اوڈا کرم ساری حیاتی تیک اے خورے راتیں رونا پوے پر سرگی ویلے خوشی دی گھڑی آؤندی^۶۔ میں تے شکھ
 دے دیہاڑیاں وچ آکھیا سی پئی میں کدی ناں تھڑکاں گا^۷۔ یا ربا تُوں اپنے کرم نال مینوں اچائی تے لے دتا سی تے جد تُوں اپنا مُنڈ لکایت
 میں گھیرا گیا^۸۔ یا ربا میں تیرے لگے گرلاناں پاسے اپنے ربا دیاں منتاں کر ناں واں^۹۔ قبرے تے میرا لہو کس کم آوے گا کی مٹی
 تیری چنگائی دسے گی؟ یاں تیری سچائی دے گُن گاوے گی^{۱۰}۔ یا ربا میری سُننتے میرے رحم کر یا ربا میر مدد گا رہو^{۱۱}۔ تُوں
 میرا دُکھ ناچ وچ بدلایا اے تُوں میرے تُوں ٹاٹ لہ سٹیا اے میرا لک خُشی نال بنیا اے^{۱۲}۔ تاں جو میری روح تیری حمد گاؤندی رہوے
 تے چپ نہ پوے یا ربا میرے ربا میں سدا تیک تیری وڈبائی کر دا رواں گا

داؤد وَلوں آگو گویئے لئی^۱۔ یازبا میں تیری پناہ لئیناں واں مینوں کدی شرمندیاں ناں ہون دے اپنی سچائی دے سببوں مینوں نجات 31 دے^۲۔ اپنا گن میرے ول کر مینوں چھیتی چھڑا تُوں میری پناہ دی تھارتے میرا سونا قعلہ ایں تاں جو میں تیتھوں نجات آواں^۳۔ کیوں جو تُوں میری چٹان تے میرا قعلہ ایسے تُوں اپنہ ناں دے لئی میری ہدایت آگوائی کریں گا^۴۔ تُوں مینوں اوس جال وچوں کڈلویں گا جیڑا اونا میرے لئی لکایا اے^۵۔ میں اپنی رُوح تیرے پتھاں وچ دیناواں یازبا سچے ربا تُوں مینوں بچاویں گا^۶۔ مینوں اونانٹوں نفرت اے جیڑے جھوٹے تُوں من دے نیں پر میرے رب پتے بھروسہ کرناں ہاں^۷۔ میں تیریاں رحمتاں توں شادے خوش ہواں گا کیوں جو تُوں میرے دکھاں ول دھیان کیتا اے موصیت دے ولے میری جان دی راکھی کیتی اے^۸۔ تُوں مینوں ویری دے گھیرے وچ تئیں جھڈیا سگوں تُوں میرے پیرکھلے تھارتے ٹکلتے نیں^۹۔ یازبا میرے رحم کر کیوں جو میں موصیت دا ماربا واں میری آکھ میری جان تے میرا پندڈا دکھاں نال آدھ مُوا ہوا پیا اے^{۱۰}۔ کیوں جو میری حیاتی دکھاں وچ تے میری عمر گرلان وچ برباد ہوندى اے میرا ٹل موصیت دے سببوں مُک گیا اے میریاں بڈیاں بھرگئیاں نیں^{۱۱}۔ میں اپنہ سبھ دشمنان لئی ملامت دا سببے گونڈیاں لئی موت دا سبب آتے اپنہ جانواں لئی ڈر سبب بنیا ہاں۔ جیڑے مینوں باہر ویکھ دے نیں میتھوں دُور نس دے نیں^{۱۲}۔ میں مویاوانگ دلوں لہ دتا گیا واں میں تُوے بھانڈے جیبا ہو گیا واں^{۱۳}۔ کیوں جو میں بڑیاں دے مونہوں اپنی بدنامی سُنیتے جواں پاسے ڈر ای ڈر اے اونان میرے خلاف ایکا کرکے میرے قتل دی صلاح کیتی اے^{۱۴}۔ پر ربا میرے تیرے بھروسہ کرناں واں میرے آکھناواں پئی تُوں ای میرا زب ایں^{۱۵}۔ میرا آخر تیرے پتھ وچ اے مینویوریاں دے گھیرے تے میرے ظلم کرن والیاں توں چھڑا^{۱۶}۔ اپنہ بندے نوں اپنا مُنہ وکھا اپنی رحمت نال مینوں بچالے^{۱۷}۔ یا ربا مینوں شرمندیاں ناں ہون دے کیوں جو میں تینوں سدیا اے سگوں شریری پی شرمندے ہون اوہ چپ کرائتے قبرے سٹ جان^{۱۸}۔ جھوٹے بند ہون جیڑے سچیاں دے خلاف غوریتے حقارت نال ڈکار دے نیں^{۱۹}۔ یا ربا تیری مہر کڈی وڈی اے جیڑی تُوں اپنہ ڈرن والیاں لئی رکھی ہوئی اے جیڑی تُوں آدم دی جد دے آموں سامنہ اپنہ پناہ گیراں تُوں وکھاناں ایں^{۲۰}۔ تُوں اونان تُوں بندیاں دیاں کڑیاں توں اپنہ درشن دی پناہ وچ محفوظ رکھیا اے۔ تُوں اونان تُوں زباناں دے جھگڑیاں توں تنبو وچ لکا لئیناں ایں۔^{۲۱} خُداوند دھن اے کیوں جو اوہ حصین شہر وچ میرے تانوکھا رحم کیتا اے^{۲۲}۔ میرے اپنی گھبراہٹ وچ آکھیا سی کیوں جو میں تیریاں آکھاں توں دوزشتیا گیاں واں جد میں تینوں سدیا تُوں میری مینت دی واج سُن لئی^{۲۳}۔ اے اوہدے کُل پاک لوکو۔ رب تُوں پیار کرو۔ رب ایمانداراں دی راکھی کر دااے پر جیڑے گھمنڈ کر دے نیں اونان نوں واہوا بدلہ دیندا اے^{۲۴}۔ تسی کُل جیڑے ربتے بھروسہ کر دے او تگڑے ہوؤتے تباڈا دل ہمت پھڑے۔

داؤد ولوں مشکیل^۱۔ اوہ دھن اے جیہدا گناہ بخشیا گیا اے۔ جیہدی خطا ڈھکی گئی اے۔^۲ اوہ بندہ دھن اے۔ جیہدا پاپ رب
 حساب کتاب وچ نئیں لیاندا۔ تے جیہدے دل وچ مکر نئیں۔^۳ جد میں چپ رٹیلے سار ایں کرلان نال میریاں ہڈیاں گھل گئیاں۔^۴
 کیوں جو تیرا بہار ایتھ میرے دے راتیں رٹیا۔ میرا زور گرمی دی خشکی تے سُکا چھڈیا۔^۵ میں تیرے لگے اپنے گناہ من لٹے اپنا پاپ نئیں
 لُکایا۔ میں آکھیا۔ پئی میں رب دے لگے اپنا گناہ مننا ہاں، تے تُوں میری بدی بخش دتی۔^۶ ایس لئی ہر دیندار تنگی وچ تیتھوں فریاد
 کرے گا۔ جد وڈا پڑ آوے گاتے اوہ وی اوہدے تیک نال آپڑے گا۔^۷ تُوں میری پناہ دی تھان ایں۔ تُوں مینوں مصیبتاں توں بچاویں گا۔
 توں نجات دے جشن نال مینوں گھیر لوویں گا۔^۸ میں تینوں سیکھاواں گا۔ تے جیہڑی رات تُوں تِرنا ایں دساں گا۔ میں تینوں صلاح
 دیاں گا۔ تے میری آکھ تینوں ویکھ دی روئے گی۔^۹ گھوڑیاں تے خچراں وانگ تُوں سمجھ نال ہوویں۔ جیہناں تُوں لگاماتے واگاں وچ
 قابو رکھیا جاندا اے۔ نئیں تے اوہ تیرے کول وی نال کھلون گے۔^{۱۰} شریہ دے ڈکھ ودھیرے بندے نیں پَر جیہدا بھروسہ ربتے وے اوہ
 رحمتاں نال بہریاں رندا اے۔^{۱۱} سچو! رب وچ شاد ہو وے خوشیاں مناؤ۔ تے دے سچو! تسیں خوشیاں مناؤ۔

¹۔ صادقو! خُداوند وچ بھت خوش ہوو - حمد سُنانا راستبازاں تُوں پھیدا اے۔² بریط نال رب دا شُکر کرو - دستاراں ولہ ساز 33
 نال اوبدی حمد گاؤ۔³ اوبدی شان وچ اِک نواں گیت گاؤتے اُچی واج وچ چنگی طراں وچاؤ۔⁴ کیوں جو رب دا کلام سچا اے۔
 اوبدے کُل کم وفاداری دے نیں۔⁵ سچتے نیاں اونوں پیارے نیں - دھرتی رب دی رحمت نال بھری ہوئی اے۔⁶ عرشاں دے رب دے
 کلام نال اوبدا کُل لشکر اوبدے مُو نہ دے دَم نال بنیا اے۔⁷ سمندر دے پانی تُوں اوہ جیویں پئی مشک وچ اکٹھا کردا اے۔ اوہ سمندراں
 تُوں خزانیاں وچ رکھدا اے۔⁸ کُل دھرتی رب توں ڈرے۔ جگ دے کُل واسی اوبدا ڈر رکھن۔⁹ کیوں جو اوہ آکھیا اے خَلق ہویا - اوہ
 حُکم کیتلتے قائم ہویا۔¹⁰ رب قوماں دی صلاح تُوں جھٹلاند اے۔ اوہ اُمتاں دے منصوبیاں تُوں رددا اے۔¹¹ رب دی صلاح سدا تیک
 قائم رہندی اے۔ اوبدے دِل دی تدبیر پیڑی او پیڑی۔¹² دھن اے اوہ قوم جیہدا رب خُداوند اے۔ اوہ اُمت جیہنوں اوہ اپنی میراث
 ہون لئی وکھرا کیتا اے۔¹³ رب عرشاں توں ویکھدا اے۔ کُل بشریت اوبدی آکھ اے۔¹⁴ اوہ اپنے آرام دی تھان توں کُل وسنیکاسے آکھ
 رکھدا اے۔¹⁵ اوہ جیہ سب دے دِل بنلے نیں۔ اوناں دے کُل کماست دھیان کردا اے۔¹⁶ وڈی فوج نال کوئی بادشاہ جت نئیں
 سکدا - اپنے بھتے تِل نال کوئی نجات نئیں پاند اے۔¹⁷ جت لئی گھوڑا کسے کم دا نئیں - جیہناں وی زوراں وچ ہووے اوہ بچا نئیں سکدا -
¹⁸ ویکھو رب دی آکھ اوناں دے وچ جیہڑے اوبدے توں ڈرے نیں - جیہناں دی آس اوبدی رحمت دے۔¹⁹ تان جو اوناں دی چند
 موت توں چھڈاوتے کال وچ اوناں تُوں سلامت رکھ۔²⁰ سا ڈی جان تُوں رب دی اڈیک اے۔ اوہ ای ساڈی ڈھالتے مدد اے۔²¹ ساڈے
 ساڈا جی اوبدے وچ خوش اے۔ ساڈا بھروسہ اوبدے پاک ناستے وچ۔²² یا ربا ! جیہی تیرے ساڈی آس اے تہی ساڈے تیری رحمت
 ہووے۔

داؤدؑ ولوں زبور۔ جد اوہ ابی ملکؑ لگے جہلا تنہیلے اویہ اونوں کڈھ دتلتے اوہ تَر گیا۔^۱ (الف) میں رب تُوں پر ویلہ دھن آکھاں گا۔ 34
 اودی حمد سدا میرے مَونہ وچ روے گی۔^۲ (ب)۔ میری جان ربے فخر کرے۔ مہانڑ ایہ سُن کے خوشیاں منان۔^۳ (ج) میرے
 نال رَل کے رب دی وڈیائی کرو۔ اسیں رَل کے اوہ نال تُوں وڈیائی۔^۴ (د) میں رب دا طالب ہوئیا سَتے اویہ میری سُن لئی سَتے اویہ مینوں
 ڈر توں بچایا۔^۵ (ه) تَسیں اویہ وِل ویکھو تاں جو روشن ہو جاؤ سَتے تَہاڈے مُکھڑے شرمندگی نال آوے۔^۶ (ز) ویکھ! مسکینے
 دُہائی پائی سَتے رب سُن لئی سَتے اونوں اویہ کُل مسئلیاں چوں کڈھیا۔^۷ (ح) رب دا فرشتہ اوہناں دے چواں پاسے تنبو بن کے اوہناں تُوں
 چھڑاندا اے۔ جیہڑے اویہ توں ڈردے نیں۔^۸ (ط) چکھوے ویکھو۔ پئی رب کیہڑا چنگا اے۔ دھن اے اوہ بندہ جیہڑا اودی پناہ وچ اے۔
^۹ (ی) رب دے پاک لوکو! اویہ توں ڈرو کیوں جو اویہ توں ڈرن والیاں تُوں کوئی تھڑ نیں۔^{۱۰} (ک) دولتاں ولہ مہانڑ بن کے
 بھکھ پر رب دے طالب کِسے نعمت لئی نال ترسن گے۔^{۱۱} (ل) پُترو! آکے میری سُنو۔ میں تہانوں خُدا ترسی سیکھاواں گا۔^{۱۲}
 (میم) اوہ کون بندہ اے۔ جیہنوں حیاتی دی تانگتے لمی عُمر دا چاہ اے۔ تاں جو بھلیائی ویکھ۔^{۱۳} (ن) اپنی جیہٹوں بھیر توتے آپنہ بُلاں
 تُوں دھوکے دیاں گلں توں ڈکی رکھ۔^{۱۴} (س) بدی توں دُور رہتے نیکی کر۔ صلاح تُوں لبھتے اودی ریس کر۔^{۱۵} (ع) رب دیاں
 اکھاں سچیاں سَتے اویہ کُن اوہناں دیاں فریادیں لگے رہندے نیں۔^{۱۶} (ف) رب د چہرہ پایاں دے خلاف اے۔ تاں جو اوہناں دا نال۔
 دھرتی توں مُکا دیوے۔^{۱۷} (ص) سچے روشتے رب سُن لئی سَتے اوہناں تُوں کُل مصیبتاں چوں کڈھیا۔^{۱۸} (ق) رب تُوں دِلاں
 دے نیڑے وے۔ پھولیاں رُحان تُوں چھڈاندا اے۔^{۱۹} (ر) سچے دیاں مُصیبتاں بھت نیں پَر رب اوہناں ساریاں توں اونوں چھڈاندا اے۔
^{۲۰} (س) اوہ اوہناں دیاں کُل ہڈیاں دی راکھی کردا اے اوہناں وچوں اک وی بھنی نال جاوے گی۔^{۲۱} (ت) بھیر شریں تُوں مرواندا
 اے۔ جیہڑے سچے نال ویر رکھدے نیں اوہ مُجرم بن جان گے۔^{۲۲} (ف) رب آپنہ بندیاں دیاں جاناں دا فدیہ دیندا اے۔ جیہڑا اویہ سَتے
 بھروسہ کر دا اے۔ اوہ مُجرم نال گنیا جاوے گا۔

داؤد وَلوں^۱۔ رہا! میرے نال جھگڑن والیاں نال جھگڑ۔ اوہناں نال جنگ کر۔ جیڑے میرے نال جنگ کردے نیں۔^۲ ڈھال تے سبیرے 35
 کے میری مدد لئی کھلو۔^۳ نیز، وکھا کے میرا پچھا کرن والیاں تُوں ڈک۔ میری جان تُوں آکھ پئی میں تیری نجات آں۔^۴ میری
 جان دے طالب شرمندے ہون تے بھنڈے جان۔ میرا نقصان سوچن ولے۔ پیر پچھ کر تے ڈکھی ہون۔^۵ اوہ اجیہو جان جیویں ہو لگ
 توڑی جد رب دا فرشتہ اوہناں تُوں نسا دیوے۔^۶ اوہناں دی راہنیری تے تلکنی ہو جاوے۔ جد خداوند دا فرشتی اوہناں تُوں رگیدے۔^۷
 کیوں جو اوہناں میرے لئی بہ وج پھاپی لائی اے تہ وج میری جان لئی ٹوٹیا پٹیا اے۔^۸ اوہناں تُوں بھیری موت آوے تے جیڑی پھاپی
 اوہناں لائی اے۔ اوہناں تُوں ہی پھساوے تے جیڑا ٹوٹیا اوہناں پٹیا اے۔ اوہدے وچ آپ ہی ڈگن۔^۹ پر میری جان رب وچ خوشیاں مناوے
 ی تے اودی نجات تون خوش ہووے گی۔^{۱۰} میری کُل ہڈیاں آکھن گئیاں پئی یا رہا۔ تیرے جیہا کون اے تے جیڑا مسکین تے مٹھاج
 تُوں ڈاڈے کولوں برباد کرن ولے تے تھوں چھڑاندا اے۔^{۱۱} ظالم گواہ میرے خلاف اُٹھ کھلوتے نیں۔ اوہ میتھوں اجیہاں گلاں پچھدے نیں۔
 جیڑیاں مینوں نئیں پتا۔^{۱۲} اوہ مینوں نیکی دا بدلہ وچ اوہ بدی دیندے نیں تے میری جان تُوں بو وِس کر دے نیں۔^{۱۳} پر میں جد اوہ
 بیمار سَن آیتے ٹاٹ لیندے روزہ رکھ کے نفس مار دا سا تے دل وچ دعاواں کردا ساں۔^{۱۴} میں اوہدے لئی اینج پھر دارٹیا جینج میرا
 بیلی یا بھرا سی۔ میں سر نیواں کاینج اوہدا غم کیتا جیویں کوئی آپنی ماں تُوں روند اے۔^{۱۵} پر اوہ میرے لنگان تے خوش ہون لئی اوہ
 میرے خلاف اکٹھ ہوئے اوہناں مینوں بہ خبرے تُوں اریا اوہ مینوں چوندے وڈن تون باز نئیں آوندے۔^{۱۶} اوہ دند کر پجدے ہوئے مینوں
 آزماندے مینوں ڈکھی کردے سَن۔^{۱۷} یا رُبا! تُوں کد تیک ویکھ دا رویں گا تے میرے دھاڑن والیاں شیراں تون میری جان چھڑا۔
^{۱۸} میں وڈے اکٹھ وچ تیرا شکر مناواں گلتے بوئے لوکاں وچ تیری وڈیائی کراں گا۔^{۱۹} جیڑے ناحق میرے وبری ہوئے نیں۔ اوہ میرے
 حالتے خُوشیاں ناں مناں۔ جیڑے بلا وچ میرے نال ویر رکھدے نیں چشمک زنی ناں کرن۔^{۲۰} کیوں جو اوہ سلاتی دی گل نئیں کر
 دے۔ سگوں دیس دے امن چاہن والیاں دے خلاف مکر دے منصوبہ بنھ دے نیں۔^{۲۱} تے میرے خلاف مؤنہ پاڑ کے آکھدے نیں۔ پئی واہ
 بلھ بلھ۔ اسانا پتیاں اکھاں نال ویکھ لیا اے۔^{۲۲} یا رہا! تُوں ویکھیا اے تے چُپ ناں وٹ۔ یا رُبا! میتھوں دُور ناں ہو۔^{۲۳} جاگتے میرا
 ساتھ دین لئی میرے معاملہ وچ جاگ دا رہ۔ یا میرے رُبا! یا میرے رُبا! اپنی سچائی نال میرا نیاں کر۔ تے تان ناں ہووے پئی
 رُبا! اوہ میرے خوش ہون۔^{۲۵} تان ناں ہووے۔ اوہ آہنہ دل وچ سمجھن بلھ۔ ایہو ساڈی مرضی سی تے ایہ ناں آکھن۔ پئی اسیں اپنوں
 نیڑ گئے آں۔^{۲۶} جیڑے میری شامت تون خوش ہندے نیں۔ اوہ شرمندے کُل دے کُل ڈکھ ہون جیڑے میرے لگے گھمنڈ کردے نیں
 اوہناں تُوں رسوائی تے بو عزتی دا لباس پوے۔^{۲۷} جیڑے میرے معاملہ دی حمایت کردے نیں اوہ خوش تے شاد ہو کے آکھن رب دی
 وڈیائی ہووے۔ جیڑا آہنہ بندے دی سلامتی چاہندا اے۔^{۲۸} تے میری جیہہ تون تیری سچائی جی جاوے گی تے سارن تیری وڈیائی ہندی
 رہوے۔

رَّبّ دے بندے داودَ ولوں آگو گوئیے لئی۔^۱ شریر دی بدی بارے مینوں ایہ خیال آوندا پئی اودیاں آکھاں وِچ رَّبّ دا کوئی ڈر نہیں۔ 36
^۲ کیوں جو اوہ اپنے من وِچ اپنے آپ نوں تسلی دیندا اے پئی نتے میرے بھینڈ دا بھید کُھلے گاتے نہ بھینڈا سمجھیا جاوے گا۔^۳ اودے
 مُنڈ دیاں گلاں بھینڈتے فریب دیاں گلاں نیں۔ اُونے عقلتے نیکی ولوں ہتھ چُک لیا اے۔^۴ اوہ اپنے منج لُٹے وی شرارت دی شوچ وِچ رہندا
 اے۔ اُونے اوہ بھینڈی رامت پیر دھرکے بھینڈ توں نہیں مڑ دا۔^۵ یا رُٹا! تیری رحمت عرشاں تیکتے تیری وفا بدلاں تیک اے۔^۶ تیری سچائی
 اُچے پہاڑاں وانگ اے۔ تیرے نیاں ڈونگ سمندر وانگ نیں۔ یا رُٹا! تُوں بندے دے ڈنگر دونواں دا راکھا ایں۔^۷ باربا تیرا کرم کہنا ودھیک
 اے! آدم دی جد تیرے کنہیاں پٹھ پناہ لیندی اے۔^۸ اوہ تیرے گھر دیاں برکتاں نال رُجھ دے نیتے اونہاں نوں اپنی خُوشی دی نہر وچوں
 پینا ایں۔^۹ کیوں جو تیرے کول حیاتی دا چشم اے۔ اُونے اسیں تیرے چائن وِچ ویکھنہاں۔^{۱۰} تُوں اپنے پچھانن والیاں اپنی رحمتتے
 سچ دِل والیاں دے لُٹے اپنی سچائی ٹوری رکھ۔^{۱۱} کھمنڈی دا پیر میرے تیک نہ آپڑے۔ شریر دا ہتھ مینوں ہک نہ سک۔^{۱۲} ویکھ،
 بھینڈے ڈگ پٹے نیں۔ اوہ تھک گئے نیں۔ اوہ اُٹھن جوگے نہیں رہے۔

۱۔ (الف) ٹوں شیریاں دے سبب تنگ نہیہ بدکاریاں توں نہ سڑ۔^۲ کیوں جو اوہ گھاہ وانگ کُملا جان گئے ہرے بھٹیاں وانگ شک جان گے۔^۳ (ب) ربتہ بھروسہ کرتے نیکی کر تاں جے ٹوں دیس وچ وسدا رہویں۔^۴ رتہ وچ خوش رہتے۔ اوہ تیرے دل دیاں مُراداں پوریاں کرے گا۔^۵ (ج) اپنی راہ ربتہ چھڈ دے اودے بھروسہ کرتے اوہ سب کجھ کرے گا۔^۶ اوہ تیری سچائی سوچیتے۔ تیرا حق دوپہر وانگ چمکاوے گا۔^۷ (د) رتہ وچ مُطمئن رہتے اودے بھروسہ کرے۔ اپنی راہ وچ کامیاب ہون ولے توں تنگ نہو۔ یعنی جیڑا دھو کیاں ٹوں توڑ چڑھاؤندا اے۔^۸ (ہ) غصہ توں موڑ جاتے کوڑ چھڈ دے۔ تنگ نہنئیں تیتھوں بھیڑ ہووے۔^۹ کیوں جو بدکار کڈے جان گے۔ پر جنہاں دا بھروسہ ربتہ وے۔ اوہ دھرتی دے وارث ہون گے۔^{۱۰} (و) تھوڑے ای چریچھوں شریر مُک جاوے گا۔ ٹوں اودی تھان ٹوں ویکھیں گا۔ پر اوہ نہوے گی۔^{۱۱} پر حلیم بھوئیں دے وارث ہون گئے۔ ودھیری سلامتی دا سواد لین گے۔^{۱۲} (ز) شریر صادق دے خلاف بناں پاؤندا اے۔ اودے دند کریچ دا اے۔^{۱۳} رتہ اودے تھسدا اے۔ کیوں جو اوہ ویکھدا اے پئی۔ اودا دیڑا نیڑے وے۔^{۱۴} (ح) شریر تلوار کڈ دے کمان کھیچ دے نیں۔ تاں جو غریبہ مہاتر ٹوں ڈیگنہ سیدھی راہ ولے ٹوں قتل کر ن۔^{۱۵} اوہاں دی تلوار اوہاں دے دل نوں چیرے گی۔ اوہاں دیاں کماناں بہن دیتیاں جان گیاں۔^{۱۶} (ط) صادق دا تھوڑا جہا مال۔ شیریاں دی دھیری دولت توں چنگا اے۔^{۱۷} کیوں جو شیریاں دیاں بانہاں بن دیتیاں جان گیاں پر صادق ٹوں رتہ سنبھالدا اے۔^{۱۸} (ی) رتہ کامل دلاں دے د ن تکرارندا اے۔ اوہاں دی میراث سدا رہوے گی۔^{۱۹} اوہ آفتاں دے ویلے شرمندے نہون گئے۔ کال دے دناں وچ وی رجھ رہن گے۔^{۲۰} (ک) پر شریرمر جان گئے۔ رتہ دے ویری چرن تھانواں دی پرہالی وانگ فنا ہوجان گے۔ اوہ دھو وانگ اکھاں توں اولہو جان گے۔^{۲۱} (ل) شریر اداہا ولے کوڑ دا نئیں۔ پر صادق میر بان اے۔ دیندا اے۔^{۲۲} کیوں جو جنہاں ٹوں اوہ برکت دیتی اے۔ اوہ دھرتی دے وارث ہون گے۔ پر جنہاں تے اودی لعنت اے کڈے جان گے۔^{۲۳} (م) رتہ دے سببوں بندے دے پیر پک رہندے نیں۔ اوہ اودی راہ ٹوں پسند کر دا اے۔^{۲۴} جاونوں ٹھیدا وی لگے۔ اوہ نہ ڈگے گا۔ کیوں جو رتہ اودی بانہ پھڑی اے۔^{۲۵} (ن) میں مُندا ساں تھون بڈھا واں۔ تاں وی میں صادق ٹوں بہ وس۔ تے اودی اولاد ٹوں ٹکڑے مانگ دیاں نئیں ویکھیا۔^{۲۶} اوہر ویلے رحم کھانداتے قرضا دیندا اے۔ اودی اولاد ٹوں برکت میل دی رہوے گی۔^{۲۷} (س) بھیڑ توں دور رتہ بھلائی کر دا رہ۔ تاں جو ٹوں سدا وسدا رہویں۔^{۲۸} کیوں جو رتہ سچائی ٹوں پسند کر دا اے۔ اے اپنے پاک لوکاں ٹوں دور نئیں کردا۔ (ع) خطا کار مُکھلے جان گئے۔ شیریاں دی اولاد کڈ دیتی جلتے گی۔^{۲۹} صادق دیس دے وارث ہون گئے۔ سدا اودے وچ وسدے رہن گے۔^{۳۰} صادق دے عقل نکلے گی۔ تے اودی جیہہ وچوں نیاں نکلے گا۔^{۳۱} اودے رتہ دی شریعت اودے دل وچ اے۔ اودے پیر نئیں تلکدے۔^{۳۲} (ص) شریر سچے دی تاڑھوچ رنداتے اودے قتل دے خیال وچ رندا اے۔^{۳۳} رتہ اوہاں اودے ہتھ وچ نئیں تے دیوے گاتے۔ جد اوہ کچہری وچ کھلووے گاتے اوہاں دوسری نہ بنلے گا۔^{۳۴} (ق) ربتہ بھروسہ رکھتے اوسے دی رامت تریا جا۔ اوہ تینوں ودھا کے۔ دھرتی دا وارث بنلے گاتے۔ جد شریر کڈے جان گئے۔ ٹوں ویکھیں گا۔^{۳۵} (ر) میں شریر ٹوں بڑے زوراں وچ تہرے بھرے رُکھ وانگ ودھ دیاں ویکھیا۔^{۳۶} فیر میں اودھروں لنگھیلتے اوہ اوتھے ای نئیں سی۔ میں اوہاں نہ ویکھیا۔^{۳۷} (ش) کامل بندے نظر کرتے راستباز ٹوں ویکھ۔ کیوں جو ضلح کران ولے لئی اک بقیہ اے۔^{۳۸} پر خطا کرن ولے سب دے سب مُک جان گئے۔ شیریاں دا بقیہ وی نہ رہے گا۔^{۳۹} (ت) سچیاں دی نجات رتہ ولوں اے۔ اوہ تنگی دے ویلے اوہاں دی لُکن دی تھان اے۔^{۴۰} رتہ اوہاں دی مدد کر دا اے۔ اوہاں چھڈانداتے بچانداتے۔ ایس لئی پئی اوہ اودی پناہ لیندے نیں۔

یادگاری لئی داؤد دا گیت^۱۔ یا ربا! مینوں اپنے غصہ نال ناں جھڑکتے اپنے قہر نال مینوں ناں تراہ^۲۔ کیوں جو تیرے تیر مینوں کھے 38
 نیں۔ تیرا ہتھ میرے بھارا اے۔^۳ تیرے غصہ دے سببوں میرے جسے دی صحت نہیں رہی۔ میرے پاپ دے سببوں میری کوئی ہڈی
 ٹھوٹی نہیں رہی۔^۴ میریاں بھلائے میرے سیر توں لنگھ گئیاں نیں۔ بھتے بھار وانگ بھاریاں نیں۔^۵ میری نادانی دے سببوں میرے
 پھٹ ستر گئے نیں۔ اوہناں وچوں بُو آؤندی اے۔^۶ میں کُلتے بڑا ونگا ہو گیا واں۔ میں سارا سارا دین رونا رنا واں۔^۷ میر کنڈ شجھی
 ہوئی اے۔ میرے پنڈے وچ برہم وی صحت نہیں۔^۸ میں کُٹ کُٹ کے مین کیتا ہوا آں۔ پر دل دیہ چینی دے سببوں کُڑلانا واں۔^۹ یا
 ربا! میری کُل آس تیرے لگے وے۔ میرا ورلاپ تیتھوں لُکيا نہیں۔^{۱۰} میرا دل دھڑکدا اے۔ تیرا ٹل میتھوں لے لیا گیا اے۔ ایتھوں تیک
 میریاں آکھاں دا چائن وی نہیں ریا۔^{۱۱} میری مُصیبت وچ میتھوں میرے سب یار بیلی وکھ ہو گئے۔ آنگ ساک پراں جا کھلوے۔^{۱۲}
 میری جان دے وبری میرے لئی پہاڑی لاؤندے نیں۔ میری بربادی دے طالب میری موت دیاں گلاں کردے دھوکے دے مُڈھ بنھ دے
 نیں۔^{۱۳} پر میں بولے وانگ سُندا ای نہیں میں گنگ وانگ مُونہ ای نہیں کھولدا۔^{۱۴} میں اک اجپے بندے وانگ آں جیڑا سُن دا ای
 نہیں۔ جیڑے مُونہ وچ جواب ای نہیں۔^{۱۵} کیوں جو یا ربا! مینوں تیری ای آس اے۔ یا میرے ربا! میرے خُدا! تُوں جواب دیویں
 گا۔^{۱۶} کیوں جو میں آکھنا واں۔ پئی کتے اوہ میرے خُوش ناں ہون۔ جَد میرا پیر تلکتے میرے خلاف گھمنڈ ناں کرن۔^{۱۷} کیوں
 جو میں تلکن ای والا واں۔ میرا دُکھ ہر ویلے میرے لگے وے۔^{۱۸} کیوں جو میں اپنا پاپ مننا واں۔ اپنے گناہنھوں دُکھی آں۔^{۱۹} جیڑے
 جیڑے ایویں ای میرے وبری نیں اوہ ڈاڈے نیں۔ پَر جیڑے اوہ ای میرے نال ویر رکھ دے نیں چوکھ نیں۔^{۲۰} جیڑے نیکی دے
 بدلہ بدی کردے نیں مینوں ایس لئی ستاندے نیں پئی میں نیکی مگر جانا واں۔^{۲۱} یا ربا! مینوں ناں چھڈ۔ میرا ربا! میتھوں پراں
 ناں رہ۔^{۲۲} یا ربا! تُوں میری نجات این میری مدد لئی چھیتی کر۔

آگو گوئیہ جوگی یدونون لئی داؤد دا زبور^۱۔ میں آکھیا میں اپنی راہ دی بھال کراں گا تاں جو میری جیبھ تھوں کوتاہی نا پئے جد 39
 تیک شریر میرے ساہنہ اے میں آپنہ مونہ نوں لگام دئی رکھاں گا^۲۔ میں گونگا بن کے چپ رہا لے چنگیائی ولوں وی در وٹ لئی لے
 میرا دکھ ودھ گنیا^۳۔ میرا کلیجا اندرو اندری سڑدیا رہا سوچاں ای سوچاں وچ اگ دا بھانڈ بل گئے تد میں اپنی جیبھ نال آکھن لگا^۴۔
 لے خداوند! اجیا کر پئی میں آپنہ اخیر نوں جان لؤاں لے ایس گل نوں وی میری حیاتی دے دپاڑے کینہ میں جان لؤاں پئی میں کجیا
 فانی ہاں^۵۔ ویکھ! توں میری حیاتی اک انگلی چنی مٹھی اے لے میری جندڑی دی تیرے لگ کجھ حقیقت نئیں سچی! پر بشر چنگ تھوں
 چنگ حال وچ وی مٹ جان والا اے (سیلا)^۶۔ سچی! بشر پرچھانویں وانگوں تردا پھر دا اے سچی! اوہ ایویں ای گھبراؤندے نیں اوہ کٹھا
 کر دا اے لے ایہ نئیں جان دا پئی اوہ کپدے جوگی اے^۷۔ اے خداوند! میں کپڑی گل جوگی کھلوتا ہاں؟ میری آس تیتھوں ای اے^۸۔ مینوں
 میری سبھناں کوتاہیاں تھوں چھڈا بیوقوفان نوں میرے ولہ انگلی نا چکن دے^۹۔ میں گونگا بنیا۔ میں مونہ نا کھولتیا کیوں جو توں ای ایہ
 سبھ کجھ کیتا اے^{۱۰}۔ مینھوں آپنا غصا دور کر دے میں تاں تیرے پتھ دی مار نال فنا ہوئی جاناں^{۱۱}۔ جد توں انسان نوں بدی پاروں
 جھڑکنا ایں تاں اوہدے روپ نوں پتنگ وانگ فنا کرنا ایں سچی! پر بشر فنا ہون والا اے (سیلا)^{۱۲}۔ لے خداوند! میری دعا سُن لے میری
 فریاد لے کن لاء میرے اتھرو ویکھ کے چپ نا رہ کیوں جو میں تیرے حضور پردیسی لے راہی ہاں جیویں میرے سبھ پیؤ دادا سن^{۱۳}۔ ہلے!
 مینھوں نظر ہٹالے تاں جو مینوں سکون ملے ایس تھوں پھلاں پئی میں مُک جاؤاں لے نابود ہو جاؤاں۔

آگو گوئیہ جوگی داؤد دا زبور^۱۔ میں صبر نال خداوند لے آس رکھی اوہ میرے ول دھیان کر کے میری فریاد سُن لئی^۲۔ اوہ مینوں 40
 ڈونگ کھڈے لے دلدر وچوں کڈیا لے اوہ میرے پیر چٹان لے جملہ لے میری واٹ یتھی^۳۔ اوہ میرے مونہ وچ ساڈے رب دی وڈیائی
 دا نواں گیت پائیا بٹھیرے ویکھن گے لے ڈرن گے لے خداوند لے بھروسا کرن گے^۴۔ دھن اے اوہ بندہ جہڑا خداوند لے بھروسا کردا اے لے
 گھمنڈیا لے جھوٹ دے یاراں ول دھیان نہیں دیندا^۵۔ لے خداوند میرے رب! جہڑے انوکھ کم تون کیت لے تیرے خیال جہڑے ساڈے ول نیں،
 بٹھیرے نیں میں اوہناں نوں تیرے حضور چون نہیں کر سکدا جیکر میں اوہناں دا کھلما لے بیان کرنا چاؤاں تاں اوہ گنتری تھوں باہر نیں
 ۶۔ قربانی لے نذر نوں تون چنگا نہیں جان دا تون میرے کن کھل یتے نیں سوختی قربانی لے خطا دی قربانی تون نہیں منگی^۷۔ تد میں
 آکھیا ویکھ! میں آیا ہاں کتاب دے طومار وچ میرے پاروں لکھیا اے^۸۔ لے میرے رب! میری خوشی تیری مرضی پوری کرن وچ اے
 سگوں تیری شریعت میرے من وچ اے^۹۔ میں وڈی منڈلی وچ سچائی دی خوش خبری سنائی اے ویکھ! میں آپنا مونہ بند نہیں کراں
 گا اے خداوند! تون جان دا ایں^{۱۰}۔ میں تیری سچائی آپنہ من اندر لکا نہیں رکھی میں تیری وفالے نجات نوں ظاہر کیتا اے میں تیری
 شفقت لے سچائی وڈی منڈلی تھوں نہیں لکائی^{۱۱}۔ لے خداوند! تون میرے لے ترس کھان تھوں مونہ نا موڑ تیری شفقت لے سچائی
 نال نال میری راکھی کرن^{۱۲}۔ کیوں جو اگنت برائیاں مینوں گھیر لٹیا اے میری بدیہ مینوں آ پھڑیا اے۔ اجپا پئی میں اکھ نہیں چُک
 سکدا اوہ میرے سیر دے والاں نالوں وی چوکھیاں نیں۔ اخیر میرا چھٹ گنیا^{۱۳}۔ لے خداوند! مہربانی کر کے مینوں چھڈا لے خداوند!
 میری مدد جوگی چھیتی کر^{۱۴}۔ جہڑے میری جان مُکاؤن جوگی ویردے نیں اوہ سبھ شرمندے لے کھجل ہون جہڑے میرے نقصان تھوں
 خوش نیں اوہارے پچھاں پٹن لے بدنام ہون^{۱۵}۔ جہڑے میرے لے ہسدے نیں اوہ اپنی بدنامی پاروں ناس ہو جاؤن^{۱۶}۔ تیرے سبھ چاؤن
 ولے تیتھوں خوش ہون تیری نجات دے عاشق ہمیشاں آکھن خداوند دی وڈیائی ہؤے^{۱۷}۔ پر میں ماتر لے محتاج ہاں خداوند میری فکر
 کردا اے میرا مدد کرن والا لے چھڈاؤن والا تون ای ایں

41 آگو گوئیہ جوگی داؤد دا زبور^۱۔ دھن اے اوہ، جہڑا ماتر دی دا خیال رکھدا اے خداوند مصیبت دے دیہڑے اونوں چھڈاؤے گا^۲۔
 خداوند اونوں بچاؤے گا لے جیوندا رکھ گا لے اوہ دھرتی لے دھن ہؤے گا توں اونوں اوہدے ویریاں دی منشا لے نا چھڈ^۳۔ خداوند
 اونوں بیماری دے بسترے لے سمبھلے گا توں اوہدی بیماری وچ اوہدے سبھ بسترے نوں چنگا کردا ایں^۴۔ میں آکھیا لے خداوند! میرے لے
 رحم کر میری جان نوں شفا دے کیوں جو میں تیرا گناہی ہاں^۵۔ میرے ویری ایہ آکھکے میری بریائی کردے نیں پئی اوہ کدوں مرے گا
 لے اوہدا ناں کدوں مٹے گا؟^۶۔ جد اوہ مینوں ملن آؤندا اے تاں جھوٹیاں گلاں کردا اے اوہدا دل آپنہ اندر بدی سمیٹدا اے اوہ باہر جاکے اوس
 دا ای کھلما کردا اے^۷۔ میرے نال ویر رکھن ولے سبھ کٹھہوکے میری بریائی کردے نیں اوہ میرے برخلاف میرے نقصان دے منصوبہ
 بنھدے نیں^۸۔ اوہ آکھدے نیں اپنوں تاں بُرا روگ لگنیا اے ہون جہڑا ایہ پٹیا اے تاں فیر نئیں اُٹھ سکدا^۹۔ سگوں میرے جانی یارے،
 جہدے لے مینوں بھروسا سی، لے جہڑا میرا ٹکر کھاؤندا سی میرے لے لت چُکی اے^{۱۰}۔ پر توں اے خداوند! میرے لے رحم کرکے مینوں
 کھلاہر تاں جو میں اونیاں نوں بدلا دؤاں^{۱۱}۔ ایس پاروں میں جان گنیا پئی توں میتھوں خوش ایں پئی میرا ویری میتھوں بھارو نئیں
 ہوندا^{۱۲}۔ مینوں تاں توں ای، میری راستی وچ کھلاہر بخشدا ایں لے مینوں ہمیشاں آپنہ حضور قائم رکھنا ایں^{۱۳}۔ خداوند اسرائیل دا
 رب ازل تھوں ابد تیکر دھن ہؤے آمین! فیر آمین

آگو گوئیہ جوگی بنی قورح دا مشکیل^۱۔ جیویں پرئی پانی دے سوتیاں نوں ترسدى اے تیویں ای لے رہا! میری روح تیرے جوگی
 ترسدى اے^۲۔ میری روح رب دی، جیوندے رب دی ترپائی اے میں کدوں جا کے رب دے حضور کھلواں گا^۳۔ میرے اتھرو ینہ رات
 میری خوراک بنے نیں انج پئی اوہ مینوں برابر آکھدے نیں پئی تیرا رب کتھ اے؟^۴۔ اپناں گلاں نوں چیت کر کے کلیجا سڑدا اے پئی میں
 کیویں عید مناؤں والی منڈلی نال رل کے خوشی لے وڈیائی کردا ہوا اوہناں نوں رب دے گھر لیجاؤندا ساں^۵۔ لے میری جان! توں کیوں
 بے حال ہندی پئی ایں؟ توں اندرو اندری کیوں بے چین ایں؟ رب لے آس رکھ کیوں جو اوہدے نجات دیئں ولے درشن جوگی میں فیر اوہدی
 وڈیائی کراں گا^۶۔ لے میرے رب! میں جان میرے اندر گھلدى پئی اے ایس لئی میں تینوں یردن دی دھرتی وچوں لے حرمون لے
 مصفار دے پہاڑ اُتوں بلاؤناں^۷۔ تیرے ابشاراں دی واج نال ڈونگیائی ڈونگیائی نوں بلاؤندی اے تیریاں سبھ موجاں لے لہراں میرے اُتوں
 لنگھ گئیاں^۸۔ تاں وی خداوند آپنی شفقت سویلہ وکھاؤے گا لے راتیں میں اوہدا گیت گاؤاں گا سگوں آپنی حیاتی دے رب تھوں دعا
 کراں گا^۹۔ میں خداوند نوں، جہڑا میری چٹان اے، آکھاں گا، توں مینوں کیوں بھلا دتا؟ میں ویری دے ظلم پاروں کیوں ورلاپ کردا
 پھرناں؟^{۱۰}۔ میرے ویریاں دے طعنے آکھن نوں میری ہڈیاں وچ تلوار اے کیوں جو اوہ مینوں آکھدے نیں پئی تیرا رب کتھ اے؟^{۱۱}۔ لے
 میری جان! توں کیوں گھلدى جانی ایں؟ توں اندرو اندری کیوں بے چین ایں؟ رب لے آس رکھ کیوں جو اوہ میرے مکھ دا چانن لے میرا
 رب اے میں فیر اوہدی وڈیائی کراں گا

۱۔ لے رب میرا نثیاں کر لے دین قوم دے ساہمنہ میرا وکیل بن لے دغا باز لے انصاف بندے تھوں مینوں چھڈا^۲۔ کیوں جو توں 43
 ای میری طاقت دا رب ایں۔ توں مینوں کیوں چھڈ دتا؟ میں ویری دے ظلم پاروں کیوں ورلاپ کردا پھرناں؟^۳۔ آپنہ نور لے آپنی
 سچپائی نوں گھل۔ اوہو ای مینوں رستا وکھاؤں اوہو ای مینوں تیرے پاک پہاڑ لے تیرے مسکناں تیک پوچاؤں^۴۔ تد میں خداوند دے
 مذبح کول جاؤاں گا رب دے حضور، جہڑا میری ساری خوشی اے لے رب! میرے رب! میں ستار و جاگے تیری وڈبائی کراں گا^۵۔ لے
 میری جان! توں کیوں ڈگدی جانی ایں؟ توں اندرو اندری کیوں بے چین ایں؟ رب لے آس رکھ کیوں جو اوہ میرے مکھ دا چانن لے میرا
 رب اے میں فیر اوہی وڈبائی کراں گا

آگو گوئیہ جوگی بنی قورح دا زبور، مشکیل^۱۔ لے رب! اسی آپہ کناں نال سُتیا۔ ساڈے پیؤ دادانہ سانوں دسیا پئی توں اوپناں دے 44
 دیہاڑاں وچ پرلہ ویلہ وچ کہ کم کیت^۲۔ توں قوماں نوں آپہتھاں نال کڈیا لے اپہناں نوں وسایا توں امتاں نوں ناس کیتا لے اپہناں
 نوں چواں پاسہ کھلاریا^۳۔ کیوں جو نا تاں اپہ اپنی تلوار نال ایس دیس دے مالک بنہ لے نا ای اپہناں دی ہانہ دے زورخہ اپہناں نوں بچایا
 سگوں تیرے سچتھ لے تیری ہانہ لے تیرے مکھ دے چاننہ اپہناں نوں فتح بخشی کیوں جو توں اپہناں تھوں خوش سیں^۴۔ لے رب!
 توں میرا بادشاہ! ایس یعقوب دے حق وچ نجات دا حکم گھل^۵۔ تیرے پاروں اسی آپہ ویریاں نوں تہ لٹاؤاں گے تیرے ناں پاروں اسی آپہ لگ
 کھلؤں والیاں نوں لتاڑاں گے^۶۔ کیوں جو نا تاں میں آپنی کمان لے بھروسا کراں گا لے نا میری تلوار مینوں بچاؤے گی^۷۔ پر توں سانوں
 ساڈے ویریاں تھوں بچایا اے لے ساڈے نال ویر رکھن والیاں نوں شرمندا کیتا اے^۸۔ اسی پورا دن رب لے مان کردے رٹھاں لے ہمیشاں
 اسی تیرے ای ناں دا شکر کردے رہاں گے (سیلاہ)^۹۔ پر توں تاں ہون سانوں چھڈ دتا لے سانوں بدنام کیتا لے ساڈے لشکراں دے نال نئیں
 جاندا^{۱۰}۔ توں سانوں ویری دے لگہراؤندا اپن لے ساڈے نال ویر رکھن ولہ لٹ مار کردے نیں^{۱۱}۔ توں سانوں ذبح ہون والی بھیڈاں
 وانگ کر دتا لے قوماں وچ سانوں کھلار دتا^{۱۲}۔ توں آپہ لوکاں نوں ان مٹا ویچ دتا اے لے اوپناں دے مٹ نال تیری دولت نئیں ودھدی
^{۱۳}۔ توں سانوں ساڈے گوانڈیاں دے طعنہ دا نشانہ لے ساڈے آل دولہ دے لوکاں دے پاسدا سبب بناؤنا اپن^{۱۴}۔ توں سانوں قوماں
 دے وچ "اکھان" لے امتاں وچ سیر ہلاؤن دا سبب مٹھنا اپن^{۱۵}۔ میری بدنامی نہ راتیں میرے لگ رہندی اے لے میرے مونہ لے شرمندگی
 چڑھ گئی^{۱۶}۔ طعنہ دین لے کفر بکن ولہ دیاں گلاں پاروں لے ویر لے بدلا لین ولہ پاروں^{۱۷}۔ اپہ سپہ کجھ ساڈے نال ہوا، تاں وی
 اسی تینوں نا بھلایا نا تیرے عہد نال بہ وفائی کیتی^{۱۸}۔ نا ساڈے دل پھرے نا ای ساڈے پیر تیری راہ تھوں مڑے^{۱۹}۔ جہاں توں سانوں
 گدڑاں دی تھان چنگا مدیا لے موت دے پرچھانویں وچ سانوں لکا دتا^{۲۰}۔ جیکر اسی آپہ رب دے ناں نوں بھلے یاں اسی کسے پرلے
 معبود لگتھ کھلارے ہون^{۲۱}۔ تاں کیہ رب ایس گل دی کھوج نا لاؤے گا؟ کیوں جو اوہ دلاں دے بھید جان دا اے^{۲۲}۔ سگوں اسی تاں
 نہ راتیں تیرے جوگی ای مارے جاندے ہاں لے آکھن نوں ذبح ہون والیاں بھیڈاں سیانہ جاندے ہاں^{۲۳}۔ لے خداوند! جاگ، توں کیوں سُتا
 اپن؟ اُٹھ! ہمیشاں جوگی سانوں چھڈ نا دے^{۲۴}۔ توں آپنا مکھ کیوں لکاؤنا اپن لے ساڈی مصیبت لے مظلومی نوں بھلاؤنا اپن؟^{۲۵}۔
 کیوں جو ساڈی جان مٹی وچ رُل گئی ساڈا جُسا مٹی ہو گئیا^{۲۶}۔ ساڈی مدد جوگی اُٹھ لے آپنی شفقت جوگی ساڈا فِدیا دے

45 آگو گوئیہ جوگی شونیم دے سُرتہ بنی قورح دا مزبور۔ مشکیل عروسی سرود¹۔ میرے دل وچ اک چچا مضمون جوش ماردا اے
 میں اوہو ای مضمون سناؤاں گا، جہڑے میں بادشاہ دے حق وچ بنھ نیں میری زبان پک لکھاری دا قلم اے²۔ توں بنی آدم وچوں
 سبھناں نالوں سونا ایں تیرے بُلھاں وچ لوچ بھری اے ایس پاروں ربغہ مینوں ہمیشاں جوگی دھن کیتا³۔ لہ گھبرو! توں آپنی تلوار
 نوں جہڑی تیری شان اے۔ آپنہ لک نال لوپٹ⁴۔ لہ سچائی لہ نرمی جوگی آپنی شان وچ اُچیچ نال سواری کرلے تیرا سجا پتہ۔ تینوں
 رعب دار کم وکھاؤے گا⁵۔ تیرے تیر تکھ نیں اوہ بادشاہ دے ویریاں دے سینہ وچ لگے نیں امتاں تیرے لگے ڈگ جانڈیاں نیں⁶۔ لہ رب!
 تیرا تخت ہمیشاں تیکر اے تیری شاہی دی لٹھ راستی دی لٹھ اے⁷۔ توں سچائی نال محبت رکھی لہ برائی نال کریج ایس پاروں رب،
 تیرے ربغہ خوشی دے تیل نال تینوں تیرے سبھناں جوڑ دیاں نالوں چوکھا مسج کیتا⁸۔ تیرے ہر لباس وچوں مُرلے عود لہ تج دی
 خشیو آؤندی اے ہاتھ دند دے محلاں وچوں تار ولے سازاں تینوں خوش کیتا اے⁹۔ تیری عزت والی بیبیاں وچ شہزادیاں نیں سگوں اک
 تیرے سچ پتہ اوفیر دے سونہ نال سچی کھلوتی اے¹⁰۔ لہ دھی! سن۔ گوئے کرلے کن لاء آپنی قوم لہ آپنہ پیو دے گھر نوں بھلا دے¹¹۔
 لہ بادشاہ تیرے حسن دا چاؤن والا بڑے گا کیوں جو اوہ تیرا خداوند اے، توں اونوں سجدہ کر¹²۔ لہ صور دی دھی ہڈیالے آؤے گی
 قوم دے ساہو کار تیری مرضی بھالن گے¹³۔ بادشاہ دی دھی محل وچ سیر تھوں پیر تیکر آپنا حسن کھلاری بیٹھی اے اوہا لباس زریفت
 دا اے¹⁴۔ اوہ پھل بوٹ ولے لباس وچ بادشاہ دے حضور لئیائی جاؤے گی اوہدی کواری سپیلیاں جہڑیاں اوہدے پچھ پچھ ٹردیاں نیں تیرے
 لگے لیائیاں جان گیاں¹⁵۔ اوہ انہوں خوش نال لیاؤن گے اوہ بادشاہ دے محل اندر وڑے گی¹⁶۔ تیرے پُتر تیرے پیو دا تھان ملن گے جنہاں
 نوں توں سبھ دھرتی لہ سردار مٹھیں گا¹⁷۔ میں تیرے ناں دا چیتا، پیڑھی تھوں پیڑھی تیکر بنھان گا ایس لئی امتاں ہمیشاں تیری
 شکر گزاری کرن گیاں

46 آگو گوئیہ جوگی بنی قورح دا مزمور علاموت دے سُرے اک گیت^۱۔ رب ساڈے لکھ دے تھان لے ساڈا زور اے مصیبت ویلہ تگڑا مدد گار^۲۔ ایس لئی سانوں کجھ ڈر خوف نہیں۔ بھانویں دھرتی پُٹھی ہو جاوے لے پہاڑ سمندر دی ڈونگیائی وچ پاء یتہ جان^۳۔ بھانویں اوہدا پانی رولا پاوے لے ٹھاٹھاں مارے لے پہاڑ اوہدے ٹھاٹھاں نال پل جان (سیلاہ)^۴۔ اک اجپیا دریا اے جہدے سوتیاں نال رب دے شہر نوں مطلب رب دے پاک مسکن نوں راحت ملدی اے^۵۔ رب اوہدے وچ اے۔ اونوں کدی وی پُلاں نہیں رب سرگھی ویلہ ای اوہدی مدد کرے گا^۶۔ قوماں پریشان ہوئیاں۔ شاپاں پُلاں کھادیاں اوہ بول پٹیا۔ دھرتی پنگھر گئی^۷۔ لشکراں دا خداوند ساڈے نال اے یعقوب دا رب ساڈے لکھ دی تھان اے (سیلاہ)^۸۔ آؤ! خداوند دے کماں نوں ویکھو پئی اوہ دھرتی لے کھ کھ ورائیاں کیتیاں نیں^۹۔ اوہ دھرتی دے انت تیکر جنگ رُکواندا اے اوہ کماں بہن دا لے نیزے دے ٹوٹ کر دیندا اے اوہ رتھاں نوں اگ نال ساڑ دیندا اے^{۱۰}۔ چپ ہو جاوے لے جان لؤو پئی میں رب ہاں میں قوماں دے وچ اچا ہواں گا میں سپہ دھرتی لے سیر اچا کراں گا^{۱۱}۔ لشکراں دا خداوند ساڈے نال اے یعقوب دا رب ساڈے لکھ دی تھان اے (سیلاہ)

آگو گوئیہ جوگی بنی قورح دا مزمور^۱۔ لٹے سبھ اُمتو! تاڑیاں مارورب جوگی خوشی دی واج نال للکارو^۲۔ کیوں جو اوہ رعب دار 47
 اے اوہ سبھ دھرتی دا بادشاہ اے^۳۔ اوہ امتاں نوں ساڈے لگہرا دئے گا لٹے قومماں ساڈے پیراں تھلے آ پیئیں گِیاں^۴۔ اوہ ساڈے
 جوگی ساڈی میراث دی چون کرے گا جہڑی اوہدے پیارے یعقوب دی شان اے (سیلاہ)^۵۔ ربہ اُچی واج نال خداوندہ نرسنگھ دی
 واج نال اسمان ول اڈاری بھری^۶۔ وڈیائی کرو۔ رب دی وڈیائی کرو وڈیائی کرو۔ ساڈے بادشاہ دی وڈیائی کرو^۷۔ کیوں جو رب ساری
 دھرتی دا بادشاہ اے عقل نال وڈیائی کرو^۸۔ رب قومماں لٹے شاہی کردا اے رب اپنے پاک تخت لٹے بیٹھا اے^۹۔ امتاں دے سردار کٹھہوئے نیں
 تان جو ابراہام دے رب دی امت بن جاؤں کیوں جو دھرتی دیاں سپراں رب دیاں نیں اوہ چوکھا اُچا اے

اک گیت۔ بنی قورح دا مزمور^۱۔ ساڈے رب دے شہر وچ۔ آہنہ پاک پہاڑ لُٹے خداوند بزرگ لُٹے ودھیری وڈیائی دے لائق اے^۲۔ شمال 48
 ولے صیون دا پہاڑ جہڑا بادشاہ دا شہر اے اوہ اُچیائی وچ سوہنا لُٹے سبھ دھرتی دا مان اے^۳۔ اوہدے محلاں وچ رب لُکھ دی تھان منیا
 جاندا اے^۴۔ کیوں جو ویکھو! بادشاہ کٹھہوئے اوہ رل کے لنگھ گئے^۵۔ اوہ ویکھ کے حیران ہوئے اوہ گھابر کے نس^۶۔ اوہ کنبیئے اونوں نوں آ
 نیپا لُٹے اجہی پیڑے، جہی جمن دی پیڑ^۷۔ توں پوری واء نال ترسیس دے جہازاں نوں بہن دینا ایں^۸۔ لشکراں دے خداوند دے شہر وچ
 مطلب آہنہ رب دے شہر وچ جیویں اسی سُنیا سی، تیویں ای اسی ویکھیا خدا اونوں ہمیشاں کھلاہری رکھ گا^۹۔ لُٹے رب! تیری پیکل دے
 اندر اسی تیری شفقت لُٹے دھیان کیتا اے^{۱۰}۔ لُٹے رب! جہیا تیرے ناں اے تہی تیری وڈیائی دھرتی دے انت تیکر اے تیرا سجا ہتھ
 سچیاں نال بھریا اے^{۱۱}۔ تیرے حکماں پاروں صیون دا پہاڑ خوش ہوئے یہوداہ دیاں دھیاں خوشی مناؤں^{۱۲}۔ صیون دے آل دولہ پھرو
 اوہدے برجیاں دی گنتری کرو^{۱۳}۔ اوہدی پناہ دی کندھ نوں دھیان نال ویکھو اوہدے محلاں لُٹے نگاہ کرو تاں جو تسی اگلی پیڑھیاں نوں
 اوہدی خبر دے سکو^{۱۴}۔ کیوں جو ایہو ای رب ہمیشاں تیکر ساڈا رب اے ایہو ای موت ولے تیکر سانوں ہدایت دین والا رہے گا

آگو گوئیہ جوگی بنی قورح دا مزمور^۱۔ لٹہ سبھ امتوا! ایہ سُنو لٹہ لوکائی دے سبھ واسیو! کن لاؤ^۲۔ کیہ نکا کیہ وڈا کیہ ساہو کار کیہ 49
 کنگال^۳۔ میرے مونہوں دانائی دیاں گلاں نکلن گیاں لٹہ میرے دل دا خیال حکمت نال بھریا پئے گا^۴۔ میں بات ولہ کن لاؤاں گا
 میں آپنی پہیلی ستارے بیان کراں گا^۵۔ میں تنگی دے دیپاڑے کیوں ڈراں جد میرا پچھا کرن والی بدی مینوں وپہر لؤے؟^۶۔ جہڑے
 آپنی دولت لٹہ بھروسا کردے نیں لٹہ آپنہ مال دی چوکھائی لٹہ گھمنڈ کردے نیں^۷۔ اوہناں وچوں کوئی کیوں وی آپنہ بھرا دا فدیا نیں دے
 سکدا نا خدا نون اوہدا مِل دے سکدا اے^۸۔ (کیوں جو اوہناں دی جان دا فدیا انمل اے اوہمیشاں تیکر نیں دتا جانا)^۹۔ تان جو اوہ
 ہمیشاں تیکر جیوندا رہے لٹہ قبر نون نا ویکھ^{۱۰}۔ کیوں جو اوہ ویکھدا اے پئی دانا مر جاندے نیں بیوقوف لٹہ ڈنگر خصلت کٹھ مردے
 نیں لٹہ آپنی دولت ہورناں جوگی چھڈ جاندے نیں^{۱۱}۔ اوہناں دا دلی خیال ایہ ہے پئی اوہناں دے گھر ہمیشاں تیکر لٹہ اوہناں دے مسکن
 پیڑھی تھوں پیڑھی تیکر بنہ رہن گے اوہ آپنی زمین آپنہ ای نون تھوں مِتھدے نیں^{۱۲}۔ پر بشر عزت دے حال وچ اکو جہیا نیں رندا اوہ
 ڈنگراں وانگ اے، جہڑے فنا ہو جاؤندے نیں^{۱۳}۔ اوہناں دا یہ طریقہ عقلی اے تان وی اوہناں دے مگروں لوک اوہناں دیاں گلاں نون
 چنگا جان دے نیں (سیلا)^{۱۴}۔ اوہ آکھن نون پاتال دا ریوڑ مِتھ گئے نیں موت اوہناں دی راکھی پئے گی دیانت دار سوہرے اوہناں لٹہ حاکم
 پئے گا لٹہ اوہناں دا حسن پاتال دی بُرکی ہوکے مٹ جاؤے گا^{۱۵}۔ پر رب میری جان نون پاتال وچوں چھڈا لؤے گا کیوں جو اوہو ای
 مینوں قبولے گا (سیلا)^{۱۶}۔ جد کوئی ساہو کار ہو جاؤے جد اوہدے گھر دی شان ودھ تان توں نا ڈریں^{۱۷}۔ کیوں جو اوہ مرکے کجھ وی
 نال نا لیجاؤے گا اوہدی شان اوہدے نال نا جاؤے گی^{۱۸}۔ بھانویں جیونڈے جی اوہ آپنی جان نون دھن آکھدا رہیا پئے (لٹہ جد توں آپنی
 بھلیائی کرنا ایں تان لوک تیری وڈیائی کردے نیں)^{۱۹}۔ تان وی اوہ آپنہ پیو دادا دی منڈلی نال جا رہا گا اوہ چانن نون کدی وی نا ویکھن
 گے^{۲۰}۔ بندہ جہڑا عزت دے حال وچ رندا اے، پر عقل نیں رکھدا ڈنگراں وانگ اے، جہڑے فنا ہو جاؤندے نیں

آسف دا مزمور^۱۔ رب خداوندہ ککلام کیتا لے چڑھدے تھوں لہندے تیکر لوکائی نوں سدیا^۲۔ صیون وچوں، جہڑا سوں پنہ دا انت 50
اے خدا نظریں آیا^۳۔ ساڈا رب آؤے گا لے چُپ نئیں رہوے گا اگ اودے لگ لگ ساڑدی جاؤے گی لے اودے جواں پاسہ چوکھی نہیری
جھلے گی^۴۔ آپنی امت دا نئیاں کرن جوگی اوہ عرش لے فرش نوں سدے گا^۵۔ پئی میرے پاک لوکاں نوں میرے حضور کٹھا کرو جنہاں
نہ قربانی نال دے راہیں میرے نال عہد بنھیا اے^۶۔ لے عرش اودی سچائی بیان کرن گے کیوں جو رب آپ ای نئیاں کرن والا اے
(سیلاہ)^۷۔ لے میری امت سُن۔ میں کلام کراں گا لے لے اسرائیل! میں تیرے لے گواہی دواں گا رب، تیرا رب میں ای ہاں^۸۔ میں تینوں
تیری قربانیاں پاروں طعنہ نئیں ماراں گا لے تیری سوختنی قربانیاں برابر میرے سامنے رنڈیاں نیں^۹۔ نا میں تیرے گھروں ڈھگ لؤاں گا
نا تیرے واڑے وچوں بکرے^{۱۰}۔ کیوں جو جنگل دا اک اک ڈنگر لے ہزاراں پہاڑاں دے چویلے میرے ای نیں^{۱۱}۔ میں پہاڑاں دے سبھ
پکھیراں نوں جان دا ہاں لے میدان دے درندے میرے ای نیں^{۱۲}۔ جیکر میں بھکا ہوندا ناں تینوں نا آکھدا کیوں جو دھرتی لے اودی سبھ
بھروائی میری ای اے^{۱۳}۔ کیہ سنڈیاں دا گوشت کھاؤاں گا؟ یاں بکریاں دا لہو پیؤاں گا؟^{۱۴}۔ رب جوگی شکر گزاری دی قربانی کر لے
اودے جوگی آپنی منتاں پوریاں کر^{۱۵}۔ لے مصیبت دے دہاڑے میتھوں فریاد کر میں تینوں چھڈاؤاں گا لے توں میری وڈیائی کریں
گا^{۱۶}۔ پر رب شریر نوں آکھدا اے تینوں میرے حکم بیان کرن نال کاہدا واسطاً؟ لے توں میرے عہد نوں آپنی جیہ لے کیوں لٹیاؤنا ایں؟
^{۱۷}۔ جد پئی تینوں سیکھن نال ویر اے لے میریاں گلاں نوں کنڈ پچھ سٹ دینا ایں^{۱۸}۔ توں چور نوں ویکھ کے اودے نال رل گئیا لے زنا
کرن والیاں دا شریک رہا^{۱۹}۔ تیرے مونہوں برہائی نکلدی اے لے تیری جیہ دھوکھا گھڑدی اے^{۲۰}۔ توں بیٹھا بیٹھا آپنہ بھرا دی برہائی
کرنا ایہ آپنی ای ماں دے پتر لے تہمت لاؤنا ایں^{۲۱}۔ توں ایہ کم کیت لے میں چُپ رہا تینوں جا پٹیا پئی میں تیرے جیہ ای ہاں پر میں
تینوں ملامت کر کے اپناں نوں تیری اکھاں لگے چون کر کے رکھاں گا^{۲۲}۔ ہون لے رب نوں بھلن والیو! سوچ لؤ اچ نا ہوے پئی میں تہانوں
پاڑ دیواں لے کوئی چھڈاؤن والا نا ہوے^{۲۳}۔ جہڑا شکر گزاری دی قربانی کردا اے اوہ میری وڈیائی کردا اے لے جہڑا اپنا چال چلن چنگا
رکھدا اے اونوں یں رب دی نجات وکھاؤاں گا

51 آگو گوئیہ جوگی داؤد دا مزبور اوہدے بت سب کول جاؤن تھوں مگروں جد نائن نبی اوہدے کول آیا^۱۔ لے رب آپنی شفقت دے حساب نال میرے لے رحم کرآپنی رحمت دی چوکھ دے حساب نال میری خطاواں مٹا دے^۲۔ میری برائی نوں میرے اُتوں دھو دے لے میرے گناہ تھوں مینوں پاک کر^۳۔ کیوں جو میں آپنی خطاواں نوں من دا ہاں لے میرا گناہمیشاں میرے لگے رندا اے^۴۔ میں یرا تیرا ای گناہ کیتا اے لے اوہ کم کیتا اے، جہڑا تیری نگاہ وچ برا اے تان جو توں آپنی گلاں وچ راست گینا جاؤں لے آپنی عدالت وچ عیب رہیں^۵۔ ویکھ! میں برائی وچ شکل پھڑی لے میں گناہ دے حال وچ ماں دی کُکھ پٹیا^۶۔ ویکھ! توں اندر دی سچائی نوں چنگا جان دا ایں لے من اندر ای مینوں دانائی سکھاؤں گا^۷۔ زوف نال مینوں صاف کر تان میں پاک ہواں گا مینوں دھو لے میں برف نالوں چوکھا چٹا ہواں گا^۸۔ مینوں خوشی دی خبر سنا تان جو اوہڈیاں جہڑیاں توں بہن دتیاں نیں، خوش ہوں^۹۔ میرے گناہواں ولوں اپنا مونہ پھیر لے میری سبھ برائی مٹا سٹ^{۱۰}۔ لے رب! میرے اندر پاک دل پیدا کر لے میرے اندر نوں سیربوں قائم رہن والی روح پا۔^{۱۱} مینوں آپنہ حضوروں نا کڈھ لے آپنی روح نوں میتھوں وکھ نا کر^{۱۲}۔ آپنی نجات دی خوشی مینوں فیر بخش دے لے سگری روح نال مینوں سمبھال^{۱۳}۔ تد میں گناہیاں نوں تیری راہ سکھاواں گا لے گناہی تیرے ول پھرن گے^{۱۴}۔ لے رب! لے میرے نجات دین ولے رب! مینوں لہو دے گناہ تھوں جھڈا تان میری جیہ تیری سچائی دا گیت گاؤے گی^{۱۵}۔ لے خداوند! میرے ہلہاں نوں کھول دے تان میرے مونہوں تیری وڈیائی بیان پڑے گی^{۱۶}۔ کیوں جو قربانی وچ تیری خوشی نئیں نئیں تان میں دیندا سوختنی قربانی تھوں تینوں کجھ خوشی نئیں^{۱۷}۔ تُئی روح رب دی قربانی اے لے رب! توں تُئی دل نوں حقیر نا جانیں گا^{۱۸}۔ آپنہ کرم نال صیون دے نال بھلیائی کر یروشلم دی کندھ نوں بنا^{۱۹}۔ تد توں سچائی دی قربانیاں لے سوختنی قربانی لے پوری سوختنی قربانی نال خوش ہویں گا لے اوہ تیرے مذبح لے وچھ جاڑھن گے

52 آگو گوئیہ جوگی داؤد دا مشکیل جدوں ادومی دوئیگنہ جا کے ساؤل نوں دسیا پئی داؤد ابشک دے گھر وڑیا اے^۱۔ لے ڈاڈھ! توں شرارت لے کوں گھمنڈ کرنا ایں؟ رب دی شفقت ہمیشاں تیکر اے^۲۔ تیری جیہہ یری شرارت بهالدى اے لے دگا باز! اوہ یکھه استرے وانگ اے^۳۔ توں بریائی نوں چنگیائی نالون چوکھا چاؤنا ایں لے جھوت نوں سچی گل نالون (سیلاہ)^۴۔ لے دغا باز جیہہ! توں مورائی گلاں نوں چاؤنی ایں^۵۔ رب وی تینوں ہمیشاں جوگی مار سٹے گا اوہ تینوں پھڑکے تیرے تنبو وچوں کڈھ سٹے گا لے جیوندیاں دی دھرتی تھوں تینوں کھیڑ دؤے گا (سیلاہ)^۶۔ سچے وی ایس گل نوں ویکھ کے ڈر جاؤن گے لے اوہدے لے پسن گے^۷۔ پئی ویکھو! ایہ اوہو ای بندہ اے، جنہ رب نوں آپنی لکھ دی تھان نا بنایا سگوں آپنہ مال دی چوکھائی لے بهروسا کیتا لے شرارت وچ پکا پو گنیا^۸۔ پر میں تاں رب دے گھر وچ زیتون دے پرے رکھ وانگ ہاں میرا بهروسا ہمیشاں رب دی شفقت لے اے^۹۔ میں ہمیشاں تیری شکرگزاری کردا ریاں گا کیوں جو توں ای ایہ کیتا اے لے مینوں تیرے ای ناں دی آس پڑے گی کیوں جو اوہ تیرے پاک لوکاں دے نیڑے چنگا اے

آگو گوئیہ جوگی محلت دے سُرلے داؤد دا مشکیل^۱۔ بیوقوفنہ آپنہ من وچ آکھیا پئی کوئی رب نئیاوہ وگڑ گئے۔ اوہناہنہ کریچ والی 53
 بریائی کیتی اے کوئی نیک نئیں^۲۔ ربہنہ عرشوں بنی آدم لُتہ نگاہ کیتیتاں جو ویکھ پئی کوئی دانا کوئی رب دا طالب ے یاں نئیں
^۳۔ اوہ سبھ پھر گئے نئیں۔ اوہ رل کے نجس ہو گئے کوئی نیک نئیں۔ اک وی نئیں^۴۔ کید اوہناں سبھناں بد کاراں نوں کجھ سپیان نئیں جہڑے
 میرے لوکاں نوں انج کھاؤندے نیں جیویں ٹکرلے رب دا ناں نئیں لیندے^۵۔ اوتھ اوہناں لُتہ چوکھا ڈر چھا گئیا ڈر دی کوئی گل نئیں سی
 کیوں جو ربہنہ اوہناں دیاں بڈیاں جہڑیاں تیرے برخلاف تنبو تان کے بجھیاں سن، کھلار دتیاں توں اوہناں نوں شرمندہ کر دتا۔ ایس لئی
 پئی ربہنہ اوہناں نوں چھنڈ دتا اے^۶۔ کاش پئی اسرائیل دی نجات صیون وچوں ہوندی جدوں رب آپنہ لوکاں نوں غلامی وچوں موڑ
 لئیائے گا تان یعقوب خوش لے اسرائیل شادمان ہئے گا

آگو گوئیہ جوگی تار ولہ سازاں نال داؤد دا مشکل۔ اوس ویلہ دا، جد زفیونہ جاکے ساؤل نوں آکھیا کہ داؤد ساڈے ول لُکيا پڑیا 54
 نئیں؟^۱۔ لے رب! آپہ ناں دے پاروں مینوں بچالہ آپنی قدرت نال میرا نئیاں کر^۲۔ لے رب! میری دعا سُن۔ میرے مونہ دیاں گلاں
 لے کن لا^۳۔ کیوں جو پرلے میرے برخلاف اُٹھ نیلے یکھ مزاج لوگ میری جان دے ویری ہو گئے نیاوہناں۔ رب نوں آپہ مونہ دروں نہیں
 رکھیا (سیلاہ)^۴۔ ویکھو! رب میرا مدد گار اے خداوند میری جان نوں سمبھالن والیاں وچ اے^۵۔ اوہ بریائی نوں میرے ویریاں ولہ ای موڑ
 دیوے گا توں آپنی سچائی دے حساب نال اوہناں نوں فنا کر^۶۔ میں تیرے حضور رضا دی قربانی چڑھاؤاں گا لے خداوند! میں تیرے
 ناں دی شکر گزاری کراں گا کیوں جو اوہ چنگی اے^۷۔ کیوں جو اوہ مینوں سبھناں مصیبتاں تھوں چھڈایا اے لے میری اکھن میرے
 ویریاں نوں ویکھ لٹیا اے

آگو گوئیہ جوگی تار ولہ سازاں نال داؤد دا مشکیل^۱۔ لے خدائند میری دعا لے کن دھرتے میری منت تھوں مونہ نا پھیر^۲۔ میرے 55
ول دھیان کر لے مینوں جواب دے میں دکھ نال بہ چین پوکھاواں بھرناں^۳۔ ویری دی للکار نالائے شریر دے ظلم پاروکیوں جو اوہ
میرت لے بریائی لد دے لے قہر وچ مینوں ستاؤندے نیں^۴۔ میرا من میرے اندر بہ چین اے لے موت دا ہول میرے لے چھا گنیا اے^۵۔ ڈر لے
کنینی میرے لے چڑھ گھپتے مینوں آ نپیا اے^۶۔ لے میں آکھیا کاش پٹی کبوتر وانگ میرے پر ہوندے تاں میں اڈ جاندا لے مینوں آرام
ملدا^۷۔ فیر تاں میں کدرے دور نکل جاندا لے جنگل جا ڈیرا لاؤندا (سیلاہ)^۸۔ میں نہیری دے جھل لے طوفان تھوں کسے لکن دی تھاں وچ
نس جاندا^۹۔ لے خدائند! اوہناں نوں مار لے اوہناں دی جیہ وچ فرق پا کیوں جو میں شہر وچ ظلم لے جھگڑا ویکھیا اے^{۱۰}۔ دن راتیں
اوہ شہر دی کندھ لے پھردے نیں بریائی لے فساد اوہدے اندر نیں^{۱۱}۔ شرارت اوہدے ہی وچ وسی ہوئی اے ظلم لے فریب اوہدی گلیاں
وچوں دور نیں ہوندے^{۱۲}۔ جتے مینوں ملامت کیتی اوہ میرا ویری نیں سی نیں تاں میں اوہناں برداشت کر لیندا لے جتے میرے برخلاف
گھمنڈ کیتا کہ اوہ میرے نال ویر رکھن والا نیں سی نیں تاں میں اوہدے تھوں لک جاؤندا^{۱۳}۔ سگوں اوہ تاں توں ای سیں جیڑا میرے
سابھہ سی میرا میتر لے میرا جانی یار سی^{۱۴}۔ ساڈی گل بات مٹھی سی لے منڈلی دے نال رب دے گھر وچ پھردے ساں^{۱۵}۔ اوہناں
نون موت یکدم آن نہ گی اوہ جیوندے جی پاتال وچ جا لٹھن گے کیوں جو شرارت اوہناں دے مسکناں وچ لے اوہناں دے اندر اے^{۱۶}۔ پر
میں تاں رب نوں واج ماراں گا لے خدائند مینوں بچا لے گا^{۱۷}۔ سرگھی لے دھمی لے دوپہر ویلہ نوں میں فریاد کراں گا لے ہاؤں بھر دا
راہاں گا لے اوہ میری واج سُن لے گا^{۱۸}۔ اوہ اوس لڑائی نال جیڑی میرے برخلاف سی، میری جان نوں سلامت چھڈا لٹیا کیوں جو
میرے نال لڑن ولہ بٹھیرے سن^{۱۹}۔ رب، جیڑا ازلاں تھوں اے سُن لے گا لے اوہناں نوں جواب دے گا (سیلاہ) ایہ اوہ نیں، جنہاں جوگی
پلٹا نیں لے جیڑے رب تھوں نیں ڈردے^{۲۰}۔ اوس شخصے اجپاں لے پتھ ودهایا اے، جیڑے اوہدے نال صلح رکھدے سن اوہ اپنے عہد نوں
بھن دتا اے^{۲۱}۔ اوہا مونہ مکھن وانگ چکنا سی پر اوہدے دل اندر جنگ سی اوہدیاں گلاں نیل نالوں چوکھیاں نرم پر تنگی تلواراں
سن^{۲۲}۔ آپنا بھار خدائند لے شٹ دے۔ اوہ تینوں سمبھلے گا اوہ سچے نوں کدی ہلار نا کھاؤں دے گا^{۲۳}۔ پر لے رب! توں اوہناں نوں
موت دے کھڈے وچ لاؤیں گا خونی لے دغا باز آپنی ادھی حیاتی تیکر وی جیوندے نا رہن گے پر میں تیرے لے بھروسا کراں گا

آگو گوئیہ جوگی یونت ایلیم رخوقیم دے سُر لُتہ داؤد دا مزمور۔ مکتام، اوس ویلہ دا، جدوں فلسطیانے اونوں جات وچ جا پھڑیا۔¹ 56
 لُتہ رب! میرے لُتہ رحم کر کیوں جو بشر مینوں نگھاؤنا چاؤندا اے اوہ سار دیہاڑی لڑکے مینوں ستاؤندا اے²۔ میرے ویری ساری
 دیہاڑی مینوں نگھا لینا چاؤندے نیکیوں جو جہڑے گھمنڈ کرکے میرے نال لڑدے نیں، اوہ ہتھیرے نیں³۔ جیس ویلہ مینوں ڈر لگے گا میں
 تیرے لُتہ بھروسا کراں گا⁴۔ میرا مان رب لُتہ لُتہ اوہدے کلام لُتہ اے میرا بھروسا رب لُتہ اے۔ میں ڈرن والا نیں بشر میرا کیہ وگاڑ
 سکدا اے؟⁵ اوہ سار دیہاڑی میریاں گلاں نوں مروڑدے رندے نیں اونناں دے خیال یرے اپو ای نیں پئی میرے نال بریائی کرن⁶۔ اوہ
 کٹھہوکے لُک جاؤندے نیں اوہ میرے پیراں دے نشان بھال دے نیں کیوں جو اوہ میری جان دی چھئی وچ نیں⁷۔ کیہ اوہ بریائی کرکے بچ
 جان گے؟ لُتہ ربا! قہر وچ آلتے امتاں نوں ڈیگ دے⁸۔ تون میری آوارہ گردی دا حساب رکھنا ایں میرے اتھرؤاں نوں آپنی مشک وچ سانہ
 لے کیہ اوہ تیری کتاب وچ نیں لکھ؟⁹۔ تد تاں جیس دیہاڑے میں فریاد کراں گا، میرے ویری پچھاں نوں مٹر جاؤن گے مینوں ایہ معلوم اے
 پئی رب میرے ول اے¹⁰۔ میرا مان رب لُتہ لُتہ اوہدے کلام لُتہ اے میرا مان خداوند لُتہ لُتہ اوہدے کلام لُتہ اے¹¹۔ میرا بھروسا رب لُتہ
 اے۔ میں ڈرن والا نیں انسان میرا کیہ کر سکدا اے؟¹²۔ اے رب! تیریاں متتاں میرے لُتہ نیں میں تیرے حضور شکر گزاری دی
 قربانیاں کراں گا¹³۔ کیوں جو تون میری جان نوں موت تھوں چھڈایا کیہ تون میرے پیراں نوں تلکن تھوں نیں بچایا تاں جو میں رب
 دے لگے جیوندے دے چائن وچ تُراں؟

میر مُغنی دے لئی - " جانو ناں مار" داؤد وَلوں - مکتام - جس ویلہ اوہ ساؤل دے آگوں نس کے غار چے جاوڑیا!^۱ - میرے لُہ رحم 57
 کر - اے رُبا - میرے لُہ رحم کر - کیوں جو میری جان تیرے وَس وچ اے تے میں تیرے پراں دے پرچھاوے چے لُک جانا آں جیدوں
 تیکر مُصیبت تَل ناں جاوے^۲ - میں خُدا تعالیٰ تُون سدھنا واں - رب تُون جیہڑا میرے مہربان اے^۳ - خُدا کرے - پئی اوہ سمان تون گَل
 کے مینوں بچاوے - اوہ اوہناں تُون بے عزت کرے جیہڑے مینوں ستاندے نیں - (سلاہ) رَب آپنی مہرتے سچائی تُون گھلے^۴ - میں شیر ببران
 دے وچکار لمپے جانا آں - جیہڑے انساناں توبطمع نال پاڑ کھاندے نیں اوہناں دے دند برچھیا تے تیر نیں^۵ - اوہناں دی جیہ تیز تلوار
 اے - اے رُبا ! تُون سمانا تے اُچا پو ساری دُنیاتے تیرا جلا ل ہووے^۶ - اوہناں میرے پیراں دے لئی پھندے لائی نیں اوہناں میر جان تُون
 ذلیل کیتا اے خُدا کرے ! اوہ لپے ای اوہدے دگ پین-^۷ ۷- میرا دل قائم اے - اے رُبا! میرا دل قائم اے میں گاواں گلتے حمد کراں گا^۸ - جاگ
 اے میری جان - جاگو اے بربطے ستار میں لو دے تڑکے جاگاں گا^۹ - اے رُبا! میں قومماں چے تیری واہ-واہ کراں گا - میں اُمتاں وچ تیری
 تعریف گاواں گا -^{۱۰} ۱۰- کیوں جو تیری مہر اسمان تیکر تیری سچائی بدلاں تیکر وڈی اے-^{۱۱} ۱۱- اے رُبا! اسماناں تے اُچا پو - ساری دُنیا
 تے تیرا جلا ل ہووے۔

میر مُغنی دے لئی - " جانو ناں مار " داؤد وَلوں - مکتام^۱۔ اے راج کرن والیو! کیہ تُسیں ٹھیک نیاں کردے او۔ اے جگت دے لوکو - 58
 کیہ تُسیں ٹھیک نیاں کردے او؟ ^۲۔ سگوں تُسیں دل ای دل چہ نیائی کردے او دھرتی تہاڈے تہہ نیائی ونددے نیں^۳۔ ماں دی
 کُکھ توں ای شریر بندے پٹھی رامت چل دے نیں کُکھ توں ای جھوٹ بولن ولہ پٹھی رامت چل دے لک نیں۔^۴ اوہناں دا دنگ سب دا زیر
 اے۔ اوس بولہ سب وانگوں جیڑا کن بند رکھ دا اے^۵۔ تاں جو سپیریاں دی واج - سگوں چوٹی دے جادو گر دا جادو وی ناں سہ۔^۶
 آے خُدا! تُوں اوہناں دے دند اوہناں دے مُونہ چہ ای بہن دے۔ آے خُداوند! شیر بیراں دا دھاڑاں تُوں ٹوٹے ٹوٹے کر^۷۔ اوہ وگدے پانی
 وانگوں چلہ جان جیہدوں اوہ اپنے تیر جلاؤن تے اوہناں دے تیر رک جان - ^۸۔ اوہ پگھرن ولہ گھونگ وانگوں گھل جان گے سگوں زبانی دے
 ڈگہوئے حمل وانگوں جینے سؤج نیں ویکھیا^۹۔ ایس توں پہلاں پئی تہاڈیاں ہانڈیاں تُوں کنڈیاں دی آگ لگے۔ جد پئی ا وہرے ای ہون تے
 اوہناں تُوں ہوا دا بھلا اڈالے جاوے^{۱۰}۔ سچا بندہ بدلہ ویکھ کے خوش ہووے گا اوہ اپنے پیر رت نال دھوئے گا - ^{۱۱}۔ تد لوکی آکھن گے پئی بنان
 شک سچ بندے لئی آجر اے۔ پک اے پئی خُدا پیگا اے اوہ ای دھرتی تے نیاں کرے گا -

داؤد وَلوں ہالک نہ کر۔ سر کوپ گویہ لئی مکتام جد شاولجہ داؤد دے گھرتے پیرا لایا تاں جو اوس تُون مار دیوے۔^۱ یا ربا مینوں 59 میرے ویریاں تُون چھڈا میرے خلاف اُٹھن والیاں دے مقابلہ لئی میری حمایت کر۔^۲ بھیتے کم کرن والیاں تُون مینوں چھڈتے لہو پین والیاں تُون مینوں بچا۔^۳ کیوں جو ویکھ اوہ میری جان دی گھات وچ نیستے تگڑے لوک میرے خلاف ایکارہ دے نیں۔ یا ربا میرے وچ ناستے گناہ اے ناں میتھوں بھُل پوئی اے۔^۴ اوہو نیسے دوسے دے خلاف بھج بھج کے تیاری کر دے نیں۔ جاگتے میری مدد لئی آتے ویکھ۔^۵ کیوں جو ربا فوجاں دے رب تُون اسرائیل دا خُدا ایں اُٹھ کُل قومیاں تُون حساب لئی۔ تُون غدارتے ترس نہ کھا۔^۶ اوہنوں شام ویلے موڑتے کُنیا وانگ گُر گاؤندے نیں۔ شہر دیاں کلیاں کھیچ دے نیں۔^۷ ویکھ اوہ ڈکار مار دے نیستے اوہناں دے مونہاں وچ نفرت دیاں گلاں۔ کیہڑا اے جیہڑا سُن۔^۸ پر تُون اے خُداوند اوہناں تہسدا ایں۔ تُون کُل قومیاں تہٹھ مار دااں۔^۹ یا ربا مینوں قبر دی آس ہووے گی کیوں جو خدا میرا اُچا بُرج اے۔^{۱۰} میرے رب میرے شفیق۔ میری مدد لئی آوےتے مینوں میرے ویریاں تے خوشی منان دیوے۔^{۱۱} یا ربا اوہناں تُون مار مُکا تاں نہوئے پئی ایہ میری قوم تُون کراہے پا دین۔ اپنی قدرت نال اوہناں تُون بے چینی وچ پاتے نبواں کر دے۔^{۱۲} اوہناں دے منہ دا گناہ اوہناں دے ہونٹاں دیاں گلاں نیں۔ اوہ اپنی وڈھوتہ لعن طعن تے جھوٹ دے سببوں پھرے جان۔^{۱۳} غصہ نال اوہناں تُون اینج فنا کر پئی ملیا میٹ ہو جان۔ تاں جو ڈھماہے جان پئی خدا یعقوب تے سگوں دھرتی دیاں حدان تیک حاکم اے۔^{۱۴} اوہو شام ویلے کنیاں وانگ گُر گاؤندے نیں۔ شہر دیاں کلیاں کھیچ دے نیں۔^{۱۵} اوہو روٹی لبھن لئی آوارہ پھر دے نیں۔ جدوں رجھدے نئیں اوہدوں روندے نیں۔^{۱۶} پر میں تیری قدرت دا گیت گاواں گا۔ تے سرگی ویلے تیری رحمت دی وڈیائی کراں گا۔ کیوں جو تُون میرا اُچا بُرج ایں۔ سگوں میری مصیبت دے دن لئی میری پناہ دی تھان ایں۔^{۱۷} اے میرے زور میں تیری وڈیائی گاواں گا۔ کیوں جو اے خدا تُون میرا اُچا بُرج ایں۔ میرا رب میرا شفیق۔

داؤد ولوں "سوسن شہادت" دی دھنہ سر نوپ گوئی لئی۔ بجاؤ لئی جد اوس ارام نہرامہ ارام صوصہ چڑھائی کیتی تے یوآب تے 60 پرت کے شور دی وادی وچ بارہزار ادومیاں تون مارا۔^۱ یا ربا تون سانوں نند دتا اے۔ ساڈیاں صفاں تون نکھیڑ دتا اے۔ تون غصہ وچ آگیا ایں۔ سانوں فیر بحال کر۔^۲ تون دھرتی تون ہلا دت اے۔ اوس تون پھار دتا اے۔ تون اوس دیاں تڑیراں بھر دے۔ کیوں جو اوہ دگمگائی اے۔^۳ تون اپنی قوم تون سختیاں وکھائیاں نیں۔ تون سانوں لڑکھڑان والا نشہ پیا اے۔^۴ تون اپنے ڈرن والیاں لئی اک جھنڈا گڈیا اے۔ جتھ اوہ تیر آگو بیج جا۔^۵ تاں جو تیرے پیارے رائی پاؤں۔ تون اپنے سچپتھ نال حمایت کر تے ساڈی سُن۔^۶ خدانہ اپنے مقدس وچ آکھیا اے۔ میں خوشیاں مناؤندیاں ہویاں شکم دی ونڈی پاواں گاتے سکوت دی وادی دا دورا کراں گا۔^۷ جلعاد دا دیس میرا اے۔ منسی دا دیس وی میرا اے۔ افرائیم میرے ستر دا خود اے۔ یہودا میرا کھونڈ اے۔^۸ موآب میرے دھون دی چلمچی اے۔ اے۔ ادوم تون میں اپنا چھتر ماراں گا۔ فلسطین تے میں جت دا نعرہ ماراں گا۔^۹ مینوں سوہ شہر وچ کون اپڑلے گا۔ مینوں ادوم تیک کپڑالے جاوے گا۔^{۱۰} کہ تون ای نئیں بھانویں تون سانوں نید چھڈیا اے۔ کہ تون ای نئیں اکھن تون ساڈے چتھیاں نال نئیں جاندا۔^{۱۱} ویری دے مقابلہ وچ ساڈی مدد کر۔ کیوں جو بندیاں دی مدد جھوٹی اے۔^{۱۲} رب دے سببوں اسی دلیری کراں گتے اوی ویریاں تون پیراں ہیٹ کر دیوے گا۔

(داؤد ولوں -تار دار ساز ان نال سر کوپ گوئیہ لئی-) ^۱۔ یازبا میری رباد سُن۔ میری دُعالت دھیان کر۔ ^۲۔ میں تینوں دھرتی دی 61
 اخیر تُوں سَدیا۔ جد میرا دل ڈکھی ہو جاندا لہ۔ تُوں مینوں چٹان لُہ اُچا کر یں گا۔ تُوں مینوں آرام دیویں گا۔ ^۳۔ کیوں جو تُوں میرے
 لئی اُچا بُرج ایں۔ سگوں وِہریاں دے مقابلہ وچ اک پکا بُرج ایں۔ ^۴۔ کاش میں سوا تیرے تنبو وچ رہا۔ تیرے کُنہ دی چھاں پٹھاں پناہ
 لَواں۔ ^۵۔ کیوں جو رَبا تُوں میریاں منتاں قبولیاں نیں۔ تُوں مینوں اپنہ ناں توں ڈرن والیاں دی میرا ت دیتی اے۔ ^۶۔ تُوں بادشاہ دے
 دِنا۔ تے دِ ن ودھا۔ اوس دے سالان دی گنتی پیڑھیاں تیک ودھ جاوے۔ ^۷۔ اوہ سدا رَہ دے لگے تخت دے لُہ بیٹھا رہوے۔ اوہدی راکھی لئی
 رحمت سچ تُوں مہیا کر۔ اینج میں سدا تیرے ناں دی وڈیائی گاؤندا رِواں گا۔ تے روز دیہاڑی اپنی منتاں پوریاں کر دا رِواں گا۔ ^۸۔
 اینج میں سدا تیرے ناں دی وڈیائی گاؤندا رِواں گا۔ تے روز دیہاڑی اپنی منتاں پوریاں کر دا رِواں گا۔

داؤد ولوں سر کوپ گوئیہ لئی یدوتون دے طورے۔^۱ بس رب وچ ای میری جان آرام نال اے۔ اوسے توں میری نجات اے۔^۲ بس 62
 اوہ ای میری چٹانے میری نجات اے۔ اوہ ای میرا اُچا بُرج اے مینوں جُنیش نہوے گی۔^۳ تسی کد تیک اجیہ بندے چڑھائی کر
 دے روؤگے رل کے اونوں ڈیگدے روؤگے۔ جیہڑا اُتری ہوئی کُندھتہلدی ہوئی باڑ دے وانگ اے۔^۴ یقیناً اوہ مینوں میرے رُتبے توں
 پُاندی صلاح کر دے نیں۔ اوہ جھوٹ توں خوش ہوندے نیں۔ اوہ اپنے مُنبوسے برکت دیندے نیں پر دِلوں لعنت کر دے نیں۔ (سلاہ؛^۵ اے
 میری جان بس رب وچ آرام نال رہے کیوں جو اوسے توں مینوں آس اے۔^۶ بس اوہ ای میری چٹانے میری نجات اے۔ اوہ ای میرا اُچا
 بُرج اے میں کدی ناں تھڑکاں گا۔^۷ میری نجات میری شان رب ای دے کول اے۔ اوہ ای میرے زور دی چٹان اے۔ رب میری پناہ
 دی تھان اے۔^۸ لوکو! ہر ویلہ اوسے بھروسہ کرو۔ اپنے دل اوس دے لگے کھول دیو۔ خُدا ساڈے لئی پناہ دی تھان اے (سلاہ؛^۹ چھوٹے لوک
 بس ساہ ای نیسے ودے جھوٹے نیں۔ اوہ تکرّی وچ اُتار ہو جاندے نیں۔ اوہ سارے دے سارے ساہ توں ویں ہولے نیں۔^{۱۰} ظلمت بھروسہ
 نہ کرو۔ لُٹ مار کرن واسے نہ پھولو۔ دولت ودھ وی جاوے اودھتے بھروسہ نہ کرو۔^{۱۱} رب نے اک گل دسی اے۔ پر میں دو سُنیاں
 نیں۔ (پئی قدرت رن ای دی اے) ^{۱۲} یا ربا (رحمت وی تیری ای اے) کیوں جو تُوں ہر بندے تُوں اوسدے عمالاں دے حساب نال
 بدلہ دیندا ایں۔

داؤد وَلوں مزمور جس ویلے اوہ یہوداہ دے جنگل وچ سی۔^۱ یا ربا تُوں میرا خُدا ایں۔ میں برے جوش نال تینوں لبھ دا پاں۔ اوس 63
شکستہ ترائی دھرتی وانگ ہاں جیتھ پانی نئیں ہوندا۔ میری جان تیری تہائی اے۔ میرے پنڈے تُوں تیری تانگھ اے۔^۲ میں اینج ای
مقدس وچ تینوں نکدا ہاں۔ تاں جو تیری قدرت تیرے جلال تُوں ویکھاں۔^۳ کیوں جو تیری رحمت جیون تُوں بہتر اے۔ میرے ہونٹاں
توں تیری وڈیائی ہووے گی۔^۴ میناپنی ساری حیاتی تینوں اینج ای دھن آکھیاں گا۔ میں تیرا نال لے کے اپنہتھ چُکیا کراں گا۔^۵ میری
جان مکھتہ چربی نال رچے گی۔ میرا مُنہ خوش ہونٹاں نال تیری وڈیائی کرے گا۔^۶ میں اپنہ مَنجَتہ تینوں یاد کرکے۔ جگرلے وچ۔
دھیان کراں گا۔^۷ کیوں جو تُوں میرا مدد کرن والا بنیا ہویا ایں۔ میں تیرے کھنیاں دی چھاں پٹھاں خوشیاں مناؤندا ہاں۔^۸ میری
جان تیرے پیچھے تھور دی رہندی اے۔ تیرا سجا ہتھ مینوں سنبھالدا اے۔^۹ پر جیڑے میری جان تُوں مار مُکان دے نیڑے نیں۔ اوہ دُنیا
دے پانا ل وچ تھور جان گے۔^{۱۰} اوہ تلوار دے حولہ کیتے جان گے۔ اوہ گیدڑاں دا گروں گے۔^{۱۱} پر بادشاہ خداوند وچ جوش ہووے گا۔ ہر اک
جیڑا اودی سٹوں کھاندا اے اوہ فخر کرے گا۔ کیوں جو جھوٹ مارن والیاں دا منہ بند کیتا جاوے گا۔

داؤد ولوں سر کوپ گوئیہ لئی۔^۱ یا ربا میرے رون دی آواز سُن - میر جان تُوبیری دے ڈر تَوں بچائی رکھ۔^۲ مینوں شریراں دی 64
 بیٹھک توتے بد کا راں دے ہنگامیاں تَوں بچائی رکھ۔^۳ جیہڑے اپنیاں جییاں تَوں تلوار وانگ لاندے نیں - سگوں تیراں وانگ اپنیاں
 کوڑھیاں گلاں دا نشانہ بنا لیندے نیں۔^۴ تاں جو سوا چے و چوبہ دوسے تَوں مارے۔ سگوں اوس تَوں بلا روک ٹوک مارے۔^۵ اوہ پیڑھی
 گلاں دا پکا ارادہ ک ردے نیں - اوہ لک کے پھاپاں دی صلاح کر دے نیں - اوہ کہندے سانوں کون ویکھگا؟^۶ اوہ شرارتاں سوچدے
 نیں - جیہڑی تدبیر اوہناں نے سوچی ہووے۔ اوہناں اوہ لکاؤندے نیں۔ ہر اک دا اندرے دل ڈونگھا وے۔^۷ پر خدا اوہناں تیر چلاؤندا اے۔
 اوہناں تَوں اچانک پھٹ لگدے نیں۔^۸ اوہناں ای دی زبان اوہناں دی بربادی تَوں نیڑے لیاؤندی اے۔ اوہناں تَوں ویکھن ولے سارے مار دے
 نے۔^۹ سارے رب دا ڈر من کے اوس دے کم بارے دسدے۔ اوس دے کمانے دھیان لاؤندے۔^{۱۰} سچا خداوند وچ جوش اے
 اوس تَوں پناہ لیندا اے۔ کُل سچے دل ولے قحّر کر دے نیں -

داؤد وَلوں سر کوپ گوئیہ لئی گیت -^۱ یا ربا صیہونَ وچ وڈیائی دا گیت تیرے لائق اے۔ تیرے لئی مِت پوری کیتی جاوے۔^۲ 65
 دُعاواں قبولن والیا ہر بندہ تیرے کول آؤندا اے۔^۳ شرارتاں دے سبب ساڈے پاپ سانوں دھا لیندے نیں۔ تُوں ای اوہناں تُوں معاف
 کر دا ایں۔^۴ دھن اے اوہ جنہوں تُوں سدک اپنہ کول لیاؤندا ایں۔ اوہ تیریاں بارگاہواں وچ وسدے نیں۔ کاش پئی اسیں تیرے گھر دیاں
 چنگیاں برکتاں پیکل دی پاکیزگی نال رجئیہ۔^۵ تُوں سچ دے ڈر ا دین ولہ کر شمیاں نال ساڈی مِت سُندا ایں۔ اے ساڈے سچ رُب
 تُوں جو دھرتی دے دور دراڑھ تھاواں۔ دور دے سمندراں دا بھروسہ ایں۔^۶ جیڑا طاقت نال لک بن کے اپنہ زور نال پھاڑاں تُوں قائم
 رکھدا اے۔^۷ اوہ سمندر دی ٹھنڈتہ اوس دیاں ٹھلاں۔ قوماں دے رولہ تُوں تھما لیندا اے۔^۸ اے تیرے کرشمیاں دے سببوں دھرتی دیاں
 حدان وسنیک تہوں ڈر دے نیں۔^۹ تُوں دھرتی دی راکھی کیتیہ اونوں پانی دتا اے۔ تُوں اوس تُوں بڑا زخیز کیتا اے۔ رُب دیاں
 نہراں پانی نال بھریاں پوئیاں نیں۔ تُوں اوہناں دا اناج تیار کیتا اے۔ تُوں اینج بھوئیں تیار کیتی اے۔^{۱۰} تُوں اوس دیاں کیاریاں تُوں پانی
 لیا اے اوس دے ڈھیلیا تُوں پدرا کیتا اے۔ تُوں اوس تُوں ودھیرے پانی نال پولیاں کیت اے۔ اوس دی پیداوار وچ برکت پائی اے۔^{۱۱}
 تُوں سال تُوں اپنہ لطف دا تاج پوایا اے۔ تیریاں راہواں توں روغن ٹپکدا اے۔^{۱۲} اوہ اُجاڑ دیاں چراگاہواں توں ٹپکدا اے۔ تیلہ خوشی
 نال کمر کس دے نیں۔^{۱۳} مرغزار غلیاں نال بھرے نیں۔ وادیاں غلہ نال بھریاں نیں۔ اوہ خوشی دے مارے للکار دیاں۔ گیت
 گاؤندیاں نیں۔

خلاصی دے مگروں شکر گزاری میر مُغنی دے لئی - گیت - زبور-^۱۔ آے سارے دیسو۔ خُدا دے لئی خوشی دا نعرہ مارو-^۲۔ او 66
 دے نال دے جلال دا گیت گاؤ اوہدے لئی اک ودھیا تعریف دا گیت سناؤ -^۳۔ خُدا تُوں آکھو پئی تیرے کم کیڈے وڈے نیں - تیرے
 وڈے کماں دے سببوں تیرے ویری تیری تعریف کردے نیں -^۴۔ ساری دھرتی تیرے لگے مَتھا ٹیکتے گیت گاؤے تیرے نال دا گیت
 گاؤے^۵۔ آکے ربّ دے کماں تُوں ویکھو - دھرتی دے لوکاں چہ اوہدے وڈے وڈے کم کیڈے نیں^۶۔ اوہدے سمندر تُوں سُکا دتا اے اوہدے دریا
 تُوں پیریں تُرکے پار کیتا اے ایس لئی آؤ اسیں سا رے اوہدے چہ خوشی منائیے^۷۔ اوہدے وڈے کماں نال سدا تیکر راج کردا اے اوہدیاں
 آکھاں قوماں تُوں وہندیاں رہندیاں نیں۔ تان جو باغی ہوکے مان نال کرن^۸۔ اے قومو! ساڈے ربّ تُوں بھلا آکھوتے اوہدی تعریف دا بول
 بالا اُچا کرو^۹۔ اوہدے ساڈی جان تُوں حیاتی دتی اے سڈے پیراں تُوں تلکن نئیں دتا^{۱۰}۔ کیوں جو اے ربّ تُوں ساہنوں پرکھیا اے تُو
 ساہنوں آگ نال اینج تاپا اے جیویں چاندی تائی چاندی اے^{۱۱}۔ تُوں ساہنوں پہاڑی چہ پھسایا اے۔ تُوں سڈے لکاتے بہار دی پنڈ رکھی
 اے^{۱۲}۔ تُوں لوکاں تُوں ساڈے سراں لُٹے چڑھا دتا اے۔ اسیں آگتے پانی چوں لنگھ۔ پَر تُوں فیر وی ساہنوں آرام دتا اے^{۱۳}۔ میں
 سوختنی قُربانیاں لےکے تیری بارگاہ وچ وڑاں گا سَتے آپنیاں مَنّاں تیرے لگے چڑھاواں گا -^{۱۴}۔ اوہدے جیہڑیاں تنگی وچ میرے مُونہوں نکلیاں۔
 سَتے اوہدے جیہڑیاں میں آپنہ مُونہوں مَنیاں۔^{۱۵}۔ میں تگڑیاں تگڑیاں بھیدّاں دیاں سوختنی قُربانیاں وچھیاں دی چربی دے نال تیرے لگے
 چڑھاواں گا - میں ڈھگتے بکرے چڑھاواں گا -^{۱۶}۔ اسیں سارے جیہڑے ربّ تُوں ڈردے او لکے سُنو میں بُھائوں دساں گا پئی اوہدے میرے
 لئی کیہ کیہ کیتا اے۔^{۱۷}۔ میں آپنہ مُونہوں اونوں ای واجاں ماریاں سَتے آپنی جیہہ نال اوہدے تعریف کیتی^{۱۸}۔ جہ میں آپنہ اندرون بدی
 کرن لئی سوچداتے ربّ میری نال سُندا^{۱۹}۔ پَر ربّ مَن لئی اوہدے میری دُعا دی گل لُٹے دھیان دتا^{۲۰}۔ ربّ بھلا اے جیہہ میری دُعا تُوں
 ردیا نئیں سَتے نال آپنی بھلیائی تُوں میرے تون پراں رکھیا

67 لکھوئے ایمان دے لئی قومماں لُہ برکت - میر مُغنی دے لئی - تاردار ساراں دے نال - زبُور - گیت^۱ - رَبّ ساڈے رحم کرے
 ساہنوں برکت دیوے او؛ آپنا مُکھڑا ساڈے لُہ چمکاوے^۲ - تاں جو دھرتی لُہ اویدی راہ دیے ساریاں قومماں وچ اویدی رہائی پچھان
 ہووے۔^۳ یا رَبّ - قومماں تیری تعریف کرنے ساریاں قومماں تیری وڈیائی کرن -^۴ اُمّتاں وسدیاں رہنے خوش ہوں کیوں جو تُوں
 سچائی نال قومماں لُہ راجے دھرتی اُمّتاں تُوں مٹاں دینا ایس^۵ - یا رہا! قومماں تیریا وڈیائی کرنے ساریاں قومماں تیری تعریف کرن
^۶ - دھرتی آپنا اناج دے دتا اے رَبّ ساڈے خُداہ ساہنوں برکت دتی اے^۷ - رَبّ ساہنوں برکت دیوے ساری دھرتی اویدا دَر منان یا
 رہا! قومماں تیری وڈیائی کرنے ساریاں قومماں تیری تعریف گان -

میر مغنی دے لئی - داؤد وَلوں - زبور - گیت^۱۔ رَّب اُٹھدا اے۔ اوہدے وبری تتر پتر ہو جانده نیں سہ اوہدے توں تفرت کردے نیں - 68

اوہ اوہدے آگیوں تَس جانده نیں -^۲۔ جیویں ڈھواں اُڈ جاندا اے۔ اوہ اونچ ای اُڈ جانده نیں - جیویں موم آگ دے لگ پگھر جاندا اے۔
اونچ ای بدکار رَّب دے لگ فنا ہو جانده نیں -^۳۔ پَر سچ لوک خوشی منادے نیں سہ رَّب دے لگ خوشی مناندے نیں سہ اوہ خوشی نال
بھر جانده نیں -^۴۔ رَّب لئی گاؤ - اوہدے نال دی تعریف کرو۔ اُجاڑ دے اوس سوار دے لئی راہ وڈے کرو جہدا نال خُداوند اے۔ اوہدے
لگ خوشی مناؤ -^۵۔ رَّب آپنہ پاک مَسِکَن چ۔ میٹراں دا پیوٹ رنڈیاں دا رکھوالا اے۔^۶۔ رَّب غلاماں تون گھر دیندا اے اوہ قیدیاں تون
اوجیائی وَل کڈھ لیاندا اے کلہ باغی لوکی بلدی دھرتی رندے نیں -^۷۔ یا ربا! جیدوں تون آپنی قوم دے لگ لگے تریا - جیدوں تون اُجاڑ
چوں نکلیا - (بیلاہ) -^۸۔ تَد دھرتی کمب گئی سہ خُدا دے لگ اسمان گڑک سینا خُدا جیویں اسرائیل دے خُدا دے لگ پلایا -^۹۔ یا ربا! تون
آپنی ویش چ بوتیا مینہ پایا سہ جیدوں آپنہ کلا رے سہ تون اونوں سجریاں کیتا -^{۱۰}۔ تیرا جیڑ اوہدے وسن لگا یا ربا - تون آپنی مہر
نال اونوں متہاج دے لئی تیار کیتا^{۱۱}۔ ربا آپنہ گلاں دسدا اے چنگی سوہ دین والیاں دی اک فوج اے^{۱۲}۔ لشکراں دے بادشاہ نِسده
نیں - اوہ تَسده نیں سہ گھر دیاں زنانیاں لُٹیا ہوئیا مال وَنڈیاں نیں^{۱۳}۔ جیدوں تون بھیداں دے واڑے چ ارام کردے سہ فاختہ دے
موڈے چاندی وانگوں سہ اوہدے پَر چمیلہ سوہ وانگوں چمکدے سَن -^{۱۴}۔ جیدوں زور آور رَّب اوتھوں بادشاہاں تون تتر پتر کردا
سی - تَد صلمون لے برف ڈگدی سی -^{۱۵}۔ باشان دے پہاڑ بویت وڈے پہاڑ سَن باشان دے پہاڑ بویت وڈاچے پہاڑ نیں -^{۱۶}۔ اے اُچو
پہاڑو - تون کیوں اوس پہاڑ تون ویکھکے ستر دے او - جہنوں رَّب آپنہ رن لئی پَسند کیتا - سگوں جہدے چ خُداوند سدا تیکر روے
گا -^{۱۷}۔ رَّب دیاں شاہی بگھیاں بویت تون سگوں ہزاراں نیں - خُداوند سینا تون مقدس وَل چڑھدا اے^{۱۸}۔ تون اُچیائی سہ چڑھک
غلاماں تون نال لے گیا تون بندیاں تون بچہ وانگوں لیا - سگوں اونیاں تون وی خُداوند خُدا نال رنا تون چاندے^{۱۹}۔ سدا تیکر خُداوند بھلا
ہوے۔ رَّب جیڑا ساڈی رائی دین والا خُدا اے۔ خُدا جیڑا ساڈی رائی اے سدا بھار چُکدا اے۔^{۲۰}۔ ساڈا رَّب رائی دین والا اے سہ
موتہ بچنا ، خُداوند خُدا تون ای اے۔^{۲۱}۔ سچ اے۔ رَّب آپنہ ویریاں دے سیراں تون ملیدا کردا اے۔ سگوں اونیاں دی والاں والی
کھوپڑی تون وی جیڑے آپنہ پاواں چ تَرده نیں -^{۲۲}۔ خُداوند آپنہ پئی میں باشان چوں کڈھ لیاواں گا - سگوں سَمندر دی تہ چوں
کڈھ لیاواں گا^{۲۳}۔ تاں جو آپنہ پیر رت نال بھر لوپن سہ تیرے کُتیاں دیا جیہاں ویریاں چوں حصہ لین^{۲۴}۔ یا ربا۔ اوہ تیریاں رابواں
اُڈیکدے نیں جسران میرے خُدا تیرے بادشاہ دی مقدس چ آنا -^{۲۵}۔ گان وَل لگ لگتہ وجان وَل مگر مگر تَرده نیں سہ وچکار
کواریاں ڈفلی وجاندیاں نیں^{۲۶}۔ جیڑا اسرائیل دے سوتیاں چوں اے۔ تونیں - رَّب تون - تونیں رَّب تون مجھیاں چ بھلا آکھو -^{۲۷}۔
اوتھ ساریوں تون نکا بنیامین اے۔ جیڑا اونیاں دے لگ لگ تَردا اے پودا دے امیر آپنیاں ٹولیاں سنہ زِلُون دے امیرتہ نفتالی دے امیر
نیں -^{۲۸}۔ یا ربا - اپنا زور وکھا - جسران اوہ زور جہدے تون تون - یا ربا - ساڈی مدد کیتہ اے۔^{۲۹}۔ تیری اوس پیکل دے سببوں جیڑی
یروشلم چ اے۔ بادشاہ تیرے لئی بچہ لیاؤں^{۳۰}۔ تون کانیاں دی پیلی دے خو فناک جنوراں تون سنڈیاں دے وگتہ قوماں دے وچھیاں
تُون ڈرا دتا -^{۳۱}۔ نیک مصر چوں آنہ کُوش آپنہ تھ رَّب وَل ودھلے^{۳۲}۔ آے دھرتی دے دیسو - رَّب لئی گاؤ خُداوند دی تعریف کرو -
^{۳۳}۔ جیڑا بدلاں جسران پئی پُرتلہ بدلا سہ چڑھیا اے ویکھو۔ اوہ واج جسران پئی زور آور آپنی واج اُچی کردا اے^{۳۴}۔ تونیں (زور) رَّب
دی عزت کرو اونیاں دی وڈیائی اسرائیل لُٹتہ اوہدا زور بدلا سہ اے۔^{۳۵}۔ رَّب اسرائیل دا ربابہ مقدس چ عزت والا اے۔ اوہ ای آپنی
قوم تون زور سہ طاقت دیندا دیندا اے۔ رَّب بھلا ہوے۔

- میر مُغنی دے لئی - "سون" دی طرز وانگوں - داؤد وَلوں^۱ - یا رَبا۔ مینوں بچا - کیونکہ پانی میرے گل تیکر آپر گیا اے۔^۲ - میں 69

ڈونگی چیکڑ چہ دھس گیا واسے پیر رکھن دی کوئی تھان نہیں - میں پانی دی ڈونگیائی چہ وڑ گیا آن عہڑ میرے اُنوں دی لنگھدے نیں^۳ - میں چیکدیاں چیکدیاں تھک گیا آن میرا سنگ شک گیا اے رَپ دی اڈیک چہ - میریاں اکھاں لگھنیرا آگیا اے^۴ - جیہڑے بنان وچ میرے تون ستر دے نیں اوہ میرے سیر دے والاں تون وہ بھتے نیں جیہڑے بیفایده میرے ویری نیں اوہ میریاں ہڈیاں تون ودھ زور آور نیں کیہ مینوں اوہ دینا پوے گا جیہڑا میں لیا ای نیں^۵ - اے رَپ۔ تون میری نادانی تون جاننا ایسے میرے پاپ تیرے تون لکے نیں -^۶ لکے رَپ - فوجاں دے رَپ - تینوں اڈیکن ولہ میرے سببوں شرمندہ ناں ہوں - لکے اسرائیل دے رَپ - تینوں منن ولہ میرے سببوں عزت ناں ہوں^۷ - کیوں جو تیرے لئی میں بُرا ناں بناسے شرمندگی میرے مُونہ تون ظاہر ہوئی -^۸ میں آپہ بھراواں دے نیڑے اوہرا سے اپنی ماں دے پُتران دے نیڑے بیگانہ بنیا آن -^۹ کیوں جو تیرے گھر دی غیرت مینوں کھا گئی - تیرے مینیاں دی پھٹکار میرے آ پئی اے۔^{۱۰} - میں فافہ کرکے اپنی جان تون نیویاں کیتا سے ایہ میرے لئی پھٹکار دا سبب اے۔^{۱۱} - میں ٹاٹ تون کپڑیاں وانگوں پایا سے اپناں دے نیہڑے اکھاں بنیا -^{۱۲} - برؤہ چہ بیہن ولہ میرے خلاف فضول گلاں کردے نیں سے نشئی مینوں گانیاں وانگوں گاؤندے نیں^{۱۳} - پَر لکے خُداوند تیرے لگے میری دُعا اے منظوری دے ویلہ - یا رَبا - تون اپنی وڈی بھلیائی تونے اپنی پَر واری مدد کرن دے سببوں میری سُن -^{۱۴} - چیکڑ چوں مینوں گڈھ تان جو میں ڈوب ناں جاواں اوہناں تون جیہڑے میرے تون نفرت کردے نیں پانی دی ڈونگیائی تون بچالے^{۱۵} - اینج ناں ہووے پئی - ہڑ مینوں ڈوب دیوے - یا ڈونگیائی مینوں کھا جاوے - یاں تونیا اپنا مُونہ میرے لکے بند کر لوے۔^{۱۶} - یا رَبا۔ میری سُن - کیوں جو تیری مہر بھت اے اپنی مہر دے وادھ تون دے حساب نال میرے وَل دھیان کر -^{۱۷} - آپہ بندے تون اپنا مُونہ ناں پھیر - چھیتی میری سُن - کیوں جو میں تنگی چہ پیا واں^{۱۸} - کول آکے میری جان تون چھڈالے - میرے ویریاں دے سببوں مینوں رائی دے۔^{۱۹} - تون میری عزت دالالت خجل ہوں تون جاننا ایں سے چہ مینوں تنگ کردے نیں - اوہ سارے تیرے لگے نیں -^{۲۰} - پھٹکار دے سببوں میرا دل پچ گیا - میں پریشان پیا واں میں اڈیک دا رپا واں پئی کوئی درد ونڈلے - پَر کوئی نہیں لبھا -^{۲۱} - اے اوہناں میرے کھلے چہ تُمہا رَلایا سے جیدوں میں ترایا سی سے مینوں سیرکا پایا۔^{۲۲} - اوہناں دے کھان دے میچ لئی پہاڑے اوہناں دے یاراں لئی جال بن گئے^{۲۳} - اوہناں دیاں اکھاں لگھنیرا ہووے تان جو اوہ ویکھ ناں سکن سے اوہناں دے لکے کمبے رن دے۔^{۲۴} - تون اپنا کرودھ ڈوبل دے - تیرے عُصہ دا ودھنا اوہناں سے آ پوے^{۲۵} - اوہناں دا گھر اُچڑ جاوے سے اوہناں دت ڈیریاں چہ کوئی وِسں والا ناں ہووے۔^{۲۶} - کیوں جو اوہناں نے اونوں ای تنگ کیتا جہنوں تون مارا اے سے جہنوں تون پھٹ لائے سے اوہناں نے اودا دُکھ ودھایا۔^{۲۷} - اوہناں دے قصورے قصور ودھا سے اوہ تیرے کول سچا نہیں کہوایا -^{۲۸} - اوہ ہیاتی دی کتاب چوں مٹا یتے جانے سچیاں دے نال لکھ ناں گھہوں -^{۲۹} - پَر میں مسکینے ڈکھی آن یا رَبا۔ تیری مدد میری رکھوالی کرے۔^{۳۰} - میں گیت گاکے رَپ دے ناں دی تعریف دساں گا سے شکر گڈرائی دے نال اودی تعریف کراں گا -^{۳۱} - اے ایہ ڈھگے دی - سگوں سینگتے کُھر ولہ وچھ دی دی تھان - رَپ تون ہوتا چہ گا -^{۳۲} - ویکھو - لکے غریب سے خوشی مناؤ سے تئیں جیہڑے رَپ تون منگدے او - اوہ تہاڈے دل تون سجرا کرے۔^{۳۳} - کیوں جو خُداوند مسکیناں دی شندا اے سے آپہ غلاماں دی عزت نہیں کردا -^{۳۴} - اسمانے دھرتی اودی وڈیائی کرن سے سُمندر وی سے جو کُجھ ایہدے چلدا پھردا اے -^{۳۵} - کیوں جو رَپ صیون تون بچاوے گا سے یہوداہ دے شہراں تون نواں بناوے گا سے اوہ اوہناں دے وِسں گتے اودے مالک ہوں گے۔^{۳۶} - تے اودے بندیاں دے اولاد اودی وارث ہووے گی سے اوہ جیہڑا اودے ناں تون چنگا جاندے نیں - اودے چہ وِسدے رن گے۔

داؤد ولوں اگو گوئیہ لئی زکر دے طورے۔^۱ یا ربّا کرم کرکے مینوں بچالے۔ یاربّا میری مدد لئی چھیتی کر۔^۲ کیوں جو میری جان 70 دے مگرپے نیں اوو خجلتے شر مندے ہوں۔ اوو میرے میراثتے راضی نیں۔^۳ اوو پیچھہوکے ذلیل ہو جان میرے واہ واہ کرن ولے نہایت شرمندہ ہوکے پیشاں پھریں۔^۴ جینے تیرے طالب نیں۔ اوو سب تیرے خوش ہونے شادمانی کرنے تیری نجات دے چاہن ولے ہر ویلے آکھان کرن تیری وڈیائی ہوئے۔^۵ میں مسکینے محتاج ہاں۔ یا ربّا میرے ول چھیتی آ۔ توں ای میرا مدد گارے میرے نال مخلص وے۔ ہن یا ربّا دیر نہ لا۔

۱- اے ربّ! میں تیری پناہ منگدا ہاں - مینوں کدی شرمندیاں ناں ہون دے۔^۲ اپنی سچائی دے مطابق مینوں جھڑاکے نجات دے۔ 71
 آپنا کن میرے ول کرتے مینوں بچالے۔^۳ تُوں میرے لاء پناہ دی چٹان تے چار دیواری والا قلعہ ایس - تاں جو میں تیتھوں نجات پاواں۔
 کیوں جو میری چٹان تے میرا قلعہ تُوں ای ایس -^۴ اے میرے ربّ! مینوں شریر دے تھوں ناراست تے آتھرے دے گپھ وچوں بچا۔^۵
 کیوں جو یا ربّ! تُوں ای میری آس ایس - اے میرے ربّ! یا ربّ! میرے بھروسے تیرے اے جد میں مُندا ای ساں -^۶ مان دے پیٹ ای
 توں میرا اعتماد تیرے اے۔ میں سدا تیرے ای بھروسے ک ردا آیا ہاں -^۷ میں پتیریاں لئی حیرانی دا سبب بنیا ہاں - کیوں جو تُوں
 ہی میری لُکن دی پگّی تھان ایس -^۸ میرا مُونہ تیری وڈیائی نال سگوں پر ویلہ تیری وڈیائی نال بھریا رہندا اے۔^۹ وڈیریاں ہوواں مینوں
 پراں ناں کر - جیدوں میرا زور مُک جاوے تے مینوں چھڈ ناں دیویں -^{۱۰} کیوں جو میرے ویری میرے ولوں گلاں کر دے نیں تے میرے
 ول ویکھ ویکھ کے آپو وچ صلاح کردے نیں -^{۱۱} اوہ کھندے نیں ربّے ایس تُوں چھڈ دتا اے۔ ایس دا پیچھا کرکے ایس تُوں پھڑ لوں -
 کیوں جو آس تُوں چھڈاں والا کوئی نئیں -^{۱۲} یا ربّ! میرے توں پراں ناں رہے۔ میرے ربّ! میری مدد لئی چھیتی آ۔^{۱۳} میری جان دے
 ویری شرمندہو کے برباد ہو جان - میرا نقصان چاہن ولہ ذلت تے رسوائی نال مُلّیس ہوں -^{۱۴} پَر میں سدا آس رکھاں گا تے تیری صفت
 تُوں ودھاواں گا -^{۱۵} میرا مُونہ سچائی سگوں ساغر دن تیری نجات دے بارے دساں گا - کیوں جو اوہ میرے اندازے تُوں ودھلے۔
^{۱۶} میں ربّ دی قُدرت دا ذکر کراں گا - یا ربّ! میں بس تیری ای صداقت ظاہر کراں گا -^{۱۷} یا ربّ! توں مینوں میرے مُنڈھے توں ای
 سکھا ندا آیا ایس تے میں ہُن تیک تیرے عجائبات دا ذکر کردا رہا ہاں -^{۱۸} یا ربّ! میرے بڑھلے تے چٹے سیر وچ چھڈ ناں دیویں - جد تیک
 میں ایس پیڑھی تُوں تیرے زور بارے آؤن والی پیڑھی تُوں تیری قُدرت دی گل ناں سناں لوں -^{۱۹} یا ربّ! تیری سچائیاں عرشاں
 تیک اُچیاں نیں - تُوں وڈے وڈے کم کیتے نیں - یا ربّ! تیرے جوڑ دا کون اے۔^{۲۰} تُوں مینوں بوتیاں ڈاڈیاں مصیبتاں وکھائیاں نیں -
 فیر توں فیر جیعندیاں کریں گا - لُہ دھرتی دے پاتال وچوں مینوں فیر اوہناں لیاں گا -^{۲۱} یا ربّ! میری قدر ودھلے نوے سِروں
 مینوں تے تسلی دے۔^{۲۲} یا ربّ! میں وی سارنگی وچاکے تیری سچائی لئی تیرا شکر مناواں گا - اے اسرائیل دے قدّوس میں بربط
 دے نال تیری وڈیائی کراں گا -^{۲۳} جد میں تیرے لئی گاواں گلے ہوٹ خُشی منان گے۔ تیری جان وی جس تُوں توں جھڑایا اے۔^{۲۴}
 میری ژبان وی سارا دین تیری سچائی دس دی رہے گی - کیوں جو میری بدی چاہن ولہ شرمندے رسوا کیتے ہوئے نیں -

۱- (سُلیمان وَلوں) یازبا - بادشاہ ٹوں اپنا نیاں تے شہزادے ٹوں اپنی سچائی بخش-۲ تے اوہ تیری سچائی نال تیری قوم لُقتے نیاں 72 نال تیرے غریباں لُتے حُکمران ہووے گا -۳- قوم دی سلامتی لئی پہار تے ٹیلے سچائی دا پھل پیدا کرن گے۔۴- اوہ قوم دے غریباں دے حقوق سنبھال کے رکھ گے گا - اوہ مستکیناں دی اولاد ٹوں بچلے گا تے ظالم ٹوں چکنا چور کر دے گا -۵- جدوں تیک سورج تے چان نیں - اوہ پیڑھیوں پیڑھی قائم رہوے گا -۶- اوہ بارش وانگ چرن والیاں تھانواں لُتے نازل ہووے گا - جھڑیاں وانگ جیڑی دھرتی تے پانی پانی کر دیاں نیں -۷- اوہ دے دیہاڑیاں وچ راستی نرم ہووے گی تے جدوں تیک چن قائم اے اے امن دی پتات رہوے گی۔۸- اوہ سمندر توں سمندر تیک تے دریا توں لے کے دھرتی دے آخر تیک حکومت کرے گا۔۹- اوہ دے وبری اوہ دے لگے جھکن گے تے اوہ دے مخالف مٹی چٹن گے۔۱۰- شاہان تر شیش تے جزیرے نذراں چڑھان گے۔ شاہان عرب تے سبّا دے ہدیہ لیاؤن گے۔۱۱- تے سارے بادشاہ اونوں سجدہ کرن گے۔ ساریاں قوماں اوہیاں خدمت کرن گیاں -۱۲- کیوں جو اوہ متہاج ٹوں جدوں اوہ فریاد کرے تے غریب ٹوں جہدا کوئی مدد کرن والا نہ ہووے جھٹلے گا -۱۳- اوہ مسکین تے متہاج لُتے ترس کھاوے گا تے متہاجاں دی جاناں بچلے گا -۱۴- اوہ اونیاں ٹوں ظلم تے جبر توں خلاصی دیوے گا تے اونیاں دا آہو اونیاں دے نیڑے بڑا قیمتی ہووے گا -۱۵- سو اوہ زندہ رہوے گا تے عرب دا سونا اونوں دتا جاوے گا تے اوہ دے لئی دُعا کیتی جاوے گی - اوہ پر ویلے دھن اکھولے گا -۱۶- دھرتی لُتے ودھیرا غلبوے گا - اوہی پیداوار پہاڑاں دی جوئی لُتے لُبناں وانگوں لہلائے گی تے جیڑے شہراں وچ وسدے نیں اوہ دھرتی دی گھاہ وانگ سر سبز ہون گے۔۱۷- اوہا ناں ہمیشاں تیک دھن رہوے گا - جدوں تیک آفتاب اے اوہا ناں قائم رہوے گا - اوہ دے وچ دھرتی دے سارے قبیلے برکت پاؤن گے۔ ساریاں قوماں اونوں دھن اکھن گیاں -۱۸- رُب اسرائیل دا حُدا دھن ہووے۔ صرف اوہو ای عجیب عجیب کم کر دا اے۔۱۹- اوہا جلالی ناں ہمیشاں تیک دھن ہووے تے ساری دھرتی اوہ دے جلال نال بھر جاوے۔ آمین اُم آمین -۲۰- ختم یسی دے پُتر داؤد دی عرضی ختم -

آصف دا زبور^۱۔ خدا نیکان تے خداوند پاک دلا تے کس حد تیک رحم دل اے۔^۲ پر میرے پیرتے تلکن دے نیڑے نیں۔ میرے پیراں دا 73 اُکھڑنا نیڑے سی۔^۳ کیوں جو جدوں میں بھول والیاں دی اُچبائی ویکھدا ہاں تے مینوں شریرا تے ایس آؤندی سی۔^۴ ایس لئی پئی اونیاں تون کوئی دُکھ نئیں ہندا تے صحت مند تے طاقتور رندے۔^۵ اوہ اونیاں وانگر دُکھاں وچ نیں پیندے۔ تے بندیاں وانگر اونیاں تے آفت آؤندی اے۔^۶ ایس لئی گھمنڈی اونیاں دی دا غ رندا اے۔ اوہ ظلم دے لیڑے پاؤندے۔^۷ اونیاں دی تید پست گندگی تون پکاری دی اے۔ اونیاں دا دل بُریاں خیالاں نال بھریا رندا اے۔^۸ اوہ ٹھٹھا مار دے شرارت نال بولدے۔ اوہ تون ظلم دی دھمکی دیندے۔^۹ اونیاں دے مونہ گھمنڈ نال اُچتے اونیاں دی زبان دھرتی دی سیر کر دی اے۔^{۱۰} ایس لئی میری قوم اونیاں ول دھیان دیندی اے۔ تے اوہ رَج کے پیندے۔^{۱۱} اوہ آکھدے خُدا تون کد پتہ اے تے کد خدا تعالیٰ کول کوئی علم اے۔^{۱۲} ویکھو شریر اینج دے ای نیں۔ اوہ ہمیشاں تسلی نال دولت کماؤندے نیں۔^{۱۳} تے کد اینج ای اپنے دل تون پاک صاف رکھنا ہاں تے پاکیزگی وچ اپنا تھ۔ دھوند اریا۔^{۱۴} کیوں جو میں پر ویلہ کوڑا سگن دپاڑے دپاڑے کوڑے کھاناں واں۔^{۱۵} تے جے میں سوچدا پئی میں اونیاں وانگر آکھا تے تیرے پُتراں دی پیڑھی نال بے وفائی کر دا۔^{۱۶} میں تے غور کر دا رپا پئی ایس گل تون سمجھ لَواں۔ پر ایہ مینوں بڑا اوکھا لگا۔^{۱۷} جدوں تیک پئی میں خدا دے گھر وچ وڑکے اوہدے اخیر سوچ نہ لیا۔^{۱۸} بنا شک تون اونیاں تون تلکن والی تھانے رکھنا ای تے موت ول دھک دینا ایں۔^{۱۹} اوہ کیکر یکدم اُجڑ گئے۔ اوہ تباہ سگن دہشتاں نال برباد ہو گئے نیں۔^{۲۰} اے خداوند جاگ، اُٹھن ولہ شُفہ۔ وانگر۔ اینج تون اونیاں شکل تون نیچ جائیں گا۔^{۲۱} جدوں میرا دل برداشت تون باہر ہنداسی تے میرا جگر وینیاں جانداسی۔^{۲۲} تون میں گنوار سا تے مینوں کوئی سمجھ نئیں سی۔ میں تیرے لگے ڈنگر وانگر ساں۔^{۲۳} پر میں پر ویلہ تیرے نال رِواں گا۔ تون میرا سجا تھ۔ پھڑ رکھیا سی۔^{۲۴} تون اپنی ملکیت نال میری ہدایت کریں گا تے آخر کار مینوں اپنے نور وچ قبول کریں گا۔^{۲۵} آسمان تے تیرے علاوہ کون اے تے جدوں تیک تون میرے نال ایں تے دھرتی تون مینوں کوئی خوشی نئیں۔^{۲۶} بھانویں میرا شریرتے دل فنا ہو جانے فیر وی خدا ای ہمیشاں تیک میرے ول دی چٹان تے میرا حصہ اے۔^{۲۷} کیوں جو ویکھ جیڑے تیرے تون وکھرے ہندے۔ اوہ فنا ہو جاوے گے۔ تون اونیاں تون فنا کرنا ایں جیڑے تینوں چھڈ کے زنا کر دے۔^{۲۸} پر میرے لئی ایہ چنگا اے پئی میں خُدا دے قریب ہوا تے خداوند تون اپنی تلکن دی تھان بنا لَواں میں صیہون دی دھی دے بوسیاں وچ تیرے ساریاں کماں دا بیان کراں گا۔

۱- آصف دا شکیل۔ اے خداوند تُوں ہمیشاں لئی کیوں رد کر دتا اے۔ تیری چرن والیاں بھیڑاں تیرا قبر کیوں رکھ یخ ریا اے۔^۲ 74
 اپنی اوس جماعت تُوں یاد کر۔ جنہوں تُوں پرانیاں ویلیاں توں کھلواریا اے۔ اوس قبیلہ تُوں جنہوں تُوں اپنی میراث ہون لئی
 چھڈالیا اے۔ اوس صیہون دے پاڑ تُوں جنہوں تُوں اپنے رن دی تھاں بنایا اے۔^۳ ہمیشاں دے کھنڈراں وِل اپنا پیر ودھا۔ دشمن تیرے گھر وچ
 تباہ کر چھڈیا اے۔^۴ تیرے مخالف تیرے اکٹھ ہوندى تھانج گج دے نیں۔ اونانے اپنے نشانان تُوں فتح دا نشان بنایا اے۔^۵ اوہ اونان
 بندیاں وانگر نیں جیڑے گھنے ٹکھاں تیرے کھواڑہ چلاؤندے۔^۶ فیر اودیایاں بویاں تُوں کھواڑی تیرے تھوڑے نال توڑ شُدے۔^۷ اونانے تیرے
 گھر تُوں آگ نال ساڑ دتا اے تیرے تیرے نال دے گھر تُوں ناپاک کر دتا اے۔^۸ اونانے اپنے دل وچ آکھیا پئی اسیں مل کے اونوں
 تباہ کر دیتے ایس دیس وچ خُدا دیاں ساریاں عبادت گاہاں تُوں ساڑ دیو۔^۹ ساڈے لئی کوئی عجیب کم نظر نیں آؤندا تے کوئی نبی
 نہیں ہندا تے نہ ساڈے وچوں کوئی اینج دا اے جیڑا اپنے جلتے پئی کدوں تیک۔^{۱۰} اے خدا دشمن کد تیک ڈانٹ ڈپٹ کرے گا۔ کیہ مخالف
 سدا تیرے نال دیہ عزتی کرے گا۔^{۱۱} تُوں اپنا پتھ کیوں روکنا ایں۔ اپنا سچائی دا پتھ اپنی کچھ وچ کیوں لُکائی رکھنا ایں۔ رب تے
 شروع تُوں ای میرا بادشاہ اے۔ جیڑا دھرتی لُے نجات دا کام کر دا اے۔^{۱۲} رب تے شروع تُوں ای میرا بادشاہ اے۔ جیڑا دھرتی لُے
 نجات دا کام کر دا اے۔^{۱۳} تُوں اپنی قدرت نال دھرتی تُوں چیر دتا۔ تُوں پانیاں وچ اڑپیاں دے سیر چکنا چور کر دتے۔
 ۱۴- تُوں لویاتان دے سیر پَن دتے۔^{۱۵} تُوں چشمہ پُڑھ وگلستے بھرے دریاواں تُوں خُشک کر دتا۔^{۱۶} دِن تیرا اے رات وی تیری او
 ای اے۔ سورج تے چن تُوں تُوں ای بنایا اے۔^{۱۷} تُوں ای دھرتی دیاں ساریاں حدان تھیرائیاں نیں۔ گرمی تے ٹھنڈ تُوں ای بنلے نیں۔
 ۱۸- اپنے یاد رکھ یا ربا پئی دشمن نیں تینوں ملامت کیتی اے۔ اک جاہل قوم نیں تیرے نال دیہ عزتی کیتی۔^{۱۹} اپنی فاختہ تُوں باز
 دے حوالہ نہ کر۔ اپنے مسکیناں دی جان ہمیشاں لئی بھُل نہ جا۔^{۲۰} اپنے وعدیاں وِل دھیان کر۔ کیوں جو دھرتی تے میدان دیاں کھیناں
 ظلم نال بھریاں نیں۔^{۲۱} مظلوم شرمندہ ہوکے نیں بیتے۔ غریبے مسکین تیرے نال دی وڈیائی کرن۔^{۲۲} اُٹھ یا ربا۔ تُوں آپ ای اپنی
 وکالت کر۔ یاد کر پئی جاہل ہر روز تینوں ملامت کر دا اے۔^{۲۳} اپنے مخالفان دی آواز تُوں نہ بھُل۔ تیتھوں باغیاں دا ہنگامہ اُچا ہوندا رہندا
 اے۔

فنا نہ کر^۱۔ اسیں تیرا شکر کر دے ہاں۔ تیرا شکر کر دے۔ تیرے ناں دی تعریف کینہ آں۔ اسیں تیرے اولہ کماں دا بیان کینہ آں۔^۲ 75
 جدوں میرا مِتھیا ویلا آوے گا۔ تدوں میں صداقت ناں نیاں کراں گا۔^۳ جے کر دھرتی اپنہ رن والیاں سمیت کھا گئی اے۔ فیر
 وی میں اوہدے تھماں تُوں کھلاریا اے۔ (سلاہ)^۴۔ پر گھمنڈیاں تُوں آکھ گھمنڈ نہ کرو۔ شریراں دے سینگ اُچے نہ کر و۔^۵۔ حق تعالیٰ دے
 بر خلاف سینگ اُچے نہ کرو۔ خدا دے خلاف مونہ نہ کھولو۔^۶۔ کیوں جو نیاں نہ لہندیوں تے نہ چڑھدیوں نہ اُجاڑتوں تے نہ تھر تُوں آؤندا اے۔^۷۔
 پر خدا ای نیاں کرن والا اے اوہ کسے تُوں نیویاں تے کسے تُوں اُچیاں کر دا اے۔^۸۔ کیوں جو خدا دے ہتھ اک اینج دا پیالہ اے۔ جیڑا اے نال
 بھریا تے ملاوٹ نال بھریا اے۔ اوہ اوہدے ای وچوں پاؤندا اے۔ اوہ اونوں تھلوں تیک کھیچ لین گتے دھرتی دے سارے رن ولہ پین گے۔^۹۔
 پر میں تے ہمیشاں خوشی کردا رہوں گا۔ میں یعقوب دے خدا دی تعریف کراں گا۔^{۱۰}۔ میں سارے شریراں دے سینگ ودھ دیاں گا
 سگوں سچیاں دے سینگ اُچے کیتے جان گے۔

76 میر مُغنی لئی تار دا رساز دے نال آصف دا گیت ^۱۔ خدا پودا وچ مشہور اے۔ اویدا ناں اسرائیل وچ مشہور اے۔ ^۲۔ شالیم وچ اویدا تنبو اے۔ صیہون وچ اویدا گھراے۔ ^۳۔ اوتھ اوہ برق کمان تونے ڈھالے تلواتے جنگ دے سامان تون توڑ سٹیا۔ (سلاہ) ^۴۔ تون اے قدرت ولے۔ تون وچ ہوک ازلی پہاڑاں تون آیا ایں۔ ^۵۔ پک دل ولے ڈھپ۔ اوہ اپنی نیندر وچ سون گھٹے کسے سورمہ دا ہتھ کم نہ آیا۔ ^۶۔ اے یعقوب دے خدا تیری جھڑکی دے سببوں۔ رتھتے گھوڑے ڈگڈے جلدے نیں۔ ^۷۔ تون بڑے عجیب کم کرن والا ایں۔ سو تیرے قبر دی زیادتی دے سببوں کون تیرے لگ کھلو سک گا۔ ^۸۔ تون آسمانے شریعت سنائی۔ دھرتی ڈرگئی۔ چپ ہو گئی۔ ^۹۔ جدوں خدا نیاں کرن لئی اٹھیا۔ تاں جو دھرتی دے سارے بھیڑے حالاں والیاں تون بچا لے۔ (سلاہ) ^{۱۰}۔ کیوں جو ادم دا قبر تیری ستائش کر گاتے حماں دا بچیا تیریاں عیدان منلے گا۔ ^{۱۱}۔ خداوند اپنے خدا دیاں مانتاں منوتے پوریاں کرو۔ اویدے لے دولہ رن ولے سارے لوک اولہ خدا لئی ہڈیہ لیاؤں۔ ^{۱۲}۔ جیڑا امیراں دی روح تون اپنے قبضے وچ کر دا اے۔ اوہ دنیا دے بادشاہاں دے لئی اولہ اے۔

77 میر مُغنی لئی یدو تون آصف دا زیور۔^۱ میری واج خداوند دے حضور ایستہ میں فریاد کرنا ہاں۔ میریواج خدا دے حضور ای اے تان جو اوہ میری سُنہ۔^۲ میں اپنے ڈکھان دے دیہاڑے خُدا تُون لبھدا ہاں۔ رات تومیرا ہتھ پھیلیا رندا اے تھکدا نئیں۔ میری جان تسلی قبول نئیں۔^۳ جدوں میں خدا تُون یاد کرنا آستہا بہر نا آں۔ جدوں دھیان کرنا آستہ میں بہوش ہو جانا آں۔^۴ تُون میریاں آکھان چمکن تُون روک دینا ایں۔ میں گھبرا جانا ہاں۔ بول نئیں سکدا۔^۵ میں پچھل دیہاڑیاں غور کرنا ہاں۔ میں پہلے دور دے ورھیاں تُون یاد کرنا آں۔^۶ میں رات تُون ای اپنے وچ سوچنا آں۔ میں فکر کرنا آستہ میری روح پرکھدی اے۔^۷ پئی کہ خُدا ہمیشاں لئی دگادیوے گا تے فیر کدی مہر بان نہوے گا۔^۸ کہ اوہدی پیر بانی ہمیشاں لئی تِر گئی اے اوہدا وعدہ پیرھی لئی ختم ہو گیا اے۔^۹ کہ خدا رحم کرنا بھل گیا اے۔ کہ اوہ فہر وچ لکھتہ اپنی رحمت تُون روک دیندا اے۔^{۱۰} تے میں اپنے آکھنا آں پئی اے میرے ڈکھ دا سبب اے۔ پئی کہ خُدا دا سچا ہتھ بدل گیا اے۔^{۱۱} میں خُدا دے کماں تُون یاد کرنا آں۔ ہاں میں تیرے پرلہ ویلیاں دے مُعجزیاں تُون یاد کرنا آں۔^{۱۲} میں تیرے سارے کماں تُون یاد کرنا آں۔ میں تیرے سارے کماں تُون سوچدا واں۔^{۱۳} اے خداوند تیری راہ پاک اے۔ اوہ کیہڑا دیوتا ساڈے خدا وانگر اے۔^{۱۴} تُون اوہ خدا ایں جیہڑا وڈے وڈے کم کرنا ایں۔ تُون قوماں وچ اپنی قدرت ظاہر کیتی اے۔^{۱۵} تُون اپنی بانہ نال اپنی قوم تُون یعنی یعقوبتہ یوسف دی اولاد چھڈایا اے۔^{۱۶} اے خُدا سمندراں تینوں ویکھیا۔ سمندراں تینوں ویکھیا اوبہ چین ہوشتہ گِراؤ وی کمنب اُٹھ۔^{۱۷} بدلیاں پانی بہایا۔ بدلاں تُون واج آئی۔ تیرے تیر پر پاسہ چلے۔^{۱۸} تیری گجن دی واج واورولہ وچ سی۔ بجلی نے جاگ تُون روشن کیتا۔ دھرتی کمی تیلن لگ پئی۔^{۱۹} تیری راہ سمندر دے وچوں ستہ بہت پانی وچوں جاندا اے۔ سگوں تیرے پیراں دے نشان ظاہر ہوئے۔^{۲۰} تُون موسیٰ تبارون دے ویل جھنڈ دے وانگر اپنی قوم دی رہنمائی کیتی۔

۱۔ آصف دا مشکل اے۔ میری قوم میری تعلیم تُوں سُن - میرے مونہ دیاں گلاں اہنہ کن لگاؤ۔ ۲۔ میں تمزیل لئی اپنا مونہ کھولان گا تے پرلہ دور دے عجیب کم بیان کران گا۔ ۳۔ جو کجھ سُناں سُناں جان لیا۔ جو کجھ ساڈے پیو دادیاں سانوں دسیا۔ ۴۔ تے اسیں ایناں تُوں اونان اولاد تُوں لُکا کے نہ رکھاں گے۔ سگوں اسیں اگلی پیڑھی تُوں وی خُداوند دی تریفت اودی قدرتتے اودے عجیب کم جیہرے اہنہ کیتے دساں گے۔ ۵۔ کیوں جو اہنہ یعقوب جِک شہادت کھڑی کیتی۔ اسرائیل وچ شریعت مٹھی تے جو کجھ اہنہ ساڈے پیو دادے تُوں حکم دتا۔ اوہ اپنی اولاد تُوں اُرے تُوں آکھن کرن۔ ۶۔ کیوں جو اُوں والی پیڑھی جمن والی اولاد جان لَوے پئی اولاد اُٹھ کے اپنی اولاد تُوں دسن۔ ۷۔ خُدا تے اہنہ اپنا بھروسہ رکھن۔ خُدا دے کماں تُوں نہ بھُلن۔ سگوں اودے حکماں تے عمل کرن۔ ۸۔ تے اہنہ پیو دادا وانگر سر کش تے صدی نہ بنن۔ یعنی اِک اینج دی پیڑھی جہدا نہ دل چنگا ریت تے روح وی خدا دے وفادار رئی۔ ۹۔ بنی اسرائیل کما تُوں اسلحہ لگے ہادر لڑائی دے دیہڑے مارے گئے۔ ۱۰۔ اونانہ خُدا دے عہدے عمل نہ کیتا۔ اودی شریعت تُوں تُوں انکار کیتا۔ ۱۱۔ تے اوہ اودے کماں تُوں تے اودے عجیب کماں تُوں بھُل گئی جیہڑے اہنہ ایناں تُوں وکھلے نیں۔ ۱۲۔ اہنہ مصر دے دیس وچ ضعن تے میدان وچ اونان دے پیو دادے دے لگے معجزے کیتے۔ ۱۳۔ سمندر تُوں چیر کے اونان تُوں پار لے گیا تے پانی تُوں تے وانگر کھلار دتا۔ ۱۴۔ اہنہ دیہڑے وچ بدل نال اونان دی رہنمائی کیتی تے ساری رات اگدی لَو نال۔ ۱۵۔ اہنہ اُجاڑ وچ چٹانان تُوں چیریتے اونان تُوں سمندر وچوں ودھیرا پانی پیایا۔ ۱۶۔ اہنہ چٹانان وچوں ندیاں وگائیاں۔ دریاواں وانگر پانی وگایا۔ ۱۷۔ فیر وی اوہ اودے بدل گنا کر دے ریتے اُجاڑ وچ حق تعالیٰ تُوں بغاوت کیتی۔ ۱۸۔ اونانہ اہنہ دل وچ خدا تُوں آزمایا۔ اپنی منشا دے حساب نال کھاؤں تُوں منگیا۔ ۱۹۔ سگوں اوہ خُدا دے خلاف کفر بکن لگتے آکھیا پئی کہ خدا اُجاڑ وچ دسترخوان وچھا سکدا اے؟ ۲۰۔ ویکھو! اہنہ چٹان تُوں ماریتے پانی پھٹ نکلیا تے نہراں جاری ہو گئیاں کہ اوہ روئی وی دے سک گا۔ یا اپنی قوم لئی گوشت گھل دے گا۔ ۲۱۔ سو خداوند سُن کے قبر نال بھڑکیا تے یعقوب دے ہر خلاف آگ بھڑک اُٹھی۔ اسرائیل تے غضب ٹٹ پیا۔ ۲۲۔ کیوں جو خداوند ایمان نہ لیلے۔ اونان اودے چھٹکارے یقین نہ کیتا۔ ۲۳۔ اہنہ بدلاں تُوں حکم دے دتا تے آسمان دے بوے کھول دتے۔ ۲۴۔ کھان لئی اونانہ من وسایا۔ اونان تُوں آسمانی خوراک دتی۔ ۲۵۔ بندے فرشتیاں دی روئی کھادی تے اہنہ خوراک گھل کے اونان تُوں رجایا۔ ۲۶۔ اہنہ آسمان تُوں ہوا چلائی۔ اپنی طاقت نال دکھنی ہوا چلائی۔ ۲۷۔ اہنہ لوکاں تے دھوڑ وانگر گوشتے سمندر دی ریت وانگر پنچھی وسلے۔ ۲۸۔ تے اہنہ اونان دی لشکر گاہ دے وچکارے اونان دے تنبواں دے لگے دولہ ڈگ پئے۔ ۲۹۔ سوا وہ کھلے ریتے اہنہ اونان دی منشا پُری کیتی۔ ۳۰۔ پر اوہ اپنی منشا تُوں فیر وی نہ مڑے۔ اونان دی روئی اونان دے مونہ وچ ہی سی۔ ۳۱۔ پئی خدا دا قبر اونانہ تے پیلے اہنہ اونان دے موٹے تازہ بندے قتل کیتے اسرائیل گھبروآں تُوں مار سٹیا۔ ۳۲۔ ایناں گلاں دے علاوہ اوہ پاپ کر دے ای ریتے اودے معجزیاں نوں ویکھ کے یقین نہ کیتا۔ ۳۳۔ ایس لئی اہنہ اونان دیاں دیہڑیاں تُوں جھوٹ نالے اونان دیاں وریاں تُوں خوف نال پوریاں کیتا۔ ۳۴۔ جدوں اوہ اونان تُوں قتل کر دلتے اوہ اودے چاہن ولے بھوٹے دھیان نال اہنہ بھدے سن۔ ۳۵۔ اونان تُوں یاد آؤندا سی پئی خداوند ساڈی چٹان تے خدا تعالیٰ ساڈا چھٹکارا دین والا اے۔ ۳۶۔ پر اوہ اہنہ مونہ نال اونوں دھو کا دیندے اپنی جیہہ تُوں اودے نال جھوٹ بولدے سن۔ ۳۷۔ کیوں جو نہ اونان دا دل اودے نال چنگا ریتا تے نہ اودے عہد دے وفادار نکلا۔ ۳۸۔ تے اوہ رحم کر کے اونان دا پاپ بخشدا۔ اونان تُوں نہ مار دا سگوں کئی وری اہنہ قبر تُوں روک لیندا تے اہنہ پورے قبر تُوں بھڑکن نہ دیندا۔ ۳۹۔ اونوں یا درکھد اسی پئی اہنہ بندے لگ جان والی باہ جیہڑی ہمیشاں نئیں مڑ دی۔ ۴۰۔ کئی وری اونانہ اُجاڑ وچ اودے نال بغاوت کیتی تے تھر وچ اونوں ڈکھ کیتا۔ ۴۱۔ بار بار اونان خُدا تُوں آزمایا۔ اسرائیل دے پاک تُوں ڈکھی کیتا۔ ۴۲۔ اونان اودے تھ تُوں یاد نہ رکھیا یعنی اوس دیہڑے جدوں اہنہ اونان دے مخالف تھوں اونان تُوں چھڈیا۔ ۴۳۔ جدوں اہنہ مصر وچ اہنہ عجیب کم تے ضعن وچ عجیب کم وکھلے۔ ۴۴۔ اونان دے دریاواں تے اونان دیاں ندیاں تُوں لہو بنا سٹیاں جو اوہ ہی نہ سکن۔ ۴۵۔ اہنہ اونانہ مکھیاں دے ایجڑ گھلے جیہڑے اونان تُوں کھا گئے ڈڈو جنہاں اونان توبستایا۔ ۴۶۔ اہنہ اونان دا حاصل کیڑیاں تُوں اونان دے محنت دا پھل تڈی تُوں دتا۔ ۴۷۔ اہنہ اونان دیاں نسلان تُوں چند رے نالے اونان دے گولر دے ژکھاں تُوں پلے نال واریا۔ ۴۸۔ اہنہ اونان دیاں گواں تے ڈھگیاں تُوں چندرے دے اونان دیاں ہیڈبکریاں تُوں بجلی دے حولہ کیتا۔ ۴۹۔ اہنہ اپنا سخت غصے قہر تے غضب سزا یعنی مارن ولے فرشتیاں دی موج بھیجی۔ ۵۰۔ اہنہ اہنہ قبر لئی رست بنایا۔ اہنہ اونان توبموت تون نہ بچایا۔ اونان دے ڈنگر بیماری دے حولہ کیتے۔ ۵۱۔ اہنہ مصر دی پلٹھی دیاں شادیاں تُوں تے حام دیاں تنبواں وچ پلے پھل تُوں ماریا۔ ۵۲۔ فیر اوہ اپنی قوم تُوں بھیڈاں وانگر لے کے چلیا تے اُجاڑ وچ جھنڈ وانگر اونان تُوں راہ وکھایا۔ ۵۳۔ اوہ اونان تُوں سلامتی نال لے گیا۔ اوہ نہ ڈرے۔ اہنہ سمندر اونان دے دشمنانہ اُلٹ دتا۔ ۵۴۔ اونان تُوں پاک دھرتی لایا۔ یعنی اوس کوستان تے جنہوں اہنہ اپنے سچتھ نال لیا۔ ۵۵۔ اہنہ قومان تُوں اودے لگے کڈھیا تے گناہ پاک اونان دی دھرتی اونان تُوں وٹ دتی تے اونان دے تنبواں وچ اسرائیل تُوں وسایا۔ ۵۶۔ فیر وی اونانہ اونوں آزما کے خدا تعالیٰ تُوں غصہ دواہا تے اودے اصولان تُوں نہ منیا۔ ۵۷۔ سگوں اہنہ پیو دادے وانگر خُدا تُوں دور ہو کے وفائی کیتی۔ دھوکا دین والی کماں وانگر مڑلے۔ ۵۸۔ اونان اہنہ اُچے تھواں تُوں اودا غصہ بھڑکایا۔ اپنیاں کھودیاں ہویاں مورتاں تون اونوں غیرت دوائی۔ ۵۹۔ خُدا تے شہادت غصہ بھڑکے اسرائیل تون سخت نفرت کیتی۔ ۶۰۔ اہنہ نیلو دے گھر تُوں رد کر دتا۔ یعنی اوس تنبو تُوں جتھ اوہ بنی آدم دے وچکار رہندا اے۔ ۶۱۔ اہنہ اپنی طاقت تُوں اسیری وچ تے اپنا تُوں دشمن دے تھ وچ دے دتا۔ ۶۲۔ اہنہ اپنی قوم تُوں تلوار دے حولہ کیتا۔ اپنی میراث تے غضبناک ہوا۔ ۶۳۔ اگ اونان دے گھبروواں تُوں کھا گئی۔ اونان دیاں کواریاں واپیاں نہ گئیاں۔ ۶۴۔ اونان دے کابن تلوار نال مارے گئے۔ اونان دیاں رنڈیاں وین کیتا۔ ۶۵۔ خداوند اینج جیویں نیندر تُوں اُٹھ پیندا اے۔ اوس گھبرو وانگر جیہڑا مت نال دھت رہوے۔ ۶۶۔ اہنہ اہنہ دشمنان تُوں مار کے ہرا دتا تے ہمیشاں اونان تُوں شرمندیاں کیتا۔ ۶۷۔ اہنہ یوسف دے تنبو تُوں رد کر دتا۔ افرائیم دے قبیلہ تُوں نہ چُٹیا۔ ۶۸۔ سگوں پیو دادے دے قبیلہ تُوں چُن لیا یعنی اوس صیہون دے پہاڑ تُوں جیہڑا اونوں چنگا لگا۔ ۶۹۔ اہنہ اہنہ گھر تُوں آسمان وانگر اُساریا۔ دھرتی وانگر وی جہدی اہنہ ہمیشاں لئی نئیں پائی۔ ۷۰۔ اہنہ

اپنے بندے داؤد تُوں پسند کیتا تے بھیڈاں دے واڑے وچوں اونوں لے لیا۔⁷¹ ۷۱۔ اوتے اونوں دودھ پیاں والیاں پچھوں بلا لیا۔ تاں جو اوہدی قوم یعقوب دے اپنی میراث اسرائیل دی پاسبانی کرے۔⁷² ۷۲۔ اوہ اپنے دل دی سچائی نال اوہدی اسبانی تے اپنے تھان دی پارت نال اوہدی راہنمائی کر دا رہا۔

79 ^۱۔ آسفَ دا مزمور - اے خُدا غیر قوماں تیری میراث وچ وڑھ گئیاں ہن۔ اوہناں تیری پاک پیکل تُوں گندیاں کر دتالے۔ اوہناں
یروشلم تُوں کھنڈر بنا دتا اے۔ ^۲۔ اوہناں تیرے بندیاں دیاں لاشاں تُوں آسمان دے پنچھیاں تیرے پاک لوکاں دے گوشت تُوں
دھرتی پازن والیاں دی خوراک بنا دتا اے۔ ^۳۔ اوہناں اوہناں دا لہو یروشلم دے دولہ ایس طراں جیویں پانی وگا دتا اے۔ کوئی
نئیں لبھا جیڑا اوہناں تُوں دفن کرے۔ ^۴۔ اسیں اپنے گوانڈیاں دے نیڑے مثال وانگرے اپنے دُور نیڑے دے جگ نیڑے ہاستہ مذاخ بن گئیاں -
^۵۔ کدو تیک اے خُداوند - کہ تُوں سدا تیک رُسیا رویں گا - کہ تیری غیرت آگ وانگر بھڑکدی رہوے گی - ^۶۔ اپنا قہر اوہناں قوماں دے لُڈ
دے جیڑیاں تینوں نئیں پیشان دیاں۔ اوہناں دیساں جیڑا تیرا ناں نئیں لیندے۔ ^۷۔ کیوں جو اوہناں یعقوب نال کھلیا اے۔ اوہ
غریب تُوں اُجاڑ دتا اے۔ ^۸۔ پاک لوکاں دے پاپ ساڈے بر خلاگف یاد ناں کر - تیری رحمت چھیتی ساڈے تیک آپڑے۔ کیوں جو اسیں
بوت ای ذلیل ہو گئیاں تے اپنے ناں دی خاطر ساہنوں چھڈا تے ساڈے پاپاں تُوں معاف کر دے۔ ^۹۔ اے ساڈے چھڈان ولہ خُدا - اپنے ناں
دے جلال لئی ساڈی مدد کرتے اپنے ناں دی خاطر ساہنوں چھڈا تے ساڈے پاپاں تُوں معاف کر دے۔ ^{۱۰}۔ غیر قوماں کس طراں آکھن -
پہی اپہناں دا خُدا کتھ وے۔ تیرے بندیاں وگلتھوہ لہو دا بدلہ ساڈیاں آکھاں دے لگے غیر قوماں دے ظاہر ہو جاوے۔ ^{۱۱}۔ قیدیاں دا رونا تیرے
حضور تیک پُہنچے۔ اپنی بانہ دے زور نال مرن والیاں تُوں بچالے۔ ^{۱۲}۔ غیر قوماں کس طراں آکھن - پہی اپہناں دا خُدا کتھ وے۔ تیرے
بندیاں وگلتھوہ لہو دا بدلہ ساڈیاں آکھاں دے لگے غیر قوماں دے ظاہر ہو جاوے۔ ^{۱۱}۔ قیدیاں دا رونا تیرے حضور تیک پُہنچے۔ اپنی بانہ دے
زور نال مرن والیاں تُوں بچالے۔

میر مُغنی لئی شوشنیم عیدوتہ سُبّہ آسف دا مزْمور^۱۔ اے اسرائیل دے ایالی۔ تُوں جیہڑا جھنڈ وانگر لے کے چلنا ایں۔ سُن لے تُوں 80 جیہڑا فرشتیاں تے تخت لاکہ بہناں ایں۔^۲۔ افرائیم تے بینمین تے مَنسی دے لگے ظاہر ہو۔ اپنی طاقت تُوں جگلتے سانوں چھڈا ن لئی آ۔^۳۔ اے خُدا وند سانوں بحال کرتے اپنے چہرے دا نور ساڈے چمکا تاں جو اسی بچ جائیہ^۴۔ اے لشکراں دے خُدا توں کد تیک اپنی قوم دی دُعا توں رُسیا رواں گا۔^۵۔ تُوں اوناں نوں اتھڑواں دی روٹی کھوائی اے تے پیمانہ بھر اوناں اُتھرو پیائے۔^۶۔ توں ساڈے گواہڈیاں لئی بھڑن دا سبب بنیا ایہ تے ساڈے دشمن ساڈے تے پسدے^۷۔ اے لشکراں دے خُدا۔ سانوں بحال کرتے اپنے چہرے دا نور چمکا تاں جو اسی بچے۔^۸۔ توں مصر وچوں اک انگور دا درخت لایا۔ توں غیر قوماں نوں اکھیڑ کتے اونوں لگا ہا^۹۔ توں اوہدے لئی تہاں تیار کیتیہ اوہ جڑ پھڑکے دبا دتا۔^{۱۰}۔ ویدے پرچھاویں نال پھاڑتے اوہ دیاں ٹہنیاں توں خُدا دے دیودار کمن گے۔^{۱۱}۔ اوہ اپنیاں ٹہنیاں نوں سمندر تیک تے اپنیاں ٹہنیاں نوں دریا تیک کھلاریا۔^{۱۲}۔ توں کیوں اوہ دیاں واڑاں نوں توڑ دتا۔ تاں جو سب راہی اوہدے انگور توڑن۔^{۱۳}۔ جنگل دے سؤر اونوں برباد کرن۔ وے وحشی جُگن ولے ا ونوں کھا جان گے۔^{۱۴}۔ اے لشکراں دے خُدا پیشاں مڑ جا۔ آسمان توں نظر کرکے ویکھتے اوس انگور دے درخت دی سولے۔^{۱۵}۔ تے جنہوں تیرے سچے تھنے لگایا اے جس ٹہنی نوں اپنے لئی پکیاں کیتا توں اوہی رکھوالی کر۔^{۱۶}۔ جہناں اونوں آگ نال ساڑیا تے وڈھ سٹیا۔ اوہ تیرے چہرے دے نور نال مر جان۔^{۱۷}۔ تیرا ہتھ تیرے سچے پاسے دے بندے نال ہووے یعنی اوس بندے جنہوں توں اپنے لئی پکیاں کیتا۔^{۱۸}۔ فیر اسی تیتھوں دور ناں ہوواں گے توں سانوں جیوندیاں بچائی رکھ تے اسی تیرا ناں لوں کراں گے۔^{۱۹}۔ اے خُدا وند لشکراں دے سانوں بحال کرتے اپنے چہرے دا چانن کر تاں جو اسی بچ جائیہ۔

(میر مُغنی لئی بطرز "جُتوت" از آساف)^۱۔ ساڈے مدد کرن ولہ رُب لئی خوشی نال گاؤ۔ یعقوب دے رُب لئی للکارو۔^۲ ستار 81 دے نال گاؤ تے خنجریاں ٹنکاؤ۔ خوش آواز بربطتے سارنگی و جاؤ۔^۳ توبیں چن دے ویلہ ٹری پھونکو تے پورے چن یعنی ساڈی عید دے ویلہ وی۔^۴ کیوں جو اے اسرائیل دی رسم تے یعقوب دے خُدا دا فرمان اے۔^۵ اوہ اوہنوں یوسف وچ گواہ مٹھیا۔ جدواوہ دیس مصر وچوں نکلیا۔ میں اِک اجیبی زبان سُنی جنہوں میں نئیں جاندا سی۔^۶ میں اوہدے موڈیاں توں بہار پٹا دتا۔ اوہدے پتھ ٹوکرے وچوں چھٹ گئے۔^۷ مُصیبت دے ویلہ توں بُلاہتے میں چھڈایا۔ میں گجدے بدلاں وچوں تینوں جواب دتا۔ میں تینوں مریہ دے چشمیاں وچوں تینوں آزمایا۔ (سلاہ)^۸۔ اے میری اُمت سُن میں تینوں صلاح دیاں گا۔ اے اسرائیل کاش! توں میری سُنیں۔^۹ تیرے وچکار کوئی دوجا معبود نئیں ہووگا۔ توں کیسے اوہرے معبود دی پوجا نئیں کریں گا۔^{۱۰}۔ میں ای رُب تیرا خُدا واں۔ جیہڑا تینوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیا۔ اپنا مُونہ چنگا کھولتے میں اوہوں بھر دواں گا۔^{۱۱}۔ پر میری اُمت نئیں میری ناں سُنی تے اسرائیل نئیں میری پیروی نہ کیتی۔^{۱۲}۔ ایس لئی میں اوہناں توں اوہناں دی سخت دلی دے حولہ کیتا۔ اوہ اپنیاں ای صلاحواں لُتے چلن۔^{۱۳}۔ کاش! میری اُمت میری سُن دی تے اسرائیل میریاں راہواں لُتے چلدا۔^{۱۴}۔ تے میں اوسے ویلہ اوہدے ویریاں لُتے غالب آؤندا تے اوہناں دے ویریاں لُتے اپنا پتھ چلاؤندا۔^{۱۵}۔ رُب نال نفرت کرن ولہ اوہدی خوشامد کر دے۔ پر اوہناں دا بخر ہمیشہ لئی قائم اے۔^{۱۶}۔ تے میں اوہنوں گہیوں دا میدہ کھواندا تے چٹان دے شہد نال اوہنوں رجھاؤندا۔

¹۔ (آصف دا مزمور) خُدا دی جماعت وچ خُدا کھلوتا ہندا اے تے خُدا واں دے وچکار اوہ نیاں کر دا اے۔²۔ تُسی کدوؤں تیکہ نیائی 82
 نال انصاف کرو گتے شریراں دی حمیت کرو گے۔ (سلاہ) ³۔ غریبے یتیم دا نیاں کرو۔ غریبے کنگال دا نیاں کرو۔⁴۔ غریبے متہاج
 تُوں ریائی دیو۔ شریراں دے تھوں اونوں چھڈاؤ۔⁵۔ اوہ نئیں جاندے تے نئیں سمجھدے۔ اوہ پیرے وچ تُر دے نیں۔ دھرتی دیاں ساریاں نیپیاں
 ہل دیاں نیں۔⁶۔ میں کیہ پئی تُسی خُدا او۔ تُسی سارے حق تعالیٰ دے پُتر او۔⁷۔ تے فیر وی تُسی بندیاں وانگ مرو گتے سرداراں وچوں
 کسے اک وانگر دُگ پوؤ گے۔⁸۔ اے خُدا اُتھتے دھرتی دا نیاں کر۔ کیوں جو تُوں ای ساریاں قوماں دامالک ایں۔

گیت۔ آصف دا مزمور - ۱۔ اے خُداوند چیتا نہ رہ۔ اے خُداوند چُپ نہ رہ۔ پل جُل - ۲۔ کیوں جو تیرے دُشمن رولا پاؤندے نیں تے تیرے 83
توں نفرت رکھدے نیں اوہ بیر چُکدے نیں - ۳۔ اوہ تیری قوم دے خلاف دھوکے نال منصوبہ ب ن دے تے تیرے بچیاں پویاں دے
خلاف صلاح کر دے نیں - ۴۔ ماوہ آکھدے نیں - آؤ اسیں اپناں توں نذر کرئیے۔ تاں جو ایہ قوم نہ رہن تے اوہدے علاوہ اسرائیل دا وی ناں
نشان نہ رہوے۔ ۵۔ ہاں اوہ اک دل پوکے صلاح کر دے تے تیرے خلاف عہد بن دے نیں - ۶۔ ادوم دے تنبوتہ اسماعیلی۔ موآب دے تنبوتہ
ہاجری - ۷۔ جبلتہ عمن تے عمالیق فلسطین تے سور دے رہن ولہ - ۸۔ سگوں اسوری وی اوہناں نال مل گئے۔ ایہ لوطا دی اولاد دی بانہ بن
ہوئے نیں۔ (سلاہ) ۹۔ توں اوہناں نال اینج دا ای ورتاؤ کر جیڑا جدیاں نال کتیا سی۔ یاں سیرا۔ یا بوادی قیسون۔ یاں یابین۔ نال - ۱۰۔ جیہرے
عین دور دے نیڑے مر گئے دھرتی لئی ملڑ بن گئے - ۱۱۔ اوہناں دے امیراں توں عوریت تے رب وانگر بناوے اوہناں دے سارے امیراں
زبختہ ضلمن دے وانگر بناوے - ۱۲۔ جنہاں آکھیا سی پئی آؤ اسی خدا دے گھرا تے قبضہ کرلے - ۱۳۔ اے میرے خُدا اوہناں توں واورولہ
وچ پتراں وانگ کرتے ہوا دے سارے بھوسے وانگ - ۱۴۔ جس طراں آگ جنگل توں ساڑ دی اے تے جس طراں چنگیاڑہ پھاڑاں توں ساڑ
دیندا اے - ۱۵۔ اوسے طراں توں طوفان نال اوہاں دا پیچھا کرتے اپنی گرم ہوا نال اوہناں توں پریشا نہ کر - ۱۶۔ اوہناں دیاں شکلاں توں
شرمندگی نال بھر دے۔ تاں جو اے خُداوند تیرے ناں دے جاہن ولہ بن جان - ۱۷۔ اوہمیشاں لئی شرمندہ پریشاں ہوں - اوہ بیعزت ہوں
تے تباہ تہ برباد ہو جان - ۱۸۔ اوہ جا ننن پئی توں ہی ایں جہدا ناں پہوآ اے کُل دھرتی توں اُچا ایں

میر مُغنی لئی گنیت دت سُرۓ بنی قورح دا مزمور-^۱ اے فوجاں دے رُب تیرے گھر کیہ خوبصورت نیں -^۲ میری جان خداوند 84
 دیاں بارگاہاں لئی خواہش مندا اے سگوں نرمۓ حلیم ہو جاندی اے۔ میرا دلۓ میرا جسم زندہ خدا دے شوق لئی رولا پاؤندے نیں -
^۳ چڑی تُوں وی رن دی تھان ملدی اے ابا بیل تُوں آلینا جتھ اوہ اپنیاں بچیاں تُوں رکھ۔ یعنی تیری قربانی چڑھان دیاں تھواں کول
 اے فوجاں دے رُب اے میرے بادشاہ اے میرے خداوند -^۴ اے خداوند مبارک نیں جیہڑے تیرے گھر وچ رندے نیں اومتہمیشاں تیری
 تعریف کر دے نیں - (سلاہ) ^۵ مبارک اے اوہ بندہ جہدی طاقت تیرے تُوں اے۔ جدوں اوہ دے دل وچ خُدا دے گھر تُوں ویکھن دا خیال اے۔
^۶ اوہ سُکی وادی تُوں لنگھ دے پوئے اوٹھ سوتا بنا لیندے نیں تے پہلی بارش اونوں برکتاں نال بھر دیندی اے۔^۷ اوہ طاقتۓ طاقت
 پاؤندے جان گے اوہ صیہون وچ وچ خداوادی خُدا تُوں ویکھن گے۔^۸ اے فوجاں دے رُب میری دُعا سُن اے یعقوب دے خُدا کن لگا -
 (سلاہ) ^۹ اے خُدا اے ڈھال تُوں ویکھ تے اپنہ ممسوح دی شکل تُوں ویکھ۔^{۱۰} پک تیری بارگاہاں وچ اک وَن کسپور تھان کالوں
 ہزارورھیاں تُوں بہتر اے۔ شہرِ ایتہ تنبواں وچ رن نالوں اپنہ خُدا دے گھر دیاں بھرواوتے کھلونا مینوں زیادہ چنگا لگدا اے۔^{۱۱} تان جو
 خُداوند خُدا سورجۓ ڈھال اے۔ خُداوند فضلۓ چانن بخشن والا اے۔ اوہ اونیاں تُوں چنگی شہ دور نئیں کر دا۔ جیہڑی اونیاں تُوں نہ دیوے۔
 جیہڑے دل وی پاکیزگی نال تُر دے نیں۔^{۱۲} اے فوجاں دے رُب مبارک اوہ بندہ اے۔ جیہڑا تیرے بھروسہ کر دا اے۔

(میر مُغنی لئی - بنی قورح وَلوں - مزمور)^۱۔ یا ربا تُوں اپنی دھرتی لُٹے رحم کیتا اے۔ تُوں یعقوب - دی قسمت تُوں بدل دتا اے۔^۲ 85
تُوں اپنی اُمت دی بدی تُوں بخش دتا اے۔ تُوں اونیاں دیاں ساریاں خطاواں تُوں لُکا دتا اے۔ (سلاہ^۳۔ تُوں اپنے غضب تُوں اُکا روک
لیا اے۔ تُوں اپنے ڈاڈے قہر تُوں باز آگیا ایں -^۴۔ اے ساڈے مُخلص رُب سانوں واپس لیا تے اپنی رَوسا ساڈے تُوں دُور کر -^۵۔ کد تُوں
ہمیشاں تیک ساڈے تُوں رُوسیا رویں گا ؟ کد تُوں پیڑھیوں پیڑھی اپنا عجب ودھاندا جاویں گا ؟^۶۔ کد اپدی بجلت تُوں سانوں جیوندا
نئیں کریں گا ؟ کد تیری اُمت تیرے وچ خوش نئیں ہووے گی ؟^۷۔ یا ربا اپنی شفقت سانوں وکھا تے اپنی نجات سانوں بخش-^۸۔
میں سناں گا پئی رُب خُداوند کی فرماؤندا اے۔ کیوں جو اوہ اپنی اُمت تے اپنے جُنبویاں نال تے اونیاں نال وی سلامتی دا کلام کرے گا -
جیہڑے دل نال اویدے وَل دھیان کر دے نیں -^۹۔ یقیناً اویدے تُوں ڈرن والیاں لئی اویدی نجات نیڑے وے۔ تاں جو جلال ساڈی زمین لُٹے
وسے-^{۱۰}۔ شفقت سچائی اک دوجے نال ملن گیاں - نیا تے صلح اک دوجے تُوں چُمن گے-^{۱۱}۔ دھرتی تُوں سچائی لُگے گی تے نیاں
آسمان اُتوں نظر کرے گا -^{۱۲}۔ رُب ای نیکی بخشے گا تے ساڈی دھرتی اپنا پھل دیوے گی-^{۱۳}۔ نیاں اویدے لُگے لُگے چلے گا تے نجات
اویدے قدماں دی راہ وچ چلے گی۔

(مناجات۔ داؤد وُلّوں) ^۱۔ یا ربا اپنا کَن جھُکلتے میری سُن۔ کیوں جومیں غریبے مَسکین واں۔ ^۲۔ میری جان تُوں سنبھال کیوں جو 86 میں دیندا رواں - اپنے خادم تُوں جہدا بھروسہ تیرے لُتے وے رائی دے۔ ^۳۔ تُوں میرا خُداایں۔ یا ربا میرے لُتے رحم کر۔ کیوں جو میں سارا دِن تیرے لگے فریاد کرنا واں - ^۴۔ اپنے بندے دے جی تُوں خوش کر - کیوں جو یا ربا میں تیرے وُل اپنی روح تُوں جھُکاناں واں - ^۵۔ ایس لئی پئی تُوں اے رُب نیکتے غیرت والا ایں تے اپنے سارے منگن والیاں لُتے رحم کر نا ایں - ^۶۔ یا ربا میری دُعا سُن۔ تے میری وِنت دی آواز تے کَن دھر - ^۷۔ میں اپنی مُصیبت دے دِن تینوں بُلّاؤناہواں - ایس لئی پئی تُوں میری سُن لیں گا - ^۸۔ یا ربا معبوداں دے وچکار تیرے ورگا کوئی نئیں تے تیریاں صنعتاں دی کوئی مثال نئیں - ^۹۔ اوہ کُل قوماں آؤن گِیاں جنہاں تُوں تُوں پیدا کیتا اے تے یا ربا تینوں سجدہ کرن گِیاں تے تیرے ناں دی تمجید کرن گِیاں۔ ^{۱۰}۔ کیوں جو تُوں عظیم ایں تے عجیب کما کرن والا ایں - تُوں ای کلا رُب ایں - ^{۱۱}۔ یا ربا اپنی راہ مینوں دَس تاں جو میں تیری راہ لُتے چلاں - میرے دِل تُوں اِکو پاسہ کر تاں جو تیرے ناں تُوں ڈرے۔ ^{۱۲}۔ ی ربا میرے خُداداد میں اپنے سارے دِل نال تیرا شُکر کراں گا تے ہمیشاں تیک تیرے ناں دی ستائش کر دا رواں گا - ^{۱۳}۔ کیوں جو میرے لُتے تیری بڑی رحمت اے تے تُوں میری جان تُوں پاتال دی تہ وچوں چھڈایا اے۔ ^{۱۴}۔ یا ربا گھمنڈیاں نیں میرے لُتے چڑھائی کیتی اے تے طالماں دا کِ گروہ میری جان دے پیچھے پیا اے تے اوہ تینوں اپنے سامنے نئیں رکھدے۔ ^{۱۵}۔ پر تُوں اے خُداوند خُدا! رحمت کرم کرن ولے۔ طویل البصر۔ حد شفیقتے وفا دار اے۔ ^{۱۶}۔ میری وُل دھیان کرتے میرے لُتے رحم کر - اپنے خادم تُوں طاقت بخش تے اپنی بندی دے پُتر تُوں نجات دے۔ ^{۱۷}۔ مینوں اپنے کرم دا کوئی نشان وکھا۔ تاں جو میرے تُوں نفرت کرن ولے شرمندہ ہوں -

(بنی قورح وَلوں -مزمُور -گیت)^۱۔ جیہڑی نہ اوس نیں مُقدس پھاڑلُتے رکھی۔^۲۔ رُب اونوں یعنی صیہون دے بوپیاں نُون۔ یعقوب 87
 دے ساریاں مَسکناں دی بجلُتے۔ بوٹا پیارا سمجھیا۔^۳۔ اے رُب دے شہر۔ تیری بارے۔ چنگیاں تُون چنگیاں گلاں آکھیاں جاندیاں
 نیں۔(سلاہ^۴۔ میں اپنےپچانن والیاں دے وچکار - رِبَتے بابل دا ذکر کراں گا۔ ویکھو! فلسطین تے صور تے کُوش دے باشندے۔ " ویکھو
 ایہ بندی اوتھ جمیا"^۵۔ صیہون دے بارے آکھیا جاوے گا - پئی " انسان سارے دے سارے اودے وچ حصے حق تعالیٰ نیں آپ ای اونوں
 قیام بخشیا۔" ^۶۔ رُب قومان دی کتاب وچ اینج لکھ گا - پئی "ایہ بندہ اوتھ جمیا"(سلاہ)۔^۷۔ سارے ناچ کے گاؤں گے۔ پئی میرے چشم
 تیرے وچ ای نیں۔

(گیت -مزمور -بنی قورح وُلوں -میر مُغنی لئی بطرز "ماخَلت" گاؤن لئی -مَسکِل-پیمانَ وُلوں راحیَ وُلوں) ^۱۔ یا رَب میرے خُدا 88
 میں دِن تُوں بُلَاؤناں واں-تے رات دے ویلے تیرے لگے چکناں واں- ^۲۔ میری دُعا تُوں اپنہ حضور وچ اپڑن دے۔ میرے چکے-تے اپنا گن
 دھر - ^۳۔ کیوں جو میری جان مصیبتاں نال رجھ گئی اے-تے میری حیاتی پاتال دے نیڑے اپڑ گئی اے- ^۴۔ میں غار وچ جان والیاں وچ
 سُمار کیتا جاناں واں - میں کمزور بندے وانگ ہو گیا واں - ^۵۔ میرا بستر مردیاں دے وچکار اے۔ اوہناں قاتلاں وانگ جیڑے قبر وچ پٹے
 پون تے جنہاں تُوں تُوں فیر یاد نئیں کردا-تے جیڑے تیری پرورش تُوں کٹ گئے نیں - ^۶۔ تُوں مینوں غار دی تہ وچ - یعنی پیرے دے
 گہراؤ وچ سُٹ دتا اے- ^۷۔ تیرا غضب میرے لُٹے بھارا اے-تے تُوں مینوں اپنیاں ساریاں موجاں نال تنگ کرناں ایں - (سلاہ ^۸)۔ میرے جانن
 والیاں تُوں تُوں میتھوں دُور کر دتا اے۔ تُوں مینوں اوہناں دے نیڑے بھیڑا بنایا اے۔ میں قیدی آں-تے نکل نئیں سکدا - ^۹۔ میریاں اکھاں
 دُکھ دے سبب دُھندلا جاندیاں نیں۔ یا رَب میں ہر دِن تیرے لگے چکناں واں تے تیرے وَل اپنہتھ چُکناواں - ^{۱۰}۔ کیہ تُوں مُردیاں لئی
 معجزے کریں گا ؟ کیہ روحاں اُٹھ کے تیری وڈیائی کرن گیاں ؟ ^{۱۱}۔ کیہ قبر وچ تیری مہربانی تے سُرُسڑاہٹ وچ تیرے وفاداری دسی
 جاوے گی- ^{۱۲}۔ کیہ پیرے وچ تیرے معجزے دسَن گے-تے بھُل جان دے دیس وچ تیرا نیاں نظر آوے گا ؟ ^{۱۳}۔ پر اے خُداوند میں تیری ہی
 دُہائی دیناواں تے سَوی دے ویلے میری دُعا تیرے حضور اپڑی اے- ^{۱۴}۔ یا رَب تُوں میری جان تُوں کس سبب تُوں رد کرناں ایں ؟ تُوں
 اپنا مُکھ میتھوں کیوں لُکائی رکھناں ایں ؟ ^{۱۵}۔ میں لڑکپن تُوں ای مصیبت دامارایت موت دے نیڑے آں-تے میں تیرے ڈردے مارے
 بوندل گیا واں - ^{۱۶}۔ تیرا غضب میرے لُٹے آ پیا اے-تے تیریاں دہشتاں نیں مینوں مار سُٹیا اے- ^{۱۷}۔ اوہ سارا دِن پانی وانگ میرے
 آس پاس نیں - اوہناں ہر پاسیوں مینوں گھیریا اے- ^{۱۸}۔ تُوں بیلے-تے ساتھی میتھوں دُور کر دتے نیں - پیرا ای میرا بیلی اے۔

مَسْکِیل۔ اِبتان۔ وَوں۔ راحی۔ وُلوں۔^۱۔ میں رُب دیاں رحمتاں داگیت ہمیشاں تیک گاؤندا رِواں گا۔ میں پیڑھیوں پیڑھی اپنے مونہ تَوں 89

تیری وفا دَس دا رِواں گا۔^۲۔ کیوں جو تُوں آکھیا اے "رحمت ہمیشاں تیک قائم اے۔" تُوں آسمان لُٹے اپنی وفا تُوں تُوں مضبوط کیتا اے۔^۳۔ "میں اپنے جُنبوئے نال قول بنیا اے۔ میں اپنے بندے داؤد نال سَوں کھادی اے۔^۴۔ پئی میں تیری پیڑھی تُوں ہمیشاں پئی مضبوط کران گاتے پیڑھیوں پیڑھی تیرا تخت قائم رکھاں گا۔" (سلاہ^۵۔ یا ربا آسمان مُقدسساں دی جماعت وچ۔ تیرے معجزیاں تیری وفا دی وڈبائی کردے نیں۔^۶۔ کیوں جو مُقدسساں وچ کون رُب دے برابر اے رُب دے پُتران وچوں کون خُداوند وانگ اے۔^۷۔ رُب مُقدسساں دی محفل وچ ڈرؤنا اے۔ اوہناں ساریاں دی نسبت جیہڑے اوہدے آسے پاسے نیں اوہ بڑرگتے مُہیب اے۔^۸۔ یازبا لشکراں دے رُب تیرے وِرگا کون اے۔ یازب تُوں قدرت والا ایہ تیری وفاداری تیرے آسے پاسے وے۔^۹۔ تُوں سمندر دے سیلاب لُٹے حکم کر ناں ایں۔ اوہ دیاں چھلاں تُوں تُوں روک دیناں ایں۔^{۱۰}۔ تُوں رِب تُوں چھیل کے چور کر دتا اے۔ تیرے اپنے قدرت ولہہتھاں نال اپنے ویریاں تُوں پریشان کر دتا اے۔^{۱۱}۔ آسمان تیرے ای نیہ دھرتی وی تیری اے۔ تُوں دھرتی دی اوہدی آبادی سنہ نہ رکھی اے۔^{۱۲}۔ تُوں شمال تے جنوب تُوں پیدا کیتا۔ تابور تے حرمون تیرے ناں دے سببوں خوشی مناؤندے نیں۔^{۱۳}۔ تیری بانہ زور والی اے۔ تیرا ہتھ مضبوط تیرا سجا ہتھ اُچا اے۔^{۱۴}۔ نیاں تے انصاف تیرے تخت دا قیام نیں۔ شفقت سچائی تیرے لگے لگے چل دیاں نیں۔^{۱۵}۔ مبارک اے اوہ اُمت جیہڑی خوشی دے نعرے تُوں جاندی اے۔ یا ربا تیرے مُکھ دے تُوں وچ چلے پھیر دے نیں۔^{۱۶}۔ اوہ تیرے ناں دے سبب سارا دین خوشی مناؤندے نیں۔ تے اوہ تیری سچائی نال سرفرازی پاؤندے نیں۔^{۱۷}۔ کیوں جو تُوں اوہناں دی طاقت دا فخر ایں تے تیرے کرم نال ساڈا سینگ اُچا ہوندا اے۔^{۱۸}۔ کیوں جو رُب ساڈی ڈھال اے۔ اسرائیل دا قُدوس ساڈا بادشاہ اے۔^{۱۹}۔ تُوں کسے ویلے رُؤیا وچ۔ اپنے چُنیاں نال کلام کیتا تے آکھیا۔ "میں طاقتور تُوں تاج دتا اے۔ اُمت وچوں اِک جُنبوئے تُوں اُچا کیتا اے۔^{۲۰}۔ میں اپنے بندے داؤد تُوں پایا اے۔ میں اوہناں اپنے پاک تیل نال مسح کیتا اے۔^{۲۱}۔ تاں جو میرا ہتھ ہمیشاں اوہدے نال روئے میری بانہ اوہناں پکا کر دے۔^{۲۲}۔ کوئی ویری اوہناں دھوکھا نہ دے گا۔ کوئی شریر اوہناں تُقصان نہ پہنچلے گا۔^{۲۳}۔ پر میں اوہدے لگے اوہدے ویریاں تُوں تُکڑے تُکڑے کر دواں گاتے اوہدے حسد رکھن والیاں تُوں ماراں گا۔^{۲۴}۔ میری وفا داری تے رحمت اوہدے نال ہووے گی۔ تے میرے ناں دے سببوں اوہدا سین اُچا ہووے گا۔^{۲۵}۔ میں اوہدا ہتھ سمندر تیک ودھاواں گا۔ تے اوہدا سجا ہتھ دریاواں تیک۔^{۲۶}۔ اوہ مینوں بُلے گا پئی تُوں میرا پیو ایں۔ میرا رُب میری نجات دی چٹان اے۔^{۲۷}۔ میں اوہناں پلیٹھی دا بناواں گا۔ دھرتی دے بادشاہاں وچ سب تُوں اعلیٰ۔^{۲۸}۔ میں اوہدے لئی ہمیشاں اپنی رحمت قائم رکھاں گا۔ تے میرا عہد اوہدے لئی مضبوط روئے گا۔^{۲۹}۔ میں اوہدی نسل سدا لئی بناواں گا۔ تے اوہدا تخت اِسمان دے دین وانگ۔^{۳۰}۔ جے اوہدے پُتر میری شریعت تُوں بھُل جان تے میرے فرماناں دے مطابق ناں چلن۔^{۳۱}۔ جے اوہ میرے قانوناں تُوں منن تَوئے پھیرن تے میرے حکماں تے عمل ناں کرن۔^{۳۲}۔ تے میں اوہناں دے جُرم دی سزا ستوتی نال تے اوہناں دیاں خطاواں سزا کوڑیاں نال دیواں گا۔^{۳۳}۔ پر میں اپنی رحمت اوہدے تُوں قطع نہ کران گاتے نہ اپنی وفاداری تُوں دور ہون دواں گا۔^{۳۴}۔ میں اپنے عہد تُوں نہیں توڑاں گا۔ تے نہ اپنے مونہ دا آکھا بدلاں گا۔^{۳۵}۔ میں اِک واری اپنی قدوسیت دی سَوں کھادی اے۔ پئی میں داؤد تُوں اُکا جھوٹ نہیں بولاں گا۔^{۳۶}۔ اوہدی پیڑھی ہمیشاں تیک قائم روئے گی۔ تے اوہدا تخت میرے حضور سورج وانگ ہووے گا۔^{۳۷}۔ تے چن وانگ جیہڑا ہمیشاں تیک مضبوط تے ہوا وچ سچا گواہ اے۔ (سلاہ^{۳۸}۔ ۳۸۔ پَر تُوں رد کر دتا اے تے حقیر جانا اے۔ تے اپنے ممشوحتے بھڑکیا اے۔^{۳۹}۔ تُوں اپنے بندے تُوں عہد تُوں پٹا دتا اے۔ تُوں اوہدا تاج مٹی وچ ملا دتا اے۔^{۴۰}۔ تُوں اوہدیاں ساریاں کندھاں ڈھا دتیاں نیں۔ تُوں اوہدے قلعیاں تُوں اُچار دتا اے۔^{۴۱}۔ سارے لنگھن والیاں نیں اوہناں لُٹ لیا اے۔ اوہ اپنے گواہنڈیاں لئی نفرتی بنیا اے۔^{۴۲}۔ تُوں اوہدے مخالفان دا سجاہتھ اُچا کیتا اے۔ تُوں اوہدے سارے ویریاں تُوں خوش کیتا اے۔^{۴۳}۔ تُوں اوہدی تلوار دی دھار تُوں موڑ دتا اے۔ تے جنگ وچ اوہدی مدد کیتی نہیں کیتی۔^{۴۴}۔ تُوں اوہدے حُسن تُوں اُڈا دتا اے۔ تے اوہدے تخت تُوں مٹی وچ سُٹ دتا اے۔^{۴۵}۔ تُوں اوہدی جوانی دے دناں تُوں گھٹا دتا اے۔ تُوں اوہناں بے عزتی نال ڈھک دتا اے۔ (سلاہ^{۴۶}۔ ۴۶۔ یا ربا کدوں تیک۔ کہ تُوں ہمیشاں تیک لُکیا رویں گا؟ کہ تیرا غضب آگ وانگ بھڑک دا روئے گا؟^{۴۷}۔ یاد رکھ پئی میری حیاتی کینی تھوڑی اے۔ تے پئی بنی آدم تُوں کیناں ن نارک بنایا اے۔^{۴۸}۔ اوہ کپڑا انسان جیوندا اے جیہڑا موت نہیں چکھ گا۔ یاں جیہڑا پاتال دے قابو تُوں اپنی روح تُوں بچلے گا؟ (سلاہ^{۴۹}۔ ۴۹۔ یا ربا تیری اوہ پہلے جیہاں رحمتاں کیتھ نیں؟ جنہاں بارے تُوں داؤد نال اپنی وفا دی سَوں کھا دی اے؟^{۵۰}۔ یا ربا اپنے بندیاں دی شرمندگی تُوں یاد کر۔ میں قومان دیاں اوہناں ساریاں دُشمنیاں تُوں اپنے سینہ وچ رکھناں۔^{۵۱}۔ جنہاں تُوں یا ربا تیرے مخالف بُرا بھلا آکھدے نیں۔ جنہاں تُوں تیرے ممشوحتے دے پیراں تُوں ڈھتکار دے نیں۔^{۵۲}۔ رُب ہمیشاں تیک دھن ہووے! آمین تُم آمین۔

(مُنَاجَات-موسىٰ وَلَوْ خُذَا دَا بِنْدَه) ^۱۔ یا رَبُّ تُوں ای پِڑھِیوں پِڑھِی - ساڈی لُکَن دی تہاں ایں- ^۲۔ ایس تُوں پِلاں پئی پھاڑ پیدا 90
ہوئے دھرتی دینا بنائی گئی - شروع تُوں اخیر تیک تُوں ای رَب ایں - ^۳۔ تُوں انسان تُوں مِٹی وچ مَوڑ دیناں ایں تے آکھدا ایں
پئی اے بنی آدم پَرت جاؤ- ^۴۔ کیوں جو تیری نظر وچ ہزار ورہ- کَل دے لنگھہوئے دِن وانگ نیں - یاں رات دے اِک پَہر وانگ نیں - ^۵۔ تُوں
اوناں تُوں ڈبو دیناں ویں - اوہ اینج جیوں سویر دا سُفنا تے بدلن والی گھاہ بن جاندے نیں- ^۶۔ اوہ سویر دی لہلہاندی تہری ہو جاندی اے تے
شام تُوں مُرجھاندی تے سُک جاندی اے- ^۷۔ یقیناً آسین تیرے غصہ نال مِٹ گئے آں تے تیرے غصہ نال پریشان ہو گئے آں- ^۸۔ تُوں ساڈیاں
بدیاں اپنے سامنے ساڈے لُک گناہ اپنی آکھ دی لو وچ رکھ نیں- ^۹۔ کیوں جو ساڈے سب دِن تیرے غصہ وچ کٹے نیں - آسین اپنے دیہاڑے آہ
وانگ لنگھلے نیں- ^{۱۰}۔ ساڈے ورہیاں دی گِنتی ستر ورہ دی اے- یاں جے آسین مضبوط آں تے اسی دی تہاں کدی کدائیں تکلیف دے تے
بہ کار نیں - کیوں جو ایہ چھیتی لنگھ جاندے نیں تے آسین اڈ جاندے آں- ^{۱۱}۔ تیرے غصہ دی بیدت تُوں کون جاندا اے- یاں تیرے غصہ
تُوں جدوں تیرا جیز ڈر نازکھیا جاوے- ^{۱۲}۔ ساٹوں سکھا پئی کسٹراں اپنے دِن گِن لئیں- تاں جو آندرلی حکمت حاصل کریں- ^{۱۳}۔ یا رَب
پَرت، کدوں تیک؟ اپنے بندیاں لُکے رحم کر- ^{۱۴}۔ چھیتی ساٹوں اپنی رحمت نال بھر دے- تاں جو آسین اپنے سب دِناں وچ خوشی منائیتے
خوش ہوئے- ^{۱۵}۔ جنہ دیہاڑے تُوں سانوں دُکھ دتا اے تے جینہ ورہ آسین مصیبت وچ رہے آں- اوہی ہی خوشی ساٹوں بخش دے- ^{۱۶}۔
تیرا کام تیرے بندیاں لُکے تیرا جلال اوناں دی اولاد لُکے ظاہر ہووے تے رَب ساڈے خُدا دی شفقت ساڈے لُکے ہووے- ^{۱۷}۔ ساڈے ہتھ دا
کام ساڈے لئی کامیاب ہووے تے ساڈے ہتھ دا کام کامیاب ہووے۔

۱- اے تُوں جیڑا حق تعالیٰ دی لُکن دی تھاں وچ رہنا ایسے قادر مطلق دے سلئے وچ ٹھہرنا ایسے ۲- رُب تُوں آکھ "اے میری لُکن 91 دی تھاں تیرے میرے قلعہ۔ اے میرے خُدا جہدے لُہ میرا بھروسہ اے۔ ۳- کیوں جو اوہ تینوں شکار کرن ولے دے جال تُوں تے خطرناک وِبا تُوں رائی دے گا۔ ۴- اوہ تیرے لُہ اپنے کھنباں دی چھاں کرے گا تے اوہ دیاں بانہاں پٹھاں تینوں لُکن دی تھاں ملے گی۔ اوہی سچائی تیرے لئی سپرے ڈھال اے۔ ۵- ناں رات دی دہشت تُوں تینوں ڈرنا پوے گا تے ناں ای دِن وچ اڈن ولے تیر تُوں۔ ۶- نہ اوس وِبا ای تُوں جیڑی ہنیرے وچ چلدی اے تے ناں ایس اوس ہلاکت تُوں جیڑی آدھی دپہر دے ویلے اُجاڑ کر دی اے۔ ۷- تیرے آسے پاس ہزار وی ڈگ جان۔ تے دس ہزار تیرے سچتھ ول۔ پَر تیرے نیڑے اوہ نئیں آوے گی۔ ۸- سو تُوں اپنیاں ای آکھاں نال ایہ ویکھیں گا تے شیریاں دے انجام تُوں جانیں گا۔ ۹- کیوں جو رُب تیری لُکن دی تھاں اے تے تُوں حق تعالیٰ تُوں اپنا حفاظت کرن والا بنایا اے۔ ۱۰- کوئی آفت تیرے لُہ نئیں آوے گی تے ناں کوئی ہلا ای تیرے خیمے دے نیڑے آوے گی۔ ۱۱- کیوں جو اوہ اپنے فرشتیاں تُوں تیرے بارے حکم دتا اے۔ پئی تیریاں سب راہواں وچ تیری حفاظت کرن۔ ۱۲- اوہ تینوں اپنے پٹھاں لُہ چُک لین گے۔ اینج ناں ہووے پئی تیرے پیراں تُوں روڑے نال ٹھیدا لگ جاوے۔ ۱۳- تُوں شیر بیرے سَپ تُوں لتاڑیں گا۔ جوان شیرے آزدے تُوں مدھولیں گا۔ ۱۴- " جیوں کے اوس نیں میرے نال تعلق رکھیا اے میں اونوں نجات دیواں گا میں اوہی حفاظت کراں گا ایس لئی اوہ میراں ناں سپہانیاں اے۔ اوہ مینوں ٹلائے گا تے میں اوہی سُناں گا۔ ۱۵- مصیبت دے ویلے میں اوہی نال رواں گا۔ میں اونوں چھڈواں گلے اونوں جلال بخشاں گا۔ ۱۶- میں اونوں لمی عمر دیواں گاتے اپنی نجات اونوں کھاواں گا۔

(مزمور۔ گیت۔ سبت دے دن لئی)۔^۱ اے حق تعالیٰ۔ رب دا شکر ادا کرنا۔ تیرے ناں دی وڈیائی خب اے۔^۲ یعنی سَویر دے 92
 پہلے تیری رحمت دا۔ تے ساری رات تیری وفا دا ذکر کرنا۔^۳ دس تاراں دے سارے سارنگی لُٹے بریط دے نغمہ دے نال۔^۴
 کیوں جو تُوں اے رب اپنی صنعتاں نال مینوں خوش کر ناں ایں۔ میں تیرے تھ دے کماں دے سببوں خوشی مناؤنا ہواں۔^۵ یا ربا تیرے
 کم کیا ای عظیم نیں۔ تیرے خیالات کیا ای گہرے نیں۔^۶ کم عقل انسان تُوں اپناں گلاں دی خب رنیں۔ تے جاہل تُوں اونیاں دی
 سمجھ نئیں۔^۷ حالاں کہ شریر گھاہ دے وانگ اُگدے نیں۔ تے سارے بدکار لہلہاندے نیں۔ ایہ ایس لئی اے پئی اوہمیشاں لئی تباہ ہون۔
^۸ جدکے تُوں یا ربا! ہمیشاں تیک بُلندا یں۔^۹ کیوں جو ویکھ یا ربا! تیرے دُشمن۔ ویکھ تیرے دُشمن ہلاک ہوجان گے۔ سارے بد کردار
 پریشان ہو جان گے۔^{۱۰} تُوں جنگلی سانڈ وانگ۔ میرا سینگ اُچا کیتا اے۔ تُوں چنگ تَوں چنگ نیل نال مینو مسج کیتا اے۔^{۱۱} تے میری
 آکھ نیں میرے ویریاں ول دھیان کیتا اے۔ تے میرے خلاف کھرے ہون ولے شریراں دی چاہ۔ میرے گناں نیں سُن لئی اے۔^{۱۲} صادق
 کھجور وانگ لہلہ لٹے گا۔ اوہ لُہناں دے دیودار وانگ ودھ گا۔^{۱۳} جیہڑا رب دے گھر وچ لٹھوئے نیں۔ اوہ ساڈے خُدا دیاں بارگاہاں وچ
 لہلہان گے۔^{۱۴} اوہ وڈی عمر وچ وی پھل دین گے۔ اوہ تازمتیرے بھرے ہون گے۔^{۱۵} تاں جو ظاہر کرن پئی رب یعنی میری چٹان کینی
 راست اے۔ تے پئی اوہدے وچ کوئی ناراستی نئیں۔

۱- رَب سلطنت کردا اے۔ اوہ بزرگی نال مُلیس اے۔ رَب قوت نا مُلیس تے تیار اے۔ اونیہ دھرتی تون مضبوط کیتا اے۔ ایہ جُنیش 93
نئیں کھاوے گا - ۲^۲۔ تیرا تخت قیم تون قائم اے۔ تون ازل تون ایں - ۳^۳۔ یا رَب ہڑھ اُچا کر دے نیں۔ ہڑھ اپنی واج اُچی کردے نیں -
۴^۴۔ ہڑھ اپنا شور اُچا کر دے نیں - سمندر دیاں چھلان تون بوٹا زور۔ آسمان لُتے رَب زور آور اے۔ ۵^۵۔ تیریاں گواپیاں بھروسہ دے قابل نیں -
یا رَب ودھیرے دیہاڑیاں وچ - قدوسیت تیرے گھر دے لائق اے۔

۱۔ یا رَبِّ بدلہ دین وللا۔ یا رَبِّ - یا رَبِّ بدلہ دین وللا۔ ظاہر ہو۔ ۲۔ اے جہاں دا نیاں کروں وللا۔ اٹھ۔ ۳۔ یا رَبِّا۔ شریر کدوں تیک - شری 94 کدوں تیک گھمنڈ کردے رہن گے۔ ۴۔ کدوں تیک اوہ سب بدکردار۔ بکواس۔ شیخی۔ گھمنڈ کردے رہن گے۔ ۵۔ یا رَبِّ تیری اُمت تُوں پیس چھڈ دے نیں۔ تیری میراث تُوں ڈکھ دیندے نیں۔ ۶۔ اوہ بیوہ دے پردیسی تُوں ڈکھ دیندے نیں۔ ۷۔ تے آکھدے نیں پئی رَبِّ نئیں ویکھدا - یعقوب دا رِخیال نئیں کر دا۔ ۸۔ اے اُمت دے جاہلو سمجھلو۔ تے عقلو تہانوں کدوں عقل آوے گی؟ ۹۔ جس نیں کن دتا کہ اوہ آپ نئیں سُن دا؟ یاں جس نیں آکھ بنائی کہ اوہ آپ نئیں ویکھدا؟ ۱۰۔ کہ قوماں دا مہذب ادب نئیں سکھلے گا؟ تے انسان دا اُستاد عِلْم نئیں رکھدا؟ ۱۱۔ رَبِّ انسان دے خیالاں تُوں جاندا اے۔ پئی اوہ اصل نیں۔ ۱۲۔ یا رَبِّا مبارک اے اوہ بندہ جنہوں تُوں سکھاویں تے اپنی شریعت دی تعلیم دیناں ویں۔ ۱۳۔ تاں جو تُوں اوہنوں بُرے دناں وچ آرام بخشیں - جدکے شری لئی ٹوپا پٹیا جاندا اے۔ ۱۴۔ کیوں جو رَبِّ اپنی اُمت تُوں نئیں چھڈے گا۔ تے اپنی میراث تُوں نئیں چھڈے گا۔ ۱۵۔ کیوں جو نیاں سچائی وَل دھیان کرے گا۔ تے سب راست دل اوہدے پچھ چلن گے۔ ۱۶۔ شریراں دے مقابلہ لئی میرے لئی کون اُتھے گا؟ بدکرداراں دے خلاف میرے لئی کون کھلووے گا؟ ۱۷۔ جے رَبِّ میری مدد ناں کیتی ہوندی تے اینج ہون ای والا سی پئی میری جان پاتال وچ چلی جاندی۔ ۱۸۔ جدوں میں سمجھناں واں پئی میرا پیر تلکن لگا اے۔ تے یا رَبِّا تیری رحمت مینوں سنبھال لیندی اے۔ ۱۹۔ جدوں میرے دِل وچ بوہت فکراں ہوندیاں نیں۔ تے تیری تسلی میری جان تُوں خوش کر دی اے۔ ۲۰۔ کی شریراں دی مسند نال تینوں کوئی غرض اے۔ جیڑا قانوناں دی آڑ وچ بدی گھڑ دا اے؟ ۲۱۔ اوہ صادق دی جان لے حملہ کر دے نیں۔ تے گناہ لے قتل دا فتویٰ لاؤندے نیں۔ ۲۲۔ یقیناً رَبِّ میری لُکن دی تھان اے۔ تے میرا خُدا تے میری آس دی چٹان اے۔ ۲۳۔ اوہ اوہناں دی بدکاری اوہناں لے ای لیاوے گا۔ تے اوہناں دی شرارت دے نال ای اوہناں تُوں مٹا دیوے گا۔ رَبِّ ساڈا خُدا اوہناں تُوں مٹا دے گا۔

۱^۱۔ آؤ آسین رَّب لئی گئیہ۔ اپنی نجات دی چٹان لئی خوشی نال بُلائیہ۔ ۲^۲۔ اوہدے حضُور شُکر کردیاں ہویاں آئیہتے گیت گاؤندیاں 95 ہویاں اوہدے لگے خوشی دے نعرے ماریہ۔ ۳^۳۔ کیوں جو رَّب عظیم اے۔ اوہ کُل معبوداں لُٹے بُزرگ بادشاہ اے۔ ۴^۴۔ اوہدے ای ہتھ وچ دھرتی دیاں گہرائیاں نیں تے پہاڑاں دیاں چوٹیاں وی اوہدیاں نیں۔ ۵^۵۔ سمندر اوسہ دا اے کیوں جو اوسہ نیں اپنوں بنایا اے۔ تے خشکی وی۔ جیہڑی اوہدے ہتھان دی تبت اے۔ ۶^۶۔ آؤ آسین جھکیہتے سجدہ کرئیہتے اپنہ خالق رَّب دے لگے گوڈیاں بہار ہوئیہ۔ ۷^۷۔ کیوں جو اوہو ای ساڈا رَّب اے۔ تے اسیں اوہدی نگہابی دی اُمت - سگوں اوہدی رہنمائی دا دا گلہ نیں - کاش پئی آج تُسی اوہدی آواز سُنو۔ ۸^۸۔ "تُسی اپنہ دل تُوں سخت ناں کرو جیویں مریہ۔ وچ - یاں جیویں مسّہ دے دِن اُجاڑ وچ کیتا سی۔ ۹^۹۔ جتھ تہاڈے پیو دادے نیں میرا امتحان لیا تے میرے کماں تُوں ویکھکے وی مینوں آزما یا - ۱۰^{۱۰}۔ چالیہ ورہہ تیک میں اوس پیڑھی تُوں ناخوش رہا سی۔ تے میں آکھیا پئی ایہ باغی دل قوم اے۔ تے اوہ میراں راہواں تُوں انجان نیں - ۱۱^{۱۱}۔ ایس لئی میں اپنہ غضب وچ ستوں کھادی اے۔ پئی ایہ میرے چین وچ کدی وی ناں وڑن گے۔"

^۱۔ رَبِّ لَئِي اِكْ تَوَوَانِكِيْتْ گَاؤ۔ اے کُل دیسو رَبِّ لَئِي گَاؤ۔^۲ رَبِّ لَئِي گَاؤ۔ اویدے ناں تُوں دَھن آکھو۔ لَئِي دِن اویدی نجات دی
 خوشخبری دو۔^۳۔ قوماں وچ اویدے جلال داتے سب اُمتاں وچ اویدے عجائباں دی گُل کرو۔^۴۔ کیوں جو رَبِّ بزرگ اے ستائش
 دے لائق اے۔ اوہ ساریاں قوماں دی نسبت ہوتا مُہیب اے۔^۵۔ کیوں جو قوماں دے کُل معبود نفرت دے قابل نیں۔ پر رَبِّ نیں
 آسماناں تُوں بنایا۔^۶۔ کیوں جو بزرگی تے دبید اویدے حُصُور نیں۔ قدرت تے جما ل اویدے مُقدس وچ نیں۔^۷۔ اے قوماں دے تیرو! رَبِّ
 تُوں۔ بزرگی تے قوت تُوں رَبِّ دے نال ای جوڑو۔^۸۔ رَبِّ نال اویدے ناں دی شان دا تعلق جوڑو۔ پدِ لیاؤ تے اویدی بارگاہاں وچ آؤ۔^۹۔ پاک
 بناؤ سنگار نال رَبِّ تُوں سجدہ کرو۔ اے ساری دھرتی اویدے حُصُور کنہی دی رہ۔^{۱۰}۔ قوماں وچ مُنادی کرو پئی رَبِّ سلطنت کر دا اے۔
 اوہ جہان وائم کیتا اے پئی اوہ جُنُبش نہ کھاوے۔ اوہ اُمتاں دا راستی نال نیاں کر دا اے۔^{۱۱}۔ آسمان خوش ہون تے دھرتی خوشی
 مناوے۔ سمندر تے اویدی معموری شور مچلے۔^{۱۲}۔ میدا نہ تے جو کجھ اویدے وچ اے خوشی کرے۔ سگنوں جنگل دے سارے رُکھ خوش
 ہوں۔^{۱۳}۔ رَبِّ دے حُصُور کیوں جو اوہ آریا اے۔ اوہ آریا اے تاں جو دنیا دی عدالت کرے۔ اوہ نیاں نال دھرتی دی تے سچائی نال قوماں
 دی عدالت کرے گا۔

¹۔ رَّب سلطنت کردا اے۔ دھرتی خوشی مناوے۔ جزیریاں دی بہتات خوشی مناوے۔²۔ بدلتہ پنیرا اوہدے آلہ دولہ نیں۔ نیاہتے
 انصاف اوہدے تخت دا قیام نیں۔³۔ آگ اوہدے لگ لگ جلدی اے۔ اے اوہدے مخالفان تُوں چاراں پاسیاں ولوں ساڑ دیندی اے۔⁴۔
 اوہدیاں بجلیاں جہان تُوں روشن کر دیاں نیں۔ دھرتی ویکھ کھل گئی اے۔⁵۔ رَّب یعنی کُل دنیا دے حکمران دے حضور۔ پہاڑ موم وانگ
 پگھل جاندے نیں۔⁶۔ آسمان اوہدی سچائی بیان کردے نیں۔ ساریاں قوماں اوہدا جلال ویکھدیاں نیں۔⁷۔ جیہڑے تراشیاں ہوئیاں شیواں
 دی پوجا کر دے نیں۔ اوہ جیہڑے بُتات لُٹے گھمنڈ کر دے نیں۔ اوہ سارے شرمندہ ہو جاندے نیں۔ سارے معبود اوہدے لگ سجدہ کر دے
 نیں۔⁸۔ یا رَّب تیری فرماناں دے سببوں۔ صیہون سُن کے خوش ہوندا اے۔ یہوداہ دے شہر خوشی مناؤندے نیں۔⁹۔ کیوں جو تُوں یا
 رَّب کُل دھرتی لُٹے عالی ایں۔ تُوں سارے معبوداں دی نسبت بوہت بلند اے۔¹⁰۔ جیہڑے بدی تُوں نفرت رکھدے نیں اوہ رَّب دے پیارے
 نیں۔ اوہ اپنہ چُنیاں دیاں جاناں دی حفاظت کر دا اے۔ اوہ اونہاں تُوں شریر دے ہتھوں چھڈاندا اے۔¹¹۔ صادق لُٹے لَوے راست دلاں لُٹے
 خوشی دا ظاہر ہوندی اے۔¹²۔ اے صادقوں! رَّب وچ خوش ہوؤ۔ تا ویدے قدوس ناں دا شکر کرو۔

(مزمور)^۱۔ رَّب لئی اک نواں گیت گاؤ۔ کیوں جو اوہ عجیب کام وکھلے نیں ۔ اوہ سچتھ نیں تے اوہی قدوس باپ نیں 98
 اوہیوں فتح بخشی اے^۲۔ رَّب نیں اپنی نجات ظاہر کیتی اے۔ اوہ دوجیاں قوماں سامہ اپنایاں ظاہر کیتا اے۔^۳ اوہ اسرائیل دے
 تیر لئی ۔ اپنی رحمت وفا یاد کیتی اے۔ دھرتی دی کُل خداں نیں۔ ساڈے رَّب دی نجات ویکھی اے۔^۴ اے سارے دیسوں رَّب لئی
 پُکارو۔ چین تے خوشی تے وڈیائی کرو۔^۵ رَّب لئی بربط دے نال وڈیائی کرو۔ بربط تے بیتار دی آواز نال۔^۶ بادشاہ رَّب دے سامہ۔
 نرسنگیاں تے تری دی آواز نال پُکارو۔^۷ سمندر تے اوہی معموری ۔ جہان تے اوہی باشندے گرج اُٹھن۔^۸ دریاں تالیاں و جاؤن تے نال ای
 پاڑ خوشی نال للکارن۔^۹ رَّب دے حضور ۔ کیوں جو اوہ آریا اے۔ اوہ آریا اے تاں جو دُنیا دی عدالت کرے۔ اوہ انصاف نال دھرتی دی ۔
 تے سچائی نال قوماں دی عدالت کرے گا ۔

۱۔ رُب سلطنت کردا اے۔ قوماں کنہ دیاں نیں - اوہ اعلیٰ درجے دے فرشتیاں لُٹے تختہ بیٹھا اے۔ دھرتی پل دی اے۔ ۲۔ رُب صیہون ۹۹ وچ بزرگ اے۔ اوہ ساریاں قوماں لُٹے بُلند اے۔ ۳۔ اوہ تیرے بزرگ ناسے مہیب دی ستائش کرن۔ اوہ قدوس اے۔ ۴۔ جنہوں انصاف پیارا اے اوہ قوت نال سلطنت کردا اے۔ اُون انصاف دیاں گلاں قائم کیتیاں نیں۔ اُون یعقوب وچ نیاسے انصاف اُون انجام دیندا ایں۔ ۵۔ رُب ساڈے خُدا دی تمجید کرو۔ اوہ قدوس اے۔ ۶۔ موسیٰ بارون اودے کابناں وچوں نیں۔ سیموئیل اوناں وچوں اے جیڑے اودے نال اُون پُکار دے سَن۔ اوہ رُب اُون اُٹاندے سَن۔ ایہ اوناں دی سُن لیندا سی۔ ۷۔ اوہ بدل دے تھم وچوں اوناں نال کلام کر دا سی۔ اوہ اودیاں گواہیاں سُن دے سَن۔ ۸۔ اوہ قانون وی جیڑے اوس نیں اوناں اُون یے سَن۔ یا رُب اُون لئی غیرت والا سی۔ حالانکہ اُون اوناں دے کماں دا بدلہ دین والا سی۔ ۹۔ رُب ساڈے خُدا دی تمجید کرو سَتا ویدے مُقدس پہاڑ لُٹے سجدہ کرو۔ کیوں جو رُب ساڈا خُدا قدوس اے۔

امثال

1

۱۔ جہڑا دانائی سیکھن نوں علمتہ ڈونگائی دیاں گلاں سمجھن ۲۔ تربیت پاوونے سلامتی دی زندگی پاوون لئی ایویں دے کم کرن لئی اے جیڑے ہلکل سبیتہ مناسب ہون۔ ۳۔ تربیت پاوونے سلامتی دی زندگی پاوون لئی ایویں دے کم کرن لئی اے جیڑے ہلکل سبیتہ مناسب ہون۔ ۴۔ جیڑے سیدے لوکاں نوں ہوشیاریتہ جواناں نوں علمتہ سمجھ دین لئی نیں ۵۔ تان جے عقل لُٹے اِنوں سُن کے اودے علم وچ واہدا کرن۔ سمجھدار چنگی گل سکھن ۶۔ مٹالاں اوناں دے معنی سمجھداراں دے قول۔ اوناں دیاں بھجارتاں نوں سمجھ سکن ۷۔ خدا دا ڈر علم دا شروع اے پر بیوقوف دانائی۔ تربیت نوں ایویں ای سمجھ دے نیں ۸۔ اے میرے پُتر! اودے پیو دی نصحت لُٹے کن لامتہ اپنی ماں دی تعلیم نوں چھڈ نہ دے ۹۔ او تیرے سر دی شان ودھاوون لئی سہرا تیرے گلے نوں سجاوون لئی ہار ہون گے ۱۰۔ اے میرے پُتر جے کر بدکار تینوں پھسلاوونے اُون دیاں گلاں وچ نہ اویں ۱۱۔ جے او اکھان ساڈے نال ٹر آ اسیں کسے نوں قتل کرن لئی لُک کے ہیئتہ کسے گناہ انسان دے لئی ایویں ای تھراں مایہ ۱۲۔ آ اسیں اونوں قبر وانگوں زندہ پاتال وانگوں سبوتا نگل جاواں گے ۱۳۔ اسیں ہر طرح دیاں مہنگیاں شواں لواں گتے اپنے گھراں نوں لُٹ دے مال نال بھر لواں گے ۱۴۔ ساڈے نال رُل جاتے ساڈے ساریاں دی گوتھلی ہووے گی ۱۵۔ اے میرے پُتر اُون دے نال نہ جانا۔ تے نہ اوناں دے راہ لُٹے تَرنا ۱۶۔ کیوں جے اوناں دے پیر بدی ول دوڑ دے نیسے او قتل کرن لئی چھیتی کر دے نیں ۱۷۔ کیوں جے جانوریاں دیاں اکھاں دے لگے جال وچھانا کیوں نہ فائدہ اے ۱۸۔ اے لوک تان اپنا ای لہو ہاون لئی لُک کے بیٹھ نیں او اپنی ای جان لئی لُک کے بیٹھ نیں ۱۹۔ بُری کمائی دے پیچھے جان والیاں دیاں انجام ایہی اے جیڑے اونوں لے لیندے نیں او اپنی تھی اپنے آپ نوں مار دیندے نیں ۲۰۔ دانائی گلی دے وچ زور نال رولا پاندی اے۔ چوپرایاں لُٹے اپنی آواز اُچی کردی اے ۲۱۔ او رولا پاکے بازاراں وچ پکاردی اے شہر دے پھاٹکاں لُٹے زور زور نال کہندی اے ۲۲۔ اے نا سمجھو تسیں کدوں تیک اپنی نا سمجھی نوں پیار کرو گتے مسخرے کد تیک مذاق نال خوش ہون گتے بیوقوف علم نال دشمنی رکھن گے ۲۳۔ جے تسیں میری نصحت نوں قبول کرو تے میں اپنا دل تہاڈے لگے کھول دیندے اپنے خیال تہاڈے لُٹے ظاہر کر دی ۲۴۔ پر جدوں میں تہانوں بلایلتہ تسیں مینوں کجھ نہی سمجھیا ۲۵۔ کیوں جے تسیں میری صلاح نوں بھلا دتلتہ میری نصحت نوں نہی منیا ۲۶۔ ایس لئی میں وی میں تہاڈی مصیبت لُٹے ہنسائی تے جدوں تہاڈے لُٹے خوف چھا جاوے گتے میں مذاق اُڑاواں گی ۲۷۔ جدوں مصیبت ہنری وانگوں تہاڈے لُٹے آپوے گتے مصیبت ہوا دی میٹھی وانگوں تہانوں لپیٹ لوے گتے جدوں دُکھتہ پریشانیاں تہانوں گھیر لین گیاں ۲۸۔ تہاڈے لُٹے میں جواب نہ دیواں گی او مینوں لین گے پر میں نہ ملا گی ۲۹۔ کیوں جے اوناں نے علم نال دشمنی رکھیتہ خدا دے خوف نوں نہ منیا ۳۰۔ کیوں جے اوناں نوں میری صلاح پسند نہ آئی تے اوناں نے میری نصحت نوں کجھ نہ سمجھیا ۳۱۔ ایس لئی او پتیاں چالاں دا پھل کھان گتے اپنے منصوبیاں دے پھل نال رجن گے ۳۲۔ کیوں جے نا سمجھیاں نوں اوناں دی بغاوت ختم کر دیوے گتے بیوقوفان دیہ پروائی اوناں دی تہائی دا سبب بنے گی ۳۳۔ پر جہڑا میری سندا اوبچیا روے گتے نقصان توں بے ڈر ہوکے سکون نال روے گا

۱۔ اے میرے پُتر جے تُو میریاں گلاں نوں منہ میرے حکماں نوں آودے دل وچ رکھ لیں ۲۔ اے عقل ول دھیان لاوینے علم نال آودا ۲
 دل لہ کے رکھیں ۳۔ جے تُو سمجھ بوجھ لئی پکاریں فہم لئی زور نال آواز دیویں ۴۔ اے تُو اونوں چاندی وانگوں لبھتے کسے لُکھوئے
 خزلہ وانگوں اونوں لبھیں ۵۔ تُو خداوند دے ڈر نوں سمجھ پاویں گاتے خدا دی پہچان حاصل کریں گا ۶۔ کیوں جے خداوند دانائی دیندا
 اے علم فہم اوہدے ای مڈ وچوں نکلدے ۷۔ او رسچیاں لئی مدد تیار کھدا اے سیدھ راہ لے چلن ولے واسطے ڈھال وانگوں اے
 ۸۔ کیوں جے او انصاف دیاں راہواں دی رکھوالی کر دا اے آودے پیار کرن آلیاں دی حفاظت کر دا اے ۹۔ تُو سچائی حق
 سیدھی، ایتھوں تیک پر چنگی راہ نوں سمجھ پاویں گا ۱۰۔ کیوں جے دانائی تیرے دل وچ وڑے گیتے علم تیری جان نوں سکون دیوے
 گا ۱۱۔ سمجھ تیرے نال نال ہووے گیتے علم تیری حفاظت کرے گا ۱۲۔ دانائی تینوں شرارتی لوکاں دیاں راہواں توں جھوٹ
 بولن ولے دیاں گلاں توں بچاوے گی ۱۳۔ جہڑے سیدھیاں راہواں نوں چھڈ دیندے نیں تاں جے ہنیریاں راہواں لے تُو ۱۴۔ جہڑے گناہ توں
 خوش ہوندے نیں شرارت دے کم کر کے خوشی منادے نیں ۱۵۔ جہناں دیاں راہواں ٹیڑھیاں نیں جہناں دے کم دھوکے نال بھرے ہوئے
 نیں ۱۶۔ او تینوں بدکار عورت توں اوس بد چلن بیوی دیاں دل موہ لین آلیاں گلاں توں وی بچاوے گی ۱۷۔ جہ آودے جوانی دے
 ساتھی نوں چھڈ دتے اوس وعدے نوں بھل گئی جہڑا اوہ خدا دے سامنے کیتا سی ۱۸۔ کیوں جے اوہدا گھر موت ول کھیچدا اے
 اودھیاں راہواں پاتال ول جاندیاں ۱۹۔ جہڑا وی اوہدے کول جاندا اے مڑ کے نہیں آندے کدی زندگی دیاں راہواں پاندا اے ۲۰۔ دانائی
 نال تُو نیک لوکاں دیاں راہواں لے تُو گتے سچے لوکاں دی سچائی لے قائم روے گا ۲۱۔ کیوں جے سچے لوکی ملک وچ وس دے رہن گتے
 یقن ولے اوہدے وچ وس رہن گے ۲۲۔ پر شرارتی زمین اُنوں وڈھ دیتے جاوَن گتے وفا اوہدے وچوں پُٹ کے سٹ دیتے جاوَن گے

۱۔ اے میرے پُتر ! میری تعلیم نوں فراموش نہ کر سگوں میرے حُکماں نوں آودے دل وچ جگ دے^۲۔ کیوں جے او تیری عمر نوں وهدان گتے تینوں جیوندا رکھن گے^۳۔ محبت سچائی تیرے توں الگ نہون سگوں تُو اونوں آودے گلے دا پار بنائی رکھیں۔ آودی دل دی تختی لُٹ لکھ لوپں^۴۔ تُو خدائے انسان دی نظر وچ مقبول ہووے گلے نیک ناں حاصل کریں گا^۵۔ آودے پورے دل نال خداوند لُٹ یقین رکھتے آودی عقل لُٹ بھروسہ نہ کر^۶۔ آودیاں ساریاں واپواں وچ اونوں پہچانتے او تیریاں واپواں نوں برابر کرے گا^۷۔ تُو آودی ای نظر وچ عقلمند نہ بن خداوند توں ڈرتے گناہ توں دور رہ^۸۔ ایہدے نال تیرا جسم چنگا روے گلے تیریاں بڈیاں طاقت پان گیاں^۹۔ آودی دولت نال تے آودیا فصلاں دے پہلے بھلاں دے نال خدا دی وڈھائی کر^{۱۰}۔ تُو تیرے کہتے اُنوں تیک بھرے رن گتے تیرے حوض نویں دے نال بھرن گے^{۱۱}۔ اے میرے پُتر خداوند دی تربیت نوں حقیر نہ سمجھتے اوہدی تنہ نوں بُرا نہ من^{۱۲}۔ کیوں جے خدا جہدے نال پیار کر دا اے اونوں بہ عزت وی کر دا اے جیویں پیو اوس پُتر دیہ عزتی کر دا اے جنہوں او پیار کر دا اے^{۱۳}۔ مبارک اے او بندا جہڑا وعقل لیندا اے او جہڑا دانش حاصل کر دا اے^{۱۴}۔ کیوں جے او چاندی نالوں چنگا اے سونہ نالوں بوتا نفع آلا اے^{۱۵}۔ او موتیاں نالوں بوتا قیمتی اے تیری کسے وی خاص چیز نوں اوہدے نال نہیں رلایا جا سکدا^{۱۶}۔ اوہدے دہتھ وچ لمبی عمر اے اوہدے بائیں ہتھ وچ دولت عزت اے^{۱۷}۔ اوہدیاں واپواں خوشی آلیاں واپواں تے اوہدے سارے رستے سکون لے لے^{۱۸}۔ جہڑے اونوں گلے لاندے سواناں لئی او زندگی دا درخت اے مبارک اے او جہڑے اونوں حاصل کر لیندے^{۱۹}۔ خداوند عقل نال ای زمین دی نیو رکھی اے سمجھ نال آسمان نوں بنایا^{۲۰}۔ اوہدے علم نال گہرئیاں وچوں چشمہ نکل آندے غے افلاک شبنم دیاں بونداں ٹیکانڈیاں^{۲۱}۔ اے میرے پُتر عقل سلیمتے ادراک دی حفاظت کر اونوں آودی نظر تو دور نہون دے^{۲۲}۔ او تیرے لئی زندگی تیرے گلے لئی سنگھار ہووے گی^{۲۳}۔ تُو آودی راہ لے سلامتی نال تڑ پاویں گلے تیرے پیر ٹھوکر نہ کھان گے^{۲۴}۔ جد تُو لیٹے گلے ڈرے گا نہیں سگوں جدوں تُو بستر لے لیٹے گا تے میٹھی نید سو ویں گا^{۲۵}۔ کسی بُری آفت توں نہ درتے نہ ایویں دی بربادی دا جہڑی شرارت کرن لے لے آپندی اے^{۲۶}۔ کیوں جے خداوند تیرا سہارا ہووے گا او تیرے پیر نوں پھندے وچ پھسن نہیں دیوے گا^{۲۷}۔ جدوں تیرے مقدر وچ ہووے تُو بھلائی دے حقداراں نوں بھلائی توں دور نہ رکھیں^{۲۸}۔ جدوں تیرے کول دین نوں کُجھ ہووے تُو اوس ویلے آودے ہمسائے نوں ایہ نہ آکھیں کہ جافیر آویں میں تینوں کل دیواں گا^{۲۹}۔ آودے گوانڈی دے خلاف کوئی گناہ دا منصوبہ نہ بنائی جد کہ او تیرے پڑوس وچ بہ کھٹک رہندا اے^{۳۰}۔ کسے بندے لُٹ بلا وجہ الزام نہ لائی جد کہ اوہ تینوں کُجھ نقصان نہ دتا ہووے^{۳۱}۔ کسے ظالم لُٹ رشک نہ کریں نہ اوہدی کسے راہ لُٹ تری^{۳۲}۔ کیوں جے خداوند کجرو نال نفرت کر دا اے پر سچے بندیاں دے نال اوہدا میل اے^{۳۳}۔ شرارت کرن لے دے گھر لُٹ خدا دی لعنت ہوندی اے پر سچے لوکاں دے گھر وچ او برکت دیندا اے^{۳۴}۔ او غرور کرن آلیاں داتے مذاق بنان آلیاں دا مذاق بندا اے پر حلیمان لُٹ فضل کر دا اے^{۳۵}۔ عقل مند اعزاز دے وارث ہوندے پر بیوقوفان نوں او شرمندہ کر کے جھڈا اے

۱- اے میرے پُترِو! پیو دی تربیت لُتے کن لاؤ توجہ کرو۲- میں تہانوں چنگیاں گلاں سکھانا پیا آں لہذا میری 4
تعلیم نوں پرے نہ سُننا۳- میں وی کدی آوے پیو دے گھر وچ پُتر ساہتہ ہون نرم اندازتہ آوے ماں دا لاڈلا ساں ۴- تہ اوہ مینوں
تعلیم دیتے آکھیا آوے سارے دل نال میریاں گلاں نوں من لے میرے حُکماں نوں پُرا کرتے جیوندا رہ۵- عقل حاصل کرتے سمجھ نوں
من لے میریاں گلاں نوں فراموش نہ کرتے نہ اوناں توں منحرف ہو۶- حکمت نوں ترک نہ کرتے او تیری اوحفاظت کرے گی اوہدے نال
محبت رکھتے او تیری حفاظت کرے گی۷- حکمت بُوت چنگی شہ اے ایس لئی حکمت حاصل کر بھاویں تیری ساری پونجی خرچ ہو
جاوے فیر وی حکمت حاصل کر۸- اوہدی وڈھائی کرتے او تینوں اُچا کرے گی اونوں گلہ لالٹے او تینوں عزت دیوے گی۹- او تیرے
سر لُتے فضیلت دا سہرا بھنے گیتے تینوں شان و شوکت دا تاج دیوے گی۱۰- اے میرے پُتر سُن تے میں جو کُجھ آکھدا آناونوں قبول کرتے
تیری عمر لمبی ہووے گی۱۱- میں تینوں حکمت دی راہ دسی اے سیدھ راہ لُتے تیری رہنمائی کیتی اے۱۲- دوں تُو تُوڑے گلے تیرے
پیراں نوں رکاوٹ نہیں آوے گلے جدوں تُو دوڑے گلے تُو ٹھوکر نہیں کھاویں گا۱۳- تربیت نوں پھرے راونوں جان نہ دے اوہدی چنگی
طرح حفاظت کر کیوں ہے او تیری زندگی اے۱۴- شرارت کرن دے راستے لُتے پیر نہ رکھیں نہ بد کرداراں دی راہواں لُتے تیریں۱۵-
اوہدے توں بچیاوہدے کولوں وی نہ لنگی اوہدے توں مڑکے آوے راہ لُتے لگ جاویں۱۶- جد تیک او بُرائی نہ لر لینا سو نہیں سکدے
جد تیک او کسے نوں ڈیگ نہ دین اوناں نوں نیند نہیں آندی۱۷- او شرارت دی روٹی کھاندے غتہ ظلم دی مہ پیندے۱۸- سچے لوکاں
دی راہ سویر دی پہلی کرن وانگو ہندی اے جہدا چانن دوپہر تیک ودھدی ای جاندی اے۱۹- پر شرارت کرن آلیاں دی راہ گہرے ہنیرے
وانگو ہندی اے او نہیں جاندے کہ او کہناں شہ واں توں ٹھوکر کھا جاوے گا۲۰- اے میرے پُتر میں جو کُجھ آکھدا آں اوہدے لُتے توجہ کر
میرے کلام لُتے کن لا۲۱- اونوں آوڈیاں اِکھاں توں دور نہ ہوں دے سگوں آوے دل وچ رکھ۲۲- کیوں ہے جہڑے اونوں پا لیندے اوناں
لئی او زندگی اے انسان دے سارے جسم لئی صحت۲۳- ساریاں نالوں ودھکے آوے دل دی حفاظت کر کیوں ہے او زندگی دا سر
چشم اے۲۴- آوے مٹے نوں بُریاں گلاں توں دور رکھتے بد گوئی نوں آوے ہلاں دے کول تیک وی نہ آن دے۲۵- تیریاں اِکھاں لگے ای
ویکھن تیری نظر لگے ول جمی روے۲۶- آوے پیراں لئی برابر دیاں راہواں تیار کرتے اوناں ای پکیاں راہواں لُتے آوے پیر ودھا۲۷- نہ
کھہ مڑ نہ سچے سگوں آوے پیراں نوں گناہ توں باز رکھ

۱^۱۔ اے میرے پُتر ! میری دانائی لُٹ دھیان کر، میری دانائی دیاں گلاں تُوں خوب چنگی طرح سُن ۲۔ تاں جے تُو نیکی بَدی دے وچ 5
 فرق کر پاویں تیرے لب علم دی حفاظت کر پاؤں۔ ۳۔ کیوں جے غیر عورتاں دے لبیاں توں شہد ٹپکدا اے اوہدیاں گلاں تیل توں
 وی ودھ چکنیاں ہوندیاں ایں؛ ۴۔ پر آخر وچ اوہدا مزہ کوڑا تے درد ناک سابت ہوندا اے دو دھاری تلوار دے وانگوں تیز۔ ۵۔ اوہدے پیر
 موت ول ودھدے؛ اوہدے پیر پاتال ول لے جاندے۔ ۶۔ او زندگی دے راہ دا کوئی خیال نہیں کر دی؛ اونوں خبر وی نہیں کہ اوہدے ر
 اہ ٹیڑھنے۔ ۷۔ ایس لئی اے میرے پُتر! میری سُنو تے میں جو آکھاں اوہدے توں دور نہو۔ ۸۔ ایویں دی راہ لُٹے ترو جہڑی اوہدے توں
 دور ہووے اوہدے گھر دے بُوے دے کول وی نہ جاو۔ ۹۔ ایویں نہوے کہ تُو آودی عزت دوجیاں دے حوالہ کر دیویں تے آودی عُمر کس
 ظالم نوں دے دیویں ۱۰۔ ایویں نہوے کہ پرلے لوکی تیری دولت نال عید مناوے تیری محنت دی کمائی کسے غیر دے گھر وچ جاوے۔
 ۱۱۔ آودی زندگی دے آخر وچ جد تیرا گوشت تیرا جسم گھل جاوے گا تدوں تُو ماتم کرے گا۔ ۱۲۔ آکھیں گا: کمیں تربیت نال
 کیویں دی دشمنی رکھی لے میرے دلے تربیت نوں کیویں ٹھکرایا ۱۳۔ میں آودے اُستاداں دا آکھیا نہ منیا لے آودے تربیت کرن ولیاں
 دی نہ سُنی ۱۴۔ ایتھوں تیک کہ میں آودی ساری جماعت وچ تقریباً بُرائی دے وچ شامل ہوا۔ ۱۵۔ تُو آودے کُناں دا ای پانی پیویں
 آودے ای کنوہوچوں وگدا ہوا پانی استعمال وچ لیاویں۔ ۱۶۔ کی تیرے چشم گلی کوچیاں وچ تے پانی دیاں ندیاں چوکاں وچ بہ جاؤں؟
 ۱۷۔ او صرف تیرے لئی ہوں۔ پر ایانے غیراں لئی نہیں۔ ۱۸۔ تیرا سوتا مبارک ہووے تُو آودی جوانی دی بیوی دے نال خوش رویں۔
 ۱۹۔ جہڑی اک پیاری تے دل نوں پسند آن والی ہرنی وانگوں اے۔ اوہدیاں چھاتیاں تینوں ہمشاں سکون دینے توں اوہدی محبت وچ
 ہمیشہ قید رویں۔ ۲۰۔ اے میرے پُتر ! تُو کسے غیر عورت نوں دل کیوں دے ویں؟ کسے دُوجے دی بیوی نوں آودیاں باواں وچ کیوں
 لوہی؟ ۲۱۔ کیوں جے انساں دیاں راہواں خداوند دی نظر وچ تے اوہدیاں ساریاں راہواں نوں جاندا اے۔ ۲۲۔ گناہ کرن ولے دے گناہ
 اونوں پھندے وچ پھسا لیندے؛ اوہدے گناواں دیاں رسیاں اونوں چنگی طرح کس لیندیاں۔ ۲۳۔ او تربیت نہ پان دے سببوتے
 آودی بُنی بیواقوفی دے سببوتے بہ راہوکے مر جاوے گا۔

۱۔ اے میرے پُتر جے تُو آوے گوانڈی دی ضمانت دتی اے تے جے تُو شرط لاکے کسے دُوجے دی ذم داری قبول کیتی اے^۲۔ جے تُو آودی ای گلاں دے پھند وچ پھس گیاں ہوویں تے آوے ای مُد دیاں گلاں توں پھریا گیاں ہوویں^۳۔ اے اے میرے پُتر آوے آپ نوں بچان لئی طریقہ لبھ کیوں جے تُو آوے گوانڈی دے پتھ وچ پے گیاں ایں جلتے بُوت ساری خاکساری کر آوے گوانڈی نوں منت کر^۴۔ آودی اِکھاں وچ نیند نہ آن دے نہ آودیاں ہلکاں نوں چھپکن دے^۵۔ تُو آوے آپ نوں ہرنی وانگوشکاری دے پتھوے پرندے وانگوں صیاد دے جال توں چھڑالے^۶۔ اے کابل چپوٹی دے کول جلتے اوہدے کماں لے غور کرتے عقل مند بن^۷۔ اوہدا کوئی قائد نہیں ہونداتے نہ ای کوئی حفاظت کرن آلاتے نہ حکومت کرن آلا ہوندا اے^۸۔ فیر وی او گرمی دے موسم وچ آودی خوراک نوں بٹور دیاں غتے فصل وڈھدے ویلے آوے لئی خوراک کٹھا ر دیاں^۹۔ اے کابلٹو کدوں تیک اوتھ پیا روہں گا ؟ تُو آودی نیند توں کدوں جاگیں گا ؟^{۱۰}۔ تھوڑی جی نیند پوراک پور چھپکی دم بھر وچ چھانی لے پتھ رکھوئے لیٹ رہن نا^{۱۱}۔ غربت راہزن وانگوں تے محتاج اِک مسلح بندے وانگوں تیرے لے آپیں گیاں^{۱۲}۔ بدمعاش تے شرارت کرن آلا بندہ جیدا مُٹیریاں گلاں نال بھریا اے^{۱۳}۔ جہڑا اِکھ ماردا اے آوے پیر پٹکدا اے آودیاں انگلیاں نال اشارہ کر دا^{۱۴}۔ جہڑا آوے دل وچ مکر رکھ کے ارادے کر دا اے ہمیشاں فتنہ برپا کردا اے^{۱۵}۔ ایس لئی اوہدے لے مُصیبت آپے گی او بغیر کسے چارے دے فوراً تباہو جاوے گا^{۱۶}۔ چھ شہ وائ توں خدا نوں نفرت اے سگوں ستے جہدے تون اونوں کراپیت اے^{۱۷}۔ غرور کرن آلیاں اِکھاں جھوٹی زبان بہ گناہ دا خون کرن لے پتھ^{۱۸}۔ بُرے ارادے کرن آلا دل شرارت کرن لئی تیز دوڑن لے پیر^{۱۹}۔ جھوٹا گواہ جہڑا دروغ گوئی نال کم لیندا اے او بندہ جہڑا بھراواں دے وچ نفاق پاندا اے^{۲۰}۔ اے میرے پُتر آوے پیو دے حکماں نوں منے آودی ماں دی تعلیم نوں ترک نہ کر^{۲۱}۔ اونوں آوے دل وچ ہمیشاں رکھتے آوے گلے دا ہار بنالے^{۲۲}۔ جدوں تُو تُرس گلے او تیرے اِکے اِکے جدوں جاگیں گا تے او تیرے نال گلاں کرن گے^{۲۳}۔ کیوں جے ایہ حکم دیا اے تے ایہ تعلیم جانن اے تے تربیت لئی سرزنش زندگی دی راہ اے^{۲۴}۔ جہڑے تینوں بد اخلاق عورت توں بد چلن بیوی دی چالوسی زبان توں بچاندے^{۲۵}۔ اوہدے حسن لے آوے دل وچ شہوت نال مغلوب نہو تے اوہدیاں اِکھاں دا شکار ہون توں بچیا رہ^{۲۶}۔ کیوں جے فاحشہ تینوں روٹی دے ٹکڑیاں دا شکار بنا دیندی اے زانیہ پیری جان نوں ای مار دیندی اے^{۲۷}۔ کی ایہ ممکن اے کہ بندہ آوے دامن وچ اِک لاوے اوہدے لیڑے نہ سڑن ؟^{۲۸}۔ کی ایہ ممکن اے کہ کوئی انگاریاں لے تے اوہدے پیر نہ سڑن ؟^{۲۹}۔ او بندہ وی ایویں دا اے جہڑا کسے دُوجے بندے دی بیوی کول جاندا اے جہڑا کوئی اونوں پتھ لاوے او سزا توں نہ بچے گا^{۳۰}۔ چور جے بھوک نال آودا پیٹ بھرن لئی چوری کرے لوک اونوں بُرا نہیں کہندے^{۳۱}۔ ر جے او چوری کیتا ہویا پھریا جاوے اونوں ست گنا بُوتا دینا ہووے گا بھاویں اونوں آوے گھر دا سارا مال ای کیوں نہ دینا پوے^{۳۲}۔ جہڑا بندہ زنا کر دا اے اوہدے وچ عقل نہیں اے ایویں کرن آلا آوے آپ نوں تباہ کر لیندا اے^{۳۳}۔ او گھونسے کھانداتے عزتی کر واندائے اوہدی بہ عزتی وی نہیں مٹے گی^{۳۴}۔ کیوں جے غیرت خاوند دے غصے نوں پور وداہندی اے او بدلہ لین لئی کوئی ترس نہیں کھاوے گا^{۳۵}۔ او کوئی معافی قبول نہیں کرے گاتے رشوت لین توں وی منع کرے گا بھاویں کئی ای وڈی کیوں نہ ہووے

۱۔ اے میرے پُتر میریاں گلاں نوں منے میرے حکماں نوں آوے دل وچ رکھ ۲۔ میریاں گلاں نوں پورا کرتے تُو جیوندا رویں گلتے ۷
میری تعلیم دی آودی اِکھ دی پُتلیوانگوں حفاظت کر ۳۔ اونوں اودیاں اُنگلیاں نال بہن لے آوے دل د تختی لُٹ لکھلے ۴۔ حکمت
نوں آکھ تُو میری بہن اے سمجھ نوں آودا رشتہ دار بنالے ۵۔ او تینوں زانیہ تونے گمراہ کرن آلی بیوی اودھیاں شہوت پرست گلاں
توں بچاکے رکھن گے ۶۔ میں آوے گھر دی کھڑکی توں یعنی آودی باڑی وچوں جھاکیا ۷۔ تد میں نادان لوکاں وچے جواناں دے وچ اِک
جوان نوں ویکھیا جِدا دماغ کمزور سی ۸۔ او اوھدے گھر دے موڑ دے کولدی گلی وچ تُریا جا ریا سی او اوھدے گھر ول تُریا ۹۔ شام
دے ویلجدوں دِن مُک ریا سیتے رات دا ہنیرا گہرا ہو ریا سی ۱۰۔ اِک عورت اونوں ملن آئی جہڑی فاحشہ دے کپڑے پلٹھوئے سیتے بڑی
چالاک لگدی سی ۱۱۔ او اُچی آواز دیتے شوخی سیتے اوھدے پیر گھر وچ نہیں کھلوندے سن ۱۲۔ کدی کوچیاں وچے کدی موڑاں
وچ سگوں ہر موڑے تاک وچ بیٹھی ریندی سی ۱۳۔ اوہ اونوں پھرکے چومیلے بُوتے حیائی نال اونوں آکھن لگی ۱۴۔ میرے گھر وچ
سلامتی دیاں قربانیاں آج میں آودیاں منتاں پوریاں کیتیاں ۱۵۔ ایس لئی میں تینوں ملن لئی آئی میں تنوں لبھیلے تینوں لبھ لیا ۱۶۔
میں آوے بستر لُٹے مصر دے رنگ برنگ پلنگ پوش وچھلئے ۱۷۔ آوے بستر نوں مَرے عودتہ دار چینی نال خوشبو دتی اے ۱۸۔ اسیں
سویر تیک پیار کراں گتے پیار نال مزے لواں گے ۱۹۔ میرا خاوند گھر وچ نہیں اے او لمے سفر تے تُر گیا اے ۲۰۔ او پیسیاں نال بھری ہوئی
تھیلی آوے نال لے گیا اے چن دے پورے ہون تیک واپس نہیں آوے گا ۲۱۔ اوہ اونوں آودیاں مٹھیا مٹھیا گلاں وچ پھسا لیتے آودیاں
چکنیاں گلاناں اونوں منا لیا ۲۲۔ او فوراً اوھدے پیچھ تُر پیا جیویں بیل ذبح ہون لئی جاندا اے یا پرنی جال وچ پھسن لئی ۲۳۔ ایتھوں
تیک کہ اِک تیر اوھدے جگر وچوں لنگ جاندا اے جیویں اِک پرندہ صیاد دے دام ول تیزی نال کھچیا جاندا اے ۲۴۔ لہذا اے میرے پُتروں
میری سُنو میں جو کُجھ آکھدا آن اوھدے دھیان کرو ۲۵۔ آوے دل نوں اوھدیاں واپواں ول نہ جان دیو نہ اوھدے رستیاں توں دھوکہ
کھاؤ ۲۶۔ اوہ کئی اِک نوں شکار کرکے مار دتا اے اوھدے مقتول بُوت سارے ۲۷۔ اوھدا گھر پاتال دی راہ اے جہڑی موت دے گھر
ولے جاندی اے

۱۔ کیہ حکمت اُچی نہیں کُودکی سمجھ اپنا پوکا اُچا نہیں کردی ؟ ۲۔ راہ چہ اُچیاں تہاواں دیاں ٹپسیاں لُشتہ راہواں دے وچکار کھلوتی ہندی آن - ۳۔ اومتہ برہواں دے نیڑے شہر دے کنڈیاں کول جس طرحاں ٹوپیاں چہ وژن والی تہاں اُچی کُودکی اے۔ ۴۔ اے بندیو ! میں ٹہاؤں سدنی آتے سارے جگ دے نال میری گل بات اے۔ ۵۔ اے نادانو سمجھ سیکھو - آسے عقلو عقل تُوں لبھو۔ ۶۔ سُنو میں کیوں جو میں چوکھیاں گلاں بولاں گیتے میری پُل چنگیاں گلاں دے لئی کھلن گے۔ ۷۔ کیوں جو میرا مُونہ سچ دسدا اے۔ میرے پُل بھیڑیاں گلاں تُو نفرت کردے نیں - ۸۔ میرے مُونہ دیاں ساریاں گلاں سچائی نیں - اوہناں چہ کُجھ وی پُٹھلے ونگا نیں - ۹۔ اوہ سمجھن ولے دے نیڑے ساریاں سچائیاں نیں سچے جانکاری رکن ولے دے نیڑے سچ نیں - ۱۰۔ میری مَت تُوں لےتے ناں ای چاندی تُوں ت علم توں وُدھ جان۔ ۱۱۔ کیوں جو دانائی موتیاں لعلان تُوں چنگی اے۔ کوئی وی دِل تُوں چنگی لگن ولے سہ اودے ورگی نیں - ۱۲۔ میں دانائیتے صلاح دے نال رہی آن - میں جانکاری عقل رکھنی آن - ۱۳۔ پَر مان کرناتے جھوٹیاں بھیڑکاں مارنا بھیڑی راتے اکھڑ جیہے ولے توں مینوں نفرت اے۔ ۱۴۔ صلاحتہ مہارت میرے نال اے۔ میں سمجھ آن - عقل میری اے۔ ۱۵۔ بادشاہ میرے سببوں راج کردے نیں۔ حُکم چلان ولے نیاں نال نیاں کردے نیں - ۱۶۔ امیر لوک میرے سببوں امیر نیں۔ سر مایہ در دھرتیتے راج کردے نیں - ۱۷۔ میں اوہناں نال پیار کرنی آن جیڑے میرے نال پیار کردے نیں سچے جیڑے مینوں لبھ دے نیں اوہ مینوں لبھ لین گے۔ ۱۸۔ دھرتے عزتتے ہوتا دھرتے اوچائی میرے کول نیں - ۱۹۔ میرا پھل سوختے چنگ سوختے نالوں وُدھتے میری پیداوار خالص چاندی توں وُدھ اے۔ ۲۰۔ میں سچائی دی راہ چتے نیاں دیاں راہواں دی وچکار تری آن - ۲۱۔ تاں جو اوہناں تُوں جیڑے میرے نال پیار کردے نیں - چوکھ مال دے وارث بناوا۔ اوہناں دیاں تجوریاں بھر دیواں - ۲۲۔ خُداوند آپنی راہ دے شروع چہ مینوں نال لیندا سی - ایس توں پہلاں پئی شروع چہ کُجھ پیدا کیتا - ۲۳۔ میں آزلاں توں گڈی گئی آن - شروع توں جیویں اپدے توں پہلاں پئی دھرتی پیدا کیتی گئی - ۲۴۔ میں اوس ویلے جمی جیدوں ڈونگیاں پانیاں دے وڈے سوختے نیں ستن - ۲۵۔ ایس توں پہلاں پئی پھار مٹھ گشتے میں ٹپیاں توں پہلاں جمی - ۲۶۔ اوہ اچہ تیکر دھرتی تُوں نہیں جمیا سی سچے ناں اُجڑا۔ ناں جگ دی پہلی مٹی تُوں - ۲۷۔ جیدوں اوہ اسمان مٹھلے میں اوتھ ای سی - جیدوں اوہ ڈونگیاں دے مُکھ لُٹے گولیاں رکھی - ۲۸۔ جِد اوہ اُچائی اسمان مٹھتے ڈنگیاں دے سوختے پکے کیتے۔ ۲۹۔ جیدوں اوہ سُمندر دیاں حِداں مٹھیاں تاں جو پانی دیاں کنڈیاں توں باہر ناں وگے۔ جیدوں اوہ دھرتی دی نہ رکھی - ۳۰۔ تَد میں اودے نال جونوں بنان ولے وانگوں سی سچے دیہاڑے خوش ہندی سی سچے ویلے اودے نال کھیڈی ساں - ۳۱۔ میں دھرتیتے کھیڈی سیتے جگ دے لوکاں نال وسنا میری خوشی سی - ۳۲۔ اے پُترو! میری سُنو ! کیوں جو بھلے اوہ جیڑے میریاں راہواں تُوں مندے نیں - ۳۳۔ مَت لوؤتے دانا بن جاؤتے اودے توں مُونہ ناں موڑو - ۳۴۔ بھلا اے اوہ بندہ جیڑا میری سُندا اے۔ جو پَر دیہاڑے میری برہواں دے نیڑے جگراتا کردا اے۔ میریاں برہواں مینوں اڈیک دا اے۔ ۳۵۔ کیوں جو چہ مینوں لبھیا اوہ حیاتی لبھی سچے رَہ دی خوشی پا لئی - ۳۶۔ پَر جیڑے میرے توں دُور نیں آہتے جُلُم کردا اے۔ سارے جیڑے میرے توں کرودھ کردے نیں موت تُوں پیار کردے نیں -

¹۔ دانائی نہ آوے گھر بنا لیتا آوے آوے ستہ کمیہ گھڑ لے نیں۔²۔ آوے آوے قربانی دا گوشت پکا لیتا آوے پیلہ وچ شراب بھر لیتی 9
 اے آوے آوے کھان آلی تھان وی سجا لیتی اے۔³۔ او آوے سہلیاں نوں ایس خبر دے نال روانہ کر چکی اے خود شہر دے اُچے مقام
 توں پکار دی پئی اے۔⁴۔ جہڑے سادہ دل نیں او سارے ایتھ آجاون بے عقل لوکاں نوں او اپہ آکھ رہی اے۔⁵۔ آؤ میرے نال کھانا کھاؤ
 میرے تیار کیتھو شراب دے پیلہ وچوں شراب لے کے پیو۔⁶۔ سادگی چھڈ دیو تاں جے زندہ رووے علم دی راتہ چلو۔⁷۔ جہڑا کسے مذاق
 کرن لے نوں سمجھان دی کوشش کردا اے او بے عزت ہوجاندا اے۔ جہڑا شرارتی نوں سمجھاندہ اے گالاں کھاندہ اے۔⁸۔ مذاق کرن لے
 نوں نہ جھڑک۔ اے نہوے کہ او تیرے توں نفرت کرن لگے۔ پر عقل مند نوں جھڑکتے او تینوں پیار کرے گا۔⁹۔ تیرے توں بیکھ کے او
 سیانا ہو جاوے گا سچے نوں تعلیم دے اوہدا علم وھد جاوے گا۔¹⁰۔ خدا دا ڈر دانائی دا شروع اے۔ اُس پاک دی پہچان ای عقل
 مندی اے۔¹¹۔ کیوں جے میرے سببوں تیرے دن وھد جان گئے تیری جنڈری دے ورھ وھد جان گے۔¹²۔ جے توں عقلمند ایستہ تیری عقل
 تیرا ثواب اے جے توں عقل دا مذاق اُدا نا ایستہ آپہ ای بھگتیں گا۔¹³۔ بیوقوف عورت رُل پاندی اے او نا سمجھ اے کجھ نہی جان
 دی۔¹⁴۔ او آوے گھر دے بوے لُفے شہر دی کسے اُچے تھان لے بہ جاندی اے۔¹⁵۔ اُونان راتہ چلن والیاں نوں جہڑے آوے آوے راہ
 تے ٹرے جا رہے نیں ایہ کہہ کے بلاندی اے۔¹⁶۔ اے بیوقوفوں تسیں سارے ایتھ آ جاؤ ستہ عقل نوں او ایہ کہندی اے۔¹⁷۔ چوری دا
 پانی میٹھا ہوندا اے لُک کے کھاون والی روٹی صوادی ہوندی اے۔¹⁸۔ پر او شاہد ای سمجھدے نیں کہ اُونھ جاون ولے سارے مر گئے
 نیں ستہ اُس نوں ملن ولے ہاتال دی ڈونگھائی وچ پونچ گئے نیں۔

۱- عقمند پُتر آودے پيو لئی خوشی لیاندا اے پر بیوقوف پُتر آودی ماں دے غم دا سبب اے^۲۔ غلط طریقہ نال حاصل کیتا ہویا مال کوئی فائدہ نہیں دیندا پر سچ کم موت توں چھڈاندے^۳۔ خدا سچ بندے نوں بھوکا نہیں رن دیندا پر او شرارت کرن آلیاں دیاں خواہشاں کدی پوریاں نہیں ہون دیندا^۴۔ سُست ہتھ انسان نوں غریب بنا دیندے پر محنت کرن آلتھ دولت لیاندے^۵۔ جہڑا گرمی دے دناں وچ فصل کھٹی کردا اے او عقمند پُتر اے پر جہڑا فصل وھڈن دے ویلہ سوندا رندا اے او شرم دا باعث اے^۶۔ سچ بندیاں دے سراں لے برکتاں دا تاج ہوندا اے پر شرارت کرن آلیاں دے مڈ لے ظلم دکھدا اے^۷۔ سچ بندیاں دی یاد مبارک اے پر شرارت کرن آلیاں دا ناں سڑ جاوے گا^۸۔ عقمند لوک حکم مندے پر بکواس کرن آلا بیوقوف بر باد ہو جاندا اے^۹۔ ایماندار بندلہ خوف پوکے تڑ دا اے پر جہڑا بُریاں راہواں لے تڑدا اے او پچانیا جاندا اے^{۱۰}۔ اکھ مارن آلا دُکھ دیندا اے پر بکواس کرن آلا بیوقوف بر باد ہو جاندا اے^{۱۱}۔ سچ بندے دا مڈ زندگی دا چشم اے پر شرارت کرن آلا دے مڈ لے ظلم دکھدا اے^{۱۲}۔ دُشمنی جھگڑے پیدا کر دی اے پر محبت ساریاں غلطیاں نوں لکا لیندی اے^{۱۳}۔ عقمند دے مڈ لے حکمت پائی جاندی اے پر بے عقل دے پیٹھ لئی لاٹھی اے^{۱۴}۔ عقل مند لوک علم کٹھا کر دے پر بیوقوف دا مڈ موت نوں دسددا اے^{۱۵}۔ امیراں دی دولت اوناں دا محکم شہر اے پر غریبی غریب دی بربادی اے^{۱۶}۔ سچ لوکاں لئی اوناں دی کمائی زندگی دا سبب ہوندی اے پر شرارت کرن آلیاں دی کمائی اوناں لئی بُرائی لیاندی اے^{۱۷}۔ جہڑا تربیت پاندا اے او زندگی دی راہ دکھاندا اے پر جہڑا تنبیہ نوں چھڈدا اے او دُوجیاں نوں گمراہ کر دا اے^{۱۸}۔ جہڑا آودی دُشمنی نوں لکاندا اے او ہدے ہونٹ جھوٹے بندے الزام لان آلا بیوقوف اے^{۱۹}۔ جیتھ کلام بُوتا ہوندا اے او تھ گناہ وی ہوندا اے پر جہڑا آودی زبان نوں بند رکھدا اے عقل مند اے^{۲۰}۔ سچ بندے دی زبان سچی چاندی وانگوں اے پر شرارت کرن آلا دے دل دی کوئی قیمت نہیں ہوندی^{۲۱}۔ سچ بندے دے ہونٹ بُوت لوکاں نوں خوشی دیندے پر بے عقل عقل نہون دی وجہ توں مر دے^{۲۲}۔ خدا وند دی برکت دولت دیندی اے او اوہدے نال دُکھ نہیں ملاندا^{۲۳}۔ بیوقوف آودی شرارت نوں کھیل سمجھدا اے پر عقل مند حکمت توں خوش ہوندا اے^{۲۴}۔ شرارت کرن آلا دا ڈر اونوں پھر لوے گا سچ بندے دیاں خواہشاں پوریاں ہون گیاں^{۲۵}۔ جدوں طوفان لنگدا اے شرارت کرن آلا وی اوہدے نال روڑھ جاندے پر سچ بندے ہمشان تیک کھلوتے ریندے^{۲۶}۔ جیویں سرک دنداں لئی تھ دھواں اکھاں لئی پریشانی دا سبب ہوندا اے اوبویں ای سُست بندا آودے گھلن آلیاں لئی اے^{۲۷}۔ خداوند دا ڈر لمی عمر دیندا اے پر شرارت کرن آلا دی عمر کھٹا دتی جاندی اے^{۲۸}۔ سچ بندیاں دی اُمید خوشی لیاندی اے پر شرارت کرن آلا دی اُمید مٹی وچ مل جاندی اے^{۲۹}۔ خداوند دی راہ سچ بندے لئی رن دی تھان اے پر او بُرے لوکاں لئی بربادی اے^{۳۰}۔ سچ بندے کدی ڈولدے نہیں پر شرارت کرن آلا شہر وچ بچن گے نہیں^{۳۱}۔ سچ بندے دے مڈ توں سچیائی نکلدی اے پر غلط زبان وڈھ دتی جاوے گی^{۳۲}۔ پر سچ بندے دے ہونٹ خدا نوں پسندے پر شرارت کرن آلیاں دے مڈ ٹیڈیاں گلاں کر دے

^۱۔ جھوٹی تکرّی خداوند دے نیڑے گھٹیا اے پورا باٹ اویدی خوشی اے۔^۲۔ چتھ غرور وڑھ جاندا اے اوتھ دلالت وڑھ جاندی اے پر غریباں دے نال حکمت اے۔^۳۔ گناہواں دی راستی اونیاں دی رنمائی کر دی اے خطا کاراں دا بھٹکنا اونیاں تون مار سٹدی اے۔^۴۔ قہر دے دیاڑے چ دولت فائدہ نئیں دیوے گی پر راستی موت تون چھڈاندی اے۔^۵۔ سچ دی سچائی اویدے رستے تون سیدھا کر دی اے شیربرائی شرارت نال ای ڈگ پیندا اے۔^۶۔ سچیاں دی سچائی اونیاں تون رائی دیندی اے شیربر اپنی مصیبت وچ پھس جاندے۔^۷۔ جدوں سچا مر دا اے سدھر مَر جاندی اے۔ پر شیربراں دی آس مت جاندی اے۔^۸۔ سچامصیبتاں تون رائی پاندا اے شیربر اویدی تھاتے آجاندا اے۔^۹۔ ریا کار اپنے من نال اپنے گواہندی تون مار دا اے پر اوہ سچیاں دے علم دے سبب رائی پاؤندے۔^{۱۰}۔ سچیاں دی ترقی تون شہر خوش ہوندا اے شیربراں دی موت نال خوشی ہوندی اے۔^{۱۱}۔ سچیاں دی برکت نال شہر اُچا ہوندا اے پر شیربراں من نال او ڈھا دتا جاندا اے۔^{۱۲}۔ عقلا بندہ اپنے گواہندی تون حقیر جاندا اے پر عقل مند چپ رندا اے۔^{۱۳}۔ جیڑا وی جُغلی کر دا اے بھیت کھول دے اے پر وفا دا ر بھیت رکھدا اے۔^{۱۴}۔ حاکم دے نہون نال قوم ڈگ جاندی اے پر بھت مشورہ دین والیاں وچ سلامتی اے۔^{۱۵}۔ اوپرے دے ذمہ واردا بھیڑا حال ہوندا اے پر ضما نت تون نفرت کرن والا سکون نال اے۔^{۱۶}۔ نیک سیرت زبانی عزت پاؤندی اے پر جیڑی زبانی سچائی تون نفرت رکھدی اے اوہ ذلت دا سبب اے۔ آکس لوکی دھن تون محروم رندے نین پر محتئی لوکی دھن پاؤندے۔^{۱۷}۔ رحم دل انسان اپنی جان دے نال نیکی کر دا اے پر سخت دل اپنے جُھ نال بدی کر دا اے۔^{۱۸}۔ شیربر دی کمائی خیانت اے پر صداقت دا بیجن والا انعام پاؤندا اے۔^{۱۹}۔ سچائی دا پیرو زندگی دے رستے وچ اے پر شرارت دا پیرو موت دے رستے وچ۔^{۲۰}۔ جنہاں دے دل بھیڑے نین اوہ ربنے نیڑے گندے نین۔ پر جنہاں دے لچھن چنگے نین اوہ اویدی خوشی نین۔^{۲۱}۔ سچ اے پئی شیربر سزا تون بغیر نئیں رووے گا پر سچیاں دی نسل رائی پاوے گی۔^{۲۲}۔ جیڑی سوہنی زبانی بد تمیز اے اوہ سُٹورنی دے ناک وچ تھ وائگ اے۔^{۲۳}۔ سچیاں دی سدھر صرف نیکی اے پر شیربراں دی آس قہر اے۔^{۲۴}۔ کوئی تے کھولہ دل نال دیندا اے پر فیر وی ترقی کر دا جاندا اے۔ کوئی واجبی خرچ تون پریر کر دا اے فیر وی کنگال ہو جاندا اے۔^{۲۵}۔ اوہ جا ن جیڑی برکت دیندی اے اونوں برکت دتی جاوے گی تے اوہ جیڑا بھر دا اے اوہ بھریا جاوے گا۔^{۲۶}۔ اوہ جیڑا غلے تون بند رکھدا اے اوہ لے لعنت کرن گے پر جیڑا اونوں ویچدا اے اوہ لے سیر لے برکت آوے گی۔^{۲۷}۔ جیڑا نیکی تون لبھ دا اے اوہ مشہوری چاند اے پر جیڑا بدی دے چکراں چ رندا اے اوہ لے بدی آوے گی۔^{۲۸}۔ جیڑا دھن لے بھروسہ کر دا اے اوہ مر جاوے گا۔ پر سچا پرے پتیاں وائگ پرے بھرے رن گے۔^{۲۹}۔ جیڑا اپنے گھر تون ڈکھ دیندا اے اوہڑ دا وارث ہووے گلے وقف دا نا دا غلام دن گاوے گا۔^{۳۰}۔ سچائی دا پھل حیاتی دا رُکھ اے پر شیربراں دیاں جاناں ویلے تون پیلاں چکیاں جان گیاں۔^{۳۱}۔ ویکھ جدوں دھرتی لے ای سچ تون بدل دتا جاندا اے کینا بوتیا شیربرے خطا کار نون۔

۱- جہڑا سیکھن نوں پیار کردا اے او علم نوں پیار کردا اے۔ جہڑا سمجھاوون ولہ توں نفرت کردا اے اوہ عقل اے۔^۲ نیک بندے 12
لُٹے خداوند دی کرم دی نظر ہوندى اے پر خداوند دی نظر وچ چلاک بندہ مجرم اے۔^۳ آدمی شرارت نال کھلو نیں سکدا - پر سچ
دی جڑ نیں پلے گی۔^۴ چنگ کردار آلی عورت آودے خاوند دا تاج ہوندى اے پر عہ عزت بیوی اُوہدی ہڈیاں وچ ساڑ وانگ اے۔^۵ سچ
بندیاں دے منصوبہ سچ ہوندے نیں - پر شرارتیاں دے مشورے دھوک نال بھرے ہوندے نیں -^۶ شرارتیاں دیاں گلاں قتل کرن ول زور
دیدیاں نیں پر سچیاں دیاں گلاں اُونان نوں چھڈاؤن گئیاں -^۷ شرارتی بندے دُپگ یتہ جاندے نیں۔ مک جاندے نیں پر سچ بندیاں دا
گھر کھلوتا رہندا اے۔^۸ انسان دی وڈھائی اُوہدی عقل دے حساب نال کیتی جاندی اے۔ پر بیوقوف نفرت دا سبب بن دا اے۔^۹ جہڑا
دل دا حلیم اے پر اک نوکر دا مالک اے۔ اُوس ڈینگان مارن ولہ نالوں جہڑا روٹی دا محتاج اے بہتر اے۔^{۱۰} سچا بندہ آودے ڈنگراں
دیاں لوڑاں دا خیال رکھدا اے پر شرارتی دا رحم وی ظلم توں گھٹ نیں۔^{۱۱} جہڑا آودی زمین وچ بیجدا اے او بوٹا اناج کٹھا کرے گا۔
پر جہڑا سوچاں نال منصوبہ بناندا اے بھکا مرے گا -^{۱۲} شرارتیاں دی نظر بُرے کم کرن آلیاں دی لُٹ لُٹ اے پر سچیاں دی جڑ پھلدار
رہندی اے۔^{۱۳} شرارتی آودے بُلاں دے گناہ دے سببوں پہاوی وچ پھس دا اے۔ پر سچا مصیبت توں بچ جاندا اے۔^{۱۴} بندہ آودے بُلاں
دے پھل دی نعمت نال رج دا اے۔ اودے پتھان دے کم دا صلہ اونوں ضرور ملدا اے۔^{۱۵} بیوقوف نوں آودی عادت چنگی لگ دی اے پر
سمجھدار نصیحت نوں سُندا اے۔^{۱۶} بیوقوف نوں غصہ چھیتی آجاندا اے پر عقلمند آدمی بدنامی نوں بھل جاندا اے۔^{۱۷} سچا گواہ
ایمانداری نال گواہی دیندا اے پر جھوٹا گواہ جھوٹ بولدا اے۔^{۱۸} گندیاں گلاں تلوار وانگوں چُبدیاں نیں پر عقلمند دی زباں وچ شفا
اے۔^{۱۹} سچ بُل پیمشاں تک قائم رہن گے۔ پر جھوٹھی زباں کجھ ویلہ تک ای کھلوندى اے۔^{۲۰} برائی دے منصوبہ بناوون والیاں دے دل
وچ دھوک ہوندا اے۔ پر جہڑے صلح دا مشورہ دیندے نیں خوش رہندے نیں -^{۲۱} سچ نوں کوئی نقصان نیں پُو جاندا پر شرارتی مصیبت
وچ پھس جاندے نیں -^{۲۲} جھوٹھیاں بُلاں تُوں خداوند نوں نفرت اے پر سچ لوکاں توں اُوخوش ہوندا اے۔^{۲۳} ہوشیار بندہ آودا علم
آودے تک ای رکھدا اے پر بیوقوفان اُدا بیوقوفی دا پرچار کردا اے۔^{۲۴} محنتی پتھان ولہ حکومت کرن گے۔ پر سُست بندے نوکر بن
گئے۔^{۲۵} دِل بہ چین ہووے بندہ اُداس ہوندا اے پر اک پیار بھریا لفظ اُونوں خوش کر دیندا اے۔^{۲۶} سچائی لُٹے تَرن آلا بندہ آودے
گوانڈی دی راہنمائی کردا اے پر شرارتیاں دی عادت اُونوں پُٹھ راہ پا ہندی اے۔^{۲۷} سُست بندہ آودے شکار نوں بھن دا وی نہی پر
محنت کرن آلا بندہ بوہت ساری دولت لب لیندا اے۔^{۲۸} سچائی دی راہ زندگی ول جاندی اے۔ اُوس راہ وچ مُوت نہی ہوندى

¹۔ عقل مند پُتر اودے پيو دی تربيت لے دھيان دیندا اے پر مذاق بنان آلا سمجھدار دی گل لے دھيان نہیں دیندا ²۔ انسان آودے
 لبان دے پهل توں مزے لیندا اے پر دھوکہ دین لے لوک ظلم کرن تے ٹک ریندے ³۔ جہڑا آودے مڈ دی حفاظت کر دا اے او آودی
 جان دی حفاظت کر دا اے پر جہڑے آودی زبان لے قابو نہیں رکھدے او برباد ہو جاوے گے ⁴۔ سُست بندا خواہش کر دا اے پر کُجھ نہیں
 پاندا پر محنت کرن آلیاں دیاں تمناں پوریاں ہو جاندیاں ⁵۔ سچ بندے جھوٹ توں نفرت کر دے پر شرارت کرن لے شرم تے عزتی
 لیاندے ⁶۔ سچائی سچ بندے دی حفاظت کر دی اے پر شرارت کرن لے نوں ڈیگ دیندی اے ⁷۔ اک بندا آودے آپ نوں دولت آلا کہندا
 اے پر او غریب ہوندا اے دُوجا خالی دسدا اے پر او دولت و آلا ہوندا ⁸۔ انسان دی دولت اوھدی جان دی قربانی دے سکدی اے پر
 غریب نوں کوئی دھمکی سُنائی نئیں دیندی ⁹۔ سچ بندے دا چانن تیز چمکدا اے پر شرارت کرن لے دا چراغ گل کر دتا جاوے گا ¹⁰۔
 غرور نال صرف جھگڑے پیدا ہوندے پر جہڑے لوک مشورہ مندے اوناں وچ عقل پائی جاندی اے ¹¹۔ ایمانی نال حاصل کیتی ہوئی
 دولت گھٹ جاندی اے پر محنت نال کٹھا کیتا ہوا رویہ ودھدا جاندا اے ¹²۔ اُمید دے پورا ہو ن وچ دیر ہو جاوے دل غمگین ہو جاندا
 اے پر خواہشاں دا پورا ہونا زندگی دا درخت اے ¹³۔ جہڑا تربیت دی عرتی کر دا اے او سزا پاوے گا پر جہڑا حکم نوں مندا اے او
 انعام پاوے گا ¹⁴۔ عقل مند دی تعلیم زندگی دا چشم اے جہڑا انسان نوں موت دے جال توں بچاندا اے ¹⁵۔ جنگی عقل لے لوک
 پسند کیتے جاندے پر دھوکہ دین آلیاں دیاں راہواں مشکل ہوندیاں ¹⁶۔ ہر پوشیار بندا سوچ سمجھ کے کم کر دا اے پر بیوقوف آودی
 بیوقوفیاں وکھاندا اے ¹⁷۔ شریر سُنیا دین آلا مصیبت وچ جاند اے پر ایماندار پیغام دین الاصحٰت دیندا اے ¹⁸۔ تربیت توں مڈ پھرن
 آلا غریبی شرمندگی توں دا چار ہوندا اے پر جہڑا تربیت نوں مندا اے اوادی عزت کیتی جاندی اے ¹⁹۔ خواہش دا پورا ہونا جان لئی
 میٹھا ہوندا اے پر بیوقوفان لئی گناہ نوں چھڈنا بُوت بُرا لگدا اے ²⁰۔ جہڑا عقل نال تُردا اے او عقل من ہو جاندا اے پر بیوقوفان دا
 ساتھی نقصان چُکدا اے ²¹۔ مُصیبت گناہ کرن آلیاں دا پیچھا کر دی اے پر وڈھائی سچ بندیاں دا انعام اے ²²۔ نیک بندا آودے پوتیاں
 لئی دولت چھڈدا اے پر غلطی کرن لے دی دولت سچ بندیاں نوں دتی جاندی اے ²³۔ غریب دا کھیت بُوت زیادہ اناج پیدا کر سکدا اے
 پرہ انصافی اونوں لُکا دیندی اے ²⁴۔ جہڑا سوئی دے نال کم نہیں لیندا او آودے پُتر نال دُشمنی رکھدا اے پر جہڑا اونوں پیار کر دا
 اے اونوں تنبیہ وی کر دا رندا اے ²⁵۔ سچ بندیاں نوں پیٹ بھر کے روئی مل دی اے پر شرارت کرن آلیاں دا پیٹ کدی نہیں بھر دا

13

۱۔ سمجھدار عورت اپنا گھر بناندی ہے، لیکن ناسمجھ عورت اپنا گھر اپنے ہی ہتھوں میں آجڑی ہے۔^۲ چنگ رستہ لے کر ٹورن والا خُدا توں ڈردا ہے، پر چِدیاں راہواں بُریاں ہونداں او اوڈے توں نفرت کردا ہے۔^۳ بیوقوف بندے دیاں غرور نال بھریاں گلاں اوڈے لئی نقصان ثابت ہوندیاں، پر عقلمند ان دے لب اوناں دی حفاظت کردے۔^۴ چتھ بیل نہیں ہوندے، اوتھ چرنی وی خالی رہندی ہے، پر بیل ہی دے زور نال تیر سارا اناج پیدا ہوندا ہے۔^۵ سچا گواہ دھوکا نہیں دیندا، پر چھوٹا گواہ، چھوٹیاں گلاں ای کردا ہے۔^۶ مزاق اُڑان والا سمجھ لیدا ہے پر نہیں پاند، پر سمجھ رکھن والیاں نوں علم آسانی نال لب جاندا ہے۔^۷ بیوقوف توں دُور رہ، کیوں جے توں اوڈے لبیاں توں علم دیاں گلاں نہیں سٹہ گا۔^۸ ہوشیاراں دی سمجھ ہے آک اپنہ کماں لے دھیان دین، پر نا سمجھاں دی بیواقوفی دھوکا دیندی ہے۔^۹ بیواقوف اپنے گناہ دے پچھتاوا کرن نوں مزاق سمجھدا ہے، پر ایمانداراں دے درمیان معافی منگن نوں پسند کیتا جاندا ہے۔^{۱۰} ہر دل اپنے غصہ نوں جاندا ہے، تے کوئی پور اُس دی خوشی وچ شریک نہیں ہوسکدا۔^{۱۱} بُرے بندے دا گھر تباہو جالے گا، پر سچے بندے دا گھر قائم رہے گا۔^{۱۲} اینج دی راہ وی ہے جیڑی بندے نوں چنگی لگدی ہے، پر اوڈے اخیرتہ موت ہے۔^{۱۳} خوشی دے وقت تے دل اُداس وی ہوسکدا ہے، خوشی غم دے وچ بدل وی سکدی ہے۔^{۱۴} بُرے لوک اپنے کماں دا پورا اجر پاوون گے، چنگے بندے اپنے کماں دا۔^{۱۵} سادہ بندہ ہر گتے یقین کر لیندا ہے، پر ہوشیار بندہ سوچ سمجھ کر پیر رکھدا ہے۔^{۱۶} سمجھدار بندہ خُداوند دا خوف رکھدا ہے تے گناہ نہیں کردا، پر ناسمجھ مغرور تے لاپرواہ ہے۔^{۱۷} غصہ کرن والا بندہ بیواقوفی دے کم کردا ہے تے دھوکہ دین ولے دے نال نفرت کیتی جاندی ہے۔^{۱۸} ناسمجھ بیواقوفی دے وارث ہوندے، پر سمجھ دار ہوشیاراں نوں علم دا تاج یا جاندا ہے۔^{۱۹} بُرے لوک چنگے لوکاں دے سامنے شرارت کرن ولے سچے بندیاں دے بویاں لگے نیوں گے۔^{۲۰} خالی بوجی والیاں نال اوناں دے ہمسائے وی نفرت کردے، پر جِدے کول دولت اے اوڈے بہت سارے دوست۔^{۲۱} جیڑا اپنے ہمسائے نوں کم سمجھ کے نفرت کردا ہے، او گناہ کردا ہے، پر مُبارک اے او جیڑا ضرورت ولے رحم کردا ہے۔^{۲۲} کی بُرے منصوبہ بنان ولے اپنے راہ توں فیر نہیں جاندے؟ پر او جیڑے اچھے منصوبہ رکھدے اوناں لئی سچائی تے پیار ہے۔^{۲۳} ہر طرح دی محنت دے وچ فائدہ ہے، پر خالی گلاں ای کرنا غریب کردیندا ہے۔^{۲۴} سمجھداراں دی دولت اوناں دا تاج ہے، پر مغروراں دی بیواقوفی توں بیواقوفی ہی پیدا ہوندی ہے۔^{۲۵} سچا گواہ جاناں بچاندا ہے، پر چھوٹا گواہ دھوکا دیندا ہے۔^{۲۶} خُداوند دا خوف رکھن والیا دے لئی خُداوند محفوظ قلعہ ہے، تے اوڈی اولاد دے لئی چُھین دی جگہ ہے۔^{۲۷} خُداوند دا خوف زندگی دا چشمہ ہے، جیڑا نسان نوں موت دے پھندیاں توں بچا لیندا ہے۔^{۲۸} بادشاہ دی شان دی وجہ بہت سارے لوکاں دا ہونا ہے، پر لوکاں دا نہون نال حاکم برباد ہو جاندا ہے۔^{۲۹} صبر کرن والا بندہ بڑی سمجھ دا مالک ہوندا ہے، پر غصہ والا بندہ غلطی ہی کردا ہے۔^{۳۰} تسلی والا دل جسم وچ جان پاندالے، پر حسد پڈیاں نوں گھال دیندا ہے۔^{۳۱} کمزوراں لے ظلم کرن والا اوناں دے پیدا کرن ولے دا مزاق اُڑاندا ہے، پر جیڑا ضرورت والیاں لے رحم کردا ہے او خُدا دی وڈیائی کردا ہے۔^{۳۲} جدوں مُصیبت آندی ہے تے شرارت کرن ولے نیوے کیتے جاندے، پر ایماندار موت دے وقت تیک اُمید نال بھریا ہوندا ہے۔^{۳۳} دانائی، سمجھدار دے دل وچ قائم رہندی ہے، پر بیواقوفاں دے دل اونوں جاندے وی نہیں۔^{۳۴} سچائی قوم نوں بلندی تے لے جاندی ہے، پر گناہ قوموں دے لئی شرمندگی ہے۔^{۳۵} بادشاہ سمجھدار خادم توں خوش ہوندا ہے، پر شرمناک کم کرن والیاں لے اودا قبر نارل ہوندا

۱۔ نرم جواب غصہ نوں دور کردا اے۔ پر سخت بولان نال قبر بھڑک اُٹھ دا اے۔^۲ عقلمند دی زبان علم نوں سرہاندی اے پر بیوقوف دے مُنہ وچوں بیوقوفی دیاں گلاں نکل دیاں۔^۳ خداوند دیاں اکھاں ہر تھان لُٹے نیں - او چنگتے بُرے ڈوہواں نوں ویکھ دیاں نیں۔^۴ تندرست زبان زندگی دا رُکھ اے پر دھوکہ دین آلی زبان روح نوں مار دیندی اے۔^۵ بیوقوف آودے پیو دی تعلیم نوں کجھ نہی سمجھدا - پر نصحت نوں منن آلا ہوشیاری توں کم لیندا اے۔^۶ سچے بندے دے گھر بوھت وڈا خزانہ ہوندا اے۔ پر شرارتیاں دی کمائی اونان واسطہ مصیبت کھڑی کر دیندی اے۔^۷ عقلمنداں دے پُل علم ودھاندے نیں پر بیوقوفان دا دِل اینج نیں کر دے۔^۸ خداوند نوں شرارتیاں دی قربانیاں توں نفرت اے۔ پر سچے بندے دی دُعا اُونوں پسند آندی اے۔^۹ خداوند نوں شرارتیاں دی عادت توں نفرت اے۔ پر او سچائی دی راہ لُٹے چلن والیاں نال پیار کردا اے۔^{۱۰} بھلائی دی راہ توں بھٹکن آلا ڈھاڈی سزا پاوے گا۔ نصحت نال وبر رکھن والا مر جاوے گا۔^{۱۱} جدوں خداوند پاتال دوزخ دے حال توں چنگی طرح جاندا اے تاں آدم دی اولاد دے دِلان دا ذکر ای کی۔^{۱۲} مذاق کرن ولے نوں نصیحت بُری لگدی اے او عقلمنداں توں مشورہ نہی لیندا۔^{۱۳} دِل وچ خوشی ہووے من لُٹے رونق آجاندی اے پر دِل دا درد روح نوں مار دیندا اے۔^{۱۴} علم حاصل کرن ولے دا دِل علم دی ٹوھ وچ رہندا اے۔ پر بیوقوفی بیوقوف دے من دی خوراک اے۔^{۱۵} مصیبت وچ پھسے ہوياں دے سارے دن دکھ بھرے ہوندے۔ پر زندہ دِل لگا تار خوشی مناندے نیں -^{۱۶} پریشانی دے نال رکھبوئے وڈے خزلے توں تھوڑی جنی رقم جہڑی خداوند دے خوف نال رکھی جاوے کیتے چنگی اے۔^{۱۷} جہڑے گھر وچ پیار ہووے اوتھ ساگ پات والا کھانا جھگڑے ولے گھر دے موٹے وچھ دا گوشت کھاون نالوں چنگا اے۔^{۱۸} غصہ والا بندہ جھگڑا بناندا اے پر صبر کرن والا جھگڑے مٹا دیندا اے۔^{۱۹} سُست دی راہ وچ کنڈے ویچھ بوندے نیں پر سچے بندے دی راہ وڈی راہ وانگ برابر ہوندی اے۔^{۲۰} عقل مند پُتر آودے پیو لئی خوشی لیندا اے۔ پر بیوقوف آودی ماں دی عزت نوں گھٹا دیندا اے۔^{۲۱} عقل مندے نوں خوشی ہوندی اے۔ پر علم رکھن والا سیدھی راہ لُٹے تھر دا اے۔^{۲۲} ارادے مشوریاں توں بنان ناکام ہو جاندا نیں - پر صلاح کرن والیاں دی کثرت دے سببوں پورے ہوندے نیں -^{۲۳} چنگا جواب دے کے انسان خوشی محسوس کردا اے۔ اُتے او گل جہڑی باموقع کیتی جاوے کی ای چنگی اے۔^{۲۴} عقلمند نوں زندگی دی راہ اوتوں لے جاندی اے تاں جے اُونوں تھلے قبر وچ اُترن توں بچالے۔^{۲۵} خداوند تکبر کرن ولے دا گھر ڈھا دیندا اے۔ پر او بیوہ دا ٹکانہ بچاکے رکھدا اے۔^{۲۶} خداوند نوں شرارت کرن والیاں دے خیالاں توں نفرت اے۔ پر پاک لوکاں دے خیالات اُونوں پسند آندے نیں -^{۲۷} لالچ کرن والا انسان آودے گھر لُٹے لئی مشکل کھڑی کردا اے۔ پر جہنوں وڈھی توں نفرت اے او زندہ رہندا اے۔^{۲۸} سچے بندیاں دا دِل سوچ سمجھ کے جواب دیندا اے پر شرارتی دے من وچوں بُرائی نکلدی اے۔^{۲۹} خداوند شرارتیاں توں دور رہندا اے پر سچے لوکاں دی دُعا سُن دا اے۔^{۳۰} خوشی نال ویکھناں دِل نوں سکون دیندا اے۔ نصیحت دی خبر پڑیاں نوں تازہ کردی اے۔^{۳۱} جہڑا زندگی بخشن والی نصیحت کن لاند اے او سمجھدراں دے نال آرام نال رہے گا۔^{۳۲} جہڑا نصیحت کرن ولے نوں بھلا دیندا اے او آودی ای جان دا ویری اے۔ پر جہڑا نصیحت نوں سُندا اے علم حاصل کردا اے۔^{۳۳} خدا دا ڈر انسان نوں دنائی سکھاندا اے۔ اُچا ہووے توں پہلاں حلیمی سکھاندا اے۔

۱۔ دل دیاں صلاحیاں انسان دیاں ہوندىاں پر زبان دا جواب خداوند ولوں آندا اے^۲۔ انسان نوں آودیاں ساریاں راہواں پاک نظر آندیاں
 ۲۔ پر اوھدے اردیاں نوں خدا ای پرکھدا اے^۳۔ تئیں جہڑا کُجھ کرو اونوں خدا دے حوالہ کر دیو تہاڈے منصوبہ کامیاب ہوون گے^۴۔
 خداوند پر شہ کسے خاص مقصد لئی بنادا اے ایتھوں تیک کہ اوہ شرارت کرن آلیاں نوں وی بُرے دن لئی بنایا اے^۵۔ غرور کرن آلا
 خداوند دے کول حرام نیں اوناں نوں ضرور سزا ملے گی^۶۔ پیارے سچائی دے نال گناہ دا کفار ہوندا اے خداوند دا خوف نال انسان
 بُرائی توں دور رہندا اے^۷۔ جدوں انسان دے کم خداوند نوں پسند آندے تہ او اوھدے دُشمنان نوں وی اودے نال صلح نال رہن دیندا
 اے^۸۔ سچائی دے نالیا ہوا تھورا جیا مال نا انصافی نال لہوئے وڈے نفعہ نالوں چنگا اے^۹۔ انسان آپہ دل وچ آپنی راہ دا منصوبہ بناندا
 اے پر خداوند اوھدے قدماں دی رہنمائی کر دا اے^{۱۰}۔ بادشاہ دے لبیاں توں خدا دے حکم جاری ہوندے لہذا اوھدا مُن انصاف کرن وچ
 کوئی غلطی نہیں کر دا^{۱۱}۔ سچائی دی تکریت پلڑے خداوند ولوں ہوندے تھیلی دے سارے وڈے اوھدے ای بنکھوئے^{۱۲}۔ بُرا کم
 بادشاہ دے نیڑے حرام اے کیوں جے تخت دا قائم رہنا سچائی نال اے^{۱۳}۔ انصاف کرن ولے لب بادشاہواں نوں خوش کرن دا سبب
 ہوندے تہ او سچ بولن آلا بندے دی قدر کر دے^{۱۴}۔ بادشاہ دا غصہ موت دا پیغام اے پر سمجھدار انسان اونوں ٹھنڈا کر دیندا
 اے^{۱۵}۔ بادشاہ دا بارونق چہرہ زندگی دی نشانی اے اوھدا کرم بہار دے موسم وانگوں اے^{۱۶}۔ دانائی نوں حاصل کرنا سوئے دے
 حاصل تہ علم حاصل کرنا چاندی دے حاصل توں بہتر اے^{۱۷}۔ سچائی دی راہ بدی توں وکھریا رکھدی اے آپنی راہ دا رکھوالا
 آپنی جان دی حفاظت کر دا اے^{۱۸}۔ تباہ توں ہون پھلاں غرورت ڈگن توں پھلاں اپنے آپ نوں ویکھناں ہوندی اے^{۱۹}۔ حلیم بن کے ظلم
 سہن والیاں دے نال رہنا تکبر کرن آلیاں دے نال مل کے لٹ دامال کٹھا کرن ولے توں بہتر اے^{۲۰}۔ جہڑا تربیت لے دھیان دیندا اے او
 خوش رہندا اے مبارک اے او بندا جہڑا خدا دے لے یقین رکھدا اے^{۲۱}۔ دنا دل ولے چنگہ کہاں گتے میٹھی زبان نال علم ودھدا اے
^{۲۲}۔ چنگی سوچ دے لوکاں لئی عقل زندگی دا چشمہ اے پر بیوقوفان دیہ عقلی اوناں لئی سزا دا سبب اے^{۲۳}۔ سمجھدار دا دل
 اوھدے مُن نوں سکھاندا اے اوھدے لبیاں دے علم نوں وی ودھاندا اے^{۲۴}۔ دل نوں چنگیاں لگن آلیاں گلاں شہد دا چھتا اے او جان
 لئی میٹھاتہ دیاں لئی شفا بخشدا اے^{۲۵}۔ ایویں دی راہ جہڑی انسان نوں ٹھیک لگدی اے پر اوھدی اخیر موت اے^{۲۶}۔ غریب دی
 بھوک اوھدے توں محنت کرواندی اے اوھدی بھوک اونوں ستاندی رہندی اے^{۲۷}۔ بُرا بندہ بُرائی دا ارادہ کر دا اے اوھدی زبان وچوں
 بلدی ہوئی اگ نکلدی اے^{۲۸}۔ ٹیڈے راہ لے تھن آلا فساد بناندا اے جُغلیاں کرن والا چنگہ بیلیاں وچ وتھ پا دیندا اے^{۲۹}۔ تیز زبان آلا بندہ
 اوھدے گواندی نوں پھساندا اے اونوں ایویں دی راہ لے تھلے جاندا اے جہڑی تباہ کرن والی ہوندی اے^{۳۰}۔ اکھ مارن آلا بُرا ارادہ رکھدا
 اے آوے ہونٹ جہاں آلا شرارت کرن تہ رہندا اے^{۳۱}۔ وڈیرے دے چپے والاودھی شان دا تاج اے جہنوں سچائی دی زندگی دیاں
 راہواں لے تھ کرکے حاصل کیتا جاندا اے^{۳۲}۔ صبر نال کم لین آلا طاقت لے بندے تہ تہ آوے غصہ لے قابو پاں آلا شہر نوں فتح کرن ولے
 توں بہتر اے^{۳۳}۔ پرچیاں جھولیاں وچ پایاں جاندیاں پر اوھدا فیصلہ خداوند ولوں ہوندا اے

۱- تسلیتہ سکون دے نال کھادا ہوا خُشک نوالہ اوس گھر دیاں برکتاں توں پتر اے جیتھ لڑائی ہووے۔^۲ عزت کروان ولہ پتر 17
لئے عقلمند نوکر حُکم چلاوے گا، بھراواں دے نال وراثت دا حصہ دار ہووے گا۔^۳ چاندی نوں پکاوان والا پانڈلے سوہ دے لئی آگ
دی بھٹی ہندی اے، پر دل نوں خُداوند پرکھدا اے۔^۴ بُرا بندا چھوٹے بُلاں دیاں گلاں سُندا اے! بے چھوٹا بندا لڑائی ودھان والی رُبانے
کن لاند اے۔^۵ غریب دا مزاق اُڑان والا اودھ پیدا کرن ولہ دی بے عزتی کردا اے! بے کسے دُوجے دی مُصیبت لُٹے خوش ہون والا ضرور سزا
پاوے گا۔^۶ پتران دے پتر بڈھیا دے لئی تاجہ بے ماں پیو اپنے بالاں بچیا دا فخر ہوندے۔^۷ چنگیاں گلاں کہن ولہ بُل بیوقوفے نہیں
جدے۔ چھوٹیاں گلاں کہن ولہ بُل حاکم نوں چنگ نہیں لگدے! ^۸ ریشوت، ریشوت دین ولہ دے پتر چہ جادو دا کم کردی اے! او پر
ویلہ کامیاب ہو جاند اے۔^۹ جیڑا غلطی لُٹے پردہ پاندا اے او میل مِلاپ نوں پسند کردا اے، پر جیڑا اونوں پر واری کردا اے او پکے یاراں
وچ لڑائی پواندا اے۔^{۱۰} سمجھدار دے لئی اک جھڑک بیوقوفان دے لُٹے سو کوٹیاں توں وی ودھ کے اثر کردی اے۔^{۱۱} بُرا بندہ بس
بغاوت دا موقع لیدا اے! ایس لئی او بے خلاف اک پتھر دل افسر ہی بیھجیاں جاوے گا۔^{۱۲} بیوقوف دی بیوقوفی دے وقت
اوداسامنا کرن توں اوس ریجھنی دا سامنا کرنا چنگا اے جدے بچے پھڑ لیتے گئے۔^{۱۳} جے کوئی بندہ اچھائی دے بدلے بُرائی کردا اے، بے
اودے گھر توں بُرائی کدی دور نہوے گی۔^{۱۴} لڑائی دا شروع ہونا، پانی دے بن وچ مورہ کرن وانگوں اے! اس لئی ایس توں پہلے کہ
لڑائی ہووے، لڑائی نوچھڈ دیو۔^{۱۵} پاپی نوں بری کرنا سچے نوں مُلزم آکھنا - دونوں گلاں خُداوند نوں پسند نہیں۔^{۱۶} بیوقوف
دے پتر وچ دولت وی ہووے کی فائدہ، جدوں کہ اونوں عقل حاصل کرن دا شوق ای نہیں؟^{۱۷} یار پر وقت پیار ویکھاندا اے، پر ویر
مُصیبت وچ کم آن دے لئی پیدا ہوندا اے۔^{۱۸} ناسمجھ بندہ پتھ پتھ رکھ کے قسم کھاندا اے! اپنے محلدار دے لئی ضمانت دے دیندا اے۔
^{۱۹} لڑائی پسند کرن والا پاپ نوں وی پسند کردا اے! بے اچا بڑا بنان والا تباہی نوں دعوت دیندا اے۔^{۲۰} بُرا دل ترقی نہیں کردا! جدی
رُبان بُری ہووے او مُصیبت چہ پیندا اے۔^{۲۱} جد پتر بیوقوف اے اونوں سمجھوں ڈکھ میلیا! کیوں جے بیوقوف دے پیو نوں سُکھ نہیں
مِلدا۔^{۲۲} خوشی والا دل صحت بخشدا اے، پر ڈکھی روح پڈیاں نوں خُشک کردیندی اے۔^{۲۳} پاپی بندہ لک چھپ کے ریشوت لیندا اے
تاں جے او عدالت دی کاروائی توں بچیا روے۔^{۲۴} سمجھدار، عقل لُٹے غور کردا اے، پر بیوقوف دیاں آنکھاں پر پاس گھومدیاں رہندیاں
ہے۔^{۲۵} بیوقوف پتر اپنے پیو دے لئی ڈکھتے اپنی ماں دے لئی پچھتاوا ہوندا اے۔^{۲۶} کسے گناہ نوں سزا دینا چنگا نہیں، نہی چنگ
بندیاں نوں بوجھ کوڑے مارنا۔^{۲۷} علم والا بندہ سوچ سمجھ کے گل کردا اے، بے سمجھدار بندہ سگوں صبر توں کم لیندا اے۔^{۲۸} جے
بیوقوف اپنا مُنہ بند رکھتے عقل مند گنیا جاند اے، بے جے اپنی رُبان نوں قابو وچ رکھتے سمجھدار گنیا جاند اے۔

۱- ہر کسے نوں بیگانہ سمجھن آلا بندہ آپ نوں فائدہ دین آلا ہوندا اے او پر چنگی گل توں غصہ وچ آ جاندا اے^۲۔ بیوقوف نوں 18 علم توں کوئی خوشی نہیں ملدی - او صرف آودی مرضی دس کے خوش ہوندا اے^۳۔ جدوں شرارت آندی اے تب عزتی اودے نال ہوندی اے شرم دا کم اودے نال عزتی لیاندا اے^۴۔ انسان دے من دیاں گلاں ڈونگ پانی دے وانگ نیں - پر دانائی دا چشمہ ہندی ہوئی نہر اے^۵۔ شریہ دے حق وچ گل کرنا یا فیرہ گناہ نوں انصاف توں محروم رکھنا چنگا نہیں^۶۔ بیوقوف دے ہونٹ ادھ لٹی فساد پیدا ک دے نیں اے اہدا من تھیڑ کھانا چاہندا اے^۷۔ بیوقوف دا من اہدی موت اے اے اہدے ہونٹ اہدی جان لٹی پھایا نیں^۸۔ چغلی کرن لے دیاں گلاں میٹھیاں بُرکیاں وانگ نیں - جہناں نوں بندہ چھیتی نال کھا لیندا اے^۹۔ جہڑا آپنہ کم وچ سستی کردا اے - او برباد کرن لے دا بھرا اے^{۱۰}۔ خداوند دا نان بچاون آلا بُرج اے - سچ بندے اوندے وچ دوڑ جاندا نیں بچ رہندے نیں^{۱۱}۔ امیراں دی دولت اوند دا بچاون آلا شہر اے - او اونوں نا تپن آلی کند سمجھدے نیں^{۱۲}۔ انسان دے دل دا غرور ادھ لٹی موت لیاندا اے - پر رحم دلی اہدے لٹی لیاندی اے^{۱۳}۔ جہڑا بندہ گل سنن توں پہلاں ای جواب دیندا اے - اہدے توں اہدی بیوقوفی شرمندگی ظاہر ہوندی اے^{۱۴}۔ انسان دی کمزوری وچ اونوں سمیہال دی اے - پر ٹوٹے دل نوں کون سہ سکدا اے^{۱۵}۔ سمجھدار بندہ علم حاصل کردا اے داسمنددے کن اہدی تلاش وچ رہندے نیں^{۱۶}۔ بندے دا تحفہ اودے لٹی راہ کھول دیندا اے اونوں وڈے وڈے لوکاں تک پہنچا دیندا اے^{۱۷}۔ جہڑا بندہ آپنی گل پہلوں سنا دیندا اے او ای سچا معلوم ہوندا اے - جدوں تک کوئی پور اگوں آکے ادھ نل جرع نہ کرے^{۱۸}۔ پرچیاں پاوون نال جھگڑے مٹ جاندا نیں اے اوہدے نال طاقت لے لوکاں نوں آپس وچ لڑن توں روکیا جاندا اے^{۱۹}۔ روسہ بھرا نوں منانا مضبوط شہر نوں فتح کرن توں اوکھا اے لڑائیاں قلعہ دیاں سلاخاں وانگ ہونڈیاں نیں^{۲۰}۔ انسان دا پیٹ اودے من دے پھل نال بھردا اے اے اپنہ ہونٹاں دی پیداوار توں او رجدا اے^{۲۱}۔ زبان نوں زندگی موت لے فتح اے جہڑے اونوں پیار کردے نیں اوہدا پھل کھان گے^{۲۲}۔ جہنوں بیوی ملی اُونہ جیویں تحفہ پا لیتا اے اودے لے خداوند دا فضل ہوا^{۲۳}۔ غریب رحم لٹی منت کردا اے - پر دولتمند سخت جواب دیندا اے^{۲۴}۔ بوہت سارے دوست رکھن والا بندہ تباہ و برباد ہوسکدا اے - پر کوئی اینج دا دوست وی ہوندا اے جہڑا بھلائی توں وی بوہتا محبت وکھندا اے۔

۱-۱۔ اِک غریب بندہ جہڑا سیدھا تُر دا اے اوس بیوقوف توں پتر اے جہڑا ہمشاں جھوٹ بول دا اے^۲۔ علم توں جوش چنگا نہیں تے 19
چیتھی کر کے راہ توں راہوں کرہو جانا ٹھیک نہیں^۳۔ انسان دی بیوقوفی اوہدی زندگی تباہ کر دیندی اے اوہدا دل خداوند توں
تنگ آجاندا اے^۴۔ دولت بُوت زیادہ دوست لے آندی اے پر اِک غریب دا ادوست وی اوہدے توں الگ ہو جاندا اے^۵۔ جھوٹا گواہ بغیر سزا
دے نہیں چھوٹ گلتے جھوٹیاں گلاں کہن الارائی نہیں پاوے گا^۶۔ بُت جے لوک حکم کرن اللہ تعریف کر دے تہر بندہ انعام دین لے
دادوست بن جاندا اے^۷۔ جدوں اِک خالی بندے توں اوہدے آوے بھر ایدور رہنا پسند کر دے تہ اوہدے دوست پور وی اوہدے توں
دور نہسنگے حالانکہ او منت کر دے تہ اوہدے پیچھے جاندا اے پر او اونوں کیتے نہیں ملدے^۸۔ جہڑا عقل حاصل کر دا اے آودی جان نوں
پیار کر دا اے پر جہڑا سمجھ نال پیار کر دا اے کامیاب ہوندا اے^۹۔ جھوٹا گواہ سزا توں بغیر نہیں روے گلتے جہڑا جھوٹ بولدا اے او مر
جاوے گا۔^{۱۰}۔ جدوں بیوقوف نوں خوشحال دی زندگی راس نہیں آندی تہ اُمرا لے غلام دا حکم کرنا کس قدر نا مناسب ہووے گا^{۱۱}۔
بندے دی سمجھ اونوں صبر دیندی اے غلطی توں پرے رن وچ اوہدی شان اے^{۱۲}۔ بادشاہ دا غصہ شیر دی گرج وانگوں اے پر
اوہدا کرم ایویں دا اے جیویں گھاس لے شبنم^{۱۳}۔ بیوقوف پتر آوے پيو لئی مُصیبت اے جھگڑا کرن آلی بیوی ایویں دی ہوندی
اے جیویں ہمشاں دا پٹکا^{۱۴}۔ گھرتے مال مارتے پيو ولوں میراث وچ ملدے پر عقلمند بیوی خداوند ولوں ملدی اے^{۱۵}۔ سُستی گہری
نید لیاندی اے تہ کار بندہ بھوکا رند اے^{۱۶}۔ حکماں نوں منن آلا آودی زندگی نوں محفوظ رکھدا اے پر جہڑا آودیاں راہواں توں پھیر
جاندا اے مر جاوے گا^{۱۷}۔ جہڑا غریباں لے رحم کر دا اے خدا نوں قرض دیندا اے او اونوں اوہدے کیتے دا صلہ دیوے گا۔^{۱۸}۔ جدوں
تیک اُمید باقی اے آوے پتر دی تربیت کیتے جا اوہدی موت د اخیال دل وچ نہ لیا^{۱۹}۔ غصہ لے بندے نوں آوے غصہ دی قیمت دینی ہووے
گی کیوں جے تُو اونوں رائی دیویں گلتے تینوں بار بار ایویں ای کرنا پوے گا۔^{۲۰}۔ مشورے نوں سُنتے آودی تربیت کر تاں جے آخر وچ تُو
عقل مند ہو جاویں گا^{۲۱}۔ انسان دے دل وچ کئی ارادے ہوندے پر صرف خداوند دا ارادہ ای قائم رہندا اے^{۲۲}۔ بندے نوں مضبوط
محبت دی تمنا رندی اے خالی ہونا دھوکہ لے ہون توں پتر اے^{۲۳}۔ خداوند دا خوف زندگی دیندا اے خدا دا ڈر رکھن لے مطمئن رہندے
تے گناہ نہیں کر دا^{۲۴}۔ سُست بندہ آوڈا تہ تھالی وچ تے پاندا اے پر اپنا وی نہیں کر دا کہ فیر اونوں چُک کے آوے مٹ تیک لیاوے^{۲۵}۔
مذاق بنان لے نوں کوڑھ لاتے سادہ لوک وی ہوشیار ہو جاوے گے عقل رکھن لے نوں تنبیہ کرتے او علم حاصل کرے گا^{۲۶}۔ او پتر جہڑا
آوے پيو نوں لُٹدا اے آودی ماں نوں کڈ دیندا اے شرمندگی تہ عزتی دا کم کر دا اے^{۲۷}۔ اے میرے پتر ایویں دی گل نوں نہ سن
جہڑی تینوں علم توں دور کر دی ہووے^{۲۸}۔ رشوت لین آلا گواہ انصاف دا مذاق بنادا اے شرارت کرن لے دا مٹ گناہ نوں ہضم کر لیندا
اے^{۲۹}۔ مذاق بناوے لیاں لئی سزاواں سوچیاں جاندیاں تہ بیوقوف دی پیٹھ لئی کوڑے

^۱۔ شراب دے نال مزاقہ لڑائی جھگڑا پیدا ہوندا اے؛ تہ جیڑا وی اوہدے دھوک وچ آ جاندا اے او سمجھ دار نہیں اے۔^۲۔ بادشاہ دا عُص شیر دی گرج وانگوں ہوندا اے؛ جیڑا کوئی اونوں عُص دیواندا اے، اپنی جان گنوا لیندا اے۔^۳۔ لڑائی توں دُور رہن جہ بندے دی عزّت اے، پر ہر بیوقوف لڑائی کرن دے لئی تیار رہندا اے۔^۴۔ سُست بندہ وقت لُٹل نہیں چلاندا؛ اِس لہِ فصل وڈھن دے وقت لُٹے او لہدا اے پر اونوں کچھ نہیں ملدا۔^۵۔ مشورے بندے دے دل وچ ڈونگ پانی دے وانگوں ہوندے، پر سمجھدار اونان نوں لُٹے کڈ لیا ندا اے۔^۶۔ اکثر بندے دغوی کردے کہ اونان دی محبت سدا قائم رہن والی اے، پر وفادار بندہ کینوں لہے گا؟^۷۔ سچا بندہ چنگی زندگی گزاردا اے؛ اوہدے بعد برکت واپدے بچیاں لُٹے وی ہندی اے۔^۸۔ جد اِک بادشاہ اپنہ تخت لُٹے انصاف کرن دے لئی بیندا اے، تہ او اپنی آنکھان نال ہی ساری شرارت نوں پڑھ لیندا اے۔^۹۔ کون کہ سکدا اے کہ میں اپنہ دل نوں پاکتے صاف کر لیتا اے؛ میں گناہ توں پاک آن؟^{۱۰}۔ چھوٹے معیار دے پیمائش تکرری وے۔ خُداوند نوں اونان دونوان توں نفرت اے۔^{۱۱}۔ بچے وی اپنی حرکاتان توں پہچانیا جاندا اے، کہ اوہدے کم چنگتے پاکتے کہ نہیں۔^{۱۲}۔ سنن ولہ کنے ویکھن والی آنکھ۔ دونوان نوں خُداوند بنایا اے۔^{۱۳}۔ نیند دا دیوانہ نہ کہ تیری جیب خالی ہوجاؤ؛ اپنی آنکھ نوں کھول کہ رکھتے توں روٹی نال سیر ہوؤے گا۔^{۱۴}۔ گاہک کہندا اے کہ اے چنگا نہیں، اے ٹھیک نہیں! پر جدوں چل پیندا اے اپنی خریدی ہوئی چیز لُٹے فخر کردا اے۔^{۱۵}۔ سونلتے قیمتی چیزاں بہت ساریاں، پر علم ولہ لب اینج دے پیرے جیڑے بہت تھوڑے پلٹے جاندے۔^{۱۶}۔ جیڑا کسے غیر دا ضامن ہوندا اے اوہدے کپڑے کھو لیتے جاندے؛ تہ او کسے غیر عورت دا ضامن ہوتے اوہدے توں کچھ گرووی رکھوا لو۔^{۱۷}۔ دھوک نال حاصل کیتی ہوئی روٹی بندے نوں میٹھی لگدی اے، پر آخر وچ اوہدا مُنہ وٹیاں نال بھر جاندا اے۔^{۱۸}۔ منصوبہ بنان تو پہلے مشورہ کر؛ تہ جنگ چھیڑن تو پہلے چنگی صلاح۔^{۱۹}۔ چغلی کرن ولتے بھروسہ نہیں کیتا جاسکدا؛ ایس لئی او بندہ جیڑا بکواس کردا اے تو اوس توں دور رہ۔^{۲۰}۔ جہ کوئی بندہ اپنہ باپ یا اپنی ماں اُتے لعنت کردا اے، تہ اوہدا چراغ چنگے نیرے دے وچ بجھا دتا جلتے گا۔^{۲۱}۔ مُڈھ دے وچ جہ دولت اِک و واری مل جاؤتے اوہدا آخر چنگا نہیں ہوندا۔^{۲۲}۔ تو ایویں نہ آکھ کہ میں شرارت دا بدلہ شرارت نال لوا گا! خُداوند دی آس رکھتے او تینوں رائی دے وے گا۔^{۲۳}۔ چھوٹے پیمائش، تکرری توں خُداوند نوں نفرت اے۔^{۲۴}۔ بندے دے پیر خُداوند دی مرضی دے نال اٹھ دے۔ ایس لئی کوئی وی اپنی راہ نوں کیویں جان سکدا اے؟^{۲۵}۔ کسے شہ نوں سوچے سمجھے بغیر پاک سمجھ لینا منت منت منن توں بعد اوہدے اُتے غور کرنا، بندے دے لئی پھندا اے۔^{۲۶}۔ دانا بادشاہ شرارت کرن والیا نوں سزا پندا اے؛ تہ اونان لُٹے پیہ چلاو دیندا اے۔^{۲۷}۔ خُداوند دا چراغ، انسان دی روح نوں پھرولدا اے؛ تہ اوہدے اندر دا حال وی لب لیندا اے۔^{۲۸}۔ رحمتے سچائی بادشاہ دی حفاظت کردے نیں؛ تہ رحم ہی دے نال اوہدا تخت قائم رہندا اے۔^{۲۹}۔ جوانان دی شان اونان دی طاقت اے؛ تہ بوڈھیاں دی خوبصورتی اونان دے چیتے والاں نال اے۔^{۳۰}۔ کوڑیاں دی مار گناہ نوں دور کردیندی اے؛ تہ مار کھان دے نال دل صاف ہوجاندا اے۔

^۱۔ بادشاہ دا دل خدا دے تھ وچ ندی دی وانگ ہوندا اے۔ او اونوں جدر چاوے پھیر دیندا اے۔^۲۔ انسان اپنیاں عاداتاں نوں سچا سمجھدا اے۔ پر خداوند دلاں نوں جاندا اے۔^۳۔ خداوند دے نیڑے قربانیاں نالوں زیادہ پسند نیں۔^۴۔ اکھاں دا گھمنڈتہ دل دا غرور، شرارتیاں دی آخیر، گناہ نیں۔^۵۔ محنتی بندے دے منصوبہ فائدے مند ہوندے نیں۔ پر چھیتی کرن دا نتیجہ یقین نال غریبی ہوندا اے۔^۶۔ جھوٹ نال لیا ہوا خزانہ بلبلیاں وانگوں اڈ جاندا اے۔ خطرناک پھایا ثابت ہوندا اے۔^۷۔ شرارتیاں دا ظلم اوناں نوں مُکا دیندا اے۔ کیوں جے او نیک کم کر توں انکار کر دے نیں۔^۸۔ بدکار دی راہ ٹیڈی ہندی اے۔ پر سچے بندے دا عمل ٹھیک ہوندا اے۔^۹۔ جھگڑا کرن آلی بیوی دے نال گھر وچ رہن توں چھٹ لُٹے کیسہ کوہ وچ رہنا بہتر اے۔^{۱۰}۔ شرارتی ہر ویلہ بدی دا راہ ول چلدا رہندا اے۔ او اپنے گوانڈی لُٹے رحم نہی کردا۔^{۱۱}۔ جدوں مذاق کرن والیاں نوں سزا ملدی اے۔ سادہ دل عقل ولہو جانداے نیں۔ جدوں کوئی عقلمند تعلیم پاندا اے۔ او علم حاصل کردا اے۔^{۱۲}۔ سچا خدا شرارت کرن ولے دے گھر نوں ویکھدا اے۔ شرارتی نوں مُکا دیندا اے۔^{۱۳}۔ جہڑا کوئی مسکین دی فریاد سن کے اپنے کن بند کر لیندا اے تان جد آپ وی رووے گا تہ کوئی اوہدی نہ سنے گا۔^{۱۴}۔ لُک کے دتا ہوا تحفہ غصہ نوں ٹھنڈا کر دیندا اے۔ لباس وچ لُکا کے دیتی ہوئی وڈھی بوہتہ غصہ نوں ٹھنڈا کر دیندی اے۔^{۱۵}۔ انصاف کرن نال سچے بندے نوں خوشی ملدی اے۔ پر گنہگار ڈر نال بھر جانداے نیں۔^{۱۶}۔ جہڑا بندہ سمجھداری دی راہ توں دور ہو جاندا اے اونوں مُردیاں دا ساتھ نصیب ہوندا اے۔^{۱۷}۔ بدیاں وچ رہن والا کنگال ہو جاوے گا۔ تہ صفت روگنی چیزاں دا شوق رکھن والا دولتمند نہوے گا۔^{۱۸}۔ شرارتی سچے بندے دا صدقہوے گا۔ تہ دھوکہ دین والا سچے بندیاں دے بدلہ وچ دتا جاوے گا۔^{۱۹}۔ جنگل وچ رہنا لڑن والی تہ بُرے مزاج دی بیوی نال رہن توں بہتر اے۔^{۲۰}۔ عقلمند دے گھر وچ چنگی خوراک تیل دے خزانے ہوندے نیں۔ پر بیوقوف اوناں نوں مُکا دیندا اے۔^{۲۱}۔ جہڑا بندہ سچائی تہ رحم نال چلدا اے زندگی عظمت تہ عزت پاندا اے۔^{۲۲}۔ سمجھدار نگڑیاں دے شہر لُٹے حملہ کردا اے۔ جہناں کنڈاں لُٹے اوناں نوں مان ہوندا اے اوناں نوں ڈھا دیندا اے۔^{۲۳}۔ جہڑا اپنے من تہ اپنی زبان تہ قابو رکھدا اے اولہ آپ نوں مصیبت توں بچاندا اے۔^{۲۴}۔ غرورتہ تکبر کرن والا بندہ جہڑا شرارتی کوہندا اے بڑے تکبر نال پیش اندا اے۔^{۲۵}۔ شُست دی خواہش اُدھدی موت دا سبب بن جاندی اے۔ کیوں جے اوہدے تھ محنت کرن توں انکار کردے نیں۔^{۲۶}۔ سارا دن او بوہتا لین دی خواہش کردا رہندا اے پر سچا بندہ دیندا اے۔ تہ نیں۔^{۲۷}۔ شرارتی دی قربانی بڑی نفرت بھری ہندی اے۔ خاص کر او جدوں بُری نیت نال دتی جاوے۔^{۲۸}۔ جھوٹا گواہ مر جاوے گا۔ پر جہڑا کوئی سچائی نوں جاندا اے چُپ نہ رووے گا۔^{۲۹}۔ شرارتی اپنے من نوں سخت کر لیندا اے۔ پر سچا اپنی راہ لُٹے غور کردا اے۔^{۳۰}۔ کوئی دانائی کوئی سمجھتہ کوئی منصوبہ اجہیا نہی جہڑا خداوند دے سامنے کھلو سکے۔^{۳۱}۔ جنگ دے دن لٹی گھوڑا تان تیار کیتا جاندا اے پر فتح خداوند ولوں ملدی اے۔

۱۔ بھلہ کم کرن والا دولت سے خزانیاں نالوں وی اعلیٰ اے حسان سوئے چاندی نالوں چنگا اے^۲۔ امیرتہ غریب دویں اکو جہنہ 22 کیوں جے خداوند ای اوناں ساریاں دا بناون والا اے^۳۔ ہوشیار بندہ خطرہ ویکھ کے لُکن دی تہاں لب لیندا اے پر ناسمجھ اگاں ودھ دے چلے جاندے نیسے نقصان چک دے^۴۔ حلیمیہ خداوند دے خوف توں دولت عزت سے زندگی لبدی اے^۵۔ شرارتی دی راہ وچ کنڈے تہ پہاوی ہندی اے پر جہڑا اپنی جان نوں بچاند اے او اوناں توں دور رہندا اے^۶۔ بچے نوں او س راہ دی تعلیم دے جہدے اوئے ٹرنا اے جدوں او بُڈھا ہو جاوے گا تہ وی اوس توں نا پٹے گا^۷۔ دولت مند غریب لُٹے حکومت کردا اے اُدھار لین والا اُدھار دین ولے دا نوکر بن جاند اے^۸۔ جہڑا بدی بیج دا اے او ڈکھ وڈھ گلتے اودے غصے دی ڈانگ ٹوٹ جاوے گی^۹۔ سخی بندہ آپ وی برکت پاوے گا کیوں جے او روٹی وچوں غریباں نوں دیندا اے^{۱۰}۔ مذاق کرن ولے نوں کڈ دے لڑائی جھگڑے مک جاندے نیں^{۱۱}۔ جہڑا پاک دل ہوندا اے جہدیاں گلاں صوادی ہوندیاں نیں بادشاہ اونوں اپنے نال رکھ لیندا اے۔^{۱۲} خداوند دیاں اکھاں علم نوں بچاندیاں نیں پر او دھوکے بازار دیاں گلاں نوں پلٹا دیندا اے^{۱۳}۔ سست کہندا اے باہر شیر کھلوتا اے میں گلیاں وچ وڈھ دتا جاواں گاں^{۱۴}۔ زنا کرن والی دا منہ ڈونگا کڈا اے جہدے لُٹے خداوند دا قہر ہوندا اے او اپنے اوندے وچ ڈگے گا^{۱۵}۔ کم عقلی بچے دے دل نال جڑی رندی اے پر سکھاوون والی سوئی اونوں اوہدے توں دور کر دیندی اے^{۱۶}۔ جہڑا بندہ اپنی دولت ودھان لئی بھوکیاں لُٹے ظلم کر دا اے جہڑا دولت منداں نوں تحفہ پیش کردا اے دویں غریبی دا شکار ہو جاندے نیں^{۱۷}۔ کن لاہ کے سمجھداراں دیاں گلاں سن تہ میری تعلیم لُٹے دل لاہ^{۱۸}۔ جے تُوں اوناں نوں اپنے دل وچ رکھیں تہ او ساریاں تیرے لبیاں لُٹے رہن تاں اے بُوت ای خوشی دی گل اے^{۱۹}۔ میں آج دے دن تینوں ہاں تینوں ای اے گلاں سکھایاں نیں تاں جے تیرا بھروسہ خداوند لُٹے ہووے^{۲۰}۔ کی میں تیرے لئی تیرے قول نہی لکھ او مشورے علم دے قول^{۲۱}۔ جہڑے تینوں چنگیاں تہ یقین والیاں گلاں سکھاندے نیں تاں جے جہنہ تینوں گلیاں اے توں اونوں سپی جواب دے سکے^{۲۲}۔ غریباں نوں اوناں دے غریب ہوندے سببوں نا لُٹے نا عدالت وچ کیسے غریب نوں دبان دی کوشش کر^{۲۳}۔ کیوں جے خداوند اوہدا معاملہ اپنے ہتھ وچ لے گلتے جہڑے اونوں لُٹ دے اوناں نوں او لُٹے گا^{۲۴}۔ غصے ولے بندے نال یاری نا لائے قہر کرن ولے بندے نال تعلق نہ رکھ^{۲۵}۔ کیتے ایویں نہ ہووے کے تُوں اوہدے طور طریقہ سکھیں تہ اپنے آپ نوں پہاوی وچ پھسا لیں^{۲۶}۔ تُوں ابو جیا بندہ نہ بن جہڑا کسے دا قرض لان دا ذمہ لیندا اے یا قرض داراں دی ضمانت دیندا اے^{۲۷}۔ کیوں جے تیرے کول دین لئی کجھ نہ ہووے تاں تیرے تھلیوں تیرا بسترا وی کیچ لیا جواے گا^{۲۸}۔ تُوں اوس پرانی حد دا پتھر نہٹاویں جہنوں تیرے پیو دادلے کھڑا کیتا سی^{۲۹}۔ کی تُوں کدی انج دا بندہ وکھیا اے ؟ جہڑا اپنے پتھر وچ سیانا اے او بادشاہواں دے لگے کسے کم لُٹے عزت پاوے گا نا کے چھوٹے لوکاں لگے

۱۔ جدوں تو حاکم دے نال روٹی کھان دے لئی بویں مے چنگی طرح غور کر کے تیرے سامنے کون اے، ۲۔ جے تینوں ہتاکھان دا شوک اے تے اپنے گلے لٹے چھری رکھ دے۔ ۳۔ اوہدے مزدار کھانیاں دی خواہش نہ کر، کیوں جے او دھا کھانا دھوکہ دا اے۔ ۴۔ مالدار بون دے لئی پریشان نہو؛ سگوں عقل نو کم لے خوندے قابو رکھ۔ ۵۔ کدے تون اوس چیزے آنکھ لایں گا جیڑی کدے ہی نہیں، کیوں جے دولت بے شک عقاب دے وانگوں پر لاکہ آسمان دے ول اُد جاندی اے۔ ۶۔ تو کنجوس بندے دی روٹی نہ کھاتے نہی اوہدے مزے دار کھانیاں دی خواہش کر؛ ۷۔ کیوں جے او ایسا بندہ اے جیڑا دل دا کنجوس اے او تینوں کھندا اے؛ کدے کھاتے ہی، پر اے گل اوہدے دل تون نہیں، بلکہ مُند تون نکلدی اے۔ ۸۔ تون جیڑا تھورا بہت کھادا ہوئے گا اونوں وی اگل دیں وی گلتے تیریاں میٹھیاں گلاں بے فائدہ ثابت ہون گئیاں۔ ۹۔ اپنیاں گلاں بیواقوف نوں نہ سنا، او تیریاں سمجھدارای دیاں گلاں دا مذاق اڑلے گا۔ ۱۰۔ پُرنلے حد دے پتھرنوں نہٹا نہ یتیمان دے کھیتاں دے لٹے قبض کر، ۱۱۔ کیوں جے اونان دا بچان والا زور آور اے، او تیرے خلاف اونان دا مقدم لڑے گا۔ ۱۲۔ میرے حکماں لٹے اپنا دل لاتے علم دیاں گلاں نوں غور نال سُن۔ ۱۳۔ مُندے دی تربیت دے وچ کوئی غلطی نہ کر؛ کیوں جے تو اونوں سوئی نال ماریں وی مے او مر نہیں جاوے گا۔ ۱۴۔ اونوں سوئی نال مارے اوہدی جان نوں موت تون بچا۔ ۱۵۔ اے میرے پُتر! جے تیرا دل سمجھدار اے تے میرا دل وی خوش ہوئے گا؛ ۱۶۔ جدوں تیرے لبیاں تون سچیاں گلاں ہون گئیاں تے میرا دل وی خوش ہوئے گا۔ ۱۷۔ تیرا دل گناہ گاراں تون حسد نہ کرے، سگوں تون ہمیشہ خداوند دے خوف وچ زندگی گزارے۔ ۱۸۔ کیوں جے تیرا اجر تینوں ضرور ملے گا تے تیری اُمید نہیں ٹوٹے گی۔ ۱۹۔ اے میرے پُتر! سُن تے سمجھدار بن، اپنا دل چنگی راہ لٹے قائم رکھ۔ ۲۰۔ شراب پین والیا دی باری تون دور رہ، ۲۱۔ کیوں جے شراب پین ولے ضرورت تون زیادہ کھان والیا دی جیب خالی ہوجاوے گی، تے نیند اونان تے چھائی روے گی۔ ۲۲۔ اپنے پیو دی سُن جدے تون تو پیدا ہوا تے اپنی ماں نوں اوہدے بُرہلے وچ بُرا نہ جان۔ ۲۳۔ سچائی نوں مول لیں لے اونوں وچ نہ دے؛ سمجھ، تربیت عقل نوں وی۔ ۲۴۔ سچے بندے دے پیو نوں بڑی خوشی ہوگی؛ جدے کول سمجھدار پُتر اے اوہا پیو وی خوش ہوئے گا۔ ۲۵۔ تیرے مائے پیو تیرے تون خوش ہون گے، تے جس مائے تینوں پیدا کیتا او تیری وجہ تون خوشی منلے! ۲۶۔ اے میرے پُتر! اپنا دل مینوں دے تیریاں آنکھیاں میریاں راہواں تے لگیاں رہن، ۲۷۔ کیوں جے زناکاری اک ڈھونگا ٹویا اے تے دھوکا دین والی بیوی اک تنگ کنواں اے۔ ۲۸۔ او اک رامے لٹن والیا وانگوں چُھپ کدے بیٹھ دی اے، تے بندیاں وچ دھوکا دین والیا دی تعداد نوں ودھادیندی اے۔ ۲۹۔ کیترا افسوس کردا اے؟ کیترا ڈکھی اے؟ کیترا لڑائیاں وچ پھنسیا اے؟ کینوں شکایتاں؟ کیترا بے وجہ زخمی اے کدیاں آنکھیاں لال ہوگئیاں؟ ۳۰۔ اونان دیاں، جیڑے بہت شراب پیندے، او جیڑے رلی ملی شراب چکھن جاندے۔ ۳۱۔ جدوں شراب لال نظر آوے، جدوں اوہاں جام وی چمک رہا ہوئے تے جدوں او روانی دے نال گلے تون تھلے اُتر رہی ہوئے، تدوں تون اوہدے ولوں اپنی نظراں ہٹا لوں! ۳۲۔ کیوں جے آخر وچ او سانپ وانگوں ڈس لیندی اے۔ ۳۳۔ تیریاں آنکھیاں عجیب نظارے ویکھن گئیاں تے تیرے دماغ وچ عجیب عجیب خیال آن گے۔ ۳۴۔ تو سمندر دے وچکار لیٹن ولے وانگوں، یا کھنہ دے سرے لٹے سون ولے وانگوں ہوئے گا۔ ۳۵۔ تو آکھیں گا: اونان مینوں ماریا پر مینوں سٹ نئیں لگی! اونان مینوں کوٹیاں پر مینوں پتا وی نہیں چلیا! میں کدوں جاگاں گا تاں جو اک ہور جام پی سکا؟

۱۔ شریراں دی بَلّہ نہ کریں، نہ اوہناں دے میل دی تمنا رکھیں۔^۲ کیوں جو اوہناں دے دل تشدد دے منصوبہ بن دے نیں، نہ اوہناں دے منہاں لُٹے شرارت دا ذکر رہندا اے۔^۳ حکمت نال گھر بنا یا جاندا اے، سمجھ نال اوہناں قائم کیتا جاندا اے۔^۴ علم دے نال اوہدے کمرے نادرے چنگیاں شیواں نال بھریتے جاندے نیں۔^۵ دانش والا بندہ بوہٹ ڈھاڈا ہو جاندا اے، علمکار دا زور ودھدا جاندا اے۔^۶ جنگ وڈن لئی صلاح دی لوڑ پیندی اے، صلاح کاراں دا وادھا جتن دا سبب بنھ دا اے۔^۷ عقل بوڑھت دے سروں اُچی ہوندی اے؛ اوہ پھاٹکتے پرہیا وچ من نہیں کھول سکدا۔^۸ جیہڑا بھیڑے منصوبہ بنھ دا اے، اوہ لڑائی پوان والا آکھوا وے گا۔^۹ عہ عقلی دے منصوبہ پاپ ہوندے نیں، نہ لوکی ٹھٹھ مارن ولے توں کھچ کھاندے نیں۔^{۱۰} جے تُوں مصیبت دے دُٹاں وچ دگمگان لگن پینا ایں، تیرا تل کینا گھٹ اے۔^{۱۱} جیہڑے قتل ہون لئی کھڑے جا رہے نیں، اوہناں نوں بجائے جیہڑے کرن لئی دھڑویا جا رہا اے، اوہناں نوں بچا۔^{۱۲} جے تُوں اینج آکھیں سانوں ایہدا اُکا پتہ نیں، سیہتے کی دلاں تُوں پرکھن والا ایہ نیں سمجھدا؟ کی تیری جان دا راکھا اے نیں جان دا؟ کی اوہر بندے دے اوہدے عملاں دے حساب نال اوہناں بدلہ نہ دیوے گا؟^{۱۳} میریاں پُترا! شہد کھایا کیر ایہ چنگا ہندا اے، نہ ماکھیوں دا چھتے وی جیہڑا تالو تُوں چنگا لگدا اے۔^{۱۴} ایہ وی جان لے پئی عقل تیری جان لئی مٹھی ہوے گی؛ جے تُوں اوہناں لوہں گاتے تیرا اخیر چنگا ہوے گا، تیری آس نہ ٹوٹے گی۔^{۱۵} شریرا! تُوں راستباز دے گھر دی چھاپی لاکہ نہ پھنوسیتے اوہدے کُله تُوں نہ ٹھاپیں؛^{۱۶} کیوں جو راستباز ست واری وی ڈگتے اُٹھ کھلندا اے، پر شریر آفت وچ پھس جانے ڈگھي رہندے نیں۔^{۱۷} جد تیرا ویری ڈگ پوےتے خوشیاں نہ منائیں، نہ اوہدے ٹھینڈا کھانے تیرا دل شاد نہوے،^{۱۸} خورے خُدا تیرے سلوک نوں پسند نہ کرے، نہ اپنا غصہ اوہدے توں بٹا لوے۔^{۱۹} بدکاراں دے سببوں دل نہ چھڈیتے شریراں دی بَلّہ نہ کر،^{۲۰} کیوں جو بدکار لئی کوئی آس باقی نیں رہی، نہ شریراں دا دیوا بچھا دتا جاوے گا۔^{۲۱} میریا پُترا! رَبّ دلت بادشاہ دا ڈر منیں، نہ باغیاں نال میل جول نہ رکھ،^{۲۲} کیوں جو اوہناں دواں ولوں مُصیبت اک دم آوندی اے، نہ اوس مُصیبت دا اندازہ کون لا سکدا؟^{۲۳} ایہ وی سیانیاں دے آکھان نیں: نیاں دے ویلہ رہی کرنا چنگا نیں۔^{۲۴} جیہڑا پاپی ٹوٹا کھ پئی تُوں بہ دوساں ایں۔ لوک اوہدے لعنت کرن گتے قوماں اوہدے توں نفرت کرن گئیاں۔^{۲۵} پر جیہڑے پاپیوں تُوں سزا دیندے نیں، اوہناں دا بھلا ہووے گا؛ نہ اوہناں بڑی برکت پوے گی۔^{۲۶} سچا جواب، بُلیاں چُمن وانگ اے۔^{۲۷} پپلاں اپنے باہر دے کم نیہڑے پپلیاں دے کم وی کر لے، نہ فیر اپنے لئی گھر بناویں۔^{۲۸} اپنے گوانڈی دے خلاف ایویں گواہی نہ دیویں، نہ اپنا مُند دھوک بازی لئی ورتیں۔^{۲۹} اینج نہ آکھ پئی جیہا اوہ میرے نال کیتا میں تیرا ہی کراں گا؛ میں اوس بندے تُوں اوہدے کیتے دا بدلہ دیاں گا۔^{۳۰} اک چلے دی پپلی کولوں، نہ عقل دی انگوریاں دی پپلی کولوں میں لنگھیا؛^{۳۱} اوتھہر تھانے کنڈے لگھوے ستن، نہ بھنویں ڈوھویں بوٹی نال ڈھکی ہوئی سیہتے اوہدی پتھر دی کندھ ٹھٹی ہوئی سی۔^{۳۲} میں جو کُجھ ویکھیا اوہدے بڑے دھیان نال سوچ وچار کیتے جو کُجھ ویکھیا اوہدے توں ایہ سبق لیا؛^{۳۳} تھوڑی جیہی نیندر، تھوڑا جیہا ٹھونکا، تھوڑا چر پتھتہ، تھوڑا دھرکے بیٹھ رہنا۔^{۳۴} تد غریبی تیرے ڈاکو وانگ مٹھتے دی تنگی تیرے اوس بندے وانگ آ پوے گی جنہیں پتھیا رہنہون۔

¹۔ ایہ سلیمان دیاں پور مثالانہ جہناں نوں جرقیاہ دے لوکارنہ قتل کیتا ²۔ خداوند دا جلال راز رکھن وچ اے بادلشاواں دا جلال 25
 گلاں دی تفتیش وچ اے ³۔ جیویں تیک اسمان دی اُچائیہ زمین دی گہرائی تیک پہنچنا مشکل اے ایویں ای بادلشاواں دے دلاں
 دا حال جانن مشکل اے ⁴۔ چاندی نال اوہدا میل دور کیتا جاوے او سُنیا ر لئی پانڈے بنان دے کم آندا اے ⁵۔ جے شرارت کرن لے
 بادشاہ دی حضوری وچوں کڈ یتے جاوے اوہدا تخت انصاف دی نیو لے قائم روے گا ⁶۔ بادشاہ دے لگے آودی وڈھائی نہ کرناتے نہ وڈے
 لوکاں دے وچ بیٹھنا ⁷۔ چنگا پوے گا کہ او تینوں آکھ ایتھ لے آجا ایدے مقابلہ وچ کہ او کسے امیر سے سامنے تینوں تھلے جان نوں آکھ جہڑا
 کُجھ تُو آدیاں اکھاں نال ویکھیا اے۔ ⁸۔ اونوں عدالت وچ دسن لئی چھیتی نہ کر آخر وچ جے تیرا گوانڈی تینوں جھوٹا ثابت کر دیوے تہ
 تُو کی کریں گا ⁹۔ جے تُو آوے گوانڈی دے نال آوے دعویٰ دے سلسلہ وچ لڑائی کرنا ایہ تے تُو کسے پور دا راز نہ کھولیں ¹⁰۔ کیتے ایویں نہ
 پوے کہ جہڑا اونوں شے تینوں بدنام کر دیوے تیری رسوائی کدی دور نہوے ¹¹۔ جہڑی گل سپی ویلے کیتی جاوے او چاندی دی
 کولی وچ سوہ دے سبب وانگوں ہندی اے ¹²۔ سُنن لے کن لئی عقلمند دی جھڑک سوہ دی بالیا خالص سوہ دے زیور وانگوں اے ¹³۔
 چنگا قاصد آوے گھلن آلیاں لئی گرم موسم دی برف دی ٹھنڈک وانگوں اے او آوے مالکاں دی جان نوں تازہ کر دیندا اے ¹⁴۔ جہڑے
 انعام کسے نوں نہ دتے جاوانواناں دیاں خوبیاں دسن آلا بندلہ بارش بدلے خشک ہوا وانگوں ہوندا اے ¹⁵۔ صبریتہ تحمل نال حاکم نوں
 راضی کیتا جا سکدا اے نرم زبان ہڈی نوں توڑ سکدی اے ¹⁶۔ جے تُو شہد پایا تے اونوں ہد توں بُوٹا نہ کھا جے بُوٹا کھا لوں گلے تے اونوں
 مٹ وچوں کڈ دیویں گا ¹⁷۔ گوانڈی دے گھر وچ بُوٹا آنا جانا ٹھیک نہیں تیرے بار بار جان نال او تیرے نال نفرت کرن لگے گا ¹⁸۔ او
 بھوڑے یا تلوار یا تیز تیر وانگوں اے جہڑا بندہ آوے گوانڈی دے خلاف جھوٹی گواہی دیندا اے ¹⁹۔ مُصیبت دے ویلے کسے وفا دے لے
 یقین کرنا تُو بھوڑے دند یا لنگڑے پیر وانگوں اے ²⁰۔ کسے دُکھی دے لگے گیت گان آلا جاڑے وچ کسے دے کپڑے لان لے یا مشورے لے سرک
 پان لے وانگوں اے ²¹۔ جے تیرا دُشمن بھوکا ہووے اونوں روٹی کھاوا جے او پیاسا ہووے اونوں پانی پیا۔ ²²۔ ایویں کرن نال تُو
 اوہدے سر لے انگاریاں دا ڈھیر لاویں گلے خداوند تینوں اجر دیوے گا ²³۔ جیویں شمالی ہوا بارش لیاندی اے ایویں ای جھوٹی زبان
 کھٹائی لیاندی اے ²⁴۔ چھت دے کسے کوہ لے رینا جھگڑا کرن آلی بیوی دے نال مکان وچ رہن نالوں بہتر اے ²⁵۔ جیویں تھک ماندہ جان
 لئی ٹھنڈا پانی دور دے ملک توں آئی ہوئی خوشی ایویں دی ہندی اے ²⁶۔ جہڑا سادہ شرارت کرن لے سے سامنے گھٹے ٹیک دیندا اے او
 ایویں دا چشم اے جہڑا میلانے ایویں دا سوتا اے جہڑا نا پاک ہو گیا اے ²⁷۔ بُوٹا شہد کھانا چنگا نہیں ہوندا نہ ای خود آودی وڈھائی دے گیت
 گان نال عزت ودھی اے۔ ²⁸۔ جس بندے نوں آوے غصے قابو نہیں او اوس شہر وانگوں اے جیدیاں کنڈاں دیگ پیاں ہون

۱- جیویں گرمی دے دِناں چ برف دلتہ فصل وڈھن دے دِناں چ بارش دا ہونا چنگا نہیں لگدا ، ایویں ای بیواقوف دے لئی عزت 26
وی چنگی نہیں - ۲- جیویں آوارہ چڑیاں نوں کوئی مقصد تھکانہ نہیں ملدا، اوسہ طرحہ وج لعنت نوں وی - ۳- جیویں گھوڑے
دے لئی چھانٹتے کھوتے دے لئی لگام اے، ایویں ہی بیواقوفان نوں سزا دین دے لئی سوئی اے! ۴- بیواقوف نوں اودی بیواقوفی
وانگوں جواب نہ دے ، تاں ایویں نہوے کہ توں وی اودے وانگوں پوجاؤے۔ ۵- بیواقوف نوں اودی بیواقوفی وانگوں جواب نہ دے ، نہیں
او اپنے آپ نوں سمجھدار سمجھ گا - ۶- بیواقوف دے پتھ سنیا ، بھیجنا اپنے پیراں لے کھوڑا مارنا یا نقصان دا پیالہ پین وانگوں اے۔ ۷-
جیویں لنگڑے دیاں لتاں بیکارے اوں ہی بیواقوف دے مُنہ وچ چنگیاں گلاں۔ ۸- بیواقوف نوں عزت دینا غلیل وچ پتھر پان دے دے
وانگوں اے۔ ۹- بیواقوف دے مُنہ وچ عقل دیاں گلاں شرابی دے پتھ وچ چھپن ولے کلتھ وانگوں اے۔ ۱۰- جیڑا بیوقوف یا راہ لے تَرن ولے
نوں مزدوری نہ لاندے اے ا و اوس تیر چلان ولے وانگوں اے جیڑا سب نوں رخمی کردا اے۔ ۱۱- جس طرح کتا اپنی کیتی پوئی اُلتی نوں
فیر کھا جاندا اے، اوسہ طرح بیواقوف وی اپنی بیواقوفی نوں دوجی واری فیر کردا اے۔ ۱۲- جیڑا بندہ اپنے آپ نوں بہت عقل مند
سمجھدا اے، اودے مقابلہ نا سمجھ زیادہ سمجھدا اے۔ ۱۳- سُست کہندا اے کہ راہ وچ بیر شیر اے، بیر شیر گلیاں وچ چکر لا رہا اے!
۱۴- جیویں بڑے اپنے جوڑاں لے گھومدے ، اوں ہی سُست اپنے بستر لے اُتے پُلتدے۔ ۱۵- سُست اپنا پتھ تھالی تیکلے کہ جاندا اے!
پر اپنی سُستی دی وجہ توں اونوں واپس نہیں لیاندا - ۱۶- سُست اپنے آپ نوں دلیل دے نال گل کرن ولے سَت بندیاں توں وی زیادہ
سمجھدار سمجھدا اے۔ ۱۷- جیڑا راہ لے تَر دیاں پرانی دے لڑائی وچ شامل ہوندا اے او اوس بندے وانگوں اے جیڑا کُتے نوں کن توں
پھڑدا اے۔ ۱۸- جیویں کوئی پاگل بلدیاں لکڑاں جان کڈن ولے تیر سُٹدا اے۔ ۱۹- اوں ہی او بندا جیڑا اپنے محلدار نوں دھوکہ دے کہ
کہندا اے : میں مِراق کیتا سی! ۲۰- جیویں لکڑی نہون تو آگ بجھ جاندی اے! اوں ہی جیتھ چغلی کرن ولے نہیں ہوندے لڑائی مُک
جاندی اے۔ ۲۱- جیویں آگ دے لئی کوئلے لکڑاں ضروری ہوندا سہ ، اوں ہی لڑائی کروان والا بندا لڑائی دے لئی۔ ۲۲- چغلی کرن
ولے دیاں گلاں میٹھ نولے وانگوں ہوندا سہ! بندے دے اندر ہضم ہو جاندیاں سہ، ۲۳- جے دل ماڑا ہوتے بُلاں دی میٹھاس ایویں ہوندا اے
جیویں مٹی دے پانڈے لے کھوئی جاندی دی تہ جمی ہوے۔ ۲۴- دِل وچ غصّے نفرت رکھن والا بندہ اپنے بُلاں توں میٹھیاں میٹھیاں گلاں
کردا اے، پر اودھا دِل دھوکے نال بھریا ہوندا اے۔ ۲۵- اودھیاں گلاں بڑیاں میٹھیاں ہوندا سہ، فیر وی وادھا یقین نہ کرو ، کیوں جے اودھا
دِل نفرت نال بھریا ہوندا اے۔ ۲۶- اودھی نفرت غصّہ اودھ ماڑے کماں توں لُک وی جاوے، پر اودھی شرارت لوکاں دے کٹھ وچ نظر آ
جاندی اے۔ ۲۷- جے کوئی دوجیاں دے لئی ثویا کھود دا اے، او آپ ہی او دھ وچ ڈگ گا اے جے کوئی پتھر ڈیگدا اے او پتھر فیرکے
اونوں ہی وجہ گا۔ ۲۸- چھوٹی زبان اپنے زخمیاں نوں نفرت کردی اے، چھوٹی تعریف کرن والا مُنہ بربادی لیاندا اے۔

¹۔ آن ولہ کل لُتہ غرور نہ کر کیوں ہے توں نہی جاندا کے او دن کی ہووے گا ²۔ چنگا اپہ اے دوچہ تیری تعریف کرن نہ کہ تیرا اپنا منہ 27
 کوئی بیگانہ کرے نہ کہ تیرے اپنے لب ³۔ پتھر بھارا ہوندا اے ریت بھاری پرہ عقل دا غصہ اونان دواں نالوں بھارا ہوندا اے ⁴۔ غصہ
 ڈاڈا بہ رحمۃ قہر دا ہڑ ہوندا اے پر حصد کرن ولہ دے سامنے کون کھلوسکدا اے ⁵۔ لُکی محبت توں کھلی نفرت چنگی اے ⁶۔ جہڑے
 پھٹ بیلی دے تھوں لگن اونان لُتہ بھروسہ کیتا جا سکدا اے پر دشمن دے بھوسہ گنن وچ بوٹہ ہوندے نیں ⁷۔ جہڑا بندہ رج گیا ہووے اونوں
 شہد وی چنگا نہی لگدا پر بھوک انسان لئی کوڑی شوہی میٹھی ہوندی اے ⁸۔ جہڑا بندہ اپنا گھر چھڈ دیندا اے او اوس پرندے دی وانگ
 اے جہڑا اپنے اپنے توں بھٹک گیا ہووے ⁹۔ عطرتہ عود دل نوں سکون بخش دے نیں ایسے طرح بیلی دی سچی صلاح نال جان سکوں
 پاندی اے ¹⁰۔ اپنے بیلے اپنے پیو دے بیلی نوں نہ چھڈتے جدوں تیری لُتہ مصیبت آ پووے تُوں اپنے بھرا دے گھر نہ جا نیڑے رن آلا
 گوانڈی دور رن ولہ بھرا نالوں چنگا اے ¹¹۔ اے میرے پُتر سمجھدار بنے میرے دل نوں خوش کر تاں جے میں اپنے ملامت کرن والیاں
 نوں جواب دے سکاں ¹²۔ پوشیار بلا نوں ویکھ کر لُک جاندا نیں پر نہ سمجھ اگاں ودھ دے چلے جاندا نیں نقصان چُک دے
 نیں ¹³۔ جہڑے کوئی کسے بیگلہ بندے دی ضمانت دیوے اوہدا کپڑا کھوہ کے رکھ لے جے اونہ کسے بیگانی عورت دی ضمانت دتی ہووے
 اوہدے کپڑے نوں گہہ پلہ ¹⁴۔ جے کوئی بندہ صبح سویرے اُٹھ کر اپنے گوانڈی لئی اُچی آواز نال خبر دی دعا کر داتے اونوں لعنت گنیا
 جاوے گا ¹⁵۔ جھگڑا کرن والی عورت جھڑی دے دن دا لگاتار ٹپکنا برابر ہوندے ¹⁶۔ اونوں روکنا ہوا نوں روکن وانگوں اے یا تیل
 نوں پتھ نال پھڑن دی کوشش کرنا ¹⁷۔ جیویں لوہا لوہے نوں تیز کر دا اے ایویں ای اک بندہ دوچہ بندے دے دماغ نوں تیز کرن دا سبب
 بن دا اے ¹⁸۔ جہڑا انجیر دے درخت نوں سانہہ دا اے او اوہدا پھل کھاوے گلے جہڑا اپنے مالک دا خیال رکھ دا اے او عزت پاوے
 گا ¹⁹۔ جیویں پانی وچ بندے اودا چہرا اکوجہ ویکھیا جاندا اے اوسے طرح بندے دی شکل بندے دے دل توں ظاہر ہوندی اے ²⁰۔
 جیویں پاتال موت ختم نہی ہو سکدے اوس طرح انسان دیاں اکھاں رج نہی سکدیاں ²¹۔ جس طرح چاندی کھٹالی وچتے سونا بھٹی وچ
 پرکھیا جاندا اے ایویں ای انسان اپنی وڈیائی توں پرکھیا جاندا اے ²²۔ بھاویں توں بیوقوف نوں اُکھلی وچ پا کٹیں جیویں ناج نوں
 موسل نال کُٹ دے نیں تاں وی اودی بیوقوفی اودے نالوں دور نا ہووے گی ²³۔ اپنے جانوراں دی حالت چنگی ویکھ کے سکون پاتے اپنے
 واڑیاں دا چنگی طرح خیال رکھ ²⁴۔ کیوں جے دولت ہمیشہ نہی رہندی نہ تاج پیڑی توں پیڑی بچیا رہندا اے ²⁵۔ جدوں سوکھا گھاہ کٹھا
 کر لیا جاندا اے تاں ناواں اُگ پیندا اے پھاڑاں اونوں بٹھ وڈھ کے کٹھ کرلے جاندا ²⁶۔ جتھرے تینوں کپڑے دین گتے بکریاں کیتھان
 دا مُل ²⁷۔ تیرے کول بکریاں دا دودھ ہوتا ہووے گا جہڑا تیرے تیرے تیر دے پین لئی تیریاں نوکرانیاں دے گزارے لئی کافی ہووے
 گا

۱۔ شرارت کرن آلا دوڑیا جاندا اے بھاویں اوہدے پیچھا والا کوئی وی نا ہووے پر سچا بندہ شیر ببر وانگوں دلیر ہوندا اے^۲۔ ملک وچ بغاوت کرن دے سببوں حاکماں دی تعداد ودھ جاندی اے پر علمتہ عقل رکھن آلا ای امن قائم رکھدے^۳۔ غریباں آلا ظلم کرن آلا حاکم اوس بُوت تیز میند وانگوں جہڑا فصل نوں باقی نہیں چھڈدا^۴۔ شریعت نوں چھڈ دین آلا شرارت دی تعریف کر دے پر شریعت آلا عمل کرن آلا اوناں لئی رکاوٹ بن دے^۵۔ بدکردار انصاف نوں نہیں سمجھدے پر جہڑے خداوند دے منن آلا اوناں چنگی طرح سمجھدے نیں^۶۔ ٹیٹری راہ آلا چلن ولہ دولت آلا بندے توں سیدھ راہ آلا چلن والا غریب پتر اے^۷۔ شریعت نوں منن آلا پتر عقل مند ہوندا اے پر کھاؤ لوکاں دا ساتھی آوے پیو نوں ذلیل کر دا اے^۸۔ جہڑے نا جائز سود حاصل کرکے آودی دولت ودھاندے او اوناں لئی کٹھا کر دے جہڑے غریباں لہ رحم کر دے نیں^۹۔ جہڑا کوئی شریعت آلا کن نہی دھردا اُنڈیاں دعاواں مکرو ہو جاندیاں نیں^{۱۰}۔ جہڑا کسے سچے نوں بُری راہ آلا لاند اے او آپ ای اپنی پھاہی وچ پس جاوے گا پر نیک لوک نعمتاں دے وارث ہون گے^{۱۱}۔ دولت مند اپنی نظر وچ سمجھدار اے پر چنگا بندہ مسکین لب لیندا اے^{۱۲}۔ جدوں سچے فتح پاندے نیں تاں بُوت خوشی منائی جاندی اے پر جدوں شرارتی حکومت کرن لئی آندے نیں تاں لوک لُک جاندے نیں^{۱۳}۔ جہڑا اپنے گناہ لُکاند اے کامیاب نہی ہوندا پر جہڑا اقرار کرکے اوناں جہڑ دیندا اے اودے آلا رحم کیتا جاوے گا^{۱۴}۔ مبارک اے او بندہ جہڑا ہر ویلہ خداوند دا خوف رکھدا اے پر جہڑا اپنا دل سخت کر لیندا اے مصیبت وچ جاندا اے^{۱۵}۔ مصیبت دے مارے لوکاں آلا حکومت کرن والا جے ظالم ہووے تاں او گرجن ولہ شیر بیرتہ حملہ کرن ولہ ریچھ وانگوں اے^{۱۶}۔ جے حاکم عقل ہووے تاں او بڑا ظلم کردا اے پر جنہوں ناجائز نفعہ توں نفرت ہندی اے اوہدی عمر لمی ہندی اے^{۱۷}۔ قتل دا گناہ کرن والا اپنی موت تک دوڑدا پھرے گا اوناں کوئی نہ روکے^{۱۸}۔ سچ دی راہ آلا ٹرن والا رائی پاوے گا پر جھوٹ دی راہ آلا ٹرن والا اچانک ڈگ پوے گا^{۱۹}۔ جہڑا اپنی زمین وچ بیج دا اے اوناں بوٹی خوراک ملے گی پر جہڑا خیالاں وچ رہندا اے غریبی نال ٹکر لوے گا^{۲۰}۔ اعتبار ی بندہ بوتیاں برکتاں پاوے گا پر جہڑا امیر بنن لئی چھیتی کرا اے ضرور سزا پاوے گا^{۲۱}۔ کسے دے پاس دی گل کرنا چنگا نہی فیر وی انسان روٹی دے ٹکڑے لئی گناہ کردا اے^{۲۲}۔ کنجوس بندہ دولت مند بنن دا شوق رکھدا اے پر اے نہی جاندا کہ غریبی اوناں اڈیک دی اے^{۲۳}۔ جہڑا کسے بندے نوں نصحت کردا اے آخرکار او زبانی تعریف کرن ولہ بندے توں بوٹا قبول کیتا جاندا اے^{۲۴}۔ جہڑا اپنے پیو یا ماں نوں لُٹ دا اے کہند اے کہ ایدے وچ کجھ گناہ نہی او ڈگن والیاں دے نالدا اے^{۲۵}۔ لالچ کرن والا انسان جھگڑا پیدا کردا اے پر جہڑا خداوند آلا بھروسہ رکھدا او خوشحال ہووے گا^{۲۶}۔ جہڑا اپنے آپ آلا بھروسہ رکھدا اے او بیوقوف اے پر جہڑا دانائی نال چلدا اے بچیا رووے گا^{۲۷}۔ جہڑا غریباں دی مدد کردا اے اوناں کجھ گھاٹا نہوے گا پر جہڑا اوناں ولوں اپنیاں اکھاں بند کر لیندا اے بڑا لعنتی ہوندا اے^{۲۸}۔ جدوں شرارتی حکومت وچ آندے نیں تاں لوک لُکن لگ پیندے نیں پر جدوں شرارت کرن ولہ ختم ہو جاندے نیں تاں سچے ترقی کردے نیں

۱۔ جہڑا بندہ بار بار سمجھانے وی باغی ہوند اے او اچانک ای تباہ کیتا جاوے گا اوہدا کوئی چارہ نہوے گا^۲۔ جدوں سچے بندے 29 ترقی کر دے لک خوش ہوندے پر جدوں شریر لوک روندے^۳۔ جہڑا بندہ سمجھ نال پیار کر دا اے او آوے پيو نوں خوش کر دا اے پر جہڑا بُوریاں عورتاں دے وچ رندا اے آودی دولت نوں اُڑا دیند اے^۴۔ بادشاہ انصاف نال ملک نوں قائم کر دا اے پر جنہوں رشوت دا لالچ ہوندا اے اوہدے ٹوٹے ٹوٹے کر دیند اے^۵۔ جہڑا آوے گوانڈی دی تعریف کر دا اے او اوہدے پیر لئی جال وچھاندا اے^۶۔ بد کردار ای آوے گناہ وچ پھس جاند اے پر سچا بندہ گاندلے خوشی مناندا اے^۷۔ سچا بندہ غریباں دے معاملہ دا انصاف چاند اے پر شریر نوں اوہدے معاملہ دی پرواہ وی نہیں ہندی^۸۔ مذاق بنان لہ شہر وچ ہنگام پید اکر دے لک عقل مند ہنگام مُکاندے^۹۔ جے کوئی عقلمند عدالت وچ کسے بیوقوف نال بحث کر دا اے بیوقوف او تھ شور مچاندے، مذاق بناندے چینی پھیلاندا اے^{۱۰}۔ خون کرن لہ بندے ایماندار نال نفرت رکھدے لک سچے بندے دی جان لینا چاندے^{۱۱}۔ بیوقوف آودا غصہ نوں اُگل دیندا اے پر عقل مند اوہدے لہ قابو پاند اے^{۱۲}۔ جے کوئی حاکم جھوٹ لہ کن لاند اے اوہدے سارے خادم شریر ہو جاندے^{۱۳}۔ غریبے ظالم ایس گل وچ اِک دوچے نوں ملدے ک دوواں دیاں اکھاں دی بینائی خداوند ای دیند اے^{۱۴}۔ جہڑا بادشاہ غریباں دا سچائی نال انصاف کر دا اے اوہدا تخت ہمشاں قائم رندا اے^{۱۵}۔ سمجھان دی سوئی حکمت دیندی اے پر جہڑا بچ تربیت توں محروم رہا او آودی ماں دیہ عزتی کر دا اے^{۱۶}۔ جدوں شریر ترقی پاندے لک گناہ وی ودھ دا اے پر سچے بندے اوناں دی پستی ویکھن گے^{۱۷}۔ آوے پُتر دی تربیت کرتے او تینوں سکونے آرام دیوے گا او تیری جان نوں خوشی دے گا^{۱۸}۔ جیتھ روپا نہیں او تھ لوکے قابو ہو جاندے پر مبارک اے او بندہ جہڑا شریعت لہ عمل کر دا اے^{۱۹}۔ خادم سرف گلان نال ای نہیں سیدھا کیتا جاند حالانک او سمجھد اے فیر وی پرواہ نہیں کر دا^{۲۰}۔ کی کوئی بلا وچ بولن آلا بندہ تیری نظر وچ اے؟ اوہدے مقابلہ وچ بیوقوف توں بُوتی اُمید کیتی جا سکدی اے^{۲۱}۔ جہڑا بندہ جھوٹ ہوندے ای آوے خادم دے ناز چُکن لگدا اے اونوں آخر وچ صدمہ دا سامنا کرنا پوے گا^{۲۲}۔ غصہ آلا بندہ لڑائی پیدا کر دا اے گرم مزاج بندے توں کئی گنا ہوندے^{۲۳}۔ انسان دی مغروری اونوں تھلے کر دی اے پر حلیم روح آلا بندہ عزت پاند اے^{۲۴}۔ چور دا ساتھی آودی ای جان دا دشمن ہوندا اے او حلف چُکن توں بعد وی گواہی نہیں دے پاند^{۲۵}۔ انسان دا ڈر پھندا ثابت ہو سکدا اے پر جہڑا خداوند لہ یقین رکھد اے محفوظ روے گا^{۲۶}۔ بُوت جے لوک چاندے ک حاکم نال تعلقات پیدا ہون پر انسان صرف خداوند ای توں انصاف دی اُمید کر سکدا اے^{۲۷}۔ سچے بندے شریراں نال لہ گناہ کرن آلاسچے بندے توں نفرت کر داے

۱۔ اِس بندے نے اِتی ایل نوں اکھیاں اِتی ایلے اُکال نوں اکھیا۔^۲ میں بنی آدم وچوں بوہت ای جاہل آں۔ میرے وچ انسان جیہ سمجھ نہی اے۔^۳ میں عقل نہی سکھی۔ نہ مینوں اوس پاک ذات دی پہچان اے۔^۴ کپڑا آسمان لُٹے چڑھیا تھلے اُتیا؟ کینہوا نوں اپنی مٹھ وچ بند کیتا؟ کینہ پانی نوں اپنی چادر وچ بنیا؟ کینہ زمین دی حداث مقرر کیتیاں؟ ادھدا ناں کی اے تھ پُتر دا ناں کی اے؟ گر چہ توں جاندا ایں مینوں دس۔^۵ خدایا پر بُول پاک اے؛ او اوناں دی طاقت اے جہڑے اوندے وچ لکدے نیں۔^۶ توں اوہدے کلام وچ کجھ نہ ودھا اینج نہوے کے او تینوں سمجھاوے تے توں جھوٹا بنیں۔^۷ اے خداوند میں تیتھوں دو چیزاں دی منت کیتی اے۔ ايس لئی میرے مرن توں پہلاں اوناں نوں مینوں دین توں انکا ر نہ کر۔^۸ دغلتے جھوٹ بولن توں مینوں دور رکھ۔ مینوں نہ غریبی دے تے نہ دولت - سگوں مینوں صرف میری روز دی روٹی دے۔^۹ ایویں نہوے کے میں رج کے تیرا انکار کرا تے کہواں کے خدا کون اے۔ یا غریب ہوکے چوری کراں تے ايس طرح اپنے خدا دے ناں دی بہ عزتی کراں۔^{۱۰} نوکرتے اوہدے مالک دے سامنے الزام نہ لا۔ ایویں نہوے کے او تیرے لُٹے لعنت کرے تینوں نتیجہ بھکتنا پوے۔^{۱۱} اک پیڑی اینج دی وی اے جہڑی اپنے پیو لُٹے لعنت گھل دی اے تے اپنی ماں نوں دھنبا نہی کیندی۔^{۱۲} کجھ لوک اینج نیں جہڑے اپنیاں نظراں وچ تے پاک نیں پر فیر وی اپنے گناواں توں پاک نہی۔^{۱۳} اینج دے وی لوک نیں جنہاں دی اکھاں وچ ہمشان غرور بھریا رندا اے تے جنہاں دیاں اکھاں توں نفرت ور دی اے۔^{۱۴} جہناں دے دند تلواں تے جنہاں دے جہڑے چھریاں تے بنی آدم وچوں مسکیناں نوں کھا جاوے۔^{۱۵} جوک دیاں دو دھیاں نیں - جہڑیاں دے دے چیخ دیاں نیں - تین چیزاں کدی نہی رجدیاں بلکہ چار نیں جہڑیاں کدی بس نہی کیندیاں۔^{۱۶} پاتال، بانجھ، دی کوکھ، زمین جہڑی کدی پانی نال رجدی نہی، اگ جہڑی کدی بس نہی کیندی۔^{۱۷} اکھ جہڑی پیو دا مذاق اڈاندی اے۔ دے ماں دے حکم نوں کجھ نہی جاندی - وادی دے کاں اونوں کڈھ لین گے۔ ایل اونوں جٹ جاوے گی۔^{۱۸} تین چیزاں میرے نیڑے بوہت انوکھیاں نیں - بلکہ چار جنہاں نوں میں نہی جاندا -^{۱۹} آسمان وچ عقاب دی راہ۔ چٹان لُٹے سپ دی راہ۔ سمندر دے وچوں وچ جہاز دی راہ۔ مرددی راہ کنواری دے نال۔^{۲۰} زنا کرن والی دیاں عاداتاں اینج دیاں نیں او کھاکے پونجھدی اے تے کیندی اے میں کوئی بُرائی نہی کیتی۔^{۲۱} تن گلاں توں زمین کمب دی اے بلکہ چار جنہاں نوں او سبندی نہی۔^{۲۲} غلام جدوں بادشاہی کرن لگے۔ بیوقوف جدوں کھاکے رج جاوے۔^{۲۳} اچھی عورت جنہوں کوئی قبول نہ کرے تے واہی جاوے تے نوکرانی اپنی مالکن دی مالک بن جاوے۔^{۲۴} زمین لُٹے دیاں اہ چار شواں بوہت جھوٹیاں ہوندياں پر او بوہت عقلمند نیں۔^{۲۵} کیڑیاں بوہت کمزور مخلوق نیں تاں وی گرمی دے موسم وچ اپنے لُٹی اناج کھٹا کرکے رکھدیاں نیں۔^{۲۶} سافا نہی شک کمزور مخلوق نیں تے وی چٹاناں وچ اپنا گھر بناندے نیں۔^{۲۷} ٹڈیاں جنہاں دا کوئی بادشاہ نہی ہوندا تے وی او پراں نال پر جوڑکے نکلدیاں نیں۔^{۲۸} کوڑکریاں جنہاں نوں پتہ نال پھڑپا جا سکدا اے او وی بادشاہواں دے محلاں وچ ملدیاں نیں۔^{۲۹} تن چنگی رفتار ولے جاندار نیں - بلکہ چار نیں جنہاں دی چال ویکھن وچ چنگی لگ دی اے۔^{۳۰} شیر بیر جہڑا سارے حیواناں وچوں دلیر اے۔ او کسے دی اگاڑی توں پچھیاں نہی ہٹ دا۔^{۳۱} کُکڑ بکرا تے بادشاہ دے چاروں پاسے بندے ہون۔^{۳۲} جے توں بیوقوفی تے غرور توں کم لیا یا کوئی بُرا منصوبہ بنایا اے تے اپنے ہتھ اپنے من لُٹے رکھ لے۔^{۳۳} کیوں جے جیویں دودھ ریڑھنک نال مکھن نکلدا اے تے نک مڑوڑن نال خون اُسے طرح غصہ ودھاوے لائن جھگڑا بن دا اے۔

۱۔ لموایل بادشاہ دیاں گلاں جیہڑیاں اوہدی مائے اونوں سکھایاں: ۲۔ اے میرے پتر اے میرے جسم توں پیدا ہون لے جسے میں آوے متناں دے جواب وچ پایا ۳۔ آوے طاقت عورتاں لے خرچ نہ کر نہ آوے طاقت اوناں لے جیڑی بادشاواں نوں برباد کر دی اے ۴۔ بادشاواں نوں اے لموایل بادشاواں نوں ایہ شراب پینا نہیں جچدا نہ حاکماں نوں شراب پینا ۵۔ ایویں نہوے کہ او پی کے شریعت دے کماں نوں بھل جاوے سارے غریباں نوں اوناں دے حق توں دور کر دیوے ۶۔ شراب اوناں نوں دے جہڑے مرن دے غتے میں اوناں نوں جہڑے سخت تکلیف وچ ۷۔ تاں جے او پی کے آدی تنگی نوں ختم کر سکے آوے تباہی نوں فیر یاد نہ کرن ۸۔ سب زناں لئی آوے آوے کھول تاں جے غریباں دا حق دا دی حفاظت ہو سکے ۹۔ آوے آوے کھولتے سچائی دے نال انصاف کرتے غریبے جرورت منداں دی حفاظت کر ۱۰۔ نیک کماں آلی بیوی کون پا سکدا اے کیوں جے او موتیاں نانوں وی ہوتی قیمتی اے ۱۱۔ اوہدے خاوند نوں اوہدے لے پورا یقین ہوند اے کوئی کمی محسوس نہیں ہوندی ۱۲۔ او آوے زندگی دے سارے دناں وچ اوہدے نال چنگیائی ای کر دی اے اوناں دے تکلیف نہیں دیندی ۱۳۔ او اوندے کتان کٹھی کر دی اے او ہوت شوق نال آوے پتھاں نال کم کر دی اے ۱۴۔ او سوداگراں دے جہازاں وانگوں آوے خوراک دور توں لے آندی اے ۱۵۔ ہلے ہنیر ای ہوند اے کہ او اٹھ جاندی اے آوے خاندان نوں روٹی کھواندی اے آوے آوے خدمہ کرن آلیاں نوں کم ونڈ دی اے ۱۶۔ او کسے کھیت دے بارے سوچ دی اے اوناں خرید لیندی اے آوے پیسیاں نال باغ لاندی اے ۱۷۔ او کمر بھن کے آوے کم کرن وچ لگ جاندی اے اوہدے بازو اوہدے کماں لئی مضبوط ہوندے ۱۸۔ او خیال رکھدی اے اوہدی تجارت منافع بخش ہووے اوہدا دیا رات نوں نہیں بچھدا ۱۹۔ او آوے پتھ نال دھاک تیار کر دی اے کپڑا وی خود بندی اے ۲۰۔ او غریباں لئی پتھ کھولدی اے ضرورت منداں لئی آوے پتھ دھاندی اے ۲۱۔ جدوں برف پیندے اے تہ اونوں آوے گھر لئی فکر نہیں ہوندی کیوں جے اوناں والاں لے لال لباس نوں پایا ہوندا اے ۲۲۔ او آوے بستر لئی پلنگ پوش بنا لیندی اے اوہدا لباس خاص کتانے ارغوانی رنگ دا ہوندا اے ۲۳۔ شہر دے پھاٹک لے اوہدے خاوند دی عزت کیتی جاندی اے جتھہ او ملک دے وڈیریاں نال بیٹھدا اے ۲۴۔ او مہین کتانی کپڑے بنا کے اوناں نوں وچدی اے سوداگراں نوں کم بند دیندی اے ۲۵۔ او قوت عزت نوں پلے رکھدی اے آن لے دناں لے بندی اے ۲۶۔ او آوے آوے سمجھ نال کھولدی اے پارتے محبت دی تعلیم اوہدے لے ہوندی اے ۲۷۔ او آوے گھر دے حالات لے نظر رکھدی اے شستہ دی روٹی نہیں کھاندی ۲۸۔ اوہدے بال اوناں اٹھ کے مبارک کہندے غتے اوہدا خاوند وی اے او اوہدی ایویں تعریف کر دا اے ۲۹۔ کئی عورتاں چنگ کم کر دیاں پر ٹو سب نالوں ودھ ایں ۳۰۔ خوبصورتی دھوک اے خُسن وی پکی نہیں پر خداوند توں ڈرن آلی عورت تعریف دے قابل اے ۳۱۔ اوہدی محنت دا صلہ اوناں دوتے اوہدے کماں توں شہر دے پھاٹکاں لے اوہدی وڈھائی ہوئے۔

واعظ

۱۔ یروشلم دے بادشاہ داؤد دے پتر واعظ دیاں گلاں ۲۔ باطل ای باطل سب کجھ ای باطل اے ۳۔ انسان توں اوس ساری محنت توں کہ فائدہ اے جیہڑی اوہ سورج دے تھلے کر دا اے ۴۔ اک پیڑی جاندی اے دوجی آوندی اے صرف دھرتی ای دنیا دے اخیر تیک قائم رہندی اے ۵۔ سورج چڑھدا اے سورج ڈبدا اے فیر اوہ اپنی تھارتے سابلے لے جاندا اے جتھوں اوہ چڑھیا سی ۶۔ ہوندے پاسیوں چلدی اے پھاڑ پاسے گھمدی اے ایہ ہمیشہ گھمدی اے اپنی گردش دے مطابق دورہ کر دی اے ۷۔ ساریاں ندیاں سمندر چے ڈگ دیاں نیں پر سمندر بھر نئیں جاندا۔ ندیاں جتھوں نکلیاں نیں اوتھ ای فیر مڑ جاندیاں نیں ۸۔ سب چیزاں کم کر کے تھک جاندیاں نیں انسان ایہدا بیان نئیں کر سکدا۔ اچھ ویکھیداں نئیں رجھدی کن سن دیاں نئیں بھر دا ۹۔ جو کجھ ہویا فیر اوہی ہووے گاتے جو کجھ کیتا گیا فیر کیتا جاوے گاتے سورج دے تھلے کوئی شے نویں نئیں ۱۰۔ کوئی کم اچھا نئیں جدے بارے کیا جاوے پئی ویکھو ایہ نواں ایں۔ کیوں جو اوتے اوناں ویلیاں جے سی جیہڑے ساڈے توں پہلاں لنگ گئے ۱۱۔ اگلیاں دی کوئی نشانی نئیں نہ آؤں والیاں دی یاد اوناں لوکاں وچ ہووے گی جیہڑے ایناں دے بعدوں آن گے ۱۲۔ میں واعظ یروشلم چے اسرائیل دا بادشاہ ساں ۱۳۔ میں اپنا من لایا پئی جو کجھ آسمان دے تھلے کیتا جاندا اے اوہدی تفتیش تھکھوچ کراں۔ خُدلے بنی آدم توں ایہ ڈاڈا ڈکھ دتا اے پئی اوہ سختیاں چے پھیسا رہے ۱۴۔ میں ساریاں کماں جیہڑے دنیا چے کیتے جاندے نیں جہات پائی تے ویکھیا ایہ سب بطلان تھو دی چران اے ۱۵۔ جیہڑا ڈنگ اے اوہ سیدھا نئیں کیتا جا سکدا جیہڑا ناقص اے اوہ کامل نئیں ہو سکدا ۱۶۔ میں ایہ گل اپنے دل چے کہی ویکھ میں بڑی ترقی کیتی سگوں اوناں سبھناں توں جیہڑا میرے توں پہلاں یروشلم وچ سن ہوئی عقل حاصل کیتے میرے دلے عقل تے علم نوں بڑا پڑھیا ۱۷۔ پر جدوں میں حکمت جہالت توں سمجھنے دے لایلتے فیر مینوں پتہ چلیا پئی ایہ وی ہوا دی چران اے ۱۸۔ کیوں جو ہوت حکمت چے ہوت غم اے علم چے وادھا۔ ڈکھ توں ودھا دیندا اے۔

۱- میں اپنے دل نوں آکھیا پئی میں تینوں خوشی وچ آزماؤاں گا۔ اخیر عیش کرے۔ لڑجی! اے وی جھوٹ اے۔^۲ میں ہاسے نوں دوانا 2 آکھیا لے خوشحالی دے آکھیا پئی ایس تھوں کہ فیدا؟^۳ میں اپنے من وچ سوچیا پئی جسے نوں مئے پی کے کیوں سجرا کران لے اپنے دل نوں دانائی ول پھیران لے حماقت نوں پھڑپھڑ رکھان، جد تیکر معلوم نا کران پئی بنی آدم دی چنگیائی کھڑی گل وچ اے پئی اوہ دھرتی لے مرن تائیں ایہو ای کرن۔^۴ میں وڈے وڈے کم کیتے۔ میں اپنے جوگی محل بنلے لے میں اپنے جوگی تاکستان لؤلے۔^۵ میں اپنے جوگی بغیچے لے باغ سوارے لے اونیاں وچ سبھ قسماں دے میوے دار رُکھ لؤلے۔^۶ میں اپنے جوگی تلاب بنؤلے پئی اونیاں نال باغ دے رُکھان نوں سجرائی پینچ۔^۷ میں کمیاں لے کنیزاں نوں خریدیا لے نوکر چاکر میرے گھر وچ جم لے چہ میتھوں پیلے یروشلم وچ سن، اونیاں تھوں چوکھ گان ڈھگ لے بھید بکریاں دا میں مالک سی۔^۸ میں سونا لے چاندی لے شاہواں لے صوبیاں دا خاص خزانہ اپنے جوگی کٹھا کیتا۔ میں گاؤں ولے لے گاؤں والیاں نوں رکھیا لے بنی آدم دے سبھ عیش مطلب کنیزاں نوں اپنے جوگی چوکھا کٹھا کیتا۔^۹ اخیر میں بڈھا ہوا لے اونیاں سبھناں تھوں جہڑے میتھوں پیلے یروشلم وچ سن، ودھ گئیا۔ میری دانائی وی میرے وچ قائم رہی۔^{۱۰} لے سبھ کجھ جو میریاں اکھاں جاؤندیان سن، میں اونیاں نال کیتا۔ میں اپنے دل نوں کسے وی خوشی تھوں نا موڑیا۔ کیوں جو میرا من میری سبھ محنت نال خوش ہوا لے میری سبھ محنت میرا حصا سی۔^{۱۱} ۱۱- فیر میں اونیاں سبھ کماں لے جہڑے میرے تھانے کیتے سن لے اوس محنت لے جہڑی میں کم کرن وچ کیتی سی، نظر کیتی لے ویکھیا پئی سبھ جھوٹ لے ہوائی اے لے جگ وچ اوہا کجھ فیدا نئیں۔^{۱۲} لے میں دانائی لے دوانا پن لے حماقت نوں ویکھن لئی دھیان کیتا کیوں جو اوہ بندہ جہڑا بادشاہ دے مگروں آؤے گاکہ کرے گا؟ اوہو ای جو کجھ ہوندا آیا اے۔^{۱۳} لے میں ویکھیا پئی جیویں چانن نوں نہیرے لے فضیلت اے اونویں ای دانائی حماقت تھوں اتم اے۔^{۱۴} ۱۳- دانا آہنیاں اکھاں اپنے سیر وچ رکھدا اے پر احمق نہیرے وچ ٹردا اے۔ تان وی میں جان گئیا پئی اک ای حادثا سبھناں لے آؤندا اے^{۱۵}۔ ۱۵- تد میں من وچ آکھیا پئی جیویں احمق لے حادثا پیندا اے اونویں ای میرے لے وی پوے گا۔ فیر میں کیوں چوکھا دانا ہوا؟ اخیر میں اپنے من وچ آکھیا پئی ایہ وی جھوٹ اے۔^{۱۶} ۱۶- کیوں جو نا دانا لے نا ای احمق دی یادگاری ہمیشاں تیکر رہوے گی۔ ایس لئی پئی آؤں ولے دناں وچ سبھ کجھ بھلا دتا جاؤے گا لے دانا کیوں احمق وانگ ای مردا اے؟^{۱۷} ۱۷- اخیر میں حیاتی تھوں تھوں اُک گئیا کیوں جو جہڑا کم جگ وچ کیتا جاندا اے، مینوں بھیڑا لگیا۔ کیوں جو سبھ جھوٹ لے ہوائی اے۔^{۱۸} ۱۸- سگوں میں آپنی سبھ محنت تھوں جہڑی جگ وچ کیتی سی، اُک گئیا۔ کیوں جو لازم اے پئی میں اونوں اوس بندے جوگی، جہڑا میتھوں مگروں آؤے گا، چھڈ جاؤاں۔^{۱۹} ۱۹- لے کھڑا جان دا اے پئی اوہ دانا پوے گا یاں احمق؟ ہر حال وچ اوہ میری سبھ محنت دے کم لے جہڑا میں کیتا لے جہدے وچ میں جگ وچ آپنی دانائی وکھائی، قبضا کرے گا۔ ایہ وی جھوٹ اے۔^{۲۰} ۲۰- تد میں مڑیا پئی اپنے دل نوں اوس سبھ کم تھوں جہڑا میں جگ وچ کیتا سی، نا امید کران۔^{۲۱} ۲۱- کیوں جو اجپا شخص وی اے، جہدے کم دانائی لے کامیابی دے نال نئیں۔ پر اوہ اونیاں نوں دوجے بندے جوگی، جنہ اونیاں وچ کجھ محنت نئیں کیتی، میراث وچ چھڈ جاؤے گا۔ ایہ وی جھوٹ لے وڈی بلا اے۔^{۲۲} ۲۲- کیوں جو آدمی نوں اوہدی سبھ مشقت لے محنت تھوں، جہڑی اوہ جگ وچ کیتی، کید فیدا اے؟^{۲۳} ۲۳- کیوں جو اوہدے جوگی سبھ حیاتی دکھ اے لے اوہدی محنت وین اے سگوں اوہا دل رات نوں وی آرام نئیں پاؤندا۔ ایہ وی جھوٹ اے۔^{۲۴} ۲۴- اخیر انسان جوگی ایس تھوں چنگا کجھ نئیں پئی اوہ کھاؤے لے پیوے لے آپنی سبھ محنت دے وچ خوش ہوکے موج مارے۔ میں ویکھیا پئی ایہ رب دے تھوں اے۔^{۲۵} ۲۵- ایس لئی پئی میتھوں چوکھا کھڑا کھا سکدا لے مرا اڈا سکدا اے؟^{۲۶} ۲۶- کیوں جو اوہ اوس آدمی نوں جہڑا اوہدے حضور وچ چنگا اے دانائی لے خوشی دیندا اے۔ پر گناہی نوں زحمت دیندا اے پئی اوہ کٹھا کرے لے ڈھیر لاؤے تان جو اونوں دؤے جہڑا رب دا پیارا اے۔ ایہ وی جھوٹ لے ہوائی اے۔

۱- بر شے دا اک موقعاً لےبر کم دا، جیڑا دھرتی لےہوندا اے، اک ویلا اے-۲- جم دا اک ویلا اے، لے مرن دا اک ویلا اے۔ رُکھ لاؤن دا اک 3
 ویلا اے لے لےہوئے نوں وڈھن دا وی اک ویلا اے-۳- مار سٹن دا اک ویلا اے لے شفا دین دا اک ویلا اے۔ ڈھاؤن دا اک ویلا اے لے بناؤن
 دا اک ویلا اے-۴- رُوں دا اک ویلا اے لےہسن دا اک ویلا اے۔ وین دا اک ویلا اے لے نچن دا اک ویلا اے-۵- روڑا سٹن دا اک ویلا اے لے
 روڑے کٹھ کرن دا اک ویلا اے۔ گلے لگاؤن دا اک ویلا اے لے نا لگاؤن دا اک ویلا اے-۶- لیہن دا اک ویلا اے لے گؤا دین دا اک ویلا اے۔
 سانہن دا اک ویلا اے لے سٹن دین دا اک ویلا اے-۷- پاڑن دا اک ویلا اے لے سیٹن دا اک ویلا اے۔ چُپ رہن دا اک ویلا اے لے کُون دا اک
 ویلا اے-۸- پیار دا اج ویلا اے لے کریچ دا اک ویلا اے۔ جنگ دا اک ویلا اے لے صلح دا اک ویلا اے-۹- کم کرن ولے نوں اوس تھوں، جہدے
 وچ اوہ محنت کردا اے، کیہ لہت اے؟ ۱۰-۱۰- میں اوس ڈاڈھ دکھ نوں ویکھیا، جیڑا ربنے بنی آدم نوں دتا اے پئی اوہ مشقت وچ پھسے
 رہن-۱۱- اوہبر اک شے نوں اوس ویلے وچ چنگا بنالے اوہمیشگی نوں وی اوہدے من وچ رکھیا اے۔ ایس لئی پئی انسان اوس کم نوں
 جیڑا رب شروع تھوں اخیر تیکر کردا اے، لیہ نئیں سکدا-۱۲-۱۲- میں پکا جان دا ہاں پئی انسان جوگی چنگا ایہو ای اے پئی خوشی نال
 ویلا لنگھاؤے لے جد تیکر جیوندا رہوے، بھلائی کرے-۱۳-۱۳- لے ایہ وی پئی ہر اک انسان کھاؤے پیوے لے آہنی سبھ محنت تھوں فیدا چُکے۔
 ایہ وی رب دی بخشش اے-۱۴-۱۴- لے مینوں یقین اے پئی سبھ کجھ، جو رب کردا اے، ہمیشاں جوگی اے۔ اوہدے وچ کجھ وی دادھا
 گھاٹا نئیں ہو سکدا۔ لے ربنے ایہ ایس لئی کیتا اے پئی لوکی اوہدے حضور ڈردے رہن-۱۵-۱۵- جو کجھ ہے، اوہ پیلوں ہو گزریلے جو کجھ ہون
 والا اے، اوہ وی ہو گزریا لے رب گزرےہوئے نوں فیر بُلا لیندا اے-۱۶-۱۶- فیر میں جگ وچ ویکھیا پئی عدل احاطہ وچ ظلم اے، لے سچپائی
 دے گھر وچ برائی اے-۱۷-۱۷- تد میں دل وچ آکھیا پئی رب راستبازاں لے گناہیاں دی عدالت کرے گا کیوں جو ہر اک گل لےبر اک کم دا
 اک ویلا اے-۱۸-۱۸- میں دل وچ آکھیا پئی ایہ بن آدم جوگی اے پئی رب ایہناں نوں پرکھلے اوہ سمجھ لین پئی اسی آپ ڈنگر ہاں-۱۹-۱۹-
 کیوں جو جو کجھ بنی آدم لے پیندا اے، اوہو ای ڈنگر لے پیندا اے۔ اکو ای حادثا دونوں لے پیندا اے۔ جیویں ایہ مردا اے، اونویں ای اوہ
 مردا اے۔ ہاں! سبھ وچ اکو ای ساہ اے، لے انسان نوں ڈنگر لے کجھ وڈو نئیں کیوں جو سبھ جھوٹ اے-۲۰-۲۰- سبھ اکو ای تھان جاندے
 نہیں سبھ مٹی دے نیں لے سبھ فیر مٹی وچ رل جاندے نیں-۲۱-۲۱- کپڑا جان دا اے پئی انسان دی روح لے جاندی اے لے ڈنگر دی روح
 دھرتی ول تھلے جاندی اے؟ ۲۲-۲۲- اخیر میں ویکھیا پئی انسان جوگی ایس تھوں چنگا کجھ نئیں پئی اوہ آپہ کم کاج وچ خوش رہوے۔
 ایس لئی پئی اوہدا حصا ایہو ای اے۔ کیوں جو کپڑا اونوں موڑ لٹیاؤے گا پئی جو کجھ اوہدے مگروں ہوے گا، ویکھ لؤے۔

۱- تد میں مُڑکے اوس سبھ ظلم لُتے، جہڑا جگ وچ بندا اے، نگاہ کیتی لے دکھیاں دے اتھرو ویکھ لے اوہناں نوں تسلی دین والا کوئی 4
نئیں سی۔ لے اوہناں لُتے ظلم کرن ولے ڈاڈھ سن۔ پر اوہناں نوں تسلی دین والا کوئی نئیں سی۔ ۲- اخیر میں موئیاں نوں جہڑے پہلوں
مؤتے، اوہناں جیوندیاں نالوں، جہڑے ہون جیوندے نیں، چوکھا دھن جانیئا۔ ۳- سگوں دونواں نالوں چوکھا دھن اوہ اے، جہڑا حالیں جمیا ای
نئیں۔ جنہ اوہ بریائی، جہڑی جگ وچ بوندی اے، نئیں ویکھی۔ ۴- فیر میں سبھ محنت دے کم لے پر اک چنگی دستکاری نوں ویکھیا پئی
اپدے پاروں آدمی آپنہ گوانڈی نال ویر کردا اے۔ اپہ وی جھوٹ لے پوائی اے۔ ۵- احمق آپنہ کٹھ کردا اے لے آپ ای آپنا گوشت کھاندا
اے۔ ۶- اک مُٹھ جہڑی چین نال پڑے، اوہناں دو مُٹھاں نالوں چنگی اے، جنہاں نال محنت لے پوائی اے۔ ۷- لے میں مُڑکے جگ دے جھوٹ
نوں ویکھیا۔ ۸- کوئی کلا اے لے اوپدے نال کوئی دوجا نئیں۔ اوپدا نا پُتر اے نا بھرا۔ تاں وی اوپدی سبھ محنت دا انت نئیں لے اوپدی اکھ
دولت نال رجدی نئیں۔ اوہ کہندا اے پئی میں کپدے جوگی محنت کردا لے آپنی جان نوں عیش تھوں ڈکی رکھناں؟ اپہ وی جھوٹ اے۔
ہاں! اپہ ڈاڈھا دکھ اے۔ ۹- اک نالوں دو چنگے نیں۔ کیوں جو اوہناں دی محنت نال اوہناں نوں چوکھا فیدا اے۔ ۱۰- کیوں جو جیکر اوہ ڈگن
تاں اک آپنہ نال دے نوں چُکے گا۔ پر بلے اوپدے لُتے، جہڑا کلا اے۔ جد اوہ ڈگدا اے۔ کیوں جو کوئی دوجا نئیں، جہڑا اوہناں چُکے کھلا پرے۔
۱۱- فیر جیکر دو کٹھ لیٹن تاں نگہ بوندے نیں۔ پر کلا کیوں نگہا بو سکدا اے؟ ۱۲- لے جیکر کوئی اک لُتے بھارا پڑے تاں دو اوہناں ڈک
سکدے نیں لے تہری ڈور چھیتی نئیں تُندی۔ ۱۳- ماتر لے دانا منڈا اوس بُڈھ بیوقوف بادشاہ نالوں، جنہدایت پاؤنی چھڈ دتی، چنگا اے۔
۱۴- کیوں جو اوہ قید وچوں چھٹ کے شاہی کرن آیا، پر دوجا تاں شاہی وچ ای جمیا پر ماتر پڑیا۔ ۱۵- میں سبھ جیوندیاں نوں جہڑے
دھرتی لُتے تہرے پھر دے نیں، ویکھیا پئی اوہ اوس دوجے ڈنگر دے نال سن، جہڑا ویناں دا وارث پون جوگی کھلوتا۔ ۱۶- اوہناں سبھناں دا،
مطلب اوہناں سبھناں دا جنہاں لُتے اوہ حکومت کردا سی، کجھ گنتری نئیں سی، تاں وی اوہ جہڑے اوپدے مگروں اُٹھن گے، خوش نا پون
گے۔ پکا اپہ وی جھوٹ اے لے پوائی اے۔

۱۔ جد توں رب دے گھر نوں جاویں، تاں ادب نال پیر رکھ۔ کیوں جو ہدایت پاؤں جوگی جاؤنا، احمقاں ورگہ ذبیحہ چاڑھن نالوں چنگا 5
 اے۔ ایس لئی پئی اوہ نئیں سمجھدے پئی بدی کردے نیں۔ ۲۔ کُؤن وچ کالھ نا کر لے تیرا دل چھیتی نال رب دے حضور کجھ نا آکھ۔
 کیوں جو رب اسمان لے اے لے توں دھرتی لے۔ ایس لئی تیریاں گلاں ڈھائی فٹ ہؤن۔ ۳۔ کیوں جو چوکھ کم پاروں شُفہ ویکھ جانے
 نیں، لے احمق دی واج چوکھیاں گلاں وچ اے۔ ۴۔ جد توں رب جوگی منت منیں تاں اوہدے ادا کرن وچ دیری نا کر کیوں جو اوہ احمقاں
 تھوں خوش نئیں اے۔ توں آپنی منت نوں پورا کر۔ ۵۔ تیرا منت نا مننا ایس تھوں چنگا اے پئی توں منت منیں لے فیر اونوں پورا نا
 کریں۔ ۶۔ تیرا مونھ تیرے جُسے نوں گناہی نا کرے لے فرشتہ دے حضور نا آکھ پئی بھُل بھلیکھا سی۔ رب تیری واج نال کیوں لُک لے تیرے
 پتھاں دا کم برباد کرے؟ ۷۔ کیوں جو چوکھ شُفہ لے جھوٹ چوکھیاں گلاں پاروں ہوندے نیں۔ پر توں رب تھوں ڈر۔ ۸۔ جیکر توں دیس
 وچ ماتراں نوں مظلوم لے عدل لے انصاف نوں گواچیا ویکھیں، تاں حیران نا ہؤں۔ کیوں جو اک وڈیاں نالوں وڈا اے، جہڑا نگاہ کردا اے
 لے کوئی اپنیاں سبھناں نالوں وی وڈا اے۔ ۹۔ دھرتی دا حاصل سبھناں جوگی اے۔ سگوں واڈھی نال بادشاہ دا وی کم نکلدا اے۔ ۱۰۔
 زر دا بار روئے نال نئیں رچے گا لے دولت دی لوہہ رکھن ولہ دا ڈڈھ اوہدے ودھن نال نئیں بھرے گا۔ ایہ وی جھوٹ اے۔ ۱۱۔ جد مال
 چوکھا ہوندا اے تاں اوہدے کھاؤں ولہ بہتیرے ہو جاؤندے نیں لے اوہدے مالک نوں نیرا ایس دے پئی اونوں آپنی اکھاں نال ویکھ، پور کی
 پیدا اے؟ ۱۲۔ محنتی دی نیندر مٹھی اے۔ بھانویں اوہ تھوڑا کھاؤے بھانؤں بہتا۔ پر چوکھی دولت بندے نوں سؤن نئیں دیندی۔ ۱۳۔ اک
 وڈی بلا اے جنہوں میں جگ لے ویکھیا۔ مطلب دولت۔ جنہوں اوہدا مالک اپنے نقصان جوگی رکھ چھڈا اے۔ ۱۴۔ لے اوہ مال کسے بھیڑے
 حادثہ نال برباد ہوندا اے لے جیکر اوہدے گھر پُتر جمدا اے تاں اوس ویلے اوہدے تھ وچ کجھ نئیں ہوندا۔ ۱۵۔ جیویں اوہ آپنی ماں دے
 ڈڈھوں نکلیا اونویں ننگا جیویں پئی آیا سی فیر جاؤے گا لے آپنی محنت دی اجرت وچوں کجھ نا لیجاؤے گا۔ ۱۶۔ لے ایہ وی وڈی بلا اے
 پئی ٹھیک جیویں اوہ آیا سی، اونویں ای جاؤے گا لے اونوں ایس فضول محنت وچوں کیہ پیدا؟ ۱۷۔ اوہ سبھ حیاتیہ چینی وچ کھاندا
 اے لے اوہدے دکھ دا انت نئیں۔ ۱۸۔ لو! میں ویکھیا پئی ایہ چنگا اے سگوں سوہنا اے پئی بندہ کھاؤے لے پیوے لے آپنی سبھ محنت نال
 جہڑی اوہ جگ وچ کردا اے، آپنی سبھ حیاتی جہڑی ربہ اونہ بخشی اے، مزہ لؤے۔ کیوں جو اوہدا حصا اپو ای اے۔ ۱۹۔ ایس تھوں
 ودھ کپر اک بندہ، جنہوں ربہ مال بخشیا لے اونوں توفیق دتی پئی اوہدے وچوں کھاؤے لے آپنا حوالہ لے آپنی محنت نال خوش
 رہے۔ ایہ تاں رب دی بخشیش اے۔ ۲۰۔ اخیر اوہ آپنی حیاتی دے دیہاڑیاں نوں چوکھا یاد نا کرے گا۔ ایس لئی پئی رب اوہدی خوش
 دلی دے موافق اوہدے نال سلوک کردا اے۔

۱۔ اک زبونی اے جہڑی میں جگ وچ ویکھی لے اوہ لوکاں لے بھاری اے۔^۲ کوئی اجیہا اے پئی ربہ اونوں دھن دولت لے عزت بخشی اے۔ ایتھوں تیکر پئی اونوں کسہ شے دی تھوڑ نئیں۔ تاں وی ربہ اونوں توفیق نئیں دتی پئی اوہ وچوں کھاؤے۔ سگوں کوئی اوپرا اونوں کھاندا اے۔ ایہ جھوٹ لے ڈاڈھی بیماری اے۔^۳ جیکر بندے دے سو پتر پڑن لے اوہ ورے تیکر جیوندا رہے۔ ایتھوں تیکر پئی اوہدی حیاتی دے دپاڑے انت پڑن پر اوہدا دل شادمانی نال نا رچے لے اوہدا دفن نا پڑے تاں میں آکھناں پئی اوہ حمل جہڑا ڈگ جاؤے، اوہدے تھوں چنگا اے۔^۴ کیوں جو اوہ جھوٹ دے نال آیا لے نہیرے وچ جاندا اے۔ لے اوہدا ناں نہیرے وچ لکھا رندا اے۔^۵ اوہ سورج نوں وی نئیں ویکھیا نا کسہ شے نوں جانتیا۔ اخیر اوہ اوس دوجے نالوں چوکھا آرام وچ اے۔^۶ ہاں! جیکر اوہ دو ہزار ورہ تیکر جیوندا رہے لے اونوں کجھ آرام نہ پڑے۔ کیہ سبھ اکو ای تھان نئیں جاندے؟^۷ بندے دی سبھ محنت اوہدے مونہ جوگی اے۔ تاں وی اوہدا جی نئیں بھردا۔^۸ کیوں جو دانا نوں احمق لے کیہ فضیلت اے؟ لے ماتر نوں جہڑا جیوندیاں دے لگے ترنا جان دا اے، کیہ فیدا؟^۹ اکھاں نال ویکھنا لوہے دے آوارہ پنہ تھوں چنگا اے۔ ایہ وی جھوٹ لے بوائی اے۔^{۱۰} جو کجھ ہویا اے، اوہدا ناں پرلے زملہ وچ رکھیا گئیا، لے ایہ وی معلوم اے پئی اوہ انسان اے لے اوہ اوہدے نال، جہڑا اوس تھوں زوراور اے، جھگڑ نئیں سکدا۔^{۱۱} کیوں جو پتیریاں شینواں نیں جنہاں نال جھوٹ چوکھا ہوندا اے۔ اخیر انسان نوں کیہ فیدا؟^{۱۲} کیوں جو کپڑا جان دا اے پئی انسان جوگی اوہدی حیاتی وچ مطلب اوہدی جھوٹی زندگی دے سبھ دپاڑیاں وچ، جنہاں نوں اوہ پرچھانویں وانگوں لنگھاؤندا اے، کپڑی شے فیدا دے سکدی اے؟ کیوں جو انسان نوں ککڑا دس سکدا اے پئی اوہدے مگروں جگ وچ کیہ پوے گا؟

6

۱۔ نیکی نامی مہنگ تیل (عطر) نالوں مرن دا دن جمن دے دن نالوں چنگا اے۔^۲ مرگ (ماتم) ولہ گھروچ جانا ویا، دی دعوت 7
 ولہ گھر وچ وژن نالوں چنگا اے کیوں جو سارے آدمیاں دا انت ایہو ای اےتہ جیہڑا جیوندا اے اپنے دل وچ ایس پاروں سوچے گا۔^۳
 پاسے نالوں سوگ چنگا اے کیوں جو مونہ دی اداسی نال دل سدھر جاندا اے۔^۴ دنا دا دل مرگ (ماتم) ولہ گھر وچ اے پر مورکھ دا دل
 موج مستی ولہ گھر وچ لگا اے۔^۵ مورکھاں دیاں تاناں سنن نالوں گیانی دی تاڑ سننی آدمی لئی چنگی اے۔^۶ کیوں جو جیہڑا ہانڈی
 دے پٹھ کنڈیاں دا پٹا کا ہوندا اے (چٹکنا) تیا ای مورکھ دا پاسا اے۔ ایہ وی باطل اے۔^۷ سختی سمجھ ولہ نون کمال بنا دیندی اےتہ وڈی
 (رشوت) دل نون وگاڑ دی اے۔^۸ کسے دا انت اوہدے مڈھ نالوں چنگا اےتہ دھیرج رکھن والا ہنکاری نالوں چنگا اے۔^۹ تون اپنے دل وچ
 غصہ کھان دی چھیتی نہ کر کیوں جو غصہ مورکھاں دے سینہ وچ رندا اے۔^{۱۰} تون ایہ نال آکھ پئی پچھلے دن اپناں دناں نالوں کیکر
 چنگ سن کیوں جو تیرا ایہ پچھنا عقل دی گل نئیں۔^{۱۱} گیان دی چنگیائی ویٹہ وانگ اےتہ سورج دے ویکھن والیاں نون ودھیک فیدہ
 دیندی اے۔^{۱۲} کیوں جو اجیکر گیان دی آڑتہ دھن دی آڑ برابر ہنپر گیان دی سمجھ دی ایہ چنگیائی اے پئی جنہاں کول گیان اے اونہاں
 نون گیان حیاتی دیندا اے۔^{۱۳} خدا دے کماہتہ دھیان کر جینوں اونہ (ربہ) ونگا بنایا (کیتا) اے اونوں کون سدھا کر سکدا اے۔^{۱۴}
 جین (سکون) دے دن وچ خوش رہ (نہال ہو) لہتہ دکھ دے دن دھیان کر کیوں جو خدا نے اونوں وی اوہدے نال دا بنایا اے تان جو آدمی نال
 جان سک پئی ایہدے پچھوں کیہوے گا۔^{۱۵} میں ایہ سارا کجھ اپنی بطلالتاں دے دناں وچ ویکھیا اے۔ اک بہلامانس اپنی بہلا مانسی وچ
 مرجاندا اےتہ اک شیطان (شریر) نون اوہدے شیطان پنہ وچ لمی حیاتی مل جاندی اے۔^{۱۶} ودھیک بہلا مانس نال بنے حدوں ود گیانی
 نال ہوجا تینوں اپنا آپ ناس کرن دی کیہ لوڑ اے؟^{۱۷} ودھیک شیطان نال ہو جاوے ودھیک مورکھ وی نہو جاوے ویکھ تھوں پہلے مرن
 دی تینوں کیہ لوڑ اے؟^{۱۸} ایس تو چنگلےتہ ایہو ای ایہ وے پئی تون اونوں پھڑ لوہے اپنا ہتھ نال کھینچیں کیوں جو اوہ جیہڑا خدا تھوں
 ڈر دا اے اوہ دواں وچوں بچ کے نکل جاوے گا۔^{۱۹} گیان عقل ولہ نون شہر دے دس سرداراں (حاکماں) تھوں ودھیک تکڑیاں کردا اے۔
^{۲۰} دھرتی لہتہ اجیا آدمی کوئی نئیں جیہڑا بھلائی ای بھلائی کرے کوئی بھل نال کرے۔^{۲۱} تینوں جیہڑیاں ساریاں گلاں آکھیا جاوے
 اونہاں لہتہ اپنا دل نال لاتے اینج نہوے پئی تون اپنے ٹپلے نون تینوں پھٹکار دیاں سنیں۔^{۲۲} کیوں جو تون اپنے دل وچ جاندا اے پئی تون
 کئی واری دوجیاں نون پھٹکارا اے۔^{۲۳} میں عقل نال ایہ سارا کجھ پرکھیا اےتہ میں آکھیا پئی میں گیانی ہواں گا لہتہ گیان میتھوں
 وڈا دور ہو گیا۔^{۲۴} سارا ہی کجھ ودھیک دور اےتہ بوتہ ڈونگا اے اونوں کون لبھ سکدا اے۔^{۲۵} میں اپنے دل نال دھیان کیتا تان جو
 جان لواہتہ لبھ لواہتہ گیانے عقل نوہتہ گیانے عقل نون کھو جاتے مورکھاں دے مورکھ پنتہ پاگل پنہ نون سمجھاں۔^{۲۶} میں
 ایہ جانی پئی موت نالوں کوڑیےتہ اور زنائی اے جیہدا دل پھندلےتہ جال اےتہ جیہدےتہ سنگلی نئیں جیہڑی خدا دے سامنے (نظراں وچ)
 نیک اے۔ اوہ اوہدے کولوں بچے گا لہتہ جیہڑا پاپی اے اوہ پھڑیا جاوے گا۔^{۲۷} واعظ آکھدا اے ویکھ میں پر اک گل لہتہ دھیان دے کے پتہ لگا با
 وے پئی سچائی کیہ اے۔^{۲۸} اچے وی میں اوہدی کھوج وچ آں لہتہ مینوں اوہ نئیں لبھی۔ ہزاراں مرداں وچوں مینوں اکو ای آدمی لبھا
 اے لہتہ اونہاں سبھناں وچوں مینوںے اک وی زنائی نئیں لبھی۔^{۲۹} ویکھو مینوںے نرا اپناں ای پتہ لگا اے پئی خدا نے آدمی نون نیک بنایا
 پر اونہاںے واد واڑ چناں بھالیا نئیں۔

۱۔ گیان دا حکم مننا، گیانی وانگتہ کسی گل دا مطلب دسنا کون جان دا اے آدمی دا گیان اوہدے مکھڑے نوں لشکاندا اے۔^۲ 8
 اوہدے متھ دیکھڑورتا اوہدے نال بدل جاندی اے۔ میری صلاح ایہ اے پئی بادشاہ دے حکم نوں خدا دی سوہنے دے سببوں مندا رہ۔^۳
 اوہدے اگوں تر جان چ چھیتی نہ کرتے بھیرے کم کرن تے — نہ کر کیوں جو اوہ جو کچھ چاہندا اے کردا اے۔^۴ بادشاہ دیاں گلاں وچ
 زور اے اوہنوں کیہڑا آکھ گا پئی توں کیہ کردا ایس؟^۵ جیہڑا حکم من دا اے اوہ کسی برائی ول ناں جاوے گلتے گیانی دا دل ویلے
 نیاں نوں جان دا اے۔^۶ کیوں جو پر کم دے لئی ویلے نیاں اے۔ پر شیطان دی شیطانی اوہدے لے بھاری اے۔^۷ کیوں جو اوہ نہیں جان
 دا پئی کیہہوے گلتے اوہنوں کوئی نہیں پچھ سکدا پئی کدوں ہووے گا۔^۸ کسی بندے دا روح لے وس نہیں اے کہ اوہنوں پھڑکے رکھ نہ
 موت دے دن لے وس جلد اے نا اوہنوں جنگ دے ویلے آرام ملدا اے نا ہی شریراں دی شرارت اوہنوں بچاوے گی۔^۹ جد میں
 سورج دے پٹھاں پون والیاں ساریاں گلاں لے دھیان لایتے میں ایہ سب آپ ڈٹھا۔ کدے کوئی آدمی دوج آدمی لے راج کرکے اوہنوں نقصان
 دیندا اے۔^{۱۰} تد میں شریراں نوں اپنے کول آندیاں اوہناں نوں اندر وڑدیاں ڈٹھلتے جد اوہ پاک تھان تھوں باہر نکلتے شہر وچ اوہناں
 جیہڑے کم کیتے سن اوہناں کماں دی وڈیائی کیتی گئی ایہ وی باطل اے۔^{۱۱} کیوں جو بھیرے کماں سزا دا حکم چھیتی نہیں دتا جاندا
 ایس لئی آدم دی اولاد دا دل بڑی دلیری نال برائی ول مائل ہوندا اے۔^{۱۲} پاپی بھانویں سو وار پاپ کرے اوہی عمر ودھ جاوے فیر
 وی ایہ گل پکی اے پئی خدا تون ڈرن والیاں نوابہ ایس ڈر دے سببوں جنگا بدل ملے گا۔^{۱۳} پر پاپی دا بھلا کدی ناں ہووے گلتے ناں ہی
 اوہ پر چھانویں دے وانگ اپنے دناں نوں ودھاوے گا کیوں جو اوہ خدا تھوں نہیں ڈردا۔^{۱۴} اک پور بطلالت اے جیہڑی دھرتی لے کیتی
 جاندی اے پئی نیکی دے کم کرن ولے لوکاں نال اجیہاں گلاں ہونڈیاں جیہڑیاں ہداں نال ہونیاں چا پدیاں نیسے ہداں نوں اوہ کچھ ملدا
 اے جیہڑا نیکاں نوں ملنا چاہدا اے میں آکھیا ایہ وی باطل اے۔^{۱۵} تد میں سکھ دی تعریف کیتی۔ کیوں جو آدمی لئی دنیا وچ
 سورج دے پٹھا آدمی دے وس وچ ایس تون جنگی پور کوئی شہ نہیں پئی اوہ کھلے پٹے راضی رہوے۔ کیوں جو ایہ اوہی محنت دے
 ویلے دنیا وچ اوہی زندگی دے سارے دیہاڑیاں چ جیہڑے خدانے آدمی نوں دتے نیں سدا تیک اوہدے نال رہوے گی۔^{۱۶} جد میں دل لگایا
 پئی گیان سکھانے دھرتی لے ہوون ولے کماں نوں ویکھاں مطلب ایہ پئی ایہو جے وی لوک ہن جنہاں دیاں اکھیاں وچ ناں نہ نیندر آندی اے
 نہ راتیں نیندر آندی اے۔^{۱۷} تد میں خدا دے سارے کم نوں ڈٹھا پئی آدمی دنیا وچ ہوون ولے کسی کم دا سبب نہیں جان سکدا۔
 بھانویں اوہ ایہی کھوج لگان وچ لگایا رہوے تد وی اوہنوں کچھ سمجھ نہیں آوے گی۔ ایہنوں تیک پئی جے کوئی ایہ گیانی وی اپنے ولوں
 سوچے پئی اوہ اس دا پتہ کر لوے گا پر اوہ کدی وی سمجھ نہ سکے گا۔

۱- ایناں سب گلاں تے میں اپنا دل لایا ساریاں نوں بھا لیا تے میں جان گیا کہ نیک تے گیانی تے اوہناں دے کم خدا دے تھ وچ بن ایتھوں 9
تائیں کہ آدمی نہیں جاندے پئی اوہدے نال پیار ہووے گا یا ویر ہووے گا -۲- آدمی بھانویں بھلا مانس ہووے بھانویں شیطان ہووے
بھانویں نیک ہووے بھانویں بھیڑا ہووے بھانویں پاک ہووے بھانویں پلید ہووے بھانویں قربانی چڑھانوالا ہووے بھانویں قربانی نہ چڑھان والا
ہووے بھانویں بھلامانس ہووے بھانویں پاپی ہووے بھانویں سوہنے کھان والا ہووے بھانویں سوہنے نہ کھان والا ہووے ساریاں نال اکو جیہی
بیتی اے -۳- سورج پٹھاں ایہ بڑی خرابی اے کہ ساریاں دے لئی اکو جیہی پونی پوندی اے ایس لئی آدم دی اولاد دے دل جد تیک اوہ
جیوندے نیں بریائی تے پاگل پن نال بھرے رندے نیں تے فیر اوہ مردیاں وچ جارلدے نیں -۴- بہر حال جیہڑا جیوندیاں دے نال اے اوہدے
لئی آس اے کیوں جو موٹھوٹھ شیر (بیر) نالوں جیوندا کتا چنگا اے -۵- کیوں جو جیوندے جاندے نیں کہ اوہناں تے مرنا اے جد کہ موٹھ کجھ
نہیں جاندے ناں ہی اوہناں لئی ہر کوئی بدلہ اے کیوں جو اوہ سب کجھ بھل گئے نیں -۶- اوہناں دا پیار تے اوہناں اوپر تے اوہناں دی غیرت
بن مک گئے نیں تے سورج دے پیٹھ ہوون ولہ سارے کماں وچ اوہناں دا کوئی حصہ ناں ہووے گا -۷- سو توں اپنے راہ تریا جلتے چین نال اپنی
روٹی کھاتے موج نال اپنی شراب پی کیوں جو خدا نوں تیرے کم چنگ لگے نیں -۸- تیرے لیڑے ہر ویلے تیرے سر دا تیل کدی نہ گھٹے -۹-
اپنی حیاتی دے مٹجان ولہ دیہڑے جیہڑے خدانے تینوں سورج دے پٹھاں تھن ہاں بطالت دے سب دیہڑے توں اوس عورت (بیوی) نال
جیہڑی تینوں بوہت پیاری اے موج منا کیوں جو حیاتی وجہ سورج دے پیٹھ جیہڑے کماں لئی توں ودھیک محنت ولون تیری مزدوری دا
تیرے لئی ایہو صلہ اے -۱۰- جیہڑے وی کم نوں توں پتہ لانویں اونوں توں اپنے سارے زور نال کر کیوں جو پاتال وچ جہدے ول توں
جان ڈیا ایں ناں کوئی کم اے نا خیال تے نا گیان اے -۱۱- فیر میں سورج دے پیٹھ نظر کیتی پئی نا تے دوڑ تیز چلن ولہ لئی اے تے
ناں جنگ زور آور لئی اے تے ناں روٹی گیانیاں لئی اے تے ناں دھن عقل والیاں لئی تے نہ وڈیائی دناواں لئی اے کیوں جو پونی دا ویلا
ساریاں لئی اکو جیہا اے -۱۲- بندہ اپنے ویلہ نوں نہیں سپاندیا جیویں مجھیاں موت دے جال وچ پھڑیاں جاندیاں نیں تے پنچھی پہاڑی وچ
پھس جاندے نیں - نیویں جد اچن چیت بھیڑے ویلہ دا جال بندیاں لے آپندا اے تے اوہ وی پھس جاندے نیں -۱۳- میں سورج دے پیٹھ ایہ
گیان ویکھیاتے اوہ مینوں ڈھیر بھیڑا لگیا -۱۴- اک نکا جنا شہر سی جہدے وچ تھوڑے جیہے لوک سن اوہدے لے اک وڈے بادشاہ چڑھائی
کیتی تے اونوں گھیر لیا تے اوہدے سامنے وڈے وڈے دمدمہ بنھ -۱۵- پر اوس (شہر) دے وچ اک ماڑ تے گیانی بندہ ملیا جیہے اپنے گیان نال
اوس شہر نوں بجالیا - فیر اوس ماڑے بندے نوں کسے وی جیہے نہ کیتا -۱۶- فیر میں آکھیا پئی گیان زور نالوں ودھتے اے پر ماڑے
بندے دے گیان نوں گھٹیا جانا جاند اے تے اوہدیاں گلاں نوں سنیا نہیں جاند -۱۷- گیانیاں دیاں گلاں جیہڑیاں ہولی ہولی آکھیاں جاندیاں
نہیں پاپیاں (بہ متیاں) دے سردار دے شور توں ودھیک کے سنیاں جاندیاں نیں -۱۸- گیان جنگ دے تھپاراں نالوں ودھ چنگا اے کیوں جو
اک پاپی بوہت ساری بھلیائی نوں ناس کر دیندا اے -

1- موئیاں بوئیاں مکھیاں عطار دے عطر دی چنگی گند نوں خراب کر دیندیاں نیں اینج بندے دی رتی کو ناسمجھی گیان تے مان 10 نو مات کر دیندی اے- 2- گیانی دا دل سچ پاسہ ہوندا اے- 3- مورکھ جیڑے راتے وی ٹردا اے اویدی سمجھ مک جاندی اے- اوہ ساریاں نوں آکھ دیندا اے پئی میں مورکھ ہاں- 4- جے بادشاہ نوں تیرے لے غصہ آوے تے توں اپنی تھان نوں نہ چھڈ کیوں جو دھیرج بڑے پاواں نوں روک دیندا اے- 5- سورج دے پیٹھ میں اک پور برائی ڈٹھی وہ حاکم کولوں ہوون والی اک بھل اے- 6- مورکھاں نوں اچے تھان بٹھا لیا جاندا اے لے دھنی نیویں تھان تے بیٹھدے نیں- 7- میں ایہ ڈٹھا پئی ٹہلی گھوڑیاں لے چڑھدے نیں تے سردار ٹہلیاں وانگ دھرتی لے پیریں ٹر دے نیں- 8- جیڑا ٹویا پٹدا اے اوہ اوسدے وچ ڈگ گلتے جیڑا کندھ نوں ڈھا ندا اے اونوں سب لڑے گا- 9- جیڑا پتھراں نوں کھسکاندا اے اونوں اونیاں پتھراں نال سٹ لگے گی- 10- جے لویا کھنڈا ہووے تے اویدی دھار تکھی نہ کیتی جاوے تے ودھیک زور لانا پیندا اے لے پر لوڑ پوری کرن لئی گیان ودھیک گئی اے- 11- جے منتری دے آن نوں پہلاں سب لڑے منتری نوں کجھ لابھ نہ ہووے گا- 12- گیانی دے مونہ دیاں گلاں دل نوں چنگیاں لگدیاں نیں لے مورکھ دے بل اونیاں نوں لنگھا (نگل) جاندے نیں- 13- اویدے مونہ دیاں گلاں دا مڈھ مورکھ پنا اے تے اونیاں دا انت بھیڑا پاگل پنا اے- 14- مورکھ ڈھیر وڈھیر گلاں کردا اے لے آدمی نوں نہیں پتہ پئی کیہوون والا اے تے ناں ای کوئی ایہ دس سکدا اے پئی اویدے پچھو کیہووے گا- 15- مورکھ دی محنت اونوں تکاوندی اے پئی اوہ شہر نوں جان دا راہ وی نئیں جاندا- 16- اے دیس تیرے لے ہلہلے جد تیرا بادشاہ اچے نکے عمر دا ہووے تیرے سردار تڑکے کھاوے- 17- اے دیس توں دھن ایں جد تیرا بادشاہ بھلا مانس ہووے (شریف) تے تیرے سردار نشہ لئی نئیں سگوں زور لئی ویلہ سر کھاندے نیں- 18- ایس دے سببوں کڑیاں ہوجاندے نیں تے ڈھلپتھاں نال چھت چوندی اے- 19- دعوت (ضیافت) ہسن لئی سمجھی جاندی اے شراب جیوندیاں نوں خوشی دیندی اے لے چاندی نال سارے مطلب پورے ہوندے نیں- 20- توں بادشاہ دے پھٹکارن دا سوچ وی ناسے ناں ای اپنے سون دیاں کوٹھڑیاں وچ دھن والیاں نوں پھٹکار- کیوں جو وا دا پنچھی آواز نوں لے کے اڈ جاوے گلتے پراں والا اوہ گل کھول دیوے گا-

۱^۱۔ اپنی روٹی پانی دے وچ سٹ دے کیوں جو چوکھ دیہاڑیاں پچھوں اوہ تینوں مل جاوے گی۔ ۲^۲۔ ستاں نوں سگوں اٹھاں نوں ونڈ 11 دے کیوں جو توں نئیں جاندا دھرتی لے کپڑا قہر تئن والا اے۔ ۳^۳۔ جد بدلاوچ پانی بھر جاندا اے اوہ اوس پانی نوں دھرتی لے ڈگا ندے نیسے جیکر کوئی رکھ بھانویں دکھن وچ ڈگتے بھانویں اتر ول ڈگ جاوے اوہ رکھ جتھ وی ڈگا اے اوتھہی پیا روے گا۔ ۴^۴۔ جیہڑا ہوا لے نظر کردا اے اوہ کدی وی ناں بیجے گلتے جیہڑا بدلاں بارے سوچدا اے اوی کدے وی وانڈی نئیں کرے گا۔ ۵^۵۔ جیویں تینوں نئیں پتہ پئی روح کیویں حاملہ دی ککھ وچ آکھڈیاں اندر وڑجاندیاں نیں تیویں ای توں سب نوں قائم رکھن ولہ خدا دے کماں نوں سمجھ نئیں سکدا۔ ۶^۶۔ تڑک تڑک کھیت وچ اپنے بی نوں بیج لے لوڈے ویلے تیک اپنا ہتھ ڈھلاناں کر کیوں جو تینوں نئیں پتہ پئی اوہناں وچوں کپڑا ہی پھل لیاوے گا۔ ایہ یاں اوہ یاں دونویں ہی پھلن گے۔ ۷^۷۔ چاننے چنگا لگدا اے سورج نوں ویکھن نال اکھیاں نوں خوشی ہندی اے۔ ۸^۸۔ سو جیکر آدی بوہت ورھیاں تیک جیوندا روے لے اوہناں وچ خوشی کرے تد وی اوہ پھیرے دے دناں دا چیتا رکھ کیوں جو اوہ دن بوہت ہون گے۔ سب کجھ جیہڑا آندا اے اور باطل اے۔ ۹^۹۔ اے جوان سو توں اپنی جوانی وچ خوش رہتے تیرا دل تیری جوانی دے دناں وچ خوش (مسرور) ہووے اپنے دل دیاں راہواں وچ اپنی اکھیاں دے ویکھن دے انساں ردا رہ پر تو جان لے پئی ایناں سب گلاں لئی خدا تیرا نیا کرے گا۔ ۱۰^{۱۰}۔ سو تو اپنے دل وچوں دکھ نوں دور کرتے اپنے جشہ وچوں برائی نوں کڈھ سٹ۔ کیوں جو بالک پنلے جوانی دونویں باطل نیں۔

۱- اپنی جوانی دے دناں وچ اپنے بنان ولہ نوں چیت رکھ جد کہ اوہ بھیڑے دن اچے نہیں لُٹتے اوہ ورہ وی اچے نیڑے نہیں جد پئی تو ایہ ۱۲ آکھیں گا پئی اپناں وچ مینوں کجھ خوشی نہیں اے۔ ۲- ایس تھوں پہلاں پئی سورجہ چانہ چنہ ستارے پیر ہو جاونہ بدل ورہ کے پچھاں نوں تر جاوے۔ ۳- جس دن گھر دے رکھولہ تھر تھر کمبن لگن گتے تگڑے آدمی کہو جاون گتے پین ہارباں تھوڑیاں ہون دے سببوں ڈھلیاں پے جاون گیاں تے بارباں وچوں تکن والیاں تے پیر پے جاوے گا۔ ۴- اے گلی دے دونوں ہوے (پٹ) بند کر دے جان گے جد چکی دی آواز بولی ہو جاوے گیتے پنچھی دی آواز سن کے آدمی اٹھ کھڑے ہون گتے گیت دیاں ساریاں دھیاں چپ وٹ لین گئیاں۔ ۵- اوہ اچیاں تھوں وہ ڈرن گتے راہ وچ دہشت ہووے گیتے بادام دے بوٹ لے پھل لگن گتے تڈی وی بھاری ہو جاوے گیتے کبر دا چھلکا پھٹ جاوے گا خؤاںش مٹ جاوے گی کیوں جو آدی اپنے ہمیشہ دے گھر تر جاوے گا تے سوگ کرن ولہ گلیاں وچ پھرن گے۔ ۶- ایس توں پہلاں چاندی دی رسی (ڈوری) کھولی جاوے تے سونہ دی کٹوری توڑی جاوے تے گھڑولی نوں چشمہ لے بنھیا جاوے یا تلا دے کول چرخڑی ٹٹ جاوے۔ ۷- مٹی مٹی وچ جا رہے گی جتھوں اوہ آئی سیتے روحاوس خدا ول تر جاوے گی جسے اوس نوں بخشیا سی۔ ۸- باطل ای باطل اے وعظ ایہ آکھدا اے پئی سب کجھ باطل اے۔ ۹- ایس تھوں اڈکیوں جو واعظ گیاں سی ایس لئی اوہ اپنے لوکاں نوں گیاں دی سکھیا دیتے جا نجیائے کھوج لالاکہ پور بٹھیریاں کہاوتاں دیاں نظاماں بنائیاں۔ ۱۰- وعظ فائدہ دین والیاں گلاں نوں لیہن دی کوشش کیتے سچائی دیاں گلاں بڑی ایمانداری نال لکھیاں۔ ۱۱- گیانیاں دیاں گلاں پینو وانگ ہنہ دیوار دے اوناں کلیاں وانگ جنہاں لے رسد لٹکائی جاندی اے۔ ایہ اکو ہی ایالی دے بنٹ ہوٹن۔ ۱۲- سوائے میرے پتر اپناں تھوں سمجھ دیاں گلاں سکھ کیوں جو بوتیاں کتاباں لکھن دا اخیر نہیں تے بوتا پڑھنا بدن نوں تھکا دیندا اے۔ ۱۳- سون اسی ساری گلاں دا انت سن لے خداوند تھوں ڈرتے اوہ دے حکماں نوں من کیوں جو ایہ پر بندے لئی کافی اے۔ ۱۴- کیوں جو خدا پر کم نوں عدالت وچ لیاوے گا تاں جو بھانویں اوہ نیکی ہووے یا برائی پر اک ڈھکی ہوئی گل دا بدل دے۔

غزل الغزلات

۱- غزالات سلیمان ولوں ۲- اوہ مینوں اپنیاں بلہاں نال لُٹے۔ کیوں جو تیر عشق مے نالوں وی چنگا اے۔ ۳- تیرے عطر دی مُشک چنگی اے۔ تیراناں چوٹ ہوئے تیل وانگ اے۔ ایسے گلوں کواریاں تیرے عاشق نیں۔ ۴- مینوں اپنے مگر کھیچ لے۔ چلو اسیں بھیجے۔ بادشاہ مینوں اپنے کوٹھیاں وچ لے گیا۔ اسیں تیرے وچ شادے خؤش ہواں گے۔ اسیں مے نالوں ہتی تیرے عشق دی گل کر آں گے تیرے نال عشق کرنا کنا چنگا اے۔ ۵- اے یروشلم دیو دھبو۔ میں کالی پاں پر سوہنی پاں قیدار دے تنہاں وانگ تے سلم دے پڑ دیاں وانگ۔ ۶- میرے کالی ہونہ دھیان نہ دیو۔ کیوں جو دھپنے مینوں ساڑ دتا۔ میرے ماں جلتے میرے توں خوش نہیں ہوئے۔ اوناں مینوں انگوراں دے باغاں دی راکھی لایا تے میں انگوراں دے اپنے باغ دی راکھی نہیں کیتی۔ ۷- مینوں دسیں۔ توں جیڑا مینوں جانوں پیارا ایں۔ توں اپنا اجڑ کتھ چارنا ایں تے دوپہر یں کتھ لک سدھا کردا ایں؟ اینج نہوے پئی میں بلیاں دے اجڑاں مگر زلدی پھراں۔ ۸- توں جیڑی زنا نیاں وچ سب توں سوہنی ایں۔ جے توں نہیں جاندی تاں اجڑا کھرا بندی جاتے عیالیاں دے تنیع کول ای اپنے حلواناں نوں چار۔ ۹- میری پیاری! میں تینوں فرعون دے رتھ دی اک گھوڑی وانگ سمجھناں۔ ۱۰- تیریاں گلہاں موتیاں دیاں لڑیاں توں تے تیری دھون لگاں توہوی ہتی سوہنی دسدی اے۔ ۱۱- اسیں تیرے لئی گھڑاں گتے اوناں وچ چاندی دے پھل جڑاں گے۔ ۱۲- جس ویلہ بادشاہ اپنے آرام دی تھانہ تے۔ میرا سنبھل اپنی خوشبو دیندا اے۔ ۱۳- میرا محبوب میرے لئی مُردی گتھلی اے۔ جیڑا میریاں چھاتیاں دے وچکار پیا رہندا اے۔ ۱۴- میرا محبوب میرے لئی عین جدی دے انگور دے باغ وچ مہدی دا اک لُدتے اے۔ ۱۵- میری محبوب توں کئی سوہنی ایں تیریاں اکھاں گھگیاں نیں۔ ۱۶- میرے محبوب توں کنا سوہنا ایں تیری سیوا کرن نوں جی کردا اے ساڈا پلنگ برا بھرا اے۔ ۱۷- ساڈے گھر دے چھتر دیودار دے نیں تے ساڈیاں سرودیاں نیں

¹۔ میں شارون دی نرگس سے ترائیاں دی سوسن ہاں -²۔ سوسن جیوں کنڈیاں آلیاں جھاڑیاں وچ اُنچ ای میری محبوبہ مُتیاراں وچ 2
 اے۔³۔ جیوین سبب جنگل دے رُکھا وچ اُنچ ای میرا محبوب گھبروواں وچ اے۔ میں اپنی جاپتھوں اویدی چھانویں بیٹھی ہاں۔ اودا
 پھل میرے مونہ نوں مٹھا لگا ⁴۔ اوہ مینوں اپنے خلع دے وچ لے آیا اوہ مینوں اپنی محبت دے جنڈے تھلے لیا۔⁵۔ مینوں سوگی دے
 دانیال نال چین دیو۔ کیوں جو میں عشق دی روگن ہاں ⁶۔ اودا کھبا تھ میرے سیر پیٹھ اے۔ اودا سجا تھ مینوں گل نال لاند اے۔⁷۔
 اے یروشلم دیاں دھیو! میں تہانوں ہرن دے بچیت پرنیاں دی سوئے دیناں میری محبوبہ نوں جگاؤ نہ اُٹھاؤ۔ جدوں تیک اوہ آپ نہ چاہے۔
⁸۔ میرے محبوب دی واج! ویکھ اوہ آندا پیا پھار تپدا ہوا ٹیپاں نوں پار کر دا ہوا ⁹۔ میرا محبوب ہرن بچہ یا جوان ہرن وانگ اے ویکھ اوہ
 ساڈی کندھ مگر کھلوتا اے اوہ باریاں وچوں جھاکدا اے اوہ چقاں وچوں تکدا اے۔¹⁰۔ میرا محبوب بولداتے مینوں آکھدا اے اُٹھ میری
 محبوبہ! میرے سوئے! لگی آ ¹¹۔ کیوں جو ویکھ پالا لنگھ گیا مینہ گیلے مُک گیا ¹²۔ دھرتی پھلاں دی رُت اے۔ گیت گاؤں دا ویلا
 آگیا اے گھگیاں دی واج آری اے ¹³۔ کھباڑیا دے بوٹیاں پھل پک رہا اے۔ انگور دیاں ولان اپنی خشبو دین لگ پئییاں نیں سو میری
 محبوبہ اُٹھ سوئے لگی ¹⁴۔ مینے کبوتریہ جیڑی چٹاناں دیاں ورلاں وچے دریا واں دے کنڈھیاں اولہ لکی ہوئی ایں۔ مینوں اپنا سکھڑا
 وکھا مینوں اپنی واج سنا کیوں جو تیری واج مٹھڑی اے تیرا مُکھ سوئے۔¹⁵۔ لومڑیاں نوں ساڈے لئی پھڑو جیڑیاں انگوریاں دے باغ
 اُجاڑ دیاں نیں کیوں جو ساڈے انگوریاں دے باغاں وچ کلیاں اُگیاں نیں۔¹⁶۔ میرا محبوب میرا اے میں اُسے دی ہاں۔ اوہ سوسن دے
 وچکاردا اے ¹⁷۔ ایس توں پھلاں کنک ہوا وگے پرچھاواں ودھ۔ میرے محبوب! فیر آ ہرن بچہ وانگ یا جوان ہرن وانگ جیڑا باہر تر دے
 پہاڑ لے۔

۱^۱۔ میں رات نوں اپنی منجی لے اونیوں لبھیا، جہڑا میری جان دا پیارا اے۔ میں اونیوں لبھیا پر اوہ نا ملیا۔ ۲^۲۔ ہون میں اٹھاں گی لے 3 شہر وچ پھراں گی گلیاں وچ لے بازاراں وچ اونیوں لبھاں گی، جہڑا میری جان دا پیارا اے۔ ۳^۳۔ پٹرا دیئن ولہ، جہڑے شہر وچ پھر دے نیں، مینوں ملہ میں اونیوں تھوں پچھیا پئی کیہ تسی اونیوں ویکھیا، جہڑا میری جان دا پیارا اے؟ ۴^۴۔ حالیں میں اونیوں تھوں کجھ لگ ودھی ای ساں پئی میری جان دا پیارا مینوں مینوں مل گئیاں میں اونیوں پھڑ لٹیا لے اونیوں نا چھڈیا جدوں تیک پئی میں اونیوں اپنی ماں دے گھر لے اپنی ماں دے اُچیچ کمرے وچ نالہ گئی۔ ۵^۵۔ لے یروشلم دی دھبوا! میں تہانوں نکہرناں لے میداناں دیاں ہرنیاں دی سونہ دینی آں پئی تسی میرے سونہ دی نیندر نا وگاڑو۔ جد تیک پئی اوہ آپ نا اٹھنا چاہے۔ ۶^۶۔ ایہ کہڑا اے، جہڑا مُر لے لوبان نال لے بیویاریاں دے عطر نال لمبیا ہوا جنگل وچوں دھوئیں دے تھم وانگوں ٹریا آؤندا اے؟ ۷^۷۔ ویکھو! ایہ سلیمان دی بگھی اے جہدے نال اسرائیلی بہادراں وچوں سٹھ پیلوان نیں۔ ۸^۸۔ اوہ سبھ تلواری لے جنگی نیں رات دے جوکھ پاروں ہر اک دی تلوار اوہدے پٹ نال لمکی ہوئی اے۔ ۹^۹۔ سلیمان باشاہ لبنان دی لکڑیاں نال آپہ جوگی بگھی بنوائی ۱۰^{۱۰}۔ اوہدے ڈنڈے چاندی دے بنولے اوہدے بیٹھن دی تھان سونہ دی لے گدی ارغوانی بنوائی اے۔ لے اوہدے اندر دا فرش یروشلم دیا دھیانے آپہ عشق نال سجایا۔ ۱۱^{۱۱}۔ لے صیون دئیو دھبوا! باہر نکلو لے سلیمان بادشاہ نوں ویکھو۔ اوس تاج دے نال جہڑا اوہدی ماں دے ویاہ دے دہاڑے لے اوہدے دل دی خوشی دے دہاڑے اوہدے سیر لے رکھیا۔

۱۔ ویکھ! توں سوئی ایں، لے میری پیاری! ویکھ توں سوئی ایں۔ تیری اکھاں تیرے اولہ دے تھلے دو کیوتر نیں۔ تیرے وال بکریاں دے 4 گلے وانگ نیں جہڑی جلعاد دے پہاڑ لے بیٹھیاں ہوں^۲۔ تیرے دند بھیڑا دے ریوڑ وانگ نیں جنہاں دے وال کُترے گتھوں لے جنہاں نوں نہڑایا گتیا ہئے۔ جنہاں وچوں ہر اکے دو بچے تھوں لے اونٹاں وچ اک وی بانجھ نا ہئے۔^۳ تیرے ہل قرمزی ڈورے نیں تیرا مونہ دل نوں لبھاندا اے تیرے کناں دے حلے تیرے نقاب دے تھلے انار دے دو ٹوٹے لگدے نیں۔^۴ تیری دھوڑ داؤد دا برج اے، جہڑا توپ خلے جوگی بنیا جہدے لے ہزار سپیراں لمکائیاں گتیاں نیں۔ اوہ سپہ پلواناں دیاں سپیراں نیں^۵۔ تیری دونویں چھاتیاں دو جڑواں پرنی دے بچے نیں جہڑے سوسناں وچ چردے نیں^۶۔ جدوں تیک دھمی ویلا نا ہئے لے پرچھانواں نا ودھ میں مُر دے پہاڑ لے لبان دے ٹیلے لے جا کے رھاں گا^۷۔ لے میری پیاری! توں سر تھوں پیر تیکر حسین ایں تیرے وچ کوئی عیب نئیں۔^۸ لبناں تھوں میرے نال لے ووٹی! توں لبناں تھوں میرے نال ٹری آ امانا دے پیر اُتوں سنیر لے حرمون دی پیر اُتوں شیراں دی کھوہ وچوں لے چیتیاں دے پہاڑاں لے نگاہ پھیر^۹۔ لے میری پیاری! میری ووٹی! توں میرا دل لٹ لٹیا اے آہنی اکو نگاہ نال۔ آہنی دھوڑ دے اک ہار نال توں میرا دل ناس کر چھڈیا^{۱۰}۔ لے میری پیاری! میری ووٹی! تیرا عشق کچیا ودھیا اے تیری محبت مے نالوں ودھ کے سوادے اے لے تیرے عطراں دی مہک سبھناں قسماں دی خشبو نالوں ودھیا اے^{۱۱}۔ لے میری ووٹی! تیرے ہلہاں تھوں شہد پُیدا اے شہد لے دھ تیری جیہ تھلے نیں تیرے لباس دی خشبو لبناں ورگی اے^{۱۲}۔ میری سوئی! میری ووٹی! اک بند بگیچا اے اوہ محفوظ سوتا لے مہر لگتیا چشمہ اے^{۱۳}۔ تیرے باغ دے بوٹے سوادے انار نیں مہدی لے سنبل وی نیں^{۱۴}۔ جٹا ماسی لے زعفران بید مُشک لے دار چینی لے لبناں دے سپہ رُکھ۔ مُر لے عود لے سبھناں قسماں دی خشبو^{۱۵}۔ توں باغاں وچ اک منبع جیوں جل دا چشمہ لے لبناں دا جھرن اے^{۱۶}۔ لے شمالی واء پوش کر! اے جنوبی واء! ٹری آ! میرے باغ وچوں لنگھ تاں جو اودی خشبو کھلے میرا سونا آہن باغ وچ آؤ لے آہن سوادے میوے کھاؤ۔

۱^۱۔ میں اپنے باغ وچ آیا ہاں لے میری سونہ! میری ووٹی! میں آپنا مر اپنے بلسان سنہ کٹھا کیتا میں آپنا شہد چہتہ سنہ کھا لٹیا میں 5
 آپنی مٹ ددھ سنہ پی لئی اے لے سجنو! کھاؤ پیؤ پیؤ! ہاں لے پیارو! چنگا جی بھرکے پیؤ^۲۔ میں سٹی ہاں پر میرا من جاگدا اے
 میرے سوہ دی واج اے، جہڑا کھڑکاؤندا لے آکھدا اے میرے جوگی بوا کھول میری سونہ! میری پیاری! میری کبوتری! میری پاکیزہ!
 کیوں جو میریاں لٹاں رات دی تریل نال بھریاں نیں^۳۔ میں تاں کپڑے لاہ بیٹھی، ہون فیر کیوں پاؤاں؟ میں تاں اپنے پیر دھو بیٹھی، ہون
 اونوں کیوں میٹلا کراں؟^۴۔ میرے سوہنے آپنا تھ موری وچوں اندر واڑیا لے میرے دل لے جگر وچ اوڈے جوگی تھرتھل ہوئی^۵۔ میں اپنے
 سوہ جوگی بوا کھولن اٹھی لے میرے تھوں مڑ ٹیپا لے میریاں انگلاں وچوں گھاڑا مڑ ٹیپا لے جندرے دے دستانیاں لے پٹیا^۶۔ میں اپنے سوہ
 جوگی بوا کھولیا پر میرا سونا پچھاں نوں مڑکے تر گٹیا جدوں اوہ بولٹیا تاں میرے ہوش گم ہو گئے میں اونوں لبھیا پر اوہ نا ملیا^۷۔ پیرے
 جہڑے شہر وچ پھر دے نیں، مینوں ملے اونان مینوں ماریا لے پھٹڑ کیتا لکن دے شہر دے راکھیاں نے میری چنی میتھوں کھو لئی^۸۔ لے
 یروشلم دی دھیو! میں تہانوں سونہ دینی ہاں پئی جیکر میرا سونا تہانوں ملے تاں اونوں آکھنا پئی میں عشق دی ماری ہاں^۹۔ تیرے
 سوہ نوں دوچے سوہ لے کہ اچیچ اے؟ لے بییاں وچوں سبھناں تھوں سونہ! تیرے سوہ نوں کسے دوچے سوہ لے کہ اچیچ اے؟ جہڑا توں
 سانوں سونہ دینی ایں؟^{۱۰}۔ میرا سونا سوا لے جٹا اے اوہ دس ہزاراں وچوں وکھرا اے^{۱۱}۔ اوڈا سر خالص سونا اے اوڈیاں لٹاں
 کُنڈلیاں لے کاں وارگی کالیاں نیں^{۱۲}۔ اوڈیاں اکھاں اونان کبوتران وانگ نیں جہڑے ددھ وچوں نکھا کے دریا دے کنڈے سج کے بیٹھے
 ہوں^{۱۳}۔ اوڈیاں گلہاں پھلاں دے باغ لے بلسان دیاں کھلوتیاں کیاریاں نیں اوڈے بُلھ سوسن نیں، جنہاں وچوں گھاڑا مڑ ٹیپا اے^{۱۴}۔
 اوڈے زبرد نال سجے سوہ دے گپھ نیں اوڈا دڈھ ہاتھی دندان دا کم چاڈا اے، جہدے لے نیلم دے پھل بنوں^{۱۵}۔ اوڈیاں لتاں کندن دے
 پاؤیاں لے مرمردے پتھر دے تھم نیں اوہ ویکھن وچ لبنان لے جنگبائی وچ سرو دے رُکھ جہا اے^{۱۶}۔ اوڈا مونہ چوکھا مٹھا اے ہاں اوہ
 سیر تھوں پیراں تیکر عشق اے لے یروشلم دی دھیو! ایہ وے میرا سونا۔ ایہ وے میرا پیارا۔

۱۔ لے بیبیاں وچوں سبھناں تھوں سوئی! تیرا سوہنا کپڑے پاسے نوں گٹیا پئی اسی وی تیرے نال اوہنوں لبھن جاویئے۔^۲ میرا سوہنا آہ 6
 باغ وچ بلسان دیاں کباریاں ول گٹیا اے تاں جو باغاں وچ چارے لے سوسن کٹھی کرے^۳۔ میں آہ سوہ دی ہاں لے میرا سوہنا میرا
 اے اوہ سوسناں وچ چاردا اے^۴۔ لے میری پیاری! توں یرضاً وانگ سوہی ایں یروشلم و رگی سوہی لے جھنڈے چکھوئے لشکر وانگ رعب
 والی ایں۔^۵ اپنیاں اکھاں میرے ول پھیر کیوں جو اوہ مینوں گھابر چھڈ دیاں نیں تیرے وال بکریاں دے گلے وانگ نیں جہڑا جلعاد دے پہاڑ
 لے بیٹھیاں ہوں^۶۔ تیرے دند بھیدان دے گلے وانگ نیں جنہاں نوں نہوایا گٹیا پڑوے جنہاں وچوں ہر اکسے دو بچے یتھوں لے اوہناں وچوں اک
 وی بانجھ نا پئے^۷۔ تیرے کن تیرے نقاب دے تھلہ انار دے دو ٹوٹیاں وانگ نیں^۸۔ سٹھ رانیاں لے اسی حرماں لے تہ گنت کواریاں وی نیں
^۹۔ پر میری کبوتری میری پاکیزہ دا کوئی جوڑ نہیں اوہ اپنی ماں دی اکلے اوہ اپنی ماں دی لاڈو اے دھیاں نے اوہنوں ویکھیا لے اوہنوں
 دھن آکھیا رانیاں لے حرماں نے ویکھ کے اوہدی وڈیائی کیتی^{۱۰}۔ ایہ کپڑا اے جہڑا سویل وانگوں دسدا اے جہڑا سوہن پنہ وچ چن لے لشکر
 وچ سورج لے جھنڈے چکھوئے لشکر وانگوں رعب دار اے؟^{۱۱}۔ میں چنگوزیاں دے باغ وچ گٹیا پئی ترائی دے بوٹیاں لے نگاہ کراں لے
 ویکھاں پئی تہنی لے کلیاں لے اناراں وچ پھل نکلے نیں یاں نہیں^{۱۲}۔ مینوں حالیں خبر وی نہیں سی پئی میرے دل نے میرے دل نے مینوں
 امیراں دے رتھاں لے چاڑھ دتا^{۱۳}۔ پچھاں نوں مڑ آ! لے شولمیت! پچھاں نوں مڑ آ پئی اسی تیرے لے نگاہ کریئے تسی شولمیت لے کیوں
 نگاہ کروگے جیویں پئی اوہ دو لشکراں دا ناچ اے؟

۱۔ لے امیر زادی! تیرے پیر جُتیاں وچ کڈے سوہنے تیرے پٹاں دی گولائی اوہناں ٹومباں وانگ اے جنہاں نوں کسے استاد کاریگرے 7
 بنایا ہؤے^۲۔ تیری ڈھنی گول پیالا اے جہدے وچ رلوں مئے دا گھاٹا نہیں تیرا ڈڈھ کنک دا ڈھیر اے جہدے آ دولہ سوسن ہؤے^۳۔ تیری
 دونویں چھاتیاں دو ہرن دے بچے نیں جہڑے جڑواں جمہون^۴۔ تیری دھؤن ہاتھی دندان دا بُرج اے تیریاں اکھاں بیت ربیم دے پھانگ کول
 حسبون دے چشمہ نیں تیرا نک لبنان دے برج وانگ اے جہڑا دمشق دے پاسے نوں بنیا اے^۵۔ تیرا پیر تیرے لے کرمل وانگ اے لے تیرے
 سیر دے وال ارغوانی نیں بادشاہ تیریاں لٹاں وچ پھسیا اے^۶۔ لے سوہنے! عیش جوگی توں کڈی سوہنی لے جان نوں سکون دین والی
 ایں^۷۔ تیرا بُت کھجور وانگ اے لے تیری چھاتیاں انگور دے گُچھ نیں^۸۔ میں آکھیا پئی میں ایس کھجور لے جڑھاں گا لے اپدیاں ٹاپنیاں
 نوں پھڑاں گا تیری چھاتیاں انگور دے گُچھ ہون لے تیرے ساہواں دی خشبو سیب ورگی ہؤے^۹۔ تیرا مونہ ودھیا شراب جہیا ہؤے جہڑی
 میرے سوہنے ول سیدھی چلی جاندی اے لے سوہنے والیاں دے ہلہاں اُتوں ہولی ہولی وگ جاندی اے^{۱۰}۔ میں لے سوہنے دی ہاں لے اوہ مینوں
 چاؤندا اے^{۱۱}۔ لے میرے سوہنے! تیرا اسی پیلیاں وچ سیل کریئے لے پنڈ وچ رات لنگھائی^{۱۲}۔ فیر تڑک تارستاناں ول چلیئے لے ویکھیئے پئی
 تاک نرم اے لے اوہدے وچ پھل نکلے نیں لے انار دی کلیاں اُگتیاں نیں یاں نیں اوتھ میں تینوں آپنی محبت وکھاواں گی^{۱۳}۔ مردم گیاہ دی
 خشبو کھلردی پئی اے لے ساڈے بوٹیاں لے سبھناں قسماں دے گِلے لے شک میوے نیں جہڑے میں تیرے جوگی کٹھ کیتے نیں لے میرے
 سوہنے!

۱- کاش پئی توں میرے بھرا دے وانگ ہوندا جہنہ میری ماں دیاں چھاتیاں وچوں ددھ پیتا میں تینوں جد پاپر ویکھدی تان تیری جُمیاں 8
 لہندی لے کوئی مینوں بُرا نا جان دا^۲۔ میں تینوں آپنی ماں دے گھر لے جاندی اوہ مینوں سکھاؤندی میں لے اناراں دے رس نال تینوں
 ویاہی مے پلاؤندی^۳۔ اوہدا کھیا پتھ میرے سیر دے تھلہ ہوندا لے اوہدا سجا پتھ مینوں گلے نال لگاؤندا^۴۔ لے یروشلم دے دھو! میں تہانوں
 سونہ دینی ہاں پئی تسی میرے پیارے نوں نا جگاؤ لے نا اٹھاؤ جد تیک پئی اوہ آ نا اٹھنا چاؤے^۵۔ ایہ کپڑا اے، جہڑا جنگل وچوں آپنہ
 سونہ لے بھرواسا کیت تری آؤندی اے؟ میں تینوں سیب دے رکھ تھلہ جگایا جتھ توں جمی جتھ تیری ماں مینوں جمیا^۶۔ نگینہ وانگ
 مینوں آپنہ دل نال لے رکھ لے توبت وانگ آپنی ہانہ لے کیوں جو عشق موت وانگ تگڑا اے لے غیرت پاتال جہنہ وفا اے اوہدے لمبو
 اگ دے لمبو نیں لے خداوند دے لمبو وانگ^۷۔ سیلاب عشق نوں بُجھا نیں سکدا باڑھ اونوں ڈوب نیں سکدی جیکر بندہ محبت دے بدلہ
 آپنا سپہ کچھ دے دے تان اوہ سر تھوں پیراں تیکر کریج جوگا مٹھیا جاؤے گا^۸۔ ساڈی اک یکی بھین اے حالیں اوہدی چھاتیاں نیں
 اُٹھیاں جیس دہاڑے اوہدی گل ترے اسی آپنی بھین جوگی کد کریتے^۹۔ جیکر اوہ دیودار پڑے تان اسی اوہدے لے چاندی دا برج بناؤاں گے
 لے جیکر اوہ بوا پڑے تان اسی اوہدے لے دیودار دے پتھ لاؤاں گے^{۱۰}۔ میں کندھ ہاں لے میری چھاتیاں برج نیں لے میں اوہدی نگاہ وچ
 سلامتی وچ رن والی ورگی ہاں^{۱۱}۔ بل ہامون وچ سلیمان دا تاکستان سی اوہ اوہ تاکستان نوں باغباناں دے تھیں دتا پئی اوہناں
 وچوں ہر اک اوہدے جوگی پھر دے بدلہ ہزار مثقال چاندی دے^{۱۲}۔ میرا تاکستان جہڑا میرا ای اے، میرے لگے اے۔ لے سلیمان! توں تان
 ہزار لے اوہدے میوے دے راکھی دو سو لٹین^{۱۳}۔ لے باغ وچ رن والی! سجن تیری واج شندے نیں مینوں وی سنا^{۱۴}۔ لے میرے سونہ!
 چھیتی کر لے اوس جوان ہرن یاں نکہرن وانگ ہو جا جہڑا بلسانی پٹاڑیاں لے اے۔

یسعیاہ

1

۱- یہودامہ یروشلم دے بارے آموص دے پتر یسعیاہ دا رویا جہڑا اوسہ عزری یامہ یوتامہ آحارہ حزقیہا یہوداہ دے راجیاں دے زملہ وچ
 ویکھیا۔^۲ اے اسمانہ اے دھرتی کن کھول کے شن لوئو۔ ایس لئی پئی خدانہ آکھیا اے۔ میں تے پتران نوں پالیتے اوہناں نوں کامیابی تے
 وڈوں بخشی - پر اوہناں میرے خلاف بغاوت کیتی۔^۳ ڈگھا اپنہ راکھ نوں تے کھوتا اپنہ راکھ دی کھری نوں جاندا اے، پر اسرائیل تے
 نیں جانیلتے میری اُمت تے نیں سمجھیا۔^۴ مجرم قوم تے پاپ نال لدی ہوئی اُمت تے دین نسل تے بد چلن پتران تے افسوس - اوہناں تے
 خدا نوں چھڈ دتے اسرائیل دے قدوس دی ہنک کیتی پچھاں ناں مڑے۔^۵ کد تسیں ہور مار کھاؤ گے۔ کد ہوتی بدی کرو گے؟ سیوں
 دماغی بیماری تے اُکا تھوڑیہ نیں۔^۶ پیراں دے تھلیوں لے سر تیک اوہدے وچ تندرستی نیں - سگوں زخم، چوٹ تے سجرے پھٹ نیں -
 اوہ ناں گھٹ گھٹے ناں پئی بنھی گئی تے ناں ای تیل نال پھلے کیتے گئے۔^۷ دوج دیساں تے لوکی تہاڈی پیلیاں وچ لگبوئے اناج نوں تہاڈے سامنے
 کھاندے نہرے سدوم دی تباہی وانگوں تے رونقی اے۔^۸ صیہون دی دھی انگور دے باگ وچ پکھی یاں تران دی پیلی وچ چھیر یاں
 گھیرے ہوئے شہراں وانگوں چھڈ دتی گئی اے۔^۹ فوجاں دا خدا اساڈے واسطے جے تھوڑے جے بچاکے ناں رکھ دتے اسیں سودم دی
 مثال ہندے عموہ وانگ ہو جاندا۔^{۱۰} اے سدوم دے حاکمو! خداوند دی گل سنو - اے عموہ دے لوکو! ساڈے خدا دی شریعت تے
 دھیان کرو۔^{۱۱} تہاڈیاں بوٹیاں قربانیاں نال مینوں کد فائدہ اے؟ خداوند آکھدا اے! میں دُنبیاں دی سوختنی قربانیاں نال تے موٹے موٹے و
 چھیاں دی چربی نال رچھ گیا۔ ڈگھیا تے لیلیاں تے بکریاں دی لال رت مینوں خوش نیں کردی۔^{۱۲} جدوں تسیں میرے لگے حاضر
 ہون لئی آؤندے او تے ایہ کدی مرضی اے پئی تسیں میری بارگاہوں نوں پیراں وچ رولو۔^{۱۳} فیر میرے لگے جھوٹیاں نذران نال لیاؤ۔
 بخور میرے واسطے مکروہ اے۔ نوں چن تے سبت دا جلسہ! میں بد نیت تے جلسہ دا اک تھانہ ہونا برداشت نیں کراں گا۔^{۱۴} تہاڈے
 نوں چن تے تہاڈی عیداں نوں مینوں کراپٹ اے۔ اوہ میرے لے بوجھ بن گئیاں نیں تے میں اپناں نوں سہندیاں سہندیاں تھک گیا واں -
^{۱۵} جدوں تسیں اپنہ پھل پھلانو گتے میں تہاڈے توں اپناں اکھاں پھیر لواں گا۔ اے جدوں تسیں بڑیاں دعاواں کرو گتے میں تہاڈی
 نیں شنن گا - ایس لئی پئی تہاڈے تھتے لہو نال لیرے ہوئے نیں۔^{۱۶} ایس لئی تہاڈے پاک صاف ہو جائو تے اپنہ کماں دی بدی میریاں
 اکھیاں دے سامنیوں دُور کرو تے بدی کرن توں باز آجاؤ۔^{۱۷} نیکوکاری سیکھو! نیاں دی آس رکھو - جہناں تے ظلم ہندا اے۔ اوہناں نوں
 نیاں دیو - مہشراں دا نیاں کروتے بیوہ دی حمایت کرو۔^{۱۸} آؤ رل کے ثبوت لیہو۔ خداوند آکھیا اے تے بھاویں تہاڈے پاپ لال سُرخ ہون
 اوہ برف وانگ چٹھو جان گے۔ مالٹے رنگ ہون تے اور اون وانگ چٹھو جان گے۔^{۱۹} جیکر تہاڈی مرضی ہووے تسیں سنو تے فیر تسیں
 دھرتی چنگیاں شیواں کھاؤ گے۔^{۲۰} پر جے تسیں ناں منو تے باغی ہو جائو گتے فیر تلوار تہانوں وڈ دیوے گی - ایس لئی پئی خداوند
 تے اپنہ نال گل کیتی اے۔^{۲۱} نبھا، کرن والی آبادی لچی لنگی بن گئی اے۔ اوہدے وچ نیاں ای نیاں سی تے اوس آبادی وچ وچ سچ
 لوک سن - پر ہن اوہدے وچ خون تے قاتل نیں۔^{۲۲} تیری چاندی میلی ہو گئی اے تے تیری مے وچ پانی رلایا گیا اے۔^{۲۳} تے امیر باغی تے
 چوران نال ملے نیں - اوہناں وچوں ہر کوئی وڈھی دی آس رکھدا اے۔ اوہ انعام لین دے پچھ تے تے نیں - اوہ مہشراں دا نیاں نیں کردے
 تے بیوہ دا مقدم اوہناں تیک آپڑا ای نیں۔^{۲۴} ایس لئی خداوند فوجاں دا رب تے اسرائیل دا قادر آکھدا اے پئی میں اپنہ مخالفان تھوں
 اپنہ آپ نوں آرام دیواں گا - اپنہ مخالفان نوں سزا تے اپنہ ویراں تھوں انتقام لواں گا۔^{۲۵} میں اپنا پتھ تیرے تیک ودھاواں گاتے نوشادر
 نال تیرا گند ساڑاں گا تے تیرے سارے سپہ نوں وکھو وکھ کران گا۔^{۲۶} تیرے قاضیاں توں پھلاں وانگر مٹھاں گاتے تیرے
 صلاحکاراں نوں وی ج طرحاں مڈھوں سن۔ اپدے بعد توں سچی آبادی تے نبھا، کرن والا قصہ اکھولے گا۔^{۲۷} صیہون دا نیاں دے
 سببوں معاوضہ دتا جاوے گا تے اوہدے توبہ کرن والیاں دی سچائی دے سببوں۔^{۲۸} تی پاپی تے بدکار سارے کٹھہلاک کیتے جان گتے
 جہناں تے خداوند نوں چھڈ دتا سی مٹا دتا جان گے۔^{۲۹} تے اوہ اوہناں بلوطاں دے وسیلہ نال پریشان ہون گے جہناں دے نال اوہ خوش نیں -
 تے اوہناں باغاں دے سببوں شرمسار ہون گے جہناں دے سببوں اوہناں دی خوشی اے۔^{۳۰} جدوں اوہ اوس بلوط وانگر ہون گے جہدے پتے

جھڑے ہونے اوس باغیچے وانگر جہدے پانی نہیں ہندا -³¹ ستے زور اور ستے وانگو ستے اوبدے کم چنگیاڑے ہوون گتے اوہ دونویں اک واری
سڑ جان گتے کوئی ہووے گا وی نہیں جہڑا بجھاوے۔

۱- اوہ کلا جہڑا آموص دے پُتر یسعیاہ توں یہوداہ نوں یروشلم دے بارے سُفہ چ ملیا سی -۲- اخیر دناں وچ اینج ہووے گا پئی خداوند 2 دے گھر دا پہاڑ، پہاڑاں دے قلعہ کوہ لُہ قائم کیتا جلہ گا تے پہاڑیاں توں اُچا کیتا جاوے گاتے ساریاں اُمتاں اویدے ول جان گئیاں -۳- تے بوہت ساریاں قوماں آئوں گئیاں تے آکھن گئیاں - آئو اسیں خداوند دے پہاڑ ول مطلب پئی یعقوب دے خدا دے گھر ول تریشتہ اوہ اینیاں راہنواں اسانوں سکھلے گا تے فیر اوس دیاں راہواں تے چلاں گے۔ ایس لئی صیہون توں شریعت تے یروشلم تھوں خداوند دا کلام اپڑے گا -۴- اوہ بوہت ساریاں قوماں وچ کچہری لاوے گاتے بوہت ساریاں قوماں دا نیاں کرے گاتے فیر اوہ اپنیاں تلواراں پَن کھلاں تے اپنیاں دیاں داتریاں بناون گتے فیر قوم لُہ قوم تلوار نئیں چُکے گی تے اوہ کدی وی لڑائی دی کسرت نئیں کرن گئیاں -۵- اے یعقوب دے خاندانوا! آئو، اسیں خداوند دے نُر وچ چلیں۔۶- بناں شک - توں اپنی اُمت (مطلب اے یعقوب دے سارے خاندان) نوں چھڈ دئیں گا۔ ایس لئی پئی جس طرحاں فلسطین دے وچ اویدا ایس ، اونیاں وچ وی بوہت سارے جادوگر تے نجومی نیہ تے اوہ غیراں نال عہد بندھ نیں -۷- اونیاں دی دھرتی چاندی تے سونہ نال بھری ہوئی اے تے اونیاں دے خزانیاں دی کوئی حد نئیں تے اونیاں دے دیس وچ بوہت گھوڑے نیں تے اونیاں دے رتھ ی گنن گوجرے نئیں -۸- اونیاں دی دھرتی بُناں نال بھری ہوئی اے۔ اوہ اپنے ہتھان دی کاریگری لگے سیس نواندے نیں -۹- تے اپنی ہتھان دی دستکاری دے لگے نیوندا تے نساں اپنے رب نوں ڈیگ دیندا اے۔۱۰- خداوند دے رعب دے راپے تے اوہی شان دے نور دے سبب چٹان وچ چلا جاتے ڈھوں وچ لُک جا -۱۱- وڈیاں ہمتاں ولہ بندیاں نوں ڈیگ دتا جاوے گا تے انسان دی آکڑ پن دتی جاوے گی۔ تے اوس دیہاڑے کلا خداوند ای اُچا ہووے گا -۱۲- ایس لئی پئی خداوند دے دن پر آکڑ رکھن ولہ ، وڈیاں ہمتاں ولہ تے ہر اک گھمنڈی تے آکڑ باز لُہ آوے گا -۱۳- تے لُبناں سارے اُچے دیوداراں لُہ باشاں دے سارے اُچے بلوطاں لُہ -۱۴- تے سارے اُچے پہاڑاں لُہ ساریاں اُچیاں پہاڑیاں لُہ -۱۵- تے ہر اک اُچے بُرجاں لُہ تے ہر اک پکیاں کندھاں لُہ -۱۶- تے ترسیس دے سارے جہازاں لُہ تے ساریاں سونیاں بیڑیاں لُہ وی -۱۷- تے بندے دی آکڑ پئی جاوے گی تے انسان دیاں گھمنڈیاں نوں پیراں وچ رولیا جاوے گا تے اوس دیہاڑے کلا خداوند ای اُچا ہووے گا -۱۸- تے سیہوں بُت مٹ جان گے۔۱۹- تے خداوند دے رعب دے سیہوں تے اوہی شان دے نور دے سببوں جدوں اوہ اُٹھکے دھرتی نوں پریشان کرے گا تے اوہ چٹان دیاں غاراں لُہ زمین دیاں ویرلاں وچ وڑھ جان گے۔۲۰- اوس دیہاڑے بندہ اپنے چاندی دے بُت تے سونہ دیاں مورتاں نوں جہناں نوں اونیاں تے بوجا لئی بنایا سی - چکوندرا تے چمگادڑاں دے لگے سٹ دین گے۔۲۱- تے خداوند دی شوکت دی راپے تے اوس دی وڈیائی دے نور دے سبب نال جدوں اوہ اُٹھکے دھرتی نوں ہلاوے گا - چٹان دیاں ویرلاں لُہ تھلے پٹھوئے پتھراں دیاں ویرلاں وچ وڑ جان گے۔۲۲- تے اُسیں انسان نوں جیدا ساہ اوہ دیاں ناساں وچ اے چھڈ گئے او، ایس لئی اوہی کیہ عزت کیتے جاوے۔

۱- ایس لئی ویکھ - فوجاں دا رَہ یروشلمیتہ یہوداہ کولوں سوئیئتہ آسرائلہ لوے گا - ۲- مطلب پئی دلیرایتہ لڑائیاں لڑن ولہ قاضیتہ نیئتہ شگونیئتہ وڈیرے بزرگ- ۳-تہ فوجی کمان داریتہ عزت داریتہ صلاحکارتہ جادوگری دے اُستاد مَہیوہ جادوگر - ۴-تہ میں مُنڈیاں نوں اوہناں دا آگُو بناواں گا - ۵-تہ نیک کلک اوہناں راج کرن گے- ۶-تہ لوکی اک دُوجہ لُقتہہر اک بندہ اپنہ گوانڈی لُتہ وار کرے گا - مُنڈا بُکھ لُقتہ شہودا بندہ نیک دے پتھیں دیوے گا - ۷-تہ جدوں کوئی اپنہ پیو دی تیر وچوں اپنہ بھرا نوں پھڑکے آکھہ گا پئی تیرے کول آنگ ڈھکن لئی لیڑے پین- تُوں اساڈا حاکم بن جلتہ ایہ تباہی تیرے ماتحت ہون گے- ۸-تہ اوس دہاڑے اوہ جواب دیوے گا - پئی میں تہاڈا حامی نہیں آں - میرے گھر وچ ناں تکر اے ناں ای لیڑے نیں- ایس لئی تسین مینوں اُمت دا حاکم ناں بنائو- ۹- ایس لئی پئی یروشلم برہاد ہو گیلےتہ یہوداہ تیرہ پیا - ایس لئی اوہناں دی جیبیتہ اوہناں دے کم خداوند نال ویر اے تاں جو اوہدیاں رُعب والیاں اکھیاں تُوں کرویدی کرن - ۱۰- اوہناں دی حمایت کرنا اوہناں دے خلاف گواہی دیندا اےتہ اوہ اپنا پاپ سدوم وانگوں گج وچ کے کردے نیئتہ اوہناں ڈھکدے نیں - ایس لئی اوہناں لُتہ افسوس ! ایس لئی پئی اوہ اپنہ واسطہ بُرا کردے نیں - ۱۱- کھڑے بندے تُوں آکھو ، تیری خیر ہووے گی ایس لئی پئی اوہ کمان دا پھل کھاوے گا - ۱۲- شریر لُتہ افسوس ! ایس لئی پئی اوہ لُتہ بُرائی آوے گی - اوس دے تہاں دا بدلہ دِتا جاوے گا - ۱۳- میری اُمت تُوں بچے گھیر لیندے نیئتہ سُد کھان ولہ اوہ لُتہ حُکم چلانے نیں- اے میری اُمت ! تینوں ہدایت کرن ولہ تینوں سدھی رامتہ نہیں چلن دیندےتہ تیریاں راہاں دے چلے تُوں وگاڑ دے نیں - ۱۴- خداوند جگھڑن لئی اُٹھیا اےتہ اُمت دا نیاں کرن لئی اُٹھ کھلوتا اے- ۱۵- خداوند اپنی اُمت دے بزرگاں تہ رہراں دے نال فیصلہ کرن آوے گا - ایس لئی پئی تسین اوہ لوک اوہ جہناں نے انگوری باغ برہاد کیتا اےتہ مسکیناں تُوں لُٹ مار نال بُھاڈے گھر بھرے ہوئے نیں - ۱۶- تسین میری اُمت تُوں کیوں پیڑ دے او - مسکیناں دیاں شکلاں نوں کیوں پیہ دیندے او- ایہ گل میرے خداوند فوجاں دے ربہ آکھی اے- ۱۷-تہ خداوند آکھہ دا اے- ایس لئی پئی صیہون دیاں دھیاں اتھریاں نیں - اوہ توناں لمیاں کرکے اکھاں نال اشارے کردیاں نیں-تہ چھہ قدمان نال تیر دیاں اپنہ پیراں دیاں پانیاں چھناندیاں نیں - ۱۸- سو خداوند صیہون دیاں دھیاں دے سراں نوں گنجا کرے گا -تہ خداوند اوہناں دے والاں نوں مَن دے گا- ۱۹- اوس دہاڑے خداوند پازیبایتہ چلمچیاں گہنیاں دا مان پنے گا - ۲۰-تہ لمکدے ہوئے گہنیتہ کناں دے بُندےتہ کنگنیتہ توییاں - ۲۱-تہ تاجتہ پائلاں تہ پٹکتہ عطر دانے تعویذ - ۲۲-تہ انگوٹھیاں تہ تک دیاں نتھان - ۲۳-تہ سونہ پناوےتہ کُڑیاں تہ دوپٹےتہ کھیسے- ۲۴-تہ غُرسپاں تہ ودھیاں باریک سوتی پوشاکاں تہ دستاراں تہ بُرقع- ۲۵-تہ اوہناں لئی خوشبو دے سوا بدبو ہووے گیتہ پٹکے دی تہاں گندھ ہوئے والاں دی تہاں گنجا سیرتہ ودھیا پوشاک دے بدلہ تاں کمر بند - ایس لئی حُسن دی بجلتہ شرم ہووے گی - ۲۶-تہ صیہون دے مرد تلوار نالےتہ اوہ دے بہادر لڑائی وچ قتل ہون گے- ۲۷-تہ اوہدیاں بروایتہ وین کردیاں ہوئیاں پٹن گتے اوہ اُچڑ پُچڑکے مٹی تہ خاک لُتہ بیہن گے-

¹۔ اوس دپاڑے ست زانیاں اک بندے نوں پھڑکے آکھن گئیاں پئی اسین اپنی روٹی کھاواں گئیاں - اسیں صرف تیرے ناں دیاں
 اکھوائیہ۔ توں ساڈی شرم ساڈے کولوں دُور کر۔²۔ اوسدن خداوند دا رعب دار سجیا سجایا شگوفہوئے گاتے دھرتی دا پھل اوپناں
 واسطہ جہڑے اسرائیل وچوں بچ رہن گے۔ بڑا سوادیتے ویکھن وچ سونہا ہووے گا۔³۔ جہڑے صیہون وچ رہ جان گتے جہڑے یروشلم
 وچ چھڈتے جان گے۔ اوہ پاک اکھوان گے۔ سگوں ہر اک جہڑا یروشلم وچ جیوندا رہن والا لکھیا گیا اے۔⁴۔ جدوں خداوند صیہون دی دھی
 دا گُڈ دیوےتے نیاں دی روح ساڑن دی روح نال یروشلم لُٹے لگی ہوئی رت دھو دیوے۔⁵۔ اوہدوں صیہون دی ہر اک تھان لُٹتے اوس دے
 جلسیاں لُٹے دن دے ویلے دلوں دھوےتے رات دے ویلے بھانہڑ وانگوں بل ندی آگ دی ودھلے گا۔⁶۔ اک تنبو ہوئے گا جہڑا دن دے ویلے
 پرچھاواں ہوئے گاتے نلہنیریے مینہ لئی چھپراتے لکن دی تھان ہووے گا۔

۱۔ میں اپنے محبوب دا گیت گاواں گا - مطلب اے پئی اوس پیار دا گیت جیڑا اوہ اپنے انگور دے باغ نال رکھ دااے۔ پھاڑی دی زرخیز تھاں لے میرے محبوب دا اک انگور دا باغ سی - ۲۔ اوسے اونوں واپتے اودے وچوں روڑے کڈھتے اودے وچ ودھیا نسل دیاں قلمان لائیاں اودے وچکار اک مینار بنایا وچ کولھو لایا تے اوڈیکیا پئی اونوں انگور دا پھل لگے پر اودے پھل وچوں سڑندا آن لگی سی - ۳۔ ہن یروشلم دے واسیو تے پودا دے مردو! میرے میرے انگوران وچ نیاں کرو۔ ۴۔ کپڑا کم سی جیڑا مینوں اپنے انگور دے باغ لئی کرنا چاہی دا سیتے میں نئیں کیتا تے فیر جدوں میں انگور دے پھل نوں اوڈیک دا سائے اودے وچ بدبو نال بھریا ہوئیاں شیواں جمیاں؟ ۵۔ ہن میں تہانوں دسنا واں پئی میں اپنے انگورستان دے نال کیہ کران گا - میں اودی واڑ نوں مکا دیواں گا تے اوہ جانوراں دے چگن دا اک واڑ ہووے گلتے میں اوس دی کندھ ڈھا دیواں گلتے اونوں پیراں وچ رولاں گا - ۶۔ میں اونوں کر دیواں گا - اونوں ناں گئراں گلتے ناں اودے وچ ہل واپواں گا - فیر اودے وچ کنڈیاری جھاڑیاں کنڈے اُگن گتے میں بدلاں نوں حکم کران گا پئی اودے لے مینے ناں وسان۔ ۷۔ یاد رکھو پئی فوجاں دے رب دا انگورستان اسرائیل دا خانوادہ اے پودا دے مرد اودی پسند دے بوئے نیسے نیاں دی آس وچ رہیا، پر اوہ ویکھو قتل ہوئے، ظلم ہوئیا - ۸۔ افسوس اونان لے جیڑے گھر دے نال گھرتے پیلیاں نال ملاندے نیں - ایتھوں تیک پئی تھاں وی نئیں چھڈے تاں جولے اکلے ای رہن۔ ۹۔ فوجاں دے رب نے سوئے کھا کے میرے کن وچ آکھیا ایہ پکی گل اے، بوئے سارے گھر اجڑ جان گئے۔ وڈے ودھیا گھراں وچ رہن والا کوئی نئیں ہووے گا - ۱۰۔ دس ویگے انگور دے باغ وچوں اک بُت نکلے گلتے خُمر بیچ تھوں اک ایف ملے گا - ۱۱۔ افسوس اونان لے جیڑے سوئے ای اُٹھ کے نشہ نوں لیہ دے رات نوں تیکر جاگ دے نیں - جدوں تیکرے اونان ہمارے۔ ۱۲۔ اوہ برہتے سارنگیتے خنجریاں بانسریاں دعوتیں دی ہ پین دی عادت وچ تہ رہندے نیں - پر خداوند دے کم لے دھیان نئیں کردے۔ ۱۳۔ ایسے لئی، خدا دی بچھاں ناں ہوں نال میری امت قیدی بنے گی تے اوپدے امیر لوکی بھکھ مرن گتے اودی عوام تے نال مرن گے۔ ۱۴۔ ایسے لئی پاتال اپنا ڈھ وڈا کرے گیتے اپنا منہ حد تھوں ہُتا کھولے گلتے اودے وچ اونان دی شانے شوکتے شور شرابے غل گپڑا تے اونان دے عیش کرن ولے اودے وچ جا پین گے۔ ۱۵۔ تے بوندہ نیواں کیتا جاوے گلتے انسان ڈیگیا روئے گلتے آکڑ بازار دیاں اکھاں نیواں کیتیاں جان گئیاں - ۱۶۔ فوجاں دا رب ایسے سببوں سر بلند ہووے گا تے راستی دے سببوں خدا پاک نوں پاک ای منیا جاوے گا - ۱۷۔ تے بھیدان اپنی مرضی نال جُگن گئیاں تے غیراں دے ایجڑ دولتمنداں دے ایجڑ دیاں پیلیاں کھاں گے۔ ۱۸۔ اونان لے افسوس! جیڑی برائی نوں جھٹ دیاں رسیاں نال - ۱۹۔ تے اونان لے وی جیڑے آکھ دے نیں پئی اوہ چھیتی کرے اپنے آپ نوں چھیتی کرے، تاں جو اسپس وی ویکھتے تے اسرائیل دا قدوس نیڑے بکے صلاح دیوے آ جاوے تاں جو اسپس وی جان جائے۔ ۲۰۔ اونان تے افسوس، جیڑے بُرائی نوں نیکی تے نیکی نوں برائی آکھ دے نیں - جیڑے پیرے نوں نور تے نور نوں پیرا بنادے نیں - جیڑے کوڑے نوں مٹھلے مٹھ نوں کوڑا سمجھ دے نیں - ۲۱۔ افسوس اونان لے جیڑے اپنیاں اکھاں وچ سیلے نیسے اپنی رلے دی راپیں عقل مند نیں - ۲۲۔ افسوس اونان لے جیڑے ہ پین وچ سورملے نشیاں رلان وچ دلیر نیں - ۲۳۔ جیڑے رشوت لے کے بُرائی کرن ولے شریف آکھ دے نیسے سچے کولوں اودا حق کھو لیندے نیں - ۲۴۔ ایس لئی جیویں آگ دا چنگیاڑہ چکی دے تھہ نوں ساڑ دیندا اے آگ دی لپیٹ توڑی نوں فنا کردی اے۔ اوسے طرحاں اونان دی جڑ بو مار جاوے گی تے اونان دی کلی تہوڑ وانگر اُڈ جاوے گی - ایس لئی پئی اونان دے فوجاں دے رب دی شریعت نوں چھڈ دتا اے اسرائیل دے قدوس دی گل دی توپیں کیتی اے۔ ۲۵۔ ایس لئی خداوند دا غضب اوس دی امت لے وریا تے اوہ اپنا ہتھ اونان دے خلاف ودھاواں گا تے اوہ اونوں نوں ماردا اے۔ ایتھوں تیک پئی پھاڑ کمب جاندے نیں تے اونان دے مُردے گلیاں دے گوئے وانگ ہون گتے سب کجھ ہون دے بعد وی اودا غصے کروہ تھنڈا نئیں ہووے گا تے اودا ہتھ اونان دے خلاف ای رہوے گا - ۲۶۔ اوہ قوم لئی بوئے زیادہ دور دی حد متھ کے جھنڈا گڈے گا تے اونوں دے اخیرے کنڈے توں سیٹی مارے ویکھیتے اوہ بڑی چھیتی چھیتی آئوں گے۔ ۲۷۔ اونان وچوں اک وی تھکیا ہوا نیون والا نئیں ہووے گا - کوئی وی بنگلاوے سوئیں گا نئیں - اونان دے لکائے بنیاں پیٹیاں نئیں کھلن گئیاں تے اونان دیاں جُتیاں دے تسمے نئیں تھن گے۔ ۲۸۔ اونان دے تیر تیز ہون گتے اونان دیاں کماناں تیاں ہون گئیاں اونان دے گھوڑے چمقا تے اونان دے پیہ دا ہوا ورولیاں وانگ لگن گے۔ ۲۹۔ اونان دا گجنا شیرنی وانگوئے وہ شیر دیاں بچیاں وانگوں غر غر کرن گے۔ اوہ گجن گتے شکار نوں پھڑکے جان گتے کوئی ہوئے گا پئی چھڈا لوے۔ ۳۰۔ اوس دن اوہ اودے اینج غصہ ہووے گا جیویں سمندر دا رولا ہندا اے تے دھرتی ول دھیان ہووے گا تے ویکھنا پیرا تے اوکھا ویلے اے لو اودی دھند دے سببوں پیرا ہو جلتے گی -

۱- عزی یاہ راج دی موت دے ورھ وچ مینوں خداوند اک بڑے اُچے تخت لُٹے بیٹھیاں ویکھیتے اوس دی پوشاک دے پلسن پیکل نوں بھر ۶
 دتا ۲- اودے کول سرافین کھلوتے ہوئے سن ۔ ہر اک دے چھ چھ پر سن ۔ دو نال اوہ اپنے مُنہ نوں لکاندا سی۔ دو نال اپنے پیراں نوں کچ
 دا سی ۔ دو نال اوہ اُڈا سی ۳- اکتے دُوجے نوں اُچی آواز نال کُوک مارے آکھیا ۔ قدوُس ۔ قدوُس ۔ قدوُس فوجاں دا رب ۔ ساری
 دھرتی اودے جلال نال بھری ہوئی اے ۴- اکتے کُوک مارن ولے کُوک نال بڑوہ دیاں نیہاں کمب گیاں تے گھر دھوون نال بھر گیا ۵- فیر میں
 آکھیا ۔ میرے لُٹے میں مردہ وانگوں ہو گیا ۔ ایس لئی پئی میں گندے بُلاں والا بندہ آیتے گندے بُلاں والی قوم وچ رہنا آں ۔ ایس لئی پئی
 میریاں اکھیاں تے راجتے فوجاں دے رُب نوں ویکھیا اے ۶- تدھ سرافین وچوں اک اُڈھ کے میرے کول آیتے اودے تھ وچ اک انگیارا سی
 جیہڑا اوہ چمٹے نال مذبح توں چُکیا سی ۷- اکتے اوہ میرے مُنتے تھ لاپتے آکھیا ۔ ویکھ اوہ تیرے بُلاں نوں مسح کیتا اے ۔ تیر بدی دور
 کیتی گئی اے ۔ تیری غلطی دا کفارہ دتا گیا اے ۸- اکتے مینوں خداوند دی آواز سُنائی دتی تے اوہ آکھیا پئی میں کینوں گھلاں تے اساڈے
 لئی کون جاوے گا ؟ تے میں آکھیا ۔ ویکھ ۔ میں جاواں گا ۹- اکتے اوہ آکھیا ۔ جاتے ایس اُمت نوں ویکھ ۔ تسین کناں نال سنوگے پر سمجھو
 گے نہیں ۔ اکھاں نال ویکھوگے پر پچھانوگے نہیں ۱۰- توں ایس اُمت دے دل نوں موٹا کرتے اوہناں دے کناں وچ چپے پا دے اوہناں دیاں
 اکھاں بند کر دے ۔ ایہ ناں ہووے پئی اوہ اپنیاں اکھاں نال پچھانے اپنی کنیں سننے اپنے دل نال سمجھ کے پچھاں پرت آنے چنگھو
 جان ۱۱- تدھ میں آکھیا پئی ۔ اے خداوند ! ایہ کد تیک ؟ فیر اوہ آکھیا، "جد تیک شہر ویران ہونے اوہناں وچ کوئی وسن والا ناں ہووے
 گھراں وچ رہن ولے ناں ہونے دھرتی اجاڑتے بنجر چھڈی جاوے" ۱۲- اخیر دی باقی خداوند اپنیاں لوکاں نوں دُور کر دے گاتے ایس
 دیس دے وچکا ر بڑی وتھ ہووے گی ۱۳- تاں جو پئی اودے وچوں دسویں حصہ وی بقایا ہووے فیر وی مر جان لئی ہووے گا ۔
 جس طرحاں بطلیم یاں بلوط وڈھ دتا جاوے مُڈھ باقی رہ جاندا اے تے اودے مُڈھ تھوں پاک پیہ لُگے گا ۔

۱۔ یہودہ دا بادشاہ عُزْیاء د پُتر یوتام دا پُتر آحاز دے دِناں چ آرام رصین د راجلہ اسرائیل دا بادشاہ رَمَل یاء دا پُتر فاقح، یروشلم وِل لَہ 7 تان جو اوہدے نال جنگ کرن پراونوں فتح ناں کر سک۔ ۲۔ داؤد دے خانوادے نوں اطلاع بھیجیے آکھیا گیا، پئی آرامے افرائیم لَہ حملہ کر دِتا اے۔ تدوں اوہدا دلے اودی قوم دا دلہہ چین ہو گیا۔ جدان جنگل دے بھٹہ ہوا چلن نال پریشان ہوندے نیں۔ ۳۔ خدائے نال اِشعیانوں آکھیا پئی تیرا پُتر شیار یاشوب نوں کے اُتہ تلا دا نلہ پَرے کنارے لَہ جیڑا دھوپیاں دے میدان دی راہ وچ اے، آحاز نال ملاقات لئی باہر جاوے۔ ۴۔ اوس نوں دس دیوے پئی پوشیار رہتے تسلی رکھتے تان ڈرےتے اپناں بلدیاں ہویاں دوویں لکڑیاں دے سیراں کولو نہ گھبرلے۔ ۵۔ ایس آرام تیری مخالفت وچ برائی دا ارادہ کر کے آکھدا اے پئی۔ ۶۔ آؤاسی یہودہ وِل جلستے اوہدے نال لڑائی کریتے اونوں تھلہ لالئی اےتے طب ایل دے پُتر نوں اوہدے لَہ بادشاہ بنا لَہ۔ ۷۔ پر خداوند اینج آکھدا اے پئی ایہ منصوبہ برقرار نہیں رہوے گلتے تان اینج ہووے گا۔ ۸۔ ایس لئی پئی آرام دا سیر دمشق اےتے دمشق دا سِ رسین اے۔ ۹۔ ایسے طراں ای افرائیم دا سِ سامرہ اےتے سامرہ دا سِ رَمَل یاء دا پُتر اےتے جیکر تُسی یقین ناں کروگے، فیر تُسی کھڑے نہیں رہوے گے۔ ۱۰۔ فیر خداوند آحاز نوں حکم دے کے آکھیا۔ ۱۱۔ پئی خداوند اپنے خدا کولوں کوئی نشانی مَنگ، بہانویں تھلہ پاتا ل وچوےتے بہانویں لَہ آسمان وچوں۔ ۱۲۔ پَر آحاز نے آکھیا، میں نہیں منگاں گلتے خداوند نوں نہیں ازمانواں گا۔ ۱۳۔ تد اوس نے آکھیا، اے داؤد دے گھبرلے! ہُن سُن لے۔ کیہ ایہ تباڈی آکھیاں وچ نیکی جیہی گل اے تسی لوکان نوں تنگتے پریشان کر دے او، ایتھوں تیکر پئی تُسی میرے خدا نوں وی تنگتے پریشان کروگے؟ ۱۴۔ ایس واسطے خداوند آپ ای تہانوں نشان دے گا۔ ویکھ اِک کواری اُمید وار ہووے گیتے اوہ پُتر جمے گیتے اوہ اوہدا ناں عمانوئیل رکھ گی۔ ۱۵۔ اوہ مکھنتے شہد کھلے گا تان جو اوہ بدی تھوں انکار کرنا تے نیکی نوں پسند کرنا سیکھ جلتے۔ ۱۶۔ اے ایس تھوں پلا پئی مُنڈا بدی تھوں انکار کرنا تے نیکی نوں پسند کرنا سیکھ جلتے ایہ دھرتی دے دوراچے جیناں کولوں تُوں نفرت کرناویں برباد کیتی جلتے گی۔ ۱۷۔ خداوند تیرے لَہ تیری قومے تیرے پیو دے گھبرلے لَہ اپناں دِناں نوں لیاوے، جیڑے افرائیم تھوں یہودہ نالوں وکھ ہون نال وی دِن نہیں لَہ۔ ۱۸۔ اوس دن خداوند مصر دے دریاواں دے مُنڈھوں مکھیاں نوں تے اشور دے دیس تھوں بھونڈاں نوں سیٹی مارے گا۔ ۱۹۔ فیر اوہ آؤن گتے ویران میدان تے پتھراں والی اُچی دھرتی دیاں درازاں تے ساری کنڈیاری دھرتی تے اوہ ساری تھان جتھ ڈنگر چکدے نیں سارے آرام کرن گے۔ ۲۰۔ اوس دن خداوند اک اچے اُستری نال جیڑا اوہ دریاواں پار مزدوری دے کے لیا سی، سیرتے پیراں دے وال ای نہیں سگوں داڑھی وی مُفے گا۔ ۲۱۔ اوس دن بندہ اِخ وچھیتے بھیڈاں پلے گاتے دُھہ پتا ہون دے سببوں اوہ مکھن کھاوے گا۔ کیوں جو جیڑا دھرتی لَہ باقی رہوے گا اوہ مکھنتے شہد کھاوے گا (۲۲۔ اوس دن بندہ اِک وچھیتے بھیڈا پلے گا۔ ۲۳۔ اوس دِن اِک تھان جدے وچ ہزار انگور دیاں ویلاں ہزار روہ دیاں سن اوتھ جھاڑیاں تے کنڈے اُگن گے۔ ۲۴۔ لوکی اوتھ تیر کمان لے اندر جان گے۔ ایس لئی ساری دھرتی وچ جھاڑیاں تے کنڈے اُگن گے۔ ۲۵۔ اوتھ سبھوں پھاڑاں وچ جیڑے کبی نال پُتے جاندے سن، تُوں مَلِیاں تے کنڈیاں تھوں ڈردیاں ہویاں نہ جاویں گا۔ سگوں تگ اوتھ وچ چُکن گتے بکریاں اوتھ نوں کُھراں تھلہ رولن گیاں۔

¹ اے خداوند نے مینوں آکھیا پئی اک وڈا سارا کھاتہ (طومار) لے اویہ لے آدمی دے کا پَر (قلم) نال لکھ، مہیر شلال حاش بَریہ واسطے۔² اے میں اپنے لئی دو دیانتدار گواہ جُہ، جدی مُراد اے اُوری یاہ، کاہنۂ بارک یاہ دا پُتر ذکر یاہ۔³ اے میں نبیہ دے کول گہلے فیر اونوں حمل ہولے اوسہ پُتر جمیا۔ تد خداوند نے مینوں آکھیا، اویدا ناں مہیر شلال حاش بَر رکھ۔⁴ تاں جو ایس تھوں پہلاں ایہ کا کا اے میرے ابا! اے میری آماں! بولنا سیکھ دمشق دی دولتے سامرہ دا لُٹیا ہوا مال اسور دے لگ جا رکھ گی۔⁵ اے خداوند نے فیر مینوں بول کے حکم دیتا پئی۔⁶ ایس لئی پئی ایس اُمتے دا اوہ پانی ردیا جیہڑا بولی بولی وگدا سی۔ رفصینۂ رمل یاہ دے پُتر تھوں ڈر گئی۔⁷ ایس لئی ویکھ دریا دا بڑا وڈلے خطرناک پُڑاوناں لئی لیاوے گا۔ جِدا ایہ مطلب اے پئی اسور دے راجہ نوں اویدی ساری طاقت نالوں اپنے ساریاں دریاواں تھوں اُچا ہووے گئے اپنے سبھو کھنڈھیاں تو باہر وھ گا۔⁸ اے پانی دا طوفان بن کے یہوداہ ول وھ گئے کھنڈھیاں تیکر بھر دیوے گا۔ ایتھوں تیکر پئی اوہ گچی / تہاون (گردن) تیکر پونچ گئے اے عمانوایل، اویہ کُھلے مُلک دیاں آخری خداں تک جا پونچ گئے اونوں اُتوں تیک بھر دیوے گا۔⁹ اکھٹو جاووتے اے قومو! ڈروٹے دور دور مُلکوکن کھول کے سُنو، تیار ہو جاؤتے ڈرو، تیار ہو جاؤتے ڈرو۔¹⁰ اے گِل کرو پَر اوہ نئیں رُکے گی۔ ایس لئی پئی خدا ساڈے نال اے۔¹¹ اے شک جِدوں اوہ مینوں تنبیہ کیتی۔ اوہ مینوں بار بار آکھیا پئی ایس اُمت دے راہ لے نہ چلے، خداوند نے مینوں گِل کر کے آکھیا۔¹² سبھو کجھ ایہ اُمت جیہڑا قول قرار کردی اے، اُتسی ایہنوں قول قرار ناں آکھوتے ناں اویہ کولوں ڈرو جِدے کولوں اوہ خوف کھاندے ناں گھبراؤ۔¹³ اُتسی قوموں دے رفب نافل عہد بنہوتے اوہ ای تہاڈا ڈرتے خوف ہووے۔¹⁴ اے اوہ ای تہاڈی لُکن دی تہاں ہووے گا۔ پَر اسرائیل دے دواں گھرانیاں لئی تھوکر لگن والا روڑا تے تھوکر کھاں دی چٹاں ہووے گئے۔ یروشلم دے واسیاں لئی پھامتے جال ہووے گا۔¹⁵ ایس لئی بہتیرے اویہ نال تھوکر کھاں گئے ڈِگ بین عتے ف تھوٹے تھوٹے جان گئے۔ پھس جان گئے۔ پھڑے جان گئے۔¹⁶ قول قرار دی وچیاں تھسہپ دیوتے میرے حواریاں دے واسطے شریعت لے چھاپ لا دیو۔¹⁷ میں خداوند کولوں آس رکھاں گا جتہ یعقوب دے گھر لے تھوں مونہ لُکایا۔ پَر میں اویہ لے بھروسہ کراں گا۔¹⁸ ویکھ میں تے اوہ جیہڑا خدا نے مینوں بخش دتا۔ اسی فوجاں دے رب وَلوں جیہڑا صیون دے وچ رہندا اے، اسرائیل دے واسطے نشانیاں تے اچنہاواں۔¹⁹ جِد اوہ تہانوں آکھن پئی اونیاں تک بکتے ف پھس پھس کرن دے جادوگراں تے غیب دا اعلم جانن والیاں نوں پوچھو جیہڑے آکھدے پئی کیہ اُمت نوں نئیں چاہیدا پئی جنہاں دی اوہ پرستش کردے نیں۔ تے ف زندفیاں واسطے مُردیاں نوں سوال کر لین۔²⁰ سگوں شریعت وحی کھلتے نوں سوال کرن۔ جیہڑی ایس کلام دے موافق گل ناں کرے۔ اویہ لئی سویرا نئیں ہووے گا۔²¹ اے اویدا حال دھرتی اُفتے بُرلے بھکھا ہووے گئے بھکھ دے سببوں اپنی زندگی تھوں تنگ ہووے گئے اپنے راجتے اپنے خدا لے لعنت بھیجے گئے آسمان ول اکھاں چُکے گا۔²² اے فیر دھرتی وَلوں سوچے گا تے فیر ویکھ خوف تہنیرا ایہ مقصد اے پئی ہنیرا، غمت کالا دھوویں وچ نسن بھجن گے پر غماں دے ماریاں لئی ہنیرا سدا تیکر نئیں رہوے گا۔

¹۔ پہلے وقتان وچ اوہ زبلون دی دھرتی-تے نصتالی دی دھرتی دی توہین کیتی۔ پر اخیر لہ دنان وچ اوہ اُردن-تے سمندر پار کرن ولہ 9 رستہ نوں جسدا مطلب اے انجان قوماں دے جلیل نوں و ڈوں بخشہ گا۔²۔ جیہڑی قوم ہنیرے وچ تری پھر دی سی اوہ بوت سارانور ویکھ گی۔ جیہڑے موت دے پر سچھاویں دے دیس وچ وسدے سن اوہناں لہ نور ڈلہاں مارے گا۔³۔ تُوں خوشی ودھائی تُوں۔ شادمانی زیادہ کیتی۔ اوہ تیرے لگے خوشی کردے نیں اجیہی خوشی فصل دی واڈی یاں لٹ دا مال وڈن ویلہندی اے۔⁴۔ ایس لئی پئی اوہی محنت دی پنجالی نوہ-تے مو ڈے-تے چکھوئے ٹاہن نوہ-تے اوہ لہ ظلم دے ڈنڈے تُوں اینج توڑیا اے جیویں میدیاں دے دن ہویا سی۔⁵۔ ایس لئی پئی ہر کسے دے پیراں پائی جتی جیہڑی لڑائی وچ ٹیکدی پھر دی سی-تہر اک لہو نال رنگیا ہویا جوہ ساڑن لئی ہوے گا۔⁶۔ ایس لئی پئی اساڈے لئی اک کاکا جمیا گیا، اے-تے اسانوں اک پتر دتا گیا اے-تے سچائی اوہ لہ موڈے لہ وے-تے اوہا نان ایہ وے پئی عجیب، مشیر، خدک قادر، رُب ابدی، سلامتی دا حاکم۔⁷۔ داؤد دے تخت-تے سلطنت لہ اوہ لہ راج دی خوش نصیبی-تے امن دی کوئی حد نہیں ہوے گی۔ تاں جو ایس ویلہ توں لہ-تے ہمیشہ تیکر اوہنوں ہر قرار رکھتے انصاف سچائی نال اوہنوں مضبوط رکھ، فوجاں دے رب دی غیرت ایہ ای کرے گی۔⁸۔ خداوند-تے یعقوب لہ اک کلمہ بھیجیا تھ اوہ اسرائیل لہ نازل ہویا۔⁹۔ تے سارے لوکی جس دا مطلب اے افرائیم تے سامرہ دے رہن ولہ جاناں گے، جیہڑے فخر-تے غرور نال بھرے ہوئے دل آکھن گے۔¹⁰۔ اے-تے ڈگ گیاں ہر جاسی گھڑے ہوئے پتھراں نال مکان بناواں گے۔ گولر دے رُکھ وڈے گئے پر اسی اوہناں دی تھان کند لاواں گے۔¹¹۔ ایس لئی خداوند اوہ لہ خلاف فاوہ دے دشمنان نوں شہ دیوے گاتے اوہ لہ دشمنان نوں اکٹھا کرے گا۔¹²۔ چڑھدے ولوں آرام-تے لہندے ولوں فلسطین۔ تاں جو اوہ اسرائیل نوں مونہ کھول کھا جان گے۔ ایہ سبھو کجھ ہون دے بعد وی اوہا غصہ ٹھنڈا نہیں ہووے گاتے اوہا ہتھ خلاف ای رہے گا۔¹³۔ ایس لئی پئی لوکی اوہناں تُوں ہلاک کرن ولہ ول نہیں مُڑے-تے فوجاں دے رب دی خواہش نہیں کیتی۔¹⁴۔ ایس لئی خداوند اسرائیل وچوں سیرتہ پُشل نوہ-تے کھجور-تے کلہ نوں اکو ای ہاڑے ہلاک کر دیوے گا۔¹⁵۔ بزرگ-تے عزت دار اوہ ای سیر اے-تے جھوٹ سکھاوے والا اوہ ای نبی پُشل اے۔¹⁶۔ ایس اُمت توہدایت کرن ولہ سر کشی سکھاندے نیہ-تے جنہاں دفعی ہدایت ہندی اے اوہ راہ بھُل گئے نیں۔¹⁷۔ ایس لئی خداوند اوہناں دے جوانان نوں نہیں مُعاف کرے گا۔ تاں جو اوہناں دے ہتھ اوہناں بیواواں-تے رحم نہیں کرے گا کیوں جو سارے دے سارے کفر بکن ولہ-تے بدی دے کم کرن ولہ نہیں-تہر اک مونہ احمق بن دی گل کر دا اے-تے ایہ سب کجھ ہون دے بعد وی اوہا غضب نہیں رُکے گاتے اوہناں دے خلاف ودھیا روے گا۔¹⁸۔ ایس لئی پئی بدی آگ وانگوں ساڑ دیندی اے۔ اوہ ملہیان-تے کنڈیاں نوں کھا جاوے گی تے جنگل-تے جھنڈاں وچ بھانیڑ بن گتے اوہ دھویں دا منارہ بن کے اسدسمان ول اُڈ جاں گے۔¹⁹۔ فوجاں دے رب دے غصہ نال دھرتی ساڑی جلتے گی-تے اُمت آگ دے بال وانگوں ہو جاوے گی۔ کوئی بندہ اپنے بھرا لہ رحم نہیں کرے گا۔²⁰۔ اوہ سچہ تھ ولوں کجھ عڈے گا پر بھُکھا ای روے گاتے کجھ پاسیوں کجھ کھلے گا پر رَج نہیں ہووے گا۔ ہر کوئی اپنی بانہ دا ماس کھلے گا۔²¹۔ ایہدا مطلب اے پئی منسہ افرائیم منسہ داتہ دوویں یہوداہ دے مخالف ہون گے۔ ایہ سب کجھ ہون دے بعد وہ ایہ غصہ ٹھنڈا نہیں ہووے گاتے اوہا ہتھ مخالف لئی ودھیا روے گا۔

۱۔ افسوس اوہان لُٹے جیہڑے ظلم دے رواجان نوں مُقرر کر دے جیہڑے لُٹ لُٹ رکھن لئی وِجیاں لکھدے نیں۔^۲ تاں جو مسکیناں دے انصاف نوں وِگاڑن تے میری اُمت دے محتاجاں دے حق نوں لُٹ لین تاں جو بیواواں اوہان لُٹ دا مال ہون تے اوہ یتیمان نوں لُٹن۔^۳ ایس سبب تھوں تنسی تقاضہ ولے دے دُور تھوں آون والی موت دے دن وچ کیہ کرگے؟ تے امداد واسطہ کدے کول جاؤگے اپنی دولت کتھ دھروگے؟^۴ فیر صرف ایہ پئی قیدیاں وچ ذلیل ہون گے یاں قتل ہون دیاں وچ ڈگوگے۔ ایہ سب کجھ ہون دے بعد وی اودا غصہ ٹھنڈا ئیں ہووے گاتے اودا ہتھ مخالف وچ ودھیا ای رووے گا۔^۵ اشور لئی افسوس! اوہ میرے غصہ دی سوئی تے ڈانگ فائے جیہڑی اوہان دے ہتھ وچ اے۔^۶ میں اوہانوں اک بددیانت قوم ول گھلنا واسے اوس اُمت دے خلاف حکم دیناں واں جدے لُٹ میرا قبر اے پئی اوہان دف لُٹ ہوئے مال نوں لُٹ لوئے شکار کیتے ہونے دا شکار کرے گلیاں دے چکڑ وانگوں اوہان نوں گوئے۔^۷ پَر اوہ اینج نیں ویکھدے ناں ایہ اودے دفل دی سوچ اے۔ سگوں اودے دل وچ ایہ وے پئی بوہت ساریاں قوماں دا خاتمہ کرے وٹک رکھ دیوے۔^۸ کیوں جو اوہ آکھدا اے پئی^۹۔ کیہ میرے امیر لوکی سیہوں راجے نیں؟ کیہ کلنوکریس دے وانگوں تے حما تے ارفد دے وانگر نیں؟ کیہ سامرہ دمشق مثال نیں؟^{۱۰}۔ جِداں میرا ہتھ ایہناں دیساں نوں چت لیندا اے اوہان دے بُت یروشلیم دے بُت کولوں ودھ نیں؟^{۱۱} تے جِداں میں سامرہ اودے بُت ناں کیتا سی، کیہ اوداں ایں یروشلیم اودے بُت ناں کران گا؟^{۱۲} تے جِداں خداوند اپنے سارے کماس نوں صیہون دے پہاڑے یروشلیم مُکا لوے گاتے فیر اوہ اشور دے گھمنڈی دِل دے پھل دیتے اودی اُچی آکھ دے غرور دی سزا دیوے گا۔^{۱۳} ایس لئی پئی اوسے آکھیا سی پئی میں اپنے ہتھ دف زور تے اپنی عقل کولوں کم لیا، ایس لئی پئی میں عقل والاں واں۔ میں قوماں دیاں نوں لگے پیچھے کیتاں اوہان دی جمع کیتی ہوئی دولت لُٹ لئی تے میں تختاں لُٹ پھن والیاں نوں تھل لہ دتا جِداں کوئی بہادر بندہ کردا اے۔^{۱۴} تے میرے ہتھ قوماں دی جمع ہونجی نوں آہلے وانگ سمجھاتے جِداں کوئی پھوئے آندیاں نوں آکھیاں کرے، میں ساری دھرتی لُٹ قبضہ کیتاں کسے چو وں وی ناں کیتا۔ یاں مونہ کھول کے گل کیتی۔^{۱۵} کیہ کواڑا اودے لُٹ جیہڑا اوہانوں وڈا اے فخر کرے گا؟ یاں آری اودے خلاف جیہڑا اوہانوں ہلندا اے غرور کرے گا؟ جنہیں سوئی چکی ہوئی اے اوہانوں کیوں ہلے گی۔^{۱۶} ایس لئی خداوند فوجاں دا رُب اودے موئے نوجوانان نوں کمزور کرے گا اودی شان دی تھان آگ دے ساڑ دے وانگوں اک ساڑ ودھایا جلتے گی۔^{۱۷} تے اسرائیل دا تھور آگے اودا اُفدوس شعل بن جاوے گاتے فیر ایہ اودے کنڈے کنڈیاری جھاڑیاں نوں اِکو ای دن وچ ساڑ کے سواہ کر دیوے گا۔^{۱۸} تے اودے جنگلے اودیاں زرخیز پہلیاں دی جانے جسم دی شان مٹ جاوے گی۔ جِداں بیمار غش کھاندا اے۔^{۱۹} تے جنگل دے جیہڑے بُوئے باقی رہن گھ اوہ اپنے تھوڑے ہون گے پئی اوہان نوں اک مُنڈا وی گین کے لکھ لوے۔^{۲۰} تے اوس دن اسرائیل دے بچے ہونے جیہڑے یعقوب دے قبیلے دے بچ رہن گے، اوہ اودے لُٹ جیہڑا اوہان نوں مار دا رہندا دسی فیر بھرو سائیں کرن گے، سگوں اوہ سچ دل نال اسرائیل دے قُدوس، جیدا ایہ مطلب اے پئی خداوند لُٹ بھروسا کین گے۔^{۲۱} تے باقی بچے ہون آں، یعقوب دے باقی بچے ہون قادر خدا ول بھرن۔^{۲۲} ایس لئی اے اسرائیل! بھابھ تیری اُمت سمندر دے کنڈے دی ریت وانگوں ہونے فیر وی اودے وچوں صرف بچے ہون دھیان کرن گے۔ ایس لئی پئی اک ایہو جیہی تباہی مقرر کیتی اے جیہڑی عدل نال بھری ہوئی اے۔^{۲۳} ایس لئی پئی خداوند فوجاں دا رُب ساری دی ساری دھرتی لُٹ تھیرائی ہوئی تباہی لُٹ عمل کرے گا۔^{۲۴} ایس لئی خداوند فوجاں دا رُب اینج حکم کردا اے پئی اے میری اُمت جیہڑی صیہون وچ رہندی اے۔ اشور کولوں خوف نہ کر۔ بھانویں اوہ تینوں سوئی نال مارے تیرے لُٹ اپنی ڈانگ چُکے، جِداں اوہ مصر نال کیتا سی۔^{۲۵} ایس لئی پئی تھوڑی دیر وچ ای غصہ جاندا رووے گا تے میرا غضب اوہان دی موت دا سبب ہووے گا۔^{۲۶} تے فوجاں دا رُب اودے لُٹ اک کواڑ لیاوے گا، عورب دی چٹان دے نیڑے میدیاں ماریا گیا سیتے جِداں اودا ڈنڈا سمندر لُٹ سیتے اوہ اوہانوں مصر دی راہ نوں لے جاوے گی۔^{۲۷} تے اوس دن اودا بھار تیرے موڈے لُٹے اودی پنجالی تیری تہاں تھوں ہٹا لئی جاوے گی تے موٹاد وچ تھوں پنجالی ختم کیتی جاوے گی۔^{۲۸} اوہ عیت وچ لُٹے گا۔ اوہ مجروں وچوں پوکے لنگے گا۔ مکماس وچ اپنا سامان دھرے گا۔^{۲۹} اوہ راہ گزر وچوں دی پار جان گے۔ اوہ ایہ آکھ کے پئی جابے وچ رات گزراں گے۔ رام نوں حیرت ہوئی تے ڈر گیا۔ شاؤل دا جبع نس گیا اے۔^{۳۰} اے جیلیم دی بیٹی! چیکاں مار اے لیشہ غور نال شلے۔ اے عناتوت جواب دے۔^{۳۱} ممین چلا گیا۔ جابیم دے رن ولے بھج گئے۔^{۳۲} اوہ آج دے دن نوب وچ رُکے گا۔ اوہ صیہون دی بیٹی دے پہاڑ لُٹ، جیدا مطلب اے یروشلیم دی پہاڑی لُٹ حملہ کرے گا۔^{۳۳} ویکھ فیر ویکھ۔ خداوند فوجاں دا رُب بھریور طریقہ نال ڈالیاں توڑ دیوے گاتے فیر ہر اک لمہ قد والا ودھ دتا جاوے گاتے اُچلے اُچا نیواں کیتا جاوے گا۔^{۳۴} تے جنگل دیاں جھاڑیاں لوے نال وڈیاں گیاں تے قدرت ولے ہتھ نال لُٹیاں ڈگ پوے گا۔

¹۔ پرلیسی دے مُڈھوں اِجک شگوف پُھٹ گاتے اودی جڑوچوں اِک نوں درخت لُگ جگا -²۔ اودے لُتے خداوند دی رُوح ٹھہری ویرے
 گی۔ جیدا مطلب لف پئی حکمت ے عقل دی رُوح، صلاح کاری ے طاقت دی رُوح، خدا دی پہچان ے خداوند تھوں ڈرن دی رُفوح -
³۔ خداوند تھوں ڈرنا ای اودی خوشی ہووے گی۔ اوہ ناس ے اپنی آکھیں ویکھ کے انصاف کرے گاتے ناں اے اپنی کنیں سنیاں فیصلہ
 کرے گا۔⁴۔ سگومسکیناں دا عدل نال انصاف کرے گا ے دھرتی دے غرباں دا سچائی نال فیصلہ کرے گاتے اوہ ظلم کرن ولے نوں اپنے
 مونہ دی سوئی نال مارے گاتے شرارت کرن ولے نوں اپنے بلاں دے ساہ نال قتل کرے گا۔⁵۔ عدل اودے لک دا رَس ہووے گاتے سچائی
 اودی کنڈ نال بنھی ہووے گا۔⁶۔ بھگیا ژ لیل دے نال روے گاتے جیتا دُده پیندے بچ نال بَوے گاتے وچھلے شیر دا بچ اِکٹھرن گتے اک
 چھوٹا کاپگن گیاکا اونان دفی رنمائی کرے گا -⁷۔ گاتے رچھنی اکٹھیاں جُگن گیا ے اوہ بچ اِک ساتھ رن گتے شیر ڈھگ وانگو توڑی
 کھلے گا -⁸۔ دُده پیندا بچ سب دی کُھڈھ کول کھیڈے گاتے جس مُنڈے دا دُده چھڈیا اے نا دی کھڈھ وچ ہتھ پاوے گا -⁹۔ اوہ میرے
 پاک پہاڑ لُتے کتے وی ڈکھ نئیں دین گتے ہنگام نئیں کرن ایس لئی پئی دھرتی وچ ہتھ پاوے گا -¹⁰۔ اوس دن لیس دی اوس جر نوں
 جیڑی اُمت دے لئی جھنڈے دے وانگوں کھڑی اے، بیگانی قوماں لبھن گیا ے اودے رن دی تھان جلیل ہووے گا -¹¹۔ اوس دن
 خداوند اپنا ودھاوے گا، ناں جو اپنی اُمت دے بچیاں ہویاں نوں موڑلیاوے، جیڑے اشور ے مصر ے مصر ے فتروس ے کُوش ے عیلام ے
 شنعار ے حمات ے سمندر دے جزیریاں وچ بچ رہے۔¹²۔ اوہ قوماں دے لئی جھنڈا کھڑا کرے گا ے اسرائیل دے قیدیاں نوں اِکٹھا کرے
 گاتے یہود دے یکٹھیاں ہویاں نوں دھرتی دیاں جواں گڈھاں توں اکٹھا کرے گا -¹³۔ تدو ن افرئیم دا کینہ مُک جاوے ے یہود دے دُشمن
 نا سہون گتے فیر افرئیم یہود نال بُغض نئیں رکھ گاتے ناں ای یہود افرئیم نال دشمنی رکھ گاتے -¹⁴۔ لہندیاں ولوں اوہ فلسطیاں دے
 موڈیاں لُتے حملہ کرن گتے اوہ چڑھدے ول سارے رن والیاں نوں لٹ لین گتے، ادم ے موآب لُتے ہتھ پین گتے بنی عمون اونان دی فرما
 نبرداری کرن گتے۔¹⁵۔ خداوند مصر دی جیب سکا دیوے گاتے اپنے ساہ دی گرمی نال اپنا ہتھ دریا لُتے پلے گاتے اونوں ست نالیاں وچ وٹ
 دیوے گا ے فیر اوہ جُتیاں پایاں ہویاں ای پار جان گتے۔¹⁶۔ اودی اُمت دے اونان بچیاں ہویاں لوکاں لئی جیڑے اشور وچ بچ رن گے ایہو
 جیہی ہووے گی جدان دی اسرائیل دے واسطے سی جدوں اوہ مصر دے دیس تھوں باہر نکلیا -

۱۲ اے اوس دن تُوں آکھیں گا - اے خداوند میں تیرا شکر کناں واں تُوں میرے نال غصہ سبیں پر تیری ناراضگی ختم ہوگئی تے تُوں مینوں تسلی دتی اے۔ ۲۔ شک خداوند مینوں چھڈا ن والا اے۔ میں چین وچ آں میں نئیں ڈولاں گا۔ ۳۔ خداوند ای میری طاقت تے فہل اے اوہ ای مینوں چھڈان والا اے۔ تسی خوش ہوکے۔ نجات دے چشمیاں تھوں پانی بھروگے۔ ۴۔ اے اوس دن تسی آکھوگے۔ خداوند دا شکر کرو۔ اچی آواز نال اویدا نال لو۔ قوماں وچ اویدے کماں دا چر چا کرو۔ منادی کرو پئی اویدا ای ناں اُچا وے۔ ۵۔ خداوند دی تعریف دے گیت گاؤ۔ ایس لئی پئی اوہ بڑے کم کیتے نیں - ساری دھرتی نوں ایس گل دا پتہوے۔ ۶۔ اے صیہون دے واسیو! خوشی نال للکار مارو - ایس لئی پئی تیرے وچکار - اسرائیل دا فُڈوس بزفرگ اے

۱- بابل دے بارے نبوت کیتی تہ ذمہ واری جیہڑی آموص نیں پُتر اشعیا نوں روپا وچ ملی ۲- تُسی اُجڑے پھاڑ فلتہ جھنڈا اڈاؤ۔ 13
 اوہناں نوں اُچی آواز نال بلاؤ ہتھ لگے کرو۔ تا جو اوہ امیراں دے پھاٹک وچوں لنگھن ۳- میں جُہپوئے لوکاں نوں حُکم دتا۔ میں اپنے
 اوہناں بہادران نوں اپنے غضب لئی سدیا جیہڑے مغرور ی نال للکارے مار دے نیں ۴- غالباً پہاڑاں لُٹے بڑے وڈے اِکٹھ دا شور شرابا سُنو۔
 دیسانے اِکٹھیاں پوہاں قوماں دا اوہ شور سُنو۔ فوجاں دا رُب جنگ دے لئی لشکر دی گنتی کر ریا اے ۵- اوہ بڑی دُور دے دیس تھوں
 سسدگوں آسمان دی اخیری کنڈھیاں تھوں لُٹے نیں۔ خداوند قہر دے پتھیاں رتاں جو دھرتی نوں تباہ کرن ۶- تُسی فریاد کرو۔ ایس لئی
 پئی خداوند دا دن نیڑے وے۔ اوہ خداوند فدی ساری قدرت نال آؤندا اے ۷- ایس لئی سبھو پتھ ڈھیلے جان گتے ہر اک بندے دا دل رحم
 کھاوے گا ۸- اے اوہ ڈرے ہون گے۔ اذیت تہ غمی اوہناں نوں آگھیرے گیتے اوہ اوس عورت وانگ ہون ڈرن گے جیویں بچ پیدا کرن دے درد
 لگھوں۔ اوہ اک دوج نوں پریشان ہوکن ا ویکھن گتے اوہناں دیاں شمکلاں لُٹے لال شوہاں چمکدیاں ہون گیاں ۹- ویکھ خداوند دا دن آؤندا
 اے جیدا مطلب اے پئی غصہ نال چمکدا ہوتا ہے رحم دن تاں جو دھرتی توں اُجڑے قصورواراں نوں اودے وچوں مٹا دیوے ۱۰-
 کیوں جو اسمان دے تارے اوہناں دے برج اپنی آو ناں دین گتے سورج چڑھدیاں ای بنیرو وے گا تہ چاندی اپنی لو نال نئیں نئیں چمک
 گا ۱۱- اے میں دُنیا نوں اودے دے لئی شرارت کرن والیاں نوں اوہناں دے گناہواں دے لئی سزا دیواں گا تہ میں غرور کرن والیاں
 دی شوخی ختم کرانواں گتے حُکمراناں دی طاقت نوں نیواں کراں گا ۱۲- انسان نوں سوہ نالوں زیادہ قیمت تہ بندے نوں اوفیر دے
 خالص سوہ نالوں ہوتا مہنگا کراں گا ۱۳- ایس لئی فوجاں دے رُب دے قہر دی وجہ نال اودے غضب وچ آؤن دے دن آسمان کمب
 جلے گتے دھرتی اپنے کھلون دی تھان تھوں ہلائی جلے گی ۱۴- اے اوہ نسن والی پرئی دے وانگوں ہون گتے اوہناں بھیڈاں وانگوں جینہاں
 نوں کوئی اِکٹھا نہ کرے جیر ہر اک اپنی قوم ول بیتہ گتے اپنے وطن ول بھیجے گا ۱۵- ہر اک جیہڑا ملہ ویناں جلے گا تہ ہر اک جیہڑا قید
 کیتا جاوے تلوار نال قتل کیتا جاوے گا ۱۶- اوہناں دے نک ایلے اوہناں دیاں آکھاں سامنے ٹکڑے ٹکڑے کیتے جان گے۔ اوہناں دے گھر لُٹے جان
 گے اوہناں دیاں زنانیاں دیاں عزتاں لُٹیاں جان گیاں ۱۷- ویکھو میں مادیان نوں اوہناں لُٹے حملہ کرن لئی لیاواں گا۔ اوہ چاندی دی پرواہ
 نئیں کرن گتے سوہ نال خوش نئیں ہون گے ۱۸- اے اوہ مُنڈیاں نوں قتلے کُڑیاں نوں فنا کرن گے۔ اوہ حامل عورتاں تہ رحم نئیں کرن گتے
 جھوٹے ایہناں نوں ہمدردی نال نئیں ویکھن گے ۱۹- اے بابل جیہڑا دیساں دافخرتہ گلدایناں دی وڈوں دی رونق اے۔ اوہ سدوم تہ عمورہ
 دے وانگ ہو جان گے جنہاں نوں خدائے مودیاں کیتا سی ۲۰- اے اوہ فیر کدی نئیں وسے گا تہ پُشتاں تھوں کوئی آباد نئیں ہووے گتے عرب
 دے ربن ولے اودے وچ تنبو نئیں لان گتے ناں ایں ڈنگر فان نوں چارن ولے اوتھ اپنے ریوڑ بہا لین گے ۲۱- سگوں جنگلی بلیاں اوتھ بہن
 گیاں تہ اوہناں دے گھراں وچ آلو بھرے ہون گتے اوتھ سُتر مُرغ وُسن گتے چھگما تُس اوتھ نچن گے ۲۲- فیر اودا ویلا نیڑے وے
 اودے دناں نوں پُوریاں ہون وچ دیر نئیں ہووے گی۔

۱۔ ایس لئی پئی خداوند یعقوب لُہ رحم کرے گا تف اسرائیل نوں دوجی والا جُہ گا تے اوہناں دی اپنی سرزمین تے اوہناں نوں وسلہ گلتے پردیسی اوہناں دے نال ملے گلتے یعقوب دے گھر نال پیوند پو جاوے گا۔ ۲۔ قومان اوہناں نوں لبائون گیائے اوہناں دے گھر وچ اوہناں نوں پہچان گیائے اسرائیل دا خانوادہ خداوند دی تے زمین لُہ اوہناں نوں نوکرتے باندیاں بناکے رکھ گئے جنہاں اوہناں نوں قیدی بنایا سی اوہناں نوں اوہ قیدی بنان گئے اپنے لُہ ظلم کرن والیاں لُہ حکم چلان گئے۔ ۳۔ اوس دن خداوند تیونس تیری محنت تے مزدوری تھو تے اوس بھاری غلامی تھو آرام عطا کرے گا جدے وچ رہے کسی خدمت کردے سی۔ ۴۔ تدوں توں بابل دے راج واسطے ایہ مثال ہووے گا تے آکھیں گا۔ فتح کرن والا کِداں مُک گیا؟ شور شرابا کِداں ختم ہوا۔ ۵۔ خداوند بدیاں دی ڈانگتے راجیاں دی سوئی توڑی اے۔ ۶۔ جیڑے اُمتاں نوں غصہ نال مارے رندے سن تے قومان لُہ ظلم کر دے تے اوہناں لُہ وڈا ظلم کردے سن۔ ۷۔ ساری دھرتی امن ہوئے سکون ہو گیا تے لوکی یکدم گیت گاؤں لگ پئے۔ ۸۔ سرو تے بُنان دی کند تیرے تھو خوش ہوکے آکھدے نیں پئی جدوں دا تُوں سُتا ہوا سی۔ اسانوں کوئی وڈن لئی نئیں آیا۔ ۹۔ تھلے پاتال تیرے آؤن دے استقبال وچ لگ گیا اے تے اوہ تیرے واسطے مُردیاں دیاں رُوحاں، جیدا مطلب اے پئی دھرتی دے سارے دولت مندوں نوں چکاندا اے۔ اوہ قومان دے سارے بادشاہاں نوں اوہناں دے تختاں لُہ اٹھا کے کھلا ر دیندا اے۔ ۱۰۔ سارے ایہ بولن گئے ایہ آکھن گے پئی توں وہ اسڈے وانگ ای مسکین ہواں این تے اسڈی مثال بن گیاں۔ ۱۱۔ تیری وڈیائے تیریاں سارنگیاں دیاں آوازاں پاتال تیکر تھلے اتاریاں گیاں کیڑے تیرا فریش بن گئے کرم تیرے لُہ لین دی چادر ہون گئے۔ ۱۲۔ اے لو ولے ستارے! سنی سویتے دے پُتر! کیویں آسمان تھو ڈگ پیا؟ اے قومان لُہ ظلم کرن والیا! تُوں کیویں دھرتی تیک وڈھ دتا گیا؟ ۱۳۔ تُوں جیڑا اپنے دل وچ آکھیا سی پئی میں آسمان لُہ چڑھ جاواں گا، میں اپنا تخت خدا دے ستاریاں تھو وی اُچا کران گلتے میں پھاڑ دیاں سرحدوں و ولوں جماعت دے پھاڑ لُہ ہواں گا۔ ۱۴۔ میں بدلاں دیاں اُچیاں تھو وی اُچا چڑھا گلتے میں خدا تعلق دے وانگ ہواں گا۔ ۱۵۔ پُتر تُوں پاتال وچ جیدا مطلب اے ڈونگیائی دی اتھاہ وچ تھلے سُٹیا گیا۔ ۱۶۔ جیڑے تینوں ویکھدے نیں تے تینوں تاڑی لاکے سوچدے نیں پئی کیہ ایہ اوہ ای بندہ اے جینے دھرتی تُوں ہلا دتے بادشاہاں نوں جھنجوڑیا سی۔ ۱۷۔ جینے جہان نوں اُجاڑ دتا۔ اوہ شہراں نوں ڈھاڈتے جیدے قیدیاں نوں اوہناں دے گھراں وچ جان ناں دتا۔ ۱۸۔ ساریاں قومان دے سارے بادشاہ اپنے اپنے گھراں وچ سوں گئے۔ ۱۹۔ تُوں مکرورہ مُردار وانگوں اپنی قبر تھو دُور پیا ہواں ویں۔ تُوں پیراں تھلے لتاڑی گئی میت وانگ اوہناں قتل ہواں نال دیا ہواں ویں جیڑے تلوار نال وڈھ گئے نیں۔ مطلب ایہ وے پئی اوہناں نال جیڑے پاتال دی اتھاہ وچ تھلے گھلے نیں۔ ۲۰۔ دفنان ویکے وی تُوں اوہناں دے نال نئیں ہووے گا۔ ایس لئی پئی تُوں اپنے وطن نوں کدی گل نئیں ہووے گی۔ ۲۱۔ اوہناں دے پُتران لئی قتل دا بندو بست اوہناں دے پیو دادا دے گناہاں دے سببوں تیار کرو۔ اوہ ناں اُٹھن گئے تے دھرتی دے وارث ہون گئے ناں ای ساری دھرتی نوں بستیاں نال بھرن گئے۔ ۲۲۔ ایس لئی پئی فوجاں دے رتبہ حکم کیتا اے۔ میں اوہناں دے خلاف اُٹھاں گلتے بابل تے بچوئے لوک تے نسل تے اولاد نوں برباد کران گا۔ خداوند آکھدا اے۔ ۲۳۔ میں اوہناں سیم (اک جاندار جیدے پنڈے لُہ کنڈے ہوندے نیں) دی میراث تے پانی دیاں ندیاں بناواں گا تے وٹا دین والی بہاری نال اوہدے وچ بہاری ماراں گا۔ فوجاں دے رتبہ حُکم دتا اے۔ ۲۴۔ فوجاں دے رتبہ قسم کھا کے آکھیا اے پئی جیڑا میں ستوجیاں اے اوہواں ہووے گلتے جیداں میں ارادہ کیتا اے اوہ واقع ہووے گا۔ ۲۵۔ میں اشور نوں اپنی دھرتی وچ مات دیواں گلتے اپنے پھاڑاں لُہ اوہناں پیراں پٹھ رولاں گا۔ تے اوہدی پنجالی اوہناں اتوں لائی جلتے گی تے اوہا بہار اوہناں دے موڈیاں لُہ لایا کلتے گا۔ ۲۶۔ ایہ ای اصلاح اے جیدا میں ساری دھرتی لُہ حکم دتا اے تے ایہ اوہ ای ہتھ اے جیڑا ساریاں قومان وک دھایا گیا اے۔ ۲۷۔ ایس لئی پئی فوجاں دے رتبہ ارادہ کر لیا اے کون اے جیڑا اونورڈ کرے گا؟ اوہدے وڈھوئے تھن نوں کون پچھاں پٹاوے گا؟ ۲۸۔ جیڑے سال وچ آحاز بادشاہ مر گیا سی اوسے ای سال ایس نبوت دا بہار ملیا سی۔ ۲۹۔ اے پورے فلسطین تُوں خوشی ناں کر پئی تینوں رن ولے دی سوئی ٹٹ گئی اے۔ ایس لئی پئی سب نسل وچوں اک ناگ پیدا ہووے گا تے ناگ دی نسل وچوں اُڈھن والا آجگر جمے گا۔ ۳۰۔ میرے پھاڑ لُہ غریباں تُوں کھانا کھوایا جلتے گا تے مسکین آمن نال وسن گئے۔ تے میں تیری نسل تُوں کال نال ماراں گلتے جیڑے بچ جان گئے اوہ اوہناں نوں قتل کرے گا۔ ۳۱۔ اے پھانک! این پا۔ اے شہراں واسیو ڈنڈاؤ۔ اے پورے فلسطین کمب جا۔ ایس لئی ای پئی چڑھدے ولوں آوے گا تے اوہدیاں لیناں وچ کلا نئیں رواں گا۔ ۳۲۔ قومان تُوں خوش خبری دین والیاں نوں کہہ جواب دتا جاوے گا۔ ایہ پئی خداوند صیہون تُوں تعمیر کیتی تے اوہدے مسکن اوہدی پناہ لین گئے۔

¹۔ موآب پاروں نبوت دا بہار۔ بلاشبہ رات دے ویلے عار پار گیا۔ موآب اُجڑ گیا۔ رات کے ویلے فیر نوں شکست ہوئی موآب برباد ہو گیا۔ 15
²۔ دیبوں دی تپہ اُچے تھان وں کرن لئی چڑھ گئی۔ موآب دا گھرانہ نبوتے میدبا لئی وین کر دے نیں۔ ساریاں دے سراں وچ گنج اے
 تہر اک دو داڑھی مٹی گئی اے۔ ³۔ اوہ اپنیاں گلیاں وچ لکاں دلاوے پیٹیاں بنیاں ہویاں نیں۔ سبھو اپنیاں چھتاں لُٹتے اپنیاں گلیاں وچ فریاد
 کر دے نیں۔ روندیاں ہویاں تھلے اُتر دے نیں۔ ⁴۔ حشیونے اِلعالہ اُچی اُچی روندے نیں۔ اوہناں رونا یا ہس تیکر سُنیاں جان دیاں نیں۔
 ایسے لئی موآب دا لک ٹٹ گیا اے۔ اوہدی جان اوہدے وچ بیہوش ہندی اے۔ ⁵۔ میرا دل موآب دے لئی ماتم کردا اے۔ اوہدا فخر صوہر
 (مطلب ایہ وے پئی تیسرا عجات) بلاشبہ اوہ لُوحیت دی چڑھائی لُٹے چڑھ کت روندے نیں۔ شک اوہ حورڈ نائم دے رستے وچ غم نال
 اُچی اُچی روندے نیں۔ ⁶۔ بلاشبہ نمیم دے چشمے سُک گئے نیں۔ کامت ساری ہرباول مُرجھا گئی اے۔ تہرے دا ناں وی نئیں۔ ⁷۔ ایس لئی
 اوہناں نیں اپنے بچیاں ہولتے اپنے گوداماں نوں تیار کرک رکھ لیا اے۔ اوہناں نوں چناراں دی وادی دے پار چُک کھلے جان دے نیں۔ ⁸۔ ایس
 لئی پئی واویلے موآب دی سرحد نوں گھیریا ہوا اے اوہناں دا ماتم اجلا تھ تیکر پہنچاوے۔ ⁹۔ دیبوں دیاں ندیاں رت نال بھریاں ہویاں نیں۔
 بلاشبہ میں دیبوں لُٹے کجھ ہتی مصیبت لیاواں گا۔ ایہدا مطلب اے پئی موآب دے تسن ولے ارسلا دے لئی عتہ بچیاں ہویاں لئی ایہدا
 مطلب اے پئی ادوم دے لئی۔

۱- بیابان وچ بیہن والا سالج تھوں لے کتے صیہون دے پہاڑ تیک جیڑے دیس دے حاکم نیں - اوہناں نے اوہدے بُرے گھلے- ۲- موآب 16 دیاں دھیاں ارنون دے چھپڑاں دے کنڈھیاں لُٹے اینج رہن گئیاں جیویں آوارہ پنچھی تے اوہناں دے وچھڑے ہوئے بچے- ۳- صلاح دیو ، نیاں جاری رکھو - اپنہ پرچھاویں نوں دوپہر ویلہ رات وانگ کرو - جیڑے کڈھ یتے گئے ستن - اوہناں نوں لُکا لوئو- نسیاں ہوئیاں دا پتا نان دسو- ۴- موآب توں کڈھ ہوئے تیرے نال رہن - قتل کرن والیاں لگے توں اوہناں لئی اولہ بن- ایس لئی پئی طلم کرن والا مٹ جاوے تے لُٹن والا مُک جاوے تے لُٹن والا جاوے گلتے ظالم دیس تھوں نکل جان گے- ۵- رحمت مہر نال اک تخت بنایا جلتے گا تے دائود دے تنبو وچوں راستی نال اک اجیہا مُنصف اوہدے لُٹے بہوے گا جیڑا نیاں نوں پسند کرن والا ہووے گا تے نیاں لُٹے قائم رووے گا - ۶- آساں موآب دی غروری گل سنی اوہ بوہت ای گھمنڈی اے اوہدی مغروری تے گستاخی تے غصہ سچا نہیں اے- ۷- ایس لئی موآب لُٹے موآب آئی وئیں پاوے گا - اوہ سارے ای رون پٹن گے- اوہ قیر حراشت دی سائونگی دیاں ٹکیاں لے کے ماتم کرن گشتے سبھو برباد ہون گے- ۸- ایس لئی پئی حبشون دے کھیت تے سیم دے انگوراں دے باغ مُرجھا گئے نیں - انجان قوماں دے سرداراں نے اوہدے ودھیاں بوٹیاں نوں توڑ دتا اے- اوہناں دیاں شاخاں لیغزیر تیکر ودھیاں تے جنگل وچ پھیل گئیاں - اوہ دُور تیکر پھیلیاں تے سمندر اتوں وی پار گئیاں - ۹- ایس لئی میں سیم دے انگوراں دے باغاں لئی لعزیر دا رونا روواں گا - اے حبشون تے اے العالہ میں اپنہ اتھرواں نال تینوں پانی دیواں گا - ایس لئی پئی تیرے پھلاں لُٹے تیری فصل لُٹے جنگ لئی بڑا اُچا للکارا ماریا- ۱۰- اے باغ تھوں خوشی تے مسرت ختم ہو گئی تے انگور ستان وچ کوئی راگ یاں گیت نہیں تے کولہو وچ انگوراں نوں کوئی وی گاہندا نہیں تے تعریف دیاں آوازاں بند ہو گئیاں - ۱۱- ایسا لئی میرا ضمیر موآب لئی بریط وانگ وئیں پلے گا تے میرا دل قیر حراشت لُٹے رووے گا - ۱۲- اے جدوں موآب اُچیاں تھواواں لُٹے موجود ہووے تے تھکیا ہووے تے اپنہ مندر وچ جاکے دعا کرے ہر اونوں کُجھ وی فائدہ نہیں ہووے گا - ۱۳- اپہ اوہ گل اے جیڑی خداوند نے موآب دی مخالفت وچ پہلاں ای آکھی سی - ۱۴- پر اوس ویلہ خداوند نے کلام کرکے حکم کیتا تیرے ورھیاں دے اندر (جیڑے مزدوراں دے ورھیاں وانگ ہون گے) - موآب دا رعب داب اوہدے سارے لشکراں نال مُک جاوے گلتے تھوڑے لوک باقی ہون گے سگوں بوہت ای تھوڑے کمزور ہون گے-

۱^۱۔ دمشق دے لئی نبوت - ویکھ دمشق شہراں وچ شہری نئیں رہوے گلتے اوہ تباہی دا ڈھیر پوئے گا - ۲^۲۔ اوہ دیاں وستیاں ہمیشاں 17 لئی اُجاڑ ہو جان گئیاں - اوہ جانوراں دے چُگن لئی ہون گے جیڑے اوہ دے وچ بیہن گتے اوہناں نوں کوئی نئیں ڈراوے گا - ۳^۳۔ افرائیم تھوں قلعت دمشق بچھوئے لوکے آرام تھوں بادشاہی مُک جاوے گی۔ فوجاں دے رب دا حکم اے - ۴^۴۔ اوس دیہاڑے یعقوب دی عظمت وچ گھاٹتے اوہا موٹا ماس پتلا ہو جاوے گا - ۵^۵۔ اوس طرحاں ہووے گا پئی جیدوں کھلوتی فصل دا اناج اکٹھا کیتا ہووے۔ اہنیاں ہتھ نال کنک دے سیٹھ چُگھوں تے وہ اینج ہووے گا - جیدوں کوئی رفائیم دے پہاڑاں وچ سیٹھ چُگے - ۶^۶۔ اوس دے وچ تھوڑا ای پھل رہ جاوے۔ جیویں اوہدوں جیدوں زیتون دا بوٹا ہلایا جاوے دوہاں تین دلہ دی ڈالی دے سرے لُتے چار یاں پنج پھل والیاں شاخاں باقی ہوں - خداوند اسرائیل دے خدائے آکھیا اے - ۷^۷۔ اوس دیہاڑے انسان اپنے بنان ولہ ول ویکھ گلتے اوہ دیاں اکھاں اسرائیل دے قدوس نوں ویکھن گئیاں - ۸^۸۔ اوہ اوہناں مذہبیاں لے جیڑے اوہناں دے ہتھانے بنائے اوہناں ول دھیان ناں دین گے۔ ناں ای اوہناں مورتیاں تے صورتاں دی پرواہ کرن گے۔ جیڑیاں اوہناں دیاں اُنگلاں بنایاں سَن - ۹^۹۔ اوس دیہاڑے تیرے پک شہر اوس طرحاں چھڈتے جان گے جیویں بنی اسرائیل دے اگوں حویاں تے اموریان تے شہر چھڈے سَن تے اُجاڑ بیابان ہو گیا سی - ۱۰^{۱۰}۔ ایس لئی پئی توں اپنے خلاصی دین ولہ نوں بھُل گیتے اپنے دین والی چٹان نوں یاد ناں رکھیا - ایس لئی تُوں سوئیاں سوئیاں کباریاں لاویں گتے بیگانیاں شگوفیاں دا بیہ بیجیں گا - ۱۱^{۱۱}۔ بیجن ولہ دیہاڑے نوں اوہ دے دولہ واڑ لا دیں گا تھر دیہاڑے توں اوہنوں پالیں گا - ہر دُکھتے وڈی اوکھت ولہ دیہاڑے وچ ناں رہوے گا - ۱۲^{۱۲}۔ آہ! بوہت ساریاں قوماں دا ہنگام ! اوہ سمندراں دے شور وانگوں شور کردیاں نیں تے اُمتاں دا شور شرابا - اوہ بوہت زیادہ پانی وانگوں شور کردیاں نیں - ۱۳^{۱۳}۔ اوہ اوہنوں جھڑکے گتے اوہ دور نس جاوے گا تے پہاڑاں دی دھوڑ وانگوں ہوا دے اگوں تے توڑی وانگوں واپورولے لگے منڈیا جاوے گا - ۱۴^{۱۴}۔ شام دے ویلے موت اے ! سوہر ہون تھوں پھلاں خاتمہو جاوے گا - ایہ وی اوہا حصہ اے جیڑا سان نوں غرق کردے نیں تے ایہ ای اوہناں دے بھاگاں وچ جیڑے سانوں لُٹ دے نیں -

۱- پراں نال پھڑ پھڑ کرن والی اوس دھرتی لئی افسوس جیہڑی کُوش دے دریاواں دے کنڈھیاں لُتے نیں - ۲- جیہڑی بُردی دیاں 18 بیڑیاں وچ پانی لُتے اپنہ سفیراں نوں سمندروں پار بھیج دی اے۔ اے کابلیو سفیرو! تُسیں اک اُچے قد والی تے دسوہ مَکھ والی قوم کول جاتو۔ مطلب ایہ وے پئی اوس قوم کول جیہڑی لگے جاکے خطرناک ہونے لگی۔ اوس پیراں تھلے پھین والی، پیراں پٹھاں رولن والی قوم دے کول جیدی دھرتی نوں دریا حصیاں وچ ونڈھ دینے نیں - ۳- جہاں دے سبھو اپن والیو اتے اے دھرتی وسن والیو! جیدوں پھاڑی لُتے جھنڈ اُچا کیتا جاوے گا تے فیر تسی ویکھو گے جیدوں نرسنگ وچ پھونک ماری جاوے گی تے فیر تُسیں سُنو گے - ۴- ایس لئی پئی خداوند مینوں ایس طرحاں حکم کیتا اے پئی میں اپنی تھان لُتے بہواں گا۔ میں دھیان رکھاں گا۔ دھپ دے ویلے سخت گرمی وانگوں تے گرمی دے فصل دے ویلے تریلے بڈل وانگوں - ۵- ایس لئی فصل پکن تھوں پہلاں جیدوں کلیاں پک جاوے پھل پکن ولے انگور بن گھنوں۔ ڈالیاں داتری نال وڈیاں جاوے گیان تے شاخاں نوں کھچ کے وکھرا کیتا جاوے گا - ۶- اوہ سارے پھاڑاں دے شکاری پرندیاں تے کھلے تھان دے درندیاں دے لئی چھڈے جان گے۔ فیر شکاری پرندے اونٹاں لُتے گرمی دے ویلے رہیں گے دھرتی دے درندے اونٹاں لُتے سردیاں دا موسم گذارن گے - ۷- اوس ویلے فوجاں دے رب دے نانویں مَسکن وچ جیدا مطلب اے پئی صیہون دے پھاڑ لُتے فوجاں دے رب دے کول نذرلے اوس قوم وُلّوں پہنچان گے۔ جیہڑی اُچے قد والی سونہ مُنہ والی اے۔ اپدا مطلب اے پئی اوس قوم دے ول جیہڑی لگے جاکے خطرناک ہونے لگی۔ اوس پیراں پٹھاں پھین والی تے پیراں تھلے رولن والی قوم ولوں جیدی دھرتی نوں دریا حصیاں وچ ونڈھ دیندے نیں۔

۱- مصر دے بارے نبوت دا بہار - ویکھو۔ خداوند اِک تیز اُڈان بَدَل لُتے سوار ہوکے مصر وچ آوے گا۔ اوہدی حاضری نال مصر دے بُت 19 کمب جان گئے مصر دا دل اوہدے وچ ای پگر جاوے گا۔ ۲- مصر میں مصر نوں مصر دی دشمنی لئی ہتھیار تیار کراواں گا۔ فیر ہر آدمی اپنے بہرا نال لڑے گلےہر بندہ اپنے یار نال لے شہر لڑے گلے صوبہ نال صوبہ۔ ۳- مصر اپنے پردے وچ ہمت ہار جاوے گا۔ میں اوہدے صلاح مشورے نوں وگاڑاں گا۔ تہ اوہ اپنے بُتاتے جادو گرائے مُردیاں دیاں رُوحاتے عیب نوں جانن والیاں کولوں پُچھن گے۔ ۴- مصر نوں اک پتھر دل حکمران دے ہتھ وچ کر دیواں گا۔ سُن جابر راجہ اونان لُتے حُکمرانی کرے گا۔ خداوند فوجاں دا رب آکھ دا اے۔ ۵- سُمندر دے پانی سُک جاوے گئے دریا خشک ہوئے گلے سُک جاوے گا۔ ۶- مصر ندیاں وچوں بد بُو آوے گی۔ مصر دے نیل دیاں شاخاں گھٹ جان گئیاں۔ سُک جاوے گئیاں۔ ناڑے کلہ مرجھا جان گے۔ ۷- نیل دے دریا دے کنڈھیاں لُتے بُردی کمالا جلتے گی۔ نیل دے دریا دیاں ساریاں پھلیاں سُک گیاں۔ مٹ جان گئیاں۔ ناں رہن گیاں۔ ۸- تہہ مچھیاں پھرن ولہ دھائیں مار مار روں گئے۔ جیڑے نیل وچ مچھیاں پھرن لئی خنڈے پلہ نیں اوہ سائے اے وئیں پان گئے۔ جیڑے پانی دے لُتے وڈے جال سٹدے نیں۔ اوہ پریشان ہو جاوے گے۔ ۹- صاف کیتھوئے سُوٹ دے کاریگری پینجے اوئن ولہ گھبرا جاوے گے۔ ۱۰- مصر اوہدے لوک پھیویں جان گئے کم کرن ولہ سارے مزدور تہ تاب ہووے گے۔ ۱۱- صوعن دے شہزادے بلاشکے قل نیں۔ فرعون نوں مشورے دین ولہ سیانیاں دا مشورہ گھٹیا اے۔ فیر تُسیں کیویں فرعون نوں آکھ دے او۔ پئی میں حکیمان دا پُتر، سگوں پرلہ بادشاہاں دا پُتر آں۔ ۱۲- ہن تیرے عقلاں ولہ کیتھ نیں؟ اوہ تینوں اطلاع دین۔ تہ دھن پئی فوجاں دے رب مصر دے بارے کہ ارادہ کیتا اے؟ ۱۳- صوعن دے بادشاہ احمق ہووے۔ نو ف دے شہزادیاں دے دھوکا کھادا اے۔ اوہ اوہدے قبیلیاں دے سردار۔ مصر نوں بھلا دتا۔ ۱۴- خداوند اونان دے وچ اک پُتھی چلن والی چال گھلی۔ فیر اونان نے مصر نوں اوہدے ساریاں کماں لئی اوس نشئی بندے وانگوں پُتھ راہ لُتے ثوریا جیڑا اُلٹیاں کردا ہویا ڈولدا اے۔ ۱۵- مصر دا کوئی وی کم نئیں ہووے گا۔ جیڑا بیریاں پُوشل یاں کھجور یاں ناڑ کر سکے۔ ۱۶- اوس دیہاڑے مصر وچ رہن والیاں زنانیاں وانگوں ہون گے۔ فوجاں دے رب دے ہتھ چُکن دے سببوں جیڑا اوہ اوہدے لُتے چُکے گلے فیر تھر تھر ان گئے گھابر جان گے۔ ۱۷- پھودا دا دیس مصر دے لئی خوف دا سبب ہووے گا۔ فوجاں دے رب دے اوس ارادے دے پاروں جیڑا اپنے اونان دے خلاف کیتا سی۔ اوس دا ذکر سُنن ولہ سبھو ڈر جاوے گے۔ ۱۸- اوس دن مصر دی دھرتی وچ پینجے ایہو جے شہر ہون گے جتھ کنعان دی بولی بولی جلتے گی۔ فیر رب دی سوہنے کھادی جلتے گی۔ اونان وچوں اک سورج دی ڈھال اکھولے گی۔ ۱۹- اوس دن مصر دی دھرتی وچ خداوند دا اک مذبح سرحلے خداوند دا اک مینار ہووے گا۔ ۲۰- اوہ مصر دی دھرتی وچ فوجاں دے رب دی اک نشانی۔ گواہ ہووے گا۔ ایس لئی پئی اوہ اپنے تنگ کرن والیاں دے سببوں خداوند دے لگے روں پیٹن گئے۔ اوہ اونان دے واسطے اک نجات دین والے حمایتی گھلے گا۔ فیر اوہ اونان نوں چھڈاوے گا۔ ۲۱- خداوند اپنے آپ نوں مصر دے واسیاں لُتے ظاہر کرے گا۔ فیر اوس دن مصر دے واسی خداوند نوں جانن گئے۔ اوہ قربانیاں تہ دیاں نال اوہدی پوجا۔ عبادت کرن گئے۔ خداوند لئی ممتاں منن گئے۔ اونان نوں پوریاں کرن گے۔ ۲۲- خداوند مصر دے وارثاں نوں مار مکاوے گا۔ اوہ مارے گلے زخمیاں نوں چنگا کرے گا۔ ۲۳- اوس دن مصر تھوں اسور تیکر اک کھلی سڑک ہوے گی۔ فیر اسور دے رہن ولہ مصر وچ آئوں گئے۔ مصر ولہ اسور وچ جان گئے۔ مصر اسور نال رُل ملے پرستش کرن گے۔ ۲۴- اوس دن اسرائیل مصر اسور وچ ثالثی کرن ولے دھرتی لُتے برکتاں دا سبب ہون گے۔ ۲۵- ایس لئی پئی فوجاں دا رب اونوں برکت دے کے آکھ گا۔ میری اُمّت مصر میرے ہتھ دی کاریگری اسور تہ میری میراث اسرائیل مبارک ہویا۔

^۱۔ چہڑے سال وچ تر تان اشدود ول آیا۔ جد اسور دے بادشاہ سرجون تے اونوں گھلپا سی تے اوہ اشدود دے نال جنگ کیتی تے 20
 اوہ لے قبضہ کر لیا سی۔ ^۲۔ اوس ولہ خداوندہ آموص دے پتر یسعیاہ دی زبانی کلام کرکے حکم کیتا۔ جلتے ٹاٹ دی پوشاک اپنے
 لکے تون کھولتے اپنے پیراں تون جُتی لا تے اوہ اینج ای کیتا تے اوہ ننگلے ننگی پیریں پھر دا رہا۔ ^۳۔ تده خداوندہ حکم کیتا۔ پئی جس
 طرحاں میرا بندہ یسعیاہ تین ورہ لکوں ننگلے ننگیں پیریں پھر دا رہا تے مصر تے کوش دے بارے نشانیاں تے اچنہا ہویا۔
^۴۔ ایویں ای اسور دا راجہ مصر دے قیدی تے کوش تے جہاں نوں دیس نکالا ہویا، بہاویں نوجوان تے بہاویں عزت دار وڈی عمراں دے
 لکوں ننگلے الف ننگیاں نوں مصر دیہ عزتی لئی جاوے گا۔ ^۵۔ تے اپنی آس کوش تھوہ تے اپنے فخر مصر دے سببوں خوف کھان گتے
 شرمندہ ہون گے۔ ^۶۔ اوس دن اوس پتن لے رہیں ولہ آکھن گے۔ ویکھ۔ ایویں ایویں تے ساڈی آس مُک گئی۔ اساں جیدے تون اسور دے راجہ
 کولوں بچن دا ترلا پایا تے فیر اسیں کیوں بچاں گے؟

۱۔ سمندر دے صحرا دے بارے نبوت دا بوجھ۔ جیویں دکھن ولوں واپورولہ چل پیندے نیں۔ تیویں ای ایہ صحرا تھوں، مطلب ایہ 21
وے پئی خوفناک دھرتی توں آئوئدا اے۔ ۲۔ میں اک ڈراونی روپا وبکھی۔ لئیرا لئدا اے ہلاک کرن آلا ہلاک کردا اے۔ اے عیلام! حملہ
کر۔ اے مادائی! گھیرا پا۔ میں اوتھوں سارا ماتم ختم کرایا۔ ۳۔ ایس لئی میری کنڈھ ڈکھ نال بھر گئی تے میں میری پیڑ اینج اے جینج
اوہ عورت جہنوں بچہ جمن ویلہ پیڑاں لگیاں ہوون۔ مینوں سُن کے اچنبھا سی۔ ۴۔ میرا دل کمب گیا تے کمبن نال میں گھبرا گیا۔ شام
ویلہ دی سُرخی جیڑی مینوں خوش کردی سی۔ اوہ اوس نوں میرے لئی خوف بنا دتا سی۔ ۵۔ اوہ کھانا پروس دے نیں۔ اوہ نرم
غالیچہ وچھاندے نیں۔ اوہ کھاندے پیندے نیں۔ اوہ دولت مندو! اُتھو تے ڈھال لے تیل ملو۔ ۶۔ ایس لئی پئی خداوند مینوں ایویں
آکھیا۔ جا پیرے دار کھلار دا تے جیڑا کُجھ اوہ وبکھتے دس۔ ۷۔ جدھ اوہ ایس طرحاں دے سواراں نوں وبکھ جیڑے دودو ہوکے
آئوندے نیں۔ اک کھتے لُتے اک اوٹھ لُتے فیر دھیان نال اونان نوں وبکھ۔ ۸۔ فیر اوہ شیر وانگوں دھاڑے۔ اے خداوند میں سار دن
وبکھن والی اُچی تھاتے کھلوتا واسے ساری رات اپنا پیرہ دیندا رہیا واں۔ ۹۔ تے وبکھ! سوار سگوں دودو ہوکے لُتے اوہ رولا پایا۔ بابل
ڈھ پیا۔ اوہ ڈھ پیا۔ اوہ جہناں دی یوجا کردا سی۔ گھڑیاں ہوئیاں ساریاں مورتیاں دھرتی لُتے ڈگ کے پھتی پھتی بھو گیاں۔ ۱۰۔ اتے اے
پیراہیٹھ، لُتے ہوا۔ اے میرے بول (غلہ دا ڈھیر) دے پُتر! جیڑا کجھ وی میں فوجاں دے رب اسرائیل دے خدا تھوں سُنیا۔ میں تہانوں
دس دتا۔ ۱۱۔ دوم دے بارے نبوت دا بھار۔ سعیر تھوں میرے وَل اُچی آواز نال آکھیا گیا۔ اے پریدار! رات دی کیہ خبر اے؟ اے
پریدار رات دی کیہ خبر اے؟ ۱۲۔ پریدار آکھیا! سویر ہوگئی اے تے فیر وی رات اے۔ جیکر تسیں پُچھنا چاندے اوتے فیر پُچھ لوئو۔
پُرت آئو۔ ۱۳۔ اے دوانیاں دے قاتلو! تسیں جیڑے صحرا دے جنگل وچ تنبو لائے او۔ ۱۴۔ پانی لے کے ترابیاں دے ملن نوں آئو۔ اے تیم
دی دھرتی دے رہیں والیو! روٹی لے کے نسن والیاں نوں لین لئی نکلو۔ ۱۵۔ ایس لئی پئی اوہ اجازاں تھوں تے تیر کیتی ہوئی تلوار تے
پورے زور نال کھچی ہوئی کمان دے اگوں تے جنگ دی سختی کولوں نئیں۔ ۱۶۔ ایس لئی پئی خداوند مینوں اینج حکم کیتا اے۔
پئی اک سال، اپدا مطلب اے پئی مزدور دے اک سال دے وچ قیدار دی ساری شان فنا ہووے گی۔ ۱۷۔ تیر چلان والیاں وچوں
بوہت ای تھوڑے بچوں گے۔ قیدار دے جنگ کرن ولے تھوڑے بچوں گے۔ بلا شک خداوند اسرائیل دے خدا آکھیا اے۔

۱- تینوں کی ہوا؟ پئی تسیں کوٹھیاں تے چڑھ گئے او؟ ۲- اے ہلڑ باز شیر! اے شور شرابہ نال بھرے ہوئے! اے خوشیاں کرن ولے 22
 قصبہ! تیرے قتل ہون ولے تلوار نال قتل نہیں ہوئے ناں ای لڑائی وچ مارے گئے نیں - ۳- تیرے سارے سردار اکٹھے نشتے کمان
 ہاجو و قید کیتے گئے۔ تیرے سارے سورما اکو واری قید ہوئے۔ اول دُور دُور تیک نس گئے۔ ۴- ایس لئی میں آکھنا آں - پئی میرے کولوں
 پراں ہو جائو - ایس لئی میں زار و قطار روواں گا - میری اُمت دی دھئی دی موت دے سببوں مینوں تسلی دین دی زحمت ناں کرو۔ ۵-
 ایس لئی پئی فوجاں دے رب دا جھگڑا تے پیراں پٹھ رولن تے جُل دا اک دیاڑا اے۔ رویا دی وادی وچ کندھاں نوں ڈیہ جانا اے تے پاڑ
 لے جنگ دا رولا اے۔ ۶- عیلام تیر دان چُک لیاوے لڑائی وچ کم آئون والیاں بگھیاں وچ گھوڑیاں نوں جوند اے تے قیر ڈھال نوں ننگا
 کردا اے۔ ۷- تے فیر تیریاں ودھیا و ادیاں لڑائی وچ کم آئون والیاں بگھیاں نال بھر جان گیاں تے اوہناں دے سوار برؤن دے لگ لیناں لوئوں
 گئے۔ ۸- تے یہودا نوں بہ پردہ کیتا جاوے گا تے اوس دیاڑے توں جنگل دے گھر ولے تھیاں نوں ویکھیں گا - ۹- تے توں ویکھیں گا - پئی
 دائود دے شیر دیاں حدان بھت زیادہ نیں تے تسیں تھل چھڑ دے پانی نوں اکٹھا کروگے۔ ۱۰- تے یروشلم دے گھراں نوں گنوگتے کندھ
 نو پکا کرن لئی گھراں نوں ڈھا دیوگے۔ ۱۱- تے تسیں دونوں کندھاں دے وچکار پُرنے چھیڑ دے پانی لئی اک لوٹا بنائوگے۔ پر جبہ ایہ کیتا
 سی تسیں اوہدے ول دھیان نہیں کروگتے ناں ای اوہدے ویکھوگے۔ جہناں مدتاں پہلوں نقشہ بنایا سی - ۱۲- اوس دن فوجاں دا رب
 رون لئی تے ماتم کرن لئی تے سر منڈوان لئی ٹاٹ بنھن لئی سدھ گا - ۱۳- پر ویکھ۔ خوشی تے مسرت نال گاواں تے ڈھکیاں نوں ذبح
 کرنا تے بھید بکری نوں حلال کرنا تے ماس کھاندے تے پندے نیں - آٹو کھانوتے پیئے۔ ایس لئی پئی کل اسپس مر جاواں گے۔ ۱۴- تے فیر
 فوجاں دے ربہ میرے کئی شوہ پائی سی - پئی ایس بدی دا ٹپاڈے کولوں کفارہ نہیں دتا جلتے گا - جڈ تیکر پئی مرنا چائو۔ فوجاں دے
 ربہ آکھیا اے۔ ۱۵- خداوند فوجاں دے ربہ ایہ حکم کیتا اے۔ پئی محل دے اوس مختار بادشاہ دے بار کول جا - ۱۶- جیہڑا اپنے لئی
 اُچی تھان لے پٹواندا اے تے چٹان لے مکان تیار کردا رہا اے۔ تینوں کیہوہیا اے؟ تے تیرا ایتھ کون اے؟ پئی توں اپنے لئی قبر پٹوا رہا ایں -
 ۱۷- ویکھ، خداوند تینوں کھیدو وانگر چنگی طرحاں ول کتے چنگی طرحاں کس کے کھلی دھرتی وچ زور نال سُٹ دیوے گا - ۱۸-
 اوتھ توں مرے گئے اوتھ ای تیری شوکت دیاں رتھان رہن گیاں - اے توں جیہڑا اپنے مالک دے گھر دی رُسوائی دا سبب ایں - ۱۹-
 میں تینوں تیرے عہدے توں ہر طرف کراں گا تے توں اپنے درجے توں تھل کھچیا جاویں گا - ۲۰- اوس دن میں اپنے بندے حلقیاں دے پُتر
 الیاقیم نوں سدھاں گا - ۲۱- تے تیرا لبادس اونوں پاواں گا تے تیرا پرنا اونوں بنھان گا تے تیرے نال کیتا ہوا - قول قرار اوہدے تھ وچ
 دے دیواں گا تے اوہ یروشلم دے واسیاں تے یہودا دے قبیلے دا پیو ہووے گا ۲۲- تے میں دائود دے گھر دی کُنجی اوہدے موڈے لے دھراں
 گا - تے اوہ کھولے گتے کوئی بند نہیں کرے گا تے اوہ بند کرے گتے کوئی نہیں کھولے گا - ۲۳- میں کل دے وانگ اونوں پکی تھانے مٹھاں
 گتے فیر اپنے پیو دے خانوادے لئی رعب دار تخت ہووے گا - ۲۴- تے جیکر اوہدے لے اوہدے پیو دے خانوادے ساری شوکت دے نال نال ہر
 ڈالے ڈنڈے سارے یکے بھانڈے، سگوں پیالیاں تے مٹکیاں دے نال وی تھی جاوے گی - ۲۵- تے فیر فوجاں دے رب دے پاروں اوس
 دن اوہ کل جیہڑا پکی تھان وچ ٹھوکیا گیا سی پُٹ دتا جاوے گا - اوہ وڈھی جاوے گی تے ڈھ پوے گی تے جو کجھ اوہدے نال لمکیا ہوا سی
 اوہ بلا شک فنا ہو جاوے گا - خداوند نے آکھیا اے۔

۱۔ اے ترسیس دے جہازو! وئیں پائو! ایس لئی پئی تباڈی بندرگاہ بریاد ہو گئی۔ جیدوں اوہ کتیم دی دھرتی تھوں لٹتے فیر اونان 23
نوں ایہ شوہ لگی۔ ۲۔ ساچل دا رہیں والا صوڑ دا تاجر حیران ہوکے چپ کر گئے۔ ۳۔ مطلب ایہ وے پئی جیہڑا شمندر دے پار جاند
اے جیدے ایلچی کھلے پانی لٹے نیں۔ جیدی شیخو دا غلہ اے جیدی آمدنی قومان دی کنک اے۔ ۴۔ اے صیدوون شرم کر۔ ایس لئی پئی
سمندرے کلام کرکے ایس طرحاں آکھیا اے۔ پئی تینوں پیڑاں ناں اٹھیا رتے ناں توں بچے جھ۔ ناں تون جواناں نوں پالیاتے ناں مُنڈیاں دی
ویکھ بھال کیتی۔ ۵۔ جد مصر وچ خبر آپڑے گئے فیر صوڑ دی خبر سُن کے غم کرے گا۔ ۶۔ اے پتتاں دے رن والیو! تسیں ترسیس
وَل پار جائو تے وئیں پائو۔ ۷۔ کہ ایہو تباڈا خوش رہن دا شہر اے؟ جیدی پہلاں ای اونان دناں چہ اُچی شان اے؟ تے اوہدے پیر اونوں دُور
دُور وسن واسطے لئی لٹے گئے؟ ۸۔ کہ اوس صوڑ دی مخالفت وچ ایہ منصوبہ بنھیا جیہڑا راجیاں نوں تاج دیندا اے۔ جیدے تاجر دولت ولے
تے جیدے سوداگر جہان دے شریفان وچ گئیں جاندے نیں؟ ۹۔ فوجاں دے ربتے ای ایہ منصوبہ بنایا۔ پئی ساری شان و شوکت دے
فخر نوں تھلے ڈیگتے سارے جہان دے حاکماں نوں ذلیل کرے۔ ۱۰۔ اے ترسیس دی بیٹی! اپنی دھرتی وچ نیل وانگوں تیر ایس لئی
پئی اوہدے بعد کوئی بندرگاہ نئیں۔ ۱۱۔ اوہ سمندرے اپنا پتھ چُکیا تے اوسنے مُلکاں نوں ہلاک رکھ دتا۔ خداوندے کنعان دے خلاف
حکم کیتا۔ پئی اوہدے قلعباں نوں فنا کیتا جلتے۔ ۱۲۔ آکھیا اے مظلوم کواری! صیدوون دینے دھنہ! ہُن توں گھمنڈ چھڈ دے۔ اُٹھتے کتیم
وَل پار چلی جا۔ اوتھ ای تینوں سکھ نئیں ملے گا۔ ۱۳۔ کلدانیاں دی دھرتی وَل ویکھ، ایہجدا مطلب اے پئی اونان واسیاں نوں
جیہڑے اسور نئیں۔ جنہاں نوں اوہ درندے جانوراں وانگوں رکھیا اے۔ اونانے اوہدے میناراں قائم کیتا۔ اونان دے محلاں نوں ڈھا دتا۔
۱۴۔ اے ترسیس دے جہازو! وئیں پائو۔ ایس لئی پئی تباڈی بندرگاہ فنا ہو گئی اے۔ ۱۵۔ اے اوس دپاڑے اے صوڑ تون حکمرانی دے
دناں دے برابر ستر ورھیاں تیک بھلا دتا جاویں گا تے ستر ورھیاں بعد صوڑ دا حال زنا کرن والی گیت گاؤں والی وانگوں ہووے گا۔
۱۶۔ اے بھلائی ہوئی زانیہ! برتے لے کے شہر وچ پھیری لا۔ خوب گلے خوب وجا۔ کہ پتا پئی توں یاد کیتی جاویں۔ ۱۷۔ ایس لئی پئی
ستر ورھیاں پچھوں خداوند صوڑ دی خبر لووے گا تے اوہ فیر اپنی مزدوری وَل موڑ دے گی۔ ۱۸۔ اے اوہا بیوپارے اوہی مزدوری
خداوند دے لئی مخصوص ہووے گی تے اوہ خزلہ وچتے ذخیرے وچ ناں رکھی جاوے گی۔ ایس لئی پئی اوہدے بیوپار دا نفع اونان دے
لئی ہووے گا۔ جیہڑے خداوند دے حضور ریندے نیں۔ تاں جو اوہ کھانے آسودہ ہون تے ودھیا کپڑے پائون۔

¹۔ ویکھا! خداوند دھرتی نوں اُجاڑ دیوے گا تے اونوں پُٹھیاں کرے گا تے اودے آباد لوکاں نوں نکھیڑ دیوے گا۔ ²تے کابن دا حال 24
 عام لوکاں دے حال دے برابر ہووے گا تے کلمہ دی حالت مالک وانگوں ہووے گی تے لونڈی دا حال اودی مالک دے وانگوں ہووے
 گا تے خریدن والا وچن ولے دے برابر ہووے گا تے قرض لین والا قرض دین ولے وانگوں تے سُود لین والا سُود دین ولے وانگ۔ ³۔
 دھرتی پوری طرحاں اُجاڑ ہو جاوے گی تے بڑے زوروشور دے نال غرق کیتی جاوے گی۔ ایس لئی پئی خداوندنہ اپہ اپہ مُونہوں بولیا
 اے۔ ⁴۔ دھرتی ماتمہ وئین کرے گی تے کملّا جاوے گی۔ دھرتی پریشان تے مُردے وانگ ہو وے گی۔ اسمان تے دھرتی دونوں چن
 ہون گے۔ ⁵۔ ایس لئی پئی زمین اپہ رہن والیاں دے سببوں ناپاک تے پلید ہو گئی۔ ایس لئی پئی اونارے شریعت دے قانوناں دی نافرمانی
 کیتی اے۔ ⁶۔ ایس لئی لعنت دھرتی نوں کھا جاوے گی تے لُہ رہن ولے مُجرم قرار یتے جاوے گی تے دھرتی لُہ آباد لوکی سڑ جاوے گی تے بس
 تھوڑے جہ لُہ لوکی باقی بچن گے۔ ⁷۔ نویں تے وئین پاوے گی۔ انگور دی ٹہنی مُرجھا جاوے گی۔ دِل وچ پھن ولے بندے ہاواں کھچن گے۔ ⁸۔
 ڈھول وچان والیاں دی خوشی بند ہو جاوے گی۔ خوشی منان والیاں وا رولا مُک جاوے گا تے بریط دا نغمہ چُپ ہو جاوے گا۔ ⁹۔ گیت
 دے نال کوئی تے پیتی ناں جاوے گی۔ پین والیاں نوں نشہ دین والی شہ کوڑی لگے گی۔ ¹⁰۔ بیابان دا شہر ڈپہر جاوے گا تے اک گھر بند ہو
 جاوے گا تے کوئی وی اندر نہیں جاوے گا۔ ¹¹۔ تے دے لئی گلیاں گُچیاں وچ شور شرابا ہووے گا۔ ساری خوشی ہیرا ہو وے گی تے
 سارے جہان دی شادمانی دا خاتمہ ہو وے گا۔ ¹²۔ شہر جاڑ پیا ہووے گا تے برہماں نوں ٹوٹے ٹوٹے کیتا جاوے گا۔ ¹³۔ ایس لئی پئی
 دھرتی لُہ قوماں وچ اینج ہوے گا۔ جیویں زیتون دا رُکھ جھاڑیا گیا ہووے ہاں انگوراں دے چھڈے ہوئے گُچھیاں دے وانگر جدوں رُت مُک
 گئی۔ ¹⁴۔ اپہ گیت گاؤں لئی اپنی آواز اُچی کرن گے۔ اوہ خداوند دی وڈیائی دی تعریف گائون گے۔ ¹⁵۔ ایس لئی لہندے ول خوشیاں
 کرو۔ چڑھدے ول عظمت نوں مَنّوں، سمندر دے جزیریاں وچ خداوند اسرائیل دے خدا دی تعظیم کرو۔ ¹⁶۔ دھرتی دے چونواں
 پاسیاں ولوں خوشی دے گیت سنائی دین گے۔ سچ دے لئی فخر اے۔ پر میں آکھاں گا۔ بربادی میرے لئی اے۔ میرے لئی وئین پائو۔
 لُٹیرے لُٹدے نیں۔ لُٹن ولے لُٹ دے نیں۔ ¹⁷۔ اے دھرتی تے رن والیاں! ڈرتے ٹوبلے پہا، تیرے لئی اے۔ ¹⁸۔ تے ڈردی آواز تھوں تَسن والا
 ٹوٹے وچ ڈِگے گا تے ٹوٹے وچوں بابر آئوں آئوں والا پہاچی وچ پھس جاوے گا۔ ایس لئی پئی کھڑکیاں کھل گئیاں تے دھرتی دیاں نیباں پل
 جاوے گئیاں۔ ¹⁹۔ دھرتی سراسر توڑی جاوے گی۔ سارے دھرتی ٹوٹے ٹوٹے کیتے جاوے گی۔ دھرتی زور نال ہلائی جاوے گی۔ ²⁰۔
 لڑکھڑاوے گی جیویں نشہ کرن والا لڑکھڑاندا اے۔ اوہ اک رات لئی بنائی گئی جھونپڑی وانگ لگے بچھہ سرکائی جاوے گی۔ اودی بُرائی
 اودے لُہ بہار ہووے گی۔ اوہ ڈگ جاوے گی تے فیر ناں اُٹھے گی۔ ²¹۔ اوس دیپڑے خداوند اسمان دیاں فوجاں اسمان وچ تے دھرتی دے
 بادشاہاں نوں دھرتی لُہ سزا دیوے گا۔ ²²۔ اوہ کٹھہ کیتے جان گے۔ جیویں کھڈے وچ کٹھہ کیتے جاندے نیں تے قید خانہ وچ اونیاں لئی بُوا
 بند کیتا جاوے گا تے بڑیاں دیپڑیاں دے بعد اونیاں دی ات لئی جاوے گی۔ ²³۔ تھہ چن پریشان تے سورج شرمندہ ہووے گا۔ جدوں
 فوجاں دا رب صیون دے پہاڑ لُہ یروشلم وچ راج کرے گا تے اپہ بزرگاں دے لگے جلال پاوے گا۔

¹۔ اے خداوند توں میرا خدا ایں - میں تیری ستایش کراں گا - میں تیرے ناں تعریف گاواں گا۔ ایس لئی پئی توں عجیب کم کیتے 25
 نیں - تیریاں خوبیاں مُدھوں سچیاں دُرسِت نیں - ²۔ کیوں جو تو شہر نوں مٹی دا ڈھیرتے پک قصبیاں نوں اُجاڑ دتا - توں گھمنڈ
 کرن والیاں دے قلعہ نوں ڈھا دتا - ایتھوں تیکر پئی اوہمیشاں تیک کدی بنلے نئیں جاوَن گے۔ ³۔ ایس لئی پئی توں حاجت مند لئی قلعہ
 سیتے مسکین لئی اوہدی مصیبت وچ پڑ توں لُکن دی تھاتے گرمی وچ چھان بنیا۔ ایس لئی پئی زور آوراں لئی سردیاں دے پڑ وانگوں
 اے۔ ⁴۔ کیوں جو تُوں مسکین لئی قلعے مُحتاج لئی اوہدی پریشانی وچ رہن دی جامتہ پیری توں لُکن دی تھاتے لُو توں بچن لئی چھان
 وانگ ایں۔ اجپے ویلہ جدوں ظالماں دی ساہ کندھ نوں ڈھا دین ولے طوفان وانگ پووے۔ ⁵۔ جیویں حرارت اُجاڑ دھرتی نوں ، اوسے
 طرحاں توں آکڑ بازاں دے ہنگلمہ نوں ٹھنڈیاں کریں گا۔ جیویں بدل دی چھان وچ گرم مُک جاندی اے۔ اوسے طرحاں توں بہادراں دے
 سازاں نوں مار مٹائیں گا۔ ⁶۔ فوجاں دا رب ایس پہاڑ لے ساریاں قوماں لئی کھان والیاں تلیاں پوئیاں شیواں دے ودھیا دے تیار کرے
 گا۔ ہاں تلیاں گودا بھریاں پوئیاں کھان والیاں شیواں دے ودھیا دے دعوت ، ⁷۔ اوہ ایس پہاڑ اتوں اوس پڑے نوں لاوے گا ، جیہڑا
 ساریاں قوماں نوں چھپاندا اے۔ اوس پڑے نوں جیہڑا ساریاں اُمتاں نوں لُکا رکھ دا اے۔ ⁸۔ اوہ موت نوں اوڑک تیک مٹا دیوے گا -
 تئ خداوند خدا ہر جہرے توں اٹھرو پونچھ گا۔ تے اپنی اُمت دی رسوائی ساری دھرتی اُتوں مکا دیوے گا - بلا شک خداوند اپہ حکم
 کیتا اے۔ ⁹۔ اوس دیہاڑے اپہ آکھیا جاوے گا - ویکھ - اپہ اساڈا خُدا اے۔ جنہوں اساں اوڈیکیا - اوہ سانوں چھڈاوے گا - ویکھ اپہ خداوند
 اے جہدا اساں انکار کیتا - ایس لئی اسپیں خوشی منائیتے اوہدی نجات دے سببوں خوشی کریں۔ ¹⁰۔ ¹¹۔ ایس لئی پئی خداوند دا ہتھ ایس
 پہاڑ لے قائم روے گا۔ تے موآب اپنی تھان وچ ایویں لتاڑیا جاوے گا - جیویں ٹوڑی گند وچ لتاڑی جاندی اے۔ ¹¹۔ تے اوہ اوہدے وچ اپنے ہتھ
 چُک کے ترلا پاوے گا - جیویں ترن والا ترن ویلہ اپنے ہتھ ماردا اے۔ اوہ اپدے ہنڈیاں پوئیاں وی ہتھان دی جالاکی دے گھمنڈ نوں نیواں کرے
 گا۔ ¹²۔ تے اوہ اوس پک قلعے اوہدی ولگن نوں ڈھا دیوے گا۔ تے اونوں برا دیوے گا۔ تے دھرتی اتوں سگوں مٹی وچ ملا دیوے گا -

¹۔ اوس دن پودہ دی دھرتی لُٹے ایہ گیت گایا جُلے گا۔ ساڈا اک سونا اے۔ جس دی راکھی دے لئی وڈیاں کندھاں تے منارا بنایا گیا 26
 اے۔ ²۔ تُسی بوے کھولو۔ تاں جو نیکی کرن والی قوم اندر آوے۔ جو بھروسہ قائم رکھدی اے۔ ³۔ تُوں ساڈے پک ارادے نوں سلامتی
 نال قائم رکھیں گا۔ ایس لئی کہ ساڈا بھروسہ تیرے تے ای اے۔ ⁴۔ خداوند تے ابد تک بھروسہ رکھو کیوں جو خداوند زمانیاں دی چٹان اے۔
⁵۔ کیوں اوہ اوہاں نوں جیہڑے اوچیاں تھانواں رندے نیں تھلے آوے گا۔ اوہاں اوس محفوظ شیر نوں ڈھا دے گا۔ اوہاں دھرتی
 دے نال لا دے گا۔ اوہاں مٹی چ ملا دے گا۔ ⁶۔ پیر اوہاں لٹاڑن گے یعنی منگن ولتے غریب دے پیر۔ ⁷۔ صادق دی بیدھی اے سیدھا
 اوہ رستے اے جیہڑا تُوں صادق دے لئی پدرا کرنا ن ایں۔ ⁸۔ تیرے حکماں دیرا، اسی تیری اڈیک رکھدے آں۔ جان داشوق تیرے نال تیری
 یاد لئی اے۔ ⁹۔ فجر دے ویلے میری جان تیری اڈیک رکھدی اے کیوں جو تیرا حکم دھرتی تے اترے نیں تے تب دے وسنیک سچائی
 سکھدے۔ ¹⁰۔ ¹⁰۔ بھا نویں شریعت رحم کیتا جاندا اے پر فیر وی اوہ سچائی نئیں سکھدا۔ اوہاں دیس دے حق نوں وگاڑ دا اے خداوند
 دی متان دا لحاظ نئیں کردا۔ ¹¹۔ لُٹے پئی تیری غیرت نوں ویکھ کے شرم کرن جو تیری اُمت دے لئی اے؟ تیرے ویریاں نوں کھا
 جُلے گی۔ ¹²۔ اے خداوند! توں سانوں سلامتی دے ویں گا۔ کیوں جو ساڈے سارے کم توں ساڈے لئی کیتے۔ ¹³۔ اے خداوند ساڈے
 خدا! بیگلہ مالکاں نیں ساڈے حکومت کیتی پر اسی صرف تیرے توں ای ناں تیرے ناں نوں وڈیاں آں۔ ¹⁴۔ مُردے جی اُٹھن گتے
 مُردیاں دیاں روحاں اُٹھ بین گیاں۔ کیوں جو تُوں اوہاں نوں سزا دیتی اوہاں نوں مار مُکایا تے اوہاں ساریاں دا چرچا مُک مار گیا۔
¹⁵۔ ایس اُمت نوں دوہا یا اے خداوند اُمت نوں ودھا۔ اپنی اُچائی وکھا۔ دیس دیاں خداں توں ودھا دے۔ ¹⁶۔ اے خداوند اوہاں تے تنگی
 چ سزا پائی۔ دُکھتے غم اوہاں لئی تیری جھڑک سی۔ ¹⁷۔ ¹⁷۔ جسراں پئی گہن جنانی جدوں اوہاں جمن دے نیڑے ہوئے لُٹے کر دی اے
 اپنی پیڑ چ چیکدی اے۔ اوسے طراں اے خداوند ساڈے نال ہویا اے۔ ¹⁸۔ ایس گہن ہوئے سانوں جمن پیڑاں لگیاں پر جمیا کیہ؟ ہوا! ایس
 دھرتی تے نئیں لیاندی تے حب دے رن ولہلاک نئیں ہوندے۔ ¹⁹۔ تیرے مُردے جی اُٹھن گے۔ میری لاش اُٹھ پئے گی۔ مٹی چ رُکھو جاک پین گے
 خوشی کرن گے کیوں جو تیری تریل لو دی تریل اے دھرتی اپنہ مُدیاں نوں اُگل دے گی۔ ²⁰۔ اے میری اُمت! اپنیاں کوٹھڑیاں دف اندر
 دے اندر جاتے آئے لُٹے بوے بند کر۔ کجھ دیر اپنہ آپ نوں لُکائی رکھ۔ جد تیکر غصہ نہ جاوے۔ ²¹۔ ²¹۔ کیوں جو ویکھ اپنہ ٹھکلے نوں باہر
 آوے گا۔ تاں جو دھرتی دے وین والیاں نوں اوہاں دی شرارت دی سزا دوے دھرتی اپنا لہو ظاہر کتے فیتے فیر اپنہ قتل ہون والیاں نہ
 لُکھ گئی؟

۱۔ اوس دن خداوند آپ ای ڈاڈی تے وڈی تے پکی تلوار نال پھرتیلے سب لوہا تان تے وٹ کھادے لوہا تان توں سزا دے گلتے سمندر دے 27 وڈے سب نوں قتل کرے گا۔ ۲۔ اوس دن دل چاہندا انگوراں دا باغ بوئے گا۔ اوہدے لئی حب گاؤ۔ ۳۔ میں خداوند اوہدا رکھوالا آن۔ میں اونوں ہر واری پانی لاناں وان۔ ایسٹراں نہوے پئی اونوں نقصان پچایا جلتے میں دن رات اوہدی رکھوالی کردا ہاں۔ ۴۔ میرے چہ کرودھ نئیں پر سوالاں وار بُٹیاں تے کنڈیاں نال کیہ کراں؟ میں اوہدے نال جنگ کرن آواں گا۔ میں اونیاں ساریاں نوں ساڑ دیاں گا۔ ۵۔ یا تے اوہو میرے زور توں پناہ منگتے میرے نال ضلج کرے۔ ہاں میرے نال ضلج کرے۔ ۶۔ تے بعد چہ یعقوب جڑ پھڑے گا تے اسرائیل کینگرے گا تے پھل کڈے گا تے ساری دھرتی نوں پھلاں نال بھر دے گا۔ ۷۔ کیہ اوہ اونوں اوسراں ماربا جسراں پئی اوہدا وڈن والا وڈھیا گیا۔ ۸۔ جدوں توں اوہوں کڈھ دلتے اوہدے نال ترقی نال جھگڑا کیتلے گرم ہوا دے دن ہنیری اونوں لے گئی۔ ۹۔ تے اوہدے نال یعقوب دی بدکاری معاف کیتی جلتے گی تے اوہدے پا پ مٹا دیں دا کا اجر ہووے گا تے کھمبے ڈھاواں قائم نہ رہن گے۔ ۱۰۔ کیوں جو سونا شہر اجاڑ ہو جلتے گا۔ اک چھڈے ہوئے کوٹھتے رد کیتے ہوئے بیابان وانگوں۔ اوہدے وچھا چرے کلتے اوہ تے ای لیتیا رہے گلتے ٹانپیاں وڈھ کھلتے گا۔ ۱۱۔ جدوں ٹانپیاں سُک کے کٹیاں جانتے جنائیاں لکے اونیاں نوں ساڑ دیندیاں تے۔ کیوں جو اوہودی مارے لوک تے۔ ایس لئی اونیاں دا خالق اونیاں تے رحم نہ کرے گا تے اونیاں دے بنان والا اونیاں تے مہربانی نہپ کرے گا۔ ۱۲۔ اوس دن خداوند اوہدے رُکھ نوں دریا دے کنڈھ توں مصر دی وادی تک چجاڑ دے گا تے توں اے بنی اسرائیل اک اک کر کے کٹھ کیتے جاؤگے۔ ۱۳۔ اوس دن وڈا نرسنگا وجایا جلتے گلتے جیہڑا اشور وچ گمراہوئے نیں تے جیہڑے مصر دی ۱۱ وُل کڈھ گئے اوہو آؤن گتے یروشلم وچ مقدس پہاڑ تے خداوند لگے سیس نوان گے۔

۱۔ افرئم دے نشہ چہ چور اوس گھمنڈی ناچتہ اودی بڑی شانان ی سج دھج دے اوس ادھ موئے پھلتہ امنوس جیہڑا مہ خاراں دی 28
 ہری بھری وادی دے سرے سی۔ ۲۔ ویکھ جیہڑے زبردستہ زور دار نوں خداوندہ گھلیا اوہ اولیائے طوفانے مار دین ولہ وار
 ویلہ وانگوں تہڑھتہ ودیرے پانی دے زور وانگو اونوں زورے زمین تہ بسکت دیندا اے۔ ۳۔ افرائم دے نشہ چہ چور دے گھمنڈ دا تاج پیراں
 تھلہ لتاڑیا جاندا اے۔ ۴۔ اوتہ اودی شانان والی سج دھج دا ادھ مویا پھل ہری بھری وادی تہ سیرتہ۔ پیلہ پکبوتہ انجیر دے وانگر ہووے گا
 جیہڑا گرمی دے دناں توں پھلاں لگے۔ جنہوں کوئی ویکھتہ تہ وچ پھڑ دیاں ای پڑپ جاوے۔ ۵۔ اوس دن فوجاں دا رب اپنی اُمت تہ بچہویاں
 دا روشن تاج تہ اودی سج دھج دا زور ہووے گا۔ ۶۔ اوتہ انصاف دی روح اودے لئی جیہڑے عدالت دی کرسی بولتہ زور اونان لئی جیہڑے
 پھانک توں چڑھائی نوں پشان پٹا دیندے۔ ۷۔ پر ایہ وہ مہ وچ غرق ہوک نشہ دے سببوں گمراہ بندے تہ ویرانیاں چہ ٹھیڈے کھاندے تہ
 انصاف کرن چہ تڑفک جاندے۔ ۸۔ کیوں جو سارے دستر خوان اُلتی تہ گند نال بھرے، ایتھوں تک پئی کوئی تھان باقی نئیں۔ ۹۔ اوہ
 کینوں عقل سکھلے گا تہ کینوں سامنے کرکے سمجھلے گا؟ اوہ ناں نوں جنہاں دا دُھ چھڑایا گیا تہ جیہڑے چھاتیان توں پٹا تہ گئے۔ ۱۰۔ حکم
 تہ حکم فیر حکمتہ حکم، فرضتہ فرض فیر فرضتہ فرض۔ تھوڑا ایتھ تھوڑا اوتھ۔ ۱۱۔ بے شک او کتب دیاں بوٹیاں توں اویری زبان وچ
 اپنی امت نال گلاں کرے گا۔ ۱۲۔ اوتہ اونان نوں آکھ گا آرام تھک تئیاں نوں آرامتہ چین دیو پر اوہ سن نوں مُکرے رہے۔ ۱۳۔ ایس لئی
 خداوند دا کلام اونان نال ہووے گا۔ حکمتہ حکم فیر حکمتہ حکم۔ فرضتہ فرض فیر فرضتہ فرض۔ تھوڑا ایتھ تھوڑا اوتھ۔
 تاں جو اوہو جان تہ پشان نوں ڈگ پین تہ دل ہون تہ پھندے وچ پھنس تہ پھڑلے جان۔ ۱۴۔ پس اے ٹھٹھول کرن والیو! جیہڑے یروشلم
 دی اوس اُمت تہ حکمران او۔ خداوند دا کلام سُنو۔ ۱۵۔ تسی آندے او اسان موت نال عہد بنیلتہ موت دی وادی نال بنھن بن لیا اے۔
 جدوں طوفانی توڑا لنگے گلتے اوہو ساڈے نہ پوے گا کیوں جو اسان جھوٹ نوں اپنہ لُکن دی تھان بنایا اے اسان اپنہ آپ نوں جھوٹیاں
 گلاں تھلہ لُکایا اے۔ ۱۶۔ ایس لئی مالک خداوند کہندا اے پئی ویکھ میں صیہون وچن نیں اک دے لئی پتھر رکھ دیناواں۔ جیہڑا وی ایمان
 لیاوے اوہ کدی وی تھان توں نہلے گا۔ ۱۷۔ اوتہ میں انصاف نوں ناہن دی ڈوری تہ سچائی نوں اپنی ساہل بنایا اے اولہ جھوٹ دی پناہ نوں
 جھاڑ چھڈن گے اودے لُکن دی تھان تہ پانی پھانڈا مارے گا۔ ۱۸۔ جیہڑا عہد تسان موت دے نال بنھیا اے او دیس جاوے گا تہ جیہڑا
 بنھن تسان موت دے نال تسان بنھیا اوہ قائم نئیں رہوے گا۔ پس جدوں طافانی کوڑا لنگھ گلتے تہانوں ملیا میٹ کرے گا۔ ۱۹۔ جیہڑے
 ویلہ او لنگھ گا تہانوں لے جلتے گا کیوں جو سویر ویلہ فجر دے دن تک رات نوں اوہ لنگھ گا۔ جدوں ایہ گل کھلی تہ ایدی سبھ ڈر ای
 ہووے گی۔ ۲۰۔ کیوں جو پلنگ ایہو جیہا تَنگ اے پئی ضرور ڈگ پٹے گا تہ لُٹے لین والا کیڑا ایہناں چھوٹا اے پئی اوہ دوں نوں نئیں ڈگ
 سکدا۔ ۲۱۔ کیوں جو جسطراں اوہ فرائم دے پاڑ نال کیتا اونج ای خداوند اُتھ گلتے جسطراں اوہ جیعون دی وادی وچ کیتا۔ اوسطراں
 ای اوہ غصہ وچ آوے گا۔ تاں جو اپنا کم سگوں انوکھا کم کرے اپنا کم۔ ہاں اپنا انوکھا کام پورا کرے۔ ۲۲۔ سوں تسی ٹھٹھول نہ کرو۔
 اوہونا بوے پئی تباڈے بنھن کس لیتہ جان۔ کیوں جو میں فوجاں دے رب ولوں ساری دھرتی دے مُکن جان دی گل سُنی اے۔ ۲۳۔ کن
 ادھر لاؤ تہ میری واج سنو۔ کَن لاؤ تہ میری گل سنو۔ ۲۴۔ کیہ فصل لان لئی کسان سارا دن ہل جلاندا اے محنت کرکے اپنی زمین نوں
 پدرا کردا اے۔ ۲۵۔ جدوں اوہ دھرتی نوں پدرا کر لیندا اے اوہ اجوائن نئیں چھنڈتے زیرہ نئیں بیج دلتہ کنکتہ جو نوں رابا تہ چارے
 لئی کنک کنڈیاں تہ نئیں پاندا؟ ۲۶۔ کیوں جو اودا خدا اونوں تمیز سکھاندتہ سمجھاند اے۔ ۲۷۔ اجوائن نوں آرے نال نئیں چنیدے نہ
 زیرے لُٹے گڈی دا پیہ پھیر دے۔ سگوں اجوائن نوں سوئی نال جھاڑ دے نئیں۔ ۲۸۔ کنک پھنڈی جاندی پر حد توں ودھکے نئیں۔ اوہ
 پھنڈی جاندی اے اودے گڈ دا پیہ پھر دا اے گھوڑے اونوں نئیں پیندے۔ ۲۹۔ اے وی فوجاں دے رب ولوں ہویا اے۔ کیوں جو اودی
 مشورت عجیب تہ دانائی ودھیک اے۔

۱- اری ایلّہ اری ایلّہ اوبو شہر جیدے چہ دائوئہ خیمہ گڈے۔ ورہتہ ورہتہ بویہ کروتہ عبداں آئوندیاں جان ۲- میں اری ایلّہ نوں 29 تنگ کراں گاتے ماتمہ رونا ہووے گا ۳- یقین کرومیں تہاڈے چار چوفیرے خیمہ گڈاں گاتے قلعہ بندی نال گھیرا لاواں گا۔ تیرے مقابلہ چہ مقابلہ بنان گا ۴- تُوں نیواں کیتا جاویں گا۔ تُوں زمین توں بولیں گاتے مٹی چوں توں ہولی ہولی گل کریں گا۔ تیری آواز جادوگر وگری ہوے گی۔ دھوڑ چوں ماڑی جئی ہووے گی ۵- تیرے دُشمنان دا اکٹھ باریک دھوڑ وانگوں ہووے گاتے ظالمان دا اکٹھ اوس ٹوڑی وانگوں جیہڑی اڈ جاندی اے، ہووے گا ۶- فوجاں دے رب دی سونہ۔ اک دم کڑکتہ زلزلتہ واہ ورولتہ طوفان دی بڑی واجتہ بھن دین والی آگ دے لوبہ دے نال سزا اُترے گی ۷- 'سو اپناں سب قوماں دا اکٹھ جیہناں اری ایلّہ دے خلاف جنگ کیتی۔ مطلب پئی اودے ویری قلعہ بندی طلم کرن ولہ رات دی روپا دے سُفہ وانگر ہو جان گے ۸- اے جس برحان بھکا بندہ سُفنا ویکھ دا اے پئی میں کھا رہا واں۔ فیر جاگ دا اے اودے جان خالی ہندی اے جس برحان ترایا بندہ سُفنا دیکھ دا اے پئی پانی پی رٹیا واں۔ فیر جاگ دا اے پر ویکھو اوہ ماڑا اے اودے جان ترپائی اے۔ ایس طرحاں ای سبھ قوماں دا اکٹھ ہووے گا۔ جیہڑا صیوٰں دے خلاف لڑائی کردا اے ۹- اپنہ آپ نوں حیران کروتہ حیران ہو جائو۔ اپنہ آپ نوں انہیاں کروتہ انہو جائو۔ مد ہوش ہو جائو پر مے نال نئیں۔ ڈولدے پھرو پر نشہ نال نئیں ۱۰- کیوں جو خداوند تہاڈے گورھی رُوح دی نیندر گھلی۔ اوہ تہاڈیاں اکھاں مطلب پئی نییاں نوں انہیاں کیتلے تہاڈے سیران توں مطلب پئی غیب بینا۔ پردہ پا دتا ۱۱- اے تہاڈے لئی ساری روپا اسیران دی ہووے گی۔ جس طرحاں مہر لگی کتاب دیاں گلاں۔ جیہنوں لوکی ایسے پڑھوئے نوں دینے آکھن پڑھتے اوہ آکھ میں نئیں پڑھ سکدا۔ کیوں جو ایہ مہر بند اے ۱۲- فیر اوہ کتاب اونوں دین جیہڑا پڑھنا نئیں جان داتے اونوں آکھو پئی پڑھتے اوہ آکھ میں پڑھنا نئیں جان دا ۱۳- اے خداوند نے آکھیا۔ کیوں جو اے اُمت اپنہ مُنبوتہ میرے نیڑے آندی اے۔ اپنہ بُلاں توں میری عزت کردی اے پر اونیاں دا دل میرے توں دُور اے۔ تے میرا اوہ خوف جیہڑا اپنیاں نوں اے اونوں بندیاں دے حکمہ اونیاں نوں سکھایا ۱۴- ایس لئی میں اوس اُمت دے نال فیر اک انوکھا، بویہ ای انوکھا کم کراں گا۔ تے اونیاں دے بُدھی ماناں دی بُدھی مُک جاوے گی۔ تے اونیاں دے عقل مندیاں دی عقل جاندی رہے گی ۱۵- افسوس اونیاں تے جیہڑے ڈونگی سوچ سوچدے نیں پئی اپنی صلاح نوں خداوند توں لُکان۔ تے اونیاں دے کم پیرے چہ نیں تے اوہ آکھ دے نیں پئی کپڑا سانوں ویکھ دا اے؟ تے کون سانوں جاندا اے؟ ۱۶- بلکہ! تہاڈی ڈینگری راہ۔ کپہ کمبار مٹی وانگوں جانیہ جلتے گا؟ پئی بنن والا اپنہ بنان ولہ پاروں آکھ گا پئی اوہ مینوں نئیں بنایا؟ پانڈے بنان ولہ دے پاروں آکھ پئی اونوں عقل نئیں؟ ۱۷- کپہ تھوڑا جیہا ویلہ باقی نئیں؟ پئی بُنان اک ہرا بھرا باغیچہ جوے گا۔ تہرا بھرا باغیچہ جنگل سمجھیا جاوے گا ۱۸- اوس دیہاڑے بولہ کلام دیاں گلاں سُنن گتے انہیاں دیاں اکھاں گھپ پیرے پیرے چوں ویکھن گیاں ۱۹- اے غریب لوکی خداوند چہ بوشی خوشی کرن گتے بندیاں چوں ڈگ تھہ اسرائیل دے قدّوس توں خوش ہون گے ۲۰- کیوں جو ظالم ہو جلتے گا۔ تے تھٹھ مارن والا نظر ناں آوے گا۔ تے اوہ سبھ جیہڑے بدی کرن لئی جاگ دے رندے نیں اوہ فنا کر دتے جان گے ۲۱- مطلب ایہ پئی اوہ جیہڑا بندے تُوں اک گل دے سببوں باپی تھہرندا اے۔ برؤہتہ اونوں شرمندیاں کردا اے۔ اودے لئی جال وچھاندا اے۔ تے اوہ صادق تُوں اپنیاں جھوٹیاں گلاں نال ڈھا دیندا اے۔ ۲۲- ایس لئی خداوند جتہ ابراہام نوں نجات دتی یعقوب دے تیر پاروں فرماندا اے پئی ہن یعقوب شرمندہ ناں ہووے گا۔ تے ناں اودا مُکھ پیلا ہوے گا ۲۳- پر جیدوں اوہ اپنی اولاد نوں جیہڑے اودے وچ میرے تہاں دیاں کماں نوں ویکھتے میرے ناں دی وڈیائی کرن گتے یعقوب دے قدّوس دی وڈیائی کرن گتے اسرائیل دے خدا توں ڈرن گے ۲۴- تے اوہ جیہڑے رُوح چہ بھٹکبوئے نیں دانائی نوں جانن گتے بڑ بڑ کرن ولہ تعلیم سیکھن گے۔

۱۔ اونانے افسوس جہڑے مدد لئی مصر ول جاندے نیہ گھوڑیاں بہروس کردے رتھانے یقین رکھ دے پین۔ ایس خیال نال 31
پئی اوہ بوہت نیہ سوارانے ایس خیال نال پئی بوہت زور آور پین۔ پر اوہ اسرائیل دے قدوس ول نئیں وندے خداوند نوں نئیں
لبھدے۔ ۲۔ پر اوہ وی سیانا اے اوہ بلا گھلیہ اپنہ کلام نوں رد نئیں کیتا۔ اوہ شیطاناں دے گھراں دے برخلافے بھیڑے کم کرن
والیاں دے خلاف اٹھ کھلووے گا۔ ۳۔ کیوں جو مصر بندہ اے خدا نئیں اے اونان دے گھوڑے روح نئیں سگوں جسم نیں۔ جدوں خدا اپنا
ہتھ ودھاوے گاتے مدد کرن والا ٹھیڈا کھاوے گاتے جہدی مدد کیتی گئی اوہ ڈگ پوے گا۔ اوہ سارے اک دم ہلاک ہو جان گے۔ ۴۔ کیوں جو
خدا نے مینوں آکھیا اے پئی جس طرحاں شیرے شیر دا بچ شکاریہ بڑے غصہ نال آواز کڈھ دا اے جہدوں اوہدے خلاف ایالیاں دی
منڈلی رولا پاندی اے اونان دی آواز توں نئیں ڈردا اے اونان دے رولہ توں خوف کھاندا اے۔ ایسے طرحاں فوجاں دا رب صیونہ
اودی پہاڑی لڑائی کرن اترے گا۔ ۵۔ اڈن ولہ پنچھاں دے وانگر فوجاں دا رب یروشلم دی رکھوالی کرے گا۔ اے جاودی حمایت
کرے گاتے اونوں چھڈاوے گا۔ جہڑا مرن جان والا اونوں بچاوے گا۔ ۶۔ اے اسرائیل دے بچیو! تسبیں اوہدے ول دھیان کرو جہدے توں
تساں بوہت ساری نافرمانی کیتی اے۔ ۷۔ اوس دیہاڑے پر اک اپنی چاندیہ اپنہ سونہ دے بتاں نوں سٹ دیوے گا۔ جہڑے تہاڈے تھانہ
پاپ کرن واسطہ تہاڈے لئی بنلے۔ ۸۔ اسورتہ اودی تلوار توں نئیں ڈرے گاتے تلوار جہڑی بندے دی نئیں اونوں کھا جاوے گی۔ اے
تلوار دے سامنے پچ گاتے اوہدے گھبرو پر جان بہرن گے۔ ۹۔ گھبراہٹ دے سببوں اونان دا زور جاندا روے گا۔ اے اوہدے امیر جھنڈے توں
وی کمب جان گے۔ خداوند آکھ دا اے جہدی اک صیحوں وچ تندرور یروشلم وچ اے۔

۱۔ ویکھ! ک بادشاہ سچائی نال راج کرے گلتے شہزادے سچائی نال حکمرانی کرن گے۔^۲ تہرے ہر اک ہوا توں بچن دے گھرتے بڑ توں 32
 بچن دی پناہ وانگوں ہووے گا تے جس طرحاں اونیاں دی سکی دھرتی وچ پانی دیاں ندیاں نیں وڈی چٹان دے پرچھاویں وانگوں
 جنگلی دھرتی وچ ہووے۔^۳ تے ویکھن والیاں دیاں اکھیاں لگھیرا نئیں آوے گلتے سنن والیاں دے کن چنگی طرحاں سنن گے۔^۴ کاہلی
 کرن والیاں دے دل علم نوں سمجھن گتے رک رک بولن والیاں دیاں جیہاں صاف گلاں کرن گئیاں۔^۵ اہدے پچھوں سنجھوڑا وڈے
 دل والا اکھولے گا تے دھوکا کرن ولے نوں بھلا مانس ناں آکھیا جاوے گا۔^۶ کیوں جو نا سمجھ بندہ ڈنگی گلا کردا اے۔ اوہدا دل بریائی
 دا منصوبہ بنھدا اے۔ تاں جو بیدینی ولے کم کرے تے خداوند دے بر خلاف جھگڑے دی گل کرے تے بھکھ دے تڈھ نوں خالی کرے تے
 جنہوں تریہ لگی اے اونوں ناں دیوے۔^۷ کیوں جو دھوکھ باز دے تھیار ناپاک پین اوہ دھوکھ دے منصوبہ بنھدا اے تاں جوں غریباں نوں
 جھوٹھیاں گلاں نال مارے۔^۸ اوس ویلے غریب کھری گل کردا اے۔ پر کھلے دل والا خیرات دے منصوبہ بنھدا اے تے خیرات نال ای قائم
 رہوے گا۔^۹ اے یہوہ دیو خوش حال بیبیو! اٹھو میری آواز سنو۔^{۱۰} کجھ دیہاڑیاں تے ورھیاں بادوں تسیں اے لاپرواہ بیبیو! اے آرام ہو
 جائو گئیاں۔ کیوں جو انگور دا موسم جاندا رہوے گا تے اکٹھا کرنا نئیں پوے گا۔^{۱۱} اے خوش حال بیبیو! کمبو۔ اے لاپرواہ بیبیو! اے
 آرام ہو جائو۔ لیڑے لائوتے ننگیاں ہو جائوتے اپنے لکاسے ٹاٹ بنھو۔^{۱۲} ہریاں بھریاں پیلیاں تے پھل لباون ولے باغاں لئی چھانی پیتو۔^{۱۳}
 میری قوم دی دھرتی لے سگوں عیاش خائیاں تے خوشی دے پنڈاں تے کنڈیاں والیاں جھاڑیاں نکلیں گئیاں۔^{۱۴} محل چھڈیا جاوے گا۔
 زور آور مرد جمن وا شہر خالی کیتا جاوے گا تے پہاڑی دا قلعتے برج ہمیش تیک کھوتے جنگلی کھوتیاں دی آرام جگتے اجڑاں دے چگن
 دی تھان بنن گے۔^{۱۵} جدوں تیک آسمان توں ساڈے لے روح ناں اتر جلتے اوہی دیر تیک جنگل ہریا بھریا ناں ہو جاوے گلتے پھل لبان والی
 پیلی جنگل ناں سمجھیا جاوے گا۔^{۱۶} تے سچائی جنگل وچ دسے گتے نیاں پرے بھرے باغ وچ وقائم رہوے گا۔^{۱۷} تے نیاں دا کم
 سلامتی تے نیاں دا اثر خوشی تے سلامتی ہووے گی۔^{۱۸} تے میری قوم دسلامتی گھر وچ تے آرام دے گھراں وچ سوہنے تھاتے رہوے گی۔
^{۱۹} جدوں جنگل اُکا ڈگ پوے گلتے شہر ذلیل ای ذلیل ہندا جاوے گا۔^{۲۰} مبارک او تسیں جہڑے نہراں دے نیڑے بیجدے اوتے اوہدے
 لے ٹگتے کھوتے دے پیراں نال لتاڑ دے او۔

۱۔ بلہ! توں اے قتل کرن والیا۔ جہڑا اچے تیک ماربا نہیں گئیائے اے تِن والیاں جہڑا اچے تیک لٹیا نہیں گیا۔ جدوں توں مارے جان توں 33
 اخیر کریں گئے توں ماربا جاویں گا۔ جے جدوں تو لٹ لٹیں گئے فیر توں لٹیاں جاویں گا۔ ۲۔ اے خدا ساڈے رحم کر اسان تینوں
 ای ڈیکیاں اے۔ ہر سویرے توں اوہناں دی بانہ بنے غریبی دے ویلے ساہنوں چھڈان والا بن۔ ۳۔ جھگڑے دے رولہ نال قومماں بھجن تیرے
 اچیاں ہون نال فوجاں کھلر پلر گئیاں۔ ۴۔ اوہناں ایسے طرحاں لٹ دا مال اکٹھا کیتا جیویں تڈی اکٹھا کردی اے۔ توں ایس طرحاں ٹٹ پٹ
 جیویں تڈی ٹٹ پیندی اے۔ ۵۔ خداوند بوہت وڈا اے۔ کیوں جو بوہت اچی تھائے۔ ابتدا اے اوہ صیحوں نوں نیاں دی سچائی نال بھر دتا
 اے۔ ۶۔ تیرے دوروج امن ہووے گا نجات۔ حکمت۔ علم ودھ جئے گئے خداوند دا خوف اوہدا خزانہ اے۔ ۷۔ ویکھ اری ایل دے بندے باہر
 کھلوتے چیخ دے نیں۔ شلیم دے سنہیا دین ولے اتھرواں نال روندے نیں۔ ۸۔ آن جان والیاں دیاں راہواں سنجیاں پٹیاں نیں۔ راتہ ٹرن
 وال لبھ دا نٹیں۔ اوہناں عہد نوں بدل دتا۔ کلام نوں نٹیں منیا۔ اوہ بندے دا لحاظ نٹیں کردا۔ ۹۔ دھرتی مائے کیتائے کملائی۔ لبنان
 شرمندہ بولتے کمل گیا۔ جے شارون جنگل وانگر بولتے باشان۔ کرمل خالی ہو گئے۔ ۱۰۔ خداوند آکھ دا اے میں اٹھاں گا ہن میں اچا ہواں
 گا میں اپنے آپ نوں وڈا کران گا۔ ۱۱۔ تہاڈی ککھ سکے گھاہ نال بھری اے۔ تسس توڑی جموگے۔ تہاڈا ساہ ایسی اگ اے جہڑی تہانوں
 ساڑ دے گی۔ ۱۲۔ لوکی سڑے ہوئے پتھر وانگر ہون گئے۔ ایسے کٹھوئے کنڈیاں وانگر جہڑے اگ نال ساڑے جاندے نیں۔ ۱۳۔ اے دور دے
 لوکوں سنویتی کیتا۔ تسس جہڑے نیڑے او میرے زور نوں منو۔ ۱۴۔ صیحوں وچ پاپی ڈر گئے طرف داری کرن والیاں نوں کمبئی
 نے پھڑیا۔ ساڈے وچوں کپڑا ساڑن والی اگ وچ رہ سکدا اے۔ ساڈے وچوں کپڑا ہمیشاں دیاں چنگاڑیاں وچ وس سکدا اے۔ ۱۵۔ اوہ
 جہڑا سچائی نال چلدا اے۔ سدھیاں گلاں کردا اے۔ ظلم دے منافع توں نفرت کردا اے۔ وڈھی لین توں اپنا ہتھ چاڑھ دا جہڑا قتل دی
 سوہ توں اپنا کن بند کردتے برائی نوں ویکھن توں اپنیاں اکھاں میٹ لیندا اے۔ ۱۶۔ اوہ اچی تھائے وسے گا۔ اے اوہ لکن دی تھان
 چٹانان دے قلعہ ہون گئے۔ اوہنوں روٹی دتی جاوے گی، پانی اوہنوں لازمی ملے گا۔ ۱۷۔ تیریاں اکھیاں بادشاہت اودی شان نوں ویکھن
 گئیاں۔ بوہت دور تیک لمبی چوڑی دھرتی نوں ویکھن گئیاں۔ ۱۸۔ تیرا دل خوف دھیان کرے گا۔ حساب کتان کرن والا کتھ آتے
 تولن والا کتھ آتے۔ برجیاں دی گنتی کرن والا کتھ آ۔ ۱۹۔ توں اوہناں ڈنگیاں لوکاں نوں ناں یکھیں گا۔ جہناں دی سمجھ توں وی
 ڈونگھی اے۔ جہناں دی توتلی جیہہ دی سمجھ نہیں آوندی۔ ۲۰۔ صیحوں ساڈے جھنڈ دے شہر نوں ویکھ تہاڈیاں اکھیاں بروشلیم نوں
 ویکھن گئیاں جہڑی آرام دی تھان اے۔ اجیا تنبو جہڑا ہٹایا ناں جاوے گا۔ جہدے کل ہمیشاں تیک پٹ ناں جان گئے۔ جہدیاں رسیاں وچوں
 اک رساں وی ناں ٹٹے گا۔ ۲۱۔ اوہ خداوند ای ساڈا سرحد ہووے گا۔ مطلب اے پٹی ایہ لمبہ چوڑے پانی دا دریا اوہدے وچ کوئی ڈنڈیاں
 والی بیڑی ناں چلے گی۔ جے ناں کوئی وڈا جہاز اوہدے وچوں لنگھے گا۔ ۲۲۔ کیوں جو خداوند ساڈا حاکم اے، خداوند ساڈا سردار اے،
 خداوند ساڈا بادشاہ اے۔ اوہو ای ساہنوں بچاوے گا۔ ۲۲۔ کیوں جو خداوند ساڈا حاکم اے، خداوند ساڈا سردار اے، خداوند ساڈا بادشاہ
 اے۔ اوہو ای ساہنوں بچاوے گا۔ ۲۳۔ جیکر تیرے رسے ڈھیلہ ہون گئے بانس دے جوڑ پکیاں نہیں کرن گئے۔ پردے ناں کھلارن گئے۔ بوہت
 زیادہ لٹ ونڈی جاوے گی۔ جے لولہ وی لٹ لٹن گئے۔ ۲۴۔ کوئی ربن والا ناں آکھ گا پٹی میں بیمار آتے۔ جہڑے لوک اوہدے وچ رہندے نیں
 برائی اوہناں توں دور کیتی جاوے گی۔

۱- اے قومو! سنن لئی نیڑے آؤ تے تسین اے قومو کن لائو - دھرتی اودی بھریورتے جگ دیاں ساریاں چیزاں چڑیاں اودے 34
وچوں نکلدیاں نیں سنن- ۲- کیوں جو خداوند دا غصہ ساریاں قوماتے اودا قبر اودیاں ساریاں فوجاتے اوہ اوہناں نوں مار دتا -
تہلال کرن والیاں دے ہتھ وچ دے دتا - ۳- اودے قتل کیتھوئے سہ جان گئے اوہناں دیاں لاشاں وچوں بُو آوے گی تے پہاڑ اوہناں دے لہو
نال پگھر جان گے- ۴- آسمان دالشکر پگھر جاوے گاتے آسمان طومار وانگر ولیٹیا جاوے گا تے اودے سارے لشکر ایس طرحاں سک
جان گے جس طرحاں انگور دا پتا سک جاندا اے- انجیر توں کملاہا ہویا پتا جھڑ جاندا اے- ۵- جدوں میری تلوار آسمان تے لہو نال پیچی
ہووے گی تے ادومتے یعنی اوس قوم تے اترے گی جنہوں میں لعنتی کیتا - ۶- خداوند دی تلوار لہو نال لیڑی ہووے گی تے چربی نال تلی
ہووے گی - مطلب اے وے پئی بکریاں تے چھتیاں دا لہو تے دنیاتے گردیاں دی چربی توں کیوں جو خداوند دے لئی بصرے وچ اک
قربانیتے ادوم دی دھرتی وچ وڈا قتل اے- ۷- اوہناں دے نال جنگلی ڈھگتے وچھ ڈھگیاں سہ ڈگن گئے اوہناں دی دھرتی لہو نال
خوش ہوے گی تے اوہناں دی مٹی چربی نال تلی جاوے گی - ۸- کیوں جو خداوند لئی بدلہ دا دہاڑا تے صیحوں دے دعوے دے سببوں بدلہ
لین دا سال اے- ۹- اودے دریا رالتے اودی مٹی گندھک ہووے گی تے اودی دھرتی رات دن سڑدی ہوئی آگ ہووے گی - ۱۰- چبڑی
کدی ناں بجھ گی تے جہدا دھواں زملہ دے اخیر تیک اُٹھدا ہووے گا - اوہ پیڑھی در پیڑھی بنجر روے گی تے ہمیشاں تیک اودے وچوں
کوئی کدی ناں لنگھ گا - حواصل تے جنگلی چوا اودے وارث ہون گے- ۱۱- اُلوتے کاں اودے وچ وسن گئے اودے تباہی دا سوتر تے ویرانی
دا لٹکن پایا جاوے گا- ۱۲- راج کرن دا ذکر کوئی ناں کرے گا تے اودے سارے امیر برباد ہو جان گے- ۱۳- اودے محلاں وچ کنڈے
اودے قلعیاں وچ بچھو ہوئے جھاڑیاں آگن گئیاں - اوہ گدڑاں دے رن دی تھاتے شتر مرغ دے بچیاں لئی چُگن دی تھان ہووے گی -
۱۴- جنگلی بلیاں گدڑاں نال ملن گئیاں تے جھگمانس اپنے نال دے نوں سدے گا تے خوف اوتھ تھیرے گلے آرام دی تھان پاوے گا -
۱۵- اوتھ اڈن والا سپ اپنا گھر بنکے گلے آڈے دیوے گا تے بچے کڈھ گا - اوہ اپنے پرچھاویں دے تھلے اودی پالنا کرے گا - اوتھ اِلّاں وی
کٹھیاں ہوکے ملن گئیاں - ۱۶- خداوند دی کتاب وچوں لہو تے پڑھو ایناں وچوں کوئی شے گھٹ ناں ہووے گی تے کوئی کلا ناں ہوئے گا -
۱۷- اوہ اوہناں لئی گُنا پایا - اودے تھن اوہناں نوں سوتر ونڈھ دیتا تے اوہ زمانیاں دی اخیر تیک اودے والی ہون گئے پیڑھی در پیڑھی
اوتھ رن کرن گے۔

۱۔ جنگلے اجاڑ علاقہ خوشی کرن - جنگل خوش ہووے پھلے۔^۲ اوہ نرگس وانگر کھڑے گا تے گیت گائوندے ہوئے خوشی کرن گے۔ 35
 لبنان دی شان تے کرم لے شارون دی صفت اوہناں نوں دتی جلے گی تے اوہ ساڈے خدا دی بزرگی ویکھن گے۔^۳ ڈھیل پتھان نوں زور
 دیو ماڑے گوڈے ڈاڈے کرو۔^۴ ڈرن ولے دلاں نوں آکھو پئی زور آور بنوے ناں ڈرو - ویکھو ! تباڈا خدا بدلہ لین والا ہوکے آئوندا اے۔
 خداوند اجر دین والا اے۔ اوہ آوے گلتے اونوں رائی دیوے گا۔^۵ فیر اپناں دیاں اکھیاں کھولیاں جان گئیاں تے بولیاں دے کن کھولے جان
 گے۔^۶ فیر لولا بندہ پرن وانگر کڈے گا تے گونگ دی جیہہ گاوے گی - کیوں جو پانی اجاڑ دھرت وچ دریا جنگل وچ پھٹ نکلن گے۔^۷ تے
 سکی دھرتی تالاب تے تریہ والی دھرتی پانی دے سوتے بنے گی تے گذراں دیاں اوہ کھوواں جنہاں وچ اوہیہ رندے پین کلفے نڑو دی سبزی
 و خالی دے گی۔^۸ اوہہ اک وڈی شکر تے اک راہوے گا جہڑا پاک راہ اکھواوے گا - اوہدے وچوں ناپاک ناں لنگھ گا پر میرے لوک اوس
 راہ لے چلن گے تے گھٹیا بندہ وی اوہدے چ غلطی ناں کھاوے گا۔^۹ اوہہ کوئی شیر وی ناں ہووے گا تے ناں کوئی جنگلی پاڑن والا
 جانور اوہدے چڑھ گا تے اوہہ اوہ و خالی وی ناں دے گا - سگوں جہڑے پاپاں توں چھٹلے ہوئے نیں اوہدے وچ چلن گے۔^{۱۰} تے جنہاں دا خدا
 نے برجانہ دتا اوہ لٹن گے گیت گائوندے ہوئے صبحوں ول آئوں گے تے پیمشاں دی خوشی اوہناں دے سرا تے ہووے گی - اوہ آرام دی خوشی
 پاں گے تے غم تے پریشانی اوہناں کولوں پچ جان گے۔

¹۱۔ حزقیاء بادشاہ دے چودھویں ورہ وچ سنحیرب اسور دا بادشاہ یہوداہ دے چار دیواری ولہ شہراہتہ چڑھ آہلۃ اونان نولہ لبہ 36

²۲۔ اسور دے بادشاہ ریشلقہ نون وڈے لشکر دے نال لاکیش تون یروشلم ولہ حزقیاء بادشاہ دے کول گھلبہ تہ اوپ اچہ تالاب دی اوس نالی تہ کھلو گیا جہڑی دھوبیاں دی پبلی دی راہ وچ اے۔³۳۔ فیر حلقیاء دا پُتر الیاقیم جہڑا ناظم سیتہ شبہ کاتبہ آساف دا پُتر یوآ تاریخ لکھن والا اودے کول لُٹ۔⁴۴۔ ریشلقہ اونان نون آکھیا۔ تسیں حزقیاء نون آکھوئی اشور دا وڈا بادشاہ ایس طرحاں آکھ دا اے ایہ کہ بھروسہ اے جہدی تینوں آس اے ؟⁵۵۔ میں آکھیا تہاڈی ایہ صلاحہ تہاڈا زور کجھ نئیں تہس ایہ صرف مُنہ دی گل اے۔ پئی فیر تون کہدے بھروسہ کیتا پئی میرے خلاف بیر چُکیں۔⁶۶۔ تون اوس تہبہ کلہ مطلب ایہ پئی مصر دی سوئی تہ بھروسہ کیتا اے۔ پئی میرے خلاف بغاوت کیتی۔ جہدے تون بھروسہ کریں تہ تیرے تہ وچ جُہہ جُلہ گیتہ اونون موری کرے گی۔ ایس طرحاں مصر دا بادشاہ، جہڑے اودے بھروسہ کردے نیں ایس طرحاں ای اے۔⁷۷۔ جہ تون مینوں آکھیں پئی اسان اپنہ خداتہ بھروسہ کیتا تہ کہ ایہ اوہ ای نئیں۔ جہدیاں اچیاں تہانواں تہ قریانی دیاں تہانواں نون مکا دتا تہ یہوداہ یروشلم نون آکھیا پئی تسیں اوس قریان گاہ دے لگہ سجدہ کریا کرو۔⁸۸۔ تہن اے میرے مالک اشور دے بادشاہ نال شرط بنہتہ میں تینوں دو ہزار گھوڑے دیناں آں۔ شرط ایہ آ پئی اونان تہ بین ولہ تیار کر۔⁹۹۔ یر تون میرے مالک دے یکہ تون یکہ نوکراں وچوں کس طرحاں مقابلہ کریں گا تہ رتہاں سواراں دے سببوں تیرا بھروسہ مصر تہ وے۔¹⁰۱۰۔ تون کہ سمجھنا میں پئی خداوند تون دُور رہکے میں ایس دیستہ چڑھائی کیتی اے کہ اونون بریاد کران۔ خداوند مینوں ایہ حکم دتا اے پئی ایس دیستہ چڑھ جاتہ اونون بریاد کر۔¹¹۱۱۔ فیر الیاقیمہ شبنامہ یواحہ ریشلقہ نون آکھیا پئی اپنہ نوکراں نال ارامی بولی چہ گل کر۔ کیوں جو اسیں اونون سمجھن آں۔ اپناں لوکاں دے سندیاں ہویاں جہڑے کندھ تہ کھلوتہ نیں ساڈے نال یہودی بولی چہ گل ناں کر۔¹²۱۲۔ پیر ریشلقہ آکھیا۔ کہ میرے مالک مینوں تیرے مالک ای دے نال تہ تیرے ای نال ایہ گلاں کرن نئیں گھلبا؟ کہ اونان بندیاں نال نئیں جہڑے کندھ لُٹہ کھلوتہ نیں۔ ناں جو ایہ وی تہاڈے نال اپنا گند کھانہ اپنا موتر پین۔¹³۱۳۔ فیر ریشلقہ کھلو گیاتہ اچی آواز نال یہودی بولی وچ پُکارباتہ آکھیا۔ پئی اشور دے وڈے بادشاہ دیاں گلاں شنو۔¹⁴۱۴۔ حزقیاء تہانوں دھوکا ناں دیوے۔ کیوں جو اوہ تہانوں چھڈا ناں سکے گا۔¹⁵۱۵۔ ناں ای حزقیاء تہانوں خداتہ بھروسہ کرن دیوے۔ ایہ آکھ پئی خداوند تہانوں پکا چھڈا وے گا۔ ایہ شہر اشور دے بادشاہ دے حوالہ ناں کیتا جاوے گا۔¹⁶۱۶۔ تسیں حزقیاء دی ناں سنو۔ کیوں جو اسور دا بادشاہ ایس طرحاں آکھ دا اے پئی تسیں میرے نال صلح کروتہ نکل میرے ول آتوتہ ہر اک اپنہ انگورتہ انجیر تون کھلوتہ ہر اک اپنہ کھو ہ دا پانی پئے۔¹⁷۱۷۔ جدوں تیک میں نئیں آتونداتہ تہانوں اوس دھرتی تہ ناں۔ جاواں جہڑی تہاڈی دھرتی دے وانگر پئی مطلب ایہ کنکتہ تہ دی دھرتی، روئی تہ باغاں دی دھرتی۔¹⁸۱۸۔ حزقیاء تہانوں ایس گل نال دھوکا ناں دیوے پئی خداوند سانوں چھڈاوے گا۔ کہ قوماں دے خداواں چوں کسے اک تہ وی اپنی دھرتی نون سور دے بادشاہ دے تہوں چھڈوایا اے۔¹⁹۱۹۔ حما تہ ارفاد دا دیوتا کتہ اے؟ سفر وائم دا دیوتا کتہ اے؟ کہ اونان سامریہ نون میرے تہوں بچایا اے؟²⁰۲۰۔ اونان ملکاں دے سارے دیوتیاں وچوں کہ اپنی دھرتی نون چھڈایا پئی خداوند یروشلم نون میرے تہوں چھڈاوے گا۔²¹۲۱۔ پر اوہ چپ رہے اک اکھر وی اونان جواب ناں دتا۔ کیوں جو بادشاہ حکم کیتا سی۔ پئی اونوں کوئی جواب ناں دینا۔²²۲۲۔ حزقیاء دا پُتر الیاقیم گھر دا بندوبست تہ شبہ کاتبہ آساف دا پُتر یواح تاریخ لکھن والا اپنہ کہڑے پاڑ دے تہ حزقیاء کول لُٹتہ ریشلقہ دیاں گلاں دسباں۔

۱۔ جدوں حزقیہ بادشاہ سنیاتہ اپنے کپڑے پاڑے ٹاٹ پایاتہ خدا دے گھر وچ وڑیا -۲^۲۔ اہنہ خداوند دے گھر دے بندوبستی الباقیمتہ شبنہ کاتبہ کاہناتہ بزرگاں نوں ٹاٹ پایا ہوئیاں اموس دے پتر یسعیاہ کول گھلیا -۳^۳۔ اہنہ اونوں آکھیا -حزقیہ ایس طرحاں آکھ دا اے۔ پئی اج دا دیہاڑا غریبیتہ دھمکی دا دیہاڑا تیرا ابشلف دیاں گلاں سنہ گا -جنہوں اوہدے مالکہ گھلیا -تہ زندہ خدا دے برخلافہ دینی دیاں گلاں کرے۔ اہنہ اونوں گلاں دے سببوں جہڑیاں خداوند تیرے خدانہ سنیاں اونوں ڈانٹ ڈپٹ کرے۔ جہڑے مگر رہ گئے نیں اونوں واسطہ دعا کرے۔ ۵۔ جدوں حزقیہ بادشاہ دے نوکر یسعیاہ کول لے۔ ۶۔ یسعیاہ اونوں آکھیا -تسین اپنے مالک نوں اینج آکھو -خداوند اینج آکھ دا اے۔ پئی توں اوہدیاں گلاں توں ناں گھبرا -جہڑیاں توں سنیاتہ جنہاں توں اسور دے بادشاہ دے نوکراں میرے خلافہ دینی دی گل کیتی -۷۔ ویکھ میں اوہدے وچ اک روح پاواں گلے اوہ اک شوہ سنہ کے اپنے دیس پرتہ گا -تہ اوسہ ای دیس وچ میں تلوار نال اونوں مروا دیواں گا -۸۔ ریشلف پچھاں پرت آیتہ اونوں اسور دے بادشاہ نوں لینہ نال لڑیا ویکھیا -تہ جو اہنہ سنیا سی پئی اوہ لاکیش وچوں ٹر گیا -۹۔ فیر اہنہ آکھیا پئی کوش دا بادشاہ تیرا تیرے نال لڑن لئی نکلیا اے۔ جدوں اہنہ سنیاتہ اہنہ حزقیہ دے کول سنیہا پیجن والا گھل کے آکھیا -۱۰۔ تسی یہوداہ دے بادشاہ نال گل کرکے آکھو پئی تیرا خدا جہدے توں بھروسہ کیتا ہوا اے۔ اپنے آکھ پئی تینوں دھوکہ ناں دیوے پئی یروشلم اسور دے بادشاہ دے پتہ وچ حولہ ناں کیتا جاوے گا -۱۱۔ ویکھ توں سنیا اے پئی اسور دے بادشاہاں سارے دیساں نال کہہ کیتا کج کج تباہ کیتا کہہ توں بچ جاویں گا -۱۲۔ جنہاں قوماں نوں میرے پیو دادنہ مارا کہہ اونوں دے دیوتیاں اونوں چھڈا۔ مطلب اپنے پئی جوزانہ -آصفہ بنی عادن نوں جہڑے تل آسار وچ سن -۱۳۔ حماں دا بادشاہ -تارفاد دا بادشاہ شہر سفر وائم دے تیرے عوا دا بادشاہ کنہ وے۔ ۱۴۔ جدوں حزقیہ منہ سنیہا دین ولہ دے تہوں چٹھی لئی -اونوں پڑھیاہ خداوند لدے گھر گیا -حزقیہ اہنہ چٹھی خداوند دے سامنے کھول کے رکھ دی -۱۵۔ حزقیہ خداوند دے حضور دعا کرکے آکھیا -۱۶۔ اے اسرائیل دے خدا، فوجاں دے رب اسرائیل دے خدا کروبیاتہ بین ولہ، توں ای کلا ساریاں حکومتاں دا خدا ایں -توں ایں آسمانہ دھرتی نوں بنایا۔ ۱۷۔ اے خدا وند اپنا کن جھکے سن -اے خداوند اپنیاں اکھیاں کھولتہ ویکھتہ سنحیرب دیاں اپنے گلاں سُن جہڑیاں اہنہ آکھ سنیاں۔ پئی زندہ خدا نوں بریاں آکھیں -۱۸۔ اسور دے بادشاہاں کل دیساں اونوں دیاں دھرتیاں نوں اجاڑتا۔ ۱۹۔ اہنہ اونوں دے دیوتیاں نوں اک وچ سٹیا ایسہ سببوں اہنہ خدا نئیں کیوں جو اہنہ بندیاں دی پتہ دی بنائی ہوئی لکڑی تہ پتھرے اونوں اہنہ اونوں نوں ماردتا -۲۰۔ اہنہ اے خداوند ساڈے خدا سناں اونوں دے تہوں چھڈا تہ جو دھرتی دیاں ساریاں حکومتاں جانن پئی کلا توں ای خداوند ایں -۲۱۔ اموس دے پتر یسعیاہ اپنے آکھ گھلیا پئی خداوند اسرائیل دا خدا اینج آکھ دا اے۔ ایس واسطہ توں اسور دے بادشاہ سنحیرب دے خلاف میرے لگے دعا منگی اے۔ ۲۲۔ ایس واسطہ اپنے اہنہ کلام اے جہڑا خداوند اوہدے خلاف آکھیا اے پئی صیحوں دی کواری دھنہ گھٹیا جانیا گتہ تیرے تہی۔ یروشلم دی دھنہ تیرے پچھوں سر ہلایا -۲۳۔ توں کہنوں ڈانٹ ڈپٹ کیتی۔ کہدے خلاف بیدینی دی گل کیتی تہ کہدے خلاف توں آواز اچی کیتی۔ اپنیاں اکھیاں اتان چکیاں -اسرائیل دے پاک خدا دے خلاف۔ ۲۴۔ توں اپنے نوکراں ی بولی نال خداوند نوں ڈانٹ ڈپٹ کیتی تہ توں آکھیا پئی بوتیاں رتھاں نال میں پاڑاں دیاں ٹیسیاتہ سگوں لبنان دے اخیر تیک چڑھ آیا آں -میں اوہدے اچے دیوداراں سونیاں سرواں نوں کٹاں گلے اوہدیاں حدان دیاں اچیاں تہاواں وچتہ اوہدے جنگل وچ وڑاں گا -جہڑا باغ دے وانگر اے۔ ۲۵۔ میں کھوتیراتہ پانی پیتا میں اپنے پیراں دیاں تلیاں نال مصر دیاں ساریاں ندیاں نوں سکا دتا -۲۶۔ کہہ توں نئیں سنیا پئی میں ورھیاں توں کہہ کیتا -بوت پرلہ زملہ توں میں اپنوں مقرر کیتا اے۔ تہ میں اپنوں اخیر تیک لیا یا واں -پئی توں پک شہراں نوں اجاڑ دیویں -ایتھوں تیک پئی اہنہ تباہی دے ڈھیر ہوں -۲۷۔ اوتھوں دے رن ولہ ماڑے تہاں ولہ پوٹہ گھبرا گتہ شرمندہ پوٹہ چرن والی گھاہ وانگر پوٹہ پری سبزی تہ چھتاں دی گھاہ وانگر جہڑی پکن توں پھلاں ای ہوا نال سک جاندی اے۔ ۲۸۔ تیرا اپنا تیرے باہر نکلن تیرا اندر آتوالتہ غصہ جہڑا میرے وے میں اونوں جاننا واں -۲۹۔ ایس واسطہ تیرا غصہ میرے خلافتہ تری شیخی میرے کناں تیک اچی ہوئی۔ میں اپنی نکیل تیرے نک وچ پاواں گا -تہ اپنی لگام تیریاں وراچھاں وچ دیاں گا -تہ جہڑی راہیں توں آیا ایں اوسہ راہیں پرت جاویں گا -۳۰۔ حزقیہ تیرے لئی اپنے نشان اے پئی تسین ایسہ ورہہ اپنے آپ اُگیاں ہویاں کھانوگے تہ دوجے ورہہ جہڑیاں اونوں وچوں نکل پین تہ تیج ورہہ تسی بیجوگتہ فصل وڈوگے۔ باغ لائوگتہ اونوں دا پھل ہائوگے۔ ۳۱۔ جہڑا یہوداہ دے گھروں بچیا باقی رہوے اوہ پتھیاں تیک جڑ پھڑے گلے اتان نوں پھلے گا -۳۲۔ باقی بچ رن ولہ یروشلم توں تہ بچ رن ولہ صیحوں توں باہر نکلن گے۔ فوجاں دے رب دی غیرت اپنے کرے گی -۳۳۔ ایس لئی خداوند اسور دے بادشاہ بارے اپنے آکھ دا اے پئی اہنہ ایس شہر وچ ناں وڑے گا -تہ ناں اوہدے ول تیر چلائے گا -تہ ناں ڈھال لے کے اوہدے سامنے لے گا -تہ ناں اوہدے سامنے گھیرا بنے گا -۳۴۔ جہڑے راہ توں آیا اوسہ راستہ توں پچھاں پرت جاوے گلے اہنہ وچ شہر وچ ناں وڑے گا -۳۵۔ کیوں جو اہنہ ایس شہر دی حمایت کرے گا -تہ اپنے لئی تہ اپنے بندے دائود دے سببوں اونوں بچاوے گا -۳۶۔ جدوں خداوند دا فرشتہ نکلیا اہنہ اسوریاں دے جھنڈ وچوں اک لکھتہ پنجاسی ہزار نوں مارا۔ جدوں اہنہ سرگی وپاٹھتہ ہور کل مردان دیاں لاشاں سن۔ ۳۷۔ فیر اسور دا بادشاہ سنحیرب اوتھوں ٹر گیا تہ پچھاں مڑ گیا تہ نینوہ جلک رن لگ پیا۔ ۳۸۔ جدوں اہنہ دیوتا نسروک دے مندر وچ پوجا کرن ڈیا سیتہ اوہدے پتران ادرملکتہ سر آمرنہ اونوں تلوار نال قتل کیتا تہ دونوں اراراط دے دیس پچ گئے۔

۱- اوہناں دیہاڑیاں حزقیاء موت دی بیماری نال بیمار ہولتے آموس دا پُتر یسعیاہ اودے کول آہتے اوئوں آکھیا۔ پئی اپنے گھر والیاں 38
نوں اخیرلی نصیحت کرلے کیوں جو توں مر جاویں گا تے فیر نال جیویں گا ۲- تے فیر حزقیاء اپنے منہ کندھ ول کیتا تے خداوند
توں دعا کرکے آکھیا ۳- یا رہا ! یاد کر پئی میں کنج تیرے لگے سچائی تے دل دی سلامتی نال چلیاں تے کنج میں تیرے لگے میں اوہ کم کیتا
جہڑا تیری نظر وچ چنگا اے تے حزقیاء اتھرواں نال روبا ۴- تے فیر خداوند دا کلام یسعیاہ اتریہ ۵- جا حزقیاء نوں آکھ خداوند تیرے پیو
دائود دا خدا آکھ دا اے پئی میں تیری دعا سنی تے تیرے اتھرو ویکھتے ویکھ میں تیرے عمر دے پندراں ورھ ودهاواں گا ۶- تینوں تے
ایس شہر نوں اسور دے بادشاہتھوں چھڑاواں گا تے ایس شہر دی حمایت کراں گا ۷- خداوند ولوں اپنے نشاب ایس گل دا اے پئی
خداوند اپنے وعدے نوں جہڑا اویہ کیتا اے پوریاں کرے گا ۸- تے ویکھ میں درجیاں دے پرچھاویں نوں جہڑا آجاز دی دھوپ گھڑی وچ تھلے
گیا اے۔ اپنےنوں دس درج پچھاں پٹاواں گا ۹- ہودا دا بادشاہ حزقیاء جدوں اوہ بیماری سی - اپنی بیماری توں چنگا ہوا ۱۰- میں آکھیا
کہ میں اپنی زندگی دے دیہاڑیاں وچ ایس جگہ توں تر جاواں گا - میں روحواں دی جگہ وچ اپنی عمر دی باقی رہن والیاں برکتاں توں
خالی رہ گیاں واں ۱۱- ہاں میں آکھیا ہن فیر میں خداوند نوں جیوندیاں دی دھرتی تے نئیں ویکھاں گلے ناں جگتے رہن والیاں وچ
وچکار - اپنے ورگ بندیاں نوں ویکھاں گا ۱۲- ابالی دے تنبو وانگر میرا گھر اکھیتا گیا تے میرے کولوں لے لیا گیا - توں اوس جولے دے
وانگر میری زندگی نوں ولیٹیا - جہڑا آخری تند وی وڈ چکیا ہووے - رات دن توں مینوں عذاب دے حولہ کر دینا ایں ۱۳- میں سرگی
ویلے ٹیک چلک دا رہنا آں - اوہ شیر دے وانگر میریاں ہڈیاں نوں بھندا رہندا اے - رات دن توں مینوں عذاب دے تھتھ وچ چھڈ دینا ایں ۱۴-
میں چڑی وانگر چیں چیں کرنا واسے گنگی وانگر کون کون کرنا واں - میریاں اکھاں لے ویکھ ویکھ کینیرا آجاندا اے - اے خداوند میں
سہارا آں توں میرا ضامن ہو ۱۵- میں اوہنوں کہ آکھاں - اویہ مینوں آکھیا - اودا اپنے ای کم اے - میں اپنی جان دی کوڑ دے سببوں اپنے
سارے ورھیاں نوں پوریاں کراں گا ۱۶- جہناں دا خدا حمایت کردا اے اوہ جیوندے نیں - اوہناں دے وچکار میری روح دی حیاتی ہووے
گی - توں مینوں تندرستی تے حیاتی دتی - ایسے طرحاں میری کوڑ سکون چہ بدل گئی ۱۷- توں میری جان نوں موت دی کھوہ توں
بچایا - کیوں جو توں میرے سارے باپ اپنی کندھ پچھ سٹ دتے نیں ۱۸- روحواں دا جگہ تیرا شکر گزار نئیں - ناں موت ای تیری پوجا
کردی اے - جہڑے تھے وچ اتر دے نیں اوہ تیری سچائی نوں نئیں اڈیک دے ۱۹- جہڑے جیوندے نیں ہاں جہڑے جیوندے نیں اوہ ای تیرے
شکر گزار نیں - جس طرحاں میں آج دے دیہاڑے آں - پیو پتراں نوں تیری سچائی دس دا اے ۲۰- خداوند تینوں بچاندا اے - اسیں
ساری زندگی خداوند دے گھر وچ ستائش کراں گے ۲۱- تے یسعیاہ اپنے وی آکھیا سی پئی انجیر دی ٹکی بناکے پھوڑے تے بھنی جاوے
اوہ چنگا ہو گیا ۲۲- حزقیاء آکھیا سی اپدا کہ نشان اے پئی خداوند دے گھر وچ جاواں گا -

۱- اوس ويل بابل دے بادشاہ بل آدان دے پُتر مرود إك بل آدانے حزقياہ نوں چٹھيتے تحفہ گھلے۔ کیوں جو اونه سُنيا پئی اوہ بیمار 39
 سیتے جنگا ہو گیا اے۔ ۲- سو حزقياہ اونائے خوش ہوا تے اونان نوں اپنی سونیاں چیزاں دا گھرتے اپنی چاندیتے سونائے اپنے
 مصلحتے خوشبو دین والا تیلے اپنے بھانڈیاں دا گھرتے جو کجھ اودے خزانیاں وچ سی اونان نوں وکھایا تے اودی بادشاہی وچ کوئی اجیہی
 چیز نئیں سی جیڑی اونه اونان نہ وکھائی۔ ۳- پھیر یسعیاہ بنی حزقياہ کول آیتے اونوں آکھیا پئی اینان لوکاں کی آکھیا اے؟ او کیتھوں
 تیرے کول لُٹے۔ حزقياہ آکھیتے دور دے دیس توں یعنی بابل توں میرے کول لُٹے۔ ۴- اونه آکھیا اونائے تیرے گھر وچ کی ویکھیا؟
 حزقياہ آکھیا اونان میرے گھر دی ہر شے ویکھیتے میرے خزانیاں وچ کوئی ایسی شے نئیں جیڑی میں اونان نوں نہ وکھائی ہووے۔ ۵-
 فیر یسعیاہ نے حزقياہ نوں آکھیا پئی رَب الفواج دا فرمان نئیں۔ ۶- او دن آون گے پئی جو تیرے گھرتے تیرے پیو دادیاں آج دے دن تک
 اکٹھا کیتا اے بابل نوں لے جان گتے کوئی شے بچی نہ روے گی۔ ۷- اوہ تیرے پُتران وچوں وی جیڑے تیرے وچوں جمن گے پھڑ لین گتے
 بابل دے بادشاہ دے محل وچ کھسرے بنن گے۔ ۸- حزقياہ یسعیاہ نوں آکھیا پئی خداوند دا کلام جیڑا توں کیتا اے اوہ اچھا اے فیر اونه
 آکھیا پئی بس میرے دناں وچ سلامتیہ امن روے۔

۱۔ تسلی داؤد۔ میری اُمت تُوں تسلی دو۔ ایہ تیرے رب دا آکھا اے۔ ۲۔ یروشلم۔ تُوں دالاسا دوتہ اونوں اُچی واج نال آکھو پئی اودے لُٹے لشکر چڑھنا مُکے اودی بُرائی معاف ہوئی۔ پئی اودے اپنی سبھ کوتاہیاں جوگی خداوند دے تھوں دوبرا لبھیا۔ ۳۔ بِلَاؤن ولہ دی واج۔ جنگل وچ خدا دی راہ پدھری کرو۔ ریتلہ وچ ساڈے خدا دی راہ سیدھی بناؤ۔ ۴۔ ہر اک کھو پُور دتی جاوے گی۔ تہر اک پہاڑ تیل نیواں کیتا جاوے گا۔ جیہڑا ونگا اے اوہ سیدھلتہ جیہڑی تھان ہموار نئیں اوہموار کیتی جاوے۔ ۵۔ رب خداوند دا جلال ظاہر ہووے گلےبر اک جی اونوں ویکھ گا۔ کیوں جو خداوند دے مونہ دی گل اے۔ ۶۔ اک بولن ولہ دی واج۔ بِلَاوا۔ اونہ آکھیا۔ میں کہنوں سداں؟ پر جی گھاوانگ اے تہ اودی سبھ حشمت رڑے دے پھل وانگ اے۔ ۷۔ گھاء سُک جاندی اے۔ اودا پھل ڈگ جاند اے۔ کیوں جو رب دا دم اودے لُٹ چلیا۔ دراصل انسان گھاء وانگ اے۔ ۸۔ گھاء سُک جاندی اے۔ اودا پھل ڈگ جاند اے۔ پر ساڈے رب دا کلام ہمیشاں تیک ہوے گا۔ ۹۔ اے صیہون دے خوش خبری دین ولہ، تُوں اُچ پہاڑ تہ چڑھ۔ اے یروشلم دے خوش خبری دین ولہ، تُوں یور نال اپنی واج اُچی کر۔ اونوں اُچا کرتہ نا ڈر۔ یہودا دے شہراں نوں آکھ۔ ویکھو اپنا رب۔ ۱۰۔ ویکھو مالک خداوند یور دے نال آوے گا تہ اودی بانہ حکومت کرے گی۔ اودا بدلا اودے نال اے۔ اودا صلا اودے لگ اے۔ ۱۱۔ ایالی وانگ اوہ اپنہ ڈنگر چارے گا۔ اوہ اینیاں بانہواں وچ میمنہ مہیا کرے گا تہ اونیاں نوں اپنی جھولی وچ چُکے گاتے دُھ پٹیاؤن والیاں نوں بولی بولی لے کے جاوے گا۔ ۱۲۔ کہنہ اپنی مٹھ نال سمنداراں دا قیاس کیتلے عرشاں نوں اپنی اُنکلی نال ناپیا تہ دھرتی دی مٹی تُوں ناپیتلہ پہاڑاں دے پتلیاں وچ بہار ناپیا تہ اُچا ناں نوں ترکڑی وچ تولیا؟ ۱۳۔ کہنہ خداوند دی روح دی ہدایت کیتی یاں کون اونوں صلاح دین والا سی۔ اونوں سیکھایا؟ ۱۴۔ اونہ کدے تون صلاح لئی تاں جو اونوں سمجھلتے نیاں دی راہ سیکھلتے گن دستے عقل دی راہ ویکھلے! ۱۵۔ ویکھو پرائیاں قوماں ڈول دے اک ٹیک وانگ نیں تہ ترکڑی وچ برے وانگ نیں۔ ویکھ جزیرے رتی جئی دھوڑ وانگ نیں۔ ۱۶۔ اے لُٹیاں گندھک جوگی وادھو نیں۔ اودے ڈنگر سوختنی قربانی جوگی بس نیں۔ ۱۷۔ سبھ قوماں اودے نیٹرے کُجھ وی نیں۔ اودے لگ نا ہون دے برابر نیں۔ ۱۸۔ اخیر نیں۔ اودے ڈنگر سوختنی قربانی جوگی بس نیں۔ ۱۷۔ اودے اودی مٹھوگ؟ ۱۹۔ گاریگری اک مُورت کڑھدا اے۔ سنیارا اونوسونہ دیا پتھریاں نال مڑھدا اے۔ اودے جوگی چاندی دیاں سنگلیاں بناؤندا اے۔ ۲۰۔ جیہڑے نذر دین جوگے نیں۔ اوہ اجیہی لکڑی دی چوں کر دا اے۔ جیہڑی نا سڑے۔ اودے جوگی اک عقل مند کا ریگر نوں لبھدا اے تاں جو اودے تون اجیہی مُورت تیار کرے جیہڑی ہلائی نا جا سک۔ ۲۱۔ کہنہ تون نیں جاندے۔ کہنہ تون نیں سندنے۔ کہنہ ایہ گل تہانوں ازل تون نیں دسی گئی؟ کہنہ تون دھرتی دی نیاں نوں نیں بہالیا؟ ۲۲۔ ایہ اوہی اے جیہڑا دھرتی دے لُٹے بیٹھا اے تہ اودے واسی پُر ڈی وانگ نیں۔ ایہ اوہی اے جیہڑا عرشاں نوں بریک پڑے وانگ تان دیندا اے۔ رن جوگی اونیاں نوں تینو وانگ کھیچ دا اے۔ ۲۳۔ اوہ اُچیاں نوں نیچا کر داتہ دھرتی دے نیائیاں تُوں خالی کردا اے۔ ۲۴۔ اوہ حلہ لائے وی نا گتہ۔ اوہ بیچے وہ نا گتہ۔ اونیاں دے تنہ حلہ دھرتی وچ جڑوی نا پھڑی پئی اونہ اونالٹ پھوک ماری۔ اوہ سُک گتہ ورولا اونیاں تُوں ٹوڑی وانگ لے اڈیا۔ ۲۵۔ اخیر تون مینوں کہری شہ نال رلاؤگے پئی اودے برابر یاں۔ ایہ پاک رب دا آکھنا اے۔ ۲۶۔ اینیاں آکھاں اُچاں ول چُکو تہ ویکھو۔ کہنہ اونیاں تُوں بنایا؟ اوہی جیہڑا اینادے لشکر نوں گیتی کر کے کڈھدا اے۔ سبھناں دے نال لے کے بِلَاؤندا اے۔ اودی قدرت دی وڈیائی تہ اودی ڈاڈی طاقت نال کوئی گم نیں ہوندا۔ ۲۷۔ اخیر اے یعقوب۔ تون کیوں آکھنا ایں؟ اے اسرائیل تون کیوں بول نا ایں؟ پئی میری راہ خداوند تون لُکی ہوئی اے۔ میرا دعوا میرے رب تون لنگھ گیا اے۔ ۲۸۔ کہنہ تون نیں جانی یاں کہنہ تون نیں سُنیا؟ پئی زندہ خدا مطلب خداوند تہ دھرتی دیاں خداں مٹھن والا خالق تھکد نیں۔ اودی حکمت عقلوں باہر اے۔ ۲۹۔ اوہ تھکیاں نوں یور دیندا اے۔ ماڑیاں دی ہمت ودھاندا اے۔ ۳۰۔ مُنڈے تھک جان گے۔ جوان ڈگ پین گے۔ ۳۱۔ پر جیہڑے خداوند دی آس رکھدے نیں اوہ نویں سیریاں یور پاؤن گے۔ اوہ بازار وانگ اُچا اُڈن گے۔ اوہ نسن گتے نا تھکن گے۔ اوہ ٹرن گتے نا ڈگن گے۔

۱۔ اے ٹاپوٹو جُپ بوکے سُنو ! اے قومو میرے ہلستہ دھیان کرو - اوہ نیرے آئون گتے گل کرن۔ آئو اسین اکٹھ نیاں وچ آئہ۔^۲ ۴۱۔ کنہ سچ بندے نوں چڑھدے ولوں کھڑیاں کیتا - اونوں میں اپنے پیراوتے پیر رکھ کے ٹرن لئی سدھیا - قومان نوں اوپدے لگ رکھیا تے بادشاہاں نوں اوپدی بادشاہی دے تھلہ کر دتا - اوپدی تلوار اونوں دھول وانگریتہ اوپدی کمان اونوں ٹوڑی وانگر کر دیندی اے۔^۳ اوہ اوپدا پچھا کردا اے۔ اوس راہ توں آرام نال لگدا اے۔ جیدے اوتھ کدی پیر وی نئیں سی رکھیا سی -^۴ اپہ کیدا کمتہ بندوبست اے۔ کنہ پیڑیاں نوں ازل توں سدھیا - میں مطلب پئی خداوند۔ میں ای ازل تھوں اخیر آں -^۵ ٹاپو ویکھ کے ڈردے نیں - دھرتی دے کنڈے کمبے نیں۔^۶ ہر اک اپنے نال دے دا پچھا کردا اے۔ اپنے بھرا نوں آکھ دا اے۔ پئی بہادر بن -^۷ لکڑی دا کم کرن والا سنیارے نوں تھوڑی نال صاف کرن ولہ نوں۔ ہرن لے وار ولہ ٹوں دلایا دواکے جوڑ دے بارے آکھ دا اے پئی بوہ ودھیا اے۔ فیر اونوں کیلاں نال اجیا پکا کردا اے پئی ناں۔^۸ پر ٹوں اے میرے بندے اسرائیل۔ اے یعقوب جینوں میں چُن لیا اے جیویں میرے یار ابرام دی آل -^۹ ٹوں جینوں میں جگ دے کنڈیاں توں لیتے اوپدیاں جواں چوں سدیا تے ناں وکھ کیتا -^{۱۰} سو ٹوں ناں تیک کیوں جو میں تیرے نال آں - خوف ناں کھا - کیوں جو میں تیرا رب آں۔ میں تینوں زور دینا تے سگوں تیری مدد کرن تے اپنی سچائی نال سچے رامتہ تینوں سنبھالنا آں -^{۱۱} ویکھ جیڑے سارے تیرے تر خلاف بھڑکاں مار دے سن اوہ ذلیل تے شرمندہ بن گتے تیرے ویری نکمہ جان گتے مَر جان گے۔^{۱۲} جیڑے تیرے نال جھگڑدے نیں ٹوں اونیاں ٹوں لبھیں گتے اوہ نئیں ملن گتے تیرے نال لڑن ولہ گھٹیلے ناں ہون دے برابر ہو جان گے۔^{۱۳} کیوں جو میں خداوند تیرا رب تینوں سچ تھن نال پھڑکے آکھنا آں تیک ناں - کیوں جو میں تیری مدد کراں گا -^{۱۴} اے نیک یعقوب ! اے اسرائیل دی نیک گروہ! خداوند آکھدا اے پئی میں تیرا مدد کرن ولا آں - میں تینوں چھڈان والا سگوں اسرائیل دا قدوس آں -^{۱۵} ویکھ میں تینوں گاں والا نواں تیکھ دنداں والا بٹھا ر بناواں گا - سو ٹوں پہاڑاں ٹوں کوٹیں گتے اونوں ٹوٹ ٹوٹ کرے گا تے ٹیپیاں ٹوں ٹوڑی وانگر بناویں گا -^{۱۶} تہوا اونوں اڈالے جاوے گی تے واورولا اونوں کھلار دیوے گتے ٹوں خداوند چہ خوش رہوں گا تے اسرائیل دے قدوس تے فخر کریں گا -^{۱۷} غریب تے مسکین پانی لبھن گے پر پانی ہے نئیں - اونیاں دیاں جیپھاں تیرے نال سُک گئیاں۔ میں رب اونیاں دی شناس گا - میں اسرائیل دا رب اونیاں ٹوں ناں چھڈاں گا -^{۱۸} میں ننگی پہاڑاں لے دریا تے وادیاں دے وچکار سوتے کھولاں گا - اُجاڑاں ٹوں پانی دے تلاتے سُکی دھرتی ٹوں پانی دے سوتے بناواں گا -^{۱۹} میں اُجاڑاں چہ دیو دار تے ببول تے آس تے زیتون دے رُکھ اُگاواں گا تے ویرا سارے سرؤتے چیر تے سرو صنوبر کٹھ اُگاواں گا -^{۲۰} تاں جو اوہ ویکھن تے جانن تے وچار کرن تے سارے دے سارے وچارن پئی اپہ رب دے تھن دا کمتہ اسرائیل دے قدوس دا بندوبست اے۔^{۲۱} رب خداوند آکھدا اے پئی اپنا مطالبہ لیاؤ تے اپنے ثبوت اگاں وکھاؤ۔^{۲۲} اوہ وکھان تے ساہنوں دسن - پئی کیہوئیا - پُرانیاں گلاں ساہنوں دسن پئی اوہ کیہ سن تاں جو اسیں اونیاں دی وچار کریتے اوپدا نیاں کریتے ہاں ساہنوں آون والیاں گلاں دسن -^{۲۳} ساہنوں دسو - پئی اگاں کیہوے گا - تاں جو اسیں جانیہ پئی ئیں دیوتا اوہ بہاویں بھلیائی تے بہاویں بُرائی کُجھتے کرو تاں جو اسیں سارے نگاہ کریتے ویکھتے۔^{۲۴} ویکھو ئیں کُجھ وی نئیں - ٹہاڈے کم وی کُجھ وی نئیں - جیڑا ٹہانوں چنگا جاندا اے اوہ پلید اے۔^{۲۵} میں دکھن ولوں اک ٹوں مٹھیا تے اوہ اپڑ گیا - میں سُورج دے نکلدا ای اونوں یاد کیتا تے اوہ آوے گتے راج کرن والیاں نوں چیکڑ وانگر پیراں چہ لتاڑے گا - جس طرے کمپار مٹی ٹوں گوندا اے۔^{۲۶} کیہ پہلاں توں دسیا تاں جو اسیں جانیہ پہلاں توں سوئے دتی تاں جو اسیں آکھ پئی اوہ سچا اے پر کوئی سُوہ دین والا نئیں - کوئی دسن والا نئیں تے ٹہاڈیاں گلاں کوئی سُنن والا نئیں -^{۲۷} میں ای پہلاں صیون چہ ڈنڈھورا دتا تے پہلاں ای یروشلم چہ اک سُوہ دین والا گھلیا -^{۲۸} پر میں ویکھتے کوئی وی نئیں سی - اونیاں چہ کوئی سُوہ دین والا ناں لبھیا پئی جیدوں میں بچھان تے اک آکھر وی جواب دیوے۔^{۲۹} ویکھ اوہ سارے جھوٹ نیں اونیاں کم نکمہ نیں اونیاں دیاں گھڑیاں ہونیاں مورتیاں ہولتے خلا وانگر نیں -

۱- ویکھو میرا خادم جنہوں میں سنبھالنا واں - میرا چنیا ہویا جہدے توں میری جان خوش اے۔ میں اپنی روح اودے وچ پائیے او 42
 غیر قومیاں واسطے نیاں جاری کرے گا۔ ۲- اوہ نہ چیک گاتے نہ اوہ رولا پاوے گا عتہ نہ بازاراں وچ اودی آواز سُنی جلتے گی۔ ۳- اوہ
 مروڑے ہوئے کلتے توں نہ توڑے گاتے تھڑکی بتی نوں نہجھلے گا اوہ سچائی نال نیاں جاری کرے گا۔ ۴- اوہ آپ وی نہ تھڑکے گا عتہ نہ ٹٹے گا -
 اوس ویلے تیک پئی اوہ دھرتی نیاں قائم نہ کرے تاپو اودی تعلیم نوں اوہ ڈیگن گے۔ ۵- خداوند اینج فرماندا اے یعنی اوہ جنہ آسمانوں
 نوں بنایا کھلاریا دھرتی نوں اونیاں شیواں سمیت جیڑیاں اودے اودے توں آگدیاں نہ وچھایا۔ اوہ جیڑا اودے واسیاں نوں سامت لے
 ٹرن والیاں نوں جان دیندا اے۔ ۶- پئی میں خداوند تینوں سچائی نال لاواں گاتے غیر قومیاں لئی نور بناواں گا۔ ۷- عتہ نوں ایناں دیاں
 اکھیاں نوں کھولیتے قیدیاں نوں جیلاں توں ہنیرے وچ بہن والیاں قید خانیاں نوں کٹھ۔ ۸- میں خداوند آں ایہ میرا ناں ایں - میں اپنی
 غیرت عزت دوجے ٹوٹے اپنی تعریف گھڑیاں ہویاں مورتاں نوں نہ دیاں گا۔ ۹- ویکھ پُرانیاں گلاں مُک گئیاں عتہ میں تہانوں نویاں گلاں دس
 ناں واں ایس توں پہلاں پئی اوہ نظر آؤن میں تہانوسُناواں۔ ۱۰- خداوند لئی نواں گیت گاؤ۔ دھرتی دے اخیر تیک اودی تعریف کرو۔ اے
 سمندر سب کجھ جو اودے وچ اے۔ اے تاپو جیڑے سارے اودے وچ وسدے او۔ ۱۱- تُسیں اے جیڑے قیدار دے تنبواں وچ رندے اوہ۔
 اے سالج وچ وسن والیو۔ گیت گاؤ عتہ پاڑاں دیاں تُسیاں توں للکارو۔ ۱۲- خداوند دی عزت کروتے تاپو اں وچ اودی حمد کرو۔ ۱۳-
 خداوند گھبرووانگر نکلے گاتے جنگلی بندے وانگر اپنی غیرت وچ لے گاتے اوہ للکارے گاتے چیک گاتے اپنیاں دُشمنانے غالب غالب لے گا۔ ۱۴-
 میں اونیاں دی شرارت دے باوجود چپ رہتے اوہ آپتے قابو پایا پر میں اوس عورت وانگر آں جنہوں جمن دیاں پیڑاں اُٹھن عتہ خف جان
 گا رواں گا۔ ۱۵- میں پاڑاں تہیاں نوں اجاڑ دیاں گا عتہ اودے سارے ہر باں بریاں توسکھا دیاں گاتے دریا واں نویسکی دھرتی بناواں
 گا عتہ چھیڑاں نوں سُکھا دیاں گا۔ ۱۶- ایناں نوں اوس رامتے جاواں گا جنہوں اوہ جاندے نیں عتہ ایسیاں راہواں چلاواں گا جہدا اوہا نوں
 پہلاں توں پتہ نیں۔ اونیاں دے سامنے سامنے ہنیرے نوں جاننے دنگیاں شیواں نوں سدھیاں کران گالے ای کام میں کران گاتے ایناں توں
 سُستی نہ کران گا۔ ۱۷- جیڑے گھڑیاں ہویاں عورتاں بھروسہ کرکے ڈھلے ہوئے بُتاں نوں آکھدے او۔ تُسیں ساڈے دیوتا او۔ اوہ پچھاں ہٹ
 جان گتے ہوت شرم سار ہون گے۔ ۱۸- اے بولیو۔ تُسیں سُنو۔ اے انہیوں نظر کروتے ویکھو۔ ۱۹- کون انا اے۔ سیوا میرے بندے دے کون
 بولا اے سیوا میرے بھیجن ولے دے۔ کیوں وعدہ کیتے وانگر انا اے کون خداوند دے خادم وانگر انا اے۔ ۲۰- توں جیڑا ہت شیواں نوں
 ویکھنا ایں کہ توں اونیاں نوں نہیں ویندا۔ توں جہدے کن کھلے کہ توں نہیں سُن دا۔ ۲۱- خداوند دی خوشی ایہ سی پئی اپنی وفاداری
 دے سببوں شریعت نوں ودھلتے اُچا درج دیوے۔ ۲۲- پر ایہ اک تُئی ہوئی عتہ غرق کیتی ہوئی اُمت اے۔ اے سارے توہیاں وچ پھستے
 قیدخانیوں وچ لُکائے گئے۔ او لُٹے گئے کوئی نہیں جیڑا روناں نوں چھڈاؤے۔ اوہ غرق کیتے گئے کوئی نہیں جیڑا اے اکھ واپس دیو۔ ۲۳-
 تہاڈے وچکار کون اے۔ جیڑا اپدے کن دھرے دھیان دیوے سُن جو کجھ آؤن والا اے۔ ۲۴- کہے یعقوب نوں لُٹ دا مالے اسرائیل
 نوں لُٹ دا مال بنا یا۔ کہے خداوند نے نہیں۔ جہدا اسان پاپ کیتا۔ کیوں جو اسان اودی راہواں تہاڈے تہاڈے اودی شریعت نوں سُنن توں
 انکار کیتا۔ ۲۵- اسی لئی اوسے اپنے قہر دی ڈاڈلتے جنگ دی سختی نوں اودے سٹیا۔ جسے اونوں ہر پاسیوں ساڑ دتا۔ پر اونوں پتہ نہ
 لگا پر اوہ اودے دھیان نہ دتا۔

۱۳۔ خدوند اینج فرماندا اے جیہڑا اے یعقوب تیرا خالق اے اسرائیل تیرا بنان والا اے نہ گھبرا کیوں جو میں تینوں رائی - دتی 43 تیرے ناں تھوں تینوں صدیا - توں میرا ای ایں جدوں توں پانی وچوں نکلیں گلے میں تیرے نال ہواں گا - ۲۔ پان دریاواں وچ تینوں نہ ڈوبن گے جدوں تۆں آگ وچ ترس گلے نہ پیڑیں گا - چنگیا ژا وہ تینوں نہ ساڑے گا - ۳۔ کیوں جو میں خدوند تیرا خدا اسرائیل دا قدوس تیرا بچان والا واں - میں مصر نوں تیرے لئی قیمت دتی تے کوشے سبا نوں تیرے بندہ وچ دتا - ۴۔ کیوں جو توں میری نظر وچ بوہت ای مہنگلے بھلا مانس ٹھہریاں ایں - ایس لئی میں تینوں پیار کیتا تے تیرے بندہ اُمتاں نوں تے جان دے بندہ قوماں نوں دیاں گا - ۵۔ نہ گھبرا کیوں جو میں تیرے نال آن - میں تیری پیڑی نوں چڑھدے ولوں لیاواں گ لے لہندے توں تینوں اکھٹیاں کراں گا - ۶۔ میں دکھن نوں آکھاں گا پئی لیتے پاڑ پئی نہ رکھ - میرے پُتران نوں دور تھوہ تے میری بیٹیانوں دھرتی دے اخیر تھوں لیاؤ - ۷۔ یعنی ہر اک جیہڑا میرے ناں تھوں کہلواندا اے - کیوں جومیں اونوں اپنی شان بنایا اے اونونیا تے اونوں شکل دئی - ۸۔ اونان تے لوکاں نوں جنان دیاں اکھیاں تے اونان بولیاں نوں جنان دے کن پین باہر لیاؤ - ۹۔ ساریاں قوماں جمع ہونے اُمتاں کٹھیاں ہوں - ایناں وچوں کون ایہ دس گا یا پیلاں گلاں سنلے گا - اولیہ گواہواں نوں لیاونے اپنہ پہلے نوں سچیاں ٹھہرا نہ بیان کرکے آکھن پئی ایہ سچ اے - ۱۰۔ ٹسیں میرے گواہ اوہ - اے خدوند فرماندا اے میرا بندہ وی جنہوں میں چُن لیا تاں جو ٹسی جانوے میرے میرے ایمان لیاؤ تے سبھو پئی میں اوہو ای آن میرے تھوں پیلاں کوئی خدا نئیں ہوا تے میرے بعد وں وہ کئی خدا نہوے گا - ۱۱۔ میں ہاں میں ای خدوند ہاں تے میرے تھوں بغیر کوئی بچان والا نئیں ۱۲۔ میں اعلان کیتا میں بچا تے میں سنا تے تہاڈے وچکار کوئی انجان دیوتا نئیں سی - خدوند فرماندا اے پئی تسیں میرے گواہ اوہ مین خدا ہاں - ۱۳۔ شروع تھوں میں اوای ہاں - میرے تھوں کوئی جھڈان والا نئیں - میں کم کران گلے کون روکے گا - ۱۴۔ خدوند تہاڈا قیمت دین والا اسرائیل دا قدوس اینج فرماندا اے - تہاڈے لئی میں بابل نوں بھیجیا تے سارے قیدیان نوں لایا تے اونان گلیانیاں نوں وی جنہاں نوں جہاز چلانا پسند اے - ۱۵۔ میں خدوند تہاڈا قدوس اسرائیل دا پیدا کرن والا تے تہاڈا بادشاہاں ۱۶۔ خدوند اینج فرماندا اے - جیہڑا سمندر وچ رامتہ وچ راہ بناندا اے - ۱۷۔ جنہیں رتھتے گھوڑے لشکرے دلیران نوں کڈھیا تے سارے لہ پئے گئے نہ اُنھن گے او بتی وانگر بچھ گئے - ۱۸۔ یعنی ٹسیں پھلیاں گلاں نوں یاد کرو تے پر انیاں شہوا تے نہ سوچو ۱۹۔ ویکھو میں نویاں گلاں کراں گلے تہاں او نظر آؤں گیا - کہ تسیں اونان نوں جانوگے میں اُجاڑ وچ اک رامتہ تھر وچ رہ بنواں گا - ۲۰۔ جنگلی جانور گیدڑے شتر مرغ میری وڈیائی کرن گے - تاں جو میں اُجاڑ وچ پانی تے تھر وچ ندیاں جاری کراں گا - تاں جو اپنی اُمت تے اپنہ چنیاں ہویاں نوں پلاواں - ۲۱۔ میں ایس اُمت نوں اپنہ لئی بنایا تاں جو ایہ میری وڈھیا ئی کرن ۲۲۔ لیکن اے یعقوب توں مینوں نئیں پکا رہا تے اے اسرائیل تو میرے تھوں تنگ ہوا - ۲۳۔ توں میرے لئی ساڑن والی قربانی لئی بھیڈ نئیں لیا یا تے توں اپنہ بلالے تھوں میری میری عزت نئیں تے میں تینوں ہدیاں لئی دُکھ نئیں دتا تے نہ لوہان لئی تینوں تنگ کیتا - ۲۴۔ توں میرے لئی قیمت دے کہ خوشبو دین والی اگر بتی نوں نئیں مُل لیا تے نہ توں اپنہ بلالے دی چری تھوں مینوں رجایا - سگوں توں اپنہ پاپاں توں مینوں دُکھ دتالے اپنی بریاں نال مینوں تنگ کیتا - ۲۵۔ میں ہاں اوہو ای آن جیہڑا اپنہ لئی تیرے پاپاں نوں مٹانا تے تیریاں بھلاں یاد نہ کراں گا - ۲۶۔ مینوں یاد کرا - اسی اک دوچے نال تکرار کرئے - بیان کر پئی توں پاک ٹھہریں ۲۷۔ تیرے پہلے پیوے میرا پاپ کیتا تے تیرے وچکار لیا تے میری نافرمانی کیتی ۲۸۔ ایس لئی میں پیکل دے مسخ کیتے ہوں امیراں نوں - عزت کراں گلے یعقوب نوں موتے اسرائیل نوں ڈانٹ ڈپٹ دے حولہ کراں گا۔

۱۔ پرُہن اے یعقوب میرے بندے اے اسرائیل جنہوں میں چُن لیا سُن ۲۔ خداوند تیرا خالق جہیں ماں دی کُکھ توں تینوں بنایا 44 تے تیرا مدد کرن والا رہا - اینج فرماندا اے - اے میرے بندے یعقوب تے ، اے بشورون جنہوں میں چُن لیا ، ناں گھبرا ۳۔ تاں جو میں ترلستے پانی تے شکستہڑ وگاواں گا تے تیری پیڑی تے اپنی روح تیری اولاد تے اپنی برکت اُنڈیلاں گا ۴۔ سو اوہ گھاہ وانگرے اوہناں چنارناں وانگر اُگن گے جہڑے پانی دے نالیاں ہون ۵۔ کوئی آکھ گا پئی میں خداوند دا ہاں تے کوئی اپنے آپ نوں یعقوب دے ناں دا متھ گاتے کوئی اپنے تھتے لکھ گا پئی خداوند دلتے اپنے آپ نوں اسرائیل نال نامزد کرے گا ۶۔ خداوند اسرائیل دا بادشاہ فوجاں دا رب اودا مُل دین والا ایہ فرماندا اے۔ میں ای شروع تے میں ای اخیر آں تے میرے سوا کوئی خدا نہیں ۷۔ جیڑا میرے وانگر اے پکارے اعلان کرے۔ واری نال میرے لگ پیش کرے۔ پُرنلے ویلیاں توں کہہ آں والیاں شیواں تہوں والیاں گلاں دی سوہ دیتی ۸۔ تسیں ناں ڈرو تے ناں گھبرائو۔ کہ میں تہانوں اوس ویلے توں نہیں سنایا تے نہیں دسیا؟ تسیں میرے گواہ او۔ کہ میرے سوا کوئی پور خدا ہے؟ نہیں - کوئی ایسی چٹان نہیں جنہوں میں نہیں جاندا ۹۔ مورتاں دے بنان ولے سارے دے سارے جھوٹے نبیہ اوہناں دیاں دل توں اچھیاں لگن والیاں شیوں وچ کجھ فائیدہ نہیں تے او ایس گل دے گواہ بن پئی اوہ ویکھ دے نہیں سمجھ دے نہیں تاں جو شرمندہ ہون ۱۰۔ کہ اک ایسہ دیوتہ نوں بنایا ہاں اک ایسی مورت نوں گھڑیا جیہدے وچ کوئی فائیدہ نہیں ۱۱۔ ویکھ ایہناں نال شامل ہون ولے شرمندہ ہون گے تاں جو بنان ولے صرف بندے ای نہیں تے سارے اکٹھے ہون تے کھلو جان۔ اوہ ڈرن گتے سارے شرمندہ ہون گے۔ ۱۲۔ لوہار اونوں شیش نال بناندا اے۔ انگیاراں وچ اونوں اُلٹ اُلٹ کر دا اے تھوڑیاں نال اونوں ٹھیک کر دا اے۔ اوہ اپنی ہاتھ دے زور نال اونوں گھڑ دا اے تے بھکا ہونداتے اودے وچ زور باقی نہیں رہندا - اوہ پانی نہیں پینداتے تھک جاندا اے ۱۳۔ ترکھان ڈوری کھلار دا اے لکڑی نال نشان لاند اے تے رندے نال اونوں سیدھیاں کر دا اے۔ پرکار نال اودے مورت کھیچ دلتے بندے دی شکستہ بندے دی خوبصورتے اونوں بناندا اے۔ تاں جو اوہ گھر اوچ رہوے۔ ۱۴۔ اوہ دیودار نوں وڈداتے سروتے بلوت نوں لینداتے جنگل دے رُکھاں توں اونوں چُن لیندا اے یاں صنوبر لاند اے تے اوہ مینہ وچ پیچ دا اے۔ ۱۵۔ فیر اوہ بندے لئی بالن ہوندا اے۔ اوہ اودے وچوں لینداتے اپنے آپ نوں گرم کر دا اے یاں اونوں ساڑا اے تاں جو روٹی پکلتے باقی توں اپنا دیوتا بناؤندا اے یاں اوس توں مورت بناؤندا اے اونوں سجدہ کر دا اے۔ ۱۶۔ اوہ ابدے آدھ نوں آگ وچ ساڑ دا اے تے کجھ بالن توں اوہ گوشت تے کباب بھونداتے رج دا اے۔ اوہ اپنے آپ نوں گرم کرداتے آکھ دا اے۔ واہ میں گرم ہویاتے آگ ویکھی ۱۷۔ تے باقی وچوں اک دیوتا مطلب اے پئی اک مورت اپنے لئی بنانداتے اونوں سجدہ کرداتے جھکدا اے اودی وڈیائی کر دلتے آکھدا اے۔ تو مینوں چھڈا تاں جو تو میرا خدا ایں۔ ۱۸۔ تے نہیں جاندے تاں جو اونیاں دیاں اکھیاں پردہ سُٹیا گیا - تاں جو ناں ویکھن تے ناں سمجھن ۱۹۔ سگوں اوہ اپنے دل وچ سوچدا نہیں تے ناں اونوں علم تے ناں اونوں عقل اے پئی اوہ آکھ۔ پئی میں ادھا حصہ آگ وچ ساڑیا تے اودے کوئلیاں تے روٹی پکائی تے گوشت بھنیاتے کھاؤدا - کہ میں دوجے بچھو تھوں ناپاک شہ بناواں - کہ میں رُکھ دے موٹے حصہ نوں سجدہ کراں ۲۰۔ اوہ ساہ کھاندا اے۔ اودا آکڑ دل اونوں گمراہ کردا اے تے اوہ اپنی جان نہیں بچانداتے نہیں آکھدا - کہ میرے سجدہ تھ وچ جھوٹ نہیں ۲۱۔ ایہناں گلاں نوں یاد رکھ - اے یعقوب۔ اے اسرائیل - تاں جو توں میرا بندہ ایں میں تینوں بنایا - تو میرا بندہ ایں - اے اسرائیل پک میں تینوں نئں بھلاں گا ۲۲۔ میں تیرے پاپاں نوں بادل وانگرے تیریاں بھلاں نوں بدلی وانگرے پٹا دتا - توں میرے وِل دھیان دے تاں جو میں تیرا مُل دتا اے۔ ۲۳۔ اے آسمانوں گائو تاں جو خداوند نے ایہ کیتا - اے دھرتی دیو ڈونگیوں للکارو - گیت گائو نا شروع کرو - اے پہاڑو تے اے جنگلو! تے اے رُکھو جیڑے سارے اوہناں وچ اوہ تاں جو خداوند نے یعقوب دا مُل دتا تے اسرائیل تھوں جلال پلے گا ۲۴۔ کوش۔ خداوند تیرا مُل دین والا تیری ماں دی کُکھ توں تینوں بناد ا رہا - اینج فرماندا اے۔ میں ای خداوند ساریاں دا بنان والا آں میں کلا آسمان دا کھلارن والے دھرتی دا میں وچھان والا آں ۲۵۔ میں ای جھوٹیاں دے نشاناں نوں رد کرن والے غیب دا علم جانن والیاں نوں احمق بنان والے عقل رکھن والیاں نوں رد کرن والے اوہناں دے علم نوں حماقت بنان والا ہاں ۲۶۔ اپنے بندے دے کلام نوں قائم رکھن والا تے یروشلم نوں آکھن والا ہاں پئی توں آباد ہو جائیں گا تے یہوداہ دے شہراں تھوں پئی تسیں سارے جائو گتے میں اوہناں دے اُجاڑ گھراں نوں کھلار بناواں گا ۲۷۔ سمندر نوں آکھن والا آں - چوس جا - میں تیرے دریاواں نوں سکھا دیواں گا ۲۸۔ گورس نوں آکھن والا ہاں توں میرا ایالی ایں - جو سب کجھ میں چاہا واں توں پوریاں کریں گتے یروشلم نوں آکھن والا واں توں اُساری جلتے گی تے پیکل نوں نیہ پلے جلتے گی -

۱۔ خداوند اپنے ممسوح کوریش نوں اپنے فرماندا اے۔ (جنہوں میں سچتھ نال پھڑیا۔ تان جو قوماں نوں اوہدے سامہ نیواں کراں تے 45 بادشاہواں دے لکاں نوں کھلواواں تان جو اوہدے لئی کواڑ کھلواواں تے پھانگ بند نہ کیتے جان گے) اپنے فرماندا اے۔ ۲۔ پئی میں تیرے لگے ٹراں گا تے پہاڑاں نوں سیدھا کراں گا تے پیتل دے کوڑاں نوں جری جری کراں گا تے پہاڑاں نوں کندلیاں توڑ دیاں گا۔ ۲۔ پئی میں تیرے لگے ٹراں گا تے پہاڑاں نوں سیدھا کراں گا تے پیتل دے کوڑاں نوں جری جری کراں گا تے پہاڑاں نوں سیدھا کراں گا تے لوہے دے کندلیاں توڑ دیاں گا۔ ۳۔ میں تینوں ٹکڑے خزلتے لکیاں تھواواں دے دفن کیتے ہوئے خزلتے دیاں گا تان جو تون جانیں پئی میں خداوند ہاں۔ جنہیں تینوں نال لے کے سدیا اے یعنی اسرائیل دا خدا۔ ۴۔ میں اپنے بندے یعقوب تے اپنے چھوٹے اسرائیل دی لئی تینوں نال لے کے صدیائے تینوں لقب دتا تے تون مینوں نہ پہچانیا۔ ۵۔ میں ای خداوند ہاں تے دوسرا کوئی نہیں۔ میرے سوا کوئی خدا نہیں میں تیرے لے۔ ک نون بنان۔ جدکے تون مینوں نہیں جاندا۔ ۶۔ تان جو سورج دے نکلن دی تھاں تھوں لے کے اوہدے ڈبن دی تھاں تیک لوکی جانیں پئی میں ای خداوند آں تے دوجا کوئی نہیں۔ ۷۔ میں نور دا ایجاد کرن والا تھیرے دا پیدا کرن والا آں۔ میں سلامتی دا پیدا کرن والا تھیرے دا پیدا کرن والا ہاں۔ میں ای خداوند انیاں ساریاں گلاں دا پیدا کرن والا ہاں۔ ۸۔ خدائے بھروسے اے آسمانوں! اُنوں چوہ۔ ہاں بدل سچائی وسان۔ دھرتی کھل جلتے جھٹکارے دا پھل لیلے۔ سچائی نوں اُگلے۔ میں خداوند انیاں نوں پیدا کیتا۔ ۹۔ افسوس اوہدے جیڑا اپنے بنان ولے نال جھگڑے۔ جدوں کے او مٹی دے ٹھیکریاں وچوں اک ٹھیکرا اے۔ کہ مٹی اپنے بنان ولے نوں آکھ پئی تون کہ بنا ریا ایں۔ یان تیرے تھ۔ دی بنائی ہوئی شے آکھ۔ پئی اوہدے تھ۔ نہیں۔ ۱۰۔ افسوس اوہدے جیڑا اپنے پیو نوں آکھ نوں کس شے دا پیو ایں تے ماں نوں آکھ کس شے دی ماں ایں۔ ۱۱۔ خداوند اسرائیل دا دُوسرے اوہدا پیدا کرن والا اینج فرماندا اے۔ کہ تسیس میرے کولوں آوں والیاں گلاں دے بارے پچھدے او؟ کہ تسیس مریاں پُترائے میرے تھان دیاں بنایاں ہویاں شیواں دے بارے مینوں حکم دیوگے۔ ۱۲۔ میں دھرتی نوں بنا لے بندے نوں اوہدے پیدا کیتا تے مین ای نہاں میرے ای نہاں۔ آسماناں نوں کھلارے تے میں اوہدیاں ساریاں لشکر ان نوں میں حکم کیتا۔ ۱۳۔ میں اونوں سچائی نال گھلپا تے میں اوہدیاں ساریاں راہواں نوں سیدھیاں کراں گا۔ اپنے میرا شہر بنلے گاتے میرے قیدیوں دا مُل دیتوں بغیرے وڈھی لیاں بغیر جھٹلے گا۔ اپنے رب الافواج دا فرمان اے۔ ۱۴۔ چھٹکارے دا گیت۔ خداوند اینج فرماندا اے پئی مصر دی محنت دے پھلتے کوشے سبا دے قد ولے باسیاں دے کاروبار دا منافع تیرے ول لے گاتے تیرا ای ہوے گا۔ اوہ تیرے مگر ٹرن گتے تیرے قیدی ہون گتے تیرے لگے جھٹکن گتے تیرے مٹ کر کے آکھن گے۔ پئی خدا صرف تیرے وچ اے تے دوجا کوئی نہیں۔ ۱۵۔ پک نوں راز رکھن والا خدا ایں۔ اسرائیل دا خدائے خالص۔ ۱۶۔ اوہدے سارے دشمن پریشان تے شرمندہ ہوئے جیڑے بتان نوں گھڑ دے نین۔ اوہ سارے دے سارے خجل خراب ہوئے۔ ۱۷۔ اے اسرائیل تینوں خداوند بچایا۔ سگوں ہمیشاں لئی بچایا اے۔ تسیس اخیر دیاں مُدتاں تیک کدی شرمسارے خجل خراب نہ ہووے۔ ۱۸۔ تان جوں اینج ای خداوند فرماندا اے۔ یعنی آسماناں دا بنان والا۔ اوہ ای خدا جیڑا دھرتی دا ایجاد کرن والا بنان والا اے۔ جنہیں اونوں مکمل بنایا تے اُجاڑن لئی نہیں۔ سگوں آباد ہون لئی ایجاد کیتا۔ پئی میں خداوند ہاں کوئی ہور نہیں اے۔ ۱۹۔ میں لک کے نہیں تے نہ دھرتی دے کسہنیرے دی تھاں تھوں کلام کیتا تے نہ میں یعقوب دی پیڑھی نوں آکھیا۔ پئی تسیس ایویں مینوں لہو۔ میں ای خداوند ہاں جیڑا سچائی دی گل کرنا واسے نیکی دیاں گلاں بیان کردا ہاں۔ ۲۰۔ اے تسیس جیڑے غیر قوماں وچوں بچ گئے۔ آکے جمع ہووے۔ اکٹھے ہووے۔ جیڑے لکڑی دے بُت چُکی پھر دے اوتے ایسیاں دیوتیاں کولوں دُعا کردے او۔ جیڑے بچا نہیں سکدے او علم تھوں خالی نہیں۔ ۲۱۔ تسیس آکے دسو تے بیان کرو تے اک دوجے نال صلاح کر لو۔ کہ پُرانیاں ویلیاں تون اپنے اعلان کیتا تے مُدت تھوں ایس گل دی سو دیتی۔ کہ میں خداوند نہیں۔ جیڑے علاوہ کوئی ہور خدا نہیں اے؟ میرے علاوہ کوئی نیان کرن والا تھڈان والا نہیں۔ ۲۲۔ میرے وَل دھیان کرو تے جھٹکارا پاؤ۔ اے تسی دھرتی دے سارے کندیوں کیوں جو میں خدا ہاں۔ کوئی ہور نہیں۔ ۲۳۔ میں اپنی ذات دی قسم کھانا ہاں تے اپنی سچائی تے اپنا نہ بدلن والا کلام منہ وچوں کڈھنا آں پئی میرے لگے اک گوڈا جھکے گا تے ہر اک جیب میری قسم کھلے گی۔ ۲۴۔ او میرے بارے آکھن گے پئی خداوند ای سچائی تے قوت اے۔ جتے اوہدے خلاف بھڑکدے سن اوسارے شرماسار ہوکے اوہدے کول آؤن گے۔ ۲۵۔ اسرائیل دی ساری پیڑھی خداوند دی سچائی تے جلا پلے گی۔

۱۔ بعل آڈیا ہوئیا اے۔ نبوسر بہرہ ہوئیا اے۔ پشواہتے جانوراں دے اوہناں دے بُت لدے پئے نیں۔ اوہناں دی چُکی ہوئی ہر شہ بہاری اے 46
 تے تھکیاں ہوئیاہتے بہاریاں نیں۔ ۲۔ اوہو سبھ دے سبھ لندے سر بہندے نیں۔ اوہو بہار نوں بچا نئیں سکدے۔ اوہو آپ ای قید چہ تر
 جان گے۔ ۳۔ اوہ یعقوب دے خانوادے اسرائیل دے خانوادے دے سبھ بچہ پئے لوکو! جہناں نوں ڈھڈ چوں لے جاندا ساں تے کُکھ چوں
 ای چُک لیندا ساں۔ میری سُنو۔ ۴۔ تہاڈے بُڑلے تیک میں اوہو ای آں تے تہاڈے سیر چہ پئے تیک تہانوں لے جاواں گا۔ میں ای تہانوں بنایا
 اے۔ میں ای تہانوں چُکاں گا۔ میں تہانوں لے چلاں گلے نجات دیواں گا۔ ۵۔ تسین مینوں کدے نال رلاؤ گے کدے برابر کرو گے
 مینوں کدے نال مثال دیو گے۔ تاں جو اسیں اکو جہو جہو۔ ۶۔ اوہو سونا تھیلی چوں خرچ کردے نیں تے چاندی تکڑی چہ تولدے نیں تے
 سُنیاہے نوں مُزدوری تے لاندے او۔ تاں جو اوہناں لئی اک رب بنلے اوہو اوہنوں سجدہ کردے لے دے نیں۔ ۷۔ اوہ اوہنوں موڈیاہتے
 چُکدے اوہنوں لے جاندا نیں تے اوہی تہاہتے اوہنوں رکھدے نیں تے اوہو کھلوتا رہندا اے تے اپنی تہاں توں نئیں ہلدا۔ جدوں کوئی آواز
 دیوے جواب نئیں دیندا تے تاں اوہنوں اوہی مصیبت چوں کڈدا اے۔ ۸۔ یاد رکھو تے بندے بنو تے اے خطاکارو اپنے دلاں چہ غور کرو۔ ۹۔
 شروع دناں دے زملہ دیاں پہلیاں گلاں نوں یاد کرو۔ کیوں جو میں ای خدا آں تے پور کوئی خدا نئیں تے میرے وانگوں کوئی نئیں۔ ۱۰۔
 میں مُڈھ توں انت تیک تے ہرلے وقتاں توں جیہڑیاں گلاں ہُن تیک نئیں ہوئیاں می دسدا ہاں تے دسدا ہاں میری صلاح قائم رہوے گی تے جو
 میں چاہواہتے سو میں کراں۔ ۱۱۔ میں پور ب توں عُقاب نوں دور دے دیس چوں اپنی صلاح دے انسان نوں ہلانا واں۔ میں اپہدا
 ارداء کیتاے اوہو ن پورا کراں گا۔ ۱۲۔ لے ڈاڈے دلو! جیہڑے سچیاں توں دور او سُنو! ۱۳۔ میں اپنی سچیاں نیڑے لے آیا واہ تے اوہ
 دُور ناں ہووے گی تے میری نجات دیر نئیں لے گی تے میری نجات نئیں لے گی تے میں صیہون نوں نجات اسرائیل نوں اپنا جلال
 دیواں گا۔

¹۔ تھلے اُترتے گئھ چہ بہو۔ اے بابل۔ دی کواری دھیہ! توں بناں تخت توں پہنچے بہو بہتے کُلدانیاں۔ دی دھی! کیوں جو اگوں توں
 نازکتے لُفیں نان اکھوائیں۔ ²۔ چکی پھڑتے آتا پیہ۔ اپنا نقاب لاہ دے۔ اپنا پلا سانبھتے لتاں ننگیاں کرتے دریاواں دے پار ہو۔ ³۔ تیرا
 ننگا پن کھو لیا جاوے گا۔ تیری شرم ویکھی جلتے گی۔ میں بدلہ لواں گاتے کستے رحم ناں کراں گا۔ ⁴۔ ساڈی پرت بھرن ولہ دا ناں
 فوجاں دا ربتے اسرائیل۔ دا قدوُس اے۔ ⁵۔ اے کُلدانیاں۔ دئیہ دھیہ! چُپ ہوکے بہتے پیرے چہ وڑ۔ کیوں جو اگوں توں دیساں دی ملک ناں
 اکھوائیں گی۔ ⁶۔ میں اپنی اُمت توں ناراض ہویاتے میں اپنی میراث دی بہ عزتی کیتی۔ اونوں تیرے پتھ وچ دے دتا۔ تے توں اونانے
 رحم ناں کیتا۔ سگوں بُدھیانے وی توں اپنی پنجالی نوں بہاریاں کیتا۔ ⁷۔ توں آکھیا پئی میں سدا تیک ملک رہواں گیتے اپناں گلاں
 توں دل چہ رکھیانے ناں اونہ انجام نوں یاد رکھیا۔ ⁸۔ اے پُہن گل سُن۔ توں جیہڑی عیش چہ دُب کے سکون نال ربن والی ایں تے اپنے دل
 چہ آکھنی ایں پئی میں ہاتے میرے سوا کوئی نئیں۔ میں رنڈی ہوکتے بہواں گی تے ناں بہ اولادی نوں جاناں گی۔ ⁹۔ بس تیرے اہے
 گلاں اک دن تے اکو واری آن گئیاں۔ مطلب پئی بہ اولادیتے رنڈاپاتے بناں شک تیرے قسَم قسَم دے جنترے پیشہ سارے جادواں دی
 طاقت اے۔ اہے پورے دا پورا تیرے لُہ آ پئے گا۔ ¹⁰۔ کیوں جو توں اپنی خیانت دے دا مان کیتا۔ تے توں آکھیا کوئی مینوں نئیں ویکھدا۔
 تیری دانئی تیرے علمے تیمنوں بھٹکا دتا۔ ایتھوں تیک پئی توں اپنے دل چہ آکھیا۔ میں ای ہاتے میرے سوا پور کوئی نئیں۔ ¹¹۔ ایس
 لئی مصیبت تیرے لُہ گی۔ جہدے جادو نوں توں ناں جانیں گی تے تیرے اہے جیہی بلا نازل ہووے گی۔ جنہوں توں کسے وی مُل توں
 دُور ناں کر سکیں گی۔ تے تیرے اُکو دم مری لُہ گی۔ جینوں توں نئیں جاندی۔ ¹²۔ اپنے جادوتے منترا تے بہروسہ کرکے کھلوتی رہ۔
 جنہاں توں اپنے لڑکینے توں ای دُکھ اُٹھایا۔ خورے پئی تینوں فایدہ ہووے خورے تیرا رُعب ہو جاوے۔ ¹³۔ توں اپنے بُتے صلاح دین والیاں
 توں تھک گئی۔ پُہن اسمانون نوں ناپن ولہ، تاریاں دے ویکھن ولہ تے نویں چٹاں دی خبر دین ولہ کھلونے تینوں اپنیاں گلاں توں جھڈان
 جیہڑی تیرے آئون والی اے۔ ¹⁴۔ ویکھ۔ اوہ ٹوڑی وانگر ہون گے۔ آگ اونوں ساڑھ گی۔ اوہ اپنے آپ نوں لُوسن توں بچا ناں سکن گے۔
 ایتھوں تیک پئی کورا ناں رہوے گا۔ جیدے کول کوئی اپنے آپ نوں سپک دے لوے۔ آگ ناں رہوے گی۔ جیدے کول کوئی پیہ جاوے۔
¹⁵۔ جنہاں نال توں اپنے لڑکینے توں ای تلکيف سہیتے تیرے لئی اینج ای ہون گے۔ اپناں وچوں ہر اک اپنے اپنے کماں توں بھٹک گیلے کوئی
 نئیں جہڑا تینوں آزاد کرے۔

۱- ایہ گل سن اے یعقوب دے گھر لے ! تسس جیڑے اسرائیل دے ناسے اکھواندے اوتے پہودہ دیاں ندیاں توں نکلے او۔ جیڑے خدا 48
وند دے ناں دی سوئے کھاندے او۔ حقے سچ باجوں اسرائیل دے خدا دا ذکر کردے او۔ ۲- پک اے او، پاک شہر دے ناں نال متھوئے
نیں سے اسرائیل دے خدا یعنی فوجاں دے ربے یقین رکھدے نیں۔ ۳- میں اس ویلے توں پہلاں دی خبر دتی۔ اوہ میرے منہ وچوں
نکلیاں سے میں سنائیاں۔ میں اچن چیتی اوناسے عمل کیتا تھوگیاں۔ ۴- کیوں جو میں جاندا ہاں کہ توں ڈاڈے دل آلا ایسے تیری دھون
لوئے دا پٹھا اے تیرا متھا پتل دا اے۔ ۵- ایس لئی میں تینوں اُس ویلے بارے دسیا سے ایس توں پہلاں کہ اوہوون تینوں دسن۔ تاں جو نہ
آکھیں پئی میرے بتے انج کیتیاں میری گھڑی ہوئے ڈھالی ہوئی مورتاں اپناں دا حکم دتا۔ ۶- ایس لئی توں سنیا۔ سو سارے
دھیان دے۔ تاں کہ توں اونوں بیان نہیں کریں گا۔؟ ہن میں تینوں نوپاں گلاں دسداں یعنی اچیاں لکیاں ہویا گلاں جنہاں نوں توں نہیں
سی جاندا۔ ۷- اوہن پیدا کیتیاں گیانے پہلے ویلے وچ نہیں سے اچ دے دن توں پہلاں توں اونان نوں نہیں سی سنیا۔ تاں جو توں نہ آکھیں۔
ویکھ میں اونان نوں جاندا ساں۔ ۸- توں نہ سنیا تے توں نہ جانیائے اوس ویلے توں تیرے کن کھلے نہیں سن۔ کیوں جو مینوں ایہ پتہ سی
کہ توں اکلے وفا ایسے ڈھڈ توں ای بھلن آلا اکھوایا۔ ۹- پر میں اپنے ناں دی خاطر اپنے غصے وچ دیر کراں گاتے اپنی تعریف دی خاطر
تیتھوں رکا رواں گا۔ انج نہوے کہ میں تینوں کٹ دیاں۔ ۱۰- ویکھ۔ میں تینوں تپایا پر چاندی وانگ نہیں۔ میں دکھ دی بھٹی وچ تینوں
ازمایا۔ ۱۱- میں اپنی خاطر ہاں اپنی ای خاطر ایہ کراں گا۔ انج نہوے پئی کوئی میرے خلاف کفر بکتے میں اپنی شان کسے نوں نہیں
دیواں گا۔ ۱۲- اے یعقوب میری سنے اے اسرائیل جنہوں میں سدیا۔ میں اوی ہاں۔ میں اولے میں ای آخر ہاں۔ ۱۳- میرے تھنے
زمین دی وی نیہ رکھتے میرے کھیتھنے اسماناں نوں سدیا۔ جدوں میں اونان نوں وجود دتا تاں اوہ سارے دے سارے کھلو گئے۔ ۱۴-
تسین سارے کٹھہووتے سنو۔ اونان وچوں کہ اپناں گلاں دی خبر دتی۔ خدا وند اونوں پیار کردا اے۔ خدا وند اوپدے نال پیار کردا اے
اوہ اپنی مرضی دے مطابق بابل دے نال سلوک کرے گا سے اوپدی بانہ گلدانیاں دے خلاف ہووے گی۔ ۱۵- میں ای ہاں میں ای آکھیا۔
سے میں اونوں سدیا۔ میں اونوں لیاندا سے اوہ اپنی راہ وچ کامیاب ہووے گا۔ ۱۶- تسس میرے کول آوئے ایہ گل سنو۔ میں پرلے
(قدیم) توں ای اولے وچ رہے کلام نہیں کیتا۔ پر جدوں دا ایہ کچھ پوریا اے میں اوتھ ای ہاں۔ ۱۷- خدا وند تیرا فدیہ دین آلا اسرائیل دا
قدوس انج فرماندا اے۔ میں ای خدا وند تیرا خدا ہاں۔ جیڑیاں تینوں فائدہ دین آلیاں گلاں سکھاندا ہاں سے اُس راہ دی تینوں ہدایت کردا
ہاں جسے تینوں ٹرنا اے۔ ۱۸- کاش توں میرے حکماں نوں سنن آلا ہوندا۔ تاں تیری سلامتی دریا وانگ تیری سدھی عادت سمندر
دی موجاں وانگ ہوندی۔ ۱۹- تیری نسل ریت وانگوں تیری صلب دی اولاد اوپدے ذریاں وانگ ہوندی۔ (تے اوپدا ناں میرے ساہمیوں
نہیں کٹیا جاوے گتے نہ ختم ہووے گا) ۲۰- تسس بابل وچوں نکلوتے گلدانیاں توں نسو۔ مٹھی واج نال ایس گل دی خبر دیوئے ایہوں
مشہور کرو۔ زویں دی اخیر تیکر اپدے بارے آکھو سے آکھدے جائو پئی خدا وند اپنے بندے یعقوب دا فدیہ دتا اے۔ ۲۱- پئی جدوں
اونان نوں اُجاڑ تھانواں لے گیا تاں اوہ تہلے نہوئے۔ پر اوہ اونان لئی چٹاناں وچوں پانی کڈھیا۔ اوہ چٹان نوں چیریا تاں پانی پھٹ پیا۔
۲۲- (شیراں لئی سلامتی نہیں۔ ایہ خدا وند دا فرمان اے)

۱۔ اے ٹاپو وں میری سُنو اے دور دور دیوں قومو کَن لاؤ خداوند مینوں مان دی کُکھ تھوں ای صدیا اے۔ مائے ڈیڑھ تھوں ای 49 اونوں میرا ذکر کیتا۔ ۲۔ اونوں میرے من توں تیگی تلوار وانگر کیتا اونوں اپنہ تھ دے پرچھایوں وچ مینوں پناہ دتی تے اونوں مینوں کلی کیتھوئے تیر وانگر بنایا تے اپنہ ترکش وچ مینوں چھپالیا۔ ۳۔ اونوں مینوں آکھیا پئی اے اسرائیل توں میرا نوکر ایں۔ جہدے وچ میرا جلال ظاہر ہووے گا۔ اینج میں خدا دی نظراں وچ عزت پائیتے میرا خدا میری طاقت بنیا۔ ۴۔ فیر میں آکھیا پئی میری مہربانی دا کوئی فائدہ نئیں ہوا۔ میں اپنی طاقت کسے وی سببوں بغیر خرچ کیتی اے یک میرا نیاں خداوند دے کولتے میرا اجر خدا دے نال اے۔ ۵۔ تہن خداوند اپنہ آکھدا اے (یعنی جنہن مینوں مان دی کُکھ تھوں ای اپنا نوکر بنایا۔ تان جو یعقوب نون اوہدے کول پھیرے آواں تے اسرائیل نون اوہدے کول کٹھایاں کران۔ ۶۔ اپنہ چھوٹی جیہی گل اے پئی توں مرنا نوکر ایں۔ تان جو یعقوب دے قبیلیاں نون نویں سرے توں تھوں قائم کرے اسرائیل دے پچھ رہ گیا نون پھیر لایسی لئی میں تینوں غیر قومان دا چراغ بنایا، تان جو توں دھرتی دی اخیر تیک میرے چھٹکارے دا سبب بنیں۔ ۷۔ خداوند اسرائیل دا مُل دین والائے اودا قُدوس اوہدے تھوں جیڑا ہوتا نیچے ساریاں نیڑے ناپاک اے جیڑا حاکماں دا غلام اے۔ اینج آکھدا اے پئی خداوند جیڑا وفادار اے اسرائیل دے قُدوس لئی۔ جنہن تینوں چُن لیا۔ بادشاہ ویکھن گتے اُٹھ کھلون گتے امیر سجدہ کرن گے۔ ۸۔ خداوند آکھدا اے میں قبولیت دے وقت تیری سُنیتے چھٹکارے دے دیاڑھ تیری مدد کیتی۔ میں تیری رکھوالی کران گا تے تینوں اُمت لئی عہد تھیراں گا۔ تان جو تُوں دیس توں اوہدی تھائے لیاویں تے اُجاڑ ملکیتاں نون نویں سرے آباد کریں۔ ۹۔ قیدیوں نوں آکھیاں نکل آؤتے اوہ جیڑے پھیرے وچ نیں روشن ہوجا اوراواں وچ چرن گتے ہر اک یسے اونیان دے چرن دی تھان ہووے گی۔ ۱۰۔ او نہ بھکتے ترھلے ہون گتے نہ گرمیت نہ دھپ اونیان نوں دُکھ دیوے گی۔ تان جو اونیان دا رحم کرن والا اونیان دا ہدایت کرن والا ہووے گا تے پانی دے سوتیان ول اونیان نوں لے جاوے گا۔ ۱۱۔ میں اپنہ پھاڑاں نوں راہ بناواں گتے میرے رستے پدھرے ہون گے۔ ۱۲۔ ویکھ کوئی دوروں آؤن گتے ویکھ کوئی دلہن تے پھاڑولوں تے کوئی سینیں دی دھرتی تھوں۔ ۱۳۔ اے آسمان گیت گاؤتے اے پھاڑ وراگ گاؤن لگو تان جو خداوند اپنی اُمت نوں تسلی دتی اے تے او غیر یاساں تے رحم کرے گا۔ ۱۴۔ صیہون دی بحالی پر صیہون آکھدا اے پئی خداوند مینوں گندیاں کیتلے مالک مینوں بھل گیا اے۔ ۱۵۔ کہ عورت اپنہ دودھ پیندے بچے نوں بھل جاندی اے پئی اپنہ کُکھ دے بچے رحم نہ کرتے بھایوں اوہ بھل وی جاوے پر میں تینوں نہ بھلاواں گا۔ ۱۶۔ ویکھ میں تینوں اپناں دوہواں تلیاں تے کھروچیاں تے تیریاں کنداں پر ویلے میریاں اکھاں لگھیں۔ ۱۷۔ تینوں اُسارن ولے چھیتی آریغ تیرے ڈھان ولے تینوں اُجاڑن ولے تیرے وچوں باہر نکل رہیں۔ ۱۸۔ آسے پاسے نظر ملے ویکھ۔ او سارے کٹھہوکے تیرے کول آئے نیں خداوند فرماندا اے مینوں میری حیات ی دی قسم توں اپناں ساریاں وچوں ہو بہو سیوے نال سچیا ہوویں گا تے ووٹی وانگر اپناں نال سچیا ہوویں گا۔ ۱۹۔ تان جو تیری تباہیت تیری بربادیت تیری اُجاڑ دھرتی بن رہن والیاں لئی سورھی ہووے گی تے تینوں لگان ولے دور ہو جان گے۔ ۲۰۔ تینوں بے اولاد کرن ولے تیرے کنان وچ آکھن گے۔ پئی میرے لئی تھان سوڑھی اے مینوں تھان دے میں وسان۔ ۲۱۔ فیر توں اپنہ دل وچ آکھیں گی پئی کون میرے لئی اونیان دا پیو ہوا میں بے اولاد اوتر نخترے دیسؤں کڈھی ہوئی تے قیدی سالتے کئے اونیان دی پالنا ویکھ میں جیڑے رہ گئے سن اونیان وچوں سیتے اپنہ کیتھ سن۔ ۲۲۔ مالک خداوند فرماندا اے ویکھ میں غیر قومائے اپنا پتھ اُجا کران گتے اُمتاں لئی اپنا جھڈا قائم کران گتے اوہ تیرے پُتران نوں اپنی جھولی وچ لیان گتے تیریاں دھیاں نوں اپنہ موڈیاں تے چُکن گے۔ ۲۳۔ بادشاہ تیرے پالن ولے ہون گتے شہزادیاں دُدھ پلان والیاں ہون گیان اوہ اپنہ موڈے من تیرے لگے دھرتی تے سجدہ کرن گتے پیران دی مٹی چٹن گتے فیر تینوں پتا لگے گا پئی میں خداوند ہاں جیہدے اوڈیکن والے شرمندہ نہون گے۔ ۲۴۔ کہ زور آور تھوں لُٹ دا مال لے لیا جاوے گا یا ڈاڈے کولوں قیدی چھڈایا جاوے گا۔ ۲۵۔ پر خداوند اینج فرماندا اے یک طاقتور تھوں قیدی لے لیا جلتے گتے زور آور کولوں لُٹ دا مال لیا جاوے گا کیوں جو میں تیرے جھگڑے لئی جھگڑاں گتے تیرے پُتران بجاواں گا۔ ۲۶۔ اوہ تیرے ظلم کرن والیاں نوں اونیان دا گوشت کھواوے گا تے اوہ اپنہ ای ہو تھوں ہو بہو نویں لے نال مَس تھوں گتے ہر بندہ جلتے گا پئی میں خداوند تیرا جھڈان والائے یعقوب دا قدرت رکھن والا ہاں جیڑا تیر مُل دیندا اے۔

۱۔ خداوند انج فرماندا اے۔ تیری ماں دا طلاق نام جس نال میں اونوں چھڈ دتا کتھ اے ؟ یا اپنے قرض لین آلیاں وچوں کپدے 50 کول میں تینوں وچیا۔ ویکھ۔ توں اپنی ای برائیاں پاروں وک گیا تیرے گناہواں پاروں تیری ماں نوں طلاق دتی گئی -۲^۲۔ جدوں میں آیا تاں کاہدے لئی کوئی نہیں سی ؟ جدوں میں بلایا تاں کاہدے لئی کوئی جواب دین آلا نہیں سی ؟ کید میرا ہتھ فدیہ دین لئی چھوٹا ہو گیا سی ؟ یا چھڑاؤں دا میرے وچ زور نہ ریا ؟ ویکھ میں اپنے ڈراوے نال سمندر نوں سُکا دینداں تے دریاواں نوں اُجاڑ دینداں - ایتھ تیکر پئی پانی نہون کرکے اونان دیاں مجھیاں سڑ جاندیاں نیہ تیرے نال مر جاندیاں نیں -۳^۳۔ میں اسماناں نوں ہیرے دے لیڑے پواندا ہاں۔ اونان دا لباس ٹاٹ کر دیندا ہاں -۴^۴۔ مالک خداوند مینوں - شاگرد دی زبان دتی۔ تاں جو میں تھکیاں ماندیاں لئی۔ ویکھ سر گل کر سکاں - اوہر سویر نوں میرے کناں نوں جگاندا اے۔ تاں جو میں شاگرد وانگ سناں -۵^۵۔ مالک خداوند ای میرا کن کھولیا اے۔ تاں میں باغی نہولتے پچھ نوں نہیں گیا -۶^۶۔ میں اپنی کنڈ مارن آلیاں نوں تے اپنیاں گلہاں کھون آلیاں نوں دے چھڈیاں۔ میں توہینتے تھک توں اپنا منہ نہیں لکایا۔۷^۷۔ پر مالک خداوند میرا سہارا دین آلا اے۔ ایسے لئی میں شرمندہ نہیں ہواں گا۔ ایس لئی میں اپنا منہ چقماق وانگوں کیتا تے اپہ جانیہ کہ بدنام نہیں ہواں گا۔۸^۸۔ میرا کھا نیڑے اے۔ تاں کیڑا میرے نال جھگڑے گا؟ آؤ - اسیں کتھ کھلوئے کون میرے دعویٰ کردا اے۔ اوہ میرے سلبہ آوے۔۹^۹۔ ویکھ مالک خداوند میرا مددگار اے۔ تاں کون مینوں مجرم بنلے گا؟ ویکھ اوہ سارے لیڑیاں وانگ چھس جان گے۔ پتنگا اونان نوں کھا جلتے گا۔۱۰^{۱۰}۔ تساں وچوں کیڑا اے جیڑا خداوند کولوں ڈردا اے ؟ اوہ اوہے خادم دی واج سنہ۔ کون اے جو ہنرے وچ ڈردلے چانن نہیں لے سکدا؟ اوہ خداوند دے ناسے توکل کرے اپنے خدائے آس رکھ۔۱۱^{۱۱}۔ اے سارے اگ بالن آلیو جیڑے انگیاراں نال اپنے آپ نوں گھیر لیندے او۔ اپنی اگ دے لانبو وچے انگیاراں وچ جیڑے تسائے بلے، وڑ جائو۔ میرے ہتھوں تباہ لئی ایہو ای اے۔ تسیں غم وچ لیٹے رہو وگے۔

۱- اے لوگو تسبیح جیڑے سچ مگر ٹردے او میری سنو۔ تسبیح جیڑے خدا وند نوں لبھن لے او۔ اُس چٹان لے جس توں تسبیح
گھڑے گئے او۔ اُس کھڈے دی موری۔ جتھوں تسبیح کھڈے گئے او ویکھو۔^۲ اپنہ پیو ابراہیم لے سارے جس توں تسبیح جمہ نظر
کرو۔ ک جدوں اوہ حالی کلا سی تاں میں اونوں سدیاے اونوں برکت دے دے اونوں ودھایا۔^۳ پک اے خدا وند صیہون نوں دلاسا دیوے
گاتے اوڈیاں ساریاں اُجاڑ تھانواں نوں بے فکرا کرے گاتے اوڈی اُجڑی تھان نوں عدن وانگے اوڈی اُجاڑ تھان نوں خدا وند دی جنت
وانگ بناوے گا۔ تاں خوشی۔ شادمانی۔ شکر گزاری۔ حمد دی واج اوڈے وچ پائی جاوے گی۔^۴ اے میری امتو! میری سنو۔ اے
میری قومو! میرے ول کن لائو۔ کیوں جو شریعت میرے ولوں صادر ہووے گی۔ میرا نیاں قوموں لئی چانن ہووے گا۔^۵ میری
سچائی نیڑے اے۔ میری خلاصی ظاہر ہوندی اے۔ میریاں باہواں قومانے بادشاہی کرن گیں۔ ٹاپو مینوں ای اڈیکن گاتے میری بانہے
وساہ کرن گے۔^۶ تسبیح اپنیاں اکھاں اسمان ول چکوٹے پٹھاں زویں ول ویکھو۔ کیوں جو اسمان دھوئیں وانگ غائب ہو جاوے گاتے بوئیں
کپڑے وانگ پرانی ہو جاوے گی۔ اے اوڈے واسی مچھراں وانگ مر جان گے۔ پر میری نجات سدا لئی ہووے گی۔ میری سچائی جاندی نہ
روے گی۔^۷ میری سنو۔ اے تسبیح جیڑے سچائی دے جانو او! اے امت جیڑے دل وچ میری شریعت اے! بندیاں دی ملامت کولوں نہ
ڈرو۔ اونہاں دے کفر گوئیاں توں نہ ڈرو۔^۸ کیوں جو پتنگا اونہاں نوں کپڑے وانگ کھا جاوے گاتے کپڑے اونہاں نوں اُن وانگ نکل جلتے
گا۔ پر میری سچائی ہمیشہ لئی اے۔ میری خلاصی پیڑھیاں دی پیڑھیاں تکر قائم روے گی۔^۹ جاگ جاگ اے خدا وند دی بانہے قدرت
نال کچیا ہوا اے۔ جاگ جیویں کے گزرے دناتے پرلے زمانیاں وچ۔ کہ توں اوہی نہیں جنہ راہب نوں پاڑ دلتے سپ نوں پھٹ کر دتا؟^{۱۰}
کہ توں اوہی نہیں جنہ سمندر نوں سگوں کھل سمندری پانی نوں سُکا دلتے سمندر دی ڈونگھائی نوں راہ بنایا تاں جو جنہاں دا فدیہ دتا
گیا بار لنگھن۔^{۱۱} (اے جنہاں خدا وند دا فدیہ دتا اوہ مڑ کے آون گتے خدا وند دے گیت گاندے ہوئے صیہون نوں آون گتے سدا دی
فرحت اونہاں دے سرانے ہووے گی۔ اوہ مزالتے شادمانی پاوون گتے غم رونا اونہاں کولوں نس جان گے۔^{۱۲} میں ہاں میں تباہا تسلی دین
والا ہاں۔ توں کون ایس کہ فانی انسان توں ابن بشر توں جیڑا گھاہ وانگوں جھوں جلتے گا ڈردا اے۔^{۱۳} اے اپنہ بناوون لے خدا وند نوں
بھل جاندا اے۔ جنہ اسماناں نوں کھلاریاتے زویں دی نیند رکھی۔ دن بھر ظالم دے قہر توں ڈریا رندا اے۔ جدوں اوہ مارن تے تیار اے۔ تاں
ظالم دا قہر کتھ اے؟^{۱۴} بندی وان چھیتی آزاد کیتا جاوے گا۔ اوہ غار وچ نہیں مرے گاتے اوڈی روٹی گھٹ نہیں ہووے گی۔^{۱۵} میں
خدا وند تباہا خدا ہاں (جیڑا سمندر نوں ہلاند اے تاں ایس دیاں چھلاں جوش ماردیاں نیں۔ فوجاں دا رب اویدا ناں اے۔^{۱۶} اے میں اپنہ
بول تیرے منہ وچ پاند اہاں۔ اے لپٹھ دی چھاں وچ تینوں چھپاند اہاں۔ تاں جو اسماناں نوں کھلار دیاں زویں دی نیند رکھاں۔ صیہون
نوں آکھاں پٹی توں میری امت ایں۔^{۱۷} جاگ جاگ۔ اُٹھ اے یروشلم! جنہ خدا وند دے تھوں اوڈے قہر دا پیلا پیتا۔ توں پیتلے تھر
تھراہٹ دا جام اخیر تک پیتا۔^{۱۸} جنہاں بچیاں نوں اوہ پیدا کیتا اونہاں وچوں کوئی وی اونوں نہیں لے کے جاندا۔ اے جنہاں بچیاں نوں اوہ
پالیا۔ اونہاں وچوں کوئی وی اویدا پتھ نہیں پھڑدا۔^{۱۹} ایہ دوویں مصیبتاں تیرے آئیاں۔ کون تیرے غم ونڈے۔ ویرانی۔ موت کالے۔
تلوار۔ پس کون تینوں دلاسا دیوے گا۔^{۲۰} تیرے بچے غش کھا گئے۔ اوہر اک گلی دے سرے شتہ پتہ نیں۔ جویں کہرن جال وچ۔ اے اوہ
خدا وند دے قہر توں سادے خدا دی دھمکی نال بھرے ہوئے نیں۔^{۲۱} پس سن۔ توں جوہ حالت نشہ وچ ایں پر مے نال نہیں۔^{۲۲}
تیرا مالک خدا وند تیرا خدا جیڑا اپنی امت لئی لڑے گا۔ انج فرماندا اے۔ ویکھ میں تھر تھراہٹ دا پیالے اپنہ قہر دے جام دی تلچھٹ
تیرے تھوں لے لینداں۔ پس توں اونوان فیر کدی نہیں پیویں گا۔^{۲۳} میں اونوں تیرے اونہاں دکھ دین آلیاں دے پتھ وچ دینداں۔ جیڑے
تینوں کہندے نیں کہ نبواں ہو جا۔ تاں جو اسیں لنگھ جائیے۔ اپنی کنڈ زویں وانگ سگوں لنگھن آلیاں لئی سڑک وانگ رکھ دے۔

۱۔ جاگ جاگ اے صیہون اپنی قدرت نال تیار ہو۔ اے یروشلم ! اے پوتر شہر ! اپنے فخر دا جوڑا پا۔ کیوں جو آگو توں کوئی نہ سنتا 52
 ناپاک ترے چہ داخل نہوے گا۔ ۲۔ اپنے اُنوں گھٹا جھاڑ اُٹھ بیٹھ، اے یروشلم ! اپنی دھون د اگلاواں کھول دے۔ اے صیہون دی قیدی
 دھپ! ۳۔ کیوں جو خداوند اسیراں فرماندا اے۔ ٹسی مفت وچ لے۔ ایس لئی مُل دیتیاں بنا چھڈ یتہ جاؤگ۔ ۴۔ کیوں جو مالک
 خداوند فرماندا اے پئی پچھلہ زملہ چہ میری اُمت مصر نوں گئی تان جو اوتھ راہیاں وانگوں روشتہ اشویہ سبب اودے تلہ ظلم کیتا۔ ۵۔
 خداوند فرماندا اے پئی ہن میرا ایتھ کی کم؟ کیوں جومیری اُمت سبب پھڑی گئی تہ جیڑے اودے تلہ راج کر دے اوواودے سختی
 کر دے (خداوند فرماندا اے لے میرے ناسے سارا دن کفر تولیا جاندا اے۔ ۶۔ ایس لئی میری اُمت اودن میرا ناں جلہ گی پئی میں
 ای آکھن والا آن پئی عیکھ میں حاضر آں۔ ۷۔ پاڑا تہ اوس بشارت دین ولہ دے پیر کہہ سوہنے جو سلامتی دی بشاست دیندا اے۔
 مطلب ایہ پئی جو خیر دی خوشخبری دیندا تہ نجات دی محل سناندا اے جیڑا صیہون چوں کیندا اے پئی تیرا خدا قابض ہووے گا۔ ۸۔
 تیرے راکھیاں دی واج اے۔ او اپنی واج اچی کر دے تلہ رل کے للکار دے کیوں جو خداوند صیہون چہ پرت کے لے تلہ تاتہ اوہ اپنیاں اکھیاں
 توں اے ویکھن گے۔ ۹۔ اے یروشلم دے ویرانیو! چکوتہ رل کے للکارو کیوں جو خداوند اپنی اُمت نوں تسلی دے تلہ یروشلم نوں چھڈ لے
 گا۔ ۱۰۔ خداوند اپنی پاک بانہاں ساریاں قوماں دیاں اکھاں دے لگے طاہر کرے گاتہ دھرتی دے سارریاں پاسہ ساڈے خدا دی نجات
 رکھیں گے۔ ۱۱۔ تیر پوو اوتھوں نکل جاؤ۔ ناپاک شہنہ نہ لاؤ اپناں دے وچوں نکل جاؤ۔ اے خداوند دے بھانڈے چک والیو۔ ٹسی پاک جاؤ۔
 ۱۲۔ کیوں جو ٹسی جلدی نال نہیں نکلن تہ نہ پچھن والیاں وانگوں ٹروگ۔ سگوں خداوند تہاڈے لگے لگے تیرے گاتہ اسرائیل دا خدا تہاڈے
 پچھوے گا۔ ۱۳۔ ویکھ میرا خادم بیت ودھ گاتہ اُچلتے بیت ای اُچا ہووے گا۔ ۱۴۔ چسراں بیت سارے ویرے کے جزیرے رہ گئے (کیوں جو اوہ
 ایہ مکھ انسان دے مکھ توتہ اودی صورت انسان دی آل اولاد نالوں بوپتا عیب دار سی ۱۵۔ ایسراں ای ہتھریاں قوماں اونوں ویکھ
 کے حیران ہوں گی تہ بادشاہاں دا منہ اودے لگے بند ہوجان گے۔ کیوں جو جیڑا کجھ وی اونوں دسیا نہیں گیا اوہ اونوں ویکھن گے جو
 کجھ اونان نہیں سی سُنیا اودے تلہ نظر کرن گے۔

۱- جو ساڈے کولوں سُنبیا اودا کتہ یقین کیتا کتہ خداوند دی بانہ کدھتہ بابر ہوئی ۲- او اودے لگ کونبل وانگر پھٹ نکلیا۔ سُکی 53
 دھرتی تھوں جڑ وانگر اودی کوئی شکل نئیں کجھ عزت پئی اسی اودا لحاظ کیہ اودی کجھ شکل نئیں اسی اودے خوشمند
 ہوئے۔ ۳- نیچے بنیاں وچوں رد کیتا ہویا دُکھی بندتہ بیمارے بیمار یاں نوں جانن والا ایسے بندے دے وانگر جہدے تھوں لوکی منہ پھیر
 لیندے۔ اونچ سے اسان اودی کئی قدر نہ کیتی ۴- پک اوتہ ساڈیاں بیمار یاں چُک لیاں۔ ساڈے ای دُکھ اودے لے لے ہوئے سن۔ سگوں
 اسان اونوں خدادا د ماریتے کُٹیا ہویا سمجھیا۔ ۵- پھیر وی اوساڈیاں بھلاں دے سببوں زخمی ہویاتے سوڈیاں بدیاں لئی اوہ پیٹھیا گیا۔
 تے ساڈی سلامتی لئی اودے سیاست ہوئی۔ وڈے کوڑے ہان نال اسان شفا پائی۔ ۶- اسی سارے بھیداں وانگر کرلے گئے۔ ساڈے
 وچوں ہر ایک اپنی راہ وُل پرتی۔ پر خداوند تے ساڈی ساریاں دی بدی اودے لے لے لیتی۔ ۷- اودے تے ظلم کیتا گیا پر اوتہ تحمل کیتا۔ اوتہ اپنا
 من نہ کھولیا۔ او جلال ہون والی بھیڈ وانگر تے دُنب دے وانگر وال کترن والیاں دے لگ چُپ راتے اپنا من کھو لیا۔ ۸- پھر کتہ الزام دین دے
 بعد او اونوں لے گئے اودا خیر کون بیان کرے گا او جیوندیاں دی دھرتی تھوں کُٹیا گیا۔ اوہ اپنی اُمت دی بغاوت سببوں قتل کیتا گیا۔ ۹- تے
 اونیاں سریراں دے نال اونوں دفنایاتے امیراں دے نال اونوں قبر وچ رکھیا۔ جدوں کہ اوتہ کدی کوئی ظلم نئیں کیتا۔ اودے من وچ
 دھوک نہ پایا گیا۔ ۱۰- فیر وی خداوند پسند آیا پئی اونوں بیمار یاں نال پیٹ۔ پک اوتہ اپنے آپ نوں بھل دی قربانی بنایا۔ او ایسی پیڑھی
 ویکھ گا۔ جہدے دیہاڑے بڑے لمہون گتے خداوند دا ارادہ اودے تھوں کامیاب نہوے گا۔ ۱۱- اوہ اپنے جسم دے دُکھ دے بعد روشنی ویکھ
 گا اونوں اپنے جلال تھوں آرام ہووے گا میرا سچا نوکر بوتیاں لئی سچا ٹھہرے گا۔ اوہ اونیاں دیاں بُریاں نوں چُک لے گا۔ ۱۲- ایس لئی
 بوتیاں نوں اودا بخرا کر دیاں گتے بوہت سارے لوکی اودی لُٹ دا مال ہون گے تاں جو اوتہ اپنی جان موت دے حوالہ کر دتی او بھیڑیاں
 دے نال شمار کیتا گیا۔ سو اوتہ بوتیاں دے گناہ چُک لے بُریاں دی شفاعت کردا اے۔

۱۔ اے اوتری نکھتری ! جہدے بال نئیں بُندے خوشی نال للکارے اے تُوں جنہوں لہن پیڑاں نئیں لگیاں خوشی خوشی اپنی واج 54
 نون اُجیاں کر۔ کیوں جو (خداوند رماندا اے) ایہ جھڈی ہوئی دی اولاد خصم والی دی اولاد نالوں بہتی ہووے گی۔ ۲۔ اپنہ خیمہ دے تھان
 نون ودھا تے اوینہ رن دیاں تھواواں دے پر دیاں نوں کھلار۔ گھاٹا نہ کر۔ اپنہ رسیاں نوں لما بناتے اپنیاں میخان نوں ڈاھڈا کرو۔ ۳۔ ایس نہ
 تون سچ پاسے کھہ پاسودھیں گی۔ تیری نسل قوماں دی مالک ہوے گی تے اُجڑشہراں چہ وسپیا کیوے گی۔ ۴۔ خوف نہ کر۔ کیوں جو
 تُوں پریشان نہو ویں گی تے شرمندی نہو۔ کیوں جو تُوں بدنام نہوویں گی۔ ایس لئی تُوں اپنی جوانی دی شرمندگی بھُل جاویں گی۔ تے اپنہ
 رنڈ لپے دیہ عزتی تُوں فیر یاد نہ کریں گی۔ ۵۔ کیوں جو تیرا بنان والا ای خصم اے۔ جہدا ناں فوجاں دا رِب اے اوہی تیرا مُل تارن
 والا۔ اسرائیل دا قُودو سائے جیڑا ساری دھرتی خدا اخولے گا۔ ۶۔ کیوں جو خداوند تینوں طلاق دیتی اُداس زانی وانگوں صدیا اے۔
 تیرا خدا فرماندا اے پئی جوانی دی گھر والی کسراں جھڈی جلتے؟ ۷۔ میں بس اک پل لئی تینوں جُدا کیتا۔ بڑے کرم دے نال تینوں
 سمیٹ دواں گا۔ ۸۔ برے غصے نال اپنا مُکھ تیرے تُوں اک پل لئی لُکاپا۔ پر ہمیشہ دی مہر بانی نال تیرے رحم کراں گا۔ ہن خدا تیرا مُل
 تارن والا فرماؤند اے۔ ۹۔ کیوں جو اے گل میرت پاروں اینج دی ہووے گی جسراں نوح دے دناں وچ۔ جدوں میں سوں کھادی پئی میں
 تیرے تُوں من نہ پھیراں گا تے نہ تینوں دھمکی دیاں گا۔ ۱۰۔ بھانویں پہار ہلے تے کنبن۔ فیر وی میری رحمت تیرے تُوں پراں نہوے
 گی تے میری سلامتی وعدہ ایدھر اودھر نہوے گا۔ اینج خداوند تیرا رحم کرن والا فرماؤند اے۔ ۱۱۔ تے تُوں جو کنگال ایں جنہوں
 طوفان پھنڈیلتے جنہوں تسلی نئیں ملی۔ ویکھ میں تیری نیں شپ چراغتے نیلم نال رکھاں گا۔ ۱۲۔ میں تیرے بنیرے تُوں لال یا قوت
 تیرے پھاٹک ارغوانی یا قوت دے سبھ کنڈھ موتیاں نال بناواں گا۔ ۱۳۔ تیرے سارے پُتر خداوند تون پڑھن گتے تیری اولاد دی سلامتی
 ودھ تون ودھ ہووے گی۔ ۱۴۔ تُوں سچائی چہ قائم رہوویں گی تے ظلم نیڑے نہ لے گا کیوں جو تُوں نہ ڈریں گی۔ تے خوف تیرے بنیرے نہ
 آوے گا۔ ۱۵۔ چہ کوئی حملہ کرے گا اوہ تیرے پاروں قتل ہووے گا۔ ۱۶۔ ویکھ میں لہار تُوں پیدا کیتا جیڑا آگ چہ کولہ پھوگد اے تے اپنہ
 کم لئی ہتھیار کڈ دا اے تے میں برباد کرن ولے تُوں برباد کرن لئی پیدا کیتا۔ ۱۷۔ کوئی ہتھیار جیڑا تیرے خلاف بنایا گیا ہووے کم نہ آوے
 گا تے جیڑی جیہ عدالت چہ تیری خلاف ہووے گی تُوں اونوں مجرم ثابت کریں گا۔ اے خداوند دا فرمان اے۔

۱۔ اے سارے تھپايون پانی کول آؤتے جڏے کول پيسه نهون اوہ وه آوے اناج خريدوت کھاؤ۔ آؤتے بنا پيسياں دے۔ بنا مُل دےتے دُده 55
 خريدو۔ ۲۔ تُسيں کوين اوس شه لئي جيڙي روئي نئيں پيسه خرچ کردے اوتے اوس شه لئي جيڙي رجاندی نئيں مُشقت چُکدے
 او۔ تسين دهيان نال ميري گل سُنوتے اوشه کھاؤتے تواڏيان جانان ودهان نال مزا چُکن۔ ۳۔ اپنه کن جُهکاؤتے ميرے کول آؤتے سُنوتے
 تواڏي جان جيوندي روهي گي تان جو ميں تواڏے نال هميشه لئي عہد بنان گا۔ يعني داؤد ديان سچياں نعمتاں تہانوں دےگا۔ ۴۔ ويڪھ ميں
 اونون قومائن لئي گواہت اُمتائن لئي پيشواہ بادشاہ مقرر ڪيئا۔ ۵۔ عيڪھ اک قوم جنہون تون نئيں جاندا سي سدھيں گا تے جيڙي تينون
 نئيں جاندی او خداوند تيرے خداتے اسرائيل دے قُدوس لئي تيرے ول بهيجي آوے گی۔ ايس لئي پئي اوہ تينون جلال بخشيا اے۔ ۶۔
 جدؤن تیک خداوند مل سکدا اے تُسيں اونون لبھوتے جدون تیک اوہ نيڙے وے اونون پُڪارو۔ ۷۔ شريراپني راہ نوتے بھلڪڙ اپنه خيالاں
 نون ترک کرےتے خداوند ول دهيان کرےتے اويدےتے رحم کرےگا تے اوسا ڏے خُداو ل پرتے تان جو اوہ ودھيرا معاف ڪردا اے۔ ۸۔ تان جو
 خداوند فرماندا اے ميرے خيال تہادے خيال نئيں نہ ميرياں راہواں تہاڏياں راہواں تے۔ ۹۔ تان جو جيويں آسمان دھرتي تھوں اُچے نيس۔ اينج
 اي ميرياں راہون تہاڏياں راہون تھوتے ميرے خيال تہاڏياں خيالاں تھوں اُچے نيس۔ ۱۰۔ تے جينج آسمان تھوں بارش ہندي تے برف پيندي اے
 تے فير پُشاں نئيں جاندی سگھون دھرتي نون بيچ دی اےتے اويدی ہرياں بہرياں ہوتے ودھن دا سبب بن دی اے۔ تان جو بيچن ولہ نون بي
 تے کھان ولہ نون روئي ديوتے۔ ۱۱۔ اينج اي ميرياں کليجہوے گا۔ جيڙے ميرے منہ وچون نکلدا اے او ميرے کول بہ فائدہ نہ پرتے گا، سگھون
 جو چاہواں اونون پورياں کرے گا تے جس گل لئي ميں اونون گھليا اويدے وچ کامياب ہووے گا۔ ۱۲۔ تان جو تُسي خوشي نال نکلوتے
 سلامتي دے نال ودھايا ڪيتے جاؤگتے پھاڙتے پھاڙياں تہاڏے لگے گيت گاؤنا شروع ڪرن گتے ميدان دے سارے رُڪھ اپنه تہاں نال تالياں وجان
 گے۔ ۱۳۔ جھاڙي دے علاوہ سَر و لُگے گا تے کنڏياں دے علاوہ آس نکلے گاتے اپہ خداوند لئي نان تے ابدی نشان ہووے گا۔ جيڙا مٿايا نہ جلے
 گا۔

۱۔ خداوند اینج فرماندا اے نیاں نوں جاری رکھوے سچائی نوں کم وچ لیاؤ تاں جو میرا چھٹکارا آؤں دے نیڑے میری سچائی 56
 ظاہر ہون دے نیڑے وے۔ ۲۔ مبارک ایہ بندہ جیہڑا اودے عمل کردا اے بندے دا پتر جیہڑا اوہونوں پھڑی رکھدا اے۔ جیہڑا سبت
 نوں مندا اے اونوں ناپاک نہیں کردا اے اپنہ تھہ نوں برائی دے کماں تھوں بچائی رکھدا اے۔ ۳۔ پردیسی دا جیہڑا پتر خداوند نال ملیا رندا
 اے اوہ نہ آکھ پئی خداوند اپنی اُمت تھوں مینوں وکھریان کر دتا اے خواجہ سرا نہ آکھ ویکھ میں سُکا ہوا رُکھ اے۔ ۴۔ تاں جو خداوند
 خواجہ سرا واں دے بارے اینج فرماندا اے۔ پئی جیہڑے میرے سبتاں نوں من دے اوتے میری پس دیاں گلاں اختیار کردے اوتے میرے
 عہد نال ولیہ رندے پین۔ ۵۔ میں اونیاں نوں اپنہ گھر وچ اے اپنی ولگن دے اندر اک تھم یاد گارتے اک ناں دیاں گا۔ جیہڑا پتر اوتے دھیاں دے
 ناں نوں بہتر اے۔ یعنی میں اونیاں نوں پر اک نوں اک ابدی ناں دیاں گا۔ جیہڑا بالکل وی مٹایا نہ جاوے گا۔ جیہڑے پردیسی خداوند نال
 جڑے ہوں۔ تاں جو اودی خدمت کرتے اودے ناں نوں پیارا جانے۔ اودے بندے ہوں۔ ہر اک جیہڑا سبت نوں مندا اے اونوں ناپاک
 نہیں کردا اے جیہڑے میرے عہد نال ولیہ رندے پین۔ ۶۔ جیہڑے پردیسی خداوند نال جڑے ہوں۔ تاں جو اودی خدمت کرتے اودے ناں
 نوں پیارا جانے۔ اودے بندے ہوں۔ ہر اک جیہڑا سبت نوں مندا اے اونوں ناپاک نہیں کردا اے جیہڑے میرے عہد نال ولیہ رندے پین۔ ۷۔
 میں اونیاں نوں اپنہ مُقدس پہاڑے لیاواں گا اے اپنہ دُعا دے گھر میں اونیاں نوں خوش کراں گا اے اونیاں دیاں ساڑن والیاں قربانیاں
 اونیاں دے جلال کرن ولے تھام میرے مذبحے قابل قبول ہوں گے۔ تاں جو میرا گھر ساریاں قوماں لئی دُعا دا گھر کہلے گا۔ ۸۔ مالک
 خداوند جیہڑا اسرائیل دے کھلے پلریاں نوں کھٹیاں کردا اے فرماندا اے۔ پئی میں ہن وہ اپنی جماعت نوں اپنہ کول کھٹیاں کراں گا۔
 ۹۔ بھیڑا راہ وکھان ولے افسوس۔ اے سارے جنگلی جانور! تسبیح کھان لئی آؤ اے جنگل دے سارے پاڑن والیو۔ ۱۰۔ تاں جو اودے
 سارے رکھولہ لے نیں۔ اونیاں نوں کوئی علم نہیں او سارے گنگے کُتے نیں جیدے بھونک دے نیں۔ لم پٹے پٹے خواب ویکھدے رندے نیں۔
 نیدر نوں پیدار کر دے۔ ۱۱۔ اے اپنہ لالچی کُتے نیں جیہڑے رَج دے نیں۔ اپنہ اوہ ایالی نیں جیناں نوں تمیز نیں۔ او سارے اپنی اپنی رامت
 دے نیں ہر اک اپنہ مطلب لئی اپنا منافع بھدا اے۔ ۱۲۔ اوتے مے لیاؤتے اسی نشہ نال چور ہو جائیے کل دا دپاڑا وی آج دے وانگر بہتر
 ہووے گا۔

۱۔ سچا مر جاندا اے کوئی نہیں جیڑا اپنے دل وچ دھیان کرے۔ رہم کرن ولہ بندے جُکے جانڈے نہیں تے کوئی نہیں سمجھدا۔ پئی 57
 سچا آفت دے لگے جُکھا جاندا اے۔ ۲۔ سلامتی وچ وڑھ جاندا اے۔ جیڑے سچائی نال تَر دے نہیں اوہ سب سارے اپنیاں سٹوں دیاں
 تھواو وچ آرام کرن گے۔ ۳۔ پر ٹسیں نیڑے آؤ۔ اے جادوگرئی دی آل اے زانیۂ آوارہ دی پیڑھی ۴۔ ٹسیں کدھتے تھٹھا مار دے او۔ کدھتے
 اپنے من سوار دے جیہاں کڈھ دے او۔ کیہ ٹسی پاپ دی آلتے جھوٹ دی پیڑھی نہیں او؟ ۵۔ ٹسیں جیڑے بلوطاں دے وچکار ہر اک پرے
 رکھ دے تھلے گندی سوچ وچ غرق ہندے اوتے آبادیاں وچ چٹاناں دی اُچائی دے تھلے بجیاں نوں حلال کر دے او۔ ۶۔ وادی دے تھندے پتھر
 تیرا حصہ نہیں۔ او ای تیرا حصہ نہیں۔ اوہناں لئی توں تپاون وگلستے نذر چڑھائی۔ کیہ میں اپناں گلاں نال خوش ہواں۔ ۷۔ اُچے پھاڑے توں اپنا
 بسترا وچھایا۔ اوتھ توں اپنیاں قربانیاں حلال کرن لئی چڑھائی ایں۔ ۸۔ اوہ دروازے چوکٹاں دے پچھ یاد گار کھڑی کرنی ایں کیوں جو
 توں میرے تھوے دور ہوکے اپنا بسترا کھولنی ایتے توں اودے چڑھ نی ایں۔ ہاں اونوں چوڑیاں کرنی ایں۔ توں اودے نال عہدا کر لینی
 ایں تے اونان دے بسترے دِل دی خوشی نال پسند کرنی ایں۔ ۹۔ توں تیل مَل دے مولک دے کول جانی ایں تے توں ہر طراں دی
 خشبو لانی ایتے اپنے کارے دُور دُور گھل نی ایں۔ سگوں روحاں دے ج وچ اترنی ایں۔ ۱۰۔ توں اپنے رستے دے سبب تھک جانی ایں۔ پر
 فیر وی ای نہیں آکھدی پئی سب کجھ فائدہ اے۔ توں اپنی طاقت دی تازگی پانی ایں۔ ایس لئی توں دل نہیں ہندی۔ ۱۱۔ سو توں
 کدھ تھوے ڈرنی ایتے کدے توں گھبرانی ایں۔ پئی توں جھوٹ بولدی۔ مینوں یاد نہیں کردی تے اپنے دِل وچ میرے بارے نہیں سوچدی۔
 کیہ ایس لئی نہیں پئی میں پرلے ولایاں تھوے چُپ رہاواں۔ ایسے سبب تھوے توں میرے کولوں نہیں ڈردی۔ ۱۲۔ میں تیری سچائی تے
 تیرے کم ظاہر کراں گلے اودے تھوے تینوں کُجھ فائدہ نہوے گا۔ ۱۳۔ جس وقت توں فریاد کریں تے جنہاں نوں توں اکٹھیاں کیتا اے۔
 اوہ تینوں جُھڈان۔ پر ہواوہناں نوں اڈالے جاوے گی تے بلا اونوں لے جاوے گی۔ پر اوہ جیڑا میرے بھروسے رکھدا اے۔ اوہ دھرتی دا مالک بن
 گا تے میرے پاک پہاڑ دا مالک ہووے گا۔ ۱۴۔ ایتے آپہ آکھیا جاوے گا پئی سیدھی کرو سیدھی کر و راہ تیار کرو۔ میری اُمت دے رستے وچوں
 ٹھوکر کھان والیاں شیواں جُک دیوے۔ ۱۵۔ کیوں جو اوہ بزرگ تے بلند اے۔ جیڑا ابدیت وچ سکونت کر دا اے جس دا ناں قدوس اے اینج
 آکھدا اے پئی حالانکہ میں اسمان لے دے مقدس وچ رہناں واں۔ فیر وی میں شکستے فروتن دِل نال واں تان جو فروتن دے دِل توں
 جلاواں بجھی روح دے دِل توں زندہ کراں۔ ۱۶۔ کیوں جو میں ہمیشاں نہیں لڑاں گلے ناں ہمیشاں تیک غضبناک رہواں گا۔ نہیں تان ندگی
 دی روح تے زندگی دا دم (جنہاں توں میں بنایا) میرے کولوں دور ہو جانڈے۔ ۱۷۔ میں اونان دے لالچ دی شرارت دے سببوں غصہ وچ آیا
 تے اونان توں ماریا۔ میں لُک گیلے ناراض ہویا۔ پر اوہ اپنے دِل دی راہ وچ بھٹک کے چلے۔ ۱۸۔ میں اونان دیاں راہواں توں ویکھدا ہاں تے میں
 اونان توں شفا دیواں گلے اونان توں ہدایت دیواں گلے اونان لئی تسلی بحال کراں گا تے اونان دے غم خواراں لئی۔ ۱۹۔ میں لبان دا
 پھل پیدا کراں گا۔ خداوند فرماندا اے پئی سلامتی ہاں سلامتی اودے لئی جیڑی دور اے اودے لئی وی جیڑی نیڑے وے تے میں ای
 اونان توں شفا دیواں گا۔ ۲۰۔ پر شریر موج مارن ولہ سمندر وانگ نہیں۔ جیڑا سکون نہیں لے سکدا تے جہدیاں لہراں غلاطت چیکڑ
 اُچھال دیاں نیں۔ ۲۱۔ خداوند فرماندا اے پئی شیراں دے لئی سلامتی نہیں۔

۱- اپنا منہ چنگی طرح کھول کے سد باز نہ آ۔ اپنی آواز نرسنگ وانگ اُچی کرتے میری امتحانے اونیاں دے گناہتے یعقوب دے گھریلستے 58
 اونیاں دیاں غلطیاں نوں ساہمہ لیا -۲- اوہ دنو دنی مینوں لیہدے نیں تے میریاں راہواں نوں پچھانا چاہندے نیں۔ اوس قوم وانگ
 جنہ سچائی دے کم کیتے اپنہ خدا دے قانون نوں نہیں چھڈیا۔ اوہ سچائی دا فتوئ میرے کولوں منگدے نیں تے خدا دی نیڑتا دے
 چاہواں نیں -۳- ایہ کاہدے لئی اے کہ اساں روزے رکھتے توں نہ ویکھیا اساں نفس نوں ماریاتے توں نہ جانیہ -۴- ویکھ۔ تہاڈے روزے
 دے دن تسیں اپنا مطلب کڈھدے اوتے اپنہ کامیاتے سختی کردے او۔ ویکھ۔ تسیں روزہ رکھدے او۔ تاں جو لڑتے جھگڑا کروتے
 شرارت دے مک مارو۔ پس اج تیکر تسیں انج روزہ نہیں رکھدے او کہ تہاڈی فریاد اُچی تہاں سنی جاوے -۵- کیہ میری پسند دا روزمت
 نفس مارن دا دن انج دا ای ہے؟ جدوں کوئی اپنا سر جھانوَ وانگ نیواں کرے تے اپنہ تلہ ٹاٹتے سواہ ڈاے۔ کیہ توں اونوں روزمت خدا وند
 دی خوشی دا دن آکھیں گا -۶- کیہ میری پسند دا روزہ ایہ نہیں پئی شرارت دیاں گنڈھاں کھولتے کج روی دیاں کڑیاں نوں تروڑے تے
 مظلومان نوں آزاد کرے سگوں ہر اک ہل نوں تروڑ سٹے؟ -۷- کیہ ایہ نہیں پئی بھک دے لئی توں اپنی روٹی تروڑتے آوارہ متہاجاں نوں
 اپنہ گھر وچ لیلے تے جدوں کسے نوں ننگا ویکھیں تاں اونوں کیڑے پوائیں تے ایہم جنس کولوں چھپ نہ جاویں -۸- تدوں تیرا چانن سویر
 وانگوں بھٹ گاتے تیری صحت چھیتی سامہ آوے گی - تیرا چھٹکارہ تیرے لگ لگے گاتے خدا وند دا جلال تیرا دہالہوے گا -۹- تدوں
 توں بولیں گاتے خدا وند جواب دیوے گا۔ توں چیکیں گا تاں اوہ آکھ گا میں حاضر ہاں - جے توں اپنہ وچوں ظلم نوں انگلاں نال اشارہ
 کرن نوں تے جھوٹ بولن نوں دور کریں -۱۰- جے توں بھک لئی اپنی جان نوں چھڑکیں تے دکھی جان نوں سکھ دیویں - تاں تیرا چانن
 بنیرے وچ لشکے گاتے تیرا بنیرہ دوپہر وانگ ہووے گا -۱۱- خدا وند ہر ویلہ تیری ہدایت کرے گا تے شکی زوبیت تیرے شوق نوں پورا
 کرے گاتے تیریاں ہڈیاں نوں پیڈھا کرے گاتے توں پانی لگے باغ وانگ ہوویں گاتے پانی دے اُس سوہ وانگ جیہدا پانی گھٹ نہیں ہووے گا۔
 ۱۲- تیری اولاد زمانیاں دے پرانیاں کوٹھیاں نوں اسارے گی تے توں پیڑھی در پیڑھی دیاں نیہناں بناویں گا تے توں چھیکاں نوں بند
 کرن آلا تے رن آلیاں لئی راہ کھولن آلا اکھوائیں گا -۱۳- جے توں سببت توں اپنہ پیر ڈک کے رکھیتے میرے پاک دن وچ اپنی مرضی کرن
 توں باز آئیں تے سبت نوں اپنی فرحت دا کارن سمجھیتے اونوں خدا وند دا مقدس مکرہ آکھیتے اوہدی انج عزت کریں پئی توں
 اوہدے وچ نہ اپنا کاروبار کریں تے نہ اپنی خوشی کریں تے نہ کوئی بنا لوڑ دے گل کریں -۱۴- تاں توں خدا وند وچ خوش ہوویں گاتے زوبیں
 دیاں اُچائیاں تے میں تینوں لے کے جاواں گا تے تیرے پیو یعقوب دی وراثت تینوں کھواواں گا - کیوں جو خدا وند دے منہ ایہ فرمایا اے۔

۱۔ پک خداوند تھے نکا نہیں پئی اوجا نہ سکتے نہ اودا کن بول اے پئی بولا اے پئی سُن نہ سکے۔^۲ پر تباڈیاں بُریاں تے توادے 59
توادے خدا دے وچکار ورل پائی تے توادیاں بھلا تے اودا من توادے تھوں لکایا۔ ایتھوں تیک پئی او نہیں سندا اے۔^۳ ایس لئی توادے
تھہ بہنالتے توڈیاں اُنکلیاں بُیائی نال بڑھیاں تے توادے ہونٹ جھوٹ بولدے توادے جیہہ شرارت دی گل کر دی اے۔^۴ سچائی نال
کوئی نیاں نہیں کردے سچائی نال کوئی وکالت نہیں کردا۔ اوہو تے بہروسہ کر دے نیں تے فضول گلاں کر دے نیں۔ اونوں نقصان دا
حمل اے اوہ بُریائی نوں جمدے نیں۔^۵ اوہ سب دے آندیاں تے بچ کڈھن لئی بیٹھ نیں تے مکڑی دا جالا تن دے نیں۔ جیڑا کوئی اونیاں
دے آندیاں وچوں کھلے گلتے مر جلتے گلتے جیڑا آندا توڑ یا جاوے گا اودے وچوں سب نکلے گا۔^۶ اونیاں دے جلا نال کپڑا بھ گلتے اوہ
کمان تھوں اپنے آپ نوں ڈھکن گے اونیاں دے تھیاں وچ ظلم دا کم اے۔^۷ اونیاں دے پیر شرارت وِل بھیج دے تے راست باز دا لہو وگان لئی
جلدی کر دے نیں اونیاں دے خیالات بُریائی دے خیالات نیں تے اونیاں دیاں راہواں تباہی تے موت نیں۔^۸ اوہ سلامتی دے رستے نوں نہیں
جاندے اونیاں دیاں روباوچ نیاں نہیں اوہ اپنے لئی ڈنگ رستے بنا وُندے نیں۔ جیڑا اودے تے ٹردا اے اوہ سلامتی نوں نہیں جاندے۔^۹ ایس
لئی نیاں ساڈھ تھوں دُور اے سچائی ساڈے تیک نہیں پہنچدی ایس جانن دی اُمید کردے آں۔ پر ویکھ پیرا اے تے جانن دے چمک اے۔
پر اسیں پیرے وچ تے آں۔^{۱۰} اسیں کندھوں تے وانگر لہے نیں آں جیویں شام نوں دھند پئی ہووے چنگیاں بھلیاں دے وچکار
اسیں مریاں وانگر آں۔^{۱۱} آساں سارے ریچھاں وانگ غرائیں ہاتے کیوتر وانگر کڑکھیاں۔ اسیں نیاں دی آس کرہاں پر چھٹکارا نہیں
ہندا۔ پر اوہ ساڈے کولوں دُور اے۔^{۱۲} کیوں جو ساڈیاں بُریاں تیرے سامنے بہت ہویاں تے ساڈیاں بھلاں ساڈے خلاف گواہی دیندیاں ہن۔
کیوں ساڈے پاپ ساڈے نال نیں تے اسیں اپنیاں بُرائیاں نوں جاننہاں۔^{۱۲} کیوں جو ساڈیاں بُریاں تیرے سامنے بہت ہویاں تے ساڈیاں
بھلاں ساڈے خلاف گواہی دیندیاں ہن۔ کیوں ساڈے پاپ ساڈے نال نیں تے اسیں اپنیاں بُرائیاں نوں جاننہاں۔^{۱۳} یعنی خداوند دا پاپ تے
انکار تے اپنے خدا تھوں دُوری تے ظلمتے اونوں نہ منن دی بول چال تے جھوٹیاں گلاں دا سوچنا تے بولنا۔^{۱۴} تے نیاں پشاں پرت گیا تے
سچائی دور کھلو گئی۔ کیوں جو سچائی گلی وچ ڈ، گ پیندی اے سچائی وڑھ نہیں سکدی۔^{۱۵} ہاں سچائی گواچ گئی اے تے
شرارت تھوں وکھرا رہن والا شکار ہوجاندا اے قوم تے فتویٰ تے خداوند نیں ویکھیا تے نیاں دا نہونا اودیاں اکھاں نوں بھیڑا لگیا۔^{۱۶}
اونوں ویکھیا پئی کوئی بندہ نہیں تے حیران ہویا پئی کوئی شفاعت کرن والا نہیں تے اودی بانہ اودے لئی چھٹکارا لیا تے اودی سچائی
تے اودی رکھوالی کیتی۔^{۱۷} اوہ سچائی نوں بکتر وانگر پناں تے چھٹکارے دا خود اودے سرتے سرتے اودے بدلہ لین ولے کپڑے پاملے۔
اوہ غیرت نوں چولے وانگر پایا۔^{۱۸} جہدا جیڑا وی حقدار اے۔ اوہ اونوں اوو جیہی سزا دیوے گا۔ یعنی اپنیاں دُشمنان لئی غصبت
اپنیاں دُشمنان لئی بدلے تاپوواں نوں اویل دے گا۔^{۱۹} تدوں لہندے ولوں خداوند دا فناں تے لہندے وِل اودے جلال دا ڈر ہووے گا۔
جدوں دُشمن کاپلی ندی وانگر لے گا۔ جنہوں دُخدا وند دادم کاپلی نال چلندا اے۔^{۲۰} خداوند فرماندا اے پئی صیہون وچ اونیاں دے کول
جیڑے یعقوب وچ پاپ تھوں توبہ کردے۔ مُل دین والا لے گا۔^{۲۱} تے خداوند فرماندا اے اونیاں دے نال میرا عہد ایہ وے۔ میری جیڑی
روح تیرے تے وے میرے اوہ کلمہ جیڑے میں تیرے مُنہ وچ پلے۔ اوہ تیرے مُنہ تھوں تے تیری پیڑھی دے مُنہ تھوں تے تیری پیڑھی تے پیڑھی
دے مُنہ تھوں ہن تھوں لے کے اخیر تیک جاندے نہ رہن گے۔ ایہ خداوند دا فرمان اے۔

۱۔ اُٹھ، منور ہو۔ کیوں جو تیرا نور آپڑ گیا اے خداوند دی لو تیرے چمکی اے۔^۲ کیوں جو ویکھ دھرتی تیرا پیا ہوا اے قوماں 60
تیرا اے۔ پرتیرے خداوند چمکیا اے اودے لو تیرے ظاہر ہوئی اے۔^۳ قوماں تیرے ولے بادشاہ تیری لو دی ڈھلک ول ٹرن
گے۔^۴ اپنیاں آکھاں چکے نظر فیر اونوں سبھ دے سبھ اکٹھ ہوئے تیرے ولے۔ تیرے پُتر دودوں آؤن ٹھنٹے تیری دھیان کچھڑ چکیاں
ہو یا۔^۵ تد تون ویکھیں گیت تیرا دل دھڑکے گاتے چوڑا ہووے گا۔ کیوں جو سمندر دا رعب تیرے ول پھرے گاتے قوماں دی دولت
تیرے ولے گئی۔^۶ اوٹھاں دا وادا تیرے آس پاس ہون لگا۔ یعنی مڈیان تے عیفا دیاں اوٹھنیاں۔ اوو سیا توں لکے سونائے لوباں لیاں ٹھنٹے
اوو خداوند دی تعریف تے وڈبائی کرن ولے۔^۷ قید ارے سارے اجڑ تیرے کول کٹھ ہوئے نیں۔ نیا بوتدے سارے بھیڈو تیرے خدمت ی
حاضرے۔ اوو پسند کرکے میرے مذبح تے چڑھلے جاندے نیں بے شک میں اپنے جلال دے گھر نوں جلائی کر دیاں گا۔^۸ ایہ کونہ جیڑے بہ
ل وانگوں اُدے تے حیراں کیوتر اپنے لکھ ول ؟^۹ بے شک جزیرے میرے ول کٹھوئے تشریشی دے جہاز سبھ تون پیلانے۔ تاں جو
تیرے پُتر زوروں لکے آؤن تے اوٹھاں دے نال ای اوٹھاں دا سونائے چاندی۔ خداوند تیرے خدا دے نال لئیے اسرائیل دے قُدوس دے لئی
جیڑا تینوں وڈبائی بخشن والا اے۔^{۱۰} تے پردیسی تیریاں کنڈاں بنان گتے اوٹھاں دے بادشاہ تیرے کول نوکر ہونے بہانوں میں تینوں
اپنے عَص نال ماریا فیر وی میں اپنیرحمّت دا دھیان کرکے تیرے مہربان ہوا۔^{۱۱} تیرے بھانک ہمیش کھلے رہن گے۔ اوو نہ کدی دن نوں
ڈھولے جان گتے نہ رات نوں ڈھولے جان گے۔ تاں جو قوماں دا اختیار تیرے ول لیا یا جاوے تے نال ای اوٹھاں دے بادشاہ دی حاضر ہون۔^{۱۲}
(کیوں جو اوو قوم یا بادشاہت جیڑی تیری چاکری نہ کرے مار دیتی جلتاں اوو قوماں برباد ہو جان گیاں) ^{۱۳}۔ لبنان دی بزرگی تیرے
ول لے گی۔ یعنی سروصنوبر تے دیودار سبھ دے سبھ تان جو میری پاک تھاں دی سجاوٹ ہونے میں اپنے پیراں دی پیڑھی نوں رو نق
بخشاں گا۔^{۱۴} تیرے ظلم کرن والیاں دے پُتر تیلے پاندے ہوئے تیرے کول آؤن گتے جناب تیرے عزتی او تیرے پیراں دیاں تلیاں نوں
سجدہ کرن گتے اوو تینوں خداوند اشیرے اسرائیل دا قُدوس دا صیہون آکھن گے۔^{۱۵} اوو چھڈی تھاں جدے تون کھچ کھادی جاوے
جدے چوں کوئی لنگھدا نئیں سی۔ میں تینوں سدا تیکر رعب دارے پُشتاں توں پُشتاں لئی خوشی داسیب کردیاں گا۔^{۱۶} تون قوماں
دا دُھ چنگگی تے شاہی چھاتیاں چنگ گیتے تون جان جائیں گی پئی میں خداوند تیرا چھٹکارا دین والا تے یعقوب دا قادر ہاں جینے تیرا مُل
بھریا۔^{۱۷} میں پتل دے بدلے سونائے بوے دے بدلے چاندی لکے آواں گاتے لکڑی دے بدلے پتل پتھر دے بدلے ہوا نلے میں سلامتی نوں
تیرا آگوتے سچائی تیرا حاکم بناواں گا۔^{۱۸} اگوں تون تیری دھرتی چوں ظلم دیتے تیریاں سرحدیں چوں تباہیت مری دی گل نہ سنی
جاوے گی۔ سگوں تون اپنیاں کنڈاں نوں نجات تے آہ پھاٹکاں نوں حمد آکھیں گی۔^{۱۹} بعد وں ایہ ہووے گا دن دے ویلے سورج تینوں لو
نہ دے گاتے نہ رات نوں چن اپنی نال تینوں چمکے گا۔ سگوں خداوند تیرا سدا دا نُور ہووے گا تے تیرا خدا تیرا فخر ہووے گا۔^{۲۰} تیرا
سورج فیر کدی نہ ڈھ گاتے تیرا چن کدی گوڈا نہ لائے گا۔ کیوں جو خداوند تیرا ساڈا نور ہوے گا تے تیرا فخر ہووے گا۔^{۲۱} برے لوک سبھ
دے سبھ سچ ہون گتے اوو سدا تیک ملک دے وارث ہون گے اوو میری ہوئی ٹاپنی تے میریاں ہتھاں دا کم ہون گے جنان کون میں بزرگی
پاواں۔^{۲۲} نیک تون توں نیکا ٹولہزاراں دا بھگا تے گھٹیا ڈاڈی قوم بن جان گے۔ میں خداوند ایہ کم ویلے سیر چھیتی نوں چھیتی مُکا دیاں
گا۔

¹ مالک خداوند دی روح میرے لئے وے کیوں جو خداوند مینوں مسیح کیتا تاں جو میں حلیمان نوں خوشی دی خبر دیواں - اوہ 61
 مینوں ایس واسطہ گھلیا پئی تھے دلاں نوں ٹھیک کراہتے اسراں نوں آزادی دیتے قیدیاں نوں رائی دی بشارت دیواں - ² تاں جو
 خداوند دی قبولیت دے ورہ دلتے سادے خداوند دے بدلے دے پہاڑ دا اعلان کراہتے سارے ماتم کرن والیاں نوں تسلی دواں - ³ تاں جو
 خداوند دی قبولیت دے ورہ دلتے سادے خداوند دے بدلے دے پہاڑ دا اعلان کراہتے سارے ماتم کرن والیاں نوں تسلی دواں - ⁴ تے اوہ
 پرلے اجڑاں نوں اُسارن گتے پرلے کھولیاں نوں ٹھیک کرن گتے اُجائے ہوئے شہراں نوں پیڑھی توں پیڑھی دیاں تپایاں نوں نویں سرے توں
 بنان گے - ⁵ تے پردیسی کھلون گتے تہاڑے اجڑ چارن گتے پردیسیاں دے ہالیتے انگور دے باغاں دے راکھون گے - ⁶ پر تسی خداوند دے کاہن
 اکھواؤ گتے تہانوں آکھیا جلتے گا پئی اے ساڈے خدادے خادمو تسی ساڈے خدا دی دولت کھا جاؤ گتے اونیاں دی شان دے نال سچ جان
 گے - ⁷ اونیاں دی دونی خوشی دی تھاہتے کیوں جو ہتکتے تھک اُن دا حصہ رپا - اوہ اپنی دھرتی وچ دونی میراث پاؤن گتے اونیاں دی
 خوشی سدا لئی ہووے گی - ⁸ کیوں جو میں خداوند نیاں نوں پیار کرناں کے تباہی بربادی تے ظلم کولوں نفرت کردا ہاں - میں اونیاں دے
 کم نوں سچ وچ قائم کراں گا تے اونیاں دے نال سدا لئی عہد بنھاں گا - ⁹ تے اونیاں دی پیڑھی قومیاں دے وچھتے اونیاں دی پیڑھی اُمتاں
 دے وچ پچھتائی جاوے گی تے چنہ وی اونیاں نوں ویکھن گے اوہ اونیاں نوں پچھانن گے پئی اوہ اوہ پیڑھی اے جنہوں خدا وندے برکت دیتی -
¹⁰ میں خداوند وچ بڑا خوش ہواں گا تے میری جان میرے خدا وچ خوش ہووے گی - کیوں جو اوہ مینوں نجات دے چوہ دے نال کجیا
 تے سچائی دا جُہ مینوں پوایا - لاڑے وانگر جیہڑا تاج نال سجایا گیا ہووے ووی وانگر جیہڑا اپنیاں ٹونیاں نال سجایا ہووے - ¹¹ کیوں جو
 دھرتی جیوں اپنی سبزی کڈدی اے باغ اپنے وچوں بیجی ہوئی چیزاں نوں اگاندا اے اینج ای مالک خداوند ساریاں قومیاں دے سامنے
 سچائی تے حمد اُگلے۔

¹۔ صیہون دے لئی چُپ نہ رہو! ن گلتے یروشلم دے لئی میں آرام نہ کراں گا جدوں تک پئی اوہ سچائی نور وانگر نہ چمکتے اودی نجات ہلدے ہوئے دیوے وانگر نہ ہووے۔² اے قوماں تیری سچائی نوں اکوائیں گی جنوں خداوند منہ مقرر کرے گا۔³ اے خداوند دے تھ وچ وڈیائی دا تاج اویہ خدا دی تلی دی بادشاہی دا تاج ہوویں گی۔⁴ اپدے بعد تیونن چھڈی ہوئی نہ آکھیا جلتے تیری دھرتی اُجاڑ نہ اکھولے گی سگوں تینوں اپدے وچ میری خوشی آکھیا جلتے رتیری دھرتی ویاہ ئی ہوئی اکھولے گی کیوں جو خداوند تیرے نال خوش ہویاتے تیری دھرتی دا ویاہوئے گا۔⁵ کیوں جو نوجوان کوری نوں ویاندا اے اونج ای تیرا اوسارن والا تینوں ویلے گلتے جیویں لاڑا ووئی نال خوش ہوندا اے اینج ای تیرا خدا تیرے توں خوش ہوئے گا۔⁶ اے یروشلم میں تیری کندھاں رکھولے متھ نیں۔ اوہ سارا دن ساری رات چُپ نہ رہن گے، تُسی جو خداوند نوں یاد دیواندے ہو تُسیں چُپ نہ رہو۔⁷ اے اونوں آرام نہ کرن دیو جدوں تک پئی اوہ یروشلم نوں اصل حالت وچ نہ لے لے تے اونوں دھرتی دا مان نہ بنلے۔⁸ خداوند نے اپنے سپہ سہتھ اپنی طاقت دی بانہ دی قسم کھادی اے پئی اگوں توں میں تیری کنک تیرے دشمنان دی خوارک نہ کر دیاں گلتے پردیسی دے پُتر تیری اوس نویں ہ نوں نہ پین گے۔ جدے لئی توں بڑی محنت کیتی۔⁹ سگوں جنان آن دا ڈھیر لایا اے اوہ ای کھان گتے خداوند دی وڈیائی کن گتے جنہاں ہ اکٹھی کیتی اوی ای اونوں میری پاک بارگاہ وچ پین گے۔¹⁰ لنگھو ہویاں وچوں ننگو۔ اُمت دے لئی راہ تیار کرو۔ پدھرا کرو۔ کھلی سڑک نوں پدرا کرو۔ پتھرا نوں پرالی کرو قوماں لئی جھنڈا اُچا کرو۔¹¹ ویکھو خداوند دھرتی دے کنڈیاں تیک مشہور کر دتا اے۔ پئی صیہون دی دھنی نوں آکھو۔ ویکھ تیرا نجات دین والا اُوندا اے۔ ویکھ اودا اجر اودے نال اے اے اودا اجر اودے لگے۔¹² اے اوہ اُمت پاک اکھولے گی یونی خداوند دے جھڈلے ہوئے۔ پر توں یعنی نہ جھڈیا ہویا شہر اکھوائیں گی۔

۱۔ ایہ کون اے جیڑا ادم تو نے لال لباس ہلکے بصرہ تو آؤندا اے۔ یعنی ایہ جدھی پوشاک چمکدار اے جیڑا اپنی وڈی قدرت توں راضی اے۔ میں ہی ہاں جیہدا کلام سچائی اے جیڑا خلاصی دینے قادر اے۔^۲ تیر لباس کیوں لال نیسے تہہ کپڑے کیوں اوڈے وانگوں نیں جیڑا انگور کولہو وچ پھیندا اے۔^۳ میں کلایاں ای کولہو چہ ابگوراں نوں پھدیا تے قومان وچوں کوئی میرے نال نیں سی۔ میں اپنے غصہ چہ اونان نوں پھدیا تے اپنے غضب نال اونان نوں برباد کیتا۔ اونان دا شیر، میرے کپڑیاں تے چھڑکیا گیا تے میرا سارا لباس میلا ہویا۔^۴ کیوں جو بدلہ لین دا دن میرے دل چہ سی۔ تے میری نجات دا ورہ آں اپڑیا اے۔^۵ میں نگاہ کیتی تے کوئی مدد کرن والا نیں سی۔ مینوں جیرانی ہوئی تے کوئی سانہن والا نیں سی۔ تے میری بابامینوں خلاصی دتی تے میرے غضب ایہ میری مدد کیتی۔^۶ فیر میں پنہ غصہ نال قومان نوں لتاڑیا تے اپنے غضب نال میں اونان کیتا تے اونان دا زور مٹی چہ رول دتا۔^۷ میں خداوند دیاں نعمتاں تے خداوند دی ودھیری ستائش دا ذکر کراں گا۔ اونان ساریاں کماں دے لئی جیڑے خداوند ساڈے لئی کیتے اوس وڈی نیکی دے لئی جیڑے اپنے اپنیاں رحمتاں تے ودھیریاں شفقتاں دے مطابق اسرائیل دے خانوادے نوں وکھائی۔^۸ کوں جو اپنے اکھیاں تہہ شک اوہ میری اُمت تے یعنی ایہو جے پتر جیڑے وفائی نہ کرن گے۔^۹ تے فیر اوہ اونان دی مُصیبت چہ مُصیبت چیا۔ نہ سنیا دین ولست نہ فرشتہ۔ سگوں اوسہ آپی ای اونان توں چھڈایا۔ اوسہ اپنی محبت تے اپنی شفقت نال اونان دا مُل بھریا تے اونان نوں چھڈایا تے پرانیڈیاں چہ اونان نوں۔^{۱۰} کے پھر دا رہا۔^{۱۱} پر اونان تے بغاوت کیتی تے اوہی قدوس روح نوں رنجور کیتا تے اوہ اونان دا ویری بن گیا۔ اونان نال لڑیا۔^{۱۱} فیر اونان تے اونان دناں نوں تے اوڈے بندے موسیٰ نوں یاد کیتا۔ کیتھ وے جیڑا اپنے اجڑ دے ایالی نوں سمندر کڈھ لیا یا؟ کیتھ وے او جنہ اوڈے چہ آہی قدوس روح پائی؟^{۱۲} تے پانی نوں اونان دے سامنے چیر دتا۔ تاں جو اپنے لئی سدا دا نان بنلے۔^{۱۳} اوہ اونان نوں ایسرائاں سمندر دی تہہ چلے گیا۔ جسراں گھوڑا ٹھیڈا کھادیاں بنا اُجاڑ چہ پھر دا اے۔^{۱۴} جسراں ڈنگر وادی چہ اُتر دے۔ اوسراں ای خداوند دی روح اونان توں آرام گاہ چلے آئی۔ تاں جو توں اپنے بزرگی دا نان بناوین۔^{۱۵} آسمان توں نگاہ کرتے اپنے پاک تہہ بزرگی دی تھان توں ویکھ۔ تیری غیرت تیرا زور تے دلی ہمدردی تیریاں رحمتاں کیتھن؟ اونان نوں ڈھک کے نہ رکھ۔^{۱۶} کیوں جو توں ساڈا پیو ایں ہہ شک ابراہیم ساہنوں نہ پچھانیاں کے اسرائیل تے ساہنوں نہ جانیاں۔ اے خداوند توں ای ساڈا پیو ایں۔ تو ایں پرانیاں ولبیاں توں ساڈا مُل بھرن والا اخوانا ایں۔^{۱۷} اے خداوند کیوں توں ساہنوں اپنیاں راہواں توں بھٹکن دتاتے ساڈیاں دلاں نوں ڈاڈا کیتا تاں جوتیرے توں نہ ڈیہ؟ اپنے بندیان دے لئی یعنی اپنی میراث دے قبیلان دے لئی ساڈے ول پرت آ۔^{۱۸} شیران تے کاہدے لئی تیرے پاک تھان تے قبضہ کیتا تے ساڈے ویری کاہدے لئی تیرے پاک تھان نوں برباد کر دے نیں۔^{۱۹} اسیں اونان وانگر ہوتے آں۔ جہناں تے توں زمانیاں دے شروع توں کدی حکومت نیں کیتی تے جیڑے تیرے نال توں نیں اخواندے۔

۱۔ کجھ ایسراں ہوند اٹوں آسمان پاڑ کے تھلے اُتر آویں پئی پہاڑ تیری حضوری نال پِغل جان۔^۲ جسراں آگ سُکی لکڑی نوں ساڑ 64
 دیتے بانی آگتے جوش ماردا اے۔ تاں جو تیرے مخالف تیرے نال نوں پچھانن تے قوماں تیری حضوری توں کنیں۔^۳ جس ویلے
 توں ڈراؤنا کم کریں جنہاں دی اسیں اڈیک نئیں ساں رکھدے۔^۴ جنہاں دی خبر زملہ دے شروع توں ای سُنی نئیں گئی۔ نہ کن تے سُنیلے
 نہ آکھن ویکھیا پئی تیرے سیوا کوئی پور خڈا اپنے اڈیکن ہاراں دے لئی کجھ کر دا اے۔^۵ توں اوہنوں ملنا ایں جیڑا خوشی تے سچائی نال
 کم کردا اے تیریاں راہواں چہ تینوں یاد رکھدا۔ ویکھ توں غصہ وی ہویا پر اسیں پاپ کردے گئے۔ توں ساڈی شرارت ویکھ کے بُڑبڑایا پر
 اسیں بدی کردے رہے۔^۶ اسیں سبھ دے سبھ ناپا کیاں وانگوں ہوگئے ساڈی ساری سچائی حیض دے لے وانگوں ہوئی۔ اسیں سبھ
 پتیاں وانگوں ڈگہاں تے ساڈیاں بدیاں ساہنوں واء وانگوں لے جاندی اے۔^۷ تے کوئی نئیں ریا جیڑا نال لے کے واج مارے نہ کوئی مندا
 اے جیڑا تیرے نال جیڑا تیرے نال چمبٹریا روے۔ کیوں جو توں اپنا مُکھ ساڈے توں لُکایلتے سا ڈی بدی دے تھوں توں سانو ن کھور دتا۔
^۸ ہن اے خداوند توں ساڈا پیو ایں۔ اسیں مٹی آتے توں سانوں بنان والا ایں تے اسیں سبھ تیرے تھ دی کار یگری آں۔^۹ اے خداوند
 بوٹا قبر چہ نہ آتے ساڈی بدی سدا تیک یاد نہ کر۔ ویکھ ایس سبھ دے سبھ تیری اُمت ہاں۔^{۱۰} تیرے پاک شہر اُجاڑ ہوگئے۔ صیہون اُجاڑتے
 یروشلم ویرا اے۔^{۱۱} ساڈا پاکتے سونا گھر جدھ چہ ساڈے پیو دا دے تیری حمد کردے سن آگ نال ساڑ گیا تے ساڈیاں سبھ دل
 پسندشیوں برباد ہو گئیاں۔^{۱۲} اے خداوند! کیہ توں اپناں گلاں نوں ویکھدیاں ہویاں اپنے آپ نوں ڈکیں گلتے چُپ رویں گلتے ساہوں ڈاڈا
 دُکھ دوں گا۔

۱- جیڑے مینوں نئیں سن میں اوئیاں نوں ملدا ساں جیڑے مینوں ڈھونڈدے سن میں اوئیاں نوں ملدا ساں - جیڑے مینوں ڈھونڈدے سن - اوہ مینوں لہلہندے سن - میں اوس قوم نوں جیڑی میرے ناں دی نئیں اکھواندی سی کہندا سی پئی میں حاضر ہاں ویکھ میں حاضر ہاں - ۲- میں سارا دن ایہہ تھہ ۱- باغی قوم وُل کھلار دا ریا - جیڑی اپنے خیالان دے موجب نیک راتہ نئیں تَر دی - ۳- ۱- اجیہی قوم جیڑی ہر ویلے میرے آمنہ سامنے مینوں غصہ دواندی اے جیڑی باغاں وچ قربانیاں چاڑھدیے اِٹاتے خشبو ساڑ دی اے - ۴- جیڑی درگاہاں وچ ہندیے مزاراں وچ رات کڈی اے - جیڑی سُور دا گوشت کھاندی اے جیڑے بھانڈیاں وچ پلیت شورہ اے - ۵- جیڑی آکھدی اے پئی دور کھلوتا رہ - مینوں پتہ نہ لا اینج نہوے پئی میں تینوں پاک کراں اجیہے لوک میرے نک وچ دھواتے سارے دن دی پلدی ہوئی آگ نیں - ۶- ویکھ ایہ میرے سانجے لکھیا گیا اے - میں چپ نہیں ررواں گا سگوں بدل دیواں بدل اوئیاں دی جھولی وچ پادیاں گا - ۷- (خداوند فرماندا اے) تباڈیاں بڑائیاں دا بدلے نال ای تباڈے پیو دادے دیاں بڑائیاں دا - جیڑے پاڑا رتہ خشبو ساڑ دے سن تے ٹیپاتے میری ملامت کر دے سن - پس میں ناپ کے اوئیاں دے آگے کم اوئیاں دی جھولی وچ پادیاں گا - ۸- خداوند اینج فرماندا اے پئی جیویں انگور دے گچھ وچ کٹھہ دلہونے اکھیا جاوے اپناں نوں خراب نہ کر کیوں جو اپناں وچ برکت اے - اُج ای میں اپنے بندیاں دی سیوا کراں گا - یعنی ایہ پئی ساریاں نوں ہلاک نہ کراں - ۹- میں یعقوب دے وچوں ۱- اک نسل تے پودہ دے وچوں اپنے پیڑاں دا رک وارث کڈھاں گا تاں میرے معتبر بندے اودے وارث ہون گتے میرے بندے اوتھ رہن گے - ۱۰- اے شارون آجڑ تھہراون دی تھانے وادی عاکور بلدان دے بیٹھن دی تھان ہووے گی - یعنی میری اوس اُمت لئی جیڑی مینوں لہہ ری اے - ۱۱- اے تئیں جہان دے خداوند نوں چھڈیاتے میرے پاک پیڑاں نوں بھل گتے جیڑے جدے لئی دستر خوان تیار کردے اوتے منات لئی مرکب مے ملاندے او - ۱۲- میں تہانوں تلوار لئی متھاں گا تے تئیں سارے ذبح ہون نیوویں ہووگے کیوں جو میں تہانوں سریتے تسان جواب نہ دتا میں گل کیتیے تسان نہ سنی - سگوں تسان میری اکھاں وچ بُرائی کیتی تے جومیں نہ چاہا اوئیاں تسان پسند کیتا - ۱۳- ایس لئی مالک خداوند اینج فرماندا اے پئی ویکھ میرے بندے کھاون گے پر تئیں بھک رہوگے - ویکھ میرے بندے خوشی کرن گے پر تئیں شرمندہ ہووگے - ۱۴- ویکھ میرے بندے دل دی خوشی نال گیت گاؤن گے پر تئیں غم نال چیکوگتے روح دی ٹٹ بھج نال وایلا کروگے - ۱۵- اے تئیں ایناناں پچھ چھڈ وگے تاں جو میرے معتبر بندیاں لئی عبرت دا کارن ہووے - مالک خداوند (تینوں قتل کرے گا پر) اپنے بندیاں نوں دوچے ناں نال بلاوے گا - ۱۶- پس جیڑا وی زویہ تے ایس ناں نال برکت پاوے گاتے جیڑی وی زویہ تے اودی سوئے کھاوے گا وہ خدا لے امین دی قسم کھاوے گا کیوں جو پہلیاں مُصیبتاں بھُل گیاتے میریاں اکھاں توں اولہ ہویاں - ۱۷- کیوں جو ویکھ میں نواں آسمان تے نویں زویں پیدا کراں گا - تاں پہلی شہیواں دی گل نئیں کیتی جاوے گی تے نہ اوہ دل وچ آون گے - ۱۸- سگوں تئیں خوش ہوکے اوئیاں شہیواں دے بارے وچ ابدیت تیکر شاد رہوگے جیڑیاں میں پیدا کراں گا - کیوں جو ویکھ میں یروشلم نوں خوش تے اودی اُمت نوں فرحت بنا دیندا ہاں - ۱۹- میں یروشلم توں خوش تے اپنی اُمت توں شاد ہواں گاتے بعد وچ اوس روون دی واجتے وین کرن دی واج سنی نہ جاوے گی - ۲۰- اے لگے توں اوتھ کوئی چھوٹی عمر دا منڈا نئیں رووے گاتے نہ کوئی بڈھا جیڑا اپنے دناں نوں پورا نہ کرے - کیوں جو منڈا سو سال دا ہوک مرے گا - پر گناہ کرن آلا بھاونویں ورہیاں دا ہووے ملعون ہووے گا - ۲۱- اوہ گھر بناون گتے اودے وچ وسن گتے وُلاں لاون گتے اوئیاں دا پھل کھاؤن گے - ۲۲- اے اینج نئیں ہووے گا - پئی اوہ بناون تے دوجا رووے اوہ لاون تے دوجا کھاوے کیوں جومیرے اُمت دے دن رکھا دے دناں وانگ ہون گتے میرے معتبر اپنے تھہ دے کماں تو فائدہ چُکن گے - ۲۳- اوہ فائدہ مشقت نہ چُکن گتے نہ چھیتی مرن آلی اولاد جمن گے - کیوں جو اوہ سنہ اپنے اولاد دے خداوند دے مبارکاں دی نسل ہووے گی - ۲۴- ایس تون پہلاں پئی اوہ مینوں بلاون میں جواب دیاں گاتے اوہ آکھدے ای ہون گتے میں سُن لواں گا - ۲۵- بھگیڑے لے لا کٹھ چرن گتے سب دا کھانا مٹی ہووے گی - اوہ میرے پاک پیڑاں کتے نقصان پہچاون گتے مارن گے اینج خداوند دا فرمان اے -

۱۔ خداوند اینچ فرماندا اے پئی آسمان میرا تختہ دھرتی میرے پیراں دی چوکی اے۔ تئیں میرے لئی کیڑا گھر بناؤ گے یا میرے آرام دی تھان کتھ وے؟ ۲۔ خداوند فرماندا اے۔ پئی ایہ میرے پتھ نہیں ایہ ساریاں شیواں بنائیاں۔ ساریاں چیزاں میریاں ای نیں تے میں صرف اونوں ویکھاں گا جیڑا غریبہ تھی روح اے۔ جیڑا میرے کلام تھوں کنمب جانا اے۔ ۳۔ جیڑے ڈھگ نوں حلال کردے اینج ای اپنہ مجنس نوں قتل کر دے نیں۔ جیڑے بھیڑ دی قربانی کر دے اونج ای کتھ دی دھون بہن دے نیں۔ جیڑے نذراں دے نال شور دا لبو ملاندے نیں۔ لیان گزارن دے نال ای بُت نوں مبارک آکھدے نیں۔ ایہ سارے اپنہ رستہ چن لیندے نیں۔ ایناں دے دل ایناں دے بھیڑے کماں توں خوش ہوندے نیں۔ ۴۔ ایس لئی میں وی اونیاں لئی مُصیبتاں نوں چن لوں گلتے جہدے تھوں ڈر دے نیں میں اوی اونیاں نہ سنی۔ سگوں اوہ میت لگ شرارت کردے رہ جیڑا میں نئیں ساں چاہندا اوہ اونوں ای پسند کر دے سن۔ ۵۔ خداوند دا کلام سُنو۔ تئیں جیڑے اوہدے کلمہ تھوں کنمب دے اوہ تہاڈے جیڑے بھرا توآڈے تھوں نفرت کر دے میرے نال لئی کڈھ دیندے۔ اونیاں آکھیا اے پئی خداوند اپنا جلال ظاہر کرے اسی تہاڈی خوشی نوں ویکھاں گے سو اوہ شرمندہ نہوون گے۔ ۶۔ شہر وِلوں رولا پیکل دے ولوں آواز۔ ایہ خداوند دی آواز اے۔ جیڑا اپنہ دشمنان توں بدلہ دیندا اے۔ ۷۔ ایس تھوں پیلان پئی اونوں پیڑاں لگن۔ اوس تھوں بچو یا۔ ایس تھوں پیلان پئی اونوں پیڑاں لگن۔ اوہدے تھوں مُنڈا جمیا۔ ۸۔ اینج دی گل کتھ سنی۔ اوہدے وانگر کتھ ویکھا۔ کہ دھرتی اک ای دہاڑے پھل لیاوندا اے۔ یا کوئی قوم اک ای وری جم پیندی اے۔ پر صیہون نوں پیلان ای پیڑ لگیتے اوہدے تھوں آل پیدا ہوئی۔ ۹۔ خداوند فرماندا اے۔ پئی کتھ میں پیڑاں لاواں۔ اولاد نہ جھاواں؟ تیرا خدا فرماندا اے۔ کہ میں اولاد نوں جماواں۔ کتھ بند کراں۔ ۹۔ خداوند فرماندا اے۔ پئی کتھ میں پیڑاں لاواں۔ اولاد نہ جھاواں؟ تیرا خدا فرماندا اے۔ کہ میں اولاد نوں جماواں۔ کتھ بند کراں۔ ۱۰۔ ۱۰۔ یروشلیم نال خوشی کرو۔ اوہدے نال خوش ہوو۔ تئیں سارے جیڑے اوہدے نال پیار کر دے تئیں اوہدے نال بڑی خوشی کور۔ تئیں سارے جیڑے اوہدے وین کر دے او۔ ۱۱۔ تان جو تئیں جوسو۔ اوہدیاں پین والیاں چھاتیاں تھوں رجوتے ڈھ جو ویتے اوہدیاں تھوں پین دا صواد لَوو۔ ۱۲۔ تان جو خداوند فرماندا اے۔ ویکھ میں سلامتی نوں دریا وانگر تے قوماں دی شان نوں بھری ندی وانگر اوہدے ول گھلاں گا۔ جدوں تئیں چوسو گتے جھولی وچ چُک جاؤ گتے گوڈیاں تہاڈے نال لاڈکیتا جاوے گا۔ ۱۳۔ اوہدے وانگر جدی ماں اونوں تسلی دیندی اے۔ اینج ای میں تہانوں تسلی دیاں گلتے یروشلیم وچ تئیں تسلی پاؤ گے۔ ۱۴۔ تے تئیں ویکھو گتے تہاڈا دل خوش ہووے گا۔ تہاڈیاں گھاپ وانگر پھٹن گیائے خداوند دا پتھ اوہدے بندیاں تہاڈے ظاہر ہووے گا۔ ۱۵۔ تان جو خداوند آگ لے لے گا تے اوہدیاں رتھان دھوڑ وانگر ہون گیائیں تان جو جو اوہ اپنا غضب قبر تھوتے اپنی دھمکی آگ دے چنگیاڑے لیلے۔ ۱۶۔ کیوں جو خداوند آگ نال سارے جگتے تلوار نال سلتے بندیاں نال جھگڑے گا۔ خداوند دے قتل کیتھو بھوت ہون گے۔ ۱۷۔ جیڑے اپنہ آپ نوں کسے دے پچھ باغاں لئی پاکتے صاف کر دے سن۔ جیڑے شور دا گوشت تے ناپاک شیواں تے چوے کھاندے سن۔ خداوند فرماندا اے پئی اونیاں دے کتھ اونیاں دے منصوبہ سارے دے سارے مٹ جان گے۔ ۱۸۔ پر میں اونیاں دے کماں تے اونیاں دے خیالاں نوں جانتا آں، اوہ ویلا آگیا اے پئی میں ساریاں قوماں تے ساریاں بولیاں نوں کٹھیاں کراں گا۔ سو اوہ آؤن گتے میرا جلال ویکھن گے۔ ۱۹۔ تے میں اونیاں دے وچکار اک نشان کھڑا کراں گا۔ جیڑے اوہدے تھوں بچ گئے اونیاں توں قوماں دے کول ترشش تے فوطے لوطے ماشک تے روش تے ٹولیتے یادان تے دُور دُور دے اونیاں تاپو وان توں گھلاں گا۔ جنہاں میری مشہوری تئیں سنی۔ میرا جلال دی بشارت دین گے۔ ۲۰۔ خداوند فرماندا اے۔ تہاڈے سارے بھراواں دی ساریاں قوماں دے وچوں دی گھوڑیاں تہاڈے پالکیاں وچ تے خجراتے ساندیاں تہاڈے بھاگے خداوند دی نظر لئی یروشلیم وچ میرے مُقدس پھاڑے لیاوون گے جینج اسرائیل دی اولاد پاک بھانڈیاں وچ خداوند لئی ہدیہ لیاؤندے نیں۔ ۲۱۔ خداوند فرماندا اے پئی میں اونیاں وچوں وی کاہن تے لاوی ہون لئی لوں گا۔ ۲۲۔ خداوند فرماندا اے پئی جینج نواں آسمان تے نویں دھرتی جنہوں میں جاواں گا میرے حضور قائم رہن گے اونج تہاڈی پیڑھ تے تہاڈا ناں قائم روے گا۔ ۲۳۔ خداوند فرماندا اے پئی نویں تھوں لے کے نویں چن تیکتے سبت تھوں لے کے سبت تیک ارے لوکی میرے لگے سجدہ کرن لئی آؤن گے۔ ۲۴۔ اوہ باہر نکلن گتے بندیاں دیاں لاشاں نوں ویکھن گے۔ جنہاں میرے نال بغاوت کیتی۔ تان جو اونیاں دا کیڑا نہ مرے گتے اونیاں دی آگ نہ بچھ گئے۔ ہر بندی اوہدے تھوں نفرت کرے گا۔

یرمیاہ

۱۔ بنیامین دی دھرتی دے عنانوت دے کاہناں وچوں یرمیا بن جلعی یاہ دے بول۔ ۲۔ جس نال شاہ یہودہ یوشی یاہ پین آموں دے دناں وچ یعنی اوہدی بادشاہی دے تیرھویں ورھ خداوند گل بات کیتی۔ ۳۔ شاہ یہودہ یوہا قیم بن یوشی یاہ دے دناں وچ وی شاہ یہودہ صدقی یاہ بن یوشی یاہ دے یارویں ورھ دی اخیر تیکر، سگوں پنجویں مہینہ وچ یروشلیم دے بندی وان ہون تیکر گل بت کردا رہا۔ ۴۔ خداوند میرے نال گل کیتی۔ آکھیا۔ ۵۔ ایس توں پھلاں ک میں تینوں ماں دی ککھ وچ بنایا میں تینوں جاندا ساں۔ ایس توں پھلاں ک توں ککھ وچوں باہر آیا میں تینوں چنیلتے تینوں قوماں دا نبی بنایا۔ ۶۔ تہ میں آکھیا لے مالک خداوند ویکھ میںوں بولنا نہیں آوندا کیوں جو میں تان منڈا پاں۔ ۷۔ تان خداوند نے میںوں آکھیا نہ آکھ کہ میں تان منڈا پاں کیوں جو جتھ کتھ میں تینوں گھلاں گا اُتھ تُوں جائیں گا۔ تے جو کچھ میں تینوں آکھاں گا توں اوی بولیں گا۔ ۸۔ تُوں اونیاں دے مونہ کولوں نہ ڈر کیوں جو (خداوند فرماندا اے) میں تیرے نال پاں تان جو تینوں چھڑاواں۔ ۹۔ تہ خداوند نے اپنا پتھ ودھالے میرے مونہ نوں چھوایا۔ خداوند نے میںوں آکھیا ویکھ۔ میں اپنا کلام تیرے منہ وچ پاؤنداں۔ ۱۰۔ ویکھ اچ دے دہاڑے میں تینوں قوماں لے تے بادشاہاں لے اختیار دینداں تان جو توں پئیں تے ڈھاویں تے مارے تے ڈھاویں تے بناویں تے لاویں۔ ۱۱۔ تے خداوند نے میرے نال گل کیتی۔ آکھیا اے یرمیا! توں کتھ ویکھداں؟ میں آکھیا میں بدم دے بوٹ دی اک ٹہنی ویکھداں۔ ۱۲۔ تان خداوند نے میںوں آکھیا۔ کہ توں ودھیا ویکھیا کیوں جو میں اپنہ بولے جاگ رہا پاں تان جواونوں پورا کراں۔ ۱۳۔ تے خداوند دوجی وار میرے نال گل کیتی۔ آکھیا کہ توں کتھ ویکھداں؟ میں آکھیا میں کھولدی ہوئی دیگ ویکھداں۔ اودا منہ شمال ول اے۔ ۱۴۔ تہ خداوند نے میںوں آکھیا۔ کہ بھوئیں تے ساریاں رہن آلیاں لے شمال ولوں قبر ٹٹ پوے گا۔ ۱۵۔ کیوں جو (خداوند فرماندا اے)

generated on Wed Jun 11 16:22:26 2025

۱۔ لے خداوند میرے نال گلاں کیتیاں آکھیا۔^۲ جلتے یروشلم دے کناں وچ آکھ کہ خداوند ایس طراں فرماندا اے۔ میں تیرے بال پہن دے موت تیرے ویاہ دی چاہ نوں یاد رکھیا اے۔ جدوں توں لُگی تھان یعنی اجہی بھوئیں وچ جتھ کھیتی نہیں میرے پچھ توردی سی۔^۳

اسرائیل خداوند دا پاکتے اودی باغبانی دا پہلا پھل سی۔ جنہ وی اونوں کھا جاندا سن اوہ سارے مجرم بن گئے۔ اونانے مصیبت آندی سی (ایس طراں خداوند دا فرمان اے۔^۴ اے یعقوب دے گھر لے اے اسرائیل دے گھر لے دے سارے تیرو! خداوند دا بول سنو۔^۵ خداوند اینج فرماندا اے کہ تہاڈے پیو دادے میرے وچ کیڑی نا انصافی ویکھی۔ جو میتھوں ڈور ہو گئے۔ جھوٹ دی نقل کیتی جھوٹو گئے۔^۶ نہیں کہندے سی کہ خداوند کتھ جیڑا سانوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیاہا تہاڈے ساڈے نال تریا۔ یعنی اُجاڑ تھانے کھڈیاں دی دھرتی وچ شکستے موت دے پچھاویں دی دھرتی وچ۔ اجہی دھرتی وچ جتھ کوئی بندہ نہیں سی جاندے کوئی بندہ اُسے نہیں سی وسدا۔^۷ میں تہانوں اُگاؤ بھونے لیاندا تان جو تسیں اودے پھلتے اودیاں چنگیاں شیواں کھانو۔ پر جدوں تسیں اودے اندر وڑے تان تسان میری دھرتی نوں پلین کیتا میری میراث نوں مکروہ بنایا۔^۸ کابن نہیں سی آکھدے کہ ساڈا خدا کتھ بے شریعت دے رکھوالیاں نے مینوں نہ جانیاتے آجڑی میری نہیں سی مندے انبیاء لعل وچ پیش گوئی کر دے سن۔ اونان شیواں دے پچھ جاندا سن جنہاں دا کوئی فیدہ نہیں۔^۹ (ایج خداوند دا فرمان اے) ایس لئی میں تہاڈے نال لڑاں گلتے تہاڈے پُتران دے پُتران نال لڑاں گا۔^{۱۰} کینیم دے ٹاپوواں ول پار جائوے ویکھوے فیدار وچ گھل کے چنگی طرح غور کروے ویکھو کہ کدی اجہی گل ہوئی اے؟^{۱۱} کہ کسے قوم نے اپنے معبودان نوں بدلیا۔ اجہا ہونے وی کہ اوہ معبود نہیں؟ پر میری امت نے اپنے غصہ نوں اودے نال وٹایا جہدا کچھ فائدہ نہیں۔^{۱۲} اے اسمان! ایس گلے حیرت کروے ڈاڈا حیران ہوتے دھیکے قرار ہو (ایس طراں خداوند دا فرمان اے)۔^{۱۳} کیوں جو میری امت نے دونی شرارت کیتی۔ اونان مینوں آب حیات دے سوسہ نوں چھڈیا تہاں اپنے لئی حوض کھُٹے یعنی تھوہ حوض جنہاں وچ پانی نہیں تھیر سکدا۔^{۱۴} کہ اسرائیل نوں مِل خریدیا گیا؟ کہ اوہ غلام سی؟ تان اوہ کادے لئی لٹیا گیا۔^{۱۵} شیر بچے اودے گھرکتے گج اونان دی دھرتی اُجاڑ دتی گئی۔ اودے شہراں نوں ساڑیا گیا ایتھ تیکر کہ اونان وچ وسن آلا ای کوئی نہ بچا۔^{۱۶} تے نو فستہ تحفہ خیس دے پترانے تیرے سر دی چوٹی نوں گنجا کیتا۔^{۱۷} کہ ایہ تیرا آپنا کم نہیں کہ توں خداوند اپنے خدا نوں چھڈیا۔ جدوں اوہ تینوں راہ دسدا سی۔^{۱۸} تہ تینوں مصر دے راہ نال کہ کم اے کہ توں شبحور دا پانی پیویں؟ تے تینوں اشور دے راہ نال کی کم کہ توں فرات دے دریا دا پانی پیویں۔^{۱۹} بے شک تیری خباثت ای تینوں سکھاوے گی تے تیری نمک حرامی تینوں سزا دیوے گی۔ پس جان لے ویکھ۔ کہ تیرا خداوند اپنے خدا نوں چھڈنا شرارتے کڑن اے۔ ہور کہ میرا ڈر تیرے وچ نہیں، (ایج خداوند رب الافواج دا فرمان اے)۔^{۲۰} کیوں جو چراں توں تون اپنی پنجالی بھن دتی تے گلاویں وڈھ تے توں آکھیا میں سیوا نہیں کراں گی۔ جد کبر اک اچی پہاڑی تیر اک ساوے بوٹے تھلے توں رنڈی وانگوں لمی ہوئی۔^{۲۱} میں تان تینوں ودھیا توں ودھیا انگور دے بی دی ول لائی۔ فر توں کیویں میرے لئی جنگلی انگور دیاں وپلیاں تہنیاں وچ وٹی گئی۔^{۲۲} بھانویں توں رہ نال نہاویں تے بھئی سچی ورتیں۔ تان وی میرے سامنے تیری بدی دی لیڑ دور نہیں ہووے گی (ایج خداوند دا فرمان اے)۔^{۲۳} توں کیویں کہندی این۔ میں پلین نہیں ہوئی۔ میں تعلیم وانگوں نہیں کیتا؟ پہاڑ دی ترائی وچ بنے اپنے رستے نوں ویکھ۔ پچھان لے کہ توں کیہ کیتا۔ اے چلی اٹھنی جیڑی ایدھر اودھر نسدی اے۔^{۲۴} اے مادی گور خر پہاڑ وچ رہنے خوش اپنے نفس دی گرمی وچ ہوا سنگھندی اے، اودی مستی چ اونوں کون پھرا سکدا اے۔ اودا کوئی لہن والا اوکھا نہیں ہووے گا۔ کیوں جو اودی مستی دے دنان وچ اونوں لے لوے۔^{۲۵} اپنے پیران نوں ننگا ہون توں اپنے سنگھ نوں تریہ توں ڈک کے رکھ۔ سگوں توں کہندی این کوئی آس نہیں۔ ایہ نہیں ہو سکدا! مینوں پردیسیاں نال پریت اے۔ میں اونان دے مگر ای جاواں۔^{۲۶} جیویں کہ چور جدوں پھڑیا جاندا اے اونوں نموشی ہوندی اے۔ ایج ای اسرائیل دا گھرانے اودے بادشاہ اونان دے امیرے اونان دے کابن۔ اونان دے انبیاء کہہوندے نیں۔^{۲۷} جیڑے لکڑی نوں کہندے نیں توں ساڈا پیو ایہ پتھر نوں کہ توں مینوں جمیا اے۔ کیوں جو اوہ مینوں منہ نہیں سگوں کنڈ وکھاندے نیں تے خالی اپنے دکھ ولے آکھدے نیں کہ اُتھتے سانوں بچا۔^{۲۸} پس تیرے معبود کتھ نیں جنہاں توں آپنے لئی بنایا؟ تان اوہ اُتھن ہو سکدا اے اوکڑ وچ تینوں بچا ون۔ کیوں جو اے پودہ! تیرے معبودان دی گنتری تیرے شہراں دی گنتری اکو جہی اے۔^{۲۹} توں میرے نال کیوں لڑا این۔ تسان ساریاں میری نا فرمانی کیتی (ایج خداوند دا فرمان اے)۔^{۳۰} میں تہاڈے پتران نوں بنان کسے لایہ دے مارا۔ اونان ادب آداب نہ سکھا۔ تہاڈی تلوار تہاڈے نبیاں نوں ہلاک کرن لے شیر وانگوں کھا گئی۔^{۳۱} اے اِس پیڑھی دے لوکو خدا دے بولے دھیان کرو۔ کہ میں اسرائیل لئی اُجاڑ یا کلہنیرے دی دھرتی ہویا؟ تان میری امت کیوں آکھدی اے کہ اسیں آزاد ہو گئے۔ اسیں تیرے کول فیر نہ آواں گے۔^{۳۲} کہ کواری اپنے زبورتے ووٹی اپنی بُنیں نوں بھل جاندی اے۔ پر میری امت بڑیاں دنان توں مینوں بھل گئی اے۔^{۳۳} توں کئی چترائی نال موہ نوں لہدی این۔ توں گندیاں رناں نوں وی اپنیاں راہواں سکھائیاں۔^{۳۴} تے تیرے تھان وچ وی مسکیناں تے دوشیاں دا لہو ویکھیا گیا۔ توں اونان نوں سن لاکے لیا پر کسے بلوط کول۔^{۳۵} تے توں کہندی این تیرا کوئی دوش نہیں۔ پک اے اودا کروہ میرے اُتوں تل گیا۔ سگوں ویکھ! تیری ایس گل کر کے کہ میرا کوئی دوش نہیں میں تیرے نال لڑائی کراں۔^{۳۶} توں اپنی راہ نوں وٹاندیاں وٹاندیاں کئی بد راہو گئی! مصر تینوں کچا کرے گا جیویں اشور تینوں کچا کر بیٹھا اے۔^{۳۷} اوتھوں وی توں اپنے سرے تھتھ دھرے نکل جاویں گی۔ کیوں جو خداوند اونان نوں جنہاں توں وساء کیتا، جانوں مار چھڈیا۔ پس توں اپناں گلاں توں کوئی فیدہ نہیں لوں گی۔

۱- اجہی رن بڑی پلٹ نہیں ہووے گی؟ پر توں بہت سارے عاشقاں دے نال زنا کیتا تے خدا وند فرماندا اے۔ ک توں میرے ول فیر 3
 آویں گا۔ ۲- اپنی اکھ اُچائیاں ول چُکے ویکھ ک آیا کوئی تھان ہے جتھ توں کسب نہیں کیتا۔ توں عرب وانگ اُجاڑ وچ۔ راہوں وچ
 اونہاں نوں اڈیک رہی ایں تے توں دیس نوں اپنے زنا تے اپنی بدکاری نال پلٹ کیتا۔ ۳- ایسے لئی میندا وسنا رُک گیلے پچھلا ساون نہیں
 وسیا تے تیرا متھا گندی رن ورگا اے تے تینوں شرم نہیں آندی۔ ۴- ک توں اس ولے میرے نال فریاد نہیں کیتی ”اے میرے پیو توں
 میرے نکوئیاں دا راہ دسن آلا ایں۔“ ۵- ک توں ابد تیکر روہ وچ رہوے گا۔ ک توں اوہ اونوں سدا لئی رکھلے گا؟ توں اجہیاں گلاں کیتیاں۔
 تے جتھ تیکر تیرے کولوں ہو سکے توں بدی کردی جاندی ایں۔ ۶- یوشی بادشاہ دے دناں وچ خدا وند مینوں فرمایا ک آیا توں ویکھیا
 اے۔ ک مرتدہ اسرائیل تے کی کیتا؟ کیوں اوہر اک اُچے پاڑ لُف تہر اک ساوے بوٹ دے تھلے گئی تے اوتھ زنا کیتا۔ ۷- تے مگروں جدوں اوہ اپنے
 سب کچھ کر چکی تان میں آکھیا۔ میرے کول مڑکے آ۔ پر اوہ مڑکے نہ آئی تے اودی بھینہ وفا یہود تے ویکھیا۔ ۸- ک مرتدہ اسرائیل دے
 زنا دے کارن میں اُس نوں کڈھیلے اونوں طلاق نامہ دتا۔ پر اُس دی بھینہ وفا یہودہ نوں ڈر نہ لگیا۔ سگوں اوہ وی گئی تے اوہ وی زنا
 کیتا۔ ۹- تے اوہ زنا کرن دی تیاری نال دیس نوں ناپاک کیتا تے اوہ وٹ دے نال تے لکڑ دے نال زنا کیتا۔ ۱۰- ۱۱- اپنے سارا کچھ ہون مگروں
 وی اودی بھینہ وفا یہودہ اپنے پورے دل نال میرے ول نہ پرتی۔ سگوں وکھاوے نال۔ ۱۱- (ایج خدا وند دا فرمان اے) تے خدا وند مینوں
 آکھیا ک مرتدہ اسرائیل تے اپنے آپ نوں وفا یہودہ کولوں ودھ پاک آکھیا۔ ۱۲- جاتے اپناں گلاں نوں شمال ول زور نال آکھ۔ اے مرتدہ
 اسرائیل! (خدا وند خدا فرماندا اے) مڑکے آ۔ تان میں تیرے اپنا قبر لاہواں گا۔ (کیوں جو خدا وند خدا فرماندا اے) میں رحم کرن آلا
 ہاں میں ابد تک کروڈھ وچ نہیں رواں گا۔ ۱۳- خالی اپنی بدی نوں من لے ک توں خدا وند اپنے خدا توں پھر گئی تے ساریاں ساواں
 بوٹیاں پٹھ توں پر دیسیاں لئی اپناں راہواں نوں خراب کیتا تے میری واج نہ سنی۔ ایج خدا وند دا فرمان اے۔ ۱۴- اے ساڈے مخالف
 پترو! پرت آؤ۔ میں تہاڈا خدا وند ہاں تے میں تہانوں شہر وچوں اک اک تے خاندان وچوں دو دو لواں گاتے تہانوں صیون چ لیاواں گا۔
 ۱۵- تے اپنی من مرضی دے آجڑی دیاں گاتے اوہ تہانوں علم تے سیانپ نال چران گے۔ ۱۶- تے اونہاں دناں وچ جدوں تنسیں ودھ جائوگے
 دیس وچ تے ملک وچ ودھوگے (خدا وند فرماندا اے) تان اوہ فیر نہیں آکھن گے ک ”خدا وند دے عہد دی پٹی“ تے اوہ دل وچ اپنے بارے
 سوچن گتے اُس دی گل نہیں کرن گتے نہ اونوں یاد کرن گتے اوہ فیر بنایا نہیں جاوے گا۔ ۱۷- اوس ولے یروشلم خدا وند دا تخت
 اکھولے گا تے خدا وند دے نال ساریاں قوماں یروشلم وچ اُس ول جمع ہون گیان تے اُس دے مگروں اوہ اپنے شرارتی دلاں دی ضد
 نہیں ٹرن گے۔ ۱۸- اونہاں دناں وچ یہودہ دا گھرانہ اسرائیل دے گھرنے کول جٹے گتے اوہ رل کے شمال دی دھرتی توں اُس دھرتی تے آن گے
 جیڑی میں تہاڈے پیو دادے نوں میراث وچ دتی۔ ۱۹- تے میں کہندا ساں ک کیوں میں تینوں پتراں نال کٹھا کرا تے تینوں من بھاؤنی
 دھرتی یعنی قوماں دے لشکراں دی جنگی میراث دیاں۔ فیر میں آکھیا۔ توں مینوں اپنا پیو آکھ کے سدیں گی تے میری ریس توں خفا
 نہیں ہوویں گی۔ ۲۰- پر جیویں اک تیویں اپنے سچے چاہواں نال وفائی کردی اے۔ ایج ای تسان اے اسرائیل دے گھرنے! میرے نال
 وفائی کیتی (ایج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۲۱- بنی اسرائیل وچوں اُچی تھان توں رون تے ترلے دی واج سنی گئی۔ کیوں جو اونہاں اپنی
 راہ نوں وگاڑا تے خدا وند خدا نوں بھل گئے۔ ۲۲- اے رُسبوئے پترو! مڑکے آؤ تان میں تہاڈیاں نافرمانیاں نوں شفا دیاں گا۔ ویکھ اسیں
 تیرے کول آندے ہاں۔ کیوں جو توں خدا وند ساڈا خدا ایں۔ ۲۳- وچلی گل ایہے پہاڑیاں تے پہاڑاں دا وادھا فضول اے۔ یقینا اسرائیل دی
 نجات خدا وند ساڈے خدا وچ ہے۔ ۲۴- ساڈے نکیاں ہندیاں توں شرمناک شمع ساڈے پیو دادے دی محنت اوناں دیاں بھیدیاں بکریاں تے
 گاواں بلداں نوں تے اوناں دیاں پتراں تے دھیاں نوں نگل لٹا۔ ۲۵- آؤ اسیں لاج وچ لیٹے ساڈی خجالت سانوں کج لوے۔ کیوں جو
 اسانے ساڈے پیو دادے اپنے نکیاں ہوندیاں توں لے کے ایس اج دے دن تیکر خدا وند اپنے خدا دا گناہ کیتا تے خدا وند اپنے خدا دی واج ول
 دھیاں نہیں دتا۔

^۱۔ جے تون مڑ جائیں۔ اے اسرائیل (خداوند فرماندا اے) جے تون میرے ول مڑ جائیں تے میرے حضور تون اپنی مکروات نون دور کریں تے میتھوں پرے پرے آوارہ نہ پھریں۔^۲ تے حق تے نیاتے سچائی نال ”جیوندے خداوند دی سوئے“ کھاویں تان قومان اُسے دا نال لکے اپنے آپ نون بھاگاں والا آکھن گیاتے اُسے وڈیائی کرن گیان۔^۳ کیوں جو خداوند قروان یُودتے یروشلم واسیاں نون اینج فرماندا اے۔ تسیں اپنے لئی بنجر بھوئیں تہل واپوتے کنڈیاں وچ نہ گڈھو۔^۴ خداوند لئی اپنا خند کرو۔ اے مردان یُودتے یروشلم دے واسیو اینج نہوئے۔ کہ میرا غضب اگ وانگوں نکلے ساڑ شتہ تہاڈے کماں دی بدی کارن کوئی اُس نون بجھان آلا وی نہوئے۔^۵ پودہ وچ خبر دیووتے یروشلم وچ مشہور کرو۔ بولوتے دیس وچ نرسینگا پھوکو۔ اپنے مونہ چنگی طرح اڈکے بولوتے آکھو۔ کہ کتھہو جائو تان جو اسیں جِصین شہراں وچ جائیں۔^۶ صیون ول جھنڈا کھلاو۔ اوٹ لو۔ نہ ٹھہرو۔ کیوں جو میں شمال ولوں اک تباہی تے ڈاڈی موت لانا چاہندا ہاں۔^۷ شیر اپنی جُوه وچوں باہر آیاتے قومان نون مارن آلا تڑ پیاتے اپنے کوٹھ وچوں باہر آیا۔ تان جو تیری دھرتی نون اُجاڑ سکے تیرے شہر اُجڑ جان گے۔ ایتھ تیکر کوئی وسن آلا ای نہ روئے۔^۸ ایس لئی تسیں اپنی کنڈتے ٹاٹ بنہ لوو۔ چھاتی پٹوتے سیبا کرو۔ کیوں جو خداوند دے قبر دی سختی ساتھوں پرت نہیں جاندی۔^۹ تے (خداوند فرماندا اے) اُس دیہاڑے بادشاہت امیران دا دل ڈھل جلتے گلتے کابن بونترے انبیاء ڈور بھور ہون گے۔^{۱۰} تے اوہ آکھن گے۔ ہلے مالک خداوند تون ایس امت تے یروشلم نون دھوکا دتا۔ تون آکھیا کہ تہاڈے لئی سکھ ساند ہوئے گئے ویکھ تلوار جان تیکر اپڑ گئی۔^{۱۱} اُس ویلے ایس امت تے یروشلم نون آکھیا جاوے گا کہ اُجڑی تھان دی اُجائی ولوں اک تتی ہوا میری امت دی دھئی راہ ول آوے گی۔ جھٹن لئی نہیں صاف کرن لئی نہیں۔^{۱۲} اینہاں گلاں لئی ڈاڈی ہوا میرے لئی چلے گی۔ کیوں جو میں اِس ویلے فتویٰ دین ای والا ہاں۔^{۱۳} ویکھ اوہ بدل وانگوں چڑھائی کرے گا۔ اوڈیاں گڈیاں وا ورولے وانگوں تے اوڈے گھوڑے کھوتیاں نالوں وی تیکھ ہون گے۔ سیبا ساڈتے کہ اسیں اُجڑ گئے۔^{۱۴} اے یروشلم اپنے دل نون شرارت نون پاک کردا کہ تون چھٹ سکیں۔ تیریاں بھیڑیاں سوچاں کدوں تیکر تیرے اندر رہن گیان۔^{۱۵} دان تون اک بولن آلتے دیتے کوہ افرائیم تون اوکڑ دین لے دی واج سُنی جاندی اے۔^{۱۶} کہ قومان نون آکھوتے یروشلم بارے مشہور کرو کہ گھیرا پاؤن لے دور دور دے دیساں وچوں آ رہے نیں تے پودہ دے شہراں خلاف بڑھکاں مار دے نیں۔^{۱۷} اوہ اُس نون پیلیاں دے راکھیاں وانگ گھیر لین گے کیوں جو اُسے میرے خلاف بغاوت کیتی۔ (ایچ خداوند دا فرمان اے۔)^{۱۸} تیرا وتیرے تیرے کرم تیرے اپنے لیلے۔ اپنے تیری ای شرارت دا بیٹا اے۔ پک اے اوہ کوڑا اے۔ پک اے اوہ تیرے دل تیکر اپڑ گئی۔^{۱۹} ہلے میرے باطن! ہلے میرے باطن! مینوں جیویں بچ جمن دی پیڑ لگے۔ ہلے میرے دل دیاں کندھاں! میرا دل میرے اندر شور کردا اے۔ میں چپ نہیں رواں گا۔ کیوں جو میں نہ سنگھ دی واج تے لڑائی دی للکار سُنی لئی اے۔^{۲۰} موت آتے موت دا ترلا اے۔ کیوں جو ساری بھوئیں اُجڑ گئی۔ میرے تنبو اچن جیتے میرے پڑے گھڑی بھر وچ برباد ہو گئے۔^{۲۱} میں کدوں تیکر جھنڈا ویکھاتے نہ سنگھ دی واج سُناں۔^{۲۲} ایس وچ کوئی شک نہیں کہ میری امت بھولی اے۔ مینوں نہیں بجھان دی۔ اوبہ سمجھ بچے نیں جنہاں نون سمجھ نہیں۔ اوہ شرارت کرن لئی سیلے نیں جدوں کہ نیکی لئی اونہاں نون چچ نہیں۔^{۲۳} میں بھوئیں ول تکیا۔ تان ویکھ۔ اوہ اُجڑی ہوئی تے لُگی اے۔ انبر ول وی۔ پر اُس دا چانن اکھیوں اولے سی۔^{۲۴} میں پھاڑاں ول تکیا۔ تان ویکھ اوہ کنب رہے نیں تے سارے تہ کنبدے پئے نیں۔^{۲۵} میں جھاتی ماری۔ تان ویکھ کوئی بندہ نہیں اے۔ تہا دے سارے پکھیرو اڈ گئے۔^{۲۶} میں جھاتی ماری۔ تان ویکھ فصلاں نال لدی بھوئیں اُجڑ گئی تے خداوند دے قبر کارن یعنی اوڈے قبر دے زور کارن اوڈے سارے شہر ڈھا ڈھیری ہو گئے۔^{۲۷} کیوں جو خداوند اینج فرماندا اے۔ ساری بھوئیں اُجڑ جلتے گی۔ پر میں اونہوں تباہ نہیں کران گا۔^{۲۸} ایس کارن بھوئیں کالی ہو جلتے گی تے لُہ انبر کالا ہو جلتے گا۔ کیوں جو میں اپنے آکھیلے ارادہ کیتا تے نہ پچھتاواں گلتے نہ پھراں گا۔^{۲۹} سوارا تے تیر چلان آلیاں دی للکار دے ساہنے سارے شہر نس جاندے پھاڑاں وچ لُک جاندے پڑیا تے چڑھ جاندے نیں۔ سارے شہر چھڈ دے جاندے نیں ایتھ تیکر کہ اونہاں وچ کوئی وسن آلا نہیں رہا۔^{۳۰} تے تون اے اجاڑی ہوئی! تون کہہ کریں گی؟ بھانویں تون کلیجی رنگ پاویں۔ بھانویں تون سوئے دے زیوراں نال سج جاتے بھانویں تون اپنی اکھاں وچ سرم پا۔ تون ایویں ای اپنے آپ نون سوئے بناویں گی۔ تیرے چاوان تینوں پنا سمجھن گئے تیری جان لینا چاندے ہون گے۔^{۳۱} میں اک واج سُنی۔ یعنی اُس عورت جہی جنہوں بچ جمن دا درد ہوئے۔ اُس جہی جس دا پلیٹھی دا پتر حصہ۔ صیون دی دھئی دی واج کہ اوڈا ساہ پھلیا ہوا اے۔ اوہ اپنے تھ کھلار دی اے۔ افسوس میرے لے۔ کیوں جو قتل ہواں دے کارن میری جان تے غش کھادا۔

۱۔ یروشلم دے چوکاں وچ پھرو تے ویکھو تے کرو تے اُس دے چوکاں وچ لہو جے تہانوں کوئی بندہ ملے ہاں۔ چھڑا اکو ای جیڑا نیابتہ سچائی دی جاہ رکھدا ہووے۔ تان میں اونوں ماف کر دیاں گا۔ ۲۔ کیوں جو بھانویں اوہ آکھن ک زندہ خدا وند دی سوہنے۔ تان وی اوہ جھوٹی سوہنے کھاندے نیں۔ ۳۔ اے خدا وند کیہ تیری نظر حقہ نہیں؟ تون اونان نوں ماریا پر اوہ دکھی نہیئے۔ تون اونان نوں اُجاڑ چھڈیا۔ پر اونان آدرتہ لحاظ تون انکار کیتا تے اپنہ مونہ نوں وٹیاں تون وی پیڈھا کر لٹاتے آکھیا اسیں توہ نہیں کراں گے۔ ۴۔ تون آکھیا کہ اصل وچ ایہ غریبہ مورکھ نیں۔ اوہ خدا وند دی راہ دے ساڈے خدا دے نیاں دے جانو نہیں۔ ۵۔ تان میں وڈے بندیاں کول جاواں گاتے اونان نال گل کراں گا۔ کیوں جو اوہ خدا وند دی راہ نوئے ساڈے خدا دے نیاں نوں جان دے نیں۔ پر ویکھ اونان ساریاں پنجالی نوں تروڑتے گلاویں نوں وڈھ چھڈیا اے۔ ۶۔ پس ایسے لئی جنگل دا شیر اونان نوں چیر شے گاتے بیلہ دا بھگیاڑ اونان نوں مار شے گا تے چتر ا شیر اونان دے شہر دولہ چھپی لائے گا تے جو کوئی وی اونان وچوں باہر نکلے گا اوہ چیر دتا جاوے گا۔ کیوں جو اونان دے گناہ ودهیک ہوئے اونان دے فساد بہت وڈے ہوئے۔ ۷۔ میں اجہی گل تون تیرے کولوں کیوں در گزر کراں؟ تیرے پتر مینوں چھڈدے نیں۔ اونان دی سوہنے کھاندے نیں جیڑے خدا نہیں۔ میں اونان نوں سکھی کیتا جدوں کہ اوہ زنا کردے رنڈی دے گھر رل کے کٹھوندے نیں۔ ۸۔ اوہ ڈھڈ بھرے سنڈھ گھوڑے وانگوں مست ہوئے۔ ہر اک اپنہ گوانڈھی دی رنہ نکدا اے۔ ۹۔ (خداوند فرماندا اے کہ) کہ میں اجہیاں گلاں دی سزا نہ دیاں تے اجہی قوم کولوں بدلہ نہ لواں؟ ۱۰۔ تسین اوڈیاں انگوراں دیاں پالائے چڑھوئے اونان نوں ڈھا دیو۔ پر برباد نہ کرنا۔ اوڈی ٹہنیاں چھانٹو کیوں جو اوہ خدا وند دیاں نہیں۔ ۱۱۔ (کیوں جو خداوند فرماندا اے) اسرائیل دے گھربلےتے یہودہ دے گھربلےتے میرے نال بڑیہ وفائی کیتی۔ ۱۲۔ اونانے خدا وند دا انکار کیتا آکھیا اوہ تے ای نہیں پس ساڈے آفت نہیں لائے گئے اسیں تلوارتے کال نوں نہ ویکھاں گے۔ ۱۳۔ ہاں انبیاء خالی ہوا نیں تے کلمہ اونان وچ نہیں۔ اونانے ای واقع ہووے گا۔ ۱۴۔ ایس لئی خدا وند فوجاں دا خدا انج فرماندا اے۔ کیوں جو تون اجہی گل آکھی اے تے ویکھ۔ اپنہ بول تیرے من وچ آگتے اس امت نوں بالن بناواں گاتے اوہ اپنوں ساڑ دے گی۔ ۱۵۔ ویکھ اے اسرائیل دے گھربلے (خدا وند فرماندا اے) میں دوروں تہاڈے اک قوم چاڑ لیاواں گا۔ اک زور آلی قوم۔ اک پرانی قوم۔ اک اجہی قوم جیدی بولی تون نہیں جان داتے جس دیاں گلاں تینوں سمجھ نہیں آوندیاں۔ ۱۶۔ اوہا ترکش کھلی ہوئی گور وانگ اے۔ اوہ سارے دے سارے جی دار نیں۔ ۱۷۔ تیری فصل نوئے تیری اوس روٹی نوں جیڑی تیرے پتران دے دھیاں دے کھاوے لئی سی، کھا جاوے گی تے تیریاں بھیڈائے تیریاں بلداں نوں کھا جاوے گی تے تیرے انگورتے تیرے کھاڑے کھاوے گی تے تیرے حصین شہراں نوں جنہاں تیرا وساء اے تلوار نال برباد کرے گی۔ ۱۸۔ پر اونان دناں وچ وی (خدا وند فرماندا اے) میں تینوں برباد نہیں کراں گا۔ ۱۹۔ تے جدوں اوہ آکھن گے کہ خدا وند ساڈے خدانے اپنہ سب کچھ ساڈے نال کیوں کیتا اے۔ تان تون اونان نوں آکھیں گا۔ جیویں تسان مینوں چھڈتے اپنی دھرتی اویرے معبوداں دی پوجا کیتی۔ اُنج ای ایس دھرتی جیڑی تہاڈی نہیں تسین پردیسیاں دی سیوا کرو گے۔ ۲۰۔ یعقوب دے گھربلے وچ ایس گل دی خبر دیوئے یہودہ وچ مشہور کر وئے آکھو۔ ۲۱۔ سُن۔ اے مورکھتے ناسمجھ امت جیس دیاں اکھاں تان پیگیاں نیں پر ویکھدی نہیں تے کن پیگ نیں پر سُندی نہیں۔ ۲۲۔ (خدا وند خدا فرماندا اے) کہ تسین میتھوں نہیں ڈرو گے؟ تسین میرے سامنے نہیں کنبو گے؟ جدوں میں نہ دِلن لے حکم نال سمندر لئی کنڈھ دی حد بنائی جس تون اوہ لگے نہیں ودھدا۔ اوڈیاں چھلان گدن گیاں۔ تان وی غالب نہیں آن گیاں۔ اوہ شور کرن تان وی نہیں ودھن گیاں۔ ۲۳۔ پر ایس امت دا دل فسادتے نافرمان اے۔ اوہ فسادی ہو گئے چلے گئے۔ ۲۴۔ اوہ اپنہ دل وچ نہیں آکھدے کہ اسیں خدا وند اپنہ خدا کولوں ڈیہ۔ جیڑا سانوں رُت وچ پہلاتے اخیر لا مینہ دیندا اے۔ تے جیڑا ساڈے لئی فصل دے مٹھی ہوئی اٹھواری نوں سانہک رکھدا اے۔ ۲۵۔ تہاڈیاں برائی تے اپنہ چیزاں تہاڈے تون پھرائیاں تے تہاڈیاں غلطیاں تے اپناں چنگیاں شیواں نوں تہاڈے تون ڈک کے رکھیا۔ ۲۶۔ کیوں جو میریاں بندیاں وچ الفت بندے وی پلے جاندے نیں۔ اوہ اجہی گھات لاندے نیں جویں چڑی مار لاوندے نیں۔ پہاڑی لاندے بندیاں نوں پھڑدے نیں۔ ۲۷۔ جیویں پنجرہ پکھیاں نال بھریا ہووے۔ اینج ای اونان دے گھر فریب نال بھرے ہوئے نیں۔ ایہدے کارن ای اوہ ساریاں نالوں وڈے امیر ہوئے۔ ۲۸۔ اوہ ٹھلے تگڑے پنڈے لے نیں۔ اوہ ٹرائی دیاں حدان نوں پار کردے نیں۔ اوہ مقدمہ نوں سگوں یتیم دے مقدمہ نوں فیصلہ نہیں دیندے۔ اوہ پُگ جان آلیاں داتے مسکیناں دا نیاں نہیں کردے۔ ۲۹۔ (خدا وند خدا فرماندا اے) کہ میں اجہی گلاں دی سزا نہ دیاں تے اجہی قوم تون بدلہ نہ لیاں۔ ۳۰۔ دیس وچ ڈرائونلے مکروہ جیہا کم پنڈا اے۔ ۳۱۔ انبیاء جھوٹیاں نبوتاں کردے نیں تے کاہن اونان دی ای سینتاں تے بادشاہی کردے نیں تے میری امت اجہیاں گلاں نوں پسند کر دی اے پر تسین اخیر وچ کیہ کرو گے؟

۱۔ اے بنی بنایا میں! تسبیح یروشلم وچوں نس جائو تے تقویٰ وچ نرسنگا پھوکوتے بیت کرم وچ جھنڈا لائو۔ کیوں جو شمال ولوں اک آفتے وڈی تباہی آوندی اے۔^۲ میں صیہون دی سوئیے نازاں پلی دھئی نوں ماراں گا۔^۳ تاں آجڑی اپنہ اجڑاں نال اوہدے کول آن گتے اوہدے لہ دولہ اپنہ تنبو لان گتے ہر اک اپنہ سامنہ دی تھارتے چرلے گا۔^۴ تسبیح اوہدے ٹاکرے چ لڑائی دی تیاری کرو۔ اٹھو دوہر ویلہ اسیں چڑائی کرئے۔ افسوس ساڈے۔ کیوں جو دن ڈھلدا اے شام دا پچھاواں ودھدا جا ریا اے۔^۵ اٹھو اسیں رات نوں چڑھائی کرئے اوہدے محلاں نوں ڈھا دیوے۔^۶ کیوں جو رب الافواج انج فرماندا اے کہ بوٹے وڈھوتے یروشلم دے سامنہ مورچے بنائو۔ اپنہ شہر کُڑتے ٹھگی نال بھریا ہوا اے۔ اوہدے وچ ظلم ای ظلم اے۔^۷ جیویں چوا پانی اُتارے نوں سٹدا اے۔ اُنچ ای اوہ اپنی شرارت اچھال ریا اے۔ اُس وچ ظلمت لٹ دی شہرت ہوندی اے۔ میرے سامنہ ویلہ دکھ درتے پھٹ اے۔^۸ اے یروشلم علمتے ادب سکھ تاں جو میرا دل تیتھوں وکھ نہوجاوے۔ ایچ نہوے کہ میں تینوں اُجارتے لگی بھوئیں کر دیاں۔^۹ رب الافواج انج فرماندا اے کہ اوہ اسرائیل دے بقیے دے انگور دیاں ویلاں توں جوہیں چنگی طراں انگور لین گے۔ انگور کٹھ کرن آلیاں وانگ گھڑی گھڑی اپنا ہتھ بٹنیاں وچ پا۔^{۱۰} میں کپدے نال گل کراہتے کس لہ گواہی دیاں کہ اوہ سُنن؟ ویکھو اونیاں دے کن نامختوں نیہتے اوہ سن نہیں سکدے۔ ویکھو وند دا بول اونیاں لئی شرم اے اوہ اوہدے کولوں خوش نہیں ہوندے۔^{۱۱} ایس لئی میں خدا وند دے قبر نال بھر گیا ہارتے اوہدے سہارن توں تھک گیا ہاں۔ گلیاں دے بجیاہتے گھبرواں دی پوری مجلس تے اینوں ڈول دے۔ کیوں جو بندہ زانی بڈھلتے ٹھیرا دوہیں پھڑے جان گے۔^{۱۲} اونیاں دے گھار دوجیاں دے ہوجان گے سہ اونیاں دیاں تیویاتے کھیتیاں دے۔ کیوں جو میں اپنا ہتھ دیس واسیاں لہ ودھانا ای چاندان۔ (ایچ خدا وند خدا دا فرمان اے)۔^{۱۳} کیوں جو اونیاں وچوں ہر کوئی کہ نکلتے کہ وڈا لالچی اے۔ اونیاں وچوں ہر اک کہ نیہتے کی کاہن دغا باز اے۔^{۱۴} اوہ میری امت دی دھئی دے پھٹ نوں دھیانیاں نال اچھا کردے نیں۔ اپنہ اکھ کہ سلامتی اے سلامتی اے۔ پر سلامتی نہیں اے۔^{۱۵} کیہ اونیاں شرمندگی ہووے گی ایس لئی کہ اوہ مکروہ کم کردے نیں؟ سگوں اوہ اُکا نہیں شرماندے۔ اوہ کھجل ہون توں خبرے نیں۔ ایس لئی اوہ ڈگ جان آلیاں نال ڈگ جان گے۔ (خدا وند خدا فرماندا اے) اوہ میرے سزا دین ویلہ پھ کیتے جان گے۔^{۱۶} خدا وند خدا انج فرماندا اے۔ تسبیح راہواں وچ کھڑوتے اوتے ویکھو تے پُرائیاں راہواں بارے پُچھو۔ کہ نیک راہ کتھ؟ تے اُسے ترو تاں تسبیح اپنہ لئی سکھ پائوگے۔ پر اوہ آکھدے نیں اسیں نہیں چلاں گے۔^{۱۷} تے میں تباڈے راکھ لہ جو آکھن کہ نرسنگ دی واج سنو۔ پر اوہ آکھدے نیں کہ اسیں نہیں سناں گے۔^{۱۸} ایس لئی اے قومو تسبیح سنو تے اے اکٹھ والیو جانو۔ کہ اونیاں نال کیہ ورتارا کیتا جاوے۔^{۱۹} اے زوہیں! سُن۔ ویکھ میں اس امتے اک مصیبت یعنی اونیاں دی سوچ دا پھل لاواں گا۔ کیوں جو اونیاں میرا کلام نہ سنیا تے میری شریعت دی حقارت کیتی۔^{۲۰} میرے کول سبا توں لوبان تے دور دور دے دیساں توں خوشبو آلا کماں کیوں لیا یا جاندا؟ تباڈیاں سڑیاں ہویاں قربانیوں مینوں پسند نیہتے تباڈے کوہ پوٹے وی مینوں خوش نہیں کردے۔^{۲۱} ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے دیکھ۔ میں اس امت لگ وکھ وکھ ٹھیدے رکھاں گا۔ تاں پیوتے پترے گوانڈھیتے یار سب اُس دے ٹھڈے کھان گتے ہلاک ہون گے۔^{۲۲} خدا وند خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ۔ اک اکٹھ شمال دے دیس وچوں آندا اے۔ اک وڈی قوم زوہیں دے اخیلہ سرے توں نکلے گی۔^{۲۳} اونیاں کمان تے نیزہ چکیا ہوا اے۔ اوہ پتھر دل نیہتے رحم نہیں کرن گے۔ اونیاں دی واج سمندر وانگ اے۔ اے صیہون دی دھئی۔ اوہ گھوڑیاں تے سوار ہوکے تیرے نال لڑائی کرن لئی لڑکے مرد وانگ سچوئے نیں۔^{۲۴} اساں اونیاں دی دُھم سنی تاں ساڈے ہتھ ڈھلے ہو گئے۔ سانوں اُس تیویں وانگ دکھتے کھیلج ہوئی جس نوں بچے دے جمن دا درد ہوندا ہووے۔^{۲۵} توں رڑے وچ باہر نہ جاتے راہواں نہ ترو۔ کیوں جو دشمن دی تلوار تے ہول ہر پاسے اے۔^{۲۶} اے میری امت دی دھئی! کنڈے ٹاٹ بنھ۔ کھپ وچ بلد۔ پٹنا سگوں ڈاڈا پٹنا پا۔ جوہیں کلہ پتر لئی ہوندا اے۔ کیوں جو مارن آلا ساڈے اچن چیت لہ گا۔^{۲۷} میں تینوں اپنی امت لئی پارکھو بنایا تاں جو توں اونیاں دی راہ جانیتے اونیاں دی پرکھ کریں۔^{۲۸} اوہ سارے دے سارے نہ منن لہ فساد دی نیں۔ اوہ کنڈ پچھ برائی کردے پھر دے نیں تے پتل تے لوہا نیں۔ اوہ سارے دے سارے فساد کرن لہ نیں۔^{۲۹} دھونکنی چل رہی ہے۔ سیسہ اگ وچ ڈھل جاندا اے۔ کیسے غصہ فیدہ گلیاں۔ کیوں جو الفت وکھ نہوے۔^{۳۰} اوہ مژدود چاندی اکھولے جان گے۔ کیوں جو خدا وندے اونیاں نوں رد کیتا۔

۱۔ اہم اوہ بول اے جیہڑا ارمیلہ خداوند توں لٹا جدوں اہمہ آکھیا کہ-۲۔ توں خدا وند دے گھر دے بوہتے کھلوتے اوتھ اُس کلام دی منادی کرتے آکھ - اہم سارے مردان پودہ جیڑے خدا وند نوں سجدہ کرن لئی اپناں بویاں راہیں اندر وڑدے او۔ خدا وند دے بول سنو - ۳۔ رب الافواج اسرائیل دا رب انج مرماندا اے۔ کہ اپناں راہواں نوں اپنے اعمال ٹھیک کرو تے میں تہانوں اِس جلتے وساواں گا -۴۔ جھوٹیاں گلاں تے وساء نہ کرو اہم آکھ کہ خدا وند دی پیکل ، خدا وند دی پیکل اہمہ ہے۔۵۔ کیوں جو جے تسین اپناں راہواں تے اپنے اعمال نوں اُکا ٹھیک کروتے اک دوجے نال پورا انصاف کرو۔۶۔ تے پردیسی تہمتے رنڈی تے انہیں نہ کروتے اِس تہاتے اپنا خون نہ کروتے اپنے گھلے لئی دوجے معبوداں دے پچھ نہ لگو۔۷۔ تاں میں اِس جگہ تہانوں وساواں گا یعنی اُس دیس وچ جیہڑا میں تہاڈے پیو دادے نوں مڈھ قدیموون ہمیشہ لئی بخشیا اے۔۸۔ ویکھ - تسین جھوٹی گلاں تے وساء کردے اوجنہاں دا کوئی فیدہ نہیں۔۹۔ کیے تسین چوری کروگتے قتل کروگتے زنا کروگتے جھوٹی سوہنے کھانگتے لعل لئی خشبو دھکاٹوگتے دوجے معبوداں دی جنہاں نوں تسناں نہیں جانا نقل کروگے؟ -۱۰۔ فیر آٹوگتے میرے سامنے ایس گھر وچ جیہڑا میرے ناسے آکھیا جاندا اے کھلووگتے آکھوگے۔ اسیں جھٹ گئے حالانکہ اسان اہم سارے مکروہ کم کیتے۔۱۱۔ تاں کہ اہم جو گھر میرے ناسے اکھواندا اے تہاڈی نظراں وچ ڈاکوواں دی ڈیرا بن گیا؟ پس (خدا وند فرماندا اے) میری نظراں وچ وی ایسے طراں ای ہے۔۱۲۔ شیلو وچ میری اُس تہاتے جائو جنہ پھلاں میں اپنا ناں پکا کیتا سی تے ویکھو میں اپنی امت اسرائیل دی برائی کارن اودے نال کہہ کیتا -۱۳۔ تہن کیوں جو تسناں اہم سارے کم کیتے (خدا وند فرماندا اے) تے میں ویلے سر کم کرکے تہانوں آکھیا - پر تسناں نہ سنیا تے میں تہانوں سدیا پر تسناں جواب نہ دتا -۱۴۔ ایس لئی میں ایس گھر وچ جو میرے ناسے اکھوایا جاندا اے جستے تسین وساء رکھدے اوتے اوس تہاں توں جیہڑی میں تہانوں تہاڈے پیو دادے نوں دتی اوو ای کراں گا جو میں شیلو نال کیتا -۱۵۔ تے میں تہانوں اپنے حضور وچوں کڈھ دیاں گا۔ جیویں میں تہاڈے سارے بھراواں یعنی افرائیم دی ساری نسل نوں کڈھ دتا -۱۶۔ تے توں ایس امت لئی دعا نہ کر نہ واج اُچی کرتے نہ منت کرتے میرے کول سفارش نہ کر کیوں جو میں تیری نہیں سناں گا -۱۷۔ کہے توں نہیں ویکھدا - کہ اوہ پودہ دے شہراں سگوں یروشلم دیاں گلیاں وچ کہہ کردے نیں -۱۸۔ بچے بالن کٹھا کردے نیں تے پیو اگ بالدے تیویں آٹا گھنڈیاں نیں تاں جو اسمان دی ملکہ لئی ٹکیاں بناون تے دوجیاں معبوداں لئی اوہ تیاون تیانڈے نیں - تاں جو مینوں دکھ دوان -۱۹۔ کہہ اوہ مینوں ڈکھ دیندے نیں؟ (خدا وند فرماندا اے) (نہیں۔ سگوں اپنے آپ نوں - تاں جو اپنے آپ نوں بدنام کرن۔۲۰۔ ایس لئی مالک خدا وند انج فرماندا اے کہ ویکھ - میرا غضب تہاتے انسان تے حیوان تے رڑے دے بوٹیاں تے بھوٹیاں دی پیداوار تے ڈولیا جاوے گا تے اوہ بلے گلتے بچھ گا -۲۱۔ رب الافواج اسرائیل دا رب انج فرماندا اے۔ اپنی کوئی ہوتے تھنی ہوئی قربانیاں نوں ودھاندے جائو تے اونیاں دا ماس کھائو -۲۲۔ کیوں جو جس دن میں تہاڈے پیو دادے نوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیا تاں میں اونیاں نوں بھجی ہوئی قربانی تے کوبن بارے کچھ نہ آکھیتے نہ کوئی حکم دتا -۲۳۔ پر میں اونیاں نوں ایس گل دا حکم دے کہ آکھیا۔ کہ تسین میری واج سنو - تاں میں تہاڈا رب ہوواں گلتے تسین میری امت ہووگتے تسین اُس ساری رامتے ترو جس دا میں تہانوں حکم دتا - تاں جو تہاڈا بھلا ہووے۔۲۴۔ پر اونیاں نے نہ سنیا تے نہ اپنے کن دھرے۔ سگوں اپنی صلاح مشورے لُتے اپنے لُجے دلاں دی ضد تے چلتے پچھ نوں پھرے اگانہ نوں نہ ٹرے۔۲۵۔ جس دن توں تہاڈے پیو دادے مصر دے دیس توں نکلے اج دے دن تیکر میں تہاڈے کول اپنے بندیاں یعنی انبیا ء نوں گھلدا ریا۔۲۶۔ پر اونیاں نے میری نہ سنی تے نہ اپنے کن نیویں کیتے۔ سگوں اپناں دھونان پیڈھیاں کیتیاں تے اپنے پیو دادے تھیں ودھ لُج پنا کیتا -۲۷۔ تے توں اونیاں نوں اہم ساریاں گلاں آکھیں گا پر اوہ تیری نہیں سُن گے۔۲۸۔ پس توں اونیاں نوں اہم آکھ کہ اہم اوہ قوم اے۔ جیہڑی خدا وند اپنے خدا دی واج نہیں سن دی تے ادب ادا قبول نہیں کردی - سچائی اونیاں کولوں جاندی رہی تے اونیاں دے من کولوں لے لئی گئی -۲۹۔ اپنے وال مُن تے اونیاں نوں سُٹ دے اچی تہاتے مرثیہ پڑھ کیوں جو خدا وند خدا نے اپنے غضب دی کنڈ نوں رد کیتا ترک کیتا -۳۰۔ کیوں جو بنی پودہ میریاں اکھاں وچ شرارت کیتی (خدا وند فرماندا اے) اونیاں نے اُس گھر وچ جو میرے ناسے اکھوایا جاندا اے اپنے مکرواں گڈھ۔ تاں جو اُس نوں پلٹ کرن -۳۱۔ تے اونیاں نے وادی بن بنوم وچ توفت دی اُجائی اُساری - تاں جو اپنے پترانے اپنی دھیاں نوں اگ وچ ساڑن جس دا میں اونیاں نوں حکم نہیں دتا تے نہ ای میں دل وچ اس بارے سوچیا۔۳۲۔ ایس لئی ویکھ (خدا وند فرماندا اے) اوہ دن آندے نیں کہ اوہ توفت وادی بن بنوم نہیں سگوں وادی القتل اکھولے گی تے تہاں نہون کرکے توفت قبرستان بنے گا -۳۳۔ تے ایس اُمت دیاں لو تہاں ہوا دے پکھیراوتے بھوٹیاں دے درندیاں دی خوراک ہون گیانے کوئی نہیں ہووے گا جیہڑا اونیاں نوں چکے۔۳۴۔ تے میں پودہ دے شہراں تے یروشلم دیاں گلیاں وچوں خوشی دی واج تے مزے دی واج - ڈلے دی واج تے ووٹی دی واج بند کروا دیاں - کیوں جو دیس اُجاڑ ہووے گا -

۱۔ اُس ویلے (خداوند فرماندا اے) پہودہ دے بادشاہاں دیاں پڈیاں اونیان دے امیراں دیاں پڈیاں سہ کابناں نیہاں بروشلیم 8

واسیاں دیاں پڈیاں اونیان دیاں قبریں وچوں کڈھیاں جان گئیاں ۲۔ سورج جہنہ آسمان دے سارے لشکر دے سامہن کھنڈائیاں

جان گئیاں۔ جنہاں نوں اوہ پیار کردے جنہاں دی اوہ خدمتہ نقل کردے سن سہ جنہاں دے اوہ چاہوان سجدہ کردے سن ۔ اوہ کٹھیاں

نہیں کیتیاں جان گئیاں نہ ای دیاں جان گئیاں سگوں ساری دھرتی اوہ کھاد وانگ ہون گئیاں ۳۔ سارے سارے جو ایس لُچ گھرلے توں بچ

جان گے اوہ اونیان ساریاں تھواوے جتھ میں اونیان نوں چک دیاں گا ۔ موت نوں زندگی توں ودھ چاہون گے۔ (انج رب الافواج دا فرمان

اے) ۴۔ توں اونیان نوں آکھیں گا ۔ (خداوند اے) انج فرماندا اے ۔ جیڑا ڈگدا اے اوہ فیر نہیں اٹھدے جیڑا پھر جاندا اے اوہ فیر نہیں مٹھ

لگدا ۵۔ تاں یروشلم وچ ایہ امت کابدے لئی برگشتہ ہوندی رندی اے۔ ایہ فیر وچ ولہیٹ رندے رجوع لان توں نہ کردے نیں ۶۔

میں کن لایلے سُنیا ۔ دیکھ اوہ سچ نہیں بولدے کوئی نہیں جیڑا اپنی بدی توں کچا ہوک آکھ۔ ک میں کیہ کیتا ۔؟ سگوں ہر کوئی اپنی

راہ ول مڑدا اے جوہں گھوڑا جنگ ویلے نسدا اے ۷۔ لک لک ہوا وچ اپنے مٹھوئے ویلے جاندا اے گھگھکے ابابیلے کلنگ اپنے آن دا ویلا جان

دے نیں پر میری امت خداوند دا نیاں نہیں جان دی ۸۔ تسیں کیویں آکھدے ہو کہ اسیں سیلفہاں سہ خداوند دی شریعت ساڈے کول

اے ؟ ویکھ فقہاں دا گوڑ نال بھریا ہوا قلم جھوٹ دا کارن بنیا ۹۔ عقلاں لک کچھوئے گھبرا گئے پھڑے گئے۔ ویکھ ۔ اونیان خداوند دے

بول نوں نہیں منیا ۔ تاں اونیان وچ کیہ سیانپ اے ۱۰۔ ایس لئی میں اونیان دیاں تیویاں پردیسیاں نوں اونیان دیاں پیلیاں دوجیاں نوں

وراثت وچ دیاں گا ۔ کیوں جو اونیان وچوں ہر کوئی کیہ نکلتے کیہ وڈا لالچ کرن آلا اے۔ اونیان وچوں ہر کوئی کیہ نبی کیہ کابن دغا بازی

کردا اے ۱۱۔ اوہ میری امت دی دھی دے پھٹاں نوں دھیانے نال ٹھیک کردے نیں ایہ آکھ کے کہ سلامتی اے سلامتی اے پر سلامتی

نہیں اے ۱۲۔ کیہ اوہ کچھون گے ایس لئی کہ اوہ بھڑے کم کردے نیں ؟ سگوں اوہ اُکا نہیں شرماندے سہ اوہ کھجل ہون توں خبر نیں ۔

ایس لئی اوہ ڈگ جان آلیاں نال ڈگ جان گے (خداوند فرماندا اے) اوہ سزا پاں لگیاں پنہ کیہ جان گے ۱۳۔ خداوند خدا فرماندا اے میں

اونیاں نوں سرا سر فنا کراں گا۔ انگور دی ول وچ انگور نہیں سہ کھباڑے دے بوٹ وچ کھباڑے نہیں ۔ پتر ڈھ گئے جو کچھ میں اونیان

نوں دتا ، جاندا رہوے گا ۔ ۱۴۔ اسیں کیوں بیٹھ رہوئے ؟ تسیں کٹھہوواں تاں اسیں حصین شہراں وچ وڑ جاواں سہ اوتھ مر جاواں ۔ کیوں

جو خداوند ساڈے خدائے سانوں مرن دتا سہ سانوں زہر دا پانی پوایا۔ کیوں جو اساں خداوند دا گناہ کیتا ۔ ۱۵۔ سلامتی دی اڈیک ہو

ری اے پر کچھ لایہ نہیں۔ شفا دے ویلے دی اڈیک ۔ پردیکھ ۔ خوف اے ۱۶۔ دان وچوں اوہدے گھوڑیاں دے پنکن دی واج سنی گئی سہ

اوہدے لڑاکا مردان دے للکارن دی واج نال ساری زویں کتب گئی ۔ اوہ لکے نیہ زویں سہ اوہدی سجاوٹ شہر سہ اوہدے واسیاں دے

کھا گئے ۱۷۔ کیوں جو ویکھ ۔ میں تہاڈے وچکار زہر بھرے سپ گھلاں گا۔ جنہاں سہ منتر نہیں چلداتے اوہ تہانوں ڈس لین گے۔ ۱۸۔ میرا دکھ

حدوں ودھ اے۔ میرا دل میرے اندر دکھی اے ۱۹۔ ویکھو میری امت دی دھی دے رون دی واج دور دے دیس وچوں آوندی اے۔ کیہ

خداوند صیہون وچ نہیں ؟ کیہ اوہ بادشاہ اُس وچ نہیں ؟ اوہ مینوں کابدے لئی اپنی گھڑی پوئی مورتا سہ اجان جھوٹ توں روہ دواندے

نیں ؟ ۲۰۔ فصل دا ویلا لنگھ گیا۔ گرمی دی رُت مُک گئی پر سانوں نہیں چھڈیا گیا ۔ ۲۱۔ اپنی اُمت دی دھی دی ٹٹ بھج نال میرا دل

ٹٹ گیا۔ میں کلہ لیڑے پلٹوئے نیہ حیرانگی مینوں دیا لٹا ۔ ۲۲۔ کیہ جلعاد وچ بلسان نہیں اوتھ کوئی سیانا نہیں ؟ پس کیہ کارن ہے

جو میری امت دی دھی دا پھٹ چنگا نہیں ہوندا؟

۱- کاش کہ میرا سر بڑے میری اکھ پنجواں دا سوما پوندی۔ تاں راتی دھیاڑی اپنی امت دی دھی دے قتلے روند رندا-۲- کاش کہ 9 میرے کول اجاڑ وچ مسافراں لئی ڈیرا پوندا۔ تاں میں اپنی اُمت نوں جھڈکے اوپناں وچوں دی نکل جاندا - کیوں جو اوہ سب زنا کرن لہ نیسے وفاواں دی جماعت -۳- اوہ اپنی جیہہ دے چلے نوں جھوٹ لئی کھچدے نیں - اوہ دیس وچ زور لہ پوندے نیں پر سچائی لئی نہیں - کیوں جو اوہ لچ پستے لچ پنا ودھاندے نیسے مینوں نہیں پچھاندے۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔۴- ہر اک اپنے سنگتی توں خبر دارتے کسے بھراتے وساء نہ کرے۔ کیوں جو ہر اک بھرا دغا باز اے ہر اک سنگتی کنڈ پچھ برائی کردا پھر دا اے۔۵- ہر کوئی اپنے سنگتی نوں دھوکا دیندا اے سچ نہیں بولدا - سگوں اپنی جیہہ نوں جھوٹ بولنا سکھاندے بدی کرن وچ لگا رندا -۶- تیری تھان مکر دے وچکار اے مکر توں اوہ مینوں پچھانن توں انکار کردے نیں (انج خدا وند دا فرمان اے)۔۷- ایس لئی رب الافواج اینج فرماندا اے۔ ویکھ میں اوپناں نوں ڈھالال گلتے پرکھاں گا۔ کیوں جو اپنی امت دی دھی دی خاطر میں پور کیہ کراں -۸- اوپناں دی جیہہ قاتل تیر اے۔ اوہ اوپناں دے من وچ مکر دی گل کردی اے۔ اوہ اپنے گوانڈھی نال سلامتی دی گل کردا اے۔ پر وچوں وچ اوپدی گھات وچ لگا پویا اے۔۹- (خدا وند خدا فرماندا اے) کہ میں اجہی گلاں دی سزا نہ دیاں تے اجہی امت کولوں بدل نہ لواں -۱۰- پھاڑاں لئی زاری تے فریادے رڑے دیاں چرا گاواں لئی نوحہ کرو کہ اوہ سڑ گیاں تے کوئی اوپناں دے وچوں دی نہیں لنگھداتے نہ اوپناں وچوں ڈنگراں دی واج سنی جاندی اے۔ ہوا دے پکھیرواں توں لے کے چرن آلیاں تیکر سارے نس گھٹے جاندے رہے۔۱۱- میں یرو شلم نوں وٹیاں دا ڈھیرے گدڑاں وانگ بناواں گلتے پودے نوں ان وسیا اجاڑ کر دیاں گا -۱۲- سیانا بندا کون اے جو اپنوں سمجھ تے اوہ کون اے جہدے نال خدا وند دے منہ گل کیتی - اوہ دس زویں کیوں برباد ہوئے سڑکے اُجاڑ تھان وانگ ہو گئی - ایتھ تیکر کہ کوئی وی اوس وچوں دی نہیں لنگھدا -۱۳- تے خدا وند خدائے آکھیا) ایس لئی کہ اوپناں میری ایس شریعت نوں چھڈیا جیہڑی میں اوپناں لگ رکھی سی تے میری واج دے سن لے نہ ہوئے اوس تے نہ ٹرے۔۱۴- سگوں ایس لئی کہ اوپناں اپنے دل دی صدتے بعلم دی نقل کیتی - جویں اوپناں دے پیو دادے اوپناں نوں سکھایا سی -۱۵- ایس لئی رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں ایس امت نوں افسستین کھواواں گلتے زیر آلا پانی اپناں نوں پیاواں گا -۱۶- میں اپناں نوں اوپناں قوموں چ کھلار دیاں گا - جنہاں نوں اوپناں تے اوپناں دے پیو دادے نہ پچھاتا تے اوپناں دے پچھ تلوار گھلاں گا۔ ایتھ تیکر کہ میں اوپناں نوں فنا کر دیاں گا -۱۷- رب الافواج انج فرماندا اے۔ سوچو پٹن آلیاں تیویاں نوں سدو کہ اوہ آن۔۱۸- اوہ چھیتی کرن تے ساڈے لئی نوحہ کرن۔ تاں جو ساڈیاں اکھاں وچوں اتھرو وگن تے ساڈیاں پیلیاں وچوں پانی ڈگے۔۱۹- صیہون توں نوحہ دی واج سنی گئی کہ اسیں کوپں برباد ہوئے بڑے بدناں ہوئیکوں جو سانوں دیس چھڈنا پیا ساڈے کوٹھ ڈھا تے گئے۔۲۰- پس اے تیونیو تسیں خداوند دا بول سنو تے تہاڈے کن اوپدے منہ دی گل نوں من تے تسیں اپنی دھیاں نوں نوحہ کرنا تے اک دوجی نوں ماتم کرنا سکھائو -۲۱- کیوں جو موت ساڈیاں باریاں وچوں دی چڑھ آئی اے تے ساڈے محلاں وچ وڑی - تاں جو بچیاں نوں گلیاں وچوں دی تے گھیرو آں نوں چوکاں وچوں دی ہلاک کرے۔۲۲- ساری دھرتی بندیاں دیاں لو تھان کھاد وانگ ڈگن گیاں تے لٹھ وانگ جیہڑا کٹن لے دے پچھ رہ جلتے کٹھا کرن آلا کوئی وی نہ ہووے۔۲۳- خدا وند انج فرماندا اے کہ سیانا اپنی سیانپتے وڈیائی نہ کرے تے نہ زور آور اپنے زور تے نہ دولت مند اپنی دولت تے۔۲۴- سگوں وڈیائی کرن آلا ایس گل دی وڈیائی کرے کہ اوہ سیانا اے۔ یعنی میں خدا وند ہاں - جیہڑا رحمت تے نیاتے سچائی نوں زویں تے چلائی رکھدا اے۔ کیوں جو اپناں گلاں وچ میری خوشی اے (انج خدا وند دا فرمان اے)۔۲۵- ویکھ اوہ دن آندے نیں (خدا وند فرماندا اے) کہ میں سارے مختوناں نوں اوپناں دی نا مختونی پاروں سزا دیاں گا -۲۶- یعنی مصر تے پودیتے ادوم تے بنی امون تے مو آب نوں تے اجاڑ تھان وچ اوپناں ساریاں رن آلیاں نوں جیہڑے پڑیڑی دے وال مندے نیں - کیوں جو ساریاں قوموں نامختون نیسے اسرائیل دا سارا گھرانہ دل دا نا مختون اے۔

۱- اے اسرائیل دے گھرلے! تسبی اوہ کلام سنو جیڑا خدا وند تہاڈے نال کردا اے۔^۲ خدا وند انج فرماندا اے کہ تسبی قومیاں دی 10 عادت نہ سکھو تے تسبی اسمان دے نشاناں کولوں ڈرو۔ جنہاں کولوں قومیاں ڈردیاں نیں۔^۳ کیوں جو قومیاں دے دڑ دا کارن کچھ نہیں۔ ایس لئی کہ اک بندہ جنگل وچوں بوٹے وڈھدا اے۔ تد ترکھان دا پتہ تیسے نال اونوں گھڑدا اے۔^۴ فیر اوہ چاندی تے سونہ نال سجایا جاندا اے تے کلا تے تھوڑیاں نال پیڈھا کیتا جاندا اے تان جو نہلے۔^۵ اوہ خیارستان وچ گڈے وانگ نیسے بول نہیں سکدے۔ اوہ چکے جاندے نیں کیوں جو اوہ چلدے نہیں۔ پس اونان کو لوں ڈرو نہیں۔ کیوں جو اوہ بدی نہیں کر سکدے نہ اونان وچ نیکی کرن دا زور اے۔^۶ کیوں جو اے خدا وند تیری کوئی مثال نہیں۔ توں وڈا ایسے تیرے نال دی قدرت وڈی اے۔^۷ اے قومیاں دے بادشاہ! کیڑا تیرے کولوں نہیں ڈرے گا؟ کیوں جو ایہ تینوں ای سجدا اے۔ کیوں جو قومیاں دے ساریاں سیلے دے وچکار اونان دی کسے بادشاہی وچ کتے وی تیری مثال نہیں۔^۸ اوہ سارے عقلے مورکھ نیں۔ اونان نوں سمجھانا فضول اے۔ اوہ چھڑی لکڑا اے۔^۹ اوہ دے بنان لئی ترشیش توں چاندی دا کٹیا ہوا پترلے اوفیرتوں سونا لایا جاندا اے۔ اوہ اُستاد دی اُستادی تے ٹھہیرے دے تھان دا کم اے۔ اوہا لباس اسمانی تے ارغوانی اے۔ اوہ سارے سیانیاں دی اُستادی اے۔^{۱۰} پر خدا وند خدا اوی سچ اے اوہ جیوندا خداتے اخیر تیکر رہن آلا بادشاہ اے۔ اوہ دے قہر نال زویں کتب چاندی اے تے قومیاں اوہا قہر نہیں سکدیاں۔^{۱۱} تسبی اونان نوں ایس طرح آکھ دیو کہ جیڑیاں معبوداں اسمان تے زویں نوں نہیں بنایا اوہ زویں توتے ایس اسمان دے پٹھوں مُک جان گے۔^{۱۲} جیہ زویں نوں اپنے زور نال بنایا تے جگ نوں اپنی سیانپ نال کھلاریا تے اسماناں نوں اپنی سیانپ نال کھلاریا۔^{۱۳} اوہی واجتے اسمان تے پانی دا شور ہوندا اے۔ اوہواڑ نوں زویں دے کونیاں توں چکدا اے بارش لئی بجلیاں نوں جمدا اے تے ہوا نوں اپنے خزانیاں وچوں کڈھدا اے۔^{۱۴} ہر اک بندہ علم دے لحاظ نالہ عقلے اے تے ہر اک سنیاں موت کولوں شرمندا اے۔ کیوں جو اُس دی ڈھالی ہوئی مُورت کسے کم دی نہیں تے اُس وچ جان نہیں۔^{۱۵} ایہ شیواں کوڑے مذاق اُڈان آلی کاری گری اے تے سزا ویلے اوہ فنا ہو جان گے۔^{۱۶} یعقوب دا ٹوٹا اپناں وانگ نہیں۔ سگوں اوہ ساریاں شیواں دا سرجنہار اے اسرائیل اوہی میراث دا قبیلہ اے۔ رب الافواج اوہا ناں اے۔^{۱۷} اے توں جو گھرے ہوئے شہر وچ وسدا ایں۔ زویں توں اپنے پتہ دی تھیلی چکے۔^{۱۸} کیوں جو خدا وند انج فرماندا اے۔ ویکھ میں دیس وچ رہن آلیاں نوں ایس وار سُٹ دیاں گا تے اونان لُٹے سختی لیاواں گا تان جو اوہ مینوں لبھ لین۔^{۱۹} میری موت لئی میرے افسوس! میرا پھٹ بڑا درد کرن آلا اے۔ گو میں آکھیا سی کہ ایہ تان اک اجہی مصیبت اے جنہوں میں سہنا اے۔^{۲۰} میرا تنبو برباد کیتا گیلے میریاں ساریاں رسیاں کپیاں گیاں۔ میرے پتر میرے کولوں چلے گئے تے نہیں نیں۔ ہن ہر کوئی نہیں جیڑا میرے تنبو لاوے تے میرے پڑے لاوے۔^{۲۱} کیوں جو آجڑیاں تے وقوفی کیتی تے خدا وند نوں نہ لبھیا۔ ایس لئی اونان دے سارے اجڑ کھنڈ گئے۔^{۲۲} ویکھ شمال دے دیس توں رولے وڈے ہنگامہ دی واج آئی۔ کہ پودہ دے شہر اُجڑے گدڑاں دے غار بنلے جان گے۔^{۲۳} اے خدا وند میں جاندا ہاں۔ کہ آدمی دی راہ اُس دی نہیں ہے نہ انسان دے وس وچ ہے کہ اوہ تیرے اپنے قدماں نوں سہارے۔^{۲۴} اے خدا وند! مینوں علم تے ادب سکھا پر اندازے نال۔ اپنے قہر نال نہیں۔ اینج نہوے کہ توں مینوں تباہ کر دیویں۔^{۲۵} سگوں اپنا قہر اونان قومیاں تے ڈول جو تینوں نہیں جان دیا تے/ اونان نسلانے جیڑیاں تیرا ناں نہیں لیندیاں۔ کیوں جو اونان تے یعقوب نوں کھا لتا۔ اوہ اونوں کھا گئے اونان اونوں فنا کیتا تے اوہی چراند نوں ویران کیتا۔

۱- اہم اوہ بول اے جیہڑا ارمیلہ خدا وند کولوں لبیا جدوں اہمہ آکھیا کہ- ۲- توں اِس عہد دیاں گلاں سن سے مردان یہودیت یروشلم 11 واسیاں نال گل کر- ۳- اے اوہناں نوں اہم آکھ کہ خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے- ملعون اے اوہ انسان جیہڑا اِس عہد دیاں گلاں نوں نہ مہ- ۴- جس دا میں تہاڈے پیو دادے نوں حکم دتا - اُس دن جدوں میں اوہناں نوں مصر دے دیس یعنی لوہے دے تندور وچوں کڈھ لیاہاتے آکھیا تسس میری واج دی اطاعت کرو سے جنہاں جنہاں گلاں بارے میں تہانوں آکھاں اوہناں لُٹے عمل کرو- اینج تسس میری امت ہووگتے میں تہاڈا خدا ہوواں گا - ۵- تاں جو میں اپنی سوہنے نوں پورا کراں جیہڑی میں تہاڈے پیو دادے نال کھادی سی کہ میں اوہناں نوں اجیا دیس دیاں گا جہدے وچ دُھتے ماکھیو وگدا اے- جیویں کہ آج دے دن ہے- تاں میں جواب دلتے آکھیا آمین - اے خدا وند - ۶- تدوں خدا وندے مینوں آکھیا کہ یہودہ دے شہر اے یروشلم دیاں گلیاں وچ ایہناں ساریاں گلاں دی منادی کرتے آکھ - کہ ایس عہد دیاں گلاں سنوے اوہناں لُٹے عمل کرو- ۷- کیوں جو میں تہاڈے پیو دادے اُس دن توں کہ میں اوہناں نوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیاہا آج دے دن تیکر گھڑی گھڑی شہادت دتی - میں ویلے سر دسدلے کہندا رہا کہ میری واج سنو- ۸- پر اوہناں نہ سنیاں نہ اپنے کن ڈھلے- سگوں اوہناں وچوں ہر کوئی اپنے لچے دل دی ضدتے تریا - تاں میں اِس عہد دیاں ساریاں گلاں اوہناں پوریاں کیتیاں جسے عمل کرن دا میں اوہناں نوں حکم دتا پر اوہناں نے عمل نہ کیتا- ۹- خدا وندے مینوں آکھیا مردان یہودیت یروشلم واسیاں وچ فتنے ویکھیا گیا- ۱۰- اوہ اپنے پیو دادے دیاں پہلیاں برائیاں ول رجوع ہوئے- جنہاں میریاں گلاں سنن توں نہ کیتی سی سے اوہناں دوجیاں معبوداں دی نقل کرکے اوہناں دی پرستش کیتی سے اسرائیل دے گھرنے یہودہ دے گھرنے میرے اُس عہد نوں تروریا جیہڑا میں اوہناں دے پیو دادے نال بنیا سی - ۱۱- ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے ویکھ میں اوہناں اک تباہی لیاواں گا جس کولوں اوہ چھٹ نہیں سکن گے- تدوں اوہ میرے کول فریاد کرن گتے میں نہیں سناں گا - ۱۲- تد یہودہ دے شہر یروشلم دے واسی جاوے سے اپنے معبوداں کول فریاد کرن جنہاں لگے اوہ خشبو ساڑدے سن - پر اوہ اوہناں دے اوکھ ویلے اوہناں نوں اُکا نہیں بچا سکن گے- ۱۳- کیوں جو اے یہودہ ! تیرے شہر دی گنتری مطابق تیرے معبوداں دی گنتری ہے یروشلم دیاں گلیاں دی گنتری مطابق تساں اُس مکروہ شہ لئی مذبح خلہ بنولے- یعنی ایس مذبح خلہ جنہاں تسس لعل لئی خشبو ساڑو- ۱۴- پس توں ایس امت لئی دعا نہ منگتے نہ اچی واج وچ ایہناں لئی فریاد کر- کیوں جو جدوں اوہ اپنے دکھ لئی میرے کول چیکن گے تاں میں اوہناں دی نہیں سناں گا - ۱۵- میرے گھار وچ میری پیاری نوں کہہ کھ جدوں کہ اوسے ہتیاں نال لچ پنا کیتا ؟ پاک ماس تیرے کولوں جاندا رہوے گا - جدوں توں برائی کردی ایں تد توں وڈیائی کردی ایں - ۱۶- خدا وندے ساوا سونا ودھیا پھل آلا زیتون دا بوٹا تیرے ناں کیتا- فیر بڑے شور شرابلے نال اُسے اوس وچ ا بالی تاں اوہدیاں ہتیاں سڑ گیاں - ۱۷- رب الافواج جسے تینوں لایا سی - تیرے ڈاڈا حکم دتا - اسرائیل دے گھرنے دے کارنہ یہودہ دے گھرنے دے لچ پنے پاروں جو اوہ لعل لگے خشبو ساڑ ساڑے کردے نیں تاں جو مینوں غصہ دیوان - ۱۸- خدا وندے میرے اہم ظاہر کیتا تاں جو میں جان سکاں - اُس ویلے توں اوہناں دے کم مینوں وکھلے- ۱۹- میں اُس غریب برے وانگ ساں جنہوں کوں لئی لے جانے نیں سے میں اہم جانیہ کہ اوہناں میرے خلاف صلاح مشورے کیتے- کہ آٹو اسیں بوٹے نوں پھل سہ تباہ کیتے اسیں ایس نوں جیوندیاں دی زوہیں توں وڈھ دیوہتے فیر اُس دے ناں دا ذکر نہ کیتا جاوے- ۲۰- پر اے رب الافواج ! اے انصاف کرن لے منصف ! توں جیہڑا گردباہتے دلاں دا پرکھن آلا ایں - اوہناں کولوں بدلے کے مینوں وکھا - کیوں جو میں اپنا مقدم تینوں دیندا ہاں - ۲۱- ایس لئی خدا وند فرماندا اے عناتوت دے اوہناں بندیاں دے حق وچ- جیہڑے تیری جان لینا چاہندے نیں آکھدے نیں کہ خدا وند دا نال لے کے نبوت نہ کر - اینج نہوے توں ساڈے ہتھوں مارا جاویں - ۲۲- ہاں ایس لئی رب الافواج انج فرماندا اے کہ ویکھ - میں اوہناں نوں اہم سزا دیواں گا کہ گھبرو تلوار نال مارے جان گتے اوہناں دے پترے اوہناں دیاں دھیاں کال نال مرن گیاں- ۲۳- اے اوہناں وچوں کوئی وی نہ بچے گا - کیوں جو میں عناتوت دے بندیاں اوہناں دی سزا دے ورھ تباہی نازل کراں گا -

۱- اے خداوند جدوں میں تیرے نال مُتکا بنیاں تان توں انصاف کرن والا ہوویں گا۔ تان وی ایس بارے میں تیرے نال گل کراں 12
 گا - لُجیاں دی راہ کیوں کامیاب ہوندی اے سارے وفائی دا سنگ کرن لے کیوں آرام نال بندے نیں - ۲- توں اوہناں نوں گڈیا -
 تان اوہناں جڑ کڈھتے ودھتے پھل لیاندے۔ توں اوہناں دے من وچ تان نیڑےپیں پر اوہناں دے اندر توں دور پیں - ۳- پر اے خداوند توں
 جان دا ایس۔ توں مینوں ویکھدے میرے دل دی پرکھ کر دا ایس کہ میں تیرے ول ہاں کہ نہیں - اوہناں نوں بھیڑاں وائگ کوں لئی وکھرا
 کرتے قتل دے دن لئی اوہناں نوں مٹھلے - ۴- دیس کدوں تیکر نوحہ کرے سارے رڑے دی سبزی سُک جلتے۔ وسن آلیاں دی برائی کرن
 دے کارن چرن لے پکھیرو مرے۔ کیوں جو اوہ کہندے نیں کہ اوہ ساڈی اخیر نہ ویکھ - ۵- جے توں پیادیاں نال نسیں گا تان اوہ تینوں تھکا
 ندے نیں - تان توں گھوڑیاں دا سنگ کیوں کریں گا ؟ جے توں سلامتی دی زوبیں تھہ فکرا نہ روہیں - تان توں اُردن دیاں جھاڑیاں وچ کیہ
 کریں گا ؟ ۶- کیوں جو تیرے بھرا تیرے پیو دے گھر دے لوکی تیرے نال بے وفائی کردے نیں تے تیرے پچھ اُچی واج چ چیکدے
 نیں -- پس توں اوہناں تے وساء نہ کر۔ بھانویں اوہ تیرے نال نیکی دیاں گلاں کردے نیں - ۷- میں اپنا گھر چھڈ دلتے میں اپنی میراث چھڈ
 دتی تے میں اپنی جان دی محبوبہ نوں اوہدے دشمن دے حوالہ کیتا - ۸- میری میراث میرے لئی جنگل دے شیر وانگوں ہو گئی - اُس
 میرے خلاف واج چکی - ایس لئی میں اوس توں نفرت کیتی - ۹- میری میراث میرے لئی ابلق پکھیرو اے۔ کیہ شکاری پکھیرو پر
 پاسیوں اوہدے دولہ نیں؟ اُتو کٹھہوو سارے ٹاپو دے درندہو! کھان لئی اُتو - ۱۰- بہتیاں آجڑیاں میرے تاکستان نوں خراب کیتا تے
 میرے حصہ نوں پیراں پیٹھ مدھیا تے میرے دل نوں پسند آن لے بخرے نوں آجڑ تھان بنایا - ۱۱- اوہناں تے اونوں آجڑیا - آجڑکے اوہ
 میرے کول روندی اے۔ سارا دیس آجڑ گیا - تان وی کوئی اوہدے ول دھیان نہیں دیندا - ۱۲- آجڑ تھان دی ساریاں اچائیاں تباہی کرن
 لے لے نیں - کیوں جو خداوند دی تلوار دیس دے ایس ڈھا توں دیس دے اُوس ڈھا تیکرنگل لیندی اے تے کسے وی بندے لئی سلامتی
 نہیں اے - ۱۳- اوہناں کنک بیجی پر کنڈے وڈھ۔ اوہناں محنت کیتی پر کوئی منافع نہویا - خداوند دے قبر دے بلن کارن تسیں اپنی
 پیداوار توں شرمندہ او - ۱۴- خدا انج فرماندا اے میرے سارے بھیڑے گوانڈھیاں دے خلاف جیڑے اُس میراث نوں چھوندے نیں جیڑی
 میں اپنی امت اسرائیل نوں وراثت وچ دتی سی - ویکھ - میں اوہناں نوں اوہناں دی دھرتی توں پٹاں گاتے پیوہ دے گھر لے نوں اوہناں
 دے وچوں کڈھ سٹاں گا - ۱۵- مگروں ایس دے کہ میں اوہناں نوں پٹاں گا میں پھراں گاتے اوہناں لے رحم کراں گا تے ہر اک نوں
 اوہدی میراث لے تے ہر اک نوں اوہدی دھرتی تے موڑکے لیاواں گا - ۱۶- تے جے اوہ میری امت دیاں راہواں سکھن تے میرے ناں دی سوئے کھا کے
 آکھن کہ جیوندے خداوند دی قسم جوہیں اوہناں تے میری امت نوں بعل دی سوئے کھانا سکھایا سی - تان اوہ میری امت دے وچکار
 استوار کیتے جان گے - ۱۷- تے جے اوہ نہ سنن تان میں اس قوم نوں اُکا پُٹ سٹاں گا تے نابود کراں گا (اینج خداوند خدا دا فرمان اے)

۱- خداوند مینوں انج فرمایا جلتے اپنے لئی کتان دا اک ناڑا ملے۔ اونیوں اپنے لک نال بنھلے۔ اونیوں پانی وچ نہ بھیوں۔^۲ چانچ 13 میں خداوند دے کلام دے مطابق اک ناڑا مل لئا۔ اونیوں اپنی کنڈے بنھیا۔^۳ فر دوجی وار خدا میرے نال گل کیتی۔ آکھیا۔^۴ آپنا مل لئا ہوا ناڑا جیڑا تیری کنڈے، ملے۔ اُٹھ کے فرات ول جا۔ اوتھ اپنیوں چٹان دی موری وچ لُکا دے۔^۵ تد میں گیلے اونیوں فرات دے نیڑے لُکا دتا۔۔۔ جوبں خداوند نے مینوں حکم دتا سی۔^۶ اُٹھ چوکھ دیپاڑیاں مگروں خدانے مینوں آکھیا۔ اُٹھ فرات ول جا۔ اوتھوں اوہ ناڑا کڈھ جس بارے میں تینوں حکم دتا کہ اوتھ اپنیوں لُکا دے۔^۷ پس میں فرات ول گیلے کھٹیائے ناڑے نوں اوس تھان توں کڈھیا جتھ میں اونیوں لکا دتا سی۔۔۔ تان ویکھ۔ اوہ ناڑا گل گیا سی۔ کسے کم دا نہیں سی ریا۔^۸ اُٹھ فرات ول جا۔ اوتھوں اوہ ناڑا کڈھ جس بارے میں تینوں حکم دتا کہ اوتھ اپنیوں لُکا دے۔^۷ پس میں فرات ول گیلے کھٹیائے ناڑے نوں اوس تھان توں کڈھیا جتھ میں اونیوں لکا دتا سی۔۔۔ تان ویکھ۔ اوہ ناڑا گل گیا سی۔ کسے کم دا نہیں سی ریا۔^۸ تد میرے نال خداوند دی گل کیتی گئی۔ اوتھ آکھیا۔^۹ خداوند انج فرماندا اے کہ انج ای میں یہود دی آکڑے برو شلیم دی وڈی آکڑ نوں گلا دیاں گا۔^{۱۰} ایہ لُچی قوم جیڑی میرا کلام سنن توں نہ کردی۔ اے اپنے دل دی ضدے تدریے دوجے معبوداں دے بچھ جاندا اے تان جو اونیوں دی ہوجا کرے۔ اونیوں نوں سجدہ کرے۔ ایہ اسے ناڑے وانگ ہو جلتے گی جیڑا کسے وی کم دا نہیں ریا۔^{۱۱} کیوں جو جیہو جیہا ناڑا انسان دی کنڈ نال لگا رہندا اے۔ انج میں اسرائیل دے سارے گھریلے یہود دے سارے گھریلے نوں اپنے نال لا لئا اے (انج خداوند دا فرمان اے) تان جو اوہ میرے لئی نا۔ حمدے وڈیائی ہووے۔ پر اونیوں نے نہیں سُنیا۔^{۱۲} پر توں اونیوں نوں آکھیں گا کہ خداوند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ہر اک مٹکا شراب نال بھرا جاندا اے۔ اوتھ تینوں آکھن گے کہ کسے اسیں نہیں جان دے کہ ہر اک مٹکا شراب نال بھرا جاندا اے؟^{۱۳} چانچ توں اونیوں نوں آکھیں گا۔ خداوند انج فرماندا اے۔ ویکھ میں اس دیس دے سارے واسیائے اونیوں بادشاہواں نوں جیڑے دائود دے تختے بیٹھ نہیں۔ کاپنا۔ نیبائے۔ یروشلم دے سارے واسیاں نوں بد مستی نال بھر دیاں گا۔^{۱۴} اے میں اونیوں نوں کہہ پو کہ پتر سارے دے سارے اک دوجے لُٹ دے ماراں گا (خداوند فرماندا اے)۔ اے میں موہ نہیں کراں گلتے ترس نہیں کھاواں گا۔ اے اونیوں نوں مارن لگیاں رحم نہیں کراں گا۔^{۱۵} تسین سنوے کن لائو۔ آکڑ نہ کرو۔ کیوں جو خداوند ای فرماندا اے۔^{۱۶} خداوند اپنے خدا دی تسین تمجید کرو ایس توں پہلاں کہ اوہنیرا لیاوے۔ اے ایس توں پہلاں کہ تہاڈے قدم ہنیرے وچ تہ پھاڑے تھڈے کھاوے۔ اے ایس توں پہلاں کہ جدوں تسین روشنی نوں اُڈیکدے ہووے۔ اوہ اونیوں موت دے پچھاویں وچ وٹاوے۔ اونیوں سخت ہنیرا بنا دیوے۔^{۱۷} پر جے تسین نہیں سنو گے تان میں لُک کے اُس آکڑے روواں گلتے میری اکھ زار زار رووے گی۔ اوتھ وگلے گی۔ ایس لئی کہ خداوند دا اجڑ قیدی بنایا جارہا ہووے گا۔^{۱۸} بادشاہت ملکہ نوں آکھ کہ عاجزی کرن۔ پٹھاں بہو۔ کیوں جو تہاڈی وڈیائی دا تاج تہاڈے سران توں لٹھ گیا۔^{۱۹} نجہ دے شہر بند کیتے گئے۔ اونیوں نوں کھولن آلا کوئی وی نہیں۔ سارے یہود نوں دیس نکالا مل ریا اے۔ ہاں سارے دا سارا بندی وان بنایا جا ریا اے۔^{۲۰} توں اپنیاں اکھاں چُکے شمال ولوں آن آلیاں نوں ویکھ۔ اوہ اجڑ کتھ جیڑا تینوں دتا گیا؟ تیری وڈیائی دا اجڑ کتھ؟^{۲۱}۔ جدوں اوہ تیرے اونیوں بادشاہ بناوے گا جنہاں نوں توں اپنا عاشق ہونا سکھایا سی۔ تان توں کہہ آکھیں گی۔ کہ توں اُس تیویں وانگ جنہوں بچ جمن دی پیڑ ہووے پیڑ وچ نہیں ڈبیں گی۔^{۲۲} کہ توں اپنے دل وچ آکھدی ایں کہ ایہ گلاں میرے نال کیوں ہویاں نیں؟ تیری برائی دے ودھیک ہون پاروں تیرے دامن چُکے گئے۔ تیریاں اڈیاں بدو بدی ننگیاں کیتیاں گیاں۔^{۲۳} کہ کوشی اپنی کھل نوں یا چترا اپنے داگاں نوں بدل سکدا اے؟ تد تسین کیویں نیکی کر سکوگے۔ جدوں کہ تہانوں برائی کرن دی عادت اے۔^{۲۴} ایس لئی میں اونیوں نوں اوس ٹوڑی وانگ جنہوں اجڑ دی ہولہ جاندی اے۔ کھلار دیاں گا۔^{۲۵} ایہو ای تیرا قرعے میرے ولوں تیرا ناپا ہوا بخرے اے (انج خداوند دا فرمان اے) کیوں جو توں مینوں وساریلے کوڑے وساء کیتا۔^{۲۶} پس ایسے لئی میں تیرا دامن تیرے منہ تیکر چُکاں گا۔ تیری شرم ظاہر ہووے گی۔^{۲۷} تیری حرام کاری تیرا نکنا تیری زنا کاری دی شرارت۔ بھانویں تہیائے کیتی گئی ہووے بھانویں رڑے۔ تیرے مکروباں میں ویکھ۔ اے یروشلم تیرے افسوس توں کدوں تیکر پاک نہیں ہوویں گی۔

۱- خداوند دا اوہ بول جو سوکے دے بارے وچ ارمیا نوں ملیا۔ ۲- یہودہ نوحہ کر دے اے تے اوہ دے پھاٹکاں اُداسی چڑھی ہوئی اے۔ 14
 اوہ مٹی وچ کلے کپڑے پا کے پٹھوئے نیں تے یروشلم دا چیکنا اُچا ہوندا اے۔ ۳- وڈے پنے بندیاں نوں پانی لئی گھلے نیں۔ اوہ کھواسے
 آوندے نیں پریانی نہیں ہوندا۔ اوہ اپنے بھانڈے چھڑے لے کے مڑ جاندا نیں۔ اوہ شرمسارے کھجل ہو کے اپنے سراں نوں کج دے نیں۔ ۴- وہی
 بیجی بند ہو گئی کیوں جو مینہ نہیں ورہدا۔ ایس لئی کسان شرمندہ ہو کے اپنے سراں نوں کج دے نیں۔ ۵- پرئی رڑے بچہ دیندی اے
 اونوں گھاہ نہون کر کے چھڈ جاندی اے۔ ۶- جنگلی کھوٹے چٹانوں تے کھلوکے گڈڑاں وانگوں ہوا نوں سنگھدے نیں۔ اونیاں دیاں اکھاں رہ
 جاندیاں نیں۔ ایس لئی کہ سبزی نہیں لیہدی۔ ۷- بھانویں ساڈیاں غلطیاں ساڈے خلاف گواہی دیندیاں نیں۔ اے خداوند توں اپنے ناں
 دی خاطر عمل کر۔ کیوں جو ساڈیاں مخالفتاں ودھیک ہویاں تے اسان تیرا گناہ کیٹا۔ ۸- اے اسرائیل دی امید گامتہ مصیبت ویلے اونوں
 بچاؤن لے۔ توں کیوں دیس وچ پردیسی وانگ بنیا ہوا ایں۔ یا اجے مسافر وانگ جیڑا رات لنگھان دی تھاں وچ آوے؟ ۹- توں کیوں ڈور
 بھور بندے وانگوں ایں۔ اجے جی دار وانگوں جیڑا بچا نہیں سکدا۔ اے خداوند توں تان ساڈے وچکار ایسے تیرے ناں دے
 اکھواندے ہاں۔ پس توں سانوں چھڈ نہیں۔ ۱۰- خداوند ایس امت دے حق وچ انج فرماندا اے۔ کہ اونیاں کراہ پینا پسند کیتلے اپنے پیراں
 نوں نہ ڈکيا۔ پس خداوند اونیاں کولوں خوش نہیں تے ہن اوہ اونیاں دیاں برائیاں نوں یاد کرے گا۔ تے اونیاں دیاں غلطیاں دی سزا دیوے
 گا۔ ۱۱- خداوند نے مینوں آکھیا۔ کہ ایس امت لئی نیکی دی دعا نہ کر۔ ۱۲- جدوں اوہ روزہ رکھن تان میں اونیاں دی فریاد نہیں سناں
 گا۔ تے جدوں اوہ پکی ہوئی قربانی تے نذر چڑھاؤں تان میں اونوں قبول نہیں کراں گا۔ سگوں تلوارے کالے ویا نال اونیاں نوں فنا کراں
 گا۔ ۱۳- تدوں میں آکھیا۔ بلکہ مالک خداوند! ویکھ انبیا اونیاں نوں کہندے نیں۔ کہ تسیں تلوار نہ ویکھو گتے تہاڈے کال لے گا۔ سگوں
 میں تہانوں اسے تہاڈے یقینی سلامتی دیواں گا۔ ۱۴- تان خداوند نے مینوں آکھیا۔ کہ اوہ انبیا میرا نال لے کے گُڑی نبوت کردے نیں۔ میں
 اونیاں نوں نہیں گھلیلتے نہ اونیاں نوں حکم دتے نہ میں اونیاں نال گل کیتی۔ اوہ گُڑی روئیتاں جھوٹی غیب دانی تے کوڑ لُٹے اپنے دلاں
 دی گم راہی نال تہاڈے لئی نبوت کردے نیں۔ ۱۵- ایس لئی خداوند انج فرماندا اے۔ اوہ انبیا جیڑے میرا نال لے کے نبوت کردے نیں۔
 حالانکہ میں اونیاں نوں نہیں گھلیلتے جیڑے آکھدے نیں کہ ایس دیس تے تلوارے کال نہیں ہووے گا۔ یک اے جو تلوارے کال نال ای فنا ہون
 گے۔ ۱۶- تے ایہ امت جہدے لئی اوہ نبوت کردے نیں۔ ایہ کال تے تلوار کارن یروشلم دی گلیاں وچ سُٹ دتی جلتے گی تے کوئی اونوں نہ
 دفنلے گا۔ نہ اونیاں نوں تے نہ اونیاں دیاں تیویاں نوں نہ اونیاں دے پترانے دھیاں نوں۔ میں اونیاں تے اونیاں دی ای برائی ڈولان گا۔ ۱۷- تے
 توں اونیاں نوں ایہ کلام آکھیں گا۔ کہ میریاں اکھاں رات تے دھیاڑی ہنجو وگانے نہ رکن کیوں جو میری امت دی کواری دھئی بڑی ٹٹ
 بھج نال ماری گئی۔ اجہی سٹ نال جیڑی بڑی پیڑ دین آلی اے۔ ۱۸- جے میں میدان وچوں باہر جاواں۔ تان ویکھ تلوار دے قتل کیتے ہوئے
 نیں تے جے میں شہر دے وچ آواں تان ویکھ کال دے مارے ہوئے نیں۔۔ ایتھ تیکر کہ نبی تے کابن دیس وچ جھلے ہوئے آوارہ پھر دے نیں۔ ۱۹-
 آیا توں یہودہ نوں اُکا رد کر دتا کہ تینوں صیہون توں نفرت اے؟ توں سانوں کیوں ماردا ایں ساڈے لئی شفا کیوں نہیں۔ اسیں
 سلامتی نوں اُڈیکدے ہاں۔ پر کچھ فائدہ نہیں تے شفا پان ویلے ویکھ۔ دہشت اے۔ ۲۰- اے خداوند اسیں اپنے لچ پنے نوں تے اپنے پیو دادے
 دی برائی نوں من دے ہاں کہ اسان تیرا گناہ کیٹا۔ ۲۱- اپنے ناں دی خاطر سانوں سُٹ نہ دے تے اپنے جلال دے تخت دیہ عزتی نہ کر۔ اپنا
 جیڑا عہد ساڈے نال ہے اونوں یاد رکھ۔ اونوں نہ تروڑ۔ ۲۲- کہ قومماں دے بتاں وچوں کوئی ہے جیڑا مینہ وساوے یا کہ اسمان کنیاں
 وساوے گا؟ کہ جیڑا توں ای نہیں۔ اے خداوند ساڈے خدا؟ اسیں تینوں ای اڈیک رہے ہاں۔ کیوں جو توں ای ایہ سارا کچھ کردا ایں۔

۱- پر خداوند مینوں آکھیا - بھانویں موسیٰ سموئیل میرے سامنے کھلے ہوندے۔ تاں وی میرا دل ایس امت ول متوج نہوندا - 15
 اوہناں نوں میرے ساہمیوں پتا دے تاں جو اوہ جہ جان^۲ - ۲- جے اوہ تینوں آکھن - اسیں کتھ جائے۔ تاں اوہناں نوں آکھ خداوند انج
 فرماندا اے۔ کہ جیڑے موت لئی نیں اوہ موت دے۔ جیڑے تلوار لئی نیں اوہ تلوار دے۔ جیڑے کال لئی نیں اوہ کال دے۔ جیڑے
 قید کرن لئی نیں اوہ قید دے حوالہ کیتے جان^۳ - ۳- اے میں چار قسم دیاں مصیبتاں اوہناں گھلاں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے)۔ یعنی
 تلوار جیڑی قتل کرے۔ کتے جیڑے چیر دیں۔ ہوا دے پکھیرو جیڑے کھا جانے زویں دے درندے جیڑے تلف کر دیں^۴ - ۴- میں اوہناں
 نوں شاہ یہودہ منسہ بن حزقی یاہ دے کارنہ اوہناں دے کماں دے کارن جیڑے اوہ یروشلم وچ کیتے زویں دے سارے دیساں لئی
 عبرت دا کارن ٹھہراواں گا^۵ - ۵- پس یروشلم تیرے کون شفقت کرے گا - کون تیرا ہمدرد ہووے گا - اے اپنی راہ چھڈکے تیری سلامتی
 کون پچھن لے گا^۶ - ۶- توں مینوں چھڈیا - (خداوند دا فرمان اے) - اے توں مینوں کنڈ وکھائی - تاں میں اپنہتھ تیرے خلاف ودھاواں گا -
 تینوں پٹ دیاں گا - کیوں جو میں ترس کھا کھا کے تنگ آگیا ہاں^۷ - ۷- اے میں اوہناں نوں چھج نال دیس دے پھانکاکاں چھٹاں گا - میں اپنی
 امت نوں اوترا کران گلے فنا کران گا - کیوں جو اوہ اپنی راہواں ول نہیں گئے^۸ - ۸- اوہناں دیاں رنڈیاں زانیاں میرے لگے کنڈھ دی ریت
 توں ودھ ہون گیاں - میں اوہناں دے گھبروواں دی ماواں دے دوپہر ویلے تباہ کرن لے لیاواں گلے اوہناں لے اچن جیت ہولتے ڈر پاواں گا^۹ - ۹-
 ست بچیاں دی ماں غش کھلے گی - اوہدی جان جاندی روے گی - اودا سورج دن نوں ای ڈب جلتے گا - اے اوہ شرمائی ہوئی کھجل
 ہووے گی - میں اوہناں دے بچیاں ہوا نوں اوہناں دے دشمنان لگے تلوار دے حوالہ کران گا - (انج خداوند دا فرمان اے) - ۱۰- اے میری
 ماں میرے افسوس! کہ میں تیرے توں ساری دنیا لئی لڑاکا بندہ جھگڑا کرن آلا شخص پیدا ہوا! میں اُدھار نہیں دتا - اے نہ کسے
 کولوں اہار لے تاں وی ہر اک مینوں لعنت کردا اے^{۱۱} - ۱۱- یک اے میں نیکی لئی تیرا حوصلہ ودھاواں گا خداوند فرماندا اے۔ یک اے
 میں انج کران گا کہ دکھتے تنگی ویلے تیرا ویری تیرا ترل کرے^{۱۲} - ۱۲- آیا لوہا سگوں شمال دا لولہ پتل تروریا جاندا اے^{۱۳} - ۱۳- میں تیرے
 سارے گناہواں کارن تیریاں ساریاں حداں وچ تیری دولت تیرے خزانیاں نوں مل لے بناں غنیمت وچ دیاں گا^{۱۴} - ۱۴- اے میں تینوں اک
 اچے دیس وچ دشمنان دا گولا کر دیاں گا جنہوں توں نہیں جان دا - کیوں جو میرے قبر دی آگ بھڑکے گی - اے تیرے بلدی روے گی -
 ۱۵- اے خداوند توں جان دا ایس - پس مینوں یاد کرتے میری خبر لے مینوں تنگ کرن آلیاں توں میرا بدلے۔ توں جھلڈیاں جھلڈیاں
 مینوں نہ چکے۔ جانے جو میں تیرے لئی ملامت چکی اے^{۱۶} - ۱۶- تیریاں گلاں میرے تیکر اپڑیاں۔ میں اوہناں نوں نگل گیا - لہذا تیریاں
 گلاں میرے دل وچ میرے لئی سرورے فرحت سن - کیوں جو میں تیرے ناں دا اکھوانداں - اے خداوند لشکر دے خدا^{۱۷} - ۱۷- میں کھیڈ
 کرن لے نقلیاں دی مجلس وچ نہ بیٹھیاں نہ میں خشی نال گڈیا۔ سگوں تیرے پتھ دے کارن میں وکھ بیٹھا رہا - کیوں جو توں مینوں قبر
 نال بھر چھڈیا - ۱۸- میرا غم کیوں نہیں مکدا؟ میرا پھٹ کیوں پیڑ نال بھریا ہوئیلا لا علاج اے؟ اوہ میرے لئی جھوٹی نہروانگ ہو
 گیا - یعنی اُس پانی وانگ جیڑا اک تھان نہیں نکدا - ۱۹- ایس لئی خداوند انج فرماندا اے۔ جے توں پھرے تاں میں تینوں پھراواں گا -
 توں میرے سامنے کھلوتا ہووے گا - جے توں نفیس نوں کثیف کولوں وکھ کریں تاں توں میرے منہ ورگا ہووے گا - پس اوہ تیرے ول
 پھرن گئے توں اوہناں ول نہیں پھریں گا^{۲۰} - ۲۰- اے میں تینوں ایس امت دے سامنے پتل دی پکی کندھ بناواں گا - اے اوہ تیرے نال لڑن گئے
 تیرے لے حاوی نہیں ہون گے۔ کیوں جو تینوں بچانے تینوں چھڑان لئی میں تیرے نال ہاں۔ (انج خداوند دا فرمان اے) - ۲۱- پس میں
 شرارتیاں دے تھوں تینوں چھڑاواں گا - اے زور آوراں دے پنجیاں وچوں تینوں آزادی دیواں گا۔

۱- میں خداوند دا کلمہ پایا۔ جدوں اوہ آکھیا کہ^۲۔ توں اپنے لئی بیوی نہ کرتے نہ اُس تہاں تیرے پترے تیریاں دھیاں پوون۔^۳ 16

کیوں جو خداوند خدا اونیاں پترانے دھیاں بارے جیڑے ایتھ جمدے نیسے اونیاں دیاں ماواں بارے جنباں وچوں اوہ جمدے نیسے اونیاں دے پیواں بارے جیڑے اونیاں نوں ایس دیس وچ پیدا کردے نیں انج فرماندا اے۔^۴ اوہ پیڑ بھری موت نال مرن گے۔ اونیاں کوئی وین نہیں کرے گا۔ اوہ بہ نہیں جان گے اوہ زوہیں لُٹ کھاد وانگ ہون گے۔ اوہ تلوار تے کال نال مرن گے۔ اونیاں دیاں لوتھیاں پوا دے پکھیروانے زوہیں دے درندیاں دی خوراک ہووے گی۔^۵ کیوں جو خداوند خدا انج فرماندا اے کہ توں پھوڑی لُٹ گھر وچ نہ جاتے روں لئی اوتھ نہ جاتے نہ اونیاں نوں دلاسه دین لئی۔ کیوں جو ایس امت توں میں اپنی سلامتی مہربانی تے رحمت پٹا لیتی اے۔ (انج خداوند دا فرمان اے)۔^۶ پس وڈے نیک ایس دیس وچ مرن گے۔ اوہ بہ نہیں جان گے نہ اونیاں لُٹ ماتم کیتا جاوے گا۔ بندے اپنے آپ نوں نہ چیرن گے نہ اونیاں لئی اپنے وال منن گے۔^۷ اتے ماتم زداں لئی مڑدیاں بارے تسلی دین لئی روئی نہیں بھن گے نہ اونیاں دے پیو یا ماں لئی اونیاں نوں دلاسه دا پیالہ پیاں گے۔^۸ اتے توں ضیافت دے گھر نہ جا۔ تاں جو اونیاں نال بیٹھتے کھاوے پیوے۔^۹ کیوں جو رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ۔ میں ایس تہاں تہاڈیاں اکھاں دے سامنے تہاڈے ایام وچ خوشی دی واجتے سرور دی واج۔ ڈلے دی واجتے ووٹی دی واج ختم کراواں گا۔^{۱۰} اتے جدوں توں اُس امت نوں ایہ ساریاں گلاں دسیں گاتے اوہ تینوں آکھن گے کہ خداوند ساڈے خلاف کاپدے لئی ایس وڈی مصیبت دی گل کردا اے۔ ساڈی بھلتے ساڈا گناہ کیہ اے جیڑا اساں خداوند اپنے خدا دے خلاف کیتا؟^{۱۱} تاں توں اونیاں نوں آکھیں گا کہ (کہ انج خداوند دا فرمان اے) کیوں جو تہاڈے پیو دادے مینوں چھڈ دتے دوچ معبوداں پچھ جاکے اونیاں دی پرستش کیتی۔ اونیاں نوں سجدہ کیتا مینوں ترک کیتا میری شریعت نوں نہ منیا۔^{۱۲} اتے کیوں جو تسناں اپنے پیو دادے توں ودھ بری شرارت کیتی۔ کیوں جو ویکھ تسناں وچوں ہر اک اپنے دل دی ضد تہاڈے میرا شنوا نہیں ہوندا۔^{۱۳} ایس لئی میں تہانوں ایس دیس وچوں اک اچے دیس وچ سُٹ دیاں گا جنہوں نہ تہاڈے نہ تہاڈے پیو دادے جان دے سن تے اوتھ تہاڈے راتنی دھیاڑی دوچ معبوداں دی پرستش کرو گے۔ کیوں جو میں تہاڈے رحم نہ کراں۔^{۱۴} ایس لئی ویکھ اوہ دن آوندے نیں (انج خداوند دا فرمان اے) جنباں وچ فیر نہیں آکھیا جاوے گا کہ جیوندے خداوند دی سوہ جیڑا بنی اسرائیل نوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیا یا۔^{۱۵} سگوں جیوندے خداوند دی سوہ جیڑا بنی اسرائیل نوں شمال دے دیس وچوں اونیاں ساریاں دیساں وچوں کڈھ لیا یا جتھ اُسے اونیاں نوں چک دتا سی۔ کیوں جو میں اونیاں نوں اُس دھرتی موڑ لیاواں گا جیڑی میں اونیاں دے پیو دادے نوں دتی اے۔^{۱۶} ویکھ میں چوکھ مچھیریاں نوں گھلاں گا (انج خداوند دا فرمان اے) جیڑے اونیاں نوں پھڑ لین گے۔ مگروں میں چوکھ شکاریاں نوں گھلاں گا۔ جیڑے ہر اک پہاڑ توں ہر اک ٹہ توں چٹان دیاں مورییاں وچوں اونیاں دا شکار کرن گے۔^{۱۷} کیوں جو میریاں اکھاں اونیاں دیاں ساریاں راہواں لُٹ نیں تے اوہ میرے حضور توں لُکیاں نہیں رہندیاں تے نہ اونیاں دی برائی میری اکھوں ایلے۔^{۱۸} میں اونیاں دی برائی تے اونیاں دی بھل دا ڈونا بدل دیاں گا۔ کیوں جو اونیاں میرے دیس نوں پلٹ کیتا تے میری میراث نوں اپنی مکروانے گندگی دیاں لوتھیاں نال بھر چھڈیا۔^{۱۹} اے خداوند توں میری قوت میرا کوٹھ مصیبت دے دن میری اوٹ دی تہاں ایں۔ زوہیں دے کندھیاں توں قوماں تیرے کول آن گیاں تے آکھن گیاں۔ پک اے ساڈے پیو دادے کوڑے بطلان دی اجبی ریاست لئی جہدے وچ کوئی لاہ نہیں۔^{۲۰} کہ بندہ اپنے لئی معبود بناوے۔ اوہ تاں معبود نہیں ہن۔^{۲۱} پس ایس لئی ویکھ۔ میں ایس وار اونیاں نوں دساں گا کہ میں اپنے تہاں اپنا زور اونیاں نوں وکھاواں گا۔ تدوں اوہ جانن گے کہ میرا ناں خداوند اے۔

۱۔ یہودہ دا گناہ لوے دے قلم نال لکھیا گیا اے۔ الماس دی نوک نال اوہناں دے دل دی تختی چھاپیا گیا ہے۔ سگوں اوہناں دے 17 مذبحیاں دے سنگاں۔ ۲۔ جتھ اوہناں دے پتر اوہناں دیاں کھمبیاں دے مذبحیاں لے اوہناں دی یاد گیری ہوئے۔ ساوے بوٹیاں کول اُچیاں ٹپیاں ۳۔ اے رڑے دے پاڑاں تیرے تیرے گناہاں کارن تیریاں ساریاں حداں وچ تیری دولت تیرے خزانیاں نوں غنیمت وچ دیاں گا ۴۔ اے تون اپنی ایس میراث تون پتھ چکیں گا جیڑی میں تینوں دتی اے میں تینوں اک اچے دیس وچ تیرے دشمنان دا گولا بناواں گا جنہوں تون نہیں جان دا۔ کیوں جو تون میرے قبر دی آگ بالی اے اوہ ابد تک بلدی روے گی ۵۔ خدا وند انج فرماندا اے۔ ملعون اے اوہ بندہ جیڑا انسانہ بھروسہ رکھدا اے۔ بشر نوں اپنی بانہ بناندا اے۔ جہدا دل خدا وند کولوں پھر جاندا اے۔ ۶۔ اوہ اُجاڑ دے رتم وانگ ہووے گا جیڑا نیکی دا آنا محسوس نہیں کردا سگوں اُجاڑ دی سُکیاں تھانواں کلر آلیے غیر آباد زویرے رندا اے۔ ۷۔ مبارک اے اوہ بندہ جیڑا خدا وند سا رکھدا اے۔ خدا وند جہدے توکل دی تھاں اے۔ ۸۔ اوہ اُس بوٹے وانگ ہووے گا۔ جیڑا پانی دے ڈھلے لایا گیا ہووے۔ جیڑا اپنیاں جڑاں تری وچ کھلاردا اے۔ جدوں گرمی آوے تاں اونوں پتہ نہیں لگدا۔ سگوں اوہ پتر ساوے رندے نیں اے۔ روڑے وچ اونوں کوئی چنتا نہیں اے پھل لیان وچ نہیں رُکدا۔ ۹۔ دل ساریاں شیواں تون ڈونگتے لا علاج اے اونوں کون لہہ سکدا اے۔ ۱۰۔ میں خدا وند دل نوں جاجدلے گردیاں نوں آزماندان ستر اک بندے نوں بمطابق اوہدیاں راہواں کماں دے پھل دے بدل دیندا ہاں ۱۱۔ جیویں تتر آندیاں نوں کٹھا کردا اے پر بچے نہیں کڈھدا۔ اُنچ ای جیڑا راستی بناں دولت کٹھی کردا اے اوہ اونوں ادھی حیاتی وچ چھڈے گاتے اپنی اخیرتے بیوقوف ٹھہرے گا۔ ۱۲۔ ساڈے مقدس مقام وچ اے پرلے تون اُچے جلالی تخت۔ ۱۳۔ اے اسرائیل دی امید گا۔ اے خدا وند! جیڑے تینوں چھڈ دیندے نیں اوہ سارے شرم سار ہون گتے جیڑے میتھوں وکھ ہو جاندے نیں۔ لکھا اے۔ کہ اوہ مٹی وچ رل جان گے کیوں جو اوہناں آہ بیت آہ حیات دے سومہ خدا وند نوں ترک کیتا اے۔ ۱۴۔ اے خدا وند تون مینوں شفا دے۔ تاں میں شفا پاواں گا۔ تون ای مینوں بچا تاں میں بچ جاواں گا کیوں جو تون میری وڈیائی ایں ۱۵۔ ویکھ۔ اوہ مینوں آکھدے نیں کہ خدا وند دا بول کتھ گیا؟ ہن اوہ آوے۔ ۱۶۔ میں بڑے مقصد لئی تیرا پچھا نہیں کیتلے نہ میں اوکھہ دن دی خواہش کیتی۔ تون خود جان دا ایں کہ جو کچھ میرے بلہاں وچوں نکلیا اوہ تیرے ولوں سی ۱۷۔ تون میرے لئی ڈر نہو۔ کیوں جو مصیبت دے دن وچ تون میری پناہ دی تھاں ایں ۱۸۔ مینوں دکھ دین لے رسوا ہون گے۔ پر مینوں رسوا نہون دے۔ اوہ خوف زدہ ہون پر مینوں خوف زدہ نہون دے۔ مصیبت دا دن اوہناں لے لیتے دونی ہلاکت نال اوہناں نوں ہلاک کر۔ ۱۹۔ خدا وند میرے نال انج گل کیتی۔ جلتے اپنی امت دے پھانکے کھلو۔ جس وچوں شاہان یہودہ اندر آوندے باہر جاندے نیں۔ سگوں یروشلم دے سارے پائھکاں۔ ۲۰۔ اے اوہناں نوں آکھ۔ اے شاہان یہودہ سارے یہودہ سارے یروشلم واسیو۔ تسین جو اپنیاں پھانکاں وچوں اندر آوندے اوخدا وند دا کلم سنو۔ ۲۱۔ خدا وند انج فرماندا اے۔ تسین اپنی جاناں لئی خبردار رو۔ کہ سبت دے دن کوئی بہار نہ چکو اے اونوں لے یروشلم دے پھانکاں دے اندر نہ آئو۔ ۲۲۔ نہ سبت دے دھباڑے اپنے گھراں تھیں بہار لے کے باہر جائو نہ کوئی پور کم کرو۔ سگوں ثبت دے دن نوں پاک رکھو۔ جیویں کہ میں تہاڈے پیو دادے نوں حکم دتا۔ ۲۳۔ پر اوہناں نہ سنیلے نہ اپنے کن لائے۔ سگوں اپنیاں دھوناں اکڑائیاں تاں جو نہ سننے نہ ادب ادب قبول کرن۔ ۲۴۔ پس جے تسین گوہ نال میری گل سنو گے (انج خدا وند دا فرمان اے) تے ثبت دے دن تسین ایس شہر دے پھانکاں وچ بہار لے کے نہیں وڑو گے۔ سگوں ثبت دے دن نوں پاک رکھو گے۔ ایتھ تیکرے کسے طراں دا کم و نہ کرو۔ ۲۵۔ تاں اس شہر دے پھانکاں وچوں اوہ بادشاہ جیڑے دائود دے تختے بیٹھ ہون گے داخل ہون گتے اوہ اوہناں دے سردارے مردان یہودہ واسی رتھائے گھوڑیاں سوار ہون گتے اپہ شہر ابد تیکر وسدا روے گا۔ ۲۶۔ اوہ یہودہ دے شہراں یروشلم دے دولتے بنیامین دی دھرتی شفلیتہ کوستانہ نجہ تون آون گتے۔ بھنی ہوئی قربانیاں ذبیحہ نذراں لوہان لیاون گتے خدا وند دے گھر وچ شکر لے دے ذبیحاں نوں گزارن گے۔ ۲۷۔ پر جے تسین میری گل سنو کہ سبت دے دن نوں پاک رکھو بہار نہ چکو اے اونوں لے کسبت دے دن یروشلم دے پھانکاں وچ نہ وڑو۔ تاں میں اوہ پھانکاں وچ آگ بالاں گا۔ تاں اوہ یروشلم دے محلاں نوں بھسم کرے گی تے نہیں بچھ گی۔

۱-۱۔ اوہ بول اے جیڑا ارمیہ خدا وند کولوں لیا جدوں اوہ آکھیا - ۲- اُٹھتے کمبار دے گھر جا سہ اوتھ میں تینوں اپنے بول 18 سناواں گا - ۳- تد میں کمبار دے گھر گیا - تاں ویکھ - اوہ چاکتہ کم کردا سی - ۴- جدوں کوئی بھانڈا جیڑا کمبار مٹی نال بنا ریا سی اوہدے ہتھوں چبا ہو جاندا۔ تاں اوہ اوہدے نال کوئی پوربھانڈا بنا لیندا -- جوہں ک اوہدی نظراں وچ چنگا لگدا - ۵- تاں خدا وندے میرے نال گل کیتی تے مینوں آکھیا - ۶- اے اسرائیل دے گھرلے (انج خدا وند دا فرمان اے) کہ میرا اختیار نہیں کہ میں اس کمبار وانگوں تباڈے نال سلوک کراں ؟ ویکھ - اے اسرائیل دے گھرلے ! توں میرے ہتھ وچ انج ای ایں جیویں مٹی کمبار دے ہتھ وچ اے - ۷- میں کدی کس قوم تے کس بادشاہی دے حق وچ کھندا ہاں کہ اوہوں پٹاں ترور دیاں تہلاک کراں - ۸- پر جے اوہ قوم اپنی اُس برائی توں باز نہ جہدے کارن میں اوہدے خلاف گل کیتی سی - تاں میں اُس برائی کولوں پچھتاواں گا جیڑی میں اوہناں نال کرن بارے سوچی سی - ۹- تے میں کدی کس قوم تے کس بادشاہی بارے کھندا ہاں کہ اوہوں بناواں تے لاواں گا - ۱۰- پر جے اوہ میری نظر وچ برائی کرے میری نہ سنہ تاں میں اوہدے نال نیکی کرن توں پچھتاواں گا - جیڑی میں آکھی سی کہ اوہدے نال کراں گا - ۱۱- تہن مردان یہود تے یروشلم واسیاں نال گل کرے آکھ کہ خدا وند انج فرماندا اے ویکھ - میں تباڈے خلاف مصیبت دا خیال کردا ہاں تے تباڈے خلاف اک منصوبہ بنادا ہاں - لہذا تسیں سارے دے سارے اپنے ڈھنگ توں باز آؤ تے اپنی راہواں تے اپنے عملان نوں ٹھیک کرو - ۱۲- پر اوہ آکھدے نیں اپنے فضول اے۔ اسیں تاں اپنی خیالاں دے مطابق چلاں گتے سارے دے سارے اپنے لچے دل دی ضد تے عمل کراں گے۔ ۱۳- پس ایسے لئی خدا وند انج فرماندا اے۔ قوموں کولوں پچھو - کسے کدی اچھی گل سنی؟ اسرائیل دی کواری تے اچھا کم کیتا جہدے نال لوں کھلو جانے نیں۔ ۱۴- کہ وڈے کوہ لبنان دی برف کدی جاندی رہوے گی؟ یا اوہدیاں پھنڈیاں ہواں ٹھدیاں وگدیاں ندیاں کھچ لتیاں جان گیاں؟ پر میری امت مینوں بھل گئی تے بطلان لئی خشبو ساڑی۔ اوہ اوہناں دیاں راہواں وچ یعنی پرانیاں راہواں وچ اوہناں نوں گراے پایا - تاں جو تنگ راہواں تے خراب راہواں تے ٹرن - ۱۶¹⁵۔ تاں جو اپنے دیس نوں اُجاڑتے سدا لئی غمگین کرن - تاں جو کوئی وی ایدھروں لنگھ گا اوہ حیران ہووے گتے اپنا سر ہلاوے گا - ۱۷¹⁷۔ مشرقی ہوا وانگ میں اوہناں نوں دشمنان دے سامنے کھلار دیاں گاتے ہلاکت لے دن اوہناں نوں منہ نہیں سگوں کنڈ وکھاواں گا۔ ۱۸- تد اوہناں آکھیا - آؤ اسیں ارمیا دے خلاف منصوبہ بنائے۔ کیوں جو کابن دے نہوں کارن شریعت پر گز جاندی نہیں رہوے گی تے نہ مشورت مشیراں دے نہوں نال تے نہ کلام نبی دے نہوں پاروں۔ آؤ اسیں اوہناں زبان نال مارے تے اوہدی کسے گل تے دھیان نہ کرے۔ ۱۹- اے خدا وند! توں میرے ول توجہ کرے میرے مخالفان دی واج نوں شن - ۲۰²⁰۔ کہ نیکی دا بدلہ برائی نال دتا جاوے؟ کیوں جو اوہناں میری جان لئی ٹوپا کھٹیا۔ یاد رکھ - کہ میں تیرے حضور کھلوتا۔ تاں جو اوہناں لئی نیکی دی گل کراں تے تیرا قہر اوہناں توں پلٹ دیاں - ۲۱²¹۔ ایس لئی اوہناں دے بچیاں نوں کال دے حوالہ کرے اوہناں نوں تلوار دی دھار دے حوالہ کرے۔ اُن دیاں بیویاں اوتریاں تے رنڈیاں ہو جان تے اوہناں دے بندے وبا ہتھوں مارے جاتے اوہناں دے گھبرو جنگ وچ تلوار نال مارے جاوے - ۲۲²²۔ اوہناں دے گھروں جیکن دی واج سنی جاوے۔ جدوں توں اوہناں لے اچن چیت ڈاکوواں دا جتھا لیاویں گا۔ ایس لئی کہ اوہناں مینوں پھڑن لئی ٹوپا کھٹیا تے میرے پیراں لئی پھائیاں لائیاں۔ ۲۳²³۔ پر توں اے خدا وند اوہناں دی سارے قتل دے مشوریاں نوں جان دا ایں - جیڑے اوہ میرے خلاف بنھدے نیں۔ پس توں اوہناں دی بُرائی معاف نہ کرے اوہناں دے گناہ اپنے سامنیوں صاف نہ کر اوہ تیرے سامنے ہلاک ہو جاوے - اپنے قہر دے ویلے اوہناں نال اپنے ورتاواں کرے۔

¹ خداوند انج فرماندا اے۔ جلتے کھمبار کولوں مٹی دی اک صراحی مُلے امت دے کئی بڈھتے کابناں دے کئی بزرگ تیرے نال 19 پوون -² تے ٹھیکریاں دے پھاٹک دے ساہنے بن پنوم دی ترائی وچ جا کے اوتھ اوہناں گلاں دا اعلان کر جیڑیاں میں تینوں آکھدا ہاں -³ تے آکھ - اے شاہان یہودیت یروشلم واسیو خداوند دا بول سنو - رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ میں ایس تھاتے اک آفت لاواں۔ جو کوئی اُس بارے سُنہ گا۔ اوہدے کن ساں ساں کرن گے۔⁴ کیوں جو اوہناں مینوں چھڈیا تے ایس تھان نوں بیگانیاں دی کر دتاتے ایس وچ دوجے معبوداں لئی خشبو ساڑی۔ جنہاں نوں نہ اوہ نہ اوہناں دے پیو دادے نہ یہود دے بادشاہ جان دے سن اوہناں ایس تھان نوں بدوشاں دے لہو نال بھر چھڈیا۔⁵ تے بعل لئی اُچیاں تھانواں اساریاں تان جو اپنے پُتران نوں بعل دی بھنی ہوئی قربانیاں تے طورے اگ وچ ساڑن - جیس گل دے بارے میں نہ کدی حکم دتا نہ کلام کیتلے نہ سوچیا -⁶ ایس لئی ویکھ اوہ دن آوندے نیں (انج خداوند دا فرمان اے) جنہاں وچ ایہ تھان فیر توفتے بن پنوم دی ترائی نہیں سگوں وادی القتل اکھولے گی -⁷ تے ایس تھان میں یہود تے یروشلم دے صلاح مشورے نوں ختم کراں گاتے اوہ اپنے دشمنان دے ساہنے تلوار نالتے اوہناں دے تھ نال قتل کیتے جان گے جیڑے اوہناں دی جان منگدے نیں تے میں اوہناں دیاں لوتھیاں ہوا دیاں پکھیروا تے زویں دے درندیاں نوں کھان لئی دیاں گا۔⁸ تے میں ایس شہر نوں اُجڑے حقارت دا کارن کراں گاتے ہر اک جیڑا اپدے کولوں لنگھ گا - حیران ہووے گا تے اوہدیاں ساریاں آفتان کارن شونکے گا۔⁹ تے میں اوہناں نوں اوہناں دے پُتران تے اوہناں دیاں دھیاں دا ماس کھواواں گاتے اوہ اس گھیرے تنگی ویلے جس نال اوہناں دے دشمن تے اوہناں دی جان منگن لے اوہناں نوں تنگ کرن گے اِک دوجے دا ماس کھان گے۔¹⁰ - تد توں اُس صراحی نوں اوہناں بندیاں دے ساہنے بھنیں گا جیڑے تیرے نال گئے۔¹¹ تے اوہناں نوں آکھیں گا رب الافواج انج فرماندا اے۔ جوہں کھمبار دا بھانڈا بھنیا جاندا اے تے فیر نہیں جُڑدا۔ اُسے وانگ میں ایس اُمت تے ایس شہر نوں بھن دیاں گاتے تھان دے نہون کارن توفت گُستان بنے گا۔¹² - ایس تھان نالتے اپدے واسیاں نال میں انج ای کراں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے) تے میں ایس شہر نوں توفت وانگ کر دیاں گا۔¹³ تے یروشلم دے گھارتے یہود دے بادشاہواں دے محل توفت دی تھان وانگ ای پلٹ ہون گے۔ سُنہ اوہناں ساریاں گھراں دے۔ جنہاں دیاں چھتاتے اوہ اسمان دے سارے لشکر لئی خشبو ساڑدے دوجے معبوداں لئی تپاون وگاندے رہے۔¹⁴ - تدوں ارمیا توفت توں جتھ خداوندے اونوں نبوت کرن لئی گھلیا سی مڑ آیا تے خداوند دے گھر دے وپڑے وچ کھلویاتے ساریاں لوکاں نوں آکھیا۔¹⁵ - کہ رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں اس شہر لُٹے اپدے ساریاں پنڈاں لُٹے اوہ ساریاں آفتان لیاواں گا جنہاں دا میں اوہدے حق وچ ذکر کیتا - کیوں جو اوہناں نے اپنیاں دھوناں اکڑائیاں تان جو میرا کلام نہ سنن۔

۱۔ فخشور بن امیر کاہنہ جیہڑا خداوند دے گھار وچ سردار ناظم سی ارمیا نوں اپناں گلاں دی نبوت کردیاں سنا۔^۲ تان 20
 فخشور نے ارمیا نبی نوں کوڑے مروئے اوہوں خدا وند دے گھر دے نیڑے بنیامین دے اُٹھ پھانک وچ کاٹھ وچ پایا۔^۳ اے دوجے دن
 فخشور نے ارمیا نوں کاٹھ وچوں کڈھوایا۔ تد ارمیائے اوہوں آکھیا کہ خدا وند نے فخشور نہیں سگوں تیرا ناں ماجور من سایب رکھیا اے۔
 ۴۔ کیوں جو خداوند انج فرماندا اے۔ ویکھ میں تینوئے تیرے سارے خیر خواہاں لئی باعث ہول کر دیندا ہاں۔ اوہ اپنے دشمن دی تلوار
 نال ڈگ جان گئے تیریاں ای اکھاں ویکھن گئے میں سارے پودہ نوں شاہ بابل دے حوالہ کردا ہاں۔ اوہ اوہاں نوں بابل وچ جلا وطن
 کرے گئے تلوار نال قتل کرے گا۔^۵ میں ایس شہر دی ساری دولتے اپدی ساری محنت ساریاں سوہیاں شیوائے پودہ دے
 بادشاہاں دے سارے خزانے اوہاں دے دشمنان دے ہتھ وچ دے دیاں گئے اوہ اوہاں نوں لٹن گئے پھڑن گئے بابل وچ لے جان گئے۔^۶ اے تون
 اے فخشور اپنے پورے گھرنے سمیت جلاوطن ہووے گا۔ تون بابل وچ پہنچ کے اوتھ مرے گا۔ یعنی تون تیرے اوہ سارے
 سنگتی جنہاں لئی تون جھوٹی نبوت کردا رہا۔^۷ اے خدا وند تون مینوں مغالط دتا تان مغالط کھادا۔ تون میرے نال اصرار کیتا
 تون غالب آیا۔ میں ساری دھباز ٹھٹھا اُڈان دا کارن ہاں۔ تیر کوئی میری توہین کردا اے۔^۸ کیوں جو جدوں وی میں گل کرداں۔ تان
 چیکدا ہاں۔ میں ظلمت غنیمت دی پکار کردا ہاں۔ تان خدا وند دا کلام ساری دھباز میرے لئی شرمے ٹھٹھا دا کارن ہوندا اے۔^۹ جدوں
 میں آکھداں کہ میں ایسے فیر نہیں سوچاں گئے پھر اوہے ناے کلام نہیں کراں گا۔ تان میرے دل وچ جیویں بلدی ہوئی اگ آندی
 اے۔ جیہڑی میریاں ہڈیاں وچ چھپی ہوئی اے۔ میں اوہوں ضبط کرن دی کوشش کرداں۔ پر کر نہیں سکدا۔^{۱۰} کیوں جو میں
 پتیریاں داتے ماجور من سایب دا پھسپھسانا سندا رہندا ہاں کہ اُس دی شکایت کرو۔ اسیں اوہی شکایت کراں گے۔ میرے نیڑے دے
 سنگتی سارے دے سارے میرے ٹھوکر کھان دی اُڈیک وچ نیہے آکھدے نیں کہ شبت اوہ دھوکہ کھاوے اسیں اوہے لے غالب آواں گے۔
 ۱۱۔ پر خدا وند میرے نال اک ڈاڈے جی دار وانگ اے۔ ایس لئی مینوں ستاون لے ڈگ جان گئے غالب نہیں آن گے۔ اوہ بڑے شرمسار
 ہون گے، کیوں جو اوہ کامیاب نہیں ہون گئے اوہاں دی شرم ساری ابد تیکر بچی رہوے گی۔ تھلے گی نہیں۔^{۱۲} پس اے رب الافواج
 سچ نوں جاچن لے۔ گردیاں دلاں نوں ویکھن لے! میں تیرا بدلہ اوہاں تون ویکھاں۔ کیوں جو میں اپنا دعویٰ تیرے حوالہ کیتا۔^{۱۳} خدا
 وند لئی گیت گائو۔ خدا وند دی تمجید کرو۔ کیوں جو اُسے مسکین دی جند نوں بد کرداراں دے ہتھوں چھڑایا۔^{۱۴} ملعون ہووے اوہ
 دپاڑا جس وچ میں جمیلے اوہ دن جس وچ میری ماہے مینوں جمیا اُکا مبارک نہوے۔^{۱۵} ملعون ہووے اوہ بندہ جسے میرے بیو نوں
 خبر دے کے آکھیا اے تیرے لئی نہ پتر پیدا ہویا اے اوہوں بہت خوش کیتا۔^{۱۶} اوہ بندہ اوہاں شہراں وانگ ہووے جنہاں نوں خدا وند نے
 پرت چھڈیاے نہ پچھتاہا۔ اوہ سوہرے للکارے دوہرے ویکھ شور شہ! ^{۱۷} کیوں جو کُکھ وچ اُسے مینوں قتل نہ کیتا۔ کہ میری ماں ای
 میری قبر ہندی۔ اوہی کُکھ صدا لئی حاملہ رہندی۔^{۱۸} میں کیوں کُکھ وچوں باہر نکلا تان جو مشقت دیکھ ویکھا۔ تے میرے دن
 شرمندگی وچ لنگھن۔

۱- ایہ اوہ بول اے جیہڑا ارمیلہ خدا وند توں لتا - جدوں صدقی یاہ بادشاہ فخشور بن ملکی یامہ صفن یاہ بن معسہ یاہ کاہن نوں 21
اودے کول گھلپا تاں جو آکھن - ۲- ک ساڈے لئی خدا وند توں پچھ - کیوں جو بنو کد نصر شاہ بابل ساڈے نال لڑائی کردا اے -
شیت ک خدا وند ساڈے نال اپنے سارے عجیب کماں وانگ کرے - تاں جو اوہ ساڈے کولوں چلا جلتے ۳- تدوں ارمیلہ اوہناں نوں آکھیا
تسین صدقی یاہ نوں انج آکھوگے ۴- خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے ویکھ - لڑائی دے جیڑے پتھار تہاڈے پتھار وچ نیں تے جنہاں
نال تسین اپنے گھیرے ہوئے شاہ بابل تے کلدانیاں نال جنگ کردے او - میں اوہناں نوں کندھ توں باہر پھرا دیاں گا تے ایس شہر دے وچکار
کٹھا کراں گا ۵- تے میں اپنے ودھلے ہوئے پتھار زور آ ور باہوا تے رومتے غصبتے وڈے قبر وچ تہاڈے نال لڑاں گا ۶- تے میں ایس شہر دے
رین والیاں کیہ انسان کیہ حیوان ساریاں نوں مار دیاں گا تے اوہ بُری وبا نال مر جان گے ۷- تے مگروں (انج خدا وند دا فرمان اے) میں
شاہ یہودہ صدقی یاہ نوں سنہ اودے نوکرا تے رعیت دے سنہ اوہناں دے جیڑے مرولی تے تلوار تے کال کولوں بیج جان گے - نبو کد نصر
شاہ بابل تے اوہناں دے دشمنان تے اوہناں دی جان منگن آلیاں دے حوالہ کردیاں گاتے اوہ اوہناں نوں تلوار دی دھار نال قتل کرے گاتے
اوہناں لئی اداس نہیں ہووے گاتے نہ ترس کرے گاتے نہ رحم کھاوے گا ۸- تے توں ایس امت نوں آکھیں گا ک خدا وند انج فرماندا اے -
ویکھ - میں تہاڈے سامنے حیاتی دی رامت موت دی راہ دوویں رکھدا ہاں ۹- جیہڑا وی اس شہر وچ رہوے گا - اودی جان اودی ای
غنیمت ہووے گی ۱۰- کیوں جو میں اپنا منہ اس شہر دے خلاف چنگ لئی نہیں سگوں برائی کرن لئی کیتا اے - (انج خدا وند دا فرمان
اے) تاں اوہ شاہ بابل دے پتھ وچ دتا جاوے گا تے اوہ اپنوں اگ نال ساڑ دیوے گا ۱۱- تے شاہ یہودہ دے گھرنے دے حق وچ خدا وند دے
بول سنو ۱۲- اے دائود دے گھرنے! خدا وند انج فرماندا اے - تسین سویر ویلے نیاں کرو تے مظلوم نوں ظالم پتھوں چھڑوائو - انج نہ
ہووے میرا قبر اگ وانگ بھڑکتے اجہی تیزی نال بلے ک تہاڈے عملاں دی برائی دے کارن نہ بجھ ۱۳- ویکھ - اے ترائی وچ رن آلی اے
رڑے دی چٹان! (انج خدا وند دا فرمان اے) میں تہانوں جیڑے کھندے او ک کون ساڈے حملہ کرے گا تے کون ساڈے گھراں وچ وڑے
گا ۱۴- میں تہاڈے عمل دے پھلاں مطابق تہانوں سزا دیاں گا (انج خدا وند دا فرمان اے) تے میں اودے جنگل وچ اگ بالاں گا تاں اوہ
اُس دے سارے آتہ دولہ نوں ساڑ دیوے گی -

۱۔ خداوند انج فرماندا اے۔ شاہ پیودہ دے گھر چل سہ اوتھہ ایہ کلام کر ۲۔ سہ آکھ اے شاہ پیودہ جو دائود دے تختہ بیٹھا اے۔ تون سنہ اپنے نوکراہے اپنی رعایا دے جیڑے اپناں پھانکاں تون داخل ہوندے نیں خداوند دے بول سن ۳۔ خداوند انج فرماندا اے۔ تسین انصاف سچائی عمل وچ لائو سہ مظلوم نون ظالم دے پھون چھڑاؤتہ پردیسی یتیم رنڈیاں نون تنگ نہ کرو تہاں لہ ظلم نہ کرو تہاں گناہ لہو نہ وگاؤ ۴۔ کیوں جو جے تسین ایس کلام دے مطابق عمل کرو گے۔ تان دائود دے تختہ بیٹھن لہ بادشاہ یعنی اوہ سنہ اپناں دے نوکراہے اپناں دی رعیت دیاں رتھارت گھوڑیاں چڑھ کے اس گھر دے پھانکاں وچوں وڑیا کرن گے ۵۔ پر جے تسین ایس کلام نون نہ سنیا تان میں اپنی ذات دی سوہ کھانداں (انج خداوند دا فرمان اے)۔ کہ ایہ گھر اک اجڑ ہو جلتے گا ۶۔ کیوں جو شاہ پیودہ دے گھر لے دے حق وچ خداوند انج فرماندا اے۔ بہانویں تون میرے لئی جلعادہ لبنان دی چوٹی ایں تان وی میں پک اے اجڑ سہ غیر آباد اجڑی ہوئی تھان بناواں گا ۷۔ کیوں جو میں تیرے خلاف غارت گراں نوہے اپناں وچوں ہر اک نون اوہ پھارناں نال تیار کراں گا سہ اوہ تیرے پترین دیوداراں نون کٹن گتے اپناں نون اک وچ سٹن گے ۸۔ سہ بہت سارے لوکی ایس شہر دے کولوں لنگھن گے۔ سہ اک دوجے نون آکھن گے کہ خداوندہ ایس وڈے شہر نال انج کیوں کیتا ؟ ۹۔ تہ آکھیا جلتے گا کہ ایس لئی کہ اپناں خداوند اپنے خدا دے عہد نون چھڈ دتا سہ دوجے معبوداں نون سجدہ کیتلے اپناں دی پرستش کیتی ۱۰۔ تسین مردے نہ رووے نہ اوہ لہ وین پائو۔ پر اوہ لہ لئی جیڑا چلا جاندا اے وڈی زاری کرو۔ کیوں جو اوہ فیر مڑکے نہیں آوے گا سہ نہ اپنی جمن بہوں ویکھ گا ۱۱۔ کیوں جو شاہ پیودہ شلوم بن یوشی یاہ دے حق وچ جہہ اپنے پیو یوشی یاہ مگروں بادشاہی کیتی۔ خداوند انج فرماندا اے کہ جیڑا ایس تھان تون ٹر گیا اوہ فیر کدی وی ایتھ مڑکے نہ آوے ۱۲۔ سگوں اوہ اوس تھارت مرے گا جتھ اوہ بندی وان بناکے جایا گیا سہ اوہ ایس دھرتی نون کدی وی نہیں ویکھ گا ۱۳۔ سیاہا اُسے جیڑا اپنے گھر نون انیاں نالے اپنے پڑکوٹھڑے نون بغیر سچ تون اُساردا اے سہ اپنے گوانڈھی کولوں مزدوری دے بنان سیوا کرواندا اے اوہ دے کم دی مزدوری اپنوں نہیں دیندا ۱۴۔ سہ جیڑا آکھدا اے میں اپنے لئی اک وڈا گھر تہ اک کھلا پڑکوٹھڑا بناواں گا سہ جیڑا اپنے لئی باریاں کھولدا اے دیودار دی چھت بنادے شخرفی روغن کردا اے ۱۵۔ کہ تون ایس لئی بادشاہی کریں گا کہ تون دیودار دے کم دا شوقین ایں ؟ کہ تیرا پیو کھاندا پیندا سگوں نال ای انصاف سچائی دا کم نہیں کردا رہا۔ تان اوہا بھلا ہوندا سی ۱۶۔ اوہ غریبے مسکین دا انصاف کیتا تہ بھلا ہوا۔ کہ ایہ میری معرفت نہیں سی ؟ (انج خداوند فرماندا اے) ۱۷۔ پر تیری نظر تیرا دل لالچ لہتے گناہ لہو وگان لہتے ظلم لہتے سختی لگیا ہوا اے ۱۸۔ ایس لئی خداوند شاہ پیودہ یوہا قیم بن یوشی یاہ دے حق وچ انج فرماندا اے اوسے ایہ ماتم نہ کیتا جاوے کہلے میرا بھرا ! یا لہ میری بہن ! سہ نہ ایہ وین کیتا جاوے کہلے آقا ! یا لہ اوہی شان ! ۱۹۔ سگوں اوہا دینا کھوتے جیہا ہووے گا اوہ دھروکا جلتے گاتے یروشلم دے پھانکاں تون پرانہ سٹیا جاوے گا ۲۰۔ لبنان تہ چڑھ جلتے چیک سہ باشان وچ اپنی واج اچی کر سہ عباریم تون چیک۔ کیوں جو تیرے سارے چاہوان مارے گئے۔ ۲۱۔ تیری اقبال مندی وچ میں تیری گل کیتی۔ پر تون آکھیا میں نہیں سنان گا۔ تیرے نکہندیاں تون تیرا اپو ای ڈھنگ اے۔ کہ تون میری واج نہیں سن دی ۲۲۔ تیرے سارے آجڑیاں نون ہوا چرلے گی سہ تیرے عاشق جلا وطنی وچ جان گے۔ تان تون حقیقت وچ اپنی ساری شرارت کارن شرمندہ کھل ہوویں گی ۲۳۔ اے تون جو ایس ولے لبنان وچ جھوکتے کندھاں وچ آلینا بنادی ایں۔ تون کئی چیکیں گی جدوں تینوں اوس تیویں جیہا اوکڑ ہووے گی جنہوں بچ جمن دی پیڑ ہندی ہووے ۲۴۔ میری حیاتی دی سوہ (انج خداوند دا فرمان اے) کہ بہانویں شاہ پیودہ کن یاہ بن یوہا قیم تیرے سچتھ دی مندری ہوندا۔ تان وی میں تینوں اوتھوں کڈھ کے سٹ دیندا۔ ۲۵۔ میں تینوں اپناں دے حولہ کر دیاں گا جو تیری جان منگدے نیہے جنہاں دے منہ تون ٹوں ڈر کھاندا ایں۔ یعنی شاہ بابل نبو کد نصرے گلدانیاں دے حولہ ۲۶۔ میں تینوں تیری ماں نون جس وچوں ٹوں جمیا۔ اک غیر دیس ول چک دیاں گا سہ جتھ تسین جمہ سی اوتھہ ای تسین مروگے ۲۷۔ سہ جیڑی دھرتی لہ مڑکے آون لئی اپناں دے دل چاندے ہون گے۔ اوتھہ اوہ مڑکے نہیں آون گے ۲۸۔ کہ ایہ مرد کن یاہ مٹی دا پنا ٹٹیا ہوا بھانڈا اے یا ردیا ہوا بھانڈا اے ؟ کس کارن اوہ اودی اولاد کڈھ جانے نیہے اُس دیس وچ سٹ جانے نیں جنہوں اوہ نہیں جانے ۲۹۔ دھرتی۔ دھرتی۔ دھرتی ! خداوند دے بول سن ۳۰۔ (خداوند انج فرماندا اے) کہ ایس بندے نون اوترا لکھو۔ اجیہا بندی جیڑا اپنے دنان وچ کامیاب نہیں ہووے گا۔ کیوں جو اودی نسل وچوں کوئی کامیاب نہیں ہووے گا کہ دائود دے تختہ بیٹھتے فیر پیودہ راج کرے۔

۱- اوہناں آجڑیاں افسوس جیڑے میری چراگاہ دیاں بھیڈاں نوں ہلاک کردے وکھ وکھ کردے نیں۔ (انج خدا وند دا فرمان اے) ۲- ایس لئی خدا وند اسرائیل دا خدا اوہناں آجڑیاں دے حق وچ جیڑے میری امت نوں چرانے نیں انج فرماندا اے کہ تساں میں آجڑ نوں کھنڈا چھڈیاں اوہناں چک کے کڈھ دتاں اودی خبر نہ لئی۔ ایس لئی میں تہاڈے کماں دی برائی دے کارن تہاڈی خبر لواں گا (انج خدا وند دا فرمان اے) ۳- میں اوہناں ساریاں دیساں وچ جتھ جتھ میں اوہناں نوں چک دتا سی اپنہ آجڑ دا بجیا ہویا خود کٹھا کراں گاتے اوہناں نوں اپنی چرانہ وچ موڑکے لیاواں گاتے اوہ پھلن گتے ودھن گے۔ ۴- میں اوہناں اچے آجڑی مقرر کراں گا جیڑے اوہناں نوں چران گے تاں اوہ فیر نہ ڈرن گتے نہ خوف کھاوے گتے نہ کوئی اوہناں وچوں گواچے گا۔ ۵- ویکھ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ اوہ دن آوندے نیں جنہاں وچ میں دائود لئی اک سچی کونپل پیدا کراں گا۔ جیڑا بادشاہوکے بادشاہی کرے گا۔ اوہ سیانا ہووے گاتے زبوسے انصاف سے سچائی دا کم کرے گا۔ ۶- اُسی دے دناں وچ۔ یہودہ خلاصی پلے گاتے اسرائیل آرام نال روے گا۔ جس نال نال اوہ سدیا جاوے گا اوہ ایہوہوے گا کہ خدا وند ساڈی سچائی۔ ۷- ایس لئی ویکھ۔ اوہ دن آوندے نیں (انج خدا وند دا فرمان اے) جنہاں وچ فیر نہیں آکھیا جاوے گا کہ جیوندے خدا وند دی سوہ جیڑا بنی اسرائیل نوں مصر وچوں کڈھ لیاا۔ ۸- سگوں زندہ خدا وند دی قسم جیڑا اسرائیل دے گھرنے دی اولاد نوں شمال دے دیس وچوے اوہناں ساریاں دیساں وچوں کڈھ لیاا جتھ جتھ اوسے اوہناں نوں چک دتا سی۔ اوہ اپنہ ای دیس وچ رہن گے۔ ۹- انبیا دے حق وچ۔ میرا دل میرے اندر ٹٹ گیتے میریاں ساریاں پڈیاں کمبیاں گتے خدا وند دے کارن اودے پاک کلام دے کارن میں نش وچ چورے اوس بندے وانگ ہو گیا جیڑا شراب پتھوں مغلوب ہووے۔ ۱۰- کیوں جو دیس زنا کاراں نال بھر گیتے پھنکار دے کارن ماتم کردا اے۔ بیلے دیاں چرانداں سُک گیاں۔ ایس لئی کہ اوہناں دی راہ بُریے اوہناں دی قوت کراے پئی ہوئی اے۔ ۱۱- کیوں جو نبیے راہ دوویں مکار نیں۔ میں اپنہ ای گھر وچ اوہناں دی شرارت ویکھداں (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۱۲- ایس لئی اوہناں دی راہنیرے دی تلکھدی تھان وانگوں ہو گئی۔ اوہ اودے ول چکے جان گتے اوتھ ڈگن گے۔ کیوں جو میں اوہناں کولوں بدلے لین لے ورھ وچ اوہناں آفت لیاواں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۱۳- میں سامرہ دے نبیاں وچ اکہ وقوفی ویکھی اے۔ یعنی ایہ جو اوہ بعل دا نال لے کے نبوت کردے میری امت اسرائیل نوں کُراے پاندے سن۔ ۱۴- پر یروشلم دے نبیاں وچ میں نفرت ویکھداں۔ اوہ زنا کردے جھوٹ نال ملاپ رکھدے بدکرداراں دی حمایت کردے نیں۔ ایہ تیکر کہ اوہناں وچوں کوئی اپنی برائی توں باز نہیں آوندا۔ پس میرے لئی اوہ سارے سدوم وانگے اوہناں دے واسی عمورہ وانگ ہون گے۔ ۱۵- ایس لئی رب الافواج اوہناں نبیاں دے حق وچ انج فرماندا اے۔ ویکھ۔ میں اوہناں نوں افسستین کھواواں گاتے زہریلا پانی پیاواں گا۔ کیوں جو یروشلم دے نبیاں کارن ای سارے دیس وچ دینی کھنڈی اے۔ ۱۶- ایس لئی رب الافواج انج فرماندا اے کہ تساں میں اوہناں نبیاں دی گلاں نہ سنو۔ جیڑے تہاڈے لئی نبوت کردے تہاں دیندے نیں۔ اوہ خدا وند دے من دی گل نہیں پر اپنہ دل دے خیال دی گل کردے نیں۔ ۱۷- اوہ میری توہین کرن آلیاں نوں ہر ویلے آکھدے نیں کہ خدا وند فرمایا اے۔ تہاڈی سلامتی ہووے گی۔ اوہ اپنی ضدتے ٹرن لے لہر اک نوں آکھدے نیں کہ تیرے کوئی آفت نہیں آوے گی۔ ۱۸- کیوں جو کسے خدا وند دی مجلس وچ کھلوکے اودا کلام سنیلے سمجھیا۔ کسے اودے کلامتے گویا کیتلے اودے کن لایا۔ ۱۹- ویکھ خدا وند دے قبر دا ڈاڈا طوفان اُٹھ گاتے وا ورولاہ دیناں دے سرے ٹٹ پوے گا۔ ۲۰- کیوں جو خدا وند دا غضب مُکے گا نہیں۔ جدوں تیکر اوہ اوہناں اخیر تیکر نہ پنچلے اپنہ دل دی مرضی پوری نہ کرے۔ تساں اخیلے دناں وچ اوہناں چنگی طرح جان لوگے۔ ۲۱- میں اوہناں نبیاں نوں نہیں گھلیا۔ تد وی اوہ بھجے نیں۔ میں اوہناں نال گل نہیں کیتی۔ تد وی اوہ نبوت کردے نیں۔ ۲۲- پر جے اوہ میری مجلس وچ کھلونے تاں اوہ میری امت نوں میرا کلام سنا دے اپنی بھیڑی راتے بھیڑے عملان توں ہٹ جانے۔ ۲۳- کیے میں نیڑیوں ای خدا ہاں (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ تے دوروں خدا نہیں؟ ۲۴- کیے بندہ چھپیاں ہواں تھانواں تے لُکے گاتے میں اوہناں نہیں ویکھاں گا؟ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ کیے اسمانے زبیں میتھوں سچوئے نہیں؟ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۲۵- میں سنیا اے کہ اوہناں نبیاں کہ آکھیا جیڑے میرا نال لے کے کوڑی نبوت کردے بھٹے آکھدے نیں کہ میں سفنا ویکھیا میں سفنا ویکھیا۔ ۲۶- کدوں تیکر ایہ گل اوہناں نبیاں دے دل وچ ہووے گی جیڑے کوڑی نبوت کردے جیڑے اپنہ دل دے دھوکے دے بنی نیں۔ ۲۷- جیڑے ارادہ کرے نیں کہ میری امت نوں میرا نال اپنہ اوہناں سپنیاں کارن بھلوا دیں۔ جیڑا وہ اک دوجے نوں دسدے نیں۔ جیویں اوہناں دے پیو دادے بعل دی خاطر میرے نال نوں بھلا چھڈیا۔ ۲۸- جس نبی کول سفنہ تان اوہ سفنہ دسے جہدے کول میرا کلام ہے تاں سچائی نال میرا کلام سناوے توڑی نوں کنک نال کیے واسطے؟ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۲۹- کیے میرا کلام اگ وانگ نہیں؟ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ تہ تھوڑے وانگ جیڑا جٹان نوں تروڑکے ٹوٹ کر دیندا اے۔ ۳۰- ایس لئی ویکھ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ میں اوہناں نبیاں دا مخالف ہاں جیڑے ہاں جیڑے اک دوجے کولوں میرا کلام لکاندے نیں۔ ۳۱- ویکھ۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ میں اوہناں نبیاں دا مخالف ہاں جیڑے اپنی زبان ورت کے آکھدے نیں کہ ایہ اودا کلام اے۔ ۳۲- ویکھ۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ میں اوہناں دا مخالف ہاں جیڑے کوڑے سپناں نال نبوت کردے نیرے اوہناں دی تفسیر کر کے میری امت نوں اپنہ جھوٹے شیخی نال کُراے پاندے نیں۔ حالانکہ میں اوہناں نوں نہیں گھلیا۔ نہ اوہناں نوں حکم دتا۔ ایس لئی اوہناں کولوں ایس امت نوں کسے وی گل دا اُکا فیدہ نہیں ہووے گا (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ ۳۳- پس ایہ امت یا کوئی نبی یا کابن تیرے کولوں انج آکھکے پُچھ کہ خدا وند ولوں بار نبوت کیے۔ توں اوہناں نوں آکھ کیڑا بار نبوت؟ ایہ کہ میں تینوں چھڈ دیاں گا۔ (انج خدا پاک دا فرمان اے)۔ ۳۴- تے جے نبی یا کابن یا لوکائی وچوں کوئی آکھکے ”خدا وند ولوں بار نبوت“ تاں میں اُس بندے نوں اودے تیر نوں سزا دیاں گا۔ ۳۵- تساں سارے دے سارے اک دوجے نوں آکھیا کرو کہ ”خدا وندے کیے جواب دتا“ یا ”خدا وندے کیے فرمایا“۔ ۳۶- پر توں ”خدا وند ولوں بار نبوت“ دا فیر ذکر نہیں کریں گا۔ کیوں جو ہر اک لئی اودی اپنی گل اودے لے بھار اے۔ کیوں جو تساں جیوندے خدا رب الافواج ساڈے خدا دا کلام وگاڑ چھڈیا۔ ۳۷- توں نبی نوں انج آکھیا کریں گا۔ کہ خدا وندے تینوں کیے جواب دتا۔ یا خدا وندے کیے فرمایا۔ ۳۸- پس چونکہ توں آکھدا ایں کہ ”خدا وند ولوں بار نبوت“۔ ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے کہ کیوں جو توں ایہ قول کہ ”خدا وند ولوں بار نبوت“ ایس لئی خدا

وند انج فرماندا اے کہ کیوں جو توں ایہ قول کہ ”خدا وند ولوں بار نبوت“ کہندا ایں۔ حالانکہ میں تہاڈے ول اکھوا بھجیا کہ تسیں ”خدا وند ولوں بار نبوت“ نہ آکھیا کرنا۔³⁹ ایسے لئی ویکھ میں تینوں اُکا بھل جاواں گاتے تینوں سنہ ایس شہر دے جیہڑا میں تینوں تے تیرے پیو دادے نوں دتا۔ اپنی حضوری وچوں سُٹ دیاں گا۔⁴⁰ تے تیرے لُٹ ہمیشہ لئی شرم تہمیشہ دی خواری لیاواں گا۔ جیہڑے کدی وی نہیں بھلے گی۔

^۱۔ مگروں ایس دے کہ شاہ بابل بنو کد نصر شاہ یہودا یلن یاہ بن یویا قیم نوں سفہ یہودہ دے سرداراں دے سفہ کم کاج کرن آلیاں 24 تے لوہاراں دے یروشلم توں جلا وطن کرکے بابل نوں لے گیا تاں خدا وندہ مینوں اک سفنا وکھایا۔ تاں کیہ ویکھداں کہ خدا وند دی پیکل دے ساہمنہ پکھوٹ کھباڑیاں دیاں دو ٹوکریاں دھریاں نیں۔ ^۲۔ اک ٹوکری وچ پکھوٹ کھباڑیاں وانگ بڑے ای ودھیا کھباڑے سن تے دوجی وچ بہت خراب کھباڑے اجے خراب کہان دے قابل نہیں سن۔ ^۳۔ خدائے مینوں آکھیا کہ اے ارمیا! توں کیہ ویکھداں۔ میں آکھیا کھباڑے۔ ودھیا کھباڑے بہت ودھیا نیں تے خراب کھباڑے بہت ای خراب۔ ایڈے خراب جو کہان دے قابل وی نہیں۔ ^۴۔ تہ میں خدا وند دا کلم سنیا تے اوہ آکھیا کہ۔ ^۵۔ خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ اپناں ودھیا کھباڑیاں وانگ میں یہودہ دے جلاوطن تے نظر کردا ہاں۔ جنہاں نوں ایس تھان توں اوہناں دی بہتری لئی گلدانیاں دی دھرتی گھلیا اے۔ ^۶۔ تے میں نیکی لئی اوہناں تے اپنی نظر کراں گا تے اوہناں نوں ایس دھرتی موڑکے لیاواں گا تے اوہناں نوں بناواں گا نہ ڈھاواں گتے اوہناں نوں لاواں گا نہ پٹاں گا۔ ^۷۔ تے میں اوہناں نوں اجیہا دل دیواں گا جو اوہ مینوں پچھان سکن۔ یعنی ایہ کہ میں خدا وند ہاں۔ تاں اوہ میری امت ہون گتے میں اوہناں دا خدا ہواں گا۔ کیوں جو اپنے پورے دل نال میرے ول رجوع کرن گے۔ ^۸۔ پر اوہناں خراب کھباڑیاں بارے جیڑے اجے خراب نیں کہ کہان جوگے وی نہیں خدا وند انج فرماندا اے۔ کہ شاہ یہودہ صدقی یاہ دے نال تے اوہدے سرداراں تے یروشلم دے اوہناں بچیاں ہویاں دے نال جیڑے ایس دھرتی رہ جان گے یا مصر دے دیس وچ وسدے ہون گے۔ میں اجیہا ای کراں گا۔ ^۹۔ تے میں اوہناں نوں زویں دیاں ساریاں بادشاہیاں دے نیڑے جتھ جتھ میں ہول دا کارن تے خجالت تے ضرب المثل تے توہین تے تکفیر دا کارن کر دیاں گا۔ ^{۱۰}۔ تے میں اوہناں وچ تلوار تے کالتے مرولی گھلاں گا ایتھ تیکر کہ اوہ اوس دھرتی توں جیڑی میں اوہناں نوں تے اوہناں دے پیو دادے نوں دتی سی فنا ہو جان گے۔

۱- اپہ اوہ بول نیں جیڑے پہودہ دی پوری امت دے حق وچ ارمیانہ شاہ پہودہ یویا قیم بن یوشی یاہ دے چوتھ ورھ وچ سنہ (یعنی شاہ بابل بنو کد نصر دے پہلے ورھ وچ) ۲- اتے جو ارمیانہ پہودہ دی ساری امت تے یروشلم دی سارے واسیاں نوں انج آکھکے دسیا کہ ۳- شاہ پہودہ یوشی یاہ بن آمون دے تیرویوں ورھ توں لے کے آج دے دن تیکر (تے اپہ تیرویوں ورھا اے) میں خدا وند دا کلام پاندا ریا تے میں ویلے سرکلام کردے پوئے تہانوں دسدا ریا ۴- اتے خدا وند ویلے سر اپہ ساریاں بندیاں یعنی انبیائے کرام نوں اپہ آکھکے گھلدا ریا (پر تسان نہ سنیاتے سن لئی اپہ کن کھولے) ۵- کہ تسان وچوں ہر اک اپنی بری رامت اپہ عملاں دی شرارت توں باز آوے تے تسنیں اُس دھرتی تے وسدے روو جیڑی خدا وند پرلے ویلے توں تہانوں تہاڈے پیو دادے نوں دتی ۶- اتے دوجے معبوداں دی نقل نہ کرو کہ اوہناں دی پرستش کرو تے اوہناں نوں سجدہ کرو تے اپہ تھتہ دے کم نال مینوں روہ نہ دوائو تے تان میں تہانوں دکھ نہیں دیواں گا ۷- پر انج خدا وند دا فرمان اے تے تسان میری نہ سنی ایتھ تیکر تے تسان اپہ تھتہ دے کم نال اپہ نقصان لئی مینوں غصہ دواہا ۸- ایس لئی رب الافواج انج فرماندا اے کیوں جو تسان میرا کلام نہ سنیا ۹- ویکھ میں اپہ خدمت گار شاہ بابل بنو کد نصر نوں سد لواں گا (انج خدا وند دا فرمان اے) تے شمال دے ساریاں قبیلیاں نوں لے کے ایس دیستے اپہ دے سارے واسیاں تے لے دولا دے سارے قبیلیاں تے چاڑھ لیاواں گا میں اپہناں نوں تہا تے برباد کراں گا تے اپہناں نوں عبرت دا کارنہ تھتہ دا کارنہ سدا لئی اُجاڑ بنا دیاں گا ۱۰- اتے اپہناں وچوں خوشی دی واج مزے دی واج دے دی واج ویشی دی واج چکی دی واج دیوے دی لو دور کراں گا ۱۱- اتے اپہ ساری زویں اُجاڑے حیرت دا کارن ہوے گی تے اپہ قومان ستر ورھیاں تیکر شاہ بابل دی خدمت کرن گیاں ۱۲- اتے ستر ورھ لنگھن مگروں (انج خدا وند دا فرمان اے) میں شاہ بابل نوں تے اُس قوم نوں اوہناں دی بڑائی کارنہ گلدانیاں دے دیس نوں سزا دیواں گا تے اوہنوں ہمیش لئی اُجاڑ بناواں گا ۱۳- اتے اُس دیستے اوہ سارا کلام پورا کراں گا جیڑا میں اوہ دے بارے آکھیا سب کچھ جو اس پوتھی وچ لکھیا گیا تے جہدی ارمیا نیہ ساریاں قومان بابت نبوت کیتی ۱۴- کیوں جو اپہ وی ڈاڈیاں قومان تے عظیم بادشاہواں دی سیوا کرن گتے میں اپہناں دے عملاتے اپہناں دے تھتہ دے کمان مطابق بدل دیواں گا ۱۵- کیوں جو خدا وند اسرائیل دے خدا مینوں انج آکھیا کہ میرے قبر دی شراب دا اپہ پیالہ میرے پتھوں پھڑتے اوہناں ساریاں قومان نوں پیا جنباں جنباں کول میں تینوں گھلاں ۱۶- تان جو اوہ پیونہ ڈولنہ جھلیو جان اُس تلوار دے کارن جیڑی میں اوہناں تے گھلاں گا ۱۷- تدوں میں خدا وند دے پتھوں اوہ پیالہ لٹاتے اوہناں ساریاں قومان نوں پیا جنباں جنباں دے کول مینوں خدا وند گھلیا سی ۱۸- یعنی یروشلم تے پہودا دے شہر اتے اوہ دے بادشاہواں سرداراں نوں تان جو اوہ اُجاڑ تے عبرت دا کارنہ تھتہ تکفیر دا کارن ہون جیویں کہ آج دے دن ہے ۱۹- اتے شاہ مصر فرعون نوں سنہ اوہ دے دربار تے امیراتے اوہدی ساری رعیت دے ۲۰- اتے سارے ملہ جہ اکٹھ نوں تے عوض دی دھرتی دے سارے بادشاہواں نوں تے فلسطین دے دیس دے سارے بادشاہواں نوں تے اشقلونہ غزبتے عقرونہ اشدود دے بقیہ نوں ۲۱- اتے عدومہ موآبتے بنی امون نوں ۲۲- اتے شاہان صور نوں تے سارے شاہان صیدون نوں تے سمندرون پار دے ٹاپوواں دے بادشاہواں نوں ۲۳- اتے دوانہ تے تہمتے بوزے اوہناں ساریاں نوں جیڑے پُڑیاں دے وال مندے نیں ۲۴- اتے سارے عرب دے بادشاہواں نوں تے اوہناں ساریاں ملہ جہ لوکاں دے بادشاہواں نوں جیڑے اُجاڑ تھان تے وسدے نیں ۲۵- اتے سارے شاہان زمیری تے سارے شاہان مادائی نوں ۲۶- اتے نیڑے دور دے سارے شاہان شمال نوں اپہ سارے دے سارے شاہان شمال نوں اپہ سارے دے سارے سگوں دنیا دے اوہناں ساریاں دیساں نوں جیڑے ایس دھرتی تے موجود ہون تے اپہ دے مگروں شاہ شیشاک پیوے گا ۲۷- اتے توں اوہناں نوں آکھیں گا کہ رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے پیو تے مست ہووے اُلتیاں کرو تے ڈگ پووے اُس تلوار کارن فیر نہ اُٹھو جیڑی میں تہاڈے وچکار گھلاں گا ۲۸- جدوں اوہ پین لئی تیرے پتھوں پیالہ لین توں نہ کرن گے تان توں اوہناں نوں آکھیں گا رب الافواج انج فرماندا اے کہ تسنیں ضرور پیو گے ۲۹- کیوں جو ویکھ جیڑا شہر میرے نالتے اکھواندا اے میں اُس تے آفت لیانا شروع کرداں تان کہ تسنیں بنان سزا دے چھٹو گے تسنیں بنان سزا دے نہ چھٹو گے کیوں جو میں دھرتی دے سارے ربن والیاں تے تلوار نوں سداں گا انج رب الافواج دا بیان اے ۳۰- توں اوہناں ساریاں گلاں دی نبوت اوہناں نال کریں گتے اوہناں نوں آکھیں گا خدا وند اُچی تھان توں گجے گا تے اپہ پاک مسکن وچوں واج اُچی کرے گا تے اپنی رائش دی تھاتے زور نال گجے گا تے انگور نوں لٹاڑن آلیاں وانگ سارے دھرتی واسیاں تے بولے گا ۳۱- زمین دے اخیر تک اک شور اُڑیا اے کیوں جو خدا وند دا قومان نال جھپڑا اے اوہ سارے بشر دی عدالت لاوے گا تے لچیاں نوں تلوار دے حولہ کراں گا انج خدا وند دا فرمان اے ۳۲- رب الافواج انج فرماندا اے ویکھو قوم توں قوم تیکر اک آفت جاندی اے تے زویں دے حد توں اک طوفان اٹھے گا ۳۳- اتے اُس دن خدا وند دے مارے پوئے زمین دی اک حد توں لے کے دوجی حد تیکر پھون گے اوہناں لے وین نہیں کیتے جان گتے نہ کٹھ کیتے جان گتے نہ بہ جان گے سگوں کھاد وانگ زویں پھ رن گے ۳۴- اے آجڑو! سیپا کرو تے چیکو اے اُجاڑ نوں راہ وکھان آلیو سواہ چ بلدو کیوں جو تہاڈے کوبن دے دن پورے پوئے میں تہانوں چکنا چور کراں گا تسنیں جھپوے بکریاں وانگ قتل کیتے جائو گے ۳۵- اتے آجڑیاں توں اوٹ دی ساری تھاتے اُجاڑ نوں راہ وکھان آلیاں دی ساری آزادی جاندی روے گی ۳۶- آجڑیاں دے رون دی واج تے اُجاڑ دے رہراں دا سیپا کیوں جو خدا وند اوہناں دیاں چراندان نوں برباد کیتا اے ۳۷- اتے خدا وند دے غضب دی تیزی نال سلامتی دیاں چراندان برباد ہو پاں ۳۸- اوہ شیر دے بچے وانگ اپنی غار وچوں نکلا کیوں جو ستم گر دے ظلم نال تے اوہ دے قبر دے زور نال اوہناں دی دھرتی اُجاڑ ہو گئی

۱- شاہ یہودہ یوبا قیم بن یوشی یاہ دی بادشاہی دے دنان دے شروع وچ مارمیلع خدا وند کولوں ایہ بول لتا جدوں اوہ آکھیا - ۲- 26 (خدا وند انج فرماندا اے) خدا وند دے گھر دے ویڑے وچ کھلوے جنہاں گلاں دا اوہناں نوں آکھن دا میں تینوں حکم دتا - اوہ اوہناں ساریاں لوکاں نوں آکھ جیڑے یہودہ دے ساریاں شہروں وچوں سجدہ کرن لئی خدا وند دے گھر وچ آوندے نیں سہ اوہناں گلاں وچوں اک وی گل برباد نہ کر۔ ۳- شہیت کہ اوہ سنہ اوہناں وچوں پر اک اپنی بری راہ توں باز آوے تاں میں وی اُس برائی توں رُک جاواں جیڑی میں اوہناں دے برے عملاں کارن اوہناں نال کرن دا ارادہ رکھداں - ۴- پس توں اوہناں نوں آکھ کہ خدا وند انج فرماندا اے۔ جے کدی تسیں میری نہ سہو - کہ اُس شریعتہ چلو جیڑی میں تہاڈے ساہنے رکھی اے - ۵- سہ میرے اوہناں بندیاں - یعنی انبیا دیاں گلاں سنو ، جنہاں نوں ویلہ سر میں تہاڈے ول گھلدا رہا - پر جنہاں نوں تسان نہ سنیا - ۶- تاں میں ایس گھر نوں شیلو وانگ کر دیاں گا سہ اس شہر دی زمین دیاں ساریاں قوماں لئی پھٹکار دا کارن ٹھہراواں گا۔ ۷- تہاڈے کاہناں نبیاں لوکائیں ارمیا نوں خدا وند دے گھروچ ایہ گلاں آکھدیاں سنیا ۸- جدوں ارمیا اپناں ساریاں گلاں نوں آکھن مگروں وپلا ہوا - جنہاں دا خدا وندے اوہناں حکم دتا سی کہ ساری امت نوں آکھ۔ تاں کاہناں نبیاں لوکائیں اوہناں پھڑیلے آکھیا کہ اے توں مرے گا - ۹- توں خدا وند دے نال توں کیوں نبوت کرکے آکھیا - کہ ایہ گھر شیلو وانگ ہو جاوے گا سہ ایہ شہر برباد اُجاڑ کیتا جاوے گا سہ ایہدے وچ رہن آلا کوئی نہیں ہووے گا سہ سارے بندے ارمیا دی مخالفت وچ خدا وند دے گھر کٹھہوئے۔ ۱۰- سہ یہودہ دے سرداراں ایہ گلاں سنیاں - تاں اوہ بادشاہ دے گھروچوں خدا وند دے گھر ول لہے خدا وند دے گھر دے نوہں پھاٹک دے دروازے وچ بیٹھ۔ ۱۱- تہاڈے کاہناں نبیاں سرداراں لوکائیں نال گل کرکے آکھیا - کہ ایس بندے قتل دا فتویٰ اے۔ کیوں جو اسے اس شہر دے خلاف نبوت کیتی - جوہں کہ تسان اپنے کناں نال سنیا - ۱۲- تہاڈے ارمیلع ساریاں سرداراں لوکائیں نال گل کرکے آکھیا - کہ خدا وندے مینوں گھلیا تاں جو ایس گھر دے خلافت اس شہر دے خلاف اوہناں ساریاں گلاں دے نبوت کراں جیڑیاں تسان سنیاں - ۱۳- پس ہن تسیں اپناں راہواں اپنے عملاں نوں ٹھیک کرو سہ خدا وند اپنے خدا دی سنو سہ خدا وندے اُس بدی توں جیڑی اوہ تہاڈے خلاف آکھی رک جاوے گا - ۱۴- میں ویکھو - میں تہاڈے ہتھ وچ ہاں - پس جو تہاں پسند ہووے تہاڈے لئی چنگا ہووے تسیں میرے نال کرو - ۱۵- پر یقین جانو کہ جے تسیں مینوں قتل کروگے۔ تاں بے گناہ خون اپنے آپ لہے ایس شہر لہے ایس دے واسیائے لیاؤگے۔ کیوں جو اصل وچ خدا وندے مینوں تہاڈے کول گھلیا اے تاں جو ایہ ساریاں گلاں تہاڈے کناں وچ آکھاں - ۱۶- تہاڈے سرداراں لوکائیں کاہناں نبیاں نوں آکھیا - کہ ایس بندے قتل دا فتویٰ نہیں - کیوں کہ اسے خدا وند ساڈے خدا دے نالے ساڈے نال گل کیتی - ۱۷- تہاڈے دیس دے کچھ بزرگ بندے اٹھتے لوکاں دی ساری جماعت نال گل کرکے آکھیا - ۱۸- کہ میکا موراشتی شاہ یہودہ حزقی یاہ دے دنان وچ نبوت کیتی یہودہ دے سارے لوکاں نال گل کرکے آکھیا - کہ رب الافواج انج فرماندا اے کہ صیہون وچ پیلی وانگوں پل واپا جاوے گا سہ یروشلم وٹیاں دا ڈھیر ہووے گا سہ گھر دا پہاڑ جنگل دا ٹہوہوے گا - ۱۹- تاں کہ شاہ یہودہ حزقی یاہ یا یہودہ وچوں کسے اوہناں قتل کیتا ؟ کہ اوہ خدا وند کولوں نہیں ڈریاے خدا وند دے حضور ترلا نہیں کیتا ؟ تہاڈے خدا وند اُس عذاب نال جیڑا اوہ اوہناں دے خلاف آکھیا سی رک گیا - ایس لئی اسیں اپنے آپتے وڈی مصیبت لیا رہیاں - ۲۰- اک بندہ پور وی سی - جیڑا خدا وند دے نالے نبوت کردا سی - یعنی قریت یعاریم دا اوری یاہ بن شمع یاہ اوہ اس شہر دے خلافت ایس دھرتی دے خلاف ارمیا دے سارے کلام مطابق نبوت کیتی - ۲۱- یوبا قیم بادشاہ ساریاں جی داراں سرداراں اوہناں گلاں سنیاں - تاں بادشاہ اوہناں قتل کرن دا ارادہ کیتا - جدوں اوری یاہ سنیا تاں ڈرکے نسیاے مصر وچ چلا گیا - ۲۲- تاں یوبا قیم بادشاہ مصر وچ بندے گھلے۔ یعنی الناتان بن عکبورتہ اوہدے نال کئی پور بندے۔ ۲۳- اوہ اوری یاہ نوں مصر وچوں کڈھ لیلے اوہناں یوقیا قیم بادشاہ دے سامنے پیش کیتا - جہنہ اوہناں تلوار نال قتل کیتا اوہدی لوٹھ نوں لوکائیں دے قبرستان وچ سٹوا چھڈیا - ۲۴- پر احیقام بن شافان دا ہتھ ارمیا دے نال سی - تاں جو اوہ قتل کرولے جان لئی لوکاں دے حوالہ نہ کیتا جاوے۔

۱- شاہ یہودہ صدقی یاہ بن یوشی یاہ دی بادشاہی دے زملہ دے شروع وچ ارمیلہ خدا وند کولوں ایہ بول لے جدوں اوہ آکھیا کہ-^۲ 27 خدا وندہ مینوں انج فرمایا کہ اپنے لئی گلاواں تہل بنا تے اونیاں نوں اپنی دھونے پا-^۳ ۳- تے اونیاں نوں شاہ ادومہ شاہ موآبتہ شاہ بنی عمونہ شاہ صورتہ شاہ صیدون دے کول اونیاں قاصداں دے تہل گھل جیڑے یر شلیم وچ شاہ یہودہ صدقی یاہ دے کول لے نیں -^۴ 4- تے اونیاں نوں حکم دے کہ اپنے مالکاں نوں آکھ کہ رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے- تسیں اپنے مالکاں نوں انج آکھوگے-^۵ 5- زویں نوں ساری زویں دے انساناں حیواناں نوں میں اپنی وڈی قدرت دھائی ہوئی بانہ نال بنایا تے جنہوں میں چنگا سمجھداں اونوں دینداں -^۶ 6- پس ہن میں اونیاں ساریاں دیساں نوں اپنے نوکر بنو کد نصر شاہ بابل دے تہل وچ دے دتا اے- سگوں میں رڑے دے حیوان وی اونوں دے تان جو اوہ اویدی سیوا کرن -^۷ 7- تان ساریاں قوماں اویدی اویدے پتر دیتے اویدے پوترے دی سیوا کرن گیاں - جدوں تیکر کہ اویدی اپنی دھرتی دا ویلا نہ آجاءے- تدوں ڈاڈیاں قوماں وڈے بادشاہ اُس کولوں اپنی سیوا کرواں گے-^۸ 8- تے جیڑی قوم تے بادشاہ شاہ بابل بنو کد نصر دی خدمت نہ کرے- تے جو کوئی اپنی دھون نوں شاہ بابل دے تہل دے پٹھاں نہ رکھ- میں اُس قوم نوں تلوار کالے مرولی نال سزا دیواں گا - (انج خدا وند دا فرمان اے) جد کہ میں اونیاں نوں اونیاں دے تہل نال فنا نہ کراں -^۹ 9- پس تسیں اپنے اونیاں نیباں تے غیب داناں تے خواب بیناں تے شگونیاں تے فال کڈھن آلیاں دی نہ سنو - جیڑے تہاڈے نال گل کرکے آکھدے نیں - کہ تسیں شاہ بابل دی خدمت گزاری نہ کرو -^{۱۰} 10- کیوں جو اوہ تہاڈے نال جھوٹی نبوت کردے نیں - تان جو تہانوں تہاڈی دھرتی توں آوارہ کرن - اور تان جو میں تہانوں چکے کڈھ دیاں تے تسیں مر جائو -^{۱۱} 11- پر جیڑی قوم اپنی دھون نوں شاہ بابل دے تہل دے تہل رکھ گی تے اویدی خدمت گزار بنے گی - میں اونوں اویدی اپنی دھرتی رہن دیاں گا - (انج خدا وند دا فرمان اے) - تان اوہ اُس دی کھیتی کرے گا تے اوہ ای روے گا -^{۱۲} 12- تے میں اپناں ساریاں گلاں دے مطابق شاہ یہودہ صدقی یاہ نال گل کرکے آکھیا کہ اپنی دھوناں نوں شاہ بابل دے تہل پٹھاں رکھو تے اویدے اویدی قوم دے خدمت گزار بنو - تان تسیں جیوندے روگے-^{۱۳} 13- کاپدے لئی توں سنہ اپنی رعیت دے تلوار کالے مرولی نال مرے گا؟ جوہں کہ خدا وندہ اس قوم دے حق وچ فرمایا - جیڑی شاہ بابل دی خدمت گزار نہیں ہووے گی -^{۱۴} 14- پس تسیں اونیاں نیباں دی گل نہ سنو - جیڑے تہاڈے نال گل کرکے آکھدے- کہ تسیں شاہ بابل دی خدمت نہ کرو - کیوں جو اوہ تہاڈے لئی جھوٹی نبوت کرد نیں -^{۱۵} 15- کیوں جو میں اونیاں نوں نہیں گھلیا (یوں خدا وند دا فرمان اے) تے اوہ میرا نال لے کے کوڑی نبوت کردے نیں -- تان جو میں تہانوں کڈھ دیاں تے تسیں اوہ نبی جیڑے تہاڈے لئی نبوت کردے نیں ہلاک ہو جان -^{۱۶} 16- تے میں کابناں ايس ساری امت نال کلام کرکے آکھیا - خدا وند انج فرماندا اے کہ اپنے اونیاں نیباں دیاں گلاں نہ سنو - جیڑے تہاڈے لئی نبوت کرکے آکھدے نیں - ویکھ خدا وند دے گھر دے بھانڈے تھوڑے دنان وچ بابل توں لیلے جان گے- کیوں جو اوہ تہاڈے لئی کوڑی نبوت کردے نیں -^{۱۷} 17- تسیں اونیاں دی نہ سنو سگوں بابل دے بادشاہ دے خدمت گزار بنوے جیوندے رو - ایہ شہر کاپدے لئی آجڑ ہو جاوے ؟-^{۱۸} 18- پر جے اوہ نبی ہوں تے خدا وند دا کلم اونیاں دے کول ہووے- تان اوہ رب الافواج کول سفارش کرن - کہ جیڑے بھانڈے خدا وند دے گھر وچ تے بادشاہ دے گھر وچ یروشلیم وچ بیج گئے نیں - اوہ بابل ول نہ جان -^{۱۹} 19- کیوں جو رب الافواج تھماں تے سمندراں تے چوکیاں تے اونیاں بچیاں ہویاں بھانڈیاں بارے انج فرماندا اے جیڑے اُس شہر وچ رہ گئے-^{۲۰} 20- تے جنہاں نوں شاہ بنو کد نصر نہیں لے گیا - جدوں اوہ شاہ یہودہ یکن یاہ بن یویا قیم نوں سنہ یہودہ یروشلم دے سارے شرفا دے یروشلیم توں بابل ول بندی وان بناکھ گیا -^{۲۱} 21- ہاں- رب الافواج اسرائیل دا خدا اونیاں بھانڈیاں بارے جیڑے خدا وند دے گھر وچ تے شاہ یہودہ دے گھر وچ تے یروشلیم وچ بیج گئے نیں انج فرماندا اے-^{۲۲} 22- کہ اوہ بابل وچ لے جان گئے اونیاں دے یاد کرن دے دن تیکر اوہ ای رہن گے- (انج خدا وند دا فرمان اے) تد میں اونیاں نوں چُک لیاواں گلے اوس تھانے مڑکے کھلاں گا -

۱۔ اُسے ورہ وچ یعنی شاہ پیودہ صدقی باہ دے بادشاہی دے زملہ دے شروع وچ۔ چوتھ ورہ دے پنجویں مہینہ وچ حنن یاہ بن عزورجیعونی نبیہ خدا وند دے گھر وچ کاہناتہ سارے لوکاں دے ساہمہ میرے نال گل کردیاں آکھیا۔ ۲۔ رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ میں شاہ بابل دے ہل نوں تروڑ چھڈیا۔ ۳۔ تے دو ورہیاں دے زملہ دے مگروں میں خدا وند دے گھر دے اونیاں ساریاں بھانڈیاں نوں جیڑے شاہ بابل بنو کد نصرے اس تھاں توں لقتہ بابل نوں لے گیا۔ ایس تھاتہ موڑکے لیاواں گا۔ ۴۔ تے میں شاہ پیودہ یکن یاہ بن یویا قیم نوں سنہ پیودہ دے اونیاں ساریاں جلا وطنان دے جیڑے بابل وچ گئے۔ اس تھاتہ موڑکے لیاواں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے) کیوں جو میں شاہ بابل دے ہل نوں بہن دیاں گا۔ ۵۔ تہ ارمیا نبیہ کاہناتہ اونیاں ساریاں لوکاں دے ساہمہ جیڑے خدا وند دے گھر وچ کھلوتہ سن حنن یاہ نبی نال کلام کیتا۔ ۶۔ ارمیا نبیہ آکھیا آمین خدا وند ایسہ طراں کرے خدا وند تیریاں اپناں گلاں نوں جنہاں دی توں نبوت کیتی پورا کرے خدا وند دے گھر دے بھانڈے سارے جلاوطنان نوں بابل توں ایس تھاتہ موڑکے لیلے۔ ۷۔ پر توں ایہ کلمہ سُن جیڑا میں تیرے کناں وچ تہ ساریاں لاکاں دے کناں وچ کیندا ہاں۔ ۸۔ جو نبی میرے کولوتہ تیرے کولوں پہلے پرلے زملہ توں ہوندے لے اونیاں بہت ساریاں دیساں وڈیاں بادشاہیاں دے خلاف جنگتہ بلاتہ مرولی دی نبوت کیتی۔ ۹۔ پر جیڑا نبی سلامتی دی نبوت کردا اے۔ جدوں اُس نبی دا کلام پورا ہووے گاتہ پتا لگے گا کہ اصل وچ خدا وندے اُس نبی نوں گھلیا اے۔ ۱۰۔ تہ حنن یاہ نبیہ ارمیا نبی دی دھون اتوں ہل لاپیتہ اونوں بہن چھڈیا۔ ۱۱۔ تے حنن یاہ ساریاں لوکاں دے ساہمہ آکھیا۔ خدا وند انج فرماندا اے۔ کہ اس ویلے توں دو ورہ مگروں شاہ بابل بنو کد نصر دا ہل ساریاں قوماں دی دھون توں میں ایسہ طراں تروڑدیاں گا تہ ارمیا نبی اپنی رامتہ تہر گیا۔ ۱۲۔ پر مگروں ایس دے حنن یاہ نبیہ ارمیا نبی دی دھون توں ہل تروڑ چھڈیا تاں ارمیاہ خدا وند دا کلمہ لیتے اوہ آکھیا۔ ۱۳۔ جاتے حنن یاہ نوں آکھ خدا وند انج فرماندا اے۔ کہ توں لکڑ دے ہل نوں تروڑیا پر اپدے بدلے میں لوہے دا ہل بناواں گا۔ ۱۴۔ کیوں جو رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ کہ میں اپناں ساریاں قوماں دی دھون تہ لوہے دا ہل رکھاں گا۔ تاں جو اوہ شاہ بابل بنو کد نصر دی خدمت گزاری کرن۔ چنانچہ اوہ اوس دی خدمت گزاری کرن گئے۔ میں اونوں رڑے دے حیوان وی دے چھڈے نیں۔ ۱۵۔ تہ ارمیا نبیہ حنن یاہ نبی نوں آکھیا۔ سن اے حنن یاہ! کہ خدا وندے تینوں نہیں گھلیا تے توں اپناں لوکاں نوں کوڑتہ بھروسہ دواہا۔ ۱۶۔ ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے۔ ویکھ میں تینوں ساری زویں توں دور کراں گا تے توں ایسے ورہ مر جائیں گا۔ کیوں جو توں خدا وند دے خلاف غرور دی گل کیتی اے۔ ۱۷۔ چنانچہ اوسے ورہ دے ستویں مہینہ وچ حنن یاہ نبی مر گیا۔

۱۔ اِہ اُس چھٹی دا مضمون اے جیہڑی ارمیلہ یروشلم توں اونیاں بچہوئے بزرگاں نوں جیہڑے بندی وان بنفہ اونیاں کاہناہے نیباہے عام لوکاں نوں جنہاں نوں - بنو کد نصرہ یروشلم توں جلاوطن کیتا - ۲۔ مگروں ایس دے ک یکن یاہ بادشاہتہ ملکتہ خواجہ سرلختہ یہودیتہ یروشلم دے سردارہے پیشہ ورہ لوہار یروشلم توں نکل گئے۔ ۳۔ العاسہ بن شافانہ جمر یاہ بن حلقی یاہ دے تہہ گھلیا - جنہاں نوں شاہ یہودہ صدقی یاہ بابل وچ شاہ بابل بنو کد نصر دے کول گھلیا سہے آکھیا - ۴۔ رب الافواج اسرائیل دا خدا اونیاں ساریاں بندی واناں نوں جنہاں نوں میں یروشلم توں بندی وان بنو کد نصر دے کول گھلیا اے انج فرماندا اے۔ ۵۔ تسین گھر بنائوتہ وسوتہ باغ لائوتہ اونیاں دے پھل کھائو - ۶۔ زنانیاں کرو - ک تہاڈے پترے دھیاں جمنہ اپنہ پتراں لئی زنانیاں لوتہ اپنیاں دھیاں شورباں نوں دیووتہ اوہ پترے دھیاں جمنہ تسین اوتھہ ودھ جائو گھٹ نہو - ۷۔ اوس شہر دی سلامتی منگو - جہدے وچ میں تہانوں بندی وان کرکے گھلیا ہتہ اوس لئی خدا وند توں دعا کرو - کیوں جو اودی سلامتی وچ تہاڈی سلامتی ہووے گی - ۸۔ کیوں جو رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے - ک تہاڈے نبی جیہڑے تہاڈے وچکار نیہے غیب دان تہانوں کراے نہ پاں ہتہ اپنہ سفنہ ویکھن آلیاں دی نہ سنو - اونیاں نوں سفنہ ای ویکھن دیو - ۹۔ کیوں جو اوہ میرا نا لےکے تسناں نال جھوٹی نبوت کردے نیں پر میں اونیاں نوں نہیں گھلیا - (انج خدا وند دا فرمان اے) - ۱۰۔ کیوں جو خدا وند انج فرماندا اے ک بابل وچ ستر ورھہ لنگھ جان مگروں میں تہاڈی خبر گیری کراں گلتہ اُس تہاہے تہانوں فیر لیاکے اپنیاں نیک گلاں تہاڈے لئی پوریاں کراں گا - ۱۱۔ کیوں جو میں اپنہ اونیاں خیالاں توں واقف پاں جیہڑے تہاڈے بارے کردا پاں - (انج خدا وند دا فرمان اے) سلامتی دے خیال - نہ ک مصیبتاں دے یعنی اِہ ک تہانوں انجامتہ امید بخشاں - ۱۲۔ تہوں تسین مینوں بلائوگتہ جاکے میرے کول دعا کروگتہ میں تہاڈی سناں گا - ۱۳۔ تسین مینوں لہوگتہ لووگتہ جد ک تسین اپنہ پورے دل نال مینوں لہوگتہ - ۱۴۔ تہاں تسین مینوں ڈھونڈ لووگتہ - (انج خدا وند دا فرمان اے) ہتہ میں ای تہاڈا بندی خانہوواں گا ہتہ میں تہاڈی قید نوں ختم کراواں گا ہتہ تہانوں اونیاں ساریاں قوماں وچوہے اونیاں ساریاں تہانواں توں جتھہ جتھہ میں تہانوں چک دتا سی - کٹھا کراواں گا - (انج خدا وند دا فرمان اے) ہتہ میں تہانوں اُس تہاہے فیر لیاواں گا جتھوں میں تہانوں بندی وان بنو کد نصر دے کول گھلیا سی - ۱۵۔ چونکہ تسناں آکھیا ک خدا وندہ ساڈے لئی بابل وچ نبی گھلے - ۱۶۔ ایس لئی خدا وند اوس بادشاہ دے حق وچ جیہڑا دائود دے تختہ بیٹھا اہے اونیاں ساریاں لوکاں دے حق وچ جیہڑے ایس شہر وچ نیں یعنی تہاڈے اونیاں بھراواں دے حق وچ جیہڑے تہاڈے نال جلاوطنی وچ نہیں گئے انج فرماندا اے - ۱۷۔ (رب الافواج انج فرماندا اے) - ویکھ - میں اونیاہے تلوارتہ کالتہ مرولی گھلاں گا ہتہ اونیاں نوں خراب کھپڑیاں وانگ کراں گا - اچہ خراب ک کھان جوگ نہو - ۱۸۔ میں تلوارتہ کالتہ مرولی نال اونیاں دا پچھا کراں گا ہتہ میں اونیاں نوں ساری زوبں دے سارے دیساں دے لئی عبرت دا کارن ٹھہراواں گا ہتہ میں اونیاں ساریاں قوماں دے نیڑے جتھہ جتھہ میں اونیاں نوں چکاں گا - تکفیرتہ بولتہ ٹھٹھلتہ توپن دا کارن کر دیاں گا - ۱۹۔ کیوں جو اونیاں نیں میریاں گلاں نہ سنیاں (انج خدا وند دا فرمان اے) - جدوں میں اپنیاں بندیاں یعنی انبیا نوں ویلہ سر اونیاں کول گھلدا رہا - (انج خدا وند دا فرمان اے) - ۲۰۔ پس اے سارے بندی وانو - جنہاں نوں میں یروشلم توں بابل نوں گھلیا - خدا وند دا کلام سنو - ۲۱۔ رب الافواج اسرائیل دا خدا آحاب بن قولایتہ صدقی یاہ بن معسہ یاہ دے حق وچ جیہڑے میرا نا لےکے کوڑی نبوت کردے نیں انج فرماندا اے - ویکھ - میں اپنیاں دوہاں نوں شاہ بابل بنو کد نصر دے حوالہ کراں گا ہتہ اوہ اپنیاں نوں تہاڈیاں اکھاں دے سامنہ قتل کرے گا - ۲۲۔ اِہ یہودہ دے اونیاں سارے بندی واناں وچ جیہڑے بابل وچ نیں لعنت وانگ ٹھہرن گے - جدوں آکھیا جاوے گا ک ”خدا وند تیرے کولوں صدقی یاہ آحاب ورگا ورتارا کرے گا جنہاں نوں شاہ بابلہ اگتہ بھنیا - ۲۳۔ کیوں جو اونیاں نیں اسرائیل وچ بد کاری کیتیہے اپنہ گوانڈھیاں دیاں زنانیاں دے نال زنا کیتا ہتہ میرا نا لےکے کوڑیاں گلاں کیتیاں - جنہاں دا میں اونیاں نوں حکم نہیں دتا - میں جان دا ہاتہ گواہی دیندا پاں (انج خدا وند خدا دا فرمان اے) - ۲۴۔ شمع یاہ نحلامی نال گل کرکے آکھ ک ۲۵۔ رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے - چونکہ توں اپنہ ولوں یروشلم دے ساری لوکاں نوں صفنہ یاہ بن معسہ یاہ کاہنہ ساریاں کاہناں دے ناں چھٹی لکھکے آکھیا ک - ۲۶۔ خدا وندہ بویا داع کاہن دی تہاں تینوں کاہن مٹھیا اے ناں جو توں خدا وند دے گھر وچ ہر اک جھلہ بندہتہ نظر رکھیں - جیہڑا اپنہ آپ نوں نبی بنادا اے ہتہ اچہ بندے نوں قیدتہ کاٹھ وچ پاویں - ۲۷۔ تہن توں ارمیا انا توتی نوں جیہڑا تہاڈے وچ نبوت کردا اے کیوں دھمکی نہیں دتی ؟ - ۲۸۔ کیوں جو اوہ بابل وچ ساڈے کول اکھوا کھلیا - ک ایسہ مدتہ لنگھ جلتہ گی - تسین گھر بنائوتہ وسوتہ باغ لائوتہ اونیاں دے پھل کھائو - ۲۹۔ صفنہ یاہ کاہنہ اِہ خط ارمیا دے سُن دے ہوئے پڑھیا - ۳۰۔ تہ خدا وندہ ارمیا نال گلاں کردے ہوئے آکھیا - ۳۱۔ سارے بندی واناں کول اِہ خبر گھلکے آکھ دے ک شمع یاہ نحلامی دے حق وچ خدا وند انج فرماندا اے - چونکہ شمع یاہ تہاڈے لئیہے اوتھہ تہانوں کوڑتہ بھروسہ دواہا - ۳۲۔ ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے - ویکھ میں شمع یاہ نحلامیہے اودی پیڑھی نوں سزا دیاں گا ہتہ اودا کوئی وی نہ رہوے گا جیہڑا ایس امت وچ کھلووےتہ اوہ اُس نیکی نوں جیہڑی میں اپنی امت نال کراں گا نہیں ویکھ گا (انج خدا وند دا فرمان اے) - چونکہ اوہ خدا وند دے خلاف نافرمانی دی گل آکھی -

۱- ایہ اوہ بولے جیڑے ارمیلے خدا وند کولوں لے جدوں اوہ آکھیا کہ^۲۔ خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ چنیاں گلاں 30 میں تینوں آکھیاں اوہناں ساریاں نوں اک کتاب وچ لکھ۔^۳ کیوں جو ویکھ۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ اوہ دن آوندے نیں کہ میں اپنی امت اسرائیلے پیودہ دی قسمت بدل دیاں گا۔ (خدا وند فرماندا اے)۔ تے اوہناں نوں اُس دھرتیے موڑکے لیاواں گا۔ جیڑی میں اوہناں دے پیو داداے نوں دتی۔ تان اوہ اوہدے وارث ہون گے۔^۴ تے ایہ اوہ گلاں نیں جیڑیاں خدا وندے اسرائیلے پیودہ دے حق وچ آکھیاں۔^۵ خدا وند انج فرماندا اے۔ اسیں کمین داواج سندے ہاں۔ دہشت عتہ سلامتی نیں۔^۶ پُچھوے ویکھو۔ کہ کدی مرد نوں بچ جمن دا درد ہوندا اے؟ پر کہ سبب اے جو میں پر مرد نوں بچ جمن دے درد والی عورت وانگوں اپنےہ کنڈتے رکھ ویکھدا ہاں تے سارے من پلہوگئے نیں۔^۷ ہلے! اوہ دن وڈا اے اوہدے وانگوں کوئی نہیں تے اوہ یعقوب لئی مصیبت دا ویلا اے پر اوہ اوس توں رائی پاوے گا۔^۸ تے (رب الافواج دا فرمان اے) اُس دیڑے میں اُس دی دھون اُتوں پل تروڑ دیاں گا تے اوہدے گلاویں وڈھ دیاں گاتے فیر پردیسی اوہدے کولوں سیوا نہیں لین گے۔^۹ سگوں اوہ خدا وند اپنے خدا دیتے اپنی بادشاہ دائود دی جہنوں میں اوہناں لئی بریا کران گا، خدمت گزاری کرن گے۔^{۱۰} پس (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ اے میرے بندے یعقوب! ڈر نہ کھا تے اے اسرائیل! نہ ڈر کیوں جو میں تینوں دور دیاں دیساں وجوہ تیری پیڑھی نوں جلاوطنی دی دھرتی توں آزادی دیاں گا۔ تان یعقوب مڑکے آوے گاتے سکھتے جین وچ قرار پاوے گا تے اوہنوں کوئی نہ ڈرلے گا۔^{۱۱} کیوں جو (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ میں تیرے نال ہاں تان جو تینوں بچاواں۔ کیوں جو میں اوہناں ساریاں قوماں دے جنہاں دے وچکار میں تینوں کھلاریا فنا کران گا۔ تینوں نابود نہ کران گا۔ سگوں انصاف نال تینوں ادب ادب سکھاواں گاتے کدی وی تینوں بناں سزا دے چین نہ دیاں گا۔^{۱۲} کیوں جو (خدا وند انج فرماندا اے) تیری سٹ ڈاڈی تیرا بھٹ لا علاج اے۔^{۱۳} تے کوئی نہیں جیڑا تیرے لئی نیاں کرے کہ اوہ تینوں بنھتے پٹی لان نال وی تیرا علاج نہیں ہوندا۔^{۱۴} تیرے سارے عاشق وی تینوں بھل گشتے تینوں نہیں پچھدے۔ کیوں جو میں تیری وڈی بھلتے بہتیاں گناہواں کارن دشمن وانگ سخت دلی نال تینوں ماریا۔^{۱۵} تون اپنے پھٹتے ڈاڈی مصیبت کارن کیوں چیکدی ایں؟ کیوں جو تیری وڈی بھلتے بہتیاں گناہواں کارن میں تیرے نال انج کیتا۔^{۱۶} پک اے جیڑے تینوں پڑپ کر دے نیں اوہ تینوں پڑپ کرن گتے تینوں سارے ستاوں لے جلاوطنی وچ جان گتے تیرے لُٹن لے لُٹ جان گتے میں تیرے برباد کرن آلیاں نوں برباد کران گا۔^{۱۷} تے میں تینوں صحت بخشاں گتے تیرے پھٹاں نوں شفا دیاں گا (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ کیوں جو اے صیہون! اوہناں تینوں مردودہ آکھیا یعنی جنہوں کوئی نہیں پچھدا۔^{۱۸} خدا وند انج فرماندا اے۔ ویکھ میں یعقوب دے تنہواں دی قسمت بدل دیاں گا تے اوہدے گھراں تے رحم کران گتے شہر اپنے ٹہتے بنا لٹا جاوے گا تے پیکل دی اوہدے دستور دے موافق نینہ رکھی جاوے گی۔^{۱۹} تے اوہناں وچوں شکر گزاری تے خوشی کرن آلیاں دی واج اُٹھ گتے میں اوہناں نوں ودھاواں گتے اوہ گھٹ نہیں ہون گتے میں اوہنوں عزت بخشاں گتے اوہ ذلیل نہون گے۔^{۲۰} تے اوہناں دی اولاد ایہو جی ہووے گی جیویں پرلے زملے وچ سیتے اوہناں دی جماعت میرے حضور بنی روے گی تے میں اوہناں دے سارے مخالفان نوں سزا دیاں گا۔^{۲۱} تے اوہناں دا اگو اوہناں وچوں ہی ہووے گا تے اوہناں تے بادشاہی کرن آلا اوہناں وچوں ای نکلے گا تے میں اوہنوں نیڑے لیاواں گتے اوہ میرے کول آوے گا۔ کیوں جو کون اے جیڑا میرے نیڑے آون لئی جرات کر دا اے؟۔^{۲۲} (انج خدا وند دا فرمان اے) تے تسیں میری امت ہوو گتے میں تہاڈا خدا ہواں گا۔^{۲۳} ویکھ۔ خدا وند دے ڈاڈے قبر دا طوفان اٹھ گا۔ اک اکسار (لگاتار) طوفان جیڑا دیناں دے سرے پیا روے گا۔^{۲۴} کیوں جو خدا وند دے قبر دی سختی اُس ویلے تیکر ختم نہیں ہووے گی۔ جدوں تیکر اوہ اوہنوں اخیر تیکر نہ پہنچاوے تے اپنے دل دا ارادہ پورا نہ کرے۔ تسیں اخیلے دیڑیاں وچ اوہنوں جانو گے۔

۱۔ اوس ویلہ (خداوند دا فرمان اے) میں اسرائیل دے سارے قبیلیاں دا خدا ہواواں گا۔ تاہو میری امت ہون گے۔ ۲۔ خداوند انج فرماندا اے کہ جیڑے لوک تلوار توں بچ گئے۔ اوہ اُجاڑ وچ مقبولیت پاوون گے۔ اسرائیل اپنے آرام نوں جلتے گا۔ ۳۔ خداوند دوروں اودے تھاپر ہوا۔ بہ شک میں ہمیشہ دے عشق نال تینوں پیار کیتا۔ اسے رحمت پاروں تینوں کھچ لیا۔ میں تینوں فیر اُساراں گا۔ تے توں اُساری جاویں گی۔ ۴۔ اے اسرائیل دے کواری! فیر تینوں تیرے خنجریاں دے نال خوب صورتی دتی جاوے گی۔ تے توں شادمانی کرن آلیاں دے ناچ وچ رلیں گی۔ ۵۔ فیر سامرہ دے پہاڑاں وچ تانکستان لاویں گی۔ تے لان لاکھ پھل کھاوون گے۔ ۶۔ کیوں جو اک دن اجیہا آوے گا جس وچ رکھوالی کرن لے افرائیم دے پہاڑے آکھن گے۔ اٹھو اسیں صیہون وچ خداوند اپنے خدا دے کول جائے۔ ۷۔ کیوں جو خداوند انج فرماندا اے۔ پئی یعقوب لئی خوشی نال گیت گائو۔ تے قوماں دے سرتاج لئی للکر مارو۔ للکر مارو۔ تے حمد کرو۔ تے آکھو۔ اے خداوند اپنی امت اسرائیل دے بچھوے لوکاں نوں بچا۔ ۸۔ ویکھ میں اوہناں نوں شمال دے دیس وچوں موڑکے لیاواں گاتے زویں دے کونیاں توں اوہناں نوں کٹھا کران گاتے اوہناں وچ لہنتے لنگڑے حاملے تیویاتے بچ جمن دی پیڑا لیاں ساریاں کٹھیاں ہون گیاں۔ اک وڈا اکٹھ ایتھ مڑکے آوے گا۔ ۹۔ اوہ رو روکے آون گے۔ پر میں مہربان ہوکے اوہناں نوں ہدایت کراں گا۔ میں اوہناں نوں پدھریاں راہو اتے جتھوں اوہ تھڈا نہ کھاوون گے۔ پانی دیاں نہراں کولے جاواں گا۔ کیوں جو میں اسرائیل دا پیو ہاں۔ افرائیم میرا پلیٹھی دا اے۔ ۱۰۔ اے قومو خداوند دا کلم سنو۔ تے دور دے ٹاپوواں وچ اعلان کرو۔ جنہ اسرائیل نوں کھنڈایا۔ اوہ اونٹوں فیر دیندا اے۔ اوہناں دی انج حفاظت کردا اے۔ جیویں آجڑی اپنے آجڑ دی کردا اے۔ ۱۱۔ کیوں جو خداوند یعقوب دا فدیہ دتا اے۔ اوہناں اودے تھتھوں چھڑوایا اے۔ جیڑا اودے کولوں ودھ ڈاڈل سی۔ ۱۲۔ اوہ للکر مارے پھوے صیہون دی آچائی ول جاندے نیں۔ تے خداوند دیاں نعمتاں ول چلدے نیں۔ یعنی غلے شربتے تیل ول تے بھیڑ بکریے گاتے بلد دی اولاد ول۔ اوہناں دی جان پانی لگے باغ وانگوں اے۔ اوہ کدی وی نہیں جھون گے۔ ۱۳۔ اوس ویلہ الہز نج کے خوش ہووے گی۔ تے دوویں جوانے بزرگ۔ اوہناں دا نوحہ میں خوشی چ وٹاواں گاتے اوہناں دے غم توں اوہناں نوں تسلی۔ تے خوشی بخشاں گا۔ ۱۴۔ میں کاہناں دی جان نوں فرحت نال تازہ کردیاں گاتے میری امت میریاں نعمتاں نال دلوں خوش ہووے گی۔ (انج خداوند دا فرمان اے) ۱۵۔ خداوند انج فرماندا اے۔ رام وچ فریادے ڈاڈے روون دھوون دی اک واچ آئی۔ راحیل اپنے بچیاں تے رو رہی اے۔ اوہناں بارے تسلی لین توں انکاری اے۔ کیوں جو اوہ میں نہیں۔ ۱۶۔ خداوند انج فرماندا اے کہ اپنی واچ نوں روون توتے اپنیاں اکھاں نوں ہنجواں توں ڈک کیوں جو تیرے کم لئی اجر اے۔ (انج خداوند دا فرمان اے)۔ تے اوہ دشمن دی دھرتی توں مڑکے آگے۔ ۱۷۔ تیری عاقبت وچ امید اے۔ (انج خداوند دا فرمان اے) کیوں جو پتر اپنی حد وچ مڑکے آون گے۔ ۱۸۔ میں افرائیم نوں فریاد کر دیاں اپہ آکھدے پھوے سنبہ۔ توں مینوں ادب اداب سکھلے۔ تاں میں اُس بچھڑے وانگ جیڑا سدھایا نہیں گیا ادب اداب سکھ۔ مینوں توبہ دی توفیق دے تاں میں توبہ کراں گا۔ کیوں جو توں خداوند میرا خدا ایں۔ ۱۹۔ میں اپنی نافرمانی مگروں تیرے کول آیتے سمجھکے اپنی پنڈلی۔ تے پتھ ماریا۔ میں شرمسارے کھجل ہوا۔ کیوں جو میں اپنی جوانی دی ملامت چکدا ہاں۔ ۲۰۔ کیہ افرائیم میرا پیارا پتر میرا عزیز فرزند نہیں؟ کیوں جو جدوں وی میں اودے حق وچ کہندا ہاں۔ تاں میں اونٹوں یاد کردا ہاں۔ ایس لئی میرا اندر اودا عاشق اے۔ پک اے میں اُسے رحم کراں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے) ۲۱۔ اپنے لئی تھم بنا۔ اپنے لئی نشان لا۔ سڑک ول یعنی اُس راہ ول اپنا دل لا جسے توں ٹریں گی۔ مڑ آ۔ اے اسرائیل دی کنواری اپنے اپناں شہراں ول مڑ آ۔ ۲۲۔ کدوں تیکر توں ایدھر اودھر پھریں گی۔ اے غصہ آلیہ دھئے۔ کیوں جو خداوند زویں تے اک نویں گل پیدا کرے گا۔ کہ تیویں مرد نوں گھیر لوے گی۔ ۲۳۔ رب الافواج اسرائیل دا خداوند انج فرماندا اے۔ کہ جدوں میں اوہناں دی قسمت بدلاں گا تاں یہودہ دی دھرتی۔ اودے شہراں وچ اوہ فیر اپہ گل آکھن گے۔ خداوند تینوں برکت دیوے۔ اے سچ دے گھار! اے پاک پہاڑ! ۲۴۔ اُس وچ یہودہ تھہرے گا۔ سب اودے ساریاں شہریاتے کساناں۔ آجڑاں دے۔ ۲۵۔ کیوں جو میں تھکی ہوئی جند نوں سوکھا کیتا۔ تے ہر اک غمگین دل نوں بھر چھڈیا۔ ۲۶۔ پر میں جاگ گیلے نظر کیتی۔ میری نیندر مینوں مٹھی لگی۔ ۲۷۔ ویکھ۔ (انج خداوند دا فرمان اے) اوہ دن آندے نیں۔ کہ میں اسرائیل دے گھریلے یہودہ دے گھریلے وچ انسان دا بیٹے حیوان دا بی بیجاں گا۔ ۲۸۔ تے جیویں کہ پٹنہ ڈھاوے تروڑن مارنہ دکھ دیوں لئی میں اوہناں لے جاگدا رہا۔ انج ای بناوے۔ لاوون لئی میں اوہناں جاگاں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے) ۲۹۔ اوہناں دنوں وچ فیر نہیں آکھیا جاوے گا پئی پیو دادے۔ کچہ انگور کھادے پتراں دے دند کٹھوگے۔ ۳۰۔ سگوں ہر اک اپنی ای برائی لئی مرے گا۔ جیڑا انسان کچہ انگور کھاوے گا اودے ای دند کھٹوون گے۔ ۳۱۔ ویکھ۔ (انج خداوند دا فرمان اے) اوہ دن آوندے نیں کہ میں اسرائیل دے گھریلے یہودہ دے گھریلے نال اک نواں عہد بنھاں گا۔ ۳۲۔ اُس عہد وانگوں نہیں جو میں اوہناں دے پیو دادے نال اُس دن بنھا سی جدوں میں اوہناں دا پتھ پھڑیا سی تاں جو اوہناں نوں مصر دے دیس وچوں کڈھ لیاواں جس عہد نوں اوہناں تروڑیا۔ حالانکہ میں اوہناں دا خداوند ساں۔ (انج خداوند دا فرمان اے)۔ ۳۳۔ پر ایہ اوہ عہد اے جیڑا میں اوہناں دنوں مگروں اسرائیل دے گھریلے نال بنھاں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے) میں اپنی شریعت اوہناں دے ذہن وچ پاواں گاتے اوہناں دے دلے اونٹوں اُکراں گاتے میں اوہناں دا خدا ہواواں گاتے اوہ میری امت ہون گے۔ ۳۴۔ کوئی اپنے دیس دے بندے نوں تعلیم نہیں دیوے گا۔ تے نہ کوئی اپنے بھرا نوں آکھ گا پئی خداوند نوں پچھان لو۔ کیوں جو اوہناں وچوں کہ نکتہ کیہ وڈے سارے مینوں پچھان گے۔ (انج خداوند دا فرمان اے) کیوں کہ میں اوہناں دی کج راستی۔ رحم کراں گاتے اوہناں دے گناہوں نوں فیر کدی یاد نہیں کراں گا۔ ۳۵۔ خداوند انج فرماندا اے۔ اوہ جسے سورج نوں دن دے چائن لئیے چناں تاریاں دے نظام نوں رات دے چائن لئی مقرر کیتا۔ اوہ جیڑا سمندر نوں پلاندا اے تاں اودیاں چھلان جوش مار دیاں نیں۔ رب الافواج اُس دا ناں اے۔ ۳۶۔ جے ایہ نظام میرے اگوں جاندے رن۔ (انج خداوند دا فرمان اے) تاں اسرائیل دے نسل وی مک جلتے گی۔ تے میرے سامنے ہمیشہ لئی امت نہیں روے گی۔ ۳۷۔ خداوند انج فرماندا اے کہ جے اُسے اسمان نوں ناپنٹے تھلے زمین دیاں نیہاں نوں لہنا ممکن ہووے۔ تاں میں وی اسرائیل دی ساری پیڑھی نوں اوہناں دے ساریاں کماں دے کارن رد کراں گا۔ (انج خداوند دا فرمان اے) ۳۸۔ ویکھ (انج خداوند دا فرمان اے) اوہ دن آوندے نیں کہ حنن ایل دے برج توں لے کے کونہ دے پھانک تیکر ایہ شہر اساریا جاوے گا۔ ۳۹۔ تے ناپن دا دھاگہ جاریہ پہاڑی دے

ساہنہ دی ہوکے جوعہ نوں پھرے گا۔⁴⁰ تے لوتھاہ تے سواہ دی ساری ترائیت ساریاں پیلیاں قدرون دی ترائی تیکرتے چڑدے ول گھوڑے
پھاٹک دے کوہ تیکر خدا وند لئی مخصوص ہون گے تاں اوہ ابد تیکر نہ پٹیائے نہ ڈھایا جاوے گا۔

نہ کرن۔⁴¹ اوتھا نال نیکی کرنی میری خوشی ہووے گی۔ تے میں اپنے سارے دل تے ساری جان نال پک اے اوتھاں نوں ایس دھرتی تے لاواں گا۔⁴² کیوں جو خدا وند اچ فرماندا اے۔ کی جویں میں ایس امت تے اپہ بہت وڈی مصیبت گھلی اے۔ ایسے وانگ اوہ ساری بھلائی جس بارے میں ایہناں نوں کہندا ہاں۔ اوتھاں تے گھلاں گا۔⁴³ تاں اسے دھرتی تے پیلایاں مل لیتیاں جان گیاں جنہاں بارے تسیں کہندے او۔ پئی اوہ اُجاڑ اے۔ اوتھہ کوئی انسان نہ حیوان اے۔ اوہ گلدانیاں دے تھ وچ دتی گئی اے۔⁴⁴ بنیامین دی دھرتی تے یروشلم دے دولہ تے یہودہ دے شہراں وچ کوستان تے شفیلتے نجم دے شہراں وچ چاندی بدل پیلایاں مل لیتیاں جان گیاں۔ تے ایس بارے بیع نامہ لکھن گتے اوتھاں تے مہر کیتی جاوے گی۔ تے گواہ گواہی لکھن گے۔ کیوں جو میں اوتھاں دی قسمت بدل دیاں گا۔ (اچ خدا وند دا فرمان اے

۱- جس ویلہ ارمیا حالی بندی خلع دے ویہڑے وچ بندی وان سی اوہ دویارہ خدا وند کولوں بول لے۔ جدوں اوہ آکھیا کہ- ۲- خدا وند 33
 انج فرماندا اے جسے زویں نوں خلق کیتلے اونوں بنیابلے قائم کیتالے۔ اوہدا ناں خدا وند اے- ۳- مینوں پُکارتے میں تینوں جواب
 دیاں گاتے اوہ وڈیائے اوکھیاں گلاں تینوں دساں گا۔ جیہڑیاں توں نہیں جان دا- ۴- کیوں جو خدا وند اسرائیل دا خدا اس شہر دے
 گھراں بارےتے یہود دے بادشاہواں دے اونیاں گھراں بارے جیہڑے دمدمیاہتے تلوار دے مقابلے وچ ڈھلے گئے۔ انج فرماندا اے- ۵- حالاں کہ
 گلدانی ایس وچ لڑن لئی آئے نیں۔ تاں ایہ ایس لئی اے کہ ایہ اونیاں بندیاں دیاں لوتھیاں نال بھر جلتے جنہاں نوں میں اپنے غضبہتے قبر نال
 قتل کیتا اے۔ ایس لئی میں ایس شہر وچوں اونیاں دے سارے (شرارت) لچ پنے دے کارن اپنا من پھرایا اے- ۶- ویکھ میں اپنےوں
 صحتہ شفا بخشاں گاتے اونیاہتے سلامتیہ سچ دی فراوانی ظاہر کراں گا- ۷- یہود دی قیدتے اسرائیل دی قسمت بدل دیاں گا۔
 تے اونیاں نوں پہلے وانگ بناواں گا- ۸- تے اونیاں نوں اُس ساریہ دینی توں پاک کراں گا جس نال اونیاں میرا گناہ کیتا تے اونیاں دے سارے
 گناہ ماف کراں گا جنہاں نال اونیاں میرے خلاف غلطی کیتیہ میری نا فرمانی کیتی- ۹- تے ایہ زویں دیاں ساریاں قوماں دے نیڑے
 جیہڑیاں اُس ساری نیکی دی خبر سنن گیاں جیہڑی میں اونیاں نال کراں گا میرے خوشی تعریفہتے فخر دا کارن ہووے گا۔ تاں اوہ اُس
 ساری نیکیہتے سلامتی کارن جیہڑی میں اونیاں نوں دیاں گا ڈرے بھٹے کنبن گے- ۱۰- خدا وند انج فرماندا اے۔ اس تھاہے (جس دے
 بارے وچ تسین آکھدے او کہ اوہ آجڑا اے نہ اُس وچ انسان اے نہ حیوان اے) یعنی یہود دے شہراہتے یروشلم دیاں گلیاں وچ
 (جیہڑے برباد ہو گئے نیں۔ جنہاں وچ نہ کوئی انسان نہ رہن آلتے نہ حیوان اے) ۱۱- خوشی دی واجتے فرحت دی واجتے لاڑے دی واجتے
 ووٹی دی واج سگوں اونیاں دی واج سنی جاوے گی جیہڑے آکھدے نیں " فوجاں دے رب دا شکر کرو کیوں جو خدا وند نیک اے
 اوہدی رحمت ابد تیکر قائم اے " تے اونیاں دی وی جیہڑے خدا وند دے گھر وچ شکر گزاری دیاں نذراں لیاں گے۔ کیوں جو میں ایس
 دھرتی دی قسمت نوں پہلے وانگ بدلاں گا (خدا وند فرماندا اے) ۱۲- فوجاں دارب انج فرماندا اے۔ پئی ایس آجڑا تھاہے جس وچ نہ
 انسان اے نہ حیوان اے تے اوہدے سارے شہراں وچ فیر اونیاں آجڑیاں دے گھر ہون گے جیہڑے اپنے اجزاں نوں بٹھاوے گے- ۱۳- کوستانہ
 شفیلتے نجد دے شہراں وچ تے بنیامین دی دھرتیہ یروشلم دے آگے دولتے یہود دے شہراں وچ گنن آگے دے تھ دے پٹھوں فیر اجڑ لنگھن
 گے- ۱۴- ویکھ - (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ اوہ دن آوندے نیں کہ میں اوس نیک بول نوں پورا کراں گا جیہڑا میں اسرائیل دے گھرلے
 یہود دے گھرلے دے حق وچ آکھیا سی- ۱۵- اونیاں دنان وچ تے اُس ویلے وچ میں دائود لئی اک سچی کونیل پیدا کراں گاتے اوہ زویں
 نیاتے سچائی دا کم کرے گا- ۱۶- اپناں ای دنان وچ یہود چھٹکارہ پلے گاتے یروشلم سکھ نال رہوے گا۔ اوہدی ناں ایہوہوے گا پئی "
 خدا وند ساڈی سچائی " - ۱۷- کیوں جو خدا وند انج فرماندا اے۔ کہ دائود لئی اسرائیل دے گھرلے دے تختہ بیٹھن لئی مرد دا گھاٹا
 نہیں ہووے گا- ۱۸- تے نہ لاوی کاہناں لئی میرے کول ایسے مرد دا گھاٹا ہووے گا جیہڑا بھجی ہوئی قربانی چڑھاوےتے نذراں دی خشبو
 ساڑے ہمیشہ لئی ذبیحہ کوپا کرے- ۱۹- تے خدا وند ارمیا نال گل کیتیہ آکھیا- ۲۰- خدا وند انج فرماندا اے کہ جے انج ہو سکے کہ جیہڑا
 میرا عہد دن نال اے تے میرا عہد رات نال اے تسین اونوں تروڑ دیو۔ انج کہ دن تے رات اپنے اپنے ویلے نہوون- ۲۱- میرا عہد میرے بندے
 دائود نال اے اوہ ٹٹ جلتے گا۔ ایوں کہ اوہدے تختہ حکومت کرن لئی پتر نہوےتے انج ای میرے خدمت کرن آگے لاوی کاہناں نال- ۲۲-
 جیویں کہ اسمانی لشکر نہیں گنیا جا سکداتے کنڈھ دی ریت ناپی نہیں جا سکدی - اسی وانگ میں اپنے بندے دائود دی نسل نوں
 ودھاواں گاتے لادیاں نوں وی جیہڑے میری سیوا کردے نیں- ۲۳- تے خدا وند ارمیا نال گل کیتیہ آکھیا- ۲۴- کہ توں نہیں ویکھیا - کہ ایہ
 لوکی گل کرے کہ کہندے نیں۔ یعنی ایہ کہ اونیاں دو خانداناں نوں جنہاں نوں خدائے جُنیا۔ اُسے اونیاں نوں رد کیتا۔ تاں اوہ میری امت
 دی حقارت کردے نیں - ایتھ تیکر کہ اونیاں لئی فیر اوہ قوم نہیں رہی- ۲۵- خدا وند انج فرماندا اے کہ میرا دن تے رات نال عہد نہوےتے
 جے میں اسمانہ زمین لئی نظام نہ مقرر کیتا ہووے- ۲۶- تاں میں یعقوبہ اپنے بندے دائود دی نسل نوں وی رد کراں گا۔ کہ میں
 ابراہیم اسحاق یعقوب دی نسلہتے حاکم ہون لئی اوہدی اولاد وچوں کسی نوں نہ لواں - کیوں جو میں اونیاں دی قسمت بدلاں گاتے
 اونیاں لے رحم کراں گا۔

۱- ایہ اوہ بولنے جیہڑے ارمیلہ اُس ویلہ خدا کولوں لتہ جدوں شاہ بابل بنو کد نصر اپنے سارے لشکر دے دنیا دے اونیاں سارے دیساں جیہڑے اُس دے پتھ سنے ساریاں قوماں دے یروشلمیتہ اُس دے سارے پنڈاں نال جنگ کردا سی تے اوہ آکھیا۔^۲ خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ جلتہ شاہ یہودہ صدقی یاہ نال گل کر تے اونوں آکھ - خدا وند انج فرماندا اے - ویکھ - میں ایس شہر نوں شاہ بابل دے پتھ وچ دیندا ہاں تے اوہ اپنےاں اگ نال ساڑ دیوے گا۔^۳ تے توں اوہ پتھوں نہیں بچیں گا۔ سگوں پھڑیا جاویں گاتے اوہ حولہ کیتا جاویں گاتے تیریاں اکھاں شاہ بابل دیاں اکھاں نوں ویکھن گیاں تے توں اوہ اپنے سامنے گل کریں گاتے توں بابل وچ جاویں گا۔^۴ اے شاہ یہودہ صدقی یاہ! خدا وند دا کلم سن - خدا وند تیرے حق وچ انج فرماندا اے کہ توں تلوار نال نہیں مریں گا۔^۵ پر توں امن وچ مریں گا تے جیویں تیرے پیو دادا یعنی اونیاں اگلہ بادشاہواں لئی جیہڑے تیرے توں پہلاں سن خوشبواں ساڑیاں گیاں تیرے لئی وی ساڑیاں جان گیاں تے تیرے انج آکھ کے نور کیتا جاوے گا کہلے آقا۔ کیوں جو میں ایہ کلم آکھیا اے۔ (انج خدا وند دا فرمان اے۔^۶ ارمیا نبی نے ایہ ساریاں گلاں یروشلم وچ شاہ یہودہ صدقی یاہ نوں دسیاں۔^۷ جس ویلہ شاہ بابل دی فوج یروشلمیتہ یہودہ دے بچوئے شہراں توں یعنی لاکیش تے عزیز نال لڑائی کردی سی کیوں جو یہودہ دے شہراں وچوں ایہ دوویں وڈیاں کندھاں آئے شہر باقی رہے۔^۸ ایہ اوہ کلم اے جیہڑا ارمیلہ اُس ویلہ خدا وند کولوں لتا - جدوں صدقی یاہ بادشاہ سنے یروشلم دے ساریاں لوکاں نال وفا دا عہد بنھیا سی کہ آزادی دا اعلان کیتا جاوے۔^۹ یعنی ہر کوئی اپنے اُس غلامتہ لونڈی نوں جیہڑا عبرانی یا عبرانی ہووے آزاد کر کے رخصت کرے۔ انج کہ اونیاں وچوں کوئی وی اپنے یہودی بھراکولوں غلامی نہ کروئے۔^{۱۰} تاں سارے سرداراں تے ساری لوکاں تے اس عہد وچ شامل ہوکے اُسے عمل کیتے ہر اکہ اپنے غلام یا لونڈی نوں چھوڑکے جان دتا تے فیر اونیاں کولوں غلامی نہ کروائی۔ پس اونیاں نے من لتے اونیاں نوں جان دتا۔^{۱۱} پر مگروں اوہ پھر گئے اونیاں غلامتہ لونڈیاں نوں جنہاں نوں اونیاں جان دتا سی فیر پکڑ لیتے اونیاں نوں غلامتہ لونڈیاں بنن دا تابع کیتا۔^{۱۲} ایسے ارمیلہ خدا وند دا کلم لتا۔ اوہ آکھیا کہ۔^{۱۳} خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ جس دن میں تہاڈے پیو دادے نوں مصر دے دیس یعنی غلامی دی تھاں توں کڈھ لیا تاں میں اونیاں نوں انج آکھ کے عہد بنھیا کہ۔^{۱۴} ست ورھ ختم ہوئے پر تسیں ہر اک اپنے اُس عبرانی بھرا نوں جان دیو جس نے اپنے آپ نوں تیرے کول وچپلے جس نے چھ ورھ تیری سیوا کیتی ہووے۔ تاں توں اونوں اپنے کولوں آزاد کرکے جان دے۔ پر تہاڈے پیو دادے میری نہ سنی تے نہ اپنے کن لائے۔^{۱۵} تے تسیں آج دے دن حاضر ہوئے جو کج میرے اکھاں وچ راست سی تساں اوہ کیتا یعنی ہر اکہ اپنے بھرا نوں آزادی دی خبر دتی تے تساں اُس گھر نوں جیہڑا میرے ناں دا اکھواندا اے میرے حضور عہد بنھیا۔^{۱۶} پر تسیں فیر پھر گئے میرے ناں نوں ناپاک کیتے ہر اکہ اپنے غلام نوں تہر اکہ اپنی لونڈی نوں یعنی اونیاں نوں جنہاں نوں تساں آزاد کرکے جان دتا سی اپنے لئی پھڑیاتے اونیاں نوں اپنا تابع کیتا تاں جو اوہ تہاڈے غلامتہ لونڈیاں بنن۔^{۱۷} ایس لئی خدا وند انج فرماندا اے۔ کیوں جو تساں میری نہ سنی کہ ہر اک اپنے بھرا نوں تہر اک اپنے گوانڈھی نوں آزادی دی خبر دیوے۔ تاں ویکھ - (انج خدا وند دا فرمان اے) میں تہاڈے لئی تلوار تے ولے کال نوں آزادی دی خبر دیواں گاتے زویں دیاں ساریاں بادشاہاں وچ میں تہانوں حیرت دا کارن کر دیاں گا۔^{۱۸} تے اونیاں بندیاں نوں جنہاں میرے عہد دی نافرمانی کیتی تے جیہڑے اُس عہد دیاں گلاں توں جیہڑا اونیاں میرے حضور بنھیا - قائم نہ رہے۔ جدوں اونیاں نے جیہڑے نوں دو حصیاں وچ کٹیا تے اونیاں حصیاں دے وچکاروں لنگھ۔^{۱۹} یعنی یہودہ دے سرداراں تے یروشلم دے سرداراں تے کھسریاں تے کاپناں تے دیس دے اونیاں ساریاں لوکاں نوں جیہڑے بچھڑے دے دو حصیاں دے وچکاروں لنگھ۔^{۲۰} میں اونیاں نوں اونیاں دے دشمنان دے پتھ وچے اونیاں دے پتھ وچ دیاں گا جیہڑے اونیاں دی جان دے چاہواں نیں تے اونیاں دیاں لاشاں ہوا دے پکھیرواتے زویں دے درندیاں دی خوراک ہون گیاں۔^{۲۱} تے میں شاہ یہودہ صدقی یاہ نوں سنے اوہ دے سرداراں دے اونیاں دے دشمنان دے پتھ وچے اونیاں دے پتھ وچ دیاں گا جیہڑے اونیاں دی جان منگدے نیں - سگوں شاہ بابل دے لشکر دے پتھ وچ حالانکہ اوہ تہاڈے کولوں چلے گئے۔^{۲۲} ویکھ - (انج خدا وند دا فرمان اے) میں حکم دیاں گاتے اونیاں نوں اسے شہر تے فیر لیاواں گا تے اوہ اوہ نال جنگ کرن گتے اونوں لے لین گتے اونوں اگ نال ساڑ دین گتے میں یہودہ دے شہراں نوں اُجاڑ دیاں گا - کہ اونیاں وچ وسن آلا کوئی وی نہیں ہووے گا۔

۱- اپہ اوہ بول نیں جیڑے ارمیلے شاہ یوہ یوہا قیم بن یوشی شاہ دے دناں وچ خدا وند توں لہ جدوں اہنہ آکھیا کہ- ۲- تو ریکابیاں 35 دے گھر جاتے اونہاں نال گل کرتے اونہاں نوں خدا وند دے گھر دی اک کوٹھری دے اندر لیتے اونہاں نوں شراب پیا- ۳- تد میں یازن بن یاہ بن امر یاہ بن حبصن یامت اودے بھراواہ اودے سارے پترانے ریکابیاں دے سارے گھرلے نوں لٹا- ۴- تے میں اونہاں نوں خدا وند دے گھر وچ یونان بن جانان بن یجدل یاہ مرد خدا دی کوٹھڑی وچ لیا جیڑی سرداراں دی کوٹھڑی دے نیڑے معسہ شاہ بن شلوم دربان دی کوٹھڑی دے لُٹے سی- ۵- میں ریکابیاں دے گھرلے دے پتران دے لگے نال بھری ہوئی صراحیاتے پیلے رکھ دتے اونہاں نوں آکھیا شراب پیو- ۶- تان اونہاں آکھیا اسیں شراب نہیں پیواں گے- کیوں جویونا داب بن ریکاب ساڈے پیونے سانوں حکم دے آکھیا کہ تسیں تہاڈے پتر ہر گز شراب نہ پین- ۷- تے تسیں گھر نہ بنائو تے پیلیاں نہ بیجو تے نہ تاکستان لائو تے نہ اونہاں دے مالک او- سگوں تسیں اہنہ سارے دن تنبواں وچ رو- تان جو تسیں روئے زمین تے جس وچ تسیں مسافر ہو بہت دناں تیکر جیوندے رو- ۸- ایس لئی اسان اہنہ پیو یونا داب بن ریکاب دے حکم دی ہر اک گل وچ اودی سنی- اسیں تے ساڈیاں زانیاں تے ساڈے پترے دھیاں ساری عمر کدی نہ نہیں پیندے- ۹- تے اسیں ایہرن لئی نہ گھر بنادے نہ تاکستان نہ پیلیاں نہ ہی رکھدے ہاں- ۱۰- تے اسیں تنبواں وچ رندے ہاں تے سارا کچھ جس دا ساڈے پیو یانا دابنہ سانوں حکم دتا اسان منیا تے اُسے عمل کیتا- ۱۱- پر جدوں شاہ بابل بنو کد نصر اس دیستے چڑھ آیا- تان اسان آکھیا- آو اسیں گلدانیاں دے لشکر دے ساہنے تونے آرام دے لشکر دے ساہنے تون یروشلم نوں جائے- لہذا اسیں یروشلم وچ رہن لگے- ۱۲- تد خدا وند ارمیا نال گل کیتی آکھیا- ۱۳- رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ جاتے مردان یوہ تے یروشلم واسیاں نوں آکھ- کہ تسیں ادب ادا قبول نہیں کرو گے کہ تسیں میریاں گلاں سنو؟ (انج خدا وند دا فرمان اے) ۱۴- یونا داب بن ریکاب دیاں گلاں قائم رکھیاں گیاں- جسے اپنی اولاد نوں حکم دتا سی کہ شراب نہ پیو- پس اونہاں نے اج دے دن تیکر نہیں پیتی- کیوں جو اونہاں نے اہنہ پیو دا حکم منیا- پر میں تہانوں ویلے سر ہمیش آکھدا رہتا تسانے نہیں سنیا- ۱۵- تے میں اہنہ ساریاں بندیاں یعنی انبیا نوں تہاڈے کول ویلے سر گھلدا رہا- تان جو آکھیا کرن کہ تسیں ہر اک اپنی بھیڑی راہ توں باز آؤ تے اہنہ عملاں نوں سدھارو- پرستش کرن لئی دوچے معبوداں دی نقل نہ کرو- تان تسیں ایس ملک وچ وسدے روگے جیڑا میں تہانوں تہاڈے پیو دادے نوں دتا- پر تسان اہنہ کن نہ لائے مینوں نہ سنیا- ۱۶- جد کہ بنی یونا داب بن ریکاب اُس حکمت قائم رہے جیڑا اونہاں دے پیونے اونہاں نوں دتا سی- پر اپہ امت میری نہیں سن دی- ۱۷- اس لئی خدا وند لشکراں دا خدا- اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ میں یوہ لُٹے تے سارے یروشلم واسیاں تے اوہ پوری مصیبت لیاواں گا جس بارے میں اونہاں نوں پہلے دسیا سی- کیوں جو میں اونہاں نال کلام کیتا پر اونہاں نہ سنیا تے میں اونہاں نوں سدیا- پر اونہاں جواب نہ دتا- ۱۸- تے ارمیلے ریکابیاں دے گھرلے نوں آکھیا رب الافواج اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے- چونکہ تسان اہنہ پیو یانا داب دا حکم سنیا تے اودے سارے حکماں نوں منیا تے اس سارے جس دا اُسے تہانوں حکم دتا تسان عمل کیتا- ۱۹- اس لئی فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ یونا داب بن ریکاب لئی اجے مرد دا کدی گھانا نہیں ہووے گا جیڑا میرے حضور کھلوتا اے-

۱۔ شاہ یہودہ یویا قیم بن یوشی یاہ دے چوتھ ورھ وچ ارمیائے ایہ بول خدا وند تون لہ۔ جدوں اوہ آکھیا -۲۔ اپنہ لئی کتاب دا اک طومار لے۔ اوہ وچ اوہ ساریاں گلاں لکھ جیڑیاں اُس دن تون ک میں تیرے نال گلاں کیتیاں یعنی یوشی یاہ دے دناں تون لے کے اچ دے دن تیکر اسرائیلے یہودتہ ساریاں قوماں دے حق وچ تینوں آکھیاں -۳۔ خورے یہودا دا گھرانہ اُس ساری مصیبت نوں سُنہ جیڑے اوہ لے لہن دا ارادہ کردا ہاں - تان جو اوہ سارے دے سارے اپنی بھیڑیاں رابواں تون پھر جان - تان میں اونیاں دی برائیتہ اونیاں دے گناہواں نوں معاف کراں گا۔ ۴۔ تد ارمیائے باروک بن نبیری یاہ نوں سدیلے باروک نے ارمیا دے منہ وچوں خدا وند دا سار اکلام جیڑا اُسے اونوں آکھیا سی کتاب دے طومار وچ لکھیا -۵۔ ارمیائے باروک نوں حکم دے کے آکھیا - ک میں مجبور ہاں خدا وند دے گھر جا نہیں سکدا - ۶۔ ایس لئی تون جلتے خدا وند دا کلام جو تون میرے منہ تون لکھیا خدا وند دے گھر وچ روزے دے دن لوکاں دے کن وچ پڑھ کے سنا - سگوں اونیاں ساریاں یہودہ واسیاں دے کناں وی پڑھ کے سنا جیڑے اپنہ اپنہ شہراں تون لٹھوون -۷۔ شیت ک اوہ خدا وند دے سامنے ڈگ کے روون تیر کوئی اپنی بھیڑی راہ تون باز آوے۔ کیوں جو خدا وند دا اوہ غضبتہ قبر بہت وڈا اے۔ جس دے بارے اُسے اس امت دے خلاف کلام کیتا اے۔ ۸۔ ارمیائے باروک بن نبیری یاہ جو کچھ ارمیائے اونوں حکم دے کے آکھیا اوی کیتا تے خدا وند دے گھر وچ خدا وند دا کلام اُس کتاب وچوں پڑھ کے سنایا -۹۔ ایس لئی شاہ یہودہ یویا قیم بن یوشی یاہ دے پنجویں ورھ دے نانویں مہینہ وچ سارے یروشلم واسیاں اونیاں ساریاں لوکاں لئی جیڑے یہودہ دے شہراں تون یروشلم وچ لٹھ سن خدا وند دے حضور روزہ رکھن دا اعلان کیتا گیا - ۱۰۔ تان باروک نے خدا وند دے گھر دے اندر جمر یاہ بن شافان دی کوٹھڑی وچ لٹھ دے ویڑے دے وچکار خدا وند دے گھر دے نوں پھانک دے نیڑے ارمیا دیاں گلاں اُس کتاب وچوں ساریاں لوکاں دے سامنے پڑھ کے سنایاں -۱۱۔ جدوں میکا بن جمر یاہ بن شافانے خدا وند دا سارا کلام کتاب وچوں سنایا -۱۲۔ تان اوہ بادشاہ دے گھر دے اندر کاتب دی کوٹھڑی وچ گیا تے ویکھ - سارے سردار یعنی الی شاماع کاتبہ دلایا بن شمع یامہ النانان بن اکبورتہ جمر یاہ بن شافانے صدقی یاہ بن حنن یامہ سارے سردار اوتھ بیٹھ سن - ۱۳۔ تان میکایاتہ اونیاں نوں اوہ ساریاں گلاں دس چھڑیاں جیڑیاں اُسے سنایاں سن - یعنی جیڑیاں باروک نے کتاب وچوں لوکاں نوں پڑھ کے سنایاں سن -۱۴۔ تد سارے سردار اہنہ یہودی بن تنن یاہ بن شالم یاہ بن گوشی نوں باروک دے کول اکھوا گھلیا ک اپنہ تھ وچ اوہ طومار لے جس وچوں تون لوکاں نوں پڑھ کے سنایا -۱۵۔ اونانے اونوں آکھیا پئی ہن بہ جلتے ساہنوں ایہ پڑھ کے سُناتے باڑورکے اونیاں نوں پڑھ کے سنایا -۱۶۔ جدوں اونانے اوہ سارا کلام سنایا۔ تان حیران ہوک اک دوچہ ول ویکھن لگتے اونانے باروک نوں آکھیا ک اسیں ضرور ایہ ساریاں گلاں بادشاہ نوں دساں گے۔ ۱۷۔ تان اونیاں باروک کولوں پچھیلے آکھیا - سانوں دس - ک تون ایہ ساریاں گلاں اوہ دے منہ تھیں کیوں لکھیاں - ۱۸۔ باروک نے اونیاں نوں آکھیا - ک اوہ ایہ ساریاں گلاں مینوں آکھیاں تے میں کتاب وچ شاہی نال لکھیاں - ۱۹۔ تد سردارانے باروک نوں آکھیا۔ ک جلتے اپنہ آپ نوں سنہ ارمیا دے لکاتے کوئی نہ جلتے کہ تسیں کتھ اوہ -۲۰۔ تان اوہ بادشاہ دے کول حجرے وچ گئے۔ پر اونانے طومار نوں الی شاماع کاتب دی کوٹھڑی وچ رکھ دتے ساریاں گلاں بادشاہ دے کن وچ دس دتیاں -۲۱۔ تد بادشاہ نے یہودی نوں گھلیا ک طومار لیلے اوہ اونوں الی شاماع کاتب دی کوٹھڑی وچوں لے آیا تے یہودیے اونوں بادشاہتہ ساریاں سرداراں دے جیڑے بادشاہ دے کول کھلوتے سن پڑھ کے سنایا -۲۲۔ تان بادشاہ زمستانی محل وچ بیٹھا سی۔ کیوں جو نواں مہینہ سی تے اوہ لگے انگیتھی بل ری سی -۲۳۔ جدوں یہودیے تن یا چار پنے پڑھ تان اُسے طومار نوں کاتب دے چاقو نال کٹیلے اگ وچ جیڑی انگیتھی دے وچ سی یا دتا - ایتھ تیکر ک انگیتھی دی اگ وچ سارا طومار فنا ہو گیا -۲۴۔ تان اوہ نہ ڈرے اونانے اپنہ لیڑے پاڑے نہ بادشاہتہ نہ اوہ نوکراں وچوں کسے جنہانے اوہ ساریاں گلاں سنایاں -۲۵۔ پر النانانے دلایاتہ جمر یاہ بادشاہ کولوں شفاعت کیتی - ک طومار نہ ساڑیا جلتے۔ تد وی اوہ اونیاں دی نہ سنی -۲۶۔ فیر بادشاہتہ یرحمی ایل شہزادے سرباہ بن عزری ایلے شالم یاہ بن عبدایل نوں حکم دتا ک باروک کاتبہ ارمیا نبی نوں گرفتار کرو - پر خدا وند نے اونیاں نوں لکا دتا۔ ۲۷۔ تان مگروں ایس دے ک بادشاہتہ طومارے اُس کلام نوں جیڑا باروک نے ارمیا دے منہ تون لکھیا سی ساڑ دتا - ارمیائے خدا وند دا کلام لتا جدوں اوہ آکھیا ک۔ ۲۸۔ اپنہ لئی اک ہور طومار لے اوہ وچ اوہ ساریاں پلایاں گلاں لکھ جیڑیاں پہلے طومار وچ سن جنہوں شاہ یہودہ یویا قیمنے ساڑ دتا - ۲۹۔ تان شاہ یہودہ یویا قیم نوں آکھیاں گا ک خدا وند انج فرماندا اے تون اس طومار نوں انج آکھ کے ساڑ دتا ک تون اوہ وچ کیوں لکھیلے آکھیا - ک شاہ بابل ضرور آوے گاتے اس دھرتی نوں برباد کرے گاتے انسان تے حیوان تون اونوں خالی کر چھڈے گا۔ ۳۰۔ اس لئی خدا وند شاہ یہودہ یویا قیم دے حق وچ انج فرماندا اے۔ پئی اوہ کوئی وی نہیں روے گا جیڑا دائود دے تختہ بھوے اوہی لاش دن دی گرمی وچ رات دے پلے وچ پئی روے گی -۳۱۔ تان میں اونوں اوہی نسل نوں تے اوہ نوکراں نوں اوہی برائی دی سزا دیواں گاتے اونیاں لُتے یروشلم واسیاں لُتے مردان یہودہ لُتے اوہ پوری آفت لیاواں گا جہدے بارے وچ میں اونوں آکھیا - پر اونانے نہیں سنایا۔ ۳۲۔ تد ارمیائے اک ہور طومار لے کے باروک بن نبیری یاہ کاتب نوں دتا - تان اُسے اوہ وچوں ارمیا دے منہ تون اُس کتاب دیاں ساریاں گلاں لکھیاں - جنہوں شاہ یہودہ یویا قیمنے اگ وچ ساڑ دتا سی تے اوہ وچ اوہ جہاں بہت ساریاں گلاں ودھا وی دتیاں۔

۱-۱۷ صدقی یاہ بن یوشی یاہ جنوں شاہ بابل بنو کد نصرۃ یہودہ دی دھرتیۃ باشاہ بنایا سی ۔ کُن یاہ بن یویا قیم دی تہاں مسلط 37
 پویا ۲-۱۷ پر نہ اوہ نہ اوہے درباریۃ نہ دیس دے واسی خدا وند دیاں اوہناں گلاں دے سنن آلیہوۃ جیہڑیاں جیہڑیاں اوہ ارمیا دی زبانی
 آکھدا ریا ۳-۱۷ پر صدقی یاہ بادشاہۃ یوکل بن شالم یاہۃ صفن یاہ بن معسہ یاہ کاہن نوں ارمیا نبی دے کول اکھوا گھلیا کہ ساڈے لئی
 خدا وند ساڈے خدا توں دعا کر۴-۱۷ (ارمیا حالی وی لوکاں وچ آندا جاندا سی ۔ کیوں جو اوہ حالی تیکر بندی خلع وچ نہیں سی پایا گیا ۔
 ۵-۱۷ فرعون دی فوج مصر وچوں نکلی سی ۶-۱۷ گلدانی ۔ جیہڑے یروشلم نوں گھیر رہے سن ۔ اوہناں دی خبر سن کے یروشلم وچوں
 چلے گئے سن ۔ ۶-۱۷) تد خدا وند ارمیا نبی نال گل کیتیۃ آکھیا۔ ۷-۱۷ خدا وند اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ تسبی شاہ یہودہ نوں جسۃ
 تہانوں میرے کول پتہ کرن نوں گھلیا ۔ انج آکھوگے۔ ویکھ ۔ فرعون دی فوج جیہڑی تہاڈی مدد نوں نکلی اے اوہ اپنے دیس یعنی مصر نوں
 مڑ جاوے گی ۔ ۸-۱۷ گلدانی مڑ کے آون گتے ایس شہر نال لڑائی کرن گتے اپنوں اک نال ساڑن گے۔ ۹-۱۷ خدا وند انج فرماندا اے۔ تسبی
 اپنے آپ نوں اپنے آکھ کے دھوکہ نہ دیوے۔ کہ گلدانی ساڈے کولوں چلے جان گے کیوں جو اوہ نہیں جان گے۔ ۱۰-۱۷ ۱۰-۱۷ جے تسبی گلدانیاں دے سارے
 لشکر نوں جیہڑا تہاڈے نال لڑائی کردا اے قتل کر دیوے اوہناں وچوں تھوڑے جے پھٹڑ باقی رہ جاوے تان وی اوہ سارے اپنے اپنے تنبو
 وچوں اٹھن گتے ایس شہر نوں اک نال ساڑ دین گے۔ ۱۱-۱۷ جدوں گلدانیاں دا لشکر فرعون دے لشکر کارن یروشلم وچوں چلا گیا ۔
 ۱۲-۱۷ تان ارمیا یر شلم وچوں باہر آیا تان جو بنیامین دی دھرتی نوں جاوے۔ تان جو اوتھ لوکاں دے ساہمہ اپنا حصہ لوے۔ ۱۳-۱۷ جدوں
 اوہ بنیا مین دے پھاٹکتے آیا ۔ تان اوتھ پیریداراں دا اک سردار سی ۔ جس دا نان یرئی یاہ بن شالم یاہ بن حنن یاہ سی ۔ تان اُسۃ ارمیا
 بنی نوں پھڑیلے آکھیا ۔ کہ توں گلدانیاں کولوں نس کے جاندا ایں ۔ ۱۴-۱۷ ارمیاۃ آکھیا ۔ کُور اے۔ مین گلدانیاں کولوں نس کے نہیں جاندا ۔
 پر اُسۃ اوہدی نہ سنی ۔ چنانچہ یرئی یاہۃ ارمیا نوں پھڑیلے اوہناں سرداراں کول لیا یا ۔ ۱۵-۱۷ سردار ارمیاۃ بہت غصہۃۃ اوہناں
 کوڑے لولۃۃ یوناتان کاتب دے گھر وچ بندی خلع وچ پایا کیوں جو اوہناںۃ اُس نوں بندی خانہ بنایا سی ۔ ۱۶-۱۷ ایس لئی ارمیا بندی خلع
 دے تہ خلع وچ گیا ۱۷-۱۷ اوتھ بہت دنان تیکر ریا ۔ ۱۷-۱۷ تد صدقی یاہ بادشاہۃ بندے گھل کے اوہناں کڈھواۃۃ بادشاہۃ اپنے گھر وچ چھپ کے
 اوہناں پچھیلے آکھیا ۔ کہ خدا وند ولوں کوئی بول ہے ؟ ارمیاۃ آکھیا ۔ ۱۸-۱۷ ارمیاۃ آکھیا ۔ کہ گناہ کیتا اے۔ کہ توں مینوں بندی خلع وچ پا دتا۔ ۱۹-۱۷
 صدقی یاہ بادشاہ نوں آکھیا ۔ کہ میں تیرے تیرے درباریۃ اُس لوکاںی دا کہ گناہ کیتا اے۔ کہ توں مینوں بندی خلع وچ پا دتا۔ ۲۰-۱۷
 تہاڈے اوہ بنی کتھ نیں جنہاۃ تیرے نال بنوت کر کے آکھیا ۔ کہ شاہ بابل تیرے لۃۃ اس زمین لۃۃ نہیں آوے گا۔ ۲۰-۱۷ ہن اے میرے آقا
 بادشاہ ! سن ۔ میری منت تیرے ساہمہ منظور ہووے۔ کہ توں مینوں یوناتان کاتب دے گھر مڑ کے نہ گھل انج نہوے کہ میں اوتھ مر
 جاواں ۔ ۲۱-۱۷ تد صدقی یاہ بادشاہۃ حکم دتا ۔ کہ ارمیا بندی خلع دے ویہڑے وچ رکھیا جاوے۔ روزانہ اوہناں نان بائیاں دے ہزار وچوں
 روٹی دی اک ٹکی دتی جاوے۔ اُس ویلے تیکر کہ شہر وچوں ساری روٹی مُک نہ جلے۔ لہذا ارمیا قید خلع دے ویہڑے وچ ریا ۔

۱۔ جدوں شفق یاہ بن مٹانے جدل یاہ بن فشحویت یوکل بن شالم بامتہ فشحور بن ملکی بامتہ اوہ گلاں سنیان جیڑیاں ارمیانہ 38 ساریاں لوکاں نوں مخاطب پوک آکھیاں ۲۔ (یعنی کہ خدا وند انج فرماندا اے۔ کہ جو کوئی اس شہر وچ روے گا اوہ تلوارتہ کالتہ ویا نال مرے گاتے جیڑا گلدانیاں کول چلا جاوے گا اوہ جیوندا روے گا۔ اوہ جیوندا روے گا۔

۳۔ خدا وند انج فرماندا اے کہ ایہ شہر ضرور شاہ بابل دے لشکر دے حوالہ کیتا جاوے گا تے اوہ اونوں لے لوے گا ۴۔ تہ سرداراں تہ بادشاہ نوں آکھیا۔ کہ ایہ بندہ قتل کیتا جلتے کیوں جو اوہ اونان جنگی مردان دے پتھان نوں جیڑے اس شہر وچ بچھوئے نیں سگوں ساریاں لوکاں دے پتھان نوں اونان نوں اجیاں گلاں آکھ کے سست کر دیندا اے۔ ایس لئی کہ اوہ اپناں لوکاں دی سلامتی دا نہیں بلکہ برائی دا چاہوان اے۔ ۵۔ تدوں صدقی یاہ بادشاہ آکھیا۔ ویکھ۔ اوہ تیرے پتھ وچ اے کیوں جو بادشاہ تہاڈی رلتے دے خلاف کچھ کر نہیں سکدا ۶۔ تہ اونان تہ ارمیا نوں پھڑیلے بندی خلتے دے وپڑے دے اندر ملکی یاہ شہزادے دے ڈونگ حوض وچ پا دتا تے اونان تہ ارمیا نوں رسیاں نال اوڈے وچ لمکایا تے حوض وچ پانی نہیں سی پر چکڑ سی۔ سو ارمیا چکڑ وچ دھس گیا ۷۔ عبد مالک کوشی اک کھسرے جیڑا بادشاہ دے گھر وچ سی سنیان کہ اونان ارمیا نوں حوض وچ پایا۔ بادشاہ بنیامین دے پھاٹکتے بیٹھا ہوا سی ۸۔ تان عبد مالک بادشاہ دے گھر وچوں نکلا تے بادشاہ نال گل کرکے آکھیا ۹۔ اے میرے آقا بادشاہ! اپناں بندیاں جو کچھ ارمیا نیں نال کیتا اے۔ اوہ برا کیتا اے جنہوں حوض وچ پا دتا اے۔ اوہ اوتھ بھکھ نال مر جاوے گا۔ کیوں جو شہر وچ روئی نہیں اے۔ ۱۰۔ تان بادشاہ عبد مالک کوشی نوں حکم دے کے آکھیا۔ کہ ایتھوں تن بندے اپنے نال لے تے ارمیا نوں حوض وچوں کڈھ اس توں پہلاں کہ اوہ مر جاوے ۱۱۔ تہ عبد مالک نے اپنے نال بندے لے تے بادشاہ دے گھر وچ خزلے پٹھاں گیا تے اوتھوں پرلے کپڑے گلیاں ہویا ٹاکیاں لیتاں تے اونان نوں رسیاں نال ارمیا کول حوض وچ لمکایا ۱۲۔ عبد مالک کوشی ارمیا نوں آکھیا۔ کہ اپناں پرلے لیریاں تے گلیاں ہویاں ٹاکیاں نوں اپنی کچھان دے پٹھ رسیاں دے لے رکھ۔ تان ارمیا نے انج ای کیتا ۱۳۔ تہ اونان تہ ارمیا نوں رسیاں نال کھچھیلے حوض وچوں باہر کڈھیا تے ارمیا بندی خلتے دے وپڑے وچ رہا ۱۴۔ فیر صدقی یاہ بادشاہ بندے بھیجتے ارمیا نیں نوں خدا وند دے گھر دے تیسرے دروازے وچوں اپنے کول منگوایا تے بادشاہ ارمیا نوں آکھیا۔ میں تیرے کولوں اک گل پچھداں تے توں میرے کولوں کچھ نہ چھیا ۱۵۔ ارمیانہ صدقی یاہ نوں آکھیا۔ جے میں تینوں دس دیاں۔ تان کہ توں مینوں ضرور قتل نہیں کریں گاتے جے میں تینوں صلاح دیواں۔ تان توں میری نہیں سنیں گا ۱۶۔ تہ صدقی یاہ بادشاہ ارمیا دے سامنے لکھوئے سوئے کھا کے آکھیا۔ جیوندے خدا وند دی سوئے جسے ساڈی ایہ جان بنائی۔ کہ میں تینوں قتل نہیں کراں گاتے نہ تینوں اونان بندیاں دے حوالہ کراں گا جیڑے تیری جان منگدے نیں ۱۷۔ تہ ارمیانہ صدقی یاہ نوں آکھیا خدا وند لشکران دا خدا اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے اگر توں شاہ بابل دے سرداراں دے کولوں نکل کے جاویں۔ تان تیری جان جیوندی روے گی تے ایہ شہر اگ نال نہیں ساڑیا جاوے گاتے توں اپنے گھر لے سن سلامت رہویں گا ۱۸۔ پر جے توں شاہ بابل دے سرداراں کول نکل کے جائیں تان ایہ شہر گلدانیاں دے پتھ دے دتا جاوے گاتے اوہ اپناں اگ نال ساڑ دین گتے توں اونان دے پتھوں نہیں چھٹیں گا ۱۹۔ صدقی یاہ بادشاہ ارمیا نوں آکھیا کہ میں اونان پیودیاں کولوں جیڑے نس کے گلدانیاں کول گھبھوئے نیں ڈراداں۔ انج نہوے کہ میں اونان دے پتھ وچ دتا جاواں۔ تان اوہ میرے نال ٹھٹھا کرن گے۔ ۲۰۔ ارمیانہ آکھیا کہ توں اونان دے پتھ نہیں دتا جاویں گا۔ ایس لئی توں خدا وند دی گل سن جو میں تینوں کہندا ہاں۔ تان جو تیرا بھلا ہووے تیری جان جیوندی روے۔ ۲۱۔ پر جے توں نہ کریں تان ایہ بول اے جیڑا خدا وند مینوں وکھایا ۲۲۔ ویکھ۔ جتنیاں تیویاں شاہ پیودے دے گھر وچ رہ گیاں نیں۔ اوہ شاہ بابل دے سرداراں کول پہنچایاں جان گیاں تے آکھن گیاں " تیرے خیر خواہان تینوں دھوکا دلتے تیرے لے غالب لے۔ پس تیرے پیر چکڑ وچ پھس گتے اوہ تیرے کولوں چلے گے۔ ۲۳۔ اوہ تیریاں ساریاں بیویاں تے سارے پتران نوں گلدانیاں کول کڈھ کے جان گتے توں وی اونان دے پتھوں بجیا نہیں رہویں گا سگوں شاہ بابل دے پتھوں گرفتار کیتا جاویں گا تے ایہ شہر اگ نال ساڑیا جاوے گا۔ ۲۴۔ تہ صدقی یاہ ارمیا نوں آکھیا۔ کہ ایہ گلاں کوئی نہ جلتے تان جو توں نہ مرے۔ ۲۵۔ جے سردار سنن جے میں تیرے نال گلاں کیتیاں تے تیرے کول لکے آکھیاں۔ سانوں دس پئی توں بادشاہ نوں کہ آکھیا تے بادشاہ تینوں کہ آکھیا تے اونوں سانھوں نہ چھیا۔ تان اسیں تینوں قتل نہیں کراں گے۔ ۲۶۔ توں اونان نوں تان آکھدا۔ کہ میں بادشاہ دے حضور منت کیتی کہ مینوں پوتانان دے گھر مڑک نہ گھلے میں اوتھ مر جاواں گا۔ ۲۷۔ ایس لئی۔ جدوں سارے سردار ارمیا دے کول لے تے اوڈے کولوں پچھیا۔ تان اوہ اوہ ساریاں گلاں جنہاں دا بادشاہ اونوں حکم دتا سی اونان نوں آکھیاں۔ تان اوہ اونوں چھڈ گئے۔ کیوں جو اُس امر دے بابت کوئی گل نہ سنی۔ ۲۸۔ تہ ارمیا بندی خلتے دے وپڑے وچ رہا۔ جس دن تیکر کہ یروشلم نلے لٹا گیا۔

۱- جدوں یروشلم لے لٹا گیا - (شاہ یہوداہ صدقی یاہ دے نویں ورہ دے دسویں مہینہ وچ شاہ بابل بنو کد نصر اپنا سارا لشکر لے کے 39 یروشلمیتہ چڑھ آیت اودا محاصرہ کیتا سی - ۲- صدقی یاہ دے یارویں ورہ دے چوتھ مہینہ دے ناویں دن شہر دی کندھ وچ موری ہو گئی سی) ۳- تد شاہ بابل دے سارے سردار اندر گھستے وچکارے پھاٹک وچ بیٹھ- یعنی نبوزرادران جلو داراں دا سردار تے نبو شزبان کھسریاں دا سردار تے نیر جل سراسر سردار مجوس تے شاہ بابل دے باقی سردار - ۴- جدوں شاہ یہودہ صدقی یاہ سارے جنگی مردانہ اونان نوں ویکھیا - تاں اوہ ٹھہرتے رات ویکھ بادشاہ دے باغ دی راہوں اُس پھاٹک توں چبڑی دواں کندھاں وچکارے شہر توں باہر نکلے عرابہ دی راتہ ٹرے ۵- تد گلدانیاں دا لشکر اونان دا پچھا کردا ہوا گیا تے بریحو دے ویرلے وچ صدقی یاہ نوں جا لٹاتے اونوں پھڑکے ریل وچ جیڑا حمار دے علاقہ وچ سی شاہ بابل بنو کد نصر دے کول لے لے- تاں اُسے اودے لے فتویٰ دتا- ۶- تے شاہ بابل تے ریل وچ صدقی یاہ دے پتراں نوں اودیاں اکھاں دے سامنے کویا- ۷- تے اودے صدقی یاہ دیاں اکھاں کڈھوا دتیاں تے اونوں سنگلاں وچ بنھیا- تاں جو اُس نوں بابل وچ لے جاوے- ۸- تے گلدانیاں بادشاہ دا محلے لوکاں دے گھر آگ نال ساڑ دتے یروشلم دیاں کندھاں نوں ڈھا دتا- ۹- تے فوج دا سپہ سالار نبوز رادران اونان ساریاں لوکاں نوں جیڑے شہر وچ بچے ریتے اونان نسن آلیاں نوں جیڑے نس کے اودے کول لے سن تے اونان باقی لوکاں نوں جیڑے رہ گئے سن بندی وان بنا کے بابل نوں لے گیا - ۱۰- پر کچھ اجے غریب لوکاں نوں جنہاں کول اُکا کچھ نہیں سی - فوج دے سپہ سالار نبوز رادران یہودہ دی دھرتی چھڈیا تے اُسے دن اودے اونان نوں تاکستان تے پیلیاں دتیاں - ۱۱- تے شاہ بابل بنو کد نصر فوج دے آگونیوز رادران نوں ارمیا دی بارے حکم دے کے آکھیا- ۱۲- اونوں لے اودے اپنی اکھ رکھ تے اودے نال کوئی برائی نہ کر - سگوں جیہ اوہ تینوں آکھ- توں اودے نال اوہ کر- ۱۳- تد جلوداراں دے سردار نبوز رادران گھلیاتے کھسریاں دے سردار نبو شزبان تے سردار مجوس نیر جل سرا صرے شاہ بابل دے سارے سرداراں ۱۴- بندیاں نوں گھلیاتے بندی خلع دے وپڑے وچوں ارمیا نوں لٹاتے جدل یاہ بن احقام بن شافان دے حوالہ کیتا - کہ اوہ اونوں گھر لے جاوے- ایس لئی اوہ لوکاں دے وچ ریا - ۱۵- تے جدوں ارمیا بندی خلع دے وپڑے وچ قید سی تاں خدا وند اُس نال گل کیتی سی آکھیا- ۱۶- کہ جاتے عبد مالک نال گل کرے آکھ - فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے- ویکھ - میں اپنے بول اس شہرے برائی لئی لبواواں گا- نہ کہ نیکی لئی - تاں اُس دن تیرے سامنے ای اوہ پورا ہووے گا- ۱۷- تے اس دن (انج خدا وند دا فرمان اے) میں تینوں چھٹکارا دیاں گا - ایس لئی توں اونان بندیاں دے ہتھ وچ نہیں دتا جاویں گاجنہاں کولوں توں ڈردا ایں - ۱۸- سگوں میں تینوں ضرور چھڑاواں گا - تاں توں تلوار کولوں نہیں ڈگیں گا تے تیری جان تیرے لئی غنیمت ہووے گی - کیوں جو توں میرے توکل کیتا- (انج خدا وند دا فرمان اے)

۱- ایہ اوہ بول نیں جیڑے ارمیلے خدا وند کولوں لے۔ ایس دے مگروں پئی جلوداراں دے سردار نیوز رادانے اونوں رام وچوں 40 جان دتا۔ جتھوں اوہ اونوں منگوايا۔ کیوں جو اوہ یروشلمے یہودہ دے اونیاں ساریاں سرداراں وچ جیڑے بندی وان ہوکے بابل نوں جلے سن سنگلاں وچ بچھیا ویکھیا گیا۔ ۲- تان جلو داراں دے سردار نے ارمیا نوں منگوايا تے اس نوں آکھیا - خدا وند تیرے خدائے اس جا تے اس آفت بارے کلام کیتا - ۳- خدا وند نے نازل کیتی تے اُنچ ای کیتا جویں آکھیا سی - کیوں جو تسان خدا وند دے خلاف گناہ کیتا تے اوہی نہ سنی ایس لئی انج تہاڈے نال پویا۔ ۴- تہن ویکھ - میں تینوں اونیاں سنگلاں نال جیڑے تیرے پتھان لے نیں - آزاد کرداں - جے تیری اکھاں نوں چنگا لگے پئی توں میرے نال بابل چلیں - تان آتے میں اپنی نظر تیرے رکھاں گاتے جے میرے نال بابل نوں جانا تیریاں اکھاں وچ بھیڑا لگے تان ایتھ ای رہ - ویکھ - سارا دیس تیرے ساہنے اے۔ توں جتھ کتھ وی تیریاں اکھاں وچ چنگا لگتے توں جانا ٹھیک سمجھیں چلا جا۔ ۵- ایس لئی پئی توں آون توں انکار کردا ایں - توں جدل یاہ بن احیام بن شافان کول چلا جا - جنوں شاہ بابل نے یہودہ دے شہر اتے حاکم مٹھیا اے تے لوکاں وچ اوہی نال رہ - یا جتھ کتھ وی توں جانا چنگا سمجھیں چلا جا تے جلوداراں دے سردار نے اونوں رسدے انعام دتے وداع کیتا۔ ۶- تدارمیا جدل یاہ بن احیام دے کول مصف وچ گیا تے اوہی نال اونیاں لوکاں دے وچ رہا جیڑے دیس وچ بچ گئے سن۔ ۷- جدوں لشکراں دے ساریاں سرداراں نے اونیاں دے آدمیاں جیڑے میدان وچ رہ گئے سن - سنیا پئی شاہ بابل نے جدل یاہ بن احیام نوں دیس دا بادشاہ بنایا اے تے جیڑے بندے زانیاں تے بچتے دیس دے مسکین بندی وان بن کے بابل نہیں گئے۔ اوہ اوہی حوالہ کیتے گئے نیں۔ ۸- تان اوہ جدل یاہ دے کول مصف وچ لے۔ یعنی اسماعیل بن نتن یاہ قاریح دے پتر پوہانے یوناتانے سراہا بن تخومتے بنی عیفانی نطوفتے معکتی دا پتر یزن یاہ اونیاں دے بندے۔ ۹- جدل یاہ بن احیام بن شافانے اونیاں دے کول تے اونیاں دیاں بندیاں دے ساہنے سوئے کھا کے آکھیا۔ پئی گلدانیاں دی خدمت توں تسیں نہ ڈرو - تسیں دیس وچ وسو تے شاہ بابل دے پتھر رو۔ تان تہاڈا بھلا ہووے گا۔ ۱۰- ویکھو میں مصف وچ رہنداں - تان جو اونیاں گلدانیاں دے ساہنے جیڑے ساڈے کول آون کھلواں - پر تسیں مٹے تابستانی میوے تیل جمع کر کے اپنے بھانڈیاں وچ اونیاں نوں کٹھا کرو تے جیڑے شہر تسان لے نیں اونیاں وچ وسو۔ ۱۱- تے انج ای اونیاں ساریاں یہودیاں جیڑے مو آتے بنی عمون وچ تے ادوم وچ تے دوجیاں تھانواں وچ سن سنیا - پئی شاہ بابل نے یہودہ دے بچپوئے بندیاں نوں رہن دتا اے تے جدل یاہ بن احیام بن شافان نوں اونیاں لے بادشاہ بنایا اے۔ ۱۲- تان سارے یہودی اونیاں ساریاں تھانواں توں جتھوں اوہ نس گئے سن مڑ کے لے مٹے تابستانی میوے چوکھ کٹھ کیتے۔ ۱۳- تے یوحانان بن قاریحے لشکر دے اوہ سارے سردار جیڑے میدان وچ سن جدل یاہ دے کول مصف وچ لے۔ ۱۴- اونوں آکھیا - کیہ تینوں پتا اے پئی بنی عمون دے بادشاہ بعلیس نے اسماعیل بن نتن یاہ نوں گھلایا اے پئی تینوں قتل کرے؟ پر جدل یاہ بن احیام نے اونیاں دا اعتبار نہ کیتا۔ ۱۵- تے یوحان بن قاریحے مصف وچ جدل یاہ نال چھپا کے گل کردیاں آکھیا۔ مینوں جاوے دے میں اسماعیل بن نتن یاہ نوں قتل کراں گاتے نہ کوئی جلے گا - اوہ تینوں کاہے لئی قتل کرے تے کاہے لئی اوہ سارے یہودی جیڑے تیرے کول کٹھپوئے نیں کھنڈ جان گتے یہودہ دے بچپوئے بندے ہلاک ہو جاوے گے۔ ۱۶- جدل یاہ بن احیام نے یوحانان بن قاریح نوں آکھیا - توں ایہ کم نہ کر - کیوں جو توں اسماعیل دے خلاف - جھوٹی گل کرداں -

¹ اے ستویں مہینہ وچ الی شاماع بن نتن یاہ بن اسماعیل جیہڑا شاہی نسل توں سی اے شاہی سرداراں وچوں دس بندے مصف 41 وچ احیام دے کول لکھتے مصف وچ اوہدے نال روٹی کھادی۔² تد نتن ایل دا پتر اسماعیل اودے نال دے دس بندے اُٹھتے اوہناں نے شافان بن احیامتے احیام دے پتر جدل یاہ نوں تلوار نال قتل کیتا - جنہوں بابل دے بادشاہ دیس دا حاکم متھیا سی -³ اے اسماعیل نے اوہناں ساریاں پھودیاں نوں جیہڑے اوہدے نال سن - اپدا مطلب اے پئی جیہڑے جدل شاہ دے نال مصف وچ سن اوہناں کلدانی مردان نوں جیہڑے اُٹھوون گے۔ قتل کیتا -⁴ اے دوچ دن جدل یاہ دے قتل مگروں جدوں کوئی وی ایس گل نوں نہیں جاندا سی -⁵ شلیمے شیلوتے سامرہ توں اسی بندے جنہاں دیاں داڑھیاں منیاں ہویاں کپڑے پلٹھوئے اپنہ آپ نوں پھٹڑ کرکے لکھتے اوہناں کول ہدیتے لوبان سی - تاں جو خدا وند دے گھر وچ چڑھاوون -⁶ تدوں نتن یاہ دا پتر اسماعیل اوہناں نوں ملن لئی مصد توں باہر آیا جیہڑے۔ روندیاں ہویاں جارے سن اے جد اوہ اوہناں نوں ملیتے اوہناں آکھیا پئی جدل یاہ بن احیام دے کول آوے۔⁷ جدوں اوہ شہر دے وچکار پہنچ گئے فیر نتن یاہ دے پتر اسماعیل نے اوہناں نوں قتل کیتا اے اُسے اودے نال دے بندیاں نے اوہناں نوں حوض وچ سُٹ دتا۔⁸ اے اوہناں وچ دس بندے سن جیہڑے اسماعیل نوں آکھن لگے پئی اسان نوں قتل نہ کرایس لئی پئی میدان وچ اسادی کنکتے جوتے تیلے ماکھیو دے گدام چھپوئے نیں اے اوہ اوہناں نوں اوہناں دے بھراواں نال قتل نہ کیتا -⁹ اے ایہ حوض جہدے وچ اسماعیل نیں اوہناں ساریاں بندیاں دیاں لوٹھاں سُٹ دتیاں سن جنہاں نوں اُسے قتل کیتا سی - اوہ سن جیہڑے آسا بادشاہ اسرائیل دے بادشاہ بعشا دے بچن لئی بنوایا سی - ایس لئی نتن یاہ دے پتر اسماعیل نے اونوں قتل ہوون آلیاں نال بھر دتا -¹⁰ اے اسماعیل نے اوہناں ساریاں لوکاں نوں جیہڑے مصف وچ بیچ گئے سن۔ بادشاہ دیاں دھیاں نوں۔ سارے مصف واسیاں نوں جنہاں نوں نبوز رادان جلو داراں دے سردارے جدل یاہ بن احیام دے حوالہ کیتا سی قید کیتا۔ اسماعیل بن نتن یاہ انہاں نوں بندی وان بنا کے ¹¹ اے اسماعیل نے اوہناں ساریاں لوکاں نوں جیہڑے مصف وچ بیچ گئے سن۔ بادشاہ دیاں دھیاں نوں۔ سارے مصف واسیاں نوں جنہاں نوں نبوز رادان جلو داراں دے سردارے جدل یاہ بن احیام دے حوالہ کیتا سی قید کیتا۔ اسماعیل بن نتن یاہ انہاں نوں بندی وان بنا کے لے گیا اے پار ہوکے بنی عمون ول چلا گیا۔¹³ جدوں اوہناں ساریاں لوکاں نے جیہڑے اسماعیل دے نال سن - یوحنا بن قاریح نوں۔ لشکر دے اوہناں سارے سرداراں نوں تکیا جیہڑے اوہدے نال سن تاں خوش ہوئے۔¹⁴ اے سارے لوک جنہاں نوں اسماعیل مصف توں بندی وان بنا کے گیا سی پرتے پھرے یا حانان بن قریح دے کول آ گئے۔¹⁵ پر اسماعیل بن نتن یاہ اٹھ بندیاں دے نال یوحنا بن دے ساہمیوں نٹھتے بنی عمون ول گیا -¹⁶ تد یوحنا بن قاریح اودے نال دے سارے سرداراں نے اوہناں ساریاں بچیاں ہویاں نوں جنہاں نوں اسماعیل بن نتن یاہ مصف توں (مگروں اس دے اُسے جدل یاہ بن احیام نوں قتل کیتا سی) لے گیا سی اے جنہاں نوں یوحنا بن جیعون توں موڑ لیا یا سی -- یعنی جنگی مردان عورتاں بچیاں کھسریاں نوں دتا۔¹⁷ اے اوہ تِر پھتے بیت لحم کول جیروت کمہام وچ لکے ٹھہرے تاکہ چل کے مصر نوں -¹⁸ گلدانیاں دے ساہمیوں نس جاوون - کیوں جو اوہ اوہناں کولوں ڈرے۔ اس لئی کہ اسماعیل بن نتن یاہ جدل یاہ بن احیام نوں قتل کیتا سی - جنہوں بابل دے بادشاہ ساری دھرتی دا حاکم بنایا سی -

۱۔ تد لشکر دے سارے سردارے یوحان بن قاریجہ عزریاہ بن بوشع یاہ سگوں سارے لوکی کیہ نکتہ کیہ وڈے نیڑے آکے۔^۲ ارمیا 42
 نبی نوں آکھن لگے کہ ساڈی منت تیرے سامنے منظور ہووے۔ توں ساڈے لئی یعنی اپناں ساریاں بچیاں ہویاں لئی خدا وند اپنے خدا
 کول دعا کر (کیوں جو بہتیاں وچوں اسیں گھٹ ای رہ گئیاں - جیویں توں آپ اپنیاں اکھاں نال ویکھ سکدا ایں)^۳۔ تاں جو خدا وند تیرا
 خدا تے راہ جس وچ اسان تیرا اے تے اوہ کم جیڑا سانوں کرنا اے۔ سانوں دے۔^۴ ارمیا نے اونیاں نوں آکھیا - میں تہاڈی سنی - ویکھ -
 میں تہاڈے کہن موجب خدا وند تہاڈے خدا کولوں دعا منگاں گاتے میں اوہ سارے بول جیڑے خدا وند تہانوں جواب وچ آکھ گا - تہانوں
 دساں گاتے تہاڈے کولوں اک گل وی نہیں لکاواں گا -^۵۔ اونیاں نے ارمیا نوں آکھیا پئی خدا وند سچلے وفادار گواہ ساڈے وچکار ہووے۔
 اسیں اُس سارے کلام دے مطابق کراں گے جیڑا خدا وند تیرا خدا تیرے وسیلے نال ساڈے ظاہر کرے گا -^۶۔ بھانویں اوہ چنگا ہووے
 بھانویں مندا - اسیں خدا وند اپنے خدا دی واج سناں گے تاں ساڈا بھلا ہووے۔^۷ 7.8 تے دساں دنان مگروں خدا وند نے ارمیا نال گل کیتی -
 تاں اوہ یوحانان بن قاریجہ لشکر دے اونیاں ساریاں سرداراں نوں جیڑے اوہدے نال سن تے ساریاں لوکاں نوں کیہ وڈے کہ نک سدا -
^۹۔ تے اونیاں نوں آکھیا کہ خدا وند اسرائیل دا خدا جیہدے کول تسناں مینوں گھلیا۔ کہ اوہدے حضور تہاڈی منت چڑھاواں انج فرماندا اے۔
^{۱۰}۔ ۱۔ جے تسنیں ایس دیس وچ ٹھہرے رہو تاں میں تہانوں پکا کراں گاتے نہیں ڈھاواں گاتے میں تہانوں لاواں گا نہیں پٹاں گا - کیوں جو
 میں اُس بدی توں جیڑی میں تہاڈے نال کیتی پچھتاںدا پیاں -^{۱۱}۔ ۱۱۔ تسنیں شاہ بابل توں جس توں تسنیں ڈردے او نہ ڈرو - تسنیں اُس
 کولوں نہ ڈرو (انج خدا وند دا فرمان اے) کیوں جو میں تہاڈے نال ہاں - تاں جو میں تہانوں بچاواں تے اوہدے تھوں تہانوں چھڑاواں -
^{۱۲}۔ ۱۲۔ میں تہاڈے تے مہربانی کراں گا - تاں جو اوہ تہاڈے مہربانی کرے تہانوں تہاڈے اپنے دیس وچ وسن دیوے۔^{۱۳}۔ ۱۳۔ پر جے تسنیں
 خدا وند اپنے خدا دی نہیں سنو گتے آکھو گے اسیں ایس دیس وچ نہیں رواں گے۔^{۱۴}۔ ۱۴۔ اُکا نہیں - سگوں اسیں مصر دے دیس وچ جاواں
 گا - جتھ اسیں لڑائی نہیں ویکھاں گتے نرسنگ دی واج نہ سناں گتے روٹی دے بھک نہیں رواں گے۔ ایس لئی اسیں اوٹھ وسان گے۔^{۱۵}۔ ۱۵۔
 تاں اے پہودہ دے بچ جان آلیو ! خدا وند دے بول سنو - لشکراں دا سردار اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ کہ جے تسنیں اپنے مشورے
 قائم رہو گے تسنیں مصر نوں جائو گتے تسنیں جکے اوٹھ و سو گے۔^{۱۶}۔ ۱۶۔ تاں جس تلوار کولوں تسنیں ڈردے او اوہ اوٹھ ای مصر دے دیس
 وچ تہانوں جا لوے گتے جس کال توں تسنیں خوف کھاندے او اوہ اوٹھ مصر وچ ای تہاڈا بچھا کرے گا تے اوٹھ ای تسنیں مر جائو گے۔
^{۱۷}۔ ۱۷۔ ایس لئی جے بندے اپنے مشورے قائم رہن گے پئی مصر ول جائیے اوٹھ روٹھے۔ اوہ تلوار کالتے وبا نال مر جان گتے کوئی نسن آ
 لا نہیں بچے گا تے اُس آفت توں جیڑی میں اونیاں تے لاواں گا کوئی وی نہیں بچے گا۔^{۱۸}۔ ۱۸۔ کیوں فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج
 فرماندا اے۔ کہ جیویں میرا غضب تے قبر یروشلم واسیاں تے ڈولیا گیا - انج ای میرا قبر تہاڈے ڈولیا جاوے گا۔ جدوں تسنیں مصر ول
 جائو گتے تسنیں بیزاری تے عبرت دا کارن تے کفر دا کارن تے کھج پنے دا کارن ہوو گتے ایس تہاں نوں تسنیں فیر نہ ویکھ سکو گے۔^{۱۹}۔ ۱۹۔
 اے پہودہ دے بچ ہوو! خدا وند تہاڈے نال گل گیتی - تسنیں مصر ول نہ جائو تے یقین جانو - کہ آج دے دھیاڑے تہانوں خبردار کر دتا
 اے۔^{۲۰}۔ ۲۰۔ اصل وچ تسناں اپنی جاناں نوں دھوکا دتا۔ کیوں جو تسناں مینوں خدا وند اپنے خدا دے کول گھلے کہ خدا وند ساڈے خدا
 توں ساڈے لئی دعا منگے تے جو کچھ خدا وند ساڈا آکھ۔ سانوں دس تاں اسیں اوہدے تے عمل کراں گے۔^{۲۱}۔ ۲۱۔ آج دے دن میں
 تہانوں دسیا پر تسنیں خدا وند اپنے خدا نوں نہیں سنیا تے نہ کسے اچھی گل دے جیڑی میرے ولوں تہاڈے سامنے لیاندی گئی۔^{۲۲}۔ ۲۲۔ پس ہن
 پک اے کہ تسنیں تلوار تے کالتے وبا نال اُس تہاں مر جائو گے جتھ تسنیں جانا چاہندے او۔ تاں جو اوٹھ رہے سکو -

۱۔ اے جدوں ارمیا ایہ ساریاں گلاں یعنی خدا وند اوہناں دے خدا دا اوہ بول ساریاں لوکاں نوں آکھ چکا جیڑا خدا وند اوہناں دے 43
 خدا دے وسیلہ نال اوہناں اُتے ظاہر کیتا ۲۔ تان عزریاہ بن بو شع یامہ یوحانان بن قریحہ اوہناں ساریاں وڈیائی کرن اُتے لوکاں دے
 ارمیا نوں آکھیا توں جھوٹ بولیا اے۔ خدا وند ساڈے خدا تینوں آکھن نوں نہیں گھلیا پئی توں آکھیں کہ تسیں مصر نوں نہ جانا۔ تان
 جو اوتھ رہ سکو ۳۔ پر باروک بن نیری یامہ تینوں ساڈے خلاف اُکسایا اے۔ تان جو سانوں گلدانیاں دے پتھوں گرفتار کریں جو سانوں
 قتل کرنہ بندی وان بنا کے بابل نوں لے جان ۴۔ پس یوحانان بن قاریحہ لشکر دے سارے سردار سہ ساریاں لوکاں دے خدا وند دی
 واج دے کہ یہودہ دی دھرتی رہ نافرمان ہوئے ۵۔ سگوں یوحان بن قاریحہ لشکر دے سارے سردار سہ یہودہ دے اوہناں ساریاں بچ
 جان آلیاں نوں لتا جیڑے اوہناں ساریاں قوماں وچوں جنھوں جنھوں اوہ چک گئے سن مڑکے اُتے سن تان جو یہودہ دی دھرتی وسن ۶۔
 یعنی اوہناں مردان عورتاں بچیاں شہزادیاں نوں سگوں اوہناں ساریاں جانان نوں جنہاں نوں نبوز رادان جلو داراں دا سردار جدل
 یاہ بن احیقام بن شافان دے کول چھڈ گیا سی اے ارمیا نبیہ باروک بن نیری یاہ نوں وی ۷۔ اے اوہ مصر دے دیس ول چل پئے۔ کیوں
 جو اوہناں خدا وند دی آواز نہ سنی اے اوہ تحفخیس وچ پہنچے ۸۔ اے تحفخیس وچ خدا وند ارمیا نال گل کردیاں آکھیا ۹۔ وڈے وڈے
 پتھر چک کے اوہناں نوں یہودہ دے بندیاں دے آہنہ ساہنہ چوٹ نال تحفخیس وچ فرعون دے محل دے دروازے دے ساہنہ دے فرشتے لا۔
 ۱۰۔ اے اوہناں نوں آکھ کہ فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماند اے۔ ویکھ میں اپنے بندے شاہ بابل بنو کد نصر نوں سد لواں گا۔ اے
 میں اود اتخت اوہناں پتھراں رکھاں گا جیڑے میں لولہ اے اوہ اپنا قالین اودے اُتے ڈاہوے گا ۱۱۔ اے اوہ آوے گئے مصر دے دیس نوں
 پراوے گا اے جیڑے موت لئی نیں اوہ موت دے جیڑے بندی لئی نیں اوہ بندی دے جیڑے تلوار لئی نیں اوہ تلوار دے حولہو جان
 گے ۱۲۔ اے میں مصر دے معبوداں دے گھراں وچ اگ بالاں گا اے اوہ اوہناں نوں ساڑے گی اے اوہناں نوں بندی وان بنا کے جلتے گا اے
 اوہ مصر دے دیس نوں ولہیٹے گا جوہں چروال اپنا کپڑا ولہیٹدا اے اوتھوں سلامتی نال چلا جلتے گا ۱۳۔ اے اوہ بیت شمس دے اوہناں
 تھماں نوں جیڑے مصر دے دیس وچ نیں تروڑے گا اے مصر دے معبوداں دے گھراں نوں اگ نال ساڑے گا۔

۱۔ اہم اوہ بول اے جیہڑا ارمیلہ اوہناں ساریاں یہودیہاں دے حق وچ لتا جیہڑے مصر دے دیس وچ یعنی مجدولہ تحفخیسہ نو فتروس دے علاقہ وچ رہندے سن۔ ۲۔ فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ تسال اوہ پوری مصیبت ویکھی اے جیہڑی میں یروشلمیتہ یہودہ دے سارے شہراں لٹے گھلی۔ تاں ویکھ کہ اوہ اج دے دن ویران نیہے اوہناں وچ کوئی رہن آلا نہیں۔ ۳۔ اُس شرارت کارن جو اوہناں کیتی تاں جو مینوں غصہ دوا سکے۔ پئی اوہناں دے دوچ معبوداں لگ جنہاں نوں نہ تسیں نہ تہاڈے پپو دادے جان دے سن خشبو ساڑیے اوہناں دی پرستش کیتی۔ ۴۔ تے میں تہاڈے کول اپنہ سارے بندے یعنی انبیا سدا (میشد) ویلہ سر گھلدا رہا۔ جیہڑے آکھیا کرن پئی تسیں اینج دا مکروہ کم نہ کرو۔ کیوں جو میں اوہدے کولوں نفرت کردا ہاں۔ ۵۔ پر اوہناں نہ سنیاتے نہ اپنہ کن لٹے تاں جو اپنی برائی توں باز آون تے دوچ معبوداں لٹی خشبو نہ ساڑن۔ ۶۔ تدوں میرا قہرے غضب ڈولیا گیا تے یہودہ دیاں شہراں یروشلمیتہ دیاں گلیاں وچ بھڑکیا۔ ایتھ تیک کہ اوہ لگتے اُجاڑ پوئے جوہں کہ اج دے دن ہے۔ ۷۔ تہن خدا وند لشکراں دا خدا اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے کہ تسیں کاہدے لئی اہم وڈی شرارت اپنہ خلاف کردے او۔ پئی تسال وچوں مرتے عورت تے بچتے ڈھ پین آلا یہودہ وچوں کٹیا جاوے گا۔ ایتھ تیکر کہ تہاڈا کچھ وی نہیں بچے گا۔ ۸۔ کہ تسیں مصر دے دیس وچ جتھ تسیں رہن نوں لٹے دوچ معبوداں لگ خشبو ساڑے ایتھ دیاں کماں نال مینوں غصہ دواندے او۔ کہ تسیں وڈھ جائوتے زویں دیاں ساریاں قوماں وچ لعنت تے ملامت دا کارن ہوو۔ ۹۔ کہ تسیں اپنہ پپو دادے دیاں برائیاں یہودہ دے بادشاہاں دیاں برائیاں اوہناں دیاں عورتاں دیاں برائیاں جیہڑیاں اوہناں یہودہ دے دیس وچ تے یروشلمیتہ دیاں گلیاں وچ کیتیاں بھل گئے او؟ ۱۰۔ اوہناں اج دے دن عاجزی نہ کیتی نہ ڈرے تے اوہ میری شریعت لٹتے میرے قانون لٹے جیہڑے میں تہاڈے سامنے تہاڈے پپو دادے دے سامنے رکھ نہ چلے۔ ۱۱۔ ایس لئی فوجوں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ۔ میں اپنا من تہاڈے خلاف برائی کرن لئی تے سارے یہودہ نوں کٹ دین لئی کراں گا۔ ۱۲۔ تے میں یہودہ دے اوہناں بچیاں ہویاں نوں چک لواں گا جیہڑے اپنیاں مشوریاں قائم رہے پئی ملک مصر نوں جائیتہ اوتھ رہے۔ پس اوہ سارے مصر دے دیس وچ فنا ہو جان گئے تلوار تے کال نال مر جان گئے نفرت تے عبرت دا کارن تے تکفیر دا باعث خجالت دا کارن ہوون گے۔ ۱۳۔ تے میں مصر وچ رہن آلیاں نوں سزا دیواں گا۔ جیویں میں یروشلمیتہ نوں تلوار تے کال تے وبا نال سزادتی۔ ۱۴۔ تے یہودہ دے اوہناں بچ جان آلیاں نوں جیہڑے مصر دے ملک وچ گئے۔ کہ اوتھ روئے کوئی نہ نسے گتے کوئی نہ بچے گا۔ اوہ یہودہ دے دیس نوں مڑکے جاوے۔ جس وچ مڑتے رہن لئی اوہناں دا دل چاہندا اے۔ کیوں جو تھوڑے جے نسہوئیاں توں بن کوئی نہیں مڑے گا۔ ۱۵۔ تد اوہناں ساریاں مرداں جیہڑے جاندے سن کہ ساڈیاں بیویاں دوسرے معبوداں لگ خشبو ساڑدیاں نیں تے اوہناں ساریاں زناںیاں جیہڑیاں وڈا کتھ بن کے اوتھ کھلوتیاں ہویاں سن تے اوہناں ساریاں لوکاں جیہڑے مصر دے دیس یعنی فتروس وچ رہندے سن انج آکھ کہ ارمیا نوں جواب دتا کہ۔ ۱۶۔ اہم گل جیہڑی توں خدا وند دے ناسے سانوں آکھی۔ اسیں اونوں اُکا نہیں مناں گے۔ ۱۷۔ سگوں اسیں ایس گل دے مطابق جو ساڈے مونہوں نکلی اے عمل کراں گے کہ اسیں اسمان دی ملک لئی خشبو ساڑاں گتے اوہدے لئی تیاوے۔ ڈولان گے۔ جوہں کے اساتے ساڈے پپو دادے تے ساڈے بادشاہاں تے ساڈے سرداراں یہودہ دے شہراں یروشلمیتہ یروشلمیتہ دے دیس وچ رہندے سن انج آکھ کہ ارمیا نوں جواب دتا کہ۔ ۱۸۔ پر جد توں اسان اسمان دی ملک لئی خشبو ساڑناں تیاوے وگنا چھڈ دتا۔ اسیں ہر شے دے متہاج ہو گئے ہاں تے تلوار تے کال نال فنا ہو گئے ہاں۔ ۱۹۔ تے جدوں اسان اسمان دی ملک لئی خشبو ساڑیے تیاوے وگئے۔ تاں کہ اسان اپنہ خصماں دے بن اوہدی خدمت لئی کلچے پکلتے اوہدے لئی تیاوے روڑیا۔ ۲۰۔ تد ارمیلہ ساریاں لوکاں مردانہ عورتاں نال یعنی کہ اوہناں ساریاں لوکاں نال جنہاں اوہناں جواب دتا سی گل کر کے آکھیا۔ ۲۱۔ کہ اوہ خشبو جیہڑی تساتے تہاڈے پپو دادے تہاڈے بادشاہاں تے تہاڈے سرداراں تے دیس دے عوامے یہودہ دے شہراں یروشلمیتہ یروشلمیتہ دے دیس وچ ساڑی وچ خدا وندے اونوں یاد نہ کیتاں اپنہ دل وچ نہ سوچیا۔ ۲۲۔ ایتھ تیکر کہ خدا وند تہاڈے کماں دی بُرائی دے کارن تے اوہناں مکروہات دے کارن جیہڑیاں تسیں کردے سو اوہناں دی ہور برداشت نہ کر سکیا۔ ایس لئی تہاڈا دیس اُجاڑے حیرت تے لعنت دا کارن ہوا۔ ایتھ تیکر کہ اوہدے وچ کوئی وی نہیں رہندا۔ جوہں کہ اج دے دن ہے۔ ۲۳۔ ایس لئی کیوں جو تسال خشبو ساڑیے خدا وند دا گناہ کیتا تے خدا وند دی واج نہ سنی تے اوہدی شریعت اوہدے قانوناں تے اوہدی شہادتیاں نہ چلے۔ ایس لئی اہم ساری مصیبت تساتے لٹھی جوہں کہ اج دے دن ہے۔ ۲۴۔ فیر ارمیلہ سارے لوکاں تے ساریاں عورتاں نوں انج آکھیا۔ اے سارے بنی یہودہ جیہڑے مصر دے دیس وچ ہو۔ خدا وند دے بول سنو۔ ۲۵۔ فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ کہ تسیں عورتاں اپنہ من نال بولدیاں تے اپنہ نال پورا کردیاں اوتے تسیں آکھدیاں او جو متناں اسان منیاں اسیں اوہناں نوں پورا کراں گی۔ اسیں اسمان دی ملک لئی خشبو ساڑاں گی تے تیاوے وگاواں گیاں پس تسیں اپنیاں متناں پوریاں کرو۔ اپنہ تیاوے ادا کرو۔ ۲۶۔ ایس لئی اے سارے اہل یہودہ جیہڑے ملک مصر وچ رہندے او خدا وند دا بول سنو۔ ویکھ۔ (خدا وند فرماندا اے) میں اپنہ عظیم ناں دی سوئے کھاندا ہاں۔ کہ سارے دیس مصر وچ اہل یہودہ وچوں کسے دے مونہ وچوں فیر میرا ناں نہیں نکلے گا پئی اوہ آکھ کہ ”زندہ خدا وند دی قسم“۔ ۲۷۔ میں اوہناں نال نیکی کرن لئی نہیں۔ پر برائی کرن لئی جاگاں گا تے یہودہ دے جیہڑے بندے مصر دے دیس وچ نیں اوہ سارے تلوار تے کال نال فنا ہوون گے۔ ایتھ تیکر کہ اوہ ختم ہو جان گے۔ ۲۸۔ پر جیہڑے تلوار توں بچ جان گے اوہ مصر دے دیس توں یہودہ دی دھرتی نوں واپس چلے جاوے گئے اوہ تھوڑے ای ہوون گے۔ تد یہودہ دے جیہڑے بچوئے مصر دے دیس وچ لٹے سن۔ تاں جو اوتھ رہوے۔ سارا پتہ کرن گے کہ کس دا کلام قائم رہا؟ میرا یا اوہناں دا۔ ۲۹۔ تے تہاڈے لئی اہم نشان اے۔ (انج خدا وند دا فرمان اے) کہ میں تہانوں اُسے تہاں سزا دیاں گا تاں جو تسیں جانو پئی میرا کلام تہاڈے خلاف برائی لئی ضرور قائم رہوے گا۔ ۳۰۔ (خداوند انج فرماندا اے) ویکھ۔ میں مصر دے شاہ خُفر فرعون نوں اوہدے مخالفانہ اوہدے جانی دشمنان دے حولہ کر دیاں گا۔ جیویں میں شاہ یہودہ صدقی یاہ نوں اُس دے اوہدے دشمن تے اوہدی جان منگن لے یعنی شاہ بابل بنو کہ نصر دے پتھ وچ کر چھڈیا۔

۱- اہم اوہ بول اے جیہڑا ارمیا نبیؑ اُوس ویلہ باروک بن نبیری باہ نوں آکھیا - جدوں اوہ شاہ یہودہ بویا قیم بن یوشی یاہ دے چوتھ 45 ورہ وچ ارمیا دے منہ توں اوہ بول لکھ- اُسے آکھیا -۲- اے باروک خدا وند اسرائیل دا خدا تیرے حق وچ ایج آکھدا اے-۳- توں آکھدا ایں پئی میرے افسوس- کیوں جو خدا وند میری بد حالی تے میرا غم ودھایا اے- میں زاری کردیاں کردیاں تھک گیلے میں آرام نہیں کر سکدا -۴- خدا وند انج فرماندا اے- کہ جنہوں میں بنایا- میں اونوں ڈھا دیندا ہاں تے جنہوں میں لایا - میں اونوں پٹ دیندا ہاں -۵- تاں کہ توں اپنے لئی ودھیا شیواں لبھدا ایں ؟ نہ لبھ - کیوں جو ویکھ - میں ساری خدائے تباہی لیاندا ہاں - (انج خدا وند دا فرمان اے) پر میں ہر تھان جتھ کتے توں جاویں تیری جان غنیمت دے طور تے تینوں بخشاں گا۔

۱۔ قوموں کے حق وچ خداوند دا اوہ کلمہ جیہڑا ارمیا نبی نے لٹا ۲۔ یعنی مصر دے حق وچ - شاہ مصر نکو فرعون دے اُس لشکر 46 دے حق وچ - جیہڑا فرات دریا دے کول کر کمش وچ سی ہے جنہوں بابل دے بادشاہ بنو کد نصرہ شاہ یہودہ یوبا قیم بن یوشی یاہ دے چوتھ ورہہ ریا۔ ۳۔ سپرے ڈھال نوں تیار کروئے جنگ لئی چلو ۴۔ گھوڑیاں سے ساز لائو - اے سوارو! چڑھو۔ اپنے خود پاک کھلوو۔ برچھیاں نوں تیکھا کروئے بکتر پائو۔ ۵۔ میں کس لئی ویکھدا ہاں کہ اوہ گھبرلئے پچھ ول مڑے۔ اونہاں دے دلیراں گئے۔ اوہ چھیتی نال نسدے نیہ پچھ نہیں ویکھدے۔ پاسیوں پول اے (انج خداوند دا فرمان اے)۔ ۶۔ تکھ ٹرن لے نس نہ سک۔ بہادر نہ بچ۔ شمال وچ فرات دریا دے کنڈھے اوہ ٹھڈا کھاندے ڈگدے نیں ۷۔ ایہ کون اے جیہڑا نیل وانگوں ودھدا چلا آوندا اے۔ جہدیاں چھلاں دریاواں وانگ ٹپدیاں نیں ۸۔ مصر نیل وانگوں اٹھدا اے۔ دریاواں وانگ اوہدیاں چھلاں کڈ ریاں نیں۔ اوہ آکھدا اے۔ میں ودھاں گلتے زوہں نوں کج لیاں گا۔ تے شہر نوئے اوہدے واسیاں نوں ختم کر دیاں گا۔ ۹۔ اے گھوڑو! چڑھ جائوئے اے رتھو! جوش مارو۔ بہادر نکل جاوے۔ یعنی گوشے فوطی ڈھلے لٹوئے۔ لودی چلے پھڑے پھڑے کھچوئے۔ ۱۰۔ کیوں جو ایہ دن خداوند فوجاں دے خدا دا دن اے یعنی بدلہ دا دن جس وچ اوہ اپنے مخالفان توں انتقام لوے۔ پس تلوار کھاندی۔ رجدی اے۔ اونہاں دے لبو نال خمار چ آوندا اے۔ کیوں جو شمال دے دیس وچ فرات دریا دے کول خداوند فوجاں دے خدا دا ذبح اے۔ ۱۱۔ اے مصر دی کواری دھئی! جلعاد نوں جلتے بلسان (تیل) لیا۔ توں ایویں ای وکھ وکھ دوائیاں ورتدی ایں - کیوں جو تیرے لئی شفا نہیں ۱۲۔ قوموں تیری بدنامی دیاں خبراں سنندیاں نیں - تیری فریاد توں دیس بھرا ہوا اے۔ کیوں جو بہادران اک دوج کولوں ٹھوکر کھادی تان دوویں ڈگ پئے۔ ۱۳۔ مصر دے دیس نوں ہران لئی شاہ بابل بنو کد نصر دی چڑھائی بارے اوہ بول جیہڑا خداوند نے ارمیا نبی نوں فرمایا ۱۴۔ مصر وچ خبر دیو۔ مجدول وچ مشہور کروئے نوفتہ تحفیس وچ مشہوری کیتی جاوے۔ تسیں آکھو - کھلووئے تیار ہو جائو - کیوں جو تلوار تیرے چارے پاس کھلے جاندی اے۔ ۱۵۔ حف کیوں ڈھایا گیا - تیرا زور آور کیوں کھلوتا نہیں ریا - ایس لئی کہ خداوند نے اونہاں نوں چک دتا۔ ۱۶۔ اوہ ٹھڈے کھان آلیاں دی گنتری ودھائی - اک دوجتے ڈھ جاندا اے۔ اوہ کہندے نیں پئی اٹھو کہ ظالم دی تلوار دے سامنیوں اسیں اپنے لوکاں دے کول اپنے دیس وچ مڑے جائے۔ ۱۷۔ مصر دے بادشاہ فرعون دا ناں کڑک رکھو - اوہ متھ ویلے نوں لنگھ جان دتا - ۱۸۔ حف کیوں ڈھایا گیا - تیرا زور آور کیوں کھلوتا نہیں ریا - ایس لئی کہ خداوند نے اونہاں نوں چک دتا۔ ۱۶۔ اوہ ٹھڈے کھان آلیاں دی گنتری ودھائی - اک دوجتے ڈھ جاندا اے۔ اوہ کہندے نیں پئی اٹھو کہ ظالم دی تلوار دے سامنیوں اسیں اپنے لوکاں دے کول اپنے دیس وچ مڑے جائے۔ ۱۷۔ مصر دے بادشاہ فرعون دا ناں کڑک رکھو - اوہ متھ ویلے نوں لنگھ جان دتا - ۲۰۔ مصر اک ودھیلے چنگی جھوٹی اے پر شمال ولوں اوہدے تے ڈیمو آگئے۔ ۲۱۔ اوہدے بھاڑے دے ٹٹو اوہدے وچکار موٹے جھوٹیاں وانگ نیں - اوہ پھرے اکٹھے نستے نہ ٹکے۔ کیوں جو اونہاں دی سزا ویلے موت اونہاں لٹے لٹھی - ۲۲۔ اوہدی واج شوکدے سپ وانگر ہو گئی - کیوں جو اوہ اپنے لشکر نال چلن گئے ٹکے وڈھن آلیاں وانگ اوہدے خلاف کھاڑے لیان گئے۔ ۲۳۔ اوہ اوہداجنگل کٹن گئے (انج خداوند دا فرمان اے) - بہانویں کنا گھنا کیوں نہوئے۔ کیوں جو اوہ ٹڈیاں توں ودھ نیہ اونہاں دی گنتری نہیں ہو سکدی - ۲۴۔ مصر دی دھئی شرمسار کیتی جاندی اے۔ شمال دے لوکاں دے تھ وچ دتی جاندی اے۔ ۲۵۔ فوجوں دے رب اسرائیل دے خدا نے فرمایا اے۔ ویکھ - میں نوک آموئے فرعون نوں فہ اونہاں نوں سزا دیاں گا جیہڑا اوہدے لٹے وساء کردے نیں - ۲۶۔ اونہاں نوں اونہاں دے جانی دشمنان سے شاہ بابل بنو کد نصرے اوہدے خادماں دے حوالہ کر دیاں گا - پر اوہدے مگروں اوہ فیر آباد ہوئے گا جوہں گزرے پھوئے دناں وچ سی (انج خداوند دا فرمان اے) - ۲۷۔ پر توں میرے بندے یعقوب ڈر نہیں - تے اے اسرائیل نہ ڈر - کیوں جو میں تینوں دور دراڈے دیساں توئے تیری نسل نوں جلا وطنی دی دھرتی توں آزاد کراواں گا۔ تان یعقوب مڑے آوے گا۔ آرامتے سکھ وچ چین پلے گا۔ تے اونوں کوئی نہ ڈراوے گا۔ ۲۸۔ پس اے میرے بندے یعقوب! ڈر نہ۔ (انج خداوند دا فرمان اے) - کیوں جو میں تیرے نال ہاں۔ اونہاں ساریاں قوموں دے جنہاں وچ میں تینوں چک دتا ہووے گا، فنا کر دیاں گا پر تینوں فنا نہیں کراں گا - سگوں اندازے نال تینوں ادب آداب سکھاواں گا - پر تینوں اُکا بنان سزا نہیں چھڈاں گا -

¹۔ فلسطینیان دے حق وچ اوہ بول جو ارمیا نبیؑ خدا وند کولوں لتا۔ ایس توں پہلاں کہ فرعونؑ غزہ نوں ہرایا۔²۔ خدا وند انج 47 فرماندا اے۔ ویکھ۔ شمال توں پانی کانگ لیاندا اے۔ ڈاڈا پڑ بن جاندا اے۔ دیس نوے جو کچھ ایہدے وچ جے شہر نوے اودے واسیاں نوں کج لیندا اے۔ بندے چیکدے نیں۔ دیس دے سارے واسی واویلا کردے نیں۔³۔ اودے زور آوراں دیاں نعلان دی ٹاپ دی واج۔ اودیاں رتھان دی دھڑ دھڑتے اودے پیاں دی گھڑ گھڑ کارن پیوتھان دی کمزوری دے کارن پتراں ول مڑکے نہیں تكدے۔⁴۔ اُس دن دے کارن جیڑا ساریاں فلسطینیان دے ہلاک کرن۔ صورتے صیدون۔ ہر اک نسن لالتے سہارا دین لالے نوں مکاون لئی آوندا اے کیوں جو خدا وند فلسطینیان نوے کفتور دے سارے ٹاپواں دے بچیاں پویاں نوں ہلاک کردا اے۔⁵۔ غزہ گنج پن آیا اے۔ اشقلون ڈھ گیا۔ اے عقرون بچوئے لوکو کدوں تیکر اپنہ آپ نوں چیردے جائوگ۔⁶۔ اے خدا وند دی تلوار! توں کدوں تیکر بس نہیں کریں گی؟ توں اپنی میان وچ چلی جا۔ آرام کرتے چین کر۔⁷۔ اوہ کیویں بس کرے گی جدوں کہ خدا وند اشقلون دے خلافت سمندر دے کنڈھ دے خلاف حکم دتا اے۔ اوتھ لئی اونوں متھیا اے۔

¹ بنی عمون دے حق وچ - خدا وند انج فرماندا اے۔ کیہ اسرائیلی دے پتر نہیں؟ کیہ اویدا کوئی وارث نہیں؟ ایس لئی کاہدے لئی ملکونہ جاد نوں وراثت وچ لتا تے اویدی امت اویدے شہراں وچ وسی۔² ایس لئی ویکھ - اوہ دن آندے نیں (انج خدا وند دا فرمان اے)۔ پئی میں انج کراں گا - پئی بنی عمون دے رب وچ لڑائی دی للکار سنی جاوے گی تے اوہ بربادی دا ڈھیر بن جلتے گاتے اویدیاں وستیاں اک نال ساڑیاں جان گیں تے اسرائیل اویدے وارثاں دا وارث ہووے گا - خدا وند فرماندا اے۔³ اے حبشوں دکھی ہو کیوں جو تباہ کرن والا آگیا اے۔ اے رب دی وستیو - چیکو تے کنڈتے ٹاٹ بنھو تے وین کروتے باڑیاں وچ ایدھر اودھر پھرو۔ کیوں جو ملکوم جلاوطنی وچ جلتے گا سہ اپنے کاہنا تے ساریاں سرداراں دے۔⁴ توں کیوں ترائیا تے وڈیائی کردی ایس؟ تیری ترائی رُڑھ گئی - اے مخالف دھئی! جیہڑی اپنے خزانیا تے وساء کرکے آکھدی اے۔ میرے خلاف کون آوے گا؟⁵ میں تیرے تے (انج فوجاں دے خدا دا فرمان اے) اوہناں ولوں جیہڑے تیرے لے دولہ نیں خوف لیاواں گا ایس لئی تسیں اک اک کرکے چکے جائو گتے کوئی وی نہیں ہووے گا جیہڑا نسدیاں نوں کٹھا کرے۔⁶ ایس توں پچھ میں بنی عمون دی قسمت بدلاں گا - (انج خدا وند دا فرمان اے)۔⁷ ادم دے حق وچ - فوجاں دا خدا انج فرماندا اے۔ کیہ تیمان وچ عقل نہیں بچی؟ کیہ سیانیاں نال صلاح مشورہ ٹک گیلے اوہناں دی سیانپ جاندی رہی؟⁸ اے ددان دے واسیو! نسو - مڑ آؤ - ڈونگی تھانوا تے جا وسو کیوں جو میں عیسو تے اویدی سزا دے ولہلاکت لہانداں۔⁹ جے انگور کھوں لے تیرے کول آؤں تاں اک وی گچھا پچھ نہیں چھڈن گے۔ یا جے رات نوں چور آؤں تاں اپنے لوڑ موجب ای کھوں گے۔¹⁰ پر میں عیسو نوں ننگا کیتا تے اویدیاں لکیاں ہواں تھانواں نوں ساہم لیاا - تاں اوہ لک نہیں سکدا - اویدی نسل سگوں اویدے بھرتے گوانڈھی وی ہلاک ہوتے ای نہیں۔¹¹ توں اپنے تیمان نوں چھڈ دے۔ کیوں جو میں اوہناں نوں جیوندا رکھاں گا تے تیریاں بیواواں (رنڈیاں) میرے توکل کرن۔¹² کیوں جو خدا وند فرماندا اے ویکھ - جنہاں دا حق نہیں سی پئی پیال پیوں اوہناں رج کے پیتا۔ تاں کیہ توں سزا دے بن رویں؟ توں سزا توں بن نہیں رویں گا - سگوں ضرور پیویں گا۔¹³ کیوں جو میں اپنی ذات دی سوئے کھادی اے (انج خدا وند دا فرمان اے) کہ بصرہ عبرت دا کارن تے ڈر دا کارن تے اجازت کفر دا کارن بنے گا تے اویدے سارے شہر ہمیش لئی اُجاڑ ہووے گے۔¹⁴ میں خدا وند کولوں اک خبر سنی اے سگوں قوماں کول ایلچی گھلیا گیا - کہ تسیں کٹھو ووتے اویدے لے چڑھ آوے تے لڑائی لئی اٹھو۔¹⁵ کیوں جو ویکھ میں تینوں قوماں وچ جھوٹے بندیاں وچ پنا کیتا اے۔¹⁶ تیرے رعبے تیرے دل دے غرور تے تینوں تھڑکایا اے۔ توں جیہڑا چٹان دیاں مورییاں وچ رہنا ای تے پاڑا دی اُچائی نوں نپ کے بیٹھاں ہویاں تے جے توں باز وانگوں اپنا آلینا اُچا بناویں - تاں وی میں تینوں اوٹھوں تھلے لیاواں گا (انج خدا وند دا فرمان اے)۔¹⁷ ایس لئی ادم عبرت دا کارن ٹھہرے گا۔ تاں ہر اک جیہڑا اویدے کولوں لنگھ گا حیران ہووے گا تے اویدیاں ساریاں مصیبتاں تے پھوکاں مارے گا۔¹⁸ جیویں کہ سدومتے عموریتے اوہناں دے لے دولہ پتے گئے۔ خدا وند فرماندا اے۔ اویدے وچ کوئی انسان نہیں وسے گا تے کوئی بندہ اویدے وچ نہیں رہوے گا۔¹⁹ ویکھ - اوہ اردان دیاں جھاڑیاں وچوں شیر وانگوں سدا دی چراند (رکھ) ول چڑھ گا - کیوں جو میں اوہناں نوں اچن جیت اُس توں دور نساواں گا تے جیہڑا کوئی نیک ہووے میں اوہناں اویدے لے لاواں گا - کیوں جو کیہڑا میرے وانگوں اے؟ تے کیہڑا میرے لئی ویلا ٹھہرے گا؟ تے کیہڑا اوہ آجڑی اے جیہڑا میرے ساہم کھلوتا رہوے گا۔²⁰ ایس لئی تسیں خدا وند دی اُس صلاح نوں سنو جیہڑی اوہ ادم لئی کیتی اے۔ اویدیاں اوہناں سوچاں نوں جیہڑیاں اوہ تیمان دے واسیاں بارے سوچدے نیں - پک اے۔ اوہ آجڑ دے نکیاں نوں دھرو کھلے جاندے نیں - پک اے۔ اوہناں دا گھر اوہناں کارن ڈریا ہووے گا۔²¹ اوہناں دے ڈگن دی واج نال زویں کتب رہی اے۔ اوہناں دے جیکن دی واج بحیرہ قلزم تیکر سنی جاندی اے۔²² ویکھ - اوہ باز وانگ اُڈا اے۔ بصرہ ول اپنے کھمبھ کھلاردا اے۔ تاں اُس دن ادم دے بہادران دا دل اُس زبانی وانگ ہووے گا - جنہوں بچ جمن دیاں پیڑاں لگیاں ہوں۔²³ دمشق دے حق وچ - حماتے ارفد کچ پتے کیوں جو اوہناں ڈراونی خبر سنی - اوہ سمندر وانگ فکر کارن آرام نہیں کر سکدے۔²⁴ دمشق کمزور ہو گیلے نسن لئی پرتیا - اوہناں کاہنا لگیا تے اوہناں بچ جمن آلی زبانی وانگ دکھتے پیڑاں لگیاں۔²⁵ کیوں اُس مشہور شہر یعنی میری خوشی دے شہر وچ کوئی نہ بچیا۔²⁶ ایس لئی اویدے گھیرو اویدیاں گلیاں وچ ڈگ جان گتے اُس دن سارے جنگی مرد قتل کیتے جان گے۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔²⁷ میں دمشق دی کندھ وچ اک بالان گاتے اوہ بن بد دے محلیاں نوں ساڑے گی۔²⁸ قیدار تے حاصور دیاں بادشاہاں دے حق وچ جنہاں نوں شاہ بابل بنو کد نصرے برابا - خدا وند انج فرماندا اے۔ اٹھو قیدار تے چڑھائی کرو - چڑھدے (مشرق) دے پتران نوں ہلاک کرو۔²⁹ اوہ اوہناں دے تنبوا تے اوہناں دے اجڑاں نوں لے لین گتے اوہناں دیاں پڑدیاں تے سارے سامان نو تے اوہناں دے اوٹھاں نوں اپنے لئی لے جان گتے للکارن گے۔ ”سارے پاسیوں ڈر۔³⁰ نسو - دوڑ دور چلے جائو - ڈونگیاں تھانواں وچ وسو - اے حاصور دے واسیو! (انج خدا وند دا فرمان اے) کیوں جو شاہ بابل بنو کد نصرے تہاڈے خلاف صلاح کیتی تے منصوبہ بنایا اے۔³¹ اٹھو - (انج خدا وند دا فرمان اے) تے اُس قوم تے چڑھائی کرو - جیہڑی فکری تے چین نال رہندی اے جس دے نہ پھاٹک نیں تے نہ اڑنگ تے جیہڑی کلی وسدی اے۔³² تاں اوہناں دے اوٹھ لٹ لٹے اوہناں دے بہتے ڈنگر غنیمت لئی ہوں گتے میں اوہناں نوں جیہڑے اپنیاں پڑ پڑیاں نوں مُنواندے نیں چوہاں پاسے کھنڈا دیاں گتے ہر پاسیوں اوہناں تہلاکت لیاواں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے)۔³³ حاصور وچ گذر رہن گتے سدا لئی اجڑ ہووے گا - اُس وچ نہ انسان وسے گتے نہ آدم زاد اویدے وچ رہوے گا۔³⁴ ایلام دے حق وچ خدا وند دا اوہ بول جیہڑا ارمیلے شاہ یہودہ صدقی یاہ دی بادشاہی دے شروع وچ لتا - اُسے آکھیا۔³⁵ فوجاں دا رب انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں عیلام دی کمان جس وچ اوہناں دا خاص زور اے تروڑ سٹدا ہاں۔³⁶ میں انبر دے چوہواں پاسیوں چوہواں ہواواں نوں عیلام تے لیاواں گا تے اوہناں ساریاں ہواواں وچ اوہناں نوں کھنڈا دیاں گا تے کوئی اچھی قوم نہیں ہووے گی جہدے وچ ایلام دے نسبوئے نہیں جان گے۔³⁷ میں عیلام تے اوہناں دے دشمنان دے ساہم جیہڑے اوہناں دی جان منگدے نیں خوف لہاواں گا تے میں اوہناں لے مصیبتے اپنا ڈاڈا قبر لیاواں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے) تے اوہناں دے پچھ تلوار نوں گھلاں گا - جدوں تیکر پئی میں اوہناں نوں فنا نہ کراں۔³⁸ میں اپنا تخت عیلام وچ رکھاں گا تے اوٹھوں بادشاہتے سرداراں نوں ہلاک کراں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے) پر اخیلے دن وچ میں عیلام دی قسمت

بدلاں گا۔ (انج خدا وند دا فرمان اے۔ ۳۹^{۳۹}۔ پر آخر دِناں وِج ایہووے گا پئی میں عیلام نوں قید بندی وچوں پرت لیاواں گا، خُداوند فرماندا اے۔

۱۔ بابلتہ گلدانیاں دی دھرتی دے حق وچ ارمیا نبی دے وسیلہ نال خداوند دا بول - ۲۔ قومیاں وچ خبر دیوتہ سنائو تہ جھنڈا کھلا کرو - مشہور کروتہ نہ لکائو - آکھو بابلتہ لٹا گیا تہ بعل کچا کیتا گیا تہ مروداک برباد کیتا گیا - اوہناں دیاں مورتاں کچیاں کیتیاں گئیاں تہ اوہدے مکرویات تروڑے گئے۔ ۳۔ کیوں جو شمال ولوں اوہناں تہ اک قوم چڑھ آوندی اے۔ جیڑی اوہدی دھرتی نوں اُجڑے گی - اوہدے وچ کوئی وسن آلا نہیں ہووے گا - اوہ نس گئے۔ کیہ انسان کیہ حیوان سارے چلے گئے۔ ۴۔ اوہناں دناں وچ سگواں اوسہ ویلے (انج خداوند دا فرمان اے) بنی اسرائیل سنہ بنی یہودہ دے آون گئے رونڈے پڈے پھرن گئے خداوند اپنے خدا نوں لبھن گئے۔ ۵۔ اوہ صیہون دے راہ بارے پچھن گئے۔ اوہناں دا من اُس ول ہووے گا " آئو اسیں خداوند نال سدا دا عہد بنیہ۔ جنہوں کدی بھل نہ سکئہ۔ ۶۔ میری امت دے لوک بھلیاں ہویاں بھینڈاں سن - اوہناں دے آجڑیاں اوہناں نوں کراے پایا تہ پھاڑاں اوہناں نوں آوارہ پھرن دتا - اوہ پھاڑ پھاڑے تہ تہ پھر دے رہے تہ اپنے گھار نوں وسار چھڈیاں نیں - ۷۔ جیڑا وی اوہناں نوں ملدا سی اوہناں نوں نگل لیندا سی - اُس دے مخالف کہندے سن کہ ساڈا کوئی دوش نہیں کیوں جو اوہناں تہ سچائی دی قرار گاہ خداوند سگواں اپنے پیو دادے دی توکل دی تھاں خداوند دا گناہ کیتا - ۸۔ بابل وچوں تہ پوووتہ گلدانیاں دی دھرتی توں نکل جائو تہ اس بکرے وانگ جیڑا اُجڑ دے لگے لگے جاندا اے۔ ۹۔ کیوں جو ویکھ - میں شمال دے دیس توں وڈیاں وڈیاں قومیاں دا اک اکٹھ کڈھاں گا تہ بابلتہ لیاواں گا تہ اوہ اوہدے ساہنے کٹھہون گئے اوہوں لے لٹا جاوے گا - اوہناں دے تیر اُس ہوشیار بہادر وانگ ہون گے جیڑا خالی ہتھ مڑک نہیں آوندا - ۱۰۔ گلدان لٹیا جاوے گئے سارے لٹن آئے رج جان گے (انج خداوند دا فرمان اے) ۱۱۔ اے میری میراث نوں لٹن آلیو - کیوں جو تنسیں خوش اوتہ خوش ہوندے اوتہ لیلیاں وانگ جنگل وچ کُڈ دے اوہ تہ زور آوراں وانگ ہنکدے اوہ۔ ۱۲۔ ایس لٹی تہاڈی ماں کچی پٹی تہ تہاڈی ماں بدنام ہوئی - ویکھ اوہ قومیاں وچ پچھلی ہووے گی - سگواں پھاڑ سکی زوبیتہ تھل - ۱۳۔ خداوند دے قبر دے کارن اوہ آباد نہیں ہووے گی - سگواں اُکی اُجڑ ہووے گی تہ جیڑا وی بابل دے کولوں دی لنگھ گا اوہ حیران ہووے گا تہ اوہدیاں ساریاں مصیبتاں تہوکے بھرے گا - ۱۴۔ تنسیں بابل دے خلاف ہر پاسیوں صف بنائو - اے سارے تیر چلان آلیو! اُس تہ تیر چلاؤ - کوئی تیر پچھ نہ چھڈو کیوں جو اُس نے خداوند دا گناہ کیتا اے۔ ۱۵۔ ہر پاسیوں اوہدے خلاف للکارو - اوہ اپنے ہتھ دے تہ اوہدیاں نیہاں دھس جاندیاں نیں تہ اوہدیاں کندھاں ڈھانیاں جاندیاں نیں - کیوں جو ایہ خداوند دا بدلہ اے۔ ایس لٹی اوہدے کولوں بدلہ لوووتہ جیویں اوہ کیتا اُج ای اوہدے نال کرو - ۱۶۔ بی بیجن آئے نوہ فصل ویلے دائری پھرن آئے نوں بابل وچ ختم کرو - ظالم دی تلوار دے ساہنے توں ہر کوئی اپنے بندیاں ول منہ کرے تہ اپنی دھرتی ول نہس۔ ۱۷۔ اسرائیل اک چکیا ہویا حلوان اے شیر اودا پچھا کردے نیں - پھلاں شاہ اشورے اوہوں پھاڑا تہ اخیر وچ شاہ بابل بنو کد نصرے اوہدیاں پڈیاں بھن دتیاں - ۱۸۔ ایس لٹی فوجاں دارب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں شاہ بابلتہ اوہدے دیس نوں اوسہ وانگ سزا دیواں گا جیویں میں شاہ اشور نوں سزا دتی - ۱۹۔ میں اسرائیل نوں اوہدی جراند (گھا دی رکھ) وچ موڑکے لیاواں گا - تاں اوہ کرملتہ باشان وچ چرے گا تہ افرائیمتہ جلعاد دے پھاڑ وچ سکھ پاوے گا - ۲۰۔ اوہناں دناں وچ سگواں اوسہ ویلے (انج خداوند دا فرمان اے) اسرائیل دی برائی نوں ڈھونڈا جلتے گا پر نہیں ہووے گی تہ یہودہ دی بھل وی - پر نہیں ہووے گی - کیوں جو جنہاں نوں میں رندا رکھاں گا - اوہناں نوں میں ماف کر دیاں گا - ۲۱۔ مرانائم دے دیس تہ چڑھائی کر۔ اوہدے لُقتہ ففود دے واسیاتہ چڑھائی کر - اوہوں اُجڑ دے۔ اوہوں تہامتہ برباد کر۔ (انج خداوند دا فرمان اے) تہ جو کچھ میں تینوں آکھیا - اوہدے مطابق عمل کر - ۲۲۔ دیس وچ جنگ دا رولا گولتہ وڈی بربادی اے۔ ۲۳۔ سارے جگ دا پتھوڑا کیویں تروڑیا گیا تہ تھوٹے کیتا گیا تہ بابل قومیاں وچ کج عبرت دا کارن بنیا - ۲۴۔ تیرے لٹی پہاڑی لائی گئی تہ توں پھڑی گئی تہ توں نہ جاتا - تاں پائی گئی تہ پکڑ لٹی گئی - کیوں جو توں خداوند نوں غصہ دویا - ۲۵۔ خداوند نے اپنا اسلحہ خانہ کھولیتہ اپنے غصہ دے تہ تھپار کڈھ۔ کیوں جو خداوند فوجاں دے خدا دا گلدانیاں دے دیس وچ اک کم اے۔ ۲۶۔ دوروں دوروں اوہدے خلاف آئو - اوہدے (انبار خاناں) گوداماں نوں کھولو - اوہوں مٹی دے وڈے ٹوٹیاں وانگ ڈھیر کرو تہ اوہوں تہا برباد کرو - اوہا کچھ پچھ نہ رن دیو - ۲۷۔ اوہدے سارے گھیرو سنڈھیاں نوں مار دیو - اوہ (حلال) کوپن لٹی لہن - اوہناں تہ دکھ کیوں جو اوہناں دا دن یعنی اوہناں دی سزا دا ویلا آگیا - ۲۸۔ بابل دیس دے نسیاں ہویاتہ پناہ گیراں دی فریاد اے توں جو خداوند ساڈے خدا دے بدلہ دی یعنی صیہون وچ اُس دی پیکل دے بدلہ دی خبر دیوہ۔ ۲۹۔ بابل دے مقابلہ وچ تیر چلان آلیاں نوہ ساریاں کمان کھچن آلیاں نوں لیاؤ - اوہدے آئے دولہ تنبو لائو - اوہدے وچوں کوئی وی نہ بچ جلتے۔ اوہدے کم دے مطابق اوہوں بدلہ دیو - جو کچھ اُس نے کیتا اوہ اوہدے نال کرو - کیوں جو اُس نے خداوند اسرائیل دے قدوس دے خلاف شیخی کیتی - ۳۰۔ ایس لٹی اوہدے جوان اوہدیاں گلیاں وچ گر جان گئے اُس دن اوہدے سارے جنگی مرد فنا کیتے جان گئے۔ (انج خداوند دا فرمان اے) ۳۱۔ ویکھ - اے شیخی باز! میں تیرے خلاف ہاں - انج خداوند فوجاں دے رب دا فرمان اے۔ کیوں جو تیرا دن یعنی تیری سزا دا ویلا آگیا - ۳۲۔ ایس لٹی شیخی باز تھڈا کھا کھاکے ڈھ جاندا اے تہ کوئی نہیں جو اوہوں کھلا کر سکے۔ میں اوہدے شہراں وچ آگ بھڑکاندا ہاں تہ ایہ اوہدے آئے دولہ سارا کچھ ساڑدی اے۔ ۳۳۔ فوجاں دا رب انج فرماندا اے۔ کہ بنی اسرائیل بنی یہودہ دوویں مظلوم نیں تہ سارے جنہاں تہ اوہناں نوں بندی وان بنایا اوہناں نوں پکڑکے رکھدے نیں - اوہ اوہناں نوں چھڈ دین توں انکار کر دے نیں - ۳۴۔ پر اوہناں دا ساتھی زور آور اے۔ اوہا ناں فوجاں دا رب اے تہ اوہ اوہناں دے مقدمہ لٹی ضرور لڑے گا - تاں جو دیس نوں ارام دیوے تہ بابل واسیاں نوں بہ چین کرے۔ ۳۵۔ گلدانیاں تلواریں! (انج خداوند دا فرمان اے) تہ بابل واسیاں لُقتہ اوہدے سرداراں تہ سیانیاں لُقتہ۔ ۳۶۔ اوہدے غیب داناں تہ تلواریں! تہ اوہ وقوف بن جان گئے۔ اوہدے بہادراں تہ تلواریں! تہ اوہ گھبرا جان گئے۔ ۳۷۔ اوہدے گھوڑیاں تہ رتھاتہ تلواریں! تہ اوہدے اندر دے سارے پلوہ لُکاتہ تلواریں! تہ اوہ زانیاں وانگ بن جان گئے اوہناں دیاں خزانیاں تہ تلواریں! تہ اوہ لٹے جان گئے۔ ۳۸۔ اوہدی ندیاں تہ تلواریں! تہ اوہ شک جان گئیاں - کیوں جو اوہ گھڑیاں ہویاں مورتاں دا دیس اے تہ اوہ مکرویاتہ ناز کر دے نیں - ۳۹۔ ایس لٹی جنگلی بلیاں تہ گڈڑ اوتھ رن گئے شتر مرغ اوتھ وسن گئے ابد تیکر فیر کدی آباد نہیں ہووے گی تہ پیڑھی توں پیڑھی تیکراوہناں وچ کوئی نہیں وسے گا - ۴۰۔ جیویں کہ خدا نے سدومتہ عموریتہ اوہناں دے آئے دولہ نوں پرت دتا - (انج خداوند دا فرمان اے) اُسی وانگ

ایس وچ کوئی بندہ نہیں وسے گا۔ ستے کوئی آدم زاد ایہدے وچ نہیں رُکے گا⁴¹۔ ۴۱۔ ویکھ - شمال ولوں اک اکٹھتے اک وڈی قوم آندی اے۔ زوہں دے کنڈھیاں توں ڈاڈے بادشاہ اُٹھدے نیں - ۴۲⁴²۔ اوہ کمان تے نیزے چکھوئے نیں - اوہ ڈاڈے دل لے نیں تے رحم نہیں کرن گے۔ اوہناں دی واج سمندر وانگ اے۔ اوہ گھوڑیاں تے چڑھ کے تیرے نال لڑائی کرن نوں - اے بابل دی دھڑی ! جنگی مرد وانگوں سچھوئے نیں - ۴۳⁴³۔ شاہ بابل تے اوہناں دی مشہوری سنی - تاں اوہدے ہتھ ڈھلہو گئے۔ اُس نوں اُس زبانی وانگ دکھتے تکلیف ہوئی جہنوں بال جمن دیاں پیڑا لگیاں ہوں - ۴۳⁴³۔ شاہ بابل تے اوہناں دی مشہوری سنی - تاں اوہدے ہتھ ڈھلہو گئے۔ اُس نوں اُس زبانی وانگ دکھتے تکلیف ہوئی جہنوں بال جمن دیاں پیڑا لگیاں ہوں - ۴۴⁴⁴۔ ویکھ - اوہ اردن دیاں جھاڑیاں وچوں شیر وانگوں سدا دی (چراگاہ) چراند وچ لُٹے چڑھ گا - کیوں جو میں اچن چیت اوہناں نوں اوہدے کولوں دور نساواں گا۔ ستے جیڑا کوئی نیک ہووے۔ میں اوہنوں اُسے لاواں گا - کیوں جو کون میرے وانگ اے۔ ستے کون میرے لئی ویلا روکے گا۔ ستے اوہ کون آجڑی اے۔ جیڑا میرے سامنے کھلوے گا - ۴۵⁴⁵۔ ایس لئی خدا وند دی اُس صلاح نوں سنو جیڑی اوہ بابل دے بارے کیتی ستے اوہدے اوہناں خیالاں نوں جیڑے اوہ گلدانیاں دے دیس بارے سوچے نیں - پک اے۔ اوہ اجڑ دے چھوٹیاں نوں دھروکے جانے نیں - پک اے ٹکانا اوہناں دے کارن ڈر وچ ڈبیا ہووے گا - ۴۶⁴⁶۔ بابل دی ہار دی واج نال زوہں کمبدی اے۔ ستے قوماں وچ فریاد سنیدی اے۔

۱۔ خداوند انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں بابل لُٹے لیب کامائی دے واسیایہ اک مارن آلی دی روح لیانا چاہندا ہاں۔ ۲۔ ۲۔ ۲۔ میں بابل لُٹے جھٹن آلیاں نوں گھلاں گا - تان اوہ اونوں چھٹن گتے اودے دیس نوں خالی کرن گے۔ کیوں جو اوہ اودی مصیبت دے دناں وچ اودے چونہواں پاسے اودے خلاف ہون گے۔ ۳۔ ۳۔ ۳۔ کمان کھچن آلا اپنی کمان کھچتے اپنی زرہ نال لُٹے۔ تسین اودے گھبروآں نوں بچیا نہ رن دیو - اودے سارے لشکر نوں ہلاک کرو - ۴۔ ۴۔ ۴۔ ویکھ - گلدانیاں دے دیس وچ قتل ہون لُٹے اودیاں گلیاں وچ ونہوئے پئے نیں - ۵۔ ۵۔ ۵۔ کیوں جو اسرائیلہ پودہ اپنے خدا کولوں یعنی فوجاں دے رب کولوں رنڈیہ وچ نہیں چھڈے جانے حالانکہ اوہناں دا دیس اسرائیل دے قدوس دی نا فرمانی نال بھریا ہویا اے۔ ۶۔ ۶۔ ۶۔ بابل دے وچوں نسو ستر اک اپنی جان نوں بچاوے۔ اودی برائی وچ رل کے ہلاک نہوے۔ کیوں جو ایہ خداوند دے بدلے دا ویلا اے ایس لئی اوہ اونوں بدلے دیوے گا - ۷۔ ۷۔ ۷۔ بابل خداوند دے پتھ وچ اک سوہ دا پیالہ سی - جیڑا ساری دنیا نوں مست کردا سی - قومائے اودیہ وچوں پیتا اس لئی اوہ دیولے نیں۔ ۸۔ ۸۔ ۸۔ بابل اچن چیتی ڈگ گئی تے برباد ہوئی - اودے افسوس کرو - اودی پیڑ لئی بلسان لیائو، شیت اونوں شفا ہو جاوے۔ ۹۔ ۹۔ ۹۔ اسان بابل دا علاج کیتا پر اوہ چنگی نہوئی - اونوں چھڈ دیوے اسیں سارے اپنے دیس نوں تڑ جاوئے کیوں جو اودی سزا اسمان تک پہنچی اے تے بدلاں تیکر اچی اے۔ ۱۰۔ ۱۰۔ ۱۰۔ خداوند نے ساڈی سچائی نوں ظاہر کیتا - ایس لئی آتو اسیں صیہون وچ خداوند اپنے خدا دے کلام دا بیان کرئے۔ ۱۱۔ ۱۱۔ ۱۱۔ تیراں نوں تکھا کرو - ترکشاں نوں بھر لو - کیوں جو خدائے شاہ مادائی دی روح نوں اُہارا اے تے بابل دے خلاف ارادہ کیتا پئی اونوں برباد کرے کیوں جو ایہ خداوند دا بدلہ یعنی اودی پیکل دا بدلہ اے۔ ۱۲۔ ۱۲۔ ۱۲۔ بابل دیاں چوکنڈھیاں دے سامنے جھنڈا کھلا کرو۔ پرے دیاں چوکیوں نوں پکا کرو - راکھ بٹھائو مورچے تیار کرو - کیوں جو خداوند نے جو ارادہ کیتا یعنی جیڑا ارادہ بابل واسیاں دے خلاف کیتا اوہ پورا کردا اے۔ ۱۳۔ ۱۳۔ ۱۳۔ تون جیڑی نہرا تے رن آلی تے بہاریاں خزانیاں آلی ایں تیری اخیر آن پہنچی - تیرا حرام کھانا حد تیکر پہنچیا - ۱۴۔ ۱۴۔ ۱۴۔ فوجاں دے ربہ اپنی ذات دی سوہ کھادی اے۔ کہ بھانویں میں ملخ وانگ تینوں بندیاں نال بھر دتا - تان وی تیرے خلاف للکرے مارے جان گے۔ ۱۵۔ ۱۵۔ ۱۵۔ اوہ جنے زویں نوں اپنی قدرت نال بنایا تے جہاں نوں اپنی سیانپ نال قائم کیتا تے اسمان نوں اپنی عقلمندی نال کھلاریا۔ ۱۶۔ ۱۶۔ ۱۶۔ اودی واجتے اسمان وچ بڑا پانی دا شور اے۔ اوہ بھڑاس نوں زویں دے کنڈھیاں توں چک دا اے تے مینے لئی بجلیاں نوں پیدا کردا تے ہوا نوں اپنے خزانیاں وچوں کڈھدا اے۔ ۱۷۔ ۱۷۔ ۱۷۔ اک بندہ علم دے لحاظ نال کن ذہن ہو گیا ستر اک سنہارا اپنی مورت توں کچا ہوندا اے۔ کیوں جو اودی ڈھالی ہوئی مورت (جھوٹ) کوڑا اے اودے وچ جان نہیں - ۱۸۔ ۱۸۔ ۱۸۔ ایہ شیواں جھوٹے ایہ کاریگری ٹھٹھ دے قابل اے اوہناں دی سزا دے ویلے اوہ فنا ہو جان گے۔ ۱۹۔ ۱۹۔ ۱۹۔ یعقوب دا ٹکڑا اُس وانگ نہیں - کیوں جو اوہ ساریاں چیزاں نوں بناوے آلا اے اسرائیل اودی میراث دا قبیلہ اے۔ فوجاں دا رب اودا ناں اے۔ ۲۰۔ ۲۰۔ ۲۰۔ تون میرا پتھوڑا تے جنگی پتھیار ایں - ایس لئی میں قومان نوں اپدے نال تروڑ دینداں تے بادشاہاں نوں تیرے کولوں برباد کرداں - ۲۱۔ ۲۱۔ ۲۱۔ میں تیرے کولوں گھوڑے سوار نوں تروڑ دینداں تے تیرے کولوں رتھتے اودی سواری نوں تروڑ دیندا ہاں - ۲۲۔ ۲۲۔ ۲۲۔ میں تیرے کولوں مر دے عورت نوں تروڑ دینداں تے تیرے کولوں بڈھتے بچے نوں تروڑ دینداں تے تیرے کولوں کڑیے منڈے نوں تروڑ دینداں - ۲۳۔ ۲۳۔ ۲۳۔ میں تیرے کولوں آجڑیے اودے اجڑے نوں تروڑ دینداں تے تیرے کولوں کسانے اودی جوڑی بدلاں نوں تروڑ دینداں تے تیرے کولوں سرداراں تے حاکماں نوں تروڑ دینداں - ۲۴۔ ۲۴۔ ۲۴۔ انج میں بابل نوے سارے گلدان واسیاں نوں اُس ساری برائی دا بدلہ دیاں گا - جیڑی اوہناں تیری اکھاں دے سامنے صیہون نال کیتی سی - (انج خداوند دا فرمان اے) - ۲۵۔ ۲۵۔ ۲۵۔ ویکھ - میں تیرے خلاف ہاں - اے فساد پیڑ - (انج خداوند دا فرمان اے) - جیڑا ساری زویں نوں وگاڑدا اے۔ میں اپنا پتھ تیرے دھانداں ہاں تے چٹاناں اُنوں تینوں ریڑھ کے تینوں سڑیا ہویا پیڑ کر دینداں - ۲۶۔ ۲۶۔ ۲۶۔ تان جو تیرے کولوں کوئی وٹا گٹھ لئی تے کوئی وٹا نیند لئی نہیں لٹا جاوے گا سگوں تون ابدی اجڑ ہووین گا - (انج خداوند دا فرمان اے) - ۲۷۔ ۲۷۔ ۲۷۔ دیس وچ جھنڈا گڈو تے قومان دے وچکار نر سنگا پھوکو - قومان نوں اودے خلاف تیار کرو تے اراراطے منیے اشکناز دی بادشاہاں نوں اودے خلاف سدو۔ اودے خلاف فوج دے آگو متھو تے ڈسں آلی ٹڈی وانگوں گھوڑیاں نوں چاڑ لیائو۔ ۲۸۔ ۲۸۔ ۲۸۔ اودے خلاف قومان نوں متھو شاہ مادائی تے اودے سرداراں نوں تے اُس دے سارے حاکماں تے اودی بادشاہی دی ساری دھرتی نوں - ۲۹۔ ۲۹۔ ۲۹۔ زویں ہلدیے کمبیدی اے۔ کیوں جو بابل دے خلاف خداوند دا پر ارادہ قائم رہندا اے پئی بابل دے دھرتی نوں اُجاڑے اودے وچ کوئی وسن آلا نہوے۔ ۳۰۔ ۳۰۔ ۳۰۔ بابل دے بہادر لڑائی توں باز رہتے کوٹاں (قلعیاں) وچ جا بیٹھتے اوہناں دی جی داری جاندی رہی اوہ زانیاں وانگ ہو گئے اوہناں دے ٹکٹے ساڑے گئے اوہناں دے اڑنگ تروڑے گئے۔ ۳۱۔ ۳۱۔ ۳۱۔ اک ڈاکیا دوچ ڈاکہ نوں ملن لئی تے اک قاصد دوچ قاصد نوں ملن لئی بھجدا اے۔ تان جو بابل دے بادشاہ نوں خبر دیوے پئی اودا شہر اک کنڈھ توں لے کے دوچ کنڈھ تیکر لے لٹا گیا - ۳۲۔ ۳۲۔ ۳۲۔ اینہ تیکر کہ پتن پکڑ لے گئے پھاڑاگ نال ساڑے گئے جنگ کرن لے مرد ڈر گئے۔ ۳۳۔ ۳۳۔ ۳۳۔ کیوں جو فوجاں دا رب اسرائیل دا خدا انج فرماندا اے۔ پئی بابل دی مٹی گاہن ویلے دے کھلواڑے وانگ اے تے تھوڑے ویلے مگروں اُس دی فصل کپن دا ویلا آ جاوے گا - ۳۴۔ ۳۴۔ ۳۴۔ شاہ بابل بنو کد نصرے مینوں کھا لیتے مینوں بے ارام کر دتا تے مینوں خالی بھانڈا بنا یا۔ اوہ مینوں وڈے سپ وانگوں نگل گیلے میریاں سوادی شیواں نال اپنا ڈھڈ بھر لٹا - فیر مینوں باہر سٹ دتا - ۳۵۔ ۳۵۔ ۳۵۔ صیہون دی رن آلی آکھ گئی پئی میرا مظلوم گوشت بابل تے پوے یروشلم آکھ پئی میرا خون گلدان واسیاں تے پوے۔ ۳۶۔ ۳۶۔ ۳۶۔ ایس لئی فوجاں دا رب انج فرماندا اے۔ ویکھ - میں تیرے مقدمہ لئی لڑاں گا - تیرا بدلہ لواں گا تے اودے سمندر نوں سُکا دیاں گا تے اودے چشمہ نوں سکاواں گا۔ ۳۷۔ ۳۷۔ ۳۷۔ بابل کھولتے گڈڑاں دا ٹکانے عبرت دا کارن تے ٹھٹھ دا کارن ہو جئے گا تے اس وچ کوئی رن آلا نہیں ہووے گا۔ ۳۸۔ ۳۸۔ ۳۸۔ اوہ جیڑے شیراں وانگ کٹھ گجن گئے شیر بچیاں وانگ گھورن گے۔ ۳۹۔ ۳۹۔ ۳۹۔ اوہناں دے غصہ دی حالت وچ میں اوہناں دی دعوت کرکے اوہناں نوں مست کراں گا - تان جو وجد وچ آون تے ہمیشہ دی نیندر سوں جاوے فیر نہ جاگن - (انج خداوند دا فرمان اے) - ۴۰۔ ۴۰۔ ۴۰۔ میں اوہناں نوں بکریاں وانگ تے لیلیاں وانگ سنہ بکریاں دے مسلخے لاہواں گا۔ ۴۱۔ ۴۱۔ ۴۱۔ شیشاک کیوں لے لٹا گیا تے ساری دنیا دی وڈیائی پھڑی گئی؟ قومان دے وچ بابل کیوں عبرت دا کارن بن گیا؟ ۴۲۔ ۴۲۔ ۴۲۔ سمندر بابل تے چڑھ آیتے اوہ اودیاں بہت ساریاں چھلاں کارن چھپ گیا - ۴۳۔ ۴۳۔ ۴۳۔ اودے شہر پیڑا تے سکی زویں تھل بن گئے جنہاں وچ کوئی انسان نہیں وسدا تے جس وچوں کوئی آدم زادہ نہیں لنگھدا - ۴۴۔ ۴۴۔ ۴۴۔

میں بابل وچ بعل نون سزا دیاں گاتے جو کچھ اونہ نگلیا اے اوہدے منہ وچوں کڈھاں گا تے فیر قومیاں اوہدے کول نہیں چلن گیان - کیوں جو بابل دی چوکندهی پئی رہے گی - ۴۵⁴⁵ - اے میری امت - اوہدے وچکاروں نکل آتے خدا وند دے قہر دی تیزی کولوں ہر اک اپنی جان بچلے۔ ۴۶⁴⁶ - تہاڈا دل نہ گھبرلے تے تسیں اُس خبر نون سن کے نہ ڈرو - جیہڑی دیس وچ سنی جلتے گی - کیوں جو اک ورہ اک افواہ آوے گیتے اگلے ورہ دوجی افواہ دیس وچ اک حاکم دوجے حاکمے زور آوری کرے گا۔ ۴۷⁴⁷ - ایس لئی ویکھ - اوہ دن آندے نیں پئی میں بابل دیاں گھڑیاں ہویاں مورتاں نون سزا دیاں گاتے اوہدی ساری دھرتی گھبرا جاوے گی تے اوہدے سارے قتل کیتے ہوئے اوہدے اندر پئے رہن گے۔ ۴۸⁴⁸ - آسمان تے زوہیتے جو کچھ انہاں وچ ہے بابل دے گیتے گاؤں گے۔ کیوں جو تباہ کرن لے اوہدے لے شمال توں آون گے۔ ۴۹⁴⁹ - ہاں - بابل ڈگے گا - اے اسرائیل دے قتل ہون آلیو - پک اے۔ ساری دنیا دے قتل ہون لے بابل دے کارن قتل ہوئے۔ ۵۰⁵⁰ - اے جیہڑے تسیں تلوار توں بچ گئے او چلے آوؤ نہ کھلووؤ۔ دور دراڈے دیساں وچ خدا نون یاد رکھو تے آپنہ دل وچ یروشلم دا خیال کرو۔ ۵۱⁵¹ - ایس شرم سار ہاں کیوں جو ایس ملامت سندے ہاں تے خجالت سارے مونہاں نون کج لیندی اے۔ کیوں جو خدا وند دے گھر دے مقدس وچ اوہدے لوک وڑ گئے۔ ۵۲⁵² - ایس لئی ویکھ (انج خدا وند دا فرمان اے) اوہ دن آندے نیں پئی میں اوہدی گھڑی ہوئی مورتاں نون سزا دیاں گاتے اوہدے سارے دیش وچ پھٹڑ کوکاں مارن گے۔ ۵۳⁵³ - بھانویں بابل آسمان تیکر اچا ہو جلتے اپنی طاقت دی اچائی نون پیڈھا کرے تاں وی میرے ولوں اوہدے لے تباہ کرن لے آون گے (انج خدا وند دا فرمان اے) - ۵۴⁵⁴ - بابل توں رون دیتے گلدانیاں دے دیس توں بڑی ہلاکت دی واج اے۔ ۵۵⁵⁵ - کیوں جو خدا وند بابل نون برباد کیتا تے اوہدے وچوں سارے ہنگامہ نون ختم کیتا - اوہناں دیاں چھلاں وڈے سمندر وانگ شور کردیاں نیں تے اوہناں دی للکار اُٹھدی اے۔ ۵۶⁵⁶ - کیوں جو تباہی کرن آلا اوہدے یعنی بابل تے آوندا اے تے اوہدے بہادر پھڑے جاندے اوہناں دیاں کماناں توڑیاں جاندیاں۔ کیوں جو خدا وند خدکے منتقم اونوں ضرور بدل دیندا اے۔ ۵۷⁵⁷ - تے میں اوہدے سرداراں تے سیانیاں تے اوہدے حاکماں تے اوہدے سپہ سالاراں تے اوہدے بہادراں نون مست کراں گا - سو اوہمیش دی نیندر سوں جان گے نہ جاگن گے۔ (انج اُس بادشاہ دا فرمان اے جہدا ناں فوجاں دا رب اے) - ۵۸⁵⁸ - فوجاں دارب انج فرماندا اے پئی بابل دی کھلی چو کندهی اُکی ڈھا دتی جاندی اے تے اوہدے اچے پھاٹک اگ نال ساڑے جاندے نیں - انج قومیاں دی محنت تے فائدہ ٹھہردی اے امتاں دی مشقت اگ لئی ہوندی اے۔ ۵۹⁵⁹ - ایہ او گل اے جہیدا حکم ارمیا نبی سرایاہ بن نیری یاہ بن محسہ یاہ نون اُس ویلے دتا جدوں اوہ شاہ یہودہ صدقی یاہ دے نال اوہدے بادشاہت دے زمانے دے چوتھ ورے وچ بابل نون گیا (سراہ یاہ آرام گا، دا سردار سی) - ۶۰⁶⁰ - ارمیا نے اُس ساری آفت نون جیہڑی بابل تے آن آلی سی اک کتاب وچ لکھیا سی - یعنی ایہ ساریاں گلاں جیہڑیاں بابل دے حق وچ لکھیاں گیان - ۶۱⁶¹ - ارمیا نے سرایاہ نون آکھیا - جدوں توں بابل وچ آویں - تاں ویکھ - اپناں ساریاں گلاں نون پڑھ - ۶۲⁶² - تے آکھ اے خدا وند ! توں اس تہاں دے حق وچ فرمایا کہ توں اپنوں برباد کریں گا - تاں ایہدے وچ کوئی رہن آلا نہیں ہووے گا۔ نہ انسان تے نہ حیوان سگوں ایہ سدا دا اُجاڑ ہووے گا۔ ۶۳⁶³ - جدوں توں اس کتاب نون پڑھن توں وہلا ہوویں تاں اوہدے نال اک پتھر بنھ تے اونوں فرات دے وچکار سٹ دے۔ ۶۴⁶⁴ - تے آکھ اسے وانگ بابل ڈب جاوے گا تے اُس مصیبت توں جیہڑی میں اوہدے لے پاواں گا - فیر نہیں اُٹھ گی - ایتھ تیکر ارمیا دا کلام اے۔

¹ صدقی یاہ اکی ورہیاں دی عمر دا سی جدوں اوہ بادشاہ بنیا تے اوہ یروشلم وچ یارہ ورہ بادشاہی کیتی - اوہی ماں دا ناں حموتل سی جیہڑی لبن وچ رن لے یرمی یاہ دی دھی سی -² تے اوہ خدا وند دی نظر وچ برائی کیتی مطابق اُس سارے دے جو یویا قیمہ کیتا -³ کیوں جو خدا وند دا قبر یروشلمیتے یہودیتے ریا - جدوں تیکر اوہ اپنے ساہمیوں اونوں دور نہ کیتا تے صدقی یاہ بادشاہ بابل دے خلاف بغاوت کیتی -⁴ تے اوہی بادشاہی دے ناویں ورہ دے دسویں مہینے دے دسویں دن شاہ بابل بنو کد نصرے اوہا سارا لشکر یروشلمیتے چڑھ آیا تے اوہی ساہمہ ڈیرا لایا تے اوہی دولہ دمدمہ بدھ -⁵ تے صدقی یاہ بادشاہ دے یارویں ورہ تیکر شہر گھیرے وچ ریا -⁶ تے چوتھے مہینے دے نانویں دن شہر وچ کال ودھ گیا تے دیس دے لوکاں لئی روٹی نہیں سی -⁷ تان شہر دی کندھ وچ موری ہو گئی تے سارے جنگی مردے اُس بوے راہوں جیہڑے اوہ کندهاں دے وچکار بادشاہ دے باغ دے نیڑے سی راتیں ویلے نکل کے نس گئے -⁸ تے گلدانی شہر نوں گھیرے ہوئے سن (تے عراب دے راہ وچ گئے -⁹ تان اوہانے بادشاہ نوں پھڑیلے حمات دے علاقہ ریل وچ اوہوں شاہ بابل دے کولے گئے اوہاں اوہی لے فتویٰ دتا -¹⁰ تے شاہ بابلے صدقی یاہ دے پتران نوں اوہی اکھاں دے ساہمہ کوپا تے اوہی ریل وچ یہود دے سارے سرداران نوں وی کوپا -¹¹ اوہی صدقی یاہ دیاں اکھاں کڈھوا دتیا تے سنگلاں نال اوہوں بدھیا تے شاہ بابل اوہوں بابل وچ لایا تے اوہی موت دے دن تیکر اوہوں بندی وان بنائی رکھیا -¹² تے شاہ بابل بنو کد نصر دے انیویں ورہ دے پنجویں مہینے دے دسویں دن تیکر بنوز رادان جلو داران دا سردار جیہڑا بابل دے بادشاہ دے لگے کھلونا سی یروشلم وچ آیا -¹³ تے اوہ خدا وند دا گھرتے بادشاہ دا گھرتے یروشلم دے سارے گھر ساڑے تے سرداران دے سارے گھر آگ نال ساڑ دتے -¹⁴ تے گلدانیان دے سارے لشکرے جلو داران دے سرداران دے نال یروشلم دیاں ساریاں کندهاں نوں جیہڑاں اوہی لے دولہ سن ڈھا دتیاں -¹⁵ تے دیس دے کج مسکیناں تے سارے لوکاں نوں جیہڑے شہر وچ بیچ گئے نسن آلیاں نوں جیہڑے بابل دے بادشاہ دے کول نس گئے سن تے ساری جماعت نوں بنوز رادان جلو داران دے سردارے جلا وطن کر دتا -¹⁶ تے بنوز رادان جلو داران دے سردارے دیس دے مسکیناں وچوں بعضیاں انگور لان آلیاں تے کھیتی کرن آلیاں نوں چھڈ دتا -¹⁷ تے پتل دیاں تھماں نوں جیہڑے خدا وند دے گھر وچ سن تے چوکیاں تے پتل دے بحیرے نوں جیہڑا خدا وند دے گھر وچ سی گلدانیانے تروٹیا تے اوہا سارا پتل چک کے بابل نوں لے گئے -¹⁸ تے دیگاں تے بیلجے بیلجے گلگیرے چمچے پتل دے سارے بھانڈے جنہاں نال اوہ سیوا کردے سن اوہانے لے -¹⁹ تے جلو داران دے سردارے طاس تے انگیٹھیاں تے گلگیرے دیگاں تے شمع دان تے چمچے پتل جیہڑے سونہ دے سن اوہان دا سونائے جیہڑے چاندی سن اوہان دی چاندی لے -²⁰ تے دوویں تھم تے بحیرے پتل دے بارہ بلد جیہڑے پاویاں دے تھلے سن - جیہڑے سلمان بادشاہ خدا وند دے گھر لئی بناوئے سن اُس لے -²¹ پر دو تھم سن - ہر اک تھم دی لمائی اٹھارہ تھتے چورائی بارہ تھتے موٹائی چار انگل سی تے وچوں بھگا سی -²² تے اوہی لے پتل دا ٹوپ سی تے ہر ٹوپ پنج پتھ اُچا سی تے ٹوپ دے لے دولہ جالیانے انار سارے پتل دے سن تے انج دا ای اک دوجا تھم تے اوہی انار سن -²³ تے اک پاسے چھیانوے انار سن تے جالیانے اوہی دولہ سارے سو انار سن -²⁴ تے جلو داران دے سردارے سردار کاہن ساریاں نوں تے تن دربانان نوں پھڑ لے -²⁵ تے شہر وچوں اک کھسرے نوں جیہڑا جنگی بنیاں لے لایا گیا سی تے ست بندیان نوں جیہڑے بادشاہ دے سامنے رندے سن جیہڑے شہر وچ سن تے لشکر دے رئیس دے کاتب نوں جیہڑا دیس دے لوکاں نوں کٹھا کردا سی تے دیس دے بندیان وچوں سٹھ بندے جیہڑے شہر دے سن پھڑ لے گئے -²⁶ تے جلو داران دا سردار بنوز رادان اوہان نوں پھڑکے شاہ بابل دے کول ریل وچ لے گیا -²⁷ تان شاہ بابلے اوہان نوں ماریلے حمات دے علاقہ ریل وچ اوہان نوں قتل کیتا تے یہود اپنی دھرتی نوں بندی ہو کے ٹر گیا -²⁸ تے جنہاں یہودیاں نوں بنو کد نصر بندی وان بنا کے گیا اوہ بنو کد نصر دے ستویں ورہ وچ تن ہزار تیشوں لوک سن -²⁹ تے بنو کد نصر دے اٹھارویں ورہ وچ یروشلم توں اٹھ سو بتی جاناں جلاوطن کیتیاں گیاں -³⁰ تے بنو کد نصر دے تیویں ورہ جلو داران دے سردارے یہودیاں وچوں ست سو پنجتالی نوں جلا وطن کیتا - انج ساریاں جاناں چار ہزار چھ سو سن -³¹ تے شاہ یہودا یویا کین دی جلا وطنی دے سینتیویں ورہ دے بارویں مہینے دے ستائیسویں دن شاہ بابل اوہیل مروداکے شاہ یہودے یویو کینے سرفراز کیتا تے اوہوں بندی کئے وچوں کڈھیا -³² تے اوہی نال مٹھیاں گلاں کیتیاں تے اوہی کرسی اوہان بادشاہواں کولوں اُچی کیتی جیہڑے بابل وچ اوہی نال سن -³³ تے اوہی بندی خلع دے لیڑے بدلی کر لے تے اوہی اپنی حیاتی دے سارے دن سدا اوہی دے باروں روٹی کھاندا ریا -³⁴ تے اوہی حیاتی دے سارے دنان وچ اُس دی موت دے دن تیکر روز دے چاہ پانی لئی بادشاہ ولوں اوہی لئی پکا وظیفہ بدھیا گیا -

نوحہ

¹ تے اوہ نگری جیہڑی کسے ویلے چ لوکاں ناں بھری ہوئی سی اچ کہنی اُجڑی پئی اے - جیہڑی کدی قوماں چ شان والی سی اوہ کہنی ¹ بیوہ وانگوں ہو گئی اے - جیہڑی قوماں دی شہزادی سی اچ لونڈی بن گئی اے -² اوہ رات نوں دھاڑاں مار مار کے روندی اے تے اوہی انہرو اوہیاں گلاں توں ڈھلے نیں - اوہی سارے عاشقاں چوں ہن کوئی نیں جیہڑا اوہوں تسلی دیوے - اوہی سارے یاراں نیں اوہوں توکھا دتا اے تے اوہی ویری ہو گئے نیں -³ یہودا، ظلم تے سخت خدمت پاروں جلا وطن ہوئی اوہ غیر قوموں چ وسدی اے پر آرام دا تھان نیں لہدا - اوہی سارے پچھا کرن والیاں نیں اوہوں دکھ وچ جا پھڑیا -⁴ صیون دیاں راہواں نام کر دیاں نیں - کیوں جو خاص عید ان تے کوئی نیں آندا - اوہی سارے پھانک ویران ہو گئے نیں - اوہی کاہن ہواں بھر دے نیں - اوہیاں گنواریاں دکھی نیں تے وہ آپ وی تلخی نال بھری ہوئی اے -⁵ اوہی ویری اوہی غالب نیں - اوہی ویری سوکھ نیں - کیوں جو یہودا، اوہوں اوہی ہتھ پاپاں دے کارن - دکھ وچ پایا اے - اوہی بچے ویریاں لگے - اسیری چ چلے گئے -⁶ تے صیون دی دھی توں - اوہی ساری شان بان جاندی ری - اوہی سردار اچیاں برنیاں وانگر ہو گئے نیں - جنہاں نوں چرن دی تھان نیں لہدی - اوہ اپنے پچھا کر کے والیاں دے لگے لگے کمزوری چ چلے نیں -⁷ یروشلم اپنے دکھ

تہ آوارہ گردی دے دن۔ ہر ویلہ یاد کردی اے۔ جدوں اوہ لڑکی مخالف دے پتھ وچ پٹہ سن۔ کوئی نین سی جیڑا اوہدی مدد کردا۔ اوہدے مخالفان نین اوہدے زوال نوں ویکھ کے اوہدے تھٹھا کیتا اے۔^۸ یروشلم نے وڈا پاپ کیتا اے۔ ایس لئی اوہ غلامی وچ گئی اے۔ اوہدے سارے عزت کرن ولہ اوہدا ننگا پن ویکھ کے اوہدی حقارت کردے نین۔ ایس پاروں اوہ من پھیر کے پاواں بھر دی اے۔^۹ اوہدی پلینت ی اوہدے لیڑیاں چ اے۔ اوہدے اپنے اخیر دا خیال نہ کیتا۔ ایس پاروں اوہ حیرت انگیز طور تے پست ہو گئی اے۔ اوہدا کوئی تسلی دین والا نہیں ریا۔ "اے پہوواہ میری موصیت ویکھ کیوں جو میری نے اپنے آپ نو بوڈا بنایا اے۔"^{۱۰} مخالف نے اپنا ہاتھ اوہدیاں ساریاں قیمتی شیواں تے ودھایا اے۔ کیوں جو اوہدے ویکھیا ہے کہ پرایاں قوماں اوہدے پوتراستھان وچ آ وڑ آیاں نین۔ جہاں دی بابت توں حکم دتا سی پئی اوہ تیری سبھا وچ نہ وڑن۔^{۱۱} اوہدے سارے لوکی پاواسیہر دے نین۔ اوہ روٹی لبھدے پھردے نین۔ اوہناں نین اپنیاں قیمتی شیواں روٹی کھان لئی دتیاں نین۔ کہ اپنی جان بچاں۔ "اے پہوواہ جھاتی مارک ویکھ۔ پئی میں کئی کھج ل ہو گئی آں۔"^{۱۲} اے سارے لنگن والیو۔ کی ایہ تہاڈے لئی کجھ نین؟ دھیان دیوے ویکھو۔ کہ کوئی دکھ۔ میرے دکھ۔ ورگا ہے جیڑا میرے تہا پیا اے؟ کہ پہوواہ اپنے بڑے غصہ وچ مینوں دکھ وچ پایا اے۔^{۱۳} اوہدے اُچیائی توں میریاں ہڈیاں چ اگ گھلی۔ اوہ میریاں ہڈیاں دے اندر لنگ گئی اے۔ اوہدے میرے پیراں لئی اک جال وچھایا اے۔ اوہدے مینوں پچھ موڑیا اے۔ اوہدے مینوں ویران تے کمزور کیتا اے۔ سارے دن دے مرض وچ پا دتا اے۔^{۱۴} میریاں خطا وں دا جوا اوہدے اپنے ہتھ نال بنیاں اے۔ اوہ بن کے میری گردن تے رکھیاں گیاں نین۔ اوہدے میرا زور مکا چھڈیا اے۔ میرے خدانے مینوں اوہناں دے ہتھ وچ کر دتا اے۔ جہاں دے لگے میں اٹھ نہیں سک دا۔^{۱۵} میرے خدانے میرے درمیان میرے سارے سورمیاں نوں پیراں چ رولیا اے۔ اوسے میرے خلاف اک منڈلی نوں سدیا اے۔ کہ میرے منڈیاں نوں برباد کرے۔ خدانے پہوواہ دی کواری دھنی نوں کولھو وانگریمدیا اے۔^{۱۶} اپناں گلاں دے کارن میں رونا واں۔ میریاں اکھیاں، میریاں اکھیاں توں پانی ڈگدا اے۔ کیوں جو میرا تسلی دین والا جیڑا میری جان بچلے میتھوں دور اے۔ میرے بچے پریشان نین۔ ایس لئی کہ ویری غالب آگیا اے۔^{۱۷} صیون اپنے ہتھ پھیلان دی اے۔ اوہناں توں تسلی دین والا کوئی نین۔ پہوواہ نے یعقوب لئی حکم دتا اے۔ کہ اوہدے مخالف اوہناں گھیرا پاں۔ یروشلیم اوہناں دے وچ پلینت ی وانگریو گئی اے۔^{۱۸} پہوواہ راست اے۔ کیوں جو میں اوہدے حکم دے خلاف باغی ہوئی۔ اے ساری قومو۔ سُنو۔ میرے غم نوں ویکھو۔ میریاں کنواریاں تے میرے جوان۔ اسیری چ ٹر گئے نین۔^{۱۹} میں اپنے پاراں نوں سدیا۔ پر اوہناں مینوں دھوکا دتا۔ میرے کہناں تے میرے بڑرگاں نے شہر چ اپنی جان دے دتی۔ جدوں اوہ کھانا لیہ رہے سن۔ پئی اوہناں دی جان چ جان آوے۔^{۲۰} ویکھ اے پہوواہ، میں کناں دکھی آں۔ میرا اندر ابل رہا اے۔ میرا دل میرے اندر مروڑے کھاندا اے۔ کیوں جو میں وڈی بغاوت کیتی اے۔ باہر تلوار تے اولاد کردی اے۔ گھر وچ موت کا سامنا اے۔^{۲۱} اوہناں نے میری آہ سنی اے۔ مینوں تسلی دین والا کوئی نہیں۔ میرے سارے ویریاں نے میرے دکھ دی خبر سنی۔ اوہ خوش ہندے نین کہ توں اینج کیتا اے۔ توں اوہ دن لیاویں گا جہدا توں اعلان کیتا اے۔ اوہ وی میرے وانگریو جان گے۔^{۲۲} اوہناں دی ساری بدی تیرے سامنے آوے۔ اوہناں نال وی اونچ ای کر جوہیں توں میرے سارے پاپاں دے کارن میرے نال کیتا اے۔ میریاں پاواں بہت نین۔ میرا دل نڈھال اے۔

۱۔ خداوند ادونائے کیوں اپنے غضب وچ۔ صیون دی دھنی نوبدل وچ لکو لیا۔ اونه اسرائیل دے جمال نوں اسمان توں۔ زمین 2 کیوں سٹ دتا اے۔ اپنے قبر دے دن۔ اپنے پیر دی چوکی نوں بھلا دتا۔ ۲۔ خداوند ادونائے یعقوب دے سارے پنڈ مٹا چھڈے۔ اونه اپنے رحم نہیں کیتا۔ اونه اپنے غضب چ پھوڑا دی بیٹی دے قلعہ ڈھا دتے۔ نیسے مٹی چ ملا چھڈے۔ اونه اوہناں دے بادشاہت سرداراں نوں پلیت ٹھہرایا۔ ۳۔ اونه اپنے غضب دے زور چ۔ اسرائیل دے پورے سینگ نووڈ چھڈیا۔ اونه دشمن آن دے ویلہ اپنا راستہ پتھ چھ کر لیا اے۔ اونه یعقوب چ جویں آگ بھڑکا دتی اے۔ جیڑی چاراں پاسے ساڑی اے۔ ۴۔ اونه اپنی کمان دشمن وانگر کھچ ای اے۔ اونه اپنے سچتھ نوں دشمن وانگر مضبوط کیتا اے۔ صیون دی دھنی دی خیمہ گاہ وچ اوہناں ساریاں نوں جیڑے اکھاں نوں جنگ لگدے سن مار مکایا۔ اونه اپنا غصہ آگ وانگر ڈولیا۔ ۵۔ خداوند ادونائی انج سی جیویں دشمن ہندا اے۔ اوہ اسرائیل نوں نگل گیا اے۔ اوہ اوہ دے سارے محلاں نوں نگل گیا اے۔ اونه اوہ دے قلعہ برباد کر دتے۔ اونه پھوڑا دی دھنی دا روناتہ کرلاپ ودھا دتا۔ ۶۔ اونه اپنی پیکل نوں انج خالی کیتا اے جیویں کسے باغ نوں۔ اونه اپنی جماعت دیاں تھاواں نوں اجاڑ چھڈیا۔ خداوند صیون وچ عیدان تے سبتاں دا اجیا حال کیتا اے پئی کوئی اوہناں نوں یاد نہ کرے۔ اونه اپنے قبر تے غضب وچ بادشاہت کاپن نوں ذلیل کر دتا۔ ۷۔ خداوند ادونائے اپنے مذبح نوں رد کر دتا اے۔ گھر نوں خالی کر دتا اے۔ اونه اوہ دے محلاں دیاں کنڈاں نوں دشمن دے پتھ وچ کر دتا اے۔ اوہناں خداوند پھوڑا دے گھر وچ انج شور مچایا اے جیویں عید دے ویلہ واجاں سنائی دیندیاں سن۔ ۸۔ خداوند پھوڑا اے قصد کیتا اے پئی صیون دی بیٹی نوں برباد کرے۔ اونه اک ڈوری کھچ ای اے۔ اونه برباد کرن اپنا پتھ پچھ نہیں کیتا۔ اونه چار چوہیرے دی فصلیت کند نوں رون بکی کر دتا اے۔ اوہ دونویں رل کے کرلاپ کردیاں نیں۔ ۹۔ اوہ دے پھاٹک زمین چ ڈب گئے نیں اونه اوہ دیاں سلاخان نوں برباد کر دتا اے۔ اوہ بادشاہت اوہ دے سردار بن غیر قوماں دے وچ نیں۔ شریعت کوئی نہیں رئی۔ اوہ دے نبی وی خداوند ولوں کوئی رویا نیں ویکھدے۔ ۱۰۔ صیون دی دھنی دے بزرگ چپ ہوکے پوئیں پتھ نہیں اوہناں اپنے سر وچ سواہ پائی اے۔ لکھتے ٹاٹ بنیا ایں۔ یروشلم دیاں کنواریاں زمین تک اپنے سر جھکائے پوئیں ۱۱۔ میریاں اکھیاں اتھرو سٹ سٹ کے دھندلیاں ہو گیاں نیں میرا اندر جوش ماردا اے میری قوم دی دھنی دی سٹ توں میرا جگر زمیں تے بہ گیا اے جد کہ بچتے دودھ پین ولے بال شہراں دے موڑاں تے ہوش پئے نیں۔ ۱۲۔ اوہ اپنیاں ماواں نوں پچھدے پئے پئی گپوتے۔ کتھ وے اوہ شہر دے چوکاں چ زخمیاں واگر غش کھاندے نیں جدوں اوہناں دیاں ماواں دی جھولی چ اوہناں دی جان نکلدی اے ۱۳۔ تینوں میں کدے نال رلاو اتے کدے نال مثال دیاں اے یروشلم دے دھنئے میں تینوں کدھ برابر آکھاں پئی تینوں تسلی دیاں اے کواری بیٹی صیون کیوں تیری سٹ سمندر دے وانگ وڈی اے تیرا علاج کون کرے۔ ۱۴۔ تیرے نیپاں تیرے لئی جھوٹیاں حماقت دیاں رویاواں ویکھیاں نیں اوہناں تیرے بھیڑ نوں سامنے نیں لیاندا تاں جو تیری قسمت بدل جاندی بلکہ اوہناں تیرے لئی جھوٹے گمراہی دی نبوت کیتی ۱۵۔ سارے لنگن ولے تیرے تالیاں مار دے نیں اوہ یروشلم دی دھنی تے سیٹیاں مار دے پلاوندے نیں کی اے اوہ ای شہر اے جہنوں لوکی کمال حسن تے سارے جہاں دی خوشی آکھدے سن۔ ۱۶۔ تیرے سارے ویری تیرے خلاف منہ کھولدے نیں۔ اوہ سیٹیاں مار دے دند پیسے نیں تے کہندے نیں پئی اسی ایہنوں کھا گئے آن۔ ایہ اوہی دن ایں جہدی سانوں اوڈیک سی۔ اسیں اوہنوں پالیاتے ویکھ لیا اے۔ ۱۷۔ خداوندے اوہو کیتا جیڑا اونه سکھیا سی۔ اونه اوس کول نوں پورا کیتا جیڑا اونه اپلاں وریاں توں فرمایا سی۔ اونه ڈھا دتا اے ترس نیں کھادا۔ اونه دشمن نوں تیرے خوش ہوون دتا اے۔ تیرے مخالفان دے سنگ نوں اچا کیتا اے۔ ۱۸۔ اے صیون دی کواری دھنی خداوند دے لگے فریاد کر رات دن تیرے اتھرو دریا وانگر ہندے رن توں آرام نہ کر تیری اکھ دی پتلی باز نہ لے ۱۹۔ اُٹھ رات نوں پیراں دے شروع چ فریاد کر اپنا دل خداوند دے سامنے پائی وانگر روڑ دے اپنے بچیاں دی جاناں دی خاطر اوہ دے ول اپنا پتھ ودھا ۲۰۔ اے خداوند ویکھتے غور کر پئی توں ایہ سلوک کدے نال کیتا اے کی عورتاں اپنے ای پھل نوں، اپنے جھولی دے بچیاں نوں کھا جان کی خداوند دے مقدس چ کاپن تے نبی قتل کیتے جان ۲۱۔ چوکاں چ زمیں تے منڈے بڈھ پئے پئے نیں میریاں کواریاں تے میرے جوان تلوار دا شکار ہوئے توں اپنے غضب دے دن چ اوہناں نوں قتل کیتا اے۔ ۲۲۔ توں گویا عید دے دن دے لئی سارے پاسیوں ہول بلائے نیں۔ خداوند دے غضب دے دن چ نہ کوئی بچیا تے باقی رہا جاناں نوں میں جھولی چ لے کے پالیا اوہناں نوں میرے دشمنان نیں مکا دتا اے۔

۱۔ میں ای اوہ بندہاں جنہ اوہدے قبر دی سوئی توں دکھ پایا اے۔ ۲۔ اوہ میرا آگو ہویا پر مینوں روشنی چ نہیں سگوں پیرے چ تھوریا۔ ۳۔ اوہدا تھہ دن بھر میرے خلاف رہا۔ ۴۔ اوہ میرے گوشتہ چمڑے نوں بڈھا کر دتا اے۔ اوہ میریاں بڈیاں توڑ چھڈیاں نیں۔ ۵۔ اوہ میرے خلاف میرے چار چوہیرے کنڈاں کھچیاں نیں۔ اوہ مینوں تلخی دے زبردے دکھ وچ گھیر لیا اے۔ ۶۔ اوہ مینوں پرلہ مردیاں وانگ پیرے دیاں تھواواں چ رکھیا اے۔ ۷۔ اوہ میرے لہ دولہ کنڈاں بنایاں نیں۔ تانجو میں باہر نہ جا سکاں۔ اوہ میریاں بیڑیاں بہاریاں کردتیاں نیں۔ ۸۔ تے جدوں میں چیکدلے دہائی دینا ہواں، اوہ میری فریادیں سندا۔ ۹۔ اوہ تراشہ پتھراں نال میریاں رہواں بند کر دتیاں نیں۔ اوہ میریاں راہواں ڈنگ پڑنگیاں کر دتیاں نیں۔ ۱۰۔ میرے لئی اوہ ریچھ وانگ شکار چ بیٹھا تے اوس شیر وانگ جیڑا لک کے ہندا اے۔ ۱۱۔ اوہ میریاں راہوں وگاڑ دتیاں تے مینوں ٹوٹے ٹوٹے کرکے بریاد کر دتا اے۔ ۱۲۔ اوہ اپنی کمان کچھتے مینوں اپنے تیر دا نشانہ بنایا۔ ۱۳۔ اوہ اپنے ترکش دے تیراں نال میرے گردیاں نوں وین سٹیا۔ ۱۴۔ میں اپنے سارے لوکاں لئی پاسا بن گیا وائے اوہ مینوں تنگ کرن لئی سارا دن گاندے رہندے نیں۔ ۱۵۔ اوہ مینوں تلخیاں نال بھر دتے کوڑی شہ نال مدبوش کر دتا اے۔ ۱۶۔ اوہ میرے دند روڑیاں نال توڑے اوس مینوں راکھ وچ لٹایا۔ ۱۷۔ توں میری جان نوں آرام توں دور رکھیا اے۔ میں سکھ دے دناں نوں بھل گیا۔ ۱۸۔ ایس لئی میں آکھنا پاں پئی میری طاقت میری آس جیڑی خداوند ولوں سی ٹٹ گئی اے۔ ۱۹۔ میرے دکھ دا خیال کرتے میری تلختے مصیبت نوں یاد کر۔ ۲۰۔ اپناں گلاں نوں یاد کرکے میری جان میرے اندر بیتاب اے۔ ۲۱۔ میں اپناں گلاں نوں دل وچ سوچنا پاتے امید وار رہنا ہاں۔ ۲۲۔ ایہ خدا دیاں رحمتاں نیں پئی اسی فنا نہیں ہوئے کیونجو اوہدے ترس کدی ختم نہیں ہندے۔ ۲۳۔ صبح اوہ تازہ بندے نیں، کیونجو تیری وفاداری ڈاھڈی اے۔ ۲۴۔ میری جان آکھیا میرا حصہ خداوند اے۔ ایس لئی میری آس اوہدے تے۔ ۲۵۔ خداوند اونائے تے مہربان ایں جیڑے اوہدا انتظار کردے نیں۔ اوس جانے جیڑی اوہدی طالب اے۔ ۲۶۔ ایہ بہتر اے پئی بندہ امید رکھتے خموشی نال خداوند دی نجات دی اوڈیک کرے۔ ۲۷۔ بندے لئی ایہو چنگا اے پئی اوہ جوانی دے ویلیاں چ فرمان برداری کرے۔ ۲۸۔ اوہ کلا بیٹھتے خموش رہوے، کیونجو ربہی اوہدے اے ذمہ داری رکھی اے۔ ۲۹۔ اوہ اپنا منہ خاکتے رکھ پئی پرے کجھ امید دی صورت نکلے۔ ۳۰۔ تے اوہ اپنا گل اوہدے ول پھیر دیوے جیڑا اونوں چنڈ مارے ملامت توں خوب پیٹ بھرے۔ ۳۱۔ کیونجو خداوند سدا لئی چھڈناں دیوے گا۔ ۳۲۔ کیونجو بھابھیاں اوہ دکھ دیوے، فیر وی اوہ اپناں ودھیریاں رحمتاں دے سببوں ترس کھاوے گا۔ ۳۳۔ کیونجو اوہ آدمی دے پترے خوشی نال دکھتے مصیبت نہیں گھلدا۔ ۳۴۔ ساری زمین دے سارے قیدیوں نوں پامال کرنا۔ ۳۵۔ قادر مطلق دے حضور کسے بندے دی حق تلفی کرنا۔ ۳۶۔ تے کسے بندے دا مقدمہ وگاڑنا خداوند ویکھ نہیں سکدا۔ ۳۷۔ اوہ کون ایں جہدے آکھن دے مطابق ہندا اے۔ حالانکہ خداوند نہ نہیں فرمایا۔ ۳۸۔ کی بھلائی تے برائی قادر مطلق دے حکم نال نہیں؟ ۳۹۔ فیر بندہ جیندے جی کیوں گلا کرے جہدوں اونوں اوہدے اپنے ایں گناہاں دی سزا مل رہی ہووے۔ ۴۰۔ اسیں اپنی راہواں نوں لہہتے پرکھتے خداوند ول پھیرے۔ ۴۱۔ اسیں اپنے تہاں دے نال نال دلاں نوں وی خدا سے سامنے اسمان ول چکے۔ ۴۲۔ اسی گناہ بغاوت کیتی تے توں معاف نہیں کیتا۔ ۴۳۔ توں سانوں اپنے غصہ نال ڈھکیلتے ساڈا پچھا کیتا۔ توں سانوں قتل کیتے رحم نہ کیتا۔ ۴۴۔ توں اپنے آپ نوں بدلاں نال ڈھکیا پئی ساڈی دعا تیرے تیک نہ اپڑے۔ ۴۵۔ توں سانوں قومان چ کوڑا لٹوکان دے وچ نا منظور کیتا۔ ۴۶۔ ساڈے سارے ویریاں ساڈے خلاف منہ کھولیا۔ ۴۷۔ ڈرتے دبشت، ویرانی تے ہلاکت نیں سانوں آدایا اے۔ ۴۸۔ میری قوم دی دھنی دی تباہی دے سببوں میریاں اکھیاں چوں اتھرواں دیاں نہراں جاری نیں۔ ۴۹۔ میریاں اکھیاں اتھرو وگاندیاں نیں تے نہیں رکدیاں۔ اونان نوں کوئی آرام نہیں۔ ۵۰۔ جدوں تیک خداوند اسمان توں نظر کرکے ناں ویکھ۔ ۵۱۔ میریاں اکھیاں میرے شہر دیاں ساریاں دھیاں دے لئی میری جان نوں دکھی کردیاں نیں۔ ۵۲۔ میرے دشمنان نیں بناں کسی وچ توں پرندے وانگر میرا پچھا کیتا۔ ۵۳۔ اونان نیں میری جان لین لئی مینوں کھوں چ سٹیلے میرے لٹے اک پتھر رکھیا اے۔ ۵۴۔ پانی میرے سر توں لنگ گیا۔ میں آکھیا میں مر گیا۔ ۵۵۔ اے خداوند میں کھوں چوں تیرے ناں دی دہائی دتی۔ ۵۶۔ توں میری آواز سنی ایں۔ میری آیت فریاد توں اپنا کن بند نہ کر۔ ۵۷۔ جیس روز میں تینوں پکاریا، توں میرے نیڑے آیتے توں فرمایا۔ پئی نہ گھبرا۔ ۵۸۔ اے خداوند توں میری جان دی حمایت کیتی تے اونوں چھڈایا۔ ۵۹۔ اے خداوند توں میری مظلومی ویکھی اے میرا نیاں کر۔ ۶۰۔ توں میرے خلاف اونان دے سارے بدلتے سارے منصوبیاں نوں ویکھیا اے۔ ۶۱۔ اے خداوند توں میرے خلاف اونان دی ملامت تے اونان دے سارے منصوبیاں نوں سنیا اے۔ ۶۲۔ جڑے میرے خلاف اٹھ۔ اونان دیاں گلاں تے، دن بھر میرے خلاف اونان دے منصوبہ۔ ۶۳۔ اونان دے اٹھتے بیٹھن نوں ویکھ پئی میں ای اونان دا راگ آن۔ ۶۴۔ اے خداوند اونان دے کمان دے مطابق اونان نوں بدلا دے۔ ۶۵۔ اونان نوں دل دا غم دے تیری لعنت اونان تے آوے۔ ۶۶۔ غصہ دے نال اونان دا پچھا کرتے ساری زمین توں اونان نوں فنا کر دے۔

۱۔ سوئے اپنی آب و تاب کھو دتی اے کھرا سونا کیوں بدل گیا اے۔ پاک موتی پر گلی چ کھلے ہوئے نیں۔ ۲۔ صیون دے عزیز پتر 4 جہڑے وزن چ خالص سونہ وانگر نیں کمیاردے بنلے ہوئے بھانڈیاں وانگر ہو گئے نیں۔ ۳۔ گذر وی اپنی چھاتی توں اپنے بچیاں نوں دودھ پاندے نیں پر میری قوم دی بیٹی جنگل دے شتر مرغ وانگر بہ رحم ہو گئی اے۔ ۴۔ دودھ چنگن ولے دی جیب پیاس توں تالو نال جا لگی اے۔ نیلے روٹی منگدے نیں پر اوہناں نوں کوئی نہیں دیندا۔ ۵۔ جہڑے سوادے کھلے کھاندے سن بن گلیاں چ ویران پئے نیں۔ جہڑے قرمزی کیڑیاں چ پلدے سن بن راکھ دے ڈھیرتے لیٹے ہوئے نیں۔ ۶۔ میرے لوکاں دی سزا سدوم نالوں وی وڈی اے۔ جہڑا پل چ تباہو گیا۔ تے کوئی تھ اودی مدد لئی نہ ودھ سکيا۔ ۷۔ اوہدے امیر برف نالوں صافتے دودھ نالوں چٹے سن۔ اوہناں دے پنڈے مونگ نالوں بہتے سرخ سن۔ اوہناں دی لٹک نیلم ورگی سی۔ ۸۔ بن اوہناں دے چہرے کالے نالوں کلے نیں۔ اوہ بازاراں چ پچھلے نہیں جاندے اوہناں دا چم پڈیاں نال سنکڑ گیا ہے۔ اوہ سک کے لکڑ وانگوں ہو گیا ہے۔ ۹۔ جہڑے تلوار نال مارے ہوئے نیں اوہناں توں چنگ نیں جہڑے بھوک نال مارے ہوئے نیں۔ کھیت دا پھل ناں ملن کرکے اپنے کڑھ کڑھ کے لسنبدے جاندے سن۔ ۱۰۔ ترس دل جنابیاں نیں آپ اپنے پتھا نال اپنے بچیاں نوں پکایا اے۔ میرے لوکاں دی دھمی دی تباہی دے ویلے، اوہ اوہناں دی خوراک سن۔ ۱۱۔ خداوندے اپنا غصہ پورا کیتا۔ اوہ اپنا تیز کردھ ڈول دتا۔ اوہ صیون وچ اک اگ بھڑکائی۔ جہڑی اوہدیاں نیاں نوں کھا گئی۔ ۱۲۔ دھرتی دے راجتے دنیا دے سارے وسن لے، یعقین نہیں کردے۔ پئی ویرتے مخالف دشمن دے پھانکاں چ آ وڑن گے۔ ۱۳۔ اپنے اوہدے نبیاں دے گناہاتے کاہناں دی بدکاری دی وجہ توں ہوا اے۔ جہدے چ اوہناں نیں صادقان دا خون وگایا اے۔ ۱۴۔ اوہ انہو کے گلیاں وچ پھردے سن۔ اوہ لہو نال اپنے پلٹ ہو گئے نیں پئی اوہناں دے کپڑے کوئی چھو نہیں سکدا۔ ۱۵۔ اوہ اوہناں نوں کہندے سن، دور ہوو ناہاک دور ہوو سانوں ناں چھوو۔ سو اوہ دور نس گئے مارے مارے پھرن لگے۔ قومان چ لوکی اپنے آکھدے سن پئی اپنے ایتھ نہ ٹکن گے۔ ۱۶۔ خداوند دے قہرے اوہناں نوں کھلار دتا۔ اوہ اوہناں تے فیر رحم نہیں کرے گا۔ اوہناں نیں کاہناں دی عزت نہیں کیتی۔ بزرگاں دا لحاظ نہیں کیتا۔ ۱۷۔ ساڈیاں اکھیاں فضول مدد دی انتظار چ تھک گیاں۔ اسیں اوس قوم دی اوڈیک چ رہے جہڑی بچا نہیں سکدی۔ ۱۸۔ لوکی ساڈے پیراں پچھ اینج پھردے سن پئی اسیں اپنیاں گلیاں چ وی نہ پھر سکے۔ ساڈا اخیر نیڑے آ گیا اے۔ ساڈے دھاڑے پورے ہو گئے نیں۔ ساڈی اخیر ہو گئی اے۔ ۱۹۔ ساڈا پچھا کرن ولے اسمان دے عقاباں نالوں وی تیز سن۔ اوہناں پاڑاں دے لے ساڈا پچھا کیتا۔ اوہ اجاڑ وچ ساڈی گھات وچ بیٹھ۔ ۲۰۔ ساڈیاں ناساں دا مسج ہویا ساہ اوہناں دے ٹوپاں وچ پھڑپھا گیا۔ جہدے بارے اسیں کہندے ساں پئی اسیں اوہدے سلے تھلے قومان چ جیوندے رہاں گے۔ ۲۱۔ اے ادوم دیٹ دھے، جہڑی اوہدے دیس چ وسنی ایں۔ خوش ہوتے شادمانی کر، اپنے پیالا تیرے تک وی اپڑے گا۔ توں مست ہو کے اپنے آپ نوں ننگا کریں گی۔ ۲۲۔ اے صیون دیٹ دھے، تیری بدی دی سزا پوری ہوئی۔ اوہ تینوں اسیر کرکے نہیں لے جاوے گا۔ اے ادوم دیٹ دھے اوہ تیری بدی دی خبر لووے گا۔ اوہ تیرے گناہ ظاہر کر دیٹ گا۔

۱۔ اے خداوند جو کچھ ساڈے نال بیتی اے اونوں چیت کر! دھیان دے ساڈی نموشی نوں وبکھ۔^۲ ساڈی میراث پردیسیاں نوں 5
 تے ساڈے گھر اوپریاں نوں دے دتہ گئے۔^۳ اسیں یتیم ہاں ، ساڈے پیو نیں۔ ساڈیاں ماواں بیوہ وانگ نیں۔^۴ اسی اپنا پانی مول لے کے
 پیتا اے۔ اپنی لکڑی وی اسیں پیسے دے کے لئی اے۔^۵ سانوں گھسیٹن ولے ساڈے سرے کھلوتے نیں۔ اسیں تھکھارے تہہ آرام ہاں۔^۶
 اسان مصریانے اسوریاں دی اتاعت قبول کیتی۔ تانجو روٹی نال رج جلیے۔^۷ ساڈے پیوانے پاپ کیتلے اوہ چل وسے۔ اسیں اونان
 دی بدکاری دی سزا پا رہے آں۔^۸ غلام ساڈے حکمرانی کردے نیں۔ اونان دے ہتھ چوں سانوں چھڈان والا کوئی نیں۔^۹ اجاڑ دی
 تلوار دے سببوں اسیں جان تلی لے رکھ کے اپنی روٹی کماوندے ہاں۔^{۱۰} کال نال جھلسا دین والی اک دے سببوں ساڈا چمڑا تندور
 وانگ کالا ہو گیا اے۔^{۱۱} اونان نیں صیون چہ جنائیاں نوں تہہ یہوداہ دے شہر چہ کنواری کڑیاں نوں تہہ حرمت کیتا۔^{۱۲} سردار اونان دے
 ہتھان نال ٹنگ گئے۔ بزرگاں دے منہاں دا مان نہ کیتا گیا۔^{۱۳} جوانانے چکی دا پاٹ چکیاتے بچیانے لکڑیاں ڈھونڈیاں ٹھوکر کھادی۔^{۱۴}
 بزرگ پھانٹکاں توں تہہ جوان گان وچان توں ہٹ گئے نیں۔^{۱۵} ساڈے دلاں دی خوشی مک گئی۔ ساڈا نچنا کودنا سوگ چہ بدل گیا۔^{۱۶}
 تاج ساڈے سران توں ڈگ پیا۔ ساڈے افسوس، اسان گناہ کیتا۔^{۱۷} ایسے لئی ساڈا دل کمزور ہو گیا اے۔ ایہناں گلاں دے سببوں
 ساڈیاں اکھاں چہ دھند آگئی اے۔^{۱۸} صیون دے پاڑ دی ویرانی دے سببوں اوہدے گڈ پھر دے نیں۔^{۱۹} پر توں اے خداوند سدائیکر
 تہہ تیرا تخت پشت در پشت قائم اے۔^{۲۰} فیر توں کیوں سانوں سدا لئی بھلا بیٹھا پئے۔ سانوں چروکنا چھڈ دتا اے؟^{۲۱} اے پہواہ
 سانوں اپنے ول موڑتے اسی مڑاں گے۔ پہلاں وانگر ساڈے دناں نوں بنا دے۔^{۲۲} کیہ توں سانوں اکا ای چھڈ دتا اے۔ کیہ توں ساڈے نال
 بہت ای ناراض ہو گیا ایں؟

حزقی ایل

۱۔ تیسویں ورے دے چوتھ مہینہ دے پنجویں دن میں اسیراں دے وچ کبار نہر دے کنڈے ساں پئی اسمان کھل گیلے میں خدا دیاں 1
 روپتاں وبکھیاں۔^۲ اوس مہینہ دے پنجویں دن جیڑا یوکیں بادشاہ دے دیس نکلے دا نیجواں سال سی۔^۳ خداوند دا کلام بوزی دے
 پتر حزقی ایل کاہنہ کسدیاں دے دیس وچ کبار نہر دے کنڈے نازل ہویا۔^۴ جدوں میں اکھاں چکیانے شمال دے ولوں اک اتھری
 پیری آندی ہوئی وکھالی دتی۔ اوہ اک بہت وڈی گھٹا سی۔ جدے نال بجلی چمک رہی سی۔ اوہے چار چو فیرے تیز چانن سی۔
 اوس اک دے وچکار تلہو پتل وانگ اک صورت وکھائی دے رہی سی۔^۵ اوس اک وچ چار جیوندیاں شکلاں نظر آریاں سن
 جیڑیاں بندے دے مکھ وانگ سن۔^۶ پر اونان چوں پر اک دے چار چار چہرے چار چار کھنپ ستن۔^۷ اونان دیاں لٹاں سیدھیاں سن
 تہہ پیر وچہ دے کھراں وانگر سن۔ جیڑے قلی کیتھوے کانس وانگ چمکدے ستن۔^۸ اونان دیاں چاراں باہواں وچ پراں دے تھلے بندے جیہ
 تھ ستن۔ اونان چاراں دے مکھتے کھنپ ستن۔^۹ اونان دے کھنپ اک دوجے نوں چھوندے ستن۔ ہر اک سدھا اگاں ودھدا سی۔^{۱۰}
 اونان دے مکھ اینج وکھالی دیندے ستن پئی چاراں دا اک اک مکھ بندے دا ، اک اک مکھ بیر شیر دا سجے پاسے کھپ پاسے اک اک چہرہ
 سنڈے دلتے اک اک چہرہ عقاب جیہا سی۔^{۱۱} اونان دے چہرے اینج دے ستن پر اونان دے کھنپ اُٹاں نوں پھیلے ہوئے ستن۔ ہر اک دے
 دودو کھنپ دوجے جاندار دے کھنپاں نال ملے ہوئے ستن۔ دو دو کھنپاں ہر اک دا جُسا کجیا ہویا سی۔^{۱۲} ہر جاندار سدھا اگاں ودھداسی
 جدھر اونان دا دل کردا سی اوہ جانندے ستن۔ ہر ٹر دیاں ہویاں کسے وی پاسے مڑ دے نیں ستن۔^{۱۳} اونان جانداراں دی صورت اک نال
 بلدے ہوئے انگاریاں تہہ دویاں وانگر سی۔ اونان جانداراں دے وچ اک لگتے بچھ جلدی پھر دی سی جیڑی بہت ای چمکیلی سی۔ اوہے
 وچوں بجلی نکلدی سی۔^{۱۴} اوہ جاندار اپنی چھیتی ایدھر اوھر نسدے ستن جیویں بجلی گُنددی اے۔^{۱۵} جیویں ای میں اونان
 جاندارانے نظر کیتی میں اونان چار مکھانولہر جاندار دے کول زمین تہہ اک پیہ وبکھیا۔^{۱۶} اونان پیاں دی شکل صورت اجیہی سی :
 اوہ فیر وزے وانگر چمکیلے ستن تہہ چاراں پیہ اکو جئی شکل دے ستن تہہ اونان دی بناوٹ اجیہی سی جیویں پیہ دے وچ پیہا ہوندا اے۔
^{۱۷} جدوں اوہ ٹر دے ستن تہہ اوہ چاراں پاسے جدھر وی اونان دا رخ ہوندا سی اوہ ٹر دے ستن۔ جدوں اوہ جاندار ٹر پیندے سن فیر اونان
 دے پیہ مڑدے نیں ستن۔^{۱۸} اونان دے چکے بڑے اچھے ڈرائے ستن۔ اونان دے چکیاں دے ہر پاسے اکھاں اکھاں ستن۔^{۱۹} جدوں اوہ
 جاندار ٹردے ستن۔ اونان دیاں باہواں دے پیہ وی اونان دے نال ٹر دے ستن تہہ جدوں اوہ جاندار دھرتی توں اُٹھدے ستن۔ اونان دے
 نال پیہ وی اُٹھدے ستن۔^{۲۰} جدھر نوں دل کردا سی اوہ جانندے ستن۔ کیونجو جانداراں دی روح پیاں چہ سی۔^{۲۱} جدوں جاندار ٹردے
 سن پیہ وی ٹر دے ستن۔ جدوں جاندار کھلونڈے ستن۔ پیہ وی کھلو جانندے ستن۔ جدوں جاندار دھرتی توں اُٹھدے ستن۔ اودوں پیہ وی
 اُٹھ جانندے ستن۔ کیونجوانوں وی روح اونان چہ سی۔^{۲۲} تہہ جانداراں دے سراں تہہ فضا برف وانگر شفاف تہہ ڈراونی نظر آندی سی۔
^{۲۳} اوس فضا پیٹھ اونان دے ہر اک دوجے ول پھیلے ہوئے ستن۔ ہر اک دے دو کھنپاں اونان دے جُسیاں نوں کجیا ہویا سی۔^{۲۴} جدوں اوہ
 جاندار ٹرن لگے میں اونان دے کھنپاں دی پھڑ پھڑاٹ سنی۔ جیڑے زور نال وگدے ہوئے پانی دے شور دے وانگ قادر مطلق دی آواز وانگ
 یا کسی لشکر دی ہلچل وانگ لگدی سی۔ جدوں اوہ کھونڈے ستن۔ اپنے کھنپ لمکا دیندے ستن۔^{۲۵} جدوں اوہ کھنپ لمکے کھلوتے ستن
 تہہ اونان دے سر دے لٹے دی فضا دے وچوں آواز آ رہی سی۔^{۲۶} اوس فضا دے لٹے جیڑی اونان دے سران دے لٹے سی نیلم دا تخت
 وکھائی دیندا سی۔ جدے لٹے انسان دی شکل دی کوئی ہستی سی۔^{۲۷} میں وبکھیا پئی اوہ اپنے لک توں لٹے چمکیلے پتلے دا بنیا ہویا سی
 جیویں اک دا شعلہ ہوندا اے۔ لک توں تھلے تھلے اوہ اک ورگا چایدا سی۔^{۲۸} اوہے چار چو فیرے دی جگمگ مینہ ولے دن بدل چہ وکھالی
 دین والی گڈی گڈے دی پینگ وانگ سی۔ ایہ نظارا خداوند دے جلال وانگ سی۔ جدوں میں اونوں وبکھیا، مَنہ پینہ ڈگ پیلے میں اک آواز
 سنی جیویں کوئی بول رہا ہووے۔

۱۔ اوہ مینوں اکھیا اے آ مزاد اپنہ پیرا تہ کھلو جا جو میں تیرے نال گل کر سکاں - ۲۔ جیویں ای اوہ اکھیا روح میرے وچ سما گئی۔ 2
تہ مینوں میرے پیرا تہ کھلرا تہ میں اوہ نال گلاں کر دیاں سنیا۔ ۳۔ اوہ اکھیا اے آدمزاد میں تینوں بنی اسرائیل کول گھل
رہا آں جیہڑی اجیہی سرکش قوم اے جنہ میرے نال بغاوت کیتی اے۔ ایہ اوہاں دے پیو دا دے آج تک میری نافرمانی کردے نیں -
۴۔ جنہاں کول میں تینوں گھل رہا آں بڑے ہیا پتھر دل لوک نیں اوہاں ن نوں آکھی خداوند خدا انج فر ماندا اے۔ ۵۔ اک سرکش ٹبر ہون
دے سبب اوہ سنن تہ بہاویں نہ سنن تاں وی اوہ جان جان گے کہ اوہاں دے وچ اک نبی آیا اے۔ ۶۔ تہ تو اے آدمزاد اوہاں دیاں گلاں توں ناں
ڈریں جد کہ توں جھاڑیاں تہ کنڈیاں وچ گھریا پو یا ایہ تہ بچھواں وچ رہندا ایں۔ تاں وی توں ناں ڈریں جد کہ اوہ اک سرکش قوم نیں تاں
وی توں اوہاں دیاں گلاں کولوں ناں ڈریں۔ ۷۔ توں میرا کلام اوہاں نوں سناویں بہاویں اوہ سنن تہ بہاویں ناں سنن کیوں جے اوہ سر
کش ہو گئے نیں۔ ۸۔ پر اے آدمزاد جو کجھ میں کہنا واں توں اوہو سنن تہ اوس سرکش ٹبر وانگ سرکشی ناں کریں۔ اپنا مُہ کھول تہ
جو کج وی میں تینوں دے رہا اوہو کھلے۔ ۹۔ فیر میں ویکھیا ای پتھ میرے ول ودھیا اے جس وچ اک طور مار اے ۱۰۔ جنوں اوہ میرے
لگ پھلا دتا اوہ دے دویں پاسے وین، ماتم تہ بڑے دکھی اکھر لکھوئے سن۔

۱۔ اہم مینوں آکھیا اے آدمزاد جو کچھ تیرے لگے اونوں کھالے۔ چمڑے دے ایس ورق نوں کھالے۔ فیر جا کے اسرائیل دی آل نوں 3
دس ۲۔ سو میں اپنا منہ کھو لیتے اہم مینوں چمڑے دا اوہ ورق کھان نوں دیتا۔ ۳۔ فیر اہم مینوں آکھیا، اے آدمزاد، ایہ چمڑے دا ورق
جیڑا میں تینوں دے رہا آں اینوں کھالے۔ ایہدے نال اپنا ڈھیڈ بھرے۔ سو میں اونوں کھا لیتے مینوں شہد وانگ میٹھا لگیا۔ ۴۔ فیر اہم
مینوں آکھیا؛ اے آدمزاد، بنی اسرائیل کول جلتے اونان نوں میرا کلام سنا ۵۔ کیوں جو توں کسے انوکھی بولی یاں اوکھی زبان بولن
والی قوم ول نہیں گھلیا جا رہا۔ سگوں اسرائیل دی آل ول ای گھلیا جا رہا ایں۔ ۶۔ توں دوجیاں قومیاں ول نہیں گھلیا جا رہا جیناں دی
بولی انوکھی زبان اوکھی اے جنیوں توں سمجھ سکیں۔ جے میں تینوں اونان کول گھل دا اے او پکا تیریاں گلاں سندے۔ ۷۔ پر بنی
اسرائیل تیری نا سُنن گے کیوں جو اوہ میریاں گلاں سننا ای نہیں چاہندے۔ کیوں جے بنی اسرائیل سخت دلے ضدی ہو گئے نیں۔ ۸۔ پر میں
تینوں اونان ای ورگاں نیواں نا ہون والے سخت مزاج بنا دیاں گا۔ ۹۔ میں تیرے متھ نوں پرے توں وی ڈاھڈا کر دیاں گا۔ جیڑا چقماق
توں وی ڈاھڈا اے۔ سو توں اونان توں ناں ڈیٹے ناں گھبرا جدکے اوہ اک سر کش مغرور یا ہوا تیر اے۔ ۱۰۔ اہم مینوں آکھیا، آدمزاد
دھیان نال سُنے جو کچھ میں تینوں آکھاں اوہ دل وچ رکھلے۔ ۱۱۔ بنی اپنی قوم دے اونان لوکاں کول جا جیناں نوں دیس نکالا ملیا ہو یا
اے اونان نوں دس۔ اونان نوں آکھ خداوند اے فر ماندا اے بہانویں او سننے بہانویں ناں سنن۔ ۱۲۔ فیر روح مینوں چک لیتے
میں اپنے پیچھے اک گرجدار آواز سنی پئی خداوند دے گھر وچ اوہدے جلال دی وڈیائی ہووے۔ ۱۳۔ اے جاندار ان دے کھنپ آہو وچ رگڑن
دیتے اونان کول دے پیان دی آواز سی جیڑی بڑی زور دی گڑ گڑاٹ سی۔ ۱۴۔ فیر روح مینوں چک کھلے گئی۔ جے میں سخت دلے
غصے نال لال پیلا ہوکے تیر گیا۔ جے خداوند دا ڈاھڈا ہتھ میرے نال سی۔ ۱۵۔ جے میں اونان دیسوں کڈے ہوئے لوکاں کول آجیڑے تل ایہ
وچ کبار نہر دے کنڈے وسدے سن۔ جے میں اوہ اوہ اوہاں دے رن دی تھارتے اونان دے وچ کار سات دناں تیک پریشان بیٹھا رہا۔ ۱۶۔ سات
دیناں دے اخیرے خداوند دا کلام میرے اُتہا۔ ۱۷۔ اے آدمزاد، میں تینوں اسرائیل دی آلے راکھا لایا اے۔ سو میرے منہ دا کلام سُنے
اونان نوں میرے ولوں جھڑک۔ ۱۸۔ جدوں میں کسے شریر بندے نوں آکھاں پئی توں پکا مریں گلتے توں اوہدی کنیں ناں پاویں یاں
اونوں اوہدے بُرے کام توں موڑن لئی ناں آکھیں ناں جو اوہ اپنی جان بچا سکے۔ تہ وہ شریرتے اپنے پاپ دے سببوں مر جاوے گا پر میں
تینوں اوہدی موت دانہ وار تھہراواں گا۔ ۱۹۔ پر جے توں اوس شریر نوں دسیں تہ اوہ اپنی شرارت یاں بدکاری توں نہ موڑے تہ اوہ اپنے
گناہ وچ مرے گا پر توں اپنی جان بچا لوں گا۔ ۲۰۔ جے اک راستباز اپنی راستبازی جھڈکے بدکاری کرن لگے پوے جے میں اوہدی رات
ٹھہڈے لئی وٹا تر دیاں تہ اوہ ڈگ کے مر جاوے گا۔ کیوں جو توں اونوں آگا ہی نہیں دیتی ایس لئی اوہ اپنے گناہ وچ مر جاوے گلتے اوہدیاں
نیکیاں کسے کھلتے وچ نہیں گنتیاں جان گیاں پر اوہدی موت دا نہ دار میں تینوں ای آکھاں گا۔ ۲۱۔ پر جے توں اوس نیک بندے نوں پاپ
توں ڈکیتے اوہ پاپ ناں کرے تہ اوہ پکا جیوے گا۔ کیوں جو اہم آکھا من لیا تہ توں اپنی جان بچا لئی۔ ۲۲۔ اوہ خداوند دا ہتھ میرے
سی اہم مینوں آکھیا۔ اٹھتے میدان وچ تیر جا جتھ میں تیرے نال گل بات کراں گا۔ ۲۳۔ سو میں اٹھاتے میدان وچ تیر گیتے اوہ میں
خداوند دا اوسے طرح دا جلال ویکھیا جیویں میں کبار دی نہر دے کنڈے ویکھیا سی۔ جے میں منہ پنے ڈگ پیا۔ ۲۴۔ فیر روح میرے وچ سما
گئی۔ جے میں پیراں بہار کھلا رکھ میرے نال کلام کرکے آکھیا جاتے اپنے گھر دا ہوا ڈھوکے بیٹھا رہے۔ ۲۵۔ اے آدم زاد اوہ لوکی تینوں
رسیاں نال جکڑ دیں گتے توں نکل کے اونان دے وچ ناں جا سکیں گا۔ ۲۶۔ جے میں تیری جیب تیرے تالونال چمبوڑ دیاں گا ناں جو توں
چپ رہوئے اونان نوں جھڑک نہ سکیں۔ جدکے اوہ سر کش تیر اے۔ ۲۷۔ پر جدوں میں تیرے نال گل کراں گا تہ میں تیرا من کھول
دیاں گا تہ توں اونان نوں آکھیں گا پئی خداوند خدا اے فر ماندا اے جیویں سنیدا اے اوہ سنلے جیویں نہیں سنیدا اوہ نہ سنیں کیوں جو
اوہ سر کش تیر اے۔

۱۱- اے آدمزاد ! مٹی دی اک تختی لتے اونوں اپن لگے رکھ کے اوہدے لے یروشلم دا نقشہ کھچ-۲۔ فیر اپنوں کیرا یا یعنی اوہدے سامنے اک برج بنا -اوتھوں تک مورچ لا-اوہدے دولہ تنبولتے اوہدے دولہ قلع بنن ولے منجیق لادے-۳۔ فیر لوہے دا اک توالے فیر اونوں اپنے شہر دے وچکار کند دے طورے گڈ دے تے اپنا منہ اوہدے ول کر ہُن جیویں اے شہر گھیرے وچ آگیا اےن توں گھبرن والا آکھوائیں گا -اے بنی اسرائیل لئی نشانی ہووے گی -۴۔ فیر توں اپنی کھپی وکھی پرے لیٹ جاتے بنی دے گناہ اپن لے رکھ لتے جینہ دنن تک توں وکھی پرے لیٹیا رہوے گا -اوہدوں تک توں اونیاں دے گناہوں دا بہار سہیدا رہیوں گا -۵۔ میں اونیاں دے گناہ کرن دے حساب نال تیرے لئی دن مقرر کیتے نیں -ایسی لئی توں ۳۹۰ دنن تک بنی اسرائیل دے گناہوں دا بہار چکیں گا -۶۔ عتہ جدوں اے دن پورے، وجانتے فیر لیٹ جا -پر ہن سچی وکھی پرے لیٹیں تے بنی اسرائیل دا بہار چُک -میں سال پیچھ اک دن حساب ۴۰ دن مقرر کیتے نیں-۷۔ اپنا منہ یروشلم دے گھیرے ول کرتے اپنی بانہواں چُک کے اونیاں دے خلاف نبوت کر -۸۔ میں تینوں رسیاں دے نال بن دیاں گا -تاں جو توں گھیرے دا ویلا مکن تک پاسا نہ پرت سکیں -۹۔ توں کنکتے جو، سیمتے مسر، باجرتے کھٹیا کنکے لے اک وڈے مرتبان وچ رکھ تے اپنے لئی اونیاں دیاں روٹیاں پکلتے اونیاں ۳۹۰ دنن تک پاسے پرے پیا پیا کھا ویں -۱۰۔ اے توں ہر دن دے لئی ۲۰ روٹیاں دیاں مشقلا تول کے رکھ لئیں تے اونو ٹھہرلے ہوئے ویلیاں وچ کھاند ا رہیوں -۱۱۔ اے اک ہوا پانی مین کے رکھیتے ٹھہرلے ہوئے ویلیاں پیویں-۱۲۔ توں اپنی روٹی جو دیاں روٹیاں وانگ کھاویں تے لوکاں دیاں اکھاں دے سامنے انسان دے گوشت دی آگ نال پکائیں-۱۳۔ خداوند آکھیا ایسے طرح پٹی اسرائیل نوں اپنیاں قوموں ول پک دیاں گا تاں جوں ناپاک روٹیاں کھان-۱۴۔ فیر میں آکھیا انج نئیں رہا میں اپنے آپ نوں کدے پلٹ نئیں کیتا-جوانی توں آج تک کدی اجیہی شے نئیں کھا دی جیہڑی مری ہوئی یاں درندیاں دی پہاڑی ہوئی ہووے ناں ای کدی کوئی پلٹ ماس میرے منہ وچ گیا اے-۱۵۔ فیر اوہ آکھیا ہلا بھئی بھت اچھا ہن میں انسانی گوشت نئیں گاں دے گوشتے روٹی پکان دیاں گا -۱۶۔ اوہ فیر مینوں آکھیاں اے آدم زاد میں یروشلم وچ کھان پین دیاں چیزاں دی پہنچ بند کردیاں گا - فیر لوکی دکھی ہوکے روٹی وی مین کتے دکھی ہوکے پانی وی مین مین کے پین گے-۱۷۔ کیوں جو اوتھ اُرتے پانی دی تھوڑو جاوے گی تے لوکی دوجے نوں ویکھے گھبرا جاتے اونیاں دے پاپ دے سیبوں اونیاں دے پنڈیاں دا ماس سُک جلتے گا -

۱۔ ہوں اے آدمزاد ایک تیز لگی ہوئی تلوار تھائی دے اُسترے ونگ اوبدے نال اپنا سرے داڑھی منڈلتے فیر تھڑی وچ والاں نوں تول دے 5
 تے اوبدے حصہ کر۔ ۲۔ جدوں تیرے گھیرے دے دن مُک جانے تُو تیج حصہ دے وال شہر دے وچ ساڑ دئیں تیج حصہ تلوار نال شہرچ
 چاروں پاسوں کھلار دئیں تیجا حصہ وچ اُڑا دئیں تے میں تلوار لے کاوٹیاں دا پیچھا کراں گا۔ ۳۔ پر تُو ایک مُٹھ وال لے کے اینوں اپنے گلے وچ
 لُکالے۔ ۴۔ فیر اونٹاں وچوں وی کجھ وال لے کے ساڑ دئیں اوتھوں اگ فیر اسرائیل دے سارے تیر وچ پھیل جلتے گی۔ ۵۔ رب خُدا وند اینج
 فرماندا اے۔ ایہی یروشلم اے جہناں نوں میں دوجیاں قوماں وچ وسایا اے جیڑا چاروں پاسوں دوجے مُلکاں وچ گھیریا ہوا اے۔ ۶۔ تاں
 وی اونہ اپنی شرارت نال میرے حُکماں تے آئیں تے نہ چلیا۔ ۷۔ ایس کر کے خُداوند خُدا اینج فرماندا اے۔ تُو چار چوفیرے قوماں وچوں بہتا جگڑا لُ بنیلتے
 میرے حُکم چھڈ دیتے میرے آئیں تے نہ چلیا۔ ۸۔ ایسے لئی
 میرے آئیں دی پیروی وی نہ کیتی تے نہ میرے حُکماں تے عمل کیتا۔ سگوں آس پاس دیاں قوماں دے اضلالتے وی نہ چلیا۔ ۸۔ ایسے لئی
 خُداوند خُدا اینج فرماندا اے۔ اے یروشلم میں آپ تیرا وبری آں تے دُجیاں قوماں دیاں اکھاں دے سامنے تینوں سزا دواں گا۔ ۹۔ تیرے
 سارے بھیڑے جھوٹے بُتاں دی وچ توں میں تیرے نال اینج دا سلوک کراں گا جینج پلوں کدی نہ کیتلتے نہ ای کدی کراں گا۔ ۱۰۔ ایس لئی
 تیرے وچوں ای پیو بالاں نوں تے بال اپنے پیوواں نوں کھا جان گے۔ میں تینوں سزا دواں گالتے تیرے باقی بچہوے لوکاں نوں میں ہوا دے وچ
 تیر پتر کردواں گا۔ ۱۱۔ ایسے لئی خُداوند خُدا فرماندا اے۔ مینوں اپنی سو نہ دی قسم توں اپنی بھڑیاں جھوٹیاں مُورتیاں توں میرے گھر
 نوں ناپاک کیتا اے۔ میں آپ تینوں بے عزت کراں گالتے نہی تیرے رحم کراں گا۔ نا میں تیرے نال کسی قسم دی ڈھیل کراں گا۔ ۱۲۔
 تیرے وچ تیرے تیج حصہ دے لوگ وبا نال مر جان گے یا کال نال مر جان گتے تیج حصہ دے لوگ تیری چاردواری توں بار تلوار نال مر
 مک جان گتے تیج حصہ دے لوکاں نوں او وچ کھلاردواں گتے تلوار بھڑکاوٹیاں دا پیچھا کراں گا۔ ۱۳۔ فیر میرا غصہ ٹھنڈا ہونے لگے اونٹاں
 دے خلاف میرا غصہ گھٹ ہونے لگے اینج میں اپنا بدلا لواں گالتے جدوں میں اپنا غصہ اونہاں تے بھڑکاواں گا تہ اونہاں نوں پتہ چل جلتے گا۔
 میں خُداوندی ای غیرت وچ اے کیتا سی۔ ۱۴۔ تے میں تینوں تیرے آس پاس دی قوماں دے وچ تے اُدروں لنگدے ہونے سارے لوکاں دی
 اکھاں دے لگے ویراں کراں گتے مندا کراں گا۔ ۱۵۔ جدوں میں تینوں چوکھ غصہ وچ ڈاڈی چڑک نال سزا دواں گا تہ تُو آس پاس دی
 ملامت مہول دی وچ بنے گتے نلکے عبرتے حیرت دی تہاں بنے گا کیونکہ میں خُداوندی اے فرمایا اے۔ ۱۶۔ جدوں میں تینوں کالے مار
 مکان ولے تیراں دا نشانہ بناواں گا تہ میں اونٹاں تیراں نال ہلاک کراں گا میں ڈاڈے کال دی شدت نوں وداواں گتے تیرا لنگر بند کرداں
 گا۔ ۱۷۔ میں کالے جنگلی درندیاں نوں تہاڈے خلاف کلاواں گا جیڑے تینوں بے اولاد کرن گے وبلتے خون خربلہ تہاڈے وچکار آن گتے میں
 تلوار چلاواں گا۔ میں خُداوندی اے فرمایا اے۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے لُٹے اُتر یا ۲۔ اے آدمزاد اپنا مُکھ اسرائیل دے پہاڑاں وَل کر کے اپناں دے خلاف نبوت کر ۳۔ اُتے آکھ ۱۔ اے اسرائیل دے پہاڑو! رَب خداوند دا کلام سُنو۔ رَب خداوند پہاڑاں تے تِیاں تے وادیاں تُوں اپے آکھ دا اے کہ میں تیرے لُٹے تلوار چلاواں گلتے تہاڈیاں اُچیاں تہاواں تُوں وی ڈھا دیواں گا ۴۔ تہاڈے مذبحے ڈھا یتے جان گتے جتھے تسی لوہان پُخانڈے او۔ اوہ قربان گاہواں وی ڈھا دیتاں جان گتیاں تے تہاڈے لوکاں نوں، تہاڈے بُتاں دے لگے جانوای مار دیواں گا ۵۔ میں بنی اسرائیل دیاں لاشاں اوہناں دے بُتاں دے لگے سٹ دیواں گلتے تہاڈی ہڈیاں تُوں تہاڈیاں قربان گاہواں دے آلا دولہ کھلا ر دیواں گا ۶۔ تہاڈے وسدے شہر سُنجیو جان گتے اُچیاں تہاواں وی ڈھا دیتاں جان گتیاں کیوں جو تہاڈیاں قربان گاہواں سُنجیاں تے اُجاڑ بن جان گتیاں۔ تہاڈے بُت بہن یتے جان گتے اوہناں دی سُو وی نئیں لگے گی۔ تہاڈیاں لوہان پُخان والیاں قربان گاہواں وی بہن دیتیاں جان گتیاں تہاواں تسی بنایاں نیں اوہ مُک جان گتیاں ۷۔ تہاڈے لوک تہاڈے وچ مرے پٹھون گتے تسیں جان لوگے پٹی میں ای خداوند آں۔ ۸۔ پر میں کُجھ لوکاں تُوں بچاکے رکھاں گا کیوں جو تہاڈے وچوں کُجھ لوک جیڑے دُوجے دیساں تے قوماں وچ کھلر جان گے تلوار توں بچ جان گے۔ ۹۔ فیر جیڑے پور قوماں دی غلامی وچ چلے گئے گتے ایس طرحاں بچ جان گے اوہ مینوں یاد کرن گے۔ کیوں جو کس طرحاں اوہناں دے زنا کار دلاں تے جیڑے میرے توں ہٹ گئے نیں۔ اوہناں دیاں اکھاں تے جیڑیاں بُتاں دے بچھ ای لگیاں رندیاں سی مینوں دُکھی کیتا۔ اپنی بد کاری دے سببوں تے اپنیاں ناپاک حرکتاں دے سببوں اوہناں دا ضمیر اوہناں لُٹے ملامت کرے گا ۱۰۔ اے اوہ جان لین گے پٹی میں ای خداوند آں۔ کیوں جو میں ایویں نئیں دھمکایا سی۔ پٹی میں اوہناں لُٹے اپے آفت کلاں گا ۱۱۔ رَب خداوند نے انج آکھیا، ”اپنے تہتے تہتے مارکتے اپنے پیراں دا زور لاکے آکھ، بنی اسرائیل دیاں ساریاں شرارتیں نفرتی ریتاں لُٹے افسوس! کیوں جے اوہ تلوار، کالے ویا نال مارے جان گے۔ ۱۲۔ جیڑا بوہت دُور اے اوہ ویا نال مرے گتے جیڑا نیڑے آیا اوہ تلوار نال مرے گتے جیڑا جیوندا رہوے گتے اوہ بچ جاوے گا۔ اوہ کال نال مرے گا۔ ایسے طرحاں میں اپنا کرودھ اوہناں لُٹے کلاں گا ۱۳۔ جدوں اوہناں دے لوک قتل ہوکے اوہناں دے بُتاں دیاں قربان گاہواں دے آسے پاس ہر اُچی پہاڑی لُٹے سارے پہاڑاں دے سیراں لُٹے، ہر جھان دین والا رُکھ تے سارے ہرے بھرے بلوط دے پٹھاں، ایتھوں تک کہ ہر اوس تہاں لُٹے جھتے اوہ اپنے بُتاں دے لئی خوشبوواں ولے لُبان پُخانڈے نیں، کھلرے پٹے ملن گے۔ تدھ اوہ جانن گے پٹی میں ای خداوند آں ۱۴۔ میں اپنا پتھ اوہناں دے خلاف ودھاواں گتے اُیس تُوں ویرانیاں توں لے کے دِبلے تک، جھتے جھتے اوہ وسدے نیں، اُجاڑتے سُنجیاں کر دیواں گا۔ تدھ اوہ جانن گے پٹی میں ای خداوند آں۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے لئے اتر یا ۲۔ اے آدمزاد رب خداوند اسرائیل دے ملک نوں اینج آکھدا اے، مُک گیا ! ملک دے چار چوفیرے 7
 اخیر ویلا آچکيا اے۔ ۳۔ ہن تیرا اخیر ویلا آچکيا اے۔ میں اپنا غصہ تیرے لئے اتاراں گا میں تیرے چال چلن دے حساب نال تیرا نیاں
 کراں گلتے تینوں تیرے سارے ناپاک کماں دی سزا دیواں گا ۴۔ میں نہ تیرے لئے رحم کراں گلتے نہ ای میری اکھ تیرے نال کوئی
 لحاظ کرے گی ۔ میں تہاڈے چال چلن دلتے اوواناں ناپاک کماں دا جیڑے تہاڈی ریت بن چکے نیں بدلے دواں گا ۔ تہانوں پتہ لگ جاوے گا
 پئی میں خداوند آں ۵۔ خداوند خدا اینج آکھدا اے : اُفت ، اک نوں اُفت آن ڈئی اے ۶۔ اخیر ویلا آچکيا اے ! اخیر ویلا آچکيا اے ۷۔ اے
 ملک وچ وسن ولے تیری شامت آگئی اے۔ ویلا آچکيا اے۔ اوہ دن نیڑے۔ پاڑاں نوں دہشتہ جکڑیا ہوا اے۔ ہن اوہ خوشی نہیں رہی ۔
 ۸۔ ہن میں اپنا غصہ تینوں کھاواں گلتے اپنا غصہ تیرے لئے اتاراں گا ۔ میں تیرے چال چلن دے حساب نال تیرا نیاں کراں گا نلے تیریاں
 ساریاں ناپاک حرکتاں دی سزا دواں گا ۹۔ میں نہ تیرے لئے مہر کراں گا نہ ای میری اکھ تیرے نال کوئی لحاظ کرے گی ۔ میں تینوں
 تیرے چال چلن دلتے اوواناں ناپاک کماں دا جیڑے تہاڈی ریت بن چکے بدلے دواں گا ۔ تہانوں پتہ لگ جلتے گا پئی میں ای خداوند آں
 جیڑا سزا دیندا اے۔ ۱۰۔ اوہ دن ایہو ای اے ! اوہ دن آچکيا اے شامت آگئی ۔ لاٹھی وچ کلیاں پھٹ پیاں نیں غرور وچ کلیاں کھل گئیاں
 ۱۱۔ تشدد دھکے شرارت لئی ڈنڈے دی شکل لئی اے لوکاں وچوں کوئی نہیں بچے گلتے نہ ای ایس بھیڑ وچوں کوئی بچے گا ، نہ
 دولت لے نہ ای کوئی ہر قیمتی شے ۱۲۔ ویلا آپنچیا اے اوہ دن نیڑے وے۔ نہ کوئی خریدن والا خوش ہو وے نہ ای کسی ویچن ولے
 نوں دکھ ہووے۔ کیوں جو غصہ ساری بھیڑے اتر چکيا ۱۳۔ اے جد تیکر دونوں جیوندے نیں ۔ ویچن ولے نوں اوسدی دھرتی واپس نہیں
 مل سکدی کیوں جو ساری بھیڑے توں رویا نیں بٹائی جلتے گی ۔ ۱۴۔ جد کہ اوواناں نہ سنگا وجایا سیتے ہر شے تیار کر لئی سی تدوی جنگ
 لئی کوئی نہیں جاوے گا ، کیوں جو میرا غصہ ساری بھیڑے وے ۱۵۔ باہر تلوار اے اندر ولے کال ۔ جیڑے پنڈ وچ ہون گے اوہ تلوار نال
 مرن گتے جیڑے شہر وچ ہون گے اوواناں نوں کالے وبا پڑ کر جلتے گی ۔ ۱۶۔ جیڑے بچے کے نس جان گے اوہ اپنے اپنے پاپاں دے پاروں
 وادیاں دے کبوتران دے وانگ جیڑے پاڑاں لے ہون ، وین پان گے۔ ۱۷۔ اک اک ہتھ ڈھلاہے جاوے گتے ہر گوڈا پانی وانگ لسا ہو جاوے گا ۔
 ۱۸۔ اوہ ٹاٹ پالین گتے اووانے ڈر چھا جلتے گا ۔ اوواناں دے مکھ شرمندہ ہون گتے اوواناں دے سراں لئے وال نیں رہن گے۔ ۱۹۔ اوہ اپنی چاندی
 سڑکاں لئے سٹ دین گتے اوواناں دا سونا ناپاک شہوے گا ۔ خداوند دے غصہ دے دن اوواناں دی چاندی سونا اوواناں نوں بچا نہ سکن گتے
 ناں ای اوواناں دا ڈھڈ بھر سکن گے۔ کیوں جو ایس توں ای ٹھیڈا کھا کے اوواناں گناہ کیتا ۲۰۔ اوواناں نوں اپنے سونے گنیاں دا غرور سیتے
 اوہ لوکی ایہاں نوں اپنے نفرت جوگے بتاتے ناپاک مورتاں وچ ورتدے سی ۔ ایس لئی میں ایہاں نوں اوواناں لئی ناپاک شے بنا دیواں گا ۔
 ۲۱۔ ایس لئی میں او سارا مال کھوئی ہوئی دولت وانگ دنیا دے شیربراں نوں دے دواں گا ۔ اے اوہ اوس نوں ناپاک کر دین گے۔ ۲۲۔ میں
 اوواناں ولوں اپنا منہ موڑ لوں گا ۔ اے اوہ میری پاک جگہ نوں ناپاک کر دین گے۔ اوہ ڈاکو آ وڑن گے لے اوس نوں ناپاک کر دین گے۔ ۲۳۔
 سنگل بنا ۔ کیوں جو دیس وچ خون خرابو رہا اے لے شہر ظلم نال بھریا ہوا اے۔ ۲۴۔ میں بھیڑی توں بھیڑی قوماں نوں لے آواں گا
 جیڑے اوواناں دے مکاناں دے مالک بن جاوے گے۔ میں زور آوراں دا غرور ختم کر دیاں گے۔ اوواناں دیاں پاک تہاواں پلین کر دتیاں جان
 گياں ۔ ۲۵۔ جدوں دہشت آوے گی تہ اوہ چین لیہن گے پر اوواناں نوں نہیں لیہا گا ۔ ۲۶۔ اُفت لئے اُفت لئے گیتے جھوٹی تو جھوٹی خبر سنائی
 دیوے گی ۔ اور نبی کولوں روپا منگن دی کو شش کرن گے کاپناں کولوں شریعت دی تعلیمتے بزرگاں کولوں مت دی گلے لئی جاوے
 گی ۔ ۲۷۔ بادشاہ گُراوے گا ۔ امیر مت ہار جان گتے ملک دے وسنیکاں دے ہتھ کمین لگ پین گے ، میں اوواناں دے چال چلن دے حساب نال
 اوواناں نال سلوک کراں گتے اوواناں دے معیار دے حساب اوواناں دا نیاں کراں گا ۔ تہ اور جانن گے کہ میں خدا آں ۔

۱۔ چھیویں ورہ دے چھیویں منہ دے پنجویں دہاڑے جدوں میں اپنے گھر وچ بیٹھا سارے یہودا دے بزرگ میرے سامنے بیٹھ 8 سن ، اوہدوں اوتھ خداوند دا ہتھ میرے لُٹے آٹھریا۔^۲ میں ویکھیلتے مینوں اک انسانی شکل دکھائی دتی ۔ اوہدے لک دا تھلہ والا حصہ اگ وانگ سی عتہ اوہدے لُٹے دا حصہ چمکدی ہوئی دھات دے وانگ چمکدار سی ۔^۳ اوہنہ تھ دی شکل ورگی کوئی شہ لگ ودھا کہ میرے سر دے ولان توں مینوں پھڑلیا ۔ فیر روحہ مینوں دھرتی آسمان دے وچ چُک لیتے رب دی وکھالی دتی ہوئی رویا وچ مینوں یروشلمتہ پیکل دے اندر لے وڑے دے شمالی پھاٹک دے بوے تکلے گئی جھتے غیرت بھڑکاؤن والا بُت کھلوتا سی ۔^۴ اوتھ میرے سامنے اسرائیل دے رب دا جلال اونچ ای موجود سی جیویں میں رویا چ میدان وچ ویکھیا سی ۔^۵ فیر اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد ، شمال ول ویکھ تے میں ویکھیا کہ مذبح دے پھاٹک دے شمال وچ بوے توں اندر جان دی راستہ ای غیرت دا بُت کھلوتا ہویا سی ۔^۶ عتہ اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد ، کی تُوں ویکھیا ایہ پئی ایہ لوکی کی کرن ڈھ نیں؟ بنی اسرائیل اجیہی نفرت جوگ حرکتاں کرن ڈھ نیں، پئی میں اپنے مقدس توں دور تر جاواں۔ پر توں اجیہاں حرکتاں ویکھیں گا جیڑیاں ایس توں وی ودھ کہ نفرت جوگ ہون گیاں ۔^۷ فیر اوہ مینوں وڑے دے بوے تکلے آیا ۔ میں ویکھیلتے کند وچ اک کھیا وکھائی دتا ۔^۸ اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد بن کند نوں کھود تے جد میں کند نوں کھو دیتے اوتھ اک ہویا ویکھیا ۔^۹ عتہ اوہ مینوں آکھیا ، اندر جاتے ویکھ پئی اوہ ایتھ کیو جی شرات نال بھریا تے نفرت جوگ حرکتاں کررے نیں ۔^{۱۰} عتہ فیر میں اندر گیتے ویکھیا کہ کندا تہر پاسہر قسم دے رینگن ولک جانورا تے نفرت جوگ حیواناں عتہ اسرائیل دے سارے بُتاں دیاں تصویراں کھودیاں ہویاں نیں ۔^{۱۱} اوہناں دے سامنے بنی اسرائیل دے ستر بزرگ کھلوتے نیں ۔ جنہاں چ شافان دا پتر یا زنبہ وی اے ہر اک دے ہتھ وچ اک بخور دان اے عتہ اوتھ بخور دا خوشبودار بدل اُڈ ریا ۔^{۱۲} اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد ، کی توں ویکھیا ایہ پئی بنی اسرائیل دے بزرگ اپنے اپنے بُت دے حجرے وچ پیرے چ کی کرن ڈھ نیں؟ اوہ کہندے نیں پئی رب سانوں نئیں ویکھدا ۔ اوہ دیس نوں جھڈ دتا ایہ ۔^{۱۳} اوہ فیر آکھیا ، توں اوہناں نوں اجیہی حرکتاں کردے ویکھیں گا ، جیڑیاں ہر وی نفرت جوگ نیں ۔^{۱۴} عتہ فیر اوہ مینوں خداوند دے گھر دے شمالی پھاٹک دے بوے تکلے گیا عتہ میں اوتھ زانیاں نوں ویکھیا جیڑیاں بیٹھیاں تمور دے لئی کُر لاپ کرن ڈھیاں سن ۔^{۱۵} اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد ، کی توں ایہ ویکھیا ایہ ۔ توں اوہناں نوں اجیاں حرکتاں کر دیاں ویکھیں گا ۔ جیڑیاں ہر وی نفرت جوگ نیں ۔^{۱۶} فیر اوہ مینوں خداوند دے گھر دے اندر ولک وڑے چلے آیا عتہ اوتھ پیکل دے بوے تے بروے مذبح دے وچ کار کوئی پنچی بندے سن ، جنہاں دی کنڈ خداوند دی پیکل ول سی ، عتہ اوہناں دے منہ مشرق ول سن عتہ اوہ مشرق ول منہ کرکے سورج لگ متھا ٹیکن ڈھ سن ۔^{۱۷} اوہ مینوں آکھیا ، اے آدمزاد کی توں ویکھ لیا ایہ ؟ کی ایہ بنی اسرائیل یہودا دے سامنے چھوٹی جئی گل ایہ پئی اوہ اجیہاں نفرت جوگ حرکتاں کرن جیڑیاں اوہ ایتھ کرن ڈھ نیں ؟ کیوں جو اوہناں نیں دیس نوں ظلم نال بھر دتا ایہ تے مینوں فیر غصہ دویا ایہ ۔ تے ویکھ پئے اوہناں نیں پئی نوں تک چ پھسا لیا ایہ ۔^{۱۸} ایس لئی میں وی اوہناں تے بہت غصہ کراں گا ۔ میریاں اکھاں اوہناں نوں معاف نئیں کرن گیاں تے بہاویں اوہ میرے کناں چ اُچی اُچی رن ، میں فیر وی اوہناں دی نہ سناں گا ۔

۱- فیر میں اونوں اُچی آواز چہ کوندیا سنایا - کہ شہر دے راکھ اپنے اپنے ہتھاراں نال ایتھ آؤ - ۲- اے میں چہ بنداں نوں اپنے اپنے مار مکان 9 ولہ ہتھاراں سنہ اوتھ پھانک توں آوندے ویکھیا - جہندا رخ شمال ول سی - اونیاں دے نال اک بندہ سوتی کپڑے وچ سی - جدے کول لکھاری دا تھیلا سی - اوہ اندر آکے پیتل دے مذبح کول کھلوگے - ۳- اے اسرائیل دے خدا دا جلال کرویاں توں اُٹھ کے پیکل دی بروئے آگیا - فیر رب نے اُس بندے نوں سدھایا - جنہیں سوتی کپڑے پلٹھوئے سن - جیدے کول لکھاری دا بستہ وی سی - ۴- اے اونوں آکھیا - یروشلم دے سارے شہر وچ دورہ کرے - اونیاں سارے لوکاں دے مٹھاتے نشان لا جیڑے شہر وچ ہوون ولہ مکرو کماں دی وچ توں دکھی نیسے نلہ روندے نیں - ۵- اوہ میرے سندے ہویاں دوجیاں نوں آکھیا شہر وچ اوہے پیچھے پیچھے ٹرکے کسے دے نال وی رحم یا ہمدردی نہ کروے قتل کردے جاؤگے - ۶- بزرگاں ، جواناں ، سونیاں کڑھیاں ، زنانیاں بالوں نوں قتل کرو - پر جیناں نشان ہوئے اونیاں نوں ہتھ وی نہ لاؤ - میرے گھر توں شروع کرو - ایس لئی اونیاں بزرگاں توں شروعات کیتی - جیڑے پیکل دے سامنے سن - ۷- فیر اوہ اونیاں نوں آکھیا - پیکل نوں پلٹ کروے ویڑے نوں لاشاں نال بھر دیو - جاؤ! سو وہ باہر نکلتے سارے شہر وچ قتل کردے پھرے - ۸- جدوں اوہ قتل کر رہے سن میں کلیاں بچ گیا - تدوں میں منہ پیہ ڈگ کتے چلاکے آکھیا - بلے رہا کی توں اپنا فیر یروشلم نازل کرکے اسرائیل دے باقی بچ ہووے لوکاں نوں وی تباہ کردیں گا ؟ ۹- اوہ جواب دتا - بنی اسرائیل پودا دی بدکاری ڈاہڈی ایہ دیس دے اندر خون خرابا مچایا اے شہرہ انصافی نال بھریا اے - اوہ کہندے نیں کہ رب خدا دیس نوں چھڈ دتا اے اوہ کجھ نیں ویکھدا - ۱۰- ایس لئی میں اونیاں ترس نہ کھاواں گا - نہی ڈھل کراں گا - سگوں جو کجھ اونیاں نے کیتا اے - اوہ دے آگے سرانے لیاواں گا - ۱۱- فیر اُس آدمی نے جنہیں سوتی کپڑے پلٹھوئے سی - جیدے کول لکھاری دا بستہ سی - آکے اے خبر دتی کہ میں تیرے حکم نوں پورا کر دتا اے -

۱- میں تکیلے ویکھیا پئی کروپیاں دے سیراں دے لُٹے دی جیڑی فضا سی۔ اوڈے لُٹے نیلم دے تخت وانگ کوئی شہ سی دیس دی اے۔ 10

۲- خداوند نیں سُتی کپڑے پلٹے ہوئے بندے نوں آکھیا، کروپیاں دے پٹھلے پیاں چ چلا جاتے اپنیاں دونوں مٹھیاں نوں کروپیاں دے وچوں پخدے ہوئے کولہ چُک کے بھرلے اوہناں نوں شہر لُٹے نکھیڑ دے۔ میرے ویکھدیاں ویکھدیاں اوہ اوہناں دے وچ چلا گیا۔ ۳- جدوں اوہ بندہ اندر گیا تد کروپی پیکل دے دکھن وُل کھرے سن۔ اندرلے وپڑے چ بدل چھایا ہوا دی۔ ۴- اوس ویلے خداوند دا جلال کروپیاں اُنوں پٹ کپیکل دی برونہ وُل وڈھیا۔ پیکل بدل نال بھر گئی۔ وپڑا خداوند دے جلال دے نور نال بھر گیا۔ ۵- کروپیاں دے پراں دی آواز باہلے وپڑے تک سنائی دیندی سی۔ جیڑی قادرِ مطلق دے کلام دے وانگ سی۔ ۶- جدوں خداوند نیں سُتی کپڑے پائی ہوئے بندے نوں حکم دیتا۔ پئی اوہ پیاں دے اندرون کروپیاں دے وچوں آگ لوے۔ تد اوہ بندہ اندر گیلے اک پیہ دے کول جا کھلوتا۔ ۷- تد اوہناں کروپیاں وچوں اک نیں اپنا ہتھ آگ وُل وڈھایا جیڑی اوہناں چ بلدی سی۔ اوہ اوڈے وچوں کچھ آگ لئی۔ سٹی کپڑیاں ولے بندے دے ہتھتے رکھ دتی۔ اوہ اوہولے کے باہر ٹور گیا۔ ۸- (کروپیاں دے پراں دے پٹھان کوئی ایو جیہی شہ دیس دی جیڑی انسان دے ہتھ وانگ سی۔ ۹- میں تکیلے کروپیاں دے کول چار پیہ ویکھ۔ سارے کروپیاں کول اک اک پیہا سی۔ اوہ پیہ فیروزہ دے وانگ لشکدے سن۔ ۱۰- بناوٹ چتے اوہ چاروں اک جیہ سن۔ ہر اک پیہا اینج دیسدا سی جیویں اک پیہا دوسرے دے اندر اے۔ ۱۱- جدوں اوہلے تد اوہناں چاروں سمتاں وچوں جدھر کروپیاں دا رُخ ہوندا سی، کسے اک سمت وُل چل پیندے سن۔ جدوں کروپی چلن لگدے سن تد پیہ مڑدے نیں سن۔ کروپی اوسے سمت وُل ٹور پیندے سن جدھر اوہناں دے سراں دا رُخ ہوندا سی اورہ چلن ویلے مڑ دے نیں سن۔ ۱۲- اوہناں دی کنڈ، اوہناں دے ہتھ سہ اوہناں دے پراں۔ اوہناں دے چار پیہاں سمیت اوہناں دے سارے جُفتے آکھاں ای آکھاں سن۔ ۱۳- میں اوہناں پیاں نوں چرخ اکھواندے سُنیا۔ ۱۴- سارے کروپیاں دے چار چار منہ سن۔ اک منہ کروپی دا سی دوجا انسان دا تیجا شیر بیر دالتے چوتھا عقاب دا سی۔ ۱۵- تد کروپی اُنّاں نوں اُٹھ۔ ایہ اوہو ای جاندار سن جنّاں نوں میں نہر کبار دے کنڈے ویکھیا سی۔ ۱۶- جدوں کروپی ہلدے سن تد اوہناں دے نیڑے پیہ وی ہلدے۔ جدوں کروپی دھرتی توں اُٹھن لئی اپنے پنکھ کھلار دے تد وی پیہ اوہناں توں وکھ نیں ہوندے سن۔ ۱۷- جدوں کروپی رُک جاندے تد اوہ وی رُک جاندے۔ جدوں کروپی اُٹھدے تد اوہ وی اوہناں دے نال اُٹھ جاندے سن کیوں جو جاندار دی روح اوہناں چ سی۔ ۱۸- تد خداوند دا جلال پیکل دی برونہ توں پٹ کے کروپیاں دے اُے لکے رُکھا۔ ۱۹- میں ویکج ای رپا سی پئی کروپیاں نیں اپنے پنکھ کھلارے دھرتی اُڈ گئے جیویں ای اوہ چلے گئے پیہ وی اوہناں دے نال چلے گئے۔ اوہ خداوند دے گھر دے چڑھدے وُل پھانک دے لُٹے رُکے اسرائیل دے خدا دا جلال اوہناں دے لُٹے ظاہر ہوا۔ ۲۰- ایہ اوہو ای جاندار نیں جنّاں نوں میں اسرائیل دے خدا دے پٹھاں نہر کبار دے کنڈے ویکھیا سی۔ میں ویں پچھان لیا پئی اوہ کروپی سن۔ ۲۱- سارباں دے چار چار منہ چار چار پنکھ سن۔ اوہناں دے پنکھاں دے پٹھاں انسان جیہ پٹھ سن۔ ۲۲- اوہناں دے منہ دی صورت اونچ ای سی جسٹراں میں نہر کبار دے کنڈے ویکھی سی۔ سارے سیدھ لگے نوں ای ودھ دے سن۔

۱۱-۱۔ فیر روح مینوں چک کے خداوند دے گھر دے اُس پھاٹکے آئی چندا رخ مشرق ول اے اوتھ پھاٹک دے بوچے پنجی بندے سن۔ ۱۱
 جنان وچ عزار دا پتر یازنیا مے بنایا دا پتر پیلا طیاہ نوں ویکھیا جیہڑے قوم دے سرداراں وچوں سن -۲-۲۔ خداوند مینوں آکھیا اے
 آدمزاد این اوہ لوکی نیں جیہڑے ایس شہر وچ بھیڑے منصوبہ بنادے نیں۔ ۳-۳۔ اوہ کہندے نیں پئی مکان بنان دا ویلہ نیڑے نیں اے۔ اے شہر
 دیگ اے اسی گوشت آں -۴-۴۔ ایس لئی ایناں دے خلاف نبوت کر اے آدمزاد نبوت کر -۵-۵۔ تہ خداوند دی روح میرے نازل ہوئی اوہ
 مینوں اے اکھن دا حکم دتا خداوند انج فرماندا اے ، اے بنی اسرائیل تسی اے کہ رہے اوہ پر میں جاندان کہ تہاڈے دل وچ کی اے۔ ۶-۶۔
 تسان ایس شہر وچ بڑے لوکاں نوں قتل کیتلے اوہدے سڑکاں نوں لاشاں نال بھر دتا -۷-۷۔ ایس لئی خداوند خدا انج فرماندا اے جیہڑیاں
 لاشاں تسی اوتھ سٹیاں نیں اور گوشت نیں اے ایہ شہر دیگ اے پر میں تہانوں اوتھوں باہر کڈھ دیاں گا -۸-۸۔ تسی تلوار توں ڈر دے او
 پر میں تہاڈے خلاف تلوار ہی لیاواں گا اے خداوند خدا فرماندا اے۔ ۹-۹۔ میں تہانوں شہر توں باہر کڈھ دیاں گلتے پر دیسیاں دے حوالہ کر
 دیاں گلتے تہانوں سزا دیواں گا -۱۰-۱۰۔ میں تہانوں اسرائیل دیاں سر حدانے سزا دا حکم سناواں گا -پر تسی تلوار نال مارے جاوے فیر
 تسی جان لو وگے کہ میں خداوند آں -۱۱-۱۱۔ ایہ شہر تہاڈے لئی دیگ نیں ہو وے گا نہ تسی اوندے اندر دا گوشت ہووے گی میں تہانوں
 اسرائیل دیاں سر حدانے سزا دا حکم سناواں گا -۱۲-۱۲۔ تسی جان لو کہ پئی میں خداوند آں کیو نجو تسی میرے حکماں نوں نہ مینا نہ
 میری شریعت عمل کیتا -سگوں تسی اونیاں قوماں دے حکماں تہاڈے چلے جیہڑے تہاڈے چار چوفیرے نیں -۱۳-۱۳۔ ہن جدوں میں نبوت کرن
 ڈھیا ساں بنایا ہ دا پتر پیلا طیاہ مر گیا -فیر میں اوندھمہ ڈیگ پیلے اچی آواز نال بول اٹھیا پئی اے خداوند خدا کی توں اسرائیل دے
 باقی بچوئے لوکاں نوں موڈوں مکا دیواں گا -۱۴-۱۴۔ خداوند دا کلام میرے نازل ہوا -۱۵-۱۵۔ اے آدمزاد تیرے بھراواں ہاں تیرے بھراواں
 تیرے رشتہ داراں ، ایتھوں تک کہ اسرائیل دی ساری آل نوں ہاں اونیاں ساریاں نوں یروشلم دے رن والیاں نیں کہیا اے خداوند خدا توں
 دور دور ہوو ایہ ملک سانوں وراثت چ دتا گیا اے۔ ۱۶-۱۶۔ ایس لئی توں کہ خداوند خدا انج فرماندا اے بھابھیں میں اونیاں نوں بڑی دور
 وکھری قوماں وچ گھلیا اے ویکھ دیساں چ کھلا ر دتا اے تدوی کجھ ویلے لئی اونیاں دیساں چ جتھ اوہ گے اونیاں دا مقدس بنیا ریا ہاں -
 ۱۷-۱۷۔ ایس لئی توں دس پئی خداوند انج فرماندا اے میں تہانوں مختلف قوماں چوں کٹھا کراں گلتے اونیاں ملکاں چوں موڑ لیاواں گا
 جتھ تسی اڈواڈ کیتے سوئے میں تہانوں اسرائیل دا دیس پھیر دیواں گا -۱۸-۱۸۔ تہ سارے اوتھ آن گتے اوڈیاں ساریاں نفرتی مکرہ
 شیواں نوں اوتھوں دور کر دیں گے۔ ۱۹-۱۹۔ میں اونیاں نوں نواں دل دیاں گلتے اونیاں چ نویں روح پاواں گتے اونیاں نوں گوشت ورگا کول
 دل دیاں گا -۲۰-۲۰۔ فیر اوہ میرے حکماں نوں منن گتے میں شریعت عمل کرن گے اوہ میرے لوکی ہوون گتے میں اونیاں دا رب ہوواں
 گا -۲۱-۲۱۔ پر جنہاں دے دل اپناپاں بھیڑیاں مورتاں مکرہ بُتان دے پجاری نیں اوناندی روش اونیاں دے ای سرے لیاواں گا ایہ خداوند
 خدا فرماندا اے۔ ۲۲-۲۲۔ تہ کروپیاں جنہاں دے کول پہہ سن -اپہ پر پھیلائے تہ اسرائیل دے خدا دا جلال اونیاں دے لے سی -۲۳-۲۳۔ خداوند
 دا جلال شہر وچوں اُٹاں اٹھیلے اوس پاڑے جا کھلوتا جیہڑا شہر دے مشرق وچ اے۔ ۲۴-۲۴۔ فیر روح مینوں چک لیلے خدا دی روح دی
 قدرت نال میں روپا چ ویکھیا پئی میں کسدیاں دے دیس وچ جلا وطنان دے کول اپڑ گیاواں فیر اوہ روپا جیہڑی میں ویکھی سی میرے
 کولوں ہٹ گئی -۲۵-۲۵۔ میں دیس نکالیاں نوں اوہ ساریاں گلاں دس دتیاں جیہڑیاں خدا وندے میرے کھولیاں سن۔

۱- خدا دا کلام میرے اتریا۔ ۲- اے آدمزاد تو اک نافرمان قوم وچرنا اے۔ چننا کول آکھیاں تے پر او ویکھ دے نہی تے سنن کئی 12 کن تے بر او سن دے نہی۔ اس تے کو او اک نافرمان قوم اے۔ ۳- اس لئی اے آدمزاد دیس وچ نکلیں لٹاپنا سامان بن لے ان دے ویلے اونہاں دے ویکھدے ویکھدے اپنہ تھان نوں چھڈ کے دوچ تھان نو جا۔ تاں جوں اوسمجھ جان پئی او نافرمان تیر اے۔ ۴- دن دے ویلے جدوں او ویکھن ٹہیوں گے۔ دیس چوں جلاوطنی دا سامان بارلے آئی۔ جیڑا تیار کیتا ہوئے گا تے شام نوں جدوں او ویکھن ٹہیوں گے۔ دیس چوں کڈے ہوئے وانگ بار نکل جاوی۔ ۵- اونہاں دے ویکھ ہوئے کند وچ کھپا کر کے اپنا سامان اودے وچوں بار کڈ لئی۔ ۶- تے اونہاں دے سامان اونوں اپنہ موڈیاں تے رکھ کے ہرے وچ تیر پئی۔ اپنا منہ لکا لئی تاں جوں تو زمین نوں نہ ویکھ۔ کیوں جو میں تینوں بنی اسرائیل لئی اک نشان ٹھہرایا اے۔ ۷- اس لئی میں اونچ ہی کیتا جینچ مینوں حکم ملیا سی۔ دن دے ویلے میں اپنا سامان بار کڈیا۔ جینو میں پر دیسی ہون لئی تیار کیتا سی۔ فر شام نوں اپنہ تھی کند وچ کھپا کیتا سی تے ہرے وچ اپنیاں ساریاں چیزاں بار کڈ دتیاں تے اونہاں دے ویکھدے ہوئے اونہاں نوں اپنہ موڈیاں تے تیر کے تیر پیاں۔ ۸- سوہر نوں خدا دا کلام میرے اتریا۔ ۹- اے آدمزاد کی ایس نافرمان بنی اسرائیل تے تیرے لوجوں نہیں پوچھیا پئی توں کیر کرن ڈیاں اے؟ ۱۰- اونہاں نوں آکھ پئی خداوند خدا اینچ فر ماندا اے۔ اے سنیہا یروشلم دے حاکم تے سارے بنی اسرائیل لئی اے جیڑے او تھہرندے۔ ۱۱- اونہاں نوں آکھ میں تباہ لئی اک نشان آں۔ جینچ میں کیتا اے اونجیچ اونہاں نال ہوئے گا او غلام ہوکے پر دیسی کیتے جان گے۔ ۱۲- اونہاں وچ جیڑے حاکم تے او ہرے وچ اپنا سامان موڈیاں تے لے کے نکلیں تے کند وچ کھپا کیتا جلتے گا تاں جوں اودے وچوں نکل سکن۔ اوہ اپنا منہ لکا لین گے۔ تاں جوں او دھرتی نوں نہ ویکھ سکن۔ ۱۳- میں اودے لئی اپنا جال وشاواں گلے او میرے پھائی وچ پھس جلتے گا۔ میں اونہاں نوں کس دیاں دے ملک وچ لے آواں گا پر او اونہاں نوں ویکھ نہ سکتے گا۔ جد کہ او او تھہری مرجان گے۔ ۱۴- میں اودے آس پاس دے سب لوکاں مطلب اونہاں دے نوکراں تے فوجیاں نوں پر پاس کھلا ر دواں گا تے تلوار نال اونہاں دا پیچھا کرنا گا۔ ۱۵- جدوں می اپناں نوں دوجیاں قوماں نوچ پھلا دواں گلے دوچے ملکاں وچ کھلا دواں گا۔ تہ اونہاں نوں پتہ لگ جاوے گا میں خداوند آں۔ ۱۶- پر اونہاں وچوں کجھ لوکاں نوں میں تلوار، کال لے بیماری تو بچاکے رکھانگا۔ تاں جوں جیڑیاں قوماں وچ او جان اپنیاں ناپاک حرکتاں نوں او منن تہ او جان لین گے کہ میں خداوند آں۔ ۱۷- خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۱۸- اے آدمزاد جدوں توں روئی کھان لگے تو کمی تے پانی پین ویلے خوف نال کمی۔ ۱۹- ملک دے لوکاں نوں کہہ کہ یروشلم تے اسرائیل دے ملک وچ رہن والیاں دے بارے خداوند اینچ فرماندا اے۔ او پریشانی تے اداسی دی حالت وچ روئی کھان لگے پانی پین گے کیوں جو اوس ملک وچ وسن ولے لوکاں دے ظلم و جبر توں اونہاں دے ملک دی ہر شے کھوئی جلتے گی۔ ۲۰- وسدے شہر اُجاڑ دیتے جان گے ملک خالی ہوجان گے۔ تہ توسی جان لوو گے میں خداوند آں۔ ۲۱- خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۲۲- اے آدمزاد او کہڑی آکھان اے جو اسرائیل دے ملک وچ ورتی جاندی اے۔ دن لگندے جاندے پر کوئی وی روپا پوری نہی ہندی۔ ۲۳- اونہاں نوں کہہ دے۔ خداوند خدا اینچ فرماندا اے، میں ایس آکھن نوں مکا دواں گا تے فیر اے اسرائیل دوبارہ نہ ورتی جلتے گی۔ اونہاں نوں کہہ دے کہ او دن نیڑے جدوں پر روپا پوری ہووے گی۔ ۲۴- کیوں جو بنی اسرائیل دے وچ دوبارہ جھوٹیاں روایتاں تے جا، پلوسی دیاں پیشن گوئیاں نہون گئیاں۔ ۲۵- پر میں خداوند دی اپنی مرضی دے نال کلام کراں گلے اودیر کیتے بغیر پورا ہوئے گا۔ کیوں جو اس نافرمان تیر وچ تباہے دناں وچ جو کُوش وی کہواں گا اونہوں پورا کراں گا۔ خداوند خدا فرماندا اے۔ ۲۶- خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۲۷- اے آدمزاد بنی اسرائیل کہندے جیڑی روپا او ویکھ دے۔ او آج تو کئی سالان بعد پوری ہوئے گی۔ اودی نبوت وی بہت دور دے زمانہ نال جوڑی اے۔ ۲۸- اس لئی اونہاں نوں کہہ دے کہ خداوند خدا اینچ فرماندا اے کہونمیرے کسی کلام دے پورا ہون وچ دیر نہوئے گی کجھ وی میں کہواں گا او ہوکے رہے گا۔ خداوند خدا فر ماندا اے۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اترا ۲۔ اے آدمزاد، اسرائیل دے اپناں نبیاں دے خلاف نبوت کر جیڑے ایس ویلے نبوت کر رہے نیں - 13 جیڑے اپنے ولوں نبوت کردے نیں - اوہناں نوں آکھ پئی خداوند دا کلام سنن! ۳۔ خداوند خدا اینج آکھدا ایہ، پئی اوہناں احمق نبیاں افسوس جنہاں کجھ نہیں دیکھیا عے صرف اپنی روح دے پیچھے بھٹک جاندے نیں! ۴۔ اے اسرائیل، تیرے نبی اوہناں لونڈیاں وانگ نیں جیڑیاں کھنڈراں چ ہوندیاں نیں۔ ۵۔ تسیس کنددی مرمت کردے پوٹ وزلاں تک نیں پہنچے، تاں جو اوہ بنی اسرائیل دی خاطر خداوند دے دن جنگ چ کھلوتی روے۔ ۶۔ اوہناں جھوٹے خواب دیکھ عے اوہناں دی پیشنگوئی جھوٹی اے۔ اوہ کہندے نیں پئی خداوند آکھدا ایہ، جدکے خداوند نے اوہناں نوں نہیں گھلایا۔ فیر وی اوہناں نوں آس اے پئی اوہناں دے بول سچ ثابت ہون گے۔ ۷۔ جدوں تسی ایہ آکھیا پئی خداوند آکھدا اے، اودوں تسی جھوٹی روایاں نہیں سی دیکھی عے جھوٹی پیشنگوئی نہیں سی کیتی؟ جدکے میں کلام نہیں سی کیتا - ۸۔ ایس لئی خداوند خدا اینج آکھدا اے، تہاڈیاں جھوٹیاں گلاں جھوٹیاں روایاں دے سببوں میں تہاڈا مخالف آن - خداوند خدا آکھدا اے۔ ۹۔ میرا پتھ اوہناں نبیاں دے خلاف ہووے گا، جیڑے جھوٹیاں روایاں دیکھدے نیں عے جھوٹی پیشنگوئی کردے نیں۔ اوہ میری امت دے لوکاں چ نہ ہون گے، نہ بنی اسرائیل دے کھلے چ لکھ جان گے نہ ای اوہ اسرائیل دی دھرتی پیر دھرن گے۔ فیر تسی جان لووگے پئی میں خداوند خداواں - ۱۰۔ کیوں جو اوہناں میرے لوکاں نوں سلامتی نہندیاں ہویاں ایہ آکھ کے پر جارہاں سلامتی ایہ سلامتی ایہ جدوں کوئی ماڑی کند چکی جاندی ایہ عے اودے چونا پھیر دیندے نیں - ۱۱۔ ایس لئی اوہناں چونا پھیرن والیاں نوں آکھ اوہ کند ڈگ پوے گی، موٹ موٹ کنکیاں ولا میند پوے گا عے میں گڑا پاواں گا عے ڈاڈھی پیری وگے گی - ۱۲۔ جدوں کند ڈگ پوے گی تد لوکی ایہ نہ پچھن گے پئی اوہ چونا کتھ وے جیڑا ٹساں اونوں پھیرا سی؟ ۱۳۔ ایس لئی خداوند خدا اینج آکھدا ایہ: میں اپنے غضب وچ بڑی تیز ہوا چلاؤں گا عے اپنے قہر وچ گڑلے موٹ موٹ کنیاں عے شدید عے بر باد کرن والال میند وساواں گا - ۱۴۔ جیڑی کندے، تساں چونا پھیرنا ایہ میں اونوں ڈیگ دیاں گا، جہدے نال اودی نہ دسن لگ پوے گی - جدوں اوہ ڈگ گئی عے تسیں فنا ہو جاؤ گے عے تہانوں پتہ لگ جاوے گا تاں جو میں خداوند آن - ۱۵۔ اینج میں اپنا غضب کند عے اوہناں لوکاں نوں دکھاواں گا، جنہاں اونوں چونا پھیرا سی فیر میں تہانوں آکھاں گا پئی نہ کند ای رہی نہ اوہ ای رہے جنہاں اودے چونا پھیرا سی - ۱۶۔ یعنی اسرائیل دے اوہ نبی جنہاں یروشلیم دے بارے چ نبوت کیتی عے جیڑے سلامتی دے نہ ہوندے ہویاں وی اودے لئی سلامتی دی روایاں دیکھدے رہے۔ ایہ خداوند خدا آکھدا ایہ - ۱۷۔ اے آدمزاد، توں اپنی قوم دی دھیاں ول دھیاں کر، جیڑیاں اپنے ولں ای نبوت کردیاں نیں - توں اوہناں دے خلاف نبوت کر - ۱۸۔ آکھ پئی خداوند خدا اینج آکھدا ایہ، پئی اوہناں زناں افسوس، جیڑیاں اپنی اڑکاں لے جادو دے تویت سی لیندیاں نیں عے اپنے سراں دے لئی وکھری وکھری لمبائیاں دے برقعہ بناؤندیاں نیں، تاں جو لوکاں نوں جال چ پھسان - کی تسیں میرے لوکاں دیاں جانا دا شکار کرو گیاں عے اپنیاں جاناں بچائی رکھو گیاں - ۱۹۔ تسیں حواں دی اک مٹھتہ روٹی دے ٹکڑیاں لئی مینوں میرے لوکاں چ پلیٹ اکھوایا ایہ۔ میرے لوکاں نال جھوٹ مار کے، جیڑے جھوٹ سندے نیں، تسیں اوہناں لوکاں نوں مار مکایا ایہ جنہاں مرنا نہیں سی - ۲۰۔ ایس لئی خداوند خدا آکھدا ایہ: میں تہاڈے تاویتاں دے خلاف آن، جنہاں نال تسیں لوکاں نوں پنچھیاں وانگ پھساندیاں او، میں اپناں نوں تہاڈیاں بانہواں توں کھچکے دور کر دیاں گا عے میں اوہناں لوکاں نوں را کر دیاں گا، جنہاں نوں تسیں پنچھیاں وانگ پھساؤ ندیاں او۔ ۲۱۔ میں تہاڈے برقعہ پھاڑ دیاں گا عے اپنے لوکاں نوں تہاڈے پتھوں بچا لواں گا عے فیر اوہ کدی جادو دا شکار نہ ہون گے۔ فیر تسیں جان لؤ گیاں تاں جو میں خداوند آن۔ ۲۲۔ کیوں جو تسیں جھوٹ مار کر راستبازاں دا دل تروڑتا، جدکے میں اوہناں نوں کوئی دکھ نہیں دتا عے تسیں بدکاراں نوں پلاشیری دتی، تاں جو اوہ اپنی بدی توں نہ مڑن۔ اینج اپنیاں جانا بچان۔ ۲۳۔ ایس لئی نہن تسیں جھوٹیاں روایاں دیکھو گیاں عے نہ ای پیشنگوئی کر سکو گیاں - میں اپنے لوکاں نوں تہاڈے پتھوں چوں لواں گا عے اودوں تسیں جان لؤ گیاں پئی میں خداوند آن۔

۱۔ اسرائیل دے کجھ وڈیرے میرے کول لَختے میرے سامنے بیٹھ گئے۔^۲ تده رب دا کلام میرے لے اتریا۔^۳ اے آدمزاد ! اپناں لوکاں 14
نیں اپنے دلاں چ مورتاں وسا لیا نیں تے ٹھیڈا لاون والی بدکاری نوں اپنے سامنے رکھایا۔ کہہ میں اجیے لوکاں نوں اجازت دے واں۔ ک
اوہ مینوں سوال پُچھن ۴۔ ایس لئی اوہناں نال گل کرتے اوہناں نوں کہیک رب خداوند ایہ فرماندا اے، پئی جد کوئی اسرائیلی مورتاں
نوں اپنے دل چ وسانیدا اے تہ ٹھہڈے لوان والی بدکاری نوں اپنے سامنے رکھدا اے تہ فیر نبی کول جاندا اے۔ فیر اودی بت پرستی دے
موافق اوہوں جواب دیواں گا۔^۵ ایہ میں کل بنی اسرائیل دا دل جیتنے لے کران گا۔ جنہاں نیں اپنی مورتاں دی خاطر مینوں چھڈ دتا
اے۔^۶ ایس لئی بنی اسرائیل نوں آکھ، رب خداوند ایہ فر ماندا اے۔ توبہ کرو، اپنی مورتاں توں منہ موڑ لو تہ اپنی تمام حرکتاں توں
موڑ جاؤ۔^۷ جدوں کوئی اسرائیلی یا پردیسی جیڑا اسرائیل وچ رہندا ہووے۔ میرے کولوں وکھ ہو جاوے تہ مورتاں نوں اپنے دل چ جگھا
دے دوشے ٹھہڈالاؤن والی بدی نوں اپنے آکھتے میرے کولوں کوئی گل پچھن لئی نبی کول جاوے تہ میں رب آپی اوہوں جواب دا گا۔
۸۔ میں اوس بندے دی مخالفت کران گا میں اوہوں مثال تہ اکھن بنادواں گا تہ اوہوں لوکاں چوں ختم کردواں گا۔ فیر تسی جانوگے ک
میں رب پاں۔^۹ جے کر کسے نبی دھوکا کھا کے نبوت کیتی ہوئے ایہ جانو ک میں رب نے اوس نوں دھوکا کھان دتا اے تہ میں اپنا ہتھ ودھا
کے اوہوں اپنے اسرائیلی قوم وچوں برباد کرداں گا۔^{۱۰} اوہ اپنے پاپاں دا بہار چکن گے۔ نبی وی اپناں ای پاپی ٹھہے گا، جنان اوہوں سوال
کرن والا گنہگار ہووے گا۔^{۱۱} فیر نبی اسرائیل میرے راہاں توں نہیں بھٹکے۔ نہ اوہ اپنے آپ نوں سارے گناہاں پلٹ کرن گئے۔ اوہ میرے
لوگ ہون گئے۔ میناں دا خدا ہوواں گا۔ رب خدا فرماندا اے۔^{۱۲} رب خدا دا کلام میرے اتریا۔^{۱۳} اے آدمزاد اگر کوئی ملکہ
وفائی کر کے میرے خلاف پاپ کیئے میں اپنا ہتھ اوڈے ول ودھا داکے اوڈے رسد دیاں چیزاں بند کرداں تہ اوڈے کال کلاں گا۔^{۱۴}
تہ جے اُہناں وچ، نوح دانی ایلے ایوب اے تن بندے وی ہون تہ اوہ اپنی راستبازی دے سببوں سب اپنی جان بچان گے۔ رب خداوند فر ماندا
اے۔^{۱۵} تہ جے میں اوس ملک وچ وحشی درندے کھل دیاں۔ جیڑے اوہوں سنجیاں کردین تہ اوہ ویران ہو جاوے۔ ایتھوں تک ک اوہناں
درنداں دی وجہ توں کوئی لنگھ وی نہ سکے۔^{۱۶} تہ جے یہ تن بندے اوتھ ہوندے تہ فیر وی رب خدا ایہ فرماندا اے۔ کہ مینوں اپنی حیاتی دی
سوہنے۔ اوہ اپنے دھیاں پتران نوں بچا نہ سکے۔ صرف اپنے آپ نوں بچا ندے، پر ملک ویران ہو جاندا۔^{۱۷} تہ جے میں اس دیس دے خلاف
تلوار کڈھیلے کہ واں ک سارے دیس تہ تلوار چلتے جے میں اوڈے لوکاں نوں تہ جانوروں نوں مر جان دیواں۔^{۱۸} تہ جے یہ تن بندے اوتھ
ہوندے تا وی رب خداوند فر ماندا اے۔ جے مینوں اپنی حیاتی دی سوہنے، اوہ اپنے دھیاں یا پتران نوں بچا نہ سکدے۔ صرف اوہ اپنے آپ نوں
بچائی رکھدے۔^{۱۹} تہ جے میں ایس ملک چ وبا کھل دا تہ خون خراب نال اپنا قبر اوہناں تہ نازل کرداں۔ تاں جو اوڈے لوک تہ ڈنگر
مارے جانداں۔^{۲۰} تہ جے نوح، دانی ایلے ایوب وی اوہناں وچ ہندے تاں وی رب فرماندا اے۔ پئی مینوں اپنی حیاتی دی سوہنے کہ اوہ اپنی
دھیاں پتران نوں نہ بچا سکدے۔ اوہ اپنی راستبازی دے سببوں صرف اپنے آپ نوں بچا سکدے۔^{۲۱} رب خداوند ایہ فرماندا اے۔ اوہ کڑھا
ڈروانا حادثہ ہوئے گا۔ جدوں میں یروشلم تہ اپناں چار ڈروہیاں آفتاں نازل کران گا، جیویں تلوار، کالتہ جنگلی درندے ویا۔ تاں جو
اوڈے لوک تہ اوہناں دے ڈنگر مارے جاوے۔^{۲۲} پر کجھ لوکی نہ جاون گئے اوہناں دے دھیاں تہ پتران نوں اوتھوں کڈھ لایا جلتے گا تہ
اوہ تیرے کول آون گئے۔ جدوں توں اوہناں دے اخلاق تہ اوہناں دے کم ویکھ لوئے گا۔ تہ تینوں یروشلم تہ کھلی ہوئی آفت دے بارے تسلی
ہوئے گی۔ ہاں ہر آفت جیڑی میں اوڈے آں دتی۔^{۲۳} جدوں توں اوہناں دے اخلاق تہ اوہناں دے کم ویکھ لوئے گا۔ فیر تینو تسلی ہوئے
گی۔ کیوں جے توں جان لے گا۔ کہ پئی میں اوہناں چ کوئی کم ایویں نیں کیتا۔ رب خداوند فرماندا اے۔

۲۔ اے آدمزاد انگور دی ول دی لکڑی ، جنگل دے کسی پور رکھ دی ٹہنی تھوں کیوں چنگی اے ؟ ۳۔ کیہ اویدی لکڑی کیسے کم دی شہ بنان لئی ورتی جاندی اے ؟ کیہ لوکی اویدیاں ، کلیاں گھڑ دے نیں تاں جو اوہناں تے کجھ ٹنگن ؟ ۴۔ جدوں اوہنوں بالن وانگ اگ وچ سٹ دتا جاندا اے تے اگ اوہدے دونوں سرے ساڑھ چھڈ دی اے تے وچہ حصہ نوں جھلسا دیندی اے تے فیر کیہ اوہ کسی کم جوگی رندی اے ؟ ۵۔ جدوں اوہ ثبوتی سی ادوں اوہ کسی کم دی نہ سی ؟ تہن جد اگے اوہنوں ساڑ دتاتے جد اوہ سڑکے کولا پو گئی ۔ فیرتے اوہ کسی کم جوگی نہ رئی ۔ ۶۔ ایس لئی رب خداوند اینج فرماندا اے ، جیویں میں جنگل دے رکھاں دے نال انگور دی ول دی لکڑی نوں بالن بنا دتا اے ، تیہا سلوک میں یروشلم چ رن والیاں نال کراں گا ۔ ۷۔ میں اوہناں دا ویری ہواں گا ۔ جد کہ اوہ اگ وچوں نکل لے نیتاں وی اگ اوہناں نوں ساڑکے سواہ کر دیوے گی تے جدوں میں (جد) اوہناں دی مخالفت کراں گا ۔ تد تسیجان لووگ پئی میں خداوند آں ۔ ۸۔ میں دیس نوں اجاڑ دیاں گا ، کیوں جو اوہناں تے میرے نال بہ وفائی کیتی ۔ رب خداوند فرماندا اے ۔

۱- خدا دا کلام میرے لئے اُتیا - ۲- آئے آدمزاد، یروشلم ٹوں اویدے نفرتی کم دس دے - ۳- دس پٹی رب خداوند یروشلم ٹوں ایہ آکھ دا اے کہ توں کنعان دی دھرتی لئے جمیں ایں - تیرا پیو اُموری تیری ماں حتی سی - ۴- جیدن ٹوں جمیں تیرا ناڑو و ڈیا نئیں گیا، ناں ای تینوں نوایا گیا ناں ای تینوں مون ملیا گیا یاں تینوں پوتڑیاں چ ولٹیا گیا - ۵- کسمے تیرے ترس ناں کیتا ناں ایناں رحم ہی کیتا کیوں جے تیرے لئے ایناں چوں کوئی کُجھ کر سکدا سگوں تینوں کھلے میدان وچ سُٹیا گیا کیوں جو جیدن ٹوں جمیاوسے دن توں گھٹیا جانی گئی - ۶- فیر میں اوتھوں لنگھتے تینوں تیرے ای لہو وچ لہڑیاں ویکھلے جیویں ٹوں اپنے لہو وچ لٹر پتھر سٹیں - میں تینوں آکھیا، جیوندی رہ - ۷- میں تینوں پہلی دیاں کلیاں وانگوں ودھایا؛ تُو ودھتے مٹیاں ہوئیے بوہ ودھیا پیرا بن گئی - تو ننگی تہ پڑھ سی، تیرا سینہ ودھیلے تیرے وال ودھ گئے - ۸- فیر میں اوتھوں لنگھلے جہدوں تیرے ول ویکھلے جانیان جانیان پئی تو وڈی ہو گئی ایں فیر میں اپنا پلہ تیرے لئے سٹک تیرا ننگینج کجیلے سو نہ کھا کے تیرے نال قول قرار کیتا، رب خداوند فرماندا اے تہ توں میری ہو گئی ایں - ۹- میں تینوں پانی نال نہوایلے تیرا لہو آکا ای دھودتے تیرے لئے عطر ملیا - ۱۰- میں تینوں بُوٹیاں ولے چمکیلے کپڑے پلٹے پیراں چ چمڑے دیاں جتیاں پوائیاں - میں تینوں چنگ شوتیے وں سونہ کپڑیاں نال کجیا - ۱۱- فیر تینوں ٹومیاں نال سجایا، تیرے پتھان وچ کڑے پلٹے تیرے گل چہار پایا - ۱۲- میں تیرے نک وچ نتھتے تیرے کناں وچ والیاں پائیاں - اک سونہا جیا تاج تیرے سر لئے رکھیا - ۱۳- اے ایس طرحاں تینوں سوختے چاندی نال سجایا گیا - تیرے لیڑے چنگ، شونی بُسبُتے مہنگے چمکیلے بُوٹے دار سَن - تُو میدہ، شہیدتے زیتون کھاندی سٹیں - توں بوہ ای سونہیے ملکہ رانی ہو گئی - ۱۴- تیرے حُسن دی مشہوری بہتیریاں قومیاں وچ ہو گئی کیوں جو میرے یقہوئے جلال دے سببوں تُو حُسن وچ پوری ہو گئی سٹیں - رب خداوند فرماندا اے - ۱۵- پر تُو اپنے حُسن لئے مان کیتلے بد کار بین لئے اپنی شہرت تُو ورتیا - تُو ہر لنگن ولتے جہڑا وی اودھروں لنگداسی، بڑی مہربان ہوئیے اودے اپنا حُسن واردتا - ۱۶- تُو اپنے کُجھ کپڑے لے کے اپناں نال چمکدار اُچے منار سجھتے اوتھ زنا کاری کیتی - ایہو جہیاں بد کاریاں ناں ہوئیاں سَن - ناں کدے ہون گئیاں - ۱۷- تُو میریاں دیتاں ہوئیاں ٹومیاں نال جہڑے سوختے چاندی دے بنے سَن - اپنے لئے مردان بُت بنھتے بھیڑے کم کیتے - ۱۸- اے تُو اپنے چمکیلے بُوٹے دار کپڑے لے کے اونان لئے چڑھا دتے میرا عطرے بخور اونان تُو پیش کیتا - ۱۹- ایسے ای طرحاں جہڑا کھانا میں تیرے لئے دتا سی، جس طرحاں کہ میدہ، زیتون دا تیلے شہید جہڑا تینوں کھان لئے دتا سی - اوہو ای تُو اونان لگے خوشبوواں ولے بخور دی طرحاں پیش کیتا - رب خداوند فرماندا اے پئی انج ای ہویا - ۲۰- تُو اپنے پُترانے دھیاں تُو تُوں میرے لئے جمیا سی، اونان بُتاں لگے کھان لئے قربان کیتا - ۲۱- تُوں میرے بالاں تُوں ذبح کیتلے اونان تُوں آگ چوں لنگا کے بُتاں دے حوالہ کیتا - ۲۲- تُوں اپنے نفرتی کماں تہ اپنی بد کاری وچ جوانی دے دنان تُوں، جہدوں تُوں ننگی تہ پڑ اپنے ای لہو وچ لہڑی ہوئی سٹیں، کدی یا نئیں کیتا - ۲۳- افسوس، تیرے افسوس، رب خداوند فرماندا اے - اپنی ساری بدکاریاں دے علاوہ - ۲۴- تُو اپنے لئے اک گنبد بنالے تہر چوکے اک اچی تھان تیار کیتی - ۲۵- ہر چوک دے سیرے لئے تُو اپنا اُچا تھان بنالے تہر راہی تُوں آن چک اپنا سریر دے کے تُوں اپنے جویں تُوں وگاڑیا - ۲۶- تُوں مصریاں دے نال، جہڑے تیرے نیڑے دے حرامکار نیں تہ اپنی ودھدی ہوئی حرامکاری نال میرے غصے تُوں ودھایا - ۲۷- ایس لئے میں تیرے خلاف اپنا ہتھ ودھالے تیری مدد تُوں گھٹا دے تلتے تینوں تیرے ویریاں مطلب اے پئی فلسطیاں دیاں دھیاں دی حرص دے پلہ پادتا، جہڑیاں تیرے ننگ پُتے تُوں ڈھل گئیاں سَن - ۲۸- تُوں شوریاں نال وی بدکاری کیتی کیوں جو تُوں رجھی نئیں سٹیتے اودے باد تُوں آجے تک وی نئیں رجھی - ۲۹- فیر تُوں اپنی بدکاری تُوں کسدیاں دے دیس تک کھلا ریا جہڑا بیویاریاں دا دیس اے اودے نال وی تیرا دل نہ بہریا - ۳۰- رب خداوند فرماندا اے کہ تُو کئی ہوس پرست ایں جہڑی اک مُونہ مہار بدکار عورت وانگر ایہ جے کم کرتی ایں - ۳۱- جہدوں تُوں ہر رستے دے لئے اپنا منار بنالے تہر چوک چہ اپنے اُچے تھان بنلے تدوں تیرا سباء بد کار عورت وانگر نئیں سی کیوں جو تُوں مزدوری توں بُرا سمجھنی ایں - ۳۲- آئے زانیہ بیوی! تُو پرلے بندیاں تُوں اپنے سیر دے سائیں تُوں ودھ جانی ایں - ۳۳- ہر فاحشہ کماٹی پاندی اے تُوں اپنے سارے عاشقاں تُوں سوغاتاں دینی ایں - پئی اوہ للچاکہر پاسوں تیرے کول آنے تیرے نال ناجائز رشتے رکھن - ۳۴- ایس لئے تُوں اپنی بدکاری وچ دُوجیاں نالوؤکھ ایں کوئی تیرے بچھ بد کاری لئے نئیں ڈکدا - تُوں اُکی وکھ ایں - کیوں جو تُوں پیسے دینی ایں ہر لیندی نئیں - ۳۵- ایس لئے اے فاحشہ - ر ب دا کلام سَن! - ۳۶- رب خداوند فرماندا اے - ایس لئے پئی تیری گندگی وگ ٹریے اپنے یاراں دے لگے چک ہو کے اپنا ننگ وکھالے سارے نفرتی بُتاں دے سببوں اونان دے لگے تُوں اپنے بالاں دا لہو وگاڑیا - ۳۷- ایس لئے میں تیرے اونان سارے یاراں تُوں کٹھا کران گا جنہاں نال تُوں عیاشی کیتی، بلے جنہاں نال تُوں پیار پالے جہڑے تیرے ویری سَن - میں اونان تُوں ہر پاسوں تیرے خلاف کٹھیاں کران گلتے تینوں اونان دے لگے پردہ کران گا تاں جو اوہ تیرا ننگ ویکھ لین - ۳۸- میں تینوں اجیہی سزادیواں گا جہڑی بدکارے خونی عورتاں تُوں دیتی جاندی اے میں تیرے لئے غصبتے غیرت دی موت لیاواں گا - ۳۹- فیر میں تینوں اونان دے پتھان چہ دے دیاں گالتے اوہ تیرے مناراں تُوں ڈھان گتے میں تیریاں تھواواں تُوں توڑ پھوڑ دیاں گالتے اوہ تیرے کپڑے لا دین گے تیریاں سونیاں تُوں ماکھولیں گتے تینوں آکا ای ننگیاں کر کے کلیاں چھڈ جان گے - ۴۰- اے تیرے خلاف اک جتھ چڑھا لیاؤں گتے تینوں پتھر مارن گتے اپنیاں تلواراں نال تیرے ٹوٹے ٹوٹے کر دین گے - ۴۱- اوہ تیرے گھر ساڑ دین گتے بوہ ساریاں عورتاں دے سامنے تینوں سزا دین گے - میں تیری بدکاری روک دیاں گالتے فیر تُوں اپنے یاراں تُوں اُجرت نہ دئیں گی - ۴۲- تدوں تیرے خلاف میرا قبر ٹھنڈا ہو جلتے گالتے میرا کروڈھ تیرے تُوں جاندا روے گاتے فیر میں چین پاؤں گا - ۴۳- کیوں جے تُوں اپنی نوجوانی دے ویلیاں تُوں یاد ناں کیتلے اونان ساریاں کماں دی وجہ توں میرا غصہ ودیا ایس لئے اونان ساریاں کماں تُوں جہڑے تُوں کیتے ضرور تیرے لگے لیاواں گا - ایس لئے رب خداوند فرماندا اے، کِیہ تُوں اپنے پور سارے کماں وچ غلط کاری تُوں نئیں ودھیا؟ - ۴۴- آکھان دسن والا ہر بندہ تیرے خلاف ایہ آکھ گا جینج دی ماں اونج دی دھئی - ۴۵- تُوں اپنی ماں دی سگی دھی ایں جہڑی اپنے بندے بالان نال ویر رکھ دی سٹیں تُوں اپنی اونان بھیناں دی سگی بھین ایں - جہڑیاں اپنے بندیاں بالان نال ویر رکھ دیاں سَن - تیری ماں جتے تیرا پیو اُموری سی - ۴۶- تیری وڈھی پین سامریہ سی جہڑی اپنیاں دھیاں دے نال تیرے شمال وں رہندی سیتے تیری نیکی پین جہڑی اپنی دھیاں دے نال جنوب وں رہندی سی، اوہ سدوم سی -

۴۷- ٹو نہ صرف اونٹاں وِرگی بنیے نہ صرف اونٹاں وِرگے ناپاک کم کیتے سگوں ٹو اپنیاں ساریاں راہواں وچ اونٹاں ٹوں وی بھیڑی ہو گئی ۔
 ۴۸- رب خداوند فر ماندا اے پئی مینوں اپنی جند دی سو نہ تیری پین سدوم اودھیاں دھیاں کدی اجیہ کم نہیں کیتے جہڑے ٹوں تیریاں دھیاں کیتے۔ ۴۹- ویکھ تیری بھین سدوم دا گناہ اپے سی ؛ اوہ اودیاں دھیاں اتھریاں ، من موحیہ فکریاں سن ، اونانہ غریب غربت ضرورت مندیاں اپنا پتھ ناں ودھایا۔ ۵۰- اوہ اتھریاں سنہ اونانہ میرے لگے نفرت چوگ کم کیتے ایس لئی جہدومیں ویکھیاں اونٹاں ٹوں دُور کر دتا ۔ ۵۱- جہ پاپ ٹوں کیتے اودے توں ادھ وی سامرینے نہیں کیتے۔ پَر ٹوں وی ودھ کے نفرت چوگ کم کیتے۔
 ٹوتے اپنی ساریاں کرٹوتاں نال اپنیاں بھیناں ٹوں پاک بین دا موقع دتا۔ ۵۲- پَر ٹوں اپنی شر مندگی ٹوں ہُن سپہکیوں جے ٹوں آپے ایتے اپنیاں بھیناں ٹوں اپدا حق دتا اے۔ کیوں جے تیرے پاپ اپنیاں توں ودھ کے ناپاک نیں ایس لئی اوہ تیرے توں بہتیاں چنگیاں و خالی دیندیاں نیں۔ ایس لئی اپنی شر متے بغیرتی ٹوں سپہ کیوں جے ٹوں آپے ای اپنیاں بھیناں ٹوں اپنے ٹوں ودھ چنگیاں ہون دا موقع دتا اے۔ ۵۳-
 میں سدومتے اودھیاں دھیاں تے سامریتے اودھیاں دھیاں تے ابدے نال تیرے قیدیاں ٹوں پچھا موڑ لیاواں گا ۔ ۵۴- تاں جو ٹوں اپنی شر مندگی دا بھار چُکیں تے اپنے سارے کماں توں شر مندہوویں کیوں جو ٹوں اونٹاں دے لئی تسلی دا سبب ایں ۔ ۵۵- تیریاں بھیناں ، سدوم اپنیاں دھیاں سمیتے سامریتے اپنیاں دھیاں سمیت پتلے وِرگیاہو جان گئیاں تے ٹوتے تیریاں دھیاں وی پرت کے پتلے وانگ پوجاں گئیاں ۔ ۵۶- ٹو اپنے گھمنڈ دے دناں وچ اپنی بھین سدوم دا ناں تک اپنے ٹلا تے نہیں لیاندی سئیں۔ ۵۷- ایس توں پتلاں کبیری کر ٹوں ظاہر ہوئیے ایسے ای طرحا ہُن ارام دیاں دھیاں فلسطیاں دیاں دھیاں ، اور ساری تیرے آلے دولہ نیں ، تیرے توں نفرت کر دیاں نیں تے تینوں گھٹیا اکھاں نال وپندیاں نیں ۔ ۵۸- تینوں اپنیاں ناپاک سوچاں تے نفرت چوگ کر ٹوتاں آپے ای سپہیاں ہون گئیاں ۔ اپے رب خداوند فر ماندا اے۔ ۵۹- رب خداوند انج فر ماندا اے ، میں تیرے نال اوہو ای کراں گا جہدی ٹوں حق دار ایں ۔ کیوں جے ٹوں میرے قول اقرار ٹوں توڑکتے میری سوئے دیہ قدری کیتی اے۔ ۶۰- فیر میں اپنا قول فرار یاد کراں گا ۔ جہڑا میں تیری نوجوانی دے ویلے تیرے نال کیتا سی تیرے نال ابدی عہد بناں گا ۔ ۶۱- جہدوں ٹوں اپنی وڈھیاں تے جھوٹیاں بھیناں ٹوں قبول کریں گی ۔ فیر ٹوں اپنیاں راہواں ٹوں یاد کر کے شر مندہو ویں گئے میں اونٹاں ٹوں ، تینوں دھیاں وانگر دیواں گا ۔ پَر اوس قول قرار وانگر نہیں جہڑا میں تیرے نال کیتا سی ۔ ۶۲- ایسے طرحاں میں اپنا قول فرار تیرے نال قائم کراں گلتے ٹوں جان لوں گی کہ میں ای رب خداوند آن ۔ ۶۳- تاں جو ٹوں یاد کریں تے پشیمان ہو ویں تے شرم دے مارے فیر کدی مَوَہ ناں کھولیں جد کہ میں سارا کُجھ جہڑا ٹوں کیتا اے معاف کر دیواں گا ۔ رب خداوند فر ماندا اے۔

۱۱۔ خداوند دا کلام میرے لئے اُترے اُتربا۔^۲ اے آدمزاد ! اِک بُجھارت بوجھتے اسرائیل دے گھرلے نوں ایہ کہاوٹ سُنّا۔^۳ اونہاں نوں 17 آکھ رِب خداوند اینج فرماندا اے، طاقتور بازوے لمہ پراں والا اِک وڈا عقاب جسدے والے پنکھ رنگ برنگ سن ، لبنان چ آیت اِک دیار دے رُکھ دی اُچی ٹاہتے جا بیٹھا۔^۴ لہ اودی سب توں اُچی ٹہنی توڑی تے اونوں سوداگراں دے دیس لے گیتے اوتھ اونوں پاریاں دے شہر وچ لا دیتا۔^۵ اوہ تہاڈے دیس دا کجھ ہی لجا کے اونوں چنگی زمین چ بیج دیتا۔ اوہ اونوں بوہے پانیاں دے کنڈے زمین چ بید وانگ لایا۔^۶ اے او اِک نیک قد دی چھتری دار انگور دی بیل بن گئی۔ اودیاں ٹہنیاں اودے وَل جھکیاں پوئیاں سن پر اودیاں جڑاں اودے ای پٹھاں ریاں ایسٹراں اوہ رُکھ انگور دی بیل بن گیتے اودے وچ ٹہنیاں نکلیاں تے پٹھاں پنگریاں۔^۷ پر اوتھ اِ وڈا عقاب پور سی - جسدے بازو وڈے سن تے پراں والاں نال بھریا ہویا سی۔ ہن اوس انگور دی بیل نیں جیڑی کباری وچ اوہ لائی گئی سی اوتھوں اپنیاں جڑاں عقاب وَل ودھائیاں تے اپنیاں ٹہنیاں اودے وَل کھلاریاں تان جو اوہ اونہاں نوں پانی لائے۔^۸ اونو جنگیتے پانی نال رسی پوئی زمین چ لایا گیا سی تان جو اودیاں ٹہنیاں نکلتے اودے وچ پھل لگتے اوہ بوہے ای ودھیا انگوراں دی بیل بنے۔^۹ اونہاں نوں آکھ رِب خداوند اینج فرماندا اے : کی اوہ ودھ پھلے گی؟ کی اونوں ٹہنیاں نکلتے اودے وچ پھل لگتے اوہ بوہے ای ودھیا انگوراں دی بیل بنے۔^{۱۰} اے اونوں فیر لایا جاوے کی اوہ ودھ سکے گی؟ جدوں چڑھدے وَل دی ہوا اودے نال وچگی اوہ اُکی شک نئیں جاوے گیتے اوسے کباری وچ آدھ موئی نئیں ہو جاوے گی جیدے وچ اوہ ودھ سی؟^{۱۱} فیر خداوند دا کلام میرے اُتربا -^{۱۲} ایس باغی گھرلے نوں آکھ ! کی ٹسی اپناں دا مطلب نئیں جاندے ؟ اونہاں نوں آکھ بابل دا بادشاہ ، یروشلم گیتے اودے بادشاہت سرداراں نوں لے کے بابل پرت گیا۔^{۱۳} فیر اوہ شاہی گھرلے چوں اِک بندے نوں لیتے اودے نال قول بنیتے اودے توں سوں لئی - اوہ دیس دے وڈے لوکاں نوں وی نال لے گیا۔^{۱۴} تان جو اوہ دیس پست ہو جاوے فیر کدی سر نی چُکے ایدی بجائے اودے قول نوں یاد رکھتے قیم رہوے۔^{۱۵} پر بادشاہ نیں اودے خلاف بغاوت کیتی تے بوہے سارے بندے گھوڑے لین لئی مصر نوں ایلچی گھلے۔ کی اوہ جیت جاوے گا؟ کی ایسٹراں دے کم کرن والا بندہ بچ سکدا اے ؟ کی اوہ قول توڑے کی بچ جاوے گا؟^{۱۶} رِب خداوند اینج فرماندا اے میری جان دی سوں اوہ بابل وچ مطلب اے اوسے بادشاہ دے دیس وچ مرجاوے گا جینے اونوں تختہ بٹھایا ، جس دی سوں نوں اوہ حقیر جانیلے جیدے قول نوں اوہ توڑیا -^{۱۷} جدوں بوہے سارے لوکاں نوں قتل کرن لئی مورچے بنے جان کتے بُرج بنائے جان گتے فرعون اپنے وڈے لشکرے وڈے جتھ دے ہونڈیاں پویاں ویں لڑائی وچ اودی مدد نئیں کر سکے گا۔^{۱۸} اوہ قول توڑے سوں دی حقارت کیتی - اوہ سوں کھاکے وی ایہو جیہ کا م کیتے ایس لئی اوہ بچ نئیں سکے گا -^{۱۹} ایس لئی رِب خداوند اینج فرماندا اے : مینوں اپنی جان دی سوں میری ای سوں دی اوہ حقارت کیتی میرے جس قول نوں اوہ توڑیا اونو میں اودے ای سرے لاواں گا۔^{۲۰} میں اودے لئی اپنا جال وچھاواں گاتے اوہ میرے پھندے چ پھس جاوے گا میں اونو بابل لیا کے اوتھ اودا فیصلہ کران گا - کیوں جو اوہ میرے نال بہ وفائی کیتی -^{۲۱} اودے سارے گھمنڈی سپائی تلوار نال مارے جان گتے بچوئے لوکی ہوا وچ نکھیرے جان گتے۔ تڈ ٹسی جان لوگ پئی میں خداوند نیں ایہ فرمایا اے۔^{۲۲} رِب خداوند اینج فرماندا اے میں آپ وہ دیار دے سرے توں اِک ٹہنی لے کے لاواں گا - میں اودی سب توں اُچی شاخ وچوں اِک بوہے کولی ٹہنی لے کے اونو اِک اُچے بلند پہاڑے لاواں گا -^{۲۳} میں اونوں اسرائیل دے اُچے پہاڑے لاواں گا - اودے وچ شاخاں پٹھن گیتے پھل لگن گتے اوہ بوہے ودھیا دیار بن جاوے گا - طراں طراں دے پنچھی اودے وچ آبلے پان گتے اودی ٹہنیاں دی چھاں چ رہن گے۔^{۲۴} تڈ میدان دے سارے رُکھ جان لین گے پئی میں خداوند اُچے رُکھ نوں ڈبک دتاتے شک رُکھ نوں ہرا کر دتا۔ میں خداوند نیں ایہ فرمایا اے میں اونو کران گا۔

۱- خداوند دا کلام مرعہ اتریا۔ ۲- تسبیح جدوں اسرائیل دے دیس بارے ایہ اکھاں پاندے اوہ ایہدا کی مطلب اے پئی کھٹ انگورتہ پیو دادانہ کھادے دند بچیاں دے کھٹہوے؟ ۳- نئیں خداوند خدا ایہ فر ماندا اے پئی میری حیات دی قسمتسی فیر اسرائیل ج ایہ اکھاں نہ پاؤگے۔ ۴- ویکھو ہر جیوندی جان میری اے پیو دی جانے پتر دی جان دونوں میریاں نئیں - جیڑی جان پاپ کرے گی اوہ مرے گی - ۵- پر جیڑا بندہ سچا اے اوہدے کم ٹھیک نیسے نیاں کرن ولہ کم کردا اے ۶- اوہ پہاڑ دے بُت خائیاں دی قربانی نئیں کھاندلے ناں ای اسرائیل دے گھرلہ دے بُتاں ول اکھاں چکدا اے نہ ای اپنے گوانڈی دی بیوی نوہے حرمت کردا اے نہ حیض دی حالت وچ اپنی بیوی دے کول جاندا اے ۷- اوہ کیستہ ظلم نئیں کردا سگوں قرض دی تھانے گہنے پئی ہوئی شہ نوں موڑ دیندا اے اوہ ڈاکا نئیں ماردا سگوں اپنی روٹی بھک نوں دیندا اے ننگ نوں کپڑے پواندا اے ۸- اوہ گھینہ پلکے لین دین نئیں کردا نہ ای پتا بیاج لیندا اے اوہ بدکاری توں دور رہندا اے لوکاں دے وچ سچائی نال نیاں کردا اے ۹- اوہ میرے حکمانے تہدا اے ایمانداری دے نال میری شریعتہ عمل کردا اے اوہ بندہ راستباز اے اوہ پکا جیوے گا خداوند خدا فر ماندا اے ۸- اوہ گھینہ پلکے لین دین نئیں کردا نہ ای پتا بیاج لیندا اے اوہ بدکاری توں دور رہندا اے لوکاں دے وچ سچائی نال نیاں کردا اے ۹- اوہ میرے حکمانے تہدا اے ایمانداری دے نال میری شریعتہ عمل کردا اے اوہ بندہ راستباز اے اوہ پکا جیوے گا خداوند خدا فر ماندا اے ۱۰- فرض کرو پئی اوہدے ہاں اک تیز ترار پتر اے جیڑا لہو وگاند اے تہدے ایہناں برائیاں وچوں کجھ کردا اے ۱۱- حالانکہ پیوہ ایہنا نوچوں اک وی برائی نئیں کیتی اوہ پہاڑ دے بت خائیاں وچ قربانی دا گوشت کھاندا اے اپنے گوانڈی دی بیوی دیہے حرمتی کردا اے ۱۲- اوہ غریبے محتاجتہ ظلم ڈھاندا اے اوہ ڈاکا ماردا اے گھنے پائی ہوئی شہ واپس نئیں کردا اوہ بتاں ول اکھیاں چکدا اے نفرت جوگ کم کردا اے ۱۳- اوہ بیاجتہ لین دین کردا اے پتا بیاج لیندا اے۔ کہ ایہو جیا بندہ جیوندا رہوے گا؟ اوہر گر زندہ نئیں رہوے گا کیو نجو اوہ یہ سارے کم کیتہ نئیں ایس لئی اوہ سچی مچی ماریا جلتہ گاتہ اوہدے خون اوہدے اپنے سرہوے گا ۱۴- پرفرض کرو پئی اوس دا پتر اے جیڑا اپنے پیو نوں ایہ سارے پاپ کردے ہوئے وپندا اے پاپوں ایہناں نوں وپندا فیر وی آپ اجیہاں حرکتاں نئیں کردا ۱۵- اوہ پہاڑ دے لٹے بُت خائیاں دی قربانی دا گوشت نئیں کھاندا یا بنی اسرائیل دے بُتاں ول دھیان نئیں لاند اے اپنے گوانڈی دی بیوی دیہے حرمتی نئیں کردا ۱۶- اوہ کیستہ ظلم نہیں کردا نہ قرض دین لئی کسی شہ نوں گھنے رکھن دی ضد کردا اے اوہ ڈاکا نئیں ماردا سگوں اپنی روٹی بھک نوں دیندا اے ننگ نوں کپڑے پاند اے ۱۷- اوہ بدکاری توں دور رہندا اے ناجائز نفعہ زیادہ بیاج نئیں لیندا اوہ میری شریعتہ عمل کردا اے میرے آئینے چلدا اے اوہ اپنے پیو دے گناہ دی وجہ توں نئیں مرے گا اوہ سچی مچی جیوندا رہوے گا - ۱۸- پر اوہدا پیو اپنے گناہ دے سببوں مر جاوے گا کیو نجو اوہ زہر دستی مال حاصل کیتا - اپنے بھرا نوں لٹیلتہ اپنے لوکاں وچ غلط کم کیتہ - ۱۹- فیر وی تسبیح پچھدے اوہ پئی پتر پیو دے گناہ دا بھار کیوں نئیں چکدا؟ کیوں جو بیٹہ اوہو کیتا جیڑا جائزہ روا سیتہ میرے آئینے عمل کردا رہا - ایس لئی اوہ ضرور زندہ رہوے گا - ۲۰- جیڑی جان گناہ کردی اے اوہو مردی اے پتر پیو دے گناہ دا بوجھ نئیں چکے گا نہ پیو پتر دے گناہ دا بوجھ چکے گا - راستباز دی راستبازی اوہدے حق وچ گئی جاوے گئی - شریر دی شرارت اوہدے خلاف گئی جاوے گی - ۲۱- پر جے بدکار بندہ اپنے کیتہوے سارے گناہواں توں باز لٹے میرے سارے آئینے چلتے جائزہ ٹھیک کم کرے فیر اوہ ضرور جیوے گا - اوہ نئیں مرے گا - ۲۲- اوہدے کیتہوے پاپاں وچوں اک وی اوہدے خلاف یاد نئیں کیتا جاوے گا - اپنے کیتہوے راستبازی دے کماں دی وجہ توں اوہ جیوندا رہوے گا - ۲۳- کہہ شہیر دی موت وچ مینوں خوچی ہوندی اے؟ خداوند خدا فر ماندا اے - سگوں کہہ مینوں ایس توں خوشی نئیہوندی پئی اوہ اپنی روش توں باز آوے زندہ رہوے - ۲۴- پر جے اک راستباز بندہ اپنی راستبازی نوں چھڈ دیوے پاپ کرے اوہ قابل نفرت حرکتاں کرے جیڑیاں اک شریر بندہ کردا اے کہہ اوہ جیوندا رہوے گا؟ اوسدے کیتہوے راستبازی دے کماں چوں کوئی وی کم یاد نئیں کیتا جاوے گا - اپنیہے وفائی دے جرم وچتہ اپنے کیتہ ہوئے پاپاں دے کارن وہ مر جاوے گا - ۲۵- فیر وہ تسبیح کیندے اوہ پئی خدا دی روش انصاف والی نئیں - اے بنی اسرائیل سُنو: کہہ میری روش راست نئیں؟ یا کہ تہاڈیاں روشاں راست نئیں؟ ۲۶- جے کوئی راستباز بندہ اپنی راستبازی چھڈ دیوے گناہ کرے اوہ ایس وجہ توں مر جاوے گا - ۲۷- پر جے کوئی بدکار بندہ اپنی کیتی ہوئی بدی توں باز آوے اچھے کم کرے جیڑے جائزہ روا نئیں اے اوہ اپنی جان بچاوے گا - ۲۸- کیونجو اوہ اپنے سارے پاپاں غور کرکے اوہناں توں باز آندے اے - ایس لئی اوہیکا زندہ رہوے گا - اوہ نئیں مرے گا - ۲۹- فیر وی بنی اسرائیل کیندے نیں پئی خداوند دی روش انصاف والی نئیں - اے بنی اسرائیل کہہ میریاں روشاں نا راست نیسے تہاڈیاں روشاں ناراست نئیں؟ ۳۰- ایس لئی اے بنی اسرائیل میتہاڈے چوں ہر اک دا اپنی اپنی روش دے حساب نال نیاں کراں گا - خداوند خدا فر ماندا اے - توبہ کرؤے اپنے سارے بھیڑے کماں توں باز آؤ - فیر گناہ تہاڈے ڈگن دا باعث نئیں ہووے گا - ۳۱- اپنے سارے پاپاں توں بری ہو جاؤ تہہ اپنے لئی نواں دلہے توں روح پیدا کرلو - اوہ بنی اسرائیل تسبیح کیوں مروگے؟ ۳۲- کیو نجو مینوں کسے دی موتہ خوشی نئیں ہوندی - خداوند خدا فرماندا اے - ایس لئی توبہ کروے زندہ رہو۔

۱۔ اسرائیل دے سیٹھا رتے رونا شروع کرتے آکھ۔^۲ تیری ماں شیراں وچوں دلیر شیرنی سی - اوہ جوان شیراں دے وچکار پئی 19
 رندی سیتے اپنہ بچیاں دی پالانہ کردی سی^۳۔ اوہ اپنہ بچیاں وچوں اک نوں لے پالیتے اوہ اک ڈاھاڈا شیر بن گیتے اوہ شکار نوں
 پھاڑنا سیکھیا اوہ بندیاں نوں نگلن لگ پیا^۴۔ دوجیاں قوماں وچ وی اودی بلہ بلہو گئی۔ اوہ اونان دے ٹوہ وچ ڈگیتے پھڑپا گیا اونانہ
 اونوں سنگلاں نال بنیا۔ مصر نوں لے گئے^۵۔ جدوں اوہ ویکھیا پئی اودی آس پوری نہی ہوئی۔ اودی توقع مٹ گئی۔ فیر اوہ اک ہو جا
 لیتے اونوں اک ڈاھاڈا شیر بنا دیتا^۶۔ اوہ شیرا ندے وچ گھمن پھرن لگا کیو نجو اوہ اک ڈاھاڈا شیر بن گیا سی - اوہ وہ شکار پھاڑنا
 سیکھ لیتے فیر بندیاں نوں نگلن لگ پیا^۷۔ اوہ اونان دے محل ڈھا دتے اونان دے شہر ویران کر دتے اودی گرج نال ملک دے
 وسنلیک ڈر گئے۔^۸ تد اوس دے لے دولہ دے علاقیاں دیاں کئی قوماں اودے خلاف نکل آئیاں - اونانہ اونوں قابو کرن لئی کئی جال
 لائے اوہ اونان دے ٹوے وچ پھس گیا^۹۔ اونانہ اونوں سنگل نال بن کے پنجرے وچ سٹ دتے اونوں بابل دے بادشاہ کول لے لے اتھ
 اونوں فیر کوٹھی وچ پادتا^{۱۰}۔ تیری ماں انگور دی ول ورگی سی جیہڑی پانی کنڈے لائی گئی سی پانی دے وادھ دے سببوں اوہ
 پھلتے ٹینیاں کڈیاں^{۱۱}۔ اودے ٹان بڑے ڈاڈھو گئے جنیاں دے نال بادشاہ دا کھونڈ بنایا جا سکدا سی اوہ سنگھ پتراں وچوں واوہ اچی
 ہو گئی۔ اوہ اپنی اچایاں تینیاں دے وادھ سببوں صاف دسن لگ پئی^{۱۲}۔ پر اونوں غصہ نال پٹکے؟؟ سٹیا گیا۔ پوبی ہوانہ اونوں
 سُکا دتا۔ اہے پھل لائے گئے اودیاں ڈھاڈیاں تینیاں سُک گئیاں۔ اگے اونوں ساڑکے سوا کر دیتا^{۱۳}۔ ہن اونوں بیابان وچ اک سوکھتے
 ترالے ملک وچ گڈیا گیا اے۔^{۱۴} اودیاں خاص تینیاں وچوں اک تینی وچوں اگ نکلی۔ اودے پھل نوں ساڑ دیتا۔ ہن اودے وچوں اک وی
 پکی تینی نہ بچی جیدے نال بادشاہ دا عصا بنایا جاسکے۔ اپہ نوحہ اے نوحہ وانگ پورتیاں جاوے

اوپناں ملکاں وچوں لے آواں گا جھتے اوہ وسدے نیں تد وی اوہ اسرائیل دے ملک وچ نہ وڑن گے۔ فیر تسیں جان لو وگے کہ میں خداوند آن -
³⁹ اے بنی اسرائیل ! خداوند تہانوں اپہ فرماندا اے ، تہاڈے وچوں اک اک جاکے اپنے اپنے بتان نوں پوجے۔ پر بعدوں تسیپکا میری سنو
گتے فیر کدی وی اپنے چڑھاویاں دیاں تے بتان نال میرے پاک ناں دی نندیا نہ کرو گے۔ ⁴⁰ کیوں جو خداوند خدا فرماندا اے پئی کل بنی
اسرائیل اپنے ملک وچ میرے پاک پہاڑ لے یعنی مطلب بنی اسرائیل دے اچے پہاڑ لے میری عبادت کرن گتے اوتھ میں اوپناں نوں
قبولوں گتے اوتھ ای میں تہانوں تہاڈے نذر لے پلہ پلہ دھیتے تہاڈے سارے پاک چھڑاویاں ستے سیداں گا - ⁴¹ جد میں تہانوں دوجیاں
قوماں وچوں لے آواں گتے اوپناں ملکاں وچوں اکٹھا کراں گا جتھ تہانوں ہک دتا گیا سی ، تد میں تہانوں مشککٹھوئے بخور وانگ قبولوں گا
تے دوجیاں قوماں دے سامنے تسی میرے ناں نوں پاک منو گے۔ ⁴² جدوں میں تہانوں اسرائیل دے ملک وچ لیاواں گا جیہڑا میں تہاڈے
باپ دادا نوں دین دی سویتھ چک کے کھادی سی ، تد تسی جان جاؤ گے پئی میں کداوند آن - ⁴³ اوتھ تسیں اپنے اخلاقتے عملاں نوں یاد
کرو گے جنہاں نال تسان اپنے آپ نوں پلیم کتیا اے تے تسیں اپنی بدکاری دے سببوں اپنے آپ نوں گھناؤنہ ٹھہراؤ گے۔ ⁴⁴ اے بنی اسرائیل
جد میں اپنے ناں دے لئی تہاڈے نال سلوک کراں گا نہ پئی تہاڈے کلہ کرتوتاں تے تہاڈے برے عملاں دے حساب نال تد تسیں جان لئو گے
پئی میں ای خداوند آن - اپہ خداوند خدانے فرمایا اے۔ (دکھن) جنوب دے خلاف نبوت ⁴⁵ خداوند دا کلام میرے لے اتریا - ⁴⁶ اے آدم
زاد اپنا منہ (رخ) دکھن ول کر ، جنوب دے خلاف کلام کرتے دکھنی ، ملک دے جنگلاں دے خلاف نبوت کر۔ ⁴⁷ دکھنی جنگلاں نوں آکھ
پئی خداوند دا کلام سنو۔ رب خداوند اینج فرماندا اے : میں تہانوں اگ لان والا واسے اوتھ تہاڈے کل رکھاں نوں بہانویں اوپرے ہوں
بھاویں سک ، ساڑھ کے سوا کر دے گی ۔ اوہ بخدا ہو یا لنبو کدے نہ بجھ گتے اودے نال دکھن ، توں لے کے پہاڑ تیک ہر چہرہ جھلس جاوے گا ۔
⁴⁸ ہر بندہ اپہ ویکھ لوے گا پئی میں خدا وندے اینہوں سلگا یا اے تے اوہ بجھائی نہ جاوے گی ۔ ⁴⁹ تد میں آکھیا ! ہلے اے خداوند ! لوک
میرے بارے کہہ رہے نیں کیہ اور بس اکھان ای نئیں پاندا۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۲۔ اے آدمزاد اپنا رخ یروشلم ول کر۔ مقدس دے خلاف کلام سنا۔ اسرائیل دے ملک دے خلاف نبوت کر۔ ۳۔ تو اونوں کہہ کے خداوند اینج فرماندا اے ویکھ میتیرے خلاف ہاں۔ میں اپنی تلوار میان وچوں کڈاں گالتے تیرے وچوں راستبازانے بدکاراں دوواں نوں مار مکاواں گا۔ ۴۔ کیونجو میں راستبازانے بدکرداراں نوں مُکان والا ہاں ایس لئی میری تلوار میان وچوں نکلے دکن توں؟؟ تک ہر بندے دے خلاف چلے گی۔ ۵۔ تہ سارے لوکی جان لین گے کہ میں خداوندنہ میان وچوں اپنی تلوار کڈی اے اوتے اوہدے وچ واپس نہ رکھاں گا۔ ۶۔ ایس لئی اے آدمزاد تو پوکے پر۔ اونان دے سامنے ٹوٹے دلے بہت دکھ نال ہاواں پرنا۔ ۷۔ تہ جدوں او تیرے کولوں پچھن پئی تو کیوں پوکے پرنا اے؟ تو آکھی کہ آون والی خبر دی وجہ توں ہر دل موم ہو جاوے گا۔ ہر ہتھ ٹھہلا ہو جاوے گا۔ ہر روح ماڑی ہو جاوے گی۔ ہر گوڈا پانی وانگ پولا ہووے گا او آون والی اے او ضرور وقوع وچ آوے گی اے خداوند خدانہ آکھیا اے۔ ۸۔ خداوند خدا دا کلام میرے اتریا۔ ۹۔ اے آدمزاد نبوت کرتے کہ خداوند اینج فرماندا اے۔ اک تلوار اک تلوار جیڑی لائیے چمکائی گئی اے۔ ۱۰۔ جیڑی قتل کرن لئی لائی گئی اے بجلی وانگ چمکن لئی صاف کیتی گئی اے کی ایسی اپنے پتر پودا دے عصا لئی خوش ہووے جدوں کہ تلوار اجیہی سوئی دی تحقیر کردی اے۔ ۱۱۔ تلوار چلکان لئی دتی گئی اے تا کہ تھ وچ پھڑی جاوے قاتلے تھ لئی تیار کیتی جاوے۔ ۱۲۔ اے آدمزاد چیکتے رو پٹ کیونجو او میرے لوکانے چلے گی او اسرائیل دے سارے حکماں اٹھ گی او میرے لوکاں سمیت تلوار دے حوالہ کیتے جان گے ایس لئی تو پٹ۔ ۱۳۔ تینوں پکا سزاوے گیتے اگر پودا دی سوئی جدی تلوارے عزت کر دتی اے نہ رہے گی۔ اے خداوند خدانہ آکھیا اے۔ ۱۴۔ سو آدمزاد نبوت کرتے تاڑی مار۔ تلوار نوں فیر توں چلن دے۔ ایتھوں تک کہ تین واری اوتلوارے خون خربلہ لئی اے۔ جیڑی ہر پاسوں اونانے آہے گی۔ ۱۵۔ میں اوس تلوار دی چنچ نوں خون خربلہ لئی اونان دے سارے پھانکاں ول کر تی اے۔ تان جوں اونان دے دل موم ہوجانے بہتیاں لاشاں وچھین۔ او بجلی ونگ چمکن لئی بنائی گئی اے قتل کرن لئی پھڑی گئی اے۔ ۱۶۔ نی تلواریں سچ پاس چل فیر کھہ پاس مطلب جیڑے پاس تینوں کُمایاں جلتے۔ ۱۷۔ میں وی تاڑی ماراں گالتے میرا غصہ ٹھنڈا ہو جاوے گا میں خداوندنہ آکھیا اے۔ ۱۸۔ خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۱۹۔ اے آدمزاد بابل دے بادشاہ دی تلوار لئی دو راہ میتھتے دو ویں اک ہی ملکوں نکلدے۔ جیتھوں راہ شہر ول نکلدا اے اوتھ نشانی گڈ دے۔ ۲۰۔ اک اینج دی راہ چلے پئی تلوار عمونیوں دے شہر رہتے آوے۔ دوجا اجیا پئی تلوار پودا دے گھیرے۔ شہر یروشلم آوے۔ ۲۱۔ بابلدا بادشاہ راہ وچ اوس تھاتے رکے گا جیتھوں او دو ویں راواں نکلدیاں ہوں۔ تان دوویں راواں دے میلے تان جوں شگون کڈے او تیراں نال قرعے پاکے اپنے بتاں نال صلاح کرے گالتے جگر نوں ویکھ گا۔ ۲۲۔ اودے توں سچ تھ یروشلم دا قرعے نکلے گا جیتھ او پتھر او لئی سامان لے آوے گا تان جوں خربلہ دا حکم دیتا جاوے۔ لڑائی دا شور اوچا ہوئے پھانکاں دے سامنے پتھراؤ دا سامان جوڑے۔ وے۔ صورے۔ لاوے۔ گھیریاں دے پکے بندوست کرے۔ ۲۳۔ جنہاں اونان دی اطاعت دا ہلف چکیا اونان دی نظر وچتے اے چھوٹا شگون اے۔ پر او اونان نوں اونان دا گناہ دس کے قیدی بنلے گا۔ ۲۴۔ ایس لئی خداوند خدا اینج فرماندا اے کیونجو توں اپنی نافرمانی نال جیڑی صاف دسدی اے اپنا گناہ یاد کیتلے اپنےہر کام توں اپنے گناہوںدا اقرار کیتا اے سب کرن دی وجہ توں تسی قیدی بنلے جاؤ گے۔ ۲۵۔ اے اسرائیل دے ذلیلے شرارتی شہزادے جیڑا ویلے آگیا اے سزا دا ویلے اُدی آخر تک آ پڑ گیا اے۔ ۲۶۔ اے خداوند خدا فرماندا اے۔ عمامہ لائے تاج نوں علیحدہ کر دے۔ او جینچ پیلو سی اونچ نہ رہے گا جیڑا نیواں سی اونوں اوجا کیتا جلتے گا۔ جیڑا اونچا اے اونوں نچا کیتا جلتے گا۔ ۲۷۔ اجاڑ اجاڑ میں اونوں اجاڑ کردواں گا او اُس ویلے تک بحال نہ کیتا جلتے گا جدوں تک اودا اصل مالک نہ آ جاوے۔ مہاویں اوسے نوں ہی دے دواں گا۔ ۲۸۔ تہ تو اے آدمزاد نبوت کیتے کہ خداوند خدا عمونیوں۔ اونان دے طعنیاں دے بارے کہندا اے اک تلوار اک تلوار جیڑی خون خربلے قتل کرن لئی چنی گئی اے قتلے بجلی ونگ چمکن لئی صاف کیتی گئی اے۔ ۲۹۔ تیرے خلاف جھوٹیاں روٹا ہن۔ تیرے حق وچ جھوٹیاں پیشنگوٹیاں کرن دے باوجود اونان شہراں دیاں تونانے آوے گی۔ جنیاں نوں قتل کیتا جانا اے اونان دے قتل دا دن آگیا اے۔ ۳۰۔ تلوار نوں میان وچ رکھ دؤں جیڑی تھان تو جمیتے جیڑا تیرے توں دادا دا ملک اے۔ اوتھ میں تیرا نیاں کراں گا۔ ۳۱۔ میں اپنا غضب تیرے ڈولاں گاتے اپنے غصے دی آگ نال تینوں پھوک دواں گا۔ میں تینوں وحشیاں دے حوالہ کراں گا۔ جیڑے تباہ کرن چ مہارت رکھدے۔ ۳۲۔ تو آگ لئی بالن بنے گی۔ تیرا لہو تیرے ملک وچ ہی دوڑاں جلتے گا۔ فیر تینوں کدی یاد نہ کیتا جلتے گا کیونجو میں بھی خداوندنہ اپنے فرمایا اے۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اُتیا: ۲۔ اے آدمزاد! کی تُوں ایہدا نیاں کریں گا؟ تُوں ایس لہو وگان ولہ شہر دا نیاں کریں گا؟ فیر اونوں اوہدیاں نفرتی حرکتاں جتا دے۔ ۳۔ آکھ خداوند اینج فرماندا اے: اے شہر جیہڑا اپنے وچ لہو وگا کے اپنے سرے آفت لیا ندا اے تے بُت بنا کے اپنے آپ نوں پلٹ کر دے۔ ۴۔ جیہڑا لہو توں وگا یا اے اوہدے سببوں تُوں پاپی ٹھہریا ایہ تے جیہڑے بُت تُوں بنائیں نیں اوہدی وجہ توں پلٹ ہو گیا ایس: تُوں اپنے آخری سالان چ پینچ گیا ایس۔ ایس لئی میں تینوں غیر قوماں دے وچ بدنامی تے ساریاں دیساں لئی مخول بنا دتا۔ ۵۔ جیہڑے لوکی تیرے لگے نیں تے جیہڑے تیتھوں دور نیں اوہ تینوں مخول کرن گے۔ کیوں توں فسادیتے بدنام زمانہ ایس۔ ۶۔ اپنے اندر اسرائیل دے سرداراں نوں ویکھ جیناں چوں ہر کوئی اپنا زور دوجیاں دا لہو وگان لئی ورتدا سی۔ ۷۔ تیرے اندر اونیاں نیں ماں پیاں نوں حقیر جانا اے، تیرے اندر اونیاں نیں پردیسیاں نیں ظلم کیتا اے تیرے اندر اونیاں نیں یتیمان تے بیواواں دے نال بُرا کیتا اے۔ ۸۔ تُوں میریاں مقدس شیواں نوں حقیر جانا اے تے میرے سبتاں دیہے حرمتی کیتی اے۔ ۹۔ تیرے اندر اجے لوکی نیں جیہڑے لہو وگان لئی جھوٹیاں کہانیاں گھڑ دے نیں تے بوہت ای ذلیل حرکتاں کر دے نیں۔ ۱۰۔ تیرے اندر اوہ نیں جیہڑے اپنے پیوواں دے بستر نوں پرہہ کردے نیں۔ تیرے اندر اوہ نیں جیہڑے ماہ واری دے دناں چ عورت دے نال بہ حرمتی کدے نیں۔ جدکے اوہ ایس حالت چ ناپاک ہوندی اے۔ ۱۱۔ تے کسے نیں اپنے مسئلہ دی بیوی نال تیرے اندر بدکاری کیتی تے کسی نیں اپنی تُو نال مذکالا کیتا تے زیادتی کیتی تے کوئی اپنی بہن دی عزت لُٹ دا اے جیہڑی اوہدے اپنے پیو دی دھی اے۔ ۱۲۔ تیرے اندر لوکاں نیں رشوتاں لے لہو وگایا اے، تسی بیاج تے سود ودھایا اے۔ تُوں ظلم کرکے اپنے ہمسایاں نوں لٹیا اے۔ مینوں بھل گئے اوہ رب خداوند اینج فرماندا اے۔ ۱۳۔ ایس لئی ویکھ تیرے ناجائز منافع لینے، تے تیرے اندر لہو وگان تے میں تالی ماری اے۔ ۱۴۔ جیناں دناں چ میں تیرا فیصلہ کران گا کی اوہدوں تیرا دل سہلے گلتے تیرے ہتھاں وچ زور ہووے گا؟ میں خداوند نیں ایہ آکھلتے میں اے کرکے رواں گا۔ ۱۵۔ میں تینوں دوجیاں قوماں چ کھلار دیاں گلتے تینوں غیر قوماں چ تیر پتر پتر کردیاں گا تے تیری گندگی تیرے وچوں کڈ دیاں گا۔ ۱۶۔ تے توں قوماں دے سامنے اپنے آم چ ناپاک ٹھہرن گے۔ تو توں جانیں گا پئی میں ای خداوند آں۔ ۱۷۔ خداوند دا کلام میرے لُٹ اُتیا تے مینوں آکھیا۔ ۱۸۔ اے آدمزاد! بنی اسرائیل میرے لئی دھات دی میل ہو گئے نیں۔ میرے لئی اوہ سب تانبا، رانگلے لوہے سبسے وانگ نیں، جیہڑے پٹھی وچ جھڈتے اندے نیں۔ اوہ تان بس چاندی دی میل میل ہو گئے نیں۔ ۱۹۔ ایس لئی رب خداوند اینج، کیوں جو تسی سارے دھات دی میل بن گئے اوہ میں تہانوں یروشلم چ اکٹھا کران گا۔ ۲۰۔ جیویں لوکی چاندی، تانبا، لوہا، سبسے رانگ نوں پٹھی چ اکٹھا کر دے نیں تان جو اونیاں نوں پختی ہوئی آگ وچ پگھلاں۔ ایس طرح میں تہانوں اپنے پرقہرے اپنے غصہ وچ اکٹھا کران گلتے تہانوں شہر دے اندر پاک پگھلاواں گا۔ ۲۱۔ میں تہانوں اکٹھا کران گلتے تہانوں اپنے غضب دی آگ ناں اجیا پھوکاں گا پئی تسی پگھل کے رہ جاوے۔ ۲۲۔ جیویں چاندی پٹھی چ پگھلائی چاندی اے ایسے طراں تسی ایہدے اندر پگھلائے جاوے۔ تسی جان لوگے پئی میں خداوند نیں اپنا قبر جتھاڈے گھلیا اے۔ ۲۳۔ فیر خداوند دا ایہ کلام میرے اُتیا! ۲۴۔ اے آدمزاد! تُوں دھرتی نوں آکھ: تُوں اوہ دھرتی ایس جس وچ غضب دے دن ناں میند وریا ناں برسات ہوئی۔ ۲۵۔ ایس دے حکمراناں نیں ایہدے اندر سازش کیتی تے جسطراں اک گرجن والا شیر اپنے شکار نوں چیر پھاڑ دیندا اے۔ ایسے طراں اوہ لوکاں نوں پُڑ کر لیندے نیں تے! اوہ خزانیاں تے بوٹیاں قیمتی شیواں نوں کھو لیندے نیں تے ایس شہر وچ بوہت ساریاں عورتاں نوں بیوہ بنا دیندے نیں۔ ۲۶۔ اوہدے کاہناں نیں میری شریعت نوں توڑتے میریاں مقدس شیواں نوں ناپاک کر دتا۔ اوہ مقدس تے عام شیواں چ فرق نہیں رکھدے تے اوہ اے سکھاندے نیں پئی ناپاک تے پاک شیواں وچ کوئی فرق نہیں تے اونیاں نیں میرے سبتاں نوں منن ولوں منہ موڑیاں تان جو میں اونیاں دے وچ ناپاک ٹھہراں۔ ۲۷۔ اوہدے سردار اوہدے وچ اینج نیں جیویں بھیڑے اپنے شکار نوں پھاڑ دے نیں۔ جیہڑے ناجائز نفع دی خاطر خون ریزی کر دے جان ہلاک کر دے نیں۔ ۲۸۔ اوہدے نبی جھوٹیاں روپاواں تے جھوٹیاں پیشین گوئیاں دے راہیں اونیاں دے اعمال تے سفیدی پھیر دیندے سن۔ اوہ کہندے نیں رب خداوند اینج فرماندا اے۔ جدکے خداوند نیں کجھ نہیں فرمایا۔ ۲۹۔ دیس دے لوکی ظلم نال کام لیندے نیں۔ لوٹ مار کر دے نیں غریباں تے محتاجاں تے ظلم ڈھاندے نیں تے پردیساں دے نال بُرا سلوک تے ناانصافی کر دے نیں۔ ۳۰۔ میں ایناں چوں کسے ایسے بندے دی کھوج چ ساں جیہڑا کند کھڑی کردے دیس دی خاطر نلکے میرے حضور چ کھڑا ریندا تان جو مینوں ایہ تباہ نہ کرنا پوے پر مینوں اجیا کوئی نہ لہیا۔ ۳۱۔ ایس لئی میں اپنا قبر ایناں تے نازل کران گلتے اپنے غضب دی آگ چ ایناں توں ساڑدیاں گلتے ایناں دے سارے اعمال آپ ای ایناں دے ای سراں تے لیاواں گا۔ ایہ رب خداوند نیں فرمایا اے۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اترا ۲۔ اے آدمزاد فو عورتاں س جیڑیاں اک ای ماں دیاں دھیاں سن۔ ۳۔ اوہ مصر وچ کنجریاں بنیاں اوہ اپنی جوانی توں اپنی عزت لوٹان لگیاں۔ ایس دیس وچ اوہناں دیاں چھاتیاں ملیاں گئیاں۔ اوہناں دے ڈھونٹیاں ملیاں گئیاں۔ ۴۔ وڈھی داناں اوہولہ سی عہ اوہندی بہین داناں اوہولہسی۔ اوہ دوویں میریاں ہو گئیاں عہ اوہناں وچوں پترے دھیاں جھیاں۔ اوہولہ سامریہ اے اوہولہ یروشلم اے۔ ۵۔ اوہولہ اجیہ میری ای سی کہ بدکاری کرن لگی۔ اوہ اپنے عاشقوں یعنی اسوریوں مے گئی۔ ۶۔ جنہاں لالہ نارنجی رنگ دے کپڑے پائیں سن بہت خوش نظر ان ولہ جوان۔ سپائی سردارے فوج دے وڈے سیلار سن اوہ گھوڑیاں سواری کردے سن۔ ۷۔ اوہ اسور دے سارے خاص مردان نال بدکاری کیتی۔ جنہدے اوہ مری اوہناں دے بوتان توں اپنے آپ نوں ناپاک کر لیاں۔ ۸۔ اوہ مصر وچ شروع کیتی ہوئی عزت لٹانی چھڑی ناں جدوں جوانی وچ مردانے اوہدے نال مباشرت کیتی سی اوہدے اٹھدی جوانی دے پستانوں نال مسلایا سی اور اپنی برائیاں اوہدے اوتے سٹ دیتاں سن۔ ۹۔ ایس لئی میں نے اوہو اوہدے اسوری عاشقان دے حوصلہ کر دتا۔ جنہاں اوہ مری سی۔ ۱۰۔ اوہناں نے اونوں تنگا کیتا اوہدے پترانے دھیاں نوں کھولیاں۔ اوہو تلوار نال قتل کر دتا۔ اوہ جنہاں وچ حقوت بن گئی۔ اوہو سزا دتی۔ ۱۱۔ اوہدی بہن اوہولہ نے اپنی سارا ویکھایا پراوہ اپنی شہوت پرستی برے کاماں وچ اپنی بہن توں بری نکلی۔ ۱۲۔ اوہ وی اسوری حاکماں فوج دے ساریاں نالوں وڈے اسلحہ نال ہووے سپاہیاں گھوڑیاں اوتے سواری کرن والیاں مری سی۔ جیڑے سارے دے سارے بڑے سوہ نوجون سی۔ ۱۳۔ اے میں ویکھیا کہ اوہ وی ناپاک ہو گئی۔ دوویں اک ای روشے چلیاں۔ ۱۴۔ اوہ پر اوہو بداری کر دی گئی۔ اوہ کندھتے تصویراں ویکھیا جیڑیاں لال چوں رنگیاں پوٹیاں کسدیاں دیاں تصویراں سن۔ ۱۵۔ جنہاں دے لکے سر بلدیاں پگاں سن۔ اوہ ساریاں دیاں ساریاں کسدیوں دے دیس دے باشندیاں دے وانگ بابل دے رتھاں دے سرداراں دی وانگ دکھائی دیندے سن۔ ۱۶۔ جیویں ای اوہ ویکھیا اوہ اوہناں مے گئی۔ اوہ اوہناں دے پچھ کسدیاں دے دیس وچ قاصد کہ۔ ۱۷۔ تد بابل دے رن ولہ اوہدے کول لٹتے محبت دے وچ ڈگ کے اوہدے بسترے چڑھتے اوہدی حرمی کر دتی جدوں اوہ اوہناں کولوں بہ عزت ہو گئی۔ تدوں اوہدی جان اوہناں توں تنگ آگئی۔ ۱۸۔ جدوں اوہ کھلم کھلا بدکاری کیتی۔ اپنا تنگا پن وکھایا۔ میری جان اوہدے کولوں اینج تنگ ہوگئی جیویں اوہدی بہن کولو ہوگی سی۔ ۱۹۔ فیر وی اوہ اپنی جوانی دے دن یاد کیتے جدوں اوہ مصر چوں فاحشہ سی۔ فیراوہ پوری کھلم کھلا بدکاری کرن لگ پئی۔ ۲۰۔ اوہ اوہدے عاشقاں مری جنہاں دے اعضاے تناسل کھوتیاں ورگ سن عہ اوہناں دا انزال گھوڑیاں ورگا سی۔ ۲۱۔ جو نک توں اوہدی جوانی دی عیاشی لئی کالی پوری سی جد مصر وچ تیری۔ یک گل نال لٹی گئی۔ تیری دو شیزہ چھاتیاں سہلائیں گئیں۔ ۲۲۔ ایس لئی اوہولہ خداوند اینج فرمادا اے میں تیرے سچناں نوں جنہاں کولوں توں تنگ ہو گئی۔ میں تیرے خلاف اکھاواں گلے اوہناں توں ساریاں پاسیوں تیرے خلاف لیاواں گا۔ ۲۳۔ تد بابل دے سارے رن ولہ، سارے کسدی لوکے فقود، شوعے کوع دے لوکے اوہناں دے نال سارے اسوری جیڑے سارے دے سارے سردار، فوج دے وڈے افسرے اوچے رتبہ دے پنے اوہ سارے دے سارے گھوڑیاں سواریاں ہوں دے۔ ۲۴۔ اوہ اسلحہ، جنگ، رتھانے چھکڑاں لوکاں دا جتھلے تیرے اوہدے حملہ کرن دے وڈیے چھوٹی سپرے کہ اوہ سر اوتے لوہے دی ٹوپی پاکے تیرے اوتے برابر مقابلہ کرن دے۔ میں تینوں اوہدے قانون کے حساب نال سزا دین گے۔ ۲۵۔ میں اودا غیرت والا غصہ تیرے اوتے اتاراں گا عہ اوہ غصہ چوں ہو کہ تیرے نال پیش آن گے۔ اوہ تیری نا کتے کن کٹ دیں گے باقی بچوے لوک تلوار نال مارے جان دے۔ اوہ اوہناں دے پترانے دھیاں نوں جان دے اوہناں وچوں جیڑے بچ گے اوہناں نوں اگ ساڑ دیوے گی۔ ۲۶۔ اوہ تیرے لیڑے لا لیں دے تیرے چنگ زبورات لٹ لیں دے۔ ۲۷۔ اس طرح میں تیری شہوت پرستی عزت وچن۔ جنہدا تو مصر وچ شروع کیتا سی مکادیواں گا۔ ۲۸۔ خداوند خدا اینج فرماندا اے۔ میں تینوں اوہناں لوکاں دے حوصلہ کرن نوں آن جنہاں توں توں نفرت کرنی ایں۔ ۲۹۔ اوہ تیرے نال نفرت دے نال ملن دے تیری محنت دے نال کمائی ہوئی پر شہ کھو لیں دے۔ اوہ تینوں ننگی تہ پردہ کر دین گے تیری عزت وچن تہ شرمی ویکھی جاوے گی۔ ۳۰۔ تیری شہوت پرستی تیرے ناجائز جنسی تعلقات دے ہانچوں ایں مصیبت تیرے لے آئی جو نک توں مختلف قومانے مری ایں۔ اوہناں دے بتان نال اپنے آپ نوں ناپاک کیتا۔ ۳۱۔ توں اوہدی پین دے پیرانے چلی ایس لئی میں رودا پیالہ تیرے تہ وچ دے دیواں گا۔ ۳۲۔ خداوند خدا اینج فرماندا اے توں اوہدی پین دا پیالہ پیویں گی۔ جیڑا کہ کافی وڈتے گہرا اے اوہ عزتے نفرت لاوے گا۔ جو نک ایس وچ کافی جگہ اے۔ ۳۳۔ اوہدی پین سامریہ دے پیالہ دے وچوں پی کے جیڑا ویرانی تہ تہاں دا پیالہ اے توں مستی پنے غم نال بھر جاوے گی۔ ۳۴۔ توں ایندے وچوں پیویں گے اوہو نچوڑ کہ سکا دیویں گی۔ فیر اوہو تھلہ مارے ذرہ ذرہ کر دیویں گی۔ ۳۵۔ جو نک خداوند خدا اینج فرماندا دا اے۔ جو نک توں مینوں بھلا دتا اے اوہدی کنڈ پچھ دھکا دے دتا اے۔ ۳۶۔ خداوند مینوں فرمایا اے آدمزاد کی توں اوہولہ اوہولہ دا الصاف کریں گا؟ عہ فیر اوہناں دی نفرت دے قابل حرکتاں جتا۔ ۳۷۔ جو نک اوہناں بدکاری کیتی اے اوہناں دے تہ خون نال لیڑے نیں۔ اوہناں نے اپنے بتان نال زنا کیتا اوہناں نے اوہدی اوہ دونوں وی جنہاں نوں اوہناں میرے لئی جنیا بتان نوں دے دیا جو نک اوہ اوہناں لئی غذا بن جاوے۔ ۳۸۔ اوہناں میرے نال ایں وی کیتا اسی ولہ میرے مقدس نوں ناپاک کیتا۔ میرے سبتاں دیہ حرمتی کیتی۔ ۳۹۔ اُس دن اوہناں آوے بچیاں نوں اپنے بتانے قر بان کیتا۔ میرے گھر وچ داخل ہوئے۔ اونوں پاک کیتا اوہناں نے اجیہ کم میرے گھر دے وچ کیتا۔ ۴۰۔ اوہناں نے آدمیاں دے کول قاصد کلے اوہ دور توں چلے آئے جد اوہ آگے تدوں توں اوہناں لئی نہایت اپنی اکھاں چوں کاجل لایا۔ اوہیاں ٹوڑیاں پالیاں۔ ۴۱۔ توں اک بڑے سوہ پلنگے بیٹھی جدے سامنے اک چوکی سی۔ جنہدے اوتے تونے نیرا بخورے عطر رکھیا۔ ۴۲۔ اوہدے آس پاس اکے پرواہ بیڑا روں سنائی دتا سی ایس بیڑا دے لوکاں نوں وکھر ویرلے توں نشانیاں نال وی بلایا گیا۔ جنہاں اُس جنانے اوہدی پین دے تہاں چ کنگن پاوے اوہناں دے سراں لے سوہ تاج رکھ۔ ۴۳۔ تد میں اوہناں بارے جیڑے بدکاری کر دیاں کر دیاں آہ موئی ہو گئی سی آکھیا پئی ہن اے وی ایہدے نال زنا کرن گے۔ ایہ وی اپہناں نال کرے گی۔ ۴۴۔ اوہ اوہدے کول گئے جسراں کس فاحشہ زانی کوئی جائی دا اے۔ ایس طراں اوہ اہلے اہلیہ دونوں فاحشہ زانیاں دے کول گئے۔ ۴۵۔ پر سچ بندے اوہناں لے فتویٰ دین گے جیڑا زانی لہو وگان والیاں عورتانے لایا جاندا اے۔ کیوں جو دونوں زنا کار نیں عہ اوہناں دے تہ لہو نال لیڑے نیں۔ ۴۶۔ کیوں جو مالک

خداوند اینج فرماندا اے پئی میں اوناں دے خلاف اِک پنچیت بٹھاواں گا تے اوناں تون ظلمتے لُٹ دے حولہ کراں گا۔⁴⁷ ۴۷ تے اوہ پنچیت اوناں تون پتھر مارے گی تے اپنی تلوار نال اوناں تون وڈھ سٹے گی تے اوناں دے پُتر تے دھیاں تون قتل کر دے گا تے اوناں دے گھراں تون آگ نال ساڑ دے گی۔⁴⁸ ۴۸۔ اینج میں بدکاری تون دیس وچوں مُکادیواں گا تے ساریاں زنانیاں لئی اِک سبق پوئے گا۔ تاں جو تہاڈے وانگ بدکاری نہ کرن۔⁴⁹ ۴۹ تے تہاڈی بدکاری دا بدلہ تہانوں دتا جاوے گا۔ سو تسی اپنے بُتاں دے گناہواں دی سزا پاؤگتے جان لو گے پئی میں ای مالک خداوند ہاں۔

۱- ناوین ورھ دی دسویں مہینہ دی دس تاریخہ خداوند دا کلام میرے اُتریا -۲- اے آدم زاد، ایس تاریخ نوں لکھلے ہاں ایہو ای 24 تاریخ کیوں جے آج دے ای دن بابل دے بادشاہ یروشلم نوں گھیرے چلے لیا -۳- ایس نافرمان نیر نوں ایہ اکھاں سنا تے اپناں نوں دس پئی رب خداوند اینج آکھ دا اے۔ اک رینن والی دیگ نوں چاڑھ ؛ اینوں چاڑھ ایہدے وچ پانی پا -۴- ایہدے وچ بوٹیاں سٹ دے۔ جہڑیاں ودھیا ہون - جیویں پٹتے موڈیاں دیاں بوٹیاں تے اینوں ودھیا پڈیاں نال بھر دے۔^۵ جہناں نوں وگ وچوں جگ کے کڈھیں - دیگ دے پٹھاں پڈیاں لئی لکڑاں دا بالن ڈا؛ دے تے اپناں نوں اُبلن دے تے ایہدے وچ پڈیاں رین -۶- ایس لئی پئی رب خداوند اینج آکھ دا اے ؛ ایس خونی شیر لے افسوس تے ایس دیگ اُے وی جیدے وچ تہ جم گئی اے۔ جہڑی لٹھ گی نئیں ! بوٹی بوٹی کرکے اپنوں ویلیاں کر ایہدے لئی پرچیاں نال سٹ -۷- کیوں جو جہڑا لہو اوہ وگا یا - اوہ اوہدے وچ اے۔ اوہ اونوں ننگی چٹان لے رکھیا پر اپنوں دھرتی لے نئیں سٹیا۔ تان جو مٹی اپنوں کچ لوے۔^۸ ایس لئی میں وی غصہ بھڑکان تے بدل لین لئی اوہا لہو ننگی چٹان لے رکھیا کیوں جو اوہ ڈھکیا نال جاوے۔^۹ سو رب خداوند اینج فرماندا اے ؛ افسوس اوس خونی شیر لے میں وی لکڑاں دا ڈھیر لاواں گا -^{۱۰} تے فیر لکڑاں دا ڈھیر لے آگ بال دے مسئلہ رلاکے ماس چنگی طرحاں رین - تے پڈیاں نوں سڑ جان دے۔^{۱۱} فیر ویلی دیگ کوئلیاں لے رکھ دے۔ ایتھوں تیکر پئی اوہ تپ جاوے تے اوہا تراما چمکن لگ پوئی - کیوں جو ایہدی میل پگھر جاوے تے جو گُش ایہدے تھلہ جمیا اے ، سٹ جاوے۔^{۱۲} سارے چارے بیکار ہو گئے ؛ کیوں جوں میل دی موٹی تہ نوں ساڑیا نال جا سکیا ، ایتھوں تیک پئی آگ نال وی نئیں -^{۱۳} تیری بدی تیرا خبیث پُنا اے جدوں پئی میں تینوں پاک کرنا چاہا پر تو اپنے خبیث پُنا توں نئیں مڑی - ایس لئی جد تیک میرا غصہ تیرے تھنڈا نئیں پُندا - اوس ویلہ تیک توں پاک نال ہو سکیں گی -^{۱۴} میں مطلب پئی خداوندنہ ایہ آکھیا اے ؛ پُن ویلہ آگیا اے پئی میں گُش کران گا - پُن میں نئیں رکاں گا ؛ نال ای رحم کران گا - نال میں اُراں پران کران گا - تیرے اخلاقت تیرے کماں دے حساب نال نیاں کیتا جاوے گا - ایہ رب خداوندنہ آکھیا اے۔^{۱۵} خداوند دا کلام میرے لے اُتریا ؛^{۱۶} اے آدم زاد، میں تیری اکھاں دے چین (بیوی) نوں اک ای سٹ نال تیرے توں وکھ کرن والا واں - پر توں ناسے پٹیں نال ای روئیتے نال ای ہنجو کیریں -^{۱۷} چُپ ہواں بھریں - میتے پٹیں نال اپنی پگ بنھیں رکھیتے پیریں نال رکھیں تے نال اپنا مُنہ کجھیتے نال ریت دے مطابق پورے دی روٹی کھاویں -^{۱۸} تان جو سویرے ای لوکاں نال گل کیتی تے شام نوں میری بیوی فوت ہو گئی - دوجے دن سویرے میں اونج ای کیتاں جینج مینوں حکیم پویا سی -^{۱۹} تده لوکاں مینوں پُچھیا ، کیہ توں سانوں نئیں دسیں گا پئی اپناں گلاں نال سادا کیہ لین دین؟^{۲۰} ایس لئی اوہوں آکھیا ، خداوند دا کلام میرے اُتریا -^{۲۱} بنی اسرائیل نوں دس پئی رب خداوند ایہ فرماندا اے ، میں اپنے مقدس نوں مطلب پئی ایس قلعہ نوں جیدے تہانوں مان اے جہڑا تیریاں اکھاں دی ٹھنڈ کتے ٹھاڈا محبوب اے ، پلید کرن والا واں - جہناں پُترانہ دھیاں نوں پچھاں چھڈ لے اوہ تلوار نال مارے جان گے۔^{۲۲} تسیں اونج ای کروگے جینج میں کیتا اے۔ تسیں اپنا مُنہ نال لکائوگے ، نال ای ریت دے مطابق رون پٹن والیاں نال کھاؤگے۔^{۲۳} تسیں اپناں پگاں اپنے سرانہ ای رین دیوگے اپناں جُتیاں اپنے پیریں پائیں رکھو گے۔ تسیں نال روئوگے نال پیٹوگے۔ سگوں اپنے پاپاں دے سببوں گھٹے وٹے روئوگے اک دوجے نوں ویکھکے پوک بھروگے۔^{۲۴} حزقی ایل پُباڈے لئی نشانی ہووے گا - تسیں وی اونج ای کروگے۔ جینج اوہ کیتا اے تے جیدوں ایہوہوے گا - تدهوں تسیں جان لوئوگے پئی میں خداوند خدا آں -^{۲۵} تے جس دن میں اوہاں دا قلعہ ، اپناں دی خوشیت جلال ، اپناں دے دلاں دی تمنائے اپناں دے پُتران دھیاں نوں لے لاواں گا - پُن توں اے آدم زاد توں ویکھیں -^{۲۶} پئی اوس دن اک پچیا ہویا بندہ آکے تینوں سنیپا دیوے گا -^{۲۷} اوس ویلہ تیرا مُنہ کھل جاوے گلتے توں اوہدے نال گل بات کریں گلتے فیر چُپ نال رویں -

۱- خداوند دا کلام میرے اُتربا -۲- اے آدم زاد! عمونیاں وَل مُنہ کرکے اونیاں دے نال نبوت کر -۳- انسان نوں آکھ پئی -
 خداوند دا کلام سُنو -خداوند خدا اینج آکھ دا اے- کیوں جو تُسیں میرے گھر جیدوں اوہ پلید کیتا گیا تے اسرائیل دے دیس لئی
 جیدوں اوہ اُجڑ گیا تے یہوداہ دے لوکاں لئی جیدوں اوہ دیسوں کڈھ گئے ، آیاتے آکھیا -۴- ایس لئی میں تُہانوں اہلِ مشرق دے حوالہ کرنا
 واں - تان جو تُسیں اودی ملکیت بنو تے اوہ ساڈے وچکار ڈیرے لان گئے خیمہ کھلارن گے- اوہ تُہاڈا اپھل کھان گئے تُہاڈا دودھ پین گے-
 ۵- میں رے نوں اونٹنیاں دی چرن گامتے عمون نوں بھیڈاں دی آرام کرن دی تہاں بناواں گا - فیر تُسیں جانوگے پئی میں ای خُدا آں -
 تان جو تُسیں تاڑیاں ماریاں -۶- کیوں جو رب خداوند اینج فرماندا اے- تان جو تُسیں تاڑیاں ماریاں تے اپنے پیر مارے تے اسرائیل دے
 دیس دے خلاف اپنے دل دے کرودھ دے سببوں خوشی منائی-۷- ایس لئی میں تُہاڈے خلاف اپنا ہتھ ودھا کے تہانوں لوٹ دے مال دے
 وانگ دُجیاں قوماں نوں دے دیواں گا - میں تُہانوں قوماں چوں کڈھ لیاواں گا تے دیسوں مار مُکاواں گا - میں تُہانوں اُجاڑ دیاں گا -
 تے تُسیں جان لوگے پئی میں ای خداوند آں -۸- رب خداوند اینج آکھ دا اے- تان جو موآب تے شعیرے آکھیا -ویکھو بنی یہوداہ وی دُجیاں
 ساریاں قوماں وانگ ہو گئے نیں -۹- ایس لئی ویکھو - میں موآب دیاں راہواں نوں اودی سرحد دے شہر بیت یشموت ، ابل ، معون تے
 قرینائم توں شروع کر دیاں ہونیاں جیڑے ایس دیس دی شان نیں کھول دیواں گا -۱۰- تے میں موآب نوں بنی عمون سمیت اہلِ
 مشرق نوں دیس دے طور نال دے دیواں گا- تان جو قوماں وچ بنی عمون دا ذکر تیک نال ہووے-۱۱- تے میں عمون نوں سزا دیواں
 گا - تده اوہ جان لین گے پئی میں ای خداوند آں-۱۲- رب خُداوند اینج فرماندا اے-کیوں جو ادوم تے بنی یہوداہ توں بدلہ لیا تے ایس
 سببوں ڈاڈا پاپی ٹھہریا -۱۳- ایس خداوند خدا اینج فرماندا اے- میں ادوم دے خلاف اپنا ہتھ ودھاواں گا تے اودے لوکاں تے اونیاں دے
 جانوراں نوں مار دیواں گا - میں اونوں اُجاڑ دیواں گا تے تیمان توں ددان تیک اوہ تلوا ر نال مارے جان گے-۱۴- تے میں اپنی قوم
 اسرائیل دے ہتھوں ادوم دا بدلہ لواں گا - اوہ ادوم نال میرے قہر مطابق پیش آن گئے اوہ میرا انتقام جان لین گے- خداوند خُدا اپنے
 فرماندا اے-۱۵- رب خُداوند اینج فرماندا اے- کیوں جو فلسطیاں تے انتقام دے جزیہ وچ اپنے دل دے وچ کرودھ رکھ کے بدلہ لیا - پرلہ ویر
 دے سببوں یہوداہ نوں برباد کرنا چاہا -۱۶- ایسے تھوں خداوند خدا اینج فرماندا اے- میں فلسطیاں دے خلاف اپنا ہتھ ودھان والا ہاں تے
 میں کریتیاں نوں وی وڈھ دیواں گا تے سمندر دے کنڈے دے باقی لوکاں نوں اُجاڑ دیواں گا -۱۷- میں اونیاں توں ڈاڈا بدلہ لواں گا -
 تے اپنے قہر جہ اونیاں نوں سزا دیواں گا - جیدوں میں انتقام لواں گاتے اوہ جان لین گے پئی میں خداوند ہاں -

۱- یارو بن سال مہنہ دے پہلے دیپڑے خداوند دا کلام میرے لُہ اُتہا ۲- اے آدمزاد کیوں جو سورہ بروشلیم دے بارے چہ قیقہ مارکے اے آکھیا پئی قومماں دا پھانک بھن دتا گیلے اوہدے بوئے میرے لئی کھول یتہ گئے نیں ہُن اوہ اُجاڑ اے ایس لئی میں ودھاں گا؟ ۳- ایس لئی خداوند اینج آکدا اے اے صور میں تیرا مخالف آستہ میں بوہ سارریاں قومماں نون اینج تیرے لُہ چڑھالیاواں گا۔ جیویں سمندر اپنیاں چھلان چُکدا اے۔ ۴- اوہ صوری دی چار دیواری نون ڈیگ دین گیاستہ بُرجاں نون ڈھا دین گیاستہ میں تے اودی مٹی کُھرچ کے اونوں ننگی چٹان بنا دیاں گا۔ ۵- اوہ سمندر دے وچ جال سٹن دی تھان بن جاوے گی۔ ایس لئی پئی اے میں آکھیا اے۔ اینج خداوند خدا نیں آکھیا اے۔ اوہ قومماں لئی لُٹ دا مال بن جاوے گی۔ ۶- اوہدیاں بستیاں جیڑیاں دھرتی دے لُہ نیں تلوار نال غارت کر دیتاں جاؤں گیان۔ فیر اوہ جان لین پئی میں خداوند آں۔ ۷- کیوں جو خداوند خدا اینج آکھدا اے ویکھ میں شمال وُلون شہنشاہاوندے شہنشاہ بابل دے بادشاہ نبوکدنصر نون گھوڑیاں، رتھان، گھوڑسواراں تے اک بوہ وڈے لشکر نال لیا ریاں واں۔ ۸- اوہ تیری دھرتی دیاں بستیاں تلوار نال مُکا دیوے گا اوہ تیرے سامنے مورچے لاوے گلتے تیری کند تک مورچے لاوے گا تیرے خلاف اپنیاں ڈھالان گڈے گا۔ ۹- اوہ تیری چار دیواری نون اپنے قلعہ بھن پتھراؤ دا نشانہ بناوے گلتے اپنے تھیار نال تیرے بُجاں نون ڈھا دیوے گا۔ ۱۰- اوہدے گھوڑے گیتی وچ لینہون گے پئی توں اوہناں دی اڈائی ہوئی نال ڈھکی جاویں گی جدوں اوہ تیرے پھانکاں وچوں وڑے گا جیویں ٹٹیاں ہوئیاں کنڈاں وچوں وڑ آؤندے نیں اوہدے جنگی گھوڑیاں، چھکراں تے رتھان دے شور نال تیری چار دیواری کمب جاوے گی۔ ۱۱- اوہدے گھوڑیاں دے کُھر تیریاں ساریاں سڑکاں نون رُوند دین گے۔ اوہ تیرے لوکاں نون تلوار نال قتل کے گا تیرے پکے تھم زمین تے ڈگ پین گے۔ ۱۲- اوہ تیری دولت تے تیرا کاروباری سامان لُٹ لین گتے تیری چار دیواری ڈیگ دین گتے سوہنہ مکان ڈھا دین گتے تیرے پتھر لکڑی تے مٹی نون سمندر وچ سٹ دین گے۔ ۱۳- میں تیرے اُچی آواز وچ گلے ہوئے گیتاں نون بند کردیاں گلتے تیرے بربط دی آواز فیر سنائی نیں دیوے گی۔ ۱۴- میں تینوں اک ننگی چٹان بنا دیاں گلتے توں مچھی دے جال پاؤں دی تھان بن جاویں گا۔ توں فیر بنایا نہ جاویں گا۔ کیوں جو میں یعنی خداوند نے ایہ آکھیا اے۔ ایہ خداوند خدا نے آکھیا ایہ۔ ۱۵- خداوند خدا صور نون اینج آکدا اے: جدوں تیرے وچ قتل عام ہووے گلتے زخمی لوک کراہندے ہون گتے کی تیرے ڈگن دے شور نال سمندر ی دیس نہ کمبھن گے؟ ۱۶- فیر ساحل دے سارے امیر اپنے اپنے تختاں توں اُتر جاوے گتے اپنے تاج تے اپنے بوئے دار کپڑے اُتار دین گتے تینوں ویکھ کے حیران ہون گے؟ تے ڈر نال مُلبس ہوکے کمبھدے ہوئے زمین تے بیٹھ جاوے گے۔ ۱۷- فیر اوہ تیرے وین پاوے گتے تینوں آکھن گے اے نامور شہر جیڑا سمندری قومماں نال وسایا ہویا سی۔ توں کینج برباد ہو گیا؟ توں تے تیرے واسی سمندراں وچ زور آور قہ جانڈے سن گتے اوتھوں دے لوکاں تے اپنا ڈر جمایا ہویا سی۔ ۱۸- ہُن ساحلی دیس تیری پستی دے دن کمبے نیں؟ تے سمندری جزیرے تیرے ہارن توں گھبرا گئے نیں۔ ۱۹- خداوند خدا اینج آکھدا اے: جدوں میں تینوں اوہناں شہراواں اُجاڑ دیاں گا جیڑے کدی وسے ای نیں سن تے جدوں میں تیرے لُہ سمندر چڑھا لیاواں گلتے اوہدا نان مُکن والا پانی تینوں ڈوب دیوے گا۔ ۲۰- تے فیر میں تینوں اوہناں لوکاں دے نال جیڑے قبرے پئے پُرنے وقت دے لوکاں دے وانگ تھلے اینج واساواں گا جیویں کوئی پیرلہ کھنڈراں وچ وسدا ہووے اوتھوں توں مڑ نہ سکیں گا ناں جیوندیاں دے دیس وچ اپنی تھان بنا سکیں گا۔ ۲۱- میں تیری اخیر بڑی ڈراؤنی کردیاں گلتے توں باقی نہ رہیں گا تینوں لہیا جاوے گا پر توں کدی وی نہ لہیں گا ایہ خداوند خدا نے آکھیا اے۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اُتیا - ۲۔ اے آدم زاد صوّر دے بارے نو^۳ - صوّر نوں آکھ ، جیہڑا سمندر دے پھاٹکتے رندا اے ساحل دے تہے لوکاں لئی بیویاں کرن دی تھاں اے ، رب خداوند اینج فرماندا اے - اے صوّر توں اکھدا این - پئی میرا حُسن پُورا اے - ۴۔ تیرا علاقہ سمندر دے وچ سی ہے تیرے کاریگراں تیرے حُسن نوں توڑ تک اپرا دتا اے - ۵۔ اونانے تیرے سارے تختہ ، سنیر دے صنوبر دی لکڑی نال بنلے ؛ تے لُبناں تھوں ديارے کے تیرے لئی تھمب بنایا - ۶۔ بے باشان دے بلوط نال اونانے تیرے چپو بنلے قبرس دے ساحلاں توں لکڑی لے کے اوبدے وچ پاتھی دند مڑھ کے اونانے تیرے لئی چھانا بنایا - ۷۔ مصر دے مہینے کڈھوئے سوتی نال تیرا پال بنیا۔ جہ تیرے لئی جھنڈے دا کم کیتا ؛ تیرا نیلا تے لا سُوا تنبُو الیشہ دے ساحلاں توں لیکھوئے کپڑے دا بنیا - صیدآرے اوردے دے وسنیک تیرے ملاح سن - ۸۔ اے صوّر تیرے ای اپنے منجھوئے فنکار تیرے جہازاں دے ملاح سن - ۹۔ جبل دے تجیہ ولے فنکار جیہڑے تیرے لے سوار سن۔ تیرے جہازاں دے کاریگر سن۔ جیہڑے وراں بند کرن وچ ماہر سن - سمندر تے سارے جہازاں اونان دے ملاح تیرے کول آگے تان جو تیریاں کاروباری شیواں دا لین دین کرن - ۱۰۔ ۱۔ فارس لودے فوط دے مرد تیرے لشکر دے سپاہی سن۔ اونانے تیری دیواراں لے اپنی ڈھالانے لوہے دے ٹوپ منگے تیری شان ودھائی - ۱۱۔ اروتے جلکے دے لوکاں تیری چاردیواری دی راکھی کیتی۔ حجاج دے لوکی تیرے بُرجاں وچ بیٹھ سن - اونانے اپنیاں ڈھالاں تیریاں کندھانے تنگیاں تے حُسن نوں توڑ تیکر اپڑایا - ۱۲۔ تیرے مال دے واپدے دے سببوں ترسیس تیرے نال کاروبار کیتا - کتے اونانے چاندی لوہا ، قلعے تے سیسا تیرے کاروباری شیواں دے بدلے دتا - ۱۳۔ یاون ، توبلے میشکتے تیرے نال کاروبار کیتا - اونانے تیریاں کاروباری شیواں دے بدلے کلمے کانسی دیاں شیواں دتیاں - ۱۴۔ بیت توجرمے دے لوکاں گھوڑیاں جنگی گھوڑیاں خچراں دے بدلے تیریاں کاروباری شیواں خریدیاں - ۱۵۔ ددناں تیرے نال کاروبار کیتلے ساحل دے آن گنت دیس تیرے گاہک سن - اوہا تھی دندے آبنوس دے بدلے تیرے کول وں شیواں خرید دے سن - ۱۶۔ تیریاں بنایا ہونیاں ان گنت شیواں دے سببوں ارامی وی تیرے نال کاروبار کردے سن تے فیروز ، سُہا لال کپڑا ، کڑھائی والی دستکاری ، ودھیا سوتی کپڑا ، مونگلے لعل بالہ وچ دیندے سن - ۱۷۔ یہودا تے اسرائیل وی تیرے نال کاروبار کردے سن تے اوہ منیت دی کنک ، مٹھائیاں ، شہد ، روغنے بلسان دے کے تیر کولوں شیواں خرید دے سن - ۱۸۔ دمشق وی تیریاں بنائیاں پوٹیاں دوجیاں شیواں تے چوکھ سامان دے سببوں تیرے کولوں خلیوں دی عتہ چٹی اون دا کاروبار کردا سی - ۱۹۔ دانی لوکاں ازال دے یونانی وی تیرے کولوں مال خرید دے سن - اوہ تیریاں شیواں دے بدلے گُٹیا پوٹیا لوہا ، دارچینی تے اگر دیندے سن - ۲۰۔ دد تیرے نال سواری دے کھیل دا کاروبار کردا سی - ۲۱۔ عربستان تے قیدار دے کُل امیر تیرے گاہک سن - اوہ تیرے نال چھتیاں ، مینڈھیاں تے بکریاں دی تجارت کر دے سن - ۲۲۔ سبتے رعم دے سوداگر وی تیرے نال کاروبار کردے سن تے تیرے سامان دے بدلے ہر قسم دے خالص مسئلہ ، مہنگ پتھرے سونا دیندے سن - ۲۳۔ حاران ، کتے عدن تے سبّا ، اسورتے کلمد دے سوداگر تیرے نال تجارت کردے سن - ۲۴۔ اوہ تیرے بازاراں وچ کاروبار لئی سوئے کپڑیاں ، نیلے رنگ دے نفیس لباساں تے دوجیاں شیواں تے بیل پوٹے دار دوریاں جادراں نال بھرے پوٹے دیار دے صندوق لے کے اندے سن - جہاں نوں ڈاڈیاں تناواں نال کس کے بنھیا پندا سی - ۲۵۔ ترسیس دے جہاز تیرے لئی مال لیہن دا کم کردے سن تے سمندر دے وچ تیرے لے کافی سامان لایا پویا اے - ۲۶۔ تیرے ملاح تینوں ڈونگ سمندر وچ لے جلتے نیں - پر چڑھدے دی پوا سمندر دے وچ تیرے پوٹے پوٹے کر دے گی - ۲۷۔ جیہڑے دن توں بریاد پوویں گی ، اوس دن تیری دولت تیرا کاروباری سامان تے بنائیاں پوٹیاں شیواں ، تیرے ملاح ، جہاز چلان ولے جہاز بنان ولے ، تیرے بیویاں تے تیرے کل جنگی سورمے اونان دے علاوہ اک اک بندہ جیہڑا جہاز وچ سوار ہووے گا - سارے جہاز وچ غرق ہو جان گے - ۲۸۔ جدہ تیرے جہاز چلان ولے چلکن گے تده اونان دے رولے نال تیرے آل دولے دے ساحل کھمب جان گے - ۲۹۔ کل چٹو چلان ولے ملاح اپنے اپنے جہازاں نوں رب راکھا کہ دین گتے ملاح تے کل جہاز چلان ولے ساحلاں تے کھڑے پوون گے - ۳۰۔ اے او اپنی آواز کرن گتے زارو زار روون گے ؛ اوہ اپنے سران وچ مٹی پان گتے سواہ وچ پلسیہ مارن گے - ۳۱۔ اوہ تیرے لئی اپنے سر مُٹان گتے ٹاٹ پا لین گے - اوہ تیرے لئی ڈاڈے بدنی ڈکھ دی شدت نال روون گے - ۳۲۔ جیویں جیویں اوہ تیرے لئی واپلا کرن گتے وٹیں پان گے - تیویں تیویں مرثیہ پڑھدے پوٹے کہن گے ؛ سمندر نال گھرے پوٹے صوّر دے وانگ کد کسے دا مُنہ بند کیتا گیا ؟ ۳۳۔ جد تیرا کاروباری سامان سمندر راہیں جاندا سی - تده توں کئی قومیاں دیان لوڑاں پُوریاں کیتیاں توں اپنی دولت تے اپنیاں بنائیاں پوٹیاں شیواں نال دنیا دے راجیاں نوں مالا مال کیتا - ۳۴۔ تینوں سمندر تے ترور بہن کے اپنی ڈونگیاں وچ غرق کر دتا اے تیرا کاروباری سامان تے تیرے کُل ساتھی تیرے نال غرق ہو گئے - ۳۵۔ ساحلی ملکاں وچ وسن ولے لوکی تیرے سببوجیراں ہو گئے نیں - اونان دے راجیاں دے لُوں کنڈھ کھلو گئے ڈر نال اونان دے چہریاں دا رنگ بُھس گیا - ۳۶۔ دوجیاں قومیاں دے کاروباری تینوں نفرت وکھاندے نیں - تیرا اخیر ڈاڈا ڈرائونا پویا پُن تیرا ککھ ناں روے گا۔

۱- خداوند داکلا میرے اُتیا۔ ۲- اے آدمزاد ! صور دے حکمران نوں آکھ پئی خداوند اینج فرماندا اے۔ اپنہ دل دے گمان وچ تو کہنا 28
 این میں رب آن ے سمندر دے وچکار میں رب دے تخت اُتے بیٹھا آں۔ جدکے تو سوچناں پئی تو رب وانگ عقل رکھنا اے۔ ضروری ے
 انسان اے رب نئیں ۳- کيہ توں دانی ایل توں وی بوٹا سیانا این؟ کيہ تیرے توں کوئی راز نکلیا نئیں اے؟ ۴- اپنی عقل ے سمجھ توں تو
 اپنہ لئی دھن دولت کمائی ے اپنہ خزلہ سوہ چاندی نال بھر گئے۔ ۵- کاروبار نوں پتا جاندے ہوئے توں اپنی دھن، دولت، ودھائی ے اپنی دولت
 دے سببوں تیرا دل مغروریا گیا اے۔ ۶- ایس لئی رب خداوند فرماندا اے۔ تاں جو تو سوچنا اے پئی توں سیانا این یعنی اکا ای رب
 وانگ سیانا این ۷- ایسے لئی میں پردیسیاں نوں تیرے خلاف لے کے آؤندیاں آں۔ جیڑیاں بوٹ ای ظالم قوماں نیں۔ جو تیرے سوہ بن ے
 تیری سمجھ داری دے خلاف اپنیاں تلوار پال کچھن گے تیرے چمکھن پھاڑن نوں پین گے۔ ۸- او تینوں ٹوٹ وچ سٹن گتے سمندر دے وچکار
 مقتولاں وانگ مریں گا۔ ۹- تد کی تو اپنہ قاتلاں دے آمنہ سامنہ ایہ کہیں گا میں خداوند آن؟ تو اپنہ قاتلاں دے ہتھوں صرف انسان رہیں
 گا، رب نئیں ۱۰- تو پردیسیاں دے ہتھوں پاپیاں وانگ مرے گا۔ ۱۱- خداوند کلام میرے اُتیا۔ ۱۲- اے آدمزاد صور دے بادشاہ دے
 بارے رویشتے اونوں آکھ: خداوند خدا اینج فرماندا ے۔ تیرے کول عقل دا مثال اے۔ جیڑا سمجھداری سوہنے عقل مدنی وچ پورا اے۔
 ۱۳- توں عدن وچ ساں جیڑا خدا دا باغ سی، توں یاقوت، سُرخ پُکھراجے، مرمر، شوب سبز سنگ سلیمانی، یعب، بیلیم، فیروز، زبر حد
 اینتھوں تیک پئی ہر قسم دے مہنگ پتھراں نال سجا گیاں سی۔ جیناں نوں سوہ دی تختا ے لا دینا۔ جو تیرے جمن دے ویلے ای تیار کیتیاں
 گئیاں سن۔ ۱۴- میں ے تینوں اک فرشتیاں دے سرینج وانگوں جُپیا سی ے تینوں خدا دے پاڑے مٹھ دینا۔ چھیتوں توں بوٹ زیادہ گہکدے
 ہوئے پتھراں دے وچکار تُردا پھردا سی۔ ۱۵- تیرے جمن نوں لے کے تیرے جوان پون تک تیرے کمہ گناہ سن۔ ۱۶- تیرے کاروبار دو ودھ پن
 دے سببوں تیرے جے ظلم ہر گیا ے توں پاپ کیتا۔ ایسلئی اے سرینج فرشتے میں تینوں شرمناک سمجھ کے رب دے پاڑے اوتوں لا دتا ے
 تینوں اونیاں پخدے ہوئے پتھراں وچوں کڈ دیتا۔ ۱۷- اپنہ سوہ پن دی وجہ توں تیرا دل مغروریا گیا اے۔ اپنہ حُسن دے سببوں توں اپنی
 سمجھداری نوں وگاڑیا۔ ایس لئی میں تینوں زمین ے سُٹ دتا ے بادشاہواں دے سامنہ تماشا بنا دتا۔ ۱۸- توں اپنہ گناہواں دے ودھن ے
 ناجائز کاروبار دے سببوں کاروبار دے سببوں مقدساں نوں ناپاک کیتا ایس لئی میں تیرے وچوں ای آگ کڈھی جینہ تینوں سوا کر
 دتا، تینوں ے میں تیرے سارے ویکھن والیاں دے سامنہ دھرتی ے سوا بنا دتا۔ ۱۹- تیریاں جانن والیاں ساریاں قوماں تینوں ویکھ کے
 حیران ہوئیاں تیری اخیر بڑی خطرناک ہوئی ے ہن باقی وی نہ رہے گا۔ ۲۰- خداوند دا کلام میرے اُتیا۔ ۲۱- اے آدمزاد اپنا رُخ صیدا وِل
 موڑے اودے خلاف نبوت کر۔ ۲۲- آکھ پئی رب خداوند اینج فرماندا اے۔ اے صیدا میں تیرے خلاف آن ے تیرے اندر میری عبادت ہوئے
 گی ے جدوں میں اونوں سزا دیواں گا ے اودے وچ اوتوں ہلاک کراں گا، تد او جانن گے پئی میں ای خداوند خدا آں۔ ۲۳- میں اودے اُتے
 تپالی گھلاں گلتے اودیاں گلیاں وچ تے وگاواں گا۔ اودے اُتے ہر پاسیوں تلوار چلے گی۔ تد اونیاں نوں پتہ لگے گا پئی میں ای رب خداوند آں۔
 ۲۴- بنی اسرائیل دا اینج دا کئی ثبوت گوانڈھی نہوے گا جیڑے پیڑ دین والیاں نوں جھاڑیا ے جُپن ولہ کنڈے وانگ ہون گتے اونیاں
 نوں پتہ لگے جاوے گا۔ میں ای رب خداوند آں۔ ۲۵- رب خداوند اینج فرماندا اے۔ جدوں میں بنی اسرائیل نوں اونیاں قوماں وچوں اکٹھا
 کراں گا۔ جیتھ کھیلرے پریشان ہوئے سن۔ تد میں دوجیاں قوماں دی آکھاں دے سامنہ اونیاں وچ پاک ہواں گا۔ تد اوہ آپ ای اپنہ دیس
 وچ رہن گے۔ جتھوں میں اپنہ خادم یعقوب نوں دتا سی۔ ۲۶- او اوتھ سکون نال رہن گے، اوتھ او مکان بنان گتے انگور لان گتے جد میں
 اونیاں دے سارے اُتے داوہ دے لوکانوں جینوں اوہ گھٹیا جاندے سن فتوی لاواں گا۔ تد اوہ جانن گے پئی میں ای خداند اونیاں دا خدا آں۔

¹۔ دسویں ورے دے دسویں مہینہ دی باران تاریخ نوں خداوند دا کلام میرے لُٹے اُتریا -²۔ اے آدمزاد مصر دے بادشاہ فرعون ول اپنا 29
 رُخ کرے اوہدے کُل مصر دے خلاف نبوت کر-³۔ اوہدے نال گل کرے کہ پئی خداوند خدا ایج آکھدا اے۔ اے مصر دے بادشاہ فرعون
 میں تیرا ویری آن ، اے بھارے موٹ مگر مجھ توں جیڑا اپنی ندیاں دے وچکار پیا رہا وں توں آکھناں ایں پئی نیل دریا میرا اے عہ میں
 اونوں اپنے لئی بنایا اے⁴۔ پر میں تیرے جیڑیاں چہ کنڈے پھساواں گلتے اوہدیاں ندیاں دیاں مچھیاں نوں تیری کھل نال چمبوڑاں گلتے
 تیری کھل نال چمبوڑیاں ہواں ساریاں مچھیاں سنہ ای میں تینوں تیریاں ندیاں وچوں باہر کھیچ لواں گا۔⁵۔ تینوں تیریاں ندیاں دیاں
 ساریاں مچھیاں نوں میں اجاڑ وچ چھڈ دواں گا۔ توں رڑھ میدان وچ پیا رویں گا۔ جتھوں نہ توں لُٹیا جاویں گلتے ناں ای چُکیا جاویں
 گا۔ میں تینوں دھرتی دیاں درندیاں آسمان دے پرندیاں دا بھوجن بنا دواں گا۔⁶۔ تد مصر دے کُل وسنیک جان لین گے پئی میں
 خداوند آن۔ توں بنی اسرائیل دے لئی کلہ دی سوئی بن گیا ایں۔⁷۔ جد اونیاں تینوں قابو کر لیا۔ تد توں ٹٹ گیلے اونیاں دے موڈیاں
 نوں زخمی کر دتا۔ جد اونیاں تیرا سہار الیا تد توں ٹٹ گیلے اونیاں دے لک نوں چُکے گئی۔⁸۔ ایسے لئی خداوند خدا فرماندا اے : میں
 تیرے تلوار چلوا کے تیرے لوکاں آسمان دے ڈنگراں نوں قتل کرواواں گا۔⁹۔ مصر اک اجاڑ دیس بن جاوے گا۔ تد اوہ جان لین گے پئی
 میں خداوند آن کیوں جو توں آکھیا پئی نیل دریا میرا اے۔¹⁰۔ ایسے طرامیں تیرے تیرے دریاواں دا ویری
 آتے میں مصر دے دیس نوں مجدول تون لے کے آسواں تیک ایتھوں تیک پئی کُوش دیاں چیزاں تیک اُکا اجاڑ کر کے رکھ دیاں گا۔¹¹۔
 کسے بندے یاں حیوان دا پیر تیک وی اودھر نہ پھ گلتے چابی وریاں تیکر اوہدے وچ کوئی نہ وسے گا۔¹²۔ میں مصر دیس نوں اُجڑے پھ
 دیساں دے وچ تتر بتر کردواں گا۔¹³۔ فیر وی خداوند خدا ایج فرماندا اے چالی ورھ توں لنگھن دے بعد میں مصباں نوں اونیاں
 قوماں دے وچوں اکٹھا کراں گا جنان وچ اونیاں نوں تتر بتر کیتا گیا سی۔¹⁴۔ میں اونیاں نوں قید توں چھڈا کے پشاں لیاواں گلتے
 اونیاں دے مائی باپ دے دیس فتروس گھلاواں گا۔ جتھ اوہ عام جیا دیس بن جاوے گا۔¹⁵۔ اوہ سارے دیساں وچوں بوہ معمولی
 دیس ہووے گلتے فیر کدی اپنا سیر دوجیاں قوماں لگے چُکن جوگا نہ رہے گا۔ میں اونوں ایناں ماڑا کردواں گا پئی اوہ فیر کدی کسے قوم
 تے راج کرن جوگا نہ رہے گا۔¹⁶۔ مصر فیر کدی بنی اسرائیل لئی بھروسہ دا قابل نہ روے گا۔ سگوں اونیاں مصباں توں امداد منگ کے
 جیڑا گناہ کیتا سی اوہ اونیاں دا روگ بن جاوے گا۔ تد اوہ جان لین گے پئی میں خداوند خدا آن۔¹⁷۔ ستائویں ورے دے پہلے مہینہ دی پہلی
 تاریخ نوں خداوند دا کلام میرے لُٹے اُتریا۔¹⁸۔ اے آدمزاد! بابل دے بادشاہ نبوکد نصرے صور دے خلاف اپنی فوج کولوں اجیہی نوکری
 کرا کے لوکاں دے لئی وڈی وڈی مشکل پیدا کر دتی۔ ایتھوں تیک پئی ہر سیر گنجا ہوگیلے ہر موڈا اچھلیا گیا۔ فیر وی صور دے خلاف ایس
 مہم توں نہ اونوں نہ اوہدی فوج نوں کوئی صلہ ملیا۔¹⁹۔ ایسے لئی خداوند خدا ایج فرماندا اے : میں مصر توں بابل دے بادشاہ
 نبوکد نصر دے حوالہ کراں گلتے اوہ اوہدی دولت لے جاوے گا۔ اوہ دیس نوں لُٹ لُٹے گا توں جو اپنی فوج دی تنخواہ تار سکے۔²⁰۔ میں
 اونوں اوہدیاں کوششاں دے بدلے مصر انعام چہ دتا اے کیوں جو اوہ اوہدی فوج نہ ایہ سب میرے لئی کیتا اے خداوند خدا نے آکھیا اے۔
²¹۔ اوس ویلے میں اسرائیل دے ثبر توں اک سینگ منہ کھولاں گا۔ تد اوہ جان لین گے پئی میں خداوند آن۔

۱۔ خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۲۔ اے آدمزاد، نبوت کتہ آکھ، خداوند خدا اینج آکھدا اے۔ ماتم کرو ت آکھو، ایس دیہڑے ۳۰۔ کویں جو اوہ دیہڑے نیڑے۔ خداوند دا دیہڑے نیڑے اے۔ یعنی بدالا دا دیہڑے قومیاں دی سزا دا ویلا۔ ۴۔ مصر دے خلاف تلوار اٹھ گئے مصر شہر چے قتلہام ہوے گا اودی دولت لٹ لٹی جاوے گی۔ اودییاں نییاں ڈھا دیتیاں جان گیاں تہ گُوش دے وسنیک لوت تکلیف چہوں گے۔ ۵۔ گُوش، فوط، لود، سارا عربستان، کوبتہ اوس دیس دے لوک جنہاں اے معاہدہ کیتا اے۔ سارے مصریاں دے نال تلوار نال مارے جاوے گے۔ ۶۔ خداوند نے اینج آکھیا اے مصر دے مدد کرن ولہار جان گئے جیہڑی طاقت ایںاں نوں مان ایں اوہ ٹٹ جاوے گی۔ مجدال توں لے کے آسوان تیک اودے وسنیک تلوار نال مارے جاوے گے اے خداوند خدائے آکھیا اے۔ ۷۔ اور اجڑ دیساں دے وچ اجڑ ہووے گئے اونیان دے شہر اجڑے ہوئے شہراں دے نال کھنڈر بن جاوے گے۔ ۸۔ جدوں میں مصر دے وچ اگ لگادان گلتے اودے سارے مدد کرن ولہ مارے جاوے گے تہ اوہ جان لیون گے کہ میں خداوند آں۔ ۹۔ اوس دیہڑے میرے ولوں کئی وچوڑے جہازاں تہ بہ کے جاوے گے تہ اوہ خبر گُشیاں نوں ڈران کیو جو مصری سزا دے دیہڑے اوہ سخت تکلیف چہ بنے جاوے گئے اوہ دیہڑا ضرور آوے گا۔ ۱۰۔ خداوند خدا اینج آکھدا اے۔ میں بابل دے بادشاہ بنو کدنصر دے تھوں مصر دی پنجایت نوں مکا دواں گا۔ ۱۱۔ اوہو ستہ اودی فوج نوں جڑی بوٹ ای پتھر دل قوم ہے ملک نوں برباد کرن دے لئی سدبا جاوے گا اوہ مصر لے تلوار چلاوے گئے ملک نوں مقتولاں نال بھر دیں گے۔ ۱۲۔ میں دریلے نیل دے پانیاں نوں سُکا دواں گلتے دیس نوں بڈاں دے تھتہ وچ داں گا۔ اینج دیسے ایدے اندر دی ہر شہ نوں پر دیسیاں دے تھتہ برباد کرواں گا مینوں خداوند نے اے فرمایا اے۔ ۱۳۔ خداوند خدا اینج آکھدا اے میں نوف دے بتاں نوں برباد کرداں گلتے اودییاں موریتیاں نوں برباد کرداں گا بن مصر چے کوئی شہزادہ نیں آوے گلتے میں سارے دیس چے خوف دا ماحول پیدا کراں گا۔ ۱۴۔ میں تروس نوں اجڑ داں گا ضعن نوں اگ لادان گلتے نوکو نوں سزا دواں گا۔ ۱۵۔ میں مصر دے مضبوط قلعہ سین لے اپنا قبر نازل کراں گلتے نوڈی پنجایت نوں مکادان گا۔ ۱۶۔ میمصر نوں اگ لاواں گلتے سین درد نال تڑپے گلتے نو ویکھدیاں ویکھدیاں فتح کر لیا جاوے گلتے نوف ہمیشہ لئی۔ چینی چے روے گا۔ ۱۷۔ آونے فی بست دے گھبرو تلوار نال مارے جاوے گئے آپی لوک قید چے جاوے گے۔ ۱۸۔ جدوں میمصر دا جُوا توڑاں گا اودیوں اوہ تحفہ نجیس دے لئی بوٹ کالا دیہڑا ہووے گلتے اوتھ اودی طاقت جیدے لے اونیوں نوں وڈھا مان ایں مُک جاوے گی اودے اے نہیرا گھپ گھبرو جاوے گلتے اودے پنڈ قید ہو جان گے۔ ۱۹۔ اینج میں مصریاں نوں سزا دواں گا تہ اوہ جان لین گے کہ میں خداوند آں۔ ۲۰۔ یارویں ورے دے پہلے مہینے دے دسویں دیہڑے خداوند دا کلام میرے اتریا۔ ۲۱۔ ات آدمزاد میں اُ پمصر دے بادشاہ فرعون دی بانہ توڑ دتی اے اینوں نئے بنیاں گیا کہ اے تھیک ہو جاوے نہ ایں لکڑی کی پٹی دا اسرا دے کے لپیٹیاں گیا کہ ایدے چے اینی مضبوطی آجاوے کہ تلوار پھڑ سکے۔ ۲۲۔ ایس لئی خداوند خدا اینج آکھدا اے میں مصر دے بادشاہ فرعون دے خلاف آونے میں اودییاں دوویں بانواں توڑ دواں گا۔ جیہڑی تھیک اے اونیوں وی تہ جیہڑی ٹٹ چکی اے اونیوں وی تہ تلوار اودے تھیاں چوں ڈگا دواں گا۔ ۲۳۔ میں مصریاں نوں وکھو وکھ قومیاں چے ونڈدیاں گلتے اونیان نوں مختلف دیساں چے تتر بتر کرداں گا۔ ۲۴۔ میں بابل دے بادشاہ دیاں بانہواں نوں طاقت بخشاں گلتے اپنی تلوار اودے تھیاں چے داں گا پر میں فرعون دیاں بانہواں نوں توڑ دیاں گلتے اوہ اودے لگ اک سخت زخمی آدمی دی طراں ہاڑے پلے گا۔ ۲۵۔ میں بابل دے بادشاہ دیاں بانہواں نوں مضبوط کراں گا پر فرعون دیاں بانہواں ڈھلیاں چے جاوے گیاں تہ اوہ مصریاں دے خلاف اُٹھ گا تہ اوہ جان لین گے کہ میں خداوند آں۔ ۲۶۔ میں مصریاں نوں وکھو وکھ قومیاں چے ونڈ دیاں گلتے اونیان وکھرے وکھرے دیس چے تتر بتر کرداں گا۔ تہ اوہ جان لین گے کہ میں خداوند آں۔

۱۔ گیارہویں سال دے تیجے مہینہ دی پہلی تاریخہ خداوند دا کلام میرے اُتریا۔^۲ اے آدمزاد! مصر دے بادشاہ فرعون نوئے ایہدے 31 جتھ نوں آکھ تہاڈی شان و شوکت دا دے نال مقابلہ کیتا جاوے؟^۳ اسور ول دھیان کر جہڑا کسے زملہ چ لبنان دا دیار سی، جس دیان سوہناں شاخاں جنگل چ گوڑھی چھا کرک رکھدیاں سن۔ اوہ بوہت ای اُچا رُکھ سی۔ اوس دی چوٹی گھنی۔ تہریاں بھریاں شاخاں توں اُتار نکلی ہوئی سی۔^۴ پانی نیں اوہدی پالنا کیتی۔^۵ ڈونگھیاں چشمنیاں نیں اونوں اُچے قد ولا کر دتا۔^۶ اوہدیاں ندیاں نیں اوہدے دامن دے آسے پاسے وگدا یاں سن۔ اوہ اینیاں نہراں جنگل دے ساریاں رُکھاں تک آپڑا دتیاں۔^۷ ایس لئی اوہدا قد جنگل دے سارے رُکھاں توں اُچا ہو گیا؛ اوہدیاں ٹہنیاں ودھ گئیاں۔ تہ بوتیاں پانیاں نال اوہدیاں شاخاں لمباں ہوک پھل دیاں گئیاں۔^۸ ہوا دے پنچھیاں نے اوہدیاں ٹہنیاں آہلہ بنلے سن۔ جنگل دے درندے اوہدیاں شاخاں دے بچے جمندے سن۔ وڈیاں وڈیاں قوماں ایہدے سلے چ وسدیاں سن۔^۹ اوہ اپنیاں پھیلیاں بوٹیاں ٹہنیاں چ ویکھن چ بڑا سوہنا سی۔ کیوں جو اوہدیاں جڑاں ڈونگھیاں وچ بہتیاں پانیاں وچ جا پنچھیاں سن۔^{۱۰} رب دے باغ دے دیار وی اوہدا مقابلہ ناں کر سک، ناں ای صنوبر دے رکھ۔ اوہدیاں ٹہنیاں دی برابری کر سک، ناں چناب دے رکھ۔ اوہدیاں شاخاں دا مقابلہ کر سک۔ ایتھوں تیک خدا دے باغ دا کوئی رکھ خوبصورتی وچ ایہدا ثانی نہیں سی۔^{۱۱} میں اپنوں شاخاں دی کثرت نال سوہنا بنا دتا، ایتھوں تیک پئی عدن دے سارے رکھ جہڑے رب دے باغ چ سن ایہدے رشک کردے سن۔^{۱۲} ایس لئی رب خداوند اینج فرماندا اے۔ کیوں جو اوہ اچے قد والا بنیلے اوہ اپنا سر گھوڑیاں پتیاں وچوں اچا چکیلے اپنی اوچیاں جتے فخر کرن لگا،^{۱۳} ایس لئی میں اونوں دوجیاں قوماں دے حکمراناں دے حوالہ کر دتا۔ تاں جو اوہ اپنوں اپنی شرارت دا ٹھیک ٹھیک بدلہ دیوے تے میں اپنوں لانہ کر دتا۔^{۱۴} تہ بوہت ڈرائوٹیاں پردیسی قوماں نے اپنوں وڈھ چھڈیا۔ اوہدیاں ٹہنیاں پھاڑاں دے ساریاں وادیاں چ ڈگ پٹیاں۔ اوہدیاں شاخاں ٹٹکے دیس دے سارے نالیاں چ نکھڑ گئیاں۔ تہ ساری دھرتی دی ساریاں قوماں ایہدے سلے توں نکل کے اونوں چھڈ کے تر گئیاں۔^{۱۵} ہوا دے ساریاں پنچھیاں نے ایہدے ٹھوٹے تھتے بسیرا کیتلے کھیت دے درندیاں نے اوہدیاں شاخاں چ قیام کیتا۔^{۱۶} ایس لئی پانی دے کنڈے دے رکھاں وچوں کوئی رکھ کدے وی اپنا سر گھنیاں ٹہنیاں توں اتار چک کے اپنی اوچیاں تہ گھمنڈ ناں کرے رکھ جہڑے بہتیاں پانیاں چہون کدی اپنہ بلند ناں ہون نہیں تاں اوہ سارے موت دے حوالہ کیتے جان گے۔ تاں جو اوہ پاتال چ اترن ولے لوکاں دے نال زمین دے پٹھاں جا ملن۔^{۱۷} رب خداوند اینج فرماندا اے۔ جس دن اپنوں قبر چ اتاریا گیا میں اپناں دی خاطر ڈھونگ چشمنیاں نوں تہاڈے توں لکا دتا۔ اوہدیاں ندیاں نوں روکی رکھیلے اپناں دے بڑے نوں روک لیا ایس وجہ توں میں لبنان تہ اداسی طاری کیتی۔ کھیتاں دے سارے رکھ ادموویں ہو گئے۔^{۱۸} جہدوں میں اونوں کھڈے چ جان والیاں دے نال قبر چ پابلیے اونان دے دگن دے شور نال میں قوماں نوں لرزا دتا۔ تہ عدن دے سارے رکھاں نے یعنی لبنان دے چیدمے بہت چنگ رکھاں جہڑے بوہت پانی دے علاقیاں وچ سن زمین دے پٹھاں تسلی پائی۔^{۱۹} جہڑے ایہدے سلے چ وسدے سن۔ تہ جہڑے دوجیاں قوماں چ ایہدے یار سن اوہ وی ایہدے نال قبر چ چلے گئے۔ اپناں نال رل گئے جہڑے تلوار نال مارے گئے سن۔^{۲۰} شان و شوکت عظمیٰ و جلال چ عدن دے کن پیڑیاں دا تیرے نال موازنہ کیتا جا سکدا اے؟ پر تو ویں عدن دے رکھاں دے نال زمین چ اتاریاں جاویں گاتے اوتھ توں تلوار نال مارے ہوئے نامختوناں دے نال پٹیاں روہں گا۔ ایہی فرعون تہ اوہدے سارے جتھ دا اخیر اے۔ ایہ رب خداوند نے فرمایا اے۔

۱۔ بارہویں ورہ دے یاریوں مہینہ دی پہلی تاریخ خداوند دا کلام میرے اُتریا ۲۔ اے آدم زاد! شاہ مصر فرعون لئی رو پٹتے اونوں آکھ۔ تون دوجیاں قوماں دے وچکار شریر وانگ گنبا جانا اے۔ پر تون صرف دریک نیل وچ مگر مجھ وانگ سارے اپنے پتھان نال پھونکدا ساں تے تون اپنے پیراں نال پانی نوں گندا کردا ساں تے اودیاں تیراں نوں میلا کردا ساں ۳۔ رب اینج فرماندا اے۔ میں تیرے اپنے جال وچھاواں گا ۴۔ تے تینوں اپنے جال وچوں بار کھچ لیاواں گا تے میں تینوں سکی تھواوے چھڈ دیواں گا تے کھل میدان وچ سٹ دیواں گا تے بوا چہ اڈن ولے سارے پرندیاں نوں تیرے بیٹھاواں گا ۵۔ میں تیرا گوشت پھاڑا تے سٹاں گا۔ تیرے بدن دے باقی حصیاں نال وادیاں نوں بھر دیواں گا۔ ۶۔ میں دھرتی نوں پھاڑاں تیک تیرے وگدے لہو نال کھیچیاں گا تے نلے تیرے خون نال لیڑے ہوئے گوشت نال بھر جان گے۔ ۷۔ جیدوں میں تینوں مٹا دیواں گا۔ اوس ویلے آسمان تے پردے لا دیواں گا تے اودے ستاریاں نوں نور کر دیواں گا۔ میں سورج نوں بدلاں چہ لکا دیواں گا تے چن اپنی لو ناں دیوے گا ۸۔ تے میں سارے سورج، چن، ستاریاں، سیاراں نوں تیرے تاریک کر دیواں گا تے تیرے دیس نوں پیرے نال لکا دیواں گا۔ ایہ خداوند خُدا تے آکھیا اے۔ ۹۔ جیدوں میں دوجیاں قوماں دے وچکارے اونیاں واسیاں وچ جو تیرے لئی غیر نیں۔ تتر پتر کر دیواں گا ۱۰۔ میں کئی قوماں نوں تیرے سببوں حیران کُن کر دیواں گا تے جیدوں میں اپنی تلوار اونیاں دے سامنے کماواں گا۔ تدھ اونیاں دے بادشاہ تیرے سببوں خوف نال کمب اُٹھن گتے تیری عُربت دے ویلے اونیاں وچوں ہر کوئی اپنی اپنی جان لئی ہر ویلے کمب دا روے گا ۱۱۔ رب خداوند اینج فرماندا اے۔ شاہ بابل دی تلوار تیرے چلے گی ۱۲۔ میں تیرے انہو نوں اینج دے زبردست لوکاں دی تلواراں نال ڈیگاں گتے اوہ مصر دے گھمنڈ توں چور چور کر دیں گے۔ ۱۳۔ تے اودے سارے ڈنگراں نوں پانی دے ذخیریاں کو لوں مٹا دیواں گا۔ تاں جو انسان دے قدم فیر کدی اونیاں دے پانی نوں ناں کرن گے۔ ناں ڈنگراں دے گروہ اونوں گندہ کرن گے۔ ۱۴۔ تدھ میں اونیاں دا پانی صاف ہون دیاں گا تے اپدی ندیاں نوں روغن وانگ وگن دیوں گا۔ ایہ رب خداوند آکھیا اے۔ ۱۵۔ جیدوں میں مصر نوں اُجاڑ دیواں گا تے دیس نوں ہر شہ توں خالی کر دیواں گا تے جد میں اودے وچ وسن والیاں نوں مار مکاواں گا۔ تدھ اوہ جانن گے پئی میں خداوند آں ۱۶۔ تے اوہ اپدے رون پیٹن گے۔ ہر قوماں دیاں ہاواں پان گئیاں تے مصر تے اودے لوکاں لئی پٹن گئیاں۔ ایہ رب خداوند آکھیا اے۔ ۱۷۔ بارویں مہینہ دی پندرھویں تاریخ نوں رب دا کلام میرے اُتریا ۱۸۔ اے آدم زاد مصر دے لوکاں لئی وئیں پا تے اونوں زور آور قوماں دی دھیاں نوں کھٹلے وچ اُترن دے تے نال ای زمین تے دفنا اے۔ ۱۹۔ اونیاں نوں آکھ۔ کیتے تینوں دوجیاں کولوں ہتیاں سہولتاں ملیاں نیں؟ تھلے اُترتے نامختون نال پٹے رو۔ ۲۰۔ اوہ تلوار دے مارے ہوئیاں دے وچ ڈیگن گے۔ تلوار کھچی گئی اے۔ اونوں اپنے سارے ساتھیاں سمیت گھٹیا جانڈے او۔ ۲۱۔ زور اور راہ وکھان ولے قبر وچوں مصر تے اودے مدد گاراں بارے کہن گے۔ اوہ پاتال وچ اُتر گئے نامختوناں دے نال پٹے ہوئے نیں۔ جیڑے نال مارے گئے نیں۔ ۲۲۔ اسور اپنے کُل لشکر دے نال اوتھ موجود اے۔ اوہ اپنے سارے مرے مٹکھوئیاں دیاں قبران نال گھیریا ہویا اے۔ جیڑے تلوار نال مارے گئے۔ ۲۳۔ اونیاں دیاں قبران پاتال دیاں ڈونگیاں وچ نیں تے اودا لشکر اودی قبر دے لے دولہ نیں۔ جہناں لوکاں تے زندیاں دے دیس وچوں دہشت کھلائی اے ایہن موٹے مٹے نیں تے سارے سارے تلوار دا شکار ہوئے نیں۔ ۲۴۔ عیلام اوتھ اے تے اودی قبر دے لے دولہ اودے سارے لوکی نیں۔ اوہ سارے دے سارے تلوار نال مارے گئے نیں۔ جہناں لوکاں تے زندیاں دے دیس وچ آت مچا رکھی اے۔ اوہ کھڈے وچ اُتر والیاں دے نال بدنام ہو گئے۔ ۲۵۔ اودے لئی مارے مٹکھوئیاں دے بسترا وچھایا گیا تے اودے سارے لوکاں دا آخری تھان اودی قبر دے لے دولہ اے۔ اوہ سارے دے سارے نامختون نیں۔ جیڑے تلوار نال مارے گئے نیں۔ کیوں جو اونیاں دی دہشت زندیاں دے دیس وچ پھیلی سی۔ ایس لئی اوہ کھڈے وچ اُترن والیاں نال بدنام ہو گئے اونیاں نوں مرے مٹکیاں دے وچ رکھ سکیاں اے۔ ۲۶۔ میشک تے توبل اوتھ موجود نیں۔ اونیاں دا سارا جتھا قبر دے لے دولہ اے۔ اوہ سب دے سب نامختون نیں جیڑے تلوار نال مارے گئے نیں۔ کیوں جو اونیاں تے زندیاں دے دیس وچ آت مچائی ہوئی سی۔ ۲۷۔ کیسی اوہ دوجے نامختوناں دے سپائیاں نال نٹیں پٹے ہوئے، جیڑے مارے گئے۔ اپنے جنگ دے تھپاراں نال قبر چہ چلے گئے جہناں دیاں تلواراں تے اونیاں دے سراں دے پتھان رکھیاں گیاں ساں؟ اونیاں دے گناہاں دی سزا اونیاں دیاں ہڈیاں تے پئی اے۔ جد کہ اونیاں سپائیاں دا ڈر جیوندیاں دے دیس وچ پھیلیا ہویا سی۔ ۲۸۔ فیر وی فرعون بھنیا جلتے گا تے ایہناں نامختوناں وچ پیا روے گا۔ جیڑے تلوار نال مارے گئے۔ ۲۹۔ ادم اپنے امیراں تے بادشاہاں تے امیراں نال اوتھ موجود اے تے اپنے زور دے ہندیاں اونیاں لوکاں وچ رکھ گئے۔ جیڑے تلوار نال قتل ہوئے اوہ اونیاں نامختوناں دے نال پٹے ہوئے نیں۔ جیڑے کھڈے وچ جانڈے نیں۔ ۳۰۔ شمال دے کُل امیرے صیدانی اوتھ موجود نیں۔ اوہ اپنے زور نال دہشت پیدا کرن دے ہندیاں مارے ہوئیاں دے نال پٹے نیں۔ قبر وچ اُترن والیاں دے نال۔ ۳۱۔ فرعون تے اودا سارا لشکر اپنے سارے جتھ توں جیڑے تلوار نال مارے گئے، ویکھ کے سکون پان گے۔ ایہ رب خداوند آکھیا اے۔ ۳۲۔ تاں جو مین اونوں جیوندیاں دے دیس وچ دہشت پھیلا دتی۔ فیر وی فرعون اپنے سارے جتھ دے نال ایہناں نامختوناں دے وچ پٹے رہن گے۔ جیڑے تلوار نال مارے گئے۔ ایہ رب خداوند آکھیا اے۔

^۱ خداوند دا کلام میرے لئے اُتیا: ^۲ اے آدمزاد، اسرائیل دے چرواہاں دے خلاف نبوت کر، افسوس اسرائیل دے ایناں چرواہاں لئے جیڑے بس اپنی فکر کردے نیں! کی ایہ جنگا لگدا اے پئی چرواہے گلہ پرواہ ناں کرن؟ ^۳ تسی مکھن کھاندے او، اون دے کیڑے پاوندے اوتھیاں کٹیاں بھیڈاں نوں ذبح کر دے او، پر تسی گلہ دی پرواہ نیں کردے۔ ^۴ تسی ماڑیاں نوں تواناں نیں کیتا، بیماراں نوں شفا نیں دتی، ناں ای گاٹلاں دے زخم بھرے، ناں بھٹک جان والیاں نوں موڑ لیلتے ناں تسی گوجیاں دی کھوج کیتی۔ تسی ایناں نال بوبت ایہہ رحمی نال بھیڑا سلوک کیتا۔ ^۵ ایس لئی اوہ چرواہے دے بغیر نکھڑ گئیاں جدوں اوہ پراگندہو گئیاں۔ اوہ سارے جنگلی جانوراں دی خوراک بن گئیاں۔ ^۶ میریاں بھیڈاں سارے پھاڑاں لُتے ہر اُچتے ٹیلے بھٹکدیاں رہیاں۔ اوہ ساری دھرتی لئے نکھر گئیاں۔ تے کسے نیں ایناں نوں ناں ڈھونڈیلتے ناں تلاش کیتا۔ ^۷ ایس لئی اے چرواہو! خداوند دا کلام سنو! رب خداوند فرماند اے: ^۸ مینوں اپنی جان دی ستوں! جدکے میرے جھنڈ دا کوئی چرواہا نیں ایس لئی اوہ لٹیا گیا تے سارے جنگلی جانوراں دی خوراک بن گئے جدکے میرے چرواہاں نیں میرے جھنڈ نیں ڈھونڈیلتے میرے جھنڈ دی پرواہ کرن دی بجائے بس اپنی پرواہ کیتی۔ ^۹ ایس لئی اے چرواہو! خداوند دا کلام سنو! ^{۱۰} رب خداوند اینج فرماندا اے: میں چرواہاں دے خلاف آتے ایناں نوں ایناں دے جھنڈ برباد ی دا ذمہ وار ٹھہراواں گا۔ میں ایناں نوں گلہ بانی کرن توں ہٹا دیاں گاتاں جو چرواہے آن ولے چ اپنا ای ڈھیڈ ناں بھر سکن۔ میں اپنے جھنڈ نوں اونیاں دے منہ توں چھڈاواں گا تاں جو آن ولے ولے چ ایناں لئی خوراک ناں بنے۔ ^{۱۱} رب خداوند اینج فرماندا اے پئی میں آپ ایناں بھیڈاں دی تلاش کراں گاتے ایناں دی رکھوالی کراں گا۔ ^{۱۲} جسٹراں اک چرواہا جدوں اپنے جھنڈ دے نال ہوندا اے اے اپنیاں پریشان بھیڈاں دی رکھوالی کردا اے ایسے طراں میں اپنیاں بھیڈاں دی رکھوالی کراں گا۔ میں ایناں نوں ساریاں تھانواں توں چھڈا لیاواں گا جتھ اوہ ابرے بنیرے دے دن وکھوں وکھ پو گئیاں سن۔ ^{۱۳} میں ایناں نوں دو جیاں قوماں چوں لے آواں گاتے ایناں نوں اکٹھا کراں گاتے ایناں نوں ایناں دے اپنے دیس چ واپس لے آواں گا۔ میں ایناں نوں اسرائیل دے پھاڑاں لُتے ندیاں دے کنارے دیس دیاں ساریاں بستییاں چ چرواہاں گا۔ ^{۱۴} میں ایناں نوں اچھی چراگاہ چ چرواہاں گاتے اسرائیل دیاں پھاڑاں نوں اونیاں دی آرام گاہ بنا دیاں گا۔ اوتھ اوہ بہترین چراگاواں چ بیٹھیا کرن گیاں تے چارے وغیرہ کھایا کرن گے۔ ^{۱۵} میں آپ ایناں بھیڈاں توں چرواہاں گاتے اونیاں توں بٹھاواں گا۔ ایہ خداوند خدا نیں آکھیا اے۔ ^{۱۶} میں گواچیاں توں لیہاں گاتے بھٹکیاں پویاں توں واپس لیاواں گا۔ میں زخمیاں دی مریم پئی کراں گاتے مہاتراں توں زور بخشاں گا پر موٹیاں تے طاقتوریاں توں ختم کر دیاں گا۔ میں انصاف نال گلہ دی رکھوالی کراں گا۔ ^{۱۷} اے میرے گلہ دیو بھیڈو! جیتھوں تیک تہاڈا تعلق اے رب خداوند اینج فرماندا اے۔ بھیڈ بھیڈ وچ تے وچھایاں تے بکریاں وچ انصاف کراں گا۔ ^{۱۸} کی تہاڈے لئی ایہ کافی نیں پئی جنگی چرراگاں وچ چروہو؟ کی ایہ ضروری اے پئی تسیں اپنی باقی چراگاواں توں پیراں وچ مدھولو؟ کی تہاڈے لئی ایہ کافی نیں پئی تسیں صاف پانی پی لو۔ کی ایہ ضروری اے پئی تسیں باقی بچ پانی توں گدلا کرو؟ ^{۱۹} کہ میرا گلہ اوہ ای کھاوے گا جنہوں تسیں مدھولیتے اوہ ای پین گے جنہوں تسیں اپنے پیراں نال گدلا کیتا؟ ^{۲۰} ایس لئی رب خداوند اینج فرماندا اے پئی ویکھو میں آپ موٹی تے پتلی بھیڈ دا فیصلہ کراں گا۔ ^{۲۱} کیوں جو تسیں پہلوتے موڈیاں نال دھکدے اوتے کُل کمزور بھیڈاں توں اپنیاں سینگاں نال مار دے اوں ایتھوں تیک پئی تسیں ایناں توں تتر پتر کر دیندے او۔ ^{۲۲} میں اپنے گلہ توں بچا لواں گاتے پُن او کدے وی لئے ناں جان گے۔ میں ہر بھیڈ وچ انصاف کراں گا۔ ^{۲۳} یں اپنے خادم داؤد توں ایناں لئے چرواہاں مٹھاں گا جیڑا اونیاں دی رہنمائی کرے گا۔ اوہ اونیاں دی رہنمائی کرے گلے اونیاں دا چرواہا ہووے گا۔ ^{۲۴} میں خداوند اونیاں دا رب ہاں تے اوہ میرا خادم داؤد ایناں دے وچکار حکمران ہووے گا۔ میں خداوند نیں ایہ آکھیا اے۔ ^{۲۵} میں اونیاں دے نال صلح دا عہد بنھا گاتے دیس توں جنگلی جانوراں توں خالی کر دواں گا تاں جو اوہ بیابان وچ رہ سکن۔ جنگاں وچ سلامتی نال سوں سکن۔ ^{۲۶} میں اونیاں توں تے اپنی پہاری دے آس پاس دے علاقہ توں برکت دواں گا۔ میں عین موسم وچ میند وساواں گاتے برکت دی بارش ہووے گی۔ ^{۲۷} کھیتاں دے رُکھاں وچ پھل لگن گتے زمین اپنی فصل اگلے گتے لوکی اپنے دیس وچ محفوظ رہن گے۔ جدوں میں ایناں دے جوئے دے بندھن توڑ دواں گاتے ایناں توں اونیاں لوکاں دے تھون چھڈاواں گا جنہاں نیں ایناں توں غلام بنایا لیا سی تے اوہ جان لین گے پئی میں خداوند آن۔ ^{۲۸} اوہ فیر کدی قوماں دے تھون لئے ناں جان گے۔ ناں ای جنگلی جانور ایناں توں کھا سکن گے۔ اوہ سلامتی نال رہن گتے کوئی اونیاں توں نیں ڈرلے گا۔ ^{۲۹} میں اوقہناں توں اینج دا دیس دیواں گا جیڑا اپنی فصل لئی مشہور اے اوہ فیر وی کدی اپنے دیس وچ قحط دا شکار ناں ہون گتے ناں قوماں دے طعنیاں دا نشانہ بن گے۔ ^{۳۰} تے اوہ جن لین گے پئی میں خداوند اونیاں دا خدا اونیاں دے نال ہاں تے اوہ بنی اسرائیل میرے لوک نیں۔ ایہ رب خداوند نیں فرمایا اے۔ دا خدا ہاں۔ ایہ رب خداوند نیں فرمایا اے۔ ^{۳۱} تے توں ایہ میری بھیڈ تے ایہ میری چراگاہ دی بھیڈو میرے لوک اوتے میں تہا

۱- خداوند دا کلام میرے اُتربا -۲- اے ادم زاد اپنا مُنہ شعیر دے پہاڑ وَل تُوں موڑ دے۔ اوہدے خلاف نبوت کر -۳- تے کہ پئی 35
 خداوند خدا اینج فرماندا اے۔ اے کوہ شعیر میں تیرا ویری آں - میں اپنا پتھ تیرے خلاف ودھا کے تینوں اُجاڑ دیواں گا -۴- میں
 تیرے شہر نوں کھنڈر کر دیواں گلے توں خالی ہو جاویں گا - تدھ توں جان لیں گا پئی میں خداوند آں -۵- کیوں جو بنی اسرائیل نال
 تیرا پُرانا ویر سی تے اونان دی مصیبت دے دہاڑیاں چ ، جیدوں اونان دی سزا اخیر نوں ایڑ گئی سی - اونان نوں تلوار دے حولہ کر
 دتا -۶- ایس لئی خداوند خدا فرماندا اے۔ مینوں میری جند دی سوہنے میں تینوں خون خربلہ دے حولہ کر دیواں گا تے اوہ تیرا پچھا
 کرے گا - کیوں جو توں خون خربلہ توں نفرت کیتی - ایس اوہ تیرا پچھا کردا یے گا -۷- میں اشعیر دے پہاڑ نوں اُجاڑ دیواں گلے
 اوتھوں آں جان والیاں دا سلسلہ مکا دیواں گا -۸- میں تیرے پہاڑاں نوں مقتولاں نال بھر دیواں گا تے تلوار نال قتل کیتھوئیاں نال
 ٹیلیاں ، وادیاں تے ندیاں وچ ڈیگ دیواں گا -۹- میں تینوں سدالئی اُجار دیواں گا تے تیرے شہر فیر کدی وس ناں سکن گے تدھ اوہ
 جان لین گے پئی میں ای رب آں -۱۰- کیوں جو میں مطلب پئی خداوند دے ہندیاں ہوئیاں ایہ آکھیا پئی ایہ دونواں قوماں دے دیس
 ساڈے ہو جان گے اسیں اپنا تے قبضہ کر لواں گے -۱۱- ایس لئی رب خداوند فرماندا اے۔ مینوں اپنی جند دی سوہنے جیڑا میرے ساڑ
 تو اپنی نفرت نال اونان دے خلاف جتایا - ایسے حساب دے نال تیرے نال اینج دا سلوک کراں گا تے جدوں میں تینوں فتویٰ دیواں گا -
 تدھ میں اپنے اپ نوں اونان دے وچکار ظاہر کراں گا -۱۲- تدھ توں جان لوں گا پئی میں ربے اونان ساریاں بھیڑیاں گلاں نوں جان
 لیا اے۔ جہڑیاں توں اسرائیل دے پہاڑاں دے خلاف کہیاں نیں - تُوں آکھیا پئی اوہ اُجاڑ ہو گئے ساڈے حولہ کیت گئے۔ ناں جو اسیں
 اونان نوں نگل جائے -۱۳- تو میرے خلاف دکاربا تے زبان چلائی تے میں اونوں سُن لیا اے -۱۴- ایس لئی رب خداوند اینج فرماندا اے
 پئی جدوں ساری دُنیا خوشیاں منا رہی ہووے گئے میں تینوں اُجاڑ دیواں گا -۱۵- سو جیویں توں اسرائیل دی میراث دے اُجاڑے
 خوشی منائی - اینج ای ہن میں تیرے نال کراں گا - اے شعیر دے پہاڑ ! ہن توں سُچا ہو جا - توں تے سار ادم وی - تدھ اوہ جانن گے پئی
 میں ای خداوند آں -

۱۔ اے آدم زاد ! اسرائیل دے پہاڑاں نال نبوت کرتے آکھ پئی اے اسرائیل دے پہاڑو! خداوند دا کلام سنو -۲۔ رب خداوند اینج فرماندا اے پئی ویری نے تہاڈے بارے آکھیا - اے اُچیاں تہاواں ہُن ساڈی ملکیت بن گئے نیں -۳۔ ایس لئی نبوت کرتے آکھ : خداوند خدا اینج فرماندا اے ، کیوں جو اوہناں نے تینوں اُچار دتا سہر پاسیوں تینوں کھا گئے۔ پئی تئیں دو جی قوماں دی ملکیت لوکاں لئی جھگڑے دا سبب ہوئے تئیں بد نام ہوئے۔۴۔ ایس لئی اے اسرائیل دے پہاڑو ! خداوند دا کلام سنو ! پہاڑاں ، ٹیلیاں ، ندیاں وادیاں ، اُجرے ہوئے کھنڈرے ویراں شہراں نوں جیڑے تہاڈے لے دولہ باقی قوماں دے راہیں لے گئے نیں۔ باس دا نشانہ بنے۔ خداوند خدا اینج فرماندا اے۔۵۔ رب خداوند اینج فرماندا اے۔ میں اپنی غیرت دے جوش چ باقی قوماں ساوے اودم دے خلاف آکھیا اے۔ کیوں جو اوہناں نے اپنے دل دی پوری خوشی دلی عداوت تون میرے دیس نوں اپنی ملکیت بنا لیا اے۔ تان جو اوہ اودی چران گاہ نوں لٹ لین -۶۔ ایس لئی اسرائیل دے دیس لئی نبوت کرتے پہاڑاں ، ٹیلیاں ، کھائیاں وادیاں نوں آکھ - رب خداوند فرماندا اے۔ میں اپنے جوشے غیرت دا اظہار کر رہیا واں - کیوں جو تئیں قوماں دی ملامت دا نشانہ بنے او۔۷۔ ایس لئی رب خداوند فرماندا اے ؛ میں تہ چک کے سوئے کھانا واں - میرے چارچوہیرے دیاں قوماں وی ملامت دا شکار ہون گئیاں -۸۔ پر اے اسرائیل دے پہاڑو! تئیں میری قوم اسرائیل لئی تہنایت پھل پیدا کروگے۔ کیوں جو اوہناں نے پرت آن دا ویل آگیا اے۔۹۔ مینوں تہادی فکر اے تے میری نظیر کرم تہاڈے لے روے گی۔ تئیں جتے ہوئے جائوگے۔۱۰۔ تے مین تہاڈے چ وسن والیاں بنی اسرائیل دی گنتی ودھاواں گا - شہر آباد کیتے جان گئے کھنڈر فیر توں بنلے جان گئے۔۱۱۔ مین تہاڈے بندیاں حیواناں دی گنتی ودھاواں گا تے اوہ بھلن گئے اوہناں دی گنتی نوں ودھاواں گا - میں لے وانگ تہاڈے لوکاں نوں ودھاواں گا - تہانوں پہلے توں ہوتا خوشحال کراںگا - فیر تئیں جانوگے پئی میں خداوند آں -۱۲۔ مین لوکاں نوں سگوں خود اپنی اُمت اسرائیل دے لوکاں نوں تہاڈے چلن پھرن دیاں گا - اوہ تہاڈے مالک بن جان گئے تئیں اپناں دی میراث ہووگے۔۱۳۔ خداوند رب اپنے فرماندا اے۔ تان جو لوکی تینوں کہندے نیں - تون لوکاں نوں کھا جاندی این تے اپنی قوم دی اولاد نوں محروم رکھدے ایں۔۱۴۔ ایس لئی فیر کدی لوکاں نوں ناں کھائیں گی - یاں اپنی قوم نوں اولاد ناں کریں گی - اپنے خداوند رب نے فرمایا اے۔۱۵۔ تے میں تہانوں قوماں دے طعنہ شنن دا موقع ناں دیاں گا تے ناں لوکاں ولوں تیری نموشی ہووے گی - ناں توں اپنی قوم لئی تھوکر دا باعث ہووے گی - خداوند خدا فرماندا اے۔۱۶۔ فیر خداوند دا کلام میرے نازل ہوئے۔۱۷۔ اے آدم زاد جیدوں بنی اسرائیل آپ اپنے دیس چ وسدے سن - تہوں اوہناں نے اپنے طور طریقے کماں توں اپنوں پلید کر دتا سی - اوہناں دیاں راہاں میری نگاہ چ زبانی دی ماہواری ناپاکی دی مانند اے۔۱۸۔ ایس لئی میں اپنا غضب اوہناں نازل کیتا - کیوں جو اوہناں نے دیس چ خون کیتا سی تے اوہناں نے بُناں نال پلید کر دتا سی -۱۹۔ میں اوہناں نوں دُجیاں قوماں چ کھلار دتا اے تے اوہ دُجے دیساں چ تتر پتر ہوگئے۔ مین اوہناں دے طور طریقیاں نال اوہناں دا نیاں کیتا -۲۰۔ تے اوہ دُجیاں قوماں وچ جتھ وی گئے۔ اوہ تہاڈے میرے مقدس ناں دیہ خُرمی کیتی تے لوکی اپناں بارے کہندے سن پئی ایہ تے خدا دے لوک نیں۔ اودے دیس چوں نکل لے نیں -۲۱۔ پر مینوں اپنے مقدس ناں لئی افسوس اے پئی بنی اسرائیل جتھ وی گئے مینوں بہ خُرمیت کیتا -۲۲۔ ایس لئی بنی اسرائیل نوں آکھ پئی رب خداوند اپنے فرماندا اے۔ اے بنی اسرائیل۔ میں اپنے تہاڈی خاطر نئیں سگوں اپنے ناں دای خاطر کر رہیا واں - جنہوں تئیں جتھ جتھ گئے حرمت کیتا -۲۳۔ جیدوں میں اوہناں دی نظر چ اوہناں دے درمیان مقدس تھہراں گا - فیر سب قوماں جان لین گئیاں پئی میں خداوند آں - اپنے رب خداوند نے فرمایا اے۔۲۴۔ میں تہانوں دُجیاں قوماں چوں کڈھ لیاں گا تے تہانوں دُجیاں دیساں چوں جمع کراں گا۔ تہانوں تہاڈے دیس وچوں موڑ لیاواں گا -۲۵۔ میں تہاڈے پاک پانی چھڑکاں گئے تئیں صاف ہو جائوگے۔ میں تہانوں تہاڈے سارے گند تونے تہانوں تہاں توں پاک کراں گا -۲۶۔ میں تہانوں نوں دل بخشاں گا تے تہاڈے اندر نویں رُوح پاواں گا - میں تہاڈے جسم وچوں پتھر دل کڈھ کے گوشت دل عطا کراں گا -۲۷۔ میں اپنی روح تہاڈے اندر پاواں گئے تہانوں اپنے حُکماں دی تانے فرمانی چ تہانوں چلاواں گا تے تئیں میری شریعت چلوگے۔ میرے حُکماں نوں منوگے۔۲۸۔ تئیں ایس دیس چ وسوگے۔ جہڑا میں تہاڈے پیو دادیاں نوں عطا کیتا سی - تئیں میرے لوک ہو نوگے میں تہاڈا اُخدا ہوواں گا -۲۹۔ میں تہادی ساری ناپاکی دُور کر دیاں گا میں اناج اُگاواں گا تے اوہناں ودھاواں گا - تے تہاڈے قحط نازل ناں ہون دیواں گا -۳۰۔ میں درختاں دا پھل تے زمین دی پیداوار ودھاواں گا تان کال دے سببوں قوماں چ فیر تہاڈی نموشی ناں ہووے۔۳۱۔ فیر تئیں اپناں بھڑیاں راہوے بھڑے کماں نوں یاد کروگے۔ تے اپنے گناہاں تے مکروہ حرکتاں دے سببوں اپنے آپ نوں کٹھ سمجھ لگو -۳۲۔ میں تہانوں اپنے دسنا چاہنا آں پئی میں اپنے سب تہادی خاطر نئیں کر رہیا۔ اپنے رب خداوند فرماندا اے۔ اے بنی اسرائیل اپنے چال چلنے لچھن دے سببوں شرمندہ پریشان ہو -۳۳۔ رب خداوند اپنے فرماندا اے۔ جس دن میں تہانوں تہاڈی ساری بُرائیاں توں پاک کراں گئے کھنڈر فیر توں بنلے جان گئے۔۳۴۔ اپنے بنجر زمین جیڑی لانگیاں دی نگاہ وچ اُجڑی ہوئی اے فیر تون فصل واسطے تیار کیتی جلتے گی -۳۵۔ اوہ آکن گے اپنے زمین جیڑی جڑ دتی گئی اے ہُن باغ عدن وانگر ہووے گی - نلے جیڑے شہر کھنڈر بن گئے سن - اوہناں مضبوط آباد ہوئے نیں -۳۶۔ فیر اوہ قوماں جیڑیاں تہاڈے آسے پاسے بچیاں نیں - جان لین گئیاں پئی میں خداوند نے جو کجھ ڈھا دتا گیا سی - اوہناں فیر توں تعمیر کیتا تے جیڑا ویراں پیا سی تے اودے وچ کاشت شروع کر دتی - میں خداوند نے اپنے فرمایا اے میں اپنے کرکے وکھاواں گا -۳۷۔ رب خداوند اپنے فرماندا اے۔ فیر اک وار میں بنی اسرائیل دی درخواست شن لوں گا تے اپناں لئی اپنے کر دیواں گا - میں اپناں دی گنتی بھیدان وانگر ودھا دیواں گا -۳۸۔ میں اپناں نوں عیدانے ذبح ہون والیاں بھیدان وانگر ودھاواں گا - ایس طرحاں کھنڈر بنے ہوئے شہر لوکاں دے گردیاں نال بھر جان گے۔ فیر اوہ جانن گے پئی میں خداوند آں۔

۱۔ خُداوند دا ہتھ میرے سہی اوہ سبوں خُداوند دی رُوح دی مدد نال چُک کے باہر لبابتہ تھلے اک وادی وچ کھلاریا جیڑی ہڈیاں نال 37 بھری ہوی سی۔ ۲۔ اوہ مینوں اونہاں دے وچکار لگے بچھ تھمایا۔ میں اوس وادی دے پوہیے ان گنت ہڈیاں بیکھیاں جیڑیاں اکا ای شکھایاں ہویاں سن۔ ۳۔ اوہ مینوں پُچھیا۔ اے آدمزاد کی ایہ ہڈیاں زندہ ہو سکدیاں نہیں؟ میں اکھیا: اے خُداوند خُدا: ایہ تے تُوئیں جان سکدا ایس۔ ۴۔ فیر اوہ مینوں فرمایا: اہناں ہڈیاں تے نبوت کرتے اہناں تُوں آکھ، اے سکی ہڈیو، خُداوند دا کلام سُنو۔ ۵۔ خُداوند خُدا اہناں ہڈیاں تُوں اینج فرماندا اے: میں تہاڈے وچ رُوح پاواں گلے تئیں جیوندیاں ہو جاؤ گئیاں۔ ۶۔ میں تہاڈیاں نساں جوڑ دیاں گلے تہاڈے ماس چڑھاوانگلے تہانوں کھل نال ڈھک دیاں گلے تہاڈے چ رُوح پھوکاں گلے تئیں زندہ ہو جاؤ گئیاں۔ فیر تئیں جان لوو گیاں پئی میں خُداوند آں۔ ۷۔ سو میں حُکم دے مطابق نبوت کیتی۔ میں کرن ای ڈیاں ساں پئی اک آواز سُنائی دتی۔ اوہ اک کھڑکھڑاہٹ جئی سی۔ اک دم ہڈیاں کھٹیاں ہوکے اک دوج دے نال جڑ گئیاں۔ ۸۔ میں ویکھیا پئی اہناں تے تئیں گوشت وکھائی دلتے کھلے اونہاں تُوں ڈھک لیا۔ پر اونہاں وچ جان نہیں سی۔ ۹۔ فیر اوہ مینوں فرمایا: ساہی نبوت کر۔ اے آدمزاد نبوت کرتے اہنو کہ خُداوند خُدا اینج فرماندا اے۔ اے ساہ تُوں آجلے اہناں مقتولانہ پھوک مار تاں جو اوہ جی پین۔ ۱۰۔ ایس لئی میں اوہدے حُکم دے مطابق نبوت کیتی۔ رُوح اہناں چ آگئی۔ اوہ جی ہتھ پیرا تے کھلو گئے۔ ایہ اک وڈا سارا لشکر سی۔ ۱۱۔ فیر اوہ مینوں فرمایا: اے آدمزاد، ایہ ہڈیاں کُل بنی اسرائیل اے۔ اوہ کہندے نیں، ساڈیاں ہڈیاں شک گئیاں نیں۔ ساڈی آس جاندی ریمیہ اسپین مٹ گئے آں۔ ۱۲۔ ایس لئی تُو نبوت کرتے اہناں تُوں آکھ، خُداوند خُدا اینج فرماندا اے پئی اے میرے لوکو میں تہاڈیاں قبران پُٹ کے تہانوں اینہاں چوں باہر کڈلیاوانگا۔ میں تہانوں اسرائیل دے دیس چ واپس لبواوانگا۔ ۱۳۔ جدوں میں تہاڈیاں قبران پُٹ کے تہانوں اینہو چوں باہر کڈلیاوانگا فیر تئیں اے میرے لوکو جان لوو گئے پئی میں خُداوند آں۔ ۱۴۔ میں اپنی رُوح تہاڈے وچ پھوک دیاں گا تے تئیں جیوگتے میں تہانوں تہاڈے ایہ دیس چ وساوانگا۔ فیر تئیں جان لوو گئے پئی میں خُداوندنہ ایہ فرمایا اے کہ میں اینہوں عمل چ وی لبواوانگا۔ ایہ خُداوندنہ فرمایا اے۔ ۱۵۔ خُداوند دا کلام میرے لُہ نازل ہویا: ۱۶۔ اے آدمزاد، لکڑی دی اک سوئی لے اودے لکھ، افرایم دی سوئی، جیڑی یوسف اوس دے یار، ساری بنی اسرائیل دی اے۔ ۱۷۔ اہناں تُوں جوڑ دے تاں جو اوہ تیرے ہتھ چ اُکو سوئی بن جاوے۔ ۱۸۔ جدوں تیرے دیس دے رن ولے لوکی تیتھوں پچھن، کی تُوں سانوں نہیں دسیں گا پئی اہناں توں تیرا کی مطلب اے؟ ۱۹۔ فیر اونہاں تُوں دسیں، خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: میں یوسف دی سوئی نوں جیڑی افرایم دے ہتھ چ اے اسرائیل دے قبیلیاں دی سوئی نوں جیڑے اوس دے یار نیں۔ لے یہوداہ دی سوئی نال جوڑ دیاں گلے اونہاں نوں لکڑی دی سوئی بنا دیاں گلے اوہ میرے ہتھ چ اک ہو جان گئیاں۔ ۲۰۔ جنہاں سوئیاں لُہ تُوں لکھیا اے اہناں تُوں اونہاں دیاں اکھاں دے سامنے ایہ ہتھ وچ پھیرے۔ ۲۱۔ اہناں تُوں کہ، خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: میں اسرائیلیاں تُوں اینہاں قوماں وچوں کڈ لوانگا جتھ اوہ گئے نیں۔ میں اہناں تُوں پر پاسیوں کٹھا کر کے اہناں دے ایہ دیس چ موڑ، لبواوانگا۔ ۲۲۔ میں اہناں تُوں ایس دیس چ اسرائیل دے پہاڑاں تے اک قوم بناواں گلے اہناں ساریاں تے اُکو بادشاہ حکمران ہووے گا تے اوہ اگوں کدی دو قوماں تے دو بادشاہاں نہوں گے۔ ۲۳۔ اوہ فیر ایہ آپ نوں بُتاتے نفرت جوگیاں مورتیاں یا ایہ پاپاں دے نال نپاک نہ کرن گے کیونجو میں اونہاں نوں اونہاں دی ساری گناہ پری گمراہی توں بچالواں گلے میں اونہاں نوں پاک کراں گا۔ اوہ میرے لوکی ہون گتے میں اونہاں دا خُدا ہواں گا۔ ۲۴۔ میرا بندا داؤد اونہاں دا بادشاہ ہووے گلے اونہاں ساریاں دا ایالی ہوے گا۔ اوہ میرے حُکمانہ چلن گتے میرے آہن نوں من کے اونہاں تے عمل کرن گے۔ ۲۵۔ اوہ اوس دیس چ وسن گے جیڑا میں ایہ بندے یعوب نوں دتا سی۔ جتھ تہاڑے پیو دادے ریندے سن۔ ایہدے چ اوہ اونہاں دے پترے اونہاں دے پوترے سدا وسن گتے میرا بندا داؤد سدا اونہاں دا حاکم روے گا۔ ۲۶۔ میں اونہاں دے نال سلامتی دا عہد بناں گا جیڑا ابدی عہد سدا لئ ہووے گا۔ میں اونہاں نوں قائم کراں گلے اونہاں دی گنتی ودھاواں گلے اپنا گھر سدا لئ اونہاں دے وچکار قائم کراں گا۔ ۲۷۔ میرا گھر اونہاں دے نال ہووے گا۔ میں اہناں دا خُدا ہواں گلے ایہ میرے لوکی ہون گے۔ ۲۸۔ جدوں میرا سدا تیک اونہاں دے وچ روے گا فیر ساریاں قوماں جان لین گئیاں پئی میں خُداوند ای اسرائیل نوں پاک کرنا واں۔

۱۔ خُداوند دا کلام میرے کول آیت مینوں آکھیا۔^۲ اے آدمزاد مَجُوح دی سرزمین دے جوج دے ول منہ کرکے جیڑا میشکتے نوبل دا 38 حاکم اے اویدے خلاف نبوت کر۔^۳ ک خُداوند خُدا اینج فرماندا اے ویکھ اے جوج، میشکتے نوبل دے حاکم میں تیرا ویری آن۔
۴۔ میں تینوں بھواں دیاں گلتے تیرے جیڑیاں وچ کنڈیالا پاک تینوئے تیری ساری فوج نوں، تیرے سارے گھوڑیاں، مسلح گھڑ سواراں نوں، ایس وڈے گروہ نوں جیڑے سارے دا سارا وڈیاں چھوٹیاں ڈھالان لئی کھلوتا اے اوہناں ساریاں تلواراں پھیڑیاں ہویاں نیں کھج کے کڈھ لوان گا۔^۵ فارس، انہویاں لیا وی اپناں دے نال ہون گے۔ سارے دے سارے ڈھالے ٹوپ ولے۔^۶ جمرے اودا سارا لشکرے شمالی حصہ توں تیرے علاقہ اپنے سارے لشکر دے نال بے بہت ساریاں قوماں جیڑیاں تیرے نال ہون گیاں، اپناں ساریاں نوں کھڈ لیاواں گا۔^۷ توں تیار ہو۔ توں تیرے سارے لوکی جیڑے تیرے کول کھڑے ہوئے تیار رہنے توں اوہناں دا آگے بن۔^۸ بہت دناں بعد توں یاد کیتا جائیں گا۔ آن ولے وریاں چ توں اوس دھرتی واپس آئیں گا جیڑی تلوار دے دور نال چھڑائی گئی اے جہدے لوکی بہت ساریاں قوماں چوں کٹھ کٹے گئے نیں۔ اسرائیل دے پہاڑاں جیڑے پچھلے کئی وریاں توں ویران پئے ہوئے سن چڑھ آویں گا۔^۹ توں چڑھ آؤں گلتے پیری وانگ آویں گا۔ توں بدلاں وانگ دھرتی نوں لُکا لوں گا۔ توں تیرے سارے لشکرے پور بہت سارے لوکی تیرے نال ہون گے۔^{۱۰} خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: اوس ویکھ تیرے دل چ کئی خیال آن گتے توں ایک بھڑا منصوبہ تیار کریں گا۔^{۱۱} توں کہوین گا میں بغیر فصیل ولے پنڈاں دے دیسے حملہ کران گلتے اوہناں لوکاں حملہ کران گا جیڑے آرامتہ فکری نال وسدے نیں۔ اوہ سارے جیڑے بغیر کنڈاں دے وسدے نیں، پھاٹکاں اڑینگیاں دے بنان رہندے نیں۔^{۱۲} تاں جو میں اپناں دا مال کھولواں اپناں نوں ڈھیر لٹاں اپنا ہتھ اوہناں کھنڈراں تک ودھاواں جیڑے فیر توں وسلہ گئے نیں تے اپناں لوکاں جہناں نوں دوقوماں توں کٹھا کیتا گیا اے جیڑے مالدار نیں۔ ڈنگر پالڈے نیں۔ ملک دے وچکار وسدے نیں۔^{۱۳} سبائے ددان تے ترسیس دے سوداگرے اپدے سارے پنڈ دے سورمہ تینوں کہیں گے توں لٹ مار کرن آیا اے؟ کی توں اپنے لوکاں نوں ایس لئی کٹھا کیتا اے کہ مال کھو لوں؟ چاندی سونا کھو لین، مال ڈنگر تے جانورے لٹ دا مال حاصل کرن؟^{۱۴} ایس لئی اے آدمزاد نبوت کرتے جوج نوں کہ خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: اوس ویکھ جدوں میری قوم اسرائیل سکھ چین نال وسدی ہوئے گئی تے کیتے تینوں اپدا علم نہوے گا؟^{۱۵} تے توں شمال دے اپنے دُورے علاقیاں توں آئیں گلتے تیرے نال بہت ساریاں قوماں دے لوکی وی ہون گے جیڑے سارے دے سارے گھوڑیاں سوار ہون گے اوہ ایک بہت وڈی فوج تے زبردست لشکر ہووے گا۔^{۱۶} توں میری قوم اسرائیل تے اینج چڑھ آویں گا جیوں اک بدل ملکتے جھاجاندا اے۔ اپنے فوج میں آن ولے دناں چ تینوں اپنے دیسے چڑھا لیاواں گا تاکہ جدوں میں قوماں دیاں اکھاں دے سامنے تیرے کولوں اپنی تقدیس کراواں فیر اوہ مینوں جان لین گے۔^{۱۷} خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: کی توں اوہ ای سنیں جیڑا ذکر میں پچھلے ولبیاں چ اپنے بندیاں اسرائیل دے نبیاں نال کیتا سی؟ اوہناں دناں چ اوہناں سالہا سال اپنے نبوت کیتی پئی میں تینوں اپناں دے خلاف چڑھا لیاواں گا۔^{۱۸} تے اپناں دناں چ اینج ہوئے گا جوج ملک اسرائیل تے کر حملہ کرے گا فیر میرا غصہ آپہ توں باہر ہو جاوے گا اپنی خُداوند خُدا دے فرمایا اے۔^{۱۹} میں اپنی غیرتے غصہ دی آگ وچ اپنے علان کرناں ہاں پئی ایس ویکھ اسرائیل دے ملک وچ بہت وڈا ہنچال آوے گا۔^{۲۰} سمندر دیاں مچھیاں تہوا دے پرندے، جنگلاں دے درندے زمیں رینگن ولے سارے جاندار تے روئے زمین دے سارے لوکی میرے وجود توں تھر تھر کمبن گے۔ پہاڑ الٹا تے جان گے۔ چٹانان چُور چُور ہو جائیں تے ہر کند دھرتی ڈیگ ہوئے گی۔^{۲۱} تے میں جوج دے خلاف اپنے سارے پہاڑاں تلوار طلب کران گا۔ اپنے خُداوند خُدا دے فرمایا اے ہر بندے دی تلوار اپنے بھرا دے خلاف اُٹھ گی۔^{۲۲} میں وبلتے خون ریزی دے راہیں اپنوں سزا دواں گا۔ میں ایسے تے اپدی فوج تے اپدے نال جہنیاں قوماں نیں اوہناں تے ہتہا مین اولتے بلدی ہوئی آگے گندھک وساواں گا۔^{۲۳} ایس طرحاں میں اپنی وڈیائی تے پاکیزگی وکھاواں گلتے بہت ساریاں قوماں دے سامنے اپنا آپ وکھالان گا۔ فیر اوہ جان لین گیاں پئی میں خُداوند آن۔

۱۔ اے آدمزاد! جوج دے خلاف نبوت کرتے آکھ: خداوند خدا اینج فرماندا اے۔ میشکتے تویل دے شہزادے۔ میں تیرا مخالف آن۔ 39

۲۔ میں تینوں گھماکے تروواں گا۔ میں تینوں شمال دی دور دی جوں چ کھیج لیاواں گلتے اسرائیل دے پہاڑاں لٹے ایڑا دیواں گا۔

۳۔ فیر میں تیری کمال تیرے کھہتھوں جھڈا لواں گلتے تیراں نوں تیرے سجتھوں ڈیگاں گا۔ ۴۔ ٹوہ تیریاں ساریاں فوجاں قوماں جیڑیاں تیرے ول نیں ٹسی سارے دے سارے اسرائیل دے پہاڑاں لٹے ڈگ پوؤگتے میں تہانوں مردار کھان ولہ پنچھیاں جانگلی جانوراں دی خوراک بنا دیواں گا۔ ۵۔ ٹسیں کھلی تھاتے ڈگ پوؤگے کیوں جو ایہ میں آکھیا اے۔ ۶۔ میں جوج لٹے ساحلی دیساں وچ سکھ نال رن ولہ لوکان لٹے آگ نازل کراں گلتے اوہ جانن گے پئی مین ای خداوند آن۔ ۷۔ میں اپنا پاک نان اپنی قوم اسرائیلے ظاہر کراں تے فیر اپنے پاک نان دی عزتی نیں ہون دیوں گا تے فیر ساریاں قوماں جانن گیاں پئی میں خداوند اسرائیل دا قدوس آن۔ ۸۔ اینج ہون والا اے ایہ پکا ہوکے رپوے گا۔ ایہ رب خداوند فرماندا اے۔ ایہ اوہو ای وپڑا اے جیدے بارے میں دسیا سی۔ ۹۔ تد اسرائیل دے شہراں چ وسن ولہ لوک بار نکل آن گتے تھارن نوں بالن وانگوں ورتن گتے اینوں ساڑ دین گے جیویں چھوٹیاں وڈیاں سپراں، کمانتے تیر، لڑائی دے سوہتے نیزے وغیرہ۔ ست سال تیک اوہ اینوں بنالن وانگوں ورتے رن گے۔ ۱۰۔ ایناں نوں پیلایاں چوں بالن اکٹھا نیں کرنا پوے گا نہ ای جنگلاں چوں وڈنا پوے گا کیوں جو اوہ تھیار ان نوں ای بالن گے کم وچ لیان گتے وہ اپنے کھوں والیاں توں کھوں گتے اپنے لٹن والیاں ٹوں لٹن گے۔ ایہ رب خداوند فرماندا اے۔ ۱۱۔ اوس دن میں جوج نوں اسرائیل وچ ایک قبرستان بنا دیواں گا جیڑا ایناں دی وا دی چہوے گلتے جیڑے مشرق ولون سمندر ول سفر کرکے جانڈے نیں اینج راپاں دی راہ بند ہو جاوے گی کیوں جو جوجتے اودی ساری فوج اوتھ ای دفنائی جاوے گی۔ ایس لئی اوہ جمعیت جوجدی وادی جانی جلتے۔ ۱۲۔ ست مہینیاں تیک بنی اسرائیل ایناں نوں دبے رن گے کیوں دیس پاک صاف ہو سکے۔ ۱۳۔ دیس دے سارے لوکی اپناں نوں دفنان گتے جیدوں میری تمجید پوے گی۔ اودوں اوس دن اپناں لئی شہرت دا باعث پوے گی۔ ایہ رب خداوند فرمایا۔ ۱۴۔ دیس نوں پاک صاف کرن لئی لوکان نوں اُچیچا بھرتی کیتا جاوے گا۔ کجھ لوکان دا کم ایہ پوے گا پئی اوہ سارے دیس وچ پھردے رن گے۔ ایہدے علاوہ کجھ لوک اپناں لاشاں نوں جیڑیاں دھرتے ہون گیاں، دفنان گے، ست مہینیاں باد اوہ اپنی تلاش دا کم شروع کرن گے۔ ۱۵۔ دیس چوں لنگدیاں جیکر اپناں چوں کسے بندے نوں کسے انسان دی ہڈی نوں ویکھیلے اوہ انسان اوس وقت تک اک نشانی گڈے گا۔ جدوں تیک کہ گورکن اونوں ہمون وچ دفنا نان دین۔ ۱۶۔ اوتھ حاموناں نان دا ک شہر وپوے گا تے ایس طراں اوہ دیس نوں پاک کرن گے۔ ۱۷۔ اے آدمزاد! رب خداوند اینج آکھدا اے:

ساریاں نسلاندے پنچھیاں سارے جانگلی جانوراں نوں واج دے: کٹھ پوؤتے سارے پاسیوں کٹھ پوکے ایس وڈی قربانی لئی کٹھ پو وؤ۔ جیڑا میں تباڈے لئی اسرائیل دے پہاڑاں تے تیار رپا وان۔ اوتھ ٹسیں ماس کھاؤگتے لہو پیوؤگے۔ ۱۸۔ ٹسیں ڈاڈے مردان دا ماس کھاؤ گتے دھرتی دے امیراں دا لہو پیوگے۔ کیوں جو اوہ سارے دے سارے باشاں دے جانور یعنی چھترے، بکرے، لیلے ڈھگے نین۔ ۱۹۔ جیڑا ذبیح میں تباڈے لئی تیار کر رپا آن ٹسی ایہدی چربی اپنی کھاؤگے پئی رج جاؤگتے اپناں لہو پیوگے پئی مست ہو جاؤگے۔ ۲۰۔ ٹسیں میری میزے گھوڑیاں، سواراں، بہادران۔ تہر قسم دے جنگی سپاہیاں نال رجھوگے، ایہ رب خداوند فرمایا اے۔ ۲۱۔ میں قوماں دے وچ اپنا جلال ظاہر کراں گلتے ساریاں قوماں میری اپناں نوں دتی ہوئی سزا نوں تے میرے پھتھن نوں ویکھن گے۔ ۲۲۔ ایس دن توں بعد بنی اسرائیل جانن گے پئی میں خداوند اپناں دا خدا ہاں۔ ۲۳۔ قوماں جان لین گئیاں پئی بنی اسرائیل اپنے پاپاں دے سببوں دیسوں کڈھ گئے سن۔ کیوں جو اونانے میری نافرمانی کیتی سی۔ ایس لئی میں اپناں توں اپنا مونیہ لکا لیلے اپناں توں اپناں دے ویریاں دے حوالہ کر دلتے اوہ سارے تلوار نال مارے گئے۔ ۲۴۔ میں اپناں دی پلیدیے اپناں دیاں خطاواں دے حساب نال اپناں نال سلوک کیتا۔ اپنا مونیہ اپناں توں لکایا۔ ۲۵۔ سو رب خداوند انج فرماندا اے پئی ہُن میں یعقوب ٹوں غلامی توں پرتا لیاواں گلتے سارے اسرائیلیاں لٹے رحم کراں گلتے اپنے مقدس نان لئی غیرت رکھاں گا۔ ۲۶۔ جدوں اوہ اپنے دیس وچ تسلی نال رن لگن تیکان والا کوئی نہ پوے گا۔ تد اوہ اپنی رُسوائی تے میرے نال کیتی ہوئی وفائی ٹوں پھل جان گے۔ ۲۷۔ جدوں میں اپناں نوں قوماں وچوں پرتا لیاواں گلتے اونان دے ویریاں دے دیس وچوں اکٹھا کراں گا۔ تد بوہت ساریاں قوماں دیاں اکھاں وچ اپناں دی راہیں میری تقدیس پوے گی۔ ۲۸۔ تد اوہ جانن گے پئی میں خداوند اونان دا خدا ہاں جد کہ میں اپناں ٹوں دوجیاں قوماں وچ دیس نکالا دتا اے۔ تاں وی میں فیر اپناں نوں اپنے دیس وچ اکٹھاں کراں گا۔ کسے نوں بچھاں نہ چھڈاں گا۔ ۲۹۔ میں فیر کدی اپناں توں اپنا مکھ نہ لکاواں گا۔ کیوں جو میں بنی اسرائیل تے اپنی رُوح ڈول دیواں گا۔ ایہ رب خداوند فرمایا اے۔

۱۔ ساڈی اسیری دے پنجویں سال دے شروع چ ، پہلے مہینہ دے دسویں دن ، جدوں شہر دی گرفتاری چودھواں سال سی۔ اوس دن خداوند دا ہتھ میرے سیتے اوہ مینوں اوتھلے گیا۔ ۲۔ خدا دیاں روپاں چ اوہ مینوں اسرائیل دے دیس چلے آیا تے اک اچے پہاڑے کھلا ردتا۔ جدے جنوب ول اک شہر جایدا سی۔ ۳۔ اوہ مینوں اوتھلے گیلے ویکھومیں اک بندہ ویکھیا جہدا روپ پتل ورگا سیتے اوہ سن دی رسی تے ناپن والا کانالے کے پھاٹک وچ کھلوتا سی۔ ۴۔ اوس بندے مینوں آکھیا، اے آدمی دے پتر اپنیاں اکھاں نال ویکھتے اپنے کناں نال سن تے جو کچھ میں تینوں وکھاواں اوس سارے دل لا۔ کیونجو توں ایس سارے نوں ویکھن لئی لیاندا گیا ایتے جو کچھ توں ویکھنا ایں جاکے اسرائیل دے گھر لے نوں دس۔ ۵۔ ویکھو پیکل دے حاطے دے چار چوفیرے اک کند سیتے اوس بندے دے ہتھ وچ ناپن والا اک کانا سی۔ جیڑا چھ ہتھ لمانے اک ہتھ چار انگلاں وڈاسی۔ سو اوسنے اوس گھر دی دیوار من لئی ۔ اوہ اک کانا چوڑی تے اک کانا اچی سی۔ ۶۔ تد اوہ مشرقی پھاٹک ول آیتے اودی پوڑی چڑھ گیلے دروازے دی ڈیوڑی نوں ناپیا جیڑی اک کانا چوڑی سیتے دوچ پھاٹک دی ڈیوڑی اک کانا سی۔ ۷۔ تیر اک کوٹھڑی اک کانا لمتے اک کانا چوڑی سیتے کوٹھڑیاں دے وچکار پنج پنج ہتھ دی وتھ سیتے پھاٹک دی ڈیوڑی دے اندر وار پھاٹک دا دروازہ اک کانا سی۔ ۸۔ اوہ پھاٹک دی ڈیوڑی گھر ولوں اک کانا ناپ لئی۔ ۹۔ تد اوہ پھاٹک دی ڈیوڑی اٹھ ہتھ ناپ لئی تے اودے تھم دو ہتھ سن تے اوس پھاٹک دی ڈیوڑی گھر ول سی۔ ۱۰۔ ایتے مشرق ول دے پھاٹک دیاں کوٹھڑیاں تین ایدھرتے تین اودھر سن۔ ایہ اکو ناپ دیاں سن تے ایدھرتے اودھر دے تھم اکو جٹ سن۔ ۱۱۔ ایتے ایدے پھاٹک دا دروازہ دس ہتھ چوڑے تیر ہتھ لمانے سی۔ ۱۲۔ ایتے کوٹھڑیاں دے لگے دا تھان اک ایدھرتے اک ہتھ اودھر سیتے کوٹھڑیاں چھ ہتھ ایدھرتے چھ ہتھ اودھر سن۔ ۱۳۔ تد اوہ پھاٹک دی اک کوٹھڑی دی چھت توں دوسری دی چھت تک پنجی ہتھ ناپیا۔ دروازے دے سامنے دروازہ سی۔ ۱۴۔ ایتے اوہ تھم سٹھ ہتھ ناپتے ویرھدے تھم دروازے دے چار چوفیرے سن۔ ۱۵۔ ایتے لنگن ولے پھاٹک دے سامنے توں لے کے اندر ولے پھاٹک دی ڈیوڑی دے سامنے تک پنجا ہتھ وتھ سی۔ ۱۶۔ ایتے پھاٹک دے اندر کوٹھڑیاں چھتے اوٹان دے تھمان دے چار چوفیرے باریاں سن تے ڈیوڑی دے اندر وی چار چوفیرے باریاں سن تے تھمانے کھجور دیاں تصویراں سن۔ ۱۷۔ اوہ مینوں باہرے ویرے چلے گیلے ویکھو کوٹھڑیاں سن تے چارے پاسے ویرے چے فرش لگا ہوا سی تے اوس فرشتے کوٹھڑیاں سن۔ ۱۸۔ اوہ فرش جیڑا تھلے فرش سی پھاٹکاں دے نال نال اکوجیا لگا ہوا سی۔ ۱۹۔ تد اوسنے اودی چوڑائی نوں تھلے دے پھاٹک دے سامنے اندر دے ویرے دے لگے مشرق تے شمال دے پاسے باہر سو ہتھ ناپیا۔ ۲۰۔ پھیر اوہ باہر لے پھاٹک جہدا من شمال ول سی اودی لمبائی چوڑائی ناپی۔ ۲۱۔ ایتے اودیاں کوٹھڑیاں تن ایس پاسے تن اوس پاسے سن تے اودے تھمتے اودیاں ڈیوڑیاں پہلے پھاٹک دے ناپ دے برابر سن۔ اودی لمبائی پنجا ہتھ چوڑائی پنجی ہتھ سی۔ ۲۲۔ تے اودیاں باریاں تے اودیاں ڈیوڑیاں کھجور دے درخت مشرقی پھاٹک دے ناپ دے برابر سن تے لے جان لئی ست پوڈے سن تے اودی ڈیوڑی اندر وار سی۔ ۲۳۔ ایتے اندر دے ویرے دا پھاٹک شمال ولے مشرق دے پاسے ولے پھاٹکاں دے سامنے سیتے اوہ پھاٹک توں پھاٹک سو ہتھ ناپیا۔ ۲۴۔ اوہ مینوں جنوب دی راسلے گیلے کیہ ویناں واں پئی جنوب ول اک پھاٹک ایتے اوہ اودے تھمان نو تے اودی ڈیوڑی نوں اودے ناپاں دے حساب نال ناپیا۔ ۲۵۔ ایتے اودیاں باریاں تے اودیاں ڈیوڑیاں دے چار چوفیرے اینج دیاں ای باریاں سن تے اودی لمبائی پنجا ہتھ اودی چوڑائی پنجی ہتھ سی۔ ۲۶۔ ایتے اودے لے جان لئی ست پوڈے سن تے اودیاں ڈیوڑیاں اندر لے پاسے سن تے اودے تھمانے کھجور دے رکھاں دیاں تصویراں سن۔ اک ایس پاسے اک اوس پاسے۔ ۲۷۔ اندرونی ویرے چے جنوب ولے پاسے اک پھاٹک سیتے اوہ پھاٹک توں پھاٹک تک سو ہتھ ناپیا۔ ۲۸۔ اوہ مینوں جنوبی پھاٹک ولوں اندرونی ویرے دے ولے آیتے اوٹان پیمائیشاں نال اوہ جنوبی پھاٹک نوں ناپیا۔ ۲۹۔ ایتے اودیاں ڈیوڑیاں تے اودے تھمتے اودیاں پیمائیشاں اوٹان پیمائیشاں دے حساب نال سن تے اودے وچ باریاں سن ۔ لمبائی پنجا ہتھ چوڑائی پنجی ہتھ سی۔ ۳۰۔ ایتے ڈیوڑی چار چوفیریوں پنجی ہتھ لمتے پنج ہتھ چوڑی سی۔ ۳۱۔ ایتے اودی ڈیوڑی باہرے ویرے ول سیتے اودے تھمانے کھجور دیاں تصویراں سن تے لے جان لئی اٹھ پوڈے سن۔ ۳۲۔ اوہ مینوں مشرقی راہ ولے پاسے اند ولے ویرے چلے آیتے پھاٹک نوں اوسے پیمائیش دے حساب نال ناپیا۔ ۳۳۔ ایتے اودیاں کوٹھڑیاں تے اودے تھمانے اودی ڈیوڑی نوں اوٹان پیمائیشاں دے حساب نال ناپیا۔ ۳۴۔ ایتے اودیاں ڈیوڑیاں باہرے ویرے دے سامنے سن تے اودے تھمانے ایس پاسے اوس پاسے کھجور دے رکھاں دیاں تصویراں سن تے لے جان لئی اٹھ پوڈے سن۔ ۳۵۔ ایتے مینوں شمالی پھاٹک ولے گیلے اوٹان ای پیمائیشاں دے حساب نال ناپیا۔ ۳۶۔ اودیاں کوٹھڑیاں تے اودے تھمانے اودی ڈیوڑی نوں اپنیاں ای میچیاں دے حساب نال ویکھیا تے اودی لمبائی پنجا ہتھ چوڑائی پنجی ہتھ سی۔ ۳۷۔ ایتے اودے تھم باہر دے ویرے ول سن تے اودے تھمان لے ایس پاسے اوس پاسے کھجور دے رکھاں دیاں تصویراں سن تے لے جان لئی اٹھ پوڈے سن۔ ۳۸۔ ایتے پھاٹکاں دے تھمان دے کول دروازہ دار کوٹھری سی جتھ سوختنی قربانیاں دھوندے سن۔ ۳۹۔ ایتے پھاٹک دی ڈیوڑی چے دو میزاں ایس پاسے دو اوس پاسے سن۔ تانجو سوختنی قربانی تے خطا دی قربانی جرم دی قربانی ذبح کیتی جاوے۔ ۴۰۔ ایتے باہر دے ولے شمالی پھاٹک دے اندر پاسے دو میزاں سن۔ پھاٹک دی ڈیوڑی دے دوچ پاسے دو میزاں۔ ۴۱۔ پھاٹک دے کول چار میزاں ایس پاسے چار اوس پاسے سن۔ اٹھ میزاں جہناں تے ذبح کیتا جاندا سی۔ ۴۲۔ ایتے سوختنی قربانی دے لئی تراشہوئے پتھراں دیاں چار میزاں سن جیڑیاں ڈیڈھ ہتھ لمبائی ڈیڈھ ہتھ چوڑیاں تے اک ہتھ اچیاں سن۔ جہناں تے اوہ سوختنی قربانی دے ذبیحہ نوں ذبح کرن لئی پتھار رکھدے سن۔ ۴۳۔ ایتے اودے چار چوفیرے چار انگل لمے کنڈے لگھوئے سن تے قربانی دا گوشت میزاں تے سی۔ ۴۴۔ اوہ مینوں اندرونی صحن چلے آیتے کیہ ویناں پاں پئی اوتھ گان والیاں دیاں کوٹھڑیاں سن ۔ اک شمال دے پھاٹک ول جہدا من جنوب ول سیتے دوسرا جنوبی پھاٹک ول سی جہدا من شمال ول سی۔ ۴۵۔ ایتے اوہ مینوں کپیا پئی اے کوٹھری جہدا من جنوب ول اے اوٹان کاہناں لئی اے جیڑے مسکن دی حفاظت کردے نیں۔ ۴۶۔ اوہ کمرہ جہدا من شمال ول اے، اوٹان کاہناں لئی اے جیڑے مذبح دی حفاظت لئی حاضر نیں ۔ ایہ بنی صدوق نیں جیڑے بنی لاوی چون خداوند دے حضور اوندے نیں تاں اودی خدمت کرن۔ ۴۷۔ تے اوہ ویرے نوں سو ہتھ لمانے سو ہتھ چوڑا مربع ناپیائے مذبح مسکن دے سامنے سی۔ ۴۸۔ فیر اوہ مینوں مسکن دی ڈیوڑی چلے آیتے

ڈیوڑی نوں ناپیا۔ پنج ہتھ ایدھرے پنج ہتھ اودھرے پھانک دی چوڑائی تن ہتھ ایدھرے تن ہتھ اودھر سى۔⁴⁹۴۹۔ ڈیوڑی دی لمبائی وی (۲۰) ہتھ چوڑائی یاراں ہتھ سى مے پوڑی دے پوڈیاں کول جتھوں اوہ اُتے جاندے سن تھماں دے کول پیل پلے سن۔ اک ایس پاسے اک اوس پاسے۔

۱- فیر اوہ بندہ مینوں پیکل دے باہرلہ مقدس وچ لیایاتے اوہ تھماں نوں مینیا ایناں دونواں پاسیاں دے تھماں دی چوڑائی چھ چھ ہتھ 41
 سی-۲- بوا دس ہتھ چوڑا سی-۱۱- دے دونوں پاسیاں دی ابھریاں ہوئیاں کنڈاں پنچھ پنچھ ہتھ چوڑیاں سن - اوہ باہرلہ مقدس
 نوں وہ مینیا اوہ وی چالیس ہتھ لمانتے ویہہ ہتھ چوڑا سی-۳- تد اوہ اندرلہ مقدس چ گیلے بوئے دے تھماں نوں مینیا ایناں چوں ہرا ک دو ہتھ
 چوڑا سی -بوا چھ چھ ہتھ چوڑا سی-۴- اوہ اندرلہ مقدس
 دی لمبائی میچی جیڑی ویہہ ہتھ سی-۵- اوہ مینوں آکھیا پئی ایہ بوہ ای مقدس تھا اے-۵- فیر اوہ پیکل دی کند مینی اوہ چھ چھ ہتھ
 موٹی سی-۶- پیکل دے چواں پاسیاں دے نال دا ہر کمرہ چار ہتھ چوڑا سی-۶- پیلو دے کمرے اک دے لٹے اک، تین منزلہ سن-۷- ہر منزلہ
 تریہ کمرے سن-۸- پیکل دی کند دے چاراں پاسے پیلو دے کمریاں نوں سہارا دین لئی چھچھ بنوئے سن- تان جو ایہ سہارا دین ولک حصہ پیکل
 دی کند چ نہ واڑے جان-۹- پیکل دے چواں پاسے پیلو دے کمرے ہر منزلہ ڈے ہوندے جانڈے سن کیوں جو پیکل دے چارے پاسے جو کجھ
 بنایا گیا سی جیویں جیویں اوہدی چوڑائی ودھی اوہ چوڑا ہوندا گیا - ایس لئی لٹے دی منزل دے کمرے پٹھلی منزل وڈے ہوندے گئے- پٹھلی
 منزل توں اک پوڑی وچلی منزل توں ہندی ہوئی لٹے دی منزل نوں جاندی سی-۸- میں پیکل وچ چواں پاسے اک اچا تھڑا ویکھیا جسدے لٹے
 پیلو دے کمریاں دی نیہ رکھی گئی سی- ایہ مینن ولک گز دی لمبائیدا یعنی چھ دے تھماں دے برابر سی-۹- پیلو دے کمریاں دی باہر لی
 کند دا ویڑا پنچھ ہتھ سی-۱۰- پیکل دے پیلو دے کمریاں ۱۰-۱۱- لٹے کاہناں دے کمریاں دے وچ دی کھلی تھا جیڑی پیکل دے چواں پاسے پھیلی
 ہوئی سی، ویہہ ہتھ چوڑی سی-۱۱- لٹے کاہناں دے کمریاں دے بوئے- اوس کھلی تھاں دے ولوں سن! اک بوا شمال ولتے دوجا جنوب ول
 سی - ایس کھلی تھاں دے نال جڑی ہوئی خالی تھاں چواں پاسیاں توں پنچھ ہتھ چوڑی سی-۱۲- جس عمارت دا رخ پیکل دے ویڑے
 دے مغرب ول سی اوہ ستر ہتھ چوڑی سی ، ایس عمارت دی کند چواں پاسیوں پنچھ ہتھ موٹی سی-۱۳- ایس دی لمبائی نیہ ہتھ سی-
 ۱۳- فیر اوس نیں پیکل نوں مینیا - اوہ سو ہتھ لمی سی-۱۴- پیکل دے
 مشرقی ویڑے دی چوڑائی اوہدے سامنے دے حصہ دے نال سو ہتھ سی-۱۵- فیر اوس نیں ایس عمارت دی لمبائی برانڈیاں سنہ مینیت
 جیڑی پیکل دے پیچھے اے- ایہ سو ہتھ نکلی- باہرلی مقدس ، اندرونی مقدس وے ول رخ کیتی ہوئی بروہ-۱۶- نال ای نال، آستلہ
 باریاں- ایناں تیناں پاسیاں دے برانڈے- ایتھوں ایتھوں تک پئی ہر شہ جیڑی آستلہ توں پرانی اوہ آپ آستلہ دے نال لکڑ نال کجی گئی
 سی- فرش ، باریاں تک دی کندتہ کھڑکیاں وی کجیاں ہوئیاں سن-۱۷- اندرلہ مقدس دے بوئے دے باہرلہ حصہ چ اٹلہ پاسے جتھ خالی تھاں
 سی لٹے اندرلہ مقدس دے چواں پاسیاں دی کل کنڈا- برابر برابر فاصلتہ ۱۸- کروہیتہ کھجور دے رُکھ اینچ کڈے گئے سن پئی دو
 کھجور ان دے رُکھا دے وچکار اک کروہی سی- ہر کروہی دے دو چہرے سن-۱۹- انسان دا منہ اک پاسے دے کھجور دے رُکھ دے ولتے
 شیربیر دا منہ دوسرے پاسے دے کھجور دے رُکھ ول سی - ساری پیکل دے چواں پاسیاں- ایہ نقش کاری کیتی گئی سی-۲۰- باہرلہ
 مقدس دی کندتہ وی فرش توں لے کے بوئے دی اٹلی تھاں تک کروہیتہ کھجور دے رُکھ نقش کیتے گئے سن-۲۱- باہرلہ مقدس دے بوئے
 دی چوکھٹ مستطیل سی- مقدس دے سامنے وی اینچ دی چوکھٹ سی-۲۲- اوہ لکڑی دا مذبح سی جس دی اُچائی تین ہتھ لمبائی
 تہ چوڑائی دو ہتھ سی -ایہدے کونہ ،ایہدا تھلاتے ایہدے بازو لکڑی دے سن- اوس بندے نیں مینوں آکھیا پئی ایہ اوہ میز اے جیڑا خداوند
 دے سامنے رندا اے-۲۳- پیکل دے باہرلہ حصہ مقدس دونواں دے دو دو بوئے سن -۲۴- ہر بوئے دے دو دو تاک سن- یعنی ہر بوئے لئی دو
 دو کواڑاں ولک تاک سن-۲۵- پیکل دے باہرلہ حصہ دے بوئے کنڈاں وانگ ای کروہیتہ کھجور دے رُکھ نقش کیتے گئے سن- بروہ دے
 سامنے لکڑی دا چھچھ سی-۲۶- بروہ دے پاسیاں دیاں کنڈاں چ باریاں سن- جیناں دے دونواں پاسے دے کھجور دے رُکھ نقش کیتے گئے
 سن- پیکل دے پیلو دے کمریاں لئی وی لکڑی دے چھچھ سن-

۱- فیر اوہ مینوں شمال ولوں باہرلے ویڑے چلے آیتے اوہناں کمریاں کول لیا یا جیڑے پیکل دے ویڑے دے سامنے یعنی شمال ول 42
 باہرلی کند دے سامنے سن۔ ۲- اوہ عمارت جس دے بوے داڑخ شمال ول سی، سو پتھ لمیۃ پنجہا پتھ چوڑی سی۔ ۳- اندلے ویڑے
 تون ویڑے دی دوریۃ باہرلے ویڑے دے فرش دے سامنے تیناں منزلاں دے اک دوچے دے سامنے برانڈے سن۔ ۴- کمریاں دے سامنے دس پتھ
 چوڑاے سو پتھ لما رستہ سی۔ ایناں دے بوے شمال ول سن۔ ۵- اُتلی منزل دے کمرے چھوٹے سن کیوں جو عمارت دی ایس منزل
 تہ برانڈیاں نیں وچلیۃ پیٹھلی منزل توں زیادہ تھان گھیری سی۔ ۶- تیجی منزل دے کمریاں دے تھم نیں سن۔ جیویں کے ویڑے دے سن۔
 ایس لئی ایناں دے فرش دا رقبہ پیٹھلی منزل دے وچلی منزل دے کمریاں توں گھٹ سی۔ ۷- کمریاں دے باہرلے ویڑے دے سامنے پنجہا پتھ
 لمی اک ہور باہرلی کند سی جیڑی کمریاں دے آگوں لنگھ دی سی۔ ۸- جدکے باہرلے کمریاں نال لگدیاں ہوویاں بنہوئے کمریاں دی قطار
 سو پتھ لمی سی۔ ۹- پیٹھلے کمریاں ج باہرلے ویڑے تون داخل ہون لئی مشرق ولوں بوا سی۔ ۱۰- جنوب ج باہرلے ویڑے دی کند نال لگکے
 پیکل دے ویڑے نال لگکے باہرلی کند دے سامنے کمرے سن۔ ۱۱- جیناں دے سامنے لنگھن لئی راہ سی۔ ایہ کمرے شمال ول بنہوئے
 کمریاں وانگ سن۔ ایناں دی لمبائیۃ چوڑائی ایناں ای دے برابر سیۃ ایناں دے باہر نکلن دے راہ اکا شمالی بویاں ورگے سن۔ ۱۲- جنوب
 ج بنہوئے کمریاں دے بوے سن۔ مشرق ول ودھدی ہوئی کند دے سامنے دی راہ دی نوکڑے اک بوا سی جس تھوں لوکی کمریاں وچ
 جاندے سن۔ ۱۳- فیر اوس نیں مینوں آکھیا پئی شمالیۃ جنوبی کمرے جیناں دا رُخ پیکل دے ویڑے ول اے، کاہناں دے کمرے نیں
 جیتھ خداوند دے حضور ج جان ولہ کاہن بوہ ای مقدس قربانیاں کھان گے۔ اوتھ اوہ بوہ مقدس قربانیاں، خطادیاں قربانیاں دے تقصیر
 دیاں قربانیاں وغیرہ کیوں جو اوہ تھان مقدس اے۔ ۱۴- اک وار کاہن مقدس علاقہ ج آجلۃ اوہ اوس ولہ تک باہرلے ویڑے ج نیں جا
 سکدے جدوں تک پئی اوہ اپنے کیڑے نال لالین جیناں نوں پاکے اوہ خدمت کر دے نیں کیوں جو اوہ مقدس ہوندے نیں۔ جدوں اوہ اوہناں
 تھانواں دے جاندے نیں جیڑی لوکاں لئی ہوندی اے تہ دوسرے کیڑے پاکے جان۔ ۱۵- جدوں اوہ پیکل دے اندر دیاں شیواں مین لئییاں تہ
 اوس نیں مینوں مشرقی پھاٹک دی راہ توں باہر کڈ یاتے چار چوفیرے دے علاقہ نوں مینیا۔ ۱۶- اوہ مینن ولہ گز نال مشرق ول دا حصہ
 مینیا جیڑا پانسو پتھ سی۔ ۱۷- اوہ شمال ول دا حصہ مینیا۔ اوہ وی مینن ولہ گز دے حساب نال پانسو پتھ نکلیا۔ ۱۸- اوہ جنوب ول دا
 حصہ مینیا اوہ وی مینن ولہ گز دے حساب نال پانسو پتھ نکلیا۔ ۱۹- فیر اوہ مغرب دے ول موڑیاتے اوہ حصہ مینیا اوہ وی مینن ولہ گز دے
 حساب نال پانسو پتھ سی۔ ۲۰- ایس طراں اوس نیں چاراں لامان دیاں تھانواں مینیاں ایس دے چاراں پاسے کند سی جیڑی پانسو پتھ
 لمیۃ پانسو پتھ چوڑی سی تان جو مقدس علاقہ نوں عام علاقہ تون وکھ کرکے۔

۱- فیر اوہ بندہ مینوں اوس پھاٹک دے کول لے گیا۔ جیہڑا خ چڑھدے پاس اے۔ ۲- سہ میں اسرائیل دے خدا دا جلال چڑھدے ولوں 43 ظاہر ہونداں ویکھیا۔ اوہدی آواز ہڑ دے شور وانگ سہ دھرتی اوہدے جلال نال لشک دی سی۔ ۳- میری ویکھی ہوئی ایہ روپا اوس روپا وانگ سی جیہڑی یں اوس ویلہ ویکھی جدوں اوہ شہر نوں تباہ کرن لئی آآ سہ اوہناں راہواں دے حساب نال سی جیہڑا میں نہر کبار دی نہر دے کنڈے ویکھیا سہ میں مونہ پرہ ڈگ پیا۔ ۴- خداوند دا جلال پیکل وچ اوس پھاٹک توں اندر آیا۔ جیہڑا خ چڑھدے ول اے۔ ۵- فیر خہ مینوں چک لیا تے اندر وپڑے وچ لے آیت پیکل خداوند دے جلال نال بھر گئی۔ ۶- جد اوہ بندہ میرے کول کھلو تا سی تد میں کسے نوں پیکل دے وچ گل بات کردیاں سُنیا۔ اوہ مینوں کجھ کہہ ریا سی۔ ۷- اوہ آکھیا۔ اے آدمزاد! ایہ میرے تخت دی تھارتے میرے پیر رکھن والی چوکی اے۔ ایہ اوہی ای تھان اے جتھ میں ہمیشہ تیک اسرائیلیاں دے نال روانہ گا۔ پئی اسرائیلیہ اوہناں دے بادشاہ فیر کدی اپنی بدکاریہ اپنے بادشاہواں دے۔ اوہناں بے جان بُناں نال جیہڑے اوہناں دے اوچیاں تھار تے نیں میرے پاک ناں دیہ عزتی کرن گے۔ ۸- جد اوہناں نے اپنی اپنا گھر میرے گھر دے کول تے اپنے بویاں دے تھم میرے بویاں دے تھماں دے کول رکھتے میرے تھم دے وچ صرف اک کندھ دی روک سی تد اوہنے اپنی نفرت جگہ حرکتاں نال میرے پاک نادی دیہ عزتی کیتی۔ ایس لئی میں اوہناں نوں اپنے غصہ وچ اُکا نیست کر دتا۔ ۹- ہن اوہ اپنی بدکاریہ اپنے بادشاہواں دے جان مورتاں میرے توں دور کر دینے میں ہمیشہ تیک اوہناں دے وچکار رواں گا۔ ۱۰- اے آدمزاد! پیکل دا نقشہ بنی اسرائیل نوں دس تاں جو اوہ اپنے پاپاں توں شرمندہ ہوں۔ ایہناں نوں ایس نقشہ دھیان کرن دے۔ ۱۱- جہ اوہ اپنے کیتھوئے پچھتاں تے ایہناں نوں پیکل دا نقشہ، ایہدی ترتیب، ایہدے اندر باہر دے آن جان ولہ راہ۔ ایہدا پورا ڈھانچہ ایہدے کُل حکمت قانون دس۔ ایہناں نوں ایہناں دے سامنے لکھ لینا جو اوہ ایس نقشہ نوں من لینے ایہدے سارے حُکماں لے کرن۔ ۱۲- پیکل دا قانون ایہ وے پئی پہاڑ دی تپسی دے لے دولہ دا سارا علاقہ بویت ای پاک ہووے گا۔ پیکل دا قانون اینج دا ای ۱۳- وڈے تھے دے حساب نال مذبح نال جیہڑا اک ہتھ چار اَنگلا دے برابر اے، مذبح دے میچ اینج نیں! ایہدا پاوا اک ہتھ ڈھونگلتے اک ہتھ چوڑا اے جیہدا علاقہ کنڈے توں اک گیتھ دا ہووے گلے مذبح دا تھم ہو اے۔ ۱۴- دھرتی دے لے دے ایس پاوے دی پٹھلی کُرسی تیک اوہ دو ہتھ اُچلتے اک ہتھ چوڑا تے نیکی کُرسی نوں وڈی کُرسی تیک چار ہتھ اُچلتے اک ہتھ چوڑا ہووے گا۔ ۱۵- مذبح دی اَنگلی چار ہتھ اُچی اے اوہدے چار سنگ اوہ نکلے ہوئے گے۔ ۱۶- مذبح دی اَنگلی چار ہتھ اُچی اے جیہڑی چوٹکری اے جیہڑی بارہتھ لمیہ بارہتھ چوڑی اے۔ ۱۷- لے دے کُرسی وی چوٹکری اے جیہڑی چوٹکری لمیہ چوٹکری چوڑی اے۔ جیہدا چاروں پاسیاں دا نشان ادھتھ دلت تھلا اک ہتھ دا اے۔ ایہدیاں پوٹیاں دا خ چڑھدے پاس اے۔ ۱۸- فیر اوہ مینوں آکھیا: اے آدمزاد رب خداوند اینج فرماندا اے۔ جدوں مذبح تیار ہو جاوے تد ایہدے لے سوختنی قربانیاں چڑھانے رت چھڑکن دے حُکم ایہوں گے۔ ۱۹- تہانوں اک بچھڑا گناہ دی قربانی دے طور تے کاہناں نوں دینا پئے گا جیہڑے صدوق دی نسل دے لاوی نیہ خدمت لئی میرے حضور چ آؤندے نیں ایہ رب خداوند فرمایا اے۔ ۲۰- تہیں ایہدا تھوڑا لہو لے کے مذبح دے چارے سینگان لے تے اُتلی سطح دے چارے نکران لے تے چواں پاسیاں دے کنارے پانا۔ ایس طراں تہیں مذبح نوں پاک کرنا تے اوہدے لئی کفارہ دینا۔ ۲۱- تد تہیں گناہ دی قربانی دے بچھڑے نوں لے کے مقدس دے باہر پیکل دی مٹھی ہوئی تھان وچ ساڑنا۔ ۲۲- دوچ دن تہیں اک بے عیب بکرا گناہ دی قربانی دے طور تے چڑھانے مذبح نوں ایس طرح پاک کیتا جاوے جیویں بچھڑے نال کیتا گیا سی۔ ۲۳- جدوں تہیں اپنوں پاک کر لوؤ تے اک جھنڈ وچوں اک بچھڑا تے اک مینڈھا جیہڑے دونوں بے عیب ہوں، چرھانا۔ ۲۴- تہیں ایہناں نوں خداوند دے حضور لیانے کاہن ایہناں لے لون چھڑکنے ایہناں نوں سوختنی قربانی دے طور خداوند دے حضور چڑھاؤں۔ ۲۵- ست دن تیک تہیں گناہ دی قربانی لئی ہر دپاڑے اک بکرا لڑانا تے تہیں اک بچھڑا تے جھنڈ وچوں اک مینڈھا اپڑانے جیہڑے دونوں عیب ہوں۔ ۲۶- ست دن تیک اوہ مذبح لئی کفارہ دے کے ایہوں پاک کرن۔ ایس طراں اوہ ایہناں نوں خداوند دے ناویں کرنا۔ ۲۷- جد ایہ دن پورے ہوں تد اٹھویں دن توں کاہن تہاڑی سوختنی قربانیاں سلامتی دیاں قربانیاں مذبح لے چڑھان تد میں تینو قبول کران گا۔ ایہ رب خداوند فرمایا اے۔

۱۔ فیر اوہ بندہ مینوں مقدس دے باہر بڑوئے واپس لبایا جیدا رُخ چڑھدے وَل سی ۲۔ فیر خداوند مینوں آکھیا ایہ پھاٹک بند روے گا - ایہنوں کدی نان کھولیا جاوے کوئی بندہ وچوں نان لنگھ- کیوں جو خداوند اسرائیل دا خدا ایسے راہیں لنگھ کے اندر آیا اے- ایس لئی ایہ بند روے گا - ۳۔ سرف شہزادہ ای اوہستی ہوے گی - جہڑی ایسے دروازے چہ بہرے خداوند حضور رائی کھاوے گا، اوہ دروازے دیاں برواں چوں اندر آئوندے ایسے راہیں باہر جاندے- ۴۔ فیر اوہ بندہ مینوں شمالی پھاٹک دی راہ ولوں پیکل دے سامنے لبایا - مین ویکھیا پئی خداوند دے جلال نان خداوند دی پیکل روشن ہندی اے- مین مَن پنے ڈپہ پیا - ۵۔ خداوند نت مینوں فرمایا ، اے آدم زاد دھیان نال ویکھتے کن لاکے سُنے خداوند دی پیکل بارے کُل قانوناں دے بارے مین جو کجھ تینوں آکھاں اوہدے دھیان کرتے پیکل دے اندر آن ولے بوہتے مقدس دے سارے باہر جان ولے بوہیاں نوں دھیان وچ رکھ - ۶۔ سرکش بنی اسرائیل نوں کہ پئی خداوند خدا اینج فرماندا اے ؛ اے بنی اسرائیل تہاڈیاں نفرت جوگیاں حرکتاں دی حد مُک گئی اے- ۷۔ اپنی دوجیاں نفرت جوگیاں حرکتاں دے علاوہ ٹسیں پردیسیاں نوں جیڑے دلے جسم دے نامختون سن ، میرے گھر وچ لیلے جیدوں ٹسان میری روئے چربی تے لہو چڑھایا تد میری پیکل نوں ناپاک کیتلے تسان میرا عہد پنا- ۸۔ میریاں پاک شیواں دے بارے اپنی ذم داری پوری کرن دے بجلے ٹسان دوجیاں نوں میرے گھر دا راکھا بنا دتا - ۹۔ خداوند اینج فرماندا اے ؛ کوئی پردیسی جیڑا دلے جسم دا نامختون ہووے ، میرے گھر وچ نان وڑے- اوہ پردیسی وی نان وڑن جیڑے اسرائیل دے وچ رہندے نیں - ۱۰۔ اوہ لاوی اپنے گناہ دی سزا پان گے- جیڑے اوس ویلے میرے توں دُور ہوگئے- جیدوں اسرائیل کرلے پیلے لوکی اپنے بُتیاں پچھ لگ کے میرے توں بھٹک گئے- ۱۱۔ تان وی اوہ میرے گھر تے پیکل دے راکھ بن کے ایس چہ خدنت کر سکدے نیں تے اونیاں دے سامنے کھلوکے اونیاں دے سامنے اونیاں دی خدمت کر سکدے نیں - ۱۲۔ پر کیوں جو اونیاں نے اونیاں دے بُتان دے بُندیاں بوٹیاں اونیاں دی خدمت کیتی تے بنی اسرائیل نوں پاپ کرن تے ونگاریا ایس لئی مین ہتھ چُک کے سوئے کھادی اے پئی اونیاں نوں اپنے پاپاں دا بہار چُکنا پوے گا - خداوند خدائے ایہ فرمایا اے- ۱۳۔ اوہ کبانے دی خدمت دا کم کرن کرن لئی میرے حضور چہ نان آنے نان ای پاک ترین مقام دیاں میریاں پاک شیواں دے لگے آن - اپنیاں نفرت جوگیاں حرکتاں دے کارن رُسوا ہون گئے سزا پان گے- ۱۴۔ فیر مین اونیاں نوں پیکل دی خدمت مقرر کر دیاں گا تے سارا کم جیڑا اوہدے چہ کیتا جاندا اے ، اوس دی ذم داری وی سونپ دیاں گا - ۱۵۔ پر اوہ لاوی کابن جیڑے صدوق دی نسل توں نیں تے جیہناں میرے گھر دی اوس ویلے خدمت کیتی جیدوں بنی اسرائیل میرے توں گمراہو گئے ستن - اوہ میری خدمت دے لئی میرے سامنے اون کرن - اوہ میرے سامنے کھلوکے چربی لہو چڑھان - ایہ خداوند خدائے فرمایا اے- ۱۶۔ بس اوہ میرے گھر وچ داخل ہونے میری میز دے نیڑے آنے میرے حضور چہ خدمت کرن دی ذم داری قبول کرن - ۱۷۔ جیدوں اوہ اندرلے وپڑے دے پھاٹکاں چوں داخل ہونے سوتی کپڑے پان - اوہ اندرلے وپڑے دے پھاٹک چہ یا پیکل چہ خدمت کردیاں بوٹیاں کوئی اون دے کپڑے نان پان - ۱۸۔ اوہ اپنے سراپے سوتی پگاں بنن تے اونیاں دے باجلہ وی سوتی ہون - اوہ کوئی اجیہی شہ نان پان جیہدے نال اونیاں نوں مُڑکا ان لگ پوے- ۱۹۔ جیدوں اوہ بارلے وپڑے چہ جان جتھ لوکی ہندے نیں فیر اوہ اپنے اوہ کپڑے لا دین جہنوں پلکے اوہ خدمت کردے نیں تے اونوں پاک کمرباں چہ رکھ کے دُجا لباس پان تان جو اونیاں کپڑیاں دے نال لوکاں نوں پاک نان کرن - ۲۰۔ اوہ سر نان منڈان ، نان ای وال ودھن دین دسگوں حجامت کران - ۲۱۔ اندرلے وپڑے چہ وڑھدیاں بوٹیاں کوئی کابن مے نان پیوے- ۲۲۔ اوہ بیوئے چھڈیاں بوٹیاں عورتاں نوں نان وہان - پو اوہ صرف اونیاں کنواریاں دے نال وہاں کرن جیڑیاں اسرائیلیاں دی نسل چوں ہون یا کسی اجیہی عورت نال جیڑی کابن دی بیوہوے وہاں کرن - ۲۳۔ اوہ میرے لوکاں نوں خاصے عام چہونڈ کرنا سکھان تے اونیاں نوں دس پئی حرامتے حلال وچ فرق کیوں کیتا جلتے- ۲۴۔ جہ کوئی جھگڑا لگ لٹے کابن نیاں دا کم کرن - میرے آئین دے پاروں نیاں کرن- اوہ میریاں ساریاں مٹھیاں بوٹیاں عیداں دے لئی میری شریعت میرے آئینے عمل کرن تے میرے سبتاں نوں پاک جانن- ۲۵۔ کوئی کابن کسے لاش دے لگے جاکے اپنے آپ نوں نا پاک ناں کرے- جہ مرپا ہویا بندہ- اوہا پیو یاں ماں ، پُتر یاں دھی ، بہرا یاں کواری بہین ہووے اوہ اپنے آپ نوں ناپاک کر سکدا اے- ۲۶۔ جد اوہ پاک ہو جلتے اوہ ست دنان تیک اوڈیکے- ۲۷۔ جیڑے دیہاڑے اوہ مقدس دے وچ اندرلے ورائے وچ سیوا کرن لئی جاوے اپنے لئی خطا دی قربانی چڑھاوے گا، رُب خُداوند فرماندا اے- ۲۸۔ کابناں دے لئی صرف مین ای میراث ہواں گا - ٹسیں اونیاں نوں اسرائیل چہ کوئی ملکیت نان دیا جے- مین ای اونیاں دی ملکیت ہواں گا - ۲۹۔ اوہ نذر دی قربانی ، خطا دی قربانی تے جرم دی قربانی کھان گئے اسرائیل چہ جو کجھ خداوند دے لگے چڑھایا جاوے- اوہ اونیاں دا پوے گا - ۳۰۔ سارے پہلے پھلاں چوں چنگیرا پھلے تہاڈے سارے خاص توں خاص ہتھ کابناں دے ہون گے- ٹسیں اپنے گجھوئے لٹے دا پہلا پیڑا اونیاں نوں پیش کرو تان جو تہاڈے تیر لٹے برکت ہووے- ۳۱۔ کابن کوئی اجیہا پنچہ یا ڈنگر نان کھان جیڑا مویا ہویا لبھ یا جنگلی جانوراں دا پھاڑیا ہووے-

۱- جدوں تسی دیس دی میراث دی وَنڈ کرو۔ تد تسی دھرتی دا اِک حصہ مقدس علاقہ دے حساب نال خداوند دی نذر کرو جیہڑا 45 پنجھی ہزار ہتھ لمتہ ویہ ہزار ہتھ جوڑا ہووے اوہ سارا علاقہ مقدس ہووے گا۔ ۲- ایہدے وچوں پانسو مربع ہتھ حصہ مقدس لئی ہووے گاتے ایس دے چارے چوہیرے پنجابنہ دی کھلی تھان ہووے گی۔ ۳- ایس مقدس علاقہ چوں پنجھی ہزار ہتھ لمتہ دس ہزار ہتھ جوڑا مین لینا ن۔ ایہدے چ مقدس ہووے گا۔ جیہڑی ڈاھڈی تھان اے۔ ۴- زمین دا ایہ پاک حصہ اونان کاہان لئی ہووے گا جیہڑا مقدس چ خدمت کر دے۔ نیہتہ خداوند دے حضور وچ خدمت کرن لئی آوندے نیہتہ ایہ تھان اونان دے مکاناں لئی ہووے گی۔ تہ مقدس دے لئی پاک تھان وی ہووے گی۔ ۵- پنجھی ہزار ہتھ لمتہ دس ہزار ہتھ جوڑی تھان پیکل دی خدمت کرن ولہ لاویاں دی ملکیت ہووے گی تان جو اوہ ایہدے وچ رہن لئی شہر وسان۔ شدے لئی دے دینا جیہڑی ساری بنی اسرائیل دی ہووے گی۔ ۶- تہ تسی شہر دا پنج ہزار چوڑا پنجی ہزار لمتہ پیکل دے ہدیہ والی تھان دے پاس رکھنا جیہڑی ساری بنی اسرائیل لئی ہووے گی۔ ۷- تہ مقدس علاقہ شہر دی زمین دے نال ہنہوئے علاقہ دے دونوان پاسیاں دی زمین شہزادے دی ہووے گی۔ جیہڑی لہندے پاسیوں لہندے وَلتہ چڑھدے پاسیوں چڑھدے وَل لہندی سرحدوں چڑھدی سرحد تک کسے اک قبیلہ دے حصہ لمبائی دے سامنہ ودھی ہووے گی۔ ۸- اسرائیل وچ ایس تھان دا دیس ہووے گی۔ تہ میرے شہزادے میرے لوکاں تہ فیر کدی ظلم نہ کرن گے۔ سگوں بنی اسرائیل نوں اونان دے قبیلیاں دے حساب نال زمین وَنڈن گے۔ ۹- رُب خداوند اینج فرماندا اے: اے اسرائیل دے امیر واپس حدوں ودھ گئے اوہ تسی تشدد تہ ظلم چھڈ دیوئے اوی جائیداد جیہڑا کرنا جائیز اے۔ میرے لوکاں کولوں اونان دی جائیداد نہ کھووو۔ ایہ رُب خداوند نیں فرمایا اے۔ ۱۰- تسی صحیح تکرری، صحیح ایفستہ صحیح بت استعمال کرو۔ ۱۱- ایفستہ بت دونوان تہ اِکو جے ناپ ہون۔ بت چ حومر دا دسواں حصہ سماوے ایف وچ وی حومر دا دسواں حصہ ہووے۔ حومر ای دونوان لئی اعلیٰ درجہ دا پیمانہ ہووے۔ ۱۲- مثقال ویہ جیرہ دا ہووے ساٹھ مثقال (بیس مثقال جمع پنجھی مثقال جمع پندرہ مثقال) دے برابر اک منا ہووے۔ ۱۳- تہ تسی ایہ خاص ہتھ چڑھاو: کنگ دے ہر حومر دے ایف دا چھیواں حصہ؛ فی حومر جو تون ایف دا چھیواں حصہ۔ ۱۴- تیل دا مٹھیا ہوا حصہ، بت دے میچ نال، ہر گروچ بت دادسواں حصہ ہووے (اک گُردس بت دا اک حومر دے برابر ہوندے نیں)۔ ۱۵- تہ اسرائیل دے ہرے گھاواں دے میدان وچوں ہر دو سو دے جھنڈو چوں اک لیلا لیا جاوے۔ اینانوں لوکاں دے گناہاں دی قربانی وانگ ورتیا جاوے۔ رُب خداوند نیں اینج فرمایا اے۔ ۱۶- دیس دے سارے لوکی جاسرائیل دے شہزادے دے ورتن لئی ایس خاص ہتھوچ حصہ پان۔ ۱۷- اسرائیل دے شہزادے دی ایہ ذمہ داری ہووے گی پئی اوہ دوجیاں عیدان، نویں چن دے دنان تکتہ سبت دے دنان ورگی بنی اسرائیل دیاں قربانیاں تہ تیاون اپڑان۔ اوہ بنی اسرائیل دے کفارہ لئی خطا دیاں قربانیاں، نذر دیاں قربانیاں، سوختنی قربانیاں تہ سلامتی دیاں قربانیاں مہیا کرن۔ ۱۸- رُب خداوند اینج فرماندا اے پہلہ مہینہ دی پہلی تاریخ نوں ٹوں اکہ عیب بکرا لے کے مقدس نوں پاک کرنا۔ ۱۹- کاہن خطا دی قربانی دا کجھ لہولہ کپکپل دے بویاں دی برونہاں لے مذبح دی اتلی گُرسی دیاں چاراں کھونٹاں لے تہ اندرلے ویہڑے دے پھانک دے کھمبیاں تہ لاوے۔ ۲۰- تہ جے کوئی بندہ غلطی نال یاں بھول کے باپ کر لوے۔ مہینہ دی ستویں تاریخ نوں وی تسی اوہدے لئی اینج ای کرنا۔ تسی پیکل دا کفارہ دیندے رہنا۔ ۲۱- پہلہ مہینہ دی چودھویں تاریخ نوں تسی فسح دی عید منانا۔ ایہ عید سات دنان تک رووے۔ اینان دینان چ تسی خمیر توں بغیر روٹی کھاو گے۔ ۲۲- اوس دن شہزادہ ایف لئی تہ دیس دے سارے لوکاں دے لئی اک وچھا خطا دی قربانی لئی اپڑے گا۔ ۲۳- عید دے اینان ستان دنان چ خداوند لئی سوختنی قربانی چڑھان لئی اوہر روز سات وچھتہ سات چھترے آپڑتہ جیہڑے عیب ہون تہ اک بکرا گناہ دی قربانی لئی اپڑے گا۔ ۲۴- تہ اوہ نذر دی قربانی دے وانگ ہر وچھ لئی اِک ایفستہ چھترے لئی اِک ایف اپڑتہ اوہدے نال فی ایف اک پن روغن وی اپڑے گا۔ ۲۵- عید دے ستان دنان چوں جیہڑی ستویں مہینہ دی پندرھویں تاریخ نوں شروع ہندی اے، اوہ ایس طرح خطا دیاں قربانیاں، سوختنی قربانیاں تہ نذر دیاں قربانیاں تہ روغن اپڑے گا۔

۱۔ خُداوند خُدا اینج فرماندا اے: اندرلے ویڑے دا پھانک جیہدا رُخ پڑھدے ول اے ، کم کار دے چھ دیہڑے بند رکھیا جاوے پر سبت 46 دے دن نوں چن دے دن اینوں کھولیا جلت۔ ۲۔ شہزادہ باہر دے پھانک دی بروہ دے ولوں ہندا ہوا اندر آوے پھانک دے تھم دے کول کھڑا ہو جاوے۔ کاہن اودی سوختنی قربانی اودیاں سلامتی دیاں قربانیاں چڑھوں۔ اوہ بوے دے بروہاں وچ عبادت کرے فیر باہر چلا جلت۔ ۳۔ سبت نوں چن دے دن وچ دیس دے لوکی ایس پھانک دے اندر آن ولے دروازے خُداوند دی حضوری وچ عبادت کریاکرن۔ ۴۔ سبت دے دن شہزادہ خُداوند دے لئی جیہڑی سوختنی قربانی لیاوے اوہ چھ لیلے اک مینڈھا ہووے، جیہڑے سارے دے سارے عیب ہوں۔ ۵۔ مینڈھ دے نال اک ایف تدر دی قربانی ہووے لیلیاں نال اوہ اپنی مرضی نال چناں چاہوے اک اک ایف اک پن روغن سمیت دیوے۔ ۶۔ نوں چن دے دن اوہ اک بجھڑا، چھ لیلے اک دنیہ چڑھاوے گا جنان وچ کوئی عیب نہوے۔ ۷۔ نذر دی قربانی دے طورے اوہ بجھڑے دے نال اک ایف، مینڈھ دے نال اک ایفے لیلان دے نال اوہ جنان دینا چاہوے اک اک ایف دے نال اک پن روغن لیاوے۔ ۸۔ جدوں شہزادہ اندر آوے اوہ پھانک دی بروہ دی رائیں اندر آوے اوسے رائیں باہر تر جاوے۔ ۹۔ جد دیس دے لوکی مٹھیاں ہویاں عیدان دے موقعیات خُداوندے حضور آن تد جیہڑا شمال دے پھانک ولوں ہوکے عبادت دے لئی اندر آوے اوہ دکھنی پھانک رائیں باہر نکل جاوے جیہڑا دکھنی پھانک وچوں ہوکے اندر آوے اوہ شمال دے پھانک دی رائیں باہر تر جاوے۔ کوئی بندہ اوس ای پھانک دی رائیں نہ پلٹ جیہڑے پھانک دی رائیں اوہ اندر آیا سی سگوں ہر بندہ اپنے سامنے ول پھانک توں لنگ کے باہر نکلے۔ ۱۰۔ شہزادہ وی اونان دے نال ہووے جیہڑا اونان دے نال ای اندر آوے جدوں اوہ باہر نکلتے اونان دے نال ای باہر جاوے۔ ۱۱۔ تیوارانے مٹھیاں پوٹیاں عیدان دے موقعیات بجھڑے نال اک ایف ، مینڈھ نال اک ایفے لیلیاں دے نال اپنی مرضی و سار نذر دا چڑھاوا ہووے جیہڑا ہر ایف دے نال اک پن روغن ہووے۔ ۱۲۔ جد شہزادہ خُدا دے حضور رضا دی قربانی چڑھاوے بہانویں اوہ سوختنی قربانی ہووے یا سلامتی دیاں قربانیاں ہوں تد اودے لئی اوہ پھانک کھولیا جاوے۔ جیہدا رُخ چڑھدے ول اے۔ اوہ اپنی ساختنی قربانی یا سلامتی دیاں قربانیاں اینج ای چڑھاوے جیج اوہ سبت دے دن کردا اے۔ تد اوہ باہر نکل جاوے گلتے اودے جان دے بعد پھانک بند کر دتا جاوے گا۔ ۱۳۔ تے روز توں اک سال دابہ عیب لیل خُداوند لئی سوختنی قربانی لئی اپڑ آوے گا جینیوں توں پرسویل اپڑاویں - ۱۴۔ تو اودے نال پرسویل نوں نذر دی قربانی دے طورے ایف دا چھیواں حصہ وی اپڑاویں جیہڑا لٹے نوں گھنن لئی پن دے تیسرے حصہ دے برابر روغن سہوے خُداوند لئی نذر دی ایہ قربانی چڑھانا سدا لئی حکم اے۔ ۱۵۔ ایس لئی سوختنی قربانی دے لئی لیلان، نذر دی قربانی۔ روغن پرسویل اچیا اپڑا جاوے۔ ۱۶۔ رب خُداوند اینج فرماندا اے: شہزادہ اپنی میراث وچوں اپنے کسی پتر نوں کوئی ہدیہ دیوے اوہ میراث اودی اولاد دی ہووے گی۔ اوہ اونان دی موروثی ملکیت ہووے گی - ۱۷۔ ہر جے اوہ اپنی میراث وچوں اپنے کسی خادم نوں ہدیہ دیوے اوہ خادم اونوں آزادی دے سال تیک رکھ ایدے بعدوں اوہ شہزادے نوں موڑ دیتی جاوے گا۔ اودی میراث صرف اودے پتران دی اے اوہناں دی میراث صرف اودے پتران دی اے۔ اوہ اونان دی میراث اے۔ ۱۸۔ شہزادہ لوکاں توں اونان دی میراث کھوکے اونوں اپنی میراث نہ بنا لوے۔ اوہ اپنے پتران توں اونان دی میراث آپ اپنی جائیداد وچوں دیوے تاں جو میرے لوکاں وچوں کسے وی بندے دی جائیداد کھس نہ جاوے۔ ۱۹۔ تد اوہ آدمی مینوں پھانک دے نال دے بوے توں اونان پاک کمریاں کول لایا جنہاں دا رخ شمال ول سیتے جیہڑے کاہناں دے سبتے مینوں لہندی نکرے اک تھان وکھائی۔ ۲۰۔ اونہ مینوں آکھیا، ایہ اوہ تھان اے جتھ کاہن خطا دی قربانی۔ گناہ دی قربانی نوں ابالن گتے نذر دی قربانی پکان گے تاں جو اونان نوں باہرلے ویڑے وچ لوکاں دی تقدیس دے لئی لیان دا موقع نہ ملے۔ ۲۱۔ فیر اوہ مینوں باہرلے ویڑے وچلے آیتے اودیاں چوواں نکراں وچ گھمیلے میں ہر نکر وچ اک اک ویڑے ویکھیا۔ ۲۲۔ باہرلے ویڑے دیاں چواں نکراں وچ جالی ہتھ لمبلے تریہتھہ چوڑا اک اک ولیا ہوا ویڑے سی۔ چواں نکراں دے ہر ویڑے دا ناپ برابر سی۔ ۲۳۔ چواں ویڑیاں وچوں اک اک دے اندر دے حصے وچ چار چھیرے پتھر دی کندھ سی۔ جس دے تھلے چلھ بھوئے سن۔ ۲۴۔ اونہ مینوں آکھیا ایہ جھلنیاں نیں جتھ پیکل دے خادم لاکاں لئی ذبیح پکان گے۔

۱۔ اوہ بندہ مینوں پیکل دے بوئے واپس لیا یاتے میں پیکل دی بروہ دے پیٹھوں پانی نکلدا ہویا ویکھیا جیڑا چڑھدے ولوں وگ ریا 47 سی۔ (کیوں جو پیکل دا رخ چڑھدے ول سی)۔ پانی پیکل دے دکھنی حصہ دے پیٹھوں مطلب پئی مذبح دے دکھن ولوں وگ ریا سی۔

۲۔ فیر اوہ مینوں شمالی پھاٹک چوں بارلے آیتے مینوں بارلے پھاٹک توں بارلے گیا جیڑا رخ چڑھدے ول اے اوتے اودے لہ دولہ پھیراتے اوتھ پانی دکھن ولوں وگ ریا سی۔ ۳۔ جیویں ای اوہ بندہ اپنے پتھ چ مینں دا گزلے کے چڑھدے پاسے گیا، اونوں اک ہزار پتھ مینلے مینوں پانی وچوں لے گیا جیڑا گتیاں تک ڈونگھا سی۔ ۴۔ اوہ اک ہزار پتھ پور مینیا مینوں پانی وچوں لے گیا جیڑی ڈونگھائی گوڈے گوڈے سی۔ ایک ہزار پتھ پور مینلے مینوں پانی وچوں لے تھوریا جیڑی ڈونگھائی کنڈ تک سی۔ ۵۔ اوہ اک ہزار پتھ پور مینیا پر بن اوہ ندی بن چکاسی۔ جینوں میں پار نہیں کر سکدا سی۔ کیوں جو پانی چڑھ چکيا سی۔ اوہ اجیا ڈونگھاسی پئی اودے وچ تھیرا جا سکدا سی۔ اک اجیہی ندی جینوں کوئی پار نہیں کر سکدا سی۔ ۶۔ اوہ مینوں پوچھیا اے آدمزاد کی توں ایہ ویکھ ریا ایں؟ تہ اوہ مینوں ندی دے کنڈے موڑ لیا یا۔ ۷۔ جدوں میں اوتھ اپڑیاتے میں ندی دے دونواں تے ان گینت رُکھ ویکھ۔ ۸۔ اوہ مینوں آکھیا ایہ پانی چڑھدے علاقہ ولوں وگدا اے عرابہ وچ جا ڈگدا اے۔ جیتھ اوہ سمندر وچ جا ملدا اے۔ جدوں اوہ سمندر وچ واڑدا ہوندا اے تہ اوتھ دا پانی میٹھا ہو جاندا اے۔ ۹۔ جتھ جتھ ایہ پانی وگے گا اوتھ اوتھ جانداران دے جھنڈ وسن گے۔ اوتھ ان گینت مچھیاں ہون گیاں کیوں جو ایہ پانی اوتھ تک وگدا اے۔ لہ پانی نون میٹھیاں کردا دیندا اے۔ ایس لئی جیتھوں کیتوں وی ایہ ندی وگے گی اوتھ پر جاندار جیوندا روے گا۔ ۱۰۔ مچھیرے کنڈیاں لے کھلوتھوں گتے عین جدی توں عجلیم تک جال سٹن لئی تھانواں ہون گیاں تہ بحر روم دیاں مچھیاں وانگ وں ستونیاں مچھیاں ہون گیاں۔ ۱۱۔ پر دھسان تے چکڑ، تھانواں میٹھیاں ناں ہون گیاں، لہ پانی ای وں گیاں۔ ۱۲۔ ندی دے دونواں کنڈیاں تے وں سونہ پھلاں دے رُکھ آگن گے۔ ایناں دے پتر وی نہیں کملان گتے ایہ سدا پھل لیان گے۔ ایناں چ پر مہینہ پھل لگے گا کیوں جو مقدس چوں نکلیا ہویا پانی ایناں نون سراب کردا اے۔ ایناں دا پھل کھان دے کام آوے گتے ایناں دے پتران توں شفا ملے گی۔ ۱۳۔ رب خداوند اینچ فرماندا اے جیناں سرحدان دے حساب نال دیس نون اسرائیل دے بارہ قبیلیاں چ میراث دے حساب نال ونڈو، اوہ ایہ نیں: یوسف نون دو حصہ ملن۔ ۱۴۔ تسی اینوں اوہناں وچ برابر ونڈنا کیوں جو میں پتھ چک کے ستوں کھادی سی پئی اونوں تہاڈے پیو دا دے نون دیواں گتے ایہ تہاڈی میراث ہووے گی۔ ۱۵۔ دیس دی سرحد ایہ ہووے: شمال ولوں بحیرہ روم توں لے کے حتلوں دی راہ توں لیبوحامات توں ہوندی ہوئی صداد تک۔ ۱۶۔ بیر وتلے سیریم (جیڑی دمشق تے حمت دی سرحد ان دے وچ واقع اے) توں حصر ہلنوں تک جیڑی حوران دی سرحد لے آ۔ ۱۷۔ ایہ سرحد سمندروں لے کے دمشق دی شمالی سرحد ولوں ہوندی ہوئی حصر عینان تک جاوے تے حامت دی سرحد ایہ دے شمال چ ہووے۔ ایہ شمالی سرحد ہووے گی۔ ۱۸۔ چڑھدے ولوں سرحد حوران تے دمشق دے وچوں ہوندی ہوئی تے یردن نون لگ کے جلالتے اسرائیل دے دیس وچوں ہوندی ہوئی سمندروں چڑھدے تکتے ایس توں پراں تامار تک پہنچے گی۔ ایہ چڑھدے ولوں سرحد ہووے گی۔ ۱۹۔ دکھن ولوں تمر توں لے کے مریوت دے قادس دے سوتے تک مصر دی وادی توں ہوندی ہوئی بحیرہ روم تک پہنچے۔ ایہ دکھنی سرحد ہووے گی۔ ۲۰۔ لہندے ولوں حمت دے سامنے بحیرہ روم ای سرحد ہووے گی۔ ایہ لہندیاں ول دی سرحد ہووے گی۔ ۲۱۔ تسی ایس دیس نون اسرائیل دے قبیلیاں دے حساب نال آپوں چ ونڈ لو۔ ۲۲۔ تسی اینوں آپو جتے ایناں پراہاں دے نال میراث دے حساب نال ونڈلو جیڑے تہاڈے نال وسدے نیں۔ تے جیناں دی اولاد تہاڈے پیدا ہوئی۔ تسی ایناں اپنے ای دیس چ پیدا ہون ولے اسرائیلی جونو! تہاڈے نال اوہناں نوبوی اسرائیل دے قبیلیاں چ میراث ملے۔ ۲۳۔ کوئی پراہا جیڑے وی قبیلہ چ وسدا ہووے گا، اوسے چوں تسی اونو میراث دو۔ ایہ خداوند نیں فرمایا اے۔

1- یہوداہ دے بادشاہ یو یقم دی بادشاہ دے تیج ورھ بابل دے بادشاہ بنو کدنضرے یروشلمیۃ چڑھائی کیتیۛ اونوں چاروں پاسوں گھیر لیا۔ 2- خداوند یہوداہ دے بادشاہ یو یقم نوۛ خدا دے گھر دے کجھ بھانڈیاں نوں وی اوڈے تھج دے نقۛ اوہ اوہان نوں ملک سنعار چ ایہ دیوتہ دے گھر لے گیا لے اوہان بھانڈیاں نوں ایہ دیوتہ دے بھنڈار وچ جمع کرادات۔ 3- بادشاہ ایہجڑیاں دے سردار اسپنزنوں حکم دتا پئی اسرائیلیاں وچوں، مطلب کہ شاہی نسل دے لوکاں وچوۛ شریفان وچوں کجھ بندے اوڈے سامنہ پیش کیتے جان۔ 4- ایہے بندیاں نوں جنباوچ کوئی برائی نہوے، رج کے سوہنےوۛ ہر طرح دی متۛ گیان رکھدےو، علم وچ گیانی ہوں لے اجیے عقل مند ہوں جنباں وچ شاہی محل وچ سیوا کرن لئی کھڑے رہن دی خوبی ہووے اوہ اوہان کسدیاں دی بڑھائی لکھائیۛ اوہان دی

زبان سکھان -⁵۔ بادشاہ اونان لئی شاہی کھانیاں دلتے اوس مے دے وچوں جیڑی اوہ آپ پیندا سی حصہ ٹھہرایا ناں جے اوہ تین ورہہ تائیں ایس کھلتے پلدے رہن اتان جدوں ایہ مدت ختم ہو جاوےتے اونان نوں بادشاہ دے دربار وچ لایا جاوے۔⁶ بنی یہودا وچوں جیڑے بندے چن گئے اور دانی ایلے حنیامے میسا ایلے عزریاہ سن -⁷۔ پر خواجہ سراواں دے سردارے اونان دے ناں بدل دے۔ اوسے دانی ایل دا ناں بیلشضر رکھیا حنیاہ دا ناسد رکتے میسایل داناں میسکتے عزریاہ دا عبد نجو رکھیا -⁸۔ اے دانی ایلے اپنے دل چ ایہ مٹھ لیا کہ اوہ اپنے آپ نوں شاہی کھانیاں لے اونان دے پین دی شراب نال اپنے آپ نوں ناپاک ناں کرے گا۔ اوہ خواجہ سراواں دے سردار دی بنتی کیتی پئی اونوں اپنے آپ نوں ناپاک کرن توں معاف رکھیا جلتے۔⁹ خدا دی مہر نال خواجہ سراواں دا سردار دانی ایل نوں چنگا جاندا سی۔ نلک پیا رکردا سی -¹⁰۔ فیر خواجہ سراواں دے سردارے دانی ایل نوں آکھیا پئی میں اپنے مالک بادشاہ توں ڈرداواں۔ جنہ تیرے واسے کھانے پینا مٹھیا ہوا سی۔ جے اوہ ایہ ویکھیا پئی تہاڈے منہ اپنے بانی جوانوں توں ماڑے وکھدے۔ بادشاہ دے سامنے میری جان خطرے چہ جلتے گی -¹¹۔ فیر دانی ایلے اوس داروغے نوں آکھیا جنہوں خواجہ سراواں دے سردارے دانی ایلے حنیامے میسا ایلے عزریاہ لے تھاپا سی اوہ آکھیا -¹²۔ پئی توں دس دن تیک اپنے اپنے اپناں بندیاں نوں پرکھکے ویکھ لئیں۔ ساہنوں کھان لئی ہریاں سبزیالے پین نوں پانی دیا کرن۔¹³۔ فیر توں ساڈیاں شکلاں ویکھیں۔ اونان جواناں دیاں وی جیڑے شاہی کھلتے کھاندے سن۔ فیر توں ساڈے نال اوی سلوک کریں جیڑا تینوں چنگا لگے۔¹⁴۔ اوہ اونان دی گل من لئی۔ دس دن تیک اونان نوں پرکھیا۔¹⁵۔ دساں دناں پچھوں اونان دیاں شکلاں دوجے سارے جواناں توں جیڑے شاہی خوراک کھاندے سن بہتیاں سوہیاں تازیاں دکھائی دتیاں -¹⁶۔ فیر دروغے جیڑا کھانے شراب اونان دے کھان لئی مٹھی گئی سی ختم کر دتی۔ اونان نوں ہریاں سبزیاں ای کھان لئی دتیاں۔¹⁷۔ اینج خدانے اونان چاراں نوجواناں نوں ہر طرح دا گیان۔ علم دی سمجھ بخشی۔ حکمت بخشی۔ ایس تو ا خدانے دانی ایل نوں ہر طرح دی روایت سفنیاں دی سمجھ دتی -¹⁸۔ جدوں بادشاہ دے حکم دے انساں اونان دے بادشاہ دے سامنے آن دے دن نیڑ گئے خواجہ سراواں دے سردارے اونان نوں بنوکنضر دے سامنے پیش کیتا -¹⁹۔ بادشاہ اونان دے نال گلاں کیتیاریے جتے بندے اوتھ کھڑے سن اونان ساریاں وچوں اونوں دانی ایل، حنیامے میسا یل لے عزریاہ وانگ کوئی نہ ڈھٹا -²⁰۔ بادشاہ اونان کولوں گیان۔ عقل دی جیڑی وی گل پچھی۔ اونوں اوہ اپنے سارے دیس دے سبھ جادوگراں۔ جوتشیاں تھوں دس گنا چنگ لگے۔²¹۔ لے دانی ایل خورس بادشاہ دے پہلے ورہہ تیک اوتھ رہا۔

^۱۔ بنو کد نصر دی بادشاہی دے دوجے ورھ وچ بنو کد نصر نے اچھے سفہ ویکھ پئی اودا دل گھبرا گیا لے اودی نیند روی اڈ گئی۔^۲۔ فیر بادشاہ حکم دتا کہ جادوگراں جو تیشاں متیراں کسدیاں نوں سدھالے تان جو اوہ بادشاہ دے سفہ دا مطلب دسن۔ اوہ لے لے بادشاہ دے لگے آکھلے مطلب سنن لئی میری جان تاوولی اے۔^۳۔ بادشاہ اونان نوں آکھیا۔ میں اک سفہ ویکھیا اے۔ لے اودا مطلب سنن لئی میری جان تاوولی اے۔^۴۔ لے کسدیاں بادشاہ نوں آرامی بولی وچ آکھیا پئی اے بادشاہ تو ہمیش جیوندا رویں توں اپنے بندیاں نوں اپنا سفنا دس۔ اسی اودا مطلب دساں گے۔^۵۔ بادشاہ کسدیاں نوں جواب دتا۔ میں اپنی گل داپکا آں جے تان تسناں میرا سفنلے اودا مطلب ناں دسیا تان تہاڈے ٹوٹے ٹوٹے کر دتے جان گے نلک تہاڈے گھر کوڑے دیاں ڈھیریاں بن جان گے۔^۶۔ پر جے تسناں سفنلے اوس دا مطلب دس دتا تان میں تہانوں تحفہ، انعامتہ مان دواں گا۔ سومیرا سفنلے اوس دا مطلب دسو۔^۷۔ اونان فیر بادشاہ دی منت کر دے پوئے آکھیا جیکر بادشاہ اپنے خادماں نوں اپنے سفہ دی دس پاوے فیر ایسی اوس دا مطلب دس دیاں گے۔^۸۔ پر بادشاہ جواب دتا کہ تسی ٹالنا چاہندے او کیوں جوتہانوں پتے اے کہ میری گل پتھرتے لیک اے۔^۹۔ جے تسناں میرے سفہ دی دس نہ پائیے تہاڈے لئی بس اک ای حکم وے پئی تسناں سارے کوڑ مارن لے حیلہ ہلے دیاں گلاں۔ اک میک ہوگے او۔ اوتان جواب ویا لنگ جاوے لے تہاں جے تسیں سفہ دی دس پاؤگتے فیر میں سمجھ جانواں گا کہ تسی ایس دا مطلب وی دس سکدے او۔^{۱۰}۔ کسدیاں بنتی کیتی پئی ساری دھرتی لے اچھا کوئی وی آدمی ناں اے جیہڑا بادشاہ نوں اپنے گل دس سکے کوئی بادشاہ وی بہانویں اوہ بڑا مہانتہ سور ما وی کیوں نہوے تیرے وانگ ہوا اے۔ جیہڑا جادوگریاں جوتیشیاں لے کسدی کولوں اچھی گل پچھی ہووے۔^{۱۱}۔ جس گل دی بادشاہ نوں ریجھ اے اوہ کم ڈاڈا مشکل اے کوئی وی بادشاہ دے حضور کوئی وی اودا سفنا نئیں دس سکدا۔ بس اوہ دیوتا اپنے بھید دس سکدے نیں جنہاں دی وسیب بندیاں وچ نئیں۔^{۱۲}۔ ایس گلے بادشاہ نوں غصہ آ گیا لے اوہ بھڑک اٹھیا، نلک حکم دتا پئی بابل دے سارے گیانیاں نوں تہاں مار دتا جاوے۔^{۱۳}۔ فیر گیانیاں نوں تہاں مار دین دا حکم دے دتا گیا لے دانی ایلے اودے ساتھیانوں وی قتل کرن لئی ڈھونڈن لگ پئے۔^{۱۴}۔ اوس ویلہ تد دانی ایلے بڑی دنائیے ہوشیاری توں کم لیندے ہواں بادشاہ دے درباریاں دے سردار اریوک نال گل کیتی۔ جیہڑا بابل دے گیانیاں نوں تہاں مارن لئی ٹر پیا سی۔^{۱۵}۔ اوہ بادشاہ دے درباریاں دے سردار توں پچھیا بادشاہ اچھا ڈاڈا حکم کیوں دتا اے؟ لے اریوک نے دانی ایل نوں اودی سچائی دس دتی۔^{۱۶}۔ دانی ایلے بادشاہ کول یے بینتی پھجی کہ مینوں وقت دتا جاوے، فیر میں بادشاہ لگے سفہ دا مطلب دساں گا۔^{۱۷}۔ فیر دانی ایل گھر گیا لے اپنے ساتھیان حنیامتہ میسائیل تے عزریاہ نوں قصہ دسیا۔^{۱۸}۔ تان جے اوہ آسمان دے خدا توں ایس بھید پاروں اودے رحم دی بینتی کرن۔ تان ناں ہووے کدرے دانی ایلے اودے ساتھی وی بابل دے دوجے گیانیاں سنہ قتل کرتے جاوے۔^{۱۹}۔ فیر اینج ہوا کہ رات دے ویلہ روپا وچ دانی ایل لے اوہ بھید کھل گیا لے دانی ایلے آسمان دے خدا نوں مبارک آکھیا (دا شکر کیتا)۔^{۲۰}۔ دانی ایل آکھن گلا خدا دا ناں شروع تونے کر اخیر تیک مبارک اے گیانے اختیار اوس دا اے۔^{۲۱}۔ اویو، ویلیاتے زمانیاں نوں بدل دیندا اے اویہ بادشاہاں نوں ڈگا نڈلے کھڑا کر دیندا اے اویہ گیانیاں گیانے دانیان نوں دنائی بخشدا اے۔^{۲۲}۔ اویہ ڈونگیاتے ڈھکیاں گلاں نوں سامنے آندا اے جو کجھ ہنریاں وچ اے اونوں وی اوہ جاندا اے کیوں جو چان اودے نال رندا اے۔^{۲۳}۔ اے میرے باپ دادا دے خدا میں تیرا شکر تیری تعریف کردا ہاں کیوں جو توں مینوگیانے اختیار بخشیا اے ایس تیرے کولوں جیہڑی گل پچھی توں سانوں دس دتی نلک بادشاہ دی گل (سفنا) ساڈے لے ظاہر کر دتی۔^{۲۴}۔ تد دانی ایل اریوک کول گیا جینوں بادشاہ بابل دے گیانیاں نوں قتل کرن لئی ٹھہرایا سی جے جاکے اونوں آکھیا، بابل دے گیانیاں نوں قتل ناں کر۔ مینوں بادشاہ دے سامنے لے چل میں بادشاہ دے سفہ دا مطلب دساں گا۔^{۲۵}۔ تد اریوک ٹرت اوسی ویلہ دانی ایل نوں بادشاہ دے سامنے گیا۔ اونوں آکھیا، مینوں پودا دے قیدیاں وچوں اک آدمی ملیا اے اوہ بادشاہ دے سفہ دا مطلب دس گا۔^{۲۶}۔ بادشاہ دانی ایل نوں جیہڑا بیلشضر اخواندا سی پچھیا توں میرے اوس سفہ دا جیہڑا میں ویکھیا اے اودا مطلب دس سکنا ایں؟^{۲۷}۔ دانی ایلے بادشاہ لگے عرض کیتی کہ جیہڑا بھید بادشاہ پچھیا اے اوہ بھید گیانے جوتیشی جادوگر تے فالگیر نئیں دس سکدے۔^{۲۸}۔ پر آسمان لے اک خدا اے جیہڑا بھید کھول دیندا اے۔ اوہ بنو کد نصر بادشاہ نوں اپنے وکھایا اے پئی اخیر دے دن وچ کہ کجھ ہون والا اے۔ جیہڑے سفہ روبا توں اپنے بسترے لے ویکھ۔^{۲۹}۔ اوہ سفہ اپنے نیں۔ اے بادشاہ جدوں توں اپنے بسترے لے آون ولے ویلہ دے پاروں پریشانی اودوں بھید کھولن ولے تینوں دس دتا اے پئی لگے کہ کیہوے گا۔^{۳۰}۔ اپنے بھید میرے لے کھلیا اے، اپنا مطلب اپنے نئیں پئی میں دوجے جیونداں کولوں ہتا گیان والا آں، پر ایس لئی پئی بادشاہ نوں سفہ دا مطلب دسیا جاوے تینوں اپنیاں سوچاں دی پچھان پوجاوے۔^{۳۱}۔ اے بادشاہ جدتوں اکھاں چکیاتے توں اک وڈی ساری مورت نوں اپنے لگے کھلوتیاں ویکھیا۔ او مورت اوچیے چندھیا دین والی سی لے اودی شکل پیتناک سی۔^{۳۲}۔ اوس مورت دا سر سچے سونہ دا سی۔ اودی چھاتی بانبھان چاندی دیاں اوس دا ڈھنڈے پتہ تانبہ دے سن۔^{۳۳}۔ اودیاں لتاں لوہے دیاں لے اودے پیر کجھ لوہے دے کجھ مٹی دے سن۔^{۳۴}۔ جد توں ویکھ را سیتے اک پتھرتھ لے بغیر ای پاڑ توں کٹ گیا لے مورت دے پیراں آ وچیا جیہڑے لوہے مٹی دے سن اے اونان نوں ٹوٹے ٹوٹے کر دتا۔^{۳۵}۔ فیر لوہے مٹی تانبہ چاندی تے سونا ساریاں نوں ٹوٹے ٹوٹے کر دتا گیا۔ تان اوہ اینج جا پرے سن جیکر گرمی دی رت دے اناج دے ڈھیر دی توڑی ہووے۔ فیر وَا اونان نوں اڈا کھلے گئیے اونان دا نشان وی باقی ناں رہا۔ پر جس پتھر نیں اوس مورت نوں ماریا سی اوہ پتھر پڑا وڈا پاڑ بن گیا لے اوسے ساری بھوئیں نوں بھر دتا۔^{۳۶}۔ تیرا سفنا ایہوں سی ہن اسی بادشاہ دے لگے ایس سفہ دا مطلب دساں گے۔^{۳۷}۔ اے بادشاہ توں ہی بادشاہاں دا بادشاہ ایں۔ جس نوں آسمان دے خدائے دیسے زورے راجے شان بخشی اے۔^{۳۸}۔ نلک تہاں تہاں جتھ ویلویکے وسدے پئے نیں خدائے میدان دے جانوتہ ہوادے پنچھی تیرے پتھ۔ وچ دت دتہاں تے تینوں اونان سباں دا سردار بنایا اے۔ سونہ دا اوہ سر توں ای ایں۔^{۳۹}۔ تیرے پچھوں اک پور راج ہووے گا جیہڑا تیرے راج تھوں چھوٹا ہووے گا۔ اپنے پچھوں اک پور راج مطلب تیجا راج تانبہ دا ہووے گا جیہڑا ساری دھرتی لے راج کرے گا۔^{۴۰}۔ فیر چوتھا راج لوہے وانگ کرڑا ہووے گی، کیوں جو جیوئیں لوہا سب کجھ بہن چھڈتے چور و چور کر دیندا اے تیویں اوہ سب کجھ بہن چھڈے گا نلک چور و چور کر دے گا۔^{۴۱}۔ جیویں تو ویکھیا اے کہ اوس دے پیرے انگلیاں کجھ

کمہار دی مٹی دیا رتہ کجھ لوہے دیاں سن ناں ایس دا مطلب ایہ وے کہ اوس راج دے حصہ جاون گے پر اوس وچ لوہے دی طاقت
 ہووے گی کیوں جو توں ویکھیا اے کہ چکنی مٹی نال لوہا ملیا ہوا سی - ۴۲⁴²۔ پرتوں ایہ جیڑا ویکھیا اے پئی پیراں دیاں انگلیاں کجھ لوہے
 تے کجھ مٹی دیاں سن۔ سو ایہدا دا مطلب ایہ وے پئی اوہ راج تھوڑا جیہا مصبوطہ تھوڑا جیہا کمزور ہووے گا - ۴۳⁴³۔ نلک جیڑا تو ایہ
 ویکھیا اے پئی لوہا چکنی مٹی نال ملیا ہوا سی تیویں اس وچ لوہے دی تکزائی ہووے گی۔ جیویں لوہا مٹی نال میل نہیں کھاندا ایویں اوہ
 وی یک دوجے نال میل نہیں کھان گے۔ ۴۴⁴⁴۔ پر اونہاں بادشاہاں دے دناوچ اسمان دا خدا اک بادشاہی کھڑی کرے گا جیڑی ہمیشہ تیک ختم
 ناں ہووے گی۔ ناں ای اوس دا راج کسی پور قوم دے پتھ دتا جاوے گا۔ سگوں اوہ بادشاہی دوجی بادشاہاں نوں ڈھا کے ختم کر دے وے
 گی۔ آپ ہمیشہ تیک سلامت رووے گی - ۴۵⁴⁵۔ نلک جیویں توں ویکھیا اے کہ پھاڑتوں بغیر پتھ لگائے سی اک پتھر کٹ گیلے اوہ لوہے
 تانبہ مٹی تے چاندی تے سونہ نوں چور چور کر دتا۔ ایہ ربہ بادشاہ نوں آون ولے دناں وچ ہوون والیاں گلاں وکھائیاں نیں تے ایس سفہ
 دا مطلب وی اعتبار کرن دے قابل اے۔ ۴۶⁴⁶۔ ایہ سن کے بنو کد نصر منہ دے بہار ڈگیلے اوہ دانی ایل نوں سجدہ کیتا - نلک حکم دتا دانی
 ایل دے لگے نذرے بخور چڑھایا جاوے۔ ۴۷⁴⁷۔ بادشاہ دانی ایل نوں آکھن لگا - تیرا خدا سچ مچ خداواں دا خدائے بادشاہاں دا بادشاہ
 بھیداں دا کھولن والا اے کیوں جو توں ایہ بھید کھول سکیاں ایں - ۴۸⁴⁸۔ تد بادشاہ دانی ایل نوں چوکھی عزت دتی۔ نلک اوس نوں
 ڈھیر انعام بخشے اوس نوں بابل دے سارے صوبہ دا راج دتا تے اوہ بابل دے گیانیاں دا سب توں وڈا سردار بن گیا - ۴۹⁴⁹۔ اوس ویلے
 دانی ایل بادشاہ دی بینتی کیتی پئی سد رک، میسک، عبدنجو نوں بابل دے صوبہ دا کارپرداز بنادے وے۔ پر دانی ایل آپوں شاہی دربار
 وچ رہا -

۱۔ لے بنو کد نصرے اک سونہ دی مورت بنوائی جیہدی اچائی سٹھ ہتھ چوڑائی چھ ہتھ سی ہے اوس نوں بابل دے صوبہ وچ دورا دے میدان وچ کھڑا کیتا۔ ۲۔ تد بنو کد نصر بادشاہ ساریاں قوماں امتاں اک اک زبان دے لوکاں ناطماں سردارے حاکماں صلاح کاراں خزاچیاں مفتیاں لے وڈیریاں لے صوبہ دے سارے حاکماں نوں بلوا پھجیا پئی اوہ اوس مورت نوں پاک کرن لئی جیڑی بنو کد نصر کھڑی کیتی سی حاضر ہون۔ ۳۔ تد ناطمے سردارے حاکمے مشیرے خزانچے مفتیے وڈیرے صوبہ دے سارے منصب دار اکٹھے ہوتے اوس مورت نوں پاک ٹھہراں جس نوں بنو کد نصر کھڑا کیتا سی سامنے لکے کھلوگے۔ ۴۔ فیر اک ڈھنڈورچیہ بڑی اچی آواز چ آکھیا کہ اے ساریاں قوماں لے امتاں اک اک زبان دے لوکو! تہاڈے لئی ایہ حکم اے پئی ۵۔ جس ویلے تسیں ترئی لے بانسریے طنبورے بینے ستارے بربط نلک دوج سازاں دی آواز سنو۔ تد اوس سونہ دی مورت دے لگے جس نوں بنو کد نصر کھڑا کیتا اے اپنا متھا ٹیکو۔ ۶۔ جیڑا بندہ ڈگ کے متھا نا ٹیک گا اونوں اوس ویلے آگ دی بلدی بھئی وچ سٹیا جاوے۔ ۷۔ ایس لئی جدوں ترئیے بانسریے طنبورے بینے ستارے بربط نلک دوج سازاں دی آواز سنائی دتی ادوں ساریاں قوماں لے امتاں لے اک اک زبان دے لوکاں ڈگ کے اوس سونہ دی مورت دے لگے متھا ٹیکیا جنہوں بنو کد نصر کھڑا کیتا سی۔ ۸۔ تد اوس ویلے کسدیاں لکے پیو دیاں نوں دوشی ٹھہرایا (تہ الزام لایا)۔ ۹۔ اوہا نے بنو کد نصر بادشاہ نوں شکایت کیتی آکھیا اے بادشاہ سدا تیک جیوندا رہے۔ ۱۰۔ اے بادشاہ تونے ایہ حکم کیتا سی پئی جو کوئی ترئی لے بانسریے طنبورے بینے ستارے بربط نلک دوج سازاں دی آواز سنو ڈگ کے سونہ دی مورت لگے متھا ٹیک۔ ۱۱۔ لے جیڑا بندہ ڈگ کے متھا نئیں ٹیک گا اونوں آگ دی بلدی بھئی وچ سٹیا جاوے۔ ۱۲۔ کجھ اچھے یہودی مرد پین جنہاں نوں توں بابل دے صوبہ دات کماں دی نگرانی دتی ہوئی اے۔ اوہ نین سدر، میسک لے عبدنجوے اے بادشاہ ایہ مرد حکم دی پرواہ نئیں کردے اوہ تیرے دیوتاواں دی پوجا وی نئیں کردے نلک اوہ اوس مورت لگے متھا نئیں ٹیکدے جیڑی توں کھڑی کیتی اے۔ ۱۳۔ تد بنو کد نصر غصہ چہے طیش وچ آکے حکم دتا پئی سدرک، میسک لے عبد نجو نوں حاضر کیتا جاوے اوہاں نوں بادشاہ دے سامنے لایا گیا۔ ۱۴۔ بنو کد نصر نے اوہاں نوں آکھیا اے سدرکے میسکے عبدنجو، کیہ تسی جان بجھ کے میرے دیوتا دی پوجا نئیں کردے لے اوس مورت لگے جیڑی میں کھڑی کیتی اے متھا نئیں ٹیکدے؟ ۱۵۔ ہن جے ایس ویلے وی تسی تیار پوجاوتے جد تسیں ترئی لے بانسری لے طنبورے لے بین لے ستار لے بربط نلک دوج سازاں دی آواز سنوے ڈگ کے اوس مورت دے لگے متھا ٹیکو جس نوں میں بنوایا اے تھیک اے پر جے تسیں اپنوں سجدہ نئیں کروگے فیر اوس ویلے آگ دی بلدی بھئی وچ سٹ جاؤ گہور اوہ کپڑا دیوتا (خدا) اے جیڑا تہانوں میرے تھوں چھٹلے گا۔ ۱۶۔ سدرک، میسکے عبد نجو نت بنو کد نصر بادشاہ نوں آکھیا ضروری نئیں کہ ایسی ایس گل دا تینوں کوئی جواب دیوے۔ ۱۷۔ بھانویں ساڈا خدا جس دی ایس عبادت کردے ہاں سانوں آگ دی بلدی بھئی توں نلک تیرے تھوں اے بادشاہ چھڈا سکدا اے۔ ۱۸۔ بھانویں نئیں چھڈا سکدا۔ اے بادشاہ تینوں ایہ پتہوے اے بادشاہ پئی اسی تیرے دیوتا دی پوجا نئیں کراں گے لے ناں اوس سونہ دی مورت دے لگے متھا ٹیکان گے جیڑی توں کھڑی کیتی اے۔ ۱۹۔ تد بنو کد نصر غصہ نال بھر گیا لے سدرک میسک لے عبد نجوے لال پیلا ہون لگا۔ اوہ ایہ کہہ کے حکم دتا پئی بھئی دی آگ نوں دستور تو ست گنا ودھ تیز کردیو۔ ۲۰۔ اے اوسنے اپنے لشکر دے کجھ ڈاڈے زور ولکے سورماواں نوں حکم دتا پئی سدرک، میسک لے عبد نجو نو بنھ کے آگ دی بھئی وچ سٹ دین۔ ۲۱۔ تد اپنا بندیاں نوں اوہاں دیاں کرتیاں لے پگاتے دوجے لیڑیاں سمیت بنھ دتا گیا لے آگ دی بلدی بھئی وچ سٹ دتا گیا۔ ۲۲۔ تد بادشاہ ندے ڈاڈے حکم دے حساب نال بھئی دی آگ چوکھی تیز سی۔ ایس لئی سدرکے میسک لے عبد نجو نوں چکن ولکے آگ دیاں لاٹاں نال سڑکے سواہوگے۔ ۲۳۔ جد کہ ایہ تنوں بندے سدرک، میسک، عبدنجو نوں بنھ کے آگ وچ سٹ گئے سن تاں وی اوہ آگ دیاں لاٹاں وچ ٹردے ٹردے رب دی تعریف کردے لے خداوند نویمبارک آکھ رہے سن۔ ۲۴۔ تد بنو کد نصر بادشاہ حیران ہوکے اٹھ کھلوتے اپنے صلاح کاراں نوں پچھن لگا، کیہ اسی تن بندیاں نوں بنھ کے آگ وچ نئیں سی سٹیا؟ اوہاں جواب دتا اے بادشاہ ایہ سچ اے۔ ۲۵۔ اوہ مڑ آکھن لگا میں چار بندیاں نوں آگ وچ کھلے ٹردے پھر دے ویکھدا ہاں۔ اوہاں نوں کجھ وی نقصان نئیں ہوا لے جوتے دی شکل رب دے پتر وانگ اے۔ ۲۶۔ تد بنو کد نصر آگ دی بلدی بھئی دے ہونے دے کول آکے آواز دین ڈھ پیا۔ اے سدرکے میسکے عبد نجو۔ سب توں وڈے رب دے بندو۔ باہر نکلو لے ایتھ آؤ۔ تد سدرکے میسکے عبد نجو آگ دے وچوں باہر نکل لے۔ ۲۷۔ تد ناطم لے سردار لے حاکم لے بادشاہ دے صلاح کار جمع ہو گئے اوہاں نے ویکھیا پئی اوہاں بندیاں دے پنڈیاں لے آگ دا کوئی اثر نئیں ہوا سی۔ اوہاں دے سراں دے وال وی نئیں سڑے لے اوہاں دے لیڑیاں لے وی کوئی فرق نئیں پایا لے ناں ہی اوہاں توں آگ نال سڑن دی باس آندی سی۔ ۲۸۔ تد بنو کد نصر آکھن لگا سدرکے میسکے عبد نجو دا خدا مبارک ہووے جس نے اپنے دوت نوں گھلایا اے لے اپنے بندیاں نوں چھڈا لیا اے۔ جیناں اے اودے توکل کرکے بادشاہ دے حکم نوں ٹال دتا سی۔ نلک اپنے پنڈیاں دی بلی چڑھادی کیوں جو اوہ نئیں چاہندے سن پئی اوہ اپنے خدا توں اڈ کسی پور دیوتا دی پوجا کرن لے اوس دے لگے متھا ٹیکن۔ ۲۹۔ ایس لئی میرا ایہ حکم اے پئی جے کسی وی قوم یا امت یا زبان دا کوئی وی بندہ سدرک میسکے عبد نجو دے خدا دے لئی بھیڑی گل کرے گا۔ اودے توتے توتے کر دتے جان گے۔ نلک اودا گھر کوڑے دا ڈھیر بنا دتا جاوے گا۔ کیوں جو کوئی پور دیوتا اینج نئیں چھڈا سکدا۔ ۳۰۔ تد بادشاہ سدرکے میسکے عبد نجو نوٹڑکے بابل دے صوبے بحال کیتا۔

^۱۔ بنو کد نصر ولوں اونیاں ساریاں قومان لے امتان لے الگ الگ بولیاں بولن والیاں دی جیڑے دھرتی لے پور جتھ وی اوہ وسدے نیں سلامتی وچ وادا ہووے۔^۲۔ مینوں اے چنگا لگا پئی او ناں نشانیاں اچر کماں نوں دھماواں کراں جیڑے اُچ ربہ مینوں وکھلے نیں۔^۳۔ اوہ دایاں نشانیاں ڈاڈیاں اتم نیں اوہ اچر کم ڈاڈے رعب ولے نیں اوہ دایس سدا تیک زمین والا دیس اے اوہا راج پیڑھیاں تیک رووے گا۔^۴۔ مین بنو کد نصر اپنے گھر وچ آرام نال سائے اپنے محل وچ ڈاڈا سکھی ساں۔^۵۔ پر مین اک سفنہ ڈٹھا جیڈے سببوں مین گبھرا گیا اپنے بسترے آن ولے خیالات میرے دماغ دیاں سوچاں مینوں پریشان کر دتا۔^۶۔ تد مین حکم دتا جے پئی بابل دے سارے گہاں میرے سامنے حاضر کیتے جاوے تان جو اوہ مینوں میرے سفنہ دا مطلب مینوں دسں۔^۷۔ تد فیر جادوگراں جو تشیے کسدیے فال کڈن ولے حاضر ہوئے مین اونیاں نوں اپنا سفنہ ستایا۔ پر اونیاں میرے سفنہ دا مطلب مینوں ناں دسیا۔^۸۔ فیر آخر دانی ایل میرے سامنے آیا جس دانان میرے دیوتا دے نائے بیلشضر اے جس دے وچ پاک دیوتیاں دی روح وے تد مین اپنا سفنہ اوس نوں دسیلے آکھیا۔^۹۔ اے بیلشضر جادوگراں دے سردار! مینوں پتہ اے تیرے وچ پاک دیوتیاں دی روح اے لے تیرے لئی کوئی بھید مشکل نئیں۔ ایس لئی جیڑی روپا مین سفنہ وچ ڈٹھی اے اوہ سنے اوہا مطلب دس۔^{۱۰}۔ بسترے لیٹوہاں میرے دماغ دی روپا مین سی۔ مین نظر کیتی تے کیہ ویکھیا کہ دھرتی دے وچ کار اک ڈاڈا اچا رکھ اے۔^{۱۱}۔ اوہ رکھ وڈا ہوندا گیلے تکرّا ہو گیلے اوہی اچائی اسمان تیک جا اپڑیے اوہ رکھ دھرتی دے کنڈیاں تیک وکھائی دن لگ پیا۔^{۱۲}۔ اوس دے پتر ڈاڈے سوئے لے اوسدا پھل وادوسے جیڑا سبناں نوں رجاندا سی تے میدان دے جناور اوہی چھاں تھلے وا دے پنچھی اوہیاں ٹہیاں لے وسیرا کردے سنے اوہ سارے جانداراں دا پالن پار سی۔^{۱۳}۔ مین اپنے بسترے اپنے دماغ دی روپا نوں ویکھی جاندا سی لے مین کیہ ویکھیا کہ اسمان توں اک راکھا مطلب پئی اک دوت اسمان توں اترا۔^{۱۴}۔ اوت اوسے بڑی اچی ہاک مار کے اینج آکھیا پئی اوس رکھ نوں وڈ چھوئے اوہیاں ٹہیاں نوں چھنڈو دیو۔ اوہ پتر جھاڑ دیو۔ اوہا پھل کھلا ر دیو۔ جناور اوسدے پٹھوں چلے جاوے لے پکھیرو اوہیاں ٹہیاں اتوں اُڈ جاوے۔^{۱۵}۔ پر اوسدیاں جڑاں دا تنا دھرتی اندر رن دیو سگوں لوئے تانبہ دے وناں نال بنھیا پایا میدان دی ہری گھاہ وچ رن دیو۔ اوہ اسمان دی تریل (اوس) نال بھجیا روئے اوہا حصہ حیواناں دے نال ہووے۔^{۱۶}۔ اوہا دل بدل جاوے اوہ انسان دا دل نہ روئے سگوں حیوان دا دل بن جاوے لے اوس نوں ست زملہ بیت جاوے۔^{۱۷}۔ ایہ حکم راکھیاں دے فیصلہ وولے جے ایہ گل دوتاں دے کلام و سارے گی جیڑے جیوندے جان لین اچے پئی سچا رب بندیاں دے جہان لے راج کردا اے جنہوں اوہی مرضی ہووے دیندا اے سگوں بندیاں وچوں جیڑا سب توں ماڑا ہووے اونوں کھڑا کر دیندا اے۔^{۱۸}۔ ایہ اوہ سفنا اے جیڑا مین بنو کد نصر بادشاہ ویکھیا اے۔ ایس لئی اے بیلشضر اپنا مطلب دس۔ کیوں جو میرے دیس دا کوئی وی گیانی مینوں ایس دا مطلب نئیں دس سکیا۔ پرتوں دس سکدا ایں کیوں جو تیرے اندر دیوتیاں دی روح وے۔^{۱۹}۔ تد دانی ایلے جس دا ناں بیلشضر اے، کجھ دیر تیک چپ رہیا لے اپنیاں سوچاں توں گبھرا یا بادشاہ اوہے نال گل کردے وہاں آکھیا اے۔ بیلشضر سفنہ اوس دے مطلب توں پریشان نہو۔ بیلشضر جواب دتا اے۔ میر مالک رب کرے پئی ایہ سفنہ تیرے کروہیاں دے لئی لے ایس دا مطلب تیرے ویریاں لئی ہووے۔^{۲۰}۔ جیڑا رکھ توں ڈٹھا پئی اوہ ودھیلے تکرّا ہو گیلے اوہی اچائی اسمان تیک جا اپڑیے اوہ دھرتی دے کنڈیاں تیک وکھائی دین لگ پیا۔^{۲۱}۔ تے اوہ پتر ڈاڈے سوئے لے اوہا پھل وادوسے تے اوہ رکھ سبناں نوں رجاندا سی تے میدان دے جناور اوہی چھاں تھلے بندے وا دے پنچھی اوہیاں ٹہیاں لے وسیرا کردے سن۔^{۲۲}۔ اے بادشاہ اوہ رکھ توئیوں ایں۔ جیڑا ودھیلے تکرّا ہوئے تیری بزرگی وادوئیے اسمان تیکر جا اپڑی لے تیرا راج دھرتی دے کنڈیاں تیک اپڑ گیا۔^{۲۳}۔ تے جیویں بادشاہ ڈٹھا پئی اک راکھا مطلب اک دوت اسمان توں اتریلے اوہ ایہ آکھیا پئی رکھ نوں وڈ چھوئے اوسنوں بریاد کر دیو۔ پر اوہیاں جڑاں دا مڈھ دھرتی دے اندر رن دیو سگوں لوئے تانبہ دے وناں دے نال بنھیا ہوا میدان دی ہری گھاہ وچ رن دیو۔ اوہ اسمان دی تریل (اوس) نال بھجیا روئے جد تیکر اوس دے لے ست زملہ نہ لنگ جاوے۔^{۲۴}۔ اے بادشاہ ایس سفنہ دا مطلب لے سچے رب دا جیڑا حکم میرے مالک لئی ہوا اے اوہ ایہیوں ای اے۔^{۲۵}۔ مطلب اے تینوں آدمیاں وچوں کڈ دتا جاوے گا لے توں میدان دے جناوراں دے نال روہیں گاتے توں بلداں وانگوں گھاہ چرس گاتے توں اسمان دی تریل (اوس) نال بھجیں گاتے تیرے اُتوں ست زملہ بیت جاوے گے جس ویکہ تیکر توجان لوہیں پئی سچا رب ای انسان دے دیس لے راج دا وے جیہنوں اوسدی مرضی ہووے راج دیندا اے۔^{۲۶}۔ پر ایہ جیڑا حکم دتا گیا اے پئی رکھ دیاں جڑاں مڈھ رن دتا جاوے۔ ایس دا مطلب اے کہ جد تینوں سمجھ آ جاوے گی پئی راج اسمان دے ولوں پندا اے فیر توں اپنے دیس لے اک واری فیر راج کرن لگ پئیں گا۔^{۲۷}۔ ایس لئی اے بادشاہ جیکر توں اسیری صلاح نوں من لوہیں۔ توں اپنیاں قصوراں توں سچائی نالے اپنے پاپاں نوں ماڑیاں لے ترس کھا کے دور کریں۔ فیر ہوسکدا اے تو آگاں نوں سکھ نال رہ سکیں۔^{۲۸}۔ ایہ ساری ہونی بنو کد نصر دے نال ہوئی۔^{۲۹}۔ اک سال دے پچھوں اوہ (بادشاہ) بابل دے شاہی محل وچ ٹہل رہا سی۔^{۳۰}۔ تد بادشاہ پچھیا کیہ اے اوہ وڈا بابل نئیں جیہنوں مین اپنی طاقت دے زور نال ایس لئی بنایا اے کہ ایہ دیس دا مرکز ہووے میری وڈائی دا نمونہ بنے۔^{۳۱}۔ اچے بادشاہ ایہ گل کرن ای ڈیا سی کہ اسمان توں اک آواز آئی اے بنو کد نصر بادشاہ تینوں ایہ دسیا جاندا اے پئی تیرا راج تیرے کولوں چلا گیا اے۔^{۳۲}۔ تیرے آدمی تینوں پک کے کڈھ دین گے۔ توں میدان دے جناوراں دے نال روہیں گاتے بلداں وانگر گھاہ چرس گا۔ جد تیک توں جان نہ لوہیں پئی سچا رب ای انساناں دے دیس لے راج کردا اے لے جیہنوں اوسدی مرضی ہووے اونوں دیندا اے ست زملہ تیرے اُتوں لنگ جان گے۔^{۳۳}۔ اوس ویکہ یہ گل بنو کد نصر لے پوری ہوئی اونوں آدمیاں دے وچوں کڈ دتا گیا اوہ بلداں وانگر گھاہ چردا ریلے اوہا پنڈاں اسمان دی تریل (اوس) نال بھجدار یا ایتھوں تائیں کہ اوہے وال عقاب دے پراں وانگ ہوگئے اوہے نوہ پچھیاں دے چنگل وانگ ودھ گئے۔^{۳۴}۔ لے اونیاں زمانیاں دے اوہے اتوں توں بیتن پچھوں مین بنو کد نصر اپنی اکھاں اسمان ول چکیاں لے میری سمجھ میرے وچ مڑائی لے مین سچے رب دا شکر کیتلے اوہی جیڑا سدا جیوند اے اینج وڈیائی کیتی اوہا دیس ہمیشہ تیک رن والا راج اے اوہا راج پیڑھیاں تیک قائم رووے گا۔^{۳۵}۔ دھرتی دے سارے وسنیک گھٹیا سمجھ جاندا۔ اوہ اسمانی لشکر توں جو چاہندا اے کردا اے اچیا کوئی وی نئیں جیڑا اوہا پتہ روک سکے یا اونوں پچھ پئی توں کیہ کردا ایں۔^{۳۶}۔ اوسی ویکہ میری سمجھ فیر میرے اندر آگئی

تے میرے دیس دی وڈیائی تے شان تے رعب مینوں مڑ گیلے میرے صلاح کارا تے پردھانا تے مینوں اپنا بادشاہ من لیلے میرا راج قائم ہو گیا
تے میری وڈیائی ج وادا ہو گیا۔ ۳۷³⁷۔ ایس لئی پن میں بنو کدنضر اسمان دے بادشاہ دی وڈیائی کردا ہاں کہ اوہ اپنے سارے کماں وچ راست
اے لے اپنی ساری راہواں وچ نیا کر دا اے لے جیہڑے گھمنڈ وچ چل دے نین اوہ اوہناں نوں نیواں کرن دی قدرت رکھدا اے۔

^۱۔ بیلشضر بادشامہ اپنے اک ہزار امیران دی وڈی ضیا فت کیتی۔ اونان ہزار بندیاں دے سامنہ رج کے شراب پتی -^۲۔ بیلشضر نے حکم دتا پئی سوئے چاندی دے اوہ بھانڈے جنہاں نوں اوہا پیو بنوکدنضر یروشلم دی پیکل وچوں کڈھکے لیا یا سی۔ لے کے آن تان جو بادشاہ اوہدے امیرتے اونان دیا رانیاں تے رکھیا۔ اونان بھانڈیاں وچ شراب پین۔^۳۔ سو سوئے چاندی دے اوہ بھانڈے جیڑے خدا دی اوس پیکل وچوں لے گئے سن اوہ لیکے گئے بادشامہ اوہدے امیرانے اوہدی بیوی تے حرمانے اونان وچ شراب پیتی -^۴۔ اوہ شراب پی پی کے اپنے دیوتاواں دی تعریف کردے رے جیڑے سوئے چاندی تے پیتلے لوئے لکڑی تے پتھر دے بنوئے سن -^۵۔ اوس ویلے انسانی ہتھ دیاں انگلیاں وکھائی دیاں تے اونانے بادشاہ دے محل دی دیوار دے گچ لے لکھیا۔ بادشاہ ہتھ دا لکھن والا حصہ ویکھیا -^۶۔ تد بادشاہ دے مکھ دا رنگ اڈ گیلے اوہدیاں سوچانے اوہا چین کھو لیلے اوہدے لک دے جوڑ ڈھلپے گئے اوہدے گوڈے اک دوچ نال ٹکران لگ پئے۔^۷۔ تد بادشاہ بڑی اچی آواز چ چیکیا پئی جوتشیاں تے کسدیاں تے گیانیاں نوں بلاؤتے بادشاہنہ بابل دے سیانیاں نوں آکھیا کہ جیڑا ایس لکھ پوئے نوں پڑھ لوئے اوہا مطلب دس دیوے گا اوس نوں قر مچی رنگ دا چوغ دتا جاوے گئے اوہدے گل وچ سوئے دا کٹھا پایا جئے گئے اوہ ملک دا تیجا وڈا سردار ہو وے گا -^۸۔ تد بادشاہ دے سارے گیانی لے پر اوہ لکھیا ہو یا نہ پڑھ سکے تان بادشاہ دس سکے۔^۹۔ فیر بادشاہ دا رنگ اڈ گیلے اوہدے امیر وی پریشان ہو گئے۔^{۱۰}۔ بادشامہ اوہدے امیران دیا گلاں سن کے بادشاہ دی ماں جشن وچ آئی تے بادشاہ نوں آکھن لگی۔ اے بادشاہ سدا جیوندا رہ۔ تیریاں سوچاں تینوں پریشان نہ کرن تے تیرے مکھ دا رنگ نہ بدلے۔^{۱۱}۔ تیرے ملک وچ اک بندہ اے جیدے وچ پاک دیوتاواں دی روح اے تیرے پیو دے دناں وچ اوہدے وچ چانے دیوتاواں ورگی دنائی سیتے تیرے پیو بنو کد نضرے اونوں جادوگران، جوتشیاں تے کسدیاں تے گیانیاں دا سردار مٹھیا سی -^{۱۲}۔ کیو بجو اوس دانی ایل دے وچ جیہدا نال بادشاہنہ بیلشضر رکھیا سی۔ اک اتم روح اے مطلب پئی سفنیاں دا مطلب مشکلاں دا حلیے اوکھیاں گلاں دسن دا علم تے سمجھ اوس دے کول اے۔ سو توں دانی ایل نوں سدتے اوہ ایس دا مطلب دسے گا -^{۱۳}۔ تد دانی ایل نوں بادشاہ دے سامنہ لایا گیا۔ بادشاہنہ پچھیا : کیہ توں ای او دانی ایل ایس جیڑا پیو دے اونان اسیران وچوں ایس جنہاں نوں بادشاہ میرا پیو پیو دے تون لیا یا سی ؟ -^{۱۴}۔ میں سنیا اے تیرے وچ دیوتاواں دی روح اے ایہ وی سنیا اے کہ تیرے وچ چانے سمجھتے پورا گیان اے۔^{۱۵}۔ بن گیانی تے جوتشی میرے سامنہ لیکے گئے تان جو اوس لکھت نوں پڑھ کے مینوں اوہا مطلب دسن پر اوہ اپناں گلاں دا مطلب نہ دس سکے۔^{۱۶}۔ پر میں تیرے ولوں سنیا اے پئی توں سفنیاں دا مطلب دسن تے ہم دور کرن وچ بڑا ماہر ایس۔ سوچے توں ایس لکھت نوں پڑھ کے اپنا مطلب دسیں تینوں قر مچی رنگ دا چوغ پھنایا جاوے گئے تیرے گل وچ سوئے دا کٹھا پایا جاوے گا تون ملک دا تیجا وڈا سردار ہو ویں گا۔^{۱۷}۔ تد دانی ایلے بادشاہ دے سامنہ جواب دیندے۔ یوان آکھیا تون اپنے انعام اپنے کول ای رکھتے تون اپنے اپنے انعام کسی پور نوں دے چھڈتاں ویں میں بادشاہ لئی ایہ لکھت پڑھاں گئے اوہا مطلب وی دساں گا -^{۱۸}۔ اے بادشاہ سوئے ربہ تیرے پیو نوں ملکتے وڈیائی تے شان تے عزت بخشی -^{۱۹}۔ اے اوس وڈیائی دے سببوں جیڑی ربہ بادشاہ نوں دتی سی، ساریاں قومانے امتانے وکھو وکھ زبان بولن ولے اوہدے حضور وچ کمدے سن۔ اوہ جنہوں چاہندا سی اوس نوں ای قتل کرادے سیتے جنہوں چاہندا سی اونوں جیوندا رکھدا سیتے جنہوں چاہندا سی اوہا مان ودھاندا سیتے جنہوں چاہندا سی نیواں کرادے (گھٹا ہندا) سی -^{۲۰}۔ پر جدوں اوہدے وچ ہنکار آ گیلے اوہا دل اوہدے سببوں کرڑا ہو گیا تد اونوں ملک دے تخت اتوں لاہ دتا گیلے اوہدی شان اوہدے کولوں کھو لئی گئی -^{۲۱}۔ اے اونوں انساناں وچوں کڈھ دتا گیلے اوہا دل جانور اونانگ رہن لگ پیلے جنگلی کھوتیاں دے نال وسن لگ پیا تے اوہ بلد وانگ گھاہ چر دا سی۔ اوہا پنڈا اسمانی تریل نال بھجدا سی۔ اوس ویلے اونوں سمجھ آ گئی پئی کہ خدا تعالیٰ ای انسان دے دیس لے راج کرادے اے جنہوں چاہندا اے اونوں دیندا اے۔^{۲۲}۔ تد تون اے بیلشضر جیڑا اوہا پتر ایں جدوں تینوں اپناں ساریاں گلاں دا پتہ سی تد وی تون دل تون عاجز نہ بنیا -^{۲۳}۔ سگوں تون اسمان دے مالک دے خلاف ہو گیلے تیرے وچ ہنکار آ گیلے اوہدے گھر دے بھانڈے تیرے سامنہ لیکے گئے تون تیرے سردار تے تیری رانیاں تے تیریاں رکھیاں اونان وچ پیتا۔ ایس تون وکھ تون چاندی تے سوئے پتیلے لوئے لکڑی تے پتھر دے اونان دیوتاں دی تعریف کیتی جنہاں نوں نا بکجھ وکھائی دیندا اے ناں سنائی دیندا اے ناں اونان نوں کجھ پتہ ای اے۔ پر جیڑے خدا دے ہتھ وچ تیری جان (تیرا ساہ) اے جیڑا تیریاں راہواں دا مالک اے۔ توہا ویدی تعریف نئیں کیتی -^{۲۴}۔ سو اوس ولوں ہتھ دا اوہ حصہ گھلیا گیلے ایہ لکھت لکھی گئی -^{۲۵}۔ جو کجھ لکھیا گیا ایہ اوہا اے۔ منہ منہ تقیل و فرسین۔^{۲۶}۔ اپناں گلاں دا مطلب ایہ وے۔ منہ، مطلب پئی خدانے تیری بادشاہی دا حساب کر لیا اے اونوں ختم کر چھڈیا اے۔^{۲۷}۔ تقیل، مطلب تینوں لکڑی چ تو لیا گیا اے۔ توہوزن چ گھٹ نکلیا ایں -^{۲۸}۔ فرسین۔ مطلب تیرا ملک ونڈیا گیا اے مادیاں تے فارسیاں نوں دے دتا گیا اے۔^{۲۹}۔ تد بیلشضر دے حکم نال دانی ایل نوں قر مچی چوغ پھنایا گیلے اوہدے گل وچ سوئے دا کٹھا پویا گیلے اوہدے لئی اعلان کیتا گیا کہ اوہ دیس داتیجہ درجہ دا سردار اے۔^{۳۰}۔ اوس رات کسدیاں دے بیلشضر نوں قتل کردتا گیا -^{۳۱}۔ اے باٹھ ورہاں دے دارامادیے اوس ملکتے قبضہ کر لیا -

۱- دارا نوں اپنے چنگا لگا پئی اوہ اپنے دیس وچ اک سو وپہ ناظم متھ جیڑے سارے دیسے راج کرن - ۲^۲۔ اوناں دے لے تن وزیر ہوں 6 جنہاں وچوں اک دانی ایل سی، تاں جو ناظم اوناں نوں حساب دیوے بادشاہ دا حرج نہوے - ۳^۳۔ دانی ایل وچ جیکر اچی روح سی اوہ ساریاں نالوں ودھ گیلے بادشاہ چاہندا سی کہ دانی ایل نوں سارے دیس دا مختار متھ دیوے - ۴^۴۔ تد وزیرے ناظم دانی ایل لے دیس دے کماں وچ کسی قصور دی کھوج کرن لگ پئے پر اوناں نوں کوئی قصورے موقع نہ ملیا کیوں جو اوہ سچا سیتے اودے وچ کوئی کھوٹے قصور نہیں سی - ۵^۵۔ تد اوناں بندیاں آکھیا کہ ساہنوں دانی ایل دے خدائے اودی شریعت بارے اودے خلاف توں وکھ پور کسی گل وچ کوئی موقع نہیں مل سکدا - ۶^۶۔ سو اپنے وزیرے ناظم بادشاہ کول جمع پوئے اونوں آکھن لگے اے دارا بادشاہ ہمیشہ تیک جیوندارہ - ۷^۷۔ دیس دے سارے وزیراں سرداراں ناظماں مفتیاں حاکماں صلاح کیتی اے کہ اے بادشاہ اک شاہی فرمان دتا جاوے تے آئینکا بنایا کاوے پئی تریہ دن تیک تیرے توں وکھ جے کوئی کسی دیوتا یا آدمی کولوں کجھ منگے اونوں شیراں دی کھوہ وچ سٹیا جاوے - ۸^۸۔ ہن اے بادشاہ! ایس آئین نوں پکا کرے لکھ پوئے دستخط کر تاں جو اپنے آئین بدلینا نہ جاوے جیوں مادیاتے فارسیاں دے آئین بدلے نہیں جاندے - ۹^۹۔ سو دارا بادشاہ اوس لکھ پوئے دستخط کر دے - ۱۰^{۱۰}۔ جد دانی ایل نوں پتہ لگیا پئی نوشتہ لے دستخط پو گئے نستان اوہ اپنے گھر وچ آیا (اودے گھر دے اُتلے کمرے دیاں باریاں یروشلم ول کھول دیاں سن) تے اوہ گوڈے ٹیک کتن واری دعلتے خدا دی تعریف کیتی جیوں پہلے کردا ہوندا سی - ۱۱^{۱۱}۔ اینج بندیاں آکھٹیاں ہو کہ دانی ایل نوں اپنے خدا دے حضور دعا کردے منت کردے ویکھ لیا - ۱۲^{۱۲}۔ تد اوہ بادشاہ کول گئے بادشاہ دے آئین بارے گل کردے ہواں آکھیا کہہ توں ایس حکم لے دستخط نہیں کسی کیتے؟ پئی جیڑا وی تریہ دیڑیاں تیک اے بادشاہ تیرے باجوں کسی دیوتا توں یا آدمی توں منت کرے سواوہ شیراں دی کھوہ وچ سٹیا جاوے گا۔ بادشاہ نے جواب دتا پئی مادیاتے فارسیاں دے قانون و ساراں بدل نہیں سکدا ایہ گل پکی اے - ۱۳^{۱۳}۔ تد اوناں بیٹتی کردے ہواں بادشاہ دے سامنے آکھیا اے بادشاہ اپنے دانی ایل جیڑا پودا دے بندیاں وچوں اے اونوں ناشیری پرواہ اے نہای تیرے اوس حکم دی جیدے لے توں دستخط کیتے نیں - اوہ سکوں دن وچ تن واری اپنی دعا کردا اے - ۱۴^{۱۴}۔ جد بادشاہ اپنے گلاں سنیاں پتا دکھی ہولتے اوہ دلوں چاہندا سی پئی دانی ایل نوں چھڈاوے اوہ سورج دے ڈبن تک اونوں چھڈاں دا چارہ کردا رہا - ۱۵^{۱۵}۔ فیر اوہ آدمی بادشاہ دے سامنے جمع پوئے بادشاہ نوں آکھیا اے بادشاہ اپنے گل پہلے بنھلے پئی مادیاتے فارسیاں دا قانون ایہوے کہ جیڑا حکم یا فرمان بادشاہ جاری کیتا پوے اوہ پر گر نہیں بدل دا - ۱۶^{۱۶}۔ تد بادشاہ حکم دلتے اوہ آدمی دانی ایل نوں لے لے اونیوں شیراں دی کھوہ وچ سٹ دتا - پر بادشاہ دانی ایل نوں آکھیا پئی تیرا خدا جیہدی توں پر ویلے عبادت کردا ایں اوہ تینوں چھڈے گا - ۱۷^{۱۷}۔ تے اک پتھر لیا کہ اوس کھوہ دے من لے رکھ دتا گیا تے بادشاہ اپنے اپنے امیراں دی مہر اودے لے لادتی تاں جو دانی ایل بارے اودی نیت نہ بدلے - ۱۸^{۱۸}۔ تد بادشاہ اپنے محل نوں چلا گیا ساری رات پھکھا رہا - اودے سامنے کسی طرح دا ساز نہیں لایا گیا - اونوں نیند وہ نہیں آئی - ۱۹^{۱۹}۔ بادشاہ سویلے ای اٹھ کھلوتے اچیا شیراں دی کھوہ ول ٹر پیا - ۲۰^{۲۰}۔ جد بادشاہ کھوہ دے نیڑے ایڑیاں تاں اوس بڑے دکھ نال دانی ایل نوں آواز دتی - اے دانی ایل! جیوندے خدا دے بندے جیڑے خدا دی توں ہمیشہ عبادت کردا این کہہ اوسہ اپنی قدرت نال تینوں چھڈا لیا اے؟ - ۲۱^{۲۱}۔ دانی ایل بادشاہ نوں جواب دتا! اے بادشاہ تو سدا جیوندارہ - ۲۲^{۲۲}۔ میرے خدائے اپنے دُوت نوں بھج کے شیراں دے من بند کر دے سن تے اوناں مینوں نقصان نہیں پہنچایا - کیوں جو اودیباں نظراں وچ میں پاپی نہیں ساں تیریاں نظراں وچ وی اے بادشاہ میکوئی قصور نہیں سی کیتا - ۲۳^{۲۳}۔ تد بادشاہ چوکھا راضی ہولتے حکم دتا پئی دانی ایل نوں کھوہ وچوں باہر کڈن - سو دانی ایل نوں باہر کڈیا گیا تے ویکھیا گیا پئی اوہ صحیح سلامت سی کیوں جو اودا توکل اپنے خدائے سی - ۲۴^{۲۴}۔ فیر بادشاہ دے حکم دانی ایل دی شکایت کرن ولے آدمی لیلے گئے بال بچیاں سنہ شیراں دی کھوہ وچ سٹ دتے گئے کھوہ دی تہ تک ایڑن توں پہلاں ای شیراں اوناں نوں پھڑکے اوناں دیاں ساریاں ہڈیاں بہن چھڈیاں - ۲۵^{۲۵}۔ ایدے پچھو دارا بادشاہ ساریاں قوماں امتاں وکھری وکھری بولیاں بولن والیاں نوں جیڑے دنیا وچ جیتھ کتھ وی وسدے سناک پتر لکھیا پئی تہاڈی ڈھیر سلامتی پوے - ۲۶^{۲۶}۔ میں اپنے حکم دینداواں کہ میرے دیس دے ہر صوبہ دے لوکی دانی ایل دے خدا دے حضور ڈر دے کمدے رن - کیوں جو اوہ زندہ خدا اے اوہ ہمیشہ تیک قائم اے اودا راج اٹل اے اوہ دا راج ہمیشہ رہو گا - ۲۷^{۲۷}۔ اوہ چھڈاندا لے بچاندا اے اوہ اسمان تے زمین لے معجزے (نشان) تے اچرچ کم وکھاندا اے اوسہی دانی ایل نوں شیراں توں چھڈایا اے - ۲۸^{۲۸}۔ سو دانی ایل دارا دے راجے کورس فارسی دے راج وچ پھلدا رہا۔

۱- بابل دے بادشاہ بیلشضر دے پہلے ورہ وچ دانی ایلے اپنے بسترے لے اک سفنہ وچ اپنیاں سوچاں دی روپا ڈٹھی تداونہ اوس سفنہ 7
نوں لکھیائے اوہ ساریاں کلاں کھل کے دسیاں۔ ۲- میں رات نوں اک روپا ویکھی تداونہ وچ ایہ ویکھیا پئی اک وڈے سمندر لے آسمان
دیاں چار ہواواں بڑے زور نال وگدیاں نیں۔ ۳- تہ سمندر وچوں چار وڈے وڈے درندے نکلے جیڑے اک دوجے تھوں وکھو وکھ سن۔ ۴- پہلا
درندہ شیر وانگ سیتے اوہدے کھمب عقاب وانگ سن میرے ویکھدے ای ویکھدے اوہدے کھمب پٹ لے گشتے اونوں زمین توں چک لیا گیا
تے اوہ آدمی وانگ اپنے پیرا تے کھلو گیلے اونوں آدمی دا دل دے دتا گیا۔ ۵- میں نظر کیتی تے ویکھیا پئی دوجا درندہ رچھ دے وانگ اے
اوہ اک پاسہ سدھا کھلو گیلے اوہدے من وچ دنداں دے وچکار تن پسلیاں سن تے اونوں آکھیا گیا پئی اٹھتے ڈھیر سارا ماس کھا۔ ۶- تے میں
رات دی روپا وچ نظر کیتی تے ویکھیا پئی اک درندہ تیندوے وانگ اے اوہدی ہک لے پنچھی وانگ چار ہاواں سن تے اوس حیوان دے چار
سر سن تے اونوں راج دے دتا گیا۔ ۷- تے میں رات دی روپا نظر کیتی تے کیہ دیکھیا پئی چو تھا درندہ بھیانک، ڈراونا اے بڑا ای زبردست
اے اوہدے دندوٹے وڈے لوے دے سن اوہ نگلی جانداسی، ٹوٹے ٹوٹے کردا سیتے جیڑے رہ جانے سن اوہاں نوں پیرا نال درڑا
سی، پر اوہ دوسرے درندیاں توں وکھرا سی جیڑے اوس تھوں پہلے لے سن۔ اوہدے دس سنگ سن۔ ۸- جدوں میں سنگا تے دھیان کردا
پیاسیتے میں ویکھیا پئی اک ہور نکاجیا سنگ اوہاں دے وچکار روں نکلیا جیہدے اگلے پہلے سنگاں وچوں تن سنگاں نوں مڈھوں پٹ دتا
گیلے میں ویکھیا پئی ایس سنگ وچ آدمی وانگ اکھاں سن تے اک منہ سی جیہدے وچوں ہنکاردیاں گلاں نکلدیاں سن۔ ۹- تے جد میں ویکھ
را سی ادوں تیک تخت لگے گشتے قدیم ایام اوہاں لے بیٹھ گیا، اوہدے لیڑے برف وانگ چٹے سن تے اوہدے وال اُن وانگ ستھرے سن
اودا تخت اگ دے لانبو وانگ سیتے تخت دے پیہ بلدی اگ وانگر سی۔ ۱۰- اوہدے لگے اک اگ دا دریا وگدا سی ہزاراں ہزار اوہدی خدمت
کردے سن تے لکھو لکھ اوہدے حضور وچ کھلوتے سن اودوں نیاں ہون ڈیا سیتے کتاباں کھولیاں گئیاں۔ ۱۱- میرے ویکھدے ای ویکھدے
اوس سنگ دیاں غرور بھریاں گلاں دی واج دے سببوں میرے لگے اوس درندے نوں مار دتا گیا۔ اوہا بدن ہلاک کر دتا گیلے اگ دے
بھانڈے وچ سٹ دتا گیا۔ ۱۲- تے دوجے درندیاں دے کولوں اوہاں دا راج ویلے لیا گیلے اوہاں دی حیاتی دا ویلا اک زمانے اک عرصہ متہیا
گیا۔ ۱۳- میں رات دی روپا لے نظر کیتی تے کیہ ویکھیا پئی اک بندہ آدمزاد دے وانگ آسمان دے بدلاں سن آیتے اوہ قدیم ایام تیک ایڑ
گیلے اوہدے لگے لیا گیا۔ ۱۴- تے حکومت وڈائی تے راج اونوں دے دتی گئی تاں جو ساریاں قومائے امتائے زباناں اوہدی ٹہل کرن
اودی حکومت سدا تیک قائم اے لازوال حکومت اے اوہدی مملکت مٹن والی نئی۔ ۱۵- فیر میں دانی ایل دی روح میرے اندر
دکھی ہوئی تے میرے دماغ دی روپانے مینوں بہ قرار کر دتا۔ ۱۶- سو میں اوہاں وچوں جیڑے کول ای کھلوتے سن اک بندے دے کول گیا
تے اپناں ساریاں گلاں دی سچائی پچھی فیر اونہ مینوں دسیائے اپناں گلاں دا مطلب وی سمجھایا۔ ۱۷- ایہ چار وڈے وڈے جاندار اوہ
چار بادشاہ نیں جیڑے ایس زمین تے راج کرن گے۔ ۱۸- فیر حق تعالیٰ دے پاک لوکی راج لے لین گتے ہمیش تیک ایہدے مالک ہون گے۔ ۱۹-
تد چوتھ درندے دی سچائی سمجھن نوں میرا من کیتا جیڑا دوجیاں کولوں وکھراسیتے ڈاڈا ڈراؤنا سی جیہدے دند لوے دے تے نوہ
پتل دے سن تے جیڑا لنگھدا جاندا تے ٹوٹے ٹوٹے کر دیندا سیتے جیڑے بچ جانے سی اوہاں نوں پیراں نال لٹاڑا سی۔ ۲۰- تے اوہدے دس
سنگاں دی سچائی تے اوس سنگ دی جیڑا نکلیا سیتے جیہدے لگے تن ڈگ پٹے سن مطلب جیڑے سنگ دیاں اکھاں سن تے جیہدے منہ
وچوں غرور دیاں گلاں نکلدیاں سن تے جیہدی صورت اوہدے سنگیاں تو پتی رعب والی سی۔ ۲۱- میں ویکھیا پئی اوہی سنگ مقدساں
نال جنگ کرداسیتے اوہاں تے چھا جاندا سی۔ ۲۲- جد تیک قدیم ایام نہ آیتے حق تعالیٰ دے مقدساں دا نیاں ہولتے وقت آن ایڑیا پئی
مقدس لوگ راج دے مالک ہون گے۔ ۲۳- تے اونہ اینج آکھیا پئی چوتھا درندہ حیوان دھرتی لے چوتھی بادشاہی اے اوہ دوجیاں بادشاہاں
تھوں وکھری ہووے گئے اوہ ساری دھرتی نوں نگل جاوے گی اونوں لٹاڑے گئے اہدے ٹوٹے ٹوٹے کر دیو گی۔ ۲۴- تے اوہ دس سنگ دس
بادشاہ نیں جیڑے اوہ س راج دے وچ اٹھن گتے اوہاں دے پچھو اک ہور بادشاہ اٹھ گا جیڑا پہلے بادشاواں تو وکھرا ہووے گئے تے
بادشاہاں نوں ہرا دوے گا۔ ۲۵- تے حق تعالیٰ دے خلاف گلاں کرے گئے حق تعالیٰ دے مقدساں نوں دکھ دیوے گئے متہیوے وقتاں نوں
تے شریعت نوں بدل دیوے گئے اوہ اک سمتہ سم تیک ادھ دور تک اوہدے پتھاں وچ کرتہ جان گے۔ ۲۶- فیر عدالت لگے گئے اوہا اختیار
اوہدے کولوں لے لیا جاوے گا تاں پئی اونوں ہمیش لٹی تباہ کر دیں۔ ۲۷- پر سارے آسمان دے پتھاں دی مملکتاں دی حکومت سلطنت
تے عظمت حق تعالیٰ دے مقدساں دی امت نوں بخشی دتی جلتے گی۔ اوہدی مملکت ہمیش واسطہ ہووے گئے سارے دیس اوہدی خدمت
کرن گتے اوہا حکم من گے۔ ۲۸- ایتھ ایہ گل مک گئی مینوں دانی ایل نوں میرا سوچا تے بڑا چین کیتا تے میرے چہرے دا رنگ بدل
گیا فیر وی میں ایہ گل اپنے دل وچ ای رکھی۔

۱۔ بیلشضر بادشاہ دے راج دے تیج ورھ دے وچ اوسرویا دے پچھاں دانی ایل نیں اک پور رويا ڈٹھی - ۲۔ اے میں اوس رويا دے وچ 8 ویکھیا، رويا دے وچکار مینوں اوس ولہ اینج جاپیا جیویں میں سوسن دے محل اندر آن جیڑا عیلام دے صوبہ وچ اے، میں فیر رويا وچ ای اپنہ آپ نوں دریلے اولائی دے کنڈے لے ویکھیا - ۳۔ میں اکھاں چک کے نظر کیتیے کید ویکھیا کہ دریا کول اک مینڈھا کھلوتا سی - اوسدے دو سنگ سن - دونوں سنگ اچے سن پر اک سنگ دوجے کولوں وڈا سیے وڈا سنگ دوجے توں پچھوں آگیا سی - ۴۔ میں ایس مینڈھ نوں ویکھیا پئی اوہ لہندے اتے دکھن ول سینگ ماردا سیے اودے سامنے کوئی وی درندہ کھلوانا سکیاتے ناں ای اونوں چھڈا سکيا - پر اوہ جو چاہندا سی اوہ ای کردا سی - ایتھوں تیک کہ اوہ بہتا وڈا ہو گیا - ۵۔ اچے میں سوچیں پیا ہوا سی کہ اک ابکرا لہندے ولوں آن کے ساری دھرتیے اینج پھریا کہ اوہ زمین نوں وی نئیں چھوہیلتے اوس بکرے دیاں دوواں اکھاں دے وچکار اک اجرچ سنگ سی - ۶۔ اے اوہ بڑے غصہ نال اوس دو سنگاں ولے مینڈھ کول آیا جنہوں میں دریا دے کنڈے کھلوتا ویکھیا سیے بڑے قبر دے نال اودے لے چڑھائی کر دتی - ۷۔ اے میں ویکھیا پئی اوہ مینڈھ دے نیڑے اپڑیلتے مینڈھ لے اونوں ڈاڈا غصہ آیتے اوہ مینڈھ نوں ماریلتے اودے دونوں سنگ بنھ ہتے مینڈھ وچ اودے لگے کھلون دا رتی برابر زور نئیں سی پئی اودے سامنے کھلو سکے اوہ مینڈھ نوں ڈھا لیتے اوس نوں لتاڑ دتے کوئی نئیں سی جیڑا مینڈھ نوں اودے کولوں چھڈا سکے - ۸۔ اوہ بکرے دار زور وودا گیلے جد اوہ بہتا زور والا ہو گیلے اودا وڈا سنگ بھج گیلے اودی تھان چار اجرچ شکلاں دے سینگ اسمان دیاں چاراں ہواواں ول نکلے - ۹۔ اے سنگاں وچوں اک چھوٹا سنگ نکلیا جیڑا دکھن چڑھدے جلالی دیس ول انت ای ودھ گیا - ۱۰۔ اے اوہ اسمان دے لشکر تیک جا اپڑیلتے اوہ اسمان دے لشکر وچوے تاریاں وچوں کنیاں نوں دھرتی لے سٹ دتے اونیاں نوں لتاڑا - ۱۱۔ سگوں اوہ لشکر دے سردار وانگ اپنہ آپ نوں ودھا لیا اے اوہ اودے کولوں ہمیشہ دی قربانی کھو لئیے اودی پاک تھان نوں ڈھا دتا - ۱۲۔ اے پایاں دے سببوں اک لشکر سدا دی قربانی سنہ اوس نوں دے دتا گیلے سچپائی نوں دھرتی لے سٹ دتا گیلے اوہ کامیابی نال اپنی کردا رہا - ۱۳۔ اے میں اک دوت نوں گلاں کردیاں ہوا سنیلتے دوجے دوتے اوس گلاں کرن ولے دوت نوں پچھیا پئی کہ سدا دی قربانی اجاڑن والی پاپاں دی رويا جیدے وچ پاک تھانے لشکر دونوں لتاڑے جاندے نیں کد تیک رو گی - ۱۴۔ اے اوہ مینوں آکھیا پئی "دو ہزار تن سو شامے سویر تیک" فیر پاک تھان نوں مڑ پاک کیتا جاوے گا - ۱۵۔ جد میں ہاں میں دانی ایلے ایہ رويا ڈٹھیے ایہ دا مطلب جانن لئی سوچیں پیاں سی لے کید ویکھدا ہاں پئی میرے سامنے کوئی کھلوتا سی جیدے شکل آدمی وانگ سی - ۱۶۔ اے مینوں اولائی وچوں اک آواز سنائی دتی جنے اولائی دے وچکار اچی آواز وچ آکھیا، اے جبرئیلایس آدمی نوں ایس رويا دا مطلب سمجھا دے - ۱۷۔ سو میں جتھ کھلوتا سی اوہ میرے کول آیتے اودے آنے میں ڈر گیلے میں منہ پرہ ڈگ پیا - فیر اوہ مینوں آکھیا اے بشر دی اولاد توں ایہ سمجھلے کہ ایہ رويا اخیر زملہ بارے اے - ۱۸۔ اے جد اوہ ایہ گلاں کر رہا سی تاں میں گہری نیندر وچ منہ پرہ دھرتی لے پیاسی پر اوہ مینوں پھڑکے سیدھا کھڑا کر دتا - ۱۹۔ اے آکھیا میں تینوں دساں گا پئی ایس قبر دے اخیرے کیہوے گا کیوں جو ایہ حکم متھوئے سم دی بابت اے - ۲۰۔ جیڑا مینڈھا توں ڈٹھا اے اودے دونوں سنگ مادیے فارسی بادشاہ نیں - ۲۱۔ اے اوہ تکرڑا بکرا یونان دا بادشاہ اے اودیاں اکھاں دے وچکار لا وڈا سنگ پہلا بادشاہ اے - ۲۲۔ اے اوس سنگ دا بھج جانلے اودی تھانے چار پور سنگاں دا نکل آنا اوہ چار بادشاہاں نیں جیڑیاں اودی قوم دے وچکار ہون گیاں پر اونیاں داراج اودے وانگ نئیں ہووے گا - ۲۳۔ فیر اودی بادشاہی دے اخیر تیک جد پاپی حدوں ودھ جاوے گتے فیر اک اکھڑے بھیداں نوں بچھن والا بادشاہ اٹھ گا - ۲۴۔ اوہ بڑا ڈاڈا ہووے گا پر اودا زور اودے بلاتے ناں ہووے گا اوہ اجرچ طریقہ نال تباہ کردیوے گا اے بڑا سپہل ہووے گتے کم کرے گتے زور اواسے پاک لوکاں نوں مار سٹے گا - ۲۵۔ اے اپنی چترائی نال لوکاں نوں دھوکا دینے اودے منصوبہ اودے تھو ن نوڑ اپڑن گے - اوہ بڑا گھمنڈی ہو جاوے گتے ہتیاں نوں صلح دے سمے ای نیست کر دیوے گا - اوہ بادشاہواں دے نال وی مقابلہ کرن لئی اٹھ کھلو وے گا پر بنا ہتھ بلاتے بغیر ای ہار جاوے گا - ۲۶۔ اوہ سانجھتے سویرے جیڑی رويا دی دس پائی اے توں اوس رويا نوں ٹھپ کے رکھ - کیوں جو اودے پورا ہون وچ اچے ہتھیرے دیہاڑے نیں - ۲۷۔ اے میرے دانی ایل دا ہوش جاندا ریلے میں کجھ داناں تائیں بیمار پیا رہا - فیر میں اٹھ کھلوتا بادشاہ دا کم کردا رہا میاوس رويا توں دکھی ساں پر ایس نوں سمجھ والا کوئی نئیں سی -

۱۔ اخسورسہ پتر دارا دے پہلے ورہ وچ — ایہ مادیاں دی اولاد وچوں سیتے کسدیاں دے ملک دا بادشاہ بنیا۔^۲ مطلب پئی اودی 9 بادشاہت دے پہلے سال وچ میں دانی ایلے کتاباں وچ اونیاں ورہیاں دا حساب سمجھیا جنہاں ولوں یر میا، نی لے خداوند دا کلام اتریا سی پئی یروشلم دے اُجڑن وچ ستر سال پورے بیتن گے۔^۳ تے میں خداوند خدا ول من پھیریا تا جوں روز، رکھکتے ٹاٹلے کتے بھنج بہ کے نیتیتے دعاواں کرن لگ پواں۔^۴ سو میں خداوند اپنے خدا توں دعا منگی تے ایہ مندے پواں آکھیا پئی اے خداوند خدا تو جو بہت وڈا رعب والا ایں تو اپنا حکم منن والیا تے پیار کرن والیاں لے اپنے رحم کرم دے وعدے دا پکا ایں۔^۵ پر اسان پاپ کیتا، اسی راہوں بہ راہ پوے تے اسان شرارت کیتی اے، اسان باغی پو گئے آں سگوں اسان تیرے حکماتے آئیں نوں چھڈ دتا اے۔^۶ تے اسان تیرے خدمت کرن ولے بٹیاں دی گل ناں سنی جنہاں تیرا نال لے کے ساڈے بادشاہ تے ساڈے سردار تے ساڈے پیو دادیاں دے سارے لوکاں نال گلاں کیتیاں۔^۷ اے خداوند سچائی تیرے لئی اے تے نندیا؛ ساڈے لئی اے مطلب پئی پودا؛ دے گھر دے لوکاں لئی تے یروشلم دے وسیکاں لئی تے بنی اسرائیل دے لئی اے بھانویں دور دے ہون بھانویں نیڑے دے۔ جنہاں نوں توں ساریاں دیساں وچ جتھ کتھ وی اونیاں دے پاپاں دے سبب کڈھ چھڈ یا اے کیوں جو اوہ تیرے قصور وار متھ گئے نیں۔^۸ ہاں اے خداوند بد نامی ساڈے لئی اے — ساڈے بادشاہ دے لئی، ساڈے سرداراں لئی تے ساڈے پیو دادیاں دے لئی کیوں جو اسی تیری نظراں وچ پاپی متھ گئے۔^۹ ساڈا خداوند رحم کرن والا تے بخش دین والا اے جد کہ اسی اودیے خلاف بغاوت کیتی اے۔^{۱۰} تے خداوند اپنے خدا دی آواز نوں ناں سنیا پئی اسی اودیے شر یعت لے عمل کرے جیڑی اوہ اپنے بندیاں نبیاں ولوں ساڈے لئی متھی ہوئی اے۔^{۱۱} تے کل اسرائیل تیری شریعت نوں توڑ پلے تیریاں راہواں توں پھر گئے تیری آواز نوں ناں سنیا۔ ایس لئی اوہ پھٹکارے اوہ سوئے ساڈے لے پوری ہوئی اے جیڑی خدا دے بندے موسیٰ دی شریعت وچ لکھی ہوئی اے کیوں جو اسی اودا پاپ کیتا اے۔^{۱۲} تے اوہ اپنیاں اونیاں گلاں دا ثبوت دتا اے جیڑیاں اوہ ساڈے ساڈے سرداراں دے خلاف جیڑے ساڈے لے راج کردے سن (قاضیاں دے خلاف ساڈا نیاں کردے سن) آکھیاں پئی میں تہاڈے لے بڑی وڈی بلا لیاواں گا۔ ایتھوں تیک کہ یروشلم نال جو کجھ کیتا گیا اوہ دنیا وچ پور کدھرے نیں ہوا۔^{۱۳} تے جیویں موسیٰ دس شریعت وچ لکھیا ہوا اے اینج ای ایہ ساری پینا ساڈے لے آں پئی۔ فیروی اسی خداوند اپنے خدا لگے بنتی نیں کیتی پئی اسی اپنی برائی تھوں توہ کر دے تے تیری سچائی نوں سپاندے۔^{۱۴} تے خداوند خدا بلاواں دا راکھا ساڈے لے بٹھایا ہوا اے کیوں جو خداوند ساڈا خدا اپنے سارے کماں وچ جیڑے اوہ کردا اے سچا اے پر اسی اودی آواز نوں ناں سنیا۔^{۱۵} تے توں اے خداوند ساڈے خدا جیڑا اپنی تگڑی بانہواں نال اپنی قوم نوں مصر دے ملک وچوں کڈھ لیا یلے جیہدے ناں نوں شہرت ملی جیویں آج دے دیاڑے اے۔ اسان پاپ، کیتا اسان شرارت کیتی اے۔^{۱۶} اے خداوند اپنی ساری سچائی دے حساب نال اپنا غصے اپنا قہر اپنے شہر یروشلم تھوں مطلب پئی اپنے پاک پٹاڑاں توں دور کر دے کیوں کہ جو ساڈے پاپاں تے ساڈے پیو دادیاں برائیاں سببوں یروشلم تیری قوم دے لے دولہ لوکاں وچ پھٹکار متھ گئے نیں۔^{۱۷} ہن اے ساڈے خدا اپنے لوکاں دی دعلت منت نوں سن تے اپنے لئی اپنا چہرہ اپنی اجاڑی ہوئی پاک تھان لے لشکا۔^{۱۸} اے خدا اپنا کن لاکے سن تے اپنیاں اکھاں کھول کے ساڈی تباہی نوں تے اپنے شہرنوں جیڑا تیرے ناں دا اکھواندا اے ویکھ۔ کیوں جو اسی اپنی راستی دے سببوں نیں پر تیری ان گنت رحمتاں دے سببوں اپنیاں دعاواں تیرے لگے نذر کردے ہاں۔^{۱۹} اے خداوند سن اے خداوند معاف کر اے۔ خداوند سن لے کجھ کر اے۔ میرے خدا اپنے ناں دے لئی دیر نہ کر کیوں جو تیرا شہر تیری قوم تیرے ای ناں نال اکھواندے نیں۔^{۲۰} اے میں ایہ آکھدا پیاسی تے دعا کردا سیتے اپنے اپنی قوم اسرائیل دے پاپاں نوں من رپا سیتے خدا وند اپنے خدا دے حضور اپنے خدا دے پاک پٹاڑے دے لئی بیٹنی کردا پیا سی۔^{۲۱} ہاں میں دعا وچ اے اپناں ہی آکھدا پیاسی پئی جبرئیل فرشتہ جنہوں میں روپا دے شروع وچ ویکھیا سی تیری نال اڈدا ہوا آیتے تر کلاں ویلے دی قربانی چڑھاں دے ویلے نیڑے نیڑے اوہ مینوں چھوہا۔^{۲۲} اوہ مینوں سمجھا یلے گلاں کیتیاں تے آکھن لگا۔ اے دانی ایل میں ایس ویلے ایس لئی آیا واں کہ تینوں گیان دے سمجھ بخشاں۔^{۲۳} تیری دعا دے شروع چ مینوں حکم ملیا سیتے میں آیا واں جے تینوں دس دواں کیوں جو توں وڈا پیارا ایں۔ سوتوں دھیان کرتے روپا نوں سمجھ لے۔^{۲۴} تیری قوم تیرے پاک شہر لئی ستر ہفتے متھ گئے نیپئی قصورت پاپ ختم پو جاوےں بھیرے کماں دا کفارہ دتا جاوے تے ہمیشہ دی سچائی قائم پو جاوے تاں جو نبوت دے روپا لے چھاپ لگ جاوے سب توں پاک تھان نوں مسح کیتا جاوے۔^{۲۵} سو تو ایہ سب جان لے سمجھ لے ایس حکم دے جاری ہون توں لے کے پئی یروشلم دے نوں سرے توں بحال ہووے پئی ہن تھوں لے کے مسح کیتے ہونے سردار دے آون تیک ہفتیاں تے ہاٹھ ہفتیاں تیک گلیاں تے دیواراں نوں نوں سرے تھوں بنایا جاوے گا جد کہ اوہ بیتا دے دیاڑے ہون گے۔^{۲۶} تے اونیاں ہاٹھ دنان دے پچھوں مسح کیتے ہون قتل کردتا جاوے گئے اودا کجھ نیں بچے گاتے اک بادشاہ آوے گا جیہدے لوکی شہر تے پاک تھان نوں ڈھا دین گئے اک طوفان اونوں مٹا دیوے گاتے اخیر تیک جنگ تے برہادی ہوندی روے گی۔^{۲۷} تے اوہ اک ہفتے دے لئی ہتھیریاں نال عہد کرے گاتے ادھہفتے دے لئی جناور ذبح کرنے نذر لے چڑھاوے بند کردیوے گاتے اونیاں دی تھان اور گھنونا بت کھڑا کر دیوے گا جس ویلے تیک پئی اجاڑن ولے لے متھی گئی بر بادی تے قبر اترے۔

۱۰-۱۔ فارس دے بادشاہ خورس دے راج دے تیجے ورھ وچ دانی ایل لے جیڑا بیلشخ اخواندا سی اک گل اتریے اوہ گل سچ سیے 10
 ڈاڈی بیٹا دی سیے اوہ اوس گلے دھیان کیتلے اوس روپا دا بھید سمجھ لیا -۲- میں دانی ایل تن ساتیاں تیک سوگ کر دا ریا۔
 ۳- جد تائیں ایہ تن سلے مک نان گئے میں نانے سوادلا کھانا کھادلے نان ای ماسے شراب نوں من لایلے نان میں تیل ملیا -۴- پلے
 مہینے دے چووی ویں دن می وڈے دریا مطلب پٹی دجلہ دریا دے کنڈے ساں -۵- میں اپنیاں اکھاں چک کے ڈٹھاتے کیہ ویکھنا ہاں پئی
 اک آدمی جنے سوتی لیڑے پلے پوئے نیے اوفاز دے شجے سوئے دی پیٹی لک نال بنھی پوئی اے کھلوتا اے -۶- اوڈاسریر زبرجد ورگلے اوڈا
 من بجلی وانگ سیے اوڈیاں اکھاں جلدیاں دیویاں ورگیاں سن -اوڈیاں باباے پیراں دا رنگ لشکدے پتل وانگ سیے اوڈی آواز بھیڑ
 دے شور وانگ سی -۷- اے روپا مینوں دانی ایل نوں وکھائی دتی سی کیوں جو میرے نال دے لوکاں نے ایہ روپا نہیں ڈٹھی پر اوہ بھیڑی
 طرح کمبن لگ پٹے اپنے آپ نوں لکاؤں لئی تھے گئے -۸- اینج میں کلا ای رہ گیلے میں ایس وڈی روپا نوں ویکھدے ای جیویں میرے سریر
 وچ جان نہیں رہی، میرا رنگ اڈ گیلے میرے وچ اکا طاقت نہیں رہی -۹- پر میں اوس آدمی دے بولن دی آواز نوں سنیلے من پنے ڈگ کے
 گوڑی نیند ر سوں گیا -۱۰- اے ویکھو اک تھنے مینو چھولے مینوں گوڈیاں تلیاں لے بٹھایا -۱۱- اے اوہ مینوں آکھیا پئی اے پیارے مرد
 دانی ایل ! میں جیڑاں گلاں تینوں آکھدا ہاں اوہناں نوں سمجھلے سدھا کھڑا ہو جا -کیوں جو ہن مینوں تیرے کول گھلیا گیا اے جد
 اوہ مینوں ایہ گل آکھیے میں کمبدا ہوا کھلو گیا -۱۲- فیر اوہ مینوں آکھیا اے دانی ایل نہ ڈر -کیوں جو پہلے ای دن توں جد تو ایہ
 گلاں سمجھن لئی اپنا دل لگا یلے اپنے آپ نووں اپنے خدا دے لگے نیواں کیتا -تیریاں گلاں سنیاں گنیاں تیریاں گلاں دے سببوں میں آیا
 ہاں -۱۳- پر فارس دے ملک دے موکلے اک دیہاڑیاں تک میرے نال لڑائی کیٹی پر ویکھ فیر میکائیل دوت جیڑا خدا دے نیڑے
 اوڈے حضور وچ رہن ولے دوتاں وچوں اک دوت اے اوہ میری مدد کرن لئی آپڑیلے میں اوتھ فارس دے بادشاہواں دے نال ٹھہرا ریا -
 ۱۴- جو کجھ تیرے لوکاں نال اخیر دناں وچ ہون والا اے میں اوہ تینوں دسن لئی آیا واں کیوں جو ایہ روپا اے بہتے سارے دناں دے لئی
 اے -۱۵- جد اوسے مینوں ایہ گلاں آکھیاں میں اپنا سر سٹ لیلے چپ ہو گیا -۱۶- اے ویکھو کسیں جیڑا آدمزاد وانگ سی میرے بلاں
 نوں چھو یلے میں اپنا من کھولیلے جیڑا میرے سامنے کھلوتا سی اونوں آکھیا -اے خداوند ایہ روپا وکھن دے سببوں میں بڑا دکھی ہاں -
 میں بڑا ماڑا ہاں -۱۷- فیر بھلا میں تیرا خادم اپنے خداوند نال کیوں گل کر سکدا اے ؟ نانے میرے وچ زور اے ناں ای دم اے -۱۸-
 تد اوس آدمی جیڑا ویکھن چ سادہ جیہا سی مینوں اک واری فیر چھولے مینوں زور دتا -۱۹- اے اوہ آکھیا اے پیارے انسان نہ ڈر تیر
 ی سلامتی ہووے -ڈاڈا ہوتے زور پھڑتے جد اوسے مینوں ایہ آکھیلے میں زور پایلے آکھیا اے میرے مالک ہن فرما کیوں جو توں ای مینوں
 زور دتا اے -۲۰- تد اوسے آکھیا کیہ تینوں ہتے اے پئی میں تیرے کول کیوں آیا ہاں ؟ تہن میں فارس دے محافظ نال لڑن نوں مڑکے
 جاناں وائے جدوں میں چلا جاواں گلے یونان دا موکل آوے گا -۲۱- سو جو کجھ سچائی دی کتاب وچ لکھیا میں تینوں دساں گلے
 تیرے موکل میکائیل دے سوا ایس کم وچ میرا کوئی مدد گار نہیں -

۱- چار ممالک عالمگیر، دارا مادی دے راج دے پہلے سال وچ میں ہی اونوں پکا کرنا لئی تے تکڑا بناون لئی کھڑا ہوا۔ ۲- تین میں تینوں سچیائی دسدواں - فارس وچ آجے تن بادشاہور اتھن ہتے چوتھا بادشاہ اونان سبھناں توں بہتی دولت والا ہووے گا - تداور اپنی دولت دے سببوں سب توں زور والا ہو جاوے گا تہ اوہ ساریاں توں یونان دے راج داسمانا کرن لئی چکے گا۔ ۳- اک ہور وڈا ڈاڈا بادشاہ اٹھ گا جیڑا اوہدے لے بڑی شان دے نال راج کرے گلتے جو کجھ اوہ چاہے گا سو کرے گا۔ ۴- اوہدے پکھوندے ای اوہدا راج ڈگ پٹے گلتے اوہ اسمان دیا چوواں ہواواں وچ ونڈیا جاوے گا۔ ہر ناستے اوہدا راج اوہدی اولادوں ملے گلتے ناں ہی اوہدی اوہ شان رہووے گی جس دے حساب دے نال اوہ راج کردا سی۔ سگوں اوہدا راج مڈھوں پٹیا جاوے گلتے اوہ غیراں دے لئی ہووے گا۔ ۵- دکن دا بادشاہ زور پھڑے گا پر اوہدے سرداراں وچوں اک سردار اوہدے نالوں ڈاڈا زور والا ہووے گلتے راج کرے گلتے اوہدا راج بہت وڈا راج ہووے گا۔ ۶- تے تھوڑے جے ورہہ بیتن مگروں اوہ آپس وچ میل کرن گے کیوں جو دکن دے بادشاہ دی دھنی اتر دے بادشاہ کول آوے گی۔ ناں جو پکا ایکہا ہووے پر اوہدے وچ زور نہیں رہوے گلتے ناں ہی اوہ بادشاہ کھلو وے گلتے ناں ہی اوہدا راجے اونان دنان وچ اوہ اپنے پیوتے اپنے لیان والیاں تے زور دین والیاں سنہ چھڈ دتی جاوے گی۔ ۷- پر اوہدیاں جڑاں وچوں اک پٹنی تھوں اک آدمی اوہدی تھان اٹھ گلتے اوہ لشکر دا سردا ہوکے اتر دے بادشاہ دے گڑھ وچ وڑے گا تے اوہدے لے چڑھائی کرے گلتے اونان نوں ہرا دیوے گا۔ ۸- اوہ اونان دے دیوتیاں نوں تے گھڑیاں ہونیاں مورتاں نوں چاندی تے سونہ دے مہنگ بھانڈیا سمیت قید کرکے مصر لے جاوے گا تے اوہ کجھ وریاں تیک اتر دے بادشاہ لے چڑھائی نہیں کرے گا۔ ۹- فیر اوہ دکن دے بادشاہ دے راج وچ وڑے گلتے فیر اپنے دیس نوں مڑ آوے گا۔ ۱۰- پر اوہدے پتران دا غصہ بھڑکے گا جیڑے اک وڈا لشکر اٹھا کر گتے اوہ چڑھائی کرکے آگاں ودے گلتے اوہ تھوں لنگ جاوے گلتے اوہ مڑکے اوہدے گڑھ تیک لڑن گے۔ ۱۱- تہ دکن دے بادشاہ دا غصہ بھڑکے گلتے اوہ نکل کے اتر دے بادشاہ نال جنگ کرے گا۔ اوہ وی اک وڈا لشکر لے آوے گلتے اوہ لشکر اوہدے تھان چ دے دتا جاوے گا۔ ۱۲- جد اوہ لشکر پر جاوے گلتے اوہدے دل وچ غرور آجاوے گلتے اوہ لکھاں نوں مارے گا پر جت نہ سکے گا۔ ۱۳- کیوں جو اتر دا بادشاہ مڑ لے گلتے پہلے نالوں وی چوکھا لشکر جمع کرے گلتے تھوڑے جے ورہیاں پچھو اوہ وڈا لشکر تے ڈھیر سارا مال لے کے چڑھائی کرے گا۔ ۱۴- اوہ اونان دنان وچ بٹھیرے دکن دے بادشاہ دے خلاف اٹھ کھلون گتے تیری قوم دے سمندری ڈاکو وی اوس رویاں پوریاں کرن لئی اٹھ کھلون گے پر ڈھ پین گے۔ ۱۵- تے شمال دا بادشاہ آوے گلتے اونوں سختی نال ول لے گلتے حصین شہر نوں لے لوے گلتے دکن دا زور ٹٹ جاوے گلتے اوہدے چنبوے مردان وچ سامنا کرن دی ہمت ناں ہووے گی۔ ۱۶- تے چڑھائی کرن والا اپنی مرضی کرے گلتے کوئی اوہدا مقابلہ ناں کر سکے گا اوہ اوس جلالی دھرتی وچ ٹھہرے گلتے تباہی اوہدے تھان وچ ہووے گی۔ ۱۷- تے اوہدی مرضی ہووے گی پٹی اوہ اپنے دیس دی پوری شان دے نال اندر آوے۔ صادق اوہدے نال ہوون گتے اوہدی جت ہووے گتے اوہ اونوں اک جوان کنواری دیوے گا ناں پٹی اوہدے سببوں اوہ برباد ہوجاوے پر ایہ جال توڑ نہ اڑے گتے اوہدی مرضی پوری نہ ہووے گی۔ ۱۸- جد اوہ اپنا منہ سمندری دیساں ول کرے گلتے اونان وچوں نہتے دیس لے لوے گا پر اک سردار اوہدی ہٹ دھرمی نوں روکے گلتے اوہدی ایہ پٹ دھرمی اونوں تباہ کر دیوے گی۔ ۱۹- تہ اونوں فیر اپنے ہی گڑھاں ول منہ کرنا پوے گلتے اوہ ٹھینڈا کھاوے گلتے ڈگ گلتے مک جاوے گا۔ ۲۰- تے اوہدی تھان اک ہور بادشاہ پٹھہ گا جیڑا اوس جلالی دھرتی وچ خراج لین لئی لوک بھیجے گا پر اوہ تھوڑے چروچ ای بغیر بھڑکتے جنگ لڑے ماربا جاوے گا۔ ۲۱- پودیاں دی جان دا ویری، فیر اوہدی تھان اک سریر بادشاہ اٹھ گا جیڑے کول راج دے مان دحق نہیں ہووے گا پر اوہ اچانک آوے گلتے چلاکی نال دیس لے قبضہ کر لوے گا۔ ۲۲- تے اوہ اونان وڈے لشکراں نوں اپنے سامنے درڑے گلتے اوہدا ناں نشان مٹا دیوے گلتے اوس سردار نوں وی جیڑے نال اوہدا وعدہ سی مارے دیوے گا۔ ۲۳- وعدے دے باوجود اوہ توکھا دووے گا اوہ آگاں وودا جاوے گلتے تھوڑے جے لوکاں دے سپار راج لے لووے گا۔ ۲۴- اوہ سلامتی دے دنان وچ دیس دیاں جنگ تھانواں اندر ورے گلتے پر اوہ کم جیڑا ناستے اوہدے پیو دا دیاں کیتا سیتے ناں اونان دے دادیاں پڑا دیاں کیتا سی اوہ کر وکھا وے گا۔ اوہ غنیمت دلتے لٹ دلتے وسنیکاں دا مال تے دھن اونان وچ ونڈے گلتے کجھ چر تیک گڑھاں دے خلاف وی بھیڑا سوچے گا۔ ۲۵- اوہ دکن دے بادشاہ لے چڑھائی کرن لئی اپنے زور تہمت نوں وداوے گا تے دکن دا بادشاہ اک وڈا لشکر لے اوہدا سامنا کرن لئی نکلے گا پر اوہ کھوناں سکے گا کیوں جو اوہدے خلاف بھیڑا سوچیا جاوے گا۔ ۲۶- جیڑے اوہدا دتا کھاندے نیں اوہی اوہ نوں ہرا دین گتے اوہدا لشکر کھلے جاوے گلتے بٹھیرے مارے جاوے گے۔ ۲۷- تے اونان دنان وچ بادشاہوں دے دل وچ کھوٹ ہووے گلتے اوہ کٹھ بہرے کھان ویلے جھوٹے بولن گے پر ناں پھلن گے کیوں جو انت متھوئے ویلے سر ہووے گا۔ ۲۸- تہ اوہ لٹیا ہویا ڈھیر دھن لے کے اپنے دیس وچ مڑ آوے گلتے اوہدا دل پاک وعدے دے خلاف ہووے گلتے اوہ اپنی مرضی پوری کرکے اپنے دیس نوں پرت جاوے گا۔ ۲۹- تے اوہ متھوئے ویلے دکن ول فیر چڑھائی کرے گا پر تہ چڑھائی پہلے وانگ ناں ہووے گی۔ ۳۰- کیوں جو کتیم دے لوکاں دے جہاز اوہدا مقابلہ کرن لئی نکلن گتے اوہ تے دل نال پرت آوے گا تے پاک وعدے اوہ ڈاڈا غصہ ہووے گلتے ایس غصہ دے حساب نال چلے گا سگوں اوہ پرت کے پاک وعدہ نوں چھڈ دین والیاں نال میل کرے گا۔ ۳۱- تے لشکر اوہدا ساتھ دین گتے اوہ پاک تھانے گڑھ نوں ناپاک کرین گتے ہمیشہ دے چڑھاویاں نوں ختم کردتا جاوے گلتے اجاڑن والیتے ناپاک شہ نوں اوہدے وچ کھڑا کردتا جاوے گا۔ ۳۲- تے اوہ پاک وعدہ توں انکاری لوکاں نوں ہیکاوے گا لے اپنے خداناں پچھان ولے لوکی ڈاڈی سختی نال اوہدا سامنا کردے رن گے۔ ۳۳- تے اونان لوکاں وچ جیڑے گیانی ہوون گے اوہ بٹھیرے لوکاں نوں سکھان گے پر کجھ دیر تیک اوہ تلوار، آگ، قیدتے لٹ مار پاروں بھیڑے حال وچ رن گے۔ ۳۴- تے اونان دے ایس بھیڑے حال دے ویلے اونان نوں تھوڑی جٹی مدد ملن نال آسرا ہوجاوے گا پر بٹھیرے دھوکے نال اونان وچ آن ملن گے۔ ۳۵- تے کجھ گیانیاں دا حال بڑا بھیڑا ہووے گا ناں پٹی اونان نوں پاک صاف تے ڈھیر چٹے ہوجاون جس ویلے تیک انت دا سمیں آوے کیوں جو انہوں متھوئے ویلے تیک روکیا ہوا اے۔ ۳۶- تے اوہ بادشاہ اپنی مرضی کرے گا اوہ ہیکار کردیاں ہویاں سارے معبوداں توں وڈا بنے گلتے خداوندان دے خدا دے خلاف بڑیاں اچرج گلاں کرے گا تے اوہ بڑا پھلے گا جس ویلے تیک اوہ دا غصہ ٹھنڈا ہو جاوے گا سگوں اوہ اپنے آپ نوں ہی سب تو اچا جلتے گا۔ ۳۷- اوہ اپنے پیو دادیاں دے دیوتیاں نوں ناں عورتاں دی دیوں دی پرواہ کرے گلتے ناں کسی پور دیوتاں منہ گا۔ ۳۸- اوہ اونان دیوتیاں دی تھان قلعہ دے اوس دیوتاں نوں سوسفے

چاندیہ مہنگ پتھرے قیمتی ہدیہ چڑھا کے اودی وڈیائی کرے گا جنہوں اودے پیو دادے نئیں سی جاندے۔^{۳۹} اوہ قلعاں لُٹے اونان بیگلہ دیوتا دے منن ولہ واکھ متھ گا ،اونان نوں اوہ بڑا مان دیوے گا لٹے ہتھیریاں لُٹے سردار بناوے گاتے بدلہ وچ دھرتی ونڈے گا ۔ (اوہ بیگلہ معبود دی مدد نال تگڑے قلعاں لُٹے حملہ کرے گاتے رشوت چ دیس ونڈے گا) ۔^{۴۰} انت دے ویلہ دکھن دا بادشاہ اودا سانا کرے گاتے شمال دا بادشاہ رتھاتے سوارتے ڈھیراں جازلہ کے بگولہ وانگ اودے لُٹے آپہ گاتے دیساں وچ وڑے دے ہویا لنگ جاوے گا۔ (دیساں وچ وڑے ہڑ وانگ لنگ کاوے گا)^{۴۱} اوہ جلالی دھرتی وچ وڑ آوے گاتے ہزاروں ہزار ڈھٹ جاون گے پر ادومتے موابتے بنی عمون دا پہلا حصہ اودے ہتھوں بجیا روے گا ۔^{۴۲} اوہ دوجے دیساں نال وی لڑائی کرے گاتے مصر دا دیس وہ اودے کولوں بج نال سکے گا ۔^{۴۳} سگوں سوہ چاندی دیاں قیمتی چیزاں وی اودے ہتھ آجان گیاتے لوبیتے کوشی وی اودا ساتھ دین گے۔^{۴۴} پر چڑھدے ولوتے اتر ولوں اٹھن والیاں جھوٹھیاں خبراناوینوں گھبرا دین گیاتے اوہ بڑے غصہ وچ چڑھائی کرے گا تاں جو بہتے لوکاں نوں مارے۔^{۴۵} اوہ اپنا شاہی تنبو سمندرے شاندار پاک پہاڑ دے وچکار کھڑا کرے گا ۔تد اودا انت ہو جاوے گاتے کوئی وی اودی مدد کرن والا ناں ہووے گا ۔

۱- زملہ دا خاتم الہی دنان چ اوس ویلہ میکائیل وڈا دوت جیڑا تیری قوم دے پتراں دا ساتھ دین لئی کھلوتا اے اٹھیکا لٹا جیہ دکھ 12
 دا ویلا ہووے گا جیہا قوماں دے مڈھ تولے کے اوس ویلہ تیک کدے نہ پویا ہووے گاتے اوس ویلہ تیرے لوکاں وچوں ہر کوئی چھڈ دتا جاوے
 گا۔ جیہدا ناں کتاب وچ لکھیا ہووے گا - ۲- جیہڑے ڈھیر سارے لوگ جیہڑے مٹی وچ ست پٹے نیں جاگ اٹھن گے۔ کجھتے ہمیشہ دی حیاتی دے
 لئی کجھ ہمیشہ دی بدنامی لئی کجھ ہمیشہ نرادر ہوں لئی - ۳- جیہڑے گیانی نیں اوہ اسمان دے نور وانگ لشکن گتے جنہاں دے
 گیان نال ڈھیر سارے سچے ہو گئے اوہ ستاریاں وانگ ہمیشہ تیک چمکن گے۔ ۴- کتاب دا خاتمہ عتہ توں اے دانی ایل ایناں گلاں نوں بند کرکے
 رکھ دے۔ خری سم تیک ایس کتاب لے مہر لادے۔ ہتھیرے ایہدیاں گلاں سمجھن لئی ایہدا سچ جانن لئی بھج دوڑ کرن گتے علم وچ
 وادھا ہووے گا - ۵- عتہ میں دانی ایل عتہ نظر کیتی کجھ ویکھیا پئی دو آدمی ہور کھلوتے نیں اک دریا دے ایس کنڈے لے، دوجا دریا دے
 اوس کنڈے لے۔ ۶- عتہ اوس آدمی عتہ سوتی لیڑے پلٹھوئے سنہ دریا دے پانی عتہ کھلوتا سی اوس آدمی نوں پچھیا پئی ایہ اجر ج گلاں
 پوریاں ہوں وچ کناں چر اے؟ ۷- عتہ میں سنیا پئی اوس آدمی عتہ جیڑا سوتی لیڑیاں چ دریا دے پانی عتہ کھلوتا سی ایہ دونوں پتھ اسمان
 ول اچا کرکے حی القیوم (جیڑا سدا جیوندا اے) دی سوں کھادی عتہ آکھیا پئی ایہ خاتمہ اک سم، دوجے سمتہ ادھ سم تیک ہووے گتے
 جدوں اوہ پاک لوکاں دے راج نوں مڈھوں ختم کردین گتے ادوں ایہ سارا کجھ پورا ہو جاوے گا - ۸- عتہ میں سنیا ہر سمجھ نہ سکیا - ند
 میں پچھیا - میرے مالک ایناں گلاں دا انت کیہوے گا - ۹- اوہ آکھیا - اے دانی ایل تو اپنی راہ ٹر کیوں جو ایہ گلاں اخیر ویلہ تیک بند
 رہن گیاتے ایناں دے لے مہر لگی رہوے گی - ۱۰- عتہ ہتھیریاں نوں پاک صاف کیتا جاوے گتے اوہ بالکل چٹھوں گے ہر شیر شہارت
 کردے رہن گتے شیریاں وچوں کسی دی سچھ وچ کجھ نئیں لے گا - ہر گیانی سمجھ جان گے۔ ۱۱- عتہ جس ویلہ ایہ ہمیشہ دی بلی مکادی
 جاوے گتے اوہ اجاڑن والی ناپاک چیز نوں کھڑا کیتا جاوے گا ایہ اک ہزار نو سو دیاڑے ہوں گے۔ ۱۲- دھن اوہ آدمی اے جیڑا تن سو
 پینتی دنان تیک اڈیکدا رہوے گا - ۱۳- توں اپنی راہ ٹر جا - جد توڑی خاتمہ دا ویلا ناں آوے توں آرام کریں گتے ایناں دنان دے پورے ہوں
 تیک اپنی میراث نال اٹھ کھڑا ہوویں گا -

ہوسیع

۱- شاہان۔ یہودا۔ عزرا۔ یونام۔ آخرتہ حزقیالہ شاہ اسرائیل۔ بیرعام۔ بن یوآس۔ دے عہد وچ رب خداوند دا اے کلام بیری۔ دے پتر ہوسیع۔ عتہ 1
 اُنریا۔ ۲- جدوں رب خداوند ہوسیع۔ دی راہیں گل بات کہنا شروع کیتی۔ فیر رب خداوند نے اونیاں نوں آکھیا پئی تُوں جا اک بدکار
 زانی تُوں اپنی ووٹی بنالے بدکاری دی اولاد تُوں اپنالے۔ کیوں جو دیس۔ رب خداوند تُوں چھڈ کے بوہت ای شرمناک گناہ کیتا اے۔ ۳- عتہ
 فیر اوہ نوے دہائیم۔ دی دھی جمر۔ نال شادی کر لی۔ اوہ حاملہ ہوئی اوہدے اک مُنڈا پیدا ہوا - ۴- فیر رب خداوند ہوسیع۔ تُوں آکھیا اودا
 ناں یزرعیل۔ رکھ کیوں جو میں بڑی چھیتی یہودا۔ دے تیر تُوں یزرعیل۔ دے لہو دا بدلہ لاواں گاتے اسرائیل دی بادشاہی دا خاتمہ کر
 دواں گا - ۵- اوس دن میں یزرعیل۔ دی وادی وچ اسرائیل دے زور تُوں توڑ دیواں گا - ۶- جُمر فیر حاملہ ہوئی اوہدے اک دھی پیدا ہوئی -
 فیر رب خداوند ہوسیع۔ تُوں آکھیا اودا ناں بورحام۔ رکھ کیوں جے میں اسرائیل۔ تیر اوتھ کدی رحم نہ کراں گا - تاں جو میں اونیاں دے
 گناہ معاف کراں گا - ۷- فیر وی میں یہودا۔ دے تیرتہ رحم کراں گا پر کمان۔ تلوار یاں جنگ یاں گھوڑیلتے سواراں تُوں سگوں رب
 خداوند اونیاں دے خدا دے ذریعہ۔ ۸- بؤر حام۔ دا دُھ چھڈان دے بعد جر۔ دے اک پور پتر پیدا ہوا - ۹- عتہ فیر رب خداوند آکھیا اودا ناں
 لُوعمی رکھ - کون جو تسی میرے لوک نئیں او، نہ میں تباہا خُدا ہاں۔ ۱۰- فیر بنی اسرائیل سمندر دی ریت وانگ ہوں گے جنہوں ناپیا نئیں
 جا سکدا جتھ اونیاں تُوں اے کیا گیا سی تسی میرے لوکی نئیں ہو اوتھ او۔ زندہ رب خدا دے پتر کہلان گے۔ ۱۱- بنی یہودا۔ بنی اسرائیل۔
 فیر توں اکٹھ ہوکے اپنے لئی اک سردار چن لین گے اوہ اوس دیس توں نکل آں گے کیوں وچ یزرعیل دا دن بلند دہالا ہووے گا۔

۱۔ اپنے بھراواں لئی میرے لوکوئے اپنی بھیناں لئی میری پیاریو آکھیا کرو۔ (اسرائیل توں سزادے کے بحال کیتا گیا)۔ ۲۔ اپنی ماں دی 2 تادیب کرو۔ اونوں اپنے مُکھ توں بدکاری دا پر چھاواستے اپنی چھاتیاں دے وچوں اوہ اپنے وفائی دور کرے۔ ۳۔ ورنہ میں اونوں بہ پردہ کر دیواں گا۔ جیویں اوہ اپنے جمن دے دن سی۔ میں اونوں بیا بان دے وانگر کرد یواں گاتے اونوں شکی دھرتی بنا کے پیلا پیا من نال مار دیواں گا۔ ۴۔ میں اوہ نیانیاں نال محنت نئیں رکھاں گا۔ کیوں جے ماردیواں گا۔ کیوں جے اوہ اونیاں اولادیں۔ ۵۔ اونیاں ماں نیں بدکاری کیتی تے بُرائی حاملہ ہوئی۔ اوہ آکھیا، میں اپنے یاراں پیچھ کُڑ جاواں گی۔ جیڑے مینوں اپنی روٹی اپنے ہانے اپنی تے کتانی کپرتے اپن اروغنتے اپنی تے دیندے نیں۔ ۶۔ ایس لئی میں کنڈیاں والیاں جھاڑیاں نال اوہی راہ روک دیواں گاتے اچیپی کند کھڑی کراں گا پئی اوہ اپنی راہ لبھ نال سکے۔ ۷۔ اپنے پاراں دا پیچھا کر گی پر اونانال جاتاں ملے گی۔ اوہ اونائون لبھ گی پر ناں ہاوے گی۔ تہ اوہ اکھ گی میں اپنے خداوند دے کول واپس چلی جاواں گی۔ جیویں پلاں اوہ دے کول سی۔ کیوں جو تہ میں آج توں چنگی حالت وچ سی۔ ۸۔ اوہ جانکاری نئیں رکھدی پئی میں ای اوہ لئی نویں عتے روغن مہیا کیتا تے اوہ لے چاندی تے سیونا نچھاور کیتا۔ جنہوں اوہ بعل دے لئی ورتیا۔ ۹۔ ایس لئی میں اپن اگلے فصل دے ویلے لے اپنی نویں عتے جدوں اوہ تیار ہووے لیواں گا۔ میں اپنی اون تے کتان وی واپس لے لیواں گا۔ جیڑے اوہ تنگ لے پردہ پاؤن دے لئی سن۔ ۱۰۔ تاں جو ہن میں اوہ ننگ اوہ دے پاراں سامنے پردہ کر دیواں گاتے کوئی اونوں میرے ہتھوں کھو نئیں لووے گا۔ ۱۱۔ میں اوہ سارے جشن، اوہ دیاں سالانہ عیداں، اوہ دے نویں چن، اوہ دے سارے سبت دے دیہاڑے، اوہ دے نال نال اوہ دیاں ساریاں مقرر کیتیاں عیداں دا انت کر دیواں گا۔ ۱۲۔ میں اوہ انگریزے انجیر دے درختاں توں تباہ کر دیواں گا۔ جنہاں توں اوہ اپنے پاراں ولوں ملی ہوئی کمائی دسدی اے۔ میں اونیاں توں کھا جاؤں گے۔ ۱۳۔ چنہ دناں لئی اوہ بعل معبوداں لئی بخور بالیا، اوہ دناں لئی میں اونوں نہ دیواں گا۔ اوہ مُند ربا تے زیوراں نال سج کے اپنے پاراں پیچھ گئی، پر مینوں بھل گئی۔ خداوند فرماندا اے۔ ۱۴۔ ایس لئی، ہن میں اونوں پھسلا کے بیابان وچ لے جاواں گا تے اوہ دے نال مٹھیاں مٹھیاں گلاں کراں گا۔ ۱۵۔ اوہ میں اونوں اوہ تاکستان واپس دے دیواں گا۔ علو دی وادی توں آس دی تھان بنا دیواں گا۔ اوہ اپنی جوانی دے دناں وانگر گیت گاوے گی، اوس دیہاڑے وانگر جدوں اوہ مصر توں نکل آئی سی۔ ۱۶۔ اوس ویلے خداوند فرماندا اے۔ توں مینوں اپنا خاوند آکھیں گی تے فیر مینوں کدی اپنا مالک نئیں آکھیں گی۔ ۱۷۔ میں اوہ پونٹاں توں بعل معبوداں دے ناں مٹا دیواں گاتے فیر کدی اونیاں دے ناں نئیں لیتے جاؤں گے۔ ۱۸۔ اوس ویلے میں اونیاں دے لئی، دھرتی لے کڑن ولے جانداراں توں وکھ کر دیواں گا۔ تاں جے سارے لوکی سکوتے چین نال لیٹ سکے۔ ۱۹۔ میں ہمیشہ دے لئی تینوں اپنا بنا لیواں گا تے تیرے کولوں سچائی تے انصاف تے محبت تے شفقت دے نال رشتہ جوڑاں گا۔ ۲۰۔ میں تینوں وفاداری نال اپنے رے نامزد کراں گا تے توں خداوند توں سپال لیویں گی۔ ۲۱۔ اوس ویلے میں سُناں گا، خداوند اینج فرماؤندا اے میں آسمان دی سُن کے اونوں جواب دیواں گا تے اوہ دھرتی دی سُن گے۔ ۲۲۔ زمین اناج، نویں عتے روغن دی سُن گے اوہ یزرعیل دی سُن گے۔ ۲۳۔ میں آپ اونوں اپنے لئی دیس وچ لیاواں گا۔ جدوں میں لورحام (جیڑی میری محبوبہ نئیں) آکھیا۔ اونوں اپنا پیار بتاواں گا تے جنہاں توں لوعمی (میرے لوکی نئیں) آکھیا گیا اونیاں توں تُسی میرے لوکی او آکھاں گا تے اوہ، توں میرا خُدا ایس آکھن گے۔

^۱۔ خداوند نے مینوں آکھیا اپنی ووٹی ئوں اپنی محبت یاد کرا بھاویں اوہ کسہ پور دی محبوبہ وے زنا کار وی اے۔ اوہ دے نال مہبت کر 3 جیویں خداوند نے اسرائیل نال کیتی۔ بھاویں اوہ دوچے خداواں وُل چلے گئے۔ کیوں جو میں اپنوں چاندی دے بندرہ مثقالہٗ اِک ہومر۔
^۲۔ اِک تیبکجو دے کے مُل لیا اے۔ ^۳۔ فیر میں اونوں آکھیا ئوں میرے نال بوہت دِناں تیک رپا ایس بدکاری نہ کر نہ کسے اوپرے بندے نال غلط تعلق رکھ۔ فیر میں تیرے نال رواں گا۔ ^۴۔ کیوں جو بنی اسرائیل بوہت دِناں تیک بغیر بادشاہ حاکمیت بغیر قربانی یا مُقدس دے پتھراں پنا۔ افود یا بُت دے رہن گے۔ ^۵۔ ایس توں بعد بنی اسرائیل واپس آجاون گے۔ فیر اوہ اپنے خداوند خُداہ اپنے بادشاہ داؤد ئوں لیہن گے۔ فیر اخیر دِناں وچ کمبھ دیاں ہویاں کول آؤن گئے اوہی رحمت ئوں چاہن گے۔

۱۔ اے اسرائیل۔ خداوند دا کلام سُن۔ خداوند تہاڈے خلاف جیڑے ایس دیس وچ رندے الزام لاؤندا اے۔ ایس دیس وچ نہ وفاداری تہ نہ ای خداوند دی پچھان۔ ۲۔ ایتھ صرف غلط گلاں جھوٹیاں گلاں، خونی کشتی، چوری تہ بدکاری اے۔ او ساریاں حدان توڑ دے قتلے قتل کر دے۔ ۳۔ ایس واسطے دیس ماتم کر دا اے اوڈے لوک کمزور ہو رہے۔ دھرتی دے جانور تہوا دے پنچھی تہ سمندر دیاں مچھیاں مر رہاں۔ ۴۔ کوئی بندہ الزام نہ لاوے نہ کوئی وی بندہ کیستہ الزام لائے۔ کیوں وچ تہاڈے لوک اُتار وانگر تہ جیڑے کاہن دے اوتہ الزام لاؤندے۔ ۵۔ تُسی دن رات ٹھوکر کھاندے اوتہ تہاڈے نبی وی ٹھوکر کھاندے۔ ایس واسطے میں تہاڈی ماں تُوں بریاد کر دیاں گا۔ ۶۔ میرے لوک جہالت دے سببوں بریاد ہو گئے کیوں جو تُسی میری پچھان نوں ٹھکر دتا اے۔ ایس واسطے میں وی تہانوں اپنی کہانت نوں پتا دیواں گا۔ کیوں جو تُسی اپنے خُدا دی شریعت تُوں بھلا دتا اے۔ ۷۔ جیویں جیویں کاہناں دی تعداد ودھائے اوہ پور وی میرے خلاف گناہ کر دے۔ اوہناں نے اپنا جلال بڑا ای ذلیل کرن والی شے دے بدلہ بدل دتا اے۔ ۸۔ او میرے لوکاں دے گناہاں تہ پل دے۔ اوہناں دی شرارت توں مزا اُٹھاندے۔ ۹۔ بس جیویں لوکاں دا حال اے او سہ طراں ای کاہناں دا حال اے۔ میں اوہناں تُوں اوہناں دی راہواں دی سزا دیواں گئے۔ اوہناں تُوں اوہناں دے کماں دا بدلہ دیواں گا۔ ۱۰۔ او کھانے تہ ضرور پر رجن گے نئیں۔ او گناہواں وچ لگ رہن گے۔ پر لگ نئیں ودھن گے۔ کیوں جو اوہناں خُدا تُوں رد کیتا۔ ۱۱۔ تاں جو اپنے آپ تُوں گناہ تہ پرانی تہ نوں تہ دے سپرد کر دین۔ جہدے نال میرے لوکاں دی عقل ختم ہو جاندا اے۔ ۱۲۔ او لکڑی دے بُت کولوں صلاح لیندے۔ لکڑی دی چھڑی نال جواب لبھدے نئیں۔ گناہ تہ بدکاری دی روح اوہناں تُوں بھٹکا دیندا اے۔ فیر او اپنے خُدا دے وفا دار نئیں رندے۔ ۱۳۔ اوہ پاڑاں دیاں چوٹیاں تہ قربانی کر دے۔ تہلیاں تہ بلوط، چنار تہ بطم دے رُکھاں تہ خُشخشاں گوار سلے۔ پیٹھاں بخور جلاؤندے۔ ایس لئی تہاڈیاں دھیاں بدکاری تہ تہاڈیاں پہوواں زنا کرن واسطے تیار ہو جانداں۔ ۱۴۔ جدوں تہاڈیاں دھیاں بدکاری تہ اُتر آؤندیاں۔ تہ فیر میں اوہناں تُوں سزا دیواں گا تہ تہاڈیاں پہوواں تُوں جدوں اوہ زنا کر بیندیاں نئیں۔ کیوں جو مرد آپ بدکار عورتاں دے نال مل بیٹھ دے۔ تہ دیوتیاں دی پیروکار عورتاں دے نال قربانیاں کر دیاں۔ ۱۵۔ اے اسرائیل تُسی بھانویں زناں کاری کرو پر یہوداہ تُوں گناہ گار نہیوں دیوے۔ تُسی جلال وُل نہ جاؤ تہ ای بیت اون تیک جاؤ تہ نہ خداوند دی حیات دی قسم کھاؤ۔ بنی اسرائیل اک وچھی وانگر اے تہ ضدی اے۔ ۱۶۔ فیر خداوند اوہناں بُریاں وانگر چراگاواں وچ کیوں کر چرلے گا۔ ۱۷۔ افرائم بُتاں نال رُل گیا اونوں گلیاں چھڈ دیوؤ۔ ۱۸۔ جدوں کہ اوہناں چوری کر وی لئی اے فیر وی اوہناں اپنی بدکاری تُوں جاری رکھیا۔ اوہناں دے حاکماں تُوں شرمناک راہواں بوتیاں پیاریاں نئیں۔ ۱۹۔ ہوا دے طوفاناں نے اوہناں تُوں لُٹے چُک وی لیا اوہناں دیاں قربانیاں اوہناں تُوں تہ عزت کرن گیاں۔

۱۔ اے کانو اونوں سُنو! اے اسرائیلیو! ایدھر دھیان دو۔ اے شاہی ثیروشُنو! تہاڈے فتویٰ اے پئی تُسی مِصفّ وچ پھنڈتے تیورے ۵
 وچھایا ہویا جال بن گئے او۔ ۲۔ شیطمّ وچ کھودیا ہویا ڈونگھا تویا۔ پر میں تہاڈی ساریاں دی تادیب کراں گا۔ ۳۔ میں افرائیم تون
 جاندا ہاں۔ اسرائیل میرے تون لکيا نئیں کیوں جو تون اے افرائیم زناکاری کیتی اے اسرائیل ناپاک ہو گیا اے۔ ۴۔ اونان دے عمل
 اونان تون خداؤل آؤن نئیں دیندے کیوں جو زناکاری دی روح اونان دے وچکار اے اوہ خداوند تون نئیں پچھان دے۔ ۵۔ اسرائیل دا
 رگھمنڈ اوپدے مُکھتے گواہی دیندا اے۔ اسرائیل تے افرائیم اپنی دینی دے سببوں ڈگ پین گتے پوداہ وی نال ای ڈگے گا۔ ۶۔ اوہ اپنی
 بھیڈاں تے بکریاں تے گائیاں بیلاں تون لے کے خداوند تون لبھن جاؤن گے پر پاؤن گے نئیں۔ کیوں جو اوہ اونان تون دور ہو گیا اے۔ ۷۔ اوہ رب
 خداوند دے وفادار نئیں رہے کیوں جو اونان تون ناجائز نیلے پیدا ہوئے۔ ۸۔ اوہ نو مہینیاں تیک جائیدا سنہہ اُکا فنا ہو جان گے۔ ۸۔ جبعہ وچ قرنا
 تے رام وچ تری پھونکو بیت اون وچ جنگ تون للکارو۔ اوے بنیمین لگے ودھ۔ ۹۔ سزا دے دن فرائیم اُجڑ جاوے گا جیڑا پکا ہون والا اے
 تے اونوبمیں اسرائیل دے قبیلیاں وچ چُن لیا اے۔ ۱۰۔ پوداہ دے لوکی اونان لوکان وانگے جیڑے سرحدان دے نشان مٹا دیندے۔ اوہ
 پانی دے سیلاب دے وانگ اپنا عَصہ اونان تے پاؤندے۔ ۱۱۔ افرائیم ظلم کر دا اے حق تون وگاڑ دا اے کیوں جو اوہ تون منہ
 بضد اے۔ ۱۲۔ میں افرائیم لئی کیڑے دے وانگر آتے بنی پوداہ لئی گھن دے وانگ ایں۔ ۱۳۔ جدوں افرائیم اپنی عدالت تے پودامہ
 اپنہ گھاؤ ویکھ۔ اوس ویلے افرائیم منہ اسور دی راہ لئی تے شہنشاہ اعظم مدد دی درخواست کیتی۔ پر اوہ شفا نئیں دے سکدے نلک تہاڈا
 زخم تہانوں ٹھیک نئیں کر سکدا۔ ۱۴۔ میں افرائیم لئی شیر بیر دے وانگ ہاں تے پوداہ لئی وڈے شیر وانگوں ہویاں گا۔ میں اونان تون
 پھاڑ کے اونان دے ٹوٹے ٹوٹے کر دواں گا تے چلا جاواں گا۔ میں اونان تون لے جاواں گلے اونان تون کوئی پھرن والا نئیں ہووے گا۔ ۱۵۔ فیر
 جدو تیک اوہ اپنہ گناہواں دا اقرار نئیں کر دے میں اپنی تہاں تے واپس چلا جاواں گا۔ اوہ میرا من لبھن گتے اپنی مصیبتاں وچ بڑی مینوں
 بڑی جوش نال لبھن گے۔

۱۔ چلو خداوند ول جلیف۔ اوہ سانوں پھاڑ کے ٹکڑے ٹکڑے کر دتا اے۔^۲ پر اوہ سانوں زخم دتا اے پر فیر وی اوہ ساڈیاں چوٹاں تے 6 پٹی بے گا۔ دو دیناں دے بعد اوہ سانوں ساڑ دے گا تے فیر تیجے دن سانوں خوشیاں وکھلے گا۔ تاں جو اوہدی حضوری وچ زندہ رہے۔^۳ آؤ اسی رب خداوند تون جانیہ اوہنوں جانن دی کوشش کرئی۔ جینج سورج دا نکلنا پکی گل اے اینج ای اوہ ساڈے لٹے ظاہر ہووے گا۔ اوہ ٹھنڈ دے موسم وچ مینہ وانگ ساڈے کول آوے گا جیوں موسم بہار دے مینہ دھرتی تون خوشحالی دتی اے۔^۴ اے افرائیم میں تیرے نال کی کراں۔ اے یہوداہ میں تیرے نال کی کراں۔ کیوں جو تہاڈی جیہڑی محبت اے اوہ صبح دے چڑھدے سورج وانگوں اے جیہڑی وکھائی نئیں دیندی۔^۵ ایس لئی میں تینوں اپنہ نبیاں ولوں کٹ کے ٹکڑے ٹکڑے کر دیتاں اپنہ منہ دے کلام ولوں مار دیتاں جیہڑے میرے فیصلہ بجلی وانگوں تہاڈے لٹے چمکن گے۔^۶ کیوں جے میں ترس کھاؤں والا ہاں قربانی دا نئیں سوختنی قربانیاں توں ودھ کے رب چاہندا اے ساڈی حیاتی ایمان نال گزرے۔^۷ اوہناں آدم وانگوں وعدہ توڑ دتا اے اوہناں اوہناں ای میرے نال بے وفائی کیتی۔^۸ جلعاد شہراں دی بستی اے اوہناں دے پیر وی لہو نال پھیرے ہوئے نیں۔^۹ جینج ہرنیاں دے غول کسی اک بندے دی تاڑ وچ بیٹھ بوندے اینج کاہناں دے گروہ وی کردے سکم دی راہ وچ قتل کردے بھت ای شرمناک گناہ کر دے نیں۔^{۱۰} میں اسرائیل دے تیر وچ اک بھت وڈی بھانک شہ ویکھی اے اوہ افرائیم بدکاری کر دا اے اسرائیل ناپاک اے۔^{۱۱} تیرے لئی وی اے یہوداہ صلہ اک لا دتا جاندا اے جدوں وی میں اپنہ لوکاں نوں بحال کراں گا۔

۱۔ میں جدوں وی اسرائیل تُوں شفا دیواں گا تہ افرائیم دے گناہ تُوں آکھاں لگے رکھاں گلتے سامریہ دے کیتھوئے کم وی سامنہون گے۔ 7
اوہ دغا بازہ چور گھر وچ وڑ آوندے نہ ڈاکو سڑکاتے لوٹ لیندے۔ ۲۔ پر اوہناں تُوں خیال نئیں آوندے پئی مینوں اوہناں دے سارے
غلط کم یاد نیں۔ اوہناں دے گناہوانے اوہناں تُوں گھیرا پالیا اے او گناہ سدا میرے سامنے رندے نیں۔ ۳۔ اوہ اپنی شیطانی نال بادشاہ دا
دل خوش کرن گتے اپنی جھوٹیاں گلاں نال امیراں تُوں خوش کرن گے۔ ۴۔ اوہ سارے زنا کار نیں جیہڑے تنور دی آگ وانگر جلدے رندے
نیں اودی آگ اپنی تیز اے پئی آٹا گوندھن توں لے کے پکان تیک تیز رندی اے۔ فیر اوہو تیز کرن دی لوڑ نئیں رندی۔ ۵۔ ساڈے بادشاہ
دے جشن ولہ دن سارے امیرے پی پی کے مدبوش ہون گتے ہساؤن والیاں نال ہتھ ملاؤن گے۔ ۶۔ اوہناں دے دل تنور وانگر نہتے دھوکا کر
دے نیں اوہناں دا جذبہ ساری رات اندر ای اندر بھلا دا رندہ اے تڑکے آگ دے انگاریاں وانگر بھڑک اُٹھ دا اے۔ ۷۔ اوہ سب دے سب تنور
وانگر تیز نیں۔ اپنہ لُٹے حکم چلان والیاں ٹوکھا جاندے نیں۔ ۸۔ اوہناں دے سارے بادشاہ مارے جاندے نیں۔ پر اوہ مینوہوج نئیں دیندے۔
۹۔ پر دیسیاں اودی قوت تُوں توڑ دیندا اے پر اوہناں تُوں کوئی خیال نئیں اودے وال چٹھو گتے نیں پر اوہناں نے ایس گل دا وی کوئی
فرق نئیں رکھیا۔ ۱۰۔ اسرائیل دی ضد اودے خلاف گواہی دیندی اے پر ایہناں سب گلاں دے ہونے وی اوہ اپنہ ای اودے دل دی خوشی
اے۔ ۱۱۔ افرائیم اک فاختہ وانگ اے۔ جیہڑیہ وقوف اے گلاں وچ آ جاندا اے۔ کدی اوہ مصر تُوں وِل جاندے نیں کدی اوہ اسور وِل -
۱۲۔ جدوں اوہ جان گے فیر میں اپنہ جال وچ قابو کراں گاتے اوہناں تُوں ہوا دے پنچھیاں وانگر تھلے کھیچ لیاواں گا۔ جدوں اوہ اکٹھون گے
میں فیر پھراں گا۔ ۱۳۔ اوہناں افسوس جیہڑے میرے تو دور ہو گتے نیں - اوہ برباد ہو جان گے اوہناں نیں میرے لئی غلط منصوبہ بنایا اے
میں اوہناں لئی قربانی دینا چاہندا ہاں پر اوہ میرے لئی دل وچ غلط خیال بناؤندے نیں۔ ۱۴۔ اوہ اپنہ دل نال مینوں سد دے نیں پر میں
فیر وی اپنہ بسترتے اوہناں لئی رونا واں اوہ کھانے بین لئی اکٹھو جاندے نیں پر میتھوں منہ موڑ لیندے نیں۔ ۱۵۔ میں اوہناں تُوں
چنگیاں گلاں دسیاں نیں۔ اوہنوں طاقتور بنایا اے۔ پر اوہ میرے لئی غلط ای سوچ دے نیں۔ ۱۶۔ اوہ خدا وِل نئیں آوندے اوہ غلط تیر
وانگ نیں اوہناں دے بزرگانے وی غلط کیتلتے کلام دی تلوار نال مارے گتے ایسے لئی دیس مصر وچ اوہناں دا مذاق اڈایا گیا۔

۱۔ تُسی نرسنگا اپنے منہ دے وچ لالوؤ۔ ایس لئی پئی تُسی لوکاں مہرے نال کیتا وعدہ توڑ دتا اے میری شریعت دے خلاف 8
 بغاوت کیتی ایس لئی عقاب خدا دے گھر دے لُٹ پیا وے۔ ۲۔ اسرائیل مینوں پکار کے آکھ رپا وے۔ اے ساڈے رب اسیں تینوں
 جاندے وں۔ ۳۔ پر اسرائیل نے پہلائی تون رد کر دتا۔ ایس لئی اِک وبری اپدی تاڑ وچ روے گا۔ ۴۔ اوہ میری مرضی تون بغیر بادشاہواں
 تون مقرر کر لیندے۔ میری مرضی تون بغیر امیراں تون چن کے مقرر کر لیندے نیں۔ اونہاں نے اپنی چاندی تے سونہ دے نال اودی تباہی
 دے لئی بُت بنلے نیں۔ ۵۔ اے سامریہ اپنے بُت ورگے بچھڑے تون سُٹ ودے۔ میرا غصہ اونہاں دے خلاف بھڑک اُٹھ دا وے۔ اوہ کد تیک ناپاکی
 دی حالت وچ رہن گے۔ ۶۔ اوہ اسرائیل وچ بنلے گئے نیں۔ ایہ بچھڑا جیڑا اِک ہنر مند نیں بنایا اے (خدا نئیں پو سکدا) سامریہ دے ایس
 بچھڑے دے ٹوٹے ٹوٹے کیتے جان گے۔ ۷۔ اوہو اینج دے نیں تے گرد باد دی فصل وڈ دے نیں۔ نہ ڈنٹھل وچ بالوں لگیدیاں نہ اونہاں وچ اناج پیدا ہوئے
 گئے۔ اودے وچ اناج پیدا ہو وی جاوے۔ پردیسی اونہوں چٹ کر جان گے۔ ۸۔ اسرائیل نگلیا جا چُکیا اے۔ ہن اوہ قوماں واسطے اِک ناکارہ
 شہ دے وانگر اے۔ ۹۔ اِک گورخر دے وانگر بھٹکدے اسور وُل چلے گئے افرائیم۔ اودے پاراں دے لگے وک چُکیا وے۔ ۱۰۔ بھاونویں اونہاں
 اپنے آپ تون دوسریاں قوماں لگے ویچ چھڈیا وے۔ پر میں اونہاں تون اکٹھیاں کراں گا۔ بھانویں اِک زور آور بادشاہ دے ظلم دا شکار ہو کے
 کمزور ہوندے جان گے۔ ۱۱۔ کیوں جو افرائیم تے گناہ دیاں قربانیاں واسطے قربان گاہواں بنائیاں پر ایہیں گناہ دی قربانی دیاں چڑھاویاں
 دی تھان بن گئی اے۔ ۱۲۔ بھانویں میں واسطے اپنی شریعت دیاں بڑیاں شیواں لکھ دتیاں نیں۔ پر اونہاں نے اونہاں بیگانہ سمجھیا اے۔
 ۱۳۔ اوہ میرے واسطے قربانیاں چڑھاؤندے نیں۔ تے اونہاں دا گوشت کھاندے نیں۔ پر خداوند اونہاں تے خوش نئیں ہوندا۔ ہن اوہ اونہاں دی
 شیطانی تون نظر وچ لیاوے گا۔ تے اونہاں گناہواں دی سزا دیوے گئے اوہ مصر واپس چلے جان گے۔ ۱۴۔ اسرائیل اپنے پیدا کرن ولے تون
 بھلا چُکیا وے۔ تے اوہ محل تیار کیتے نیں۔ یہودا تے کئی شہراں تون مضبوط کر لیا وے۔ پر میں اونہاں دے شہراں لُٹے آگ نازل کراں گا
 جیڑی اونہاں دے قلعیاں تون ساڑ کے سوا کر دیوے گی۔

۱۔ اے اسرائیل دوجیاں قومیں وانگوں خوش نہوتے اپنے رب دے نالہ وفائی کیتی اے تُوں پر کھیت وچ بدکاری دی مزدوری لئی ۹
 ۲۔ اوہناں دے کھیت مہ نچوڑن ولے حومناں نال لوکاں دے پیت نہیں پیرن گے نوہیں شراب اوہناں تُوں دھوکا دے گی۔ ۳۔ اوہ خداوند
 دے دیس وچ نہ رہن گے۔ افرائیم مصر توں واپس جلتے گا تے امور وچ ناپاک غذا کھان گے۔ ۴۔ اوہ رب خداوند دی مہ لئی آگ نہ ساڑن گے۔ نہ
 اوہناں دی قربانیاں قبول ہون گیوں۔ اوہ اصنبد دا قربانیاں رون پٹن والی روٹی ونگوں ہون گیوں جیہڑی روٹی خداوند قبول نہ کرے نہ
 او لوکاں لئی پاک ہوئے گی نہ او خداوند دی پیکل وچ آسکن گے۔ ۵۔ اپنیاں چُنیاں ہوئیاں عیدان دے ویلے رب خداوند دے دناں تے تسی کی کرو
 گے۔ ۶۔ پاوین اوہ بربادی توں بچ وی جانے مصر اوہناں تُوں اکٹھا کرے گا تے صرف اپنا تُوں قبر وچ یادے گا۔ اوہناں دے چاندی دے خزلے
 چاڑاں بن گئے کنڈے اوہناں دے خمباتے پھیل جان گے۔ ۷۔ سزا دے دین آؤندے تے حساب دے دین وی آؤن گے تہاڈے گناہوں دی تعداد
 تہاڈے زندگی وچ کیتھوئے اعمال دے مطابق ہوئے گی۔ نبی توبہ وقوف سمجھیا جاندا اے روحانی بندہ دیوانہ اے۔ ۸۔ نبی ساڈے رب
 نال افرائیم دا نگہبان اے فیر وی میں اپناں ساریاں رواں وچ چماڑ دل جالے تے خدا دے گھر وچ عداوت تے اودھ انتظار وچ نہ۔ ۹۔
 اوہناں اپنے آپ تُوں بوہت ای خراب کیتا جیویں جیہ تے دناں وچ ہویا سی۔ اوہ اوہناں دی بدکاری تُوں یاد کرے گا اوہناں تُوں گناہوں دی
 سزا دے گا۔ ۱۰۔ جدوں میں اسرائیل تُوں بیابانی انگوراں وانگوں دکھایا تہاڈے پیو دادے تُوں انجیر دے پہلے پھلاں ونگوں دکھایا۔ جیہڑے
 رُکھاتے پہلے پھل ہوندے تے اوہ بل صغور دے کول گئے اوہناں اپنے آپ اوسے بُت لئی مخصوص کر لیتے اودھ لئی اپنے آپ نوں پیش کیتا
 تے اونوں چُن لیا۔ ۱۱۔ افرائیم تُوں میں ویکھنا واں اودی ساری شان، شوکت پرندے وانگوں اڈ جلتے گی اونوں وچ نہ پیدائش ہوئے گی نہ
 کسی حاملہ دا وجود ہوئے گا حالانکہ اوہناں دا حمل وی ختم ہو جلتے گا۔ ۱۲۔ تے جے اوہ بچیاں تُوں پال کے وڈا وی کر لین تے فیر وی میں پر
 کسی کولوں کھو لوں گا۔ جدوں میں اوہناں تُوں دور ہو جاواں گا اوہناں دی حالت اینج ہووے گی جیہڑی ویکھی نہ جاسکے۔ ۱۳۔ میں
 افرائیم تُوں صور وانگوں بڑی رونق والیاں تھانواتے لگایا ویکھیا۔ فیر وی افرائیم اپنے بچیاں توں قتل کیتے ولے دے سامنے آئے گے۔ ۱۴۔
 اے رب خداوند اوہناں تُوں دے گا۔ پر تُوں اوہناں تُوں کی دیوے گا؟ تُوں اپناں تُوں اینج دے رحم دے جنہاں وچ حمل ختم ہو جاندا اے
 اوہناں دہاں چھاتیاں خُشک ہو گیاں۔ ۱۵۔ میں اوہناں دی ساری شرارت دی وجہ توں میں اوہناں نال نفرت کیتی۔ اوہناں دے
 گناہوں دی وجہ توں میں اوہناں تُوں اپنے گھر تُوں کڈ دواں گا۔ میں اوہناں تُوں نال پیار نہ رکھاں گا۔ اوہناں دے سارے اُمرا وی باغی تے۔
 ۱۶۔ افرائیم تباہو گیا اے۔ اوہناں دی جڑ سُکھ گئی اے اوہناں تے پھل وی نہیں لگدا، اوہ بچے پیدا وی کر لین تے فیر وی میں اوہناں دی
 اولاد تُوں مار دواں گا۔ ۱۷۔ ساڈا رب اوہناں تُوں ختم کر دے گا۔ کیوں جے اپنا تُوں رب دا آکھا نہ منیا۔ اوہ دوجیاں قومیں وچ بھٹکدے
 رہن گے۔

¹ اسرائیل اک لہلہاوندی ہوئی انگور دی بیل لے جیہدے وچ بوہت زیادہ پھل لگیا۔ اوہ اپنے پھل دے وادھ دے موافق بوہت ساریاں
 قربان گاہاں بنائیاں لے اپنی زمین دی خوبی دے مطابق جنگ جنگ ستون بنلے۔² اوہناں دا دل بہ ایمان لئی ہُن اوہ اپنے پاپاں دا بہار
 چکاوٹ لے۔ خداوند اوہناں دیاں قربان گاہاں ڈھا دیوے گا لے اوہناں دے ستونیاں تُوں توڑ دیوے گا۔³ فیر اوہ آکھن گے ساڈا کوئی بادشاہ
 نہیں لئی۔ ایس لئی کہ اسیں خداوند دی عزت نہیں کیتی۔ پر ساڈا کوئی بادشاہ ہوندا وی تاں اوہ ساڈے واسطے کیہ کردا؟⁴ اوہ گلاں
 بوہت بناوندے نیں لے جھوٹیاں قسماں کھا کھا کے عہد و پیمان کردے نیں۔ ایس لئی اوہناں دے جوتہ پوئے کھیتاں وچ آگیاں زیریلی بوٹیاں
 دے وانگر اوہناں وچ مقدمہ کھلو جاوندے نیں۔⁵ سامریہ دے لوکی بیت آون دے بچھڑے دے بُت پاروں پریشان ہون گے کیوں جے اوتھ
 دے لوکی اوہدے کیتے ماتم کرن گے۔ لے اوتھ دے کاہن وی جیہڑے اودی شان و شوکت تھوں خوش سگے۔ کیوں جے اوہ اوہناں وچوں
 وکھرا کرکے اوس وطن وچوں کڈھ دتا گیا لے۔⁶ اوہناں اسور لے جایا جاوے گا لے اوس مخالف بادشاہ دی نذر کیتا جاوے گا۔ افرائیم
 شرمندہ ہووے گا لے اسرائیل اپنے لکڑی دے بُتاں تھوں شرمسار ہووے گا۔⁷ سامریہ دا بادشاہ کٹ گیا لے اوہ پانی لے تر دی شاخ وانگر
 لے۔⁸ لے آون دے اچے تھان جیہڑے اسرائیل دا پاپ نیں برباد کیتے جاوے گا لے اوہناں دے مذبح لے کنڈے لے اُونٹ کٹارے آگن گے لے اوہ
 پہاڑاں تُوں آکھن گے کہ اسانوں لُکا لو لے ٹیلیاں تُوں آکھن گے کہ ساڈے لے ڈگ جاؤ۔⁹ لے اسرائیل تُوں جیہدے دے دن تھوں پاپ کردا آیاں
 لے۔ لے تُوں ہُن تیکر اوتھ ائی ایں تاں جے جنگ جد تک جیہدے وچ پاپیاں تیکر ناں جا پہنچے۔¹⁰ میں جدوں چاہواں گا اوہناں تُوں سزا دیواں
 گا لے جدوں اوہناں دے دُگتے پاپاں دے پاروں سزا دیواں گا تاں لوکی اوہناں لے کٹھ کرن گے۔¹¹ افرائیم سدھائی ہوئی وچھی لے جیہڑی
 اناج پسند کردی لے لے میں سوہنی گردن لے جُوا رکھ دیواں گا پر میں افرائیم تُوں ہانکا گا۔ یہوداہ تُوں ہل چلاوے گا لے یعقوب ٹیلیاں
 تُوں توڑے گا۔¹² اپنے لئی ایمانداری لے سچائی بیجولے شفقت دا پھل حاصل کرو، اپنی اُفتادہ زمین جوتو کیوں جے ہُن خداوند دے
 طالب ہون دا موقع لے تاں جو اوہ تہاڈے لے راستی لے رحم کرے۔¹³ پر تسی شرارت بیجی لے پاپ دی فصل وڈی لے تسی فریب دا
 پھل کھادا۔ ایس لئی خود اپنی قوت لے اپنے ان گنت سپاہیاں لے بھروسہ کیتا۔¹⁴ ایس لئی تیرے لوکاں دے خلاف لڑائی دی آواز اُٹھ
 گی، تیرے سارے قلعے زیر کیتے جاوے گے جیویں شلم نیں لڑائی دے دیہاڑے اربیل تُوں ناس کیتا سی جدوں کہ ماں اپنے نیانیاں سمیت تُوہ
 تُوہ کردتی گئی۔¹⁵ ایس لئی کہ تیری خیانت ایس حد تیکر بوہتی ہوئی کہ بیت ایل تیرے نال وی اچھا ہی سلوک ہووے گا، جدوں اوہ
 دیہاڑا آوے گا لے اسرائیل دا بادشاہ مار دتا جاوے گا۔

۱^۱۔ اسرائیل جدوں بے نیانہ ائی سی، میں اودے نال پیار کیتا لے ایہ پتر تون مصر تھوں سدیا۔^۲ پر میں اسرائیل تون چناں ایہ کول کیتا ، اوہ اونان ائی میرے کولوں دُور ہوئے، اونان نیں بعل دیوتا وان لئی قُربانیاں چڑھائیاں لے بُٹاں لگے بخُور بلے۔^۳ میں افرائیم تون تَرنا سکھایا لے اونان تون گودی چُکیا، پر اونان نیں ایہ نئیں منیا کہ میں ائی اونان تون شفا دتی لے۔^۴ میں اونان تون انسانی پیار دے دھاگیاں لے محبت دے رشتیاں بندھ کے لے گئیاں، میں اونان دی گردن تھوں بہار اُتاریا لے جھک کے اونان تون روٹی کھوائی۔^۵ ہُن جدوں کے اوہ توبہ کرن تھوں انکار کردے نیں لے کہ اوہ مصر ول نال پرتن گے لے اسور اونان لے حکومت نال کرے گا۔^۶ اونان دے شہراں وچ تلواراں چلن گئیاں لے اونان دے پھاٹکاں دے کُنڈے توڑ یتے جاوے گے۔ اونان دے منصوبیاں تون ناس کردتا جاوے گا۔^۷ میرے لوکی میتھوں مُونہ موڑن لئی تیار نیں، بہاویں ہُن اوہ رب خُداوند تون پُکارن، فیر وی اوہ اونان تون عزت نال دیوے گا۔^۸ لے افرائیم، میں کیویں تینوں چھڈ دیواں؟ لے لے اسرائیل میں تینوں کیویں بھُل جاواں؟ میں تیرے نال کیویں ادم وانگر سلوک کراں لے ک، کینج تینوں ضیوئیم وانگر بناواں؟ مرے دل وچ تبدیلی آ گئی لے لے میرا پیار ودھ گیا لے! ^۹۔ میں اپنی ات عَصے تون ودھن نال دیواں گا نال میں مُڑ کے افرائیم تون برباد کراں گا کیوں جے میں رب ہاں ! انساناں وانگر نئیں، میں بُھاڈے وچ وسن والا قُدوس ہاں، میں قہر لے کے نال آواں گا۔^{۱۰} اوہ رب دی وڈیائی کرن گے لے شیر بیر وانگر گرجن گے۔ لے جدوں اوہ گرے گا تہ اودے نیلے کنبدے ہوئے پجھم ولوں آون گے۔^{۱۱} اوہ مصر تھوں پرندیاں وانگر لے اسور دے مُلک تھوں کبوتران وانگر کنبدے ہوئے آون گے ، میں اونان تون اونان دے گھراں وچ وساواں گا۔ خُداوند فرماوندا لے۔^{۱۲} افرائیم نے مینوں جھوٹ نال لے اسرائیل دے گھرنے مکاری نال مینوں گھیریا اے۔ یہود آہجے تیکر رب ، اوس قُدوس دے نال حُکمران لے۔

11

۱- افرائیم ہوا کہا وندا لہ لہ اپنا پیٹ بھر دا لہ، اوہ پُورب دی ہوا دے پچھ دوڑدا لہ۔ اوہ جھوٹیاں گلاں لہ لڑائی جھگڑے تون 12
ودھا وندا لہ لہ اُسوریاں نال گل بات کردا لہ لہ مصر تون تیل بھیجدا لہ۔ ۲- خُداوند دا پُودا، دے نال گل لہ لہ یعقوب تون اوہ دے
کرتباں دے پاروں سزا دیوے گا لہ اوہ دے چنگ کماں دے سبب تھوں اونوں انعام وی دیوے گا۔ ۳- اوہ پیدا ہوون ویلہ اپنہ بھرا دی ایڑی
تُون پھڑیا لہ وڈے ہوکے رب نال کُشتی لڑی۔ ۴- اوہ فرشتہ نال لڑیا لہ اوہ دے کولوں جتیا۔ اوہ رو روکے دُعاواں وی منگیاں - اوہ اونوں
بیت ایل وچ پایا لہ اوہ دے نال گل بات کیتی۔ ۵- یعنی خُداوند لشکراں دا رب پُواہ اوہ دی یادگار لہ۔ ۶- ایس لئی تون اپنہ رب ول جا۔
پیار لہ انصاف تون بنا کے رکھ لہ سدا اپنہ رب دا انتظار کر۔ ۷- اور سوداگر لہ لہ جھوٹ دے ترازو نال ناپ دا لہ۔ اونوں دھوکہ دیون وچ
وڈا سواد آوندا لہ۔ ۸- افرائیم شوخیاں ماردا لہ لہ کے میں بوہت پیسے والا آن لہ میرے کول بوہت پیسے نیں لہ میرے بوہت پیسیاں دے پاروں
مینوں غلط یاں پاپی نئیں آکھن گے۔ ۹- پر میں تہاڈا رب خُداوند آن جیڑا تہانوں مُلک مصر تھوں کڈھ لیا یا سی۔ میں تہانوں فیر خیمیاں
وچ وساواں گا۔ ۱۰- میں فیر نبیاں نال کلام کیتا لہ اوہ نال تون روبا لہ روبا ویکھائیاں لہ نبیوں دے رائیں مثالان استعمال کیتیاں۔ ۱۱-
جلعاد یقین نال بدکردار لہ، اوہ دے لوکیہ کار نیں، اوہ جلجال وچ بیل فُربان کردے نیں، اوہ نال دے مذبح جوتہ بھہ کھیتاں وچ ڈگ پتھراں
دے ڈھیلیاں وانگر نیں۔ ۱۲- لہ یعقوب ارام دی زمین تون نس گیا۔ ہاں اسرائیل بیوی لئی نوکربنیا لہ، اوہ بیوی دا مُل چُکاون لئی
ڈنگراں دی رکھوالی کیتی۔ ۱۳- رب نیں اک نبی نال رل کے اسرائیل تون مصر وچوں کڈھیا لہ اوسہ نبی دے رائیں اوہ نال دی خبر لئی۔
۱۴- پر افرائیم نیں بوہت غصہ کیتا، ایس لئی اوہ دا رب اوہ دے قتل لہ پاپ اوہ دی ائی گردن لہ پاوے گا ، نلہ اپنہ اخلاق کیتیاں گلاں دا
وی حساب کرے گا۔

¹۔ جدوں افرائیم اویدا سی تان لوکی کنیہ جاوندے سن، اونوں اسرائیل وچ عزت دتی گئی پر اوہ بعل دی عبادت کرن نال گنہگار 13 گنیا گنیا لے مر گنیا۔² پُن اوہ، ودھک گناہ کردے نیں، نلہ اپنے لئی چاندی دے بُت بناوندے نیں۔ لے سبھ وڈی چالاکی نال کڑھیاں مورتاں نیں لے فنکاراں دی فنکاری نال دست کاری نیں۔³ ایس واسطہ اوہ، ”سرگی دے کورے“، سوپرے دی اوس، کھیتاں وچوں اڈن والی پھک لے باری وچوں نکلدے دھوئیں وانگر ہوون گے۔⁴ پر میں خُداوند تہاڈا رب ہاں، جیہڑا تہانوں مصر وچوں کڈھ لیا لے۔ تسی میرے سیوا کسے پور تون رب ناں منو۔⁵ میں بیابان وچ یعنی سڑدی ڈھپ دے مُلک وچ پُہاڑی خبر کیتی۔⁶ جدوں میں اونانٹوں روٹی دتی لے اوہ رج گئے، پر جدوں رج گئے تان مغرور ہو گئے، فیر اوہ مینوں بھُل گئے۔⁷ ایس لئی میں اونان لے بیر شیر وانگوں حملہ کرآں گا لے چیتے وانگر اونان دی راہ وچ لُک کے بیٹھا رواں گا۔⁸ میں اوس رچھنی وانگر جیدے نیلے کھس گھوون، اونان لے حملہ کرآں گا لے اونان تون پھاڑک رکھ دیاں گا، شیر بیر وانگر اونان تون کھا جاواں گا لے اک جنگلی جانور اونان تون ہلاک کرے گا۔⁹ لے اسرائیل تون تباہو چُکیا ایں۔ کیوں جے تون میرا یعنی اپنے مددگار دا مُخالف ایں۔¹⁰ تیرا اوہ بادشاہ کتھ وے جیہڑا تینوں بچاوے گا؟ تیرے سارے شیراں دے وڈے لے آگو کتھ نیں جنباں تون تون منت کرکے منگیا سی کے مینوں عطا کر۔¹¹ ایس لئی اپنے قبر وچ میں تینوں بادشاہ دتا پر اپنے غصے وچ اونوں مٹا دتا لے۔¹² افرائیم دی خطا جمع کیتی گئی لے اویدے گناہ درج کیتے گئے۔¹³ اوہ درد زہ وانگر تکلیف نال بھریا ہووے گا ، پرے اوس بہ عقل نیلے وانگر جیہڑا ویلے نیڑے آون لے وی رحم دے مونہ لگے نیں آوندا۔¹⁴ میں اونان تون قبر نال قابو کرآں گا لے موت نال اونان دی نجات ہووے گی، لے موت تیری بیماری کتھ وے؟ لے قبر تیری ہلاکت کتھ وے؟ میں بالکل رحم نیں کرناں۔¹⁵ بھابھیں تون اپنے بھرانواں تائیں ودھدا رھویں، رب ولوں پُرے دی ہوا چلے گی ، جیہڑی بیابان ولوں چلے گی، اویدا کھوں سُک جاوے گا، اویدے گودام لے خزلے لے جاوے گے۔¹⁶ سامریہ دے لوکی اپنی بدیاں دے بہار چُکن گے کیوں جے اونان نیں اپنے رب دے خلاف بغاوت کیتی، اوہ تلوار نال مارے جاوے گے، اونان دے نیلے زمین لے پٹکے جاوے گے، لے اونان دیاں حاملہ عورتاں چیر دتیاں جاوے گئیاں۔

۱۔ لے اسرائیل ، خداوند اپنے رب ول لوٹ آؤ، تباہی پاپ تباہی زوال دا سبب نیں۔ ۲۔ کلام اپنے نال لے کے خداوند ول لوٹ آؤ اونیاں 14
 تُوں آکھ اسدا دے سارے پاپ بخش دے لے فصل نال اساتوں قبول کر تاں جے اسیں اپنے لبیاں نال شکرگزاری ادا کرنیہ۔ ۳۔ اسور
 انسانوں بچا نہیں سکدا ناں اسیں لڑائی دے گھوڑیاں لے سوار ہواں گے اسیں فیر کدی اپنے ہتھ دیاں بنایاں ہواں شیواں تُوں اپنے معبود
 نہیں آکھاں گے۔ کیوں جے یتیمان لے رحم کرن والا صرف تُوں ائی ایں۔ ۴۔ میں اونیاں دی ضد دا علاج کراں گا، لے اونیاں نال گوری محبت
 رکھاں گا، کیوں جے میرا قبر اونیاں تھوں مل گیا لے۔ ۵۔ میں اسرائیل دے لئی کورے وانگر ہواں گا، لے اوہ سوسن وانگر پھلن گے لے لبناں
 دیودار وانگر اپنیاں جڑاں پھیلاوے گا۔ ۶۔ اودیاں ملائم کونپلاں ودھن گئیاں، اودی خوبصورتی زیتون دے درخت وانگر ہووے گی۔ ۷۔
 لوکی فیر تھوں اودی چھاں وچ وسن گے، لے اوہ اناج وانگر ودھ گا، اوہ انگور دی بیل وانگر شگفتہ ہووے گا۔ ۸۔ لے افرائیم، مینوں تباں نال
 پور کیہ سروکار لے؟ میں اونوں جواب دیواں گا لے اودی خبر گیری کراں گا، میں صنوبر دے درخت وانگر ہاں، تُوں میرے تون
 برومند ہویا۔ ۹۔ دانشمند کون لے؟ اوی اپنیاں شیواں تُوں سمجھ پاوے گا۔ دُور اندیش کون نیں؟ اوی اونیاں دی جانکاری پاوے گا، کیوں
 جے خداوند دیاں راہواں راست نیں، لے راستیاں اونیاں لے تدرے نیں، پر سرکش اونیاں لے تھوکر کھاوندے نیں۔

یوایل

1۔ خداوند دا کلام جیڑا فتوایل دے پتر یوایلے آیا۔ 2۔ اے وڈیرو سنو ! اے ملک دے سارے رن والیوں کن لاکے سنو کی تباہی پپو 1
 دادے ویلے کدی انج ہویا؟ 3۔ اپنی اولاد نال اودھا ذکر کروتے تباہی اولاد اپنی اولاد نوئے اونیاں دی اولادآں والی نسل نوں دس۔ 4۔ جو
 کجھ تباہیاں دے اجڑ تون بچیا اونوں وڈیاں تباہیاں کھا لیتاں جیڑا وڈیاں تباہیاں بچایا اونوں جوان تباہیاں کھا لیتا۔ 5۔ اے شراب پین
 والیو اٹھ پتوے روو، اے شراب والیو وینٹر کرو نوی مے لئی وینٹر کرو کیوں جے او تباہی مہ چوں کھو لئی گئی اے۔ 6۔ اک قومے میرے
 ملک تے چڑھائی کیتی اے جدے لوک زور آورے گنتی تون بار نہیں۔ اونیاں دے دند بیر شیر دے دنداں وانگوئے اونیاں دیاں دھاڑاں
 شیرینی دیاں دھاڑاں وانگوئے۔ 7۔ اونانے میری انگور دیاں بیلاں نوں اوجڑ دیتاں میرے انجیر دے درختاں نوں تباہ کر دتا۔ اونیاں اودھی
 کھل چھلے اونیاں نوں سٹ دتا جدے تون اونیاں دیاں ٹالیاں چٹیاں ہو گیاں۔ 8۔ ٹاٹ پائی ہوئی اوس کنواری وانگوں پتو جیڑی اپنے جوانی
 دے کار وائے لئی روندی اے۔ 9۔ خدادے کارتوں چڑھاوے دیاں قربانیاں مے مک گئے خدا دے خدمت کرن ولے کابن پتدے پتے۔ 10۔ کھیتر
 مک گئے زمین سُک گئی غلہ برباد ہو گیاں نوں مے سُک گئی تیل نہ بن سکيا۔ 11۔ اے کھیتی واڑی کرن آلیو نا اُمید ہو جاؤ اے باغاں دے
 مالکو ماتم کرو۔ کنکے جوان لئی غم کرو کیوں جے کھیتاں دی فصل تباہ ہو گئی اے۔ 12۔ انگور دی ول سُک گئی اے انجیر دا رُخ کملا گیا
 انار ، کھجورے سبب دا رُخ ایتھوں تیک ک کھیتر دے سارے رُخ سُک گئے یقین اے ک بنی آدم دی خوشی جاندی ری توبہ لئی سنیا۔ 13۔ اے
 کابنوں ٹاٹ پا لوتے روو، پتو اے مذبح دی سیوا کرن آلیو روو پتو اے میرے خدا دی سیوا کرن آلیو آتے ٹاٹ پائے ہوئے رات لنگاؤ کیوں جے
 خدا دے گھر تون نذر دے چڑھاوے تیاں ختم ہو گئے۔ 14۔ پاک روزے دا دن مقرر کروتے پاک کتھ نوں صدو وڈیاں نوئے ملک دے سارے
 لوکاں نوں خداوند آوے خدا دے گھر وچ صدوے خداوند لگے منت کرو 15۔ اوس دنے افسوس کیوں جے خدا دا دن نیڑے اے او خدا ولوں
 تباہی وانگر آوے گا 16۔ کی ساڈیاں آودیاں اکھاں دے لگے فصل ختم نہیں ہوئیے ساڈے خدا دے گھر وچوں خوشی شادمانی جاندی نیں
 رہی؟ 17۔ ہی ڈھلاں دے تھلے سڑگے گودام وی خراب ہو گئے کتھ توڑ دتے کیوں جے اناج سُک گیا اے 18۔ پُسو کیوں دُکھ سہ رے تے بھڈاں
 بکریاں دے گلے چکر کڈ رے کیوں جے اونیاں دے لئی چرن دی تھان نیں اے ایتھوں تیک ک بھڈاں دے گلے وی پریشانے۔ 19۔ اے خداوند
 میں تیرے حضور وچ فریاد کرنا واں کیوں جے اگنے جنگل دیاں چرن آلیاں تھواں نوں ساڑ دتا اے لمبواں جنگل دے سارے رُوخاں
 نوں ساڑ دتا اے۔ 20۔ جنگلی جانوراں نوں وی ساہ چڑھیا ہویا اے پانی دے چشمے سُک گئے اگنے جنگل دیاں چرن آلیاں تھواں نوں ساڑ
 دتا اے۔

¹- صیون وچ نرسنگا پھوکو۔ میرے پاک پاڑے ڈر دا نعرہ مارو۔ ملک دے سارے بندے کمین۔ کیوں جے خداوند دا دن آ رہا اے۔ او بالکل 2 کول اے۔²- او ہنیرے دلے غمی دا گھٹاواستے ہنیریاں دا دن اے۔ جیویں صبح دی روشنی پہاڑاں پیندی اے ایویں اک وڈیے طاقت ور فوج آ رہی اے۔ جیویں پہلاں کدی نیں آئی سیتے کیسے زملہ وچ نہ آوے گی۔³- اُونان دے لگ لگ آگ بہسم کر دی جاندی اے اُونان دے پیچھے شعلہ بلدے رندے۔ اُونان دے سامنے دی زمین اک اُجڑیا جنگل اے۔ کوئی چیز اِنان توں بچ نیں سکدی۔⁴- اُونان دی شکل گھوریاں وانگر اے او سواری دے گھوریاں دی وانگر دوڑدے۔⁵- او رتھاں دی کھڑکھڑاٹ وانگر شور مچاندے۔ پہاڑاں دی چوٹیاں چھالان مار دے او جنگاریاں مار دی ہوئی آگ وانگر جہڑی ٹھنٹھ نوں بہسم کر دی اے۔ اک طاقت ور فوج وانگر جہڑی لڑائی لئی تیار اے۔⁶- اُونان تُوں ویکھدے ای قومان سخت تکیف وچ آ جاندیاں۔ تہر شکل دا رنگ اُڈ جاند اے۔⁷- او جنگ کرن لے سپاہیاں وانگر دوڑے دے۔ جنگ کرن لے سپاہیاں وانگر کنڈاں چڑھ جاندے۔ او سارے اک ای رامت تہر دے۔ آودی لین نیں توڑ دے۔⁸- او اِک دوجے تُوں دھکا نیں دیندے۔ ہر اک سیدھا لگ نوں چلدا اے۔ او مورچیاں اوتے چھالان مار دے نیں پر آودی لین تُوں نیں ہٹ دے۔⁹- او شہرے چھالان مار دے۔ کندنے دوڑدے۔ او گھراں چڑھ جاندے۔ چوراں وانگر باریاں وچ وڑ جاندے۔¹⁰- اُونان دے سامنے دھرتی کمبیدی اے۔ آسمان کمبدا اے۔ سُورج تہر جن ہنیرے وچ ہو جاندے۔ تاریاں دا تُوں ہمیشہ لئی مُک جاند اے۔¹¹- خداوند آودی فوج سامنے جگدا اے۔ کیوں جے اودی فوج لا تعداد اے۔ اودا حکم منن لے طاقت لے لُکی۔ خداوند دا دن عظیم اے۔ او بُوہت ڈروان اے۔ اُونوں کون برداشت کر سکدا اے؟¹²- خداوند ایویں فرماندا اے۔ ہون وی آوے سارے دل نال، روزہ رکھکے آ، وزاری کرکے ماتم کر دے۔ ہنیرے ول مُڑ آو۔¹³- آوے دِلاں نوں کھولو نہ کہ آوے کپڑیاں نوں۔ خداوند آوے خدا ول مُڑ و کیوں جے او بوہت مہربان تہر رحم کرن آلا اے، قبر کرن وچ دھما اے۔ شہقت وچ غنی اے، او عذاب نازل کرن توں باز رہندا اے۔¹⁴- کون جاند اے؟ ہو سکدا او مُڑکے ترس کھلے۔ برکت پیچھے چھڈ جاوے۔ جہڑی خداوند تہاڈے خدا لئی نذر دی قربانی تہاں ہون۔¹⁵- صیون وچ نرسنگا پھونکو، پاک روزے دے دن دا اعلان کرو۔ پاک لوکاں نوں کٹھیاں کرو۔¹⁶- لوکاں نوں کٹھ کرکے کٹھ نوں پاک کرو، وڈیریاں نوں کٹھیاں کرو، بچیاں تہر نیک دودھ پین والیاں نوں وی کٹھیاں کرو۔ لاڑا آوے کمرے وُھٹی آودی کوٹھری توں باہر نکل آوے۔¹⁷- خداوند دی خدمت کرن لے کابن، پیکل دی ڈیوڑھی تہر قربان گاہ دے وچ گریہ وزاری کرن تہر آکھن کہ اے خداوند، آوے لوکاں اوتے رحم کر۔ آودی میراث دیہ عزتی نہون دے، نہ اوانان نوں ہور قومان وچ ضرب المثل بن دے۔ او لوکاں دے وچ اے کیوں آکھن کہ اوانان دا خدا کیتھ وے؟¹⁸- ند خداوند نوں آوے ملک دے لئی غیرت ہووے گیتے آوے لوکاں اوتے ترس کھاوے گا۔¹⁹- خداوند اوانان نوں جواب دیوے گا: میں تہاڈے لئی اناج، نویں عتہ تیل گھل دیواں، جہندے توں تُسی رچ جاوے گیتے میں فیر کدی قومان دے راہیں تہاڈیہ عزتی نیں ہوون دیواں گا۔²⁰- میں شمال دے لشکر نوں تہاڈے توں بہت دور کر دیواں گا۔ اونوں سُکتے بنجر ملک وچ سُٹ دیواں گا، اوڈے لگے دیاں صفیامشرقی سمندر وچ تہر پیچھے دیاں صفیامغربی سمندر وچ جان گئیاں۔ اوڈے توں گندی ہو اُٹھ گی؛ جہدے توں گندگی پھیلے گی۔²¹- اے ملک تُو نہ ڈر شادمان ہوتے خوشی منا وواقع ای خداوند ویدے ویدے کم کیتھ۔²²- اے جنگلی جانورو تُسی نہ ڈرو کیوچے آجار دیاں چراگاواہریاں تہر بھریاں۔ رُخاں لے پھل لگدے پیٹے۔ انجٹریاں دے رُخاں تہر انگور دایاں ویلاں وھدیاں پیانے۔²³- اے صیون دے لوکو خوش ہو جاوے۔ خداوند اپنے خدا وچ خوشیاں مناؤ۔ کیوچے اُسے سچائے تہر تہاڈے لے جہڑے موسم دا میہن وسایا اے تہر اوتے بھرہدے پھلاں ولے دواں موسماں وچ پہلا وانگو ای ممیہن وسایا۔²⁴- کہیت اناج نال بھر گیتے تہر تلاب ئی عتہ روغن نال بھریا ہوا اے۔²⁵- میں ایس گھلے نوں پورا کر دواں گا۔ تُسی پیٹ بھرکے کھاوے گیتے رچ جاوے گیتے خداوند اپنے خدا دے نال دی وڈیائے کروگے۔ جنھیں تہاڈے لئی انوکھ کم کیتھ میرے لوگ فیر کدی شرمندہ نیں ہون گے۔²⁷- ند تُسی جان جاوے گے اسرائیل وچ میں ای خداوند تہاڈا خدا وان ہور کوئی دوجا نیں تہر فیر کدی میرے لوگ شرمندہ نیں ہون گے۔²⁸- ایس تو بعد میں اپنی روح تہاڈے سارے لوکاں لے پا دیواں گا تہاڈے پُتر تہر دھیابیشن گوئی کرن گے۔ تہاڈے وڈیرے لوگ خواب ویکھن گے۔ تہاڈے جوان رویا ویکھن گے۔²⁹- اوانان دِناں وچ میں اپنے خدمت کرن والیاں یعنی عورتاں تہر مرداں دواں لے اپنی روح نوں بھیجاں گا۔³⁰- تہر میں زمین تہر آسمان وچ انوکھ کم وکھاواں گایے۔ لہو اگے دھوون تہر تھم وکھاواں گا۔³¹- ایس تو پہلاں کہ خداوند دا وڈا خطرناک دن آجائے سُورج ہنیرے وچ تہر چن خون وچ بدل دیتا جاوے گا۔³²- تہر جہڑا کوئی خداوند دے نال لوے گا او نجات پاوے گا۔ خدا دے کہے دے مطابق صیون دے پہاڑ اوتے یروشلم وچ باقی بچے ہوئے لوکاں نوں خداوند بلائے گا۔ تہر نجات پان گے۔

¹ - اِنان دِناں وچّے اوس ویلے جدوں میں یہودامتِ یروشلم نوں اسیری توں چھڑا لیاواں گا۔² - فیر میں ساریاں قوماں نوں کٹھا کرکے 3 اوناں نوں یہوسفط دی وادی وچّے آواں گا۔ اوتھ میں اپنی میراث یعنی آودی قوم اسرائیل دی بابت اوناں دے خلاف فیصلہ کراں گا۔ کیوں جے اوناں دے میرے لوکاں نوں کئی قوماں وچّے وکھیرے کر دیتلے میرے ملک نوں وِٹ دتا۔³ - اوناں دے میرے لوکاں لئی پرچیاں پایاں دے گناواں لئی سودا کیتلے کُڑیاں نوں شراب لئی وچّیا تان جے او شراب پی سکن۔⁴ - ہون اے صورتِ صیدلے فلسطین دے سارے علاقے تہانوں میرے خلاف کی شکایت اے؟ کی تسی مینوں اپنے کسے کم دا بدلہ دے رے او؟ اگر تسی مینوں واپس وی کر دے پیہ اوتے میں اوسے ویلے جو کُجھ تسی کیتا ہوا اے تہاڈے ای سراں لے پا دواں گا۔⁵ - کیوں جے تسی میری چاندی تے میرا سونالے لیتلے میرے خاص خزانے آوے مندران وچّے لگے۔⁶ - تسی یہودامتِ یروشلم دے لوکاں نوں یونانیاں دے ہتھ وچّے دتا تان جے تسی اوناں نوں اوناں دے آوے دیس توں دور کر دیو۔⁷ - ویکھ میں اوناں نوں اوناں جگے توں جیتھ تسی اوناں نوں وچّیا اے چکاں گلتے تسی جو کُجھ وی کیتا اے اوناں تہاڈے سرائے واپس پاواں گا۔⁸ - میں تہاڈے پُترانے دھیاں نوں اہل یہوداہ دے ہتھ وچّیاں گلتے او اوناں نوں سبائیاں دے ہتھ وچّیاں گے جہڑی بوہت دور رہن آلی قوم اے اے خداوند نے فرمایا اے۔⁹ - ساریاں قوماں وچّے اعلان کرو جنگ دی تیاری کرو سپاہیاں نوں جگاؤ سارے جنگ کرن لے مرد کول آکے حملہ کرن۔¹⁰ - اپنی اپنی ہلاں دے پھالیاں نوں کُٹ کے تلوارانے اپنے اپنے رمبیاں نوں کُٹ نیزے بنا لو۔ کمزور وی آکھ کہ میں طاقت آلا واں۔¹¹ - اے آس پاس دیاں ساریاں قوموں چھینی نال آ جاؤتے اوتھ جمع ہو جاؤ اے خداوند آوے لڑن کرن لے سپاہیاں نوں لے آ۔¹² - یہوسفط دی وادی ول جاوے کیوں جے میں اوتھ بہہ کبر پاس دیاں ساریاں قوماں دا فیصلہ کراں گا۔¹³ - دائری چلاوے کیوں جے فصل تیار اے۔ آوے انگوران تون پیراں نال پھيوو کیوں جے مئے نجوڑن دا کولہو مُنہ تک بھریا ہوا اے حوض نکو نک بھریا ہوا اے اوناں دی شرارت ایڈی وڈی اے۔¹⁴ - فیصلہ دی وادی وچّیہڑی ای بیہڑ اے کیوں جے فیصلہ دی وادی وچّے خداوند دا دین نیزے اے۔¹⁵ - سورج تے چن ہنیر ہو جاوے گتے تاریاں وچّے جانن نہ رے گا۔¹⁶ - خداوند صیون نوں للکارے گلتے یروشلم توں گے گلتے آسمان تے زمین کمب جان گے پر خداوند آوے لوکاں دے لئی لکن دی تھانے بنی اسرائیل دے لئی قلعہ بھٹے گا۔ خدا دے لوکاں لئی برکتاں۔¹⁷ - تہ تسیں جان لوگے کہ میں خداوند تہا ڈا خدا آوے پاک پاڑ صیون وچّے رہنا آں یروشلم پاک تھان ہو وے گلتے پردیسی فیر کدی اوڈے اوتے چڑھائی نہ کرن گے۔¹⁸ - اوس ویلے پہاڑاں توں نوئی تھ ڈگے گیتے ٹیلیاں توں دُھد وگے گلتے یہودہ دے سارے نالیاں وچوں پانی آواں شروع ہو جاوے گتے خداوند دے گھر وچوں اک چشم بھٹ نکلے گا جہڑا شطیم دی وادی تون تر کرے گا۔¹⁹ - کیوں جے اوناں دے یہودہ اوتے ظلم کیتے اوناں دے مُلک وچّے غریب بھولے بھلے لوکاں دا خون وگا یا ایس لئی مصر ویران ہو جاوے گتے اڈوم اجڑیا ہوا ریگستان بن جاوے گا۔²⁰ - یہودہ سدا لئی یروشلم پھیرے توں پھیرے وُسدے رہن گے۔²¹ - اوناں دے قتل دی سزا جنوں میں معاف نہیں کیتا یسی ہون معاف کراں گا خداوند صیون وچّے رہندا اے۔

عاموس

¹ . عاموس دا کلام جہڑا تقوے دا اک اڑبالی سی۔ اوہ زلزلے توں دو سال پہلاں جد یہوداہ عزریاہ دا بادشاہ سیتے یوآس دا پُتر یروبعام 1 اسرائیل دا؛ اسرائیل لئی ویکھیا۔² خداوند صیون نال گجدا اے یروشلم توں للکاردا اے اڑبائیاں دیاں چراو ن والیاں تھواں شُکھ دیاں پیاسے کرمل دی چوٹی مرجھا رہی اے اسرائیل دے لوکاں لئی فیصلہ۔³ خداوند ایوب فرماندے کہ دیمشق دے تِن بلکہ چار گناواں دے سببوں میں آوے قبر توں باز نہیں آواں گا چونکہ اوہ جلعاد نوں دنداں لے لوے دے دائرے نال روند دتا۔⁴ میں حزائیل دے گھر لے لے اگ گھلاں گا جہڑے بن ہدد دے قلعیاں نوں ساڑ دیوے گی۔⁵ میں دیمشق دے پھاٹکاں نوں توڑ دیاں گا میں آون دی وادی دے بادشاہ نوں برباد کر دیواں گتے اوناں جہڑا عدن لے حکمرانی کر دا اے ارام دے لوک قیدی ہوکے قبر نوں جاوے گتے خداوند فرماندا اے۔⁶ خداوند ایوب فرماندے اے غزہ دے تِن بلکہ چار گناواں دے سببوں میں آوے غصہ توں باز نہیں آواں گا چونکہ اوہ سارے فرقیاں نوں قید کر لیتے اوناں نوں اڈوم دے ہتھ وچّے دتا۔⁷ میں غزہ دے پناہ دے شہر لے اگ گھلاں گا جہڑی اوہدے قلعیاں نوں کھا جاوے گی۔⁸ میں اشدود دے بادشاہ نوں برباد کر دیواں گتے اوناں جہڑا اسقلون وچّے حکمرانی کر دا اے میں عقرون دے خلاف آوڈا ہتھ وڈھاواں گا جد تک کہ فلسطین دا آخری بندہ نہ مر جاوے خداوند فرماندا اے۔⁹ خداوند ایوب فرماندا اے کہ میں صور دے تِن بلکہ چار گناواں دے سببوں میں آوے سزا نہ چھڈاں گا چونکہ اوہ قیدیاں دے سارے فرقیاں نوں اڈوم نوں وچّے دیتلے بھراواں لے وعدے دا لحاظ نہ کیتا۔¹⁰ ایس لئی میں صور دی شہر پناہ لے اگ گھلاں گا جہڑی اوہدے قلعیاں نوں کھا جاوے گی۔¹¹ خداوند ایوب فرماندا اے اڈوم دے تِن بلکہ چار گناواں دے سببوں میں اوناں سزا نہ چھڈاں گا اوہ ساری رحمدلی نوں ختم کرکے آوے بھراواں نوں تلوار لے ماریا اوہدا قبر ہمیشہ بلدا رہتے ختم نہیں ہوا۔¹² میں تیمان لے اگ گھلاں گا او بصرہ دے قلعیاں نوں کھا جاوے گی۔¹³ خداوند فرماندا اے کہ عمون دے تِن بلکہ چار گناواں دے سببوں میں اوناں سزا نہ چھڈاں گا چونکہ اوہ آودی سرحدان لئی جلعاد دی حاملہ عورتاں دے پیٹ پاڑے۔¹⁴ میں ربہ دی شہر پناہ لے اگ گھلاں گا جہڑی اوہدے قلعیاں نوں جنگ دے دناں لے لڑائی تے طوفان دے دین ہنیری وچّے کھا جاوے گی۔¹⁵ اوہدا بادشاہ آوے حاکماں دے نال قید وچّے جاوے گا خداوند فرماندا اے

1. خداوند ایویں فرماندا اے موآب دے تین بلکہ چار گناواں دے سببوں میں آودے غضب توں باز نہیں آواں گا چونکہ اوہ ادوم دے بادشاہ دیاں ہڈیاں نوں ساڑکے چونا بنا دتا²۔ میں موآب لُٹے اِگ گھلاں گا جہڑی قریب دے قعلیاں نوں کھا جاوے گی موآب جنگ دی للکارے نرسنگیاں دی آواز دے شور وچ مرے گا³۔ میں اوہدے حکمران نوں اوہدے حکومت کرن آلیاں دے نال غرق کراں گا خداوند فرماندا اے⁴۔ خداوند ایویں فرماندا اے میں یہوداہ دے تین بلکہ چار گناواں دے سببوں اونوں بہ سزا نہ چھڈاں گا اونانے خدا دی شریعت نوں چھڈ دتا اے اوہدے حکم لُٹے عمل نہیں کیتا او جھوٹے معبوداں دے راہیں جہناں دی اونان دے پیو دادے پیروی کر دے سی گمراہ ہوگئے⁵۔ میں یہوداہ لُٹے اِگ لیاواں گا جہڑی یروشلم دے قعلیاں نوں کھا جاوے گی⁶۔ خداوند ایویں فرماندا اے اسرائیل دے تین بلکہ چار گناواں دے سببوں میں اونوں بہ سزا نہ چھڈاں گا او چاندی لُٹی سچائی نوں وچدے غتے اِک جوڑی جُتی لُٹی ضرورت مند نوں وچدے⁷۔ او غریب دے سر نوں ایویں کچل دے جیویں زمین دی دھول او مظلوماں نوں انصاف نہیں دیندے پیوٹے پُتر اِک ای گُڑی کول جاندے غتے میرے پاک ناں نوں نا پاک کر دے⁸۔ او ہر پاک جگہ دے کول گہنے رکھوٹے کپڑیاں لُٹے لیٹ دے غتے آودے خداوند دے گھر وچ جرم لے دی رقم نال ہ پیندے⁹۔ میں اونان دے سامنے اموریاں نوں غرق کیتا حالانکہ او کند ونگوں اُچھے بلوطاں وانگوں مضبوط سی میں اُنوں اوہدا پھلے تھلیوں دیاں جڑاں برباد کیتیاں¹⁰۔ میں تہانوں مصر وچوں کڈ لیا بائے چالیں ورہیاں تیک جنگل وچ تہاڈے نال رہا کہ تہانوں اموریاں دا ملک دیواں¹¹۔ میں تہاڈے پُتران وچوں نبی تہاڈے جواناں وچوں بہ مثال پیدا کیتے اے بنی اسرائیل کی ایہ سچ نہیں اے؟ خداوند فرماندا اے¹²۔ پر تُوں جناہتے میں نظر کیتی اونان نوں ہ پائیہتے نبیاں نوں حکم دتا کہ نبوت نہ کرن¹³۔ ہون میں تہانوں ایویں کچل دیواں گا جیویں اناج نال بھری ہوئی گڈی کچل دی اے¹⁴۔ تیز تِرُن آلا وی نہیں بچے گلتے زور لُٹے دی طاقت جاندی رووے گی تے طاقت آلا آودی جان نہیں بچا سکے گا¹⁵۔ تیرا کھلون دا طریقہ ایویں دا نہ رووے گلتے تیر دوڑن آلا انسان نس نہ پاوے گلتے سردار آودی جان نہیں بچا سکے گا¹⁶۔ ایس دِن وڈے وڈے بہادر آودے کپڑے چھڈ کے نس نکلن گے خداوند فرماندا اے

¹۔ اے بنی اسرائیل! اوہدے سارے گھر آلیوجیناں نوں میں مصر وچوں کڈ کے لیا با خدا دا ایہ کلام سُنو جہڑا اوہ تہاڈے خلاف فرمایا
²۔ زمین دے سارے گھرانیاں وچو میں صرف تہانوں چُنیا ایس لئی میں تہانوں تہاڈے سارے گناواں دی سزا دیواں گا۔³ کی او بندہ
 جد تیک کہ او آپس وچ رضا مند نہوے کتھ تھر سکدے؟⁴ کی کوئی شیرجد تیک کہ اوہدے کول شکار نہوے آودی ماند وچ گجدا
 اے؟ جے شیر نہ کتھ شکار نہ کیتا ہووے کی او آودی ماند وچ غرا سکدا اے؟⁵ جے جال نہ لایا گیا ہووے کی چڑیا اوہدے وچ پھنس
 سکدی اے؟ کی پھندا جد تیک کہ اوہدے وچ کتھ پھسیا نہوے زمین اُتوں تپ سکدا اے؟⁶ جد شیر وچ نرسنگ دی آواز اُچی ہندی اے
 تے کی لوگ کمب نہیں جاندے جدوں شہر لُٹے مصیبت آندی اے خدا ای اونوں نہیں بچاندا؟⁷ یقین کرو خداوند خدا اوس ویلے تیک کتھ
 نہیں کر دا جد تیک او آودا، اردا، آودی سیوا کرن لے نبیاں لُٹے ظاہر نہ کر دیوے۔⁸ شیر گجیا اے کون نہیں ڈرے گا خداوند خدا لُٹے کلام کیتا
 اے کوئی نبوت نہیں کرے گا؟⁹ اشدود دے قعلیاں وچ مصر دے قعلیاں وچ منادی کرو کہ سارے سامریہ دے کوہستان لُٹے کتھا ہو جاوو
 ویکھو سانوں کیویں دیہ چینی اے لوکاں وچ کیویں دا ظلم اے۔¹⁰ خداوند فرماندا اے کہ او لوک جہڑے آودے قعلیاں وچ لُٹ دے لُٹ
 کے مال کتھا کر دے نیکی کرنا نہیں جاندے۔¹¹ ایس لئی خداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ اک دشمن ملک نوں گھیر لووے گا او تہاڈے
 قعلیاں نوں ڈیگ دے گتے تہاڈی طاقت نوں توڑ دیوے گتے تہاڈے محلاں نوں لُٹے گا۔¹² خداوند خدا ایویں فرماندا اے جس طرح کوئی
 اڑیالی شیر دے مٹ توں صرف دولتاں دیاں ہڈیاں یا کن دی ہڈی دا ٹوٹا چھڈواندا اے ایس طرح اسرائیل وی جہڑا سامریہ وچ آودے پلنگ
 دے کنارے لُٹے دمشق وچ آودی کُرسیاں لُٹے بیٹھنے بجلے جاوے گا۔¹³ خداوند قادر مطلق خدا فرماندا اے کہ سُنو یعقوب دے گھر آلیاں
 دے خلاف گواہ بنو۔¹⁴ جس دن میں اسرائیل نوں اوہدے گناہ دی سزا دیواں گتے بیت ایل دے مذبحیاں نوں توڑاں گتے مذبح دے سینگ
 وڈھ کے زمین لُٹے ڈیگ یتے جاوے گا۔¹⁵ میں سردیاں تے گرمیاں دے رہن آلیاں تہاواں نوں برباد کر دیواں اگا ہاتھی دند نال سچلے ہوئے گھر
 ویران کیتے جاوے گتے محل ڈیگ یتے جاوے گا خداوند فرماندا اے۔

¹. سامریہ دے پہاڑ لُٹے رہیں آلی بسن دی گایاں اے عورتوں تُسیں جہڑیاں غریباں کوستانی اوتے ضرورت لے لوکاں نوں کچل دیاں اوتے 4
آودے شوہراں نوں آکھ دیاں اوک ساڈے پین لئی کُجھ لیاؤ تُسیں ایہ کلام سُنو ². خداوند خداہ آودے پاک ہون دی قسم کھادی اے کہ ک
او ویلا ضرور آوے گا جدوں تہانوں کنڈیاں وچ پھساکے کھچیا جاوے گا تہاڈی آخری عورت وی مچھی پھڑن لے کنڈے نال پھڑی جاوے
گی ³. تہاڈے وچوں ہر اک کند دے موریان وچوں جہڑے ایدے سامنے ہون گے باہر نہ گئے حرمون ول سُٹ دتی جاوے گی خداوند خدا
فرماندا اے ⁴. بیت ایل وچ جاؤ گناہ کرو جلال وچ جاکوہر پُٹا گناہ کرو ہر سویر نوں آودیاں قربانیاں لیاووتہر تیجے دین آودی دہ یکی
لیاؤ ⁵. خمیری روٹی دی شکر گزارای دا ہدیہ اگ لے چڑھاؤتے خدا لئی قربانی دا اعلان کروتے اے بنی اسرائیل اِنّاں لے فخر کرو کیوں جے
تہانوں ایویں کرنا پسند اے خداوند خدا فرماندا اے ⁶. میں تہانوں ہر شہر وچ بھکا رکھیلتے روٹی کٹ دتی فیر وی تُسیں میرے ول نہ مڑے
خداوند خدا فرماندا اے ⁷. بے شک میں باریش نوں ایس ویلے تیک روک دتا جدوں فصل پکن وچ تین مہینہ باقی سن میں اک شہر لے منیہ
وسا یلے دوجے توں روک رکھیا اک کھیت لے پانی وسایلتے دُجا باریش نہون دے سببوں سُکھ گیا ⁸. لوک پانی لئی اک وستی توں دُجی و
ستی تیک مارے مارے پھیرے پر پین نوں پانی نہیں ملیا فیر وی تُسیں میرے ول نہ مڑے خداوند خدا فرماندا اے ⁹. کئی وری میں تہاڈے
باغات کھیتاں نوں موسمی ہواواستے گڑے نال ماریا تہاڈے انجیتے زیتون دے زخاں نوں کھا گیاستے فیر وی تُسیں میرے ول نہ
مڑے خداوند فرماندا اے ¹⁰. میں تہاڈے لے مصیبت گھلی جیویں کہ مصر لے گھلی سی میں تہاڈے جواناں نوں پھڑے پھڑے گھوڑیاں دے نال
تلوار نال قتل کیتا میں تہاڈے نک نوں فوجاں دی تہاں دی بو نال بھر دتلتے فیر وتسیں میرے ول نہ مڑے خداوند فرماندا اے ¹¹. میں
تہاڈے وچوں بعض نوں سدومستے عمورہ وانگوں اُلٹ دتا تُسیں ایس بلدی ہوئی لکڑی وانگوں پیہ جہڑی اگ وچوں کڈی جاوےستے فیر وی
تُسیں میرے ول نہ مڑے خداوند فرماندا اے ¹². ایس لئی ایہ اسرائیل میں تیرے نال ایہ کراں گلتے چونکہ میں تیرے نال ایہ کراں گا ایس
لئی ایہ اسرائیل آودے خدا نال ملن دی تیاری کر ¹³. اوی اے جہڑا پہاڑاں نوں بناندا اے ہوا نوں پیدا کردا اے انسان لے اوہدے خیالات
نوں ظاہر کر دا اے او سویر نوں ہنیرے وچ بدلدا اے زمین دے اچے مقاماں لے تُردا اے اوہدا ناں خداوند قادر مطلق خدا اے

۱. اے اسرائیل دے گھر آلیوایہ کلام سنو میں ایہ ماتم تہاڈے لئی کر رہا آں ^۲. اسرائیل دی کنواری ڈیگ گئی کدی نہیں اُٹھ گی او ^۵ آوے ای ملک وچ کبلی چھڈ دتی گئی کہ کوئی اونوں چُکن آلا نہیں ^۳. بزرگ خدا ایویں فرماندا اے اسرائیل دے گھر لئی جس شہر وچوں اک ہزار جوان نکلدے سن ایدے وچوں صرف سَو رہ جاوَن گتے جس شہر وچوں اک سَو نکلدے سن اوہدے وچ دس رہ جاوَن گے ^۴. خداوند اسرائیل دے گھر لئی نوں ایہ فرماندا اے کہ تئیں میرے طالب ہووے زندہ روو ^۵. بیت ایل دے طالب نہ بنو جلجال نوں نہ جاوے کیوں جے جلجال ضرور قید وچ جاوے گا بیرسیع نوں نہ جاوے بیت ایل دا ناسے نشان مٹ جاوے گا ^۶. خداوند دے طالب ہووے زندہ روو ایویں نہوے کہ او اِگ وانگوں یوسف دے گھر آلیاں دے لئی بھرکتے اونوں کھا جاوے بیت ایل وچ کوئی اونوں بجھان والا نہوے ^۷. تئیں جہڑے انصاف نوں تلخ کر دیندے اوتے نیک کماں نوں مٹی وچ پا دیندے او ^۸. او جہہ ثریاتے تارایاں دی لڑیاں نوں بنایا او ہنیرے نوں سویر دی روشنی وچ بدل دیندا اے تے دیندے رات نوں دے ہنیرے وچ بدلدا اے او سمندر دے پانی نوں پلندا اے زمین لئی پاندا اے اوہدا ناں خداوند اے ^۹. او تگڑیاں لئی موت لیاندا اے کنڈاں لئی شہر لئی ویرانی لیاندا اے ^{۱۰}. جہڑا انصاف لئی لعنت کردا اے تئیں اوہدے نال دُشمنی رکھدے اوتے جہڑا سچ آکھدا اے اونوں بیوقوف سمجھدے او ^{۱۱}. تئیں غریباں نوں ڈیگ دے اوتے اوناں کولوں زور نال اناج کھو؛ لیندے او ایس لئی تئیں آوے پتھراں دے محلاں وچ نہ رہ پاؤگے تئیں جنگ باغ لاشے پر تئیں اوناں دی مے نہ پی سکوگے ^{۱۲}. کیوں جے میں تہاڈیاں بُوت زیادہ غلطیاں وڈے وڈے گناواں نوں جاندا آں تئیں نیک لوکاں نوں ستاندے اوتے رشوت لیندے اوتے آودی عدالت وچ غریباں نوں انصاف توں دور رکھدے او ^{۱۳}. ایس لئی ایس ویلے وچ عقلمند چُپ رہندا اے کیوں جے ویلا بُرا اے ^{۱۴}. گناہ دے نہیں بلکہ نیک کم کرن دے طالب روو تاں جے تئیں زندہ روو جیویں کہ تئیں کہندے او خداوند خدا تہاڈے نال روے گا ^{۱۵}. گناہ توں نفرت رکھوے نیکی نال محبت کرو عدالت وچ انصاف کرو شاید خداوند یوسف دے بچپناں دے رحم کرے ^{۱۶}. ایس لئی خداوند خدا فرماندا اے ساریاں گلیاں وچ رونا ہووے گلے پھرتے چوراہے رونا پھرتے بیٹھا ہووے گا کسان ماتم لئی رونا لئی صدے جان گے ^{۱۷}. سارے باغاں وچ ڈکھ ہووے گا کیوں جے میں تہاڈے وچوں لنگا گا خداوند فرماندا اے ^{۱۸}. تہاڈے لئی افسوس جہڑے خداوند دے دین دی آرزو کر دا اے تئیں خداوند دے دین دی آرزو کیوں کر دے او؟ اوتے ہنیرے دا دین ہووے گا چانن دا نہیں ^{۱۹}. او دین ایویں ہووے گا جیویں کوئی بندہ شیر بیر دے اِگوں نستے اونوں ریچھ ملے آوے گھر وچ جاوے آوے ہتھ کنڈ لئی تیکتے ساپ اونوں وڈھ لووے گا ^{۲۰}. کی خداوند دا دین ہنیرے دا نہیں ہووے گا چانن دا نہیں بُوت زیادہ ہنیرا جہدے وچ چانن دی اک کرن وی نہیں ہووے گی؟ ^{۲۱}. میں تہاڈیاں عیدان نوحرام سمجھنا آمینوں اوناں توں نفرت اے مینوں تہاڈا کٹھا بالکل پسند نہیں ^{۲۲}. ہاں تئیں میرے لئی سوختنی قربانیاں نذر دیاں قربانیاں گزراں دے او پر میں اوناں نوں قبول نہیں کراں گا تئیں جنگیاں قربانیاں لیاندے او پر میں اوناں دا کوئی لحاظ نہیں کراں گا ^{۲۳}. آوے گاؤں دیاں آوازاں میرے توں دور رکھو میں تہاڈے رباب دی آواز نہیں سنا گاں ^{۲۴}. سگوں انصاف نوں پانی وانگوں صداقت نوں کدی نہ سکن لئی چشمے وانگوں جاری رکھو ^{۲۵}. اے بنی اسرائیل کی تئیں چالیں ورھیاں تیک جنگل وچ میرے لئی قربانیاں نذر دیاں قربانیاں لیاندے یہ؟ ^{۲۶}. تئیں تے آوے بادشاہ دا خیمہ آوے بُتاں دے تھمے آوے خداواں دا تارہ جہڑا تئیں آوے لئی بنایا سی چُکے یہ ^{۲۷}. ایس لئی میں تہانوں دمشق توں پرے قید وچ گھلاں گا خداوند فرماندا اے جہڑا قادر مطلق اے

1. تُسبب جېڑے صیون وچ آرام نال اوتے تُسبب جېڑے سامریہ دے پہاڑ لُتھ فکرا اوتے تُسبب جېڑے قوم دے بُوت چنگ لوکی او جہناں 6 دے کول بنی اسرائیل آندے۔ 2. تُسبب کلہ نوں جاؤ اوتھ دے لُتھ دھیان کرو اوتھوں ہمتا عظم تیکتہ فیر فلسطین وچ جات نوں جاؤ کی او تہاڈی دو ان بدشاہیاں نالوں چنگے؟ کی اناں دا ملک تہاڈے ملک توں وڈا اے؟ 3. تُسبب میرے دِن نوں ٹال دے اوتے خوف نوں حکومت دے کول لیاندے او 4. تُسبب ہاتھی دے دند دے پلنگ لُتھ لیٹ دے اوتے آرام آلیاں کُرسیاں لُتھ پیر پسر دے اوتے آودے پسند لُتھ لیہ تہ موٹہ موٹہ وچھ کھاندے او 5. تُسبب داؤد وانگوں آودے رباب لُتھ گاندے اوتے گان آلیاں دے ساز ایجاد کر دے او 6. تُسبب بھرے ہوئے پیالاں وچوں مہ پیندے اوتے سب نالوں چنگی خوشبو لاندے او پر تُسبب یوسف دی بریادی لُتھ غم نہیں کر دے 7. ایس لئی تُسبب پہلاں قید وچ جان آلیاں دے نال رل جاؤ گے تہاڈے عیش کرن دے دِن مُک جان گے خداوند اسرائیل دے غرورتوں نفرت کر دا اے 8. خداوند خدائے قسم کھادی اے او فرماندا اے کہ میں یعقوب دے تکبر نال دشمنی رکھنا آں اوتھدے فعلیاں توں مینوں نفرت اے میں شہر نویتہ جہڑا کُجھ اوتھدے اندر اے دُشمن دے حوالہ کر دیواں گا 9. جے کسے گھر وچ دس بندے باقی ہون گتے او وی مر جاوون گے 10. جدوں کسے دا کوئی رشتہ دار اناں دیاں لاشاں نوں ساڑن لئی گھر توں باہر لے جان نوں لُتھ او اوتھ لُکھوئے کسے بندے نوں پُچھ کہ کی تیرے نال کوئی پور ہے؟ تہ او جواب دیوے نہی تہ او آکھ کہ چپ رہ اسیں خدا دا ناں نہیں لُتھ 11. کیوں جے خدائے حکم دتا اے کہ او وڈے گھر نوں ٹوٹ ٹوٹ کر دیوے گلے نک گھر نوں چکنا چور کر دیوے گا 12. کی چٹاناں لُتھ گھوڑے نسدے؟ کی اوتھ بیلاں نال ہل وایا جاندا اے؟ پر تُسبب انصاف نوں زہرتہ صداقت نوں تلخی وچ بدل دتا اے 13. تہ مقصد شہواں نوں پاکے خوش ہوندے اوتے آکھدے اوکی اسیں آودی طاقت نال بینگ نہیں کڈے؟ 14. خدائے قادر مطلق فرماندا اے کہ ایہ بنی اسرائیل میں تہاڈے خلاف اک قوم نوں چڑھا لیاواں گا او تہانوں حمات وچ عربہ دی وادی تیک ستلے گی

¹. خداوند نے مینوں اپنے دکھایا کہ شاہی حصہ دی فصل وڈن توں بعد جدوں کہ دوجی فصل آرہی سی او ٹڈیاں دا اک غول تیار کر دا پیا ⁷ سی ². جدوں او زمین دی گھاہ نوں بالکل کھا گئی اتے میں زور نال چرخیا خدائے قادر معاف فرما یعقوب دی کی حقیقت اے؟ او کیوں زندہ رہ سکدا اے؟ ³. بس خداوند خدائے ترس کھالے فرمایا ایویں نہیں ہووے گا ⁴. خدائے قادر نے مینوں دکھایا کہ خداوند خدائے عدالت لئی اک نوں صدیا اوئے ڈونگے سمندر نوں سکھا دتے زمین نوں کھا گیا ⁵. تد میں چرخیا قادر مطلق میں منت کرنا آن رُک جاعقوب دی کی حقیقت اے کہ او قائم رہ سکے؟ ⁶. لہذا خداوند نے ترس کھالے فرمایا ایویں نہیں ہووے گا ⁷. اوئے مینوں اپنے دکھایا کہ خداوند اک کندلے کھلوتا اے جہڑی ساہول دے راہیں بنائی گئی سی اتے اوہدے تھ وچ اک ساہول لے ⁸. خداوند نے مینوں پچھیا اے عاموس تُو کی ویکھیداں این؟ میں جواب دتا کہ ساہول تد خداوند نے مینوں دکھایا کہ میں آودی قوم اسرائیل وچ ساہول لیاواں گلے ہون میں اوناں نوں سزا دتے بغیر نہیں چھڈاں گا ⁹. اضحاق دیاں اُچیاں تھواواں برباد ہو جاوے گی اتے اسرائیل دیاں پاک تھواواں ویران ہو جاوے گی اتے میں یربعام دے خلاف تلوار لے کے اُٹھاں گا ¹⁰. تد بیت ایل دے کاہن امصیانہ شاہ اسرائیل یربعام نوں خبر گھلی کہ عاموس اسرائیل دے دل وچ تیرے خلاف سازش پیدا کر دا پیا اے ملک ایدی ساریاں گلاں نوں برداشت نہیں کر سکدا ¹¹. عاموس ایویں آکھیا رہا اے کہ یربعام تلوار نال ماریا جاوے گا اتے اسرائیل یقیناً آودے ملک توں دور ہو کے قید وچ جاوے گا ¹². تد امصیانہ عاموس نوں آکھیا اے غیب دیاں گلاں آکھن آلاہیتھوں نکلتے پہودا دے ملک نوں نس جاوے اتھ ای آودی روٹی کھلے اتھ ای پیش گوئی کر ¹³. ہون بیت ایل وچ ہور نبوت نہ کریں کیوں جے اپنے بادشاہ داپاکتے دارالخلاف اے ¹⁴. عاموس نے امصیاہ نوں جواب دتا کہ میں نہ نبی آن نہ نبی دا پتر میں نے اک چرواہے گولر دا پھل وڈن آلا آن ¹⁵. پر خدائے مینوں رپوڑ وچوں لے لیتے مینوں آکھیا کہ جا میری قوم اسرائیل نال نبوت کر ¹⁶. لہذا ہون تُو خداوند خدا دا کلام سُن تُو کہندا اے کہ اسرائیل دے خلاف نبوت نہ کرتے اضحاق دے گھر آلیاں دے خلاف کلام نہ کر ¹⁷. ایس لئی خداوند ایویں فرماندا اے کہ تیری بیوی شہر وچ نہجن آلی بنے گی اتے تیرے پترے تیریاں دھیاں تلوار نال مارے جاوے گے تیری زمین ناپ کے وڈی جاوے گی تُو نا پاک ملک وچ مریں گا اتے اسرائیل آودے ملک توں دور ضرور قید وچ جاوے گا

¹. خداوند نے مینوں پکھوئے پھلاں دی اک ٹوکری دکھائی ². اوفہ مینوں آکھیا اے عاموس تُو کی ویکھدا ایں؟ میں جواب دتا پکھوئے پھلاں 8 دی اک ٹوکری - تد خداوند نے مینوں فرمایا کہ میری قوم اسرائیل دا ویلا آپنچیا اے ہون میں اونوں نہیں چھڈاں گا ³. خداوند فرماندا اے کہ اوس دِن پیکل دے گیت ماتم وچ بدل جاوے گا۔ ہر پاسے بُوت ساریاں لاشاں پیاں ہون گیاں - اوہ چُپ چُپے اونیاں نوں ساریاں تھواواں وچ کڈھ سٹن گے۔ ⁴. تُسیں جہڑے ضرورت مندوں نوں مار دے اوتے ملک دے غریباں نوں مار دے اواہ سٹن ⁵. تُسیں آکھدے او کہ نوا چن کدوں لنگے گا تاں جے اسیں آودا سامان ویچہ سبت دا دِن کدوں مُکے گا کہ اسیں کنک دے کھتے کھولتے؟ تُسیں ایفا ناپ نوں چھوٹا بنادے او تے قیمتاں نوں ودھاندے اوتے دھوکے دے ترازو دے نال ٹھگدے او ⁶. تُسیں مسکیناں نوں پیسیاں نال تے ضرورت مندوں نوں اک جوڑی جُتی نال خرید دے اوتے کنک دے نال پھٹکن وی ویچدے او ⁷. خداوند یعقوب دی حشمت دی سَو کھا کے فرماندا اے کہ جو کجھ اونانہ کیتا اے میں اونان وچوں اک نوں وی نہیں بھولاں گا ⁸. کی ایس سببوں زمین نہیں کمبے گیتے ایدا ہر بندہ ڈکھ نہ کرے گا؟ ملک دریغ نیل وانگوں اُٹھ گا او کھیلے جاوے گلتے تد مصر دی ندی وانگوسکڑ جاوے گا ⁹. خداوند خدا فرماندا اے کہ اوس دِن سُورج دوپہر ویلے ڈوب جاوے گلتے زمین لُہ دِن دے چائن نوہنیرا کر دیواں گا ¹⁰. میں تہاڈیاں عیداں نوں ڈکھ وچ تہاڈے گیتاں نوں رونہ وچ بدل دیواں گلتے ہر اک نوں ٹاٹ ہواواں گلتے ہر اک دے سر نوں گنجاں کر دیواں گلتے ایویں دا رونا لیاواں گا جیویں اکو پُتر لئی ہوندا اے اوہدا انجام بد بختی دے دِن ورگا ہووے گا ¹¹. خداوند خدا فرماندا اے کہ او دِن آندے جدوں میں ایس ملک وچ قحط پاواں گا نہ روئی دا نہ پانی دا بلکہ خدا دے کلام دا قحط ¹². لوک سمندر توں سمندر تیکے شمال توں مشرق ول خداوند دے کلام نوں لبھدے ہوئے زلزلے پھرن گے پر نہ پاوے گے ¹³. اوس دِن خوبصورت عورتاں تے جوان مرد پیاس نال ہوش ہو جاوے گا ¹⁴. جہڑے سامریہ دے بُت دی سَو کھاندے تے آکھدے اے دان تیرے معبود دی سَو یا آکھدے کہ بیر سب دا خدا یقیناً زندہ اے او ڈگ جاوے گتے فیر کدی نہیں اُٹھن گے

۱. میں خداوند نوں مذبح دے کول کھلوتہ پھوٹ ویکھیاوہ فرمایا کہ ستوناں دے سر لُٹے ایویں مار کہ دبیز سڑ جاوے اتھوں سارے لوکاں دے سران لُٹے ڈیگ دے جہڑے باقی بچن گے اوناں نوں میں تلوار نال ماراں گا اوناں وچوں اک وی نہیں نسے گلتے اک وی نہیں بچ پاوے گا^۲۔ جے او قبر دی گہرائی وچ وی تھر جاوے میرا تھ اوناں نوں اوتھوں کیچھ لووے گا جے او آسمان لُٹے جڑھ جاوے میں اوتھوں وی اوناں نوں لاہ لیاواں گلتے پھڑ لوان گا^۳۔ جے او کرمل پھاڑ دی چوٹی لُٹے جا لُکے اوناں نوں اوتھوں لیہ لیاواں گلتے پھڑ لوان گا جے او سمندر دی تہ وچ لُکے میں سانپ نوں حکم دیواں گا کہ اوناں نوں وڈھ^۴۔ جے اوناں دے دشمن اوناں نوں قید کرکے جاوے میں تلوار نوں حکم دیواں گا کہ اوناں نوں قتل کرے میں اوناں دی جنگائی لئی نہیں بلکہ بُرائی لئی اوناں لُٹے نظر رکھاں گا^۵۔ خدکے قادر جہڑا زمین نوں چھوندا اے او پگھل جاندی اے اوہدے لُٹے رین لُٹے سارے روندے سارا ملک دریلے نیل وانگوں اُٹھدا اے مصر دی ندی وانگوں گھٹ جاندی اے^۶۔ او جہڑا آسمان لُٹے اُچے محل بناندا اے زمین لُٹے اوہدی بنیاد رکھد اے جہڑا سمندر دے پانی نوں بلاندا اے زمین لُٹے ڈیگدا اے اوہدا ناں خداوند اے^۷۔ اے بنی اسرائیل کی تئیں میرے لئی کوش والیاں وانگوں نہیں او؟ خداوند فرماند اے کی میں اسرائیل نوں مصر توں فلسطیان نوں کفتور توں ارمیاں نوں قیر توں نہیں کڈ لیاواں؟^۸۔ یقیناً خداوند خدا دیاں اکھاں اوس گناہ کرن لُٹے لگیاں ہویاں میں اونیوں ختم کر دیواں گا پر یعقوب دے گھر آلیاں نوں پوری طرح زمین دے اُنوں ختم نہیں کراں گا خداوند فرماندا اے^۹۔ میں حکم دیواں گلتے ساریاں قوماں وچوں اسرائیل نوں ایویں چھانان گا جیویں چھاننی وچوں اناج نوں چھاندے اے اک دانہ وی زمین لُٹے نہیں ڈیگ گا^{۱۰}۔ میرے لوکاں وچوں سارے گناہ کرن لُٹے جہڑے ایہ اکھدے کہ ساڈے لُٹے پیچھوں دی مصیبت آوے گی نہ اِگوں او سارے دے سارے تلوار نال مارے جاوے گا^{۱۱}۔ اوس دن میں داؤد دے ڈیگ پھوٹے تینوں نوں کھڑا کراں گا اے اوہدے سارے موریان نوں بند کراں گلتے اوہدے ویرانیاں نوں پھلاں وانگوں بناواں گا^{۱۲}۔ تاں جے او اودم دے بچہویاں نوں ساریاں قوماں لُٹے جہڑیاں میرے ناں توں کہلا ندیاں قبضہ کرن اوہی خداوند جہڑا ایہ کم کرے گا فرماندا اے^{۱۳}۔ خداوند فرماندا اے کہ او دن آندے جدوں ہل جوون آلا فصل وڈن آلیاں نوں انگور نوں کچلن آلاہوں لُٹے نوں جا پھڑے گا پھاڑاں توں نوی ع پکے گیے ساریاں پھاڑیاں اُنوں وگے گی^{۱۴}۔ میں آودی قوم اسرائیل نوں قیدتوں واپس لیاواں گلتے او اُجڑے پھوٹے شہراں نوں بناکوج رن گے او باغ لان گتے اوناں دی ع پین گے او باغ لان گتے اوناں دے پھل کھاوے گا^{۱۵}۔ میں بنی اسرائیل نوں اوہدے ملک وچ قائم کراں گلتے او قیر کدی آوے ملک توں جہڑا میں اوناں نوں دتا اے کڈے نہ جاوے گا خداوند تہاڈا خدا فرماندا اے

عبدیہ

۱. خدکے قادر اُدم دی راہیں اے ایچ کہندے اے اسیں خُدا ولوں اک پیغام سُنیا جہڑا اُنہ قوماں دے درمیان اک ایلچی بھیج کے دتا - اُنہو 1 تے آو اسیں اوہدے خلاف جنگ واسطے چلے^۲۔ ویکھ میں قوماں دے درمیان تینوں نیچا کراں گلتے تُوں پوری طرح عزت ہووینگا۔^۳ اے پھاڑاں دیاں غاراں وچ رن والیو- تیرے دل دے غورے تینوں توکھا دتا - تُوں بلندیاتے اپنا مقام بناوندا ویسے اپنے دل وچ کہندے ویں کہ کون مینوں زمین تے ڈیگ سکدے وے^۴۔ شک و عتاب وانگ بلندیاتے اُٹھتے ستاریاتے اپنا نشیمن بنلے پر میں تینوں تھل لا دیوانگا۔ خُداوند فرماندا وے^۵۔ اگر تیرے گھر وچ چور آ جاوے یا رات تُوں ڈاگو آ جاوے تیرے لُٹے کیسی بربادی آوے والی ہووے گی- کیا او اونی چیز تُوں چُران گے جنی اوناں تُوں لوڑ ہووے گی- اگر انگور جمع کرن ولے تیرے کول آنے کہیہ او کُجھ انگور نہ چھوڑ دیں گے^۶۔ پر عیسو کیسا لُٹیا جاوے گا- اُس دے چھپوٹے خزلے لبے جان گے^۷۔ تیرے سارے حمایتی تینوں سرحد تک کھدیڑن گے- تیرے سارے ساتھی تینوں دھوکہ دین گتے تینوں مغلوب کرن گتے تینوں پتے وی نہیں چلے گا^۸۔ اوس دن خُدا فرماندا اے کہ میں اُدم دے عقلمنداں تُوں کوہستان عیسو توں نابود نہ کراں گا^۹۔ اے تیمان ، تیرے بہادر خوفزدہ ہون گتے عیسو دے پھاڑ دا ہر باشندہ وڈ دتا جاوے گا^{۱۰}۔ اوس ظلم دے پاروں جہڑا تُوں اپنے بھرا یعقوب لُٹے کیتا، تُوں بہت شرمندہ ہوویں گا- لُٹے تُوں ہمیش لئی برباد ہو جاویں گا^{۱۱}۔ اوس دپاڑے جدوں اجنبی اودی دولت لے جان گتوں کلا کھلوتا رہ گیا- پردیسی اودے پھاٹکاں وچ داخل ہوئے- لُٹے یروشلم دے لئی قرعے پلے تان تُوں وی اوناں وانگر ہو گیا^{۱۲}۔ مصیبت دے دپاڑے اپنے بھرا تُوں حقارت دی نظر نال ناں ویکھ ناں ہودا، دے لوکاں دی ہلاکت لُٹے خُوشی منا- ناں اوناں دی مصیبت دے دن شوخی مار^{۱۳}۔ مصیبت دے دپاڑے تینوں میرے لوکاں دے پھاٹکاں تھوں نیش گزرن چایدا۔ ناں اوناں دی بد حالی دے دن اوناں تُوں حقیر سمجھنا چایدا لُٹے- ناں اوناں دی بربادی دے دن اوناں دا مال کھونا چایدا لُٹے^{۱۴}۔ ناں اوناں دے نسن والیاں دا سر وڈن لُٹے سترک دے چورلھ وچ ٹھہرنا چایدا لُٹے- ناں اوناں دی مصیبت دے دن ، زندہ بچہویاں تُوں حولہ کرنا چایدا اے^{۱۵}۔ ساریاں قوماں لُٹے خُداوند دا دن آن پھنچیا اے جیویں تُوں کیتا اے اونچ ائی تیرے نال کیتا جاوے گا- تیرا کیتا ہوا تیرے سر آوے گا^{۱۶}۔ جیویں تُوں میرے کوہ مقدس لُٹے پیتا - اونچ ائی سب قوماں لگاتار پیوون گئیاں اوہ پیندیاں رن گئیاں انچ ہوون گئیاں ، جیویں کدی سگیاں ائی نئیں - ۱۷^{۱۷}۔ ہر رائی صیون دی ہی ہوئے گی - اوہ پاک اے یعقوب دا گھرانہ اپنی زمین تے قبضہ کرن گے۔ ۱۸^{۱۸}۔ یعقوب دا گھرانہ اگ ہوئے گاتے یوسف دا گھرانہ شعلے عیسو دا گھرانہ سُکی گھاس اوہ اگ لان گتے سب مُک جلتے گا- عیسو دے گھرنے وچوں کوئی نہ بچے گا۔ رہنے فرمایا اے^{۱۹}۔ جنوب دے رن والو عیسو دے پھاڑ میدان دے وچ رن ولے فلسطین دے مالک ہون گے۔ او افرائیم تے سامریہ دے کھیتاں اوتے قبضہ کرن گتے بینیمین جلعادے وی قبضہ کرن گے۔ ۲۰^{۲۰}۔ بنی اسرائیلیوں تُوں وطن توں کڈن لئی جہڑے کنعان صاریت تک نئیں - او یروشلم دے کڈھن ولے لوکاں تُوں جہڑے سفارد وچ نئیں- جنوب دے شہر وچ قبضہ کرن گے۔ ۲۱^{۲۱}۔ رائی دین ولے کوہ صیون تے چڑھن گے۔ تاں جو عیسو دے پھاڑ ان دی حکمرانی کرن تے سلطنت خُدا دی ہووے گی۔

یوناہ

۱۔ خداوند دا کلام امتی دے پُتر یوناہ لُٹے آیا۔ ۲۔ کہ تُو وڈے شہر نینوہ نوں جلتے اوھدے خلاف منادی کر کیوں جے اوھدی بدی میرے حضور تیک آن پہنچی اے۔ ۳۔ پر یوناہ خدا دے حضور توں ترسیس ول بھجیتے یافا پہنچیا۔ اوتھوں ترسیس نوں جان آلا جہاز ملیا او کرایہ دے کے اوھدے وچ بیٹھا تاں جے ترسیس نوں جاوے۔ ۴۔ تہ خداوندنہ سمندر لُٹے ایویں دی آندھی بھیجی کہ جہاز دے ٹوٹے ٹوٹے ہون دا خطرہ پہ گیا۔ ۵۔ سارے جہاز نوں چلان لُٹے ڈر گشتہر اک آوے آوے خداواں نوں صدن لگاتے جہاز نوں ہلکا کرن لئی آودا سارا سامان سمندر وچ سُٹ دتا۔ پر یوناہ جہاز وچ سوندا پیا سی۔ ۶۔ جہاز دے کپتانہ اوھدے کول جا کے آکھیا تُو کیویں سو سکدا ایں؟ جاگتے آوے خدا نوں یاد کر شاید او داساڈی سُفتے اسیں نہ مریے۔ ۷۔ تہ جہاز نوں چلان آلیانہ آپس وچ آکھیا آؤ اسیں پرچیاں پائیتے پتہ کریئے کہ ایس مصیبت لئی کون ذم دار اے اوناہنہ پرچیاں پائیاہتے پرچی یوناہ دے ناں دی نکلی۔ ۸۔ اوناہنہ اونوں آکھیا کہ سانوں دس کہ ایس ساری مصیبت لئی کون ذم دار اے؟ تُو کی کرنا ایں کیتھوں آیا ایں؟ تیرا ملک کیتھ اے تُو کس قوم دا ایں؟ ۹۔ اوہ جواب دتا میں اک عبرانی آہے خداوند خدا دی عبادت کرنا آں جہنہ زمین تے سمندر بلکے۔ ۱۰۔ ایس گل توں او ڈر گشتے اوھدے کولوں پُچھیا کہ تُو کی کیتا اے؟ او جاندے سن کہ او خدا دے حضور وچوں نس ریا اے کیوں جے اوہ اپی اوناں نوں دسیا سی ۱۱۔ سمندر وچ طوفان ودھدا جا ریا سی ایس لئی اوناہنہ آکھیا اسیں تیرے نال کی کریئے تاں جے سمندر ساڈے لئی رُک جاوے؟ ۱۲۔ اوہ جواب دتا کہ میںوں چُک کے سمندر وچ سٹ دبوئے سمندر رُک جاوے گا میں جاندا آں کہ ایہ وڈا طوفان میری غلطی دی وجہ توں ہاڈے لُٹے آیا اے۔ ۱۳۔ فیر وی جہاز چلان لُٹے آودی پوری کوشش نال کنڈے ول کیچھن لہ پر او ایویں نہ کر سکے کیوں جے سمندر پہلے توں وی زیادہ ودھدا جا ریا سی۔ ۱۴۔ تہ او خدا دے حضور وچ روئے اے خداوند ایس بندے دی جان لین لئی سانوں لوکاں نوں نہ مار۔ اک معصوم دی موت دی ذم داری ساڈے لُٹے نہ لا کیوں جے اے خداوند تینوں جو پسند آہا تُو کیتا۔ ۱۵۔ تہ اوناہنہ یوناہ نوں چُک کے سمندر وچ سُٹ دتاتے سمندر دیاں لہراں تھم گیاں۔ ۱۶۔ ایس گل توں او لوکی بُوت ڈر گشتے اوناہنہ خدا دے حضور وچ قربانی کیتی تے وعدے کیتے۔ ۱۷۔ پر خدا نے یوناہ نوں نگل جان لئی اک وڈی مچھی تیار کیتی ہوئی سی تے یوناہ تین دن رات مچھی دے پیٹ وچ رہا۔

- ۱۔ یوناہ نبی نے مچھی دے پیٹ دے اندر خداوند آوے خدا توں دعا کیتی۔ ۲۔ اونه آکھیا آودی مصیبت دے میں خدا نوں پکاراے اونه 2
 مینوں جواب دتا میں پاتال دی تہ توں مدد لئی پکاراے تُو میری منہ سنی ۳۔ تُو مینوں سمندر دی تہ دے وچ سٹ دتاے لہراے
 مینوں گھیر لیا تیری ساریاں موجاے لہراں میرے اُنوں دی لنگ گیاں ۴۔ میں آکھیا کہ میں تیری اکھاں توں دور ہو گیا آں پر میں
 فیرتیری پاک پیکل ول ویکھا گا ۵۔ پتتاک پانی نے مینوں ڈرا دتا گبرائی میرے چاراں ول سی سمندر دیاں ساریاں شواں میرے سر دے
 چاراں پاسے لیٹ گئی۔ ۶۔ میں پہاڑاں دی تہ تیک ڈوب گیاں ساں میرے تھلے دی زمین دے بندھناے مینوں گھیر لیا سی پر تُو اے میرے
 خداوند خدا میری جان نوں پاتال وچوں باہر کڈیا ۷۔ جدوں میری زندگی بہ قرار سی تُو اے خدا میں تینوں یاد کیتاے میری دعائیری پاک
 پیکل وچ تیرے حضور وچ پہنچی ۸۔ جہڑے لوکی جھوٹے معبوداں نال لپٹے رہندے او اوہدی مہربانی توں بغیر رہ جانداے جہڑی اوناں لے
 ہندی ۹۔ پر میں تیری شکرگزارای دا گیت گاندے تیرے حضور وچ قربانی کراں گا میں جہڑی منت منگی اے اونوں پورا کراں گا
 نجات خدا ولوں آندی اے ۱۰۔ خدا نے مچھی نوں حکم کیتا اونه یوناہ نوں خشک زمین لے اگل دتا۔

۱- تد خدا دا کلام دُوجی وری یونا، لُتے آیا۔^۲ کہ اُٹھ ایس وڈے شہر نینو، نوں جلتے جہڑا پیغام میں تینوں دینا آں اوہدی منادی کر۔^۳ 3
یونا، خدا دے کلام دے مطابق نینو، نوں گیا۔ نینو، بُوت خاص شہر سی اوتھ پہنچن لئی تین دن لگدے سن۔^۴ پہلے دن جدوں یونا،
نینو، وچ وڑن لئی تُریاتے اونہ منادی کیتی کہ چالی دن دے بعد نینو، برباد کیتا جاوے گا^۵۔ نینو، دے لوکی خدا لُتے ایمان رکھدے سن
اونانے روزہ رکھن دا اعلان کیتلے وڈے توں چھوٹے تیک ساریاں بوری پائی۔^۶ جد نینو، دے بادشاہ نوں ایہ خبر ملی تے او آوے تخت
اُتوں اُٹھیا آوے شاہی کپڑے لائے بوری پا کے مٹی لُتے بہہ گیا۔^۷ تے نینو، وچ اعلان کر دتا کہ بادشاہت اوہدے سرداراں ولوں حکم ہویا اے
کہ کوئی انسان یا جانور، گلے ڈنگر نہ کُجھ کھان تے نہ پیئے۔^۸ سگوں ہر انسان تے جانور بوری پلُتے فوراً خدا نوں پکارے ہر بندہ آوے
بُری کمتہ ظلم توں باز آوے۔^۹ کون جاندا اے کہ خدا نوں ترس آوے تے او آوے سخت قہر توں باز آوے تے اسپیں نہ مرے۔^{۱۰} جد خدا
نے اونان دا ایہ عمل ویکھیا کہ او آودی بُری کماں توں پھر گشت تے اونوں ترس آیت اوہدا غصہ نوں جہڑا او اونان دے لُتے لیان آلا سی نہ
لیایا۔

۱۔ پر یوناہ ایس گل توں بُوت نا خوشۂ ناراض ہوا۔ ۲۔ اوہ خدا توں دُعا کیتی کہ اے خدا جدوں میں آوے گھر وچ ساہۂ کی میں 4
 اپی نہیں کیتا سی؟ ایس لئی میں ترسیس نوں نسن دی چھیتی کیتی سی میں جاندا ساں کہ تُو مہربانی کرن آلتے ترس کھان آلا خدا
 ایس - قہر کرن وچ ہولانہ مہربانہ کرن وچ وڈا ایس تُو ایویں دا خدا ایں جہڑا عذاب لیان توں باز رہندا ایس - ۳۔ ہون اے خدا تُو میری جان لے
 لے کیوں جے ایس جین توں مر جاناں چنگا اے۔ ۴۔ خدانے فرمایا کی تینوں غصہ کرن دا کوئی حق ہے؟ ۵۔ یوناہ شہر توں باہر مشرق ول
 جا بیٹھا اوتھ آوے لئی چھیر بنا کے اوہدے سلے تھلے بیٹھلے ویکھن لگا کہ شہر دا کی حال ہوندا اے۔ ۶۔ تہ خداوند خدانے اک بیل لائیۂ
 اونوں یوناہ لے کھلاڑیاں جے اوہدے سر لے سایہوے او تکلیف توں بچیا رووے آرام پاوے یوناہ ایس بیل توں بڑا خوش ہوا - ۷۔ پر
 دُوجے دن سرگی ولے خدانے اک کیڑا گھلیاجہ بیل نوں وڈھ دتے او شکھ گئی - ۸۔ جد سُورج نکلیتے خدانے مشرق توں اک ساڑن آلی
 ہوا چلائیۂ یوناہ دے سر لے سورج دی تپیش ہوئی سگوں اوہوش ہو گیلے مرن دی خاپش کرن لگا او بولیا میرے ایس جین توں مر
 جانا چنگا ہوندا۔ ۹۔ خدانے یوناہ نوں آکھیا کی تینوں ایس بیل لئی ناراض ہون دا حق اے؟ اوہ آکھیا کہاں میں اناں ناراض آن کہ مرنا چاہندا
 آں - ۱۰۔ خدانے آکھیا تینوں ایس بیل دا اناں خیال اے جنہوں نہ تُو لایۂ نہ ایدے لئی کوئی محنت کیتی ایہ رات بھر اگیتے رات بھر
 شکھ گئی - ۱۱۔ پر نینو، وچ اک لکھ وی ہزار توں بُوت لوکے جہڑے آوے سجتے کھپتے وچ فرق نہیں کر سکدے۔ ایس طرح جانورنہ
 کی میں ایدے وڈے شہر لئی فکر نہ کراں۔

میکاہ

۱۔ سامریۂ یروشلم لئی خداوند دا کلام جہڑا شاہان یوداہ یونام و آخیتۂ آخزیاہ دے دیناں وچ میکاہ مورشتی لے روبا وچ نازل ہوا۔ ۲۔ 1
 اے سارے لوکوں سُنو اے زمینۂ اوہدی معموری کن لاؤ تاں جے خداوند خدا ہاں خداوند آوے پاک گھر توں تباڈے خلاف گواہی دے
 ۳۔ ویکھ ! خدا آوے گھر توں باہر نکل رہا اے او تھلے اُتریا اے تاں جے زمین دے اُچے تھواں نوں ڈھا دیوے۔ ۴۔ پہاڑ اوہدے تھلے پگھل
 جانےۂ وادیاں پھٹ جاندياں جس طرح موم اگ نال پگھل جاندا اے پانی ڈھلوان توں تھلے آندا اے۔ ۵۔ اے سب یعقوب دی غلطی
 تے اسرائیل دے گھرنے دے گناہ دا سبب اے یعقوب دی غلطی کی اے؟ کی سامریہ نہیں؟ یوداہ دا اُچا مقام کی اے؟ کی یروشلم نہیں؟
 ۶۔ ایس لئی میں سامریہ نوں کوڑے کرکٹ دا ڈھیر بناواں گلے باغ لان آلی جگہ وانگوں بناواں گلے ایدے پتھراں نوں وادی وچ لڑھکا
 دیواں گلے اوہدی بنیاداں کھاڑ دیواں گا ۷۔ ایدے سارے بُت توریتے جاوے گے ایدے بُتاں لے گھراں دے سارے بُتے اگ وچ ساڑتے جاوے گے
 میں اودیاں مُورتیاں تباہ کراں گا کیوں جے اوہ اونان نوں نچن والیاں دی کمائی نال کٹھا کیتا سیۂ او فیر نچن والی دی کمائی وانگوں
 استعمال کیتے جاوے گے۔ ۸۔ ایس لئی میں نوحۂ ماتم کراں گا میں ننگ پیرتے ننگ جسم نال پھراں گا میں گیڈر وانگوں چیکاں گلے اُلو
 وانگوں غم کراں گا ۹۔ کیوں جے قیدی دے زخم دا کوئی علاج نہی؛ او یوداہ تیک آیا، او میرے لوکاں دے پھاٹک سگوں یروشلم تیک
 آن پونچیا۔ ۱۰۔ جات وچ اوہدی خبر نہ دینا۔ بلکل ماتم نہ کرو۔ بیت عفرہ وچ مٹی وچ مڑ جاؤ۔ ۱۱۔ اے سفیر وچ رہیں آلی تُو ننکی ہوکے
 بہ شرمی نال تَر جا۔ صانان وچ رہیں لے باہر نہیں آوے گے۔ بیت ایصل ماتم وچ نیں؛ ایدی رہیں آلی تھان تباڈے توں لے لئی گئی۔ ۱۲۔
 ماروت دے رن لے تڑپ دے نیں اوہ درد توں جان چھڈان دے انتظار وچ نہ کیوں جے خداوند ولوں بربادی آگئی اے سگوں یروشلم دے
 پھاٹک تک آن پونچی اے۔ ۱۳۔ لکیس وچ رہیں آلی رتھ وچ گھوڑے جُو۔ صیون دی دھلی دے گناہ دی پہل تیرے توں ای ہوئی۔ کیوں جے
 اسرائیل دے گناہ تیرے وچ۔ ۱۴۔ ایس لئی تُو مورست جات نوں وکھ ہون دے تحفہ دے۔ اکذیب دے شہر، اسرائیل دے بادشاواں لئی
 دھوکہ دین لے ثابت ہون گے۔ ۱۵۔ اے مریسہ دی رہیں آلی میں اک فتح مند نوں تیرے خلاف چُکاں گا۔ او جہڑی اسرائیل دی شوکت اے
 عدلام وچ لے گی۔ ۱۶۔ آودی خوشی دین لے بچیاں دے ماتم وچ سر گنجا کروا؛ گریج وانگر پٹ کھمباں وانگوں جا کیوں جے او تیرے
 کولوں قیدی ہوکے تَر گئے

۱- اوناں لُہ افسوس جیڑے گناہ دا ارادہ کر دے تے بستر لُہ پُہوئے شرارت کرن دا ارادہ کر دے تے سویر ہونڈیاں ای اوہدے لُہ عمل 2 کر دے کیوں جے او عمل کرن دی طاقت رکھدے ۲- او لالچ نال کھیتاں لُہ قبضہ کر لیندے تے گھراں نوں کھوہ لیندے او لوکاں نوں اناں دے گھراں توتے آدے ورگیاں نوں اوناں دی جائیداد توں دور کر دیندے ۳- ایس لئی خداوند فرماندا اے کہ میں ایس قوم لُہ بربادی لیاون دا ارادہ کرنا پیا آں جہیدے توں اُسیں آپ نوں بچا نہ سکو گتے تکر نال تُر نہ سکو گے کیوں جے ایہ مصیبت دا ویلا ہووے گا ۴- اوس دِن لوک تباہا مذاق اُڑان گے او ایس ماتم دے گیت نال تباہے لُہ لعنت کرن گے اسیں غرق ہو گئے میرے لوکاں دی میراث ونڈی گئی اوہ اونوں ساڈے توں وکھرا کر دتا او ساڈے کھیت باغیاں نوں دیندا اے ۵- ایس لئی خدا دی جماعت وچ کوئی باقی نہ رووے گا جہڑا ملک نوں پرچی پاکے ونڈے ۶- نبوت نہ کرو اوہدے نبی آکھدے اوناں گلاں لئی نبوت نہ کروہ عزتی ساڈی نہیں ہووے گی ۷- کی ایہ آکھیا جلتے گا کہ یعقوب دے گھر لہ کی خدا دی روح ناراض ہو گئی اے ؟ کی او ایویں دے ای کم کردا اے ؟ کی میریاں گلاں سچے لوکاں لئی چنگیاں نہیں ۸- تھوڑی دیر پہلاں میرے لوک دُشمن وانگ اُٹھن اُسیں جنگ توں مُڑن لُہ فکرمسافراں دے چنگ کپڑے لا لیندے او ۹- اُسیں میرے لوکاں دیاں غورتاں نوں اوناں دے خوبصورت گھراں وچوں کڈ دیندے او اُسیں اوناں دے بچیاں توں ہمیشہ لئی میریاں برکتاں کھوہ لیندے او ۱۰- اُتھو چلو کیوں جے ایہ تباہی آرام آلی تھان نہیں ایہ نا پاک ہو چکی اے ایدی تباہی دا کوئی علاج نہیں ۱۱- جے کوئی جھوٹا دھوکہ باز آکھ کہ میں تباہے لئی بُوت زیادہ شراب تے دے بارے وقت توں پہلاں دساں گلتے او ای اوناں لوکاں دا نبی ہووے گا ۱۲- اے یعقوب میں تہانوں ساریاں نوں کٹھا کراں گا میں اسرائیل دے باقی بچےویاں نوں یقیناً کٹھا کراں گا میں اوناں نوں بھیڑاں دے واڑے دیاں بھیڑاں وانگوں کٹھا کراں گا چرن آلی تھان دے گلے دے وانگوں کٹھا کراں گا تھان لوکاں نال بھر جاوے گی ۱۳- کوئی راہ کھولن آلا اناں دے لگے لگے جاوے گا او پھانک توڑے کہ باہر نکل جاوے گا اوناں دا بادشاہ یعنی خداوند اوناں دے لگے لگے جاوے گا

۱۔ یعقوب دے سردارو سُنو اسرائیل دے گھرنے دے حاکموں سُنو کی تہانوں عدالت دا پتہ نہیں ہونا چائیدا؟^۲۔ تسیں جہڑے نیک کم 3
 کرن توں نفرت کر دے اوتہ گناہ نال محبت کر دے اوتہ لوکاں دی گھل لا لیندے اوتہ اوناں دیاں پڈیاں توں ماس لاندے او^۳۔
 میرے لوکاں دا گوشت کھاندے او اوناں دی گھل لاندے او اوناں دیاں پڈیاں نوں توڑدے اوتہ اوناں نوں ہانڈیتے دیگ دے گوشت وانگوں
 ٹوٹے ٹوٹے کر دے او^۴۔ تد او خداوند نوں پکارن گے پر او نہ سُنہ گا اوناں دے بُرے کماں دے سببوں او اوناں توں آودا مٹ پھیرلے گا^۵۔
 خداوند ایویں فرماندا اے کہ اوناں نبیاں لئی جہڑے میرے لوکاں نوں بُرے رات لاندے جے اوناں نوں کوئی کھان لئی دیندا اے او بھلا
 ہووے بھلا ہووے کہندے پر جے کوئی اوناں نوں کھان لئی نہ دیوے اوہدے نال لڑن لئی تیار ہو جاندے^۶۔ ایس لئی ہون تہاڈے لے رات
 ہو جاوے گی جہدے وچ روپا نہ ویکھوگ ہینرا ہو جاوے گلے تسیں غیب دیاں گلاں نہ کروگ نبیاں دے لے سورج دُب جاوے گلے دِن ہینرا
 ہو جاوے گا^۷۔ غیب دی گل کرن لے شرمندہ ہون گتہ غیب دا علم رکھن لے عزت ہوون گے او آودا مٹ لکا لین گے کیوں جے خدا ولوں
 کوئی جواب نہوے گا^۸۔ پر میں خدا دی روح دے زور نال بھر گیا آتہ انصاف تہ طاقت نال بھریا ہوا آں تاں جے یعقوب نوں ایڈیاں
 غلطیاں تہ اسرائیل نوں ایدے گناہ دساں^۹۔ اے یعقوب دے گھرنے دے سردارو سُنو اسرائیل دے گھرنے تسیں جہڑا انصاف دے
 خلاف کر دے اوتہ سچائی نوں توڑدے او سُنو^{۱۰}۔ تسیں جہڑا صیون نوں خون بہاکتہ یروشلم نوں شرارت نال بنادے او^{۱۱}۔
 اوہدے سردار رشوت لے کے انصاف کر دے اوہدے کاہن قیمت لے کے علم دیندے تہ اوہدے نبی پیسے لے کے لیکھ دیندے فیر وی او
 خدا ول دھیان کر دے تہ آکھدے کی خدا ساڈے وچ نہیں؟ ساڈے لے کوئی مصیبت نہیں آوے گی^{۱۲}۔ ایس لئی صیون تہاڈی وجہ توں
 کھیت دے وانگوں جويا جاوے گا یروشلم ویران ہو جاوے گا پیکل دا پاڑ جھاڑیاں نال ڈھکیا ہوا ٹیل بن جاوے گا

۱۔ اخیر دیاں وچ خداوند دے گھر دا پہاڑ قائم کیتا جاوے گاتے سارے پہاڑاں وچوں آلاہوے گا او سارے پہاڑاں نالوہا چاہوے گاتے لوک 4
 اوتھ پونچن گے ۲۔ بُوت ساریاں قوماں آون گیائے آکھن گیائیں آؤ خداوند دے گھر لے چڑھیتے یعقوب دے خدا دے گھر وچ چلیہ او
 سانوں آودیاں راہ واں سکھاوے گا تاں جے اسیں اوہدے راہ لے تریہ صیون تون شریعت باہر آوے گی۔ ۳۔ یروشلم تون خدا دا کلام نکلے گا
 ۳۔ بُوت ساریاں قوماں دا انصاف کرے گا او دور دور دیاں طاقت آلیاں قوماں دیاں لڑتیاں نوں مُکا وے گا او آودیاں تلواراں نوں
 کھٹکتے نیزیاں نوں قتل کرن لے پتھار بناوے گا اکی قوم دُجی قوم لے تلوار نہ چُگے گی۔ ۴۔ جنگ کرنا سکھاوے گی ۴۔ ہر بندہ آوے باغ
 انجیر دی ویل تھلے بیٹھ گاتے کوئی اوناں نوں نہ ڈراوے گا کیوں جے خداوند خدا لے فرمایا اے ۵۔ ساریاں قوماں آوے عبادت کرن آلیاں دا
 نال لے کے ٹرن گیائیں پر اسیں لوک ہمیشہ ہمیشہ تیک خداوند آوے خدا دے نال نال ٹراں گے ۶۔ خداوند فرماندا اے کہ اوس دین میں لنگڑیاں
 نوں کٹھیا بکراں گا پردیسیاں نوں۔ اوناں نوں جہناں نوں میں دُکھ دتا اے کٹھیا بکراں گا ۷۔ لنگڑیاں نوں بچاکتے پردیسیاں نوں طاقت
 ورفوم بناواں گا اوس دین تون خداوند صیون دے پہاڑ دے وچ ہمیشہ تیک اوناں لے حکومت کرے گا ۸۔ اے گلہ دے روشنی دے مینار
 اے صیون دی دھنی دے قلعہ تیری لئی ایہ اے کہ تیری پہلی حکومت تینوں ملے گی یروشلم دی دھنی نوں بادشاہی ای ملے گی ۹۔ ہون تو
 کیوں رونی ایں کی تیرا کوئی بادشاہ نہیں اے؟ کی تینوں مشورہ دین آلا مُک گیا کہ تو بچ جمن آلی دی تکلیف وچ ایں؟ ۱۰۔ اے صیون
 دی دھنی تو بچ جمن آلی وانگوں درد نال دُکھ سپہ ری ایں ہون تینوں کھلے میدان وچ جا کے رہیں لئی شہر نوں چھڈ دینا چائیدا تو بابل
 نوں جاوے گی اوتھ تو رائی پاویں گی اوتھ خدا تینوں تیرے دشمنان دے پتھ تون چھڑاوے گا ۱۱۔ پر ہون بُوت ساریاں قوماں تیرے
 خلاف کٹھیاں ہو گیائیں او کہندیاں کہ صیون نوں نا پاک ہون دیوتہ ساڈیاں اکھاواوہدیہ عزتی ویکھن ۱۲۔ پر او خدا دے خیالاں نوں
 نہیں جاندے او اوہدے ارادے نوں نہیں سمجھدے جہڑا اوناں نوں کھیت دیاں پُولیاں وانگوں کٹھیاں ن کردا اے ۱۳۔ اے صیون دی دھنی اُٹھ
 تے اوناں نوں مار کیوں جے میں تینوں لوہے دے سینگتے پیتل دے کھر دیواں گاتے تو بُوت ساریاں قوماں دے ٹوٹ کر دیویں گی۔ اوناں
 دیاں نا جائز کٹھیاں کیتیاں پوہاں شہ واں نوں خدا دے لگ رکھیں گی۔ اوہدے مال نوں زمین دے مالک خداوند خدا دے حضور وچ لیاویں
 گی۔

۱- اے لشکراں دے شہر لشکراں نوں کٹھیا بکرو کیوں جے تیرے خلاف اک حملہ ہون آلا اے او اسرائیل دے حاکم دی گل لٹے لوپے دی 5 لٹھ نال مارن گے ۲- پر اے بیت لحم افراتہ تُو جہڑا پہودا دے قبیلہ وچوں سب نالوں چھوٹا ایس فیر وی تیرے وچوں میرے لئی اک بادشاہ نکلے گا جہڑا سارے اسرائیل لٹے حکومت کرے گا او شروع دین توں اہودا ظاہر ہونا پُرنلے زملہ توں اے ۳- ایس لئی اسرائیل نوں اوس ویلے تیک چھڈ دتا جاوے گا جد تیک کہ پیدا کرن آلی دے کول پیدا نہو جاوے اہودے باقی بھرا واپس آکے اسرائیل نال مل نہ جاوے ۴- او کھلووے گلے خداوند دی قدرت خداوند دے ناں دی وڈھائی توں اہودے گلے دی رکھوالی کرے گا او محفوظ رہیں گے جد تیک زمین اے او اہودوں تیک روے گا ۵- او اوناں لئی خبر و برکت ہووے گا جدوں اسور ساڈے ملک لٹے حملہ کرے گلے ساڈی گلیاں وچ پیر رکھ گلے اسیں اہودے خلاف ست چرواہے سگوں اٹھ سردار کھلڑاں گے ۶- او اسور لٹے تلوار نالے نمرود دے ملک لٹے ننگی تلوار نال حکومت کرن گے جدوں اسور ساڈے ملک لٹے حملہ کرے گلے ساڈی سرحدیں وچ وڑے گلے او سانوں اسور توں رائی دے گا ۷- یعقوب دے بچپن بُوت ساریاں قوماں نال ایویں ہوون گے جیویں خدا ولوں تربیت گھا لٹے بارش جہڑی نہ کسے بندے دا انتظار کردی اے نہ کسے انسان لئی ژکدی اے ۸- یعقوب دے بچپن قوماں وچے بُوت ساریاں اُمتاں دے وچ ایویں ہووے گا جیویں شیر بیر جنگلی جانوراں وچ یا جوان شیربھڈاں دے واڑے وچ جدوں او اوناں دے وچوں نکلتا اے اوناں نوں پہاڑ دا اے کوئی اوناں نوں بچا نہیں سکدا ۹- تیرا ہتھ فتح مندی دے نال تیرے دشمن لٹے اٹھ گلے تیرے سب دشمن برباد ہو جاوے گے ۱۰- خداوند فرماندا اے کہ اوس دین میں تیرے گھوڑیاں نوں جہڑے تیرے وچے وڈھ دیاں گلے تیرے رتھان نوں برباد کر دیواں گا ۱۱- میں تیرے ملک دے شہراں نوں برباد کر دیواں گلے تیرے سارے قعلیاں نوں ڈیگ دیواں گا ۱۲- میں تیرے جادو نوں ختم کر دیواں گلے تیرے جادوگر فیر کدی کسے فال نوں نہ کڈن گے ۱۳- میں تیریاں بنیاں ہویاں مورتیاں نوں ختم کر دیواں گلے تیرے وچوں تیرے پاک پتھراں نوں برباد کر دیواں گا تُو فیر کدی اودے ہتھ دے ہنر نوں سجدہ نہیں کریں گا ۱۴- میں تیری شان و شوکت نوں تیرے وچوں کڈدیاں گلے تیرے شہراں نوں غرق کر دیواں گا ۱۵- میں اوناں قوماں لٹے جہانے میری فرمانبرداری نہیں کیتی آودا قہر پاکے بدلہ لواں گا

۱۔ خدا دی گل سُن اُٹھ پھاڑاں دے اِگے آودا معاملہ رکھتے ٹیلے تیرے بیان نوں سُنن ۲۔ اے پھاڑوئے اے زمین دیوں نہ ختم ہوون آلیو 6 بنیادو خداوند دا وعدہ سُنو کیوں جے آودے لوکاں دے خلاف خدا دا اِک مقدمہ اے او اسرائیل لُٹے جُرم ثابت کر دا اے ۳۔ اے میرے لوکوں میں تہاڈے نال کی کیتا؟ تہاڈے لُٹے کیوں بوجھ لدیا؟ جواب دیو ۴۔ میں تہانوں ملک مصر وچوں باہر کڈ لیا پاتے فدیہ دے کے غلامی دے ملک توں چھڈیا میں موسیٰ ہارون تے مریم نوں تہاڈے اِگے اِگے ٹرن لئی گھلیا ۵۔ میرے لوکوں یاد کرو کہ شاہ موآب بلقہ تہانوں کی مشورہ دتے بغور دے پُتر بلعامنے اونوں کی جواب دتا شیتیم توں جلال تیک آودے دے سفر نوں یاد کرو تاں جے خداوند خدا دے سچے کماں نوں سمجھ لوو ۶۔ میں کیلے کے خداوند دے سامنے آوا تے خدائے تعالیٰ نوں کیوں سجدہ کراں؟ کی سوختنی قربانیا تے اِک سال دے وجھیاں دے نال اوہدے سامنے آواں؟ ۷۔ کی خداوند ہزار چھتریا تے تیل دیاں دس ہزار نہراں نال خوش ہووے گا؟ کی میں آودے گناواں دے بدلے آودے پہلے پُتر نوں دیواں آودی جوانی دے پہلے نواودی جان دے گناواں دے بدلے وچ دے دیوا؟ ۸۔ اے انسان اونہ تینوں دکھا دتا کہ نیکی کے شہ اے خدا تیتھوں کی چاند اے؟ اے کے تُو انصاف تے رحم دل نوں پیارا رکھیتے آودے خدا دے سامنے فروتنی نال تُریں ۹۔ سُنو خدا شہر نوں بولاندا اے تیرے نال توں ڈرنا عقلمندی اے لاٹھیتے اوہدے مقرر کرن لے دی سُنو ۱۰۔ اے شرارت کرن لے گھروں کی میں ہون وی تیرا ناجائز فائدہ گھٹ تولن نوبچڑا نفرت کرن دے قابل اے تھول جاواں؟ ۱۱۔ کی میں ایویں دے بندے نوں چھد دیواں چڑا دھوک دے تکرری رکھدا اے غلط وٹیاں دا تھیل رکھدا اے؟ ۱۲۔ ایدے دولت لے ظالمنے ایدے لوکی جھوٹ بولدے اونان دیاں زبانان دھوک بازے ۱۳۔ ایس لئی میں تینوں غرق کرنا تیرے گناواں دے سببوں تینوں برباد کرنا شروع کر دتا ۱۴۔ تُو کھاویں گا پر آرام نہیں پاویں گا تیرا پیٹ نہیں رچے گا کٹھا کریں گا پر بچا نہ سکے گا کیوں جے جبراً کُجھ تُو بچاویں گامیں اونوں تلوار دے حوالہ کر دیواں گا ۱۵۔ تُو بیجیں گا پر فصل نہ ملے گی زیتون بھویں گا پر تیل نا ورتے گا انگور بھویں گا پر عہ نہیں پیٹے گا ۱۶۔ تُو عمری دے قانون تے اخی اب دے خاندان دے کماں لے تیرا ایتے اونان دے رواج مننا ایس لئی میں تینوں اُجاردیاں گاتے تیرے لوکاں نوں مذاق دی وجہ بناواں گا او ساریاں قوماں وچ مذاق دا سبب بنن گیاں

۱۔ دُوجی مُصیبت کڈی وڈی اے میں اوس بندے وانگوں آنجیڑا انگور توڑن ویلے گرمیاں دا پھل کٹھا کر دا اے پر اوہدے کھان لئی ا 7
 نگور دا اک وی گُجھانہیں تے میرے دل نوں لگن آلا انجیر دا پہلا پھل اے ۲۔ جنگ بندے زمین اُنوں مٹا یت گئے اک سچا بندہ وی باقی
 نہیں سارے لوکی خون کرن لگے ہوشہر بندہ جال وچھا کے آوے بھرا دا شکار کر دا اے ۳۔ اوناں دے دویوں ہتھ گناہ کرن وچ ہنر رکھ دے
 نے حکومت کرن لے تحفہ منگدے انصاف کرن آلا رشوت لیندا اے تگڑے جو چاندے اوناں توں کرواندے او سارے مل کے بُرا سوچ
 دے ۴۔ اوناں ساریاں وچوں چنگا اونٹ کٹارے وانگو اے سب نالوں سچا کنڈیاں آلی جھاڑی نالوں وی بھیڑا اے تیرے رکھولہ دا دین
 آگیا اے او دین جدوں خدا تہاڈے وچ آوے گا ہون اوناں دے پریشان ہون دا دین اے ۵۔ اوناں ساریاں وچوں چنگا اونٹ کٹارے وانگو اے
 سب نالوں سچا کنڈیاں آلی جھاڑی نالوں وی بھیڑا اے تیرے رکھولہ دا دین آگیا اے او دین جدوں خدا تہاڈے وچ آوے گا ہون اوناں دے
 پریشان ہون دا دین اے ۶۔ کیوں جے پتر آوے پیو دیاں گلاں توں نفرت کر دا اے دھنی آودی ماں دیتے نہوں آودی سس دے خلاف
 بندے دے دشمن ایدے گھر لے لوک اے ۷۔ پر میں پوری اُمید نال خدا دی راہ ویکھاں گا میں آوے نجات دین لے خدا دا انتظار کراں
 میرا خدا میری سُنہ گا ۸۔ اے میرے دشمن میرے لے خوش نہوہ شک میں ڈبک گیا آں پر اُٹھ کھلوواں گا بھاویں میں ہنیرے وچ آں فیر
 وی خدا میرا جانن پوے گا ۹۔ کیوں جے میں اوہدے خلاف گناہ کیتا اے میں اوہدے قبر نوں بر داشت کراں گا جدوں تیک او میرا مقدم
 نہ لڑے میرا حق ثابت نہ کرے او مینوں چانن وچ لیاوے گا میں اوہدی سچائی نوں ویکھاں گا ۱۰۔ تدمیرا دشمن اُونوں ویکھ گاتے
 شرمندہ ہووے گا او جہنہ مینوں آکھیا سی کہ خداوند تیرا خدا کیتھ اے؟ میریاں اِکھاں اوہدی تباہی ویکھن گیاں ہون وی او پیراں تھلے
 رولی جاوے گی جیویں گلیاں وچ کیچڑ روندی جاندی اے ۱۱۔ تہاڈیاں فصلیاں اُگا نہ تہاڈیاں سرحدیں وھداں دا دین آوے گا ۱۲۔ اوس
 دین لوک تیرے کول آن گے اسورے مصر دے شہر ان وچوں تیرے کول آن گے سگوں مصر توں دریائے فرات تے سمندر تے پہاڑ توں پہاڑ تیک
 قومیں تیرے کول آن گیاں ۱۳۔ زمین آوے بندیاں دے کماں دے سببوں ویران ہو جلتے گی ۱۴۔ آوے لوکاں یعنی آودی میراث دے
 لوکاں دے گھراں دی رکھوالی کر جہڑے جنگل وچ ہریاں بھریاں چرن آلیاں تھواں وچ کھلے رہندے اوناں نوں بسنے جلعاد وچ پُرنے
 زملہ وانگو چرن دے ۱۵۔ جیویں میں تینو مصر توں نکلن دے دیناں وچ میں وکھلے سن میں اوناں نوں آوے عجیب کم وکھاواں گا ۱۶۔
 قومیں ویکھن گیان تے شرمندہ ہون گیاں اوناں توں اوناں دی ساری طاقت کھوے لئی جاوے گی او آوے مٹ لے آوے تھہ رکھن گتے اوناں
 دے کن بولہو جان گے ۱۷۔ او سب وانگوں مٹی چٹن گتے زمین لے رڑن لے کیڑیاں وانگوں کمبے بھٹا آودیاں کھڈاں وچوں باہر آن گے ڈر
 دے ڈر دے ساڈے خداوند ول آن گتے تیرے توں نہ ڈرن گے ۱۸۔ تیرے ورگا خدا کون اے جہڑا گناہ معاف کر دا اے آودی میراث دے
 باقی لوکاں دیاں غلطیاں نوں معاف کر دیندا اے؟ او آوے غصہ میٹھاں لئی نہیں رکھدا سگوں رحم کر کے خوش ہوندا اے ۱۹۔ تُو فیر
 ساڈے لے رحم کریں گا تُو ساڈے گناواں نوں پیراں تھلے پھیویں گاتے ساڈی ساریاں بدیاں نوں سمندر دی تہ وچ سُٹ دیویں گا ۲۰۔ تُو
 یعقوب دے گھر لے نال دھوک نہیں کریں گاتے ابرام نوں پیار وکھاویں گا جیدے لئی تُو پُرنے زملہ وچ ساڈے پیو دادے نال سَوکھادی سی

ناخوم

۱۔ نینو دے لئی ہدایت ناخوم القویشی دی روایا دی کتاب ۲۔ نینو دے خلاف خُدادا قبر خُداوند غیرت والا اے بدلہ لین والا خُدا 1
 بدلہ لیندا اے قبر نال بھریا ہوا اے خُدا اپنے مخالفان توں بدلہ لیندا اے ۳۔ خُدا غصہ کرن وچ تحملہ زور نال ودکے اپہ۔ خُدا گناہ کرن
 ولے تُوں بغیر سزا توں نہیں چھڈے گا۔ او رولتے طوفاناں وچ اوہدی راہ اے۔ بدلہ اوہدے پیراں دی مٹی اے ۴۔ او شمندر تُوں چھڑکدے اے
 تے سکاہ دیندا اے۔ او ندیاں تُوں سکاہ دیندا اے۔ بسنے کرمل شک جاندے نیلے بُنان دیاں کُرومیاں کھلا جاندیاں نیں ۵۔ اہدے سامنے
 پہاڑ کمبے نیلے پگھل جاندے نیں۔ اہدے سامنے ساری دُنیلے اوہدی شان و شوکت کمبندی اے ۶۔ کپڑا اوہدے غصہ دا سامنا کر
 سکتا اے؟ کون اوہدے خوف ناک قبر تُوں سپہ سکتا اے؟ اوہدا غصہ اگ وانگوں آوندا اے تے اوہدے سامنے چٹاناں کمب جاندیاں نیں ۷۔
 خُدا چنگا اے۔ مصیبت وچ لُکن دی جاہ اے۔ جہڑے اوہدے بھروسہ کر دے نیں اوناں دی فکر کردا اے ۸۔ پتر او اک وڈے ہڑ نال نینو
 تُوں تباہ کر دے گا۔ او آوے دشمنان تُوں ہنیرے وچ رولے گا ۹۔ او خُدا دے خلاف جہڑا وی منصوبہ بناوے گا او اُونوں مٹا دے گا ۱۰۔ اوہ
 کنڈیاں وچ پھس جاوے گتے آودی شراب نال مست ہو جاوے گتے اوہ سوکھو کھونڈیاں وانگر سڑ جاوے گا ۱۱۔ اے نینو تیرے وچوں اک بندہ
 نکلیا اے جہڑا خدا دے خلاف بُرے ارادے کر دا اے شرارت دی صلاح دیندا اے ۱۲۔ خدا ایویں فرماندا اے ہشک اوناں دے مدد کرن لے
 ہوت سارے فیر وی او سارے وڈے جاوے گتے مُک جاوے گا۔ اے پوداہ میں تینوں ہوت تنگ کیتا اے میں تینوں ہور درد نہ دواں گا ۱۳۔
 ہون میں تیرے موڈے اُنوں اوناں دا بہار لاہ دیواں گلے تیریاں بیڑیاں نوں ٹوٹے ٹوٹے کر دیواں گا ۱۴۔ اے نینو تیرے حق وچ خدائے حکم دتا اے کہ
 تیراناں جیوندہ رکھن لئی تیری نسل وچوں کوئی وی باقی نہ بچے گا۔ میں تیرے تھہ دیاں بنایاں ہویاں مورتاں نوں تہ ڈھلے ہوئے بُتیاں نوں
 جہڑے تیرے خداوند بے خنیاں وچ نہیں بر باد کر دیواں گا۔ کیوں جے تونا کارہ این میں تیرے لئی قبر تیار کراں گا ۱۵۔ اناں پہاڑاں ول
 آکھ چُک اوہدے پیر نوں ویکھ جیڑی چنگی خبر لیندا اے صلح دا اعلان کر دا اے پوداہ آودیاں عیدان مناتے آودیاں مَنتاں پوریاں کر
 کیوں جے شرارت کرن لے تیرے لے حملہ نیں کرن گے او پورے دے پورے ختم کر دتے جاوے گا۔

۱- اے نینوہ اک حملہ کرن والا تیرے اوتہ چڑھ آیا اے آودے قلعہ نوں بچاکے رکھ راہ دی راکھی کر کمر کسلے آودی ساری طاقت 2
 نوں کٹھا کر۔ ۲- خدا یعقوب دی ساری شان و شوکت نوں اسیرائیل دی شان و شوکت دانگوں بحال کرے گا بھاویں تباہ کرن والیاں
 نے اونان نوں تباہ کر دتا اے اونان دے باغاں نوں اجاڑ دتا اے۔ ۳- تیاری ولہ دن آودے جنگ کرن لکے بہادر ان دیاں ڈھالاں لالے جنگ
 کرن لکے بندے فرمزی کپڑے پلٹے پلٹے تیاری دے دن اونان دے رتھان دی تلوار چمکدی اے کند دے نیزے لہرا رہے۔ ۴- رستیاں اوتہ رتھ
 تیزی نال بھج رہے او چوک دے میدان وچ ادھر توں اودھر بھج رہے او شعلیاں وانگوں دکھائی دیندے او بجلی وانگوں کوند رہے۔
 ۵- او آودے چنبوئے سرداراں نوں بلاندا اے پر او آودیاں راہواں اوتہ ٹھیڈے کھاندے بجاوے آلیاں شہر دیاں کنڈا نال وجدے بجان
 والی آڑ اپنی تھانہ رکھ دتی گئی اے۔ ۶- ندیاں دے پھانک کھل جانڈے محل ڈھیر ہوک رہ جانڈے۔ ۷- اے طہو چکیاں اے شہر
 ولہ جلاوطن وچلے جلتے جان اونان دیاں لونڈیاں قمریاں وانگوں ماتم کرنے چھاتیاں پیٹن۔ ۸- نینوہ اک تلاب وانگوں اے اویدا پانی کڈیا
 جا رہا اے لوکی رولا پاندے نیں ٹھرو، ٹھرو پرکوئی مڑکے نیں وکھدا۔ ۹- چاندی لٹو! سونا لٹو! مال دا کوئی حساب نیں خزانیاں وچ
 دولت بٹھیری اے۔ ۱۰- او خالی اے لٹ لیا گیا اے ویران اے! دل پگھل جانڈے گوڈے کمبے نیں، جسم کمبڈے، ہر چہرہ کھٹا ہو
 جاندا اے۔ ۱۱- ہن شیر دا ٹھکانہ کیتھ وے، او تھان جیتھ او آودے بچیاں نوں خوراک کھواندے سن، شیر، شیرنی تے اونان دے بچے کیتھ
 گئے، جیتھ او بنا ڈر توں پھیر دے سن؟ ۱۲- شیر ببر آودے بچیاں لئی بڑا شکار مار دا سیتے آودی شیرنی لئی شکار دی سنگی دبدا
 سیتے آودی رہن والی تھان نوں شکار نالے غاراں نوں پاڑے پوئے ڈنگراں نال بھر دیندا سی۔ ۱۳- خداوند فرماندا اے، میں تیرا مخالف
 آن میں تیرے رتھان نوں دھواں بنا دیواں گا، تے تلوار تیرے جوان شیراں نوں پڑپ کر جاوے گی۔ میں زمین اوتہ تیرے لئی کوئی شکار
 نیں چھڈاں گا۔ تیرے سنیا دین آلیاں دیاں آوازاں فیر کدی سنائی نہ دین گئیاں۔

۱۔ خونِ شہر لُٹے افسوس اوہ چُوٹھتے لُٹ مار نال بھریا ہویا ہے۔ اوہ کدی جُرم کرن توں نہیں مُڑدا۔^۲ چھانٹ دے ہولارے دی وار پیاں 3 دی کھڑ کھڑ گھوڑیاں دے سُماں دی ٹپ تپتے رتھاں دے پلن جُلن دی وار۔^۳ حملہ کرن والی فوج تلواراں دی لٹیک نیزیاں دی جھلک قتل ہون والیاں دے ڈھیر لاشاں دے ڈھیر اِن گنت لاشاں جنہاں توں لوک ٹھوڈے کھاندے۔^۴ اے سارا ایس بدکار تہہ حیا دے سببوں اے جہنہ حیائی نال قوماں تُوں تہہ جاڈو نال لوکاں تُوں غلام بنا لیا اے۔^۵ خُداوند فرماندا اے میں تیرے خلاف آں میں تینوں تیرے مُنہ تک ننگا کراں گالتے قوماں تُوں تیری تہہ پردگی وکھاوے گالتے بادشاہ وائے تُوں تیرا ننگا پَن وکھاواں گا۔^۶ میں تیرے لُٹے گندسٹاں گا میں نفرت دا ورتا کراں گا۔ تینوں تہہ عزت کراں گا۔^۷ جہڑا کوئی تینوں ویکھ گا تَس جا وے گالتے او کہے گا نینوہ برباد ہو رہا اے کہڑا اوڈے لئی رو وے پیتے گا؟ میں تیرے لئی تسلی دین والا کیتھوں لیا واں؟^۸ کِہ تُوں نو آموں توں ودھکے ویں جہڑا نیل وچ وسیا ہویا اے۔ اوڈے چوہیرے پانی اے؟ ندی اوڈی حفاظت کرن والی سیسے پانی اوڈی کندیسی۔^۹ کُوش تہہ مصر اوڈی تُوہ وڈی طاقت سیسے فوط تہہ لُوبیم اوڈے ساتھ دین لُٹے سن۔^{۱۰} فیر وی او فیدی بولتے مُلک وچوں کڈیا گیا ہر گلی دی ٹکر اوبتے اوڈے دُھد پیندے بچے سٹکے تُوہ تُوہ کریتے گئے اوڈے شریف بندیاں نوں ونڈیا گیتے اوڈے سارے وڈیریاں نوں سنگلاں نال بن دتا۔^{۱۱} تُوں وی مست ہو جاویں گا۔ تُوں ویری کولوں بچن لئی بنان منگیں گالتے آپ تُوں لو کاویں گا۔^{۱۲} تیرے سارے قلعے انجیر دے رُخاں وانگر ہووے گے چناں لُٹے پہلاں پکے پہل لگے ہون جدوں اوناں تُوں ہلایا جاندا اے کھان ولے دے مُنہ وچ پھل ڈگدا اے۔^{۱۳} اوڈے لُڑن ولے سُورمیاں تُوں ویکھ تیرے مرد عورتاں بن گئے تیرے مُلک دے پھاٹک تیرے ویریاں لئی کُھل گئے نیں۔ اگ رکاتاں تُوں کھا گئی۔^{۱۴} کہرے لئی پانی بھرے اوڈے قلعیاں تُوں پکا کر گارا تیار کر پئی کہ مصالح بنا ایتاں دے سچے تُوں ٹھک کر۔^{۱۵} اوتھ آگ تینوں کھا جاوے گی۔ تلوار تینوں وڈ دے گیتے ڈڈی دے وانگوں تینوں کھا جاوے گی۔ پڈیاں دے وانگ آوڈی گیتی ودھا۔^{۱۶} تَسی آوڈے بیویاریاں تُوں اسمان دے تاریاں نالوں بُنا ودا لیاں اے پر اوڈیاں دے وانگوں صاف کرکے اڈ جاندا نیں۔^{۱۷} تیرے پیرے دار تڈیاں دے وانگر تیرے سردار ڈڈی دے دِل وانگے جیسے دیاں پڈیاں تھنڈ دے دِن کند دیاں کُھڈاں وچ لُک جانداں نیں۔^{۱۸} اے سُور دے بادشاہ تیرے چراون ولے سوندے نیں۔ تیرے سردار آرام نال سو رہ نیں تیرے لوک پٹاڑا تہہ کھلر گئے نیں اوناں تُوں کٹھا کرن والا کوئی نیں۔^{۱۹} کوئی تہہ تیرے زحماں تُوں چنگاں نہں کر سکتی تیرے زخم دا کوئی علاج نہں جیڑا کوئی تیرے بارے سُندا اے او تیری بربادی تہہ خوش ہوکے تاڑی وجاندے کیوں جے کہڑا اے جہہ تیرا طُلم نہں برداست کیتا۔

حبُّوق

۱۔ حبُّوق نئی دی روپا دا بارِ نبوت۔^۲ اے خداوند میں کدوں تیک مدد لئی پکاراں گا کیوں جے تُو سُندا ای نہیں؟ یا میں تیرے حضور و ظلم ظلم چلاواں کیوں جے تُو نہیں بچاندا؟^۳ کی تُو مینوں نا انصافی وکھاندا ایں؟ تُو گینگار نوں کیوں برداشت کو لینا ایں؟ بربادی تہہ ظلم میرے سامنے لڑائی تہہ جھگڑیاں تہہ مینوں گھرا پایا ہوا اے۔^۴ ایس لئی قانون تہہ بس ہو گیا انصاف بالکل ختم ہو گیا اے شرارت کرن لُٹے جنگ بندیاں نوں گھیر لیندے ایس لئی انصاف باقی نہیں رہا۔^۵ قوماں نوں ویکھو تہہ غور کرو تہہ حیران ہو کیوں جے میں تہاڈے دناں دے وچ ایویں دا کُجھ کراں گا کہ جے تہانوں دسیا وی جاندا تہہ تَسی یقین نہیں کرو گے۔^۶ میں کسدیاں نوں چڑھا لیاواں گا او ظلم کرن آلی تہہ تیز قوم اے او اناں وستیاں لُٹے جہڑیاں اناں دیاں نہیں قبضہ کرن لئی ساری زمین توں ہوکے لنگدے۔^۷ او ڈران لُٹے خوف پیدا کرن لُٹے لوکے او اوڈے لئی آپی آوڈا قانون اے او خود آوڈی عزت ودھاندے۔^۸ اوناں تہہ گھوڑے چیتیاں نالوں تیز دوڑدے شام نوں نکلن لُٹے بھیڑیاں نالوں تہہ خون کرن لُٹے اوناں دے جنگ کرن لُٹے سپاہی بھجے دوڑدے لگے نوں ودھدے جانداں اوناں دے سوار دور توں لُٹے تہہ گرج وانگوں اے جہڑا شکار نوں کھان لئی جھپٹا اے۔^۹ او سارے دھوکہ دین لُٹے ارادے نال لُٹے اوناں دے جتھ ریتاں دی ہری وانگوں اگاں ودھدے قیدیاں نوں ریت دے ذریعہ وانگوں کٹھیا کر دے۔^{۱۰} او بادشاہواں نوں مذاق وچ اڑاندے حکم کرن آلیاں دا مذاق بناندے او کنداں لُٹے شہر دی ہنسی اڑاندے مٹی دمدم بھن کے اونوں جیت لیندے۔^{۱۱} تداو ہوا ونگوچھیتی نال لنگ جاندا غلطی کرکے نکل جاندا اوناں دا زور ای اوناں دا خدا اے۔^{۱۲} اے میرے خدا لُٹے پاک کی تُو ہمیشہ توں نہیں؟ اسیں مرآں گتے نہیں؟ اے خدا تُو اوناں نوں انصاف کرن لئی مقرر کیتا اے اے چٹان تُو اوناں نوں سزا دین لئی مخصوص کیتا اے۔^{۱۳} تیریاں اِکھاں ایویں پاک کدے گناہ نوں نہیں ویکھ سکدیاں تُو گناہ نوں نہیں سہ سکدے فیر تُو دھوکہ دین آلیاں نوں کیوں برداشت کرنا اے؟ جدوں شرارت کرن لُٹے اوڈے توں تہہ سچے لوکاں نوں کھاجاندے تُو کیوں خاموش رہنا ایں؟^{۱۴} تُو انسان نوں سمندر دی مچھ تہہ سمندری جانوراں وانگوں بنایا اے جہناں لُٹے کوئی حکم کرن آلا نہیں۔^{۱۵} شرارت کرن آلا دشمن اوناں نوں کنڈے وچوں کیچھ لیندا اے اوناں نوں آوڈے جال توں پھڑ لیندا اے وڈے جال وچ کٹھیا کر لیندا اے ایس لئی او خوش ہوندے۔^{۱۶} ایس لئی او آوڈے جال لئی قربانیاں کر دا اے آوڈے جال لئی خوشبوآں ساڑدا اے کیوں جے آوڈے جال دے سببوں او عیش کر دا اے مزے دار روٹی کھاندا اے۔^{۱۷} کی او آوڈا جال خالی کردا رہے گالتے قوماں لُٹے رحم نہ کرکے اوناں نوں برباد کردا رہے گا؟

۱۔ میں آوے پہرہ دینے کھلوتا رواں گلتے کندتے مضبوطی نال رُکيا رواں گلتے انتظار کراں گاک او مینوں کی کیندا اےتے میں اوہدی 2 شکایت دا کی جواب دیاں ۲۔ تد خدانے جواب دتا کہ جہڑا کُجھ میں ظاہر کراں اونوں تختیاں لُٹے ایویں دا صاف لکھ کہ او آرام نال پڑھیا جا سکے ۳۔ کیوں جے ایہ روپاک مخصوص ویلے لئی رُکے ہوئی اے ایہ انجام بارے دسدی اےتے غلط نہوے گی جے انوں دیر وی ہووےتے فیر وی ایذا انتظار کر کیوں جے ایہ ضرور ہووے گی تے دیر نہیں ہووے گی ۴۔ ویکھ او غرور وچنے اونان دیاں خواہشاں چنگیاں نہیں پر نیکی کرن آلا آوے ایمان نال جیوندا رووے گا ۵۔ کوئی شک نہیں شرارت دھوکہ دیندی اے او صدی اےتے کدی سکون نہیں پاندا کیوں جے او پاتال وانگوں ڈھونگا اےتے موت وانگوں کدی نہیں بھر دا او ساریاں قوماں نوں آوے کول کٹھیا کر لیندا اےتے سارے لوکاں نوں کٹھیا کر لیندا ۶۔ کی اے سارے مذاق کر کے اونوں تھنہ نہ دین گتے ایہ کہندے ہوئے اونوں کمتر نہ جانن گے کہ اوہدے لُٹے افسوس جہڑا چوری دے مال دا ڈھیر لاند اےتے اوہدے زور نال مال کُھوہکے آپے نوں مالدار بنادا اے پر اینج کدوں تیک ہووے گا؟ ۷۔ کی تیرے قرض لین لُٹے چھیتی نال اُٹھ نہ کھلون گے؟ کی او نہ جاگن گتے تیرے کمین دا سبب نہ بنن گے؟ تد تُو اونان دے پتھ وچ آ جاوے گا ۸۔ کیوں جے تُوں بُوت ساریاں قوماں نوں لٹیا اےتے بُوت سارے انسانان نوں قتل کیتا اے تُوں زمین نوے ملکاں نوے اونان دے لوکاں دے نال ختم کیتا اے ایس لئی بچہوئے لوک تینوں غرق کرن گے ۹۔ اوہدے لُٹے افسوس جہڑا ناجائز منافع لے کے آوے ا گھر بنادا اےتے آوے ا گھر اُچی تھاتے بنادا اے تان جے ڈیگن توں بچیا رہ ۱۰۔ تُوں بُوت ساریاں قوماں نوں برباد کرن دا منصوبہ بنایاتے آوے گھر نوے عزت کیتلے آوے جان نوں گویا ۱۱۔ کند دے پتھر رولاہاؤں گتے لکڑ دے شہتیر جواب دین گے ۱۲۔ اوہدے لُٹے افسوس جہڑا خون کر کے شہر بنادا اےتے گناہ نال شہر وساندا اے ۱۳۔ کی خداوند دا اے منصوبہ نہیں کی انسان دی محنت اِگ دا بالن اےتے قوماں دالینے آپ نوں عبث ٹھہرے؟ ۱۴۔ جس طرح سمندر پانی نال بھریا ہوا اے اوسے طرح زمین خدا دے جلال دے عرفان نال معمور ہووے گی ۱۵۔ اوہدے لُٹے افسوس جہڑا آوے گوانڈیاں نوں اوس ویلے تیک شراب اُنڈیل کے پیندا اےجد تیک کہ او مست نہو جاوےتے اوننگ نہو جاوے ۱۶۔ عزت دے بدلے شرمساری نال بھر جاویں گا ہون تیری واری اے تُو بوی پیےتے مست ہو جا خدا دے ہتھ دے پیالے تیرے کول آریا اےتے عزتی تیری شوکت نوں ڈھانپ لوے گی ۱۷۔ تُوں لبنان دے لُٹے جہڑا ظلم کیتا اے او تینوں گھیر لوے گا تُوں ڈنگراں نوں جہڑا ماریا اے او تینوں ڈراون گے کیوں جے تُوں انسان دا خون کیتا اے تُو ملک شہرے اونان دے لوکاں نوں ختم کیتا اے ۱۸۔ تراشی ہوئی مورت دی کی وقعت کیوں جے انسان نہ اونوں تراش کے بنایا اے؟ بُت دی جہڑا جھوٹ سکھاندا اے؟ کیوں جے جہڑا کوئی اونوں بناوے گا او آوے ای ہر لُٹے بھروسہ رکھدا اے او اجیہ بُت بناندا اے جہیڑے بول نہیں سکدے ۱۹۔ اوہدے لُٹے افسوس جہڑا لکڑ نوں آکھا اے کہ زندہو جلقہ جان پتھر نوں کہ اُٹھ کی او سکھا سکد اے؟ اوتے سوئے چاندی نال مڑھیا ہوا اے اوہدے وچ کوئی جان نہیں ۲۰۔ پر خدا آوے پاک پیکل وچ اے ساری زمین اوہدے سامنے چُپ روے

۱- شِگایُونوت دے سُرے حَقُوقَ نبی دی دُعا۔^۲ اے خداوند میں تیری وڈائی سُن لئی اے اے خدامیں تیرے کماں توں ڈر گیا ۳ ساڈے دِناں وچ اوناں نوں بحال کر ساڈے زملہ وچ اوناں دی مشہور کر قبر وچ رحم نوں یاد کر^۳۔ خدا تیمان توں آیا پاک فاران پہاڑ توں اوہدے جلالہ آسمان نوں کج لیلے زمین اوہدی تعریف نال بھر گئی۔^۴ اوہدا جلوہ نکلدے پھو سورج ورگا سی اوہدے پتھ۔ وچوکرناں نکلدیاں سن جہدے وچ اوہدی قدرت لُکی پوئی سی^۵۔ مصیبت اوہدے اِگے تَر دی سی موت اوہدے قدمائے دے پیچھے سی^۶۔ او کھلوتلے زمین کعب گئی اُونہ نظر کیتی۔ قوماں کعب گئیاں پُرنے پھاڑ چُورا چُورا ہو گئے اوہدیاں راہواں نہ فنا ہون والیاں۔^۷ میں کوشن دے تنبواں نوں مصیبت وچ وبکھیلے ملکی مدیاں دے رہن لہ مرن دے کول سن^۸۔ اے خدا کی تُوں ندیاں توں ناراض بیس؟ کی تیرا قبر چشمیاں لُٹے سی کی تیرا غصہ سمندراں لُٹے سی جدوں تُو بگھوڑیاں آوے فتح لہ رتھاں لُٹے بیٹھا؟^۹ تُوں آوے کماں نوں غلاف وچوں کڈیا تُوں بُوت سارے تیر لیاوَن لئی آلیاں تُوں زمین نوں ندیاں نال چیر دتا^{۱۰}۔ پہاڑاں تینوں وبکھیلے کعب اُٹھ پڑ لنگھ گئے سمندر کُرائے موجاں اُچاں ہویاں^{۱۱}۔ تیرے اُون لہ تیراں دی چانے نیرے دی چمک نال سورج تے چن آسمان وچ رُک گئے^{۱۲}۔ تُوں آوے غصہ دے نال زمین اُنوں لنگھتے آوے قبر وچ تُوں قوماں نوں مار دتا^{۱۳}۔ تُوں لوکاں نوں نجات دین نکلیا سیں آوے مسیح کیتھوے نوں بچاؤن لئی تُوں شرارتی مُلکاں دے سردار نوں برباد کر دتا تُوں اونوں سر توں پیر تیک ننگا کر دتا^{۱۴}۔ جد اوہدے جوان سانوں دوڑواں لئی گھر لُٹے سانوں کھا جان لئی گھورن لگتے تُوں اوہدے نیرے نال اوہدا سر پاڑ دتا^{۱۵}۔ تُوں آوے گھوڑیاں لُٹے سوار ہوکے سمندر توں ہاں وڈے سیلاب توں پار ہو گیا^{۱۶}۔ میں سُنیلتے میرا دل ڈر گیا ایس آواز نال میرے ہل کعب لگے میریاں ہڈیاں گلن لگیاں۔ میریاں لتاں کعب لگیاں فیر وی میں صبر نال مصیبت دے دن دا انتظار کراں گا جیڑی ساڈے لُٹے حمل کرن آلی قوم لُٹے آن آلی اے۔^{۱۷} جے کرانجیر دا درخت نہ پھولتے تاک وچ انگور نہ لگن ریتوں پھل نہ دیوے کھیتاں وچ پیداوار نہوے گے وچ بھیڈاں نہوے جانور ان لہ گھر وچ جانور نہوے^{۱۸}۔ فیر وی میں خداوند وچ خوش رواں گلتے آوے نجات دین لہ خدا نوں خوش رواں گا^{۱۹}۔ خداوند میری زور اے اے اومیرے پیر پرئی دے پیراں وانگوں بنادیندا اے او مینوں اُچیاں تھواوے چڑھن دے قابل بنادیندا اے

صفنیاہ

۱- خدا دا کلام جیڑا اِمون دے پُتر یوسیاہ شاہ یہودا دے دِناں وچ حزقیاہ دے پُتر ایریاہ دے پُتر جدلیاہ دے پُتر کوش دے پُتر صفنیاہ لُٹے 1 آیا۔^۲ میں زمین دے اُنوں سارا کُجھ مٹا دیواں گا خدا فرماندا اے^۳۔ میں انسان تے جانور دیواں نوں مٹا دیواں گا میں ہوا دے پرندیاں تے سمندر دیاں مچھیاں نوں مٹا دیواں گا جد میں انسان نوں زمین اُنوں مٹا دیواں گلتے شرارت کرن لہ دے کول صرف ٹھوکران ای ٹھوکران ہون گئیاں خدا فرماندا اے^۴۔ میں یہودا تے یروشلم دے سارے لوکاں دے خلاف آوے پتھ ودھاواں گا میں اوس تھان توں بعل دے باقی بچوے نوں وڈھ دیاں گا۔ تُوں دی عبادت کرن لُٹے اوناں دی بُجا کرن آلیاں دا ناں مٹا دیواں گا^۵۔ جیڑے لوک کوٹھیاں لُٹے چڑھکے آسمان دے تاراباں دی عبادت کردے اوناں دے اِگے سجدہ کر دے جیڑے لوکی خدا نوں سجدہ کر دے خدا دے ناں دی سُو کھاندے جیڑے ملکاں دی سُو وی کھاندے^۶۔ جیڑے خدا دی فرمانبرداری توں مُنڈ پھردے نہ خدا دی عبادت کر دے نہ اوہدے نال مشورہ کر دے^۷۔ بزرگ خدا دے اِگے چُپ رہو کیوں جے خدا دا دِن کول اے خدائے قربانی تیار کیتی اے جہناں نوں اُونہ بلایا اوناں نوں مخصوص کیتا اے^۸۔ خدا دی قربانی دے دِن میں شاہزادیاں نوں تے اُونہ ساریاں نوں جیڑے غیراں دے کپڑے پلے پھٹے سزادیوں گا^۹۔ اوس دِن میں اناں ساریاں نوں جیڑے دلچ لُٹے پیر نہیں رکھتے، سزا دیوں گلتے جیڑا اودے مالک دے گھر نوں ظلمت دھوک نال بھر دے سزا دیواں گا^{۱۰}۔ ۱۔ خداوند فرماندا اے ایس دِن مچھی پھانک توں اِک آواز اُچی ہووے گی نویں بستی توں رون دی آواز اُٹھ گیتے پہاڑاں اُنوں وڈے شور دی آواز آوے گی^{۱۱}۔ اے ہویاریاں دے شہر مکتیس دے رہن آلیو تہاڈے سارے ہویاری مرن گے جیڑے چاندی دی تجارت کر دے برباد ہو جاوَن گے^{۱۲}۔ اوس ویلے میں روشنی لےکے یروشلم وچ لیہاں گلتے جیڑے آرام نالستے پیالی وچ بچوے تلجھت وانگوں جیڑے سوچ دے نہ خدا کوئی سزا یا جزا نہیں دیوے گا میں اوناں نوں سزا دیواں گا^{۱۳}۔ اوناں دی دولت لٹ جاوے گی اوناں دے مکان ڈیگ دیتے جاوَن گے او گھر تے بناوَن گے پر اوناں وچ رہن نہ پاوَن گے او باغ لان گے پر اوناں دی مہ نہیں پین گے^{۱۴}۔ خداوند دا وڈا دِن قریب اے او چھٹی آریا اے سُنو! خداوند دے دِن دا رولا بُوت زیادہوے گلتے جنگ کرن لہ وی پھٹ پھٹ کے رون گے^{۱۵}۔ او دِن قبر دا دن ہووے گا رون دلتے مصیبت دا دن ہووے گا تپاں، بربادی دا دِن ظلمت دُکھ دا دِن گھٹاواں تے ہنیرے دا دِن^{۱۶}۔ بگل دی آواز تے جنگ لہ نعریاں دا دِن قلعہ بند شہراں دے خلافت اُچے برجیاں دے خلاف^{۱۷}۔ میں لوکاں لُٹے مصیبت لیاواں گلتے او انہیاں واگوں تُوں گے کیوں جے اوناں تے خداوند دے خلاف گناہ کیتا اے اوناں دا خون مٹی وانگوں اوناں دا گوشت نجاست وانگوں سُٹیا جاوے گا^{۱۸}۔ خداوند دے قبر دے دِن اوناں نوں اوناں دی چاندی تے سونا بچا نہ پاوے گا ساری دُنیا اوہدی غیرت دی اِگ وچ سیڑے ختم ہو جاوے گی کیوں جے او ناں ساریاں دا جیڑے زمین لُٹے رہندے ہون گے اچانک ختم کر دیوے گا

۱- اے شرم قوم دے لوکوں اِک تھاتے کٹھیا ہو جاؤ اِک تھاتے^۲۔ ایہدے توں پہلاں کہ مقرر کیتا ہوا ویلا آجاوےتے او دِن تہانوں 2
 بھس وانگوں اڑا کے جاوے ایہدے توں پہلاں کہ خداوند دا بُوت زیادہ قہر تہاڈے لُہ آوےتے اوہدے غصہ دا دِن تہاڈے لُہ آجاوے^۳۔
 خداوند نوں لبھو، اے زمین دے حلیم لوکو ٹسی جہڑے کہ ایہدے حکماں لُہ عمل کر دے او اوہدی راستبازی نوں لبھوےتے اوہدی فروتنی
 نوں لبھو شاید ٹسی خداوند دے قہر دے دِن پناہ پا سکو^۴۔ غزہ نوں ترک کیتا جاوے گاتے اسفلون ویران کیتا جاوے گاتے اشدود دویپر نوں
 ای کڈ دتا جاوے گاتے عقرون نوں جڑ توں اکھاڑ دتا جاوے گا^۵۔ ٹسی جہڑے ساحل لُہ رندے او، تہاڈے لُہ افسوس یعنی کربتیاں دی
 قوم لُہ افسوس خداوند دا کلام تہاڈے خلاف اے اے کنعان فلسطیاں دی سر زمین میں تینوں تباہ کر دیواں گاتے کوئی باقی نہ چھڈیا
 جاوے گا^۶۔ سمندر دے کنارے آلی زمین جیتھ کریتی رندی اے اوناں دی زمین چرواہاں دی ہو جاوے گی جیتھ او آوے بھیرُ خلع بنا لین
 گے^۷۔ او یہوداہ دے گھرنہ دے باقی بچھوے لوکاں دے ہتھ وچ تُر جاوے گی جیتھ اوناں نوں چراگاواں ملن گیاں شام نوں او اوتھ اسفلون
 دے گھراں وچ لیٹن کرن گے خداوند خدا اوناں دی حفاظت کرے گاتے اوناں دے چنگہ دن واپس لے آوے گا^۸۔ میں موآب دی عہ عزتیتے
 بنی عمون دی طعنہ زنی سُنئی اے جہناں میرے لوکاں نوں عہ عزت کیتلے اوناں دی زمین نوں لین دی دھمکیاں دیتیاں^۹۔ ایس لئی
 میری حیات دی قسم خداوند، اسرائیل دا خدا فرماندا اے موآب ضرور سدوم وانگو ہو جاوے گاتے بنی عمون عمورہ وانگو او کانٹیاں
 دی زمینتے نمک دی کانہ ہمیشہ لئی ویران ہو جاوے گے میرے لوکاں وچوں باقی بچھوے لوکی اوناں نوں غارت کر دین گتے میری قوم
 دے باقی لوک اوناں دے وارث ہون گے^{۱۰}۔ آوے غرور دی وجہ توں اوناں نوں ایہ سب کُجھ ویکھنا پوے گا کیوں جے اوناں لَشکراں
 دے خداوند دے لوکاں نوں ملامت کیتلے اوناں نال غرور نال پیش لُہ^{۱۱}۔ خداوند اوناں لئی پتناک ہووے گاتے او زمین دے سارے
 معبوداں نوں لاغر کر دیوے گاتے بحری ملک دے سارے لوکی آودی آودی تھان وچ اوہدی عبادت کرن گے^{۱۲}۔ اے کوش والو ٹسی وی
 میری تلوار دا نوالہ بنو گے^{۱۳}۔ اے او آودا ہتھ شمال ول دراز کرے گاتے اسور نوں تباہ کر دیوے گاتے نینوہ نوں ویرانہ بیابان وانگو خشک
 کر دیوے گا^{۱۴}۔ اوہدے وچ جنگلی جانور تہر قسم دے جانور لیٹن گے حواصلے خار پشت اوہدے کھمیاں دے سرانہ گھونسہ بنان
 گے او اوناں دی بولن دی آواز جھوکیاں وچوں سُنائی ویوے گی اودیاں دلیجاں وچ ویانی ہووے گی کیوں جے کند دا کم پورا نہیں ہو
 پایا^{۱۵}۔ ایہ خوشی دا شہر سی جہڑا ہ فکر سیتے آوے دل وچ ایہ آکھیا کردا سی کہ بس میں ای میں آں، میرے سوا کوئی نہیں او
 کیوں ویران ہو گیا اے جیتھ ہون جانور بیندے غتے جہڑے ایہدے کولوں لنگدےن او مکہ لاندے غتے سُسکار دےن

۱۔ افسوس ایس سرکش ظلم آلتے نا پاک شہر لے^۲۔ او کسے دی نہیں سندا نہ کسے دی تربیت نوں قبول کردا اے او خداوندے یقین 3 نہیں کر دا او آوے خداوند دے قریب آنا نہیں چاہندا اوہدی عبادت کرے^۳۔ اوہدے سردار گرجن لے شیرعت اوہدے حاکم شام نوں نکلن لے بھیڑیہ جہڑے سویر لئی کجھ نہیں چھڈ دے^۴۔ اوس دے نبی غرور آلتے او دھوکہ لالہ اوہدے کاہن خدا دے گھر نوں ناپاک کر دے شریعت نوں مڑوڑ دے^۵۔ خداوند جہڑا ایس شہر دے اندر اے بڑا صادق اے اوہ انصافی نہیں کر دا او ہر روز باقاعدگی آودی عدالت دا کم پورا کر دا اے فیر وی گہنگار لوک آوے کیتھوئے شرمندہ نہیں ہوندے^۶۔ میں قوماں نوں وڈھ دتا اے اوناں دے بُرج توڑ دے گئے میں اوناں دے کوچیاں نوں ویران کر دتا اے اوتھوں کوئی نہیں لنگدا اوناں دے شہر اُچار یتے گئے کوئی باقی نہیں چھڈیا جاوے گا۔ ایک وی نہیں^۷۔ میں شہر نوں آکھیا تُو میرا ڈر ضرور منیں گاتے تربیت نوں قبول کرے گا تُو اوہدی بستئ وڈھی نہ جاوے گی نہ ای اونوں کسے سزا دا شکار ہونا پوے گا پر فیر وی او آوے سارے گناہ واں وچ لگ رہن وچ بضدار رہے^۸۔ خداوند فرماندا اے ذرا انتظار کرو اوس دین دا جس دین میں تہاڈے خلاف شہادت دیواں گا میں فیصلہ کر لیا اے کہ میں قوماں مملکتاں تے بادشاواں نوں کٹھیا کران گا میں اوناں لے آودا قہر پاواں گا بُت زیادہ قہر میرا قہر اِگ وانگو پوے گا جہڑا ساری دُنیا نوں ساڑے رکھے دیوے گا^۹۔ تُو میں لوکاں دے ہونٹ پاکتے صاف کران گا تاں جے او سارے دے سارے خداوند دا ناں لینے مل جُل کے اوہدی عبادت کرن^{۱۰}۔ کُوش (جیتھوں دریلے نیل نکلدا اے) کہ ندیاں وچوں میرے کھلے پوئے لوک میرے لئی چندلے کے آن گے^{۱۱}۔ تُو یروشلم شہر اوناں غلطیاں لے جہڑیاں میرے خلاف کیتیاں گیاں شرمندہ نہوے گا کیوں جے میں ایس شہر توں غرور لے لوکاں نوں کڈ دیواں گا فیر غرور لے لوکی میرے پاک پہاڑ لے یروشلم وچ باقی نہ رہیں گے^{۱۲}۔ پر میں شہر وچ حلیمان نوئے اوناں نوں جہڑے غرور نہیں کر دے چھڈ دیاں گاتے او خداوند لے یقین رکھن گے^{۱۳}۔ جہڑے لوگ اسرائیل وچ باقی رہن جاوے گے او گناہ نہ کرن گے او جھوٹ نہ بولن گے او آدیاں گلاں نال لوکاں نوں دھوکہ نہیں دین گے او کھان گتے استراحت فرمان گتے اوناں نوں ڈران آلا کوئی نہوے گا^{۱۴}۔ جہڑے لوگ اسرائیل وچ باقی رہن جاوے گے او گناہ نہ کرن گے او جھوٹ نہ بولن گے او آدیاں گلاں نال لوکاں نوں دھوکہ نہیں دین گے او کھان گتے استراحت فرمان گتے اوناں نوں ڈران آلا کوئی نہوے گا^{۱۴}۔ یروشلم نغم سرائی کرو اسرائیل خوشی نال للکار یروشلم شادمان ہووے پورے دل نال خوشی منا^{۱۵}۔ خداوند تینوں سزا دین توں آودا پتھر روک لیا اے اوہ تیرے دشمنان نوں دور گھل دتا اے اسرائیل دا بادشاہ خداوند خدا تیرے نال اے تُو تکلیف پاں توں فیر کدی نہ ڈریں گا^{۱۶}۔ اوس دین یروشلم نوں دسیا جاوے گا نہ ڈر شہر یروشلم ہمت نہار^{۱۷}۔ خداوند تیرا خدا تیرے نال اے او بزرگ خدا تینوں بچاوے گا او تیرے سببوں خوشی مناوے گا او آودی محبت وچ تینوں آرام دیوے گا او گلے گاتے تیرے لئی خوشی مناوے گا^{۱۸}۔ تیرے لئی جہڑی اُداسی تجویز کیتی گئی اے میں اونوں لے لواں گا جہنہ میں شرمندہ کر دتا ہوندا^{۱۹}۔ اوس ویلے میں اوناں ساریاں نوں جہانے تینوں تکلیف پہنچائی اے سزا دیواں گا میرے آوے بندیاں نوں جہڑے تُو نہیں سکدے بچا لواں گاتے اوناں نوں آوے کول کٹھیا کران گا جہناں نوں دُور سُٹ دتا گیا اے میں اوناں دی تعریف کران گاتے اوناں نوں عزت دیواں گا جیتھہ اوناں نوں شرمندہ ہونا پیا سی^{۲۰}۔ اوس ویلے میں تہانوں کٹھیا کران گاتے تہانوں گھر وچ واپس لے آواں گاتے میں تہانوں عزت تے تمجد عطا کران گا پر تہاں دے لوکاں ولوں میں تہاڈے لئی سارے کم چنگہوں دیواں گا جیویں کہ تسی آودی اِکھاں توں ویکھ لوگے خداوند فرماندا اے

حَجّی

۱۔ دارا بادشاہ دے دور حکومت دے دوچ سال دے چھویں مہینے دی پہلی تاریخ تُوں سیالنی ایل دے پُتر زُر بابل تُوں جہڑا پودا، دا 1 حاکم سیلے پوصدق دے پُتر سردار کاہن یشوع تُوں حجئی نبی دی راہیں رب دا کلام پہنچیا۔^۲ کے لشکراں دا رب فرماوندا، لے کے لے لوکی کہندے نیں کہجے رب خُداوند دے گھر تُوں بناو دا ویلے نئیں آیا۔^۳ تُو رب دا کلام حجئی نبی دی راہیں پہنچیا۔^۴ کیہ تہاڈے لئی پکیاں چھتاں ولے گھراں وچ رہن دا ویلے جَدوں کے اوہ گھر ویران پیا لے؟^۵ لے تہن ایس لئی لشکراں دا رب اِنج فرماوندا لے، کے تسی اپنے کماں لے دھیان کرو۔^۶ تسی بوہت بیج بیج پر بوہت تھوڑی جیہی فصل وڈی۔ تہانوں کھاو لئی بوہت ملیا پر تہاڈا رُج نیں وجیا۔ تسی پیندے او پر تہاڈی پیاس نیں بُجھدی۔ تسی کپڑے پاوندے او، پر گرم نیں ہوندے۔ مزدور اپنی مزدوری لے کردا لے پر اپنی تھیلی وچ کجھ جمع نیں کر سکدا۔^۷ لے لشکراں دا رب اِنج فرماوندا لے، کے تسی اپنے کماں لے دھیان کرو۔^۸ پہاڑاں تھوں لکڑاں لیاؤ لے گھر بناؤ، تاں جے میں خوش ہواں لے میری پرستش ہووے، لشکراں دا رب فرماوندا لے۔^۹ تسی بوہت دی اُمید رکھی لے ویکھو، تھوڑا لیہا لے جَدوں تسی اونوں اپنے گھر لیئ تہاں میں اونوں اُڑا دتا۔ لشکراں دا رب اِنج فرماوندا لے، کیوں؟ ایس لئی کے میرا گھر ویران لے لے تہاڈے وچوں پر اِک اپنے گھر تُوں نسبیا چلا جاوند لے۔^{۱۰} ایس لئی کے ناں آسمان تھوں کورا ڈگدا لے لے ناں دھرتی اپنی پیداوار پاوندی لے۔^{۱۱} لے میں خُشک سالی تُوں طلب کیتا کہ مُلک لے پہاڑاں لے لے اناج لے نوں لے تیل لے زمین دی سب پیداوار لے لے سب انساناں لے ڈنگراں لے لے تہتہ دی ساری محنت لے آوے۔^{۱۲} تُو سیالنی ایل دے پُتر زُر بابل لے پو صدق دے پُتر سردار کاہن یشوع لے باقی سارے لوکی رب خُداوند دے کلام لے اوہدے بھیج پوئے حجئی نبی دیاں گلاں ول مڑے لے لوکی خُداوند دے حضور ڈر گئے۔^{۱۳} تُو خُداوند دے پیغمبر حجئی نیں خُداوند دا پیغام اوناں لوکاں تُوں سنایا کہ رب خُداوند فرماوندا لے، میں تہاڈے نال آں۔^{۱۴} فیر خُداوند نیں پودا، دے حاکم سیالنی ایل دے پُتر زُر بابل دی لے پوصدق دے پُتر سردار کاہن یشوع دی لے باقی لوکاں دی رُوح تُوں تحریک دتی۔ تاں اوہ آکے لشکراں دے رب اپنے خُدا دے گھر دی تعمیر وچ مصروف ہو گئے۔^{۱۵} ایہ واقعہ دارا بادشاہ دی سلطنت دے دوچ ورے دے چھویں مہینے دی چوبیسویں تاریخ دا لے۔

¹۔ ستویں مہینہ دی اکیسویں تاریخ نوں خُداوند دا کلام جی نبی دی راہیں پہنچیا۔²۔ کے پودا، دے حاکم سیالٹی ایل دے پُتر ژربابل،² پیوصدق دے پُتر سردار کاہن یشوع لے باقی سارے لوکاں نوں اِیچ آکھو۔³۔ کے تہاڈے وچوں کہ اوس پیکل دی پہلی شان نوں ویکھیا؟ لےہن کیوں وکھالی دیندی لے؟ کیہ ایہ تہاڈی نظر وچ حقیر نیں لے؟⁴۔ پر، لے ژربابل حوصلہ رکھ، خُداوند فرماوندا لے لے لے سردار کاہن پیوصدق دے پُتر یشوع حوصلہ رکھ لے مُلک دے سب لوکو حوصلہ رکھو، خُداوند فرماوندا لے لے کم کرو کیوں جے میں تہاڈے نال آن، لشکراں دا رب فرماوندا لے۔⁵۔ مصر تھوں نکلدے ویلے میں تہاڈے نال وعدہ کیتا سی، اودے مُطابق میری اوہ روح تہاڈے نال رندی لے۔ ہمت ناں پارو۔⁶۔ کیوں جے لشکراں دا رب اِیچ فرماوندا لے کہ میں تھوڑے چر وچ فیر اِک واری آسمان زمین لے سمندراں لے خُشکی نوں پلا دیواں گا۔⁷۔ میں ساریاں قوماں نوں پلا دیواں گا لے اوہناں دیاں پسند دیاں شیواں آون گیاں لے میں اوس گھر نوں جلال نال بھر دیواں گا، لشکراں دا رب فرماوندا لے۔⁸۔ چاندی میری لے لے سونا وی میرا لے، لشکراں دا رب فرماوندا لے۔⁹۔ ایس پچھلے گھر دی شان پہلے گھر دی شان نالوں بوہتی ہووے گی، لشکراں دا رب فرماوندا لے لے میں ایس مکان وچ سلامتی بخشاں گا، لشکراں دا رب فرماوندا لے۔¹⁰۔ لے دارا بادشاہ دی سلطنت دے دُوجے ورے دے نویں مہینہ دی چوبیسویں تاریخ نوں خُداوند دا کلام جی نبی دی راہیں پہنچیا۔¹¹۔ کے لشکراں دا رب اِیچ فرماوندا لے کہ شریعت پاروں کاہناں کوٹوں پُچھو۔¹²۔ کے جے کر کوئی پاک گوشت نوں اپنے لباس دے دامن وچ لیجاوندا ہووے لے اودا دامن روٹی یاں دال یاں مے یاں تیل یاں کسی طراں دی کھاوون والی شے نوں لگ جاوون تان کیہ اوہ پاک ہو جاوون گیاں؟ کاہناں جے جواب دتا، بلکل نئیں۔¹³۔ فیر جی نبی پُچھیا کہ جے کر کوئی کیسے مُردے نوں پتہ لاوون نال ناپاک ہو گیا ہووے لے اوہناں وچوں کیسے شے نوں پتہ لاوے تان کیہ اوہ شے ناپاک ہو جاوے گی؟ کاہناں نئیں جواب دتا، ضرور ناپاک ہو جاوون گیاں۔¹⁴۔ فیر جی نبی آکھیا، خُداوند فرماوندا لے، میری نظر وچ اوہناں لوکاں لے ایس قوم لے اپناں دے کماں دا ایہو حال لے لے جو کُجھ ایس تھان لے پیش کردے نیں ناپاک لے۔¹⁵۔ ایس لئی ہن لے آون ولے ویلے وچ ایس گل دا خیال رکھو، جدوں کہجے خُداوند دی پیکل دا پتہ لے پتہ نئیں رکھیا گیا سگا۔¹⁶۔ اوس سارے زملے وچ جدوں کوئی بیس (۲۰) پیمانیاں دی آس رکھدا سگا تان دس (۱۰) ائی ملدے سگ لے جدوں کوئی مے دے حوض وچوں پچاس (۵۰) پیملے کڈن جاووندا سگا تان بیس (۲۰) ائی نکلدے سگ۔¹⁷۔ لے میں تہانوں تہاڈے سب کماں وچ بیماریاں، پھپھوندیاں لے اولہ نال مارا، پر تسی میرے ولے نئیں پتہ، خُداوند فرماوندا لے۔¹⁸۔ ہن لے آون ولے ویلے وچ ایس گل دا خیال رکھو۔¹⁹۔ اِج خُداوند دی پیکل دی نیو رکھی جاوے یعنی نویں مہینہ دی چوبیسویں تاریخ نوں ایس گل دا خیال رکھو۔²⁰۔ فیر اوس مہینہ دی کھتے وچ ہن؟ جے تان تاک لے انجیر لے انار لے زیتون وچ پھل نئیں لگیا۔ اِج تھوں ائی میں تہانوں برکت دیواں گا۔²¹۔ فیر اوس مہینہ دی چوبیسویں تاریخ نوں خُداوند دا کلام جی نبی لے نازل ہوا۔²²۔ کے پودا، دے حاکم ژربابل نوں آکھ کہ میں آسمان لے زمین نوں پلا دیواں گا۔²³۔ لے سلطنتاں دے تخت اُلتا دیاں گا لے قوماں دیاں سلطنتاں نوں برباد کردیواں گا لے رتھان نوں سواراں سمیت اُلتا دیاں گا لے گھوڑے لے اوہناں دے سوار ڈگ جاوون گے لے ہر بندہ اپنے بھرا دی تلوار نال قتل ہو جاوے گا۔²⁴۔ لشکراں دا رب فرماوندا لے لے میرے خادم سیالٹی ایل دے پُتر زر بابل اوس دن میں تینوں لیواں گا۔ خُداوند فرماوندا لے لے اپنی انگشتی دا نگینہ بناواں گا کیوں جے میں تینوں چن لیا لے۔ لشکراں دا رب فرماوندا لے۔

زکریا

¹۔ دارا دے دوجے ورہ دے آٹھویں مہینہ وچ خُداوند دا کلام عدو بن برکیاہ دے پُتر زکریاہ لے ظاہر ہوا۔²۔ کہ خُداوند تہاڈے پیو دادے نال³ ڈہڈا ناراض سی۔³۔ ایس واسطے لوکاں نوں کہ خُداوند ایویں فرماندا اے کہ تسیں میرے ول مڑوے میں تہاڈے ول مڑا گا۔ خُداوند خدا فرماندا اے۔⁴۔ تسیں اپنے پیو دادے وانگوں نہ بنو جہناں توں پہلے نبیاں اچے آواز نال کہہ کہ خُداوند فرماندا اے کہ تسیں اپنی بُریاں راہواں لے اپنے بُرے کماں توں باز آؤ۔ پر اوہناں نے نہیں سُنیاں میرے ول نہیں پھرے۔⁵۔ ہن تہاڈے پیو دادے نبی کیتھنے کی او سدا جیوندے رندے۔⁶۔ پر کی میرا کلامتہ میرا قانون جہڑا میں اپنی سیوا کرن ولے نبیاں نوں دس سن تہاڈے پیو دادے توں پورے نہیں ہوئے۔ اوہناں نے توبہ کیتی کہ خُداوند ساڈے خدائے اپنے ارادے دے مطابق ساڈی رامتہ ساڈے کماں وانگوں ساڈے نال ورتا کیتا۔⁷۔ دارا دے دوجے ورہ دے گیارہ مہینہ یعنی سباط دی چوبیسویں تاریخ نوں خُداوند دا کلام عدد دے پُتر برکیاہ دے پُتر زکریاہ لے ظاہر ہوا۔⁸۔ کہ میں رات نوں رویا وچ ویکھیا کہ اک بندہ لال گھوڑے لے بیٹھا مہندی دے روکھاں دے وچ تھلے کھلوتا سی۔ اودے پیچھے لالے بورے جیٹ رنگ دے گھوڑے سن۔⁹۔ میں آکھیا کہ اے میرے مالک اے کیہ۔ اوس فرشتہ جہڑا میرے نال گل بات کرن ریا سی جواب دتا کہ میں تینوں وکھاواں گا کہ اے کی اے۔¹⁰۔ اوس بندے جہڑا مہندی دے روکھاں دے وچ کھلوتا سی کی اے اوہ نیں جہناں نوں خدائے گھلایا اے کہ ساری دنیا وچ پھرن۔¹¹۔ اے اوہناں نے خُداوند دے فرشتہ نوں جہڑا مہندی دے روکھاں دے وچ کھلوتا سی کہ اسی ساری دنیا دی سیر کیتی۔ ویکھیا کہ ساری زمین وچ چین اے۔¹²۔ فیر خُداوند دے فرشتہ آکھیا کہ خُداوند خدائے یروشلمتہ پودا دے اوہناں شہراں لے جہناں توں اوہناں ستر ورہیاں توں ناراض اے۔ کدوں تک رحم نہ کرے گا۔¹³۔ اے خُداوند اوس فرشتہ نوں جہڑا میرے نال گلاں کرن دیا سی پیر نالے تسلی دین والا جواب دتا۔¹⁴۔ تہ اوس فرشتہ جہڑا میرے نال گلاں کرن دیا سی اچے آواز نال آکھیا خُداوند خدا فرماندا اے کہ مینوں یروشلمتہ صیون توں نفرت اے۔¹⁵۔ میں اوہناں قوماں توں جہڑیاں اپنے آپ نوں محفوظ سمجھدیاں بھوت ناراض آن میں تھوڑا ناراض سا پیر اوہناں دے ایس بلا نوں بھوت زیادہ کر دتا۔¹⁶۔ ایس واسطے خُداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ میں رحمت دے نال یروشلمتہ نوں مڑیاں آں۔ ایتھ میرا گھر بنایا جئے گا خدائے خدا فرماندا اے کہ یروشلمتہ دے لے ناہن والا شوتر کھپچیا جئے گا۔¹⁷۔ فیر اچے آواز نال کہ خُداوند فرماندا اے کہ میرے شہر دوجی واری خوشحالی نال بھرن گئے خُداوند فیر صیون نوں تسلی بخشہ گئے یروشلمتہ نوں جئے گا۔¹⁸۔ فیر میں آکھ جُک کے ویکھیا کہ چار سینگے۔¹⁹۔ میں اوس فرشتہ نوں جہڑا میرے نال گل بات کر ن ریا سی پوچھیا کہ اے کیہ۔ اوتھ مینوں جواب دتا کہ او سنگے۔ جہناں یروشلمتہ اسرائیل یروشلمتہ نوں کھلاڑ دتا۔²⁰۔ تہ خُداوند

مینوں چار کاریگر وکھلے۔²¹ ۲۱۔ میں لبھیا کے اے کیہ کرن آن ریمہ اونہ جواب دتا اے او سنگہ جنہاں پہوداہ نوں ایویں کھلاڑیاک کوئی سر نہ چک سکیا۔ پر اے کم کرن اللہ لُٹے اناں نوں ڈراونہ اوناں قوماں دے سنگاں نوں ڈیگ دین جنہاں پہوداہ دے ملک نوں نکھڑن لئی ملک دے خلاف سنگ چکے کہ ایدے بندیاں نوں کھلاڑدین۔

¹۔ تد میں اِکھ چُک کے ویکھیا ک اِک بندہ تھ وچ جریب پھڑے کھلوتا اے۔²۔ میں پُچھیا تُو کیتھ جانا ایں؟ اوہ مینوں جواب دتا یروشلم 2
 نوں ناپن لئی تاں جے ویکھاں ک اوہدی چوڑائی تے لمبائی کئی اے۔³۔ میں پُچھیا تُو کیتھ جانا ایں؟ اوہ مینوں جواب دتا یروشلم نوں
 ناپن لئی تاں جے ویکھاں ک اوہدی چوڑائی تے لمبائی کئی اے۔⁴۔ اتے اونوں آکھیا نس تے اوس جوان نوں آکھ ک یروشلم انسان تے جانوراں
 دے بُتھ بون دے سببوں بناں کنڈاں دی بستیاں وانگوں ہووے گا۔⁵۔ خداوند فرماندا اے میں آپی اوہدے چاراں پاسے اِگ دی کند ہوواں
 گاتے اوہدے اندے اوہدی شان ہوواں گا۔⁶۔ آؤ، آؤ شمال دی زمین وچوں نسو۔ خداوند فرماندا اے کیوں جے میں تہانوں آسمان دیاں
 چاراں ہواواں وانگوں کھلاڑ دتا اے۔ خداوند فرماندا اے۔⁷۔ اے صیون تُو جیڑی بابل دی دھئی دے نال رہی ایں نکلے نس۔⁸۔ کیوں جے
 خداوند خدا جہنہ مینوں عزت دتی اتے اوناں قوماں دے خلاف گھلیا اے جہناں تہانوں تباہ کیتا اے ایویں کہندا اے ک جیڑا کوئی تہانوں
 ہتھ لاند اے میریاں اِکھاں دیاں پُتلیاں نوں ہتھ لاند اے۔⁹۔ یقیناً میں اوناں دے خلاف اپنا ہتھ چُکا گا تاں جے اوناں دے غلام اوناں نوں تباہ
 کرن۔ تد تُسی جانوگے ک خداوند مینوں گھلیا اے۔¹⁰۔ اے بابل دی دھئی خوش ہوتے چیخ کیوں جے میں تیرے اندر رہواں گا خداوند
 فرماندا اے۔¹¹۔ بُوت ساریاں قوماں خدا نال رل جان گیاں تے میریاں قوماں ہو جاوے گیاں۔ میں تہاڈے وچ رہواں گا۔ اوس دِن تُسی
 جان لوگے ک خداوند خدا مینوں تہاڈے کول گھلیا اے۔¹²۔ خداوند یہوداہ دے پاک مُلک وچ اپنی مالکی دا حصہ تھیرلے گاتے یروشلم
 نوں فیر توں چُہ گا۔¹³۔ خداوند دے حضور وچ چُپ رہوہ کیوں جے او اپنے پاک گھر توں اُٹھیا اے۔

۱- تد اونه مینوں وکھایا کہ سردار کابن یسوع خدا دے فرشتہ دے لگے کھلوتا اے۔ شیطان اونوں گہنگار ثابت کرن لئی اوہدے سچتھ 3 کھلوتا اے۔ ۲- خدائے شیطان نوں آکھیا، اے شیطان، خدا تینوں عقل دیوے ! او خداوند جہنہ یروشلم نوں چُنیا اے تینوں سمجھاوے۔ کی اے بندہ بلدی ہوئی لکڑ نہیں جہڑی اِگ وچوں کڈی گئی اے؟ ۳- تد یسوع گندے کپڑے پلٹھوئے فرشتہ لگے کھلوتا سی۔ ۴- فرشتہ اونان نوں جہڑے اوہدے لگے کھلوتے سن آکھیا، اوہدے گندے کپڑے لا دیوے۔ تد اونه یسوع نوں آکھیا، ویکھ، میں تیرے بُرے کماں نوں دُور کیتا ے میں تینوں صاف ستھری پوشاک پاواں گا۔ ۵- تد میں آکھیا، اوہدے سر لُٹے صاف پگ رکھوئے اونانے اوہدے سر لُٹے صاف پگ رکھوئے پوشاک پووائی۔ خدا دا فرشتہ اوہدے کول کھلوتا رہا۔ ۶- خدا دے فرشتہ یسوع نوں پکایاں کیتا۔ ۷- خداوند خدا اپہ فرماندا اے کہ جے تُو میریاں راہواں لُٹے تیریں گلے میرے حُکماں نوں منیں گا تاں میرے گھر لُٹے حکومت کریں گلے میرے نیاں دا راکھاں ہوویں گلے میں تینوں اونان دے وچ جیڑے ایتھ کھلوتے تھان دیواں گا۔ ۸- اے یسوع، سردار کابن، تُو تیرے نال دے جہڑے تیرے لگے بیٹھتے جہڑیاں آن آلیاں گلاں دے طورے نشانہ، سُن کہ میں اپہ بندے شاخ نوں لیان آلا آں۔ ۹- ویکھ اوس پتھر نوں جہڑا میں یسوع دے لگے رکھیا اے اوہدے لُٹے سَت اِکھاں۔ میں اوہدے لُٹے کڑھائی کر کے لکھاں گا۔ خداوند فرماندا اے اوس مُلک دے بدی دے کماں نوں اِک ای دِن وچ دور کر دیواں گا۔ ۱۰- اوس دِن تہاڈے وچوں ہر اِک اپہ گوانڈی نوں ولے انجیر دے رُکھ تھلے بٹھلے گا۔ خداوند خدا فرماندا اے۔

۱۔ او فرشتہ جہڑا میرے نال گلاں کر رہا سی فیر آلتے مینوں جگایا - ۲۔ اوہ مینوں پُچھیا تُو کی ویکھنا ایں ؟ میں جواب دتا کہ خالص سوہ دا شمعداں ویکھداں آں جہدے لُٹے اِک پیالہ اے اوہدے لُٹے ست دبوہتے اُناں ستاں دیویاں لُٹے نلیاں۔ ۳۔ اوہدے کول زیتون دے دوڑکھ ویں۔ اِک تان پیلہ دے سجتے دُجا کھہ پاس۔ ۴۔ میں اوس فرشتہ نوں جہڑا میرے نال گلاں کر رہا سی پُچھیا اے میرے مالک اِہ کی اے؟ ۵۔ اوہ جواب دتا کہ تُو نہیں جاند اک اِہ کیے ؟ میں جواب دتا نہیں میرے مالک - ۶۔ تُو اوہ آکھیا زربابل لئی خداوند دا اِہ کلام اے کہ نہ طاقت توں سگوں میری روح توں - اِہ خداوند فرماند اے۔ ۷۔ اے وڈے پٹاڑ تُو کی ایں ؟ زربابل دے اِگے تُو پدر میدان پو جاویں گاتے تُو او جوٹیاں پتھر کڈ لیاوے گاتے خدا دا فضل ہووے ، خدا دا فضل ہووے دی پکار ہووے گی۔ ۸۔ فیر خداوند دا کلام میرے لُٹے ظاہر ہویا - ۹۔ کہ زربابل دے پتھانے اوس گھر دی نہی رکھتے اوہدے پتھانوں پورا وی کرن گے۔ تُو تسی جانو گے کہ خداوند خدائے مینوں تہاڈے کول گھلیا اے۔ ۱۰۔ کون اے جہہ نکیاں شواں دے دن نوں کُجھ وی نہیں سمجھیا اے ؟ لوک زربابل دے پتھانے وچ ساہل ویکھ کے خوش ہون گے (اِہ ستے خداوند دیاں اِکھاں جہڑیاں ساری زمین تے پھر دیاں تے) ۱۱۔ فیر میں فرشتہ توں پُچھیا کہ اِہ دوویں زیتون دے رُکھ جہڑے شمعداں دے سچے کھہن کیے؟ ۱۲۔ میں دوجی وار اوہدے توں پُچھیا کہ زیتون دیاں اِہ دو ٹانیاں کی تے جہڑیاں سوہ دیاں دو نلیاں جُڑیاں سن تے جہدے وچوں سوہ دا تیل نکلد آریا۔ ۱۳۔ اوہ جواب دتا کہ تُو نہیں جاند کہ اِہ کیے ؟ میں آکھیا نہیں میرے مالک - ۱۴۔ اوہ آکھیا اِہ اوہ جہڑے ساری زمین دے مالک دی سیوا لئی مسح کیتے گئے۔

۱۔ میں فیر ویکھیا کہ میرے لگے اک اُردا ہویا طومار اے۔^۲ اوہ مینوں پُچھیا تُو کی ویکھدا ایں؟ میں جواب دتا اک اُردا ہویا طومار 5
 ویکھدا آں جہڑا وی ہتھ لمتے دس ہتھ چوڑا اے۔^۳ اوہ مینوں آکھیا ایہ او لعنت اے جہڑی ساری دُنیا لٹے ظاہر ہون نوں اے۔ اوہدے اک
 پاسے دے لکھائی دے مطابق ہر اک چور مُلک وچوں کڈیا جاوے گلتے اوہدے دُجے پاسے دے لکھائی دے مطابق جہڑا کوئی جھوٹی سُو نہ
 کھاند اے مُلک وچوں کڈیا جاوے گا۔^۴ خداوند خدا فرماندا اے میں اونوں باہر گھل دیاں گلتے او چور دے گھر وچ وڑے گلتے اوہدے
 گھر وچ جہڑا میرے ناں دی جھوٹی سُو نہ کھاند اے اونوں اوہدی لکڑی پتھر نال برباد کر دیوے گا۔^۵ فیر او فرشتہ جہڑا میرے نال
 گلاں کر رہا سی نکلیتے مینوں آکھیا اِکھ چُک کے ویکھ کی نکل رہا اے۔^۶ میں پُچھیا ایہ کی اے۔ اوہ جواب دتا ایہ ناہن آلی ٹوکر اے۔
 ایہ وی آکھیا کہ ایہ مُلک دے سارے لوکاں دے گناہ۔^۷ سب سب دا شارا چُکیا گیتے اک عورت ٹوکر وچ بیٹھی ہوئی سی۔^۸ اوہ
 آکھیا ایہ گناہ (دی شکل) اے اوہ اوس عورت نوں فیر ٹوکر وچ دبا دتے سب دے شارے نال لُکا دتا۔^۹ تہ میں اِکھ چُک کے ویکھیا
 کہ میرے لگے دو عورتاں سنہ اونان دیاں باواں وچ ہوا بھری ہوئی سی ! اونان دے بازو سارس وانگوں سنہ او ٹوکر نوں آسمان تہ
 زمین دے وچ کار چُک کھلے گیاں۔^{۱۰} میں اوس فرشتہ نوں جہڑا میرے نال گلاں کر رہا سی پُچھیا کہ ایہ ٹوکر نوں کیتھلے کہ جا
 رہا نہ؟^{۱۱} اوہ جواب دتا سینار دے مُلک نوں تان جے ایدے لئی اِک گھر بناتے جدوں او تیار ہو جاوے تان اوہدے وچ ایہ ٹوکر اپنی
 تھان رکھی جاوے گی

۱^۱۔ میں فیر اکھ چُک کے ویکھیا کہ میرے اِگوں دو پہاڑاں دے وچ کاروں چار رتھ نکلے۔ او پہاڑ کہاں دے سن۔ ۲^۲۔ پہلے رتھ دے گھوڑے لال ، دُجے دے کلے۔ ۳^۳۔ تیج دے چیتے چوتھ دے ڈب کھٹھ سن ۔ ایہ سارے دے سارے وڈے زور لے سن ۔ ۴^۴۔ میں اوس فرشتے نوں جہڑا میرے نال گل کر ریا سی پُچھیا اے میرے مالک اے کیہ؟ ۵^۵۔ فرشتہ جواب دتا ایہ آسمان دیاں چار ہواواں جہڑیاں ساری دُنیا دے مالک خداوند خدا دی حضور ی وچ کھلوتے رہیں دی بجلتے باہر جا ریاں۔ ۶^۶۔ کلے گھوڑیاں والا رتھ پہاڑ پاس دے مُلک ولتے چیتے گھوڑیاں والا لیندے پاس دے مُلک ول ، ڈب کھٹھ گھوڑیاں والا دکھن دے مُلک پاس جا ریا اے۔ ۷^۷۔ ایہ طاقت لے گھوڑے باہر نکل کے ساری دُنیا وچ پھرن لئی جان مار کے محنت کرن لگتے اوہ آکھیا جاؤ، دُنیا دی سیر کرو تے او دُنیا دی سیر لئی گئے۔ ۸^۸۔ تداوہ اُچی آواز نال آکھیا ویکھ جہڑے پہاڑ پاس مُلک ول گئے اونانے پہاڑ پاس اللہ مُلک وچ میرے دل نوں سکون دتا اے۔ ۹^۹۔ فیر خداوند دا کلام میرے لُٹے ظاہر ہوا۔ ۱۰^{۱۰}۔ کہ تُو اِج ای خلدی تے طوبیامت یدعیامتے کول جا جہڑے بابل دے کڈے گئے مُلک توں صفنیامہ دے پُتر یوسیاہ دے گھر وچ لُٹے اونان توں سونا چاندی لے۔ ۱۱^{۱۱}۔ سونا چاندی لے کے اِک تاج بناتے یہوودق دے پُتر یسوع سردار کاہن نو پا۔ ۱۲^{۱۲}۔ اونوں آکھ کہ خداوند ایویں فرماندا اے کہ او بندہ جہدا ناں شاخ اے اوہدے چھاں تھلے خوشحالی ہووے گی تے او خداوند دی پیکل نوں بناوے گا ۔ ۱۳^{۱۳}۔ اے ای او اے جہڑا خداوند دی پیکل نوں بناوے گا تے او بادشاہی لباس پاوے گا تے تخت لُٹے بیٹھ کے بادشاہی کرے گا تے اوس تخت لُٹے کاہن وی ہووے گا تے دوواں وچ فرق ہووے گا۔ ۱۴^{۱۴}۔ تاج حیلیم تے طوبیامت یدعیامتے صفنیامتے پُتر حین نوں یادگار دے طور تے دتا جاوے گا ۔ ۱۵^{۱۵}۔ تے او جہڑے دورے آن گئے خدا دی پیکل نوں بنان وچ مدد کرن گے تداوہ اُچی جانوگے کہ خداوند خدا دے مینوں تہاڈے کول گھلایا اے۔ جے تسی دل نال خداوند اپنے خدا دے حُکم منوگے تاں ایہ گلاں پوریاں ہون گیان۔

۱^۱۔ دارا بادشاہ دی حکومت دے چوتھ ورھ دے نویں مہینہ کسلوودی چوتھی تاریخ نوں خداوند دا کلام زکریاہ لُٹے ظاہر ہویا۔ ۲^۲۔ بیت 7 اہل دے لوکاں شراصرے رجم مُلکے اوھدے لوکاں نوں گھلپا کہ خداوند لگے منت کرن۔ ۳^۳۔ خداوند خدا دے کاہناں نییاں توں پوچھن کہ کی میں پنجویں مہینہ وچ راواں پیٹلے روزہ رکھاں جیویں کہ میں اپنے ورھیاں توں کیتا اے؟ ۴^۴۔ تد خداوند دا کلام میرے لُٹے ظاہر ہویا۔ ۵^۵۔ کہ مُلک دے سارے لوکاں کاہناں نوں آکھ کہ جدوں تُسی پنجویں ستویں مہینہ وچ لنگھوئے ستر ورھیاں تک روزہ رکھیائے روئے پیٹے کی سچی مچی کی تُسی میرے لئی ای روزہ رکھیا؟ ۶^۶۔ جدوں تُسی کھاندے پیندے سیتے کی اپنے لئی نہیں کھاندے پیندے سی؟ ۷^۷۔ کی ایہہ ای کلام نہیں جیڑا خداوند پھلا لیاں نییاں دی راہیں فرمایا سی جدوں یروشلمیت آسے پاس دے شہر امن نال بھرے ہوئے خوش سنے دکھن پاس دی زمین لہندے پاس دیاں پاڑیاں آباد سن۔ ۸^۸۔ خداوند دا کلام فیر زکریاہ لُٹے ظاہر ہویا۔ ۹^۹۔ کہ خداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ سچائی نال نیاں کروتے ہر بندہ دُجے بندے لُٹے رحمہ کرم کرے۔ ۱۰^{۱۰}۔ بیومت یتیمت مسافرتے غریب لُٹے ظلم نہ کرو۔ اک دُجے لُٹے اپنے دل وچ بُرا ارادہ نہ بناو۔ ۱۱^{۱۱}۔ پر اوناں نے نہیں سُنیا سگوں بغاوت کرکے اپنے کناں نوں بند کر لیا۔ ۱۲^{۱۲}۔ اوناں نے اپنے دِلاں نوں الماس وانگوں سخت کر لیا تاں جے شریعت کلام نوں نہ سُنن جیڑا خداوند خداوند پچھلے نییاں لُٹے اپنی روح دے راہیں ظاہر کیتا سی۔ ایس لُٹے خداوند خدا بُوت ڈاڈا ناراض ہویا۔ ۱۳^{۱۳}۔ خداوند فرماندا اے جدوں میں صدیا اوناں نے نہیں سُنیا۔ ایس لُٹے جدوں اوناں نے پکاریلے میں نہیں سُنیا۔ ۱۴^{۱۴}۔ میں اوناں نوں ساریاں قوماں وچ جہناں وچ او پردیسی سن اوناں نوں ہوا دے بلیاں نال کھلاڑ دتا۔ اوھدے بعد مُلک انج اُجریاکہ کسے اوٹھ آں جان نہ کیتا۔ ایویں اوناں نے سونے مُلک نوں اُجار دتا۔

۱۔ رب خداوند دا کلام فیر میرے لُٹے نازل ہوا۔^۲ کہ خداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ مینوں صیون دے لئی بڑی غیرت اے میں اپنی غیرت وچ سڑ رہا واں۔^۳ خداوند خدا فرماندا اے میں صیون نوں واپس آواں گاتے یروشلم وچ رواں گا۔ تد یروشلم سچائی دا شہر کھاوے گاتے خداوند دا پہاڑ پاک پہاڑ کہا وے گا۔^۴ خداوند فرماندا اے کہ یروشلم دیاں گلیاں وچ وڈی عمر دے بندے عورتاں اپنے تہاں وچ وڈی عمر دے سببوں سوئی لے کے فیر بھیٹن گے۔^۵ شہر دیاں گلیاں اوتھ کھیڈ دے پوئے مُنڈے کُڑیاں نال بھریاں ہون گئیاں۔^۶ خداوند ایویں فرماندا اے کہ اوس ویلے اناں لوکاں توں بچوئے باقی لوکاں دیاں اکھاں وچ عجیب گل ہووے گی پر کی اے میریاں اکھاں دے وچ وی عجیب ہووے گی خداوند فرماندا اے۔^۷ خداوند فرماندا اے کہ میں اپنے لوکاں نوں چڑھدے لیندے دے لوکاں توں بچاواں گا۔^۸ میں اوناں نوں یروشلم وچ رہن لئی موڑ لیاواں گا۔ او میرے لوک ہون گتے میں سچائی صداقت نال اوناں دا رب ہواں گا۔^۹ خداوند ایویں فرماندا اے کہ کُسی جہڑے اِس ویلے ایہ کلام سُن رہے او جہڑا اوناں نبیاں دے راہیں دِسیا گیا سی جہڑے اوس ویلے اوتھ کول سن جدوں خداوند خدا دے گھر دی نیو ن رکھی گئی سی۔ اپنے تہاں نوں نگڑیاں کرو تاں چپکل بن سکے۔^{۱۰} اناں دناں توں پہلے نہ انسان لئی مزدوری سی نہ جانوراں لئی بھاڑا سیتے نہ ویریاں دے سببوں کوئی بچ کے اپنے کم کارتے جا سکدا سی۔^{۱۱} پر ہون میں اناں لوکاں دے باقی بچوئے لوکاں دے نال پہلاں وانگوں پیش نہیں آواں گا۔ خداوند فرماندا اے۔^{۱۲} بیع بُوتا لگے گا ول بُوت سارا پھل دیوے گی زمین فصل دیوے گی آسمان توں تریل ڈیگے گی۔ میں اوناں لوکاں وچوں باقی بچوئے لوکاں نوں اوناں ساریاں شہواں دا مالک بناواں گا۔^{۱۳} اے یہودامتہ اسرائیل دے لوکوں جیویں کہ کُسی دُجیاں قوماں دے وچ لعنت دی وجہ بن رہے او اونج ای میں تہانوں بچاواں گاتے کُسی برکت پاؤ گے۔ ڈرو نہ سگوں تہاڈے تھ تگڑے ہوں۔^{۱۴} خداوند خدا آکھدا اے کہ جیویں میں تہاڈی بربادی دا تہہ کیتا سیتے جدوں تہاڈے پیو دادے مینوں غصہ دواپا سیتے میں اوناں لُٹے رحم نہ کیتا خداوند خدا فرماندا اے۔^{۱۵} اِنج ای میں ہون یروشلمیتہ یہوداہ دے نال بھلاکرن دا ارہہ کیتا اے ڈرو نہیں۔^{۱۶} کُسی اناں گلاں لُٹے عمل کرو تہاڈے وچوں ہر اک دُوجے نال سچ بولتے اپنی عدالتاں وچ سچائی نال عدالت کرو۔^{۱۷} اپنے گوانڈی دے خلاف بُرا ارادہ نہ کرو۔ کوئی جھوٹی قسم نوں پیار نہ کرے، میں اناں ساریاں گلاں توں نفرت کرنا واں۔ خداوند فرماندا اے۔^{۱۸} خداوند خدا دا کلام فیر میرے لُٹے اُتریا۔^{۱۹} خداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ چوتھ، پنجویں، ستویں دِسوہیں مہینہ دا روزہ بنی یہوداہ لئی خوشیت خوش دلی دیاں عیداں ہون گئیاں۔ اِس لئی کُسی سچائی سلامتی نوں پیارا کرو۔^{۲۰} خداوند خدا ایویں فرماندا اے کہ بُوت ساریاں قوماں دے وڈے وڈے شہراں دے لوک آن گے۔^{۲۱} اِنج ای شہر دے لوک دُوجے شہر وچ جاکے کہن گے چلو چھیتی نال جاکے خدا لگے منت کرئیتے خداوند دے منگتہوئے میں وی چلنا واں۔^{۲۲} بُوت ساریاں اُمتاں زور آلیاں قوماں یروشلم وچ آن گیاں۔ خداوند دیاں طالب ہون گیاں۔ اوہدے لگے منت کرن گیاں۔^{۲۳} خداوند ایویں فرماندا اے اوناں دناں وچ ساریاں زبانانہ قوماں دے دس بندے مضبوطی دے نال اک یہودی دا پلا پھڑن گتے کہن گے کہ اسیں تہاڈے نال ٹراں گے کیوں جے اسیں سُنیا اے کہ خدا تہاڈے نال اے۔

^۱۔ خداوند دا کلام حدراکتہ دمشق دے خلاف اے کیوں جے سارے لوکاں تے اسرائیل دے قبیلیاں دیاں اِکھاں خداوند لُتے لایاں ہویاں۔
^۲۔ حمت دے خلاف وی جہڑا اوہدی سرحد لُتے وے صورتہ صیدا دے خلاف حالانکہ او بُوت پُتر ولے^۳۔ صورہ اپنہ لئی پکا قلعہ بنایا اے مٹی وانگوں چاندی تے ڈھیر لا تہنہ گلےاں دے گند وانگوں سوئے دے ڈھیر^۴۔ پر خداوند اوہدی ساری دولت کھولے گاتے اوہدی سمندری طاقت نوں برباد کر دیوے گاتے اِگ اونوں کھا جاوے گی^۵۔ اسقلون اونوں ویکھ گاتے ڈرے گا غزہ وڈاڈے درد وچ جے جاوے گاتے افرون وی ، کیوں جے اوہدی آس ٹوٹ جاوے گی غزہ دی بادشاہی مُک جاوے گی۔ اسقلون برباد ہو جاوے گا^۶۔ بیگلہ اشدود لُتے قبضہ کرن گتے میں فلسطیاں دا غرور مٹا دواں گا^۷۔ میں اوناں دے مٹ وچوں خون نوئے اوناں دے دندان وچوں منع کیتی ہوئی روٹی کڈ دیواں گا جہڑے لوکی بچ رہے ہون گے او ساڈے خدا دے لوک ہون گتے او پودا، وچ سردار ہون گتے عقرونی بیوسیاں وانگوں ہون گے^۸۔ پر میں اپنہ گھر نوں غرق کرن والیاں لشکراں توں بچاواں گا فیر کوئی ظالم بالکل میرے لوکاں نوں لتاردا ہویا نہ لنگے گا کیوں جے ہون میری نظر اوناں لُتے اے۔^۹ اے صیون دی دھئی بُت خوش ہو اے یروشلم دی دھئی للکار ویکھ تیرا بادشاہ تیرے کول آندا اے او سچا اے خلاصی اوہدے تھ وچ اے او نرم دل اے کھوتے لُتے بیٹھا اے سگوں جوان کھوتے لُتے بیٹھا اے^{۱۰}۔ میں افرائیم توں رتھ تے یروشلم توں جنگ کرن لے گھوڑے لے لوں گا جنگ دی کمان توڑ دتی جاوے گی او قوماں نوں صلح دی خوشخبری دے گا اوہدی بادشاہی سمندر توں سمندر تیک ہووے گی۔ دریلے فرات توں لے کے زمین دی آخر تیک ہووے گی^{۱۱}۔ تیرے لئی ایویں اے کہ تیرے نال اپنہ خون دے وعدے دے سببوں میں تیرے قیدیاں نوں ہنیرے کھو، وچوں کڈ لیاواں گا^{۱۲}۔ اے آس رکھن لے قیدیو، اپنہ قلعیاں وچ واپس آؤ ہون وی میں علان کرنا آں کہ میں تہانوں دُوناں واپس کر دواں گا^{۱۳}۔ جیویں میں اپنی کمان نوں نیوا کر دینا آں اوہی ای پودا، نوں نیوا کر دواں گاتے افرائیم نوں اوہدے لُتے تیر وانگوں لا دواں گا اے صیون میں تیرے پُتران نوں یونان دے پُتران دے خلاف کھلاڑ دواں گاتے تینوں جنگ کرن آلی تلوار وانگوں بناواں گا^{۱۴}۔ تد خداوند اوناں لُتے ظاہر ہووے گا اوہدے تیر بجلی وانگوں نکلن گے قدرت والا خدا نرسنگا پھونکے گا او دکھن طوفان دے نال اِگ ودھ گا^{۱۵}۔ خداوند خدا اوناں نوں بچاوے گا او برباد کرن گتے کمہانی دے پتھراں نال جیت جان گے او شراب پی کے شرابیاں وانگوں شور مچان گے او اوس کوہ وانگوں بھر جاوے گا جہڑا مذبح دیاں ٹکراں لُتے چھڑکن لئی ورتیا جاند اے^{۱۶}۔ خداوند اوناں دا خدا اوس دین اوناں نوں اپنی بھیڈاں وانگوں بچاوے گا او اوہدے ملک وچ تاج دے موتیاں وانگوں چمکن گے^{۱۷}۔ او کس قدر دل موئے خوبصورت ہون گے غلہ جواں نوں سرسبز بناوے گاتے کُڑیاں نوں مے توں ودھن پھولن گیاں

۱- پچھلی برسات دے مینہ لئی خداوند توں دُعا کرو خداوند ای طوفان نوں بدلاں وچ بدل دیندا اے او انساناں تے میدان دی کھا 10
 نوں مینہ پاندا اے ۲- پرست دھوکے دیاں گلاں کر دے تے غیب دا علم رکھن آله بھوٹی روبا ویندے او ایویں دے شُفہ دسدے
 جہڑے جھوٹے ہوندے تے ایویں تسلی دیندے جہڑی سچی نہیں اِس لئی لوک بھیڈاں وانگوں گمراہ ہوندے تے ڈکھ پاندے کیوں جے اوناں
 دا کوئی چرواہا نہیں ۳- میرا قبر چرواہاں لُٹے بھڑکدا اے تے میں راہ وکھاؤں والیاں نوں سزا دواں گا کیوں جے خداوند خدا اپنے گلے پودا، دے
 گھریلے دا راکھا ہووے گلے اوناں نوں فخر کرن آلیاں جنگی گھوڑیاں وانگوں بناوے گا ۴- پودا، وچوں کوئی ٹکر دا پتھر نکلے گلے اوہدے
 وچوں تنبو، دی کھونڈی نکلے گی اوہدے وچوں جنگ کرن آلی کمان نکلے گلے اوہدے وچوں ہر اک حُکم دین نکلے گا ۵- او کھٹے مل کے زار
 آور پہلوان ہو جان گے جنگ وچ چکڑے آلیاں گلیاں وچوں لنگن گے کیوں جے خدا اوناں دے نال اے او جنگ کرن گے سواراں نوں ہارا دین
 گے ۷- او کھٹے مل کے زار آور پہلوان ہو جان گے جنگ وچ چکڑے آلیاں گلیاں وچوں لنگن گے کیوں جے خدا اوناں دے نال اے او جنگ کرن گے
 تے سواراں نوں ہارا دین گے ۸- میں اوناں نوں اشارے نال کٹھا کراں گلے یقیناً اوناں دا فدیہ دواں گا او پہلے وانگوں بھوٹے ہو جاوے گا ۹-
 بھاویں میں اوناں نوں قوماں وچ وکھ وکھ کر دتا سی فیر وی او مینوں دور دے مُلکاں توں یاد کرن گے اوتے اوناں دے بچے جیوندے رہیں
 گے واپس آن گے ۱۰- میں اوناں نوں ملکہ مصر توں واپس لیاواں گلے اسور توں کٹھا کراں گلے اوناں نوں جلعاد تے لبنان دی زمین لُٹے
 لیاواں گا ایتھوں تیک کہ اوناں لئی بھوتی جگہ نہ روے گی ۱۱- او مُصیبت دے سمندر وچوں لنگن گے سمندر دیاں لہراں رُک جان گیاں
 تے دریائے نیل تہ تیک سُکھ جاوے گلے اسور دا غرور توڑ دتا جاوے گلے مصر دی طاقت جاندی روے گا ۱۲- میں اوناں نوں خداوند وچ
 تگڑا کراں گلے او اوہدے قدرت نال تُرن گے خداوند فرماند اے

۱۱- اے لُبنان آہنہ بُویاں نوں کھول تاں جے اِک تیریاں کنداں نوں ساڑ دیوے^۲۔ اے سرو دے رُ کھ روہ پیٹو کیوں جے دیودار ڈبگ گیا^۱ اےتہ شونہ رُکھ غرق ہو گئے آے بسن دے بلوط دے درکھو رووہ پیٹو ک بھرے جنگل وڈھ یتہ گئے^۳۔ اڑلیاں دے رون دیاں واجان شونہ اوناں دیاں شونیاں چرن آلیاں تھواں مُک گیاں شیراں دا گرچنا شونہ یردن دا جنگل مُک گیا^۴۔ خداوند فرماندا اے ک جہڑے جانور ذبح ہون لئی رکھ گ گئے اوناں نوں چرا^۵۔ اوناں دے خریدن لے اوناں نوں ذبح کر دےتہ سزا نہیں پاندےتہ اوناں دے ویچن لے کھندےتہ خدا دی وڈھائی ہووے اسیں پیسیاں لےہو گئے ! اوناں دے اپنہ اڑیالی اوناں لے ترس نہیں کر دے^۶۔ میں ملک دے لوکاں لےہو رجم نہیں کراں گا خداوند فرماندا اے۔ میں ہر بندے نوں اوہدے گوانڈیے اوہدے بادشاہ دے حوالہ کر دواں گلتے او ملک نوں برباد کر دین گئے میں اوناں نوں اوناں دےتھوں نہیں بچاواں گا^۷۔ بس میں اوناں بھیڈاں نوں جہڑیاں ذبح ہون لئی سن خاص کر گلے دیاں ماڑیاں بھیڈاں نوں چرایتہ میں دو سوٹیاں لیاں۔ اوناں وچوں اِک نوں فضلے دُوج نوں میل جول کیلتے گلے نوں چرایا^۸۔ اِک مہینہ وچ میں تیناں اڑیالیاں نوں ماريا۔ گلے میرے نال نفرت کیتیے میرا دل اوناں توں چُکیا گیا^۹۔ اےتہ میں آکھیا ہون میں تہاڈا اڑیالی نہیں ہوواں گا مرن آلا مر جاوے گلتے ہلاک ہون والا ہلاک ہووےتہ بچوئے اِک دُوجے دا گوشت کھان^{۱۰}۔ تد میں فضل دے ناں آلی سوٹی نوں لیتے اوناں توڑ دتا تاں جے میں اپنہ اوس وعدے نوں جہڑا ساریاں قوماں نال کیتا سی مُکا دیواں^{۱۱}۔ او اوسہ دن مُک ہو گیتے گلے دے مظلوماں جہڑے مینوں ویکھ یہ سن سمجھ لیا کہ ایہ خدا دا کلام اے^{۱۲}۔ میں اوناں نوں آکھیا جے تُسی ٹھیک سمجھدے اوتہ میری مزدوری مینوں دیو نہیں تہ نہ دیو۔ اوناں چاندی دے تری سک مینوں یتہ^{۱۳}۔ خدائے مینوں آکھیا اوناں کمیار دے سامنہ سُٹ دے یعنی اوس وڈی قیمت نوں جہڑی اوناں میرے لئی ٹھہرائی سی۔ میں اے تری روئے خدا دے گھر وچ کمیار دے سامنہ سُٹ یتہ^{۱۴}۔ تد میں یہوداہ اسرائیل دے اِس بھراواں لے رشتہ نوں مُکاندے ہواں دُوجی سوٹی نوں جہڑی میل جول کباندی سی توڑ دتا^{۱۵}۔ تد خدائے مینوں فرمایا کہ تُو فیر نا سمجھ اڑیالی دا سامان لے^{۱۶}۔ کیوں جے میں اِس ملک وچ اِک اڑیالی کھلاڑاں گا جہرا گوجیاہویاں دی پرواہ نہیں کرے گا نہ جوان نوں لیہے گلتے نہ پھٹڑ دا علاج کرے گا ، نہ تندرستیاں نوں چراوے گا سگوں اپنی پسند دے مطابق اوناں دے کُھراں نوں چیرے اوناں دا گوشت کھاوے گا^{۱۷}۔ نکمہ اڑیالی لے افسوس جہڑا گلے نوں چھڈکے نس جاندا اے کاش تلوار اوہدے بازوے سچی اِکھ لے آہوے اوہدا بانہں بالکل سُکھ جاوےتہ اوہدی سچی اِکھ پاٹ جاوے

¹۔ اسرائیل لئی خداوند دا کلام ایہ اے کہ خدا جیڑا آسمان نوں تاندالتے زمین دی نیی رکھدا اے انسان دے اندر اوہدی روح پیدا 12
 کر دا اے ایویں فرماندا اے۔²۔ میں یروشلم نوں اوہدے آسے پاس دے ساریاں لوکاں لئی اک بوندل کر دین آلا پیالہ بناواں گا ۔
 یہوداۃ یروشلم دا گھیرا پایا جاوے گا ۔³۔ اوس دین جدوں دُنیا دیاں ساریاں قوماں یروشلم دے مقابلہ وچ کھٹیاں ہون گیاں۔تے میں
 یروشلم نوں ساریاں قوماں لئی نہ کمین آلی چٹان بنا دواں گا ۔ او سارے جیڑے اونوں چوکن لئی چارا کرن گے پھٹڑ ہو جان گے۔⁴۔
 خداوند فرماندا اے کہ اوس دین میں ہر گھوڑے نوں ڈر نال مار دواں اگلے اوہدے سوار نوں پاگل کر دواں گا پر یہوداہ دے گھرنے لے
 اپنی نظر رکھاں گلتے قوماں دے سارے گھوڑیاں نوں انیاں کر دواں گا ۔⁵۔ تد یہوداہ دے سردار اپنے دل وچ آکھن گے کہ یروشلم دے
 لوک طاقت آلتے کیوں جے طاقت آلا خدا اونا دا خدا اے۔⁶۔ اوس دین میں یہوداہ دے سرداراں نوں لکڑیاں دے کٹھ دے وچ کار بلدی
 ہوئی بھٹی وانگوں پالیاں وچ مشعل وانگوں بناواں گا ۔ او سچ کھبتے آسے پاس دے سارے لوکاں نوں کھا جان گے۔ پر یروشلم اپنی
 جگتے محفوظ رووے گا ۔⁷۔ خدا پہلے یہوداہ دے خیمیاں نوں بچاوے گا تاں جے داؤد دے گھرنے دی شوکتتے یروشلم دے لوکاں دی
 شان یہوداہ توبودھ کے نہوے۔⁸۔ اوس دین خداوند یروشلم دے لوکاں نوں بچاوے گلتے اوناں وچوں ساریاں نالوں ماڑا داؤد وانگوں
 ہووے گلتے داؤد دا گھرانہ خدا وانگوں ہووے گا ۔ خدا دے فرشتے وانگوں جیڑا اوناں دے لگے تڑدا اے۔⁹۔ اوس دین میں اوناں ساریاں
 قوماں نوں جیڑیاں یروشلم لے حملہ کرن گیاں ہلاک کرن دا عہد کراں گا ۔¹⁰۔ تے میں داؤد دے گھرنے یروشلم دے لوکاں لے فضلے
 دُعا دی روح پاواں گلتے او اوہدے لے جنوں اوناں نے پھٹڑ کیتا سی ایویں رون گے جیویں کوئی اکلوتے بچے لئی روند اے۔¹¹۔ تے اوس دین
 بدرمون وانگوں جیڑا مجدوں دی وادی وچ اے بڑا ماتم ہووے گا ۔¹²۔ تے سارا ملک رووے گا ۔ ہر اک خاندان اپنی بیویاں دے نال وکھو
 وکھ ، داؤد دا گھرانے اوناں دیاں بیویاں وکھو وکھ ، نائن دا گھرانے اوناں دیاں بیویاں وکھو وکھ ۔¹³۔ لاوی دا گھرانے اوناں دیاں
 بیویاں وکھو وکھ ، سمعی دا گھرانے اوناں دیاں بیویاں وکھو وکھ ۔¹⁴۔ تے باقی سارے گھرنے اوناں دیاں بیویاں وکھو وکھ۔

۱- اوس دین داؤد دے گھر لستے بروشلیم دے لوکاں دے گناہ نا پاکی صاف کرن لئی اک چشم پھوٹے گا۔^۲ میں اوس دین ملک وچوں بُتاں دا ناں مٹا دواں گلتے کوئی فیر اوناں نوں یاد نہیں کرے گا۔ خداوند خدا فرماندا اے۔ میں نبیاں نوں ناپاک روح نوں ملک وچوں کڈ دواں گا۔^۳ فیر وی جے کوئی نبوت کرے گلتے اوناں دے ماں پیو جہناں توں او پیدا ہویا اے اونوں آکھن گے کہ تُو جیوندا نہ روویں گا کیوں جے تُو خداوند دا ناں لے کے جھوٹ بولیا اے۔ جدوں او نبوت کرے گلتے اوہدے اپنے ماں پیو اونوں پھٹڑ کر دین گے۔^۴ اوس دین ہر اک نبی نبوت کر دے ویلے اپنی روبا توں شرمندہ ہوے گلتے دھوکہ دین دی وجہ توں والاں دا بنیا ہویا جُہ نہ پاوے گا۔^۵ او آکھ گا میں نبی نہیں وائی بیجی کرن والا آستے جھوٹ بوندیاں توں ای وائی بیجی میرا کمان دا ذریعہ رہا اے۔^۶ آستے جے کوئی اوہدے توں پوچھ گا کہ تیرے پنڈے لُٹے ایہ پھٹ کاہدے کتے او جواب دیوے گا ایہ پھٹ اونسے جہڑے میرے یاراں دے گھر وچ لگے۔^۷ اے تلوار میرے چرواہے دے خلافتے اوس بندے دے جہڑا میرا سجن اے جاگ خداوند خدا فرماندا اے چرواہے نوں مارے بھیڑاں کھلر پولر ہو جان گیاستے میں نکیاں لُٹا اپنا ہتھ چلاواں گا۔^۸ خداوند فرماندا اے کہ سارے ملک وچ تنان وچوں دو حصے قتل کیتے جان گتے مرن گے فیر وی اک تیجا حصہ بچیا روے گے۔^۹ اوس اک تیجے حصے نوں میں اِگ وچ پاکے چاندی وانگوں صاف کراں گلتے سوہنے وانگوں تاواں گا او میرے ناں دی دہائی دین گتے میں اوناں نوں جواب دواں گا میں آکھاں گا، "ایہ میرے لوکے" تے او آکھن گے خداوند ای ساڈا خدا اے

۱۔ ویکھو خدا دا او دن آند اے جدوں تہاڈے لٹ مار آلا سارا مال تہاڈے وچ ونڈیا جاوے گا۔^۲ میں یروشلم دے خلاف جنگ کرن 14 لئی ساریاں قوماں نوں یروشلم وچ کھٹا کران گا۔ شہر لٹے قبضہ کر لینا جاوے گا۔ گھر لٹے جاوے گئے عورتاں عرت کیتیاں جان گئیاں۔ ادھا شہر غلامی وچ جاوے گا۔ باقی ادھ لوک شہر وچ ای رہیں گے۔^۳ تد خداوند نکلے گاتے اوناں قوماں نال لڑے گا جیویں ک او جنگ دے دن کر دا اے۔^۴ اوس دن او زیتون دے پہاڑ لٹے جہڑا یروشلم دے چڑھدے پاس اے کھلووے گاتے زیتون دا پہاڑ وچ کاھاردو حصیاں وچ پاٹ جاوے گاتے چڑھدے توں لیندے تیک اک وڈی وادی ہو جاوے گی کیوں جے ادھا پہاڑ شمال ول ہو جاوے گاتے ادھا جنوب ول^۵۔ ٹسی میرے پہاڑ دی وادی توں نسوگے کیوں جے ایہ آصل تیک ودھ جاوے گی۔ جیویں ٹسی شاہ یہوداہ، عزباہ دے عہد وچ پھوچال توں نسه سی۔ تد خداوند میرا خدا آوے گاتے سارے پاک لوک اوھدے نال ہون گے۔^۶ اوس دن چائن نہیں ہووے گی نہ ٹھنڈ نہ کر یڑھ ہووے گا۔^۷ ایہ اک انوکھا دن ہووے گا جہدا نہ دن ہووے گا نہ رات۔ اک ایویں د این جہڑا خدا نوں ای پتہ اے۔ جدوں شام ہووے گی۔ چائن ہووے گی۔^۸ اوس دن یروشلم توں ہمشان دی زندگی دا پانی نکلے گا۔ ادھا چڑھدے سمندر ولے ادھا لیندے سمندر ول جاوے گا جہڑا سردیاں گرمیاں وچ جاری روے گا۔^۹ خداوند ساری ڈنیا دا بادشاہ ہووے گا۔ اوس دن اک ای خداوند ہووے گاتے اوھد اناں اک ہووے گا۔^{۱۰} اے سارا ملک جیع توں رمون تیک عرب دے میدان وانگوں ہو جاوے گا۔ بر یروشلم اُچا کیتا جاوے گاتے بنیمین دے پھانک توں پہلان پھانک دے مقام یعنی ٹکر دے پھانک تیک یروشلم دے دکھن پاس سارا ملکتے حن ایل دے بُرج توں بادشاہ دے انگوری تالاواں تیک اپنی تھان لٹے قائم رووے گا۔^{۱۱} لوک اوھدے وچ وسن گتے فیر کدی ختم نہون گے سگوں یروشلم امنے چین دے نال وسدا روے گا۔^{۱۲} خدا ساریاں قوماں لٹے جہناں یروشلم نال جنگ کیتی ایہ قبر پاوے گا ک کھلوے کھلوے اوناں دا گوشت سُکھ جاوے گا، اوناں دیاں اکھاں اکھ دے گھر ان وچ گل جان گیاں۔ اوناں دیاں زبان اوناں دے مُد وچ سڑ جان گئیاں۔^{۱۳} اوس دن لوکاں نوں وڈے قبر نال مارے گا۔ او اک ڈوچ دا پتہ پھرن گتے اک ڈوچ لٹے حمل کرن گے۔^{۱۴} یہوداہ وی یروشلم وچ لڑے گا۔ آس پاس دیاں ساریاں قوماں دا مال کھٹا کیتا جاوے گا۔ بُوت سارا سونا چاندی کپڑے کھٹھون گے۔^{۱۵} اے گھوڑیاں، خچراں، اوٹھان، کھوتیاں۔ سارے جانور اُن لٹے جہڑے اناں لشکر والیاں تھان لٹے ہون گے او تھ ای قبر نازل ہووے گا۔^{۱۶} یروشلم لٹے حمل کرن آلی ساریاں قوماں وچوں بچوے لوک سال دے سال بادشاہ خداوند خدا نوں سجدہ کرن۔ عید خیام منان لئی آن گے۔^{۱۷} ڈنیا دے سارے لوکاں لٹے جہڑے بادشاہ خداوند نوں سجدہ کرن یروشلم وچ نہ آن گے۔ مین نہ وسے گا۔^{۱۸} جے مصر دے لوک آکے ایدے وچ نہیں وڑن گتے اوناں لئی مین نہیں وسے گا۔ خداوند اوناں دے لٹے او ای قبر نوں لیاوے گا جہڑا او اوناں قوماں لٹے لیاندا اے جہڑیاں عید خیام منان نہیں جاندیاں۔^{۱۹} مصر لٹے اوناں ساریاں قوماں لئی جہڑیاں عید خیام منان نہیں جان گئیاں اے ای سزا اے۔^{۲۰} اوس دن گھوڑیاں دی کھٹیاں لٹے لکھیا ہووے گا خدا لئی پاکتے خداوند دے گھر دیاں دیگاں مذبح دے سامنے پاک پیالیاں وانگوں ہووے گی۔^{۲۱} یروشلم تہ یہوداہ دا پر پانڈا خداوند خدا لئی پاک ہووے گاتے سارے جہڑے ذبیح پیش کرن لئی آن گے او اوناں پانڈیاں نوں لے کے اوناں وچ پکان گتے اوس دن کوئی کنعانی خداوند دے گھر وچ نہیں وڑے گا۔

ملاکی

۱۔ اک نبوت۔ خداوند ولوں ملاکی دے ذریعہ اسرائیلیاں لئی خدا دا کلام^۲۔ خداوند فرماندا اے ک میں تہاڈے نال مُحبت کیتی۔ فیر 1 وی ٹسی کہندے او ک تون کس گل وچ ساڈے نال مُحبت وکھائی اے؟ خداوند فرماندا اے۔ کی عیسو یعقوب دا بھرا نیں سی؟ فیروی میں یعقوب نال مُحبت رکھی۔^۳ اے عیسو نال مخالفت رکھی۔ میں اُ وھدے پہاڑاں تون ویران کر دیتا اُ وھدی میراث بیابان دے گیڈراں تون دے دیتی۔^۴ اڈوم ایہ کہ سکدا اے ک اسیں تباہوگے آن پر آودی برباد جگے تون فیر بنا سکدے آن پر لشکراں دا خدا فرماندا اے ک اویناں سکدے نیں پر میں فیر اُنھوں ڈھا دیواں گا۔ او ملک شرارت دا ملک کیا جاوے گا او لوگ جہناں سدا خدا دا قہر روے گا۔^۵ ٹسی آودی اکھاں نال ویکھو گتے آکھوگے خدا دی وڈھائی اسرائیل دے پہاڑاں تون وی لگے وے۔^۶ خداوند فرماندا اے ک اک پتر اپنہ پُیو دی عزت کر دا اے۔ اک نوکر اپنہ مالک دی تعریف کردا اے۔ جے میں پُیو آتے میری عزت کیتھ وے۔ جے مالک وائے میرا ڈر^۷۔ ٹسی میرے مذبح نا پاک حور اک چڑھاندے اوتے کہندے او ک اسیں تیری کس گل وچ عزت کیتی۔ ایہ ای کہہ ک میرے میز دی عزت نیں۔^۸ اے جڈ ٹسی قربانی لئی ہنیں جانور لیاندے اوتے کی اے برائی نیں؟ جڈ عیب لٹے بیمار جانور ٹسی قربانی چڑھاندے کی ایہ برائی نیں؟ اوناں جانور اُنھوں اپنے حکومت کرن لے دی نظر کروتے کی اُ و تہاڈی ایس گل تون خوش ہووے گا؟ لشکراں دا خدا فرماندا اے۔^۹ خدا نوں عرض کروک اُ و تہاڈے پتھاں دیاں اناں قربانیاں دی وجہ توں ساڈے اُتے رحم کرے کی اُ و تہانوں قبول کرے گا۔ خداوند فرماندا اے۔^{۱۰} کاش ک کوئی تہاڈے وچوں پیکل دا بوابند کر دیندا جے ٹسی میرے مذبح فائدہ اگ نہ بالے۔ لشکراں دا رب فرماندا اے ک میں تہاڈے تون خوش نیں۔ میں تہاڈے پتھ۔ تون کوئی ہدیہ قبول نیں کران گا۔^{۱۱} سُورج دے چڑھدے ویلے تون لے ک ڈوبدے ویلے تیک قوماں وچ میرا ناں اُچاروے گا۔ میرے ناں دی خاطر ہر جگہ بخور بلے جاوے گتے۔ لیاے جاوے گے۔ کیوں جے میرا ناں قوماں وچ روے گا۔ خداوند فرماندا اے۔^{۱۲} پر ٹسی خدای میز دے بارے ایہ کہہ ک اُ و ناپاک اے اُ وھدے لٹے پیہ پیہ نا پسند نیں اُ وھدی عزت کر دے او۔^{۱۳} ٹسی کہندے او ک کی پریشانی اے نفرت نال یک چڑھاندے او۔ خداوند فرماندا اے جڈ ٹسی زخمی عیب لٹے بیمار جانور قربانی کئی دیندے۔ کی میں اوناں نوں قبول کران گا خداوند فرماندا اے۔^{۱۴} لعنت اوس دھوک دین لٹے جیدے رپوڑ وچ قبول ہون لئی نہر جانورے او اُونوں دین دی قسیم کھاندے او پر خدا نوں عیب لٹے جانور دیندے او۔ خداوند فرماندا اے میں عظیم بادشاہ آتے میرے ناں تون قوماں ڈر وچ رہیں گئیاں۔

۱- اے خادمو، تہاڈے لئی اپہ حکم اے۔ ۲- خُداوند فرما ندا اے، کہ جے تُسی نہیں سُنو گتے میرے ناں دی وڈیائی لئی اپہ دِلان تُوں تیار 2
 نہیں کرو گتے تہاڈے لعنت پاواں گتے تہاڈیاں بُرکتاں تُوں لعنت تھیراواں گا۔ سگوں میں پہلاں ہی ا وناں تُوں لعنت تھیرا چُکيا وائ
 کیوں جے تُسی مینوں وڈیا ئی دین دے لئی اپہ دِلان تُوں تیار نہیں کیتا۔ ۳- تہاڈے سبب توں میں تہاڈی اولاد تُوں ڈانٹا گتے تہاڈے مُنڈے
 تہاڈیاں عیدان دی فُربانی دی گندگی سٹانگتے اودے نال تُسی وی سٹجاؤ گے۔ ۴- تُسی اپہ جان لو گے کہ میں تہانو اپہ حکم دتا اے تاں جے
 میرا عہد لاویاں دے نال قائم رہے خُداوند فرماندا اے۔ ۵- اُودے نال میرا عہد زندگی تے سلامتی دا سیتے میں اپہ اپنی وڈیائی لئی دتاسیتے
 اومیتھوں ڈر دلتے کنہدارا۔ ۶- اُودے مُنڈے وچ سچائی دی تعلیم سیتے اُودیاں بھلا سیتے کوئی ناپاک گل نہیں سی۔ او میرے حُضور سلامتی
 دے نال چل دارلے بہتریاں تُوں بُری راہ توں موڑ کھلے آیا۔ ۷- ضروری اے کہ خادم دے بھُل عِلْم دی حفاظت رکھتے اودے مُنڈے توں لوک
 نصیحت حاصل کرن کیوں جے او خُداوند دا سُنیا لیاون والا اے۔ ۸- پر تُسی راہ توں مُڑ گتے تہاڈی تعلیم بہت لوکاں دے لئی ٹھوکر دا
 سبب بنی۔ تُسی لاویاں دے نال کیتے گتے عہد دا کوئی خیال نہیں کیتا خُداوند فرماندا اے۔ ۹- یس لئی تہانوں سارے لوکاں دی نظر وچ جے
 عزت چھوٹا کیتا کیوں جے تُسی میریاں راہواں تے قائم رہے سگوں شریعت دے معاملہ وچ طرف داری توں کم لیا۔ ۱۰- کجے ساڈے ساریاں
 دا پیواک ائی نہیں؟ کی ائی خُدا سائو ساریاں تُوں پیدا نہیں کیتا؟ فیر کیوں آسیں اِک دُوجے نال دھوکہ کر کے اپہ پتو دادے دے عہدی
 جے عزتی کیتے آں۔ ۱۱- یہودامہ وفائی کیتی۔ اسرائیل تے یروشلم وچ نفرت والا کم ہویا۔ یہودامہ اک غیر قوم دی دھی نال ویاہ کر
 کے اوس خُداوند دے گھر نوں جیہڑا خُداوند نوں پیارا اے عزت کیتا۔ ۱۲- خُداوند اینج کرن والیاں نوں خواہ او کوئی وی ہووے یعقوب
 دے تنبو وچوں کڈ دے بیشک او خُداوند دے لئی نذرلے ای کیوں نہ لینا دے ہوون۔ ۱۳- دوجی گل جیہڑی تسی کر دے او۔ اے وے کہ تسی
 خُداوند دے مذبح نوں اتھراں دے نال پیوندے او۔ تسی ایسےس لئی روندے پیہ او کہ او تہاڈے نذرانیاں ول نیں وکھدلتے نہ تہاڈے ہتھان دے
 چڑھلے ہوئے نذرانیاں نوں قبول کردا اے۔ ۱۴- فیروی تسی پچھدے او اینج کیوں وے؟ ایویں ایسےس لئی اے کہ خدا تیرے تیری جوانی
 دی بیوی وچ گواہ اے۔ توں اِدھ نال بہ وفائی کیتی اے حالانکہ او تیری زندگی دا ساتھی اے تیری ویائی ہوئی بیوی اے۔ ۱۵- کی
 خُداوند اوناں نوں اک نہیں بنایا؟ او جسم تے روح دے نال اودے سیتے اک کیوں؟ ایسےس لئی کہ خدا توں ڈرن آلی نسل پیدا ہووے۔ بس
 تسی اپنی خواہش توں خبر دار رہوے کوئی اپنی جوانی دی بیوی دے نال بہ وفائی نہ کرے۔ ۱۶- اسرائیل دا خدا کہندا اے کہ مینوں طلاق
 توں نفرت اے اوس بندے توں وی مینوں نفرت اے جیہڑا اُتھدیاں بیندیاں ای ظلم کردا اے بس آودی خواہش توں خبردار رہوے
 وفائی نہ کرو۔ ۱۷- تسی آودیاں گلاں توں خُداوند نوں آوا زار کر دیتا اے فیر وی تسی پچھدے او کہ اسیں کس گل توں اونوں آواز
 کیتا اے؟ اے کہہ کے او سارے جیہڑے گناہ کردے خدا دی نظر وچ سچا اے ا و ہدے تو خوش اے یا اے کہ انصاف دا خدا کیتھ وے؟

۱۔ ویکھو میں اک پیغام دین ولہ تُوں گھلاں گا او میرے لگے راہ بناوے گا تَد خُداوند جِدے تُسی مَن ولہ اواچانک پیکل وچ آجاوے گاتے 3 اوس ولہ عہد داسنیاہ دین والا جِدے تُسی خواہش مند او آجاوے گا خُداوند فرماندا اے۔ ۲۔ پر اوس دے آون دے دہاڑے دی کدے کول طاقت اےتے جَد او سامنے آوے گاتے کون کھلو سکے گا کیوں جے او سنیاہے دی آگ دی وانگُوں یاں دھوبی دے صابن دے وانگُوں اے۔ ۳۔ او چاندی تُوں تپاؤنتے پاک صاف کرن ولہ دے وانگُوں تَوے گاتے بنی لاوی تُوں سوئے چاندی دے وانگُوں صاف کرے گا۔ ۴۔ تَد او خُدا دے ایسے لوک ہون گے جہڑے سچیاں نال دینے لیاون گے تَد یُودمتے یروشلم دا ہدیہ خُداوند تُوں قبُول ہوئے گا جیویں کہ پرلہ ویلیاں لنگیاں دناں وچ ہوندا سی۔ ۵۔ میں انصاف کرن لئ تہاڈے نیڑے آواں گاتے جاڈو گراں بدکاراں تہ جھوٹی قسَم چُکن والیاں دے خلافتے اوناں دے خلاف وی جہڑے مزدوراں تُوں اپناں دی مزدوری نہیں دیندےتے بیومتے یتیمان لُہ ظلم کر دےتے پردیسیاں تُوں انصاف نہیں دیندےتے میتھوں نہیں ڈر دے خُداوند فرماندا اے۔ ۶۔ خُدا تُوں ٹھگناں میں کدی نا بدلن والا خُدا آں ایس لئ اے یعقوب دی اولاد تُسیں ختم نہیں ہوئے۔ ۷۔ تُسیں آوے دادے دے دناں توں ای پمیشاں ای میری شریعت تو مُنہ موڑ دے آے اوتے اونوں نہیں منیاں تُسی میرے ول مُڑکے واپس آوےتے میں تہاڈے ول دھیان کراں گا تُسیں پُچھدے او کہ اسیں کیس گل وچ دھیان دیئے۔ ۸۔ کیہ کوئی خُدا تُوں ٹھگدا اے ؟ پر تُسیں مینوں ٹھگدے اوتے پُچھدے او کہ اسیں کبڑی گل وچ تبتوں ٹھگے آں ؟ دہ یکایاتہ دی وچ۔ ۹۔ بس تُسیں لعنتی او تہاڈی ساری قوم لعنتی اے کیوں جے تُسی مینوں ٹھگدے رہے دہ یکی کھٹی کرن والی جگتے لیاو تاں جے میرے گھر وچ خوراک ہوئے ایس گل وچ مینوں ازماکے ویکھو خُداوند فرماندا اے۔ ۱۰۔ اےتے ویکھو کہ میں آسمان دے بُوہ کھول کے ایس طرح برکتاں وساواں گا کہ تہاڈے کول رکھن تُوں تھان نا رہے گی۔ ۱۱۔ میں کیڑیاں تُوں تہاڈی فصل کھان توں روکاں گاتے تہاڈے باغ آودا کچا پھل نا ڈیگن گے خُداوند فرماندا اے۔ ۱۲۔ تَد ساریاں قوماں تہانوں مُبارک کہن گیاں کیوں جے تہاڈا مُلک خُشحال ہووے گا خُداوند فرماندا اے۔ ۱۳۔ خُداوند اکھدا اے کہ تُسیں میرے خلاف ڈاڈیاں گلاں کتیاں تے فیر وی تُسیں پُچھدے او کہ اسیں تیرے خلاف کیہ کہیا اے۔ ۱۴۔ تُسیں کیہ اے کہ خُدا دی بندگی کرنا فضُول اے خُدا دے حُکماں لُہ عمل کرکے ساٹوں کیہ لبھاتے اوس دے حُکماں تُوں مَن کے اودے لگے رووین پٹن والیاں دے وانگر ساٹوں کیہ لبھا؟ ۱۵۔ ہُون اسیں غرور کرن والیاں تُوں برکت ولہ کہہ آں بیشک شرارت کرن ولہ سوکھہ ہوندےتے خُدا دے خلاف چلن ولہ رائ پاندےتے۔ ۱۶۔ تَد خُدا ترساہے زل کے گل بات کیتی تے خُدا دھیان لاء کہ اوناں دی سُنیاتے اوناں دے بارے جہڑے خُدا توں ڈردےتے اودے ناں دی وڈھیاں کر دےتے خُدا دے حضور قائم رہن والا اک عہد نامہ لکھیا۔ ۱۷۔ خُداوند فرماندا اے کہ او میرے لوک ہون گے اوس دھیاڑے او میری خاص ملکیت ہون گے میں اوناں تے رحم کراں گا جیویں پیو آوے سیوہ کرن ولہ پُترتے رحم کردا اے۔ ۱۸۔ اوس ولہ تُسیں نیکاں تے بدان وچ تے خُدا دی بندگی کرن تے نا کرن والیاں وچ فرق کرو گے۔

۱- یقیناً اوہ دیاڑہ آنداوے جیڑا بھٹ دے وانگر تپ دا پوٹہ گا۔ اودوں سارے مغرورے بد کار بھوسہ دی وانگر ہون گتے اوہ آن والا دن 4
 اونہاں نوں اینج ساڑھ گا خدا آکھدا وے پئی اونہاں دی جڑتہ تہن وچ کج وی بچیا نہ روے گا۔ ۲- پر تسی جو میرے ناں دی وڈیای کر
 دے او تہاڈے لئی سچائی دا سورج اینج نکلے گا پئی اودی کرناں وچ شفا پوٹے گئے تسی واڈے دے وچھ وانگر چھالاں ماروگتے ودھو
 گے۔ ۳- تد تسی بدکاراں نوں پھ دوگے اوس دیاڑے جدوں میں کم کراں گا اوہ تواڈے تلوے دی راکھ پوون گے۔ خدا آکھدا وے۔ ۴- میرے
 بندے موسیٰ دے فرضتہ حکم جیڑے میں اونہوں حورب وچ تہ، اونہاں نوں یاد رکھ۔ خداوند آکھدا وے۔ ۵- ویکھو ایس وڈے ڈران
 ولے دیاڑے دے آن توں پہلاں میں ایلیا، نوں تہاڈے کول گھلاں گا۔ ۶- اے او پیوواں دے دل اولاد ولے اولاد دا دل پیوواں ول پیرے گا نیں
 تے میں آواں گلتے ملکتے لعنت کراں گا۔

مَسی

۱- ابراہیم دی اولاد وچوں داؤد دے پتر یسوع مسیح دا پیڑھی نانواں۔ ۲- ابراہیم توں اسحاق جمیا۔ لے اسحاق توں یعقوب جمیا۔ لے 1
 یعقوب توں یہودا، لے اودے بھرا جے۔ ۳- لے یہودا، توں فارص لے زارح نامار وچوں جے۔ لے فارص توں حصرون جمیا۔ لے حصرون توں
 ارام جمیا۔ ۴- لے ارام توں عمی ناداب جمیا۔ لے عمی ناداب توں نحشون جمیا۔ لے نحشون توں سلمون جمیا۔ ۵- لے سلمون توں بوغر
 راحاب وچوں جمیا۔ لے بوغر توں عوبید راعوت وچوں جمیا۔ لے عوبید توں یسی جمیا۔ لے یسی توں داؤد بادشاہ جمیا۔ ۶- لے داؤد توں
 سلیمان اوس بی بی وچوں جمیا، جہڑی کدی اوری یاہ دی ووٹی سی۔ ۷- لے سلیمان توں رحبعام جمیا۔ لے رحبعام توں ابی یاہ جمیا۔ لے
 ابی یاہ توں آسا جمیا۔ ۸- لے آسا توں یوشافاط جمیا۔ لے یوشافاط توں یورام جمیا۔ لے یورام توں عزری یاہ جمیا۔ ۹- لے عزری یاہ توں
 یوتام جمیا۔ لے یوتام توں آحاز جمیا۔ لے آحاز توں حزقی یاہ جمیا۔ ۱۰- لے حزقی یاہ توں منسہ جمیا۔ لے منسہ توں آمون جمیا۔ لے آمون
 توں یوشی یاہ جمیا۔ ۱۱- لے یوشی یاہ توں یکن یاہ لے اودے بھرا بابل ول پردیسی پون ویلے جے۔ ۱۲- لے بابل ول پردیسی پون مگرون
 یکن یاہ توں شالٹی ایل جمیا۔ لے شالٹی ایل توں زروب بابل جمیا۔ ۱۳- لے زروب بابل توں ابی ہود جمیا۔ لے ابی ہود توں الیاقیم جمیا۔ لے
 الیاقیم توں عازور جمیا۔ ۱۴- لے عازور توں صادق جمیا۔ لے صادق توں احیم جمیا۔ لے احیم توں الی ہود جمیا۔ ۱۵- لے الی ہود توں
 الی عازار جمیا۔ لے الی عازار توں متان جمیا۔ لے متان توں یعقوب جمیا۔ ۱۶- لے یعقوب توں یوسف جمیا، جہڑا اوس مریم دا خاوند
 سی، جہدے وچوں یسوع جمیا، جہڑا مسیح اکھواؤندا اے۔ ۱۷- مکدی گل ایہ پئی سبھ پیڑھیاں ابراہیم توں داؤد تیکر چوڈاں پیڑھیاں
 نیں لے داؤد توں بابل وچ پردیسی ہوکے جاؤن توں مسیح تیکر چوڈاں پیڑھیاں نیں۔ ۱۸- پون یسوع مسیح دا جنم انج پوٹا پئی جدوں اودی
 ماں مریم یوسف نال وہی گئی تان اونہاں دے کٹھپون توں اگیتے ای اوہ پاک روح دی راہیں امید نال سی۔ ۱۹- تد اودے خاوند
 یوسف، جہڑا راستباز سی لے اودی رسوائی نئیں سی چاؤندا، متا پکایا پئی اونہوں چپ چپتہ چھڈ دیوے۔ ۲۰- اوہ ایہناں گلاں نوں
 سوچ ای رہا سی پئی ویکھو رب دے فرشتے شفقہ وچ آن کے آکھیا؛ اے یوسف! داؤد دے پتر! اپنی ووٹی مریم نوں اپنے گھر لیاؤن توں
 نا ڈر۔ کیوں جو، جہڑا اودی ککھ وچ اے، اوہ پاک روح نال اے۔ ۲۱- لے اودا پتر ہووے گا، لے تون اودا ناں یسوع رکھیں۔ کیوں جو اوہ
 اپنی اُمت تون اونہاں دے گناہواں توں بچاوے گا۔ ۲۲- ایہ سبھو کجھ ہوا تانجو جو کجھ رب نے نبی دی راہیں آکھیا سی، پورا ہووے پئی۔
 ۲۳- ویکھو! اک کواڑی اُمید نال ہووے گی لے اک پتر جے گی۔ لے اودا ناں عمانوئیل رکھن گے۔ جہدا مطلب اے "رب اساڈے نال ہے۔"
 ۲۴- تد یوسف جے جاگ کے انج ای کیتا، جنج رب دے فرشتے اونہوں حکم دتا سی۔ لے اپنی ووٹی نوں اپنے گھر لے آیا۔ ۲۵- لے اودے نیڑے
 نا گتیا، جدوں تیک پئی اوہ پتر نا جم لئیا لے اودا ناں یسوع رکھیا۔

۱۔ لے جدوں یسوع پرودیس بادشاہ دے ویلہ پودا، دے بیت لحم وچ جمیا۔ تان ویکھو پورب تون کئے ای مجوسیانے یروشلم وچ آن 2
 کے آکھیا۔ ۲۔ پئی پودیاں دا بادشاہ، جہڑا جمیا اے، اوہ کتھ اے؟ کیوں جو اسیں پورب وچ اویدا تارا ویکھیا لے اودے لگ سیر نوان لٹھاں۔
 ۳۔ جدوں پرودیس بادشاہ ایہ سُنیا تان اوہ لے اودے نال سبھ یروشلم گھیرایا۔ ۴۔ تد اویہ سبھو سردار کاہناں لے قوم دے فقیہاں نوں
 کٹھا کرکے اونان تون پُچھیا پئی مسیح دا جنم کتھ بونا چایدا اے؟ ۵۔ اونانے اونوں آکھیا: پودا، دے بیت لحم وچ۔ کیوں جو نبی دی
 راپیں اِنج لکھیا اے پئی۔ ۶۔ اے بیت لحم! پودا دی دھرتی! تون پودا دے وڈیاں وچوں آکا گھٹ نئیں۔ کیوں جو تیرے وچوں اک حاکم
 نکلے گا، جہڑا میری اُمت اسرائیل دا ایالی ہووے گا۔ ۷۔ تد پرودیسے مجوسیاں نوں چُپ چبیتے سدکے اونان تون پُچھ پڑتیت کیتی پئی اوہ
 تارا کس ویلہ وکھالی دتا سی؟ ۸۔ لے ایہ آکھ کے اونان نوں بیت لحم وچ گھلیا پئی جا کے اوس بال دے بارے چنگی طراں کھوج کرو لے
 جدوں اوہ لبھ تان مینوں وی خبر دیو پئی میں وی آن کے اودے لگ سیر نواواں۔ ۹۔ اوہ بادشاہ تون ایہ سُن کے تَر پُٹلے ویکھو اوہ تارا، جہڑا
 اونانے پورب وچ ویکھیا سی، اونان دے لگ لگ تریا۔ ایتھوں تیک پئی اوس تھان لے ایڑکے کھلو گئیا، جتھ اوہ بالک سی۔ ۱۰۔ اوہ تارے
 نوں ویکھ کے ہتھیرے خوش ہوئے۔ ۱۱۔ لے اوس گھر وچ جا کے اوس بال نوں اودی ماں مریم دے کول ویکھیا۔ لے اودے لگ دُک کے سر
 نواہلے اپنے ڈب کھول کے سونا، لے لویان لے مُر اودے لگ نذر چاڑھیا۔ ۱۲۔ لے شُفہ وچ ہدایت لے پئی پرودیس کول نا جانا، اوہ دوجی
 راپیں پچھاں اپنے دیس تون مُڑ گئے۔ ۱۳۔ جدوں اوہ تَر پُٹ تان ویکھو رب دے اک فرشتہ یوسف نوں شُفہ وچ وکھالی دے کے آکھیا: اُٹھ
 بال لے اودی ماں نوں نال لے کے مصر ول نس جا۔ لے اوتھ تک جا۔ جد تیکر پئی میں تینوں نا آکھاں۔ کیوں جو اِنج پُٹا اے پئی پرودیس
 بال نوں لبھ گا تانجو اپنوں جانوں مارے۔ ۱۴۔ تد اوہ اُٹھ کے راتوں رات بال لے اودی ماں نوں نال لے کے مصر ول تَر پیا۔ ۱۵۔ لے پرودیس
 دے مرن تیکر اوتھ ای ٹکيا۔ تانجو جو کجھ رب نے نبی دی راپیں آکھیا سی، اوہ پورا ہوئے پئی میں اپنے پُتر نوں مصر تون سدیا۔ ۱۶۔ جدوں
 پرودیسے ویکھیا پئی مجوسیانے میرے نال جھپٹ کیتی تان ڈاھڈا غصہ ہویا۔ لے بندے گھل کے بیت لحم لے اودے آل دولہ دیاں حدان اندر
 سبھ مُنڈیاں نوں جانوں مروا دتا، جہڑے دو دو وریاں یاں ایس تون یک سن۔ اوس ویلہ دے حساب نال، جدوں اویہ مجوسیاں تون پُچھ
 پڑتیت کیتی سی۔ ۱۷۔ تد اوہ، جو ارمیاہ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی، پورا ہوئیا پئی۔ ۱۸۔ راما وچ ہاڑا لے کُرلاؤن دی واج سُنی گئی۔
 راجیل اپنے بالان نوں پٹ رہا اے۔ لے اونوں پاروں تسلی کرنا نئیں چاہندی۔ کیوں جو اوہ جیؤندے نئیں رہے۔ ۱۹۔ جدوں پرودیس مؤبا
 تان ویکھو رب دے اک فرشتہ مصر وچ یوسف نوں شُفہ اندر وکھالی دے کے آکھیا۔ ۲۰۔ اُٹھ! بال لے اودی ماں نوں نال لے کے اسرائیل
 دے دیس وچ جا۔ کیوں جو جہڑے بال دی جان دے ویری سن، اوہ مر گئے نئیں۔ ۲۱۔ تد اوہ اُٹھیلے بال لے اودی ماں نوں نال لے کے اسرائیل
 دے دیس وچ آیا۔ ۲۲۔ پر جدوں سُنیا پئی اریلاؤس اپنے پیو دی تھان پودے وچ بادشاہی کردا اے۔ تان اوتھ جاؤن تون ڈرنا لے شُفہ وچ
 ہدایت لے کے گلیل دے علاقہ ول روانا ہویا۔ ۲۳۔ لے ناصرت نال دے اک شہر وچ جا وسیا تانجو جو کجھ نبیاں دی راپیں آکھیا گیا سی، اوہ
 پورا ہووے پئی اوہ ناصری اکھواوے گا۔

۱- اونیاں دیہاڑیاں وچ یوحنا اصطیاعی آیا لہ پھودیا دے جنگل وچ پرچار کردے ہوئیاں۔ ۲- آکھن لگا۔ پئی توبہ کرو۔ کیوں جو اسمان دی 3 بادشاہی نیڑے آ گئی اے۔ ۳- پئی ایہہ اووئی اے، جہدا ذکر اشعیاء نبی دی راپیں کیتا گیا۔ سدن ولہ دی واج۔ جنگل وچ۔ رب دی راہ تیار کرو۔ اویدی سڑک سیدھی بناؤ۔ ۴- ایہہ یوحنا اوٹھ دے والاں دا لباس پاؤندا لہ چمڑے دا کمر بند اپنے لک نال بنھدا سی۔ لہ ٹرڈیاں لہ جنگل شہد اویدی خوراک سی۔ ۵- تد یروشلم لہ سارا پھودیا لہ اردن دے آل دولہ دا علاقہ اویدے کول نکل نکل کے آؤندے۔ ۶- لہ اپنے گناہواں دا اقرار کردے لہ اردن دے دریا وچ اویدے کولوں بیتسما لیندے سن۔ ۷- پر جدوں اوہہ ویکھیا پئی ہتھیرے فریسی لہ صدوقی بیتسما لین جوگی لہ نین تان اونیاں نوں آکھیا۔ اوہہ سب دی اولاد! تینوں کینہہ آؤن ولہ غضب توں نسن جوگی آکھہ دتا؟ ۸- ایس لئی توبہ دے موافق پھل پیدا کرو۔ ۹- اپنے دلوں ایہہ بھلیکھا کڈھ دیو پئی ابراہیم اساڈا پیو اے۔ کیوں جو میں تہانوں آکھنا ہاں پئی رب ایہناں روتیاں وچوں ابراہیم جوگی اولاد پیدا کر سکدا اے۔ ۱۰- لہقن رُکھان دی جڑ لہ کواڑا رکھیا ہوا اے۔ مُکدی گل ایہہ پئی ہر اک رُکھ، جہڑا چنگا پھل نئیں دیندا، وڈیا لہ آگ وچ سُٹیا جاوے گا۔ ۱۱- میں تان تہانوں توبہ لئی پانی نال بیتسما دیناں ہاں پر جہڑا میرے مگروں آؤندا اے، اوہہ میتھوں زوراور اے۔ پئی میں تان اویدی جُتی چُکن دے وی لائق نئیں۔ اوہہ تہانوں پاک روح لہ آگ نال بیتسما دیوے گا۔ ۱۲- اویدا جھج اویدے ہتھ وچ اے، لہ اوہہ اپنے کھتے نوں چنگا صاف کرے گا۔ لہ کنک نوں کھتے وچ کٹھا کرے گا۔ پر ٹوڑی نوں اوس آگ وچ ساڑے گا، جہڑی بُجھدی نئیں۔ ۱۳- تد یسوع گلیل توں اُردن دے کنڈے یوحنا کول آیا۔ تانجو اویدے توں بیتسما لؤے۔ ۱۴- پر یوحنا نے اونوں موڑ کے آکھیا پئی میں تان آپ تیتھوں بیتسما لیئن دا محتاج ہاں لہ توں میرے کول آیا ایس؟ ۱۵- یسوع نے جواب وچ اونوں آکھیا ہن تان ایہہ ہون ای دے۔ کیوں جو ایہہ جنگی گل اے پئی اسیں ساری راستبازی پوری کریئے۔ تد اوہہ اِنج ہون دتا۔ ۱۶- لہ یسوع بیتسما لہ یکدم پانی وچوں نکل کے باہر آیا۔ لہ ویکھو اویدے جوگی اسمان کھل گیا لہ اوہہ رب دے روح رُوح نوں کبوتر دے روپ وچ لٹھدے ہوئیاں لہ اپنے لہ آؤندیاں ویکھیا۔ ۱۷- لہ ویکھو اسمان توں اک واج اجیہی آئی پئی ایہہ میرا پُتر اے۔ سبھناں توں پیارا، جہدے توں میں خوش ہاں۔

¹۔ تد يسوع روح نال جنگل وچ اڀرايا ڳيا۔ تانجو شيطان اونون آزمائش²۔ لته جدون اونه چاليهه دٻاڙے لته چاليهه راتاں دا روزہ پورا کر 4 لٺيا۔ تان اخير اونون بھڳ لڳي۔³۔ تد ازماون وللسه اوده کول آن ڪههيا۔ جيڪر تون رب دا پُتر ايس تان آڪھ پئي ايه رَوَڙے روٽيان بن جاؤن۔⁴۔ اونه جواب وچ آڪھيا؛ لکھيا اے پئي بندا ڀرا روٽي نال اي جيؤندا نٿين رندا۔ سڳون هر اڪ گل، جٻڙي رب دے مُنھون ڀڪدي اے۔⁵۔ تد شيطان اونون پاڪ شبر وچ لکھيا۔ لکھيڪل دے ڪنگرے لُته کهلھار ڪههيا۔⁶۔ جيڪر تون رب دا پُتر ايس تان اونه آپ نون تهله سٺ دے۔ ڪيؤن جو لکھيا اے؛ اونه اونه فرشتيان نون تيرے پارون حُڪم دتا اے۔ لته اوھ تينون پتھان لُته چُڪ لٿين گے۔ تانجو تيرے پيران نون ڪيس رَوَڙے نال سٺ نا لڳ۔⁷۔ يسوع اونون آڪھيا؛ ايه وي لکھيا اے پئي تون اونه رب نون نا آزمائش۔⁸۔ فير شيطان اونون اڪ اُچ پهاڙ لُته لکھيا اونه اونون جگ ديان سبھو شاڀيان لته اونان دي ٿھاڻ باٺھ وڪھائي۔⁹۔ لته اونون آڪھيا؛ جيڪر تون ڏڳ ڪ مينون سير نوائين تان ايه سبھه ڪُجھھ ميں تينون ديوان گا۔¹⁰۔ تد يسوع اونون آڪھيا؛ اے شيطان! ڏور ھو جا۔ ڪيؤن جو لکھيا اے پئي تون اونه رب لڳ سير نؤا لته اڪو اوسه دي عبادت ڪر۔¹¹۔ تد شيطان اونون ڇھڙڪ ڇلا ڳيا۔ لته ويڪھو فرشتيان ڪھن آن ڪهه اودي سيوا ڪيتي۔¹²۔ جدون يسوع سُنيا پئي يوحنا پھڙيا ڳيا تان گليل۔ نون ٿر پيا۔¹³۔ لته ناصرت نون ڇھڙڪ ڪفرنحوم وچ جا وسيا، جٻڙا جهيل دے ڪنڌے زبلون لته نفتالي دي حدان وچ اے۔¹⁴۔ تانجو جو ڪجھھ اشعيا، نبي دي راپن آڪھيا ڳيا سي اوھ پورا ھوے۔¹⁵۔ پئي زبلون دي دھرتي۔ لته نفتالي دي دھرتي۔ جهيل دي راءِ، اُردن دے پار۔ ڪاني قوماں دا گليل۔¹⁶۔ جٻڙے لوڪ نهيرے وچ سن، اونان وڏا چانن ويڪھيا۔ لته جٻڙے موت دے ديس لته پرچھانويں پٺھ سن، اونان لُته ٿور چمڪيا۔¹⁷۔ اوسه ويله تون يسوع پرچار ڪرن لته ايه آڪھن شروع ڪيتا پئي توب ڪرو۔ ڪيؤن جو اسمان دي بادشاہي نيڙے آگئي اے۔¹⁸۔ لته جدون يسوع گليل۔ دي جهيل ڪنڌے پھردا پيا سي۔ تان اونه دو بهراواں، شمعون نون، جٻڙا پطرس اڪھواؤندا اے، لته اوده بهرا اندرياس نون جهيل وچ جال سُنڌے ويٺے ويڪھيا۔ ڪيؤن جو اوھ مڇيرے سن۔¹⁹۔ لته اونان نون آڪھيا پئي ميرے مڱريں لڳ آؤ۔ پئي ميں تھانوں آدم گير بناواں گا۔²⁰۔ اوھ اوسه ويله جالان نون ڇھڙڪ اوده مڱريں ٿر پئ۔²¹۔ اوتھون لڳ ودهڪ اوتھورناں دو بهراواں، زبدي دے پُتران، يعقوب لته اوده بهرا يوحنا، نون اونه پيؤ دے نال بيڙي لُته اونه جالان دي مُرمت ڪردے ويڪھيا۔ لته اونان نون سديا۔²²۔ اوھ اوسه اي ويله اونه جالان لته پيؤ نون ڇھڙڪ اوده مڱريں ٿر پئ۔²³۔ لته يسوع ڪُل گليل وچ پھردا رپا لته اونان دے عبادت خانيان وچ تعليم ديندا لته بادشاہي دي خوشخبري دا پرچار ڪردا لته لوڪان دے هر اڪ روگ لته ڪمزوري نون دور ڪردا رپا۔²⁴۔ لته اودي چرچا ڪُل شرياء وچ ھو گئي۔ لته لوڪ سبھ روگيان نون، جٻڙے طراں طراں دے روگاں لته ڏکھان دے مارے سن۔ لته بد روحواں دے جکڙے، لته فالج دے ماريان نون اوده کول لٿيل۔ لته اونه اونان نون چنگا ڪيتا۔²⁵۔ لته گليل لته ديكاپولس لته يروشليم لته يھوديه لته اُردن دے پارون وڏا جتھ اوده مڱريں ٿر پيا۔

۱۔ لے یسوع جتھ نوں ویکھ کے پہاڑ لے چڑھ گیا۔ لے جدوں بیہ گیا، اوہدے چیلے اوہدے کول لے۔ ۲۔ لے اوہ اپنا منہ کھول کے اونہاں نوں سکھاؤن لگا پئی۔ ۳۔ دھن اوہ نیں، جہڑے روح دے ماہتر نیں۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اونہاں دی اے۔ ۴۔ دھن اوہ نیں، جہڑے حلیم نیں۔ کیوں جو اوہ دھرتی دے وارث ہوں گے۔ ۵۔ دھن اوہ نیں، جہڑے ڈکھی نیں۔ کیوں جو اونہاں نوں تسلّی دتی جاوے گی۔ ۶۔ دھن اوہ نیں، جہڑے راستی دے بھک لے تریلے نیں۔ کیوں جو اوہ رچلے جاؤن گے۔ ۷۔ دھن اوہ نیں، جہڑے دل رحم نیں۔ کیوں جو اونہاں لے رحم کیتا جاوے گا۔ ۸۔ دھن اوہ نیں، جہڑے پاک دل نیں۔ کیوں جو اوہ رب نوں ویکھن گے۔ ۹۔ دھن اوہ نیں، جہڑے میل کراؤندے نیں۔ کیوں جو اوہ رب دے پتر اکھواؤن گے۔ ۱۰۔ دھن اوہ نیں، جہڑے راستی پاروں ستہوئے نیں۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اونہاں دی اے۔ ۱۱۔ دھن تسی اوہ جدوں میرے پاروں لوک تہانوں چنگا مندا آکھن۔ لےہر طراں دی بھیڑی گل تہاڈے بارے ناحق آکھن۔ ۱۲۔ خوشی کرو۔ کیوں جو اسمان لے تہاڈا چوکھا اجر اے۔ ایس لئی پئی اونہاں نے اونہاں نییاں نوں وی، جہڑے تہاڈے توں اگیتے سن، ایسے طراں ای ستایا سی۔ ۱۳۔ تسی دھرتی دا لون اوہ۔ پر جیکر لون دا سواد مک جاوے، تان اونوں کپڑی شے نال لونا کیتا جاوے گا؟ فیر تان اوہ کسے کم دا نئیں۔ سوا ایس سے پئی اونوں باہر شٹیا جاوے۔ لے اوہ لوکان دے پیراں پٹھ لتاڑیا جاوے۔ ۱۴۔ تسی جگ دا چانن اوہ۔ جہڑا شہر پہاڑ لے وسیا اے، لک نئیں سکدا۔ ۱۵۔ لے لوکی دیوا بال کے ٹھیکر دے تھل نئیں رکھدے۔ سگوں لے دھردے نیں۔ تانجو اونہاں سبھان نوں، جہڑے گھر وچ وسدے نیں، چانن اپڑلے۔ ۱۶۔ ایسے طراں تہاڈا چانن بندیاں دے لگ لاٹاں مارے۔ تانجو اوہ تہاڈے چنگ کم ویکھن لے تہاڈے رب دی، جہڑا اسمان لے اے، وڈیائی کرن۔ ۱۷۔ ایس بھلیکھ وچ نہ رھو پئی میں تورات یاں نییاں دیاں لکھتاں نوں منسوخ کرن آیا ہاں۔ منسوخ کرن نئیں سگوں پورا کرن آیا ہاں۔ ۱۸۔ کیوں جو میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی جدوں تیکر اسمان لے دھرتی تل نا جاؤن، شریعت دا اک شوشہ اُکا نا لے گا، جدوں تیکر سبھ کچھ پورا نا ہو جاوے۔ ۱۹۔ مُکدی گل ایہ پئی جہڑا وی ایہناں یکے توں یکیاں حُکماں وچوں اک نوں وی منسوخ کرے، لے ایہوئی لوکان نوں وی سیکھاوے، اوہ اسمان دی بادشاہی وچ سبھان توں یکا اکھواوے گا۔ پر جہڑا عمل کرے لے سیکھاوے، اوہوئی اسمان دی بادشاہی وچ وڈا اکھواوے گا۔ ۲۰۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جیکر تہاڈی راستی فقیاں لے فریسیاں دی راستی توں ودھ نا ہووے تان تسی اسمان دی بادشاہی وچ اکا نئیں وڑ سکدے۔ ۲۱۔ تسی سن لٹیا اے پئی اگلیاں نوں آکھیا گئیاں سی پئی تون جانوں نا ماریں۔ لے جہڑا وی جانوں مارے، عدالت وچ سزا پاؤن دے لائق ہووے گا۔ ۲۲۔ پر میں تہانوں ایہ آکھدا ہاں پئی جہڑا وی اپنے بھرا نوں جھلا آکھ، اوہ وڈی عدالت وچ سزا دے لائق ہووے گا۔ لے جہڑا اوہیوں پاگل آکھ، اوہ دوزخ دی آگ دی سزا دے لائق ہووے گا۔ ۲۳۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر تون قربان خلے دے کول اپنی نذر لیجاوے لے اوتھ تینوں چیتا آوے پئی میرے بھرا نوں میتھوں کچھ گلا اے۔ ۲۴۔ تان اپنی نذر قربان خلے دے لگ جھڈ کے چلا جا۔ پہلے اپنے بھرا نال میل کر، تان کے اپنی نذر چاڑھ۔ ۲۵۔ جدوں تیکر تون اپنے دعوے دار نال رستہ وچ ایں، جھیتی اوہدے نال میل کر لے۔ تانجو اِنج نا ہووے پئی اوہ تینوں قاضی دے حوالہ کر دیوے لے قاضی تینوں سپاہی دے حوالہ کر دیوے لے تون قید خلے وچ پا دتا جاوے۔ ۲۶۔ میں تینوں سچی آکھدا ہاں پئی جدوں تیکر تون کوڈی کوڈی نا موڑ دیوے، اوتھ اُکا نا چھٹیں گا۔ ۲۷۔ تسی سن لٹیا اے۔ پئی آکھیا گیا سی۔ تون زنا نا کریں۔ ۲۸۔ پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جہڑا وی کسے بی بی نوں بھیڑی اکھ نال ویکھ، اوہ اپنے من وچ اوہدے نال زنا کر بیٹھا۔ ۲۹۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر تیری اکھ تینوں ٹھیدا لٹاوے تان اونوں باہر کڈھ سٹ۔ کیوں جو تیرے جس وچوں اک دا گھنڈا رینا تیرے لئی ایس توں چنگا اے پئی تیرا سبھو جسدا دوزخ وچ شٹیا جاوے۔ ۳۰۔ جیکر تیرا سجا بھتہ تینوں ٹھیدا لٹاوے تان اونوں وڈھ دے۔ لے اپنے نالوں سٹ چھڈ۔ کیوں جو تیرے جس وچوں اک دا گھاتا تیرے لئی ایس توں چنگا اے پئی تیرا سبھو جسدا دوزخ وچ شٹیا جاوے۔ ۳۱۔ ایہ وی آکھیا گیا سی پئی جہڑا وی اپنی ووٹی نوں چھڈنا چاہوے، اونوں طلاق ناواں لکھ دیوے۔ ۳۲۔ پر میں تہانوں ایہ آکھناں ہاں پئی جہڑا وی اپنی ووٹی نوں حرام کم دے سولہ کسے پور پاروں چھڈ دیوے، اوہدے توں زنا کراؤندا اے۔ لے جہڑا وی اوس چھڈی ہوئی نال ویا کرے، اوہ زنا کردا اے۔ ۳۳۔ فیر تسیں شٹیا اے پئی اگلیاں نوں آکھیا گیا سی پئی تون جھوٹی سونھ نا کھاوے۔ سگوں اپنیاں سونھواں رب لئی پوریاں کریں۔ ۳۴۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی اُکا سونھ نئیں کھانی۔ ناں اسمان دی، کیوں جو اوہ رب دا تخت اے۔ ۳۵۔ نا دھرتی دی، کیوں جو اوہ اوہدے پیراں دی چوکی اے۔ لے ناں یروشلم دی۔ کیوں جو اوہ وڈے بادشاہ دا شہر اے۔ ۳۶۔ لے نا اپنے بیر دی سونھ کھاوے۔ کیوں جو تون اک وال نوں وی چٹا یاں کالا نئیں کر سکدا۔ ۳۷۔ سگوں تہاڈا کلام ہاں، ہاں ای ہووے۔ لے ناں، ناں ای ہووے۔ کیوں جو جو کچھ ایس توں ودھ اے، برائی نال اے۔ ۳۸۔ تسیں شٹیا اے پئی آکھیا گیا سی پئی اکھ دے بدلے اکھ لے دند دے بدلے دند۔ ۳۹۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی برائی نال ٹاکرا نئیں کرنا۔ سگوں جہڑا تیری سچی گل لے چنڈ مارے، اوہدے ول دوجی وی پھیر دے۔ ۴۰۔ لے جیکر کوئی عدالت وچ تیرے برخلاف دعویٰ کرے تیرا کُڑنا لینا چاہوے، تون اونوں چوغا وی لے لئیں دے۔ ۴۱۔ جیکر کوئی تینوں اک کوہ پنا اُجرت لیجانا چاہوے، اوہدے نال دو کوہ لگا جا۔ ۴۲۔ جہڑا وی تیتھوں کچھ منگ، اونوں دے، لے جہڑا تیتھوں قرض چاہوے، اوہدے ولوں منہ نا موڑ۔ ۴۳۔ تسیں شٹیا پئی آکھیا گیا سی، اپنے گواہی نوں پیار کر لے اپنے ویری نال ویر رکھ۔ ۴۴۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی اپنے ویری نوں پیار کرو۔ لے ستاؤن والیاں جوگی دعا منگو۔ ۴۵۔ لے جہڑے تہانوں ستاؤن لے بدنام کرن، اونہاں جوگی دعا منگو۔ تانجو تسیں اپنے باپ دے، جہڑا اسمان لے اے، پتر متھ جاوے۔ کیوں جو اوہ اپنے سورج نوں نیکاں لے بڈاں دونہواں جوگی اُگاؤندا اے۔ لے راستاں لے نا راستاں دونہواں لے منہ و ساؤندا اے۔ ۴۶۔ کیوں جو جیکر اونہاں نوں ای پیار کرو، جہڑے تہانوں کردے نیں تان تہاڈے جوگی کیے اجر اے؟ کیے چنگی ولے وی اِنج ای نئیں کردے؟ ۴۷۔ جیکر تسیں زرا اپنے بھراواں نوں ای سلام کرو۔ تان تہاڈی کیے سخاوت اے؟ کیے گائیاں قوماں دے لوک وی اِنج ای نئیں کردے؟ ۴۸۔ ایس لئی تسیں کامل ہو جاؤ، جیویں تہاڈا اسمانی باپ کامل اے۔

۱۔ خبردار! اپنے راستی دے کم لوکاں دے لگے وکھلے لئی نا کرو۔ نئیں تان تہاڈے اسمانی باپ ولوں، جہڑا اسمان لے اے، تہانوں کجھ وی اجر نئیں ملے گا۔ ۲۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں تون خبرات کریں تان اپنے لگے واجے نا وجوا۔ جیویں ریاکار عبادت خائیاں لے ہزاراں وچ کردے نیں۔ تانجو لوک اونہاں دی وڈیائی کرن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔ ۳۔ پر جدوں تون خبرات کریں تان جو کجھ تیرا سجا پتھ کردا اے، اونہوں تیرا کھپا پتھ نا جلف۔ ۴۔ تانجو تیری خبرات لئی رے لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔ ۵۔ لے جدوں تسبیں دعا کرو تان ریا کاراں ورگے نا بنو۔ کیوں جو اوہ عبادت خائیاں وچ لے بازاراں دے موڑاں لے کھلوکے دعا کرنا چنگا جان دے نیں۔ تانجو لوک اونہاں نوں ویکھن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔ ۶۔ پر جدوں تون دعا کریں تان اپنی کوٹھی وچ جالے بُوا ڈھوکے لکاء وچ اپنے باپ لگے دعا کر۔ لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ وی ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔ ۷۔ لے جدوں تسبیں دعا کردے اوتانے گائیاں قومان وانگوں تک تک نا کرو۔ کیوں جو اونہاں بھلے چوکھا بولن نال ای سنی جاوے گی۔ ۸۔ مُکدی گل ایہ پئی اونہاں وانگ نا ہونا۔ کیوں جو تہاڈا باپ تہاڈے منگن تون اگیتے ای جان دا اے پئی تہانوں کیے لوڑا۔ ۹۔ مُکدی گل ایہ پئی تسبیں ایچ دعا کیتا کرو پئی اے اسڈے باپ! تون جہڑا اسمان لے ایں۔ تیرا ناں پاک منیا جاوے۔ ۱۰۔ تیری بادشاہی آوے۔ تیری مرضی، جیویں اسمان لے پوری ہندی اے۔ دھرتی لے وی ہوے۔ ۱۱۔ اسڈے روز دی روٹی، اج اسانوں دے۔ ۱۲۔ لے جیویں اسیں اپنے قرض داراں نوں بخشدے ہاں۔ تون اسڈے قرض اسانوں بخش دے۔ ۱۳۔ لے سانوں ازمایش وچ نا ڈگن دے۔ سگوں بریائی تون چھڈا۔ ۱۴۔ کیوں جو جیکر تسبیں بندیاں دے قصور بخشوگے تان تہاڈا اسمانی باپ تہانوں وی بخشے گا۔ ۱۵۔ پر جیکر تسبیں بندیاں نوں نا بخشوگے تان تہاڈا اسمانی تہاڈے وی قصور نا بخشے گا۔ ۱۶۔ لے جدوں تسبیں روزہ رکھو تان ریاکاراں وانگ اپنا مُنھ نا وگاڑو۔ تانجو لوک تہانوں روزہ رکھن والا جانن۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی اوہ اپنا اجر لے بیٹھ۔ ۱۷۔ پر جدوں تون روزہ رکھیں۔ سیر لے تیل لا، لے مُنھ دھو۔ ۱۸۔ تانجو بندا نئیں سگوں تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ اے، تینوں روزہ رکھن والا جلف۔ لے تیرا باپ، جہڑا لکاء وچ ویکھدا اے، تینوں بدل دیوے گا۔ ۱۹۔ اپنے جوگی دھرتی لے مال کٹھا نا کرو۔ جتھ کیڑا لے زنگ خراب کردا اے۔ لے جتھ چور سنھ لاکے چوری کردا اے۔ ۲۰۔ سگوں اپنے جوگی اسمان لے مال کٹھا کرو، جتھ نا کیڑا لے ناں زنگ خراب کردا اے۔ لے نا چور سنھ لاکے چوری کردا اے۔ ۲۱۔ کیوں جو جتھ تیرا مال اے، اوتھ ای تیرا من وی لگا رہے گا۔ ۲۲۔ جسے دا دیوا اکھ اے۔ جیکر تیری اکھ شدھ ہووے تان تیرا سبھو جُسا جاننا ہووے گا۔ ۲۳۔ پر جیکر تیری اکھ نہیر ہووے۔ تان تیرا سبھو جُسا نہیر ہووے گا۔ ایس لئی پئی جیکر اوہ چانن، جہڑا تیرے اندر اے، نہیرا ہووے تان فیر کنا چوکھا نہیر ہووے گا؟ ۲۴۔ کوئی بندا دو مالکاں دی سیوا نئیں کر سکدا۔ ایس لئی پئی پاں تان اک نال ویر رکھ گا لے دوجے نال سانجھ۔ یاں اک نال رل کے رہے گا لے دوجے نوں ماڑا جلف گا۔ تسبیں رب لے مال، دونہواں دی غلامی نئیں کر سکدے۔ ۲۵۔ ایس لئی میں تہانوں آکھناں اپنی جان دی فکر نا کرو۔ پئی اسیں کیے کھانواں گے یاں کیے پیواں گے۔ لے ناں اپنے جسے دی پئی اسیں کیے پاواں گے؟ کیے جان خوراک نالوں لے جُسا لیڑیاں نالوں چوکھا چنگا نئیں؟ ۲۶۔ اسمان دے پکھیرواں نوں ویکھو پئی ناں پیجے، ناں وڈھے، ناں کھتیاں وچ کٹھا کردے نیں۔ تان وی تہاڈا اسمانی باپ اونہاں نوں پالدا اے۔ کیے تہاڈا مُل اونہاں نالوں چوکھا نئیں؟ ۲۷۔ تہاڈے وچوں کپڑا اے، جہڑا فکر کر کے اپنا قد اک پتھ ودھا سکدا اے؟ ۲۸۔ لے لیڑیاں دی فکر کیوں کردے او؟ جنگلی سوسناں نوں غور نال ویکھو پئی کیویں ودھدیاں نیں۔ اوہ ناں محنت کردیاں، ناں کتدیاں نیں۔ ۲۹۔ پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی سلیمان وی اپنی سبھو ٹھاٹ باٹھ وچ اونہاں وچوں اک وانگ وی سجیا نئیں سی۔ ۳۰۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں رب میدان دے گھاء نوں، جہڑا اج ہے، لے کل تندور وچ سُٹیا جاؤندا اے، ایچ سجاؤندا اے تان اے گھٹ بھروسہ والیو! کیے تہانوں چوکھا ناں سجاوے گا؟ ۳۱۔ ایس لئی فکر کر کے ایہ ناں آکھو پئی اسیں کیے کھاواں گے یاں کیے پیواں گے یاں کیے پاواں گے۔ ۳۲۔ کیوں جو اپناں سبھو شیواں دی بھال وچ گائیاں قومان رندیاں نیں۔ لے تہاڈا اسمانی باپ جان دا اے پئی تہانوں اپناں شیواں دی لوڑا۔ ۳۳۔ سگوں پتلوں تسبیں اودی بادشاہی لے راستی دی بھال کرو۔ تان ایہ سبھو شیواں وی تہانوں دتیاں جاؤن گئیاں۔ ۳۴۔ مُکدی گل ایہ پئی کل دے دیپڑے دی فکر ناں کرو۔ کیوں جو کل دا دیپڑا اپنی فکر آپ ای کرے گا۔ اج دا ڈکھ بس اج جوگی اے۔

۱۔ عیب نا لاؤو تانجو تہاڈے لُتے وی عیب نا لائیا جاوے۔^۲ کیوں جو چنچ تسیں عیب لاؤندے او، اُنچ ای تہاڈے لُتے وی عیب لائیا جاوے 7 گا۔ لُتے جس تکڑی نال تسیں تولدے او، اوس نال ای تہانوں وی تولیا جاوے گا۔^۳ لُتے تُوں اوس ککھ نوں، جہڑا تیرے بھرا دی اکھ وچ اے، کیوں ویکھدا این لُتے اوس شہتیر دی بھال نئیں کردا، جہڑا تیری اپنی اکھ وچ اے؟^۴ یاں تُوں کیکر اپنے بھرا نوں آکھ سکدا این پئی کھلو میں تیری اکھ دے ککھ نوں کڈھاں، لُتے جدوں پئی تیری اپنی اکھ وچ شہتیر اے؟^۵ اوٹھ ریاکارا! پهلون اپنی اکھ وچوں تان شہتیر کڈھلے۔ تدا ای توں چنگی طراں ویکھ کے اپنے بھرا دی اکھ وچوں ککھ نوں کڈھ سکیں گا۔^۶ پاک شے کُنیاں لگ نا دھرو۔ لُتے اپنے نگ سؤراں لگ ناں سٹو۔ تانجو اِنچ ناں ہوئے پئی اوہ اوہناں نوں پیراں پٹھ لٹاڑن لُتے مڑکے تہانوں چیرن۔^۷ منگو تان تہانوں دتا جاوے گا۔ بھالو تان تہانوں لبھ جاوے گا۔ کھڑکاؤ تان تہاڈے جوگی کھولیا جاوے گا۔^۸ کیوں جو جہڑا منگدا اے، اونوں دتا جاؤندا اے۔ لُتے جہڑا کوئی بھالدا اے، اونوں لبھ جاؤندا اے۔ لُتے جہڑا کھڑکاؤندا اے، اوہدے جوگی کھول دتا جاؤندا اے۔^۹ یاں تہاڈے وچوں کھڑا اے، پئی اوہا بال روٹی منگ، تان اوہ اونوں وٹا دیوے؟^{۱۰} یاں جیکر مچھی منگ تان اوہ اونوں سپ دیوے؟^{۱۱} مُکدی گل ایہ پئی جدوں تسیں آپ مندے بوکے اپنے بالان نوں چنگی شے دیندے تان فیر تہاڈا اسمانی باپ اپنے منگن والیاں نوں چنگیاں شیواں کیکر نا دیوے گا؟^{۱۲} مکدی گل ایہ پئی جہا تسیں جاؤندے او پئی لوک تہاڈے نال کرن، تسیں وی اونان نال اُجھیا کرو۔ کیوں جو تورات لُتے نبیاں دیاں لکھتاں دا نچوڑ ایہوئی اے۔^{۱۳} سؤڑے بُوے راپیں وڑو۔ کیوں جو اوہ بُوہا چوڑا اے، لُتے اوہ رستہ کھلا اے، جہڑا موٹ ول لیجاؤندا اے۔ لُتے بٹھیرے اوس وچ وڑ دے نیں۔^{۱۴} اوہ بُوہا لُتے رستہ کجھیا سؤڑا اے، جہڑا حیاتی ول لیجاؤندا اے۔ لُتے ایہدے ول گھٹ لوک نیں۔^{۱۵} جھوٹے نبیاں توں خبردار رہو۔ جہڑے تہاڈے کول بھیڈاں دے روپ وچ آؤندے نیں۔ پر اندرون پاڑن ولہ بگھیاڑ نیں۔^{۱۶} تسیں اونان نوں اونان دے پھلاں توں سپان لُوگے۔ کیکر کڈیلے کُکھ توں انگور یاں انجیر کھوؤندے نیں؟^{۱۷} ایسے طراں پر چنگ کُکھ لُتے چنگا پھل آؤندا اے، لُتے رڈی کُکھ لُتے مندا پھل آؤندا اے۔^{۱۸} چنگا کُکھ مندا پھل نئیں دیندا۔ لُتے رڈی کُکھ چنگا پھل نئیں دیندا۔^{۱۹} جہڑا کُکھ چنگا پھل نئیں دیندا، اوہ وڈھیا لُتے آگ وچ سٹیا جاؤندا اے۔^{۲۰} مُکدی گل ایہ پئی تسیں کُکھان نوں اونان دے پھلاں راپیں سپان سکدے او۔^{۲۱} مینوں مالک! مالک! آکھن والا پر کوئی اسمان دی بادشاہی وچ ناں وڑے گا۔ پر اوہوئی، جہڑا میرے اسمانی باپ دی مرضی لُتے چلدا اے۔^{۲۲} اوس دپاڑے بٹھیرے مینوں آکھن گے پئی اے مالک! اے مالک! کیکر اسیں تیرے ناں توں نبوٹ نئیں کیتی؟ لُتے تیرے ناں توں بد روحواں نوں نئیں کڈھیا؟ لُتے تیرے ناں توں بٹھیری کرامات نئیں کیتیاں؟^{۲۳} تد میں اونان نوں صاف آکھان گا پئی میری تہاڈے نال کوئی سپانپ نئیں سی۔ اوٹھ بدکارو! میرے آگوں نس جاؤو۔^{۲۴} مُکدی گل ایہ پئی جہڑا وی میریاں ایہ گلاں سُندا لُتے اونان لُتے عمل کردا اے، اوہ اوس عقل مند بندے وانگ اے، جنہ اپنا گھر چٹان لُتے بنایا اے۔^{۲۵} لُتے مینہ وسیا لُتے سیلاب چڑھیا لُتے نہیریاں وگیاں لُتے اوس گھر نال وچیاں۔ پر اوہ گھر ناں ڈھتیا۔ کیوں جو اوہدی نینہ چٹان لُتے دھری سی۔^{۲۶} پر جہڑا وی میریاں ایہ گلاں سُندا اے، لُتے اپناں لُتے عمل نئیں کردا۔ اوہ اوس بے وقوف بندے وانگ مٹھیا جاوے گا، جنہ اپنا گھر ریت لُتے بنایا۔^{۲۷} لُتے مینہ وسیا۔ لُتے سیلاب چڑھیا۔ لُتے نہیریاں وگیاں۔ لُتے اوس گھر نوں ضعف اپڑیا لُتے اوہ ڈھ گیا۔ لُتے اوہ تباہوئیا۔^{۲۸} لُتے اِنچ ہوئیا پئی جدوں یسوع ایہ گلاں کر لئیاں تان جتھ اوہدی تعلیم لُتے حیران ہوئیا۔^{۲۹} کیوں جو اوہ اونان دے فقیہاں وانگ نئیں سگوں اختیار رکھن ولہ وانگوں تعلیم دیندا سی۔

۱۔ جدوں اوہ پہاڑ توں اُتریا تاں اِک وڈا جتھا اوہدے مگرےں تَر پیا۔^۲ لے ویکھو اِک کوڑھنہ آن کے اوہدے لگے سیر نؤاں لے آکھیا۔ اے مالک! جیکر توں چاہوئیں تاں مینوں چنگا کر سکناس ایں۔^۳ تاں اوہ ودھا کے اونوں ہتھ لائیا۔ لے آکھیا۔ میں چاہوئیاں ہاں۔ توں چنگا ہو جاویں۔ لے یکدم اوہدا کوڑھ مُک گیا۔^۴ تہ یسوع نے اونوں آکھیا۔ خبردار! کیسے نوں نہیں دسنا۔ پر جا کے اپنا آپ کاہن نوں وکھاؤ۔ لے جہڑی نذر موسیٰ نے مِتھی اے، اوہ چڑھا۔ تانجو اونان جوگی گواہی پوے۔^۵ لے جد اوہ کفرنحوم وچ وڑیا۔ تاں اِک صوبہ دار اوہدے کول آیا۔ لے اوہدی مِنت کر کے آکھیا۔^۶ اے مالک! میرا نؤکر گھر وچ فالج دا روگی اے۔ لے ڈاھڈا ڈکھی اے۔^۷ یسوع نے اونوں آکھیا! میں مڑ آواں گا، تاں اونوں چنگا کران گا۔^۸ تاں صوبہ دار نے جواب وچ آکھیا! اے مالک! میں ایس لائق نہیں پئی توں میری چھت تھلے آویں۔ سگوں توں مُونھوں ای آکھ دے تاں میرا نؤکر چنگا ہو جاوے گا۔^۹ کیوَن جو میں وی اِک بندہاں، جہڑا کِسے پور دے حکم تھلےاں۔ لے سپاہی میرے حکم تھلے نیں۔ لے میں اِک نوں آکھناں ہاں! جا! تاں اوہ جاؤندا اے۔ لے دُوج نوں آکھناں ہاں پئی آ! تاں اوہ آؤندا اے۔ لے اپنے غلام نوں آکھناں ہاں پئی اہے کر! تاں اوہ کردا اے۔^{۱۰} یسوع نے اہے سُن کے آفرین آکھیا! لے اونان نوں، جہڑے اوہدے مگرےں تَرے سن، آکھیا! میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی میں ایڈا وڈا ایمان اسرائیل وچ وی نہیں ویکھیا۔^{۱۱} لے میں تہانوں آکھناں ہاں پئی تھیرے مشرق لے مغرب توں آؤن گے لے ابراہیم لے اسحاق لے یعقوب دے نال اسمان دی بادشاہی دی جیافت وچ رل جاؤن گے۔^{۱۲} پر بادشاہی دے پُتر باہر نہیرے وچ سٹھ جاؤن گے۔ اتھہ کُراؤنا لے دندان دا پینا پوے گا۔^{۱۳} تہ یسوع نے صوبہ دار نوں آکھیا! جا! جیویں تیرا ایمان اے، تیرے جوگی اونوں ای پوے، لے اوسے ای ویلے صوبہ دار دا نؤکر چنگا ہو گیا۔^{۱۴} لے یسوع نے پطرس دے گھر آن کے ویکھیا۔ پئی اوہدی سس نال پئی اے۔^{۱۵} لے اوہ اوہدے ہتھ نوں ہتھ لایا۔ لے اوہدا تاپ لٹھ گیا۔ لے اوہ اُٹھ کھلوتی۔ لے اوہدی سیوا کرن لگ پئی۔^{۱۶} جدوں دِن ڈھلیا تاں تھیرے بد روحواں دے جکڑیاں نوں اوہدے کول لئیے لے اوہ مُونھوں آکھ کے ای بد روحواں نوں کڈھ دتا۔ لے سبھناں نوں، جہڑے روگی سن، چنگا کیتا۔^{۱۷} تانجو اشعیاہ نبی دی راپیں آکھیا ہوا پورا پوے پئی اوہ آپ ساڈیاں مڑتتاں لے روگ چُک لے۔^{۱۸} جدوں یسوع نے چوکھا وڈا جتھا اپنے آل دولہ ویکھیا۔ تاں پار جاؤن دا حکم کیتا۔^{۱۹} لے اِک فقیہ کول آن کے اونوں آکھیا۔ اے مُرشد! جتھ وی توں جاویں گا، میں تیرے مگرےں تَران گا۔^{۲۰} تاں یسوع نے اونوں آکھیا پئی لومڑیاں جوگی مانداں لے اسمان دے پکھیراں جوگی اُبلے پوندے نیں۔ پر ابنِ انسان جوگی سیر دھرن دی وی تھان نہیں۔^{۲۱} اِک ہورے، جہڑا اوہدے چلیاں وچوں سی، آکھیا! اے مالک! مینوں اجازت دے پئی پھلوں جا کے اپنے پیؤ نوں دب آواں۔^{۲۲} پر یسوع نے آکھیا! توں میرے مگرےں تَردا رُو۔ لے مویاں نوں اپنے مٹھ دین دے۔^{۲۳} لے جدوں اوہ بیڑی لے چڑھیا۔ اوہدے چیلے اوہدے نال رل گئے۔^{۲۴} لے ویکھو۔ جھیل وچ اِجہا پڑھ آیا پئی بیڑی لہراں وچ لُک گئی۔ پر اوہ سوؤندا پیا سی۔^{۲۵} تہ اونان نے اوہدے نیڑے آن کے اونوں جگایا لے آکھیا! اے مالک! سانوں بچا۔ اسیں مرن نیڑے اپڑےاں۔^{۲۶} لے اوہ اونان نوں آکھیا! اے گھٹ ایمان والیو! تسیں کیوَن ڈرے او؟ تہ اوہ اُٹھ کے ہواواں لے جھیل نوں تراپا۔ تاں چوکھا سکون ہو گیا۔^{۲۷} اوہ حیران بؤکے آکھن لگ پئی اہے کینج دا بندہ اے، پئی ہواواں لے پانی وی اوہدا آکھا من دے نیں۔^{۲۸} جدوں اوہ پار جکے جرجاسیاں دے دیس وچ اپڑیا تاں دو بد روحواں دے پھڑے بندے اونوں ملے۔ اوہ اچھے تیز سن پئی کوئی وی اوس رستے توں لنگھ نہیں سکدا سی۔^{۲۹} لے ویکھو! اونان نے چیک کے آکھیا! اے رب دے پُتر! سانوں تیرے نال کیہ؟ کیہ توں ایتھ ایس لئی آیا ایں پئی ویلے توں اگیترا ای سانوں عذاب وچ پاویں؟^{۳۰} لے اوہنا توں کجھ اگاں سؤراں دا اِک ٹولہ چردا پیا سی۔^{۳۱} بد روحواں نے اوہدی منت کر کے آکھیا پئی جیکر توں سانوں ایتھوں کڈھنا ایں، تاں سانوں اونان سؤراں دے ٹولے وچ گھل دے۔^{۳۲} تہ اوہ اونان نوں آکھیا پئی جاؤ۔ تاں اوہ نکل کے سؤراں وچ جا وڑیاں۔ لے ویکھو! سبھو ٹولہ کنڈے توں ڈگ کے جھیل دے پانی وچ ڈب مرے۔^{۳۳} تہ چراؤن ولے نس لے شہر وچ سبھہ حال اونان دا جا سُناپا، جنھاں وچ بد روحواں سن۔^{۳۴} لے ویکھو! سبھو شہر یسوع نوں ملن جوگی نکل پیا۔ لے اونوں ویکھدے ای منت کیتی پئی ساڈے علاقہ وچوں باہر نکل جا۔

۱۔ فیر اوہ بیڑی لے چڑھ کے پار چلا گیا۔ لے اپنے شہر وچ آیا۔^۲ لے ویکھو! لوکی اک فالج دے روگی نوں منجی لے پاء کے اوہدے کول لئیٹ۔ یسوع نے اونان دا ایمان ویکھدے ہوئیاں روگی نوں آکھیا؛ پُتر! تسلی رکھ۔ تیرے گناہ معاف ہوئے۔^۳ لے ویکھو! کجھ فقہ اپنے دل وچ آکھن لگ پئی ایہ کُفر بولدا اے۔^۴ یسوع نے اونان دے وچار جان دے ہوئیاں آکھیا؛ تسنیں اپنے دلاں وچ بھلیکھا کیوں پالی بیٹھ اوہ^۵۔ کید ایہ آکھنا سوکھا اے پئی تیرے گناہ معاف ہوئے یاں ایہ پئی اُٹھ لے تیر پھر۔^۶ پر تانجو تسنیں جان لئو پئی ابن انسان نوں دھرتی لے گناہ معاف کرن دا اختیار اے۔ تد اوہ روگی نوں آکھیا؛ اُٹھ، اپنی منجی چُک لے اپنے گھر چلا جا۔^۷ اوہ اُٹھ کے اپنے گھر چلا گیا۔^۸ تد جتھ ایہ ویکھ کے ڈر گیا لے رب دی وڈائی کرن لگا پئی جنھ بندیاں نوں اجپا اختیار دتا۔^۹ لے جدوں یسوع اوٹھوں لگ وڈھیا، تان اک بندہ، جیدا ناں متی سی، اونوں چنگی دی گدی لے بیٹھا وکھالی دتا۔ لے اپنے اونوں آکھیا؛ میرے مگرے لگا آ۔ اوہ اُٹھ کے اوہدے مگرے تیر گیا۔^{۱۰} لے جدوں اوہ گھر وچ کھاؤں جوگی بیٹھا۔ تان ویکھو! ہتھیرے چونگی لئیں ولے لے گناہ گار آن کے یسوع لے اوہدے چیلیاں دے نال کھاؤں بیٹھ۔^{۱۱} فریسیاں نے ایہ ویکھ کے اوہدے چیلیاں نوں آکھیا۔ تباڈا مرشد چونگی والیاں لے گناہ گاراں نال کیوں کھاؤندا اے؟^{۱۲} اپنے ایہ سُن کے آکھیا؛ تندرستان نوں نہیں، سگوں روگیاں نوں وید دی لوڑ پوندی اے۔^{۱۳} پر تسنیں جا کے ایس گل دی رمز بھالو پئی میں قربانی نہیں سگوں رحم نوں پسند کردا ہاں۔ کیوں جو میں راستاں نوں نہیں سگوں گناہ گاراں نوں سدن آیا ہاں۔^{۱۴} اوس ویلے یوحنا دے چیلیاں نے اوہدے کول آن کے آکھیا؛ تیرے چیلے کیوں روزہ نہیں رکھدے؟ جدوں پئی اسیں لے فریسی لے دن روزہ رکھدے ہاں۔^{۱۵} یسوع نے اونان نوں آکھیا؛ کید جد تیکر لاڑا نال پڑوے تان برانی وین کر سکدے نیں؟ پر اوہ دپاڑے آؤن گے، پئی لاڑا اونان توں وکھ کیتا جاوے گا۔^{۱۶} کوئی وی برانی پوشاک لے کورے لیڑے دی ٹاکی نہیں لاؤندا۔ کیوں جو اوہ ٹاکی پرانی پوشاک وچوں کجھ کچھ لیوے گی۔ لے اوہدا پاڑ چوکھا وگڑ جاؤندا اے۔^{۱۷} لے نویں مٹ پرانیاں مشکاں وچ نہیں بھر دے۔ نہیں تان مشکاں پاٹ جاؤں گئیاں لے مٹ رُڑھ جاؤندی لے مشکاں خراب ہو جاؤندیاں نیں۔ سگوں نویں مٹ نویاں مشکاں وچ بھر دے نیں۔ تان دونویں بچیاں رہندیاں نیں۔^{۱۸} جدوں اوہ ایہ گلاں آکھ ای ریا سی، تان ویکھو! اک سردار نے آن کے اوہدے لگے سیر نواہا۔ لے آکھیا۔ میری دھئی ہے ای موئی اے۔ پر توں نال تیر لے اپنا ہتھ اوہدے لے دھر تان اوہ جیو پوے گی۔^{۱۹} لے یسوع اُٹھ کے اپنے چیلیاں دے نال اوہدے مگرے تیر پیا۔^{۲۰} لے ویکھو! اک بی بی، جیدا باراں ورپاں توں لوڑ سیمدا سی، اوہدے مگر آن کے اوہدے پلے نوں ہتھ لائیا۔^{۲۱} کیوں جو اوہ اپنے جی وچ آکھدی سی پئی جیکر میں نرا اوہدے پلے نوں ای ہتھ لا لئوای گی تان میں چنگی ہو جاواں گی۔^{۲۲} تد یسوع نے پچھاں نوں مڑ کے اونوں ویکھیا۔ لے آکھیا۔ دھئی! تسلی کر۔ تیرے ایمان نے تینوں چنگا کیتا۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ بی بی اوس گھڑی چنگی ہو گئی۔^{۲۳} لے جدوں یسوع اوس سردار دے گھر اپڑیا۔ لے بنسری وچاؤں والیاں لے ٹولے نوں دھم مچاؤندے ویکھیا تان آکھیا۔^{۲۴} ہٹ جاؤ۔ کیوں جو کڑی موئی نہیں سگو سؤندی پئی اے۔ تان اوہ اوہدے لے بسن لگ پئے۔^{۲۵} لے جدوں ٹولے نوں باہر کڈھ دتا گیا۔ تان اوہ اندر جا کے اوہدا ہتھ پھڑپھا لے کڑی اُٹھ کھلوتی۔^{۲۶} لے اوس علاقہ وچ دور دور تیکر اوہدی چرچا ہو گئی۔^{۲۷} جدوں یسوع اوٹھوں رونا ہوئیا تان دو انھ اوہدے مگر اُچی اُچی آکھدے ہوئے لے پئی اے داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۲۸} لے جدوں اوہ گھر اپڑیا۔ اوہ انھ اوہدے کول لے۔ یسوع نے اونان نوں آکھیا؛ کید تسنیں بھروسا کردے او پئی میں ایہ کر سکدا ہاں؟ اونان آکھیا؛ ہاں! اے مالک۔^{۲۹} تد اوہ اونان دیاں اکھاں نوں ہتھ لاکے آکھیا پئی جیویں تباڈا ایمان اے، تباڈے جوگی اُوقیں ای ہووے۔^{۳۰} لے اونان دیاں اکھاں کھل گئیاں۔ لے یسوع نے اونان نوں تاکید نال آکھیا؛ خبردار! کوئی ایہ گل نا جلف۔^{۳۱} پر اونان نے باہر جا کے اوس کل علاقہ وچ اوہدی چرچا کیتی۔^{۳۲} لے جس ویلے اوہ باہر نکلے۔ ویکھو! لوکی اک بد روح دے مارے گونگے نوں اوہدے کول لئیٹ۔^{۳۳} لے جدوں اوہ بد روح کڈھی گئی، تان گونگا گون لگا۔ لے لوکانے حیران ہو کے آکھیا پئی اسرائیل وچ اجپا کدی نہیں سی ویکھیا گیا۔^{۳۴} پر فریسیاں نے آکھیا پئی ایہ تان بد روحاں دے سردار دی مدد نال بد روحاں نوں کڈھدا اے۔^{۳۵} لے یسوع سبھو شہراں لے پنڈاں وچ پھردا رہا۔ لے اونان دے عبادت خانیاں وچ سیکھاؤندا لے بادشاہی دی انجیل دی منادی کردا۔ لے ہر مرض لے مڑینا دُور کردا رہا۔^{۳۶} لے جدوں اوہ جتھ نوں ویکھیا تان اونوں اوہدے لے ترس آیا۔ کیوں جو اوہ اونان بھیدان وانگ، جنہاں دا ایالی نا ہووے، مندے حال وچ لے کھلریا سی۔^{۳۷} تد اوہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا۔ پئی فصل تان ہتھیری اے۔ پر مزدور گھٹ نیں۔^{۳۸} ایس لئی تسنیں فصل دے مالک دی منت کرو پئی اپنی فصل وڈھن لئی مزدور گھل دیوے۔

¹۔ فیر اوہ اپنے چیلیاں نوں کول سدکے اوہناں نوں گندی روحواں لے اختیار دتا۔ پئی اوہناں نوں کڈھن لےہر طراں دی بیماری لےہر طراں دے مڑیں نوں دور کرن۔²۔ لےہر باراں رسولان دے ناں ایہ نیں؛ پہلاں شمعون، جہڑا پطرس اکھواؤندا اے۔ لےہر اوہدا بہرا اندریاس۔ زیدی دا پُتر یعقوب لےہر اوہدا بہرا یوحنا۔³۔ فلپس لےہر برتلمائی۔ توما لےہر متی چنگی لٹیں والا۔ حلفی دا پُتر یعقوب لےہر تدی۔⁴۔ شمعون قنانی لےہر یہودا اسکریوتی، جنہ اوہناں پھڑوا وی دتا سی۔⁵۔ ایہناں باراں نوں یسوع گھلیا لےہر اوہناں نوں حکم دے کے آکھیا پئیہ گانیاں قوماں ول نئیں جاؤندا۔ لےہر سامریاں دے کیسہ شہر وچ نئیں وڑنا۔⁶۔ سگواں اسرائیل دے گھر دیاں گواچیاں بھیڈاں دے کول جاؤندا۔⁷۔ لےہر تدرے تدرے ایہ منادی کرنا پئی اسمان دی بادشاہی نیڑے آ گئی اے۔⁸۔ روگیاں نوں چنگا کرنا۔ موئیاں نوں جؤانا۔ کوڑھیاں نوں پاک صاف کرنا۔ بد روحواں نوں کڈھنا۔ تہانوںہ مل ملیا، تسبیں ویہ مل ونڈنا۔⁹۔ ناں سونا، ناں چاندی، ناں تابا اپنے لک بنھ وچ دھرنا۔¹⁰۔ ناں رستہ جوگی تھیلی، ناں دو کُٹہ، ناں جُتیاں، ناں ڈانگ لینا۔ کیؤں جو مزدور خوراک دا حقدار اے۔¹¹۔ لےہر جیس شہر یاں پنڈ وچ وڑو، بہال کرو پئی اوتھ کان لائق اے۔ لےہر جد تیکر اوتھ لگ ناں ترو، اوتھ ای ٹک رہو۔¹²۔ لےہر گھر وچ وڑدے ویلہ سلام آکھو۔¹³۔ جیکر اوہ گھر لائق ہووے تاں تہاڈا سلام اوہناں ایڑے گا۔ لےہر جیکر لائق نا ہووے تاں تہاڈا سلام تہاڈے ول مڑ آوے گا۔¹⁴۔ لےہر جہڑا وی تہانوں قبول ناں کرے، لےہر تہاڈی گل ناں سُن تاں اوس گھر یاں اوس شہر توں نکلے ایہ پیراں دی دھوڑ جھاڑ دینا۔¹⁵۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی عدالت دے دیہاڑے سدوم لےہر عمورہ دے علاقہ دا حال اوس شہر نالوں چوکھا چنگا ہووے گا۔¹⁶۔ ویکھو! میں تہانوں بھیڈاں وانگ بگھیاڑاں وچ گھلنا ہاں۔ مُکدی گل ایہ پئی تسبیں سپاں وانگ ہشیار لےہر کبوتران وانگ بھولہ بنو۔¹⁷۔ پر بندیاں توں خبردار رہو۔ کیؤں جو اوہ تہانوں پنچائتاں وچ سداؤں گے لےہر اپنے عبادت خانیاں وچ تہانوں کوڑے مارن گے۔¹⁸۔ لےہر تسبیں میرے پاروں حاکماں لےہر بادشاہاں دے لگے کھلہرے جاؤ گے۔ نانجو اوہناں لےہر گانیاں قوماں جوگی گواہی ہووے۔¹⁹۔ پر جدوں اوہ تہانوں پھڑواؤں تاں فکر نئیں کرنی۔ پئی اسیں کیہ آکھیا لےہر کیکر آکھیا۔ کیؤں جو جو کجھ تسبیں آکھنا اے، اوس ایہ ویلہ تہانوں دسیا جاوے گا۔²⁰۔ کیؤں جو کون ولہ تسبیں نئیں۔ سگواں تہاڈے باپ دا روح اے، جہڑا تہاڈے اندر کُووے گا۔²¹۔ بہرا نوں بہرا لےہر پُتر نوں پیو جانوں مارن جوگی پھڑولے گا۔ لےہر بال مایاں دے برخلاف اُٹھ کھلن گے۔ لےہر اوہناں نوں جانوں مروا دیں گے۔²²۔ لےہر میرے ناں پاروں سبھ لوک تہاڈے نال ویر رکھن گے۔ پر جہڑا اخیر تیکر کھلوتا رہوے گا، اوہوئی خلاصی پاوے گا۔²³۔ پر جدوں لوک تہانوں کیسہ شہر وچ ستاؤں تاں کیسہ شہر ول نس جاؤ۔ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی تسبیں اچے اسرائیل دے سبھ شہراں وچ وی نا پھر لٹوونگ پئی ابن انسان آ جاوے گا۔²⁴۔ چلا اپنے مُرشد توں وڈا نئیں ہندا لےہر غلام اپنے مالک توں۔²⁵۔ چیلہ جوگی اپوئی کافی اے پئی اپنے مُرشد وانگ لےہر غلام جوگی ایہ پئی اپنے مالک وانگ ہووے۔ جدوں اوہناں گھر دے مالک نوں بلزبول آکھیا۔ تاں کیہ اوہدے گھر والیاں نوں ناں آکھن گے؟²⁶۔ ایس لئی اوہناں توں ناں ڈرو۔ کیؤں جو کوئی شے ڈھکی نئیں، جہڑی ننگی ناں کیتی جاوے گی لےہر ناں لُکی اے، جہڑی جانی ناں جاوے گی۔²⁷۔ جو کجھ میں تہانوں نہیرے وچ آکھنا ہاں، جانن وچ آکھو۔ لےہر جو کجھ تسبیں کن وچ سُن دے او، کوٹھیاں لےہر اوہدی منادی کرو۔²⁸۔ لےہر اوہناں توں ناں ڈرو، جہڑے جُسے نوں ماردے نیں، لےہر جان نوں نئیں مُکا سکدے۔ سگواں اوسے توں ڈرو، جہڑا جُسے لےہر جان دونواں نوں دوزخ وچ ساڑکے سواہ کر سکدا اے۔²⁹۔ کیہ اک پیسہ دیاں دو چڑیاں نئیں وکدیاں؟ لےہر اوہناں وچوں اک وی تہاڈے باپ دی مرضی بغیر بھوئیں لےہر نئیں ڈگدی۔³⁰۔ سگواں تہاڈے سیر دے وال وی سبھو گیتہوئے نیں۔³¹۔ مُکدی گل ایہ پئی ناں ڈرو۔ تہاڈا مُل تاں ہتھیریاں چڑیاں نالوں وی ودھ اے۔³²۔ ایس لئی جہڑا وی بندیاں لگے میری حامی بہرے گا، میں وی اپنے باپ دے لگے، جہڑا اسمان لےہر اے، اوہدی حامی بہراں گا۔³³۔ پر جہڑا وی بندیاں لگے، میرا انکاری ہووے گا، میں وی اپنے باپ لگے، جہڑا اسمان لےہر اے، اوہدا انکاری ہوجاواں گا۔³⁴۔ ایہ ناں سمجھو پئی میں دھرتی لےہر میل کراؤں لئی آیا ہاں۔ میل کراؤں لئی نئیں سگواں تلوار چلواؤں لئی آیا ہاں۔³⁵۔ کیؤں جو میں ایس لئی آیا ہاں پئی بندے نوں اوہدے پیو توں لےہر دھنی نوں اوہدی ماں توں لےہر تونھ نوں اوہدی سس توں وکھ کراواں۔³⁶۔ لےہر بندے دے ویری اوہدے گھر دے ای جیہوئے گا۔³⁷۔ جہڑا وی باپ، یاں ماں، نوں میتھوں چوکھا پیار کردا اے، اوہ میرے لائق نئیں۔ لےہر جہڑا وی پُتر یاں دھنی نوں میتھوں چوکھا پیار کردا اے، اوہ میرے لائق نئیں۔³⁸۔ لےہر جہڑا وی اپنی سولی ناں چُک لےہر میرے مگرے نہ تدرے۔ اوہ میرے لائق نئیں۔³⁹۔ جہڑا وی اپنی جان بچاؤندا اے، گتوا لےہر گا۔ پر جہڑا میرے جوگی اپنی جان نوں گتواؤندا اے، اوہ بچا لٹوے گا۔⁴⁰۔ جہڑا تہانوں قبولدا اے، اوہ مینوں قبولدا اے۔ لےہر جہڑا مینوں قبولدا اے، اوہ اوہناں قبولدا اے، جنہ مینوں گھلیا۔⁴¹۔ جہڑا وی نبی دے ناں توں نبی نوں قبولدا اے، اوہناں نبی دا ای اجر ملے گا۔ لےہر جہڑا راستباز دے ناں توں راستباز نوں قبولدا کردا اے، اوہناں راستباز دا ای اجر ملے گا۔⁴²۔ لےہر جہڑا چیلہ دے ناں توں ایہناں نیکیاں وچوں کیسہ نوں یرا اک پیلا تھنڈے پانی دا ای پیاوے گا، میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی اوہ اپنا اجر کدی وی ناں گتواوے گا۔

۱۔ لے جدوں یسوع اپنے باراں چیلیاں نوں ہدایت دے چھڈی تاں اوتھوں روانا ہو گیا۔ تانجو اونیاں دے شہراں وچ وی سیکھ دیوے لے پرچار کرے۔^۲ ۲۔ یوحنا نے قید وچ مسیح دے کماں دا حال سُن کے اپنے چیلیاں دی راپیں اونوں پُچھوایا۔^۳ ۳۔ پئی کہ جنہ آؤنا سی، اوہ تئیں ایں یاں اسیں کِس پُور دی راہ تِکینہ؟^۴ ۴۔ یسوع نے جواب وچ اونیاں نوں آکھیا۔ جو کجھ تسیں سُن دے لے ویکھدے او، جا کے یوحنا نوں دسو۔^۵ ۵۔ پئی انہ ویکھدے لے لنگڑے تَر دے نیں۔ کوڑھی پاک کیتے جاؤندے نیں لے ماہڑاں نوں خوشی دی خبر سُنائی جاؤندی اے۔^۶ ۶۔ لے دھن اوہ اے، جہڑا میرے پاروں ٹھیڈا ناں کھاوے۔^۷ ۷۔ لے جدوں اوہ چلے گئے۔ تاں یسوع یوحنا باریوں جتھ نوں آکھن لگا۔ پئی تسیں آجاڑ وچ کہ ویکھن گئے؟ کہ واء نال بدلے ہوئے کلے نوں؟^۸ ۸۔ تاں فیر کہ ویکھن گئے؟ کہ پتلے لیڑے پتلے ہوئے بندے نوں؟ ویکھو! جہڑے پتلے لیڑے پاؤندے نیں، اوہ شاہی گھراں وچ ہندے نیں۔^۹ ۹۔ فیر تسیں کہ ویکھن گئے؟ کہ اک نئی نوں؟ آہو! میں تہانوں آکھنا ہاں سگوں نئی توں وی وڈے نوں۔^{۱۰} ۱۰۔ ایہ اوہی اے، جہدے بارے لکھیا اے پئی ویکھ! میں اپنا وچولا تیرے لگے گھلنا ہاں، جہڑا تیرے لگے تیرا رستہ تیار کرے گا۔^{۱۱} ۱۱۔ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی جہڑے بیبیاں وچوں جمے نیں، اونیاں وچوں یوحنا بیتسما دین ولے توں وڈا کوئی نہیں ہویا۔ پر جہڑا اسمان دی بادشاہی وچ نکا اے، اوہ اوہدے توں وی وڈا اے۔^{۱۲} ۱۲۔ یوحنا بیتسما دین ولے دے ویلے توں لے کُن تیکر اسمان دی بادشاہی لے وا لایا جا رہا اے۔ لے بوراور اونوں کھو لیندے نیں۔^{۱۳} ۱۳۔ کیوں جو کُل نییاں دیاں لکھتاں لے تورات نے یوحنا تیکر نبوت کیتی۔^{۱۴} ۱۴۔ لے جیکر تسیں قبولنا چاہو تاں اوہ ایلیا، جنہ آؤنا سی، ایہی اے۔^{۱۵} ۱۵۔ جہدے کن ہوں، اوہ سُن لٹوے۔^{۱۶} ۱۶۔ پر میں ایس جُگ دے لوکاں نوں کہدے نال رلاواں؟ اوہ اونیاں بالاں وانگ نیں، جہڑے ہزاراں وچ بیٹھ ہوئے اپنے سنگیاں نوں سد کے آکھدے نیں پئی۔^{۱۷} ۱۷۔ اسیں تہاڈے لئی ونجھلی وجائی۔ پر تسیں ناں نہ۔ اسیں وین کیتا۔ پر تسیں سینا ناں گُٹیا۔^{۱۸} ۱۸۔ کیوں جو یوحنا ناں کھاؤندا آیا لے ناں پیندا آیا۔ لے لوکی آکھدے نیں پئی اوہدے وچ بد روح اے۔^{۱۹} ۱۹۔ ابن انسان کھاؤندا پیندا آیا۔ لے لوکی آکھدے نیں پئی ویکھو! کھاؤ لے گناہیاں دا یار۔ پر حکمت اپنے کماں راپیں راست مٹھی جاؤندی اے۔^{۲۰} ۲۰۔ اوس ویلے اوہ اونیاں شہراں نوں طوطے لعنت کرن لگے پیا، جنہاں وچ اوہ دیاں چوکھیاں کرامات ہونیاں سن۔ کیوں جو اونیاں نے توہ نئیں کیتی سی۔^{۲۱} ۲۱۔ اے خُراہین! ہاڑا تیرے لے۔ اے بیت صیدا! ہاڑا تیرے لے۔ کیوں جو ایہ کرامات، جہڑیاں تہاڈے وچ کیتیاں گئیاں۔ جیکر صور لے صیدا وچ کیتے جاؤندے تاں اوہ ٹاٹ دی بُکل مار کے بھوئیں لے بیہ کے کدوں دی توہ کر لیندے۔^{۲۲} ۲۲۔ مُکدی گل ایہ پئی میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی صور لے صیدا دا حال عدالت دے دیہاڑے تہاڈے حال توں چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۲۳} ۲۳۔ لے اے کفر نحوم! کہ توں اسمان تیکر اُچا کیتا جاوے گا؟ توں تاں دھرتی دی سہناں توں تھلڑی تے وچ لٹھ جاوے گا۔ کیوں جو ایہ کرامات، جہڑیاں تیرے وچ کیتیاں گئیاں جیکر سدوم وچ کیتیاں جاؤندیاں تاں اوہ اج تیکر وسدا رندا۔^{۲۴} ۲۴۔ پر میں تہانوں آکھنا ہاں پئی عدالت دیہاڑے سدوم دے دیس دا حال تیرے حال توں چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۲۵} ۲۵۔ اوس ویلے یسوع آکھن لگا۔ پئی اے باپ! اسمان لے دھرتی دے مالک! میں تیرا شکر کرنا ہاں پئی توں ایہناں گلاں نوں عقل مندیاں توں لُکایا لے بالاں لے کھولیا۔^{۲۶} ۲۶۔ آہو! اے باپ! کیوں جو تینوں اِنج ای چنگا لگا۔^{۲۷} ۲۷۔ میرے باپ ولوں سبھو کجھ میرے حوالے کیتا گیا لے کوئی وی رب دے پُتر نوں نئیں جان دا، سولہ اسمانی باپ دے۔ لے کوئی اسمانی باپ نوں نئیں جان دا سولہ اوہدے پُتر دے۔ لے نال ای سولہ اوہدے، جہدے لے رب دا پُتر ایہ بھید کھولنا چاہوے۔^{۲۸} ۲۸۔ اے سبھو تھک پارے لے بہار تے دھوئے لوکو! میرے کول آؤ۔ میں تہانوں آرام دیواں گا۔^{۲۹} ۲۹۔ میری پنجالھی چُک لٹو۔ لے میتھوں سیکھو۔ کیوں جو میں حلیم لے دل دا سچا ہاں۔ تاں تہاڈیاں جاناں نوں آرام ملے گا۔^{۳۰} ۳۰۔ کیوں جو میری پنجالھی نرم لے میرا بہار بولا اے۔

۱- اوس ويل سبت دپاڑے يسوع پيلياں وچوں لنکھ رپا سی۔ لته اودے چيله بھکھ سن۔ لته اوہ سيٹہ پنھ پنھک کھاؤن لگ پتہ۔ ۲- تد فریسیانہ ویکھ کھانوں کھیا۔ ویکھ! تیرے چيله اوہ کم کردے نیں، جہڑا سبت دپاڑے کرنا روا نئیں۔ ۳- اوسہ اونان نوں آکھیا۔ کہ تسیں ایہ نئیں پڑھیا پئی داؤدہ کیہ کیتا، جدوں اوہ لته اودے سنگی بھکھ سن؟ ۴- اوہ کیکر رب دے گھر نوں گیا لته نذر دیاں روٹیاں کھا دیاں۔ جنھان دا کھاؤنا اونوں لته اودے سنگیاں نوں روا نئیں سی۔ سکوں زرا کاپان نوں روا سی؟ ۵- لته کہ تسیں تورات وچ نئیں پڑھیا؟ پئی کابن سبت دپاڑے پیکل وچ سبت نوں پاک نئیں رکھدے۔ تد بھی اوبہ قصور رندے نیں۔ ۶- مکدی گل ایہ پئی میں تہانوں آکھدا ہاں پئی ایتھ اوہ اے، جہڑا پیکل نالوں وی وڈا اے۔ ۷- پر جیکر تسیں اودا مطلب جان دے پئی "میں قربانی نئیں سگوں رحم پسند کردا ہاں" تان تسیں قصوراں نوں قصور وار ناں مٹھدے۔ ۸- کیؤں جو ابن انسان سبت دا وی مالک اے۔ ۹- لته اوہ اوتھوں روانا ہوگے اونان دے عبادت خانے وچ گیا۔ ۱۰- لته ویکھو! اوتھہ اک بندہ سی، جہدا پتھ شکیا ہوا سی۔ تد اونانہ ایس مٹ نال پئی اودے لته الزام دھرن، اودے توں پچھیا پئی کہ سبت دپاڑے شفا دینا روا اے؟ ۱۱- اوسہ اونان نوں آکھیا پئی تہاڈے وچوں اجیا کپڑا اے، جہدے کول اکو ای بھید ہووے لته اوہ سبت دپاڑے کھڈے وچ ڈگ پوے تان اوہ اونوں پھڑکے ناں کڈھ؟ ۱۲- مکدی گل ایہ پئی بندے دا مل بھید نالوں چوکھا اے۔ ایس لئی سبت دپاڑے نیکی کرنا روا اے۔ ۱۳- تد اوسہ اوس بندے نوں آکھیا پئی اپنا پتھ ودھا۔ تان اوسہ ودھایا۔ لته اودا پتھ دوجتھ وانگ چنگا ہو گیا۔ ۱۴- تد فریسیانہ باہر جا کدے برخلاف صلاح کیتی پئی اونوں کینج جانوں مارے۔ ۱۵- پر یسوع ایہ جان دا ہوا اوتھوں چلا گیا۔ لته ہتھیرے لوک اودے مگرےں تڑپے لته اوسہ اونان نوں چنگیائی بخشی۔ ۱۶- لته اونان نوں تاکید کیتی پئی میری چرچا نئیں کرنی۔ ۱۷- تانجو جو کجھ یسعیاہ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی اوہ پورا ہووے پئی۔ ۱۸- ویکھو! میرا خادم، جنھوں میں جُنیا اے۔ میرا پیارا، جہدے توں میری جان خوش اے۔ میں اونوں اپنی روح نال بہراں گا۔ لته اوسہ گانیاں قوماں نوں سچائی وکھاوے گا۔ ۱۹- اوہ ناں جھگڑا کرے گا، ناں ای رولا پاوے گا۔ لته بازاراں وچ کوئی اودی واج ناں شے گا۔ ۲۰- اوہ مدھپوٹہ کانھ نوں نئیں پنھ گا۔ لته بھدی ہوئی بنی ناں بچھاوے گا۔ جدوں تیک پئی اوہ نیاں نال جت ناں دیوے۔ ۲۱- لته اودے ناں لُتھ گانیاں قوماں بھروسا رکھن گئیاں۔ ۲۲- تد اودے کول اک انھا گونگا بد روح دا پھڑیا لیتا گیا۔ لته اوسہ اونوں چنگا کیتا۔ لته اوہ گونگا کون لته ویکھن لگ پیا۔ ۲۳- لته سبھ جتھا حیران ہوک آکھن لگا پئی کہ ایہ داؤد دا پتر اے؟ ۲۴- پر فریسیانہ سُن کے آکھیا پئی ایہ بد روحاں دے سردار بعل زبول دی مدد باجھوں بد روحاں نوں نئیں کڈھدا۔ ۲۵- پر اوسہ اونان دے وچار جاتدے پوٹے اونان نوں آکھیا؛ پر اوہ بادشاہی، جہدے وچ پھٹپے جاوے، تباہو جاؤندی اے۔ لته اوہ شہر یاں گھر، جہدے وچ پھٹپے جاوے، یک نئیں سکدا۔ ۲۶- لته جیکر شیطان ای شیطان نوں کڈھ تان آپ ای اپنا وبری ہوا۔ فیر اودی بادشاہی کیکر ٹکی رۓ گی؟ ۲۷- لته جیکر میں بعل زبول دی مدد نال بد روحاں نوں کڈھدا ہاں، تان تہاڈے پتر کیدی مدد نال کڈھدے نیں؟ ایس لئی اووئی تہاڈے نیاں پون گے۔ ۲۸- پر جیکر میں رب دی روح نال بد روحاں نوں کڈھدا ہاں تان فیر رب دی بادشاہی تہاڈے کول اپڑ آئی اے۔ ۲۹- یاں کیؤں کر کوئی کسے بوراور دے گھر وچ گھس اودا مال لٹ سکدا اے، جد تیکر پئی پھلون اونوں پنھ ناں لٹوے؟ فیر ای اودا گھر لٹے گا۔ ۳۰- جہڑا میرے نال نئیں، اوہ میرے برخلاف اے۔ لته جہڑا میرے نال کٹھا نئیں کردا، اوہ کھلاردا اے۔ ۳۱- ایس لئی میں تہانوں آکھدا ہاں۔ پئی بندیاں دا ہر گناہ لته کُفر معاف کیتا جاوے گا۔ پر جہڑا وی پاک روح دے برخلاف آکھ، اونوں معاف ناں کیتا جاوے گا۔ ۳۲- لته جہڑا وی ابن انسان دے برخلاف کوئی گل آکھ، اونوں معاف کیتا جاوے گا۔ پر جہڑا وی پاک روح دے برخلاف آکھ، اونوں معاف ناں کیتا جاوے گا۔ ناں ایس جُگ وچ لته ناں ای اگلے جُگ وچ۔ ۳۳- یاں تان رُکھ نوں چنگا آکھو لته اودے پھل نوں وی چنگا۔ یاں رُکھ نوں رڈی آکھو لته اودے پھل نوں وی رڈی۔ کیؤں جو رُکھ ایہ پھل توں ای سپانیا جاؤندا اے۔ ۳۴- اے سپ دی اولاد! تسیں تیرے ہوک کیکر چنگی گل کر سکدے او؟ کیؤں جو جہڑی گل دل وچ اے، اووئی مٹھ لته آؤندی اے۔ ۳۵- چنگا بندہ چنگے صنلے وچوں چنگیاں شیواں کڈھدا اے۔ لته مندا بندہ مندے خزلے وچوں منڈیاں شیواں کڈھدا اے۔ ۳۶- مکدی گل ایہ پئی میں تہانوں آکھدا ہاں پئی ہر اک گل، جہڑی بندے آکھن گے، اوہ عدالت دے دپاڑے اودا حساب دین گے۔ ۳۷- کیؤں جو توں اپنیاں گلاں پاروں ای راستباز مٹھیا جاوے گا۔ لته اپنیاں گلاں پاروں ای گناہگار مٹھیا جاوے گا۔ ۳۸- تد فقیہاں لته فریسیاں وچوں کجھنے اونوں آن آکھیا پئی اے مرشد! اسیں تیتھوں اک نشانی ویکھنا چاؤندے ہاں۔ ۳۹- اوسہ اونان نوں جواب وچ آکھیا پئی ایہ بھڑی لته بدکار پیڑھی نشانی منگدی اے۔ لته یوناہ نبی دی نشانی باجھوں اونوں کوئی پور نشانی ناں دتی جاوے گی۔ ۴۰- کیؤں جو جیویں یوناہ تین رات لته تین دپاڑے مچھی دے ڈھڈ وچ رہا، اوویں ای ابن انسان تین رات لته تین دپاڑے دھرتی دی کُکھ وچ رۓ گا۔ ۴۱- نینوہ دے لوکی عدالت دپاڑے ایس پیڑھی دے نال کھلوکے ایہوں جُرم وار مٹھن گے۔ کیؤں جو اونانہ یوناہ دی منادی مگروں توبہ کر لئی سی۔ لته ویکھو! ایتھ اوہ اے، جہڑا یوناہ نالوں وی وڈا اے۔ ۴۲- دکھن دی رانی عدالت دپاڑے ایس پیڑھی نال کھلوکے ایہو جرموار مٹھ گی۔ کیؤں جو اوہ دھرتی دے کنڈے توں سلیمان دی حکمت سُٹن آئی۔ لته ویکھو! ایتھ اوہ اے، جہڑا سلیمان توں وڈا اے۔ ۴۳- جدوں بُری روح بندے وچوں نکل جاؤندی اے۔ تان سُنجیاں تھواو وچ آرام بھالدی اے۔ پر اونوں نئیں لہدا۔ ۴۴- تد اوہ آکھدے اے پئی میں اوسے ای گھر نوں فہر جاواں گی، جہدے وچوں یکلی ساں۔ لته اُن کے اوس گھر نوں خالی لته سجیا ہوا ویکھدی اے۔ ۴۵- تد جاکہ پور ست روحاں، جہڑیاں اودے نالوں وی بُریاں ہوں، اپنہ نال لے آؤندیاں نیں۔ لته وڑکے اوتھ وسدیاں نیں۔ تد بندے دا حال پچھل حال نالوں وی بھڑا ہندا اے۔ ایس شریر پیڑھی دا حال وی اجیا ای ہووے گا۔ ۴۶- جدوں اوہ جتھ نال گلاں کردا پیا سی تان ویکھو! اودی ماں لته بہرا باہر کھلوتے سن، لته اودے نال گل کرنا چاؤندے سن۔ ۴۷- تد کسے اونوں آکھیا پئی ویکھ! تیری ماں لته تیرے بہرا باہر کھلوتے نیں لته تیرے نال گل کرنا چاؤندے نیں۔ ۴۸- پر اوسہ جواب وچ خبر دین ولے نوں آکھیا؛ کون اے میری ماں لته کون نیں میرے بہرا؟ ۴۹- لته اپنا پتھ اپنہ چیلیاں ول ودھا کے آکھیا پئی ویکھو! میری ماں لته میرے بہرا۔ ۵۰- کیؤں جو جہڑا وی میرے باپ دی، جہڑا اسمان لته اے، مرضی لته تڑدا اے، اووئی میرا بہرا لته میری بھین لته ماں اے۔

۱۔ اوسے دیہائے یسوع گھر توں نکل کے جھیل دے کنڈے جا بیٹھا۔^۲ لے اودے کول اک وڈا جتھا کٹھا ہو گیا۔ اوہ اک بیڑی لے چڑھ کے بیہ گیا۔ لے سبھ جتھا کنڈے لے کھلوتا رہا۔^۳ لے اوہ اوہاں نال ہتھیریاں گلاں مثالوں وچ آکھن لگا پئی۔ ویکھو! بیجن والا بی بیجن نکلیا۔^۴ لے بیج دے ویلے کجھ راہ کنڈے ڈگ۔ لے پکھیڑواں آن کے اونوں چنگ لٹیا۔^۵ کجھ رڑوڑی دھرتی لے ڈگا۔ جتھ ہتھیری مٹی نہیں سی۔ لے ڈونگھی مٹی ناں ملن پاروں چھیتی اُگ آیا۔^۶ لے جدوں سورج اُگیا تاں اوہ سڑ گیا لے جڑ ناں رکھن پاروں سُک گیا۔^۷ لے کجھ کنڈیالی جھاڑیاں وچ ڈگا۔ لے کنڈیالی جھاڑیاں دے ودھ کے اونوں دب لٹیا۔^۸ لے کجھ چنگی دھرتی لے ڈگا۔ لے اونوں پھل لگیا۔ کدھرے سو گئی، کدھرے سٹھ، لے کدھرے تیہ گئی۔^۹ جہدے کن پڑن، اوہ سُن لئوے۔^{۱۰} لے چلیاں کول آن کے اونوں آکھیا۔ توں اوہاں نال مثالوں وچ کیوں گل کرنا ایں؟^{۱۱} اوہ جواب وچ آکھیا تہانوں تاں اسمان دی بادشاہی دی سمجھ دتی گئی اے۔ پر اوہاں نوں نہیں۔^{۱۲} کیوں جو جہدے کول ہے، اونوں دتا جاوے گا، لے اودے کول پور ودھ جاوے گا۔ پر جہدے کول نہیں، اودے کولوں اوہ ویلے لیا جاوے گا، جو اودے کول اے۔^{۱۳} میں اوہاں نال ایس لئی مثالوں وچ گل کرنا ہاں۔ کیوں جو اوہ ویکھدے پئے وی نہیں ویکھدے لے سُن دے پئے وی نہیں سُن دے لے نئیں سمجھدے۔^{۱۴} لے اوہاں وچ ای یسوع دی نبوت پوری ہندی اے پئی تسیں سُن دے پئے سُنوگے پر اُکا ناں سمجھوگے۔ لے ویکھدے پئے ویکھوگے پر اُکا ناں سپانوگے۔^{۱۵} کیوں جو ایس قوم دا دل پتھر ہو گیا۔ لے اوہ کناں توں اُچا سُن دے نہیں۔ لے اپنی اکھاں نوں ڈھو رکھیا اے۔ اِنج نا ہووے پئی اکھاں نال سپانن۔ یاں کناں نال سُنن۔ لے دل نال پرتن۔ لے میں اوہاں نوں چنگا کران۔^{۱۶} پر دھن تہاڑیاں اکھاں نہیں۔ ایس لئی پئی اوہ ویکھدیاں نہیں۔ لے دھن تہاڑے کن نہیں۔ ایس لئی پئی اوہ سُن دے نہیں۔^{۱۷} کیوں جو میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی ہتھیرے نبی لے راستبازاں نوں چاء سی پئی جو کجھ تسیں ویکھدے او، ویکھن۔ پر نا ویکھیا۔ لے جو کجھ تسیں سُن دے او، سُنن۔ پر نا سُنیا۔^{۱۸} مُکدی گل ایہ پئی تسیں بیجن ولے دی مثال سُنو۔^{۱۹} جدوں کوئی بادشاہی دا کلام سُن دا اے۔ لے سمجھدا نہیں۔ تاں شریر آؤندا لے جو کجھ اودے دل وچ بیجیا گیا سی، لیجاؤندا اے۔ ایہ اوہ اے، جہڑا راہ کنڈے بیجیا گیا سی۔^{۲۰} جہڑا رڑوڑی دھرتی وچ بیجیا گیا، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا لے خوشی نال قبولدا اے۔^{۲۱} پر ایہ اندر جڑ نہیں رکھدا۔ سگوں گھڑی پل دا اے۔ لے جدوں کلام دے پاروں اوکڑ یا ظلم بؤندا اے تاں یکدم ٹھیڈا کھاؤندا اے۔^{۲۲} لے جہڑا کنڈیالی بُوٹیاں وچ بیجیا گیا، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا اے۔ پر جگ دی فکر لے دھن دا توکھا کلام نوں دب لیندے نہیں۔ لے اونوں پھل نہیں لگدا۔^{۲۳} پر جہڑا چنگی دھرتی وچ بیجیا گیا اے، اوہ اے، جہڑا کلام نوں سُن دا لے سمجھدا اے۔ لے پھل وی دیندا اے۔ کوئی سَو گئی دیندا اے۔ کوئی سٹھ گئی، کوئی تیہ گئی۔^{۲۴} اوہ اک ہور مثال اوہاں لگے رکھ کے کھیا؛ پئی اسمان دی بادشاہی اوس بندے وانگ اے، جنہ اپنی پیلی وچ چنگا بی بیجیا۔^{۲۵} پر جدوں لوکی سَو گئے تاں اوہاں وبری آیا لے کنک وچ کوڑے بی بیج گیا۔^{۲۶} جیس ویلے پتھر نکلے لے بیٹ نکلے تے کوڑے پی وی نظریں لے۔^{۲۷} تاں گھر دے مالک دے نوکراں آن کے اونوں آکھیا۔ صاحب جی! کہ تہاں اپنی پیلی وچ چنگا بی نہیں سی بیجیا؟ فیر ایہ کوڑے بی کتھوں آگئے؟^{۲۸} اوہ اوہاں نوں آکھیا۔ کسے وبریے ایہ کم کیتا اے۔ تے نوکراں نے اونوں آکھیا پئی کہ توں چاؤنا ایں پئی اسیں جا کے اوہاں کوڑے پوٹیاں نوں وکھ کر کے کتھا کریئے؟^{۲۹} پر اوہ آکھیا؛ نہیں۔ تانجو اِنج نا ہووے پئی تسیں اوہاں دے نال کنک نوں وی اُکھیڑ چھدو۔^{۳۰} واڈھی دے دیہائے تیکر دونواں نوں کتھا ای ودھن دیو۔ پئی میں واڈھی ویلے وڈھیاں نوں آکھ دیواں گا پئی پھلوں کوڑے پی کتھ کرولے ساڑن جوگی اوہاں دے گتھڑ بنھ لئو۔ پر کنک میرے کتھ وچ کتھی کرو۔^{۳۱} اوہ اک ہور مثال اوہاں دے لگے رکھ کے آکھیا پئی اسمان دی بادشاہی سروں دے بی وانگ اے، جنہوں کسے بندے لے اپنی پیلی وچ بیج دتا۔^{۳۲} اوہ سبھناں پیناں وچوں نیکا تاں ہے۔ پر جدوں ودھ جاؤندا اے تاں سبھناں توں وڈا لے اجیا رُکھ بن جاؤندا اے، پئی اسمان دے پکھیڑو آن کے اودی ٹانہیاں لے وسیا کردے نہیں۔^{۳۳} اوہ اک ہور مثال اوہاں نوں سُنائی۔ پئی اسمان دی بادشاہی اوس خمیر وانگوں اے، جنہوں کسے بی بیسے لے تے مٹھ لے وچ رلا دتا۔ ایتھوں تیک پئی اوہ سبھو خمیرا ہو گیا۔^{۳۴} ایہ سبھو گلاں یسوع جتھ نوں مثالوں وچ آکھیا لے بنا مثال دے اوہ اوہاں نال گل نہیں سی کردا۔^{۳۵} تانجو جو کجھ نبی دی راہیں آکھیا گیا سی اوہ پورا ہووے پئی میں مثالوں وچ اپنا مٹھ کھول کے گلاں کران گا۔ میں جہاں توں اگیتےرے بھید کھولاں گا۔^{۳۶} تے جتھ نوں جھڈے اوہ گھر وچ گیا۔ لے اودے چلیاں دے اودے کول آن کے آکھیا پئی پیلی وچ کوڑے پیناں دی مثال سانوں سمجھا۔^{۳۷} تاں اوہ جواب وچ آکھیا پئی چنگ پی بیجن والا ابن انسان اے۔^{۳۸} لے پیلی ایہ جگ اے۔ لے چنگا پی بادشاہی دے پُتر نہیں۔ لے کوڑے بی بُربائی دے پُتر نہیں۔^{۳۹} لے اوہ وبری، جنہ اوہ بیجیا، اوہ شیطان اے۔ لے واڈھی دا ویلا جگ دا اخیر اے۔ لے وڈھن ولے فرشتے نہیں۔^{۴۰} مُکدی گل ایہ پئی جس طراں کوڑے پی کتھ کیتے لے آگ وچ ساڑے جاؤندے نہیں، اوس طراں ای جگ دے اخیر وچ ہووے گا۔^{۴۱} ابن انسان اپنے فرشتیاں نوں گھلے گا۔ لے اوہ سبھو ٹھیڈا لئون والیاں شیواں لے بدکاراں نوں اودی بادشاہی وچوں کتھا کرن گے۔^{۴۲} لے اوہاں نوں آگ دی بھٹی وچ سٹن گے۔ اوتھ کُراؤنا لے دندان دا پینا ہووے گا۔^{۴۳} تے راستباز اپنے باپ دی بادشاہی وچ سورج وانگ لاٹاں مارن گے۔ جہدے کن پڑن اوہ سُن لئوے۔^{۴۴} اسمان دی بادشاہی اوس خزلے وانگ اے، جہڑا پیلی وچ لُکھا ہوا اے۔ جنہوں کوئی بندہ لبھ کے لُکا دیندا اے لے خوشی نال جا کے اپنا سبھ کجھ وچدا لے اوس پیلی دا مُل بھر کے لیندا اے۔^{۴۵} فیر اسمان دی بادشاہی اوس ساپوکار وانگ اے، جہڑا سچ موتیاں دی بھال وچ ریندا اے۔^{۴۶} جدوں اونوں اکے بہا موتی لبھدا اے، تاں جا کے اپنا سبھ کجھ وچ دیندا لے اوس موتی نوں لیندا اے۔^{۴۷} فیر اسمان دی بادشاہی اوس وڈے جال وانگ اے، جہڑا جھیل وچ سُٹیا جاؤندا لے ہر طراں دیاں مچھیاں اودے وچ پھڑیاں جاؤندیاں نہیں۔^{۴۸} جدوں اوہ بھر گیا تاں اونوں کچھ لیٹاؤندے نہیں۔ لے کنڈے لے بھہ کے چنگی چنگی مچھیاں تاں کتھیاں کر لیندے نہیں، لے جہڑیاں کم دیاں نا پڑن سٹ دیندے نہیں۔^{۴۹} جگ دے اخیر وچ اِنج ای ہووے گا۔ فرشتے نکلن گے، لے راستبازاں دے وچکاروں بدکاراں نوں وکھ کرن گے۔^{۵۰} لے اوہاں نوں آگ دی بھٹی وچ سٹن گے۔ اوتھ رونا لے دندان دا پینا ہووے گا۔^{۵۱} کہ تسیں ایہ سبھو کجھ سمجھ گئے او؟ اوہاں نے اونوں آکھیا؛ ہاں۔^{۵۲} تے اوہ اوہاں نوں آکھیا؛ ایس لئی ہر اک فقیر، جہڑا اسمان دی بادشاہی دی تعلیم سیکھ بیٹھا۔ گھر دے اوس مالک ورگا اے، جہڑا اپنے خزلے وچوں نوبیاں لے پُرانیاں شیواں کڈھدا اے۔^{۵۳} لے اِنج ہوا پئی جدوں یسوع ایہ مثالوں مُکا بیٹھا تاں اوتھوں روانا ہو گیا۔^{۵۴} لے اپنے دیس وچ آم کے اوہ اوہاں دے

عبادت خلتے وچ اونٹناں نوں اجیہی تعلیم دتی پئی اوہ سبھ حیران ہوئے لے آکھن لگ پئی اجیہی حکمت لے کرامات اونٹوں کتھوں ملے؟ ۵۵⁵⁵۔
 کہ ایہ ترکھان دا پُتر نہیں؟ لے اودی ماں دا ناں مریم لے اودے بھرا یعقوب لے یوسف لے شمعون لے یہودا نہیں؟ ۵۶⁵⁶۔ لے کہ اویہاں سبھ
 بھیناں ساڈے وچ نہیں؟ فیر ایہ سبھ کجھ اونٹوں کتھوں ملیا؟ ۵۷⁵⁷۔ لے اونٹانے اودے پاروں ٹھہڑا کھاہدا۔ پر یسوع نے اونٹاں نوں آکھیا پئی
 نبی اپنے دیس لے اپنے گھر دے سوا ہور کدھرے بہ عزت نہیں کیتا جاؤندا۔ ۵۸⁵⁸۔ لے اونے اونٹاں دے گھٹ ایمان پاروں اوتھ بٹھیری کرامات نا
 کیتیاں۔

¹۔ اوس ويله جؤتھ حصہ دے حاکم پرودیسے یسوع دی چرچا سنی۔² لے اپنے نوکراں نوں آکھیا پئی ایہ یوحنا بیتسما دین والا اے۔ اوہ مویاں وچوں جیو پیا اے۔ ایس لئی اوہدے تھوں کرامات بے ندیاں نیں۔³ کیوں جو پرودیسے اپنے بھرا فلپس دی ووٹی پرودیس پاروں یوحنا نوں پھڑکے بنھیا لے قید وچ سٹیا سی۔⁴ ایس لئی پئی یوحنا نے اونوں آکھیا سی پئی تیرے لئی اپنے بھرا دی ووٹی نوں واپس روا نیں۔⁵ لے اوہ اونوں جانوں مارنا تان چاہندا سی۔ پر لوکائی توں ڈردا سی۔ کیوں جو اوہ اونوں نیں من دے سن۔⁶ پر جدوں پرودیس دا جمن دیہاڑا ہوا۔ تان پرودیس دی دھی اونان لگے نچی لے پرودیس نوں ڈاھڈا خوش کیتا۔⁷ ایس کرکے اوہ سونہ کھا کے وعدہ کیتا پئی جو کجھ توں منگیں گی، میں تینوں دیواں گا۔⁸ تد اوہ اپنی ماں دی سیکھی ہوئی آکھن لگی۔ پئی مینوں بے ای یوحنا بیتسما دین ولہ دا سیر تھال وچ منگوا دے۔⁹ تد بادشاہ ڈاھڈا ڈکھی ہوا۔ پر اپنی سونہ لے سنگیاں پاروں اوہ حکم دتا پئی سیر لٹیا یا جاوے۔¹⁰ لے بندے گھل کے قید وچ یوحنا دا سیر وڈھا دتا۔¹¹ لے اودا سیر تھال وچ لٹیا گیا لے کڑی نوں دے دتا گیا۔ لے اوہ اپنی ماں کول لے گئی۔¹² تد اوہدے چیلیاں نے آن کے لاش چُکی لے اونوں دب دتا۔ لے جا کے یسوع نوں خبر دتی۔¹³ لے یسوع ایہ سُن کے اوتھوں بیڑی لے کسے سُنجی تھان نو رواں ہوا۔ لے جدوں جتھنے سُنیا تان اوہ شہراں وچوں تُرکے اودے مگرین گئے۔¹⁴ لے اوہ اُترکے اک وڈا جتھا ویکھیا۔ لے اونوں اونان لے ترس آیا۔ لے اوہ اونان دے روگیاں لے جنگیائی دتی۔¹⁵ لے جدوں دن ڈھلیا تان چیلیاں نے اوہدے کول آن کے آکھیا پئی تھان سُنجی اے لے سُن ویلا لنگھیا جاؤندا اے۔ جتھ نوں گھل دے۔ تانجو پنڈ وچ جا کے اپنے جوگی مُل کھاؤں۔¹⁶ پر یسوع نے اونان نوں آکھیا۔ اپناں دا جاؤنا ضروری نیں۔ تسیں آپ ای اپناں نوں کھاؤں جوگی دیو۔¹⁷ پر اونان نے اونوں آکھیا پئی ایتھ ساڈے کول پنج روٹیاں لے دو مچھیاں توں سیوا پور کجھ نیں۔¹⁸ تان اوہ آکھیا پئی اوہ ایتھ میرے کول لے آؤ۔¹⁹ لے اوہ جتھ نوں گھاء لے بیہن دا حکم دتا۔ فیر اوہ پنج روٹیاں لے دو مچھیاں لٹیاں۔ لے آسمان ول ویکھے برکت دتی لے پنہ کے روٹیاں چیلیاں نوں دتیاں لے چیلیاں نے جتھ نوں۔²⁰ لے اوہ سبھو کھا کے رج گئے۔ لے اونان نے ٹکڑیاں دے بھرے باران ٹوکرے چُکے۔²¹ لے بیبیاں لے بالان دے باجھہ زِرے مرد ای کوئی پنج ہزار دے نیڑے سن۔²² لے اوہ یکدم چیلیاں نوں مجبور کیتا پئی بیڑی ول جاؤں لے میتھوں اگیتے ای پار اپڑن۔ جدوں تیک پئی میں جتھ نوں گھل دیواں۔²³ لے جتھ نوں گھل کے اکلا دعا کرن جوگی پھاڑ لے گیا۔ لے جدوں رات ہوئی تان اوتھ اکلا ای رپا۔²⁴ پر بیڑی اوس ويلہ کنڈے توں واپس واپس سی لے چھلان نال ڈولدی پئی سی۔ کیوں جو واء ساہیویں سی۔²⁵ لے رات دے جؤتھ پیر اوہ جھیل لے تُردا ہوا اونان دے کول یا۔²⁶ جدوں چیلیاں نے اونوں جھیل لے تُردا ہوا ویکھیا۔ اوہ گھبرا کے آکھن لگے پئی بھوت اے، لے ڈرکے چیک پئے۔²⁷ لے یسوع نے اونان نال اوس ويلہ گل کرکے آکھیا؛ پئی تسلی رکھو۔ میں ای ہاں۔ نا ڈرو۔²⁸ پطرس نے اونوں جواب وچ آکھیا؛ اے مالک! جیکر توئیں این تان مینوں حکم دے پئی میں پانی لے تُرکے تیرے کول آواں۔²⁹ اوہ آکھیا؛ آ۔ تد پطرس بیڑی توں لیہ کے پانی لے چلن لگے پیا۔ تانجو یسوع دے کول جاوے۔³⁰ پر جدوں ویکھیا پئی واء تیکھی اے۔ تان ترہہ گیا۔ لے جدوں ڈبن لگا تان چیک کے آکھیا؛ اے مالک! مینوں بچا۔³¹ تد یسوع یکدم ہتھ ودھا کے اونوں پھڑ لیا۔ لے اونوں آکھیا۔ پئی اے گھٹ ایمان والیا! توں کیوں شک کیتا؟³² لے جیویں ای اوہ بیڑی لے چڑھ لے تان واء یکدم تھم گئی۔³³ لے جہڑے بیڑی لے سن، اونان نے اوہدے لگے سیر نوا کے آکھیا پئی سچی مچی توں رب دا پُتر ایں۔³⁴ لے اوہ پار لیہ کے اوہ گنيسرت دے دیس وچ اپڑے۔³⁵ لے اوتھوں دے لوکاں نے اونوں سپان کے آل دولہ دے علاقیاں وچ اودی خبر اپڑائی۔ لے سبھ روگیاں نوں اوہدے کول لے لے۔³⁶ لے اودی منت کیتی پئی زرا اوہدے پلہ نوں ای ہتھ لا لیئ۔ لے جِنیاں ہتھ لایا، اونان نوں جنگیائی مل گئی۔

۱- تد یروشلم توں فریسیاں لے فقیریاں پَسوع کول آن کے آکھیا۔^۲ تیرے چیلے وڈیریاں دی روایت کیوں نہیں مندے۔ کیوں جو اوہ روٹی کھاؤں ویلے تھ نہیں دھوندے۔^۳ پر اوہ اونان نوں جواب وچ آکھیا پئی فیر تسیں کیوں اپنی روایت نال رب دا حکم نہیں مندے؟ کیوں جو رب نے آکھیا اے پئی۔^۴ توں اپنے پیو لے اپنی ماں دی عزت کر۔ لے جہڑا وی پیو یاں ماں نوں مندا آکھ، اوہ ضرور جانوں ماریا جاوے۔^۵ پر تسیں آکھدے اوئی جہڑا وی پیو یاں ماں نوں آکھ پئی میری جہڑی شے توں تینوں نفع ہو سکدا سی، اوہ رب دی نذر ہو گئی اے۔^۶ تاں اوہ اپنے پیو یاں ماں دی عزت ناں کرے۔ مُکدی گل ایہ پئی تسیں اپنی روایت پاروں رب دے حکم نوں جھوٹا کر دیندے او۔^۷ اے ریاکارو! پسعیانہ تہاڈے بارے نبوت کر کے کینا چنگا آکھیا پئی۔^۸ ایہ قوم بُلہاں نال تاں میری وڈیائی کردی اے۔ پر اپناں دا دل میتھوں دور اے۔^۹ مُکدی گل ایہ پئی ایہہ فیدا میری عبادت کردے نیں۔ کیوں جو بندیاں دے حکماں دی سیکھ دیندے نیں۔^{۱۰} تد اوہ جتھ نوں اپنے کول سد کے آکھیا پئی شمولے سمجھو۔^{۱۱} جہڑی شے مُنھ وچ جاؤندی اے، اوہ بندے نوں ناپاک نہیں کردی۔ سگوں جہڑی مُنھ وچوں نکلدی اے، اووئی بندے نوں ناپاک کردی اے۔^{۱۲} تد چیلیانے کول آن کے اونوں آکھیا؛ کیہ توں جائدا ایں پئی فریسیانے ایہ گل شن کے ٹھیدا کھادا اے؟^{۱۳} پر اوہ جواب دتا؛ جہڑا بوٹا میرے اسمانی باپ نے نئیں لایا، اوہ جڑوں پُتیا جاوے گا۔^{۱۴} اونان نوں جاؤں دیو۔ اوہ انہ انہیاں دے آگو نیں۔ لے جیکر انہاں دی اگوائی کرے، تاں دونوں کھڈے وچ ڈگن گے۔^{۱۵} فیر پطرس نے آکھیا پئی ایہ مثال سانوں سمجھا دے۔^{۱۶} تاں اوہ آکھیا پئی کیہ تسیں وی ہن تیکر نا سمجھ او؟^{۱۷} کیہ تسیں نہیں سمجھدے؟ پئی جو کجھ مُنھ وچ جاؤندا اے، اوہ ڈھڈ وچ جاؤندا لے بگن نال نکل جاؤندا اے۔^{۱۸} پر جہڑیاں گلاں مُنھ وچوں نکلدیاں نیں، اوہ دل وچوں نکلدیاں نیں۔ لے اووئی بندے نوں ناپاک کردیاں نیں۔^{۱۹} کیوں جو بھیڑے متے مُنھ وچوں نکلدے نیں۔ مطلب خون خربلہ، زنا کاریاں، بدکاریاں، چوریاں، جھوٹیاں گواپیاں، گُفر۔^{۲۰} ایوئی گلاں نیں، جہڑیاں بندے نوں ناپاک کردیاں نیں۔ پر بنا ہتھ دھوئے کھاؤنا انسان نوں ناپاک نہیں کردا۔^{۲۱} لے یسوع اوتھوں روانا ہو کے صور لے صیدا دے علاقہ وچ گیا۔^{۲۲} لے ویکھو! اک کنعانی بی بی، جہڑی اوس دیس دی سی، اُچی آکھن لگی پئی اے مالک! داؤد دے پُتر! میرے لے رحم کر۔ میری دھی نوں اک بد روح ڈاھڈا ستاؤندی اے۔^{۲۳} پر اوہ اونوں کجھ جواب ناں دتا۔ تد اوہ چیلیانے کول آن کے اوہدی منت کیتی لے آکھیا پئی ایہو گھل دے۔ کیوں جو اوہ ساڈے مگرین چیکدی پئی اے۔^{۲۴} اوہ جواب وچ آکھیا پئی میں اسرائیل دے گھر دیاں گواچیاں بھیڈاں دے سوا ہور کسے جوگی نہیں گھلیا گیا۔^{۲۵} پر اوہ آئی لے بیر نوا کے آکھیا۔ اے مالک! میری مدد کر۔^{۲۶} اوہ جواب وچ آکھیا پئی بالان دی روٹی لے کے کٹوریاں لگے سُٹنا چنگا نیں۔^{۲۷} تاں اوہ آکھیا۔ سچ اے۔ اے مالک! کیوں جو کٹورے وی اونان ٹکڑیاں وچوں ای کھاؤندے نیں، جہڑے اونان دے مالکاں دی میز توں ڈگدے نیں۔^{۲۸} ایس گل لے یسوع جواب وچ آکھیا۔ اے بی بی! تیرا ایمان وڈا اے۔ جیویں توں چاؤندی ایں، تیرے جوگی اونویں ای ہووے۔ لے اوسے ای گھڑی اوہدی دھی نوں چنگیائی مل گئی۔^{۲۹} تد یسوع اوتھوں روانا ہوا۔ لے گلیل دی جھیل دے نیڑے ایڑیا۔ لے اک پہاڑ لے چڑھ کے اوتھ ای بیہ گیا۔^{۳۰} لے وڈے وڈے جتھ اوہدے کول لے، جنہاں دے نال لنگڑے، ٹنڈے، انہ، گونگ لے ہتھیرے ہور سن، لے اونانے اونان نوں اوہدے پیراں کول پا دتا۔ لے اوہ اونان نوں چنگیائی بخشی۔^{۳۱} ایتھوں تیک پئی جتھنے حیران ہو کے ویکھیا پئی گونگ کوندے، ٹنڈے چنگہندے، لنگڑے ٹردے، لے انہ ویکھدے نیں۔ لے اونانے اسرائیل دے رب دی وڈیائی کیتی۔^{۳۲} تد یسوع اپنے چیلیاں نوں کول سد کے آکھیا پئی مینوں جتھ لے ترس آؤندا اے۔ کیوں جو تین دیہاڑے توں میرے نال نیں لے اونان دے کول کجھ کھاؤں نوں وی نہیں۔ لے میں نہیں چاؤندا پئی اونان نوں بھکھا گھل دیواں۔ تانجو اِنج ناں ہوے پئی اوہ راہ وچ ای ڈگ پین۔^{۳۳} لے چیلیانے اونوں آکھیا پئی جنگل وچ اسیں اینیاں روٹیاں کتھوں لئیائے پئی ایہ لوک رج جاؤں؟^{۳۴} تد یسوع اونان نوں آکھیا پئی تہاڈے کول کینیاں روٹیاں نیں؟ اونان دسیا پئی ست۔ لے کجھ نکیاں مجھیاں نیں۔^{۳۵} تد اوہ جتھ نوں بھوئیں بیہن دا حکم دتا۔^{۳۶} لے اونان ست روٹیاں لے مجھیاں نو لے کے شکر کیتا۔ لے پنہ پنہ کے چیلیاں نوں پھڑاؤندا گیا۔ لے چیلے جتھ وچ ونڈدے گئے۔^{۳۷} لے سپہ کھا کے رج گئے۔ لے اونانے بچوئے ٹکڑیاں دے ست ٹوکرے چُکے۔^{۳۸} لے بیبیاں لے بالان توں وکھ کھاؤں ولے کوئی چار ہزار دے نیڑے بندے سن۔^{۳۹} لے جتھ نوں گھل کے اوہ بیڑی لے چڑھیا لے مجدوں دے علاقہ وچ آیا۔

۱۔ لے فریسی لے صدوقی آرماؤن جوگی کول لے منت کیتی پئی سانوں اسمان توں کوئی نشانی وکھا۔^۲ پر اونه جواب وچ 16 اونیاں نوں آکھیا؛ تسیں سورج دُبن ویلے آکھدے او پئی بدل نئیں آؤنا۔ کیؤں جو اسمان لال اے۔^۳ لے سویرے ایہ آکھدے او پئی اج نہیری نئیں وگے گی۔ کیؤں جو اسمان لال لے دُھندیا لال اے۔ تسیں اسمان دی شکل ویکھ کے ویروے کڈھدے لے جاندے او پر ویلے لے نشانیاں نئیں جان سکدے؟^۴ ایہ بھیڑی لے بدکار پیڑھی نشانی منگدی اے۔ لے یوناہ نبی دے نشان باجھوں کوئی پُور نشان اپنوں نئیں جاوے گا۔ لے اوہ اونیاں نوں چھڈ کے چلا گیا۔^۵ لے چیلے پار جاؤندے ویلے نال روٹی لینا بھُل گئے سن۔^۶ تد یسوعہ اونیاں نوں آکھیا؛ خبردار! فریسیاں لے صدوقیاں دے خمیر تھو بچو۔^۷ لے اوہ آپو وچ آڈھن لگے پئی اسیں روٹی نئیں لئیئہ۔^۸ مُکدی گل ایہ پئی یسوعہ ایہ جاندے ہوئے آکھیا پئی اے گھٹ ایمان والیو! تسیں آپو وچ کیؤں آدھا لاؤندے او پئی روٹی نئیں؟^۹ کیہ اچے تیکر نئیں سمجھ؟ لے اونیاں پنج ہزاراں جوگی پنج روٹیاں تہانوں چیتے نئیں؟ لے ناں ای ایہ پئی تسیں کینیاں ٹوکریاں چکیاں؟^{۱۰} لے ناں ای اونیاں چار ہزاراں دیاں ست روٹیاں؟ لے ناں ایہ پئی تسیں کئے ٹوکرے چُکے؟^{۱۱} کیس پاروں تسیں ایہ نئیں سمجھدے؟ پئی میں تہانوں روٹی بارے نئیں آکھیا پئی تسیں فریسیاں لے صدوقیاں دے خمیر توں خبردار رہو۔^{۱۲} تد اوہ سمجھ گئے پئی اونه روٹی دے خمیر توں نئیں سگوں فریسیاں لے صدوقیاں دی تعلیم توں خبردار رہن نوں آکھیا اے۔^{۱۳} جد یسوعہ قیصرہ فلیبی دے علاقے وچ آیا تاں اونه اپنے چیلیاں توں پُچھیا پئی لوک ابن انسان نوں کیہ آکھدے نیں؟^{۱۴} اونیاں آکھیا پئی کجھ تاں یوحنا بپتسما دین والا آکھدے نیں۔ کجھ ایلیاہ، کجھ یرمیاہ یاں نبیاں وچوں کوئی۔^{۱۵} اونه اونیاں نوں آکھیا۔ پر تسیں مینوں کیہ آکھدے او؟^{۱۶} شمعون پطرس نے جواب وچ آکھیا پئی توں جیؤندے رب دا پُتر مسیح ایں۔^{۱۷} تاں یسوعہ جواب وچ اونوں آکھیا؛ دھن این توں یوناہ دے پُتر شمعون! کیؤں جو ایہ گل جُسے لے لبوئے نئیں سگوں میرے باپ، جہڑا اسمان لے اے، تیرے دل وچ پائی۔^{۱۸} لے میں تینوں آکھدا ہاں پئی توں کیہا ایں، لے میں ایس پتھر لے اپنی کلیسیاء بناواں گا۔ لے دھرتی دی دُونگیائی دے بُوے ایہدے لے وس نئیں پا سکن گے۔^{۱۹} لے میں اسمان دی بادشاہی دی کُنجیاں تینوں دیواں گا۔ لے جو کجھ توں دھرتی لے بنھیں گا، اوہ اسمان لے بجھ جاوے گا۔ لے جو کجھ توں دھرتی لے کھولیں گا، اوہ اسمان لے کھلیا رہوے گا۔^{۲۰} تد اونه چیلیاں نوں حکم دتا پئی کیسے نوں نئیں دسنا پئی میں مسیح ہاں۔^{۲۱} اوس ویلے توں یسوعہ اپنے چیلیاں نوں دسن لگا؛ ضرور اے پئی میں یروشلم نوں جاواں لے وڈیریاں لے سردار کاہناں لے فقیہاں دے پتھوں ڈاھڈا دُکھ چُکاں لے جانوں ماربا جاواں۔ لے تیجے دیہڑے جیؤ ہواں۔^{۲۲} ایس گل لے پطرس اونوں وکھ لیچلکے رنج بؤن لگا لے آکھیا؛ اے مالک! توں جیؤندا رہو۔ ایہ سبھو کجھ تیرے نال ناں ہووے۔^{۲۳} اونه مُڑکے پطرس نوں آکھیا؛ اے شیطان! میرے اگوں دور ہو۔ توں میرے جوگی ٹھہڈے دا سبب ایں۔ کیؤں جو توں رب دیاں گلاں دا نئیں سگوں بندیاں دیاں گلاں دا وچار کرنا ایں۔^{۲۴} تد یسوعہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا جیکر کوئی میرے مگرے آؤنا چاہوے تاں اوہ اپنی خودی دا انکار کرے۔ لے اپنی سُولی چُکے لے میرے مگرے تَر پؤے۔^{۲۵} کیؤں جو جہڑا وی اپنی جان بچاؤنا چاہؤندا اے اوہ اونوں گنواوے گا۔ لے جہڑا وی میرے جوگی اپنی جان گنواوے گا، اونوں بچاوے گا۔^{۲۶} کیؤں جو بندے نوں کیہ پیدا اے، جیکر اوہ کُل جگ کما لٹوے۔ پر اپنی جان دا نقصان چُکے۔ یاں بندہ اپنی جان دے بدلے کیہ دے سکدا اے؟^{۲۷} کیؤں جو ابن انسان اپنے باپ دے جلال وچ فرشتیاں نال آوے گا۔ لے تد ہر اک نوں اوہدے کماں دے موافق بدلے دیوے گا۔^{۲۸} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جہڑے ایتھ کھلوتے نیں، اونیاں وچوں کجھ اچیتے نیں پئی جدوں تیکر ابن انسان نوں اپنی بادشاہی وچ آؤندے ناں ویکھ لین، موت دا مزہ نئیں چکھن گے۔

۱- چھ دناں مگروں یسوع پطرس، یعقوب لے اودے بھرا نوں نال لے کے اُچی پہاڑی لے وکھریاں لے گئیاں۔^۲ لے اوناں دے سامنے اودی 17 رُو پھر پرت گئی لے اودے لیڑے نور وانگوں لاٹاں مارن لگ پئے۔^۳ لے ویکھو! موسیٰ لے ایلیاہ اودے نال گلاں کردے ڈٹھ گئے۔^۴

پطرس نے یسوع نوں آکھیا پئی خداوند! ساڈا ایتھ رینا چنگا اے۔ جیکر تیری رضا ہووے ایتھ تین ڈیرے بناواں گا۔ اک تیرے جوگی، اک موسیٰ جوگی لے اک ایلیاہ جوگی۔^۵ اوہ ایہ آکھ ای ریا سی پئی اک نورانی بدلی نے اوناں لے چھاں کر لئی لے اوس بدلی وچوں واج آئی پئی ایہ میرا محبوب پُتر اے۔ اپدی سُنو۔^۶ چیل ایہ سُن کے مُدھڑے مُونھ جا پئے لے ہتھیرا ڈر گئے۔^۷ تد یسوع نے نیڑے آکے اوناں نوں آکھیا پئی اُٹھو۔ نا ڈرو۔^۸ جدوں اوناں نے اکھاں چُکیاں لے یسوع دے ہاجھ کوئی پور نہ ڈٹھا۔^۹ جدوں اوہ پہاڑ توں لہ رہے سن تد یسوع نے اوناں نوں ایہ حکم دتا پئی جدوں تیک آدم دا پُتر موئیاں وچوں جیو نہ پوے، جو کجھ تُسی ویکھیا اے، کسے نوں نا دسنا۔^{۱۰} چیلیاں نے اونوں پُچھیا پئی فیر فقیہ کیوں آکھدے نیں پئی ایلیاہ دا پہلوں آؤنا لازمی اے؟^{۱۱} اوہ آکھیا پئی ایلیاہ آوے گا لے سبھ کجھ ٹھیک کرے گا۔^{۱۲} پر میں تہانوں آکھناں پئی ایلیاہ تاں آ وی گئیا اے، لے اوناں نے اوناں نئیں جانیا۔ سگوں جو چاپا، اودے نال کیتا۔ ایسے طران آدم دا پُتر وی اوناں ہتھوں دکھ سہوے گا۔^{۱۳} فیر چیل جان گئے پئی اوہ یوحنا بیتسما دین ولے بارے آکھیا اے۔^{۱۴} جدوں اوہ ژکھ کول اپڑیا تاں اک بندا اودے کول آیا تاں اودے لگے گوڈے یواکے آکھن لگا۔^{۱۵} اے خداوند! میرے پُتر لے رحم کر۔ کیوں جو اونوں مرگی پیندی اے لے اوہ ڈاڈا دکھ سہندا اے۔ ایسے پاروں اوہ اک لے پانی وچ ڈگ پیندا اے۔^{۱۶} میں اونوں تیرے چیلیاں کول لٹایا ساں پر اوہ اونوں چنگا نئیں کر سکے۔^{۱۷} یسوع نے جواب دتا پئی اے بھروسے توں خالی لے گُمران نسل! میں کدوں تیک تہاڈے نال رواں گا لے کدوں تیک تہانوں سہواں گا؟ اپنوں میرے کول لٹیاؤں۔^{۱۸} تد یسوع نے اونوں جھڑکیا لے بُری روح اودے وچوں نکل گئی۔ لے اوہ مُنڈا اوسے ای ویلے چنگا ہو گئیا۔^{۱۹} تد چیلیاں نے لوکاں توں وکھ بولے یسوع نوں آن پُچھیا پئی اسی اوس بُری روح نوں کیوں نا کڈھ سکے؟^{۲۰} یسوع نے اوناں نوں آکھیا پئی تُسی اپنے بھروسے دے گھلے پاروں نا کڈھ سکے۔ میں تہانوں سچی سچی آکھاں پئی جیکر تہاڈے وچ رائی دے دلے بروبر وی بھروسا ہووے تاں تسی ایس پہاڑ نوں آکھو پئی ایتھوں اوتھ جا لگ تاں اوہ جا لگے گا۔ لے کوئی گل اجیہی نا ہووے گی، جنھوں انہونی آکھدے نیں۔^{۲۱} پر ایہ شے دعا لے روزے ہاجھوں نئیں کڈھی جا سکدی۔^{۲۲} لے جدوں اوہ گلیل وچ ژکے ہوئے سن۔ تد یسوع نے اوناں نوں آکھیا: لازمی اے پئی ابن آدم بندیاں دے حوالے کیتا جاوے۔^{۲۳} لے اوہ اونوں جانوں مار دین گے لے اوہ تیجے دیہاڑے جیو پئے گا۔ ایس گل لے اوہ چوکھ رنج ہوئے۔^{۲۴} جدوں اوہ کفرنحوم وچ اپڑے تاں دو دِرم لین والیاں نیں پطرس کول آن کے آکھیا پئی کیہ تہاڈا مُرشد دو دِرم نئیں دیندا؟^{۲۵} اوہ آکھیا پئی دیندا اے۔ لے جدوں اوہ گھر اپڑیا تاں یسوع نے پہلوں ای آکھ دتا پئی اے شمعون! توں کیہ آکھدا ایں؟ جگ دے راجے کینھان توں چُنکی یاں جزیہ لیندے نیں؟ اپنے پُتران توں یاں بیگانیاں توں؟^{۲۶} جدوں اوہ آکھیا پئی بیگانیاں توں۔ تاں یسوع نے آکھیا پئی فیر تاں پُتر بُری ہوئے۔^{۲۷} ایس پاروں تاں جو اوناں نوں موقعاً نہ ملے۔ تُوں جا کے کنڈا سٹ لے جیڑی مچھی سہناں توں پہلوں نکلے اونوں وکھ کر کے اودا مُونھ کھولیں تاں اودے مُونھ وچ دِرم بُوں گے۔ اوہ ای لٹیا کے اوناں نوں دے دے۔

۱۔ اوسے ای گھڑی چلیاں۔ یسوع کول آن کے آکھیا پئی اسمان دی بادشاہی وچ سب توں وڈا کون اے؟ ۲۔ لے یسوع اک بال نوں اپنہ کول سدکے اونان دے وچ کار کھلاہریا۔ ۳۔ لے آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جیکر تسی نا مڑولتے نیک بالان ورگے نا بنو تان اسمان دی بادشاہی وچ اُکا نا وڑوگے۔ ۴۔ پئی جیڑا وی اپنہ آپ نوں ایس بال وانگ نیکا بنلے، اوو ای اسمان دی بادشاہی وچ سبھناں نالوں وڈا اے۔ ۵۔ لے جیڑا وی میرے ناں توں اجیہ بالان نوں قبولے، مینوں قبولدا اے۔ ۶۔ پر جیڑا وی، اونان نیکیاں وچوں، جیڑے میرے لے بھروسا رکھدے نیں، ٹھیڈا لواؤندا اے، اوہدے جوگی ایہوئی چنگا اے پئی چکی دا پتھر اوہدے گلے وچ پا دتا جاوے لے اونوں سموندر دے ڈونگھ وچ ڈوب دتا جاوے۔ ۷۔ ٹھیڈیاں پاروں جگ لے ہاڑا! کیوں جو ٹھیڈے لگنا نا پکا اے۔ پر ہاڑا اوس جی لے، جہدے پاروں لگے۔ ۸۔ پئی جیکر تیرا پتھ یاں تیرا پیر تینوں ٹھیڈا لولے تان اونوں وڈھکے سٹ دے۔ کیوں جو تندا یاں لنگڑا ہوکے ابدی حیاتی وچ وڑنا تیرے جوگی ایس گلوں چنگا اے پئی توں دو پتھ یاں دو پیر رکھدا ہویا ہمیشاں دی اک وچ سٹیا جاویں۔ ۹۔ لے جیکر تیری اکھ تینوں ٹھیڈا لولے تان اونوں کڈھکے سٹ دے۔ کیوں جو کانا ہوکے ابدی حیاتی وچ وڑنا تیرے جوگی ایس گلوں چنگا اے پئی توں دو اکھاں رکھدا ہویا دوزخ دی اک وچ سٹیا جاویں۔ ۱۰۔ خبردار! اپناں نیکیاں وچوں کسے نوں وی ماڑا نا جانیو۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اسمان لے اونان دے فرشتے میرے اسمانی باپ دا مٹھ ہمیشاں تھکے رہندے نیں۔ ۱۱۔ کیوں جو ابن انسان ایس لئی آیا اے پئی گواچیاں ہوئیاں نوں لبھ۔ ۱۲۔ تہاڈا کیہ وچار اے؟ جیکر کسے بندے دیاں سو بھینڈا ہوں۔ لے اونان وچوں اک گواچ جاوے تان کیہ اوہ نرینوے بھینڈاں نوں پھاڑاں لے نا چھڈے گا لے اوس گواچی ہوئی بھینڈ نوں لبھ نا جاوے گا؟ ۱۳۔ لے جیکر ایچ ہووے پئی اوہ اونوں لبھ جاوے تان میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی اوہ اونان نرینوے بھینڈاں توں جیڑیاں گواچیاں نیں، چوکھا خوش ہووے گا۔ ۱۴۔ ایسے طراں تہاڈا اسمانی باپ جیڑا اسمان لے اے، نیں جاؤندا پئی اپناں نیکیاں وچوں اک وی مرے۔ ۱۵۔ پئی جیکر تیرا بھرا گناہ کرے تان جالے اونوں وکھریاں سمجھا۔ جیکر اوہ تیری سٹھ تان تینوں تیرا بھرا لبھ گیا۔ ۱۶۔ لے جیکر اوہ نا سٹھ تان اک یاں دو جی نال لیجا تان جو ہر اک گل دو یاں تین گولواں دے مٹھوں وی پکی ہو جاوے۔ ۱۷۔ جیکر اوہ اونان دی وی نا سٹھ تان کلیسیاء نوں آکھ۔ لے جیکر اوہ کلیسیاء دی وی نا سٹھ تان اونوں مُشرک لے چنگی وان دے بروبر جان۔ ۱۸۔ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جو کجھ تسی زمین لے بنھوگے، اوہ اسمان لے بجھا روے گا۔ لے جو کجھ تسی زمین لے کھولوگے، اوہ اسمان لے کھلا روے گا۔ ۱۹۔ فیر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جیکر تہاڈے وچوں دو جی زمین لے اتفاق کر لئیں۔ تان جو کجھ وی منگن گے اوہ میرے اسمانی باپ کولوں حاصل کر لئیں گے۔ ۲۰۔ کیوں جو جتھ دو یاں تین میرے ناں توں کٹھہوں، اوتھ میں اونوں دے وچکار ہاں۔ ۲۱۔ تد پطرس نے کول آن کے اونوں پُچھیا پئی اے خداوند! کئی واری میرا بھرا میرا گناہ کرے تان میں اونوں معاف کراں؟ کیہ ست وار؟ ۲۲۔ یسوع نے اونوں آکھیا پئی میں تینوں ایہ نیں آکھدا پئی ست وار۔ سگوں ست وار دے وی ستر وار تیکر معاف کر۔ ۲۳۔ ایس لئی اسمان دی بادشاہی اوس بادشاہ وانگ اے، جنھ اپنہ نوکراں کولوں حساب لینا سی۔ ۲۴۔ تان جدوں اوہ حساب لئیں لگا تان اوہدے لگے دس ہزار قنطاراں دا قرضئی پیش کیتا گیا۔ ۲۵۔ لے اوہدے کول ادا کرن لئی کجھ وی نیں سی۔ ایس لئی اوہ حکم کیتا پئی ایہوں لے ایہدی ووٹی لے بالان لے ایہدا سبھ کجھ وچ کے قرض وصولی کیتی جاوے۔ ۲۶۔ پر اوس نوکرنے ڈگ کے منت کیتی لے آکھیا پئی میرے ولوں ٹھنڈ رکھ۔ لے میں سبھ قرضاً موڑ دیواں گا۔ ۲۷۔ مالک نے ترس کھا کے اونوں چھڈ دتا لے اوہدا قرض وی معاف کر دتا۔ ۲۸۔ پر جدوں اوہ نوکراں باہر نکلیا۔ تان اوہدے سنگی نوکراں وچوں اک اونوں ملیا، جنھ اگوں اوہدا کوئی اک سو دینار قرض دینا سی۔ اوہ اونوں پھڑپھا لے اوہدا گلا گھٹ کے آکھیا پئی مینوں میرا حساب دے۔ ۲۹۔ تد اوہدے سنگی نوکرنے ڈگ کے اوہدی منت کیتی لے آکھیا پئی میرے ولوں ٹھنڈ رکھ۔ میں تینوں سبھ قرضاً موڑ دیواں گا۔ ۳۰۔ پر اوہ نا منیا۔ سگوں لٹجا کے اونوں جیل بند کرا دتا۔ ۳۱۔ اوہدے سنگی نوکراں نے ایہ سبھ ویکھیا لے رنج ہوئے۔ لے آن کے مالک نوں سبھ کجھ دس دتا۔ ۳۲۔ تد مالک نے اونوں سدایا لے آکھیا پئی تُوں بوہت شریر ایں۔ میں تینوں ایس لئی قرضاً چھڈیا کیوں جو توں میری منت کیتی۔ ۳۳۔ تان کیہ تینوں روا نیں سی پئی جیویں میں تیرے لے رحم کیتا، توں وی اپنہ سنگی لے رحم کردا؟ ۳۴۔ لے مالک نے غصہ ہو کے اونوں جلاواں دے حوالہ کیتا۔ تد تیک پئی سبھ قرضاً موڑ نی دیوے۔ ۳۵۔ میرا اسمانی باپ وی تہاڈے نال ایچ ای کرے گا۔ جیکر تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنہ بھرا نوں دلوں معاف نا کر دیوے۔

۱۔ لے اِنج ھو یا پئی جدوں یسوع ایہ گلاں مُکا بیٹھا تاں اوہ گلیل۔ تون تَر پیا۔ لے اُردن پار پھودے دے علاقہ وچ اپڑیا۔ ۲۔ لے بتھیرے لوک اودے مگر تَر پئے۔ لے اوہ اوہناں نوں اوتھ چنگا کیتا۔ ۳۔ لے فریسی اونوں ازماؤن لئی اودے کول لے۔ لے آکھیا پئی کہ ایہ روا اے پئی بندہ کسے وی گل تون اپنی ووٹی نون چھڈ دیوے؟ ۴۔ اوہ جواب دتا پئی کہ تسان نئیں پڑھیا پئی جنھ مُڈھ تون انسان نون بنایا، اوہناں تَر لے ناری بنایا سی؟ ۵۔ لے آحکم دتا پئی "ایس لئی مرد پیو لے ماں نون چھڈے گا لے اپنی ووٹی نال رۓ گا۔ لے اوہ دونویں اِکو تن پۓ گے۔" ۶۔ پۓ اوہ دو نئیں سگوں اِک تن نئیں۔ مُکدی گل ایہ اے پئی جنھوں ربے جوڑیا اے، اونوں انسان وکھ نا کرے۔ ۷۔ اوہناں اُونوں آکھیا پئی فیر موسیٰ کیوں ایہ حکم دتا پئی طلاق دی لکھت دے کہ اونوں چھڈ دیوے؟ ۸۔ اوہ اوہناں نوں آکھیا پئی موسیٰ تہاڈے دل دے پتھر پۓ پاروں تہانوں ووٹی چھڈن دی اجازت دتی سی۔ پر مُڈھ تون اِنج نئیں سی۔ ۹۔ پر میں تہانوں آکھناں پئی جہڑا وی اپنی ووٹی نون حرام کم تون باجھ کسپور گل پاروں چھڈ دیوے لے دوجی نال ویاہ وڈے، اوہ زنا کردا اے۔ لے جہڑا اوس چھڈی ہوئی نون ویاہے، اوہ وی زنا کردا اے۔ ۱۰۔ چیلیاں اُونوں آکھیا پئی جیکر مرد دا اپنی ووٹی نال اجیا حال اے تاں ویاہ کراؤنا ای چنگا نئیں۔ ۱۱۔ اوہ اوہناں نوں آکھیا پئی ایہ گل سبھناں دی سمجھ نئیں آؤندی، پر اوہناں دی سمجھ آؤندی اے، جنھان نون سمجھ دتی گئی اے۔ ۱۲۔ کجھ تاں خوجنیں، جہڑے ماں دے ڈھڈوں ای اجیہ جمے نئیں۔ لے کجھ اجیہ نئیں، جنھان نون بندیاں نئیں خوجا بنا دتا۔ لے کجھ اجیہ نئیں، جنھان اے اسمان دی بادشاہی لئی اپن آپ نون خوجا بنا لئیا۔ جہڑا سمجھ سکدا اے، اوہ سمجھ لۓ۔ ۱۳۔ تد بالان نون اودے کول لئیا گیا۔ تاں جو اوہ اوہناں لے تہہ دھرے لے دعا کرے۔ پر چیلیاں اُونوں جہڑا۔ ۱۴۔ پر یسوع اُونوں آکھیا پئی بالان نون رہن دیو لے اوہناں نون میرے کول آؤن تون نا موڑو۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی اجیاں دی ای اے۔ ۱۵۔ لے اوہ اوہناں لے تہہ دھرے اوہناں نوں تَر پیا۔ ۱۶۔ لے ویکھو! اِک بندے کول اُن کے اونوں آکھیا پئی اے مُرشد! میں کپڑی نکي کران پئی ہمیشاں دی حیاتی مل جاوے؟ ۱۷۔ اوہ اونوں آکھیا پئی تون نیکی بارے میتھوں کیوں پُچھدا ایں؟ نیک تاں اِکو ای اے۔ پر جیکر تون ہمیشاں دی حیاتی چاؤنا ایں، تاں حُکماں نون مَن۔ ۱۸۔ اوہ اونوں آکھیاں پئی کپڑے حُکماں نون؟ یسوع آکھیا پئی تون کسے نون جانوں نا ماریں۔ زنا نا کریں۔ چوری نا کریں۔ جھوٹی گواہی نا دیویں۔ ۱۹۔ اپن پیو لے ماں دی عزت کریں۔ لے تون اپن گواہندی نون اپن وانگ پیار کریں۔ ۲۰۔ اوس گھبرو۔ اونوں آکھیا پئی ایہناں سبھناں حُکماں نون تاں میں من دا رپا ہاں۔ پۓ میرے وچ کپڑی گل دی تھوڑ اے؟ ۲۱۔ یسوع اُونوں آکھیا پئی جیکر تون کاہل ہونا چاؤنا ایں تاں جا لے اپنا سبھ کجھ وچ کے ماہتراں وچ ونڈ دے۔ تاں تینوں اسمان لے خزانہ لبھ گا۔ لے اُن کے میرے پچھ تَر۔ ۲۲۔ پر اوہ گھڑو ایہ گل سُن کے بوہ رنج ہوا لے چلا گیا۔ کیوں جو اودے کول بتھیرا دھن سی۔ ۲۳۔ پر یسوع اپن چیلیاں نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھناں پئی دھنی دا اسمان دی بادشاہی وچ وڑنا بوہ اؤکھا اے۔ ۲۴۔ لے فیر تہانوں آکھناں پئی اوتھ دا سوئی دے نگے وچوں لنگھ جانا ایس تون سوکھا اے پئی دھنی اسمان دی بادشاہی وچ وڑے۔ ۲۵۔ جدوں چیلیاں ایہ سُنیا تاں بوہ حیران ہوک آکھیا پئی فیر نجات کُنھوں مل سکدی اے؟ ۲۶۔ یسوع اوہناں ول ویکھ کے آکھیا پئی ایہ بندیاں تون نئیں ہو سکدا۔ پر رب جوگی سبھ کجھ ہو سکدا اے۔ ۲۷۔ تد پطرس اُونوں آکھیا پئی ویکھ! اسان سبھ کجھ چھڈ دتا لے تیرے مگر تَر پٹھاں۔ مُکدی گل ایہ پئی سانوں کہ لبھ گا؟ ۲۸۔ یسوع اوہناں نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھناں پئی جدوں نویں پیدایش وچ ابن انسان اپن جلالی تخت لے پوے گا، تاں تسی وی، جہڑے پچھ تَر پٹے، باران تختاں لے بہرے اسرائیل دے باران قبیلیاں دا انصاف کروگے۔ ۲۹۔ لے پر کوئی، جنھ گھراں نوں یاں بھراواں نوں، یاں بھین یاں پیو یاں یاں ماں یاں ووٹی یاں بالان یاں کھیتاں نون میرے ناں پاروں چھڈیا اے، اونوں سو گئی ملے گا۔ لے اونوں ہمیشاں دی حیاتی ملے گی۔ ۳۰۔ پر بتھیرے پہلوں ولہ اخیر ی ہو جاؤن گے لے اخیر ی پہلوں ولہ۔

۱۔ اسمان دی بادشاہی اوس مالک وانگ اے جہڑا تڑکے نکلیا تاں جو اپنے تاکستان وچ مزدور لاؤے۔^۲ لے اوہ مزدوریاں نال اک دینار دیباڑی ویتھ کے اونیاں نوں اپنے تاکستان ول گھلیا۔^۳ لے اوہ تیجے پر دے نیڑے باہر جاکے ہوراں نوں وی بازار وچ بیکار کھلوتا ویکھیا۔^۴ لے اونیاں نوں آکھیا پئی تسی وی میرے تاکستان ول جاؤ لے جو کجھ واجب اے، تہانوں دیواں گا۔^۵ اوہ تڑ گئے۔ فیر اوہ چھوہیں لے نوویں پر دے نیڑے باہر جاکے اُنچ ای کیتا۔^۶ لے یارویں پر دے نیڑے فیر باہر گیا، لے ہوراں نوں وی کھلوتا ویکھیا لے اونیاں نوں آکھیا پئی تسی ابتہ ساء دیباڑی بیکار کیوں کھلوتے؟^۷ اونانے اونوں آکھیا پئی ایس لئی کیوں جو کسے سانوں دیباڑی لے نہیں رکھیا۔ اوہ اونیاں نوں آکھیا پئی تسی وی میرے تاکستان ول چلے جاؤ۔^۸ جدوں شام ہوئی تاں تاکستان دے مالک نے اپنے کلمے نوں آکھیا پئی مزدوریاں نوں سد لے پھلیاں توں لے کے پچھلیاں تیکر، اونیاں نوں اونیاں دی دیباڑی دے دے۔^۹ جدوں اوہ لے، جہڑے یارویں پر دے نیڑے لگے سن، تاں اونیاں نوں اک دینار ای ملیا۔^{۱۰} پر جہڑے پہلوں لے سن، اونیاں سوچیا پئی خورے سانوں چوکھا ملے گا۔ پر اونیاں نوں وی اکو ای دینار ملیا۔^{۱۱} تد اوہ مالک دے برخلاف کڑ کڑ کرن لگ پئے۔^{۱۲} ایہ آکھ کے پئی ایہناں پچھلیاں تہاں اکو ای گھنٹا کم کیتا اے لے توں اونیاں نوں ساڈے ربور کر دتا، جنہاں ساء دیباڑی بہار ڈھویا لے ڈاھڈی ڈھب سہی۔^{۱۳} پر مالک نے اونیاں وچوں اک نوں جواب دے کے آکھیا پئی او میاں! میں تیرے نال بے انصافی نہیں پیا کردا۔ کی توں میرے نال اکو دینار لے نہیں مُکایا سی؟^{۱۴} چنا تیرا بن دا اے، پھڑ، لے چلا جا۔ ایہ میری مرضی اے پئی چنا تینوں دتا اے، اونا ای اونیاں پچھلیاں نوں وی دیواں۔^{۱۵} یاں کیہ میں پابند ہاں پئی اپنے مال نال جو چاہواں نا کراں؟ کی توں مینوں ایس لئی بُری نگاہ نال ویکھیا اے پئی میں نیک ہاں؟^{۱۶} ایسہ طراں ای پچھلے پہلو جاؤں گے لے پہلے پچھلے کیوں جو ہتھیرے سد لے گئے نیں، پر جُتے کجھ کجھ گئے نیں۔^{۱۷} لے یسوع یروشلم نوں جاؤندیاں ہویاں باران چیلیاں نوں وکھرا لے گئیاں لے رستہ وچ اونیاں نوں آکھن لگا۔^{۱۸} ویکھو! اسیں یروشلم نوں جاؤندے ہاں۔ لے ابن انسان سردار کاہناں لے فقہاں دے حوالہ کیتا جاوے گا۔ لے اوہ اونوں جانوں مارن دا حکم دیں گے۔^{۱۹} لے اونوں بیگانیاں قوماں دے حوالہ کرن گے۔ تاں جو اوہ اوہدے تھتھ اڈاؤں لے اونوں کوڑے مارن لے اونوں سُولی لے چاھڑن۔ لے اوہ تیجے دیباڑے موٹیاں وچوں جیو پئے۔^{۲۰} تد زیدی دے پُتران دی ماں اپنے پُتران نال اوہدے کول آئی لے سیر نواکے ترلا پاؤں لگی۔^{۲۱} اوہ اونوں آکھیا پئی توں کیہ چاؤنی ایں؟ اوہ آکھیا، ایہوای پئی میرے ایہ دونوں پُتر تیری بادشاہی وچ تیرے سج کھہ بہؤں۔^{۲۲} یسوع جواب دتا پئی تسی نہیں جان دے، جو کجھ منگدے اوہ؟ جہڑا پیالہ میں پیئن والا ہاں، کی تسی پی سکدے او؟ اونانے آکھیا پئی ہاں، اسیں پی سکدے ہاں۔^{۲۳} اوہ آکھیا پئی تسی میرا پیالہ پی لؤو گے۔ پر کسے نوں سج لے کھہ بٹھاؤنا میرا کم نہیں۔ ایہ کم میرے اسمانی باپ دے ہتھ وچ اے پئی کینھوں سج لے کینھوں کھہ بٹھاؤنا اے۔^{۲۴} لے باقی دس چیلے ایہ سُن کے اونیاں دونوں بہرانواں نال رنج پئے۔^{۲۵} پر یسوع نے اونیاں نوں اپنے کول سد کے آکھیا، تسی جان دے او پئی غیر قوماں دے سردار اونیاں لے حکم جلاؤندے نیں۔ لے آگو اونیاں لے اختیار رکھدے نیں۔^{۲۶} پر تہاڈے وچ انج نہیں پونے۔ سگوں جہڑا تہاڈے وچ اگوائی چاہوے، اوہ تہاڈا خادم بے۔^{۲۷} لے جہڑا تہاڈے وچ آگو بننا چاہوے، اوہ سبھناں دا غلام بے۔^{۲۸} ایس کر کے ابن انسان ایس لئی نہیں آیا پئی خدمت کراوے۔ سگوں ایس لئی پئی خدمت کرے۔ لے اپنی جان ہتھیریاں جوگی فدیہ وچ دیوے۔^{۲۹} لے جدوں اوہ یریحو وچوں نکل رہے سن تاں اک وڈی بھیڑ اوہدے مگر تڑ پئی۔^{۳۰} لے ویکھو! دو انہ، جہڑے راہ کنڈے بیٹھ سن، ایہ سُن کے پئی یسوع لنگھ رہا اے، آکھن لگے پئی او داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۳۱} لے لوکاں اونیاں نوں جھڑکیا پئی چُپ رہن۔ پر اوہور وی گُراؤں لگ پئے پئی اے خداوند! داؤد دے پُتر! ساڈے لے رحم کر۔^{۳۲} لے یسوع کھلو گیا۔ لے اونیاں نوں سد کے آکھیا، تسی کیہ چاہؤندے او پئی میں تہاڈے جوگی کراں؟^{۳۳} اونانے اونوں آکھیا، اے خداوند اسیں ایہوئی چاہتے ہاں پئی ساڈیاں اکھاں کھل جان۔^{۳۴} یسوع ترس کھا کے اونیاں دیاں اکھاں نوں ہتھ لایا لے اوہ یکدم ویکھن لگ پئے، لے اوہدے مگر تڑ پئے۔

۱۔ لے جدوں اوہ یروشلم دے نیڑے ایڑے لے زیتون دے پہاڑ لے بیت فج دے کول لے۔ تد یسوعہ دو چلیاں نوں گھلیا۔^۲ لے اوہناں نوں آکھیا پئی اپنے ساہنہ دے پنڈ وچ جاؤ۔ اوتھ ایڑدیاں ای تسی اِک کھوتی نوں بجھا ہوا لے اودے نال اِک جا ۷ نوں ویکھوگ۔ اوہناں نوں کھول کے میرے کول لے آؤ۔^۳ لے جیکر کوئی تہانوں کُجھ پُچھ تان آکھیا جے پئی خداوند نوں اپہناں دی لوڑ اے لے اوہ چھیتی موڑ دیوے گا۔^۴ ایہ ایس لئی ہوا پئی جو کجھ نبی دی راپیں آکھیا گیا سی، اوہ پورا ہووے پئی؛^۵ صیّون دی دھنی نوں آکھو پئیوکیہ! تیرا بادشاہ تیرے کول آؤندا اے۔ اوہ حلیم اے لے کھوتے لے سوار ہے۔ مطلب بال لے، سگوں لڈو بال لے۔^۶ مُکدی گل پئی چیلے گئے لے جیویں یسوعہ اوہناں نوں حکم دتا سی، اونویں ای کیتا۔^۷ لے اوہ کھوتی لے اودے بال نوں لے لے۔ لے اپنے لیڑے اودے لے پلے۔ لے اوہ اودے لے سوار ہوا۔^۸ لے بھڑ دے ہتھیرے لوکاں نے اپنے لیڑے رستے وچ وچھلے لے ہورناں نے رُکھاں دیاں تانیاں کٹ کے راہ وچ وچھانیاں۔^۹ لے بھڑ، جہڑی اودے لگے لگے جاؤندی لے پُچھ پُچھ آؤندی سی، اُچی اُچی آکھدی سی؛ داؤد دے پُتر نوں پوچھنا! دھن اے اوہ، جہڑا رب دے نان توں آؤندا اے اُوپری جہان لے پوچھنا!^{۱۰} لے جدوں اوہ یروشلم وچ وڑیا تان سارے شہر وچ رُولا پے گئیا لے لوکی آکھن لگے پئی ایہ کون اے؟^{۱۱} لے بھڑنے آکھیا پئی ایہ گلیل دے ناصرت دا نبی یسوع اے۔^{۱۲} لے یسوعہ پیکل وچ وڑکے اوہناں سبھناں نوں، جہڑے اوتھ وچ وٹ رہے سن، کڈھ دتالے سُنیاریاں دے تخت لے کیوتر وچن والیاں دی پیڑیاں مُدھیاں کر دتیاں۔^{۱۳} لے اوہناں نوں آکھیا، ایہ لکھیا اے پئی "میرا گھر دُعا دا گھر سداوے گا۔" پر تُسی اپنوں ڈاکوؤں دی کھوہ بناؤندے او۔^{۱۴} لے انھ لے لنگڑے پیکل وچ اودے کول لے لے اوتھ اوہناں نوں چنگا کیتا۔^{۱۵} لے جدوں سردار کاہناں لے فقیہاں نے اودے انوکھ کم لے مُنڈیاں نوں پیکل وچ اُچی واج نال داؤد دے پُتر نوں پوچھنا آکھدے ویکھیا تان رنج ہوئے۔^{۱۶} لے اونوں آکھیا، تون سُن دا ایں پئی ایہ کیہ پئے آکھدے نیں؟ یسوعہ اوہناں نوں آکھیا ہاں۔ کیہ تسان کدی نئیں پڑھیا پئی؛ بالاں لے دُھ پین والیاں دے مونھوئوں کامل حمد کرائی۔^{۱۷} لے اوہ اوہناں نوں جھڈکے شہر توں باہر بیت عنیا؛ وچ گیا۔ لے اوتھ ای رہا۔^{۱۸} لے جدوں سویرے جدوں اوہ شہر ول جا رہا سی تان اونوں بھکھ لگی۔^{۱۹} لے راہ وچ اِک انجیر دا رُکھ ویکھ کے، اودے نیڑے گیا۔ لے پتیاں باجھوں اونوں پور کجھ نا دسا۔ تان اونوں آکھیا پئی اگوں تینوں کدی وی پھل نا لگے۔ لے اوسے ویلے انجیر دا رُکھ سُک گیا۔^{۲۰} لے چیلے ایہ ویکھ کے حیران ہوئے لے آکھیا پئی انجیر دا رُکھ یکدم کیوڑ سُک گیا۔^{۲۱} یسوعہ جواب دتا، میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جیکر تُسی ایمان رکھو، لے شک نا کرو۔ تان ایہوئی نئیں، سگوں ایس پہاڑ نوں وی آکھوگے پئی اُکھڑ جا لے سموندر وچ چلے، تان ایہ ہو جاوے گا۔^{۲۲} لے جو کجھ تسی بھروسے نال دعا وچ منگوگے، اوہ سبھ تہانوں ملے گا۔^{۲۳} لے جدوں اوہ پیکل وچ آن کے سکھاؤندا پیا سی، تان سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں نے اودے کول آن کے آکھیا پئی تون کیدے اختیار نال ایہ سبھ کجھ کرنا ایں؟ لے ایہ اختیار تینوں کیس دتا اے؟^{۲۴} یسوعہ جواب وچ آکھیا پئی میں وی تہانوں اِک گل پُچھاں گا۔ جیکر تسی مینوں اودا جواب دیوگے تان میں وی تہانوں جواب دیواں گا پئی کیدے اختیار نال میں ایہ سبھ کجھ کرنا ہاں۔^{۲۵} "یوحنا دا بیتسما کتھوں آیا؟ رب ولوں یاں انسان ولوں؟" لے اوہ سبھ آہو وچ دھیان کرن لگے پئی جیکر اسی آکھیا پئی رب ولوں، تان اوہ سانوں آکھ گا پئی فیر تسی یقین کیوڑ نا کیتا؟^{۲۶} لے جیکر اسی آکھیا پئی انسان ولوں، تان فیر سانوں لوکاں نوں مونھ دینا پوے گا۔ کیوں جو سبھ لوک یوحنا نوں نبی من دے نیں۔^{۲۷} مُکدی گل ایہ پئی اوہناں نے یسوعہ آکھیا پئی اسیں نئیں جان دے۔ تان یسوعہ وی اوہناں نوں آکھیا پئی میں وی تہانوں نئیں دسددا پئی میں کیدے اختیار نال ایہ سبھ کجھ کرنا ہاں۔^{۲۸} تہاڈا کیہ وچار اے؟ اِک شخص دے دو پُتر سن۔ اوتھ پہلے نوں آکھیا پئی اچ جا کے تانکستان وچ کم کر۔^{۲۹} اودے اگوں آکھیا پئی میں نئیں جاواں گا۔ پر پچھوں پشتاکے تُر گیا۔^{۳۰} لے فیر دوجے کول وی جا کے ایہو ای آکھیا۔ اوتھ جوان دتا پئی جانا واں۔ پر نا گیا۔^{۳۱} اپہناں دونوں وچوں کون اپنے پیؤ دا آکھا منیا؟ اوہناں آکھیا پئی پہلا یسوعہ اوہناں نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی چُنگی وان لے کسبیاں تہاڈے تون پہلے رب دی بادشاہی وچ وڑن دا حق رکھن گے۔^{۳۲} کیوں جو یوحنا راستی دی راپیں تہاڈے کول آیا۔ لے تسان اودے لے بھروسا نا کیتا۔ پر چُنگی وانان لے کسبیاں نے اودے لے بھروسا کیتا۔ لے تسی ایہ ویکھ کے مگروں وی نا پشتلے پئی تسی اودا بھروسا کر لیندے۔^{۳۳} اِک پور گل سُنو۔ اِک مکان دا مالک سی۔ جنھ تانکستان لایا۔ لے اودے آل دولہ حد بنھی لے اودے وچ کولھو گڈیا لے بُرج بنایا۔ لے اونوں آتھڑیاں تھ آتھڑ لے دے کے کسے پور دیس نوں چلا گیا۔^{۳۴} لے جدوں پھل دی رُت نیڑے آئی تان اوتھ اپنے نوکراں نوں آتھڑیاں ول گھلیا پئی اودا نوٹنگالے آؤن۔^{۳۵} پر آتھڑیاں نے اودے نوکراں نوں پھڑکے کسے نوں کُٹیا لے کسے نوں جانوں مار چھڈیا۔ لے ک، سہ نوں سنگسار کیتا۔^{۳۶} فیر اوتھ پور نوکراں نوں گھلیا، جہڑے اگلیاں نالوں چوکھ سن۔ اوہناں نے اوہناں دے نال وی اوہوئی کار کیتی۔^{۳۷} اخیر اوتھ اپنے پُتر نوں اوہناں کول ایہ سوچ کے گھلیا پئی اوہ میرے پُتر دی تان عزت کرن گے۔^{۳۸} پر آتھڑیاں نے پُتر نوں ویکھ کے آہو وچ صلاح بنھی پئی ایہوئی وارث اے۔ آؤ اپنوں جانوں مار چھڈی لے ایہدی میراث کھو لیٹ۔^{۳۹} لے اونوں پھڑکے تانکستان وچوں باہر کڈھیا لے جانوں مار دتا۔^{۴۰} مُکدی گل ایہ پئی جدوں تانکستان دا مالک آوے گا تان اوہناں آتھڑیاں نال کیہ سلوک کرے گا۔^{۴۱} اوہناں نے اونوں آکھیا پئی اوہ اوہناں نوں وی جانوں مار دیوے گا۔ لے تانکستان ہورنان دے حوالہ کر دیوے گا۔ تان جو اوہ اودا نوٹنگا وقت سیر پُچاؤن۔^{۴۲} یسوعہ اوہناں نوں آکھیا پئی کیہ تسی ایہ نئیں پڑھیا پئی؛ جہڑا روڑا مسترباں رڈ چھڈیا اوہوئی نُکر دا موڈھی بن گیا اے۔ ایہ رب ولوں ہوا اے لے ساڈیاں اکھاں جوگی انوکھا اے۔^{۴۳} ایس لئی میں تہانوں آکھنا ہاں پئی رب دی بادشاہی تہاڈے کولوں کھو لئی جاوے گی۔ لے اِک دوجی قوم نوں دے دتی جاوے گی، جہڑی اودے موافق تے۔^{۴۴} لے جہڑا وی اوس روڑے لے یگے گا، اوہ چُورا چُورا ہو جاوے گا لے جہدے لے اوہ روڑا ڈنگے گا، اونوں پیہ دیوے گا۔^{۴۵} لے جدوں سردار کاہناں لے فریسیاں نے اودیاں تمثیلاں سُنیاں تان جان گئے پئی اوہ ایہ ساڈے ای بارے آکھدا اے۔^{۴۶} لے اوہناں نے اونوں پھڑن دا چارہ کیتا پر لوکاں تھوں ڈردے نا پھڑ سکے۔ کیوں جو اوہ اونوں نبی من دے سن۔

¹۔ لے یسوع فیر کلام کر کے مثالوں وچ اونیاں نوں آکھن لگا پئی۔²۔ اسمان دی بادشاہی اوس بادشاہ ورگی اے، جنہ اپنے پتر دا ویاہ کیتا۔
³۔ لے اپنے غلاماں نوں گھلیا پئی جنہاں نوں سدیا بویا اے، اونیاں نوں سد لیاؤن۔ پر اونیاں نے آؤن توں کن پھیریا۔⁴۔ فیر اوسے پور غلاماں نوں ایہ آکھ کے گھلیا پئی اونیاں نوں آکھو پئی میں روٹی بنا لئی اے۔ میرے پلہوئے ڈھگے لے جنور ذبح ہو گئے نیں۔ لے سبھ کجھ تیار اے۔ ویاہ وچ آؤ۔⁵۔ پر اونیاں ایہ گل وی کنوں مار دتی لے اپنی راہ تھر پئے۔ کوئی اپنی پیلی ول لے کوئی اپنی سوداگری ول۔⁶۔ لے بقایانے اودے غلاماں نوں پھڑکے اونیاں نال چنگا سلوک نا کیتا۔ لے جانوں وی مار دتا۔⁷۔ ایس گل لے بادشاہ نوں ڈاھڈی کوڑ چڑھی لے اپنی فوج گھل کے اونیاں قاتلیاں نوں مار مکیا۔ لے اونیاں دا شہر ساڑ دتا۔⁸۔ تد اوسے اپنے غلاماں نوں آکھیا پئی ویاہ دی تیاری تہو گئی اے پر اوہ، جنہاں نوں سدیا سی، ایس جوگ نا سن۔⁹۔ مکی دی گل اے پئی تسی گلیاں وچ جاؤ لے جنہ وی لوک تہانوں لبھن، ویاہ وچ سد لیاؤ۔¹⁰۔ لے اونیاں غلاماں نے شرکاں لے کھلوتہر چنگ بُرے نوں کٹھا کیتا۔ لے جنج گھر پرونیاں نال بھر گیا۔¹¹۔ لے جدوں بادشاہ پرونیاں نوں وبکھن اندر وڑیا تاں اوسے اک بندا وبکھیا، جنہ ویاہ ولے کپڑے نئیں سن پلے۔¹²۔ اوسے اونوں آکھیا او میاں! توں ویاہ دے کپڑے پائیوں بنا ایتھ کیوں آیا؟ پر اوہ چُپ رہا۔¹³۔ تد بادشاہ نے نوکراں نوں آکھیا پئی اودے پتھ پیر بنھ کے اونوں باہر پیرے وچ سُٹ دیو۔ اوتھ روں لے کُراؤن ہووے گا۔¹⁴۔ کیوں جو سدے ہوئے تہیرے نیں، پر چُہوئے گھٹ نیں۔¹⁵۔ تد فریسیاں نے جاکے آہو وچ صلاح کیتی پئی ایہنوں گلاں وچ کینج پھسائے۔¹⁶۔ لے اونیاں نے اپنے چیلیاں نوں پرودیاں نال اودے کول گھلیا۔ تاں جو اونوں آکھن پئی اے مرشد! اسیں جان دے ہاں پئی توں سچا ایں۔ لے سچائی نال رب دی راہ وکھاؤنا ایں لے کسے دی پرواہ نئیں کردا۔ کیوں جو توں بندیاں دا مُنھ نئیں وبکھدا۔¹⁷۔ مکی دی گل ایہ پئی سانوں دس پئی تیرا کیہ وچار اے؟ قیصر نوں خراج دینا روا اے ہاں نئیں؟¹⁸۔ یسوع نے اونیاں دی شرارت جان کے آکھیا، اے مکارو! مینوں کیوں ازماؤندے او؟¹⁹۔ خراج والا سیکھا مینوں وکھاؤ۔ اوہ اک دینار اودے کول لیٹے۔²⁰۔ تد اوسے اونیاں نوں آکھیا پئی ایہ شکل لے لکھت کیدی اے؟²¹۔ اونیاں نے آکھیا پئی قیصر دی۔ تد اوسے اونیاں نوں آکھیا، مکی دی گل ایہ پئی جو قیصر دا اے، قیصر نوں دیوئے جو رب دا اے، رب نوں دیو۔²²۔ اوہ ایہ سُن کے ڈاھڈے حیران ہوئے لے اوتھوں ٹل گئے۔²³۔ اوسے دیہاڑے صدوقی، جہڑے قیامت دے انکاری سن، اودے کول لے لے پُچھیا پئی۔²⁴۔ اے مرشد! موسیٰ نے آکھیا سی پئی جیکر کوئی بے اولاد ای مرجئے تاں اودا بھرا اودی ووٹی نال ویاہ کرے۔ لے اپنے بھرا جوگی نسل ودھاوے۔²⁵۔ مکی دی گل ایہ پئی ساڈے وچ ست بھرا سن لے پہلا ویاہ کر کے مر گیا۔ لے ایس سببوں پئی اودی اولاد نئیں سی، اپنی ووٹی اپنے بھرا جوگی جھڈ گیا۔²⁶۔ ایسے طراں دوجا لے تیجا وی ستویں تیکر۔²⁷۔ سبھناں چھیکڑ اوہ بی بی وی مر گئی۔²⁸۔ مکی دی گل ایہ پئی قیامت وچ ایہناں ستاں وچوں اوہ کیدی ووٹی ہووے گی؟ کیوں جو اوہ تاں سبھناں دی ووٹی بنی سی۔²⁹۔ یسوع نے جواب وچ آکھیا، تسیں لکھتاں لے رب دی قدرت نوں نا جان دے ہوئے کوتاہی کردے او۔³⁰۔ کیوں جو قیامت وچ لوکی نا تاں ویاہ کرن گے، نا ویاہے جاؤن گے۔ سگوں اسمان لے فرشتیاں وانگ ہؤن گے۔³¹۔ لے مؤیاں دی قیامت بارے رب نے جو تہانوں حکم دتا، کیہ تسیں اوہ نئیں پڑھیا؟ پئی۔³²۔ میں ابراہیم دا رب لے اسحاق دا رب لے یعقوب دا رب ہاں۔ اوہ تاں مؤیاں دا نئیں سگوں جیؤندیاں دا رب اے۔³³۔ لوکی ایہ سُن کے اودے سیکھ تون ڈاھڈے حیران ہوئے۔³⁴۔ جدوں فریسیاں نے ایہ سُنیا پئی اوسے صدقیاں دا مُنھ بند کر دتا تاں اوہ کٹھو گئے۔³⁵۔ لے اونیاں وچوں اک فقیر نے ازماؤن پاروں اونوں پُچھیا پئی۔³⁶۔ اے استاد! شرع وچ سبھناں تائیں وڈا حکم کبڑا اے؟³⁷۔ اوسے اونیاں نوں آکھیا، ایہ پئی توں اپنے رب نوں اپنے سبھو دل لے اپنی جان لے اپنی سبھو عقل نال پیار کر۔³⁸۔ وڈا لے اگیترا حکم ایہوئی اے۔³⁹۔ لے دوجا، جہڑا ایدے ورگا اے پئی توں اپنے گواہڈی نال اپنے وانگوں پیار کر۔⁴⁰۔ ایہناں ای دو حکماں لے سبھو تورات لے نبیاں دیاں لکھتاں دی نیو اے۔⁴¹۔ لے جدوں فریسی کٹھو گئے تاں یسوع نے اونیاں نوں پُچھیا۔⁴²۔ پئی مسیح دے بارے تہاڈا کیہ وچار اے؟ اوہ کہدا پتر اے؟ اونیاں آکھیا پئی داؤد دا۔⁴³۔ اوسے اونیاں نوں آکھیا فیر کیکر داؤد روح دی ہدایت نال اونوں خداوند آکھدا اے، ایہ آکھ کے پئی۔⁴⁴۔ "رب نے میرے خداوند نوں آکھیا پئی میرے سچے پڑے۔ جدوں تیک پئی میں تیرے ویریاں نوں تیرے پیراں دی چوکی پٹھ نا کر دیواں۔⁴⁵۔ مکی دی گل ایہ پئی جدوں داؤد اونوں خداوند آکھدا اے تاں اوہ اودا پتر کیکر اے؟⁴⁶۔ لے کوئی اودے جواب وچ اک اکھر وی نہ آکھ سکیا۔ لے اوس دیہاڑے تون کسے نوں جُرات نا ہوئی پئی فیر اونوں سوال کرے۔

۱۔ تدیسوعہ لوکان لے اپنے چیلیاں نال گل کردیاں بوئیاں۔^۲ آکھیا پئی فقہ لے فریسی موسیٰ دی گڈی لے بیٹھ نیں۔^۳ مُکدی گل ایہ پئی جو کجھ اوہ تہانوں آکھن اوہدے لے عمل کرو لے مٹو۔ پر اوہناں ورگ کم نا کرو۔ کیوں جو اوہ آکھدے نیں، پر کردے نیں۔^۴ اوہ اجیہ بہار بنہدے لے لوکان دے موہڈیاں لے دھردے نیں، جہڑے چُک نہیں جاؤندے۔ پر آپ اوہناں نوں اپنی اُنگل نال ہلاؤنا وی نہیں چاہؤندے۔^۵ اوہ سبھو کم لوکان نوں وکھاؤن لئی کردے نیں۔ کیوں جو اوہ اپنے توبت چوڑے لے اپنے پُھمن وڈے بناؤندے نیں۔^۶ اوہ ضیافتاں وچ چودھرا لے معبدان وچ اُچیاں تہانواں۔^۷ لے بازاراں وچ گرنشات لے بندیاں توں رُئی اکھواؤنا چنگا جان دے نیں۔^۸ پر تُسیں رُئی نا اکھواؤ۔ کیوں جو تہادا مُرشد اِکو ای اے لے تُسیں سبھ آپو وچ بہرا اوہ۔^۹ لے دھرتی لے کسے نوں اپنا پیؤ نا آکھو۔ کیوں جو تہاڈا پیؤ اِکو ای اے، جہڑا اسمان لے اے۔^{۱۰} لے نا تُسیں مُرشد اکھواؤ۔ کیوں جو تہاڈا مُرشد اِکو ای اے یعنی مسیح۔^{۱۱} جہڑا تہاڈے وچ وڈا اے، اوہ تہاڈا خادم ہووے۔^{۱۲} لے جہڑا وی اپنے آپ نوں وڈا بناوے گا، اوہ نِکا کیتا جاوے گا۔ لے جہڑا وی اپنے آپ نوں نِکا کیتا جاوے گا، اوہ وڈا کیتا جاوے گا۔^{۱۳} پر تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی اسمان دی بادشاہی دے بوے لوکان جوگی ڈھؤندے اوہ نا تاں آپ وڑدے اولے نا ای بڑناں نوں وڑن دیندے اوہ۔^{۱۴} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! جہڑے رنڈڑاں دے گھر کھا جاندے اولے وکھلے جوگی نمازاں نوں لَمّا کردے اوہ۔ ایس لئی تہانوں چوکھی سزا ہووے گی۔^{۱۵} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی سموندر لے دھرتی لے بھؤندے اوہ تاں جو کسے نوں اپنا مُرید بناؤ۔ لے جدوں اوہ بن جاؤندا اے تاں اونوں اپنے نالوں دُونا دوزخ دا حقدار بناؤندے اوہ۔^{۱۶} تہاڈے لُہاڑا! اوہ انہ آگُو! جہڑے آکھدے اوہ پئی جیکر کوئی پیکل دی سونہ کھاوے تاں کجھ بُریائی نہیں۔ پر جیکر پیکل دے سونہ دی سونہ کھاوے تاں اوہ پابند ہووے گا۔^{۱۷} اوہ نادانولے انہیو! کبڑی شے وڈی اے؟ سونا یاں پیکل، جہڑی پئی سونہ نوں وی پاک کر دیندی اے۔^{۱۸} فیر جیکر کوئی مذہب دی سونہ کھاوے تاں کجھ بُریائی نہیں۔ پر جیکر اوس نذر لے دے، جہڑا اوہدے لے چاڑھیا جاوے، سونہ کھاوے تاں اوہ پابند ہووے گا۔^{۱۹} اوہ انہیو! کبڑی شے وڈی اے؟ نذرانا یاں مذبح، جہڑا پئی نذر لے نوں وی پاک کر دیندا اے۔^{۲۰} مُکدی گل ایہ پئی جہڑا مذہب دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ اوہدے سمیت نذر لے دی وی سونہ کھاؤندا اے، جہڑا اوہدے لے چاڑھیا گیا اے۔^{۲۱} لے جہڑا پیکل دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ اوہدے سمیت اوہدے وچ رن ولے دی وی سونہ کھاؤندا اے۔^{۲۲} لے جہڑا اسمان دی سونہ کھاؤندا اے، اوہ رب دے تخت دی لے اوہدے لے بیہن ولے دی وی سونہ کھاؤندا اے۔^{۲۳} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو پوند لے سونف لے زیرے لے تاں دسواں حصا دیندے اوہ پر شرع دیاں بہاریاں گلاں یعنی نیاں لے ترس لے ایمان توں نسدے اوہ۔ چنگا ہُندا پئی ایہ وی کردے لے اوہ وی نا چھڈدے۔^{۲۴} اوہ انہ آگُو! جہڑے مجھ تان چھان دے اوہ پر اوہ سموجا کھا جاؤندے اوہ۔^{۲۵} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسیں پیلے لے تھالی نوں اتوں تان دھؤ لیندے اوہ پر اندر لُٹ مار لے پریزی بھری اے۔^{۲۶} اوہ انہ فریسی! پیلوں پیلے لے تھالی نوں اندرون دھؤ۔ تان جو باہروں وی دھپ جاوے۔^{۲۷} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی سفیدی بھیری ہوئی قوڑاں ورگے اوہ۔ جہڑیاں باہروں سونیاں دسِدیاں نیں پر اندرون مویاں دیاں مڑیاں لے ہر قسم دی گندگی نال بھریاں نیں۔^{۲۸} ایس طراں تسی وی اُتون لوکان نوں راستباز وکھالی دیندے اوہ۔ پر اندرون ریاکاری لے دینی نال بھرے اوہ۔^{۲۹} تہاڈے لُہاڑا! اوہ فقیہو لے فریسیو! اوہ ریا کارو! کیوں جو تسی نیاں دیاں قوڑاں بناؤندے لے راستاں دے مزار سجاؤندے اوہ۔^{۳۰} لے آکھدے اوہ پئی جیکر اسیں اپنے پیؤ دادا دے زملے وچ بوندے تان نیاں دا لبو وگان لئی اوہناں دے نال نا بوندے۔^{۳۱} ایس طراں تسیں اپنے پاروں ایہ گواہی دیندے اوہ پئی اسیں نیاں دے قاتلیاں دے پُتر ہاں۔^{۳۲} مُکدی گل ایہ پئی اپنے پیؤ دادے دا سچا بھر دیو۔^{۳۳} اوہ سچو! اوہ افعیٰ دی اولاد! تسیں دوزخ دے فتوے توں کیکر بچوگے۔^{۳۴} ایس لئی ویکھو! میں نیاں لے عالماں لے فقیہاں نوں تہاڈے کول گھلنا ہاں۔ اوہناں وچوں کجھ نوں تسیں جانوں ماروگے لے کجھ نوں شولی چارھوگے۔ لے کجھ نوں اپنے معبدان وچ کوڑے ماروگے لے شہرو شہر اوہناں نوں دُکھ پُچھاؤندے پھروگے۔^{۳۵} تان جو سبھو گناہ لبو، جہڑا دھرتی لے وگیا، تہاڈے سیر آوے۔ راستباز بابل دے لبو توں لے کے برکیاہ دے پُتر زکریاہ دے لبو تیکر، جنھوں تسان پیکل لے مذہب دے وچکار جانوں مارا۔^{۳۶} میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی ایہ سبھو کجھ ایس پیڑھی لے آوے گا۔^{۳۷} اے یروشلم، اے یروشلم! توں جہڑا نیاں نوں جانوں مارنا ایں۔ لے جہڑے کول گھلے جاؤندے نیں، اوہناں نوں سنگسار کرنا ایں۔ کئی واری میں چاپا پئی تیرے بالاں نوں کٹھا کران۔ جیویں کُکڑی اپنے چوچیاں نوں کھمباں پٹھ کردی اے۔ پر توں نا چاپا۔^{۳۸} ویکھو! تہاڈا گھر تہاڈے جوگی سُنجا چھڈ دتا جاوے گا۔^{۳۹} کیوں جو میں تہانوں آکھنا ہاں پئی بؤن توں تسی مینوں اُکا نا ویکھوگے، جدوں تیک ایہ نا آکھوگے پئی مبارک اے اوہ، جہڑا رب دے نال توں آؤندا اے۔

۱۔ لے یسوع پیکل وچوں نیکل کے ٹر گیا۔ لے اودے چیلے اودے کول لے تان جو اونوں پیکل دیاں ماڑیاں وکھاؤن۔^۲ اوہ جواب وچ اونیاں نوں آکھیا، کہ تسیں ایہ سبھو کجھ ویکھدے او؟ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی ایتھہ اک روڑا وی روڑے لے اُکا نا جھڈیا جاوے گا، جنھوں سٹیا نا جاوے گا۔^۳ لے جدوں اوہ زیتون دے پہاڑ لے بیہ گیا تان چیلے وکھریاں اودے کول لے آکھیا۔ سانوں دس پئی ایہ سبھ کجھ کدوں ہووے گا۔ لے تیرے پرتن لے جگ دے اخیر دا کہ نشان اے؟^۴۔ تے یسوع جواب وچ اونیاں نوں آکھیا، خبردار! کوئی تہانوں ورغلاوے نا۔^۵ کیوں جو ہتھیرے میرا نا لے کے اُون گے لے آکھن گے پئی میں مسیح ہاں۔ لے اوہ ہتھیریاں نوں گمراہ کرن گے۔^۶ تسیں جھگڑے لے جھگڑے دی افواہ سنوگے۔ خبردار! گھابر نا جانا۔ کیوں جو اپناں گلاں دا ہونا لازم اے۔ پر پچہ اخیر نا ہووے گی۔^۷ کیوں جو دیس لے دیس چڑھائی کرے گا۔ لے تہاں تہاں کال لے ویا لے زلزلہ آون گے۔^۸ ایہ سبھ کجھ پچہ ڈکھاں دا مڈھاپا ای ہووے گا۔^۹ اوس ویلے لوکی تہانوں ڈکھ دین لئی پھڑواؤن گے۔ لے جانوں مارن گے۔ لے میرے ناں پاروں سبھ قومیں تہاڈے نال ویر رکھن گیاں۔^{۱۰} اوس ویلے ہتھیرے تھیدا کھاؤن گے لے اک دوجے نوں پھڑواؤن گے لے اک دوجے نال ویر رکھن گے۔^{۱۱} لے ہتھیرے جھوٹے نبی اُٹھ کھلن گے لے ہتھیریاں نوں گمراہ کرن گے۔^{۱۲} لے دینی دے ودھ جان نال ہتھیریاں دی محبت تھنڈی پے جاوے گی۔^{۱۳} پر جہڑا اخیر تیکر ڈٹیا روے گا، اونوں ای نجات ملے گی۔^{۱۴} لے بادشاہی دی ایہ انجیل سبھو جگ وچ سنائی جاوے گی۔ تان جو سبھناں قومیں لئی گواہی ہووے۔ تے اخیر ہووے گا۔^{۱۵} مُکدی گل ایہ پئی جدوں تسیں اوس مکروہ شے نوں، جیدا ذکر دانی ایل نبی دی راپیں ہوئیا، پاک تہاں لے کھلوتا ویکھو (جہڑا پڑھ، جان لوے)۔^{۱۶} تے جہڑے یہودیا وچ ہوں، اوہ پہاڑ لے نس جان۔^{۱۷} لے جہڑے کوٹھ لے ہوں اوہ گھروں کجھ لئیں جوگی تھلے نا لئیں۔^{۱۸} لے جہڑا پیلی وچ ہووے، اوہ اپنا چکا لئیں جوگی پشیاں نا مڑے۔^{۱۹} اونیاں لے ہاڑا، جہڑیاں اونیاں دہاڑیاں وچ اُمید نال ہوں گیاں۔ لے جہڑیاں دھہ پیاؤن والیاں ہوں۔^{۲۰} مُکدی گل ایہ پئی تسیں دعا کرو پئی تہاڈا نسا پلے یاں سبت وچ نا ہووے۔^{۲۱} کیوں جو اوس ویلے اجیہی وڈی مصیبت ہووے گی پئی جگ دے مڈھ نوں ہوں تیکر نا کدی ہوئی لے نا کدی ہووے گی۔^{۲۲} لے جیکر اوہ دہاڑے گھٹ نا کیے جاؤندے تان کسے بندے بشر نوں نجات نا ملدی۔ پر چنہوئیاں جوگی اوہ دہاڑے گھٹلے جان گے۔^{۲۳} تے جیکر کوئی تہانوں آکھ پئی ویکھو مسیح ایتھہ اے یاں اوتھہ اے۔ تان بھروسا نا کرنا۔^{۲۴} کیوں جو جھوٹے مسیح لے جھوٹے نبی اُٹھ کھلن گے۔ لے اجیہ وڈے نشان لے انوکھ کم وکھاؤن گے پئی جیکر ہو سکیا تان اوہ چنہوئیاں نوں وی گمراہ کر دیں گے۔^{۲۵} ویکھو! میں اگیتے ای تہانوں دس دتا اے۔^{۲۶} مُکدی گل ایہ پئی جیکر لوکی تہانوں آکھن پئی ویکھو اوہ جنگل وچ اے۔ تان باہر نا جانا۔ یاں ایہ پئی ویکھو اوہ کھوٹھیاں وچ اے، تان بھروسا نا کرنا۔^{۲۷} کیوں جو جیویں پئی پورب توں چمک کے پچھم تیکر وکھالی دیندی اے، اونوں ای ابن انسان دا پرتاوا ہووے گا۔^{۲۸} جتھہ کتے لاش ہووے گی۔ اوتھہ گدھاں وی کٹھیاں ہو جان گیاں۔^{۲۹} لے یکدم اونیاں دہاڑیاں دی مصیبت توں مگروں سورج نہیر ہو جاوے گا۔ لے جن اپنی رُشنائی نا دیوے گا لے تارے آسمان توں ڈگن گے لے آسمان دیاں طاقتاں ہلاٹیاں جان گیاں۔^{۳۰} تے ابن انسان دا نشان آسمان لے ظاہر ہووے گا۔ لے اوس ویلے دھرتی دے سبھو قبیلے سین گٹن گے۔ لے ابن انسان نوں وڈی قدرت لے ڈھیر جلال نال آسمانی بدلاں لے آؤندیاں ویکھن گے۔^{۳۱} تے اوہ ترسنگیاں دی واج نال اپنے فرشتیاں نوں گھلے گا لے اوہ آسمان دے اک کنڈے توں دوجے کنڈے تیکر چواں پاسیوں لہے کے اوہندے چنہوئیاں دی لوڑ پوری کرن گے۔^{۳۲} پئی انجیر دے رُکھ توں ایہ مثال سیکھو۔ جیویں ای اودی ٹاہنی نرم ہندی اے لے پتر پھٹدے نیں، تان تسیں جان لیندے او پئی گرمی نیڑے اے۔^{۳۳} ایسے طراں تسیں وی جدوں ایہ سبھو کجھ ویکھو تان جان لئو پئی اوہ نیڑے، سگوں بوے لے آن کھلوتا اے۔^{۳۴} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جدوں تیکر ایہ سبھو نا ہو لے، ایہ پیڑھی اُکا نا جاوے گی۔^{۳۵} آسمان لے دھرتی ٹل جان گے، پر میریاں گلاں اُکا نا ٹلن گیاں۔^{۳۶} پر اوس دہاڑے لے اوس ویلے نوں کوئی نئیں جان دا۔ آسمان دے فرشتے وی نئیں۔ پر اکلا آسمانی باپ جان دا اے۔^{۳۷} جیویں نوح دے دہاڑیاں وچ ہوئیا، اوسے طراں ابن انسان دا پرتاوا ہووے گا۔^{۳۸} کیوں جو جیسے طراں طوفان توں اگیتلے دہاڑیاں وچ لوکی کھاؤندے پیندے لے ویا کردے لے ویاے جاؤندے سن، اوس دہاڑے تیکر پئی نوح بیڑی وچ وڑیا۔^{۳۹} لے فکریہ پئی، جدوں تیکر پئی طوفان آن کے سبھناں نوں وگلے گئیاں۔ اوسے طراں ابن انسان دا پرتاوا وی ہووے گا۔^{۴۰} اوس ویلے پیلی وچ دو بندے ہوں گے۔ اک نوں چُک لیا جاوے گا لے اک نوں چھڈ دتا جاوے گا۔^{۴۱} دو بیبیاں چکی پیہ ریاں ہوں گیاں۔ اک نوں چُک لٹیا جاوے گا لے اک نوں چھڈ دتا جاوے گا۔^{۴۲} مُکدی گل ایہ پئی جاگدے رہو۔ کیوں جو تسیں نئیں جان دے پئی تہاڈا خداوند کہڑے دہاڑے آوے گا۔^{۴۳} پر تسیں ایہ جان دے او پئی جیکر گھر دے مالک نوں پتا ہوندا پئی چور کس ویلے آوے گا، تان اوہ ضرور جاگدا رہندا۔ لے چور نوں وڑن نا دیندا۔^{۴۴} ایسے لئی تسیں وی تیار رہو۔ کیوں جو جہڑے ویلے تہاڈے وچار وی نئیں ہوں، ابن انسان آ جاوے گا۔^{۴۵} مُکدی گل ایہ پئی اوہ وفا دار لے ہتھیار غلام کون اے، جنھوں (اودے) آقلے اپنے گھر جوگی مٹھیا، تان جو ویلے سیر اونیاں نوں روٹی کھواوے۔^{۴۶} دھن اوہ غلام اے، جنھوں آقا آن کے انج ای کردا ویکھ۔^{۴۷} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی اوہ اونوں اپنے سبھو مال دا مختار بنا دیوے گا۔^{۴۸} پر جیکر بُرا غلام اپنے من اندر آکھ پئی میرے آقا دے اُون وچ چوکھا چر باقی اے۔^{۴۹} لے اپنے سنگی غلاماں نوں مارن لگ پوے لے شرابییاں نال کھاوے پوے۔^{۵۰} تان اوس غلام دا آقا، اوس دہاڑے پئی جدوں اونوں وچار وی نا ہووے، آن کھلووے گا۔^{۵۱} لے اونوں وڈھ دیوے گا۔ لے اودا حصا ریا کاراں نال مٹھ گا۔ اوتھہ رونا لے دند پینا ہووے گا۔

۱۔ تد اسمان دی بادشاہی اونیاں دس کواریاں وانگ ہووے گی، جہڑیاں اپنیاں مشالان لے کے ڈولہ دے جی آباں نوں تُریاں۔^۲ اونیاں وچ پنجہ عقل لے پنج عقل وند سن۔^۳ جہڑیاں عقل سن، اونیاں مشالان لٹیاں پر تیل اپنے نال نا لٹیا۔^۴ پر عقل وندائے اپنیاں مشالان دے نال اپنیاں کُپیاں وچ تیل وی لے لٹیا۔^۵ جدوں ڈولہ نہ واپو چر لایا تاں سبھناں نوں نیندر دے لارے آؤن لگے اوہ ستوں گئیاں۔^۶ ادھی راتیں ڈھمپے گئی پئی ویکھو ڈولہ آؤندا پیا اے، اودے جی آباں نوں نکلے۔^۷ ایس گل لے اوہ سبھو کواریاں جاگے اپنیاں مشالان نوں سیدھا کرن لگیاں۔^۸ لے عقلانہ عقل وندناں نوں آکھیا پئی اپنے تیل وچوں سانوں وی کجھ دیو۔ کیوں جو ساڈیاں مشالان بُجھدیاں پیاں نیں۔^۹ عقل وندائے جواب وچ آکھیا پئی خورے ایہ ساڈے لے تہاڈے ڈونواں جوگی ہتھیرا نا ہووے۔ ایس لئی چنگا اے پئی تسنیں وچن والیاں کول جاؤ لے آؤ۔^{۱۰} جدوں اوہ گئیاں تاں ڈولہا اپڑکے آن کھلوتا لے اوہ جہڑیاں تیار سن اودے نال ویا، وچ رل گیاں لے بوا ڈھپ گیا۔^{۱۱} فیر اوہ ڈوجیاں کواریاں وی آباں۔ لے آکھن لگیاں پئی اے خداوند! اے خداوند! ساڈے جوگی بوا لا۔^{۱۲} پر اوہ جواب وچ آکھیا، میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی میں تہانوں نئیں جان دا۔^{۱۳} ایس لئی جاگدے رُو۔ کیوں جو تسنیں نا اوس دیہاڑ نوں جان دے اولے نا اوس ویلے نوں۔^{۱۴} کیوں جو ایہ اِنج اے چنچ اِک بندے کسہ پور دیس ول جاؤندے ویلے غلاماں نوں سدکے اپنا مال اونیاں دے حوالہ کیتا۔^{۱۵} اِک نوں پنج قنطار یت، ڈوج نوں دولے تیج نوں اِک۔ ہر کسے نوں اودے میچ دا دتا۔ لے سفر لے روانا ہو گئیا۔^{۱۶} جنھوں پنج قنطار ملے سن، اوہ یکدم گئیا لے اونیاں دا لین دین کرکے پنج پور کما لے۔^{۱۷} ایسے طراں جنھوں دو ملے سن، اوہ وی دو پور کما لے۔^{۱۸} پر جنھوں اِک ملیا سی، اوہ جا کے مٹی کھوتری لے اپنے مالک دا قنطار دب دتا۔^{۱۹} ہتھیری مُدت مگروں وناں غلاماں دا آقا آیا لے اونیاں توں بچھ پڑتیت کرن لگا۔^{۲۰} جنھوں پنج ملے سن، اوہ پنج قنطار پورے لے حاضر ہوئیا۔ لے آکھیا پئی اے مالک! توں مینوں پنج قنطار یت سن، ویکھ میں پنج پور کما لے نیں۔^{۲۱} اودے مالک نے اونوں آکھیا پئی اے نیک لے دیانت دار غلام! شاوا! توں گھٹ وچ دیانتدار نکلیا۔ میں چوکھا تیرے تھ حوالہ کراں گا۔ اپنے مالک دی خوشی وچ رل جا۔^{۲۲} لے جنھوں دو قنطار ملے سن، اوہ وی حاضر ہو کے آکھیا پئی اے خداوند! توں مینوں دو قنطار یت سن، ویکھ میں دو پور کما لے نیں۔^{۲۳} اودے مالک نے اونوں آکھیا پئی اے نیک لے دیانت دار غلام! شاوا! توں گھٹ وچ دیانتدار نکلیا۔ میں چوکھا تیرے تھ حوالہ کراں گا۔ اپنے مالک دی خوشی وچ رل جا۔^{۲۴} تد اوہ وی، جنھوں اِک قنطار ملیا سی، حاضر ہوا لے آکھن لگا۔ اے آقا! میں تینوں جان دا ہاں پئی توں بوہٹ ڈاھڈا بندا ایں۔ جہڑا پئی جتھ نئیں بیجیا، اوتھوں وی وڈھدا اے، لے جتھ نئیں کھلاریا، اوتھوں وی کٹھا کردا اے۔^{۲۵} مُکدی گل ایہ پئی میں ڈر دے مارے جا کے تیرا قنطار مٹی وچ دب دتا۔ ویکھ! جو کجھ تیرا سی، اوہ ایہ پٹیا اے۔^{۲۶} اودے مالک نے جواب وچ اونوں آکھیا پئی اوہ شیر لے نیکم غلام! توں جان دا سین پئی میں جتھ نئیں بیجیا، اوتھوں وڈھدا ہاں لے جتھ نئیں کھلاریا، اوتھوں کٹھا کردا ہاں۔^{۲۷} مُکدی گل ایہ پئی فیر تاں تینوں چاپدا سی پئی میری رقم ساہوکاراں نوں دے چھڈدا۔ تاں میں اُن کے، جو میرا اے، سُود سمیت وصولدا۔^{۲۸} مُکدی گل ایہ پئی ایدے کولوں ایہ قنطار لے لؤ لے جہدے کول دس قنطار نیں، اونوں دے دیو۔^{۲۹} کیوں جو جہدے کول کجھ پیگا، اونوں پور دتا جاوے گا۔ لے اودے کول چوکھا ہو جاوے گا۔ پر جہدے کول کجھ نئیں، اودے کولوں اوہ وی کھو لٹیا جاوے گا، جو کجھ اودے کول اے۔^{۳۰} لے ایس نیکم غلام نوں باہر نہیرے وچ سُٹ آؤ۔ اوتھ رونا لے دندان دا پیہنا اے۔^{۳۱} جدوں ابن انسان اپنے جلال وچ آوے گا۔ لے فرشتہ اودے نال پڑن گے۔ تد اوہ اپنے جلالی تخت لے پوے گا۔^{۳۲} لے سبھو قوماں اودے لگ کٹھیاں کیتیاں جان گئیاں۔ لے اوہ اِک نوں ڈوجی توں وکھ کرے گا۔ جیویں ابالی بھیڈاں نوں بکریاں توں وکھ کردا اے۔^{۳۳} لے بھیڈاں نوں اپنے سج لے بکریاں نوں اپنے کھپ پاسے کھلارے گا۔^{۳۴} تد بادشاہ اونیاں نوں، جہڑے اودے سج پاسے پوے گے، آکھ گا۔ پئی آؤ میرے باپ دے دھنی لوکو۔ جہڑی بادشاہی مُڈھ توں اگیتی تہاڈے جوگی تیار کیتی گئی اے، اونوں بخرے وچ لے لؤ۔^{۳۵} کیوں جو میں بھکھا ساں، لے تسناں مینوں کھاؤں نوں دتا۔ میں ترایا ساں، لے تسناں مینوں پیئیں نوں دتا۔ میں پردیسی ساں لے تسنیں میرا چاء کیتا۔^{۳۶} ننگا ساں، لے تسناں میرا تن ڈھکیا۔ میں بیمار ساں، لے تسنیں میری پرواہ کیتی۔ قیدی ساں لے تسنیں میری خبر لئی۔^{۳۷} تد راستباز اودے جواب وچ آکھن گے پئی اے خداوند! کدوں اسیں تینوں بھکھا ویکھیا لے کھاؤں نوں دتا؟ لے ترایا ویکھیا لے پیئیں نوں دتا؟^{۳۸} لے کدوں اسیں تینوں پردیسی ویکھیا لے تیری بھال کیتی؟ یاں ننگا ویکھیا لے تن ڈھکیا؟^{۳۹} یاں کدوں اسیں تینوں بیمار یا قیدی ویکھ کے تیرے کول لے؟^{۴۰} تد اوہ بادشاہ جواب وچ اونیاں نوں آکھ گا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں کیوں جو تسنیں میرے اپنیاں نیک بھرانواں وچوں کسے اِک نال اِنج کیتا تاں اوہ میرے نال ای کیتا۔^{۴۱} تد اوہ اونیاں نوں وی، جہڑے اودے کھپ پاسے پوے گے، آکھ گا پئی اوہ لعنتیو! میرے اگوں اوس ہمیشاں دی اگ وچ چلے جاؤ، جہڑی شیطان لے اودے فرشتیاں جوگی تیار کیتی گئی اے۔^{۴۲} کیوں جو میں بھکھا ساں، لے تسنیں مینوں کھاؤں نوں نا دتا۔ ترایا ساں لے تسنیں مینوں پیئیں نوں نا دتا۔^{۴۳} پردیسی ساں لے تسنیں میری پرواہ نا کیتی۔ ننگا ساں لے تسنیں میرا تن نا ڈھکیا۔ بیمار لے قیدی ساں لے تسنیں میری خبر نا لئی۔^{۴۴} تد اوہ جواب وچ آکھن گے پئی اے خداوند کدوں اسیں تینوں بھکھا یا ترایا یاں پردیسی یاں ننگا یاں بیمار یاں قیدی ویکھیا لے تیری خدمت نا کیتی؟^{۴۵} تد اوہ اونیاں نوں جواب وچ آکھ گا پئی میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی کیوں جو تسنیں اپنیاں نیکیاں وچوں کسے اِک دے نال نا کیتا تاں میرے ای نال نا کیتا۔^{۴۶} لے ایہ ہمیشاں دے عذاب وچ جان گے پر راستباز ہمیشاں دی حیاتی وچ۔

۱۔ لے ایج ہوا پئی جدوں یسوع اہی سبھو گلاں آکھ سناٹیاں تان اوہ اپنے چلیا نوں آکھیا۔^۲ تسین جان دے او پئی دو دہائے مگروں فستح ہوئے گا۔ لے ابن انسان پھڑوایا جاوے گا۔ تان جو اونوں شولی چاڑھیا جاوے۔^۳ تد سردار کاہن لے قوم دے وڈیرے قیافا نان دے سردار کاہن دے ڈیرے کتھہوئے۔^۴ لے صلاح کیتی پئی یسوع نوں توکھ نال پھڑکے جانوں ماریئے۔^۵ پر آکھدے سن پئی عید وچ نئیں۔ کیوں جو لوکاں وچ فسادہ جاوے گا۔^۶ لے جدوں یسوع بیت عنیا وچ شمعون کوڑھی دے گھر وچ سی۔^۷ تان اک بی بی سنگی مرم دے عطر دان وچ ماہنگا عطر لے کے ودے کول آئی۔ لے جدوں اوہ روٹی کھاؤں بیٹھا تان اوہ دے سیر وچ پایا۔^۸ لے چیلہ اہی ویکھ کے رنج ہوئے لے آکھن لگے۔ اہی کیوں ضائع کیتا گیا۔^۹ کیوں جو اہی چوکھا ماہنگا وکدا لے اپدی کمائی ماہتراں وچ ونڈی جاؤندی۔^{۱۰} یسوع اہی جان دے ہونیاں اونان نوں آکھیا پئی ایس بی بی نوں کیوں ستاؤندے او؟ اپنے تان میرے نال نیکی کیتی اے۔^{۱۱} کیوں جو ماہتراں تان سداں تہاڈے کول نیں۔ پر میں تہاڈے کول ہمیشاں نئیں۔^{۱۲} کیوں جو اپنے میرے جُست لے عطر پاکے میرے دفناوے جوگی کیتا اے۔^{۱۳} میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی سبھو جگ وچ، جتھ وی ایس انجیل دا پرچار ہووے گا، اہی وی، جو کجھ اپنے کیتا، اپدی یادگاری جوگی آکھیا جاوے گا۔^{۱۴} تد اونان باراں وچوں اک، جہدا نان پودا، اسکرُوتی سی۔ سردار کاہناں دے کول اپڑا۔^{۱۵} لے آکھیا پئی جیکر میں اونوں تہاڈے تھ حوالہ کرا دیواں تان مینوں کہہ ملے گا؟ لے اونان نے اونوں تھ متقال تول کے دتے۔^{۱۶} لے اوہ اوس ویلہ اونوں پھڑواؤں دا موقعا لبھن لگ پٹیا۔^{۱۷} لے عید فطیر دے پہلے دہائے چیلیاں یسوع دے کول آن کے آکھیا؛ توں کہہ چاؤنا اے؟ پئی اسیں تیرے جوگی فستح کھاؤں دی تیاری کریئے؟^{۱۸} اوہ آکھیا؛ شہر وچ فلاں بندے دے کول جا کے اونوں آکھو پئی مُرشد دا فرمان اے۔ "میرا وبلا نیڑے اے۔ میں اپنے چیلیاں نال تیرے گھر فستح کرنی اے۔"^{۱۹} لے جیویں یسوع چیلیاں نوں حُکم دتا سی، اونان نے اونوں ای کیتا۔ لے فستح تیار کیتی۔^{۲۰} جدوں دِن دُبا تان اوہ باراں چیلیاں دے نال کھاؤں بیٹھا۔^{۲۱} لے جدوں اوہ کھا رہے سن تان اوہ آکھیا؛ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی تہاڈے وچوں اک مینوں پھڑواوے گا۔^{۲۲} لے اوہ چوکھ رنج ہوئے تہر کوئی اونوں آکھن لگا؛ اے خداوند! کہ میں تان نئیں؟^{۲۳} اوہ جواب وچ آکھیا؛ جہڑا میرے نال تھالی وچ پتھ پاؤندا اے، اووئی مینوں پھڑواوے گا۔^{۲۴} ابن انسان تان جیویں اوہ دے ولوں لکھیا اے، جاؤندا اے۔ پر پاڑا اوس بندے لے، جہدی راپیں ابن انسان پھڑوایا جاؤندا اے۔ جیکر اوہ بندا نا ای جمدا تان اوہ دے جوگی اہی جنگاؤندا۔^{۲۵} تد اونوں پھڑواؤں والا پودا، کُو پٹیا لے آکھیا؛ رہی! کہ میں تان نئیں؟ اوہ اونوں آکھیا؛ تُوں آپ ای آکھ دتا اے۔^{۲۶} جدوں اوہ روٹی کھا رہے سن تان یسوع روٹی لئی لے برکت دتی لے پھنی لے چیلیاں نوں دے کے آکھیا؛ لو! کھاؤ! اہی میرا جُستا اے۔^{۲۷} فیر پیلا پھڑکے شکر کیتا لے اونان نوں دے کے آکھیا؛ تسین سبھو اپدے وچوں پیوؤ۔^{۲۸} کیوں جو تُوں عہد دا اہی میرا لبھو اے، جہڑا ہتھیریاں جوگی گناہاں دی معافی واسطے وگایا جاؤندا اے۔^{۲۹} لے میں تہانوں آکھدا ہاں پئی انگور دے ایس شہیرے نوں فیر نا پیوؤں گا۔ اوس دہائے تیکر پئی تہاڈے نال اپنے باپ دی بادشاہی وچ نواں نا پیوواں۔^{۳۰} لے اوہ گیت گاؤندے ہوئے زیتون دے پہاڑ ول تہر پئے۔^{۳۱} تد یسوع اونان نوں آکھیا پئی تسین سبھو ایسے رائیں میرے ولوں تھیدا کھاؤگے۔ کیوں جو لکھیا اے پئی میں ایالی نوں ماراں گا لے اجڑ دیاں بھیدان کھلے جاؤں گیان۔^{۳۲} پر میں اپنے جیو پٹین مگروں تہاڈے توں اگیترا گلیل ول جاؤں گا۔^{۳۳} ایس گل لے پطرس نے جواب وچ اونوں آکھیا۔ پئی مینوں تان اُگا تھیدا نا لگے گا۔^{۳۴} یسوع اونوں آکھیا؛ میں تینوں سچی آکھدا ہاں پئی ایسے رائیں کُڑ دی بانگ توں اگیتے توں تین واری میرا انکاری ہوویں گا۔^{۳۵} پطرس نے اونوں آکھیا؛ جیکر تیرے نال مینوں مرنا وی پئے تان فیر وی تیرا انکاری نا ہواں گا۔ لے سبھان چیلیاں وی ایسے طراں ای آکھیا۔^{۳۶} تد یسوع اونان دے نال جتسمنی نان دی اک تھان اپڑا۔ لے چیلیاں نوں آکھیا؛ ایتھ ای بیٹھ رہو۔ جدوں تیکر پئی میں اوتھ جا کے دعا کر لوں۔^{۳۷} لے پطرس لے زیدی دے دونوں پُتران نوں نال لے جا کے ڈکھی لے ڈاھڈا پین ہون لگ پٹیا۔^{۳۸} تد اوہ اونان نوں آکھیا؛ میری جان مرن اخیر تائیں ڈکھی اے۔ تسین ایتھ کھلؤو لے میرے نال جاگدے رہو۔^{۳۹} لے کجھ لگے ودھ کے مُنھ پنے ڈگ کے دعا کیتی لے آکھیا؛ اے میرے باپ! جیکر ہو سکدا اے تان اہی پیلا میتھوں ٹیل جاوے۔ تان وی اوسے طراں نا ہووے پئی جیویں میں چاؤندا ہاں۔ سگوں اوسے طراں، جیویں توں چاؤندا ایں۔^{۴۰} تد چیلیاں کول آیا لے اونان نوں شتہ ہوئے ویکھیا۔ لے پطرس نوں آکھیا پئی کہ تسین میرے نال اک گھڑی وی نا جاگ سکے؟^{۴۱} جاگو لے دعا کرو۔ تان جو آزمائش وچ نا پوؤ۔ روح تان تگڑی اے پر جُستا ماڑا اے۔^{۴۲} فیر اوہ دوجی واری جا کے دعا کیتی لے آکھیا؛ اے میرے باپ! جیکر اہی میرے پیتھوں پنا میتھوں نئیں ٹیل سکدا تان تیری ای مرضی پوری ہووے۔^{۴۳} لے فیر آن کے اونان نوں شتہ ہوئے ویکھیا۔ کیوں جو اونان دیاں اکھاں نیندر نال بہریاں سن۔^{۴۴} لے اونان نوں چھڈ کے فیر چلا گیا۔ لے فیر اووئی گل آکھ کے تیجی واری دعا کیتی۔^{۴۵} تد چیلیاں دے کول آن اونان نوں آکھیا؛ ہون شتہ رہو۔ لے ارام کرو۔ ویکھو! اوہ گھڑی آن کھلوتی اے پئی ابن انسان گنپیاں دے تھ حوالہ کیتا جاوے گا۔^{۴۶} اُٹھو۔ چلیئے۔ ویکھو! مینوں پھڑواؤں والا نیڑے ای اے۔^{۴۷} اوہ اہی آکھ ای رہا سی پئی ویکھو! پودا، جہڑا اونان باراں وچوں اک سی، آیا لے اوہ دے نال اک وڈا جتھ تلواراں لے ڈانگاں لے کے سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں ولوں آن کھلوتا۔^{۴۸} اوہ پھڑواؤں ولے نے اونان نوں اہی نشانی دسی سی پئی جنھوں میں جُماں گا، اووئی اے لے اونوں پھڑ لینا۔^{۴۹} لے اوتھ ای یسوع دے کول آن کے اونوں آکھیا؛ اے رہی! سلام لے اونوں مکر نال جُمت لٹیا۔^{۵۰} یسوع اونوں آکھیا؛ او میاں! توں کیتھوں تیک اپڑ گنپا! ایس گل لے اونان نے یسوع دے کول آن کے اونوں پھڑ لینا۔^{۵۱} لے ویکھو! یسوع دے سنگیاں وچوں اک کتھتھ ودھا کے اپنی تلوار کڈھی لے سردار کاہن دے غلام لے چلا کے اوہا کن وڈھ دتا۔^{۵۲} تد یسوع اونوں آکھیا؛ اپنی تلوار نوں اودی تھانوں رکھ۔ کیوں جو اوہ سبھو، جہڑے تلوار چلاؤندے نیں، تلوار نال ای مرن گے۔^{۵۳} تیرا کہہ وچار اہی پئی میں اپنے باپ دی منت نئیں کر سکدا؟ لے اوہ فرشتیاں دیاں باراں فوجاں ایسے ای ویلے میرے جوگی گھلے گا۔^{۵۴} پر اوہ لکھتاں پئی ایویں ای ہونا لازمی اے، کیکر پوریا ہون گنپاں؟^{۵۵} اوسے ای گھڑی یسوع جتھ نوں آکھیا پئی تسین تلواراں لے ڈانگاں لے کے مینوں انج پھڑن لے اوہ پئی جیویں میں کوئی ڈاکو ہاں۔ میں روز پیکل وچ بیہ کے سیکھ دیندا ساں لے تسین مینوں نا پھڑا۔^{۵۶} پر اہی سبھ ایس لئی ہونیاں تان جو نیپاں دیاں لکھتاں پوریاں ہون۔ ایس گل لے سبھو چیلہ اونوں چھڈ کے نس وگے۔^{۵۷} پر یسوع نوں پھڑن ولے اونوں وڈے کاہن قیافا کول لے گئے۔ جتھ فقیہ لے وڈیرے کتھ سن۔^{۵۸} لے پطرس دُور دُور رہ کت اوہ دے

مگر مگر سردار کاہن دے ڈیرے تیکر گیا۔ لے اندر وژک نوکراں نال نتیجا ویکھن لئی بیہ گیا۔^{۵۹}۔ تد سردار کاہن لے سبھو وڈی عدالت ولہ یسوع لے جھوٹی گواہی دی بھال کرن لگ پئے۔ تان جو اونوں جانوں مارن۔^{۶۰}۔ پر گواہی نا لیہی۔ ایتھوں تیکر پئی بٹھیرے جھوٹے گواہ پیش ہوئے۔ اخیر وچ دو لے۔^{۶۱}۔ لے آکھن لگ؛ ایہ آکھیا اے پئی میں رب دی پیکل نوں ڈھا سکدا لے اونوں تین دپاڑے وچ فیر بنا سکدا پاں۔^{۶۲}۔ تد سردار اُٹھ کھلوتا لے آکھیا؛ کہ توں کجھ جواب نئیں دے سکدا؟ کہ ایہ سچ اے، جہدی تیرے خلاف گواہی دتی جا رہی اے؟^{۶۳}۔ پر یسوع چپ رہا۔ تد سردار کاہن نے اونوں آکھیا؛ میں تینوں زندہ رب دی سونھ دیندا ہاں پئی جیکر توں رب دا پُتر مسیح ایں، تان سانوں دس دے۔^{۶۴}۔ یسوع نے اونوں آکھیا؛ توں آپ ای آکھ دتا اے۔ سگوں میں تہانوں آکھدا ہاں پئی۔ پُتر توں تسیں ابن انسان نوں القادر دے سچ بیٹھا لے اسمانی بدلاں لے آؤندا ہوئیا ویکھوگ۔^{۶۵}۔ ایس گل لے سردار کاہن نے ایہ آکھدے ہوئیاں اپنا چگا پاڑ دتا پئی ایہ کُفر تولیا اے۔ پُتر سانوں گواہیاں دی کہ لوڑ اے؟ ویکھو! تسیں نے ایہ کُفر سُنیا اے۔^{۶۶}۔ پُتر تہاڈا کہ وچار اے؟ اونانے جواب وچ آکھیا؛ ایہ قتل دے لائق اے۔^{۶۷}۔ تد اونانے اوہدے مٹھ لے تھکيا لے اونوں گھسٹن مارے لے پورناں نے چنداں مارکے۔^{۶۸}۔ آکھیا؛ اوہ مسیح! سانوں نبوت دی راپیں دس پئی تینوں کہہ ماریا؟^{۶۹}۔ جد پطرس باہر برانڈے وچ بیٹھا سی تان اک نوکرانی نے اوہدے کول آن کے آکھیا؛ توں وی یسوع گلیلی دے نال سیں۔^{۷۰}۔ پر اوہ سبھناں دے سامنے انکاری ہوئے آکھیا؛ میں نئیں جان دا پئی توں کہ آکھدی پئی ایں۔^{۷۱}۔ لے جدوں اوہ بوئے ول باہر نوں جاؤں لگا تان دوجی نے اونوں ویکھ کے اونان نوں، جہڑے اوہ حاضر سن، آکھیا پئی ایہ وی یسوع ناصری دے نال سی۔^{۷۲}۔ تد اوہ سونھ کھا کے فیر انکار کیتا پئی میں تان ایس بندے نوں جان دا وی نئیں۔^{۷۳}۔ کجھ چر پچھوں اونان نے، جہڑے اوہ کھلوتے سن، کول آن کے پطرس نوں آکھیا؛ بیشک توں وی اونان وچوں اک ایں۔ کیوں جو تیری بولی توں اپوئی جاپدا اے۔^{۷۴}۔ اخیر اوہ لعنت کر کے سونھ کھاؤں لگا پئی میں ایس بندے نوں نئیں جان دا۔ لے یکدم کُکڑنے بانگ دتی۔^{۷۵}۔ تد پطرس نوں یسوع دی اوہ گل چیت آئی، جہڑی اوہ آکھی سی، پئی کُکڑ دے بانگ دین توں اگیتے توں تین واری میرا انکار کریں گا۔ لے اوہ باہر جا کے زار زار رُہا۔

۱۔ جدوں دِن چڑھیا تان سبھ سردار کاہناں لے قوم دے وڈیریاں یسوع دے برخلاف صلاح پکائی پئی اونوں جانوں مارن-۲^۲۔ لے اونوں بنہ کھلے گئے لے پیلطوس حاکم دے ہتھ حولہ کیتا-۳^۳۔ تد اونوں بھڑواؤن ولے پھودانے ویکھیا پئی اوہ جرم وار مٹھیا گیا تان ڈاھڈا پشنتا-۴۔ لے اوہ تیتھ مثقالاں سردار کاہناں لے وڈیریاں کول پرتاؤن آیا-۴^۴۔ لے آکھیا؛ میں گناہ کیتا پئی-۵۔ قصور نوں مرواؤن لئی پھڑوایا۔ اونان آکھیا؛ سانوں کیہ؟ توں جان-۵^۵۔ تد اوہ مثقالاں پیکل وچ سٹھکے چلا گیا۔ لے جاکے پھالے لٹیا-۶^۶۔ پر سردار کاہناں لے اوہ مثقالاں چُکے آکھیا؛ اپناں نوں خزلے وچ پاؤنا روا نہیں۔ کیوں جو ایہ لبو دا مُل اے-۷^۷۔ تد اونان لے صلاح پکا کے اونان مثقالاں توں کمہیار دی پیلی، پردیسیاں دے دفناوے لئی خریدی-۸^۸۔ ایس پاروں اج تائیں اوہ پیلی "لبو دی پیلی" اکھواؤندی اے-۹^۹۔ تد اوہ لیکھت پوری ہوئی، جیڑی ارمیاہ نبی دی راہیں آکھی گئی سی پئی، "اونان لے اوہ تیتھ مثقالاں لئیامطلب اوہ لگان، جیڑا اوہ لے لائیا گنیا جھان لائیا، اوہ بنی اسرائیل وچوں سن-۱۰^{۱۰}۔ لے اونوں کمہیار دی پیلی جوگی دتاجیویں رب بن حکم کیتا سی-۱۱^{۱۱}۔ لے یسوع حاکم دے مٹھ دڑوئیں کھلوتا سی لے حاکم نے اونوں پُچھیا؛ کیہ توں پھودیاں دا راجا این؟ یسوع نے اونوں آکھیا پئی توں آپ ای آکھدا این-۱۲^{۱۲}۔ لے جدوں سردار کاہن لے وڈیرے اوہ لے الزام لا رہے سن تان اوہ کُجھ وی جواب نا دتا-۱۳^{۱۳}۔ تد پیلطوس نے اونوں آکھیا؛ کیہ توں نہیں سُندا پئی ایہ تیرے برخلاف کیناں گواہیاں دیندے پئے نیں؟-۱۴^{۱۴}۔ پر اوہ اونوں کیسے اک گل دا وی جواب نا دتا۔ ایس گلوں حاکم ڈاھڈا حیران ہوئیا-۱۵^{۱۵}۔ حاکم دا وسبب سی پئی عید لے لوکاں دی خاطر اک قیدی، جنھوں اوہ منگن، چھڈ دیندا سی-۱۶^{۱۶}۔ اوس ویلے اک مشہور قیدی سی، جہدا نان برابا سی-۱۷^{۱۷}۔ مُکدی گل ایہ پئی جدو اوہ کٹھ سن، پیلطوس نے اونان نوں آکھیا پئی تسی کنھوں چاؤندے او پئی میں تہاڈے جوگی چھڈ دیواں۔ برابا نوں یان یسوع نوں، جیڑا مسیح اکھواؤندا اے-۱۸^{۱۸}۔ کیوں جو اونوں پتا سی پئی اونان لے ویر نال اونوں پھڑوایا اے-۱۹^{۱۹}۔ لے جدوں اوہ عدالت دی گدی لے بیٹھا سی تان اوہدی ووٹنے اونوں سنپیا گھلیا پئی توں ایس نیک بندے نال کجھ نا کریں۔ کیوں جو میں اج شغف وچ ایہدے پاروں ڈاھڈا ڈکھ جریا اے-۲۰^{۲۰}۔ پر سردار کاہناں لے وڈیریاں جتھ نوں ورغلیا پئی برابا نوں منگن لے یسوع نوں جانوں مرواؤن-۲۱^{۲۱}۔ لے حاکم نے اونان نوں آکھیا؛ تسیں اپناں دونواں وچوں کنھوں منگدے او پئی میں اونوں چھڈ دیواں؟ اونان لے آکھیا؛ برابا نوں-۲۲^{۲۲}۔ پیلطوس نے اونان نوں آکھیا؛ فیر یسوع نال میں کیہ کراں، جیڑا مسیح اکھواؤندا اے؟ سبھناں نے آکھیا پئی اونوں سولی چاڑھیا جاوے-۲۳^{۲۳}۔ حاکم نے آکھیا۔ کیوں؟ اوہ کیہ بریائی کیتی اے؟ سگوں اوہی وی اُچی واج نال آکھن لگ پئی اونوں سولی چاڑھیا جاوے-۲۴^{۲۴}۔ جدوں پیلطوس نے ویکھیا پئی کوئی گل نہیں بن دی پئی سگوں فساد ہوندا اے۔ تان پانی لے لوکاں دے سامنے اپنے ہتھ دھو لے آکھیا؛ میں ایس نیک بندے دے لبو توں بری ہاں-ہوئن ٹسیں جانو-۲۵^{۲۵}۔ سبھ آکھن لگ؛ ایہدا لبو ساڈے لے ساڈی اولاد لے-۲۶^{۲۶}۔ ایس گل مگروں اوہ برابا نوں اونان جوگی چھڈ دتا لے یسوع نوں کوڑے مروا کے سولی چاڑھن جوگی گھل دتا-۲۷^{۲۷}۔ تد حاکم دے سپاہیاں نے یسوع نوں قلعے وچ لیجا کے ساری منڈلی اوہدے آل دولہ کٹھی کیتی-۲۸^{۲۸}۔ لے اوہدے لیڑے لاکے اونوں چوغا پڑایا-۲۹^{۲۹}۔ لے کنڈیاں دا تاج بنا کے اوہدے سیر لے دھریا لے کانہا اوہدے سچتھ پھڑایا۔ لے اوہدے لگے گوڈے پرنہو کے اوہدی کھلی کردے آکھیا؛ اوہ پھودیاں دے راجا! سلام-۳۰^{۳۰}۔ لے اوہدے لے تھکیا لے اوہی کانہا لے اوہدے سیر لے مارن لگ پئے-۳۱^{۳۱}۔ لے جدوں اونان لے اوہدی کھلی کر لئی تان چوغا لاکے فیر اوہدے ای لیڑے اونوں پڑا لے لے سولی چاڑھن نوں لے گئے-۳۲^{۳۲}۔ جدوں اوہ باہر لے تان اونان لے شمعوں نال دے اک قیروانی بندے نوں آکھیا پئی بنا اجرت اوہدی سولی چُکے-۳۳^{۳۳}۔ لے جدوں اوہ اوس تھانویں ایڑے، جیڑا جُلجُتا یعنی کھوپڑی دی تھان اکھواؤندا اے-۳۴^{۳۴}۔ تان اونان لے پت رلیا انگوری شیر، اونوں پین جوگی دتا۔ لے اوہ اوہ چکھنی وی پسند نا کیتی-۳۵^{۳۵}۔ لے جدوں اونان لے اونوں سولی چاڑھیا تان اوہدے لیڑیاں لے قرعا پایا لے آپو وچ ونڈ لٹیا-۳۶^{۳۶}۔ تان جو جو کجھ نبی دی راہیں آکھیا گیا سی، اوہ پورا ہووے پئی اونان لے میرے لیڑے آپو وچ ونڈ لے لے میرے کُتے لے قرعا پایا-۳۷^{۳۷}۔ لے اوہ اوتھ بیکھ کے اوہدی راکھی کرن لگ لے اوہ الزام لیکھ کے اوہدے سیر توں لے تنگ دتا۔ پئی ایہ یسوع اے، پھودیاں دا راجا-۳۸^{۳۸}۔ تد اوہدے نال دو ڈاکوآں نوں وی سولی چاڑھیا گیا۔ اک سج لے اک کھہ-۳۹^{۳۹}۔ لے راہی، جیڑے کولوں لنگھدے سن، سیر ہلا کے اونوں مندا آکھن لگے-۴۰^{۴۰}۔ لے آکھدے سن؛ واہ! توں، جیڑا پیکل نوں ڈھاؤندا لے تِن دیہاڑے مگروں اونوں فیر بناؤندا این، اپنا آپ بجا۔ جیکر توں رب دا پُتر این تان سولی توں لیہ کے تھلے آ-۴۱^{۴۱}۔ ایس طراں سردار کاہناں نے وی ققیان لے وڈیریاں دے نال رل کے اونوں تھٹھ مار کے آکھیا-۴۲^{۴۲}۔ ایہ پورناں نوں بچایا۔ اپنے آپ نوں نہیں بچا سکدا۔ جیکر ایہ اسرائیل دا راجا اے، تان ہون سولی اُنوں لیہ آوے لے اسیں ایہنوں من لوان گے-۴۳^{۴۳}۔ ایہدا بھروسا رب لے اے۔ جیکر اوہ اپنوں چاؤندا اے تان اپنوں بچاوے۔ کیوں جو اپنے آکھیا سی پئی میں "رب دا پُتر ہاں"-۴۴^{۴۴}۔ لے ایس طراں دیاں گلاں نال اوہ ڈاکو وی، جیڑے اوہدے نال سولی چاڑھ گئے سن، اونوں مینہ مار دے سن-۴۵^{۴۵}۔ ہون چھپوئیں گھڑی توں نووئیں گھڑی تیک سبھ دیس وچ نہیر پے گیا-۴۶^{۴۶}۔ نووئیں گھڑی دے نیزے یسوع نے اُچی واج نال آکھیا؛ ایللی ایللی لما شبقنتانی۔ جہدا مطلب اے، "میریا ربا! میریا ربا! توں مینوں کیوں چھڈ دتا؟"-۴۷^{۴۷}۔ جیڑے اوتھ کھلوتے سن، اونان وچوں کجھنے سُن کے آکھیا؛ پئی اوہ تان الیاس نوں سدا اے-۴۸^{۴۸}۔ لے یکدم اونان وچوں اکسے سفنج لٹیا لے سیر کے نال بھریا لے کانہ لے رکھ کے اوہدے مٹھ نوں لا دتا-۴۹^{۴۹}۔ پر پورناں نے آکھیا۔ کھلو جا۔ ویکھئے تان سبھی پئی الیاس اونوں بچاؤن لئی آؤندا اے یاں نہیں-۵۰^{۵۰}۔ لے یسوع فیر اُچی واج نال ساہ دے پئے-۵۱^{۵۱}۔ لے ویکھو۔ پیکل دا پردہ اُنوں لے تھلے تیکر پاٹ کے دو ٹوٹھو گیا۔ لے دھرتی کمی لے چٹاناں تڑک گئیاں-۵۲^{۵۲}۔ لے قوراں کھل گئیاں لے بھیرے کلبوت، اونان نیک لوکاں دے، جیڑے مر گئے سن، جیو پئے-۵۳^{۵۳}۔ لے اوہدے جیوؤں مگروں قوراں وچوں نکل کے پاک شہر وچ جاکے بھیریاں نوں وکھالی پئے-۵۴^{۵۴}۔ جدوں صوبہ دار نے لے اونان لے، جیڑے اوہدے نال یسوع دی راکھی کردے سن، بھُجال لے ایہ انہونی ویکھی تان ڈاھڈے ڈرے لے آکھن لگے؛ بیشک ایہ رب دا پُتر سی-۵۵^{۵۵}۔ لے اوتھ بھیریاں بیہیاں وی سن، جیڑیاں دُوروں ویکھدیاں پٹیاں سن لے جیڑیاں گلیں-۵۶^{۵۶}۔ توں ای یسوع دی سیوا کردی ہوئیاں اوہدے مگر مگر آیاں سن-۵۶^{۵۶}۔ اوپان وچ مریم مجدلی سی۔ یعقوب لے یوسف دی ماں مریم لے زیدی دے پُتران دی ماں-۵۷^{۵۷}۔ جدوں دِن دُپیا تان یوسف نال دا اک ارمتی دولت وند بندا آیا، جیڑا آپ وی یسوع دا چیل سی-۵۸^{۵۸}۔ اوہ پیلطوس کول جاکے یسوع دی لاش منگی۔ تد پیلطوس نے لاش دین دا حکم دتا-۵۹^{۵۹}۔ یوسف نے لاش نوں شتھری کتانی چادر وچ کھنایا-۶۰^{۶۰}۔ لے اپنی نوپن قور وچ دھریا،

جہڑی اونہ چٹان وچ کڈھوائی ہوئی سی۔ لتہ اک وڈا پتھر قور دے منہ لتہ اُراکے چلا گیا۔^{۶۱} لتہ مریم مجدلی لتہ دوجی مریم اونہ قور دے سامہ بیٹھیاں سن۔^{۶۲} دوجہ دیہاڑے، جہڑا تیاری توں چھیکڑلا دن اے، سردار کاہناں لتہ فریسیاں پیلطوس دے کول کٹھہوکے۔^{۶۳} آکھیا؛ مالک سانوں جیتہ آیا اے پئی اوس جھوٹے اپنی حیاتی وچ آکھیا سی پئی میں تین دیہاڑے مگروں جیو پواں گا۔^{۶۴} مُکدی گل ایہ پئی حکم دے پئی تیج دیہاڑے تیکر قور دی راکھی کیتی جاوے۔ تاں جو ایچ نا ہووے پئی اوہ جیلہ آؤن تاں اونوں چوری لیجاؤن۔ لتہ لوکاں نوں آکھن پئی اوہ مؤیاں وچوں جیو پیا اے۔ تاں ایہ چھیکڑلا توکھا اگیترے توکھ توں وی ودھ ہووے گا۔^{۶۵} پیلطوس نے اونان نوں آکھیا؛ راکھ تباڈے کول نیں۔ جاؤ۔ جیویں چنگا لگ، اوہدی راکھی کرو۔^{۶۶} اونانے جاکے اوس پتھر لتہ مہر لا دتی لتہ چوکیدار بھا کے قور دی راکھی کیتی۔

۱۔ لے سبت مگروں ہفتہ دے پہلے دیہائے دھمی ویلے مریم مجدلی لے دوجی مریم قور نوں ویکھن آئیاں۔ ۲۔ لے ویکھو! اک وڈا بھجال 28 آبا۔ کیوں جو رب دا فرشتہ اسمانون لٹھیا لے نیرے آن کے پتھر نوں اُلا رتا لے اوہدے لے بیہ گیا۔ ۳۔ اودی رُو بجلی وانگ لے اوہدا چگا برف وانگ چٹا سی۔ ۴۔ لے اوہدے ڈر توں پیرے دار کنب گئے لے مؤنیاں وانگ ہو گئے۔ ۵۔ فرشتہ بیبیاں نال کلام کر کے آکھیا؛ تسین نا ڈرو۔ کیوں جو میں جان دا ہاں پئی تسین یسوع نوں لبھدیاں او، جنھوں سُولی چاڑھیا گئیا سی۔ ۶۔ اوہ ایتھ نئیں اے۔ کیوں جو اپنے آکھن پاروں جیو پٹیا اے۔ آؤ۔ لے ایہ تھان ویکھو، جتھ اوہ پٹیا سی۔ ۷۔ لے چھیتی جا کے اوہدے چیلیاں نوں آکھو پئی اوہ مؤنیاں وچوں جیو پیا اے۔ لے ویکھو اوہ تہاڈے توں اگیترا گلیل ول جاؤندا اے۔ اوتھ تسین اونوں ویکھو گے۔ ویکھو! میں تہانوں اگیترا ای دس دتا اے۔ ۸۔ لے اوہ ڈرلے چوکھ چاء نال قور توں چھیتی چھیتی تریاں۔ لے اوہدے چیلیاں نوں سنپیا دین نس وگیاں۔ ۹۔ لے ویکھو! یسوع اونوں نوں ولیا لے آکھیا؛ سلام۔ اونانے کول آن کے اوہدے پیر پھڑے لے اوہدے لگ سیر نواہا۔ ۱۰۔ تد یسوعے اونان نوں آکھیا؛ نا ڈرو۔ جاؤ۔ میرے بھرانواں نوں سنپیا دیو پئی گلیل ول جاؤں۔ اوتھ مینوں ویکھن گے۔ ۱۱۔ جد اوہ رستہ وچ سن تان ویکھو! پیرے داران وچوں کجھنے شیر وچ آن کے، جو کجھ ہوا سی، سردار کاپان نوں آن سنایا۔ ۱۲۔ تد اونانے وڈیریاں نال کٹھو کے صلاح پکائی لے اونان پیرے داران نوں ہتھیرے متقال یتہ۔ ۱۳۔ لے آکھیا؛ تسین ایہ دسنا پئی رایتیں جدوں اسیں سوں رہے سان، اوہدے چیلے آن کے اونوں چوری لے گئے۔ ۱۴۔ لے جیکر ایہ گل حاکم دے کن تیکر اپڑے تان اسیں اونوں سمجھا کے تہانوں سزا توں بچا لواں گے۔ ۱۵۔ فیر انج ہوا پئی اونانے متقال لے کے جیویں سکھایا گیا سی، اوٹوں ای کیتا۔ لے ایہ گل اج تائیں یہودیاں وچ مشہور اے۔ ۱۶۔ لے اوہ یاران چیلے گلیل دے اوس پھاڑ لے اپڑے، جہڑا یسوعے اونان جوگی مٹھیا سی۔ ۱۷۔ لے اونوں ویکھ کے سیر نواہا۔ پر کجھنے شک کیتا۔ ۱۸۔ لے یسوعے کول آن کے اونان نال گلاں کیتیاں لے آکھیا پئی اسمان وچ لے دھرتی لے سبھ اختیار مینوں دتا گیا اے۔ ۱۹۔ مُکدی گل ایہ پئی تسین جا کے سبھ قوماں نوں چیلے بناؤ۔ لے باپ، لے پُتر لے پاک روح دے نال نال اونان نوں بیتسما دیو۔ ۲۰۔ لے اونان نوں ایہ سیکھ دیو پئی اونان سبھناں گلاں لے عمل کرن، جنھن دا میں تہانوں حکم دتا اے۔ لے ویکھو! میں جگ دے اخیر تیکر ہر روز تہاڈے نال ہاں۔

مرقس

1

۱۔ خدا دے پُتر یسوع مسیح دی انجیل دا مُڈھ۔ ۲۔ جسراں یسعیاہ نبی دی کتاب وچ لکھیا اے پئی۔ ویکھو! میں آپنا پغمبر تیرے لگے گھلنا ہاں جیہڑا تیرے لگے تیری راہ سجاوے گا۔ ۳۔ سدن ولہ دی واج۔ اجاڑ وچ رب دی راہ سجاؤ اودی وڈی سڑک نوں سیدھا بناؤ۔ ۴۔ یوحنا بیتسما دین والا اجاڑ وچ آیتے گناہواں دی معافی جوگی توبہ دے بیتسما دا پرچار کردا سی۔ ۵۔ لے یوحنا دا سبھ دیستہ سبھناں لوک یروشلم وچوں نکل کے اوہدے کول لے آئے اونان نیں آپنے گناہواں دا اقرار کر کے اردن دریا وچ اوہدے توں بیتسما لٹیا۔ ۶۔ لے یوحنا اوتھ دے والان دا کُرتا چمڑے دا کمر بند آپنے لک نال بنھی رکھدا سی۔ لے تہاڈا بے جنگلی ماکیو کھاؤندا سی۔ ۷۔ لے کلام سناؤندے ہوئے آکھدا سی پئی اوہ، جیہڑا اؤندا اے، میتھوں یور آور اے، تے میں اپنے جوگا نئیں پئی نیو کے اودی جُتی دا تسما کھولان۔ ۸۔ میں تہانوں پانی نال بیتسما دتا اے پر اوہ تہانوں روح القدس نال بیتسما دیوے گا۔ ۹۔ لے اونان دِناں وچ انج ہوا پئی یسوعے جلیل دے ناصرت وچوں آکے اردن دریا وچ یوحنا توں بیتسما لٹیا۔ ۱۰۔ لے جسراں ای اوہ پانی وچوں باہر آیتے اوتھ اسمان نوں پاٹدے لے روح نوں کبوتر وانگوں آپنے لے آؤندیاں ویکھیا۔ ۱۱۔ لے اسمان وچوں واج آئی پئی توں میرا عزیز پُتر ایں۔ میں تیتھوں خوش ہاں۔ ۱۲۔ لے روحے یکدم اونوں اجاڑ وچ گھل دتا۔ ۱۳۔ لے اوہ اجاڑ وچ چالیہ دِناں تیکر شیطان توں آزمایا گیا۔ لے جنگلی جنوراں دے نال رہا لے فرشتہ اودی خدمت کردے سن۔ ۱۴۔ یوحنا دی گرفتاری تھوں مگروں یسوع گلیل وچ آبا۔ لے رب دی بادشاہی دا پرچار کیتا۔ ۱۵۔ لے آکھیا پئی ویلا پورا ہو گئی لے رب دی بادشاہی نیرے آگئی اے۔ توبہ کرو تے انجیل لے ایمان لیاؤ۔ ۱۶۔ لے گلیل دی جھیل دے کنڈے کنڈے جاؤندیاں ہویاں اوتھ شمعون لے شمعون دے بھرا اندریاس تھوں ویکھیا پئی جھیل وچ جال سٹن رہے نیں۔ کیوں جو اوہ مجھیرے سن۔ ۱۷۔ لے یسوعے اونان نوں آکھیا پئی میرے مگر آ جاؤ! میں تہانوں بندے پھرن والا بنا دیواں گا۔ ۱۸۔ لے اوہ اوتھ ای آپنے جال چھڈ کے اوہدے مگر تھر پئے۔ ۱۹۔ لے اوتھوں کجھ دور لگے جا کے اوتھ زبدی دے پُتر یعقوبے اوہدے بھرا یوحنا نوں وی بیڑی لے ویکھیا۔ اوہ آپنے جالان دی مرمت کر رہے سن۔ ۲۰۔ اوتھ اونان نوں جھٹ سدا لے اوہ آپنے پیو زبدی نوں بیڑی وچ مزدوراں نال چھڈ کے اوہدے مگر تھر پئے۔ ۲۱۔ تد اوہ کفرناحوم وچ اپڑے لے اوہ جھٹ سبت دے دیہائے عبادت دی تھان وچ جا کے سکھاؤن لگ پیا۔ ۲۲۔ لے لوک اودی سیکھ توں حیران ہوئے کیوں جو اوہ اونان نوں فقیاں وانگ نئیں سگوں اختیار رکھن ولہ وانگ سکھاؤندا سی۔ ۲۳۔ لے اونان دے عبادت خلہ وچ اک بندا سی جیدے وچ ایک پلینت روح سی۔ جنھ چیک کے۔ ۲۴۔ آکھیا پئی یسوع ناصری! تینوں ساڈے نال کیہ؟ کیہ توں سانوں مکاؤن آیا ایں؟ ۲۵۔ میں تینوں جان دا ہاں پئی توں کون ایں۔ توں قدوس خدا ایں۔ یسوعے اونوں جھڑکیتے آکھیا پئی چُپ رہتے اوہدے وچوں نکل جا۔ ۲۶۔ تد پلینت روح اونوں مروڑ کے اچی واج نال چیک مار کے اوہدے وچوں نکل گئی۔ ۲۷۔ لے اوہ سبھ حیران ہو کے آپس وچ آکھ کے جرح کرن لگے پئی ایہ کیہ اے؟ اک نویں تعلیم لے اختیار! اوہ پلینت روحواں نوں وی حکم دیندا اے لے اوہ اودی مَن دیاں نیں۔ ۲۸۔ جھٹ پٹ اودی چرچا شہر جلیل دے سبھ علاقہ وچ ہو گئی۔ ۲۹۔ لے اوہ جھٹ پٹ عبادت خلہ وچوں نکل کے یعقوبے یوحنا دے نال شمعونے اندریاس دے گھر اپڑے۔ ۳۰۔ لے شمعون دی سس تاپ نال پئی سی لے اونان نیں جھٹ پٹ اودی خبر اونوں دتی۔ ۳۱۔ اوتھ کول جا کے اوہدا پتھ پھڑکے اونوں کھلایا لے تاب اوسے ای ویلے لہ گئی لے اوہ اونان دی سیوا کرن لگ پئی۔ ۳۲۔ دھمی ویلے جدوں سورج دُب گئیا تد سبھ بیماراں پلینت روحواں دے جکڑیاں نوں اوہدے کول لٹیلے۔ ۳۳۔ لے سارا شہر بوجے آکٹھا ہو گیا۔ ۳۴۔ اوتھ ہتھیریاں نوں چنگا کیتا، جیہڑے وکھو وکھ بیماریاں دے جکڑے ہوئے سن۔ لے ہتھیریاں پلینت روحواں نوں کڈھیا۔ لے پلینت روحواں نوں کون وی نا دتا۔ ایس لئی پئی اوہ اونوں سیباں دیاں سن۔ ۳۵۔ لے سرگھی ویلے جانن ہون توں پہلوں اوہ جاگ کے نکلیا لے اک اجاڑ تھانے اٹھ کے دعا کیتی۔ ۳۶۔ لے شمعونے اوہدے سنگی اوہدے مگر مگر

۳۷³⁷۔ جدوں اونہاں نیں اونہوں لبھ، لیٹا تد آکھیا پئی سبھ تینوں لبھ، رٹ نیں۔ ۳۸³⁸۔ لَٹے اونہ اونہاں نوں آکھیا پئی آؤ اسیں ہور کدھرے آل
 دولہ دے شہراں نوں جائے۔ تاں جو میں اوتھ وی پرچار کراں۔ کیوں جو میں ایسے لئی تاں آیا ہاں۔ ۳۹³⁹۔ لَٹے اوہ سبھ گلیل وچ اونہاں دے
 عبادت خانیاں وچ جا جاکے پرچار کرداتے پلینت روحواں نوں کڈھدا رہا۔ ۴۰⁴⁰۔ لَٹے اک کوڑھ دے مارے اوہدے کول آکے اوہدی منت کیتی لَٹے
 گوڈے یواکے اونہوں آکھیا پئی جیکر توں چاہویں تاں مینوں پاک کر سکدا ایں۔ ۴۱⁴¹۔ اونہ ترس کھا کے آپنا پتھ، ودھایا لَٹے اونہوں آکھیا پئی میں
 چاہؤنا واں پئی توں چنگا ہو جا! ۴۲⁴²۔ لَٹے ایہ گل آکھدے ای اوہدا کوڑھ مکن لگ پیا۔ لَٹے اوہ چنگا ہو گیا۔ ۴۳⁴³۔ لَٹے اونہ اونہوں سمجھا کے جھٹ
 پٹ گھلا دتا۔ ۴۴⁴⁴۔ لَٹے اونہوں آکھیا پئی خبردار! کسے تُوں کجھ وی نا دیسیں۔ سگوں جا کے آپنا آپ کاہن نوں وکھا۔ لَٹے آپنے پاک پؤن بابت اوہ
 کجھ کر جو موسیٰ نے مٹھیا اے۔ ۴۵⁴⁵۔ پر اوہ باہر جا کے اوس گل دی اجیہی چرچا کرن ڈھ پیا پئی یسوع کھل کے کسے شہر وی دوبارہ نا وڑ
 سکيا۔ پر باہر اُجاڑ تھائواں وچ رہا لَٹے لوکی ہر پاسیوں اوہدے کول آپڑ جاندے سن۔

۱۔ لے کجھ دِپاڑیاں مگروں اوہ کفرنحوم وچ فیر اپڑیا۔ لے لوکاں سُنبیا پئی اوہ گھر وچ ای اے۔^۲ لے اوتھ اینہ لوکی آ کٹھبو گئے پئی 2
 بوہ دے کول وی پیر تھرن دی تھان نا رہی۔ لے اوہ اونان نوں کلام سُناؤندا رہا۔^۳ لے لوک اک فالج دے مارے نوں چئوں بندیاں توں
 چُکواکے اودے کول لئیئ۔^۴ لے جدوں اوہ راہ دی تنگی کھونوں اونوں اودے نیڑے نا لٹجا سکے تان اونان نیں اوس تهاؤں چھت کھول
 دتی، جتھ یسوع کھلوتا سی۔ مفلوج دی منجی اُنوں رسیاں نال بنھ کے تھلے لمکا کے گھل دتی۔^۵ یسوع نے اونان دا ایمان ویکھ کے مفلوج
 نوں آکھیا پئی پُترا! تیرے گناہ معاف ہوئے۔^۶ پر اوتھ کجھ فقیہ وی بیٹھ سن۔ اونان اپنے دل وچ سوچیا۔^۷ پئی ایہ اینج کیوں کر آکھ
 سکدا اے؟ ایہ کفر اے۔ کیوں جو رب توں علاوہ کون گناہ معاف کر سکدا اے؟^۸ لے جھٹ پٹ یسوع نے اپنی رُوح دے راپیں ایہ گل جان
 لئی لے اونان اُنوں آکھیا پئی تسی اپنے دلاں وچ انج کیوں سوچدے پئے او؟^۹ سوکھا کیہ اے؟ مفلوج اُنوں آکھیا پئی تیرے گناہ بخش گئے یاں
 آکھنا پئی کھلو جا، اپنی منجی چُکے تُر جا؟^{۱۰} ۱۔ ایہ ایس لئی اے پئی تسی جان لئو پئی این آدم اُنوں زمین لے گناہ بخش دا وی اختیار
 اے۔ اوس مفلوج نوں آکھیا۔^{۱۱} ۱۱۔ میں تینوں آکھنا پاں پئی اُٹھ! اپنی منجی چُک کے اپنے گھر نوں تُر جا۔^{۱۲} لے اوہ اُٹھیا جھٹ پٹ
 اپنی منجی چُک کے اونان سپہان دے سامنے باہر نوں تُر پیا۔^{۱۳} لے فیر اوہ باہر جھیل دے کنڈے گیا لے سبھ لوک اودے کول لے لے اوہ
 اونان نوں سکھاؤں لگ پیا۔^{۱۴} لے جاندیاں ہویاں حلفے دے پُتر لاوی اُنوں چُنگی بٹھیاں ویکھیا لے اونوں آکھیا پئی میرے مگر تُر یا آ
 لے اوہ اُٹھ کے اودے مگر تُر پیا۔^{۱۵} لے انج ہویا پئی جدوں اوہ اودے گھر وچ کھان جوگی بیٹھا تان بٹھیرے چنگی ولے لے گناہ یسوع لے
 اودے چیلیاں دے نال کھان بیٹھ۔ کیوں جو اوہ بٹھیرے سن، جیڑے اودے مگر مگر لے سن۔^{۱۶} لے جدوں فریسیاں لے فقیہاں نے اونوں
 چنگی والیاں لے گناہاں دے نال کھاؤندیاں ویکھیاں تان اودے چیلیاں نوں آکھیا پئی تباڈا مرشد چنگی والیاں لے گناہاں نال کیوں کھاؤندا
 پیندا اے؟^{۱۷} ۱۷۔ یسوع نے اُنوں جواب دتا پئی تندرستان نوں وید دی لوڑ نئیں ہؤندی سگوں بیماراں اُنوں۔ کیوں جو میں
 راستاں نوں نئیں سگوں گناہاں نوں سدن آیا ہاں۔^{۱۸} لے یوحنا دے چیلے لے فریسی روزے وچ سن۔ اونان نیں اُن کے اونوں آکھیا پئی
 انج کیوں اے پئی یوحنا دے چیلے لے فریسیاں دے چیلے روزہ رکھدے نیں پر تیرے چیلے روزہ نئیں رکھدے؟^{۱۹} ۱۹۔ یسوع نے اونان نوں آکھیا
 پئی کیہ اینج ہو سکدا اے پئی جدوں تیک دولہا نال اے براتی روزہ رکھن؟^{۲۰} ۲۰۔ پر اوہ دن آؤں گے جدوں دولہا اونان توں وکھ کیتا جاوے
 گا۔ اوس ویلے اوہ روزہ ورکھن گے۔^{۲۱} ۲۱۔ کورے لیڑے دی کتر کوئی پُرنلے لیڑے لے نئیں ترویدا۔ کیوں جو نویں کتر پُرنلے لیڑے نوں ہور ادھیڑ
 دیندی اے لے اوہ جوکھا پاٹ جاند اے۔^{۲۲} ۲۲۔ لے نویں مے نوں پرانیاں مشکاں وچ کوئی نہیں بھردا کیوں جو مشکاں نویں مے دے جوش
 نال پاٹ جان گئیاں لے مشکاں لے مے دونویں گواچ جان گئیاں۔ ایس لئی نویں مے نویں مشکاں وچ ای بھری دی اے۔^{۲۳} ۲۳۔ لے انج ہویا
 پئی اوہ سبت دے دپاڑے پیلیاں وچوں لنگھ رہا سی لے اودے چیلے راہ وچ تُر دے ہوئے بیٹھ بھندے پئے سن۔^{۲۴} ۲۴۔ تد فریسیاں نے اونوں آکھیا
 پئی ویکھ! ایہ سبت دے دپاڑے اجیا کم کیوں کردے نیں، جیڑا روا نئیں؟^{۲۵} ۲۵۔ اوس اونان نوں آکھیا پئی کیہ تسان ایہ نئیں پڑھیا پئی
 بھک ویلے، جدوں اوہ لے اودے سنگی بھکے سن، داؤد نے کیہ کیتا؟^{۲۶} ۲۶۔ اوہ کیکر سردار کاہن ابی یاتر دے ویلے رب دے گھر وچ گیا لے نذر
 دیا روٹیاں کھا دیاں، جنہاں دا کھاؤنا کاہن ای نوں روا سی کسپور نوں نئیں۔ لے اوس اپنے سنگیاں اُنوں وی کھوائیا۔^{۲۷} ۲۷۔ لے اوس اونان
 اُنوں آکھیا پئی سبت بندے لئی بنیا اے، بندا سبت لئی نئیں۔^{۲۸} ۲۸۔ ایس پاروں این آدم سبت دا وی مالک اے۔

¹۔ فیر تزکے ای یسوع پیکل ٹوں گئیا، لے اوتھ اک بندا سی، جدے تھ نوں سوکڑا سی۔² اوہ اونوں تکدے پئے سن پئی ایہ سبت دپاڑے ایس بندے نوں چنگا کردا اے یاں نئیں۔ اوہ اوہ لے کس الزام دا بہانہ لہدے پئے سن۔³ یسوع اوس شکہ تھ ولہ نوں آکھیا پئی اٹھت سبھناں دے وچکار کھلو جا۔⁴ فیر اوہ لوکاں نوں پچھیا پئی سبت دپاڑے چنگا کم کرنا روا اے یاں بدی کرنا؟ جان بچانا یاں جان گوانا؟ پر اوہ کجھ نا بولہ۔⁵ اوہ نراضی نال چار چفیرے اونانے نگاہ کیتیے اونان دے پتھر دل پاروں بویت ڈکھی ہویا۔ اوہ اوس بندے نوں آکھیا پئی اپنا تھ ودھا۔ اوہ تھ ودھایا یسوع اونوں چنگا کر دتا۔⁶ اوسے ای ویلہ فریسی باہر چلے گئے پیرودیس دے سنگیاں نال صلاح کیتیے اونوں جانوں مارن دا منا پکایا۔⁷ فیر یسوع اپنے چیلیاں نال دریا کنڈے ٹر گیا۔ اوتھ لوکاں دی بویت وڈی پھیڑ گلیلے پھودے۔⁸ یروشلم، ادومیلے یردن پاروں صورتے صیدا دی وستیاں توں اوہ دے مگر آ گئی۔ اوس وڈی پھیڑے اوہ دیاں کماں بارے سنیا، جو اوہ کردا سی۔ اوہ سبھ اوہ دے کول آ گئے۔⁹ اوہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا پئی اوہ دے جوگی اک بیڑی تیار رکھن۔ کیوں جو پھیڑا اپنی ودھ گئی سی پئی خورے لوک اوہ دے لے ای آ پیندے۔¹⁰ اوہ پتیرے بیماراں نوں چنگا کیتا۔ جس کسے نوں کوئی مرض ہوندا پئی اوتھ اوہ دے لے ای ڈھ جاندا سی۔ اونان دا دل جاؤندا سی پئی کسے طراں اونوں تھ ای لا لئیں۔¹¹ جدوں کدی پلیت روحواں اونوں ویکھ دیاں، اوہ اوہ دے لگ بھوئیں ڈگ پیندیاں چیکاں مار دیاں اونوں آکھیاں پئی توں رب دا پتر ایں۔¹² ر اوہ اونان نوں ڈانٹ کے چپ رن دا حکم دیندا۔ کیوں جو اوہ نئیں سی جاؤندا پئی اوہ اوہ دے بارے دسن پئی اوہ کون اے۔¹³ اوہ پھاڑ دے لے چڑھ گیلے اونان لوکاں نوں اپنے نپڑے سدیا۔¹⁴ جنہاں نوں اوہ اپنے کول سدنا جاؤندا سی، اوہ اوہ دے کول آ گئے اوہ اونان وچوں باراں نوں مقرر کیتاں اونان نوں رسول آکھیا۔ تاں جو اوہ دے نال نال رن۔ اوہ اونان نوں منادی کرن جوگی گھلے۔¹⁵ نال ای اونان کول بری روحواں نوں کڈھن دا اختیار ہووے۔¹⁶ اوہ باراں نوں مقرر کیتا؛ شمعون دا نانواں پطرس رکھیا۔¹⁷ یعقوب، جیڑا زیدی دا پتر سبتے یعقوب دا بھرا یوحنا (جنہوں اوہ بوانرجس، آکھیا، جہدا مطلب اے گجن ولہ بدل دا پتر۔¹⁸ اندریاس سبتے فلپس، برتلمائی، متی، توما، الفائیس دا پتر یعقوب، تدی، شمعون قنانی۔¹⁹ اے یہودا، اسکریوتی، جنہ اوہ دے نال دغا کیتی۔²⁰ ایس توں مگروں اوہ گھر وچ گئے پر لوکی بویت کٹھہو گئے پئی اوہ روٹی وی نا کھا سکے۔ جدوں اوہ دے گھر والیاں ایہ سنباتے اونوں پھڑن جوگی نسے۔²¹ کیوں جو اوہ آکھدے سن پئی اونوں اپنے لے وس نئیں۔²² یروشلم توں آؤن ولہ کئے ای فقیہانے آکھیا پئی اوہ بعل زبوب دے وس وچ اے، سبتے نلہ اوہ بری روحواں دے سرداردی مدد نال بریاں روحواں کڈھدا اے۔²³ یسوع اونان نوں سدیاں مثالان وچ گلاں کرن لگ پیا۔ اوہ آکھیا پئی شیطان ای شیطان نوں کیویں کڈھ گا؟²⁴ کسے راج وچ پھٹپے جاوے اوہ راج قائم نئیں رہ سکدا۔²⁵ کسے گھر وچ پھٹپے جاوے اوہ گھر قائم نئیں رہوے گا۔²⁶ جے شیطان ای اپنے برخلاف کھلو جاوے اوہ کج قائم رہ سکے گا؟²⁷ کوئی بندا کسے نگرے بندے دے گھر وڑ کے چوری نئیں کر سکدا۔ جد تیک پہلوں اونوں بنھ نا دیوے فیر اوہ دے گھر وچوں چوری کرے گا۔²⁸ میں تہانوں سچ آکھناں پئی بندیاں دے سبھ گناہ بخش جا سکدے نیں۔ بہانویں جنہاں وی کُفر اونانے بکيا ہووے اوہ دی معافی ہو جاوے گی۔²⁹ جیڑا بندا روح القدس دے برخلاف کُفر بکدا اے، اوہدا قصور کدی معاف نئیں ہووے گا۔ سگوں اوس بندے دا گناہ سرتے رہوے گا۔³⁰ یسوع ایہ ایس کئی آکھیا کیوں جو اوہ آکھدے سن پئی اوہ دے وچ بری روح اے۔³¹ فیر اوہ دی مانتے اوہ دے بھرا باہر آن کھلوتے، اونوں سدواہا۔³² اے اوہ دے ل دولہ پتیرے لوک بیٹھ سن۔ اونان اونوں آکھیا پئی تیری مانتے تیرے بھرا باہر کھلوتے نیں تیرا پچھدے نیں۔³³ اوہ جواب دتا پئی بھلا میری مانتے میرے بھرا کون نیں؟³⁴ فیر اونان ول ویکھیا، جیڑے اوہ دے آل دولہ بیٹھ سن، سبتے آکھیا پئی ویکھو! میری مانتے میرے بھرا ایتھ نیں۔³⁵ کیوں جو جیڑا رب دی مرضی لے چلدا اے، اوہ ای میرا بھرا تے میری بھین تے میری ماں اے۔

۱۔ فیر اونہ جھیل دے کنڈے اہڑک سکھاؤنا شروع کر دتاتے بویت وڈی بھیڑ اودے آل دولہ کٹھی ہو گئی تے اوہ اک بیڑی لے چڑھ گیا تے بیڑی نوپانی وچ دھریکے اودے لے بیہ گیا تے باقی سبھ لوک جھیل دے کنڈے سن۔ ۲۔ اونہ اونان نوں مثالان دے کے کئی گلاں بارے سکھاؤندیاں ہوئیاں اِنج آکھیا۔ ۳۔ سُنو! اک بیجن والا بیجن تریا۔ ۴۔ جدوں اوہ بیجدا سیتے کجھ راہ دے کنڈے لے ڈگتے پنجھی آکے اونان نوں چُگلے گئے۔ ۵۔ کُجھ رکڑ زمین لے ڈگ، جتھ واہوا مٹی نئیں سی۔ اوہ چھیتی پُنگرے۔ کیوں جو مٹی بویتی ڈونگی نئیں سی۔ ۶۔ پر جدوں سورج چڑھیا تے اوہ سڑ گئے۔ کیوں جو اونان دی جڑ تگڑی نئیں سی تے اوہ سُک گئے۔ ۷۔ کُجھ بی کنڈیالی جھاڑیاں وچ ڈگتے پکھڑاں تے ودھ کے اونان نوں دب دتاتے اوہ بی نہ پنگرے۔ ۸۔ دوجے پتیرے بی چنگی تھاتے ڈگتے ودھ پُهلے۔ اوہ بی، جہڑے بیج گئے، کجھ وبھ، کجھ ستھ، تے کُجھ سو گئی ہوئے۔ ۹۔ اونہ آکھیا پئی جنہاں دے کن ہوون، اوہ سُن لین۔ ۱۰۔ جدوں یسوع کلم کلا بیٹھا سیتے اوہ لوک جہڑے اودے بارہ چیلیاں دے قریبی سن، آکے اونوں پُچھن لگے پئی تون اپناں نوں مثالان کیوں دینا این؟ ۱۱۔ اونہ اونان نوں آکھیا پئی تہانوں تے آسمانی راج دے رازاتے بھیتاں دی سمجھ دتی گئی اے۔ پر باہر والیاں نال ساریاں گلاں مثالان وچ ای ہون گیاں۔ ۱۲۔ تاں جو اوہ غور نال ویکھن پر ویکھ نہ سکتے جدوں اوہ سُن تے من گے نئیں۔ تاض جو سُن کے توبہ کرن تے رب اونان دی بخشیش کرے۔ ۱۳۔ اونہ آکھیا پئی کیتہ تہانوں ایس مثال دی سمجھ نئیں لگی؟ جے تہانوں اپدی سمجھ نئیں لگی تہورناں دی وی کیونکر لگ گی؟ ۱۴۔ بیجن والا رب دا کلام بیجدا اے۔ ۱۵۔ جہڑے راہ کنڈے بی ڈگے۔ ایہ اونان وانگ نئیں پئی جہڑے سُن تاں لیندے نیں پر مگروں شیطان آکے اونان دے دِلاں وچوں کلام نوں کھوے لیجاندا اے، جہڑا اونان دے دِلاں وچ بیجیا گیا سی۔ ۱۶۔ جہڑے رکڑ تھانویں ڈگے، اوہ نیں جنہاں کلام نوں بویت چاء نال قبولیا۔ ۱۷۔ پر اونان دی جڑ نئیں سی۔ اوہ کجھ چر رہے پر جدوں مصیبتاں وچ پُستے پُتھ پیریں پھر گئے۔ ۱۸۔ جہڑے کنڈیالی جھاڑ وچ ڈگے، اوہ نیں جنہاں کلام نوں سُنیا تے سی۔ ۱۹۔ پر دنیا داری، دولت تہورناں شئیوں دی حرص تے کلام نوں دب لیا، تے اونان دا پھل جھڑ گیا۔ ۲۰۔ اوہ جہڑے چنگی تھانویں ڈگے، اوہ لوک نیں، جنہاں کلام نوں سُن کے قبولیتے اونوں پھل وی لگیا۔ کجھ تھہر تے کجھ ستھ، تے کجھ سو گئی ودھیا پھلیا۔ ۲۱۔ یسوع نے اونان نوں آکھیا پئی کیتہ ٹسی چراغ نوں گھر اندر ٹوکرے پُتھ یاں منجی تھلے رکھ دے او؟ نئیں۔ سگوں ٹسی اونوں اچی تھانویں رکھدے او۔ ۲۲۔ کیوں جو کوئی شے اچھی نئیں، جہڑی لکی ہووے نظر نیں نا آوے۔ یاں جو بھیت ہووے تاں کھل نا جاوے۔ ۲۳۔ جہدے سُن ولے کن ہوون اوہ سُن لوے۔ ۲۴۔ اونہ اونان نوں آکھیا پئی دھیان کرو پئی کیکر سُنڈے او۔ کیوں جو جسطراں ٹسی مِتھوگے، اوسے طراں تہانوں وی مِتھیا جاوے گا۔ سگوں اوس تھوں ودھ۔ ۲۵۔ کیوں جو جہدے کول پہلے ای ہے وے، اونوں ہور دتا جاوے گا تے جہدے کول کجھ نیں، اودے کولوں اوہ وی کھوے لیا جاوے گا، جہڑا اوہ جان دا اے پئی اودے کول اے۔ ۲۶۔ یسوع آکھیا پئی آسمانی راج اوس بندے وانگ اے، جہڑا بی لے کے بھوئیں تے سٹھ دا اے۔ ۲۷۔ اوہ سوندا اے، فیر جاگدا اے۔ بی پُنگردا اے ایس گل دی اونوں خبر نئیں ہوندی پئی ایہ سبھ کیکر ہوندا اے۔ ۲۸۔ زمین آہو آپ ای بیج نوں پالدی تے ودھاؤندی اے۔ پھلون پتیاں، فیر سیتے فیر سیتیاں وچ پکے دلف۔ ۲۹۔ پر جدوں فصل پک جاندی اے، اوہ داتری نال وڈھدا اے۔ کیوں جو ہون اوہ وڈھن جوگی ہو گئی سی۔ ۳۰۔ اونہ آکھیا پئی آسمانی راج نوں اسی کیوں سمجھاں گے؟ اوہ کیدے وانگ اے؟ اونوں کھڑی شے نال رلائی؟ ۳۱۔ ایہ سروں دے بی وانگ اے، جہڑا نیکا جہیا ہوندا اے۔ سگوں سبھناں بیجاں نالوں نیکا ہوندا اے۔ ۳۲۔ پر جدوں بیجیاں جاوے تے اوہ اسطراں ودھدا اے پئی اوہ باغ دے سبھناں کُکھاں نالوں سنگھنا ہوندا اے پئی پنجھی اودے لے آبلے بناؤندے نیں۔ ۳۳۔ اچیاں ہور بہتیریاں مثالان دے دے کے اوہ اونان نوں اپنا کلام سکھاؤندا رہیا، جنہاں نوں اوہ سُن سکدے سن۔ ۳۴۔ پر اوہ اونان نوں مثالان باجھ کجھ نئیں سکھاؤندا سی۔ پر لوکاں تھوں وکھ ہوکے اپنے چیلیاں نوں سبھ گلاں پھول پھول کے سمجھا دیندا سی۔ ۳۵۔ اوس دپاڑے دھمی ویلے اونہ اونان نوں آکھیا پئی چلو دوج پاسے چلیے۔ ۳۶۔ بھیڑ نوں پچھاں چھڈ کے چیلیاں یسوع نوں بیڑی تے نال چاڑھ لیا۔ ۳۷۔ تہ ڈاڈی پیری نال طوفان آگیا تے بیڑی لہراں اڈ اڈ کے بیڑی وچ پیندیاں سن تے بیڑی پانی نال بھریجی جاندی سی۔ ۳۸۔ پر یسوع بیڑی دے پچھل حصے وچ سٹا سی۔ چیلیاں تے اونان ایہ آکھدے ہوئیاں جگایا پئی اُستاد! تینوں کجھ پرواہ نئیں، اسی مردے پٹیاں۔ ۳۹۔ اوہ اُٹھ بیٹھاتے واء نوں جھڑکیاتے واء تھم گئی تے جواں پاسے امن ہو گیا۔ ۴۰۔ اونہ اونان نوں آکھیا پئی ٹسی کیوں گھبرا گئے؟ کیتہ حالیں وی تباڈے وچ ایمان نئیں؟ ۴۱۔ بویت گھبرا گئے سن تے اک دوجے نوں آکھن لگے پئی ایہ کون اے کیوں جو واء تے سمندر وی اودا آکھا من دے نیں؟

^۱۔ اے اوہ جھیل دے پہلے پاس جرجاسیاں دے علاقہ وچ ایڑے۔^۲۔ جدوں اوہ بیڑی تھوں لتھا تاں جھٹ پٹ اک بندا، جیہدے اندر پلینت روح سی، قوڑاں وچوں نکل کے اونوں آن ملیا۔^۳۔ اوہ قوڑاں وچ رہندا سی۔ کوئی اونوں سنگلاں نال وی بنھ نہیں سکدا سی۔^۴۔ کیوں جو اوہ وار وار سنگلاں نال بنھیا گئیاں پر اوہ پنھ دیندے سی۔ کوئی اونوں قابو نہیں کر سکدا سی۔^۵۔ اوہ ہمیشاں راتیں ینہ قوڑاں تہ پہاڑاں وچ چیکدے آئے آپ نوں وٹیاں نال پھٹ کر دا سی۔^۶۔ جدوں اوہ یسوع نوں دوروں ویکھیا تاں نسیلے اوہدے لگے سیر نواہا۔^۷۔ چیک مار کے آکھیا پئی رب دے پتر یسوع! تینوں میرے نال کیہ؟ میں تینوں رب دی سونھ دینا ہاں پئی مینوں دکھ نا دئیں۔^۸۔ کیوں جو اوہ اونوں آکھیا سی پئی او پلینت روح! ایس بندے وچوں نکل جا۔^۹۔ فیر اوہ اونوں پچھیا پئی تیرا ناں کیہ اے؟ اوہ دسیا پئی میرا ناں لشکر اے۔ ایسی لئی پئی اسیں ہتھیریاں ہاں۔^{۱۰}۔ تہ اوہ اودی ہتھیری منت کیتی پئی سانوں ایس علاقہ وچوں باہر نہ گھل۔^{۱۱}۔ اوتھ پہاڑ ول سؤراں دی اک وڈی منڈلی چردی پئی سی۔^{۱۲}۔ پلینت روحاں اودی منت کیتی پئی سانوں اونیاں سؤراں وچ گھل دے۔ تاں جو اسیں اونیاں وچ وڑ جائے۔^{۱۳}۔ اوہ اونیاں نوں اجازت دے دتی۔ پلینت روحاں نکل کے سؤراں وچ وڑ گئیاں۔ سؤراں دی منڈلی کنڈے توں جھیل وچ ڈب مری۔^{۱۴}۔ اوہ اونیاں نوں چارن ولے نس وگتے شہرے پنڈاں وچ خبر پچائی۔ تہ لوکی ایہ ہونی ویکھن نوں ایڑے۔^{۱۵}۔ یسوع دے کول لٹے اوس بندے نوں، جیہدے وچ پلینت روحاں دا لشکر سی، بیٹھیا لٹیاں وچتے ہوش وچ ویکھیا تہ ڈر گئے۔^{۱۶}۔ اوہ ویکھن والیاں اونیاں نوں ہونے سؤراں کا حال سنایا۔^{۱۷}۔ تہ اوہ اودی منت کرن لگے پئی ساڈیاں حدان وچوں چلا جا۔^{۱۸}۔ جدوں اوہ بیڑی لٹے چڑھیا تاں جیہڑا پلینت روحاں دا جکڑیا سی اودی منت کر کے آکھن لگا پئی میں تیرے نال رہنا چاہندا ہاں۔^{۱۹}۔ پر اوہ اونوں موڑ دتا۔ سگوں اونوں آکھیا پئی آئے گھر آئے جیاں کول چلا جاتے اونیاں نوں خبر سنا پئی رب تیرے جوگی کچے وڈے کم کیتے تیرے لٹے رحم کیتا اے۔^{۲۰}۔ تہ اوہ چلا گیا تہ دیکاپلس وچ اونیاں کماں دا چرچا کرن لگا، جیہڑے یسوع اوہدے جوگی کیتے سن۔ سبھ لوکی حیران ہوئے۔^{۲۱}۔ جدوں یسوع بیڑی لٹے فیر پہلے پار ایڑیاں تاں بوہ وڈی منڈلی اوہدے آل دولہ کٹھی ہو گئی۔ اوہ جھیل دے کنڈے کنڈے سی۔^{۲۲}۔ عبادت خلہ دے سرداراں وچوں یائیر ناں دا اک سردار آیا تہ اونوں ویکھ کے اوہدے پیریں ڈگ پیا۔^{۲۳}۔ اودی منت کر دے بھ آئے آکھن لگا پئی میری نیکی دھی مرن پئی اے۔ توں آتے آئے پنا تہ اوہدے لٹے رکھ تاں جو اوہ چنگی ہو جاوے جیوندی رہے۔^{۲۴}۔ تہ اوہ اوہدے نال ٹر پیا تہ تھیرے لوک اوہدے مگر ٹر پئے۔ ایہ پئی اوہدے لٹے ڈگدے پئے سن۔^{۲۵}۔ تہ اک عورت جیہدا باراں وریاں توں لہو وگدا سی۔^{۲۶}۔ جنھ تھیرے ویداں توں ڈکھ سہاربا سی۔ آئے سبھ مال خرچ کرن مگروں وی سکھ نہیں پایا سی۔ سگوں چوکھی بیمار ہو گئی سی۔^{۲۷}۔ یسوع دی خبر سُن کے لکدی لکاوندی اوہدے مگر ٹری آئی۔ اوہدے چگے توں پنا لایا۔^{۲۸}۔ کیوں جو اوہ آکھدی سی پئی جیکر میں اوہدے چگے نوں ای پنا لاؤاں گی۔ چنگی ہو جاواں گی۔^{۲۹}۔ تہ اوسے ای ویلہ اوہدا لہو وگنا ڈکھا گیا۔ اونوں آئے بدن وچ ایس بیماری توں شفا جاپی۔^{۳۰}۔ تہ یسوع جھٹ پٹ جان لٹیا پئی میرے وچوں شفا نکلی اے۔ لوکاں نوں پچھیا پئی میرنوں کیتھ لایا اے؟^{۳۱}۔ اوہدے چیلیاں آکھیا پئی توں آپ ویکھ ریا این پئی لوک تیرے لٹے ڈگدے پئے نیہے توں آکھنا این پئی مینوں کیتھ لایا۔^{۳۲}۔ تہ اوہ نظر گھمائی تاں جو ویکھ پئی کہ ایہ کم کیتا اے۔^{۳۳}۔ تہ اوہ بی بی ایہ ویکھ کے پئی میرے بدن وچ کیہ پرت ہوئی، ڈردی دے کنبدی ہوئی ساہنے ہوئی۔ اوہدے لگے ڈگ پئی۔ سبھ حال سنا دتا۔^{۳۴}۔ تہ اوہ اونوں آکھیا دھتھ! تیرے ایمان تہ تینوں چھڑا لٹیا۔ جا جیوندی رہتے سکھی رہے۔^{۳۵}۔ اوہ ایہ آکھ ای رہا سی پئی عبادت خلہ دے سردار دے گھروں کجھ بندے آن کے دسن لگے پئی تیری دھی مر گئی اے۔ ہون مرشد نوں بلاؤن دی کوئی لوڑ نہیں۔^{۳۶}۔ یسوع ایس گل لٹے، جیہڑی اونیاں دسی، دھیان نا کیتا تہ عبادت خلہ دے سردار نوں آکھیا پئی گھبراوے نا۔ سگوں بھرواسا رکھ۔^{۳۷}۔ اوہ سولہ پطرس تہ یعقوب تہ یعقوب دے بھرا یوحنا دے، کسے نوں وی آئے نال آؤن نا دتا۔^{۳۸}۔ اوہ عبادت خلہ دے سردار دے گھر وچ لٹے اوہ ویکھیا پئی رولتے رولتے پٹن چل رہا سی۔^{۳۹}۔ اوہ اندر وڑ کے آکھیا پئی تنسی کیوں روندے او۔ کڑی موئی نہیں سگوں سوں رہے اے۔^{۴۰}۔ اوہ اودی گل لٹے ہسن لگ پئے۔ پر اوہ سبھناں نوں باہر کڈھ کے کڑی دے مایاں آئے آئے سنگیاں نوں نال لے کے کڑی دے کمرے وچ وڑیا۔^{۴۱}۔ تہ کڑی دا پنا پھڑکے اونوں آکھیا، "تلیتا قومی"۔ جیہدا مطلب اے، "او کڑیہ! میں تینوں آکھدا ہاں پئی اُٹھ کھلو"۔^{۴۲}۔ کڑی جھٹ پٹ اُٹھ کھلوتی تہ ٹرن پھرن لگ پئی۔ کیوں جو اوہ باراں وریاں دی سی۔ تہ لوک تہ حد حیران ہوئے۔^{۴۳}۔ فیر اوہ اونیاں نوں پکی کر کے حکم دتا پئی ایہ گل کسے دے کنیں نا پئے کڑی نوں کجھ کھاؤن جوگی دیو۔

۱- يسوع اوس تهاڻ گئيٽل آيڻ شبر وچ آيل آيڻ شاگرد وي اويڻ مگر مگر لاءِ ۲- جدون سبت دا دپاڙا آيل پيڪل وچ تعليم دين لگا. بنهريه لوڪ، جنهان اونهون سنيا، بويت حيران بوءِ. اوناڻ آکها پئي ايهن ايه تعليم ڪنهن سبڪهي؟ ايه ڪيو جئي عقل اے پئي جيڙي ربهن ايهنوني دتي؟ ڪيڙي چمنڪار نين، جيڙي ايه آيتن تهاڻ نال ڪردا اے؟ ۳- ڪي ايه ترڪهان نين، جيڙا مريم دا پُتر يعقوب، شمعون دا بهرا اے؟ ڪي ايهدياڻ بهيان ساڙي نال نين؟ اوناڻ يسوع دا بُرا منايا. ۴- يسوع اوناڻ نوڻ آکها پئي ڪس نبي دي آيڻ گهر وچ عزت نين بوندي. ۵- اوه اوتھ وڏي ڪم نا ڪر سڪيا. باجهه ايس ڪم توڻ پئي ڪجهه بيماراڻ نوڻ چنگا ڪيتا. ۶- اوناڻ دس ايمان پون پارون اونهون بويت حيران پئي. اوه اوناڻ دے پنڌاڻ وچ منادي ڪردا ريا. ۷- اونه آيڻ باران شاگردان نوڻ سدبل اوناڻ نوڻ دو دو ڪر ڪي گهليلت اوناڻ نوڻ بدی ديان روحاڻ لاءِ اختيار دتا. ۸- اونه اوناڻ نوڻ حڪم دتا پئي تُسي سفر وچ آيڻ نال ڪجهه نال جانا باجهه اڪ سوڌ دے. ۹- نا روڻي، نا فقيران والاچولا، نا آيڻ ڪمر ڪس وچ پيس رکها. بس اڪ جتي پاڙا، دو کُڙي نا لينا. ۱۰- اونه آکها پئي جدون تُسي ڪس گهر وچ جاوے اوسه گهر وچ اي ڪر رها، جد تڪر تُسي لگ نا جاوُنا پوءِ. ۱۱- جتھ لوڪ تہانوں نا قبولت تہاڙي گل نا سُنن، اوتھوں مُڙدے آيڻ پيران دي دھوڙ جھڙ دينا. تان جو اوناڻ دے خلاف تہاڙي گوڀي روي. ۱۲- اوه باهر گفٽ لوڪاڻ وچ اعلان ڪيتا پئي آيڻ گناہاڻ توڻ توب ڪرو. ۱۳- اوناڻ بتهريان بد روحاڻ نوڻ ڪڏها، لوڪاڻ نوڻ تيل مل ڪي چنگا ڪيتل بتهريه لوڪاڻ نوڻ بيماري نوڻ چنگا ڪيتا. ۱۴- پيروديس بادشاهه وي سُنيا. ڪيون جو يسوع دا نان پر تهاڻ مشهور بو گيا سي. ۱۵- ڪجهه لوڪ آکھن لگ پئي يوحنا بپتسما دين والا جيو پيا اے ايس پارون ڪرامات وڪهان دي طاقت اويڻ وچ ڪم ڪردي اے. ڪجهه آکھن لگ پئي اوه ايليا اے. ڪجهه آکها پئي اوه پرلن ويلياڻ دے نبياڻ وانگ ڪوئي نبي اے. ۱۶- پر پيروديس سُن ڪي آکها پئي ايه يوحنا اے، جېدا سِر ميان وڏيا سي، اوه جيو پيا اے. ۱۷- ڪيون جو پيروديس آيڻ يوحنا نوڻ قابو ڪيتل جيل پايا سي. ڪيون جو پيروديس دے بهرا فليس دي بُڙي نال اونه ويا، ڪيتا سي. ۱۸- ڪيون جو يوحنا اونهون دسيا سي پئي ايه گل شريعت دے خلاف اے پئي توڻ آيڻ بهرا دي بُڙي نال ويا، ڪري. ۱۹- ايس گل پارون پيروديس يوحنا دي وڃرڻ پو گئي سي تے چاڙندي سي پئي يوحنا نوڻ جانوں ماريا جاوے. پر اوه ن ڪر سڪي. ۲۰- ڪيون جو پيروديس يوحنا توڻ ڏردا سي پئي يوحنا ٽھيڪ آکھدا اے اوه بويت وڏا راستبازت نيك بنده سي تے پيروديس ڪوشش ڪيتي پئي اونهون ڪوئي نقصان نپ پونچي. جدون اونه يوحنا دي منادي سُني اويڻ پيغام اونهون بويت ڏکي ڪيتا. پر فِر وي اوه اونهون ڪوشش نال سُن دا سي. ۲۱- پر اڪ دپاڙا اجيا آيا پئي پيروديس نوڻ موقعا مل گيا. پيروديس آيڻ جنم دپاڙا تے آيڻ سبھان وڃرڻ تے فوجي ڪمانداران تے سرداران نوڻ دعوت لاءِ سديا. ۲۲- پيروديس دي دهی آپ اوتھ آئي تے نچي تے اونهون تے اويڻ سبھان پرونياڻ نوڻ خوش ڪيتا. بادشاهه کُڙي نوڻ آکها پئي توڻ جو چاڀوڻ، منگ سڪدي ايس. ميان تينون ديواڻ گا. ۲۳- اونه سونه ڪها ڪي آکها پئي جيڙي شھ وي توڻ منگيڻ، ميان تينون ادھ راج تڪر دا مالڪ وي بناواڻ گا. ۲۴- تد اوه کُڙي پئي مان ڪول گئي تے پُچھيا پئي ميان ڪيڙي شھ منگاڻ؟ مان آکها پئي توڻ يوحنا بپتسما دين ولله دا سِر منگل. ۲۵- تد اوه بھتي نال بادشاھ ڪول مُڙ ڪي تے آيڻ آکها پئي ميان چاڙندي ٻان تھال دے وچ يوحنا بپتسما دين ولله دا سِر تھت منگوا دے. ۲۶- پيروديس بويت ڏکي پويا پر آيڻ سونه ڪهونو تے سبھان پرونياڻ پارون اونهون موڙ نا سڪيا. ۲۷- ايس لئي بادشاهه آيڻ اڪ سپاڻي نوڻ گهليلت حڪم دتا پئي يوحنا دا سِر لاءِ اوه گيلت قيد خل وچ يوحنا دا سِر وڌڪل آيا. ۲۸- اونه سِر تھال وچ رکھ ڪي اوس کُڙي نوڻ دے دتال کُڙي آيڻي مان نوڻ دے دتا. ۲۹- ايه سُن ڪي اويڻ شاگرد لاءِ تے اويڻ لاش لاءِ ڪا ڪيرين دفنا دتي. ۳۰- سبه رسول يسوع دے آل دولل ڪٽھو گفٽ اونهون دسن لگ پئي اوناڻ ڪي ڪتال ڪي سڪهايا سي. ۳۱- اونه اوناڻ نوڻ سديا پئي ايتھ آ جاو، ايس اجاڙ تھانوي تے ڪجهه چر آرام ڪر لئو. اوناڻ وچون بتهريه آوندے چاڙندے رھتے آرام جوگي بالکل ويا نا ڪڏھ سک. ايتھون تڪ پئي ڪهاوڻ پين جوگي وي نين. ۳۲- اوه بيڙي وچ بيھ ڪي اجاڙ تھانوي آيڻ آپ اي چل گف. ۳۳- پر بتهريه لوڪاڻ اوناڻ نوڻ چاڙندياڻ ويڪھ لئيٽل اوناڻ نوڻ سپان لئا. اوه سبه رل ڪي پيدل لئت شبران وچون اڀر گفٽ اوناڻ ڪولون پهلون اڀر گف. ۳۴- جدون اوه ڪنڌ لاءِ آيڻ يسوع اڪ وڏي بهيڙ ويڪھي، اونهون اوناڻ لئت ترس آيا. ڪيون جو اوه اوناڻ بهيڙاڻ وانگ سن جنھاڻ دا ڪوئي اياڻي نا پوءِ. ايس لئي اونه اوناڻ نوڻ بتهريان گلاڻ سڪھانیاڻ شروع ڪيتاڻ. ۳۵- جدون بتهريا دن ڏھل گيا تے يسوع دے چيل لئت آکھن لگ پئي ايه تهاڻ اجاڙ اے بويت چر وي لگ گئي اے. ۳۶- ايهان نوڻ چاڙن ديتو تان جو ايه نيڙي دے پنڌاڻ وچون آيڻ جوگي ڪجهه ڪهاوڻ جوگي لين. ۳۷- پر اونه اوناڻ نوڻ آکها پئي تُسي آپ اي ايهان نوڻ ڪجهه ڪهاوڻ جوگي ديتو. اوناڻ آکها پئي ڪيھ اسين جاک دو سو ديناراڻ دياڻ روٽيل ڪي ايهان نوڻ ڪي؟ ۳۸- اونه پُچھيا پئي تہاڙي ڪول ڪينان روٽياڻ نين؟ جاو تے ويڪھو. جدون اوناڻ پتا ڪيتل دسيا پئي ساڙي ڪول پنج روٽياڻ دو مچھياڻ نين. ۳۹- اونه سبه لوڪاڻ نوڻ حڪم دتا پئي جتھ وچ بری گھاء لئت بيھ جان. ۴۰- اوه جتھياڻ وچ بيھ گف. پنجا، پنجا تے سو سو ڪر. ۴۱- جسراڻ اي اونه پنج روٽياڻ دو مچھياڻ لئاڻ. اونه اسمان ول ويڪھدياڻ بوٽياڻ برکت دتي روٽياڻ توڙ ڪي چيلياڻ نوڻ ديتياڻ پئي لوڪون وچ ونڊ ديتو. ايس طراڻ دو مچھياڻ وچ ونڊ ديتياڻ گئياڻ. ۴۲- اوناڻ سبھان تے تد تڪر ڪهاڊا پئي جد تڪر اوه رچ نا گف. ۴۳- اوناڻ بچ چاڙن والي روٽياڻ دے باران ٽوڪرے ڪتھ ڪيت، جنھاڻ وچ مچھياڻ دے ڏڪرے وي سن. ۴۴- اوس تهاڻ ڪوئي پنج پزار بنده سن، جنھان تے روٽي ڪهاڊي. ۴۵- ايس توڻ مگروڻ جھٽ پٽ اونه آيڻ چيلياڻ نوڻ بيڙي وچ بيھن دا آکها تان جو اويڻ لگ لگ دوچ پاسه بيت صيدا ول جا اڀرن. تد اونه آپ بهيڙ نوڻ گھل دتا. ۴۶- جد اوه سبه تُر گفٽ يسوع پهاڙ لئت دعا ڪرڻ چلا گفيا. ۴۷- شام پوني تے بيڙي چيل دے ادھ وچڪار سي تے اوه ڪلا اي ڪنڌ لئت سي. ۴۸- اونه اوناڻ نوڻ پريشان ويڪھيا پئي اوه بيڙي سانھن توڻ عاجز سن. ڪيون جو واءِ اوناڻ نوڻ سانوي سي. راتين چوتھ پير اوه سموندر تے تُردا پويا اوناڻ ول آيا. اوه چاڙندا سي پئي اوناڻ توڻ لگ لنگھ جاوے. ۴۹- پر اوناڻ اونهون پاني لئت تُردياڻ ويڪھ لئا. اوه سمجھ پئي ڪوئي بهوت اے ڏر گف. ۵۰- ڪيون جو اوناڻ سبھان اونهون نو ويڪھيل ڏر گف. ايس لئي اونه اوناڻ نال گل ڪيتي تے آکها پئي دلير بنو. ايه ميان ٻان. ڏرو نا. ۵۱- اوه اوناڻ دے ڪول بيڙي وچ آيڻ طوفان تھم گفيا. اويڻ چيل ايس گل تے بويت حيران بوءِ. ۵۲- ڪيون جو اوناڻ نوڻ روٽياڻ پارون ڪجهه سمجھ ن آئي سي تے اوناڻ دے دماغ سُن بو گف سن. ۵۳- اوه پار جاک ڪنيسرت ڪول تھت بيڙي نوڻ

کنڈے لُٹے بنھ دِتا۔^{۵۴} جدوں اوہ بیڑی وچوں نکلے لوکاں نے سپہان لٹیا پئی ایہے یسوع اے۔^{۵۵} جیوں جیوں اونانے اوہے بارے سُنیا تے لوک نس کے اوس تھان اپڑے نال بیماراں نوں منجیاں لُٹے پا کے اوہے کول لیاؤن لگ پئے۔^{۵۶} جیویں ای اوہ پنڈاں یاں شہراں یا علاقیاں وچ داخل ہویا۔ لوکی بیماراں نوں بازاراں وچ لے آؤندے سن تے اوہی منت کر دے سن پئی جیکر اوہ یسوع دا چگے نوں ای ہتھ لاء لین گتے چنگہو جان گے۔

^۱۔ فریسی شرع دے کجھ عالماں نال، جیہڑے یروشلم تون آئے سن، یسوع دے کول کٹھہو گئے۔^۲ اونانہ اوہدے چلیاں نوں ندھوتے ہتھاں نال کھاؤندیاں ویکھیا سی۔^۳ کیوں جو سبھ فریسیہ پودی اونا چر کھاؤندے نئیں سن، جناں چر ہتھ نہ دھو لئیں تے آہن وڈیریاں دی ریت نوں قائم رکھدے سن۔^۴ جدوں فریسی بازاروں مڑکے آؤندے نہاں دھون تون باجھ کھاؤندے نئیں سن۔ ایسے طراں ہور ہتھیرے اصول سن، جنہاں آہن اوہ پک نال عمل کر دے سن، جنہاں وچ پیلے، لوہے، برتن، تانبے دے بھانڈے دھونا وی پسی۔^۵ فقیہانہ فریسیانہ یسوع تون پُچھیا پئی تیرے چیلے وڈیریاں دی ریت دی لچ نئیں پالڈے۔ کیوں جو اوہ ندھوتے ہتھاں نال ای کھا لیندے نیں۔^۶ اوہ آکھیا پئی یسعیاہ نیہ تہاڈے دوغلے پن بارے چنگا لکھیا اے پئی ایہ آہن مونہوں تے میری بوبت عزت کر دے نیں، پر اپناں دے دل میتھوں بوبت دور نیں۔^۷ اوہ اینوئیں میری عبادت کر دے نیں پر اوہ بندیاں دے بنلٹھوئے قانون سکھاؤندے نیں۔^۸ تساں رب دے حکماں نوں چھڈ دیتاں بندیاں دے ریت رواج نوں پھڑ رکھیا اے۔^۹ اوہ آکھیا پئی ٹسی رب دے حکماں نوں ایس لئی چھڈ دیندے او پئی آہن ریت رواج آہن تھر سکے۔^{۱۰} کیوں جو موسیٰ نے آکھیا پئی آہن پیوئے ماں دی عزت کروئے جیہڑا آہن ملے بارے بھڑیاں گلاں کر دا اے، لازمی جانوں ماربا جاوے۔^{۱۱} پر ٹسی آکھدے او پئی جی کوئی آہن مایاں نوں آکھدا اے پئی جیڑی میتھوں تہانوں مدد مل سکدی اے، رب لئی قربان ہو گئی اے۔^{۱۲} ایسراں ٹسی اونوں اجازت نئیں دیندے پئی اوہ آہن مایاں جوگی کجھ کر سکن۔^{۱۳} ٹسی رب دے حکماں نوں ریت رواج نال رد کر دے او، جیہڑے ٹساں آپ بنلٹھوئے نیں۔ ایسراں ٹسی ہور ہتھیریاں گلاں نوں وی کر دے او۔^{۱۴} اوہ بھڑ نوں فیر سدیا تے آکھیا پئی ٹسی میری شہوت سمجھو۔^{۱۵} کوئی وی شہ جیہڑی باہروں اندر جاؤندی اے، بندے نوں پلین نئیں کر دی۔ سگوں جو کجھ بندے دے اندروں باہر آؤندا اے اونوں پلین کر سکدا اے۔^{۱۶} پرلے ولایاں دے ہتھیرے عالم ایہ گل آکھ گئے نیں پئی جیکر کس دے کن ہون تے اوہ شہ لٹوے۔^{۱۷} جدوں یسوع بھڑ نوں چھڈ کے گھر وچ وڑیا تے اوہدے چلیاں نوں بھارت پاروں پُچھیا۔^{۱۸} یسوع نے آکھیا پئی کجھ تہانوں حالی تیک وی سمجھ نئیں آئی؟ ٹسی ویکھ نئیں سکدے پئی جو کجھ بندے دے اندر باہروں جاؤندا اے، اونوں پلین نئیں کر سکدا۔^{۱۹} کیوں جو ایہ اوہدے دل وچ نئیں جا سکدا۔ سگوں ایہ اوہدے ڈھڈ وچ جاؤندا اے تہگن نال نکل جاؤندا اے۔ ایس گل نال یسوع سارا کھاؤن پین پاک تھرا دتا۔^{۲۰} اوہ آکھیا پئی ایسراں ای جو کجھ بندے وچوں باہر آؤندا اے، اوہی اونوں پلین کر دا اے۔^{۲۱} چسراں دل وچوں بھڑے خیال، شہوت، چوری تے قتل۔^{۲۲} زنا، حرام کاری، توکھا، لوہہ، بدی، بھڑی اکھ، جھوٹ، شوخی تے بیوقوفی۔^{۲۳} ایہ سبھ برائیاں بندے دے اندروں باہر آؤندیاں نیں۔ ایہ اوہ گلاں نیں، جیہڑیاں بندے نوں پلین کر دیاں نیں۔^{۲۴} اوہ اوہو اُٹھ کے صورتے صیدا ول تھر پیا۔ اوہ اک گھر وچ وڑیا تے جاؤندا نئیں سی پئی کسے نوں اوہی خبر پوے۔ پر اوہ آہن آپ نوں لوکاں توں لکا نا سکيا۔^{۲۵} پر اندر اک بی بی سی، جیہدی یکی دھی وچ ایک پلین روح سی، اوہ یسوع بارے سُنیا تے آکے یسوع دے قدمی ڈگ پئی۔^{۲۶} ایہ بی بی یونانی سی تے سفینی قوم وچوں سی۔ اوہ منت کیتی پئی اوہی دھی وچوں پلین روح نوں کڈھ۔^{۲۷} اوہ آکھیا پئی پیلوں اپناں بچیاں نوں کھا لئیں دے۔ کیوں جو ایہ چنگا نئیں پئی بچیاں دی روٹی کھوکے کنوریاں لگے پا دتی جاوے۔^{۲۸} پر اوس بی بی نے جواب دتا پئی مُرشد جی! کنورے وی تے بچیاں دی ودھی ہوئی روٹی دے ڈکرے کھاؤندے نیں۔^{۲۹} اوہ بی بی نوں آکھیا پئی کیوں جو توں ایہ گل آکھی اے تہون لگی جا۔ پلین روح تیری دھی وچوں نکل گئی اے۔^{۳۰} اوہ بی بی آہن گھر چلی گئی تے جا کے ویکھیا پئی پلین روح اوہی دھی وچوں نکل گئی اے۔^{۳۱} اک واری فیر اوہ صور دے علاقے وچ آبا تے صیدا دے علاقے وچوں لنگھدا ہوا گلیل کی جھیل دے وچوں دیکاپلس دے علاقے وچ ایڑ گیا۔^{۳۲} اوہ اک بؤلے نوں اوہدے کول لے لے، جیہڑا تھتھا وی سی تے یسوع دی منت کیتی پئی اوہ اپنا ہتھ اوہدے لے رکھ۔^{۳۳} اوہ اونوں لوکاں توں وکھلے گئی تے اوہدے کناں وچ اپناں اُنگلاں پائیاں تے تھک والی اُنگلی اوہی جیہ لے پھیری۔^{۳۴} اوہ اسمان ول اکھ چُکی تے باہر کے آکھیا، "افتاح"۔ جیہدا مطلب اے "کھل جا"۔^{۳۵} یسوع نے اوہدے کن کھول دیتے اوہی جیہ دی گنڈھ وی کھل گئی تے اوہ گلاں کرن لگ پیا۔^{۳۶} اوہ اونانہ نوں آکھیا پئی کسے نوں نا دسنا۔ پر اوہ جنہاں اونوں چُپ رہن دا آکھدا سی، اوہ ودھ کے اوہا چرچا کر دے سن۔^{۳۷} اونانہ حیران ہو کے آکھیا پئی جو کجھ ایہہ کیتا اے، بوبت چنگا کیتا اے۔ اوہ گونگنیاں دی جیہ کھولی تے بؤلے سُنن لگے۔

۱- اونان دہاڑیاں وچ اک وار فیر وڈی بھڑ کٹھی ہو گئی۔ اونان کول کھان نوں کجھ نئیں سی۔ یسوع نے اپنے چیلیاں نوں سدبالت آکھیا۔
 ۲- مینوں ایس بھڑ لے بوت ترس آؤندا اے۔ کیوں جو ایہ تین دہاڑیاں توں میرے نال نیں۔ ایہناں کول کھاؤں نوں کجھ نئیں۔ ۳- جے میں ایہناں نوں کھاؤں باجھوں گھراں نوں گھل دیوانے بٹھیرے راہ وچ بھوش ہو جاؤں گتے بٹھیرے اجے نیں پئی جیڑے دوروں لے نیں۔
 ۴- اوہدے چیلیاں نے جواب دتا پئی ایس اجاڑ تھان وچ اپنے سارے لوکاں نوں رجاؤں لئی اینیاں روٹیاں کتھوں لئیائے؟ ۵- اوہدے پچھیا پئی تباڑے کول کینیاں روٹیاں نیں؟ اونان آکھیا پئی ست۔ ۶- اوہدے حکم دتا پئی سبھ لوک بھوٹیں لے بیہ جان۔ اوہدے ست روٹیاں لئیائے شکر کر کے توڑیاں۔ چیلیاں نوں دتیاں پئی لوکاں وچ ورتا دیں۔ ۷- اونان دے کول کجھ نکیاں مچھیاں وی سن۔ اونان دے لے وی برکت دے کے اپنے چیلیاں نوں دتیاں پئی اونان نوں وی لوکاں وچ ورتا دیں۔ چیلیاں نے اینج ای کیتا۔ ۸- اوہ کھا کے رج گتے چیلیاں نے بچھوئے لنگر دے ست ٹوکرے کٹھ کیتے۔ ۹- اوہدے چار ہزار بندے سن۔ تد یسوع نے اونان سبھناں نوں وداع کیتا۔ ۱۰- جھٹ پٹ اوہ اپنے چیلیاں نال بیڑی وچ سوار ہولتے اوہ ڈلمنوتھا دے علاقہ وچ اپڑے۔ ۱۱- فیر فریسی لے لے اوہدے نال جرح کرن لگے۔ اونان نے اونوں آزمائوں لئی کوئی اسمانی نشان منگیا۔ ۱۲- اوہدے روح وچ باء بھر کے آکھیا پئی ایہ نسل نشان کیوں منگدی اے؟ میں تہانوں سچی سچی آکھنا ہاں پئی ایس نسل نوں کوئی نشان نئیں ملے گا۔ ۱۳- فیر اوہ اوٹھوں چلا گیا۔ بیڑی وچ بیہ کے چھیل دے بلے پاس جا اپڑا۔ ۱۴- فیر چلے اپنے نال روٹی لینا بھل گئے۔ اونان دے کول اک روٹی توں ودھ نئیں سی۔ ۱۵- اوہدے اونان نوں خبردار کر کے آکھیا پئی فریسیاں تہ پروڈیسیاں دے خمیر تو بچ کے رہنا۔ ۱۶- اوہدے چلے آپس وچ جرح کرن لگے پئی کجھ ایہ ایس لئی آکھیا گنیا اے کیوں جو سادے کول روٹی نئیں؟ ۱۷- پر یسوع نوں ایس بارے معلوم سی۔ اوہ اونان نوں آکھن لگا پئی تسی روٹی نہؤں لے کیوں جرح کر دے او؟ تسی ہوں تیک کیوں نئیں جان دے سمجھدے؟ کجھ تباڑے دل ڈاڈے ہو گئے نیں؟ ۱۸- تباڑیاں اکھاں پن، پر ویکھدے نئیں۔ تباڑے کول کن پن پر سن دے نئیں۔ تہانوں یاد کیوں نئیں آؤندا؟ ۱۹- جدوں میں چار ہزاراں وچ روٹیاں ورتائیاں تہاں کتھوئے کتھوئے کر کے چکے؟ اونان نے آکھیا پئی "باراں"۔ ۲۰- جدوں میں چار ہزاراں وچ ست روٹیاں ورتائیاں تہاں کتھوئے کتھوئے کر کے چکے سن؟ اونان دسیا پئی "ست"۔ ۲۱- تہ حلا فیر وی تسی نئیں سمجھدے؟ ۲۲- اوہ بیت صیدا وچ لے لے اوہدے لوک اک انہ نوں اوہدے کول لے لے یسوع دی منت کیتی پئی اونوں چنگا کرے۔ ۲۳- یسوع نے اوس انہ دا ہتھ پھڑیلے اونوں پنڈ توں باہر لے گیا۔ اوہدے تھک دے نال اوہدیاں اکھاں نوں ملیاتے اپنا ہتھ اوہدے لے رکھیا۔ اونوں پچھیا پئی کجھ ویکھ سکناں ایں؟ ۲۴- اوہدے ویکھیا تہ آکھیا پئی میں بندیاں نوں ویکھناں پر اوہ تہ پھردے رُکھاں وانگوں جاپ دے نیں۔ ۲۵- اوہدے اکواری فیر آہن تہ اوہدیاں اکھاں لے رکھتے اونوں پچھیا۔ انہنے اکھاں کھولیاں تہ اوہدی نظر بحال ہو گئی۔ اونوں سبھ کجھ ٹھیک ٹھیک نظریں آؤں لگ پیا۔ ۲۶- یسوع نے اونوں گھر گھل دتے آکھیا پئی شہر وچ نہ وڑیں۔ ۲۷- یسوع نے اپنے چیلیاں نال قبصر، فلیی دے پنڈاں وچ گیا۔ چیلیاں نوں پچھیا پئی لوک میرے بارے کجھ آکھدے نیں؟ میں کون ہاں؟ ۲۸- اونان نے جواب دتا پئی کجھ یوحنا بپتسما دین والا آکھدے نیں تہ کجھ آکھدے نیں پئی نبیاں وچوں کوئی جیو پیا اے۔ ۲۹- اوہدے پچھیا پئی تسی کجھ آکھدے او؟ میں کون ہاں؟ پطرس نے جواب دتا پئی توں مسیح ایں۔ ۳۰- یسوع نے اونان نوں خبردار کیتا پئی ایہ گل ہر کس نوں وی نا دسیو۔ ۳۱- فیر اوہ اونان سکھاؤں لگا پئی لازمی اے پئی آدم کا پتر دکھ سہوے۔ وڈیرے، سرینج کاہن تہ شرع دے عالم اونوں رڈن، اوہدے جانوں ماریا جاوے تن دناں مگروں جیو پئے۔ ۳۲- اوہدے سبھ کجھ کھلے اکھراں وچ دسیا تہ پطرس نے اونوں اک پاسے جاکے ٹالنا شروع کر دتا۔ ۳۳- یسوع پچھے مڑیلے اپنے چیلیاں ول ویکھ کے پطرس نوں جھڑک کے آکھیا پئی اے شیطان! میرے کولوں دور رہ۔ توں رب دیاں گلاں دی پروا نئیں کردا سگوں لوکاں دیاں گلاں دی کردا ایں۔ ۳۴- فیر اوہدے بھڑتے اپنے چیلیاں نوں کٹھا کر کے آکھیا پئی جیکر کوئی میرے مگر آؤنا چاہوے اوہ اپنی خودی دا انکار کرے۔ اپنی شولی چک کے میرے مگر تہ۔ ۳۵- کیوں جو جیڑا اپنی جان بچاؤنا چاہوے اے، اونوں گوا لئوے گا۔ پر جیڑا میرے تہ انجیل جوگی اپنی جان گواؤندا اے، اوہ اونوں بچا لئوے گا۔ ۳۶- اک بندا کجھ کھٹ دا اے جیکر اوہ دنیا کماؤں جوگی اپنی جان گوا لئوے؟ ۳۷- اک بندا اپنی جان حیاتی دے بدلے کجھ دے سکدا اے؟ ۳۸- جیڑا ایس زانیہ گناہ گار نسل وچ میرے تہ میرے کلام توں شرماوے گا، آدم دا پتر وی جدوں اپنے پیو دے جلال وچ، پاک فرشتیاں نال آوے گتے اوہدے توں شرماوے گا۔

۱- یسوعہ اونان نوں آکھیا پئی میں تہانوں سچی سچی آکھناں پئی ایتھ کجھ اجیہ لوک کھلوتے نیں پئی جیڑے رب دی بادشاہی آؤن توں پہلوں نئیں مرن گے۔ ۲- جھ دنان مگروں یسوع پطرس، یعقوبہ یوحنا نوں آپن نال اک اُچے پہاڑ تے گیلے اونان دیا اکھاں لگ اودی رُو پھر گئی۔ ۳- اودے کپڑے اجیہ چمکیلے ہو گئے پئی دھرتی تے کوئی دھوبی دھوکہ اجیہ نئیں کر سکدا۔ ۴- فیر اونان نوں ایلیاہ تے موسیٰ نظرین تے، جیڑے اودے نال گل بات کر دے سن۔ ۵- پطرس تے یسوع نوں آکھیا پئی سادے لئی ایتھ رینا چنگا اے تے سانوں تین تنبو لگاواں گے۔ اک تیرے جوگی، اک موسیٰ جوگی تے اک ایلیاہ جوگی۔ ۶- پطرس نوں پتا نئیں سی پئی اونوں کجھ آکھنا چاہدا اے۔ کیوں جو چیلے اس گل توں حیران تے ڈرے ہوئے سن۔ ۷- اک بدلی اوتھ آئی تے اونان تے چھاں کر لئی۔ تد بدلی وچوں واج آئی پئی ایہ میرا عزیز پُتر اے۔ ایہدی سُنو۔ ۸- جھٹ نال اونان تے آس پاس ویکھیلے اونان نوں اودے نال آپن ہاچھ اودے نال پور کوئی نظرین نا آیا۔ ۹- جدوں اوہ پہاڑ توں لیہ رہے سن تے اوہ اونان نوں حکم دتا پئی جدوں تیکر آدم دا پُتر مویاں وچوں جیو نا پڑے، جو کجھ تُسی ویکھیا اے، کسے نوں نا دسنا۔ ۱۰- اے اونان تے ایہ گل آپن تیک ای رکھی۔ پر آپس وچ جرح کر دے رہے پئی مویاں وچوں جیو پین دا کجھ راز اے؟ ۱۱- فیر اونان تے اونوں پُچھیا پئی شرع دے عالم کیوں آکھدے نیں پئی ایلیاہ دا پہلوں آؤنا لازم اے؟ ۱۲- اوہ اونان نوں آکھیا پئی ایلیاہ ضرور پہلوں آوے گا تاں جو سبھناں شیواں نوں بحال کرے، فیر ایسراں کیوں لکھیا اے پئی آدم دے پُتر نوں جانوں ماریا جاوے گئے لوک اودے توں نفرت کرن گے؟ ۱۳- پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی ایلیاہ آچکيا اے تے اودے نال جو کجھ کرنا چاہوندے سن، اونان تے کیتا۔ جسراں کلام اودے بارے وچ آکھدا اے۔ ۱۴- جدوں اوہ دوجے چیلے کول اپڑے تے اونان تے ویکھیا پئی اوتھ ہتھیری بھیڑ سیتے کجھ شرع دے عالم وی سن۔ ۱۵- جدوں اونان تے یسوع نوں ویکھیلے حیران ہوئے اودے ول نس کے اونوں جی آیاں نوں آکھیا۔ ۱۶- اوہ چیلیاں نوں پُچھیا پئی تسی اونان نال کس بارے جرح کر دے سو؟ ۱۷- بھیڑ وچوں اکہ اونان نوں جواب دتا پئی مرشد! میں آپنا پُتر تیرے کول لے کے آیا ساں۔ ایہ کُوء نئیں سکدا۔ کیوں جو ایہدے وچ گونگی پلینت روح اے۔ ۱۸- ایس پاروں اونوں جھٹک لگدے نیں۔ پلینت روح ایہنوں سُٹ دیندی اے تے ایہدے مونہوں جھگ وگدی اے۔ ایہ آپن دند پیندا اے تے آکڑ جاندا اے۔ میں تیرے چیاں دی منت کیتی سی پئی پلینت روح نوں ایہدے وچوں کڈھ دین پر اوہ نئیں کڈھ سک۔ ۱۹- اوہ اونان نوں جواب دتا پئی اوہ ایمان نسل! میں کینا چر تہاڈے نال رہاں گا؟ کینا چر میں تہانوں برداشت کراں گا؟ ایہنوں میرے کول لے آؤ۔ ۲۰- اوہ منڈے نوں اودے کول لے تے۔ جدوں پلینت روح یسوع نوں ویکھیلے یکدم منڈے نوں جھٹکا ماریا تے منڈا بھونیسے جا ڈگلتے اودے مونہ وچوں جھگ وگن لگ پئی۔ ۲۱- یسوعہ اودے پیو توں پُچھیا پئی ایہ کتے ورھیاں توں سی؟ پیو تے دسیا پئی نیکو بندیاں توں۔ ۲۲- ہتھیری وار پلینت روح تے ایہنوں آگ وچ سُٹیا اے تے ایہنوں جانوں مارن دا جتن کیتا اے۔ جے تُسی کجھ کر سکدے اوتے سادے تے رحم کروتے ساڈی مدد کرو۔ ۲۳- یسوعہ اونوں آکھیا پئی جے توں بھروسا رکھنا ایہ تے فیر سبھ کجھ ہو سکدا اے۔ ۲۴- یکدم منڈے دے پیو تے اچی واج نال آکھیا پئی میں ایمان رکھنا ہاں۔ میری ایمانی دور کر۔ ۲۵- جدوں یسوعہ بھیڑ نوں آپن ول آؤندیاں ویکھیلے اوہ پلینت روح نوں جھڑکیا تے آکھیا پئی او گونگی تے بولی روح! میں تینوں حکم دینا ہاں پئی ایہدے وچوں نکل جاتے فیر مُڑکے نا آویں۔ ۲۶- تے پلینت روح چیکیتے منڈے نوں جھٹکے مار کے نکل گئی۔ منڈا مویاں وانگ انج ڈگا پئی لوکی آکھن لگ پئے پئی منڈا مر گیا اے۔ ۲۷- پر یسوعہ اونوں تھوں پھریا تے چُکیا تے منڈا اُٹھ کھلوتا۔ ۲۸- جدوں یسوع گھر وچ وڑیا تے ادھ چیلیاں تے اودے لگے بوکے پُچھیا پئی اسیں پلینت روح نوں کیوں نئیں کڈھ سک؟ ۲۹- اوہ آکھیا پئی ایہ قسم نوں دعا دے ہاچھ نئیں کڈھیا جا سکدا۔ ۳۰- اوہ اوتھوں نکلتے گلیل وچ چلے گئے۔ یسوع نئیں سی چاہندا پئی کسے نوں ایہ پتا لگ پئی اوہ کتھ وے۔ ۳۱- کیوں جو اوہ آپن چیلیاں نوں سکھاؤندا پیا سی۔ اوہ اونان نوں آکھیا پئی آدم دے پُتر نوں بندیاں دے تھ حولہ کیتا جاوے گاتے اونوں جانوں مار دتا جاوے گاتے اوہ تین دنان مگروں جیو پوے گا۔ ۳۲- اونان نوں اودی ایس گل دی سمجھ نا آئی تے اوہ اونوں پُچھن توں وی ڈر دے سن۔ ۳۳- اوہ کفر نوحوم اپڑے تے جدوں اوہ گھر دے اندر وڑے تے اوہ آپن چیلیاں نوں پُچھیا پئی تُسی رستے کیڑی گل کر دے سو؟ ۳۴- اوہ چُپ رہے۔ کیوں جو اوہ رستے وچ جھگڑا کر رہے سن پئی اونان وچوں کیڑا سبھناں توں وڈا اے۔ ۳۵- اوہ بیہ گیلے باران نوں کٹھا بلایا تے آکھیا پئی جیڑا وڈا ہونا چاہندا اے اوہ سبھناں دا نوکر بنے۔ ۳۶- اوہ اک نیک بچے نوں چُکیا تے اونوں وچکار کھلاہر دتا تے آکھن لگا۔ ۳۷- جیڑا وی ایس بچے نوں میرے نال تے قبولدا اے، اوہ مینوں قبولدا اے تے جیڑا مینوں قبولدا اے، اوہ مینوں ای نئیں قبولدا سگوں مینوں گھلن ولے نوں وی۔ ۳۸- یوحنا تے اونوں آکھیا پئی اے مُرشد! اسیں اک بندے نوں تیرے نال پلینت روحواں نوں کڈھدے ہوئے ویکھیا سیتے اونوں موڑ دتا۔ کیوں جو اوہ سادے نال مگر نئیں آؤندا۔ ۳۹- پر یسوعہ آکھیا پئی اونوں نا ڈکو۔ کیوں جو جیڑا میرے نال وڈے کم کر سکدا اے، اوہ میتھوں دور نئیں رہ سکدا۔ ۴۰- جیڑا ساڈے خلاف نئیں، اوہ ساڈے نال اے۔ ۴۱- جیڑا تہانوں مسیحی ہون پاروں پین جوگی پانی دا پیالا دیندا اے، میں تہانوں سچی سچی آکھدا ہاں پئی اوہ آپنا صلہ نا گواوے گا۔ ۴۲- جیڑا اپناں نیکیاں نوں، جیڑے میرے تے ایمان رکھدے نیں، ورغلاؤندا اے، اودے جوگی چنگا سی پئی اودے گلے وچ وڈی چکی دا پتھر بنھ کے سمندر وچ سُٹ دتا جاؤندا۔ ۴۳- جے تہاڈا تھ تہانوں تھیڈا لواؤندا اے تے اونوں وڈھکے سُٹ دیو۔ تہاڈے جوگی اسمان دی بادشاہی وچ سُٹا بوکے وڑنا، دونوں تھ رکھدے ہوئیاں دوزخ وچ وڑن توں چنگا اے۔ ۴۴- جتھ اونان دا کیڑا وی نئیں مردلتے آگ وی نئیں بُجھدی۔ ۴۵- جے تہاڈا پیر تھیڈا لواوے تے اونوں وڈھکے سُٹ دیو۔ کیوں جو اسمان دی بادشاہی وچ لنگڑا بوکے وڑنا، دونوں پیر رکھدے ہوئیاں دوزخ وچ وڑن توں چنگا اے۔ ۴۶- جتھ اونان دا کیڑا نئیں مُردا تے آگ وی نئیں بُجھدی۔ ۴۷- جے تہاڈی اکھ تہانوں تھیڈا لواوے تے اونوں کڈھکے سُٹ دیو۔ کیوں جو تہاڈے جوگی اسمان دی بادشاہی وچ کانا بوکے وڑنا دونوں اکھاں رکھدے ہوئیاں دوزخ وچ وڑن توں چنگا اے۔ ۴۸- جتھ اونان دا کیڑا وی نئیں مدلتے آگ وی نئیں بُجھدی۔ ۴۹- کیوں جو ہر کسے نوں آگ نال لونا کیتا جاوے گا۔ ۵۰- کیوں جو لُون چنگا اے۔ پر جیکر لُون آپنی لُونائی گوا دیوے تے تُسی کیڑی شے نال لونا کروگے؟ آپن وچ لُونائی رکھو۔ پیار نال رہو۔

¹۔ یسوع اوس علاقہ نوں چھڈکے یہودیا دے ول یردن دریا دے پہلے پاسے چلا گیا تے بھڑ اودے کول فیر آ گئی۔ اوہ اونیاں نوں فیر سکھاؤن لگا جیویں پہلوں سکھاؤندا سی۔²۔ فریسی اودے کول لُٹے پُچھن لگے پئی کیکھ اک خاوند لئی آپنی ووٹی نوں طلاق دینا جائز اے؟ ایہ سوال اونیاں نے اونوں آزماؤن جوگی کیتا۔³۔ اوہ اونیاں نوں جواب وچ پُچھیا پئی موسیٰ نے تہانوں کیکھ حکم دتا اے؟⁴۔ اوہ آکھن لگے پئی موسیٰ نے طلاق دی لکھت دین دی اجازت دتی سی۔⁵۔ اوہ آکھیا پئی ایہ تہاڈے دل دے ڈاڈے پُوں پاروں سی پئی موسیٰ نے ایہ چھوٹ دتی۔⁶۔ پر دنیا دے مُڈھ توں انج نہیں سی۔ رب نے اک ای عورت بنائی۔⁷۔ ایس لئی اک مرد اپنے ماپیاں نوں چھڈے گاتے آپنی ووٹی نال رہے گا۔⁸۔ اے اوہ دونوں اک تن پُوں گے۔ فیر اوہ دو نہیں رہن گے سگوں اک تن بن جان گے۔⁹۔ ایس لئی جنہاں نوں رب نے جوڑیا اے، کوئی اونیاں نوں وکھ نا کرے۔¹⁰۔ جدوں اوہ گھر دے اندر سی چیلیاں فیر اودے توں ایس بارے پُچھیا۔¹¹۔ اوہ آکھیا پئی جیڑا وی آپنی ووٹی نوں طلاق دیندے کسپور نال ویاہ کردا اے، اوہ زنا کردا اے۔¹²۔ جیڑی عورت اپنے خاوند نوں طلاق دیندی اے کسپور نال ویاہ کردی اے، اوہ زنا کردی اے۔¹³۔ لوک نے بچیاں نوں اودے کول لگے تے تار جو اوہ اونیاں تہہ رکھ پر چیلیاں اونیاں نوں جھڑکيا۔¹⁴۔ جدوں یسوع نے ایہ ویکھیا اونیاں نال نراض ہوئے آکھیا پئی نے بچیاں نوں نا موڑو تے میرے کول آؤن دیو۔ کیوں جو رب دی بادشاہی اپناں وانگ رہن والیاں دی اے۔¹⁵۔ میں تہانوں سچی سچی آکھدا ہاں پئی جیڑا نے بچے نوں قبول نا کرے، اوہ اسمان دی بادشاہی دا وارث کدے نہیں ہو سکدا۔¹⁶۔ فیر اوہ بچیاں نوں آپنی ہاتھوں وچ چُکیتے اپنے تہہ اونیاں لے رکھ کے برکت دیتی۔¹⁷۔ جدوں اوہ اپنا سفر شروع کیتا اک بندا نسدا ہوا اودے کول آئے اودے لگے گوڈے یوآکے پُچھن لگا پئی نیک مرشد! مینوں ہمیشہ دی حیاتی جوگی کیکھ کرنا چاہیدا اے؟¹⁸۔ یسوع نے آکھیا پئی توں مینوں نیک کیوں آکھدا ہیں؟ کوئی وی نیک نہیں سگوں کلا رب نیک اے۔¹⁹۔ توں حکماں بارے جان دا این۔ قتل نا کریں، زنا نا کریں، جھوٹی گواہی نا دیو، چوری نا کریں، اپنے ماپیاں دی عزت کریں تے توکھا نا دیو۔²⁰۔ بندا آکھن لگا پئی نیک مرشد! میں جوانی توں لے کپوں تیکر سبھناں حکماں نوں من دا ہاں۔²¹۔ یسوع نے اونوں ویکھیا پیار نال آکھیا پئی تیرے وچ اک شے دا گھاٹا اے۔ جا کے اپنا سبھ کجھ وچ دے مائٹاں وچ ونڈ دے۔ فیر میرے مگر آجاتے اسمان وچ تیرے جوگی چوکھا مال ہووے گا۔²²۔ پر ایہ سُن کے اوہ بوہت اداس ہوئے مڑ گیا۔ کیوں جو اودے کول ہتھیرا مال خزانہ سی۔²³۔ یسوع نے آسے پاسے ویکھیا اپنے چیلیاں نوں آکھیا پئی دولت وند دا رب دی بادشاہی وچ وڑنا بوہت اوکھا اے۔²⁴۔ چیلے اودے اکھر سُن کے بوہت حیران ہوئے۔ پر یسوع نے فیر اونیاں نوں آکھیا پئی بچیو! دولت وندان جوگی رب دی بادشاہی وچ وڑنا بوہت اوکھا اے۔²⁵۔ اک اوتھ جوگی سوئی دے مونہوں لنگھ جانا سوکھا اے پر دولت وند لئی رب دی بادشاہی وچ وڑنا اوکھا اے۔²⁶۔ اوہ بوہت حیران ہوئے اک دوجے نوں آکھن لگے فیر کون بچ سکدا اے؟²⁷۔ یسوع نے اونیاں ول ویکھ کے آکھیا پئی لوکاں جوگی ایہ نہیں ہو سکدا پر رب لئی سبھ کجھ ہو سکدا اے۔²⁸۔ پطرس اونوں آکھن لگا پئی اسبے سبھ کجھ چھڈکے تیرے مگر ٹر پٹھاں۔²⁹۔ یسوع نے آکھیا پئی میں تہانوں سچی سچی آکھدا ہاں پئی جنہ میرے انجیل جوگی اپنا گھر یاں ملے، بہنیاں یاں بھرانواں نوں چھڈ دتا اے۔³⁰۔ اوہ ایس دنیا دے گھر تے بھرتے بہنیاں تے ماواں تے بچیاں توں سو گئی ڈونا وٹن گے۔³¹۔ پر کجھ لوک جیڑے اگل تہہ نیں، اخیر یو جاؤن گتے اخیر یو اگل تہہ۔³²۔ اوہ اک رستے لے تے جاؤندے سن جیڑا یروشلم ول جاؤندا سی تے یسوع اونیاں توں لگے لگے جا ریا سی۔ چیلے حیران سن تے جیڑے مگر آؤندے پئے سن اوہ ڈردے پئے سن۔ یسوع نے باراں نوں وکھلے جا کے دسیا پئی اودے نال کیکھ پُوں والا اے۔³³۔ ویکھو! اسی یروشلم نوں جا رہے آدَم دا پُتر پکل دے سردارے شرع دے عالماں دے تہہ حوالہ کیتا جاوے گا۔ اوہ اونوں جانوں مارن دا حکم سناؤن گتے اونوں بیگانی قوم دے تہہ حوالہ کرن گے۔³⁴۔ اوہ اودے تھتھ اڈاؤن گتے اودے لے تھکن گے۔ اونوں کوڑے مارن گتے جانوں مار دین گے۔ پر تین دناں مگروں اوہ جیو پئے گا۔³⁵۔ یعقوبے یوحنا، زیدی دے دونوں پُتر اودے کول لُٹے آکھن لگے پئی اسیں جاؤندے ہاں پئی جو کجھ وی آکھیں، تُوں منیں۔³⁶۔ اوہ پُچھیا پئی تسی کیکھ جاؤندے او پئی میں تہاڈے جوگی کران؟³⁷۔ اونیاں نے آکھیا پئی سانوں اجازت دے پئی تیرے جلال وچ اک تیرے سجتے دوجا تیرے کیکھ بیہ سکے۔³⁸۔ پر یسوع نے اونیاں جواب دتا پئی تہانوں نہیں پتا پئی تسی کیکھ منگدے او۔ کیکھ تسی اوہ پیالا پی سکدے او، جیڑا میں پیواں گا یاں جیڑا بیتسما میں لین والا ہاں، تسی لے سکدے او؟³⁹۔ اونیاں نے آکھیاں پئی اسیں کر سکدے ہاں۔ یسوع نے پُچھیا پئی کیکھ تسی اوہ پیالے بیتسما سہ لئوگے؟⁴⁰۔ میرے سجتے کیکھ ہالنا میرے تہہ وچ نہیں۔ ایہ اونیاں جوگی اے، جنہاں جوگی رب نے مٹھیا اے۔⁴¹۔ جدوں دوجے دساں چیلیاں نوں ایس بارے معلوم ہوئے اوہ یعقوبے یوحنا نال نراض ہوئے۔⁴²۔ یسوع نے اونیاں نوں اپنے کول سدیا تے آکھیا پئی تہانوں پتا اے پئی جو بیگانیان قوماں دے حاکم سمجھ جاندے نیں، اونیاں لے حکومت کردے نیں۔ اونیاں دے سردار اونیاں لے اختیار رکھدے نیں؟⁴³۔ پر تہاڈے وچ انج نہیں ہووے گا۔ کیوں جو جیڑا تہاڈے وچ وڈا بننا چاہؤندا اے اوہ سبھناں دا نوکر بنے گا۔⁴⁴۔ لے جیڑا تہاڈے وچ اگل تہہ ہونا چاہؤندا اے اوہ سبھناں دا غلام بنے گا۔⁴⁵۔ آدَم دا پُتر سیوا کروان جوگی نہیں سگوں، سیوا کرن جوگی تے ہتھیراں جوگی آپنی جان فدیہ وچ دین آیا اے۔⁴⁶۔ اوہ بریحو نوں لے۔ جدوں اوہ چیلیاں تے اک بھڑ نال بریحو چھڈتے اک بندا جیڑا ناں برتیماس سی، (اوہ تمتی دا پُتر سی) اک فقیر جیڑا رستے دے نیڑے بیٹھیا سی۔⁴⁷۔ جدوں اوہ سُنبھا پئی یسوع ناصری آ رہا اے اوہ چیکنا شروع کر دتے آکھن لگا پئی یسوع داؤد دے پُتر! میرے لے رحم کر۔⁴⁸۔ کجھنے اوس انہ فقیر نوں جھڑکیتے چُپ رہن جوگی آکھیا۔ پر اوہور وی زور نال جیجن تے رُندیاں ہواں آکھن لگا پئی داؤد دے پُتر! میرے لے رحم کر۔⁴⁹۔ یسوع کھلو گیا تے اونوں نیرے لیاؤن دا حکم دتا۔ اونیاں نے انہ نوں آکھیا پئی دلیر بن! کھلو جا۔ اوہ تینوں سد ریا اے۔⁵⁰۔ اوہ اپنا کُرتا سُنبھا یسوع کول آ گیا۔⁵¹۔ یسوع نے اونوں جواب دتا پئی توں میتھوں کیکھ چاہؤنا ہیں؟ انہ نے آکھیا پئی مرشد! اپوئی پئی میں ویکھ سکوں۔⁵²۔ یسوع نے آکھیا پئی جا تیرے ایمان تے تینوں چنگا کیتا۔ تے یکدم اودی رُشنائی مڑ آئی تے اوہ اودے مگر ٹر پیا۔

۱۔ لے جدوں اوہ یروشلم دے نیڑے ریتوں دے پہاڑ لے بیت فگ لے بیت عنیا کول ایڑے۔ تاں اوہ اپنے چلیاں وچوں دو نوں گھلیا۔^۲ لے اونیاں نوں آکھیا؛ جہڑا پنڈ تہاڈے ساہنے اے، اوہدے وچ جاؤ۔ لے اوہدے وچ وڑدے ای تسیں اک کھوتی دا بال تَجھا ہوا ویکھوگے، جہدے لُٹہن تیکر کسے وی سواری نئیں کیتی۔ اونوں کھول کھلے آؤ۔^۳ لے جیکر کوئی تہانوں آکھ پئی تسیں ایہہ کیہ پئے کردے او، تاں آکھنا پئی مالک نوں ایہدی لوڑ اے۔ لے اوہ اونوں ایتھ گھلا دیوے گا۔^۴ اوہ گئے لے بال نوں بُوے دے نیڑے چوک وچ تَجھا ویکھیا۔ لے اونوں کھولن لگے۔^۵ لے کول کھلوتے بندیاں وچوں کجھنے پُچھیا پئی تسیں ایہہ کیہ پئے کردے او؟^۶ چلیاں یسوع دی سیکھ موافق اونیاں نوں جواب دتا۔ لے فیر اونیاں نال موڑیا۔^۷ اوہ بال نوں یسوع کول لیٹلے لے اپنے لیڑے اوہدے لے پا یت لے اوہ اوہدے لے سوار ہوا۔^۸ لے ہتھیریاں نے اپنے لیڑے رستے وچ وچھلے لے ہورناں نے پیلیاں وچوں ٹانیاں وڈھکے رستے وچ وچھا چھڈیاں۔^۹ لے اوہ، جہڑے لگ لگ تہاڈے سن لے مگرے مگرے لگ آؤندے سن، چیک چیک کے آکھدے سن۔ بوشعنا! دھن اوہ اے، جہڑا رب دے ناں توں آؤندا اے۔^{۱۰} ۱۔ دھن اے ساڈے پیو داؤد دی بادشاہی، جہڑی آؤندی پئی اے۔ اسماناں لے بوشعنا! ۱۱۔ لے اوہ یروشلم وچ پیکل اندر آیا۔ لے سبھناں شہواں لے اکھ پھیر کے اونیاں باران دے نال بیت عنیا نوں چلا گیا۔ کیوں جو سورج دُبن دا ویلا ہو گیا سی۔^{۱۲} لے دُوجے دہاڑے، جدوں اوہ بیت عنیا توں باہر لے، تاں اونوں بھکھ لگی۔^{۱۳} لے اوہ دُوروں انجیر دا اک برا رُکھ ویکھ کے نیڑے گیا پئی خورے اوہدا پھل ملے۔ پر جدوں اوہ اوہدے کول ایڑیاں تاں پتیاں دے سوا کجھ لہیا۔ کیوں جو انجیر دا موسم نئیں سی۔^{۱۴} لے اوہ اونوں آکھیا؛ اکوں تیتھوں کوئی پھل ناں کھاوے گا۔ لے اوہدے چلیاں نے ایہہ سُنیا۔^{۱۵} لے اوہ یروشلم وچ لے۔ لے اوہ پیکل وچ وڑکے اونیاں نوں، جہڑے وچن وٹن تھے سن، باہر کڈھن لگ پیا۔ لے سُنباراں دے تختے کبوتر وچن والیاں دیاں چوکیاں مڈھیاں کر دتیاں۔^{۱۶} لے کسے نوں پیکل وچوں لنگھ کے اک ٹھوٹھا وی لیجاؤن ناں دتا۔^{۱۷} لے سیکھ دے کے اونیاں نوں آکھیا۔ کیہ ایہہ نئیں لکھیا ہوا پئی "میرا گھر سبھناں قوماں جوگی دعا دا گھر اکھوئے گا"۔ پر تسیں اونوں ڈاکوؤں دی کھوئے بنا دتا اے۔^{۱۸} لے جدوں سردار کاباں لے فقیہاں نے ایہہ سُنیا تاں اونوں جانوں مارن دا طریقہ لبھن لگے۔ کیوں جو اوہ ایس لئی اوہدے توں ڈردے سن پئی لوکی اوہدی تعلیم لے دھیان دیندے سن۔^{۱۹} لے سورج دُبن ویلے اوہ شہر توں باہر جاؤندے سن۔^{۲۰} لے سوہرے جدوں اوہ اوٹھوں لنگھ تاں ویکھیا پئی اوہ انجیر دا رُکھ جڑوں ای سُک گیا اے۔^{۲۱} لے پطرس نوں چہہ آیا لے اوہ اونوں آکھیا؛ رُبی! ویکھ انجیر دا رُکھ، جہدے لے توں لعنت کیتی سی، سُک گیا اے۔^{۲۲} یسوع جواب وچ اونیاں نوں آکھیا؛ رب لے ایمان رکھو پئی۔^{۲۳} ۲۔ میں تہانوں سچی آکھنا ہاں پئی جہڑا وی ایس پہاڑ نوں آکھ؛ اُکھڑ جا، لے سموندر وچ جا۔ لے اپنے دل وچ شک ناں لیٹلے۔ سگوں بھروسا رکھ پئی جو کجھ اوہ آکھدا اے، ہو جاوے گا، تاں اوہدے جوگی ہو جاوے گا۔^{۲۴} ۳۔ ایس لئی میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جو کجھ تسیں دعا وچ منگدے او، بھروسا رکھو پئی تہانوں مل گیا اے، تاں تہانوں مل جاوے گا۔^{۲۵} لے جدوں تسیں دعا جوگی کھلوندے او۔ جیکر کسے نال شکایت رکھدے او تاں معاف کرو۔ تانجو تہاڈا باپ وی، جہڑا اسمان لے اے، تہاڈے گناہ معاف کرے۔^{۲۶} لے جیکر تسیں معاف ناں کروگے تاں تہاڈا باپ وی، جہڑا اسمان لے اے، تہاڈے گناہ معاف ناں کرے گا۔^{۲۷} لے فیر اوہ یروشلم وچ لے۔ لے جدوں اوہ پیکل وچ پھردا پیا سی، تاں سردار کاباں لے فقیہ لے وڈیرے اوہدے کول لے۔^{۲۸} لے اونوں آکھیا پئی توں کبہدے اختیار ناں ایہہ کرنا ایں؟ لے ایہہ اختیار تینوں کیہ دتا اے؟^{۲۹} ۴۔ تد یسوع نے اونیاں نوں آکھیا پئی میں وی تہانوں اک گل پُچھنا ہاں۔ تسیں جواب دے دُ تاں میں وی تہانوں دس دیواں گا پئی میں ایہہ کبہدے اختیار ناں کرنا ہاں۔^{۳۰} ۵۔ یوحنا دا بیتسما اسمان ولوں سی یاں بندیاں ولوں؟ مینوں دسو۔^{۳۱} ۶۔ تد اوہ آپو وچ سوچ وچار کرن لگے پئی جیکر اسیں آکھاں گے پئی اسمان ولوں۔ تاں اوہ آکھ گا فیر تسیں اوہدا یقین کیوں نا کیتا۔^{۳۲} ۷۔ فیر کیہ ایہہ آکھیتے پئی بندیاں ولوں؟ تاں لوک ساڈے لے غصا کرن گے۔ کیوں جو اوہ یوحنا نوں سچا نبی مَدے نیں۔^{۳۳} ۸۔ تد اونیاں نے یسوع نوں جواب وچ آکھیا پئی اسیں نئیں جاتدے۔ یسوع نے اونیاں نوں آکھیا؛ میں وی تہانوں نئیں دساں گا پئی میں ایہہ سبھو کجھ کبہدے اختیار ناں کرنا ہاں۔

۱- فیر اوہ اونیاں نال مثالوں وچ گل کرن لگا پئی اک بندے انگور دا باغ لایا۔ لے اودے آل دولہ واڑ بنھی۔ لے کھوترک کولھو گڈیا لے بُرج بنایا لے مالییاں پتھ دے، آپ پردیس تُر گیا۔ ۲- لے رُت سیر اونہ اک نوکر نوں مالییاں کول گھلیا پئی پھل وچوں کجھ لٹیاوے۔ ۳- لے اونیاں اونوں پھڑک کُٹیا لے خالی پتھ تُوڑ دتا۔ ۴- اونہ دُوجی وار اک پور نوکر نوں اونیاں ول گھلیا۔ لے اونیاں اودا سیر پاڑیا لے اونوں بہ عزت کیتا۔ ۵- فیر اونہ اک پور نوں گھلیا۔ لے اونیاں اونوں وی جانوں ماریا۔ فیر پور ہتھیریاں نوں گھلیا۔ لے اونیاں اونیاں وچوں کجھ نوں کُٹیا لے کجھ نوں جانوں ماریا۔ ۶- پُہن اودے کول اِکو ای بچیا سی۔ اودا پُتر۔ اودا پیارا۔ اخیر اونہ اونیاں کول اونوں ای گھلیا پئی خُورے اوہ میرے پُتر دا لحاظ رکھن گے۔ ۷- پر اونیاں آپو وچ صلاح کیتی لے متا پکایا پئی ایہوئی وارث اے۔ آؤ! اسیں ایہوئی جانوں مار چھڈی تان میراث ساڈی ہو جاوے گی۔ ۸- لے اونیاں اونوں پھڑیا لے جانوں مارکے باغ وچوں باہر سٹ دتا۔ ۹- مُکدی گل ایہ پئی ہن باغ دا مالک کدے کرے گا؟ اوہ آوے گا لے اونیاں مالییاں نوں جانوں مارے گا لے باغ پوریاں نوں دے دیوے گا۔ ۱۰- کدے تسیں ایہ لکھت وی نئیں پڑھی پئی جیڑا روڑا مستریاں رڈ دتا، اوہوئی نُکر دا سیرا ہوا۔ ۱۱- ایہ رب ولوں ہوا اے۔ لے ساڈیا اکھاں وچ حیرانی دا سبب اے۔ ۱۲- تد اوہ اونوں پھڑن دا چارہ کرن لگے۔ پر اوہ لوکاں توں وی ڈردے سن۔ کیوں جو سمجھ گٹھ سن پئی اونہ ایہ مثال ساڈے لے لاکہ سنائی اے۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ اونوں چھڑک تُر گئے۔ ۱۳- فیر اونیاں کجھ فریسیاں لے پروڈیاں نوں اودے کول گھلیا تانجو اونوں گلاں وچ پھساؤں۔ ۱۴- اونیاں اے آن کے اونوں آکھیا؛ اے مُرشد! اسیں جاندے ہاں پئی توں سچا ایں۔ لے تینوں کسے دی پروا نئیں۔ کیوں جو توں بندیاں دی طرفداری نئیں کردا۔ سگوں راستی نال رب دی راہ دسنا ایں۔ مُکدی گل ایہ پئی قیصر نوں لگان دیناروا اے یاں نئیں؟ کدے اسیں کیتے یاں ناں؟ ۱۵- اونہ اونیاں دا مکر ویکھدے۔ بوٹیاں اونیاں نوں آکھیا؛ تسیں مینوں کیوں ازماؤندے او؟ اک دینار میرے کولے آؤ پئی میں ویکھاں۔ ۱۶- مُکدی گل ایہ پئی اوہ لے۔ تد اونہ اونیاں نوں آکھیا پئی ایہ لکھت لے مُورت کیدی اے؟ اونیاں آکھیا؛ قیصر دی۔ ۱۷- یسوع نے اونیاں نوں آکھیا؛ جو کجھ قیصر دا اے، قیصر نوں لے جو کجھ رب دا اے، رب نوں دیوے۔ لے اوہ اودے لے ڈاھڈے حیران ہوئے۔ ۱۸- فیر صدوقی، جہڑے قیامت دے انکاری سن، اودے کول لے لے اودے نال سوال کیتا پئی۔ ۱۹- اے مرشد! ساڈے جوگی موسیٰ لکھیا اے پئی جیکر کسے دا بھرا مر جاوے لے اپنی ووٹی نوں بہ اولاد چھڑ جاوے تان اودا بھرا اودی ووٹی نوں ویاوے تانجو اپنے بھرا دی پیڑھی لگے تُوڑ سکے۔ ۲۰- ست بھرا سن۔ پلے ووٹی کیتی لے اولاد مر گیا۔ ۲۱- تد دوجے اونوں ویاپا لے مر گیا لے اودی وی اولاد ناں ہوئی۔ ایسے طراں تیجے۔ ۲۲- سگوں ستے ایہ اولاد مر گئے سبھناں پچھ اوہ بی بی وی مر گئی۔ ۲۳- مُکدی گل ایہ پئی جدوں قیامت وچ اوہ جیو پین گے تان اوہ اونیاں وچوں کیدی ووٹی ہووے گی؟ کیوں جو اوہ اونیاں ستان دی ووٹی رہ چُکی سی۔ ۲۴- یسوع نے اونیاں نوں آکھیا؛ کدے تسیں لکھتا لے رب دی قدرت نوں ناں جاندے ہوئے خطا تان نئیں کھاؤندے پئے؟ ۲۵- کیوں جو جدوں موٹیاں وچوں جیو پین گے تان لوکی ویا، نئیں کرن گے، ناں ای ویاپے جاؤں گے۔ سگوں اسمان لے فرشتیاں وانگ ہوون گے۔ ۲۶- لے کدے تسیں موسیٰ دی پُستک وچ جھاڑی دے ذکر نال ایہ نئیں پڑھیا پئی رب نے اودے نال کلام کرکے آکھیا پئی میں ابراہام دا رب لے اضعاف دا رب لے یعقوب دا رب ہاں۔ ۲۷- اوہ موٹیاں دا نئیں سگوں جیوندیاں دا رب اے۔ مُکدی گل ایہ پئی تسیں ڈاھڈی خطا کھائی بیٹھ او۔ ۲۸- لے فقہیاں وچوں اکے اونیاں دا آڈھا سُنیالے جان کے پئی اونہ اونیاں دا چنگا مکو ٹھپیا اے۔ تان اودے کول آن کے اونوں پُچھیا پئی سبھناں توں اگیترا حکم کپڑا اے؟ ۲۹- یسوع جواب دتا پئی پلا ایہ اے، "اے اسرائیل سُن! پئی رب ساڈا اِکو ای اے۔" ۳۰- مُکدی گل ایہ پئی توں اپنے رب نوں اپنے سبھو دل، لے اپنی سبھو جان، لے اپنی سبھو عقل لے اپنی سبھو طاقت نال پیار کر۔ ۳۱- لے دوجا ایہ پئی توں اپنے گواہندی نوں اپنے وانگ پیار کر۔ ایہناں توں وڈا پور کوئی حکم نئیں۔ ۳۲- لے فقیہے اونیاں آکھیا؛ آفرین اے مُرشد! توں سونا جواب دتا لے سچ آکھیا اے پئی اوہ اِکو ای اے لے پئی اودے سوا پور کوئی نئیں۔ ۳۳- لے پئی اونوں سبھو دل، لے سبھو عقل لے سبھو طاقت نال لے اپنے گواہندی نوں اپنے وانگ پیار کرنا سبھ اگنی قربانیاں لے ذبیحیاں توں اُچیچا اے۔ ۳۴- لے جدوں یسوع ویکھیا پئی اونہ عقل نال جواب دتا تان اونوں آکھیا؛ توں رب دی بادشاہی توں چوکھا دور نئیں۔ لے ایس توں پچھوں کسے اودے نال سوال کرن دی دلیری ناں کیتی۔ ۳۵- لے یسوع پیکل وچ سیکھ دیندے ویلے آکھن لگا پئی فقیہ کیکر آکھدے نیں پئی مسیح داؤد دا پُتر اے؟ ۳۶- داؤد نے تان آپ پاک روح نال آکھیا اے پئی خداوند میرے خداوند نوں آکھیا پئی میرے سچے بیٹھ۔ جدوں تیکر پئی میں تیرے ویریاں نوں تیرے پیراں دی چوکی پٹھ ناں کر دیواں۔ ۳۷- داؤد تان آپ اونوں خداوند آکھدا اے۔ فیر اوہ اودا پُتر کیکر اے؟ لے لوک چوکھ چاؤاں نال اودی سُنڈے سن۔ ۳۸- لے اونہ اپنی سیکھ وچ آکھیا۔ فقہیاں توں خبردار رہو، جہڑے لمے لمے جوئے پاک پھرنا لے ہزاراں وچ سلام۔ ۳۹- لے عبادت خانیاں وچ اگوائی گُرسی لے دعوتان وچ اُچیچ پسند کردے نیں۔ ۴۰- اوہ بیوہ بیبیاں دے گھر کھوئے لے مکاری نال لمی نماز پڑھدے نیں۔ اونیاں لے چوکھا ڈاھڈا فتویٰ دتا جاوے گا۔ ۴۱- فیر یسوع خزلہ دے سامنے بیٹھ ویکھ ریا سی پئی لوکی خزلہ وچ کسراں پیسے پاؤندے نیں۔ لے ہتھیرے دھن والیاں ہتھیرا کجھ پایا۔ ۴۲- لے اک کنگال بیومنہ آن کے دو پیسے مطلب اک ٹکا اودے اودے وچ پایا۔ ۴۳- تد اونہ اپنے چلیاں نوں کول سدکے اونیاں نوں آکھیا؛ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی جہڑے خزلہ وچ پاؤندے نیں، اونیاں سبھناں توں چوکھا ایس کنگال بیومنہ پایا اے۔ ۴۴- کیوں جو سبھ اپنے مال دے واہدھ وچوں پاؤندے نیں۔ پر اپنے اپنی غریبی وچوں اپنا سبھ کجھ مطلب اپنی سبھو پونجی پا دتی اے۔

۱۔ لے جدوں اوہیکل توں باہر جا ریا سی۔ ابدے چیلیاں وچوں اِکسہ اونوں آکھیا؛ اے مُرشد! ویکھ ایہ کینج دے روڑ لے محل ماڑیاں نیں۔ ۲۔ لے یسوع جواب وچ آکھیا پئی کہ توں ایہ وڈیاں محل ماڑیاں ویکھدا ایں؟ ایہہ کسے روڑے لے روڑا جھڈیا ناں جاوے گا، جہڑا ڈیگیا ناں جاوے۔ ۳۔ لے جدوں اوہ زیتون دے پہاڑ لے پیکل دے ساہمنہ بیٹھا سی، تاں پطرس لے یعقوب لے یوحنا لے اندریاس نے وکھ ہوکے اونوں پُچھیا۔ ۴۔ سانوں دس پئی ایہ گلاں کدوں ہُن گئیاں؟ لے جدوں ایہ سبھ کجھ پورا ہُن لگے گا تاں اوس ویلے دی کی نشانی ہووے گی؟ ۵۔ تد یسوع نے اونیاں نوں آکھنا شروع کیتا۔ خبردار رُو پئی کوئی تہانوں توکھا ناں دیوے۔ ۶۔ کیوُن جو ہتھیرے میرا ناں لے کے آؤن گے لے آکھن گے پئی میں ای ہاں۔ لے اوہ ہتھیریاں نوں ورغلاؤن گے۔ ۷۔ لے جدوں تسیں لڑائیاں لے لڑائیاں دی فواہ سُنو تاں گھبرا نہیں جانا۔ کیوُن جو اپناں دا ہُن تاں ضروری اے پر اوس ویلے مُکا نہیں ہُنا۔ ۸۔ کیوُن جو قوم لے قوم چڑھائی کرے گی۔ لے نہاں تہاں بھُجال آؤن گے لے کال پین گے۔ ایہ گلاں حلّہ دُکھاں دا شروع ای ہُووے گا۔ ۹۔ پر تسیں خبردار رُو۔ اوہ تہانوں عدالتاں دے تہہ حوالہ کرن گے لے عبادت خانیاں وچ کوڑے مارن گے لے میری خاطر تسیں حاکماں لے بادشاہاں دے لگے کھلاہرے جاؤ گے۔ تانجو اونیاں جوگی گواہی ہووے۔ ۱۰۔ پر ضرور اے پئی پھلاں سبھناں قوماں وچ انجیل دی منادی کیتی جاوے۔ ۱۱۔ پر جدوں لوک تہانوں لیجا کے حوالہ کرن تاں پھلاں توں فکر نہیں کرنی پئی اسیں کہ آکھاں گے۔ سگوں جو کجھ اوس ویلے آکھنا ہووے گا، تہانوں دس دتا جاوے گا۔ اوہوئی آکھنا۔ کیوُن جو کون ولّہ تسیں نہیں سگوں پاک روح اے۔ ۱۲۔ لے بھرا نوں بھرا۔ لے پُتر نوں پیو۔ جانوں مرن لئی پھڑولّے گا لے اولاد ماپیاں دے برخلاف اُٹھ کھلووے گی۔ لے اونیاں نوں جانوں مروا دیوے گی۔ ۱۳۔ لے میرے ناں پاروں سبھ لوک تہاڈے نال ویر وڈن گے۔ پر جہڑا وی اخیر تیکر جرے گا، اوہوئی نجات پاوے گا۔ ۱۴۔ جس ویلے تسیں مکروہ شے نوں اوس تہانوں کھلوتا ویکھو، جتھ اونوں روا نہیں، (جہڑا پڑھ، سمجھ لئو) تد جہڑے یہودیہ وچ ہُن اوہ پہاڑاں لے نس جاؤن۔ ۱۵۔ لے جہڑے کوٹھ لے ہُن اوہ گھر وچ تھلے ناں لیہن لے ناں اندر ورن پئی گھروں کجھ لیئں۔ ۱۶۔ لے جہڑے پیلی وچ ہُن اوہ اپنے لیڑے لیئں جوگی پچھاں نوں ناں مڑن۔ ۱۷۔ پر پاڑا اونیاں لے، جہڑیاں اونیاں دیہاڑیاں وچ امید نال ہُن۔ لے جہڑیاں دُدھ پیاؤندیاں ہُن۔ ۱۸۔ دعا منگو پئی ایہ سبھ کجھ سیال وچ ناں ہُووے۔ ۱۹۔ کیوُن جو اوہ دیہاڑے اجی مصیبت دے ہُن گے پئی لوکائی دے شروع توں اج تیکر ناں کدی بُوئے لے ناں ای کدی ہُن گے۔ ۲۰۔ لے جیکر رب اونیاں دیہاڑیاں نوں گھٹاؤندا ناں تاں کوئی وی بندہ بشر نہ بچدا۔ پر ویناں جُہوئیاں دی خاطر، جنہاں نوں اویہ جُٹیا اے، دیہاڑیاں نوں گھٹا دتا۔ ۲۱۔ اوس ویلے جیکر کوئی تہانوں آکھ۔ ویکھو! اوتھہ، تاں وساء نہیں کھاؤنا۔ ۲۲۔ کیوُن جو جھوٹ مسیح لے جھوٹ نبی اُٹھ کھلؤن گے لے نشانیاں لے کرامات وکھاؤن گے پئی جیکر ہو سکیا تاں جُہوئیاں نوں وی ورغلا لیئں۔ ۲۳۔ مُکدی گل ایہ پئی تسیں خبردار رُو۔ ویکھو! میں تہانوں پھلاں ای دس دتا اے۔ ۲۴۔ پر اونیاں دیہاڑیاں وچ مصیبت دے مگروں سورج نہیر ہو جاوے گا۔ لے چن اپنا چانن نہیں دیوے گا۔ ۲۵۔ لے اسمان دے تارے ڈگن گے لے اسمانی طاقتاں ہلائیاں جاؤن گیئیاں۔ ۲۶۔ لے تد لوک ابنِ انسان نوں بدلاں لے قدرت لے جلال نال آوندیاں ویکھن گے۔ ۲۷۔ لے اوس ویلے اوہ اپنے فرشتیاں نوں گھل کے اپنے بندیاں نوں دھرتی تھوں امیراں تیکر چؤاں پاسیوں کٹھا کرن گے۔ ۲۸۔ ہُن انجیر دے رُکھ تھوں ایہ مثال سیکھو۔ جیوں اوبدی ٹاہنی نرم ہندی لے پتہ نکلدے نیں، تاں تسیں جان لیندے او پئی گرمی نیڑے اے۔ ۲۹۔ ایسے طراں تسیں وی جدوں ایہ ہندیاں ویکھو تاں جان لئو پئی اوہ نیڑے سگوں ہُوے لے اے۔ ۳۰۔ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی ایہ پیڑھیا اکا نا مُکے گی جدوں تیکر سبھ کجھ پورا نا ہو جاوے۔ ۳۱۔ اسمان لے دھرتی ٹل جان گے پر میریاں گلاں نا ٹلن گیئیاں۔ ۳۲۔ پر اوس دیہاڑے لے ویلے بارے کوئی نہیں جان دا، سولہ باپ دے۔ نا اسمان دے فرشتے لے نا ای پُتر۔ ۳۳۔ مُکدی گل ایہ پئی خبردار لے جاگدے رُو لے دعا کرو۔ کیوُن جو تسیں نہیں جان دے پئی اوہ ویلا کدوں آوے گا۔ ۳۴۔ ایہ اوس بندے وانگ اے، جہڑا گھر چھڈ کے پردیس تڑ گیا۔ لے اپنے نوکراں نوں اختیار لے ہر اک نوں اودا کم دتا، لے راکھ نوں حکم دتا پئی جاگدا رُوے۔ ۳۵۔ مُکدی گل ایہ پئی جاگدے رُو (کیوُن جو تسیں نہیں جان دے پئی گھر دا مالک کدوں آوے گا۔ شام نوں یا ادھی رات نوں یا کُکڑ دے بانگ دین ویلے یا سویرے)۔ ۳۶۔ اِنج نا ہووے پئی اوہ اچانک آوے لے تہانوں سُنّا ویکھ۔ ۳۷۔ لے جو کجھ میں تہانوں آکھدا ہاں اوہو ای سبھناں نوں آکھدا ہاں پئی جاگدے رُو۔

۱۔ دو دیپاڑے مگروں فسح لے فطیر دی عید اُن والی سی لے سردار کابن لے فقیر وچار کرن لگ پئی اونوں کینج توکھ نال پھڑکے ماریٹ۔
 ۲۔ پر اوہ آکھدے سن پئی دن دیپار لے نئیں۔ تان جہاں نچ ناں ہووے پئی لوکاں وچ فسادہ جاوے۔ ۳۔ لے جدوں اوہ بیت عنیاہ وچ شمعون کوڑھی دے گھر وچ سی لے کھاؤن لئی بیٹھا ہوا سی تان اک بی بی سنگی مرمر دے عطر دان وچ جٹاماسی دا چوکھا ماہنگا لے خالص عطر لٹائی لے عطر دان نوں بھنکے اودے سیر لے پایا۔ ۴۔ پر کجھ اپنے دل وچ رنج بوکے آکھن لگ پئی ایہ عطر کیوں ضائع کیتا گنیا۔ ۵۔ کیوں جو ایہ عطر تین سو دینار تھوں چوکھا وک سکدا سی لے ماہتران دی امداد کیتی جا سکدی سی، لے اوہ اونوں ملامت کرن لگ پئے۔
 ۶۔ تے یسوع آکھیا؛ اونوں چھڈ دینو۔ اونوں کیوں تنگ کر دے او؟ اوہ تان میرے نال بھلپائی کیتی اے۔ ۷۔ کیوں جو ماہتر تان سدا تہاڈے کول نیں۔ تسیں جدوں جاؤ اونان نال نیکی کر سکدے او۔ پر میں تہاڈے کول سدا نئیں رھاؤں گا۔ ۸۔ جو کجھ اودے کولوں ہو سکدا سی، اوہ کیتا۔ اوہ اگیترا ای میرے جسے کو دفناؤن جوگی عطر قلیا اے۔ ۹۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی کُل جگ وچ، جتھ کدھرے ایس انجیل دی منادی کیتی جاوے گی، ایہ وی، جو اپنے کیتا اے، اپیدی یادگاری جوگی دسیا جاوے گا۔ ۱۰۔ لے پودا اسکرپوتی، جیڑا اونان بارہاں وچوں سی، سردار کابن دے کول گنیا۔ تانجو اونوں اونان دے تھ پھڑکے۔ ۱۱۔ اوہ اپنے سُن کے خوش ہونے لے اونوں نقدی دین دا وعدہ کیتا۔ تے اوہ اونوں پھڑاؤن دا جنگا موقعا بھالان لگ پیا۔ ۱۲۔ لے عید فطیر دے پہلے دیپاڑے، جدوں فسح ذبح کیتا جاؤندا سی، اودے چیلیاں نے اونوں آکھیا؛ تون کیتھ چاہؤاں ایں پئی اسیں جاکے تیرے جوگی فسح کھاؤن دا پریندھ کریں؟ ۱۳۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ اپنے چیلیاں وچوں دو نوں گھلپا لے اونان نوں آکھیا؛ شہر وچ جاؤ۔ اک بندا پانی دا گھڑا چُک کے تہانوں ملے گا، اودے مگر مگر تُردے جاؤن۔ ۱۴۔ لے جتھ اوہ وڑے، اوس گھر دے مالک نوں پُچھنا؛ اُستاد آکھدا اے پئی میرے جوگی اوہ نعمت خانہ کپڑا اے، جتھ میں اپنے چیلیاں نال فسح کھاؤں گا؟ ۱۵۔ اوہ اک وڈا بالا خانہ سی، جتھوں سجایا گنیا اے، تہانوں وکھاوے گا۔ اوہ ای ساڈے جوگی تیاری کرو۔ ۱۶۔ تے چیلہ چلے گئے لے شہر وچ آن کے جیویں اوہ اونان نوں آکھیا سی، اونوں ای ویکھیا لے فسح تیار کیتی۔ ۱۷۔ جدوں شام ہوئی تان اوہ اونان بارہاں دے نال آیا۔ ۱۸۔ لے جدوں اوہ بیہکے کھا رہے سن، تان یسوع آکھیا؛ میں تہانوں سچی آکھناں پئی تہاڈے وچوں اک، جیڑا میرے نال کھاؤندا اے، مینوں پھڑولے گا۔ ۱۹۔ تے اوہ ڈکھی پُوں لگ لے واری واری اونوں آکھن لگے؛ کہ میں ہاں؟ ۲۰۔ اوہ اونان نوں آکھیا؛ ایہناں بارہاں وچوں اک اے، جیڑا میرے نال تھالی وچ بٹھ پاؤندا اے۔ ۲۱۔ ابن انسان تان جیویں اودے حق وچ لکھیا اے، جاؤندا ای اے۔ پر پاڑا اوس بندے لے، جیڑا ابن انسان نوں پھڑولے گا۔ اودے جوگی جنگا سی پئی اوہ بندا ناں ای جمدا۔ ۲۲۔ لے جدوں اوہ کھا رہے سن، تان یسوع روٹی لئی لے برکت دے کے بھنی لے اونان نوں دتی لے آکھیا؛ لَو ایہ میرا جُسا اے۔ ۲۳۔ لے پیالے کے شکر کیتا لے اونان نوں دتا لے اونان سبھانے اودے وچوں پیتا۔ ۲۴۔ لے اوہ اونان نوں آکھیا؛ ایہ نویں عہد دا میرا اوہ لبو اے، جیڑا بٹھیریاں جوگی وگایا جاؤندا اے۔ ۲۵۔ میں تہانوں سچی آکھناں پئی میں انگور دے شیرے وچوں فیر کدی ناں پیواں گا۔ اوس دیپاڑے تیکر پئی میں ایہوں رب دی بادشاہی وچ نواں ناں پیواں۔ ۲۶۔ تے اوہ وڈیائی گا کے زیتون دے پاڑ نوں گئے۔ ۲۷۔ لے یسوع اونان نوں آکھیا؛ تسیں سبھو اج دی رات میرے پاروں ٹھیدا کھاؤگے۔ کیوں جو لکھیا اے؛ میں ایالی نوں ماراں گا لے بھڈاں تتر پتر ہو جاؤن گنیاں۔ ۲۸۔ پر میں اپنے جیو پین مگروں تہاڈے تھوں اگیترا گلیل نوں جاواں گا۔ ۲۹۔ تے پطرس نے اونوں آکھیا؛ بھانویں سبھ تیرے پاروں ٹھیدا کھاؤں گے۔ پر میں نئیں کھاواں گا۔ ۳۰۔ یسوع اونوں آکھیا؛ میں تینوں سچی آکھناں پئی اج ای رات کُکڑ دے دوبارہ بانگ دین تھوں اگیترے تون تین واری میرا انکار کریں گا۔ ۳۱۔ لے اوہ پور وی جوش نال آکھیا؛ جیکر مینوں تیرے نال مرنا وی پوے تان وی تیرا انکار کدی ناں کراں گا، لے سبھناں نیں انج ای آکھیا۔ ۳۲۔ فیر اوہ اک تھال لے، جہدا ناں گتسمنی سی لے اوہ اپنے چیلیاں نوں آکھیا؛ ایتھ بیٹھ رہو، جدوں تیکر میں دعا کرناں۔ ۳۳۔ لے پطرس لے یعقوب لے یوحنا نوں اپنے نال لے کے ڈاھڈا ڈکھی پُوں لگا۔ ۳۴۔ لے اونان نوں آکھیا؛ میری جن مرن توڑی ڈاھڈی ڈکھی اے۔ تسیں ایتھ کھلوؤ لے جاگدے رہو۔ ۳۵۔ لے اوہ کجھ لگے ودھ کے بھوئیں لے ڈگا لے دعا کیتی؛ جیکر ہو سکدا اے تان ایہ گھڑی میتھوں ٹل جاوے۔ ۳۶۔ لے آکھیا؛ ابا! سبھ کجھ تون کر سکدا ایں۔ ایس پیلے نوں میتھوں ٹال دے۔ تان وی جیویں میں چاہؤناں اونوں نئیں سگوں جیویں تون چاہؤناں ایں، ہووے۔ ۳۷۔ فیر اوہ آیا لے اونان نوں سُتا ویکھیا۔ لے پطرس نوں کھیا؛ شمعون! کہ تون سُتا ایں؟ کہ تون اک گھڑی وی ناں جاگ سکیا؟ ۳۸۔ جاگدے لے دعا کردے رہو۔ تانجو زمایش وچ ناں پے جاؤ۔ روح تان جُست اے، پر جُسا ماڑا اے۔ ۳۹۔ فیر چلا گیا لے اوہ ای اکھر دورا کے دعا کیتی۔ ۴۰۔ لے واپس مُڑکے اونان نوں سُتا ویکھیا۔ کیوں جو اونان دیاں اکھاں نیندر نال بھریاں سن لے اوہ نئیں جان دے سن پئی اونوں کہ جواب دین۔ ۴۱۔ لے فیر تیجی وار آن کے اونان نوں آکھیا؛ ہُن سُتہ رہو لے ارام کرو۔ بس ویلا سیر لے آن پیا اے۔ ویکھو! ابن انسان گناہگاراں دے تھ کیتا جاؤندا اے۔ ۴۲۔ اُٹھو چلیے۔ ویکھو! مینوں پھڑاؤن والا نیڑے ای اے۔ ۴۳۔ اوہ ایہ آکھ ای رپا سی پئی پودا اسکرپوتی اپڑ گیا، جیڑا ایہناں بارہاں وچوں اک سی لے سردار کابن لے فقیہاں لے بزرگاں ولوں اک وڈا جتھا تلواراں لے ڈانگاں پھڑکے اودے نال سی۔ ۴۴۔ لے پھڑاؤن ولے اونان نوں ایہ نشانی دسی سی پئی جنھوں جُماں، اوہ ای اے۔ اونوں پھڑ لینا لے سنبھال کے لیجانا۔ ۴۵۔ اوہ آن کے چھیتی نال اودے کول گنیا لے آکھیا؛ ربی! لے مکر نال اونوں جُماں۔ ۴۶۔ تے اونان نے اونوں پھڑ لٹیا۔ ۴۷۔ لے کول کھلوئے پئی وچوں اکے تلوار کھچ کے سردار کابن دے نوکڑ لے چلائی لے اودا کن وڈھ دتا۔ ۴۸۔ تے یسوع اونان نوں آکھیا؛ کہ تسیں تلواراں لے ڈانگاں لے کے ایس لئی لے او پئی میں ڈاکو ہاں؟ ۴۹۔ میں تان ہر روز تہاڈے کول پیکل وچ تعلیم دیندا ساں لے تسیں مینوں نئیں پھڑیا۔ پر ایہ تان ہوا پئی لکھتاں پوریاں پُوں۔ ۵۰۔ ایس گل لے سبھ اوہ چھڈ کے نس وگے۔ ۵۱۔ پر اک جوان، جہدے جسے لے نری کتانی چادر سی، اودے مگر مگر تَر پیا، لے لوکاں نے اونوں پھڑ لٹیا۔ ۵۲۔ پر اوہ چادر چھڈکے ننگا ای نس وگیا۔ ۵۳۔ تے اوہ یسوع نوں وڈے کابن کول لے گئے لے سبھو سردار کابن لے فقیر لے بزرگ اودے ول کٹھ پوئے۔ ۵۴۔ پر پطرس دور دور اودے مگر وڈے کابن دے صحن وچ اندر تیکر اپڑ گیا، لے نوکراں نال بیہکے اگ سپکھن لگا۔ ۵۵۔ تے سردار کابن سنھ کُل وڈی عدالت دے یسوع دے برخلاف گواہی بھالان لگے۔ تانجو اونوں جانوں مارن۔ پر گواہی ناں لبھی۔ ۵۶۔ کیوں جو بٹھیریاں نیں اودے برخلاف جھوٹی گواہی دتی پر اونان دیاں گواہیاں آپو وچ ناں رلیاں۔ ۵۷۔ فیر کجھ نیں اُٹھ کے اودے برخلاف جھوٹی گواہی دتی لے آکھیا۔

۵۸⁵⁸۔ اسیں ایہدے مَوْنھوں سُنیا اے پئی میں ایس پیکل نو، جیہڑی ہتھ نال بنی اے، ڈھاہواں گا، لتے تِن دناں وچ دوجی بناواں گا، جیہڑی ہتھ نال ناں بنی پوے۔ ۵۹⁵⁹۔ لتے ایس گل وچ وی اونناں دی گواہی ناں رلی۔ ۶۰⁶⁰۔ تہ وڈے کاہنہ وچکار کھلوکے اِنج آکھدے ہونے یسوع پُچھیا؛ توں کجھ جواب نئیں دیندا؟ ایہ تیرے سیر کیہ الزام دھردے نیں؟ ۶۱⁶¹۔ پر اوہ چُپ ای ریا لتے کجھ جواب باں دتا۔ فیر وڈا کاہن اونوں پُچھن لگا لتے اونوں آکھیا؛ کیہ توں المسیح این؟ رب دا پُتر؟ ۶۲⁶²۔ یسوع آکھیا؛ میں ہاں۔ تسین ابن انسان نوں القادر دے سج بیٹھا لتے اسمانی بدلاں نال آؤندا ویکھوگے۔ ۶۳⁶³۔ ایس گل لتے وڈے کاہنہ اپنا چگا پاڑکے آکھیا؛ ہُن سانوں گواہواں دی کیہ لوڑ؟ ۶۴⁶⁴۔ ویکھو! تسین ایہ کُفر سُنیا اے۔ تہاڈا وچار کیہ اے؟ اونناں سبھناں نیں فتویٰ لایا پئی اوہ جانوں مرن دے لائق اے۔ ۶۵⁶⁵۔ تہ کجھ اوہدے لتے ٹھکن لگے، لتے اوہدا مُنھ کجدے لتے اونوں مُکے مارکے آکھن لگے۔ نبوت کر لتے نوکر اونوں چنڈاں مار دے لگے۔ ۶۶⁶⁶۔ لتے جدوں پطرس تھلہ صحن وچ سی تان وڈے کاہن دی نوکرائیاں وچوں اِک آئی۔ ۶۷⁶⁷۔ لتے پطرس نوں اگ سیکدا ویکھکے اوہدے لتے نگا کرکے آکھیا؛ توں وی یسوع ناصری دے نال سیں۔ ۶۸⁶⁸۔ اوہ انکار کیتا لتے آکھیا؛ میں تان ناں ای جان دا ہاں لتے ناں ای سمجھدا ہاں پئی توں کیہ آکھدی این، لتے اوہ باہر ٹر گیا، لتے کُکڑ نیں بانگ دتی۔ ۶۹⁶⁹۔ پر اوہ نوکرائی، جنھ اونوں ویکھیا سی، کول کھلوتے ہوئیاں نوں دوبارہ آکھن لگی پئی ایہ اونناں وچوں ای اے۔ ۷۰⁷⁰۔ اوہ فیر انکار کیتا لتے کجھ چر مگروں کول کھلوتے ہوئے پطرس نوں فیر آکھن لگے پئی سچی مچی توں اونناں وچوں ای این۔ کیؤں جو توں وی گلیلی این۔ ۷۱⁷¹۔ پر اوہ لعنت کرن لتے سونھ کھاؤن لگا پئی میں ایس بندے نوں، جہدی تسین گل کردے او، نئیں جان دا۔ ۷۲⁷²۔ لتے یکدم کُکڑے دوبارہ بانگ دتی۔ تہ پطرس نوں اوہ گل چیتے آئی، جیہڑی یسوع اونوں آکھی سی پئی کُکڑ دے دوبارہ بانگ دین تھوں اگیتے توں تِن واری میرا انکار کریں گا۔ ایس گل لتے اوہ ڈھاواں مارکے روہا۔

۱۔ چوبیس سویر ہوئی سردار کاہانے وڈیریاں لے فقیریاں لے بھری عدالت دے نال صلاح کرکے یسوع نوں بنھیا لے لیجا کے پیلطوس دے حوالہ کیتا۔ ۲۔ لے پیلطوس نے اونوں پُچھیا: کب توں یہودیّاں دا بادشاہ ایں؟ اوہ جواب وچ اونوں آکھیا: توں آپ ای آکھدا ایں۔ ۳۔ لے سردار کاہن اوہدے لے بھیریاں گلاں دا الزام لاؤندے رہے۔ ۴۔ تد پیلطوس نے اونوں فیر پُچھیا: کب توں کجھ وی جواب نہیں دیویں گا؟ ویکھ اوہ تیرے لے کہ الزام لاؤندے پئے نیں۔ ۵۔ پر یسوع نے فیر کوئی جواب وی نا دتا۔ ایتھوں تیک پئی پیلطوس حیران ہویا۔ ۶۔ لے اوہ عید لے اک قیدی نوں اونیاں جوگی چھڈ دیندا سی، جہدے واسطے اوہ عرضی کردے سن۔ ۷۔ لے اک بندا جہدا ناں برابا سی، پورناں قیدیاں نال قید سی، لے اوہدے لے قتل دا وی الزام سی۔ ۸۔ لے جدوں لوک اوہدے کول آن کے عرض کرن لگ پئی اوہی کر، جو توں سدا ساڈے جوگی کرنا ایں۔ ۹۔ تان پیلطوس نے اونیاں دے جواب وچ آکھیا پئی کہ تسیں چاؤندے او پئی میں تہاڈے جوگی یہودیّاں دے بادشاہ نوں چھڈ دیواں؟ ۱۰۔ کیوں جو اوہ جان دا سی پئی سردار کاہانے اونوں کوڑ نال میرے حوالہ کیتا اے۔ ۱۱۔ پر سردار کاہانے لوکاں نوں ابھ آکھن دی شہرتی پئی ساڈے جوگی برابا نوں ای چھڈے۔ ۱۲۔ پیلطوس نے فیر اونیاں نوں آکھیا پئی جنھوں تسیں یہودیّاں دا بادشاہ آکھدے او، اوہدا میں کہ کراں؟ ۱۳۔ لوکاں نے چپکے آکھیا پئی اونوں سُولی چاڑھ۔ ۱۴۔ پر پیلطوس نے اونیاں نوں آکھیا: کیوں؟ اپنے کہ برائی کیتی اے؟ تد لوک ہڑ وی چپکے آکھن لگ پئی اپنے تان سولی لے ای چاڑھ۔ ۱۵۔ تد پیلطوس نے لوکاں نوں خوش کرن لئی برابا نوں چھڈ دتا، لے یسوع نوں کوڑے مرواکے سُولی چاڑھن والیاں دے حوالہ کر دتا۔ ۱۶۔ لے سپاہی اونوں قلعے دے برانڈے وچ لے گئے لے سبھو دستے نوں کٹھا کیتا۔ ۱۷۔ لے اونانے اونوں ارغوانی چوغا پواہا لے کنڈیاں دا تاج بنا کے اوہدے سیر لے دھریا۔ ۱۸۔ لے اونوں سلام کرن لگ پئی اے یہودیّاں دے بادشاہ! سلام۔ ۱۹۔ لے اوہ اوہدے سیر لے کانہا مار دے لے اوہدے لے تھکدے لے گوڈے یوا کے اونوں سجدہ کردے رہے۔ ۲۰۔ لے جدوں اونوں ٹھٹھا کر لٹیا تان ارغوانی چوغا اوہدے جُسے توں لاپا لے اوہدے ای لیڑے اونوں پوا کے سولی چاڑھن جوگی باہر لے گئے۔ ۲۱۔ لے شمعون ناں دا اک قینانی، جہڑا اسکندر ژوفس دا پیڑ سی، اوٹھوں لنگھیا تان اونانے اونوں پھڑیا تانجو اودی سُولی چُکے۔ ۲۲۔ لے اوہ اونوں گُلگوتا دی تھال لے لے، جہدا مطلب کھوہڑی دی تھال اے۔ ۲۳۔ لے اوہ وچ مُر رلا کے اونوں دتی۔ پر اوہ چکھی وی ناں۔ ۲۴۔ اونانے اونوں سُولی چاڑھیا لے قرا پاکے اوہدے لیڑے لے ونڈ لے۔ ۲۵۔ لے تیجی گھڑی سی، جدوں اونانے اونوں سولی چاڑھیا۔ ۲۶۔ لے اوہدے سیر لے اک سرنواواں ٹنگیا، جہدے لے اوہدا الزام لکھیا پئی ابھ "یہودیّاں دا بادشاہ" اے۔ ۲۷۔ لے اونانے اوہدے نال دو ڈاکوّاں نوں، اک سجدہ، لے دوجا کھہ، سولی چاڑھیا۔ ۲۸۔ (ایج ابھ لکھت پوری ہوئی پئی "اوہ بدکاراں وچ گنیا گیا")۔ ۲۹۔ لے جہڑے کولوں لنگھدے سن، اوہ سیر پلا پلا کے اوہدے لے کُفر بولدے سن لے آکھدے سن پئی واہ! توں جہڑا رب دی پیکل نوں ڈھاؤندا لے تین دیہاڑے مگروں اونوں بناؤندا ایں۔ ۳۰۔ اپنے آپ نوں بچا لے سُولی اُتوں تھلے لیہ آ۔ ۳۱۔ لے ایج ای سردار کاہن وی فقیریاں سنھ آہو وچ ایج آکھ کے ٹھٹھا کردے سن پئی اپنے پورناں نوں بچایا، پر اپنے آپ نوں نہیں بچا سکدا۔ ۳۲۔ اسرائیل دا بادشاہ المسیح ہون سولی توں تھلے لیہ آوے۔ تانجو اسیں ویکھ لے ایمان لئیائے۔ لے اوہ وی جہڑے اوہدے نال سولی چاڑھ گئے سن، اونوں گلاں کردے سن۔ ۳۳۔ لے جدوں چھویں گھڑی ہوئی تان نوویں گھڑی ویلے سبھ دیس وچ نہیرا ہو گیا۔ ۳۴۔ لے نوویں گھڑی ویلے یسوع اُچی واج نال چپکے آکھیا: ایلہ! ایلہ! لما شبقثانی؟ جہدا مطلب اے: میریا ربا! میریا ربا! توں مینوں کیوں چھڈ دتا؟ ۳۵۔ جہڑے اوٹھ کھلوتے سن، اونیاں وچوں کجھ ابھ سُن کے آکھن لگ پئی ویکھو! اوہ ایلہا نوں سدا اے۔ ۳۶۔ لے اکے نس کے لے اسفنج نوں سیرکے وچ بھیڑ کے لے کانہ لے دھر کے اونوں پین جوگی دتا لے آکھیا: کھلو جاؤ۔ اسیں ویکھئے۔ خورے ایلہا اونوں بچاؤں لئی آ جاوے۔ ۳۷۔ تد یسوع اُچی واج نال چپکے ساہ دے دتے۔ ۳۸۔ لے پیکل دا پردا اُتوں لے کے تھلے تیکر دو ٹوٹھو گیا۔ ۳۹۔ لے جہڑا صوبہ دار اوہدے لگ کھلوتا سی، جدوں اوہ اونوں ساہ دیندے ویکھیا، تان آکھیا پئی ابھ بندا سچی مچی رب دا پُتر سی۔ ۴۰۔ لے کجھ بیبیاں وی ڈوروں ویکھ ریاں سن۔ اونان وچ مریم مگدلینی لے یک یعقوب لے یوسف دی مامریم لے سلومی وی سن۔ ۴۱۔ جدوں اوہ گلیل وچ سی، تان اوہ اوہدے مگرین تَر پیدیاں لے اودی سیوا کردیاں سن۔ لے بھیریاں پور وی سن، جہڑیاں اوہدے نال یروشلم وچ آئیاں سن۔ ۴۲۔ لے جدوں شام ہوئی تان ایس لئی کیوں جو سبت توں اگیترا دیہاڑا سی۔ ۴۳۔ یوسف ارمتی، جہڑا نامی مشیر لے آپ وی رب دی بادشاہی دا چاپوان سی، آیا لے دلیری نال پیلطوس دے لگ کھلوکے یسوع دی لاش منگی۔ ۴۴۔ لے پیلطوس حیران ہوا پئی کہ اوہ مر وی گیا اے۔ لے صوبہ دار نوں سد کے اوہدے توں پُچھیا پئی کہ اوہ مر گیا اے؟ ۴۵۔ لے جدوں صوبہ دار توں ایج پتا کیتا تان لاش یوسف دے حوالہ کروا دتی۔ ۴۶۔ لے اوہ کتانی چادر مُل لئی لے اونوں سُولی توں لاہ کے چادر وچ کفنا لے اونوں اک قبر وچ دھریا، جہڑی چٹان وچ کھودی گئی سی۔ لے اوس قبر دے مُنھ لے اک بہارا پتھر دھروا دتا۔ ۴۷۔ لے مریم مگدلینی لے یوسف دی ماں مریم ویکھ ریاں سن پئی اونوں کتھ دھردے نیں۔

۱۱- جدوں سبت لنگھ گیا تاں مریم مگدلینی لے یعقوب دی ماں مریم لے سلومیہ خُشبو والیاں شیواں مُل لٹیاں تانجو جا کے اودے جُسے لے ملن۔ ۱۲- لے اودھتے دے پہلے دپاڑے سورج اُگن توں اگیتے ای قبر لے آئیاں۔ ۱۳- لے آہو وچ آکھیا سن پئی ساڈے جوگی ایس پتھر نوں قبر دے مُنھ توں کپڑا پٹاوے گا؟ ۱۴- جدوں اونانے نگا، کیتی تاں اوس پتھر نوں پٹیا ہوا ویکھیا۔ اوہ پتھر چوکھا وڈا سی۔ ۱۵- لے قبر دے اندر جا کے اونانے اک جوان نوں چٹے لباس وچ سج پاسے بیٹھیاں ویکھیا تاں بٹھیرا حیران ہوئیاں۔ ۱۶- پر اوہ اونان نوں آکھیا؛ حیران نا ہوؤ۔ تسبیس یسوع ناصری نوں، جنھوں شولی چاڑھیا گیا سی، لہڈیاں او۔ اوہ جیؤ پیا اے۔ اوہ ایتھ نئیں۔ ویکھو! ایہ اوہ تھاں اے، جتھ اونانے اونوں دھریا سی۔ ۱۷- مُکدی گل ایہ پئی تسبیس جاؤ لے اودے جیلیاں نوں لے پطرس نوں آکھو پئی اوہ تباڈے توں اگیترا گلیل نوں جاؤندا اے لے جیویں اوہ تہانوں آکھیا سی، تسبیس اونوں اوتھ ویکھوگے۔ ۱۸- اوہ نیکل کے قبر وچوں نسیاں کیؤں جو اونان نوں ڈر لے کنبی نے پھڑ لٹیا سی، لے اونانے کسے نوں کجھ وی نا آکھیا۔ کیؤں جو اوہ ڈریاں سن۔ ۱۹- لے اودھتے دے پہلے دپاڑے جیؤ پین مگروں سپھناں توں پہلوں مریم مگدلینی نوں وکھالی دتا، جہدے وچوں اوہ ست بد روحواں وی کڈھیاں سن۔ ۲۰- اوہ جا کے اونان نوں، جہڑے اودے سنگی سن، خبر دتی لے جہڑے روندے لے وین کردے سن۔ ۲۱- پر جدوں سُنبیا پئی اوہ جیؤندا اے لے اونوں وکھالی دتی اے، تاں اونانے یقین نا کیتا۔ ۲۲- ایدے مگروں اوہ دوجی شکل وچ اونوں وچوں دو نوں وکھالی دتا، جہڑے پیدل اک پنڈ نوں جا رہے سن۔ ۲۳- اونانے مُڑکے باقیاں نوں وی خبر دتی۔ پر اونانے اپناں دا وی یقین نا کیتا۔ ۲۴- اخیر اوہ اونان یاراں نوں وکھالی دتا، جدوں اوہ کھاؤں بیٹھ سن۔ لے اونان دیہ اعتقادی لے سخت دلی پاروں اونان نوں جھڑکیا۔ ایس لئی پئی اونانے اونان دا یقین نا کیتا، جنہانے اونوں جیؤ پین توں مگروں ویکھیا سی۔ ۲۵- لے اوہ اونان نوں آکھیا پئی تسبیس کُل جگ وچ جا کے سبھو خلقت لگے انجیل دا پرچار کرو۔ ۲۶- جہڑا ایمان لیاؤندا لے بیتسما لیندا اے، اوہ نجات پاوے گا۔ پر جہڑا ایمان نا لیاؤے اوہ جُرم وار مٹھیا جاوے گا۔ ۲۷- لے جہڑے ایمان لیاؤن گے، اونان دے نال ایہ نشانیاں ہون گیتاں پئی اوہ میرے نال توں بد روحواں نوں کڈھن گے، اوہ نویاں بولیاں بولن گے۔ ۲۸- اوہ سپاں نوں چُکن گے، لے جیکر کوئی مارن والی شے کھاؤں پین گے تاں اونان نوں کجھ نقصان نا ہووے گا۔ اوہ روگیاں لے تھتھ دھرن گے تاں اوہ چنگو جاؤن گے۔ ۲۹- لے خداوند یسوع اونان نال کلام کرن مگروں اسمان لے چُک لٹیا گئیا۔ لے رب دے دے سج جا بیٹھا۔ ۳۰- تد اونانے پرت کپڑاں تھان منادی کیتی لے خداوند اونان دے نال کم کردا رہیا۔ لے کلام نوں اونان نشانیاں نال ثابت کردا رہیا، جہڑیاں نال نال ہُندیان سن۔

لُوقا

1

۱- کیؤں جو بٹھیریاں ایہ کھیچل کیتی پئی اونان گلاں نوں پروکے دسن، جہڑیاں ساڈے وچکار ہوئیاں۔ ۲- جیویں پئی اونانے ساڈے توں سُنبیا، جہڑے مُڈھوں آپ ای کلام دے گواہ لے سیوک سن۔ ۳- ایس لئی اے وڈیرے تھیوفلس! میں وی ایہ چنگا جانی پئی سبھو کجھ مُڈھوں چنگی پڑتال نال پروکے تیری سیوا وچ لکھاں۔ ۴- تانجو چنھاں گلاں دی توں سیکھ لئی اے، توں اونان دی پک نوں جان لَویں۔ ۵- یہودیہ دے راجا ہیرودیس دے ویلے ایہا دے فرقہ وچوں زکریاں ناں دا اک کاہن سی۔ لے اودی ووشی ہارون دیاں دھیاں وچوں سی، لے اودا ناں الیشیع سی۔ ۶- لے اوہ دونویں رب دے نیڑے نیک سن، لے رب دے سبھو حکماں لے چلدے سن۔ ۷- لے اونان دا کوئی بال نئیں سی، کیؤں جو الیشیع بانجھ سی لے دونویں بڈھے سن۔ ۸- لے اِنج ہونیا پئی جدوں اوہ رب دے حضور وچ اپنے فرقہ دی واری لے کاہن بن کے سیوا کردا سی۔ ۹- تاں دستور پاروں اودے ناں دا قرعا نکلیا۔ پئی رب دی پیکل وچ جا کے لُوباں بلے۔ ۱۰- لے لوکاں دا سبھو مجمع لُوباں بالن ویلے باہر دعا وچ مگن سی۔ ۱۱- تد اونوں رب دا فرشتہ لُوباں دے مذبح دے سج پاسے کھلوتا وکھالی دتا۔ ۱۲- لے زکریاہ ویکھ کے گھبرایا لے اودے اونوں کنبی لگ گئی۔ ۱۳- پر فرشتہ اونوں آکھیا پئی اے زکریاہ! ناں ڈر۔ کیؤں جو تیری دعا سُنی گئی اے، لے تیری ووشی الیشیع وچوں تیرا بال ہووے گا۔ توں اودا ناں یوحنا رکھیں۔ ۱۴- لے تینوں خوشی ولے گی۔ لے بٹھیرے اودے جمن پاروں دلشاد ہون گے۔ ۱۵- کیؤں جو اوہ رب دے حضور بزرگ ہووے گا لے اُکا تے یان نشیلی شے ناں پیویں گا۔ لے اپنی ماں دی کُکھ وچوں ای پاک روح نال بھر جاوے گا۔ ۱۶- لے اسرائیلیاں وچوں بٹھیریاں نوں رب ول موڑ لٹیاوے گا۔ ۱۷- لے اوہ اودے لگے ایلیاہ جی روح لے قوت وچ تُرے گا پئی پیؤواں دے دل بالاں ول، باغیاں نوں راستاں دی دانائی ول موڑے گا، لے رب جوگی اک تگڑی قوم بناوے گا۔ ۱۸- لے زکریاہ نے فرشتہ نوں آکھیا؛ میں ایہ کیکر مٹاں۔ میں تاں بڈھا ہاں لے میری ووشی دی وی عُمر ڈھل گئی اے۔ ۱۹- فرشتہ جواب وچ اونوں آکھیا؛ میں جبرائیل ہاں، جہڑا رب دے حضور کھلوتا رندا ہاں۔ لے مینوں ایس لئی گھلایا گئیا اے پئی تیرے نال گل کراں لے ایہناں گلاں دی خبر تینوں دیواں۔ ۲۰- لے ویکھ! جس ویلے تیکر ایہ گلاں ناں ہو جاؤں، توں گونگا رُویں گا لے کُوء ناں سکیں گا۔ ایس لئی پئی توں میریاں گلاں دا، جہڑیاں اپنے ویلے سیر پوریاں ہون گئیاں، یقین ناں کیتا۔ ۲۱- لے لوک زکریاہ دی راہ ویکھدے سن لے پیکل وچ اودے چر لاؤں پاروں حیران ہوندے سن۔ ۲۲- جدوں اوہ باہر آیا تاں اوہ اونان نال کُوء ناں سکیا۔ لے اوہ سمجھ گئے پئی اوہ پیکل اندر کوئی رُبا ویکھی اے، لے اوہ اونان نوں اشارے تان کردا سی پر گونگا ای رہیا۔ ۲۳- لے جدوں اودی سیوا دے دپاڑے مُک گئے تاں اوہ اپنے گھر چلا گئیا۔ ۲۴- لے چھیکڑ اودی ووشی الیشیع نوں اُمید لگی لے پنج مہینے تیکر اِنج آکھ کے لُکدی رہی پئی۔ ۲۵- اِنج رب نے میرے جوگی کیتا اے، جدوں ایس ویلے بندیاں دے نیڑے میری رسوائی دور کرن لئی میرے لے نظر کیتی۔ ۲۶- لے جھیویں مہینے جبرائیل فرشتہ رب ولوں گلیل دے شہر وچ گھلایا گئیا، جہدا ناں ناصرت سی۔ ۲۷- داؤد دے خنوادے دی اک کُواری دے کول، جہڑی یوسف ناں دے اک مرد نال ویاہی ہوئی سی، لے اودا ناں مریم سی۔ ۲۸- لے فرشتہ اودے کول اندر آن کے آکھیا؛ سلام! اے فضل نال بھری! رب تیرے نال اے۔ توں بیبیاں وچوں دھن ایں۔ ۲۹- لے اوہ اودے کلام تھوں گھیرا گئی لے سوچن لگی پئی ایہ کجہیا سلام اے؟ ۳۰- لے فرشتہ اونوں آکھیا؛ اے مریم! ناں ڈر۔ کیؤں جو رب ولوں تیرے لے فضل ہوا اے۔ ۳۱- لے ویکھ! تینوں اُمید لگے گی، لے تیرے گھر پُتر ہووے گا، لے توں

اودا ناں يسوع رکھیں گی۔ ۳۲³²۔ اوہ بزرگ ہووے گا لے رب دا پُتر اکھواوے گا۔ لے رب اودے پیؤ داؤد دا تخت اونوں دیوے گا۔ ۳۳³³۔ لے اوہ یعقوب دے خنوادے وچ ہمیشاں تیکر بادشاہی کرے گا، لے اودی بادشاہی دا اخیر ناں ہووے گا۔ ۳۴³⁴۔ تد مریمہ فرشتہ نوں آکھیا؛ ایہ کینج ہووے گا، جدوں پئی میں مرد نوں نئیں جان دی؟ ۳۵³⁵۔ لے فرشتہ جواب وچ اونوں آکھیا؛ پاک روح تیرے لے نازل ہووے گا، لے رب دی قدرت تیرے لے پرچھانواں کرے گی، لے ایس پاروں اوہ پاک بال رب دا پُتر اکھواوے گا۔ ۳۶³⁶۔ لے ویکھ تیری رشتہ دار الیشیع ول وی بڈھیہ وچ پُتر جمن والا اے۔ لے اودا چھیواں مہینا اے۔ ۳۷³⁷۔ کیؤں جو رب دی کوئی وی گل قدرت بنا اُکا نئیں ہندی۔ ۳۸³⁸۔ لے مریمہ آکھیا؛ ویکھ میں رب دی بندی ہاں۔ میرے جوگی تیرے آکھن دے موافق ہووے۔ تد فرشتہ اودے کولوں تَر گیا۔ ۳۹³⁹۔ لے ایہناں دیہاڑیاں وچ مریم اُٹھ کے چھیتی نال پھاڑی علاقہ وچ یہودا دے اک شہر نوں گئی۔ ۴۰⁴⁰۔ لے زکریا دے گھر وچ وڑک الیشیع نوں سلام کیتا۔ ۴۱⁴¹۔ لے جیویں الیشیع مریم دا سلام سُنیا تاں بال اودی کُکھ وچ اُچھل پیا لے الیشیع پاک روح نال بھر گئی۔ ۴۲⁴²۔ لے اچی واج نال آکھن لگی پئی توں بیبیاں وچوں دھن ایں، لے تیری کُکھ دا پھل وی دھن اے۔ ۴۳⁴³۔ لے میرے جوگی ایہ گل کیکر ہوئی پئی میرے رب دی ماں میرے کول آئی؟ ۴۴⁴⁴۔ کیؤں جو جیویں تیری واج میرے کن تیکر اپڑی، تاں بال میری کُکھ وچ خوشی نال اُچھل پیا۔ ۴۵⁴⁵۔ لے دھن اے اوہ، جیہڑی ایمان لئیائی۔ کیؤں جو جیہڑیاں گلاں رب ولوں اونوں آکھیاں گئیاں سن، اوہ پوریاں پُڻ گئیاں۔ ۴۶⁴⁶۔ لے مریمہ آکھیا؛ میری جان رب دی وڈیائی کردی اے۔ ۴۷⁴⁷۔ لے میری روح میرے نجات دین ولے رب تھوں خوش ہوئی۔ ۴۸⁴⁸۔ کیؤں جو اوہ اپنی بندی دے مہتر وچ اودے لے نگاہ کیتی۔ ایس لئی ویکھ! ہن تھوں لے کے سبھناں جُگاں دے لوک مینوں دھن آکھن گے۔ ۴۹⁴⁹۔ کیؤں جو رب نے میرے جوگی وڈے وڈے کم کیتے نیں۔ لے اودا ناں پاک اے۔ ۵۰⁵⁰۔ لے اودی رحمت اونیاں لے، جیہڑے اودے تھوں ڈردے نیں، پیڑھی تھوں پیڑھی تیکر رہندی اے۔ ۵۱⁵¹۔ اوہ اپنی بانہ دا زور وکھالے اونیاں نوں، جیہڑے دل دے خیال نال گھمنڈ کردے سن، تیر پتر کیتا۔ ۵۲⁵²۔ اوہ قدرت والیاں نوں تختوں تھلے ڈبگیلے مابٹراں نوں اُچا کیتا۔ ۵۳⁵³۔ اوہ بھکھیاں نوں چنگیاں شیواں نال رجائیل دھن والیاں نوں خالی ہتھ موڑ دتا۔ ۵۴⁵⁴۔ اوہ اپنے بندے اسرائیل دی مدد کیتی۔ تانجو اوس رحمت نوں چیت کرے۔ ۵۵⁵⁵۔ جیہڑی ابراہام لے اودی پیڑھی لے ہمیشاں تیکر رُئے گی۔ جیوساہ اسادے پیؤ دادے نوں آکھ دتا سی۔ ۵۶⁵⁶۔ لے مریم تین مہینے تیکر اودے نال رُئی لے فیر اپنے گھر نوں پرت گئی۔ ۵۷⁵⁷۔ پُڻ الیشیع دے بال جمن دا ویلا آن پہنچیا۔ لے اودے گھر پُتر ہوا۔ ۵۸⁵⁸۔ لے اودے گوانڈیاں لے رشتہ داراں نے ایہ سُن کے پئی رب اودے لے وڈی رحمت کیتی، اودے نال خوشی منائی۔ ۵۹⁵⁹۔ لے اوہ اٹھویں دیہاڑے بال دیاں سُنتاں کراؤں لے، لے اودے پیؤ دے ناں لے اودا ناں دھریواں کرن لگے۔ ۶۰⁶⁰۔ پر اودی ماں کُوء پئی لے آکھیا پئی نئیں۔ سگوں اودا ناں یوحنا اے۔ ۶۱⁶¹۔ اوہناں نے اونوں آکھیا پئی تیرے خنوادے وچ کسے دا ایہ ناں نئیں۔ ۶۲⁶²۔ تد اوہناں نے اودے پیؤ نوں اشارہ کیتا پئی توں اپدا کہ ناں رکھنا چاہو ایں؟ ۶۳⁶³۔ اوہ تختی منگوا کے لکھیا پئی یوحنا اپدا ناں اے، لے سبھ حیران ہو گئے۔ ۶۴⁶⁴۔ لے اوس ویلے اودا مُنھ لے اودی جیبھ کھل گئی لے اوہ کُوں لے رب دی وڈیائی کرن لگا۔ ۶۵⁶⁵۔ تد اوہناں دے آل دولہ رن والیاں سبھناں لے ڈرے گیا، لے یہودیہ دے کُل پھاڑی علاقہ وچ ایہناں سبھناں گلاں دا چرچا ہوا۔ ۶۶⁶⁶۔ لے سبھ سُنن والیاں نے اونیاں نوں اپنے دل وچ دھر کے آکھیا پئی ایہ بال کجیا پُڻ والا اے؟ کیؤں جو رب دا ہتھ اودے لے سی۔ ۶۷⁶⁷۔ لے اودا پیؤ زکریا پاک روح نال بھر گئیا لے نبوت کر کے آکھن لگا پئی۔ ۶۸⁶⁸۔ دھن ہووے اسرائیل دا رب۔ کیؤں جو اوہ دھیان کر کے اپنی اُمت اسرائیل نوں نجات دتی۔ ۶۹⁶⁹۔ لے اوہ اپنے بندے داؤد دے خنوادے وچ۔ ساڈے جوگی نجات دا تھم گڈیا۔ ۷۰⁷⁰۔ (جیویں اوہ اپنے اونیاں پاک نبیاں دے مُونہوں آکھیا سی، جیہڑے مڈھوں ہندے لے نیں)۔ ۷۱⁷¹۔ پئی اوہ سانوں ساڈے ویریاں تھوں لے ساڈے سبھناں کرودیہاں دے تھوں نجات دتی۔ ۷۲⁷²۔ لے پئی اوہ ساڈے پیؤ دادے لے رحم کر کے۔ اپنے پاک عہد نوں چیت کیتا۔ ۷۳⁷³۔ مطلب اوس سونہ نوں، جیہڑی اوہ ساڈے پیؤ ابراہام نال کھاہدی سی، پئی اوہ سانوں ایہ دیوے گا۔ ۷۴⁷⁴۔ پئی اپنے ویریاں دے تھوں رائی تھوں مگروں آن جھک ہو کے اودی سیوا کریئے۔ ۷۵⁷⁵۔ اودے حضور اپنے سبھو دیہاڑے، پاکی لے سچیاں نال۔ ۷۶⁷⁶۔ لے تُون، اے بالک! رب دا نبی اکھواویں گا۔ کیؤں جو تون رب دے لگ لگ، اودیہاں راہواں تیار کردا جاویں گا۔ ۷۷⁷⁷۔ تانجو اونیاں دے گناہاں دی معافی نال، اودی قوم نوں نجات دی راہ وکھاویں۔ ۷۸⁷⁸۔ ساڈے رب دی اوس پکی رحمت پاروں، جہدے نال اسمانی جگ دی سویر ساڈے لے آوے گی۔ ۷۹⁷⁹۔ تانجو اونیاں نوں چائن دیوے، جیہڑے نہیرے لے موت دے پرچھانویں تھلے بیٹھ نیں۔ لے ساڈے پیراں دی سلامتی دی راہ وچ اگوائی کرے۔ ۸۰⁸⁰۔ لے اوہ بال ودھدا رہا، لے اونوں روح وچ قوت ملدی رہی، لے اسرائیل لے اپنے آپ نوں ظاہر کرن دے دیہاڑے تیکر اُجاڑاں وچ رہا۔

¹۔ لے اونان ولبیاں وچ اینج ہوا پئی قیصر اوگستس ولوں حکم ہوا پئی سبھناں واسیاں دے ناں لکھ جاؤن۔²۔ (ایہ پہلی نام لکھت ہوئی۔ جدوں کیرنس شربا دا حاکم سی)۔³۔ تد سبھو لوک ناں لکھواؤن جوگی اپنے اپنے شہراں ول تھرے۔⁴۔ لے یوسف وی گلیل دے شہر ناصرت تھوں یہودیہ وچ داؤد دے شہر نوں اپڑیا، جیہڑا بیت لحم اکھواؤندا اے۔ ایس لئی پئی اوہ داؤد دے خنوادے لے اولاد وچوں سی۔⁵۔ تانجو اپنی ووٹی مریم دے نال، جیہڑی امید نال سی، ناں لکھواوے۔⁶۔ لے جدوں اوہ اوتھ سن، ناں بال جمن دا ویلا آگئیا۔⁷۔ لے اودا پلیٹھی دا پتر جمیا، لے اوہ اونوں لیڑے وچ ولیٹ کے کھڑی وچ دھریا۔ کیوں جو اونان جوگی سراء وچ تھان نئیں سی۔⁸۔ اوسہ علاقہ وچ ایالی سن، جیہڑے رات نوں میدان وچ رہندے لے اپنے مال ڈنگر دی رکھوالی کردے سن۔⁹۔ لے ویکھو! رب دا فرشتہ اونان دے کول آن کھلوتا، لے رب دا نور اونان دے آل دولہ لیشکیا، لے اوہ ڈاھڈے ڈر گئے۔¹⁰۔ تد فرشتہ اونان نوں آکھیا، نا ڈرو۔ کیوں جو ویکھو! میں تہانوں ڈاھڈی خوشی دی خبر دیندا ہاں، جیہڑی کُل اُمت جوگی ہووے گی۔¹¹۔ پئی اج داؤد دے شہر وچ تہاڈے جوگی اک نجات دین والا جمیا اے۔ اوہ مسیح اے۔¹²۔ لے ایس گل دی نشانی تہاڈے جوگی ایہہ ہووے گی پئی تسیں اک بال نوں لیڑے وچ ولیٹیا لے کھڑی وچ لیٹیا ویکھوگے۔¹³۔ لے یکدم اوس فرشتہ نال اسمانی لشکر دا اک جتھا رب دی وڈیائی کردا لے ایہ آکھدا ظاہر ہوا پئی۔¹⁴۔ اسمانی جگ وچ رب دی وڈیائی ہووے لے دھرتی لے نیکان نال صلح۔¹⁵۔ لے جدوں فرشتہ اونان کولوں تھر گئے تاں ایالیانے آپو وچ صلاح کیتی پئی آؤ اسیں بیت لحم نوں چلیٹلے ایس گل نوں آپ ویکھو، جیہڑی ہوئی اے، لے جہدی خبر ربنے سانوں اپڑائی اے۔¹⁶۔ مکدی گل ایہ پئی اوہ چھیتی نال تھر پئے۔ لے مریم لے یوسف نوں لے یک بال نوں کھڑی وچ ویکھیا۔¹⁷۔ لے ویکھو کہ اوہ گل دسی، جیہڑی اوس بال دے بارے اونان نوں آکھی گئی سی۔¹⁸۔ لے سبھ شتن ولے اونان گلاں لے حیران ہوئے، جیہڑیاں ایالیانے اونان نال کیتیاں۔¹⁹۔ پر مریم اپناں سبھناں گلاں نوں دل وچ رکھ کے، سوچدی رہی۔²⁰۔ لے ایالی اپناں سبھناں گلاں ولوں رب دی وڈیائی کردے پرت گئے، جیہڑیاں اونانے اوسہ ای طراں سُنیاں لے ویکھیاں، جیس طراں اونان نوں دسیاں گئیاں سن۔²¹۔ لے جدوں اودیاں سُنناں کراؤن جوگی اٹھ دیہاڑے پورے ہوئے، تاں اودا ناں یسوع دھریا گئیا، جیہڑا فرشتہ اودے جمن تھوں اگیترا ای دھریا سی۔²²۔ لے جدوں موسیٰ دی شریعت دے موافق اونان دی پاکی دے دیہاڑے پورے ہوئے تاں اوہ اونوں یروشلم وچ لئیٹلے۔ تانجو اونوں رب دے حضور حاضر کرن۔²³۔ جیہ پئی رب دی شریعت وچ لکھیا اے پئی ہر اک پلیٹھی دا بال رب جوگی وکھ کیتا جاوے گا۔²⁴۔ لے اوہ ذبیح لٹیاؤن، مطلب کُگھیاں دا اک جوڑا یا کبوتر دے دو بال۔ جیویں رب دی شریعت وچ لکھیا اے۔²⁵۔ لے ویکھو! یروشلم وچ شمعون ناں دا اک بندہ سی، لے اوہ نیک لے دیندار لے اسرائیل دی پیڑھی دی تسلا دا چاپوان سی، لے پاک روح اودے لے سی۔²⁶۔ اونوں پاک روح دے دسیا سی پئی جدوں تیک توں رب دے مسیح نوں ناں ویکھیں، تد تیکر موت نوں نئیں ویکھیں گا۔²⁷۔ اوہ روح دی ہدایت نال پیکل وچ آیا لے جس ولے ملے اوس بال، یسوع نوں اندر لئیٹلے تانجو اودے جوگی شریعت نوں پورا کرن۔²⁸۔ تاں اوہ اونوں جھولی وچ چُکلیٹے رب دی وڈیائی کر کے آکھیا۔²⁹۔ اے مالک! توں اپنے آکھ دے موافق، ہُن اپنے بندے نوں امن نال سدے۔³⁰۔ کیوں جو میریاں اکھیاں تیری نجات ویکھ لئی اے۔³¹۔ جیہڑی توں سبھ اُمتاں دے لگے تیار کیتی اے۔³²۔ بیگانیاں قومان جوگی مکاشفہ دا نور، لے اپنی قوم اسرائیل دا جلال۔³³۔ لے اودا پیو لے اودی ماں اپناں گلاں لے حیران ہندے سن، جیہڑیاں اودے حق وچ آکھیاں جاندیاں سن۔³⁴۔ لے شمعونے اونان جوگی برکت منگی لے اودی ماں مریم نوں آکھیا، ویکھ! ایہ اسرائیل وچ بٹھیریاں دے ڈگن لے اٹھ کھلؤن جوگی، لے اجیا نشان ہون جوگی میتھیا گئیا اے، جہدے برخلاف آکھیا جاوے گا۔³⁵۔ لے تیری اپنی جان دے وچوں تلوار لنگھ گی، تانجو بٹھیریاں دلاں دے وچار کھل جاؤن۔³⁶۔ لے آشر دے قبیلہ وچوں فنی ایل دی دھی حنہ اک نیب سی۔ اوہ بوٹ بڈھی سی لے اوہ اپنے کوارین مگروں ست ورھہ تیکر خاؤند نال رہی۔³⁷۔ لے اوہ بیوہ چراسی ورھیاں دی سی، لے پیکل تھوں وکھ نئیں ہندی سی۔ سگوں روزے لے دعاواں نال دن رات بندگی کردی رہندی سی۔³⁸۔ لے اوہ وی اوسہ ولے کول آن کے رب دی وڈیائی کیتی لے اودے بارے اونان سبھناں نال گلاں کیتیاں، جیہڑے اسرائیل دے چھٹکارے دے چاپوان سن۔³⁹۔ لے جدوں اوہ رب دی شریعت موافق سبھو کجھ کر کے ولہے ہوئے تاں گلیل وچ اپنے شہر نوں پرت گئے۔⁴⁰۔ لے اوہ بال ودھدا لے تگڑا ہندا گئیا لے حکمت نال بھریا سی، لے رب دا فضل اودے لے سی۔⁴¹۔ لے اودے ملہر ورھہ عیدِ فصح لے یروشلم نوں جاؤندے سن۔⁴²۔ لے جدوں اوہ بارھاں ورھیاں دا ہو گئیا تاں اوہ عید دے دستور موافق یروشلم نوں گئے۔⁴³۔ لے جدوں اونان دیہاڑیاں نوں پورا کر کے پتہ تاں اوہ مُنڈا، یسوع، یروشلم وچ رہ گئیا۔ پر اودے مایاں نوں خبر نئیں سی۔⁴⁴۔ سگوں اوہ ایہ سوچ کے پئی اوہ قافلہ وچ اے، اک منزل نکل گئے لے اونوں اپنے رشتہ داراں لے جان پجھان والیاں وچ لبھن لگے۔⁴⁵۔ لے جدوں ناں ملیا تاں لبھدے ہوئے واپسی یروشلم نوں پرت گئے۔⁴⁶۔ اونانے ین دیہاڑے مگروں اونوں پیکل وچ استادان دے وچکار بیٹھیاں اونان دی سُنندیاں لے اونان نال سوال کردیاں ویکھیا۔⁴⁷۔ لے جتھ اودی شُن رہے سن، اودی سمجھ لے اودے جواباں لے حیران سن۔⁴⁸۔ لے اوہ اونوں ویکھ کے حیران ہوئے لے اودی ماں نے اونوں آکھیا، پُترا! توں ساڈے نال اینج کیوں کیتا؟ ویکھ! تیرا پیو لے میں جھلیاں وانگ تینوں لبھدے پئے ساں۔⁴⁹۔ اوہ اونان نوں آکھیا، تسیں مینوں کیوں لبھدے سؤ۔ کہ تہانوں ایہ خیال ناں آیا پئی میں اپنے باپ دے گھر ای ہوں گا؟⁵⁰۔ پر جیہڑی گل اوہ اونان نوں آکھی، اوہ اونوں ناں سمجھ۔⁵¹۔ تد اوہ اونان دے نال تھر پیا لے ناصرت وچ آگیا۔ لے اونان دی سیوا کردا رہا لے اودی ماں نے ایہ سبھ گلاں اپنے مَن وچ تَب رکھیاں۔⁵²۔ لے یسوع حکمت لے قد کاٹھ وچ لے رب لے بندیاں دی نگاہ وچ قبولیا جاؤندا لے ودھدا رہا۔

¹۔ قیصر طبریوس دی شاہی دے پندرھویں ورہ، جدوں پنطوس پیلطوس یہودیہ دا حاکم سی، لے پیرودیس گلیل دے چوٹھ حصہ دا سردار سی، لے اودا بھرا فیلبوس ایطوریا لے تراکیتیسی دے علاقہ دے چوٹھ حصہ دا سردار سی، لے اودا بھرا فیلبوس ایطوریا لے تراکیتیسی دے علاقہ دے چوٹھ حصہ دا سردار سی، لے اودا بھرا فیلبوس ایطوریا لے تراکیتیسی دے علاقہ دے چوٹھ حصہ دا سردار سی۔² وڈے کاہن حنان لے کائفا دے ویلہ رب دا کلام زکریا دے پتر یوحنا نوں ملیا۔³ لے اوہ یردن دے آل دولہر تھان جا کے گناہاں دی معافی جوگی توبہ دے بیتسمہ دا پرچار کرن لگا۔⁴ جیویں یسعیاہ نبی دی راپیں لکھیا اے پئی: کوکون ولہ دی واج، اُجاڑ وچ۔ رب دی راہ سجاؤ اودی وڈی راہ نوں بیدھا بناؤ۔⁵ ہر اک کھوے بھر دتی جاوے گی۔ لے ہر اک پہاڑ لے تیا پدھرا کیتا جاوے گا۔ جیہڑا ڈنگا اے، اوہ بیدھالے جیہڑا رستہ ونگا اے، اوہ اکوارا کیتا جاوے گا۔⁶ لے ہر بشر رب دی نجات نوں ویکھ گا۔⁷ مُکدی گل ایہ پئی اوہ جتھیاں نوں، جیہڑے اودے تھوں بیتسمہ لین نکلے سن، آکھدا سی: اوہ سپ دی اولاد! تہانوں کیتھ دسیا پئی آؤن ولہ غضب تھوں نسو؟⁸ مُکدی گل ایہ پئی توبہ دے موافق پھل جمو۔ لے ایہ آکھن دی جُڑت ناں کرو پئی ابراہام ساڈا پیو اے۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی رب ابراہام جوگی اپناں روڑیاں وچوں اولاد جما سکدا اے۔⁹ تہن تان ژکھاں دی جڑ لے کواہڑا دھریا اے۔ مُکدی گل ایہ پئی جیہڑا ژکھ چنگا پھل نہیں دیندا، اوہ وڈھیا لے اگ وچ سٹیا جاؤندا اے۔¹⁰ لوکاں اے اونوں پُچھیا: تان فیر اسپن کیتھ کریئ؟¹¹ اوہ جواب دتا پئی جہدے کول دو کُتھ بون، اوہ اک اودے نال ونڈے، جہدے کول کوئی نہیں۔ لے جہدے کول کھاؤن والیاں شیواں ہون، اوہ وی ایج ای کرے۔¹² لے جُنگی لین ولہ وی بیتسمہ لین نوں لے لے اونوں آکھیا پئی اے مُرشد! اسپن کیتھ کریئ؟¹³ اوہ اونان نوں آکھیا: جتا تہاڈے جوگی مِتھیا گیا اے، اوس تھوں چوکھا ناں لَوو۔¹⁴ لے سپاپاں وی اونوں ایہ پُچھیا پئی اسپن کیتھ کریئ؟ اوہ اونان نوں آکھیا پئی ناں کیتھ لے ظلم کرو، ناں کیتھ تھوں بے حقا کجھ لَوو، لے اپنی تنخواہ لے گزارا کرو۔¹⁵ لے جدوں لوکاں نوں ایہ اُمید بون لگی لے سبھو اپنے من وچ ایہ وچار کرن لگے پئی خورے ایہوای المسیح اے۔¹⁶ تان یوحنا جواب دتا پئی میں تہانوں پانی نال بیتسمہ دینا ہاں۔ پر مِتھوں وی ودھ کے اک آؤن والا اے، جہدی میں جُتی دا تسمہ وی کھولن دے لائق نہیں۔ اوہ تہانوں پاک روح لے اگ نال بیتسمہ دیوے گا۔¹⁷ اودا چھج اودے پتھ وچ اے، لے اوہ اپنی فصل نوں چنگی طراح چھٹ گا، لے کنک نوں کھتہ وچ کٹھا کرے گا، لے ٹوڑی نوں اوس اگ وچ ساڑے گا، جیہڑی بُجھدی نہیں۔¹⁸ لے اوہ نصیحت جوگی ہُڑ بٹھیریاں گلاں کر کے لوکاں نوں خوشی دی خبر دیندا رہا۔¹⁹ پر پیرودیس، چوٹھ حصہ دے سردارے، اپنے بھرا دی ووٹی پروڈیاس لے سبھو برائیاں پاروں، جیہڑیاں پیرودیس گے کیتیاں سن، یوحنا کولوں طوٹھ لعنت لے کے۔²⁰ سبھناں تھوں ودھیک ایہ وی کیتا پئی اوہ یوحنا نوں قید وچ پا دتا۔²¹ لے جدوں سبھ لوک بیتسمہ لیندے سن، لے یسوع وی بیتسمہ لے کے دعا کر رہا سی، تان اسمان کھل گنیا۔²² لے پاک روح جُسلپ وچ کبوتر وانگ اودے لے لٹھا لے اسمان تھوں ایہ واج آئی پئی توں میرا پیارا پتر ایں۔ میں تیتھوں خوش ہوا۔²³ لے جدوں یسوع آپ کم شروع کیتا، تان اوہ کوئی تیتھ ورھیاں دا سی، لے (جیویں سمجھیا جاؤندا سی)، عیسی دے پتر یوسف دا پتر۔²⁴ اوہ متات دا، اوہ لاوی دا، اوہ ملکی دا، اوہ پنا دا، اوہ یوسف دا۔²⁵ اوہ متتیاہ دا، اوہ عاموس دا، اوہ نجوم دا، اوہ حسلی دا، اوہ نجائی دا۔²⁶ اوہ مات دا، اوہ متتیاہ دا، اوہ شمععی دا، اوہ یوسف دا، اوہ یہوداہ دا۔²⁷ اوہ یوحنا دا، اوہ ریسہ دا، اوہ زروباہل دا، اوہ شالٹی ایل دا، اوہ نیری دا۔²⁸ اوہ ملکی دا، اوہ ادی دا، اوہ قوسام دا، اوہ المودام دا، اوہ غیر دا۔²⁹ اوہ یشوع دا، اوہ الیعازر دا، اوہ یورام دا، اوہ متات دا، اوہ لاوی دا۔³⁰ اوہ شمعون دا، اوہ یہوداہ دا، اوہ یوسف دا، اوہ یونان دا، اوہ الیاقیم دا۔³¹ اوہ ملیا دا، اوہ متتا دا، اوہ ناتن دا، اوہ داؤد دا۔³² اوہ یسی دا، اوہ عوبید دا، اوہ بوعز دا، اوہ سلیمان دا، اوہ نحشون دا۔³³ اوہ عمیندب دا، اوہ ارام دا، اوہ حصرون دا، اوہ فارص دا، اوہ یہوداہ دا۔³⁴ اوہ یعقوب دا، اوہ اسحاق دا، اوہ ابراہام دا، اوہ تارح دا، اوہ ناحور دا۔³⁵ اوہ سروج دا، اوہ رعو دا، اوہ فالج دا، اوہ عابر دا، اوہ شالح دا۔³⁶ اوہ قینان دا، اوہ ارفکشد دا، اوہ سام دا، اوہ نوح دا، اوہ لامک دا۔³⁷ اوہ متوسلج دا، اوہ حنوک دا، اوہ یارد دا، اوہ مہلل ایل دا، اوہ قینان دا۔³⁸ اوہ انوش دا اوہ شیت دا، اوہ آدم دا لے آدم خدا دا پتر سی۔

۱۔ لے یسوع پاک روح نال بھریا یردن تھوں پرتیا، لے اوہ روح دی ہدایت نال اُجاڑ ول گئیا۔^۲ چالیہ دیہاڑے تیکر، لے شیطان ہتھوں ازمایا جاؤندا رہا، لے اونان دیہاڑیاں وچ ایہ کجھ نئیں کھایا۔ لے جدن چالیہ دیہاڑے پورے ہو گئے، تان اونوں بھکھ لگی۔^۳ تہ شیطان نے اونوں آکھیا پئی جیکر تون رب دا پُتر ایں، تان ایس رُوڑے نوں آکھ پئی روٹی بن جاوے۔^۴ یسوع نے اونوں جواب دتا؛ لکھیا اے پئی انسان یرا روٹی نال ای نئیں، سگوں رب دی ہر گل نال جیوندا روے گا۔^۵ لے شیطان نے اونوں اک اُچے پہاڑ لے لیجا کے اِکو گھڑی وچ کُل جگ دیاں شاپاں وکھائیاں۔^۶ لے شیطان نے اونوں آکھیا پئی میں ایہ سبھو کجھ تینوں دیواں گا، کیوں جو ایہ میرے ہتھ دیاں گئیاں نیں، لے جنھوں چاؤاں دیناں ہاں۔^۷ مُکدی گل ایہ پئی جیکر تون میرے لگے سیر نواویں تان سبھو کجھ تیرا ہووے گا۔^۸ یسوع نے جواب وچ اونوں آکھیا؛ لکھیا اے پئیتوں ایہ رب لگے سیر نوا لے یری اوسہ دی بندگی کر۔^۹ فیر اوہ اونوں یروشلم وچ لے گیا لے پیکل دے کنگرے لے کھلاھرکے اونوں آکھیا؛ جیکر تون رب دا پُتر ایں تان ایہ آپ نوں ایتھوں تھلے ڈیگ دے۔^{۱۰} کیوں جو لکھیا اے پئیاوہ تیرے پاروں ایہ فرشتیاں نوں حکم دتا پئی اوہ تیری راکھی کرن۔^{۱۱} لے پئیاوہ تینوں اپنے تھان لے چُک لین گے۔ تانجو تیرے پیراں نوں سٹ نا لگے۔^{۱۲} لے یسوع نے جواب وچ اونوں آکھیا؛ آکھیا گئیا اے پئیتوں ایہ رب نوں نال ازمایاں۔^{۱۳} لے جدوں شیطان نے اونوں وکھو وکھ طریقیاں نال ازمایا لئیا تان اوہ کولوں وکھ ہو گئیا۔^{۱۴} لے یسوع روح دی قوت نال گلیل نوں پرتیاں لے آں دولہ دے سبھو علاقہ وچ اوہدی چرچا ہو گئی۔^{۱۵} لے اوہ اونان دے عبادت خانیاں وچ سیکھ دیندا رہا لے سبھ لوک اوہدی وڈیائی کردے رہے۔^{۱۶} فیر اوہ ناصرت وچ پرتیا، جتھ اوہدا پالن ہویا سی، لے ایہ دستور دے موافق اوہ سبت دے دیہاڑے عبادت خانہ وچ گیا لے پڑھت جوگی کھلوتا۔^{۱۷} لے یسوع نے نئی دی لکھت اونوں دتی گئی، لے جدوں ایہ لکھت کھولی تان اوہ تھان ویکھی، جتھ لکھیا سی پئی۔^{۱۸} رب دا روح میرے لے اے، ایس واسطے ایہ مینوں مستح کیتا پئی ماہڑاں نوں خوشی دی خبر دیواں۔ ایہ مینوں ایس لئی گھلیا اے پئی قیدیاں نوں رھائی لے انھیاں نوں وکھائی لے دیاں ہوئیاں نوں چھٹکارا دیواں۔^{۱۹} لے رب دے قبول کیتے پوے سال دی منادی کراں۔^{۲۰} لے اوہ لکھت ولپٹ کے لے خادم نوں پرتا کے بیہ گئیا، لے جیڑے عبادت خانہ وچ سن، اینہاں اکھاں اوہدے لے تارے لائی بیٹھ سن۔^{۲۱} تہ اوہ اونان نوں آکھن لگا پئی اج ایہ لکھت، پوری ہوکے تہاڈے کناں وچ پئی۔^{۲۲} لے سبھانے اوہدے لے گواہی دتی لے لاڈ دیاں اونان گلاں لے، جیڑیاں اوہدے مُونھوں نکلدیاں سن، حیران ہوکے آکھن لگے؛ کہ ایہ یوسف دا پُتر نئیں؟^{۲۳} ایہ اونان نوں آکھیا پئی تسیں بہ شک ایہ اکھاں مینوں آکھو گے؛ لے وید! تون اپنا علاج کر۔ جو کجھ اسان سُنیا اے پئی تون کفرنحوم وچ کیتا، ایتھ ایہ دیس وچ وی کر۔^{۲۴} لے ایہ آکھیا؛ میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی کوئی نئی ایہ دیس وچ قبولیا نئیں جاندا۔^{۲۵} پر میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی جدوں ایلیاہ دے دیہاڑیاں وچ تین ورھیاں تیکر اسمان بند رہیا، ایتھوں تیک پئی سبھ دیس وچ ڈاھڈا کال پینا تان ہتھیریاں بیوہ بیبیاں اسرائیل وچ سن۔^{۲۶} پر ایلیاہ صیدوں دے صاریت دی بیوہ بی بی دے سوا کیسہور کول نئیں گھلیا گیا۔^{۲۷} لے البشع نئی دے ویلہ اسرائیل وچ ہتھیرے کوڑھی سن، پر اونان وچوں کوئی وی پاک صاف نئیں کیتا گئیا، سولہ نعمان سریانی دے۔^{۲۸} لے جے عبادت خانہ وچ سن، سبھ اونان گلاں نوں سُندے ای غصہ نال بھر گئے۔^{۲۹} لے اُتھ کے اونوں شہروں باہر کڈھیا لے اونوں اوس پہاڑ دی چوٹی لے لے گئے، جہدے لے اونان دا شہر بنیا پوئیا سی تانجو اونوں سیر پنے ڈیگن۔^{۳۰} پر اوہ اونان دے وچکاروں لنگھ کے چلا گئیا۔^{۳۱} لے اوہ گلیل دے اک شہر کفرنحوم نوں گئیا لے سبت دے سبت اونان نوں سیکھ دیندا سی۔^{۳۲} لے لوک اوہدی سیکھ لے حیران سن۔ کیوں جو اوہدا کلام بڑا اختیار والا سی۔^{۳۳} لے عبادت خانہ وچ اک بندہ سی، جہدے وچ شیطان دی پلٹ روح سی۔ اوہ اُچی واج نال چیکیا پئی۔^{۳۴} اے یسوع ناصری! تینوں ساڈے نال کہ کم؟ کہ تون سانوں مارن آئیا ایں؟ میں تینوں جان دا ہاں پئی تون کون ایں۔ تون رب دا قدّوس ایں۔^{۳۵} یسوع نے اونوں دہکا کے آکھیا؛ چپ رہ لے ایہدے وچوں نکل آ۔ ایس گل لے پلٹ روح اونوں پھٹکا کے اوہدے وچوں نکل آئی لے اونوں فیر وی کوئی سٹ نئیں لگی۔^{۳۶} لے سبھ حیران ہوکے آہو وچ آکھن لگے پئی ایہ کہ گل اے پئی اوہ اختیار لے قدرت نال پلٹ روحاں نوں حکم کردا اے لے اوہ نکل آؤندیاں نیں۔^{۳۷} لے آل دوال دے علاقہ دی ہر تھان وچ اوہدی چرچا ہو گئی۔^{۳۸} لے اوہ عبادت خانہ وچوں اُتھ کے شمعوں دے گھر وچ وڑیا۔ لے شمعوں دی سس نوں تاپ چڑھیا سی، لے اونان نیں اوہدے جوگی اوہدے گے عرضی کیتی۔^{۳۹} تہ اوہ اوہدے کول کھلوکے تاپ نوں جھڑکیا تان تاپ لٹھ گئیا۔ لے اوہ اوسہ ای ویلہ اُتھ کے اونان دی سیوا کرن لگی۔^{۴۰} لے جتھاں ول طراں طراں دے روگاں دے ستلے پوے سن، سبھو سورج دُبن مگروں اونان نوں لیناؤندے سن، لے اوہ اک اک دے لے پتھ رکھ کے اونان نوں چنگا کردا سی۔^{۴۱} لے ہتھیریاں وچوں بریاں روحاں چیک چیک کے اِج آکھدی پوئیاں نکل آؤندیاں پئی تون رب دا پُتر ایں۔ پر اوہ اونان نوں دہکاؤندا لے اِج آکھن نا دیندا سی۔ کیوں جو اوہ جان دیاں سن پئی اوہ مسیح اے۔^{۴۲} جدوں دِن چڑھدا سی تان اوہ کسے اُجاڑ تھان وچ جاؤندا سی، لے جتھ اونوں لہدا لے اوہدے کول اِڑ کے اونوں روکدا سی پئی ساڈے کولوں دور نا جا۔^{۴۳} پر ایہ اونان نوں آکھیا؛ میرے جوگی لازمی اے پئی ہورناں شہراں وچ وی رب دی بادشاہی دی خوشخبری دیواں۔ کیوں جو میں ایسہ کم جوگی ای تان گھلیا گئیا ہاں۔^{۴۴} لے اوہ یہودیہ دے عبادت خانیاں وچ کلام سناؤندا رہیا۔

۱۔ لے جدوں اوہ گنيسرت دی جھیل دے کنڈے کھلوتا سی، لے مجمع رب دا کلام سُنن لئی اویدے لے ڈگدا سی، تان اِنج ہوئیا پئی۔ ۲۔ اویہ جھیل دے کنڈے دو بیڑیاں بدھیاں ویکھیاں۔ پر مجھیرے اونیان تھوں لیہ کے جال دھو رہے سن۔ ۳۔ اویہ اونیان وچوں اوس بیڑی لے جڑھ کے، جیہڑی شمعون دی سی، اونوں آکھیا پئی بیڑی نوں کنڈے تھوں کجھ ہٹا لے لے اوہ بیہ کے جتھ نوں سیکھ دین لگا۔ ۴۔ لے جدوں کلام کر چُکیا تان شمعون نوں آکھیا پئی ڈونگ ول لے چل لے شکار جوگی اپنے جال سٹو۔ ۵۔ شمعون نے جواب وچ آکھیا پئی اے مُرشد! اسیں ساری رات محنت کیتی پر کجھ وی ہتھ نئیں آئیا۔ پر تیرے آکھن لے فیر جال سٹاں گا۔ ۶۔ لے جدوں اونیان نے اپنے کیتا تان مجھیاں دا وڈا ڈھیر جال وچ گھیر لیا، لے اونیان دے جال پائں لگ پئے۔ ۷۔ تد اونیان نے اپنے سنگیاں نوں، جیہڑے دوجی بیڑی لے سن، سیئت نال سدیا پئی آن کے ساڈی مدد کرو۔ اوہ لے لے دونویں بیڑیاں اچیہی بھر گئیاں پئی جیویں ہُے ای دُب جاؤں گئیاں۔ ۸۔ شمعون پطرس نے اپنے ویکھ کے یسوع دے پیراں وچ ڈگ کے آکھیا پئی اے خداوند! میرے کولوں چلا جا۔ کیؤں جو میں گناہ گار بندہاں۔ ۹۔ کیؤں جو ایس مجھیرے دے پاروں، جیہڑا اوہ کردے سن، اوہ لے اویدے سبھ سنگی ڈاھڈے حیران پئے۔ ۱۰۔ لے اِنج ای زیدی دے پُتر یعقوب لے یوحنا وی، جیہڑے شمعون دے شریک سن۔ تد یسوع شمعون نوں آکھیا؛ نا ڈر۔ کیؤں جو تھوں تھوں بندے پھڑن دا کم کریں گا۔ ۱۱۔ اوہ بیڑیاں نوں کنڈے لے لے لے سبھو کجھ جھڈ کے اویدے مگر تیرے۔ ۱۲۔ لے جدوں اوہ اک شہر وچ سی، تان ویکھو! کوڑھ نال بھریاں بندے یسوع نوں ویکھ کے مُنھ پنے اپنے آپ نوں بھوئیں نال لاک اویدی منت کر کے آکھن لگا پئی اے خداوند! جیکر توں چاؤیں تان مینوں پاک صاف کر سکدا ایں۔ ۱۳۔ اویہ تھہ ودھا کے اونوں لایا لے آکھیا؛ میں چاؤنا ہاں۔ توں پاک صاف ہو جا! لے یکدم اویدا کوڑھ مُکن لگ پیا۔ ۱۴۔ لے اویہ اونوں تاکید کیتی پئی کیسے نوں وی اپنے نئیں دسنا۔ پر جاکے اپنا آپ کابن نوں وکھا لے اپنے پاک صاف ہو جاؤں پاروں اوہ نذر چڑھا، جیہڑی موسیٰ نے اونیان دی گواہی جوگی مٹی اے۔ ۱۵۔ لے اویدا چرجا چوکھا پُوں لگ پیا لے وڈے وڈے مجمع اویدے کول کٹھپُوں لگ پئے تانجو اویدی سُنن لے اپنے روگاں تھوں چھٹ جاؤں۔ ۱۶۔ پر اوہ سُنجیاں تھواواں وچ وکھ جاکے دعا کیتا کردا سی۔ ۱۷۔ لے اونیان دیہاڑیاں وچوں اک دیہاڑے اوہ سیکھ دین جوگی بیٹھا سی تان فریسی لے شرع دے عالم کول بیٹھوئے سن، جیہڑے لیل لے یودی دے ہر پندلے یروشلم تھوں لے ہوئے سن۔ لے رب دی قدرت شفا دین جوگی اویدے نال سی۔ ۱۸۔ لے ویکھو! پئی کینے ای بندے اک بندے نوں، جیہڑا مفلوج سی، منجی لے لئی لے چاؤندے سن پئی اونوں اندر لیجا کے اویدے لگ دھرن۔ ۱۹۔ پر مجمع پاروں اونوں اندر لیجاؤں دی راہ نئیں سی۔ تد اوہ کوٹھ لے چڑھ گئے لے کھیرے اُدھیر کے اونوں منجی سمیت وچکار یسوع دے سامنے تھل لہ دتا۔ ۲۰۔ اویہ اونیان دا ایمان ویکھ کے آکھیا؛ اے بندے! تیرے گناہ بخش گئے۔ ۲۱۔ ایس گل لے فقیہ لے فریسی سوچی پئے پئی اپنے کپڑا اے، جیہڑا کُفر بولدا اے؟ رب دے سوا پُور کپڑا گناہ معاف کر سکدا اے؟ ۲۲۔ پر یسوع اونیان دے وچار جان دے پُٹیاں اونیان نوں آکھیا پئی تسیں اپنے دِلان وچ کیہ وچار کردے اوہ؟ ۲۳۔ چوکھا سؤکھا کیہ اے؟ اپنے آکھنا پئی تیرے گناہ معاف ہوئے یاں اپنے آکھنا پئی اُٹھ لے تیرے پھر؟ ۲۴۔ پر تانجو تہانوں پتا لگ پئی این انسان نوں دھرتی لے گناہ بخشن دا اختیار اے (اویہ اوس مفلوج نوں آکھیا) میں تینوں آکھنا ہاں؛ اُٹھ لے اپنی منجی چُک کے اپنے گھر نوں لگا جا۔ ۲۵۔ لے اوہ یکدم اونیان دے سامنے اٹھیا لے جیہڑی منجی لے پٹیا سی، چُک کے رب دی وڈائی کردا ہوئیا اپنے گھر نوں تیرے پیا۔ ۲۶۔ تد اوہ سبھ ڈاھڈے حیران ہوئے لے رب دی وڈائی کرن لگ لے واہا ڈر گئے لے آکھن لگ پئی اج اسیں انوکھیاں گلاں ویکھیاں۔ ۲۷۔ لے اپناں گلاں مگروں اوہ باہر گیلے لاوی ناں دے اک چُنکی وصولن ولے نوں ڈٹھا۔ لے اویہ اونوں آکھیا؛ میرے مگرے آ۔ ۲۸۔ اوہ سبھ کجھ جھڈ کے اُٹھ کھلوتا لے اویدے مگرے تیرے پیا۔ ۲۹۔ لے لاویہ اپنے گھر وچ اویدے جوگی وڈی دعوت کیتی لے اوتھ چُنکی وصولن والیاں لے پورناں دی، جیہڑے کھاؤں جوگی بیٹھ سن، وڈی جماعت سی۔ ۳۰۔ تد فریسی لے اونیان دے فقیہ اویدے چیلیاں دے کن وچ کُڑ کُڑ کر کے آکھیا پئی تسیں کیؤں چُنکی وصولن والیاں لے گناہیاں دے نال کھاؤندے پیندے او؟ ۳۱۔ یسوع جواب وچ اونیان نوں آکھیا پئی تندرستان نوں نئیں سگوں روگیاں نوں وید دی لوڑ اے۔ ۳۲۔ میں راستاں نوں نئیں سگوں گناہیاں نوں توبہ جوگی سدن آبا ہاں۔ ۳۳۔ لے اونیان نیں اونوں آکھیا پئی یوحنا دے چیلے تان لے دن روزہ رکھدے لے دعا کردے نیں، لے ایسے طراں فریسیاں دے وی کردے نیں۔ پر تیرے تان کھاؤندے پیندے نیں۔ ۳۴۔ پر یسوع اونیان نوں آکھیا؛ کیہ تسیں برائیاں تھوں، جدوں تیکر دولہا اونیان دے نال اے، روزہ رکھنا سکدے او؟ ۳۵۔ پر اوہ دیہاڑے اُون گے پئی دولہا اونیان تھوں وکھ کیتا جاوے گا۔ اونیان دیہاڑیاں وچ اوہ روزہ رکھن گے۔ ۳۶۔ لے اویہ اونیان نوں اک مثال دسی پئی کوئی بندہ پرلے لیڑے نوں نویں لیڑے دی ٹاکی نئیں لاؤندا۔ کیؤں جو اِنج اوہ نویں نوں وی پارے گا لے نویں ٹاکی پرانی دے نال وی ناں رلے گی۔ ۳۷۔ لے نویں ہ پرانیاں مشکاں وچ کوئی نئیں بھرنا۔ نئیں تان اوہ ہ مشکاں نوں پارے وگ جاوے گی لے مشکاں وی برباد ہُ جاؤں گئیاں۔ ۳۸۔ سگوں نویں ہ نوں مشکاں وچ بھرنی چایدی اے۔ ۳۹۔ لے پرانی ہ پی کے یکدم کوئی نویں دی خاشک نئیں کردا۔ کیؤں جو اوہ آکھدا اے پئی پرانی ای چنگی اے۔

۱۔ فیر دوج پہلے سبت نوں اِنج بوٹیا پئی اوہ پیلیاں وچوں جا ریا سی۔ لے اودے چیلے بیٹے بہن کے تلیاں لے مل کے کھاؤں لگے۔ ۲۔ تد فریسیاں وچوں کجھ اوہناں نوں آکھن لگے؛ تسیں کیوں اوہ کم کردے او، جیہڑا سبت نوں کرنا روا نئیں؟ ۳۔ یسوع نے اوہناں نوں جواب وچ آکھیا؛ کیہ تسیں ایہ نئیں پڑھیا پئی جدوں داؤد لے اودے سنگی بھُکھ سن، تان اوہ کیہ کیتا؟ ۴۔ اوہ کیوں رب دے گھر وچ گیلے نذر دیاں روٹیاں لے کے، جنہاں دا کھاؤنا کابناں باجھ کیسے نوں روا نئیں سی، آپ وی کھاہدیاں لے اپنے سنگیاں نوں وی دیتاں۔ ۵۔ فیر اوہ اوہناں نوں آکھیا پئی ابن انسان سبت دا وی مالک اے۔ ۶۔ لے کسے پور سبت نوں وی اِنج ہویا پئی اوہ عبادت خلے وچ وڑے سیکھ دین لگا لے اوتھہ اک بندہ سی، جہدا سجا ہتھ سُکھا ہویا سی۔ ۷۔ تد فقیر لے فریسی اودی بہال وچ لگے پئی خورے اوہ سبت دیہاڑے شفا دیوے تان اودے سیر الزام دھریٹ۔ ۸۔ پر اوہ اوہناں دے وچار جاندیاں ہوئیاں اوس بندے نوں، جہدا ہتھ سُکھا سی، آکھیا؛ اُتھ لے وچکار کھلو جا۔ اوہ اُتھ کے کھلو گیا۔ ۹۔ تد یسوع نے اوہناں نوں آکھیا؛ میں تہاڈے کولوں اک گل پُچھنا ہاں۔ پئی سبت دیہاڑے نیکی کرنا روا اے یا بدی کرنا؟ جان بجاؤنا یاں جان گواؤنا؟ ۱۰۔ لے اوہناں سبھناں لے نگاہ پھیر کے اوس بندے نوں آکھیا؛ اپنا ہتھ ودھا۔ اوہ ودھایا، لے اودا ہتھ چنگا ہو گیا۔ ۱۱۔ تد اوہ سبھ شیدائی پوکے آپو وچ آکھن لگے پئی اسیں یسوع نال کیہ کریٹ۔ ۱۲۔ لے اوہناں دیہاڑیاں وچ اوہ پاڑ لے دعا کرن لئی گیا۔ لے رب لگے دعا کردے ہتھ ساری رات لنگھا چھڈی۔ ۱۳۔ لے جدوں دِن چڑھیا۔ اوہ اپنے چیلیاں نوں کول سد کے اوہناں وچوں بارہاں نوں چُنبیا، (جنہاں نوں اوہ رسول دا لقب دتا)۔ ۱۴۔ یعنی شمعون، جہدا تان اوہ پطرس وی رکھیا۔ لے اودا بہرا اندریاس، لے یعقوب، لے یوحنا۔ لے فلپس، لے برتلمائی۔ ۱۵۔ لے متی، لے توما، لے حلفی دا پُتر یعقوب، لے شمعون جیہڑا غُور اکھواؤندا اے۔ ۱۶۔ لے یعقوب دا بہرا یہودا، لے یہودا اسکریوتی، جنہ مگروں اوہناں پھڑوا وی دتا۔ ۱۷۔ لے اوہناں نال لہے کے میدان وچ کھلوتا۔ لے اوتھہ اودے چیلیاں دی وڈی جماعت، لے یہودے، لے یروشلم، لے صور، لے صیدا دے ساحل تھوں لوکاں دا وڈا مجمع وی سی۔ ۱۸۔ جیہڑے اودی سُن لے اپنے روگاں تھوں چنگیائی لین جوگی لے سن۔ لے جیہڑے پلینت روحواں تھوں ستلے ہتھ سن، اوہ بحال کیتے جاؤندے سن۔ ۱۹۔ لے سبھو اوہناں تھہ لاؤن دی کشت کردے سن۔ کیوں جو اودے وچوں قوٹ نکلدی سی، جہدے نال سبھناں نوں چنگیائی ملدی سی۔ ۲۰۔ لے اوہ اپنے چیلیاں لے نگاہ کر کے آکھیا پئی دھن او تسیں۔ کیوں جو رب دی بادشاہی تہاڈی اے۔ ۲۱۔ دھن اوہ تسیں، جیہڑے بھُکھ او۔ کیوں جو رچلے جاؤگے۔ دھن اوہ تسیں، جیہڑے رُوندے او۔ کیوں جو پسوگے۔ ۲۲۔ دھن اوہ تسیں، جدوں ابن انسان پاروں لوک تہاڈے تھوں نفرت کرن، لے تہانوں اپنے وچوں باہر کڈھ دین۔ لے لعنت کرن، لے تہاڈا ناں بُرا جان گے کٹ دین۔ ۲۳۔ اوس دیہاڑے خوش ہونا۔ کیوں جو ویکھو! اسمان لے تہاڈا چوکھا اجر اے۔ کیوں جو اوہناں دے پیو دادا نبیاں نال اِنج ای کردے سن۔ ۲۴۔ پر پاڑا تہاڈے لے، جیہڑے دھن ولے او۔ کیوں جو تسیں اپنے حصہ دی تسلی ایتھہ ای لے بیٹھ۔ ۲۵۔ پاڑا تہاڈے لے، جیہڑے ہون رچے او۔ کیوں جو بھُکھ رہوگے۔ پاڑا تہاڈے لے، جیہڑے ہون پسدے او۔ کیوں جو وین کروگے۔ ۲۶۔ پاڑا تہاڈے لے، جدوں لوک تہانوں چنگا آکھن۔ کیوں جو اوہناں دے پیو دادا جھوٹے نبیاں نال وی اِنج ای کردے سن۔ ۲۷۔ پر میں تہانوں سُن والیاں نوں آکھنا ہاں پئی اپنے ویریاں نال محبت رکھو۔ اپنی بُرائی جاؤن والیاں نال بھلیائی کرو۔ ۲۸۔ جیہڑے تہانوں طوٹے لعنت کردے نیں، اوہناں جوگی برکت منگو۔ جیہڑے تہاڈے تھوں نفرت کردے نیں، اوہناں جوگی دعا کرو۔ ۲۹۔ جیہڑا تینوں اک گل لے چپٹ مارے، دوجی وی اودے ول پھیر دے۔ لے جیکر کوئی تیرا چگالے لیوے، اوہناں کُڑتا لین تھوں وی ناں ڈکے۔ ۳۰۔ جیکر کوئی تیتھوں کجھ منگے، اوہناں دے، لے اودے کولوں، جیہڑا تیرا مال لے لیوے، واپسی ناں منگے۔ ۳۱۔ لے جیویں تسیں جاؤندے او پئی لوک تہاڈے نال کرن، تسیں وی اوہناں نال اِنج ای کرو۔ ۳۲۔ لے جیکر تسیں اپنے پیار کرن والیاں نال ای پیار کرو تان تہاڈا کاہدا احسان اے؟ کیوں جو گنہگار وی اپنے پیار کرن والیاں نال پیار کردے نیں۔ ۳۳۔ لے جیکر تسیں اوہناں نال بھلیائی کرو، جیہڑے تہاڈے نال بھلیائی کرن، تان تہاڈا کیہ احسان اے۔ کیوں جو گنہگار وی اپو ای کردے نیں۔ ۳۴۔ لے جیکر تسیں اوہناں نوں قرض دیو، جنہاں تھوں مُڑے ملن دی آس اے، تان تہاڈا کیہ احسان اے؟ کیوں جو گنہگار وی گنہگاراں نوں قرض دیندے نیں تانجو اوہناں کولوں مگروں پورا وصولن۔ ۳۵۔ سگوں اپنے ویریاں نال پیار کرو، لے بھلیائی کرو، لے وصول ہون دی آس ناں رکھ کے قرض دیو تان تہاڈا چوکھا اجر ہووے گا، لے تسیں رب دے پُتر ہوؤگے۔ کیوں جو اوہ نا شکریاں لے شیراں لے وی مہربان اے۔ ۳۶۔ ایس لئی تسیں رحم کرن ولے بنو، جیویں تہاڈا اسمانی باپ رحم کرن والا اے۔ ۳۷۔ عیب ناں کڈھو تانجو تہاڈے وی عیب نئیں کڈھ جاؤن گے۔ جُرم وار ناں مِتھو، تانجو تسیں وی جُرم وار نئیں مِتھ جاؤگے۔ بری کرو تانجو تہانوں وی بری کیتا جاوے گا۔ ۳۸۔ دیوگے تان تہانوں وی دتا جاوے گا۔ چنگے سچے نال ناہو کیوں جو جیہڑے سچے نال تسیں ناپدے او، اوس نال تہانوں وی ناپیا جاوے گا۔ ۳۹۔ لے اوہ اوہناں نوں اک مثال سنائی پئی کیہ انہ نوں انہا راہ وکھا سکدا اے؟ کیہ اوہ دونوں کھڈے وچ نئیں ڈگن گے؟ ۴۰۔ چلا اپنے مُرشد تھوں وڈا نئیں ہندا۔ سگوں ہر کوئی جدوں کامل ہووے تان اپنے مُرشد جہیا ہووے گا۔ ۴۱۔ تون اوس ککھ نوں کیکر ویکھدا ایں، جیہڑا تیرے بہرا دی اکھ وچ اے، لے اوس شہتیر دی بہال نئیں کردا، جیہڑا تیری اپنی اکھ وچ اے؟ ۴۲۔ یاں کیکر تون اپنے بہرا نوں آکھ سکدا ایں پئی کھلو! تانجو اوہ ککھ جیہڑا تیری اکھ وچ اے، میں کڈھ دیواں، جدوں پئی تون اوس شہتیر نوں نئیں ویکھدا، جیہڑا تیری اکھ وچ اے؟ اوہ ریا کارا! پلہوں اپنی اکھ وچوں شہتیر نوں کڈھ۔ فیر تون اوس ککھ نوں، جیہڑا تیرے بہرا دی اکھ وچ اے، ویکھ کے چنگی طراں کڈھ سکے گا۔ ۴۳۔ کیوں جو کوئی چنگا رُکھ نئیں جیہڑا بھیرا پھل دیوے لے ناں کوئی بھیرا رُکھ چنگا پھل دیوے گا۔ ۴۴۔ مُکدی گل ایہ پئی ہر اک رُکھ اپنے پھل نال پچھاتا جاؤندا اے۔ ایس لئی پئی لوک کنڈیالی جھاڑیاں نالوں انجیر نئیں لاؤندے لے ناں ای جنگل بیرری نالوں انگور۔ ۴۵۔ چنگا بندہ اپنے دل دے چنگے خزلے وچوں چنگیاں شیواں کڈھدا اے لے بھیرا بندہ بھیرے خزلے وچوں بھیریاں شیواں کڈھدا اے۔ کیوں جو جیہڑی شے دل وچ ہووے، اوہو ای مُنہ لے آؤندی اے۔ ۴۶۔ لے تسیں کیوں مینوں خداوند! خداوند! آکھدے او، لے میرے آکھلے نئیں تُردے؟ ۴۷۔ جیہڑا وی میرے کول آؤندا اے لے میری سُن کے عمل کردا اے، میں تہانوں دستان پئی اوہ کپدے وانگ اے؟ ۴۸۔ اوہ اوس بندے وانگ اے، جنہ گھر بناؤن ولے ڈونگا کھڈا کڈھ کے چٹان لے ینہہ دھری۔ جدوں نہیری وگی لے اوس گھر نال ٹکرائی پر اوہناں نال سکے۔ کیوں جو اوہ چنگا بنیا سی۔ ۴۹۔ پر جنہ

سُنیا لے عمل ناں کیتا، اوہ اوس بندے وانگ اے، چنہ گھر نوں نینھیؤں بغیر بنایا لے جھکڑ اوہ دے نال ٹکراں مار دے رُٹ تہ اوہ یکدم ڈگ پیا
لے اوس گھر دی بربادی ہو گئی۔

¹۔ جدوں اوہ لوکاں نوں اپنیاں گلاں سُنا چُکيا تان کفرنحوم وچ آیا۔^۲ لے کيس صوبہ دار دا اک نوکر سی، جیہڑا اونوں ڈاھڈا پیارا سی، بیمار بوکے مرن دے نیڑے اپڑ گیا۔^۳ لے اوہ یسوع دی خبر سُنی سی۔ اوہ یہودیاں دے کتے ای وڈیریاں نوں اوہدے کول گھلے کے اوہدی منت کیتی پئی آن کے میرے نوکر نوں چنگا کر۔^۴ لے اونانے یسوع کول آن کے اوہدی ہتھیری منت کر کے آکھیا پئی اوہ ایس لائق اے پئی تون اوہدے لے ایہ احسان کریں۔^۵ کیؤں جو اوہ ساڈی قوم نوں پیار کردا اے لے ساڈا عبادت خانہ اوسے ایہ بنوایا ہے۔^۶ تہ یسوع اونان دے نال تریا لے حالیں گھر تھوں چوکھا دور نئیں سی گیا پئی صوبہ دارنے سنگیاں راہیں اونوں سنبھا گھلیا پئی اے مالک! کھیچل نال کر۔ کیؤں جو میں ایس لائق نئیں پئی تون میری چھت دے تھلے آویں۔^۷ ایس پاروں میں اپنے آپ نوں وی ایس لائق نئیں جانیا پئی تیرے کول آواں۔ سگوں تون نرا آکھ ای دیویں تان میرا نوکر چنگا ہو جاوے گا۔^۸ کیؤں جو میں وی اجپا بندہاں، جیہڑا دوج دے اختیار وچ ہاں، لے سپاہی میرے اختیار وچ نیں۔ جدوں میں اک نوں آکھنا ہاں؛ جا! تان اوہ جاؤندا اے، لے دوج نوں آکھنا پئی آ! تان اوہ آؤندا اے، لے اپنے نوکر نوں آکھنا پئی ایہ کر! تان اوہ کردا اے۔^۹ یسوع نے اپنے سُن کے اوہدے لے حیرانی کیتی لے مڑکے اوس مجمعہ نوں، جیہڑا اوہدے مگرین آؤندا سی، آکھیا پئی میں تہانوں آکھناں ہاں پئی اجپا وڈا ایمان میں اسرائیل وچ وی نئیں ویکھیا۔^{۱۰} لے اوہ، جیہڑے گھلے گئے سن، جدوں گھر اندر فیر لے تان اوس نوکر نوں چنگا ویکھیا۔^{۱۱} لے ایس تھوں مگروں اوہ اک شہر نوں گنبا، جیہڑا نائین اکھواؤندا سی، لے اوہدے چیلے وڈا مجمعہ اوہدے نال سی۔^{۱۲} جدوں اوہ اوس شہر دے پھاٹک نیڑے اپڑیا تان ویکھو! لوک اک موٹے بندے نوں باہر لئی جاؤندے سن، جیہڑا اپنی ماں دا اکلا پُتر سی، لے اوہ رنڈی سی۔ لے شہر دے ہتھیرے لوک اوہدے نال سن۔^{۱۳} اونوں ویکھ کے خداوند نوں ترس آیا، لے اونوں آکھیا؛ نال رُو! ^{۱۴} لے نیڑے آن کے جنازے نوں ہتھ لایا لے موڈا دین ولے کھلو گئے۔ تہ اوہ آکھیا؛ اے جوان! میں تینوں آکھنا ہاں؛ اُٹھ۔^{۱۵} لے اوہ موٹیا اُٹھ بیٹھا، لے کون لگ پیا، لے اوہ اونوں اوہدی ماں دے حوالے کیتا۔^{۱۶} تہ سبھان نوں ڈرے لے رب دی وڈیائی کر کے آکھن لگے پئی اک وڈا نبی ساڈے وچ آیا اے، لے پئی رب نے اپنی اُمّت لے نگاہ کیتی اے۔^{۱۷} لے اوہدے بارے ایہ خبر کُل یہودیاں لے آل دوال دے کُل علاقے وچ کھلر گئی۔^{۱۸} لے یوحنا دے چیلیانے اونوں اپنیاں سبھان گلاں دی خبر دئی۔^{۱۹} لے یوحنا دے چیلیاں وچوں دو نوں سد کے خداوند دے کول اکھوا گھلیا پئی کہ جیہڑا آؤن والا اے، تون ای این؟ یاں اسیں کيس پور دی راہ ویکھئے۔^{۲۰} اونان بندیاں اوہدے کول آن کے آکھیا پئی یوحنا بیتسما دین ولے سانوں تیرے کول ایہ آکھ کے گھلیا اے پئی کہ جیہڑا آؤن والا اے، تون ای این؟ یاں اسیں کيس پور دی راہ ویکھئے۔^{۲۱} (اوہ اوسے ای ویلے ہتھیرے روگیاں لے مصیبت دے ماریاں، لے پلینت روحاں تھوں خلاصی بخشی لے ہتھیرے انھیاں نوں رُشنائی دتی)۔^{۲۲} لے اوہ جواب وچ اونان نوں آکھیا پئی جو کجھ تسیں ویکھیا لے سُنا اے، جاکے یوحنا نوں دسو۔ انھ ویکھدے نیں، لے ماہتران نوں خوشی دی خبر سنائی جاؤندی اے۔^{۲۳} لے دھن اوہ اے، جیہڑا میرے پاروں تھیڈا نال کھاوے۔^{۲۴} جدوں یوحنا دے وجوہ جملے گئے تہ اوہ یوحنا بارے مجمعہ نوں آکھن لگا پئی تسیں اُچار وچ کہ ویکھن گئے؟ کہ واء نال بدلے ہوئے کانھ نوں؟ ^{۲۵} تان فیر کہ ویکھن گئے سو؟ کہ مہین کپڑے پلے ہوئے بندے نوں؟ ویکھو! جیہڑے ماہنگ لیڑے پاؤندے لے عیش وچ رہندے نیں، اوہ شاہی گھرانیاں وچ ہندے نیں۔^{۲۶} تان فیر کہ ویکھن گئے سو؟ کہ اک نبی نوں؟ ہاں! میں تہانوں آکھنا ہاں سگوں نبی تھوں وی وڈے نوں۔^{۲۷} ایہ اوہو ای اے، جہدے بارے لکھیا اے پئیوکیہ! میں اپنا نبی تیرے لگ لگ گھلنا ہاجیہڑا تیرے لگ تیری راہ سجاوے گا۔^{۲۸} میں تہانوں آکھنا ہاں پئی اونان وچوں، جیہڑے بیبیاں وچوں جمے نیں، یوحنا بیتسما دین ولے تھوں وڈا کوئی نئیں۔ تان وی، جیہڑا رب دی بادشاہی وچ نکا اے، اوہ اوس تھوں وی وڈا اے۔^{۲۹} لے سبھان لوکاں سگوں چنگی وصولن والیاں وی سُنا تان یوحنا دا بیتسما لے رب نوں سچا من لئیا۔^{۳۰} پر فریسیاں لے شرع دے عالمانے اوہدے تھوں بیتسما نال لے رب دے قہ نوں اپنے ولوں جھوٹا کر دتا۔^{۳۱} ایس پیڑھی دے بندیاں نوں میں کہدے نال رلاواں لے کہدے ورگا آکھنا؟ ^{۳۲} اوہ اونان بالان وانگ نیں، جیہڑے بازار وچ بیہکے آہو وچ اُچی واج نال آکھدے نیں پئی اسیں تہاڈے جوگی ونجھلی وچائی، پر تسیں نال نہج۔ اسیں ورلاپ کیتا، پر تسیں نال روئے۔^{۳۳} کیؤں جو یوحنا بیتسما دین والا نال ٹکر کھاؤندا آیا، نال قہ پیندا، لے تسیں آکھدے او پئی اوہدے وچ بد روح اے۔^{۳۴} ابن انسان کھاؤندا پیندا آیا لے تسیں آکھدے او، ویکھو! کھاؤ لے شرابی، چنگی وصولن والیاں لے گنپیاں دا پار۔^{۳۵} پر حکمت اپنے سبھان پُتران نال راست مٹھی جاؤندی اے۔^{۳۶} فریسیاں وچوں کيسنے اونوں سدا دتا پئی میرے ول کھانا کھا، لے اوہ اوس فریسی دے گھر کھانا کھاؤن بیٹھا۔^{۳۷} لے ویکھو! اوس شہر وچ اک گناہگار بی بی سی، جیہڑی اپنے پتا لواکے پئی اوہ اوس فریسی دے گھر وچ کھانا کھاؤن بیٹھا اے، سنگ مرمر دے عطر دان وچ عطر لٹائی۔^{۳۸} لے اوہدے پیران دے کول روندی ہوئی مگر کھلوکے اتھڑاؤں نال اوہدے پیر بھیؤں لگی لے اپنے سیر دے والاں نال پونجھ کے اوہدے پیران نوں مگر نال چُمیا لے عطر قلیا۔^{۳۹} لے اوس فریسی، چنھ اونوں سدا دتا سی، ایہ ویکھ کے اپنے من وچ آکھن لگا پئی جیکر ایہ نبی ہندا تان جاندا پئی جیہڑی اونوں ہتھ لاؤندی اے، ایہ کون اے لے کینج دی بی بی اے۔ مطلب ایہ گناہگار اے۔^{۴۰} لے یسوع نے اونوں آکھیا پئی اے شمعون! میں تینوں کجھ آکھنا جاؤندا ہاں۔ اوہ آکھیا؛ اے مُرشد! آکھ۔^{۴۱} کيس ساہوکار دے دو قرضی سن۔ اک پنج سو دیناراں دا لے دوجا پنجاہ دیناراں دا۔^{۴۲} جدوں دونوں موڑ نال سکے تان اوہ دونوں نوں معاف کر دتا۔ مُکدی گل ایہ پئی اونان وچوں کپڑا اونوں چوکھا پیار کرے گا؟ ^{۴۳} شمعون نے جواب دتا؛ میرے نیڑے اوہ، چنھوں اپنے چوکھا معاف کیتا۔ تہ اوہ اونوں آکھیا؛ تون تھیک ویروا کڈھیا اے۔^{۴۴} لے اوس بی بی ول مُٹھ پھیر کے اپنے شمعون نوں آکھیا؛ کہ تون ایس بی بی نوں ویکھنا ایں؟ میں تیرے گھر آیا، تون پیر دھوؤں جوگی پانی نال دتا۔ پر اپنے میرے پیر اتھڑاؤں نال بھیؤں یت لے اپنے والاں نال پونجھ۔^{۴۵} تون مینوں نال چُمیا، پر اپنے، جدوں دا میں آیا ہاں، میرے پیر چُمنا نال چھڈیا۔^{۴۶} تون میرے سیر لے تیل نال قلیا، پر اپنے میرے پیران لے عطر قلیا اے۔^{۴۷} ایس لئی میں تینوں آکھنا ہاں پئی اپنے گناہ، جیہڑے ہتھیرے نیں، معاف ہو گئے۔ کیؤں جو اپنے چوکھا پیار وکھایا اے۔ پر چنھوں گھٹ معاف کیتا گیا اے، اوہ گھٹ پیار وکھاؤندا اے۔^{۴۸} لے اوس بی بی نوں آکھیا پئی تیرے گناہ معاف ہوئے۔^{۴۹} ایس گل لے نال کھاؤن ولے اپنے من وچ آکھن لگے پئی ایہ کون اے، جیہڑا گناہ وی معاف کردا اے؟ ^{۵۰} پر اپنے بی بی نوں آکھیا؛ تیرے ایمان نے تینوں بچا لئیا اے۔ سلامتی نال جا۔

۱۔ لے مگروں اوہ شہر شہر لے پند پند جا کے کلام کردا لے رب دی بادشاہی دی خبر دیندا سی، لے اوہ بارہاں اوہ نال سن۔ ۲۔ لے کیناں بیباں وی، جیڑیاں بد روحواں لے روگاں تھوں چھٹیاں سن، یعنی مریم، جیڑی مگدلینی اکھواؤندی سی، جہدے وچوں ست بد روحواں نکلیاں سن۔ ۳۔ لے حنہ، پرودیس دے وزیر کوزی دی ووٹی لے سوسن لے ہتھیریاں پور وی، جیڑیاں اپن مال نال اوہاں دی سیوا کردیاں سن۔ ۴۔ لے جدوں چوکھا مجمع لگ گیا لے شہر شہر تھوں لوک اوہدے کول لگے آؤندے سن تاں اوہ مثال دے کے آکھیا پئی۔ ۵۔ پیجن والا پیجن نکلیا لے بیجدے ویلے کجھ راہ کنڈے ڈگیا لے پیراں پٹھ مڈھولیا گیا لے اسمانی پکھیزاں اوہوں چُگ لیا۔ ۶۔ لے کجھ چٹان لے ڈگیا لے آگ کے شک گئیا۔ کیوں جو اوس تیکر تری ناں اپڑی۔ ۷۔ لے کجھ کنڈیالی جھاڑیاں وچ ڈگیا لے کنڈیالی جھاڑیاں نال نال ودھ کے اوہوں دب لئیا۔ ۸۔ لے کجھ چنگی دھرتی وچ ڈگیا لے آگ کے سو گئی پھل دین لگا۔ ایہ آکھ کے اوہ وچ ماری پئی جہدے کن ہن، اوہ سُن لوے۔ ۹۔ اوہدے چیلیاں اوہوں پُچھیا پئی ایہ مثال کجھ سی؟ ۱۰۔ لے اوہ آکھیا پئی رب دی بادشاہی دے بھیتاں دا گیان تہاڈے کول اے۔ پر دوجیاں جوگی مثالاں وچ۔ تانجو ویکھدے پوئے ناں ویکھن لے سُن دے پوئے ناں سمجھن۔ ۱۱۔ اوہ مثال اِنج اے پئی یی رب دا کلام اے۔ ۱۲۔ راہ کنڈے ولے اوہ نیں، جیڑے سُن دے نیں، تد شیطاں کلام نوں اوہاں دے دِل وچوں کھو لیجاؤندا اے۔ تانجو اِنج ناں ہووے پئی اوہ ایمان لئیا کے نجات لین۔ ۱۳۔ لے چٹان لے ولے اوہ نیں پئی جیڑے کلام نوں سُن کے خوشی نال قبول کر لیندے نیں۔ پر جڑ نیں رکھدے۔ لے کجھ چر تیکر ایمان لئیاں مگروں ازمایش ویلے پھر جاؤندے نیں۔ ۱۴۔ لے جیڑے کنڈیالی جھاڑیاں وچ ڈگیا، ایہ اوہ نیں، جیڑے سُن دے تان پین، پر ہولی ہولی فکراں لے دولت لے حیاتی دی عیش وچ پھس جاؤندے نیں لے اوہاں دا پھل نیں پکدا۔ ۱۵۔ پر جیڑے چنگی دھرتی وچ ڈگیا، اوہ نیں، جیڑے کلام نوں سُن کے اوہوں چنگ لے نیک دِل وچ سنبھالی رکھدے نیں لے پیراں لے کھلوتے رن نال پھل دیندے نیں۔ ۱۶۔ کوئی بندہ دیوا بال کے اوہوں بھانڈے پٹھ، نیں لکاؤندا، ناں منجی پٹھاں دھردا اے۔ سگوں دیوا بال کے اُچی تھانویں دھری دا اے تانجو اندر آؤن والیاں نوں چانن دے۔ ۱۷۔ کیونجو کوئی شہ اجیہی نیں لکی، جیڑی ظاہر نیں کیتی جاوے گی لے ناں لکی اے، جیڑی جانہی نیں جاوے گی لے ظاہر ناں ہووے گی۔ ۱۸۔ مُکدی گل ایہ پئی خبردار رو! پئی تسین کسراں سُن دے او۔ کیوں جو جہدے کول اے، اوہوں پور دتا جاوے گا، لے جہدے کول نیں اے، اوہدے کولوں اوہ وی کھو لئیا جاوے گا، چنھوں اوہ اپنا جاندا اے پئی میرے کول اے۔ ۱۹۔ تد اودی ماں لے بھرا اوہدے کول لے۔ پر مجمعے پاروں اوہدے نیڑے نیں اپڑ سکدے سن۔ ۲۰۔ لے اوہوں خبر دتی گئی پئی تیری ماں لے تیرے بھرا باہر کھلوتے تینوں ملنا جاؤندے نیں۔ ۲۱۔ اوہ جواب وچ اوہاں نوں آکھیا؛ میری ماں لے میرے بھرا ناں ایہ نیں، جیڑے رب دا کلام سُن دے لے اوہدے موافق تِر دے نیں۔ ۲۲۔ فیر اوہاں دیڑیاں وچوں اِک دیڑا لے اوہ اپن چیلیاں نال بیڑی لے چڑھیا لے اوہ اوہاں نوں آکھیا پئی آؤ جھیلوں پار چلیے۔ لے اوہ روانہ پوئے۔ ۲۳۔ جدوں بیڑی لگی جاؤندی سی، تاں اوہ سوئے گئیا لے تیز واء چلن لگ پئی، لے بیڑی ڈبدی پئی جاپی، لے اوہ ڈاھڈی اوکڑ وچ پے گئے۔ ۲۴۔ تد اوہاں لے کول جا کے اوہوں جگایا لے آکھیا؛ مُرشد! مُرشد! اسیں مردے پٹھاں۔ تد اوہ جاگ کے واء لے پانی دیاں لیہراں نوں جھڑکیا تاں اوہ تھم گئے لے امن ہو گئیا۔ ۲۵۔ لے اوہ اوہاں نوں آکھیا؛ تہاڈا ایمان کتھ وے؟ مُکدی گل ایہ پئی اوہ ڈر گئے لے حیران ہو کے آو وچ آکھن لگے پئی ایہ کیڑا اے، جیڑا ہواواں لے پانی نوں حکم دیندا اے لے اوہ ایدی مندے نیں۔ ۲۶۔ لے اوہ گراسینیاں دے علاقہ وچ جا اپڑے، جیڑا گلیل نوں ساہواں اے۔ ۲۷۔ لے جدوں اوہ کنڈے لے لٹھ تاں شہر دا اِک بندہ اوہوں ملیا، جہدے وچ بد روحواں سن۔ لے اوہ چوکھ چر تھوں لیڑے نیں ہاؤندا سی۔ لے اوہ کسے گھر وچ نیں سگوں قوراں وچ ای رہندا سی۔ ۲۸۔ جدوں اوہ یسوع نوں ویکھیا تاں چیک چیک کے اوہدے لگے ڈگیا لے اُچی وچ نال آکھیا؛ اے یسوع! رب دے پُتر! تینوں میرے نال کی؟ میں تیری منت کرناں ہاں پئی مینوں عذاب وچ ناں سُٹیں۔ ۲۹۔ (کیوں جو اوہ پلینت روح نوں حکم دیندا سی پئی ایس بندے وچوں نکل آ) کیوں جو اوہ چوکھی واری اوہدے سیر سوار ہندی سی لے اوہ سنگلاں نال بٹھیا لے جکڑیا جاؤندا سی، تاں وی اوہ سنگل دیاں بیڑیاں نوں بہن دیندا سی لے بد روح اوہوں اُجاڑ تھانواں وچ نساؤندی پھردی سی۔ ۳۰۔ تد یسوع نے اوہوں پُچھیا پئی تیرا ناں کیہ اے؟ اوہ آکھیا؛ لشکر۔ کیوں جو ہتھیریاں بد روحواں اوہدے وچ وڑیاں ہویاں سن۔ ۳۱۔ لے اوہ اودی منت کرن لگیاں پئی سانوں ڈونگیائی وچ جاؤن دا حکم ناں دے۔ ۳۲۔ اوہ سؤراں دا اِک وڈا اِجڑ چردا پیا سی۔ لے اوہاں لے اودی منت کیتی پئی سانوں اوہاں وچ جاؤن دے۔ لے اوہ اوہاں نوں جاؤن دتا۔ ۳۳۔ لے بد روحواں اوس بندے وچوں نکل کے اوہاں سؤراں وچ وڑ گئیاں، لے اِجڑ کڑاڑے اُنوں چھال مار کے جھیل وچ ڈب مرے۔ ۳۴۔ ایہ سبھو کجھ ویکھ کے ابالیاں نے نس کے شہر لے پندیاں وچ خبر پُچائی۔ ۳۵۔ تد لوک ایہ سبھو کجھ ویکھن نوں نکلے لے یسوع دے کول لے، لے اوس بندے نوں، جہدے وچوں بد روحواں نکلیاں سن، کپڑے پائیاں لے بوش وچ یسوع دے پیراں کول بیٹھا ویکھیا لے اوہاں لے ڈر پے گئیا۔ ۳۶۔ لے ویکھن والیاں وی اوہاں نال بیان کیتا پئی بد روحواں دے جکڑے نوں کیوں خلاصی ملی۔ ۳۷۔ لے گراسینیاں دے آل دوال دے علاقہ دے سبھ واسیاں نے اودی منت کیتی پئی ساڈے کولوں چلا جا۔ کیوں جو اوہاں لے ڈاھڈا ڈر پے گئیا سی۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ بیڑی لے سوار ہو کے واپس مڑ گیا۔ ۳۸۔ لے اوس بندے، جہدے وچوں بد روحواں نکل گئیاں سن، اودی منت کیتی پئی مینوں اپن نال رن دے۔ پر یسوع نے اوہوں گھلا کے آکھیا پئی۔ ۳۹۔ اپن گھر نوں مڑ جا لے جیڑے وڈے وڈے کم رب نے تیرے جوگی کیتے نیں، بیان کر۔ اوہ جا کے سارے شہر وچ چرچا کرن لگا پئی یسوع میرے جوگی کیہ کیتا اے۔ ۴۰۔ لے جدوں یسوع پچھاں نوں مڑ آیا تاں مجمعہ جی آیاں نوں آکھیا۔ کیوں جو سبھو اودی راہ تکرے سن۔ ۴۱۔ لے ویکھو! پئی یاہیر ناں دا اِک بندہ آیا، جیڑا عبادت خلے دا سردار سی، لے یسوع دے قدمی لگ کے اودی منت کیتی پئی میرے گھر چل۔ ۴۲۔ کیوں جو اودی اِکو ای دھئی سی، جیڑے بارہاں ورہ دی سی، لے مرن نیڑے اپڑی سی، لے جدوں اوہ جا ریا سی تاں لوک اوہدے لے ڈگدے پئے سن۔ ۴۳۔ لے اِک ہی بیہ، جیدا بارہاں ورہیاں تھوں لہو آؤندا سی، لے اپنا سبھو مال ویدان پتھ لٹا بیٹھی سی، پر چنگی ناں ہوئی۔ ۴۴۔ اوہدے مگرے آن کے اوہدے چگے دے دامن نوں پتھ لایا لے اوس ویلے اوہاں لہو سیمنا کھلو گئیا۔ ۴۵۔ ایس گل لے یسوع نے آکھیا؛ اوہ کیڑا اے، چنھ مینوں پتھ لایا اے؟ جدوں سبھ انکار کرن لگے تاں پطرس لے اوہدے سنگیاں نے آکھیا پئی اے مُرشد! لوک تاں تیرے لے ڈگدے پئے نیں۔ ۴۶۔ پر یسوع نے آکھیا؛ کسے مینوں پتھ لایا اے۔ کیوں جو مینوں لگیا پئی طاقت میرے وچوں نکلی اے۔ ۴۷۔ جدوں اوس بی بیہ ویکھیا پئی ہن میں لک

نئیں سکدی تان کنبدی ہوئی سامنے آئی لے اودے قدمی ڈگ کے سبھناں لوکاں دے لگے بیان کیتا پئی میں کیس پاروں یسوع نوں پتھ لایا لے
 کیویں اوسے ای ویلہ چنگی ہو گئی۔ ۴۸⁴⁸۔ تد اویہ اونوں آکھیا پئی دھیئ! تیرے ایمانے تینوں بچا لیا اے۔ سلامتی نال چلی جا۔ ۴۹⁴⁹۔ لے اویہ
 اپہ آکھ ای رئی سی پئی عبادت خلتے دے سردار دے گھروں کسے آن کے اونوں آکھیا پئی تیری دھی مر گئی اے۔ ہن مُرشد نوں کھیچل
 ناں دے۔ ۵۰⁵⁰۔ یسوع نے اپہ گل سُن کے آکھیا؛ ناں گھبرا۔ سگوں بھروسا رکھ۔ ناں اویہ بچ جاوے گی۔ ۵۱⁵¹۔ لے جدوں اویہ گھر اپڑیا ناں
 پطرس لے یوحنا لے یعقوب لے کُڑی دے ماپیاں باجھ ہور کسے نوں اپنے نال اندر جاؤں ناں دتا۔ ۵۲⁵²۔ لے سبھ اودے جوگی روندے لے وین
 کردے پتھ سن۔ پر اویہ آکھیا؛ ناں رُو۔ اویہ موئی نئیں، سگوں سوئندی پئی اے۔ ۵۳⁵³۔ اویہ اودی گل لُٹھسن لگ پتھ۔ کیؤں جو اونان نوں پک
 سی پئی اویہ مر گئی اے۔ ۵۴⁵⁴۔ پر اویہ اویدا پتھ پھڑیا لے واج مار کے آکھیا؛ اے کُڑیئ! اُٹھ۔ ۵۵⁵⁵۔ لے اودی روح پرت آئی لے اویہ اوسے ای ویلہ
 اُٹھ کھلوتی لے یسوع حکم دتا پئی ایہنوں کجھ کھاؤں جوگی دتا جاوے۔ ۵۶⁵⁶۔ تد اودے ملہ حیران ہوئے پر اویہ اونان نوں پکی کیتی پئی
 جو کجھ ہویا اے، کسے نوں خبر ناں لگ۔

۱۔ تد اونه اونان بارهان نوں سدکے اونان سبھناں بد روحواں نوں کڈھن لے روگاں نوں مُکاؤن جوگی طاقت لے اختیار دتا۔^۲ لے اونان نوں گھلایا تانجو رب دی بادشاہی دا پرچار کرن لے روگاں تھوں شفا دین۔^۳ لے اونه اونان نوں آکھیا پئی رستہ جوگی کجھ نئیں لینا۔ نان سوئی، نان تھیلا، نان روئی، نان نقدی، لے دو دو کُتے وی نئیں۔^۴ لے جیہڑے وی گھر وچ وڑو، اوتھ ای رُوو لے اوتھوں ای اگاں نوں روانہ بُو۔^۵ لے جتھ لوک تہانوں نان قبولن، اوس شہروں باہر جاکے اپنے پیران دی دھوڑ جھاڑ دیو تانجو اونان لے گواہی ہووے۔^۶ لے اوہ روانہو کے پند پند جاکر تھان خوش خبری سناؤندے لے شفا ونددے پھرے۔^۷ لے پیرودیسے، جو کجھ ہو ریا سی، سُنبیا لے شک وچہ گیا۔ ایس لئی پئی کجھ آکھدے سن پئی یوحنا موٹیاں وچوں جیو پیا اے۔^۸ لے کجھ آکھدے سن پئی ایلیا، ظاہر ہوا اے لے کجھ آکھدے سن پئی اگلے نبیاں وچوں کوئی نئی جیو پیا اے۔^۹ پر پیرودیسے آکھیا پئی میں تان یوحنا دا سیر وڈھا دتا، پُن ایہ کیڑا اے، جہدے بارے اجپیاں گلاں سُندا ہاں۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ اونوں ویکھن دی کشت کردا ریا۔^{۱۰} لے رسولانے مُڑکے آؤن مگروں جو کجھ کیتا سی، اوہدے لگے بیان کیتا، لے اوہ اونان نوں نال لے کے بیت صیدا نان دے اک شہر نوں اکلا کُڑ پیا۔^{۱۱} لے ایہ جان کے مجمع اوہدے مگرس گیتا لے اونه اونوں قبول کیتا۔ لے اونان نال رب دی بادشاہی دیاں گلاں کردا ریا۔ لے شفا دے محتاجاں نوں شفا دیندا ریا۔^{۱۲} جدوں شام ہون لگی تد اونان بارهانے آن کے اونوں آکھیا پئی مجمع نوں جان دے تانجو آل دوال دے پنڈاں وچ جاکے ٹک جاؤن لے کھاؤن پین دا پر بندھ کرن۔ کیوں جو اسیں ایتھ سُنجی تھانویں ہاں۔^{۱۳} ایس گل لے اونه اونان نوں آکھیا؛ تسیں آپ ای اپناں نوں کھاؤن جوگی دیو۔ اونانے آکھیا پئی ساڈے کول پنج روٹیاں لے دو مچھیاں دے سوا کجھ نئیں۔ پر ہاں ایہو سکدا اے پئی اسیں جاکے اپناں سبھناں لوکاں جوگی کھاؤن جوگی مُل لے آئے۔^{۱۴} کیوں جو اوہ کوئی پنج ہزار دے نیڑے بندے سن۔ تد اونه اپنے چیلیاں نوں آکھیا پئی اونان نوں پنجاہ پنجاہ دا دستہ بنا کے بہا دیو۔^{۱۵} اونانے ایج ای کیتا۔ لے سبھناں نوں بہا دتا۔^{۱۶} تد اونه اونان پنج روٹیاں لے دو مچھیاں نوں پھڑکے اسمان ول ویکھیا لے برکت منگی، لے بہن کے اپنے چیلیاں نوں دیندا گیا۔ تانجو لوکاں لگے دھرن۔^{۱۷} لے اونان سبھناں کھاپدا لے رج گئے۔ لے باقی بیج جاؤن ولے ٹکڑیاں دے بارهان ٹوکرے چُک گئے۔^{۱۸} لے ایج ہوا پئی جدوں اوہ کلا دعا کر ریا سی تان چیلے اوہدے نال سن لے اونه اونان نوں پُچھیا پئی لوک کیہ آکھدے نیں پئی میں کون ہاں؟^{۱۹} اونانے جواب وچ آکھیا پئی کجھ یوحنا بیتسما دین والا لے کجھ ایلیا لے کجھ آکھدے نیں پئی کوئی نئی جیو پیا اے۔^{۲۰} تد اونه اونان نوں آکھیا؛ پر تسیں کیہ آکھدے او پئی میں کون ہاں؟ شمعون پطرسے جواب وچ آکھیا پئی رب دا مسیح۔^{۲۱} اونه اونان نوں پکی کر کے حکم دتا پئی ایہ گل کیسے نوں نئیں دسنی۔^{۲۲} لے آکھیا؛ لازمی اے پئی ابن انسان چوکھا ڈکھ سبھے لے وڈیریاں لے سردار کاہناں لے فقیہاں پتھوں رڈ کیتا جاوے لے جانوں ماریا جاوے لے تیج دیہاڑے جیو پوے۔^{۲۳} فیر اونه سبھناں نوں آکھیا پئی جیکر کوئی میرا چیلنا بنا چاؤے تان اپنے آپ دا انکاری ہووے۔ لے روز اپنی سولی چُک لے میرے مگرس تھرے۔^{۲۴} کیوں جو جیہڑا وی اپنی جان بجاؤنا چاؤے، اوہ اونوں گواہے گا، پر جیہڑا وی میرے جوگی اپنی جان گواہے، اوہ اونوں بجاوے گا۔^{۲۵} کیوں جو بندے نوں کیہ فیدہ، جیکر کُل جگ کھٹ لؤے پر اپنا آپ گواہے لے اپنی چٹی بھرے۔^{۲۶} کیوں جو، اوہ، جیہڑا میتھوں لے میریاں گلاں تھوں شرماوے گا، ابن انسان وی اوہدے تھوں شرماوے گا، جدوں اوہ اپنے لے اپنے باپ، لے پاک فرشتیاں دے جلال دے نال آوے گا۔^{۲۷} لے میں تہانوں سچی آکھناں ہاں پئی اونان وچوں جیہڑے ایتھ کھلوتے نیں، کجھ اجپے نیں، جیہڑے اکا موت دا مزہ نئیں چکھن گے۔ جدوں تیکر پئی اوہ رب دی بادشاہی نوں ویکھ ناں لین۔^{۲۸} لے اپناں گلاں دے کوئی اٹھ دیہاڑے مگروں اوہ پطرس لے یوحنا لے یعقوب نوں نال لے کے اک پہاڑ لے دعا کرن نوں گتیا۔^{۲۹} لے اوہدے دعا کرن ولے اوہدے مُکھ دی رُت بدل گئی لے اودی پوشاک چٹی ہو گئی۔^{۳۰} لے ویکھو! دو بندے اوہدے نال گل بات کر رہے سن۔ ایہ موسیٰ لے ایلیا سن۔^{۳۱} جیہڑے جلال وچ وکھالی یتھ لے اوہدے مرن دا ذکر کردے سن، جیہڑا یروشلم وچ ہون والا سی۔^{۳۲} پر پطرس لے اوہدے سنگیاں دیاں اکھاں نیندر نال بھریاں سن، لے جدوں اونان دی جاگ اُگڑی تان اوہدے جلال نوں لے اونان دو بندیاں نوں ویکھیا، جیہڑے اوہدے نال کھلوتے سن۔^{۳۳} لے جدوں اوہ اوہدے تھوں وکھ بون لگے تان پطرسے يسوع نوں آکھیا پئی اے مُرشد! ساڈا ایتھوٹا چنگا اے۔ مُکدی گل ایہ پئی اسیں تِن ڈیرے بنائے، اک تیرے جوگی، لے اک موسیٰ جوگی لے اک ایلیا جوگی۔ پر اوہ نئیں جاندیاں سی پئی کیہ آکھدا اے۔^{۳۴} اوہ ایہ آکھ ای ریا سی پئی بدَل آیا لے اونان لے جہاں کیتی، لے اوہ ڈر گئے۔^{۳۵} لے بدَل وچوں اک واج آئی پئی ایہ میرا قبولیا ہوا پُتر اے۔ تسیں ایہدی سُنو۔^{۳۶} لے واج مگروں يسوع اکلا وکھالی دتا۔ لے اوہ چپ ہو گئے لے جو کجھ اونان نیں ویکھیا سی، اوس دوران کیسے نوں وی ناں دسیا۔^{۳۷} لے دوچ دیہاڑے جدوں اوہ پہاڑ اُتوں لیہ رہے سن تان اک وڈا مجمع اونان نوں ملیا۔^{۳۸} لے ویکھو! مجمع وچوں اک بندے چیک کے آکھیا پئی اے مُرشد! میں تیری منت کردا ہاں پئی میرے پُتر لے نگاہ کر کیوں جو اوہ میرا اکلا ای اے۔^{۳۹} لے ویکھ! اک روح اونوں قابو کر لیندی اے لے اوہ یکدم چیک پیندا اے لے اوہ اونوں اجپا مروڑدی اے پئی اوہدے پیر ونگہو جاؤندے نیں لے اوہ اونوں مدھول کے چھیتی نئیں جھڈدی۔^{۴۰} لے میں تیرے چیلیاں دی منت کیتی پئی اوس روح نوں کڈھن۔ پر اوہ ناں کڈھ سک۔^{۴۱} تد يسوع نے جواب وچ آکھیا پئی اے گھٹ ایمان والو! لے گمراہ پیڑھی! میں کدوں تیکر تہاڈے نال رُوں گا لے تہانوں برداشت کراں گا؟ اپنے پُتر نوں ایتھ لے آئے۔^{۴۲} اوہ کول ای آؤندا پیا سی پئی بد روحے اونوں پٹکا کے مروڑیا۔ پر يسوع نے اوس ناپاک روح نوں جھڑکیا لے مُندے نوں شفا دتی لے اونوں اوہدے پیو دے حوالہ کر دتا۔^{۴۳} لے سبھو رب دا وڈھاپا ویکھ کے حیران ہوئے۔ لے جدوں سبھ اونان سبھناں کماں لے حیران ہندے سن، جیہڑے اوہ کردا سی، تان اونه اپنے چیلیاں نوں آکھیا پئی۔^{۴۴} ایہ گلاں تسیں اپنے کناں وچ رکھو پئی ابن انسان بندیاں دے پتھ حوالہ کیتا جاوے گا۔^{۴۵} پر اوہ ایس گل نوں ناں سمجھ۔ سگوں ایہ اونان تھوں لُکی رئے۔ ایتھوں تیک پئی اونان نوں معلوم ناں ہوئی لے اوہ ایس گل بارے پُچھن تھوں وی ڈرے سن۔^{۴۶} فیر اونان وچکار ایہ آڈھا لگیا پئی ساڈے وچوں وڈا کون اے۔^{۴۷} يسوع نے اونان دے دلی خیالان نوں جان کے اک بال نوں چُکھا لے اپنے کول کھلاہریا۔^{۴۸} لے اونان نوں آکھیا پئی جیہڑا ایس بچے نوں میرے ناں تھوں قبول، اوہ مینوں قبولدا اے، لے جیہڑا مینوں قبول، اوہ اونوں قبولدا اے، جنھ مینوں گھلایا اے۔ کیوں جو جیہڑا تہاڈے سبھناں وچوں نیکا اے، اوہو ای وڈا اے۔^{۴۹} لے یوحنا لے آکھیا؛ اے مُرشد! اسیں اک بندے نوں تیرے ناں تھوں بد روحواں کڈھدے ویکھیا، لے اونوں موڑیا۔ کیوں جو اوہ

ساڈے نال تیری پیروی نئیں کردا۔⁵⁰ ۵۰۔ یسوعہ اونوں آکھیا پئی اونوں نال موڑو۔ کیوں جو جیہڑا تہاڈے برخلاف نئیں، اوہ تہاڈے ول اے۔⁵¹ ۵۱۔ لتہ جدوں اوہدے اسمان ول پرتن دے دپاڑے نیڑے سن، تان اوہ متا پکایا پئی یروشلم نوں مَنھ کرے۔⁵² ۵۲۔ لتہ اپنے لگ وچولا گھلے لتہ اوہ جاکے سامریاں دے اک پنڈ وچ وڑے تانجو اوہدے جوگی تیاری کرن۔⁵³ ۵۳۔ پر اونیاں نیں اونوں قبول نال کیتا۔ کیوں جو اوہ یروشلم ول مَنھ کرن دا متا پکایا سی۔⁵⁴ ۵۴۔ اوہدے چیلہ یعقوب لتہ یوحنا نے ایہ ویکھ کے آکھیا پئی اے خداوند! کہ تون چاہؤنا ایں پئی اسیں حکم دیتے پئی اسمان تھوں اگ وسے لتہ اونیاں نوں سواہ کر دیوے؟⁵⁵ ۵۵۔ تد اوہ مڑکے اونیاں نوں جھڑکیا (لتہ آکھیا! تسبیں نئیں جاندے پئی تسبیں کجیپی روح رکھدے او۔⁵⁶ ۵۶۔ ابن انسان بندیاں نوں مارن نئیں سگوں بچاون آیا اے) تد اوہ دوجے پنڈ ول تڑ پئے۔⁵⁷ ۵۷۔ لتہ جدوں اوہ رستہ لتہ تڑے جاؤندے سن تان کیسے اونوں آکھیا! اے خداوند! جتھ کتہ وی تون جاؤس، میں تیرے مگرے آواں گا۔⁵⁸ ۵۸۔ یسوعہ اونوں آکھیا! لومڑیاں دے بھٹ ہندے نیں، لتہ پکھیڑواں جوگی آہن۔ پر ابن انسان جوگی اپنی کُو وی تھان نئیں پئی جتھ اوہ بیر دھرے۔⁵⁹ ۵۹۔ لتہ اوہ کیسہ پور نوں آکھیا پئی میرے مگرے تڑیا آ۔ اوہ آکھیا! اے خداوند! مینوں گھل دے پئی پہلوں جاکے اپنے پیؤ نوں دفنا آواں۔⁶⁰ ۶۰۔ یسوعہ اونوں آکھیا! موئیاں نوں اپنے موئے دفناون دے۔ پر تون جالتے رب دی بادشاہی دا پرچار کر۔⁶¹ ۶۱۔ اک ہورے آکھیا پئی اے خداوند! میں تیرے مگرے تڑاں گا، پر مینوں اجازت دے پئی پہلوں گھر والیاں کولوں اجازت لے آواں۔⁶² ۶۲۔ یسوعہ اونوں آکھیا پئی جیہڑا وی اپنا ہتھ ہل لتہ دھر کے پچھاں نوں ویکھدا اے، اوہ رب دی بادشاہی دے لائق نئیں۔

۱۔ ایس تھوں مگروں خداوندہ بٹر (۷۲) پور متھ لے اونان نوں دو دو کرکبر اوس شہر لے پنڈ ول اپنہ لگ گھلیا، چتھ اوہ آپ جانا چاؤندا سی۔^۲ لے اوہ اونان نوں آکھدا سی پی فصل تان بٹھیری اے پر مزدور گھٹ نیں۔ ایس لئی فصل دے مالک دی منت کرو پئی اوہ اپنی فصل وڈھن جوگی مزدور گھل دیوے۔^۳ جاؤ! ویکھو! میں تہانوں انج پئی جیویں بھیڈاں نوں بگھیاڑاں دے وچکار گھلناں ہاں۔^۴ نال بٹھا لیجاؤ، نال تھیلی، نال جُٹی لے رستے وچ کیسے نوں سلام نال کرو۔^۵ لے جیڑے گھر وچ وڑو، پیلوں آکھو پئی ایس گھر نوں سلام۔^۶ جیکر کوئی سلام دا فرزند اوتھہوے تان تہاڈا سلام اودے لے ہووے گا، نئیں تان تہاڈے لے واپس مڑ آوے گا۔^۷ لے اوسے ای گھر وچ رہو لے جو کجھ اونان دے کول ہووے، کھاؤ لے پیو۔ کیوں جو مزدور اپنی مزدوری دا حق دار اے۔ گھر گھر نال پھرو۔^۸ لے جیڑے وی شہر وچ وڑو، لے چتھ تہانوں قبولیا جاوے، لے جو کجھ تہاڈے لگ دھریا جاوے، کھاؤ۔^۹ لے اوتھہ وسدے روگیاں نوں چنگا کرو، لے اونان نوں آکھو پئی رب دی بادشاہی تہاڈے نیڑے ایڑ گئی اے۔^{۱۰} پر جیڑے شہر وچ تہانوں قبولیا نال جاوے، اودے چوکاں وچ جاکے آکھو پئی۔^{۱۱} اسیں ایس دھوڑ نوں وی، جیڑی تہاڈے شہر وچوں ساڈے پیراں لے پئی اے، تہاڈے جھاڑناں۔ پر ایہ جان لو پئی رب دی بادشاہی نیڑے ایڑ گئی اے۔^{۱۲} میں تہانوں آکھناں ہاں پئی سدوم دا حال اوس شہر نالوں چوکھا چنگا ہووے گا۔^{۱۳} اے گرزین! پاڑا تیرے لے اے بیت صیدا! پاڑا تیرے لے۔ کیوں جو ایہ کرامات، جیڑیاں تہاڈے وچ ہوئیاں، جیکر صور لے صیدا وچ ہندیاں تان اوہ ٹاٹ ولیت کے لے بھوئیں نال لگ کے توبہ کر لیندے۔^{۱۴} صور لے صیدا دا حال عدالت دے دیہاڑے تہاڈے نالوں فیر وی چنگا ہووے گا۔^{۱۵} لے اے کفر نحوم! کیہ توں اسمان تیکر اُچا کیتا جاوے گا؟ توں تان پاتال وچ لیہ جاوے گا۔^{۱۶} جیڑا تہاڈی سُندا اے، اوہ میری سُندا اے، لے جیڑا تہانوں کجھ نئیں جاند، اوہ مینوں کجھ نئیں جاند، اوہ اونوں کجھ نئیں جاند، چنھ مینوں گھلیا اے۔^{۱۷} لے اوہ بٹر (۷۲) خوشی نال پتہ لے آکھن لگے۔ اے خداوند! تیرے نال تھوں بد روحاں وی ساڈے ماتحت نیں۔^{۱۸} تہاڈے اوسے اونان نوں آکھیا! میں شیطان نوں بجلی وانگ اسمانوں دُگدا ہوئیا ویکھیا اے۔^{۱۹} ویکھو! میں تہانوں سپاں لے ٹھوئیاں نوں میدھن لے ویری دی سبھ قدرت لے قابو دتا اے لے تہانوں کیسے شے تھوں ضَعف نئیں پونچے گا۔^{۲۰} پر ایس گل لے پھل نئیں جانا پئی روحاں تہاڈے ماتحت نیں۔ سگوں ایس گل لے خوش ہونا پئی تہاڈے نال اسمان لے لکھوئے نیں۔^{۲۱} اوسے ای گھڑی اوہ پاک روح نال بھر گیا لے آکھیا! اے باپ! اسمان لے دھرتی دے رب! میں تیرا شکر کرناں ہاں پئی توں ایہناں گلاں نوں داناواں لے عقل مندیاں تھوں لُکایا لے نکیاں لے کھولیا ہاں، اے باپ! کیوں جو تینوں انج ای چنگا لگا۔^{۲۲} میرے باپ ولوں سبھ کجھ میرے پتہ وچ کیتا گئیا اے، لے کوئی نئیں جاند پئی پُتر کون اے، سولہ باپ دے، لے باپ کون اے، سولہ پُتر دے، لے اوس بندے دے، جہدے لے پُتر اونوں ظاہر کرنا چاؤے۔^{۲۳} لے اپنہ چیلیاں ول دھیان کر کے اونان نوں ای آکھیا! دھن اوہ اکھاں نیں، جیڑیاں ایہناں گلاں نوں ویکھدیاں نیں، چنھناں نوں تسیں ویکھدے او۔^{۲۴} کیوں جو میں تہانوں آکھناں ہاں پئی بٹھیرے نبیاں لے بادشاہاں۔ چاپا پئی جو کجھ تسیں ویکھدے او، ویکھن۔ پر نال ویکھیا لے جو کجھ تسیں سُندے او، سُنن لے نال سُنیا۔^{۲۵} لے ویکھو! اک فقہ دا عالم کھولتا لے ایہ آکھ کے اودی آزمائش کیتی پئی اے مرشد! میں کیہ کراں پئی ہمیشاں دی حیاتی دا وارث بناں؟^{۲۶} اوسے اونوں آکھیا پئی شریعت وچ کیہ لکھیا اے؟ تُوں کیوں پڑھنا ایں؟^{۲۷} اوسے جواب وچ آکھیا! توں اپنہ رب نوں اپنہ سبھو دِل لے اپنی سبھو جان، لے اپنی سبھو طاقت لے اپنی سبھ عقل نال لے اپنہ گواہندی نوں اپنہ وانگ پیار کر۔^{۲۸} اوسے اونوں آکھیا! توں ٹھیک جواب دتا اے۔ ایہو ای کر تان توں جیؤندا رہوے گا۔^{۲۹} پر اوسے ایہ چاہے پئی اپنہ آپ نوں راست متھ، یسوع نوں آکھیا پئی میرا گواہندی کیڑا اے؟^{۳۰} ایس گل لے یسوع آکھیا پئی اک بندہ یروشلم تھوں یریحو ول جا ریا سی پئی ڈاکوواں وچ پھس گئیا، چنھناں اونوں لٹ کے پھٹڑ کیتا لے ادموئیا چھڈ کے چلے گئے۔^{۳۱} قدرت ولوں اک کاہن اوس رستہ تھوں لنگھیا لے اونوں ویکھیا، لے ولاکے لنگھ گئیا۔^{۳۲} ایسے طراں اک لاوی نے وی اوس تھان اپڑ کے اونوں ویکھیا لے ولاکے لنگھ گئیا۔^{۳۳} فیر اک سامری مسافر سفر کردا کرتا اوتھہ اپڑ گئیا لے اونوں ویکھ کے اودے لے ترس کھاد۔^{۳۴} لے کول جاکے اودے پھٹاں لے تیل لے قہ لاکے بنھیا لے اپنہ جنور لے ہاء کے ستران وچ لے گئیا لے اودی سیوا کیتی۔^{۳۵} لے دوجے دیہاڑے دو دینار کڈھ کے بھٹیاریے نوں پتہ لے آکھیا پئی ایہدی سیوا کریں لے جو کجھ ایس تھوں ودھ خرچا ہووے گا، میں فیر آن کے تینوں دیواں گا۔^{۳۶} ہن ایہناں تہاں وچوں نوں کنھوں اوس پھٹڑ دا گواہندی جاند ایں؟^{۳۷} اوسے آکھیا! اونوں، چنھ اودے لے ترس کھاد۔ تہاڈے یسوع نے اونوں آکھیا! جا! توں وی انج ای کر۔^{۳۸} لے جدوں اوہ جا رہے سن، تان اوہ اک پنڈ وچ وڑے لے مارتھا نال دی اک بی بی نے اونوں اپنہ گھر سدیا۔^{۳۹} لے مریم نال دی اودی اک بھین سی، لے اوہ وی خداوند دے پیراں وچ بیہ کے اودا کلام سُندی سی۔^{۴۰} پر مارتھا اودی وکھو وکھ طریقیاں نال سیوا کرن وچ کھپی رہندی سی۔ اوہ آکھن لگی پئی اے خداوند! تینوں پرواہ نئیں پئی تیری خدمت کرن وچ میری بھین نے مینوں کُلی چھڈ دتا اے۔ اونوں آکھ پئی میری مدد کرے۔^{۴۱} پر خداوند نے جواب وچ اونوں آکھیا! مارتھا! اے مارتھا! توں بٹھیریاں گلاں دی فکر وچ ایں۔^{۴۲} پر اکو گل ای چنگی اے۔ مریم نے چنگا حصہ چُنیا اے، جیڑا اودے تھوں کھویا نئیں جاوے گا۔

۱۔ لے اوہ اک تھان دعا کر ریا سی، جدوں کر لئی تان اوڊے چیلیاں وچوں کيسنه اونون آکھیا؛ اے خداوند! سانوں دعا کرنا سیکھا، جیویں پئی یوحنا وی اپنے چیلیاں نوں سکھائی اے۔ ۲۔ اوہ اونان نوں آکھیا پئی جدوں تسین دعا کرو تا آکھو؛ اے اساڊے باپ! تیرا نان پاک منیا جاوے۔ تیری بادشاہی آوے۔ ۳۔ ساڊے روز دی روئی سانوں روز دے۔ ۴۔ لے ساڊے گناہ سانوں معاف کر۔ کیؤں جو اسپں وی اپنے فرض داراں نوں معاف کردے، لے سانوں آزمائش وچ ناں ڈگن دے۔ ۵۔ لے اوہ اونان نوں آکھیا؛ تہاڊے وچوں کيس دا اک سنگی ہووے لے اوہ ادھی رات نوں اوڊے کول جا کے آکھ؛ پئی مینوں تین روٹیاں ادھار دے۔ ۶۔ کیؤں جو میرا اک سنگی سفر کر کے میرے کول اپڑیا اے، لے میرے کول کجھ نئیں پئی اوڊے لگ دھراں۔ ۷۔ لے اوہ اندرون جواب وچ آکھ پئی مینوں ایس ویلہ کھیچل وچ ناں پا، کیؤں جو تان تہا وی بند اے لے میرے بال میرے نال یسترے وچ نئیں۔ میں اٹھ نئیں سکدا پئی تینوں کجھ دیواں۔ ۸۔ میں تہانوں آکھدا ہاں۔ جیکر اوہ ایس پاروں پئی اوہ اوڊا سنگی اے، اٹھ کے ناں دے سکے، پر اوڊیہ حیائی پاروں تان دیوے گا۔ ۹۔ مُکدی گل ایہ پئی میں تہانوں آکھدا ہاں۔ منگو، تان تہانوں دتا جاوے گا۔ لہو تان تہانوں مل جاوے گا۔ کھڑکاؤ تان تہاڊے جوگی کھول دتا جاوے گا۔ ۱۰۔ کیؤں جو جیہڑا وی منگدا اے، اونوں دتا جاؤندا اے۔ لے جیہڑا وی لہدا اے، اونوں مل جاؤندا اے، لے جیہڑا وی کھڑکاؤندا اے، اوڊے جوگی کھول دتا جاؤندا اے۔ ۱۱۔ تہاڊے وچوں کھیڑا اجیا پیو اے پئی جدوں پُتر روئی منگ تان اونوں روڑا دیوے یاں مچھی منگ تان اونوں سڀ دیوے۔ ۱۲۔ یاں آندا منگ تان اونوں ٹھوواں دیوے؟ ۱۳۔ مُکدی گل ایہ پئی تسین بھیڑے ہو کے اپنے بالاں نوں چنگیاں شیواں دینا جاندا اے تان فیر کیؤں ناں تہاڊا اسمانی باپ، اونان نوں پاک روح ناں دیوے گا، جیہڑے اوڊے کولوں منگدے نئیں۔ ۱۴۔ لے اوہ اک بد روح نوں کڈھ ریا سی، جیہڑی گونگی سی، لے جدوں بد روح نکلی تان اینج پوٹیا پئی اوہ گونگا کُ پیا۔ لے مجمع حیران پوٹیا۔ ۱۵۔ پر اونان وچوں کجھنے آکھیا پئی اوہ بد روحواں دے سردار بعل زبول دی مدد نال بد روحواں نوں کڈھدا اے۔ ۱۶۔ لے کجھنے اوڊی آزمائش جوگی اوڊے تھوں کوئی اسمانی نشان منگیا۔ ۱۷۔ پر اوہ اونان دے خیالاں نوں جاندياں پوٹیاں اونان نوں آکھیا پئی جیہڑی بادشاہی وچ پھٹ پے جاوے، اوہ ویران ہو جاوے گی لے گھر لے گھر ڈگے گا۔ ۱۸۔ مُکدی گل ایہ پئی جیکر شیطان آپ ای اپنے برخلاف کم کرے گا تان اوڊی بادشاہی کیکر قائم رہوے گی۔ کیؤں جو تسین میرے بارے آکھدے او پئی ایہ بعل زبول دی مدد نال بد روحواں نوں کڈھدا اے۔ ۱۹۔ تان جیکر میں بعل زبول دی مدد نال کڈھدا ہاں تان فیر تہاڊے پُتر کیدی مدد نال کڈھدے نئیں؟ ایس لئی اوہ ای تہاڊے نیاں ہون گے۔ ۲۰۔ پر جیکر میں رب دی قدرت نال بد روحواں نوں کڈھدا ہاں تان فیر کوئی شک نئیں پئی رب دی بادشاہی تہاڊے کول اپڑ گئی اے۔ ۲۱۔ جدوں کوئی پتھیار بند جوان اپنی حویلی دی راکھی کرے تان اوڊا مال بچیا رندا اے۔ ۲۲۔ پر جیکر کوئی اوڊے نالوں وی زوراور آن کے اوڊے لے قابو کرے تان اوڊے سبھو پتھیار کھو لیندا لے اوڊا مال لٹ لیجاؤندا اے۔ ۲۳۔ جیہڑا میرے نال نئیں، اوہ میرے برخلاف اے، لے جیہڑا میرے نال کٹھا نئیں کردا، اوہ کھلاردا اے۔ ۲۴۔ جدوں پلینت روح بندے وچوں نکلی اے تان سُنجیاں تھانواں وچ آرام لہدی پھردی اے، لے جدوں نئیں لہدا تان آکھدی اے پئی میں اپنے اوسے ای گھر نوں مڑ جاواں گی، جنھوں نکلی ہاں۔ ۲۵۔ لے آن کے اونوں سُتھرا لے سچیا پوٹیا ویکھدی اے۔ ۲۶۔ تد جاکے پور ست روحواں، جیہڑیاں اوڊے نالوں وی پلینت ہندیان نئیں، اپنے نال لے آؤندی اے، لے آن کے اوڊے وچ وسدیاں نئیں، لے اوس بندے دا حال پچھلے حال نالوں وی بھیڑا ہو جاؤندا اے۔ ۲۷۔ لے جدوں اوہ ایہ آکھ ای ریا سی، تان مجمع وچوں اک بی بیہ آچی واج نال اونوں آکھیا؛ دھن اے اوہ کُکھ، جبدے وچ توں ریا لے اوہ تھن، جیہڑے توں چنگھ۔ ۲۸۔ پر اوہ آکھیا؛ سگوں چوکھ دھن اوہ نئیں، جیہڑے رب دا کلام سُندے لے اوڊے لے عمل کر دے نئیں۔ ۲۹۔ لے جدوں جیؤں جیؤں چوکھا مجمع کٹھا ہندا جاؤندا سی، تان اوہ آکھن لگا پئی ایہ پیڑھی اک بھیڑی پیڑھی اے۔ نشان تان منگدی اے پر یوناہ دے نشان تھوں وکھ کوئی پور نشان ایہنوں نئیں دتا جاوے گا۔ ۳۰۔ کیؤں جو جیویں یوناہ نینوہ دے وسنیکاں جوگی نشان مٹھیا گتیا، اُویں ای ابن انسان وی ایس پیڑھی جوگی ہووے گا۔ ۳۱۔ عدالت دے دپاڑے دکھن دی ملکہ ایس پیڑھی دے بندیاں نال اٹھ کھلووے گی لے اونان نوں جرم وار مٹھ گی۔ کیؤں جو اوہ دھرتی دے کنڈے تھوں سلیمان دی حکمت شن جوگی اپڑی سی، لے ویکھو! ایتھ اوہ اے، جیہڑا سلیمان نالوں وی وڈا اے۔ ۳۲۔ نینوہ دے وسنیک عدالت دے دپاڑے ایس پیڑھی نال اٹھ کھلون گے لے ایہنوں جرم وار مٹھن گے۔ کیؤں جو اونان یوناہ دی منادی مگروں توبہ کیتی لے ویکھو! ایتھ اوہ اے، جیہڑا یوناہ نالوں وی وڈا اے۔ ۳۳۔ کوئی وی دیوا بال کے لُکاء وچ نئیں دھردا۔ تانجو اندر آؤن والیاں نوں چانن وکھالی دیوے۔ ۳۴۔ جُسے دا دیوا اکھ اے۔ جدوں تیری اکھ چنگی اے، تان تیرا سبھو جُسا وی چمکیلا اے۔ لے جدوں اکھ چنگی نئیں تان تیرا جُسا وی نہیر اے۔ ۳۵۔ مُکدی گل ایہ پئی اینج ناں ہووے پئی اوہ چانن، جیہڑا تیرے وچ اے، نہیرا ہو جاوے۔ ۳۶۔ جیکر تیرا کُل جُسا چمکیلا ہووے لے کوئی وی انگ نہیر ناں رہوے تان اوہ کُل اجیا چمکیلا ہووے گا جیویں اک دیوا اپنی لیشک نال تینوں لیشکاوے۔ ۳۷۔ لے جدوں اوہ گل کر ریا سی تان کيسے فریسیہ اونوں سدا دتا پئی میرے گھر روٹی کھا۔ مُکدی گل ایہ پئی اوہ اندر جا کے کھاؤن لئی بیٹھا۔ ۳۸۔ فریسی ایہ ویکھ کے حیران پوٹیا پئی اوہ کھاؤن تھوں پهلون تھن نئیں دھوے۔ ۳۹۔ ایس گل لے خداوند نے اونوں آکھیا؛ تسین فریسی پیلے لے تھالی نوں باھروں صاف کردے او۔ پر تہاڊا اندر لٹ لے برائی نال بھریا اے۔ ۴۰۔ اوہ نادانو! جنھ باھر نوں بنایا اے، کہ اوہ اندر نوں نئیں بنایا؟ ۴۱۔ مُکدی گل ایہ پئی جو کجھ اندر اے، اونوں ونڈو لے ویکھو! تہاڊے جوگی سبھو کجھ پاک ہووے گا۔ ۴۲۔ پر اے فریسیو! پاڑا تہاڊے لے۔ پئی تسین پودیہ لے سونف لے پُتر اک ترکاری لے دسواں حصہ دیندے او، پر انصاف لے رب دی محبت ولوں کنڈ کر لیندے او۔ چاپیدا سی پئی ایہ وی کردے لے اوہ وی ناں چھڈدے۔ ۴۳۔ اے فریسیو! پاڑا تہاڊے لے پئی تسین عبادت خانیاں وچ آچی تھان لے بازاراں وچ عزت بھالداے او۔ ۴۴۔ پاڑا تہاڊے لے۔ کیؤں جو تسین لُکیاں قوراں وانگ او۔ بندے اونان لے تُردے نئیں لے جانداے وی نئیں۔ ۴۵۔ تد شرع دے عالماں وچوں کيسنه اونوں آکھیا پئی اے مرشد! ایہ گلاں کر کے توں تان سانوں ویہ عزت کرناں ایں۔ ۴۶۔ پر اوہ آکھیا؛ اے شرع دے عالماں! پاڑا تہاڊے لے پئی تسین اجیہ بہار، جیہڑے چُک نئیں جانداے، بندیاں لے لدے او، لے آپ اک اُنکلی وی نئیں لاؤندے۔ ۴۷۔ پاڑا تہاڊے لے پئی تسین نبیاں دیاں قوراں بناؤندے او، لے تہاڊے پیو دادے اونان نوں جانوں ماریا سی۔ ۴۸۔ سچی مچی تسین گواہی دیندے او لے اپنے پیو دادے دے کماں دی پیروی کردے او۔ کیؤں جو اونان یوناہ نوں جانوں

ماريا لے تسيس قوراں بناؤندے او۔⁴⁹ ایسے لئی رب دی حکمنہ آکھیا پئی میں نبیاں لے رسولاں نوں اوہناں دے کول گھلاں گا، اوہ اوہناں
 وچوں کجھ نوں جانوں مارن گے، لے ستاؤن گے۔⁵⁰ تانجو ایس پیڑھی تھوں سبھناں نبیاں دے وگلے ہوئے لبؤ دا جواب منگیا جاوے۔⁵¹
 بابل دے لبؤ تھوں لے کے اوس زکریا دے لبؤ تیکر، جیہڑا قربان گاہ لے پیکل دے وچکار جانوں ماريا گئیا۔ ہاں میں تہانوں آکھدا ہاں پئی ایسے
 ای پیڑھی تھوں جواب منگیا جاوے گا۔⁵² اے شرع دے عالمو! پاڑا تہاڈے لے پئی تسيس معرفت دی گنجی کھو لئی۔ تسيس آپ وی ناں
 وڑے لے وڑن والیاں نوں وی ڈکيا۔⁵³ لے جدوں اوہ اوہوں نکلیا ناں فقیہ لے فریسی اوہوں ڈاھڈا تنگ کرن لگ پئے۔⁵⁴ لے اوہی ٹوہ وچ
 لگ پئے تانجو اوہی کوئی گل پھڑن۔

۱۔ اپنے وچ ہزاراں بندیاں دا مجمع آل دولہ کٹھا ہو گئیا۔ ایتھوں تیک پئی لوک اک دوجے نوں لتاڑدے پئے سن۔ تان اوہ پہلوں اپنے چیلیاں نوں آکھن لگا پئی فریسیاں دے خمیر یعنی ریا کاری تھوں خبردار رہو۔ ۲۔ کیوں جو کوئی شے ڈھکی نئیں، جیہڑی ظاہر ناں کیتی جاوے گی لے ناں کوئی شے لُکی اے، جیہڑی جانی ناں جاوے گی۔ ۳۔ ایس لئی، جو کجھ تنسیں نہیرے وچ آکھیا اے، اوہ چائن وچ سُتیا جاوے گا، لے جو کجھ تنسیں کوٹھڑیاں وچ کنوں کن آکھیا اے، کوٹھیاں لے اودی منادی کیتی جاوے گی۔ ۴۔ پر میں تہانوں عزیزاں نوں آکھدا ہاں پئی اونیاں تھوں ناں ڈرو، جیہڑے جسے نوں قتل کردے نیں، لے ایس تھوں مگروں اوہ کجھ وی نئیں کر سکدے۔ ۵۔ پر میں تہانوں دسدا ہاں پئی کیدے تھوں ڈرو۔ اودے تھوں ڈرو، جنھوں اختیار اے پئی قتل کرن مگروں دوزخ وچ وی شے ہاں! میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اوسے تھوں ای ڈرو۔ ۶۔ کہ دو پیسے دیاں پنج چڑیاں نئیں وکدیاں؟ تان وی رب دے حضور اونیاں وچوں اک وی بھلائی نئیں جاؤندی۔ ۷۔ سگوں تہاڈے بیر دے سبھ وال وی گتہوئے نیں۔ ایس لئی ناں ڈرو۔ تنسیں تان ہتھیریاں چڑیاں نالوں چوکھ مانگے او۔ ۸۔ لے میں تہانوں آکھدا ہاں پئی جیہڑا وی بندیاں لگے میرا اقرار کرے، ابن انسان وی رب دے فرشتیاں لگے اودا اقرار کرے گا۔ ۹۔ پر جیہڑا بندیاں لگے میرا انکار کرے، رب دے فرشتیاں لگے اودا انکار کیتا جاوے گا۔ ۱۰۔ لے جیہڑا ابن انسان دے برخلاف کوئی گل آکھ، اونوں معاف کیتا جاوے گا۔ پر جیہڑا پاک روح دے حق وچ کفر آکھ، اونوں معاف نئیں کیتا جاوے گا۔ ۱۱۔ لے جدوں وی لوک عبادت خانیاں وچ لے حاکماں لے اختیار والیاں دے کول لے جاؤں تان فکر نئیں کرنی پئی اسیں کینج یا کہ جواب دیتے یا کہ آکھتے۔ ۱۲۔ کیوں جو پاک روح اوسے ای ویلے تہانوں سکھاوے گا پئی کہ آکھنا چاہدا اے۔ ۱۳۔ فیر مجمعے وچوں کیسے اونوں آکھیا پئی اے مرشد! میرے بھرا نوں آکھ پئی میرا میراث دا حصہ مینوں دے۔ ۱۴۔ پر اوسے اونوں آکھیا پئی میاں کینے مینوں تہاڈے لے قاضی ہاں ونڈاوا مٹھیا اے؟ ۱۵۔ لے اوسے اونوں آکھیا پئی خبردار رہو لے سبھناں قسماں دے لالچ تھوں کنارہ کرو۔ کیوں جو کیسے دی حیاتی اودے مال دے ودھاوے لے نئیں۔ ۱۶۔ لے وے اونیاں نوں اک مثال سنائی پئی کیسے دھن وان دی زمین وچ ودھیری فصل ہوئی۔ ۱۷۔ لے اوہ اپنے دل وچ وچار کر کے آکھن لگا پئی کہ کراں۔ کیوں جو میرے کول تھان نئیں، جتھ اپنی فصل کٹھی کراں۔ ۱۸۔ لے اوسے آکھیا! میں اینج کراں گا پئی اپنیاں کوٹھیاں ڈھاواں گا لے وڈیاں بناواں گا، لے اوتھ اپنا کل اناج کٹھا کراں گا۔ ۱۹۔ لے اپنی جان نوں آکھاں گا پئی جانیں! تیرے کول ہتھیرا مال کٹھا ہو گئیا اے۔ ارام کر، کھا، پی، لے عیش کر۔ ۲۰۔ پر رب نے اونوں آکھیا! اوسے نادانا! اچے رائیں تیری جان کڈھ لئی جاوے گی۔ مُکدی گل ایہ پئی جو کجھ توں کیتا اے، اوہ تیرے کیہڑے کم دا ہوے گا؟ ۲۱۔ اجیا اوہ اے، جیہڑا اپنے جوگی مل کٹھا کردا اے، لے رب دے نیڑے اوہ دھنواں نئیں۔ ۲۲۔ فیر اوسے اپنے چیلیاں نوں آکھیا! ایس لئی میں تہانوں آکھناں ہاں پئی اپنی جان جوگی فکر ناں کرو پئی اسیں کہ کھاواں گے، لے ناں جسے جوگی پئی اسیں کہ پاواں گے۔ ۲۳۔ کیوں جو جان خوراک نالوں چوکھی ماہنگی اے، لے جسے پوشاک نالوں۔ ۲۴۔ کاواں نوں ویکھو! پئی ناں اوہ بچدے، ناں وڈھدے نیں، لے ناں اونیاں دے کھتہ بندے نیں، ناں ای کوٹھی۔ تان وی رب اونیاں نوں کھواؤندا اے۔ تہاڈا مل تان پکھیراؤں نالوں وی چوکھا اے۔ ۲۵۔ تہاڈے وچوں کیہڑا اے، جیہڑا فکر کر کے اپنے قد نوں اک ہتھ ودھا سکے؟ ۲۶۔ مُکدی گل ایہ پئی جدوں تنسیں نک تھوں نکا کم نئیں کر سکدے، تان کیوں باقی شیواں دی فکر کردے او؟ ۲۷۔ سوسناں نوں ویکھو! پئی کیوں ودھدے نیں۔ اوہ ناں کھچل کردے، ناں کتدے نیں۔ میں تہانوں آکھدا ہاں پئی سلیمان وی اپنی سبھو شان بان وچ اونوں وچوں اک ونگ وی سجیا ہوئیا نئیں سی۔ ۲۸۔ جدوں رب گھاء نوں، جیہڑی اج میدان وچ اے، لے کل نوں تندور وچ پائی جاوے گی، اجیا سجاؤندا اے، تان اے گھٹ ایمان والیو! تہانوں کینا چوکھا ناں سجاوے گا؟ ۲۹۔ لے تنسیں ایس بھال وچ ناں رہو پئی اسیں کہ کھاواں گے یاں کہ پیواں گے، لے پریشان ناں ہوؤ۔ ۳۰۔ کیوں جو اپنیاں سبھناں شیواں دی بھال وچ جگ دیاں قوماں رندیاں نیں۔ پر تہاڈا باپ جان دا اے پئی تہانوں اپنیاں دی لوڑ اے۔ ۳۱۔ سگوں پہلوں رب دی بادشاہی دی بھال کرو، لے ایہ سبھو شیواں وی تہانوں مل جاؤں گئیاں۔ ۳۲۔ اے نہ اجڑ! ناں ڈر۔ کیوں جو تہاڈے رب نوں چنگا لگا پئی تہانوں بادشاہی دیوے۔ ۳۳۔ اپنا مال ویج دیو لے ونڈو۔ اپنے جوگی اچھے بٹوے بناؤ، جیہڑے پرلے نئیں ہندے۔ یعنی اسمان لے اک ناں مُکن والا خزانہ، جتھ ناں چور نیڑے آؤندا اے لے ناں ای کیڑا لگدا اے۔ ۳۴۔ کیوں جو جتھ تہاڈا خزانہ اے، اوتھ ای تہاڈا دل وی لگیا رہوے گا۔ ۳۵۔ کمر بھنی رکھو لے اپنے دیوے بال کے۔ ۳۶۔ لے تنسیں اونیاں بندیاں وانگ ہوؤ، جیہڑے اپنے مالک دا رستہ ویکھدے نیں، پئی اوہ شادی وچوں کدوں پتہ گا۔ تانجو جدوں آوے لے کھڑکاوے تان چھیتی اودے جوگی بوا کھولن۔ ۳۷۔ دھن اوہ نوکر نیں، جنہاں نوں مالک آن کے جاگدا ویکھ۔ میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اوہ آپ کمر کس کے اونیاں نوں کھاؤں جوگی بہاوے گا لے اونیاں دی سیوا کرے گا۔ ۳۸۔ لے جیکر اوہ رات دے دوجے پیر یاں تیجے پیر آوے لے اونیاں نوں اینج ای ویکھ تان دھن اوہ نوکر نیں۔ ۳۹۔ پر جان لُوو پئی جیکر گھر دا مالک جاندا پئی چور کیسے آوے گا تان اوہ جاگدا رندا لے اپنے گھر وچ سنہ ناں لگن دیندا۔ ۴۰۔ مُکدی گل ایہ پئی تنسیں وی تیار رہو پئی جسے تہانوں وچار وی ناں ہووے گا، ابن انسان آ جاوے گا۔ ۴۱۔ تد پطرس نے اونوں آکھیا پئی اے خداوند! توں ایہ مثال سانوں ای دسی اے، یاں سبھناں نوں؟ ۴۲۔ خداوند نے آکھیا! اوہ کیہڑا ایماندار لے ہتھیار والی اے، جنھوں مالک نے اپنے گھر لے مٹھیا تانجو اوہ کنک دا حصہ ویلے سیر اونیاں نوں دیوے۔ ۴۳۔ دھن اوہ نوکر اے، جنھوں مالک آن کے اینج ای کردا ویکھ۔ ۴۴۔ میں تہانوں سچی آکھدا ہاں پئی اوہ اونوں اپنے سبھ مال دا کار مختار بناوے گا۔ ۴۵۔ پر جیکر نوکر اپنے دل وچ آکھ پئی میرے مالک دے آؤں وچ چر لگے گا، لے باقی نوکراں لے کنیزاں نوں مارنا لے کھاؤنا پینا لے مست ہونا شروع کر دیوے۔ ۴۶۔ تان اوس نوکر دا مالک اچھے دیہڑے آن کھلووے گا پئی اوہ جاگدا ناں ہووے لے اچھی گھڑی پئی اونوں معلوم ناں ہووے، لے اوہ اونوں وڈھ دیوے گا۔ لے ایماناں وچ اودی گنتی ہووے گی۔ ۴۷۔ مُکدی گل ایہ پئی جیہڑے نوکر نے اپنے مالک دی مرضی جان کے تیاری ناں کیتی، ناں اودی مرضی موافق عمل کیتا، اوہ چوکھی مار کھاوے گا۔ ۴۸۔ پر چنھ ناں جانندے ہوئیاں مار کھاؤں دا کم کیتا، اوہ گھٹ مار کھاوے گا۔ مُکدی گل ایہ پئی جنھوں چوکھا دتا گئیا اے، اودے کولوں چوکھا حساب لٹیا جاوے گا، لے جنھوں ہتھیرا دتا گئیا اے، اودے کولوں ہتھیرا ای منگیا جاوے گا۔ ۴۹۔ میں دھرتی لے اگ بھڑکاؤں آیا ہاں تان میں پور کہ چاؤناں ہاں۔ پر ایہو ای پئی اوہ بھڑکے؟ ۵۰۔ لے میں اک پور بیتسما وی لینا اے، تان میں ڈاھڈا تنگ ہاں، جدوں تیک اوہ ناں لے لواں۔ ۵۱۔ کہ تنسیں ایہ سمجھدے او پئی میں دھرتی لے صلح کراؤں جوگی آیا ہاں؟ میں تہانوں آکھدا ہاں پئی

نہیں۔ سگنوں نکھیڑن آیا ہاں۔^{۵۲} کیڑوں جوہن تھوں اک گھر دے پنج لوک آپو وچ نکھیڑا کرن گے۔ تِناں نال دولہ دُونواں نال تِن۔^{۵۳} نکھیڑا کرن گے۔ پیو پُتر نال لے پُتر پیو نال۔ ماں دھی نال لے دھی ماں نال۔ سس بُہوں نال لے بُہوں سس نال۔^{۵۴} فیر اویہ مجمعہ نوں وی آکھیا پئی جدوں تسیں بدلی لہندے پاسیوں اُٹھدی ویکھدے او تان یکدم آکھدے او پئی میند وسے گا، لے انج ای بُندا اے۔^{۵۵} لے جدوں جنوبی واء چلدی اے تان آکھدے او پئی گرمی ہووے گی لے انج ای بُندا اے۔^{۵۶} اوئے ریاکارو! تسیں دھرتی لے اسمان دی شکل پچھان بندے پر ایس جگ نوں کیڑوں نہیں پچھاندے؟^{۵۷} لے تسیں آپے کیڑوں نیاں نہیں کردے پئی حق کیہ اے؟^{۵۸} لے جدوں توں اپنے مدعی نال حاکم کول جاویں تان رستہ وچ کشت کر پئی اودے تھوں چھٹ جاویں۔ تانجو انج نال ہووے پئی اوہ تینوں سرینچ دے حوالہ کرے لے سپاہی تینوں قید خانہ وچ پا دیں۔^{۵۹} میں تینوں آکھدا ہاں پئی جدوں تیکر توں کوڈی کوڈی نال ادا کریں گا، اوتھوں نال چھٹیں گا۔

۱۔ اوسے موقع لے کچھ حاضر سن، چنہاں نے اونوں اونان گلیلیاں دی خبر دتی، چنہاں دا لبڑ پیلطوس نے اونان دے ذبیحیاں نال رلیا
 سی۔^۲ لے اوہ جواب وچ اونان نوں آکھیا پئی کہ تسیں سمجھدے او پئی ایہ گلیلی باقی سبھہ گلیلیاں نالوں گناہ گار سن پئی اونان
 دے نال ایج ہوئیا؟^۳ میں تہانوں آکھدا ہاں پئی نئیں۔ پر جیکر تسیں توہ ناں کرو تان سبھہ ایج ای مروگ۔^۴ یاں اوہ اٹھاراں، چنہاں لے
 سیلوام دا بُرج ڈگیا لے اوہ دب مرے۔ کہ تسیں سمجھدے او پئی اوہ یروشلم دے باقی سبھہ واسیاں نالوں چوکھ قصوروار سن؟^۵
 میں تہانوں آکھدا ہاں پئی نئیں۔ پر جیکر تسیں توہ ناں کرو، تان سبھہ ایج ای مروگ۔^۶ لے اوہ ایہ مثال سنائی پئی کہ دے تاکستان
 وچ انجیر دا اک ٹکھ لگیا ہوئیا سی۔ اوہ آن کے اوہدا پھل لبھن دی کشت کیتی، پر ناں لبھا۔^۷ تہ اوہ ٹیکہ دار نوں آکھیا۔ ویکھ! میں تین
 ورہیاں تھوں آن کے انجیر دے ایس ٹکھ دا پھل لبھدا ہاں، پر نئیں لبھدا۔ ایہنوں وڈھ دے۔ کیوں جو ایہ ایس تھان نوں وی گھیریا ہوئیا
 اے۔^۸ پر اوہ جواب وچ آکھیا پئی اے مالک! ایس ورہ ایہنوں رہیں دے پئی میں اوہدے آل دولہ تھالا پٹاں لے کھاد پاواں گا۔^۹ خورے
 اگلی وار پھل جاوے۔ نئیں تان فیر ایہنوں وڈھا دیویں۔^{۱۰} لے سبت دے دیہاڑے اوہ کسے عبادت خلے وچ تعلیم دیندا سی۔^{۱۱} لے ویکھو!
 اک بی بی سی، چہدے لے اٹھاراں ورہیاں تھوں کمزوری دی روح سی۔ اوہ گئی ہو گئی سی، لے اگلا سیدھی نئیں ہو سکی سی۔^{۱۲}
 یسوع نے اونوں ویکھ کے ایہ کول سدیا لے اونوں آکھیا! بی بی! توں اپنی کمزوری تھوں چھٹ گئی۔^{۱۳} لے اوہ اوہدے لے تہہ دھرے لے اوہ
 اوسے ای ویلے سیدھی ہو گئی لے رب دی وڈیائی کرن لگی۔^{۱۴} تہ عبادت خلے دا سردار ایس گل لے رنج ہوکے مجمع نوں آکھن لگا! چھ
 دیہاڑے نیں، چنہاں وچ کم کرنا چاہدا اے۔ مُکدی گل ایہ پئی اونان چھ دیہاڑیاں وچ چنگیائی لؤو۔ پر سبت دے دیہاڑے نیں۔^{۱۵} تہ
 خداوند نے اوہدے جواب وچ آکھیا! اوہ ریاکارو! کہ تہاڈے وچوں ہر کوئی سبت دے دیہاڑے ایہ ڈھگ یا کھوتے نوں تھان نالوں نئیں کھولدا لے
 پانی پیاؤن جوگی نئیں لیجاؤندا؟^{۱۶} مُکدی گل ایہ پئی کہ ایہ واجب نئیں سی ایہ، جیڑی ابراہام دی دھی اے، چنہوں شیطان نے بنہا
 سی، سبت دے دیہاڑے چھڈائی جاؤندی؟^{۱۷} لے جدوں اوہ ایہ گلاں آکھدا سی، تان اوہدے سبھہ ویری شرمندے ہوئے لے سبھہ مجمع اونان
 کماں تھوں خوش ہندا سی، جیڑے اوہ کردا سی۔^{۱۸} تہ اوہ آکھن لگا پئی رب دی بادشاہی کدے وانگ اے؟ میں اونوں کیڑی شہ
 ورگا میتھان؟^{۱۹} اوہ رائی دے دلہ ورگی اے، چنہوں اک بندے ایہ بغیچے وچ پیچیا۔ اوہ اگیا لے وڈا ٹکھ بن گیا، لے اسمان دے
 پکھیڑاں نے اوہیاں ٹانہاں لے وسیا کیتا۔^{۲۰} لے فیر اوہ آکھیا! میں رب دی بادشاہی نوں کیڑی شہ ورگا آکھاں؟^{۲۱} اوہ خمیر ورگی
 اے، چنہوں اک بی بی نے تین مُٹھ لے وچ رلا دتا۔ ایتھوں تیک پئی اوہ سبھہ خمیری ہو گیا۔^{۲۲} لے اوہ یروشلم ول جاؤندیاں ہوئیاں شہر
 شہر لے پنڈ پنڈ سیکھ دیندا سی۔^{۲۳} لے کسے اونوں آکھیا! اے خداوند! کہ اوہ گھٹ نیں، چنہاں نوں نجات ملے گی؟ اوہ آکھیا۔^{۲۴}
 جان مارو پئی تسیں تنگ ہوئے وچوں وڑو۔ کیوں جو میں تہانوں آکھدا ہاں پئی بٹھیرے کشت کرن گے پئی وڑن۔ پر نئیں وڑن گے۔^{۲۵}
 جدوں گھر دا مالک اُٹھ کے بوا ڈھو بیٹھا ہووے، تان تسیں باہر کھلوکے ایج آخہدے ہوئے بوا کھڑکاؤنا شروع کروگے پئی اے خداوند! ساڈے
 جوگی کھول دے لے اوہ جواب دے کے تہانوں آکھ گاہنی میں تہانوں نئیں پچھاندا۔ تسیں کتھوں دے او؟^{۲۶} تہ تسیں آکھن لگوگے پئی
 اسیں تیرے نال کھایدا پیتا، لے توں ساڈے بازاراں وچ سیکھ دتی سی۔^{۲۷} پر اوہ تہانوں آکھ گا! میں تہانوں نئیں پچھاندا۔ تسیں کتھوں
 دے او؟ اوہ سبھہ بد کردارو! میرے اگوں دُور ہو جاؤو۔^{۲۸} اوتھ رونا لے دندان دا پھنا ہووے گا۔ جدوں ابراہام لے اسحاق لے یعقوب لے
 سبھان نبیاں نوں رب دی بادشاہی وچ شریک لے ایہ آپ نوں باہر کڈھیا ہوئیا ویکھوگے۔^{۲۹} لے چڑھدے، لہندے، دکھن لے پاڑ تھوں لوک
 آن کے رب دی بادشاہی دی ضیافت وچ شریک ہون گے۔^{۳۰} لے ویکھو! کچھ پچھیکڑاں نیں، جیڑے اگوان ہو جاؤن گے، لے کچھ اگوان
 اجیے نیں، جیڑے پچھیکڑاں ہو جاؤن گے۔^{۳۱} اوسے ای ویلے کچھ فریسیاں نے آن کے اونوں آکھیا پئی ایتھوں نکل جا۔ کیوں جو پرودیس تینوں
 جانوں مارنا چاہؤندا اے۔^{۳۲} اوہ اونان نوں آکھیا پئی جاکے اوس لومڑی نوں آکھو پئی ویکھ! میں آج لے کل بد روحواں نوں کڈھدا لے
 چنگیائی دا کم کردا ہاں، لے پرسوں کمال نوں اپڑاں گا۔^{۳۳} مُکدی گل ایہ پئی میں آج، لے کل لے پرسوں اپنا کم کردا رہواں گا۔ کیوں
 جو ہو نئیں سکدا پئی نبی یروشلم تھوں باہر قتل کیتا جاوے۔^{۳۴} اے یروشلم! اے یروشلم! توں جیڑا نبیاں دا قاتلی (قتیلا) ایں، لے
 جیڑے تیرے کول گھلے گئے اونان توں سنگسار کرناں ایں۔ کئی وار میں چاہا پئی تیرے بالاں توں کٹھا کران، جیویں ککڑی ایہ چوچیاں
 نوں پراں پٹھ کٹھا کر لیندی اے۔ پر توں نئیں چاہا۔^{۳۵} ویکھو! تہاڈا گھر تہاڈے لئی چھڈیا جاوے گا۔ پر میں تہانوں آکھدا ہاں پئی تسیں
 مینوں اگا نئیں ویکھوگے، اوس ویلے تیکر پئی آکھوگے! دھن اے اوہ، جیڑا خداوند دے ناں توں آؤندا اے۔

¹۔ سو اینچ ہوٹیا پئی او! اک سبت فریسیاں دے اک وڈیرے دے گھر کھانا کھان گیا تے او اودی تاک وچ رہے۔² تے ویکھو، اک بندہ اودے سامنے سی جنوں سوچن دی بیماری سی۔³ یسوع پودی قانون دے عالمانے فریسی لوکاں نوں پُچھیا، " سبت ولہ دن بیمار نوں ٹھیک کرنا قانونی طورے جائز اے کہ نہیں؟"۔⁴ او سارے چپ رہے۔ تاں یسوع اونوں پھر کے ٹھیک کر دتا تے اونوں چلدا کیٹا۔⁵ اوہ اونان نوں کہیا، " تواڈے وچوں کھیڑا اے جدا پُت یاں ڈنگر کھوں وچ ڈگ پووے تے او سبت دے دن اونوں چھیتی نال نہ کڈے؟"۔⁶ او اودے سوالاں دا کوئی جواب نہ دے سکے۔⁷ جدوں یسوع ویکھیا پئی جنان نوں دعوتے سدیا سی، او سارے معزز سیٹھتے بہین دی کر دے۔ اوہ اونان نوں اک تمثیل سنائی۔⁸ " جدوں توانوں کوئی کسے شادی دی دعوت وچ سدے تسی معزز سیٹھتے نہ بیٹھو۔ ہو سکدا اوہ تواڈے نالوں وی ودھ کسے عزت دار نوں ہلایا پووے۔"۔⁹ جدوں دعوتے سدن والا آوے گا، جے توانوں دونان نوں ہلایا اے، او توانوں آکے آکھ گا پئی ایہ جگہ کسپور نوں دے دے۔ فیر تینوں شرمندہ بکے ذرا نیویں تھاتے بہینا پئے گا۔¹⁰۔¹¹ جدوں وی توانوں کوئی دعوتے سدے، جائتے نیویں تھاتے بہ جائو۔ جدوں جے ہلایا اے آوے گلتے او آپ توانوں آکھ گا پئی اوس اُچی تھاتے جاکے بہ۔ فیر اُنان ساریاں دی نظر وچ جیڑے تواڈے نال کھانا کھان بیٹھن، تواڈی عزت پووے گی۔¹¹۔ کیوں جو جیڑا وی اپنے آپ نوں وڈا سمجھ گا او نیواں کیتا جلتے گا۔"۔¹²۔¹³ فیر یسوع اپنے سدن ولہ نوں وی ایہ کہیا کہ " جدوں وی رات دی روٹی یاں وڈی دعوت کریں تے اپنے یاراں بیلیاں، اپنے پراواں، اپنے رشتہ داراں تے دولتمند گوانڈیاں نوں نہ سدیں۔ او تینوں وی سدے تیرا احسان موڑ دین گے۔"۔¹³۔¹⁴ پر جدوں وی تون دعوت کریں یاں کوئی وڈی روٹی کریں تے غریباں، لولہ لنگڑیاں تے انیاں نوں سدیں۔¹⁴۔¹⁵ تینوں برکت ملے گی۔ کیوں جو اونان دے کول بدل چکاؤں لئی کجھ وی نہیں۔ تینوں اودا بدل نیک لوکاں دی قیامت وپلے ملے گا۔"۔¹⁵۔¹⁶ جیڑے لوگ یسوع دے نال کھان لئی بیٹھ سن، اونان وچوں اکے ایہ ساریاں گلاں سُن کے اونوں کہیا، " مبارک اے او جیڑا خُدا دی بادشاہی وچ کھاوے گا۔"۔¹⁶۔¹⁷ یسوع اونوں آکھیا، " کسے وڈی دعوت لئی کھانا بنوایا تے بہت ساریاں لوکاں نوں سدیا۔"۔¹⁷۔¹⁸ جدوں روٹی پک گئی تے اوہ نوکر نوں گلیا کہ جنان نوں سدیا اے اونان نوں ہلا کھانا بالکل تیار اے۔"۔¹⁸۔¹⁹ اونان ساریاں نے پہلے کہنے شروع کر دے۔ پہلے اونوں کہیا، " میں تے زمین خریدی اے، میں اونوں ویکھن ضرور جانا اے۔ مینوں معاف کر دیو۔"۔¹⁹۔²⁰ دوچہ آکھیا، " میں پنج جوڑی بیل خریدے، میں انان نوں واہکے ویکھنا اے۔ میں تیری منت کرنا مینوں معاف کر دو۔"۔²⁰۔²¹ فیر اک پورے آکھیا، " میں بُہنے ویا کیتا اے، میں نہیں آ سکدا۔ مینوں معاف کر دو۔"۔²¹۔²² نوکر نے آکے مالک نوں ایہ ساریاں گلاں دسیاں۔ ایسے گھر دے مالک نوں بڑا غصہ آیا۔ اوہ نوکر نوں سدے آکھیا، " تون چھیتی نال جا۔ شہر دے گلیاں، بازاراں وچوں جے وی تینوں غریب، لُنج، لنگڑے لے لیہن، اونان نوں ایتھلے آ۔"۔²²۔²³ نوکر نے کہیا، " اے مالک، تسی جو کجھ وی آکھیا اے او سب کجھ ہو جاوے گا پر فیر وی تھان ہے۔"۔²³۔²⁴ مالک نے نوکر نوں آکھیا، " وڈیاں سڑکاں، واڑاں دے لگ پچھ ویکھتے اونان نوں مجبور کر تاں جو میرا گھر بھر جاوے۔"۔²⁴۔²⁵ مین تینوں آکھنا کہ جنان نوں سدیا سی اونان وچوں کوئی وی میرے گھر دا کھانا چکھ وی نہیں سکدا۔"۔²⁵۔²⁶ اودے نال اوس وقت اک وڈی بھیڑ جاندی سی۔ اوہ مڑ کے اونان نوں آکھیا،²⁶۔²⁷ " جے کوئی میرے کول آوے تے اوہ اپنے باپو، ماں، بیوی، بچیاں، پرا، بہن بلکہ اپنی جان نال وی دُشمنی نہ کرے، او میرا چیل نہیں ہو سکدا،"۔²⁷۔²⁸ جیڑا کوئی اپنی صلیب چک کے میرے پیچھے نہ آوے او میرا چیل نہیں ہو سکدا۔"۔²⁸۔²⁹ تواڈے وچوں او کھیڑا اے جیڑا بُج بنون دی خواہش کردا اے پھلاں او بھکے ایہ حساب نہیں کردا کہ اودے لے کناں خرچے آوے گا۔²⁹۔³⁰ کتے ایویں نہ پووے کہ جدوں او اودی نیو رکھتے مکمل کرن دی توفیق نہ پووے تے سارے ویکھن ولہ اودا مذاق اڑان گے۔³⁰۔³¹ او آکھن گے، شروع کر لیا۔ پر پورا کرن دی توفیق نہیں ہوئی۔³¹۔³² او کھیڑا بادشاہ اے جیڑا دوچے بادشاہ نال لڑائی کرن جاوے پھلاں بھکے ایہ صلاح نہ کرے پئی دس ہزار نال اودا مقابلہ کر سکنا وائے۔ جدوں کہ اگلے کول وی ہزار بندے لڑن لئی پھن؟³²۔³³ جے نہیں تے جدوں دوسری فوج حلہ دُور ای اے، او اپنے ایلچی بھیج کے صلح دیاں شرطیں دی درخواست کرے گا۔³³۔³⁴ ایس طراں جیڑا وی تواڈے وچوں اپنا سب کجھ چھڈ نہ دیوے او میرا چیل نہیں ہو سکدا۔³⁴۔³⁵ تون تے ودیا اے پر جے اودا سواد جاندا رعوے تے او فیر کس طراں تون دا سواد دیوے گا۔³⁵۔³⁶ او نہ زمین دے کم دا اے نہ ای او کھاد دے کم دا اے۔ اونوں باہر شٹ دین گے۔ جدے کول سُٹن لئی کنے او سُٹن لہ۔"

^۱۔ سارے محصول لین ولست گناہگار یسوع دے کول آوندے سن تاں جو اوہدیاں گلاں سُنن۔^۲۔ فریسیستہ فقی دوویں بڑ بڑ کر دے سن۔ او ایہ کہندے سن کہ "ایہ بندہ پاپی لوکاں نوں ملدا اے نالہ اوناں نال کھاندا اے"۔^۳۔ یسوع اوناں نوں اک تمثیل دسی۔^۴۔ "تواڈے وچوں او کپڑا اے جدے کول سو بھیڈاں ہونے اوناں وچوں اک گواچ جاوے۔ او ننانوے بھیڈاں نوں چھڈ کے اک نوں لیہن رُ جاوے جدوں تک او لیہ نہ جاوے۔^۵۔ جدوں او اونوں لیہ جاندی اے، او اونوں موڈیاں جک کے خوش ہوندا اے۔^۶۔ جدوں او گھر آوندا اے، اپنے یاراں بیلبارستہ گوانڈیاں نوں سد دا اے۔ اوناں نوں آکھدا اے، آو میرے نال خوشی کرو۔ مینوں میری گواچی پوئی بھیڈ لب گئی اے۔^۷۔ میں توانوں دسنا واں، جدوں کوئی پاپی توبہ کردا اے، آسمانے بڑی خوشی منائی جاندی اے۔ اوناں نالوں پُنتی جیڑی ننانوے نیک لوکاں نال ہوندی اے جنہاں نوں توبہ دی لوڑ نہیں۔^۸۔ یاں کوئی عورت جدے کول دس چاندی دے سکھونے اوناں وچوں اک گواچ جاوے۔ او اودوں تک گھر وچ جھاڑو نہیں مار دی جدوں تک او لیہ نہ جاوے۔^۹۔ جدوں او اونوں لیہ جاندا اے، او نال دیاں گوانڈیاں نوں سبیلیاں نوں سد دی اے۔ اوناں نوں آندی اے میرے نال رل کے خوشی کرو۔ میرا گواچا سک مل گیا اے۔^{۱۰}۔ میں توانوں کھندا ہاں کہ ایسے طرح اک گناہگار دے توبہ کرن نال خدا دے فرشتیاں دے سامنے خوشی ہندی اے"۔^{۱۱}۔ فیر یسوع اوناں نوں کہیا، "اک بندے دے دو پُت سن۔^{۱۲}۔ اوناں چوں نکلے اپنے پٹیو نوں آکھیا، باپو، مال دولت دا جیڑا حصہ میرا بن دا اے، مینوں دے۔ فیر اوہ مال متاع اوناں وچ ونڈ دتا۔^{۱۳}۔ بُتے دن نہیں لنگ سی کہ نکلے اپنے حصہ جیڑا اونوں ملیا سی، سمیٹ کے کسے دور دراز مُلک وچ چلا گیا۔^{۱۴}۔ اپنا سارا مال و دولت بد چلنی وچ لٹا دتا۔^{۱۵}۔ پُتے جدوں سب کجھ خرچ کر لیا، اوتھ سخت کالپہ گیا۔ او پرشہ دا محتاج ہو گیا۔^{۱۶}۔ فیر اوہ اُس مُلک دے اک بندے کول کم کرنا شروع کیتا۔ اوہ اونوں سُور چرون دا کم دتا۔^{۱۷}۔ اونوں ایہ اُمید سی پئی جیڑیاں پھلیاں سُور کھاندے اوناں نال او اپنا تِڈ بھرے پر او اونوں نہیں سن دیندے۔^{۱۸}۔ جدوں نکلے پُت نوں ہوش آیا، اوہ کہیا، میرے پٹیو دے گھر وچ نوکراں نوں وی اوناں دی لوڑ توں بٹتا ٹکر ملدا اے میں ایتھ پھوکھا مرنا واں۔^{۱۹}۔ میں اے چھڈ کے اپنے پٹیو کول جاوانگا۔ اونوں آکھاں گا، باپو، میں آسمان دلتے تیرے خلاف وڈا پاپ کیتا اے۔^{۲۰}۔ نیکا پُت اُٹھیا اپنے پٹیو کول آیا۔ جدوں او حالی دُور ای سی، اوہ پٹیوہ ویکھیاے انوں اوہدے لے ترس آیا۔ نس کے گیلے اونوں گلہ لا لیا۔ مُنہ جُمیا۔^{۲۱}۔ پُتے اونوں آکھیا، باپو، میں آسمان دلتے تیرا گناہ کیتا اے۔ میں ایس لائق نہیں کہ تیرا پُتر آکھواں واں۔^{۲۲}۔ پٹیو نے نوکراں نوں کہیا، چھیتی نال اک چنگ توں چنگا لباس لے کے آئوے اونوں پیوائو۔ اوہدی انگلی وچ انگوٹھی پیراں وچ جوتی پوائو۔^{۲۳}۔ اک موٹا تازہ وچھا حلال کرو تاں جو اسی کھا کے خوشی منائے۔^{۲۴}۔ میرا پُتر مر گیا سی پُتے او جی اُٹھیا اے۔ ایہ گواچ گیا سی پُتے لیہ گیا اے۔ تاں او خوشی مناوے لگے۔^{۲۵}۔ اوہدا وڈا پُت کھیتاں وچ باہر سی۔ جدوں او آیا گھر دے لاگے گیا۔ اوہ گاوتے نچن دا شور سُنیا۔^{۲۶}۔ اوہ اک نوکر نوں سدیلے بچھیا، ایہ ایتھ کی ہو رہا اے؟^{۲۷}۔ نوکر نے اونوں دسیا، تیرا پُتر گھر آ گیا اے۔ تیرے پٹیوہ اک موٹا تازہ وچھا حلال کیتا اے۔ کیوں جو او سلامت واپس آیا۔^{۲۸}۔ وڈا پُت بڑا وگڑیا۔ میں اندر نہیں جاواں گا۔ اوہدا باپو باہر آیلے اونوں مناوے لگا۔^{۲۹}۔ وڈے پُتے جواب دلتے کہیا، میں ایہ سالوں توں تیری خدمت کرنا واسے تیرے حکم نوں کدی نہیں موڑیا۔ پر مینوہ کدی اک لیلا وی نہیں دتا پئی میں اپنے یاراں نال مل کے خوشی منا لیندا۔^{۳۰}۔ جدوں تیرا ایہ پُت آیا جہ تیرا سارا مال رنڈیاں وچ اڈا دتا، تُوں اوہدے لئی موٹا تازہ وچھا حلال کروایا۔^{۳۱}۔ پٹیوہ آکھیا، پُتر، تُوں ہمیشہ میرے نال ایں۔ جیڑا میرا اے او تیرا اے۔^{۳۲}۔ پر خوشی کرنالے نالہ خوشی منانا ساڈے لئی ٹھیک اے۔ کیوں جو تیرا ایہ پُتر مر گیا سی پر پُتے زندہ ہوا۔ گم ہو گیا سی پر پُتے ملیا اے۔"

^۱۔ فیر یسوع نے اپنے چیلان نوں آکھیا، "کس مالدار دا اک مختار سی۔ اویدی لوکاں نے شکایت کیتی پئی ایہ مختار تیری جائیداد نوں اُجاڑ دا ا۔" ^۲۔ اوس امیر بندے اونوں سدیت آکھیا، میں ایہ کی سُندا واں جو لوکی تیرے بارے آکھدے۔ اپنی مختاری دا حساب دے۔ توں لگے توں مختار نہیں روپیں گا۔ ^۳۔ اوس مختار نے اپنے دل وچ کہیا، "ہُن میں کی کراں؟ میرا مالک میرے کولوں مختاری لے لوے گا۔ میرے وچ اپنی طاقت نہیں پئی مٹی پُتاتے معافی منگن وچ بڑی شرم آوندی اے۔" ^۴۔ مینوں سمجھ آ گیا اے کہ ہُن میں کی کراں کہ جدوں مینوں مختاری توں کڈ دتا جاوے تاں لوکی مینوں اپنے گھراں وچ جی آیاں نوں آکھن "۔" ^۵۔ اوہ اپنے مالک دے اک اک اُدھار دین ولے نوں سدیا۔ اوناں نوں پُچھیا، "توں مالک دا کی کجھ دینا اے؟" ^۶۔ اوہ دسیا، "اک سو من زیتون دا تیل۔" اوہ آکھیا، "جا چھیتی نال اپنا وی کھاتلے آتے اوہ دے وچ پنجا لکھدے۔" ^۷۔ فیر اوس مختار نے دوچے نوں آکھیا، "توں کناں دینا ایں؟" اوہ جواب دتا، "سو من کنک۔" اوہ اونوں آکھیا، "اپنا وی کھاتلے اوہ دے وچ اسی من لکھدے۔" ^۸۔ مالک نے ایمان مختار دی تعریف کیتی ایس لئی کہ اوہ ہوشیار تے چلاکی کیتی سی۔ کیوں جو ایس جہان دے لوکی اپنے ورگے نال معاملہ طے کرن وچ بہت چالاکی ہوشیار۔ اوناں دے مقابلہ وچ جیڑے روشنی دے بجے۔ ^۹۔ میں توانوں کہنا واں، "بہ ایمانی دی دولت نال اپنے لئی یار بیلے بنائو۔ جدوں او مُک جاوے او توانوں اوس جگتے جی آیاں نوں آکھن جیڑن ہمیشہ دے رن لئی ہووے۔" ^{۱۰}۔ جیڑا تھوڑے وچ ایماندار اے او بہت وچ وی ایماندار اے۔ جیڑا کوئی تھوڑے وچ بد دیانت اے او بُتے وچ وی بہ ایمان رہوے گا۔ ^{۱۱}۔ جے تُسی ناراستی دی دولت لے کے ایماندار نہ رہتے فیر حقیقی دولت تواڈے سُپرد کون کرے گا؟ ^{۱۲}۔ جے تُسی دوچے دا مال لین وچ ایماندار نہیں تے فیر جیڑا تواڈا اپنا مال اے او توانوں کون بہے گا؟ ^{۱۳}۔ اک بندہ دُون مالکان دی خدمت نہیں کر سگدا۔ اک نال او دشمنیت دوچے نال پیار رکھ گا۔ تُسی خُدا دی دیتے دُنیا دی دولت نال اکٹھا پیار نہیں کر سگدے۔" ^{۱۴}۔ فریسی جیڑے ٹک ٹک دے پُجاریں اوناں ایہ سُنباتے او اونوں ٹھٹھیاں وچ اڈاون لگے۔ ^{۱۵}۔ اوہ اوناں نوں کہیا، "تُسی لوکاں دے سامنے اپنے آپ نوں سچا دسدے او، پر خُداوند تواڈے دلاں نوں جاندا اے۔ کیوں جو جیڑیاں چیزاں لوکاں دی نظر وچ قابل قدرے او خُدا دے سامنے مکروہ۔" ^{۱۶}۔ شریعت سارے نبی پُوحنا تک رہے۔ اوس ویلے توں خدا دی بادشاہت دی منادی دتی جاندی اے۔ تیر کوئی زور مارے اوہ وچ وڑ دا اے۔ ^{۱۷}۔ پر آسمان تے زمین دا اوراں پراں ہونا سوکھا اے پر شریعت دا اک نقطہ وی لگے پچھ نہیں ہونا۔ ^{۱۸}۔ جیڑا کوئی اپنی عورت نوں طلاق دے کے دوجی نال ویاہ کر لیندا اے، او زنا کردا اے۔ جیڑا طلاق دتی ہوئی عورت نال ویاہ کردا اے اوہ زنا کردا اے، ^{۱۹}۔ اک امیر بندہ سی جیڑا ارغوانیت مہین کپڑے پیوندا سی۔ او ہر دن اپنی دولت نال خوشی منادیتے بڑی شان نال رہندا سی۔ ^{۲۰}۔ لعزر نامی اک بندہ زخماں نال بھرپا ہوا اوہ بُستے رکھیا گیا سی۔ ^{۲۱}۔ اویدی ایہ خواہش سی پئی امیر آدمی دی کھاوے والی میز تھوں جیڑا کوئی پورا تھلے ڈگے اوہ نال او اپنا ٹیڈ بھرے۔ پر گتے اوہ زخماں نوں چٹ دے رہندے سن۔ ^{۲۲}۔ ہوا ایہ کہ او فقیر مر گیا۔ انوں فرشتے گتے ابراہام دی جھولی وچ رکھ دتا۔ او امیر آدمی وی مر گیتے اونوں دفن کر دتا گیا۔ ^{۲۳}۔ اوہ عالم ارواح دے وچکار عذاب وچ اکھاں پٹ کے دور ابراہام نوں ویکھیا۔ اویدی جھولی وچ لعزر سی۔ ^{۲۴}۔ اوہ بڑے زور نال چیخ کے کہیا، "اے بابو ابراہام، میرے لُہ رحم کر۔ لعزر نوں بھیج۔ او اپنی انگلی دا پوٹا پانی نال گیل کر کے میری جیب نوں ٹھنڈا کرے کیوں جو میں ایس آگ وچ تڑپنا واں۔" ^{۲۵}۔ ابراہام نے اونوں آکھیا، "بچے، یاد کر توں اپنی زندگی وچ بڑیاں چنگیاں شیواں ویکھیاں۔ لعزر نے اوس طرح ماڑیاں۔ ہُن او سُکھ وچ اے توں دُکھ وچ۔" ^{۲۵}۔ اوناں ساریاں تھوں ودے کے، اک وڈا ٹوبا تیرے ساڈے وچکار اے۔ جیڑا وی اونوں ٹپ کے اودھروں ایدھر یا ایدھروں اودھر آونا چاہوے، ساڈے وچوں کوئی وی اونوں پار نہیں کر سگدا۔" ^{۲۷}۔ اوس بندے کہیا، "بابو، میں تیری منت کرنا، توں اونوں میرے پٹو دے کول بھیج۔" ^{۲۸}۔ میرے پنج پرا پورے۔ ایہ اوناں دے سامنے ایناں گلاں دی گواہی دیوے تاں جو ایس دُکھ ولے تھان وچ نہ آون۔" ^{۲۹}۔ ابراہام نے اونوں آکھیا، "اوتھ موسیٰ تیرے پورے نبی وی پین، اوناں دی سُنن۔" ^{۳۰}۔ امیر نے جواب دتا، "نہیں بابو، جے کوئی مُردیاں وچوں جاوے گلتے او توبہ کر لین گے۔" ^{۳۱}۔ ابراہام نے جواب دتا، "جے او موسیٰ دوچے نبیاں دی نہیں سُندے، او مُردیاں وچوں جان ولے دی وی نہیں سُن گتے من گے۔"

۱۔ یسوع نے چلیاں نوں کہیا، " اے ضرور اے کہ کجھ گلاں ساڈے پاپ کرن دا سبب بن دیاں۔ پر افسوس اوہ لے جانا دی وجہ نال پاپ کرنا پیا۔ ۲۔ ایہناں نکیاں دے وچوں اک نوں پاپ دا سبب بن دی نسبت چنگا ہوندا کہ اوہ لے گل وچ چکی دا پتھر پاکے اونوں سمندر وچ سٹ دتا جاوے۔ ۳۔ اپنے آپ نوں دھیان نال ویکھ۔ جے تیرا پرا پاپ کرے توں اونوں جھڑک۔ جے او توبہ کرے توں اونوں معاف کرے۔ ۴۔ جے او تیرے خلاف دن وچ ست واری پاپ کرے۔ او تیرے کولوں ست واری معافی منگے توں اونوں لازمی معاف کرے۔ ۵۔ تہ چلیاں نے خداوند نوں کہیا، " ساڈے ایمان نوں ودھا۔ " ۶۔ خداوندے اونان نوں کہیا، " جے تواڈے وچ رائی دے دلہ جانا وی ایمان ہوندا، تسی توت دے درخت نوں آکھدے کہ جڑ توں اُکھڑ کے سمندر وچ لگ جاتے او تواڈی من دا۔ ۷۔ پر تواڈے وچوں ایسا کہیڑا اے جیدا نوکر ہل واندیا ہوں یاں بھیڈاں دے اجڑ دا دھیان کردا ہونے جدوں او پھلیاں وچوں آوے، اونوں آکھ، چھیتی نال آ، بیٹھ کے روٹی کھا۔ ۸۔ اے نہ کہوے میرے لئی روٹی تیار کر۔ جدوں تک میں روٹی کھاواں پیواں، توں جنگی طرح میری خدمت کرے اوہ بعد توں وی کھا لئیں؟ ۹۔ کی او اوس نوکر دا شکر گزار ہووے گا کہ جو کجھ اونے کیتا اونوں آکھیا گیا سی کہ، ہے نہ؟ ۱۰۔ ایس طرح تسی وی جدوں ہر کم ختم کر لیا جدا توانوں آکھیا گیا سی، فیر آکھو اسی نکمہ نوکر واں۔ اسان اوہو کم کیتا جیڑا ساڈا فرض سی "۔ ۱۱۔ فیر انج پویا پئی جدوں او یروشلم نوں جاندا سی، او سامریہ گلیل وچوں دی ہوکے لنگدا سی۔ ۱۲۔ اے اک پنڈ وچ وڑ دیاں ہویاں اونوں دس کوڑی ملے۔ اوہ توں ڈور کھلو گئے۔ ۱۳۔ اونان اچی آواز نال آکھیا، " اے یسوع، اے آقا، ساڈے رحم کر "۔ ۱۴۔ جدوں اونے اونان نوں ویکھیا، اونے اونان نوں کہیا، " جائو، اپنے کاہن نوں اپنے آپ نوں وکھائو "۔ ۱۵۔ فیر جدوں اونان وچوں اک نے اپنے آپ نوں ویکھیا، اونے پاک صاف ہو گیا اے، او بڑی اچی آواز نال خدا دی حمد کر دا واپس لوٹیا۔ ۱۶۔ او یسوع دے پیراں وچ ڈگ پیا۔ اوہدا شکر ادا کرن لگ گیا، او سامری سی۔ ۱۷۔ فیر یسوع نے اونوں پچھیا، " کی او دسوں پاک صاف نہیں ہووے؟ دوسرے نوں کیتھنے؟ " ۱۸۔ ایس پردیسی دے علاوہ ہور نہیں لے پئی خدا دی تعریف کر دے؟ " ۱۹۔ فیر اونے اونوں کہیا، " اُٹھ، جا تیرے ایمان تینوں چنگا کیتا اے "۔ ۲۰۔ جدوں فریسیانے اونوں پچھیا، " خدا دی بادشاہی کدوں آوے گی؟ " یسوع نے جواب دتا، " خدا دی بادشاہت دھیان نال ویکھن وال نہیں لے گی۔ " ۲۱۔ لوکی اے نہ آکھن گے ویکھو ایتھ اے اوٹھ اے۔ بلکہ ویکھو، خدا دی بادشاہی تواڈے وچ اے "۔ ۲۲۔ اونے چلیاں نوں کہیا، " او ویلا ڈور نہیں جدوں تسی اونان دناں وچوں اک دن نوں ویکھن لئی بڑی خواہش رکھو گے کہ ایہ ابن آدم دا دن اے پر تسی اوس دن نوں بالکل نہ ویکھو گے۔ ۲۳۔ لوکی توانوں آکھن گے پئی ویکھو او اوتھ اے، او ایتھ اے۔ پر تسی اونان دے آکھ چلے نہ جانا۔ ۲۴۔ جیویں آسمان تہ بجلی اک طرفوں دوجے کوئے چمک کے جاندی اے، اوس طرح ابن آدم اپنے ویلے وکھائی دیوے گا۔ ۲۵۔ پر پھلاں اے بڑا ضروری اے پئی او دکھاں وچوں لنگے۔ ایس زملہ دی نسل اونوں ٹھکران نلک رد کرے۔ ۲۶۔ جیویں نوح دے ویلہویا سی اوس طرح ابن آدم دے ویلے وی ہووے گا۔ ۲۷۔ لوکی کھاندے پیندے سن تہ وبا شادی کردے سن۔ اوس ویلے تک جدوں توج کشتی وچ وڑیا۔ طوفان آبلے سب کجھ غرق ہو گیا۔ ۲۸۔ جیویں لوط دے ویلہویا۔ او سارے کھاندے پیندے، خرید و فروخت کر دے، درخت لائونڈے گھر بناوندے سن۔ ۲۹۔ پر جدوں لوط سدوم وچوں نکلیا، آگے گندھک آسمان توں وری تہ سب نوں ہلاک کیتا۔ ۳۰۔ اوس طرح ابن آدم دے ظاہر ہون ولے دن وی ہووے گا۔ ۳۱۔ اوس دن جس دا سامان گھر وچ ہووے او اونوں تھلے لین نہ اترے۔ جیڑا کوئی کھیت وچ ہووے او واپس گھر نہ آوے۔ ۳۲۔ لوط دی عورت نوں یاد کرو۔ ۳۳۔ جیڑا وی اپنی جان نوں بچاون دی کریگا او گوالیہ گلتے جیڑا اونوں کھوئے او اونوں زندہ رکھے گا۔ ۳۴۔ میں توانوں دس ناں اوس رات اک منجیہ دو بندے شتہوں گے۔ اک لے لیا جاوے گا۔ دوجا چھڈ دتا جاوے گا۔ ۳۵۔ دو عورتاں چکی پیندیاں ہوں گئیاں۔ اک لے لئی جاوے گی۔ دوجی چھڈ دتی جاوے گی۔ ۳۶۔ دو بندے کھیت وچ ہوں گے۔ اک لے لیا جاوے گا۔ دوجا چھڈ دتا جاوے گا۔ ۳۷۔ اونان نے اونوں پچھیا، " اے خداوند اے کتھہوے گا؟ " اونے اونان نوں کہیا، " جتھ مُردار ہووے اوٹھ گدھ وی جمع ہوں گے۔ "

۱۔ فیر اونه اوناں نوں اک تمثیل سُنائی ک توانوں کس طراں دُعا کر دے رنا چاہدا اے دل بالکل نہیں چھڈنا۔ ۲۔ اونه کہیا، " کس شہر وچ اک قاضی سی۔ او نہ خُدا کولوں ڈر دا سیت نہ کس بندے دی پرواہ کر دا۔ ۳۔ اوسے شہر وچ اک بیوہ رندی سی جیڑی اوڈے کول آ کے ایہ کہندی رندی سی پئی میرا انصاف کر کے مینوں مدعی کولوں بچا۔ ۴۔ اونه کجھ ویلے لئی کجھ نہ کرنا چاہا۔ پر آخر وچ اونه اپنے من وچ کہیا، میں نہ خُدا کولوں ڈر ناں نہ لوکاں دی پرواہ کرنا۔ ۵۔ فیر وی ایس لئی پئی ایہ بیوہ مینوں ستاوندی اے، میں اوڈا انصاف کراں گا۔ ایہ نہوے کہ ایہ گھڑی مڑی آکے میرا نک وچ دم کر دے "۔ ۶۔ خُداوند نے کہیا، " سُنو، ایہ انصاف قاضی کی آکھدا اے۔ ۷۔ کی خُدا اپنے جُنبھ لوکاں دا انصاف نہ کریگا جیڑے دن رات اوڈے لگے شکائیتاں کر دے؟ کی او اوناں لئی پور دیر کرے گا؟۔ ۸۔ میں توانوں کہنا واں او چھیتی اوناں دا انصاف کرے گا۔ فیر وی جدوں ابن آدم آوے گا، کی زمین تے اونوں ایماندار ملن گے "۔ ۹۔ فیر اونه اک پور تمثیل اوناں نوں دسی ۔ جیڑے اپنے آپتے بڑا مان کر دے سن کہ اسی بڑے راستباز آتے دوجیاں نوں کجھ نہیں سمجھ دے سن۔ ۱۰۔ " دو بندے پیکل وچ دُعا کرن گئے۔ اک فریسی دوجا محصول لین والا۔ ۱۱۔ فریسی کھلوکے اپنے من وچ ایویں دُعا کرن لگا، اے خُداوند، میں تیرا شکر کرنا واں کہ میں باقی لوکاں وانگ لُٹیرا، بدکار، نا انصاف، زناکار تے ایس محصول لین ولے وانگوں نہیں۔ ۱۲۔ میں ہفتہ وچ دو روزے رکھنا۔ اپنی ساری کمائی تے دے یکی وی دینا۔ ۱۳۔ محصول لین ولے ایہ وی نہ کیتا کہ آسمان ول ویکھ بلکہ اپنی چھاتی پٹ پٹ کے کہیا، اے خُدا، میں پاپی آں، میرا لُٹے رحم کر۔ ۱۴۔ میں توانوں کہنا، اے بندہ دوسرے نالوں بُتا راستباز ہو کے اپنے گھر چلا گیا۔ کیوں جو جیڑا اپنے آپ نوں وڈا بناوے گا اونوں چھوٹا کیتا جاوے گا تے جیڑا اپنے آپ نوں چھوٹا بناوے گا او وڈا کیتا جاوے گا "۔ ۱۵۔ فیر لوکی اپنے چھوٹے بچیاں نوں وی اوڈے کول لبیاں لگے تاں جو او اوناں نوں پتہ لاوے تے چکے۔ چیلیارے ایہ ویکھ کے اوناں نوں جھڑکیا۔ ۱۶۔ پر یسوع نے بچیاں نوں اپنے کول سدیلے کہیا، " بچیاں نوں میرے کول آؤں دو۔ ایہاں نوں منع نہ کرو۔ ایس لئی کہ خُدا دی بادشاہی ایہاں ورگیان دی اے۔ ۱۷۔ میں توانوں سچ سچ کہندا آں، جے کوئی خُدا دی بادشاہی نوں بچے وانگ قبول نہ کرے، او اوڈے وچ داخل نہیں ہو سکدا "۔ ۱۸۔ فیر کسے حاکم نے پُچھیا، " اے نیک اُستاد، میں کی کران تاں جو ہمیشہ دی زندگی دا وارث بنان؟ "۔ ۱۹۔ یسوع نے اونوں کہیا، " تُوں مینوں نیک اُستاد کیوں آکھنا ایں؟ کوئی وی نیک نہیں سولہ خُدا دے "۔ ۲۰۔ تُوں حکماں نوں جاندا ایں۔ زنا نہ کر، خون نہ کر، چوری نہ کر، جھوٹی گواہی نہ دے، اپنے ماں پئیوی دی عزت کر۔ ۲۱۔ حاکم نے کہیا، " میں چھوٹے بندیاں توں ایہاں تے عمل کیتا اے "۔ ۲۲۔ یسوع نے ایہ سُن کے اونوں کہیا، " حلہ تک تیرے وچ اک گل دی کمی اے۔ اپنا سب کجھ وچ کے غریباں وچ ونڈ دے۔ تینوں آسمان تے خزان ملے گا تے میرے پچھ آ جا "۔ ۲۳۔ جدوں اونه ایہ سُنیا او بڑا غمگین ہوا ایس لئی کہ او بڑا مالدار سی۔ ۲۴۔ یسوع نے اونوں بڑے دُکھ وچ ویکھلے کہیا، " مالدار تے امیر دا خُدا دی بادشاہت وچ داخل ہونا بہت ای اوکھا اے۔ ۲۵۔ اوتھ دا سوئی دے نک وچوں نگناں سوکھا اے ایہے نالوں پئی مالدار خُدا دی بادشاہی وچ داخل ہووے "۔ ۲۶۔ سُنن والیارے کہیا، " فیر نجات کون پا سکدا اے؟ "۔ ۲۷۔ یسوع نے کہیا، " جیڑا بندہ نہیں کر سکدا اونوں خُدا کر سکدا اے "۔ ۲۸۔ پطرس نے آکھیا، " ویکھ، اسی تے اپنا سب کجھ چھڈ کے جیڑا ساڈا سی، تیرے پچھ آگئے آں "۔ ۲۹۔ یسوع نے اوناں نوں کہیا، " میں توانوں سچ سچ دسناں کہ کوئی وی ایسا نہیں جنہ اپنا گھر، بیوی، پرا یاں ماں پئیوی، بچے خُدا دی بادشاہت لئی چھڈے۔ ۳۰۔ تے ایس دُنیا وچ کئی گُنا بُتا نہ پاوے تے آؤں والی دُنیا وچ ہمیشہ دی زندگی "۔ ۳۱۔ فیر اونه اوناں بارہ نوں لے کے اوناں نوں کہیا، " ویکھو، اسی یروشلم جلتے آتے جنیاں گلاں بنیاں دے وسیلے لکھیاں گئیاں، ابن آدم لئی او پوریاں ہون گئیاں۔ ۳۲۔ او [یسوع] غیر قوماں دے حوالے کیتا جاوے گا۔ اونوں ٹھٹھیاں وچ اُڈان گتے تے عزت کرن گے۔ ۳۳۔ اوڈے لُٹے تھکن گے، کوڑے مارن گے، اونوں قتل کرن گتے او تیجے دن جی اُٹھ گا "۔ ۳۴۔ پر اوناں نوں اوڈی کوئی گل وی سمجھ وچ نہ آئی تے ایہ قول اوناں توں چھپیا رہا۔ ایہاں گلاں دا مطلب اوناں دی سمجھ وچ نہ آیا۔ ۳۵۔ جدوں یسوع یریحو دے نیڑے پہنچ گیا، اوتھ اک انا سڑک دے کنارے بھکے خیرات منگدا سی۔ ۳۶۔ جدوں اونه بھیڑ دے جان دا شور سُنیا، اونه پُچھیا، " ایہ کی ہو رہا اے؟ "۔ ۳۷۔ اوناں نے اونوں دسپا، " یسوع ناصری جان ڈھیا اے "۔ ۳۸۔ او انا بندہ چیخ کے آکھن لگا، " اے یسوع، ابن داؤد، میرے لُٹے رحم کر "۔ ۳۹۔ اوناں وچوں جیڑا لگ لگے جاندا سی اونه اوس لہے نوں جھڑکیا تے کہن لگے "جُب رو"۔ پر اونه پور زور نال چیخنا شروع کر دتا۔ " اے ابن داؤد، میرے لُٹے رحم کر "۔ ۴۰۔ یسوع اوتھ کھلو گیا نلے اوناں نوں حُکم دتا، " اینوں میرے کول لے کے آؤ "۔ جدوں او انا نیڑے آیا، یسوع نے اونوں پُچھیا، ۴۱۔ " تُوں کی چاوند ایں کہ میں تیرے لئی کراں؟ "۔ اونه آکھیا، " اے خُداوند، میں منگدا واں پئی میریاں آکھاں دی لو ٹھیک ہو جاوے "۔ ۴۲۔ یسوع نے اونوں کہیا، " آکھاں دی لولہ تیرے ایمان تے تینوں چنگا کیتا اے "۔ ۴۳۔ او اوسے ویلے ویکھن لگ پیا۔ فیر اوڈے پچھ پچھ خُدا دی حمد کر دا تُر پیا۔ سارے لوکاں نے ایہ ویکھ کے خُدا دی حمد کیتی۔

۱۔ یسوع یریحو وچوں نگ کے جا ریا سی۔ ۲۔ ویکھو، اک آدمی ذکی، جیڑا محصول لین والیاں دا سردار تے امیر سی۔ ۳۔ او یسوع نون ویکھنا چاوند سی پئی کپڑا اے پر چوم دی وچ نال نہیں سی ویکھ سکدا۔ ایس لئی کہ اودا قد چھوٹا سی۔ ۴۔ او نون ویکھن لئی او لگے نس کے اک گولر دے درخت لے چڑھ گیا کیوں جو او اوس راہ توں جان والا سی۔ ۵۔ جدوں یسوع اوس تھان آیا اُناں ویکھلے اونوں کہیا، "ذکی چھیتی نال پٹھاں اُتر آ۔ کیوں جو اج مینوں تیرے گھر ضرور رینا اے۔" ۶۔ او چھیتی نال اُتر کے اونوں خوشی نال اپنے گھر لے گیا۔ ۷۔ جدوں پر اکے ایہ ویکھلے اوناں سارباں لگے کپتا کہ اوتے اک پاپی دے گھر چلا گیا اے۔ ۸۔ ذکی کھلوکے خُداوند نون کہیا، "اے خُداوند، ویکھ میں اپنا ادھا مال غریباں نون دینا واسے جے کسے کولوں ناجائز لیا اے، اونوں چار گُنا ودھ دینا واں۔" ۹۔ یسوع اونوں آکھیا، "اج ایس گھر وچ نجات آئی اے۔ ایس لئی کہ ایہ وی ابراہام دے بچیاں وچوں اک اے۔" ۱۰۔ کیوں جو ابن آدم گواچیاں نون لبھتے نجات دین ایا اے۔" ۱۱۔ جدوں او ایناں گلاں نون سُن رہے سن تے اوتے دسنا چالو رکھلے اک تمثیل دسی۔ ایس لئی کہ او یروشلم دے لگے سی، تے او اندازہ کردے سن پئی خُدا دی بادشاہی نیڑے ای اے۔ ۱۲۔ اوس ویلے اوتے کہیا، "اک امیر بندہ دُور دراز ملک نون جان لگا پئی بادشاہی لے کے واپس لے۔" ۱۳۔ اوتے اپنے نوکراں وچوں دس نوں سدکے اوناں نون دس اشرفیاں دتیاں تے اوناں نون کہیا، میرے واپس آون تک ایناں نال کاروبار کریو۔ ۱۴۔ پر اوتھوں دے شہری اودے توں نفرت کر دے سن تے اوناں ایلچی دے ہتھ سُٹیا بھیجا کہ اسی نہیں چاہندے کہ ساڈے لے حکومت کرے۔ ۱۵۔ جدوں او بادشاہی لے کے واپس آیتے اوتے اپنے نوکراں نون سدیا جتاں نون پیسے دتے سن۔ تاں جو پُچھ سکے پئی اوناں کاروبار وچ کی کجھ کمایا۔ ۱۶۔ پلے آکے کہیا، اے مالک، تیری اک اشرفی نال دس اشرفیاں کمائی کیتی۔ ۱۷۔ اوتے اونوں کہیا، اے چنگے نوکر، شاباش۔ تُوں بہت تھوڑے وچ ایماندار نکلیا پُن توں دس شہراں لے اختیار رکھ۔ ۱۸۔ دوسرے آکے کہیا، اے مالک، تیری اک اشرفی نال میں پنج اشرفیاں کمائی کیتی۔ ۱۹۔ اوتے اونوں وی کہیا، تُوں وی پنج شہراں دا حاکم بن جا۔ ۲۰۔ تیسرے آکے کہیا، اے مالک، ویکھ ایہ وے تیری اک اشرفی جنوں میں رُومال وچ بن کے رکھیا۔ ۲۱۔ کیوں جو میں تیرے کولوں ڈر دا سی۔ ایس لئی پئی توں بڑا سخت آدمی ایں۔ جتھ تُوں نہیں رکھ دا اوتھوں وی اُٹھا لینا ایسے جتھ تُوں نہیں وی بیچ دا اوتھوں کٹ لیندا ایں۔ ۲۲۔ اوتے اونوں کہیا، اے شیر نوکر، میں تینوں تیرے ای منہ دے بول نال مجرم کہنا۔ تُوں مینوں جاندا سی کہ میں سخت آدمی آں۔ جتھ میں نہیں رکھ دا اوتھوں وی اُٹھا لینے جتھ میں نہیں وی بیچ دا اوتھوں وی کٹ لیندا واں۔ ۲۳۔ فیر تُوں میرا رویہ ساہوکار دے کول کیوں نہیں رکھیا سی پئی میں آکے اودے کولوں سُود سمیت لے لیندا؟ ۲۴۔ جیڑے کول کھلوتے سن اونوں نون اوتے کہیا، ایدے کولوں اشرفی لے لوتے دس اشرفیاں ولے نون دے دو۔ ۲۵۔ اوناں اوتے اونوں کہیا، اے مالک، اودے کول دس اشرفیاں تپن۔ ۲۶۔ میں تونوں کہنا واں جدے کول ہے اونوں دتا جاوے گوئے جدے کول نہیں اودے کولوں پلا ویلے لیا جاوے گا۔ ۲۷۔ میرے اوناں دُشمنان نون جیڑے نہیں سی چاہندے پئی میں اوناں لے بادشاہی کراں اوناں نون میرے سامنے لیا کے قتل کرو۔" ۲۸۔ ایہ سارباں گلاں کہے او یروشلم نون جان لئی اوناں دے لگ لگے پیا۔ ۲۹۔ جدوں او زیتون دے پہاڑ تے بیت فگتے بیت عنیا، دے لگ پہنچا اوتے اپنے شاگرداں وچوں دو نون ایہ کہے بھیجا، ۳۰۔ "پئی سامنے ولے پنڈ وچ جاوے اوتھ وڑ دیاں ای اک گدھی دا بچ بنیا پویا ملے گاجدے کدی کوئی سوار نہیں پویا۔ اونوں کھول لیاو۔ ۳۱۔ اگر توانوں کوئی پُچھ پئی کیوں کھول رہے او؟ اونوں دسیو پئی خُداوند نون ضرورت اے۔" ۳۲۔ جیڑے بھیجے گئے سن اوناں باکل اوس طرے ای ویکھیا جیویں اوناں نون دسیا گیا سی۔ ۳۳۔ جدوں گدھی دے بچے نون کھول رہے سن، اودے مالکانے کہیا، "ایس نون کیوں کھول رہے او؟" ۳۴۔ اوناں اوتے کہیا، "خُداوند نون ایدی لوڑ اے۔" ۳۵۔ او نون یسوع کول لے لے تے اپنے کپڑے بچتے پاکے یسوع نون سوار کیتا۔ ۳۶۔ جدوں یسوع جا ریا سی، لوک اپنے کپڑے راہ وچ وچھاوندے جاندے سی۔ ۳۷۔ جدوں او شہر دے نزدیک زیتون دے پہاڑ دی اُترائی تے پہنچے، شاگرداں دی ساری جماعت اوناں ساریاں معجزیاں دے سبب، جیڑے اوناں ویکھ سن، خوش ہوکے زور نال خُدا دی حمد کرن لگ گئی۔ ۳۸۔ "مبارک اے او بادشاہ جیڑا خُداوند دے ناسے آندا اے۔ آسمان تے صلحے عالم بالائے جلال۔" ۳۹۔ بھیڑ وچوں کجھ فریسیاں اوتوں کہیا، "اے اُستاد، اپنے شاگرداں نون غصہ ہو۔" ۴۰۔ اوتے جواب دتا، میں توانوں کہنا، جے ایہ جُپ رہتے پتھر چیخ اُٹھن گے۔" ۴۱۔ جدوں او یروشلم دے لگ آیتے شہر نون ویکھ کے اودے لے رو پیلے کہیا، ۴۲۔ "کاش تُوں اپنے ایسے دن وچ سلامتی دیاں گلاں جاندا۔ پر پُن او تیری اکھاں تون اولہو گنیاں۔" ۴۳۔ کیوں جو او دن تیرے لے اون گے جدوں تیرے گرد مورچے بناکے، گھیرکے، تینوں پر پاسیوں تنگ کرن گے۔" ۴۴۔ او تینوں تے تیرے بچیاں نون زمین تے پٹکھن گتے تیرے وچ کوئی پتھرتے پتھر باقی نہ چھڈن گے ایس لئی کہ تُوں اوس وقت نون نہ پچھانیا جدوں خُدا تیرے لے نظر کیتی۔" ۴۵۔ فیر او پیکل وچ جا کے ویچن والیاں نون کڈن لگ گیا۔ ۴۶۔ اوناں نون کہیا، "لکھیا اے، میرا گھر دُعا دا گھر ہووے گا پر تِساں اونوں ڈاکواں دی کھوہ بنا دتا۔" ۴۷۔ او پر روز پیکل وچ تعلیم دیندا سی پر سردار کاہن، فقیہ قوم دے وڈیرے اونوں قتل کرن دی کوشش وچ سن۔ ۴۸۔ پر کوئی طریقہ نہ لب سکے پئی ایہ کیویں کریٹے۔ کیوں جو سارے لوک اونوں بڑے شوق نال سُن دے سن۔

۱۔ اک دن ایسا ہوا پئی جدوں یسوع پیکل وچ لوکاں نوں تعلیمتہ خوشخبری دیندا سی، سردار کاہنہ فقہی، بزرگاں دے نال اوہدے کول لٹے۔^۲ کہن لگے، "سانوں دس۔ تون ایہ کم کدے اختیار نال کر دا این یاں کون اے جنہ تینوں ایہ اختیار دتا اے؟" ^۳۔ اوہ اوہاں نوں کہیا، "میں وی توانوں اک سوال پُچھ دا آں۔" مینوں دسو۔^۴ پئی یوحنا دا بیتسم آسمان ولوں سی یا انسان دی ولوں؟ ^۵۔ اوہاں آپس وچ صلاح کیتی پئی اگر اسی آکھیا کہ آسمان دی طرفوں اے او کہے گا تسی اوہاں یقین کیوں نہ کیتا۔^۶ اے اگر اسی آکھیا کہ انسان دی طرفوں اے سارے لوک سانوں پتھر مارن گے کیوں جو اوہاں نوں یقین اے کہ یوحنا بنی اے۔^۷ اوہاں جواب دتا کہ "سانوں نہیں پتہ ایہ کنھوں آیا۔" ^۸۔ یسوعہ اوہاں نوں کہیا، "فیر میں وی توانوں نہیں دساں گا کہ میں ایہ کم کدے اختیار نال کر نا واں۔" ^۹۔ فیر اوہ لوکاں نوں ایہ تمثیل دسنا شروع کیتی۔ "اک بندہ اک انگوراں دا باغ لگایا اتوں تھیکتہ دے کے لمہ چر لئی دوسرے ملک چلا گیا۔"^{۱۰} اک خاص عرصہ بعد اوہ اپنا اک نوکر تھیک داروں کول بھیجا پئی او باغ دے پھل دا حصہ اونوں دین۔ پر تھیک داراں اونوں مار کٹ کے خالی پتھ بھیج دتا۔^{۱۱} فیر اوہ اک پور نوکر نوں بھیجا۔ اوہاں اونوں وی مار کٹ کتہہ عزت کر کے خالی پتھ بھیج دتا۔^{۱۲} فیر اوہ تیسرے نوں بھیجا، اوہاں اونوں وی زخمی کر کے کڈھ دتا۔^{۱۳} ایدے باغ دے مالک نے کہیا کہ میں کی کران؟ میں اپنے پیارے پُتر نوں بھیجاں گا۔ شاید اوہاں کجھ لحاظ کرن۔^{۱۴} جدوں تھیکداراں اونوں ویکھیا، اوہاں اپنے آپ وچ صلاح کیتی پئی ایہ وارث اے۔ اینوں قتل کریشے جائداد ساڈی ہو جاوے۔^{۱۵} تد اوہاں اونوں باغ وچوں باہر کڈھ کے قتل کر دتا۔ باغ دا مالک اوہاں دے نال کی سلوک کرے گا؟^{۱۶} او آکے اوہاں تھیک داراں نوں مار دے گاتے باغ کسبور نوں دے دے گا۔" اوہاں نے ایہ سُن کے کہیا، خُدا نہ کرے۔^{۱۷} یسوعہ اوہاں ول ویکھ کے کہیا، ایہ جیڑا لکھیا اے ایدا کی مطلب اے؟ جس پتھر نوں معماراں رد کیتا، اوہ کوہ دے سرے دا پتھر ہو گیا۔^{۱۸} جیڑا وی اوس پتھرے ڈگے گا اوہدے ٹکڑے ٹکڑے ہو جان گے پر جدے او ڈگے گا اونوں پیس کے رکھ دے گا۔^{۱۹} اوس وقت فقہی سردار کاہناں اونوں پھڑن دی کوشش کیتی پر لوکاں کولوں ڈر گئے۔ کیوں جو او سمجھ گئے سن کہ اوہ ایہ تمثیل اوہاں نے کہی اے۔^{۲۰} اوہاں نے اوہدے لٹے اکھ رکھتے جاسوس بھیج پئی راستیاں بن کے اوہاں کوئی نقص پھڑن تاں جو اونوں حاکم دے حوصلے اختیار وچ دے سکن۔^{۲۱} اوہاں نے اونوں ایہ سوال پُچھیا، "اے اُستاد، سانوں پتہ اے کہ تیرا کلامتہ تیری تعلیم بالکل تھیک اے تون کس دی طرفداری نہیں کر دا بلکہ سچائی نال خُدا دی تعلیم دینا ایں۔^{۲۲} سانوں قیصر نوں ٹیکس دینا واجب اے کہ نہیں؟"^{۲۳} پر یسوعہ اوہاں دی مکاری سمجھ گیا۔^{۲۴} "اک دینار مینوں وکھائو۔ ایدے لٹے کدی تصویرتہ ناں ایں؟" اوہاں کہیا، "قیصر۔"^{۲۵} اوہ اوہاں نوں کہیا، "تد جیڑا قیصر دا اے او قیصر نوں داوے جیڑا خُدا دا اے او خُدا نوں۔"^{۲۶} او لوکاں دے سامنے اوہدے وچ کوئی عیب نہ پھڑ سکے۔ پر اوہدے جوابتہ حیران ہو کے چپ ہو رہے۔^{۲۷} فیر صدوقی جیڑے ایہ کہندے کہ قیامت ہے ای نہیں، اوہاں وچوں کجھ اوہدے کول لٹے۔^{۲۸} اوہاں نے سوال کیتا، "اے اُستاد، موسیٰ ساڈے لئی لکھیا اے پئی اگر کس دا شادی شدہ پرا بغیر اولاد دے مر جاوے اوہاں پرا اوہی بیوی نوں لیٹے اپنے پرا لئی اولاد پیدا کرے۔"^{۲۹} ست پرا سن۔ پہلے شادی کیتی۔ اولاد مر گیا۔^{۳۰} فیر دوسرا وی۔^{۳۱} فیر تیسرے وی۔ ایس طرح ستوں۔ اولاد مر گئے۔^{۳۲} آخر او عورت وی مر گئی۔^{۳۳} قیامت دے دن او کس دی بیوی ہووے گی؟ کیوں جو ستاں دی بیوی بنی سی۔"^{۳۴} یسوعہ اوہاں نوں کہیا، "ایس دُنیا دے فرزنداں وچ شادی ہندی اے۔"^{۳۵} پر جیڑے لوک ایس لائق ہون گے کہ اوس دُنیا نوں پا سکن۔ مُردیاں وچوں جی اُٹھن، اوہاں وچ شادی ویا، نہیں ہووے گی۔^{۳۶} او فیر مرن گے وی نہیں۔ ایس لئی کہ او فرشتیاں دے برابر ہون گئے قیامت دے فرزند ہو کے خُدا دے وی فرزند ہون گے۔^{۳۷} پر ایہ گل کہنا کہ مُردے جی اُٹھ دے موسیٰ وی جھاڑی دے ذکر وچ وکھایا اے۔ ایس لئی او خُداوند نوں ابراہام دا خُداۃ اضحاق دا خُداۃ یعقوب دا خُدا کہندا اے۔^{۳۸} پر خُدا مُردیاں دا خُدا نہیں بلکہ زندہ لوکاں دا اے کیوں جو اوہدے نزدیک سب زندہ۔"^{۳۹} تد کجھ فریسیاں اونوں جواب وچ کہیا، "اے اُستاد تونے کمال دا جواب دتا اے۔"^{۴۰} فیر اوہاں وچوں کسے نوں وی جُرات نہوئی کہ اونوں کوئی سوال پُچھن۔^{۴۱} یسوعہ اوہاں نوں کہیا، "مسیح نوں کیوں داؤد دا پُتر کہندے؟"^{۴۲} داؤد زبور دی کتاب وچ آپ کہندا اے، خُداوند میرے خُداوند نوں کہیا، میرے سچے بھ۔^{۴۳} جدوں تک میں تیرے دشمنان نوں تیرے پیر دی چوکی نہ کر دیواں۔^{۴۴} داؤد مسیح نوں اپنا خُداوند کہندا اے، فیر او پُتر کیوں ہو گیا؟"^{۴۵} جدوں سارے لوک سُن رہے سن اوہ اپنے شاگرداں نوں کہیا،^{۴۶} فقیان توں پوشیاں رنہا، جیڑے لمہ لمہ چوے پاکے پھرن دا شوق رکھ دے۔ نلہ بازاراں وچ سلام، عبادت خانیاں وچ اُچیاں کُرسیاں۔ ضیافتاں وچ خاص مہمان دی جگہ پنا پسند کر دے۔^{۴۷} او بیوہ عورتاں دے گھراں نوں پتھیا لیندے وکھاوے لئی لمیاں لمیاں دُعاواں کر دے۔ ایہو جٹ لوکاں نوں زیادہ سزا ملے گی۔"

۱۔ فیر یسوع نے نظر اٹھا کے دیکھا کہ امیر لوگ اپنے چندے دے پیسے پیکل دے خرچہ وچ پا رہے سن۔ ۲۔ اوندے اک کنگال بیوہ نوں دو دمڑیاں پوندے دیکھیا۔ ۳۔ ایدے تے اوندے کہیا، "میں توانوں سچ دسنا پئی ایس کنگال بیوہ ساراں توں ہٹا چندہ پایا۔ ۴۔ اپنے اپنی غربت وچ وی جو کجھ اوندے کول سی چندہ پا دتا۔" ۵۔ جدوں کجھ لوکی پیکل لئی گلاں کر دے سن پئی اینوں کہ شاندار پتھرا تے چڑاوے دیاں شیواں نال سجایا گیا اے تہ اوندے کہیا، ۶۔ "او دن آون گے کہ جیڑیاں شیواں نوں ٹسی ویکھ دے او، ایتھ کسے پتھر نال پتھر وی باقی نہ رہے گا جنوں ڈھایا نہ جلتے۔" ۷۔ اوناں نے اونوں پچھیا، "اے اُستاد، اے سب گلاں کدوں ہون گئیاں۔ اوس ویلہ دا کی نشان اے جدوں اے ہون گئیاں۔" ۸۔ یسوع نے اوناں نوں جواب دتا، "خبردار، دھوکا نہ کھانا۔ بہت سارے میرا نال لے کے آون گتے آکھن گے، میں ای او واسے ایہ وی آکھن گے ویلا بڑا نیڑے آ گیا اے۔ ٹس اوناں پچھ نہ جانا۔ ۹۔ جدوں ٹسی لڑائیاں تے فساد دیاں افواواں سنو، گھبرا نہ جائیو۔ ایناں گلاں دا پہلاں ہونا ضروری اے۔ اوس ویلہ ای جلدی ختم نہیں ہووے گا۔" ۱۰۔ فیر اوندے اوناں نوں آکھیا، "قوم تے قوم تے ملکتے ملکتے چڑھائی کرن گے۔ ۱۱۔ وڈے وڈے بھوچال آون گے۔ تھان تھان تے کال پین گے۔ آسمان لٹے وڈیاں وڈیاں خوفناک گلاں تے نشانیاں دیکھو گے۔ ۱۲۔ ایناں گلاں توں پہلاں میرے نال دی وجہ تھوں توانوں پھڑن گتے ستاون گے۔ عبادت خنہ دی عدالت دے حوالہ کرن گے۔ قید خانیاں وچ پاؤن گے۔ بادشاہاں تے حاکماں لگے پیشی کروں گے۔ ایہ سب صرف میرے نال دے سبب ہووے گا۔ ۱۳۔ ایہ تواڈے گواہی دین دا موقع ہووے گا۔ ۱۴۔ اپنے دلاں وچ ایہ تھان لو پئی اسی پہلاں توں فکر نہ کراں گے کہ کی جواب دینا ایں۔ ۱۵۔ کیوں جو میں توانوں ایسی زبان، عقل تے حکمت دیواں گا کہ تواڈے سارے مخالف تواڈا سامنا کرن جوگ نہ رن گے۔ نہ اوناں وچ تواڈے خلاف کجھ آکھن دی طاقت ہووے گی۔ ۱۶۔ تواڈے ماں پئیو، پرا، رشتہ دار تے دوست وی توانوں پھڑن گتے کجھ نوں او مروان گے وی۔ ۱۷۔ میرے نال دی وجہ تھوں لوکی تواڈے نال ویرتے نفرت وی رکھن گے۔ ۱۸۔ او تواڈا وال وی نہیں وگاڑ سکدے۔ ۱۹۔ ٹسی اپنے صبر نال اپنی جان بچائی رکھو گے۔ ۲۰۔ جدوں یروشلم نوں فوجاں نال گھیریا ہوا دیکھو، سمجھ لو اویدا آجڑن دا ویلا نیڑے آ گیا اے۔ ۲۱۔ اوس ویلہ جیڑے پیو دیہ وچ تے او پہاڑاں تے نس جان، جیڑے یروشلم وچ تے او باہر نکل جان، جیڑے پنڈاں وچ تے او شہر ول نہ جان۔ ۲۲۔ کیوں جو ایہ دشمنی لین دے دن تے جیڑیاں گلاں لکھیاں گئیاں تے او پوریاں ہون گئیاں۔ ۲۳۔ اوناں لئی بڑے ڈکھ دی گل اے جیڑیاں اوناں دناں وچ حاملہ ہون تے جیڑیاں دودھ پلاؤن دیاں تے، ایس لئی کہ ملک وچ بڑی مصیبت تے ایس قوم تے بڑا غضب ہووے گا۔ ۲۴۔ او تلوار نال وڈے ٹکے جانگے۔ او قیدی ہوکے ساریاں قوماں وچ گھلے جان گے۔ جدوں تک غیر قوماں دا وقت پورا نہ ہووے او یروشلم نوں پامال کر دے رن گے۔ ۲۵۔ سورج، چن، ستاریاں وچ نشان ویکھن گتے زمین لٹے لوکاں نوں تکلیف ہووے گی۔ ایس لئی کہ او سمندر دیاں لہراں ویکھ کے گھبران گے۔ ۲۶۔ لوکی ڈر دے نال ہوش ہوکے، زمین تے اون والیاں بلاواں ویکھ ویکھ کے، اوناں دی جان وچ جان نہ رہوے گی۔ ایس لئی کہ آسمان دیاں قوتاں نوں ہلایا جاوے گا۔ ۲۷۔ اوس ویلہ لوکی ابن آدم نوں قدرت تے بڑے جلال نال بدلاں وچ آوندا ویکھن گے۔ ۲۸۔ جدوں ایہ گلاں ہونیاں شروع ہون، سدے ہوکے اپنا سر اوتاں چکنا، اویدوں تواڈی مخلصی دا ویلا نیڑے ہووے گا۔ ۲۹۔ یسوع نے اوناں نوں اک تمثیل دسی کہ "انجیر دے درخت تے دوجے سارے درکناں نوں ویکھو۔ ۳۰۔ جدوں اویدیاں کونپلاں نکل دیاں تے ٹسی ویکھ کے سمجھ لیندے او پئی ہن گرمی نیڑے اے۔ ۳۱۔ ایسے طراں جدوں ٹسی ایہ گلاں ہون دیاں ویکھو تے سمجھ لو خدا دی بادشاہت نیڑے ای اے۔ ۳۲۔ میں توانوں سچ کہندا آں کہ جدوں تک ایہ گلاں پوریاں نہ ہوں ایہ نسل ختم نہیں ہووے گی۔ ۳۳۔ آسمان تے زمین ٹل سکدے پر میریاں گلاں پر گز نہ ٹلن گئیاں۔ ۳۴۔ ایس لئی خبردار رہو۔ ایویں نہ ہووے پئی تواڈے دل نشہ، خمار تے ایس زندگی دیاں فکراں نال شست ہو جان تے او دن تواڈے لٹے پھندے دے وانگ اچانک آ جاوے۔ ۳۵۔ کیوں جو جنہ لوکی زمین تے ریندے اوناں تے ایہ ویلا ضرور اوے گا۔ ۳۶۔ ایس لئی ہر ویلہ جاگدے دعا کر دے رہو۔ تان جو ٹسی ساریاں ہون والیاں گلاں توں بچ رہو۔ تہ ٹسی ابن آدم دے سامنے کھلو سکو گے۔ ۳۷۔ دن دے ویلہ او پیکل وچ لوکاں نوں تعلیم دیندا سی تے رات نوں زیتون دے پہاڑ لٹے جاکے ریندا سی۔ ۳۸۔ سارے لوکی سویرے ای اویدا کلام سنن لئی پیکل وچ آوندے آ جانے سن۔

^۱ لَہ فطیری روٹی دی عید چنوں قسح آکھدے نیں نیڑے سی۔^۲ لَہ سردار کابن لَہ فقیہ ایس داء وچ سَن پئی کینج یسوع نون جانوں مارن۔ کیوں جے اوہ لوکاں نون ڈر دے سَن۔^۳ تَد پُودا، وچ جیڑا اسکر یوتی اکھوواندا لَہ باران وچوں اِک سی شیطان سما گیا۔^۴ لَہ اوہ جاک سردار کابنات ضویدارا ن نال رَل کے صلاح کیتی پئی کیوں یسوع نون دھوک نال اونان دے حوالہ کرے۔^۵ لَہ اوہ خوش ہوئے اونوں ایہ کم کرن لئی رُئے دین لئی راضی ہو گئے۔^۶ اوہ اونان نال ایکا کر لیا لَہ موقع لہدا سی پئی جیس ویلہ پھیڑ نہوئے اونوں اونان دے حوالہ کر دیوے۔^۷ تَد فطیری روٹیاں دا دپاڑ آگیا جِبدے وچ قسح دے بڑے دی قُربانی کیتی جاندی اے۔^۸ لَہ یسوع پطرس لَہ بوجنا نون ایہ آکھ کے گھلپا پئی "جاک ساڈے لئی قسح تیار کرو ناں جو آسین کھائے۔"^۹ اونانے اونوں آکھیا، "نوں کُھ چاہنا ایں پئی آسین تیاریاں کرنی؟"^{۱۰} اوہ اونان نون جواب وچ آکھیا، "جد تئیں شہر وچ آپڑو گئے ویکھو اِک بندہ چنہ پانی دا گھڑا چُکیا ہووے گا ٹہانوں ملے گا۔ اوہدے پچھ پچھ جیڑے گھر اوہ جاوے تئیں وی جانا۔"^{۱۱} تَد گھر دے مالک نون آکھیا جے پئی اُستاد تئیں آکھدا اے پئی 'برونیاں دی تھان چتھ مین اپنے چلیاں نال رَل قسح کھا سکاں، کُھ وے؟"^{۱۲} اوہ ٹہانوں اِک وڈا بالا خان وکھاوے گلے تئیں اوتھ ای تیاریاں کرنا جے۔"^{۱۳} سو اوہ گئے لَہ اونج ای جیویں اوہ اونان نون دسیا سی پئی ہووے گا اونان ویکھیا۔ تَد اونان نیں قسح دی روٹی تیار کیتی۔^{۱۴} لَہ جدوں ویلا آگیا اوہ اپنے چلیاں نال بیٹھا۔^{۱۵} تَد اوہ اونان نون آکھیا پئی "مئیں بڑی جاہ سی پئی دُکھ سہن توں پھیلان ایہ قسح ٹہاڈے نال کھاسکاں۔"^{۱۶} کیوں جو مین ٹہانوں آکھنا آں پئی جد تیک خُدا دی بادشاہی وچ ایہ گلاں پُوریاں نا ہو جان، مین ایہ قسح فیر نا کھاواں گا۔"^{۱۷} تَد یسوع پیالے کے شکر کیتلے آکھیا پئی، "ایہنوں کووے آہو وچ ونڈ لوو۔"^{۱۸} کیوں جو مین ٹہانوں آکھنا آں پئی 'میں انگور دے رس وچوں فیر نا پیواں گا جد تیک کے خُدا دی بادشاہی نا آجاوے۔"^{۱۹} تَد اوہ روٹی لئی شکر کرکے توڑی لَہ ایہ آکھ کے اونان نون دئی پئی، "ایہ میرا بدن اے جیڑا ٹہاڈے لئی دِتا جانا اے میری یادگیری وچ اینج ای کیتا کرنا جے۔"^{۲۰} اینج ای اوہ پیالہ ایہ آکھ کے دِتا پئی، "ایہ پیالہ میرے لبو وچ اِک نواں عہد اے جیڑا ٹہاڈے لئی وگایا جانا اے۔"^{۲۱} پَر ویکھو! جیڑا مئیں پھڑوے گا اوہا تھ میرے نال میرے وے۔"^{۲۲} کیوں جو این آدھے جیویں اوہدے حق وچ لکھیا گیا اے جانا ای اے، پَر افسوس اوس بندے جِبدے سببوں اوہ پھڑوایا گیا!"^{۲۳} لَہ اوہ آہو وچ پُچھن لگ پئے پئی ساڈے وچوں اوہ کبڑا اے جیڑا اجیا کم کرے گا۔"^{۲۴} لَہ اونان وچ ایہ جھگڑا وی پیا پئی اونان وچوں کبڑا وڈا مٹیا جانا چایدا اے! "^{۲۵} اوہ اونان نون آکھیا پئی، "غیر قومان دے بادشاہ اونان لَہ حکومت کردے لَہ جیڑے اونانے حکم چلاوندے نیں خیر خواہ آکھواندے نیں۔"^{۲۶} پَر ٹہاڈے وچ اجیا کُجھ وی نہوے۔ سگوں ٹہاڈے وچ وڈانگ وانگ لَہ سردار سیوک وانگ ہو وے۔"^{۲۷} کیوں جو وڈا کون اے، اوہ جیڑا کھان بیٹھا، یا اوہ جیڑا سیوا کرداے؟ کپ وڈا اوہ نئیں جیڑا کھان بیٹھا؟ پَر فیر وی مین ٹہاڈے وچ اجیہ بندے وانگ ہاں جیڑا سیوا کردا اے۔"^{۲۸} پَر تئیں میریاں آزمائشاں وچ برابر دے شریک رہے او۔"^{۲۹} لَہ جیویں میرے باپنہ میرے لئی بادشاہی مُقرر کیتی اے، مین ٹہاڈے لئی مُقرر کرنا ہاں۔"^{۳۰} تان جو میری بادشاہی وچ میرے میرے کھاؤ پیو۔ اَت تئیں تختان لَہ بہ کے اسرائیل دے باران قبیلیاں دا نیاں کروگ۔"^{۳۱} "شمعون! شمعون! ویکھ شیطانے ٹہانوں ساریاں نون منگ لیا اے ناں جو کنک وانگ چھ۔"^{۳۲} پَر مین تیرے لئی دُعا کیتی اے پئی تیرا ایمان نہ ڈولے۔ لَہ جد تون رجوع کریں اے اپنے بھراواں نون تگڑیاں کریں۔"^{۳۳} پطرس نے اونوں آکھیا، "خداوند، بھانویں مینوں قید لَہ موت وی بھگتی پوے، مین تیرے نال جان لئی تیار آں۔"^{۳۴} یسوع نے آکھیا، "میں تینوں آکھنا ہاں پئی، 'کُتر آج اوس ویلہ تیک بانگ نئیں دیوے گا جد تیکر تون تین وار میرا انکاری نا ہو جاویں پئی تون مینوں نئیں جان دا۔"^{۳۵} لَہ یسوع نے اونان نون آکھیا، "جدوں مین ٹہانوں بٹوے، جھولی لَہ جُٹیاں پناں گھلپتے کپ ٹہانوں کسے شہ دی تھوڑ پئی سی؟" اونان نیں آکھیا، "کسے شہ دی نئیں۔"^{۳۶} تَد اوہ اونان نون آکھیا، "پَر تون جِبدے کول بٹوا ہووے اوہ اونوں لوے لَہ اینج ای جھولی وی۔ لَہ جِبدے کول تلوار نا ہووے اوہ اپنے لیڑے وچ کے ملے لوے۔"^{۳۷} کیوں جو مین ٹہانوں آکھنا ہاں پئی، "ایہ نوشتا میرے حق وچ پُورا ہونا ضرور اے پئی، 'اوہ بھڑیاں وچ گنبا گیا' کیوں جو میرے لئی جیڑی پیش گوئی کیتی گئی سی اوہ پوری ہون نون اے۔"^{۳۸} اونان نیں آکھیا پئی، "خداوند! ویکھ ایہہ دو تلواراں نیں۔" اوہ اونان نون آکھیا، "بس ایہ بھیریاں نیں۔"^{۳۹} لَہ اوہ باہر نکل کے جسراں اوہ اکثر ای جانا سی رُتوں دے پہاڑ نون گیا لَہ شاگرد وی اوہدے مگر ٹر پئے۔"^{۴۰} لَہ اوس تھان اہڑ کے اوہ اونان نون آکھیا، "دُعا کرو تاں جو آزمائش وچ نا پوو۔"^{۴۱} لَہ اوہ اونان تون وکھ ہو کے کوئی ڈھیم دی مار دی وتھ جٹاں آگاں وڈھیا لَہ گوڈے نولکے دُعا منگدیاں پٹیاں۔"^{۴۲} آکھن لگا، "رُتا! جے تون چاہیے ایہ پیالا میرے آگوں پٹا دے۔ پَر فیروی میری مرضی نئیں سگوں تیری مرضی پوری ہووے۔"^{۴۳} لَہ آسمانوں اِک فرشتا اونوں وکھالی دِتا لَہ اوہ اونوں طاقت دیندا سی۔"^{۴۴} فیر اوہ بڑی تانگھتے پور وی سنجیدگی نال دُعا منگن لگ پیا۔ لَہ اوہا مڑھکا لبو دے موٹے موٹے ٹکیاں وانگ دھرتی لَہ دُگدا سی۔"^{۴۵} جدوں اوہ دُعا منگ کے شاگرداں کول آیتے اونان نون غم دیاں ماریاں سٹیاں ہویاں ویکھیا۔"^{۴۶} لَہ اونان نون آکھیا پئی، "تئیں کیوں ستوندے او؟ اُٹھ کے دُعا منگو تاں جو آزمائش وچ نا پوو۔"^{۴۷} اوہ ایہ آکھ ایہا سی پئی ویکھو اِک پھیڑ آئی لَہ اونان باران وچوں اوہ جیڑا پُودا، آکھوواندا سی اونان دے لگ لگ سی۔ لَہ اوہ یسوع دے نیڑے آیا پئی اونوں چھ۔"^{۴۸} پَر یسوع اونوں آکھیا، "پُودا! کپ تون این آدم نون چُم کے پھڑوانا این؟"^{۴۹} جدوں اونان نیں جیڑے یسوع دے آل دوال سَن ویکھیا پئی کپہوں لگا اے آکھیا، "خداوند! کپ آسین تلوار چلائے؟"^{۵۰} لَہ اونان وچوں اِکے سردار کلن دے غلامتے تلوار چلاوتی لَہ اوہا سٹخا کُن اڈا دِتا۔"^{۵۱} تَد یسوع نے جواب وچ آکھیا، "بس ایہ بھیریا اے!" لَہ اوہدے کُن نون جُھوکے اونوں چنگا کیتا۔"^{۵۲} تَد یسوع نے سردار کابن، پیکل دے ضویداراں لَہ بزرگاں نون جیڑے اوہدے مخالفی ہو کے لَہ سَن آکھیا، "کپ تئیں مینوں چور سمجھیا اے پئی تلواراں لَہ ڈانگاں لَہ کے نکلے او؟"^{۵۳} مین روزیکل وچ ٹہاڈے نال ساں تے تئیں میرے خلاف بٹھ نا وڈھلے۔ پَر ایہ ویلا ٹہاڈا اے لَہ تیرے دا راج اے۔"^{۵۴} تَد اوہ اونوں پھڑکے ٹرے لَہ سردار کابن دے گھر وچ لَہ۔ پَر پطرس وتھ پاکے مگر مگر ٹرنا جانا سی۔"^{۵۵} لَہ جد اوہ وپڑے دے وچکار آگ بال کے کٹھ بہ گشتے پطرس وی اونان وچ جا بیٹھا۔"^{۵۶} اِک گولی نے اونوں آگ دے چانن وچ بیٹھیاں ویکھیا لَہ اوہدے وچ خوب نظر کر کے آکھیا پئی، "ایہ وی اوہدے نال سی۔"^{۵۷} پَر پطرس ایہ آکھ کے مگر گیا پئی، "بی بی! مین اونوں نئیں جان دا۔"^{۵۸} تھوڑے ای چر پچھوں کس پور اونوں ویکھ کے آکھیا، "نوں وی

اونان وچوں ایں۔“ پتر پطرسؑ آکھیا، ”میاں! مین اوناں وچوں نئیں۔“⁵⁹ کوئی اک گھنٹ پچھوں کِسہورؑ بڑے پک نال آکھیا پئی، ”ایہ بندہ وی سچ مچ اودے نال سی کیوں جو گلیلی اے۔“⁶⁰ پتر پطرسؑ آکھیا، ”میاں، مینوں نئیں پتا پئی تُوں کِیہ آکھ ریا ایں۔“ اوس ویلہ جدوں اوہ ایہ گل آکھ ای رپا سی کُکڑؑ بانگ چا دئی۔⁶¹ ۶۱- تد خُداوندؑ مڑکے پطرسؑ تُوں تَکیا لَے پطرسؑ تُوں خُداوند دی اوہ گل جیتے آئی جیہڑی اوہ آکھی سی پئی آج کُکڑ دے بانگ دین توں پہلاں تُوں تن وار میرا انکار کریں گا۔⁶² ۶۲- لَے پطرسؑ باہر جاکہ ڈاڈاں مارمار روپا۔⁶³ ۶۳- لَے جیہڑے بندیاں نیں یسوعؑ تُوں پھڑپا ہویا سی اوہ اونوں مخول کردے لَے مارد ے سَن۔⁶⁴ ۶۴- لَے اودییاں آکھاں بٹھکے اونوں چپیڑاں ماردے سَن لَے اونوں ایہ آکھکے پُچھ دے سَن، ”نبوت کرلے ساہنوں دَس پئی تینوں کِیہ ماریا اے؟“⁶⁵ ۶۵- لَے طعہ مار مارکے اوہور وی بڑیاں گلاں یسوعؑ دے خلاف کردے رہے۔⁶⁶ ۶۶- لَے جد ین چڑھیلتے قوم دے وڈیرے مطلب کے سردار کاپن لَے فقیہ کتھہوئے لَے اونوں اپنی وڈی پنجاہت وچ لیلے⁶⁷ ۶۷- لَے آکھیا، ”جے تُوں ای مسیح ایہ سہاہنوں دَس دے۔“⁶⁸ ۶۸- اوہ اوناں تُوں آکھیا پئی جے مین تہانوں دَساں تہنیں نا منوگ۔⁶⁹ ۶۹- پتر تُوں ین آدم خُدلے قادر دے سَجّہتہ بیٹھا رہوے گا۔⁷⁰ ۷۰- ایہ سَن کے اوناں ساریاں آکھیا، ”تے کِیہ فیر توں رِبّ دا پتر ایں؟“ اوہ اوناں تُوں آکھیا پئی تہنیں آپ ای آکھدے او کیوں جو مین پیں واں۔⁷¹ ۷۱- تد اوناں نیں آکھیا، ”ہن ساہنوں گواہی دی کِیہ لوڑ اے کیوں جو آساں اودے مَنہوں آپ ای سَن لیا اے۔“

۱- تد اونان دی ساری جماعت اُٹھی تہ یسوع تون پیلطس لگ لبا کے پیش کیتا۔ ۲- تہ اونان اودے لے ایہ آکھ کے الزام لے شروع کیت پئی ایہ ساڈی قوم تون ورغلاؤندا، قیصر تون جزیرہ دین تون ڈک دا لے ایہ آکھدا اے پئی، 'میں آپ مسیح بادشاہاں۔' ۳- تہ پیلطس نے اونوں پوچھیا، 'کیہ تُو یہودیہ دا بادشاہ ایس؟' اوہ اونوں جواب وچ آکھیا، 'تُون آپ ای آکھنا ایں۔' ۴- تد پیلطس نے سردار کاہناں تہ لوکاں تون آکھیا پئی میں ایس بندے وچ کجھ قصور نہیں ویکھدا۔' ۵- پَر اونان پور وی زور لاک آکھیا پئی ایہ سارے یہودیہ وچ سگوں گیلے تون لے کے ایس تھان تیک لوکاں تون چیجا سکھا سکھا کے پٹھ پاسے لاؤندا اے۔ ۶- سو جدوں پیلطس نے ایہ سنیا تہ اوہ پتا کروایا پئی کتہ ایہ بندہ گیلیلے نئیں۔ ۷- تہ جدوں اونوں پتا لگا پئی ایہ بندہ پرودیس دے علاقیاں دا اے تہ اوہ یسوع تون پرودیس ول گھل دتا۔ تہ اوہ وی اونان دینا وچ یروشلم وچ ای آیا ہوا سی۔ ۸- پرودیس یسوع تون ویکھے بڑا راضی ہوا۔ کیوں جو اوہ اونوں واوا چر تون ویکھن دی اڈیک وچ سی۔ اوہ پھل تون اودے بارے سن رکھیا سی تہ بڑی آس وچ سی پئی اودے تھوں کوئی نشان ویکھے۔ ۹- پرودیس نے یسوع تون بڑے شہداں وچ سوال کیت پَر یسوع نے اونوں کوئی جواب نا دتا۔ ۱۰- سردار کاہن تہ فقیر کھلوکے اونوں ڈاڈھ غصے نال دوسی آکھدے رہے۔ ۱۱- پرودیس نے ایہ فوجیاں سن یسوع تون ڈاڈھ عزت کیتا تہ اودا مزاق اڈایا۔ فیر اونان اونوں چمکے کپڑے پٹھ تہ پیلطس کول واپس گھل دتا۔ ۱۲- جدوں پیلطس نے یسوع دے نیاں لئی اونوں پرودیس ول گھلیاتے اوسے دیہاڑے پرودیس تہ پیلطس آو وچ بار بن گئے۔ جدکے ایدوں پھل اونان وچ ویر سی۔ ۱۳- تہ پیلطس نے سردار کاہناں، سرداراں تہ لوکاں تون کتھیاں کیتا۔ ۱۴- تہ اونان تون آکھیا، 'تسین ایدی پیشی میرے لگ اجیہ بندے وانگ کردے او پتہ جیہڑا لوکاں تون پٹھ پاسے لاؤندا اے۔ پَر ویکھو میں تہاڈے لگا پینوں بڑے سوال کیتے نا ای مینوں ایس بندے وچ اونان گلاں دا چنیاں دا تسین ایدے لے الزام پتہ لاؤندے او، کجھ قصور وکھالی دتا۔' ۱۵- تہ نا ای پرودیس تون کیوں جو اوہ ایدے تھوں کوئی اجیا کَم نہیں ہوا، چیدے سببوں ایدوں جانوں مار دتا جاوے۔ ۱۶- سو میں ایدوں مار پٹاکے چھڈ دیاں گا۔' ۱۷- تہ اونوں ضرور سی پئی اوہر عیدتے اونان لئی کسے قیدی تون چھڈ دیوے۔ ۱۸- پَر اوہ سارے اگو وڈے ہوکے سنگ پاڑ پاڑکے ایہ آکھن لگ پتہ پئی ایدوں اندر کرتے ساڈے لئی برا تون چھڈ دے۔ ۱۹- تہ برا تہ اوہ قیدی سی جنہوں شہر وچ دنگا فساد کرتے خون پون دے سببوں قید کیتا ہوا سی۔ ۲۰- تہ پیلطس نے یسوع تون چھڈ دین دے ارادے نال فیر اونان تون آکھیا۔ ۲۱- پَر اوہ جلا جلاکے آکھن لگ پئی ایدوں صلیب دے صلیب! ۲۲- اوہ اونان تون تیجی وار اک واری پور پچھیا پئی کیوں؟ ایہ کیہ بُرائی کیتی اے؟ میں ایدے وچ اجیہ کوئی گل نہیں ویکھی چیدے سببوں ایدوں قتل کیتا جاوے۔ ایس لئی میں ایدوں کولڑے مرواکے چھڈ دیاں گا۔ ۲۳- پَر اوہ پور وی اچی اچی ایہ منگ کر دے رہے پئی ایدوں صلیب دیوے۔ تہ اونان دا رولا پاؤنا پیلطس تون مننا ای پیا۔ ۲۴- تہ پیلطس نے حکم کیتا پئی جو کجھ اوہ آکھدے نیں اونج ای ہووے۔ ۲۵- تہ جنہوں فسادتے خون پون دے الزام وچ قید کیتا ہوا سی اونوں اونان دی منگ دے سببوں چھڈ دتا۔ پَر یسوع تون اونان دی منگ دے حساب نال سپاہیاں دے حوالہ کر دتا۔ ۲۶- تہ جدوں اوہ اونوں لے پتہ جانڈے سن تہ اونان شمعون نامی اک کرینی تون جیہڑا پندوں پیا اؤندا سی پھرکے شولی اودے دھر دتی پئی یسوع دے مگر مگر لے کے تھرے۔ ۲۷- تہ لوکاں دی اک وڈی جماعت تہ کئی زنانیاں جیہڑیاں اودے لئی روندیاں پٹ دیاں سن اودے مگر مگر تریڈیاں جاندیاں سن۔ ۲۸- یسوع نے اونان ول مڑکے آکھیا، 'یروشلم دی دھنیو مینوں نہیں سگوں ایہ لئی تہ اپنیاں بالاں لئی روؤ۔' ۲۹- کیوں جو ویکھو پئی اوہ دیہاڑے اُون ای ولہ نیں جدوں اوہ آکھن گے پئی دھن نیں اوہ جیہڑیاں بانجھ نیں تہ اوہ کُکھاں جیہڑیاں نہیں پھلیاں تہ اوہ جھاتیاں چنیاں دڈھ نہیں پیاں۔ ۳۰- اوس ولہ اوہ ہاڑاں تون آکھن گے پئی ساڈے لے ڈگ پوؤ تہ ٹیلیاں تون پئی ساہنوں لکا لوؤ۔ ۳۱- کیوں جو اوہ پَرے رُکھ نال اینج پتہ کر دے نیہے سکے نال کیہ کجھ نہ کرن گے؟' ۳۲- تہ اوہ دو پور بندیاں تون وی جیہڑے بدکار سن لئی جانڈے سن پئی مارے جان۔ ۳۳- جدوں اوہ اوس تھان اپڑے جنہوں کھوٹری آکھدے نیہے اوتھ اونوں شولی دتا۔ تہ بدکاراں تون وی اک تون سجتے دوجے تون کھپتھ شولی چاڑیا۔ ۳۴- یسوع نے آکھیا، 'ابا! اپناں تون معاف کر دے کیوں جو ایہ نہیں جان دے پئی کیہ کر دے نیں۔' ۳۵- تہ لوکی کھلوکے پتہ ویکھے دے سن تہ سردار وی مخول کر کرکے آکھدے سن پئی ایہ پور تون بجایاتے جے ایہ خدا دا مسیح تہ اودا جُنیا ہوا اے تہ ایہ آپ تون وی آپ ای بجاوے۔ ۳۶- فوجیاں نیں وی کول آکے سیرک آگاہ کرکے اونوں تھٹھا ماریا تہ آکھیا، 'جے تُون یہودیہ دا بادشاہ ایہے لپے آپ تون آپ بجا۔' ۳۸- تہ اک نوشتہ وی اودے لے لایا، 'یہودیہ دا بادشاہ ایہو جے۔' ۳۹- جیہڑے بدکاراں تون سولے تنگیاں گیا سی اونان وچوں اکے اونوں مہینا مارکے ایہ آکھن لگا پئی کیہ تُون مسیح نہیں؟ تُون ایہ آپ توتے ساہنوں بجا۔ ۴۰- پَر دوجے اونوں چھڑکے جواب دتا پئی کیہ تینوں رب دا کوئی ڈر نہیں جدکے تُون وی ایہو ای سزا بھگتن لئی پھڑیا گیا ایں؟ ۴۱- نلہ ساہنوتے ایہ سزا اپنیاں کر توتان دے سببوں بھگتنی ای چا پیدی اے۔ پَر ایس بندے نے کوئی وی بھیڑا کَم نہیں کیتا۔ ۴۲- فیر اوہ آکھیا، 'یسوع! جدوں تُون اپنی بادشاہی وچ آویں تہ میرا جیتا رکھیں۔' ۴۳- یسوع نے اونوں آکھیا، 'میں سچ آکھنا وان پئی تُون آج ای میرے نال بہشت وچ ہوویں گا۔' ۴۴- فیر دوپہر تون لے کے تیجے پَر تیک پوری دھرتی پھیرا پے گیا۔ ۴۵- تہ سورج کالا ہو گیا تہ پکل دا پڑا وچکاروں پاٹ گیا۔ ۴۶- فیر یسوع بڑی آچی آواز نال آکھیا، 'رتا! میں اپنی روح تیرے تہنہاں وچ کرنا وان۔' تہ ایہ آکھ کے دم چھڈ دتا۔ ۴۷- جدوں صوبیدار نے ایہ سب کجھ بُندیا ویکھیا تہ رب دی وڈیائی کرکے آکھن لگا، 'بے شک ایہ بندہ بڑا ای نیک سی۔' ۴۸- تہ اوہ سارے لوکی جیہڑے تُولیاں بن بن کے تہ سن اپنیاں ساریاں کماں تون بُندیاں پیا ویکھے اپنیاں جھاتیاں پٹ دیاں پٹ دیاں پچھل پیری مڑ گئے۔ ۴۹- پَر اودے سارے جان پچھان ولہ تہ اوہ زنانیاں جیہڑیاں گیلیوں اودے نال آتیاں سن، ڈراڈے کھلو کے ایہ سارا حال پٹیاں ویکھدیاں سن۔ ۵۰- تہ ویکھو! یوسف نال دا اک بندہ پینچایت دا ممبر سی۔ اوہ اک جنگلے نیک بندہ سی۔ ۵۱- اوہ اونان دی صلاح تہ اونان دے ایس کم دی حامی نہیں سی بھری۔ اوہ یہودیہ دے شہر ارمیتہ دا باشندہ تہ رب دی بادشاہی دی اڈیک رکھدا سی۔ ۵۲- اوہ پیلطس کول جا کے یسوع دی لاش دا پچھیا۔ ۵۳- اوہ اونوں لادکے قلمل دے کپڑے وچ وھلیٹا تہ اوس قبر وچ لبا کے رکھ دتا جیہڑی چٹان وچ پئی ہوئی سی تہ چیدے وچ کدی کوئی وی نہیں سی پیا۔ ۵۴- تہ اوہ تیاری دا دن سبت دا دن چڑھن والا

سی۔⁵⁵ اوناں زانیاں جیہڑیاں اوہدے نال گلیلوں آئیاں سَن مگر مگر گئیاں تے اوس قبر نُون ویکھیا لَہ ای وی ویکھیا پئی اوہدی لاش
کینچ رکھی گئی سی۔⁵⁶ اوہ مڑ آئیاں تے خوشبو ولہ مصلا لَہ عطر نُون تیار کیتا لَہ سبت دے دیہاڑے جیویں حُکم سی، اوناں آرام کیتا۔

۱۔ لے اوبہت دے پہلے دین مٹھ بنیرے ای خوشبو ولہ مصالایاں تون جیہڑے اونان تیار کیتا سی نال لے کے قبر لے آئیاں۔ ۲۔ لے ویکھیا پئی پتھر قبرون ریڑیا ہوا اے۔ ۳۔ اوہ اندر آئیاں پر اونان تون خُداوند یسوع دی لاش اوتھ نہ لہی۔ ۴۔ لے ایج ہوا پئی جدون اوہ حیران ای سنہ ویکھو دو بندے جنہاں چمکن ولہ کپڑے پلٹے ستن اونان کول آکھلوے۔ ۵۔ جدون اونان ڈرکے اپنے سر نیولستے اونانے اونان تون آکھیا پئی جیوندے تون مویاں وچ کیوں پٹیاں لہدیاں جے؟ ۶۔ اوہ ایتھ نئیں سگوں جی اٹھیا اے۔ یاد نئیں پئی جدون اوہ گلیل وچ ای سیتے اوتھ تہانوں کینج آکھیا سی پئی ۷۔ پک اے پئی ابن آدم پایاں دے حولہ کیتا جاوے، صلیب دتا جاوے لے تیج دیہڑے جی اٹھ۔ ۸۔ اونان زنائیاں تون اوپدیاں گلاں یاد آئیاں۔ ۹۔ لے قبرون مڑکے اونان گیاراں تہر سارے لوکاں تون اپناں گلاں دی خبر دئی۔ ۱۰۔ جنہاں رشولاں تون ایہ گلاں آکھیاں اوہ مریم مگدلینی، یوا، یعقوب دی ماں مریم لے اونان دے نال ہور زنائیاں ستن۔ ۱۱۔ پر ایہ گلاں اونان تون قصیاں جیاں لگیاں لے اونان نیں اونان دا یقین نہ کیتا۔ ۱۲۔ فیر وی پطرس اٹھ کے قبر ول تسیا لے گوڑی جھاتی ماریتے کیہ ویکھیا پئی کھن ای کھن اے۔ لے اوہ ایس سارٹیاں گلاں بارے حیرانی وچ دُبا ہوا اپنے گھر تون تھر گیا۔ ۱۳۔ لے ویکھو پئی اوسے دیہڑے اونان وچون دو بندے ایماؤس نامی اک پنڈول تھر دے جانے ستن۔ اوہ یروشلم تون کوئی ست میل دے پنڈے وے۔ ۱۴۔ لے اوہ اپناں سارٹیاں گلاں بارے جیہڑیاں ہوئیاں ستن آپو وچ گل بات کردے جانے ستن۔ ۱۵۔ جدون اوہ گل بات پچھ پاچھ کر دے ستنے ایج ہوا پئی یسوع آپ نیڑے آ کے اونان دے نال نال تھن لگ پیا۔ ۱۶۔ پر اونان دیاں آکھاں بند کیتیاں ہوئیاں ستن پئی اونان سپیان نا سکن۔ ۱۷۔ اوتھ اونان تون آکھیا پئی اے کیہ گلاں نیں جیہڑیاں تھیں تھر دے تھر دے آپو وچ کردے اوتھ؟ لے اوہ اداس جیہو کے کھلو گئے۔ ۱۸۔ تہ اکنے چہدا ناں کیلیپاس سی اونون آکھیا پئی کیہ اک تون ای یروشلم وچ بندے ایس جیہڑا نئیں جان دا پئی اپناں دناں وچ اوتھ کیہ کیہ ہوا اے؟ ۱۹۔ اوتھ اونان تون پچھیا پئی کیہ ہوا اے؟ اونانے اونون یسوع ناصری بارے دسیا پئی اوہ خُدا ساری قوم دے لگے کمتے کلام وچ قدرت والا نبی سی۔ ۲۰۔ لے کینج سردار کاہناتے ساڈے سردار قتل دے حکم لئی اونون پھڑا دتا لے اونون صلیب دئی۔ ۲۱۔ پر ساہنوں آس سی پئی ایہو ای اے جیہڑا اسرائیل تون جھٹکارا دیوے گا لے آج اپناں سارٹیاں گلاں تون ہوئیاں تیجا دین ہو گیا اے۔ ۲۲۔ لے ساڈے وچون کچھ زنائیاں نیں وی ساہنوں حیران کر دتا اے جیہڑیاں ستن سویرے قبر دے گئیاں ستن۔ ۲۳۔ لے جدون اونان تون اوپدی لاش نا لہیتے ایہ آکھ دیاں ہوئیاں آئیاں پئی اسیں رویا وچ فرشتیاں تون وی ویکھیا لے اونان نیں دسیا پئی اوہ جیوندے اے۔ ۲۴۔ لے کچھ ساڈے نال دیاں وچون وی قبرتے گئے لے جینج زنائیاں آکھیا سی اونج ای ویکھیا پر اونون قبر وچ نہ ویکھیا۔ ۲۵۔ یسوع نے اونان تون آکھیا، ”بے عقلوں لے نبیاں دیاں سارٹیاں گلاں تون منن وچ شست دلو۔ ۲۶۔ کیہ مسیح تون ایہ دکھ شہر کے اپنے جلال وچ داخل ہونا ضروری نئیں سی؟ ۲۷۔ فیر موسیٰ لے سارباں نبیاں تون شروع کرکے سارباں نوشتیاں وچ چنیاں گلاں اودے حق وچ لکھیاں ہوئیاں ستن اوہ اونان تون سمجھا دیاں۔ ۲۸۔ اپنے چر وچ اوہ اوس پنڈ دے نیڑے آہر گئے جتھ اونان جانا سی لے یسوع دے تھن تون ایج لگدا سی جیویں اوتھ ہور آگاں جانا ہووے۔ ۲۹۔ پر اونان اوتھ ایہ آکھ کے زور دتا پئی ساڈے نال رو کیوں جو شام دا ویلا ہو گیا اے۔ سو یسوع نے اونان دے نال رن تون اندر گیا۔ ۳۰۔ لے جدون اوہ اونان دے نال کھان لئی بیٹھا سیتے ایج ہوا پئی اوتھ روئی لئیے برکت دے کے توڑتے اونان تون دین لگا۔ ۳۱۔ تہ اونان دیاں آکھاں کھل گئیاں لے اونان نیں اونون سپیان لیا لے اوہ اونان دیاں نظراں تون غائب ہو گیا۔ ۳۲۔ اونان نیں آپو وچ آکھیا پئی جدون اوہ راہی پیا ساڈے نال گلاں کردا لے ساڈے نوشتیاں دا بھید کھولدا سیتے کیہ ساڈا دل جوش نئیں سی ماردا؟ ۳۳۔ سو اوہ اوسے ویلے اٹھ کے یروشلم تون پرت گئے لے گیاراں تون لے اونان دے سنگیاں تون اکٹھیاں کیتا۔ ۳۴۔ اوہ ایہ آکھدے ستن پئی خُداوند سچی مچیں جی اٹھیا اے لے شمعون تون وکھالی دتا اے۔ ۳۵۔ لے اونانے اپنے راہ دا حال دسیا لے ایہ وی پئی اونون روئی توڑدیاں ہویاں کینج سپانیا۔ ۳۶۔ اوہ ایہ گلاں کر ایہ ستن پئی یسوع آپ اونان وچ آکھلو لے اونان تون آکھیا پئی تہاڈی سلامتی ہووے۔ ۳۷۔ پر اوہ گھبرا گئے تہ ڈرکے سمجھیا پئی کیسے روح تون ویکھدے نیں۔ ۳۸۔ اوتھ اونان تون آکھیا، ”تھیں کیوں گھبرانے او؟ اتے کاہنوں تہاڈے دل وچ شک پیندا اے؟ ۳۹۔ میرے تہاں پیراں تون ویکھو پئی اے مین ای آں۔ مینوں پھ لاکے ویکھو کیوں جو روح دا گوشت تہاڈاں نئیں ہندیاں جینج میرے وچ تھیں ویکھدے او۔“ ۴۰۔ لے ایہ آکھ کے اوتھ اپنے تھتے پیر اونان تون وکھلے۔ ۴۱۔ جدون خوشی دے مارے اونان تون یقین نا آیا سگوں حیران پھندے ستن اوتھ اونان تون آکھیا کیہ ایتھ تہاڈے کول کچھ کھان لئیے؟ ۴۲۔ اونان نیں اونون تھنی ہوئی مچھی دا اک ڈکرا دتا۔ ۴۳۔ لے اوتھ کے اونان دے سامنے کھادا۔ ۴۴۔ فیر اوتھ اونان تون آکھیا، ”ایہ میریاں اوہ گلاں نیں جیہڑیاں مین تہاڈے نال اوس ویلے کیتیاں ستن جدون تہاڈے نال سی۔ اے ضروری سی پئی چنیاں باتاں موسیٰ دی تورت لے نبیاں دیاں صحیفیاں لے زبوراں وچ میرے بارے لکھیاں نیں پوریاں ہوں۔“ ۴۵۔ لے اوتھ اونان دا ذہن کھولیا تاں جو کلام تون سمجھن۔ ۴۶۔ لے اونان تون آکھیا پئی مسیح دکھ جھلے گا لے تیج دیہڑے مویاں وچون جی اٹھ گا۔ ۴۷۔ لے یروشلم تون لے کے سارباں قوماں وچ توبتے گناہواں تون معافی دی منادی اودے ناں تون کیتی جاوے گی۔ ۴۸۔ تھیں اپناں گلاں دے گواہ او۔ ۴۹۔ لے ویکھو پئی جہدا میرے پتھون وعدہ کیتا اے مین اونون تہاڈے لے گھلاں گا۔ پر جدون تیک عالم بالا تون تہانوں قوت دا لباس نا مل جاوے، ایسے شہر وچ رُک رہا۔ ۵۰۔ تہ اوہ اونان تون شہروں باہر بیت عنبہ دے سامنے گیا لے اپنے پتھ چُک کے اونان تون برکت دئی۔ ۵۱۔ لے جدون اوہ اونان تون برکت دے رہا سیتے ایج ہوا پئی اوہ اونان تون وکھ ہو گیا لے اسمان تے چُکیا گیا۔ ۵۲۔ لے اوہ اونون سر نیوا کے بڑی خوشی خوشی یروشلم تون پرت گئے۔ ۵۳۔ تہر ویلے پیکل وچ رب دی حمد کردے رہے۔

یوحنا دی انجیل

۱- شروع وچ کلام سی لے کلام ربّ دے نال سی لے کلام ربّ سی-۲- ایہو ای شروع وچ ربّ دے نال سی-۳- سارنیاں شیواں اودے سببوں پیدا ہواں لے جو کجھ پیدا ہوا اودے وچوں کوئی شے وی اودے ینا پیدا نئیں ہوئی-۴- زندگی اودے وچ سی لے اوہ زندگی بندیاں دا چانن سی-۵- لے چانن بنیرے وچ چمک دا اے لے بنیرے اونیوں نا قبولیا-۶- ایک بندہ چیدا ناں یوحنا سی آیا- اوہ ربّ ولوں گھلیا گیا سی-۷- ایہ بندہ گواہی دین آیا پئی چانن دی گواہی دیوے تاں جو اودے سببوں سارے ایمان لیان-۸- اوہ آپتے چانن نئیں سی پر چانن دی گواہی دین لئی آیا سی-۹- سچا چانن جیڑا ہر ایک بندے تون چمکاندا اے، دنیا وچ آن تون سی-۱۰- اوہ دنیا وچ سی لے دنیا اودے سببوں پیدا ہوئی پر دنیا اونیوں نا سپانیا-۱۱- اوہ اپنے گھر آیا پر اودے اپنیاں نیں ای اونیوں نا قبولیا-۱۲- پر چنیاں نیں اونیوں قبول کیتا اونیہ اونیوں تون ربّ دی آل بنن دا حق دتا مطلب کے اونیوں تون جیڑے اودے نارتے ایمان لیاندے نیں-۱۳- اوہ لبو نال نئیں، نا جسم دی خواہش نال لے نا ای بندے دی مرضی نال سگوں ربّ تون پیدا ہوئے-۱۴- لے کلام جسم بنیا لے فضلے سچائی نال بھرے ساڈے وچ وستی لے اسیں اودا اجیا جلال ویکھیا جیویں پتو دے آکھو دا جلال ہووے-۱۵- یوحنا لے اودے بارے گواہی دتی لے اچی آواز نال آکھیا پئی ایہ اوہو ای اے چیدا مین تہانوں دتیا سی پئی جیڑا میرے باجوں آؤندا اے اوہ میرے نالوں وڈا نکلیا کیوں جو اوہ میرے تون پھلاں سی-۱۶- کیوں جو اودی معموری وچوں آسیں سبھناں پایا مطلب کے فضلے فصل-۱۷- ایس لئی پئی شریعتے موسیٰ رائیں دتی گئی سی پر فضلے سچائی یسوع مسیح دے رائیں-۱۸- ربّ تون کیسے کدی نئیں ویکھیا- آکھو پتر جیڑا پتو دی گود وچ اے اونیہ ای اونیوں ظاہر کیتا-۱۹- لے یوحنا دی گواہی اے وے پئی جدوں پھودیاں نیں یروشلمیوں کاہنہ لاوی ایہ پچھن لئی اودے کول گھلے پئی تون کون ایں؟

۲۰- اونیہ اقرار کیتا لے انکار نہ کیتا سگوں اقرار کیتا پئی مینے مسیح نئیں-۲۱- اونیوں تون پچھیا، ”فیر تون کون ایں؟ کدے تون ایلایا ایں؟“ اونیہ آکھیا، ”میں نئیں آن“۔ اونیوں پچھیا، ”کدے تون اوہ نیں ایں؟“ اونیہ جواب دتا، ”نئیں“۔ سو اونیوں تون اونیوں آکھیا، ”فیر تون کون ایں؟“ تاں جو آسیں اپنے گھلن والیاں تون جواب دے سکھن۔ تون اپنے حق وچ کدے آکھیا ایں؟“۔۲۲- اونیوں آکھیا پئی جیویں یسوعا نیں آکھیا اے، اوجار وچ ایک ہوکا دین ولے دی آواز ہاں پئی تئیں خداتوند دی راہ تون سیدھا کرو-۲۴- ایہ لوک فریسیاں ولوں گھلے گئے سن-۲۵- اونیوں تون اونیوں ایہ سوال کیتا پئی جے تون نا مسیح ایں نا ایلایا لے نا اوہ نیں فیر بیتسم کیوں دینا ایں؟-۲۶- یوحنا لے جواب وچ اونیوں تون آکھیا پئی مین پانی نال بیتسم دینا ہاں پر تھڈے وچ ایک بندہ کھلوتا اے جنہوں تئیں جان دے-۲۷- مطلب کے اوہ جیڑا میرے بعد آن والا اے جیدی جتنی دا تسم وی مین کھولن جوگا نئیں-۲۸- ایہ گلاں بردن دے پار بیت غنیاہ وچ ہوئیاں جتھ یوحنا بیتسم دیندا سی-۲۹- اگلے دہائے اونیہ یسوع تون اپنے ول آندیاں ویکھے آکھیا، ”ویکھو! ایہ خدا دا بڑے اے جیڑا دنیا دا پاپ چک کے لے جاند اے-۳۰- ایہ اوہی اے جیدے بارے مین آکھیا سی پئی ایک بندہ میرے باجوں آؤندا اے جیڑا میرے تون وڈا اے کیوں جو اوہ میرے تون پھلاں سی-۳۱- لے مینے اونیوں تون سبھناں دا پر ایس لئی پانی نال بیتسم دیندا ہوا آیا ہاں پئی اوہ اسرائیل لے ظاہر ہو جاوے-۳۲- لے یوحنا ایہ گواہی دتی پئی مین روح تون کبوتر وانگ آسمانوں لہندیاں ویکھیا لے اوہ اودے لے کھلو گیا-۳۳- لے مینے اونیوں تون سی جان دا پر جنہیں مینوں پانی نال بیتسم دین لئی گھلیا اے اونیہ ای مینوں آکھیا پئی جیدے لے تون روح تون لہندیاں لے کھلوندیاں ویکھیں اوہو ای اے جیڑا روح القدس نال بیتسم دیوے گا-۳۴- ایس لئی مین ویکھیتے گواہی دتی پئی ایہو اے جیڑا خدا دا پتر اے-۳۵- اگلے دہائے یوحنا لے اودے چلیاں وچوں دو بندے کھلوئے سن-۳۶- اونیہ یسوع تون جاندے ہوئیاں ویکھے آکھیا، ”ویکھو! ایہ خدا دا بڑے اے!“-۳۷- لے جدوں اودے دونوں چلیاں اونیوں ایہ آکھ دیاں شہادت یسوع دے پچھے تھ پتے-۳۸- یسوع مڑک لے اونیوں تون اپنے مگر تھ دیاں ویکھے اونیوں تون پچھیا پئی تئیں کدے پتہ لہدے او؟ اونیوں تون اونیوں آکھیا، ”اُستاد! تون کتھ رنا ایں؟“۔۳۹- اونیہ اونیوں تون آکھیا، ”جلوے ویکھو لہو“۔ سو اونیوں تون لکے اودے رن دی تھان ویکھی لے اوس دہائے اوہ اودے نال ای رہے کیوں جو ایہ دسویں گھنٹہ دا ویلا سی-۴۰- اونیوں دونوں وچوں جیڑے یوحنا دی گل سن کے یسوع دے مگر تھ پتے سن ایک شمعون پطرس دا بھرا اندریاس سی-۴۱- اونیہ پھلاں اپنے سگ تھرا شمعون نال مل کے اونیوں آکھیا پئی ساہنوں خرسٹس مطلب کے مسیح لہے گیا اے-۴۲- اوہ اونیوں یسوع کول لایا- یسوع اودے نگاہ کر کے آکھیا پئی تون یوحنا دا پتر شمعون ایں؟ تون کیفا مطلب کے پطرس آکھو ایں گا-۴۳- اگلے دہائے یسوع گلیل جانا چایا لے فلپس نال ملایا- لے یسوع اونیوں آکھیا پئی میرے پچھے تھ پتہ-۴۴- فلپس، اندریاس لے پطرس دے شہر بیت صیدا دا واسی سی-۴۵- فلپس تین ایل نال مل کے اونیوں آکھیا پئی جیدا ذکر موسیٰ تورت وچ لے نبیاں نیں کیتا اے اوہ ساہنوں لہے گیا اے- اوہ یوسف دا پتر یسوع ناصری اے-۴۶- تین ایلے اونیوں آکھیا، ”کدے ناصرہ وچوں کوئی چنگی شے نکل سکدی اے؟“۔ فلپس نے آکھیا، ”تھ لکے ویکھو!“-۴۷- یسوع تین ایل تون اپنے ول آؤندے ہواں ویکھے اودے حق وچ آکھیا، ”ویکھو! ایہ پکا اسرائیلی اے- ایہدے وچ کوئی دھوکا فریب نئیں“۔۴۸- تین ایلے اونیوں آکھیا پئی تون مینوں کتھوں دا جانن والا ایں؟ یسوع اونیوں آکھیا، ”ایہدوں پھلاں پئی فلپس تینوں سدّ دا، مین تینوں اوس ولے ویکھیا جدوں تون انجیر دے رُکھ پتھاس سی“۔۴۹- تین ایلے اونیوں جواب وچ آکھیا، ”اُستاد! تون ربّ دا پتر ایں- تون اسرائیل دا بادشاہ ایں“۔۵۰- یسوع اونیوں آکھیا، ”کدے تون ایس لئی ایمان لایا ایں پئی مین تینوں انجیر دے رُکھ پتھ ویکھیا؟ تون ایہدے تون وی وڈے وڈے کم ویکھیں گا“۔۵۱- فیر اونیوں آکھیا، ”مین تہانوں ساریاں تون سچ مچ آکھنا ہاں پئی تئیں آسمان تون کھلا لے ربّ دیاں فرشتیاں تون اُتان جاندیاں لے این آدم لے لہندیاں ویکھو گے“۔

۱- تن دن بعد گلیل دے علاقہ قانا وچ اک شادی سی۔ یسوع دی ماں اوتھ موجود سی۔ ۲- یسوع اودے شاگرد وی اوس شادی وچ سدے گئے سن۔ ۳- جدوں ہُک گئی تے یسوع دی ماں اوتھ اونوں کہیا کہ "ایہاں کول ہُک گئی اے" ۴- یسوع جواب دتا، "اے عورت، تُوں میرے کول کیوں آئی ایس؟ اج میرا ویلا نہیں آیا" ۵- اودی ماں نوکراں نوں کہیا، "اے تونوں جنج وی کہندا اے، اوسے طرح ای کرو" ۶- اوتھ یہودیاں دی پاکیزگی دی رسم دے مطابق پتھر دے چھ مٹک رکھبوئے سن۔ پھر اک دی گنجائش دو یا تن من دے برابر سی۔ ۷- یسوع اوناں نوں کہیا، "مٹکیاں نوں پانی دے نال بھر دو" سو اوناں نے کناریاں تک بھر دتے۔ ۸- فیر اوتھ نوکراں نوں کہیا، "ایدھ وچوں کجھ کڈھ کُن ضیافت دا انتظام کرن ولے وڈھ کولے جاو" اوناں اُنج ای کہتا۔ ۹- ضیافت دا انتظام کرن ولے وڈھ نے پانی، جہیزا ہ بن گیا سی، چکھیا۔ پر او نہیں جاندا سی پئی اے کتھوں آئی اے [صرف نوکر جاناں مٹکیاں وچوں کڈی سی، جانداں سن] اوتھ لاڑے نوں سدیا۔ ۱۰- اوتھ اونوں کہیا، "ہر بندہ چنگی ہ پلاں دیندا اے گھٹیا اودوں جدوں سارے دھت ہو جان۔ پر تُوں چنگی مَن تیکر رکھی ہوئی اے" ۱۱- ایہ پلا معجزہ یسوع گلیل دے علاقہ قانا وچ کر کے اپنا جلال ظاہر کیتا اودے شاگرد اودے اُتے ایمان لیلے۔ ۱۲- ایدوں بعد یسوع، اودی ماں، اودے بھائی تے اودے شاگرد کفر نجوم گئے کجھ دن اوتھ ای ٹہرے رہے۔ ۱۳- یہودیاں دی فسح نیڑے سی ایس لئی یسوع یروشلم نوں چلا گیا۔ ۱۴- اوتھ اوتھ بیل، بھیدائے کبوتر وچن ولے رقم دا لین دین کرن والیاں نوں بیٹھ ویکھیا۔ ۱۵- اوتھ رسی دا کوڑا بنا پلے سنہ بیلے بھیدائے دے سب نوں پیکل وچوں باہر کڈھ دتا۔ اوتھ رقم دا لین دین کرن والیاں دے میزے رقم سب اُلٹ دتی۔ ۱۶- اوتھ کنوتر فروشاں نوں کہیا، "اے سب چیزاں ایتھوں لے جاؤ۔ میرے پیو دے گھر نوں منڈی بناو ناں بند کرو" ۱۷- اودے شاگراں نوں یاد آیا کہ لکھیا اے، "تیرے گھر دی غیرت مینوں کھا جئے گی" ۱۸- فیر اختیار ولے یہودیاں نے جواب وچ کہیا، "جدوں دا تُوں ایہ سب کجھ کردا پیا ایس، تُوں سانوں کی نشان وکھانا ایس؟" ۱۹- یسوع جواب دتا، "پیکل نوں ڈھا دیو۔ میں تن دناں وچ اینوں کھڑا کر دواں گا" ۲۰- یہودی اختیار والیاں نے آکھیا، "ایہ پیکل چھالی سالوں وچ بنی اے، تے تُوں صرف تن دناں وچ کھڑی کر دیویں گا؟" ۲۱- پر او اپنے بدن دی پیکل دی گل کر دا پیا سی۔ ۲۲- اودے مرن توں جی اُٹھن دے بعد اودے شاگرداں نوں ایہ یاد آیتے او صحیفیلتے اودے کہبوئے اُتے ایمان لیلے۔ ۲۳- اُنجدوں فسح دی عید دے وقت او یروشلم وچ سی، تے ہتھیرے ایہ معجزے ویکھے اودے ناں اُتے ایمان لیلے۔ ۲۴- پر یسوع اوناں اُتے اعتبار نہیں سی کردا کیوں جو او اوناں ساریاں نوں جاندا سی۔ ۲۵- کیوں جو او نہیں جاندا سی پئی کوئی انسان دے حق وچ گواہی دیوے ایس لئی کہ جو کجھ وی انسان دے دل وچ ہوندا اے او سب جاندا اے۔

۱۔ فیر اوتھ اک فریسی، یہودیوں دا اُستاد جدا نان نیکو دیمس سی، ۲۔ او رات دے ویلے یسوع کول آیاتے یسوع نوں کہن لگا، "اے ربی، اسی جاندے ہاں کہ تُوں اُستاد ایسے رب ولوں بھیجا گیا ایں۔ کیوں جو جیڑے نشان تُوں ویکھانا ایں کوئی نہیں وکھا سکدا جد تک رب اودے نال نہوے۔" ۳۔ یسوعے اونوں جواب دتا، "میں سچ سچ کہندا ہاں کہ جد تک کوئی فیر نہ جمے، او اونا چر رب دی بادشاہی نہیں ویکھ سکدا۔" ۴۔ نیکو دیمس نے اونوں کہیا، "کی کوئی دوبارہ اپنی ماں دے رحم وچ وڑے دوبارہ پیدا ہو سکدا اے؟" ۵۔ یسوعے جواب دتا، "میں تینوں سچ کہندا آں، کہ جدوں تک کوئی پانی سے رُوح توں پیدا نہوے او آسمان دی بادشاہی وچ داخل نہیں ہو سکدا۔" ۶۔ جیڑا جسم توں پیدا ہوا او جسم سے جیڑا رُوح توں پیدا ہوا اور رُوح اے۔ ۷۔ حیران نہو کیوں جو میں تینوں کہیا اے پئی دوجی واری پیدا ہونا ضروری اے۔ ۸۔ ہوا جیڑے پاسے اودا من کردا اے وگدی اے۔ تُسی آواز سُن دے او، پر نہیں جاندے کہ او کتھوں آوندی اے کتھ جاندی پئی اے۔ جیڑا رُوح تھوں پیدا ہوا بالکل ایسا ای اے۔" ۹۔ نیکو دیمس جواب دیندیاں ہویاں بولیا، "ایہ کس طرح ممکن اے؟" ۱۰۔ یسوعے جواب دتا، "تُوں اسرائیل دا اُستاد ایں، فیر وی تُوں ایناں چیزاں دی سمجھ نہیں رکھدا؟" ۱۱۔ میں سچ سچ کہندا ہاں، اسی اوہی بول دے آں جو جاندے آتے جو ویکھیا اے اودی گواہی دینے آں۔ تُسی فیر وی ساڈی گواہی نہیں من دے۔" ۱۲۔ توادے نال زمین دیاں گلاں کردا واں، تُسی اودا یقین نہیں کردے جے میں آسمان دیاں گلاں کراں گا تُسی کیوں کر یقین کرو گے؟ ۱۳۔ کوئی آسمان لُٹے نہیں چڑھیا سولہ اودے جیڑا آسمان توں اُتریا اے۔ صرف ابن آدم۔ ۱۴۔ جس طرح موسیٰ نے بیابان وچ سپ نوں اُچے چڑھایا، ضرور اے کہ ابن آدم نوں وی اُچے چڑھایا جلتے۔ ۱۵۔ تاں جو جو کوئی وی ایمان لیاوے اودے وچ ہمیشہ دی زندگی پلے۔ ۱۶۔ کیوں جو رب نے دُنیا نال ایہو جہی پریت رکھی کہ اُونہ اپنا اکلوتا پُتر وار دتا۔ تاں جو جو کوئی وی اودے لُٹے ایمان لیاوے لاک نہوے بلکہ ہمیشہ دی زندگی پاوے۔ ۱۷۔ رب نے دُنیا لُٹے الزام لائون لئی اپنا پُتر نہیں سی بھیجا بلکہ ایس لئی کہ اودے وسیلے دُنیا نوں بچاوے۔ ۱۸۔ جو اودے لُٹے ایمان لیاوندا اے اودے لُٹے سزا دا حُکم نہیں ہوندا پر جیڑا اودے لُٹے ایمان نہیں لیاوندا اودے لُٹے سزا دا حُکم ہو چکا اے۔ کیوں جو او رب دے اکلوتے پُتر اُٹے ایمان نہیں لیا۔ ۱۹۔ سزا دے حُکم دی وجہ اے کہ تُوں دُنیا وچ آیاتے لوکاں نے تُوں دی بجلے پیرے نوں پیار کیتا۔ کیوں جو اودے کم بُرے سی۔ ۲۰۔ جو کوئی بُرے کم کردا اے، تُوں دی حقارت کردا اے۔ روشنی ول نہیں آوندا پئی اودے بُرے کم ظاہر نہوں۔ ۲۱۔ پر جو سچے عمل کردا اے او تُوں کول آوندا اے تاں جو اودے کم ظاہر ہوں کہ رب وچ کیتے گئے۔" ۲۲۔ اینہوں بعد یسوعے اودے شاگرد یہودی دے علاقے نوں گئے کجھ دن اوتھ ٹھہرے بیتسم دیندے رہے۔ ۲۳۔ یوحنا وی سالیہ دے لاگ عینوں وچ بیتسم دیندا سی کیوجو اوتھ چوکھا پانی سی۔ لوکی اودے کول آوندے بیتسم لیندے سن۔ ۲۴۔ کیوں جو یوحنا اوس وقت تک قید وچ نہیں گیا سی۔ ۲۵۔ فیر اوتھ پاکیزگی دی رسم دی بابت یوحنا رسول دے شاگرداں دیے اک یہودی دے درمیان بحث ہوئی۔ ۲۶۔ او یوحنا کول گئے کہیا، "ربی، دریلے پردن دے اوس پار جیڑا تیرے نال دا اے جدهی تُوں گواہی وی دینا ایں، بیتسم دیندا اے سارے اودے ول پئے جاندے۔" ۲۷۔ یوحنا نے جواب دتا، "بندہ اودوں تک کجھ نہیں سکدا جدوں تیکر اونوں اُپیروں نہ دتا جلتے۔" ۲۸۔ تُسی آپ میرے گواہ او۔ میں کہندا ساں کہ میں مسیح نہیں۔ بلکہ اوس تھوں پہلاں بھیجا گیا آں۔ ۲۹۔ ڈلہن، ڈولے دی ہوندی اے۔ ڈولے دا دوست کھلوتا اے ڈولے دی آواز سُن کے بہت خوش اے۔ ایسے طرح میری خوشی مکمل ہوندی اے۔ ۳۰۔ ضرور اے کہ او ودے میں کم ہواں۔ ۳۱۔ جیڑا اُپیروں آوندا اے او سب توں لُٹے ہوندا اے۔ جیڑا زمین دا اے او زمین ای توں اے زمین دیاں گلاں کردا اے۔ پر جیڑا آسمان توں اے او سب توں لُٹے اے۔ ۳۲۔ اُونہ جو کجھ ویکھاتے سُنیا اے، اودے گواہی دیندا اے۔ پر اودی گواہی کوئی نہیں مندا۔ ۳۳۔ او جو کوئی اودی گواہی قبول کردا اے۔ یقین رکھدا اے کہ خُدا سچا اے۔ ۳۴۔ اے او جنوں رب نے بھیجا اے او رب دا کلام دسدا اے۔ او رُوح ناپ ناپ کے نہیں دیندا۔ ۳۵۔ پئیو، پُتر نال محبت کر دا اے اُونہ سب چیزاں اودے ہتھ وچ کر دیتا ہے۔ ۳۶۔ جو کوئی پُتر لُٹے یقین رکھدا اے ہمیشہ دی زندگی پاوے گا۔ پر او جیڑا پُتر دی نافرمانی کردا اے زندگی نوں کدی نہ ویکھ گا۔ بلکہ رب دا قہر ہمیشہ اودے لُٹے رہوے گا۔"

۱۔ فیر جدوں یسوع نوں پتہ چلیا کہ فریسیاں نوں علم ہو گیا اے پئی او یوحنا توں زیادہ شاگرد بناونداتے بیتسم دیندا اے۔^۲ [حالانکہ یسوع آپ نہیں بلکہ اودے شاگرد بیتسم دیندے سن] ۳۔ او یہودیہ نوں چھڈکے گلیل نوں واپس چلا گیا۔^۴ پر ضروری سی کہ او سامریہ وچوں ہوکے لنگ۔^۵ فیر او سامریہ دے اک شہر جہیڑا سوخار کہلندا سی آیا۔ او علاقہ دے اوس حصہ دے لاگ گیا جہیڑا یعقوبنہ اپنے پتر یوسف نوں دتا سی۔^۶ اوتھہ یعقوب دا کھوں سی۔ یسوع سفر توں تھکیا ہوا کھوں لُٹے بہ گیا۔ ایہ کوئی دن دی چھویں گھڑی سی۔^۷ اک سامری عورت پانی بھرن لئی آئی۔ یسوع اونوں کہیا، "مینوں پین لئی پانی دے"۔^۸ کیوں جو اودے شاگرد لاگے دے قصہ وچ کھانا لین گئے سن۔^۹ سامری عورت نے اودے کولوں پوچھیا، "توں یہودی ہوکے کس طرح اک سامری عورت کولوں پانی منگ دا ایں؟" [کیوں جو یہودی سامریاں نال کوئی میل جھول نہیں رکھ دے سن] ۱۰۔ یسوع اونوں جواب دتا، "جے توں رب دے تحفہ نوں جاندی تے ایہ وی جان دی کہ کون اے جہیڑا تیرے کولوں پین دا پانی منگ دا پیا اے۔ اودے کولوں منگ دیتے او تینوں زندگی دا پانی دیندا"۔^{۱۱} عورت بولی، "اے صاحب، تیرے کولتے بالٹی وی نہیں تے کھوں ڈونگا اے، توں مینوں کیوں زندگی دا پانی دیویں گا۔^{۱۲} توں ساڈے پیئو یعقوب نالوئے وڈا نہیں، کہیں؟ جنہ ایہ کھوں سانوں دتاتے اسی آپ وی ایس کھوں توں پانی پیتا۔ اودے بجیاں وی تے ڈنگراں وی"۔^{۱۳} یسوع اونوں جواب دتا، "جو کوئی وی ایس پانی وچوں پیٹے گا دوبارہ پیاسا ہووے گا۔^{۱۴} پر جدوں اوس پانی وچوں پیٹے گا جہیڑا میں اونوں دواں گا کدی وی پیاسا نہوے گا۔ بلکہ جہیڑا پانی میں اونوں دواں گا او اودے اندر اک چشمہ بن جاوے گا۔ ہمیشہ دی زندگی لئی جاری رہے گا"۔^{۱۵} عورت بولی، "صاحب، مینوں او پانی دے جہیڑا پیاتے فیر کدی پیاسی نہووائے مینوں پانی بھرن واسطے ایتھہ دوبارہ نہ آونا ہوے"۔^{۱۶} یسوع بولیا، "جا اپنے خاوند نوں سدھتے واپس ایتھہ آ"۔^{۱۷} عورت نے جواب دتاتے بولی، "میرا کوئی خاوند نہیں"۔ یسوع بولیا، "توں صیح آکھیا اے پئی تیرا کوئی خاوند نہیں۔^{۱۸} کیوں جو تیرے پہلے پنج خاوند سن۔ تے ہن جہیڑا تیرے نال اے، او تیرا خاوند نہیں۔ توں جو وی کہیا اے سچ اے"۔^{۱۹} عورت نے اونوں کہیا، "صاحب، مینوں لگدا اے توں کوئی نبی ایں۔^{۲۰} ساڈے پیئو دادے، ایس پہاڑ لُٹے عبادت کر دے سن۔ پر توں کہنا ایں کہ یروشلم او تھان اے جتھ قومیاں نوں عبادت کرنی چاہی دی اے"۔^{۲۱} یسوع نے کہیا، "اے عورت، یقین رکھ، او گھڑی آون والی اے جدوں تسی باپ دی عبادت نہ ایس پہاڑ لُٹے کروگتے نہ یروشلم وچ۔^{۲۲} تسی اودی عبادت کر دے او جنوں نہیں جاندے، اسی اودی عبادت کر دے آن جنوں جاندے آن۔ کیوں جو نجات یہودیاں وچوں اے۔^{۲۳} کیوں جو او گھڑی آون والی اے، بلکہ آچکی اے کہ باپ دی پرستش رُوحہ سچائی نال کرن گتے باپ وی ایہو جتھ پرستار لیہ دا اے۔^{۲۴} رب رُوح اے لازم اے کہ اودے پرستار اودی پرستش رُوحہ سچائی نال کرن"۔^{۲۵} عورت بولی، "مینوں پتہ اے مسیحا آون والا اے [جنوں مسیح کہندے] جدوں او آوے گا، سانوں ہر چیز دے بارے سمجھاوے گا"۔^{۲۶} یسوع نے اونوں کہیا، "میں جہیڑا تیرے نال بولدا ہاں، او میں ای آں"۔^{۲۷} اوسے گھڑی اودے شاگرد واپس آگئے حیران ہوئے کہ او عورت نال گلاں کرن ڈھیا اے۔ فیر وی اوناں وچوں کسے نہ پچھیا کہ توں کی جاپندا ایں یا اوس عورت نال کی گل کر ریا سی۔^{۲۸} سو عورت نے اپنا گھڑا اوتھہ ای چھڈ دتاتے اپنے قصہ وچ واپس جا کے لوکاں نوں کہن لگی،^{۲۹} اوتے اک آدمی نوں ویکھو جنہ مینوں او سب کجھ دسیا اے جو وی میں آج تک کیتا اے۔ کی ہو سکدا اے کہ مسیح ایہو ای اے؟^{۳۰} ۳۔ او قصہ چھڈکے اودے کول آگئے۔^{۳۱} ایسے دوران شاگرد اونوں کہن لگے، "ربی، کھانا کھا"۔^{۳۲} اوتھہ جواب دتا، "میرے کول کھان لئی ایسا کھانا اے جدا توانوں نہیں پتہ"۔^{۳۳} شاگرد آپس وچ کہن لگے، "کوئی ایدے لئی کجھ کھان لئی لے کتے نہیں آیا، ایویں ہویا؟"۔^{۳۴} یسوع نے اوناں نوں کہیا، "میرا کھانا ایہ وے کہ اپنے بھیجن ولے دی مرضی پوری کرا تے اودا کم پورا کراں۔^{۳۵} تسی نہیں کہندے سو پئی چار مہینہ بعد کٹائی شروع ہون والی اے، میں توانوں کہواں گا کہ کھیتاں دی فصل ول ویکھو او پک کے کٹائی لئی تیار کھڑی اے۔^{۳۶} تہن جہیڑا کٹائی کردا اے مزدوری وی لہے گا۔ ہمیشہ دی زندگی دا پھل وی اکٹھا کرے گا۔ تاں جو جہیڑا بیج دا اے جتھ وڈھ دا اے دونوں رل کے خوشی مناوے"۔^{۳۷} ایدھ وچ ایہ گل سچی ثابت ہوندی اے کہ، "اک بیج گاتے دوسرا وڈھ گا"۔^{۳۸} "میں توانوں اوتھہ کٹائی لئی بھیجنا واں جتھ تسی کجھ وی نہیں کیتا۔ دو جیاں نے کم کیتا اے تسی اوناں دی محنت وچ حصہ پاوندے او"۔^{۳۹} اوس شہر وچ رہن ولے بٹھیرے سامری اوس عورت دی خبر دی بابت جہیڑی گواہی دیندی سی کہ، "اوتھہ سب کجھ جو میں آج تک کیتا، مینوں دسیا اے"۔ اودے لُٹے ایمان لیلے۔^{۴۰} سو سامری اودے کول لُٹتے کہن لگے پئی سادے نال تھوڑا چرھ رہے۔ او فیر دو دن اوناں دے نال ریا۔^{۴۱} اودے کلام دے سبب بٹھیرے اودے لُٹے ایمان لیلے۔^{۴۲} اوناں اوس عورت نوں کہیا، "ہن اسی تیرے کہن لُٹے ای ایمان نہیں لیاے بلکہ تیرے اسی آپ ای سُن لیا اے تے ایہ وی جاندے آن کہ ضرور ایہو ای اے جہیڑا دُنیا دا نجات دہندہ اے"۔^{۴۳} دو دن بعد او اوناں نوں چھڈکے گلیل نوں گیا۔^{۴۴} یسوع نے خود کہیا، "بنی اپنے علاقہ وچ عزت نہیں پاوندے"۔^{۴۵} جدوں او گلیل وچ گیلے گلیلیانے اونوں "جی آیاں ہوں" کہیا۔ ایس لئی کہ جنہ کم اوتھہ عید دے دوران یروشلم وچ کیتے اوناں او آپ ویکھ۔ کیوں جو او وی عید وچ گئے سن۔^{۴۶} فیر او گلیل دے علاقہ قانا وچ آیا جتھ اوتھہ پانی نوں مہ بنایا سی۔ اوتھہ اک شاہی افسر جدا پتر کفرنحوم وچ بیمار سی۔^{۴۷} جدوں اوتھہ سُنیا کہ یسوع یہودیہ توں گلیل آیا ہوا اے، تے اوتھہ اودے کول جا کے اونوں کہیا، "میرے نال چلتے میرے پتر نوں جہیڑا مرن والا اے، شفا دے"۔^{۴۸} یسوع نے اونوں کہیا، "تسی جدوں تک نشان یا معجزہ نہیں ویکھ دے ایمان نہیں لیاوندے"۔^{۴۹} افسر نے کہیا، "صاحب، چھیتی چلو ایس توں پہلاں کہ میرا بچہ مر جائے"۔^{۵۰} یسوع نے اونوں آکھیا، "جا تیرا بچہ زندہ اے"۔ اوس بندے نے یسوع دی گل دا یقین کیتلے چلا گیا۔^{۵۱} حلہ او جاندا پیا ای سی کہ اودا نوکر اونوں ملیاتے اوتھہ کہیا، "تیرا پتر زندہ اے"۔^{۵۲} اوتھہ نوکر نوں پوچھیا، "کس ولے او جنگا ہونا شروع ہوا سی"۔ او بولیا کہ "کل تقریباً ستویں گھڑی اودا بخار لٹھ گیا سی"۔^{۵۳} فیر پیئو نوں پتہ لگ گیا کہ ایہ اوی گھڑی سی جدوں یسوع نے اونوں کہی سی، تیرا پتر زندہ اے۔ سو او آپتے اودا سارا تیر یسوع لُٹے ایمان لیلے۔^{۵۴} ایہ دوجا نشان تے معجزہ سی جہیڑا یسوع نے یہودیہ توں گلیل وچ آکے دکھایا۔

۱- ایناں گلاں توں بعد یہودیوں دا تہوار آیتہ یسوع یروشلم نوں چلا گیا۔ ۲- یروشلم وچ بھیڑ دروازے دے کول اک حوض اے جیڑا عبرانی زبان وچ بیت حسدا کہلندا اے۔ ایدے پنج دروازے۔ ۳- بھیرے بیمار، لہ لنگڑے مفلوج لوکی اوتھ پئے رندے سن۔ [اضافی تحریر: بہترین پُزلہ نسخہ وچ ایہ آیت موجود نہیں، "پانی دہلن دا انتظار کر دے سن"] ۴- [اضافی تحریر: بہترین پُزلہ نسخہ وچ آیت نمبر ۴ موجود نہیں، "کیوں جو رب دا فرشتہ حوض لے اُترے اک خاص وقتہ پانی بلایا کر دا سیتہ جو کوئی پانی بل دیاں اُودے وچ وڑھ جاندا سی اودی جیڑی وی بیماری ہندی سی، شفا پا جاندا سی"] ۵- اوتھ اک بندہ موجود سی جیڑا اٹھتی سالوں توں بیمار سی۔ ۶- جدوں یسوعہ اونوں لمیاں پیاں ویکھیلے ایہ جان کے کہ او بڑے چر توں ایس حالت وچ اے، اونوں کہیا، "توں شفا پائونا شاہندا ایس؟" ۷- بیمارے جواب دتا، "صاحب، میرے کول کوئی نہیں جیڑا جس ویلہ پانی ہلے مینوں حوض وچ لا دیوے۔ بلکہ میرے آن توں پہلاں ای کوئی پور وڑھ جاندا اے۔" ۸- یسوعہ اونوں کہیا، "اُٹھ، اپنی منجی چُکے تے پھر"۔ ۹- اوس گھڑی او مرد چنگا ہو گیلے اپنی منجی لے کے تَرن لگ پیا۔ ۱۰- فیر یہودیوں نے اونوں جیڑا چنگا ہوا سی کہیا، "آج سبت اے تینوں اپنا بستر چُکن دی اجازت نہیں اے۔" ۱۱- اوتھ جواب دتا، "جہ مینوں شفا دتی اے اوہ ای مینوں کہیا اے، اپنا بستر چُکے تے پھر"۔ ۱۲- اوناں اودے کولوں پوچھیا، "او کون بندہ اے جہ تینوں کہیا کہ اپنا بستر چُکے تے پھر"۔ ۱۳- پر جہ شفا پائی سی نہیں سی جاندا پئی او کون اے۔ کیوں جو بھیڑ دے سبب یسوع اوتھوں خاموشی نال نکل گیا سی۔ ۱۴- ایناں گلاں توں بعد او بندہ یسوع نوں پیکل دے وچ ملیا۔ یسوعہ اونوں کہیا، "ویکھ، توں شفا پا لئی اے فیر لگے تون گناہ نہ کریں۔" کتہ ایویں نہو جاوے کہ کوئی ایس توں وی مندی تیرے نال ہووے۔" ۱۵- او بندہ چلا گیلے جاکہ یہودیوں نوں خبر دتی کہ جہ اونوں شفا دتی اے او یسوع سی۔ ۱۶- اُپن ایناں گلاں توں یہودی یسوع نوں ستاؤں لگے کیوں جو او ایہ کم سبت نوں کر دا سی۔ ۱۷- یسوعہ اوناں نوں جواب دتا، "میرا باپ اچے تک کم کر دا اے۔ میں وی کرنا واں"۔ ۱۸- ایس وجہ توں یہودی اونوں قتل کرن لئی پور زور لان لگے۔ کیوں جو نہ صرف سبت توڑ دا سی بلکہ رب نوں اپنا پیٹو کہندا سی۔ ایتھ آپ نوں رب دے برابر بنان دا سی۔ ۱۹- یسوعہ اوناں نوں آکھیا، "میں سچ کہندا ہاں، پُتر آپس کجھ وی نہیں کر سکدا سولہ اوس دے جو باپ نوں کردیاں ویکھ دا اے۔ کیوں جو، جو کجھ باپ کردا اے، پُتر وی اوہی سب کجھ کر دا اے۔" ۲۰- کیوں جو باپ پُتر نوں پیار کر دا اے۔ سب کجھ جو آپی کر دا اے اونوں ویکھاوند اے۔ او ایس توں وی وڈیاں چیزاں اونوں ویکھاوے گا تاں جو تُسی حیران ہووے۔ ۲۱- جس طرح باپ مُردے اُٹھاندے زندہ کر دا اے ایس طرح پُتر وی جنوں چاہندا اے زندہ کر دا اے۔ ۲۲- باپ کسے دی عدالت نہیں کر دا بلکہ اوتھ عدالت کرن دا سارا کم پُتر نوں دے دتا اے۔ ۲۳- تاں جو پر کوئی پُتر دی عزت کرے۔ جس طرح باپ دی کر دے۔ جو کوئی پُتر دی عزت نہیں کر دا او باپ دی وی عزت نہیں کر دا جہ اونوں بھیجیا اے۔ ۲۴- میں توانوں سچ سچ کہندا آں، جو میراں گلاں سُن داتے میرے بھیجنے والے لے ایمان لیاندا اے او ہمیشہ دی زندگی پلے گلتے اودے لے سزا دا حُکم نہیں ہویا۔ بلکہ او موت چوں نکلے زندگی وچ داخل ہو گیا اے۔ ۲۵- میں توانوں سچ سچ کہندا آں، کہ ویلا نیڑے اے۔ بلکہ آگیا اے کہ مُردے رب دے پُتر دی آواز سُن گتے جیڑے سُن گے او زندہ ہو جان گے۔ ۲۶- کیوں جو جس طرح پیٹو دے اپنے اندر زندگی اے، اوتھ پُتر نوں وی دتی، تاکہ اودے اپنے وچ زندگی ہووے۔ ۲۷- ایتھ باپ نے پُتر نوں انصاف کرن دا اختیار دتا کیوں جو او ابن آدم اے۔ ۲۸- ایدے حیران نہو۔ ویلا نیڑھ اے جدوں قبراں وچ وی ہر کوئی اودی آواز سُنے گا۔ ۲۹- باہر آوے گا۔ جناں چنگے کم کیتھہ زندگی لئی کھڑے کیتھہ جان گتے جناں مندے کم کیتھہ عدالت لئی کھارے جان گے۔ ۳۰- میں اپنے ولوں کجھ نہیں کر دا۔ جس طرح سُننا واں اوس طرح انصاف کرنا واں۔ میرا انصاف سچا اے کیوں جو اپنی مرضی نہیں لبھدا بلکہ اودی جہ مینوں بھیجیا اے۔ ۳۱- جہ میں اپنی گواہی آپ ای دیواں گتے میری گواہی سچی نہیں ہووے گی۔ ۳۲- کوئی پور اے جیڑا میری گواہی دیندا اے میں جان دا آں کہ او گواہی سچی اے۔ ۳۳- تُساں یوحنا ول پیغام بھیجیلے اوتھ سچ دی گواہی دتی۔ ۳۴- پر جیڑی گواہی مینوں ملی، او بندے ولوں نہیں۔ میں ایہ گلاں تاں کر دا آں پئی تُسی بچ جائو۔ ۳۵- یوحنا اک بلدا ہولتہ چمکن والا چراغ سیتہ تواڈی منشا سی کہ تھوڑے چر لئی اودی روشنی وچ خوش رہو۔ ۳۶- تاں وی یوحنا دی گواہی توں زیادہ وڈی گواہی میری اے۔ کیوں جو باپ نے جیڑے کم مکمل کرن لئی مینوں حق یعنی ایہوسارے کم جو میں کردا آں، میرے بارے گواہی دیندے کہ باپ نے مینوں بھیجیا اے۔ ۳۷- باپ، جہ مینوں بھیجیا اے، آپ میرے بارے گواہی دیندا اے۔ نہ ای تُسی اودی آواز سُنی اے نہ ای کدی ویکھیا اے۔ ۳۸- تُسی اودا کلام اپنے اندر نہیں رکھدے کیوں کہ جنوں اوتھ بھیجیا اے اودے لے ایمان نہیں لیاندے۔ ۳۹- تُسی کتاب مقدس وچ لبھ دے او، کیوں جو تُسی سوچدے او کہ ایناں وچ ہمیشہ دی زندگی اے۔ ایہی کتاب مقدس میری بابت گواہی دیندی اے۔ ۴۰- پر تُسی زندگی پائون لئی میرے کول آئون لئی راضی نہیں۔ ۴۱- میں بندیاں توں تعریف نہیں کروانا چاہندا۔ ۴۲- پر میں جاندا آں کہ تواڈے اندر رب دا پیار نہیں۔ ۴۳- میں اپنے باپ دے ناں توں آیا واں۔ تُسی مینوں قبول نہیں کر دے۔ اگر کوئی پور اپنے ناں توں آوے گتے تُسی اونوں قبول کر لئو گے۔ ۴۴- تُسی کس طرح یقین کرو گے؟ تُسی جیڑے اک دوجے دی تعریف کر دے او پر اوس تعریف دے طلب گار نہیں جیڑی خدائے واحد توں ہندی اے۔ ۴۵- ایہ نہ سوچو، کہ میں آپ، باپ دے لگے، تواڈے لے الزام لاواں گا۔ او جیڑا تواڈے لے الزام لاوندا اے موسیٰ اے جدے لے تواڈی اُمید اے۔ ۴۶- جہ تُسی موسیٰ لے یقین رکھ دے۔ میرے لے وی یقین رکھ دے، کیوں جو اوتھ میرے بارے لکھیا اے۔ ۴۷- اگر تُسی اودے لکھتے یقین نہیں رکھ دے۔ فیر تُسی میرے کلام لے کس طرح یقین کرو گے؟

۱- ایناں گلاں دے بعد یسوع گلیل دی جھیل جنوں تبریاس دی جھیل وی کہندے، دے اوس پار گیا۔ ۲- اک وڈا ہجوم اوہدے پچھ لگا سی کیوں جو انانے او معجزے جیڑے او بیمار لے کر دا سی ویکھسن۔ ۳- یسوع پاڑ لے جلا گیا اوتھ اپنے شاگرداں نال بیٹھ گیا۔ ۴- [اوس ویلہ یہودیاں دا تہوار، عید فصح نیڑے سی] ۵- جدوں یسوع نے نظر چک کے ویکھلے اونوں اک وڈا ہجوم اپنے ول آندا نظر آیا۔ اوتھ فلپس نوں کہیا، ایناں ساریاں دے کھان لئی اسی اینیاں روٹیاں کتھوں لیا سکدے؟ ۶- [یسوع نے ایہ صرف فلپس نوں آزماں لئی کہیا نہیں۔ اونوں خود پتہ سی کہ او کی کرن والا اے] ۷- فلپس نے جواب دتا، " دو سو دینار دیاں روٹیاں وی ایناں لئی کافی نہیں پئی پر اک نوں تھوڑی تھوڑی آجلے۔ " ۸- شاگرداں وچوں اک نے جیڑا شمعون دا پرا اندریاس سے یسوع نوں کہیا، ۹- " ایتھ اک مُنڈا اے جدے کول جواں دیاں پنج روٹیاں دو مچھیاں، پر ایہ لوکاں وچ اوہ کجھ وی نہیں۔ " ۱۰- یسوع نے کہیا، " لوکاں نوں بٹھائو۔ " اوس جگہ تے بہت گاہ سی ایس لئی او جیڑے تقریباً پنج ہزار مرد سن بیٹھ گئے۔ ۱۱- فیر یسوع نے او روٹیاں لٹیاں شکرگزاری کرن دے بعد بیٹھ ہوئے لوکاں نوں دیندا گیا۔ اوتھ مچھیاں نال وی ایسے طرح کیتلے جناں وی او چاندے سن اوناں نوں دتا۔ ۱۲- جدوں لوکاں نے رج کے کھا لیا تے اوتھ اپنے شاگرداں نوں کہیا، " بچیاں ہویاں ٹکڑیاں نوں جمع کر لئو تاں جو کجھ ضائع نہوے۔ " ۱۳- فیر اوناں نے جمع کر لیتے جواں دیاں پنج روٹیاں دے ٹکڑے جیڑے کھان والیاں توں بچ گئے سن، بارہ ٹوکریاں بھر گئیاں۔ ۱۴- جدوں لوکاں نے اوہدے کیتھوئے معجزے ویکھ تے اوناں کہیا، " جیڑا نبی دُنیا وچ آون والا سی، ایہو ای سچا بنی اے۔ " ۱۵- جد یسوع نوں احساس ہوا پئی او اونوں پھڑکے زبردستی بادشاہ بنانا چاندے، او فیر پاڑ کلا ای پاڑ لے جلا گیا۔ ۱۶- جدوں شام ہوئی اوتھ شاگرد جھیل نوں گئے۔ ۱۷- او کشتی وچ برک جھیل دے اوس پار کفر نحوم ول چاندے پئے سی۔ اوس وقت تک بنیرا ہو گیا سی۔ یسوع حلقہ تک اوناں وچ نہیں سی آیا۔ ۱۸- بڑی تیز ہوا چل رہی سی۔ جھیل وچ خطرناک لہراں اٹھنا شروع ہو گئیاں۔ ۱۹- جدوں او سفر وچ تن چار میل نکل گئے اوناں نے یسوع نوں جھیل لے ٹر دیاں کشتی دے ول آوندے ویکھلے ڈر گئے۔ ۲۰- پر اوتھ اوناں نوں کہیا، " ایہ میں وان، ڈرو نہیں۔ " ۲۱- فیر اوناں یسوع نوں کشتی وچ آون دتے کشتی فورن اوس جگہ جا پہنچی جتھ اوناں جانا سی۔ ۲۲- اگلے دن، جھیل دے اوس پار کھلوتے ہجوم نے ویکھا پئی اوتھ اک دے سوا ہر کوئی چھوٹی کشتی نہیں سی۔ یسوع اپنے شاگرداں دے نال کشتی وچ سوار نہیں ہوا سی۔ بلکہ اوہدے شاگرد چلے گئے سن۔ ۲۳- پر اوتھ کجھ چھوٹی کشتیاں تبریاس توں آکے اوس جگہ دے لگے کھلوتیاں جتھ اوناں نے رب دا شکر گزاری کرن دے بعد روٹی کھادی سی۔ ۲۴- جدوں ہجوم نوں پتہ لگا کہ اوتھ نہ یسوع اے نہ اوہدے شاگرد، او آپ چھوٹی کشتیاں وچ سوار ہوکے یسوع نوں لیہن لئی کفر نحوم نوں چلے گئے۔ ۲۵- جدوں اوناں نے یسوع نوں جھیل دے پار لیہ لیتے اونوں کہن لگے، " اے ربی، تُوں ایتھ کدوں آیا سی؟ " ۲۶- یسوع نے جواب وچ اوناں نوں کہیا، " میں توانوں سچ سچ کہنا وان کہ تسی مینوں ایس لئی نہیں لیہ رہے کہ تاساں معجزے ویکھ بلکہ ایس لئی کہ تاساں روٹیاں کھا کے اپنے تڈھ بھرے۔ " ۲۷- سترن والی خوراک لئی محنت نہ کرو بلکہ اوس خوراک لئی جیڑی ہمیشہ دی زندگی تک رہندی اے جیڑی ابن آدم توانوں دے گا کیوں جو باپ یعنی خُدا نے اوہدے لے مہر لائی اے۔ " ۲۸- فیر اوناں نے اونوں کہیا، " اسی کی کرئے تاں جو رب دے کم کرے؟ " ۲۹- یسوع نے جواب وچ اوناں نوں کہیا، " خُدا دا کم ایہ اے کہ جس نے اونوں بھیجا اے تسی اوہدے لے ایمان لیاؤ۔ " ۳۰- تاں اوناں نے اوس نوں کہیا، " تُوں ایسا کہیڑا نشان وکھاوے گا کہ اسی تیرے لے ایمان لے ائے؟ تُوں ایساکی کریں گا؟ " ۳۱- ساڈے پٹیو دادے بیابان وچ من کھادا، کیوں جو لکھیا اے کہ اوناں نوں اوتھ آسمان اتوں روٹی دتی۔ ۳۲- فیر یسوع نے جواب وچ اوناں نوں آکھیا، " میں توانوں سچ سچ کہندا آں کہ او موسیٰ نہیں سی جیڑا توانوں آسمانی روٹی دیندا سی بلکہ میرا باپ توانوں آسمان توں اصلی روٹی دیندا اے۔ " ۳۳- کیوں جو خُدا دی روٹی او اے جیڑی آسمان توں اُتر کے دُنیا نوں زندگی دیندی اے۔ " ۳۴- تاں اوناں نے اوس نوں کہیا، " اے مالک، ایہ روٹی سانوں ہمیشہ دتا کر۔ " ۳۵- یسوع نے اوناں آکھیا، " زندگی دی روٹی میں ہاں، جیڑا میرے کول لے گا او کدی پوکھا نہوے گا۔ " ۳۶- پر میں توانوں دس چُکیا آں کہ " تاساں مینوں ویکھ لیا اے تے فیر وی ایمان نہیں لیتے۔ " ۳۷- جو کجھ باپ مینوں دیندا اے او میرے کول آجلے گا تے جیڑا لگے جیڑا وی میرے کول لے گا میں اونوں ہرگز سٹاں گا نہیں۔ " ۳۸- کیوں جو میں آسمان توں ایس لئی پٹھاں نہیں اُتریا کہ اپنی مرضی کران بلکہ اوہدی جہ مینوں بھیجا اے۔ " ۳۹- میرے بھیجن والے دی مرضی اے کہ جو کجھ اوتھ مینوں دتا اے اوہدے وچوں کجھ گنوا نہ داں بلکہ اونوں آخری دن کھڑا کران۔ " ۴۰- کیوں جو میرے باپ دی مرضی ایہ اے کہ جو کوئی پُتر نوں ویکھتے اوہدے لے ایمان لیتے او ہمیشہ دی زندگی پلے تے میں اونوں آخری دن فیر اُٹھا کھڑا کران گا۔ " ۴۱- فیر یہودی اوہدے لے بڑ بڑان لگے ایس لئی کہ اوتھ کہیا سی، " میں او روٹی آں جیڑی آسمان توں لتھی اے۔ " ۴۲- اوناں کہیا کہ ایہ " یوسف دا پُتر یسوع نہیں جدے ماں پٹیو نوں اسی چاندے؟ فیر ایہ کیوں کہندا اے کہ میں آسمان توں لتھا وان؟ " ۴۳- یسوع نے جواب وچ اوناں نوں کہیا، " تسی اپنے آپ وچ بڑ بڑانا بند کرو۔ " ۴۴- کوئی میرے کول نہیں آسکدا جناں تیک باپ جہ مینوں بھیجا اے اونوں کھچ نہ لیاوے تے میں اونوں آخری دن اُٹھا کھڑا کران گا۔ ۴۵- نبیاں دے صحفیاں وچ ایہ لکھیا اے کہ، رب ساریاں نوں سکھاوے گا، جس کسے وی باپ نوں شیعہ اوہدے کولوں سکھیا اے، او میرے کول آوندا اے۔ ۴۶- ایویں نہیں کہ کسے باپ نوں ویکھیا اے، سولہ اوہدے جیڑا رب ولوں اے، اوتھ باپ نوں ویکھیا اے۔ ۴۷- میں توانوں سچ سچ کہندا آں کہ جیڑا ایمان لبائوندا اے ہمیشہ دی زندگی اوہدی اے۔ ۴۸- زندگی دی روٹی میں ہاں۔ ۴۹- توادے باپ دادلے بیابان وچ من کھادے مر گئے۔ ۵۰- ایہ او روٹی اے جیڑی آسمان توں آوندی اے، تاں جو بندہ اوہدے وچوں کھلے نہ مرے۔ ۵۱- میں ہاں او زندگی دی روٹی جیڑی آسمان توں اُتری اے۔ اگر کوئی ایس روٹی وچوں کھاوے او ہمیشہ تک زندہ رہوے گا۔ بلکہ جیڑی روٹی میں دُنیا دی زندگی لئی دواں گا او میرا گوشت اے۔ " ۵۲- یہودی ایہ سُن کے غصہ وچ آگئے آپس وچ بحث کرن لگ گئے کہ " ایہ بندہ اپنا گوشت سانوں کھان لئی کیوں دے سکدا اے؟ " ۵۳- یسوع نے اوناں نوں کہیا، میں توانوں سچ سچ کہندا وان کہ جدوں تیک تسی ابن آدم دا گوشت نہ کھاوے اوہدا خون نہ پٹیو توادے وچ زندگی نہیں ہووے گی۔ ۵۴- جیڑا وی میرا گوشت کھاندے میرا خون پیندا اے ہمیشہ دی زندگی اوس دی اے تے میں اونوں آخری دن اُٹھا کھڑا کران گا۔ ۵۵- کیوں جو میرا گوشت سچ مچ کھان والی چیز تے میرا خون سچ مچ پین دی چیز اے۔ ۵۶- جیڑا میرا گوشت کھاندے میرا خون پیندا اے او

میرے وچ قائمیت میں اودے وچ قائم آں۔⁵⁷ جس طرح زندہ باپنے مینوں بھیجیائے میں باپ دے سبب زندہاں اوسے طرح ای جہیڑا مینوں کھاوے گا میرے سبب زندہ رہوے گا۔⁵⁸ جہیڑی روٹی آسمان توں لٹھی اے او ایہو ای اے۔ پئیو دادے دے طرح نہیں پئی کھلےتے مر گئے۔ جہیڑا وی ایہ روٹی کھلے گا او ہمیشہ تک زندہ رہوے گا۔⁵⁹ یسوع نے ایہ گلاں کفرنحوم دی اک پیکل وچ تعلیم دیندے وقت کیتیاں۔⁶⁰ شاگرداں وچوں ہتیاں نے ایہ گلاں سُن کے کہیا، " ایہ بہت اوکھی تعلیم اے، اینوں کون قبول کرے گا؟ " ⁶¹ یسوع نوں پتہ سی کہ اودے شاگرد ایس بابت آپس وچ بڑ بڑا رہے، اوناں نوں کہیا، " کی ایہ گلاں توانوں ماڑیاں لگیاں؟ " ⁶² اگر ٹسی ابن آدم نوں لے جاندے ویکھوگ جتھ او پلاں سیتے فیر کی ہووے گا؟ ⁶³ زندہ کرن والیتے رُوح اے۔ جسم کسے نفع دا نہیں۔ جہیڑیاں گلاں میں توانوں دسیاں نے او رُوح بارےتے زندگی وی۔ ⁶⁴ فیر وی توادے وچ کجھ ایسے وی۔ جہیڑے ایمان نہیں لیلے "۔ کیوں جو یسوع شروع توں ای جاندا سی کہ جہیڑے ایمان نہیں لیلے او کونےتے اونوں کون توکھا دیوے گا۔ ⁶⁵ فیر اونہ کہیا، " میں توانوں ایسے لئی آکھدا پیا سی کہ میرے کول کوئی نہیں آسکدا جنان تیک باپ ولوں اونوں توفیق نہ ملے "۔ ⁶⁶ ایس گلوں ہتھیرے شاگرد اودا ساتھ چھڈ گئےتے فیر کدی اودے پچھ نہیں گئے۔ ⁶⁷ فیر یسوع نے بارہ شاگرداں نوں کہیا، " کی ٹسی وی چھڈ کے جانا چاہندے او ؟ جے چاہندے او تے چلے جائو "۔ ⁶⁸ بطرس نے اونوں جواب دتا، " اے خداوند، اسی کدے کول جائے؟ ہمیشہ دی زندگی دیاں گلاں۔تے صرف تیرے ای کول نے۔ " ⁶⁹ اسی ایمان لیلےتے جان گئے آں کہ خُدا دا مقدس توں ایہیں "۔ [نوٹ: ایہ جملہ، خُدا دا مقدس پرلے بہترین ترجمہ وچ موجود اے۔ کجھ بعد دے ترجمان وچ ایدی اضافی تحریر اس طرح اے، مسیح، خُدا دا مقدس] ⁷⁰ یسوع نے اوناں نوں جواب دتا، " کی میں توانوں بارہ نوں نہیں چُنیاتے توادے وچوں اک شیطان اے "۔ ⁷¹ اونہ ایہ گل شمعون اسکر یونی دے پُتر یہوداہ دے بارے کہی کیوں جو اوناں بارہ وچوں ایہو سی جہیڑا اونوں توکھا دین والا سی۔

۱- اپنیاں گلاں توں بعد یسوع گلیل وچ ای پھر دا رہا۔ او یہودیہ نہیں جانا چاہندا سی کیوں جو یہودی اونوں مارن دی کوشش وچ سن۔
 ۲- یہودیاں دی عید خیام نیڑے سی۔ ۳- ایس لئی اوہدے پراواہنہ کیا، کہ "ای جگہ چھٹے یہودیہ نوں جا، تاں جو ایہ جیڑے کم ٹوں کر نا این تیرے شاگرد وی ویکھن۔" ۴- کوئی وی اگر اپنے آپ نوں ظاہر کرنا چاہندا اے جھپ کے کجھ وی نہیں کر سکا۔ اگر ٹوں ایہ کم کرنا اپنے اپنے آپ نوں دُنيا لُٹے ظاہر کر۔" ۵- کیوں جو اوس دے پرا وی اوہدے لُٹے یقین نہیں کر دے سن۔ ۶- ایس لئی یسوع اونان نوں کہا، "میرا وقت اچے نہیں آیا پر تواڈا ویلا تیار اے۔" ۷- دُنيا تواڈے نال نفرت نہیں کر سکی پر میرے نال نفرت کردی اے کیوں جو میں اونان دے شیطانی کماں دی گواہی دینا واں۔ ۸- تُسی عیدتے جائو پر میں عیدتے نہیں جاواں گا کیوں جو میرا وقت اچے پورا نہیں ہوا۔" ۹- ایہ گلاں کہن توں بعد او گلیل وچ ای ٹھہریا رہا۔ ۱۰- پر جدوں اوہدے پرا عید نوں گُشتے او وی چلا گیا پر سب دے سامنے نہیں بلکہ جھپ کے۔ ۱۱- یہودی اونوں عید لُٹے لہے دے پھر دے سن۔ کہندے سن کہ "او کتھ اے؟" ۱۲- مجھ وچ اوہدے بارے بہت بحث ہو رہی سی۔ کجھ کہندے سن کہ او جنگا بندہ اے۔ کجھ کہندے سن، نہیں او لوکاں نوں گمراہ کر دا اے۔ ۱۳- پر یہودیاں دے ڈر توں کوئی وی کھل کے گل نہیں کر دا سی۔ ۱۴- جدوں ادھی گُھو عید لنگ گئی۔ یسوع پیکل نوں گیلے تعلیم دین لگا۔ ۱۵- یہودی حیران ہوئے کہن لگے، "ایہ بندہ اپنا کجھ کنج چاہندا اے؟ ایہ کدی وی پڑھیا نہیں۔" ۱۶- یسوع جواب دتا، "میری تعلیم میری نہیں بلکہ اوہدی اے جنہ مینوں بھیجیا اے۔" ۱۷- اگر کوئی اوہدی مرضی پوری کرنا چاہندا اے ایس تعلیم بارے جان جُلے گا کہ ایہ رب ولوں اے، یا میں اپنے بارے گلاں کرنا واں۔ ۱۸- جو کوئی اپنیاں گلاں کرے او اپنی وڈیائی چائوندا اے۔ پر جے کوئی اپنے بھیجنے ولے دی وڈیائی کردا اے او سچا اے اوہدے وچ ناراستی نہیں۔ ۱۹- کی موسیٰ توانوں شریعت نہیں دتی؟ پر فیر وی تُسی شریعت لُٹے عمل نہیں کردے۔ تُسی مینوں مار دین دی کوشش وچ کیوں رہندے ہو؟" ۲۰- مجمع بولیا، "تیرے وچ بد رُوح اے۔ تینوں کون مارنا چاہندا اے؟" ۲۱- یسوع جواب دتا کہہا، "میں اکو کم کیتا اے تُسی سارے حیران ہوندے او۔" ۲۲- موسیٰ توانوں ختہ ولوں کہا، [حالانکہ ایہ موسیٰ ولوں نہیں بلکہ اباواجداد توں سی] تُسی سبب ولے دن آدمی دا ختہ کردے او۔ ۲۳- جے مرد دا ختہ سبب ولے دن کر دے او پئی موسیٰ دی شریعت نہ لُٹے فیر میرے لُٹے تُسی کیوں غصہ کر دے او، ایس لئی کہ میں سبب ولے دن اک بندے نوں کامل شفا دتی اے۔ ۲۴- جیویں نظر آوندا اے اوہدے وانگو نہیں بلکہ سچائی نال پرکھو۔" ۲۵- اونان وچوں کجھ جیڑے یروشلم وچوں لُٹے سن کہہا، "ایہ اوہو نہیں جنوں مارن لئی پھر دے؟" ۲۶- ویکھو، ایہ کُھل عام بول دا اے۔ ایہ اینوں کجھ وی نہیں کہندے۔ کی ایہ ممکن نہیں کہ حاکماں نوں علم ہووے کہ ایہو یسوع اے۔ ایہ ممکن اے؟ ۲۷- لیکن سانوہ پتہ اے پئی ایہ کتھوں اے۔ پر مسیح جدوں آوے گلتے کسے نوں وی پتہ نہیں ہووے گا کہ او کتھوں اے۔" ۲۸- فیر یسوع پیکل وچ تعلیم دیندا ہوا چلائے کہا، "تُسی مینوں وی جاندا اے اوہ وی جاندا اے کہ میں کتھوں آیا واں۔ میں اپنے آپ نہیں آیا بلکہ جنہ مینوں بھیجیا اے او سچا اے۔ پر تُسی اونوں نہیں جاندا۔ ۲۹- میں اونوں جاندا واں کیوں جو اوہ مینوں بھیجیا اے۔ میں اوہدے ولوں ایہ آیا واں۔" ۳۰- او اونوں پھرن دی کوشش کرن لگے پر کسے وی اُونوں پتہ نہ پایا کیوں جو پچے اودا ویلا نہیں سی آیا۔ ۳۱- جھوم وچوں بٹھریا۔ اودا یقین کیتلے کہن لگے، "جدوں مسیح آوے گلتے کی ایدے نالوں وی ودھ نشان وکھاوے گا؟" ۳۲- جدوں فریسیاں جھوم نوں یسوع بارے گلاں کردیاں سُنیاتے سردار کاہن۔ فریسیاں۔ اونوں گرفتار کرن لئی سپاہی بھیجے۔ ۳۳- تد یسوع نے کہا، "میں تھوڑے جتے وقت لئی تواڈے نال آں، فیر میں اوہدے کول جاواں گا جنہ مینوں بھیجیا اے۔" ۳۴- تُسی مینوں لہوگ پر نہ پائوگ۔ جتھ میں جانا اے تُسی اوہتھ نہیں آ سکا۔" ۳۵- فیر یہودی آپس وچ کہن لگ گئے، "ایہ بندہ کتھ جاوے گا جو اسی اینوں لہے نہ سکاں گے؟ کی ایہ ایدھر اودھر رن ولے یونانیاں وچ گُھل مل جاوے گلتے یونانیاں نوں تعلیم دیوے گا؟" ۳۶- ایہ کیو جیا کلام اے جو ایہ کہندا اے، کہ تُسی مینوں لہوگ پر نہ پائوگے؟۔ جتھ میں جانا اے اوہتھ تُسی نہیں آ سکا۔" ۳۷- عید دے آخری تے وڈے دیہائے یسوع اچی جگہ کھلوکے کہن لگا، "اگر کوئی پیاسا اے اوہتھ مینوں میرے کول آون دو تاں جو او پئے۔" ۳۸- جو میرے لُٹے یقین رکھدا اے، جیویں صحیفیاں وچ لکھیا اے، اوہدے اندر زندگی دے پانی دے دریا وگن گے۔" ۳۹- ایہ اوہ رُوح دی بابت کہا سی کہ جو اوہدے لُٹے ایمان رکھدے او پان ولے سن۔ پر رُوح پچے تیک دتا نہی گیا سی، کیوں جو یسوع نوں پچے تیک جلال نہیں ملیا سی۔ ۴۰- مجمع وچوں کجھ لوکاں نے ایہ سُنیاتے کہا، "بلا شبہ ایہو نبی اے۔" ۴۱- پورا۔ کہا، "ایہ مسیح اے۔" کجھ نے کہا، "کی مسیح گلیل وچوں آوے گا؟" ۴۲- کی صحیفہ ایہ نہیں کہندے کہ یسوع دائود دی نسل۔ بیت الحم وچوں آوے گا، اوس تھوں جیڑا دائود دا پنڈ سی۔ ۴۳- اوس دی وجہ نال لوکاں وچ اختلاف پکڑ گیا۔ ۴۴- اونان وچوں کجھ نے اونوں گرفتار کر لینا سی پر کسے اونوں پتہ نہ پایا۔ ۴۵- تد ایلکار، سردار کاہن۔ فریسیاں کول واپس لُٹے۔ اونان نے ایلکاراں نوں کہا، "تُسی اونوں لے کے کیوں نہیں لُٹے؟" ۴۶- ایلکاراں نے جواب دتا، "ایس طرح کدی وی کوئی نہیں بولیا۔" ۴۷- فیر فریسیاں نے اونان نوں کہا، "کی تُسی وی دھوکا کھا گئے او؟" ۴۸- کی کوئی حاکم یا فریسی اوہدے لُٹے ایمان لیا یا اے؟ ۴۹- پر صرف ایہ مجمع جیڑا شریعت نہیں جاندا۔ ایہ لعنتی۔ ۵۰- نیکودیمس [اک فریسی جیڑا پھلاں وی اوہدے کول آیا سی] نے اونوں کہا، ۵۱- کی ساڈی شریعت کسے بندے نوں شہ بغیرتے جلتے بغیر پئی اوہ کی کیتا اے، دا انصاف کر دی اے؟ ۵۲- اونان نے جواب دتا بولے، کی ٹوں وی گلیل توں ایں؟ ویکھتے لہے، کوئی وی نبی گلیل توں نہیں آوے گا۔ ۵۳- [نوٹ: بہترین پُرانی نقول وچ یوحنا ۷:۵۳-۸:۱۱ موجود نہیں] فیر ہر کوئی اپنے گھر نوں چلا گیا۔

۱۔ یسوع زیتون دے پہاڑ ول چلا گیا۔^۲ سویرے سویرے او فیر پیکل وچ آ گیا تے لوکی وی لٹتے بہ گتہ، او لوکاں نوں تعلیم دین لگ گیا۔^۳ فقیتہ فریسی اک عورت نوں جیڑی زنا کردی پھڑی گئی سی، اونوں لوکاں دے وچکار لیلے۔^۴ اونوں پوچھیا کہ، "اے اُستاد، ایہ عورت زنا کر دی ہوئی پھڑی گئی اے۔"^۵ توریت وچ موسیٰ سانوں حکم دتا اے کہ ایہو جنہ لوکاں نوں سنگسار کیتا جلتے تھن تھن ايس عورت دے بارے وچ کی کہنا ایہ؟"^۶ اوناں نے یسوع نوں پھسان واسطے ایہ سوال پچھیا سی تاں جو اودے الزام لگا سکے۔ پر یسوع تھلے جھک کے اپنی انگلی نال زمین تے لکھن لگ گیا۔^۷ جدوں او اونوں لگا تار سوال پچھ دے ریتے او اُٹھ کھلواتے اوناں نوں اکھن لگا کہ "تواڈے وچوں جنہ کدی گناہ نہیں کیتا او سب توں پہلاں ايس نوں پتھر مارے۔"^۸ ایہ آکھ کے او دوبارہ جھک گیا تے زمین تے اپنی انگلی نال لکھن لگ پیا۔^۹ جدوں اوناں نے ایہ سُنیّا، او کی وڈے کی جھوٹاک اک کر کے سارے نکل گتے یسوع کلا اوس عورت نال رہ گیا جیڑی وچ کھلوتی سی۔^{۱۰} یسوع نے کھلوکے اوس عورت نوں پچھیا، "تیرے تے الزام لان ولے کتھن؟ کی کسے وی تیرے الزام نہیں لایا؟"^{۱۱} اوہ کہیا، "اے خداوند، کسے وی نہیں۔" تد یسوع نے کہیا، "میں وی تینوں مجرم نہیں ٹھہراندا۔ جا، فیر گناہ نہ کریں۔"^{۱۲} یسوع فیر اوناں ول مخاطب ہوا کہ "دُنیا دا تُوں میں واں۔ جیڑا میرے پچھ چلے گا او میرے وچ نہیں چلے گا بلکہ زندگی دا تُوں پلے گا۔"^{۱۳} فریسیاں نے اونوں کہیا، "تُوں اپنی گواہی آپ دینا پیا وی تیری گواہی سچی نہیں۔"^{۱۴} یسوع نے اوناں نوں جواب دتا، "میں اپنی گواہی آپ دینا واں تاں وی میری گواہی سچی اے کیوں جو مینوں پتہ وے کہ میں کتھوں آیا واں تے کتھ جاناں واں۔ پر توانوں نہیں پتہ کہ میں کتھوں آیا واں تے کتھ جاناں واں۔"^{۱۵} تُسی جسم دے مطابق فیصلہ کر دے او۔ پر میں کس دا فیصلہ نہیں کردا۔"^{۱۶} جے میں فیصلہ کراں تے میرا فیصلہ سچا اے۔ کیوں جو میں کلا نہیں بلکہ میں تے میرا باپ واں جنہ مینوں بھیجا اے۔"^{۱۷} تے تواڈی شریعت وچ وی لکھیا اے کہ دو بندیاں دی گواہی سچی ہوندی اے۔"^{۱۸} اک تے میں خود گواہی دینا واں تے میرا باپ جنہ مینوں بھیجا وے میری گواہی دینا اے۔"^{۱۹} اوناں نے اونوں کہیا، "تیرا باپ کتھ اے؟" یسوع نے جواب دتا، "نہ تُسی مینوں جاندا اے او نہ میرے باپ نوں۔ جے مینوں جاندا تے میرے باپ نوں وی جاندا۔"^{۲۰} پیکل وچ تعلیم دیندے ویلے ایہ گلاں اوندے مال خانہ وچ کیتیاں تے کسے وی اونوں نہ گرفتار کیتا کیوں جو حالی تک اودا پھرن والا ویلا نہیں سی آیا۔"^{۲۱} اوہ فیر واناں نوں کہیا، "میں دُور جانا واں تے تُسی مینوں لہہ دے روگتے اپنے گناہ وچ مروگے۔ جتے میں جانا واں او تھہ تُسی نہیں آ سکدے۔"^{۲۲} تد یسوع نے کہیا، کی ایہ اپنے آپ نوں مار لے گا جیڑا کہندا اے کہ جتھ میں جاواں گا او تھہ تُسی نہیں آ سکدے؟"^{۲۳} یسوع نے اوناں نوں کہیا، "میں تے دا واں تے تُسی پتھان دے او۔ تُسی دُنیا دے اوتے میں دُنیا دا نہیں۔"^{۲۴} ايس لئی میں توانوں ایہ آکھیا، پئی تُسی اپنے گناہاں وچ مروگے جے تُسی ایمان نہ لیا توگے کہ میں اوہو ای آن تے تُسی اپنے ای گناہاں وچ مروگے۔"^{۲۵} اوناں نے اونوں آکھیا، "تُوں کون ایہ؟" یسوع نے اوناں نوں کہیا، "میں اوہو ای آن جو میں توانوں شروع توں کہندا آیا واں۔"^{۲۶} تے مینوں توانوں بہت کچھ کہنا ویتے تواڈے بارے فیصلہ کرنا اے۔ پر جنہ مینوں بھیجا اے او سچا اے جو کچھ میں اودے کولوں سُنیّا ايس اوہو دُنیا نوں دسنا واں۔"^{۲۷} پر او نہ سمجھ کہیا سانوں باپ دے بارے دس رہا اے۔"^{۲۸} یسوع نے کہیا، جدوں تُسی ابن مریم نوں اُچتے چڑھائوگے تد جانوگے کہ میں اوہو ای ہاں تے میں اپنے ولوں کچھ نہیں کردا بلکہ جیویں باپ نے مینوں سکھایا اوس طرح ایہ گلاں کہنا واں۔"^{۲۹} او جنہ مینوں بھیجا اے او میرے نال اے۔ اوہ مینوں کدی وی کلیاں نہیں چھڈیا کیوں جو میں ہمیشہ اوہی کم کر دا واں جیڑا اونوں پسند آوندا اے۔"^{۳۰} جدوں یسوع ایہ گلاں کر رہا سی تے ہتھیرے اودے تے ایمان لیلے۔"^{۳۱} یسوع نے اوناں یسوع نوں کہیا جنارے اودے تے ایمان لیاندا سی، "جے تُسی میرے کلام تے قائم روگے تُسی میرے سچے شاگرد ہوے گے۔"^{۳۲} تے تُسی سچائی جان جائوگے سچائی توانوں آزاد کرے گی۔"^{۳۳} اوناں نے اونوں جواب دتا، "اسیے ابراہام دی نسل وچوں آتے کدی کسے دی غلامی وچ نہیں رہے، تُوں کیوں کر کہندا ايس کہ تُسی آزاد کیتے جائوگے؟"^{۳۴} یسوع نے اوناں نوں جواب دتا "میں توانوں سچ کہندا واں کہ جو کوئی گناہ کردا اے او گناہ دا غلام اے۔"^{۳۵} تے غلام ہمیشہ لئی گھر وچ نہیں رہندا پر پُتر ہمیشہ تیک رہندا اے۔"^{۳۶} ايس لئی جے پُتر توانوں آزاد کرے گتے تُسی حقیقت وچ آزاد ہوگے۔"^{۳۷} مینوں پتہ اے کہ تُسی ابراہام دی نسل وچوں جے۔ فیر وی تُسی میرے قتل دی کوشش وچ ہو۔ ايس لئی میرا کلام تواڈے دلاں وچ جگہ نہیں بنا دا۔"^{۳۸} میں جو اپنے باپ دے کول ویکھیا اے کہندا آں تے تُسی وی جو کچھ اپنے باپ کولوں سُنیّا اے او کر دے۔"^{۳۹} اوناں نے جواب وچ آکھیا، "ساڈا پیوے ابراہام اے۔" یسوع نے کہیا، "جے تُسی ابراہام دے بچے ہوندے ابراہام وانگر کم وی کردے۔"^{۴۰} فیر وی تُسی میرے وگرے بندے دے قتل دی کوشش وچ لگے او جنہ توانوں اوہی حق دیاں گلاں دسیاں جیڑیاں خُدا کولوں سُنیّاں سن۔ ابراہام تے ایہ نہیں کیتا سی۔"^{۴۱} تُسی اپنے پئیو وگرے کم کر دے او۔" اوناں نے اونوں کہیا، "اسی حرام توں پیدا نہیں ہوئے۔ ساڈا اک پئیو وے یعنی رب۔"^{۴۲} یسوع نے کہیا، "جے رب تواڈا پئیو ہوندے تُسی میرے نال محبت کر دے کیوں جو میں رب وچوں نکلیاتے آیا واں۔ میں اپنے ولوں نہیں آیا بلکہ اوہ مینوں بھیجا اے۔"^{۴۳} تُسی میراں گلاں کیوں نہیں سمجھ دے؟ ايس لئی کہ میرا کلام سُن نہیں سکے۔"^{۴۴} تُسی اپنے پئیو ابلیس وچوں جے تے تُسی اپنے پئیو دیاں خواہشاں نوں پورا کرنا چاہندے۔ او شروع توں ای خونی اے سچائی قائم نہیں رہا۔ کیوں جو اودے وچ سچائی ہے ای نہیں۔ جدوں او جھوٹ بولدا اے او اپنے جئی گل کر دا اے کیوں جو او جھوٹا اے بلکہ جھوٹ دا پئیو وے۔"^{۴۵} کیوں جو میں سچ کہنا تُسی میرا یقین نہیں کر دے او۔"^{۴۶} تواڈے وچوں کسے میرے گناہ ثابت کیتا اے؟ تے جے میں سچ کہندا واں تے تُسی میرا یقین کیوں نہیں کر دے؟"^{۴۷} جیڑا رب وچوں ہوندا اے او رب دی سُندا اے۔ تُسی ايس لئی نہیں سُندے کیوں جو تُسی رب وچوں نہیں ہو۔"^{۴۸} یسوع نے اوناں نوں جواب دتا، "کی اسی سچ نہیں کہندے پئی تُوں سامری ایہ تیرے وچ بد رُوح اے؟"^{۴۹} یسوع نے جواب دتا، "میرے وچ بد رُوح نہیں بلکہ میں اپنے پئیو دی عزت کر دا واں تے تُسی میری عزت کر دے۔"^{۵۰} میں اپنی وڈائی نہیں چاہندا پر اک ہے جیڑا اونوں چاہندا اے فیصلہ کر دا اے۔"^{۵۱} میں توانوں سچ کہندا واں، اگر کوئی میرے کلام تے عمل کرے گا، او ابد تک موت نوں نہیں ویکھ گا۔"^{۵۲} یسوع نے اونوں کہیا، "ہن تے سانوں پتہ چل گیا اے کہ تیرے وچ بد رُوح اے۔ ابراہام تے دوسرے نبی وی مر گئے پر تُوں کہنا ویتے کہ اگر کوئی تیرے کلام تے عمل کرے گتے کدی وی موت دا مزہ نہیں چکھ گا۔"^{۵۳} ساڈا پئیو ابراہام جیڑا مر گیا وے تُوں کی اودے توں

وی وڈا ایس؟ پور نبی وی مر گئے تُوں اپنہ آپ نوں کی سمجھ دا ایس؟⁵⁴ ۵۴۔ یسوع نے جواب دتا، "جے میں اپنی وڈیائی آپ ای کراہتے ای وڈیائی کجھ وی نہیں۔ پر میری وڈیائی میرا پئیو کر دا اے جنوں ئسی اپنا رب کہندے او۔"⁵⁵ ۵۵۔ ئسی اونوں نہیں جانیا پر میں اونوں جاندا ہاں جے میں کہواں پئی میں اونوں نہیں جانداتے فیر تو اڈے ونگر جھوٹا بناں گا۔ پر میں اونوں جانداتے اوہدے کلامتے عمل کرنا واں۔⁵⁶ ۵۶۔ تو اڈا پئیو ابراہام میرا دن ویکھن دی اُمیدتے بہت خوش سی۔ ایس لئی اوہ ای دن ویکھاتے خوش ہویا "۔"⁵⁷ ۵۷۔ یہودیائے اونوں کہیا، " تیری عمرتے حالی ۵۰ سال وی نہیں ہوئی تے کی تُوں ابراہام نوں ویکھیا اے؟ " ⁵⁸ ۵۸۔ یسوع نے اونان نوں کہیا، " میں توانوں سچ سچ کہنا واں پئی ایس توں پہلاں کہ ابراہام پیدا ہویا سی، میں ہوں "۔"⁵⁹ ۵۹۔ ایس گلے اونانے پتھر چُک پئی اونوں مارن پر یسوع چھپ کے پیکل وچوں نکل گیا۔

۱۔ یسوع نے جانے دے ہوئے اک پیدائشی لے نوں ویکھیا جیڑا جنم توں انا سی۔^۲ شاگرداں نے پچھیا، "اے ربی، کتہ گناہ کیتا، ایہ یا ایدے ماں پئیونے کہ ایہ انا پیدا ہوا؟" ۳۔ یسوع نے جواب دتا کہ "نہ ایفے نہ ایدے ماں پئیونے کوئی گناہ کیتا سی، بلکہ ایس لئی ہوا کہ خُدا دے کم ایس وچ ظاہر ہون۔" ۴۔ جنہ مینوں بھیجیا اے اوہدے کم سانوں دن ای دن وچ کرنا ضروری۔ او رات آن والی اے جدے وچ کوئی وی بندہ کم نہیں کر سکدا۔^۵ جتا تیک میں دُنیا وچ ہاں، میں دُنیا دا نور آں۔" ۶۔ ایہ کہہ کے اوفہ زمین تے تھکیتے متی نوں گُن کے لے دیاں اکھاں تے لا دتی، ۷۔ اونوں کہیا، "جا شیلوخ [جدا ترجمہ بھیجا ہوا اے] دے حوض وچ دھولے۔" تد اوفہ جاکے دھو لیلے او سجاکھا ہوکے واپس آیا۔^۸ ایدے بعد اوس آدمی دے گوانڈیاں تے اوناں لوکاں جنارے اونوں بھیک منگ دیاں ویکھیا سی، "کہن لگے پئی کی ایہ او آدمی نہیں جیڑا بیٹھا منگ دا ہوندا سی؟" ۹۔ کہیاں نے کہیا، "ایہ اوی اے" تہ پوراں نے کہیا کہ "نہیں اوہدے ورگا اے۔" اوس آدمی نے کہیا، "میں اوی آں۔" ۱۰۔ تد اوناں نے اونوں کہیا، "فیر تیریاں اکھاں کنج کھل گئیاں؟" ۱۱۔ اوفہ جواب دتا، "اوس بندے نے جیدا ناں یسوع اے مٹی گونی تے میریاں اکھاں تے لاکے اوفہ مینوں کہیا، جا شیلوخ وچ دھولے تے میں فیر گیلے دھوکے سجاکھا ہو گیا۔" ۱۲۔ اوناں نے کہیا، "او کتہ اے؟" اوفہ کہیا، "مینوں نہیں پتہ۔" ۱۳۔ لوکی اونوں جیڑا پہلے انا سی فریسیاں کول لیلے۔^{۱۴} جس دن یسوع مٹی مل کے اکھاں کھولیاں سن او سبت دا دن سی۔^{۱۵} فیر فریسیاں نے وی اوہدے کولوں پچھیا، "تُون کس طرح بیٹا ہوا ایس؟" اوفہ اوناں نوں دسیا، "اوفہ میریاں اکھاں تے مٹی لائی تے فیر میں دھو لیتے مینوں دسدا اے۔" ۱۶۔ کچھ فریسی کہن لگے "ایہ بندہ خُدا ولوں نہیں کیوں جو ایہ سبت دے دن نوں نہیں مندا۔" پر کتیاں نے کہیا، "پئی گناہگار آدمی معجزے کنج وکھا سکدا اے؟" فیر اوناں وچ اختلاف پ گیا۔^{۱۷} فیر اوناں نے اوس لے نوں دوبارہ پچھیا، "جنہ تیریاں اکھاں کھولیاں تے تُون اوہدے حق وچ کی کہنا ایس؟" اوفہ کہیا "او نبی اے۔" ۱۸۔ پر یہودیوں نوں حلہ تک یقین نہ آیا کہ ایہ انا سی تے سجاکھا ہو گیا اے۔ جدوں تیک اوناں نے اوہدے ماں پئیو نوں جیڑا بیٹا ہو گیا سی نہ بُلایا۔^{۱۹} اے اوناں کولوں نہ پچھیا، کہ "اے توڈا پُتر اے جیڑا انا پیدا ہوا سی تے فیر اوہن کنج ویکھن لگے پیا اے۔" ۲۰۔ اوہدے ماں پئیونے جواب دتا، "سانوں پتہ اے کہ ایہ ساڈا پُتر اے تے ایہ انا پیدا ہوا سی۔" ۲۱۔ پر اسی ایہ نہیں جاندے کہ ایہ کنج پُتر ویکھن لگ گیا اے تے ایہ وی نہیں جاندے پئی کتہ ایدیاں اکھیاں کھولیاں۔ او خود بالغ اے اوہدے کولوں ای پوچھو۔ او اپنا حال خود ای سُنا دے گا۔" ۲۲۔ اوہدے ماں پئیونے یہودیوں دے ڈر توں ایہ گل کہی سی کیوں جو یہودی ایکا کر چُکے سن کہ جے کوئی وی اوہدے مسیح ہون دا اقرار کرے گلے او عبادت خلہ وچوں کڈھ دتا جلتے گا۔^{۲۳} ایس واسطے ماں پئیونے کہیا کہ "او بالغ جوان اے اوہدے کولوں پوچھو۔" ۲۴۔ اوناں نے اوس بندے نوں جیڑا انا سی دوبارہ بُلایا کہیا، "رب دی وڈیائ کر۔ اسی تے ایہ جاندے آں کہ ایہ آدمی گناہگار اے۔" ۲۵۔ اوفہ جواب دتا، "مینوں نہیں پتہ کہ او گناہگار اے یا نہیں۔ اک گل دا مینوں پتہ اے کہ میں انا ساں تے ویکھنا واں۔" ۲۶۔ فیر اوناں نے اونوں کہیا، "اوفہ تیرے نال کی کیتا سی؟ کیوں تیریاں اکھاں کھولیاں سن۔" ۲۷۔ اوفہ اوناں نوں جواب دتا، "میں تے توانوں دس چُکیا واں پر تسی نہیں سُنڈے۔ دوبارہ کیوں سُننا چاہندے او؟" کہہ تسی وی اوہدے شاگرد تے نہیں بننا؟ بننا چاہندے او؟ ۲۸۔ او اونوں بُرا پھلا کہہ کے کہن لگے، "تُون ای اوڈا شاگرد بن۔ اسی تے موسی دے شاگرد آں۔" ۲۹۔ سانوں پتہ اے کہ خُدا نے موسی نال کلام کیتا سی پر ایس بندے نوں نہیں جاندے کہ کتھوں دا اے؟^{۳۰} اوس بندے نے جواب وچ کہیا کہ، "عجیب گل اے کہ تسی نہیں جاندے کہ او کتھوں دا اے؟ حالانکہ اوفہ میریاں اکھاں کھولیاں۔" ۳۱۔ سانوں پتہ اے پئی خُدا گناہگاراں دی نہیں سُنڈا پر اگر کوئی خُدا پرست ہووے اوہدی مرضی تے چلتے او اوہدی سُنڈا اے۔^{۳۲} دُنیا دے شروع توں کدی سُنن وچ نہیں آیا کہ کسے پیدائشی لے دیاں اکھاں کھولیاں ہون۔^{۳۳} جے ایہ بندہ خُدا ولوں نہ ہوندے کچھ وی نہ کر سکدا۔" ۳۴۔ اوناں نے جواب وچ اونوں کہیا، "تُون تے سرے توں ای گناہ وچ پیدا ہوا ایہ تے تُون سانوں سکھا وین گا؟" تے اوناں نے اونوں بار کڈھ دتا۔^{۳۵} یسوع نے سُنیا کہ اونوں عبادت خلہ وچوں بار کڈھ دتا وے تے اونوں لبھکے اونوں پوچھیا پئی "توں ابن آدم تے ایمان لیانا ایس۔" ۳۶۔ اوفہ جواب دتا کہ "اے مالک، او کون اے جدے میں ایمان لیواں؟" ۳۷۔ یسوع نے اونوں کہیا، "تُون اونوں ویکھ لیا اے تے جیڑا تیرے نال گلاں کر دا پیا اے اوی اے۔" ۳۸۔ اوفہ کہیا، "اے خُداوند میں ایمان لیانا واں۔" تے اوفہ اونوں سجدہ کیتا۔^{۳۹} یسوع نے کہیا کہ، "میں دُنیا وچ عوالت کرن واسطے آیا واں تاں جو جیڑے نہیں ویکھدے او ویکھ سکے تے جیڑے ویکھدے او لہو جان۔" ۴۰۔ جیڑے فریسی اوہدے نال سن، ایہ گلاں سُن کے اونوں پچھیا، "کی اسی وی لے آں؟" ۴۱۔ یسوع نے اوناں نوں آکھیا، "جے تسی لہو بندے تے توڈے وچ گناہ نہ ہوندا۔ پر تُون کہندے او اسی ویکھدے آں، ایس لئی توڈا گناہ قائم اے۔"

۱۔ میں توانوں سچ سچ کہندا واں کہ جو کوئی وی دروازے توں بھیڈ خلع وچ داخل نہیں ہوندا بلکہ اوہور کسی طرفوں چڑھ جاندا اے۔
 اوہورے ڈاکو اے۔ ۲۔ پر جیہڑا دروازے وچوں دی آوندا اے اوہیڈاں دا چرواہا اے۔ ۳۔ اوہدے لئی دربان دروازہ کھول دیندا اے۔ بھیڈاں
 اوہدی آواز سُندیانے۔ اوہیڈاں نوں ناواں نال ہلاک باہرلے جاندا اے۔ ۴۔ جدوں اوہ ساریاں بھیڈاں نوں باہر کڈھ لیندا اے۔ اوہاں
 دے لگے لگے چل دا اے۔ بھیڈاں پچھ پچھ چل دیاں جاندیاں۔ ایس لئی کیوں جو اوہیڈی آواز پچھان دیاں۔ ۵۔ پر اوہ کسے پرلے بندے
 دے پچھ نہ جان گئیاں بلکہ اوہدے توں دور پجن گئیاں کیوں جو اوہیڈاں دی آواز نوں نہیں پچھان دیاں۔ ۶۔ یسوع نے ایہ تمثیل اوہاں نوں
 دسی پر او نہ سمجھ کہ ایہ کیڑیاں گلاں جیہڑیاں ایہ ساڈے نال کر دا اے۔ ۷۔ فیر یسوع نے اوہاں نوں کہیا، "میں توانوں سچ سچ کہندا
 واں کہ بھیڈاں دا دروازہ میں واں۔ ۸۔ جہ میرے توں پہلاں آئے اوہورے ڈاکو۔ پر بھیڈاں وی اوہاں دی نہ سنی۔ ۹۔ دروازہ میں واں۔
 جو کوئی میرے وچوں دی داخل ہووے گا اوہ نجات پلے گا۔ اوہ اندر بار جاوے گئے چارے پلے گا۔ ۱۰۔ چور وی نہیں آوندا جدوں تیکر اوہ
 چوری نہ کرے، مارے برباد نہ کرے۔ میں ایس لئی آیا واں کہ اوہ زندگی پانے۔ کثرت نال پان۔ ۱۱۔ چنگا چرواہا میں واں۔ چنگا چرواہا
 اپنی بھیڈاں لئی جان وی دے دیندا اے۔ ۱۲۔ مزدور جیہڑا چرواہا وے نہ بھیڈاں دا مالک اے، بھیڈے نوں آوندا ویکھے۔ بھیڈاں نوں چھڈ کے
 دوڑ جاندا اے۔ بھیڈیاں اوہاں نوں پھڑکے اوہاں نوں پراگندہ کر دا اے۔ ۱۳۔ اوہیڈی لئی دوڑ جاندا اے کہ اوہ مزدور اے۔ اوہوں بھیڈاں دی
 کوئی فکر نہیں۔ ۱۴۔ میں اک چنگا چرواہا واں۔ میں اپنی بھیڈاں نوں جاندا وائے اوہیڈاں جاندیاں۔ ۱۵۔ باپ مینوں جاندا اے۔ میں
 باپ نوں جاندا وائے۔ میں اپنی بھیڈاں واسطے جان وی دے سکناں واں۔ ۱۶۔ میریاں پور وی بھیڈاں جیہڑیاں ایس بھیڈے خلع دیاں
 نہیں۔ مینوں اوہاں نوں وی لیانا ضروری اے۔ اوہیڈی آواز سُندیانے تاں جو فیر اک ایہ چرواہا اک ایہ گلوہوے گا۔ ۱۷۔ ایس واسطے
 باپ مینوں پیار کردا اے کیوں جو میں اپنی جان دینا واں تاں جو اوہوں فیرلے سکاں۔ ۱۸۔ کوئی میرے کولوں کھو نہیں سکدا بلکہ میں
 اوہوں آپ ایہ دے دینا واں۔ مینوں اوہوں دین دا وی اختیار اے۔ اوہوں فیر لین دا وی اختیار اے۔ اے حکم میرے باپ ولوں مینوں ملیا
 اے۔ ۱۹۔ اپنا گلاں دی وجہ نال یہودیوں وچ فیر اختلاف پیدا ہو گیا۔ ۲۰۔ اوہاں وچوں کافی کہن لگے پئی "ایہدے وچے بد رُوح اے۔ ایہ
 پاگل اے۔ تُسی اوہیڈی کیوں سُن دے اوہ"۔ ۲۱۔ یسوع نے پوچھا، "ایہ ایہو جے بندے دیاں گلاں نہیں جدے وچ بد رُوح ہووے۔ کی کدی بد
 رُوح لے دیاں اکھاں کھول سکدی اے؟" ۲۲۔ یروشلم وچ عید تمجید ہوئی۔ ۲۳۔ جاڑے دا موسم سی۔ یسوع پیکل دے اندر سلیمانی
 برآمدے وچ چل رہا سی۔ ۲۴۔ فیر یہودیوں نے اوہوں گھیرا پا لیتے اکھیاں، "تُوں کدوں تک سانوں شک وچ رکھیں گا؟ جے تُوں مسیح ایہے
 تُوں سانوں کھلے دس"۔ ۲۵۔ یسوع نے اوہاں نوں جواب دتا کہ "میں توانوں دسیا اے پر تُسی یقین نہیں کر دے اوہ۔ جیہڑا کم میں اپنے
 پئیو دے ناہے کرناں واں اے اوہو میری گواہی۔ ۲۶۔ تُسی ایس لئی میرا یقین نہیں کر دے کیوں جو تُسی میریاں بھیڈاں وچوں نہیں۔
 ۲۷۔ میریاں بھیڈاں میری آواز سُن دیاں، میں اوہاں نوں جاندا وائے اوہ میرے پچھ پچھ آونداں۔ ۲۸۔ میں اوہاں نوں ہمیشہ دی
 زندگی بخشنا وائے اوہ کدی وی نہ مرن گئیاں، میں کوئی وی اوہاں نوں میرے ہتھوں کھو نہیں سکدا۔ ۲۹۔ میرا پئیو، جہ اوہاں نوں مینوں
 دتا اے ساریاں توں وڈا اے۔ کسے دی ہمت نہیں کہ اوہ پئیو دے ہتھوں اوہاں نوں کھو لے۔ ۳۰۔ میں پئیو اک آں۔ ۳۱۔ فیر یہودیوں نے
 اوہوں مارن لئی دوبارہ پتھر چُک لے۔ ۳۲۔ یسوع نے اوہاں نوں جواب دتا، میں پئیو دے ہتھوں چنگے کم وکھلے۔ اوہوں
 وچوں کہیڑے کم دے سبب مینوں پتھر مار دے اوہ؟ ۳۳۔ یہودیوں نے اوہوں جواب دتا، اسی تینوں چنگے کماں دی وجہ نال پتھر نہیں مار
 رہے آں، بلکہ کفر دے سبب، کیوں جو تُوں انسان ایہے اپنے آپ نوں خُدا بنانا ایہ۔ ۳۴۔ یسوع نے اوہاں نوں جواب دتا، کی تواڈی شریعت
 وچ نہیں لکھیا، کہ میں کہیا اے، تُسی خُدا اوہ؟ ۳۵۔ جہ اوہ اوہاں نوں خُدا کہیا جاناں نال خُدا کلام کیتا لے کتاب مقدس کدے جھوٹی
 نہیں ہو سکدی؟ ۳۶۔ تُسی اوہاں دے بارے کی کہندے اوہ جاناں نوں باپنے مقدس کرکے دُنیا وچ بھیجیا اے۔ تُسی کفر کہندے اوہ کیوں
 جو میں آکھیا اے کہ میں رب دا پتر آں۔ ۳۷۔ جہ اپنے پئیو دے کم نہیں کرنا ولے تُسی میرا یقین نہ کرو۔ ۳۸۔ پر اگر میں کرنا وائے
 بہاویں میرا یقین نہ کرو پر اوہ کماں دا یقین کرو تاں جو تُسی جان سکوتے سچھ لئو کہ باپ میرے وچ اے۔ میں باپ وچ۔ ۳۹۔ اوہاں
 نے فیر اوہوں پھڑن دی کوشش کیتی پر اوہ اوہاں دے ہتھوں وچوں نکل گیا۔ ۴۰۔ اوہ فیر یردن دے پار اوس جگہ چلا گیا جتھ یوحنا پہلاں
 بیتسم دیندا ہوندا سی۔ اوہ اوتھ ای رہا۔ ۴۱۔ ہتھیرے لوکی اوہدے کول لے آونداں کہیا، یوحنا نے کوئی معجزہ نہیں دکھایا پر جیہڑیاں
 ساریاں گلاں ایس بندے دے حق وچ آکھیاں سن، اوہ ساریاں سچیاں۔ ۴۲۔ اوتھ ہتھیرے اوہدے لے ایمان لے لے۔

۱۔ مریمۃ اودی بہن مارتھا دے پنڈ بیت عنیاہ تھوں لعزر نامی اک بندہ بیمار سی۔^۲ ایہ اوی مریم اے جنہیں خُداوند یسوع مسیح نوں عطر لایا سی۔ اپنے والائ نال اودے پیر پونج سن، اودا پرا بیمار سی۔^۳ اواناں دونوں بہناں اوانوں سُنبیا بھیجا کہ "اے خُداوند، ویکھ جنوں تون عزیز رکھدا ایں، او بیمار اے۔"^۴ یسوع نے ایہ سُن کے کہیا، "اے بیماری موت دی نہیں بلکہ خُداوند دے جلال واسطے اے تان جو اودے وسیلے خُدا دے بیٹے دا جلال ظاہر ہووے۔"^۵ یسوع، مارتھاہ اودی بہنۃ لعزر نال محبت رکھدا سی۔^۶ جدوں اوفہ سُنبیا پئی لعزر بیمار اے جس تھان رہندا پیا سی اوتھ دو دن پور رہا۔^۷ فیر اودے بعد شاگرداں نوں آکھیا کہ "آؤ پودے نوں چلئے۔"^۸ شاگرداں نے کہیا، "اے ربی، ایس ویلے پودے تینوں سنگسار کرنا چاہندے تُوں فیر اوتھ ای جا رہا ویں۔"^۹ یسوع جواب دتا، "کیوں دن وچ بارہ گھنٹہ روشنی دے نہیں ہوندے؟ تے جے کوئی دن ویلے تَردا اے تے تھوکر نہیں کھاندیکیوں جو او دُنیا دی روشنی ویندا اے۔"^{۱۰} پر جے کوئی رات نوں تَرے تھیڈا کھاندا اے کیوں جو اودے وچ روشنی نہیں ہندی۔"^{۱۱} اوفہ ایہ گلاں کہیا تے اوس دے بعد اواناں نوں کہن لگا کہ، "ساڈا یار لعزر سُو گیا اے پر میں جانا واں تان جو اوانوں سَتھوئے نوں جگاواں۔"^{۱۲} تہ شاگرداں نے اوانوں کہیا، "اے خُداوند، جے سُو گیا اے تے پچ جاوے گا۔"^{۱۳} یسوع نے اودی موت دی بابت کہیا سی پر او سمجھ کہ آرام دی نیند دے بارے وچ کہندا وے۔^{۱۴} یسوع نے اواناں نوں صاف دسیا کہ، "لعزر مر گیا اے۔"^{۱۵} تے میں تواڈے سبب تون خوش آں کہ اوتھ نہیں ساں تان جو تُسی ایمان لیائو۔ آؤ، اسی اودے کول چلئے۔"^{۱۶} توما جنوں توام کہندے سن اپنے نال دے شاگرداں نوں کہیا، "آؤ، اسی وی چلئے تان جو یسوع نال اسی وی مر جائے۔"^{۱۷} تہ یسوع نوں آکے پتہ چلپا پئی اوانوں قبر وچ رکھیاں چار دن لنگ گئے۔^{۱۸} بیت عنیاہ یروشلم دے نیڑے تقریباً دو میل دے پینڈے سی۔^{۱۹} تے ہتھیرے یہودی مارتھاہ مریم نوں اودے پرا ولوں تسلی دین لے سن۔^{۲۰} مارتھا یسوع دے آن دی خبر سُن کے اوانوں ملن گئی پر مریم گھر وچ ای بیٹھی رہی۔^{۲۱} مارتھاہ یسوع نوں کہیا، "اے مالک، جے تُوں ایتھ بندتے میرا پرا کدی نہ مر دا۔"^{۲۲} پر پُر وں مینوں پتہ اے کہ جو کجھ وی تُوں خُدا کولوں منگیں گا او تینوں دے دے گا۔"^{۲۳} یسوع نے انوں کہیا کہ، "تیرا پرا دوبارہ جی اُٹھ گا۔"^{۲۴} مارتھاہ کہیا، "مینوں پتہ اے کہ قیامت دے دن او جی اُٹھ گا۔"^{۲۵} یسوع نے کہیا، "قیامت زندگی تے میں واں۔ جیڑا وی میرے لے ایمان لیاندا اے، او مر وی جلتے تان وی زندہ روے گا۔"^{۲۶} تے جو کوئی وی زندہ اے او میرے لے ایمان رکھدا اے او کدی وی نہیں مرے گا۔ کی تُوں ایسے ایمان رکھنی ایں؟"^{۲۷} اوفہ اوانوں کہیا، "اے خُداوند میں ایمان لیا چُکی آں کہ تُوں مسیح ایں، خُدا دا پُتر، جہ دُنیا وچ آواناں سی، توہیں ایں۔"^{۲۸} ایہ کہہ کے او چلی گئی تے حوہ نال اپنی بہن مریم نوں بلا کے کہیا، کہ اُستاد ایتھ ای اے تینوں سدا دا اے۔"^{۲۹} او سُن دے ای چھیتی نال اُٹھ کے اودے ول گئی۔^{۳۰} جے یسوع پنڈ وچ نہیں پہنچا سی بلکہ اوسے ای تھانے سی جتھ مارتھا اوانوں ملی سی۔^{۳۱} تہ جیڑے یہودی اودے کول اوس گھر دے وچ سنے تسلی دیندے سن، ایہ ویکھے کہ مریم چھیتی نال اُٹھ کے باہر چلی گئی، ایس خیال نال اودے پچھ گئے پئی کتھ او قبر لے روں جا رہی اے۔^{۳۲} جدوں مریم اوس تھان پہنچی جتھ یسوع سی، اوانوں ویکھے اودے پیراں وچ ڈگ پئی۔ اوانوں کہن لگی کہ "اے خُداوند، جے تُوں ایتھ ہوندے میرا پرا نہ مر دا۔"^{۳۳} یسوع نے جدوں اوانوں تے جیڑے یہودی اودے نال سن، روندیاں ویکھیاں تے او اپنے دل وچ بڑا رنجیدہ ہولتے گھیرایا۔^{۳۴} اوفہ کہیا، "تُساں اوانوں کتھ رکھیا اے؟" اواناں نے کہیا، "اے خُداوند، چل کے ویکھ۔"^{۳۵} یسوع روں لگ گیا،^{۳۶} فیر یہودی اے کہیا، "ویکھو، او اینوں کناں پیرا سی۔"^{۳۷} پر اواناں وچوں کجھ کہیا، کہ "اے بندہ، جہ لے دیاں اکھیاں کھولیاں سن، اپنا نہ کر سکیا کہ اے بندہ نہ مر دا۔"^{۳۸} یسوع فیر اپنے دل وچ بڑا رنجیدہ ہو کے قبر لے آیا۔ او اک غار سی۔ اودے لے پتھر رکھیا ہوا سی۔^{۳۹} یسوع نے کہیا، "پتھر نوں ہٹاؤ۔" اوس مرے ہوئے بندے دی بہن مریم نے کہیا، "اے خُداوند، اودے وچوئے پتھر بدٹو آؤں لگ گئی اے۔ کیوں جو اوانوں مرے ہوئے چار دن ہو گئے۔"^{۴۰} یسوع نے کہیا، "کی میں تینوں نہیں سی کہیا کہ تُوں ایمان لے آئیں گے تُوں خُدا دا جلال ویکھیں گی؟"^{۴۱} فیر اواناں نے اوس پتھر نوں ہٹا دتا۔ تہ یسوع نے ایناں اکھاں لے اُٹھا کہ کہیا، "اے باپ، میں تیرا شکر کردا آں کہ تُوں میری سُن لئی اے۔"^{۴۲} تے ایہ مینوں پتہ سی کہ تُوں ہمیشہ میری سُندا ایں پر اپنا لوکاں دے لئی جیڑے لے دولہ کھولتے، میں کہیا سی تان جو او ایمان لیان کہ تُوں ایہ مینوں بھیجا اے۔"^{۴۳} ایہ کہن تون بعد اوفہ اُچی آواز وچ کہیا، "اے لعزر، نکل آ۔"^{۴۴} جو مر گیا سی او کفن وچوں ہتھ پیر ہتھ نکل آیا۔ تہ اودا منہ کپڑے نال ولیٹھا ہوا سی۔ یسوع نے اواناں نوں کہیا، کہ "اینوں کھولو تے جان دو۔"^{۴۵} ایدے بعد ہتھیرے یہودی جیڑے مریم کول لے سن، او یسوع دے کم ویکھے اودے لے ایمان لے لے۔^{۴۶} پر اواناں وچوں کئی فریسیاں کول گئے جاکے یسوع دے کماں دی خبر دتی۔^{۴۷} فیر سردار کاہناں نے پنجائیت دے لوکاں نوں اکٹھ کیتا کہ کہیا، "اسی کرن کی ڈے آں؟ اے بندہ بڑے معجزے وکھاندا اے۔"^{۴۸} جے اسی اینوں ایج ای چھڈ دلتے سارے لوکی ایدے لے ایمان لے آؤں گے۔ رومی آکے ساڈی جگہ قوم، دوناں قبضہ کر لین گے۔"^{۴۹} تے اواناں وچوں کاٹھا نامی اک بندہ جیڑا اوس سال سردار کاہن سی، اواناں نوں کہن لگا، "تُسی کجھ نہیں جاندے۔"^{۵۰} تے تُسی سوچ دے نہیں ہو کہ تواڈے لئی بہتر اے کہ اک آدمی ساری اُمت واسطے مرے نہ کہ ساری قوم ہلاک ہووے۔"^{۵۱} پر ایہ اوفہ اپنے ولوں نہیں کہیا سی کیوں جو اوس سال سردار کاہن بون دی حیثیت نال نبوت کیتی کہ "یسوع اوس قوم واسطے مرے گا۔"^{۵۲} نہ صرف اوس قوم واسطے بلکہ ایس واسطے وی کہ خُدا دے تتر بتر ہوئے فرزنداں نوں جمع کر کے اک کر دے۔"^{۵۳} فیر اوسے دن تون یسوع نوں مار دین دا منصوبہ بنان لگ پئے۔^{۵۴} فیر یسوع یہودیاں وچ کھلے عام نہ پھریا بلکہ اوس تون بعد نیڑے دے اک افرا ٹیم نامی علاقہ، جیڑا بیابان دے لاگ سی، نوں چلا گیتے اپنے شاگرداں دے نال اوتھ ای رہن لگ گیا۔^{۵۵} یہودیاں دی عید فصح نزدیک سی۔ بہت سارے لوکی فصح تون پہلاں علاقہ وچوں یروشلم ول گئے تان جو اپنے آپ نوں پاک کرن۔^{۵۶} تہ او یسوع نوں لہن لگتے پیکل وچ کھلوکے آپس وچ کہن لگے کہ، "تواڈا کی خیال اے؟ کی او عید وچ نہیں آوے گا؟"^{۵۷} تے سردار کاہناں نے فریسیاں دے حکم دے رکھیا سی کہ جے کسے نوں وی پتہ لگے کہ یسوع کتھ اے تے خبر دین، تان جو اوانوں پھڑ لیا جئے۔

۱۔ فیر یسوع فسح توں چھ دن پہلے بیت عنیاہ وچ آیا جتھے لعزر سی۔ جنوں یسوع مَر دیاں وچوں زندہ کیتا سی۔ ۲۔ اوتھ اوناں نے اودے واسطے شام دا کھانا تیار کیتلے مارتھا خدمت کردی سی۔ پر لعزر اوناں وچوں سی جیڑے اودے نال کھانا کھان بیٹھ سن۔ ۳۔ فیر مریم نے آدھ سیر جٹا ماسی دا عطر لے کے یسوع دے پیراں لے لایا۔ اپنے والاں نال پونجیا، گھر عطر دی خوشبو نال مہک گیا۔ ۴۔ پر اودے شاگرداں وچوں اک بندہ جدا ناں پیودا، اسکرٹوتی سی، جیڑا اونوں پھڑان والا سی، کہن لگا، ۵۔ "ایہ عطر ۳۰۰ دینار وچ ویچ کے غریباں نوں کیوں نہیں دتا گیا؟" ۶۔ اوتھ ایہ ایس لئی نہیں کہیا سی کہ اونوں غریباں دی فکر سی، بلکہ ایس لئی کہ او چور سی۔

۷۔ تے کیونکہ اودے کول اوناں دی پیسے دی تھیلی بندی سی۔ اودے وچ جو کجھ پیندا سی او اودے وچوں کڈھ لیندا سی۔ ۷۔ تے یسوع نے کہیا کہ، "اونوں ایہ عطر میرے دفن دے دن لئی رکھن دے۔" ۸۔ کیونکہ غریب غریبے ہمیشہ تواڈے نالے پر میں ہمیشہ تواڈے نال نہیں رواں گا۔" ۹۔ تے پیودیاں وچوں، عوام ایہ پتہ کر کے، کہ او اوتھ ای ہے، او نہ صرف یسوع دے سبب توں اوتھ لے بلکہ ایس لئی کہ لعزر نوں ویکھن، جنوں اوتھ مَر دیاں وچوں زندہ کیتا سی۔ ۱۰۔ پر سردار کانائے مشورہ کیتا کہ لعزر نوں وی مار دینے آں۔ ۱۱۔ کیوں جو اودی وجہ نال چوکھ پیودی چلے گئے یسوع ایمان لے لے۔ ۱۲۔ دوچ دن بہت سارے لوکی جیڑے عید واسطے لے سن، ایہ سُن کے کہ یسوع یروشلم وچ آوندا پیا اے، ۱۳۔ کھجور دیاں ٹہیاں لٹیاں اودے استقبال نوں نکل کے شور مچان لگے کہ "ہو شعنا، مبارک اے او جیڑا خُداوند دے نال آندا اے اسرائیل دا بادشاہ اے۔" ۱۴۔ جدوں یسوع نوں گدھ دا بچ ملیا او اودے سوار ہوا۔ جیویں لکھیا اے۔ ۱۵۔ "اے صیویں دی بیٹی نہ ڈر۔ ویکھ تیرا بادشاہ گدھ دے بچے بھکے آندا اے۔" ۱۶۔ اودے شاگرد پہلاں اے ایہ گلاں نہ سمجھ پر جدوں یسوع اپنے جلال نوں پہنچیا اے اوناں نوں یاد آیا کہ اے گلاں اودے حق وچ لکھیاں ہوئیاں سن۔ لوکاں نے اودے نال ایہ سلوک کیتا سی۔ ۱۷۔ تے اوناں لوکاں نے گواہی دتی، جیڑے اوس ویلے اودے نال سن جدوں لعزر نوں قبر وچوں باہر بلایا اے اونوں مَر دیاں وچوں زندہ کیتا۔ ۱۸۔ ایسے لئی لوکی اودے استقبال لئی نکلے۔ اوناں سُٹیا سی کہ اوتھ ایہ معجزہ وکھایا اے۔ ۱۹۔ تان فریسیاں نے آپس وچ کہیا، "سوچو، تواڈے کولوں کجھ وی نہیں ہون ڈیا۔ ویکھو، سارا جگ اودا پیروکار ہو چلیا اے۔" ۲۰۔ جیڑے لوکی عید پرستش کرن لے سن، اوناں وچوں کئی یونانی وی سن۔ ۲۱۔ تان اوناں نے فلیس کول آکے، جیڑا بیت صیدا گلیل دا رہن والا سی، اودی منت کیتی کہ "جناب، اسی یسوع نوں ویکھنا چاہندے آں۔" ۲۲۔ فلیس نے آکے اندریاس نوں کہیا۔ فیر اندریاس نے فلیس نے آکے یسوع نوں خبر دتی۔ ۲۳۔ یسوع جواب وچ اوناں نوں کہیا، "او ویلا آ گیا اے کہ ابن آدم جلال پلے۔" ۲۴۔ میں توانوں سچ سچ کہندا آں کہ "جدوں تک کنک دا دان زمین وچ ڈگ کے مر نہیں جاند، کلا ای رندا اے، پر جدوں مر جاند اے او بہت سارا پھل لیوندا اے۔" ۲۵۔ جیڑا اپنی جان نوں عزیز رکھدا اے او اونوں کھو دیندا اے۔ جیڑا دُنیا وچ اپنی جان نال عداوت رکھدا اے، او اونوں ہمیشہ دی زندگی واسطے محفوظ رکھ گا۔ ۲۶۔ جے کوئی بندہ میری خدمت کرے میرے پچھ آوے، او جتھ میں واں اوتھ میرا خادم وی ہووے گا۔ جے کوئی میری خدمت کرے گلے باب اودی عزت کرے گا۔ مِی میری جان گھیراندی پئی اے۔ ۲۷۔ فیر میں کی کواں؟ اے باب، مینوں ایس گھڑی توں بچا۔ پر میں ایسے سبب نال میں ایس گھڑی تک پہنچیا واں۔ ۲۸۔ اے باب، اپنے ناں نوں جلال دے۔" فیر آسمان توں آواز آئی کہ "میں اونوں جلال دتا اے۔ فیر وی دواں گا۔" ۲۹۔ جیڑے لوکی اوتھ کھلوتے سُن رہے سن، اوناں نے کہیا، "بدل گر جیا اے۔" دوسریاں نے کہیا، "فرشتے اودے نال گل کیتی اے۔" ۳۰۔ یسوع نے کہیا، "ایہ آواز میرے لئی نہیں تواڈے واسطے آئی اے۔" ۳۱۔ دُنیا دی عدالت کیتی جاندی اے۔ دُنیا دا سردار کڈھ دتا جاوے گا۔ ۳۲۔ میں زمین توں اُچے چڑھایا جاواں گا۔ ساریاں نوں اپنے کول کھچ لوں گا۔" ۳۳۔ اوتھ ایس گل ول اشارہ کیتا کہ میں کپیڑی موت توں مرن والا آں۔ ۳۴۔ لوکاں نے اونوں جواب دتا، "اساں شریعت دی ایہ گل سُنی اے کہ مسیح ابد تک رہیگا۔ فیر تُوں کیوں کر کہنا ویں کہ ابن آدم دا اُچے چڑھایا جانا ضرور اے؟ ایہ ابن آدم کون اے؟" ۳۵۔ ایدے یسوع نے اوناں نوں کہیا، "تھوڑی ہور دیر تک تُوں تواڈے درمیان اے۔ جدوں تک تُوں تواڈے نال اے، چل دے جائو۔ ایہ نہوے پئے پیرا توانوں آ لے۔ جیڑا پیرے وچ چلدا اے او نہیں جاند کہ کدھر جاند اے۔ ۳۶۔ جدوں تک تُوں تواڈے نال اے تُوں لے ایمان لیاؤ تاں جو تُوں دے فرزند بنو۔" یسوع ایہ گلاں کر کے چلا گیا اے اوناں کولوں اپنے آپ نوں جُھپایا۔ ۳۷۔ حالانکہ یسوع نے اوناں دے سامنے اپنے معجزے وکھلے، فیر وی او اوسے ایمان نہ لیلے۔ ۳۸۔ تان جو یسعیہ بنی دا کلام پُورا ہووے جیڑا اوتھ کہیا کہ، "اے خُداوند، ساڈے کلام دا کتہ یقین کیتا وے؟ تے خُدا وند دا ہتھ کسے ظاہر ہوا وے؟" ۳۹۔ ایس سبب نال او ایمان نہ لیا سکے کیوں جو یسعیانہ فیر کہیا اے، ۴۰۔ اوتھ اوناں دیاں اکھاں نوں اناں اوناں دے دل نوں سخت کر دتا اے۔ انج نہو جاوے کہ او اکھاں توں ویکھنے دل توں سمجھ لینے رُجوع کرنے میں اوناں نوں شفا دیاں۔" ۴۱۔ یسعیانہ ایہ گلاں ایس لئی کہئیاں سن کیوں جو اوتھ اودا جلال ویکھیا سی۔ اوتھ اودے ای بارے کلام کیتا۔ ۴۲۔ فیر وی سرداراں وچوں ہتھیرے یسوع لے ایمان لیلے پر فریسیاں دے سبب نال اقرار نہ کر دے سن تاں جو او عبادت خلہ وچوں کڈھ نہ تے جان۔ ۴۳۔ کیوں جو خُدا کولوں عزت حاصل کرن دی بجلے انسان توں عزت حاصل کرنا چاہندے سن۔ ۴۴۔ یسوع نے اُچی آواز وچ کہیا، "کہ جو میرے ایمان لیندا اے او میرے نہیں بلکہ میرے بھیجن والے ایمان لیندا وے۔" ۴۵۔ جیڑا مینوں ویکھدا اے او میرے بھیجن والے نوں ویکھدا اے۔ ۴۶۔ میں تُوں ہوکے دُنیا وچ آیا واں تاں جو کوئی میرے ایمان لیلے، پیرے وچ نہ رہے۔ ۴۷۔ جے کوئی میریاں گلاں سُن کے اوناں نے عمل نہ کرے میں اوناں مُجرم نہیں ٹھہراوندا۔ کیوں جو میں دُنیا نوں مُجرم ٹھہراون نہیں بلکہ دُنیا نوں نجات دین آیا واں۔ ۴۸۔ جو مینوں نہیں مندا او میریاں گلاں نوں قبول نہیں کر دا۔ اودا اک مُجرم ٹھہران والا ہے یعنی جو کلام میں کیتا اے، آخری دن اوی کلام اوناں مُجرم ٹھہرائے گا۔ ۴۹۔ کیوں جو میں کجھ وی اپنے ولوں نہیں کہیا بلکہ باپ جہ مینوں بھیجیا اے اوتھ ای مینوں حُکم دتا اے کہ کی آکھاں تے کی بولان۔ ۵۰۔ میں جاند واں کہ اودا حُکم ہمیشہ دی زندگی اے۔ ایس لئی جو کجھ میں کہنا واں، جیویں باپ نے مینوں دسیا اے اوسے طرح میں کہنا واں۔

¹۔ عید فصح توں پہلاں جدوں یسوع نوں پتہ لگ گیا پئی میرا وقت آ پہنچیا اے کہ دُنیا توں رخصت ہو کے باپ دے کول چلا جاوے ایتہ اوناں لوکاں نال جہیزے دُنیا وچ سن ، اوناں نال محبت رکھتے آخر تیک محبت رکھدا رہا۔² اُنہیں ابلیس ، شمعون دے پتر پودا اسکر یوتی دے دل وچ پا چُکيا کہ اونوں شام دا کھانا کھان ویلے پکڑولہ۔³ یسوع ایہ جان گیا سی کہ باپنے ساریاں چیزاں اوہدے ہتھ وچ کر دیتا۔⁴ اے خُدا ولوں آيا اے خُدا ول ای واپس جانا اے۔⁴ او کھانا کھانڈیاں اُٹھیا ایتہ جوع اُتاریلے تولیلے لک دے دولہ بنیا۔⁵ ایدے بعد اک ہانڈے وچ پانی پاکے شاگرداں دے پیر دھون لگاتے لک دے دولہ بنوے تولے نال پونجنا شروع کیتا۔⁶ فیر او شمعون پطرس کول آیتہ اوہ اونوں کہیا ، " خُداوند ، کی توں میرے پیر دھویں گا؟ "۔⁷ یسوع جواب دتا کہ ، " میں جو کجھ کر رہا واں او توں نہیں جاندا پر بعد وچ سمجھ گا "۔⁸ پطرس نے اونوں کہیا کہ ، " توں کدے وی میرے پیر نہیں دھو سکیں گا "۔ یسوع نے اونوں جواب وچ کہیا کہ ، " جے میں تینوں نہ دھواوے تُوں میرے نال شریک نہیں "۔⁹ شمعون پطرس نے اونوں کہیا ، " اے خُداوند ، میرے پیر ای نہیں بلکہ ہتھ سر وی دھو دے "۔¹⁰ یسوع نے اونوں کہیا ، " جہیزا نہاتا ہووے اونوں پیراں دے سوا ہر کجھ دھون دی لوڑ نہیں۔ بلکہ پاک اے توں پاک این لیکن سارے نہیں "۔¹¹ کیوں جو او اپنے پکڑواں ولے نوں جاندا سی ایس لئی کہیا کہ تسی سارے پاک نہیں۔¹² جدوں او ساریاں دے پیر دھو چُکیتے اپنے کپڑے پاکے فیر بہہ گیتے اوناں نوں کہیا کہ ، " تسی جاندا اے کہ میں توڈے نال کی کیتا؟ "۔¹³ تسی مینوں اُستادے خُداوند کہندے اوتے خوب کہندے او ، کیوں جو میں ہاں¹⁴ جدوں میں خُداوند اُستاد ہو کے توڈے پیر دھوئے تے تسی وی اک دوجے دے پیر دھویا کرو۔¹⁵ کیوں جو میں توانوں اک نمونہ دکھایا اے کہ جیویں میں توڈے نال کیتا اے تسی وی کیتا کرو۔¹⁶ میں توانوں سچ سچ کہنا واں کہ پئی نوکر اپنے مالک توں وڈا نہیں ہوندتے نہ بھیجیا ہوا بھیجن ولے تو وڈا ہوندا اے۔¹⁷ جے تسی ایناں گلاں نوں جاندا اوتے ایچ ای کردے اوتے تسی مبارک او۔¹⁸ میں توڈے ساریاں دی بابت نہیں کہندا۔ جاناں نوں میں چُٹیا اے اوناں نوں میں جاندا واں۔ پر ایہ ایس لئی اے پئی نوشتہ پورا ہووے کہ جہیزا میری روٹی کھاندا اے اوہ میرے لے لت چُکی۔¹⁹ میں توانوں ہون توں پہلاں ای دسنا واں کہ جدوں ہو جلتے تسی ایمان لیاو کہ میں اوو ای آں۔²⁰ میں توانوں سچ سچ کہنا واں پئی جو میرے بھیجن ولے نوں قبول کردا اے او مینوں قبول کردا وے جہیزا مینوں قبول کر دا اے میرے بھیجن ولے نوں قبول کردا اے۔²¹ ایہ گلاں کر کے یسوع اپنے دل وچ گھبراہٹ ایہ گواہی دتی کہ ، " میں توانوں سچ کہنا واں کہ توڈے وجوں اک بندہ مینوں پکڑولہ گا۔ "۔²² شاگرد اک دوجے ول ویکھن لگ گئے حیران ہوئے کہ او کون ہو سکدا اے۔²³ اوہدے شاگرداں وجوں جدے نال یسوع بہت محبت کر دا سی ، او یسوع دے سینہ دے ول لگ کے بیٹھا سی۔²⁴ تاں شمعون پطرس نے اونوں اشارہ کر کے کہیا ، " ایدے کولوں پُچھ ایہ کدے بارے کہہ رہا اے "۔²⁵ اوہ اوسے طراں یسوع دی چھاتی دا سہارا لے کے کہیا ، " مالک او کون اے ؟ "۔²⁶ یسوع نے جواب دتا کہ جنوں میں نوالہ ڈبو کے دواں گا ، اوہی اے۔ " فیر اوہ نوالہ ڈبو لے کے شمعون اسکر یوتی دے پتر پودا نوں دے دتا۔²⁷ اے ایس نوالہ دے بعد شیطان اوہدے وچ وس گیا۔ یسوع نے اونوں آکھیا ، توں جو کجھ کرنا این چھیتی کرلے۔ "۔²⁸ مگر جہیزے وی کھانا کھان بیٹھ سن اوناں وجوں کسے نوں ایہ پتہ نہ چلایا کہ اوہ ایہ اونوں کیوں کہیا۔²⁹ کیوں جو پودا دے کول تھیلی رندی سی ایس واسطے کجھنے ایہ سمجھیا پئی یسوع اونوں ایہ کہہ رہا اے کہ جو کجھ وی سانوں عید واسطے چاہدا اے خریدلے یا یہ کہ محتاجاں نوں دے دے۔³⁰ تاں او نوالہ لے کے چھیتی نال باہر چلا گیا اے رات دا وقت سی۔³¹ جدوں او باہر چلا گیا یسوع نے کہیا کہ ، " ابن آدم نے جلال پایا اے خُدا ولے وچ جلال دیوے گا۔ بلکہ فی الفور ، اوسے ویلے جلال دیوے گا۔ "۔³³ اے بشو ، میں ہر تھوڑی دیر توڈے نال واں۔ تسی مینوں دھوندو گتے جیویں میں پودیاں نوں کہیا کہ جتھ میں جانا واں تسی نہیں آ سکدے۔ اونچ ای میں توانوں وی کہنا واں۔³⁴ میں توانوں اک نواں حکم دینا واں پئی اک دوجے نال محبت رکھو ، جیویں میں توڈے نال محبت رکھی۔³⁵ جے تسی آپس وچ محبت رکھو گتے توانوں سب جانن گے کہ تسی میرے شاگرد او۔³⁶ شمعون پطرس نے اونوں کہیا ، " اے خُداوند ، توں کتھ جانا این؟ " یسوع نے جواب دتا کہ جتھ میں جاناواں ، تُوں توں میرے بچھ نہیں آ سکدا۔ پر بعد وچ میرے بچھ آویں گا "۔³⁷ پطرس نے اونوں کہیا ، " اے خُداوند ، میں تیرے بچھ کیوں نہیں آ سکدا؟ "۔ میرے تیرے لئی اپنی جان وی دے دواں گا۔³⁸ یسوع نے جواب دتا ، " کی توں میرے لئی اپنی جان وی دے دیویں گا؟ میں تینوں سچ سچ کہنا واں کہ کُکڑ اوناں تیکر بانگ نہیں دیوے گا جدوں تک توں تن واری میرا انکار نہ کر لیں گا۔ "

¹۔ اپنے دِلان نوں پریشان نہ کرو۔ تُسی خُدا تے یقین رکھدے او۔ میرے تے وی یقین رکھو۔²۔ میرے پیوتے دے گھر وچ بہترے کمرے نیں۔ جے نُبندے تے میں تانوں دس دیندا۔ ایس لئی میں جاناں واں تان جو تہاڈے لئی تہاں تیار کراں۔³۔ جے میں جا کے تہاڈے لئی تہاں تیار کراں گلتے میں تہانوں آپ لین لئی واپس آواں گا تاکہ جتھ میں ہوواں تُسی وی اوڈے ای ہووؤ۔⁴۔ تُسی جانندے او کہ میں کتھ جانا واں۔⁵۔ توملے یسوع نوں آکھیا، مالک اسی نئیں جانندے کہ تُسی کتھ جانندے اوتے فیر سانوں راہ دا کینج پتہ لگے گا؟⁶۔ یسوع نے اونوں کیا، راہ سچائی۔ زندگی (حیاتی) میں آں، کوئی میرے باجوں پیو دے کول نئیں آسکدا۔⁷۔ جے تُسی مینوں جان لیا اے تے میرے پیو نوں وی جانندے او۔ ہن توں بعد تُسی اونوں جانندے اوتے اونوں ویکھ لیا اے۔⁸۔ فلپس نے یسوع نوں کیا، مالک، سانو پیو وکھا دے تے سادے لئی اپنا ای بڑا ہووے گا۔⁹۔ یسوع نے اونوں کیا، فلپس میں اپنے چر توں تہاڈے نال آتے توں مینوں جے وی نئیں جانندا؟ جس کسے مینوں ویکھیا اے اوتے پیو نوں ویکھیا اے۔ تون کیوں آکھنا ایں کہ پیو تون سانوں وکھا دے؟¹⁰۔ کی تُسی یقین نئیں رکھدے کہ میں پیو وچ آتے پیو میرے وچ اے؟ جیڑیاں گلاں میں تہانوں کہنا واں اپنے اختیار نال نئیں کہندا بلکہ پیو جیڑا میرے اندر وسدا ات ایو اپنا کم کردا اے۔¹¹۔ میرا یقین کرو کہ میں پیو وچ آتے پیو میرے وچ اے تے جے نئیں تے اوڈے کماں لے ای یقین کرو۔¹²۔ میں تہانوں سچ سچ آکھناں واں کہ ج میرے یقین رکھدا اے میرے ورگ کم کرے گلتے کیوں جو میں پیو کول جاناں واں ایس لئی او اپناں توں وی وڈے کم کرے گا۔¹³۔ کو کجھ وی تُسی میرے ناں وچ منگوگے میں او کراں گا تان جو پیو پتر وچ جلال پاوے۔¹⁴۔ جے تُسی میرے ناں وچ میتھوں کجھ منگوگے میں اوہ کراں گا۔¹⁵۔ جے تُسی مینوں پیار کردے اوتے فیر میرے حکماں تون منوگے۔¹⁶۔ جے میں پیو کولوں دُعا کراں گلتے او تہانوں ایک پور تسلی دین والا دیوے تان جو او سدا تیک تہاڈے نال روے۔¹⁷۔ سچائی دی روح، دینا اونوں یا نئیں سکدے کیوں جو نہ اونوں جاندی اے نہ ای اونوں ویکھ سکدی اے۔ پر تُسی اونوں جانندے او کیوں جو او تہاڈے نال رہندا اے تے تہاڈے اندر ہووے گا۔¹⁸۔ میں تہانوں یتیم نہ چھڈاں گا۔ میں تہاڈے کول واپس آواں گا۔¹⁹۔ پر تھوڑی لوڑ لئی دنیا مینوں نہ ویکھ گی پر تُسی مینوں ویکھوگے۔ کیونکہ میں جیناں واں تے تُسی وی جیوگے۔²⁰۔ اوس دِن تُسی جانوگے کہ میں پیو وچ آتے تُسی میرے وچ اوتے میں تہاڈے وچ آں۔²¹۔ جہدے کول میرے حکم نیں تے او اوناں نوں مندا اے او مینوں پیار کردا اے جیڑا مینوں پیار کردا اے میرا پیو اونوں پیار کرے گالتے میں اونوں پیار کراں گلتے اپنا آپ اوڈے لے ظاہر کراں گا۔²²۔ یہوداہ (جیڑا سکر بوتی نئیں سی) نے یسوع نوں کیا ”کیوں تون اپنے آپ نوں سانوں وکھاویں گا پر دنیا نوں نئیں؟“۔²³۔ یسوع نے اونوں جواب چ کیا، ”جے کوئی مینوں پیار کرے گا او میریاں گلاں مہے گا۔ میرا پیو اونوں پیار کرے گا تے اسی دونوں اوڈے کول آواں گتے اوڈے نال ڈیرہ لاواں گے (اوڈے گھر چ رواں گے)۔“²⁴۔ جو کوئی مینوں پیار نئیں کردا او میریاں گلاں نئیں مندا۔ جو گلاں تے کلام تُسی سُندے او۔ او میرے ولوں نئیں بلکہ پیو ولوں اے جے مینوں کلپا اے۔²⁵۔ جدوں میں تہاڈے نال آتے میں تہانوں اے ساریاں گلاں دسیاں نیں۔²⁶۔ پر او تسلی دین والا جنوں پیو میرے ناں وچ کلے گا او تہانوں سب کجھ سکھاوے گلتے جو کجھ میں تہانوں کیا اے تہانوں یاد کراوے گا۔²⁷۔ میں تہانوں سلامتی وچ چھڈنا واں۔ میں تہانوں اپنی سلامتی دینا واں۔ میں اونچ نئیں دینا جیویں دنیا دیندی اے۔ تہاڈا دل نہ کبراوے نہی تُسی ڈریو۔²⁸۔ تُسی سُنیا اے کہ میں تہانوں کیا کہ میں جاناں واں تے تہاڈے کول واپس آواں گا۔ جے تُسی مینوں پیار کردے اوتے خوش ہووؤ کہ میں پیو کول جاناں واں کیوں جو پیو میرے نالوں بہت وڈا اے۔²⁹۔ ہن میں تہانوں پلاں ای دس دتا اے تان جو جدو اے ہووے تُسی ایذا یقین کرو۔³⁰۔ میں تہاڈے نال پور گلاں نئیں کراں گا کیوں جو دنیا دا سردار آندا اے تے اوڈا میرے لے کوئی اختیار نئیں اے۔³¹۔ پر ایس لئی کہ دنیا جلے کہ میں پیو نوں پیار کرنا ہاں میں اوی کراں گا جو پیوے مینوں حکم دتا اے۔ چلو اُٹھو ایتھوں چلیے۔

۱- میں انگور دی اصلی بیل ہاتھ میرا پیو باغبان اے۔^۲ میرے وچ لگی ہر اوس ٹہنی (شاخ) نوں جیڑی پھل نہیں دیندی اونوں او 15 کٹ وڈ دیندا اے جیڑا شاخ پھل دیندی اے اونوں او چھانگدا اے تاکہ اوہ بہتا پھل دیوے۔^۳ او پیغام جیڑا میں تہانوں پہلے ای دتا اے تسی اوہدی وجہ توں پاک صاف او۔^۴ میرے وچ لگ روؤتے میں تہاڈے وچ جیویں او ٹہنی جیڑی انگور دی بیل وچ نہ لگی ہووے اپنہ آپ پھل نہیں دے سکدی ایویں ای تسی وی جے میرے وچ نہ جڑے ہوؤتے پھل نہیں دے سکدے۔^۵ میں انگور دی بیل آتے تسی میریاں ٹہنیاں او۔ او جیڑا میرے وچ لگا رہندا اے میں اوہدے وچ او چوکھا پھل دیندا اے کیوں جومیرے بغیر تسی ککھ نہیں۔^۶ جو کوئی میرے وچ لگیا نہیں رہندا او ٹہنی ونگوں سٹیا جاندا اے سٹک جاندا اے لوکی ایناں سٹکیاں ٹہنیاں نوں کٹھا کرکے اگ چ پادیندے نیہتے او سڑ جاندیاں نہیں۔^۷ جے تسی میرے وچ جڑے روؤتے میریاں گلاں تہاڈے وچ رہن تے فیر جو چاہو منگو او تہاڈے لئی ہو جاوے گا۔^۸ میرے پیو دی وڈیائی ہندی اے کہ تسی چوکھا پھل دیو ایس لئی ثابت کرو کہ تسی میرے چیلے او۔^۹ جیویں پیوہ مینوں پیار کیتا میں وی تہانوں پیار کیتا۔ میرے پیار وچ بہ روؤ۔^{۱۰} جیویں میں پتا دے پیار وچ رہنا ہاتھ اوہدے حکماں نوں مننا ہاں جے تسی وی مینوں پیار کردے ہوئے میرے حکماں تے عمل کرو۔^{۱۱} میں تہانوں اے گلاں ایس لئی دسیاں نہیں کہ میری خوشی تہاڈے وچ ہووے تہاڈی خوشی پوری ہو جاوے۔^{۱۲} اے میرا حکم اے کہ تسی اک دوجے نوں پیار کرو جیویں میں تہانوں پیار کیتا اے۔^{۱۳} کوئی وی کیسے نوں اپنا پیار نہیں کردا کہ اپنہ یاراں لئی اپنی جان دے دیوے۔^{۱۴} جنیاں گلاں دا میں تہانوں حکم دتا اے جے تسی او منوے تسی میرے یار او۔^{۱۵} ہن تو میں تہانوں خادمہ نوکر نہ آکھاں گا کیوں جو نوکر نہیں جان دا کہ اوہدا مالک کی کردا اے۔ میں تہانوں اپنا یار تے ساتھی کیتا اے تاں جو جو کجھ وی میں پیو کولوں سٹیا سب کجھ تہانوں دس دتا اے۔^{۱۶} تسی مینوں نہیں چنیا بلکہ میں تہانوں چنیا اے تے مقرر کیتا اے کہ تسی جاؤتے پھل لیاؤتے تہاڈا پھل قائم روے۔ ایس لئی جو کجھ تسی پیو کولوں میرے ناں وچ منگوگے او او تہانوں دیوے گا۔^{۱۷} میں تہانوں اپنا گلاں دا حکم دینا واں کہ تسی اک دوجے ناں محبت رکھو۔^{۱۸} جے دنیا تہاڈے ناں نفرت کرے تے یاد رکھو کہ پہلے دنیائے میرے ناں وی نفرت کیتی اے۔^{۱۹} جے تسی دنیا دے ہندے دنیا تانوں اپنہ وانگوں پیار کردی۔ پر تاں جو تسی ایس دنیا دے نہیں تے میں تہانوں ایس دنیا وچوں چن لیا اے ایس لئی اے دنیا تانوں نفرت کردی اے۔^{۲۰} یاد رکھو کہ میں تانوں دسیا سی کہ ’نوکر آپنہ مالک نولوں وڈا نہیں ہندا‘۔ جے اینارے مینوں ستایا اے تہانوں وی ستان گے، جے اینارے میری گل مہیتے فیر تہاڈی گل وی منن گے۔^{۲۱} میرے ناں دی وجہ توں او ایہ سارے کم تہاڈے ناں کرن گے کیوں جو او میرے کلن ولے نوں نہیں جان دے۔^{۲۲} جے میں نہ آیا ہوندے اوناں ناں نہ بولیاں ہندے او گناہ نہ کردے پر ہن اوناں کول اوناں دے گناہ دی کوئی معافی نہیں۔^{۲۳} جو میتھوں نفرت کردا اے او میرے پیو توں وی نفرت کردا اے۔^{۲۴} او کم جیڑے اوناں دے سامنے کیسے نہیں کیتے۔ میں کیتے نیہتے اوناں وچ گناہ نہندا پر اوناں نے ویکھاتے فیر وی میرے نال تے میرے پیو۔ دونواں نال نفرت کیتی اے۔^{۲۵} پر ایہ ایس لئی ہوا کہ اوناں دے حکماں وچ لکھیا ہوا کلام پورا ہووے کہ ’’اوناں نے بغیر وجہ دے میرے توں نفرت کیتی‘‘۔^{۲۶} جدوں او تسلی دین والا، سچائی دی روح جنوں میں باپ کولوں لے کے تہاڈے لئی کلاں گا۔ جیڑا پیو کولوں آندا اے او میری گواہی دیوے گا۔^{۲۷} تسی وی ضرور میری گواہی دینا ایس لئی کہ تسی شروع توں میرے نال او۔

۱- مین تہانوں ایہ گلاں ایس لئی دسیاں نیں کہ ٹسی ڈگ نہ پوؤ۔^۲ او تہانوں مقدس (پیکل) وچوں کڈ دین گے۔ بلکہ ایہ ویلا آوے گا کہ جو کوئی تہانوں قتل کرے گا۔ سمجھ گا کہ اونہ خُدا دی خدمت کیتی اے۔^۳ او ایس لئی اے سب کرن گے کیوں جو اوناں نے نہ پوئو نوں جانیلتے نہ ای مینوں۔^۴ مین تہانوں ایہ سب ایس لئی دس ریا ہاں کہ جدوں او ویلا آوے تانوں یاد رۓ کہ مین تانوں ایہ سب دسیا سی۔ مین تہانوں شروع وچ ایہ سب نیں دسیا سی کیوں جو مین تہاڈے نال ساں۔^۵ پر ہن مین جنہ مینوں کلیا اے اوہدے کول واپس جاناں وائے تان وی ٹسی مینوں نئیں پُچھدے کہ ”توں کتھ جاناں ایہ؟“^۶ تہانوں ایہ گلاں دس کے میرا دل اُداس ہو گیا اے۔^۷ پر سچی گل دساں کہ ایہ جنگاں اے کہ مین جاواں کیوں جو جے مین نہ جاواں تے او تسلی دین والا تہاڈے کول نئیں آوے گا پر جے مین جاواں تے مین اونوں تہاڈے کول پیچ دواں گا۔^۸ پر جدوں تسلی دین والا آوے گا او دنیا نوں گناہ، راست بازی تے انصاف دے بارے غلط ثابت کرے گا۔^۹ گناہ دے بارے کیوں جو اوناں نے میرا یقین نیں کیتا۔^{۱۰} راست بازی دے بارے کیوں جو مین باپ کول جاناں وائے ٹسی مینوں فیر نہ ویکھو گے۔^{۱۱} تے انصاف دے بارے کیوں جو دنیا دے سردار نوں تولیا گیا اے (دی عدالت کیتی گئی اے)۔^{۱۲} مین تہانوں بہت کجھ کہنا چاہنا وائے پر ٹسی اوناں توں برداشت نیں کر سکدے۔^{۱۳} پر جدوں او، سچائی دی روح آوے گی او تہانوں سارے سچائی ولے لے جاوے گی کیوں جو او اپنے کولوں کجھ نہ بوے گا۔ او اوی کجھ کہوے گا جو کجھ سُنہ گا۔ لے تے او تہانوں آن والیاں گلاں دسے گا۔^{۱۴} او میری عزت کرلے گا کیوں جو او میرے کولوں ای لے کہ تہانوں دسے گا۔^{۱۵} جو کجھ وی پوئو کول اے او میرا اے۔ ایس لئی مین کیا اے کہ روح جو کجھ میرا اے او اوتہانوں دسے گا۔^{۱۶} تھوڑی لوڑ لئی ٹسی مینوں نئیں ویکھو گے پر پور تھوڑی لوڑ بعد ٹسی مینوں فیر ویکھو گے۔^{۱۷} تے کجھ چیلیاں نے اک دوجے نوں پُچھا کہ اے کی گل یسوع کہندا اے ”کہ ٹسی تھوڑی لوڑ لئی مینوں نہ ویکھو گے پر تھوڑی لوڑ بعد فیر مینوں ویکھو گے۔“ ایذا کی مطلب اے؟ تے نلہ ایہ کہ مین پوئو کول جاناں وائے؟“^{۱۸} ایس لئی او کین لگے کہ اوکی کہندا اے؟ ”تھوڑی لوڑ لئی“ اسانوں نئیں پتہ کہ اوکی کہندا اے۔^{۱۹} یسوع نے ویکھا کہ اوہدے کولوں پُچھنا چاندے نیں تے اونہ کیا کہ کی ٹسی ایہ پُچھنا چاندے ہو کہ میرا کی مطلب اے کہ ”تھوڑی لوڑ لئی ٹسی مینوں نئیں ویکھو گتے فیر تھوڑی دیر بعد ٹسی مینوں فیر ویکھو گے؟“^{۲۰} مین تہانوں سچی سچی دسنا کہ ٹسی روؤ گتے غم کرو گے پر دنیا خوش ہووے گی۔ ٹسی اُداس ہوؤ گے پر تہاڈی اُداسی خوشی وچ بدل جاوے گی۔^{۲۱} جدوں عورت بچہ جنم لگدی اے تے ڈکھی ہندی اے کیوں جون اُہدے در دا ویلا آگیا اے پر جدوں او بچہ جنم لیندی اے تے اپنی تکلیف نوں یاد نئیں کردی کیوں جو ایک انسان دنیا وچ پیدا ہوا اے۔^{۲۲} ایس لئی ٹسی اُداس ہو پر مین تہانوں فیر مِلان گلتے تہاڈا دل خوش ہووے گتے کوئی وی تہاتھوں تہاڈی خوشی نیں کھووے گا۔^{۲۳} اوس دن ٹسی مینوں کُج نہ پوچھو گے۔ مین تانوں سچ سچ کہنا وائے کہ جے ٹسی کجھ وی میرے نال وچ پوئو کولوں منگو گے او تہانوں دیوے گا۔^{۲۴} حالی تیک ٹسی میرے نال وچ کجھ نئیں منگیا۔ منگو تے تہانوں ملے گا تاکہ تہاڈی خوشی پوری ہووے۔^{۲۵} ہالی مین تہاڈے نال مثالوں وچ گلاں کردا ہاں پر او ویلا آوے گا جدوں مین تہاڈے نال مثالوں وچ نیں بلکہ صاف صاف پوئو دے بارے گلاں کران گا۔^{۲۶} اوس دن جدوں ٹسی میرے نال وچ کجھ منگو گتے مین ایہ نئیں کہواں گا کہ مین پوئو توں تہاڈے لئی دُعا کران گا۔^{۲۷} کیوں جو پوئو آپ تانوں پیار کردا اے کیوں جو ٹسی یقین کیتا اے کہ مین خدا ولوں آیا وایاں تے ٹسی مینوں پیار کر دے او۔^{۲۸} مین پوئو کولوں ایس دنیا وچ آیاں تہن مین دنیا چھڈ کے پوئو کول جاناں وائے۔^{۲۹} اُہدے چیلیاں نے کیا، ویکھ ہن توں صاف صاف گل کرنا ایہ تے مثالوں وچ نئیں کردا۔^{۳۰} ہن اسی سمجھ گئے کہ توں سب کجھ جاندا پتہ کوئی نیں جو تیرے تھوں سوال پوچھ۔ ایس لئی اسی یقین کینہ آں کہ توں خدا ولوں آیا ایں۔^{۳۱} یسوع نے جواب دتا کہ ٹسی ہن یقین کر دے او؟^{۳۲} ویکھو او ویلا آگیا اے، ہاں، بہ شک آگیا اے جدوں ٹسی سارے کھلر جاؤ گے۔ ہر کوئی اپنے گرنس جاوے گا تے ٹسی مینوں کلا چھڈ دیو گے۔ فیر وی مین کلا نئیں کیوں جو پوئو میرے نال اے۔^{۳۳} مین تانوں ایہ گلاں ایس لئی دسیاں نیں کہ تہاڈے اندر میری سلامتی ہووے۔ دنیا وچ تہاڈے لئی مصیبت اے پر حوصلہ رکھو مین دنیائے جت پائی اے۔

۱۷-۱۔ جدوں یسوع نے اہ گلاں کیتیاں آسمان وِل ویکھ ک اہ کپا، ”باپ ویلا آگیا اے۔ پُتر نوں عزت دے تاں جو پُتر تینوں عزت دیوے۔۲۔ اوسی طرح جیویں تُوں اونوں جسمت اختیار دتا اے کہ جو توں اونوں دتے نیں او اوناں نوں ہمیشہ دی حیاتی دتے۔۳۔ ہمیشہ دی حیاتی اے وے کہ او تینوں، اک سچہ دُدا نوں جانن آونوں جنوں توں کلیا اے جانن جو یسوع مسیح اے۔۴۔ میں زمین لُٹے تیری وڈیائی کیتی اے۔ میں او کم جو تُو مینوں دتا سی پورا کیتا اے۔۵۔ مہرے باپ مینوں او عزت دے جیڑی دنیا دے بنن توں پہلے میں تیری نال رکھنا ساں۔۶۔ جیڑے لوکی توں مینوں ایس دنیا وچوں دتے مہرے اوناں لُٹے تیرا نال ظاہر کیتا۔ او تیرے نیں تے توں مینوں او دتے اوناں نیں تیرے کلامتے عمل کیتا۔۷۔ ہن او جان دے نیں کہ جو کجھ تُوں مینوں دتا تیرے ولوں اے۔۸۔ مہرے تیرا سارا کلام اوناں نوں دتے اوناں کلام نوں قبول کیتا او سچہ مندے نیں کہ مہرے تیرے ولوں آیا واسے او یقین کردے نیں کہ تُوں مینوں کلیا اے۔۹۔ میں اوناں لٹی دُعا کرنا واں، میں دنیا لٹی دُعا نیں کردا پراوناں لٹی جتاں نوں توں مینوں دتا کیوں جو او تیرے نیں۔۱۰۔ جو کجھ میرا اے او تیرا اے اوناں وچ میری عزت اے۔۱۱۔ میں ہن ایس دنیا وچ نیں ہواں گا پر ایہوں گتے میرے تیرے کول آنا واں۔ پاک پتا اناں نوں اپنے نال لٹی سانہے کے رکھ تاں جو اہ اک ہون جیویں آسی اک ہاں۔۱۲۔ جدوں تیک میں ایناں نال ساں میں ایناں نوں پترے نال جو توں مینوں دتا سانہے کے رکھیا۔ میں ایناں دی راکھی کیتی اے ایناں وچوں ایک وی تباہ نیں ہویا سولہ موت دے پتر دے۔ تاں جو کلام دا لکھیا پورا ہووے۔۱۳۔ ہن میں تیرے کول آنا واں پر میں ایں گلاں دنیا وچ کرنا ہاں تاں جو میری خوشی ایناں وچ پوری ہووے۔۱۴۔ میں ایناں نوں تیرا کلام دتا اے۔ پر دنیا اے ایناں توں نفرت کیتی کیوں جو اے ایس دُنیا دے نیں جیویں مہرے ایس دنیا دا نیں ہاں۔۱۵۔ میں اہ نیں کیندا کہ اوناں نوں ایس دنیا چوں کڈے پر ایناں دی شیطان توں حفاظت کر۔۱۶۔ جیویں میں ایس دنیا دا نیں۔ اے وی ایس دنیا دے نیں۔۱۷۔ سچائی نال اوناں نوں وکھرا کرے۔ تیرا کلام سچائی اے۔۱۸۔ جیویں توں مینوں ایس دنیا وچ پیچیا۔ مہرے وی ایناں نوں دنیاں وچ پیچنا ہاں۔۱۹۔ اوناں لٹی میں اپنے آپ نوں وکھرا کیتا تاں جو او وی سچائی لٹی اپنے آپ نوں وکھرا کرن۔۲۰۔ مہرے صرف ایناں لٹی دُعا نیں کردا بلکہ اوناں لٹی وی جو ایناں دا کلام سُن کے ایمان لیان گے۔۲۱۔ تاں جو اہ سب ایک ہون جیویں اے باپ میں تیرے وچ تے توں میرے وچ ایک پیں۔ ایں ساڈے وچ اک ہون تاکہ دنیا منہ کہ تُوں ہی مینوں پیچیا ہے۔۲۲۔ جو عزت توں مینوں بخشی میں ایناں نوں دتی تاں جو اہ وی اک ہون جیویں آسی اک ہاں۔۲۳۔ مہرے ایناں وچ۔ تے تُوں میرے وچ۔ آسی اینج اکھٹو جائے کہ دینا منہ کہ تُوں مینوں کلیا اے توں ایناں نو اینج پیار کنا ایں جیویں توں مینوں پیار کرنا ایں۔۲۴۔ اے باپ میں چاہناں کہ اہ وی او تہہ بون جتھ میں ہواں۔ اہ میری او عزت وڈیائی ویکھن جیڑی توں مینوں دنیا دی بُنیاد (نیو) رکھن توں پہلاں مینوں دتی اے۔۲۵۔ اے سچہ باپ، دنیا تینوں نہیں جان دی پر مہرے تینوں جان دا ہاں اے جان دے نیں کہ توں مینوں کلیا اے۔۲۶۔ مہرے ایناں نوں تیرا نال دسیا اے دساں گا تاں جو جو پیار تُوں مینوں کیتا اے ایناں وچ وی ہووے۔ میں وی ایناں وچ ہوواں۔

۱۔ ایہ گلاں کرن دے بعد یسوع اودے چیلہ قدروں دے نال دے بار اک باغ سی، اودے وچ چلے گئے۔^۲ ۲۔ یہوداہ جیہڑا اونوں توکھا دین والا سی اوس دھاں دے بارے جاندا سی کیوں جو یسوع اودے چیلہ اکثر اوتھ ولدے سن۔^۳ ۳۔ فیر یہوداہ بہت سارے سپاہیاں سردار کاہناں فریسیاں دے کئی افسران نوں ہتھیارت لالٹیناں بتیاں دے نال لے کے اوتھ آگیا۔^۴ ۴۔ فیر یسوع سارا کجھ جان کے جو یوں ڈیا سی سمجھ کے لگے ودیلتے اوناں نوں پُچھیا ”تُسی کیوں لہدے اے؟“^۵ ۵۔ اوناں نے جواب دتا ’ناصری دے یسوع نوں‘ یسوع جواب دتا ’میں ہی ہاں‘ یہوداہ جو غدار سی سپاہیاں دے نال ای کھلوتا سی۔^۶ ۶۔ جدوں یسوع کہیا کہ ’میں ہی ہاں‘ او سارے پچھٹ گئے زمین تے ڈگ پڑے۔^۷ ۷۔ یسوع فیر پُچھیا تُسی کیوں لہدے او؟ اوناں نے فیر کہیا ’یسوع ناصری تُوں‘۔^۸ ۸۔ یسوع جواب دتا میں تانوں دسیلتے کہ میں ای ہاں۔ جے تُسی مینوں لہدے اوتے ایناں نوں چھڈ دیو۔^۹ ۹۔ ایہ ایس لئی کہیا تا کہ جو اونہ کہیا سی او پورا ہووے کہ جاناں نوں تُوں مینوں دتا میں اوناں وچوں اک وی نہیں گویا۔^{۱۰} ۱۰۔ شمعون پطرس کول اک تلوار سی اونہ او تلوار کھچ کے سردار کاہن دے نوکر دا کن وڈ دتا۔ اوس نوکر دا نان مالکس سی۔^{۱۱} ۱۱۔ یسوع پطرس نوں کہیا کہ تلوار واپس میان وچ رکھ۔ جو پیالہ میرے پیونے مینوں دتا اے کی میں او نہ پیواں؟^{۱۲} ۱۲۔ سپاہیاں دی پلٹن تے سردار تے یہودیاں دے سردار نے یسوع نوں گرفتار کر کے بن لیا۔^{۱۳} ۱۳۔ او پہلے یسوع نوں کیفاس جیہڑا اوس سال سردار کاہن سی اودے شسر انناس کول لے کے گئے۔^{۱۴} ۱۴۔ کیفاس ای او بندہ سی جنہ یہودیاں نوں اے صلاح دتی سی کہ بہتر اے کہ ساری قوم واسطہ ایک ہی بندہ ماریا جاوے۔^{۱۵} ۱۵۔ شمعون پطرس تے ایک پور چیلہ یسوع دے پچھ لٹے۔ ایہ چیلہ سردار کاہن دی جان پچھان دا سی۔ او وی یسوع دے نال سردار کاہن دے وڑے وچ داخل ہوا۔^{۱۶} ۱۶۔ پطرس دروازے چوں بار ہی کھلوتا سی۔ او چیلہ جدی جان پچھان سردار کاہن نال سی اونہ دروازے دے چوکی داراں نال گل بات کیتی۔ پطرس نوں وی ایہ نال اندر لے گیا۔^{۱۷} ۱۷۔ فیر ایک کڑی جیڑی چوکی دار سی پطرس نوں کہیں لگی ’تُوں وی ایس بندے دے چیلیاں وچوں اک پس؟‘ اونہ کہیا میں نیں آں۔^{۱۸} ۱۸۔ نوکر تے افسر جیڑے اوتھ کھلوتے سن کولیاں دی آگ بال کے اپنے آپ نوں آگ سیکن ڈے سن۔ پطرس وی اوناں نال کھلوتے آگ تاپن ڈیا سی۔^{۱۹} ۱۹۔ سردار کاہن نے یسوع نوں اودی تعلیم اودے چیلیاں بارے پُچھیا۔^{۲۰} ۲۰۔ یسوع اوناں جواب دتا، میں ساری دنیا دے سامنے کھلم کھلا گل کیتی اے۔ یہودیاں دی عبادت گاہ پیکل وچ چتھ سارے کٹھہوندے نیں میں اوتھ تعلیم دتی اے۔ میں کجھ وی لگ چھپ کے نہیں کیتا۔^{۲۱} ۲۱۔ تُوں مینوں کیوں پُچھیا این؟ اوناں کولوں پُچھ جاناں مینوں سُٹیا اے۔ این لوکی جاندے نیں میں کی کہیا اے۔^{۲۲} ۲۲۔ جدوں یسوع ایہ کہیلتے ایک افسر لگے وڈھ کے یسوع نوں ماریا تے کہیا تُوں سردار کاہن نوں اینج جواب دینا این۔^{۲۳} ۲۳۔ یسوع کہیا جے میں غلط کہیا اے میرے گواہی دے جے میں سیدی گل کیتی اے تُوں مینوں مارنا کیوں این۔^{۲۴} ۲۴۔ انناس نے اوناں تے کہیا کہ سردار کاہن کیفاس کول گل دتا۔^{۲۵} ۲۵۔ پطرس اوتھ کھلوتا آگ سیکن ڈیا سی۔ او لوکی اوناں پُچھن لگے کہ تُوں وی اودے چیلیاں وچوں اک نہیں این؟ اونہ انکار کیتا کہ میں نہیں آں۔^{۲۶} ۲۶۔ سردار کاہن دار ایک نوکر جو اوس بندے دا رشتہ دار سی چدا کن پطرس نے باغ وچ وڈ دتا سی۔ کین لگا کہ میں تینوں باغ وچ نہیں ویکھا سی؟^{۲۷} ۲۷۔ پطرس نے فیر انکار کیتا مگر گیلے اوسہی ویلے کُکڑنے بانگ دتی۔^{۲۸} ۲۸۔ فیر او یسوع نوں کیفاس کولوں لے کے حکومتی وڈے قلعے وچ لے گئے۔ اے ضبح سویرے دا ویلا سی۔ او آپی وڈے قلعے دے اندر نہ گئے تاکہ ناپاک نہ ہون تے نالے فسح کھا سکے۔^{۲۹} ۲۹۔ پلاطوس آپ نکل کے اوناں کول باہر آیت پُچھیا تُسی ایس شخص تے کی الزام لگاندے او؟^{۳۰} ۳۰۔ اوناں نے پلاطوس نوں جواب دتا کہ جے اے بندہ بدکردار نہ ہوندے اسی اینوں تیرے حوالہ نہ کردے۔^{۳۱} ۳۱۔ ایس لئی پلاطوس نے اوناں تُوں کہیا کہ ”تُسی اینوں اپنے نال لے جاؤ تے اپنے قانون دے مطابق ہدی عدالت کرو۔“ یہودیاں نے اوناں جواب دتا کہ ایہ ساڈے قانون وچ نہیں ہے کہ کسی بندے نوں موت دی سزا دئیے۔^{۳۲} ۳۲۔ ایہ اوناں نے ایس لئی کہیا تاکہ جو یسوع کہیا سی او پورا ہووے کہ او کیس طرح دی موت مرے گا۔^{۳۳} ۳۳۔ پلاطوس حکومتی وڈے قلعے دے اندر تے گیلے یسوع نوں اپنے کول بُلا کے پُچھیا، ”کی تون یہودیاں دا بادشاہ این؟“^{۳۴} ۳۴۔ یسوع جواب دتا تون اے آپ کہنا این کہ دوجیاں تینوں میرے بارے دسیا اے؟^{۳۵} ۳۵۔ پلاطوس بولیا ’کی میں یہودی ہاں، پس؟ تیرے اپنے لوکاں تے سردار کاہناں تینوں میرے حوالہ کیتا اے۔ تُوں کی کیتا اے؟“^{۳۶} ۳۶۔ یسوع اوناں جواب دتا میری بادشاہی تے راج ایس دنیا دی نہیں۔ جے میرا راج ایس دنیا دا ہندے میرے چیلے لڑے کہ یہودی مینوں گرفتار نہ کرن پر میرا راج ایس دھرتی دا نہیں اے۔^{۳۷} ۳۷۔ پلاطوس نے کہیا کہ ’فیر کی تون بادشاہ این؟‘ یسوع جواب دتا تُوں آپ کہنا این کہ میں بادشاہ واں میں ایس کر کے پیدا ہویا اے ایس لئی اسی دُنیا ج آیا تاکہ سچ دی گواہی دواں۔ جو کوئی سچ تُوں مندا اے او میری آواز سُندا اے۔^{۳۸} ۳۸۔ پلاطوس نے پچھیا کہ ”سچائی کی اے؟“ جدوں اونہ ایہ کہیلتے باہر یہودیاں نوں جاکے کہیا کہ میں ایس بندے وچ کوئی قصور نہیں پاند۔^{۳۹} ۳۹۔ پرتاڈا اے رواج اے کہ عید فسح تے میں تباڈے لئی اک مجرم نوں آزاد کرا تے میں تباڈے لئی یہودیاں دے بادشاہ نوں چھڈ دواں؟^{۴۰} ۴۰۔ پر او چیکاں مار کہن لگے کہ اینوں نہیں بلکہ براہ نوں چھڈ دے جیڑا ایک باغی سی۔

^۱ اے فیر پلاطوس نے یسوع نوں کوڑے لولہ۔^۲ سپاہیاں نیں کنڈیاں دا تاج بنا کے اوہدے سر تے رکھیاتے اونوں جامنی رنگ دا چوہ پَوايا۔^۳ اے اوہدے لگ ڈگ کے کہن لگ ”سلام یہودیاں دے بادشاہت نلک اونوں ماریا وی۔“^۴ پلاطوس نے بار جکے اوناں نوں کہیا ویکھو مین اونوں بار لے کے آنا وان تاکہ تانوں پتہ لگے کہ مین اوہدے وچ کوئی قصور نئیں لہیا۔^۵ اے یسوع کنڈیاں دا تاج تے جامنی چوہ پا کے بار گیا۔ پلاطوس نے کہیا ”ویکھو ایس بندے نوں“۔^۶ پیر جدوں افسرانے سردار کانہا نے یسوع نوں ویکھیاتے اُچی اُچی کہن لگے اینو صلیب دے اینو صلیب دے۔ پلاطوس نے کہیا کہ تسی آپس اونوں لے کے جاؤتے صلیب دئیو کیوں جو مین اوہدے وچ کوئی قصور نئیں پایا۔^۷ یہودیاں نیں اونوں جواب دتا ساڈے قانون دے مطابق اونوں مرنا پوے گا کیوں جو اوہدے دعویٰ کیتا اے کہ ایہ رب دا پُتر اے۔“^۸ جدوں پلاطوس نے ایہ بیان شنیتے پور وی ڈر گیا۔^۹ اے اہنہ شاہی قلعے دے اندر جا کے یسوع کولوں پُچھیا کہ تُوں کیتھوں آیا ایں؟ پر یسوع نے اونوں کوئی جواب نہ دتا۔^{۱۰} اے پلاطوس نے یسوع نوں کہیا کہ تُوں کیوں میری گل دا جواب نئیں دیندا۔ کی تینوں نئیں پتہ کہ میرے کول تینوں چھڈتے تینوں صلیب دین دا وی اختیار اے؟^{۱۱} یسوع نے اونوں جواب دتا تینوں میرے کوئی اختیار نئیں جے تینوں اُنوں اختیار نہ ملدا۔ ایس لئی جے مینوں تینوں پھڑوایا اے او بووتا گناہ گار اے۔^{۱۲} ایہ جواب سُن کے پلاطوس یسوع نوں پُچھڈان لئی کوشش کرن لگا پر یہودیاں نے اُچی اُچی اونوں کہیا ”جے تُوں ایس بندے نوں چھڈیتے قیصر دا بار نئیں۔ کیوں جو جو کوئی آہنہ آپ نوں بادشاہ بنا دا اے او قیصر دے خلاف اے۔“^{۱۳} جدوں پلاطوس نے اے گل شنیتے اہنہ یسوع نوں بار بُلوایاتے آپ انصاف کرن والی کرسی تے چنوں ”فرش“ کیندے تے گیا۔ پر آرامی وچ اوس کرسی یا چبوترے نوں ”گباتھا“ کیندے نیں۔^{۱۴} اے او سبت دی تیاری دا دانے چھوہیں گھنٹے دا ویلا سی۔ پلاطوس نے یہودیاں نوں کہیا ایہ ویکھو تہاڈا بادشاہ۔^{۱۵} او اُچی اُچی کہن لگے اینوں پرانے جا۔ اینو پرانے جا۔ اینوں صلیب دے۔ پلاطوس نے پچھیتے کی مین تہاڈے بادشاہ نوں صلیب دے دواں۔ سردار کانہا نے جواب دتا۔ قیصر دے علاوہ ساڈا کوئی بادشاہ نئیں۔^{۱۶} اے فیر پلاطوس نے یسوع نوں صلیب دین دا حکم دے دتا۔^{۱۷} اے او یسوع نوں قلعے چوں بار لے گئے یسوع آپ اپنی صلیب چُک کے ’کھوڑی دی جگہ‘ تے گیا۔ جیڑی آرامی زبان وچ گولگتا اکھوائی جاندی اے۔^{۱۸} اے اوناں نے یسوع نوں دُور بندیا ناں صلیب دتی ایک بندہ دونوں پاسے یسوع وچکار وچ۔^{۱۹} اے پلاطوس نے ایک کتبہ بنا کے صلیب تے لگوايا۔ جدے اوتے لکھیا سی یسوع ناصری۔ یہودیاں دا بادشاہ۔^{۲۰} اے او کتبہ (نشان) آرامی، لاطینی تے یونانی زبان وچ لکھیا سی۔ تے بڑیاں یہودیاں نے او نشان پڑیا کیوں جو او تہاں جتھے یسوع نوں صلیب دتی گئی سی شہر دے لگے ای سی۔^{۲۱} اے یہودیاں دے سردار کانہا نیں پلاطوس نوں کہیا کہ تُوں ایہ نہ لکھ کہ اے یہودیاں دا بادشاہ اے بلکہ اے لکھ کہ ایہہ کہیا کہ مین یہودیاں دا بادشاہ وان۔“^{۲۲} پلاطوس نے جواب دتا جو مین لکھ دتا ستو لکھ دتا۔^{۲۳} جدوں سپاہیاں نے یسوع نوں صلیب چڑھایاتے اوناں نے اوہدے کپڑے لٹھے آپس وچ چار حصے کر کے ایک کئی ایک حصے کر کے ونڈ لٹھے اودا کرتا وی لے لیا جیڑا اوتوں لے کے تھلے تیک بُنیا ہوا سی۔^{۲۴} اے اوناں نیں اک دوجے نوں کہیا ”کہ چلو اینوں پاڑ دے نیں بلکہ پرچاں پلے آن تاکہ فیصلہ ہووے کہ کون اونوں لوے گا۔“ ایہ ایس لئی ہوا تاں جو کلام دا لکھا پورا ہووے جو کہندا اے۔ ’او میرے کپڑے آپس چ ونڈے نیں۔ تے میری لیڑیاں تے پرچیاں پاندے نیں۔“ تے سپاہیاں نے اینج ای کیتا۔^{۲۵} اے یسوع دی صلیب دے کول یسوع دی مائے اودی ماں دی پین، کلویاس دی بڈی مریم تے مریم مگدلینی کھلوتیاں سن۔^{۲۶} جدوں یسوع نے اپنی مائے آہنہ اوس شاگرد نوں جنوں او پیار کردا سی کول کھلوتے ویکھیاتے اپنی ماں نوں کہیا ”عورت ویکھ تیرا پُتر اے وے۔“^{۲۷} اے فیر آہنہ چیلے ول ویکھ کہ اونوں کہیا ویکھ تیری ماں اے وے۔ اوس ویلے تُوں او چیلماں مریم نوں آہنہ کارلے گیا۔^{۲۸} اوہدے بعد جدوں یسوع نوں پتہ لگا گیا کہ سب کجھ پورا ہو گیا اے ایس لئی کہ کلم پورا ہووے یسوع نے آکھیا ”میں پیاسا وان۔“^{۲۹} اے اوتھہ کوڑی تے دا ایک وڈا برتن سی۔ اوناں نے سر کنڈے دی ڈنڈی اوتے سپنج اوس کڑوی تے چ ڈبوکے اونوں پین لئی دتی اوہدے مُنہ نوں لایا۔^{۳۰} جدوں یسوع نے او کڑوی تے (سرک) پیتلے آپنا پیر نیواں کر کے آکھیا ”ایہ مُک گیا“ تے جان دے دتی۔^{۳۱} اے فیر یہودیاں نے کیوں جو او سبت دی تیاری دا دن سی (کیوں جو او سبت ہوتا خاص سی) پلاطوس نوں کہیا کہ لاشاں دیاں لتاں توڑ کے صلیب توں لا دیوں تاں جو لاشاں سبت ولے دن صلیب تے نہ ٹنگیاں رہن۔^{۳۲} تے سپاہیاں نے لکے پہلے دوجے بندے دیاں لتاں توڑیاں جیڑے یسوع نال صلیب تے سن۔^{۳۳} اے جدوں او یسوع کول لٹھے ویکھیا کہ او پیلاں ای مَر چُکيا اے ایس لئی اوناں نیں اوہدیاں لتاں نہ توڑیاں۔^{۳۴} فیر وی اک سپاہی نے اودی پسلی وچ نیزا ماریتے فوراً اوتھوں خون تے پانی وگھیا۔^{۳۵} جے اے ویکھیا اے اہنہ گواہی دتی اے تے اودی گواہی سچی اے۔ اوجاندا اے کہ جو کہندا اے او سچ اے تاں جو تسی یقین کرو۔^{۳۶} اے گلاں ہویاں تاں جو کلام چ لکھا اے پورا ہووے ”کہ اودی کوئی بڈی توڑی نہ جاوے گی۔“^{۳۷} اک پور تھان لکھا اے کہ ”او وی چنانہ اونوں چھیدیا اے اونوں ویکھن گے۔“^{۳۸} ایدھ بعد ارمیتا دا رہن والا یوسف جیڑا وچوں وچ یسوع دا چیلماں سی (پر یہودیاں کولوں ڈر دا سی۔ اہنہ پلاطوس کو جا کے یسوع دی لاش منگی۔ پلاطوس نے اونوں اجازت دے دتی تے یوسف یسوع دی لاش نوں لے گیا۔^{۳۹} تے نیکدمس وی جیڑا رات دے ویلے یسوع نوں ملن گیا سی آیت آہنہ نال ایک ستو سیر مُرتے پور مسئلہ لے آیا۔^{۴۰} اے اوناں نے یسوع دی لاش نوں کتانی چادر وچ مسئلہ لاکے کفنا یا جنویں یہودیاں دا لاش تُوں دفن کرن دا رواج سی۔^{۴۱} جتھے یسوع نوں صلیب دتی گئی سی اوتھہ اک باغ سی۔ تے اوس باغ وچ ایک نویں قبر سی جدے وچ کیسے نوں وی دفن نیں کیتا گیا سی۔^{۴۲} اے کیوں جو او قبر نیڑے سی۔ تے نلکے او یہودیاں دی تیاری دا دِس سی اوناں نے یسوع نوں اوسے قبر وچ رکھ دتا۔

۱۔ اپناں گلاں پچھوں یسوع فیر اپنے آپ تیریاں دی جھیل دے کنڈے شاگرداں تے ظاہر کیتا تے اینج ظاہر کیتا۔^۲ شمعون 21 پطرس تے توما جیڑا توام آکھواندا اے تے تنن ایل جیڑا قانای گیلے دا سی تے زبدي دے پتر تے اوہدے شاگرداں وچوں دو پور اکٹھ ہووے۔^۳ شمعون پطرس تے اونان تون آکھیا پئی مین مجھی دے شکار لئی جانا آن، اونان نین اونون آکھیا پئی آسین وی تیرے نال جلے آن۔ اوہ نیکل کے بیڑے بیٹھ پر اوس رات کجھ نا پھڑیا۔^۴ تے چان ہندیاں ای یسوع کنڈے آ کھلوتا پر شاگرداں نین نا سپانیا پئی ایہ یسوع اے۔^۵ سو یسوع نے اونان تون آکھیا، ”نہانیو! ہڈاے کول کجھ کھان تون ہے اے؟“ اونان جواب دتا پئی نئیں۔^۶ اوہ اونان تون آکھیا پئی بیڑی دے سچے پاسے جال سٹوتے پھڑ لووگ۔ سو اونان نین سٹیا تے چوکھیاں مجھیاں دے ہون دے سببوں جال فیر کھچ نا سک۔^۷ ایس لئی اوس شاگرد نے جنھوں یسوع محبت کردا سی پطرس تون آکھیا پئی ایہ خُداوند اے۔ سو شمعون پطرس نے ایہ سُن کے پئی خُداوند اے، کُرت لک نال بنھیا کیوں جو ننگا سہ تے جھیل وچ چھلانگ مار دئی۔^۸ تے باقی شاگرد نیک بیڑے بہ کے مجھیاں دا جال کھچدے کھچدے تے کیوں جو اوہ کنڈے تون کوئی وڈھ پینڈے نئیں سُن پر کوئی دو ستو پتھ دی وتھ سی۔^۹ جیس ویلے اوہ کنڈے آپرے تے اونان نین کولیاں دی آگ تے اوہدے تے مجھی دھری ہوئی تے روئی ویکھی۔^{۱۰} یسوع نے اونان تون آکھیا جیڑیاں مجھیاں تئیں ہن پھڑیاں نین اونان وچوں کجھ لیا۔^{۱۱} شمعون پطرس نے جڑھ کے ایک ستو ترونجاں وڈیاں مجھیاں نال بھریا ہوا جال کنڈے کھچیا۔ بھانویں مجھیاں چوکھیاں سُن فیر وی جال نہ ٹٹا۔^{۱۲} یسوع نے اونان تون آکھیا، ”آؤ کھانا کھاؤ تے شاگرداں وچوں کسے تون وی دلیری نا ہوئی پئی اونون پچھدا پئی تون کون ایں؟ کیوں جو اوہ جان دے سُن پئی خُداوند ای اے۔^{۱۳} یسوع آیا تے روئی لئی تے اونان تون دئی۔ اینج ای مجھی وی دئی۔^{۱۴} یسوع مُردیاں وچوں جی اُٹھن دے پچھوں ایہ تَجی وار سی پئی اوہ شاگرداں تون دسیا۔^{۱۵} تے جدوں اونان کھانا کھا لیتے یسوع شمعون پطرس تون آکھیا، ”شمعون یوحنا دے پتر کیہ تون اپناں تون ہوتا میرے نال محبت کرنا ایں؟“ اوہ اونون آکھیا، ”ہاں خُداوند، تونے جان دا ای میں تینوں عزیز رکھنا آن۔ اوہ اونون آکھیا، ”تون میرے لیلے چار۔“^{۱۶} اوہ فیر اونون آکھیا، ”شمعون یوحنا دے پتر کیہ تون مینوں محبت کرنا ایں؟“ اوہ آکھیا، ”ہاں خُداوند تونے جان دا ای میں پئی مین تینوں عزیز رکھنا آن۔“ اوہ اونون آکھیا، ”تون میریاں بھیڈاں تون چار۔“^{۱۷} اوہ تَجی واری اونون آکھیا، ”شمعون یوحنا دے پتر، کیہ تون مینوں عزیز رکھنا ایں؟“ کیوں جو اوہ تَجی وار اونون آکھیا پئی کیہ تون مینوں محبت کرنا ایہ تے ایس سببوں پطرس نے بڑے ای اداس ہو کے اونون آکھیا، خُداوند! تونے سب کجھ جاننا ایں۔ تینوں بتا ای اے پئی مین تینوں عزیز رکھنا آن۔ یسوع نے اونون آکھیا تون میریاں بھیڈاں چار۔^{۱۸} مین تینوں سچ سچ آکھنا آن پئی جدوں تون جوان سی تے آپ ای اپنا لک بنھ دا ساں تے جتھ تیرا مَن کردا پھردا تَر دا ساں۔ پر جدوں تون بڈھا ہوجاویں گاتے اپنہ لے کرے گا تے کوئی پور بندہ تیرا لک بنھ گا تے جتھ تون نا وی چاپویں گا اوتھ تینوں لے جاوے گا۔^{۱۹} اوہ اپناں گلاں تون ایہ اشارہ کیتا پئی اوہ کیوں دی موت نال رُت دا جلال وکھاوے گا تے ایہ آکھ کے اونون آکھیا، ”میرے پچھے تَرے۔“^{۲۰} پطرس نے پرت کے اوس شاگرد تون پچھے آندے ویکھیا جنھوں یسوع محبت رکھدا سی تے جنھوں شام دے کھان دے ویلے اوہدے سینہ دا سہارے کُچھیا سی پئی خُداوند! تینوں پھڑوان والا کون اے؟^{۲۱} پطرس نے اونون ویکھ کے یسوع تون آکھیا، ”خُداوند! ایہدا کیہ تے گا؟“^{۲۲} یسوع نے اونون آکھیا، ”جے مین چاہاں پئی ایہ میرے آن تیک رُکیا ریوا تے تینوں کیہ؟ تون میرے پچھے تَر ہے۔“^{۲۳} سو بھراواں وچ ایہ گل مشہور ہو گئی پئی اوہ شاگرد نئیں مَرے گا پر یسوع نے اونون ایہ نئیں سی آکھیا پئی ایہ نئیں مَرے گا سگوں ایہ پئی جے مین چاہاں پئی ایہ میرے آن تیک رُکیا ریوے تینوں کیہ؟^{۲۴} ایہ اوو ای شاگرد اے جیڑا اپناں گلاں دی گواہی دیندا اے تے جنہ اپناں تون لکھیا اے تے آسین جان دے آن پئی اوہدی گواہی سچے اے۔^{۲۵} پور وی بڑے کم نین جیڑے یسوع کیتے۔ جے اوہ وکھو وکھ لکھ جانڈے مین سمجھناں آن پئی جیڑیاں کتاباں لکھیاں جاندیاں اونان لئی دُنیا وچ تھان ای نا بجدی۔

اعمال

۱۔ میں جیڑی کتاب پھلاں لکھی اوہدے وچ میں دسیا کہ یسوع کی کرداتے سکھاندارھیا۔^۲ جس دن تک اوہ اُٹھایا گیا جڈ اوہ رسولان نوں پاک روح دی ہدایت نال حکم دیتلے اُٹھان نوں جُتیا۔^۳ سختیاں سہن دے بعد اوہ اپنے آپ نوں زندہ ظاہر کیتا بتیرے پکے ثبوتان نال چالیہ دن اونان تے ظاہر ہوندا رھیتے خُدا دی بادشاہی دسدا رھیا۔^۴ جدوں اونان نوں اکھٹے ملیاتے اونان نوں حُکم دیتا کہ ٹسی یروشلم تون باہر نہ جاناں پریو دے وعدے دا انتظار کرو جدھ بارے ٹسی میرے کولوں سُن چکھو،^۵ کہ یوحنا تے تیانوں پانی نال پیتسم دیتا۔ پرتھوڑے دنان وچ ٹسی رُوح القدس نال پیتسم پاؤگ۔^۶ جدوں اوہ آپی اکھٹے ہونے اونان اونون پوچھیا کہ خُداوند کہ ایس ویلے تون اسرائیل دی بادشاہی تون بحال کریںگا؟^۷ اوہ اونان نوں جواب دیتا کہ جیڑے سٹے ویلے پیوے اپنی قدرت نال ٹھیرلے اونان نوں جانن دی لوڈ نہیں اے۔^۸ جدوں پاک رُوح تہاڈے تے گاتے ٹسی طاقت پاؤگتے ٹسی میرے گواہ تمام یروشلم تے سارے یہودیہ، سامریہ زمین دے کناریاں تیک ٹھروگ۔^۹ جدوں خُداوند یسوع ایہ گلاں دسدے پئے سیتے اوہ (شاگرد) سارے تے دیکھدے پئے سیتے اوہ اُٹھا لیا گیلے اک بدلے اونون اُٹھان دیاں اکھان تون لکھا لیا۔^{۱۰} جدوں اوہ آسمان نوں ڈونگھا تکن لگے کیوں جو اوہ جاربا سی۔ یکدم دو بندے چٹے کپڑیاں وچ اونان دے نال آ کھٹے ہوئے آکھیا۔^{۱۱} اے گلیلی بندو ٹسی ایتھ کھٹے آسمان کاہدے تے تكدے او؟ ایہی یسوع جیڑا تہاڈے کولوں آسمان اُٹھالیا گیا اے اینج ہی اوہ واپس تے گا۔ جدوں اوہ آسمان تے گیا اے۔^{۱۲} فیر اوہ زیتون دے پہاڑ تون یروشلم تون واپس تے۔ اے پہاڑ یروشلم دے لاگے اے سبت دا سفر کیتا۔^{۱۳} جدوں اوہ واپس تے اُٹھ جوبارے چلے گئے۔ جتھ پطرس، یوحنا، یعقوب، اندریاس، فلپس، توما، برتلمائی، متی، یعقوب بن حلفی، شمون زیلوتیس اور یودا بن یعقوب۔^{۱۴} اوہ سارے یکدل ہوکر گہری دُعا کردے رہے۔ انان وچ یسوع دی امانتے اوہدے بھراوی پین سن۔^{۱۵} اُٹھان دنان وچ پطرس بھراواں دی ایک سو وہید دی ٹولی وچوں کھٹرا ہواتے کہن لگاے۔^{۱۶} بھائیو کلام دا پورا ہونا جُروری سی کہ پاک رُوح تے پھلاں ہی داؤد دے من زبانی یودا دے بارے دس دیتا سی کہ اوہ یسوع دے پھٹران والیاں داسردار بنے گا۔^{۱۷} جدکے اوہ ساڈے وچوں اک سی کہ ساڈے نال جنھ خدمت دا حصہ پایا۔^{۱۸} تے ایس بندے اپنی بدی دی کمائی نال کھیت خریدیا۔ جتھ اوہ آپ ہی سرینے ڈگیا تے اودا تھڈ پات گیا تے اودییاں آندراں باہر کھلر

گياں۔^{۱۹} سارے يروشليم دے رين واليانے اوڊے بارے وچ سُنياتے اوياں اپنی بولی وچ کہيا کہ قل دم يعنی لہو دا کھيت -^{۲۰} کیونکہ زبور دی کتاب وچ لکھیا اے کہ اوڊا اکھيت ويران اے اوتھ کوئی نہ وسگلتے اوڊا عہدہ کوئی دوسرا لے لوئے۔^{۲۱} ایس لئی اے ضروری اے کہ اوہ بندہ جیہڑا مسیح دے ہوندياں ساڈے نال سارا ویلا جدوں يسوع ساڈے نال آندے جاندے رہے۔^{۲۲} يعنی یوحنا دے پیتسم تھوں لے کہ مسیح دے آسمان تک اُٹھلے جاندیں تک مسیح دے جی اُٹھنے دا گواہ ساڈے نال ہوئے۔^{۲۳} اوياں نے دو بندے حاضر کیتے اک یوسف جنہوں برسبا کہندے یُوسٹس نال نال بلاندے فتنے دوسرا متیا۔^{۲۴} اوياں نے دُعا کیتی اور کہیہ کہ تُسی آپ سارے لوکاں دے دلاں نوں جاندے آتے آپ ساڈے لُٹے ظاہر کرو کہ اہناں دونوں وچوں کیہڑا ٹُوساں جُنیا اے۔^{۲۵} کہ اوہ ایس رسولی خدمت دی جگہ سکے کہ جس توں یہوداہ پھر کے اپنے راہ گیا۔^{۲۶} اوياں نے اوڊے لئی قرعہ پایلتے قرعہ مُتیاہ دے نال نکلیاتے اوہ گیارہ رُشولاں دے نال گینا گیا۔

^۱ اے جد بیتیکست دا دن آگیا۔ سارے اک تھان اکٹھے ہوئے۔^۲ اے اک دم اسمان توں اک اواز آئی چوہن وڈی پیری دا شور ہوئے سارا گھر چتھ اوہ بیتھسن اوہدے نال بھر گیا۔^۳ اے آگ دیاں پاٹیاں ہویاں لاٹاں وانگوں اونان اُونان بولیاں ویکھای دتیاں۔ اونان وچوں ہر اک دے سیر اُتے آگیاں۔^۴ تہ اوہ سارے پاک رُح نال بھر گئے اوہریاں بولیاں بولن لگے جیویں رُوحناونان اُونان بولن دی طاقت دتی۔^۵ اے اسمان تھلے خُدا توں ڈرن ولے تمام قوماں دے بندے یہودی یروشلم وچ رہندے سن۔^۶ سو جد ایہ اواز آئی تہ بُت لوک جمع ہوئے۔ اے خیران ہوئے۔ کیوں جو ساریاں سُنا پئی ایہ ساڈیاں بولیاں بولدے نیں۔^۷ اے سارے خیران ہون لگے آکھن لگے۔ ایہ جیہڑے بولدے نیں سارے گلیلی نیں؟^۸ فیر اُسی کیوں اپنے اپنے وطن دی بولی سُنن آں؟^۹ اسی پار تھتے مادیۃ عیلامیۃ مسوینامیہ دے رن ولے یہودیۃ کپڈک، پُتسۃ آسیہ^{۱۰}۔ فئروگیۃ پمفلیہ، مصرۃ لیوا دے علاقہ دے جیہڑا کرینہ ول اے نلہ رومی مُسافر بھانویں یہودیۃ بھانویں اپنیاں دے مُرید۔^{۱۱} کریتیۃ عربی آتہ اپنیاں اپنیاں بولیاں وچ اپنیاں اُونان اُونان بولدے سُنن آں۔^{۱۲} اے سارے تعجب کن لگے گھبرلے۔ اے اک دوجے اُونان اُونان بولدے لگے۔^{۱۳} پورناں مَحول کرکے آکھیا اپنیاں اُونان اُونان سحریۃ دا نشہ اے۔^{۱۴} تہ پطرسۃ ہاراں دے نال کھلوکے اُچی اواز نال اونان اُونان آکھیا۔ اے یہودیۃ یروشلم دے سارے رن والیو! ایہ جان لیوئے کن لاک میریاں گلاں سُنو۔^{۱۵} ایہ لوک نشہ وچ نیں جیویں تُسی سمجھدے۔ کیوں جو اجتیا پیر ای چڑھیا اے۔^{۱۶} پراپہ اوہ گل اے جیہڑی یوایل نبی دی راپیں آکھی گئی اے۔^{۱۷} پئی خُدا آکھدا اے پئی آخیری دہاڑیاں وچ اِنج ہوئے گا۔ پئی مین اپنے رُوح وچوں ساریاں انساناں لے ڈولان گاتے تہاڈے پُترے تہاڈیاں دھیاں نثوت کرن گیائے۔ تہاڈے بڈھ سُنن ویکھن گے۔^{۱۸} اے مین اونان دیناں وچ اپنے بندے بندیاں لے اپنے رُوح وچوں ڈولان گاتے اوہ نثوت کرن گے۔^{۱۹} اے مین اُتانہ اسمان وچ عجب کمۃ پتھان زمین لے کراماتاں وکھاواں گا۔ یعنی لہوۃ اگتے دھوون دا بدل وکھاواں گا۔^{۲۰} شُرح ہیراۃ جَن لہو ہو جلتے گا خُداوند دے وڈے جلال ولے دین دے اُون توں پہلاں۔^{۲۱} اے اِنج ہوئے گا پئی ہر اک جیہڑا خُدا دا نال لے گا اُونون نجات ملے گی۔^{۲۲} اے اسرائیلیو! ایہ گلاں سُنو پئی یسوع ناصری اک بندہ سی جیہڑا خُدا دے ولوں ہونا تہاڈے لے اونان کراماتاںۃ نشانیۃۃ عجب کماں نال ثابت ہوا جیہڑے خُدا اودی تھیں تہاڈے وچ وکھلے۔ جیویں تُسی آپ جان دے۔^{۲۳} جد خُدا دے تھیرلے ہوئے انتظامۃ عیب دے علم نال اوہ پھڑایا گیا۔ تُساں غیر شرعاں دے۔ تھوون کِل تھکا کے مروا دتا۔^{۲۴} اوسے اُون خُدا مَوّت دے بندھ توں چھڈا کے جوالیا۔ کیوں جو ایہ نیں سی ہو سکدا پئی اوہ اودے وِس وچ رہے۔^{۲۵} کیوں جو داؤد اودے حق وچ آکھدا اے پئی مین خُداوند اُون ہمیشہ اپنے سامہنہ ویکھیا پئی اوہ میرے سچ پاسے آئے تان جو مین ناہلاں۔^{۲۶} ایس کرکے میرا دِل خوش ہوا۔ میری زبانوں خوشی نکلدی اے۔ سگوں میرا جسم وی آس وچ رہے گا۔^{۲۷} پئی اُون میری جان اُون پاتال وچ نا چھڈیں گاتے نا اپنے قُدوس اُون ترکن دئیں گا۔^{۲۸} اُون مینوں زندگی دے راہ دسے نیں۔ اُون اپنے دیدار دی خوشی نال مینوں بھر دیں گا۔^{۲۹} بھراؤ! تہاںوں گھلاڈلہا ساڈے وڈاڑو داؤد ولوں ایہ آکھنا چنگا اے پئی اوہ مر وی گیا۔ نلہ دیا گیا۔ آج تیکر اودی قبر ساڈے کول اے۔^{۳۰} سو ایس کرکے پئی اوہ نبی سۃۃ جان دا سی پئی خُدا میرے نال سونہ کھادی پئی تیری اُنس وچوں کِسے اُون تیری گدی لے بھاواں گا۔^{۳۱} اوس نثوت کرکے مسیح دے جی اُتھن دا ذکر کیتا۔ پئی نا اودی جان پاتال وچ چھڈی گئی۔ نا اودا جسم گلیا سڑیا۔^{۳۲} ایس یسوع اُون خُدا جوالیا جہدے اسی سارے گواہاں۔^{۳۳} سو جد اوہ خُدا دے سچ پاسے اُچا کیتا گیا۔ اوس باپ کولوں پاک رُوح دا وعدہ پایا تان اوس ایہ جو تُسی ویکھدے سُندے۔ بو بخش دتا۔^{۳۴} کیوں جو داؤد تان اسمان لے نئیں چڑھیا۔ سگوں آپی آکھدا اے۔ پئی خُداوند میرے خُداوند اُون آکھیا۔ پئی میرے سچہ تھ بیہ جا۔^{۳۵} چنان چر مین تیرے ویریاں اُون تیرے پیراں دی چوکی نا بناواں۔^{۳۶} سو اسرائیل دا سارا گھرانہ پکی طرح جلتے پئی خُدا لے اوس یسوع اُون جہنوں تُساں صلیب دتا۔ خُداوند تے مسیح وی کیتا۔^{۳۷} جدوں اونان ایہ سُنا تہ اونان دے دِل ونہ گئے۔ پطرسۃ باقی رشولاں اُون آکھیا۔ بھراؤ اسی کید کریتے؟^{۳۸} تہ پطرس اونان اُون آکھیا۔ تہ کروۃ تہاڈے وچوں ہر اک اپنے گناہاں دی مُعافی لئی یسوع مسیح دے نال لے بیتسملہ لے۔ تان پاک رُوح تہاںوں اِنعام وچ ملے گا۔^{۳۹} کیوں جو ایہ وعدہ تہاڈے نالۃ تہاڈی اولاد نال اے۔ اونان سبھناں نال وی جیہڑے ڈراڈے نیں چنباں اُون خُداوند ساڈا خُدا اپنے کول سدے گا۔^{۴۰} تہ پور بھیریاں گلاں نال پک کرکے اوس اونان اُون نصیحت کیتی۔ پئی ایس پتھی قوم توں اپنا آپ بچاؤ۔^{۴۱} سو چنباں اودی گل مَن لئی اونان بیتسم لیا۔ اوس دین تَن کُو ہزار لوک اونان نال رَل گئے۔^{۴۲} اوہ رشولاں دی تعلیمۃ سنگت وچۃ روٹی توڑنۃ دُعا منگن وچ لگے رہندے سن۔^{۴۳} تہ ہر اک جان اُون ڈر لگاتے بھیرے عجب کمۃ نشانیۃۃ رشولاں دی راپیں وکھائیاں گئیاں۔^{۴۴} اے سارے چنباں ایمان لیاندا سی اکٹھے رہندے سن۔ سارے شیواں وچ سانجھ رکھدے سن۔^{۴۵} اے اپنی ملکیتۃ شیواں وچ وچ کے جیویں کِسے اُون لوڈ پیندی ساریاں اُون ونڈ دیندے سن۔^{۴۶} اے روز دپاڑے اک دِل ہوکے پکل وچ اکٹھے ہوندے سن۔ گھراں وچ روٹی توڑکے خوشیۃ صاف دلی نال اُن پانی کھاندے سن۔^{۴۷} اے خُدا دی وڈیائی کردے سن۔ سبھناں لوکاں اُون پیارے لگدے سن۔ تہ جیہڑے نجات پاندے سن خُدا روز اونان اُون نال رلاؤندا سی۔

۱۔ بن پطرس اور یوحنا نویں گھنٹہ چہ جیڑا دعا دا گھنٹا اے، پیکل وچ جارے سن ۲۔ بن اُسی وقت اک جنم دا لنگڑا، پیکل دے خوب صورت (سوئے) بوئے دے ول لیا یا جا ریا سی تاں جیڑے پیکل چہ آن، اونیاں کولوں، پیسہ دا ہدیہ منگ سک۔ ۳۔ جدوں اوئے پطرس تہ یوحنا نوں ویکھیا جیڑے دونویں پیکل چہ جان لگ سن تہ اوئے اونیاں کولوں پیسیاں دا ہدیہ منگیا۔ ۴۔ پطرس تہ [اپنی اکھیاں اوڈے لائیاں] اوڈے ال غور نال ویکھیا تہ فیر کپا ک ساڈے ول ویکھ۔ ۵۔ اوس لنگڑے اونیاں ول ویکھیا ک اونیاں ولوں کی مل سکدا اے۔ ۶۔ پطرس تہ کپا ک سونلے چاندی، میرے کول بے کوئی نہیں پرجو کچھ میرے کول بے اوہ میں تینوں دینا ہاں۔ ”یسوع مسیح ناصری دے ناں وچ جل پھر“۔ ۷۔ پطرس تہ اوڈا سجا ہتھ پھڑکے اونوں اٹھایا تہ اسی وقت اوس لنگڑے دے پیرتہ اوڈے (گٹھ) ٹخہ مضبوط ہو گئے۔ ۸۔ او لنگڑا چھال مارکے اٹھایا تہ چلن لگ پیا۔ اور پطرس اور یوحنا دے نال پیکل وچ چھالاں ماردا تہ خدا دی تمجید کردا ہوا گیا۔ ۹۔ ساریاں لوکاں تہ اونوں چلایا تہ خدا دی تمجید کردیاں ویکھیا۔ ۱۰۔ اونیاں غور کیتا ک ایہ تہ اوئی بندہ سی جو پیکل دے سوئے بوئے تہ بے لوکاں توں چندہ (بھیک) منگدا سی تہ ایس وجہ توں او سب لوک حیرانی تہ تعجب نال پر گئے ک (ایںوں کی ہوا اے) ک ایدے نال کی بنی؟ ۱۱۔ جدوں (چونک) او بندا پطرس تہ یوحنا نال لیٹیا ہوا سی ایس لئی او سارے رل کے اونیاں ول سلیمان دے برآمدے وچ خدا دی تعریف کردے ہوئے ٹٹھ (بچے) ۱۲۔ جدوں پطرس تہ ایہ ویکھیا تہ اوئے لوکاں نوں جواب دتا۔ اسرائیل دے لوکو، تسی کوہیں حیران ہوندے ہو؟ تسی کوہیں اپنی اکھاں ساڈے لائیاں نیں، جیویں اسی ایس بندے نوں اپنی طاقت یا خدائی نال چلایا۔ ۱۳۔ ابراہام، اسحاق اور یعقوب دے خدائے، ساڈے باپ دا دیاں دے خدائے ایہ خادم یسوع مسیح نوں جلال بخشیا۔ او یسوع سی جنوں تسان رد کیتا تہ پیلطس دے ہتھ پھڑوایا۔ پیلطس چاہندا سی ک اونوں چھڈ دے ۱۴۔ پر تسان اک پاکباز تہ راستباز آدمی نوں پھڑواکے اک قاتل تہ خونی نوں اوڈے بدلہ چھڈوا دتا ۱۵۔ تسی زندگی دے بانی نوں مروایا جنہوں خدائے مردیاں وچوں زندہ کیتا تہ اسی آیدے گواہاں (واں) ۱۶۔ بن اوڈے ہی ناں تہ ایمان رکھدے ہوئے، ہاں اوسی ناں وچ آیس بندے نوں جنہوں تسی جاندے تہ ویکھدے ہوئے، ایہ مکمل شغل تہ مضبوطی پائی اے۔ ۱۷۔ بن میرے بھائیو (پراوہ)، مینوں پتہ اے ک تسان، ایہ سب کچھ نہ جاندے ہوئے کیتا جیویں تہاڈے حاکماں تہ کیتا۔ ۱۸۔ مگر او ساریاں شیواں جیڑیاں خداوند تہ ایہ نبیاں دے مذ توں پہلی دسیاں سن ک اوڈا مسیح ڈکھ سہے بن پوریاں ہو گئیاں تہ۔ ۱۹۔ ایس لئی توبہ کرو تہ مڑ جاؤ تاکہ تہاڈے گناہ مٹائیں جائیں تاں جوں خدالوں تازگی دا وقت آئے۔ ۲۰۔ تہ فیر او مسیح نوں بھیجے جنہوں اوئے تہاڈے آسٹے یسوع دے طور تہ مقرر کیتا۔ ۲۱۔ اوس یسوع نوں آسمان تہ سانہ ک رکھنا اے جدوں تک ساریاں شیواں بحال نہو جان، جنہاں دے وادے خدائے ایہ نبیاں توں پہلاں توں کہلویا۔ ۲۲۔ بیشک موسیٰ تہ وی کپا ک خداوند تہاڈے پراواں وچوں میرے ورگا اک نبی برپ کریگا۔ اوڈی ہر گل سننا (مننا) جیڑی او تہاڈے نال کریگا۔ ۲۳۔ تہ اوہ بندہ جیڑا اوس نبی دی گل نہ سنیکا او ایہ لوکاں وچوں پورے طور تہ تہا کر دتا جائیگا۔ ۲۴۔ ہاں، تمام نبی جو سیموئیل یا اوڈے بعد وی آئے اونیاں تہ اناں دناں دے بارے چہ اعلان تہ بیان کیتا۔ ۲۵۔ تسی سارے نبیاں دی اولاد ہوتہ اوس عہد وچ جیڑا خدائے تہاڈے باپ ابراہام نال کیتا۔ اوئے ابراہام نوں کپا ک تیرے اولاد (نسل) وچوں ایس زمین دے تمام خاندان برکت پاوون گے۔ ۲۶۔ جدوں خدائے ایہ خادم نوں زندہ کیتا تہ اوئے سب توں پہلاں اونوں تہاڈے ول پیجیا تاکہ تسی اپنی بدیاں توں آزاد ہوکے برکت پاؤ۔

¹۔ جدوں پطرس نے یوحنا لوکاں نال گل بات کرے سنے اُتھ یہودیاں دی عبادت گاہ دا سردار تے سدوقی وی اُتھ آگے۔² تے او بڑے پریشان ہوگئے کیونکہ پطرس نے یوحنا لوکاں نوں مسیح یسوع دے مُردیاں وچوں جی اُتھن دے بارے ج اعلان کر رہے سن۔³ تے اُدھو شام دا ویلہ سی جدوں اُونانے پطرس نے یوحنا نوں پھڑھکتے آگے دن تک جیل ج بند کر دیتا۔⁴ لیکن جنہاں اُو پیغام سُلیتے اُو ایمان لے لے اُو کوئی پنج ہزار مرد سان۔⁵ تے آگے دن اُنان دے سارے حکمران بزرگتے لکھاری یروشلم دے وچ اکٹھ ہوئے۔⁶ یہودیاں دے وڈے سردار جٹا دے سارے رشتہ دار جنان چ کائفاء یوحنا سکندر وی شام سن اُتھ اکٹھ ہوئے۔⁷ جدوں پطرس نے یوحنا اُنان دے درمیان سانے اُونانے اُونان نوں پُچھیا کہ کدی طاقت یا کدے ناں دے نال تسناں اے کیتا اے۔⁸ تے اُس ویلہ پطرس روح پاک نال بھر گیلے اُن اُنان نوں آکھیا،⁹ ”لوکاں دے حکمرانوں بزرگو! اگر تسی آج اس جنگ کم دی جیڑا اک بیمار آدمی نال کیتا گیا اے اُدھ بارے چ سانوں سوال کر دے اُو کہ ایہ آدمی کینج تھیک ہوگیا؟“¹⁰۔ ایہ گل تہنوں نے سارے اسرائیل نوں پتہ چلے کہ یسوع مسیح ناصری دے ناں چ جہنوں تُساں صلیبتے چڑھیا پر خدانے انوں مردیاں وچوں زندہ کیتا اے ایہ بیمار بندہ اُدھ ناں دے نال چنگا ہوگیا اے۔¹¹ یسوع مسیح او پتھر اے جنہوں توں کاربگراں رد کیتلے اُو ایہ کونہ دے سرے دا پتھر ہوگیا۔¹² کسہور دے وسیلہ نال نجات نئیں ہے کیونکہ آسمان دے تھلہ آدمیاں وچ کوئی پور نئیں جدے وسیلہ نال نجات ملے۔¹³ جدوں اُنانے پطرس نے یوحنا دی دلیری توں ویکھیتے جانیہ کہ ایہ عامتہ آن پڑھ آدمی نے اس گل نوں جان کے حیران ہوئے کہ پطرس نے یوحنا یسوع نال رہے۔¹⁴ جدوں اُنانے اس بیمار نوں اُنان دے نال تندرست ویکھیتے اُنان دے خلاف کجھ ناں بول سکے۔¹⁵ تے اُدھ بعد اُنانے رسولان نوں حکم دیتا کہ تسی پنجائت چھڈ کے چلے جاؤ تے فیر اُنانے آپس وچ اُنان دے بارے مشورہ کیتا۔¹⁶ اُنان آکھیا کہ اُسی آیناں بندیاں دا کہہ کرئیں۔ کیونکہ اُسی آپس گل توں وی نئیں مُکر سکدے کہ حقیقت وچ اِنان بندیاں دی وجہ نال وڈا مُعجزہ ہویا اے۔ جدے بارے یروشلم وچ بہت سارے لوکاں نوں وی پتہ اے!¹⁷ اس لئی کہ اے گل پور لوکاں دے وچ نہ پھیلے۔ آؤ اپناں نوں دھمکی دے کہ کہہ کہ کسہور دے ناں دا دوبارہ ذکر نہ کریں۔¹⁸ اُونیناں نے پطرس نے یوحنا نوں ہلاکے حکم دیناں کہ یسوع ناں دی منادی نہ کریں۔¹⁹ پتھر پطرس نے یوحنا نیں اُنیان نوں آپس کیکے جواب دتاں کیا تھیک آپس کے اُسی او کرئیں جیڑا خُدا دی نظر وچ چنگا اے نہ کہ تواڈی گل سننیاں۔²⁰ اُسی اپنے آپ نوں روک نئیں سکدے۔ اُونان چیزاں دے بارے دسین نوں جیڑیاں آپسی دیکھیتے سننیاں نہیں۔²¹ اِس توں بعد پطرس نے یوحنا نوں دھمکی دے کہ چھڈ دیناں کیوں جو اُنہاں وچ کوئی قصور نہ پایاں کیونکہ او سارے لوک خُداوند دی وڈیائی کر رہیں سن کہ اُونہ اپناں لئی جو کجھ کیتا سی۔²² اے جیڑے آدمی دا چنگہون دا قصہ آپس اُو دی عمر چالس سال توں ویڈ سی۔²³ اُونان دی رِائی توں بعد پطرس نے جان اپنے لوکاں کول گئے سارا قصہ سُنا یا۔ جو کجھ کائیناں سرداراں (بزرگراں) نیں کیتاں اُونیناں نوں آکھیاں سی۔²⁴ جدوں اُونان نیں سُنیاتے آپناں آواز اُن نوں خُدا لئی اُوچاں کیتاں آکھیاں۔ اے خُداوند توں جنج آسمانے زمین نوں بنیاں اور سمندر نوں جو کجھ اُدھ وچ اے۔²⁵ نوں آکھیاں اپنے خادم سادھ باب داؤد دے مُنہ چوں پاک رُوح کے (واسطہ) وسیلہ۔ کیوں ساری دُنیاں چ توم مچ گئی اے اُوں لوکاں نے غلط چیزاں ویل تھیاں کیتا اے۔²⁶ نوں آکھیاں زمین اُتھ بادشاہ اکٹھ ہونگ حکومت کرن لئی اُو خُداوند اُوں اودے مسیح دے برخلاف جمع ہوکے۔²⁷ ہشک اِس شہر دے وچ پردوسے پنطیس پیلطس نیں مل کے اسرائیل دے رہن والیاں نیں غیر قوماں دیاں لوکاں نوں تیرے پاک خادم یسوع دے خلاف کیتیاں جنہوں نوں مسیح کیتا سی۔²⁸ اُون سارے اکٹھ (جمع) ہوئے اور اس لیے کہ تیرے تھتے تیرے کلمان نوں جیڑے پہلو توں ہونیں سن او پورے ہون۔²⁹ اُن خُداوند اُونان دی دھمکی نوں ویکھ اور اپنے خادم نوں اپنے کلام نوں بولین دی ڈاڈی ہادری دے۔³⁰ اپنے تھتے نوں ودا کے شفا دے اُوں اشارہ کر کے تیرے پاک خادم یسوع ناں دی وڈیائی ہویں۔³¹ جہدوں ایناں نیں دُعا مُکالئی اُو جگہل گئی۔ جتھ اُون اکٹھ ہوئے سنے سارے پاک رُوح نال بھر گئے ویڈی دلیری نال خُدا دے کلام نوں بولن لگ گئے۔³² ایمانداران دی اک وڈی جماعت اِک منہ جان سیتے کسی نے اپنے مال نوں اپنا نہ کیا پر اور سب دا سانجھا سی۔³³ بڑی قدرت دے نال رسول اپنی گواہیت مسیح دے جی اُتھن دے بارے دسدے اُونانے بڑا فضل سی۔³⁴ اُونان وچ کوئی وی اجیہا نہیں سی جنہوں کسی شہ دی کمی ہوئی۔ کیونکہ جنہاں دے کول زمیناں گھر بار سب ویج کے پیسے لے سن۔³⁵ لیا کے شاگرداں دے پیراں وچ رکھ دیندے سیتے اوہ ساریاں نوں اُونان دی ضرورت دے مطابق ونڈ دیتا جاندا سی۔³⁶ یوسف اِک شاگرد جیڑا لاوسی کُپرس دا رہن والا جدھا ترجمہ شاباش دا پُتر رُشول اُونوں برنباس بلاندے سن۔³⁷ اُونہ اک کھیت وچیتے قیمت لیا کے رسولان دے پیراں تھلہ رکھ دتی۔

۱۔ اک بندہ حننیا نامیۃ اُبدی (بیوی) جنانی سفیرمنہ اپنی جائیداد ویچی۔^۲ ویچہ ہوئے پیسیاں وچوں کجھ حصہ پیسیاں دا کول رکھ کے جہا اُبدی بیوں نوں وی پتا سی رکھ کے باقی حصہ رسولان دے پیران چ رکھ دتا۔^۳ پطرس نے آکھیا، حننیا کیوں شیطان تیرے دل وچ پایا کہ تون روح پاک نال جھوٹ بولیتے جائیداد دا اک حصہ کول رکھ لیں۔^۴ جدوں تک جائیداد ویچی نہ گشتہ تہواڈی نئیں سی؟ پر جدوں ویچی گشتہ تہاڈے اختیار وچ نہ رہی (یا تہواڈی نہ رہی)۔ ایہ تسان کس طرح اپنے دل وچ سوچ لیا؟ تسان آدمیاں نال نئی پر خدا نال چھوٹ بولیا۔^۵ ایہ سُن دے سار حننیا ڈگ پیلے آخری سامنے لیلے سب جنہاں اے سُنیا اُنہاں دے ڈر خوف چھا گیا۔^۶ نوجوان بندے لشتہ (اُنہوں) کپڑے وچ ولیٹ کے دفنان لئی لگے گئے۔^۷ کوئی تین گھنٹہ گزرن دے بعد اُبدی جنانی (بیوی) اندر آئی جیڑی اس ماجرے توبہ خبر سی۔^۸ پطرس نے اُنہوں پوچھیا کہ تسان اپنے وچ ہی زمین ویچی سی؟ اُنہے کہیا کہان اپنے وچ ہی۔^۹ پطرس نے اُنہوں کہیا کی ایہ کس طرح تسان دونانے خدا دی روح نوں آزمان لئی ایکا کر لیا۔ ویکھ تیرے بندے نوں دفنان ولے دروازے تھ۔ تینوں وی چُک کے بارلے جان دے۔^{۱۰} فوری طورے (یک دم) اوہ پطرس اوہدے پیرانے ڈگ پئیے آخری ساہ وی نکل گیا۔ جدوں نوجوان واپس مڑے اُنہاں اُبدی بیوی نوں وی مویا پایا اُنو وی چُک کے بارلے گشتہ اُس دے بندے دے نال ہی اُونہوں وی دفنا دیتا۔^{۱۱} ساری کلیسیا پور جنہاں وی سُنیا اُنہاں لے خوف چھا گیا^{۱۲} چیلیاں دے تھوں لوکاں وچ وڈے وڈے عجیب کمے نشان ظاہر ہوندے سنے اہو سارے سلیمان دے برائڈے وچ اکٹھ ہوندے سن۔^{۱۳} پر کسے اور نوں دلیری نہ ملی کہ ناں شامل ہوجان فیر وی لوک اُنہاں نوں بری عزت دینے سن۔^{۱۴} فیر وی ایمان لیان ولے مرتے عورتاں بڑی وڈی تعداد وچ خداوند دے لوکاں وچ شامل پورے سن۔^{۱۵} اوہ لوکی ایتھوں تک کر دے سن کہ اپنے بیماراں نوں سڑک دے کنڈیاں اپنے چار پائیاں کھٹولیاں وچ پاکلے اوندے سن کے جدوں پطرس آوے کسی نہ کسی اوتے اُہا پرچھاواں ہی پے جاوے۔^{۱۶} اے بڑی وڈی تعداد وچ لوکی یروشلمہ لے دولہ دے شہر ان وچوں اپنے بیمارے ناپاک روحوں دے ستلہ لوکاں نوں نیاندے سن۔ اور سارے ہی (شفا) چنگائی پاندے سن۔^{۱۷} سردار کاہن اُہدے ساتھی صدوقیاں دے گروپ اوہدے تون سڑ دے سان۔^{۱۸} چیلیاں دے ہاتھ پڑے جیل وچ بند کر دیتا۔^{۱۹} رات دے ویلے فرشتے آیلے اُونہ جیل دا دروازہ کھول دیتا۔^{۲۰} جاؤ پیکل دے وچ کھڑے بوکے لوکاں نوں زندگی دیاں گلاں دسو۔^{۲۱} جداوہاں سنا پیکل پوہ پھوٹن دے ویلے او پیکل وچ گشتہ تعلیم دین لگے۔ لیکن جد سردار کاہن آیا اوہدے نال جیڑے سان اونانے پیچنایت اکٹھی کیتی۔ اسرائیل دے وڈے سرداراں نوں اکٹھا کیتلے کہ چیلیاں نوں جیل وچوں لے کے آؤ۔^{۲۲} افسرانے آکے اونان نوں خبر دیتی۔^{۲۳} او جیل وچوں نہیں لہا، اسان جیل نوں بڑے دھیان نال بند کیتا سیتے پیرے ولے بوئے لگ گھڑے سان لیکن جدوں بوئے کھولے تو کسے نوں ناں ویکھیا۔^{۲۴} جدوں پیکل دے سردار کاہن سنیاتے او پریشان ہوئے۔ ہن کی بوئے گا۔^{۲۵} فیر ایک شخص آیلے کہ کہن لگا کہ جنان شخصان نوں تسی جیل وچ پایا سی او پیکل وچ کھڑے لوکاں نوں تعلیم دین لگے۔^{۲۶} پیکل دا سردار اپنے سردار کاہناں نال گیلے اونان نوں آرام نال لے آیا کہ لوکی اس گلوآناں نوں روڑے ناں مارن لگ جان۔^{۲۷} جدوں اُونان نوں لے کے لشتہ پنچانیت دے سامنے کھلار دیتلے پیکل دے سردار لگے کھلار دیتا۔^{۲۸} کہ سی ایہ سندے سانہیں دینا توساں سارے یروشلم وچ ایہ تعلیم دے سانوں مجرم بنا دے او۔^{۲۹} لیکن پطرس نے چیلیاں آکھیا سانوں بندیاں دی نسبت خدا دا آکھا مننا ضروری وے۔^{۳۰} ساڈے باپ دادا دے خدانے یسوع نوں زندہ کیتا جنوں تسان مار کے سولی تانگ دیتا۔^{۳۱} اُونوں خدانے اُچا کیتا تاکہ اسرائیلیاں نوں مکتی دے اونان دے پاپاں توں۔^{۳۲} اسی ایہاں گلاں دے گواہ وانے پاک روح جیڑا خدانے سانوں دیتا وے اوہا حکم من لے وان۔^{۳۳} جدوں پنچانیت دے لوکاں سنیاتے سڑ گشتہ چیلیاں نوں مارنا چاہندے سان۔^{۳۴} پر فریسی گمیلی ایل جیڑا شریعت دا استاد سی ساریاں دے لگ عزت دار، اُونہ آکھیا ایہا نوں تھوڑی دیر لئی باہر کر دو۔^{۳۵} فیر اُس نے اونان تون کیہاں کہ اسرائیل دے مردو، خبرداری دے نال ویکھ کے ایہاں لوکاں دے نال گل بات کرو۔^{۳۶} کجھ وقت پہلا اک آدمی جدہ نام تھیورس سی اُٹھیلے اپنے آپ نوں بڑی شہ سمجھدے سیتے بہت سارے لوکی تقریباً ۴۰۰ اُودے منگر لگ گئے۔ فیر او ماریا گیا۔ جبرے اُودے پیچھ لگے سن او سارے کھلر پھلر گشتہ اونا دا کسی تو وی پتہ نئی لگا۔^{۳۷} اُس آدمی دے بعد ایک پور، یہودیا دے بندہ جیدہ نام یہودہ سی ہن او وی مردم شماری دے وقت اُٹھ کھلوتلے کجھ لوکی اُودے پیچھ لگ گشتہ اُنہوں وی سزا ملیتے اُودے منن ولے بھی سارے کھلر گئے۔^{۳۸} ہن قیں توانوں کہنا وان کہ انہاں آدمیاں توں پیران روؤتے ایہناں نوں کیلیاں چھڈ دو۔ اگر اے انسان دے مرضی نال کردے تے آپ ہی برباد ہو جان گے۔^{۳۹} اور اگر خدا دے کم وے پھر تسی انہاں تون پرا نئیں سکدے۔ بلکہ ایہ تے اینج وے کہ تسی خدا دے نال لڑھکے ہوئے او ابدی گل دے نال راضی ہو گئے۔^{۴۰} فیر اُنہاں رسولان تون اندر بلائے ماریا اور فیر اُنہاں نوں تاکید کیتی کہون ایہ ناں (یسوع) لیکے تسی منادی نئیں کرنی تے اُونہاں نوں جان دیتا۔^{۴۱} فیر اُنہاں نے او عدالت چھڈی خدا دی ثنا کیتی بڑے خوش ہوئے کہ اسی اس قابل ہوئے کہ اس نام دی خاطر عہدے دُکھ اُٹھایا۔^{۴۲} اس دے بعد اُہر روز پیکل دے وچ اور کھر کھر جاکے لگانار تعلیم دیندے ریتے اقرار کر دے سن کہ یسوع ہی مسیح وے۔

۱- اوہناں دناں وچ جدوں شاگرد ودھ جاندے سی گراسینی پودیاں عیرانیاں دی شکایت کیتی۔ کیونکہ اوہناں دی بیواؤں نوں کھانا 6 ونڈ دے ویلے بھول جاندے سی۔ ۲- اوہناں بارہ شاگرداں دی بھیڑ نوں سدیلے کہن لگے ایہ تھیک نہیں اسی خدا دے کلام دے کم نوں جھڈکے کھان دے بندوبست وچ پئیے۔ ۳- تہانوں چاہدا اے تسی اپن وچوں ست بھائیاں نوں چُنو جیڑھ اچھ کردار دے پک روح حکمت نال بھرے ہون جنہاں نوں اسیں اس کمے لا سکئیے۔ ۴- پر اسیں ہمیشہ دعا کرنے کلام سنان چ لگے راں گے۔ ۵- اوہناں دی ایہ گل بھیڑ چ ساریاں نوں پسند آئیے اوہناں ستفنس نوں چُنی جیڑا پاک روح ایمان نال بھریا سی۔ فلپس اور پرخوس، نیکانور اور تیمون اور پرمناس جو انطاکیہ توں نواں ایماندار آیا سی۔ ۶- ایہ ایماندار اپناں بندیاں نوں رسولان دے کول لیلتے شاگرداں اوہناں تہر رکھکے دُعا کیتی۔ ۷- خداوند دا کلام بڑی تیزی نال پھلدا رھیلتے یروشلم چ شاگرد تیزی نال ودھ رے رے کھاناں دی بڑی جماعت ایمان دے وچ مضبوط ہوئی۔ ۸- ستفنس روح فضل نال بھریا سی عجب کمے نشان اودے ذریعہ ظاہر ہوندے سی۔ ۹- پر اوہناں دناں وچ چند لوگ اٹھ جنہاں دا تعلق لبرتینوں دے عبادت خانے کرینیوں، اسکندریوں، کلیک، آسیہ دے سن جو اٹھکے ستفنس نال بحث کرن لگے۔ ۱۰- پر اُوہ اُس حکمت روح دا سامنا نہ کرسکے جدھ نال ستفنس بول دا سی۔ ۱۱- فیر اوہناں چند بندیاں نوں رشوت (وڈی) دیتی کہن کہ اساں ستفنس نوں خداتے موسیٰ دے خلاف کفر بکدے سُنیہا اے۔ ۱۲- اوہناں لوکاں نوں بھڑکایلتے بزرگتے فقیہ ستفنس تک پہنچتے اونوں پھڑیلے صدر عدالت وچ لیلتے۔ ۱۳- اوہناں جھوٹے گواہ لیاندے جنان کہیا اے بندہ پاک مقامت شریعت دے خلاف بولن توں باز نہیں آندا۔ ۱۴- اسیں انہوں اپن کہندے سُنیہا اے کہ یسوع ناصری ایس مقامت رواج نوں برباد کرے گا جیڑا موسیٰ سانوں سپرد کیتا اے۔ ۱۵- پر کوئی جیڑا صدر عدالت وچ موجود سی اوہناں دیاں اکھاں ستفنس گڈھیاں سنے اوہناں اودے چہرے نوں فرشتہ دا چہرا وگرا ویکھیا۔

۱۔ کاہن اعظمہ آکھیا کی اے ساریاں گلاں سچہ؟ ۲۔ سٹیفنس بولیا، پراؤتہ بزرگوں مینوں دھیان نال سُنو کہ جلال دا خدا ساڈھ پیو ابراہامہ جدوں میسوپوٹامیا وچ سی ظاہر ہویا اِس توں پہلاں اور حاران وچ رہندہ سی۔ ۳۔ ایویں اُس نوں آکھیا اپنی زمین تے اپنے رشتہ داراں نو چھٹے اُس زمین ول جا جیڑی میں تینوں وکھاواں گا۔ ۴۔ پھراو کلیدانیان دی زمین (علاقہ) چھڈکے حاران دی زمین وچ جاوسیہ۔ انھوں اپنے باپ دے مرن تو بعد خُدا انوں اُس زمین وچ لے گیا جتھ تُو اپنورنا ایں۔ ۵۔ وراثت دے طور اُنوں کچھ نہ دتا انھوں تک کہ او اپنا پیر وی نہیں سی رکھ سکدا۔ پر اُونہ اودوں وعدہ کیتا جدوں اودھا کوئی بیج وی نہیں سی۔ کہ اوہ اے زمین نو تے اُس دے بعد اودی اولاد نوں ملکیت کر دے گا۔ ۶۔ خدا اودے نال گل کیتی کہ تیری اولاد اُس زمین وچ اجنبی وانگوں کچھ عرصہ تک روے گی اوتھ دے زمین ولے اُونان نوں غلامی وچ لیا کہ ۴۰ ورے تک بڑا بُرا سلوک کرن گے۔ ۷۔ پر میں اُس قوم دی جو کچھ اُونان کیتا عدالت کراں گا۔ خُدا نے آکھیا، اِس توں بعد او اُونھوں نکل کتے اِس زمین وچ میری عبادت کرن گے۔ ۸۔ پھر خُدا نے ابراہیم نا ختنہ دا عہد کیتا۔ پھر ابراہیم اسحاق دا باپ کھلوا لیتے اُٹھویں دِن اودا ختنہ کیتا۔ اسحاق یعقوب دا باپ ہولتہ یعقوب بارہ بزرگاں دا باپ ہویا (کھلوا)۔ ۹۔ کیوں جو او بزرگ یوسف نال حسد کر دے سن، اُونان اُونو مصر وچ ویج دتا۔ پر خدا اودے نال سی۔ ۱۰۔ اُونوں اودی ساریاں مصیبتاں وچوں بار کڈ (چھڑایا) لایا۔ اُونہ اُونوں مصر دے بادشاہ فرعون دے سامنے مقبولیت دانت عطا کیتی۔ جس نے اُونو مصر دا حاکمیت اپنے گھر لے دا مختار بنا دتا۔ ۱۱۔ سارے مصر تے کنعان وچ کال تے بڑی وڈی مصیبت آگئی تے ساڈے باپ دادا دے کول کھان لئی کچھ نہ بچیا۔ ۱۲۔ ۱۳۔ جدوں یعقوب نے سُنیا کہ مصر وچ غل مل دا اے اُونہ ساڈھ باپ دادا نوں پہلی واری اوتھ پُچھیا۔ ۱۳۔ دوجی وری یوسف نے اپنا آپ اپنے پراوا تے ظاہر کیتے فرعون نوں یوسف دے خاندان توں واقف ہو گیا۔ ۱۴۔ یوسف نے اپنے پراواں نوں اے آکھ کے واپس بھیجا (کھلایا)۔ کہ میرا باپ یعقوب اودھ سارے رشتہ دار جیڑے ۷۵ لوگ سن مصر وچ لے آؤ۔ ۱۵۔ تے یعقوب مصر وچ گیا جتھ اوتھ ساڈے باپ دادا مر گئے۔ ۱۶۔ فیر اُونان نوں سکم وچ دفنان لئی لایا گیا۔ جیڑی قبر ابراہیم سیکم دے پتر حمور کولوں چاندی دے نال خریدی۔ ۱۷۔ ۱۸۔ جدوں وعدے دا ویلا آیا جیڑا خُدا نے ابراہیم نال بنیا سیتے لوکاں دی تعداد مصر وچ بُت زیادہ ود گئی۔ ۱۸۔ مصر وچ اک دوسرا بادشاہ آیا جیڑا یوسف نوں نہیں سی جاند ۱۹۔ اُونہ ساڈے لوکاں نو دھوکا دتے ساڈے باپ دادا نوں مجبور کیتا کہ اپنے بچیاں نوں جم دیاں ہی مار دیو کہ او زندہ نہ رہ سکن۔ ۲۰۔ اُس ویلے موسیٰ پیدا ہویا جیڑا خدا دے نیڑے بُت سوہنا سیتے ۳ مہینے تک اودی پرورش اودے باپ دے گھر وچ ہوئی۔ ۲۱۔ ۲۲۔ جدوں اُونو باہر رکھ دتے فرعون دی بیٹی نے اُونو گودلے لیتے او اودھ اپنے بیٹے وانگوں وڈا ہویا۔ ۲۲۔ موسیٰ نے مصر دے سارے علم تے حکمت وچ تعلیم حاصل کیتی تے کلام تے کام وچ مضبوط ہویا۔ ۲۳۔ ۲۴۔ ۲۵۔ ۲۶۔ ۲۷۔ ۲۸۔ ۲۹۔ ۳۰۔ ۳۱۔ ۳۲۔ ۳۳۔ ۳۴۔ ۳۵۔ ۳۶۔ ۳۷۔ ۳۸۔ ۳۹۔ ۴۰۔ ۴۱۔ ۴۲۔ ۴۳۔ ۴۴۔ ۴۵۔ ۴۶۔ ۴۷۔ ۴۸۔ ۴۹۔ ۵۰۔ ۵۱۔ ۵۲۔ ۵۳۔ ۵۴۔ ۵۵۔ ۵۶۔ ۵۷۔ ۵۸۔ ۵۹۔ ۶۰۔ ۶۱۔ ۶۲۔ ۶۳۔ ۶۴۔ ۶۵۔ ۶۶۔ ۶۷۔ ۶۸۔ ۶۹۔ ۷۰۔ ۷۱۔ ۷۲۔ ۷۳۔ ۷۴۔ ۷۵۔ ۷۶۔ ۷۷۔ ۷۸۔ ۷۹۔ ۸۰۔ ۸۱۔ ۸۲۔ ۸۳۔ ۸۴۔ ۸۵۔ ۸۶۔ ۸۷۔ ۸۸۔ ۸۹۔ ۹۰۔ ۹۱۔ ۹۲۔ ۹۳۔ ۹۴۔ ۹۵۔ ۹۶۔ ۹۷۔ ۹۸۔ ۹۹۔ ۱۰۰۔ ۱۰۱۔ ۱۰۲۔ ۱۰۳۔ ۱۰۴۔ ۱۰۵۔ ۱۰۶۔ ۱۰۷۔ ۱۰۸۔ ۱۰۹۔ ۱۱۰۔ ۱۱۱۔ ۱۱۲۔ ۱۱۳۔ ۱۱۴۔ ۱۱۵۔ ۱۱۶۔ ۱۱۷۔ ۱۱۸۔ ۱۱۹۔ ۱۲۰۔ ۱۲۱۔ ۱۲۲۔ ۱۲۳۔ ۱۲۴۔ ۱۲۵۔ ۱۲۶۔ ۱۲۷۔ ۱۲۸۔ ۱۲۹۔ ۱۳۰۔ ۱۳۱۔ ۱۳۲۔ ۱۳۳۔ ۱۳۴۔ ۱۳۵۔ ۱۳۶۔ ۱۳۷۔ ۱۳۸۔ ۱۳۹۔ ۱۴۰۔ ۱۴۱۔ ۱۴۲۔ ۱۴۳۔ ۱۴۴۔ ۱۴۵۔ ۱۴۶۔ ۱۴۷۔ ۱۴۸۔ ۱۴۹۔ ۱۵۰۔ ۱۵۱۔ ۱۵۲۔ ۱۵۳۔ ۱۵۴۔ ۱۵۵۔ ۱۵۶۔ ۱۵۷۔ ۱۵۸۔ ۱۵۹۔ ۱۶۰۔ ۱۶۱۔ ۱۶۲۔ ۱۶۳۔ ۱۶۴۔ ۱۶۵۔ ۱۶۶۔ ۱۶۷۔ ۱۶۸۔ ۱۶۹۔ ۱۷۰۔ ۱۷۱۔ ۱۷۲۔ ۱۷۳۔ ۱۷۴۔ ۱۷۵۔ ۱۷۶۔ ۱۷۷۔ ۱۷۸۔ ۱۷۹۔ ۱۸۰۔ ۱۸۱۔ ۱۸۲۔ ۱۸۳۔ ۱۸۴۔ ۱۸۵۔ ۱۸۶۔ ۱۸۷۔ ۱۸۸۔ ۱۸۹۔ ۱۹۰۔ ۱۹۱۔ ۱۹۲۔ ۱۹۳۔ ۱۹۴۔ ۱۹۵۔ ۱۹۶۔ ۱۹۷۔ ۱۹۸۔ ۱۹۹۔ ۲۰۰۔ ۲۰۱۔ ۲۰۲۔ ۲۰۳۔ ۲۰۴۔ ۲۰۵۔ ۲۰۶۔ ۲۰۷۔ ۲۰۸۔ ۲۰۹۔ ۲۱۰۔ ۲۱۱۔ ۲۱۲۔ ۲۱۳۔ ۲۱۴۔ ۲۱۵۔ ۲۱۶۔ ۲۱۷۔ ۲۱۸۔ ۲۱۹۔ ۲۲۰۔ ۲۲۱۔ ۲۲۲۔ ۲۲۳۔ ۲۲۴۔ ۲۲۵۔ ۲۲۶۔ ۲۲۷۔ ۲۲۸۔ ۲۲۹۔ ۲۳۰۔ ۲۳۱۔ ۲۳۲۔ ۲۳۳۔ ۲۳۴۔ ۲۳۵۔ ۲۳۶۔ ۲۳۷۔ ۲۳۸۔ ۲۳۹۔ ۲۴۰۔ ۲۴۱۔ ۲۴۲۔ ۲۴۳۔ ۲۴۴۔ ۲۴۵۔ ۲۴۶۔ ۲۴۷۔ ۲۴۸۔ ۲۴۹۔ ۲۵۰۔ ۲۵۱۔ ۲۵۲۔ ۲۵۳۔ ۲۵۴۔ ۲۵۵۔ ۲۵۶۔ ۲۵۷۔ ۲۵۸۔ ۲۵۹۔ ۲۶۰۔ ۲۶۱۔ ۲۶۲۔ ۲۶۳۔ ۲۶۴۔ ۲۶۵۔ ۲۶۶۔ ۲۶۷۔ ۲۶۸۔ ۲۶۹۔ ۲۷۰۔ ۲۷۱۔ ۲۷۲۔ ۲۷۳۔ ۲۷۴۔ ۲۷۵۔ ۲۷۶۔ ۲۷۷۔ ۲۷۸۔ ۲۷۹۔ ۲۸۰۔ ۲۸۱۔ ۲۸۲۔ ۲۸۳۔ ۲۸۴۔ ۲۸۵۔ ۲۸۶۔ ۲۸۷۔ ۲۸۸۔ ۲۸۹۔ ۲۹۰۔ ۲۹۱۔ ۲۹۲۔ ۲۹۳۔ ۲۹۴۔ ۲۹۵۔ ۲۹۶۔ ۲۹۷۔ ۲۹۸۔ ۲۹۹۔ ۳۰۰۔ ۳۰۱۔ ۳۰۲۔ ۳۰۳۔ ۳۰۴۔ ۳۰۵۔ ۳۰۶۔ ۳۰۷۔ ۳۰۸۔ ۳۰۹۔ ۳۱۰۔ ۳۱۱۔ ۳۱۲۔ ۳۱۳۔ ۳۱۴۔ ۳۱۵۔ ۳۱۶۔ ۳۱۷۔ ۳۱۸۔ ۳۱۹۔ ۳۲۰۔ ۳۲۱۔ ۳۲۲۔ ۳۲۳۔ ۳۲۴۔ ۳۲۵۔ ۳۲۶۔ ۳۲۷۔ ۳۲۸۔ ۳۲۹۔ ۳۳۰۔ ۳۳۱۔ ۳۳۲۔ ۳۳۳۔ ۳۳۴۔ ۳۳۵۔ ۳۳۶۔ ۳۳۷۔ ۳۳۸۔ ۳۳۹۔ ۳۴۰۔ ۳۴۱۔ ۳۴۲۔ ۳۴۳۔ ۳۴۴۔ ۳۴۵۔ ۳۴۶۔ ۳۴۷۔ ۳۴۸۔ ۳۴۹۔ ۳۵۰۔ ۳۵۱۔ ۳۵۲۔ ۳۵۳۔ ۳۵۴۔ ۳۵۵۔ ۳۵۶۔ ۳۵۷۔ ۳۵۸۔ ۳۵۹۔ ۳۶۰۔ ۳۶۱۔ ۳۶۲۔ ۳۶۳۔ ۳۶۴۔ ۳۶۵۔ ۳۶۶۔ ۳۶۷۔ ۳۶۸۔ ۳۶۹۔ ۳۷۰۔ ۳۷۱۔ ۳۷۲۔ ۳۷۳۔ ۳۷۴۔ ۳۷۵۔ ۳۷۶۔ ۳۷۷۔ ۳۷۸۔ ۳۷۹۔ ۳۸۰۔ ۳۸۱۔ ۳۸۲۔ ۳۸۳۔ ۳۸۴۔ ۳۸۵۔ ۳۸۶۔ ۳۸۷۔ ۳۸۸۔ ۳۸۹۔ ۳۹۰۔ ۳۹۱۔ ۳۹۲۔ ۳۹۳۔ ۳۹۴۔ ۳۹۵۔ ۳۹۶۔ ۳۹۷۔ ۳۹۸۔ ۳۹۹۔ ۴۰۰۔ ۴۰۱۔ ۴۰۲۔ ۴۰۳۔ ۴۰۴۔ ۴۰۵۔ ۴۰۶۔ ۴۰۷۔ ۴۰۸۔ ۴۰۹۔ ۴۱۰۔ ۴۱۱۔ ۴۱۲۔ ۴۱۳۔ ۴۱۴۔ ۴۱۵۔ ۴۱۶۔ ۴۱۷۔ ۴۱۸۔ ۴۱۹۔ ۴۲۰۔ ۴۲۱۔ ۴۲۲۔ ۴۲۳۔ ۴۲۴۔ ۴۲۵۔ ۴۲۶۔ ۴۲۷۔ ۴۲۸۔ ۴۲۹۔ ۴۳۰۔ ۴۳۱۔ ۴۳۲۔ ۴۳۳۔ ۴۳۴۔ ۴۳۵۔ ۴۳۶۔ ۴۳۷۔ ۴۳۸۔ ۴۳۹۔ ۴۴۰۔ ۴۴۱۔ ۴۴۲۔ ۴۴۳۔ ۴۴۴۔ ۴۴۵۔ ۴۴۶۔ ۴۴۷۔ ۴۴۸۔ ۴۴۹۔ ۴۵۰۔ ۴۵۱۔ ۴۵۲۔ ۴۵۳۔ ۴۵۴۔ ۴۵۵۔ ۴۵۶۔ ۴۵۷۔ ۴۵۸۔ ۴۵۹۔ ۴۶۰۔ ۴۶۱۔ ۴۶۲۔ ۴۶۳۔ ۴۶۴۔ ۴۶۵۔ ۴۶۶۔ ۴۶۷۔ ۴۶۸۔ ۴۶۹۔ ۴۷۰۔ ۴۷۱۔ ۴۷۲۔ ۴۷۳۔ ۴۷۴۔ ۴۷۵۔ ۴۷۶۔ ۴۷۷۔ ۴۷۸۔ ۴۷۹۔ ۴۸۰۔ ۴۸۱۔ ۴۸۲۔ ۴۸۳۔ ۴۸۴۔ ۴۸۵۔ ۴۸۶۔ ۴۸۷۔ ۴۸۸۔ ۴۸۹۔ ۴۹۰۔ ۴۹۱۔ ۴۹۲۔ ۴۹۳۔ ۴۹۴۔ ۴۹۵۔ ۴۹۶۔ ۴۹۷۔ ۴۹۸۔ ۴۹۹۔ ۵۰۰۔ ۵۰۱۔ ۵۰۲۔ ۵۰۳۔ ۵۰۴۔ ۵۰۵۔ ۵۰۶۔ ۵۰۷۔ ۵۰۸۔ ۵۰۹۔ ۵۱۰۔ ۵۱۱۔ ۵۱۲۔ ۵۱۳۔ ۵۱۴۔ ۵۱۵۔ ۵۱۶۔ ۵۱۷۔ ۵۱۸۔ ۵۱۹۔ ۵۲۰۔ ۵۲۱۔ ۵۲۲۔ ۵۲۳۔ ۵۲۴۔ ۵۲۵۔ ۵۲۶۔ ۵۲۷۔ ۵۲۸۔ ۵۲۹۔ ۵۳۰۔ ۵۳۱۔ ۵۳۲۔ ۵۳۳۔ ۵۳۴۔ ۵۳۵۔ ۵۳۶۔ ۵۳۷۔ ۵۳۸۔ ۵۳۹۔ ۵۴۰۔ ۵۴۱۔ ۵۴۲۔ ۵۴۳۔ ۵۴۴۔ ۵۴۵۔ ۵۴۶۔ ۵۴۷۔ ۵۴۸۔ ۵۴۹۔ ۵۵۰۔ ۵۵۱۔ ۵۵۲۔ ۵۵۳۔ ۵۵۴۔ ۵۵۵۔ ۵۵۶۔ ۵۵۷۔ ۵۵۸۔ ۵۵۹۔ ۵۶۰۔ ۵۶۱۔ ۵۶۲۔ ۵۶۳۔ ۵۶۴۔ ۵۶۵۔ ۵۶۶۔ ۵۶۷۔ ۵۶۸۔ ۵۶۹۔ ۵۷۰۔ ۵۷۱۔ ۵۷۲۔ ۵۷۳۔ ۵۷۴۔ ۵۷۵۔ ۵۷۶۔ ۵۷۷۔ ۵۷۸۔ ۵۷۹۔ ۵۸۰۔ ۵۸۱۔ ۵۸۲۔ ۵۸۳۔ ۵۸۴۔ ۵۸۵۔ ۵۸۶۔ ۵۸۷۔ ۵۸۸۔ ۵۸۹۔ ۵۹۰۔ ۵۹۱۔ ۵۹۲۔ ۵۹۳۔ ۵۹۴۔ ۵۹۵۔ ۵۹۶۔ ۵۹۷۔ ۵۹۸۔ ۵۹۹۔ ۶۰۰۔ ۶۰۱۔ ۶۰۲۔ ۶۰۳۔ ۶۰۴۔ ۶۰۵۔ ۶۰۶۔ ۶۰۷۔ ۶۰۸۔ ۶۰۹۔ ۶۱۰۔ ۶۱۱۔ ۶۱۲۔ ۶۱۳۔ ۶۱۴۔ ۶۱۵۔ ۶۱۶۔ ۶۱۷۔ ۶۱۸۔ ۶۱۹۔ ۶۲۰۔ ۶۲۱۔ ۶۲۲۔ ۶۲۳۔ ۶۲۴۔ ۶۲۵۔ ۶۲۶۔ ۶۲۷۔ ۶۲۸۔ ۶۲۹۔ ۶۳۰۔ ۶۳۱۔ ۶۳۲۔ ۶۳۳۔ ۶۳۴۔ ۶۳۵۔ ۶۳۶۔ ۶۳۷۔ ۶۳۸۔ ۶۳۹۔ ۶۴۰۔ ۶۴۱۔ ۶۴۲۔ ۶۴۳۔ ۶۴۴۔ ۶۴۵۔ ۶۴۶۔ ۶۴۷۔ ۶۴۸۔ ۶۴۹۔ ۶۵۰۔ ۶۵۱۔ ۶۵۲۔ ۶۵۳۔ ۶۵۴۔ ۶۵۵۔ ۶۵۶۔ ۶۵۷۔ ۶۵۸۔ ۶۵۹۔ ۶۶۰۔ ۶۶۱۔ ۶۶۲۔ ۶۶۳۔ ۶۶۴۔ ۶۶۵۔ ۶۶۶۔ ۶۶۷۔ ۶۶۸۔ ۶۶۹۔ ۶۷۰۔ ۶۷۱۔ ۶۷۲۔ ۶۷۳۔ ۶۷۴۔ ۶۷۵۔ ۶۷۶۔ ۶۷۷۔ ۶۷۸۔ ۶۷۹۔ ۶۸۰۔ ۶۸۱۔ ۶۸۲۔ ۶۸۳۔ ۶۸۴۔ ۶۸۵۔ ۶۸۶۔ ۶۸۷۔ ۶۸۸۔ ۶۸۹۔ ۶۹۰۔ ۶۹۱۔ ۶۹۲۔ ۶۹۳۔ ۶۹۴۔ ۶۹۵۔ ۶۹۶۔ ۶۹۷۔ ۶۹۸۔ ۶۹۹۔ ۷۰۰۔ ۷۰۱۔ ۷۰۲۔ ۷۰۳۔ ۷۰۴۔ ۷۰۵۔ ۷۰۶۔ ۷۰۷۔ ۷۰۸۔ ۷۰۹۔ ۷۱۰۔ ۷۱۱۔ ۷۱۲۔ ۷۱۳۔ ۷۱۴۔ ۷۱۵۔ ۷۱۶۔ ۷۱۷۔ ۷۱۸۔ ۷۱۹۔ ۷۲۰۔ ۷۲۱۔ ۷۲۲۔ ۷۲۳۔ ۷۲۴۔ ۷۲۵۔ ۷۲۶۔ ۷۲۷۔ ۷۲۸۔ ۷۲۹۔ ۷۳۰۔ ۷۳۱۔ ۷۳۲۔ ۷۳۳۔ ۷۳۴۔ ۷۳۵۔ ۷۳۶۔ ۷۳۷۔ ۷۳۸۔ ۷۳۹۔ ۷۴۰۔ ۷۴۱۔ ۷۴۲۔ ۷۴۳۔ ۷۴۴۔ ۷۴۵۔ ۷۴۶۔ ۷۴۷۔ ۷۴۸۔ ۷۴۹۔ ۷۵۰۔ ۷۵۱۔ ۷۵۲۔ ۷۵۳۔ ۷۵۴۔ ۷۵۵۔ ۷۵۶۔ ۷۵۷۔ ۷۵۸۔ ۷۵۹۔ ۷۶۰۔ ۷۶۱۔ ۷۶۲۔ ۷۶۳۔ ۷۶۴۔ ۷۶۵۔ ۷۶۶۔ ۷۶۷۔ ۷۶۸۔ ۷۶۹۔ ۷۷۰۔ ۷۷۱۔ ۷۷۲۔ ۷۷۳۔ ۷۷۴۔ ۷۷۵۔ ۷۷۶۔ ۷۷۷۔ ۷۷۸۔ ۷۷۹۔ ۷۸۰۔ ۷۸۱۔ ۷۸۲۔ ۷۸۳۔ ۷۸۴۔ ۷۸۵۔ ۷۸۶۔ ۷۸۷۔ ۷۸۸۔ ۷۸۹۔ ۷۹۰۔ ۷۹۱۔ ۷۹۲۔ ۷۹۳۔ ۷۹۴۔ ۷۹۵۔ ۷۹۶۔ ۷۹۷۔ ۷۹۸۔ ۷۹۹۔ ۸۰۰۔ ۸۰۱۔ ۸۰۲۔ ۸۰۳۔ ۸۰۴۔ ۸۰۵۔ ۸۰۶۔ ۸۰۷۔ ۸۰۸۔ ۸۰۹۔ ۸۱۰۔ ۸۱۱۔ ۸۱۲۔ ۸۱۳۔ ۸۱۴۔ ۸۱۵۔ ۸۱۶۔ ۸۱۷۔ ۸۱۸۔ ۸۱۹۔ ۸۲۰۔ ۸۲۱۔ ۸۲۲۔ ۸۲۳۔ ۸۲۴۔ ۸۲۵۔ ۸۲۶۔ ۸۲۷۔ ۸۲۸۔ ۸۲۹۔ ۸۳۰۔ ۸۳۱۔ ۸۳۲۔ ۸۳۳۔ ۸۳۴۔ ۸۳۵۔ ۸۳۶۔ ۸۳۷۔ ۸۳۸۔ ۸۳۹۔ ۸۴۰۔ ۸۴۱۔ ۸۴۲۔ ۸۴۳۔ ۸۴۴۔ ۸۴۵۔ ۸۴۶۔ ۸۴۷۔ ۸۴۸۔ ۸۴۹۔ ۸۵۰۔ ۸۵۱۔ ۸۵۲۔ ۸۵۳۔ ۸۵۴۔ ۸۵۵۔ ۸۵۶۔ ۸۵۷۔ ۸۵۸۔ ۸۵۹۔ ۸۶۰۔ ۸۶۱۔ ۸۶۲۔ ۸۶۳۔ ۸۶۴۔ ۸۶۵۔ ۸۶۶۔ ۸۶۷۔ ۸۶۸۔ ۸۶۹۔ ۸۷۰۔ ۸۷۱۔ ۸۷۲۔ ۸۷۳۔ ۸۷۴۔ ۸۷۵۔ ۸۷۶۔ ۸۷۷۔ ۸۷۸۔ ۸۷۹۔ ۸۸۰۔ ۸۸۱۔ ۸۸۲۔ ۸۸۳۔ ۸۸۴۔ ۸۸۵۔ ۸۸۶۔ ۸۸۷۔ ۸۸۸۔ ۸۸۹۔ ۸۹۰۔ ۸۹۱۔ ۸۹۲۔ ۸۹۳۔ ۸۹۴۔ ۸۹۵۔ ۸۹۶۔ ۸۹۷۔ ۸۹۸۔ ۸۹۹۔ ۹۰۰۔ ۹۰۱۔ ۹۰۲۔ ۹۰۳۔ ۹۰۴۔ ۹۰۵۔ ۹۰۶۔ ۹۰۷۔ ۹۰۸۔ ۹۰۹۔ ۹۱۰۔ ۹۱۱۔ ۹۱۲۔ ۹۱۳۔ ۹۱۴۔ ۹۱۵۔ ۹۱۶۔ ۹۱۷۔ ۹۱۸۔ ۹۱۹۔ ۹۲۰۔ ۹۲۱۔ ۹۲۲۔ ۹۲۳۔ ۹۲۴۔ ۹۲۵۔ ۹۲۶۔ ۹۲۷۔ ۹۲۸۔ ۹۲۹۔ ۹۳۰۔ ۹۳۱۔ ۹۳۲۔ ۹۳۳۔ ۹۳۴۔ ۹۳۵۔ ۹۳۶۔ ۹۳۷۔ ۹۳۸۔ ۹۳۹۔ ۹۴۰۔ ۹۴۱۔ ۹۴۲۔ ۹۴۳۔ ۹۴۴۔ ۹۴۵۔ ۹۴۶۔ ۹۴۷۔ ۹۴۸۔ ۹۴۹۔ ۹۵۰۔ ۹۵۱۔ ۹۵۲۔ ۹۵۳۔ ۹۵۴۔ ۹۵۵۔ ۹۵۶۔ ۹۵۷۔ ۹۵۸۔ ۹۵۹۔ ۹۶۰۔ ۹۶۱۔ ۹۶۲۔ ۹۶۳۔ ۹۶۴۔ ۹۶۵۔ ۹۶۶۔ ۹۶۷۔ ۹۶۸۔ ۹۶۹۔ ۹۷۰۔ ۹۷۱۔ ۹۷۲۔ ۹۷۳۔ ۹۷۴۔ ۹۷۵۔ ۹۷۶۔ ۹۷۷۔ ۹۷۸۔ ۹۷۹۔ ۹۸۰۔ ۹۸۱۔ ۹۸۲۔ ۹۸۳۔ ۹۸۴۔ ۹۸۵۔ ۹۸۶۔ ۹۸۷۔ ۹۸۸۔ ۹۸۹۔ ۹۹۰۔ ۹۹۱۔ ۹۹۲۔ ۹۹۳۔ ۹۹۴۔ ۹۹۵۔ ۹۹۶۔ ۹۹۷۔ ۹۹۸۔ ۹۹۹۔ ۱۰۰۰۔ ۱۰۰۱۔ ۱۰۰۲۔ ۱۰۰۳۔ ۱۰۰۴۔ ۱۰۰۵۔ ۱۰۰۶۔ ۱۰۰۷۔ ۱۰۰۸۔ ۱۰۰۹۔ ۱۰۱۰۔ ۱۰۱۱۔ ۱۰۱۲۔ ۱۰۱۳۔ ۱۰۱۴۔ ۱۰۱۵۔ ۱۰۱۶۔ ۱۰۱۷۔ ۱۰۱۸۔ ۱۰۱۹۔ ۱۰۲۰۔ ۱۰۲۱۔ ۱۰۲۲۔ ۱۰۲۳۔ ۱۰۲۴۔ ۱۰۲۵۔ ۱۰۲۶۔ ۱۰۲۷۔ ۱۰۲۸۔ ۱۰۲۹۔ ۱۰۳۰۔ ۱۰۳۱۔ ۱۰۳۲۔ ۱۰۳۳۔ ۱۰۳۴۔ ۱۰۳۵۔ ۱۰۳۶۔ ۱۰۳۷۔ ۱۰۳۸۔ ۱۰۳۹۔ ۱۰۴۰۔ ۱۰۴۱۔ ۱۰۴۲۔ ۱۰۴۳۔ ۱۰۴۴۔ ۱۰۴۵۔ ۱۰۴۶۔ ۱۰۴۷۔ ۱۰۴۸۔ ۱۰۴۹۔ ۱۰۵۰۔ ۱۰۵۱۔ ۱۰۵۲۔ ۱۰۵۳۔ ۱۰۵۴۔ ۱۰۵۵۔ ۱۰۵۶۔ ۱۰۵۷۔ ۱۰۵۸۔ ۱۰۵۹۔ ۱۰۶۰۔ ۱۰۶۱۔ ۱۰۶۲۔ ۱۰۶۳۔ ۱۰۶۴۔ ۱۰۶۵۔ ۱۰۶۶۔ ۱۰۶۷۔ ۱۰۶۸۔ ۱۰۶۹۔ ۱۰۷۰۔ ۱۰۷۱۔ ۱۰۷۲۔ ۱۰۷۳۔ ۱۰۷۴۔ ۱۰۷۵۔ ۱۰۷۶۔ ۱۰۷۷۔ ۱۰۷۸۔ ۱۰۷۹۔ ۱۰۸۰۔ ۱۰۸۱۔ ۱۰۸۲۔ ۱۰۸۳۔ ۱۰۸۴۔ ۱۰۸۵۔ ۱۰۸۶۔ ۱۰۸۷۔ ۱۰۸۸۔ ۱۰۸۹۔ ۱۰۹۰۔ ۱۰۹۱۔ ۱۰۹۲۔ ۱۰۹۳۔ ۱۰۹۴۔ ۱۰۹۵۔ ۱۰۹۶۔ ۱۰۹۷۔ ۱۰۹۸۔ ۱۰۹۹۔ ۱۱۰۰۔ ۱۱۰۱۔ ۱۱۰۲۔ ۱۱۰۳۔ ۱۱۰۴۔ ۱۱۰۵۔ ۱۱۰۶۔ ۱۱۰۷۔ ۱۱۰۸۔ ۱۱۰۹۔ ۱۱۱۰۔ ۱۱۱۱۔ ۱۱۱۲۔ ۱۱۱۳۔ ۱۱۱۴۔ ۱۱۱۵۔ ۱۱۱۶۔ ۱۱۱۷۔ ۱۱۱۸۔ ۱۱۱۹۔ ۱۱۲۰۔ ۱۱۲۱۔ ۱۱۲۲۔ ۱۱۲۳۔ ۱۱۲۴۔ ۱۱۲۵۔ ۱۱۲۶۔ ۱۱۲۷۔ ۱۱۲۸۔ ۱۱۲۹۔ ۱۱۳۰۔ ۱۱۳۱۔ ۱۱۳۲۔ ۱۱۳۳۔ ۱۱۳۴۔ ۱۱۳۵۔ ۱۱۳۶۔ ۱۱۳۷۔ ۱۱۳۸۔ ۱۱۳۹۔ ۱۱۴۰۔ ۱۱۴۱۔ ۱۱۴۲۔ ۱۱۴۳۔ ۱۱۴۴۔ ۱۱۴۵۔ ۱۱۴۶۔ ۱۱۴۷۔ ۱۱۴۸۔ ۱۱۴۹۔ ۱۱۵۰۔ ۱۱۵۱۔ ۱۱۵۲۔ ۱۱۵۳۔ ۱۱۵۴۔ ۱۱۵۵۔ ۱۱۵۶۔ ۱۱۵۷۔ ۱۱۵۸۔ ۱۱۵۹۔ ۱۱۶۰۔ ۱۱۶۱۔ ۱۱۶۲۔ ۱۱۶۳۔ ۱۱۶۴۔ ۱۱۶۵۔ ۱۱۶۶۔ ۱۱۶۷۔ ۱۱۶۸۔ ۱۱۶۹۔ ۱۱۷۰۔ ۱۱۷۱۔ ۱۱۷۲۔ ۱۱۷۳۔ ۱۱۷۴۔ ۱۱۷۵۔ ۱۱۷۶۔ ۱۱۷۷۔ ۱۱۷۸۔ ۱۱۷۹۔ ۱۱۸۰۔ ۱۱۸۱۔ ۱۱۸۲۔ ۱۱۸۳۔ ۱۱۸۴۔ ۱۱۸۵۔ ۱۱۸۶۔ ۱۱۸۷۔ ۱۱۸۸۔ ۱۱۸۹۔ ۱۱۹۰۔ ۱۱۹۱۔ ۱۱۹۲۔ ۱۱۹۳۔ ۱۱۹۴۔ ۱۱۹۵۔ ۱۱۹۶۔ ۱۱۹۷۔ ۱۱۹۸۔ ۱۱۹۹۔ ۱۲۰۰۔ ۱۲۰۱۔ ۱۲۰۲۔ ۱۲۰۳۔ ۱۲۰۴۔ ۱۲۰۵۔ ۱۲۰۶۔ ۱۲۰۷۔ ۱۲۰۸۔ ۱۲۰۹۔ ۱۲۱۰۔ ۱۲۱۱۔ ۱۲۱۲۔ ۱۲۱۳۔ ۱۲۱۴۔ ۱۲۱۵۔ ۱۲۱۶۔ ۱۲۱۷۔ ۱۲۱۸۔ ۱۲۱۹۔ ۱۲۲۰۔ ۱۲۲۱۔ ۱۲۲۲۔ ۱۲۲۳۔ ۱۲۲۴۔ ۱۲۲۵۔ ۱۲۲۶۔ ۱۲۲۷۔ ۱۲۲۸۔ ۱۲۲۹۔ ۱۲۳۰۔ ۱۲۳۱۔ ۱۲۳۲۔ ۱۲۳۳۔ ۱۲۳۴۔ ۱۲۳۵۔ ۱۲۳۶۔ ۱۲۳۷۔ ۱۲۳۸۔ ۱۲۳۹۔ ۱۲۴۰۔ ۱۲۴۱۔ ۱۲۴۲۔ ۱۲۴۳۔ ۱۲۴۴۔ ۱۲۴۵۔ ۱۲۴۶۔ ۱۲۴۷۔ ۱۲۴۸۔ ۱۲۴۹۔ ۱۲۵۰۔ ۱۲۵۱۔ ۱۲۵۲۔ ۱۲۵۳۔ ۱۲۵۴۔ ۱۲۵۵۔ ۱۲۵۶۔ ۱۲۵۷۔ ۱۲۵۸۔ ۱۲۵۹۔ ۱۲۶۰۔ ۱۲۶۱۔ ۱۲۶۲۔ ۱۲۶۳۔ ۱۲۶۴۔ ۱۲۶۵۔ ۱۲۶۶۔ ۱۲۶۷۔ ۱۲۶۸۔ ۱۲۶۹۔ ۱۲۷۰۔ ۱۲۷۱۔ ۱۲۷۲۔ ۱۲۷۳۔ ۱۲۷۴۔ ۱۲۷۵۔ ۱۲۷۶۔ ۱۲۷۷۔ ۱۲۷۸۔ ۱۲۷۹۔ ۱۲۸۰۔ ۱۲۸۱۔ ۱۲۸۲۔ ۱۲۸۳۔ ۱۲۸۴۔ ۱۲۸۵۔ ۱۲۸۶۔ ۱۲۸۷۔ ۱۲۸۸۔ ۱۲۸۹۔ ۱۲۹۰۔ ۱۲۹۱۔ ۱۲۹۲۔ ۱۲۹۳۔ ۱۲۹۴۔ ۱۲۹۵۔ ۱۲۹۶۔ ۱۲۹۷۔ ۱۲۹۸۔ ۱۲۹۹۔ ۱۳۰۰۔ ۱۳۰۱۔ ۱۳۰۲۔ ۱۳۰۳۔ ۱۳۰۴۔ ۱۳۰۵۔ ۱۳۰۶۔ ۱۳۰۷۔ ۱۳۰۸۔ ۱۳۰۹۔ ۱۳۱۰۔ ۱۳۱۱۔ ۱۳۱۲۔ ۱۳۱۳۔ ۱۳۱۴۔ ۱۳۱۵۔ ۱۳۱۶۔ ۱۳۱۷۔ ۱۳۱۸۔ ۱۳۱۹۔ ۱۳۲۰۔ ۱۳۲۱۔ ۱۳۲۲۔ ۱۳۲۳۔ ۱۳۲۴۔ ۱۳۲۵۔ ۱۳۲۶۔ ۱۳۲۷۔ ۱۳۲۸۔ ۱۳۲۹۔ ۱۳۳۰۔ ۱۳۳۱۔ ۱۳۳۲۔ ۱۳

۵۱۔ اے تسی سخت گردن دلائے کناں دے نامختونو تسی ہر ویلہ پاک روح دا مقابلہ کر دے او۔ تسی اُس طرح ہی کردے او جس طرح
 تواڈے باپ دادا نے کیتا سی۔ ۵۲۔ نییاں وچوں کیڑا اے جنوں تواڈے باپ دادا نے نہیں ستایا۔ اوناں نے نییاں نوں جیڑے اُس راستہ تہ
 پہلاں لے قتل کیتا۔ تسی اُس نو پکڑوانے قتل کرن ولے او۔ ۵۳۔ تساں فرشتیاں دے ذریعہ شریعت حاصل کیتی پر او دے دے عمل نہ
 کیتا۔ ۵۴۔ جدوں مجلس دے ممبرانے اے ساریاں چیزاں (گلاں) سنبالے اوناں دے دل بھٹ گئے سٹیفن دے لے دند پیسن لگ پئے۔ ۵۵۔
 فیر اوندہ پاک روح نال پھر معمور ہوکے آسمان ول غور نال ویکھلے خدا دا جلال۔ یسوع نوں خدا دے سچے کھلوتیاں ویکھیا۔ ۵۶۔
 سٹیفن بولیا، ویکھو میں آسمان نو کھلے ابنِ آدم نو خد دے سچے پاسے کھلوتا ویکھنا۔ ۵۷۔ اِس موقعے مجلس دے ممبرانے اپنے کن بند
 کر لئے بڑے زور نال چلائے کھٹہ ہوکے اودے لے چھپے۔ ۵۸۔ او اونوں کھچ کے شہر تو بارہ گئے اونوں سنگ سار کرنا شروع کیتے گواواں
 نے اپنے کپڑے اک ساؤل نام دے جوان آدمی دے پیراں وچ رکھ۔ ۵۹۔ جدوں او سٹیفن نو سنگ سار کر رہے سن۔ او خداوند نوں پکار کے
 کہہ رہا سی۔ اے خداوند یسوع میری روح نوں قبول کر۔ ۶۰۔ اوندہ گوڈیاں جھک کے اوچی آواز نال پکاریا، ” اے خداوند اے گناہ اپناں
 دے ذمہ نہ لا“ اے کہہ کے سو گیا۔

¹۔ فیر ساؤل وی اویدے قتلہ راضی سی۔ اوس دن کلیسیا لُہ بڑا ظلم وستم شروع ہوگیاتے اے یروشلم وچ سولہ رسولاں دے سارے ایماندار (دیندار) یُودیت سامریا دے سارے علاقہ وچ کھلر گئے۔²۔ دیندار لوکی ستمفس نوں دفنان گئے اویدے بڑا سوگ کیتا۔³۔ پر ساؤل لہ کلیسیا دا بڑا نقصان کیتا۔ اور کھر کھر دے وچ جائے بڈھیاں بندیاں نو (کھچ) کے باہر لیانداتے اونیاں نو جیل وچ سُٹیا۔⁴۔ پر فیر وی ایماندار جیڑے کھلر پلر گئے سان کلام دی خوشخبری دیندے رہے۔⁵۔ فیر فلپس سامریہ دے شہر وچ جائے لوکاں نوں مسیح دے بارے دس دا رپا۔⁶۔ جد لوکاں دی وڈی جماعت نے اے سُنیاتے ویکھیا معجزے جیڑے فلپس نے کیتے او اویدیاں گلاں دھیان دین لگ پئے۔⁷۔ پترے لوکاں وچوں بد روحاں نکلیا، روندیاں ہویاں اوچی آواز نالتے بھیرے جیڑے مفلوجہ لنگڑے وی جنگبوتے۔⁸۔ اوس شیر دے وچ بڑی خوشی ہوئی۔⁹۔ پر اوتھ ایک بندہ سی شہر دے وچا جدا ناں شمعون سی جیڑا کیلاں جادوگری کر کے لوکاں نو حیران کر دا سی تے کہندا سی کہ میں وی بڑا وڈا بندہ واں۔¹⁰۔ اے چھوٹے وڈے سارے اویدے ول متوجہندے سان تے کہندے سان اے بندہ خدا دی او وڈی قدرت وے جنہوں وڈا کہندے۔¹¹۔ او اویدی ایس لئی سندے سان کیونکہ او اپنے جادو دے نال اونیاں نوں بڑی مدت توں حیران کر کے رکھیا سی۔¹²۔ فیر جد اونیاں فلپس دا اعتبار کیتا جیڑا خدا دی بادشاہیت یسوع مسیح دے ناں دی خوشخبری سنانا دا سی۔ سارے پانویں مرتبہ عورتاں بپتسم لیا۔¹³۔ فیر شمعون نے آپ وی اعتبار کیتا تے بپتسم لے کے اویدے نال رپاتے نشان تے وڈے وڈے معجزے ویکھ کے حیران ہندا رپا۔¹⁴۔ ہن جدوں رسولاں جیڑے یروشلم وچ سان ایہ سنیا کہ سامریاں نے خدا دا کلام قبول کر لیا اے تے پطرس تے یوحنا نوں اونیاں دے کول گھلیا۔¹⁵۔ ہن جدوں او تھلے لُہ اونیاں واسطے دُعا کیتی کہو سکدا ایناں نوں روح القدس مل جلتے۔¹⁶۔ کیوں جے اویدوں تک اونیاں وچوں کسے نوں پاک روح نئیں سی ملیا۔ اونیاں نے صرف یسوع دے ناں دا بپتسم لیا سی۔¹⁷۔ فیر پطرس نے یوحنا تے اونیاں لُہا تھ رکھتے اونیاں نوں پاک روح ملیا۔¹⁸۔ ہن جدوں شمعون نے ویکھیا کہ رسولاں دے ہتھ رکھن نال اونیاں نوں پاک روح ملیاتے اونیاں نوں پیسیاں دی پیشکش کیتی۔¹⁹۔ اوتھ کہیا، مینوں وی آ طاقت دیوئے فیر جیدے کسے میں ہتھ رکھاتے اونوں پاک روح ملے۔²⁰۔ پر پطرس نے اونوں کہیا۔ تیری چاندی تیرے نال غرق ہووے کیوں جو تو خدا دے تحفے نوں پیسیاں نال حاصل کرن دا سوچیا۔²¹۔ تیرا ایس معاملہ وچ کوئی حصہ نئیں کیونکہ تیرا دل خدا دے نال خالص نئیں۔²²۔ ایس لئی اپنی ایس مکاری دی توبہ کرتے خدا کولوں دُعا کرتے ہوسکدا اے خدا تینوں تیری ایس نیت دی معافی دے دے۔²³۔ کیونکہ میں دیکھن دیا آں توں کڑواہت دے زہر نال اے تون گناہ دے بند وچ بجیا ایں۔²⁴۔ شمعون نے جواب دتے کہیا میرے لئی خدا کو دُعا کرو کہ ایناں وچوں کُجھ میرے نال نہوئے جیڑا توساں کیہا۔²⁵۔ جد او گواہی دے کتے کلام سنا کہ پطرس تے یوحنا یروشلم تو مڑے سامریاں دے ہتھیرے دیہاتاں دے وچ خوشخبری دیندے گئے۔²⁶۔ ہن خدا نے فرشتے فلپس نال گل کیتی تے کہیا اُتھ کہ جنوب دی اوس راہ تے جا جیڑا یروشلم توں غزہ ول جاندا اے (صحرا دے وچ اے)۔²⁷۔ او اُتھ کے چلا گیا تے ویکھو ایک حبشی خوجہ آؤن دُبا سی۔ او حبشیاں دی ملک کندا دا وزیر تے اونیاں دے سارے خزانے دا مختیار اے۔ او اپنے یروشلم وچ عبادت لئی آیا اے۔²⁸۔ او اپنے رتھ لُہ بیٹھا یسعیاہ نبی دی کتاب پڑھ دا ہوا واپس جان دُبا سی۔²⁹۔ خدا دے روح نے فلپس نو کہیا جاتے ایس رتھ دے نیڑے ہو کے رہے۔³⁰۔ فیر فلپس دوڑ کے اویدے ول گیا تے اونوں یسعیاہ نبی دی کتاب پڑھ دیاں سن کے کہیا تینوں سمجھ آؤندی اے جو کُجھ توں پڑھن دُبا ایں۔³¹۔ تے خوجہ کہیا اے کینج ہو سکدا جد تک مینوں کوئی دس نہ۔ فیر اوتھ فلپس دی منت کیتی کہ آ کہ میرے نال رتھ بے۔³²۔ ہن جیڑا حوالہ حبشی خوجہ پڑھن دُبا سی کُجھ ایچ اے، لوک اونوں بھیڑ ونگوں حلال کرن لئی لے گئے جس طرح برہ اپنے وال لان والیاں سامنے زبان ہندا اے ایس طرح اوتھ اپنا من نہ کھولیا۔³³۔ اویدی ایس ذلیت دے ویلے اویدا انصاف نہوئے کون اویدی پیڑی (نسل) دا حال دس گا کیوں کہ دھرتی تو اویدی جان اویدے کولوں لئی گئی۔³⁴۔ تے حبشی خوجہ فلپس نو کہن لگا میں تیری منت کر کے پوچھنا آں کہ نبی اے کدے بارے وچ کہندا اے، اپنے لئی یا فیر کسے پور لئی۔³⁵۔ فلپس نے بولنا شروع کیتا تے اونیاں صحائف توں شروع کر کے اونوں یسوع دی خوشخبری دیتی۔³⁶۔ راہ چل دیا کسے جگہ اونیاں پانی ویکھتے خوجہ کہیا ویکھو پانی موجود اے ہن مینوں بپتسم لین تو کیڑی شہ روک سکدی اے۔³⁷۔ نوٹ: بہترین پرلے ترجمیاں وچ اعمال ۳۷: ۸ آیت کاپی ختم کر دیتی گئی اے۔ فلپس نے کہیا جے تون اپنے پورے دل نال ایمان لیانا اے تے تون بپتسم لے سکنا اے۔ حبشی خوجہ جواب دیتا کہ میں ایمان لیانا واں کہ یسوع مسیح خدا دا پتر اے۔³⁸۔ فیر حبشی خوجہ اپنے رتھ نوں رکن دا حکم دیتا تے پانی وچ اُترے دونوں فلپس تے فلپس نے حبشی نوں بپتسم دیتا۔³⁹۔ جد او پانی وچوں باہر نکل ک لُہ خداوند دا روح فلپس نوں لے گیا تے خوجہ اونوں فیر کدی نہ ویکھیا پر خوشی کر دا ہوا اپنے رامہ گیا۔⁴⁰۔ فیر فلپس اشدود وچ ظاہر ہواتے سارے علاقہ وچ پہنچن تک سارے شہراں دے وچ خوشخبری سنانا گیا جدوں تک قیصرہ وچ نہ پہنچیا۔

۱۔ مگر ساؤل ہلہ تک خدا دے شاگرداں دے خلاف قتل دیاں دھمکیاں دے رہا سی۔ سردار کاہن کول گیا۔^۲ اور آونوں کھپا ک مینوں دیماسکس ج یہودیاں دی عبادت گاہ لئی خط دے کر رستہ چ پاویں مرد یا عورت میں جینوں وی راہ چلداں پاواں میں آونوں بن کے یروشلم لے آواں۔^۳ جدوں او سفر کر ہی رہا سی۔ اِنج ہوا کہ جدوں او دیماسکس دے نیڑے سی۔ آچانک اِردگرد آسمان تھوں روشنی چمکی۔^۴ اور او زمین تے ڈگ پیا۔ اُونہ اک آواز ایہ کہندیاں سنی۔ ساؤل۔ ساؤل تو مینوں کیوں ستانا ایں۔^۵ ساؤل تے جواب دتا۔ تُو کون ایں خُداوند خدائے کھپا میں یسوع ہاں جینوں تو ستانا ایں۔^۶ اُتھ شہر دے اندر جا اور جو تینوں کرنا ایہ اوہ دس دتا جلتے گا۔^۷ جہڑے آدمی آویدے نال سفر کر رہے سان او ایہ آواز سُن کے اوٹیاں دا منہ بند ہو گیا۔ اوہ آواز سندے سُن پر آونیاں نوں دسدا نہیں سی۔^۸ ساؤل زمین تھوں اُٹھیا جتوں آونیاں اکھاں کھولیاں۔ آونوں کُجھ ویکھ نہ سکیا۔ آونانے آویدا تھ بھڑلے آونوں دیماسکس چلے لے۔^۹ تین دین واسطے او آنا رہا (بینائی دے بغیر رہیا) اور نہ کُجھ کھلدا نہ پیتا۔^{۱۰} اُون دیماسکس وچ ایک حننیاہ ناں اک شاگرد سی۔ خُدا نے آونوں روپا چ اکھیا، حننیاہ، اُونہ اکھیا۔ دیکھ، میں ہاں، ”خُداوند“^{۱۱}۔ خُدا نے آونوں کھپا۔ اُتھ اور اوس گلی وچ جا جیڑی سیدھی کہلاندی ایہ پودا دے گھر ترس تھوں ساؤل نام اک آدمی ایہ آویدا پُچھیا او دُعا کر رہا ایہ۔^{۱۲} اُونہ روپا چ ویکھیا اک حننیاہ نام آدمی آ رہیا جو تھ رکھ کے آویدے دُعا کرے گئے آویدی بینائی دوبارہ واپس آ جلتے گی۔^{۱۳} مگر حننیاہ نے جواب دتا۔ خُداوند میں ایس بندے دے بارے نہت سارے لوکاں کولوں سُنیا۔ یروشلم چ پاک لوکاں نوں ایہ کتنا نقصان پُنجایا۔^{۱۴} آویدے کول جیڑا وی تیرے نال نال کہلاوے سردار آویدے کول سردار کاہن ولوں ہر اک نوں جیڑا تیرا نام نال لیندے نیں پکڑن دا اختیار ایہ۔^{۱۵} مگر خُدا نے آونوں کھپا۔ جا، او میرا چُنیا ہوا وسیلہ غیر یہودیاں لئی بادشاہاں لئی اسرائیل دے بچیاں لئی۔^{۱۶} میں آویدے ظاہر کراں گا کہ میرے ناں دی خاطر کتنا ڈکھ اُٹھانا پئے گا (ڈکھ اُٹھاوے گا)۔^{۱۷} اُونہ آوے چلا گیا اور گھر دے اندر گیا۔ اپنا تھ آویدے رکھیا آکھیا او خُداوند یسوع جو تیرے سڑکتے ظاہر ہوا سی۔ مینوں پچیا کہ تیری بینائی واپس لے (تُو بینائی پاویں) اور پاک رُوح نال پر جاویں۔^{۱۸} آوسے ای کڑی ساؤل دیاں اکھاں چوں چھلی چھلک دی طرح کُجھ اُتریا۔ اور اُونہ بینائی پائی۔ اوہ اُتھ کہلوتا اور بیتسم پایا۔^{۱۹} اور اُونہ کھلدا طاق پائی۔ اوہ دیماسکس وچ شاگرداں دے نال کافی دین رُکيا۔^{۲۰} اُونہ فوراً یہودیاں دی عبادت گاہ چ منادی کیتی کہ یسوع خُدا دا بیٹا ایہ۔^{۲۱} تمام سُنن ولہ حیران ہو گئے اور کھپا۔ ایہ آوے ای آدمی نئیں جنہ یروشلم چ یسوع دا نام لین والیاں نوں قتل کیتا۔ ایہ ایتھ آیا ویہ کہ آونیاں نوں بنھ کہ سردار کاہن کول لے جاوے۔^{۲۲} مگر ساؤل ہر وی زور (طاقت) حاصل کر دا گیا۔ اور دِمَشَق دے رن ولہ یہودیاں نوں ثابت کردتے حیران کر دا رہا کہ یسوع ہی خُداوند ایہ۔^{۲۳} کافی دینا تے بعد یہودیاں نے آونوں مارن لئی صلاح کیتی۔^{۲۴} مگر ساؤل نوں آونیاں دے اِرادے دی خبر ہو گئی۔ آونوں قتل کرن لئی دین اور رات پھاٹکتے تھیرے رہے۔^{۲۵} مگر آویدے شاگرد آونوں رات نوں لے گئے اور دیوار دے ذریعے ٹوکرے چ آونوں اُتار دتا۔^{۲۶} جد آوے یروشلم چ آیا۔ ساؤل نے شاگرداں نال (میل جول) ملن دی کوشش کیتی (زل مل کے کم کرن دی کوشش کیتی) مگر او سب آویدے کولوں ڈر دے سی۔ یقین نہیں سی رکھدے (آویدے یقین) کہ او شاگرداں چوں ایہ۔^{۲۷} مگر برنباس نے آونوں نال لیا اور رشولاں دے کول لے آیت آونیاں نوں دسیا کہ کِس طرح ساؤل نے رستہ چ خُدا نوں ویکھیا۔ اور خدا آویدے نال بولیا۔ اور ایہ وی دسیا کہ دِمَشَق چ ساؤل کئی دلیری دے نال یسوع دے بارے بولدا رہا۔^{۲۸} اور یروشلم دے وچ آن جان والیاں نوں ملدا سی۔ او بڑی دلیری دے نال یسوع دے ناں چ بولیا۔^{۲۹} اور او یونانی یہودیاں نال بحث کر دا سی۔ مگر او آونوں قتل دی کوشش وچ لگے رہے۔^{۳۰} جدوں پراواں نوں پتہ لگا تو آونوں قیصر وچ لے لے تے ترسیس ول نوں پیچ دتا۔^{۳۱} ایس طرح یہودیہ دے رن ولہ تمام مسیحیاں گلیلیاں اور سامریہ دے وچ (امن) سلامتی پایا اور ترقی کیتی۔ اور خدا دے خوف چ اور پاک رُوح دی تسلی وچ چلدے رہے۔ مسیحی گنتی وچ ودھ گئے۔^{۳۲} اور ایس طرح ہوا کہ پطرس سارے علاقے وچ پھردا رہیا۔ اوہ آونیاں ایمانداراں دے کول وی آیا جیڑے لہ وچ رہندے سُن۔^{۳۳} اوتھ اُونہ اک آنیناس نام آدمی پایا جیڑا فالج دے نال اُتھ سال تھوں یستر چ سی۔^{۳۴} پطرس نے آونوں آکھیا آنیناس یسوع مسیح تینوں شیفا دیندا۔ اُتھ اور اپنا یستر بنا۔^{۳۵} او آوسے ویلہ ہی اُتھ بیٹھاتے کوئی جو لیدے اور شارون وچ رہندا سی آوس آدمی نوں ویکھیا یسوع ول مُڑ لے۔^{۳۶} اور یافا چ ایک شاگرد جدا ناں تھیٹا سی۔ جدا ناں یونانی میں شاگرد۔ ایہ عورت نیک کمان نال تے غرباں لئی رحم نال پری ہوئی سی۔^{۳۷} آونیاں ہی دناں وچ ایہ عورت بیمار ہو گئی۔ مر گئی۔ جدوں آونیاں آونوں نہا دتے کمرے وچ رکھ دتا۔^{۳۸} لیدے یافا دے نزدیک سی۔ شاگرداں نے سُنیا کہ پطرس ایتھ ہی ایہ۔ آونیاں نے دو آدمی آویدے کول پیچے۔ آونیاں نے منت کیتی کہ جنی جلدی ہو سکدا ساڈے کول آ۔^{۳۹} پطرس اُٹھیا آونیاں نال چل پیا۔ جدوں او پُنجیا۔ او آونوں اُتھ کمرے وچ لے گئے ساریاں بیوہ روندیاں ہواں آویدے کول کہلو گیا۔ او کُرتے کپڑے جیڑے شاگرد نے آونیاں دے نال مل کے بنلے سُن۔ آونوں دیکھان لگیاں۔^{۴۰} پطرس نے سب نوں کمرے چوں بار کڈھ دتے گھٹھ ہو گیا۔ اور دُعا کیتی۔ مُردے ول مُڑیا اور کھپا۔ تبتھ اُٹھتے اُونہ آونیاں اکھاں کھولیاں۔ پطرس نوں ویندیاں ہواں اُتھ بیٹھی۔^{۴۱} تے فیر پطرس نے اپنا تھ ودھا کہ آونوں سہارا دتا اور جدوں اُونہ ایمانداراں نوں تے بیوہ نوں اندر بُلایا تے زندہ آونیاں دے حوالہ کر دتا۔^{۴۲} سارے یافا وچ ایس واقع دا چرچا ہوا۔ اور بہت سارے لوکی خُدا تے ایمان لے لے۔^{۴۳} ایہدے بعد پطرس کافی دین یافا وچ اک آدمی جدا ناں شمعون (چمڑے نوں رنگ دین والا) آویدے کول تھیرا۔

۱- قیصریہ شہر چہ اک قابل بھروسہ آدمی کُرنیلیس سی جیڑا اطالیہ سپاہیاں دے رستہ دا سردار سی۔ ۲- او اک چنگا بندہ سی۔ ۳- دن دے سارے گھر والیا دے نال خُدا دی عبادت کر دا سی۔ ضرورت مندیاں نو بہت پیسہ دینداتے خدا کولوں دعا کردا رندا سی۔ ۴- کُرنیلیس ڈر گیاتے اودے نوے گھنٹہ اُونہ بڑے صاف طور نال رویا وکھی کہ اک فرشتہ اودے کول آیا فرشتہ اُونوں کیا ”کُرنیلیس“ ۵- کُرنیلیس ڈر گیاتے اودے ول ڈکھ راباں ہویا کیا ”یہ کیہ اے جناب“ فرشتہ اُونوں کیا کہ تیریاں دُعاؤاں جہ گُجھ تحفہ تو غریباں نوں دیندا ریا اے خُدا دے حضور یادگاری کے طورے پہنچ گئے نیں۔ ۶- اپنہ بندیاں نوں یافا چہ کھل جتہ شمعون جینوں پطرس وی کہلاند ۷- او اوتھ شمعون چمڑا رنگن ولہ دے گھر جیڑا سمندر ول اے رندا اے۔ ۸- جدوں فرشتہ چلا گیاتے کُرنیلیس نے اپنہ گھر چہ دو خدمت گزاراں نوں اک خاص سپاہی نوں جیڑا اودی خدمت کردا سی سدیا۔ ۹- کُرنیلیس نے جو گُجھ ہویا سی اوناں نوں دسیاتے یافا چہ گھلایا۔ ۱۰- اگلہ دن چھوہیں گھنٹہ جدوں او چل دے پوٹ شہر دے نیڑے پہنچن ڈے سن، پطرس چھتہ دعا کرن گیا۔ ۱۱- جدوں لوکی روٹی پکون ڈھ سن پطرس نوں پُھک لگئیے او گُجھ کھانا چوندا سی۔ ۱۲- اک رویا وکھی۔ ۱۳- اپنہ وکھی کہ آسمان تو ایک وڈی چیز چادر ورگی اپنہ چاروں کونیاں تو اتری اے۔ ۱۴- جدے وچ چار پیراں ولہ جانور، زمین رینگن ولہ جانور آسمان دے پرندے سن۔ ۱۵- فیر اونیوں آواز آئی ”پطرس اُٹھ، حلال کرے کھا۔“ ۱۶- پطرس نے آکھیا ”نہیں خُداوند توں جانتا اے کہ میں گدی وی کوئی گندھی نہ پاک چیز نئی کھادی۔“ ۱۷- اُنہوں فیر دوجی وری آواز آئی، ”جینوں خدانہ پاک کیتا اے اُونوں تو گندا نہ کہ۔“ ۱۸- ایہ تن وری ہویاں! فیر اے چیز اک دم واپس آسمان تے چلی گئی۔ ۱۹- پطرس اِس رویا دے بارے جیڑی اُونہ وکھی سہ بڑا پریشان سی کہ اپنہ کی مطلب اے۔ ویکھو کُرنیلیس دے گھلہ پوٹ بندے پوجھدے پھاندے گھر دے دروازے سن۔ ۲۰- او کہن لگے کہ شمعون جینوں پطرس وی کہندے نیں اتھہی رندا اے۔ ۲۱- پطرس سوچاں وچ ہی لگا سی رویا دے بارے کہ ژولقدس نے اُنہوں دسیاں کہ تین آدمی تینوں لیب دے پٹے۔ [نوٹ: پرانی کاپی دے وچ لکھیا وے۔ ۲- آدمی لیب دے۔ دوجی جگہ لکھیا گُجھ لوکی لیب دے سن] ۲۲- اُٹھتے تھیلے جا اُنہاں دے نال چلا جا۔ شوچی نہ کیونکہ میں ہی اُنہاں نو تیرے کول کیلیاں وے۔ ۲۳- پطرس تھلے گیاتے اُنہاں آدمیاں نوں کیا کہ میں ہی واں جنوں تُسی لیب دے شو۔ تُسی کیوں لٹے ہو؟ ۲۴- اُنہاں دے دسیاں کہ صوبہ دار جدہ ناں کُرنیلیس وے او بڑا سچا صادق بندہ خُدا نوں منن والا وے پودیاں دی ساری قوم وچ او جانا جاند اے اُس نوں خدا دے پاک فرشتہ دسیاں سی کہ او تینوں اپنہ گھر بلاوے او تیرے کولوں کلام وچوں سٹگا۔ ۲۵- فیر پطرس نے اُنہاں نوں اندر گھر وچ بلایا کہ اُتھ تھیرن۔ اور اگلہ دن او سب جان واسطہ اُٹھ۔ او دے نال گُجھ پائیا وچوں یافا توں وی گئے۔ ۲۶- اگلہ دن او سارے قیصریہ وچ پہنچ۔ کُرنیلیس اوناں نوں اڈھکن ڈیا سی۔ ۲۷- اُس نے اپنہ سارے رشتہ دارے بڑے نیڑے دے یار وی بلا کے اکٹھ کیتھوئے سن۔ ۲۸- یونہی پطرس اندر وڑیاتے کُرنیلیس اودے پیراں وچ ڈھگ پیا۔ اودی وڈیائی کرن لئی۔ ۲۹- لیکن پطرس نے اودی مدد کیتی اُنہوں لٹے کھلن واسطہ نلکہ کیا کہ میں وی تیرے ورگا بندہ واں۔ ۳۰- جدوں پطرس اودے نال گلاں کردا سی اودوں ہی او اندر کمرے وچ پہنچ گیا سارے لوکاں نوں اکٹھ پایاں۔ ۳۱- او اوناں نوں کہن لگا کہ تُسی آپی جان دے او کہ شریعت دے وچ لکھیاں وے کہ یہودی غیر یہودیاں دے نال میل ملاپ نہیں رکھ دے۔ دوجی قوم وچ اوندے جاندے نیں پر مینوں خُدانہ کیاں سی کہ میں کسی نو وی نہچاتے گندہ نہ سمجھاں۔ ۳۲- اِس واسطہ ایوں میں بغیر کسی پہلے دے آگیا واں۔ میں ہن پوجھنا واں کہ مینوں کیوں بلایا گیا وے؟ ۳۳- کُرنیلیس نے کیاں کہ چار دن پیلاں جدوں میں اپنہ گھر وچ دعا کر ہی ریاں ساں میں ویکھیا کہ اک مرد صاف شفاف کپڑیاں وچ میرے سامنے کھلوتا سی۔ ۳۴- اُس نے کیا کُرنیلیس تیری دعا خُدانہ سُن لئی وے۔ نلکہ جیڑی مدد توں غریب لوکا دے نال کیتی وے اُس نے خُدا نوں تیرے بارے یاد کروایا وے۔ ۳۵- تو اک بندے نوں یافا نوں کلے اک آدمی جدہ ناں سائمن سی۔ ۳۶- اُنہوں پطرس کہندے۔ او سمندر دے کنارے سائمن دے گھر وچ کرلے دار وے۔ [نوٹ: گُجھ پرانیاں کاغذاں وچ لکھیاں وے کہ جدوں او اے گلے تیرے نال گال بات کرے گا]۔ ۳۷- یوں اک واری جدوں میں تینوں بھلایا وے تو بڑا مہربان وے کہ توں آگیا وے۔ ۳۸- جدوں اسی سارے خدا دے نظر سامنے اکٹھ واں او ساریاں خاص گلاں سُنن واسطہ جیڑیاں مالک خدا دے کولو تینوں میلیاں۔ [نوٹ: اِس دی جگہ کہ جو مالک نے کیاں وے گُجھ پرلے صحیفات لکھیاں وے۔ جس طرح خُدانہ آکھیا وے۔] ۳۹- فیر پطرس نے اپنا مُن کھولیتے کیا میں سچائی دے نال کہنا کہ خُدا کسی دی وی طرف داری نہیں لیندے۔ ۴۰- اِس دی جگہ پر قوم وچ ہر کوئی جیڑا حمدوٹاہ اودے کم سچنے اُنوں خدا قبول کردا وے۔ ۴۱- تم جلتھو جو کلام اُس نے اسرائیل دے لوکاں نوں کلیاں سی۔ جدوں اُس نے ضلع دی خوشخبری دے اعلان کیتا سی کہ یسوع مسیح ہی خُداوند وے جو سب کا مالک وے۔ ۴۲- اُس گل توں تُسی آپی جان دے ہو کہ جیڑا گلیل تو شروع ہو کے یہودیہ تک گیا۔ یوحنا نے جدوں بیتسم دین بارے اعلان کیتا سی۔ ۴۳- یسوع جیڑا ناصری سی اودے بارے کہ خُدانہ کس طرح اُنہوں روالقدس دی قدرت نال بھر دتا سی۔ او جاکتے بہت سارے بیماریاں توں چنگا کردتے بد رُوح دے جھکڑاں نوں چھڈاندن سی۔ کیوں جو خُدا خود اُبدے نال سی۔ ۴۴- اِسی اُنہاں ساریاں کماں دے گواہیں جیڑا یسوع کردے سی۔ ۴۵- ڈونوں یہودیاں دے مُلکت یروشلم وچ تے فیر اُنہاں نے اُنہوں شولی چڑھا کے مار دیتا۔ ۴۶- فیر خُدانہ اُس نوں تیسرے دن زندہ کیتے او دُوجیاں نوں نظر وی آیا۔ ۴۷- سارے لوکاں نوں نہیں لیکن صرف اُنہاں نوں چنانہ نوں خُدانہ پہلاں تو ہی چُن لیاں سی۔ یعنی سانوں جنانہ اودھ مُردیاں تو اُنہن دے بعد اودے نال کھادا پیتا سی۔ ۴۸- اور اُس نے سانوں حکم دیتا وے کہ جگہ لوکاں توں دسیوں کہ ایہوں ہی وے جنوں خُدانہ زندیاں تے مردیاں دا نیاں کرن ولہ چنپیا وے۔ ۴۹- اِس دی گواہی تے سارے نبی وی دیندے کہ جیڑا وی اودے ایمان رکھدا وے او اپنہ سارے گناواں تو معافی پا جگہ گا اودھ ناہ دی وجہ تو۔ ۵۰- پطرس اپنہ گلاں کہی ریا سی۔ ژوالقدس اُنہاں لٹے اُتر آیا جیڑے اودھا پیغام سُن رہے سن۔ ۵۱- او ایماندار لوکی جنانہ ختنہ کروئے سنے نلکہ او جیڑے پطرس دے نال لٹے بہت حیران ہوئے۔ کیو جو روح القدس غیر قوماں والیاں تے وی اُتریا سی۔ ۵۲- اُنہاں سُنیاں کہ غیر قوماں ولہ وی دوجی زبان وچ خدا دی وڈیائی کردے سن۔ فیر پطرس نے جواب دیتا۔ ۵۳- کیا کوئی اہنہاں لوکاں تو پانی پرا رکھ سکدے وے کہ او بیتسم نلہ سکن۔ جیڑے لوکاں روح القدس توں پالیا وے ساڈھ نال۔ ۵۴- فیر اُس نے خُکم دیتا کہ اِنا توں یسوع مسیح دے نال نال بیتسم دیتا جاوے فیر او آکھن لگے کہ توں گُجھ پور دن ساڈھ نال رہ جا۔

۱- جبڑے چلتے بھرا یہودیہ وچ رندے سن اُنہانہ وی سُن لیا کہ غیر قومیاں نوں وی خُدا دا (کلام پَنچ گیا) کلام مل گیا اے۔ ۲- جڈوں (شمعون) پطرس یروشلم وچ آیت اوہ جنہاں دے ختنہ ہو گئے تھ اوہ اُبدے نقطہ چینی (کیڑے کڈن لگ) کینہ لگ۔ ۳- کہ توں اُنہاں نال میل جول رکھناں اے کھاندا پینا اے جنہاں دا ختنہ نہی ہوا۔ ۴- پَر شمعونہ اُنہاں تو اس گل دا کھول کے بیان (دی وضاحت) اس طرح کیتی (کیتا) اُنہ کُپا ۵- میں جافا کے شہر وچ دُعا منگ ریا سالتے میں اک روپا ویکھی کہ اک وڈی ساری چادر جیدے چاروں کونہ آسمان تو لٹک کے میرے لُٹے آ اتری۔ ۶- میں اُبدے (نگاہ) نظر بھر کے ویکھالے اُبدے لُٹے سوچالے ویکھیا کہ زمین دے چار لاتاں ولہ ڈنگر، جنگلی جانور رینگے ولہ کیڑے مکوڑے آسمانہ اُڈن ولہ پرندے۔ ۷- فیر میں اک آواز سُنی جیڑی کندی سی اُٹھ جا شمعون ذبح (مار) کرتے کھا۔ ۸- میں کُپا نا اے خداوند، آج تک میرے مُنہ وچ کڈی کوئی ناپاک شے نہی گئی۔ ۹- پَر آوازہ دوری واری کُپا آسمان توں جواب دیتا کہ جیڑی شے نوں خُدانہ پاک کہہ دیتا اُنہوں ناپاک (حرام) نہ کہہ۔ ۱۰- ایہ تین واری بولتے شاریاں شیواں واپس آسمان ول کھچ لیاں گیاں۔ ۱۱- ویکھو! ٹھیک اُسے ویلے تین بندے کھلوتے سن ساڈھ گھر دے سامنے جتھ اسی ساں جیڑے میرے کول قیصریہ تو گھلے گئے سن۔ ۱۲- روحہ مینوں حکم کیتا کہ اُنہوناں دے نال چلا جلتے اُنہاں وچ کوئی فرق نہ رکھنا۔ ایہ جھ بھرا وی میرے نال گشتے اُس بندے دے گھر وچ وڑے۔ ۱۳- اُسے سانوں ایہ دسیا کہ کیوے اسے فرشتہ نو ویکھا جیڑا اُسدے گھر دے سامنے کھلوتا سی۔ اُسے ویکھا سی۔ بندے جافا وچ پھینکے شمعون جیڑا پطرس کہلانا سی واپس بلا۔ ۱۴- اوہ تہانوں و پیغام دیوے گا جیڑے نال توبستہ تہاڈا ساز کھرانا بچ جلتے گا۔ ۱۵- جیویں میں اُنہاں نال بولن لگاتے رُوح پاک اُنہانہ اُتر آیا۔ اُسے طراح جیویں شروع وچ اساڈے اُتریا سی۔ ۱۶- مینوں خداوند دے (اکھ) او لفظ یاد لُٹے جیڑے لُٹے کہے سی کہ جان دا بیتسمہ شکستہ پانی دا سی۔ تہاڈا بیتسمہ رُوح پاک دا ہوئے گا۔ ۱۷- فیر جے خداوندہ اُنہاں نوں اُوی تحفہ دیتا اے جیڑا سانوں اودوں دیتا سی جنہوں پہلی واری ایسی خداوند یسوع مسیحہ ایمان لیکے ساں۔ فیر میں کون ہاں کہ خدا دی مخالفت کراں ۱۸- جد اُنہانہ ایہ سُنی اُنہاں جواب وچ کُجھ نہ بولیا پَر خدا دی حمد ثناء تعریف کیتی۔ کہیں لگے کہ خدانہ غیر قوموں نوں وی جندڑی واسطہ توبہ دی توفیق دیتی اے۔ ۱۹- اُنہ جیڑے ستلے جان دے ڈر نال لُٹے دولہ ویکھر گئے سن اوہ مُصیبت جیڑی سٹیفنہ آئی سی اُنہاں وچوں فینیک، کُپرسہ انطاکیہ پَنچ کے خدا دا کلام صرف یہودیاں نوں سُنائیدے سن۔ ۲۰- پَر اُنہاں وچوں کُجھ بندے کُپرسہ قرینی (سرینی) دے انطاکیہ وچ لُٹے یونانیاں نوں بھی خداوند یسوع کے کلام دی خوش خبری سُنان لگے۔ ۲۱- خداوند دا ہتھ اُنہاں دے لُٹے سی۔ بڑی تعداد وچ لوکی ایمان لیا کہ خدا ول چلے گئے۔ ۲۲- ایہ خبر یروشلم وچ کلیسیا دے کناں تک پَنچیتے اُنہانہ براباس نوں انطاکیہ تک کل دیتا۔ ۲۳- جڈوں اوہ اوتھ پَنچیا اُنیں خدا کا فضل (رحمت) اُنہاں دے نال ویکھالے خوش ہولتہ دیوانی کہ ایسے طرح دل لگا کہ خداوند دے وچ رہن۔ ۲۴- ایس واسطہ کہ وہ بندہ نیک سی۔ ایمانہ رُوح پاک نال بھریا ہوا سی۔ بہت سارے لوک خداوند وچ آ گئے۔ ۲۵- جہدوں اُن لہہ لیلے اُنہوں انطاکیہ آیتے فیر اینج ہوا کہ اک سال اوتھ گرج وچ اکٹھ ہوندے اے مل کے بہت لوکاں نو تعلیم دیتے رہے۔ ۲۶- ایہ جیلہ انطاکیہ وچ وہ ساریوں توں پہلا پہلے مسیحی اکھولے۔ ۲۷- ہون اُنہاں دنان وچ کجھ نہی یروشلم توں انطاکیہ لُٹے۔ ۲۸- اُنہاں وچوں اک چیلا جس دا ناں آگا بس سی کھڑا ہو کہ روح دی ہدایت نال دسیا کہ ساری دنیا اوتے بڑا وڈھا کال پَوے گلتے ایہ واقعہ کلودیس دے وقت وچ ہوا۔ ۲۹- اُنہ چیلانہ فیصلہ کیتا کہ سادے وچوں ہر کوئی یودیہ وچ رہن ولہ بھراواں لئی اپنی توفیق کے مطابق کجھ مدد لئی بھیجن گے۔ ۳۰- اُنہانہ اینج ہی کیتا بزرگاں واسطہ کجھ پیسے برناباسہ ساؤل کے ہاتھ کل دیتے۔

۱- اونیان دنان وچ پرودیس نہ کجھ بندیاں نوں پھڑیا جیڑھ گرجے جاندے سی کہ اونیان نوں بُرا سلوک کیتا۔^۲ اونیہ یوحنا دے بھرا ۱۲ یعقوب نوں تلوار نال قتل کروایا۔^۳ جدوں اونیہ ایہہ ویکھیا کہ ایس گل توں یہودی خوش ہوئے اونیہ پطرس نوں وی پھڑوان دا حکم دیتا۔ ایہہ خمیری روٹی دی عہد دے دنان دی گل اے۔^۴ اونیہ پھڑوا کے قید خانہ وچ پَو دیتلے اونیہ چار سپاہیاں دے پیرے وچ رکھیلے چاہیا کہ اونیہ عید فسح دے بعد لوکاں دے سامنے لیٹے۔^۵ جدوں پطرس قید خانہ وچ سیئے گرجے وچ اوندے لئی بڑے بوجھ نال خداوند دے لگے دُعا ہو رہی سی۔^۶ پرودیس دے سامنے اوندے مقدمہ توں اک رات پلان جدوں پطرس دو سپاہیاں دے وچ بیڑیاں نال بدھا سُتا ہوا سی - جدوں کہ سپاہی سامنے دے قید خانہ دے بُوے دی چوکیداری کر دے سی۔^۷ ویکھو خدا دا فرشتہ اچانک اوندے ظاہر ہولتے قید خانہ وچ روشنی چمکیتے اونیہ پطرس نوں ہلایلتے جگایلتے کہیا کہ چھیتی اُتھتے اودیایاں بیڑیاں اوندے تھان وچ ڈگ پیاں۔^۸ فرشتہ اونیہ کپا کہ کپڑے جوتی پللتے پطرس نہ اینج ہی کیتلے فرشتہ کہیا ہن اپنا اُتلا چوغہ وی پللتے میرے پیچھے چل۔^۹ پطرس فرشتہ دے مگر چلیتے اوہ باہر نکل لُٹتے اونیہ پتہ نہ لگا کہ ایہ سب سچی مچی ہو رہیا اے کہ خواب اے۔^{۱۰} جدوں اونیان نے چوکیدار دی پہلی دوسری چوکی لہنگن دے بعد اوہ لوہے دے پھاٹک لگے جیڑا شہر نوں گھلدا اے اوہ آپ ہی اونیان لئی کھل گیلے اوہ باہر نکل لُٹتے گلی وچ گئے جتھ فرشتہ نال ہی اونیان نوں جھڈ کے چلا گیا۔^{۱۱} جد پطرس ہوش چ آیتے کہن لگا کہن مینوں سچی پتہ لگا کہ رب نے اپنا فرشتہ بھیج کے مینوں پرودیس نہ بیودیاں دے سارے جو یہودی امید کر دے سن اوندے تو جھڈایا۔^{۱۲} جدوں اوہ ہوش چ آیا اوہ مریم دے جیڑی یوحنا جنوں مرقس وی کہندے دی ماں دے گھر گیا جتھ لوکی اکٹھے دُعا کر دے پتہ سی۔ [نوٹ: جدوں اوہ ہوش چ آیتے مریم دے گھر جیڑی یوحنا جو مرقس کہلاند اے اوندے گھر گیا جتھ لوکی اکٹھے دُعا کر رہے سی۔]^{۱۳} جدوں اونیہ ہوا کھڑکایت کم کینے والی کڑی جدھاں نال رُودا اے ہوا کھولن آئی۔ [نوٹ: جدوں اونیہ ہوا کھڑکایت کم کرن والی کڑی جدھاں نال رُودا اے ہوا کھولن آئی۔]^{۱۴} جدوں اونیہ پطرس دی واج سیان لُٹتے بجلے کہ اوہ ہوا کھولدی خوشی دے مارے اندر کمرے وچ نسی گئی دسیا کہ پطرس بُوے کھڑا اے۔^{۱۵} اونیان نے اونیہ کپا کہ توں کملی ہوگئی اے پر اوہ فیر وی ایہہ کہندی رہی۔ اونیان کپا کہ اودا فرشتہ بُوے گا۔^{۱۶} پطرس کھڑا ہوا کھڑکاندا رھیلے جدوں اونیان ہوا کھولیتے اونیہ ویکھ کے ڈاڈے حیران ہوئے۔^{۱۷} پطرس نے تھ دے اشارے نال اونیان نوں کپا کہ چُپ رھوے فیر دسیا کہ کسطرح خداوند نے اونیہ قید خانہ وچوں باہر کڈھیا۔ اونیہ کپا کہ ایہہ گلاں یعقوب نے بھراواں نوں دسوتے فیر اوہ کسہور پاسے تھر گیا۔^{۱۸} جد دن چرھیا سپاہیاں وچ ڈاڈی گڑ بڑ ہوئی کہ پطرس دا کی بنیا۔^{۱۹} جدوں پرودیس اونیہ لہن لگلتے سپاہیاں دی پوچھ کچھ کیتی کیونکہ اوہ نہ ملیتے اونیہ سپاہیاں دے مروان دا حکم دیتلے آپ یہودی توں قیصرہ جاکے رہن لگا۔^{۲۰} پطرس پطرس صدونے طائر دے لوکاں توں غصہ وچ سیئے اوہ اوندے کول اکٹھے گئے۔ اونیان بادشاہ دے نائب بلطس نوں راضی کیتا کہ اونیان دی مدد کرے کہن لگے کہ امن ہوئے کیوں جو اونیان نوں بادشاہ دے ملک نوں راشن ملدا سی۔^{۲۱} فیر اک خاص دن پرودیس اپنے شاہی لباس چ تیار ہو کے اپنے تختے بھیلے اونیہ تقریر کیتی۔^{۲۲} لوکاں نے رولہ پایا کہ ایہہ خدا دی واج اے نہ کہ بندے دی۔^{۲۳} اوس ہی ویلہ خداوند دے فرشتہ اونیہ ماریا کیوں جو اونیہ خدا نوں جلال نہ دیتلے اوہ کپڑے پٹے کے مریا۔^{۲۴} پر خداوند دا کلام ودھ دلتے پھیلدا رھیا۔^{۲۵} جدوں برنباستے پولوس نے اپنی خدمت پوری کر کے واپس یروشلم نوں لُٹتے یوحنا جیڑا مرقس کہلاند اے اونیہ نال لیندے لُٹے۔

۱- بن انطاکیہ دی کلیسیا دے وچ کُجھ نبیۃ استاد سان۔ او برنباسۃ شمعون (جیڑا حبسی کبلاندا اے) کوکس کرنی، منایم جیڑا پیرودیس دا سوتیلا برا سیۃ ساؤل-۲- جدوں او روزہ رکھکے خُدا دی عبادت کرن ٹہ ساندے پاک رُوحۃ کبیا برنباسۃ ساؤل نوں میرے لیہمخصوص کرو تاکہ او اوس کم نوں کر سکن جیدے لئی میں اونان نوں سڈیا اے۔۳- روزہ رکھکے اونان اوتہنہ رکھکے دعا کرکے اونان نوں اوتہوں رخصت کیتا (گھلیا)۔۴- فیر برنباسۃ ساؤل پاک رُوح دی تابعداری کردیاں ہویاں سلوکیہ چلے گئے اوتہوں او سمندری سفر کرکے سایبرس دے جزیرے چلے گئے۔۵- فیر سلامیس پنچ کے اونانۃ پودیاں دے عبادت خانیاں وچ خدا دا کلام سنایا۔ یوحنا اوتہ اونان دا مددگار سی۔۶- جد او پورے جزیرے تو ہوندے پافس پنچ کے اوتہ اونان نوں اک یہودی جادوگرۃ چھوٹھا نبی ملیا جیدا نان بریسوع سی۔۷- اے جادوگر سرگئیس پولوس صوبہ دار دے نال سی جیڑا بڑا ذہین بندہ سی۔ اے آدمی برنباسۃ ساؤل نوں سدک اونان کولوں خدا دا کلام سُنا چاندا سی۔۸- پر ایماس ”جادوگر“ ایہو اودے نان دا ترجمہ اے) اودی مخالفت کیتی۔ اونہ کوشش کیتی کہ صوبہ دار نوں ایمان لیاں تو روک سک۔۹- پر ساؤل جیڑا پولوس کبلاندا اے۔ پاک رُوح نال بھرکے اودے لے نگاہ کیتی۔۱۰- پور کبیا تو شیطان دا پترایں۔ توں جیڑا ہر طرح دی مکاریۃ شرارت نال بھریا ہویاں اے۔ ہر طرح دی نیکی دا دشمن اے کی تو خدا دی سیدھی راہ نوں وگاڑنا کدی نہیں جھڈے گا؟۱۱- ہن ویکھ خداوند دا قہر تیرے لے اے تو آنا ہو جائیں گئے تھوڑی مدت واسطے سورج نو ویکھ نہ سکیں گا۔ اوس ویلہ دھندتہنیرا اودے لے چھا گیا۔ اسی دم اولہدا پھر دا سی کے کوئی اودا ہتھ پھڑکے اونوں راہ وکھاوے۔۱۲- خداوند دے بارے وچ تعلیم سنن دے بعد صوبہ دار بڑا حیران ہویا اوتہ خداۃ ایمان لے آندا۔۱۳- ہن پولوسۃ اودے دوست یافس تو جبارۃ چڑھتے پرگ جیڑا بمفیلیب دے وچ اے لے۔ پر یوحنا اونان نوں جھڈکے بروشلیم واپس چلا گیا۔۱۴- فیر پولوسۃ اودے دوست پرگا تو انطاکیہ وچ پہنچتے سبت ولہ دن اونان دے عبادت خانیاں وچ جکے بہ گئے۔۱۵- فیر شریعتۃ نبیاں دی کتاب پڑھن دے بعد عبادت خانیاں دے سردارۃ اونان نوں (پیغام) سنا کليا، کبیا بھائیوں اگر تُسی کوئی سنا دینا چاندے او ایتھ دے لوکاں دی حوصلہ افزائی لئیۃ کہ دو۔۱۶- فیر پولوس کھڑا ہویا ایتھہ نوں ہلاکے کبیا ”اسرائیل دے لوکو جیڑے خدا دی عزت کر دے آو سُنو۔۱۷- اسرائیل دے خدا نے ساڈے وڈیاں نوں جدوں او مصر دی زمینۃ آن گنت ودا دیتا ایتھہ زور دار بارو نال اُتھو کڈ لیا۔۱۸- تقریباً چالیس ویٹے اونا نوں بیابان چہ رکھیا۔ تقریباً چالی ورے اونا نوں بیابان چہ چُکی پھریا۔۱۹- فیر ست کنانی قومان نوں برباد کرن تو بعد اوتہ ساڈے لوکاں نوں اونان دی زمین سانوں میراث دے دیتی۔۲۰- اے ساریاں چیزاں چار سو پنچاھ وریاں چہویاں۔ ایناں ساریاں چیزاں تو بعد اونا نوں سیموئیل نبی توں پہلوں قاضی دیتے۔۲۱- فیر لوکاںۃ بادشاہ منگیلۃ خداۃ بنیمین دے قبیلہ چو قیس دا پتر ساؤل نوں چالی وریاں لئی بادشاہ بنا دیتا۔۲۲- فیر خداۃ اودے کولوں بادشاہیۃ لےکے داؤد نوں بادشاہوں لئی مقرر کر دیتا۔ خداۃ داود دے بارے چہ کہا سی۔ یسی دا پتر داود میرے دل دے مطابق مینوں مل گیا جو کُجھ میں چنیا اے او سب کجھ کرے۔۲۳- اس بندے دی نسل وچوں خداۃ وعدہ کیتا ہوا نجات دہندا یسوع دیتا۔۲۴- اے چیزیاں یسوع دے اُون نوں پہلوں ہی شروع ہو چُکیاں سن پہلوں یوحناۃ اسرائیل دے لوکاں چہ معافی دے بیتسمہ دا اعلان کیتا سی۔۲۵- جدوں یوحناۃ اپنا کم ختم کیتا کبیا ”تُسی کی سوچدے او کہ میں کون آن؟ میں اُوی آن پر سنو آو جیڑا میرے توں بعد آؤن والا لے میں اودی جوتی دا فیثا (تسمہ) وی کھولن دے لائق نی۔۲۶- بھراؤں ابراہام دی نسلۃ سارے جیڑے تہاڈے وچ خدا دی عبادت کردے اے نجات دے پیغام ساڈے لئی اے۔۲۷- بروشلیم دے رن والیۃ اونا دے حاکماۃ اونوں نہ پچانیۃ نہی اونان نبوتاں نوں جیڑیاں ہر عبادت دے دن پڑھیاں جاندیاں سن۔۲۸- ایتھوں تک کہ اودے مرن وچ وی اونان نوں کوئی چنگا بہانہ وی نہ ملیا۔ اونان پلاطُس نوں کبیا کہ انوں مار دے۔۲۹- جدوں اودے بارے چہ لکھیاں ہویاں ساریاں گلاں پوری ہوگیاۃ اونوں درخت تو لاکے قبر چہ رکھ دیتا۔۳۰- پر خداۃ اونوں موت توں زندہ کیتا۔۳۱- جیڑے لوکی گلیل توں بروشلیم آے سن اونانۃ اونوں کئی دناں تک وکھالی دتا۔ او لوکی ہن اودے گواہ نیں۔۳۲- اسیں تہانوں خوشخبری سنلے آں جیڑا خداۃ ساڈے باپ دادا توں وعدہ کیتا۔۳۳- جیڑا اوتہ پورا کیتا ساڈے لئیۃ ساڈی اولاد لئی کہ مسیح نوں مُردیاں وچوں زندہ کیتا جدھ بارے دوسرے زبور وچ لکھیا اے کہ توں میرا پترایںۃ میں آج ہی تیرا باپ بنیا ایں۔۳۴- اے سچائی کہ خداۃ اونوں مُردیاں وچوں زندہ کیتا تاکہ اودا بدن سڑ نہ جاوے۔ خُداۃ اسطرح کبیا کہ میں تینوں پاکۃ داؤد دیاں سچی برکات عطا کراں گا۔۳۵- اس ہی لئی اوہ دوسرے زبور وچ لکھ دا اے کہ توں اپنے مقدس دے سڑن دی نوبت نہ آن دیں گا۔۳۶- داؤدۃ اپنی پیڑھی وچ خدا دی مرضی پوری کیتیۃ اپنے لوکاں وچ جا ملیۃ اپنے باپ دادے دے نال دفن ہویا اودے بدن دے ختم ہون دی نوبت آئی۔۳۷- پر خداۃ جنھوں مُردیاں وچوں زندہ کیتا اودے بدن دے سڑن دی نوبت نہ آئی۔۳۸- تہ بھائیوں دھیان نال سنوۃ جانو کہ ایس بندے دے وسیلہ گناہاں دی معافی دی منادی ہوئی۔۳۹- اودے وسیلہ کوئی جیڑا ایمان لیلۃ نجات پلہر اوس چیز توں جیڑھی موسیٰ دی شریعت دے وسیلہ خلاصی نئیں دیندی۔۴۰- ایس لئی دھیان رکھنا کہ جیڑھی گلاں نبیاۃ فرمایاں اونان وچوں کوئی تہاڈے لاکو نہوے۔۴۱- تُسی اے تحقیر (حقارت) کرن والیو حیران و پریشان ہووۃ مُک جاؤ کیونکہ میں تہاڈے دناں وچ کم کراں گا۔ اک اسیا کم جدھا تُسی کدی یقین نہ کروگے اگر کوئی تہانوں اعلان وی کرکے دے۔۴۲- پولوسۃ برنباس چلے گئے لوکاںۃ منت کیتی نہ ایہ گلاں تُسی فیر اگلے سبت سانوں سناؤ۔۴۳- جدوں عبادت خانہ دا کٹھ مُکیۃ بہترے یہودی نو مُرید ایماندار پولوسۃ برنباس دے پیچھے ٹر پئے اوہ اونان نوں منت کردے کہ خدا دے فضل مسلسل (متواتر) وچ قائم رھو۔۴۴- خدا دا کلام سنن لئی اگلے سبت سارا شہر اکٹھہویا۔۴۵- جدوں یہودیۃ نہیڑ نوں ویکھلے حسد نال بھر گئے پولوس دی گلاں دی مخالفتۃ اونوںۃ عزت کیتا۔۴۶- پولوسۃ برنباسۃ دلیری ناں کبیا ایہ بہت ضروری سی کہ خدا دا کلام پھلاں تہانوں سُناپا جلتے تسان اونوں رد کر دتا اے اپنے آپ نوں ہمیشہ زندگی دے لئی ناقابل ٹھہرایا اے۔ ایس لئی ہن اسیں غیر قومان ول جاواں گے۔۴۷- جدھ بارے خداۃ سانوں حکم دیتا اے کہ میں تہانوں غیر قومان لئی روشنی ٹھہرایا اے تاکہ تُسی تمام دنیا دی حدان تیکر نجات پھیلاؤ۔۴۸- جدوں غیر قومانۃ ایہ سُناۃ خدا دے کلام دی خوشی نال تمجید کیتیۃ جہہ وی چُنے گئے اونانۃ ابدی زندگی دا یقین کیتا۔۴۹- خدا دا کلام اُسی سارے علاقہ وچ پھیل گیا۔۵۰- پر یہودیۃ خاص بندیۃ بندیۃ حاکماں نوں زور پلکے اونان شہر وچ پلڑ (رول) پلے

پولوس تے برنباس نوں شہر دیاں حداں توں وی باہر سُٹیا۔⁵¹ ۵۱۔ پر ساؤل تے برنباس تے اوہناں دے خلاف اوہناں دے سامنے اپنہ پیراں دی مٹی
جھاڑی تے فیر ایکم دے شہر نوں تُر گئے۔⁵² ۵۲ تے رشل خوشی تے پاک رُوح نال بھرے سی۔

۱- پولسے برنباس اکٹھ اکنیم وچ یہودیاں دے فردوس دے عبادت خانہ وچ داخل ہوئے ایک بُہت وڈی بھیڑ نال ایس طرح کلام 14 کیتا کہ بہت سارے یہودی یونانی ایمان لے لے۔ ۲- پر اُو یہودی جیڑے نافرمان سن اُنہانے غیر قوماں نوں ابھارا (شہ دیتی) کہ بھراواں ولوں (اناں دا دل اُٹھ جاوے) بد گمان ہو جان۔ ۳- اُو اُتھ بڑے چر تک رہے یسوع دی طاقت دلیری نال بولدے رہے۔ یسوع دی طاقت اُنان نوں بولن دی دلیری دیتی کہ جدوں اُو خدا دے فضل دی گواہی دین ڈھیا سیتے فیر اُو برنباسے پولوس دے تھوں نشانے عجیب کم کروا ندا سی۔ ۴- شہر دا حصہ پتاں وچ ونڈیا گیا کجھ یہودیاں ولے کجھ چیلیاں وال ہو گئے۔ ۵- تدوں دواں غیر قوماں نے یہودیاں اُنان دے سردار اے اُنارے وار کیتا روڑیاں نال پولسے برنباس لے۔ ۶- اوناں نوں پتہ لگ گیا لکائیہ دے شہراں لستریہ درہ وچ جیڑے نیڑے سان اُتھ پہنچ گئے۔ ۷- اوتھ انجیل دی منادی کرن لگ گئے۔ ۸- اور لستریہ وچ ایک آدمی جیڑا پیراں توں ٹر نہیں سکدا سی او ماں دے پیٹ تھوں (پیدائشی) لنگڑا سی کدھی نہیں سی چلیا۔ ۹- اوتھ پولوس نوں گلاں کردے سنیا پولسے جدوں بڑے دھیان نال ویکھیا کہ اوہدھ وچ شفا پان جوگا ایمان ہے وے۔ ۱۰- اوتھ اوناں اوچی آواز نال کہہ اپنے پیراں کھلو جا۔ چھال مارکتے اِدھر اُدھر پھرن لگ گیا۔ ۱۱- جدوں پیڑ (بھیڑ) ویکھیا کہ پولوسے کی کیتا وے لکائیہ دی بولی وچ کیا کہ بندیاں دی صورت وچ ساڈھ کول دیوتہ اُوتر لے۔ ۱۲- اوناں برنباس نوں زیوسے پولس نوں ہرمیس کیوں جو او کلام سننا وچ بہت لگے سی۔ ۱۳- زیوس دے مندر دا پجاری جیڑا اوناں دے شہر دے سامنے سی ڈھگے وچ (بیل) پھولاں دے ہار پھاٹکے لے لے لوکاں نال قربانی کرنا چاندا سی۔ ۱۴- جدوں برنباسے پولسے شہر اوناں وچ کپڑے پھاڑ کے اوناں وچ جاکو دے چخ چخ کے ۱۵- کہن لگے کہ لوکوں توسی اے کی کردے اُو اسی تہاڈے ورگ انسان وائے اُنہانوں خوشخبری سنان ڈھ وائے کہ اِنہاں چوٹھیاں چیزاں تو باہر نکلوئے زندہ خدا ول مُڑو جینہ آسمانے زمینے سمندرے جو کجھ اوہدے وچ ہے اوناں پیدا کیتا۔ ۱۶- پہلے وقتاں وچ اُس ساریاں قوماں نوں اپنی اپنی رہ چلن دیتا۔ ۱۷- فیر وی اُس کرم کر کے سانوں اپنی گواہی دین لئی رکھا کیونکہ سانوں آسمان توں بارش برسائیے موسم دے مطابق کھان لئی پھل دیتے تھک دل توں خوش ہو جائے۔ ۱۸- ایہ گلاں کہہ کے پولسے برنباسے بڑی مشکل نال پیڑ نوں روکیا کہ قربانی نہ کرو۔ ۱۹- پر کجھ یہودیاں لے آئے انطاکیہ تے قونیہ دی پیڑ نوں اُبھاربا روڑے مار دیا پولس نوں شہر توں باہر کسیٹ دیا لے لے سوچا کہ او مر گیا۔ ۲۰- پر چیلیاں اُنوں چواں پاسے پھاں کر لیتے اُنہانے شہر گیا اگلہ دن اُو برنباس دے نال درہ گیا۔ ۲۱- بعد وچ اوس شہر چ منادی کر کے بڑے چیلے بنلے لستریہ قونیہ انطاکیہ چ واپس لے۔ ۲۲- چیلیاں دی روح نوں مضبوط کیتا حوصلہ دیتا اپنے ایمانے قائم رہو ایہ ضروری وے کہ خدا دی بادشاہی وچ دکھ سہندیاں جلتے۔ ۲۳- اُنانے چرچ وچ ایلڈر مقرر کیتے دعلتے روزے نال اُنان نوں خدا دے حوالہ کیتا جدے او ایمان لیلے۔ ۲۴- پسیدیہ وچوں ہوندے ہوئے بمقولہ گئے۔ ۲۵- جدوں پرچ وچ کلام سنا لیا فیر اتالیہ۔ او کتنی دے ذریعہ گئے۔ ۲۶- اوتھوں انطاکیہ گئے جتھوں خدا دے فضل دے سپرد ہوئے سان جیڑا ہون اوناں مکمل کیتا سی۔ ۲۷- جدوں انطاکیہ چرچ (گرجا) وچ اکٹھ (جمع) ہوئے اوناں نے ایہ گلاں اوناں نوں سنایا جو کجھ خدا نے ساڈھ لئی کیتا سی کہ کینج ساڈھ نال ہو کہ غیر قوماں لئی ایمان دا ہوا کھول دیتا وے۔ ۲۸- او بڑی دیر تک چیلیاں نال رہے۔

۱۔ کُجھ لوکی یہودیہ تو رسولان دے کم انطاکیہ لَہتے بہراواں نوں تعلیم دینے لگتے اُنہاں نے کہا: ”جدوں تک تُسی موسیٰ دی شریعت دے مطابق ختنہ نہیں کرواندے اُودوں تک تُسی بچلے نہیں جاندے“۔ ۲۔ اُنہاں نے پالے برنباس نوں بڑی مُشکل نحث وچ پا دیتا۔ اس وجہ توں فیر پالے برنباس نوں کُجھ ہور بندیاں دے نال یروشلم وچ پیجن دے فیصلہ کیتا گیا کہ اوتھ جاکے اُو رسولانے بزرگاں دے نال میلنے اِس سوال دے متعلق گل کرن۔ ۳۔ اُو فیر گرجے ویلوں کیتے گشتے راستے دے وچ فینیکے سامریہ دے وچ او غیر قوماں وچوں جو جیڑے ایمان لیلے سن اُنہاں دے بارے دسیدے گئے۔ جنیوں سُن کے لُہے دے بہراواں تُوں بہت زیادہ خوشی ہوئی۔ ۴۔ جدوں او یروشلم وچ پینچتے گرجے دے لوکاں رسولانے بزرگاں وچ بڑی خوشی دے نال اُناں نوں جی آبا دی کہیاں فیر او سارے کم جیڑے خدانے اُنہاں دے نال کیتے سن دسیاں۔ ۵۔ کُجھ لوکی جیڑے فریسیاں وچوں ایمان لیلے سن او اُنہ کھلوتے کہن لگے اُنہاں لُہے ضروری وے کہ او ختنہ کروانے اُنہاں نوں حکم دو کہ اُو موسیٰ دی شریعت وچ عمل کرنا۔ ۶۔ فیر رشولتے بزرگ آپس وچ اکٹھے سو گئے تاجو اِس مُشکل دے حل کیتا جلتے۔ ۷۔ فیر کافی بحث دے بعد پطرس اُنہ کھلوتے اُنہاں تُوں کہن لگا۔ بہراواں توانوں پتہ وے کہ کجھ دیر پیچھ خدانے توادے وچوں مینوں ویکھرا کیتا سی کہ میں جاکے غیر قوموں تُوں خدا دے کلام سناواں اے او ایمان لیاں۔ ۸۔ خدا جیڑا دِلان نوں جان دے وے اُس نے اُنہاں دی گواہی ایج دیتی کہ اُنہاں نوں پاک رُوح دیتا اُس طرح ہی جس تیراں اُنہیں سانوں دیتا سی۔ ۹۔ اُس نے کوئی وی فرق نہ کیتا۔ ساڈھتے اُنہاں وچتے ایمان دے نال اُنہاں دے دِلان نوں صاف کیتا۔ ۱۰۔ اُنہ کیوں تُسی خد تُوں ازماندے رُو کہ تو ضرور ہی چیلیاں دی گردن تے جوا رکھ جیڑا نہ ساڈھ پاپیواں کولوتے ناں ہی ساڈے کُولوں چُکیا جاندا وے۔ ۱۱۔ لیکن اسی ایمان رکھدے واں کہ اسی وی خداوند یسوع فضل نال بچلے جاواں گے اوسے طرح جیوے او۔ ۱۲۔ سارے مجمع چُوپ ہو گیا جدوں اُو برنباس دیاں گلاں سُن رہے سن۔ پالوس نے وی دسیاں اونشائے کم جیڑے خدانے غیر قوماں وچ کیتے اُنہاں دی راہی۔ ۱۳۔ جدوں اُنہاں نے بولنا بند کیتا وے فیر یعقوبتے جواب دیتا تے آکھیا ”بہراواں میری گل سُنوں ۱۴۔ سائمن نے دسیاں سی کہ کس طرح خدانے اپنے فیصلے دے نالے غیر قوماں دی مدد کیتیے لوکاں نوں اپنے ناں دی خاطر کڈ لینا۔ ۱۵۔ تے نبیاں دی گلاں وی اہلے نال متفق (ایسے طراح) تے ایہ ایسے طراح لکھا گیا اے۔ ۱۶۔ اُنہاں گلاں دے بعد میں فیر آکے داود دے ڈگے ہوئے تنبو (خیم) نوں کھڑا کراں گلتے اُہے ٹوٹے پھوٹے دی مرمت کر کے اُنہا کھڑا کراں گا۔ ۱۷۔ تاں جو بقیہ (باقی بندے) رہ جان دے تے غیر قوماں جیڑیاں میرے ناں دیاں اکھوا دندیاں نہ او خداوند نوں لبھن۔ ۱۸۔ تے خداوند ایہ کہندا اے جنہیں اے کم کیتے جیڑے پرلے وقتوں توں آسمانوں معلومے۔ (نوٹ: کُجھ پرانیاں کتب وچ اس طرح لکھا ہک کہ خداوند ایہ کہندا اے، ”او اپنے ساریاں کُٹاں نوں شروع توں (پہلے توں جان دا اے) ۱۹۔ ایس لُہے میری رائے اے کہ او جیڑے غیر قوماں وچوں خداوند وچ آگتے اُنہاں تو پُتی تکلیف نہ دئے (یا نہ ستایا جلتے)۔ ۲۰۔ پر ایسی اُنہاں نوں لکھیں گے ایہ دکس دیسے کہ اُو بتواں دی گندگی۔ گلا کھٹ کے مرے ہوئے ڈنگر دے گوشت تے خون تے مکروبتے زناکاری (بدکاری) تو دور رہن (تو پران رہن)۔ ۲۱۔ کیوں جو موسیٰ دی منادی پرلے وقتاں توں ہر شہر وچتے سبت دے دن عبادت خانیاں وچ کیتی جاندی سی۔ ۲۲۔ فیر ایہ ساریاں نوں گرجے دے لوکاں چیلیاں تے (الیڈر) چنگا کہ او ہر سبتاں توں جیڑا یہودیہ کہلاناہ چُن لئیے سیلاس نوں وی جیڑا گرجے دا ایلڈر سی چُن لیا جلتے اُنہاں نوں انطاکیہ ول ساؤل تے برنباس نال کل دیتا جلتے۔ ۲۳۔ تے اُنہاں نوں ایہ لکھ کے پھجیا کہ سرداراں تے چیلیاں تے اُنہاں نوں جیڑے غیر مذہب قوم وچوں ایمان لیلے تے انطاکیہ سیریلے کلکے دے رن والیاں ولوں سلام (پنچ) ملے۔ ۲۴۔ آساں سُنا اے کہ کجھ لوک ساڈے وچوں تمہاڈے ول لُہے پر آساں اُنہاں نوں حکم نئیں کیتا سیتے اپنی تعلیم نال تہاڈیاں جاناں نوں پریشان کیتا۔ ۲۵۔ ایس لُہے آساں رل مل کے مناسب جینا کہ بندے چُن کے اپنے پیارے بہرا برنباس تے پولوس کے تہاڈے کول کل دیئے۔ ۲۶۔ ایہ اوہ بندے جنہاں نے اپنیاں زندگیاں خداوند یسوع مسیح دی خاطر خطرے وچ پایلے۔ ۲۷۔ ایس واسطے اسی یہودیت سیلاس نوں کل رہے ہیں اوہ ایہوں گلاں اپنے منہ زبانی دسن دے۔ ۲۸۔ کہ ایہ روح پاک تے سانوں چنگا پسند لگا اے کہ ایسی تہاڈے لُہے ضروری گلاں کے علاوہ بوٹا پھار نہ پائے۔ ۲۹۔ کہ تسی تہاں دی قربانی دا گوشت (لبو) خون تے گلا گھٹ کے منہ ولے ڈنگروال تونے بدکاری (حرام کاری) تو پرے (باز رہو) رو۔ جے اس توں باز رو گتے تمہاڈے لئی چنگا۔ سلام جی۔ ۳۰۔ فیر اوہ اُنہوں روانہ (تور گئے) ہو گتے انطاکیہ وچ لُہے بہت سارے لوکاں نوں اکٹھا کرے اوہ خط دے دیتا۔ ۳۱۔ جہدوں اُنہاں نے اُس خط نوں پڑھیلے بڑے خوش ہو گئے کہ اُنہاں نوں بڑی دلیری ملی۔ ۳۲۔ یہودیت سیلاس جیڑے نبی وی ستن اپنے لفظوں نال بہراواں دی ہمت ودھائیے اُنہاں نوں بڑا مضبوط کیتا۔ ۳۳۔ اوہ اوتھ کجھ چر رہن دے بعد بہراواں کولوں سلامتی کی دُعالے فیر واپس اوتھ آئے جہتوں لُہے سن۔ ۳۴۔ سیلاس نوں اوتھ رہنا چنگا لگا۔ ۳۵۔ پر پولوس تے برنباس اوتھ انطاکیہ باقی بہراواں کول رہتے اُنہاں نوں تعلیم دینے تے خداوند یسوع دے کلام دی منادی کر دے رہے۔ ۳۶۔ کجھ دنوں کے بعد پولوس تے برنباس نوں آکھیا کہ آہن ایس واپسی چلے جتھ وچ بہراواں نوں خدا کا کلام سُنا یا سی (کہ ویکھیتے کہ اوہ سب کیسے) تے سب دا حال چال پوچھے۔ ۳۷۔ برنباس چاہندے سی کی یوحنا نوں نال لے جاوے جنوں مرقس وی آہندے۔ ۳۸۔ پر پولوس نے سوچیا کہ مرقس توں نال لے جانا (چنگا) ٹھیک نئیں جنہیں ہمفیلیہ وچ اُنہاں نالوں (جدا ہو گیا) جھڈ دیتا سیتے لگے نال کم ہی نہ کیتا۔ ۳۹۔ فیر اُنہاں وچ بڑی سخت (تکرار) مخالفت ہوئی۔ اِک دوجے توں وکھرے ہو گتے برنباس مرقس نوں اپنے نال لے کر بحری جہاز تے کپرس ول چلے گئے۔ ۴۰۔ پر پولوس نے سیلاس نوں چُن لیتے بہراواں تے اعتبار وچ (خداوند دی) برکت فضل لیکر روانہ ہو گئے۔ ۴۱۔ تے فیر اوہ سوریتے کلکے وچ لگندے ہوئے کلیسیا نوں (خداوند وچ) مضبوط باہمت کردے گئے۔

۱۔ پال دربتے لُستہ، وچ وی آیا (پہنچا)۔ اوتھ تیموتایس نام دا اک شاگرد ویکھیلتے اوتھ تیموتایس نام اک شاگرد ویکھیا۔ ایہ یہودن عورت دا پتر سی جیڑی یسوع یقین رکھ دی سی پر اودھا باپ یونانی سی ۲۔ اُو لُستہ قونہ دے پرواواں دی نظر وچ اک نیک بندہ سی۔ ۳۔ پال اودے نال سفر کرنا چاہندا سی۔ سو اُونے اُس نوں نال لیتے اُس علاقہ دے لوکاں دی وجہ نال اودھا ختنہ کروایا کیوں جو او جانندے سن کہ اودھا باپ ایک یونانی آدمی اے۔ ۴۔ شہریاں وچوں گزر دیاں ہویاں کلیسیاواں نو ہدایت نامہ ونڈ دے جاندے سن کہ اوناں عمل کرن۔ اے ہدایت نامہ یروشلم دے رسولانے بزرگانے لیکھ سن۔ ۵۔ سو کلیسیا ایمان وچ بڑی مضبوطی تعداد وچ روز بروز ودھ دی گئی۔ ۶۔ پالے اودھ سانہی فروگیتے گلتیہ وچوں ہوکے گئے۔ پاک رُوحہ آسید دے صوبہ وچ کلام دی منادی کرن توں منع کر دتا۔ ۷۔ جدوں او مُوسیہ دے نیڑے پہنچے اوناں بتونہ ول جان دی کوشش کیتی پر یسوع دے رُوحہ منع کر دتا۔ ۸۔ پس مُوسیہ وچوں گُذرکے ترواس دے شہر وچ لُٹے۔ ۹۔ رات نوں پالے الہام ہوا کہ مسوڑیہ دا اک بند کھلوتا اے پکارکے کہہ رہا اے کہ مسوڑیہ وچ آکے ساڈی مدد کر۔ ۱۰۔ جدوں پالنے اے روبا ویکھتے اُس ویلے مسوڑیہ نوں چلا گیا کہ خُدانے اوناں نوں خوشخبری دی منادی کرن لئی بلایا اے۔ ۱۱۔ ترواس توں بحری جہاز دے ذریعہ سیدھ ساموتراکے پہنچے اگلے دیہارے ناپلس لُٹے۔ ۱۲۔ اوتھوں اسی فلیی ول گئے جیڑا سیوڈینیہ وچ رومن کالونی دا اہم شہرے ضلع اے اسی اُس شہر وچ رہے (۱۳۔ ۱۳۔ شبت ولکہ دین اسی دریا دے ذریعہ بار نکلے اسی سوچیا کہ اوتھ دُعا لئی کوئی جگہ ہووے گی۔ اسی تھلے بیکھ کے عورتاں ناں جیڑیاں اوتھ کھٹیاں ہویاں سن گل بات کیتی۔ ۱۴۔ تیاطرہ شہر دی اک ارغوان فروش عورتے او خدا پرست وی سی جدا نام لوڈلہ سیہ سنانوں غور نال سُنیا۔ خُدانے اودھا دل کھولیا کہ جو کجھ پالنے بولیا اودھتے دھیان دیوے۔ ۱۵۔ جدوں اُونے اودے گھرلے پتسملے لیتے اُسے سنانوں زور دے کہ آکھیا کہ اگر تسی سمجھ دے ہو کہ میں خدا دی ایماندار بندی ہائے آؤ میرے گھر وچ (روہ) قیام کرو۔ انہیں سنانوں مجبور کیتا۔ ۱۶۔ اس طرح ہوا کہ جدوں اسی دُعاواں جگہ ول رہے ساں ساڈا سامنا اک جوان عورت نال جدے وچ بری روح سی ٹکری (ملی) او غیب بینی کرکے اپنے مالکان لئی کمائی کر دی سی۔ ۱۷۔ او ساڈلتے پال دا پیچھا کر دیتے اُوچی آواز وچ آخدی کہ اے آدمی قاہر مطلق خدا دے خادمے اے راہ نجات دی منادی کر دے۔ ۱۸۔ اوکئی دیہارے اس طرح پی کر دی رہی کہ پال اودے کولوں تنگپے گیلے مڑکے اُس بری روح نہوں کپا کہ میں تینوں یسوع دے ناں تے حکم دینا کہ ایس عورت وچوں بار نکل جاتے اُس ویلے او بار نکل گئی۔ ۱۹۔ جدوں اودے مالکانے ویکھیا کہ اوناں دی کمائی کرن والا موقع جاندا رہا اے اوناں پالے سیلاس نو گرفتار (گھیر) کر لیتے اوناں نوں کجھ کے بازار وچ لے گئے سرداراں دے سامنے پیش کیتا۔ ۲۰۔ اوناں نوں حاکماں دے سامنے پیش کرکے بولے کہ اے آدمی یہودی ہوکے ساڈے شہر وچ فساد برپا کر دے۔ ۲۱۔ اے دوسریاں رسماں دی منادی کر دے جتا دا ساڈے رومیان لئی قبولیتے عمل کرنا جائز نہیں۔ ۲۲۔ پھر اک ہجوم سیلاس پال دے خلاف اکٹھا ہوکے اُٹھیا۔ فیر حاکماں اوناں دے کپڑے ہٹا کے اُتراوئے اوناں نوں ڈنڈیاں نال مارن دا حُکم دتا۔ ۲۳۔ مارن تو بعد اوناں نوں قید خانہ وچ یا (سٹ) دلتے دروغے نو حکم دتا کہ ایہاں نوں حفاظت نال رکھ۔ ۲۴۔ حکم بان تو بعد دروغے اوناں نوں جیل دے اندر ولکہ حصہ وچ رکھیلتے اوناں دے پیر کاٹھ وچ ٹھوک دیتے۔ ۲۵۔ آدھی رات نوں جدوں پالے سیلاس دُعا دے خدا دی حمد گا رہے سن۔ دوسرے قیدی وی اُناں نو غور نال سن رہے سن۔ ۲۶۔ اچانک اوتھ اک وڈا بھونچال آیا کہ قید خانہ دیاں بنیاداں ہل گیاں۔ اک دم سارے دروازے کُھل گئے۔ ہر اک دیاں زنجیراں وی کُھل گیاں۔ ۲۷۔ دروغے نیند وچوں جاگ کے ویکھیا کہ قید خانہ دے بُوٹے کھلے اُونے اپنی تلوار پھڑی کے اپنے آپ نو قتل کرن لگا کیوں جو اُونے سوچیا کہ سارے قیدی فرار (دوڑ) گئے۔ ۲۸۔ پر پانی زور نال چلابتے کہ کہ اپنے آپ نو نقصان نہ پہنچا کیونکہ اسی سارے ایتھ (ہی موجود) ہاں۔ ۲۹۔ دروغے لالٹین منگواپاں تے خوف نال کانپیلے پالے سیلاس دے قدماں وچ گر گیا۔ ۳۰۔ اوناں نوں بارے آیتے آکھیاں جناب میں کی کران کہ بیچ جاواں۔ ۳۱۔ اور بولے خداوند یسوع ایمان لیتے توں بچیں گلتے تیرا گھرانہ وی۔ ۳۲۔ اوناں نے اودے نال تیر اک جیڑا اُس مکان وچ موجود سی خداوند دا کلام بولیا۔ ۳۳۔ فیر دروغے رات دے اک ہی ویلے اوناں دے زخم دھوئے (دھوئے)۔ اُونوے ساریاں جیڑے اُس سارے مکان وچ سن اوس ویلے پتسملے لیا۔ ۳۴۔ پھر او پالے سیلاس نو اپنے گھر وچ لے کے آیتے اوناں دے سامنے کھانا رکھیلتے او اپنے گھرلے دے لوکاں نال مل کے بہت خوش ہوا کہ اُونے خدا دا یقین کیتا اے۔ ۳۵۔ جدوں دین (چڑیا) نکل آیتے حاکماں پیرے داراں نوں سنیا گھلیا کہ ایہاں بندیاں نوں جان (چھڈ) دیو۔ ۳۶۔ دروغے اے مراسلہ (پیغام) پال نوں بیان کیتا کہ او حاکماں مینوں مراسلہ پچھیا اے کہ تینوں چھڈ دیاں۔ اس لئی باہر نکل آتے سلامتی نال (چلا) جا۔ ۳۷۔ پالنے اوناں نوں کہیا کہ تساں سنانوں مقدمہ درج کرن توں بغیر ساریاں لوکاں دے سامنے ماریتے کوٹیا اے ایس دے باوجود کہ اسی رومن شہری آں۔ اوناں سنانوں قیدخانہ وچ پا دتا اے۔ ہن کی اے سنانوں خفیہ طریقہ نال پچھنا چاہندے؟ ”نیں“ او آپ آکے سنانوں باہرلے کے جان۔ ۳۸۔ پیرے دارا اوناں دا بیان حاکماں دے علم وچ لے کے لُٹے۔ جدوں اوناں نے اے سنیا کہ پالے سیلاس رومن غتے بہت زیادہ ڈر گئے۔ ۳۹۔ حاکماں نے آکے اوناں نال معذرت کیتی۔ اوناں نوں باہرلے لُٹے اوناں نوں کہیا کہ ایس شہر وچوں باہر چلے جاؤ۔ ۴۰۔ پھر پالے سیلاس قید خانہ تو نکل کے لڈیا دے مکان وچ لُٹے جدوں پالے سیلاس نے پرواواں نو ویکھیلتے اوناں دی حوصلہ افزائی کیتی۔ دوسرے شہر نوں روانہ ہو گئے۔

^۱۔ بن جدوں او ایمفیلستہ اپولونڈ دے شہر دے وچوں لنگتہ فیر او تھسلنیک دے شہر وچ آگے اوتھ جتھ یہودیاں دے عبادت خانہ سان۔
^۲۔ پولوس اپنے رواج دے مطابق اونیاں کول گیلے تین سبتاں دے مطلق کتاب مقدس وچوں اونیاں نال بحث کیتی۔^۳۔ او حوالہ کھول
 کھول کے دسدا سی کے مسیح دا دکھ سیلے مردیاں وچوں جی اُٹھنا ضروری سی ایہو یسوع جدے بارے وچ میں تہانوں دسنا واں مسیح
 اے۔^۴۔ اونیاں وچوں کجھ یہودیاں نے من لیلے پولوس نے سیلاس نال شامل ہوئے۔ [نوٹ: ایک وڈی جاعت یونانی صادقان دیئے بہت ساری
 عورتاں نے حصہ پایا]۔^۵۔ پر یہودیاں نے ساڈے وچ آگے کجھ بدمعاش بندیاں نوں بازار وچوں اپنے نال رلا کے ٹولی بنا کے شہر وچ فساد کیتا
 جیسن دے گھر نوں کیرا پلک پولوس نے سیلاس نوں باہر لوکاں دے سامنے لیانا چاہدے سان۔^۶۔ جد اونیاں نوں اوتھ نہ پایا جیسن نوں
 کجھ پور براواں نوں ٹروکے شہر دے حاکماں کولے گئے کہ او بندے جنہاں دے دنیا نوں لے تھلے کیتا اے او ایتھ وی لے سان۔^۷۔ اے بندے جنان
 نوں جیسن نے اپنے دعوت دیتی قیصر دے قانون دے خلاف۔ او کہندے نیں کہ اوتھ ایک پور بادشاہ اے یسوع۔^۸۔ سارا مجسمے شہر دے
 حاکم اے ساریاں گلاں سُن کے بڑے پریشان (گھبرا) ہوئے (گئے)۔^۹۔ جدوں حاکماں نے جیسن دیئے دوجیاں نال ضمانت لئی تے فیر اونیاں نوں
 جان دتا۔^{۱۰}۔ اوس رات پایاں پولوس نے سیلاس نوں بیرہ وچ گھلا دتا۔ جداو اوتھ پہنچے یہودیاں دے عبادت خانہ وچ گئے۔^{۱۱}۔ بن اے
 لوکی اونیاں بہت جنگ سان جیڑے تھسلنیک وچ سان کیوں جو اونیاں نے خُدا دے کلام نوں بڑے شوق (چاہ) تے دل دی تباری نال قبول کیتا۔
 روز کتاب مقدس دے حوالہ پڑھ کے جانچ کردے سان کہ ایہ گلا اینج ای اے۔^{۱۲}۔ لہندا بڑے لوکی ایمان لیلے اونیاں وچ بٹھیریاں با اثر
 یونانی عورتاں نے مرد شامل سان۔^{۱۳}۔ جد تھسلنیک دے یہودیاں نوں پتہ لگا کہ پولوس نے بیرہ وچ دی خدا دے کلام سنایا اے اوتھ جاکے
 وی لوکاں نوں بھڑکایا تے کھلبلی پوا دتی۔^{۱۴}۔ فیر فوری طورے بھائیباں پولوس نوں سمندر دے کنارے گھلیا پر سیلاس تے تیمتھیس
 اوتھ ای رہے۔^{۱۵}۔ پور پولوس دے لیڈر اونوں دواتھنے دے شہر لے گئے۔ جد پولوس نوں اوتھ جھڈ لے اونیاں نوں ایہدایت ملی سیلاس تے
 تیمتھیس لئی کہ جنان چھیتی ہو سک میرے کول آؤ۔^{۱۶}۔ بن جدوں پولوس ایتھ وچ اونیاں نوں اڈیکن دیا سیئے اودی رُوح دکھی ہوئی
 شہر نوں بُناں نال بھریا ویکھ کے^{۱۷}۔ اسی واسطے یہودیاں نے خدا پرست لوکاں نال جیڑے عبادت خانیاں یا فیر چوکے ملدے سان اونیاں
 نال روز بحث کردا سی۔^{۱۸}۔ پور کجھ ایکوریئے ستوئیکی فیلسوف اُودا مقابلہ کرن لگ پئے کجھنے کیا اے (یکواسی) فضول بندہ کی
 کہن دی کوشش کرن دیا اے۔ دوسریاں نے کیا اے نامعلوم خدا دی خبر دین والا لگدا اے۔ ایس لئی کہ او یسوع اودے جی اُٹھن دے
 بارے وچ دسن دیا سی۔^{۱۹}۔ او پولوس نوں اپنے نال ازبویکس لے گئے کہن لگے کیا اسی ایس نویں تعلیم دے متعلق جان سکے آں جیڑی تو
 دینا ایں؟^{۲۰}۔ تو سانوں کجھ عجیب گلاں سنانا اپنئے اسی جاننا چلے آں کے ایذا مطلب کی اے۔^{۲۱}۔ ایس لئی کے سارے اتینویئے
 پردیسی جیڑے اوتھ اپندے اپنا وقت اے نویاں گلاں سننے دسن وچ گزار دے نیں جنان دا کوئی فائدہ پور کوئی کم نہیں کر دے۔
^{۲۲}۔ فیر پولوس ازبویکس دے درمیان وچ کھلو گیلے کیا اے ایتھنے دے لوکو میں ویکھیا کہ تنسی سارے بڑے مذہبی جے سارے کماں دے
 وچ۔^{۲۳}۔ پر جد میں اینھوں دی لنگیاں مین تباڈیاں چیزاں نوں ویکھیا جنان دی تنسی عبادت کردے او۔ مین اودے نال مذبح وی ویکھیا
 جیدے لے لکھیا سی نا معلوم خدا ایہ کی اے او جیدی عبادت وچ تنسی اونوں جھٹلا نلے او جیڑا میں تیانوں دسنا آں۔^{۲۴}۔ جس خدانے
 دنیا نوں اودیاں ساریاں چیزاں نوں بنایا او زمین تے آسمان دا مالک اے پر فیر وی اوتھ دے بھوئے بُناں دے وچ نہیں رہندا۔^{۲۵}۔ تے نہ
 کس چیز دا حاجت مند ہوکے کس کولوں خدمت نہیں کرواندا نہ اونوں کس شے دی لوڑاے کیوں جو آپ ساریاں نوں زندگی تے سلے پور
 سارا کجھ دیندا اے۔^{۲۶}۔ پور اوس ایک ہی نسل توں سارے بندیاں نوں بنایا دھرتی لے زمین لئی اے اونیاں دیاں معیاداں تے موسمے اونیاں
 دیاں حدان مقرر کیتیاں۔^{۲۷}۔ فیر او خدا نولبنے اونوں محسوس کرن ہن او ساڈے وچوں کسے توں دور نہیں۔^{۲۸}۔ کیوں جو اسی اودے
 وچ جینے آں چلے پھرنے آتھلے تک زندہ واں۔ کجھ شاعر کہندے نیں کہ اسی اودی نسل آتے اودے پتھ دی کاریگری آں۔^{۲۹}۔ ایس لئی
 خدا دی نسل ہو کہ سانوں اے سوچنا مناسب نہیں کہ خدا نوں ایناں دے پتھ دے بھوئے بُناں، سونا، چاندی تے پتھر تے بندیاں دی کاریگری تے
 سوچاں نال بہ وچ نہ بیسے۔^{۳۰}۔ لہذا خدانے جنان نوں پہلا ڈھیل دیتی سی او پرہن خدانے اونیاں سارے بندیاں نوں ہر جگہ حکم دتا کہ توبہ کرو۔
^{۳۱}۔ کیوں جو اوتھ ایک دن ٹھہرایا جد او ساری دنیا دا راستی دے نال نیاں کریگا۔ اوس آدمی دی معرفت جنہوں اوتھ چنیاں پویا اے تے
 ایس گل دا خدانے کسے نوں نشان دیتا کہ اونوں مردیاں وچوں زندہ کرے۔^{۳۲}۔ بن جدوں اوتھ دے لوکاں نے مردیاں دے جی اُٹھن دے
 بارے سنبالے کجھ پولوس دا مذاق اُڈان لگ پئے کجھ دوسریاں اکھیاں تیری اے گل سی فیر توں سناگے۔^{۳۳}۔ اودے بعد پولوس اونیاں
 نوں جھڈ گیا۔^{۳۴}۔ پر کجھ بندے اونیاں نال مل گئے ایمان لیلے اونیاں وچ دیونسیئے اریوکس تے اک عورت جیداناں دمرس سی اونیاں دے
 نال سان تہ پور وی۔

۱۸-۱۔ ایناں سارے تھوں بعد ایتنی توں او قرتس آبا ۲۔ او اکیلا نامی اک یہودی نوں ویکھا جیڑا پنطس دے دور وچ پیدا (جمیاں) ہوا 3۔ جیڑا اوناں دناں وچ اپنی جینانی پرسقل نال (اطالیہ) اٹلی توں آیا کیونکہ کلو دُیسے آکھاں سی کہ سارے یہودی روم وچوں نکل جان۔ ۳۔ کیوں جو ہم پیشہ سان ملکہ کم کردے رہے تنبو کنتان دا ۴۔ پولس پر سبت نوں غیر قوماں نال بحث کردا سی اوناں دے عبادت خانہ وچ او یہودیاں نے یونا نیا دوناں نوں قائل کر لیا۔ ۵۔ پر جدوں سیلاس نے تمتهیس مقدونیہ لے پولس روح وچ گرم ہوکے گواہی دیندا سی کہ یسوع ہی مسیح وے۔ ۶۔ جدوں یہودی اوہدے برخلاف کہنے کفر بہ عزت کرن لگے پولس نے اپنے کپڑے لڑے چھنڈے (پاڑے) تباڈا خون تباڈے سر زمین پاک صاف واہن میں غیر قوماں وال جاواں گا۔ ۷۔ انہوں ٹور گیا طیطیس یسٹس دے کار جیڑا خدا نوں من دا سی جیدا کار عبادت خانہ دے نیڑے سی۔ ۸۔ کرسٹس عبادت خانہ دا سردار ایمان (یقین) لے آیا خدا نے اپنے گھر لے نال بڑے سارے قرتی سن کے ایمان لے لے تے بیتسم لیا۔ ۹۔ خدا نے رات نوں روپا وچ پولس نوں کہہ ڈرنا بولدا جا چپ نہ رہ۔ ۱۰۔ میں تیرے نال واں کوئی تیرا نقصان نہیں کرے گا۔ ایس شہر وچ میرے برے لوکے۔ ۱۱۔ پولس اک سال تے چھ مہینے اوتھ رہے اوناں نوں خدا دا کلام سیکھاندا رہ۔ ۱۲۔ لیکن جدوں جلیوں آکا بہ دا حاکم ہو یا یہودیاں نال اکٹھے ہوکے پولس دے خلاف اونوں عدالت (کوٹ) دی کرسی دے سامنے لے۔ ۱۳۔ کیا کہ اپنے بندہ لوکاں نوں ورغلاندا اے کہ شریف دے خلاف خدا دی عبادت کرن۔ ۱۴۔ جدوں پولس بولنا چاہندا سی جیڑا دے یہودیاں نے آکھاں تسو یہودیو اپنے ظلم یا شرارت دی گل ہندی تے میں ضرور صبر کر کے تباڈی شندا ۱۵۔ لیکن سوال اپنے وے اگر لفظا یاں اوناں دے ناں یا خاص تباڈی شریعت دے بارے وے او تسی جانو میں تباڈے وچ پینا نہیں چاندا۔ ۱۶۔ جلیوں نے اوناں نوں عدالت دی کرسی وچوں باہر کڈواہاں۔ ۱۷۔ سو ستینیس پھڑیا جیڑا عبادت خانہ دا سردار سی اونوں پھڑکتے عدالت دے سامنے ماریا پر جلیوں نے اودھی کوئی پروانا کیتی۔ ۱۸۔ پولس بعد وچ وا دن رہ گیلے بھراواں کولوں الوی دا ہوکے سمندری سفر سریا نوں پرسقلے اکیلا دے نال کنکرہ دا کنارہ چھڈن توں پہلاں اُس سر گنجا کروایا کیوں جو اُس نے منت منی سی۔ ۱۹۔ جدوں او افسوس لے پولس گیا پرسقلے اکیلا نوں اوتھ چھڈا آپی عبادت خانہ وچ جا کے یہودیاں نال بحث کرن لگا۔ ۲۰۔ جدوں پولوس نوں پوچھا ساڈے نال تھوڑا پور وقت گزر پر او نا منیا۔ ۲۱۔ او اپنے کہہ کے ٹور لے آکھیا جے خدا دی مرضی ہوئی تے آواں گلے افسس جان ولک جہاز بیٹھ گیا۔ ۲۲۔ جدوں پولوس قیصرہ وچ پہنچیا ہرولیم دی کلیسا نوں سلام کر کے انطاکیہ ٹور گیا۔ ۲۳۔ بعد وچ کجھ وقت (ٹائم) ہوتے نگاہ کے پولوس اوتھوں گیا۔ غلاطیہ فروجیہ دے علاقہ دے وچ چیلیاں نوں مضبوط کردیاں ہوا۔ ۲۴۔ ہن پکا یہودی جدا ناں آپلوس جیڑا اسکندریہ دے وچ پیدا ہوا سی جیڑا بڑا سونا بولدا تے بڑا سونا کلام جانن والا سی۔ ۲۵۔ آپلوس نے خدا ی تعلیم سکھی ہوئی سی روح وچ گرم ہوکے کلام کر دا سی۔ یسوع دے بارے صحیح صحیح تعلیم دیندا سی حالانکہ او صرف یوحنا دے بیتسم نوں جاندا سی۔ ۲۶۔ آپلوس عبادت خانہ وچ دلیری نال بولن لگا۔ لیکن جدوں پرسقلے اکیلا اودییاں گلاں سن کے اپنے کولے گفے اونوں خدا دیاں گلاں بڑے اچھے طریقہ نال پور دسیاں ۲۷۔ جداس بہ جان دا ارادہ کیتا تے براواں نے اوہدے واصلہ وداہتے چلیاں نوں لکھا کہ آکالہ نوں قبول کرن جد اٹھ پہنچا اوناں دی بڑی مدد کیتی جیڑی فضلے ایمان لے لے۔ ۲۸۔ آپلوس بڑے زور نال نوشتیاں نوں یہودیاں دے سامنے (لگے) بحث کر دا سی کہ یسوع ہی مسیح وے۔

۱۔ اے اودوں ہوا جدوں اپولوس کرتھیس دے وچ سیتے پولوس اوپر علاقہ توں ننگ کے افسس آیتے کئی شاگرداں نوں اوتھ پایا۔^۲ پولوس نے اونیاں نوں آکھیا تسی بیتسم لیندیاں ہوا پاک روح پایا سیتے اونیاں کپا پٹیں اساتے سنیا وی نئیں پاک روح دے متعلق۔^۳ پولوس نے کپا لے فیر توساں کپڑا بیتسم لیتے اونیاں کپا اسان یوحنا دا بیتسم لیا اے۔^۴ پولوس نے کپا یوحنا دا بیتسم تو بہ دا بیتسم اے تہانوں اودے ایمان لیانا چاہدا اے جیڑا میرے بعد آئیگتے او یسوع اے۔^۵ جدلوکانے اے سنیاتے اونیاں یسوع دے ناں دا بیتسم لیا۔^۶ فیر جدوں پولوس نے اونیاں لے پتھ رکھ کے دعا کیتیے اونیاں نوں پاک روح ملیاتے او غیر زبان وچ دعا کرن لگ پتھ نبوت کرن لگ پتھ۔^۷ ایس سب دے وچ تقریباً بارہ بندے سان^۸ پولوس تین مہینہ تک عبادت خانیاں وچ جائے پادری نال اونیاں نوں دسداتے خدا دی بادشاہی لئی تیار کردا رہا۔^۹ پر جدوں کچھ یہودی ہٹ دھرمتے نافرمان ہوگئے۔ اونیاں بھڑ دے لگے برائی دیاں گلاں شروع کردتیاں۔ فیر پولوس شاگرداں نوں لے کے چلا گیا پھر روز ترنس (ترکے نس) دے حال وچ اونیاں نوں منادی کردا رہا۔^{۱۰} اے سب کچھ دوسال تک ہندا رہیاتے سارے جیڑے آسیہ وچ رہندے اونیاں خداوند دا کلام سنیا۔ دونوں یہودیے یونانی۔^{۱۱} خدا پولوس دے وسیلے عجیب کم کردا رہا۔^{۱۲} ایتھوں تک کے اودے رومالیتے ایرن جنوں چھو لیندا سیتے اوہ بیماراں کو کلاٹے جاندے اونیاں دی بیماری اونیاں نوں چھڑ جاندی سیتے بدروح دے جکڑے آزاد ہندے سان۔^{۱۳} فیر بدروح دے جکڑے یہودی اوس علاقہ تو سفر کردیاں جاندیاں سیتے اونیاں کپا کے اے جدوں یسوع ناں دی قدرت نوں پکار دے نیتے بدروحانے غالب آؤندے نیں اے اونوں یسوع اے جیدی منادی پولوس کردا اے تے میں تینوں حکم دینا کہ باہر نکل جا۔^{۱۴} او یہودی سردار کاہن جیدا ناں سکوا سی اودے سات پترے او اے کردا سی۔^{۱۵} بدروحے اونوں جواب دیتا یسوع نوں میں جانی آن پولوس نوں وی میں جاندی آن پر تون کون اے؟^{۱۶} فیر بدروح کودے اونیاں لے آگتے اونیاں لے غالب آئیے اونیاں نوں ماریاتے او زخمیتے ننگ گھر دے وچوں باہر دوڑے۔^{۱۷} اے سب نوں پتہ لگ گیا یہودیے یونانی جیڑے افسس وچ رہندے سانے او سبت ڈر گئے یسوع دے ناں نو عزت ملی۔^{۱۸} لے جیڑے ایمان لیلے تن اونیاں وچوں ہتھیریاں نیں لگے اپنے اپنے کمان تون منیا لے اونیاں تون دسیا۔^{۱۹} لے ہتھیرے جادوگراں نیں اپنیاں اپنیاں کتاباں جوڑے ساریاں لوکاں سامنے ساڑھ دیاں لے جدوں اونیاں دی لاگت دا حساب بولیتے پنجہزار روپیاں دا نکلیا۔^{۲۰} ایچ ای خداوند دا کلام زور پھڑدا ہوا دھدا لے غالب ہندا گیا۔^{۲۱} جدوں اے سب کچھ ہو گیا لے پولوس نے اپنے دل وچ فیصلہ کیتا پئی میکڈنیہ لے آئے تون ہونڈیاں ہوئیاں یروشلم ول جاواں گا لے آکھیا پئی اوتھ ایڑے مہینوں روم وی ویکھنا بڑا ضروری اے۔^{۲۲} سو اپنے سیوکاں وچوں دو ہندیاں مطلب کے تیمتھیس لے اراسٹس نوں میکڈنیہ وچ گھل کے آپ کچھ ویکھ لئی آسیہ وچ رہا۔^{۲۳} اوس وقت اوتھ کوئی تنگی نیں سی ایس راہ لئی۔^{۲۴} ایک سنار جدا ناں دیمیریس اے جنے آرتمس دے چاندی دا مندر بنایاتے پیش دار لوکاں لئی بڑا کام ودایا۔^{۲۵} فر اوتھ اونیاں پیش دار نو اکٹھا کر کے آکھیا تہانوں پتہ کہ ایس کام وچ بڑے پیسے نیں۔^{۲۶} توساں ویکھیاتے سنیا وی اے نہ صرف افسس وچ بلکہ سارے آسیہ دے وچ ایس پولوس نے ہتھیرے لوکاں نوں تیار کیتاتے اونیاں نوں پران کلا دیتا اے او کہندا اے اوتھ کوئی خدا نئیں جیڑا پتھ نال بنیا ہوئے۔^{۲۷} صرف آ نئیں کہ ساڈی تجارت دی ایتھ لوڑ نئیں رہی مت پور فیر آرتمس وڈی دیوی دا مندر وی بہ کار ہو جلتے۔ جنہوں سارا آسیہ ساری دنیا پوجھدی اے اپنی وڈیائی گنوادے۔^{۲۸} جد اونیاں اے سنیاتے غصہ نال بھر گئے رون لگ پتھ کہیا کہ افسس دی آرتمس (دیوی) وڈی اے۔^{۲۹} سارے شہر دے وچ ہلچل مچھ گئی۔ پولوس دے ساتھی گئیسے ارسترفس مکدونہ والیاں نوں جیڑے پولوس دے سفر وچ ستن پھڑ لیتے سارے تماشہ گاہ نوں دوڑ پتھ۔^{۳۰} پولوس بھیڑ دے وچ داخل ہونا چاہندا سی پر اودے چلیاں اے اونوں منع کیتا۔^{۳۱} آسیہ دے کچھ حاکمانے دی سنہیا کلا کے اونوں منع کیتا جیڑے اودے دوست سان کے بھیڑ وچ ہرگز نہ وڑیں۔^{۳۲} کچھ لوکی ایک شہ لئی چیخن ڈے سانے کچھ کوئی پور کیوں جو بھیڑ وچ ہلچل سی۔ ہتیاں نو اے وی پتہ نئیں سی کے کیوں جمع ہوئے نیں۔^{۳۳} اسکندر دے کچھ لوکاں نے دسیا جنوں یہودی دھکے نال سامنے لیاندے سان فیر اسکندر نے اپنے پتھ نال اشارہ کیتا او اونیاں ساریاں نوں جیڑے اکٹھ ہوئے سان کھول کے دسنا چاہندا سی۔^{۳۴} پر جد اونیاں نو پتہ لگا کہ اوہ یہودی اے او سارے دو گھنٹے تک روندے رہے ایک آواز ہو کے کہندے سان افسس دی آرتمس دیوی سب توں وڈی اے۔^{۳۵} جد شہر دا منشی بھیڑ توں باہر آیتے کہن لگا تپاڈے دیوں کیس بندے نوں اپے نئیں پتہ کہ افسس دا شہر آرتمس دیوی دے مندر دا وڈا رکھوالا اے اے او مورت اے جیڑی آسمان تو ڈیگی اے۔^{۳۶} او دیکھ کے ایسی چیز دا انکار نئیں کیتا جاسکداتے ایس لئی مناسب ایہو ای اے کہ چپ کر کے بیٹھ جاؤتے کیس شہ لئی چھیتی نہ کرو۔^{۳۷} فیر تسی ایس بندے نوں ای سلٹی عدالت وچ لیاندا اے یا رتے اوتھ مندر وچ چوری کیتیے یاں ساڈے تہاں دیہے خرمیتی کیتی اے۔^{۳۸} ایس لئی دیمتیریس نے پیش وار جیڑے اودے نال سان ایک دوچ دے خلاف توہمت لاندے، عدالت کھلی اے صوبہ دار موجود اے اونیاں نوں ایک دوچ نال نبڑن دو۔^{۳۹} پر جے تسی پور کوئی مسئلہ دی متعلق لہدے او او ایتھ ہی اکٹھ وچ حل ہو جلتے گا۔^{۴۰} پر آج دے اکٹھ وچ آن ایس لئی کہ ایدی کوئی (سبب) وجہ نئیں لہدیے اسی ایہوں بیان نہ کر سکاں گے۔ جد اوتھ اے کہ لیتے اکٹھ ختم (برخاست) کر دیتا۔

۱۔ جدوں ہلڑ مُک گیلے پوُلَس نے شاگرداں تُوں سدک نصیحت کیتی تے اوہناں تُوں چھڈک مِکڈنِے وَل تَر پیا۔ ۲۔ تے اوس علاقیاں لنگ کے تے اوہناں تُوں واوا نصیحت کرکے یُونانِ وَج آپڑیا۔ ۳۔ جدوں اوہ تِن مہینے اوتھ رہے شوریہ وَل جہازتے جان لئی تیار سی تے یُودیاں نیں اودے خلاف سازش کیتی۔ فیر اوہنہ ایہ صلاح کیتی پئی مِکڈنِے تون ہوکے پچھاں مڑے۔ ۴۔ تے پُرس دا پُتر سویتُرس جیہڑا بیرے دا سی تے تھسلیکیوں وَجوں ارسترخُس تے سِکُنڈُس تے گیس جیہڑا رِبہ دا سی تے تیمتھُس تے آسیہ دا تُخکس تے تَرْفُوس آسیہ تیک اودے نال گئے۔ ۵۔ ایہ لگے ودھ کے تروآس وَج آپڑکے ساڈی راہ تکتے رہے۔ ۶۔ تے عیدِ فطیر دے دیہاڑیاں پچھوں آسین فلیی تون جہازتے تَر ے تے پنجان دیہاڑیاں پچھوں تروآس وَج اوہناں کول آپڑے تے ست دیہاڑے اوتھ ای رہے۔ ۷۔ ہفتے دے پہلے دیہاڑے جدوں آسین روٹی توڑن لئی آکٹھوئے پوُلَس نے دوجے دیہاڑے جان دا منصوبہ کرکے اوہناں نال گلاں کیتیاں تے آدھی راتیاں اوہناں نال کلام کردا رہا۔ ۸۔ جیہڑی اُتلی بیٹھکتے آسین آکٹھ ساں اوتھ بُتے ای چراغ تل رہے سن۔ ۹۔ تے یوتخُس نامی اک جوان کھڑکی وَج بیٹھا سی اودے تے نیندر دا بڑا ای زور سی تے جدوں پوُلَس بے چر گلاں کردا رہا تے اوہ نیندر وَج دھت تیجی منزل تون ڈگ پیا تے اونوں جُکلیتے مرے ہوئے تون جُکھا۔ ۱۰۔ پوُلَس تھلے آکے اودے نال لیٹ گیا تے سینہ لاء کے آکھیا گھبراؤ نااہ مرنا نئیں۔ ۱۱۔ فیر تے جاکے روٹی توڑی تے کھا کے اوہناں نال اپنے چر تیک گلاں کردا رہا پئی سویل ہوگئی۔ فیر اوہ اوتھوں تَر پیا۔ ۱۲۔ تے اوہ اوس جوان تون جیوندیاں لیلے تے اوہناں تون بڑا حوصلہ بوا۔ ۱۳۔ آسین جہاز تیک لگے آپڑکے ایس ارادے نال اسُس تون تَرے پئی اوتھ آپڑکے پوُلَس تون جہازتے چڑھا لواں گے کیوں جو اونوں پیدل جان دا ارادہ کرکے ایہو ای مشورہ دتا سی۔ ۱۴۔ سو جدوں اوہ اسُس وَج سانہوں ولایت آسین اونوں چڑھا کے مٹلیتے وَج آئے۔ ۱۵۔ تے اوتھوں جہازتے آگاں ودھ کے دُجے دیہاڑے جیس دے لگے آپڑے تے بچے دیہاڑے سامس تیک تے آگے دیہاڑے میلٹس وَج آپڑے۔ ۱۶۔ کیوں جو پوُلَس نے ایہ منصوبہ کر لیا سی پئی ایفُس دے نیڑیوں لنگ تان جو اینج نہوے پئی اونوں آسیہ وَج چر ہو جلتے۔ ایس لئی پئی اوہ چھیتی کردا سی پئی جہو سکتے پنتیکست دا دیہاڑے یروشلم وَج ہووے۔ ۱۷۔ تے آوے فلیس تھوں ایفیس تون بندے پیچے اور کلیسیاء دے بزرگاں تون اپنے کول بلوایا۔ ۱۸۔ جد او اودے کول پہنچتے اوہناں تون کیا تسی آپ جان دے ہو کہ پہلے دِن تھوں جد قس آسیہ ج قد رکھیا میں کسطراح تہاڈے نال اپنا وقت گزاریا۔ ۱۹۔ میں اپنے آپ تون نیواں کرکتے (آنسواں) آنھرواں دے نال اور او مصیبت جیہڑی یُودیاں دی سازش تھوں میرے تے گُزری او مصیبت جیہڑی یُودیاں دی سازش تھوں میرے تے آئی میں رب دی خدمت وَج لگا رہا۔ ۲۰۔ تسی جان دے ہو کہ جو کجھ تہاڈے فائدے لئی سی اونوں بیان کرن تھوں پچھ نئیں رہا اور کسطراں میں اعلانہ اور گھر گھر جاکے تہانوں سکھایا۔ ۲۱۔ بلکہ یُودیاں اور یونانیاں نوں گواہی دیندا رہا کہ توبہ کرو اور رب (خُدا) وَل رجوع لیاؤ اور ساڈے خُداوند یسوع ایمان لیاؤ۔ ۲۲۔ تہن ویکھو میں رُوح تھوں مجبور ہوکے یروشلم جاریاں اور اپنے نئیں جان دا کہ اوتھ میرے نال کیہ ہووگا۔ ۲۳۔ سیولٹ ایس دے کہ پاک رُوح نہر شہر وَج مینوں پوشیار کیتا کہ سنگل اور دُکھ مصیبت (بیا) میرا انتظار کر رہیاں نئیں۔ ۲۴۔ پر میں نئیں سمجھدا کہ میری زندگی مینوں اپنی (عزیز) پیاری ایہ کہ میں اپیدی قدر کران بجلتے ایہدے کے اپنی دَوڑتے خدمت جیڑی یسوع کولوں پائی ایہ پوری کران یعنی خُدا دے فضل دی خوشخبری دی گواہی دیواں۔ ۲۵۔ تہن ویکھوں میں جان دا ہاں تسی سارے چنان دے درمیان میں بادشاہی دی منادی کیتی میرا مُن نہ ویکھوگے۔ ۲۶۔ ایس لئی آج دے دِن میں تہانوں گواہی دیندا کہ میں آدمیاں (بندیاں) دے خُون تھوں پاک ہاں۔ ۲۷۔ ایس لئی میں خُدا دی ساری (پوری) مرضی تون بیان کرن تھوں (باز نئیں آیا) تُکیا نئیں۔ ۲۸۔ ایس لئی آپہ وی پوشیار رُوحے اوس گلے تون وی خبردار رکھو خُدا پاک رُوح تہانوں (نگران نگہبان تھہرایا۔ مُحناط روو خُدا دے لوکاں دی گلے بانی کرو۔ جنہاں دا مُل اپنے لہو نال دتا۔ [نوٹ: کجھ پُرنلے صحیفیاں وَج پڑھیا جاندا کہ اوہ اپنے پُتر دے خون نال] ۲۹۔ میں جاندا کہ میرے جان دے بعد پھاڑن ولہ بگھیاڑ تہاڈے وَج آجان گے جیہڑے پیڈاں تون وی نئیں چھڈن گے۔ ۳۰۔ میں جاندا ہاں کہ تہاڈے وَجوں ہی کجھ بندے (آدمی) اُتھن گے جیہڑے کلام تون توڑ موڑکے بیان کرن گے تاکہ ایمانداراں تون اپنے پچھ لگان۔ ۳۱۔ ایس لئی خبردار رو (جاگدے رہو) یاد کرو (یاد رکھو) کہ میں تِن ورہ دِن رات آنھرووگا وگا تہانوں سمجھان تھوں باز نہیں آیا۔ ۳۲۔ تہن میں تہانوں خُدا دے تے اودے فضل دے کلام دے شہرہ کرناں جیہڑا تہانوں قائم رکھ سکدا اور تمام (مقدسناں وَج) پاک لوکاں وَج شریک کرکے میراث دے سکدا ایہ (وارث بنا سکدا ایہ) ۳۳۔ مین کسے دی چاندی، سونے یاں کپڑے دا لالچ نئیں کیتا۔ ۳۴۔ تسی آپ جان دے او پئی اپناں ای تہاں نیں میرے میرے ساتھیان دتیاں لوڑاں پُوریاں کیتیاں۔ ۳۵۔ مین تہانوں ساریاں گلاں اپنے تھیں کرکے وکھائیاں پئی اینج ای محنت کرکے ماہتراں تون سنہالیا جے تے خُداوند یسوع دیاں گلاں یاد رکھنا چاہیداں نیں پئی اوہ آپ آکھیا ” دینا لین تون مبارک اے۔ “ ۳۶۔ اوہ ایہ آکھ کے گوڈیاں بہار ہو گیا تے اوہناں نال رُل کے دُعا کیتی۔ ۳۷۔ تے اوہ سارے بہت ای روئے تے پوُلَس دے سینہ لگ لگ کے اونوں جُمیا۔ ۳۸۔ تے ایس گلے تے بوٹا غم کیتا جیہڑی اوہ آکھی سی پئی تسیں فیر میرا مُن نہ ویکھوگے۔ فیر اوہ اونوں جہاز تیک لے گئے۔

۱- جدوں ایس اونیاں تھوں جُدا ہوئے بحری جہاز (سمندری) سفر کر دے سیدھ کوس دے شہر ٹوں لُفٹہ اگلہ دِن روس دے شہرے اوتھوں پتر دے شہر چ لُفٹہ۔ ۲- فیر سانوں آپ سمندری جہاز فیکہ نوں جاندا ملیا جدھ وچ اسیں چڑھ گُشتہ سفر کیتا۔ ۳- جدوں سانوں کپُرس نظر آیتے اونوں جہاز دے کھیتھ چھڈکے ایس سمندری راہ سورہ نوں چلتے صُور چ اترے جتھ جہاز دا سامان لدھنا سی۔ ۴- جدوں سانوں شاگرد مل گُشتہ ایس اوتھ ست دن رُجے اوہ روح القدس نال کہنیرے رہے (منت کر دے رہے) کہ پولوس یروشلم نہ جاؤ۔ ۵- جدوں ساڈا ویلا پورا ہوگیا ایس اپنہ راہ تُرے او سارے اپنہ بیوی بچیاں سنہ سانوں شہر دے باہر تیکر چھڈن لُفٹہ ایس اوتھ ہی سمندر دے کنارے گوڈے ہوکے دُعا کیتی ۶- اک دوسرے نوں وداع کیتلے سمندری جہازتے چڑھتے اوہ سب اپنہ گواں نوں رخصت ہوئے۔ ۷- جدوں ایس صورتوں سمندری سفر ختم کرکے پتلمیس پہنچ جتھ ایس بھرواں نوں ملتے اونیاں نال اک دن تھرے ۸- اگلہ دن ایس اوتھوں تُرے قیصرہ نوں لُفٹہ جتھ ایس فلپ مبشر دے گھر جیڑا سات بھائیاں چوں اک سی اودے کول لُفٹہ اوتھ تھرے۔ ۹- اس بندے دیاں چار کنواری دھیاں سن جیڑھیاں نبوت کردیاں سن۔ ۱۰- جدوں ایس اوتھ کجھ دن تے اوتھ کھڑے سن تے یہودیہ توں اگیس نامی اک نبی آیا۔ ۱۱- اوہ ساڈے کول آکے پولوس دا کمر بند (پٹکا) لے لیا تے جدھ نال اپنہ اپنے پیر اُیں بنھتے کہن لگا کے روح القدس اسطرح کہندا اے کہ جس بندے دا اے پٹکا اے اونوں یہودی یروشلم چ ایسطراح ہی بنھن گتے اونوں غیر قوماں دے حوالہ کرن گے۔ ۱۲- جدوں ایس یہ گلاں سُنیاتے اسان ساریاتے اوتھ دے لوکاں نے پولوس دی بنتی (منت) کیتی کہ اوہ یروشلم نہ جاوے۔ ۱۳- پولوس نے کہیا کہ ایہ تنسی کی کردے او کہ روکے میرا دل توڑ دے او؟ کیوں جو میرے تیار ہاں کہ نا صرف بھیاں جاواں بلکہ یسوع دے ناں دی خاطر یروشلم چ مرن نوں وی تیار ہاں۔ ۱۴- جدوں پولوس منن نوں تیار نہویاتے اسیں کوشش کرنا بند کردیتے کہیا کہ خداوند دی مرضی پوری ہووے۔ ۱۵- فیر اپناں دنان دے بعد اسیں اپنا سامان چُکیاتے یروشلم نوں روانہ ہوئے۔ ۱۶- قیصرہ توں وی کجھ شاگرد ساڈے نال ہی لُفٹہ اوہ اپنے نال مناشون کُبری دا نو مرید شاگرد لیندے لُفٹہ جدھ نال اسیں تھرے۔ ۱۷- جدوں اسیں یروشلم پہنچتے سب بھرا خوشی نال سانوں ملے۔ ۱۸- اگلہ دن پولوس ساڈے نال یعقوب دے کول گیا تے سارے بزرگ اوتھ حاضر سن۔ ۱۹- جدوں اوہ اونیاں نوں مل کر بیان کیتا کہ اک اک کرکے کسطرح خدانے غیر قوماں وچ اودی خدمت دے ذریعہ کم کیتا۔ ۲۰- اونیاں اہ سن کے خداوند دی تمجید کیتی کہ کیا کہ بھائی ویکھ کتہزار یہودی ایمان لے لُفٹہ اوہ شریعت نوں قائم رکھنا چاہندے۔ ۲۱- اونیاں نوں تیرے بارے ایہ دسیا گیا اے کہ توں اونیاں یہودیاں نوں جیڑے غیر قوماں وچ رندے دسنا اے کہ موسیٰ دے کہے نوں نہ منوں نہ ایہ وی کہ توں کہنا ایں کہ اپنے بچیاں دا ختنہ نہ کراؤتے نہ موسیٰ دے رواجتے چلو۔ ۲۲- اُیں اسیں کی کریٹے اونیاں ٹوں تے ضرور پتہ لگ جلتے گا کہن ٹوں آیا ایں۔ ۲۳- توں ہن اوہ کر جو ایس کہندے ہاں ساڈے کول چار بندے جنہاں منت منی اے۔ ۲۴- توں اپناں بندیاں نوں اپنے نال تے اپنے آپ نوں پاک کرتے اونیاں دے سر منڈھان دا خرچ دے تاکہ سبھناں نوں پتہ چل جاوے کہ تیرے بارے جو گلاں کہیاں گیا اوہ سب جھوٹ اے اوہ جانن کہ توں آپ شریعت (قانون) تے عمل کرن والا ایں۔ ۲۵- مگر فیر قوماں چوں جیڑھ ایمان لیلے اسیں اونیاں نوں تاکید کرکے لکھیا اے کہ اوہ اپنے آپ نوں بُٹان دی قُرانی لہوتے گلا گھونٹھو گشتے حرام کاری توں بچاں۔ ۲۶- اگلہ دن پطرس نے اونیاں بندیاں نوں لیلے اپنے آپ نوں اونیاں نال پاک کیتلے پیکل چ جلتے پاک ہون دے دنان بارے اعلان کیتا جدوں تک کہ اک لئی نذر نہ چڑھائی گئی۔ ۲۷- جدوں ست دن پورے ہون لگے تو اسیہ دے چند یہودیاں نے پولوس نوں پیکل وچ ویکھیا تے سارے لوکاں وچ رول پایاتے اونوں بھڑ لیا۔ ۲۸- اوہ کھپ پاندے سی کہ اے اسرائیلی بندو ساڈی مدد کرو۔ ایہ اوی بندہ اے جیڑا سارے بندیاں نوں ہر جگہ ایہ تعلیم دیندا کہ شریعتے ایہ جگہ ٹھیک نئیں لوکاں لئی۔ بلکہ اس نے یونانیاں نوں وی پیکل وچ لیا کہ اس مقدسے پاک مقام نوں ناپاک کیتا اے۔ ۲۹- کیوں جو اونیاں تے ترفیمس افسی توں پہلاں اودے نال شہر چ ویکھیا سی تے سوچیا کہ پولوس اونوں پیکل چ لیا یا سی۔ ۳۰- سارے شہر وچ ہلڑے گیلے لوکاں نے نس کے پولوس نوں پھڑیا اونیاں اونوں پیکل چوں گھسیٹ کے کڈھیا تے نال ہی بوئے بند کر دتے۔ ۳۱- جدوں اوہ اونوں مارنا چاہندے سن تے خبر پلٹن دے سردار کو پہنچی کے سارے یروشلم چ رول پٹے گیا اے۔ ۳۲- اسی دم اوہ سپاہیاں تے صوبہ داراں نوں لے کے دُور دا ہوا تھلے بھیر وچ آیا۔ جدوں اونیاں ن پلٹن دے سردار سپاہیاں نوں ویکھیا تے پولوس دی (ماریٹ) کوٹن تو کھلوتے (بار لُفٹہ)۔ ۳۳- فیر پلٹن دے سردار نزدیک لُفٹہ پولوس نوں پھڑیلے حکم دیتا کہ اونوں دو بیڑیاں نال بنھوتے پوچھیا کہ ایہ کون اے تے اپنے کہہ کیتا اے؟ ۳۴- بھیر وچوں کوئی کجھ کہندا سی تے کوئی کجھ۔ کیوں جو سردار ہلڑ دے کھپ خلتے (شور شرلے) تو کجھ وی نہ پتہ لا سکیا۔ اوہ حکم دیتا کہ پولوس نوں قلعہ وچ لپاندا جلتے۔ ۳۵- جداوہ سپرہیاں تے پہنچیا تے بھیر دی مار کٹائی دے سب سپاہیاں نوں اونوں چُک کلتے جانا پیا۔ ۳۶- کیونکہ لوکاں دی بھیر پچھ آکے رول پایا کہ ایہنوں مکاؤ۔ ۳۷- جدوں پولوس نوں قلعہ وچ لیان لگتے اوہ پلٹن دے سردار نوں آکھیا کہ میں تینوں کجھ کہنا چاہندا ہاں۔ سردار نے آکھیا کہ تینوں یونانی بولی آندی اے؟ ۳۸- کیا توں مصری نہیں جنھ پہلاں بغاوت نال چار ہزار بندے غازیاں دے بار کرکے جنگل وچ لے گیا سی؟ ۳۹- پولوس نے کہیا کہ میں کلکے دے شہر ترسیس دا یہودی ہاں میں اک خاص شہر دا شہری ہاں۔ میں کہنا ہاں کہ مینوں لوکاں نال گل کرن دی اجازت دے۔ ۴۰- سردار نے اونوں موقع دیتا۔ پولوس سپرہیاں تے کھلو گیلے تھ دا اشارہ لوکاں نوں کیتا۔ جدوں اوہ چُپ کر گشتے خموشی ہوگئی تے اوہ عبرانی بولی وچ بولن لگتے کہیا کہ۔

¹ والدوتہ بھراؤ جیڑی میں ہن تہانوں صفائی داں گا اونوں سُنو۔² جدوں بھیڑے پولوس نوں عبرانی زبان وچ بولدے سُنیاتے اوہ چُپ ہوگئے۔³ میں ترسیس دے علاقہ کلکی وچ پیدا ہوا یہودی ہاں پر میں ایس شہر وچ گملی ایل دے پیراں چ تعلیم پائی اے۔ مینوں وی شریعت دے سخت طریقیاں دی تربیت دتی گئی اپنے باپ دادا دے وانگ - میں وی خُدا لئی بہت جوشیلا اپنے خدا لئی جس طرح کے آج دے دن تنسی سارے اوہ۔⁴ میں بندیاں بیبیاں تُوں مود دی جد تیکر ستاونداتے بن کے اونیاں نوں قید خلف چ پواندا ساں۔⁵ اے سارے سردار کاہنہ بُزرک میرے گواہ۔ میں دمشق لئی ایناں کولوں چٹھیاں لیندا اونیاں بھراواں لئیے اونیاں نوں بن کے یروشلم لیاںدا کہ سزا پان۔⁶ میں جدوں دمشق دے لاگ سفر کردا جاندا سی کہ یکدم دوپہراں نوں ڈاڈی روشنی آسمان توں میرے دولہ چمکی۔⁷ میں تھلہ ڈُگ پیلے واج سنی کہ سائل ساؤل توں مینوں کیوں ستانا این؟⁸ میں کیا کہ خداوند تنسی کون ہو؟ اوہ آکھیا کہ میں یسوع ناصری ہاں جنھوں توں ستانا این۔⁹ جیڑھ میرے نال سن اونانے روشنی ویکھی پر اونیاں نوں یرے نال گل کرن ولہ دی واج سمجھ نہ آئی۔¹⁰ میں آکھیا خداوند میں کی کران؟ خداوند مینوں کیا کہ اُتھتے دمشق نوں جلتے اوتھ تینوں سب کجھ دس دتا جلتے گا کہ تینوں کی کرنا ضرور اے۔¹¹ چمکدار نور دی وجہ توں مینوں کجھ وی نظر نہ آوےتے جنھاں دے میں نال ساں اوہ مینوں ہتھ پھڑکے دمشق نوں لیلے۔¹² اوتھ میں حننیا، ناں دے اک بندے نوں ملیا جیڑا شریعت دا پابند جدھبارے اوتھ دے رہن ولہ جنگا آکھ دے۔¹³ اوہ میرے کول آکے لاگ کھڑا ہویاتے آکھیا بھرا ساؤل اپنی بینائی حاصل کرو۔ میں اوس ہی ویلے اونوں ویکھیا۔¹⁴ فیر اوہ آکھیا کہ ساڈے باپ دادا دے خلدے تینوں چُنیا اے تاکہ توں اودی مرضی جانیں۔ اوس راستباز نوں ویکھیتے اودے مذ دی واج شنیں۔¹⁵ کہ توں جو ویکھیاتے سُنیاتے اے سارے بندیاں لئی گواہوویں گا۔¹⁶ اُن توں کی اوڈیکنا این اُتھتے اپنے گناہاں نوں اودے ناں وچ ڈھول۔¹⁷ میرے یروشلم واپس آن دے بعد جدوں میں پیکل چ دُعا کردا سی مینوں روپا دکھائی گئی۔¹⁸ میں اونوں ویکھیا کہ مینوں کہیندا اے کہ چھیتی کرتے فوراً یروشلم چھڈ دے کیوں جو اوہ تیری گواہی میری بابت قبول نہ کرن گے۔¹⁹ میں آکھیا خداوند کہ اوہ آپ جاندے کہ میں کس طرح پر عبادت خلف وچ جیڑے تہاڈے ایمان لیلے اونیاں نوں مار پیٹ کے قید کرواندا ساں۔²⁰ جدوں تہاڈے گواہ ستفنیس دا خون وگیا میں وی اوتھہی کھڑا راضی سارے اونیاں دے جنہاں اونوں قتل کیتا کپڑیاں دی راکھی کردا ساں۔²¹ پر اوہ مینوں کیا کہ جا کیوں کہ میں تینوں غیر قوماں دے کول دُور بھیجاں گا۔²² اوہ اودی سُن دے رے جد تیک اوہ ایہ کہیا۔ پھر اوہ رول پان لگے کہ ایہو جیہ بندے نوں جینا ہی نہیں چاہیدا۔ ایس بندے نوں دھرتی توں ہی مُکاؤ۔²³ جدوں اوہ اپنے کپڑے سٹدے سیتے رول پاندےتے واہ چ کُھٹا اڈاندے سی²⁴ پلٹن دے سردار نے حکم دیتا کہ پولوس نوں قلعہ چلے آؤتے اونوں کوڑے مار کے اودا بیان لوؤ (سوال کرو)۔ ہوسکدا اے کہ اوہ آپ جاندا اے کہ ایہ اودے بارے کیوں ایناں رول پاندے پٹے۔²⁵ جدوں اونانے اونوں تسمیاں نال بن لیتے پولوس نے صوبہ دار نوں کیا جیڑا کول ہی کھلوتا سی کہ ایہ قانون دے حساب مناسب اے کہ اک رومی نوں بغیر مقدمہ دے کوڑے مارو؟²⁶ جد صوبہ دار نے ایہ سُنیاتے پلٹن دے سردار کول گیلے اونوں دسیا کہ اوہ کی کرن لگا اے کہ بندتے رومی شہری اے۔²⁷ پلٹن دا سردار آیتے اونوں آکھیا کہ مینوں دس کہ توں رومی شہری این؟ پولوس نے جواب دتا کہاں²⁸۔ پلٹن دے سردار نے جواب دیتا کہ میں تے بڑی بھاری قیمت دے کے اے شہریت لئی اے۔ پر پولوس نے کیا کہ میں تے پیدائشی رومی شہری ہاں۔²⁹ تے جیڑے بندیاں اودے نال سوال کیتے سَن یکدم اوہ اونوں چھڈ گئے۔ پلٹن دا سردار وی ڈر گیا کہ جدوں اونوں پتہ لگا کہ پولوس رومی شہری اے کہ اونوں اوہ بندیاں اے۔³⁰ اگلے دن پلٹن دا سردار پولوس تے یہودیاں دے لگے الزام دے بارے سچ جاننا چاہندا سی تے اوہ اودے بندھاں نوں کھول دیتاے حکم دیتا کہ سردار کاہنہ ساری صدرِ عدالت حاضر ہوئے اونانے پولوس نوں لے کے آندائے اونیاں دے وچکار کھلار دیتا۔

۱- پولوس نے صدر عدالت نوں سامنے ویکھ کے کیا کہ میں آج دے دن تیک خدا دے لگے نیک نیتی نال زندگی گذاری اے۔^۲ حننیاہ سردار کاہن جیڑھ اوہ دے لگے کھڑے سی آکھیا کہ ایہدہ منہ چنڈ مارو۔^۳ ند پولوس نے اونوں آکھیا کہ خدا تینوں مارے توں سفیدی پھری ہوئی کندھ - توں شریعت دے مطابق میرا انصاف کرن بھیٹا ایہ شریعت دے برخلاف مینوں مارن دا حکم دینا ایں۔^۴ اوہ جیڑھ اوہ کول کھڑے سن آکھن لگے کہ کی اسطرح توں خدا دے سردار کاہن دیہ عزتی کرنا ایں؟^۵ پولوس نے آکھیا کہ ایہ سردار کاہن اے بھائیو مینوں پتہ نہیں سی۔ کیوں کہ لکھیا اے کہ توں اپنے لوکاں دے حاکم دے خلاف بُرا نہ بول۔^۶ جدوں پولوس نے ویکھیا کہ اک حصہ صدر عدالت وچ صدوقیت دوسرا فریسیہ او اوہ صدر عدالت وچ اوچی واج بولیا بھائیو میں اک فریسی ہاں فریسی دا پتر ہاں میں مُردیاں دی قیامت دے بارے امید کرداں ہاں جدھ بارے میرے مقدم اے۔^۷ جدوں اوہ اپنے آکھیا صدوقیاں نے فریسیاں دا کٹھ آدھ واہدہ ہو گیا بحث وڈی شروع ہون نال۔^۸ کیوں کہ صدوقی کہندے کہ نہ قیامت نہ فرشتہ نہ روحانہ پر فریسی سب نوں مندے۔^۹ وڈا رولپے گیلے فریسیاں وچوں کجھ فقیر اُٹھتے بحث کر کے کہن لگے کہ اسیں ایس بندے وچ کجھ خرابی نہیں سمجھدے جے کسی روح یا فرشتہ اپنے نال گل کیتی اے کی ہویا؟^{۱۰} جد اوتھ واہ واہ ڈاڈی بحث چھڑ پئی پلٹن دے سردار نے ڈرکے سپاہیاں نوں حُکم دیتا کہ تھل جاؤ اوہ نہ ہوئے کہ پولوس دے ٹوٹ کر دینے زبردستی اونوں صدر عدالت دے لوکاں کولان کڈھ کے قلعہ وچ لیاؤ۔^{۱۱} اوس ہی رات خداوند اوہ دے لگے آکھڑے ہوئے آکھیا کہ خوف نہ کر تینوں روم وچ وی میرے بارے گواہی دینا لازم اے جس طرح توں میرے بارے بروشلیم وچ گواہی دیتی اے۔^{۱۲} جدوں دن چڑھیا کجھ یہودیہ سازش کیتی اپنے لے لعنت دی سونھ کھا دی کہ اوہ نہ کجھ کھان نہ پین گے جد تیکر اوہ پولوس نوں قتل نہ کرلین۔^{۱۳} اپنے چالیہ توں زیادہ بندے سن جنہاں نے اپنے سازش کیتی۔^{۱۴} اوہ سردار کاہن نے بزرگاں دے کول گھٹے آکھیا ”ایس اپنے آپتے ڈاڈی لعنت کیتی اے کہ نہ کجھ کھاواں گے جدوں تیک اسان پولوس نوں قتل نہ کرلیا۔“^{۱۵} ایس لئی صدر عدالت پلٹن دے سردار نوں آکھ کے اونوں لیاؤ کہ جس طرح توں اوہدا مقدم اپنی بہتر (سوارہ) کر کے سمجھاویں گا تے ایس اونوں ایتھ پہنچن توں پہلاں قتل کرن توں تیار ہاں۔^{۱۶} پر اونان دی گھات دا پتہ پولوس دے بھانجنے سن لیا۔ تد اوہ گیا کہ پولوس نوں دسے قلعہ چ داکل ہویا۔^{۱۷} پولوس نے اک صوبہ دار نوں بلا (سد) کے آکھیا کہ ایس جوان نوں پلٹن دے سردار کول لے جا کیوں کہ اپنے اونوں کجھ دسنا چاہندا اے۔^{۱۸} تے صوبہ دار جوان نوں لے کے پلٹن دے سردار دے کول لیا پاتے آکھیا کہ مینوں قیدی پولوس نے اپنے کول بلا کے آکھیا اے کہ اس جوان نوں لے کے تیرے کول آواں کہ اپنے تینوں کجھ دسنا چاہندا اے۔^{۱۹} پلٹن دا سردار پتہ پھڑکے اونوں (پاس) الگ تھانے لے گیا پوچھیا کہ توں مینوں کیہ دسنا چاہندا ایں؟^{۲۰} جوان نے آکھیا کہ یہودیہ ایکہ کیتا کہ تینوں کہن کے پولوس نوں کل صدر عدالت چ لیا، تان جو اوہ دے معاملہ دی پتی جانچ کرن۔^{۲۱} پر توں اونان دے حوالہ نہ کریں کیوں جو اوہ چالیہ تو وڈھ بندے جنہاں نے لعنت دی قسم کھادی اے کہ اوہ نہ کجھ کھان گے نہ پین گے جد تک اوہ پولوس نوں قتل نہ کر لین۔ اوہ اوہدی گھات چ بھٹے۔ ہن وی تباریغ تیری اجازت دے اڈیک چنے۔^{۲۲} پلٹن دے سردار نے ہدایت دے نال جوان نوں جان دیتا تاکہ کسے نوں پتہ نہ لگے کہ توں مینوں اپنے گلاں دسیاں۔^{۲۳} فیر اپنے اپنے دو صوبہ داران نوں بلا کے آکھیا کہ دو سو سپاہی قیصر تک جان نوں تیار کرو تے ستر گھوڑ سوار وی تے دوسو نیزہ بازے ستی راتیں تیجے پھر نکلو گے۔^{۲۴} اپنے پولوس دی سواری دے جانوراں دے مہیا کرن دا وی حکم دیتا کہ اونوں سلامتی نال فیلکس حاکم دے کول لے جاؤ۔^{۲۵} فیر اپنے اک خط ایس طرح لکھیا کہ (ایس مضمون) دا لکھیا۔^{۲۶} کلو دیس لُوسیاں دا متی اعلیٰ جناب حاکم فیلکس نوں سلام۔^{۲۷} ایس بندے نوں یہودیہ پھڑیلے مارنا چاہندے ہن پر میں سپاہیاں نال پہنچ کے بچالیاں جد مینوں پتہ لگا کہ اوہ رومی شہری اے۔^{۲۸} میں چاہندا ساں کہ پتہ لگے کہ اوہ کاہدا الزام لاندے تے میں اونوں اونان دی صدر عدالت چ لے گیا۔^{۲۹} مینوں پتہ لگا کہ اوہ دے اونان دی شریعت دے سوال دا الزام اے پر کوئی ایسا الزام نہیں کہ اپنے قابل موت یا قید ہووے۔^{۳۰} فیر مینوں پتہ لگا کہ ایس بندے دے خلاف سازش ہوئی اے تے میں یکدم اینوں تیرے کول بھیج دیتاں ایہدہ (مدعی) الزام لان والیاں نوں وی ہدایت کیتی اے کہ اوہ تیرے سامنے حاضر ہوکر اپنا مقدم پیش کرن۔^{۳۱} الوداع۔^{۳۱} تے سپاہیاں نے اوہدا حکم دی تعمیل (بجائوری) کیتی (حکم منیا)۔ اور پولوس نوں رات نوں لے کر انتیتیرس پہنچا دیتا۔^{۳۲} اگلے دھاڑے (دن) سب سارے سپاہی گھڑ سواران نوں اوہ دے نال جان لئی چھڈ کے آپ قلعہ نوں واپس پھرے۔^{۳۳} تے جد گھڑ سوار قیصر پہنچتے اونان چٹھی حاکم نوں پہنچائی تے نلے پولوس نوں وی پیش کیتا۔^{۳۴} جد حاکم نے چٹھی پڑھی تے پوچھیا کہ پولوس کس صوبہ توں ایں۔ جد اونوں پتہ لگا کہ اوہ کلکیہ توں اے۔^{۳۵} اپنے آکھیا کہ میں تیرا بیان تفصیل نال سناں گا جو تیرے مدعی ایتھ آن گئے اپنے حکم دیتا کہ پرودیس دے سرکاری قلعہ دے پڈ کواٹر وچ اونوں رکھیا جائے۔

۱- پنج دنوں کے بعد سردار کا بن حنیاء کافی بزرگاری سے اک وکیل بنام طرطلس دے نال اوتھ پہنچیا اے سارے لوگ پولس دے 24
 خلاف الزامات لے کے حاکم دے سامنے پیش ہوئے۔ ۲- جدوں پولوس حاکم دے سامنے پیش ہویا طرطلس نے اودے الزام لے کے حاکم نوں
 آکھیا کہ تیری وجہ نال اسی بڑے سکون وچ ہارتے تیری دور اندیشی (ڈور بینی) نے قوم دی اصلاح کیتی اے۔ ۳- متحرم فیکس جناب عالی
 اسی سارے تواڈے بُت شکر گزار آتے ہر اک چیز جیڑی تو کر رہا قبول کرے آں۔ ۴- سو میں تینوں پر تکلیف نئی دیندا صرف اپہ آکھنا
 کہ میری نال میرا بیان سُن لے۔ ۵- اے فساد آدمی اے ساری دُنیا دے یہودیاں نوں باغی کرن دا سبب بنیا اے۔ ۶- ایتھوں تک کہ ایہ
 ساڈھ عبادت خانہ نوں ناپاک کرن دی کوشش کیتی اے اسی اے نوں گرفتار کر لیا۔ اسی اپنی شریعت دے قانون دے مطابق اے دی
 عدالت کرنا چاہے آں۔ ۷- پر لُوسیاں سردار لکے بڑی ٹل نال اونوں ساڈے ہتھوں کھوے کئے گیا۔ ۸- جدوں تو پولوس نوں اِس معاملہ دے
 بارے سوال کریں گئے او سارے الزامات جیڑے اسی اودھ خلاف لے کے آئیں آں تو سمجھ جائیں گا۔ [نوٹ: کُجھ پرانیاں کتاباں وچ ۸
 آیت دے پہلے حصہ نال جوڑو] ۹- یہودیاں نے ان الزامات نال متفق ہو کے کہیا کہ اے سارے الزامات درست۔ ۱۰- جدوں حاکم نے پولوس
 نوں بولن دا اشارہ دتے پولوس نے جواب دتا کہ تُو بہت ورہیاں توں اِس قوم دی عدالت کرنا ایس لئی میں خوشی نال اپنا بیان
 جاری رکھنا واں۔ ۱۱- تینوں پتہ چل جئے گا مینوں یروشلم وچ عبادت لئی گیاں اچے بارہ دن وی نہیں ہوئے۔ ۱۲- جدوں اونیاں مینوں پیکل
 وچ لہیائے نہ کیسے نال بحث کردیاں لوکاں وچ فساد پھیلایا۔ ۱۳- اے سارے الزامات
 جیڑے ایناں میرے خلاف بنائے ثابت نہیں کر سکدے۔ ۱۴- میں تیرے سامنے اقرار کرنا کہ او طریقہ جس نوں اے بدعت آکھنے اے بالکل
 اوی طریقہ جس طرح میں اپنے باپ دادا دے خُدا دی خدمت کرنا۔ میں ہر اک چیز جیڑی ساری شریعت نے نبیاں دیاں تحریراں وچ اے
 تابعداری کرنا۔ ۱۵- میں دوسرے آدمیاں ونگوں خُدا کے مکمل بھروسہ رکھنا کہ راستبازی بڑے لوکاں دی عدالت ہووے گی۔ ۱۶- میری
 کوشش اے کہ میرا دل خُدا کے سارے انساناں دے سامنے صاف روئے۔ ۱۷- میں بُت سالان اپنی قوم لئی مالی مدد لے کے آیاں۔ ۱۸- چند
 یہودیاں نے مینوں پیکل وچ طہارت دی رسم کردیاں پایا نہجوم وچ فساد کردیاں۔ ۱۹- اے سارے آدمی کول کوئی چیز ہے جیڑی میرے
 خلاف اے تیرے سامنے کہ سکھدے۔ ۲۰- جدوں میں یہودیاں دی کونسل دے سامنے پیش ہویا۔ اے سارے آدمی یا کوئی غیر کہ
 سکھنے کہ میرے وچ کبڑی غلطی ویکھی اے۔ ۲۱- اے صرف میرے اونوں وچ کھڑے ہو کے زور نال چلان دے متعلق اے۔ اے مردیاں دا
 دوبارہ زندہ ہونے بارے وچ اے کہ آج دے دن تیرے سامنے میرے لُٹے اے مقدمہ اے۔ ۲۲- پھر فیلکس نے جیڑا اِس طریق نوں چنگی طراں
 سمجھدا سی میری شنوائی ملتوی کر دیتی اُونہ آکھیا کہ لیئس کمانڈر جیڑا یروشلم توں آیا اور میرے مقدمہ دا فیصلہ کرے گا۔ ۲۳-
 پھر اُونہ صوبیدار نوں حکم دتا کہ پولوس نوں پھرے داراں دی نگرانی وچ رکھیا جاوے۔ ۲۴- کُجھ دنوں بعد فیلکس اپنی بیوی درسیلا
 جیڑی یہودی سی واپس آئے پولوس نوں بلا کے یسوع المسیح ایمان دے بارے سُنا۔ ۲۵- جدوں پولوس نے دلائل نال
 راستبازی، پرہیزگاری اگلی (آخری) عدالت دے بارے بیان کیتا فیلکس نے خوف زدہ ہو کے آکھیا کہ ایس ویلے اتھوں چلا جا جدوں میرے
 کول وقت ہوا میں بعد وچ تینوں بلا لاں گا۔ ۲۶- اُس ویلے اُس نوں پولوس کولوں کجھ رقم (رویہ) ملن دی اُمید سی اس لئی اُونوں اکثر
 بُلا بُلا کے اودھ نال گل بات کردا سی۔ ۲۷- دو سال گزرن توں بعد پریکس فیس، فیلکس دی جگہ حاکم مقرر ہو گیا فیلکس یہودیاں
 دی طرف داری حاصل کرن لئی پولوس نوں قید وچ چھڈ کے چلا گیا۔

۱۔ ۲۵۔ فیتس صوبہ چ داخل ہوئے تین دن بعد اوہ قیصریہ توں یروشلم نوں گیا۔ ۲۔ سردار کابنہ بااثر یہودیائے پولوس دے خلاف الزام لگائے اوہ نوں زور دینا ۳۔ اوہناں پولوس نوں خطرے چ پان والی رعایت دے بارے آکھیا کہ فیتس نوں چاہیدا اے کہ پولوس نوں یروشلم بلاوے۔ تان کہ اوہ اوہ نوں راہ وچ ہی مار دین۔ ۴۔ فیتس نے کہا کہ میں جلدی ہی اوتھ جا رہا ہوں جتھ کہ پولوس قیصریہ چ ہے ۵۔ اوہ آکھیا کہ اسی لیئے اگر کوئی ساڈے نال جا سکد اے اوہ چلے تسیں اوہدے الزام لا سکدے اوہ اگر اوس بندے چ کوئی خرابی ہے۔ ۶۔ فیتس آٹھ یا دس دن تو زیادہ نہ ٹھہرے قیصریہ نوں چلا گئے اگلے دن اوہ عدالت دی کرتیے بھیٹے پولوس نوں اوہدے کول لیان دا حکم دینا۔ ۷۔ جدوں اوہ پہچیلے یروشلم دے یہودی اوہدے لگے (کول) کھڑے ہوئے اوہناں بہت سخت الزامات لائے جیڑے اوہ چاہت نہ کرسکے۔ ۸۔ پولوس نے اپنی صفائی چ آکھیا کہ میں یہودیاں دی شریعت یا پیکل یا قیصر دے خلاف کجھ غلط نہیں کیتا۔ ۹۔ پر فیتس نے پولوس نوں جواب دینا کہ توں یروشلم نوں جانا چاہنا ایں کہ میں اوتھ ایناں گلاں بارے تیرا مقدمہ فصیل کران (لڑان)؟ اوہ یہودیاں دی طرف داری حاصل کرنا چاہندا سی۔ ۱۰۔ پولوس نے آکھیا کہ میں یہودیاں دا کجھ نہیں وگاڑیا ایہ تینوں وی چنگی طرح معلوم اے میں قیصر دے تخت عدالت لگے کھڑا ہاں جتھ میرا انصاف لازمی ہونا چاہیدا اے۔ ۱۱۔ اگر میں کجھ غلط کیتا اے جیڑا موت دے لائق اے مینوں مرن توں انکار نہیں پر ایناں دے الزام اگرہے معنی (فضول) نہ کوئی مینوں ایناں دے حوالہ نہیں کر سکدا۔ میں قیصر نوں اپیل (التجا) واسطے دینا ہاں۔ ۱۲۔ توں قیصر نوں اپیل کیتی اے توں قیصر اوہدے کول ہی جائیں گا۔ فیتس نے صدر عدالت نال گل کرن دے بعد جواب دینا۔ ۱۳۔ کجھ دنوں بعد سرکاری دورے قیصریہ فیتس دے کول اگر یا بادشاہت برنیک پنچے۔ ۱۴۔ جدوں اوہ اوتھ کافی دن رے فیتس نے پولوس دا مقدمہ بادشاہ دے لگے رکھیا کہ فیکس اک بندے قیدی نوں ایتھ پیچھے ہی چھڈ گیا سی۔ ۱۵۔ جدوں میں یروشلم چ ساہی یہودیاں دے بزرگ سردار کابن ایس بندے الزام لے کہ میرے کول لائے مینوں کہن لگے کہ ایس نوں میں سزا سناواں (ایسے خلاف سزا دا فتوا ڈواں)۔ ۱۶۔ میں اوہناں نوں جواب دینا کہ ایہ رومی دستور نہیں کہ جدھے الزام لگا ہووے اوہوں حوالہ کر دو بغیر اوہدے مدعی دا سامنے کیتے اپنی صفائی پیش کیتے بغیر کہ جیڑے اوہدے الزام لگے۔ ۱۷۔ ایس لئی اوہ سارے رل کے ایتھ لائے میں ول نہ ٹالیتے اگلے ہی دن عدالت دی کرسیتے بیٹھ کے ایس بندے نوں لیان دا حکم دینا۔ ۱۸۔ جدوں اوہ مدعی کھڑے ہوئے الزام لان لگے مینوں لگا کہ جنھ اوہناں الزام لائے اوہدے خلاف اوہ سارے غیر اہم فضول (بے کار) ہے۔ ۱۹۔ بلکہ اوہناں دا جھگڑا زمین بندے نال اپنے دین دا اے اگر شخص یسوع جیڑا مر گیا سی پولوس اوہوں زندہ دسدا اے۔ ۲۰۔ میں ایس معاملہ نوں سلجھا نہ سکیاتے اوہوں آکھیا کہ توں یروشلم جان نوں تیار ایں کہ اوتھ ایناں الزامات تیرا مقدمہ فصیل (لڑیا) جلتے؟ ۲۱۔ پر پولوس نے اپیل کیتی کہ اوہوں زیر حراست رکھیا جلتے تک کہ بادشاہ اوہا فیصلہ نہ کرے میں حکم دینا کہ اوہوں حراست چ رکھو جد تک کہ میں اوہوں قیصر کول کہلا (بھیج) سکاں۔ ۲۲۔ اگر پلے آکھیا کہ میں ایس بندے دی سنا چاہندا ہاں۔ فیتس نے جواب دینا کہ توں کل سن لیں گا۔ ۲۳۔ بڑے اعزاز دے نال اگلے دن اگر پلے برنیک وڈے کمرے چ سرکاری افسرانے امرا دے نال داخل ہوئے فیتس نے حکم دے کہ آکھیا کہ پولوس نوں حاضر کیتا جلتے۔ ۲۴۔ فیتس نے آکھیا کہ اگر یا بادشاہت تمام بندیو جیڑے ایتھ ساڈے نال موجود ہو تسیں ایس بندے نوں ویکھو۔ تمام یہودیاں دی بھیڑ (مجمع) نے یروشلم ایتھ مینوں آکھیا (رلے دتی) تے چلائے (رول پاندے) کہ اینہوں زندہ نہیں رہنا چاہیدا۔ ۲۵۔ میں جان گیا کہ اپنے موت دے لائق کجھ نہیں کیتا پر چونکہ ایتھ بادشاہ نوں اپیل کیتیے میں اینوں بھیجن دا فیصلہ کیتا۔ ۲۶۔ پر مینوں بادشاہ نوں ایدھ بارے کجھ لکھن دا خاص مواد نہ ملیاتے ایس لئی میں اینہوں خاص طور بادشاہ اگر پلے تہاڈے لگے لیاندا اے کہ مینوں ایدھ مقدمہ بارے کجھ مزید لکھن دا مواد مل سکے۔ ۲۷۔ کیوں کہ ایہ معقول (مناسب) نہیں لگدا کہ میں قیدی بھیجے اوہا الزام نہ لکھ سکاں۔

۱۔ اگر یانہ پولوس نوں آکھیا تُو آپی بول سکدا این پھر پولوس اپنا ہتھ ودھا کے اپنا دفاع کرن لگا۔ ۲۔ آے اگر یا بادشاہ اے میرے لئی بڑی عزتہ خوشی دی گل اے کہ میں اوناں سارے الزامات لئی جیڑے یہودی میرے خلاف رکھ دے میں اپنا مقدم تیرے سامنے پیش کیتا اے۔ ۳۔ کیوں جو یہودی رسماً مسلیاں نوں جنگی طراں سمجھنا این۔ پس میں منت کرناں کہ میری گلاں حوصلہ نال سُن۔ ۴۔ اے سچ اے کہ یروشلم وچ میری اپنی قوم مینوں چھوٹندیاں (تو جاندے) توں جاندی اے۔ ۵۔ او سارے مینوں شروع توں ہی جاندے نہتہ یقین رکھنے کہ میں فریسیاں دے اک کٹر مذہبی گروپ وچ رہناں۔ ۶۔ اینوں میرے اس مقدمہ دا سبب اے کہ میرا یقین اُس وعدہ دی اُمید لے وے جیڑا خدانے ساڈھ باپ دادا نال کیتا۔ ۷۔ اس وعدہ نوں حاصل کرن لئی ساڈھ بارہ ہزگانہ دن رات بڑی سرگرمی نال خدا دی عبادت کیتی۔ اس یقینی اُمید دے سبب اگر یا بادشاہ یہودی میرے لے الزام لاندے۔ ۸۔ کیوں تسی خدا دا مردیاں نوں زندہ کرنے یقین نہی رکھ دے۔ ۹۔ یسوع ناصری دے ناں دی مخالفت کرنا میں اپنے لے فر سمجھ دا ساں۔ ۱۰۔ میں اے سب کجھ یروشلم وچ کیتا۔ کاہن اعظم دے اختیار نال بُت سارے پاک لوکاں نوں قید کیتا۔ اوناں نوں قتل کرناں وچ میرے لے وی شامل ہوندی سی۔ ۱۱۔ میں عبادت گاہاں وچ اوناں نوں سزاں دیندے کفر کہین لئی مجبور کردا۔ میں اوناں دے خلاف غصہ نال (دیوانہ) قاتل جانداتہ غیر شہراں وچ جگہ وی تنگ کردا ساں۔ ۱۲۔ جدوں اے سب کجھ کرن لئی میں کاہن اعظم دے اختیار حکم نال دمشق تُوں گیا۔ ۱۳۔ اے بادشاہ دوپہر دے ویلہ راہ وچ آسمان توں اک نور جیڑا سورج توں ویں زیادہ چمک دا سیتہ اے میرے نال سفر کرن والیاں دے لے چمکیا۔ ۱۴۔ اسی سارے زمین تے ڈگپتہ میں اک آواز سنی جنہ عبرانی زبان وچ مینوں کہیا۔ ساؤل ساؤل توں مینوں کیوں تنگ کرنا این؟ پینہ دی آرتہ لات مارنا تیرے لئی بُت مشکل اے۔ ۱۵۔ پھر میں کہیا خُداوند تُوکون این؟ خُداوند جواب دتا میں یسوع واں جنوں تو ستانا این۔ ۱۶۔ تُوں اپنے پیراں تے کھڑا ہو کیوں جو میں اس مقصد لئی ہی تیرے لے طاہر ہواں کہ تینوں اپنا گواہت خادم مقرر کرناں جیڑاں چیزاں تو میرے متعلق جاننا این تے اوناں چیزاں لئی وی جیڑیاں میں بعد وچ تینوں دکھاواں گا۔ ۱۷۔ میں تینوں لوکاں نوں تے غیر قوماں نوں جنہاں وچ میں تینوں پیچن لگان پُچاواں گا۔ ۱۸۔ کہ اوناں دیاں آکھاں کھولیں کہ اوناں نوں پیرے وچوں اجلہ ولے کے (موڑ) آئیت شیطاں دے قبضہ وچوں خُدا ول موڑ کے آئیں تاکہ او خدا کولوں اپنے گناواں دی معافیت میراث جیڑی میں اوناں نوں دتی سی حاصل کرن جیڑے میرے لے ایمان رکھن پاک کیتہ جان گے۔ ۱۹۔ اس لئی اگر یا بادشاہ میں اُس آسمانی روپا دا انکار نہی کیتا۔ ۲۰۔ پُر پہلہ دمشق پھر یروشلم تے یہودیہ دا سارا علاقہ غیر قوماں وچ پیغام دتا کہ توبہ کر کے خُدا ول آؤ توبہ مطابق پھل لیاؤ۔ ۲۱۔ ایس سبب توں یہودیائے مینوں عبادت خانہ وچوں گرفتار کر کے ہلاک کرن دی کوشش کیتی اے۔ ۲۲۔ خُدانے میری مدد کیتی اے کہ میں عامتہ وڈے لوکاں نوں وی گواہی دیوانہ جدے متعلق نبیاں تے موسیٰ وی آکھیا اے۔ ۲۳۔ کہ مسیح دا دُکھ اُٹھانا ضرور اے کہ مُردیاں وچوں سب توں پہلاں زندہ ہو کے پہلے اپنے لوکاں نوں تے فیر غیر قوماں نوں نور دی گواہی (اشتہار) دیوے گا۔ ۲۴۔ جدوں پولوس نے اپنا بیان (دفاع) مکمل کر لیا تے فیستس نے اُچی آواز وچ آکھیا ”پولوس تو دیوانہ این تے بُت سارے علمے تینوں دیوانہ بنا دتا اے“۔ ۲۵۔ پولوس نے آکھیا میں دیوانہ نہیں فیستس جناب عالی پر جو کجھ میں بیان کیتا او معقول تے سچ اے۔ ۲۶۔ کیوں جو بادشاہ اے ساریاں چیزاں (گلاں) جاندا جیڑیاں میں انوں دلیری نال بیان کیتا نہتہ مینوں یقین اے کہ میں کوئی وی چیز (گل) اس کولوں نہیں چھپائی (لوکائی) کیوں جو اے سب کجھ کسے کوہ (تُکر) وچ نہیں ہویا۔ ۲۷۔ کی توں نبیاں تے یقین رکھناں این؟ ”اگر یا بادشاہ“ میں جاندا ہاں کہ توں رکھ ناں این۔ ۲۸۔ اگر یانہ پولوس نو آکھیا کہ تُو مینوں تھوڑے وقت وچ ہی قائل کر کے مسیحی بنا دینا چاہنا این۔ ۲۹۔ پالنے کہیا کہ میں خدا کولوں دُعا کرنا کہ پاویں چاہے اے تھوڑا یا لمبا وقت اے نہ صرف توں بلکہ تیرے نال آج جیڑے میری گل سُن دے میرے وانگر ہوجان سولہ اے جیل دیاں زنجیراں دے۔ ۳۰۔ فیر بادشاہت گورنر، برنیکتہ اوبدے نال سارے جیڑے اوتھ بیٹھ سن اُٹھ کے کھلو گئے۔ ۳۱۔ ہال وچوں باہر نکل کے اک دوچہ نال گل بات کردیاں ہواں آکھیا کہ اِس بندے قتل یا قید دے لائق کوئی کم نہیں کیتا۔ ۳۲۔ اگر یانہ فیستس تُوں آکھیا کہ اگر اے بندہ قیصر نوں درخواست نہ کردے آج آزاد ہو سکدا سی۔

۱۔ جدوں ایہ فیصلہ ہو گیا کہ سانوں اطالیہ جانا چاہدا اے، تد اوانا نے پولوسہ پور قیدیاں نوں شاہی پلٹن دے صوبیدار پولیس دے حوالہ کر دتا۔ ۲۔ اسی ادرمنیم جہاز لے چڑھ گئے جیہڑا آسیہ دے کنارے دی بندگاہ ول جان والا سی۔ اسی سمندر وچ ٹر پٹے مکدونیہ دے تھسلنیک دا استرخس ساڈے نال سی۔ ۳۔ اگلہ دن اسی سدوں دے شہر آگئے پولیس نے پولوسہ مہربانی کیتی۔ اوانوں اپنے دوستاں کول جاندی اجازت دیتی کہ او اویدی خاطر داری کرن۔ ۴۔ کیوں جو ہوا ساڈے مخالف پاسوں چلن دئی سی ایس لئی اسی او تھوں کپرس ٹاپو دے کنڈے کنڈے سفر کیتا۔ ۵۔ فیر سمندر وچ سفر کردے کردے اسی کلکیتہ بمفولیہ دے کول آگئے۔ فیر اسی ٹوکہ دے شہر مورہ وچ آ اترے۔ ۶۔ او تھ صوبیدار نوں اطالیہ جان والا، اسکندریہ دا جہاز ملیا۔ سانوں او دے بٹھا دتا۔ ۷۔ جدوں کئی دنان دے بعد ہولی ہولی سفر کرکے اسی بڑی مشکل نال کنڈس دے کول آ اپڑے، ہولے سانوں اوس پاسے جان نہ دتا۔ ایس لئی اسی سلموہ دے سامنے تون ہوک کریتہ دی آڑ وچ چلے گئے۔ ۸۔ اسی سمندر کنارے بڑی مشکل نال سفر کر دے رے لاسیہ شہر دی بڑی سونی بندرگاہ اپڑ گئے۔ ۹۔ سانوں بڑا ویلا لنگ گیا سی۔ یہودی روزہ وی لنگ گیا سی۔ سمندری سفر بڑا ای خطرناک ہو گیا سی۔ پولوسہ اوانوں خبردار کردیاں ہویاں آکھیا، ۱۰۔ ۱۔ اے صاحبو، مینوں لگدا اے پئی ایس شروع کرن ولے سفر وچ بڑیاں سٹاں لگن گئیاتے نقصان ہووے گا۔ نہ صرف ساز و سامان دلتہ جہاز دا، بلکہ ساڈیاں جاناں دا وی۔ ۱۱۔ پر صوبیدار نے پولوس دی دسی ہوئی گل تون زیادہ جہاز جلاوَن ولے جہاز دے مالک دی ہٹی سٹی۔ ۱۲۔ کیوں جو بندرگاہ سرد موسم کٹن لئی آسان نہیں سی ایس لئی ساریاں ملاحوانے صلاح کیتی کہ سرد موسم کٹن لئی کس طرح وی کوشش کرکے اسی فینیکس اپڑ جائے۔ فینیکس شمال مشرقی جنوب مشرق ول کریت دی اک بندرگاہ اے۔ ۱۳۔ جدوں ہوا دا زور ذرا گھٹیلے ملاحوانے سمجھیا کہ جو او چاندے او ہو گیا اے، اوانا نے لنگر چک لیتے کریت دے کنڈے کنڈے سفر شروع کر دتا۔ ۱۴۔ پر تھوڑی دیر بعد وڈی طوفانی ہوا جیہڑی شمال مشرقی اکھوائی جاندی اے، ٹاپو ولوں تھلے نوں چلن لگ پئی۔ ۱۵۔ جدوں جہاز طوفان وچ پھس گیلے لگ نہ ودھ سکیتے اسی طوفان لگہار من کے جہاز نوں ہوا دے رخے چھڈ دتا۔ ۱۶۔ اسی کوہہ ناں دے اک جزیرے دی آڑ وچ سفر کر دے کر دے بڑی مشکل نال اسی ڈونگی نوں بچا لیا۔ ۱۷۔ جدوں اوانا نے ڈونگی نوں اُچا چاڑ لیتے اویدی رسیاں نال جہاز نوں پیٹھوں بن لیا۔ اوانا نوں ڈر سی کہ کتے او سورتس دی ربتلی تھان وچ نہ پھس جاوے۔ ایس لئی اوانا نے لنگر پا دلتے او دے نال لگ ودھ گئے۔ ۱۸۔ ساڈا طوفان نال ایناں سخت نقصان ہوا کہ اگلہ دن اوانا نے جہاز دا سامان باہر سٹنا شروع کر دتا۔ ۱۹۔ تیسرے دن ملاحوانے جہاز دے اوزار اپہتھان نال سمندر وچ سٹت تے۔ ۲۰۔ جدوں بہت دنان تک سانوں نہ سورج نہ تارے دسے سمندری طوفان ودھیا ای جاندا سی، ساڈے بچن دی ساری اُمید مُک گئی۔ ۲۱۔ جدوں کئی دن تک اوانا نے روٹی نہ کھا دی۔ پولوسہ اواناں دے وچکار کھلوکے کپیا، " بندبو، توانوں میری گل سُن لینی چاہیدی سی۔ اینیاں سٹاتے نقصان چُکن لئی سانوں کریت ول سفر نہیں کرنا چاہدا سی۔ ۲۲۔ پر بچن میں توانوں نصیحت کردا واں پئی پمت رکھو۔ کیوں جو تواں وچوں کسے دی جان دا نقصان نہیں ہووے گا۔ بس صرف جہاز دا ای ہووے گا۔ ۲۳۔ کیوں جو کل رات، میرے خُدا دا، جدی میں عبادت کر دا واں، او دا فرشتہ میرے کول آیا۔ ۲۴۔ تے کپیا، " اے پولوس، تو نہ ڈر۔ تون ضرور قیصر دے سامنے حاضر ہوویں گا۔ تے خُدا تیرے لے مہربانی۔ رحم کرکے ایناں ساریاں لوکاں دی جان بخش دتی اے جیہڑے تیرے نال سفر کر دے۔ ۲۵۔ ایس لئی ساتھیو، خوش ہوو۔ کیوں جو مینوں اپنے خُدا تے بھروسہ اے پئی جو اوہ آکھیا اے او کرے گا۔ ۲۶۔ پر ایہ ضروری اے کہ اسی کسے ٹاپو تے اپڑ جائے۔ ۲۷۔ جدوں چودھویں رات ہوئی۔ اسی ادریہ سمندر وچ ایدھر اودھر چکولے کھاندے ساں۔ تقریباً ادھی رات نوں ملاحواں نوں لگیا پئی اسی کسے ملک پہنچن ولے آں۔ ۲۸۔ اوانا نے پانی دی گہرائی ماپی۔ او ۲۰ پُرس نکلی۔ تھوڑی دیر بعد فیر گہرائی لئی۔ او ۱۵ پُرس نکلی۔ ۲۹۔ اوانا نوں ڈر سی کہ کتے جہاز چٹاناں نال نہ ٹکرا جاوے۔ ایس لئی اوانا نے جہاز دے پچھلے پاسیوں لنگر پا دلتے دُعا کیتی کہ سوبرا چھیتی ہو جاوے۔ ۳۰۔ ملاح صلاح کرے سن پئی کسے طرح جہاز نوں چھڈ کے دوڑ جائے۔ اوانا نے ڈونگی نوں سمندر وچ لا دلتے انج ظاہر کیتا جویں اوانا نے لنگر پایا اے۔ ۳۱۔ پر پولوس نے صوبیدارے سپاہیاں نوں دسیا کہ جے ایہ بندے جہاز لے نہ رکتے تسی وی نہیں بچ سکدے۔ ۳۲۔ تاں سپاہیاں نے ڈونگی دیاں رسیاں وڈھ کے اونوں روڑھ جان دتا۔ ۳۳۔ جدوں دن چڑھن ڈیا سی، پولوس نے ساریاں دی منت کیتی پئی کجھ کھا لو۔ اوفہ کپیا، " اج چودھواں دن ہو گیا اے۔ تسی انتظار کرن تے اوتے ٹسان کجھ وی نہیں کھادا۔ ۳۴۔ ایس لئی میں توادے منت کردا واں زندہ رہن لئی کھانا ضروری اے۔ کجھ کھا لو کیوں جو توادے وچوں کسے اک دا وال وی نہیں گواچے گا۔ ۳۵۔ ایہ کہہ کے اوفہ ساریاں دے سامنے روٹی اپہتھ وچ لئی۔ خُدا دا شکر کرکے روٹی توڑی۔ کھانی شروع کر دتی۔ ۳۶۔ فیر اواناں ساریاں نوں حوصلہ ہولے اوانا نے وی روٹی کھادی۔ ۳۷۔ اسی جہاز لے ۲۷۶ جنے ساں۔ ۳۸۔ جدوں اوانا نے رج کے کھا لیتے جہاز نوں ہلکا کرن لئی اواناں نے کک سمندر وچ سٹنا شروع کر دتی۔ ۳۹۔ جدوں دن چڑھ گیلے اوانا نے اوس تھان نوں نہ پہچانیا۔ پر اوانا نے سمندر دا کنارہ ویکھلے گل بات کیتی پئی او تھ جہاز نوں لے چڑھا لیا جاوے۔ ۴۰۔ اوانا نے سمندر وچ لنگر پا دے۔ نال ای اوانا نے پتوار کھول دتے تاں جو ہوا نال جہاز سمندر کنارے اپڑ جلتے۔ ۴۱۔ پر او ایسی جگہ آ اپڑے جتھ دو موجاں ٹکرا دیاں سن۔ جہاز زمین وچ وڑھ گیا۔ جہاز دی کمان او تھ پھس گئی۔ ذرا نہلی۔ پر جہاز دا پچھلا حصہ ٹٹن لگ گیا کیوں جو موجاں بڑیاں خطرناک سن۔ ۴۲۔ سپاہیاں دا ارادہ سی کہ سارے قیدیاں نوں قتل کر دیں تاں جو کوئی ترکہ اپنی جان نہ بچا لووے۔ ۴۳۔ پر صوبیدار پولوس نوں بچانا چاہدا سی۔ ایس لئی اوفہ سپاہیاں نوں روکیتے حکم دتا کہ جو کوئی تیر سکدا اے، او ترکہ کنڈے تے چلا جاوے۔ ۴۴۔ تے باقی لوک دوسرے سامان، پھٹے وغیرہ دا سہارا لے کے کنڈے تک پہنچ جان۔ ایس طرحاں سارے دے سارے صحیح سلامت خشکی تے جا اپڑے۔

۱۔ جدوں اسی خیریت نال اوتھ ایڑ گئے سانوں پتہ چلیا پئی اوس ٹاپو دا ناں " مالٹا " اے۔^۲ اوتھ دے دیسی لوکاں سہ سانوں صرف مہربانی ای نہ وکھائی بلکہ آگ وی جلائیے سانوں جی آیاں نوں آکھیا کیوں جو مسلسل مین ورن ڈیا سیئے ٹھنڈ وی بہت سی۔^۳ پر جدوں پولوس نے لکڑیاں دا اک گھٹا اکھٹا کیتلے اونوں آگتہ دھریا، اوہدے وچوں اک سپ گرمی پاک نکلیتے پولوس دے تھتے چمڑ گیا۔^۴ جدوں دیسی لوکاں نے او کیڑا اوہدے تھتے لٹکدا ویکھیا او آپس وچ آکھن لگے کہ " اے بندہ ضرور قاتل اے کیوں جو سمندر کولوں تے بچ گیا اے پر انصاف اینوں زندہ رہن دی اجازت نہیں دے ریا۔^۵ پر اوہ اوس کیڑے نوں آگ وچ چٹک دیتلے او نوں کوئی نقصان نہویا۔^۶ او لوکی انتظار وچ سن کہ کدوں انوں بخار دے نال سوچ پووے یا فیر کدوں او اک دم ڈگتے مر جاوے۔ پر اونوں کئی دیر تک ویکھن دے بعد اونوں جدوں کجھ وی نہیں ہولتے اونوں دا ذہن بدل گیتلے او آکھن لگے کہ او [پولوس] خُدا اے۔^۷ اوس تھان دے کول، پولیس نال دا اک وڈا آدمی سی، جدی بہت ساری زمین سی۔ اوہ ساڈی آٹو بھگت کیتیے^۸ دن واسطے سانوں سب کجھ دتا۔^۸ فیر پولیس دا پیٹو بخارے پیچیش نال بہت ای بیمار ہو گیا۔ جدوں پولوس اوہدے کول گیا اوہ اوہدے لُہتے رکھیا تے دُعا کیتیے او چنگا ہو گیا۔^۹ اوہدے بعد اوس ٹاپو دے باقی لوکی وی لُہتے سارے چنگو گئے۔^{۱۰} ۱۔ لوکاں بڑیاں چیزاں نال ساڈی عزت کیتی۔ جدوں اسی سمندری سفر لئی تیاری کرن لگتے اونانے سانوں سب کجھ دتا جدی سانوں لوڑ سی۔^{۱۱} ۱۱۔ تین مہینے بعد اسی اک جہازتے سوار ہوئے جہیزا ساری سردیاں اوسے ٹاپوتے ٹھہریا ریا۔ ایہ جہاز اسکندریہ دا سی جدا نشان "جڑواں خُدا" سی۔^{۱۲} جدوں اسی سرکوسہ شہر وچ ایڑے اسی تین دن اوتھ ٹھہرے رہے۔^{۱۳} اوتھوں اسی چلتے ریگیم آگئے۔ اک دن بعد دکھنی ہوا چلن لگی تے دو دن بعد اسی پُتیلی شہر وچ آ ایڑے۔^{۱۴} اوتھ سانوں کجھ پرا لہے گئے اونانے سانوں دعوت دتیے اسی ۷ دن اونان کول رہے۔ ایس طرح اسی روم تک گئے۔^{۱۵} اوتھ وی پراواں نوں ساڈے بارے پتہ لگیتلے او آپس دے چوک توں لے کے تین سرلے تک ساڈے استقبال لئی لُہتے۔ پولوس نے اونان پراواں نوں ویکھے کہ خُدا دا شکر ادا کیتلے اونان دی ہمت ودھائی۔^{۱۶} ۱۶۔ جدوں اسی روم وچ داخل ہوئے پولوس نوں اجازت ملی کہ او کلا اوس سپاہی نال رہ سکدا اے جہیزا اوہدے لُہتے پھر دے ریا سی۔^{۱۷} ۱۷۔ تین دن بعد پولوس نے یہودی سرداراں نوں سدیا۔ جدوں او اکٹھے لُہتے پولوس نے اونان نوں کہیا، " پرائو، میں اُمت دے باپ دادا دے خلاف کوئی غلط کم نہیں کیتا۔ فیر وی مینوں یروشلم توں قیدی بنا کے رومیان دے حوالے کر دتا گیا۔^{۱۸} ۱۸۔ میرے کولوں جان پُچھ کرن دے بعد او مینوں آزاد کر دینا چاہندے سن، کیوں جو مینوں سزلے موت دین دی کوئی وجہ نہیں سی۔^{۱۹} ۱۹۔ پر جدوں یہودی اپنی مرضی دے خلاف ہولتے میں قیصر کول اپیل کرن تے مجبور ہو گیا۔ حالانکہ ایہ نہیں کہ میں اپنی قوم دے خلاف الزام لگا دیاں۔^{۲۰} ۲۰۔ اپنی فریاد دی وجہ نال میں توانوں تِلایا اے پئی میں توانوں ملائے تواڈے نال گل کراں۔ کیوں جو اسرائیل دی اُمید دے سبب میں ایس زنجیر وچ جکڑیا ہوا واں۔^{۲۱} ۲۱۔ اونانے اونوں جواب دتا، " نئے ساڈے کول تیرے بارے پتہ دیہ توں کوئی خط آیا اے تے نہ ای پراواں وچوں کوئی آیت تیرے بارے کوئی غلط گل دسی۔^{۲۲} ۲۲۔ پر ایس مسئلے بارے تیرے کولوں سُنا چاہندے آں کیوں جو اسی جانندے آں پئی ہر پاسے ایس فرقہ دی مخالفت ہو ن ڈئی اے۔^{۲۳} ۲۳۔ جدوں اونانے اک دن مقرر کر لیا تے بہت سارے لوک لُہتے جتھ او رہندا سی۔ اوہ اونان نواں ایہ معاملہ دسیلے خُدا دی بادشاہی دی گواہی دے دے کہتے موسیٰ دی شریعت نییاں دے صحفیاں نال یسوع دے بارے سمجھاوندی رہاتے سویر توں شام تک اونان نوں دسدا ریا۔^{۲۴} ۲۴۔ کجھنے، جو کجھ اونان نوں دسیا گیا، اونوں منیا تے کجھنے نہ منیا۔^{۲۵} ۲۵۔ جدوں او اک دوچ نال اتفاق نہ کر سکتے پولوس دے ایہ کہن دے بعد چلے گئے کہ: رُوح القدس تواڈے باپ دادا دے نبی، یسوع تون ٹھیک اکھوایا سی کہ، اوہ کہیا،^{۲۶} ۲۶۔ ایناں لوکاں کول جلتے کہ، " تسی کناں نال سُنوگے پر نہ سمجھو گئے۔ اکھاں نال ویکھو گے پر نہ پچھانو گے۔^{۲۷} ۲۷۔ کیوں جو ایناں لوکاں دے دل تے چری چڑھ گئی اے تے اپنے کناں توں اُچا سُن دے تے اونان اپنیان اکھاں بند کر لیاں۔ کہتے ایویں نہوے پئی او اپنیان اکھاں نال ویکھ لین۔ اپنے کناں نال سُنتے دل نال سمجھ کے واپس مُڑ آوئے تے میں اونان نوں شفا دیاں۔^{۲۸} ۲۸۔ ایس لئی توانوں پتہونا چاہیدا اے پئی خُدا دی رائی دا پیغام غیر قوماں لئی بھیجیا گیا اے او سُن لین گے۔^{۲۹} ۲۹۔ جدوں اوہ ایہ گلاں کیتیاں تے یہودی چلے گئے۔ کیوں جو اونان وچ بڑی پُٹھ پ گئی سی۔^{۳۰} ۳۰۔ پولوس پورے دو سال اپنے کرلے دے گھر وچ رہتے اوتھ کسے نوں، جو وی آیا، جی آیاں نوں آکھیا۔^{۳۱} ۳۱۔ او بڑی بہادری نال خُدا دی بادشاہی دی خوشخبری دیندا رہتے خُدا وند یسوع مسیح دیاں گلاں بغیر روک ٹوک دے سکھاندا ریا۔

رُومیوں

1

۱۔ پولوس، یسوع دا اک خادم، جس نوں اک رسول ہون لئی بلایا گیتلے خُدا دی انجیل دی منادی کرن لئی بلایا گیا۔^۲ ۲۔ جس دا اوہ پاک کلام وچ بہت پہلاں نییاں دے وسیلے اپنے پُتر بارے وعدہ کیتا سی۔^۳ ۳۔ جیڑا جسم دے تعلق نال داؤد دی نسل وچوں سی۔^۴ ۴۔ پر پاکیزگی دی روح نال مُردیاں وچوں جی اُنھن دے سبب رب دا پُتر یسوع مسیح ساڈا خُداوند ہویا۔^۵ ۵۔ اوس دے وسیلے نال سانوں فضلے رسالت ملی تان جو اُسی اُس دے نال دی خاطر ساریاں قوماں وچ ایمان دے تابع رہیے۔^۶ ۶۔ ایناں قوماں وچوں، تسی وی یسوع مسیح دے ہون لئی سدے گئے۔^۷ ۷۔ اے خط روم دے وچ رہن ولے سارے رب دے پیاراں دے ناں اے، جنہاں نوں پاک ہون لئی بلایا گیا اے۔ ساڈے رب باپ تے یسوع مسیح دا فضلے اطمینان تہانوں حاصل ہندا رہے۔^۸ ۸۔ پہلاں میں تہاڈے ساریاں دا یسوع مسیح دے وسیلے خُدا دا شکر کردا ہاں کیوں جو ساری دُنیا وچ تہاڈے ایمان دا ڈھنڈورا ہو ریا اے۔^۹ ۹۔ جنہوں میں اپنی روح دے نال جس دے بیٹے دی منادی کردا ہاں، اوہ خُدا گواہ اے کہ میں ہر ویلے تہاڈا ذکر کرنا ہاں۔^{۱۰} ۱۰۔ میں اپنی دُعاواں وچ ہمیشہ درخواست کردا ہاں تان جو میں خُدا دی مرضی نال تہاڈے کول آں وچ ہُن آخر کار کامیاب ہو جاواں۔^{۱۱} ۱۱۔ میری بڑی خواہش اے کہ میں تہانوں مل کے کوئی روحانی تحفہ دیاں، جس نال تسی مضبوط ہو جاؤ۔^{۱۲} ۱۲۔ ایس طرح میں چاہتا ہاں کہ تہاڈے درمیان رہے سانوں اک دوسرے دے ایمان نال، جیڑا ساڈے وچ ہے، اک دوسرے دے وسیلے

حوصلہ ملے۔^{۱۳} میرے پراؤ، میں تہانوں ایس توں ناواقف نئیں رکھنا چاہندا کہ میں اکثر تہاڈے کول آؤن دا ارادہ رکھ دا سان (پرہن تک
 ڑکيا ربا) تان جو تہاڈے وچوں مینوں اوس طرح دا پھل ملے جیویں دا غیر قوماں وچوں ملیا۔^{۱۴} میں یونانیاتے غیر یونانیاں، عقلمنداں
 تہہ سمجھ لوکاں دا قرضدار آں۔^{۱۵} ایس لئی جیڑے ٹسی روم وچ رندے او، تہانوں انجیل دی خوشخبری سناون لئی تیار آں۔^{۱۶} میں
 انجیل توں شرمندہ نیں، کیوں جو پر ایک ایماندار دی نجات لئی رب دی قدرت اے، پہلے پھودیاں تہہ پھر یونانیاں دے لئی۔^{۱۷} کیوں جو اِس
 وچ رب دی سچائی ایمان توں ایمان لئی ظاہر ہندی اے، کیوں جو اِس طرح لکھیا اے کہ ”راستباز ایمان نال جندہ روے گا۔“^{۱۸} کیوں
 جو خُدا دا قبر اوناں لوکاں دیہہ دینیئے ناراستی لئی آسمان توں نازل ہندا اے جیڑے سچائی نوں دینیئے نال دبائی رکھ دے۔^{۱۹} ایہ
 ایس لئی کہ جو اناں رب بارے جاننا اے اوناں نوں نظر آوندا اے۔ کیوں جو خُدا اوناں نوں دکھا دتا اے۔^{۲۰} کیوں جو اوس دیاں
 نادسن والیاں صفتاں، یعنی اوہدی ازلیئے الہی قدرت دُنيا دے شروع توں ای صاف صاف دیکھی گئی اے اوناں چیزاں دے ذریعہ جیڑیاں
 پیدا کیتیاں گياں۔ اوناں بارے کوئی بہانہ نیں۔^{۲۱} ایس لئی بہاویں اوہ رب نوں جان دے سن، پر اوناں رب دی وڈیائی نہ کیتیئے نہی
 شکر گزاری کیتی۔ اُلٹا، اپنے خیالاں وچ بیوقوف بن گئے اوناں دے نادان دلاں وچ پیرلے گیا۔^{۲۲} اوہ اپنے آپ نوں عقلمند سمجھ دے سن
 پر بیوقوف بن گئے۔^{۲۳} اوناں غیر فانی رب دے جلال نوں، فنا ہوجان ولے انسان، پرندیاں، ڈنگراں تہہ کیڑے مکوڑیاں دی شکل وچ بدل
 دتا۔^{۲۴} ایس لئی رب نے اوناں نوں اوناں دے دلاں دیاں خواہشاں دے مطابق گند وچ چھڈ دتا، تان جو اوناں دے شریر (جسم) آپس وچ
 بہ عزت ہون۔^{۲۵} اے لوک اوہنے جناں سچائی نوں جھوٹ نال تبدیل کردتا تہہ اپناہے خالق دی بجلے ابدیاں پیدا کیتیاں ہویاں چیزاں دی
 عبادت تہہ خدمت کیتی۔ حالانکہ ابدی تعریف ہمیشہ تک ہے۔ آمین۔^{۲۶} ایس لئی، خدائے اوناں نوں گندی خواہشاں وچ چھڈ دتا۔ اوناں دیاں
 جہانپناہے طبعی رشتیاں نوں غیر طبعی رشتیاں وچ بدل دتا۔^{۲۷} ایس طرح، آدمی وی عورتاں نال طبعی رشتہ چھڈ کے آپس وچ شہوت
 کرن لگ گئے۔ اے بندے جناں دوسرے بندیاں نال حرامکاری کیتی اوناں نے اپنی غلطیاں دی سبب اپنے آپ ہی سزا پائی۔^{۲۸} جس طرح
 اوناں خُدا دی پشان نوں پسند نیں کیتا اوس طرح خُدا وی اوناں دی عقل مار دتی، تان جو اوہ ایسے کم کرن جیڑے ٹھیک نیں۔^{۲۹}
 اوناں وچ ناراستی، چالاکی، لالچ تہہ بغض بھر گیا تہہ اوناں وچ حسد قتل، جھگڑے، دھوکا بازی تہہ مکاری بہت ود گئی تہہ چلغیاں کرن ولے
 سی۔^{۳۰} بُرائی کرن ولے، خُدا توں نفرت کرن ولے، گستاخ، جاہل، شیخی باز، بدی کرن دے بانیئے ماں پیو دے نافرمان۔^{۳۱} اوہ نادان،
 بہ ایمان، محبت توں خالی تہہ رحم ہو گئے۔^{۳۲} اوہ خُدا دے قانون نوں سمجھ دے کہ جیڑے ایہو جئے کم کر دے اوہ موت دی سزا
 دے لائق۔ اوہ نہ صرف آپ ایہو جئے کم کردے بلکہ ایہ جئے کم کرن والیاں دی حمایت کردے۔

۱۔ ایس لئی بہترے کولوں کوئی بہانہ نہیں، اے بندیا کیوں جو جس دا تُوں دوسرے لے الزام لاؤنا ایس اُس داتوں خود مجرم ٹھہردا 2
 ایس۔ ایس لئی کہ تون خود وی اوہ کم کردا ایس۔ ۲۔ پر، سانوں پتہ اے کہ خُدا دی عدالت وچ انصاف سچائی نال ہندا اے، اونا سب لئی
 جیڑے ایسہ کم کردے۔ ۳۔ اے بندیا، تون ایس گل نون غور کر کہ تون جنان کماں نون کرن دا الزام دوسریاں لے لاؤندا پسے آپ خود
 وی اوہو کم کردا ایس، کی تون خُدا دی عدالت تون بچ جاویں گا؟ ۴۔ آیا تُوں اُدھی اچھائی تے صبر دی دولت تُوں کھٹ سمجھنا ہے، کی
 تینوں پتہ نہیں کہ اودی اچھائی توبہ ولے لے کے جاری اے؟ ۵۔ پر، ایہ تون اپنی سختی توبہ نہ کرن ولے دل دے مطابق، اوس قہر ولے دن
 لئی غضب کماریا ایس یعنی اوس دن لئی جدوں سچی عدالت ظاہر ہوئے گی۔ ۶۔ اوہر اک نون اودے کماں دے مطابق اجر دیوے گا۔ ۷۔
 اونیان نون جیڑے لگاتار چنگ کماں، عزتہ ایمانداری وچ لگ رہندے، اونیان نون ہمیشہ دی زندگی دتی جلتے گی۔ ۸۔ پر اونیان نون
 جیڑے خود نمائی، سچائی نون رد کر کے جھوٹ نون من دے، اونیان لے رب دا غضبہ قہر لے گا۔ ۹۔ قہر اک بدکار انسان دی روح لے
 دُکھتے مصیبت لے گی۔ پہلاں یہودی لے پھر یونانی لے وی۔ ۱۰۔ پر عزت، تعریف تے سلامتی ہر اک نیک بندے نون ملے گی۔ پہلاں یہودی
 نوئے پھر یونانی نون۔ ۱۱۔ کیوں رب دے حضور کوئی طرفداری نہیں۔ ۱۲۔ کیوں جو جنانے وی بغیر شریعت پلے گناہ کیتا اوہ بغیر
 شریعت دے ہلاک ہوجان گتے جنانے شریعت دے ہندیاں ہویاں گناہ کیتا اونیان نون شریعت دے وچ رہے سزا ہوئے گی۔ ۱۳۔ کیوں جو رب
 دے سامنے شریعت نون سُنن ولے راستباز نیں بلکہ شریعت لے عمل کرن ولے راستباز گنہ جان گے۔ ۱۴۔ فیر جدوں غیر قوماں، جیڑیاں
 شریعت نہیں رکھ دیاں، پر اپنی فطرت دے نال شریعت دے کم کردے، اوہ اپنے وچ آپ ہی شریعت بھاویں اوہ شریعت نہیں رکھ
 دے۔ ۱۵۔ ایویں کرن نال اوہ ظاہر کردے کہ شریعت اونیان دے دلاں وچ لکھی ہوئی اے۔ اونیان دا ضمیر وی ایس دی گواہی دیندا اے تے
 اونیان دے اپنے خیال بے اونیان لے الزام لاندے یا اپنے آپ نون بچاؤندے۔ ۱۶۔ اے، اوس دن ہوئے گا جدوں میری انجیل دی خوشخبری
 دے مطابق، یسوع مسیح دے وسیلہ رب لوکاں دے پوشیدہ کماں دا انصاف کرے گا۔ ۱۷۔ پر اگر تون اپنے آپ نون یہودی کہنا اے تے
 شریعت تے تکیہ کردا ایس تے خُدا دی شیخی مار دا ایس۔ ۱۸۔ تے اودی مرضی نون جان دے ہویاں چنگیاں گلاں دی اجازت دیندا ایس لئی کہ
 ایس دی تیئو شریعت ولوں ہدایت ہوئی اے۔ ۱۹۔ تے اگر تون ایہ من لیا اے کہ تون آپ خود لے (ندھ) دی راہنمائی ایس، ہیرے وچ رہن والیاں
 لئی روشنی ایس۔ ۲۰۔ بیوقوفان دی تربیت کرن والا، نیک بالان دا اُستاد تیرے کول شریعت دی سچائی تے علم ہے، تے فیر تیری زندگی
 تے رہن بین لے اُدیدہ کی اثر اے۔ ۲۱۔ تسی جیڑے دوجیاں نون سکھاؤندے او، تسی اپنے آپ نون کیوں نہیں سکھاؤندے؟ تسی جیڑے
 چوری دے خلاف منادی کردے او، کی تسی چوری کردے؟ ۲۲۔ تسی جیڑے کہندے او پئی زنا نہ کرنا، کی تسی آپ زنا کیوں کردے؟
 تسی جیڑے پُتان تون نفرت کر دے او، کی تسی آپ مندران نون نہیں جاندے؟ ۲۳۔ جیڑا شریعت لے فخر کردا اے، کی تون شریعت
 نون توڑ کے خُدا دی عہد عزتی نیں کردا؟ ۲۴۔ ایس لئی، تباڈے سبب غیر قوماں وچ رب دے نال دیہ حرمتی ہندی اے، تے جیویں اس
 طرح لکھیا وی ہویا اے۔ ۲۵۔ سُنتان تون تہانوں فائدہ ہے پر جے تسی شریعت لے عمل کرو۔ پر اگر شریعت نون توڑ دے ہو تے پھر تباڈا
 ختنہ نہیں رہندا۔ ۲۶۔ پر اگر، بغیر ختنہ والا آدمی، شریعت دے حکماں لے عمل کرے، تے کی اودی نامختونی، ختنہ دے برابر من لئی جلتے
 گی؟ ۲۷۔ کی فطری طور تے نامختون تینوں قصوروار نیں مہ گا اگر اوہ شریعت تے عمل کردا اے؟ ایہ ایس لئی کہ تیرے کول لکھیا
 ہویا اے کہ شریعت تے ختنہ اے پر تون شریعت نون توڑ دا ایس! ۲۸۔ کیوں جو اوہ یہودی نیں جیڑا وکھاوے دا اے، تے نہ ای اوہ ختنہ اے جیڑا
 وکھاوے دا جسمانی اے۔ ۲۹۔ پر یہودی اوہو اے جیڑا اندرون اے، تے ختنہ اوہ اے جیڑا دل دا تے روحانی اے نہ کہ لفظان دا۔ ایسہ بندے دی
 تعریف لوکاں تون نیں بلکہ خُدا دی طرفوں ہندی اے۔

^۱۔ فیر، یہودیوں نوں کی برتری اے؟ تے ختنہ دا کی فائدہ؟ ^۲۔ ایہر طرح شاندار اے۔ ساریوں توں پہلاں خُدا دا مکاشفہ یہودیاں دے سپرد کیتا گیا۔ ^۳۔ پر کی ہویا جے کجھ یہودی بغیر ایمان دے نکلا؟ کی اوہناں دیہ وفائی خدا دی وفاداری نوں ختم کر سکی اے؟ ^۴۔ ایہ بالکل نیں بلکہ خدا سچا ٹھہرے تہر اک آدمی جھوٹا۔ کیوں جو لکھیا گیا اے، ”ک تُو اپنی گل بات وچ راستباز ٹھہرے عدالت وچ تیرے مقدمہ دی فتح ہووے۔“ ^۵۔ پر اگر ساڈی ناراستی رب دی راستبازی دی اچھائی نوں ظاہر کر دیتے ایس کی کی کہ؟ کی اسی ایویں کہہ کر رب دی ناراستی جیڑا ساڈے لُٹے قبر نازل کردا اے؟ (میں انسانی دلیل دے رہاں)۔ ^۶۔ ایویں پرگز نیں کیوں جو پھر خُدا دُنیا دا انصاف کیویں کرگے گا؟ ^۷۔ پر اگر میرے جھوٹ دے سبب رب دی سچائی اوس دی تمجید وچ اصاف کیتا اے کیوں فیر گنہگار ونگو میرے لُٹے عدالت ہندی اے؟ ^۸۔ کیوں نہ کہے جدوں کہ ساڈے لُٹے جھوٹا الزام لایا جاندا اے تے کجھ ایس طرح وی کہندے کہ ایہ ایناں دا وطیرہ اے۔“ آؤ بُرائی کہیے تاں جو اچھائی لُٹے۔“ ^۹۔ فیر کی؟ کی اسی آپ نوں ماف کر دیتے بالکل نیں۔ کیوں جو اسی پہلاں ای یہودیائے یونانیان، دونوں لُٹے الزام لا چُکے آں، اوہ سارے دے سارے گناہ وچ۔ ^{۱۰}۔ کیوں جو لکھیا اے، ”کوئی وی راستباز نیں، اک وی نیں۔“ ^{۱۱}۔ کوئی سمجھ دا نیں۔ کوئی خُدا دی اُناں (تلاش) وچ نیں۔ ^{۱۲}۔ اوہ سارے گمراہوگئے، اوہ سارے دے سارے نکمے بن گئے کوئی جنگ کم کرن والا نیں۔ اک وی نیں۔ ^{۱۳}۔ ”اُونان دا گلا کھلی قبر اے۔ اُونان دیاں زبانان دھوک دیتا۔ اُونان دے پُلان وچ سپاں داز ہرے۔“ ^{۱۴}۔ ”اُونان دے منہ کڑواہٹے لعنت نال بھرے۔“ ^{۱۵}۔ ”اُونان دے پیر خون بہان لئی بڑے تیزے۔“ ^{۱۶}۔ اُونان دیاں راواں وچ تباہی مصیبتاں۔ ^{۱۷}۔ ایناں لوکاں نوں سلامتی دی راہ دا کوئی پتہ نیں۔“ ^{۱۸}۔ ”اُونان دیاں اکھاں وچ رب دا کوئی خوف نیں۔“ ^{۱۹}۔ پَن سانوں پتہ اے کہ شریعت جو کجھ کیندی اے، اُونان نوں کہندی اے جیڑے شریعت دے تابع۔ ایہ ایس لئی تاں ہر اک دا منہ بند ہو جلتے۔ ساری رب دے سامنے جواب دے۔ ^{۲۰}۔ کیوں جو کوئی بشر شریعت دے کمان نال اُبدے سامنے راستباز نیں ٹھہرے گا۔ ایس لئی کہ گناہ دی پہچان شریعت دے ذریعے ہندی اے۔ ^{۲۱}۔ پر پَن، شریعت دے رب دی راستبازی دا پتہ لگ گیا ہے۔ جس دی گواہی شریعت نبیانے دتی۔ ^{۲۲}۔ یعنی، خُدا دی راستبازی جیڑی سبب یسوع مسیح لُٹے ایمان لیاون والیاں نوں ملے گی۔ کیوں جو ایس وچ کوئی فرق نیں۔ ^{۲۳}۔ ایس لئی کہ ساریاں گناہ کیتلے رب دے جلال توں محروم رہ گئے۔ ^{۲۴}۔ پر اُبدے فضل دی وجہ نال اوہ نجات جیڑی یسوع مسیح وچ اے، مفت راستباز ٹھہرلے جاندے۔ ^{۲۵}۔ کیوں جو خُدا یسوع مسیح نوں کلیا کہ اُبدے خُون دے وسیلہ نال کفار ہو جلتے۔ اُسے اپنے انصاف دے ثبوت لئی مسیح نوں پیش کیتا۔ اُونہ صبر دے نال پچھلے گناہاں نوں حساب وچ نہ لیاندے۔ ^{۲۶}۔ اُنہ صبر وچ ایہ سب کجھ ایس لئی ہویا تاں جو اوہ اپنی راستبازی نوں ایس وقت ظاہر کرسکے۔ ایس لئی وی کی اوہ اپنے آپ نوں انصاف کرن والا ثابت کرے جیڑے یسوع تے ایمان لیاؤن، اُونان نوں وی راستباز ٹھہرلے۔ ^{۲۷}۔ فیر شیخی کیتھ رہی؟ اِس نوں خارج کر دتا گیا، کیڑی وجہ نال؟ عملاں نال؟ نیں، پر ایمان دے سبب۔ ^{۲۸}۔ اسی ایس نتیجے پہنچ دے ہاں کہ انسان شریعت دے عملاں دے بغیر ای ایمان رکھن نال راستباز ٹھہردا اے۔ ^{۲۹}۔ کی خُدا صرف یہودیاں دا رب اے؟ کی اوہ غیر قومان دا رب نیں؟ ہاں، بالکل غیر قومان دا وی اے۔ ^{۳۰}۔ کیوں جو خُدا اک ہی اے جیڑا ختنہ والیاں نوں ایمان دے نال تے بغیر ختنہ والیاں نوں ایمان دے سبب راستباز ٹھہرلے گا۔ ^{۳۱}۔ تے کی فیر اسی شریعت نوں ایمان نال رد کر دے آں؟ بالکل ایویں نیں۔ بلکہ شریعت نوں قائم کر دے ہاں۔

۱۔ فیر اسی کی آکھاں گے کہ ابراہام، ساڈے جسمانی باپ نوں کی لبہ۔ ۲۔ اگر ابراہام کماں دے نال راستباز ٹھہرایا جاندا، تاں ابدے 4 کول شیخی مارن دی وجہندی پر خُدا دے سامنے نئیں۔ ۳۔ پاک کلام کی کہندا اے؟ ابراہام رب لُٹے ایمان لیایلتے ایس نوں اُوس دی راستبازی گنیا گیا۔ ۴۔ کم کرن ولے لئی مزدوری خیرات نئیں ایہ اُس دا حق بن دا اے۔ ۵۔ پر جیڑا بشر کم نئیں کردا بلکہ دین نوں راستباز ٹھہراؤن ولے ایمان رکھ دا اے، اُوس دا ایمان راستباز گنیا جاوے گا۔ ۶۔ داؤد اوس بندے نوں مبارک آندا اے جنوں کماں دے بغیر راستباز گنیا گیا۔ ۷۔ اُونہ کیا، ”مبارک اہ اوہ لوک جنان دیاں بدکاریاں معاف ہوگیاں۔ جنان دے گناہ ٹھک گئے۔ ۸۔ مبارک ہے بندہ جس دے گناہ رب نیں گتے گا۔“ ۹۔ فیر ایہ برکت کی ختنہ والیاں لئی اے یا اوناں لئی وی جنان دا ختنہ نیں ہویا؟ کیوں جو اسی کہندے آں کہ ”ابراہام دا ایمان اوس لئی راستبازی گنیا گیا۔“ ۱۰۔ فیر اس نوں کیوں گنیا گیا؟ کی جدوں ابراہام دا ختنہ ہوگیا سی یا ختنہ توں پہلاں؟ ایہ ختنہ وچ نئیں بلکہ ختنہ توں پہلاں۔ ۱۱۔ ابراہام نوں ختنہ دا نشان دتا گیا تاں جو اُوس دے ایمان لُٹے راستبازی دی مُہر لگتے جیڑی حالت اُونوں ختنہ توں پہلاں حاصل سی۔ ایس نشان دا ایہ نتیجہ نکلیا کہ اوہ سب ایمان لیاؤن والیاں دا پٹیو ٹھہریا، بھاویں اوہ بغیر ختنہ دی حالت وچ سی۔ جس دا مطلب اے کہ اوناں دی راستبازی گن لئی جلتے۔ ۱۲۔ ایس دا اے وی مطلب ہویا کہ ابراہام اُنّاں دا باپ ٹھہرے جنان دا نہ صرف ختنہ ہویا بلکہ اوہ وی جیڑے ساڈے باپ ابراہام دے ایمان دے پچھ چل دے، جیڑا ختنہ توں پہلاں سی۔ ۱۳۔ کیوں جو ایہ وعدہ کہ اوہ دُنیا دا وارث ہوئے گا، نہ ابراہام نے نہ ابدی نسل نال شریعت دے وسیلہ کیتا گیا بلکہ ایمان دی راستبازی دے وسیلہ نال۔ ۱۴۔ کیوں جو، اگر شریعت ولے ای وارث ہونے ایمان ہ فائدا اے وعدہ توں کی حاصل۔ ۱۵۔ کیوں شریعت قہر لیاوندی اے جتھ شریعت نیں اوتھ کوئی حکم عدولی نئیں۔ ۱۶۔ ایس واسطے ایہ سب ایمان دے سبب اے۔ تاں جو، اوہ وعدہ فضل ہوئے ابراہام دی کُل نسل وچ قائم رہے۔ نہ صرف اوناں نال جیڑے شریعت دے ماتحت، بلکہ اوناں نال وی جیڑے ابراہام وگرے ایمان ولے۔ اوہ ساڈے ساریاں دا باپ اے۔ ۱۷۔ جیویں لکھیا اے کہ ”میں تینوں بہت ساریاں قوماں دا باپ بنایا۔“ ابراہام اوس دی حضوری وچ رہندا سی۔ ابدے لُٹے بھروسہ کیتا۔ ایہ رب اے جس نے مُردیاں نوں زندہ کیتلتے جیڑیاں چیزاں وجود وچ نئیں سن اوناں نوں ایس طرح سَد دا سی جیویں اوہ موجود۔ ۱۸۔ نا اُمیدی دی حالت وچ اوہ ایمان لیا یا تاں جو اوہ بہت ساریاں قوماں دا پیونہ، جس بارے اُوس نوں دسیا گیا سی کہ ”تیری نسل ایس طرح دی ہووے گی۔“ ۱۹۔ اوہ اپنے مُردہ جتھ دے نال وی اپنے ایمان وچ کمزور نہ ہویا (کیوں جو اوہ کوئی ۱۰۰ سال دا سی)۔ اُونوں پتہ سی کہ سارے دا رحم تقریباً جان اے۔ ۲۰۔ پر رب دے وعدے دے سبب ابراہام نے ایمان لُٹے شک نئیں کیتا، بلکہ ایمان وچ مضبوط ہوک خُدا دی تعریف کیتی۔ ۲۱۔ اُنھوں پورا یقین سی کہ جس دا وعدہ رب نے کیتا اے اوہ اُوس نوں پورا کرن وچ قادر اے۔ ۲۲۔ ایس لئی ایہ وی اُوس دے لئی راستبازی گنیا گیا۔ ۲۳۔ ہن ایہ گل صرف اوس دی بھلائی لئی نئیں لکھی گئی کہ اوس دی راستبازی نوں گنیا گیا۔ ۲۴۔ اے ساڈے لئی وی اینج ای اے اسی جیڑے اوس نے ایمان لے لُٹے، جنہ ساڈے رب یسوع نوں مُردیاں وچوں زندہ کیتا۔ ۲۵۔ اوہ ساڈے گناہواں دے بدلہ حوالہ کر دتا گیلے سانوں راستباز ٹھہراؤن لئی زندہ کیتا گیا۔

۱- کیوں جو اسی ایمان دے وسیلہ راستباز ٹھہرے ، اسی خُدا دے نال خُداوند یسوع مسیح دے وسیلہ صلح رکھہ۔^۲ اُبدے ذریعہ 5
 ساڈی وی اُس تک رسائی ہے ایمان دے ذریعہ فضل وچ جس دے وچ اسی قائم ہاں۔ اسی خُدا دے جلال دی اُمید لُہ خوشی
 مناندے آن۔^۳ صرف ایہو نہیں بلکہ اسی مصیبتاں وچ وی خُوش ہوندے آن۔ جاننے آن کہ مُصیبت صبر پیدا کردی اے۔^۴ صبر توں کردار
 تے کردار توں اُمید پیدا ہندی اے۔^۵ اُمید تہانوں مایوس نہیں کر دی کیوں جو رُوح القدس جیڑا سانوں دتا گیا اے اوس دے سبب خُدا
 دی محبت خُدا دی محبت ساڈے دلاں وچ لدی گئی اے۔^۶ جدوں اسی کمزور پی ساں، بالکل ٹھیک اُسے ویلہ مسیح سادے دیناں لئی
 مر گیا۔^۷ کسے راستبازی لئی وی کوئی مُشکل نال جان دے گا۔ پر، شائد، کسے چنگ آدمی لئی کوئی مرن دی جُرت کر جلے۔^۸ پر خُدا
 اپنی محبت دا ثبوت ایس طرح دیندا اے کہ جدوں اسی گناہگاری ساں، مسیح نے اپنی جان ساڈے لئی دے دتی۔^۹ تہن جدوں اسی اوس
 دے خُون دے وسیلہ راستباز ٹھہرے ، ایس دے سبب اسی خُدا دے فہر توں بچ جاواں گے۔^{۱۰} بہاویں اسی اُبدے دُشمن سی ، فیر وی
 خُدا نال اوس دے بیٹے دے وسیلہ ساڈا ملاپ ہو گیا۔ ایس ملاپ ہون دے بعد اُبدی جان دے وسیلہ اسی ضرور بچ جاواں گے۔^{۱۱} صرف ایہو
 نہیں بلکہ اپنے خُداوند یسوع مسیح دے سبب جس دے وسیلہ نال ساڈا خُدا ملاپ ہو گیا اسی خُوشی مناندے آن۔^{۱۲} تے فیر اک بندے دے
 ذریعہ گناہ دُنیا وچ آیا، تے گناہ دے سبب موت آئی۔ تے موت سارے آدمیاں وچ پھیل گئی، کیوں جو سبب گناہ کیتا۔^{۱۳} شریعت دے آؤن
 تک گناہ دُنیا وچ موجود تھی، پر جتھ شریعت نہیں اوتھ گناہ نہیں گنیا جاندا۔^{۱۴} تاں وی، آدم توں لے کے موسیٰ تک موت نے اوہناں لُہ وی
 بادشاہی کیتی، جنانہ آدم دی نافرمانی دی طرح گناہ نہیں سی کیتا، جیڑا آؤن ولے دی مثال سی۔^{۱۵} پر فضل دی نعمت دا اوہ حال
 نہیں جیڑا قصور دا اے۔ کیوں جو اگر اک بندہ دے قصور دی وجہ نال بہت سارے مرجان، تاں خُدا دا فضل تے ابدی جو بخشش اک ای
 آدمی یعنی یسوع مسیح دے فضل نال پیدا ہوئی، بہت ساریاں نوں ملے گی۔^{۱۶} تے اگر بخشش اک آدمی دے گناہ کرن دا انجام ہویا۔
 کیوں جو اک قصور دے سبب سزا دا حکم ہوئے عزاب لایا پر بہت سارے قصوراں دی ایسی بخشش ملی کہ لوک راستباز ٹھہر لے گئے۔
 ۱۷- پر اگر، اک آدمی دے قصور کرن دے سبب موت نے اک دے ذریعہ بادشاہی کیتی، تے فیر جنان لوکاں نوں فضل تے راستبازی دی ڈھیر
 ساری بخشش لی اوہ اک شخص یعنی یسوع مسیح دے وسیلہ بادشاہی کرن گے۔^{۱۸} فیر جیویں اک قصور دے سبب سارے لوکاں لُہ
 سزا دا حُکم ہو گیا ایس طرح ای راستبازی دے اک کم دے وسیلہ لوکاں نوں ایسی نعمت ملی جس توں زندگی پان۔^{۱۹} کیوں جو جس
 طرح اک آدمی دی نافرمانی نال بہت سارے لوک گناہگار ٹھہرے اوسے طرح اک فرمانبرداری نال بہت سارے لوک راستباز ٹھہرن گے۔
 ۲۰- فیر، وچ شریعت آگئی کہ گناہ زیادہوجان۔ پر جدوں گناہ زیادہوگئے اوتھ فضل اوس توں وی زیادہوگیا۔^{۲۱} جیویں گناہ دے سبب
 موت نے بادشاہی کیتی اوسے طرح فضل وی ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے وسیلہ ہمیشہ دی زندگی لئی راستبازی دے ذریعہ بادشاہی
 کرے گا۔

۱۔ فیر اسی کی کیے؟ کی اسی گناہ کر دے جائیہ کہ فضل زیادہ ہو؟ ۲۔ کدی نہیں۔ اسی جیڑے گناہ کرن دی وجہ نال مر گئے، اسی آئندہ 6 کیوں اوس وچ زندگی گزارئی؟ ۳۔ کی اسی جانے کہ اسی جناں وی یسوع مسیح وچ شامل ہون دا بپتسم لیا، اسی ابدی موت وچ شامل ہون دا بپتسم وی لیا؟ ۴۔ ابدی موت دے بپتسم وچ شامل ہون نال اسی ابدے نال دفن ہوئے۔ ایہ ایس لئی ہویا تاں جو جویں مسیح باپ دے جلال دے سبب مُردیاں وچوں زندہ کیتا گیا، اوسہ طرح اسی وی نویں زندگی وچ چلئے۔ ۵۔ تاں جے اسی اوس دی موت دی مشابہت نال اوس نال جڑ گئے، ایس طرح اسی ابدے جی اُٹھن وچ وی اوس نال جڑے آں۔ ۶۔ سانوں ایہ پتہ اے کہ ساڈی پرانی انسانیت اوس نال صلیب لے جڑ گئی تاں جو گناہ دا بدن تباہو جئے۔ ایہ اسی لئی ہویا کہ اسی اگوں توں گناہ دی غلامی وچ نہ رہے۔ ۷۔ اوہ جیڑا مر گیا اوہ گناہ توں بری ہو کے راستباز ٹھہریا۔ ۸۔ پر اگر اسی مسیح نال مر گئے، ساڈا ایمان اے کہ اسی ابدے نال جیاں گے وی۔ ۹۔ سانوں پتہ اے کہ جدوں مسیح مُردیاں وچوں جی اُٹھیلے فیر دوبارہ نہیں مرے گا۔ موت دا اوس لے کوئی اختیار نہیں۔ ۱۰۔ کیوں جو مسیح مربیۃ اوہ گناہ دے سبب مرے۔ اوہ فیر وی ہن جدوں اوہ زندہ اے، خُدا لئی جیندا اے۔ ۱۱۔ ایسہ طرح اسی وی اپنے آپ نوں گناہ دے سبب مُردہ پر خُدا دے سبب یسوع مسیح وچ زندہ سمجھو۔ ۱۲۔ ایس لئی گناہ توں اپنے فانی جسم وچ بادشاہی نہ کرن دیو، تاں جو اسی اوس دیاں جسمانی خواہشاں دے تابعداری نہ کرو۔ ۱۳۔ اسی اپنے جسم دے حصہ ناراستی دے ہتھیار ہون لئی گناہ دے حوالہ نہ کرو۔ بلکہ مُردیاں وچوں زندہ سمجھ کے اپنے آپ نوں خُدا دے حوالہ کرو۔ اپنے جسم دے حصہ راستی دے استعمال لئی خُدا نوں پیش کرو۔ ۱۴۔ اپنے لے گناہ توں بادشاہی نہ کرن دیو کیوں جو اسی شریعت دے ماتحت نہیں بلکہ فضل دے ماتحت ہو۔ ۱۵۔ فیر کی ہویا؟ کی اسی ایس لئی گناہ کر دے جائیہ کہ شریعت دے ماتحت نہیں بلکہ اسی فضل دے ماتحت آں؟ شاید بالکل نہیں۔ ۱۶۔ کی اسی نہیں جان دے کہ جس دی تابعداری لئی اسی اپنے آپ نوں غلاماں دی طرح حوالہ کر دیندے او، اُسے دے ای غلام ہو؟ اے بالکل سچ اے کہ اگر تسی گناہ دے غلام ہو اوس دا نتیجہ موت اے، یاں ، تابعداری دے جس دا نتیجہ راستبازی اے۔ ۱۷۔ پر خُدا دا شکر اے کہ اسی گناہ دے غلام ہو کے وی اُٹھن دل توں اوس تعلیم دی تابعداری کیتی جس دا خاکہ تہانوں پیش کیتا گیا۔ ۱۸۔ اسی گناہ توں آزاد ہو گئے اسی راستبازی دے غلام بن گئے۔ ۱۹۔ میں تہاڈی انسانی کمزوری دے سبب اک انسان دی طرح گل کردا آں۔ جیویں اسی اپنے جسم دے حصہ ناپاکی دے بدی دی غلامی لئی دے دیتے اوسہ طرح ای ہن اپنے جسم دے حصہ پاک ہون لئی راستبازی دی غلامی وچ دے دو۔ ۲۰۔ کیوں جو اسی گناہ دے غلام سی، اسی راستبازی توں آزاد سی۔ ۲۱۔ اوس وقت، اوناں گلاں توں تہانوں کی پھل ملیا جاناں توں اسی ہن شرمندہ ہو؟ کیوں جو اوناں دا نتیجہ موت اے۔ ۲۲۔ پر ہن اسی گناہ توں آزادی پاک خُدا دی غلامی وچ آگئے، تہانوں اپنا پھل ملیا تاں جو پاک ہو جاؤ۔ جس دا نتیجہ ہمیشہ دی زندگی اے۔ ۲۳۔ کیوں جو گناہ دی مزدوری موت اے پر خُدا دی بخشش ساڈے خُداوند یسوع مسیح وچ ہمیشہ دی زندگی اے۔

۱۔ بھراؤ! تُسی جاندے او (مین اوناں لوکاں نال ل کرنا جیڑے شریعت نوں جاندے) ک شریعت دا اختیار انسان دے زندہ رہن تیک 7
 رندہ اے۔ ۲۔ شادی شدہ عورت شریعت دے مطابق اپنہ خاوند دی پابند اے جدوں تیک او زندہ اے۔ پر خاوند دے مرن تو بعد او شادی
 دی شریعت توں آزاد ہو جاندی اے۔ ۳۔ پر اپنہ خاوند دی زندگی دے دوران اگر او کسے دوجے بندے نال رندی اے تے حرامکار سمجھی
 جاوے گی۔ پر اپنہ خاوند دے مرن توں بعد شریعت توں آزاد ہو جاندی اے ایس صورت وچ اگر او کسے دوسرے بندے نال رندی اے تے
 حرامکار نی۔ ۴۔ ایس لئی بھراؤ مسیح دے بدن دے وسیلہ نال تُسی شریعت لئی مُردہ ہو۔ تاکہ تُسی اک دوجے وچ مل جاؤ جیڑا مُردیاں
 وچوں زندہ کیتا گیا اے تاکہ اسی خُدا لئی پھل پیدا کرئیے۔ ۵۔ جدوں اسی جسمانی سارے گناہ آلودہ تا تیراں شریعت دی وجہ نال پیدا ہوکے
 ساڈھ وچ موت دا پھل پیدا کردیاں سن۔ ۶۔ پر ہن اسی شریعت توں آزاد ہو گئے ہاں جیڑی چیزے سانوں قید کیتا سی اودھ مطابق اسی
 مر گئے آتہن روح دے نئے جان نال خدمت کریئے نہ کہ پرلہ لفظاں نال۔ ۷۔ فیر اسی کیہ آکھیتی؟ کی شریعت گناہ اے؟ بالکل نہیں۔ مین
 گناہ نوں کدی نہ جاندا اگر شریعت نہ بیان کر دی کہ لالچ نہ کر۔ ۸۔ پر گناہ دُکھاں دے ذریعہ موقع پاکے میرے وچ ہر طرح دا لالچ پیدا کر
 دتا کیوں جو شریعت دے بغیر گناہ مُردہ اے۔ ۹۔ اک ویلہ شریعت دے بغیر میں زندہ ساں جدوں حکم آیتے گناہ زندہ ہو گیا ۱۰۔ اے میں مر
 گیا تے حکم جیڑا زندگی لے کے آیا میرے لئی موت دا سبب بن گیا۔ ۱۱۔ کیوں جو گناہ حکم دے ذریعہ موقع پلکے مینوں دھوکا دتے حکم
 نے مینوں ہلاک کر دتے۔ ۱۲۔ پس شریعت پاک اے تے حکم راست، پاک تے اچھا اے۔ ۱۳۔ پس کی اچھی چیز میرے لئی موت بن گئی اے؟
 ہر گز ایس طرح نہیں پر گناہ پر اچھی چیز دے ذریعہ موت پیدا کرکے مینوں ہلاک کر دیتا۔ ۱۴۔ اسی جاندے ہاں کہ شریعت روحانی اے
 پر مین جسمانی ہارے گناہ دی غلامی لئی وکیا ہوا۔ ۱۵۔ کیوں جو کجھ مین کرنا آں پس اونوں واقعی نہیں سمجھدے جو کجھ میں
 کرنا چاہتا مین نہیں کر دتا او کرنا جدے توں مینوں نفرت اے۔ ۱۶۔ پس مین او کرنا جیڑا میں نہیں کرنا چاہندا۔ مین شریعت نال
 اتفاق کرنا کہ شریعت اچھی اے۔ ۱۷۔ پر ہن اے مین نہیں جیڑا کردا اے بلکہ گناہ اے جو میرے وچ وسدا اے۔ ۱۸۔ مین جاننا ہاں کہ
 میرے جسم وچ کوئی نیکی نہیں کوئی نیکی کرن دی خواہش تے موجود اے نہیں کر سکدا۔ ۱۹۔ کوئی وی نیکی جیڑی مین کرنا چاہتا
 نہیں کردا پر بُرائی جو مین نہیں کرنا چاہندا ہو جاندی اے۔ ۲۰۔ تہن میں او کرنا جو مین نہیں کرنا چاہندا اے کرن والا مین نہیں پر
 گناہ اے جیڑا میرے وچ وسدا اے۔ ۲۱۔ سو مین اپنہ وچ ایسی شریعت محسوس کرنا کہ جدوں مین نیکی کرنا چاہتا بدی میرے وچ آ
 موجود ہندی اے۔ ۲۲۔ پر مین خُدا دی شریعت جیڑی انسان دے اندر وے اودے نال خوش آں۔ ۲۳۔ پر مین اپنہ جسمانی اعضا وچ اک
 مُختلف شریعت ویکھنا آں۔ اے میرے ذہن دے وچ نیوی شریعت دے خلاف لڑدی اے گناہ دی شریعت جیڑی میرے جسمانی اعضا وچ
 موجود اے مینوں قید کر لیندی اے۔ ۲۴۔ مین اک مصیبت ذہ آدمی ہاں۔ کون مینوں ایس موت دے جسم توں چھٹلے گا؟ ۲۵۔ پر مین
 خُداوند یسوع مسیح دے وسیلہ نال خُدا دا شکر ادا کرنا۔ پر مین عقل دے مطابق خُدا دی شریعت دا پر جسم دے مطابق گناہ دی
 شریعت دا محکوم ہاں۔

۱- ایس لئی جیڑے یسوع مسیح وچ آگئے اوناں لے سزا دا حکم نہیں۔^۲ کیوں جو یسوع مسیح وچ آون نال زندگی دی روح دی شریعت تہ تاونوں گناہ موت دی شرع تون آزاد کر دتا اے۔^۳ جے جو کجھ شرع، جسم وچوں کمزور ہون دی وجہ تون نہ کر سکی، او خُدا نے کیتا۔ اوسے اپنے پتر نون گناہگار جسم وچوں با مشابہ بناکے گناہ دی قیمت چکان لئی گلیتہ اوفہ گناہ نون جسم وچ سزا دتی۔^۴ اوفہ ایہ ایس لئی کیتا تان جو شرع دیاں ساڈے لئی شرطائے تقاضہ پورے ہون۔ اسی، جیڑے جسمانی لوکاں وانگر نہیں چل دے پر روحانیاں وانگر۔^۵ جیڑے جسم دے مطابق زندگی گزار دے، اوناں دا دھیان جسمانی شیواں ول لگا رہندا اے پر او جیڑے رُوح دے مطابق زندگی گزار دے، اوناں دا دھیان رُوحانی شیواں ول رہندا اے۔^۶ جسم ول دھیان موت اے رُوح ول دھیان زندگی، اطمینان تہ سلامتی اے۔^{۷-۷} جسمانی کماں تہ ضرورتاں ول دھیان خُدا دی مخالفت اے کیوں جو او نہ خُدا دی شرع دے مطابق اے نہ ای ہو سکی اے۔^۸ جیڑے جسم وچ جسمانی کماں وچ زندگی گزار دے، او خُدا نون خوش نہیں کر سکدے۔^۹ پر ایہ سچ اے کہ خُدا دا رُوح تواڈے وچ رہندا اے تہ ئسی رُوحانی او، جسمانی نہیں۔ جان لو، جے کس کول مسیح نہیں تہ او اودا نہیں۔^{۱۰} جے مسیح تواڈے اندر اے ایہ جسم گناہ دے لحاظ نال مُردہ اے، پر راستبازی دے لحاظ نال رُوح زندہ اے۔^{۱۱} تہ جے اودا رُوح جے یسوع نون مُریاں وچوں زندہ کیتا اے، تواڈے وچ رہندا اے تہ او جے مسیح نون مُریاں وچوں زندہ کیتا اے تواڈے فانی جسم نون وی اپنی رُوح نال زندہ کرے گا جیڑی تواڈے وچ رہندی اے۔^{۱۲} ایس لئی پرائو، اسی مقروض ہاں پر جسم دے نہیں کہ اودے مطابق زندگی گزاریہ۔^{۱۳} جے ئسی جسم دے مطابق زندگی گزار دے اوفہ مرن ولے او، پر جے رُوح دے مطابق اوفہ ئسی جسمانی کماں نون مار دیوگتہ ئسی زندہ روگ۔^{۱۴} تہ جے وی خدا دی رُوح دی ہدایت نال چل دے او خُدا دے پترے۔^{۱۵} کیوں جو تاونوں او خُدا دا رُوح نہیں ملیا جیڑا تاونوں غلام بنلے تہ ئسی ڈر دے رو۔ پرلے پالک ہون دا رُوح جدی وچ نال اسی ابا یعنی اے باپ پکار سکدے۔^{۱۶} تہ رُوح ساڈی اپنی رُوح دے نال مل کے گواہی دیندا اے کہ اسی خدا دے پتر ہاں۔^{۱۷} تہ جے اسی اودے پتر آتے اسی وارس۔ وی آں یعنی خُدا دے وارس۔ مسیح دے ہم میراس۔ وی آں۔ پر ایس شرط دے نال کہ اودے نال دُکھ اُٹھائے تان جو اودے نال جلال وی پایہ۔^{۱۸} میں سمجھنا وان کہ ایس زملہ دے دُکھ درد ایس لایق نہیں کہ اوناں دا مقابلہ اوس جلال نال کیتا جاوے جیڑا ساڈے لے ظاہر ہون والا اے۔^{۱۹} کیوں جو مخلوقات اُمید لاکھ صبری نال خُدا دے پتران دے آون دے وقت دا انتظار کر دیاں۔^{۲۰} کیوں جو مخلوقات نون فضول گلاں دے تابع کر دتا گیا سی تہ اپنی مرضی نال نہیں پر اودی مرضی نال جے اک خاص اُمید تون اینوں ایس طرح بنایا اے۔ مجھ ٹک بعد والا حرف گوگل اُردو میں نہیں ملا۔^{۲۱} ایس لئی کہ خلقت وی جھوٹ دی غلامی تون چھٹکارا پاکے تہور دے فرزندناں دے جلال دی آزادی وچ شامل ہو جلتے۔^{۲۲} کیوں جو اسی من دے ہاں کہ ساری خلقت اے وی کراہندی پئی اے تہ اینوں حلہ وی جمن دیاں پیڑاں لگیاں ہویاں۔^{۲۳} ایتھوں تک ای نہیں بلکہ اسی جیڑے رُوح دے پہلے پھل رکھدے آں، اپنے آپ وچ کراہندے آں تہ پالک ہون لئی یعنی اپنے بدن دی رائی چاہندے ہاں۔^{۲۴} ایس لئی سانوں پکی اُمید وچ نجات ملی۔ پر جس چیز دی اُمید اے اگر او نظر آ جلتے او اُمید کیسی؟ تہ کون اے جیڑا اودی اُمید کرے جو او ویکھ دا اے۔^{۲۵} پر جو دسدا نہیں تہ اسی اودی اُمید کریہ تہ اسی صبر نال اونوں اڈیک دے ہاں۔^{۲۶} ایس طرح رُوح وی ساڈی کمزوری وچ ساڈی مدد کر دا اے۔ کیوں جو سانوں نہیں پتہ کہ سانوں کیوں دُعا کرنی چاہی اے۔ پر رُوح خود بیان تون بار سسکیاں بھر بھر کے ساڈی سفارش کر دا اے۔^{۲۷} او جیڑا دل دی چھان بین کردا اے، او رُوح دے خیال نون جاندا اے۔ ایس لئی او خُدا دی مرضی نال مقدساں دی تہارت وی شفاعت کردا اے۔^{۲۸} سانوں پتہ اے کہ ساریاں چیزاں مل کے خُدا نون پیار کرن والیاں لئی بھلائی پیدا کر دیاں۔ [نوٹ: ایدی جلتے کہ او اُناں لئی ساریاں چیزاں وچ بھلائی پیدا کردا اے۔ کجھ پُرنے ترجمیاں وچ لکھیا اے کہ ساریاں شیواں مل کے بھلائی پیدا کر دیاں۔] اُناں لئی جو اودے مقصد لئی بُللے گئے۔^{۲۹} ایس لئی کہ او جنان نون پہلاں تون جاندا سی، اوناں نون پہلاں تون مقرر کیتا۔ تان جو اودے پتر دے ہم شکل ہون تہ او بہت سارے پراواں وچ پلوٹھا ہووے۔^{۳۰} جنان نون پہلاں تون مقرر کیتا، اوناں نون بُلایا وی تہ جنان نون بُلایا، اوناں نون راستباز وی تہ پراہیا تہ جنان نون راستباز تہ پراہیا اوناں نون جلال وی بخشیا۔^{۳۱} تہ اسی ایناں گلاں بارے کی کہ؟ جے خُدا ساڈے ول اے تہ ساڈا مخالف کون ہو سکدا اے؟^{۳۲} او جے ساڈی خاطر اپنے پتر نون وی نہ چھڈیا بلکہ ساڈے لئی حوصلہ کر دتا تہ کیوں نہ اودے نال سانوں ساریاں چیزاں مفت دیوے گا؟^{۳۳} کون ای جیڑا خُدا دے جُنبھیاں لے الزام لاوے گا؟ خُدا او اے جیڑا اوناں نون راستباز تہ پراہیا اے۔^{۳۴} کون اے جو مجرم تہ پراوے گا؟ یسوع مسیح او اے جیڑا مر گیا۔ اودے تون ودھ کے کہ مُردیاں وچوں جی اُٹھیا تہ خُدا دے سچتھ بیٹھا ساڈی سفارش کر دا اے۔^{۳۵} مسیح دی محبت تون سانوں کون جُدا کر سکدا اے؟ مصیبت یا تنگی یا ظلم یا کال یا ننگا پن یا خطرہ یا تلوار؟^{۳۶} کیوں جو لکھیا اے، اسی تیری خاطر پر ویلہ جان تون مارے جاندا اے۔ سانوں ذبح کرن والی بھیدناں دے برابر سمجھیا گیا۔^{۳۷} پر ایناں ساریاں حالتاں وچ اسی کسے وی فتح تون ودھ کے آں، پر اودے وسیلے جیڑا سانوں پیار کر دا اے۔^{۳۸} کیوں جو میں اے من دا ہاں کہ نہ ای موت، نہ ای زندگی، نہ فرشتہ، نہ حکومتاں، نہ موجودہ وقت دیاں چیزاں، نہ آئون والیاں شیواں، نہ طاقتاں،^{۳۹} نہ بُلندیاں، نہ ای پستیاں، نہ ای بنائی ہوئی کوئی شے، خُدا دی محبت تون جیڑی ساڈے خُداوند یسوع مسیح وچ اے، سانوں جُدا کر سکی اے۔

¹۔ مسیح وچ میں تواڈے نال سچ بولدا ہاں۔ جھوٹ نہیں۔ پاک رُوح دے نال میں اپنے ضمیر وچ گواہی رکھ دا آں۔^۲۔ ک میرے دل وچ جُوکھا دکھتے نا مکن والا درد اے۔^۳۔ میں پراواں توں جیڑے گوشتتہ نسل دی رُوح نال میرے، دی خاطر خواہش رکھ دا واں ک لعنتی ٹھہراتے یسوع توں دُور ہو جاواں۔^۴۔ او اسرائیلی، پالکتہ جلالی، عہد، شریعت دا تحفہ، رب دی بندگی و وعدے ایناں دے نال۔^۵۔ جسم دے اعتبار توں یسوع وی ایناں دے پیٹو دادے دی نسل توں اے، جیڑا ساریاں دا رب اے۔ اودی تمجید ہمیشہ تک ہندی رہے۔ آمین۔^۶۔ پر ایس طرح وی نہیں پئی رب دے وعدے پورے نہیں ہوئے۔ کیوں جو اسرائیل وچوں پر کوئی اسرائیلی نہیں۔^۷۔ اے نہ ای ابراہام دی ساری نسل صیح طورے اودے بچہ/فرزند۔ بلکہ لکھیا اے "صرف اصحاق توں ای نسل کہلاوے گی"۔^۸۔ یعنی جسم توں ہوئے فرزند رب دے فرزند نہیں، بلکہ وعدے دے فرزند نسل کہلاوے گی۔^۹۔ کیوں جو وعدے دا کلام ایہ اے، "میں اوس وقت دے مطابق آواں گلے سارے دے پتر ہووے گا"۔^{۱۰}۔ ایہو نہیں بلکہ ایس توں بعد رب دی اک بندے یعنی ساڈے پیٹو اصحاق توں حاملہوئی۔^{۱۱}۔ حلہ تک بچہ پیدا نہیں ہوئے سن ک او کوئی نیکی یا بدی دے کم کر دے۔ رب دا ایہ ارادہ کماں دی وچ نال نہیں سی بلکہ اودی مرضی قائم رہے۔ اودی وچ توں جنہ کہیا سی۔^{۱۲}۔ اونوں ایہ کہیا گیا سی، "وڈا نک دی خدمت کرے گا"۔^{۱۳}۔ ایس طرح وی لکھیا گیا اے، "یعقوب نوں میں پیار کیتا پر عیسو توں نفرت"۔^{۱۴}۔ فیر اسی کی کہیئے؟ کی رب نا انصاف اے؟ بالکل نہیں۔^{۱۵}۔ کیوں جو او موسیٰ نوں کہندا اے، "جدا تے میں رحم کرنا، رحم کرنا گاتے جدا تے ترس کھانا اے ترس کھاواں گا"۔^{۱۶}۔ ایس لئی، ایہ نہتے کسے دی مرضی تے اے نہتے نہ ای کسے دی دوڑ پچ تے ہوندا اے۔ بلکہ رب دی مرضی توں جیڑا رحم وکھاندا اے۔^{۱۷}۔ کیوں جو کتاب مقدس وچ فرعون نوں کہیا گیا اے ک، "میں تینوں صرف ایس واسطے کھڑا کیتا اے ک میری قدرت تیرے توں ظاہر ہووے ساری زمین تے میرا ناں پہچانیاں جاوے"۔^{۱۸}۔ ایس واسطے رب جدا تے چاہندا اے رحم کر دا اےتہ جنوں چاہے صدی بنا دیندا اے۔^{۱۹}۔ تسی مینوں کہوگے، "فیر او غلطی کیوں تلاش کردا اے؟ اودے وچ جیڑا اودی مرضی دے خلاف کھلووے؟"۔^{۲۰}۔ ایہدے برعکس، اے انسان توں پس کون جو رب کولوں جواب منگدا ایہ؟ کی خلق کیتی ہوئی کوئی شہ خالق کولوں، جنہ اونوں خلق کیتا اے، ایہ کہہ سکتی اے ک، "پئی توں مینوں انج دا کیوں بنایا اے؟"۔^{۲۱}۔ کی کمبار نوں مٹی تے اختیار نہیں ک اک مٹی دے لونڈے توں اک خاص پانڈا بنا دےتے اوسے مٹی توں اک عام استعمال دا پانڈا بنا دے؟۔^{۲۲}۔ کی حیرانی اے جے رب اپنا قبرتہ اپنی طاقت وکھونا چاوےتہ تباہی لئی، قبر ظاہر کرن ولے بنلے ہوے پانڈے، نال برداشتتہ صبر وکھاوے۔^{۲۳}۔ کی پتہ ک اوتہ رحم دے پانڈیاں نال اپنا جلال ظاہر کرن لئی کیتا ہووے۔ جیڑے اوتہ اپنے جلال لئی پہلاں توں تیار کیتے۔^{۲۴}۔ کی پتہ ک اوتہ ساڈے ای لئی تیار کیتےہوں جنہاں نوں بُلایا گیا اے۔ نہ صرف یہودیوں وچوں بلکہ غیر قوماں وچوں وی۔^{۲۵}۔ جیویں ہوسیع وی کہندا اے، "میں اپنے لوکاں نوں بُلایاں گا جیڑے میرے لوکی نہیں سن۔ میں اوناں نوں پیار کران گا جیڑے میرے پیارے نہیں سن"۔^{۲۶}۔ فیر اوتہ ای جتہ اوناں نوں کہیا گیا سی ک، "تسی میرے لوک نہیں"۔ اوسے تہاں تے ای کہیا جاوے گا، "زندہ رب دے پتر"۔^{۲۷}۔ یسوع، اسرائیل نوں لے کے روندنا اے، "حالان ک اسرائیل دی گنتی سمندر دی ریت وانگوں اے پر فیر وی بہت تھوڑے جیڑے بچلے جان گے"۔^{۲۸}۔ کیوں جو زمین دا مالک انصاف کرے گا۔ کاملیت نالے بغیر دیری توں کرے گا۔^{۲۹}۔ جیویں یسوع پہلے وی کہیا اے، "اگر رب الافواج ساڈی نسل نوں نہ بچاوندےتہ اسی سدوم ورگتہ عمورہ دے برابر ہو جانڈے"۔^{۳۰}۔ فیر اسی کی کہواں گے؟ غیر قوماں جیڑیاں راستبازی دی کھوج وچ نہیں سن، اوناں راستبازی حاصل کر لئی۔ راستبازی ایمان دے نال۔^{۳۱}۔ پر اسرائیل جیڑا شریعت دی راستبازی دی تلاش کردا پیا سی او شریعت تک نہ پہنچا۔^{۳۲}۔ کیوں نہیں؟ کیوں جو اوناں نے ایمان دی بجلے کماں نال اودا پیچھا کیتا۔تہ او لڑکھڑوں ولے پتھر توں لڑکھڑا گئے۔^{۳۳}۔ جیویں لکھیا اے، "ویکھو میں صیون وچ لڑکھڑوں والا پتھر تے عزت کرن والی چٹان رکھ دا ہاں۔تہ جو اودے تے ایمان لیاوے گا، شرمندہ نہوے گا"۔

۱- پرائوو، ایہ میرے دل دی خواہش ہے رب توں منت وی اے کہ او نجات پان-۲ میں اوناں دے بارے گواہی دینا ہاں کہ او رب لئی 10 غیرت رکھدے پر سمجھ دے نال نہیں-۳ کیوں جو او رب دی راستبازی دے بارے نہیں جاندے بلکہ اپنے حساب نال ای راستبازی تلاش کردے قائم کردے۔ او اپنے آپ نوں رب دی راستبازی لئی پیش نہیں کردے-۴ کیوں جو، جو کوئی وی ایمان رکھدا اے یسوع اودے لئی شریعت دی راستبازی نوں پورا کردا اے-۵ ایس لئی موسیٰ جس راستبازی بارے لکھیا اے او شریعت توں آوندی اے۔ جو آدمی شریعت دی راستبازی نوں پورا کردا اے، او اوسے راستبازی دے سبب جیوندا روے گا-۶ پر جیڑی راستبازی ایمان دے سبب اے، او ایہ کہندی اے کہ توں اپنے دل وچ ایہ نہ کہہ کہ آسمان لے کون چڑھ گا؟ [یعنی مسیح نوں لے لیاون نوں] ۷- یا اتھا، گہرائی وچ کون جاوے گا؟ [یعنی مسیح نوں مُردیاں وچوں زندہ کرکے لے لیاون نوں]-۸ پر او کی کہندی اے؟ کہ "کلام تواڈے نزدیک اے، بلکہ تواڈے منہ وچ تے تواڈے دلاں وچ اے"-۹ پر جے تسی اپنے منہ توں یسوع دے مالک ہون دا اقرار کرو تے دل وچ یقین رکھو کہ رہنے اونوں مُردیاں وچوں زندہ کر دتے تسی نجات پائوگے-۱۰ کیوں جو انسان دلوں راستبازی لے یقین رکھدا اے تے منہ توں نجات دا اقرار کردا اے-۱۱ کیوں جو پاک کلام کہندا اے، "جو کوئی وی اودے لے ایمان لیاوے گا، او شرمندہ نہوے گا"-۱۲ کیوں جو یہودی تے یونانی وچ کوئی فرق نہیں۔ ایس لئی ایہ مالک سب دا مالک اے۔ اور جو کوئی اونوں یاد کردا اے او اودے لے مہربان ہوندا اے-۱۳ جو کوئی وی رب دے نال نوں یاد کرے گا، او بچ جلتے گا-۱۴ پر جس لے یقین نہیں رکھدے اودا ناں کس طرح لین گے؟ جدے بارے اوناں نے سُنیا ای نہیں اودا یقین کس طرح کرن گے؟ تے جدوں کلام دین والا کوئی نہیں تے سُنن گے کنج؟ ۱۵- تے فیر او تعلیم کس طرح دین گے جدوں تک تعلیم دین لئی بھیجے نہ گئے ہوں؟ کیوں جو ایہ لکھیا اے کہ "خوشخبری دین ولے دے پیر کیا ای خوشنملہ"-۱۶ پر ساریاں نے خوشخبری نوں قبول نہیں کیتا۔ یسوع کہندا اے، "اے مالک، کون اے جیڑا ساڈے پیغام لے ایمان لیاا اے؟" ۱۷- سو ایمان سُنن نال پیدا ہوندا اے تے سُننا مسیح دے کلام توں-۱۸ پر میں کہنا ہاں، "کی اوناں سُنیا نہیں؟" باکل سُنیا۔ "اوناں دی آواز تمام دُنیا تک گئی تے اوناں دے الفاظ دُنیا دی انتہا تک"-۱۹ پر میں اے وی کہواں گا، "کی اسرائیل نوں پتہ نہیں سی؟" پہلے توں موسیٰ کہیا اے، "میں تینوں اودے توں غیرت دواواں گا جیڑی قوم ای نہیں۔ قوم ہون دے ناطے توں سمجھ گا نہیں تے میں تینوں عَصے دی حد تک پلا دیواں گا"-۲۰ یسوع بڑی دلیری نال کہیا، "میں اوناں نوں ملیا جیڑے مینوں لبھ دے نہیں سن۔ میں اوناں لے ظاہر ہویا جیڑے مینوں چاہندے نہیں سن"-۲۱ پر اسرائیل دے حق وچ او ایہ کہندا اے، "میں سارا دن سرکش تے ضدی لوکاں لئی اپنا پتہ ودھائی رکھیا"۔

۱۔ فیر میں کہواں گا، کی ربہ اپنے بندیاں نوں رد کر دتا؟ انج کدے نہوے۔ کیوں جو میں اسرائیلی آں۔ ابراہام دی نسل وچوے۔
 بنجیمنی قبیلہ توں آں۔ ۲۔ رب جنان قوماں نوں پہلاں توں ای جاندا اے، رد نہیں کردا۔ کی ٹسی نہیں جاندے کہ ک بائبل وچ ایلیاہ دے
 بارے کی لکھیا اے؟ جدوں اوتھ اسرائیل دے خلاف رب کولوں کی منگیا؟ ۳۔ مالک، اوناں تیرے نبی مار سٹ۔ تیرے مذبح ڈھا دتے۔ میں
 کلا ای بجیا ہاں۔ او مینوں وی مارن نوں پھر دے۔ میری جان مگر پٹھوئے۔ ۴۔ پر ربہ جواب دتے کہیا، میں ایسے لئی اپنے لئی سات
 ہزار آدمی بچا رکھنے جنہاں بعل دے لگے گوڈے نہیں ٹیک۔ ۵۔ اودوں وی تے اج وی فضل دے وسیلہ کجھ بقایا ہے جو رہ گیا اے۔ ۶۔ فیر اے
 کماں دے وسیلہ نال تے نہوہا بلکہ فضل توں۔ نہیں تے فضل، فضل نہوہا۔ ۷۔ فیر کی نتیجہ نکلیا؟ ایہ کہ اسرائیل جیڑی شہ لہہ دا سی اونوں
 نہ ملی۔ پر چُنیاں ہویاں نوں مل گئی تے باقی سخت دل رہ گئے۔ ۸۔ بالکل جیویں لکھیا اے کہ ربہ اج دے دن تک اوناں نوں سُستی دی
 رُوح دتی تے اکھیاں ایسیاں جیڑیاں ویکھ نہ سکتے کن ایسے جیڑے شہ نہ سکن۔ ۹۔ داود نبی کہندا اے، اوناں دا دسترخوان اوناں لئی
 جالتے پھندا، لڑکھراون والے سزا دا باعث ہو جلتے۔ ۱۰۔ اوناں دیاں اکھیاں لگ پیر ہو جلتے تاں جو او دیکھ نہ سکتے توں اوناں دے لک
 چکے رکھ۔ ۱۱۔ میں کہنا ہاں، کی ایس سارے لڑکھڑاؤں نال او ڈگ پین؟ انج کدی نہوے۔ بلکہ اوناں دی ناکامی توں نجات غیر قوماں
 تیک آئی اے تاں جو اوناں دی غیرت جلگ۔ ۱۲۔ ہُن جے اوناں دی ناکامی ای دُنیا دی دولت اے اوناں دا نقصان غیر قوماں دی دولت تے
 اوناں دی کاملیت کڈی ودھی ہووے گی۔ ۱۳۔ پر ہُن غیر قوماں والیو، میں توڈے نال گلاں کرنا واں۔ جدوں تیک میں غیر قوماں دا
 رُسل رواں گا اپنی خدمت لے فخر کراں گا۔ ۱۴۔ شاید میں گوشت دے ناطہ اپنیاں دی غیرت نوں جگا سکاتے اوناں وچوں کجھ نوں
 بچا سکاں۔ ۱۵۔ کیوں جے اوناں دا انکار کرنا دُنیا نوں ملا دیندا اے اقرار کی نہیں کرے گا۔ کی ایہو نہیں کہ مُردے نوں زندگی دیوے؟
 ۱۶۔ جے نذر دا پہلا پیڑا پاک اے فیر گونیا ہویا سارا آتا وی پاک اے تے جے جڑ مقدس ہوئی تے فیر ہُنیاں وی۔ ۱۷۔ پر جے کجھ ہُنیاں ٹٹ
 گئیاں تے توں جیڑا جنگلی زیتون ایں، اوناں وچ پیوست کیتا گیا ای تے توں زیتون دے درخت دی چنگی جڑ نال جڑ گیاں ایں۔ ۱۸۔ تے
 ایہو ہُنیاں لے گھمنڈ نہ کر۔ پر جے توں گھمنڈ کرنا ای اے سمجھلے کہ توں جڑ نوں نہیں بلکہ جڑ تینوں سہارا دیندی اے۔ ۱۹۔ توں کہ
 سکدا ایں کہ ہُنیاں ایس لئی توڑیاں گئیاں کہ پیوست کیتا جاوے۔ ۲۰۔ ایہ سچ اے کہ اوناں دیہے اعتمادی دی وجہ نال اوناں نوں توڑیا
 گیا۔ پر توں اپنے ایمان دے سبب قائم ایں۔ ایس لئی اپنے بارے اپنا زیادہ گھمنڈ نہ کر بلکہ ڈر۔ ۲۱۔ کیوں جو ربہ جے اصل نوں نہیں چھڈیا
 تے تینوں وی نہیں بخشے گا۔ ۲۲۔ فیر ہُن ویکھ، رب دی مہربانی اودا غضب، غضب یہودیہاں لے، جیڑے ڈگ جاندے۔ پر توڈے لے
 مہربانی ہووے گی۔ مہربانی وچ قائم رہو نہیں تے توانوں وی وڈھ ٹک دتا جاوے گا۔ ۲۳۔ پر جے او اپنیہے اعتقادی توں باز آ جاتے فیر
 پیوست کیتے جان گے۔ کیوں جو رب ایس قابل اے کہ اوناں نوں دوبارہ پیوست کرے۔ ۲۴۔ پر جے ٹسی اوس توں کٹے گئے، او جیڑا قدرتی
 طور تے جنگلی زیتون اے تے اپنی فطرت دے خلاف اصل زیتون وچ پیوست کیتے گئے تے ایہ کنا ای چنگا اے کہ اصل زیتون دی ہُنیاں
 جدوں اپنے ای زیتون دے درخت وچ پیوست کیتیاں جان گئیاں۔ ۲۵۔ پرائو، میں نہیں چاہندا کہ ٹسی ایس راز توں خبر روئے اپنی ای
 سوچ دے مطابق سیلے بنو۔ او راز ایہ اے کہ اسرائیل دے کجھ حصے نوں اودوں تک سخت کیتا گیا اے جد تک غیر قوماں ساریاں اودے
 وچ آ نہ جان۔ ۲۶۔ تاں جو سارا اسرائیل بچ جاوے تے جیویں لکھیا اے، " صیون وچوں چھڈان والا آوندا اے۔ او یعقوب توں ناپاکی دور
 کرے گا۔ ۲۷۔ میرا اودے نال عہد ہووے گا جدوں میں اوناں دے گناہ اوناں توں دُور کر دیاں گا "۔ ۲۸۔ انجیل دے ناطے او توڈے
 دُشمنہ پر چُہ گئیاں دے حساب نال اپنے پٹیو دادے دی نسبت پیارے۔ ۲۹۔ کیوں جو تحفہ رب دی بُلایٹ، لا تبدیلہ۔ ۳۰۔ کیوں جو
 پہلاں ٹسی رب دے نافرمان سو، پر اوناں دی نافرمانی توں توڈے لے رحم ہو گیا اے۔ ۳۱۔ ایس طرح ہُن جیڑے نافرمان یہودیہے اوی
 رحم حاصل کر سکدے، جیڑا توڈے لے ظاہر کیتا گیا اے۔ ۳۲۔ کیوں جو ربہ نافرمانی دے سارے رستے بند کر دتے تاں جو ساریاں
 لے رحم کر سک۔ ۳۳۔ واہ، رب دا علم تے عقل کڈھی ای ڈونگی اے۔ اودا انصاف سمجھ توں پرے اے لہیا نہیں جا سکدے اودیاں
 راہواں تلاش توں پرے۔ ۳۴۔ "کیوں جو کون اے جیڑا رب دے خیال نوں جان دا اے تے کون اے جو اودا مشیر اے۔ ۳۵۔ یا او کون
 اے جنہ رب نوں پہلاں کجھ وی دتا اے پئی رب اونوں واپس کرے۔ ۳۶۔ کیوں جو ساریاں چیزاں اودے ولوں، اودے توں تے اودے لے۔
 اودی تمجید ہمیشہ تک ہوندی رہے۔ آمین!"

۱- اے پرائیو، میں رب دیاں رحمتاں دا واسطہ دے کے توانوں درخواست کر دا ہاں کہ اپنے بدن، ایسی قربانی لئی پیش کرو، جیہڑی 12
زندہ پاکتہ رب نوں قبول اے۔ ایہو جنگی خدمت اے۔ ۲- ایس دُنیا دے وانگوں نہ بنو بلکہ اپنے دماغاں نوں عقل نویں ہو جان نال
تبدیل کر دے جائو۔ ایہ سب ایہ جانن لئی کرو تاں جو رب دی کامل، نیکتہ پسندیدہ مرضی نوں جان سکو۔ ۳- میں اُس فضل نال
جیہڑا مینوں دتا گیا اے، کہندا ہاں کہہر کوئی تواڈے وچوں انج نہ سوچے کہ او ساریاں توں ہُنتی عزت دے لائق۔ بلکہ عقل نال سوچن،
پئی رب بنے ساریاں نوں کجھ نہ کجھ ایمان دتا اے۔ ۴- کیوں جو جیویں ساڈے جسم دے ہُنت سارے مختلف حصے پر ہر حصہ دا کم اکو
جیا نہیں۔ ۵- ایس طرح ای، اسی جیہڑے ہُنت سارے آں، یسوع وچ اک بدن تے آپس وچ اک دوچ دے حصاں۔ ۶- اُس فضل دے مطابق
جیہڑا سانوں دتا گیا اے، ساڈے کول وکھریاں وکھریاں نعمتاں۔ اگر تواڈے کول نبوت اے اونوں اپنے ایمان دے اندازے نال استعمال
کرو۔ ۷- اگر اک کول خدمت دی نعمت اے او خدمت کرے۔ اگر اک کول تعلیم دی نعمت اے او تعلیم دے۔ ۸- اگر کسے کول حوصلہ
ودان دی نعمت اے حوصلہ وڈلے۔ اگر کسے کول سخاوت دی نعمت اے او دل کھول کے دے۔ اک کول راہنمائی دی نعمت اے او بڑے
دھیان نال راہنمائی کرے۔ ۹- فریب توں بغیر محبت کرو۔ بُرائی توں نفرت کرو۔ اچھائی نوں پھڑی رکھو۔ ۱۰- پراواں والی محبت نال
اک دوچ نوں پیار کرو۔ غیرت نال اک دوچ دا لحاظ کرو۔ ۱۱- کوشش کرن وچ شستی نہ کرو۔ رُوح وچ سرگرمی مالک دی خدمت
کرو۔ ۱۲- اُمید وچ خوش، مصیبت وچ صبر، دُعا وچ وفادار رہو۔ ۱۳- مقدساں دیاں ضرورتاں دا خیال رکھو۔ خاطر تواضع دیاں راہواں
لہو۔ ۱۴- اپنے ستاؤں والیاں لئی برکت چاہو۔ برکت چاہو لعنت نہ کرو۔ ۱۵- جیہڑے خوشیہ اونان نال خوشی منائوتہ روں والیاں نال
رہو۔ ۱۶- ہر اک نال اکو جیا شلوک کرو۔ تواڈی سوچ وچ تکبر نہ آوے۔ ماڑیاں نوں قبول کرو تے اپنے آپ نوں دانا نہ سمجھو۔ ۱۷- بدی دا
جواب بدی نال نہ دیو۔ سارے لوکاں دی نظراں وچ چنگ کم کرو۔ ۱۸- جتھوں تک ہو سکے ٹسی اپنے ولوں ساریاں لوکاں نال امن نال
رہو۔ ۱۹- اے پیاریو، اپنا بدلہ نہ لو۔ رب دے غضب نوں موقع دو۔ کیوں جو کلام وچ لکھیا اے، "بدلہ لینا میرا کم اے، بدلہ میں ای لاں گا"
رب کہندا اے۔ ۲۰- تیرا دُشمن بھوکا اے توں اُونوں کھانا کھواتے جے او پیاسا اے توں اونوں پانی پیا۔ کیوں جو ایہ کرن نال توں
اُودے سر لُٹے اگ دے انگاریاں ڈھیر لاویں گا۔ ۲۱- بدی نوں پسند نہ کر بلکہ نیکی نال بدی لُٹے غالب آ۔

۱- ہر اک اعلیٰ حکومتاں دے تابع روے۔ کیوں جو کوئی حکومت نہیں جیٹری رب ولوں نہیں۔ جیٹری حکومتاں وچہ او رب ولوں 13 مقرر کیتہوئے۔ ۲- جیٹرا اوناں حکومتاں دی مخالفت کر دا اے او رب دے حکماں دی مخالفت کر دا اے جیٹری مخالفت کردے، او سزا پان گے۔ ۳- کیوں جو نیکیاں سہ سبب نہیں بلکہ بدی دے سبب حاکماں توں خوف کھادا جاندا اے۔ کی ٹسی حکومت توں نڈر رنا چاندے اوگتہ فیر نیکی کروتہ تواڈی تعریف کیتی جاوے گی۔ ۴- او تیرے چنگ لئی رب دا خادم اے۔ پر اگر توں بدی کریں تہ ڈر۔ کیوں جو اونه تلوار بغیر وجہ دے نہیں چُکی ہوئی۔ او رب دا خادم اے اپنے غضب دے مطابق بدی دی سزا دیندا اے۔ ۵- ایس لئی ٹسی تابعدار رہو۔ او دے غضب دے سبب نہیں بلکہ اپنے ضمیر دے سبب وی۔ ۶- ایس لئی ٹسی خراج وی دیندے او کیوں جو او رب دے خادمہ۔ او ہر ویلہ ایس کم وچ لگ رہندے۔ ۷- ساریاں دے حق دا خیال رکھو۔ جنوں خراج دینا چاہی دا اے، خراج دیو۔ جنوں چُنگی دینی چاہی دی اے، اونوں چُنگی دیو۔ جدے کولوں ڈرنا چاہی دا اے او دے کولوں ڈرو۔ جدی عزت کرنی چہی دی اے اویدی عزت کرو۔ ۸- آپس دی محبت دے علاوہ کسہ دے فرضدار نہ بنو۔ جیٹرا گوانڈی نال پیار کردا اے اونه شریعت نوں پورا کیتا۔ ۹- رب دے حکم: زنا نہ کر۔ قتل نہ کر۔ چوری نہ کر۔ لالچ نہ کر۔ ایناں توں علاوہ جہ حکمہ اونا سب دا خلاصہ اک ای گل وچ اے پئی اپنے گوانڈی نوں اپنی مانندیار کر۔ ۱۰- پیار گوانڈی نال بدی نہیں کردا۔ ایس لئی محبت شریعت دی تکمیل اے۔ ۱۱- تہن ایس وقت نوں جان کے انج ای کرو۔ ایس لئی کہ او گھڑی آ گئی اے کہ ٹسی نیندر توں جاگ جائو، کیوں جو جدوں اسی سارے ایمان لیلہ ساں اوس ویلہ دی نسبت ساڈی نجات ہن زیادہ نیڑے آ گئی اے۔ ۱۲- رات بہت لنگ گئی اے سویرا ہون والا اے ہن اسی پیرے دے کماں نوں چھڈ کے تُو دے ہتھیار بن لئی۔ ۱۳- جیویں دن دا رواج اے کہ اسی ٹھیک چلیئے کہ اوباش تہ نشہ بازاں وانگو، نہ حرامکارا تہ شہوت پرستاں نال تہ نہ ای جھگڑے حسد نال۔ ۱۴- بلکہ رب یسوع مسیح نوں پین لئوتہ جسم دیاں خواہشاں دے لئی منصوبہ نہ بنائو۔

۱- کمزور ایمان والا توں اوڈیاں دلیلاں تے فتویٰ دتیاں بغیر اونوں اپنے وچ شامل کرو۔ ۲- اک شخص ایمان نال پر اک چیز کھاندلے ۱۴ دوسرا کمزوری دی وچ نال صرف سبزیان۔ ۳- پر جیڑا ہر اک شے کھا لیندے او دُچے توں کمتر نہ سمجھ۔ ایس طرح جیڑا ہر اک شے نئی کھاندلے او دُچے توں جیڑا ہر اک شے کھا لیندے حقیر نہ سمجھ۔ اونوں خُدا تے قبول کیتے اے۔ ۴- توں کون ایں جیڑا دوسرے دے نوکر تے فتویٰ دینا ایں۔ اودھ گرنہ یا قائم رہنے دا ذمہ دار اودھا مالک اے۔ پر او قائم کیتا جاوے گا کیوں جو خُدا اونوں قائم کرنے قادر اے۔ ۵- اک آدمی اک دن توں دوسرے دن توں بہتر سمجھدا اے دُوجا سارے دن توں برابر سمجھدا اے۔ ہر کوئی اپنے ذہن تے بھروسہ کرے۔ ۶- جیڑا کس دن توں مندا اے۔ او خُداوند لئی مہنت جے کوئی کھاوے او خُداوند لئی کھاوے خُداوند دا شکر کرے۔ جے کوئی نئی کھاندلے کھان توں پرہیز کردا اے او وی خُداوند دا شکر بجا ادا کرے۔ ۷- ساڈے وچوں نہ کوئی اپنے لئی زندہ اے نہ کوئی اپنے واسطے مردا اے۔ ۸- اگر اسی زنداں ہاں تے خُداوند لئی زنداں ہاں تے اگر اسی مردے ہاں تے خُداوند لئی مردے ہاں۔ چاہے زندہ رہے یا مرے اسی خُداوند دے ہاں۔ ۹- ایس مقصد لئی مسیح مریاتے دُوبارہ زندہ ہوا۔ تاکہ او زندیاں تے مُردیاں دواں دا خُداوند ہووے۔ ۱۰- پر توں کیوں اپنے پرامتہ الزام لاناں ایں؟ توں کیوں اپنے پراہ توں حقیر سمجھنا ایں۔ اسی سارے خُداوند دے تختِ عدالت دے سامنے پیش ہوواں گے۔ ۱۱- ایس لئی لکھیا اے۔ خُداوند فرمایا، مینوں اپنی حیات دی قسم ہر اک گھٹنا میرے لگے جھکے گا۔ ہر اک زبان خُدا دی وڈبائی کرے گی۔ ۱۲- ساڈے وچوں ہر اک خُدا توں اپنا حساب دیوے گا۔ ۱۳- ایس لئی ہن کوئی وی اک دوسرے الزام نہ لاوے بلکہ ارادہ کرے کہ کوئی وی اپنے پراہ لئی ٹھوکر دا پتھر یا پھندے دا سبب نہ بنے۔ ۱۴- میں خُداوند یسوع ایمان رکھنا ہاں کہ کوئی وی چیز اپنے آپ وچ حرام نئی۔ صرف اودھ لئی جیڑا کسے چیز توں ناپاک سمجھدا اے او چیز اودھ لئی ناپاک اے۔ ۱۵- اگر تیرے پراہ توں کھلنے دی وچ نال ٹھوکر لگدے توں مَحَبّت دی رامت نئی جلدائے کھلنے دے سبب او توں برباد نہ کر جیدے لئی مسیح نے اپنی جان دتی اے۔ ۱۶- پس ایدی ہر گز اجازت نئی کہ تُو واڈی نیکی دی بُرائی ہووے۔ ۱۷- کیوں جو خُدا دی بادشاہی کھلنے پینے دے متعلق نئی، بلکہ پاک رُوح وچ اطمینان، راستبازی تے خوشی اے۔ ۱۸- ہر کوئی جیڑا ایس طریقہ نال مسیح دی خدمت کردا اے او خُدا دا پسندیدہ لوکاں وچ مقبول ہوندا اے۔ ۱۹- آؤ اسیں اوناں چیزاں دے طلب گار ہوئے جیڑاں امن تے اک دوسرے توں ترقی دیندیاں نیں۔ ۲۰- کھلنے دی خاطر خُدا دے کام توں برباد نہ کرو۔ ساریاں چیزاں واقعی پاک نیں۔ پر اے اوس شخص لئی بُری اے جیڑا کھاکے دوسرے لئی ٹھوکر دا سبب بندا اے۔ ۲۱- ابہ اچھا وے کہ توں نہ گوشت کھاویں نہ مے پی ویں تے نہ کوئی ایسی شے جیڑی تیرے پراہ لئی ٹھوکر دا سبب بنے۔ ۲۲- خُدا دے لئی اپنے ایمان توں قائم رکھو۔ تسی مُبارک ہوئے اپنے آپ توں کسے وی طرح مُلزم نہ سمجھو۔ ۲۳- اگر تسی شک نال کھاندے اوتے تسی مُجرم ٹھہر دے او۔ کیوں جو اے ایمان دے نال نئی تے جو کجھ ایمان نال نئی او گناہ اے۔

^۱ ایسی جیڑے تگڑے ہاں چاہیدا اے کہ کمزور دی کمزوریاں دی برداشت کرئیتے اپنے آپ تون خوش نہ کریئے۔^۲ ساٹون ہر اک تون چاہیدا اے کہ ہر اچھ عمل چ اپنے ہمسائے تون خوش کرئیتے تاکہ اوہدی ہمت ودھائی ہووے۔^۳ ایتھوں تیک کہ مسیح نے وی اپنے آپ تون خوش نئی کیتا۔ کہ جس طرح لکھیا اے کہ تیرے ستاون والیاں دیاں ذلتاں میرے لئے آن پئیاں۔^۴ جو کجھو پہلاں لکھیا گیا سی اور اوہ ساڈی ہدایت لئی سی کہ برداشتتہ کلام دی حوصلہ افزائی دے وسیلہ ساڈے کول خاص اُمید ہووے۔^۵ بہن برداشتتہ ہمت دا خداوند تہانوں مسیح دے وسیلہ اِکو چپی سمجھ عطا فرماوے۔^۶ اوہ کرے کہ تسی اِک سمجھتہ اِکو چپی زبان (مذ) نال خدا دی جیڑا مسیح یسوع دا باپ اے تمجید کر سکو۔^۷ جس طرح خدا دی تمجید لئی مسیح نے تہانوں قبول کیتا، تسی وی ایس طرح اِک دوج تون قبول کرو۔^۸ ایس لئی مین کہناں ہاں کہ مسیح مختوناں دا خادم بنیا کہ خدا دے حق تون ثابت کرے کہ جیڑا وعدہ ساڈے باپ دادا تون ملیا۔^۹ تاکہ غیر قوماں خدا دی رحمت تون جلال دین۔ جس طرح لکھیا اے کہ ایس لئی مین غیر قوماں وچ تیری تمجید کران گاتے تیرے نال دی ثنا سناوانگا۔^{۱۰} اوہ فیر کہندا اے کہ اے غیر قومو اوہدے لوکاں نال ستائش کرو۔^{۱۱} اتے فیر، اے تمام اقوام خداوند دی تمجید کرو۔ تمام لوگ اوہدی اُستت گاؤں۔^{۱۲} فیر یسعیہ کہندا اے یسی دی جڑ آوے گی اوہ اوہدے چوں ودھدے گا کہ غیر قوماتہ حکومت کرے۔ غیر قوماں تون اوہدے وسیلہ اُمید ملے گی۔^{۱۳} بہن اُمید دا خدا تہانوں تمام خوشی تہاڈے اطمینان نال بھر دیوے۔ تہاڈے ایمان لبانوں لئی تہ پاک رُوح دی قدرت نال تسی اُمید پاؤگے۔^{۱۴} میرے پراؤ مین توائوں اچھی طرح جاننا ہون تہ مینوں یقین اے کہ تسی سارے نیکی تہ معرفت دے عِلَم نال معمور ہو۔^{۱۵} ہر مین دلیری نال توائوں کجھ چیزاں دوبارہ یاد کران لئی لکھ رہیاں واں کیوں جو اے فضل مینوں خدا دے دیتا اے۔^{۱۶} ایس فضل نال مین یسوع مسیح دا خادم بن کے غیر قوماں کول گباتے خدا دی خوشخبری دین لئی کابن دی طرح پیش ہویا۔ مین اے ایس لئی کہتا کہ غیر قوماں دی نظر پاک رُوح نال مقدس ہوش تہ مقبول ٹھہرے۔^{۱۷} یسوع مسیح وچ میرے فخر دی وجہ میری خدا لئی خدمت اے۔^{۱۸} مین کوئی ہر گلاں کہن دی جرأت نئی کران گا سولہ ایس دے کہ مسیح تہ غیر قوماں دی فرمانبرداری میرے زیرے مکمل کیتی اے۔ چیزاں کلام تہ عمل نال مکمل ہویاں۔^{۱۹} پاک رُوح دی قدرت تہ عجائب اور نشاناں دی قدرت نال۔ تاکہ مین یروشلم تہ اوہدے دولہ دور تک اِلتر کُم تیک تاکہ مین کامل طور نال اینجیل دی مُنادی کر سکاں۔ مین یروشلم تہ اہدے^{۲۰}۔ ایس طراں میری خواہش اے کہ خوش خبری دی مُنادی کران۔ ہر ایس طرح نئی کہ مسیح میرے نال تون جانیا جاوے۔ تاکہ مین کسے دوسرے آدمی دی رکھی بُنیاد تہ تعمیر نہ کران۔^{۲۱} جس طراں اے لکھیا اے۔ جنان کول اے خوشخبری نئی اپڑی او دیکھن گتے جنان تہ شیناں او سمجھن گے۔^{۲۲} ایس لئی مینوں بُت دفعہ تیرے ول آن تون روکیا گیا۔^{۲۳} تہن ایناں ساریاں علاقیاں وچ ہر کوئی جگہ نئی ریتے بڑے سالان تون مین تیرے کول آن دی آرزو رکھنا۔^{۲۴} مین اُمید رکھنا کہ اسفانیہ ول جاندیاں ہویاں تہانوں ضرور مل کے جاواں۔ اے میرے سفر لئی بہتر ہوئے گی تہ کجھ عرصہ تہاڈی رفاقت وچ رہنا میرے لئی خوشی دا سبب ہوئے گا۔^{۲۵} بہن مین ایمانداراں دی خدمت کرن لئی یروشلم جا رہا ہاں۔^{۲۶} اہیتہ مکڈنیہ دے لوکاں تہ خوشی نال یروشلم دے غریب مقدساں لئی چندہ اکھٹا کیتا۔^{۲۷} ہاں ایہ اوناں لئی خوشی دا سبب اے واقعی اے اوناں دے قرضدار نئی۔ کہ اگر غیر قوماں رُوحانی چیزاں وچ شریک ہوندیاں تہ واجب اے کہ مادی چیزاں نال وی اوناں دی خدمت ہووے۔^{۲۸} جدوں رہندا کام مکمل کر کے اے یقین ہو جلتے گا کہ جو کجھ اکھٹا ہویا، اوناں تہ وصول کر لیتے مین اسفانیہ ول جاندیاں رستہ وچ تہانوں ملان گا۔^{۲۹} مینوں معلوم اے کہ جدوں مین آہیتہ مسیح دی مکمل برکت نال آوانگا۔^{۳۰} بہن پراو مین تہاڈی منت کرنا کہ یسوع مسیح دے وسیلہ پاک رُوح دی محبت نال پوری جانفشانی نال خدا کولوں میرے واسطہ دُعا کرو۔^{۳۱} دُعا کرو کہ مین یہودیہ دے نافرماناں کولوں محفوظ راواں تاکہ یروشلم دے ایمانداراں نوں میری اے خدمت مقبول ہووے۔^{۳۲} دُعا کرہ مین خوشی نال خدا دی مرضی نال تہاڈے کول آواں تہ تہاڈے نال مل کے آرام پاواں۔^{۳۳} خدا دا اطمینان تہاڈے ساریاں دے نال ہووے۔

۱- مَیں فیہ دے بارے جیڑی ساڈی بہن اےتے کلیسیادی خادم اے جیڑی کینخریہ ج اے۔ ۲- تُسی اونوں خُداوند وچ قبول کروتے 16 مُقدس لوکاں دی طرح اودھی ہر معاملہ وچ ہر طراں دی مدد کرو۔ کیوں او خود دی بُت ساریاں لوکاں دے لئی میری وہ مدد گار رہی اے۔ ۳- پرسکلتہ آکولہ نوں جیڑھ مسیح یسوع وچ میرے ساتھی ہمدمتیہ سلام ہوئے۔ ۴- جنہاں میری زندگی لئی اپنی زندگی داؤتے لگا رکھی سی مَیں اونان دا شکر گزار ہاں۔ نہ صرف مَیں بلکہ غیر قوماں دیاں تمام کلیسیاواں وی۔ ۵- جیڑھی کلیسیا اونان دے گھرچ اے اونان نوں وی سلام۔ میرے عزیز اینٹس جیڑا آسہ چوں مسیح لئی پہلا پھل اے۔ ۶- مریم جنہاں تہاڈے لئی سخت محنت کیتی اونوں سلام۔ ۷- میرے رشتہ دارتے میرے ساتھی قیدی اندر نیگسے یونیاں نوں سلام ایہ میرے توں پہلاں مسیح ج سنے رٹھولان چوں وی نمایاں۔ ۸- خُداوند ج میرے عزیز امپلیاٹس نوں سلام۔ ۹- ساڈے مسیح ج ساتھی ہمدتتے میرے عزیز اسٹخس نوں وہ سلام۔ ۱۰- مسیح ج مقبول آپلیس نوں سلام۔ ارسٹوٹلس دے گھرلے سبھان نوں سلام۔ ۱۱- میرے رشتہ دار پیرودیون نوں سلام۔ ترکشس دے گھرلے نوں جیڑھ مسیح جے اونان سبھان نوں سلام۔ ۱۲- تروقیتے تروقوسے جنہاں مَیں مسیح وچ سخت محنت کیتی اونان نوں سلام۔ عزیز پریس نوں جنہاں مسیح لئی خوب کم کیتا سلام۔ ۱۳- مسیح دے جُہیہ روفسے میری اودی ماں نوں سلام۔ ۱۴- آسنکرٹسے فلگون نلپر ميس، پٹر باسے ہرماسے اونان دے نال سب بھائیاں نوں سلام کہو۔ ۱۵- فلگسے یولیہ نلک نیرٹوسے اودی بہن آلمپاسے اودے نال تمام ایمانداران نوں سلام کہو۔ ۱۶- مسیح دی ساری کلیسیاواں تہانوں سلام کہندیاں۔ تے آپس وچ اک دوجے نوں پاک بوسلے کر سلام کرو۔ ۱۷- بہن بھائیو مَیں تہاڈی مٹ کرنا ہاں کہ جیڑھ تفرقہ دی وجہ بن ولستے تھوکر دا سببے اونان بارے دھیان کرو۔ اوہ اوس تعلیم توں جیڑھی تُساں پائی بُت دُور ہو گئے۔ اونان توں کنارہ کرو۔ ۱۸- ایس طراں دے لوگ مسیح خُداوند دے نئی بلکہ اپنے پیٹ دی خدمت کردے۔ اوہ اپنے ملائمے چاہلوس گلاں نال معصوم دلاں نوں دھوکا (پکاندے) دیندے۔ ۱۹- تہاڈی فرمانبرداری دی مثال ہر کوئی جاندا اے۔ ایس لئی مَیں تہاڈے بُت خوش ہاں ہر مَیں چاہا کہ تُسی نیکی کرن وچ دانا تے بدی لئی بھولے بنو۔ ۲۰- اطمینان دا خُدا بُت شیطان نوں تہاڈے پیران تھلے کچلوا دے گا۔ ۲۱- تيمتھیس میرا ہمدتتے لُکئیس، یاسون، سویپیٹرسے میرے رشتہ دار تہاڈوں سلام آخدے۔ ۲۲- ایس خط دے لکھن والا تریٹس تہاڈوں خُداوند وچ سلام کہندا اے۔ ۲۳- گیس جیڑا میری ساری کلیسیا دی مہمان نوازی کردا، تہاڈوں سلام کہندا۔ ارسٹس شہر دا خزانچہ بھائی کوارٹس تہاڈوں سلام آخدے۔ ۲۴- سب توں پرانی تہتر جلدان دے وچ آیت (ویکھو رومیون ۱۶:۲۰) موجود نیں۔ یسوع مسیح دا فضل ہمیشہ تہاڈے ساریاں دے نال ہووے، آمین۔ ۲۵- بہن جیڑا (خُدا) تہاڈوں یسوع مسیح دی مُنادیے خوشخبری نال مضبوط کر سکدا اے، اپنے اوس مُکاشفہ دے بھید توں جیڑا کئی زملہ توں پوشیدہ رہا۔ ۲۶- بہن ایس وقت اونان دی تحریران دے وسیلے نال ساریاں قوماں تہاڈے ظاہر ہوا۔ تاکہ اوہ ابدیے ازلی خُدا دے حُکم نال ایمان دے تابع ہوجاؤں۔ ۲۷- اوس حکمت دے خُدا دی یسوع مسیح دے وسیلے نال ہمیشہ تمجید (وڈیائی) ہوندی روے۔ آمین۔

۱- کرتھیاں

1

۱- پولوس جیڑا خُدا دی مرضی نال مسیح یسوع دے بلاوے تھوں رسول ہولتے پرا سوستھینس ولوں ۲- کرتھیس دی تے رب دی کلیسیا نوں تہاڈے اونان نوں جیڑے مسیح یسوع وچ پاک کیتے مقدس تھیرلے گئے۔ اسی اونان ساریاں نوں وی لکھدے اُن پئی جیڑے ساڈے مالک تے رب تہاڈوں یسوع مسیحے ایمان رکھدے، ۳- ساڈے خُدا باپ تہاڈوں یسوع مسیح ولوں تہاڈے فضلے سلامتی ہندی روے۔ ۴- مَیں تہاڈے بارے ہمیشہ خُدا دا شکر کردا واں ایس لئی کہ یسوع مسیح دے وسیلے رب تہاڈے لئی فضل کیتا اے۔ ۵- اوہ تہاڈوں بولتے علم وچ ہر طرح نال دولت مند بنایا اے۔ ۶- ایس طراں جیویں مسیح دے بارے گواہی تہاڈے وچ سچی ثابت ہوئی اے۔ ۷- تان جو تُسی کسی روحانی نعمت دے محتاج نہو، کیوں جو تُسی بہ چینی نال ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے ظاہر ہون دا انتظار کر دے او۔ ۸- او تہاڈوں آخر تک قوت وی دیوے گا تان جو تُسی ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے دن بہ قصور تھرو۔ ۹- خُداوند وفادار اے جہ تہاڈوں اپنے پُتر، ساڈے خُداوند یسوع مسیح دی رفاقت وچ بُلایا اے۔ ۱۰- بہن میرے پرائیو، مَیں اپنے خُداوند یسوع مسیح دے نال وچ زور دے کہ کہنا واں کہ تُسی سارے ایکاک کروتے تہاڈے وچ ونڈ نہوے۔ مَیں زور دے کہ کہنا واں کہ تُسی اکو ذہن، اکو خیال تے اکو مقصد نال جڑے رہو۔ ۱۱- میرے پرائیو، مینوں خلوے دے گھر دے لوکاں تے صاف صاف دسیا پئی تہاڈے وچ جگھڑے رہے۔ ۱۲- میرا مطلب اے کہ تہاڈے وچوں ہر کوئی ایہ کہندا اے، مَیں پولوس نال واں، یا مَیں پولوس نال واں یا مَیں کیفا نال واں، یا مَیں مسیح نال واں۔ ۱۳- کی مسیح ونڈیا گیا اے؟ کی پولوس تہاڈی خاطر مصلوب ہوا؟ یا تُساں پولوس دے نال دا بپتسمہ لیا؟ ۱۴- مَیں خُدا دا شکر کرنا واں کہ کرسپس تہاڈے گیس دے علاوہ مَیں کسے نوں بپتسمہ نہیں دتا۔ ۱۵- تان جو کوئی ایہ نہ آکھ کہ تُسی میرے نال بپتسمہ لیا اے۔ ۱۶- [مَیں استغفس دے گھرلے نوں وی بپتسمہ دتا۔ ایس دے علاوہ مینوں چیتا نہیں کہ مَیں کسے پور نوں وی بپتسمہ دتا] ۱۷- کیوں جو مسیح مینوں بپتسمہ دین لئی نہیں بھیجا بلکہ انجیل دی منادی لئی تہاڈے او وی کلام دی حکمت نال نہیں، تان جو مسیح دی صلیب تہاڈے تہر نہوے۔ ۱۸- کیوں جو صلیب دا پیغام ہلاک ہون والیاں لئی بیوقوفی اے پر ساڈے نجات پائون والیاں لئی خُدا دی قدرت اے۔ ۱۹- کیوں جو ایہ لکھیا اے، مَیں سیانیاں دی عقل برباد کر دیاں گلتے عقلمنداں دی عقل نوں بہ اثر کر دیاں گا۔ ۲۰- سیلے کتھن؟ عالم کتھن؟ نہ بحث کرن ولے کتھن؟ کی خُدا دے دُنیایاں دی دانشمندی نوں بیوقوفی نال نہیں بدل دتا؟ ۲۱- ایس لئی کہ جدوں دُنیائے اپنی دانشمندی نال خُدا نوں نہ منیا۔ خُدا نوں ایہ پسند آیا کہ ایس منادی دی بہ وقوفی دے وسیلے نال، جیڑے ایمان لیلے، اونان نوں بچلے۔ ۲۲- کیوں جو یودی معجزے ویکھنا چاندے۔ یونانی حکمت تلاش کر دے۔ ۲۳- پر اسی اوس مسیح جیڑا مصلوب ہوا اے، اودی منادی کر دے۔ آں جیڑا یودیوں لئی تھوکر دا باعث اے۔ یونانیاں لئی ۲۴- پر او جہاں نوں خُدا بُلایا اے، یودی ہون یا یونانی، اسی مسیح نوں

اونان نال خُدا دی طاقتِ حکمت دے طورِ بیان کیتا اے۔²⁵ کیوں جو خُدا دی بیوقوفی لوکاں دی حکمت توں ودھ اے۔ خُدا دی کمزوری لوکاں دی طاقت توں ودھ اے۔²⁶ اے پرائیو، اپنی بُلاہٹ نوں ویکھو، تواڈے وچوں کافی نہ انسانی معیار دے مطابق عقلمند ہے، نہ ای کافی سارے طاقتور او۔ نہ ای کافی سارے شاہی گھریلے وچوں جے۔²⁷ پر خُدا نے عقلمنداں نوں شرمندیاں کرن لئی ایس جہان دے بیوقوفان نوں چن لیا۔ خُدا نے طاقتوراں نوں شرمندہ کرن لئی کمزوراں نوں چنیا۔²⁸ خُدا نے ایس جہان وچوں اونان نوں چنیا جہیڑے کمترے نکمے۔ اوہ اونان نوں وی چنیا جہیڑے ردیے تان جو ردی نوں بہت قیمتی بنا دیے۔²⁹ اوہ ایہ ایس لئی کیتا تان جو کوئی وی خُدا دے لگے فخر نہ کرے۔³⁰ جو کجھ خُدا نے کیتا اے ایس وجہ توں ہن ئسی یسوع مسیح وچ او، جہیڑا ساڈے لئی خُدا دی حکمت بنیا۔ یعنی او ساڈی راستبازی، پاکیزگی، نجات دین والا بنیا۔³¹ ایدا نتیجہ انج اے جیویں صحیفہ وچ لکھیا اے، "جہیڑا وی فخر کرے او خُدا لئی فخر کرے"۔

۱- پرائیو، جدوں میں تواڈے کول آیا سائے کوئی اعلیٰ درجے دی تقریر یا حکمت لے کے نہیں بلکہ خُدا بارے سچائی دے راز سُنان 2
لئی آیا سی۔ ۲- جدوں میں تواڈے وچکار سائے میں فیصلہ کیتا کہ مسیح یسوعے اوڈے مصلوب ہون دے سوا کجھ نہ جانا۔ ۳- تے
میں تواڈے نال کمزوری، ڈرتے کمبدے ہوئے رہا۔ ۴- تے میرا پیغام تے میرا کلام حکمت نال بھرے ہوئے لفظاں نال نہیں سی، پر او رُوح تے زور دا
نمونہ سن۔ ۵- تاں جو تواڈا ایمان انسانی حکمت وچ نہیں بلکہ خُدا دے زور وچ ہووے۔ ۶- تہن اسی ایناں دے نال جہیزے کامل تے، حکمت
دیاں گلاں کر دے آن۔ پر او ایس جہان دی حکمت نہیں، نہ ای ایس دور دے حاکماں دی جہیزے فنا ہو جان گے۔ ۷- پر اسی خُدا دی
حکمت دیاں گلاں دسیاں جہیزے سچی تے لُکی ہوئی اے۔ لُکی ہوئی حکمت جنوں خُدا تے دُنیا دے شروع ہون توں پہلاں ای ساڈے جلال
لئی مقرر کیتی سی۔ ۸- ایس زملہ دے کسے وی حاکم نوں ایہ سمجھ نہ آیا۔ جے او ایہ سمجھ جاندے تے او جلال دے خُداوند نوں سُولی نہ
دیندے۔ ۹- کیوں جو ایہ لکھیا اے، جہیزیاں شیواں نہ اکھاہ تے ویکھیاں، نہ کسے کن تے سُنیاں، نہ کسے دماغ تے سوچیاں، او شیواں خُدا تے
اونان لئی تیار کیتیاں جہیزے اونوں پیار کر دے۔ ۱۰- پر ایہ او شیواں تے جہیزیاں خُدا تے ساڈے رُوح دے وسیلہ ظاہر کیتیاں تے۔ کیوں
جو رُوح سب کجھ لیہ لیندا اے، ایتھوں تک کہ خُدا دیاں گہریاں گلاں وی۔ ۱۱- کیوں جو کسے وی انسان دیاں سوچاں نوں اوڈے اندر
دی رُوح دے علاوہ کون جان سکدا اے؟ ایسے طراں خُدا دی رُوح دے سوا، خُدا دیاں گہریاں گلاں کوئی نہیں جان سکدا۔ ۱۲- پر سانوں
ایس جہان دا رُوح نہیں ملیا۔ پر او رُوح جہیزا خُدا ولوں اے۔ ایس لئی کہ اسی اونان شیواں دے بارے وچ جائیہ جہیزیاں سانوں خُدا
ولوں مفت ملیاں تے۔ ۱۳- اسی ایناں شیواں دے بارے وچ گلاں کر دے آن جنوں انسانی حکمت سکھا نہیں سکدی۔ پر او رُوح سانوں
سکھاوند اے۔ رُوح روحانی لفظاں دا، روحانی حکمت نال ترجمہ کر دا اے۔ ۱۴- خُدا دے رُوح دیاں شیواں دُنیاوی بندہ حاصل نہیں کر
سکدا، کیوں جو اوڈے لئی ایہ بیوقوفی اے۔ اونوں اوڈی سچھ نہیں آندی کیوں جو او روحانی طور تے پرکھیاں جاندیاں تے۔ ۱۵- جہیزا
وی کوئی روحانی اے او شیواں نوں پرکھ لیندا اے۔ پر او دوجیاں کولوں پرکھیا نہیں جاندے۔ ۱۶- تے خُدا دیاں سوچاں نوں کون جاندا
اے۔ جہیزا اونوں حُکم دے سکے؟ پر ساڈے وچ مسیح دی عقل اے۔

¹۔ اے پرائیو، میں تو اڈے نال روحانی لوکاں وانگر گلاں نہ کر سکيا۔ بلکہ جیویں جسمانی لوکاں نال تے اوناں نال جیڑے چھوٹے بچے۔ 3
²۔ میں توانوں دودھ پیالے تھوس کھانا نہ دتا ایس لئی کہ تسی اودے لئی تیار نہیں سی تے حالی وی تسی تیار نہیں جے۔ ۳۔ کیوں جو تسی حالی وی جسمانی او۔ تو اڈے وچ حسد جگھڑا اے تے کی تسی جسمانی نہوئے انسانی طور طریقے نہیں چلے؟ ۴۔ ایس لئی جدوں اک کہندا اے، "میں پولوس دے پچھ آں"، تے دوجا کہندا اے، "میں ایلوس دی پیروی کر دا وا"، تے کی تسی عام انساناں وانگو زندگی نہیں گزارن ڈھ؟ ۵۔ تے فیر ایلوس کون اے؟ پولوس کون اے؟ خادم۔ جنان دے وسیلے تسی ایمان لیلے۔ ایناں سبھناں نوں خداوند اک کم کرن لئی دتا۔ ۶۔ میں درخت لگایا۔ ایلوس تے پانی دتا پر خداوند دھایا۔ ۷۔ ایس لئی تہن نہ لگاؤن والا تے نہ پانی دین والا کجھ اے، پر او خدا اے جیڑا دھاوندا اے۔ ۸۔ تہن لگاؤن والا تے پانی دین والا دوویں اکو ای تے، پر ہر کوئی اپنے کم دے مطابق اپنی مزدوری پلے گا۔ ۹۔ کیوں جو اسی خدا نال کم کرن ولے آتے تسی اودا باغیچے اودی عمارت او۔ ۱۰۔ خدا دے فضل نال میں اک بنان والا ماہر کاریگر بولے میں نیو رکھی تے دوجے اودے بنانا شروع کیتا۔ ایس لئی ہر بندہ اپ دھیان رکھ ایدے تے کیویں بنانا اے۔ ۱۱۔ تے کوئی وی رکھی ہوئی نیو جیڑی یسوع مسیح اے اودے تے دوجی نیو نہیں رکھ سکدا۔ ۱۲۔ تے اگر کوئی اوس نیو تے سوئے، چاندی، قیمتی پتھر، لکڑی، گھاہ یا توڑی دا ردا رکھ گا ۱۳۔ اودے کم طاہر ہو جان گے۔ کیوں جو دن دی روشنی طاہر کر دے گی۔ او اک نال طاہر ہووے گا تے اک ہر اک دے کم دا معیار پرکھ لے گی کہ کیویں دا اے۔ ۱۴۔ جدا وی کم اودے باقی رہ جاوے گا اونوں انعام ملے گا۔ ۱۵۔ پر جے کس دا کم سڑ گیا، اونوں نقصان ہووے گا۔ پر او آپ اک توں بچ جاوے گا پر سڑ دے سڑ دے۔ ۱۶۔ کی توانوں پتہ نہیں کہ تسی خدا دی پیکل اوتے خدا دا روح تو اڈے وچ وسدا اے؟ ۱۷۔ تے اگر کوئی خدا دی پیکل نوں برباد کرے گا خدا اونوں برباد کر دے گا۔ کیوں جو خدا دی پیکل پاک اے، اینج ای تسی وی پاک جے۔ ۱۸۔ کوئی وی اپنے آپ نوں دھوکہ نہ دیوے۔ ایس زملہ وچ جے کوئی اپنے آپ نوں سیانا سمجھ دا اے تے او "بے وقوف" بن جاوے تاں جو او سیانا بنے۔ ۱۹۔ کیوں جو ایس جہان دی حکمت خدا دے نیڑے وقوفی اے۔ کیوں جو لکھیا اے، "او داناواں نوں اوناں دیاں ای چالاکیاں وچ پھسا دیندا اے"۔ ۲۰۔ تے پور، "خداوند جاندا اے کہ دانا دے خیالات بیکارے"۔ ۲۱۔ ایس وجہ توں بندیاں تے کوئی وی فخر نہ کرے۔ ساریاں شیواں تو اڈیاں ای تے۔ ۲۲۔ او جے پولوس ہووے یا ایلوس یا کیفا، یا اپ جہان، یا زندگی یا موت، یا ایس ویلے دیاں شیواں یا آون والیاں شیواں۔ ساریاں شیواں تو اڈیاں ای تے۔ ۲۳۔ تے تسی مسیح دے او تے مسیح خدا اے۔

۱۔ سانوں لوکی ایویں سمجھن جیویں مسیح دے خادم۔ رب دی چھپی ہوئی سچائی دا مختار۔^۲ ایتھ اک مختار وچ ایہ ویکھیا

جاندا اے کہ او بھروسہ والا ہووے۔^۳ میرے لئی ایہ بڑی نکى جئى گل اے کہ تُسی یا کوئی وی انسانی عدالت مینوں پرکھ۔ میں تے

آپی اپنے آپ نوں نہیں پرکھ دا۔^۴ مینوں پتہ نہیں کہ میرے خلاف کوئی الزام وی اے۔ ایسا ایہ مطلب نہیں پئی میں معصوم آن۔ پر میرا

پرکھن والا خُداوند اے۔^۵ ایس لئی میرے سامنے کسے وی شے الزام نہ لاو، جد تک خُداوند نہ آ جلتے۔ او پیرے دے لُکھوئے کماں نوں

روشنی وچ لیاوے گا تے دلاں دے منصوبہ ظاہر کرے گا تے فیر پر کوئی خُدا ولوں اپنی تعریف سُنے گا۔^۶ اے پرائیو، پُن ایہ اصول میں اپنے

تے، ایلوس تے لاگو کرکے توانوں مثال دے طور تے بیان کیتا اے۔ تاں جو تُسی ساڈے وسیلہ نال ایہ سیکھ جاو، " جو کجھ لکھیا اے او دے

تون نہ ودھو "۔^۷ تے کون اے جیہڑا تواڈے وچ تے دوجیاں وچ فرو ویندا اے۔ تواڈے کول کپڑی شہ اے جیہڑی توانوں مفت نہیں ملی تے

جے توانوں مفت نہیں ملیا اے تے تُسی کیوں انج فخر کر دے او کہ جیویں کجھ نہیں ملیا؟^۸ جو کجھ تُسی چاہندے او، او سب کجھ

تواڈے کول اے۔ تُسی تے پھلاں ای دولت مند جے۔ تُسی ساڈے بغیر ای بادشاہی شروع کر دتی۔ کاش تُسی بادشاہی کر دے تاں جو اسی

وی تواڈے نال بادشاہی کر دے۔^۹ میرے خیال وچ خُدا تے سانوں رسول بنا کے وی آخری صف وچ رکھیا تے اوناں بندیاں وانگر جناں

نون موت دا حکم ہو گیا ہووے۔ اسی دُنیا لئی، فرشتیاں لئی تے انساناں لئی تماشہ بن گئے آن۔^{۱۰} اسی مسیح دی خاطر بیوقوف آن پر

تُسی مسیح وچ عقلمند او۔ اسی کمزور آن پر تُسی مضبوط جے۔ توانوں عزت ملدی اے پر ساڈی بیعزتی ہوندى اے۔^{۱۱} اسی ایس

گھڑی تک بھوکتے پیاسے آن۔ ساڈے کول کپڑے وی نہیں۔ سانوں درندیاں دی طرح ماريا گیلے آوارہ پھر دے آن۔^{۱۲} اسی اپنے پتھان نال

سخت محنت کر دے آن۔ سانوں ستایا جاندا اے تے اسی دُعا دینے آن۔ جدوں سانوں ستاندے تے اسی برداشت کر دے آن۔^{۱۳} جدوں

سانوں بدنام کر دے تے اسی نرمی نال بولدے آن۔ اسی انج سمجھ گئے جیویں دُنیا دا کوڑا تے سب توں پلید شہ وان۔^{۱۴} میں ایہ سب

توانوں شرمندہ کرن لئی نہیں لکھ ریا بلکہ اپنے پیارے بچے سمجھ کے نصیحت کر ریا وان۔^{۱۵} بہاویں تواڈے کول مسیح وچ دس ہزار سر

پرست ہوندے فیر وی تواڈے پئیو بہت سارے نہیں۔ ایس لئی میں انجیل دے وسیلے مسیح وچ تواڈا پئیو بنیا۔^{۱۶} ایس لئی میں زور دے

کہنا وان کہ میرے وگرے بنو۔^{۱۷} ایس واسطے میں خُداوند یسوع مسیح وچ اپنے پیارے وفادار پُتر تمو تھیس نون تواڈے کول گھلپا پئی

او توانوں میرے طور طریقے جیہڑے مسیح وچ، باد کرلے۔ اوسے طرح ای جیویں میں ہر تھان تے ہر کلیسیا نون سکھانا وان۔^{۱۸} پُن کجھ

تواڈے وچوں ایسی شیخی مار دے پئی میں تواڈے کول نہیں آ ریا۔^{۱۹} جے خُداوند دی مرضی ہوئی تے میں جلد تواڈے کول آواں گا۔

تے فیر میں ایناں تکبر کرن والیاں دیاں گلاں ای نہیں بلکہ اوناں دا زور وی ویکھاں گا۔^{۲۰} کیوں جو خُدا دی بادشاہی گلا تے نہیں بلکہ

قدرت تے منحصر اے۔^{۲۱} تُسی کی چاہندے او؟ میں دُندالے کہ آواں یا پیار محبت وچ شرافت دی رُوح نال؟

۱۔ اسی سُنیا اے کہ تواڈے وچ جنسی حرامکاری ہندی اے، اے ایس طرح دی حرامکاری کہ غیر قوماں وی اوہدے اجازت نہیں دیندیاں، پئی اک شخص اپنے پئیو دی بیوی نوں رکھ دا اے۔ ۲۔ تُسی اپنے مغرور ہو گئے او۔ کی توانوں ایدے بجلے غم کرنا چاہدا اے؟ جنہ ایس طرح کیتا اے اونوں اپنے وچوں کڈھ دینا چاہدا اے۔ ۳۔ جیویں گو میں جسمانی طورے موجود نہیں آں پر رُوحانی طورے موجود آں۔ جنہ وی ایہ کم کیتا اے میں اوہدے بارے اپنا فیصلہ سُننا دتا اے جیویں کی میں آپ اوتھ موجود آں۔ ۴۔ جدوں تُسی خُداوند یسوع دے نارتے جمع ہوندے اوتے میں رُوح وچ تواڈے نال ہونا واسے ساڈے خُداوند یسوع دی قدرت وی موجود ہندی اے۔ ۵۔ ایس شخص نوں برباد ہون لئی شیطان دے حوالہ کر دیو۔ تاں جو اوہدی رُوح خُداوند دے دن بچ جاوے۔ ۶۔ تواڈا فخر کرنا چنگا نہیں۔ کی تونوں پتہ نہیں کہ تھوڑا جیا خمیر سارے لٹے نوں خمیر کر دیندا اے۔ ۷۔ اپنے آپ نوں پرلے خمیر توں پاک کرو۔ ایس لئی کہ مسیح ساڈا مسیح دا برا قربان ہویا اے۔ ۸۔ ایس لئی آو اسی عید منائے۔ پرلے خمیر نال نہیں، یعنی بُری عاداتاں چالاکیاں نال نہیں، ایدی بجلے مخلصیت سچائی نال جھپڑیے خمیری اے۔ ۹۔ میں توانوں اپنے خط وچ لکھیا سی کہ حرامکاری کرن ولے لوکاں نال میل ملاپ نہ رکھو۔ ۱۰۔ میرا کسے طرح وی ایہ مطلب نہیں کہ ایس جہان دے بدکار، لالچی، ظالم، بُت پرست لوکاں نوں ملنا ای نہیں۔ ایس لئی کہ فیر توانوں ایناں توں دُور رہن لئی ایس جہان توں باہر جانا پئے گا۔ ۱۱۔ پرہن میں توانوں لکھ ریا واں کہ جھپڑا پرا کہلندا اے جنسیہ راہ روی وچ زندگی گزار دا اے یا لالچی اے، یا بُت پرست اے یا گالاں کڈھ دا اے، یا شرابی اے دھوکہ دین والا اے، اوہدے نال میل ملاپ نہ رکھو۔ بلکہ ایس قسم دے بندے نالے روٹی تک وی نہ کھاؤ۔ ۱۲۔ میں کون ہونا جھپڑا کلیسیا توں باہر والیاں الزام لاواں؟ کی کلیسیا دے اندر والیاں دا انصاف نہیں کرنا؟ ۱۳۔ پر خُدا باہر والیاں دے عدالت کرے گا۔ اپنے وچوں بُرے بندے نوں کڈھ دیئو

۱- کيہ تہاڈے وچوں کيسے دا جگرا اے پئی دوجے نال قا تونی مسئلہوے لے نیاں لئی رُب دے بندیاں دے کول جان دی بجلشہ دیناں 6 کول جلہ؟ ۲- یاں کيہ تہیں نئیں جاندے پاک لوک دُنیا دا نیاں کرن گے؟ سو دُنیا دا نیاں وی تہیں ای کرنا اے تاں کيہ تہیں نیکیاں نیکیاں لڑتیاں دے نیاں کرن جُوگ نئیں اوہ۔ ۳- کيہ تہیں نئیں جاندے پئی اسیں فرشتیاں دا نیاں کراں گے؟ تاں کيہ اسیں دُنیا دے نیاں نا کرئہ۔ ۴- پَر جے تہاڈے وچ نیک نیک ماملہ نیاں تاں کيہ اُونیاں لئی نیاں کرن لے رکھوگے جہناں دی کلیسیا وچ کوئی وُقعہ نئیں۔ ۵- مین تہانوں شرمسار کرن لئی اے کہناں آں کيہ سچی تہاڈے وچ اک وی سیانا نئیں؟ کيہ کوئی اک وی نئیں جیہڑا اپنہ بھراواں دے ماملہ دا نیاں کر سکے۔ ۶- سگوں بھرا دے خلاف بھرا مقدم کردا اے لے اوہ وی بے دیناں لگے۔ ۷- سگوں اصل تہاڈے وچ ایہ وڈا عیب اے پئی آپس وچ مقدمہ قیم کردے اوہ۔ ویر مَکنا کیوں چنگا نئیں سمجھدے؟ اپنا گھانا کیوں نئیں مندے؟ ۸- لے سگوں تہیں ای ظلم کردے تَقصان پچاندے اوہ۔ اوہ وی بھراں توں۔ ۹- کيہ تہیں جاندے نئیں پئی بدکار رُب دی بادشاہی دے وارث نئیں ہون گے؟ ڈھوک نا کھاؤ۔ نا حرامی رُب دی بادشاہی دے وارث ہون گے نا بت پُوجھن لے نا زانی نا عیش پرست نا لوندے باز۔ ۱۰- نا چور نا لالچی نا نشہ کر ن لے نا شرابی نا گالان کڈن لے نا ظلم کرن لے۔ ۱۱- تہاڈے وچوں کُجھ اجیہ سن وی۔ پَر تہیں خُداوند یسوع مسیح دے ناں نالے ساڈے رُب دے رُوح نال ڈھوتے گشتہ پاک ہوتے سچے وی بنے۔ ۱۲- ساریاں شیواں میرے لئی بنیاں نیاں پَر ساریاں شیواں فیدے مند نئیں۔ ساریاں شیواں میرے لئی بنیاں نئیں پَر مین کيسے شہ دا حُکم نئیں مندا۔ ۱۳- روئی تکر ڈھڈ لئی نیاں لے ڈھڈ روئی تکران لئی، پَر رُب اوہناں توں لے اِنیاں توں تباہ کر دے گا۔ پَر بدن بدکای لئی نئیں سگوں خُداوند لئی اے لے خُداوند بدن لئی۔ ۱۴- لے رُب نیاں خُداوند توں وی زندہ کیتا لے ساٹوں وی اپنہ جلال نال زندہ کرے گا۔ ۱۵- کيہ تہیں نئیں جاندے پئی تہاڈے بدن مسیح دے انگ نئیں؟ سو کيہ مین مسیح دے انگ لے کہ کيسے فاحشہ دے انگ بنا دیاں؟ بلکل نئیں ۱۶- کيہ تہیں نئیں جاندے پئی جیہڑا کوئی فاحشہ نال رُنا کر دا اے اوہ اُھدے نال اک جُتھوڈا اے کیوں جے اوہ فرماندہ اے پئی اوہ دوویں اک جُتھون گے۔ ۱۷- لے جیہڑا خُداوند دی سنگت وچ رہندا اے اوہ اُوس دے نال اک رُوح ہوندا اے۔ ۱۸- بدکاری توں تسو۔ بندہ جہ گناہ کر دا اے اوہ بدن توں باہر نئیں پَر بدکار اپنہ ای بدن دا پاپی اے۔ ۱۹- کيہ تہیں نئیں جاندے پئی تہاڈا بدن پاک رُوح دا گھر اے جیہڑا تہاڈے وچ وسیا ہوا اے لے تہانوں رُب ولوں ملیا اے؟ تے اے کيہ تہیں اپنہ نئیں اوہ۔ ۲۰- ایس لئی پئی مَل نال خریدے گئے اوہ؟ سو اپنہ بدن توں رُب دا جلال ظاہر کرو۔

۱۔ جیڑیاں گلاں ٹساں لکھیاں سَن اوہناں بارے اے۔ مرد بندے لئی چنگا اے پئی زنانی ئوں پتھ نا لاوے۔^۲ پَر بدکاری دے ڈر توں پَر مرد اپنی بیوی تہر زانی اپنا خاوند رکھ۔^۳ بندہ اپنی زانی دا حق پورا کرے۔ ایویں ای زانی اپنے بندے دا۔^۴ زانی اپنے جُسّے دی مالک نہیں سگوں بندہ اے۔ اِسے طراح بندہ وی اپنے جُسّے دا مالک نہیں سگوں زانی^۵۔ ٹسی اِک دُوجے توں وکھرے نا رھو، پَر کُجھ ویلے تیک آپو وچ صلاح مشورے نال تان جے دُعا دے لئی ویلے ملتے فیر اکٹھو جاؤ۔ اِنج نا پوے پئی پوس دے سببوں شیطان ٹہانوں آزماوے۔^۶ پَر اِہ میرے ولوں اجازت اے، حُکم نہیں^۷۔ مَیں تان اِہ چاہناں آں جیویں دا مَیں پاں اُونچ ای سارے بندے پَر پَر اِک ئوں خُدا ولوں چنگ توں چنگا تحفے ملیا اے۔ کِسے ئوں کِنج دا کِسے ئوں کِنج دا۔^۸ بس مَیں پِن ویلے (کواریاں) تے بیواہ زانیاں (رنڈیاں) دے حق وچ اِہ کہناں آں اُونیاں لئی اِنج ای رہناں چنگا اے جیویں دا مَیں آں۔^۹ پَر جے او اپنے تئیں قابو وچ نا رکھ، سکن تَن ویاہ کر لین۔ کیوں جے ویاہ کرنا حوس دی اگ وچ سڑن نالوں چنگا اے۔^{۱۰} پَر چنہاں دا ویاہو گیا اے اوہناں ئوں مَیں نہیں سگوں خُداوند حُکم دیندا اے کہ زانی آوے (اپنے) مرد (بندے، خُسم، سر دے سائیں) توں وکھ نا پوے۔^{۱۱} تے جیکر وکھ پوے یا ن تان پناں نکاح دے رھوے یاں اپنے خُسم (بندے) نال فیر توں میل جول کر لے) نا بندہ (خُسم) زانی نوں چھڈے۔^{۱۲} باقیان نوں مَیں کہناں آں (نا کہ خاوند) جے کِسے بھرا دی بیوی ایماندار نہوے پَر اُودے نال رن لئی راضی پوے تان اوہ اُونوں نا چھڈے۔^{۱۳} تے جیڑی بیوی دا مرد ایماندار نا پوے تے اُودے نال رن لئی راضی پوے تان اوہ اپنے بندے ئوں نا چھڈے۔^{۱۴} کیوں جے جیڑا مرد ایماندار نہیں اوہ بیوی دے سببوں پاک ہوندہ اے تے جیڑی بیوی ایماندار نہیں اوہ مسیحی مرد دے سببوں پاک ہوندی اے نہی تان ٹہاڈے بچے نیاک ہوندے پَر پَن پاک ہین۔^{۱۵} پَر مرد جیڑا ایماندار نا پوے جے اوہ وکھ پوے تان وکھ پون دِبو اجہی حالت وچ کوئی بھرا یا بھین پابند نہیں تے خُدا نیں سانوں ملن جُلن لئی صدیا اے۔^{۱۶} کیوں جے اے بیوی تینوں کہ پتہ اے شید ئوں اپنے مرد نوں بچا لے تے اے کہ شید توں اپنی بیوی ئوں بچا لے؟^{۱۷} پَر جیویں دا خُداوند نیں پَر اِک ئوں حصہ دتا اے جیویں خُدا نیں پَر اِک ئوں صدیا اے اوسے طراں اُوہ کرے۔ مَیں ساریاں کلیسیاواں وچ اجہا ای مقرر کر ناں آں۔^{۱۸} جیڑا مختون صدیا گیا اے اوہ نامختون نا پوے۔ جیڑا نا مختونی دی حالت وچ صدیا گیا اوہ مختون نا ہو جاوے۔^{۱۹} نا خنت کوئی شے اسے نا مختونی بس خُدا دے حُکماں اوتے چلناں ای سارا کُجھ اے۔^{۲۰} پَر بندہ جیڑی حالت وچ بلایا گیا پوے اوسے وچ رہے۔^{۲۱} جے ئوں غلامی دی حالت وچ صدیا گیا تان فکر نا کر پَر جے ئوں ریاہو سکیں تان اوسے لے عمل کر۔^{۲۲} کیوں جے جیڑا بندہ غلامی دی حالت وچ خُداوند وچ صدیا گیا اے۔ اوہ خُداوند دا ریاہ کیتا پویا اے۔ ایسے طراں جیڑا ریاہی دی حالت وچ صدیا گیا اے اوہ مسیح دا غلام اے۔^{۲۳} ٹسیں مُل نال خریدے گئے اوہ۔ بندیاں دے غلام نا بنو۔^{۲۴} اے بھراؤ جیڑا کوئی چنچ دی حالت وچ صدیا گیا پوے اوہ اوسے حالت میں خدا دے نال رھوے۔^{۲۵} کواریاں دے لئی کہن نوں میرے کول کوئی حکم نہی پَر سچپاں (ایماندار) پون لئی جیویں خُداوند ولھوں میرے لے رحم پویا اوس حساب نال مشورہ دِناں آں۔^{۲۶} بس اِج دی مشکل نوں ویندیاں پویاں میرے حساب اندر بندے لئی اِہو چنگا اے کہ چنچ دا اے اُونچ دا ای رھ۔^{۲۷} جے تیری بیوی اے تان اُودے توں وکھ پون دی کوشش نہ کرے جے تیری بیوی نہی تان بیوی ئوں لبھ نا۔^{۲۸} پَر ئوں ویاہ کریں وی تان کوئی پاپ نہی تے جے کواری ویاہی جاوے تان پاپ نہی پَر اجہی لوک جسم دی تکلیف پاوَن گتے مَیں تہانوں بچاناں چاہناں وائ۔^{۲۹} پَر اے بھراؤ مَیں اِہ کہناں آں کہ ویلا گھٹ اے۔ بس اگاں توں چاپدا اے بیوی لے اِنج ہُون جیویں اُونیاں دیاں بیویاں نہی۔^{۳۰} تے ئوں لے اِنج جیویں نہی روے خوشی کرن لے اِنج پون جیویں خوشی نہی کر دے خریدن لے اِنج پون جیویں مال نہی اے۔^{۳۱} تے دُنیا دے کاروبار کرن لے اِنج دے ہون کہ دُنیا دے نا ہو جاوَن کیوں جے دُنیا دی ضورت بدل جاندی اے۔^{۳۲} بس مَیں اِہ چاہناں آں کہ ٹسیں بے فکرے رھو۔ کواریہ بندہ خُداوند دی چنتا کر دا اے کہ کیویں خُداوند نوں راضی کرے۔^{۳۳} پَر ویاہ پویا بندہ دُنیا دی چنتا وچ رندہ اے کہ کِنج اپنی بیوی ئوں خوش کرے۔^{۳۴} ویاہ تے کواری وچ وی فرق اے۔ کواری خُداوند دی فکر وچ رندی اے تان جے اُودا بدن تے رُوح دُوبیں پاک ہون پَر ویاہی پوی عورت (زانی) دنیا دی فکر وچ رندی اے (دنیا دی چنتا کر دی اے) کہ کِنج اپنے خاوند نوں خوش کرے۔^{۳۵} اِہ ٹہاڈے فائدے لئی کہناں آں ناک ٹہانوں پھسان لئی سگوں ایس لئی کہ جیڑا چنگا اے اُوی کم کروتے خُداوند دی خدمت وچ بنان شک کر دے رھو۔^{۳۶} تے جے کوئی اِہ سمجھ کہ مَیں اپنی اُوس کواری کڑی دا حق کھو رہا آں جہدی جوانی لنگ چلی اے تے لوڑ دا وی پتھوے تان اُودا حق اِہ، اُودے وچ گناہ نہیں۔ اوہ اُودا ویاہون دے۔^{۳۷} پَر جیڑا اپنے دِلوں پکا پوے تے اُودی کوئی لوڑ نا پوے سگوں اوہ اپنے ارادے نوں پورا کرن دی طاقت رکھدا پوے تے دل وچ تہیا کر لیا پوے بھئی مَیں اپنی کڑی کو بنان نکاح دے رکھا گا اوہ چنگا کر دا اے۔^{۳۸} بس جیڑا اپنی کواری کڑی نوں ویاہ دیندا اے اوہ چنگا کر دا اے تے جیڑا نہی ویاہندہ اوہ پور وی چنگا کر دا اے۔^{۳۹} جدوں تائیں عورت دا خاوند جیندا اے اوہ اُودی پابند اے پَر جدوں اُودا خاوند مر جلتے تان جہدے ناں چاھوے ویاہ کر سکی اے پَر صرف خُداوند وچ۔^{۴۰} پَر جیویں دی اے جے اُویں دی ای رھوے تان میرے خیال اندر پھاگاں بھری اے تے مَیں سمجھناں آں کہ خُدا دا رُوح میرے وچ وی اے۔

¹۔ہُن بُتَن دِیاں فُربانیاں بارے اِہ گِل اے پئی آسین جان دے آں پئی آسین سارے عِلْم رگھنہ آں۔ عِلْم گمان پیدا کر دا اے پر محبت 8
 ترقی دا سبب اے۔²۔لَہ جے کوئی خیال کرے پئی مین کُجھ جان دا آتے چٹاں جاننا چاہدا اے اوناہُن تیک نئیں جان دا۔³۔پر جے کوئی
 رُب نال محبت رکھ دا اے رُب اونوں جان دا اے۔⁴۔سو بُتَن اُون چڑاپاں گئیاں فُربانیاں دِیاں شِیواں کھان دے بارے آسین جان دے
 آں پئی بُت دُنیا وچ کُجھ شے نئیں لَہ پناں اِک دے، پور کوئی رُب نئیں۔⁵۔بھانویں آسمان یاں دھرتی آجیے بٹھیرے نئیں جیڑے رُب
 اکھواندے نئیں (اُونجے بٹھیرے رُب لَہ بٹھیرے خُداوند نئیں)۔⁶۔پَر ساڈے لئی اے رُب اے مطلب باپ جِدے وَلوں ساریاں شِیواں
 نئیں لَہ آسین وی اوہدے وچ آں۔ لَہ اِکُو ای خُداوند اے مطلب یسوع مسیح، جِدے سببوں ساریاں شِیواں بنیاں نئیں لَہ آسین وی اوہدے
 ای سببوں آں۔⁷۔پَر ساریاں اُون اِہ پتا نئیں سگوں کئی لوکی جِنھاں اُون آجے تیک بُتَن دی پُوجا کرن دی عادت اے، اوہ اوناں شِیواں
 اُون بُتَن دی فُربانی سمجھ کے کھاندے نئیں لَہ اوناں دا ضمیر لِسّا پون دے سببوں ناپاک ہندا جاندا اے۔⁸۔روٹی تُکر ساہنوں رُب دے نال
 نئیں ملاوے گا۔ جے نا کھائے ساہنوں کُجھ گھاٹا نئیں لَہ جے کھائے کُجھ فائدہ نئیں۔⁹۔پَر دھیان رکھو! اِنج نا پوئے پئی تُباڈی اِہ کُھل ماڑیاں
 لئی ٹھيڈے دا سبب بنے۔¹⁰۔کیوں جو جے کوئی تبتوں عِلْم ولّے اُون بُت خَلہ وچ کھانا کھاندیاں ویکھتے اوہ ماڑا بندہ پوئے کِ اودا دِل
 بُتَن دِیاں فُربانیاں کھان لئی دلیر نا ہو جاوے گا؟¹¹۔سو تیرے عِلْم دے سببوں اوہ ماڑا بندہ مطلب اوہ بھرا جِدے لئی مسیح مویا، ہلاک
 ہو جلتے گا۔¹²۔ایس لئی اُونس بھراواں دے پاپی ہوک لَہ اوناں دے ماڑے ضمیر اُون پھٹڑ کرکے مسیح دے پاپی بن دے او۔¹³۔ایس
 سببوں جے کھانا میرے بھرا اُون ٹھيڈا لواوے جَد تیک دُنیا قِیم اے مین کدی وی گوشت نئیں کھاواں گا تاں جو اِہ بھرا لئی ٹھيڈے لَگن
 دا سبب نا بتاں۔

۱۔ کیہ میں آزاد نہیں؟ کیہ میں رسول نہیں؟ کیہ میں یسوع مسیح ہوں نہیں ویکھیا جیڑا ساڈا خُداوند اے؟ کیہ تسی خُداوند وچ میری 9 محنت نہیں او؟ ۲۔ جے میں پوراں لئی رسول نہیں تہاڈے لئی تہہ شک آن کیوں جو تسیں خُداوند وچ میری رسالت لے موب او۔ ۳۔ جیڑے مینوں پَرَکھ دے نیں اونناں لئی میرا جواب ایہو ای اے۔ ۴۔ کیہ ساہنوں کھان پین دا اختیار نہیں؟ ۵۔ کیہ ساہنوں ایہ اختیار نہیں پئی کس ایمان دار بھین، پیوی تون نال لے کے تہیہ جیویں دوجے رسول لے خُداوند دے بھرا لے کیہا کردے نیں؟ ۶۔ یاں اکیلیاں مینوں لے بربتاس تون ای ڈاڈی محنت نا کرن دا اختیار نہیں؟ ۷۔ کیہڑا سپاہی اپنے خرچتہ جنگ کرن جاندا اے؟ کون انگور دیاں ویلاں لاء کے اوڈا پھل نہیں کھاندا؟ یاں کون اجڑ چارکے اوس اجڑ دا دُڈھ نہیں پیندا؟ ۸۔ کیہ میں ایہ گلاں یرے انسانی خیال نال ای آکھنا وان؟ کیہ تورت وی ایہو ای نہیں دسدی؟ ۹۔ ایس لئی موسیٰ دی شریعت وچ لکھیا اے پئی کھلواڑے وچ وگدے ڈھگ دا مُنہ نا بنھنو۔ کیہ رِب تون ڈھگیاں دی فکر اے؟ ۱۰۔ یاں اوہ خاص ساڈے لئی ایج آکھدا اے؟ ہاں ایہ ساڈے لئی لکھیا گیا اے کیوں جو مناسب اے پئی جون والا آس نال جوہ لے گاہن والا حصّہ لین دی آس نال گاہے۔ ۱۱۔ سو جے آسین تہاڈے لئی روحانی شیواں پیجیاں نیں تہہ کیہ ایہ کوئی وڈی گل اے پئی آسین تہاڈی جسمانی شیواں دی فصل وڈھن؟ ۱۲۔ جے دوجیاں دا تہاڈے لئی ایہ اختیار اے تہہ کیہ ساڈا پُتا نا پوے گا؟ پر آسین ایس اختیار تون کم نہیں لیا سگوں پر تہہ تون سہنہ آن تان جو آسین مسیح دی خوشخبری وچ تھل نہ پائے۔ ۱۳۔ کیہ تسیں نہیں جان دے پئی جیڑے پاک شیواں دی سیوا کر دے نیں اوہیکل وچوں کھاندے نیں؟ لے جیڑے قُربانی دی تھان دے سیوک نیں اوہ قُربانی دی تھان تون حصّہ لیندے نیں؟ ۱۴۔ ایج ای خُداوندن وی حکم کیتا اے پئی خوشخبری سنان ولے خوشخبری دے سببوں گزارہ کرن۔ ۱۵۔ پَر میں اپناں وچوں کس گل لے عمل نہیں کیتا لے نا ایس مطلب نال ایہ لکھیا اے پئی میرے لئی آج کیتا جاوے۔ کیوں جو میرا مر نا ایہدے نالوں چنگا اے پئی کوئی میرے مان تون مُکا دیوے۔ ۱۶۔ جے میں خوشخبری دی مُنادی کرا تہہ مینوں کوئی مان نہیں کیوں جو ایہ میری لئی ضروری اے۔ لے جے میں خوشخبری نا سُناوا تہہ میرے لئی افسوس اے۔ ۱۷۔ جے میں ایہ خوشی نال کرا تہہ میرا انعام اے پر جے مجبوری نال کرا تہہ ذمہ داری مینوں دئی گئی اے۔ ۱۸۔ سو مینوں کیہ فیہ اے؟ ایہ پئی جدوں انجیل دی مُنادی کرا تہہ خوشخبری تون مُفت کر دیواں تان جو جیڑا اختیار مینوں خوشخبری دے لئی ملیا اے، اوڈا غلط استعمال نا کراں۔ ۱۹۔ بھانویں میں ساریاں لوکاں تون آزاد آن فیر وی میں اپنے آپ تون ساریاں دا غلام بنا دتا اے تان جو پور وی بٹھیریاں تون کھچ لیاواں۔ ۲۰۔ میں پھوڈیاں دے وچ پھوڈیاں ورگا بنیا تان جو پھوڈیاں تون کھچ لیاواں۔ جیڑے لوک شریعت دے تابع نیں اونناں لئی میں شریعت دے تابع داران وانگ ہو گیا تان جو شریعت دے تابع داران تون کھچ لیاواں، بھانویں میں آپ شریعت دے تابع نیں آن۔ ۲۱۔ میں بہ شرع لوکاں لئی بہ شرع بنیا تان جوہ شرع لوکاں تون کھچ لیاواں (بھانویں میں رِب دے لگہ شرعے نیں ساں پر مسیح دی شریعت دے تابع ساں)۔ ۲۲۔ ماڑیاں لئی میں ماڑا بنیا تان جو ماڑیاں تون کھچ لیاواں۔ میں ساریاں بندیاں لئی سب کُجھ بنیا پویاں آن تان جو کسے طریقہ نال کتیاں تون بچا سکاں۔ ۲۳۔ میں ایہ سب کُجھ انجیل دے لئی کرنا آن تان جو پوراں دے نال رَل جاواں۔ ۲۴۔ کیہ تسیں نہیں جان دے پئی دَوڑ دے میدان وچ دَوڑن ولتے سارے ای نیں پر انعام اِکو ای جِت دا اے۔ سو ایج دَوڑ پئی تسیں ای جِتو۔ ۲۵۔ لَہر بھلوان ہر طراں دا پریز کر دا اے ہن اومت کمالا جان ولے سہرے لئی ایہ کردے نیں پر آسین اوس سہرے لئی کہہ آن جیڑا کملاندا نیں۔ ۲۶۔ سو میں وی ایج ای دَوڑنا آن پرہہ یقینی نال نیں۔ لے اوس مُک مارن ولے وانگ نہیں لڑدا جیڑا ہوا وچ مُک ماردا اے۔ ۲۷۔ سگوں میں اپنے جسے تون ماردا پُتا آن لے اپنوں قابو وچ رکھنا آن، ایج نا پوے پئی پوراں وچ مُنادی کرکے آپ نا مقبول ہواں۔

۱- سو تھراؤ! میں نہیں چاہتا ہوں ایس گل دا غلم نا پوے پئی ساڈے پئیو دادا سارے بڈل دے پٹھاں سن لے سارے ای سمندروچوں لنگھ کے گئے۔ ۲- لے ساریاں نیں ای اوس بڈل لے سمندر وچ موسیٰ دا بیسم لیا۔ ۳- لے ساریاں نیں اِکو ای رُوح دی خُوراک کھادی۔ ۴- لے ساریاں نیں اِکو ای رُوح دا پانی پیتا کیوں جو اوہ اوس رُوحانی چٹان وچوں پیندے سن جیڑی اونیاں دے نال نال تَر دی سی لے اوہ چٹان مسیح سی۔ ۵- پر رِبّ اونیاں وچوں ہتھیریاں توں خوش نا ہوا۔ سو اوہ اُجاڑ وچ ڈھیر ہو گئے۔ ۶- ایہ گلاں ساڈے لئی سبق نیں تاں جو آسین بھیڑیاں شہواں دی خواہش نا کرئے جیویں اونیاں نیں کیتی۔ ۷- لے تُسین بُتاں تُوں پُوجن ولے نا بنے جیویں اونیاں وچوں کئی اک بن گئے سن۔ ایس لئی لکھیا اے پئی لوک کھان پین لئی بیٹھ، فیر نچن تہن لئی کھلوتے۔ ۸- لے آسین حراکاری نا کرئے جیویں اونیاں وچوں کنیاں کیتی لے اِکو ای دہاڑے تریٹی ہزار مارے گئے۔ ۹- لے آسین مسیح تُوں نا پرکھئے جیویں اونیاں وچوں کنیاں نیں پرکھیا لے سچاں نیں اونیاں تُوں ہلاک کیتا۔ ۱۰- لے تُسین نا کُڑو جیویں اونیاں وچوں کئی کُڑے لے ہلاک کرن ولے دے ہتھوں ہلاک کیتے گئے۔ ۱۱- اونیاں لے ایہ گلاں سبق سکھان دا سبب ہویاں لے ساڈے اخیر زملہ والیاں دی تصیحت لئی لکھیاں گئیاں۔ ۱۲- سو جیڑا اپنے آپ تُوں تگڑیاں سمجھ دا اے، اوہ خبردار رہوے پئی دُک نا پوے۔ ۱۳- تُسین کیسے اجیہی آزمائش وچ نہیں پئے جیڑی دوجیاں لے کدی نا آئی پوے۔ پر رِبّ وفادار اے اوہ تہانوں تہاڈی طاقت توں وڈھ آزمائش وچ پین نہیں دیوے گا سگوں آزمائش وچوں نکل جان دا راہ وی بناوے گا تاں جو تُسین سہ سکو۔ ۱۴- ایس لئی میرے پیاریو! بُت پُوجن توں تسو۔ ۱۵- میں تہانوں سیانیاں سمجھ کے کلام کرنا آں۔ سو جو میں آکھنا آں تُسین آپ اونوں پرکھو۔ ۱۶- برکت دا اوہ پیلا جہدے آسین برکت منگے آں، کیہ اوہ مسیح دے خُون دی شراکت نہیں؟ اوہ روٹی جیڑی آسین توئے آں، کیہ مسیح دے بدن دی شراکت نہیں؟ ۱۷- کیوں جو روٹی اِکو ای اے، ایس لئی آسین جیڑے چوکھ آں اِک بدن آں کیوں جو آسین سارے اوس اِک روٹی وچ شریک ہوئے آں۔ ۱۸- اونیاں لے دھیان کرو جیڑے جسم دے لحاظ نال اسرائیلی نیں۔ کیہ قُربانی دا گوشت کھان ولے قُربانی دی تھان دے شریک نہیں؟ ۱۹- سو کیہ میرے آکھن دا ایہ مطلب اے پئی بُتاں دی قُربانی کوئی شے اے، یاں بُت کُجھ شے اے؟ ۲۰- نہیں۔ سگوں ایہ پئی قُربانیاں غیر قومان چڑھان دیاں نیں۔ اوہ شیطاناں لئی نیں، رِبّ لئی نہیں۔ لے میں نہیں چاہتا ہوں پئی تُسین شیطاناں دے نال رَل جاوؤ۔ ۲۱- تُسین خُداوند دے پیلے لے شیطاناں دے پیلے، دونواں وچوں نہیں پی سگدے۔ خُداوند دے کھان دی میز لے شیطاناں دے کھان دی میز، دونواں وچ شریک نہیں ہو سگدے۔ ۲۲- کیہ آسین خُداوند دی غیرت تُوں جوش دولہ آں؟ کیہ آسین اوہ تہانوں بھوتہ طاقت ولے آں؟ ۲۳- ساریاں شہواں جائزے نیں پر ساریاں شہواں فائدے دیاں نہیں۔ ساریاں شہواں جائزے نیں پر پر گل ساریاں دی ترقی دا سبب نہیں ہندی۔ ۲۴- کوئی اپنا فائدہ لبھ سگوں دُجے دا۔ ۲۵- جو کُجھ قصایاں دیاں بٹیاں وک دا اے اوہ کھاوؤ لے دینی کھوج لئی کُجھ نا پُوجھو۔ ۲۶- کیوں جو دھرتی لے اودی معموری خُداوند دی اے۔ ۲۷- جے بیماناں وچوں کوئی تہاڈی دعوت کرے لے تُسین جان لئی راضی ہووئے جو کُجھ تہاڈے لگے دھریا جاوے اونوں کھاوؤ لے دینی کھوج لئی کُجھ نا پُوجھو۔ ۲۸- پر جے کوئی تہانوں آکھ پئی ایہ بُتاں دی قُربانی دا گوشت اے اوہ دے دسن لے دینی فرق کرن دے سببوں نا کھاوؤ۔ کیوں جو دھرتی لے اودی معموری خُداوند دی اے۔ ۲۹- دینی فرق توں میرا مطلب تیرا فرق نہیں سگوں اوس دُجے دا۔ تہلا میری آزادی دُجے جی دے فرق نال کیوں پرکھی جاوے؟ ۳۰- سو جے میں شکر کرکے کھانا آں تے جیڑے کھلنتے شکر کرنا آں اوہ دے سببوں بدنام کیوں کیتا جانا آں؟ ۳۱- سو تُسین کھاوؤ یاں پیوؤ یاں جو کُجھ کرو، سب رِبّ دے جلال لئی کرو۔ ۳۲- تُسین نا تے پُودیاں لئی تھیڈے دا سبب بنو نا یونانیاں لئی، نا ای رِبّ دی کلیسیا لئی۔ ۳۳- سو میں وی ساریاں گلاں وچ ساریاں تُوں خوش کرنا آں لے اپنا نہیں سگوں ہتھیریاں دا فائدہ لبھناں تاں جو اوہ نجات پاؤں۔

۱۔ ٹسب میری پیروی کرو جیویں مین مسیح دی پیروی کرنا آں۔ ۲۔ مین ٹہاڈی تعریف کرنا آں پئی ٹسب ہر گل وچ مینوں یاد رکھ دے اولتہ جینج مین ٹہانوں روایتاں اپڑائیاں نیں ٹسب اونج ای اونان تون قیم رکھ دے او۔ ۳۔ سو مین ٹہانوں دسنا چاہا آں پئی ہر بندے دا سر مسیح، لتہ زانی دا سر بندہ، لتہ مسیح دا سر ربّ اے۔ ۴۔ جیہڑا بندہ سر کجّ کے دُعا یاں نبوت کر دی اے اوہ اپنے سر تونہ عزّت کر دا اے۔ ۵۔ لتہ جیہڑی زانی پناں سر کجّ دُعا یاں نبوت کر دی اے اوہ اپنے سر تونہ عزّت کر دی اے کیوں جو سر مٹی دے برابر اے۔ ۶۔ جے زانی چنی نا لّوےتے وال وی کتاوے۔ جے زانی دا وال کٹانا یاں سر مُنوانا شرم دی گل اےتہ چنی لّوے۔ ۷۔ ہر بندے تون اپنا سر نئیں کجّنا چاہدا کیوں جو اوہ ربّ دی صورت لتہ اویدا جلال اے، ہر زانی بندے دا جلال اے۔ ۸۔ ایس لئی پئی بندہ زانی تون نئیں سگوں زانی بندے تون اے۔ ۹۔ لتہ بندہ زانی لئی نئیں سگوں زانی بندے لئی پیدا کیتی گئی سی۔ ۱۰۔ سو فرشتیاں دے سببوں زانی تون چاہدا اے پئی اپنے سر لّے تاج پون دی نشانی دھرے۔ ۱۱۔ تاویں خُداوند وچ نا زانی بندے دے پناں اے، نا بندہ زانی دے پناں۔ ۱۲۔ کیوں جو جیویں زانی بندے تون اے، اونج ای بندہ وی زانی دے سببوں اے، سگوں ساریاں شیواں ربّ وَلوں نیں۔ ۱۳۔ ٹسب آپ ای نیاں کرو۔ کیہ ایہ ٹھیک اے پئی زانی پناں سر کجّیاں دُعا منگے؟ ۱۴۔ کیہ ٹہانوں طبعی طورے ایس گل دا پتا نئیں پئی جے بندہ لمہ وال رکھتے اودیہ عزتی اے؟ ۱۵۔ لتہ جے زانی دے لمہ وال ہونہ اودی خوبصورتی اے کیوں جو وال اونوں پردے لئی دتہ گئے نیں۔ ۱۶۔ ہر جے کوئی ایس مسئلہ لّے خجّٹاں کرےتہ جان لّوے پئی نا ساڈا اجیا رواج اے، نہ خُداوند دیاں کلیسیاواں دا۔ ۱۷۔ ہر پُرن جیہڑا حُکم کرنا آں اودے وچ ٹہاڈی تعریف نئیں کردا کیوں جو ٹہاڈے اکٹھیاں ہون دا فائدہ نئیں، سگوں تُقصان بُندا اے۔ ۱۸۔ کیوں جو میرے سُنن وچ آیا پئی جد ٹہاڈی کلیسیا اکٹھی بُندی اے تد ٹہاڈے وچ وَنڈیہ جاندی اے لتہ مینوں ایس گل دا کسے حد تک یقین وی اے۔ ۱۹۔ کیوں جو ٹہاڈے وچ بدعتاں دا وی ہونا ضرور اے تاں جو پتا لگ جاوے پئی ٹہاڈے وچ کپڑے مَن پَسند نیں۔ ۲۰۔ سو جدوں ٹسب آپو وچ اکٹھہندے اوتہ ٹہاڈا اوہ کھانا عشلہ رتانی نئیں ہو سکدا۔ ۲۱۔ کیوں جو کھان دے ویلہر جی اپنی ای عشاء کھاندا اے، لتہ کوئیہ بُھکا رہ جاندا اےتہ کسے تون نشہو جاندا اے۔ ۲۲۔ کیوں؟ کیہ کھان پین لئی ٹہاڈے گھر نئیں؟ یاں ربّ دی کلیسیا دیہ عزتی کردے اولتہ جنہاں کول نئیں اونان تون شرمندیاں کر دے او؟ مین ٹہانوں کیہ آکھاں؟ کیہ ٹہاڈی تعریف کران؟ مین ایس گل دی تعریف نئیں کردا۔ ۲۳۔ کیوں جو ایہ گل مینوں خُداوند وَلوں آپڑی لتہ مین ٹہانوں وی آپڑا دیتی پئی خُداوند یسوعہ جیس رات اوہ پھڑوایا گیا روٹی لئی۔ ۲۴۔ شکر کرکے توڑی لتہ آکھاں، ”ایہ میرا بدن اے جیہڑا ٹہاڈے لئی اے۔ میری یادگیری لئی ایہو ای کریا کرو۔“ ۲۵۔ انج ای اوہ کھان دے بعد پیالا وی لیا لتہ آکھاں پئی ایہ پیالا میرے لہو وچ نواں عہد اے۔ جدوں کدی پیوؤ میری یادگیری وچ ایہو ای کریا کرو۔ ۲۶۔ کیوں جو جد کدی ٹسب ایہ روٹی کھاندے لتہ ایس پیلہ وچوں پیندے اوتہ خُداوند دی موت تون یاد کردے او، جد تیک اوہ نا آوے۔ ۲۷۔ ایس لئی جیہڑا نا مناسب طریقہ نال خُداوند دی روٹی کھلے یاں اودے پیلہ وچوں پیوے او، خُداوند دے بدن لتہ لہو دا قُصوروار ہووے گا۔ ۲۸۔ سو بندہ اپنے آپ تون پرکھ لّوے لتہ انج ای اوس روٹی وچوں کھاوے لتہ اوس پیالو وچوں پیوے۔ ۲۹۔ کیوں جو جیہڑا کھانہ پین ویلہ خُداوند دے بدن تون نئیں پچھان دا اوہ ایس کھان پین تون سزا پاوے گے۔ ۳۰۔ ایسے سببوں ٹہاڈے وچ ہتھیرے ماڑے لتہ بیمار نیں، لتہ ہتھیرے سون وی گئے نیں۔ ۳۱۔ جے آسین اپنے آپ تون پرکھ دےتہ سزا نا کھتدے۔ ۳۲۔ ہر خُداوند تون سزالہ کے ساٹوں نصیحت بُندی اے تاں جو آسین دُنیا دے نال قُصوروار نا گئے جائے۔ ۳۳۔ سو میرے بھراؤ! جدوں ٹسب کھان لئی آکٹھہو، ووتہ اک دُجے دی راہ تکو۔ ۳۴۔ لتہ جے کوئی بُھکا ہووےتہ اپنے گھر وچ کھا لّوے تاں جو ٹہاڈا اکٹھیاں ہونا سزا دا سبب نہ بنہ لتہ گلاں جیہڑیاں رہ گئیاں نیں اونان دی ترتیب مین آکے سنوار دیاں گا۔

۱۔ جے مین بندیاں لے فرشتیاں دیاں بولیاں بولاں پر محبت نا رکھاں تے مین ٹھنٹھاندا پتل لے چھنچھاندا تھال آن۔ ۲۔ لے جے مینوں 13 نبوت ملی ہووے لے ساریاں بھیتاں لے کُل علم توں واقف ہوواں لے میرا ایمان ایتھوں تیک کامل ہووے پئی پہاڑاں توں ہٹا دیواں پر محبت نا رکھاں تے مینوں کجھ وی فائدہ نہیں۔ ۳۔ لے جے اپنا سارا مال غریباں توں کھوا دیواں یاں اپنا بدن مرن لئی دے دیواں پر محبت نا رکھاں تے مینوں کجھ وی فائدہ نہیں۔ ۴۔ محبت صابر اے لے مہربان۔ محبت وچ ساڑا نہیں۔ محبت ڈینگاں نہیں مار دی لے پھلدی نہیں۔ ۵۔ کوہج کم نہیں کردی۔ اپنا بھلا نہیں چاندی۔ آکدی نہیں۔ بھیرے خیال نہیں رکھدی۔ ۶۔ بُرے کماں توں خوش نہیں ہوندی سگوں سچائی توں خوش ہوندی اے۔ ۷۔ سب کجھ سہ لہندی اے۔ ساریاں گلاں دا یقین کر دی اے۔ ساریاں گلاں دی آس رکھدی اے۔ ساریاں گلاں توں سہ لہندی اے۔ ۸۔ محبت دا کوئی آنت نہیں۔ نبوتاں ہون تے مُک جان گياں۔ بولیاں ہون تے مُک جان گياں۔ علم ہووے مٹ جاوے گا۔ ۹۔ کیوں جو ساڈا علم نا مکمل اے لے ساڈی نبوت پوری نہیں۔ ۱۰۔ پر جدوں کامل آوے گلتے نامکمل جاندا رہے گا۔ ۱۱۔ جد مین بال سیتے بالان وانگ بولدا سی۔ بالان جیہی طبیعت سی۔ بالان جیہی سمجھ سی۔ پر جدوں گُرو ہولتے بالان جیہیاں گلاں چھڈ دیاں۔ ۱۲۔ ہن ساہنوں شیشہ وچ دھندلا جیہا دسدا اے پر اوس ویلے آہو ساہمنی ویکھاں گے۔ ایس ویلے میرا علم نا مکمل اے پر اویس ویلے اونج پوری طراں جان لواں گا جیویں مینوں وی جانیاں گیا اے۔ ۱۳۔ سو ایمان، آس لے محبت ایہ تینوں سدا تیک نیں پر ایناں وچوں ساریاں توں اوچیری محبت ای اے۔

^۱۔ ہُن مُحِبَّت دے طالب روؤ لَہ رُوحانی نعمتاں دی خواہش رکھو، خاص کر کے ایہ پئی تُسین بُتوت وی کر سکو۔^۲ کیوں جو جیہڑا بیگانی بولی وچ گلاں کر دا اے اوہ بندیاں نال نہیں سگوں رُب نال گلاں کر دا اے۔ ایسے لئی اوہدی کوئی نہیں سمجھ دا بہانویں اوہ اپنی رُوح دی راپیں بہیت دیاں گلاں آکھدا اے۔^۳ پر جیہڑا بُتوت کر دا اے، اوہ بندیاں نال ترقی لَہ نصیحت لَہ تسلی دیاں گلاں کر دا اے۔^۴ بیگانی بولی وچ گل کرن والا اپنی ترقی کر دا اے لَہ بُتوت کرن والا کلیسیا دی ترقی کر دا اے۔^۵ بہانویں میں ایہ چاہاں واں پئی تُسین سارے بیگانیاں بولیاں وچ گلاں کرو پر بوتلے ایہو ای چاہاں آں پئی بُتوت کرو۔ کیوں جو بیگانیاں بولیاں بولن والا جے کلیسیا دی ترقی لئی ترجمہ نا کرے بُتوت کرن والا اوہدیے توں وڈا اے۔^۶ ہُن میرے بھراؤ! جے میں تہاڈے کول آکے بیگانی بولی وچ گل کران لَہ بہیت یاں عِلْم یاں بُتوت یاں تعلیم دیاں گلاں تہاڈے نال نا کرانے تہانوں میتھوں کیہ فائدہ ہووے گا؟^۷ اینج ای اوہ واجاں جیہڑا بہ جان شیواں مثلاً بانسری یاں برہٹ وچوں نکلدیاں نیں، جے اوہناں واجاں وچ فرق نا ہووے جو کُجھ ٹھوکیا یاں وُجایا جاندا اے اوہ کیوں پچھانیاں جاوے؟^۸ جے یغل دی آواز صاف نا ہووے کون لڑائی لئی تیاری کرے گا؟^۹ سو جے تُسین وی جیہہ توں صاف گل نا کروے آکھی گئی گل تُوں کیوں سمجھیا جاوے گا؟ تُسین بس ہوا نال گلاں کرن جوگہ رہ جاؤ گے۔^{۱۰} بہانویں دُنیا وچ کیناں ای وُن سَوویناں بولیاں نیں پر اوہناں وچوں کوئی وی پنا مطلب دے نہیں۔^{۱۱} سو جے میں کیسے بولی دا مطلب نا سمجھانے بولن ولے لئی میں اوہرا ہوواں گا لَہ بولن والا میرے لئی اوہرا ہووے گا۔^{۱۲} سو جدوں تُسین رُوحانی نعمتاں دی تمنا رکھ دے اوہ اجیہی کوشش کرو پئی تہاڈیاں نعمتاں دے وادھ توں کلیسیا دی ترقی ہووے۔^{۱۳} سو جیہڑا بیگانی بولی وچ گلاں کر دا اے اوہ دُعا منگ پئی ترجمہ وی کر سکے۔^{۱۴} ایس لئی پئی جدوں میں کیسے بیگانی بولی وچ دُعا منگاں، تدوں میری رُوح دُعا منگدی اے پر میری عقل کیسے کم دی نہیں۔^{۱۵} سو کیہ کرنا چاہیدا اے؟ میں رُوح نال وی دُعا منگاں گا لَہ عقل نال وی دُعا منگاں گا۔ رُوح نال وی گاواں گا لَہ عقل نال وی گاواں گا۔^{۱۶} نہیں جے تُو نیرا رُوح ای نال حمد کریں گاتے اوہرا بندہ تیری شکر گزاری لَہ آمین کیوں آکھ گا؟ کیوں جو اوہ نہیں جان دا پئی تُو کیہ آکھنا ایں۔^{۱۷} تُوں تہہ شک، چنگی طراں شکر کرنا ایں پر دُجے دی ترقی نہیں ہوندی۔^{۱۸} میں رُب دا شکر کرنا آں پئی تہاڈے ساریاں نالوں بوتیاں بولیاں بولنا آں۔^{۱۹} پر کلیسیا وچ اوہری بولی وچ دس ہزار گلاں آکھن نالوں بوتیاں مینوں ایہ پسند اے پئی پوراں دی تعلیم لئی پنج ای گلاں عقل نال آکھان۔^{۲۰} بھراؤ! تُسین سمجھ وچ نیلے نا بنو۔ بُریائی وچ نیلے روؤ پر سمجھ وچ جوان بنو۔^{۲۱} توریت وچ لکھیا اے پئی خُداوند فرماندا اے، 'میں اوہری بولی لَہ اوہریاں بُلاں نال ایس قوم نال گلاں کران گا۔ تد وی اوہ میری نا سُٹن گے۔^{۲۲} سو اوہریاں بولیاں ایمان داراں لئی نہیں سگوں بہ ایماناں لئی نشان نیں لَہ بُتوت بہ ایماناں لئی نہیں سگوں ایمان داراں لئی نشان اے۔^{۲۳} سو جے ساری کلیسیا اک تھان اکٹھی ہوئے لَہ سارے ای اوہریاں بولیاں بولن لَہ نا واقف لَہ ایمان لوک اندر آ جانے کیہ اوہ تہانوں مَورکھ نا آکھن گے؟^{۲۴} پر جے سارے بُتوت کرن لَہ کوئی بہ ایمان یاں ناواقف اندر آجاوے سارے اونوں سمجھا لین گے لَہ سارے اونوں پرکھ لین گے۔^{۲۵} لَہ اوہدیے دل دے بہیت کُھل جان گے۔ تد اوہ مُنڈ پار ڈگ کے سجدہ کرے گا لَہ اقرار کرے گا پئی بہ شک رُب تہاڈے وچ اے۔^{۲۶} سو تھراؤ! کیہ کرنا چاہیدا اے؟ جدوں تُسین سارے اکٹھے ہندے اوہتر اک دے دل وچ زُہور یاں تعلیم یاں مُکاشفہ یاں بیگانی بولی یاں ترجمہ ہندا اے۔ ایہ سب کُجھ رُوحانی ترقی لئی ہونا چاہیدا اے۔^{۲۷} جے بیگانی بولی وچ گلاں کرنیاں ہونے دو یا وُدھ توں وُدھ تین جی واری واری بولن لَہ اک جی ترجمہ کرے۔^{۲۸} لَہ جے کوئی ترجمہ کرن والا نا ہووے اوہری بولی بولن والا کلیسیا وچ چُپ رہوے لَہ اپنہ دل توں لَہ رُب نال گلاں کرے۔^{۲۹} تد نییاں وچوں دو یا تین بولن لَہ باقی اوہناں دے کلام تُوں پرکھن۔^{۳۰} پر جے لاگے بیٹھ دُوجے جی تُوں مکاشفہ ہووے پھیلا چُپ ہو جاوے۔^{۳۱} کیوں جو تُسین سارے ای اک اک کر کے بُتوت کر سگدے او تان جو سارے سیکھن لَہ ساریاں تُوں نصیحت ہووے۔^{۳۲} لَہ نییاں دیاں رُوحواں نییاں دے تابع نیں۔^{۳۳} کیوں جو رُب برہادی دا نہیں سگوں آمَن دا بانی اے۔ جیویں پاک لوکاں دیاں ساریاں کلیسیاواں وچ اے۔^{۳۴} زنا نیاں کلیسیا دے اکٹھ وچ چُپ رہن کیوں جو اوہناں تُوں بولن دا حُکم نہیں سگوں تابع رہن جیویں توریت وچ وی لکھیا اے۔^{۳۵} لَہ جے کُجھ سیکھنا چاہن تہہ گھر وچ اپنہ اپنہ خاوند تُوں پُچھن کیوں جو زانی دا کلیسیا دے اکٹھ وچ بولنا شرم دی گل اے۔^{۳۶} کیہ رُب دا کلام تہاڈے وچوں نکلیا اے؟ یاں نیرا تہاڈے تیک ای آہڑیا اے؟^{۳۷} جے کوئی اپنہ آپ تُوں نیں یاں رُوحانی سمجھ دا اے ایہ جان لوئے پئی جیہڑیاں گلاں میں تہانوں لکھنا آں اوہ خُداوند دے حُکم نیں۔^{۳۸} لَہ جے کوئی نا جلتے نا جلتے۔^{۳۹} سو تھراؤ! بُتوت کرن دی تمنا رکھو لَہ بولیاں بولن توں نا ڈکو۔^{۴۰} پر ساریاں گلاں سچے لَہ بڑے ای سلیقہ نال کم وچ لیا یاں جان۔

بخشدا اے۔⁵⁸ سو میرے پیارے بھراؤو! تسیںِ ممت نا ہارو لے قینم رہ کے خُداوند دے کم وچ سدا تیک ودھدے رپوؤ کیوں جو ایہ جان دے
او پئی تہاڈی محنت خُداوند وچ بہ فائدہ نہیں اے۔

۱۔ اُن اوس چندے دے بارے جیڑا پاک لوکاں دے لئی کیتا جاندا اے، جینج مین گلیتے دی کلیسیاواں اُنوں حُکم دیتا اونج ای اُنیں وی 16 کرو۔ ۲۔ ہفتے دے پہلے دیہائے تہاڈے وچوں ہر جی اپنی روزی دے حساب نال کُجھ اپنے کول رکھ لیا کرے تاں جو میرے آنے چندے نا کینہ پین۔ ۳۔ اُلتے جدوں مین آواتے جنہاں اُنوں اُنیں قبول کروگے، مین اونیاں اُنوں سنہیا لیکھ کے بھیج دیاں گا تاں جو تہاڈی خیرات یروشلم اُنوں آپڑا دین۔ ۴۔ اُلتے جے میرا وی جانا تھیک پویاتے اوہ میرے نال ای جان گے۔ ۵۔ اُلتے مین مَکڈنّے تون ہوکے تہاڈے کول آواں گا کیوں جو مین مَکڈنّے تون ای لنگ کے جانا اے۔ ۶۔ پر ہو سکدا اے پئی تہاڈے کول ای رواں تے سیال وی تہاڈے کول ای کڈاں تاں جو جینج مین جانا چاہواں اُنیں اونج ای مینوں تورا جے۔ ۷۔ کیوں جو مین ہن راہ وچ لنگدیاں پویاں تہاڈے نال ملنا نئیں چاہندا۔ سگوں مینوں آس اے پئی خُداوند چاہتے کُجھ چر لئی تہاڈے کول ریواں گا۔ ۸۔ پر مین پُنتکُست دے عید تیک آفُسّس وچ ریواں گا۔ ۹۔ کیوں جو میرے کول اک چوکھا وڈا تے کم دا بُوا کُھلا اے تے ویری ہتھیرے نیں۔ ۱۰۔ جے تُمہنّیس آ جاوےتے خیال رکھیا جے پئی اوپ تہاڈے کول کس ڈریناں ریوے کیوں جو اوہ میرے وانگ خُداوند دا کم کردا اے۔ ۱۱۔ سو کوئی اونوں ماڈھا نا سمجھ سگوں اونوں خیر نال اینج تورا جے پئی اوہ میرے کول آ جاوے کیوں جو مین ایس اڈیک وچ آن پئی اوہ بھراواں نال آوے۔ ۱۲۔ اُلتے پائی ایلّوس تون بڑے تیلے کیتے پئی تہاڈے کول بھراواں دے نال جاوے پر اوہ ایس واری جان لئی اُکا ای راضی نئیں پویا پر جدوں اونوں موقع ملیاتے جاوے گا۔ ۱۳۔ جاگ دے روؤ۔ ایمان وچ قنیم ریوؤ۔ بندے بتو۔ تگڑے ہوؤ۔ ۱۴۔ جو کُجھ کر دے او محبت نال کرو۔ ۱۵۔ بھراوؤ! اُنیں ستفناس دے تیر تون جان دے او پئی اوہ اُجیتے دے پہلے پھل نیں تے پاک لوکاں دی سیوا لئی تیار رندے نیں۔ ۱۶۔ سو مین تہانوں تیرا مارنا آن پئی اچھے لوکاں دے تابع روؤ سگوں ہر اک دے جیڑا ایس کم تے محنت وچ نال رلیا اے۔ ۱۷۔ اُلتے مین ستفناس تے فرئونائس تے اخیکس دے آن تون خوش آن کیوں جو کُجھ تہاڈے ولوں گھٹیا اوہ اونیاں نیں پورا کیتا۔ ۱۸۔ اُلتے اونیاں نیں میری تے تہاڈی رُوح تون تازیاں کیتا۔ سو اچھے لوکاں تون مٹوں۔ ۱۹۔ اُسیہ دیاں کلیسیاواں تہانوں سلام کھل دیاں نیں۔ اکیو تے پیرسک اوس کلیسیا ستہ جیڑی اونیاں دے گھر وچ اے، تہانوں خُداوند وچ بوبت سلام آکھدے نیں۔ ۲۰۔ سارے تھرا، تہانوں سلام آکھدے نیں۔ پاک بوسلے آہو وچ سلام کرو۔ ۲۱۔ مین پوٹس اپنہتہ نال سلام لیکھنا آن۔ ۲۲۔ جیڑا وی خُداوند تون پیار نئیں کردا، لعنتی ریوے۔ ساڈا خُداوند آن والا اے۔ ۲۳۔ خُداوند یسوع مسیح دا فضل تہاڈے تہاڈا ریوے۔ ۲۴۔ میری محبت مسیح یسوع وچ تہاڈے ساریاں نال ریوے۔ آمین۔

۲۔ کرتھیوں

۱۔ مین پولوس یسوع مسیح دا رسول تے ساڈے بھرا تیموتھیوس ولوں خدا دی کلیسیاء جیڑی کرتھ وچ اےتے اچانیا دے خط دے 1 سارے ایماندار، ۲۔ تہاڈے فضل پوشتے خُدا باپ تے خُداوند یسوع مسیح دا اطمینان تہاڈے نال ہوے۔ ۳۔ اُلتے خُدا تے ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے باپ دی تعریف ہووے، اوہ رحم کرن والا باپ تے آرام (تسلّی) دین والا خُدا اے۔ ۴۔ خُدا سانوں سب دُکھاں وچ تسلی دیندا اے کہ اسی اونیاں نوں تسلی دے سکیتے جیڑے کسی تکلیف وچ نیں۔ اسی اوسے تسلی نال دوجیاں نوں تسلی دینے آن جیڑی خُدا نے ساہنوں تسلی دین لئی استعمال کیتی۔ ۵۔ جینج مسیح دے دُکھ ساڈے لئی چوکھ نیں ایسے طرح تسلی وی مسیح وچ چوکھی اے۔ ۶۔ جے اسی دُکھ وچ آتے اے تہاڈے آرام تے نجات لئی اےتے جے اسی آرام وچ آتے اے وی تہاڈے آرام لئی اے۔ تہاڈا آرام ائردار طریقہ نال اودوں کم کردا اے جدوں اُسی صبر دے نال اوس تکلیف وچ شریک اوہ جیڑی تکلیف اسی جھلے آں۔ ۷۔ ساڈی آس تہاڈے بارے پکّی اے کیوں جے اسی منہ آن کے جینج اُسی تکلیف وچ سی شریک اوہ۔ ۸۔ بھراؤ اسی نہیں چاہندے کہ اُسی ساڈی مُصیبتاں تون ناواقف روؤ، جیڑیاں ساڈے تے اُسیہ وچ پئی سن۔ اسی اپنی طاقت تون ودھ کے کُجھ گتے کہ اپنی جند دی اُمید وی ناں رہی۔ ۹۔ سچ مچ ساڈے تے موت دی سزا دا حُکم ہو گیا سی، اے ایس لئی سی کہ اپنا بھروسہ اپنے آپ تے نئیں پر خُدا تے کیتے جیڑا مُردیاں نوں زندا کردا اے۔ ۱۰۔ اوہ سانوں ایو جتے جان لین ولے خطریاں تون بچایاتے اوہ ساہنوں فیر بچاوے گا، اسی اپنی آس اودے تے بنی اے کہ اوہ ساہنوں خلاصی دیندا روے گا۔ ۱۱۔ اوہ اینج کرے گا، جینج اُسی سی اپنی دُعاواں نال ساڈی مدد کردے اوہتے فیر ہتھیرے ساڈے لئی شکر گزاری کرن گے، ایس لئی کہ ہتھیریاں دی دُعاواں دے وسیلے ساڈے بھاری فضل ہوا اے۔ ۱۲۔ اسی ایسے فخر کیتے آتے ساڈا ضمیر گواہ اے کہ اسی اپنے آپ نوں دُنیا وچ پاک تے خُدا وچ مُخلص رکھیا اےتے جسمانی عقل دے سیرتے نئیں پر خُدا دے فضل تے۔ ۱۳۔ اسی تہانوں کُجھ اینج دی چیزاں نئیں لکھدے جو اُسی پڑھتے سمجھ نا سکوں۔ مین ایس چیز دی توقع کرناں واں۔ ۱۴۔ کیوں جے اُسی ساہنوں کُجھ تھوڑا بہت سمجھدے اوہتے اسی اپنے خُداوند یسوع دے دین نوں تہاڈے لئی فخر دی وجہ وچ واں گے، ایسے طرح اُسی ساڈے فخر دی وجہ وچ گے۔ ۱۵۔ کیوں جے مینوں اپنا یقین سی، مین پھلوں تہاڈے کول آنا چاہندا ساں تاں جو اُسی دوؤں مُلاقاتاں تون فائدہ چُک سکوں۔ ۱۶۔ مین مخدونیہ جاندے ہوئے تہاڈے نال مُلاقات دا منصوبہ بنا رہا ساں، فیر مین چاہندا ساں کہ تہانوں مخدونیہ تون واپس آندے ہوئے ملا تے فیر اُسی مینوں پیودیا لئی رخصت کرو۔ ۱۷۔ جدوں مین اینج سوچ دا ساں، کی مین چکدا ساں؟ کی مین اینیاں چیزاں دا منصوبہ انسانی معیار دے نال بنانا واں کہ اِکو ولے مین ہاں ہاتے ناں ناں کواں۔ ۱۸۔ پر جینج خُدا وفادار اے اسی ہاتے ناں، دوویں نئیں کپندے۔ ۱۹۔ پر خُدا دا پُتر یسوع جدی منادی سلونیس، تموتھیوس تے مین تہاڈے درمیاں کیتا اوہا تے ناں نئیں پر اوہمیشاں اے۔ ۲۰۔ کیونکہ خُدا دے سارے وعدے اودے وچ ہاں نئیں اودے وچ اسی خُدا دے جلال لئی ”آمین“ کہہ آں۔ ۲۱۔ اُہ خُدا ای اے جیڑا ساہنوں تہاڈے نال مسیح وچ ہون دا یقین دواندا اےتے ساہنوں مسیح کردا اے۔ ۲۲۔ اوہ ساڈے اپنی مُہر لائی اےتے جیڑا آن والا اے اُدی ضمانت لئی ساڈے دِلان وچ روح دیتا۔ ۲۳۔ پر مین خُدا نوں اپنا گواہ بنا کے کہنا کہ مین کرتھس تہاڈے کول ایس لئی نئیں آیا تاں جو مین تہاڈا لحاظ کراں۔ ۲۴۔ اے ایس لئی نئیں کہ اسی تہاڈے ایمان نوں قابو کرنا چاہندے آں کہ اوہ کینج دا ہووے، پر اسی تہاڈی خوشی لئی تہاڈے نال کم کر رہے آں جیویں اُسی اپنے ایمان تے کھلوے اوہ۔

۱۔ ایس لئی میں اپنے تائیں اے فیصلہ کیتا کہ میں درد ناک حالات وچ تواڈے کول ناں آواں۔^۲ جے میں توانوں ڈکھ دینا اے، مینوں کون خوش کرے گا تاں جے او اوہ جناں نوں میں ڈکھی کیتا۔^۳ میں توانوں ایس لئی سکھایا کہ جد میں تواڈے کول آواہے اوہنا تے اوہناں کولوں ڈکھی نا ہو واں جناں کولوں مینوں خوش ہونا چاہیدا اے۔ مینوں تواڈے ساریاں لئی اے بھروسا اے کہ میری خوشیت تواڈے ساریاں دی خوشی اک ہی نہیں۔^۴ کیوں جے میں توانوں بڑے افسوس نال دل دی پریشانی تے بھیرے اتھرواں نال لکھیا، میں توانوں تکلیف نہیں دینا چاہندا ساں۔ پر میں چاہندا ساں کہ تسی میری محبت دی دنگائی نو جانو جیڑی میں تواڈے لئی رکنہاں واں۔^۵ جے کسے نیں مینوں تکلیف دتی اوہ صرف مینوں تکلیف نہیں پر کسے حد تک بغیر سخت الفاظ استعمال کیتیاں توانوں سب نوں۔^۶ ایس شخص دی اے سزا جیڑی بھیریاں ولوں اے چوکھی اے۔^۷ پر ہن سزا دی بجلے اونوں معافی تے تسلی دے او۔ اینج کرو کہ اوہ ڈکھ تھلے نا دبا جلتے۔^۸ اسے لئی میں توانوں حلا شیری دینا سب دے سامنے، عوامی طور تے اوڈے لئی اپنے پیار دی تصدیق کرو۔^۹ میں توانوں ایس لئی لکھیا کہ میں توانوں آزما سکاں تے جان سکاں کہ تسی پر چیز وچ تعیدار اوہ۔^{۱۰} جے تسی کسے نوں معاف کرو گے تے میں اوس نوں وی معاف کراں گا۔ جو کجھ میں معاف کیتا اے جے کوئی چیز معاف کیتی اے۔ اے تواڈے لئی مسیح دی حضوری وچ معاف کیتی گئی اے۔^{۱۱} اے اسطرح ایس لئی اے کہ شیطان سانوں دا ن لاوے کہ اسی اوڈے منصوبیاں توں ناواقف نہیں۔^{۱۲} خداوند میرے لئی دروازہ کھول لیا ترواں دے شہر وچ مسیح دی خوشخبری دی منادی کرن آیا۔^{۱۳} میری روح وچ چین نہیں سی کیوں جے میرا بھرا طاطلس اتھہ نہیں سی تے میں اوہنا نوں چھڈک مخدونیہ چلا گیا۔^{۱۴} پر خدا دا شکر پورے جو سچ وچ سدا ساڈی جت وچ قیادت کردا اے، ساڈے راہیں اوہ اپنے علم سی خشبو پر پاسہ پھیلاندا اے۔^{۱۵} کیوں جو اسی کُدا لئی اوہناں وچ جیڑے نجات پا چکے نہیں تے اوہناں وچ جیڑے مردے پئے نہیں یسوع مسیح دی مٹھی خوشبو واں۔^{۱۶} جو لوک مردے پئے نہیں اے موت توں موت دی خوشبو اے۔ جیڑے بجلتے جا چکے اوہناں لئی زندگی توں زندگی دی خشبو اے کون اوہناں چیزاں دے لائق اے۔^{۱۷} کیوں جو اسی اوہناں لوکاں وگرے نہیں جیڑے خدا دا کلام نفع لئی ویچدے۔ پر ارادیاں دی سچائی نال سچ بولہ آں جینج خدا ولوں بھیج گئے آں خدا دی نظر وچ،

۱۔ کی اسی فیر اپنی نیک نامی دَسنا شروع کر دتی اے؟ ساہنوں دوسریاں وانگوں نیک نامی دے خط تہانوں دین دی ضرورت اے نہ 3
 لین دی ۔ ۲۔ ئسی آپ ساڈے لئی نیک نامی دے خط جے ۔ جیڑے ساڈے دلاں لٹے لکھ نیں۔ جناں نوں سارے لوک جاندے تے
 پڑھدے نیں۔ ۳۔ ئسی وکھاندے اوہ ک ئسی مسیح یسوع دا اوہ خط جیڑا ساڈے ولوں دتا گیا تے جیڑا تہاڈے دلاں لٹے لکھیا گیا اے، اے
 سیاہی نال نئیں پر زندہ خُدا دے روح نال لکھیا گیا اے۔ اے پتھر دیاں تختیاں لٹے نئیں لکھیا بلکہ تہاڈے انسانی دِل دیاں تختیاں لٹے۔ ۴۔ اے
 بھروسا ساہنوں خُدا ولوں یسوع دے وسیلے نال ملیا اے۔ ۵۔ اسی اپنے آپ ایس قابل نئیں کے کسے طرح دا دعویٰ کر سکیئے۔ جیڑا ساڈے
 اپنے ولوں ہوئے۔ بلکہ ساڈی قابلیت خُدا ولوں اے۔ ۶۔ اے صرف خُدا اے جسے ساہنوں ایس قابل بنایا کہ اسی نوے عہد دے خادم ہوئے۔
 اے لفظاں دا عہد نئیں بلکہ روح دا اے۔ کیوں جو لفظ مار دیندے تے روح زندگی دیندا اے۔ ۷۔ ہُن جس خدمت تے موت پیدا کیتی، اوہ
 حرف پتھراں لٹے کھودے گتے سن، ایسے جلال ولے سن کے اسرائیل دے لوک موسیٰ دے چہرے لٹے جلال دی وجہ توں نظر نہ پا سکے۔ کیوں
 جو اوہ چہرے دا جلال گھٹ دا جاندا سی۔ ۸۔ اوہ خدمت کتنی زیادہ جلالی ہووے گی، جیڑی روح پاک لیاوے گا؟ ۹۔ ایس لئی جے مجرم
 ٹھہراں والا عہد جلال والا سی، تے راست بازی دا عہدے ضرور کتنا زیادہ جلالی ہووے گا؟ ۱۰۔ یقینی طور تے جیڑا کسے وقت جلالی سی
 ہُن جلالی نئیں رہا کیوں جو اوہ جلال تے انتہا اے۔ ۱۱۔ کیوں جو اگر مٹ جان والی چیز وچ جلال سی تے قائم رہن والی چیز وچ کتنا زیادہ
 جلال ہووے گا۔ ۱۲۔ ہُن جدوں ساڈے کول ایسی اُمید اے تے اسی بڑے دلیر آں۔ ۱۳۔ اسی موسیٰ وانگوں نئیں، جنیں اپنے چہرے لٹے نقاب
 پا لئ تان جو اسرائیل دے لوک اُس گھٹدے ہوئے جلال نوں ختم ہوندیاں سیدا ویکھن دے قایل نئیں سن۔ ۱۴۔ اُنہاں دے ذہن بند ہوئے سن کیوں
 جو آج دے دن تک پُرنے عہد نوں پڑھدے وقت اوی پردہ اُنہاں دے دلاں لٹے پیا اے۔ اے پردہ اچے تک ہٹایا نئیں گیا، کیوں جو صرف یسوع وچ
 اے پردہ اُٹھایا گیا اے۔ ۱۵۔ پر آج وی جدوں موسیٰ دی کتاب پڑھی جاندی اے اُنہاں دے دلاں لٹے پردہ پیا رہندا اے۔ ۱۶۔ پر جدوں کوئی
 شخص خُداوند ول مُڑدا اے تے اوہ پردہ اُٹھ جاندا اے۔ ۱۷۔ ہُن خُداوند روح اے تے جتھ خُداوند دا روح موجود اے، اوتھ آزادی اے۔ ۱۸۔ ہُن
 اسی سارے نقاب چہریاں دے نال، خُدا دا جلال ویکھن آں۔ خُداوند جیڑا روح اے، اسی وی اوہ طرح درجہ بہ درجہ اوہ جلال ویرگ
 ہوندے جلتے آں۔

۱- کيوں جو سانوں اے خدمت ملي اے تہ ساڏے لُٽ بڑا کرم ھويا اے ايس لئي ھمت نہارئيہ۔ ۲- حالانڪ اسي خفيہ (پوشيده) لُٽہ 4 شرمي دے کَم دی راہ چھڏ دتی اے اسي مکاری نئيں کردے لُٽ خدا دے کلام نوں نئيں وگاڑ دے نئيں۔ ۳- جے کر اساڏي خوشخبری لُٽ پردہ پيا اے تہ اوہ هلاک ھون والیاں لئي پيا اے۔ ۴- اوٺاں واسطہ اس جہان دے خدانہ اوھناں دی عقلیت پردہ پا دتا اے۔ تاں جو مسيح جو خدا دی صورت تہ اودے جلال دی روشنی اوھناں لُٽ نہ پوئے۔ ۵- لُٽ اسي اپنہ بارے نئيں بلڪ مسيح يسوع جو خدا اے دے بارے منادی کردے ھان لُٽ يسوع ناں دے لئي اسي تہاڏے خادم آں۔ ۶- لُٽ اس اگلے خدانہ کيہا کہ نور ٻيرے وچ چمڪ۔ اوي نور ساڏے دلاستہ وي چمکيا تاں جو خدا دے جلال دی پہنچان دا نور يسوع مسيح دی حضوري وچ چمڪ۔ ۷- پر اسي اس خزلہ نوں مٹ دے برتناں وچ رکھدے ھان جدکے اپنہ صاف ظاہر اے کہ اپنہ بہت ساری طاقت ساڏے ولوں نئيں بلڪ خدا دے ولوں ھ۔ ۸- ساڏے لُٽہ پاسیوں مصیبتاں آوندياں نیں پر اسي گھبراندي نئيں۔ اسي شک حیرانی وچ پیندے ھان پر مایوس نئيں ھندے۔ ۹- اسي ستلُٽہ جلتہ ھان پر اسي ٺھلا ٺھو نئيں۔ اسي گرلُٽہ جلتہ ھان پر مَر دے نئيں۔ ۱۰- اسي اپنہ جسمان وچ مسيح دی موت نوں رکھدے لُٽ پھر دے ھان تاں جو مسيح دی زندگی وي سادے بدن توں ظاہر ٻوئے جو کہ مسيح ھميشہ دی زندگی رکھدا اے۔ ۱۱- اسي جو کہ زندہ ھان ھميشہ مسيح دی موت نوں اپنی زندگی وچ رکھدے ھان ۔ تاکہ اسي زندگی نوں وي اپنی زندگی وچوں ظاہر کر ليہ جو اوہ رکھدا اے۔ ۱۲- تاکہ جس طرح موت ساڏے وچ کم کردی اے اُس طرح زندگی تہاڏے وچ کَم کرے۔ ۱۳- پر ساڏے وچ ايمان دی اوي روح اے جدے بارے لکھيا اے، ”میں ايمان ليایا تاں جو میں بولدا ھان“ لُٽ اساڏا ايمان ايمان اے ايسہ لئي اسي بولدے ھان۔ ۱۴- کيوں جوں اسي جاندے ھان کہ جنہ يسوع نوں زندہ کيتا اے سانوں وي زندہ کرے گلتہ تہاڏے نال اپنہ سامنہ حاضر کرے گا۔ ۱۵- اے سب کچھ تہاڏے لئي پي اے کيوں جو فضل سارے لوکاں وچ پھيليا، اسي طرح شکر گزاری کرن نال خدا دا جلال ھور پھيلے۔ ۱۶- ساڏي ھمت گھٹ نئيں ھندی، باھروں لگدا اے کہ اسي ضائع ھون ٿئے آں پر اندرون اسي روز روز تازہ دم ھندے آں۔ ۱۷- کيوں جو ساڏي تھوڑی جئي مصیبت سانوں بہت زیادتہ بھاری ھميشہ دا جلال پيدا کر دی اے۔ کيوں جو اسي اوٺاں چیزاں نوں نئيں ویکھدے جو نظر آندياں نیں بلڪ اوھناں نوں جو نظر نئيں آوندياں۔ ۱۸- کيوں کہ جو چیزاں نظر آندياں نیں ختم ھون والیاں نیں پر جو نظر نئيں آندياں اوہ ھميشہ رن والیاں نیں۔

۱- ساہنوں پتہ اے کے اے زمینی مکان، جدے وچ اسی رہے آن، برباد ہو جلفہ گاہے ساڈے لئی خُدا ولوں اک عمارت موجود اے، گھر 5
انسانی ہتھانہ نئیں بنایا پر ایہ آسمانہ غیر فانی گھر ہو وے گا۔ ۲- اے ایس خیم وچ اسی کراہندے ہوئے اپنے آسمانی مکان وچ جان دی
آرزو رکھدے آن۔ ۳- اہدا انتظار ایس لئی اے کہ انوں پان دے بعد اسی ننگ نہ راں گے۔ ۴- اصل چہ جدوں تک اسی ایس خیم وچ آن
ساڈا کرنا بہار دی وچ توں اے۔ اسی اے نہیں چاہندے کہ بغیر کپڑیاں دے ہویہ پر اسی او کپڑے پانا چاہندے آن جیڑے فانی زندگی نوں
نگل جان۔ ۵- اے او خُدا اے جنہ اے شہ ساڈے لئی تیار کیتی اے، اے اُنیں آن ولہ ویلہ لئی ضمانت دے طورے روح دتا اے۔ ۶- ایس لئی
ہمیشہ اعتقاد رکھوے یاد روئے کہ جدوں تیکر اسی ایس بدن دے آرام وچ آن، اسی خُداوند توں دور آن۔ ۷- اسی ایمان دے نال چلدے
(ٹردے) آن، نہ کہ نظر آن والی شیواں نال۔ ۸- اے ساہنوں اے اعتقاد اے کہ، اسی بدن توں دور ہو کے خُداوند دے نال آرام چہو واں گے۔ ۹-
خُداوند نوں خُوش کرنا ایہ ساڈا مقصدتہ بہاویں ایس گھر وچ ہویہ یا ایس توں دور۔ ۱۰- اے لازم اے کہ سارے مسیح دی عدالت دے
تخت لگے لیلہ جان تاں جو انہاں نوں انہاں دے بھیڑے چنگ کماں دا اجر دتا جاوے، جیڑے ایس بدن چہ کیتھ۔ ۱۱- ایس لئی خُداوند دا
خوف رکھدے ہویے اسی لوکاں نوں حوصلہ دیندے آن۔ اسی جو کجھ وی آن او خُدا نوں صاف دسدا اے، میں ایہ توقع رکھنا آن کہ تواڈا
ضمیر صاف اے۔ ۱۲- اسی ایہ کوشش نہیں کرن ڈیہکے توانوں اے منائے پئی اسی سچے آن۔ پر اسی توانوں او وچ دینے آن کہ ٹسی
ساڈے فخر کروتے انہاں نوں جواب دے سکو جیڑے وکھاوے فخر کردے، ناک اہدے جیڑا دل وچ اے۔ ۱۳- اے جہ اسی ہوش وچ
نہیں آتے اے خُدا لئی اے، جہ ہوش وچ آتے اے تواڈے لئی اے۔ ۱۴- اے مسیح دی محبت چہ مجبور آتے چنگی طرح جانے آن کہ اک جِنا
سب لئی موبلے ایس طرح سارے موئے گئے۔ ۱۵- او سب لئی موبلے گيا تاں جو او جیڑے جیوندے، اپنے لئی نہ جئی ان پر اوڈے لئی
(واسطہ) جیڑا موبلے فیر زندہ کیتا گیا۔ ۱۶- ایس وچ توں ہُن اسی کسے نوں وی جسمانی طورے نہیں پرکھدے گو کہ اسی یسوع دے
نال وی اک وری اینج ای کیتا سی۔ پر ہُن اسی کسے نوں ایس طرح نہیں پرکھدے۔ ۱۷- ایس لئی ہُن جیڑا مسیح وچ اے او نویں مخلوق
اے۔ پُرانیاں شیواں ختم ہو گیاں۔ ویکھو سب نواں ہو گیا اے۔ ۱۸- اے ساریاں شیواں خُدا ولوں، اے اُنہیں سانوں مسیح وچ اپنے نال
ملایا اے۔ سانوں وی میلان دی خدمت دتی اے۔ ۱۹- اے اینج وے کہ خُدا مسیح وچ دُنیا نوں اپنے نال ملا رہا اے۔ اُنہاں دے پاپ (گناہ)
اُنہاں دے ذمہ نہیں لائے، اُنہیں سانوں میلان دے سَنیا (پیغام) دا ذمہ سونپیا اے۔ ۲۰- اے مسیح سانوں اپنا ٹمائنڈہ مُقرر کیتا اے، اے اے
ایس طرح اے کہ جیویں خُدا ساڈے وچوں ہو کے بول دا اے۔ مسیح دے واسطے اسی توانوں عرض کرے آن، کہ خُدا نال قیل کر لوو۔
۲۱- اُنہیں مسیح نوں ساڈے پاپاں (کُناہواں) دا فدیہ بنایا، اے او اے جہ کدی پاپ (کناہ) نہیں کیتا، اُنہیں اے ایس لئی کیتا تاں جو اسی
اُہدے وچ خُدا لگے راستباز بن جائے۔

۱۔ اسی اوہدے نال مل کے کم کردے پھٹے تہانوں وی زور دینا آں یسوع مسیح دے فضل نوں نہ چھڈو۔^۲ کیوں جو اہنہ کہیا اے ”
 طرفداری دے وقت میں تیرے ول تیان کیتلے نجات دے دن میں تیری مدد کیتی “ ویکھو اپنی طرفداری دا وقت اے، ویکھو اپنی
 نجات دا دیہاڑا اے۔^۳ اسی کس دے سامنے ٹھیڈا لگن لئی روڑے نئی رکھدے تان جو ساڈی خدمت دا کم ضائع نہو جک۔^۴ بجلے
 اہدے اسی اہنہ کماں توں ثابت کر دے آں کہ اسی خُدا دے خدیم آں۔ اسی رُوح القدس جہ بہت صبر نال، پیار نال، دُکھاں جہ، مُشکلات جہ،
^۵ مار کھاں جہ جیل جہ، پڑتال جہ، بڑی محنت جہ، راتاں نوں جاگنا، بھوکھ،^۶ نیک نییتی، علم، صبر، مہربانی، سچے پیار،^۷ اسی خُدا
 دی قُدرت نال سچائی دے کلام جہ اوہدے خادم ہاں، سادے کول سچتہ کھیتھ سچائی (راستیاری) دے ہتھیار نیں۔^۸ اسی عزتتہ
 بہ عزتتی، تعریفتہ بدنامی جہ کم کردے آں۔ سانوں دھوکہ باز کیا جاندا اے پر اسی فیر وی سچے آں۔^۹ اسی انجان بن کے کم کردے آں
 پر فیر وی اسی چنگ طرح جلتہ جاندا آں، ویکھو اسی کم کرن لئی مُردے ہاں پر فیر وی اسی جیوندے آں۔ اسی ایس طرح کم کردے
 ہاں جیویں ساہنوں اپنی حرکتاں دی سزا دتی گئی پر اینج نئی کے سزا موت ہوئی اے۔^{۱۰} اسی غمزدہ دی طرح کم کر دے آں پر فیر
 وی خوشی منلے آں۔ اسی غریباں دی طرح کم کیتھ آں پر دوسریاں نوں امیر کر دیتھیاں، اسی اینج کم کیتھیاں جیویں ساڈے کول کُجھ
 وی نئیں پر فیر وی اینج جیویں سب کُجھ رکھدے ہاں۔^{۱۱} اے کرتھہیو اسی توانوں ساری سچائی دس دتی اے،^{۱۲} اسی تہانوں
 نئیں جکڑیا پر تہاڈے دلاں تہانوں جکڑیا ہویا اے۔^{۱۳} ہُن میں تہانوں بچے سمجھ کے ایمانداری نال ۰۰۰ کرنا اے کہ اہنہ آپ نوں --- کُھلا
 رکھو۔^{۱۴} جہ ایماناں نال نہ بُو، سچائی دلتھہ شر دا کی تعلق؟ روشنی دا پیرے نال کی میل؟^{۱۵} مسیح دا بالیعال نال کی میل
 جول (تعلق)؟ یا ایمانداراں تہہ ایمان دا کی جوڑ؟^{۱۶} اے خُدا دی پیکلتہ بُت خلتہ کی مُوائدہ اے؟ کیوں جو اسی زندہ خُدا دا
 مقدس ہاں، جس طرح خُدا نے کیا اے ”میں انہاں دے درمیان رباں گلتے چلاں پھراں گاتے او میرے لوکتے میں اُنہاں دا خُدا ہواں گا۔
^{۱۷} اے ایس لئی خُداوند نے کیا اے، ”اوہدے وچوں نکل آؤتے وکھرے روؤ۔“ ناپاک چیزاں نوں ہنہ نہ لاؤتے میں تہانوں جی آیا نوں کہواں گا۔
^{۱۸} خُدا قادرِ مطلق کہندا اے میں تہاڈا باپتہ تُسی میرے دھیاں پُتر ہوؤگے۔“

^۱۔ میرے پیاریو کیوں جو ساڈے نال وعدے کیتے گئے، آؤ اسی اپنے آپ نوں پر طرح دی جسمانی روحانی ناپاکی توں پاک رکھیستے 7
 آؤ خُدا دے خوف دے وچ پاکیزگی نوں لبھدے رہے۔^۲۔ ساہنوں اپنے دِلان وچ جگ دو۔ اسی کسے نال زیادتی نہیں کیتی۔ اسی کسے نوں
 نقصان نہیں پہنچایا کسی نوں دغا نہیں دتا^۳۔ میں تہانوں مُجرم ٹھہران لئی ایہ نئی کہنداکیوں جو میں تہانوں پہلاں ہی کہ چُکیا ہاں کہ
 تُسی ساڈے دِلان وچ وسدے جے، کیوں جو اسی اِکھٹ مرناتے اِکھٹ جینا اے۔^۴۔ مینوں تہاڈے لُتے بہت عتماد اے۔ میں تہاڈے لُتے فخر کردا
 ہاں۔ مینوں پورا اطمینان ہو گیا اے۔ میرا دِل خوشی نال بھریا اے حالانکہ ساڈے لُتے مُصیبتاں وی آؤندیاں۔^۵۔ جدوں اسی مکدونیہ لُتے،
 ساڈے جسم نوں آرام نہ ملیا، پر اسی مُصیبتاں وچ رہے، کیوں جو باہر لڑائیاں سنئے اندر ڈر خوف۔^۶۔ پر خُدا جیڑا تھکیا ہاریاں نوں آرام
 دین والا اے اوسے ساہنوں طیطس دے آؤن نال تسلی دتی۔^۷۔ نہ صرف اُپدے آونے خُدا نے ساہنوں تسلی دتی پر اودی اُس تسلی
 توں جیڑی طیطس نوں تہاڈے وَلوں ملی۔ اُسے ساہنوں تہاڈے تہے سارے پیار، تہاڈا غم، میرے لئی ڈھیر سارے فکر بارے دسیا، تاں
 میں پور وی خوش ہوا۔^۸۔ گو میرے خطے تہانوں غمگین کیتا، پر مینوں کوئی پچھتاوا نہیں، پر مینوں پچھتاوا اینویا جدوں میں ویکھیا کہ
 میرے خطے تہانوں افسردہ کیتا، پر تہاڈی افسردگی تھوڑے وقت تک رہی۔^۹۔ پُن میں ایس لئی خوش نہیں کہ تہانوں غم ہوا، پر تہاڈی
 غمی تہانوں توبہ تک لے کے آئی۔ تہاڈا غم خُدا پرستی دا سی، ایس لئی ساڈے وَلوں تہانوں کوئی نقصان نہ پہنچیا۔^{۱۰}۔ کیوں جو خُدا
 پرستی دا غم ایسی توبہ لایندا اے جِدا نتیجہ ایسی نجات اے جِدا کوئی پچھتاوا نہیں۔ پر دُنیا دا غم موت لایندا اے۔^{۱۱}۔ خُدا پرستی دے
 غم تہاڈے وچ کِناں پگا ارادہ پیدا کیتا، تہاڈا ایہ پختہ کنا اعلیٰ سی جسے تہانوں بہ قصور ثابت کیتا اے کِنا چنگا سی کہ تہاڈے غضب،
 غصّے، تہاڈا شوق، تہاڈی سرگرمی تہاڈی خواہش چاہا کہ انصاف ہو سکے۔ ہر چیز دے وچ تُسی اپنے آپ نوں ثابت کر دتا کہ تُسی ایس
 معاملہ وچ بہ گناہ جے۔^{۱۲}۔ اگرچہ میں تہانوں لکھیا، نا میں غلطی کرن ولے دی خاطر لکھیلتے نا ہی اودی خاطر جدے نال غلط ہوا، پر
 ایس لئی کہ ساڈے حق وچ تہاڈی ساکھ خُدا دی نظر وچ تہانوں پتہ چل جلتے۔^{۱۳}۔ ایس لئی ساہڈا حوصلہ ودھیا اے۔ ایسے دے نال ساہنوں
 پور خوشی ہوئی اے، جو طیطس دی خوشی دی وجہ نال اے، کیوں جو تہاڈے ساریاں دی وجہ توں اوس دی روح نوں تازگی ملی اے۔
^{۱۴}۔ پر جے میں اوس دے سامنے تہاڈے بارے فخر کیتلے میں شرمندہ نہیں ہوا۔ پر اُپدے اُلٹ جو گل وی میں تہانوں کہی سچ نکلی،
 اوسے طرح جیڑا فخر میں تہاڈے بارے طیطس نال کیتا اوہ سچ نکلیا۔^{۱۵}۔ جدوں اُنہیں تہاڈے ساریاں دی فرمانبرداری دی یاد کیتی کہ
 تُسی کیوں ڈرے کمیدے ہوئے اُس دا استقبال کیتا، اُس دی جاہت تہاڈے ساریاں لئی پور زیادہ ودھ گئی اے۔^{۱۶}۔ میں بہت خوش ہاں
 کیوں جو مینوں تہاڈے لُتے پورا اعتماد اے۔

۱- اے بھائیو تہانوں خُدا دے اُس بھاری فضل دے بارے دسنا چاہنا وان جیہڑا مقدونہ دی کلیسیاواں تہوہا۔^۲ ک سخت مُصیبت دی 8 آزمائش دے وچ وی اونہاں دی انتہائ غریبیت تہ انتہائ خوشی تہ اونہاں وچ بہت سخاوت پیدا کیتی۔^۳ میں گواہی دیندا ہاں کہ اونہاں نے جہاں وی دے سکدے سن دتا تان جو بہت ودھ کے دتاتے ایہ سب اپنی آزادانہ مرضی نال دتا اے۔^۴ اونہاں نیہ تے اس خدمت دے کم نوں ایمانداران وچ پھیلان دے موقع لئی فوری درخواست کیتی۔^۵ ایہ ایس طرح نئیں ہوا جیویں اسی توقع کیتی سی، پر اونہاں پہلاں اپنے آپ نوں خُداوند دے لئی فیر خُدا دی مرضی نال ساڈے شُپرد کیتا۔^۶ ایسے لئی اسی طیطس توں خواہش کینہاں کہ جس طرح اوہ اپنے کم شروع کیتا سی اُس طرح اس فضل دے کم نوں پورا وی کرے۔^۷ پر جدان تسی پر کم وچ لگ وڈھ گئے او یعنی ایمان وچ، کلام وچ، علمتہ اپنی ہر کوشش وچ تہ ساڈے لئی اپنے پیار وچ۔^۸ میں تہانوں اے حُکم نئیں دیندا، تان جو تہاڈی مُحبت دی سچپائی نوں دوجیاں دے جذبہ نال آزماواں۔^۹ کیوں جو تسی خُداوند یسوع مسیح دے فضل نوں جاندے ہو کہ کس طرح اوہ امیر سی پر اوہ تہاڈے لئی غریب بن گیا، تان جو اسی اُس غریبی وچوں امیر بن جائے۔^{۱۰} ایس معاملہ وچ میں اپنے وچار دیندا ہاں جو تہاڈی مدد کرن گے۔ پچھل سال تسی نہ صرف کم شروع کیتا پر اس کم نوں کرن دی تہاڈی خواہش وی سی۔^{۱۱} انہوں ختم وی کرو، جدان تسی اپنے کم شروع کرن توں پہلاں سرگرمی نال خواہش کیتی سی ہن اوسے سرگرمی نال، جہاں زیادہو سکدا اے، انہوں اپنی حثیت دے مطابق پورا کرو۔^{۱۲} جے تسی ایس کم نوں دِل نال شروع کرنا چاہندے او، جو کہ چنگیتہ منن والی گل اے تہ ایدی بُنیاد ایس تہوہی چاہدی اے کہ جو کُجھ بندے دے کول اے نہ کہ اوہدے جو کول نئیں۔^{۱۳} تہ اپنے کم تہاڈے تہاڑے بہار پان لئی تہ دوجیاں نوں آرام دین لئی نئیں۔ پر ایس لئی کہ طرفداری نہ (غیر جانبداری) ہووے۔^{۱۴} کیوں جو ایس ویلہ تہاڈے بُتہ (کثرت) نال اونہاں دی لوڑ (ضرورت) پوری ہووے، تہ تہاڈی لوڑ (ضرورت) دے ویلہ اونہاں دی بہتات (کثرت) کم آوے۔ تان جو سب ٹھیک ہوے۔^{۱۵} کیوں جو لکھیا اے ”جَدے کول ہوتا سی اوہدے کول کُجھ وی نہ بچیا تہ جدے کول تھوڑا سی اونوں کُجھ کمی نہ پئی (ہوئی)۔“^{۱۶} تہ خُدا دا شُکر ہووے جنیں طیطس دے دِل وچ اوہی سچی فکر پائی جیہڑی تہاڈے لئی میرے دِل وچ اے۔^{۱۷} تہ اوہ نہ صرف ساڈی درخواست منی پر اپنی مرضیت سچے دِل نال تہاڈی مدد کرن نوں اپنی آزاد مرضی نال آیا۔^{۱۸} اسی اوہدے نال اک بھرا نوں وی بھیجا اے، جدی تعریف، کلام دی منادی دا کم کرن دی وچ توں، ساریاں کلیسیاواں وچ ہندی اے۔^{۱۹} صرف ایہو نئیں ایس فضل دے کم نوں کرن لئی، انہوں کلیسیا تہ ساڈے نال سفر کرن لئی وی چُنیا۔ اے خود خُداوند نوں عزّت دین لئی تہ ساڈے مدد کرن دے جذبہ لئی اے۔^{۲۰} اسی پر طور تہ اے کوشش کینہاں کہ ایس فلاحی (بھلائی) کم دے کرن وچ کسے نوں وی ساڈے توں شکایت دا موقع نہ ملے۔^{۲۱} اسی احتیاط کردہاں کہ اے صرف خُداوند دے لگہی نیں پر لوکاں لئی وی عزّت دے لائق ہووے۔^{۲۲} اسی اک پور بھرا نوں وی گھل رہے آں، جنوں اسی کافی سارے طریقیاں دے نال آزما یا (پرکھیا) تہ کافی کماں وچ محنتی پایا تہ اوہ تہاڈے اعتماد (بھروسہ) ہون دی وچ توں اوہ پور وی خواہشمند اے۔^{۲۳} تہ طیطس بارے اے وے کہ او میرا شریکتہ تہاڈا ساتھی اے تہ ساڈے بھراواں لئی، اونہاں نوں کلیسیا تہ گھلایا اے۔ اوہ مسیح دا فخر نئیں۔^{۲۴} ایس لئی اونہاں نال مُحبت نال پیش آؤ، تان جو کلیسیاواں نوں پتا چلے کہ اسی کیوں تہاڈے فخر کرے آں۔

۱۔ ایمانداران دی خدمت دے بارے میرے لئی اے ضروری نہیں کہ میں توانوں لکھاں۔^۲ میں تواڈی خواہشات دے بارے جانتا ہاں، تے 9 میں ایہ مکدونیہ دے لگے تواڈے بارے فخر کردا ہاں۔ میں اوناں نوں دسیا اے کہ پچھلے سال توں آخیر اس واسطے تیار ہو رہا اے۔ تہاڈی گرم جوشیئے اُنہاں نوں اُبھاریا اے کہ عملی طور تے کُجھ کریئے۔^۳ ہُن میں بھراواں نوں گھلایا اے تاں جو ساڈا فخر تہاڈے بارے ضائع نہو جلتے تسی وی تیار ہو جاؤ، جیویں میں کیا کہو جاؤ۔^۴ نہیں، جے میرے نال کوئی وی مکدونی آیتے توانوں تیار نہ پایا، ساڈے لئی اے شرم دی گل ہووے گی۔ میں تواڈے بارے کُجھ وی نہیں کہندائے مینوں تہاڈے پورا بھروسہ اے۔^۵ تے ایس لئی میں ایہ سوچیا کہ بھرواں نوں تواڈے کول آن لئی قائل کیتا جلتے تاں جو پہلاں توں تواڈے پیہ دا انتظام کیتا جلتے جدا تسی وعدہ کیتا اے۔ ایہ ایس لئی اے کہ سب پیہ خوشی نال ہون نہ کہ کسی دباؤ وچ۔^۶ ہُن گل انج اے، جیڑا گھٹ ہوئے گا اوی گھٹ ہی کٹے گا۔ تے جیڑا برکتاں پان لئی ہوئے گا اونوں برکتاں ہی ملن گیان۔^۷ تہر کوئی اوناں ہی دیوے، جو اوئے اپنے دل وچ ارادہ کیتا اے، نلتے کسی بہ دلی نال یا کسے دباؤ وچ، کیوں جے خدا خوشی نال دین والیاں نوں پیار کردا اے۔^۸ تے خدا تہانوں اپنے فضل نال لبریز (بھر) کرسکدا اے تاں جو تہاڈی ضرورت دیاں ساریاں شیواں، تہوانوں ہمیشہ کثرت نال ملن۔ ایہ ایس لئی ہوئے گا تاں جو تسی ہر اچھے کم نوں ودھا سکوں۔^۹ اے ایس طرح اے، تے لکھیا اے، ”اوپے اپنے خریلے ونڈے۔ تے اوہ غریباں نوں تہتے اوہی راستبازی ہمیشہ تیک قائم اے۔“^{۱۰} اوہ جیڑا کسان نو ہون لئی بیج دیندا اے تے کھان لئی روٹی، اوہ ای تہانوں دے وے گلتے تہاڈا بیج، بیجن لئی ودھاوے گا۔ اوہ تہاڈی راستبازی دی فصل (دے پھل) نوں وی ودھاوے گا۔^{۱۱} تسی ہر طرح نال مالدار (خوشحال) ہو جاؤ گے تاں جو تسی سخاوت کرسکو۔ ایس طرح خدا دی شکرگزاری ساڈے وسیلہ وے گی۔^{۱۲} ایس طرح دی خدمت کرن نال نہ صرف رسولان (مقدسار) دی ضرورتاں پوریاں ہوندیاں نیں پر بہت سارے کماں لئی خدا دی شکرگزاری دا سبب وی اے۔^{۱۳} تہاڈا آزمایا جانلے ایس خدمت نال ثابت ہوندا اے کہ تسی اپنے اقرار دی تابعداری جیڑی مسیح دی خوشخبری بارے اے، اوناں نو تہتے ساریاں نوں تسی اپنی سخاوت دے تحفہ نال وی خدا نوں جلال دیوگے۔^{۱۴} اوناں نوں تہاڈی اڈیک اے تے اوہ تہاڈے لئی دُعا کردے نیں۔ اوہ اے ایس لئی کردے نہیں کیوں جو تہاڈے لے خدا دا بڑا بھاری فضل ہوا اے۔^{۱۵} خدا دا شکر ہووے، اوہی بیان توں باہر برکتاں لئی۔

۱- میں پولوس مسیح دی عاجزیتِ حلیمی نال، آپ تہانوں درخواست کرنا ہاں۔ میں تہاڈی رفاقت وچ حلیمی نال رہنا ہاں پر میں 10 تہاڈے لئی بڑا نڈر (دلیر) ہونا جدوں میں تہاڈے توں دور ہونا۔^۲ میں تہاڈی منت کرنا ہاں کہ جدوں میں تہاڈے وچ موجود ہونا، مینوں خود اعتمادی نال نڈر (دلیر) ہون دی لوڑ نہیں ہووے گی۔ پر میرے خیال وچ مینوں نڈر (دلیر) ہون دی اوس ویلہ لوڑ اے، جدوں میں اونہاں دی مخالفت کرنا جیڑے ایہ خیال کردے کہ اسی جسم دے مطابق زندگی گزار دے ہاں۔^۳ پر جے اسی جسم وچ وی چل رہے ہاں، اسی جسم دے مطابق جنگ نہیں کردے۔^۴ پر ساڈے لڑن ولہ پتھیار جسمانی نہیں۔ پر اونہاں وچ الہی طاقت اے جیڑی قلعہ برباد کردیندی اے۔ اوہ گمراہ کرن ولہ مباحثہ سوا کُجھ نہیں لیاندے۔^۵ اسی پر اوس اُچی شے نوں وی برباد کیتا جیڑی خُدا دے علم لگے اُتھدی اے۔ اسی پر سوچ نوں قید کر کے مسیح دی تعبداری وچ لے آوندے آں۔^۶ اے اسی نافرمانی دے کماں دی سزا دین لئی تیار ہو رہاں، جی چھیتی تہاڈی تعبداری پوری ہوجلے۔^۷ اسی ویکھو کہ تہاڈے سامنے صاف طورے کی اے۔ جے کسے نوں بھروسہ اے کہ اوہ مسیح دا اے، اوس نوں اے آپی یاد رکھنا چاہدا اے کہ جیویں اوہ مسیح دا اے ایس طرح ای اسی وی ہاں۔^۸ پر جے میں اپنے اختیار بارے تھوڑا جیا فخر کراں جیڑا خُدا نے ساہنوں تہاڈی بہتری لئی نہ کہ برباد کرن نوں دتا، مینوں کوئی شرمندگی نہیں۔^۹ میں نہیں چاہندے کہ تہانوں اینج لگے کہ میں تہانوں اپنے خطاں نال ڈراؤناں چاہندا۔^{۱۰} یوں جو کُجھ لوک کہندے، ”آیدے خط سنجیدہ پُر اثر نہ پر اے ذاتی طورے کمزور اے۔ ایدا کلام ایس قابل نہیں کہ سُنیا جلے۔“^{۱۱} اے اوہ لوک جان لین کہ جدوں اسی موجود نہیں اسی اپنے خطاں دے کلام وچ ایس طرح اُن کے جد اسی ہو وائے گتے کم کردے نظر آواں گے۔^{۱۲} اسی ایتھوں تک نہیں جاندے کہ اسی ٹولیاں وچ ہو جائے یا اسی اپنا مُقابلہ اُنیاں نال کرے جیڑے اپنی تعریف کردے رہندے۔ پر اوہ جدوں اپنے آپ دا اِک دوچے نال تولدے کہ اِک دوچے نال موازنہ کردے، اُنوں کُجھ سمجھ نہیں آوندی۔^{۱۳} پر اسی حد توں زیادہ فخر نئی کراں گے، پر اوس حد تیکر جیڑی خُداوندے ساڈے لئی مُقرر کیتی اے، جدی حد زیادہ توں زیادہ تہاڈے تک اے۔^{۱۴} اے اسی اپنے آپ نوں تہاڈے تک پُہنچن لئی حد توں بُہتا نہیں ودھایا، پر اسی یسوع دی انجیل دے نال تہاڈے تک پُہنچن والیاں وچوں سب توں پہلاں پُہنچے سی۔^{۱۵} اسی حد توں زیادہ دوجیاں دے کماں لُٹے فخر نہیں کیتا، پر اسی توقع کر دے ہاں کہ تہاڈا ایمان ترقی کر دا جلے گا۔ سادے کم تہاڈے درمیان کافی ودھ جان گے۔^{۱۶} اسی ایہ اُمید کر دے ہاں کہ اسی تہاڈے علاقیاں توں وی لگے تک خوشخبری دی منادی کر سکتے، اسی دوجیاں دے علاقہ چہون ولہ کمتہ فخر نہیں کراں گے۔^{۱۷} پر جیڑا وی فخر کرے، اوہ خُداوند وچ فخر کرے۔^{۱۸} اے جیڑا وی اپنے آپ نوں منظور کردا (جُن دا) اے کہ اویدی تصدیق ہووے، اصل چاودہی تھاتے اوہ وے جنوں خُدا منظور کردا (جُن دا) اے۔

^۱۔ میں چاہتا ہوں کہ اسی میری بے وقوفی دی برداشت کرو۔ تبہ شک اُسی کر وی یہ ہو۔^۲۔ کیوں ہے مینوں تہاڈے بارے غیرت اے۔ اے غیرت خُدا دی غیرت وانگر اے، کیوں جو میں وعدہ کیتا اے کہ تہاڈی شادی اک لاڑے نال کرانواں گا۔ میں وعدہ کیتا اے کہ تہانوں اک پاک کنواری وانگر مسیح نوں پیش کراں گا۔^۳۔ پر مینوں ڈر اے کہ جیویں سپنے مکاری نال حوّا نوں دھوکا دتا، ایسے طرح تہاڈے خیال وی مسیح دی سچّی خالص عقیدت توں بھٹکا نہ دیوے۔^۴۔ فرزند کرو کوئی دوجا آکے سپور مسیح دی منادی کرے اوس مسیح دی تہاں جدی اسی منادی کینے آں۔ یا فرزند کرو تہانوں کوئی پور روح مل جلتے اوہدے تہاں جیڑی روح تہانوں مل چُکی اے۔ یا فرزند کرو اُسی کوئی دوجی خوشخبری سناؤ اوہدی تہاں جیڑی تہانوں مل چُکی اے۔ اُسی انہاں شیئواں دی واہو برداشت کیتی۔^۵۔ کیوں جو میں سمجھنا یاں کہ میں اٹاں نام نہاد وڈے رسولان نالوں کوئی بُہتا کمتر نہیں۔^۶۔ حالانکہ میں تقریر کرنی نہیں سکھی پرائیج وی نہیں کہ میں علم وی نہیں سیکھیا۔ اسی ہر طریقہ نال تہر شے وچ تہانوں سمجھا دتی اے۔^۷۔ کی میں اپنے آپ نوں حلیم بنا کے کوئی گناہ کیتا اے؟ تاں جو تہاڈی عزّت ودھ؟ کیوں جو میں خُدا دی خوشخبری تہانوں مُفت سنائی اے۔^۸۔ میں دوجیاں کلیسیاواں توں مدد لے کے لٹ لیا اے تاکہ تہاڈی خدمت کر سکاں۔^۹۔ جد میں تہاڈے نال سارے ضرورت مند سارے میں کس لے بوجھ نہیں بنیا۔ کیوں جو میریاں ضرورتاں مکدونیہ توں آئے بھراواں پوری کیتیاں۔ ہر کم وچ میں اپنے آپ نوں تہاڈے بوجھ نہیں بن دتا، میں آئندہ وی ایچ ای کرنا رواں گا۔^{۱۰}۔ کیوں جو میرے اندر مسیح دی سچائی اے تہ میرا اے فخر اسی دے کسی حصّے وچ چُپ نہیں روے گا۔^{۱۱}۔ کیوں؟ ایس لئی کہ میں تہاڈے نال پیار نہیں کردا؟ خُدا جاندا اے۔^{۱۲}۔ جو میں کرنا ہاں اوہ میں کرنا رواں گا۔ تاکہ میں تنقید کرن وجہ مُکا دیاں تہ اوہ وجہ جدے او فخر کرنا چاہندے تہ اوہ وی اوہی کم کردے پلے گئے جیڑا سی کردے آں۔^{۱۳}۔ اے ای لوکی جھوٹے رسول تہ دھوکے باز نہیں تہ اوہ مسیح دے رسولان دا روپ دھار دے نہیں۔^{۱۴}۔ اے اہے وچ کوئی بھلیکا نہیں کیوں جو شیطان وی نور دے فرشتے دا روپ دھار لیندا اے۔^{۱۵}۔ اہے وچ کوئی اچھنہ دی گل نئی کہ اوہدے خادم وی راستبازی دے خادمان دا روپ دھار لیندے نہیں۔ اوہاں دا مُقدّر اُناں دے کھاں ورگا ہووے گا۔^{۱۶}۔ میں فیر کھنا ہاں کہ کوئی وی میں نوں بے وقوف نا سمجھتہ جے سمجھتہ میں وی تھوڑا جیا فخر کریاں گا۔^{۱۷}۔ جو کُجھ میں فخریہ اعتماد نال کھندا ہاں۔ میں ایچ نہیں کھندا جیویں خُدا۔ میں اک بے وقوف وانگر کھنا۔^{۱۸}۔ کیوں ہے کافی لوگ جسم دے دے مطابق فخر کر دے، میں سی ایچ ای فخر کراں گا۔^{۱۹}۔ کیوں جو اُسی خوشی نال بیوقوفان نوں برداشت کردے اوہ، اُسی آپ سیلے اوہ۔^{۲۰}۔ اے اُسی اوہنوں برداشت کردے اوہ جیڑا تہانوں غلام بناندا اے، جے اوہ تہانوں مُکا دیوے، جے تہاڈا فائدہ چُکے، جے اپنے آپ نوں تہاڈے توں چنگا سمجھتہ ہے اوہ تہاڈے منہ چنڈ مارے۔^{۲۱}۔ میں اے شرم نال کھنا کہ اسی ایہ کرن وچ کمزور آں تہ فیر وی جو کوئی فخر کرے تہ میں بے وقوف وانگ کہہ ریا ہاں۔ میں وی فخر کراں گا۔^{۲۲}۔ کی اوہ عبرانی نیں؟ تہ میں وی آں۔ کی اوہ اسرائیلی نیں؟ تہ میں وی آں۔ کی اوہ ابراہام دی نسل نیں؟ تہ میں وی آں۔^{۲۳}۔ کی اوہ مسیح دے خادم نیں؟ (میرا اے کھنا ایچ اے جیوں میرا دماغ خراب اے)۔ تہ میں ودھ آں تہ میں ایس توں وی زیادہ سخت محنت کیتی اے، جیلاں کتیاں نیں تہ انتہا مار کھادی تہ موت دے خطریاں دا سامنا کیتا۔^{۲۴}۔ یہودیّاں توں پنج وری اک گھٹ چالی (۴۰) کوڑے پئے۔^{۲۵}۔ تین وری دُڈیاں نال ماریا، اک وری وٹّ مارے، تین وری جہاز تباہویا، میں اک دینے اک رات سمندر تہ گزارے۔^{۲۶}۔ تہ میں کئی وری سفر تہ گیا، خطے وچ پیا دریا دے خطے، ڈاکوواں دے خطرے، جے، اپنے لوکاں وچ خطرہ، دوجیاں قومیاں وچ خطرہ، شہر وچ خطرہ، بیابان وچ خطرہ۔ سمندر وچ خطرہ، جھوٹے بھتیّاں دا خطرہ۔^{۲۷}۔ میں کئی راتاں سُتا نہیں، بھکا پیاسا، کئی وری روزے رکھے، ٹھنڈ وچ تہ ننگ پن جے، سخت محنت کیتی تہ سختی کئی۔^{۲۸}۔ ہر شے توں ہٹ کے میرے روزانہ کلیسیاء دے بارے فکر دا کافی دباؤ اے۔^{۲۹}۔ کمزور کون اے، میں تہ کمزور نہیں۔؟ اوہ کون اے جدی وچ توں ٹھیندا لگدا اے مینوں غم نہیں ہوندا۔^{۳۰}۔ تہ جے میں فخر کراں، جیڑا میری کمزوری نوں ظاہر کرنا اے اوہدے بارے فخر کراں گا۔^{۳۱}۔ خُدا تہ خُداوند یسوع مسیح دا باپ، اوہ جدی ستائش سدا ہوندی اے، جاندا اے کہ میں جھوٹ نئی بول دا!^{۳۲}۔ دمشق وچ، آریٹاس بادشاہ دے گورنر تہ دمشق دے شہر دا پیرا لایا سی تاں جو مینوں پھڑ لین۔^{۳۳}۔ تہ فیر مینوں دیوار وچ اک کھڑکی تہانی ٹوکری وچ تھلے نوں لٹکایا تہ میں اوہدے تھوں بچیا۔

۱- مین ضرور فخر کرنا ہاں پر اس دا کوئی فائدہ نہیں پر مین روایت خداوند دے مکاشفہ بارے ضرور ذکر کراں گا۔^۲ مین مسیح 12 وچ اک شخص نوں جاندا ہاں جیہڑا چودہ سال پہلے جسم سمیت یا بغیر جسم دے، ایہ مین نہیں جاندا، خداوند جاندا ہے، تیرے آسمان لے اٹھا لیا گیا۔^۳ مین جاندا ہاں کہ آئے آدمی جسم سمیت یا بغیر جسم، مین نہیں جاندا، خداوند جاندا آئے۔^۴ جنت وچ پہنچ کے ایسیاں مقدس گلاں سُنیاں جیہڑیاں کہن والیاں نہیں۔^۵ مین ایسے شخصیت ضرور فخر کراں گا پر مین اپنے آپتے اپنی کمزوریاں دے سوا فخر نہیں کراں گا۔^۶ اگر مین فخر کرنا چاواں تے مین بیوقوف نہیں کیوواں گا کیوں جو مین سچ بولدا ہواں گا۔ پر، مین فخر کرن توں باز رہاں گا، تاں جو کوئی مینوں اوس توں زیادہ نہ سمجھ جویں مینوں ویکھ دا آئے یا سُن دا آئے۔^۷ مینوں فخر کرن توں باز رکھن لئی، مکاشفیاں دی زیادتی دی وجہ نال میرے پُھل جان دے ڈرے میرے جسم وچ کنڈا چو (چوب) دتا سی یعنی شیطان دا قاصد مینوں تکلیف بچاؤے تاں جو مین بہت زیادہ فخر نہ کراں۔^۸ تین واری مین خداوند نوں ایس بارے درخواست کیتی تاں جو اس نوں میرے کولوں دُور لے جئے۔^۹ پر، لے مینوں آکھیا، ”میرا فضل تیرے لئی کافی آئے، کیوں جو قدرت کمزوری وچ پوری ہندے آئے۔“ ایس لئی مین اپنی کمزوری تے فخر کراں گا۔ تاں جو مسیح دی قدرت میرے وچ ٹھہری رہے۔^{۱۰} ایس لئی، مین مسیح دی خاطر کمزوری وچ، مصیبت وچ، ستلے جان تے پریشانیاں وچ خوش ہاں۔ کیوں جو جدوں مین کمزور ہوندا ہاں اُس وقت مین زور آور ہوندا ہاں۔^{۱۱} مین بیوقوف بنیلتے اُس ای اس تے مینوں مجبور کیتا کیوں جو تادے ولوں میری تعریف کرنی چاہی دی سی۔ ایس لئی کہ مین اُن نام نہاد وڈے رسولان تو کسے صورت دی کمتر نہیں سی حالانکہ مین کجھ وی نہیں۔^{۱۲} اک رشول دیاں سچی نشانیاں، کامل صبر، نشان تے عجیب کماں تے معجزیاں دے وسیلے تہاڈے درمیان ظاہر ہوئیاں۔^{۱۳} پھر تسی دوسری کلیسیاؤں توں کیویں کمتر ٹھہرے۔ علاوہ ایس دے کہ مین تہاڈے لے کوئی بوجھ نہیں پایا؟ میری ایس غلطی دے مینوں معافی دے دیو۔^{۱۴} ویکھو، مین تہاڈے کول تیری وری آؤن لئی تیار ہاں۔ مین تہاڈے لے کوئی بوجھ نہیں بنا گا۔ کیوں جو مین تہاڈے حال توں نہیں بلکہ تہانوں چاہندا ہاں۔ کیوں جو بچیاں نوں ماں باپ لئی جمع کرنا نہیں چاہی دا بلکہ ماں باپ نوں بچیاں لئی جمع کرنا چاہی دا آئے۔^{۱۵} مین بڑی خوشی نال تہاڈیاں رُوحاں لئی خرچ کراں گلتے خود بھی خرچ ہو جاواں گا۔ اگر مین تہانوں بہت محبت کردا ہاں تے کی تسی میرے نال گھٹ محبت کروگے؟^{۱۶} پر ایویں لگدا اے کہ مین تہاڈے لے بوجھ نہیں پایا۔ لیکن مین مُکار ہندے ہویاں تہانوں مکاری نال پھسا لیا۔^{۱۷} کی مین، کسے تُوں تہاڈے کول بھیج کے تہانوں دغا دتا؟^{۱۸} مین طیطس دی بہت ودائی کیتی کہ تہاڈے کول جاوے تے اوس دل نال اک دوسرے بھائی نوں وی بھیجیا۔ کی طیطس تہانوں دغا دتا؟ کی اسی اک ہی راہ لے نئیں چلے؟ کی اسی اِکو جئے قدماں نال نئیں چلے؟^{۱۹} کی تسی سارے وقت اپو سمجھدے ہو کہ اسی تہاڈے سامنے اپنیاں صفائیاں پیش کر دے رہے؟ خداوند نوں حاضر جان کے، مسیح دے وچ اُس پر گل تہاڈی مضبوطی لئی کہندے رہے۔^{۲۰} کیوں جو مین ڈر دا ہاں کہ جدوں مین آواں تے مین تہانوں اُس طرح نہ پاواں جس طرح میری خواہش اے۔ مینوں اے وی ڈر آئے کہ تسی مینوں اُسی طرح نہ پاؤ جیوں تہاڈی خواہش آئے۔ مینوں ڈر آئے کہ تہاڈے وچ جھگڑے، حسد، غصے دے اُبال، تفرقہ، بد گوئیاں، غیبت، شیخی تے فساد ہون گے۔^{۲۱} مین ڈر دا ہاں کہ مین جدوں پھر آواں، میرا خداوند مینوں تہاڈے سامنے حلیم کرے۔ مین ڈر دا ہاں کہ مینوں بہت ساریاں لئی افسوس ہوے گا جہاں اس توں پیشتر گناہ کیتے تے اُونیاں اپنی ناپاکی، حرامکاری تے شہوت پرستی، جیہڑی اُنیاں توں ہوئی۔ توں توہ نہیں کیتی۔

۱۔ اے تیجی وری میں تہاڈے کول اُون ڈھایا واں ”پر تہمت (الزام) دے ثبوت دے دو یا تن گواہوں گے۔“ ۲۔ میں پہلو ہی تہنوں اے 13 دس چھڈیا اے جیڑے گناہ چنہ (گناہ کر چکے) تے باقیان نوں ڈوجی وری دسیا اے۔ اے میں تہانوں فیر دسن ڈھیا اے: جدوں میں فیر آونگا میں اونہاں نوں نئی بخشنا۔ ۳۔ اے میں تہانوں اس لئی دسنا اے کیوں جو تسی سوچ دے آؤ کہ مسیح میرے ذریعے بول دا اے۔ او تہاڈے لئی کمزور نئیں بلکہ او تہاڈے لئی زور آور اے۔ ۴۔ اُو کمزوری چے مصلوب ہوا سیتے خُدا دی قدرت نال زندہ ہوا اے۔ اسی اودے وچ وی کمزور آن پر خدا دی قدرت جیڑی تہاڈے وچ اے اودے نال زندہ ہوگے۔ ۵۔ تسی اپنے آپ نوں ویکھ لو کہ ایمان چہو۔ اپنے آپ نوں آزما لو۔ کیا تسی ایہ محسوس کیتا اے کہ یسوع مسیح تہاڈے اندر آئے؟ جدوں تک تسی امتحان چے ناکام ہو جاندے آؤ۔ ۶۔ تے مینوں بھروسا اے کہ تسی جان دے او کہ اسی امتحان چے ناکام نئیں ہوئے۔ ۷۔ اُہن اسی خدا کولوں دعا کینے آن کہ تو کجھ وی غلط نہ کریں۔ میں ایہ دعا نئیں کردا کہ اینج ہوئے کہ اسی امتحان چوں پاس ہوئے بلکہ میں دعا کرنا اے کہ تسی آؤ کم کرو جیڑے ٹھیکے۔ ۸۔ اسی سچائی دے خلاف کجھ کرن دے قابل نئیں پر صرف سچائی لئی۔ ۹۔ جدوں تسی تگڑے تے اسی کمزور آن اسی اودوں خوش ہندے آن تے ساڈی اے وی دعا اے کہ تسی کامل ہو جاؤ۔ ۱۰۔ میں اے گلاں تہاڈے تو دور رہندے ہوا لکھنا آ۔ تاجو جدوں میں تہاڈے نال ہویاں خُداوند دے دیتے ہوئے اختیار نوں میں تہاڈے نال سختی نال استعمال نہ کران، تا جو میں تہانوں مضبوط کران نہ کہ توڑ چھاؤں۔ ۱۱۔ آخر چے بھراو خوش رو! بحالی لئی کم کرو، دلاسا دو، اک دوجے نال رضامندی ظاہر کرو۔ صلح نال رہو۔ خدا دا پیارے سلامتی تہاڈے نال رہوگی۔ ۱۲۔ اک دوجے نوں پاکیزگی نال چمکے سلام کرو۔ ۱۳۔ سارے ایماندار تہانوں سلام کہندے۔ [نوٹ: کجھ ترجمیاں چے ۱۳۔ ۱۲ اکٹھا ہن تے ۱۴ وہں آیت ۱۳ اے] خُداوند یسوع مسیح دا فضل، خُدا دا پیارے روح القدس دی سنگت تہاڈے نال رہوے۔

گلتیوں

۱۔ پولوس رسول (جو نہ لوکاں وچو تے نہ لوکاں لولوں، بلکہ یسوع مسیح تے خدا باپ جنہ اونوں مُردیاں وچو زندہ کیتا) ۲۔ تے دوجے 1 سب پائیاں ولو جیڑے میرے نال، گلتیا وچ کلیساواں دے ناں۔ ۳۔ ساڈے خدا باپ تے خُداوند یسوع مسیح دا فضل تے سلامتی تہاڈے لے ہوئے۔ ۴۔ کیونکہ اوہ ساڈے پاپاں بدلے اپنے آپ نوں دے دینا، کیوں جو خدا باپ دی مرضی دے مطابق سانوں اسجہاں دی بریاں توں خلاصی بخشے۔ ۵۔ جہدے ناں دا جلالسدا توں سدا تیک اے۔ ۶۔ مینوں حیرانی اے کہ توں بڑیتیزی نال اک وکھری خوشخبری ول ود ریا اے، اور اودے توں دور ہو ریا اے جہدے واسطے خُداوند یسوع دے فضل نال تینوں بلایا گیا سی۔ ۷۔ اتھ کو دوجی خوشخبری نہیں، پر کجھ لوکی تینو بگمراہ کر کے خُداوند یسوع دی خوشخبری نوں وگاڑنا چاندے۔ ۸۔ ایتھوں تک کہ اگر اسی وی، یا آسمان دا کوئی فرشتہ وی اس خوشخبری نوں جہدی اسان منادی کیتی اے۔ کوئی پور خوشخبری سنائے تے او، لعنتی ٹھہرایا جائے۔ ۹۔ جیویں میں پہلاں آکھیا اے۔ فیر آکھنا واں! کہ اس خوشخبری توں جہڑی توں قبول کیتی علاوہ دوجی کوئی وی خوشخبری سنائے تے لعنتی ٹھہرایا جائے۔ ۱۰۔ تے ہن اتھ میلوکاں دی مرضی چاہناں یا خدا دی؟ کی لوکاں نوں خوش کرنا چاہناں؟ فیر وی اگر میں لوکاں نوں خوش کرن دی کوشش کرنا تے میں یسوع دا خادم نئیں۔ ۱۱۔ پائو! میں چاہناں کہ تسی جانو کہ جس خوشخبری دے مُنادی میں کرناں۔ او، کوئی لوکاں ولوں نئی، ۱۲۔ او، نہلوکاں ولوں دیتی گئے تے نہ مینوں سیکھائ پڑھائ گئے۔ بلکہ او خُداوند یسوع ولوں روہ وچ مینوں دیتی گئے۔ ۱۳۔ شُن وچ آیا اے کہ، پہلاں جدوں میں یہودیساں تے کیویں خُدا دی کلیسا تھوہ ددی نال ستاندا ساں تے اونوں بُری طراں برباد کرنا چاہندا ساں۔ ۱۴۔ اور مہاپنہ بہت سارے دوسرے یہودی ساتھیان کولوں لگے ساں تے اپنے وڈیاں دے رواج تے فخر کردا ساں۔ ۱۵۔ پر خُداوند نوں پسند آیا کہ او، مینوں ماں دیکھے وچوں ہی چُن لے تے اوہ مینوں اپنے فضل نال لُلا۔ ۱۶۔ تاکہ اودے پتر میرے وچوں ظاہر ہوئے تے مہاودی خوشخبری غیر قوماں وچ سناواں۔ میں چھیتی نال اپنے جسم تے خون نال کوئی صلاص مشورہ نیئ کیتا۔ ۱۷۔ تے نا پمیں یروشلم اونہاں کول گیا جہڑے میرے توں پہلاں شاگرد بنے۔ بلکہ میں پہلاں عرب ول گیا تے فیر واپس دمشق آیا۔ ۱۸۔ تے فیر میں تین وریاں بعد یروشلم کائے نویملن گیا تے پندرہ دن اودے نال ریا۔ ۱۹۔ تے او تھ میسوع مسیح دے پائی یعقوب دے سیوا کسے شاگرد نوں نہ ملیا۔ ۲۰۔ خُدا نوں حاضر کے اونہاں گلاں دا تیان کر جہڑیاں مہینوں لکھیاں تے میں جوٹ نیئ لکھیا۔ ۲۱۔ تے فیر میں شام تے کیلیکیا دے علاقیاں ول گیا، ۲۲۔ تے ہن تک یہودیہ دیاں کلیسیاواں جہڑیاں یسوع مسیح تے ایمان رکھدیاں سن۔ اونہاں تے چے تک مینوں ویکھا نیئسی۔ ۲۳۔ اونہاں ایہ سنیا کہ، او، جہڑا پہلاں کلیسیاواں نوں ستاندا سی، ہن اودی خوشخبری دی مُنادی کردا لیہ۔ ۲۴۔ تے او، میری وچ توں خُدا دے ناں دیتمجید کر رہ سن۔

۱۔ فبر ۱۴ سال بعد میں برنباس دے نال طیطس نو وی لے کے یروشلم گیا، ۲۔ میں ایس لئ گیا کیوں جو خُدا میرے ظاہر کیتا کہ 2 میں جاواں - میں اونیاں نوں اپنی خدمت دے بارے وچ دسیا جیڑی میں غیر قوماں وچ کرنا ساں، پر اونیاں لوکاں نال وی علیحدگی وچ گل بات جاری رکھی جیڑے پہلوں ہی دوسریاں دی رہنمائی کردے سن تاں جو میری محنت ضائع نہ جلتے۔ ۳۔ بلکہ طیطس نوں وی جیڑا میرے نال سی، جیڑا یونانی سی، نوں ختہ لئی مجبور ناں کیتا گیا، ۴۔ حالانکہ کُجھ جھوٹے بھائیاناں چوری چھپ ساڈی اُس آزادی دی جیڑی سانوں مسیح یسوع وچ حاصل اے، جاسوسی کرن دی کوشش کیتی۔ اوہ سانوں شریعت دا غلام بنانا چاہندے سن۔ ۵۔ پر اساں اونیاں دی ماتبتی اک گھڑی لئی وی نہ کیتی، تاں جو انجیل دی سچائی تہاڈے واسطے بدلی نہ جاوے۔ ۶۔ پر جیڑے دوجیاں دے مطابق رہنا سمجھ جاندے سن، اونیاں میرے لئی کُجھ وی نہ کیتا۔ اوہ جو وی سن میرے لئی کوئی معنی نیں رکھدے سن، خُدا انسان دے پسندیدہ نوں قبول نہیں کردا۔ ۷۔ ایہدے بجلتے اونیاں اے ویکھیا کہ جیس طراں پطرس دی خدمت مختوناں وچ سی، اوسے طراں مینوں نامختوناں وچ خدمت سونپی گئی۔ ۸۔ اے خُدا دی فُدرت جیڑی ایمانداراں لئی پطرس وچ کم کردی سی، اوہ ای فُدرت غیر قوماں لئی میرے وچ کم کردی سی۔ ۹۔ جدوں اونیاں نے خُدا دا فضل جیڑا میرے لے بویا نوں جانیا تے یعقوب، کائفلیتے بوجنلے پرناس تے میرے ول دوستی دا ہتھ ودھایا، تاں جو اسی اپنی خدمت غیر قوماں تے مختوناں وچ جاری رکھے۔ ۱۰۔ اوہ چاہندے سن کہ اسی غریباں نوں یاد رکھے جو کہ میں پہلوں ہی کرنا چاہاں ساں۔ ۱۱۔ جدوں کائفلیتے انطوق وچ آیا میں اوہدے مُنتے اودی مُخالفت کیتی کیوں جو اوہ غلط سی۔ ۱۱۔ جدوں کائفلیتے انطوق وچ آیا میں اوہدے مُنتے اودی مُخالفت کیتی کیوں جو اوہ غلط سی۔ ۱۲۔ یعقوب ولوں کُجھ بھائیاناں دے آن توں پہلاں اوہ دوجیاں قوماں نال رفاقت رکھدا سی۔ پر اونیاں ایماندار بھائیاناں دے ڈر توں اوہ دوجیاں قوماں نال اُٹھنا بیٹھنا بند کردتا۔ ۱۳۔ باقی پہودی وی کائفلیتے دی ایس ریا کاری وچ مل گئے، ایتھوں تک کہ برنباس وی اونیاں دی ریا کاری وچ رل گیا۔ ۱۴۔ پر جدوں مینوں پتہ لگیا کہ اوہ انجیل دی سچائی دی پیروی نہیں کر رہے، میں کائفلیتے ساریاں دے سامنے آکھیا کہ توں پہودی ہونے باوجود پہودی طور طریقیاں دے بجلتے دوجیاں قوماں وانگوں زندگی گزارنا اے تے توں کس طراں دوجیاں قوماں دے لوکاں نوں پہودی طور طریقے نال زندگی گزارنے تے مجبور کر سکنا اے؟ ۱۵۔ اسی جیڑے جنم توں پہودی آتے دوجیاں قوماں طراں گنہگار نیں، ۱۶۔ اسی جاننے آں کہ کوئی وی شریعت دے قانون دے وسیلے نیں پر یسوع مسیح تے ایمان لیاں نال بچدا اے۔ اسی یسوع مسیح تے ایمان ایس لئی لئیائے کہ اوہدے وسیلے نال بچ جائیاناں کہ شریعت دے قانون دے وسیلے، کیوں جو کوئی وی شریعت دے وسیلے نہیں بچے گا۔ ۱۷۔ پر جدوں اسی یسوع مسیح دے بجائے جان واسطے خُدا دی حضوری وچ لُٹے ساہنوں پتہ چلیا کہ اسی گنہگار آتے کی مسیح گناہ دا غلام بن گیا؟ پرگز نیں۔ ۱۸۔ جے میں شریعت دے نال اپنا تعلق فیر جوڑاں جیڑا میں پہلے توڑ چکیا سا تے میں قانون توڑن والا بن جاناں واں، ۱۹۔ شریعت دے وسیلے نال میں شریعت لئی مر گیا تاں جو خُدا واسطے زندہ رہ سکوں۔ ۲۰۔ میں مسیح دے نال مصلوب ہویا ہُن میں جیوندا نہ رہا بلکہ مسیح میرے وچ جیوندا اے تے جیڑی زندگی ہُن میں جسم وچ گزارنا ہاں اوہ خُدا دے پُتر تے ایمان دے وسیلے نال اے جس مینوں پیار کیتلے اپنہ آپ نوں میرے واسطے قربان کر دتا۔ ۲۱۔ میں خُدا دے فضل دا انکار نہیں کردا، ایس لئی کہ جے راستبازی شریعت دے وسیلے ہوندی تے مسیح دی موت بہ وجہی ٹھہری۔

۱۔ اے بیوقوف گلتیوں، کیدی بھیڑی اکھنہ تہوانوں نقصان پچایا اے، کی یسوع مسیح تہواڈی اکھاں سامہ مصلوب ہوندا نہیں وکھایا 3
 گیا اے؟ ۲۔ میں تہواڈے کولوں اک گل پچھدا ہاں کے کی ٹسی پاک روح شریعت دے وسیلہ پایا سی یا جو ٹسی شنیا اودے ايمان
 لیان دے وسیلہ؟ ۳۔ کی ٹسی انہیہ وقوف اوینی روحانی طورے شرع کر کے جسمانی طورے ختم کرنا چاہندے او۔ ۴۔ کی ٹسی فضول
 دُکھ اٹھاندے رہے، کی او سچی مچیہ وجہ سن؟ ۵۔ فیر اوہ جیڑا تہانوپاک روح دیندے تہاڈے وچ معجزات کردا اے کیہ اوہ شرع دے
 کماں دی وجہ توں کردا اے یاں ایمان دے نال شنن دے وسیلہ۔ ۶۔ جیویں خُدا ابراہام دا ایمان لیانا اودے واسطے راستباز گنیا، ۷۔ تاں
 سمجھو کہ اوہ جیڑے ایمان لیاندے نیں، ابراہام دے پتر نیں۔ ۸۔ کلامہ پھلاں توں ویکھ لیا سی پئی خُدا ایمان دے وسیلہ دوجیاں قوماں
 انصاف کرے گا۔ ابراہام نوں ایس خوشخبری دی منادی پھلاں توں کیتی گئی کہ "تیرے وچ ساریاں قوماں برکت پاوون گیان" ۹۔ ایس
 لئی اوہ جنان کول ایمان اے، اوہ ابراہام نال برکت پاندے نیں، ۱۰۔ شریعت دے کماں تہاڑے بھروسہ کرن ولے لعنت دے پٹھان نیں کیوں جو
 لکھیا اے کہ شریعت دی کتاب وچ لکھیاں ساریاں گلاں تہاڑے عمل نہ کرن والا لعنتی اے۔ ۱۱۔ ہن ایہ صاف اے کہ خُدا کسے نوں وی شریعت
 دے وسیلہ راستباز نہیں ٹھہراندے کیوں جو "راستباز ایمان دے وسیلہ جیوندے روے گا"۔ ۱۲۔ شریعت ایمان دے نال کوئی ناطہ نئیں
 رکھدی "پر جیڑا شریعت دے مطابق چلے گا اوہ شریعت دے وسیلہ جیوندے روے گا"۔ ۱۳۔ یسوع مسیح تہاڑے سانبوں شریعت دی لعنت توں
 چھڈا لیا جدوں اوہ ساڈی خاطر لعنتی بن گیا کیوں جو ایہ لکھیا اے کہ "ہر اک جیڑا درخت تہاڑے گنیا گیا لعنتی ہے"۔ ۱۴۔ مقصد ایہ سی کہ
 ابراہام والی برکت یسوع مسیح دے وسیلہ دوجیاں قوماں تک پچائی جلتے اسی ایمان دے وسیلہ وعدہ کیتا ہوے، پاک روح نوں حاصل
 کر سکیں۔ ۱۵۔ بھراو میں دُنیایو طورے ایہ آکھدا ہاں پئی جیویں انساناں دے وچ ہون والا قانونی معاہدہ نوں کوئی بدل نیں سکداتے نہ
 اودے وچ کوئی اضافہ کر سکدا اے۔ ۱۶۔ ہن وعدے ابراہام تہاڑے اودے نسل نال کیتے گئے، ایہ نہیں آکھیا گیا کہ ساری نسل نال پر صرف اک
 نالے اوہ اک یسوع مسیح اے۔ ۱۷۔ ہن میرا بطلب ایہ اے کہ ۴۳۰ ورے پھلاں توں کیتھوئے خُدا دے وعدے نوں شرع اک پاسہ نہیں کر
 سکدی۔ ۱۸۔ کیوں جے میراث شرع دے وسیلہ مل سکدی فیر وعدے توں نئیں مل سکدی سی، پر خُدا ابراہام نوں وعدے دے وسیلہ
 میراث عطا کیتی۔ ۱۹۔ فیر شرع دین دا کی مقصد سی؟ اے ہاں دی وجہ توں دتی گئی، جد تک ابراہام دا پتر اوہناں کول آندے جنہاں
 نال پتر دا وعدہ کیتا گیا سی، تہاڑے شرع فرشتیاں دے وسیلہ اک درمیانی دے پتھی قائم کیتی گئی۔ ۲۰۔ ہن درمیانی دا مطلب اے کہ توں بوہ
 لوکی ہندا اے پر خُدا صرف اک ای اے۔ ۲۱۔ تہاڑے فیر کی شرع خُدا دے وعدیاں دے خلاف اے؟ بلکل نئیں کیوں، جے شرع وچ زندگی
 ہوندی تہاڑے فیر راستبازی وی شرع ہی دے وسیلہ ہندی۔ ۲۲۔ پر کلام ہر شئیہ نوں پاپ دا قیدی کہندا اے۔ ایس لئی ساڈی نجات دے
 بارے خُدا دا وعدہ جو یسوع مسیح تہاڑے ایمان دے وسیلہ، ایمانداراں توں کیتا گیا۔ ۲۳۔ پر یسوع مسیح تہاڑے ایمان لیان توں پھلاں تہاڑے جدوں
 تک ایمان ظاہر نہوٹیا سی، اسی شرع دے قیدی ساں۔ ۲۴۔ ایس طرح یسوع مسیح دے آن دے ویلے تک شرع ساڈی نگران بنی رہی تاں
 جو اسی ایمان دے وسیلہ راستباز ٹھہراے جائے۔ ۲۵۔ ہن جدوں ایمان آچکيا اے، ہن اسی شرع دی نگرانی ماتحت نئیں رہے۔ ۲۶۔ کیوں
 جو ہن ٹسی سارے یسوع مسیح تہاڑے ایمان لیان دے وسیلہ رب دے پتر ہو۔ ۲۷۔ ٹسی جنہاں یسوع مسیح وچ بیتسم لیا اے، یسوع مسیح
 نوں پا لیا اے، ۲۸۔ ہن کوئی یہودی یا یونانی نئیں رہا، نہ کوئی غلام نہ آزاد، نہ مرد نہ عورت، کیوں جو ٹسی سارے یسوع مسیح وچ اک
 ہو۔ ۲۹۔ جے ٹسی یسوع مسیح سہوے فیر ٹسی ابراہام دی نسل ہو، نالے وعدے دے مطابق وارث ہو۔

^۱۔ میں اے کہ رہا واں کہ وارث وی جدوں تک بچے اے اودے وچتے غلام وچ کوئی فرق نئ پاویں اوہ پوری جائداد دا مالک ہی کیوں نہ ہووے۔^۲ پر او نیگراں دے ماتحت ہی رہندا اے، جد تیکر او ویلا نہ آئے جیڑا اودے باپنہ مقرر کیتا اے۔^۳ اسی وی جدوں بچے ساں اِس کائنات دے ابتدائ اصولاں وچ قید ساں۔^۴ پر جدوں صحیح ویلا آگیتے خُدا نے اپنے پُتر نو گھلیا جیڑا عورت تو جنیا گیتے شرع دے ماتحت پیدا ہوا۔^۵ تاکہ اُنہاں نو رِہائی دیوے جیڑے شرع دے ماتحت سَن کہ اسی ویلے پالک پُتر بن جائے۔^۶ تُسی کیونکہ پُتر ہوئے خُدا نے ساڈے دِلاں وچ اپنے پُتر دا رُوح گھلیا جیڑا اُنہوں اِبا، باپ کہہ کے پُکار دا اے۔^۷ ایسے وچ توں پُن تُسی غلام نیں پُتر او، جد پُتر ہوتے خُدا وچ وارث وی ہو۔^۸ پہلاں جدوں تُسی خُدا نوں جاندا نئ سوئے ایسے معبوداں دی غلامی وچ سو جیڑے خُدا نئ۔^۹ پُن جد کہ تُسی خُدا نوں جان لیا اے بلکہ خُدا توانوں جاندا اے تُسی کیوں کمزور تے بیکار بُنیادی اُصولاں ول مُڑکے فیر غلام بننا چاہندے او؟^{۱۰} تُسی موسماں نو، سالان نو، چن نوئے خاص دناں نو بڑے دھیان نال مناندے ہو،^{۱۱} مینوں توآڈے توں ڈر لگدا اے، مینوں ڈر اے کہ میری ساری محنت توآڈے لُتے فضول گئی۔^{۱۲} بھائیو میری اے درخواست اے کہ تُسی وی میری طرح بن جاو، جیویں میں توآڈی طرح بن گیا واں، تُسی میرا کوئی نقصان نیں کیتا۔ اے^{۱۳}۔ تہوانوں پتہ اے کہ پہلی واری میں جسمانی کمزوری دی حالت وچ انجیل سُنائی سی تے،^{۱۴} اپہ توآڈے لئ اوکھا سی پر فیر وی تُسی مینوں رد کرن دی بجائے فرشتیاں وانگوں بلکہ یسوع مسیح وانگوں قبول کیتا۔^{۱۵} توآڈی او خوشی کتھ چلی گئی، میں گواہی دینا واں جے ممکن ہونداتے تُسی اپنیاں اکھاں وی کڈک مینوں دے دیندے۔^{۱۶} پُن میں سچپائی دس کے توآڈا دُشمن بن گیا واں؟^{۱۷} او تہوانوں سجن بنانا چاہندے پر بُری نیت نال او تہوانوں میرے توں خُدا کر کے اپنے نال رلانا چاہندے۔^{۱۸} پر ویلہ اچھ کماں لئ جنونی ہونا چنگی گل اے، نرا اودوں ای نئ جدوں میں توآڈے نال آں۔^{۱۹} اے بچو توآڈے لئ مینوں فیر پیڑاں لگیاں ہویاں جے جد تک تُسی مسیح دی پہچان وچ پورے نہو جاو۔^{۲۰} میں اے چاہناں واں کہ توآڈے وچ لکے سختی نال کج گلاں کراں، کیوں جو میں پریشان ہاں۔^{۲۱} پُن مینوں دسو، تُسی جیڑے شرع دے ماتحت رہناں چاہندے ہو، تُسی اے نئ سُنیا شرع کہندی کی اے؟^{۲۲} اُتھ لکھیا اے کہ ابراہام دے دو پُتر سن اِک لونڈی چوتے اِک آزاد چوں،^{۲۳} جیڑا لونڈی توں پیدا ہوا او جسمانی سیتے جیڑا آزاد چوں پیدا ہوا او وعدے دا فرزند سی۔^{۲۴} اے گلاں مثال دے طور تے ایس طرحے کہ اے عورتاں دو عہد یا زمانیاں نوں پیش کر دیاں، اکے کوہ سینا توں غلامی نوں جنیا جیڑی ہاجرہ اے۔^{۲۵} پُن، ہاجرہ عرب دا کوہ سینا اے جیڑی موجودہ یروشلم نوں پیش کردی اے کیوں جو او اپنی اولاد نال غلامی وچ اے۔^{۲۶} یروشلم جیڑا لُتے آسمان تے وے او آزاد اے او ساڈی ماں اے۔^{۲۷} کیوں جو اے وی لکھیا اے کہ " اے ہانجھ توں خوشیاں منا، توں جیڑی پیڑاں توں ناواقف اے چیک چیک کے خوشیاں منا، جہ نئ جمیا، کیوں جو ہانجھ دی اولاد خصم والی دی اولاد توں ودھیری اے۔^{۲۸} پُن اے بھراو، تُسی وی اضحاق وانگر وعدے دے فرزند ہو،۔^{۲۹} جیویں پہلاں جسمانی فرزند تے رُوحانی فرزند نوں ستایا، پُن وی ایس طرح ای اے،۔^{۳۰} کلام چ کی لکھیا اے لونڈی نوئے اودے پُتر نوں کڈ دے، کیوں جو لونڈی دا پُتر آزاد دے پُتر نال وارث نہو وے گا۔^{۳۱} ایس لئ بھائیو اسی لونڈی دی اولاد نئ آزاد دے فرزند آں۔

¹۔ مسیحہ سانبوں ایس لئی چھٹکارا دتا تاں جو اسی آزاد رہ سکے، ایس لئی قائم رہو کے دوبارہ غلامی دے شکنجے وچ نہ پھنسو۔² 5
 ویکھ! میں پولوس تینوں ایہ آکھدا ہاں کہ جے تسی مختون بن جاوے تہواں یسوع مسیح توں کوئی فائدہ نہوے گا۔³ فیر میں ایس گل
 دی گواہی دینا ہاں کہہر مختون تے پوری شرع دی پیروی کرنا ضروری اے۔⁴ تسی ایہ آپ نوں مسیح توں پرہا کر لیا اے، تسی سارے
 جیڑے ایہ آپ نوں شرع تائیں راستباز ٹھہرانا چاہندے اوہ فضل توں دُور ہوگئے اوہ۔⁵ کیوں جو اسی ایمان دے نال روح سہ وسیلہ
 راستبازی دی اُمید دا پورا ہونا اڈیکدے ہاں۔⁶ مسیح یسوع وچ مختونی یا نامختونی ابدی کوئی حیثیت نہیں، پر صرف ایمان جیڑا مُحبت
 وچو کم کردا اے۔⁷ تسی جنگا بھلا نسدے پئےسو، تہانوں کتے سچ منن توں ڈک دتا اے۔⁸ ایہ کم تہاڈے سدّن ولے ولوتے نہیں ہو
 سکدا۔⁹ تھوڑا جیا خمیر وی سارے لٹے نوں خمیرہ کر دیندا اے۔¹⁰ میں خُدا جے تہاڈے بارے اُمید رکھنا ہاں کہ تسی کسپور تعلیم بارے
 سوچوگے وہ نہیں، تہانوں ورگلان والا کوئی وی ہوئے اپنی سزا آپ ای ٹھگتے گا۔¹¹ بھراو جہجے تک ختہ دا پرچار کرنا ہاستے فہر مینوں ہج
 تک کیوں ستایا جاندا اے تے فیر صلیب دی ٹھوکر والا تھیڈالتے مُک ای گیا۔¹² کاش کہ تہانوں گُمرہ کرن ولے تہاڈے نال ہر طرح دا رشتہ
 توڑ لین۔¹³ بھراو، خُدا تہانوں آزادی لئی بُلایا اے، پر ایس آزادی نوں جسمانی خواہشاں پورا کرن دا بہانہ بناوسگوں مُحبت نال اک
 دوجے دی خدمت کرو۔¹⁴ کیوں جو ساری شرع ایس اکوی حکمت عمل کیتاں پوری ہوجاندی اے کہ ایہ گوانڈی نال ایہ وانگوں مُحبت
 رکھ۔¹⁵ پر جے تسی اک دوجے نوں وڈن تے پاڑن لگ پووے ایس گل دا خیال رکھنا کہ اک دوجے نوں برباد ای نہ کر دیو۔¹⁶ میں آکھدا ہاں
 کہ روح دی مُطابق ترو تاں جو جسم دیاں خواہشاں نوں پورا نہ کرو۔¹⁷ جسم روح دے خلاف خواہش کردا اے تے روح جسم دے خلاف
 کم کردا اے۔ ایہ دونویں ای اک دوجے دی مخالفت کردے نہیں تے ویر رکھدے نہیں، تاں جو تسی اوہ کم وی نہ کر سکو جیڑا کرنا چاہندے
 او۔¹⁸ پر جے تسی روح نال چلدے او تے فیر تسی شرع دے ماتحت نہیں او۔¹⁹ تہن جسم دے حکمت صاف ہی دسدے نیں، جیس طرح
 حرامکاری، ناپاکی، ہوس،²⁰ تہاں نوں پوجنا، جادو ٹونا، عداوتان، جھگڑے، حسد، غصّہ، تفرقہ، جُدائیاں، بدعتان،²¹ کینہ، نشہ بازی،
 ناچ رنگتہور وی ایہو جے کم جاناں دے بارے میں تہانوں پہلوں ای چنوتی دے دتی سی کہ ایہو جے کم کرن ولے رب دی بادشاہی دے
 وارث نہیں بن سکدے۔²² پر رعب دا پھل مُحبت، خوشی، اطمینان، صبر، مہربانی، نیکی تے ایماندار، حلیمیت پرہیزگاری نیں۔²³ تے
 شرع وی ایناں کماں دے خلاف نہیں۔²⁴ جیڑے مسیح یسوع دے نہیں اونہاں اپنی پاپی خصلت نوں ابدے جوش تے بُری خواہشاں نال
 سولیتے تنگ دتا اے۔²⁵ جے اسی روح دے مُطابق زندگی گزارنے آتے سانبوں روح دے مُطابق ترونا وی چاہدا اے۔²⁶ اسی اپنی
 وڈپائی کر کے نہ اک دوجے نوں بھڑکائی تے نہ ای اک دوجے نوں ساڑے۔

۱- بہراو، جے کوئی بندہ کسے قصور وچ پھڑیا جاوے تہی جیڑے روحانی ہو اُس بندے نوں نرمی سی روح نال بحال کروے اپنے بارے وی خبردار ہو کدرے تہی وی آزمائش وچ نہ ڈگ پوو۔ ۲- تہی اِک دوچہ دا بہار چُکوے ایہج مسیح دی شرع نوں پوریاں کرو۔ ۳- کیوں جے کوئی اپنے آپ نوں کُجھ سمجھدا اے جدوں کہ اسے کُجھ وی نہیں اے اوہ اپنے آپ نوں دھوکہ دیندا اے۔ ۴- تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنے ہی کم نوں پرکھتے دوجیاں نال اپنا مُقابلہ کرن دی تہاں اپنے ہی کمے فخرکرن دا موقع ملے گا۔ ۵- ایہج ہر کوئی اپنا بہار چُکے گا۔ ۶- پاک کلام دی تعلیم پاون والا تعلیم دیون ولے توں اپنی چنگیاں نعمتاں وچوں ضرور حصّہ دیوے۔ ۷- پلکھ وچ نہ رہنا، خُدا نوں مخول نہیں کیتا جاندا، جو کُجھ وی بندہ بیجدا اے اوہی اوہ وڈے گا۔ ۸- جیڑا اپنی پاپی فطرت لئی بیجدا اے اوہ اپنی پاپی فطرت توں برہادی دے فصل وڈے گا، پر جیڑا اپنی روح لئی بیجدا اے اوہ روح وچوں ہمیشہ دی زندگی دی فصل وڈے گا۔ ۹- اسی بھلائی کردے کردے اک نہ جائیہ، سہار نہ منیہ کیوں جے چنگ ویلے اک فصل وڈاں گے۔ ۱۰- تان فیر جدوں ساڈے کول موقع ہے چلو بھلائی کرئیے۔ خاص طورے ایمان والیاں دے گھرلے نال۔ ۱۱- ویکھو میں اپنے تہیں تہانوں وڈے وڈے حرفاں وچ لکھیا اے۔ ۱۲- اوہ جیڑے بدنی وکھاوا چاہندے نیں تہاڈے ختہ کروان لئی زور پاوندے نیں، صرف اسی لئی پئی یسوع مسیح دی صلیب دی خاطر ستلے نہ جاوے۔ ۱۳- کیوں جو ایہ ختہ کروان ولے آپ وی شرع لے عمل نہیں کردے پر تہاڈے ختہ کرانا چاہندے نیں پئی تہاڈی بدنی حالت گھمنڈ کر سکن۔ ۱۴- رب نہ کرے پئی میں اپنے خداوند یسوع مسیح سی سولی دے سیوا کسپور شہ لے فخر کراں، جس دے وسیلہ دُنیا میرے لئی سولی چڑھ گئی اے اے میں دُنیا دے واسطے۔ ۱۵- کیوں جو نہ ختنی کوئی شہ اے نہ نامختونی کوئی شہ پر نویں مخلوق ہونا بہت ضروری اے۔ ۱۶- جیڑے ایس اصول دے مطابق زندگی گزارن اوہناں لے خُدا دے اسرائیل لے سلامتی رحم ہو وے۔ ۱۷- تہی توں لگے نوں کوئی مینوں ڈکھی نہ کرے کیوں جے میں اپنے بدن لے یسوع مسیح دے نشان لئی بہردا ہاں۔ ۱۸- بہراو، ساڈے خداوند یسوع مسیح دا فضل تہاڈی روح دے نال ہو وے، آمین۔

افسیوں

۱- پولوس جیڑا خُدا دی مرضی دے وسیلہ اُنہانوں جیڑے افسس وچ وکھ ہو گشتے وفاداری نال یسوع مسیح پروسا رکھدے۔ ۲- 1 تہانوں خُدا ساڈے باپ دے خداوند یسوع مسیح دا فضلے اطمینان حاصل ہوندا روے۔ ۳- ساڈے مالک یسوع مسیح دے ربے پو دی تمجید ہندی رہے، جنہیں سانوں مسیح وچ آسمانی مقاماں تہر طرح دی روحانی برکت دیتی اے۔ ۴- اسی جیڑے یسوع مسیح وچ ایمان رکھدے اُن، خُدا تبار شہ دے بنان توں پہلاں سانوں چُن لیا سی، اُنہ سانوں چُٹیا تان جو اسی او دی محبت دے وسیلہ او دی اکھاں سامنے پاکتہ عیب ٹھہرے، ۵- خُدا لے گزرے وقتاں وچ اے فیصلہ کیتا کہ یسوع مسیح دے وسیلہ اسی وی او دے پالک بچپننا اے، انہوں چنگا لگیا کہ اپنے اِس فیصلے عمل کرے، ۶- ایہ ایس لے ہوا کہ خُدا دے پُر فضل جلال دی تعریف ہو، جیڑا سانوں اُنہیں اپنے محبوب (یسوع مسیح) دے وسیلہ مفت دے دتا۔ ۷- کیونکہ اوہی محبوب وچ، سانوں خون دے وسیلہ چھٹکارا ملیا اے بہارے فضل نال پاپاں دی معافی حاصل ہوئی۔ ۸- سانوں ایہ فضل بکثرت، ساری حکمت سمجھ نال دتا گیا۔ ۹- خُدا اپنے مَنشا دے مطابق مسیح جے پہلاں توں طے شدہ منصوبہ دی پوشیدہ سچائی ساڈے ظاہر کیتی، ۱۰- تاکہ جدوں اوہی منصوبہ دے ویلے جانے او پر شہ نوں جیڑی آسمان تہ زمین تے وے مسیح یسوع دے ماتحت کر دے گا، ۱۱- اسی مسیح وچ پہلاں توں چُنتے مقرر کیتے گئے آتے ایہ اوہی منصوبہ دے مطابق اے، جیڑا اپنے ارادے دے مطابق سب کُجھ کردا اے، ۱۲- تان جو اسی جیڑے مسیح ایمان لیاں والیاں وچ پہلے ساں، اوہی جلال دی تمجید دا سبب بنے، ۱۳- اے مسیح دے وسیلہ ای اے کہ تہی پاک کلام شہیادے اپنی نجات دی خوشخبری وی سُنی، تہی اوہی ایمان لیا اے جس دا وعدہ کیتا گیا سی، اُس پاک روح دے نال تہاڈے مہر کیتی گئی اے، ۱۴- تہی روح ساڈی میراث دا ضامن اے ساڈی جائداد (ملکیت) دا چھٹکارا (بیعانہ) اے، تان جو اوہی جلال دی تمجید ہو وے، ۱۵- جدوں دا میں یسوع مسیح وچ تہاڈے ایمان دے بارے شہیادے یسوع مسیح لے وکھ کیتے ہواں لے تہاڈے پیار دے بارے شہیادے میں تہاڈے لئی رب دا شکر کرنا آتے تہانوں اپنی دعاواں وچ یاد کرنا چھڈیا نیں۔ ۱۷- میری دعا اے کہ مالک یسوع مسیح دا رب، جلال دا پو، تہانوں حکمت دی روح اپنی پہچان دی روشنی عطا کرے۔ ۱۸- میں دعا کر دا اُن کہ تہاڈے دل دیاں اکھاں روشن ہون تہی تہی اودی بلاٹ دی پکی امید نوں جان سکوتے اودی میراث دی جلالی دولت جیڑی رب دے سارے پاک لوکاں لئی اے۔ ۱۹- اے اپنی دعاواں وچ میں آکھنا آں کہ تہانوں ساڈے ایمانداراں وچ اودی نہایت ہی عظیم قدرت داپتے لگے، جیڑی اودی وڈی قوت دے مطابق کم کر دی اے۔ ۲۰- ایہو اوی ہی قوت اے جنہ مسیح دے وچ کم کیتا جدوں ربہ اونوں مردیاں وچوں جواکے آسمانی مقاماں وچ اپنے سچے بٹھایا۔ ۲۱- اوہی مسیح نوں پراک فاعدے اختیاراتے طاقتے قوت توں تہی فیر جہر کوئی ناں جیڑا ایس ویلے یا اُن ولے چھوے، اوناں ساریوں توں بہت زیادہ بلند کیتا اے۔ مسیح نہ صرف ایس زملہ وچ حکومت کرے گا، بلکہ اُن ولے زملہ وچ وی۔ ۲۲- ربہ ساریاں شیواں نوں مسیح دے پیراں دے پٹھان کیتیاں تہ اونوں ہر شہ دا جیڑی کلیسیا وچ اے سر مقرر کیتا اے۔ ۲۳- جیڑی اودی دیہ (بدن) تہ کاملیت اے، جیڑا ہر شہ نوں ہر طرح نال بہریور کرن والا اے۔

۱- جیس طرح تُسی اپنے گناہاں تے کمزوریاں وچ مردہ سو- ۲- جناناں چہ تُسی پہلاں ایس جہان دی رسماں دے مطابق چلے سی- 2
تُسی پوا دی قوتاں دے حاکم دے مطابق چلے رہے- ایہ اودی روح اے جیہڑی نافرمانی دے پُتراں وچ کم کردی اے- ۳- اسی وی
غیر ایمانداروں وچوں ای ساں- اسی جیہڑے جسم دیاں بریاں خواہشات تے عمل کر دے ساں- اسی اپنے دل تے دماغ دی پیروی کر دے
ساں- اسی دوجیاں ونگوں حلاکت دے فرزند بن گئے ساں- ۴- پر اپنی وڈی محبت دے کارن رب ساڈے لُتے رحم کرن وچ سخی اے- ۵- تے
جدوں اسی اپنی گناہوں وچ موہیوئے ساں، اوسے سانوں مسیح دے ذریعہ نویں زندگی بخشی- تہانوں فضل دی راہوں بچایا گیا اے- ۶-
رب نے سانوں کٹھا جواکے مسیح یسوع دے نال آسمانی تہانواں تے وٹھایا اے- ۷- اُہنے ایہ ایس لئی کیتا تاں جو آن ولہ ویلے یسوع مسیح
وچ اپنی مہربانی دی رائیں ساڈے اپناہ انتہا فضل ظاہر کر سکے- ۸- تسی ایمان دے ذریعہ فضل نال بچلے گئے اوتے ایہ تہاڈے ولوں نہیں،
بلکہ رب ولوں اک تحفہ اے- ۹- ساڈے اپنے کموں وسیلیوں نہیں تاں جو کوئی وی اپنے آپ تے پھڑ نہ مار سکے- ۱۰- اسی رب دے تہیں،
یسوع مسیح دے وسیلہ نال بنلے ہوئے اوہ تخلیق آں جیہڑی اوسے شروع توں ای چنگ کم کرن کاریں پیدا کیتی- ۱۱- ایس لئی یاد رکھو کہ
تُسی اک ویلے جسمانی طور تے غیر قوم سو، جناناں نوں اپنے آپ نوں مختون کہن ولہ "نا مختون" آکھدے ساں حالانکہ ختنہ انسانی ہنہ نال
ای کیتا جاندا ایہ- ۱۲- اوس ویلے تُسی مسیح توں وکھ سی- تُسی اسرائیل دی بادشاہی توں بگلتے سی- تُسی وعدے دی عہد توں
اوپرے سی، تُسی بے آس سی- تُسی جہان چہ رب توں بغیر سی- ۱۳- پر ہن تُسی مسیح یسوع وچ جیہڑے رب توں بہت دور سو مسیح
دے خون دے وسیلہ رب دے نیڑے آ گئے او- ۱۴- ر ہن تُسی مسیح یسوع وچ جیہڑے رب توں بہت دور سو مسیح دے خون دے وسیلہ
رب دے نیڑے آ گئے او- ۱۵- کیوں جو اوہ ساڈی صلح ایہ، جینیں اپنے بدن رائیں دونوں پہودیاں تے غیر پہودیاں نوں اکٹھا کر کے اوس وکھ
کرن والی کند نوں ڈھا دتا اے- ۱۶- اوسے شرع دے حکماں تے اصولاں نوں ختم کر دتا نلہ صلح پیدا کرن لئی دو قوماں نوں کٹھا کر
کے اک قوم بنا دتا- تاں جو صلیب تے اوس دشمنی نوں مٹا کے دونوں دا میل کرا کے رب لئی اک بدن بنا دیوے- ۱۷- یسوع لکے تہانوں
جیہڑے دور سو تے اونیاں نوں وی جیہڑے نیڑے سن صلح دی خوشخبری سنائی- ۱۸- کیوں جو سانوں دونوں نوں یسوع دی راہیں اک
روح چہ پیو تک پہنچ حاصل ایہ- ۱۹- سو ہن، تُسی غیر قوم والیو نے پردیسی اوتے نہی اوپرے او- بلکہ رب دے چنہ ہوئے لوکاں دے ہم
وطن اوتے رب دے گھرنے دے لوک او- ۲۰- تُسی رسولان تے نبیاں ولوں رکھی گئی نیو تے کھڑے کیتے گئے او- مسیح یسوع آپ اودا کوہ
دا پتھر اے- ۲۱- یسوع مسیح دی قدرت راہیں اودے پورے کھرنے دی عمارت جڑکتے ودھ کے وکھرا کیتا ہوا بوتر کھر بن دا جاندا اے-
۲۲- جس دے وچ تُسی وی روح چہ رب لئی اک مسکن بن دے جاندا او-

¹ اے ایس سببوں میں، پال، جیڑا تُساں غیر قوماں لئی مسیح یسوع دا قیدی ہاں۔² جے تُسی رب دے فضل دی اوہنا سوغاتاں دے 3 بارے سنیا ہے جیڑیاں ربہ مینوں تُہارے لئی دیتیاں نیں۔³ میرے لُٹے ظاہر ہون ولے پھید دے مطابق جس دے بارے میں تُہانوں پہلاں تھوڑا کجھ اک دوج خط وچ لکھ چکیا آں۔⁴ جدوں تُسی اس بارے پڑھوئے جان سکوگے کہ میں مسیح دے بارے پوشیدہ سچائی نوں کتھوں تک سمجھدا آں۔⁵ انساناں دیاں پچھلیاں پیڑھیاں نوں ایہ راز نہیں دسیا گیا سی۔ پرہن روح دے وسیلہ اوہدے چہوئے رسولانہ نییادے ایہ کھول دیتا گیا اے۔⁶ سچائی دا راز اے وے کہن خوشخبری دے وسیلہ غیر قوماں ولے یسوع مسیح وچ کیتے گئے وعدیاں دے حصہ دار عہدے بدن دے حصہ نلے وراثت دے سانجھ نیں۔⁷ ایسے لئی میں رب دی قدرت مینوں دتھوئے اوہدے فضل دے تحفہ دی وچ تون، اوہدی خوشخبری دا خادم بن گیا آں۔⁸ میرے لُٹے ایہ فضل ہوا پئی مسیح دیاں بیان دولتاں دی انجیل غیر قوماں نوں سناواں، پہاویں میں رب لئی وکھ کیتیاں وچوں ساریوں تون حقیر آں۔⁹ میں ہر شے دے بنان ولے رب دے منصوبہ نوں جیڑا گزرے ہوئے زمانیاں وچ پوشیدہ سی، پر بشر لُٹے چانن کراں۔¹⁰ تان جو رب دی تہہ در تہہ دانائی، کلیسیا دے وسیلہ، آسمانی تھواں دے حاکمانہ اختیار والیاں لُٹے وی ظاہر ہو جاوے۔¹¹ جیویں ربہ ازلاں توں پی ساڈے مالک مسیح یسوع وچ ایہ تُہان لیا سی۔¹² کیوں کہ مسیح لُٹے ایمان لیا کہ سانوں دلیری تے پھروسہ نال رب تک رسائی حاصل اے۔¹³ ایس لہ میں تہانوں آکھدا آں پئی تہاڈے لئی میرے دکھاں نوں ویکھ کہمت نہار دینا - سگوں میرا ایہ دکھی ہونا تہاڈی عزت لئی اے۔¹⁴ ایس لئی میں پیو دے لگے گوڈے ٹیک دیندا آں،¹⁵ جیدے ناسے زمین تے آسمان دے سارے کھرنے خلق کیتے گئے نیں۔¹⁶ میں دعا منگدا آں کہ رب تہانوں عطا کرے، پئی تُسی اوہدی روح دے وسیلہ، جیڑی تہارے وچ وسدی اے، بہت مضبوط ہو جاؤ۔¹⁷ میں دعا منگدا آں تان جو ایمان دے وسیلہ، مسیح تہاڈے دلاں وچ روئے۔ میں دعا منگدا آں پئی تُسی اوہدی محبت وچ ڈونگی جڑ پھڑو۔¹⁸ اے باقی سارے جیڑے رب لئی وکھ کیتے گئے نیں، اوہناں نال رل کے تُسی وی جان سکو کہ مسیح دی محبت کئی کو چوڑی تے لمی تے اوچی تے ڈونگی اے۔¹⁹ میں دعا منگدا آں کہ نلے تُسی مسیح دی سمجھوں ہاں محبت دی عظمت نوں جان کے رب دی معموری نال پھر جاؤ۔²⁰ تہن اونوں جیڑا ساڈے وچ کم کرن والی اپنی قدرت دے مطابق ساڈے سوچن تے منگن تون بہت ودھ کہہ کر سکدا اے،²¹ کلیسیا وچ تے مسیح یسوع وچ نلے ساری پیڑھیاں وچ ہمیشہ لئی سارا جلال ملدا روئے۔ آمین۔

¹۔ ایس لئ خُدا دا قیدی پون دے ناطہ میں تواڈی منت کرنا کہ خُدا دی بُلایٹ دے لائق جیو۔² تے بڑی عاجزی، تحمل مزاجیت صبر مُحبت رکھدے ہواں اک دوجہ نو قبول کرو۔³ تے پوری کوشش نال اک روح چ شانتی نال بندھ رو۔⁴۔ اک او وی روح تے اک او وی دے یا بدن وے جدی بلائیت تہوانوں پورا بھروسا اتے اُمید وی اے۔⁵ تے اک او ای خُدا دے، اک او ای روح، اک او ای پیتسم۔⁶۔ اک او ای خُدا تے سب دا باپ جیڑا ساریاں دے لے، ساریاں دے اندر تے نال اے۔⁷ تے اسی ساریاں نوں مسیح دی بخشش دے مطابق انعام مِلیا اے۔⁸۔ کلام چ لکھیا اے کہ "جدوں او بُلندی تے چڑھ گیلے قیدیاں نوں قید کرکے، لوکان نوں تحفہ دے۔⁹۔ ایذا کی مطلب اے کہ، "اوہ بلندی تے چڑھیا"، اےہو ای کہ اوہ دھرتی دی گہریاں وچ وی اترا سی؟¹⁰۔ اے اوہ ای بندہ اے جیڑا تھلے آیتے فیر سارے آسماناں توں وی لے گیا تان جوں ساریاں شیواں نوں پورا کرے۔¹¹۔ مسیح تے سانوں رسول، نبی، مبشر، پاسبان تے استادان دے تحفہ دیتے۔¹²۔ تان جو مسیح دے بدن دے اسارے واسطے، ایماندار لوکی خدمت لیتیاں کیتے جان۔ اوہ ایہ اودوں تک کرے گا¹³۔ جدوں تے اسی سارے ایمان وچ ایک نہوکتے رب دے پتر نوں جان جائے۔ اوہ ایہ اودوں تک کرے گا جدوں تک اسی وی اُونیاں وانگوں بالغ نہیں ہو جانے جیڑے مسیح وچ ودھ کے معمور ہو گئے نیں۔¹⁴۔ اے ایس لئی اے کہ اسی بچیاں وانگر نہوئے۔ ایہ ایس لئی اے کہ اسی ایدر اودر ڈگدے نہ پھرئے۔ ایہ ایس لئی اے کہ اسی لوکان دی بازیگری تے مکاری دی تھوکے باز تعلیم دے باعث ہر ہوا دا جھونک نال گمراہ نہو جائے۔¹⁵۔ بلکہ، ایسی محبت وچ سچ بولیتے مسیح جیڑا کلیسیا دا سر اے اُڈے وچ ودھے جائے۔¹⁶۔ مسیح نال ایماندار اک بدن وچ جڑے - سارے مل کے ایس محبت وچ ایس بدن دے ہر حصہ نوں ودھان لئی کم کر دے پئے نیں۔¹⁷۔ ایس لئی، میں ایہ کہندا آں، تے تہانوں مالک وچ نصیحت کرنا آں: کہ اسی غیر قوماں وانگوں نہ چلو، جیڑے بغیر عقل دے چلے نیں۔¹⁸۔ جنان دی سمجھ پی پیرے وچ اے تے اوہ اپنی جہالت دی وچ تون جو اُونیاں وچ اے، تے اپنے دلاں دی سختی دے باعث اوس زندگی توں جیڑا رب دیندا اے، خارج نیں۔¹⁹۔ اُونیاں نوں کوئی شرم نہیں آندی۔ اوہ اپنی زندگی گندے کما تے حرام کاری وچ گزار رہے نیں، جیناں دی کوئی حد نہیں اے۔²⁰۔ پر اسی مسیح دے بارے وچ ایس طرح دی تعلیم نہیں پائی۔²¹۔ میرا خیال اے کہ اسی اودھ بارے وچ سنیا ہووے گا۔ میرا خیال اے کہ اُونیاں سچائی سکھائی گئی اے، اوہ سچائی جیڑی یسوع وچ اے۔²²۔ اُونیاں اپنے پرلے چال چلن، پرلے آدمی، نوں چھڈنا پئے گا۔ ایہ پرانا آدمی فریبی شہوتوں دی وچ تون مردا جا رہا اے۔²³۔ تان جو تہوانوں نئے مت آوے۔²⁴۔ تے اسی او نوے انسان بن جاوے جیڑا خُدا تے سچائی دی پاکیزگی تے راستبازی وچ بنایا اے۔²⁵۔ ایس لئ جُوٹھ جھوٹ توں باز رہو، ہر اک اپنے گوانڈی نال سچ بولے کیوں جو اسی اک دوجے دے اعضاء آں۔²⁶۔ "عَصَّے کرو پر پاپ نہ کرو۔" شُورج دے دُپن ون پھلاں پھلاں تہواڈا عَصَّے مُکنا چاہیدا اے۔²⁷۔ تان جو ابلیس شیطان نوں موقع نہ ملے۔²⁸۔ جیڑے وی چوری کردے نیں ضرور اے کہ چوری نہ کرن۔ بلکہ، اُونیاں اکم کرنا چاہیدا اے۔ اُونیاں اپنے ہتھ نال کم کرنا چاہیدا اے، تا کہ اپنی کمائی ضرورت منداں نال ونڈ سکے۔²⁹۔ تہاڈے من وچوں کوئی پیڑھی گل نہ نکلے، بلکہ، ایسے الفاظ نکلے چاہیدے نیں جیڑے ضرورت پینے دوجیاں دی ترقی لہ فائدہ مند ہون تے سُنن والیاں نوں برکت ملے۔³⁰۔ تے رب دے پاک روح نوں دکھ نہ پہنچاؤ جیدے نال تہاڈے نجات دے دن لہ مہر لگی۔³¹۔ اپنے آپ نوں ہر قسم دی تلخی، غصہ، چِخن، عِزّت کرن تے ساریاں بُرائیاں توں دُور رکھو۔³²۔ اک دوجے نال مہربانی تے نرم دلی نال پیش آؤ، اک دُجنوں معاف کرو جیویں خُدا تے تہوانوں مسیح چ مُفت معاف کیتا۔

¹۔ ایس لئی رب دے پیارے پتران وانگوں رب دے ورگہ بنو۔ ²۔ پیار وچ زندگی گزارو، جیویں ربہ وی سانوں پیار کیتلے ساڈی خاطر اپنے آپ نوں رب دے لگ، اک پسندیدہ خوشبو دار نذرۃ قربانی وانگوں پیش کیتا۔ ³۔ بدکرداری یا ناپاکی یا کسے لالچ دا ناں وی تہاڈے وچ نہ لیا جاوے، جیویں رب دے ایمانداروں نوں پھیدا اے۔ ⁴۔ نہی کسے طرح دیہ حیائی، تنگیاں گلاں، یا پھیڑے مخول تہاڈے وچ ہون۔ سگوشکرگزاری ہوئے۔ ⁵۔ کیوں جے اپہ گل پکی اے پئی کسے بدکردار، ناپاک، یا لالچی، یعنی بت پرست، دامسبحہ رب دے راج وچ کوئی حصہ نہیں اے۔ ⁶۔ کوئی ٹہانوں پھوکیاں گلاں نال فریب نہ دیوئے۔ کیوں جو اجہی گلاں توں ای نا فرمانی دے پترانے رب دا قبر آواندا پیا اے۔ ⁷۔ ایس لئی ٹسی اونیاں دے سانجھی نہ بنو۔ ⁸۔ کیوں کہ ٹسی پیرا ہندے سی پرہن ٹسی رب وچ جانن او۔ ایس لئی جانن دے پتران وانگر ترو۔ ⁹۔ کیوں جو ہر طرح دی بھلیائی، دیانتداری سچائی نور دا پھل اے۔ ¹⁰۔ پتہ کرو کہ رب نوں کی پسند اے۔ ¹¹۔ پیرے دے پھل کماں وچ شریک نہونا۔ سگوں، اونیاں نوں بہ نقاب کرنا۔ ¹²۔ کیوں کہ جو کچھ وی اوہ لک لک کر دے نیں اوس بارے گل کرنا وی بہتہ حیائی اے۔ ¹³۔ ہر شے، لو وچ ظاہر ہو جاندی اے۔ ¹⁴۔ کیوں کہ لو ہر شے لے لشکدی اے۔ ایس لئی اکھیا گیا اے، "جاگو، سون والیو، مویاں وچوں زندہو جاؤ، مسیح دا نور تہاڈے لے چمکے گا۔" ¹⁵۔ تاں پھر دھیان کرو پئی کیویں زندگی گزار دے او، کملیاں وانگوں نہیں سگوں سیانیوں وانگوں ترو۔ ¹⁶۔ ویلے دی قدر کرو ایس لئی پئی زمانہ خراب اے۔ ¹⁷۔ ۱۷۔ ہوقوف نہ بنو۔ پر، رب دی مرضی نوں سمجھو پئی کیہ اے۔ ¹⁸۔ ۱۸۔ شراب پی کے مدہوش نہ بنو، جیڑا بربادی دی وجہ بندا اے۔ سگوں، پاک روح نال پھر جاؤ۔ ¹⁹۔ ۱۹۔ ایک دوچے نال رل کے گیتلے زبورۃ روحانی نغمہ گاوندے ہوئے رب دی وڈیائی کر دے رو۔ ²⁰۔ ۲۰۔ ہر ایک شے دے لئی ساڈے مالک یسوع مسیح دے ناں وچ رب پیو دا ہر ویلے شکر کر دے رو۔ ²¹۔ ۲۱۔ مسیح دا ڈر مندے ہوئے ایک دوچے دی عزت کرو۔ ²²۔ ۲۲۔ ووٹیاں اپنے شور دے ماتحت رہن، جیویں مالک دی ماتحتی وچ۔ ²³۔ ۲۳۔ کیوں کہ شور ووٹیاں دا سر ہے جیویں مسیح وی کلیسیا دا سر ہے۔ نلک اوہی بدن دا بچان والا ہے۔ ²⁴۔ ۲۴۔ پر جیویں کلیسیا مسیح دے اختیار وچ اے، ایسی طرح ووٹیاں وی ہر گل وچ اپنے شور براں دے ماتحت رہا کرن۔ ²⁵۔ ۲۵۔ اپنے شور، اپنی ووٹیاں نوں پیار کرو جیویں مسیح وی کلیسیا نوں پیار کیتلے اوہی خاطر اپنی آپ نوں قربان کر دیتا۔ ²⁶۔ ۲۶۔ اوہ اپہ کیتا پئی اونوں پاک کر دیوے۔ اوہ کلام دے پانی نال دھو کے اونو صاف کر دیتا۔ ²⁷۔ ۲۷۔ اوہ اپہ کیتا تاں جو اوہ اک جلال والی کلیسیا اپنی حضوری وچ حاضر کرے، جدے وچ کوئی داغ یا جھری یا کوئی پور ایہو جی شہ نہوئے، سگوں پاکتہ عیب ہووئے۔ ²⁸۔ ۲۸۔ ایسی طرح، شور براں واجب اے کہ اوہ اپنی ووٹیاں نوں اپنے بدناں وانگ پیار کرن۔ جیڑا اپنی ووٹیاں نوں پیار کر دا اے، اپنے آپ نوں پیار کر دا اے۔ ²⁹۔ ۲۹۔ کدی وی کسے اپنی بدن توں نفرت نہیں کیتی۔ سگوں، اونوں خوراک دیندے پیار کر دا اے، جیویں مسیح وی کلیسیا نوں پیار کر دا اے۔ ³⁰۔ ۳۰۔ ایس لئی کہ اسی اوہی بدن دے اعضا آں۔ ³¹۔ ۳۱۔ ایس وجہ توں لکھیا اے کہ "ایک مرد اپنے پیوے ماں نوں چھڈ کے اپنی ووٹیاں نال رلیا رہے گا، اوہ دونوں ایک بدن ہون گے۔" ³²۔ ۳۲۔ ایس وجہ تہاڈے ایک بہت وڈا سچ لکھا ہوا اے، پر میں کلیسیا تہاڈے تعلق بارے وچ گل کر رہا آں۔ ³³۔ ۳۳۔ تاں وی، تہاڈے وچوں ہر کوئی اپنی ووٹیاں نوں اپنے وانگ ہی پیار کرے تہاڈے ووٹیاں ضرور اپنے شور دی عزت کرے۔

۱۔ اے بچیو! مالک چے ماں پیو دی گل منو، کیوں جو ایہ جنگا اے۔^۲ "اپنے پیوتے ماں دی عزت کرو" (ایہ پہلا حکم اے جہدے نال وعدہ 6 وی ایہ)،^۳ "تاں جو تہاڈی بھلیائی ہووے تاں جو تسی ایس جہاں چے لمبی عمر پاؤ"۔^۴ تسی پیوؤ، اپنے بچیاں نوں پھڑکا کے غصہ نہ دواؤ۔ بلکہ، اونہاں دی دیکھ بھال مالک دے حکمتاں تہدایت دے مطابق کرو۔^۵ اے غلامو، اپنے دنیاوی مالکان دی گل وی، اپنے دل دی دیانتداری وچ، اوسے طرح ای ڈاڈی عزتتے خوف نال منو، جیویں کہ مسیح ولوں ہووے۔^۶ حکم منو، نہ صرف مالکان نوں خوش کرن لئی، جدوں اوہ تہانوں ویکھدے ہوں، بلکہ، مسیح دے تابع ہوندا رب دی مرضی نوں دل دی سچائی نال پورا کرو۔^۷ ایہ جاندے ہوئے دلی خوشی نال کرو کہ مالک لئی کر دے او نہ کہ بندیاں لئی۔^۸ جیتے رکھیو کہ جیہڑا وی بھلیائی کر دا ایہ، پانویں غلام ہوئے یا آزاد، اپنا اجر مالک ولوں پلے گا۔^۹ تسی مالکو، اپنے غلاماں نوں دھمکتے بغیر اونہاں نال ایہو جیا ای سلوک کرو - ایہ جاندے ہوئیاں کہ تہاڈے اونہاں، دونوں دا مالک آسمان تہے۔ تہانوں پتہ اے کہ اوہ کس دا وی پاس نہیں لیندا۔^{۱۰} مکدی گل ایہ ہے کہ مالک جتے اودی قدرت دے زور چے تگڑے ہوندے جاؤ۔^{۱۱} رب دے سارے ہتھیار بن لو، تاں جو شیطان دے سارے سوچے سمجھے منصوبیاں دا مقابلہ کر سکو۔^{۱۲} کیوں جو ساڈی لڑائی خون تے گوشت نال نہیں۔ پر، حکومتاں تے روحانی اختیار والیاں تہنیرے دے حاکماں، آسمانی تہانواں دیاں بریاں روحاں نال اے۔^{۱۳} ایس لئی رب دے سارے ہتھیار بن لو، تاں جو ایس بُرے ویلے دیاں برائیاں دے خلاف کھلو سکو۔ جدوں تسی ایہ سب کچھ کر لیا تے قائم رہ سکو۔^{۱۴} ایس لئی تہ رو۔ سچائی دی پیٹی بن کے، راستبازی دی بکتر لا کے۔^{۱۵} ایس طرح کرو پر پہلاں پیراں وچ صلح دا پرچار کرن والیاں جتیاں پا لوو۔^{۱۶} ہر ویلے ایمان دی سپر چکی پھرو، جدے نال تسی شیطان دے بلدے ہوئے تیراں نوں بچھا سکو۔^{۱۷} نجات دی ٹوپیتے روح دی تلوار، جیہڑی کہ رب دا کلام اے، نال لے لو۔^{۱۸} تہر ویلے ہر طرح روح چے دعاتے منت کر دیاں ہوئیاں، اودے جواب نوں صبر نال اڈیکوتے نلے سارے ایمانداراں لئی دعا کریا کرو۔^{۱۹} تے میرے لئی وی دعا کریا کرو، تاں جو میں جدوں اپنا مون کھول دا آتے مینوں انج دا کلام دیتا جاؤ کہ میں رب دی خوش خبری دے پھید دلیری نال دس سکاں۔^{۲۰} جدے لئی میں بیڑیاں وچ جکڑیا ہوا ایلچی آتے ایہ وی کہ میں اپنی قید دی حالت وچ جس طرح مینوں کرنا چائیدا اے، دلیری نال گل بات کر سکاں۔^{۲۱} پر تسی میرے کماں بارے جاندے اوتے میں کہہ کر ریا آں، تخکیس، مالک دا وفادار غلام تے ساڈا سونا پھرا، تہانوں سب کچھ دس دوئے گا۔^{۲۲} میں اونوں تہاڈے کول ایسے ای وجہ توں کلیا اے، تاں جو تسی ساڈی ساری حالت نوں جان سکوتے اوہ تہاڈے دلاں نوں تسلی دے سکے۔^{۲۳} رب پیوتے مالک یسوع مسیح ولوں سبھناں پھراواں نوں ایمان دے نال پیار تے تسلی ملدی روئے۔^{۲۴} تے جیہڑے ساڈے مالک یسوع مسیح نال انمٹ پیار تے محبت رکھدے، فضل ملے۔

فلیپیوں

1

۱۔ یسوع مسیح دے خادم پولولس تے تمہیں ولوں مسیح یسوع دے وچ سارے وکھ کیتے ہوئے نگہاناں تے خادماں سمیت^۲۔ ساڈے خدا باپ ولوں تے خداوند یسوع مسیح ولوں کرپاتے امن تہاڈے لے ہوندا روے۔^۳ میں جدوں وی تہاڈے بارے چے سوچنا ہاں اودوں میں اپنے خدا دا شکر کرنا ہاں۔^۴ میں جدوں وی تہاڈے لئی دعا کرنا ہاں او ہمیشہ خوشی دی دعا ہوندی اے۔^۵ میں پہلے دن توں تہن تیکر خوشخبری دے وچ تہاڈے میل ملاپ دا شکر کرنا ہاں۔^۶ مینوں یقین اے جہ اے جنگا کم تہاڈے وچ شروع کیتا اے او یسوع مسیح دے دن تیک اونوں پورا کرے گا۔^۷ میرا تہاڈے بارے سوچنا جنگا اے کیونکہ تسی میرے دل وچ ہو۔ جدوں وی میں قید وچ رہا تسی سارے دونوں گلاں انجیل دے سچا ہونے اودی حفاظت میرے شریک رہے۔^۸ خدا میرا گواہ اے کہ میں تہانوں یسوع مسیح وچ کینا پیار کرنا ہاں۔^۹ میں دعا کرنا ہاں کہ تہاڈا پیار سمجھتے علم وچ بہت ودھ جاوے۔^{۱۰} میں سب ایس لئی کرنا ہاں تاکہ تسی اونہاں چیزاں نوں پرکھوتے جتو جیہڑیاں ودھیا نی تے مسیح یسوع دے دن وفادار تے بغیر جُرم دے روو۔^{۱۱} تے تسی خداوند یسوع تو راستبازی دے پہل تو پھر جاوے جو خدا دے جلال تے حمد لئی یسوع مسیح ولوں آوندی اے۔^{۱۲} پھائیو میں چاہنا ہاں کہ تسی جانو جو کج میرے نال ہوا اوہ انجیل دی بڑھوتی لئی ہے۔^{۱۳} میرے یسوع دے نال پکے رشتے دی خبر ساریاں نو تے محل دے سارے سپاہیاں نوں پہنچی۔^{۱۴} پھائیو جو کج وی میرے نال قید وچ ہوا اودی وجہ نال تسی کافی ساریاں قوت پائی ہور میرے ونگوں تسی پور نڈر ہو کے خدا دے کلام دا پرچار کردے او۔^{۱۵} شک کج لو کہ حسد تے جگڑے دی وجہ نال یسوع دا پرچار کردے نی تے کج جنگی سوچ نال پرچار کردے نیں۔^{۱۶} جیہڑا مسیح دا پرچار محبت دے نال کردا اے اوہ جاندا اے کہ میں انجیل دی غیرت رکھنا ہاں۔^{۱۷} کج مسیح دا پرچار اپنے فائدے لئی کر دے نی تے کج بری نیت لئی کردے نیں اوہ سمجھدے نیں کہ میری تکلیف ودے تاکہ میری قید اوکھی ہو جلتے۔^{۱۸} جو کج وی ہووے پاویں وکھاوے لئی تے پاویں سچائی لئی مسیح دے بارے دسیا جا رہا ہے ہور میں خداوند دے وچ خوشی کرنا ہاں۔^{۱۹} مینوں پتہ اے کہ مینوں آزادی ملے گی کیونکہ تہاڈی دعاواں تے یسوع دا روح میرے نال ہے۔^{۲۰} مینوں پورا بھروسہ امید اے مینوں شرمندگی نیں ہوئے گی پوری دلیری توں جس طرح پہلے تہن وی اے میرے پنڈے توں مسیح دے ناں نوں جلال ملے گا پانہویں زندہ رہے پانہویں مر کے۔^{۲۱} میری جندڑی مسیح لئی تے میرا مرنا فائدہ اے۔^{۲۲} اگر میرے بدن توں وی روح دے پہل ملدے تے میں نہیں جاندا کہ مینوں فائدہ کدے وچ اے جے میرا جسم چے رہنا مزدوری دا پہل اے فیر مینوں نہیں پتہ کہ کنوں چُنا۔^{۲۳} میں پھس گیا ہاں کہ دونوں وچ کیوں چُنا میں چاہنا کہ ایتھوں چھڈ کے مسیح نال ہو جاواں جیہڑا بڑا ہی ودھیا اے۔^{۲۴} پر تہاڈے لئی بدن وچ رہنا وی بڑا ہی ضروری اے۔^{۲۵} مینوں پورا بھروسہ اے اور میں جاننا کہ میں رواں گا ہاں میں تہاڈے ساریاں نال رواں گا تاکہ ایمان دے وچ تہاڈی خوشی ودی رہے۔^{۲۶} ایدے نتیجے وچ یسوع مسیح دا جلال تہاڈے وچ ودھ میرا فیر توں تہاڈے نال ہوں دی وجہ توں۔^{۲۷} اپنی زندگی ایہو جئی لنگ او جدی قدر مسیح دی انجیل دے مطابق ہوئے پاویں میں تہانوں ویکھن آ سکاں یا نہ آسکاں۔ ہو سکدا اے کہ میں تہاڈے بارے سنا کہ تسی کس طرح اک روح چے مضبوط ہو۔ اور کیوں ایمان تے انجیل لئی اک جان ہو۔^{۲۸} اور جو وی تہاڈے خلاف نیں اونہاں توں کسے وی ش

توں نہ ڈرو جیڑا اوہناں لئی تے تباہی دا نشان اے پر تہادے لئی نجات ۔ اوہ نجات جیڑی خدا ولوں مسیح دے ہون دی وجہ نال دتی گئی اے۔²⁹ صرف ایس لئی نہیں کہ تسی اوہدے پھروس رکھدے او بلکہ اوہدے لئی دکھ وی اٹھاندے او۔³⁰ اور تسی اوس دکھتے چھگڑے تو لنگدے او جہدے وجہ مینوں ویکھیا اور وی سُنیا کہ میں اوہی کرنا ہاں ۔

¹۔ ایس لئی جے تہانوں مسیح دے وچ کوئی دلیری اے ، اودے پیار وچ کوئی تسلی ، جے رُوح دے نال تہاڈی کوئی تعلق داری ، ترس ، شفقت، مدد دے۔²۔ میری خوشی پوری کرو کیوں جو تہاڈا پیارے سوچ رُوح دے وچ اِکو جہی ہے۔³۔ اپنی خود غرضیت خالی آکڑ دے نال کُج نہ کرو۔ پر اپنے نوں نیواں کرکے ووجیاں نوں اپنے تون ودھیا سمجھو۔⁴۔ اپنیاں ہی لوڑاں ول نہ ویکھو بلکہ دُوجیاں دی لوڑاں ول وی ویکھو۔⁵۔ اپنی سوچ مسیح یسوع دی سوچ وگري بناو۔⁶۔ اوہ رب وانگر سی پر اوہ رب دے برابر ہون نوں پھڑک نہ رکھیا۔⁷۔ بجلہ ایدے اوہ اپنے آپ تون خالی کر دتاتے نوکر بن گیا۔ اوہ بندیاں وانگ بن کے بندیاں وانگ رہا۔⁸۔ اوہ اپنے تون نیواں کرکے ایتھوں تیک گل مَنی (رب دی) کہ نہ صرف مویا بلکہ سُولی اوتہ مویا۔⁹۔ ایس لئی ربہ وی اپنوں اُچا کیتلے اپنوں اوہ نال دتا جیڑا ساریاں ناواں نالوں اُچا اے۔¹⁰۔ تاکہ یسوع نال دے لگہر گوڈا تک جاوے ، پانپوے اوہ اسمان تے یا تھرتیتے یا تھرتی دے تھلہ پوے۔¹¹۔ اے خُدا باپ دے جلال لئی پر رُبان من لوے کہ یسوع مسیح ہی خُداوند (مالک) ہے۔¹²۔ ایس لئی میرے پیاریو جدکے ٹسی میرا آکھا پاویں میں ساہمنہ ہوواں یا نہوواں پر ویلے مندے ہو، تہ وی ڈردے کمیدے ہویاں اپنی نجات دا کم کیتی جاو۔¹³۔ اے خُدا جے جیڑا تہاڈے اندر دونوں کم اپنی مرضیت کم اپنی خوشی لئی کردا ہے۔¹⁴۔ بغیر شکیتے چکڑے تون اپنا کم کرو۔¹⁵۔ ایس طرح ٹسی بغیر الزام تہیہ تون خُدا دے بچے بنوگتے دُنيا دے جانن وانگوں ایس پیڑیتے بدکار نسل وچ چمکوگے۔¹⁶۔ زندگی دے کلمے تون چنگی طرح پھڑکے رکھو کہ میرے کول یسوع دے دین جلال دی وجہ ، کیونکہ تہ میں جاناں گا کہ میرا بچنا ایویں ہی نئی سیتے نہ میں ایویں ہی مزدوری کر دا ساں۔¹⁷۔ لیکن جے میری جان وی تہاڈے ایمان دی خدمت خاطر رُبان کیتی جاوےتے میں تہاڈے ساریاں دے نال ایس وڈی خوشی وچ خوش ہوواں گا۔¹⁸۔ اے اینج ہی ٹسی وی ضرور میرے نال ایہ وڈی خوشی مناو۔¹⁹۔ میں خُداوند یسوع وچ توقع کرنا ہاں کہ یَمْتھیس نوں تہاڈے ول چھیتی پیجاں تے جو کُج اوہ مینوں دسے اوس تھوں مینوں دلیری پوے کہ ٹسی کینج (کم) کردے / جندڑی لنگادے / تہاڈا کی حال اے۔²⁰۔ میرے کول یَمْتھیس تون غلاوہور کوئی نیں جیڑا تہاڈا خیال سچائی نال رکھ سکے۔²¹۔ کیونکہ اوہ سارے اپنے فائدے لہدے نیں ناں کہ یسوع مسیح دیاں چیزاں۔²²۔ لیکن ٹسی جاندے ہو کہ یَمْتھیس نے اپنے آپ نوں ایسے بال ونگوں منوایا اے جیڑا اپنے پیو دی خدمت کردا اے ، چنانچہ اوہ میرے نال انجیل پھیلان دی خدمت کیتی اے۔²³۔ ایس لئی میں چاہتا ہاں کہ اپنوں چھیتی تون چھیتی پیجاں - میں ویکھاں گا کہ چیزاں میرے نال کینج ہوندیاں نیں - / میرے نال کی ہوندا اے۔²⁴۔ لیکن میں خُداوند وچ پھروس رکھنا کہ میں آپ وی چھیتی آواں گا۔²⁵۔ میں سوچتا ہاں کہ میرے پرا ، تے میرے ہم خدمتے میرے ساتھی سپاہی ایفرودتس نوں جیڑا میری ضرورت ویلے تہاڈا سنیا کارے خادم بنیا، ضرور تہاڈے کول واپس کہلاں۔²⁶۔ کیونکہ ٹسی سنیا ہے کہ اوہ بیمار سیتے بڑی تکلیف دے وچ بڑے دل تون تہاڈے نال ہونا چاہندا سی۔²⁷۔ اوہ اپناں بیمار سی کہ مرن والا ہو گیا مگر خُدا نے اودے مہربانی کیتیتے نہ صرف اودے تے بلکہ میرے وی کہ مینوں غمتے غم نہ چُکنا پوے۔²⁸۔ ایس لئی میں بڑے دل نال چاہتا ہاں کہ اوپنوں پیجاں کہ جدوں ٹسی اوپنوں ویکھوے ٹسی خوش ہوویر مینوں بُہتی فکر نیں ہووے گی۔²⁹۔ ایفرودتس نوں خُداوند وچ بڑی خوشیت عزت نال جی آیاں نوں آکھو - ایہو جئے بندے جدھ لیک ہوندے نیں۔³⁰۔ کیوں جو مسیح دے کم لئی اوہ تقریباً مرن والا ہو گیا جدوں اوہ تہاڈی تھاتے میری خدمت کرن لئی تے میریاں ضرورتاں پُوریاں کرن لئی اپنی جندڑی نوں تلی لے رکھیا ، جو ٹسی نیں سو کر سکدے۔

۱^۱۔ میرے بھراؤ خُداوند وچ خُوش روو۔ میں دُوجی واری لیخن توں نیں کبھراندا کیوں جو اے تباہی پھلیائی واسطے ضروری اے۔ ۲^۲۔ 3 کتیاں توں دُور روو۔ بڈاں کو بچ کے روو۔ برباد کرن والیاں دے نیڑے نہ جاو۔ ۳^۳۔ ایس واسطے کہ ساڈا یسوع مسیح وچ ختنہ پویا اے۔ ایس واسطے اسی یسوع دی بندگی پوتر روح دے نال کردے ہاں۔ اسی اپنے بدن تے مان نئی کر دے۔ ۴^۴۔ جیڑا اپنے بند تے مان کردا اے، میں اوڈے نالوں ودھ کے اپنے بدن تے مان کردا ہاں۔ کیوں جو میں اسرائیل دی نسل دا ہاں جیڑا بنیامین کا دے قبیلہ اے۔ ۵^۵۔ میرا اٹھویں دن ختنہ پویا سی تے اونچ وی میں عبرانیاں وچوں وی آں تے نال اے میں شریعت دے سبب فریسی وی ہاں۔ ۶^۶۔ میں مسیحیوں نوں ستان دے بعد شریعت دے سبب قصور رہا۔ ۷^۷۔ مینوں اوہ گلاں جنگیاں نئیں سن لگدیاں جیڑیاں میرے لئی جنگیاں سن۔ ۸^۸۔ ہن میں اوہنا گلاں نوں سمجھ گیا واں۔ نلک پچان وی گیا واں۔ ہن میں اپنا نوں کوڑا کرکٹ سمجھنا۔ تاں جو میں مسیح یسوع نوں پا سکاں۔ ۹^۹۔ اے سب کُج میں اپنی اچھائی دی وجہ نال نئیں کردا۔ بلکہ اوس اچھائی دے سبب کردا ہاں جیڑی مینوں مسیح تے ایمان لیاو نال ملی اے۔ ۱۰^{۱۰}۔ تاں جو میں اوڈے مردیاں وچوں جی اٹھن تے دھیان کر کے اوڈی موت دے مشابہو سکاناؤدیاں دُکھاں سہ دھیان کر سکاں۔ ۱۱^{۱۱}۔ تے نلک مردیاں وچوں جی اٹھن دا تجربہ کر سکاں۔ ۱۲^{۱۲}۔ میں بہت کجھ سکھا لیا اے۔ پھیر وی پورا نئیں سکھیا۔ ایس واسطے میں اوڈے پچھہ نساں ہاں جیدے لئی یسوع مسیح مینوں پھڑیا سی۔ ۱۳^{۱۳}۔ اے بھراؤ میں نئیں سمجھدا کہ میں اوہ سب کجھ پا لیا اے جیدے لئی ربہ چنیا سی۔ میں پچھہ کماں نوں بھل کے اگلیاں گلاں ول ودھن ڈیا واں۔ جیدے لئی مینوں ربہ مینوں سدیا اے۔ ۱۴^{۱۴}۔ میں لگا تار او سب کجھ یسوع مسیح کولوں پان لئی چارا کرن ڈیٹا واں۔ ۱۵^{۱۵}۔ ایس لئی جینہ اسیں وڈے ہاں۔ جے تنسی وکھری سوچ رکھ دے او۔ کہ رب سانوں اوہ وکھاوے گا۔ ۱۶^{۱۶}۔ ہون جدوں اسی ایمان وچ ایتھوں تیک آگئے ہاں۔ جیدے لئی خداوند سانوں بلایا اے۔ سانوں اوڈے مطابق چلنا چاہیدا اے۔ ۱۷^{۱۷}۔ میرے بھراؤ میرے ونگ بنو تے اوہنا ن نوں نیڑے ہو کے ویکھو۔ ۱۸^{۱۸}۔ میں اچے تہانوں رو رو کے دسدا ہاں۔ کہ بہترے لوک مسیح دی صلیب دے دشمن پین۔ ۱۹^{۱۹}۔ اوہناں دا لالچ اوہناں دا خدا اے تے او ایسی چیزاں دے خیال وچ رہندے نیں۔ ۲۰^{۲۰}۔ ساڈا خدا آسماناں دا خدا اے۔ یسوع مسیح سانوں بچان والا جیڑے یسوع مسیح دی اڈیک وچہ۔ ۲۱^{۲۱}۔ اوہ آکے ساڈے کمزور بدناں نوں اپنے جلالی قدرت دے نال جلالی بنائے گا۔

۱- اسلٹی میرے پیارے پراو میں دل توں تونوں چاہنا واں کیونکہ تسی میری خوشی میرا تاج او ایسے طرح خداوند وچ پکبوکے 4
 کھلوو۔ ۲- میں بودیتہ سنتخ دی منت کرنا واں کہ خداوند وچ اک خیال رکھن - میں اپنا عورتاں دی مدد لئی توادے وی منت کرنا
 واں کیونکہ ایانے انجیل دے پرچار وچ کلیمنتہ دوسری کم کرن والیاں نال میری مدد کیتی تے۔ ۳- اجناں دے نال حیاتی دی کتاب وچ
 درج نیں۔ ۴- خداوند وچ ہمیشہ خوش رہو۔ میں فیر اکھنا کہ خوش رہو۔ ۵- توادے نرمی سب لوکاں تک پیننی چا پیدی اے۔ ۶- کسے شہ
 دی فکر نہ کرو بلکہ شہ وش دعلتہ نیت دے وسیلہ رب توں اپنی ضرورت لئی منگوئے اویدا شکر کرو۔ ۷- خداوند دا امن جیڑا ساری
 سمجھ توں باہر توادے دلا تے سوچاں دی یسوع مسیح وچ راکھی کرے گا۔ ۸- آخر وچ میرے بھراو جو شیواں سچیاں تے۔ جو شیواں
 عزت دے قابل تے۔ جو شیواں انصاف دیاں تے۔ جو شیواں پاک نیں - جو شیواں سونیاں تے۔ جو شیواں چنگیاں نیں - جو شیواں شاندار
 نیں - ایاناں شیواں ول دھیاں دو۔ ۹- اوہ کرو جو تسی میرے کولوں سکھیا ، لیا ، سنیتے میرے وچ ویکھیا اے امن دا رب توادے نال
 پوئے گا۔ ۱۰- میں خداوند وچ بڑی خوشی کرنا واں اسلٹی کہ تسیں میری حاجتاں تے فیر دھیاں دتا حالانکہ تسی پھلوں وی میری مدد
 کرنا چاہندے سو - پر توانوں موقع نہ ملیا - ۱۱- میں اپنی حاجتاں لئی فکر نہیں کردا کیوں جو میں ہر حالت وچ خوش رہنا سکھ لیا اے۔
 ۱۲- مینوں ضرورت دے ویلے جینا اوندے اوس ویلے وی جدوں میرے کول بہت کچھ اے۔ ہر حال وچ میں اے بھید سکھ لیا اے کہ
 پاویں میں پوکھا پوواں تے پاویں رجیا پوواں۔ ۱۳- میں اوئے وچ سب کچھ کر سکنا واں جو مینوں زور دیندا اے۔ ۱۴- حالانکہ تسان
 میری تنگی وچ شریک ہوں وچ بڑا چنگا کیتا - ۱۵- تسی فلیپیو! اے جانے او کہ خوشخبری دے پرچار دے کم دے شروع توں جدوں
 میں مکدونیا چھڈیا تے توادے سوا کسے وی کلیسیا لے دین وچ میری مدد نا کیتی - حالانکہ ۱۶- جدوں میں تھسلینیکا وچ ساں تسان
 کئی وار میرے لئی مدد بھیجی - ۱۷- میں تحفہ نہیں چاہندا پر توادے وچ اوہ پھل وڈھ جیڑا توادے کھلے وچ پوئے۔ ۱۸- میرے کول ہر شہ
 چوکھی اے میں بھریا ہوا واں اوہ شیواں جیڑیاں افری ڈاٹس دے ذریعہ تسان بھیجیاں اوہ میٹھی خوشبوئے اوہ قربانی نیں جیڑی رب
 نوں پسند اے۔ ۱۹- تے میرا رب توادے پر ضرورت یسوع مسیح وچ اپنہ جلال دے وسیلہ پوری کرے گا۔ ۲۰- تہن سدا وسط خدا باپ دے
 ناں نوں جلال ملدا رہے۔ آمین - ۲۱- ہر اک تون جیڑا مسیح یسوع دا اے سلام آکھوئے میرے نال جیڑے بھرا نیں توانوں سلام کیندے
 نیں۔ ۲۲- ایتھ سارے مسیح دے لوک خاص طور تے قیصر دے کھر ولے توانوں سلام کیندے نیں - ۲۳- خداوند یسوع مسیح دا فضل
 توادے رُوح دے نال ہوئے۔

کَلِسیوں

۱- میں پولوس یسوع مسیح دا رسول رب دی مرضی نال تے تھنہیں ساڈا پھرا ۲- اوہا نوں جیڑے رب واسطے وکھرے کیتے گئے نیں 1
 تے کَلِسی وچ نیں - رب دا فضل تے امن توادے نال ہوئے۔ ۳- اسی رب اپنہ خداوند یسوع مسیح دے باپ دا توادے واسطے شکر کرے آتے
 ہمیشہ توادے لئی دُعا کرے آں - ۴- اسی توادے یسوع مسیح وچ ایمان تے پیار ولوں سُنیّا جیڑا تسی اوہا واسطے رکھدے اوہ جیڑے رب
 واسطے وکھرے کیتے گئے نیں - ۵- اُس پھروسے دی اُمید دی وچ نال جیڑی توادے لئی پھلوں تو آسماناں تے موجود اے۔ ۶- تسان پھلوں اس
 پھروسے دی اُمید ولوں سُنیّا جیڑا سچائی دا کلمہ انجیل اے جو توادے تک پہنچی تے جدا پھل ساری دُنیا وچ وڈھ ریا اے جس طرح اوہ
 توادے وچ اوس دن توں جدوں تسان سُنیّا سی تے خُدا دے فضل تے سچ دے جانوئے۔ ۷- اے اینج ای اے جِنج تسان افرس کولوں
 سیکھیا ، جیڑا ساڈا ہم خدمت توادے واسطے مسیح دا ایماندار نوکر اے۔ ۸- اوہ ساڈے لے توادے رُوح وچ محبت ظاہر کیتی۔ ۹- تے جس
 دن تو ایس پیار بارے سُنیّا اے اسی توادے لئی دُعا منگنی نیں چھڈی تے اے منگدے آں کہ تسی رب دی عقل ، علم تے روحانی سمجھ
 وچ وڈھدے جاو۔ اسی دُعا منگے آں کہ تسی اپنی زندگی ایس طرح گزارو جیڑی ۱۰- خُداوند نوں پسند اے۔ اسی دُعا کرے آں کہ جِنج
 تسی خُدا دے علم وچ وڈھوئے چنگ کم وچ پھلو تے اپنی زندگی ایس طرح گزارو جیڑی خُداوند نوں پسند اے۔ ۱۱- اسی دُعا منگے آں
 کہ تسی ہر صداقت وچ اوئے جلال دے زور وچ زور پھڑوئے اے توانوں صبر تے ولے جٹے گی - ۱۲- اسی دُعا منگے آں کہ اے اینج
 پوئے جدوں تسی خوشی نال باپ دی شکر گزاری کرو چنہ توانوں نور دے وشے وچ شامل ہوں دے قابل بنایا اے اوہا لئی جیڑے اوئے
 لئی وکھرے کیتے گئے نیں - ۱۳- اوہ سانوں پیرے دی بادشاہی وچوں چھڈا کہ اپنہ سوئے پُتر دی بادشاہی وچ منتقل کیتا - ۱۴- اوئے پُتر
 وچ ساڈا چھٹکارا اے گُناہوں دی مافی - ۱۵- پُتر لکھوئے رب دی چھاپ اے۔ ۱۶- کیونکہ سب شیواں اوہ بنایاں جیڑا آسماناں وچ یا
 تھرتی لے نظر آں والیاں یا لُکیاں ہو یاں - پاویں تخت ، بادشاہیاں ، حکومتاں اختیار ولے ، سب شیواں اوہ بنایاں تے اوئے لئی بنیاں -
 ۱۷- سب شیواں تو پھلوں اوہ سیتے سب شیواں اوئے وچ اکھٹیاں نیں - ۱۸- اوہ کلیسیا دا پیر اے جیڑی اویدا جسم اے۔ اوہ سب
 اختیاراں دا شروع کرن والا اے ، مویاں وچوں پھلو تھلے اویدی جگہر شہ وچ پہلی اے۔ ۱۹- ایس لئی رب خوش سیتے اوہ اے فیصلہ
 کیتا کہ اوہ پوری طرح اوئے وچ رہوئے۔ ۲۰- تے ہر شہ تون پُتر دے وسیلہ اپنہ نال ملا لوئے رہن اے اوڈوں کیتا جدوں اوہ پُتر دے صلیبی
 خُون دے کارن ہر شہ نال امن قائم کیتا پاویں آسمان دیاں شیواں تے پاویں زمین دیاں - ۲۱- اک ویلا سی کہ تسی اپنی سوچ تے اپنہ
 شیطانی کماں کارن رب توں آنجان سو، اوئے دُشمن سو۔ ۲۲- تہن رہنہ توانوں مسیح دے جسم وچ اویدی موت دے وسیلہ ملایا اے
 کہ تسی داغ تھیاں توں پاک دے قصور بوکے اوئے ساہنہ آو۔ ۲۳- شرط اے کہ تسی ایمان وچ پکتے قیم روئے انجیل دے پھروسے تون
 نہ مڑو جو تسی سُنی اے تے جدا پرچار آسمان تھلے سارے جہاں وچ ہولے انجیل جدا میں پولوس نوکر بنیا - ۲۴- میں تون توادے کارن
 اپنی تکلیف وچ خوش آتے اپنہ جسم نو پھرنے واں جو کہ مسیح دی تکلیفاں توں کٹھنہ جیڑیاں اوہ اپنہ جسم لئی سپیاں جیڑا ویدی
 کلیسیا اے۔ ۲۵- میں کلیسیا دی سیوا رب دے اوس کم وچ کرنا جیڑا اوہ مینوں توادے لئی دتا تاں رب دی مرضی پوری ہوئے۔ ۲۶-
 سچا پھیت جیڑا عمران تے نسلا توں چھپا ریلے تون اوئے پاک لوکاں لے کھلیا اے۔ ۲۷- چنہاں نوں رب چاہندا سی کہ جلال دے خُدا دا
 پھیت غیر قوماں لے کھلے جو کہ مسیح توادے وچ اے جلال۔ دا بھروسہ۔ ۲۸- اے اوہی اے جدا اسی پرچار کرے آں - اسی توانوں آگاہی

دینے آں کہ اسی توانوں مسیح وچ پُورا پیش کر سکیہ۔^{۲۹} اوہدے لئی میں مزدوری کرناتہ لگا تار کوشش کرنا ہاں اوہدے کم دے مطابق جیہڑا میرے وچ زور نال کم کر ریا وے۔

۱- میں چاہتا ہوں کہ تمہارے چلے میں تباہی کئی محنت کیتی ہے۔ اونا نوں جیڑے لودکيا وچ نیں ہے اونا ساریاں جنہاں اپنہ 2
 ساہنہ میری شکل وی نہیں دیکھی -۲- اونا دے دلاں نوں محبت دے وچ اکٹھ ہوں دے نال دلیری ہوئے اوس ساری دولت دے نال
 جیڑی خدا دے پھید "مسیح" تے پھروس دی سمجھ اے۔ ۳- سارے حکمت دے لکھوئے خزلستہ علم اودے وچ اے۔ ۴- میں کہتا ہوں ،
 کوئی تمہاروں میٹھیاں گلاں کرکے ٹھنڈا / کٹھ / نرم نہ کر دے۔ ۵- پاویں میں جسم چہ تباہی وچ نئیں آیا فیر وی روح وچ میں تباہی نال
 آں تے میں تباہی جنگی ترتیب تے مسیح وچ تباہی پک ایمان دے وچ نئیں دیکھ کے خوش ہونا آں -۶- مسیح یسوع وچ اونچ ہی چلو
 جیویں اونوں منن دے ویلہ جلدے سو۔ ۷- اودے وچ جنگی طرح جڑ بھڑ لوو۔ اودے لہ (عمار ت) بندے جاوے ایمان وچ اونچ ہی وددھ
 جاو جیویں تمہاروں سخایا گیا سوتے شکر گزاری دے نال پھرے روو۔ ۸- دیکھو کوئی تمہاروں فلسفہ خالی خولی چوٹھیاں گلاں جیڑیاں
 انسانی روایتاں دے دُنیا دے چوٹھ مذہبیاں توں کڑھیاں گیاں تے مسیح ولوں نہیں وچ پھسا نہ لوے۔ ۹- کیوں جو خدا دی ساری خدائی
 اودے (یسوع) وچ وسدی اے۔ ۱۰- اسی اودے وچ جیڑا حکومتاں تے اختیاراں دا کرتا تھرتا اے پوری طرح پھر گئے۔ ۱۱- اودے وچ خدا
 نے تباہی ختنہ کیتا، اے ختنہ بندیاں دے تھ نال نہیں ہوندا بلکہ مسیح دے ختنہ وسیلہ گناہ دا گوشت وڈ دتا گیا اے۔ ۱۲- اسی بیتسم وچ
 اودے نال بہ گئے سوتے خدا دی قدرت تے ایمان دے وسیلہ جنہ اونوں مُردیاں وچوں زندہ کیتا سی اودے نال اٹھلے گئے سو۔ ۱۳- جدوں
 اسی اپنہ گناہاں وچ سوتے تباہی گوشت دا ختنہ نہیں سی ہوا اسی مُردا سو - اونہ (خدا) اودے (یسوع) نال تمہاروں اکٹھیاں زندہ کیتا
 ساڈے سارے گناہاں توں معاف کیتا سی - ۱۴- اونہ ساڈے خلاف لکھا ہوا حساب تے ساڈے خلاف حکماں دے لکھاں ہواں ورقیاں نوں
 جیڑے ساڈے خلاف جان دے سن صاف کر دتا سی - اونہ سب کُج بٹا دتے سولی اوتے کلاں نال تنگ دتا سی - ۱۵- اونہ حاکماں تے اختیار
 والیاں توں پٹا دتے ساریاں ساہنہ تماشا بنایا تے سولی دے کارن فتح دے جلوس وچ چکر لوايا۔ ۱۶- تاں کوئی وی تباہی فیصلہ کھان یا
 پین یا عید دے دیباڑے یا نوے چن یا سبت ، بارے نہ کرے۔ ۱۷- ایہ آون والیاں چیزاں دا سایا نیں پر اصل مسیح اے۔ ۱۸- کوئی اپنہ
 انعام نوں چوٹھی حلیمی دی خواہش تے فرشتیاں دی عبادت دی وجہ نال لٹوا نہ بیٹھ۔ ایفو جیا بندہ اونا چیزاں وچ پھسیا اے جیڑیاں اونہ
 دیکھیاں نیں تے جسمانی سوچ نال اونانے اوہی ای پھونڈا اے۔ ۱۹- اونہ مسیح نوں جیڑا سیر اے سارے پنڈے دا تھیاں رکھدا
 جوڑا تے پٹھیاں دے وسیلہ جوڑے رکھدا اے پھر کے نہیں رکھیا تے پنڈا وددھا اے جیویں خدا اونوں وددھاندا اے۔ ۲۰- جے اسی سارے دُنیا
 دار ایماناں لئی مسیح دے نال (یکٹھ) مر گئے ہوتے فیر کیوں اسی دُنیا داری دیاں گلاں دے تھلے لگ کے زندگی گزار دے۔ ۲۱- "نہ پھڑو ،
 نہ چکھو ، نہ تھ لاو" ؟ ۲۲- لوکاں دے ایہ حکمت تعلیم اونان چیزاں بارے نیں جیڑیاں کم لیاندیاں لیاندیاں مُک جان گیاں۔ ۲۳- ایہناں
 قیدیاں وچ بندیاں دے بنلے مذہب تے چوٹھی حلیمی تے درویشی جسمانی طریق دی حکمت اے۔ پر پنڈے نوں حدوں پار جان دے خلاف
 روکن لئی کوئی فیدا نہیں -

۱۔ اگر خُدا نے تو انہیں مسیح نال جوابا اے اتلیاں شیواں نوں لبو - جتھ مسیح خُدا دے سچ پاسے بیٹھا اے۔^۲ اتلیاں شیواں بارے 3 سوچو - نہ کہ زمینی شیواں بارے۔^۳ کیونکہ تُسی مر گئے سو اور خُدا نے تو اڈی چنڈری مسیح چ لکا لئی سی۔^۴ جدوں مسیح دی چنڈری بارے جانیہ فیر تُسی اوڈے جلال نوں وی جانیہ۔^۵ اپنی گناہ چ پٹیاں چاواں نوں مار دو - حرامکاری ، ناپاکی ، جنون ، پیڑیاں چاواں ، لالچ جو کہ بُت پرستی اے۔^۶ ایہو وجہ توں خُداوند دا قہر اوہناں نافرمان پُتر اے آندا اے جیہڑے اوڈی نئیں مندے۔^۷ تُسی وی اک واری اپنا چیزاں چ چنڈری لنگائی اے۔^۸ اہُن اے بڑا ضروری اے کہ تُسی اپنا ساری شیواں تُوں چھڈو ، تُسی قہر ، غصہ ، بُری چاواں ، شرمی پیستیاں ، پیڑیاں گلاں اپنہ مُنہ توں دور کرو۔^۹ اک دُوجے نال چوٹھ نہ بولو، کیونکہ پہلے وی ایس طریقہ توں ننگا کیتا اے۔^{۱۰} تُسی اپنہ آپ تُوں نواں کیتا اے جیویں تُسی شیع تُوں جانیہ نہ اوڈی شیعہ تو انہوں نواں کیتا۔^{۱۱} اور ایہ جان لو کہ کوئی یونانی تہ یہودی نئیں - ختفہ بغیر ختہ نئیں - نہ وحشی نہ سکوتی ، نہ غلام نہ آزاد پر مسیح ہی سب کُجے ساریاں وچ اے۔^{۱۲} ایسے بنو جیویں خُدا دے چھوٹے او - پاکتے پیارے، دل ایہو جیا رکھو جیہڑا ہمدرد، رحم دل ، حلیم ، چھوٹا ت صبر کرے۔^{۱۳} اک دُوجے دی برداشت کرو، اک دُوجے دا چنگا چاہو، اگر کسے تُوں کسے بارے شکیت اے اوہنوں ماف کرے۔ جیویں خُداوند نے تو انہوں ماف کیتا۔^{۱۴} اپنا ساریاں شیواں تُوں ودھ کے پیار کرو۔ جو تو انہوں صحیح طور تے بہن کے رکھدا اے۔^{۱۵} مسیح دا چین تواڈے دلا تے راج کرے۔ ایسے چین چ تُسی اک بدن چ سدے گئے اوتے شکر گزار ہو۔^{۱۶} مسیح دا کلام تواڈے وچ ود ودا کرے۔ اپنی ساری خدائی سمجھتے نصیحت اک دُوجے تُوں سیکھاو - زبور ، گیت ، مسیح گیت گاندے رہتے خُدا دی وڈائی دل توں کر دے رہو۔^{۱۷} اور جو کُج وی تُسی کرو ، پاویں مونوں بولو ، پاویں کر کے وکھاو - سب کُجھ یسوع مسیح ناں وچ خُدا باپ دی شکر گزاری کردے ہوئے کرو۔^{۱۸} وٹیو! اپنہ بندیاں دے آکھ / تاع روو۔ جیہڑا خُدا وچ چنگا اے۔^{۱۹} بندبو! اپنی وٹییاں تُوں پیار کر تے اوہناں دے نال سختی نہ کرو۔^{۲۰} بچیو! ہر شے وچ اپنہ ماں پیو دی منو - جیہڑا خُدا نوں بڑا چنگا لگدا اے۔^{۲۱} پیو / ایو! اپنہ بچیاں تُوں اُکساندے نہ روو۔ کہ اوہ مایوس نہو جان۔^{۲۲} غلامو! اپنہ پنڈے چ سدا اپنہ مالک دا آکھا مندے رہو۔ صرف لوکاں دی آکھ وچ چنگا رہن لئی نئیں بلکہ سچے دل توں خُداوند تُوں ڈردے ہوئے۔^{۲۳} جو وی کرو اپنی جان تُوں خُداوند لئی کرو ، نہ کہ بندیاں لئی۔^{۲۴} تُسی جاندے او کہ تُسی خُدا تُوں اپنی میراث دا تحفہ پاو گے۔ تُسی یسوع مسیح دی خدمت کردے او۔^{۲۵} جو وی ناراستی کرے گا ناراستی دی سزا پاوے گلتے کوئی طرفداری نئیں۔

۱۔ تُسی مالکوا! ایہ نوکراں نال چنگا سلوک کیتا کرو۔ یاد رکھو کہ تواڈا وی آسمان تے اک مالک اے۔^۲ ہر ویلہ دُعا کردے رہیا کرو۔ ہر 4 شکر گزاری دی دُعا کرنا نہ بھولنا۔^۳ رل کے ساڈے واسطے دُعا کیتی کرو۔ کہ اساڈا رب ساڈے لئی اپنا کلام سناون دا ہوا کھولے۔ تاکہ اسی مسیح دے پھیتاں تُوں ٹھیک ٹھیک دس سکیتے۔ جس کلام لئی میں اوہدا پابند واں۔^۴ نلکہ دُعا کرو کہ میں صحیح صحیح دس سکاں جیویں مینوں دسنا چاہیدا اے۔^۵ غیراں نال حکمت نال چلو تے اپنا وقت سمجھداری نال گزارو۔^۶ تواڈا کلام پُر فضل تے نمکین ہونا چاہیدا اے / تواڈیاں گلاں فضل دے نال پھریاں ہویا تے نمکین ہونیاں چاہیدیاں نیں۔ تان تُسی لوکاں دیاں گلاں دے صحیح جواب دے سکوکے۔^۷ تخکس میرے سارے حالات دے بارے توانوں دسے گا۔ اے بڑا پیار تے وفادار بھرا اے تے نلکہ خُداوند دی غلامی وچ چلدا اے۔^۸ اینوں میں خاص طور تے تواڈے کول کہلیا اے کہ توانوں ساڈے بارے پتا چلے تان جو تواڈے دلاں تُوں تسلی ملے۔^۹ ایہدے نال اُنیسمس وی آن دیا اے۔ اے تہاڈے وانگوں بڑا ایمان دار تے پیارا بھرا اے۔ ایہ سب کُج تہانوں دسے گا جو کُج ایتھہویا سی۔^{۱۰} ارستخس وی تہانوں سلام آندا اے۔ اے میرے نال قیدی اے۔ نلکہ مرقس وی جیہڑا برناباس دے چاچے دا پُتر اے۔ جدے بارے توانوں آکھیا سی۔ جے اے تواڈے کول آوے تے اونوں قبول کر لینا۔^{۱۱} تے نلکہ یسوع جیہڑا جسٹس کہلندا اے۔ اے کلے نئیں چنباں دا ختہ ہویا اے تے اے خُدا دی بادشاہی لئی میرے نال کم کردے نیں۔ ایناں تُوں مینوں تسلی اے۔^{۱۲} ایفرس وی توانوں سلام دیندا اے۔ اے وی تواڈاے وچوں اے تے یسوع مسیح دا غلام اے۔ اے تواڈے لئی بڑی دُعا کردا رہندہ اے۔ تان جو تُسی پورے ہوکے کھلوو تے توانوں خدا دی مرضی تے پورا پھروسہو۔^{۱۳} ایس گل دا میں وی گواہ واں۔ اے تواڈے لئی لودکیاتے ہر ایلس دے لوکاں واسطے بڑی محنت کردا اے۔^{۱۴} لوقا حکیم تے دیماس وی توانوں سلام کہندے نیں۔^{۱۵} لودیکی وچ رن ولے پھراواں نوں سلام دیو۔ بی بی نمفاس تُوں تے اوس کلیسیا نوں جیہڑی اوہدے کھر وچ اے۔^{۱۶} اے چٹھی جدوں تواڈے وچ پڑ لئی جاوے تے فیر لودکیا دی کلیسیا وچ وی پڑی جاوے تے ویکھنا اونہاں دی چٹھی تواڈے وچ وی پڑی جاوے۔^{۱۷} ارخپس نوں آکھو جیہڑی خدمت اونوں خُداوند کولوں ملی اے ایسہی طرح تواڈے وچ پوری ہوئے۔^{۱۸} میں پولوس توانوں ایتھہ نال سلام لخن ڈاواں۔ میریاں بیڑیاں نوں یاد رکھنا۔ خُدا دا فضل سدا تواڈے نال ہووے۔

۱۔ تہسلیکیوں

۱۔ پُلُس تے سلوائس تے تیمتھیس ولوں تہسلیکیاں دی کلیسیا دے نال جیہڑی رب باپ تے خُداوند یسوع مسیح وچ اے، فضل تے 1 اطمینان تہانوں مل دا رہوے۔^۲ تہاڈے ساریاں ولوں ایسیں رب دا شکر کہہ آں تے اپنیاں دُعاواں وچ سدا تہانوں یاد کہہ آں۔^۳ تے اپنہ رب تے باپ لگے تہاڈے ایمان دے کمتے مُحبت دی محنت تے اوس آس دے صبر تُوں جیہڑا ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے لگے اے، ہر ویلہ چیتے رکھ نیں آں۔^۴ بھراؤ! رب دے پیاریو! آسین جانے آں پئی تُسی جُہوئے او۔^۵ ایس لئی پئی ساڈی خوشخبری تہاڈے کول نیریاں گلاں نال نئیں سگوں زور تے پاک رُوح تے پورے بھروسے نال آہڑی۔ تہانوں تے پتا اے پئی اساں تہاڈے لئی تہاڈے وچ کینج دا بن کے وکھایا۔^۶ تے تُسی کلام تُوں بڑی مُصیبت وچ پاک رُوح دی خوشی نال مَن کے ساڈے تے خُداوند دے نمونے چلن ولے ہوئے۔^۷ ایتھوں تیک پئی مکڈنیہ تے آخہ وچ سارے ایمانداراں لئی اک مثال بن گئے او۔^۸ کیوں جو تہاڈے سببوں نیریاں مکڈنیہ تے آخہ وچ خُداوند دے کلام دی پُکار ہوئی سگوں تہاڈا ایمان جیہڑا رب تے اے ہر تہاں اجیا ڈھم گیا پئی ساڈے آکھن دی کوئی لوڑھ نیں۔^۹ ایس لئی پئی اوہ آپ ساڈا ذکر کر دے نیں پئی ساڈا تہاڈے کول آؤنا کہو جیہا سی تے تُسی کینج بُناں ولوں مُڑ کے رب ولے ہوئے۔ تان جو جیوندے تے سچے خُدا دے بندے بنو۔^{۱۰} اے اوہدے پُتر دے آسمان ولوں آؤن دی اڈیک وچ رہو جنھوں اوہ موہیاں وچوں جوایا چیدا تان اے یسوع جیہڑا ساٹھوں آؤن ولے غضب توں جھڈاندا اے۔

۱۔ بھراؤ! تُسی جان دے او پئی ساڈا ٹہاڈے کول آنلہ فائدہ نئیں اے۔^۲ سگوں ٹہانوں پتا اے پئی بھانویں آسین فلیی وچ دکھ جھلیا 2
 لَقبہ عِزّت ہوئے پر فیر وی ساہٹوں اپنہ خُداوند وچ ایہ دلیری ملی پئی خُداوند دی خوشخبری جان مارکے ٹہانوں سٹائے۔^۳ کیوں جو
 ساڈی نصیحت نلتہ بھیڑی راہ نال ، نا ناپاکی نال لَہ نا دھوکھ بازی نال اے۔^۴ پر جیویں اِسیں رَہ کولوں منظُور ہوئے پئی خوشخبری
 ساڈے سپرد کیتی جاوے، اونج ای اسیں دستیں آں۔ بندیاں تُوں نئیں پر رَہ تُوں خوش کرن لئی جیہڑا ساڈے دِلان تُوں پرکھ دا اے۔^۵
 کیوں جو تُسی جان دے او پئی اسیں کدی وی خوش کرن والیاں گلاں نا کیتیاں، نا ای اونیاں تُوں لوہہ دا پڑدا بنایا۔ رَہ گواہ اے۔^۶ لَہ
 آسین لوکاں توں عِزّت نئیں چاندے نا ٹہاڈے توں لَہ نا ای پوراں توں -^۷ مسیح دے رِشول ہون دے سببوں آسین ٹہاڈے لَہ بھار پاتہ
 سکھ آں پر جیویں دائی اپنہ بچیاں تُوں پال دی اے اونج ای آسین ٹہاڈے نال نرمی ورتی۔^۸ اینج ای ساہٹوں ٹہاڈے نال اجیہی مُحبّت سی
 پئی رَہ دی خوشخبری نئیں پر اپنی جان تیک دے دین تُوں راضی ساں۔ ایس لئی پئی تُسی ساڈے پیارے ہو گئے سو۔^۹ کیوں جو بھراؤ
 ٹہانوں ساڈی محنت سختی یاد اے۔ یہ راتیں مزدوری کرکے ٹہاڈے کول رَہ دی خوشخبری دی منادی کیتی تان جو ٹہاڈے کسے لَہ
 بوجھ نہ بنیہ۔^{۱۰} تُسی گواہ او لَہ رَہ وی گواہ اے پئی ساڈا ورتا ٹہاڈے نال چنھاں ایمان لیاندا اے کیسا پاک لَہ راست قہہ عیب سی۔
^{۱۱} جیویں تُسی جان دے او پئی پئیو اپنہ بچیاں نال کردا اے ایویں ای اسیں وی ٹہاڈے وچوں ہر اک تُوں نصیحت کر دے لَہ تسلی
 دیندے لَہ سمجھاندے رہے۔^{۱۲} تان جو ٹہاڈا چال چلن اوس رَہ دے وانگ ہوئے جیہڑا ٹہانوں اپنی بادشاہی لَہ جلال وچ سدّ دا اے۔^{۱۳}
 ایس لئی اسیں وی ہر ویلہ رَہ دا شکر کینہ آں پئی جدوں تُسیں رَہ دے سنہ دا کلام ساڈی راہیں سُنیا تد تُسیں اونوں بندیاں دا کلام
 سمجھکے نئیں پر (جو اوہ سچ مُچ ہے وی) رَہ دا کلام جان کے قبول کیتا لَہ اوہ ٹہاڈے ایمان لیاؤن والیاں وچ کم وی پیا کردا اے۔^{۱۴}
 ایس لئی پئی تُسی بھراؤ رَہ دی اونیاں کلیسیاواں دے نمونہ لَہ عمل کرن ولہ بن گئے جیہڑیاں یُودیہ وچ مسیح یسوع وچ نیں۔ کیوں جو
 تُساں وی اپنہ دیس دے بھراواں توں او تکلیفاں سہیاں جیہڑیاں اونیاں وی یُودیّاں کولوں۔^{۱۵} چنھاں خُداوند یسوع مسیح تے نییاں تُوں
 وی مار سُنیا لَہ ساہٹوں دھکے مارکے باہر کڈھ دِٹا۔ اوہ رَہ تُوں پسند نئیں لَہ سارے بندیاں دے خلاف نیں۔^{۱۶} اوہ ساہٹوں غیر قوماں لگے
 اونیاں دی نجات لئی کلام سُنان توں دُکدے نیں تان جو اونیاں دے پاپاں دا پیالہ سدا بھریا رہیوے۔ پر اونیاں لَہ داڈا غضب ہویا۔^{۱۷} پر
 بھراؤ! آسین جیہڑے کُجھ چر تیک ٹہاڈے نالوں نیکھڑ گئے، دِلوں توں نئیں ساں نیکھڑے۔ اسیں بڑی چاہت نال ٹہاڈا چہرا ویکھن دا پور ودھ
 کے چیل کیتا۔^{۱۸} ایس لئی اسان (یعنی مین بولس) اک وار نئیں سگوں دو واری ٹہاڈے کول آؤن دا ارادہ کیتا۔ لَہ شیطان ساہٹوں ڈکیا۔
^{۱۹} آس، خوشی لَہ فخر دا تاج کِی اے؟ کِی اوہ ساڈے خُداوند یسوع دے ساہمے اوہدے آؤن دے ویلہ تُسی نا ہووگے؟^{۲۰} کیوں جو ساڈا
 جلال لَہ ساڈی خوشی تُسی ای او۔

۱۔ ایس لئی جدوں اسی پور سیپ نہ کر سکتے اسپیں ایہی چنگا سمجھیا کہ اسپیں ایتھنز وچ ہی ٹہرے رہے۔^۲ تہانوں تسلی دیندے 3
تواڈے ایمان نوں مضبوط کرن لئی اسپیں اپنے بھرا تموتھیس نوں ، جیڑا مسیح دی انجیل دے وچ خُدا دا خادم ہے ، تواڈے کول
بھیجیا۔^۳ تاں جے کوئی وی اپنا مصیبتاں دی وجہ نال پریشان نہوئے۔ کیوں جے تُسی آپ وی جانندے جے کہ اسپیں ایسے لئی مقرر وی ہوئے
آں۔^۴ اے سچ اے کہ جدوں اسی تواڈے کول ساں - اسی توانوں اپنیاں مصیبتاں وچوں گُزرن بارے پہلاں توں ہی دس دتا سی تے
جس طرح تُسی جا ندے جے کہ اوہ آیاں وی۔^۵ ایسے وجہ نال جدوں میرے کولوں پور برداشت نہو سکیاتے میں پُچھیا جے تواڈے ایمان
بارے پتہ لگے کہ کتہ ازمان ولے تواڈے ایمان نوں ازمایا ہوئے تے ساڈی ساری محنت ضائع / بیکار ہو گئی ہوئے۔^۶ جدوں تموتھیس تواڈے
کولوں ساڈے کول تواڈے ایمان تے پیار دی چنگی خبر لے آیا جے تُسی ہمیشہ سانوں چنگیاں یاداں نال یاد رکھ دے جتے سانوں ملن لئی
قرار ہے۔ جیویں اسی توانوں ملن لئی۔ چین آں۔^۷ ایس وجہ نال بھایو ! اسی اپنی ساریاں مُشکلاں تے مصیبتاں وچ ، تواڈے ایمان
ذریعے تواڈے کولوں تسلی پلے آں۔^۸ اسپیں پُن جینہاں کیوں جے تُسی خُداوند وچ مضبوطی دے نال کھلوتے ہو۔^۹ اسپیں رب نوں تواڈے
لئی کس گل وچ شُکر ادا کرئے اوس ساری خوشی لئی جیڑی سانوں تواڈے لئی خُدا دے حضور وچ ہے ؟^{۱۰} رات دن اسی جانفشانی
نال دُعا کرے آں جے اسی توانوں مُنہ در مُنہ ویکھتے جو وی تواڈے ایمان دے وچ کمی ہے اُس نوں پُورا کرئے۔^{۱۱} ساڈا خُدا باپ آپ ہی
تے ساڈا خُداوند یسوع ساڈا راہ تواڈے ول موڑے۔^{۱۲} ساڈا خُداوند توانوں ودھلتے پیار وچ اک دُوج لئی تے سارے لوکاں لئی بھرے۔
۱۳۔ ایس لئی اوہ ساڈے خُداوند یسوع اپنے سارے پاک لوکاں نال آں تک ، ساڈے خدا تے باپ دے حضور وچ ، تواڈے دلاں نوں کمال
پاکیزگی چ مضبوطی نال۔ عیب رکھ۔

۱- اخیر وچ میرے بھراو، اسی توانوں حوصلہ دینے آتے توانوں ڈاڈی نصیحت کینے آں کہ جیڑیاں ہدیتاں توانوں ساڈے بارے ملیاں۔ 4
 کہ توانوں خُدا دے نال کینج چلنا چاہدا اے اوہنوں کینج خوش رکھوگے، جیویں تُسی چلدے وی او۔۔ پر توانوں پور وی لگے ودھنا چاہدا
 اے۔ ۲- تُسی جانداے اوکے اسی خُداوند یسوع دے وسیلہ کیڑھیاں ہدیتاں دیتاں سن۔ ۳- خُدا دی مرضی اے کہ تُسی پاک (مقدس)
 بندے جاو۔ اپنے آپ نوں حرامکاری توں بچایا کرو / بچاو۔ ۴- تواڈے وچوں پر کسے تُوں ضرور جاننا چاہدا اے کہ اوہ اپنی ہی بیوی
 پاکیزگی عِزت نال رکھ۔ ۵- شہوت دے دیولنے نہ بنو (جیویں غیر قوماں جیڑیاں خُدا نوں نہیں جاندیاں) ۶- ایس گل وچ کوئی اپنے بھرا
 نال پھرتے گناہ نہ کرے کیوں جو اپناں ساریاں چیزاں دا خُدا بدلہ لین والا اے، جیویں اسی توانوں پہلاں ای خبردار کر دتے شہادت دتی
 سی۔ ۷- خُدا نے سانوں ناپاکی لئی ننئی بلکہ پاک رہن لئی سدیا ہوا اے۔ ۸- جیڑا ایس گل نوں نہیں مندا اوہ، لوکاں دا نہیں بلکہ خُدا دا
 انکار کر دا اے جے توانوں اپنا پاک رُوح دتا ہوا اے۔ ۹- بھراواں جے پیار لئی کسے نوں وی توانوں لکھن دی لوڑ نہیں کیوں جو خُدا نے
 توانوں اک دُوجے نال پیار کرنا سکھایا اے۔ ۱۰- اصل وچ تُسی اوہناں بھراواں دے نال جیڑے مکدونیہ وچ رہندے نیں اے کیتا اے پر اسی
 توانوں ڈاڈی نصیحت وی کینے آں کہ تُسی ایس توں وی ودھ کے کرو۔ ۱۱- اسی توانوں اے ڈاڈی نصیحت وی کینے آں کہ چُپ روو، اپنے
 کم نال کم رکھو۔ اپنے سارے کم اپنے ہتھ نال کرنا کرو جیویں اساں حُکم دتا اے۔ ۱۲- جیویں آپس وچ چلدے او غیراں نال وی اوسے
 طرح چلیا کرو۔ اینج کرو کہ تُسی اوہنا دے نال جیڑے ایمان نہ نہیں چنگی طرح چلو کہ جیویں تہانوں کسی شے دی لوڑ نہیں۔ ۱۳-
 بھراو، اسی اے نہیں چاہندے کہ توانوں اوہنا بارے جیڑے شہوت نہ نہیں پُلیکھا ہوئے۔ تُسی اوہنا نا اُمید لوکاں وانگ دکھی نہ ہوو۔ ۱۴- ایس
 لئی جے ساڈا ایمان اے کہ یسوع مر گیتے فیر زندہ ہوا۔ اوہ وی جیڑے خُدا وچ شے نیں خُدا اوہناں نوں لیاوے گا۔ ۱۵- ایس لئی اسی
 تہانوں خُداوند دے کلام دے وسیلہ اکھدے آں کہ اسی جیڑے جیوندے آتے خُداوند دے آن تیک جیوندے رواں گے یقیناً اسی اوہناں نالوں
 لگے نہیں وداں گے جیڑے شہوت نہ نہیں۔ ۱۶- ایس لئی خُداوند آپے بڑے شہوت فرشتیاں دی آواز دے نرسنگیاں دے نال آسماناں
 توں اُترے گتے پہلاں اوہ اُٹھن گے جیڑے مسیح وچ مرے سن۔ ۱۷- فیر اسی جیڑے جیوندے ہواں گتے نلکے پچھ رہ گتے نیں بدلاتے اوہنا
 دے نال لے جاواں گتے ہوا جے خُداوند نوں ملاں گتے فیر اسی ہمیشہ خُداوند دے نال ہواں گے۔ ۱۸- ایس لئی اپنا گلاں نال اک دُوجے نو
 تسلی دیا کرو۔

۱۔ اے پرائیو، ایدی کوئی لوڑ نہیں پئی توانوں وقتے ولبیاں دے بارے کجھ لکھیا جاوے۔^۲ تسی لوکی بڑی چنگی طرح جان دے او 5 پئی خُداوند دا دن ایچ آون والا اے جیویں رات نوں چور آوندا اے۔^۳ جدوں او آکھن پئی، امنے سلامتی اوس وبلہ اوناں لے اچانک تباہی آوے گی۔ ایہو بہو اوس طرح ہوئے گی جیویں عورت نوں بچہ جمن ویلہ درد اُٹھ دا اے۔ اوناں لوکاں لئی بچن داکوئی راہ نہوے گا۔^۴ پر تسی پرائیو، ہیرے وچ نہیں او کہ او دن چور وانگو تواڈے آجاوے۔^۵ ایس لئی کہ تسی سارے تُوں دے بچہ اوتہ نلہ دن دے جم پل او۔ اسی نہ رات دے آن نہیرے دے۔^۶ اسی دوچ لوکاں وانگ سوئے نہ رہیہ۔ بلکہ جاگ دے، ہوشیاری نال رہیہ۔^۷ ایس لئی پئی جیڑے سوندے او رات نوں ای سوندے جیڑے نشہ کر دے او رات نوں او رات نوں ای مست ہوندے۔^۸ پر اسی جیڑے دن دے آن، سانوں بڑے صبر نال ایمانہ پیار دا بکتر بند پاک، نجات دی اُمید داخود پاک، ہوشیار رہیہ۔^۹ خُداوند سانوں غصے غصہ لئی مقرر نہیں کیتا بلکہ ایس واسطے مقرر کیتا اے کہ اسی اپنہ خداوند یسوع مسیح دے وسیلہ نال نجات پا لئیہ۔^{۱۰} او ساڈے لئی ایس لئی مرپا پئی پاپیں اسی جاگ دے آن، پاپیں ستے آن، اسی سارے مل کے اوپدے نال اکٹھے رہیہ۔^{۱۱} ایس واسطے اک دوچ نوں تسلی دیو۔ اوناں دا آسرا بنو۔ جیویں پہلاں کر دے سو، اونوں چالو رکھو۔^{۱۲} اے پرائیو، اسی تواڈی منت کر دے آن پئی جیڑے تواڈے وچوں جان ماری کر دے، توانوں خُدا وچ ہوکے نصیحت کر دے، چنگیاں گلاں سُناوندے، اوناں دی قدر کرو۔^{۱۳} اسی توانوں درخواست کر دے آن کہ اوناں دے کم دے سبب، بڑے پیار محبت نال، بڑی عزت محبت کرو۔ آپس وچ میل ملاپ رکھو۔^{۱۴} اے پرائیو، اسی تواڈی منت کر دے آن کہ آڑے ٹیڈے لوکاں نوں سمجھاؤ۔ تھوڑے دل ولہ لوکاں نوں دلاسا دیو۔ ماڑیاں دی مدد کرو۔ ساریاں نوں صبر نال برداشت کرو۔^{۱۵} خیردار۔ کوئی وی کسے نال بدی دے بدی نہ کرے۔ بلکہ ایدی تھان پر ویلہ اچھائی نہ نیکی کرن دی کرے۔ آپس وچ ویلہ ساریاں نال۔^{۱۶} سدا موجاں مانو۔^{۱۷} دُعا وچ ناغہ نہ پین دیو۔^{۱۸} کیوں جو مسیح یسوع وچ خُدا دی ایہو مرضی اے پئی پر گل وچ اودی شکرگزاری کر و۔^{۱۹} رُوح نوں نہ بجھاؤ۔^{۲۰} نبوتان دی حقارت نہ کرو۔^{۲۱} ساریاں گلاں نوں آزماؤ۔ جیڑیاں چنگیاں لگن اوناں نوں پھڑی رکھو۔^{۲۲} بدی کسے وی روپ وچ ہووے اوپدے کولوں بچو۔^{۲۳} کاش امنے سلامتی دا خُدا توانوں کامل طورے پاک صاف کرے۔ کاش تواڈی ساری دی ساری رُوح، جانہ بدن ساڈے یسوع مسیح دے آون تکہ الزامہ محفوظ روے۔^{۲۴} تواڈے سدن والا سچا اے، او ایسے طراں ای کرے گا۔^{۲۵} اے پرائیو، سادے لئی دُعا کرو۔^{۲۶} پاکیزگی نال جُم کے، سارے پراواں نوں سلام۔^{۲۷} میں توانوں خُدا دی قسم دے کے آکھناں وان کہ ایہ خط ساریاں پراواں نوں سنایا جاوے۔^{۲۸} ساڈے خداوند یسوع مسیح دا فضل تواڈے نال ہوندا رہوے۔

تھسلنیکوں دا دوسرا خط

۱۔ پولس، سلوانسہ تموتھیس ولوں، خُدا ساڈے باپتہ خداوند یسوع مسیح دے وچ تھسلنیکوں دی کلیسیا دے نا۔^۲ خُدا ساڈے 1 باپتہ خداوند یسوع ولوں توانوں کیرپتہ امن ہوئے۔^۳ بھائیو، سانوں ویلہ خُدا دے سامنے تواڈے لئی شکر کرنا چائی دا اے کیوں جے اہی موزوں/چنگا اے۔ بڑا ای ودھ رہا اے تہرے اک دی محبت تہاڈے جے اک دُچ لئی بھری ہوئی اے۔^۴ ایس لئی اسی آپ رب دیاں کلیسیاواں توتہاڈی ساریاں تکلیفاں/پیڑاں ستلہ جان نو، جنہاں نو تسی برداشت کیتا/سیہیا، دے وچ تواڈے صبرتہ برداشت/سہنہ نوغیراں نو دسے آن۔^۵ اے خُدا دی سچی عدالت دا کھلا نشان اے جس دے نتیجے وچ توانو خُدا دی بادشاہی دے لائق سمجھیا گیا، جیدے لئی تسی تکلیفاں/پیڑاں وی سہیاں۔^۶ اپہ خُدا دے لئی راستی دا کم اے جے اوہ اونا نو مصیبت جے پلہ جنہاں توانوں مصیبت پوچائی اے۔^۷ تے تسی جنہاں ساڈے نال دُکھ چُکنے، جدوں خداوند یسوع اسمانان توں اپنہ دُوتاں/فرشتیاں نال اپنی قُدرت جے ظاہر ہوئے گا توانوں آرام دے گا۔^۸ بھڑکدی ہوئی آگ دے نال اونا کولوں بدلہ لے گا جنہاں خُدا نو نہیں جانیلہ اونا نو وی جیڑے خداوند یسوع دی انجیل دے تابع نہیں ہوندے۔^۹ اونا نو ہمیشہ دی تباہی دی سزا دیتی جاوے گی خداوند دی حضوری تونے اودی قُدرت دے جلال توں دُور نیں۔^{۱۰} اوس دین جدوں اوہ اپنہ ساریا مقدساں/پاک کرکے وکھ کیتہویاں کارن جلال پاوے گلتے جنہاں ایمان لیاندا اوہ تعجب کرن گتے کیوں جے ساڈی گواہی جیڑی تہاڈے لئی سی یقین کیتا گیا۔ / نو جیڑی تواڈے لئی سی منیا گیا۔^{۱۱} ایسے لئی اسی وی تواڈے لئی لگا تار دُعا کہہ آن جے ساڈا خُدا توانو، تواڈے بُلانے دے لبق سمجھتہ چنگی خائیش نوئے ایمان دے ہر کم نو اپنی قُدرت دے نال پورا کرے۔^{۱۲} ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے فضل دی وجہ نال تواڈے کارن ساڈے خداوند یسوع دے نال نو جلال و ملتے توانوں اوپدے کارن۔

¹۔ پھراوہن اسی توادے خُداوند یسوع مسیح دے بارے وچ درخواست کینہاں ک اودی آمدتے اودے نال اِکٹھو جلیہ۔² نہ چھیتی 2
 تہاڈا دماغ پھٹک نہ تُسی کیسے مصیبت وچ کھراو، نہ روح وچ نہ لفظاں وچ نہ ساڈی چٹھیاں جیہڑیاں توادے کول پہنچیاں نیں ایہناں
 نوں ایہ نہ سمجھو کہ خُداوند دا دِن آگیا اے۔³ کوئی توانوں کیوں وی توکھا نہ دے سکے ایہ اودوں تک نہیں ہو سکدا جدوں تک بغاوت نہ
 ہوئے اوہ جیہڑا قانون توں لُٹے یعنی ہلاکت دا پُتر ظاہر نہوئے۔⁴ ایہ اوہ جیہڑا ساریاں دی مخالفت کر دا پور اپنی واہ کرواندا اے ر
 ب تُوں تے اودے بندیاں توں اپنے آپ نو اُچا وکھاندا اے اوہ رب دی پکّل وچ بہہ سکے اپنے آپ تُو رب ظاہر کر سکے۔⁵ توانوں یاد نہیں کہ
 جدوں میں توادے نال ساہتے میں توانوں ایہ گلاں دسیاں سن۔⁶ ہن توانوں پتہ اے کہ کبھی شہ اوہوں روک دی اے، توادے لے اوہ ظاہر
 ہوئے گا صرف جدوں تھیک ویلا لُٹے گا۔⁷ اے لاقنویت دا بھیت لگہی چلن ڈیا اے۔ صرف اکہنہی اوہوں روکيا ہوا اے جدوں تک اوہوں راہ
 وچوں کڈیا نہیں جاندا۔⁸ فیر اوہ لا قنونی ظاہر کیتا جلتے گا جنوں خُداوند یسوع مسیح اپنے منہ دی پھوک نال ختم کردے گلے اوہ اپنے آون
 دے ظاہر ہون نال سب کُج تباہ کر دے گا۔⁹ شیطان دی ساری طاقت، نشانات، تے چُو تھہ معجزیاں دی وجہ نال لا قنونی آوے گا۔
¹⁰۔ اوہ جیہڑے مرن گے کیونکہ اوہناں نوں ناراستی دے توکھ نال سچائی دا پیار نئی ملیا جیہڑا اوہناں نوں بچا سکدا سی۔¹¹ ایس
 لئی رب اوہناں لُٹے ورغلان والی تاثیر بھیجے گا۔ تاکہ اوہ چوٹھتہ ہی یقین کرن / نوہی منن گے۔¹² تاکہ ایہناں دا انصاف کیتا جا سکے، اوہ
 جیہڑے سچائی وچ ایمان نہیں رکھدے بلکہ چوٹھی سچائی دے مزے لیندے نیں۔¹³ ہن اسی توادے لئی ہمیشہ رب دا شُکر کردے ہاں۔
 پھراو، جنہاں نوں رب پیار کردا اے کیوں کہ رب تے توانوں نجات دے پہلے پھل دے طور چُن لیا اے۔ روح دی پاکیزگی تے سچائی دے
 ایمان دے ذریعہ / کارن۔¹⁴ اوہ توانوں بلایا کہ تُسی اودی خوشخبری دے ذریعہ خُداوند یسوع مسیح دا جلال پا سکو۔¹⁵ ہن پھراو،
 مضبوط بن جاوے روایتاں جیہڑیاں اسی توانوں دسیا سی تے لکھیا سی ایہناں تُوں مضبوطی نال پھڑ لوو۔¹⁶ ہن ساڈا خُداوند یسوع
 مسیح آپتے رب ساڈا پیو جنیں ساٹوں پیار کیتا اے تے اودے فضل دے کارن ہمیشہ دا آرامتہ چنگی اُمید ہوئے۔¹⁷ تسلی دے تہر کم
 وچ توادے دل تُوں مضبوط کرے۔

۱- اے پرائیو، ساڈے لئی دُعا کرو پئی خُدا دا کلام ایہی چھیتی ساریاں تک پہنچ جاوےتے جلال پلہ جس طرح توڈے تک پہنچیا اے۔^۲ 3- آڑے ٹیڈے لوکاں توں اسی بچ رہے ایس لئی پئی سارے لوکاں وا ایمان نہیں۔^۳ پر خُدا سچا اور وفادار اے۔ او توانوں طاقتور بنا کے قائم رکھ گا۔ نلہ بدکاراں توں بچاوے گا۔^۴ خُداوند وچ سانوں توڈے لُٹے پکا اعتبار اے۔ جیڑا وی حُکم اسی توانوں دینے آں اودےتے تُسی عمل کرویتے نلہ کر دے وی رووگ۔^۵ خُداوند توڈے دلاں نوں خُدا دے پیار ، نلہ یسوع دے صبر ول ہدائیت کرے۔^۶ اے پرائیو، پُن توانوں اپنے خُداوند یسوع مسیح دا نال لے کے ایہ حُکم دینے آں کہ تُسی ایہو جہ پرا توں پٹ کے روو جیڑا بے اصولتے سُست زندگی گزار دا اے۔ اوناں رواجیاں نوں نہیں مندا جیڑے توانوں ساڈے ولوں ملے۔^۷ کیوں جو توانوں آپ پتہ اے پئی کس طراں ساڈے وانگ بننا اے۔ جدوں اسی توڈے وچ رہندے ساں ، اوناں وانگ نہیں ساں جنان نوں رہن دے مت نہوے۔^۸ کسے دی روٹی مفت خوریاں وانگ نہیں کھاندے ساں بغیر اونوں اودی لاگت دین دے۔ اسی دن رات سخت محنت کر کے سختیاں سپہن دے عادی بن کے، ویکھدے ساں پئی اسی کسےتے بوجھتے نہیں۔^۹ ایہ سارا ایس لئی نہیں کہ ساڈے کول کوئی اختیار نہیں سی۔ بلکہ ایس لئی سی کہ اسی توڈے لئی اک نمونہ بنے۔ تان جو تُسی ساڈے وانگو بن سکوں۔^{۱۰} ۱۰- جدوں اسی توڈے کول ساں ، اسی توانوں ایہو دسدے ساں پئی جہ کم نہیں کرنا، اونوں کھان دا حق نہیں۔^{۱۱} ساڈے سُٹن وچ آیا اے کہ توڈے وچ کجھہ راہ روی نال جلدے۔ کوئی کم نہیں کر دے۔ دوجیاں دے کم وچ روڑے اٹکون وچ لگ لگے۔^{۱۲} ۱۲- ایہو جیاں نوں خُدا وند یسوع مسیح وچ ہو کے ایہ حُکم دیندے آں کہ چُپ پاپ ہو کے کم کرن۔ اپنی روٹی کھان۔^{۱۳} ۱۳- تُسی پرائو، نیک کم کرن توں دل نہ چھڈو۔^{۱۴} ۱۴- جے کوئی ساڈے ایس خط دی گل نیں مندلے اونوں دھیان وچ رکھو۔ اودے نال لین دین چھڈ دوتاں جو او شرمندہ ہووے۔^{۱۵} ۱۵- پرا نوں دُشمن نہ جانیو بلکہ پرا سمجھ کے اونوں سمجھاو۔^{۱۶} ۱۶- کاش امن چین دا خُداوند آپ توانوں ہمیشہ امن چین وچ رکھ۔ خُدا وند توڈے نال رووے۔^{۱۷} ۱۷- میں پولوس ، توانوں ساریاں نوں اپنے پتہ نال سلام لکھدا واں۔ میرا لکھن دا ایہو طریقہ اے۔^{۱۸} ۱۸- ساڈے خُداوند یسوع مسیح دا فضل توڈے ساریاں تہوندا رووے۔

۱- تیمتھیس

۱- پولوس ولوں جیڑا ساڈے نجات دین ولا ربتہ ساڈی امید مسیح یسوع دے حکم دے مطابق رسول اے۔^۲ تیمتھیس نوں جیڑا 1- ایمان وچ سچا پتر ایہ: رب پیوتہ ساڈے مالک مسیح یسوع ولوں فضل، رحمتہ سلامتی حاصل ہوندی روئے۔^۳ میں تینوں مقدونیہ جان لگیاں پکی کیتی سی کہ افسس وچ رہے کجھ لوکاں نوں روک کہ نہتے او غلط تعلیم دین۔^۴ ۴- نہتے ای اوہ اوناں کہانیاں نہتے نہ ای نہ مکن والیاں جنم پتریاں توجہ دین۔ جیڑے ایمان دے وسیلہ ملے رب دے منصوبہ جے مدد کرن دی بجائے، لڑائی چھگڑے یا بحث دا سبب بندے پین۔^۵ ۵- پر ایس حکم دا مقصد ایہ ہے کہ صاف دل، چنگی نیت، سچے ایمان نال محبت پیدا ہووے۔^۶ ۶- کجھ لوکی ایناں ساریاں گلاں توں گمراہ ہو کے فضول گلاں وچ پھ گئے نیں۔^۷ ۷- اوہ شرع دے استادتہ بننا چاہندے، پر آپ اوناں گلاں نوں سمجھدے وی نیں، جو اوہ کیندے نیں۔ جیناں تہ اوہ زور دیندے نیں۔^۸ ۸- پراسی جاندے آں کہ جے شرع نوں شرعی طور تہ منیا جلتے اوہ چنگی ایہ۔^۹ ۹- اسی جاندے ہاں، کہ شرع راستیاراں لئی نئیں بنائی گئی، بلکہ دیناں تہ پاپیاں لئی تہ رب توں دور تہ ناپاکاں لئی۔ ایہ اپنے مایاں دے قائل تہ خونیاں لئی،^{۱۰} ۱۰- بدکاراں تہ منڈے بازاراں لئی، اغواکاراں لئی، چوٹھیاں لئی، چوٹھیاں گواپاں تہ ایہو جہوہ شرع دے خلاف کم کرن والیاں لئی بنائی گئی ایہ۔^{۱۱} ۱۱- ایہ رب پاک دی اوس جلالی بشارت دے مطابق ایہ جیڑی میرے سپرد کیتی گئی اے۔^{۱۲} ۱۲- میں ساڈے مالک مسیح یسوع دا شکر کرناں ہاں۔ جینہ مینوں ایماندار جان کے اپنی خدمت لئی مضبوط کیتا۔^{۱۳} ۱۳- مینوں جیڑا پھلوں کفر بکن والا، ستان والا تہ ظالم ساں۔ پر میرے رحم ہوا کیوں کہ میں بے ایمانی تہ جہالت چاہیہ کم کیتے ساں۔^{۱۴} ۱۴- پرساڈے مالک دا فضل ایمان تہ پیار نال مسیح یسوع وچ بہت ودھ کھوٹا۔^{۱۵} ۱۵- ایہ سنہیا پکلتہر طریقہ نال منہ جان دے لائق اے، کہ مسیح یسوع پاپیاں نوں بچان لئی جہاں جے آیا، جنان وچوں میں سب توں وڈا پاپی آں۔^{۱۶} ۱۶- ایسے ای وجہ توں پھلوں میرے فضل ہوٹیا، تان جو میرے وسیلیوں جیڑا سب توں گھٹیا ہاں، مسیح یسوع اپنا صبر ظاہر کر سکے۔ اوہ ایس کر کے ایہ کیتا تا کہ میں اوناں واسطے جیڑے ہمیشہ دی زندگی لئی اودےتے ایمان لیانا چاہندے نیں نمونہ بن سکوں۔^{۱۷} ۱۷- بہن ابدی بادشاہ، نہ مٹن ولا، نہ نظر آن ولا، اکو ای رب، نوں عزت تہ جلال ہمیشہ ہمیشہ لئی مل دا روئے۔^{۱۸} ۱۸- تیمتھیس، میرے پتر، میں تیرے بارے جے پھلاں ای دیتیاں ساریاں پیشین گوئیاں دے مطابق، تینوں ایہ حکم ایس لئی دیندا آں، تان جو توں چنگی کشتی لڑ دا روہ۔^{۱۹} ۱۹- تہ نلہ تیرے جے ایمان تہ نیک نیتی پیدا ہووے۔ کجھ لوکاں تہ ایس تعلیم نوں رد کر دیتا اے۔ اوناں دا ایمان دا بیڑا غرق ہو گیا اے۔^{۲۰} ۲۰- ایناں جہمینیستہ سکندر نیں جیناں نوں میں شیطان دے حوالہ ہیس لئی کر دیتا تان جواوہ کفر نہ بکن۔

¹۔ سب توں پہلاں میں تہانوں ایس کم لئی زور دیندا آں کہ پئی متناں، دعاواں، التجاواں شکر گزاریاں سپہناں لوکاں لئی کیتیاں 2
 جاون، ²۔ بادشاہواں اختیار والیاں لئی، تان جو اسی بڑے امنے سکون والی زندگی خدا پرستیٰ عزت نال گزار سکئے۔ ³۔ ایہ
 ساڈے نجات دہندہ رب دے سامنے چنگلے پسندیدہ اے۔ ⁴۔ اوڈا وڈا چاہے پئی سارے لوکی سچائی دی پہچان تک اپڑکے نجات پا لین۔ ⁵۔
 رب اکو ای اے، لوکاں رب دے وچ وچولا وی اکو ای اے، مسیح یسوع جوائسناں اے۔ ⁶۔ اسنے ساریاں دی خاطر اپنے آپ نوں فدیہ
 وچ دے دیتا، پئی ٹھیک وقتے اودی گواہی دیتی جاوے۔ ⁷۔ ایس کم لئی، میں وی، منادے رسول بنایا گیا ساں۔ میں سچ آکھدا آں۔
 چوٹھ نہیں بول دا۔ میں ایمانے سچائی وچ غیر قومیاں دا استاد آں۔ ⁸۔ ایس لئی میں چاہندا آں پئی بیبیاں وی حیا دار کپڑے پانے اپنے آپتے قابو رکھن۔ اوہ
 بغیر اپنے پاک ہتھان نوں چک کے دعا کرنا کرن۔ ⁹۔ ایسی طرح میں چاہندا آں پئی بیبیاں وی حیا دار کپڑے پانے اپنے آپتے قابو رکھن۔ اوہ
 سونلے قیمتی موتی مہنگ کپڑے یا والاں دے بناؤ سنگھار والیاں نہوں۔ ¹⁰۔ میں چاہندا آں کہ اوہ ایدھاں ہون جیداں خدا ترستے پہلے
 کم کرن والیاں نوں پھندا اے۔ ¹¹۔ عورت چپ چاپتے حکم وچ رھندے ہویاں کلام دی تعلیم پاوے۔ ¹²۔ اجا زت نہیں دیندا پئی عورت
 کلام دی تعلیم دیوے یا مرد لے حکم چلاوے، سگوں چپ چاپ رہوے۔ ¹³۔ کیوں جو آدم نوں پہلوں، تے فیر حوا نوں بنایا گیا سی۔ ¹⁴۔ تے
 آدم نہیں پر عورت پوری طرح پاپ دے فریب وچ تھوہک کھا گئی سی۔ ¹⁵۔ تان وی، ہر بی بی بچہ جمن دے وسیلے جھٹکارا پاوے گی، جے
 اوہ چنگی سمجھتے پیار نال ناپاکی توں بچ کے ایمان وچ زندگی گزارے۔

۱- ایہ محاورہ بہت بھروسہ لائق ہے پئی جے کوئی بندہ نگہبان بننا چاہندا اے۔ اوہ چنگا کم کرنا چاہندا اے۔^۲ ایس لئی نگہبان ضرورہ 3 الزامتہ اک بیوی دا خاوند ہووے۔ صابر ہووے، سگوں سیانا ہووے چنگا انتظام کرن والا تہ مہمان نواز ہووے۔ اوہ ضرور تعلیم دین دے قابل ہووے۔^۳ اوہ شراب دا نشئی نہوے نہی لڑاکو ہووے سگوں بھلا تہ سیدھا ہووے تہ دولت دا لالچی بالکل نہوے۔^۴ اوہ اپنے خاندان دا سونا بندوبست کردا ہووے تہ اوڈے بچے اوڈی عزت تہ تابعداری کر دے ہون۔^۵ کیوں جو، جے اک بندہ اپنے گھر دا انتظام کرنا نئیں جاند تہ خدا دی کلیسیاء دی دیکھ بھال کیوں کر سکے گا۔^۶ اوہ اک نواں مسیحی نہوے پئی گھمنڈ نال پھل نہ جاوے تہ ابلیس وانگوں ہلاکت وچ ڈگ نہ پوے۔^۷ کلیسیاء توں باہر دے لوک وی اونوں چنگا آکھدے ہون تان جو بد نامی تہ ابلیس دے جال توں بچیا رہے۔^۸ ایس ہی طرح پاسیان وع عزت دار ہون تہ دوغلہ نہون۔ اوہ شرابی تہ لالچی وی نہون۔^۹ اوہ ایمان دی ظاہر ہون والی سچائی نوں پاک ضمیر دے نال اپنے دلاں وچ رکھن۔^{۱۰} اوہ پھلاں پرکھ جاون تہ جے الزام نکلن تہ خدمت کرن۔^{۱۱} ایویں ہی پی پیاں وی حیدار ہون۔ اوہ پھپھ کٹن نہون۔ صابر تہ سپہناں گلاں وچ وفادار ہون۔^{۱۲} پاسیان ضرور اک ہی بیوی دے خاوند ہون۔ اوہ اپنے گھر داتہ بچیاں دا سونا بندوبست کر سک دے ہون۔^{۱۳} کیوں کہ جہڑے چنگی خدمت کردے نیں اوہ اپنے لئی چنگا ژتیتہ یسوع المسیح لے ایمان وچ وڈا بھروسہ حاصل کر لیندے نیں۔^{۱۴} میں ایہ گلاں تینوں لکھدا پیا ہاں تہ نلہ جھیتی تیرے کول پہنچن دی آس رکھدا ہاں۔^{۱۵} میں ایس لئی لکھدا پیا ہاں پئی جے مینوں پہنچن وچ چر لگ تان تینوں پتہ ہووے پئی رب دے گھر لے وچ کیوں ورتنا اے۔ خدا دا گھرانہ جیوندے رب دی کلیسیاء تہ حق دا تھمتہ نیوہ۔^{۱۶} ایس گل دا انکار نہیں کیتا جا سکدا پئی خدا پرستی دی سچائی جو ظاہر ہو گئی ہے اوہ عظیم ہے؛ اوہ بدن وچ ظاہر ہوئے۔ پاک روح دے وسیلہ راستباز ہوئے۔ فرشتیاں نوں نظر آیا۔ قومماں دے وچ اوڈا ناں دسیا گیا۔ دُنیا اوڈے ایمان لیائی تہ اوہ جلال وچ لے چُکیا گیا۔

۱۔ ہون روح صاف کہندا وے کہ اخیر زملہ وچ لوکی ایمان تو پھر جاوے گئے گمراہ کرن والی روح ابلیسی تعلیم دے جھوٹے معیار ۲۔ 4 تے تکیہ کرن گے اور اونہاں دے ضمیر دلتے گئے۔ ۳۔ اوہ شادی کرن تو منع کرن گئے خدا دے بنلہوئے اُس خوراک توں وی جیڑے ایمانداراں اور سچائی نوں سمجھن والیاں دے وچ شکر گذاری نال ونڈے جاندے۔ ۴۔ کیوں جو ہر چیز خدائے بنائی اے اچھی اے۔ کسے وی چیز نوں جیڑی شکرگذاری نال لئی جاوے نہ ٹھکرائیں۔ ۵۔ کیوں جو اوہ خدا دے کلام اور دُعا دے وسیلہ توں پاک ٹھہر دی اے۔ ۶۔ جو تو ایہ گلاں اپنے بھائیوں دے سامنے رکھیں گاتے یسوع مسیح دا چنگا خادم ہوئیں گا۔ جو تیری پرورش ایمان دے چنگے لفظاں تے چنگی تعلیم نال کیتی گئی ہے جدے وچ توں قائم وی پین۔ ۷۔ مائیاں دیاں من پسند دنیاوی کہانیاں نوں رد کر سگوں اپنے آپ نوں خدا دی راہ لئی تیار کر ۸۔ کیوں جو ایہ انسانی بدن لئی تے شاید تھوڑی مگر خدا پرستی لئی بہت مفید اے اور ایہون دی زندگی اور آون والی زندگی لئی وعدہ رکھدی اے۔ ۹۔ ایہ پیغام بھروسہ اور پورے طور تے قبول کرن دے لائق ہے۔ ۱۰۔ اسلیہ اِسی محنت تے جانفشانی کردے ہاں کیوں جو اسی زندہ خدائے اُمید رکھدے ہاں جیڑا سب دا بچاؤن والا اے خاص کر ایمانداراں نوں۔ ۱۱۔ ایہ گلاں لوکاں نوں دس تے سیکھا ۱۲۔ کوئی تیری جوانی دی حقارت نہ کرے بلکہ اونہاں لئی مثال بن جیڑے کلام، طور طریق، پیار، وفاداری تے خالص پنے ایمان رکھدے۔ ۱۳۔ جدوں تیک میں آن جاواں تعلیم، نعمت اور پڑھائی تے دھیان رکھ۔ ۱۴۔ اپنی اُس بخشش نوں بھولی ناں جیڑی تیرے اندر اے تے نبوت دے ذریعہ بررگاں دے تیرے لُتہ تھ رکھن دے وسیلہ تینوں حاصل ہوئی۔ ۱۵۔ اپناں گلاں دا دھیان رکھ۔ اپناں نوں اپنے اندر رکھ تان جو تیری ترقی لوکاں تے ظاہر ہووے۔ ۱۶۔ اپنا بہت دھیان رکھ اور اپنی تعلیم دا وی، اپناں چیزاں وچ ودھدا رہ، تان جو ایس طرح کرن نال توں اپنے آپ نوں اور اونہاں نوں جو تیری سندے بچاویں گا۔

۱- کسے بزرگ نوں نہ جھڑک پر اُنہوں پيو جان کے نصیحت کر، جواناں نوں بھرا جان کے نصیحت کر، ۲- وڈی عمر والی بُڈیاں نوں 5
 ماں جان کرتے جوان کُڑیاں نوں بھیناں طرح ساری پاکیزگی نال- ۳- بیواہ دی عزت کرو، جو اصل وچ بیواہ اے- ۴- پر جے بیواہ دے نپلہ
 یا دوپترے پوترے سفتے فیر اونہاں نوں پہلاں اپنے گھر وچ عزت کرنا سکھن دیو تاں جے اہ اپنے والدین داحق ادا کرنے اہ خُدا نوں وی پسند
 اے- ۵- پر جیہڑی اصل وچ بیواہ اے او کلی اے، اے اہ خُدا ساری اُمیدان لائیاں- اوپر ویلہ درخواستے دُعاواں دن رات کردی اے-
 ۶- پر جیہڑی عیش کرن لئی چندی اے، اہ زندہ وی مُردہ اے- ۷- اے بدایتاں وی کضر تاں جے اوبہ الزام رن- ۸- پر جے کوئی اپنے چیاں
 لئی، خاص طورے اپنے گھر والیاں دی ضرورتاں پوری نئیں کرداتے اوہ ایمان دا مُنکر اے دہرے توں وی بھیڑا اے- ۹- جیہڑی
 بُڈھی (جنانی) سٹھاں سالان تو کم ہو وے اے اک بندے نال وبائی ہوے اُنہوں فرد وچ لکھو- ۱۰- اُدی چنگی شہرت ہووے بھاویں اُنیں
 نیاںیاں دی دیکھ بھال کیتی ہو وے، مُسافر پروری کیتی ہو وے، رسولان دے پیر دھوئہون یا ڈکھیاں دا ڈکھ وٹیا ہو اے یا اپنے آپ نوں
 چنگ کماں لئی وقف کیتا ہو وے- ۱۱- پر جوان بیواہ جنانیاں (بُڈیاں) نوں فرد وچ نہ لکھو، ایس لئی کہ اوہ مسیح دے خلاف جدوں اپنی
 جسمانی خواہشاں وچ پیندیاں نیسے فیر ویاہ کرنا چاہندیاں نئیں- ۱۲- ایس طرآنح اوہ اپنے پہلاں کیتے وعدے نوں چھڈ کے سزا دے لائق
 بن دیاں نئیں- ۱۳- اوہ دے نال ہی او سُست بن کے گھر گھر پھر دیاں دے، اے نہ صرف سُست کردیاں، بے کارے فصول گلاں جیہڑی نئیں
 کرنی چاہدی، او کرن وچ مصروف رہندیاں نئیں- ۱۴- کُجھ لوکاں دے پاپ (گناہ) صاف دسدے سفتے او عدالت تک پہلاں پہنچ جاندے، پر
 کُجھ دا پتہ بعد وچ چلدا اے- ۱۵- کیوں جو، کُجھ گُراہو کے شیطان دے پچھ ٹریاں- ۱۶- جے دیندار جنانیاں (بُڈھیاں) دے کول بیواہ
 عورتاں ہونے اوہ اونہاں دی مدد کرن تاکہ کلیسیا بوجھ نہ پوے حقیقی بیواہ دی مدد وہو جاوے- ۱۷- جو بزرگ رہنمائی کردے
 اُنہاں دی دُورگی عزت کرو خاص طورے اونہاں دی جیہڑے کلام سی خدمت کردے سکھاندے نئیں- ۱۸- اے کلام وچ اے وی لکھیا اے کہ
 ”گاندے بیل دا مُن نہ بنو“ ”مزدور اپنی مزدوری دا حقدار اے“ ۱۹- جد تیکر دو یا تین گواہ نہو وں کسے بزرگے لایا ہوا الزام نہ
 منوں- ۲۰- خطاکاراں نوں سب دے سامنے دُرسٹ کرو تاں جو دوسرے وی سبق سیکھن- ۲۱- میں خُدا سبت مسیح یسوع دے چھوے
 فرشتیاں نوں حاضر ناظر جان کے تہوانوں اے حُکم دینا واں کہ اِن حُکماں نوں کسی تعصبتے طرف داری دے بغیر منو- ۲۲- کسے تہ
 رکھن وچ جلد بازی نہ کرو- کسے پور بندے دے گُناہاں وچ شریک نہو- اپنے آپ نوں تُوں پاک صاف رکھ- ۲۳- توہن توں اپنے پیٹ دی
 خرابی بار بار بیمار رن دی وجہ توں، پانی دی تہاں تھوڑی جئی جے پی لیا کر- ۲۴- کُجھ لوکاں دے پاپ (گناہ) صاف دسدے سفتے او
 عدالت تک پہلاں پہنچ جاندے، پر کُجھ دا پتہ بعد وچ چلدا اے- ۲۵- ایس طرآنح کُجھ چنگ کم صاف دسدے پر جیہڑے نئیں او وی لُکن
 گے نئیں-

۱۔ تُسی جیڑے سارے غلامی دے جُوے وچ جکڑے جے، ایہ مالکاں دی بہت عزت کرو۔ اُنہاں لئی اے سب ایس لئی کرنا چاہی دا اے 6 تاکہ خُدا دا ناسے اُسکی تعلیم دیہہ خُرمی نہوئے۔ ۲۔ غلام جنہاں دے مالک دیندارے، اُوہ اُنہاں دی حکم عدولی ایس لئی نہ کرن کیوں جو اُوہ اُنہاں دے پھرانے۔ بلکہ اُنہاں نوں اُنہاں دی زیادہ خدمت کرنی چاہی دی آئے۔ کیوں جو مالک جنہاں دی کیم دے نال خدمت کیتی گئی اُوہ دیندارتہ محبت کرن ولے۔ تون ایناں چیزاں دی تعلیم دے متادی کر۔ ۳۔ اگر کوئی کیسے ایسی گل دی تعلیم دیندا آئے جیڑی خداوند یسوع مسیح دی صحیح ہدایتہ خدائی تعلیم دے مطابق نیں۔ ۴۔ اُوہ مغرور آئے کوئی گل نئیں سمجھ داتہ فضول بحث مباحثہ لفظی تکرار نوں پسند کردا آئے۔ ایہ سب حسد، جھگڑے، بد گوئیاتہ بدگمانیاں پیدا کر دا آئے۔ ۵۔ ہتہ لوکاں دے ویکڑے دماغاں وچ ہر وقت رن والا اختلاف اُنہانے سچ نوں کھولیتہ اُوہ سمجھ دے کہ دینداری ہر دولت کمان دا ذریعہ آئے۔ نوٹ: کُجھ پُرانیان کتاباں وچ اِس طرح لکھیا آئے ایناں نوں شام کیتا آئے۔ ایناں چیزاں توں دُور رہو، لیکن بہت چنگیاں پرلے کتاباں نیں لکھیا۔ ۶۔ دینداری قناعت دے نال بہت فائدہ مند آئے۔ ۷۔ کیوں جو اُسی ایس دُنیا دے وچ کُجھ وی لے لے نیں لے سائے ناں اُسی کوئی چیز ایہ نال لے لے جاسکے آں۔ ۸۔ ایس لئی کھان پین نوں ملدا آئے اُس دے لُتہی صبر شکر کرو۔ ۹۔ پھر جیڑے دولت مند بننا چاوندے۔ اُوہ آزمائش وچ پے جاندے۔ اُوہ آزمائش وچ پے جاندے، اک جال وچ۔ اُوہ بہت سارے بیوقوفیتہ نقصان دین والی خواہشیاں وچ ڈگ پندے۔ تہور اُوہ سارا کُجھ جیڑا لوکاں نوں دُوب دینداتہ تباہ کر دیندا آئے۔ ۱۰۔ کیوں جو دولت مُحبِت ہر قسم دی بدی دی جڑ آئے۔ کُجھ لوک جیڑے اِس دی خواہش رکھ دے سن اُنہاں نوں ایہ ایمان توں بھٹک گئے۔ اُنہاں نوں طرح طرح دے دُکھاں نال چھلنی کرلیا۔ ۱۱۔ لیکن تُسی جو خدا دے بندے اوہ، ایناں چیزاں توں دُور رہو۔ راستبازی، وفاداری، محبت، صبرتہ شرافت دا طالب رہو۔ ۱۲۔ ایمان دی لڑائی چنگی طرح لڑ۔ تون ہمیشہ دی زندگی نوں مضبوطی نال پھڑی رکھ۔ جس لئی تینوں بُلایا گیا سیتہ جس بارے تون بہت سارے گواہاں سامنے چنگا اقرار وی کیتا۔ ۱۳۔ تینوں خُدا دے سامنے رکھ کے آئے حکم دینا، جس ہر چیز نوں زندہ رکھیتہ یسوع مسیح نوں گواہ کر کے جسے پلاطوس پنطوس دے سامنے سچ نوں بیان کیتا۔ ۱۴۔ تون ایس حکمنامہ نوں ساڈے خداوند یسوع مسیح دے آؤن تکہ داغ تہر الزام توں پاک رکھ۔ ۱۵۔ خُدا یسوع دے ظہور نوں صحیح وقتہ ظاہر کرے گا۔ خُدا جیڑا برکت والا تہ حاکم آئے، اُوہ بادشاہ جیڑا حکومت کردا آئے تہ آقا جیڑا اختیار والا آئے۔ ۱۶۔ صرف اُوہ لافانی آئے اُوہ اوس نور وچ رہندا آئے جس تک کوئی پہنچ نیں سکدا۔ کوئی آدمی اُنہوں ویکھ نیں سکداتہ نہ ایس قابل آئے کہ اُس دا دیدار کر سکے۔ ساری وڈیائیتہ عزت ابد تک اوس دی رہے۔ آمین۔ ۱۷۔ ایس جہان دے دولت منداناں نوں دس دے کہ اپنی دولت لُتہ مان نہ کرن جس دا کوئی بھروسہ نیں۔ بلکہ اُوہ خدائے مان کرنا چاہی دا آئے جیرا سانوں حقیقی دولت دیندا آئے جس دا اِسی مزیدہ سکدا ہاں۔ ۱۸۔ اُنہاں نوں چنگ کم کرن بارے دس۔ چنگ کماں وچ دولت مند ہون، سخی ہون تہ دوسریاں نال ونڈن لئی تیار رہن۔ ۱۹۔ ایس طرح آؤن ولے وقت لئی چنگی بنیاد رکھن تاں جو اُوہ حقیقی زندگی تہ قبضہ کر سکن۔ ۲۰۔ تیمتھیس جو کُجھ تینوں دتا گیا آئے اُس دی حفاظت کر۔ بیہودہ گلا تہ جیڑے علم نوں علم کہنا ای غلط آئے اُس دے مخالفانہ سوچ توں دُور رہ۔ ۲۱۔ کُجھ لوک اُس دا اقرار کر کے ایہ ایمان توں پھر گئے۔ تیرے اوتہ فصل ہوئے۔

۲۔ تیمتھیس

۱۔ میں پولوس، رب دی مرضی دے وسیلہ مسیح یسوع دا رسول، اوس وعدہ کیتی ہوئی زندگی دے مطابق جیڑی مسیح یسوع 1 دے وچ آئے، پیارے پتر، ۲۔ تیمتھیس دے ناں: فضل، رحمت، تسلی جو مسیح وچ رب پیوتہ مسیح یسوع جیڑا ساڈا حاکم آئے، ولوں تہاڈے نال قائم ہوئے۔ ۳۔ میں اس رب دا شکر کردا آں جس دی میں ایہ صاف ضمیر دے نال، باپ دادا توں خدمت کردا رہا آں، جدوں میں دن رات تینوں اپنی دعاواں وچ یاد کردا آں۔ ۴۔ جدوں مینوں تیرے اتھرو یاد آندے نیں، میں تینوں ملن دا مشتاق ہوندا آں، تاں جو میرا دل خوشی نال پھر جاوے۔ ۵۔ مینوں تیرا خالص ایمان یاد دلایا گیا آئے، جیڑا پھلان تیری نانی لوئیس تیری ماں یونیس رکھ دیاں سان تہ مینوں یقین آئے کہ تو وی رکھ دا ایں۔ ۶۔ ایس وچ نال میں تینوں یاد دلانا آں کہ تو اس رب دی نعمت نوں فیر چمکا دے جیڑی میرے پتر رکھن دی وچ نال تینوں ملی آئے۔ ۷۔ کیوں کہ رب نے سانوں ڈرن والی روح نہیں دتی، بلکہ طاقتہ محبتہ تربیت والی۔ ۸۔ تہ نہی ساڈے رب دی گواہی دین توں، یا میرے، پال، اس دا قیدی ہون دی وچ توں شرم کریں۔ بلکہ، رب دی قدرت دے وسیلہ، خوش خبری دی خاطر، میرے نال دکھ سہ۔ ۹۔ ایہ رب ہی سی جین سانوں نجات دتے تہ پاک بلاوے نال سانوں بلایا۔ اوتہ ایدان کیتا، ساڈے کماں دی وچ نال نیں، بلکہ ایہ خاص ارادے اُس فضل دے نال، جیڑا مسیح یسوع دے وسیلہ دنیا دے شروع ہون توں پھلان دیتا گیا سی۔ ۱۰۔ پر ہن رب دی نجات ساڈے نجات دہندہ مسیح یسوع دے آؤن نال ظاہر ہوئی۔ ایہ مسیح ہی سی جینیں موت تہ فتح پائی تہ ہمیشہ دی زندگی نوں خوشخبری دے ذریعہ روشن کر دیتا۔ ۱۱۔ جس دے لئی، میں اک منادی کرن والا، رسول تہ استاد مقرر ہوا۔ ۱۲۔ ایس وچ نال مینوں دکھ وی اٹھلے پتر۔ پر میں شرمندہ نیں، کیوں کہ میں اوس نوں جان دا آں جسے میں ایمان رکھیا۔ میں ہون من گیا آں کہ اُوہ اوس امانت دی اوس دن تک حفاظت کر سکدا آئے۔ ۱۳۔ جیڑیاں سچیاں گلاں توں میرے کولوں سنیاں، اونا دا خاک، اوس ایمان تہ پیار نال جیڑا مسیح یسوع وچ آئے، یاد رکھیں۔ ۱۴۔ اوناں چنگیاں چیزاں دی جیڑیاں رب نے تینوں دیتیاں، روح القدس، جیڑا ساڈے وچ وسدا آئے، دے وسیلہ حفاظت کر۔ ۱۵۔ تینوں ایس دا پتہ آئے، کہ ایشیا دے سارے لوک میرے توں پھر گئے نیں۔ جنان وچ فیگلیس تہ ہرموگنیس پین۔ ۱۶۔ رب اونیسفورس دے کھربے رحم کرے، کیوں کہ کئی وار اوتہ مینوں تازہ دم کیتا تہ میرے سنگلاں توں شرمندہ نہیں ہوا۔ ۱۷۔ ایدی بجلے، جدوں اُوہ روم وچ سیتہ اُوہ بڑی کوشش نال لب کے مینوں ملیا۔ ۱۸۔ رب اونوں ایہ بخشہ کہ اوس دن اوڈے رحم ہوئے تہ اوسے افسس وچ میری بہت خدمت کیتی، تون ایس توں بڑی اچھی طرح واقف آیں۔

۱- سو توں، میرے پُتر، اوس فضل وچ جیہڑا مسیح یسوع وچ اے تگڑا ہوندا جا- ۲^۲ جیہڑیاں گلاں توں واہواں سارے گواہوں وچکار 2 میرے توں سنبیاں سان، اونہاں نوں دیانت دار لوکاں دے ہتھ دے، جیہڑے پورناں نوں وی سکھا سکے- ۳- مسیح یسوع دے اک ودھیا فوجی وانگوں، میرے نال مصیبتاں چُک- ۴- کوئی فوجی اودوں نہیں لڑ دا جدوں اوہ ایس جگ دے کماں دے فکراں وچ پھسیا ہو وے، تان جو اپنوں افسر نوں راضی رکھ سکے- ۵- نلہجے کوئی کھیڈ وچ مقابلہ کر دا وے، اونوں اودوں تائیں تاج نئیں ملدا جدوں تائیں اوہ کھیڈ دے اصولاں مطابق مقابلہ نہ کرے- ۶- محنتی کسان نوں فصل وچوں اوہدا حصہ پیلاں ملنا چاہیدا اے- ۷- میں جو کہن ڈھیا آن اودے غور کر، کیوں جو رب تینوں پر گل دی سمجھ دے گا- ۸- یسوع مسیح نوں، جیہڑا داؤد دی نسل توں سی، تے مُردیاں وچوں جواپا گیا سی، میری خوشخبری دی سُنہیہ دے مطابق، یاد رکھ، ۹- جیدے ماریاں میں ایڈا دکھ سہنا آں کہ کسی مجرم وانگوں سنگلاں نال بجیا ہوا وں- پر رب دا کلامتہ سنگلاں وچ بجیا ہوا نہیں- ۱۰- ایس ماریاں میں ساریاں گلاں اونہاں ماریاں جرن آں جیہڑے چنہوئے نیں، تان جو اونہاں نوں وی اوہ نجات، ہمیشہ دے جلال نال، مل جاوے جیہڑی مسیح یسوع وچ اے- ۱۱- ایہ گل سچ اے پئی جے آسین اودے نال موئے آتے اودے نال جیواں گے وی- ۱۲- جے آسین دُکھ جھلاں گتے اودے نال بادشاہی وی کراں گے- جے آسین اودے انکاری ہواں گاتے اوہ وی ساڈا انکاری ہووے گا- ۱۳- بھانویں جے آسین وفاقو جائے تاویں اوہ ساڈے نال وفا کردا رہوے گا کیوں جو اوہ اپنا انکار نئیں کر سکدا- ۱۴- اونان نوں ایناں گلاں دا چیتا کرواندا ریا کر- اونان نوں رب دے سامنے خبر دار کریا کر کہ اکھراں دے وارے وچ چگھڑا نہ کریا کرن- ۱۵- اپنے آپ تون رُٹ لگے قبول ہون جوگے لے اجیہ کم کرن ولے وانگ پیش کرن دی ہمت بنھو جنھوں شرمندیاں نا ہونا پوئے لے جیہڑا اودے سچے کلام تون پوری سچائی نال سکھاوے- ۱۶- ایدر اودر دیاں گلاں کرن توں پرہیز کر، جدے توں بہ دینی ہور ودھدی جاندی اے- ۱۷- ایناں دا کلام گلہوئے زخم دی طرح ودھدا جائے گا- ایدھ وچ ہمنیسے فلپتس وی شامل نیں- ۱۸- ایہ بندے حق توں گمراہ نیں- اوہ کہندے نیں کہ قیامت ہو چکی اے- اوہ دوجیاں دا ایمان وی خراب کر دے نیں- ۱۹- تاویں رُٹ دی پکی نینہ قیم رندی اے لے اودے لے ایہ مہر اے پئی خُداوند اپنیاں تون سپاہ دا اے لے جیہڑا رُٹ دا ناں چپ دااے، بھیڑے کماں توں مڑ جاوے- ۲۰- کسی مالدار دے کھر وچ، نرے سوفتہ چاندی دے پانڈے ای نہیں ہوندے- لکڑی دے تے کچ پانڈے وی ہوندے نیں- اینیاں وچوں کجھ عزت دار کماں واسطہ ہوندے نیں تے کجھ غیر عزت دار کماں واسطہ- ۲۱- جے کوئی اپنے آپ نوں غیر عزت دار کماں توں پاک کر لے، تو اوہ عزت دار پانڈہ بن جاندا اے جیہڑا پاک کیتا ہووے- مالک دے کم دا تہر جنگ کم واسطہ تیار، اونہوں وکھرا رکھیا جاندا اے- ۲۲- جوانی دیاں شہوتوں توں دور نس- تے اونان لوکاں دے نال رل کے جیہڑے خالص دل نال رب دا ناں لیندے نیں، راستی، ایمان، پیارے شانتی دی تلاش کر- ۲۳- پر مورکھتہ جابلان ولے سوالاں دا کوئی جواب نہ دے- تون جاندا ایں کہ ایدھ نال بحث تکرار شروع ہو جاندی اے- ۲۴- رب دے خادم نوں چھگڑا نہیں کرنا چاہیدا- بلکہ اونہاں ساریاں نال نرمی اختیار کرنی چاہیدی اے، او سکھان دے لائق صابر ہووے- ۲۵- اوہ حلیمی نال اونان نوں سکھان جوگا ہووے جیہڑے اودے مخالف نیں- ہو سکدا اے کہ رب اونان نوں حق دے کلام لئی توبہ کرن دی توفیق دے- ۲۶- اوہ شیطان دے جال وچوں نکل کے اپنے ہوش قائم کرن جوگہوون، کیوں جے اوہ اونان نوں اپنی مرضی پوری کرن واسطہ تازے رکھ لیندا اے-

۱۔ اے جانو کہ آخری دنوں دے وچ خطرے دا وقت آئے گا۔ ۲۔ لوگ اپنے آپ نوں پیار کرن ولے، پیسے نوں پیار کرن ولے، شیخی مارن ولے، گھمنڈی، کفر بکن ولے، ماں پیو دے نافرمان، نا شکرے پلٹ ہون گے۔ ۳۔ اوہ اصلی لگن توں خالی، رحم، الزام لان ولے، اپنے آپتے قابو نہ رکھن ولے، مار کوٹائی کرن ولے، پھلای نوں نہ چاہن ولے ہون گے۔ ۴۔ اوہ دھوکے باز، ٹھیٹھ، مغرور، رب نوں پیار کرن دی بجائے اپنی خوشی نوں پسند کرن ولے ہون گے۔ ۵۔ ایناں دی وضح قطع دینداری دی ہووے گی پر اوہ اودی قدرت نوں نیں منن گے۔ ایناں توں دور رہویں۔ ۶۔ ایناں وچوں کجھ مرد ایسے نیں جیڑے کھراں وچ داخل ہوکے بیوقوف بیبیاں نوں قابو کر لیندے نیں جیڑیاں گناہاں وچ ڈوبیاں ہوندىاں نیں۔ طرح طرح دی خواہشوں دے ذریعہ سیدھی راہ توں پھٹک جاندیاں نیں۔ ۷۔ ایہ بیبیاں ہمیشہ سیکھدیاں رندیاں نیں، پر کدھی حق دی پہچان تک نہیں پہنچدیاں۔ ۸۔ جداں جینیسے جیمیریسے موسیٰ دی مخالفت کیتی سی، ایسی طرح اے چوٹھ استاد وی حق دی مخالفت کر دے نیں۔ ایناں دی عقل بگڑ گئی اے، اے ایمان دے لحاظ توں نامنطور نیں۔ ۹۔ پَر اوہور کامیاب نا ہو سکن گے کیوں جو اوہناں دی عقلی سارے بندیاں توں دِسن لگ پوے گی جیویں اوہناں دی وی دِسن لگ پئی سی۔ ۱۰۔ پر توں میریاں سکھایاں ہویاں گلاں، طریقہ، مقصد، ایمان، لمہ وقت دیاں تکلیفاں، پیار، صبر، ۱۱۔ ستلہ جان وچ، دوکھاوچہ میرے نال انطاکیہ، اکنیم، لستہ، وچ جو ہویا، میں دکھ سہے۔ ایناں ساریاں مصیبتاں وچوں مالکنہ مینوں بچا لیا۔ ۱۲۔ اوہ سارے جیڑے مسیح یسوع وچ زندگی گزارنا چاہندے نیں، ستلہ جاون گے۔ ۱۳۔ برے لوکیں دے دغا باز ہور پڑے ہوندے جان گے۔ اوہ دوجیاں نوں بربادی ولے جان گے۔ اوہ آپ وی بربادی ولے جان ڈے نیں۔ ۱۴۔ پر تیرے لیے ایہ کہ جو کجھ تو سیکھیا ایتے جدے ایمان لیاںدا، اوہناں تے قائم رہ۔ تینوں پتہ اے توں کدھ توں سیکھیا اے۔ ۱۵۔ توں جاندا ایں کہ توں بچپن توں پاک کلام توں واقف ایں جیڑا مسیح یسوع ایمان لیا کہ نجات پان لیے تینوں سیانا بنا سکدے نیں۔ ۱۶۔ ہر اک صحیفہ جیڑا رِب دے الہام توں اے، تعلیم، الزام، صلاح اے سیدھ راہ تے چلن دی تعلیم واسطہ فائدے لئی اے۔ ۱۷۔ تاں جو رِب دا بندہ کامل بنے لہر اک نیک کم کرن لئی تیار ہو جاوے۔

۱-ربہ مسیح یسوع جو زندیاں مردیاں دا انصاف کرن والا اے، اودھ ظاہر ہونے اودھ راج دی وجہ توں میں توانوں حکم دیندا 4
 آن-۲-کلام دا پرچار کرو۔ ٹھیک ویلے نہ ٹھیک ویلے وی تیار رہو۔ سارے صبرت ساری تعلیم دے نال علامہ دوو، چڑھ کو، نصیحت
 دوو-۳-وقت آئے گا جدوں لوکی جنگی تعلیم نوں برداشت نہیں کرن گے۔ بلکہ، اوہ اپنے آئے دولہ ایسے استاد رکھن گے جیڑے اوہناں دے لچہ پن
 دے مطابق تعلیم دین گے۔ ایس طرح اوہناں دے کن اوی سنن گے جو اوہ سننا چاہندے نیں۔ ۴-اوہ اپنے کن سچائی توں پٹا لین گے، کہانیاں
 توجہ دین گے۔ ۵-پر تو، ہر چیز وچ ہشیار رہ۔ دوکھ چھیل؛ منادی دا کم کر؛ سیوا کر۔ ۶-کیوں کہ میں قربانی دی خاطر تیار کیتا جا رہا آن۔
 میرے جان دا وقت آ پہنچیا اے۔ ۷-میں جنگا مقابلہ کر چکیا آن؛ میری دوز ختم ہو گئی اے؛ میں ایمان نوں محفوظ رکھیا اے۔ ۸-
 راستبازی دا تاج میرے لیئے رکھیا ہوا اے، اوہ تاج جیڑا مالک، راستباز قاضی، اوس دیہاڑے مینوں دیوے گاتے نہ صرف مینوں ای، پر
 ساریوں نوں جو اودھ ظہور دا خوشی خوشی انتظار کر رہے نیں۔ ۹-میرے کول فٹا فٹ آن دی کوشش کر۔ ۱۰-کیوں کہ دیمس مینوں
 چھڈ گیا اے۔ اوہناں اپہ موجودہ دنیا جنگی لگدی اے۔ ایس لیئے اوہ تھیسولینیکا چلا گیا اے۔ کریسنس گلیتیا نوں چلا گیا اے۔ ططس
 ڈالمیشیا نوں۔ ۱۱-صرف لوقا میرے نال اے۔ مرقس نوں لے کے میرے قول آ جا کیوں کہ اوہ کم وچ میرے لیے فیدہ مند اے۔ ۱۲-تحکس
 نوں میں افسیس بھیج دیتا اے۔ ۱۳-جو جوئے میں ترواس وچ کاریس کول چھڈ آیا سی، جدوں توں آویئے اوہناں کتاباں،
 خاصرکار چیاں نوں وی نال لے آؤں۔ ۱۴-اسکندر تانبہ دا کم کرن ولے میرے نال بہت برائیاں کیتیاں نیں۔ مالک اوہناں اودھ کمان دے
 مطابق بدل دے گا۔ ۱۵-تینوں وی اودھ تو ہشیار رہنا چاہدا اے، کیوں کہ اوہ ساڈی گلاں دی وڈی مخالفت کیتی سی۔ ۱۶-میرے پہلے
 دفع دے موقع، کوئی میرے نال کھڑا نہیں ہوا سی۔ بلکہ، سارے مینوں چھڈ گئے سی۔ کاش اپہ اوہناں دے خلاف نہ گنیا جاؤے۔ ۱۷-پر
 مالک میرے نال رہاتے اوہناں مینوں طاقت بخشی تا کہ، میرے ذریعہ، کلام دی منیادی کیتی جا سکے، ساریاں غیر قوماں اینوں سن
 سکن۔ مینوں شیر دے من وچوں کڈیا گیا۔ ۱۸-مالک مینوں ہر شیطانی کم توں رہا کرے گاتے مینوں اپنے آسمانی راج لے محفوظ رکھ
 گا۔ اودھ ہی حمد ہمیشہ ہمیشہ تک ہوندی روئے۔ آمین۔ ۱۹-پرسکیلا، اکویلا، اوینس فورس دے گھرنے نوں سلام کہیں۔ ۲۰-اریسٹس
 کورنتھ وچ رہ گیا، پر ثروفیمس نوں میں ملیتیس وچ بیمار چھڈ آیا سی۔ ۲۱-سیال توں پہلاں میرے کول آ جاویں۔ یوبیلیس تینوں سلام
 بھیجدا اے، بیوڈنس، لینس، کلاڈیائے سارے پراہ وی۔ ۲۲-مالک تیری روح دے نال روئے۔ فضل تیرے لئے روئے۔ آمین۔

ططس دے ناں پوٹس رشول دا پتر

۱-پوٹس، خدا دا بندہ یسوع مسیح دا رشول لے۔ خدا دے برگزیدہ بندیاں دے ایمانے اوہناں دی حق دی پہچان جو دین داری دے 1
 موافق آئے۔ ۲-اس ہمیشہ دی زندگی دی اُمید جدا وعدہ آزل توں خدا کے کیتا لے جو کدی جھوٹ نہیں بولدا۔ ۳-وقتے اوہ اپنا کلام
 ظاہر کیتا مینوں ایس قابل سمجھیا پئی میں اپنے بچاؤں ولے خدا دے حکم دے وسیلے آگ پہنچا سکاں۔ ۴-ططس، جو ایمان دے حوالہ
 نال سچا فرزند آئے اودے لے ساڈے بچاؤں ولے یسوع مسیح دے خدا باپ دے وسیلے فضلے سلامتی ہوئے۔ ۵-اُنوں میں کریمے وچ ایس
 واسطے چھڈ آیاں سی تاکہ اوں باقی سارے معمولات نوں درست کرے نال میرے حکم دے مطابق شہر شہر بزرگوں نوں مقرر
 فرمائے۔ ۶-بزرگبہ الزام ہوئے اک بیوی دا شوہر ہوئے اوندے بچے ایسے ایمان دار ہون جیڑے لاپرواہی سرکشی دے الزام توں پاک ہون۔ ۷-
 خدا دے گھر دا انتظام سنہالنے ولے نگاہاں لئی اے ضروری آئے کہ پئی اوبہ عیب ہوئے گھمنڈی نہ ہوئے۔ چھیتی پٹہ غصہ نہ کرے، حق نوش نہ
 ہوئے، شور شارہ کرن والا نہ ہوئے اور لالچی وی نہ ہوئے۔ ۸-سگو مہمان نواز ہوئے، خبر بیلے ہوئے، سمیہ دار ہوئے، راست باز ہوئے، خدا پرستے اپنے
 آپتے قابو پان والا ہوئے۔ ۹-اُنوں چاہدا اے پئی بھروسہ ولے کلام نوں جیڑا انوا سکھایاں گیا لے مضبوطی دے نال پھڑی رکھنا جو ایس
 قابل ہوئے کہ دوجیاں نوں اچھی تعلیم لئی حوصلہ دیوے تا جیڑے مخالفت کردے پن اونا دی درستگی کرے۔ ۱۰-تاجو تیرے لوک سرکش،
 گلاں کرن ولے دغا باز پن خاص کر مختوناں وچ۔ ۱۱-ایہ ضروری لے کہ اہو جئے لوکاں نوں روکوں جو اپنے نفع دی خاطر لوکاں نوں غلط
 تعلیم دے کتے گمراہ گھر آجڑ رہے۔ ۱۲-ایہناں دے اپنے نبیئے اکھایاں لے، ”کرتی ہمیشہ جھوٹ، شیطانی جانورے کھاپی کے سو رہیں
 ولے۔“ ۱۳-ایہ کہناں بالکل درست اے ایس واسطے ایہناں دی سختی دے نال ہدایت کر و تاکہ او ایمان وچ صحیح ہون۔ ۱۴-بیوڈیاں دی
 کہانیاں لوکاں دے حکماں دے بارے توجہ نہ دیوے کیوں جو اوہ سچ توں دور رکھدے پن۔ ۱۵-جیڑے خالصے اوہناں لئی سب چیزاں
 خالص پن۔ پر جو بد دعائیت ہے ایمان پن اوہناں لئی کوچ وی خالص نہیں پن۔ سگوں اوہناں دی سوچتے ضمیر دونوں پئی آلودہ پن۔
 ۱۶-اوہ خدا دا اقرار دے کرے پن پر اپنے کاموں توں اوہناں دا انکار کر دے۔ ۱۷-ایہوں جئے لوک حقیر، نافرمانے کسی وی کم کرن جوگ
 نہیں پن۔

¹۔ پر تو جو صحیح تعلیم اے ایمانداری نال دَس۔² وڈی عمر ولہ بندیاں نوں دھیمّا، عزتدار، احساس پسند، ایمان چے پکا، پیار کرن 2 والائے اپنی گل چے پکا رہنا سکھا۔³ ایسے طرح وڈی عمر دیاں عورتاں نوں و سکھا کہ او عزت دار طریقہ نال رن، نہ الزام لون والیاں تے نہ شراب (مہ) دی عادی ہوں۔ پر اچھائی سکھن والیاں ہوں۔⁴ ایسے طرح او نوجوان عورتاں دی تربیت کرن گیاں کہ او اپنے بندیاں (شورہ) بچیاں (نیانیاں) نوں پیار کرن۔⁵ سمجھدار سچیاں شگھڑتے اپنے اپنے شورہاں دیاں تابعدار ہوں تاکہ خُدا دے کلام دی عہ عزتی نہو وے۔⁶ ایسے طرح جواناں نوں وہ چنگی سوچ دی ہمت دے۔⁷ ساریاں راپواں وچ اپنے آپ نوں چنگایاں کماں دا نمونہ بنا کے پیش کر، اپنی (تیری) تعلیم دے ذریعہ عظمتِ راستبازی دکھا۔⁸ تے اک درست پیغام جیہڑا ملامت توں بالاتر ہو وے تاکہ کوئی جیہڑا تیری مخالفت کرن والا اے شرمندہ ہو۔ کیوں جو اُنّا کول داہدے خلاف کرن لئی کوئی گل نہو وے۔⁹ غلاماں نوں وی سکھا کہ اپنے مالکان نال بحث نہ کرن سگوں ہر گل چے تابعداری کرن تاں جو او خوش ہو۔¹⁰ اوہناں دی چوری نہ کرن پر اپنا چنگا ایمان وکھا سکھن تاں جو ہر گل توں خُدا جیہڑا ساڈا بچاون والا اے اودی تعلیم دی عزت ہوئے۔¹¹ خُدا دا فضل سارے لوکاں دی نجات لئی ظاہر ہویا اے ایہ سانوں سکھاندے اے کہ دُنیا نوں تے دُنیوی چیزیاں (شیواں) نوں رد کیہ۔¹² تے اِس زملہ چے پریرگاری، راستبازی خُدا پرستی دی زندگی گزاریہ۔¹³ جدوں کہ اسی اپنے قادر خُدا (عظیم خُدا) تے اپنے نجات دہندہ یسوع مسیح دے جلال دے ظاہر ہوں دی مبارک اُمید دے ہاون دی اوڈیک رکھدے ہوئے آن۔¹⁴ یسوع نے اپنے آپ نوں ساڈے واسطے دینا پیا سانوں ساریہ شرع زندگی توں چھڈا کتے اپنے لئی پاک کرے تے او خاص لوک بنسے جیہڑے چنگے کم کرن لئی بالکل تیار نہ۔¹⁵ ایسیاں گلاں لوکاں نوں سکھا، اوہنا دا حوصلہ ودا کہ اِناتے عمل کرن، اختیار دے نال اُنہاں دی درستگی کرتے کوئی تیری حقارت نہ کیہ پلے۔

۱۔ اونہاں نوں یاد کروا پئی حکومت اختیار والیاں دے تابع رہن۔ ہر اچھا کم کرن لئی تیار رہن۔ ۲۔ کسے نوں پیڑا نہ آکھیں، لڑائی کرن ۳۔ اچ چھیتی نہ کریں، سگوں صبر نال تہاڈی نرم مزاجی پر کیستہ ظاہر ہووے۔ ۴۔ کیوں جو ایک ویلہ اسی سارے خیلہ اور کسے دے آکھ وچ نہیں ساں۔ اسی وی غلط رستہ جلدے رے اپنی خواہشات لڈتاں دے غلام ساں۔ پیڑے کم اور حسد کردے ساں، اسی اک دوجے نوں حقیر جانددے ساں اور آپیں وی نفرت انگیز ساں۔ ۴۔ پر جدوں ساڈے بچاؤن ولے رب دا پیارے مہربانی انسانیتہ ظاہر ہوئی اے۔ ۵۔ ایہ ساڈے راستبازی دے کماں تھوں نہیں جو اسی کردہاں سگوں اودا رحم ہے کہ سانوں نوے جنم ڈھوک اور نوے سرے توں پاک روح دے وسیلہ بچایا وے۔ ۶۔ جیڑا خداں ساڈے بچاؤن ولے یسوع مسیح دے وسیلہ کثرت نال دتا وے۔ ۷۔ تاں جو اسی فضل دے لائق ٹھہرے ہاں، س یقینی امید وچ ابدی حیات دے وارث دی ٹھہر سکیٹے۔ ۸۔ ایہ پیغام بھروسہ لائق اے۔ میں چاہندا ہاں پئی توں ایناں گلاں تے زور رکھ، تاں جیڑے خدا تے ایمان لیلٹے جو کہو کہ جنگ کماں وچ مصروف رہن۔ ایہ گلاں سب لئی چنگیاں تے مفید ہن۔ ۹۔ ہر تو شریعت دے بارے احقانہ بحث، نسب نامہ، جھگڑے تکرار توں بچ کیوں جو ایہ غیر منافع بخش اور بے قیمت چیزاں ہن۔ ۱۰۔ جیڑا تفرقہ پانوں چاہندا وے ایسے بندے نوں ایک یا دو دفعہ تنبیہ کرن تو بعد رد کر دے۔ ۱۱۔ جانے کہ اوہ بندہ سیدھ رستہ تو پرت گیا اے۔ گناہ کردا پیا وے تے اپنی ہلاکت چاہندا اے۔ ۱۲۔ جدوں میں تیرے ول آرٹمس یا تخکس ٹوں کہلا تے نکو پولوس جتھ میں سیال کٹن دا ارادہ کر لیا وے اوں وچ چھیتی کریں۔ ۱۳۔ تے زینس ویکیلے اپولس نوں پچھن دی پر ممکن کوشش کریں تاں جو اونہاں نوں کسی شے دا کاٹا نہوے۔ ۱۴۔ ساڈے لوکاں نوں ضرور سیکھنا چاہے دا اے پئی اپنے آپ نوں چنگ کماں وچ جنہاں دی وجہ توں فوری صورتحال پوری ہوندا ہے۔ مصروف رکھن تاں جو بھل نہ رہن۔ ۱۵۔ میرے نال چنے ویئے سارے ہی سلام آکھدے ہن۔ تاں جو سلام جیڑے مسیح وچ سانوں پیار کردے ہن۔ ہون تہاڈے سبھو نال (خدا) دا فضل ہوئے۔

فَلِيْمُون

۱- یسوع مسیح دا اک قیدی پولوس تے بھائی تیموتیس ولوں ساڈے پیارے لَہَ ہم خدمت^۲ تے ساڈی بہن آفیتے ساتھی سپاہی تے کلیسیا جیڑی تیرے گھر وچ مل دی اے دے نان۔^۳ فضلے خدا پاپ اور خداوند یسوع مسیح دا امن ہمیشہ تیرے نال ہوے۔^۴ میں ہمیشہ خُداوند دا شکر کرنلے تینوں اپنیاں دعاواں وچ یاد کرنا واں۔^۵ اور میں تیرے اوس پیارے ایمان ولوں وی سنبا اے جیڑا توں مسیح یسوع وچ دوچہ ایمانداراں نال کرنا ایں۔^۶ اور میری دعا اے کہ تیرے ایمان دی سنگت پر اوس اچھی چیز دی جانکاری جیڑی مسیح وچ ساڈے درمیان اے با اثر ہوئے۔^۷ کیونکہ اے بھائی تیرے پیار توں مینوں خوشی تے تسلی اے۔ کیونکہ تیرے پیار دی وجہ نال مُقدسّاں دے دل تازہ ہوگئے۔^۸ پھر وی اگرچہ مسیح وچ مینوں پوری دلیری اے کہ تینوں حکم دواں کہ کی کرنا چاہدا اے۔^۹ پر بجائے اِس دے پیار دی وجہ توں میں پولوس بزرگ بندہ خداوند یسوع دا سپاہی بنتی کرنا واں۔^{۱۰} میں تینوں اپنے بچے اُنیسْمُس دے بارے دسناں چاہتاں جنہوں میں زنجیراں دی حالت وچ گود لیا۔^{۱۱} کیونکہ اِک وقت او تیرے لئی بیکار سی، پر ہن اُہ تیرے میرے دوناں لئی کار آمد بندہ اے۔^{۱۲} اُہ میرے دل دا ٹکڑا اے اُونوں میں تیرے کول واپس کلیا اے۔^{۱۳} میری خواہش اے کہ جدوں میں انجیل دی مُنادی دی خاطر قیدی ہاں۔ اُہ میرے کول رہتے تیری جگہ میری خدمت کرے۔^{۱۴} لیکن تیری رضامندی توں بغیر میں کُجھ وی نہیں کرنا چاہندا۔ اور میں چاہندا کہ ایہ نیکی دا کم مجبوری نال نہیں بلکہ خوشی نال ہوئے۔^{۱۵} شاید ایسے واسطے کُجھ وقت لئی اُہ تیرے کولوں جدا ہو گیا سی۔ تا کہ اُہ تینوں پھر ہمیشہ ہمیشہ لئی مل جائے۔^{۱۶} ہن اُہ کوئی غلام نیی، بلکہ غلاماں نالوں بہتر پیارا بھائی اے۔^{۱۷} اور جیوں توں مینوں اپنا ساتھی قبول کیتا اے، اُونوں وی اِنج ہی قبول کر کہ میں ہی ہوں۔^{۱۸} اور اگر اُونے کُجھ غلط کیتا اے یا تیرا کُجھ قرض دینا اے اُہ میرے کھلے وچ پا دے۔^{۱۹} میں پولوس خود اپنے تھتہ نال ایہ لکھنا کہ میں خود سارا قرض چُکا دوں گا۔ اور ایہ دسن دی ضرورت نیی کہ توں خود میرا مقروض ایں۔^{۲۰} ہاں بھائی خداوند وچ میری مدد کرتے یسوع وچ میرے دل نوں تازگی دے۔^{۲۱} تیری وفاداری تے مینوں پورا یقین اے۔ اور میں لکھنا کہ توں میرے کہن نالوں وی زیادہ کریں گا۔^{۲۲} ایسے نال نال میرے لئی اِک مہمان خانہ وی تیار کر۔ کیونکہ مینوں اُمید اے کہ تیری دعاواں دی وجہ توں میں پھر تینوں دِتا جاواں گا۔^{۲۳} ایفراس جیڑا یسوع مسیح وچ میرے نال قید اے۔ سلام کندا اے۔^{۲۴} اور میرے ہم خدمت مرقس، ارستخس، دیماس، اور لوقا وی۔^{۲۵} ساڈے خُداوند یسوع دا فضل تیری روح دے نال ہوندا رہے۔

عبرانیوں

۱۔ گُزرے ویلہ ربّہ کئی وری نبیاں دے وسیلتہ کئی طور طرح کلام کیٔا۔ ۲۔ تہن اخیر دِناں چ، اویہ اپن پتر دے وسیلہ، جنوں اویہ ساریاں شیواں دا وارث مقرر کیٔاتے ایہ اووی اے جدے وسیلہ ایس جہاں نوں بنایا۔ ۳۔ اے خُدا دے جلال دا چانن اۓے اودے وانگر ای اۓے ایہ کہ کلام دی قدرت نال ساریاں شیواں سنہالدا اۓے پایاں توں پاک کرن دے بعد اوہ سب توں لُٹ حشمت دے سڄے ہتھ بیٹھا اے۔ ۴۔ اوہ فرشتیاں وانگو ایس طرح افضل ہوا ایس لئی کہ جیڑا انھیں میراث چ پایا اوہ سب توں اعلیٰ اے۔ ۵۔ خُدلہ کدون فرشتیاں وچوں کس نوں وی کہیاک ” تُو میرا پتر اۓے اج تو میں تیرا پیو آن “؟ یا خُدلہ کیس فرشتہ نوں کدی وی اے آکھیاک ”میں ایدا پیو ہوں گلے اے میرا پتر ہو گا۔“؟ ۶۔ فیر جدوں خُدا پہلوئھے نوں دُنیا چ لیاندا اۓے کہندا اے کہ ”خدا دے سب فرشتہ اُنھوں ضرور سجدہ کرن۔“ ۷۔ فرشتیاں لئی کہندے اے کہ ” ایہ اوہ اے جیڑا اپنے فرشتیاں نوں روحہ اپنی خدمت کرن والیاں نو آگ دے شعلہ “ بناندا اے۔ ۸۔ لُٹ پتر نوں کہندا اے، اے خُدا تیرا تخت ہمیشہ ہمیش لئی اے۔ تیری سلطنت دا عَصَا، انصاف دا عَصَا اے۔ ۹۔ توں راستی نوں جانلے ناراستی توں نفرت کرنا اے۔ ایس لئی خُدا تیرے خُدلے خوشی دے تیل نال تیرے ساتھیان وچوں بُتا مسیح کیٔا۔ ۱۰۔ اے شروع

وچ مالک توں ای دھرتی دی نیو رکھی۔ آسمان تیرے ہتھان دی کاریگری نیں - ۱۱^{۱۱}۔ اے برباد ہو جان گے پر توں قائم روپیں گا۔ اے کپڑے دے ٹکڑے وانگر پاٹ جان گے۔ ۱۲^{۱۲}۔ توں انہاں نوں چوئے وانگوں ولے گلے اے لباس وانگوں بدل جان گے۔ پر توں اوسے طرح ای اے تیرے ورے نہ مکن گے۔ ۱۳^{۱۳}۔ کس فرشتہ نون کسے وی ولے خدانہ ایہ آکھیا کہ میرے سچے پاس بہ جدوں تیکر میں تیرے ویریاں نو تیرے پیراں دی چوکی نہ بنا دیاں۔ ۱۴^{۱۴}۔ سارے فرشتہ خدمت گزار روحان نہیں جیڑے اوہناں دی خدمت لئی گھلے جاندے نیں جو نجات میراث چ پاندے نیں۔

۱۔ ایس لئی سانوں پور دھیان کرنا چھیدا اے اوہدے لُٹے جو اسی پیلوں سُنیا اے۔ تان جو اسی اوہدے توں مُڑ نہ جُلے۔^۲ جے فرشتیاں تھیں دِتا گیا سَنہا بھروسہ والا ثابت ہندلے ہر قصورے حکم نہ منن دی سزا ہندی۔^۳ اسی کیوں بچ سکے آن جے اسی وڈی مکتی تو غافل رہے۔ اے او مکتی اے جیڑی پہلے خداوند نے دسی تے جنہا نے سُنی اوہاں نے (پکی کیتی) ساڈے لئی تصدیق کیتی۔^۴ ایہدی خُدا نے نشانیاں، عجیبے کئی زور آور کماں نال اہی گواہی دتی تے اپنی مرضی نال روح پاک دے تحفے ونڈے۔^۵ کیوں جو رب نے آن والی دنیا فرشتیاں دے (قبضے) اختیار چ نہیں کیتی، جدے بارے اسی گل کر رہے آن۔^۶ بلکہ کسے پورے کسے پور تھان ایدی گواہی دتی اے، اے کہ کہ ”انسان کی اے، کہ تُوں اوہدے دھیان کریں؟“ یا آدمی دا پُتر کہ تُوں اوہدا خیال کریں؟^۷ تُوں انسان نوں فرشتیاں توں ذرا جیاں گھٹ بنایا۔ تُوں اونوں جلال تے عزت دا جاف پایا۔ نوٹ: ”تے اونوں اپنہا تھان دی کاری گری دا ذمہ دتا۔“ کُجھ پرانیاں کتاباں چ لکھیا۔^۸ تُوں ہر شے اوہدے پیران تھلے کر دتی۔ کیوں جو ایہ اوہ اے جدے قبضے وچ رب نے ساریاں شواں دیتاں۔ اوہ کوئی شے نہیں چھڈی جیڑی اوہدے تھلے تے اوہدی مرضی تھلے نہوے۔ پر پَن اسی ہر شے اوہدے قبضے تھلے نہیں ویکھدے۔^۹ پر اسی اونوں ویکھایا جنہوں تھوڑی دیر لئی فرشتیاں تو گھٹ بنایا گیا سی، یسوع، جنہوں دُکھا تے موت دی وجہ توں جلال تے عزت دا تاج پوایا گیا۔ تان جو رب دے فضل نال او ساریاں لئی موت دا مزہ چکھ۔^{۱۰} پر خُدا لئی اے ٹھیک سی، کیوں جو سب کُجھ اوہدے لئی ای بنیا سی تے اوہدے وچوں ہی بنیا سی تاکہ ہتھیرے پُتران نوں جلال چلے جا سکے۔ اے اوہدے لئی ٹھیک سی کہ اوہاں دی مکتی جیڑی دُکھاں نال پوری ہوئی۔ اوہدا سردار اونوں بنلے۔^{۱۱} کیوں جو اوہوں جیڑا پاک کردا اے اور جیڑے پاک کئے گئے، اوہاں دا اک ہی سوتا (منیع) اے۔ ایس لئی او اوہاں نو پرا کہن تو شرمندا نئی۔^{۱۲} او (یسوع) کہندا اے ”میں اپنے پیراواں نوں تیرا ناں دساں گا۔ میں مجمع وچ تیرے گیت بارے گاواں گا۔“^{۱۳} تے فیر ”میں اوہدے یقین (بھروسے) دکھاواں گا تے فیر، ویکھو، میں تے جیڑے بچے رب (خُدا) نے مینوں یقینے ایتھن۔“^{۱۴} ایس لئی، جیویں خُدا دے بچے خون تے گوشت وچ نئیں، یسوع وی اوسی طرح اوہاں نال شے واں ونڈ دا اے، تان جو موت چوں ہوکے اوجت سکے اوہدے کولوں جدھ کول موت اوہ اختیار اے تے او، شیطان اے۔^{۱۵} ایہ ایس لئی پویا جو او (یسوع) اوہاں ساریاں نوں موت دے ڈر دی غلامی توں آزاد کیلے۔^{۱۶} بے شک اونوں فرشتیاں (نال کوئی سروکار) دی فکر نہیں، بلکہ، او ابراہام دے بیچنے، جدی اونہوں فکر اے۔^{۱۷} ایس لئی اے ضروری سی کہ وہر طرح نال اپنے پیراواں وانگوں ہر طرح بے، تاکہ او خدا دے سامنے اک رحم دل تے وفادار (کاپن) وڈا امام خدا دے کماں لئی بے لوکاں دے پاہاں لئی معافی حاصل کرے۔^{۱۸} کیوں جو یسوع آپ آزمایا گیا تے اوہ دُکھ جُریا، ایس لئی او اوہاں دی مدد کر سکدا اے جیڑے آرمٹے جاندے۔

۱۔ ایس لئی اے مقدس بھراؤ ٹسی آسمانی بُلاوے چہ شریک اوتے یسوع دے بارے وچ غور کرو جیڑا رسولتہ مُغنی (کابن) اعظم 3
 اے، چدا اسی اقرار کردے آن۔ ۲۔ او خُدا دا، چہ اوینوں مقرر کیتا وفادار رہیا۔ اُسے طرح جیویں موسیٰ خُدا دے گھر وچ وفادار رہیا۔ ۳۔
 تے یسوع، موسیٰ توں ودھ جلال دے لائق ٹھیریا کیوں جو گھر بنان ولے دی گھرتوں بُنی عِزّت ہندی اے۔ ۴۔ ہر اک گھر نوں کوئی نہ
 کوئی بناندا اے پر ساریاں شیواں نوں رب (خدا) بناندا اے۔ ۵۔ خدا دے سارے گھر وچ موسیٰ وفادار خادم سی نلے اوہوں والی
 شیواں دا گواہ سی۔ ۶۔ پر یسوع پُتر وانگوں وفادار اے جیڑا خُدا دے گھر دا اختیار رکھدا اے۔ اسی اوہے گھر پاں جے اسی اُنوں جدتے
 فخر کیتے آن دلیری تے اُمید نال پھڑکے رکھے۔ ۷۔ ایس لئی، پاک روح ایس طرح فرماندا اے ” اِج جے تسی اوہی آواز سندے او، ۸۔ غصہ
 (نافرمانی) وچ اپنہ دل سخت نہ کرو۔ جیس طرح آزمائش دے ویلے غُصّے وچ بیان چہ کیتے سن۔ ۹۔ اے اوس ویلے سی جدوں تہاڈے پُرکھاں
 نے مینوں آزمائش دے جالی سال تک اونانے میرے کم ویکھے۔ ۱۰۔ ایس لئی میں اُس پیڑھی تو خفا ہوکے کہیا (انسان دے دل ہمیشہ
 گمراہ) کہ اے اپنہ دِلاں چہ ہمیشہ برباد ہوئے نئیں، انسان نے میری راہواں نو نہ جانیا۔“ ۱۱۔ اے ایس طرح ای اے کہ اپنہ غُصّے چہ میں قسم
 کھادی کہ اے میرے آرام چہ داخل نہون گے۔ ۱۲۔ بھائیو ہوشیار روؤکے تہاڈے وچوں کوئی ویہ ایمان تے دل چہ بدی رکھن والا نہوے۔ اوہ
 دِل جیڑا زندہ خدا توں پھر جاوے۔ ۱۳۔ پر ٹسی ہر روز اک دوجے دا حوصلہ ودھاندے روؤ، جدوں تیک آج کہلاند اے، تاں جو تہاڈے
 وچوں کوئی وی گناہ دے فریب دی وچ توں ڈھیٹ (سخت دل) نہوے۔ ۱۴۔ اے اسی مسیح دے ساتھی بن گئے آن جے اسی شروع توں
 آخر تک اوہدے اعتقاد رکھیئے۔ ۱۵۔ ایہدے بارے چہ ایہ کہیا گیا اے کہ ” اِج، جے ٹسی اُہی آواز سُندے اوتے اپنہ دِل سخت نہ کرو جیویں
 تلخی تے اشتعال وچ کیتے سن۔“ ۱۶۔ او کون سن جنہاں نے خُدا دی آواز سُنی تے اشتعال وچ آگئے؟ اے اوہ سارے نئیں سن جنہاں نوں
 موسیٰ نے مصر توں کڈھیا سی؟ ۱۷۔ اے اوہ کیہڑیاں لوکاں توں جالی وریاں تیک رنج رہیا؟ کیہ اوہاں توں نئیں جنہاں نیں باپ کیتا اے
 اوہاں دیاں لاشاں اُجاڑ وچ پٹیاں ریاں؟ ۱۸۔ اے کیہڑے لوکاں بارے اوہنے قسم کھادی پئی اوہ میرے آرام وچ داخل نئیں ہوسکن گے سولہ
 اوہاں دے جنہاں نے اک نا سُنی؟ ۱۹۔ سو آسین ویکھن آں پئی اوہ ایمانی دے سببوں داخل نہوسکے۔

۱۔ ایس لئی بڑا دھیان رکھو تاں جو تہاڈے وچوں کوئی وی خدادے آرام چہ داخل ہون دے وعدے توں پچھ نہ رہ جاوے۔^۲ اے خوشی دی خبر (دا پیغام) سانوں اوسہ طرح سنائی گئی جیویں اونہاں نوں۔ پر ایہ پیغام اینہاں لئی جیڑے اعتقاد (تعبیاداری کرن) ایمان لیان والیا نال اک نہوئے، فائدہ ای رہا۔ نوٹ: دوجیاں کاپیاں چہ لکھیا اے؛ پر ایہ پیغام اُنہاں لئی فائدہ ای رہا جنانہہ اعتقادی نال سُنیہ۔^۳ اے اسی جیڑے ایمان لیاے، آرام چہ داخل ہواں گے۔ جیویں اُنہہ کیا اے کہ ”جیویں میں اپنے قبر چہ قسم کھادی، کہ اے میرے آرام چہ داخل نہون گے۔“ تے فیر وی ایس جہاں دی نیو رکھدے ویلہ اوہدا کم مکمل ہو گیا سی۔^۴ اے اوہہ کتے ستویں دن دے بارے وچ وی کہیا اے؛ ”تے خدائے ستویں دن اپنے سارے کماں توں فارغ ہو کے آرام کیتا۔“^۵ تے فیر اوسہ حصّہ چہ اوہہ اے کہیا کہ اوہ میرے آرام چہ کدی وی داخل نہون گے۔“^۶ ایس لئی فیر وی تھوڑیاں لئی اوہدے آرام چہ داخل ہونا مخصوص کیتا گیا اے۔ پر بھیرے اسرائیلی جنانہہ ایہ خوشی دی خبر سُنی داخل نہوسکے کیوں جہ اونانہہ نافرمانی کیتی۔^۷ خدائے ”اج“ کہہ کے اک خاص دِن مقرر کیتا، کافی دِنان بعد داؤد دے وسیلہ اُنہہ کلام کیتا، جیویں پہلاں کہیا سی، ”اج جہ تُسی اوہدی آواز سُندے اوہہ اپنے دل سخت نہ کرو۔“^۸ تے جہ یسوع نے اونہاں نوں آرام دتا ہوندا فیر خُدا کیسے دوسرے دن دے بارے وچ نہ کہندا۔^۹ ایس لئی اک آرام دا سبت خُدا دے لوکاں لئی مقرر اے۔^{۱۰} تے جیڑا خُدا دے آرام چہ داخل ہوندا اے، اوہ اپنے کماں توں وی آرام پاند اے، اوسہ طرح جیویں خُدا اپنے کماں توں آرام کیتا۔^{۱۱} ایس لئی اسی وی آرام چہ داخل ہون دا چاہ رکھتے تاں جو (ساڈے چوں) کوئی وی اُس طرح دی نافرمانی نہ کرے جیویں اُنہاں کیتی سی۔^{۱۲} کیوں جہ خُدا دا کلام زندہ، موثر تہر ایک دو دھاری تلوار توں ہوتا تیکھا اے تے اے روح تہہ جانتے بند بند (جوڑاں) تے گودے وچوں چیرکے لنگھ جاندے اے تے اے دل دے خیال تہہ سوچاں نو جان لیندا اے۔^{۱۳} جو کُجھ وی تخلیق کیتا گیا اے اوہ خُدا توں لُکھا نہیں۔ اہدی اکھاں لگے جنوں اسی حساب دینا اے، ساریاں شیواں تہہ نقاب تہہ کھلیاں نیں۔^{۱۴} تاں جو ساڈے کول اک عظیم کابن اعظم اے جیڑا آسماناں چوں لنگھ گیا، خُدا دا پُتر یسوع، اوہ اپنے ایمان نوں مضبوطی نال پھڑکے رکھے۔^{۱۵} تے ساڈے کول اوہ کابن اعظم نہیں جیڑا ساڈی کمزوریاں چہ ہمدرد نہوئے۔ پر ساڈے کول اوہ اے جیڑا ہر طرح دی آزمائش وچ ساڈے وانگوں پیا پر فرق ایہ وے کہ اوہ گناہ سی۔^{۱۶} ایس لئی آؤ اسی فضل دے تخت ول بھروسہ نال چلیئے، تاں جو ساڈے رحم ہووے ضرورت دے وقت مدد لئی فضل ہوندا روئے۔

¹۔ کیوں جو، پر سردار کابن، لوکاں وچوں جُنیا جاندا اے، تہ خُدا دے کماں لئی، لوکاں واسطے کم کرن لئی مقرر کیتا جاندا اے، تان 5
 جو او پاپاں لئی قربانیاں تہ (تحف) نذراں پیش کر سکے۔² او اوٹاں نال (دھیمی) چنگی طرح نیڑ سکدا اے جیڑےہ علم تہ جیڑے
 دھوکہ کھا بیٹھ تہ۔ کیوں جو او آپ وی کمزور اے۔³ ایس وجہ توں (کرک)، اونوں اپنے پاپ لئی قربانی چڑھان دی لوڑ اے۔ جیویں او
 دوجہ لوکاں دے پاپاں لئی چڑھاندا اے۔⁴ کوئی وی اے عزت اپنے آپ نیں لے سکدا۔ بلکہ، او خُدا ولوں بُلایا جاندا اے، جیویں ہاروں بُلایا گیا
 سی۔⁵ ایسی طرح، مسیح وی اپنے آپ نوں سردار کابن بنا کر، اپنے آپ نوں عزت نیں دیندا۔ پر جیڑا اونوں کیندا اے، تُوں میرا پُت ایں
 اج میرا تیرا پیو بنا گیا۔⁶ ایہ اینج ای اے جیویں او دوجی تہاں آکھدا اے ”تُوں (ہمیشہ) سدا تیک کابن ایں۔ ملکی صدق دی طرح۔⁷
 جسمانی زندگی (اپنے جسم) اپنی دے دناں وچ، مسیح تہ وڈی پکاراں تہ اتھرو واں نال، خدا کولوں پنتیاں تہ دعاواں کیتاں۔ اوی جیڑا
 اونوں خدا پرست زندگی دی وجہ توں اویدی سُنی گئی۔⁸ پاویں او پُتر سی، اوہ اپنے دُکھاں توں حکم مننا سیکھیا (تعبیاداری کرنا
 سکھیا)۔⁹ او کامل ہویا تہر کسے لئی جو اویدا حکم مندا اے، سدا (ہمیشہ) دی مکتی (دی وجہ) دا سبب بنیا۔¹⁰ او خُدا (رَب) ولوں ملکی
 صدق دے (طریق) وانگوں (اوتہ) سردار کابن بنایا گیا۔¹¹ ساڈے کول یسوع دے بارے دسن لئی بہت کجھ اے پر اے دسنا بڑا ہی اوکھا
 اے کیوں جو تُوں سُنن جہ تِلے گئے او۔¹² کیوں جو ایس ویلے تک تانوں اُستاد ہونا چاہیدا سی پر تہانوں ہلے وی خدا دے پیغام دے بُنیادی
 اصول سکھان ولے دی لوڑ اے۔ تانوں دُھ چاہیدا اے، سخت کھلے نیں۔¹³ کیوں جو جیڑا خالی دُودھ ای پیندا اے او خدا دی سچائی
 دے پیغام بارے (بھولنے) نہ تجربہ کار تہ۔ کیوں جو اوہلے نیکا بال اے۔¹⁴ پر سخت کھانا وڈیاں واسطے وے۔ اے اوہ جنانے اپنے (پک پن)
 بالغ ہون توں، چنگائی تہ بُرائی وچ فرق کرنا سیکھ لیا اے۔

۱۔ ایس لئی، چلو مسیح دے شروع دے پیغام نوں چھڈ کے پختگی (پک) پن ول ویدیہ۔ چلو پن دوبارہ مردہ کماہتہ خدائے ایمان نال دوبارہ توبہ دی نیو نہ رکھیہ۔^۲ پی ہی بیتسمہ، پتھ رکھن، مردیاں دے جی اُٹھنہ سدا دے انصاف دی تعلیم بارے نیو رکھیہ۔^۳ جے خدا اجازت دیوےتہ اسی اے وی کراں گے۔^۴ کیوں جو اے اونان (لئی ناممکن اے) کولوں نہیں ہوسکدا جنہاں نوں پہلے (دسیا) ایہدے نال منور کیتا گیا سی، جنہاں (نعمتاں) نے آسمانی تحفہ نوں چکھیا، جنہاں روح پاک اک دوجہ نال ونڈیا۔^۵ ہتہ جنیاں خدا دے چنگ کلام (نوں) دا مزا چکھیا (پرکھیا) تہ آن وللا وقت دی طاقتاں نوں وی۔^۶ پر او جیڑے ڈگ گئے۔ اونان نوں ویر توبہ لئی تیار کرنا بڑا اوکھا اے (ناممکن)۔ ایس لئی کہ فیر آپہ لئی خدا دے پتر نوں صلیبتہ جڑھاندے نیہتہ سرے عام اویدیہ عزتی کردے نیں۔^۷ مینہ جیڑا اکثر دھرتیہ وردا اے، اویدا پانی پیندی اے، اونان لئی جیڑے اویدےتہ کم کردے اونان دے دے فیدے لئی بوٹہ اگاندی اے۔ اے اوہ دھرتی اے جیڑی خدا دی برکت لیندی اے۔^۸ پر جے او اُٹ کٹارےتہ کنڈے اُگا وےتہ اوہ کار اےتہ لعنت دے برابر اے۔ (او آکر کار ساڑی جاندی اے) تہ اویدا انجام سڑنا اے۔^۹ پر، پیارے سنگیو، تہاڈے بارے سانوں چنگیاں گلاں دا یقین اے، گلاں جیڑیاں مکتی بارے، پابوں اسی اینج گلا کیہ۔^{۱۰} کیوں جو خدائے انصاف نئیں جو تہاڈے چنگ کماں نوں تہاڈے پیار نوں جیڑا ٹسی اویدے نال لئی وکھایا، پُل جاوے۔ کیوں جو ٹسی ایمانداران دی سیوا کیتی تہلہ وی کرن ڈے او۔^{۱۱} ساڈی بڑی خواہش اے کہ ٹسی سارے اخیر تک اپنی (آس) اُمید نوں یقین بنان واسطہ، چُستی وکھاندے روو۔^{۱۲} اے ایس لئی کہ ٹسی شُسہ نہ بنو، بلکہ اونان دی نقل کرو جنہاں ایمان تہ صبر نال (اپنے وعدیاں نوں) وعدے نوں میراث چہ پایا (حاصل کیتا)۔^{۱۳} ایس لئی جدوں خدائے ابراہام نال وعدہ کیتا تہ (اپنے نال دی قسم کھادی) اپنی قسم کھادی، کیوں جو اویدے نالوں وڈا کوئی نئیں سی جدی اوہ قسم کھاندا۔^{۱۴} اوہ کپیا، ”میں ضرور تینوں برکت دواں گاتے میں تینوں بہت ودھداواں گا۔“^{۱۵} ایس طرح، ابراہام نے صبر نال انتظار کرکے او حاصل کیتا جدا اویدے نال وعدہ کیتا گیا سی۔^{۱۶} کیوں جو لوکی اویدی قسم کھاندے نیں جیڑا اونان نالوں (ودھ کر) وڈا ہووے۔ ہر اک آڈے (جھگڑے) دے بعد (وعدہ) اک پکی گل ہوندی اے (حلف لینا ضمانت ہوندا اے۔^{۱۷} جدوں خدائے فیصلہ کر لیا کہ او اپنے مقصد دے نہ بدلن دی خوبی، وعدے دے وارثاں نوں وکھاناں چاندا اے، تہ اوہ وعدے دے نال اویدا (ذمہ) لیا (گل پکی کیتی)، ضمانت دتی۔^{۱۸} اوہ ایہ (کیتا تاں جو) نہ بدلن والیاں (چیزاں) شیواں نال - کیوں جو اے نئی ہوسکدا کہ خدا چوٹھ بولے۔ اسی جیڑے پنا لین لئی نسہاں، ساڈے سامنے (رکھی) دھری گئی آس نوں مضبوطی نال پھڑ (لئی) کہ رکھیہ۔^{۱۹} تہ ساڈی جان لئی، ساڈے کو محفوظ تہ بھروسہ، ایہو جیئی دا لنگ اے۔ اُمید (آس) جیڑی پردے دے پیچھے، اندرونی تھان وچ داخل ہو جاندی اے۔^{۲۰} جتہ یسوع، جیڑا سیاڈے توں پہلے گیا اے ساڈی (جگہ، ساڈی خاطر) اندر داخل ہویا اے۔ او ملکی صدق دے (طریق) بعد تہ سدا تیک (لئی) سردار کاہن بن گیا اے۔

¹ اے ایہہ سالیم دے مُلک دا بادشاہ ملکی صدق اے، جے ابراہام نوں برکت دتی سی جدوں اوہ مینگ توں بادشاہاں تو ذبح کرکے مُڑیا 7
 سی۔² اے ایہہ اوہ اے جنوں ابراہام دسواں حصّہ دتا سی، ایہدے ناں ملکی صدق دا مطلب راستبازی دا شہنشاہ اے ایدہ دوجا لقب
 سالیم دا بادشاہ یعنی امن دا بادشاہ اے۔³ اے ایہہ پیو وی کوئی نئی ایدہی ماں وی کوئی نئی ایدہی پُرکھان پُرکھ نئیں اے نہ
 ایدے شروع اے نہ زندگی دا ختم ہونا۔ اے خُدا دے پُتر طرح اے کیوں جو ہمیشہ لئی کاہن رہا۔⁴ ویکھو کہ اے کینا عظیم ہوے گا جنوں
 باپ ابراہام سازیاں شیواں دا دسواں حصّہ دتا جیڑی اوہ جنگ چوں لیندیاں سن۔⁵ اے شرع دے حکم دے مطابق لاوی دے پُتر
 دسویں حصّہ دے حقدار سن اے اے لوکی اوہناں دے بھرا سن اے اسے سارے ابراہام دی نسل چوں سن۔⁶ اے ملک صدق جدے اباو
 اجداد دے پتہ ای نئیں اوہ ابراہام توں دسواں حصّہ وی لیلے اوہناں برکت وی دتی جدے نال وعدہ کیتا گیا سی۔⁷ ایدے توں کوئی انکار
 نئیں کہ ماڑے بندے توں تگڑا بندہ برکت دیندا اے۔⁸ ایس معاملہ چ فانی انسان دے دسواں حصّہ لیا پر اُس معاملہ چ ایہہ گواہی اے کہ
 اوہ غیر فانی اے۔⁹ اے ایہہ گل انج اے کہ لاوی جیڑے دسواں حصّہ لیندے اوہناں وی ابراہام دے وسیلے دسواں حصّہ دتا سی۔¹⁰ کیوں
 جو لاوی اپنے اباو اجداد دی آن والی نسل سن جدوں ملک صدق ابراہام نوں ملیا۔¹¹ اے جے لاویاں دی کہانت چ کاملیت ہندی (کیوں جو
 انہاں دے ماتحت لوکاں نوں شریعت دتی گئی سی) اے فیر کی لوڑ سی کہ کوئی دوجا کاہن ملکی صدق وانگوں آوے اور ہارون دے رُتبہ
 دا نہوے۔¹² اے جدوں کہانت بدل گئی اے فیر شریعت وی ضرور بدلنی چاہدی اے۔¹³ اے جدے بارے وچ ایہہ گلاں ہویاں نئیں اوہ کسی ہور
 قبیلہ دا اے اے ایدے وچوں کسے وی فرمانگامت خدمت نئیں کیتی۔¹⁴ اے تہن اے صاف طورے یہودا دا قبیلہ اے جدے چوں ساہڈا خُداوند
 جُمیا۔ اے اوہ قبیلہ اے جدا موسیٰ کہانت لئی کدی وی نہ کیا۔¹⁵ اے اسی صاف طورے ایہہ کہتے اُن کہ کوئی وی دوجا کاہن جیڑا ملکی
 صدق وانگوں آے گا۔¹⁶ اوہ شریعت دے مطابق جسمانی طور کاہن نئیں پر ہمیشہ دی زندگی دے زور دی بُنیاد۔¹⁷ اے کلام
 اصحائف اُچوی گواہی دیندے نئیں۔ ملکی صدق وانگوں تو ہمیشہ لئی کاہن ایں۔¹⁸ کیوں جو پہلی شریعت کمزور تہ فائدہ ہون دی وچ
 توں باطل ٹھہری۔¹⁹ (ایس لئی کہ شریعت کُجھ وی کامل نئیں بنا اے خُدا دے نیڑے اُن دی اک ودھیا آس اوسیلہ مل گئی گیا۔²⁰۔
 اے ایہہ بغیر قسم (حلف) دے نئیں ہوند اے دوجے کاہن بغیر کسے حلف یا قسم دے کاہن نہ۔²¹ پر ایہہ کاہن بنیا جدوں خُدا نے انہوں کپا کہ
 ”خداوند نے قسم کھائی اے اوہ اپنا ذہن نئیں بدلے گا، توں ہمیشہ لئی کاہن اے۔“²² اے ایس طرح یسوعہ اک جنگ (بہتر) عہد دی ضمانت
 دتی اے۔²³ اے کافی سارے پیچھلے کاہن ایہلے کاہن موت دی وچ توں اپنا کم جاری نہ رکھ سکے۔²⁴ پر یسوع جیڑا ہمیشہ لئی ای زندہ اے،
 اودے کول مُستقل کہانت اے۔²⁵ ایس لئی جے اودے وسیلے خُدا کول جانے نئیں اوہ اُنہاں نوں بچا سکدا اے، اوہ اُنہاں دی شفاعت
 کرن لئی ہمیشہ زندہ اے۔²⁶ اے ایس طرح دا کاہن اعظم (سردار کاہن) ساہوں وارا کھاندہ اے۔ اوہ گناہ، الزام، خالص گناہگاراں تو
 وکھرا کیتا ہولے آسماناں تو وی اُچا ہوا۔²⁷ اوہناں سردار کاہناں وانگوں پہلاں اپنی فیر دوجیاں لئی روز قربانی دین دی لوڑ نئیں۔ اُہ
 ایہہ اکو وری اپنے آپ نوں قربان کرکے کرتا۔²⁸ کیوں جے شریعت جنہاں نوں سردار کاہن مقرر کر دی اے اوہناں چ کمزوریاں نئیں۔ پر
 کلام جدے وچ قسم اے جیڑا شریعت دے بعد آیا اُہ پُتر نوں مقرر کیتا جیڑا ہمیشہ لئی کامل بنیا۔

۱- بن جیڑے نقطۂ جہدے ایسی گلاں کرے آن او اے ساڈا اک سردار کا بن اے جیڑا آسماناں تون حشمت دے تختۂ آسمانۂ 8
 سجھتھ بیٹھا اے۔ ۲- او پوتر تھانۂ کاماں اے۔ ودے منتری دا نلہ تمبودا جنوں ربہ آپ کھڑا کیتا اے۔ کسہ بندہ اُنوں نئیں بنایا
 سی۔ ۳- ایس لئی پئی جنہوں وڈیرا سیوک چہڑا وے قربانیاں لئی آکھ دا اے۔ اوہ ای کریگا۔ پر اے وی جروری اے اوہ کول وی
 کُجھ چہڑا وا چہڑوں لئہ کجھ ہووے۔ ۴- جے یسوع (او) پونوں تہ ہندلے کدے اوہ ساراں دا سیوک نھندا ایس لئی اوتھہ پورہین جہڑے مذبی
 قانون نال تونہ دیندے۔ ۵- جیڑے عبادت گاہ وچ خدمتہ او آسمان دیاں پرچھاو دی نقل کر دے۔ اے بلکل اے طراں اے جیویں رب
 کے موسیٰ نوں آکھیا جدوں او پیکل نبوان لئی تیار سی۔ ربہ اونوں آکھیا تینوں جہڑا نمونہ پھاڑے دیتا سی (وکھایا سی) تون انوں اُس
 نمونہ وانگ بناوئیں گا۔ ۶- پڑہن یسوع ن اینی ودیاں تراں کم کم کرنا سکھیا جہڑا وچلے ہون والا بنایا۔ جہڑا ودیا وعداں دی جڑ بن گیا۔ ۷-
 جے پہلے قنون وعدے نقص تھوں خالی ہوندے ویر دوچے تون لبھن دی لوڑ نہ ہندی اوہ بھونڈے ہون نال وچا لبھن دی لوڑ پئی۔ ۸- وری لئہ
 اُنان نقص دس کے آکھیا۔ ربہ آکھیا ویکھ او دن اُون وللے جدوں میں انہاں لئی اک توان قنون بناوے گا۔ ۹- اے اوس قانون (عہد)
 وانگوں نا ہوئے گا جہڑا میں اُن دی اس پچھلی نسل نال بنیا سی۔ مصر وچوں جدوں میں اونا نوں کڈ کے لایا ساں۔ انا ن دے لگے لگے راہ
 وسدا ساں۔ پر انا نہ میری کسے گل نوں دھیان نال نا مَنیا۔ ربہ آکھیا ویر میں نہ وی انا نال دا کھیرا چھڈ دیتا۔ ۱۰- قنون اے۔ میں
 اناں تو اسرائیل دا ویرا بناوے گا۔ ویراے ویر لنگ جاوے تاں رب آکھدا اے۔ میں اپنا قنون اناں دے دلاں (گدی) وچ رکھاں گا نلہ اوناں
 دا دلاں وچ لکھاں گا۔ میں اناں دا رب ہوونگا نلہ اوہ میرے اپنے لوکی۔ ۱۱- او اپنے گوانڈی نوں نہ سکھوں گے پر اپنے پیرا نوں آکھن گے ”رب
 نوں جانوے پہچانو۔ ایس لئی پئی او سارے مینوں جان جان گے گھٹ تون گھٹے وڈے تھوں وڈلے تائیں چھڈے تھوں وڈے تک (نائیں)۔
 ۱۲- میں اناں دے پیراے کماں وی ایم کراں گا نلہ اناں دے گناہاں تو ویر یاد نہ کراں گا۔ ۱۳- اپو نواں ہوگے گاتے پچھلے پرانا قنون ہووے
 گا۔ پرانا قنون چھیتی مُک جاوے گا۔

¹۔ پہلے عہد چہ وی عبادت کرنیے قانون سنہ زمینی مقدس وی سی۔² اے اک مسکن بنایا گیا سی جدے پہلے حصّے (کمرے) چہ عہد 9 دا صندوق، چراغدان، میریہ نذر دی روٹیاں سنہ ایہ پاک مقام (جگہ) کہلاندہ سی۔³ اے پردے دے پچھلے پاس اک پور (حصّہ) کمرہ سی، جنہوں پاک ترین مقام کہندے سی۔⁴ اوہدے چہ بخور لئی سوہ دی قربانگاہ سی۔ اوہدے چہ عہد دا صندوق سی جدے سونا چڑھایا گیا سی۔ اوہدے وچ مین اک سوہ دے مرتبان، چہ پلک رکھیا سی، ہارون دا ڈوڈیاں والا عصا جدے ڈوڈیاں سنہ عہد دی تختیاں۔⁵ اے عہد دے صندوق دے پاکیزہ ڈھکنہ کروبیانہ سایہ کیتا ہوا سی، جدے بارے وچ اسی ایس ویلے تفصیل چہ دسنان نئیں چاہندے۔⁶ انسان ساریاں شیواں نوں تیار کرن دے بعد، کاہن مسکن دے باہر ولے حصّے (کمرے) چہ داخل ہوکے خدمت کرن لئی اندر آندے سن۔⁷ پھرے صرف سردار کاہن سال چہ اک وری دوجے حصّے (کمرے) چہ دے اندر جاندہ سی۔ اوہ وی بغیر خون دے نئی اپنیے لوکاں دے غیر ارادہ چہ کیتھوئے گناہواں لئی۔⁸ اے پاک روح ن امید وکھایا کہ جدو تک پہلا مسکن کھلوتا اے پاک مقام نوں جاندا راہ نئیں کھلیا۔⁹ اے ایہ موجودہ زملہ لئی اک تمثیل اے قربانیاں نذراں جیڑیاں چڑھائی جاندیاں نیں ایہ عبادت کرن والیاں دا دل صاف نئیں کر دیاں۔¹⁰ اے انسان دا تعلق صرف جسمانی کٹاں نال اے جیویں کھان پین، وضو کرنا یا ہتھ پیر دھونا۔ ایہ اودھوں تک اے جدوں تک نوا حکم نہ آوے۔¹¹ مسیح جنگیاں شیواں دا سردار کاہن بن کے آیا۔ اوہ انسانی ہتھانہ ایس زمین توں بنوئے دی جلعہ ایدھ توں ودھیا (اعلیٰ) اے کامل مسکن توں لنگھیا۔ [نوٹ: کجھ دوجیاں ترجمیاں چہ لکھیا اے۔] ”مسیح آن والی جنگیاں شیواں دا سردار کاہن بن کے آیا۔“¹²۔¹³ بکرے وچھیاں دے خون توں نئیں پر اوہدے اپنے خون توں جنہوں لےکے اوہ پاک ترین مقام چہ گیلے اک او وری ابدی نجات حاصل کیتی۔¹⁴۔¹⁵ جدوں بکرے بیلے بچھیا دی راکھ نال، اور جیڑے ناپاکتہ جسمانی طورے خدا لئی پاک ہوندے نیں۔¹⁶۔¹⁷ مسیح دا خون انسان توں کینا وادھو ہوئے گا۔ جنہ ازلی روح توں اپنے آپ نوں خدا لئیے الزام (بہ عیب) پیش کیتا، ساہلے دلاں توں مُردہ کٹاں توں صاف کر کے زندہ خدا دی خدمت لئی تیار کیتا۔“¹⁸۔¹⁹ ایسے وچ توں اوہ نوئے عہدے دے درمیانی اے۔ تاں جو موت دے ذریعہ جیڑی پہلے عہد دے گناہاں دی معافی لئی اے، اوہناں نوں جیڑے ہلائے گئے نیں ابدی میراث حاصل کرن۔²⁰۔²¹ اے جتھ وصیت اے، اوتھ اُس شخص دا مرن ثابت ہونا ضروری اے۔²²۔²³ وصیت اودھوں پوری ہوندی اے جدو وصیت کرن والا مر جاوے، ایس لئی کہ وصیت کرن والا جدوں تک زندہ اے، اُہدے عمل نئیں ہوسکدا۔²⁴۔²⁵ پہلاں عہد وی خون توں بغیر نئیں سی بنیا۔²⁶۔²⁷ اے جدوں موسیٰ نے ساریاں لوکاں نوں شریعت دے سارے بانی، م لال اُہدے روف نال صحائفے ساریاں لوکاں چہ جھڑکیا۔²⁸۔²⁹ فیر اوہہ کپا، ”اے عہد دا اوہ خون اے جِدا خدا نے تہاڈے لئی حُکم دتا۔“³⁰۔³¹ ایسے طرح اوہ مسکن دے برتنانہ ساریاں شیواں اے اوہ خون چھڑکیا جیڑی خدمت لئی استعمال ہونداں سن۔³²۔³³ شریعت دے مطابق ساریاں شیواں خون نال صاف کیتیاں جاندیاں نیں۔ خون پہلے بغیر کوئی معافی نئیں۔³⁴۔³⁵ ایس لئی اے ضروری سی کہ آسمانی شیواں دیاں نقلاں نوں جانوراں دی قربانیاں نوں صاف کیتا جاوے۔ جیڑی آسمانی شیواں نئیں اوہناں نوں ایدھ توں وی ودھیا قربانی توں صاف کیتا جاوے۔³⁶۔³⁷ مسیح ہتھان دے بنوئے پاک ترین مقام چہ داخل نئیں ہویا جیڑا اصل دی نقل اے۔³⁸۔³⁹ اوہ اُتھ ایس لئی نئیں گیا کہ بار بار قربان ہوے جیویں سردار کاہن کر دے سن، جیڑے پاک ترین مقام چہر سال کسپور دا خون لےکے داخل ہوندے سن۔⁴⁰۔⁴¹ اے جہ ایہ گل ہوندیے ایس جہاں دے شروع توں اوہ کئی وری قربان ہویا ہوندا۔ پرہن اوہ اخیر زمانہ چہ گناہ توں نیڑن لیئ آہنی قربان ہو گیا۔⁴²۔⁴³ جیس طرح بندے نوں اک وری مرنا مقرر اے فیر عدالت دا ہونا۔⁴⁴۔⁴⁵ اے ایس طرح مسیح وی اکو وری بہت ساریاں دے گناہ اٹھان لئی قربان ہویا۔ اوہ دوجی وری گناہ نہ نیڑن لئی نئیں پر انسان دی نجات لئی جیڑے اوہ انتظار کر رہے۔

¹ اے شریعت آن والی چنگیاں شیواں دا پرچھاواں اے نہ کہ انہاں شیواں دا اصلیت جیڑے خُدا ول رجوع لیاندے نیں انہاں سال بہ سال کاہناں ولوں گزرائی گئی قربانی توں کدی وی کام نئیں ہو سکدے۔² جے ایج دی ہونداتے ایہ قربانیاں گُذارنا بند نہو جانداتے عبادت کرن ولہ اِکو واری صاف (پاک) ہو جاندے انہاں دا ضمیر کوئی گناہ محسوس نہ کردا۔³ پر انسان قربانیاں ہر سال گناہواں دا چیتا کراندیاں نیں۔⁴ اے بیلے بکرے دے خون توں گناہ دی خُلاصی نہ ممکن اے۔⁵ جدوں مسیح دنیا چ آیت لُہ کیا، ”نذراتے قربانیاں نوں نئیں چاند، پر اوہ بدن جیڑا میرے لئی تیار کیتا گیا اے۔“⁶ سوختنی قربانی بلن والی قربانی گناہ دی قربانی تینوں پسند نئیں۔⁷ فیر میں آکھیا، ”ویکھ میں ایتھ آں۔ جیویں صحائف چ میرے بارے چ لکھیا اے۔ تاں جو تیری مرضی پوری کران۔“⁸ پھلاں لُہ کیا، ”نہ قربانیاں، نہ نذراں نہ ساری بلن والی قربانیاں، نہ گناہ دی قربانیاں توں چاہنا ایں۔ نہ تینوں اے پسند نئیں۔ اے اوہ قربانیاں نیں جیڑی شریعت دے مطابق نیں۔“⁹ فیر لُہ کیا، ”ویکھ، تیری مرضی پوری کرن لئی میں ایتھ آں۔“ اوہ پہلے کم نوں ختم کر دا اے تاں جو دوچ نوں قائم کرے۔¹⁰ اے ایسے مرضی توں اسی یسوع مسیح دے بدن قربان ہون دے وسیلے نوں اِکو وری پاک کیتے گئے آں۔¹¹ روز بہ روز کاہن خُدا دے حضور کھڑے ہوکے ایہ کم کر دا اے۔ اور اِکو جئی قربانی بار بار پیش کردا اے۔ ایسی قربانی جیڑی گناہ توں جُھٹکارا نئیں دے سکدی۔¹² اے جدوں مسیح سارے وقتاں لئی اِکوئی گناہ دی قربانی دے دیتے اوہ خُدا دے سچتھ بیٹھ گیا۔¹³ اوہ اوس ولہ تک اوڈیک رہا اے جدوں تیکر اوڈے ویری اوڈے پیراں پٹھان نہ آجان۔¹⁴ اے اوہ اِکو قربانی نال، پاک ہون والیاں نوں کامل کر دتا۔¹⁵ اے پاک روح وی ایدی گواہی دیندا اے۔ پھلاں او کہندا اے کہ¹⁶ ۱۔ ایہ اوہ عہد اے جیڑا میں انسان نال کیتا خُداوند نے کیا، ”ایہ اوہ عہد اے جیڑا میں انسان نال کیتا۔ میں اپنی شریعت انسان دے دلاں چ پاواں گلتے انہاں دے زنااتے لکھاں گا۔“¹⁷ انہاں دے گناہتے بھیرے کم میں یاد نہ رکھاں گا۔“¹⁸ ۱۸۔ تہن جدوں انہاں دی معافی ہو گئی۔ فیر گناہ دی کسی وی قربانی دی لوڑ نئی۔¹⁹ ایس لئی بھراؤ اسی اعتماد (بھروسہ یقین نال) یسوع دا خون لےکے پاک ترین مقامتے جا سکدے آں۔²⁰ اے اوہ زندہ نوا راہ اے جیڑا پردے تھانی لُہ ساڈے لئی کھولیتے ایہ اوڈے بدن توں (ایہ) اے۔²¹ ۲۱۔ جد ساڈا وڈا کلن اے جیڑا خُدا دے گھر دا مُختیار اے۔²² اے اوہ اسی دلاں نوں بُرے ضمیر توں پاک کرکے بدن نوں صاف پانی نال دھو، سچ دلے کامل ایمان نال لگے ودھے۔²³ اے اسی اپنی امید دے اقرار نوں مضبوطی نال ڈگماندے ہوئے نئیں پر پھڑکے رکھے کہ خُدا جنہ وعدہ کیتا اے اوہ وفادار اے۔²⁴ ۲۴۔ اے اوہ اسی اک دوچ نوں محبت کرنے چنگے کم کرن دا حوصلہ دیتے۔²⁵ ۲۵۔ اے اوہ اسی آپس چ جمع ہونا بند نہ کرکے جیویں کُجھ لوکاں نے کیتا اے۔ پر اِک دوچ دا زیادہ توں زیادہ حوصلہ ودھائیتے ایہ انا سارا کرکے جس قدر تُسی اوسی دن نوں نیڑے آوندا ویکھدے او۔²⁶ ۲۶۔ اے اسی سچپائی دا علم ہون دے باوجود جان بچھ لے گناہ کر دے رہیتے فیر گناہ وی قربانی قائم نئیں رہندی۔²⁷ ۲۷۔ ایہدی تھاتے فیر عدالت دی ہولناک اوڈیکتے اگ دا غضب باقی رہ جاندا اے جیڑا خُدا دے ویریاں نوں کھا جاوے گا۔²⁸ ۲۸۔ جیڑا وی موسیٰ دی شریعت دا انکار کر دا سی اوہ کسے وی رحم وے بغیر دو، تن گواہیاں نال مر جاندا سی (قتل) کر دیا جاندا سی۔²⁹ ۲۹۔ تُسی اے خیال کرو کہ جنہ رب دے پتر نوں پامال کیتا (پیراں پٹھان روندیا)، عہدے خون نوں ناپاک جانیہ جدے نوں اوہ پاک کیتا گیا۔ فضل کرن ولہ روح نوں بہ عزت کیتا۔ اوہ بہتی سزا دے لائق کیوں نہوے گا۔³⁰ ۳۰۔ اے اسی اونوں جاندے آں جنہ کیا اے کہ ”بدل لینا میرا کم اے۔ میں ہی حساب دواں گا۔“ اے فیر ایہ وی ”خداوند اپنے لوکاں دی عدالت کرے گا۔“³¹ ۳۱۔ زندہ خُدا دے ہتھان چ پینا وی اک ہولناک گل اے۔³² ۳۲۔ پر تُسی انسان پھلاں دینا نوں یاد کرو جدو تُسی منور ہوئے وڈے وڈے دُکھاں نوں برداشت کیتا۔³³ ۳۳۔ لوکاں نے لعن طعن بہ عزت کیتی تہوانوں، لوکاں نے عزت کیتا مارنا چاہتے ایس طرح تُسی انسان نال ایس مُصیبت چ شریک ہوئے جیڑے ایدھ توں لنگھ نیں۔³⁴ ۳۴۔ تُسی قیدیاں لئی ہمدردی رکھدے ہوئے اپنے مال لوٹن نوں وی خُوشی نال قبول کردے او۔ تُسی اے جاندے اوہ کے تہاڈے کول اک چنگی تہمیشہ رن والی ملکیت اے۔ [نوٹ: کُجھ پرانیاں کتاباں چ لکھیا اے، ”جدوں میں سنگلاں چ ساتے تینوں میرے نال ہمدردی سی۔“]³⁵ ۳۵۔ ایس لئی اپنے اعتماد (بھروسہ) نوں نہ چھڈو، جدا وڈھا اجر انعام اے۔³⁶ ۳۶۔ تہانوں صبر دی لوڑ تاں جو تہوانوں اور کُجھ ملہ جدا خُدا وعدہ کیتا اے۔ جدوں تُسی اودی مرضی پوری کر لو۔³⁷ ۳۷۔ کُجھ ای دیر بعد اوہ جنہ آنا اے، ضرور آوے گلتے دیر نہ کرے گا۔³⁸ ۳۸۔ میرے راستباز ایمان نا جیئن گتے جے اوہٹ جانے میں ایدے توں خُوش نہواں گا۔³⁹ ۳۹۔ پر اسی انہاں وچوں نئیں جیڑے ہلاک ہون لئی ہٹ جاندے نیں، پر اسی انہاں چوں اک جیڑے ایمان رکھدے آں کہ جان بچائے۔

¹ اے ایمان آس رکھی ہوئی گلاستہ نظر نہ آن والیاں چیزاں یقین رکھنا پندا اے۔² انہاں گلاں دی وجہ توں ساڈے باپ دادا اے اپنا ایمان ثابت کیتا۔³ ایمان دی وجہ توں ہی اسی سمجھیاں کہ اے دنیا خدا دے حکم نال بنی اے کیوں جو نظر آوندا اے او نظر نہ آن والی شے توں نیں بنیا۔⁴ ایمان دے نال ہی ہابل نے قائن توں ودیا قربانی خدا نوں چڑھائی، جدھی وجہ توں او راستباز منیا گیا۔ اودی قربانی دی وجہ توں خدا اودے بارے چنگی گل کیتی۔ ایمان نال ہی ہابل ہلے تک بولدا اے پاویں او مَر گیا اے۔⁵ ایمان کرکے ہی حنوک نوں چُک لیا گیا تاکہ او نہ مرے۔ ”او نہ ملیا کیوں جو خدا اونوں لے گیا سی۔“ ایس لئی کہ اودے لین توں پہلاں اے گواہی دتی گئی سی کہ اوہ خدا نوں خوش کیتا اے۔⁶ اے ایمان دے بغیر خدا تو پسند آ جانا ناممکن اے۔ کیوں جو اے لازمی اے کہ جو کوئی وی خدا دے کول آوے لازمی یقین رکھے کہ خدا ہتہ جو کوئی خدا نوں لبھدا اے او انوں بدلا دیندا اے۔⁷ اے ایمان نال ہی سی کہ نوحہ نظر نہ آن والیاں گلاں دے بارے ملن ولے پاک پیغام دا یقین کرکے خدائی عزت نال وڈی کشتی بنائی۔ ایہ گریبان نوں بچا لیا۔ اے کرکے اوہ دنیا نوں غلط ٹھہرایا۔ آپ راستبازی دا وارث بن گیا جو ایمان دے مطابق سی۔⁸ اے ایمان ہی سی جدی وجہ توں ابراہام جدوں او بلایا گیا۔ فربرداری کرکے اوس تھاتے گیا جیڑی اونوں میراث طرح ملن والی سی۔ او چلا گیا حالانکہ نیں جاندی سی کہ کتھ جا رہا اے۔⁹ اے ایمان ہی سی جدی وجہ توں او وعدے دی زمین لے پردیسی ونگوں رہا۔ او اضحاق یعقوب دے نال خیمیاں وچ رہا جیڑے اودے ونگوں وعدے دے وارث سن۔¹⁰ کیوں جو اوس شہر دی چاہ وچ سی جیہاں بُنیاداں ہونے جدا کھڑا کرن والا بنن والا رہا۔¹¹ اے ایمان ای سی جدی وجہ توں سارے جیڑی بنجر (بانجھ) سی، حاملہون دی طاقت پائی۔ اے اودوں ہویا جدوں او بہت ہی بڈھی سی فیر وی او ایمان دارقنی گئی جدے نال وعدہ کیتا گیا۔¹² ایس لئی ایس بندے توں جیڑا تقریباً مُردہ جیا سی۔ اسمان دے ستاریاں سمندر کنارے دی ریت جنبہ شمار اولاد پیدا ہوئی۔¹³ ایمان نال ہی اسے سارے لوکی وعدے نوں لے (پُورا ہوئے) بغیر ہی مَر گئے۔ پَر اوناں نے دُور توں ہی ویکھلے سلام کیتا۔ اونہاں نے ایہ منیاں کہ او ایس دھرتی لے مسافرت پردیسی نیں۔¹⁴ کیوں جو او جو اے کہندے نیں پکا کر دے نیں کہ او ایک وطن گھر دی تلاش چ نیں۔¹⁵ اے جو اوس مُلک دی گل کر دے جدے وچوں نکلے شہنہ اوناں کول واپس مُرن دی راہ۔¹⁶ پرگل اے وے کہ او چنگ مُلک وچ جانا چاندے نیں۔ جیڑا آسمانی اے۔ ایس لئی خدا وی اوناں دا خدا آکھان نوں شرمندان نیں بلکہ اوہ اوناں لئی ایک شہر تیار کیتا اے۔¹⁷ ایمان نال ہی جدوں ابراہام آزمایا گیا۔ اضحاق نوں پیش کیتا۔ او اودا اکلوتا پُتر سی جنوں اوہ وعدے نال پایا سی۔¹⁸ او ابراہام ہی سی جنوں ایہ کیا گیا سی کہ اضحاق توں ہی تیرے نسل جانی جاوے گی۔¹⁹ ابراہام نے منیا کہ خدا اضحاق نوں مُردے توں زندہ کر سکدا اے۔ سچی گل اے کہ اوناں کولوں ہی اوہ اضحاق نوں واپس پا لیا۔²⁰ آن والیاں گلاں ایمان رکھدے ہویاں ای اضحاق یعقوب عیسو نوں برکت دتی۔²¹ ایمان نال ای یعقوب جدوں اون مرن لگا سی، یوسف دے پُتران نوں برکت دتی۔ یعقوب اپنی لاٹھی لے جھک کے سجدتہ عبادت کیتی۔²² ایمان نال ہی یوسف جدوں مرن والا سی اسرائیل دے بچیاں دی مصر وچوں نکل جان دے بارے گل کیتی۔ اپنی ہڈیاں بارے اوناں نوں ہدایت کیتی۔²³ ایمان نال ہی جدوں موسیٰ پیدا ہویا۔ اے ویکھ کے سوچا بچہ اے، اونوں تن مہینیاں تک لُکا کر رکھیا۔ او بادشاہ دے حکم توں وی نہ ڈرے۔²⁴ ایمان نال ہی جدوں موسیٰ جوان ہو گیا۔ اوہ فرعون دی بیٹی دا پُتر کھلان توں انکار کیتا۔²⁵ اوہ خدا دے لوکان وانگوں بد سلوکی برداشت کیتی جلتے ابدے کہ او تھوڑی چیز واسطے گناہ دے مزے لے۔²⁶ اوہ مسیح دی خاطرہ عزت ہون توں مصر دے خزانے توں بہتر سمجھیا کیوں جو او لگے آن ولے انعام نوں ویکھدا سی۔²⁷ ایمان نال ہی موسیٰ مصر چھڈیا۔ او بادشاہ دے غصے توں نئی ڈریا۔ اوہ اینج برداشت کیتا جیویں او کسی نظر نہ آن ولے نوں ویکھدا اے۔²⁸ ایمان نال ہی اوہ فسح منائی۔ خون چھڑ کیا تاں جو پلوٹھیاں نوں مارن والا اسرائیلیاں دے پلوٹھیاں پُتران نوں نہ چھوئے۔²⁹ ایمان نال ہی او سرکنڈیاں دے سمندر وچوں اینج لنگ گئے جیویں خشک زمین توں۔ جدوں مصریانے پار لگن دی کوشش کیتی۔ او سمندر اوناں نوں پُڑپ کر گیا۔³⁰ ایمان نال ہی، ریحو دیاں کنڈاں جدوں اوناں دے گرد ست دن چکر مارے گئے۔ ٹٹ کے ڈگ پیاں۔³¹ ایمان نال ہی راجب طوائف، حکم نہ منن والیاں نال ہلاک نہ ہوئی کیوں جو اوہ جا سوساں نوں سلامتی نال رکھیا سی۔³² میں پور کی آکھان؟ کیوں جد ویلاں مُک جلتے گا جے مین جدوں، باراق، سُمسون، یافث، داؤد، سیموئیل، تہورنیاں دیاں ساریاں گلاں سناواں۔³³ ایمان نال ہی اوناں بادشاہاں، جیتیاں راستبازی پوری کیتی۔ وعدے حاصل کیتے۔ اوناں شہیراں دے مُن بند کر دتے۔³⁴ آگ توں بچے، تلوار توں بچے، جدوں او کمزور سن۔ اودوں او طاقت ور بنے۔ جنگ وچ زور آور بنے۔ پردیسی فوجاں نوں پراہا۔³⁵ مورتاں قیامت توں اپنے مڑے ہویاں نوں زندہ پایا۔ کیسپانے آزادی قبول نہ کیتی۔ ظلم برداشت کیتا۔ تاکہ اوناں نوں چنگی قیامت نصیب ہووے۔³⁶ کیسپاں نوں لعن طعن کوڑے پئے۔ حتیٰ کہ زنجیراں قید وچ پئے۔³⁷ اوناں نوں پتھر مارے گئے۔ اوناں نوں چیریا گیا۔ اوناں نوں تلوار نال ماریا گیا۔ او بھیڑے بکریاں دیاں کھلاں پا کہ نکلے۔ اوہ سہارا ہو گئے، مظلوم۔ بدسلوکی اوناں نال ہوئی۔ [فوٹ نوٹ: کئی اہم یونانی ترجمہ کہندے نیں کہ اوناں پتھراؤ ہویا، اوناں نوں چیرکے دور کردتا اوناں نوں آزمایا گیا۔ او تلوار نال مارے گئے۔]³⁸ دنیا اوناں دے قابل نئی سی۔ او ہمیشہ صحراواں پھاڑاں وچ آوارہ پھر دے رہے غارائے زمین دے کھڈیاں وچ رہے۔³⁹ یہ شک اے سارے لوکی خدا دے منظور سن اوناں دے ایمان دی وجہ توں فیر وی اوناں نوں وعدہ نہ ملیا۔⁴⁰ خدا ساڈے لئی کجھ چنگا سوچیا اے تاں جو ساڈے بغیر او وی کامل نئی بنلے جان گے۔

۱۔ ایس لئی، جدوں سانوں اپنے وڈے گواہاں دے بدلے سانوں کھیریا ہوا اےتے چلو اسی وی پر ایک پارے پر اک پھسان ولے گناہ نوں 12 دُور کریئے۔ ۲۔ چلو ساڈے ایمان نوں شروعات پکا (کامل) کرن ولے یسوع دھیان کریئے۔ کیونکہ جیڑی خوشی اوی نظرسی، اودی خاطر اویہ صلیب دی ذلت دُکھ برداشت کیتے خدا دے تخت دے سجتھ جا بیٹھا۔ ۳۔ تسی دل چھوٹا نہ کروے نہی ہمت پارو بلکہ اودی (یسوع) دے بارے چ سوچو جن اپنے خلاف گناہ گاراں دی کینی مخالفت برداشت کیتی۔ ۴۔ تسی ہلے خون بہان دی تیک گناہ دے خلاف کوشش کرکے اودا مقابلہ نہیں کیتا۔ ۵۔ تسی اوس دلیری (دلاسے نوں پُل گئے او جیڑی تانوں پُتران وانگوں دتی گئی سی۔ ”میرے پُتر خداوند دی تعلیم نوں ہلکا نہ جانے جدوں تیری تربیت (صلاح) کیتی جاوےتے دل نہو“۔ ۶۔ کیوں جو خدا جدے نال پیار کر دا اے اودی صلاح کردا اےتے ہر کسی نوں سزا دیندا اے جنہوں او اپنا پُتر بنا دا اے۔ ۷۔ دُکھ تکلیف نوں تعلیم وانگوں برداشت کرو۔ خدا تھانے نال اپنے پُتران وانگوں سلوک کردا اے۔ کیونکہ کیتا پُتر اے، جدھا پیو اودی تربیت نہ کرے؟ ۸۔ پر جے توں بہ تربیت پلے صلاح ایں، جدوں پور سارے لوکاں کول تعلیم اےتے توں نا جائز ایستے اودا پُتر نیں۔ ۹۔ ابدے علاوہ، ساڈے زمینی پیو نہیں جیڑی ساڈی صلاح تربیت کردے نیستے اسی اوناں دی عزت کیتے آستے فیر کئی زیادہ سانوں روحان دے خدا دا حکم مننا چاہدےتے جیندے رینا چاہدا اے۔ ۱۰۔ ساڈے پیو تھوڑی دیر لئی، جنی چنگلی ہو سکتی اے ساڈی تربیت کر دے نیں۔ پر ساڈا خدا ساڈی بھلائی لئی ساڈی صلاح کردا اے تاکہ اسی اودی پاکیزگی وچ حصّہ دار بنیے۔ ۱۱۔ کوئی وی تعلیمتہ صلاح کسی ویلے چنگی نہیں لگدی بلکہ اوکھی لگدی اے۔ پر اخیر وچ جیڑے اودے توں سکھلے جانے نیں اوناں لئی او سچائیستے راست بازی دے پر سکون پھل پیدا کر دی اے۔ ۱۲۔ ایس لئی اپنے کمزور گوڈیاں تے لے لمکیاں تھانوں مضبوط کرو۔ ۱۳۔ اپنے پیران لئی رستہ سیدھ کرو تاکہ جیڑا لنگڑا اے او تڑک نہ جلتے بلکہ چنگا ہو جاوے۔ ۱۴۔ سارے رل کے امن (سلامتی) دا پچھا کروے نلے پاکیزگی دا جدے بغیر کوئی وی خدا نوں ویکھ نہیں سکدا۔ ۱۵۔ بڑی احتیاط کرو کہ کوئی خدا دے فضل دے بغیر نہ رہ جاوےتے کسے وی کوڑ تن دی جڑ تھانے وچ نہ لگےتے کئی اودی وجہ نال خراب نہو جان۔ ۱۶۔ دھیان کروے تھانے وچ کوئی وی حرام کار (بُری لچھن) کرن والا نہتے دین نہوےتے جنہ اک روٹی ٹکر واسطے اپنے ویلے نوں ویچ دتا۔ ۱۷۔ کیونکہ تسی جاندا دے او کہ بعد وچ اویہ اپنی برکت نوں حاصل کرن دی چاہ کیتی پر اونوں رد کر دتا گیا۔ کیوں جو اونوں توبہ کرن دا موقع نہ ملیا حالانکہ اویہ اتھرواں نال منگی۔ ۱۸۔ کیوں جو تسی ایہو جتے پھاڑ کول نہیں لےتے جنوں پتھ نہیں لایا جاسکدا، طوفان، پیرے، دھندتے آگ دا پھاڑ۔ ۱۹۔ تسی کسی نرسنگ دی پکارےتے نہیں لےتے۔ نہی اوس آوازےتے جدے سُنن ولے کہندے نیں کہ اوناں نوں اک لفظ نہ بولیا جاوے۔ ۲۰۔ کیوں جو حکم دتا گیا سی او اودی برداشت نہ کرسکے، ”جے جانور وی پھاڑ نوں پتھ لاوے اوضرور پتھراں نال ماریا جاوے“۔ ۲۱۔ اور اپنا ہولناک نظارہ سی کہ موسیٰ نے کہا، ”میں ڈرنا تے کمبدا ہاں“۔ ۲۲۔ بلکہ تسی زندہ خدا دے شہر صیون، آسمانی یروشلم، خوشی کرن ولے ہزاراں فرشتیاں دے کول لےہو۔ ۲۳۔ تسی پلوٹھیاں دی اُس جماعت چ جنان دے نال آسمان تے لکھ پوئے نیں، دے کول لے او۔ تسی خُدا دے کول، جیڑا ساریاں دا منصف اےتے راسبازاں دیاں روحاں کول لےتے جنہاں نوں کامل بنایا گیا اے۔ ۲۴۔ تسی یسوع کول لے او، نئے عہد دا وچ کارلا (درمیان) تے خون بہان والاں جیڑا اہل دے خون نالوں چنگا بولدا اے۔ ۲۵۔ ویکھو کتے تسی اونوں جیڑا بولدا اے انکار نہ کر دیو۔ کیوں جو جدوں زمین تے بولن ولے دی خبردار کرن تے وی او نہ نسے کہ بچ جان، کینا کٹ اسی بچاں گے جے اسی آسمان توں ملی جھڑکی نوں نہ سُنیے۔ ۲۶۔ اک ویلا سی کہ اودی آواز تے دھرتی پلا دتی سی۔ پر ہن اویہ وعدہ کیتا اے کہ اک واری پور میں زمین تے آسمان دونوں نوں پلاواں گا۔ ۲۷۔ اے لفظ، ”اک پور واری“ دا مطلب اے جیڑیاں چیزاں چٹک نال مکیاں (پٹیاں) جاسکدیاں نیں۔ او چیزاں جیڑیاں پیدا کیتیاں گیاں تان جو جیڑیاں چیزاں چٹکیاں نیں جاسکدیاں او بچیاں رن۔ ۲۸۔ ایس لئی، او بادشاہی حاصل کرو جیڑی چٹکی تھلائی نہیں جاسکدی، چلو ایس طرح شکر گزاری کرےتے عزت تے احترام دے نال خدا دی عبادت کرے۔ ۲۹۔ کیوں جو ساڈا خدا جلان (ساژن) والی آگ اے۔

۱۳^۱ اتے برادری بھائی چارہ چلدا روے۔^۲ اجنبیاں دی مہمان نوازی کرنا نہ بھلیو۔ کیوں جو اینج کرکے کئیائے جلتے بغیر فرشتیاں دی مہمان نوازی کیتی اے۔^۳ قیدیوں نوں اینج یاد رکھو جیویں تُسی اوناں نال بے پھوٹو۔ اوناں نوں چناناں نال بد سلوکی ہندی اے یاد رکھو جیویں تہاڈے جسم نال بد سلوکی ہوئی سی۔^۴ شادی تہاڈے ساریاں وچ عزت دی گل سمجھی جاوے۔ شادی دا بستر پاک روے۔ کیوں جو خدا بدکاراں دے حرام کاراں دا انصاف کرے گا۔^۵ تہاڈا سلوک پیسے دے پیار توں پاک ہوئے۔ جو کجھ تہاڈے کول ہے اوہدے وچ خوش رہو۔ ”میں تہانوں کدی نہ چھڈاں گا نہ ہی میں تہانوں کلاں چھڈاں گا۔“^۶ آؤ فناعت کرئیے تاکہ اسی ہمت نال کہیے، ”رَبِّ میرا مددگار اے۔ میں نہ ڈراں گا۔ انسان میرا کی کرے گا؟“^۷ اپنے راہنما واسطے جو خدا دا کلام تہاڈے لئی بولدے نیں، اوناں لہے غور کرو۔ اوناں دے عمل (کماں) اتے غور کرو۔ اوناں دے ایمان دی نقل کرو۔^۸ یسوع مسیح، آجے کل ہمیشہ اِکلو گیا اے۔^۹ نوں نوں عجیب تعلیم ول کجھ نہ جاؤ۔ ایہ چنگی گل ایہ کہ دِل فضل نال طاقت پاؤے نہ کھان والی چیز نال جیڑی اوناں دی مدد نئی کر دی جیڑے اوندے نال چلدے نیں۔^{۱۰} ساڈی او قربان گاہ اے جیڑے پیکل وچ خدمت کردے اوناں نوں کھان دا حق نیں۔^{۱۱} کیوں جو گناہاں لئی مارے گئے جانوراں دا خون وڈا کابن پاک مکان وچ لے ک جاندے سی۔ جانور دا جسم مجھ (لشکرگاہ) دے بار ساڑیا جاندے سی۔^{۱۲} ایس لئی یسوع وی شہر دے پھانک توں باہر ڈکھ اُٹھایا تاکہ اپنے خون نال اپنے لوکاں نوں پاک کرے۔^{۱۳} ایس لئی آؤ اوے کول خیم گاہ دے باہر چلتے اوسرے عزتی نوں چک کے جیڑی لہے ساڈے لئی برداشت کیتی۔^{۱۴} کیوں جو ساڈا کوئی پکا شہر نہیں بلکہ اسی اودی چاہ کہہ آں جیڑا آں والا اے۔^{۱۵} ایس لئی، اوہدے نال ملے کہ آؤ اسی ہمیشہ تیک خدا نوں حمد دی قربانی چڑھائیے۔ حمد جیڑی بُلان دا پھل اے جو اوہدا اقرار کر دے۔^{۱۶} آؤ فیر رل مک کہ رہناتے جنگ کم کرنا نہ پلٹے کیوں جو رَّب نوں اپوں جی قربانی پسند اے۔^{۱۷} اپنے راہنماواں دی گل منو۔ اوناں دا حکم منو۔ کیوں جو او حساب دین والیاں وانگوں تہاڈی روحاں دا خیال رکھدے نیں۔ حکم منوں تاں جو تہاڈے پیشوا (راہنما) خوشی نال اے خدمت کرن نہ کہ ڈکھ نال جیڑی تہاڈے لئی بے کار ہووے گی۔^{۱۸} ساڈے لئی دُعا کرو کیوں جو اسی منہ آں کہ اسی سمجھاس تہرے وچ سچی راہ نال جینا چلے آں۔^{۱۹} میں تہانوں ہمت دینا واں کہہو وی دُعا کرو تاکہ میں تہاڈے کول چھیتی آواں۔^{۲۰} بہ امن دا خدا جیڑا یسوع مسیح ساڈے وڈے چرواہے نوں موت چوں واپس لے ک آیا خون دے سدا دے وعدے نال۔^{۲۱} تہانوں ساریاں جنگلیاں چیزاں دیوے تاکہ تُسی اودی مرضی پوری کرو۔ ساڈے کم کرو جیڑا اونوں خوش کرے۔ یسوع مسیح دی خاطر جہدا جلال ہمیشہ ہمیشہ تیک ہندا روے۔ آمین۔^{۲۲} تہن بھراؤو میں تہانوں ہمت دینا واں کہ جیڑے تسلی دے بول میں تہانوں لکھ نیں اوناں دی برداشت کرو۔^{۲۳} جان لوؤ کہ تیمتھیس آزاد ہو گیا اے تے او چھیتی آیتے میں اوہدے نال تہانوں چھیتی ملن آواں گا۔^{۲۴} تہاڈے سارے راہنماواں تے خدا دے پاک لوکاں نوں سلام۔ اطالیہ (اٹلی) ولے تہانوں سلام کہندے نیں۔^{۲۵} تہاڈے ساریاں تے فضل ہندا روے۔ آمین۔

يعقوب دا پتر

۱^۱۔ یعقوب جیڑا خدا تے یسوع مسیح دا خادم آے، بارہ قبیلیاں نوں جیڑے وکھرسے، سلام۔^۲ میرے پھراؤ، جدوں تسی طرح طرح دی 1 تکلیف وچ ہندے او، تُسی خوشی محسوس کرو۔^۳ تہانوں پتے آے کہ تہاڈے ایمان دی آزمائش تہاڈے وچ صبر پیدا کردی اے۔^۴ صبر نوں اپنا کم پورا کرن دیو تاکہ تُسی پورے خوشی دے نال کامتے مکمل ہو جاؤ۔ کسے گل دی کمی نہ رہ جلتے۔^۵ لیکن اگر تہاڈے وچوں کسے نوں حکمت دی ضرورت آتے صرف خدا کولوں منگو جیڑا کھلے دِل نال بغیر ملامت دے اُنہاں سب نوں دیندا اے جیڑے اُس توں منگ دے۔^۶ لیکن اوہ بغیر شک کیتے ایمان دے نال منگ لیکن جیڑا وی شک کردا اے اوہ سمندر دے وچ اُس لہر دی وانگوں آے جیڑی ہوا دے نال جلدی تے چھلاں مار دی اے۔^۷ اوہ شخص بالکل ایہ امید نہ رکھ کہ اُوہ خدا کولوں کوئی چیز حاصل کرلے گا۔^۸ ایسا آدمی دو دلا آتے اوہ اپنے سارے طور طریقیاں وچ لڑکھڑاؤن والا آے۔^۹ غریب پھرا نوں اپنے وڈے رُتبہ بارے فخر کر لین دے۔^{۱۰} لیکن دولتمند دی ادنیٰ حالت نہ اُوس جنگلی پھل وانگ آے جس نوں ہوا گاہ دے نال ہی اُڑالے جاوے۔^{۱۱} اس لئی کہ شوری بڑی تیش نال نکل داتے گہا، نوں شکھا دیندا آے۔ پھل ڈُگ پندا آتے ساری خوبصورتی ختم ہو جاندی آے بالکل ایسے طرح امیر آدمی وی اپنے سفر دے وچ ہی ختم ہو جلتے گا۔^{۱۲} مبارک ہے اُوہ آدمی جیڑا آزمائش نوں برداشت کردا اے کیونکہ جدوں اُوہ آزمائش وچ کامیاب ہوئے گاتے اُس نوں زندگی دا تاج ملے گا۔ جس دا خُدا نوں پیار کرن والیاں دے نال دعدہ کیتا گیا ہے۔^{۱۳} جدوں کوئی آزمایا جلتے ایہ نہ کہے کہ ”میری آزمائش خدا ولوں آئی ہے“ کیونکہ خدا بدی دے نال نہیں آزمایا جا سکدا نہی اُوہ کسے نوں آزماندہ آے۔^{۱۴} لیکن ہر شخص اپنی خواہش دے نال ہی آزمایا جاندے آے۔ جیڑی اُس نوں کھچ کے پھسا لیندی اے۔^{۱۵} پھر جدوں خواہش حامل ہو جاندی آتے اُوہ گناہ نوں جنم دیندی آے۔ جدوں گناہ کافی ودھ جاندے آتے پھر موت پیدا کردا آے۔^{۱۶} میرے پیارے پھراؤ، تُسی دھوکا نہ کھانا۔^{۱۷} ہر اچھا تحفہ تہرے کامل تحفہ اُنوں آے۔ ایہ نوران دے باپ ولوں پٹھان آؤندے آتے گردش اوہدے وچ کسے طرح دی تبدیلی یا پرچھاواں نہیں لیا سکدی۔^{۱۸} خدا تے سانوں سچائی دے کلام دے وسیلے نال پیدا کیتا تاکہ تمام جو کجھ لہے پیدا کیتا اُس دے وچوں اُسی پہلا پھل ہوئیے۔^{۱۹} میرے پیارے پھراؤ تسی ایہ سب جاندے او۔ ایس لئی ہر آدمی سُٹن وچ تیز، بولنے غصہ وچ دھیمہ رہے۔^{۲۰} کیونکہ آدمی غصہ خُدا دی راستبائی دا کم نیں کردا۔^{۲۱} ایس لئی سارے گناہ دی گندگی تے بدی دے ڈھیراں نوں لاہ سٹو۔ حلیمی دے نال ہوتے کلام نوں قبول کرو جیڑا تہاڈیاں رُوحاں نوں بچا سکدا آے۔^{۲۲} تُسی کلام تے عمل کرن ولے بنو نہ کہ صرف سُٹن ولے تاکہ اپنے آپ نوں دھوکا نہ دیو۔^{۲۳} کیونکہ اگر کوئی کلام نوں سُٹن والا آے عمل نہیں کردا، اُوہ اُوس آدمی وانگوں اے جیڑا اپنا قدرتی چہرہ شیش وچ ویکھ دا آے۔^{۲۴} اُوہ اپنے آپ دا چہرہ ویکھ کے چلا جاندے آتے فیر چھیتی نال پھول جاندے آے کہ اُوہ کیوں دا دِسدا سی۔^{۲۵} لیکن جیڑا شخص پرواہ نال آزادی دی کامل شریعت غور کردا آے، او کردا رہندا آے تے اُوس وانگ نہیں جیڑا سُٹن کے پھول جاندے آے، اُوہ بندہ اپنے کماں وچ برکت پلے گا۔^{۲۶} اگر کوئی اپنے آپ نوں دیندا سمجھ، ہر اپنی زبان نوں قابو وچ نہ رکھ، اُوہ اپنے دِل نوں دھوکہ دیندا آتے اُدی دینداری کسکم دی نہیں۔^{۲۷}

جیڑا ساڈے خُدلے باپ دے سامنے خالصتہ عیب آے اُوہ آے کہ یتیمانے بیواواں دی اُنہاں دی مصیبت وچ مدد کرے اپہ آپ نوں دُنیا ولوں دُعا رکھ۔

۱- میرے بھراؤ، ساڈے مالکتہ جلال دے بادشاہ یسوع المسیح دا ایمان تہاڈے وچ طرفداری دے نال ہووے۔^۲ فرض کرو پئی تہاڈے 2 وچ اک مالدار بندہ مہنگ کپڑے سونہ دی انگوٹھی پاک آؤندا اے اک ہور غریب پلٹے قیلے لیڑے پاک آؤندا اے۔^۳ ٹسی دولتمند نوں چنگی تھانے بٹھاؤندے ہوتے غریب نوں کسے گٹھ وچ یا اپنے پیراں وچ تین دی جگہ دیندے ہو۔^۴ کسے ٹسی آپو وچ فرق نہیں کیتا؟ کسے ٹسی بھیڑیاں سوچاں ولے قاضی نہ ہوئے۔^۵ شنو، میرے پیارے بھراؤ۔ کسے خدانے دنیا دیاں غریباں نوں نہیں چن لیا پئی ایمان وچ دولتمند بن کے اُس بادشاہی دے وارث بن جاوے جس دا وعدہ خدانے اپنے پیار کرن والیاں نال کیتا اے۔^۶ پر ٹسی غریباں دی حقارت کردے ہو۔ کسے اپنے مالدار لوگ ہی تہاڈے لے ظلم نہیں کردے۔ کسے ایہو ہی تہانوں عدالت وچ دھڑو کے نہیں کھڑ دے؟^۷ تے کسے اپنے لوگ اوس سچے نال دیہ عزتی نہیں کر دے جس دے وسیلے تسی سدے گئے ہو۔^۸ تاں وی، جے ٹسی بادشاہی شرع کے مطابق جیویں پاک کلام وچ لکھیا ہے، ”توں اپنے گواہڈی نوں اپنے وانگوں پیار کر“ حکم لے عمل کردے ہو تاں بہت چنگا کردے ہو۔^۹ پر جے ٹسی کسے دی طرفداری کردے ہو تے ٹسی پاپ کر دے ہوتے شرع تہانوں شرع دی مخالفت کرن ولے مجرم ٹھہراؤندی آے۔^{۱۰} ایس لئی جے کوئی ساری شرع لے عمل کر دا ہووے پر کسے نیکی جیہی گل وچ گھنچ جاوے۔ اوہ پوری شرع دی مخالفت کرن دا مجرم منیا جاندا اے۔^{۱۱} کیوں جو، جسے حکم دتا اے ”پئی زنا نہ کر اوسے ہی حکم دتا اے پئی قتل نہ کریں۔“ سو جے توں زنا تے نہیں کیتا پر قتل کر دتے توں شرع نوں توڑن والا بن گیا۔^{۱۲} ایس لئی اونٹاں وانگوں بولو تے کم کرو جنہاں دا فیصلہ آزادی دی شرع دے مطابق ہووے گا۔^{۱۳} کیوں جو، جنہاں رحم نہیں کیتا اونٹاں دا فیصلہ وی ترس دے پناں ہی کیتا جاوے گا۔ رحم انصاف لے فتح مند ہے۔^{۱۴} میرے بھراؤ، اپنے وچ کپڑی وڈیائی دی گل اے؟ پئی کوئی آکھ ”میں ایماندار ہاں۔“ پر ایمانداري والا کوئی کم نہ کر دا ہووے۔ کسے ایہو جیہا ایمان اونٹوں بچا سکدا اے؟^{۱۵} فرض کرو پئی کوئی بہن یا بھرا پلٹے قیلے کپڑے وچ نلے دو ویلے دی روٹی توں وی تنگ ہووے۔^{۱۶} تے تہاڈے وچوں کوئی اونٹاں نوں آکھ پئی ”خیر نال جاؤ، رچ پُجے گرم رہو۔“ پر جے ٹسی اونٹاں دی لوڑ دیاں چیزاں اونٹاں نوں نہیں دتیاں تے کسے بھلائی کیتی؟^{۱۷} ایسے طرح ایمان وی اپنے آپ وچ ایمان داری دے کماں توں بناں مُردا، اے۔^{۱۸} سگوں کوئی آکھ سکدا اے پئی تونے ایمان دار این لے قیں عمل کرن والاں۔ توں اپنا ایمان بغیر کماں دے تے وکھا لے قیں اپنا ایمان کماں نال تینوں وکھاواں گا۔^{۱۹} توں ایس گل تے ایمان رکھنا این پئی رب اِکو ای اے، خیر چنگا کرنا این۔ شیطان وی ایمان رکھ دے تے کنب دے نیں۔^{۲۰} پر نکمیا بندیا! کسے توں ایہ وی جان دا پئی ایمان بغیر کماں دے کسے کم جوگا نہیں؟^{۲۱} کسے ساڈا پیو ابراہام عملان دے وسیلے ایماندار نہ منیا گیا، جدوں اوہ اپنے پترِ اضحاق نوں قربانگاہ لے نذر چڑھایا؟^{۲۲} ٹسی ویکھ سکدے ہو پئی ایمان تے عملان نال رل کے کم کیتلے عملان دے وسیلے ایمان پختہ ہوا۔^{۲۳} تے پاک کلام وچ جو آکھیا گیا سی پورا ہوا پئی ”ابراہام خدانے ایمان لیا پلے اپنے اودے لئی راستبازی گنیا گیلے اوہ خدا دا بلی آکھیا گیا۔“^{۲۴} ٹسی ویکھیا پئی اک بندہ عملان دے وسیلے ایماندار ٹھہرایاں جاندا اے نہ صرف ایمان دے وسیلے۔^{۲۵} ایسے طرح راحب فاحشہ وی کسے اپنے کماں دے وسیلے راستباز نہ تھیرائی گئی جدوں اوسے کلیاں بوٹیاں نوں سانہیلے دوجے راہ توں واپس گھلیا؟^{۲۶} تے جیویں بدن، رُوح دے پناں مرہا ہوا اے ایسے طرح ایمان وی عملان پناں مویا ہوٹیا اے۔

۱- میرے بھائیو، تباڈے وچوں پر کوئی استاد نہ بنے کیونکہ تسی جاندهو کہ اسی جو استاد ہاں زیادہ سزا دے لائق ٹھہراں گے۔^۲ کیونکہ 3
 اسی سارے ہی ٹھوکر کھاندے ہاں پر جے کوئی الفاظ توں ٹھوکر نہ کھلے اوہ کامل بندہ جیڑا اپنے سارے بدن نوں قابو وچ رکھدا ہے۔
 ۳- اگر اسی گھوڑے دے منہ وچ لگام پاندے ہاں تاں جو انہوں قابو وچ رکھئیے اسی اودے پورے بدن نوں قابو کر سکدے ہاں۔^۴ غور کرو
 کہ پانی دے جہاز پانویں جنہ مرضی وڈے ہوندے نیں ہوا دے زور نال چلدے تان وی ملاح اپنی مرضی نال چھوڑے جئے پتوار نال اودا رُخ
 موڑ دیندا اے۔^۵ ایسے طرح زبان بدن وچ اک چھوٹا جیا عضو ہے فیر وی شیخی مار دی اے غور کرو کہ معمولی جئی اک پورے جنگل
 نوں آگ لا دیندی اے۔^۶ ایہ زبان وی آگ اے جیڑی بدی نال بھری وے ساڈے بدن دے اعضا وچ وستی اے۔ اے سارے بدن نوں داغ
 دار کر دی اے زندگی دے ایام نوں آگتے رکھدی اے جہنم دی آگ نال بلدی اے۔^۷ اور ہر طرح دا جنگلی جانور، پرندہ، رینگنے والا
 کیڑا، اور سمندری جاندار قابو کیتا جاندا وے اور انسان قابو کردا رہا اے۔^۸ پر کوئی انسان اینوں قابو نہیں کر سکیا۔ ایہ زہر نال
 بھری ہوئی نہ آرام کرن والی شیطانی چیز اے۔^۹ اسی ایدے نال ہی ربہ اپنے باپ دی سائیش وی کردے ہاں، اور ایدے نال ہی انسان
 لعنت وی کردے ہاں جو رب دی صورت (شبیہ) بنایا گیا وے۔^{۱۰} ایسے منہ توں برکتے لعنت دونوں نکلیاں، میرے بھائیو، ایس طرح
 نہیں ہونا چاہیدا۔^{۱۱} کی اک ہی چشمہ توں میٹھاتے کھارا پانی دونوں نکل دے؟^{۱۲} میرے بھراؤ، کی انجیر دا درخت زیتون پیدا کر
 سکدا وے؟ یا انگور ان تو کدی انجیر پیدا ہوئے؟ ایسے طرح کھارے پانی وچوں میٹھا پانی نہیں نکل سکدا۔^{۱۳} تباڈے وچوں کون دانا
 اور سمجھدار اے، ایسے بندے نوں حکمت اور انکساری نال زندگی دے اچھے کم ظاہر کرن دیو۔^{۱۴} لیکن اگر تباڈے وچ کوئی تلخ حسد
 یا دل دی خواہش اے سجائی دے خلاف جھوٹے غرور نہ کرو۔^{۱۵} ایہ اوہ حکمت نہیں جیڑی اتوں تھلے آندی وی، بلکہ ایہ زمینی،
 ناپاک شیطانی قوت اے۔^{۱۶} جتھے وی حسد اور خواہش وے اُتھے غریقیں اور شیطان کم وی پین۔^{۱۷} جیڑی حکمت خدا ولوں اے
 اور خالص، امن پسند، سکون بخش اور موزوں وے، رحم اور اچھے پھلاں نال بھری ہوئی وے، طرفداری نہیں کردی تے مخلص وے۔^{۱۸}
 پر راستبازی دے پھل سلامتی دے نال اُتھے بیج جاندهن جتھے سلامتی چاہن ولہون۔

۱۔ اے لڑائیاں جھگڑے تہوڑے وچ کتھوں گئے، کی اے تہوڑی خواہشاں دی وچ تونے نئیں کَپس وچ لڑدے او۔^۲ تہوڑی خواہش 4
 اے تہوانوں لبھدا نیں۔ ٹسی قتل کردے کھو لیندے اوتے فیر وی ایس قابل نئیں ک پا سکو، ٹسی لڑدے جھگڑا بحث کردے ہو
 فیر وی نئیں پاندے کیوں جے ٹسی منگدے نئیں۔^۳ ٹسی منگدے اوتے فیر وی نئیں ملدا کیوں جو بھیڑی نیت نال منگدے او تاں جو اپنی
 خواہشاں لئی استعمال کرو۔^۴ او زانیو ! تہوانوں اے نئیں پتہ کہ دُنیا نال دوستی خُدا دی مخالفت اے۔ اس لئی جیڑا دُنیا نال دوستی
 کرنا چاہندا اے او اپنے آپ نوں خُدا دا دُشمن بناندا اے۔^۵ یا ٹسی اے سمجھ لیا اے کہ کلام وچ فائدہ لکھیا اے کہ جیڑا روح ساڈے وچ
 وسدا اے او حاسد اے۔^۶ پر کُدا بُتا فصل کرن والا اے ایس لئی کلام وچ لکھیا اے کہ ”خُدامغروراں دی مخالفت کر دا اے پر حلیمت
 اپنا فصل کردا اے۔^۷ ایس لئی خُدا ول رجوع لاو، ابلیس دا مُقابلہ کروتے او تہوڑے تھوں نٹھ جلتے گا۔^۸ خُدا دے نیڑے اوتے او تہوڑے
 نیڑے لے گا۔ او پاپوتے دو دِلو اپنہتھ دھووتے اپنا دِلصاف کرو۔^۹ وین کرو، ماتم کروتے چلاو، اپنہاسے نوں رون وچ بدلوتے اپنی خوشی
 نوں ماتم وچ بدلے۔^{۱۰} خُدا دے سامنے حلیم بنوے او تہوانوں اُچا کرے گا۔^{۱۱} بھائیو اک دوجے دے خلاف نہ بولو جیڑا بندہ بھائی دے
 خلاف بول دا اے یا الزام لگاندا اے اوتے شریعت دے خلاف بول دا اے شریعت الزام لاندے اے۔ جے ٹسی شریعت الزام لاندے اوتے
 فیر ٹسی اُبدے عمل کرن ولے نئیں سگوں مُنصف یا عدالت کرن ولے ہوئے۔^{۱۲} مُنصف شریعت دین والے اکوئی اے اوتے اووئی
 بچاندا، برباد کر سکدا اے۔ توں کون اے جیڑا اپنے گوانڈیے الزام لاوین۔^{۱۳} سُنو ٹسی جیڑے کہندے اوکے اج یا کل اسی اُس شہر جا
 کے اک سال گزارے، کاروبار کیئے مُنافع کمائے۔^{۱۴} کون جاندا اے کہ کل کی ہو وے گلتے تہوڑی زندگی کی ہو ے گی۔ ٹسی دُھند وانگر
 ہو جیڑی تھوڑی دیر لئی پوندی اے فیر غائب ہو جاندی اے۔^{۱۵} اُبدے باجوں ٹسی اے آکھو کہ ”جے خُدا دی مرضی ہوئی تے میں جیوان گا
 تے یا او کراں گا۔^{۱۶} ہن ٹسی اپنی تدبیراں تے گھمنڈ کر رہے ہوتے اے ساری تدبیراں شیطانی نیں۔^{۱۷} ایس لئی جیڑا وی چنگا کم
 کرنا جاندا اے نئیں کردا، اودے لئی اے پاپ اے۔

۱- امیروں نے اُتے اس مصیبت جیڑی تہاڑے اون والی اے دی وجہ تو روئے واویلا پاؤ۔ ۲- تہاڑے خزلہ مسیڑ گئے تہاڑے کپڑے 5 کپڑے کھا گئے۔ ۳- تہاڑے سونہ چاندی وگڑ گئے نیں اونان دا وگاڑ تہاڑے خلاف دسے گا۔ تہاڑا ماس اینج سترجلہ گا جیوں اگ کھا چاندی اے۔ تسی اپنا مال آخری دُنيا لئی جمع کیتا اے۔ ۴- ویکھو مزدوران دی اُجرت کر لیا دی اے جنہاں تہاڑے کھیتاں چہ کم کیتا اے اُنہاں دی مزدوری تسی اپنہ کول رکھی اے اُنہاں دا چلانا ساری دنیاتے لشکراں دے رب دے کناں تک چلی گئی اے۔ ۵- تُسی ایس زمین تے عیش کیتی تے مزے لُفے۔ تُسی اپنہ دلاں نوں ذبح پون ولہ دن لئی موٹا کر لیا۔ ۶- تسی سچے بندے نوں رد کرکے قتل کیتا اے جیڑا تہاڑا مقابلہ نئیں کردا۔ ۷- ایس لئی پھراؤو خداوند دے اُون تک صبر کرو۔ دیکھو کیسان اپنی قیمتی فصل زمین چو وڈن دا انتظار کر دالے او بڑے صبر نال پہلی تے آخری بارش دا انتظار کر دالے۔ ۸- اینج اے تسی وی صبر کرو اپنہ دلاں نوں تگڑیاں کرو کیوں جو خداوند چھیتی آؤن والا اے۔ ۹- پھراؤو اک دوج دی شکایت نہ کرو کہ تہانوں ملزم نہ بنایا جاوے۔ ویکھو قاضی بوجے کھلوتا اے۔ ۱۰- بہراون اونان نییاں جنہاں خداوند دے بارے دسیا اونان دے صبر تے دکھاں کولوں سکھو۔ ۱۱- ویکھو جیڑے دکھ سہندے اونان تے رب دا رُہم اے۔ ایوب دیاں صبر دے بارے چہ تسی سُنیان اے ای وی کہ رب دا اصل مقصد کی سیتے جیڑا کینا زیادہ مہربان تے رحم کرن والا اے۔ ۱۲- سب تو وڈک میرے بہراون قسم نہ کھاؤ نہ اسمان دیتے نہ زمین دیتے نہ کوئی پور قسم۔ ایڈے بجلہاں ، ہاں ہی ہووے نہ دا مطلب نہی ہوئے تا جو تسی عدالت توں بچ جاؤ۔ ۱۳- جیڑے تہاڑے وچ کوئی مشکل چہ دعا کرے جیڑا خوشی چہ اے حمدو تعریف دے گیت گلے۔ ۱۴- اگر تہاڑے وچ کوئی بیمار اے گرجے دے بزرگاں نوں سدکے اُن کولوں دعا کراوے او خداوند دے نال نال اونوں تیل لاؤن۔ ۱۵- ایمان دے نال کیتی ہوئی دعا نال بیمار ٹھیک ہو جلتے گلتے خداوند اُنہوں اٹھا کھڑا کرے گلتے اگر لُٹے کوئی گناہ، وہی کیتے خدا او وی معاف کر دے گا۔ ۱۶- ایس واسطے تسی اک دوج دے سامنے اپنہ گناہوں دا اقرار کریا کرے اک دوج لئی دعا کریا کرو تاکہ تسی سفا پاؤ۔ راستباز بندے دی دعا نال بڑے وڈے کم ہوندے۔ ۱۷- ایلہا ساڈے وگرا اک بندہ سی اوئے عاجزی نال دعا کیتی تے مین نہ ورے ساڈے تن سال مین نہ ورپا۔ ۱۸- فیر ایلہا مین دوبارہ دعا کیتی تے اسمان تو مین وریاتے زمین تے اپنا پھل دتا۔ ۱۹- میرے پھراؤ اگر تہاڑے چو کوئی سچائی تو بھٹک جاندا اے کوئی اُنہوں واپس موڑ لیاوے۔ ۲۰- اسی بندے نوں پتہنا چایدا کہ جیڑا کسے پھٹکے گنہگار نوں موڑ لیاوے اُنہوں موت تو بچا لوے گلتے اُودے بہت سارے گناہوان تے پردہ پلے گا۔

۱۔ پطرس

۱- یسوع مسیح دے رشول پطرس و لون اونان وکھ کیتے ہون پر دسیاں اُون جیڑے پُٹلس، گلیتے، کپڈک، آسیہ تے بٹھنی وچ نیں۔ ۲- رب 1 باپ دے اگتیرے علم دے سببوں رُوح دے پاک کرن نال تابع دار ہون تے یسوع مسیح دا خُون چھڑکے جان لئی جُہوئے نیں، فضل تے تسلی اُنہوں مل دی رہے۔ ۳- ساڈے خداوند یسوع مسیح دے رب تے باپ وڈائی ہووے چہ یسوع مسیح دے مویاں وچوں جی اُنہاں دا سبب اپنی بڑی رحمت نال ساہنوں جیوندی آس دین لئی توبیں سیربوں پیدا کیتا۔ ۴- پئی اک ورثہ جیڑا نئے ناس ہون والا نہ کسے نقص والا تے نہ کُملان والا اے سگوں آسمان لُٹے تہاڑے لئی رکھی ہوئی اے۔ ۵- جنہاں دی راکھی خدا دی قدرت نال ایمان دی راہیں اوس نجات واسطے ہوندی اے جیڑی چھیکڑے ویلہ ظاہر ہون والی اے۔ ۶- ایڈے سببوں تُسی خوشی کردے او جدکُن گجھ دیہاڑیاں تیک لوڑاں دے سببوں وں سَووَنیاں آزمائشاں توں ڈکھی او۔ ۷- تے ایس لئی اے پئی تہاڑا چنڈیا ہوا ایمان جیڑا آگ نال تھوئے فانی سونہ توں وی بُہت قیمتی اے یسوع مسیح دے آن دے ویلہ تعریف، جلال تے عزت دا سبب بنے۔ ۸- اوڈے نال تُسی پنا ویکھیاں مُحبت کردے او جدکُن تے اونوں نئیں ویکھدے تاویں اوڈے ایمان لیاکے اجیہی خوشی کردے او جیڑی شہداں وچ نئیں دسی جا سکدی تے جلال نال بھری ہوئی اے۔ ۹- تے اپنہ ایمان دا مقصد مطلب کے رُوحواں دی نجات حاصل کردے او۔ ۱۰- ایس نجات لئی اونان نییاں نیں بڑی جان ماری تے تحقیق کیتی جنہاں نیں اوس فضل دے بارے جیڑا تہاڑے ہون والا سی نبوت کیتی۔ ۱۱- اونان نیں ایس گل دی تحقیق کیتی پئی مسیح دا رُوح جیڑا اونان وچ سی تے پھیلان توں مسیح دے دکھاں تے اونان دے بعد دے جلال دی گواہی دیندا سی ، او کپڑے تے کینج دے ویلہ ول اشارہ کردا سی۔ ۱۲- اونان اُون ایہ وکھایا گیا پئی او، نا اپنی سگوں تہاڑی سیوا لئی ایہ گلاں کہیندے رہندے ستن جنہاں دی خبر ہُن تہانوں اونان دے راہیں ملی جنہاں نیں رُوح القدس دے وسیلہ جیڑا آسمان توں گھلایا گیا تہانوں خوشخبری دتی آت فرشتہ وی اپناں گلاں تے دھیان نال نگاہ کرن دی اڈیک وچ نیں۔ ۱۳- ایس لئی اپنی عقل دا لک بنھکے تے جُست ہوکے اوس فضل دی پوری آس رکھو جیڑا یسوع مسیح دے وکھالی دین دے ویلہ تہاڑے ہون والا اے۔ ۱۴- تے تابع دار اولاد ہوکے اپنی جہالت دے دور دُئیاں پرانیاں خواہشاں دے پچھ نہ چلو۔ ۱۵- سگوں جیویں تہاڑا سَدَن والا پاک اے اونج ای تُسی وی اپنہ سارے چال چلن وچ پاک بنو۔ ۱۶- کیوں جو لکھیا اے پئی پاک بنو ایس لئی پئی مین پاک ہاں۔ ۱۷- تے جد تُسی باپ کرکے اوڈے کولوں دُعا منگ دے او جیڑا ہر اک دے سببوں رُئی کیتاں یناں عدالت کردا اے اپنی مُسافری دا ویلا خوف نال کٹو۔ ۱۸- کیوں جو تُسی جان دے او پئی تہاڑا بھیڑا چال چلن جیڑا پنیو دادیاں توں لگا آؤندا سی اوڈے توں تہاڑی خلاصی فانی شیواں مطلب کے سونہ چاندی نال نئیں ہوئی۔ ۱۹- سگوں اکہ نقص تے داغ لہہ دے قیمتی لہو نال مطلب کے مسیح دے لہو نال۔ ۲۰- تے خدا اُون دُنيا دے بن توں پھیلان ای اویدا علم سی پر تہاڑی لئی چھیکڑے ویلہ ظاہر کیتا گیا۔ ۲۱- تے تُسین اوڈے راہیں خدا لُٹے ایمان لیاندا اے۔ جنہیں اونوں مویاں وچوں جوابا اے تے جلال وی دتا تاں جو تہاڑا ایمان تے آس خدا لُٹے ہووے۔ ۲۲- ایس لئی پئی تُسین سچائی اُون مَن کے بہراواں نال سچی مُحبت کرن لئی اپنیاں دلاں اُون پاک کیتا اے، دِلون تے جانوں آپو وچ مُحبت کرو۔ ۲۳- کیوں جو تُسی جسمانی خُثم توں نئیں سگوں رُوحانی توں رب دے کلام دے راہیں جیڑا جیوندلے قیم اے توبیں سیربوں جھ او۔ ۲۴- فیر ایہ آیا اے پئی انسان گناہ وانگ اے تے اوڈی ساری شان تے وکھاوا گناہ دے پُھل وانگ اے۔ گناہ تے کُرمہ جاندا اے تے پُھل دُگ پیندا اے۔ ۲۵- پر خداوند دا کلام سدا تیکر قیم رہے گا۔ ایہو ای خوشخبری دا کلام اے جیڑا تہانوں سُناپا گیا سی۔

¹۔ ایس لئی ساری بدی، سارا دھوکہ، ریاکاری، حسد ساری عیب گوئی نہ دور کرو۔²۔ سجرے جمہ بالان وانگ سچے روحانی دُھ 2 دی بھال کرو تان جو ایس راہیں تُسی نجات وچ ودھو۔³۔ جے تُسی خداوند دی مہربانی دا سواد چکھ بیٹھ ہو۔⁴۔ اُس جیوندے پتھر دے کول آ جاؤ جنہوں لوکاں نہ تھکرا دتا پر رب نے اونوں بیش قیمت جان کے چُنیا اے۔⁵۔ تُسی وی جیوندے پتھر ہو جہڑے روحانی گھر بنن لئی بنائے گئے ہو تان جو پاک کھانت دی گروہ بنو جو یسوع المسیح دے وسیلہ خدا نون مقبول روحانی قربانیاں نذر کر دی اے۔⁶۔ پاک کلام وچ لکھیا اے، ” ویکھو، میں صیہون وچ گئے دے متھ دا قیمتی چُنیا پوٹیا پتھر رکھدا ہاں۔ اوہدے لئی ایمان لیان والا شرمندہ نہوے گا۔⁷۔ اے تُسی ایمان لیان والیاں لئی عزت دی گل اے۔ پر جہڑا پتھر راج گرانہ ردک ردتا سی اوہ گئے دا متھا بن گیا اے۔⁸۔ نلا ” تھیڈا لوان والا ایک پتھرے اونیاں نون پُنجے سٹن والی ایک چٹان۔“ اونیاں نون تھیڈا لگا کیوں جو اونیاں کلام نہ منیا۔ ایہو کُجھ کرن لئی ہی اوہ مقرر کیے گئے سی۔⁹۔ پر تُسی چونویں لوک ہو۔ شاہی کھانت، پاک قوم، رب دی جاگیر ہون ولے لوک۔ تان جو تُسی اوہدے اچر کم سناؤ جنہ تہانوں ہنیرے وچوں عجیب چائن وچ سدیا اے۔¹⁰۔ ایک وقت سی تُسی کوئی قوم نہیں سو۔ پر تُسی رب دے لوک ہو۔ تہاڈے لئی رحم نہیں پوٹیا سی پر تُن تہاڈے لئی رحم ہو گیا اے۔¹¹۔ پیاریو، میں تہانوں آکھدا ہاں پئی اپنے آپ نون ایس جہاں وچ جلا وطنی پر دسی جان کے بدنی خواہشات تون بچو جہڑیاں تہاڈی روح دے خلاف جنگ کر دیاں نیں۔¹²۔ غیر مسیحی لوکاں وچ تہاڈا سونا میل جول ہووے تان جو جے اوہ تہاڈی بھیڑیاں گلاں دا چرچا کردے ہین تہاڈے چنگ کم ویکھن تہاڈی آمد دے دن رب وڈائی کرن۔¹³۔ خداوند دی خاطر پر انسانی اختیار دی تابعداری کرو۔ دونہاں دی گل مٹو۔ بادشاہ دی ایس لئی پئی اوہا اختیار سب دے لئی اے۔¹⁴۔ حاکماں دی وی جہڑے بھیڑے کم کرن والیاں نون ڈنڈ دین لئی تہاڈے بھکیاں نون شاہاش دین لئی گھلے گئے نیں۔¹⁵۔ کیوں جو رب دی مرضی ایہہ ہے کہ تُسی نیکی دے کم کر کے جاہل لوکاں دی گمراہی بھر گل بات نون چُک کرادیو۔¹⁶۔ آزاد ہون کر کے اپنی آزادی تون بدی کرن لئی اولہ نہ بناؤ سگوں خدا دے خادماں ورگہ بنو۔¹⁷۔ سبھناں دی عزت کرو، برادری نال پیار رکھو، رب دا ڈر مٹوے بادشاہ دی عزت کرو۔¹⁸۔ اے نوکرو، بڑی عزت نال اپنے مالکاں دے حکم مٹوے نہ چنگت بھلے مانس مالکاں دے ہی نہیں پر بھیڑیں دے وی¹⁹۔ کیوں جو جے کوئی خدا نون جانن کر کے انصافی دا ڈکھ برداشت کردا اے تہاڈے وڈائی دے قابل اے۔²⁰۔ جے تُسی پاپ کر کے سزا نون جریلے تہاڈے واسطے کیہ دلہوے گا؟ پر جے تُسی بھلائی کیتی تہاڈے سزا دا ڈکھ برداشت کیتلے ایہہ خدا ولوں وڈائی دے لائق اے۔²¹۔ ایس واسطے تُسی سدے وی گئے ہو، کیوں جو مسیح نے وی تہاڈے واسطے ڈکھ جھلے۔ اہے تہاڈے لئی اک نمونہ چھڈیا پئی تُسی اوہی پیروی کرو۔²²۔ اہے کوئی پاپ نہ کیتا، نہی اوہدے مُن وچ فریب پایا گیا۔²³۔ جدوں اونوں بہ عزت کیتا گیا اوس مڑکے جواب نہ دتا۔ جدوں اونوں ڈکھ دتا گیا، اہے دھمکی نہ دتی۔ سگوں اپنے آپ نون عادل منصف دے حوالہ کیتا۔²⁴۔ اوہ آپ ساڈے پاپاں نون اپنے بدن تہاڈے پلکے سولی چڑھ گیا۔ تان جو اسی پاپ وچ پور حصہ دار نہ رھیتے راستبازی واسطے زندگی گزاریہ۔ اوسدے پھٹاں دے وسیلے تُسی چنگ کیتے گئے ہو۔²⁵۔ تُسی سارے گواچیاں بھیڈاں وانگ زلے پھردے سو، پر تُن تُسی اپنیاں روحاں دے ایالیتے راکھ کول واپس مُڑ لئی ہو۔

۱- ایسے طراں تُسی جیڑی بیویاں ہو اپنے بندے دی فرمانبردار رہو۔ اے ایس لئی کرو تان جے کُجھ بندے جیڑے کلام نوں نہیں مندے، 3 تہواڈا چنگا برتاؤ ویکھ کے بغیر کلام شئلہ جتے جان۔ ۲- ایس طراں او تواڈے مُخلص برتاؤ نوں عزت دے نال ویکھن گے۔ ۳- تہواڈا سچنا سنورنا ظاہری نہو وے، جیویں وال بنانا، سوہ دے زیورے فیشن ولہ کپڑے پانا۔ ۴- پر تُسی دِل دی باطنی انسانیت قائم رہن والی خوبصورتی، نرم مزاجیت خاموش روح نال سچو سنورو، جیڑا خُدا دی نظر جے بیش قیمت اے۔ ۵- ایسے طراں بُت پھلاں وی خُدا تے اُمید رکھن والیاں مُقدس عورتاں اپنے آپ نو سچاندیاں سَنوار دیاں سن۔ ۶- ایتے اینج ای سارے وی ابراہام نوں فرمانبرداری وچ خُداوند کھندی سی۔ تُسی وی اودی دھیاں بن جاو گئیاں جے اینج ای کر دیاں رہاں مَصیبت توں خُوف نہ کھایا۔ ۷- اے شوہر تُسی وی اینج ای عورتاں نال رہو۔ جیویں نازک پاندے نال سَتے اناں دی عزت کروکے اے وی تواڈی طرح فضل دی زندگی دیاں وارث نیں۔ ایسے طرح کرو تان جو تواڈی دُعاواں رُک نہ جان۔ ۸- سَتے آخر جے، تُسی سارے ہم خیال، جوش نال بھرے ہوئے، بھائیاں وانگر پیار کرن ولہ، نرم دِل تے حلیم بنو۔ ۹- بدی دا جواب بدی نال نہ دیوے نہ عزتی دلبہ عزتی نال سَتے اُبدے برخلاف ہر ولہ برکت دیا کرو کیوں جو برکت دی میراث پان لئی توانوں سدیا گیا اے۔ ۱۰- او جیڑا، جو چاہندا اے کہ زندگی نو پیار کرے چنگ دن ویکھ، اُنہوں چاہندا اے کہ اپنی ریاں نوں بدی توں تہونٹاں نوں دغا بازی توں باز رکھ۔ ۱۱- او بھیڑے کماں توں بھرے چنگ کم کرے سَتے سلامتی (صُلح) نوں لبھتے اُودا پچھا کرے۔ ۱۲- خُداوند دی اکھیاں راستبازاں نوں ویکھدیاں سَتے اودے کُن اوہناں دی فریاد سَتے پر خُداوند دا چہرہ بدی کرن والیاں دے خلاف اے۔ ۱۳- او کون ہوسکدا اے، جیڑا توانوں نُقصان پچاوے جدوں تُسی سرگرمی نال چنگ کم کر دے او۔ ۱۴- پر جے تُسی راستبازی دی وجہ توں ستلہ جاندے اوتے تُسی با برکت ہو۔ اوہناں وانگر نہ ڈرو تے گھبراؤ۔ ۱۵- پر خُداوند یسوع نو اپنے دِلان جے مُقدس (پاک) جانوے ہر ولہ اُنہاں نوں جواب دین لئی تیار رہو۔ او جیڑے خُدا وچ تواڈی اُمید دے بارے جے پوچھدے سَتے ایہ سب حلیمیت ادب نال کرو۔ ۱۶- نیک نیت رکھو تان جو او لوکی شرمندہ ہون جیڑے مسیح جے تواڈی چنگی زندگی بارے بھیڑیاں گلاں کردے کہ تُسی بدکار او۔ ۱۷- ایہ چنگا اے، جے خُدا دی مرضی ہو وے کہ تُسی چنگ کم کردے ہویاں دُکھ اُٹھاؤ نہ کہ بدی کر دے ہویاں۔ ۱۸- مسیح جے وی اِکو وری گناہواں لئی دُکھ اُٹھایا، او جیڑا راستباز اے، اُنیں ساڈے لئی جو گنہگار ہاں دُکھ اُٹھایا تان جو سانوں خُدا کول کھڑے۔ او جسم جے مَویا گیلے روح نہ انہوں زندہ کیتا۔ ۱۹- سَتے ہُن روح نال، او روحاں جیڑیاں قید وچ نہ انہاں نوں کلام سُناپا۔ ۲۰- اے اوہ جیڑیاں نوح دے زملہ وچ نافرمان ہویاں جدوں خُدا دے صبرے انتظار کیتا۔ اُن دناں جے جدوں کشتی بن رہی سی سَتے خُدا کُجھ لوکان نو بچایا، اُتھ جاناں نوں۔ پانی سہ ذریعہ۔ ۲۱- اے بیتسمہ دا نِشان اے جیڑا ہُن توانوں بچاندا اے۔ اے صرف جسم نوں دھوکہ صاف کرن لئی نئی۔ پر یسوع مسیح دے جی اُٹھن دے وسیلہ، خُدا ول نوں چنگ ضمیر دی آواز اے۔ ۲۲- مسیح، خُدا دے سچے تھ، آسمان تے وے۔ فرشتے، حکومتاں تے طاقتاں اُبدے تابع کیتیاں گئی ہاں۔

۱۔ کیونکہ مسیح نے جسمانی لحاظ نال ڈکھ اُٹھایا۔ اپنے آپ نوں ایس طرح ڈکھ اُٹھاؤن واسطے تیار کروں تے جو کوئی توڈے وچوہ 4
 جسمانی ڈکھ اُٹھلے گا، اوہ اپنے گناہاں دا کفارہ ادا کر دیتا۔ ۲۔ ایدے نتیجے دے وچ انسان اپنی آن والی ساری زندگی جسمانی خواہشات
 دے وچ نہ گذارے بلکہ خُدا دی مُرضی دے موافق /مطابق گذارے۔ ۳۔ توساں اپنا بہت سارا وقت پہلے ہی غیر قوماں وانگوں کم کردے
 گذار دیتا لَہ، شہوت پرستی، بُری خواہش، مٹھ حوری، ناچ رنگ، نشہ بازی تے بُت پرستی دے بُرے کیم۔ ۴۔ اوہ لَہ سمجھ دے کہ ایہ بڑی
 حیرانگی دی گل اے کہ توسی اتناں دے نال ایس طرح دیہ پروائی دے کاماں وچ اُنہاں دے نال سؤ، ایس واسطے اوہ تہاڈے خلاف
 بولدے رہندے نین۔ ۵۔ اوہ اُنہوں ہی حساب دین گے جیڑا زہمت مُردیا، دا کیہ گا۔ ۶۔ ایس واسطے خدا دا کلام مُردیاں نوں وی سنایا گیا۔
 مُردیاں نوں خوشخبری ایس واسطے سنائی گئی سی کہ جسم دی لحاظ دے نال آدمیاں دے مطابق اونان دا انصاف ہو گیا لَہ۔ اوہ رُوح
 وچ زندہ رہن جس طرح خُدا لَہ۔ ۷۔ ساریاں چیزاں دا خاتماں ہونا نیڑے آ گیا لَہ۔ ایس لئی توسی ہوشیار رہو تے اپنی سوچ نوں ہر چیز توں
 پاک کر کے ہر ویلہ دعا واسطے تیار رہو۔ ۸۔ ایناں ساریاں چیزاں توں ودھ کے اک دوجرے دے نال سچی محبت کروں، کیونکہ محبت بہت
 سارے گناہوں تے پردہ پادیندی لَہ۔ ۹۔ اک دوسرے دی شکائی لَہ بغیر تنسی اک دوجرے دی مہمان نوازی کریا کروں۔ ۱۰۔ اپنی ملی ہوئی
 تمام نعمتاں نوں ای دوجہ دے واسطے استعمال کرو۔ ایمانداری دے نال خدا دے فضل نوں ونڈن۔ ۱۱۔ اگر کوئی تہاڈے وچوں بولے تے
 اکویں بولے کہ جوویں خُدا کلام وچوں بولدا لَہ۔ اگر کوئی خدمت کرے کہ اُونوں خُدا تہمت دینی لَہ۔ ایہ سب چیزاں
 کرو تا جو ہر طرح دے نال خدا دا جلال ساڈے یسوع مسیح دے وچ ظاہر ہوئے۔ یسوع مسیح دا جلال تے آوندی قدرت ہمیشہ تیک رہے۔
 آمین۔ ۱۲۔ ساریاں مصیبت دی آگ وچ پے جاناں اپنے واسطے کوئی نویں گیل نہ سمجھوں، جویں توادے نال کوئی نویں گیل ہورپی لَہ۔ ۱۳۔
 بلکہ، جے یسوع مسیح لئی ڈکھ برداشت کرے اوہ شادمانی کرے، تا جو تنسی خوشی کرو کہ تہاڈے لَہ اوندی فضل ظاہر ہویا لَہ۔ ۱۴۔ اگر
 مسیح دے ناں توں کسے تہاڈیہ عزتی کیتی لَہ، تنسی بابرکت اوں کیو جے شادمانی د روح تے خدا دا رُوح تہاڈے وچ سکونت کردا لَہ۔
 ۱۵۔ تہاڈے وچوں کوئی وی خونی، چور، بُرے کیم کرن والا تے دوجیاں دے معمولات وچ دخل اندازی کر کے سزا نہ پاوے۔ ۱۶۔ تاجو تہاڈے
 وچوں کوئی مسیح ہون کر کے ڈکھ اُٹھلے، اُنہوں کوئی شرمندگی نہیں ہوئی چاہیدی، تاجو، اوہ خدا دے فضل دی حمد و ستائش کرے۔ ۱۷۔
 کیو جو اوہ وقت آن پہنچایاں اے کہ خُدا دے گھر توں عدالت شروع ہوئے۔ اگر ایہ ساڈے توں شروع ہو رہی ہے تو اوہناں دا کیہ بنے گا جو کہ
 خدا دے کلام نوں نہیں من دے۔ ۱۸۔ اگر "ایمان دار واسطے مشکل ھ کہ اوہ بچ جاوے تے فیرے دینے گنہگار دا کیہ بنے گا؟ " ۱۹۔ ایس
 واسطے جو کوئی خدا دی رضامندی دے نال ڈکھ اُٹھاوے گا۔ اوہ نیکی کر کے اپنی جان نوں ایمان دار خالق دے حوالہ کرے گا۔

۱- میں تباہی بزرگاں دا حوصلہ ودھوں ڈیسا آں، میں اوہنا وچوں آن جہڑے یسوع مسیح دے دکھاں دے گواہ نیں، میں اوہی آں 5 جیہڑا یسوع مسیح دا جلال جدوں ظاہر ہوئے شامل (شریک) ہواں گا۔ ۲- خدا دا اُو گلا جیہڑا تہانوں دیتا گیا، اوہدے چرواہے اُبدی خدمت راکھ دی طرح کرو زبردستی نہی بلکہ سوق نال کرو۔ شرمی دے نفع لین لئی نئی بلکہ رضامندی نال۔ ۳- جیہڑے لوکی تیری نگرانی چنے اوہناں دا مالک نہ بن پر اوہناں لئی نمونہ بن۔ ۴- ایس لئی جدوں وڈا چرواہاں دا لٹے گاتے تینوں خراب نہیوں والا جلالی تاج ملے گا۔ ۵- اِس طرح نوجوانوں اپنے آپ نوں بزرگاں دے تابع رکھو۔ تسی سارے حلیمی نال اک دوجے دی سیوا کرو۔ خدا اکھڑ دا مقابلہ کردتے حلیم تے فضل کر دا اے۔ ۶- ایس لئی خدا دے قدرت ولہیتھ تھلے حلیمی نال رہو او تہانوں اپنے وقت نال سرفرازی دے گا۔ ۷- اپنی سارے فکراں اُنہوں دے دے او تیرا دھیان رکھ دالک۔ ۸- ہوشمندتہ پوشیار بن۔ تہاڈا مخالف شیطان تہاڈے دولہ گرجن ولہ شیر دی طرح لب ڈھیا اے کہ کینوں پھاڑ کھلے۔ ۹- اوہدے خلاف کھلو جا۔ ایمان چے پکا ہو تون نا اے کہ اِس جہاں وچ تیرے ورگے ایمانداراں دی برادری اینج ہی دکھ اُٹھان ڈیٹی اے۔ ۱۰- تھوڑی دیر دے دکھیاں تو بعد سارے فعل دا خدا جیہ تینوں مسیح جے ہمیشہ دے جلال لئی سدیاں تینوں کامل، بحالت مضبوط کرے گا۔ ۱۱- اختیار ہمیشہ ہمیشہ لئی اویدا ہی ہوئے۔ آمین۔ ۱۲- سلوانس دیانتدار بھرا نوں میرا سلام۔ اُبدے ذریعہ میں تینوں مختصر لکھن ڈیا آں۔ میں تیرا حوصلہ ودھونا اے ایس گل دی گواہی دینا اے جو کجھ میں لکھایا اے اُداے فضل چ سچ اے۔ ایدے قائم رہ۔ ۱۳- او عورت جیہڑی بابل تیرے نال چنی گئی ہے تینوں سلام کہندی اے۔ میرا پُترا مرقس تینوں سلام کہندا اے۔ ۱۴- پیار نال چمکے سلام کرو۔ مسیح چے تیری ساریاں دی سلامتی ہوئے۔ آمین

۲- پطرس

۱- یسوع المسیح دے علامتہ رسول شمعون پطرس ولوں اوہناں دے ناں جنہاں ساڈے وانگوں ہی بہت مہنگا ایمان پایا ہے، یعنی 1 ساڈے ربہ نجات دھندہ خداوند یسوع المسیح دی راستبازی وچ ایمان ۲- ساڈے خداوند یسوع خدا دی پہچان دے وسیلہ فضلہ سلامتی وچ وادھا ہووے۔ ۳- زندگی خدا پرستی واسطہ خدائی قدرت دے بارے ساریاں گلاں سانوں خدا دی پہچان دے وسیلہ دیناں گئیاں نیں جسے سانوں اپنے کماں تے جلال دے وسیلہ سدیا اے۔ ۴- اپناں دے وسیلہ اپنے ساڈے نال بہت وڈے قیمتی قول کیے۔ تاں جو بد خواہشاں دی وجہ توں جگ وچ موجود خرابی توں بچ کے خدائی ذات (کردار) دے حصہ دار بن جاؤ۔ ۵- ایس وجہ توں بہت زور مارو پئی اپنے ایمان وچ بھلائی دا وادھا کرو تے بھلائی لے علم دا وادھا کرو۔ ۶- علم دے لے پریہیزگاری و دھاؤتہ پریہیزگاری دے لے برداشت دا اضافہ کرو تے برداشت دا اضافہ کرو تے برداشت لے خدا پرستی دا وادھا کرو۔ ۷- خدا پرستی لے بھراواں والا پیارے بھراواں ولہ پیار لے محبت دا ضافہ کرو۔ ۸- جے ایہ گلاں تہاڈے وچ ہین تے تہاڈی وچ ودھنے تسی ساڈے خداوند یسوع المسیح دی پہچان وچ بنجر یاہ پھل نہ روگے۔ ۹- پر جس وچ اپناں گلاں دی تھوڑی دیر دی نگاہ اپنی گھٹ اے جیوں نابینا اے تھلے بھلیا بیٹھا اے پئی اوہ اپنے ماضی دیاں پاپاں توں پاک کیتا گیا ہے۔ ۱۰- ایس لئی بھراؤ۔ اپنے بلاوے چناؤ نوں یقینی بناؤں لئی ڈاڈا زور لاؤ۔ ایس لئی پئی جے تسی اپناں کماں نوں کروگے تے تھپڈا نہ کھاؤگے۔ ۱۱- ایس طرح تہاڈے واسطہ ساڈے خداوند یسوع المسیح دی ابدی بادشاہت وچ بڑی فیاضی نال داخل مہیاکیتا جلتے گا۔ ۱۲- ایس لئی میں ہر ویلہ تیار رہاں گا پئی تہانوں ایہ گلاں چیتہ کراندا رہاں۔ حالانکہ تسی اوہناں نوں جاندے ہوئے بھانویں تسی اوس سچائی وچ وی بہت تگڑے ہو جہڑی سچائی تھن تسی پا چکے ہو۔ ۱۳- میرے لئی ایہ سوچنا بالکل ٹھیک اے پئی جدوں تیک میں ایس تبتو وچ ہاں، یاد دھانی دے وسیلہ تہانوں بیدار رکھاں۔ ۱۴- کیوں جو میں جاندا ہاں پئی میرے تبتو دا ڈگنا نیڑے ہے کیوں جو ساڈے خداوند یسوع المسیح میرے لے ظاہر کیتا اے۔ ۱۵- میں سر توڑ کوشش کراں گا پئی میرے مرن پچھوں تسی سدا اپناں گلاں نوں یاد رکھو۔ ۱۶- اساں تہانوں اپنے خداوند یسوع المسیح دے آؤں دیتے اودی قدرت دی خبر سناؤں وچ کوئی چترائی نال گھڑیاں ہوئیاں کہانیاں دی پیروی نہیں سی کیتی۔ پر اسی اودی عظمت دے چشم دید گواہ ہاں۔ ۱۷- کیوں جو اوہ خدا باپ کولوں عزت تے جلال پایا جدوں عظیم جلال ولوں اوہدے لئی ایہ فدا آئی ”ایہ میرا پیارا پُتر اے جس دے نال میں بہت خوش ہاں“۔ ۱۸- جدوں اسی اوہدے نال پاک پاڑتے ساں، اساں آپ آسمان توں آئی ایہ آواز سنی سی۔ ۱۹- لے ساڈے کول نبیاں دا اوہ کلام اے جیہڑا چوکھا بھروسہ والا اے لے تسی چنگا کردے او جدوں ایہ سمجھ کے ایدے دھیان کردے او پئی اوہ اک دیوا اے جیہڑا پیری تھان وچ چانن کردا اے جدوں تیک سویل نہو جاوے لے ضیع دا تارہ تہاڈے دِل وچ نا چمکے۔ ۲۰- لے پھلاں ایہ جان لو پئی پاک کتاب دی کسے نبوت دا بیان کسے دے ذاتی اختیار تے نیں۔ ۲۱- کیوں جو نبوت دی کوئی گل بندے دے مرضی نال کدی نہیں ہوئی سگوں بندے پاک رُوح دی جُنیش نال خدا ولوں بولدے سن۔

۱۔ لَہَ جیویں جھوٹھ نبی اوس اُمت وچ وی سَن اینج ای تہاڈے وچ وی جھوٹھ اُستاد ہون گے جیڑے لُک لُکا کھلاک کرن والیاں یدعتاں 2 کڈھن گے لَہَ اوس مالک دی نفی کرن گے چنہ اونان تُوں مُل لیا سی لَہَ اپنہ تئیں چھیتی ای ہلاکت وچ سٹن گے۔ ۲۔ لَہَ ہتھیرے اونان دی لُچ پُتھ پچھ تَرن لگ پین گے چنہاں دے سببوں سچائی دے راہ دی بدنامی ہووے گی۔ ۳۔ لَہَ اوہ لالچ نال داہ والیاں گلاں بناک تہاڈا فائدہ چُکن گے پَر جیڑا پرلہ ویلیاں تون ای اونان لئی سزا دا حُکم ہو گیا اے اودے آن وچ کوئی چر نہیں رہ گیا لَہَ اونان دی ہلاکت سوندی نہیں۔ ۴۔ کیوں جو خُدانہ جد فرشتیاں تُوں وی نہیں چھڈیا سگوں جہنم وچ گھل کینیریاں غاراں وچ سٹن دِٹا تان جو نیاں کرن دے دیہاڑے تیک اوتھ ڈک رہن۔ ۵۔ لَہَ نا ای پہلی دُنیا تُوں چھڈیا سگوں بہ دین دُنیا لَہَ طوفان گھل کے سیدھ راہ دی مُنادی کرن ولہ تُوں سَت بندیاں سنہ بچا لیا۔ ۶۔ لَہَ سڈومہ عمورہ دے شہراں تُوں کالی سوا کر دِٹا لَہَ اونان تُوں ہلاکت دی سزا دِٹی لَہَ آن ولہ زملہ دے بہ دیناں لئی اک مثال قیم کر دِٹی۔ ۷۔ لَہَ سیدھی رامت چلن ولہ لُوط تُوں جیڑا بہ دیناں دے بھیڑے چال چلن تون آکیتا ہوا سی خلاصی بخشی۔ ۸۔ (لَہَ اوس بہلا مانستہ سیدھی راہ چلن ولہ دا دل اونان وچ وسدیاں ہوئیاں اونان دے بہ شرع کماں تُوں ویکھ ویکھ کتہ سَن سَن کے اجیہا ہو گیا سی جیویں دِن راتیں شکنج وچ پھسٹیا ہووے۔) ۹۔ خُداوند دینداراں تُوں آزمائش وچوں کڈھ لینا لَہَ بھیڑیاں تُوں نیاں دے دِن تیک سزا وچ رکھنا جان دا۔ ۱۰۔ خاص کر اونان تُوں جیڑے بھیڑیاں خواہشاں نال جِسم دی پیروی کر دے نیں لَہَ حُکومت تُوں کُجھ نہیں سمجھ دے۔ اوہ گستاخہ آڑی کرن ولہ نیستہ عِزّت والیاں تُوں طعنہ مینہ مارن تون نہیں ڈر دے۔ ۱۱۔ فرشتہ لوکاں تون زیادہ مضبوط طاقورنہ پر اوہ خدا دے سامنہ اپنی لعن طعن نیں لے آؤندے۔ ۱۲۔ پر آے لوک بہ عقل جانوراں وانگوں نہ جیڑے پھڑے جان تہلاک ہون لئی بنے۔ اُنہاں نوں نہیں پتہ کہ اوہ کس دی بہ عزتی کرن ڈکھن۔ اُنان نوں تباہ کردتا جاوے گا۔ ۱۳۔ اُنان نوں اینیاں بدیاں دا اجر ملے گا۔ اوہ سمجھ دے کہ دن دیہاڑے عیاشی کرن وچ مزہ آے۔ اوہ داغیتہ عیب دارنہ جدوں اوہ تہاڈے نال کھاندے اپنی دغا بازی دا مزہ لیندے۔ نوٹ: کجھ ترجمان وچ اِس طرح لکھیا آے، ”جدوں اوہ تہاڈے نال کھاندے پیندے اپنہ وَلوں محبت کرکے عیش و عشرت کردے۔“ ۱۴۔ اُنہاں دیا اکھاں زنا کاریاں نال بھریاں نہ اونان دا دل بدکاری تون نہیں بھرادا۔ اور ڈولن والیاں جال سٹن دے نہ۔ اُنہاں دے دل لالچ نال بھرے نہ اوہ لعنتی بچے۔ ۱۵۔ اُنہاں سیدھی راہ نوں چھڈ دتا آتے اُس تو بھٹک کے بلعام جیڑا بعور دا پُتر سی، دی رامتہ گئے۔ جنہ ناراستی دی مزدوری نال پیار کیتا۔ نوٹ: کئی ترجمان دے وچ اِس طرح لکھیا آے، ”بلعام جوسر دا پُتر۔“ ۱۶۔ پُتر لَہَ اپنہ قصورائے ملامت بھکتی کہ اکہ زبان کھوتے انسان دی زبان بول کے اوس نبی نوں اُبدے پاگل پن تو روکیا۔ ۱۷۔ بہ آدمی بغیر پانی دے جسمیاں وانگوں نہ ایس کُبر جنوں پیری اُڑاندی آے۔ اُنہاں دے لئی سخت پیرا رکھیا گیلے۔ ۱۸۔ اوہ بیہودامتہ بکواس گلاں نال اُنہاں نوں جسم دی شہوت وچ پھسلاندے۔ جو گمراہ لوکاں وچوں نہ جاندے اوہ اُنہاں تُوں وی پھسلاندے۔ ۱۹۔ اوہ آزادی دا وعدہ کردے پر اوہ آپ خُود وی بھیڑے کماں دے غلام۔ کیوں جو جسے اُبدہ قبضہ آے اوہ اُس دا غلام آے۔ ۲۰۔ کیوں جو جیڑے خُداوند نجات دہندہ یسوع مسیح دی پچھان دے وسیلہ رائیں ایس جہان دے گندمند تون بچ گئے پھر اُنان وچ پھر بھس گئے غلبہ وچ آگئے۔ نہ اونان دا حال پچھلہ حال تون وی بُرا ہوا۔ ۲۱۔ اُنہاں لئی پاک حکماں نوں پلکتہ اُنہاں تون پھر جان نالوں کہ اونان نہ راستبازی دی راہ نوں جانیہ ہی نہندا۔ جیڑا اُنان نوں دتا گیا سی۔ ۲۲۔ کیوں جو یہ سچی مثال اُناں لَہَ فٹ آؤندی آے کہ ”کُتا اپنی اُلٹی ول واپس آؤندا آے۔“ نہ ”ناتی ہوئی سُورنی کیچڑ ول مُڑ دی آے۔“

۱- عزیزو اے دوجا خط اے جیڑا میں تیانوں لکھیا اے تے چیتا کروان لئی دونواں خطاں نال تہاڈے صاف دلاں تون جوش دوانا آں۔ 3
 ۲- پئی تسی اونیاں گلاں تون جیڑیاں پاک بنیاں پہلاں آکھیا نیسے خداوندے نجات دین ولے دے اوس حکم تون یاد رکھو۔ ۳- پہلے یہ جان لو کہ اخیر ویلے چہ ڈھوکا باز آؤن گتے او اپنی خواہشات دے مطابق تینوں دھوکا دین گے۔ ۴- او کہن گے واپس آؤن دا وعدہ کیتھ آ؟ جدوں تو ساڈے اباو اجداد مرے دینا دے شروع تو لگ کے سب کجھ اینج ہی اے۔ ۵- اوبے جاندیاں ہوئیاں ایہ بھل گئے پئی خدا دے کلام دی رائیں آسمان پرلے ویلیاں تون نیں تے زمین پانی نال بنی تے پانی نال قیم ہوئی۔ ۶- اُس زملہ چہ ساریاں چیزاں پانی نہ برباد ہویاں سن۔ ۷- پر ہن اوس حکم نال آسمان تے زمین اگ نال تباہ کرن لئی رکھیاں گئے۔ او عدالت دے دن تے دین لوکاں دی تباہی لئی رکھ گئے۔ ۸- اے پیاروں اے گل تہاڈے کولوں کتے بھلی چپی نہ رہ جلتے کہ خداوند دے کول ایک دن اک ہزار سال دے اک ہزار سال اک دن دے دی طرح اے۔ ۹- خدا اپنے وعدایاں نوں پورا کرن چہ دیر نئی کردا جیوں کجھ لوکی سمجھدے۔ جلتے اید او صبر کر دا اے تاکہ کوئی ہلاک (برباد) نہوئے بلکہ ہر اک نوں توبہ دا موقع ملے۔ ۱۰- پر خداوند دا دن چور دی طرح تے گلے آسمان اِک گرج دار واج نال مُک جان گے۔ ہر چیز اگ نال سڑ جلتے گی۔ زمین تے ایدے اوتے کیتھوئے سارے کارنامے ساڑھ دیتے جان گے۔ ۱۱- اینج ہی جدوں ساریاں چیزاں برباد ہون والیاں ہن تے تیانوں کیوں دا ہونا چاہی دا؟ تیانوں پاک تے دین داری دی زندگی گذارنا چاہی دی اے۔ ۱۲- تینوں خداوند دے ایس دن دے چھیتی نال آؤن دی رہ تکتا چاہدا اے۔ اُس دن آسمان اگ نال برباد ہو جان گے۔ ہر چیز گرمی نال پگھل جلتے گی۔ ۱۳- پر ایدے وعدے دے مطابق اِسی نوں زمین تے آسمان نو اڈیکن تے آ جتھ سچیاں وسے گی۔ ۱۴- ایس لئی اے عزیزو، کیوں جو تسی ایناں گلاں دی اڈیک وچ او ایس لئی اوبے لگ سکوں دی حالت وچ دے دلے تے الزام ہون کوشش کرو۔ ۱۵- ساڈے خداوند دے صبر نوں نجات سمجھو۔ ایس لئی ساڈے پیارے بھرا بولسے وی اوس حکمت دے مطابق جیڑی اونوں ملی تیانوں لکھیا اے۔ ۱۶- اپنے ساریاں خطاں وچ اپناں گلاں بارے دسیا اے جنہاں وچ کئی گلاں اجیاں نیں جنہاں دا سمجھنا مُشک اے۔ جاہلے ڈانواں ڈول لوک اونیاں دے مطلب تون وی حور حور صحیفیاں وانگ کھچ کھچ کے اپنے لئی موت پیدا کر دے نیں۔ ۱۷- ایس لئی میرے عزیز جدوں تو اپنا چیزاں نوں پہلو ہی جاننا اے تے اپنے آپ نوں اپناں ہ شرع لوکاں دے دھوکے تو بچا کے رکھ تا جو تو اپنی وفاداری نوں گنوا نہ دیوں۔ ۱۸- پر اپنے نجات دہندہ خداوند یسوع مسیح دے فضل تے گیان چ ودا جا - اونوں ہن تے ہمیشہ تک جلال ملے۔ آمین۔

۱- یوحنا

۱- حیاتی دے کلام بارے جیڑا شروع تون سی جنھوں آساں سُنیّا تے جنھوں آساں اپنیاں آکھاں نال ویکھیتے اپنے تہاں نال توبا۔ ۲- 1
 (کیوں جو حیاتی وکھالی دئی تے آساں اونوں ویکھیا تے آسین گواہی دینے آں تے تہاڈے تیک اوس سدا دی حیاتی دی خبر آپڑلے آں جیڑی باپ کول سی تے ساڈے تے ظاہر ہوئی)۔ ۳- جو کجھ آساں ویکھیا تے سُنیّا اے تہاڈے تیک وی اوبدی خبر آپڑلے آں تاں جو تسی وی آساڈے نال سنگت رکھو تے آساڈی سنگت باپ تے اوبدے پتر یسوع مسیح دے نال اے۔ ۴- تے آسین ایہ گلاں ایس ماریاں لکھتے آں تاں جو آساڈی خوشی توڑ آپڑ جاوے۔ ۵- جیڑا سُنیّا آساں اوبدے تون سُنیّا تے فیر تہاڈے تیک آپڑلے آں اوہ ایہو ای ایہ پئی رب چانن اے تے اوبدے وچ اُکا ہیرے نیں۔ ۶- جے آسین آکھیتے پئی آسین اوبدے نال سنگت رکھن آں پر ہیرے وچ تُریتے جھوٹے آں تے حق تے عقل نیں کر دے۔ ۷- پر جے آسین چانن وچ تُریتے جیویں اوہ چانن وچ اے آسین آپو وچ سنگت رکھن آں تے اوبدے پتر یسوع دی رت آساںوں پر پاپ تون پوتر کر دی اے۔ ۸- جے آسین آکھیتے پئی آسین پاپی نیں تے اپنے آپ تون دھوکا دینے آں تے آساڈے وچ سچیاں نیں۔ ۹- جے آسین اپنے پاپاں تون من لے تے اوہ آساڈے پاپ بخشن تے آساںوں ساری ناراستی تون پاک کرن تے قادر اے۔ ۱۰- جے آسین آکھیتے پئی آساں پاپ نیں گھٹیتے اونوں جھوٹا کرے آں تے اودا کلام آساڈے وچ نیں۔

۱- میرے بچو! یہ گلاں میں تہانوں ایس ماریاں لکھنا پئی تہیں پاپ نا کھٹو لے جے کسے کولوں پاپ بو وی جاوےتے پاپ کول آساڈا 2
 ایک شفاعت کرن والا ہے وے مطلب کہ یسوع مسیح راست باز۔ ۲- لے اوہو ای آساڈے پاپاں دا کفار، اے لے آساڈے پاپاں دا ای نہیں
 سگوں کُل جہاں دے پاپاں دا وی۔ ۳- جے آسین اوہدے حکماں لے عقل کراں گتے ایس توں آسین جان لَواں گے پئی آساں اونوں سنجھان
 لیا اے۔ ۴- جیہڑا آکھدا اے پئی میں اونوں جان گیا واں پَر اوہدے حکماں لے عقل نہیں کردا اوہ جھوٹھا اے لے اوہدے وچ سچائی نہیں۔ ۵-
 پرجیہڑا اوہدے کلام لے عقل کردا اے اوہدے وچ بہ شک رب دی مُحَبَّت توڑ اُڑ گئی اے۔ آساہوں ایسے توں پتا لگ جاندا اے پئی آسین
 اوہدے وچ آں۔ ۶- جیہڑا آکھدا اے پئی میں اوہدے وچ قیئم آتے اونوں چاہدا اے پئی جیویں اوہ جلدی سی اوویں ای جَل۔ ۷- پیاریو! میں
 تہانوں کسے تویں بارے نہیں سگوں اوسے پُرنے حکم بارے لکھنا واں جیہڑا تہانوں شروع توں ملیا اے۔ اب پُرانا حکم اوہو ای کلام اے جیہڑا
 تہیں سن بیٹھ او۔ ۸- تاویں جو لکھنا واں اوہو، ایک توں حکم ای اے لے اب گِل اوہدے لے لے تہاڈے لے پوری اُتر دی اے کیوں جو پیرا مُک دا
 جاندا اے لے حقیقی چانن چمکن لگا اے۔ ۹- جیہڑا آکھدا اے پئی میں چانن وچ آتے اپنے ویر نال ویر رکھدا اے اوہن تیک پیرے وچ ای
 اے۔ ۱۰- جیہڑا اپنے ویر نال مُحَبَّت رکھدا اے اوہ چانن وچ وسدا اے لے تہاڈا نہیں کھاندا۔ ۱۱- پَر جیہڑا اپنے ویر نال ویر رکھدا اے اوہ پیرے
 وچ وسدا اے لے پیرے وچ ای جلدی اے لے اب تہیں جان دا پئی کدھر تہانوں جاندا اے کیوں جو پیرے اوہدیاں آکھاں آکھاں کر دتیاں نیں۔
 ۱۲- جیو! میں تہانوں ایس ماریاں وی لکھنا آں پئی اوہدے نال توں تہاڈے پاپ بخش گتے نیں۔ ۱۳- لے وڈیریو! تہانوں ایس ماریاں لکھنا
 آں پئی جیہڑا شروع توں اے تہاں اونوں جان لیا اے لے جوانو! میں تہانوں ایس ماریاں لکھنا آں پئی تہیں اوس شریر تہاں چت کیتا
 اے۔ لے جیو! میں تہانوں ایس ماریاں لکھنا اے پئی تہاں پاپ تہاں سنجھانیا اے۔ ۱۴- لے وڈیریو! میں تہانوں ایس ماریاں لکھنا اے پئی
 تہاں اونوں سنجھان لیا اے جیہڑا شروع توں اے۔ لے جوانو! میں تہانوں ایس ماریاں لکھنا پئی تہاں تگڑے ہو جاوے لے رب دا کلام تہاڈے
 وچ وَسّیا ہوا۔ لے تہاں اوس شریر تہاں چت کر لیا اے۔ ۱۵- نا جگ نال پرتیاں پاو، نا اونیاں شیواں نال جیہڑیاں جگ وچ نیں۔ جیہڑا
 جگ نال پرت پاوندا اے اوہدے وچ پاپ دی مُحَبَّت نہیں۔ ۱۶- کیوں جو جو کُجھ جگ وچ ہے وے مطلب کہ جُستے دا چاہ لے آکھاں دا چاہ لے
 حیاتی دا گھمنڈ اوہ پاپ وَلوں نہیں سگوں جگ وَلوں اے۔ ۱۷- جگتے اوہا چاہ دونوں مُک دے جاندا نیں پَر جیہڑا رب دے مَرْضی لے
 چلدا اے اوہ سدا تیک قیئم رہندا اے۔ ۱۸- لے جیو! اب آخری وِلا اے لے اونجے تہاں سُنیا ہوا وے پئی مخالف مسیح آں والا پَر آج دے
 دَور وچ وی کئی مخالف مسیح جَم پئے نیں۔ ایسے توں ساہنوں پتا لگ جاندا اے پئی آخری وِلا ایہو ای اے۔ ۱۹- اوہ نکلے آساڈے وچوں ای
 ستن پَر آساڈے نیں ستن کیوں جو جے اوہ آساڈے وچوں ہندے آساڈے نال رندے پَر اب ایس ماریاں ہوا پئی ظاہر ہو جاوے پئی اوہ
 سبھوں آساڈے وچوں نہیں۔ ۲۰- پَر تہانوں اوس فُڈوس توں مَسح ملیا اے لے تہیں سبھو جاندا اے۔ ۲۱- میں تہانوں ایس ماریاں نہیں
 لکھنا پئی تہیں حق توں آنجان او سگوں ایس ماریاں پئی تہیں اونوں جاندا اے لے اب وی پئی کوئی جھوٹھ حق وَلوں نہیں ہندا۔ ۲۲-
 جھوٹھا کون اے باج اوہدے جیہڑا یسوع دے مسیح ہون تہاں مَن دا؟ جیہڑا پاپ لے بیٹھ دا انکاری اے اوہو ای مخالف مسیح اے۔ ۲۳-
 جیہڑا پُتر دا انکاری اے اوہدے کول پاپ نہیں پَر جیہڑا پُتر تہاں مَن دا اے اوہدے کول پاپ وی اے۔ ۲۴- جو کُجھ تہاں شروع توں سُنیا
 ہوا اے اوہو ای تہاڈے وچ قیئم رہوے۔ ایس ماریاں پئی جو کُجھ تہاں شروع توں سُنیا ہوا اے جے اوہ تہاڈے وچ قیئم رہوے گتے تہیں
 وی بیٹھ لے پاپ وچ قیئم رہوگے۔ ۲۵- لے جیس سدا دی حیاتی دا وعدہ اوہ آساڈے نال کیتا اے اوہ ایہو ای اے۔ ۲۶- میں اب گلاں تہانوں
 اونیاں بارے لکھیاں نیں جیہڑے تہانوں دکھا دیندے نیں۔ ۲۷- پَر اوہ مسیح جیہڑا تہانوں اوہدے کولوں ملیا اے تہاڈے وچ قیئم رندے اے لے
 تہانوں ایس گِل دے لوڑ نہیں پئی ہر کوئی تہانوں سیکھاندا پھرے سگوں جویں اب مسیح تہانوں ساریاں گلاں بارے سیکھاندا اے اب حق اے
 لے جھوٹھ نہیں لے تہیں اوہدے وچ اُکا اونج ای قیئم رہو جویں تہانوں سیکھاندا اے۔ ۲۸- جیو! ہن اب وے پئی تہیں اوہدے وچ قیئم رہو
 تاں جو جد اوہ ظاہر ہووےتے ساہنوں دلیری ہووے لے آسین اوہدے آونے شرمندے نا ہوئے۔ ۲۹- جے تہیں جاندا اے اوہ پئی اوہ راست باز اے
 اب وی جاندا اے پئی ہر کوئی جیہڑا راست بازی دے کم کردا اے، اوسے توں جَمیا اے۔

۱- ویکھو باپنہ آساڈے نال کینج دی مُحبت کیتی اے پئی آسین رُب دے بچہ آکھولہ لَہ آسین پیں وی آں۔ جگ ایسے ماریاں ساتھوں 3
 آنجان اے کیوں جو اونہ اونوں وی نئیں جانیا۔ ۲- پیاریو! ہُن آسین رُب دے بچہ آں لَہُن تیک ظاہر نئیں ہویا پئی آسین کچھ ہوجاواں
 گے پر آسین ایہ جاننہ آں پئی جد اوہ ظاہر ہووے گاتے آسین وی اوہدے ورگہو جاواں گے کیوں جو اونوں اونج دا ای ویکھاں گائے جِنج دا اوہ
 وے۔ ۳- لَہ جیہڑا کوئی اوہدے لَہ ایہ آس رکھ دا اے اوہ اپنے آپ تُوں اونج دا ای پوتر رکھ دا اے جِنج دا اوہ پوتر اے۔ ۴- جو کوئی پاپ گھٹ
 دا اے اوہ شریعت دی مخالفت کر دا اے کیوں جو پاپ شریعت دی مخالفت ایہ تے۔ ۵- لَہ تئیں ایہ جاننہ اوہ پئی اوہ ایس ماریاں ظاہر
 ہویا سی پئی پاپاں تُوں چُکلا جاوے پر اوہدے وچ پاپ نئیں۔ ۶- جیہڑا کوئی اوہدے وچ قیئم رہندا اے اوہ پاپ نئیں گھٹ دا پَر جیہڑا کوئی
 پاپ گھٹ دا اے نالہ اونہ اونوں ویکھیا اے لَہ نا ای جانیا اے۔ ۷- بچیو! کوئی تہانوں دوکھا نا دے سکے جیہڑا راست بازی دے کم کردا اے
 اوہ راست باز اے۔ ۸- جیہڑا پاپ گھٹ دا اے اوہ شیطان دا اے کیوں جو شیطان شُرُوع تون ای پاپ گھٹ دا آیا اے۔ رُب دا پُتر ایسے
 ماریاں ظاہر ہویا سی پئی شیطان دے کماں تُوں مُکا دیوے۔ ۹- جیہڑا رُب تون جَمیا اے اوہ پاپ نئیں گھٹ دا۔ ایس لئی پئی اوہدا بیہ
 اوہدے وچ وِسدا اے لَہ اوہ پاپ نئیں کر سکدا کیوں جو رُب تون جَمیا اے۔ ۱۰- ایسے گل تون رُب دے بچیاں لَہ شیطان دے بچیاں وچ وُڈ
 ہو جاندی اے۔ جیہڑا راست بازی دے کم نہیں کردا اور رُب تون نئیں لَہ اوہ وی نئیں جیہڑا اپنے ویر نال پریت نئیں رکھ دا۔ ۱۱- کیوں جو
 اوہ سُنیا جیہڑا تئیں شُرُوع تون سُن بیٹھ اوہ ایو ای اے پئی آسین آپو وچ پریت رکھنہ۔ ۱۲- لَہ قَائِن ورگ نا بننہ جیہڑا شَریر دا سی لَہ
 جِنہ اپنے ویر تُوں قُتل کیتا لَہ اونہ اونوں کیوں قُتل کیتا؟ اوہ ایس لئی پئی اوہدے کم بھیڑے سَن پَر اوہدے بھرا دے کم راست سَن۔ ۱۳-
 بھراو! جے جگ تہاڈے نال ویر رکھتے حیران نا ہوو۔ ۱۴- ایسے جاننہ آں پئی آسین موت کولوں چُھٹ کے حیاتی وچ وُڑ گئے کیوں جو آسین
 بھراواں نال پریت رکھنہ آں۔ جیہڑا پریت نئیں رکھدا اوہ موت دی حالت وچ رہندا اے۔ ۱۵- جیہڑا اپنے ویر نال ویر رکھ دا اے اوہ قَائِل اے
 لَہ تئیں جان دے اوہ پئی کسے قَائِل وچ سَدا دی حیاتی قیئم نئیں رہندی۔ ۱۶- آساں محبت تُوں ایسے گل تون جانیا اے پئی اونہ آساڈے
 لئی اپنی جان دے دِی لَہ ایسے ماریاں ساہنوں وی اپنے بھراواں لئی جان دینی چاہیدی اے۔ ۱۷- جیس کسے کول دُنیا دا مال ہووے لَہ اوہ
 اپنے ویر تُوں مابٹر ویکھے کے رحم کرن تون کئی کتراوے اوہدے وچ رُب دی مُحبت کینج قیئم رہ سکدی اے؟ ۱۸- بچیو! آسین زبانی
 کلامی ای نئیں سگوں عَمَل لَہ سچائی دی رائیں وی پریت نبھائیے۔ ۱۹- ایس تون ایسی جانان گے پئی حق دے آں لَہ آسین اوہدے خُصُور
 دِلون خُوش ہواں گے۔ ۲۰- کیوں جو جے آساڈے دِل ساہنوں اِلزام دینے ربتے آساڈے دِلان تون وُڈا اے نا! لَہ سبھو کچھ جان دا اے۔
 ۲۱- پیاریو! جے ساڈا دِل ساہنوں اِلزام نہ دیوے تاں آسین رُب دے خُصُور دلیر رہیاں گے۔ ۲۲- لَہ جو کچھ آسین منگیئے پاواں گے کیوں جو
 آسین اوہدے حُکم مَنفَلتہ جو کچھ اونوں چنگا لگدا اے اوہدے خُصُور پُورا کینہ آں۔ ۲۳- لَہ اوہدا حُکم ایہ وے پئی آسین اوہدے پُتر یسُوع
 مسیح لَہ اِیمان لئی لَہ جیہڑا اونہ ساہنوں حُکم کیتا اے آپو وچ پریت رکھنہ۔ ۲۴- لَہ جیہڑا اوہدے حُکماں تُوں من دا اے ایہ اوہدے وچ لَہ
 اوہ ایدے وچ وِسدا اے لَہ اوہدے مطلب ک اوس رُوح دے وسیلہ جیہڑا اونہ ساہنوں بخشیا اے آسین جاننہ آں پئی اوہ آساڈے وچ وِسدا اے۔

۱۔ پیاریو! ہر اک رُوح لَے یَقین ناکرو سگوں رُوحاں تُوں پرکھو پئی اوہ رُب وَلوں ے نیں ک نہیں کیوں جو بتھیرے جھوٹھ نیں جگ وچ 4
اُٹھ کھلوتے نیں۔ ۲۔ تُسیں ایس گل تون رُب دے رُوح تُوں سنجھان سکدے مطلب کبر اوہ رُوح جیہڑی مَن دی اے پئی یسوع مسیح
رُب وَلوں جُسے وچ آیا اے۔ ۳۔ لَے جیہڑی رُوح یسوع تُوں نا مَن اور رُب وَلوں نئیں سگوں ایہو ای مُخالفِ مسیح دی رُوح اے جہدی خبر
تُسیں سُن بیٹھ او پئی اوہ آون والی اے سگوں پھیلان ای جگ وچ موجود اے۔ ۴۔ بچیو! تُسیں رُب تون ج لَے اوہناں تُوں چت کر بیٹھ او
کیوں جو جیہڑا تباڈے وچ اے اوہ اودے تون وڈا اے جیہڑا جگ وچ وے۔ ۵۔ اوہ جگ دے نیں ایسے ماریاں جگ دی گل کردی نیں لَے جگ
اُونیاں دی سُن دا اے۔ ۶۔ آسین رُب تون آں۔ جیہڑا رُب تون جان دا اے اوہ آساڈی گل سُن دا اے لَے جیہڑا رُب تون نئیں اوہ آساڈی نئیں
سُن دا۔ ایسے گل تون آسین حق دے رُوح تے گُمراہی دی رُوح تُوں سنجھان لینے آں۔ ۷۔ پیاریو! آو آسین آپو وچ پریت رکھئے کیوں جو مُحبت
رُب تون اے لَے جیہڑا پریت رکھدا اے اوہ رُب تون جَمیا اے لَے رُب تون جان دا اے۔ ۸۔ جیہڑا مُحبت نئیں رکھدا اوہ رُب تون نئیں جان دا
ایس لئی پئی رُب مُحبت اے۔ ۹۔ جیہڑی مُحبت رُب تون آساڈے نال اے اوہ ایس گل تون ظاہر ہوئی پئی رُب تون اُکلے پُتر تون جگ لَے
گھلایا اے تاں جو آسین اودی راپیں حیاتی پائیے۔ ۱۰۔ مُحبت ایس گل وچ نئیں پئی آساں رُب نال مُحبت کیتی سگوں ایس گل وچ ایہ پئی
اویہ آساڈے نال مُحبت کیتی لَے اپنے پُتر تون گھلایا پئی اوہ آساڈے باہاں دا کفار ہووے۔ ۱۱۔ پیاریو! جد رُب تے آساڈے نال اجپئی مُحبت
رکھیتے چاہدا اے پئی آسین وی اک دُوج نال مُحبت کرئیے۔ ۱۲۔ رُب تون کدی کسے نئیں ویکھیا جے آسین اک دُوج نال مُحبت کرئیے
رُب آساڈے وچ وسدا اے لَے آساڈے وچ جیہڑی اودی مُحبت اے توڑ چڑھ گئی اے۔ ۱۳۔ آسین ایسے گل تون جانے آں پئی آسین اودے وچ
وسے آں لَے اوہ آساڈے وچ کیوں جو اویہ اپنے رُوح وچوں ساہنوں دِتا اے۔ ۱۴۔ لَے آساں ویکھ لیا اے لَے گواہی دینے آں پئی باپنے پُتر تون
ایس لئی گھلایا اے پئی جگ دا مُنجی ہووے۔ ۱۵۔ جیہڑا کوئی مَن پئی یسوع رُب دا پُتر اے رُب اودے وچ تے اوہ رُب وچ وسدا اے۔ ۱۶۔ لَے
جیہڑی مُحبت رُب تون آساڈے نال اے آساں اونوں جان لیا اے لَے ساہنوں اودا یقین اے۔ ۱۷۔ ایسے سببوں مُحبت آساڈے وچ توڑ چڑھ
گئی تاں جو آسین نیاں دے دیہارے دلیر رہیے کیوں جو جینج دا اوہ اے آسین وی ایس جگ وچ اونج دے ای آں۔ ۱۸۔ مُحبت وچ ڈر نئیں
ہوندا سگوں کامل مُحبت ڈر تون باہر کڈ دیندی اے کیوں جو ڈر نال عذاب ہندا اے لَے جیہڑا ڈر دا اے اودے وچ پوری مُحبت نئیں ہندی۔
۱۹۔ سو آسین ایس ماریاں مُحبت کینے آں کیوں جو اویہ آساڈے نال پھیلان مُحبت کیتی سی۔ ۲۰۔ جے کوئی آکھ پئی مین رُب نال مُحبت
کرنا وان ہر اپنے ویر نال ویر رکھتے جھوٹھا اے کیوں جو جیہڑا اپنے بھرا نال جنھوں اویہ ویکھیا اے مُحبت نئیں کردا اوہ رُب نال وی جنھوں
اویہ نئیں ویکھیا مُحبت نئیں کر سکدا۔ ۲۱۔ لَے آساں اودے کولوں ایہ حُکم پایا اے پئی جیہڑا رُب نال مُحبت رکھدا اے اوہ اپنے ویر نال وی
 مُحبت کر دا۔

۱- جیہڑا ایہ ایمان رکھدا اے پئی یسوع ای مسیح اے اوہ رُب توں جَمیا اے لَہ جیہڑا باپ نال مُحبِت کردا اے اوہ اودے توں جَمں ولہ 5 نال وی مُحبِت کردا اے۔ ۲- جد اَسیں رُب نال مُحبِت کینہ آں لَہ اودے حُکماں لَہ چلہ آتہ ایس گل توں آساہنوں پتا لگ جاند اے پئی اَسیں رُب دے بچیاں نال وی مُحبِت کینہ آں۔ ۳- کیوں جو رُب نال مُحبِت کرنا ایہو ای اے پئی اَسیں اودے حُکماں تہ جَلِیْمَتہ نلہ اودے حُکم ڈاڈے نئیں۔ ۴- کیوں جو جیہڑا رُب توں جَمیا اے اوہ جگ لَہ فِتج پاند اے لَہ ای فِتج جِدے نال آساں جگ تُوں چِت کر لیا اے آساڈا ایمان ای تہ وے! ۵- فیر جگ تُوں چِت کرن والا کون بویا باج اودے جیہڑا ایہ مَن دا اے پئی یسوع رُب دا پتر اے؟ ۶- ایہ اوہو ای اے جیہڑا پانی لَہ رت نال آیا مطلب ک یسوع مسیح جیہڑا یرے پانی نال نئیں سگوں پانی تہ رت دونوں دی راپیں آیا سی لَہ جیہڑا گواہی دیندا اے اوہ رُوح اے کیوں جو رُوح سچائی اے۔ ۷- کیوں جو جیہڑے گواہی دیندے نئیں اوہ تین نئیں مطلب ک (آرشتہ باپ لَہ کلم لَہ پویر رُوح لَہ ای تہ اِک ای نئیں۔ ۸- لَہ تین ای جیہڑے دھرتی تہ گواہی دیندے نئیں) رُوح لَہ پانی لَہ رت۔ لَہ ایہناں تیناں دا اِک ای گل تہ ایہا اے۔ ۹- جد اَسیں بندیاں دی گواہی قبول کر لینہ آتہ فیر رُب دی گواہی تہ وڈھک وے کیوں جو رُب دی گواہی ایہو ای اے پئی اوہ اپنے پتر دے حق وچ گواہی دئی اے۔ ۱۰- جیہڑا رُب دے پترتہ ایمان لیاندا اے اوہ اپنے آپ وچ گواہی رکھدا اے۔ جیہڑا رُب دا یقین نئیں کردا اوہ اونوں جھوٹھا ٹھہراند اے کیوں جو اوہ اوس گواہی لَہ جیہڑی رُب تہ اپنے پتر دے حق وچ دئی اے، ایمان نئیں لیاندا۔ ۱۱- لَہ اوہ گواہی ایہ وے پئی رُب تہ آساہنوں سدا دی حیاتی بخشی اے لَہ ایہ حیاتی اودے پتر وچ اے۔ ۱۲- جِدے کول پتر اے، اودے کول حیاتی اے لَہ جِدے کول رُب دا پتر ای نئیں، اودے کول حیاتی وی نئیں۔ ۱۳- مَیں تہانوں جیہڑے تہیں رُب دے پترتہ ایمان لَہ اوہ اِک گلاں ایس ماریاں لکھیاں نئیں پئی جان جاو ک تہیں سدا دی حیاتی رکھدے او۔ ۱۴- لَہ آساڈا بھروسہ جیہڑا اودے لَہ وے اوہ ایہو ای اے پئی جے اَسیں اودی مَرَضی دے جساب نال کُجھ مَنگہ آتہ اوہ آساڈی سُن دا اے۔ ۱۵- لَہ جد اَسیں جان گتہ آں پئی جو کُجھ اَسیں اودے کولوں مَنگہ آں اوہ آساڈی سُن دا اے فیر ایہ وی جاننہ آں پئی جو کُجھ آساں اودے کولوں مَنگیا اے اوہ ساہنوں ملیا اے۔ ۱۶- جے کوئی اپنے بھرا تُوں اجپا پاپ کردیاں ویکھ جِدی آخیر ہلاکت نا ہووے دُعا مَنگتہ رُب اودے راپیں اونوں حیاتی بخشہ گا۔ مَیں اونیاں بارے ای آکھنا وان چنہاں توں ہلاک کرن والا پاپ نئیں ہویا۔ مَیں ایہ نئیں آکھ دا پئی تہیں اونیاں لئی وی دُعا مَنگو چنہاں توں اجپا پاپ ہویا اے جِدی آخیر ہلاکت اے۔ ۱۷- اونج تہر ڈھنگ دی ناراستی پاپ ای اے پَر اجپا پاپ وی اے جِدی آخیر ہلاکت نئیں ہندی۔ ۱۸- اَسیں جاننہ آں پئی جیہڑا رُب توں جَمیا اے اوہ پاپ وچ نئیں وسدا سگوں اودی راکھی اوہ کردا اے جیہڑا رُب توں جَمیا اے لَہ شَریر اونوں جھو نئیں سکتدا۔ ۱۹- اَسیں جاننہ آں پئی اَسیں رُب توں آں لَہ ایہ وی پئی سارا جگ شَریر دے قبضہ وچ اے۔ ۲۰- لَہ ایہ وی جاننہ آں پئی رُب دا پتر آگیا اے لَہ اوہ ساہنوں ایہ سمجھ بخشی اے پئی جیہڑا حق اے اونوں جاننہ لَہ اَسیں اودے وچ جیہڑا حق سچ اے مطلب ک اودے پتر مسیح یسوع وچ آں۔ اوہو ای حَقِیقِی رُب لَہ سدا دی حیاتی اے۔ ۲۱- بجیو! تہیں اپنے آپ تُوں بُتاں توں بچائی رکھو۔

۲- یوحنا

۱- مَیں بزرگ اوس چنی ہوئی بی بی تہ اودے بچیاں نوں، جیناں نوہمیں سچائی نال پیار کر دا ہاں، تہ نہ صرف مَیں، پَر او وی جیہڑے سارے اس سچائی نوں جانندے نئیں۔ ۲- کیوں ک سچائی جیہڑی ساڈے اندر رندی اے سدا تیکر ساڈے نال رہے گی۔ ۳- فضل، رحم، تسلی جیہڑا رُب پیوتہ اودے پتر یسوع مسیح ولوں سدا، سچائی تہ پیار وچ ساڈے نال رہے۔ ۴- مَیں ایہ سن کتہ جان ک ڈاڈا خوش ہاں ک تیرے کچھ بچے اس سچائی وچ چلدے نئیں جیدا رُب باپ تہ سانوں حکم دیتا اے۔ ۵- مَیں تیری منت کر دا ہاں، بی بی۔ مَیں نوں حکم نئیں لکھ ریا، بلکہ جیڑا شروع توں سنیا اے۔ ک سانوں ایک دوچے نوں پیار کرنا چاہیدے۔ ۶- اے پیار ہے، ک اَسیں پورے دل نال اودے حکماں تہ چلیہ۔ ایہ حکم ہے، جس طرح تسلی شروع توں سنیا اے، ک تو پیار وچ چل۔ ۷- ہنیرے تھگ دنیا وچ چل گتہ نئیں جیہڑے نئیں مندے ک یسوع مسیح بدن دی شکل وچ آیا سی۔ اوہ دھوکہ باز تہ مسیح مخالف نئیں۔ ۸- خبردار، جس واسطے اسی ساریاں کم کینا اے اودا اجر کھو نہ دینا، بلکہ تہانوں اودا پورا اجر ملے۔ ۹- پَر کوئی جیدا نس دا اے پَر مسیح دی تعلیم وچ نئیں رندا اے اودے کول رُب نئیں۔ جد کبر کوئی جو مسیح دی تعلیم نوں پھڑیا رکھ دا اے اودے کول پتوتہ پتر دونوں۔ ۱۰- جے کوئی تہاڑے کول آندا اے پَر مسیح دی تعلیم نئیں دیندا، اس نوں نہتہ اپنے گھر وچ لیاوتہ نہی انہوں سلام آکھو۔ ۱۱- جیہڑا کوئی اونہاں نوں سلام آکھدا اے، اونہاں دے برے کماں وچ شریک ہوندا اے۔ ۱۲- مَیں تہانوں بہت کچھ آکھنا چاہندا آں پَر پترتہ سیاہی دے نال نئیں بلکہ چاہنا ہاں ک منہ در منہ مل ک تہاڑے نال گلاں کرا تہ ایس طرح ساڈی ساریاں دی خوشی پوری ہوئے۔ ۱۳- تہاڑی چنی ہوئی پھن دے بچے تہانوں سلام کیندے نئیں۔

۳- یوحنا

۱- میرے ولوں جیہڑا بزرگ ہاں، پیارے گُیس دے ناں چِدے نال مَیں سچائی مُحبّت رکھنا ہاں۔ ۲- پیارے! مَیں ایہ دُعا مَنگنا ہاں پئی جیویں تُوں رُوحانی ترقی کر ریا ایں اونج ای تُوں ساریاں گلاں وچ ترقی کریں لَہ چنگی صحت رکھیں۔ ۳- کیوں جو جدوں بھراواں نئیں لگے تیری اوس سچائی دی گواہی دئی جِدے وچ تُوں سچ مَچ چلنا ایہ تہ مَینوں ڈاڈی خوشی ہوئی۔ ۴- میرے لئی ایدے توں وڈھکے پور کوئی خوشی دی گل نئیں پئی مَیں اپنے بچیاں تُوں سچائی نال چلدا ہاں بویا سناں۔ ۵- پیارے! جو کُجھ تُوں اونہاں بھراواں تُوں سانہن لئی کرنا ایں جیہڑے پردیسی نیرتہ بڑی نیک تہی نال کرنا ایں۔ ۶- اونہاں نئیں کلیسیاء دے لگے تیری مُحبّت دی گواہی دئی سی۔ جے تُوں اونہاں تُوں اونج ای وداع کریں جیویں رُب تُوں پسند اے تہ چنگا کریں گا۔ ۷- کیوں جو اوہ اودے ناں دے واسطے نکلے نئیں لَہ غیر قَوماں توں کُجھ نئیں لیندے۔ ۸- ایس لئی ساہنوں چاہدا اے پئی اَسیں اجپے بھراواں تُوں قبولیتہ تاں جو اَسیں وی سچائی دے پَرچاردا کم کرن وچ اونہاں نال رَل جانہ۔ ۹- مَیں کلیسیاء تُوں کُجھ لکھیا سی پَر دِیتر فیس جیہڑا اونہاں وچوں وڈا بننا چاہندا اے، ساہنوں قبول

نہیں کر دا۔¹⁰ سو جدوں میں آواں گلے اوہ کم جیڑا اوہ کر رہا اے اوہناں دا چیتا کرواواں گا کیوں جو ساڈے خلاف بھیڑیاں گلاں آکھ دا اے سگوں ہورے پور اوہ تہراواں تون وی قبول نہیں کردا لے جیڑے قبول کرنا چاہندے نیں اوہناں تون وی ڈک دا اے لے کلیسیا وچوں کڈھ دیندا اے۔¹¹ پیارے! بُرائی دی نئیں سگوں نیکی کرن دی تھان۔ جیڑا نیکی کر دا اے اوہ رِبّ دا اے لے جیڑا بُرائی کردا اے اوہ رِبّ تون نئیں ویکھیا۔¹² ڈیمیتریس دے بارے ساریاں نیں لے آپ سچائی وے گواہی دتی اے۔ لے آسین وی گواہی دینے آں لے تینو تے پتا ای اے پئی ساڈی گواہی سچی اے۔¹³ مینوں بہت کُجھ لکھن دی لوڑھتے پوے برقیں سیاہتے قلم نال تینوں لکھن دی تمنا نئیں رکھ دا۔¹⁴ سگوں مینوں بڑی آس اے پئی تینوں چھیتی ای ول سکاں تان جو آمو سامنی (مُند دُروں) گل بات کر سکیں۔¹⁵ تینوں تسلی مل دی ریوے۔ ایتھوں دے یار تینوں سلام آکھ دے نیں۔ اوتھوں دے یاراں بیلپاں تون اوہناں دا نال لے لے کے میرا سلام دیویں۔

یہوداہ

¹ ۱۔ یہوداہ وِلّوں جیڑا یسوع مسیح دا سیوک لے یعقوب دا بھرا اے۔ اوہناں سدّے ہواں دے نال جیڑے خُدا باب وچ پیارے لے یسوع مسیح لئی وکھ کیتے ہوئے نیں۔² رَحْم ، تسلیتے مُحَبّت تھانوں چوکھی مل دی روے۔³ پیارو! جیس ویلے میں تھانوں اوس نجات دے بارے لکھن دی پوری کوشش وچ جُتیا ہوا ساں جیڑی ساڈے ساریاں دی سانجھی اے اے اوس ویلے میں ایہ بڑا ای ضروری سمجھیا پئی میں ایہ نصیحت لکھ کے دیواں پئی تسی اوس ایمان لئی پوری جان مارو جیڑا پاک لوکاں تون اکو وار دِٹا گیا سی۔⁴ کیوں جو کُجھ اجیے بندے نیں جیڑے چُپ جیتے ساڈے وچ آ رہے نیں۔ اینہاں دی سزا دا چرچا پُرنے زملہ وچ پھیلان تون ای لکھ دِٹا گیا سی۔ ایہ دین نیں جیڑے ساڈے رِبّ دے فضل تون عیاشی وچ بدل دیندے نیں لے ساڈے مالک لے خُداوند یسوع مسیح تون مُکّر جان دے نیں۔⁵ ایس کر کے بھانویں تسی ساریاں گلاں اِکُو واری جانے لیاں نیں تان ویں ایہ گل میں تھانوں جیتے کرانا چاہنا وان پئی خُداوند اِک اُقت تون مصر دے دیسوں کڈھن پچھوں وی اوہناں لوکاں تون ہلاک کیتا جہاں نیں ایمان نئیں سی لیاندا۔⁶ لے جیڑے فرشتیاں نیں اپنی حُکومت تون قیم نہ رکھیا سگوں اپنی تھان تون ہٹ گئے اوہناں تون ہمیشہ دی قید وچ وڈی عدالت دے دیہارے تیک بنیرے وچ بند کر دِٹا اے۔⁷ اینج ای سدوم لے عمور لے اوہناں دے آل دوال دے شہر جیڑے اوہناں وانگ حرام کاری وچ پئے گئے لے برلے جسم پچھ لگ پئے، ہمیشہ دی آگ دی سزا تھگت کے اِک عبرت دی مثال بن گئے۔⁸ تان وی ایہ لوک اپنے ومان وچ پئے کے اوہناں وانگ جسم تون پلّیت کردے نیں۔ حُکومت تون کُجھ نئیں سمجھ دے لے عِزّت والیاں تون تھنڈ دے نیں۔⁹ جے فرشتیاں دے سردار میکائیل لے موسیٰ دی مَیت دے بارے ابلیس نال تکرار کرن ویلے کُجھ بُرا آکھن دی جُرات نا کیتی سگوں ایہ آکھیا پئی خُداوند تینوں چھڑکے۔¹⁰ پر ایہ جیڑیاں گلاں تون نئیں جان دے اوہناں دے بارے بھیڑا آکھن دی جُرات کر دے نیں لے جے اینہاں تون کیس گل دی سمجھ آ وی جاوے دَنگراں دی سمجھ تون وڈھ کے نئیں، اپو ای گلاں اینہاں دی بربادی دا سبب نیں۔¹¹ اینہاں تے افسوس اے پئی اوہ فائن دی رامت تے لے مزدوری لئی بڑے لالچ نال بلعام وانگ بھیڑی راہ تون جُتیا لے فورح وانگ مخالفت کرکے برباد ہوئے۔¹² ایہ تھانیاں مُحبتاں دیاں دعوّتاں وچ تھانوں نال کھاندے پندے ویلے اینج رل جان دے نیں جیویں دریا وچ لُکیاں ہوئیاں چٹاناں۔ ایہ اوہناں اُپالیاں وانگ نیں جیڑے اپنے ڈھڈاں تون بھر دے نیں۔ ایہ پانی پنا اجیے بدل نیں جہاں تون ہواواں اڈا کھلے جان دیاں نیں۔ ایہ پت جھڑ دے رُکھ نیں جہاں تون پھل نئیں لگ دا، ایہ دوبرے مُردے لے مڈھوں اُکھڑے ہوئے نیں۔¹³ ایہ سمندر دیاں اکھڑاں لہراں نیں جہاں تون اپنی شرمی دی جھگ جھڈ دی اے۔ ایہ اوہ آوارہ گرد تارے نیں جہاں لئی ہمیشہ دے ڈاڈے بنیرے دھرے ہوئے نیں۔¹⁴ اینہاں لئی حُکومت وی جیڑا آدم تون ستویں پیڑھی دا سی ایہ نبوت کیتی پئی ویکھو، خُداوند اپنے لکھاں مُقدساں نال آیا۔¹⁵ تان جو سارے بندیاں دا نیاں کرے لے سارے دیناں تون، اوہناں دے دینی دے سارے کماں سببوں، جیڑے اوہناں نیں دینی نال کیتے نیں لے اوہناں ساریاں ڈاڈیاں گلاں دے سببوں جیڑیاں دے دین پاپاں نیں اوہدے خلاف کیتیاں نیں قصور وار تھیرلے۔¹⁶ ایہ بڑیاں ولّ لے شکایتی نیں جیڑے اینہاں جِرسا تے تے دے نیں لے اپنے مُنھوں وڈے وڈے بول بولدے نیں لے نفع لئی لوکاں نال رنی کر دے نیں۔¹⁷ پر پیارو! اوہناں گلاں تون اپنے جیتے رکھیا جے جیڑیاں ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے رِشولاں شُروع تون آکھ دِٹیاں نیں۔¹⁸ اوہ تھانوں آکھ دے بندے ستن پئی اخیر زملہ وچ اجیے مَحُول کرن ولّہون گے جیڑے اپنے دینی دیاں جِرساں لے تے تے گے۔¹⁹ ایہ اوہ بندے نیں جیڑے وچھوڑے پاندے نیں لے نفسی نیں لے رُوح نئیں رکھدے۔²⁰ پر تسی پیارو! اپنے پاک پیوتر ایمان وچ وڈھ کے لے پاک رُوح وچ دُعا مَنگ کے۔²¹ اپنے آپ تون خُدا دی مُحَبّت وچ قیم رکھو لے ہمیشہ دی چنڈری لئی ساڈے خُداوند یسوع مسیح دی رحمت دی اڈیک رکھو۔²² لے اوہناں تے رَحْم کرو جیڑے شک وچ نیں۔²³ لے کنیاں تون آگ وچ پھڑکے کڈھ لو لے کنیاں تے خوف کھا کے رَحْم کرو سگوں اوس کپڑیوں وی گھن کرو جیڑا جسم دے سببوں داغی ہو گیا اے۔²⁴ بَن جیڑا تھانوں تھینڈے لگن تون بچا سکدا اے لے اپنی جلال دی بھری حُضوری وچ ڈاڈی حُوشی نال بے داغا کرکے گھلبار سکدا اے۔²⁵ اوس اِکُو ای رِبّ دا جیڑا ساڈا نجات دین والا اے، جلال، عِزّت، حُکومت لے فُدرت ساڈے خُداوند یسوع مسیح دے راپیں جیڑی آرلاں تون وے، بَن وی ہووے لے اوڑک تیک بوندی ریوے۔ آوین۔

مُکاشفہ

¹ ۱۔ ایہ یسوع مسیح دا مُکاشفہ اے، جیڑا ربّ نے انہوں وکھایا تان جو جیڑا جیڑا جلدی ہون والا اے اونوں اپنے خادماں نون وکھلے، اوہ اپنے خادم یوحنا نون اپنا فرشتہ بھیج کے ایہ وکھایا۔² یوحنا نے رب دے کلام دی گواہی دتی۔ یسوع مسیح دی گواہی دتی۔ اوہناں ساریاں شہواں دیاں جو اوہ وکھیاں ستن۔³ اسی نبوت نون اوچی آواز وچ پڑھن والا مُبارک اے، اوہ جیڑے ایس نبوت دے الفاظ نون سُندے نیں۔ اوہ جیڑے ابھدے وچ جو لکھیا اے، اوہ ابھدے عمل کردے نیں، کیوں جے وقت نیرے اے۔⁴ یوحنا وِلّوں اینشیا دی ست کلیسیاواں نون، توادے فضلے سلامتی ہو وے، اوہدے وِلّوں جیڑا ہے، جیڑا سیتے جیڑا آن والا اے، نلے ستوں روحاں وِلّوں جیڑیاں

اودے تخت دے سامہ نیں، تواڈے لُفے فضلے سلامتی ہو وئے۔⁵ سوتے یسوع مسیح وَلوں، جیڑا سچا گواہ اے، مُردیاں وچوں پہلا جیون والا ، تے دُنیا دے بادشاہواں دا بادشاہ اے، جیڑا سانبوں پیار کردا اے تے جنہ اپنے خُون نال ساڈے گُناہواں توں چھڈایا اے۔⁶ اوہ ساڈے لئی اک راج بنایا اے تے اپنے رب تے پیو لئی پُجاری وی۔ اونو جلال تے قُدرت ہمیشہ لئی مل دی رہے۔ آمین⁷۔ ویکھو، اوہ بدلاں وچوں آریا اے، ہر اک اکھ اونو ویکھ گی، اوہ سی چناں اونوں چھیدیا سی، دُنیا دے سارے قبیلے اودہی وچ نال ماتم کرن گے، بیشک آمین۔⁸ رب کہندا اے کہ میں الفلے اومیگا آں، جیڑا ہُن اے، پہلے سوتے جیڑا آن والا اے۔ رب قادر مُطلق۔⁹ میں، یوحنا؛ تواڈا بھرا تے یسوع وچ مُصیبتاں تے راج تے صبر نال برداشت وچ تواڈا شریک۔ رب دے کلام تے یسوع دی گواہی دین لئی اک جزیرے تے آں جِدا ناں پیٹھوس اے۔¹⁰ میں رب دے سین روح وچ ساہ تے اپنے پچھہ اک نرسنگ وگری اُچی آواز سُنئی،¹¹ جِنہ کہیا ” تو جو کُجھ ویکھنا اے کتاب وچ لکھتے ستوں کلیسیاؤاں نوں بھیج دے یعنی افسس، سمرنا، پرگمن، تھوتیرا، سردیس، فلادلفیہ لودیکہ نوں۔¹² میں منہ پھیریا کہ دیکھاں کہ اؤس آواز دا بولن والا کون ہے جدوں میں مُڑیا تے میں سونہ دے ست چراغ دان ویکھ۔¹³ اُنہاں چراغ دانان دے درمیان آدم زاد (دے وانگر کوئی سی) ویکھیا۔ جِنہ سر توں پیراں تک چوہ پایا ہوا سی تے سونہ سا دا سینہ بند (اپنے) سینہ بنیا ہوا سی۔¹⁴ اودھا سر تے وال اون بلکہ برف دی طرح چُتے سن تے اودھیاں اکھاں اک دے شعلیاں دے ونگوں سی۔¹⁵ اودھ پیر پیتل دی طرح چمکدے سی اک بھٹی وچ تیل گئے پیتل ونگوں سن تے اودھی آواز بندے ہوئے پانی وانگوں سی۔¹⁶ اے اوہ سچتھ و ط ست تارے پھڑپھڑے سوتے اودھ منہ وچوں اک تیز دو دھاری تلوار نکلدی سی تے اودھا منہ ایدھا چمکدا سی جیدان چمکدا ہوا سورج۔¹⁷ جدوں میں اونوں ویکھیا تے میں مُردیاں دی طرح اودھ پیراں وچ ڈگ پیلے اوہ اپنا سجا تھ میرے رکھتے کہن لگا: ” نہ ڈر، میں ہی پہلا تے آخری آں“۔¹⁸ میں زندہ آں، میں مر گیا ساہ تے ویکھ ہُن میں ہمیشہ تک زندہ زندہ رواں گاتے موت تے جہنم دیاں کُنجیاں میرے کول نیں۔¹⁹ ایس لئی جیڑیاں گلاں توں ویکھاں نیں تے جیڑیاں ہُن نیں تے جیڑیاں بعد وچ ہون والیاں نیں، اونان ساریاں نو لکھ۔²⁰ اوہ ست تاریاں دا بھید جیڑے توں میرے سچتھ وچ ویکھ سن تے اونان سونہ دی چراغ دان، ست تارے ست کلیسیاؤاں دے فرشتے نیں تے ست چراغ دان ست کلیسیاؤاں نیں۔

^۱۔ افسس دی کلیسیاء دے فرشتے نوں اے لکھ کے ” اُس دا کلام جیڑا اپنے سچتھ وچ ست تارے رکھدا اے جیڑا سونہ دے ست چراغ دانان وچ پھر دا اے “۔^۲۔ ” میں تیرے کیتھوئے کمتے سخت مُشقتتے صبر نال برداشت نوں جانداں ہاں، میں جاندا ہاں کہ وں بد لوکاں نوں نئیں برداشت کر سکدا، مینوں پتہ اے کہ توں، جیڑے اپنے آپ نوں رُسول کہندے پرے نئیں، نوں آزمایلتے تُوں اُونان نوں جھوٹا پایا۔^۳۔ مینوں پتہ اے کہ توں صبر کرلے تُوں میرے نان دی خاطر مُصیبت اُٹھاوندے ہوئے تھک نہیں ہوئے۔^۴۔ پر میرے سامنے تیرے خلاف اِک شکایت اے کہ توں اپنی پہلاں والی مُحبت نوں چھڈ دتا۔^۵۔ ایس لئی، یاد کر کہ توں کیتھوں ڈگیا اے۔ توں توبہ کرتے پہلاں دی طرح کم کر۔ جے تُوں توبہ نہ کیتے میں آکے اوس چراغدان نوں اودی جگہ توں ہٹا دیاں گا۔^۶۔ پر تیرے وچ اے کہ تُوں نکلیتوں دے کماں توں نفرت کردا ایں، جنان نوں میں وی کر دا ہاں۔^۷۔ جس دے گن ہون اوہ سُن لے کہ روح کلیسیاء نوں کی کہندا اے، جیڑا وی فتح مند ہو وے گا، میں اُوس نوں زندگی دے درخت توں، جیڑا خُداوند دی جنت وچ اے، اُس توں پھل کھان دا حق دیاں گا۔^۸۔ سمرنا دی کلیسیاء دے فرشتے نوں لکھ کے، اوس دا کلام جیڑا اوّلے آخر اے۔ جیڑا مر گیا سیتے فیر دوبارہ زندہ ہو گیا۔^۹۔ ” مینوں تواڈی مُصیبتتے غربی دا پتہ اے، (پر توں دولت مند ایں) جیڑے اپنے آپ نوں پیودی کہندے، پرے نئیں اُنان سی لعن طعن نوں جاندا ہاں، اوہ شیطان دی پکلف۔^{۱۰}۔ جیڑے ڈکھ تیرے لے آفسے اُنان توں نہ ڈر، ویکھ ! ابلیس تواڈے وچوں کُجھ نوں قید وچ والا اے تاں جو تواڈی آزمائش ہوسکتے تسی ۱۰ دین تک ڈکھ برداشت کروگے۔ جان دین تک وفادار رہتے میں توائوں زندگی دا تاج دواں گا۔^{۱۱}۔ جدے گن پین اوہ سُن لوئے کہ روح کلیسیاؤں نوں کی کہہ ریا اے۔ جیڑا فتح مند ہوئے گا اوس نوں دوسری موت نقصان نئیں پچاوے گی “۔^{۱۲}۔ پر گام دی کلیسیاء دے فرشتے نوں لکھ کے، اوہدا کلام جس دے کول دو دھاری تلوار اے۔^{۱۳}۔ ” مینوں پتہ اے کہ توں شیطان دے تخت پٹھان رنا اے، پر فیر وی توں میرے نانے مضبوطی توں قائم ایں۔ مینوں پتہ اے کہ توں اپنے ایمان دا میرے لئی انکار نئیں کیتا، اُونان دنا وچ سی جدوں میرا وفادار گواہ، اِنتپاس تواڈے کول سی، جس نوں تواڈے درمیان اوتھ قتل کر دتا گیا، جتھ شیطان رنہد اے۔^{۱۴}۔ پر مینوں کُجھ گلاں دی تہاڈے نال شکایت اے۔ تواڈے وچ کُجھ لوکے جنان بلعام دی تعلیم نوں بڑی مضبوطی نال پھڑپا اے، جنان بلق نوں بنی اسرائیل (دے بچیاں نوں) دے سامنے ٹھوکر دین والی چیزاں رکھن دی تعلیم دتی۔ ایس طرح کہ اوہ بُتان دی قُربانی دا کھانا کھانے حرامکاری کرن۔^{۱۵}۔ ایس طرح تہاڈے وچ کُجھ ایسے لوک سی پین جیڑے نیکیوں دی تعلیم وی من دے نیں۔^{۱۶}۔ توبہ کرو، ایس لئی جے تسی نہ کیتے میں جلد ہی تہاڈے کول آن والا ہاں۔ میں اُنہاں دے خلاف مند دی تلوار نال جنگ کراں گا۔^{۱۷}۔ جنان دے کن پین اوہ سُن لین کہ روح کلیسیاؤں نوں کی کہندی اے۔ جیڑے غالب آن گے میں اُنان نوں پوشیدہ من وچوں دواں گاتے میں اِک سفید پتھر دیاں گا، اُوس پتھر لے نواں نان لکھیا ہو وے گا جس دا لین دین ولہ دے سوا کسہور نوں پتہ نئیں ہووے گا۔“۔^{۱۸}۔ ” تھواتیرہ دی کلیسیاء دے فرشتے نوں لکھ کے اے خُداوند دے پُتر دا کلام اے جدیاں اکھاں اگ دے شعلیاں وانگرے پیر چمکدے پتل سے ونگوئے۔“۔^{۱۹}۔ ”میں تیرے کماں، تیری مُحبت، ایمانے خدمتتے صبر نوں جاندا ہاں۔ تے ایہ سی جاندا ہاں کہ تہاڈے ہن دے کم پہلے کماں توں زیادہ (بُتے) پین “۔^{۲۰}۔ ” پر مینوں تیرے خلاف اے شکایت اے کہ توساں اک عورت جزائیل نوں جھیلیا، جیڑی اپنے آپ نوں نبیہ کہندی سیتے میرے بندیاں نوں حرامکاری کرنے بُتان دی قُربانی کھان دی تعلیم دیندی اے۔^{۲۱}۔ میں اوس نوں توبہ کرن دی مہلت دتی پر اوہ اپنی حرامکاری توں توبہ کرنا نئیں چاہندی۔^{۲۲}۔ ویکھو، میں اُنہوں بیماری دے بسترتے پا دیاں گاتے جیڑے اودے نال حرامکاری کرن گے، اُناتے بہت مُصیبت لیاؤاں گا، اگر اُونان اپنے کماں توں توبہ نہ کیتی۔^{۲۳}۔ میں اودے بطیاں نوں مار دیاں گاتے ساری کلیسیاؤں نوں پتہ لگ جاوے گا، کہ اوہ میں ہی آن جیڑا خیالات دلاں نوں جاندا اے، میں ہر اک نوں اودے کماں بدل دیاں گا۔^{۲۴}۔ پر تسی باقی جیڑے تھواتیرہ وچ رنہدے اوس تعلیم نوں نئیں مندے اُنان گلاں توں چنوں کُجھ شیطان دیاں ڈونگیاں گلاں کہندے، نوں نئیں جاندا، تہوانوں میں کہندا ہاں کہ میں تہاڈے لُٹہور بوجھ نئیں پاواں گا۔^{۲۵}۔ جیویں وی اے، میرے آون تک جو کُجھ تہاڈے کولے، اُونوں مضبوطی نال پھڑی رکھو۔^{۲۶}۔ جیڑا غالب لُٹے میرے کماں دے مطابق آخر تک اُوناتے عمل کرے، میں اُوس نوں قومارتے اختیار داں گا۔^{۲۷}۔ اوہ اُنان لے لوئے دے سوئے نال حکومت کرے گا، اوہ وئی دے برتناں طرح تہوانوں چکنا چور کر دے گا۔^{۲۸}۔ جیویں میں اپنے باپ کولوں پایا اے، میں اُوس نوں ضیح دا تارا دیاں گا۔^{۲۹}۔ جس دے گن پین، سُن لے کہ روح کلیسیاء نوں کی کہندی اے۔

۱۔ سردیس دی کلیسیاء دے فرشتے نوں لکھ: ایہ اودے الفاظ نئیں جنہ ست روحانیت ست ستارے نوں پھڑپھا ہوا اے۔ میں جاندا آں 3
 کہ توں کی کیتا تہاڈے بارے وچ مشہور اے کہ توں زندہ اے پر توں مُردہ ایں۔ ۲۔ جاگتے جیڑا رہ گیا اے اونوں بضبوط کر، پر پُن مرن
 والا اے کیوں جے مینوں رب دی نظر وچ تیرے کم پورے ہوندے نظر نئیں آندے۔ ۳۔ ایس لئی یاد رکھ، توں کی سُنیا اے تہا پایا اے۔ اونان
 دی تابعداری کر، پر جے تو جاگدا نئیں تہ میں چور وانگوں آواں گاتے تینوں پتہ نئیں لگے گا کہ میں کیڑی گھڑی آواں گاتے تینوں سزا
 دیواں گا۔ ۴۔ پر ساردیس وچ کُجھ نارنہ جِناں نہیں اپنے کیڑے داغدار نئیں کیتے اوہ میرے نال، جتے کیڑے پا کے چلن گے، کیوں جے اوہ لائق
 نئیں۔ ۵۔ جیڑا فتح کردا اے انوں جتے پُتلے جان گے تہ میں زندگی دی کتاب وچوں کدی وی نئیں میٹاواں گاتے میں اپنے پیو دے تہ
 اودے فرشتیاں دے سامنے اودھا ناں لواں گا۔ ۶۔ جدے کن ہوں، اوہ سُنہ کہ روح کلیسیاواں نوں کی کہندا اے۔ ۷۔ فلذیفی دی کلیسیاء نوں
 لکھ: ایہ اودھ الفاظ نئیں جیڑا فُدوسے سچا اے۔ جدے کول داؤد دی کُنجی اے۔ اوہ جو کھول دیندا اے انوں کوئی بند نئیں تر دا، اوہ
 جو بند کر دیندا اے اونوں کوئی کھول نئیں سکدا۔ ۸۔ میں جاندا آں کہ توں کہ کیتا اے۔ ویکھ میں تیرے سامنے اک ہوا کھولیا ہوا اے
 جیڑا کوئی بند نئیں کرسکدا۔ میں جاندا ہاں کہ تیرے وچ تھوڑی جئی طاقت اے، فیر وی توں میرے کلام نوں منیا اے ت میرے ناں نو
 انکار نئیں کیتا۔ ۹۔ ویکھ میں شیطان دی پیکل والیاں نوں، جو آکھدے نیں کہ اوہ یہودی نیں پر نئیں، بلکہ جھوٹ بولدے نیں۔ میں اونان
 نوں آکے تیرے پیراں وچ آکے جھکنتے مجبور کراں گاتے اوپاں نوں پتہ لگے گا کہ میں تینوں پیار کیتا اے۔ ۱۰۔ کیوں جے توں میتے صبر کرن
 دے حُکمت عمل کیتا اے، میں وی تینوں دھرتی تہرن والیاں تہرن والی آزمائش توں بچاواں گا۔ ۱۱۔ میں جلدی آں والا ہاں۔ تیرے کول
 جو کُجھ اے اونان نئیں سانہجے رکھ تاں جو کوئی تہاڈا تاج کھوکے نلے جلتے۔ ۱۲۔ جیڑا فتح پاندا اے، میں اونوں اپنے رب دے گھر وچ
 اک ستون بنا دواں گا، فیر اوہ کدی باہر نئیں نکلے گا تہ میں اودے رب دا ناں لکھاں گا، رب دے شہر دا ناں (نوا یروشلم، جو میرے
 رب وُلوں آسمان توں لٹھن (اُترن) والا اے) تہ میرا نوا ناں۔ ۱۳۔ جدے کُن نیواو سُنہ کہ روہ کلیسیاواں نوں کی کہہ رہی اے۔ ۱۴۔
 لودیکہ وچ کلیسیاء دے فرشتے نوں لکھ: ”جو آمین، بھوسے دے قابلیت سچا گواہ اے تہ رب دی خلقت دا حاکم اے اودا کلام اے۔“
 ۱۵۔ میں جاندا ہاں کہ توں کی کیتا اے، توں نئے ٹھنڈا یا گرم ہوندا اے۔ ۱۶۔ کیوں جے توں ادھا گرم ایں، نئے گرم تہ نہ ٹھنڈا ایس لئی
 میں تینوں منہ وچوں کڈھ کے سُنن سالا ہاں۔ ۱۷۔ کیوں جے توں کیندا ایں، میں دولتمند ہاں، میرے کول کئی دُناوی چیزاں نیں تہ مینوں
 کسے چیز دی لوڑ نئیں اے۔ ”پر تینوں پتہ نئیں اے کہ توں ساریاں توں کم بخت، رحم جوگا، غریب تہنگا ایں۔ ۱۸۔ میری صلاح نوں سُن:
 میرے توں بھٹی وچ تپایا ہوا سونا خریدلے تاں جو توں امیر ہو جاؤں تہ چمکدار جتے کیڑے، تاں جو توں اونان نوں پا کے اپنے تنگ پن دی نہ
 وکھائیں تہ اپنی اکھاں وچ لون لئی سُرمہ تاں جو توں ویکھ سکھیں۔ ۱۹۔ میں جِناں نوں پیار کردا ہاں، اوہا دی تربیت کردلے اوہا نوں
 سکھانا واں کہ اوہا نوں کِداں رانا چاہدا اے۔ ایس لئی سرگرم ہوجالے توہ کر۔ ۲۰۔ ویکھ میں پھستہ کھڑا ہاں تہ میں کھڑکا رہا ہاں جے
 کوئی میری آواز وُندا اے تہ کھولدا اے تہ میں اودے گھر وچ آواں گاتے اودے نال کھانا کھاواں گاتے اوہ میرے نال۔ ۲۱۔ جو فتح پاندا اے،
 میں اونو اپنے نال تخت تہ بین دا حق دواں گا، جیداں میں وی فتح پائی تہ اپنے پیو نال اودھ تخت تہ جا بیٹھا۔ ۲۲۔ جدے کُن نیں اوہ سُنہ کہ
 روح کلیسیاء نوں کہ آکھدی اے۔

۱- ایناں چیزاں دے بعد میں ویکھیلتے جنت وچ اک کُھلا ہوا ویکھیا۔ پہلی آواز جیہڑی میں سُنی میرے نال نرسنگہار (وانگ) گل 4
کر دیاں کہہ ری سی لُٹے آتے میں تینوں وکھاواں کہ اپناں چیزاں دے بعد جو لازمی ہو وے گا۔ ۲- اک دم میں روح وچ ساہتے آسمان تے
رکھیا اک تخت ویکھیا جدے لُٹے کوئی بیٹھیا سی۔ ۳- جو اودے لُٹے بیٹھا سی او سنگی یشبہتے عقیق ہار (وانگ) لگدا سی۔ تخت دے دولہ
ست رنگی پینگھ سی اے ست رنگی پینگھ زمرد ورگی لگدی سی۔ ۴- تخت دے دولہ چوئی تخت سن جناں لُٹے چوئی بزرگ چٹے کپڑیاں
وچ تیار بیٹھ سن، اُنہاں دے سیرتے سُنبھری تاج سن۔ ۵- تخت وچوں یجلیاں چمکدیاں، تے گرجاں نکل دیاں سن، تے تخت دے لگے ست
دیوے بلدے سن۔ دیوے جیہڑے رب دیاں ست روحاں سن۔ ۶- تخت دے سامنے شیش دا سُمندر سی جو بلور ہار (ونگ) سی۔ تخت دے
وچکارے تخت دے دولہ اگوں تے پچھوں اکھاں نال بھرے چار جاندار سن۔ ۷- پہلا جاندار مخلوق شیر ورگا سی، دوجا جاندار مخلوق وچھ
ورگا، تیجے جاندار مخلوق دی شکل انسان ورگی سی، تے چوتھا جاندار مخلوق اڈن ولہ عُقاب ورگی سی۔ ۸- چاروں جانداراں مخلوقاں
دے چھ چھ پر سن جیہڑے اُنوں تھلوں اکھاں نال بھرے ہوئے سن۔ ین رات اوہ اے کہنا بند نئیں کردے سن ”فُدوس، فُدوس، فُدوس“ اے
خُداوند خُدا قادر مُطلق جو سی، تے جو ہے، تے جیہڑا آن والا اے۔ ۹- جدوں وی جاندار مخلوق تخت لُٹے بین ولہ نوں، جیہڑا سدا تیکر زندہ
رہندا اے جلال، عزت تے شکرگزاری دیندے، ۱۰- جو بیس (جوی) بزرگ تخت تے بیٹھ ہوئے لگے ڈِگ کے اودی عبادت (بندگی) کردے سن
جیہڑا سدا تیکر حیات اے۔ او اپنے تاج تخت دے لگے رکھے اے کہندے سن، ۱۱- ساڈے خُداوند ساڈے رب ئوں ای جلال، عزت، قُدرت
دے قایل ایس کیوں جو ئوں ہی سب شیواں بنایاں تے اے تیری مرضی دے نال پیدا ہواں تے اُنہاں دا وجود اے۔

۱۔ فیر میں ویکھیا ک جیڑا تخت لُٹ بیٹھا سی اوہدے سچتھ وچ طومار سی، جیڑا لگتہ پچھ لکھیا ہوا سی تہ ست مُہراں نال بند 5
 کیتا ہوا سی۔ ۲۔ میں اک زور آور فرشتہ اُچی آواز نال اے کہندا ویکھیا، کون اے جو ایس طومار نوں کھولتہ ایدہاں مُہراں توڑن
 دے قایل اے۔ ۳۔ کوئی وی نئیں نا آسمان وچ یا زمین لُٹ یا زمین دے تھلہ طومار نوں کھولن یا پڑھن دے قایل (لائق) سی۔ ۴۔ میں ڈاھڈا
 روبا کیوں جو طومار نوں کھولن یا پڑھن دے قایل کوئی نا لبھا۔ ۵۔ پر وڈیریاں وچوں اک وڈیرے مینوں آکھیا نہ رو، ویکھ! پودہ دے
 قبیلہ دا شیر، داؤد دی جڑے فتح پائی اے۔ اوہ طومار تہ اوہیاں ست مُہراں کھولن دے قایل اے۔ ۶۔ میں ویکھیا اک بڑے تخت دے رقبہ دے
 وچکارے چار جاندار مخلوقات وڈیریاں دے وچ کھلوتا سی۔ اوہ اینج چا پدا سی جنج جانوں ماریا گیا اے۔ اوہدے ست سنگھتہ ست
 اکھاں سن، جو رب دیاں ساری دھرتی لُٹ بھیجیاں ہویاں ست روحاں نیں۔ ۷۔ اوہ گیلے لُٹ، جیڑا تخت لُٹ بیٹھا سی اوہدے سچتھ توں
 طومار لے لیا۔ ۸۔ جدوں اوہ طومار پھٹیلے چار جاندار مخلوق تہ چوی وڈیرے بڑے دے لگے ڈگ گئے۔ ہر اک دے تھ وچ اک ستر منڈلے بخور
 نال بھریا ہوا سوہ دا پیالہ سی، جو کہ مُقدس دیاں دُعاواں نیں۔ ۹۔ اُہانے نواں گیت گایا؛ ”توں طومار نوں لین دے ایدہاں مُہراں
 کھولن دے لائق ایں۔ کیوں جو تو فُربان ہویا تہ اپنے خُون نال رب لئی ہر قبیلہ، بولی، لوکاں تہ قوموں وچوں لوکاں نوں مول لیا اے۔ ۱۰۔ تہ
 اوہان نوں اک بادشاہی تہ خادم بنایا تاں جو رب دی سیوا کرن تہ اوہ دھرتی تہ راج کرن گے۔“ ۱۱۔ جنان دا دائرہ تخت، جاندار مخلوقات
 وڈیریاں دولہ سی۔ اوہان دی کُل گنتی دس ہزاراں لکھاں تہ کروڑاں دے وچ سی۔ ۱۲۔ اوہ اُچی آواز وچ کہندے سن، ”زیح کیتا ہوا بڑے
 طاقت، دولت، عقل، فُدرت، عَزّت، جلال تہ حمد قبول کرن دے لائق (قایل) اے“ ۱۳۔ میں ہر بنائی ہوئی شے جیڑی آسمان وچ تہ زمین
 لُٹے زمین دے تھلے سمندر وچ تہ، اناں وچ سب شیواں نوں۔ اے کہندے سُنیا، ”حمد، عَزّت، جلال تہ سدا تیکر بادشاہی دی طاقت
 جیڑا تخت لُٹ بیٹھا اے بڑے دی اے۔“ ۱۴۔ چار جاندار مخلوقات ”آمین!“ آکھیاں وڈیریاں تہ ڈگ کے سجدہ کیتا۔ نوٹ: کُجھ بُرلے ترجمہ
 ایس طرح پڑھ جان دے نیں، چوی بزرگ ڈگ کے جیڑا سدا تیکر رہندا اے اُنوں سجدہ کردے سن۔

۱۔ میں ویکھیا کے بڑے ستان وچوں اک مہر کھولی، میں اونا چار جانداراں وچوں اک نوں گرجدار آواز وچ کہندے سُنیا، "آ" ۲۔ 6 میں ویکھیلتے اوتھ اک چٹا گھوڑا سی۔ اودے سوارے اک کمان پھڑی ہوئی سی، اہنوں اک تاج دتا گیا۔ اوہ فاتح ونگوں نکلیا تاکہ فتح کرے۔ ۳۔ جدوں بڑے دوجی (دوسری) مہر کھولی، میں دوجے جاندار نوں اے کہندے سُنیا، "آ" ۴۔ فیر اک پور گھوڑا باہر آیا، انگارے ونگوں لال۔ ایس دے سوار نوں اے اختیار دتا گیا کہ دھرتی توں سلامتی چُک لوے۔ تاکہ ایدے لوک اک دوجے نوں قتل کرن۔ ایس سوار نوں اک وڈی تلوار دی گئی۔ ۵۔ جدوں بڑے تِجی مہر کھولی، میں تِجے جاندار نوں کہندیاں سُنیا، "آ"۔ فیر میں اک کالا گھوڑا ویکھیلتے ایس دے سوارے اپنہتھ وچ اک تکرّی (ترازو) پھڑی سی۔ ۶۔ میں اُنّاں چاراں جانداراں دے وچوں ایس طرح دی آواز سُنی، کنک اک دینار دی سیر، جو دینار دے تِن سیر۔ پر تیلے تے دا نقصان نہ کر۔ ۷۔ جدوں بڑے چوتھی مہر کھولی، میں چوتھے جاندار دی آواز ایہ کہندیاں سُنی، "آ"۔ ۸۔ فیر مینوں زرد گھوڑا نظر آیا اودے سوار دا ناں موت سی۔ اودے پچھ پچھ جہنم سی۔ اوناں نوں دھرتی دے چوتھے حصے دا اختیار دتا گیا کہ تلوار، کالے بیماری تے زمین دے جنگلی درندیاں نال لوکاں نوں ہلاک کرن۔ ۹۔ جدوں بڑے پنجویں مہر کھولی، میں فُربان گاہ دے پٹھاں اوناں دی روخاں نوں ویکھیا جیڑے خُداوند دے کلام تے گواہی قائم رہن دے سبب مارے گئے سن، ۱۰۔ اوہ اُچی آواز وچ چلائے "کُل دُنیا دے حاکم، فُدوس تے سچے، تُوں کدوں تک انصاف نئیں کریں گاتے زمین تے رہن والیاں کولوں ساڈے خُون دا بدلہ نئیں لووے گا؟" ۱۱۔ فیر اوناں وچوں ہر اک نوں سفید چوغا دتا گیا تے اوناں نوں دسیا گیا کہ اوہ تھوڑی مَدّت تک پور انتظار کرن جدوں تک کہ اوناں دے نال دے خدیمت اوناں دے بھین بھائیاں دا شُمار پورا نئیں ہو جاندا جیڑے تہاڈے ونگوں مارے جان ولے نئیں۔ ۱۲۔ جدوں بڑے چھویں مہر کھولی تے میں ویکھیا کہ اک وڈھا بھونچال آیا۔ سورج کمبل ونگوں کالا تے پورا چن خُون ونگوں ہو گیا۔ ۱۳۔ آسمان دے تارے زمین تے ڈگ پئے، جیویں زور دی ہیری نال ہل کے انجیر دے درخت توں کچے پھل ڈگ پیندے نیں۔ ۱۴۔ آسمان ایس طرح غائب ہوا جیویں طُومار ولیٹیا گیا ہو وے۔ ہر پارے جزیرہ اپنی جگہ توں پراں ہو گیا۔ ۱۵۔ فیر زمین دے بادشاہ خاص لوک، تے جرنیل تے امیر تے زور آور تے پور سارے وی، غلام تے آزاد، پہاڑاں دیاں غاراں تے چٹاناں وچ جا چھپے۔ ۱۶۔ اوناں پہاڑاں تے چٹاناں نوں آکھیا، "ساڈے تے ڈگ پوؤ! سانوں اوس دی نظر توں بچا لوؤ جیڑا تخت تے بیٹھا اے تے بڑے دے غضب توں چھپا لوؤ۔" ۱۷۔ کیوں جو اودے غضب دا وڈا دن آ پُنجیا اے۔ ہن کون تھہر سکدا اے؟

¹۔ فیر میں چار فرشتیاں نوں زمین دے چاروں کونیاں تہ کھلوتہ ویکھیا جناں زمین دی چار ہواواں نوں مضبوطی نال روکیا سی کہ 7 زمین تہ سمندر تہ ہوا نہ چلے یا کسے درخت نوں ہوا نہ لگے۔²۔ میں اک پور فرشتہ نوں مشرق ولوں آندیاں ویکھیا، جدے کول زندہ خُدا دی مہر سی۔ اونہ چار فرشتیاں نوں جنہاں نوں زمین تہ سمندر نوں تُقصان دین دی اجازت دتی گئی سی، اُچی آواز نال آکھیا۔³۔ ”زمین تہ سمندر یا درختاں نوں تُقصان نہ پہنچاؤ جدوں تک اسی خُدا دے خادماں دے مٹھیاں تہ مہر نہ لائے۔“⁴۔ میں جنہاں تہ مہر کیتی گئی سی شمار سُنیا: اسرائیل دے ہر قبیلہ چوں ۱۴۴۰۰۰ تہ مہر لگی سی؛⁵۔ بارہزار یہودہ دے قبیلہ توں، بارہزار روبن دے قبیلہ توں، بارہزار جد دے قبیلہ توں،⁶۔ بارہزار آشور دے قبیلہ توں، بارہزار نفتالی دے قبیلہ توں، بارہزار منشی دے قبیلہ توں،⁷۔ بارہزار شمعون دے قبیلہ توں، بارہزار لاوی دے قبیلہ توں، بارہزار آشکار دے قبیلہ توں،⁸۔ بارہزار زبلوں دے قبیلہ توں، بارہزار یوسف دے قبیلہ توں، بارہزار بنیامین دے قبیلہ توں،⁹۔ فیر میں تخت تہ برے دے سامنے، ساری دُنیا دیاں قومواں، قبیلیاں تہ ہر بولی بولن والیاں دی، اک بڑی وڈی جہی بھیڑ جنوں گنیا نئیں جا سکدا سی، کھلوتہ ویکھیا۔ اونانہ چہ کپڑے پلے سن تہ اپنے ہتھیاں وچ کھجور دیاں پُنبیاں پھڑیاں ہویاں سن۔¹⁰۔ اُچی آواز چہ کہندے سن: ”نجات خُدا ولوں اے، جیہڑا تخت تہ بیٹھا اے برے ولوں۔“¹¹۔ سارے فرشتہ وڈیرے چاروں جاندار مخلوق تخت دے چاروں پاسے کھلوتہ سن، اُنہاں منہ بہار تخت دے لگے ڈگ کدے خُدا دی عبادت کیتی،¹²۔ کہندے ہویاں ”آمین! تمجید، جلال، حِکمت، شکرگزاری، عزّت، قُدرت تہ طاقت ہمیشہ توں ہمیشہ تیک خُدا دی ہو وے، آمین۔“¹³۔ فیر اک بزرگے مینوں پُچھیا اے سفید کپڑیاں وچ کون تہ کتھوں آئے؟¹⁴۔ میں اونوں کیا ”جناب تہانوں پتہ اے تہ اوہ مینوں کیا اے او نیں جیہڑے بُت وڈی مُصیبت توں باہر نکل کے آئے۔ اونانہ اپنی پوشاکاں برے دے خُون نال چٹیاں کیتیاں۔“¹⁵۔ ایدہی وچ توں اے خُدا دے تخت دے سامنے کھلوتہ تہ اودہی پیکل چہ دن رات اودہی عبادت کردے۔ جیہڑا تخت تہ بیٹھا اے او اپنا تنبو اونان لے کھراں (تان) دیوے گا۔¹⁶۔ فیر او کدی وی بھکے تہ تریکے نہوون گے۔ سورج اونان نوں نہ ساڑے گلے نہی بلدی تپش ساڑے گی۔¹⁷۔ تخت دے درمیان چہ بُرا (لیلا) اُنہاں دا اجالی ہووے گا۔ او اونان نوں زندہ پانی دے چشمیاں کول لے جلے گا تہ رب اونان دی اکھاں دے اتھرو پونجھ دے گا۔

۱۔ جدوں بڑے ستویں مہر کھولی تے آسمان تے ادھ گھنٹ لئی خاموشی چھا گئی۔^۲ تے فیر میں ویکھیا کے ست فرشتہ جیڑے خُدا دے سامنے کھلوتے سن اُنہاں توں ست نرسنگدے گئے۔^۳ تے اک ہور فرشتہ آیا جنہ بخور دا سُہرا پیالہ پھڑپھا سی تے او مزید (قُربان گاہ) تے کھلوتا سی، اونوں بوٹا سارا بخور دتا گیا تان جو او مُقدسساں دی دُعاواں دے نال بخور دے سُہرے مزید (قُربانگاہ) تے جیڑا تخت دے سامنے اے نذر کرے۔^۴ تے فرشتہ دے پتھوں خُدا دے سامنے بخور تے مُقدسساں دی دُعاواں دا دُھون اُٹھدا اے۔^۵ تے فرشتہ مذید (قُربانگاہ) توں اگلے کے بخور دے پیلے نوں بھریا تے فیر اُنیں پٹھاں زمین تے اُٹو سُٹیا تے اوتھ گرجاں، آوازاں، بجلیاں دی کڑکتے زلزلہ آیا۔^۶ تے او ست فرشتہ جنان کول ست نرسنگ سن، اُنہاں نوں پھونکن لئی تیار ہوئے۔^۷ تے پہلے فرشتہ نرسنگا پھونکیا تے اوتھ اگلے اولہ خُون نال رلے ہوئے پیدا ہوئے، تے زمین تے سُٹیا تان جو ایدا اک تہائی حصہ بل جاوے، تے درختاں دا اک تہائی حصہ پُجھ (تل) گیا تے ساری ہری گھاہ پُجھ (تل) گئی۔ نوٹ: کُجھ پُرانیاں لکھائیاں تے اِنو چھڈ دتا اے، "تان جو ایدا اک تہائی حصہ بل جاوے"۔^۸ تے دوجے فرشتہ اپنا نرسنگا پھونکیا تے اگلے نال بلدے ہوئے بڑے وڈے پہاڑ وانگر کوئی شے سمدر وچ سُٹی، تے سمندر دا اک تہائی حصہ خُون بن گیا۔^۹ تے سُمندری جانداراں دا اک تہائی حصہ مر گیا، تے بحری جہازاں دا اک تہائی حصہ برباد ہو گیا۔^{۱۰} تے فرشتہ اپنا نرسنگا پھونکیا تے اک وڈا جیا تارہ مشعل دے وانگو بلدا ہوا تہا تے چشماں دے پانی دے تے حصہ ڈگیا۔^{۱۱} ایس تارے دا ناں اِفستتین (ناگ دونا) اے، تے پانی دا تِچا حصہ اِفستتین (ناگ دونا) بن گیا تے پانی دی وجہ توں کافی لوک مر گئے کیوں جے او کوڑا ہو گیا سی۔^{۱۲} تے چوتھے فرشتہ اپنا نرسنگا پھونکیا، اک تہائی سورج، اک تہائی چن تے اک تہائی تارے تباہ ہو گئے۔ اِنہاں دی اک تہائی، تاریکی وچ بدل گئی۔ اک تہائی دین تے اک تہائی رات کول روشنی نہ رہی۔^{۱۳} میں ویکھیا تے مینوں اک عقب دی آواز سنی۔ نوٹ: کُجھ کاپیاں وچ "عقاب" دی تہا تے "فرشتہ" دا لفظ استعمال ہوا اے، جیڑا اُلٹے اُڑ رہا سی تے اُچی آواز وچ کہہ رہا سی "افسوس، افسوس، افسوس اُنہاں تے جیڑے زمین تے رندے اِس لئی کہلے تِن فرشتیاں دے تِن نرسنگیاں دا پھوکیا جانا رندہ اے۔

۱۔ فیر پنجویں فرشتہ اپنا نرسنگا پھونکیا۔ میں اک تارے نوں ویکھیا جیڑا آسمان توں دھرتی لُٹے ڈگ پیا (ڈگیا)۔ اؤس تارے نوں 9
 اتہا گڑھ دی چابی (کُنجی) دتی گئی۔ ۲۔ اوہ اتہا گڑھ نوں کھولیا، گڑھ وچوں ایس طرح دھواں نکلیا جیویں وڈی بھٹی توں
 دھواں نلکدا اے۔ سورج تہوا اوس گڑھ دے وچوں نکلدے دھویں نال کلہو گئے۔ ۳۔ اوس دھویں وچوں ٹڈیاں دھرتی لُٹے آ گئی یاں،
 اوہاں نوں زمین لُٹے دے ٹھویاں (بچھو) ورگی طاقت دتی گئی۔ ۴۔ اوہاں نوں دسیا گیا کہ زمین لُٹے گھا (گھاس) یا برے بوٹے یا درخت نوں
 نقصان نہ پُچاں، پر اوہاں لوکاں نوں چناں دے متھتے خُدا دی مہر نئیں۔ ۵۔ اوہاں نوں لوکاں نوں مار دین دی اجازت نئیں دتی گئی، پر
 پنج مہینہ تک اوہاں نوں صرف اذیت دین دی۔ اوہاں دی اذیت ایس طرح دی سی جیویں ٹھواں (بچھو) کسے نوں ڈنگ مارے۔ ۶۔ اوہاں
 دناں وچ لوک موت منگن گے، پر او نئی لُٹے گئی۔ اوہ دلوں مرن دی چاہ کرن گے پر موت اوہاں توں دُور نسه گئی۔ ۷۔ ٹڈیاں جنگ لئی تیار
 کیتے گئے گھوڑیاں وانگو لگدیاں سن۔ اوہاں دے سیراتے کُجھ انج دا سی جیویں سوہ دے تاج پوون (پون) تے اُناں دے منہ (چہرے) انسان
 دے منہ (چہرے) وانگو سن۔ ۸۔ اوہاں دے وال جیویں عورتاں دے وال تے دند شیر ورگے سن۔ ۹۔ اوہاں دی بکتر فولاد دے بکتر وانگو تے
 اوہاں دے پراں دی آواز ایسی سی جیویں بُت سارے رتھتے جنگ وچ ڈوڑے گھوڑیاں دی آواز ہووے۔ ۱۰۔ اوہاں دی دُم دا ڈنگ بچھواں
 دے ڈنگ وانگو تے اوہاں دی دُم وچ اُنی طاقت سی کہ پنج مہینیاں تک لوکاں نوں ڈکھ دے سکے۔ ۱۱۔ اتہا گڑھ دا فرشتہ اوہاں دا
 بادشاہ سی۔ اوہاں ناں عبرانی وچ ”ابدون“ تے یونانی وچ ”اپلیون“ اے۔ ۱۲۔ پہلا غم گُزر گیا۔ ویکھا! ایس دے بعد دو پور برادیاں آون
 والیاں تے۔ ۱۳۔ فیر چھپویں فرشتہ نرسنگا پھونکیا، میں شہری فربانگا، دے بینگاں وچوں جہڑے خُداوند دے سامنے حاضر نئیں، اے
 آواز سُنی۔ ۱۴۔ آواز تے چھپویں فرشتہ نوں جدے کول نرسنگا سی، کیا، ”چار فرشتہ چناں نوں وڈے فرات دے دریا دے کول بنیا
 (جکڑیا) سی کھول دے“۔ ۱۵۔ اے چار فرشتہ چناں نوں خاص گھڑی، دن، مہینہ سال لئی تیار کیتا گیا سی تا جوں اک تباہی انسانان
 نوں مار دین، اوہاں نوں کھول دتا گیا۔ ۱۶۔ گھوڑیاں تے سوار سپاہی ۲۰ کروڑ سن۔ میں اوہاں دا شمار سُنی۔ ۱۷۔ میں اپنی روپا دے وچ
 گھوڑیاں نوں تے اوہاں دے سواراں نوں ایس طرح ویکھا: اوہاں دے بکتر اگ وانگوں لال، گوڑے نیلے گندھک وانگوں پیلے سن۔
 گھوڑیاں دے سیر شیر بَبر وانگوں سن تے اوہاں دے منہ وچوں اگ دھواں تے گندھک نکل دی سی۔ ۱۸۔ اگ دھواں تے گندھک جیڑی اوہاں
 دے منہ وچوں نکلی، لوکاں دا تیسرا حصہ اُناں تین آفتاں دے سبب مر گیا۔ ۱۹۔ گھوڑیاں دا زور اوہاں دے منہ اوہاں دیاں دُماں وچ
 سی، کیوں جو اوہاں دیاں دُماں سپاہ وانگوں سن، اوہ اپنے سیراں نال لوکاں نوں زخم دیندے سن۔ ۲۰۔ باقی انسان جیڑے اُناں آفتاں
 نال نہ مرے، اوہاں اپنے کیتھوئے کھماں توں توبہ نہ کیتی، نا ای اوہاں چٹات، سوہ چاندی، پتلے لکڑی دے بُت، اوہ چیزاں جیڑیاں سُن ویکھا
 یا چل نئیں سکدیاں دی پوجا کرن تو باز لُٹے۔ ۲۱۔ نا ہی اوہاں تے قتل، جادو گری، جنسی حرامکاری یا چوری دے کھماں توں توبہ کیتی۔

^۱ اے فیر میں اک زور آور فرشتہ نوں ویکھیا جیڑا آسمان توں اُتر رہا سی، اُنیں باسلاں دا چوغا پایا ہویا سی۔ اودے سیر دئ لُٹ 10 قوس قزح سی۔ اودا مُن سورج وانگوں سی۔ اودے پیر اگ دے تھماں وانگو سن۔^۲ اودے ہتھ وچ چھوٹا طومار سی جیڑا اودے ہتھ وچ کُھلیا سی، اُنہیں اپنا سجا پیر سمندر تے رکھیلتے کھیا پیر اوندے زمین تے۔^۳ فیر او اچی آواز دے نال چلایا، ایس طرح جیویں شیر ڈھاڑدا اے۔ جدوں اوہ چلایلتے او ست گرجاں اپنی آواز وچ بول پٹیاں۔^۴ جدوں ستوں گرجاں بولیاں، تے میں لکھن ہی والا ساں، تے میں آسمان توں آواز سُنی جیڑی کہہ رہی سی جو کُجھنے کیا اے اونوں نہ لکھتے راز وچ رکھ۔^۵ جیڑا فرشتہ میں سمندر تے کھلوتا ویکھیا سی اوندے اپنا سجا ہتھ آسمان ول چُکیا۔^۶ اُہ اودے قسم کھادی جیڑا سدا تک رہے گا۔ جنہ آسمان بنلُٹے جو کُجھ اودے وچ اے، زمین بنائی تے جو کُجھ اودے لُٹے سمندر تے جو کُجھ اودے وچ اے فرشتہ کیا،^۷ اُن زیادہ دیر نہیں اے۔^۸ اے فیر اوس دن دے وچ جدوں ستواں فرشتہ نرسنگا پُھوکن والا ہوے گا، فیر اُس دن خُدا دے بھید مُکمل ہون گے، جیس طرح لُٹ اپنی خوشخبری اپنے خادماں نوں دتی جیڑے نبی سن۔^۹ فیر آسمان توں او آواز، جیڑی پلاں سُنی سی میرے نال ہمکلام ہوئی "جائے جا کے اُس فرشتہ توں جیڑا سمندر تے زمین تے کھلوتا اے طومار۔^{۱۰} فیر میں فرشتہ دے کول گیلے اِنو کیا کے چھوٹا طومار مینوں دے دے، اوندے مینوں کہا کے طومار تے کھا جائے اے تیرے معیدے نوں کوڑا کردے گا، پر اے تیرے من وچ شہید وانگوں مٹھا ہو وے گا۔^{۱۱} اے میں چھوٹا طومار فرشتہ دے ہتھوں لیا تے کھا گیا تے او ایس طرح مٹھا سی جیویں میرے مُن وچ شہیدے جدوں میں اونوں کھا داتے میرا معیدہ کڑوا ہو گیا۔^{۱۲} اے فیر کسے مینوں کیا، "ضرور اے کہ توں بُت سارے لوکاں، قوماں، زبانان، بادشاہاں بارے پیشن گوئیاں کریں گا"

۱- مینوں عصا دی طرح پیمائش والی لکڑی دتی گئی تان جو مین پیمائش لئی استعمال کراں۔ مینوں آے آکھیا گیا ”اُتھتے خدا دی 11 پیکلتے مذبح گا، دی پیمائش کراں۔ آو، جیڑے ایدھ اندر عبادت کر دے۔“ ۲- پر پیکل دے ویڑے نوں چھڈ دے کیوں جو ایہ غیر قوماں نوں دتا گیا آے۔ او، ۴۲ مہنیاں تک مقدس شہر نوں غرق کرن گے۔ ۳- مین ایہ دو گواہاں نوں جیڑے ٹاٹ اوڑے ہون گے، اختیار دیاں گا کہ او، ۱۲۶۰ دناں تک نبوت کرن۔ ۴- ایہ گواہ دوانجیر دے درختے دو چراغدان پین جیڑے دھرتی دے رب دے سامنے کھلوتھین۔ ۵- اگر کوئی اونوں نقصان پچان دے سوچے گلے اُنہاں دے مُن وچوں آگ نکلے اُنہاں دے دشمنان نوں بھسم کر جلتے گی۔ اگر کوئی اُنہاں نوں نقصان پچان دی خواہش کرے گا او، قتل کر دتا جلتے گا۔ ۶- اُنہاں گواہاں نوں ایہ اختیار دتا جلتے گا کہ او، آسمان نوں بند کر دین تان جو نبوت دے دوران بارش نہوے۔ اُنہاں کول طاقت ہووے گی کہ جدوں مرضی پانیاں نوں خون بنادین۔ ساری زمین اُتھ رہے قسم دی آفت بھیج سکن۔ ۷- جدوں او، اپنی گوائی ختم کر لین گے اُس وقت زمین دی اتھا، گہرائی وچوں اک ڈنگر نکلے اُنہاں دے خلاف جنگ چھیڑ دے گا۔ او، اُنہاں نوں فتح کر لے گلے ہلاک کر دے گا۔ ۸- اُنہاں دیاں لاشاں وڈے شہر دیاں سڑکاں وچ پیاں رہن گیاں (جنہوں تشبیہ کے طور نال صدمۃ مصر کہندے) جتھ اُنہاں دے خُداوند نوں سُولی اُتے چڑایا گیا۔ ۹- ساڑھ تین دین تک پر قبیلہ، زبانۂ قوم دے کچھ لوک اُنہاں دیاں لاشاں نوں ویکھن گے۔ ۱۰- اُنہاں نوں اُنہاں دیاں لاشاں، قبریاں وچ نئیں رکھن دین گے۔ ۱۱- او، جیڑے دھرتی زندہ رہن گے۔ او، خُوشی مناؤن۔ خوش ہون گے۔ ایتھوں تک کہ او، اک دوسرے نوں تحفہ وی دین گے کیوں جو اُنہاں دو نبیاں زمین زمین والیاں نوں دُکھ، تکلیف دتی۔ ۱۲- پتر سارھ تیناں دناں دے بعد اُنہاں وچ خدا ولوں زندگی دا ساہ پھونک دتاں جلتے گاتے او، اپنے پیراں اُتے کھڑے ہو جان گے۔ جیڑے اُنہاں نوں ویکھن گے اُنہاں اُتھ خوف طاری ہو جلتے گا۔ ۱۳- فیر او، آسمان توں اک اُچی آواز سُنن گے جیڑی اُنہاں نوں کہے گی میرے وَل اُتے آجا۔ فیر او، بدلاں وچ آسمان اُتے چلے جان گے جدوں اُنہاں دے دشمن ویندے ہون گے۔ ۱۴- اُسے گھڑی اک وڈا بھونچال آجلے گلے شہر دا دسواں حصہ غرق ہو جلتے گا۔ ست ہزار لوک اوس پچال وچ مر جان گئے بیچ جان ولے لوک ڈر جان گئے آسمان دے خُدا دی تمجید کرن گے۔ ۱۵- دوسرا دُکھ گذر گیا۔ ویکھا! تیرا افسوس جلد شروع ہون والا آے۔ فیر ستویں فرشتہ اپنا نرسنگا وجایتے اُچیاں آوازاں آسمان وچوں آیاں کہ ”دنیادی بادشاہت، خداوند اُپدے مسیح دی بادشاہت وچ بدل گئی اے، او ہمیشہ ہمیش تک راج کرے گا۔“ ۱۶- خیر چوی بزرگ جیڑے اپنے اپنے تخت اُتے خُدا دی حضوری وچ حاضر رہندے او، اپنے من دے بل ڈگ پٹے رب دی پرستش کرن لگ پٹے۔ ۱۷- اُنہاں کہیا ”اسی تیرا شکر ادا کر دے، خُداوند قادرِ مطلق، جیڑا ے اور تھا، کیوں جوں توں اپنی طاقت دے نال حکمرانی شروع کر دتی آے۔ نوٹ: کُجج ترجمان وچ ایویں لکھیا آے کہہ اک اُتے حکمران او، جیڑا سی، جیڑا ہتے جیڑا آؤن والا اے پر زیادہ جدید ۱۸- قوماں نوں غصہ آیا تیرا غضب نازل ہو گیا۔ وقت آگیا آے کہ مُردیاں دا حساب کیتا جلتے اور توں وی اپنے خادماں نبیاں نوں آجر دئیں۔ جیڑے ایمان دارنہ جیڑے تیرے ناں توں ڈر دے۔ دوین جیڑے گھٹیلے زور آور ے تیرا وقت آگیا آے کہ توں اُنہاں نوں تباہ کریں جیڑے ایس دھرتی نوں تباہ کر رہے۔ ۱۹- فیر اُتے خدا دی پیکل کھول دتی گئی۔ اُدی پیکل وچوں اُپدے عہد دا صندوق نظر آیا۔ تے بجلیاں گرجاں۔ آوازاں پیدا ہویاں بھونچال اُتے بڑے اولہ برسے۔

۱۔ آسمانہ اک وڈا نشان نظر آیا جِدے وچ اک عورت جنہیں سُورج اپنے جسمتے لپیٹا دا سی، چن اوہدے پیرا تلّہ سی پور بارہ تاریاں 12 والا تاج اوہدے سیرتے سی ۲۔ پور اک عورت بچ پیدا ہون والی دردان چوں گُزر ری سی ۳۔ ایدے بعد اک پور نشان آسمانہ نظر آیا۔ ویکھو اک وڈھا لال رنگ دا اُڑدھا جِدے ۷ سیرتے ۱۰ بینگ سن پور اوہدے ۷ سیرتے ۷ تاج سن۔ ۴۔ اونہ اپنی دُم نال تاریاں دے تیج حصّہ نوں زمینتے سُٹ دِٹا او اُڑدھا اوس عورت دے لگ کھلّو گیا جیڑی بچّہ جنن ٹوں سی تاں جدوں اوہدا بچّہ پیدا ہووے او اونوں کھا جاوے۔ ۵۔ اوس عورت بچّہ نوں جنیا جیڑا پُوری دُنباتے اپنے لوہے دے عصّا نال پوری قوماتے حکومت کرے گا۔ اوہدے بچّہ ٹوں اوہدے کولوں کھوکے ربتے اوہدے تخت تک پُنجیا دِٹا گیا۔ ۶۔ اور اوہ عورت بیابان ٹوں نٹ گئی تے اوس تھارتے گئی جیڑی خُدا دے واسطے تیار کیتی سی جِھتے اوہدا ۱۲۶۰ دناں تک خیال وچ رکھیا جاوِگا۔ ۷۔ ہن آسمانہ جنگ لڑائی شروع ہو گئی۔ میکائیل تے اوہدے فرشتیاں تے اُڑدھلتے اوہدے فرشتیاں وچ اپنی طاقت نہیں سی پئی او ابہ جنگ جِت سکدے۔ ایس واسطے ایناں لئی ایمان تے کوئی تھان نہیں سی۔ ۹۔ او وڈدھا اُڑدھا یعنی اوی پُرانا سب جیڑا شیطان تے ابلیس کواندا وے پور جیڑا سارے جہان ٹوں دھوکا دیندا آے او ہنوتے اوہدے نال دے فرشتیاں نوں زمینتے سُٹ دِٹا گیا۔ ۱۰۔ ایدے باجوں آسمان تو اک اُچی آواز آئی کُہن ساڈے خُدا دی نجات اور فُدرت اور بادشاہی اور مسیح دا اختیار ظاہر ہویا اور ساڈے پھراواں تے دِن رات خُدا دے سامنے الزام لان ولّہ ٹوں زمینتے سُٹ دِٹا گیا وے۔ ۱۱۔ بڑے دے خون تے کلام دی گواہی دی وچ توں فتح پائی۔ ایتوں تیک کہ اونہاں نے اپنی جندڑی دی پرواہ نہیں کیتی۔ ۱۲۔ آسمان تے اونا وچ رہن والیو خُوشی مناؤ۔ خُشکی تے پانی تے افسوس کیونکہ ابلیس پھڑے ہوئے قہر نال تواڈے آيا اے کیوں جو اوہدے کول تھوڑا جیا وقت اے۔ ۱۳۔ جدوں ابلیس ٹوں احساس ہویا کہ اونوں زمینتے سُٹ دِٹا گیا وے تے اونہ اوس عورت دا پچّھا کیتا جہ بچ پیدا کیتا سی ۱۴۔ اوس عورت ٹوں عُقاب دے دو پَر پتے تاں جو او اوس جگ تھوں اُڈکے بیاباناں وچ چلی جاوے جِھتے اوہدی سب توں دُور رَوکے اوہدی زمانہ تے زملہ تے ادھ زملہ تک پرورش کیتی جاوے گی۔ ۱۵۔ ابلیس نے اوس عورت دے پیچھہ اپنے مُنہ چوں دریا ونگر پانی وگایا تاں جو او سیلاب وچ رُڑ جاوے۔ ۱۶۔ زمین تے عورت دی مدد کیتی تے اپنا مُنہ کھول کے اوس پانی نوں جیڑا شیطان نے اپنے مُنہ چوں وگایا سی پی لیا۔ ۱۷۔ اوہدے باجوں شیطان ٹوں عورت تے عُصّہ آیتے اونہ اوہدی نسل نال جنگ برپا کیتی۔ خُدا دے حُکماں تے چلن ولّے یسوع دی گواہی دین ولّہ لوکاں نال لڑن ٹر گیا۔ ۱۸۔ اوس تے بعد شیطان سُمندر دی ریت تے جا کے کھلو گیا۔

۱۔ فیر میں ایک وحشی جانور نوں سمندر وچوں نکلدا ہوا ویکھیا اودے دس سینگتہ ست سر سن اودے سنگاتہ دس تاج سنہ 13 اودے ہر ایک سیرتہ کُفر ولہ ناں لکھ سن۔ ۲۔ جیڑا وحشی جانور میں ویکھیا اوہ چیتہ ورگا سی، اودے پیر ریچھ دے پیراں ورگتہ اودا مُند شیر دے مُند ورگا بیسی۔ حیوانہ اپنی قوت اپنا تختہ اپنا وڈا اختیار اونوں حکمرانی کرن لئی دتا۔ ۳۔ اینج دسدا سی کہ جیویں وحشی جانور دا ایک سیر مار دتا گیا ہوئے۔ پر وڈا زخم بھر گیا سی، تہ وحشی جانور نوں منن والی ساری دنیا حیران سی۔ ۴۔ نلہ اوہ سارے حیوان دی عبادت وی کردے سی کیوں جو اوہ اپنا اختیار وحشی جانور نوں دتا سی اور وحشی جانور دی عبادت وی کرن لگ پٹتہ کھندے جانے سی وحشی جانور ورگا کون اے؟ تہ اودے خلاف کون لڑ سکدا وے۔ ۵۔ وحشی جانور نوں من دتا گیا تاں جو اوہ شیخی مارے کُفر بول سک۔ اونوں بتالی مہینیاں لئی اختیار ورتن دی ڈھیل دتی گئی۔ ۶۔ تاں جوں وحشی جانور خدا دے خلاف اپنا مُند کھولتہ خدا نوں کُفر بک۔ اودے ناں دی حقارت کرے اوتھ چنہ اوہ رندا اے اور اونیاں وچ جیڑے اسماناں تہ رندے۔ ۷۔ وحشی جانور نوں ڈھیل دتی گئی کہ اوہ مقدسین تہ نال جنگ کرے اور اونیاں تہ فتح پاوے۔ اونوں ہر قبیلہ، انسان، زبان تہ قوم تہ اختیار وی دتا گیا۔ ۸۔ زمین دے سارے رن ولہ اودی عبادت کرن گتہ اوہ سارے وی جنباں دے ناں جدوں دی دنیا بنی اے کتاب حیات وچ جیڑی ذبح ہون ولہ بُرے دی اے، نہیں لکھ گئے۔ ۹۔ کسی دے کن ہون تہ اوہ سُنہ، ۱۰۔ اگر کس دا قید وچ جانا ٹھہر گیلے قبر اوہ قید وچ جاوے گا۔ اگر کس دا تلوار نال قتل ہونا ٹھہر گیلے فیر اوہ قتل ہوئے گا۔ مقدسین دے ایمان تہ صبر دے نال برداشت کرن والیاں لئی ایہو موقع اے۔ ۱۱۔ فیر میں ایک پور وحشی جاندار نوں زمین وچوں نکلدے ہوندیاں ویکھیا۔ اودے بھیڈ ونگر دو سینگ سی تہ حیوان وانگر بولدا سی۔ ۱۲۔ اور پہلے وحشی جانور دی موجودگی وچ اودا سارا اختیار ورت دا سی، اوہ زمین تہ زمین دے رن والیاں نوں مجبور کیتا کہ اوہ پہلے وحشی جاندار دی عبادت کرن۔ اودی جدا بھاری زخم بھر چُکیا سی۔ ۱۳۔ اوہ وڈے معجزے کرے گا تاں جو لوکاں دے سامنے آسمان توں زمین تہ اگ وی ورسلے گا۔ ۱۴۔ نشانیاں دے نال اپنوں ڈھیل دتی گئی اے۔ اوہ زمین تہ رن والیاں نوں دھوکہ دیوے گا۔ اوہ دسے گا پئی اُس وحشی جانور نوں عزت دین لئی بت بناؤ جدا تلوار نال لایا زخم بھر گیا اے۔ ۱۵۔ انہوں اختیار دتا گیا کہ اوہ وحشی جانور دے بُت وچ ساں بھرے تاں جو اوہ بت بولے اور جیڑے اودی عبادت کرن توں انکار کرن اونیاں نوں مار دیوے۔ ۱۶۔ اوہر کسے نوں مجبور کرے گا پاویں کمزور ہوئے یا طاقتور امیر ہووے یا غریب، غلام ہووے یا آزاد کہ اوہ اپنے سیدھے تہ یا متہتہ نشان لین۔ ۱۷۔ کسے لئی وی اے اوکھا سی پئی بغیر وحشی جانور دے نشان توں کجھ وی بیویار کرسک۔ جیڑا کہ اُس وحشی جانور دے ناں دے عدد نوں ظاہر کردا اے۔ ۱۸۔ ایہ حکمت دا بلاوا اے۔ جے کسے نوں سمجھ ہووے تہ وحشی جانور دے ایس عدد نوں گتہ۔ کیوں جو ایہ انسان دا عدد اے۔ اے عدد ۶۶۶۔

¹ اے میں بڑے نوں صبحوں دے پھاڑتے کھلوتے ویکھیا۔ اوہدے نال ۱۴۴۰۰۰ برزگ وی سن جاناں دے مٹھتے اوہدے پيو دا ناں 14 لکھیا ہوا سی۔² مین آسمان توں اک آواز سُنی جیڑی پانیاں دے شورے بجلی دی کڑکی وانگوں سی۔ جیڑی آواز میں سُنی او اس طرح سی کہ جیویں بریٹ و جان ولے بریٹ و جا رہیوں۔³ اُنہاں تختے چار جانداراں سامنے اک نوا گیت گایا۔ اے گیت ۱۴۴۰۰۰ برزگ توں علاوہ کوئی وی نی سیکھ سکيا۔⁴ اے اے اوہ جنہاں اپنے آپ نوں عورتاں نال پلیت نئیں کیتلتے نہ ای کوئی بدکاری کیتی اے او نیں جیڑے بڑے دے پیچھے چلے اے اوہ جدر وی جاوے انہاں نوں آدمیاں وچوں مِل لیا تاں جو خُدتے بڑے دے پہلے پھل ٹھہرن۔⁵ اے بے عیبتے انہاں چے کوئی جھوٹ نئیں پیا گیا۔ [نوٹ: کُجھ پُرانیاں کتاباں چے لکھیا اے خُدا دے۔]⁶ میں ہوا دے درمیاں اک فرشتہ ویکھیا جدے کول ساری انجیل سی۔ اوہ زمین رین والی ساری قوماں، قبیلے، زبانانے لوکاں نوں سُناندا سی۔⁷ اے اوہ اُچی آواز وچ کیا خُدا توں ڈروے اوہی وڈیائی کرو۔ عدالت دی گھڑی آ گئی اے۔ اوہی عبادت کرو جنیں آسمان نوں، زمین نوں، سمندر نوے پانی دے چشمیاں نوں بنایا اے۔⁸ اک پور فرشتہ، دوجا فرشتہ اوہدے مگر اپہ کیندے ہوئے آیا کہ ڈُگ گیا عالیشان بابل ڈُگ گیا جنہ اپنی ناراستی دی مہ ساریاں قوماں نوں پین لئی ورغلا۔⁹ اک پور فرشتہ، تیجا فرشتہ اونہاں دے مگر اُچی آواز وچ اپہ کیندا سی کہ جے کوئی حیوان دی اہی شیبہ دی پرستش کرے متھتے یاں ہتھتے حیوان دی مہر لوائی اے۔ اوہی یا اہی شیبہ دی عبادت کردے۔¹⁰ اوہ خُدا دے قہر دی مہ وی پٹے گا۔ اوہ جیڑی خالص اے۔ اوہدے قہر دے پیلے وچ پائی گئی، اونو پین والا اگتے گندھک نال بڑے خُدا دے پاک فرشتیاں دے سامنے ڈکھ اُٹھائے گا۔¹¹ اونہاں دے عزاب دا دُھوں ہمیشہ لئی اُٹھ دا روے گلے انسان نوں نہ یا راتیں آرام نئیں ملے گا اور جیڑے حیوان دی یا اوہی شیبہ دی پرستش کردے سن۔ اوہ جنانے اوہدے ناں دا نشان (مہر) نوں لیا اے۔¹² پاک لوکاں مطلب کے خُدا دے خُکمانے چلن والیاں لے یسوع ایمان لیان والیاں دے صبر دا ایہو ای موقع اے۔¹³ اے میں آسمان توں اک آواز سُنی کہ بابرکت (دھن) اے اوہ مُردے جیڑے خُداوند وچ موئے ہاں رُوح اپہ کیندا اے تاں جو او اپنی محنت توں آرام پاں گتے انہاں دے اعمال نال ہون گے۔¹⁴ میں ویکھیا اوتھ اک سفید بدل سی ایس بدلے میں ویکھیا اوتھ آدم دے پُتر وانگر کوئی بیٹھا سی اوہدے سرے شہرا تاجتے اوہدے ہتھ وچ دانتری سی۔¹⁵ اے فیر ایک پور فرشتہ پیکل توں نکل کے آیتے اُچی آواز وچ اونوں جیڑا بدلے بیٹھا سی کیا، ”اپنی دانتری لے تے وڈھنا شروع کر کیوں جے وڈھن دا ولے آگیا اے زمین تے فصل تیار اے۔“¹⁶ اے فیر اُنیں ہتھ گھما کے زمین تے دانترے پھیری تے زمین دی فصل ودھی گئی۔ اوہ جیڑا بدلے بیٹھا سی¹⁷ اک پور فرشتہ آسمانی پیکل توں آیتے اوہدے کو وی اک تیز دانتری سی۔¹⁸ اے اک پور فرشتہ بخور دے مذہب توں آیا جدے کول اک دا اختیار اے۔ اُہ اُنوں جدے کول تیز دانتری سی اُچی آواز وچ کیا اپنی دانتری لے اپناں انگور دے گچھیاں نوں بیل توں وڈھلے۔ کیوں جے اے پک گئے۔¹⁹ اے اوس فرشتہ اپنی دانتری زمین ول گھمائی تے پکے انگور جمع کرے اُہ او سارے وڈھ کولھو وچ سُٹ یتے جتھ خُدا دا قہر سی۔²⁰ اے شہروں بار انگوراں نوں کولھو وچ روندیا گیتے اوہی توں خون بار نوں دُلدا ہوا گھوڑے دی لگام تک ۱۶۰۰ فرلانگ تک آگیا۔

۱۱۔ فیر میں اک نشان اسمانۂ ویکھیا جیڑا وڈاٹے سوہنا سی اوتھ ست فرشتۂ ست آفتیاں دے نال جیڑاں آخری آفتاں سن،
 جدے نال رب دا قبر پورا ہویا۔ ۲۔ میں اک سمندر ویکھیا جیڑا شیشۂ اگ دا اے اودے کنڈے سارے فتح مند لوکی جینا اُس
 جانورۂ اُس بتے لُٹے، نان دے عددۂ فتح پائی کھلوتے سن رب دا بریط اُونان دے ہتھ وچ سی۔ ۳۔ او رب دے خادم موسیٰ دا برے والا
 گیت گا رہے سن جیسدی وڈی قدرت اے۔ تیرے کام وڈے شاندارۂ خُدا باپ قادرِ مطلق خدا۔ تیرے راہ سیدے، قوماں دے بادشاہ۔
 ۴۔ کون خوف نئیں کرے گلتے تیرے نان نو جلال نئیں دے گا۔ ساریاں قوماں تیرے نان منن گیاں - تو اپنہ کماں چ راست باز اے۔
 ساڈے لُٹے ظاہر ہویاں اے۔ کون تیرے نان نوں جلال نئیں دے گا کہ توں پاک اے تیرے سامنہ پرستش کرن گے۔ تو اپنہ کمال وچ راست باز
 اے۔ ساڈے لُٹے ظاہر ہویاں اے۔ ۵۔ ایناں ساریاں گلاں دے باجو میں ویکھیا کہ سمان وچ گواہاں (ایماندارا) دی شہادت دا خیم کھولیا گیا۔
 ۶۔ ساریاں توں پاک تھان وچ ست فرشتہ تھان وچ ست آفتاں لے کے لُٹے جنہاں شوجتے چمکیلے کپڑے پلٹے ہوئے سن۔ اُونان دے سینہ دولہ
 سینہ بند ولیٹیا ہویا سی۔ ۷۔ اُونان چاروں جاندار وچوں اک جاندارۂ ستوں فرشتیاں تو سوہن دے ست پیالیاں وچ رب دا قبر بھرایا ہویا
 دیتا جیڑا صدا تیک زندہ رہے گا۔ ۸۔ رب دے جلالۂ اودی قدرت دے سببوں مَقَدِس دھوئیں نال بھر گیا لُٹے جد تیک اوناں ستاں
 فرشتیاں دتیاں ستاں آفتاں مُک نہ گئیاں کوئی اوس مَقَدِس وچ نہ جا سکيا۔

16 ^۱۔ مینوں پیکل وچوں اک اوجی آواز سنائی دیتی جینے ستوں فرشتیاں نوں کیہا، 'جاؤتے رب دے قہر دیاں ستوں پیالیاں زمین (دھرتی) تے ڈول دو۔' ^۲۔ پہلا فرشتہ گیلے اوہ اپنی پیالی زمین لے ڈول دیتی جیناں لوکاں تے حیوان دے نشان لگے سان، جیڑے بت دی پرستش کر دے سان اوہناں تے گندے درد ناک چھلک نکل لے۔ ^۳۔ دوچے فرشتے اپنی پیالی سمندر وچ ڈول دیتی سمندر اک مُردے بندے دے خون وانگر بن گیا، سمندر دے اندر ہر حیوانی شے مر گئی۔ ^۴۔ تیجے فرشتے اپنی پیالی دریاؤں تے پانی دے چشماں وچ ڈول دیتی اوہ خون بن گئے۔ ^۵۔ مین پانیاں دے فرشتے نوں کہندے شیا، "توں راستباز این۔ جیڑا اے، جیڑا سی، پاک۔ کیوں جوں توں ایناں چیزاں دا انصاف کیتا اے۔ [نوٹ: کجھ پرلے ترجمیاں وچ لکھیا اے، توں راستباز این مالک۔ جیڑا پیتے جیڑا سیتے جیڑا آن والا این۔ کیوں جوں توں ایناں چیزاں دی عدالت کیتی اے۔] ^۶۔ کیوں کہ اوہناں نے مقدساں تے نبیاں دا خون بہایا اے۔ توں اوہناں نوں پین دے لئی خون دیتا اے، ایہ ایدے لائق نہیں۔" ^۷۔ مینوں مذبح خانہ دے جواب دی آواز سنائی دیتی 'آہی، رب قادر مطلق، تیری عدالت سچیتے راستباز اے۔' ^۸۔ چوتھے فرشتے اپنی پیالی سورج تے ڈول دیتی، اوہناں لوکاں نوں آگ نال ساڑن دی اجازت مل گئی۔ ^۹۔ اوہ اک غضب دار آگ نال جل گئے، اوہ رب دے نال دے خلاف کفر بکن لگے، جیدے کول ایناں آفتاں دے لے قدرت اے۔ اوہناں نے توبہ نہیں کیتی تے ناں ہی اوہ دے نال نوں جلال دیتا۔ ^{۱۰}۔ فیر پنجویں فرشتے اپنی پیالی حیوان دے تخت لے ڈول دیتی، تے اوہدی سلطنت تے ہیرا جھاگیا۔ اوہ درد نال اپنی زبان نوں چبان لگے۔ ^{۱۱}۔ اوہ اپنے درد تے چھالیاں دی وجہ توں آسمان دے رب دے خلاف کفر بکن لگتے فیر وی جو کجھ کیتا اوہ دے توں توبہ نہیں کیتی۔ ^{۱۲}۔ چھویں فرشتے اپنی پیالی وڈے دریا، عرفات وچ ڈول دیتی، اوہدا پانی خشک ہو گیا تان جوں مشرق توں آن ولہ بادشاہ لئی راہ تیار کیتی جاؤ۔ ^{۱۳}۔ تے میں اڑدھتے حیوان تے جھوٹے نبی دے مُند وچوں تین بدروحاں ویکھیاں جو ڈڈواں وانگر لگدیاں ساں۔ ^{۱۴}۔ کیوں کہ اوہ بدروحاں نے جیڑیاں معجزیاں دیاں نشانیاں وکھاندیاں نیں۔ اوہ دنیا دے سارے بادشاہاں کول جاں ڈیاں ساں تان جو اوہناں نوں قادر مطلق رب دے وڈے دن نوں جنگ لئی اکٹھیاں کرن۔ ^{۱۵}۔ ویکھو! میں چور وانگوں آن والا آن! مبارک اے اوہ جو راکھی رکھدا اے، تے اپنے لیڑے پائی رکھدا اے، تان جو اوہ ننگا باہر نہیں جلتے گلے اوہ اوہدی شرمناک حالت نہ ویکھن گے۔ ^{۱۶}۔ اوہ اوہناں توں اک جگہ جینوں عبرانی وچ پر مجدوں کیندے نیں، لیا یا۔ ^{۱۷}۔ فیر ستویں فرشتے اپنی پیالی ہوا وچ ڈول دیتی۔ خیر پیکل دے تخت وچوں اک اوجی آواز آئی تے آکھن لگی، 'ایہ پورا ہو گیا!' ^{۱۸}۔ فیر چکمدی بجلی، گرج تے اک وڈا بھونچال آیا۔ ایناں وڈا بھونچال سی کہ جدوں دے بندے ایس دنیا وچ نیں، ایناں وڈا بھونچال پھلاں کدا نیں آیا۔ ^{۱۹}۔ وڈا شہر تین حصاں وچ ونڈ گیا تے قوماں دے شہر ڈھ پئے۔ فیر رب تے وڈے بابل نوں یاد کیتا، تے اوہ اپنے غصے دے قہر نال بنی ہوئی شراب دا پیالہ اوس شہر نوں دیتا۔ ^{۲۰}۔ سارے جزیرے غیب ہو گئے، پہاڑ وی۔ ^{۲۱}۔ وڈے اولہ، جیناں دا وزن اک قنطار جیناں سی، آسمان توں لوکاں لے ڈگن لگ پئے۔ اوہ رب نوں گاللاں کڈن لگ پئے کیوں جو اولایاں دی آفت اپنی بھیڑی سی۔

۱۱- ست فرشتیاں وچوں اک فرشتہ جیسے ہتھ وچ ست پیلے چُکھوئے سَن مینوں کپاک آ، مَن تینوں عظیم کنجری دی سزا بارے 17
 ویکھانا جیڑی پانیاں لُٹے بیٹھی اے۔ ۲- اوہ وے جس دے نال زمین دے بادشاواں شہوت دی حرامکاری کیتی۔ یہ اُدی شہوت دی
 حرامکاری دی شراب دی بہ راہ روی سی کہ جس نال زمین دے لُٹے رن ولے نشئی ہو گئے۔ ۳- فیر فرشتہ میرے رُوح نوں چُک کے بیابان وچ
 لے گیا۔ مَن عورت نوں اک سُرخ حیوان لُٹے بیٹھ ویکھیا جو کُفر دے ناواں نال بھریا سی۔ اُس حیوان دے سَت سرتے دس سینگ سَن ۴-
 عورت نے سُرخ تے جامنی لباس پایا سی۔ چنہ سوئے، قیمتی پتھر تے موتی لگے سَن۔ اُونہ اپنے ہتھ وچ اک سوئے دا پیالہ جیڑا اودی حرامکاری تے
 ناپاکیاں نال بھریا سی، پھڑیا سی۔ ۵- اودے مَتھ لُٹے اک نال لکھیا سی جس دا مطلب پوشیدہ، وڈا شہرِ بابل کنجریاں تے دھرتی دیاں
 مکروہ چیزاں دی ماں۔ ۶- مَن ویکھیا کہ عورت یسوع دے شہیداں دے خون تے مقدساں دے خون نال شرابی ہوئی اے۔ جدوں مَن اُس
 نوں ویکھیا مَن بہت حیران ہوا۔ ۷- پَر فرشتہ مینوں کپاک، ”تُوں کیوں حیران ایس؟“ مَن تینوں عورت تے جیس حیوان لُٹے اوہ سوار اے
 اودا مطلب دساں گا۔ حیوان جس دے ست سرتے دس سینگے۔ ۸- جیڑا حیوان توں ویکھیا اور پُندا سی پَر پُن نئیں اے پَر اتھاہ گڑھ
 وچوں آؤن والا اے اوہ ہلاک ہو جائیگا۔ جیڑے دھرتی لُٹے رندے جاناں دا ناں دُنیا دے شروع توں کتابِ حیات وچ نئیں لکھیا اوہ حیوان
 نوں ویکھ کے حیران ہون گے کہ اوہ موجود سی، پَر پُن موجود نیں پَر آؤن والا اے۔ ۹- اے عقل رکھن ولے ذہن لئی موقع اے۔ سَت سر ست
 پہاڑیاں جس لُٹے عورت بیٹھی اے۔ ۱۰- اوہ ست بادشاہ وی۔ پنج بادشاہ ختم ہو گئے اک موجود اے آؤن والا اے۔ جدوں اوہ لُٹے گا اوہ
 صرف تھوڑے وقت لئی رہے گا۔ ۱۱- جیڑا حیوان پہلاں سی تہن نیں ایہ اپنے آپ وچ اٹھواں بادشاہ وی اے پَر اے ست بادشاواں وچوں اک
 اے۔ ایہلاکت وچ لے جائیگا۔ ۱۲- جیڑے دس سینگ توں ویکھنے اوہ دس بادشاہ جاناں نوں پُن تک کوئی بادشاہ نئیں ملی پَر اُناں نوں
 حیوان دے نال اک گھنٹے لئی بادشاہ دا اختیار ملے گا۔ ۱۳- ایناں ساریاں دی اکوں مرضی ہووے گی تے اوہ اپنا اختیار طاقت اوس حیوان
 کو دے دیں گے۔ ۱۴- اوہ برے دے خلاف جنگ کرن گے ہر برے نوں فتح ہوئے گی۔ کیوں جو اوہ خداوندان دا خدائے بادشاواں دا بادشاہ اے۔ اور
 اُدی نال بُللے ہوئے چُھوئے وفادار لوگ پَن۔ ۱۵- فرشتہ مینوں کپاک، ”جاناں پانیاں نوں توں ویکھیا جتھ کنجری بیٹھی سی اوہ لوک،
 لشکر، قوم تے زبانان نیں۔“ ۱۶- جیڑے دس سینگ توں ویکھ اور تے حیوان کنجری توں نفرت کرن گے اوہ اُس نوں بہ کسے ننگا کرن
 گئے اوہ اوس دا بدن کھاجان گئے اوس نوں پوری طرح آگ نال ساڑھ دیں گے۔ ۱۷- کیوں جو خُدا اُناں دے دل وچ پا دتا اے کہ اُس دا
 مقصد پُورا کرے۔ اِس طرح کہ اوہ رضا مندی دے نال اپنی حکمرانی دی طاقت حیوان نوں دے دیں جدوں تک کہ خُدا دا کلام پُورا نئیں
 ہو جاندا۔ ۱۸- جس عورت نوں توں ویکھیا اوہ عظیم شہر اے جیڑا زمین دے بادشاواں لُٹے حکومت کردا اے۔

۱۔ ایس توں بعد مہیں اک ہور فرشتہ تُوں آسمان توں تھلے اُتر دے ویکھیا جڈے کول وڈا اختیار سیۓ زمین اودے جلال نال روشن ہو گئی۔ ۲۔ اونہ بڑی اچھی آواز وچ شور پاکے کپیاں ک ڈھ گیا وڈا بابل دا شہر ڈھ گیا جیہڑا شیطاناں دی رن دی جگتہر ناپاک رُوحۃ ناپاکتہ مکڑوہ پرندے دا آڈا بن گیا دا سی۔ ۳۔ ساریاں قومانہ اودی حرامکاری دی عہ پی لئی اے۔ دُنیا دے بادشاوانہ اودے نال حرامکاری کیتیۓ ساری دُنیا دے بیویاری اودی طاقتۃ عیش وعشرت دی وجہ نال دولتمند بن گئے۔ ۴۔ اُس تھوں بعد مہیں آسمان توں اک ہور آواز سُنی۔ اے میرے لوکو اودے گُناواں وچوں نکل آؤ تاں جو تُوں اودے گُناواں وچ شریک نہوؤۓ اودی آفتاں توں بچ سکو۔ ۵۔ اودے گُناہ اسماناں تیک گئے۔ ربۃ اودیاں بدکاریاں یاد کیتیا پین۔ ۶۔ چنچھ اونہ تاڈے تہاڈے نال کیتا اوسہ ونگ تُوں وی اودے نال کروتہ اونوں اودے کماں دا دو چند بدل دیوؤ (دَوَو)۔ جیڑے پیلہ وچ اونہ ملاوٹ کیتی اے اونوں اودے لئی دوگنا کردو۔ ۷۔ جیویں اونہ شان و شوکتۃ عیاشی دی زندگی گزاری اے اوسہ برابر اونوں تکلیفۃ ڈکھ دیوؤ اپنے دل وچ کھندی اے کہ میں ملکپاں بیوں نئیں ہور مہیں کڈی وی ڈکھ نہ ویکھاں گی۔ ۸۔ ایس واسطہ اِکو ین اودےۓ موت، ماتمتہ کال دی آفتاں آؤن گیاں، اونوں اک کھا جاوے گی کیوں جو خُدا قدرت والا ساڈا مُنصف اے۔ ۹۔ اودے نال حرامکاریۓ عیاشی کرن ولہ زمین دے بادشاہ، قابو توں ہار ہودے جڈوں اوناں اودے سڑن دا ڈھوواں ویکھیاۓ اپنے سینہ پٹ پٹ کے رون گئے۔ ۱۰۔ اودے عذاب دے ڈر توں دُور کھلون گئے کہن گے افسوس! افسوس وڈلتے مضبوط بابل شہر اِکو ہی گھڑی وچ سزا مل گئی۔ ۱۱۔ دُنیا دے سوداگر اودے واسطہ رُؤن گئے ماتم کرن گیں کیوں کُہن اونا دا مال کوئی خریدن والا نئیں رہا۔ ۱۲۔ سوئے دے تاجر، چاندی دے، قیمتی پتھراں دے موتی دے مہین کٹانی دے، جامنیۓ ریشمی لال کپڑے ہر طرح دے خوشبودار لکڑ، ہاتھی دند دے مرتبان، قیمتی لکڑی دا مرتبان، پیتل دا، لوہے داۓ سنگی مرمر دا۔ ۱۳۔ دار چینی، مصالح، عود، مُر، لُبان، عہ، تیل، معدہ، گیہوں، مویشی، بھیڑیۓ گھوڑے، رتھ، غلامۃ انسانی روحاں۔ ۱۴۔ ساری قوت نال جیڑے پھل تُوں تُوں پسند کردا ساں اوہن تیرے توں دُور ہو گئے۔ عیاشیۓ شان و شوکت میرے کولوں ہن دُور ہو گئیاں۔ ہن تینوں دوبارہ نئیں ملن گیاں۔ ۱۵۔ اپنا ساریاں چیزاں دے سوداگر جو اودی مرضی دے نال مالدار بنے ہن اودے عذابۃ ڈکھ دی سختی دی وجہ توں دُور کھلوئے رُؤن گئے ماتم کرن گئے۔ ۱۶۔ او کہن گے افسوس افسوس اوس وڈے شہرۃ جنہ مہین کٹانیۓ لال کپڑے پلے پلے سنے سوئے، جوابۃ موتیاں نال آراستہ سی۔ ۱۷۔ اِکو ہی گڑھی وچ اودی اپنی دولت بریاد ہو گئی، سارے ناخداۓ سارے مسافرۃ سارے ملاحۃ جیڑے سُمندر توں اپنی روزی کماندے سن دُور کھلو گئے۔ ۱۸۔ جڈوں اودے سڑن دا ڈھوواں ویکھیاۓ اوناۓ شور مچایا کہ کپڑا شہر ایس وڈے شہر ورگا اے۔ ۱۹۔ اپنے بیراۓ مٹی پائی، روئے ماتم کیتا افسوس! افسوس اوس وڈے شہرۃ جڈی دولت نال سُمندر دے سارے جہازاں ولہ دولت مند بن گئے سن۔ او گھڑی چوں اُجر (برباد) ہو گیا۔ ۲۰۔ اے آسمانۃ ایماندارو، رُشولوتہ نبیئو خُوشی مناؤ کیوں جو خُداۓ توادا انصاف کرکے اونا کولوں بدلۃ لیاۓ۔ ۲۱۔ فیر اک زور آور فرشتہ وڈی چکّی دے پاٹ دے ونگر دا اک پتھر چُکیاتے ایہ کہہ کے سُمندر وچ سُٹ دتا کہ بابل دا وڈا ہر ایسہ ونگر زور نال سُٹ دتا جاوے گلتے نلہ فیر کڈی نظر نہ آوے گا۔ ۲۲۔ بریط نواز، ساز و جان ولہ بانسلی و جان والیاۓ نرسنگا پھونکن والیاں دی آواز کڈی وی ایس شہر دے وچ سُنائی نہ دؤے گئے کسی پیشہ دا کاریگر تیرے وچ فیر کدی وی نہ پایا جائیگا چکّی دی آواز تیرے وچ فیر کڈی نہ سُنائی دیوے گی۔ ۲۳۔ چراغ دی روشنی تیرے وچ کڈی وی نہ چمکیگیۓ تیرے وچ ڈلباتے ڈلہن دی آواز فیر کڈی نہ سُنائی دیوے گی۔ کیوں جے تیرے سوداگر زمین دے شہزادے سن۔ تیری جاڈوگریۓ ساریاں قومان توں گُمراہ کیتا ۲۴۔ لتہ نبیاۓ مقدساۓ دھرتی دے ہور ساریاں مقنولان دا خُون اودے وچ سی۔

۱۹-۱ ایناں توں بعد مینوں اینج لگیا جیویں آسمان توں ہتھیرے لوک اُونچی آواز وچ کہہ رہیوں، پللیلویاہ، نجات، جلال، طاقت صرف ساڈے رب دی ہی اے۔ ۲-۱ اودے فیصلہ سچتہ صحیحہ، کیوں جو اُونہ وڈی کنجری دا انصاف کیتا جتے زمین نوں اپنی حرامکاری توں ناپاک کیتا۔ اُونہ اپنے خادماں دے بدلہ اودے کولوں لیا جنہاں دا خون اُونہ آپس وگایا سی۔ ۳-۱ اوہ دوجی دفعہ بولہ، ”پللیلویاہ“ اور اودے وچوں ہمیشہ تک اُٹھن والا دھواں نکلیا۔ ۴-۱ اوہ پچوی بزرگتہ چاروں زندہ جاندار ڈگ پختہ زندہ خدا دی جیڑا تختہ بیٹھا اے پرشتش شروع کر دتی، اوہ کہندے سہ آمین! پللیلویاہ! ۵-۱ فیر تخت وچوں آواز آئی، جیڑی کہندی سی کہ ”ساڈے خُدا دی تمجید“ اودے سارے خادموئے اودے ڈرن والیو، سارے کمزوروتہ طاقتورو۔ ۶-۱ فیر میں آواز سنی جیویں ہتھیرے لوک بول دے ہون، جیویں بہت سارے پانیاں دا شور، جیویں بہت ساری بجلیاں کڑکدیاں ہویاں تہ کین، ”پللیلویاہ“ کیوں جو خدا ہمیشہ حکومت کرے تہ ساریاں تہ راج کرے۔ ۷-۱ چلو سارے خوش بہتہ خوشیاں منائیتہ خدا دے ناں نوں جلال دئیے کیوں جو بُرے دے ویاہ مناوَن دا ویلا آگیتہ اودھی ووٹنے وی اپنی تباری کر لئی اے۔ ۸-۱ اونہوں نکھرے تہ صاف کپڑے پاوَن دی اجازت مل گئی اے۔ (صاف کپڑے مقدسین دے راستبازی دے کماں نوں ظاہر کردے)۔ ۹-۱ فرشتہ مینوں کہیا، ”ایہ لکھ“ مبارک تہ اوہ جیڑے بُرے دے ویاہ دے موقعہ بلائ گئے اُونہ مینوں اے وی اکھیا کہ ایہ خدا دے سچ بولے۔ ۱۰-۱ میں اودی پرشتش کرن لئی اودے قدماں وچ ڈگ پیا، پر اُونہ مینوں کہیا، ایس طرح نہ کر، میں تیرے تیرے بھراوان ورگا یسوع دی گواہی رکھن والا خادم ہاں۔ رب دی بندگی کرو اُوس گواہی دی بدولت جیڑی کہندی اے پئی یسوع ہی نبوت دی روح اے۔ ۱۱-۱ فیر میں آسمان نوں کھلیا ویکھیا، اودے وچ اک چٹا گھوڑا نظر آیا۔ اودا سوار ایماندار تہ سچا سی، اوہ انصاف نال فیصلہ تہ جنگ کرے گا۔ ۱۲-۱ اودی اکھیاں اینج تہ جیویں بلدے پختہ شعلتہ اودے سرے ہتھیرے تاج دھرے۔ اودے لُٹے ناں لکھیا ہویا اے جیڑا اودے علاوہ کسے نوں نئیں پتا۔ ۱۳-۱ اُونہ خون وچ ڈوبو ہویا چوہ پایا اے اونہوں ”خدا دا کلمہ“ کہندے۔ ۱۴-۱ آسمانی فوجاں چٹے گھوڑیاں تہ کے کے اودے پیچھے آوندیاں تہ چٹے صاف تہ نفیس کپڑے پاک۔ ۱۵-۱ اودے من وچوں تیر دھار تلوار نکلدی اے جدے نال اوہ قومماں نوں مارے گلتے لوہے دے عصا نال حکومت کرے گا۔ اوہ قادرِ مطلق دے غضب نوں اودے غصے دے (دی) چکی (حوض) وچ کچلے گا۔ ۱۶-۱ اودا ناں وی اے ”بادشاہاں دا بادشاہ“، ”خداوندان دا خدا“ جیڑا اودے چوختہ اودی ران تہ لکھیا ہویا اے۔ ۱۷-۱ میں سورج وچ کھلوتا اک فرشتہ ویکھیا۔ اُونہ اُچی آواز اِچ اُڈن ولے پرندیاں نوں سدیا سارے رب دی ضیافت وچ اکٹھہو کہ آؤ۔ ۱۸-۱ آؤ تہ بادشاہاں دا گوشت کھاؤ، سپہ سالاراں دا گوشت کھاؤ، گھوڑیاں دلتہ اونیاں دے سواراں دا گوشت کھاؤ، سارے بندیاں دا گوشت کھاؤ، زور آوراں دا گوشت کھاؤ، غلام تہ آزاد دونواں دا، ماڑے تہ طاقتور دا۔ ۱۹-۱ میں حیوان نوں زمین دے بادشاہ تہ اونیاں دی جوجاں نال ویکھیا، اوہ اوتھ اکٹھہو تان جو اودے نال جیڑا گھوڑے دا سوار اے اور اودی فوجاں نال جنگ کرن۔ ۲۰-۱ حیوان پھڑپھا گیا اور اودے نال اوہ جھوٹا نبی وی جیڑا اودے ہوندا تہ معجزے وکھاندا سی تہ جیڑے حیوان دی شبیہ نوں پوجدے اودی مہر رکھدے سن دھوکا دیندا سی۔ اونیاں وچوں دو نوں گندھک نال بلدی ہوئی آگ دی جھیل وچ زندہ سٹیا گیا۔ ۲۱-۱ باقی سارے اُوس تلوار نال مارے گئے جیڑی گھوڑے تہ سواری کرن ولے دے من وچوں باہر آوندی سی۔ سارے پرندیاں تہ اونیاں دا مردہ گوشت کھادا۔

۱- فیر میں اک فرشتہ آسمان تو تھل آوندا ویکھا جیدے تھ وچ اتھا گڑھ دیاں کجیاں سَنے وڈا سنگل اُدے تھ سی (اُسے اُڑدیتے ۲۰ پُرنے سڀ)۔ ۲- اُٹھ اُڑدھلے سڀ دا اختیار لیا جیڑا ابلیس (یاں) شیطان اے اُونو ہزار وریاں لئی بن دیتا۔ ۳- اُونے ابلیس نوں اتھا گڑھ وچ سوٹ دیتا، اُٹھ اُونوں بند کرکے اُودے اُٹھ مہر لا دیتی تاکہ ابلیس قوماں نوں دھوکا نہ دے سک۔ جدوں تیک ہزار ورے پورے نہیں ہو جاندے۔ ایدے باجو (بعد) او تھوڑی دیر لئی آزاد (ریہا) کیتا جلتے گا۔ ۴- فیر میں تخت ویکھا اُون اُٹھ او بیٹھ سَن۔ جینا نوں اُون دا نیاں کرن دا حق دیتا گیاسی۔ اوناں اُٹھ اور روحاں وی ویکھیاں جیڑیاں یسوع دی گواہی رے دے کلام دی گواہیاں دیندے سَن (قتل کیتے گئے)۔ جیناں اُس بُتے یا اودی شبیہ دی پرستش نہ کیتی نہ اودی مہر اپنہ پتھارتے متھیا رے لوائی اوناں حیاتی (جندڑی) پائی اور یسوع مسیح نال ہزار سال تک حکمرانی کیتی۔ ۵- دوسرے مُردے اُونے چر تیک نہ اُٹھن گے جدوں تیک ہزار ورے پورے نہ ہو جان۔ اے پہلی قیامت اے۔ ۶- او مبارکتے پاک مقدسے جیڑے پہلی قیامت وچ رل گئے اوناں لئی دوجی قیامت نہ ہوئے گی۔ او رب دے پاسباں ہونگے یسوع مسیح دے نال ہزار ورے حکمرانی کرن گے۔ ۷- جدوں ہزار ورے پورے ہون گے اوس ویلے ابلیس نوں قید (وچ) وچوں چھڈ دیتا جلتے گا۔ ۸- او دُنیا دے چاروں کونیاں توں جوج معجوج دی قوم نوں اکٹھا کرن لئی چلا گیا دھوکے نال تاں جے او قوماں نال جنگ کرے او سمندر دی ریت جتھ ہونگے ۹- او ساری دُنیا کھلر جان گے اور رب دے مقدساں دی پاک زمین پیرے شہرنوں چاروں بنے کھیر لین گے پر آسمان اونوں اگ آلیے اوناں نوں تباہ کر دتا۔ ۱۰- ابلیس جے اوناں نوں تھوکا دیتا نوں بلدیے گندک دی جھیل وچ سوٹ دینا جلتے گا جتھ چھوٹے نیے حیوان شوٹے گئے سَن۔ اوتھ دن رات عذاب وچ رہن گے ہمیشہ ہمیشہ لئی۔ ۱۱- فیر میں اک چٹا وڈا تخت ویکھا۔ اُنو وی جیڑا اُدے اُٹھ بیٹھا سی۔ زمین آسمان اُدے آگو بھج گئے۔ اونا لئی کوئی تھان نہ ری جاون لئی۔ میں مُردیاں تو ویکھا طاقت وار گھٹیا غیر ضروری۔ ۱۲- فیر میں چھوٹے وڈے سارے مُردیاں نوں تخت دے سامنے کھلوتے ویکھیا۔ کتاباں کھولیاں گیاں۔ فیر اک پور کتاب کھولی گئی۔ حیاتی دی کتاب جیدے وچ مردیاں دے کماں دے مطابق اوناں دا انصاف کیتا جاوے گا۔ ۱۳- سمندر اُونے مُردے دے دیتے۔ موت عالمِ اسفلے وی اپنہ مُردے دے دیتے اوناں دا انصاف اوناں دے کماں دے مطابق ہوے گا۔ ۱۴- پھر موت عالمِ سفلی (عالم ارواح) اگ دی جھیل وچ سوٹ دیتے گئے اے دوجی موت سی ۱۵- جسے کسی دا ناں حیات دی کتاب وچ نہ ہویا او وی اگ دی جھیل وچ جلتے گا۔

۱۔ فیر مین اک نویں زمین تے اک نوا آسمان ویکھیا کیوں جو پہلی زمین تے پہلا آسمان غیب ہو گئے۔ مٹی تے سمندر وی نئیں سی۔^۲ 21

میں پاک شہر ویکھیا، نواں یروشلم، جو رب ولوں آسمان توں لٹھا۔ اوہ اک ووٹی ونگر سی جیڑے اپنے گھر ولے لئی سچی ہووے۔

۳۔ میں تخت توں ایک اچی آواز سنی ” ویکھو ! رب اپنے لوکاں نال ایس طرح رپوے گا۔ اوہ اوڈے لوکی ہون گئے رب اونان دے نال رپوے گا۔ اوہ اونان دا رب ہووے گا۔^۴ اوہ اونان دی اکھاں وچوں ہر پنجو مٹا دے گئے فیر موت یا اداسی یا رونا یا درد نئیں رپوے گی۔

پلایاں چیزاں جاندیاں ریاں نیں۔^۵ اوہ جیڑا تخت تے بیٹا سی اے کہن لگا، ” ویکھو! میں ساریاں چیزاں نوٹیاں بنانا آں ” اپنے کیا ” ایناں چیزاں نوں لکھ کیوں کہ ایہدا اکھر قابل اعتبار تے سچ نئیں۔“^۶ اوہ مینوں کیا، ” ایہ چیزاں کیتیاں گیاں نیں ! میں الفلہ اومیکا آں اول تے آخر آں، جیڑا پیاسا اے میں اونوں زندگی دے پانی وچوں مفت پانی دواں گا۔^۷ جیڑا فتح مند اے اونوں ایناں چیزاں دی میراث ملے گی۔

میں اودھا رب ہواں گئے اوہ میرا پتر۔^۸ پر ڈر پوک، ایماناں، حرامکاراں، فائلاں، جادوگراں، بت پرستاں تے سارے جھوٹیاں لئی۔ اونان دی جگہ اک گندھک دی بلدی ہوئی جھیل وچ ہووے گی۔ ایہ دوجی موت اے۔“^۹ پھر ستوں وچوں اک فرشتہ جنان کول آفتاں دے بھرے ہوئے ست پیلے سان، برے کول آیتے کہن لگا ” ایتھ آ، میں تینوں لاڑی وکھاواں، برے دی ووٹی۔“^{۱۰} فیر اوہ مینوں وجد دی حالت وچ اک عظیم تے اوچے پاڑ تے گئے مینوں پاک شہر یروشلم وکھایا جیڑا رب ولوں آسمان توں پٹھان لٹھ ریا سی۔^{۱۱} یروشلم تے رب دا جلال سی تے اودی چمک ایک بہت قیمتی پتھر یعنی یشب شفاف بلور وانگر سی۔^{۱۲} اوہ اک عظیم اچی دیوار سی، جیدے وچ بارہ بوئے سان تے بارہ فرشتہ ہواں تے سی۔ ہویاں تے بنی اسرائیل دے بارہ قبیلان دے نال لکھ سان۔^{۱۳} مشرق وچ تین بوئے سان، شمال وچ تین جنوں وچ تین تے مغرب وچ تین۔^{۱۴} شہر دی دیوار دیاں بارہ نیاں سان تے اونان تے برے دے بارہ رسولاں دے نال سان۔^{۱۵} جیڑا میرے نال بول دا سی، اوڈے کول شہر ایدھ ہویا تے ایدی دیوار نوں ماہن لئی سوئے دا نیا ہوا ایک ناہن والا گر سی۔^{۱۶} اوہ شہر اک مربع نما سی، ایدھی لمبائی، ایدھی چوڑائی ایکو جنی سی۔ اوہ شہر نوں اوس گز نال ناپیا، ۱۲ ہزار فرلانگ سی (ایدھی لمبائی، چوڑائی تے اونچائی اکو جنی سی)۔^{۱۷} اوہ ایدھی دیوار وی ناپی، ۱۴۴ ہاتھ موٹی انسانی ناپ دے مطابق (جیسطراح فرشتہ دا ناپ وی اے)۔^{۱۸} دیوار یشب دی بنی ہوئی سی تے شہر خالص سوئے دا شفاف شیشہ وگرا۔^{۱۹} دیوار دیاں نیاں ہر قسم دے قیمتی پتھراں نال سجیاں ہوئیاں سان۔ پہلا یشب سی، دوجا نیلم سی، تیجا شب چراغ سی، چوتھا زمرد سی۔^{۲۰} پنجواں سنگ سلیمانی سی، چھیواں لعل سی، ستواں زبرجد سی، آٹھواں یاقوت اخضر سی، نواں یاقوت اصغر سی، دسواں یمنی سی، گیارواں فیروزہ سی، بارھواں یاقوت ارغنی سی۔^{۲۱} بارہ بوئے بارہ موتیاں دے سی، ہر ہوا اک کلہ موتی دا بنیا ہوا سی۔ شہر دیاں گلیاں خالص سوئے دیاں بنیاں ہواں سان۔ جیویں شفاف شیشہ۔^{۲۲} میں شہر وچ کوئی پیکل نئیں ویکھی، کیوں کہ قادر مطلق رب تے برہ ایدھ پیکل نیں۔^{۲۳} شہر نوں چمکاں لئی سورج یا چن وی کئی لوڈ نئیں سی کیوں کہ رب دا جلال ایدھ تے چمکدار سی تے ایدھا چراغ دان برہ اے۔^{۲۴} قوماں شہر دی روشنی وچ چلن گیاں۔ زمین دا بادشاہ اپنی شان و شوکت ایدھ وچ لے آوے گا۔ [نوٹ: کجھ پرانیاں کتاباں وچ لکھیا اے، قوماں جیڑیاں بچالیاں گیاں نیں شہر دی روشنی وچ چلن گیاں] ^{۲۵} ایدھ بوئے دن وچ بند نئیں کیتے جاوے گئے ایدھ وچ کدی رات نئیں ہووے گی۔^{۲۶} اوہ قوماں دی شوکت تے عزت ایدھ وچ لیان گے۔^{۲۷} پر ایدھ وچ کوئی پلٹ چیز کدی نئیں وڑے گی، نہی کوئی جو شرمناک یامکاری دا کم کردا اے، بلکہ اوہ جنیاں دے نال برے دی کتاب حیات وچ لکھ نیں۔

۱۔ فیر فرشتہ مینوں حیاتی دے پانی دا دریا دکھایا جیڑا صاف شفاف سی۔^۲ او خدا دے تے برے دے تخت وچوں شہر دے 22
 درمیان وگدا سی، اوہدے دووان پاسہ حیاتی دے درخت سن جنان تہرمینہ بار، طرح دے پھل لگدے سن۔ اوس درخت دے پتیاں
 وچ قومان لئ شیفہ سی۔^۳ فیر کوئی وی لعنت نہوے گی، خداتے برے دا تخت شہر وچ ہو وے گلتے اوہدے خدمتگار اوہدی خدمت کرن
 گے۔^۴ اوہدا ناں اونان دے متھتے لکھیا ہووے گلتے او اوہدا مذ ویکھن گے۔^۵ اونان نون سورج تے روشنی دی لوڑ نہوے گی کیونجے اوہتھ
 رات نہوے گی، اونان نون چراغتے سورج دی روشنی دی لوڑ نہوے گے کیوں جے خداوند خدا دا نور اونان تے چمکے گلتے او ہمیشہ تیکر
 راج کرن گے۔^۶ فرشتہ مینوں کیا کہ اے کلام سچتے بھروسے دے لائق اے۔ خداوند جیڑا نبیاں دی روحاں دا خُدا اے اوہ اپنے فرشتہ
 نون گھلیا کے اپنے خادماں نون او دکھائے جو کُجھ چھیتی ہون والا اے۔^۷ ویکھ میں چھیتی آن والا آن۔ مبارکتے او، جیڑے ایس نبوت دی
 کتاب دی گلاں نون مندا اے۔^۸ میں یوحنا ہاں، جنہ اے گلاں سُنیاں تے ویکھایاں نیں۔ جدوں میں اے سُنیلے ویکھایتے میں اوس فرشتہ
 نون سجدہ کرن لئ اوہدے پیراں وچ دگیا جیڑا مینوں اے سب دکھا ریا سی۔^۹ اوہ مینوں کیا کہ ایج نہ کرمیں وی تیرے نبی بھراواں
 تیرا تے تیری طرح ہی خدمت گزار آتے اونان دی طرح جو اس کتاب دی گلاں تے عمل کردے نیں۔ خُدا دی عبادت کر۔^{۱۰} اوہ مینوں
 آکھیا کہ ایس نبوت دی کتاب دیاں گلاں نون بند نہ کر کیوں جے ویلا نیڑے اے۔^{۱۱} جیڑا راستہ باز نئ اونوں ناراست ہی رن دو، جیڑا
 اخلاقی برتیاں وچ اے اونوں اوہدے وچ ہی رن دو۔ جیڑا راستی دے کم کردا اے اونوں راستے دے کم کرن دیو۔ جیڑا پاکباز اے او
 پاکیزگی جاری رکھ۔^{۱۲} ویکھ میں جلد آن والا آتے میرے کول ہر اک نو اوہدے کماں دے وانگر دین لئ انعام اے۔^{۱۳} میں الفلتہ
 اومیگا آن، پہلا تے آخری، شروع تے آخر آن۔^{۱۴} دھنہ او جنہ اپنے چوٹے دھوٹے نیں تاں جو اونان نون حیاتی دے درخت دا پھل کھان
 دیتے ہوئے تھانی شہر وچ جان دا حق حاصل ہو وے گا۔ نوٹ: دھنہ او جنہ اپنے چوٹے دھوٹے نیں، اہدے بجائے کُجھ ہرلے ترجمیاں وچ اے
 لکھیا اے کہ دھنہ او جنہ اوہدے حکماں تے عمل کیتا۔^{۱۵} کتہ، جادوگر، حرامکار، قاتل، بت پرست تہر کوئی جیڑا جھوٹے جلد
 اے اونوں پیار کردا اے او باہر رن گے۔^{۱۶} میں یسوع ہاں جنیں اپنے فرشتہ نون کلیساؤاں انہاں گلاں دی گواہی دین واسطے گھلیا۔ میں
 داود دی نسل تے اوہدی جڑ ہاں، تڑکے دا روشن ستارہ۔^{۱۷} روح تے دلہن اے کہندے نیں 'آؤ، جیڑا وہ اے سُندا اے کوئے آؤ! جو کوئی وی
 پیاسا اے اونوں آن دیوے جیڑا وی اہدی چاہ رکھدا اے اونوں آزادی نال حیاتی دا پانی لین دیو۔^{۱۸} میں اونان نون گواہی دیناں جیڑے
 ایس نبوت دی کتاب نون سُنندے نیں تے جو کوئی ایدے وچ کُجھ ودائے خُدا اوہدے حساب وچ او ساریاں مُصیبتاں جیڑیاں ایس کتاب
 چ لکھیاں نیں پا دوے گا۔^{۱۹} جیڑا وی ایس کتاب دی نبوت دے الفاظ گھٹائے گا، خُدا حیاتی دے درخت تے مُقدس شہر وچوں اُہدا حصہ
 لے لے گا۔ جدے بارے وچ ایس کتاب دے وچ لکھیا اے۔^{۲۰} او جیڑا انہاں شیواں دی گواہی دیندا اے کہندا اے 'ہاں میں چھیتی آ ریا واں،
 آمین! خداوند یسوع آ!۔^{۲۱} خداوند یسوع مسیح دا فضل ساریاں تہوے، آمین۔ نوٹ: کُجھ پُراناں ترجمیاں وچ لکھیا اے 'حیاتی دی
 کتاب تے مقدس شہر جیڑے ایس کتاب وچ لکھ نیں ایناں وچوں خُدا انسان دا حصہ لوے گا۔